

LEXICON TOTIUS LATINITATIS

AB

AEGIDIO FORCELLINI

SEMINARII PATAVINI ALUMNO

LUCUBRATUM

DEINDE

A

IOSEPHO FURLANETTO

EIUSDEM SEMINARII ALUMNO

EMENDATUM ET AUCTUM

NUNC VERO CURANTIBUS

FRANCISCO CORRADINI ET IOSEPHO PERIN

SEMINARII PATAVINI ITEM ALUMNIS

EMENDATIUS ET AUCTIUS

MELIOREMQUE IN FORMAM REDACTUM

Secunda impressio anastatice confecta
quartae editionis a. 1864-1926 Patavii
typis mandatae cum appendicibus quibus
aucta est prima anastatica impressio
a. 1940 edita.

LEXICON TOTIUS LATINITATIS

AB

AEGIDIO FORCELLINI

SEMINARII PATAVINI ALUMNO

LUCUBRATUM

DEINDE

A

IOSEPHO FURLANETTO

EIUSDEM SEMINARII ALUMNO

EMENDATUM ET AUCTUM

NUNC VERO CURANTIBUS

FRANCISCO CORRADINI ET IOSEPHO PERIN

SEMINARII PATAVINI ITEM ALUMNIS

EMENDATIUS ET AUCTIUS

MELIOREMQUE IN FORMAM REDACTUM

TOM. III

CURANTE FRANCISCO CORRADINI

CUM APPENDICE

IOSEPHI PERIN

MCMLXV

ARNALDUS FORNI EXCUDEBAT BONONIAE

GREGORIANA EDENTE PATAVII

DE LITTERA L

L, 1, est alphabeti littera; tum nota numeralis; demum abbreviationis nota. ¶ 1. L, 1, undecima littera Latinorum est, Græcorum *λάμβδα* sonum et potestate respondens. — a) Est una ex iis, quæ a Græcia *ἀμετάβλα*, hoc est immutabiles, a Latinis *liquidæ* et *semivocales* appellantur. Quo fit, ut mutam immediate subsequens in eadem syllaba, præcedentem ayllabam, si brevis fuerit, reddat indifferentem. — b) De ejusdem sono hæc *Priscian.* tradit 1. v. 555. *Putsch.* L triplicem, ut Plinio videtur, sonum habet: exilem, quando geminatur secundo loco posita, ut *ille*, *Metellus* (hinc *illico* et *illico*); plenum, quando fuit nomina vel syllabas, et quando habet ante se in eadem ayllaba aliquam consonantem, ut *sol*, *silva*, *flavus*, *clarus*; medium in aliis, ut *lectus*, a, um. Hæc *Priscian.*; quocum cf. *Diomed.* 2. p. 448. *Putsch.*; *Consent. de barb. et metaplasm.* c. 12. p. 20. ad fin. ibique *Buttmann* adnotationem; et *Isid.* 1. Orig. 32. 8. — Quicumque in banc pronuntiandi rationem peccabat, labdacismi vitio laborare dicebatur: V. LABDACISMUS 2. — c) Apud antiquos communio exstitit inter l et d, ita ut altera in alteram transiret: hinc *medica* et *melica*, teste *Varron.* 3. R. R. 3. 19. et 7. L. L. 87. *Müll.*, quocum cf. *Colum.* 8. R. R. 2. 4., et *Paul. Diac.* p. 124. 10. *Müll.*; item *Ulixes* ab *Ὀδυσσεύς*, V. *Quintil.* 1. 4. 6.; *dacrima* et *lacrima*, *dausia* et *lausia*, teste *Paul. Diac.* p. 68. 10. *Müll.*; *dingua* et *lingua*, *Capitodium* et *Capitolium*, odor et *olere*, teste *Mar. Victorin.* 1. p. 2470. *Putsch.*; *odefacit* et *ofiscit*, teste *Festo* p. 178. 13. *Müll.*, quocum cf. *Paul. Diac.* p. 179. 12.; *cælum cælare* et *cædere incidere incide*, *μελετᾶν* et *meditari*, *dedicare* et *dedicare*, *impellimenta* et *impedimenta*, *calamitas* et *cadamitas*, testibus *Mar. Victorin.* lac. cit.; *Servio* ad *Virg.* 1. *Ecl.* 2.; *Paul. Diac.* p. 48. 3., p. 73. 6. et p. 108. 12. *Müll.*; *Non.* p. 98. 4. et p. 277. 23. *Merc.*; et *Placidi Gloss.* in *Class. Auct.* T. 3. p. 452. edente *A. Maio.* — d) Græcorum more, apud quos *λῆψη* et *λύψη*, *πνέμων* et *πνεύμων* (unde longiori sono *pulmo*) usu venerunt, apud Latinos l interdum transit in n, et vice versa: hinc *lympa* et *nympha*, teste *Paul. Diac.* p. 120. 11. et *Priscian.* 1. p. 561.; *luscitio* et *nuscitiosus*, teste *Festo* p. 173. 21. *Müll.* — e) Ex consueto pronuntiandi vitio l et r inter se mutentur: sic in vocabulis a Græca lingua mutuatis *λεῖριον* lilium (V. *Varron.* 5. L. L. 103. *Müll.*), *καυθήλιος* *canthetherius*, *βελίος* *varius*, *γλαυῆν* *gramia* et *glama* (V. *Paul. Diac.* p. 98. 14. *Müll.*), *οἰδιον* *silphium* et *siirpe* (V. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 13. 96. (155.)); item in germanis Latinis *Parilia* et *Pallia* (V. *Charis.* 1. p. 43. *Putsch.*, *Probum* ad *Virg.* 3. G. 1. et *Mar. Victorin.* 1. p. 2470. *Putsch.*), *Lemuria* et *Remuria* (V. *Ovid.* 5. *Fast.* 421. et 479.). — f) Ut in pronuntiatione, sic in compositione et derivatis l modo exilem, modo plenum habet sonum: hinc *aligo* frequentius occurrit quam *adligo* (unde factum est etiam *adalligo*), *colligo* vero et *conligo* eadem frequentia scribuntur, ad derivata *collega*, *collegium* etc. sero semper duobus l effectur; præterea vinulum contrahitur in *villum*, unulus in *ullus*, *liberulus* in *libellus*, *tenerulus* in *tennellus*, *coronula* in *corolla*, *satinitum* in *satillum*, *nitedula* in *nitella* (V. *Lochmann.* ad *Lucret.* vol. 2. p. 204.), *stiria* in *stilla* (V. *Paul. Diac.* p. 160. 4. *Müll.*); item ex *pediluvie* fit *pelluvie*, *mathuvie* ex *manuluvie* (V. *Festum* p. 161. 17. et *Paul. Diac.* p. 160. 4. *Müll.*); item habentur *pestego* et *pelligo* (V. *Plaut. Asin.* 4. 1. 2.), *interlego* et *intelligo*, *perlicio* et *pellicio*; deinum *velere* (pro *velere*) et *velle*, sed t propter sonum exillitatem epuncta est e *velis*, unde factum est *velis* seu *vis*. ¶ 2. In notis numeralibus quinquaginta significat: idque ex antiquo Latino more pro Græco N scribentium L. Græci autem per N quinquaginta significant, ut *Priscian.* 1. p. 561. *Putsch.* docet. ¶ 3. L abbreviatiois nota plura significat. — Propriis nominibus præbita, *Lucius*, ut L. *Cornelius Sulla*. — u. l., h. e. *Lucil* duo: *Inscript.* apud *Orell.* 1683. —

Propriis nominibus postposita, *libertus* vel *liberta*. Sic *κλαυδι* L, h. e. *Claudii* *libertus* vel *liberta*, passim in *Inscript.* — Item L. est *latum*, ut in *Inscript.* apud *Orell.* 4500.; aut *longum*, ut in *Inscript.* apud *eumd.* 4500., 4562. etc. — L. est etiam *libens* (*Inscript.* apud *Orell.* 1411.); L. A., h. e. *libens* animo (*ibid.* 1508. 5758. etc.); L. s., h. e. *libentes* solverunt (*ibid.* 2705.); L. m., h. e. *libens merito* (*ibid.* passim). — L. P., h. e. loco publico (*ibid.* 3953.); L. D. D. D., h. e. loco dato decurionum decreto (*ibid.* passim); L. m., h. e. locus monumenti (*ibid.* 4501.); L. s. F. D. N., h. e. locus sepulture permissu decreto decurionum (*ibid.* 4504.). — L. S. P., h. e. librarius subpræfecti; et L. T. A., h. e. librarius tribuni (*Inscript.* apud *Henzen.* 6791.).

LA

J. ADANS, antis, particip. V. LABO.

LĀSĀRUM, i, n. 2. *λαβάρων*, vexillum militare auro intextum, gemmisque intermicantibus splendidissimum, quod imperatori præferri, atque a militibus pæne adorari solebat, a *λαβάρων*, v in a abeunte, ut *calix* a *κύλιξ*, et *φ* in *β*, ut *ambo* ab *ἄμφω*, quia primitus labarum fuerit *λαβάρων*, h. e. *exuvie*, seu apolia hosti vivo detracta, v. gr. paludamentum imperatorum, quod vexilli loco gestabatur. Sunt qui a *λαβω* capio, unde *λαβρος* pro *λαβρός* vorax, præceps, fluens, atque hinc *λαβάρων* deducunt, quia sit vexillum fluens. Quidam a labore deducunt, quod laborum vulgo diceretur. Et sane *Sozomenus* l. 1. c. 4. *λαβάρων* per *ω* scribit. Sed *Prudentius* mediam ayllabam corripit l. in *Symmach.* 487. *Christus* purpureum gemmanti textus in auro Signabat labarum. Erat autem labarum basta longa eum ligno in apice transverso; a quo pendebat pretiosus pannus cum imperatoris icone. Huic *Constantinus M.* coronam imposuit cum cruce et litteris initialibus nominis IESU CHRISTI, quod contra *Marentium* pugnaturus crucem in aere vidisset cum verbis *ἐν τούτῳ νίκα*. Ceterum quum eadem labari forma appareat in numinis familiarum, stante adhuc Rom. republica, et priorum imperatorum, atque in iis præsertim, qui victorias de Germanis, Sarmatia et Armenis relatæ representant, existimandum videtur, eam non Romanorum, sed illarum gentium devictarum fuisse propriam; ac propterea etiam *labari* vel *labari* nomen, quod demum *Constantino M.* imperante primitus usurpari cepit, barbaricum esse, minimeque ejus etymon in Græca lingua requirendum. Plura de hoc habes apud *Ducangium* in *Glossar. med. et infim. Latin.*, ubi et illud docet, posteriori ævo labarum pro cruce, seu crucis vexillo usurpari. *Ignat. vero Rossius* in *Etymol. Egypt.* p. 351. putat labarum seu labarum esse vocem Ægypticam, nempe a *labo* velum seu siparum, et *uro* rex; h. e. velum seu vexillum regis vel imperatoris. Hinc *Tertull. Apolog.* 16. a med. habet *sipara* *vexillorum*. — In *Cod. Justin.* 12. tit. 18. et *Cod. Theod.* 6. tit. 25., ubi legitur de præpositis laborum, quidam leg. labororum vel *labarorum*, et sermonem haberi ajunt de iis, qui ejus vexilli custodire addicebantur, quod verisimile videtur *Gothofredo* multa ibidem hac super re docte disputanti.

LĀBASCO, is, ere, n. 3. et raro admodum

LĀBASCOB, acris, sci, dep. 3. *inchoat.* a labo, ut docet *Diomed.* 1. p. 334. *Putsch.* — Producitur prima in illa *Virg. Cir.* 450. *Marmorea* adductis labascunt brachia nodis. *Scalig.* tamen vult legi *adductisque labascunt*; alii leg. *tabescunt*. — Ceterum *labasco* est casum minor, ruina vicini sum, *κατασφίρμαι* (It. *star per cadere*; Fr. *chanceler*, *menacer* ruine; Hisp. *vacilar*, *amenazar* ruina; Germ. *zu fallen* beginnen, *zu stürzen* drohen, *zum Fallen* neigen, *wanken*; Augl. *to fall*, *saunt*, *be ready to fall*, *waver*, *totter*).

L.) Proprie. *Lucret.* 4. 1280. Nam leviter quamvis, quod crebrum tunditur ictu, vincitur in longo spatulo tamen atque tabascit. Cf. *Sulpic. Lup.* edeote *Wernsdorf.* T. 3. p. 408. Omne quod natura parens creavit, quamlibet firmum videas, labascit Tempore ac longo fragile ac caducum Solvitur usu.

II.) Translate accipitur pro animo concidere, frangi et de pristina constantia excidere, perdere *l'animu*, *vacillare*, *cedere*. — a) Activa forma. *Plaut. Rud.* 5. 3. 38. *Salvus sum*, leno labascit, *libertas* portenditur. *Ter. Eun.* 1. 2. 98. *Labascit* victus uno verbo quam cito! *Id. Adelph.* 2. 2. 31. *Labascit*, unum hoc habeo etc. Ubi *Donatus*: Proprie dicit *labascit*, ut cunctatione tarde incipientis consentire monstraret. Et est metaphora ab arbore facta, quæ multis succisa ictibus ferri, tandem incipit in casum pendere ruinamque minitari. — b) Deponent. forma. *Accius* apud *Non.* p. 473. 9. *Merc.* Nullum est ingenium tantum, neque cor tam ferum, Quod non labascatur lingua, neque cor tam ferum, Quod non labascatur lingua, mitescat malo. *Codex Bamb.* habet *labascatur*; V. *Ribbeck.*, *Fragm. tragic. Lat.* p. 191. *Varro* apud *eumd.* *ibid.* Postquam vidit, misericordia labasci mentem infirmam populi.

LĀBDA, æ, m. 1. vel lambda, n. indecl. *λάμβδα*, *λάβδα*,

L.) Proprie est nomen Græcæ litteræ Λ, λ, quæ Latine L, l respondet. *Labda supinum* (nimirum ita collocatum ◀) est nota musica apud *Capell.* 9. p. 419., ubi videsis adnotata a *Koprio*.

II.) Translate *labda* dicitur est flagitiosus homo, qui id agit, quod *Varro* in *Marcipore* apud *Non.* p. 358. 27. *Merc.* dixit buccam offendere, *Sueton.* *Tib.* 44. ore morigerari. *Varro* in *Margopoli* apud *Non.* p. 70. 11. *Merc.* Depsisit, dicite *labdæ*? *Auson. epigr.* 126. Cui ipse linguam quum dedit suam, *labda* est: vel, ut alii scribunt, Λ est. Hæc ita congerit et interpretatur *Voss.* in *Etymol.* et *Scalig.* in *Priap.*, quæ in eo præcipue nituntur, quod *λάβδα* pro *λάμβδα* (V. *Aristoph.* de *eccles.* 920.) sæpe dicunt Græci *εὐφωνίας* *ἐνεκα*: hæc autem littera prima est in *λαίχην* vel *λαικάχην* vel *λαβειχην*, quibus flagitium illud significatur. Ceterum in aliis auctorum locis non ubique certa est lectio.

LĀBDĀCISMUS, i, m. 2. *λαβδακισμός*. ¶ 1. Est vitium sermonis, quum l littera nimium sæpe repetitur (a *λάβδα* pro *λάμβδα*), ut si dicat, *Sol* et *luna luce lucebunt alba, levi, lactea.* Ita *Capell.* 5. p. 167. ¶ 2. *Isidoro* 1. Orig. 32. est quum pro unum l duo pronuntiantur, ut *colloquium* pro *colloquium*: vel quum unum l exilius, duo largius proferimus: quod contra est; nam unum largius, duo exilius proferre debemus. — Hæc eadem clarus docet *Consentius* (edente *A. G. Cramero*) de *barbar.* 12. *Labdacismus* vitium in eo est, quod eadem littera vel subtilius quibusdam, vel pinguius effectur. Nam Græci subtiliter hunc sonum effectur; ut enim dicunt, *ille mihi dixit*, sic sonant duo ll primæ syllabæ, quasi per unum l sermo ipse consistat. Contra alii sic pronuntiant, ut aliquid illic auri etiam consonanti admiscere videantur, quod pinguius prolationis est. Romani linguæ emendationem habent in hæc quoque distinctione; nam pinguius proferri debet, quum alia consona sequitur, ut in *albo*, *alga* etc., exilius ubiqueque ab ea verbum incipit, ut in *lana*, *lepore*, vel ubi in eodem verbo et prior syllaba in hæc finitur, et sequens ab ea incipit, ut *ille*, *ollia*. Ita *Consentius*. Ex his patet, tum Gallos, tum Italos duplex ll codem nunc proferre sono, quo utebatur olim Romanum vulgus, quæque improbat hic auctor et pinguius appellat: Galli enim ita pronuntiant ll in voce *bataville*, in qua *moiviller la double ll* dicunt; Itali vero *vucem egli*, quæ ab *ille* derivatur, per g loco prioris l scribunt, ut bujus litteræ aonum, quem ipsi *schiacciato* appellant, legendum oculis representant.

LĀBĒA, æ, f. et

LĀBĒE, ærum, f. plur. 1. V. LABIA, æ.

LĀBĒGULA, æ, f. 1. *diminut.* a *labes*, parva *labes*, *macchietta*, *κηλίς*. *Cic. Patin.* 17. 41. Et clarissimo viro nonnullam tus laudatione *labeculæ* asperas. V. LABES.

LĀBĒFĀCIO, facis, fæci, factum, facere, a. 3. et pass. *Labefio*, facis, factus sum, fieri, (labi et facio). Part. *Labefaciens* in omnibus paragr. — *Labefacio* est idem ac *moveo* ut *evertam* vel *eruas*, *dimoveo*, *percello*, *concutio*, *ἀποσφάλλω*, *μετακινῶ* (It. *smuovere*, *far vacillare*, *crollare*; Fr. *faire tomber*, *renverser*; Hisp. *derribar*, *derrocar*, *abatir*, *echar por tierra*; Germ. *zum Wan-*

cken oder Wackeln bringen, wackeln oder wackeln machen, erschüttern; Angl. to loosen, make to totter, shake, make ready to fall, undermine).

L) Proprie. Ter. *Adeph.* 2. 2. 36. Omnes dentes labefecit mibi: praeterea colaphis tuber est totum caput. *Cæs.* 2. B. C. 23. Dejecta turris, labefacta magna pars muri. *Tac.* 1. *Ann.* 75. Mole publicae viae ductuque aquarum labefacta aëda. *Ovid.* 8. *Mel.* 774. labefactaque tandem Ictibus innumeri, adductaque funibus arbor Corruit. et 12. *ibid.* 329. Et quatit huc illuc, labefactaque robora jactat. *Id.* 3. *ibid.* 69. fixumque hastile momordit: Idque nbt vi multa partem labefecit in mndem, etc. *Val. Flacc.* 8. 357. fluctu puppis labefacta reverso Solvitur, effunditque viros. *urtata, scossa, battuta.* *Ovid.* 3. *Pont.* 8. 5. Nostra quid apporet, jam nostis, epistola, quamvis Chara sit a vinculis non labefacta suis. — Passive. *Seneca Constant.* Sap. 6. Munimenta incussu arctis labefecit. — Notanda aut sequentia. *Lucret.* 5. 652. Ignes labefacti aere multo. *urtati, scossi.* Panilo aliter *Virg.* 2. G. 264. Et labefacta movens robustus Jugera fossor. Ubi *Servius:* hypallage: movens et labefaciens. *Seren. Sammon.* 32. *extr.* Obruit hic morbum, labefactaque saxa remittit. h. e. calculos in vesica liquefactos, mollitos, diffractos. *Sile apud Senec.* 4. *Quæst. nat.* 5. nix tenera et labefacta opponitur fixæ et dura.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est infirmare, debilitare, atque adeo rea in eum statum adducere, ut a ruina haud procul absint. — a) De rebus physicis. *Lucret.* 4. 1107. Membra voluptatis dum vi labefacta liquescent. *Virg.* 8. *Æn.* 389. notusque medullas Intravit calor, et labefacta per ossa eucurrit. h. e. commota, concussa Impetu amoris. Sunt qui exponunt, liquescentia. — Similiter, quum de valetudine sermo est, ponitur pro corrumpere, vitare, quastare, corrumpere: quasi de statu bonæ valetudinis deturbare et evertere. Sunt qui exponunt, quasi labem facio. *Colum.* 6. R. R. 5. 1. Segregandi a sanis morbidis. va quia contagione ceteros labefaciunt. *Tac.* 2. *Hist.* 93. Obnoxia morbis corpora huminis aviditas et æstus impatientia labefecit. — b) De aliis et da abstractis. *Cic.* *Harusp. resp.* 27. 60. Etenim vix hæc, si undique fulciamus, jam labefacta, vix, inquam, innixa in omnium nostrum humeris cobærehunt. *Cf. eumd.* *ibid.* 4. 6. Urbem a multis imperatoribus obsessam, oppugnatam, labefactam, pæne captam aliquando, solus evertit. *Al. leg.* labefactam. *Sall. orat. Lepidi* § 24. Quia secundæ res mire sunt vitii obtentis: quibus labefactis, quam formidatus est (*Sulla*), tam contemnetur. h. e. afflictis, everis. Alii labefactis leg. *Liv.* 3. 64. Quo (*consensu*) per contumeliam consulum jura plebis labefacta essent. *Tac.* 6. *Ann.* 29. Nihil hunc amicitia Sejani, sed labefecit haud minus validum ad auxilia Macrois odium. *io se cadere.* *Id.* 4. *ibid.* 60. Drusum traxit in partes, spe objecta principia loci, si priorem ætate et jam labefactum demovisset. — Labefacere fidem suam dicitur debitor, quum tardius solvendo efficit, ne quis ei in posterum quippiam credat. *Sueton. Vesp.* 4. Ut qui, prope labefacta jam fide, omnia prædia fratris obligavit. *Al. leg.* labefactata. *Cf. Cic.* pro leg. *Mamil.* 7. 19. Buere illa non possunt, ut hæc non eodem labefacta motu concidant. *Al. leg.* labefactata. ¶ 2. Spectatim de animi sententia dicitur, et est aliquid da sententia deducere, de constantia statu depellere. *Liberius apud Macrob.* 2. *Saturn.* 7. Quem nulla ambitio, nulla unquam largitio Movere potuit in juvenia de statu; Ecce, in senectæ ut facile labefecit loco Viri excellentia blandiloquens oratio! *Cic. Sext.* 47. 101. Quem nulla inquam vis, nullæ minæ, nulla invidia labefecit. *Ovid.* 10. *Mel.* 375. Sic animus vario labefactus vulnere nutat. *Virg.* 4. *Æn.* 395. Multa gemens, magnoque — animum labefactus amore. h. e. agitat, percussus, turbatus. *Sil. It.* 3. 557. ancipiti mentem labefacta timore. *Seneca Troad.* 950. Labefacta mens succubuit. h. e. de constantia statu depulsa. Eodem sensu *Val. Flacc.* 7. 715. motu loci labefactaque cessit. — Similiter de fida allicui data pro ubornare. *Tac.* 15. *Ann.* 51. Primores classiariorum labefacere et conscientia illigare conoia est. h. e. ad conjuraodum impellere.

LÁBEFACTIO, ònis, f. 3. (labefacio) actus labefactandi, concussio, vacillamento.

L) Proprie. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 1. 97. (56). Accutum insim veterem inhibet, orthopneam, dentium labefactionem. *Harduin.* et *Sillig.* Ita legunt; al. labefactionem. *Sie Ter.* Omnes dentes labefecit mibi. *V. LABEFACIO I.*

II.) Translate. *Quintil.* 8. 4. 14. Mediocris labefactio cædi et incendiis et vastationi comparatur. *Cod. Theod.* 4. 8. 5. § 5. Libertatis labefactio atque Impugnatio.

LÁBEFACTUS, a, nm. *V. LABEFACIO.*
LÁBEFACTIO, ònis, f. 3. (labefacio). *V. LABEFACIO I.*

LÁBEFACTO, ss, avi, stum, arc, a. 1. frequentat. a labefacio. — Labefactarius per paragonem pro labefactari legitur apud *Ter. Eun.* 3. 3. 3. — Part. Labefactatus in omnib. paragr.; Labefactandus II. 1. — Labefactare eat frequentat. a labefacio, ejusdemque fere vis atque usus, *αααααααααα* (It. *collare, amovere, far vacillare, o cadere; Fr. ébranler, renverser, bouleverser; Hisp. mover, derribar, derrocar, abatir; Germ. mit aller Gewalt und Absicht zum Wanken zu bringen auch; Angl. to weaken, loosen, undermine, cause to totter or fall.*)

I.) Proprie. *Cic.* 6. *Ferr.* 43. 94. Demoliri signum ac vectibus labefactare conantur. *Sueton. Ner.* 38. Horrea bellicis machinis labefactata atque Inflammata. *Cod. Theod.* 10. 19. 14. Alienarum ædium fundamenta labefactare. *Inscript. apud Henzen.* 6510. *TEMPLUM ORI SOLIS MIT. AVREL. IV. ATINIANS V. P. DVX LABEFACTIVM RESTITUIT.* *Plin.* 29. *Hist. nat.* 4. 27. (86). Phalangii morsua genua labefacti. *indebolisce e sneva.*

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est infirmare, debilitare atque adeo res vel homines in eum statum adducere, ut a ruina haud procul absint. — a) De rebus physicis pro ledere, perstringere, corrumpere, offendere, quastare. *Lucret.* 6. 798. Multaque præterea languentia membra per artus Solvunt atque animam labefactant sedibus intus. *Colum.* 2. R. R. 2. 22. In opere boves arete junctos habere conveni, quo minus colla eorum labefactentur. *Ovid.* 2. *Amor.* 13. 1. labefactat nuns gravidæ temeraria ventris. *Lucret.* 1. 594. Labefactare sensus. — b) De aliis et da abstractis, et est de statu depellere, evertere, dissolvere: ad rem *Cic. Dom.* 11. 27. Desiunt liædem machinis sperare me restitutum posse labefactari, quibus antea atantem perculerunt. *Sic Id.* 12. *Fam.* 25. Nec vero postea destitit labefactare eum, qui summa cum tua injuria provinciam absens obtinebat. *Id. Divin. in Q. Cæcili.* 14. 44. Numquam ingenio me suo labefactare atque infirmare conabitur. *Id.* 1. *ad Brut.* 10. *sub fin.* Hoc præsidium adhuc firmum esse confido: sed ita multi labefactant, ut, ne moveatur, interdum extimescam. h. e. versant, urgent, impellunt. *Id.* 5. *Ferr.* 18. 47. Labefactat vehementer aratores superior annus: proximus vero funditus everterat. *Id.* 1. *Fin.* 23. 43. Cupiditates — universas familias evertunt: totam etiam labefactant sæpe rempublicam. *Sic Id. Senect.* 6. 20. Maximæ reipublicæ ab adolescentibus labefactatas, a senibus sustentatas et reatutas reperietis. *Al. leg.* labefactas. *Id.* 2. de *republ.* 4. Nec vero ulla res magis labefactatam diu et Carthaginem et Corinthum, pervertit aliquando, quam hic error et dissipatio civium. *Id.* 5. *Fam.* 2. Labefactata societas. *Sic Flor.* 3. 23. Labefactare compositam civitatem. Rursus *Cic.* 3. *Fin.* 21. 70. Amicitiam, aut justitiam labefactare atque pervertere. *Id. Cæcili.* 25. 70. Labefactare leges ac jura. *Id.* 5. *Ferr.* 78. 182. commoda alicujus. *Id. Mil.* 13. 34. consulatum alicujus. *Id. Rabir. Post.* 16. 41. alicujus dignitatem. h. e. imminuere, assigere. *Id. Rosc. com.* 4. 13. Quum causam ad judicem labefactari animadvertunt. h. e. vacillare, laborare. *Id.* 4. *Cal.* 10. 22. Conspirationem bonorum perfringere et labefactare. *Id.* 1. *Invent.* 2. 3. ingenio freta malitia pervertere urbes, et vitas hominum labefactare assuevit. *Id.* 1. *Acad. (post.)* 9. 33. Aristoteles primus species labefactavit, quas mirifice Plato erat amplexatus. *Id.* 1. *Fin.* 13. 43. Ne invidia verbi labefactetur oratio mea. *Id.* 4. *Acad. (2. pr.)* 11. 36. Si quis enim ea, quæ dicta sunt, labefactare volet, scilicet — veritas se ipsa defendet. *Id. Cluent.* 2. 6. Si quum opinionem jam ventis men-

tibus comprehensistis, si eam ratio convellat, si ratio labefactabit — na repugnetis etc. *Quintil.* 2. 13. 14. Præcepta labefactari aliqua parte, aut subrul. *Cic.* 2. *Fam.* 13. Quæ cogitatio quum mibi non omnino excludisset: etenim penitus Insuperat; vi tamen tempestatum erst aliquid labefactata atque convulsa. ¶ 2. Spectatim est da constantia demovere, a recto proposito avertere. *Plaut. Merc.* 2. 3. 68. Labefacto paulatim. *Ter. Eun.* 3. 3. 3. Ita me video ab as astute labefactari. — Hinc etiam labefactare fidem, labefactare donis quempiam, *corrumpere, corrumpere con donativi.* *Liv.* 24. 20. Spe labefactanda fidei. *Tac.* 13. *Ann.* 21. Cohortes in urbe tentatæ, provinciarum fides labefactata. h. e. tentata, corrupta. *Cic. Cluent.* 68. 194. Quorum fidem pretio labefactare conata sit. *Catull.* 69. 3. Non illam raræ labefactes munero vestis.

LÁBEFACTUS, a, om, et
LÁBEFIO, òis, etc. *V. LABEFACIO.*

LÁBELLUM, l, o. 2. *deminut. a labrum,* (primo loco), quod eat a labro, parvum labrum, *labbricino, labbruccio, χελιδόριον.* *Cic.* 1. *Divinat.* 36. 78. Quum Platoni in cunis parvulo dormienti apæ in labellis consedisset. *Juvenal.* 14. 325. Hæc quoque si rugam trahit extenditque labellum. *fa il mal viso.* — Adhibetur sæpe blandimentis causa. *Plaut. Asin.* 4. 1. 52. Tu labellum absurgas potius, quam cuiquam saviu faciat palam. *Id. Pseud.* 1. 1. 65. Teneria labellis molles morisuncula. *Catull.* 8. 18. Quem bastiavi? cui tabella mordebit? *Lucret.* 4. 1080. dentes illidunt sæpe labellis. *Ovid.* 1. *Art. am.* 575. Fac, prius repias illius tacta labellis Pocula. *Propert.* 2. 10. 29. Osculaque in gelidis poas supra labellis. *Virg.* 2. *Ecl.* 34. Ne te pœnitat catamo trivisso labellum. *Sic Catull.* 61. 316. tabella arduis. *Id.* 80. 1. rosea. *Ovid.* 3. *Amor.* 3. 23. purpure. *Id.* 1. *Art. am.* 667. tevera. *Martial.* 10. 72. atrina. *Plaut. Asin.* 3. 3. 78. Prehende auriculis, compara labella cum labellis. *baciama in bocca,* quod osculi genus Itali *alla Franciosa,* nostrates vulgo *alla Fiorentina* dicunt. — Locum habet etiam in blanditiis. *Plaut. Pæn.* 2. 1. 153. Meus ocellus, meum labellum, mea salus. *Adde eumd. ibid. v. 170. et 172. et 175.*

LÁBELLUM, l, n. 2. *deminut. a labrum* (secundo loco), quod est a labro, parvum vas aquarium, ad similitudinem labri, quo in balneis utebantur, *picciola conca o catino,* nostrata nunc vulgo *lavello* dicunt. *Cato R. R.* 88. Eam muriam in labella, vel in patinas in sole positio. *Adde eumd. ibid. 10. et 13. Sic Colum.* 12. R. R. 43. 1. Labellum scilicet novum impleto paleis siccissimis, tum labello altero operito. et *ibid.* 28. 3. Gypsum et medicamentum in labello permisceto. *Cic.* 2. *Legg.* 26. 66. Super tumulum noluit quid statui, nisi columellam, aut mensam, aut tabellum. *Labellum* in sepulchris quid esset, *V. Interppr.* — *Poëticæ Catull.* 55. 3. Te quævisimus in minore campo, Te in circo, te in omnibus labellis. h. e. balnea: *σπυαδοχæ.* *Al. leg. libellis,* h. e. tabernis librariis.

LÁBENS, entis, particip. *V. LABOR,* eris.

LÁBEO vel labio, ònis, m. 3. *χελιδόν,* idem ac chilo, qui labia habet justo majora, ut *Charis.* 1. p. 79. *Putsch.* ex *Ferr. Flacc.* docet. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 60. (159). Labra, a quibus Brocchi Labeones dicti. *Arnob.* 3. 14. Essa quosdam capitones, situnculos, frontones, labeones. — *NB.* Cognomen Id fuit familiarum Romanarum *Atinæ,* *Fabiæ,* *Antistia;* de quo *V. in ONOM.*

LÁBES, is, f. 3. *Labis pro labe,* ut *collis* pro colle, dixit *Lucret.* 5. 928. Nec novitata elbi, nec labi corporis ulla. — Labes, si voela etymon spectare velimus, est lapsus, casus, ruina; est enim a labor, eris, ut *cædes* a cædo, et *nubes* a nubo, inquit *Voss.* Hanc nigrinem *Servius* quoque ad *Virg.* 2. *Æn.* 97. ei tribuit. Hinc est vltium quodlibet, quo rea de suo statu labitur, deformaturque et corrumpitur. Itaque duo præcipue significat: scilicet A) Abstracte est lapsus, casus, ruina; et B) Concreto, uti ajunt, sensu eat macula, sordea, litiurys.

A) *Rationa* habita etymis, *labes* est lapsus, casus, ruina, *πρωμα* (It. *caduta, ruina;* Fr. *chute, écroulement;* *Hisp. caída,* et *acto de regularse un edi-*

ficio; Germ. d. Fall, Sturz, Einsturz; Angl. a great downfall or sinking of the ground as in earthquakes).

I.) Propria. Lucr. 2. 1143. magni molem mundi Espugnata debuit labem putrescere ruita. Cic. 1. Divinat. 43. 97. Delata ad senatum labes agrī Prirarati, quum ad lagnitem altitudinem terra descendit. et ibid. 35. 78. Tanta terra motus in Italia factos esse, et nulla oppida curruerint, multo locis labes facta sit, terraque descenderit. Sic Liv. 42. 15. Labes terræ. Inscript. epud Fubrell. p. 400. n. 292., qom est apud Mommsen. Inscr. Neap. 6261. et apud Hensen. 6620., et pertinet ad ano. post Chr. n. 111. IMP. CAES. TRAIANVS AVSTRAVOTICVS CONTRA LABEM MONTIS FICIT. Justin. 30. 4. Motus terræ multas civitates ruinatum labem concussit, quedam solidas absorbit. Labeo Dig. 19. 2. 62. Si rivom labes corrupti. Ulp. ibid. 15. Si labes facta sit, omnemque fructum tulerit. h. s. e casio calamitas. Arnob. 5. 40. Labes imbris e casio.

II.) Translate. ¶ 1. Abstracte est demum, exitium, pernicies, corruptio, villum, melum, danno, guasto, distruzione, corruzione, vizio: ad rem Virg. 2. En. 97. Hinc prima mali labes. U primo rovescio di fortuna. Cf. Justin. 17. 1. Hæc lili prima mali labes, hoc lallitum impendentis ruinæ fuit. — a) Universim. Ennius apud Diomed. 1. p. 378. Putsch. Carere abnuco: metuo legonibu' labam. Vat. poeta eqod Charis. 4. p. 251. Putsch. Nautragia, labes generis ignotas, senex? Plaut. Capt. 4. 2. 2. Quanta pernis pestis vaniet! quanta labes herido! Cic. Flacc. 10. 21. Utrum hic disceptationem et cognitionem veritatis, an innocentiam labem aliquam aut raiam fore putatis? — Hinc pro pernicie ponitur. Cic. Amic. 12. 41. Serp pl deinde res, que proclivis ad pernicem, quom semel cepit, labitur. Videtur in tabella jam ante quante facta sit labes, primo Gabelis lege etc. Id. Dom. 20. 53. Labes atque eluvies civitatis. Id. 21. 22. Labes imperii sui stragesque provincias. Val. Flacc. 5. 237. Tons tibi regnorum labes luctusque supersant. Quintil. Declam. 12. 4. Labes framentū. — b) Specialim est morbus, pestis, loes, ut in Cod. Theod. B. 4. 16. Bis pro labe Grat. Cyneq. 468. precipitem, qua spes est proliam, labem Aggredere. Seren. Sammon. de morbo comit. 57. 1018. Concillium popoli labe horrenda diremit. ¶ 2. Per metonymiam de lve pernicioan. Plaut. Pers. 3. 4. 4. Labes populi. Cic. 2. Ferr. 1. 2. Labes atque pernicies provincias Sicillias. Id. Dom. 1. 2. Ila labes es flamma reipublice. Id. Harusp. resp. 22. 46. Non sinit eadem ista labes: eas habet coadonss, ut etc.

B) Concreto, uti ajont, sensu labes est quidquid in rem aliquam quom ceciderit ac lapsum ait, eandem deformat et corrumpit; val, ut Forcellino placet, quis que lapsa sunt, deformata sunt at sordida, labes est macula, sordes, illuvies, macchio, sozzura.

I.) Propria. Horat. 2. Ep. 1. 233. tractata notam labemque relinquat Avramata. Pers. 3. 23. purum et sine labe salinum. Ovid. 4. Art. am. 514. Bis bene concouens et sine labe toga. et ibid. 291. de tauro. Signatus tenor media inter cornue nigro: Una fuit labes, cetera lœstia erant. Virg. 6. En. 746. Cooperatam eximit labem, purumque reliquit Etherium sensum. Sucton. Aug. 38. Senio vel alique corporis labe lœstias. difetto, deformenit. Ovid. 15. Met. 130. Victimam labe cœrens et præstantissima forma. Lactant. 7. 27. Homo subtrahitur bis labibus terræ.

II.) Translate. ¶ 1. De animo dicitur et est turpitude, infamia, ignominia, dedecus, bruttezza, disonore, infamia, vizio: ad rem Cic. 2. Legg. 10. 21. Illud (corporis vitium) vel esperatione equæ, vel dierum numero tollitur: animi labes nec diurnitate oranesere, nec annibus ullis alui potest. et Paul. Diac. p. 121. 10. Mill. Labes macula in vestimento dicitur: sed delude παραφαικός transferitur in homines vituperatione dignos. Cic. Balb. 6. 15. Est hujus sæculi labes quædam et macula, virtuti invidera. Id. Vat. B. 15. Ne qua ex tsa indigotato labes illius dignitati adpersa videatur. Id. Cœl. 18. 42. Probrum castis, labem integræ, infamiam bonis inferre. Id. Dom. 38. 102. Labem turpitudinis et inconstantiam sustinere. Curt.

7. 7. 30. imponere felicitati allicujus. Tac. 3. Hist. 24. abolere prioris ignominiam. Cic. Sull. 31. 88. Labem scelervis reliquera in familia. Cl. Sili. It. 6. 255. fatis labem suffragia cœca Addiderant. h. e. dedecus. Cœtarum Seneca Hippol. 839. Eius pudoris labem croor. Propert. 4. 8. 20. famam non sine labe mam. Ovid. 3. Amor. 5. 44. Pectus adulteris labe carere negant. Id. 4. Pont. 8. 20. Mores labo erant. et 2. ibid. 2. 49. vita sine labe peracta. Cic. 3. Off. 21. 85. Hinc to quæ conscientiam labes in animo cœns habuisset? qom videra? reita e rimovet. et Lactant. 4. 25. et Ira D. 19. Peccatorum labibus as vitiorum maculis inquinolus. ¶ 2. Per metonymiam dicitur de civa vitis infam. Cic. Sext. 8. 20. Habeo quem opponam labi illi etque cœno. Sic ibid. 11. 26. Quomom illud ac labes.

LĂBĪA vel labos, m, et scarpus LĂBĪE vel labos, ōrum, f. 1. labrom, labra, labrum, χυλιχ; vox antiqua et usus exigui.

I.) Propria. — a) Antiqua formā labes occupavit Plaut. Stich. 5. 4. 51. Ags tibicen: refer ad labess (Forcellinus leg. labios) ubias. Lucilius apud Non. p. 210. 20. Merc. Zopyrion labes cadit utrumque accus. Pomponius apud eumd. p. 436. 3. Elciam et labes quom considero. Adde Novum apud eumd. p. 210. 23. et 27. Sic Gall. 18. 4. Ille ricto oris labesrumque docto contemni a se ostendens hominem ipsum etc. — b) Alterā formā labice usurpavit Nigidius apud Gall. 10. 4. Vos quom dicitinos, motu quodam oris — olimor et labias sensim primores emovimus. Apul. 3. Met. Nares hianles et labim pendum. Adde eumd. 2. et 10. ibid. Postea quidam Getibi æqualis apud eumd. 19. 11. Animalia asgra et asocia Cucurrit ad labias mihi. — In slang. numero. Apul. 3. Met. Postrema desecta (Forcellinus desecta) labia.

II.) Translate, de axo trapeti, in sing. numero, Cato R. R. 20. Labesum bifariam factio. — Ceterom F. LABIUM et LABRUM.

LĂBĪDUS, a, om, adject. (labo) lo quo labi quis festile potest, lobricus, sdrucioloso, adrucciola, δλιοδροός. Vitrus. præem. l. 6. Labidis illisribus vadens.

LĂBĪLIS, e, adject. (lahi) qui facile labitur, adruccioloivole, δλιοδροός.

I.) Propria. Arnob. 2. 69. Dicite, quibus modis fiant et rationibus pluvia? ut in superis partibus atque in aeris bos medio suspensa aqua teneatur, natura res labilis et ad suorum semper decursionemque tam pronta? Ammian. 27. 10. a med. Per labillum ilium incitato jumento digressus. h. e. labricum.

II.) Translate. Terentiam. de syllab. v. 307. p. 2390. Putsch. Labilis versus. — Et morall ratione Arnob. 2. 43. Animus in vilia labilis, in peccatorum genera universa desilves. Id. 7. 4. Et quisquam est, qui deos sibi persuadet doledinis labilis voleri utilitatione muteri? h. a. qom illo peit, evanescit; mansuole, labile, momentaneum, che tosto passa.

LĂBĪLLISCO. F. LAPILLISCO.

LĂBĪNA, m, f. 1. (lahi) moles saxorum, as præcipoe nivium conglobatarum, et a monte descenduntium, fram. Isid. 10. Orig. 1. Labina, eo quod ambulantibus lapsum inferat, dicta per deservitinnam a labe. Hinc nostrates vulgo nunc lavina aut slavina dicunt. Similiter Glass. Isid. Labina, labrum inferius. lege lapsum inferens.

LĂBĪO, ovis, m. 3. labiosus. Ferr. Flacc. apud Charis. 1. p. 70. Putsch. F. LABEO.

LĂBĪŌSUS, a, um, adject. (labium) qui magna labre habet, labos, labrosus, di grandi labbra, παχυχυλιχ, παχυχυλιχ. Lucret. 4. 1162. Simuta, Silena ac Batura est: labiosa, Pbllema. Lachmann. leg. labiosa eodem sensu. Pictique, præter vocabula simula et labiosa, cetera Græcis illisris, rectius quidem, scribunt.

LĂBĪUM, ii, n. 2. extremitas oris, seu membrum, quos supra infraque ns aperitur et clauditur: e λαβω capio (sed F. LABRUM lult.), quia labia cibum apprehedimus. Dicitur etiam labrum eodem origine: sed discrimen aliqui commisit sunt, ut labium loterius est, labrum superius: quod Donatus refert ad Ter. Eun. 2. 3. 41. Alii, contra rem se habere, putant. Ipse autem hoc statuere videtur, ut labia immodica sint, ando labiosus; pudica vero labra: quod idem ex Ferr. Flacc. tradit Charis. 1. p. 79.

Putsch., qui lamen recto docet, labia et labra indistincta dici. Inanimatum vero est, quod aili labia mullerom, labra vrorom poterant, quos ai Servius ad Virg. 2. Ecl. 34. seprehendit. Illud certa statim potest, labium maioris esse usus, et in prosa oratione vix usurpandum, Gr. χυλιχ; It. labbro. — a) In slog. num. Serenus apud Non. p. 310. 21. Merc. labiomqoa lœsigo revellit. — b) In plur. num. Ter. loc. cit. Incurvus, tremulus, labils demissis. Sil. It. B. 114. volvens vix murmur anbelum Intæ sigultus labilisque tremecolibus Anna. Quintil. 11. 3. 180. Crahro labiorum motu. At. leg. labrorum. Plin. 29. Hist. nat. 3. 11. (46). Lablorum fissuris mederi. Apud de Mag. Salvator labia. — Ductare aliquem labis est irritare distorquendo os, sanns illudere, berteggiare. Plaut. Hil. glor. 2. 1. 14. Itaque bis meretrices, labils dum ductant eum, ostiorum partem vides vatils savilla. h. e. pars major meretricum, quia illum lablorum obtordione solois intersecti, debet ora pravo distorta F. LABIE L.

LĂBO pro labore. F. LABOR, oris lult.

LĂBO, as, ōvi, ara, n. 1. In præteritis, legitur tantum apud Plin. 14. Hist. nat. 22. 98. (145.), F. infra sob l. — Part. Lavans lo omulbus paragr. — Labare, quod rationale habita etymi conjungitur cum labi, ut appellera cum appellari, ac labaficari, nutara, vacillare, roinam minari: unde discrimen patet inter labentem et labantem: illa enim cadit, ruit; his labet, nutat, instabilis est ac dubios, non tam labitur, nœtatis, παραπτωίς, οπαδομα (It. vacillare, traballare; Fr. chanceler, vaciller, menacer ruine; Hsp. vacilar, amenazar ruina, caida; Gerin. zum Fallen oder Sinken neigen, fallen oder sinken wollen, wanken, schwanken, wackeln; Angl. to totter, be ready to fall, give way, be loosened).

A) Propria. Ennius apud Non. p. 198. 30. Labat, labantior sava, commentis cadunt. Cic. 6. Ferr. 43. 95. Bignum illud nulla lababat ex parte, quom eill' veltibus subiectis consentur commovera etc. Virg. 2. En. 492. labat arieta crebro Jauna. Val. Flacc. 3. 163. magoa juvenum quom densa secund Silva labet. Ovid. 2. Art. am. 85. de Icaro. Vinea labant, et cœra deo propterea ilquescit. Virg. 2. Em. 463. qua summa labantes Juncturas tabulata dabant. h. e. non apte coherentes, mal connesse. Cals. 7. l. n. 1. Si ex lectu, vel allo casu labant dentes. Sic Plin. 24. Hist. nat. 13. 73. (119). Cauliculi decocti in vino labentes dentes firmant. Virg. 5. En. 432. tarda trementi Gœuva labant. et 10. ibid. 283. egressis que labant vesigia prima. et Ovid. 6. Fast. 678. dubil stantque, labantque pedes. Id. 2. Met. 162. Utique labant curvas justo sine pondere nares, Perque mare instabiles nimia levitate ferontur; Sic etc. Id. Heroid. 10. 140. Lilitraque articulo pressa tremente labat. h. e. tremente mano acscripta, ipsa quoque, inæqualibus luelis exarata, tremore videtur. Val. Flacc. 3. 150. laboquo labantia terga. h. e. lœbrica. Alii aliter leg. — Hinc refert possunt et illa, que sçurate sferuotur, Plin. 14. Hist. nat. 22. 28. (145). de insigni potora vini. Turquato rara gloria, non labasso sarmonc, non levatum vomitioo sic, non balbeid, non sba la lingua impacciata. et Tac. Germ. B. Aclm Inclinatam jem et labantem restituere. h. a. jam jam fugam spectantem. Lucan. 6. 93. Labant populi. h. s. in so subit ut peccant. Cf. Lucret. 6. 1152. Omnia tua foro vitia claustra lababant. Apul. B. Met. p. 203. Labenti spirito totam as anper corpus effudit. h. e. deficientia. Stat. 5. Silv. 3. 237. labat incerto limite cursus.

II.) Translate. ¶ 1. Generalim occupatur do sistu vel, que est in anclipi et prolina casual, essere in pericola. Plaut. Stich. 4. 1. 17. Si res Ornat, illdem srm amiel sunt: al res labat, illdem amiel conlabascunt. Cic. 3. Fin. 22. 74. Quid in phisophia non sis allud ex alio necitur, et non, si ullam litteram movaris, labent omioa? h. e. dissolvuntur, torbantur, misceotur, confunduntur. Sic Id. 4. ibid. 16. 53. Et als, si una littera commote sit, fore, tota ut labat disciplina. Lio. 36. 6. Publico privatimque labante egregia quondam disciplina gentis, et multorum eo statu, qui ditatorum esse sine mutatione rerum non possit. Curt. 3. 8. 30. Quia, ubi partes labant, summa turbatur. Bursus Liv. 8. 60. Labante causa decem vironam. Ovid. 2. Trist. 222. pars nulla est, que labet, imperil. Id. 13. Met. 433. quom res Trujana labaret. Tac. 2. Hist. 86. Laban-

tibus Vitellii rebus, Vespasianum secutos, vicine alla decadenza et 14. *ibid.* 22. *extr.* Labante jam Agrippina. h. e. debiciente eius potentia. Similiter *Cic. Mil.* 25. 68. Omnia republicae partes agras et labantes anare et confirmare. *Liv.* 26. 41. Sustinere labantem populi Romani fortunam. *Sueton. Tib.* 33. *extr.* Si qua in publicis moribus desidia - labarent, corrigenda suscepit. *Colum. 6. R. R.* 36. 1. Quorum (feminae et maris) si alter alteri non est idoneus, labat etiam quod ex duobus fingitur. h. e. infirmum, parum idoneum est. ¶ 2. Speciatim de animi sententia dicitur, et est dubitare, incertum esse, a constantia decedere, *dubitare, vacillare, titubare. Cic.* 1. *Tusc.* 32. 78. Labamus mutamusque sententiam clarioribus etiam in rebus. *Id.* 6. *Phil.* 4. 10. Quum ei labare M. Antonius videretur. *Liv.* 22. 61. Qui sociorum ad eam diem firmi steterant, tum labare ceperunt. *Horat.* 3. *Od.* 5. 45. Donec labantes consilio patres Firmaret auctor numquam alias dato. *Ovid.* 6. *Met.* 629. Sed aimul ex nimia matrem pietate labare Sensit. *Lucan.* 2. 244. tu mente labantem Dirige me: dubium certo tu robore firma. — Similiter *Cic.* 8. *Att.* 14. Scito, labare meum consilium, illud, quod satis jam scum videbatur. *Liv.* 36. 9. Dein labare animi ceperere. Adde *Curt.* 3. 5. 10. *Sic Virg.* 4. *Æn.* 22. Salus hic inflexit sensus, animoque labantem Impulit. *Id.* 12. *ibid.* 223. vulgi variare labantis corda. *Val. Flacc.* 3. 75. ægra virorum Corda labant. non sanno quod partito *prehendere.* et *Ovid. Heroid.* 17. 178. in dubio pectora nostra labant. *Liv.* 32. 30. Suberat suspicio animis, labare fidem sociorum. *Cl. Sil. It.* 2. 392. populis, quis ægra lababat Ambiguo sub Marte fides. *Ovid.* 4. *Trist.* 3. 12. Cur labat ambiguo spes mihi mixta metu? *Arnob.* 3. 40. Ita enim labant sententiae alteraque opinio ab altera convellitur, ut etc. *Cl. eumd.* *ibid.* 39. Si novenarius numerus cognomen Novensilium ducit, Cornificius labare convicitur, qui novitatis præsidentibus divla alienæ potentiae vim donat. ¶ 3. Item speciatim, sed raro admodum, de animi facultatibus pro deficere, *manicare. Liv.* 5. 18. Memoria labat, vigor animi obtusus. *Cels.* 3. 19. Mens in illis (phreneticis) labat, in hoc (cardiaco) constat.

LĀBOR, berls, psus sum, bi, dep. 3. Pro lapsus aut qui scribunt labua, quod in aliquib. MSS. vidisse se testatur *Pier.* ad *Virg.* 2. *G.* 305. et 3. *ibid.* 448., sed improbant *Dausq.* et vulgatio usus. — *Part.* Labens et Lapsus in omnibus fere paragr.; *Lapurus* I. 3. et 4. — Labi (quod ratione habita etymia cum labare conjungendum) est lubrico ac facili motu ferri, deorsum ferri, desuere, cadere, ἀπορροῦν, ἀπορροῦν (li. accorrere, passare, scorrere giu, andare a basso, discendere, cadere; Fr. glisser, se glisser, descendere rapidement, tomber; Hisp. deslizar, resbalar, escurrirse, descender rapidamente; Germ. gleiten, dahin gleiten, schlüpfen, in leichter Bewegung sich naturwüchsig wohin bewegen; Angl. to fall gently, glide, descend).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim est decurrere, serpere, lubrico ac facili motu ferri, quamvis non deorsum, scorrere, passare, unde proprie de anguibus dicit, notat *Servius* ad *illud Virg.* 2. *Æn.* 225. At gemini lapsu delubra ad summa dracones Effugiunt. — Universim. *Cic.* 1. *Acad.* (post.) 8. 31. Res subjectæ sensibus essent ita mobiles et concitatae, ut nihil unquam unum esset constans, quia continenter laborantur et fluent omnia. — De stellis et sideribus. *Cic. Tim.* 10. Sidera, quæ vaga et mutabili ratione labuntur. *Lucret.* 4. 445. splendida signa videntur Labier adversum nimbos. *παράσηρον. Virg.* 3. *Æn.* 515. Sidera cuncta notat tacito labentia cælo. et 2. *ibid.* 695. Stella labens per culmina teclii. — De fluviis, et de his que natant. *Virg.* 4. *G.* 360. Omnia sub magna labentia flumina terra Spectabat diversa locis. *Sic Id.* 3. *Æn.* 291. Eterceter patrias oleo labente palæstras. *Id.* 8. *ibid.* 91. Labitur uncta vadis abies. Prævit *Ennius* apud *Macrob.* 6. *Saturn.* 1. Labitur uncta carina: volat super impetus undas. *Propert.* 1. 20. 19. Labens ratis. *Martial.* 4. 64. Lapsæ per Tiberim volant carinæ. *Ovid. Heroid.* 10. 65. Ut rate felici pacata per æquora labar. et *ibid.* 21. 83. de insula Delo. quid me fugis, insula? dixi: Laberis in magno numquid, ut ante, mari? et 11. *Met.* 51. medio dum labitur amne, Flebile nescio quid queritur lyra. — De ave et angue. *Virg.* 4. *Æn.* 273. Vade age —, vna Zephy-

ros et labere pennis. *Ovid.* 2. *Amor.* 13. 13. Pigraque labatur circa donaria serpens. vada striscianulo. ¶ 2. Speciatim (quam significationem *Forcellinus* primo loco posuit) est deorsum ferri, cum aliqua velocitate descendere, a loco superiore in inferiorem lubrico motu ferri, delabi, desuere, scorrere giu, discendere sdrucciolando. Ad rem, quamvis figurate, *Cic.* 4. *Tusc.* 18. 42. Sunt in lubrico, incitataeque semel proclive labuntur, sustinerique nullo modo possunt. *Virg.* 11. *Æn.* 588. Labere, Nympha, poio, finesque invisæ Latinos. *Val. Flacc.* 7. 259. Quum levis a superis ad te modo laberetur auris. *Virg.* 1. *G.* 366. stellas præcipites cælo labi. *Id.* 2. *Æn.* 693. stella de cælo lapsa. *Id.* *ibid.* 262. Demissum lapsi per funem. *calatisti. Horat.* 2. *Sat.* 1. 15. labens equo Perthus. *Val. Flacc.* 5. 254. tapers montibus anguia. et 1. 399. anguis lapsus ad arbore. *Horat. Epod.* 2. 25. Labuntur alia interim ripis aquæ. *Ovid.* 13. *Met.* 594. lapsi de fontibus amnes. *Horat.* 1. *Od.* 13. 7. Humor in genas furtim labitur. *Ovid. Heroid.* 7. 185. Perque genas lacrimæ strictum labuntur in ensem. *Id.* 1. *Trist.* 3. 4. Labitur ex oculis gutta. *Id.* 3. *Met.* 410. lapsus ab arbore ramus. *Horat.* 2. *Od.* 19. 11. mella lapsa cavis truncis. *Ovid.* 3. *Met.* 699. Catenæ lapsæ lacertia, sponte sua, nullo solvente. *Liv.* 2. 20. Labentibus super corpus armis. *Val. Flacc.* 6. 366. Galea lapsa solo insonuit. *Seneca Thyest.* 701. regium capiti decus bis terque lapsum est. *Val. Flacc.* 4. 503. de *Harpibus. Propert.* 1. 3. 23. lapsos formare capillos. trece cadute. *Cic. Fat.* 3. 5. Naufragum illum in rivo esse lapsum. *Horat.* 2. *Sat.* 8. 72. si patinam pede lapsus frangat agao. *Ovid.* 13. *Met.* 477. super terram defecto poplite labens. cadendo. ¶ 3. Item speciatim de ils usurpatur, quæ alicui loco vel rei firmiter apta conjunctaque distrahuntur ac decidunt: quo sensu labi pro pleonasmum interdum addi videtur. *Virg.* 6. *Æn.* 310. Quam multa in silvis auctumal frigore primo Lapsa cadunt folia. Confer *Cic.* 1. *Off.* 22. 77. Ita consiliis diligentiaque nostra celeriter de manibus audacissimorum civium dela psa arma ipse ceciderunt. *Ovid.* 3. *Fast.* 29. quum lapsa capillis Decidit ante sacros laeas vitta focos. *Propert.* 4. 4. 64. Ipsaque in Oceanum sidera lapsa cadunt. Ceterum *Virg.* 2. *G.* 133. folia haud ullis labentia ventis. — Hinc ponitur etiam pro elabi, effugere. *Curt.* 3. 13. 4. E manibus custodientium lapsus scappato. et *Tac.* 5. *Ann.* 10. Lapsus custodia. *Cl. eumd.* 11. *ibid.* 31. *extr.* Seu forte lapsa vox in præsagium vertit. scappata di bocca. ¶ 4. Item est ruere, præcipitem agi, decidere. *Virg.* 6. *Æn.* 602. Quos super atra silex jam jam lapsura cadentique Imminet adsimilis. *Sic Ovid.* 10. *Met.* 513. Lapsuram donum subire. et *Horat.* 3. *Od.* 6. 2. Edes labentes uerorum reficere. Similiter *Ovid.* 2. *Met.* 628. labi in cineres. andare in cenere, sensim devenire, paulatim abire. *Virg.* 11. *Æn.* 818. Labitur exsanguia: labuntur frigida leto Lumina. — Hinc poetice pro interire *Val. Flacc.* 5. 2. morbis fatisque rapacibus Idmon Labitur, muore. et *Id.* 3. 218. trepidi singultibus agri Labentum. h. e. morientium. — Labentes oculi dicuntur in morte, aut somno, b. e. languentes et visum jam jam amissuri. *Ovid.* 3. *Trist.* 3. 44. Labentes oculos condet amico manus. *Id.* dixit 3. *Amor.* 9. 49. oculos fugientis. h. e. morientis. et *Stat.* 3. *Silv.* 5. 39. oculi jam morte cadentes. et *Claudian. B. Gild.* 21. Vox tenuis tardique gradus, oculique jacentes, Interius fugere genæ. *Propert.* 1. 10. 7. Quamvis labentes premeret mihi sumnus ocellos. et 2. 12. 6. somno lapsi ocelli. — Labentes malæ sunt morbo absceptæ et barba obsitæ. De Augusto ægrotante *Sueton. Aug.* 99. Petito speculo capillum sibi componi, ac malas labentes corrigi præcepit. scadute et scomposte. Fiebat hoc barbam tendendo, aut radendo, aut etiam componendo pectendoque. Ceterum *Seneca Hippol.* 364. Lapsæ genæ.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est ferri motu lubrico ac facili, deorsum ferri, succe, desuere, sed translate usurpata. — Universim. *Plaut. Trin.* 2. 1. 17. Hlico res foras labitur. trapela, si divulga. *Cic. Orat.* 57. 191. Brevitate et celeritate syllabarum labi putat verba proclivis. *Sic ibid.* 56. 187. Circulus ille incitator numero ipso fertur et labitur, quoad perveniat ad finem et insistit. — Sic de sermone, in quem quis incidit, aut de sententia, cui

quis accedit. *Cic.* 1. *Legg.* 19. 59. Videtis ne, ut ex alio alia nectantur. Quin labebat longius, nisi me retinuissem. h. e. aensim ac paulatim digrediebatur et declinabam dicendo. mi ditungava vie più. *Sic Id.* 2. *Divinat.* 37. 79. Sed labor longius: ad propositum revertar. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 45. 138. Vos autem mihi veremini, ne tabar ad opinionem et aliquid adsciscam etc. et *ibid.* § 139. Labor eo, ut assentiar Epicuro, aut Aristippo. Similiter *Id.* 4. *Att.* 5. Ne qua mihi liceret labi ad illos, qui etiam tum, quum misereri mei debent, non desinunt invidere. h. e. deflectere, accedere, adungi. — Et pro degenerare. *Cic.* 1. *Legg.* 15. 38. Quorum (civitatum) mores lapsi ad molliatiam pariter sunt immutati cum cæcibus. *Curt.* 6. 2. 2. Intemptiva convivia —: omnia in exterrum lapsa morem. degenerate. — Et pro excidere. *Virg.* 1. *Ecl.* 61. Quam nostro illiur labatur pectore vultus. Huc referri potest et *illud Cic.* 2. *Nat. D.* 57. 144. de auditu. Extra autem eminent — aurea, et tegendi causa factæ tutandique sensus et ne adjectæ voces laberentur atque errarent, priusquam sensus ab his pulsus esset. ¶ 2. Speciatim usurpatur de tempore pro decurrere, fluere, volvi: ad rem *Ovid.* 15. *Met.* 179. Ipsa quoque assiduo labantur tempora motu, Non secus ac flumen. *Cl. eumd.* 6. *Fast.* 771. *Sic Ulp. Dig.* 3. 2. 6. Lapsa tempora. *Rursus Ovid.* 1. *Amor.* 8. 49. Labitur occulte, fallitque volubilis ætas. et 4. *Trist.* 6. 17. cuncta potest tacito pede lapsa vetustas. *Virg.* 2. *Æn.* 14. tot jam labentibus annis. essendo giu scorsi. et 1. *ibid.* 287. veniet lustris labentibus ætas, Quum etc. cal corso degli anni. *Id.* 4. *ibid.* 77. Nunc eadem, labente die, convivia possit. sui cadere del giorno. ¶ 3. Item speciatim pro sensim irrepere, se demittere, ferri, decidere, prolabi. a) Cum Accusativo (rel præcipue pravæ, in quam quis labitur) et præpos. in. *Ovid.* 11. *Met.* 631. labique somnum ut sensit in artus, Effugit. h. e. sensim irrepere. *Sic Petron. Satyr.* 21. et 22. Labi in somnum. et *Tac.* 4. *Hist.* 22. Lapsus in somnum. *Virg.* 3. *G.* 457. ima dolor balantum lapsus ad ossa penetrato. et 7. *Æn.* 374. penitusque in viscera tpsum Serpentis furiale malum. *Tac.* 3. *Hist.* 71. sub fin. Ignis lapsus in porticus. — Similiter *Val. Flacc.* 6. 662. Labi in gaudia. abbandonarsi, lasciarsi trasportare, ferri. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 93. Labi in vitium. h. e. decidere, prolabi. *Justin.* 1. 7. in luxuriam. et 20. 4. Populum in luxuriam lapsum, auctoritate sua ad usum frugalitatis revocavit. *Id.* 21. 2. In signitatem lapsus. *Tac.* 4. *Ann.* 6. Labi in adulationem. h. e. se demittere. — b) Cum Ablativo rei bonæ, qua quis excidit. *Lucret.* 2. 176. Lapsus a vera ratione. *Cæs.* 5. *B. G.* 53. Lapsus spe. caduta di speranza. et *Sueton. Cæs.* 48. Lapsus mente. fuor di cervello, pazzo. (Hinc *Val. Max.* 5. 3. n. 2. Lapsæ mentis error.) *Ulp. Dig.* 27. 8. 1. a med. Lapsus facultatibus. caduto in poverità. (Sic absolute *Paul.* *ibid.* 26. 7. 13. Si idoneus contolor subito lapsus sit. ¶ 4. Hinc absolute labi est a superiore, bono, vel recto statu seu conditione in inferiorem, malum, vel perversum sensim declinare ac devenire. *Ovid.* 2. *Pont.* 9. 11. Regia, crede mihi, res est succurrere lapsis. h. e. qui statu exciderunt, afflictis, miseris. *Cl. Propert.* 1. 1. 25. Et vos, qui sero lapsum revocatis, amici, Querite non sanl pectoris ausilium. h. e. qui in morbum amoris incidit. Ceterum *Cic. Rabir. Post.* 16. 43. Veterem amicum suum labentem excepit, corruere non sivit, fulsit et sustinuit re, fortuna, fide. h. e. excidentem de statu fortunarum suarum. *Id.* 2. *Phil.* 21. 51. Quum labentem et prope cadentem rempublicam fulcire cuperetis. *Orellius* rectius leg. labantem. *Id.* 1. ad *Brut.* 18. Ferre præsidium labenti et inclinatæ republicæ. *Virg.* 4. *Æn.* 318. miserere domus labentis. che è prossima ad estinguersi. *Sic Id.* 4. *G.* 249. generis lapsi sarcire ruinam. razza mezzo estinta. *Val. Max.* 3. 2. n. 19. Labentem belli fortunam restituit. che piegava allarotta. *Cl. Ennius* apud *Cic.* 3. *Tusc.* 19. 44. Poi mihi fortuna magis nunc desit, quam genus. Namque regnum suppetebat mi, ut scias, quanto e loen, Quantis opibus, quibus de rebus lapsa fortuna accidat. *Rursus Val. Max.* 4. 8. *extern.* n. 2. Labentis annus subsidia. che scarseggia e va mancando. *Tac.* 6. *Ann.* 52. Labi apiritum, nec ultra

biddum duraturam. h. e. deficere. *Liv. præfat. § 9.* Labente deinde paullatim disciplina, velut desidentes primo mares sequatur animo: deinde ut magis magisque lapsi sint. *Sic Plin. Paneg. 18.* Disciplinam castrorum lapsam extinctamque refovisti. *Ovid. Heroid. 2. 102.* Lapsa fides. moncanza di parola. *Liv. 3. 33.* Eo citius lapsa res est. et 4. 38. Labente jam re. *Sic Virg. 4. G. 449.; Ovid. 1. Trist. 5. 35.; et Seneca Herc. Fur. 646.* Lapsæ res. h. e. afflictæ, accisæ, adversæ. ¶ 5. Et sæpissime ponitur pro errare, peccare, falli, decipi, fallare, errare: hinc *Cic. 1. Off. 6. 18.* Labi, errare, descire, decipi, et malum et turpe ducimus. Ceterum *Id. Brut. 49. 185.* In aliqua re labi et cadere. *Sic Id. 2. Off. 3. 9.* In quo lapsa consuetudo deflexit de via. *Al. leg. In quo verbo. Id. 2. Tusc. 4. 12.* Philosophus in ratione vitæ peccans, in officio, cuius magister esse vult, labitur. *Ovid. 2. Amor. 8. 7.* verbo lapsus in uno. h. e. cui imprudenti verbum unum excidit: vel qui in verbo peccavit. *Plin. 2. Ep. 3.* Ne verbo quidem labi. h. e. ne verbum quidem omittere eorum, quæ dicenda sunt. non fallare ne pur d'una parola. *Rubus Cic. 2. leg. Agr. 3. 6. et 7. Phil. 6. 18.* Labi consilio. ἀποχεῖν. h. e. consilium quidem adhibere, et rem pensare, sed errare tamen: cui opponitur apud *eumd. cit. 2. leg. Agr. labi casu. Id. 13. Phil. 4. 8.* opinione. *Cels. 5. 26. n. 13.* mente. *dekrare.* *Sueton. Cæs. 56.* memoria. *Cæs. 5. B. G. 3.* Ne plebs propter imprudentiam labetur. *fassesse qualche sproposito. Cic. 3. ad Q. fr. 9.* Lapsus est per errorem. *Arr. Men. Dig. 49. 16. 6. ad fin. per vinum, aut lasciviam. Ulp. ibid. 2. 13. 1. extr. ob ætatem, vel rusticitatem, vel sexum. Cic. Marcell. 6. 20.* Doni viri non cupiditate, aut pravitate aliqua lapsi, sed opinione officii et specie quædam reipublicæ. *che hanno fallato. et Deiot. 3. 10.* Errore communi lapsus. *Sic Modest. Dig. 33. 2. 19.* Labi errore. *Phædr. 5. 5.* Pravo favore labi mortales solent. *Cic. Brut. 69. 244.* Labi ambitione. *Id. 10. Phil. 2. 5.* inopia verbi. *Id. Habir. perduell. 9. 25.* imprudentia. *Popinian. Dig. 3. 5. 31.* imperitia. *Paul. ibid. 24. 3. 17.* ignorantia juris.

LĀBOR (antique etiam labos), *Oris, m. 3.* Labos legitur apud *Plaut. Merc. prol. 72., Tyin. 2. 1. 35. et Truc. 2. 6. 40.; Ter. Hecyr. 3. 1. 6.; Pacuv. apud Non. p. 292. 4. Merc.; Varron. apud eumd. p. 487. 13.; Catull. 55. 13.; Sall. Jug. 105. et in orat. Macri trib. pleb.; Virg. 6. Æn. 277.; Val. Flacc. 7. 361. etc., tametsi in his aliquando libri variant. Hac de re Ita Quintil. 1. 4. 13. Nam ut *Valesii et Fusii in Vateria Furiosque venerat; ita arbos, labos, vapos etiam et clamor ac laes ætatis fuerunt. Servius ad Virg. 1. Æn. 257.* observat, *Sallustium* pæne ubique *labos* dixisse. — Etiam *labo*, decurtata nempe voce pro *labores*, utebantur veteres, ut *cæl, do, gau* pro *cælum, domum, gaudium. Fronto de fer. Als.* (edente Ilerum *A. Maio*) ep. 3. Quæ malum! volupt? Immo, si dimidiatis verbis verum dicendum est, ubi tu animo faceres vigil, vigilias dico: aut ut faceres labo, aut ut faceres mole, labores et molestias dico. — Labor (a lauo, ut videtur) est operis functio, ex qua vires labuntur, opera, defatigatio, contentio, afflictatio: ad rem *Cic. 2. Tusc. 13. 35.* Interest aliquid inter laborem et dolorem: sunt finitima omnino, sed tamen differt aliquid. Labor est functio quædam vel animi, vel corporis, gravioris operis et muneris: dolor autem motus asper in corpore, alienus a sensibus. Hæc duo Græci uno nomine appellant (πόνον). Itaque industrios homines illi studiosos, vel potius amantes doloris (φιλοπόνοντες) appellant, nos commodius laboriosos. Gr. πόνος (It. fatica; Fr. travail, labeur, peine qu'on se donne, efforts; Hisp. trabajo, labor; Germ. die Arbeit, Bemühung, Mühe, Anstrengung, der Kräfte; Angl. labour, toil, fatigue). Ceterum labor potest esse opera, defatigatio, contentio A) Vel ad aliquid perficiendum; B) Vel ad impedimentum aliquid superandum.*

A) Labor est opera, defatigatio, contentio ad aliquid perficiendum. ¶ 1. Generatim. *Cato apud Gell. 16. 1.* Cagitate cum animis vestris, si quid vos per laborem recte feceritis, labor ille a vobis cito recedet; bene facte a vobis, dum vivitis, non abcedet. Sed si qua per voluptatem nequiter fece-

ritis, voluptas cito abibit; nequiter facti in illad apud vos semper manebit. *Cf. Cic. Senect. 19. 69.* Ceterum *Plaut. Merc. prol. 73.* Tibi denique iste pariet lætium labos. *Ter. Hecyr. prol. 37.* Ne semper servus currens, iratus senex, — avarus leno assidue agendi sint (in scena) mihi clamore summo cum labore maximo. *Cic. Cæl. 17. 39.* Omnem vitæ cursum in labore corporis atque in animi contentione transigere. *Id. 2. Tusc. 26. 62.* Eosdem labores non æque graves esse imperatori et militi, quod ipse honos laborem leviorum faceret imperatorium. *Id. Mur. 13. 29.* Magnus direndi labor, magna res. *Id. 3. Off. 2. 6.* Si discendi labor est potius quam voluptas. *Cæs. 5. B. G. 11.* Ne nocturnis quidem temporibus ad laborem militum intermissis. *Ennius apud Philargyr. ad Virg. 4. G. 188.* Expectans si mussaret quæ denique pausa Pugnandi fieret, aut duri finit labori. *Id. apud Servium ad Virg. 12. Æn. 657.* Militiæ labor. *Sic Cic. 7. Fam. 8.* Labor militiæ. *Id. Fontej. 15. 33.* Ad labores belli impiger. — Hinc labores dicuntur res gestæ bellicæ, imprese militari, quæ maxime laborem postulant. *Virg. 11. Æn. 126.; et Val. Flacc. 5. 133.* Belli labores. *Claudian. 1. Laud. Stilic. 21.* Decertati labores. Hinc etiam *Herculis labores*, de quibus *V. in HERCULES.* — Item est conatus, vis, violentia. *Virg. 9. Æn. 404.* Tu, dea, tu præsens nosro succurre labori. *attentato.* Et poetice de rebus physicis et abstractis. *Val. Flacc. 2. 285.* Visa ratis sævæ defecta laboribus undæ. *assaki, sforzi, impeti.* et *Id. ibid. 617.* Has etiam terras consertaque gentibus arva Sic, pelago pulsante, reor Neptunia quondam Cuspis et adversi longus labor abscedit ævi. — Item opus rusticum. *Virg. 2. G. 514.; et Horat. 3. Od. 24. 15.* — Ceterum generatim *Cic. Cæl. 17. 41.* Directum iter ad laudem cum labore. *Id. 2. Nat. D. 23. 59.* Cum labore operoso moliri aliquid. *Id. Fontej. 1. 2.* Multo sudore ac labore quippiam facere. *Plin. 2. Ep. 19.* Quæ scripsimus cum labore, etiam cum labore audiri putamus. *Ter. Adelph. 5. 4. 17.* Sine labore potiri aliquid. *Cic. 2. Invent. 56. 169.* Facere aliquid sine ullo labore. *Id. Senect. 23. 82.* Otiosam ætatem et quietam sine ullo labore et contentione transigere. *Plin. 2. Hist. nat. 63. 63. (156).* Veneni haustu exstinguimus, nullo labore. *Cic. 1. Orat. 33. 150.* Res est enim magni laboris, quem plerique fugimus. *Sic Cæs. 5. B. G. 11.* Etsi res erat multæ operæ ac laboris. *Plaut. Rud. 1. 3. 7.* Illoc est mihi labori. *Plin. 26. Hist. nat. 11. 72. (118).* Lethargicos excitare, labor est. *est cosa di fatica, è difficile.* Sic labore, adverbii ritu, pro studiose, diligenter, dixit *Pallad. de Insit. 35.* Incipiam, quidquid veteres scripsere coloni, Sacraque prisorum verba labore sequar. — Multis jungitur Verbis, quorum præcipua, servato litterarum ordine, exhibemus. *Virg. 1. Æn. 14.* Adire labores. *Liv. 36. 24.* Affecta labore ac vigiliis corpora. *Cic. Rosc. com. 16. 49.* Capere laborem. h. e. subire, sentire. *Id. 3. Orat. 4. 14.* Compensati magnâ gloriâ summi labores mitigatur. *Id. 1. ibid. 55. 231.* Consumere multum operæ laborisque in re aliqua. *Plin. 3. Ep. 1. ad fin.* Coateri laboribus. *Cic. 14. Fam. 1.* Noo defatigari laboribus animi, neque corporis. *Id. 3. ibid. 6. a med.* Detrahare laborem alicui. *Plin. 11. Hist. nat. 17. 17. (53).* Esse in labore. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 34. 108.* Exinclare laborem. *Id. Brut. 69. 242.* Excipere magnos labores. *Id. Arch. 11. 18.* Exercere se in magnis laboribus. *Quintil. 4. 5. 23. et 5. 10. 22.* Exhaustire laborem. (*Sic Liv. 21. 21. ad fin.* Inter labores aut jam exhaustos, aut mox exhaustendos.) *Nepos Eumen. 18. in fin.* Ferre laborem. *Cic. Arch. 11. 28.* Frangere se multis laboribus. (*Alio sensu Id. Planc. 4. 9.* Tu labores tuos, quod ædilis non sis factus, fractos esse et abjectos et repudiatos putas?). *Pseudo Sall. orat. 2. ad Cæs. a med.* Habere corpus in laboribus. *tenere sotto le fatiche. Cic. 5. Ferr. 98. 227.* Impendere laborem et sumplum ad incertum casum. et *Virg. 2. G. 61.* Impendere laborem alicui rei. *Cic. Mur. 4. 8.* Impendere laborem suum buminium periculis sublevandis. *Id. ibid. 18. 38.* Imponere laborem alicui. *Sil. It. 4. 820.* Incondere labori. *Liv. 5. 4.; et Quintil. 1. proæm. 2.* Injungere laborem alicui. *Cic. 2. Invent. 39. 113.* Insumere sumptum et laborem in rem aliquam. *Ovid. 3. Met. 154.* Intermittere laborem. *Cic. Divin. in Q. Cæcil. 19. 63.*

Interpanere operam, studium, laborem pro aliqua. *Ovid. 10. Met. 554.* Lassat insolitus labor aliquem. *Cic. Orat. 31. 120.* Lavare laborem alicui. *Sic Id. 2. Orat. 6. 23.* Levandi laboris sui causa. *Cf. Virg. 1. Æn. 334.* Rursus *Cic. 1. Tusc. 1. 1.* Liberari laboribus defensionum senatoriis muneribus. *Ovid. 7. Met. 208.* Minuere laborem alicui. *Lucr. 2. 12.* Niti labore. *Plaut. Pseud. 1. 1. 3.; et Cic. 2. Att. 14. extr.* Parcere labori alicuius. *Ter. Hecyr. 2. 1. 29.* Haud parcens labori. (*Sic Cato apud Festum p. 242. 4. Müll.* Quod uti prohibuit irem, quod in me esset, meo labori noa parsi.) *Cic. 1. Fam. 8. circa med.* Perfunctus laboribus maximis. *Cæs. 3. B. G. 5.* Recere se ex labore. *Curt. 5. 13.* Relaxare laborem. *Virg. 1. G. 293.* Solari cantu longum laborem. *Cic. 2. Att. 15. sub fin.* Subire labores. *Id. Mur. 18. 38.* Sumere sibi laborem. *Id. 4. Fam. 2.* Superedere labore. *Id. Opt. gen. orat. 5. 13.* Suscipere laborem. *Id. 1. Att. 17. circa med.* Sustioere laborem. *Sall. Cat. 10.* Tolerare labores. ¶ 2. Speciatim et latiori sensu est qualitas sive alacritas animi arduos, activitâ, voglia di lavorare. *Cic. 4. Ferr. 3. 7.* Nihil ceterorum simile Græcorum, nulla desidia, nulla luxuries: contra summus labor in publicis privatisque rebus, summa parsimonia, summa diligentia. *Id. pro leg. Manil. 11. 29.* Neque illæ sunt solæ virtutes imperatoris — labor in negotiis, fortitudo in periculis, industria in agendo etc. *Id. 1. Orat. 61. 260.* In quo (*Demosthene*) tantum studium fulsset, tantusque labor dicitur, ut etc. ¶ 3. Per metonymiam labor dicitur quidquid labore perficitur, b. e. ipsius laboris effectus: sic et nos dicimus *il lavoro di tanti anni, il lavoro d'un artista.* Hinc de segete *Virg. 1. G. 325.* Et pluvia ingenti sata læta boumque labores diluit. *Cf. eumd. 2. Æn. 306. et Ovid. 1. Met. 273.* Stenuatur segetes —, longique perit labor irritus anni. Item de ingenti edificiis mole *Virg. 2. G. 155.* Adde tot egregias urbes operumque laboram, Tot congesta manu præruptis oppida saxis. *Sic Id. 1. Æn. 459.* Artificumque manus inter se operumque laborem Miratur. et 6. *ibid. 27.* Hic labor lila domus et inextricabilis error. h. e. ingeniosum opus labyrinthi. *Val. Flacc. 1. 143.* Poculaque, insignis veterum labor. h. e. artificium. *Sic Id. 5. 453.* nondum noscentibus, ille Quis labor et 2. 409. Dona duci promit, cblamydem textosque labores. *tele intessute e istoriate.* — Hinc labores uteri sibi filii apud *Claudian. 1. Rapt. Pros. 193.* tibi gaudia nostris Sanguinis et caros uteri commendo labores. ¶ 4. Inter ceteras Pestes, quas in vestibulo Ditis habitare fingunt Poetæ, Laborem (It. la Fatica) recenset *Virg. 6. Æn. 277.* Terribiles visu formæ, Letumque Labosque etc. Et *Cic. 3. Nat. D. 17. 44.* Quod si ita est, Cæli quoque parentes et sorores, qui a genealogis antiquis sic nominantur, Amor, Dolus, Metus, Labor, Invidentia etc.; quos omnes Erebo et Noctæ caos ferunt. — Apud *Capell. 2. p. 37.* Labor est alumnus Philologiae præ ceteris dilectus, qui ejusdem leticam una cum puero Amore subvehit.

B) Labor est etiam contentio, conatus, afflictatio ad impedimentum aliquid superandum: et ¶ 1. Raro admodum de rebus physicis dicitur et est pondus, peso; quæ fortasse fuit prima hujus vocabuli significatio. *Vitruv. 2. 7.* Sata si sint in locis tectis, sustinent laborem; sin autem in apertis, friantur et dissolvuntur. *Plin. 36. Hist. nat. 22. 48. (167).* Hi lapides tractabiles in opere, laborem quoque tolerant. ¶ 2. Interdum et pro morbo usurpatur, *malattia. Plaut. Curc. 2. 1. 4.* Valetudo decrescit, accrescit labor. *Id. Cas. 2. 6. 63.* Cor lienosum, opinor, habeo; jamdudum salit: de labore pectus tundit. *Vitruv. 8. 3.* Sulphureos fontes nervorum labores reficiunt. — Et pro dolore, *dolere. Scribon. Compos. 227. ad fin.* Hoc medicamentum sine oragno labore cadere cogit bammorrhoidas. Huc referri potest et illud *Virg. 4. G. 340.* primos Lucina experta labores. h. e. alius ac dolore parlandi. ¶ 3. Illic sæpius generatim vel metonymica — a) Est molestia, calamitas, incommodum, *calamità, disgrazia, travaglio, disagio. Plaut. Capt. 5. 1. 26.* Væ misero inini, propter meum caput labores hostiâi eveaisse optimo!

Ter. Andr. 6. 2. in fin. Tantum laborem capere ob talem filium! tanto travaglio. *Cic. 15. Fam. 8.* Cujus erga me singularem benevolentiam vel in labore meo, vel in honore perspexit. *Id. 1. Tusc. 49. 118.* Nec id (natura) gigneret —, quod quum assancivisset omnes labores, tum incederet in mortis malum sempiternum. *Liv. 1. 64.* Apud milites vero obendo pericula ac labores — tanta caritate esse, ut etc. *Nepos Hann. 13.* Multis variisque perfunctus laboribus anno acquievit septuagesimo. *Virg. 2. Æn. 11.* Quod si tantus amor casus cognoscere nostros Et breviter Trojæ supremum audire laborem etc. et 4. *ibid. 78.* Iliacos iterum demens audire labores Exposit. *Id. 2. ibid. 362.* quis possit lacrimis æquare labores? *Id. 5. ibid. 617.* tædet pelagi perferre laborem. i. disagi della navigazione. *Id. 1. G. 150.* Mox et frumeotis labor additis, at mela culmos Esset rabigo etc. h. e. melum. — b) Item discrimen, periculum, periculo. *Colum. 9. R. R. 13. 2. de apibus.* Maximus autem erom labor est initiis veris, quum thymall floret frutes, etc. tunc nocente cibo: quo quum se affatum repleverint, profuvio alvi intereunt. — c) Item cura, sollicitudo, cura, pensio: *Virg. 4. Æn. 379.* Scilicet in Superis labor est: ea cura quietos sollicitet. et 1. *ibid. 80.* tunc, o regina, quid optes, Explorare labor. ¶ 4. Spectatim labores hunc Italice sunt *Fecissis*, tunc enim laborare creditur. *Virg. 2. G. 474.* cæque vias et sidera monstrant, Defectus solis varios lunæque labores. Sic *Ovid. 7. Met. 208.* Lunæ labores. — Alio sensu seu metaphoricè *Virg. 1. Æn. 746.* Hic canit errantem lunam solisque labores, Unde hominum genus et pecudes etc. h. e. errores, seu vagos lunæ cursus, et celerem statumque solis circuitum, ex quo laborata videtur. *V. LABORO.* sub II. 3. b.

LĀBORĀTIŌ, ōnis, f. 3. (laboro) labor, fatica. *Fronto Hist.* (edente iterum *A. Maio*) ab *init.* Tantas res a te gestas, quantas et Achilles gessisse cuperet, et Homerus scripsisse: laborationibus his vercor, ne quando atc.

LĀBORĒĀTUS, a, um. *V. LABORO.*

LĀBORĀTUS, us, m. 4. (laboro) labor, laboratio. *Venant. Vit. S. Hædeg. 13.* Non minore laborata.

LĀBORĒFĒRE, fēra, fērum, adject. (labor et ferro). — a) Est ferens laborem, laboris patiens, laboriosus, fatigoso, *ἰσχυρός*. *Ovid. 9. Met. 285.* laboriferi quum jam natalis adesset Herculis. *Id. 15. ibid. 129.* Laboriferi juveni cædes. *Auson. Etyl. 4. 6.* Grajo schola nomine dicta est, Justa laboriferis tribuatur ut otia Musis. — b) Item laborem afferens, ad laborem vocans. *Stat. 6. Theb. 25.* Clara laboriferas caelo Titania curas Extulerat.

LĀBORĪŌSE, adverb. (laboriosus). Comp. *Laboriosius* et *Sup. Laboriosissime*. — Laboriose est cum labore, con *fatica*, *ἰσχυρός*. *Plaut. Merc. 3. 1. 9.* Laboriose (al. Laboriosi) nihil tibi quidquam operis Imperabo. *Catull. 38. 1.* Male est, Coruifici, tuo Catullu; Male, mercurule, et laboriose. *con del travaglio e della molestia.* Et *Cels. 5. 17. n. 2.* Laboriose cooterantur ea, es quibus emplatra pastillique fiunt. *con fatica e diligencia.* *Cic. Rosc. com. 11. 31.* Quo quisque ast ingeniosior, hoc docet Iracundius et laboriosus. *Plin. 33. Hist. nat. 17. 49. (164).* Laboriosius erulit plumbum. *Cic. Divin. in Q. Cæcil. 21. 71.* Itaque semper hi diligentissime laboriosissimeque accusarunt. *Sueton. Cæs. 43.* Jus laboriosissime ac severissime dicere. Adde *eumd. Claud. 14.*

LĀBORĪŌSUS, a, um, adject. (labor). Comp. *Laboriosior* I. et II. 2.; *Sup. Laboriosissimus* I. et II. 1. — Laboriosus est qui multo cum labora sit, difficilis, molestus, *ἰσχυρός* (It. fatigoso, laborioso, penoso; Fr. fatigant, pénible, difficile; Hsp. cansado, fatigoso, penoso; Germ. voller Mühe und Arbeit, mühsam, beschwerlich, Mühe und Anstrengung erfordernd; Angl. laborious, toilsome, fatiguing, operose, irksome, troublesome).

I.) Proprie de rebus. *Ter. Henut. 4. 6. 2.* Vel me hæc deambulatio, quam non laboriosa, ad isoguerem dedit. *Id. ibid. prok. 44.* Laboriosa fabuis. *Cic. 3. Legg. 8. 19.* Nihil erit bis donio sua dulcius, acc laboriosius molestiusque provincia. *Id. 2. Tusc. 15. 36.* Laboriosa exercitationes. *Liv. 5. 19. ad fin.* Operum longa maximum ac laboriosissimum. *Quin-*

til. 12. 3. 8. Qua (lectione) nihil est in stoditis minus laboriosum. *Catull. 1. 6.* Omne ævum tribus explicare ebaris, Doctis, Juppiter! et laboriosis. *Nepos Att. 12. extr.* Quod utram et laboriosus, an gloriosus fuerit, difficile fuit judicare. *C. Calpurnia apud Non. p. 133. 23.* *Merse.* et emendatus apud *Gell. 9. 12.* Durum rus fugis et laboriosum. *Martial. 11. 7.* Versus non laboriosus.

II.) Improprie de hominibus et brutis. ¶ 1. Est qui la labore libenter versatur, qui multum laboris subit et sustinet, *fatichevole, industrioso, φιλόπονος*. *Cic. 2. Tusc. 15. 35.* Industrios homines Græci studiosos, vel potius amantes doloris appellant: nos commodius laboriosos. *Id. 5. Ferr. 38. 86.* Arstotes laboriosissimi. *Nepos Timoth. 1.* Fuit enim disertus, Impiger, laboriosus. *Cod. Theod. 1. 9. 3. et 6. 24. 6.* Serrus laboriosus. *Colum. 6. R. R. proem. 7.* Bos laboriosissimus hominis socius in agricultura. ¶ 2. Item laboris plenus, h. e. multis laboribus exercitus, *affaticato, travagliato*. *Cic. Cæl. 1. 1.* Vos laboriosos existimet, quibus otiosis ac lo communi quidem otio liceat esse. *Id. Mil. 2. 5.* Quid enim aobis duobus laboriosus? quid msigis sollicitum, magis exercitum diel potest? *Horat. Epod. 17. 16.* Laboriosus remiges Ulitel. *Id. ibid. 16. 60.* Laboriosa cohors Uliæi. *Ritterus* postremo hoc loco eliter omnino hanc vocem interpretatur. *Cf. Auct. Priap. 62.* Sed quod carmina pessimi post Ramis sustineo laboriosus. — Huc referri potest et illud, in quo laboriosus est qui multos dolores perferit, quodque *Forcellinus* aegolori paragraho distinxit, *Cic. 11. Phil. 4. 8.* Dolores Trebonius pertulit magnos: multi ex morbi gravitate majores: quos tamen non miseros, sed laboriosos dicere solemus. Similiter *Id. 2. Fin. 28. 93.* Nec tamen miser esse, quia summum id malum non erat, tantummodo laboriosus videbatur.

LĀBORŌ, as, avi, itum, are, a. et a. 1. (labor). *Pert. Laborans* I. A. 1., II. 1. et 2.; *Laboratus* I. B. 1. et 2. et io fin.; *Laboraturus* II. 1.; *Laborandus* I. B. — Laborare occurrit I.) Generatim; et II.) Specialim.

I.) Generatim usurpatur A) Neutorum more; et B) Active.

A) Neutorum vi ac significatione laboro est idem ac laborem sentio, cum labore ago, fatigor, *zovio* (It. *faticare, durar fatica; Fr. travailler, prendre de la peine, tâcher, s'efforcer de; Hsp. trabajar, aplicarse con desvelo y cuidado; Germ. arbeiten, sich Mühe geben, sich bemühen, bemüht sein, sich um etwas kümmern, auf etwas bedacht sein; Angl. to labour, be oppressed with toil or fatigue*). ¶ 1. Stricto sensu refertur ad corpus, ut patet ex *Cic. 2. Tusc. 15. 35.* Aliud est dolere, aliud laborare. Quum varices secabantur C. Mario, dolebat: quum æstu magno dicebat agmen, laborabat. Est inter hæc tamen quædam similitudo. *Cf. Ennius apud Macrobi. 6. Saturn. 3.* Semper abundantes hastas frengitque quistitque: Totum sudor habet corpus multumque laborat, Nee respirandi 6t copia. Sic de agrorum cultura *Plaut. Merc. prok. 71.* Ibi multo plurimum sese familiarium laboravisse, quum hæc pater sibi diceret: Tibi aris, tibi occas, — tibi denique ista pariet lantissim labos. *Ter. Heaut. 1. 1. 37.* At istos rastros Interes tæmo appone: na labora. *Cic. 5. Ferr. 52. 121.* Quamdiu-intelligebat, sese sibi et populo Romano, non Verri et Apronia, serere, Impendere, laborare. Ceterum *Id. 5. Phil. 6. 18.* Non quo ille scuta occulta esse vellet, sed ne familiaris, si scuta ipsi ferret, laboraret. *Ovid. 15. Met. 367.* que (apes) more parentum Bure coluot, operique favent, in spemque laborant. *Quintil. 11. 3. 55.* Suot qui imitentur jumenta ouera et jugo laborantia. — Sic pro militare, stipendia merere. *Inscript. apud Mommsen. Inscr. Neap. 318.* et apud *Henzen. 6840.* *AVR. ASVLA MIL. COB. V. PRÆTORIS (sic) FRATRI BENMERAR (sic) QVI MACT. LABOBAT (sic) AN. XII.* — Cum Dativo, laborare aliquid est laborando inavrlre, apud *Sil. 11. 8. 116.* Nigro forte Jovi, cui tertis regna laborant. ¶ 2. Latiori sensu et sæpissime refertur ad animum, et significat laborem ac studium Impendere, contendere, curare, niti, conari, *affaticarsi, studiansi, procurara, far di tutto per ottener qualche cosa:* et occurrit — a) Absolute. *Cic. 2. Purad. § 17.* Quod enim ego laboravi, aut quid egi, aut in quo evigilaverunt

cura et cogitationes meæ? *Id. 13. Fam. 67.* Hæc propterea scripsi, ut et me non sine causa laborare intelligeret, etc. *Horat. Art. P. 241.* sudet multum, frustra que laborat Ausus idem. *Quintil. 8. proem. 29.* Qui non satis laborant. — b) Cum Ablat. et præpos. de, et apud *Cic. 13. Fam. 26. sub fin.* Sic enim velim existimes, non minus me de illius re laborare, quem ipsum de sua. *Id. ibid. 50.* Quo est honestius de emicorum pecunia laborare, quam de sua. *Id. ibid. 56.* Hls de rebus eo magis laboro, quod agitur res Cn. Pompeji —, et quod is magis etiam mihi labore videtur, quam ipse Clivius. Adde *eumd. Cæcin. 1. 3.* — Pessive Impersonaliter *Cic. 2. Tusc. 19. 29.* Quasi de verbo, non de re laboratur. — Et cum Accus. nihil, *Cic. 8. Phil. 9. 26.* Tironi prospicit: de se alibi laborat. h. e. non curat, non est anxius. *Cf. eumd. 1. Tusc. 43. 103.* — c) Cum Ablat. et præpos. pro, at apud *Cic. 13. Fam. 8.* Ut intelligeres, non solum me pro P. Tertio laborare debere, sed Sestiam etiam pro Albinio. *Id. Dom. 11. 30.* Cn. Pompejum stodio et auctoritate — præcipue pro salute mea laborasse. — d) Cum præpos. in et Ablat. *Cic. 3. Nat. D. 24. 62.* In enodandis eudem nominibus, quod miserandum sit, laboratis. *Id. 5. Fam. 12.* Nec minus est Spartilæ Agesilus ille perhibendus —, quam qui in eo genere laborant. *veteres editiones habent elaborant.* Adde *eumd. Brut. 8. 34.* — e) Cum præpos. in et Accusat. *Liv. 7. 25.* Adeo in qua laboramus sois crevimus, divitias luxuriamque. *Seneca 3. Ira 41.* Nil in famam laboramus, sequatur vel mala, dum bene merentis. h. e. de fama. *Quintil. 8. 2. 18.* In hoc etiam malum a quibusdam laboratur. h. e. labor ac studium impenditur, ut hoc malum adsciant. — f) Quasi Accusat. et præpos. circa, at epud *Quintil. 6. 4. 1.* Laborare circa memoriam et pronunciationem. Adde *eumd. 3. 11. 24.* — g) Cum Coniunctivo et part. ut. *Cic. Prov. cons. 11. 28.* Non decrevi solum, sed etiam ut vos decerneretis, laboravi. *Cæs. 7. B. G. 31.* Animo laborabat, ut reliquis civitates adjungeret. *Quintil. proem. 15.* Virtute ac studiis, ut haberentur philosophi, laborant. — Et addito Accusat. neutr. *Cic. 13. Fam. 26.* Tum illud laboro, ut etc. *Quintil. 4. 5. 17.* Id laborandum est, ut etc. *Cic. 16. Fam. 4.* Nihil laboro, nisi ut salvus sis. h. e. nihil curo nisi etc. non d'altro mi curo, non d'altro mi travaglio etc. — h) Cum Coniunctivo et part. ne. *Cic. 6. Ferr. 57. 132.* Sponsio illa na feret, laborasti. *Lentulus apud Cic. 12. Fam. 11.* Quæ ego ne frustra subierim, aera prius, quam reliquias meæ diligentiam coosequar, decedere cogar, velde laboro. — Et addito Accus. aeur. *Cæs. 1. B. G. 31.* Non minus se id contendere et laborare, ne ea enunciantur, quam uti ea, quæ vellent, impetrarent. — i) Cum Infinito, præcipue apud Poetas *Nepos Peleop. 3.* Ut ne querere quidem de tanta re laborarent. *Plin. 1. Ep. 10.* Amarique ab eis laboravi. *Justin. 21. 5. ad fin.* Laborabat invidiam demere. *Horat. 2. Od. 3. 11.* obliquo laborat Lympha fugax trepidare rivo. *Id. 1. Sat. 1. 111.* buoc etque tunc superare labore. Adde *eumd. ibid. 4. 20. et 10. 73.* et 2. *ibid. 3. 269.* Sic *Id. Art. P. 434.* Reges dicuntur multis urgere culullis Et torquere mero, quem perspexisse laborant, An silt amicitia dignus. h. e. nosse curant. *Ovid. Heroid. 15. 77.* cui placuisse laborem? *Id. 13. Met. 285.* Et simul arma tuli: quæ nunc quoque ferre laboro. Adde *Stat. 1. Theb. 489.* — l) Quum laboro est idem ac curo, anxius sum (quo sensu occurrit etiam non laboro, ut supra vidimus, nihil laboro, et est non curo, non sum anxius, non mi curo, non mi travaglio, non ci penso) usurpatur — Cum Relativo. *Cic. 3. Fam. 12.* Vides me jamdudum sudare laborantem, quo modo es tuar, quæ mihi tuenda sunt. *Id. Rosc. com. 15. 43.* Quorsum recidist responsum tuum, non magnopere laboro. *Id. Rosc. Am. 34. 97.* Cujus consilio occisus sit, invenio; ejus manu silt percussus, non laboro. — Cum Accusat. neutr. *Cic. 13. Att. 9.* Quo etiam magis laboro idem, quod tu. — Cum Accusat. et Infinito. *Varro 3. R. R. 17. 1.* Non laboro, loquit, hoc loco discessisse Merulam. — B) Active, seu quum Accusativum regit ¶ 1. Significat elaborare, facere, *lavorare, fare.* *Horat. Epod. 5. 60.* quale non perfectius Mem laborant manus. *Propert. 4. 3. 33.* Noctibus hibernis eastrensia pensa laboro. *Tac. Germ. 45.* Frumeota

retrosque fructus patientius, quam pro solia Germanorum inertia, laborant. *Plin. 23. Hist. nat. proem. 2. (2)*. Ex me parata omnia, nec cura laboranda, sed se porrigenda ultro. *h. e. cum labore colligenda. Stat. 5. Silu. 1. 10. Sed mortalis bonos, agilis quem dextra laborat. Sil. 1. 16. 411. Et nobis et quies letum commune laboras. h. e. paras, atruis. — Sæpius occurrit Part. præter. pass. Laboratus, et est labore ac studio factus, elaboratus, laborato, fatto con istudio e fatica, διαπεποιημένος. *Virg. 1. Æn. 643. Arte laborata vestes. Id. 8. Ibid. 180. onarique canistris Dona laborata Cere- ris. formento fatto in pane. Ovid. 3. Met. 158. an- trum Arte laboratum pulla. Plin. 5. Hist. nat. 1. 1. (7). Laborata Herculi et Perseo. Cic. Cræl. 22. 54. Sed hæc, que sunt oratoris propria, que nibi fructum aliquem ferre potuissent, quam a me ipso laborata proferri viderentur etc. *Quintil. 12. 6. 5. Actio laborate dlerum ac noctium studio. Martial. 4. 33. Laborati libri. Id. 9. 10. Curva laboratas anti- lia tollit aquas. h. a. msgoo labora baustas. Capell. 2. p. 35. Tuoc vero illa nausea ac vomitio la- borata. procurata a bello studio e con fatica. V. et Laboratus in 8o. ¶ 2. Hinc Part. Laboratus postice cum abtractis est etiam per labores et æru- mos actus, laboriosus, exercitios, laborioso, cala- mitoso. *Fal. Flacc. 5. 225. Fata laborati Phrysus compleretur ævi. Stat. 1. Theb. 341. Grata laboratæ referens oblivia vltæ. Capell. 1. p. 13. Philo- logia pervigilia laborata. h. e. a perrigli Philolo- gi laborata.****

11.) Speciatim laborare ¶ 1. Sæpe est morbo, aut dolore aliquo mala habere; et occurrit — a) Absolute. *Cic. 7. Att. 2. Inaletudo tua me valde conturbat: significat enim tua litteræ, te prosum laborare. che tu se' formalmente ammalato. Id. 5. Ibid. 8. Quous sine febrili laborassem. Id. 2. Tusc. 25. 61. Eum graviter esse ægrum, quod vehementer ejus artus laborarent. — Et de plantis *Colum. 11. R. R. 2. 29. Oleis laborantibus circum radices amurecam convenit infundere. ammalato. Sic Pal- lad. 5. R. R. 8. Oleis laborantibus circum rdices insula amureca fundetur. — b) Cum Ablat. et præpos. ex. *Ter. Andr. 1. 5. 31. Laborare e dolore. sentire s' dolori del parto. Cic. 7. Fam. 26. Quom decimum jam diem graviter ex intestinis laborarem. essendo travagliato da diarrea. et Id. 9. ibid. 23. Laborare ex pedibus. aver la podagra. Id. 2. Tusc. 25. 60. ex renibus. — c) Cum Ablat. sine præpos. *Horat. 3. Od. 22. 2. laborantea utero puellæ. che hanno le doglie del parto. et Sueton. Claud. 44. Laborare abundantia. di replezione. Plin. 21. Hist. nat. 10. 47. (78). tormilibus. Id. 17. ibid. 24. 37. (219). fama et cruditate. *Martial. 1. 99. podagra. Marcell. Empir. 38. Constat, eum non laboraturum podagra dolore. Colum. 2. R. R. 10. 6. frigore. — d) Cum Ablat. et præpos. ab eodem sensu dixit *Plin. 32. Hist. nat. 10. 46. (133). a frigore. essere intirizzito. ¶ 2. Hinc ad alia quoque mala refertur sive corporis, sive animi, quibus argemur ac premimur. — a) Cum Ablat. et præpos. ex. *Cic. Rosc. Am. 51. 154. Ex quibus rebus maxime res publica laborat, iis maxime inederi convenit. Id. ibid. 51. 149. Quod si omnes qui eodem loco nati sunt facerent, et res publica ex illis et ipsi ex invidia minus laborarent. Sic Id. Cluent. 71. 202. Laborare ex invidia. essere odiato. Id. 16. Fam. 11. ex desiderio. Id. 2. Invent. 2. 5. ex in- acientia. essere ignorante. *Cæs. 3. B. C. 22. ex ære alieno. essere oppresso da debili. — b) Cum Ablat. sine præpos. Cic. Rosc. Am. 53. 154. Populus Romanus laborat domestica crudelitate. Id. 4. Fam. 3. Laborator alienis malis. Id. 1. ad Brut. 10. non externa hostibus magis, quam domesticis. *Liv. 3. 31. annoa. Id. 6. 2. odio apud hostes, contem- pto inter socios. Id. 31. 4. Diversis duobus vitis, avaritia et lasurra, civitas laborat. Sueton. Aug. 47. Laborare ære alieno. Id. Ner. 2. obsidione. essere stretto d'assedio. *Justin. 16. 3. 3. pestilentia. Id. 4. 3. 1. discordia. *Quintil. 12. 9. 14. erimine temeritatis. essere tenuto per temerario. Sic Id. 4. 1. 33. opinione arrogantiæ. Id. 12. 9. 7. fastidio. essere fastidiosus e disprezzante. *Martial. 5. 73. Si trisul domicanio laboras. se sei costretto cenare a casa tua. — Et passiva impersonaliter *Liv. 1. 31. Pestilentia laboratum est. Sic Plin. 2. Hist. nat. 96. 98. (311). Terræ motu laboratum est. — c)*************

Cum Ablat. et præpos. ab. *Cæs. 3. B. C. 9. Laborare a re frumentaria. pensiurare di grano. Horat. 1. Sat. 4. 26. ab avaritia, aat ambitione. Est qui legit ob avaritiam. *Liv. 22. 39. Laborare a variata. h. e. deficere, abesse. Al. aliter leg. — d) Cum Ablat. personæ at præpos. in. *Horat. 1. Od. 17. 19. laborantes in uno Penelopei vireamque Cirren. h. e. flagrantis amore noius Ulyssis. Cf. eumd. Ibid. 27. 19. ab mlser, quante laborabas Charybdi! ¶ 3. Absolute — a) Dicitur de illis, qui aliqua re inflores sunt, et a validiora premuotur. *Flaut. Mil. glor. 2. 2. 51. Laborat, crebro commatatus status. Quintil. 4. 1. 9. Est enim naturalis favor pro laborantibus. per chi è al di sotto: qui causa laborant, ut Id. ibid. loquitur. — Hinc sæpa adhibetur in re militari. *Cæs. 4. E. G. 26. Quos laborantes conspexerat, illis subsidia submittebat. durare fatica a mantenersi a fronte del nemico. et 7. ibid. 67. Si qua in parte nostri laborare, aut gravius premi videbantur. Id. 2. B. C. 6. Suis laborantibus succorsera. Cf. *Sall. Cat. 59. et Jug. 53. — Passiva impersonaliter *Cæs. 7. B. G. 85. Maxima ad superiores monitiones laboratur. — b) Tribuitur et rebus inanitim. *Cæs. 2. B. C. 6. Trilemes adeo graviter inter se locitata confixerunt, ut vebementissime ntræque ex concursu laborarent. restarono danneggiate. Similiter *Ovid. 2. Pont. 6. 22. laborantem ratem deserere. pericolante. Horat. 2. Od. 9. 6. Aquilonibus laborant querecta Gargani. Id. 1. ibid. 9. 1. Vides, ut alta stet nive candillum Soractæ, nec jsm sustineant onus Silvæ laborantes. Id. 1. Sat. 4. 19. concludas biricinis foliibus auras, Usque laborantes, dum ferrum molliat ignis. *Petron. Satyr. 23. Detectus paries nimbo laborat. patisce. — Speciatim de sole et luna dicitur, quom deficiunt, eclissarsi: V. LABOR. *Cic. 1. Tusc. 38. 92. Num igitur eum (Endymionem) curare censes, quom luna labore? Sic *Propert. 2. 25. 53. Nec eur frateruis iuna laboret equis. h. e. defectum pstilatur ob lumen solls terra loterventa interreptum. *Ovid. 2. Amor. 5. 37. Aut nbi canentis iuna laboret equis. Adde *Plin. 2. Hist. nat. 0. 6. (42). — c) De ab- tractis. *Cic. 2. Nat. D. 60. 150. Digitorum contractio facilis facilisque porrectio propter molles commissuras et artus nullo in motu laborat. *Petron. Satyr. 115. Sinite, ma sententiam aspera: laborat carmen in Ono. *Liv. 32. 39. extr. Veritate laborare nimis sæpe ajunt, exstingui numquam. *Cl. Flor. 1. 12. 11. Laborat annualis 8ides, ut Vejos fuisse credamus. h. e. annales vix 8dem faciunt, ut eredamus ete. penaro a farci credere. *Quintil. 9. 4. 33. Vocalium concursu biat et interistit et quasi laborat oratio. *Cels. 2. 7. a med. Quibus casua doloris, neque sensus ejus est, bis mens laborat. delicia. Hic *Targa reposuit laborat, quod aliis Celsi locis citatis confirmat: V. LABO. — Hinc Part. præter. pass., cujus multa exempla sub L. B. raturus,*********************

Laboratus, a, um, adjective quoque occurrit, unde *Comp. Laborator* apud *Tertull.* *Virg. veland.* 10. *Continentia laborator.* h. e. majora labore ac difficultate custodita.

LABOS. V. LABOR, oris in it.

LĀBŌSUS, a, um, adject. *faticoso*, item quod laboriosus: a *labos*. Ita *Non.*, apud quem *Lucilius* p. 489. 11. *Merc.* Præterea omne lter hoc est laborosum atque lutosum. *Id.* apud *eumd.* *ibid.* *labosas* *Tantalus* qui penas ob facta nefantia iurit.

LĀBRĀTUS, a, um, adject. qui magnis labris præditus est. *Charis. 1. p. 78. Futsch.* Chilonēs cum aspiratione ex Græco a labris improbloribus, quos *lilil xalil*, unde *chilonēs* improbius labrat.

LĀBRŌS VĒL labrus, l, m, 2. dicitur est piscis marini genus, cauda placens, apud *Plin. 32. Hist. nat. 11. 54. (152).* — *NB.* De nomine propr. V. ONOM.

LĀBRŌSUS, a, um, adject. (labrum) proprie est qui labra habet prominētia, *chi ha grandi labbra.* *Gloss. Cyril.* Πρόχλαδος; labrosus. — Hinc translatō est extremitates habena prominentes velut quædam labra. *Cels. 7. 26. n. 2. sub fin.* Ferrameotam *feclt* in summa parte labrosus.

LĀBRŪM, l, n, 2. Prima syllaba hujus vnels atquando corripitur, saltem a Comiciis. *Ter. Adelph.* 4. 2. 19. Uaque occidit: hem quid oarras? hem vide at discidit labrum! — Cateram *labrum* duo diversa signifiat, prout est A) a *lambo*; aut B) a *lavo*.

A) *Labrum*, l, a, *lambo* (qua de notatione V. in LABIUM in it.) est extrema oris pars in animal; V. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 60. (159). χείλος* (It. *labbro*; Fr. *lèvre*; Hisp. *labio*; Germ. *d. Lippe* oder *Lefze*; Aogl. *a lip*).

B) Propria. — a) *Baro* in slog. num. *Ter. Adelph.* 4. 2. 19., quem locum V. supra in it. *Lucet. 5. 1408.* Et supra calamos noco percurrera labro. *Cæs. 5. E. G. 14.* Britanni capillis aunt promisso, atque omni corporis parta rasa, præter caput et labrum superius. *Sic Plin. 6. Hist. nat. 28. 32. (162).* Arabes mitristi degunt, aat intonso crine; barba abradit, præterquam in superlora labro. ne' moatacchi. *Petron. fragm. Tragur. 52. Burmann.* Demisso labro orare. — b) Fera adhibatur in plurali numero. *Urbanus Plaut. Trin. 4. 2. 63. et 65.* Devoravi oomen imprudens modo: atqui etiam modo versabatur mibi in labris primoribus. *Vavea sulla punta della lingua. V. INERRO. Ceterum Cic. 2. Divinat. 31. 66.* Apes, quæ disisti in labris Platonis cooesidisse puert. *Ovid. 8. Met. 802.* labra in cana situ. *Cels. 7. 9. curta. Pers. 3. 102. taxa. Juvenal. 10. 229. pallida. Id. 6. 622. longa mansatia labra saliva. bavose. Virg. 11. Æn. 572. teneris Im- mulgens ubera labris. Id. 3. Ecl. 43. poculo labra admovere. Horat. 1. Ep. 16. 60. Labra movet matuens sudiri. Id. 1. Sat. 4. 137. hæc ego mecum Compressis agito labris. h. e. tacitus considero. *Petron. Satyr. 26.* Labra valgiter commovere. *Quintil. 1. 11. 9.* Obserrandum ut recta sit facies dicitis, ne labra distorquantur. *Id. 11. 3. 81.* Labra male porrigere, scindere, adstringere, diducere, replicare, ia iatus trahere. *Seneca 2. Benef. 24.* Vix labra diduxit. appena apris la bocca. *Nigidius* apud *Gell. 10. 4. Projectis labris prononciare. Cic. Pis. 33. 82.* Requira aliqum ab aliquo trementibus labris. *Valer. Edictum* apud *Gell. 19. 9.* Quid mi abs te quem? verba labris abeunt. *Plaut. Pseud. 5. 1. 14.* Labra ad labella adjungere. h. e. oculari; quod dixit *Id. Mil. glor. 4. 8. 25.* Labra labellis furrinare. *Cn. Matius* apud *Gell. 20. 9.* Labra labris conserere. *Petron. Satyr. 132.* Oculis eollis labra crepitabant. *Contra Martial. 2. 10.* Dars basia dimidio labro. *Horat. 1. Od. 13. 12.* Imprimera menorem dente labris notam. — c) *Primis* aut *primoribus* labris *gustare*, aut *attingere* est leviter quid attingere, addiscere, cognoscere, *leggermente*, *superficialmente.* *Cic. 1. Nat. D. 8. 30.* Hunc canes primis, ut ajunt, labris gusta: set physilogiam, qui quidquam, quod ortum sit, putet sternum essa posse? *penai, che ne sappia straccio? et Id. 1. Orat. 19. 87.* Quis isti rhotores ne primoribus quidem labris attigerunt. *Id. Cræl. 12. 28.* Qui primoribus labris gustassent hoc vltæ genus, et extremis, ut dicitur, digitis attingissent. — Simile est illud *Senec. Ep. 10.* Non a summis labris ista venerunt: habent hæc voces fundamentum. h. e. dicta sunt hæc ex intimo animi sensu, et non ora solum prolata. — d) *Linere* alicui labra prorerbially locutione apud *Martial. 3. 42.* est decipere, verba dare: quod os sublinere dixit *Plaut. Merc. 2. 4. 17.* — a) *Similem* habent labra *lactucam* proverb. apud *Hieronym. Ep. 7. n. 5.* dicitur a *M. Crasso*, quom vldisset asinum carduos comedentam: quod illi risum elicuit, qui neque antea, neque post ridens visus est unquam, teste *Lucilio* apud *Cic. 5. Fin. 30. 92. et 3. Tusc. 15. 31.* Proverbium habet locum, ubi similia amilibus contingunt, ut perforatæ nari debilis gubernator, et cæcus cæco dux viae, et talis isti rector, quales illi, qui reguntur: quo sensu itall dicimus: a *capolo pazzo* prete spiritalo.*

II.) Translate. ¶ 1. Per similitudinem *labrum* est extrema ora cujusque rei, *estremità, orlo, margine.* *Cato R. R. 107.* Labra doliurum circumlinere. *Cl. Cæs. 6. B. G. 27.* Cornua ab labris argento circumcludant, atque pro poculis utuntur. *Plin. 21. Hist. nat. 5. 11. (23).* Lillium rasupinis pro ambitum labris. *Id. 22. Ibid. 22. 46. (92).* Boleti ranciosi aspectu, livido colore, pallido per sbitum labro. *Petron. Satyr. 102.* Vos in duas pelles sonjiclam, apertis aliquantibus labris, quibus spiritum reciperis possitis. *Sisenna* apud *Non. p. 449. 19.* *Merc.* Innoxios trementibus artubus repente extrahit, sistitque in labro summo flumini. *Cæs. 7. B. G. 72.* Ut ejus fassus solum tantummodo pateret, quantum summa labra distabat. *Adde Liv. 37. 37. extr.*

Sic *Plin.* 17. *Hist. nat.* 22. 35. (168). Serobes pulvinatis a devertitate labris. *Id.* 31. *ibid.* 2. 19. (28). Herba in labris fontis virens. ¶ 2. *Labrum* pro fossa cum aggere posium est in illa *Auson. de clar. Urbib.* 5. Mœniacque in valli formam circumdata labro. ¶ 3. *Labrum Venerium* herba est in Numibus nascens, de qua *Plin.* 25. *Hist. nat.* 13. 108. (171.), quamque *labrum Veneris* dixit *Seren. Samnon.* 103S. V. DIPSAÇOS.

B) *Labrum*, i, n. a *lavo* (hinc *Mar. Victorin. Art. gramm.* 1. p. 2457. *Putsch.* Et pro *lavabro, labrum*) est vas grande latique oris, ductas habens oras, et in exteriorem partem, in modum labrorum, repandas, *vaso d'ampia bocca, conca, vasca.* (*Inscript.* apud *Orell.* 4517., quæ pertinet ad ann. post Chr. n. 16. MENSAM QUADRATAM IN TRICHL. (sic), ABAGVM CVM BASI, HOROLOGIVM, LABRYM CVM FVLMENTIS MARMOR.... POSERVNT.). Hinc *labrum lupinarium*, et *aguarium* est apud *Caton. R. R.* 10. et 11. *etruacrum, ibid.* 11., *olearium, ibid.* 13. et apud *Colum.* 12. *R. R.* 52. 10. *nitile*, aut *lapideum* condendis ficis, apud *eumd.* *ibid.* 15. 2. De *vinario labro* est illud *Virg.* 2. *G.* 6. *spumati* plenis *vindemia labris. a piene tina.* De *aquario* 12. *Æn.* 417. hoc fuscum *labris splendidibus amœni* Inficit. et *Plin.* 5. *Ep.* 6. ante *med.* *Marmorco labro aqua exundat.* De *balneario* *Cic.* 14. *Fam.* 20. *Labrum* si in balneo non est, etc. V. etiam *Vitruv.* 5. 10. 4. *Schneid.* Hinc poetice pro ipso balneo *Ovid.* 4. *Fast.* 761. *Nec Dryadas, nec nos videamus* *labra Dianæ.*

LÂBRUS, i. F. LABROS.

LÂBRUSCA, æ, proprie est adiectiva vox, quam iungitur *vitis vel ura*; et est *vitis agrestis, sorte di vite salvatica, lambrusca, ἀγρίαπέδος*; ita dicta, inquit *Servius* ad *Virg.* 5. *Ecl.* 7. et *Non.* p. 449. 15. *Merc.*, quod in *labris, h. e. extremitatibus agrorum*, seu in *sæpibus nascatur*: quod et *Isid.* 17. *Orig.* 5. excerpit. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 13. 28. (48). *Labrusca vitis.* *Colum.* 8. *R. R.* 5. 23. *Uva labrusca, de vepribus imature lecta.* — Hinc etiam absolute. *Virg.* *loc. cit.* *antrum Silvestris rarissimè sparssit labrusca racemis.* Adde *Plin.* 23. *Hist. nat.* 1. 13. (19.); et *Fulgat. interpr.* *Isai.* 17. 11.

LÂBRUSCUM, i, n. 2. *uva salvatica, fructus labruscæ vitis.* *Virg.* *loc. cit.* *Densaque virgultis avi-* de *labruscæ petuntur.*

LÂBUNDUS, a, um, adject. seu potius Part. præter. pass. a *labor, eris, labens, cadente, scorrente.* Habet *Accius* apud *Non.* p. 504. 32. *Merc.* Hæc ubi curvo litore *latratu unda sub undis labunda sonit.*

LÂBURNUM, i, n. 2. *avornio, majo, arbor Alpina, dura candidaque materia, aquas refugiens, cujus florem cubitali longitudine non attingunt apes, ut Plin.* 16. *Hist. nat.* 18. 31. (76). tradit. *Id.* 17. *ibid.* 22. 35. (174). optimos ex ea palos pedandis *viti-* bus fieri docet: nunc vero plurimum est ejus ligni usus apud nostros *toratores.*

LÂBYRINTHŒUS, a, um, adject. ad *labyrinthum* pertinens, *λαβυρινθῆος, Catull.* 64. 114. Ne *labyrinthis* e *flexibus egredientem Teeti* frustraretur *inobservabilis error.* — Est etiam *epitheton illius, qui labyrinthum fabricavit.* *Capell.* 6. p. 190. Ita quippe memoratur (*Geometria*) posse omnia *effligiare, et labyrinthus Dædalus eam credendus sit ge-* nuisse.

LÂBYRINTHŒUS, a, um, adject. *labyrinthæus.* *Sidon.* 9. *Ep.* 13. *in carm.* *Iter asperum, viasque labyrinthicæ curritur.* *Id.* 11. *Ep.* 4. *Quæstionum insolubilitas labyrinthica.*

LÂBYRINTHUS, i, m. 2. *λαβυρινθος, laborinto*, locus multis viarum ambagibus inflexus, ex *parietibus*, vel ex arboribus: a *λαβυρος forea, vel a λαβειν* et *ειναι*, quod comprehendenda decipiat, vel a *λαβειν* *δὲ* *ραζ*, quasi *καβυρδρος*, quod varia ab ingressu aperiantur et quasi præbandunt ostia, nec tamen exitus invenitur. Ceterum *J. G. The Water* ad *Jablon-* *skii Opusc.* T. 1. p. 122. omnes *bas aliasque ex Græca lingua* derivationes *menti* *improbæ*, quom *nomen istiusmodi ex Ægyptio* potius *sermone deducendum* sit; de recto tamen ejusdem *etymo una cum Jablon-* *skio addubitare videtur.* *Seneca* *Ep.* 44. *extr.* Quod venit in *labyrintho* *properantibus, ipsa illos veloci-* *tas implicat.* — Quatuor præcipue *labyrinthi* *cele-* *brantur* a *Plin.* 36. *Hist. nat.* 13. 19. (84). Præmus fuit *Ægyptius, in urbe Heliopoli, omnium maximus*,

pormentosissimum *humani ingenii opus, lapideis* *et Pæro* *columnis in introitu, reliquis Syeniticis.* *Secundus* *Creticus, apud Gortynam urb. perplexis* *parietibus, factus a Dædalo* (qui *exemplar ab Ægyptio sumpsit*) *jussu Minois, in qua Minotaurus monstrum* *inclusum est. Centesimum tantum portionem ejus,* *qui in Ægypto erat, continebat; iterum tamen* *ambagibus, occursibus et recursibus multo admirabil-* *ior fuit. Tertius fuit Lemnius columarum nitore* *insignis: centum enim et quinquaginta columnas* *habebat. Quartus fuit Italicus, quem Porsena Etrusco-* *rum rex sepulcri causa sibi extruxit.* *V. Plin.* *loc. cit.* *De Ægyptio* *multa habet et Mela* 1. 9. 5. *De Cretico* *Ovid.* 3. *Met.* 159. *Dædalus, ingenio* *fabræ celebratioris artis, Ponit opus: turbatque notas, et* *lemina stetum* *Ducit in errore variarum ambage* *viarum etc.* *Virg.* 5. *Æn.* 588. *Ut quondam Creta* *fertur labyrinthus in alta, Parietibus tantum cæcis* *iter, ancipitemque Mille viis habuisse dolum, qua* *signa sequendi Falteret indeprensus et irremediabilis* *error.*

LAC, lactis, n. 3. Olim *declinabant lacte, is.* *Plaut.* *Merc.* 5. 9. 30. *Neque aqua aquæ, neque lac-* *te est lacti* *uquum similis. Adde eumd.* *Mil. glor.* 2. 2. 85.; *Ennium, Cæcilium, Cassium Hem-* *nam, et Varron.* *apud Non.* p. 483. 2. *Merc.*; *Caton. R. R.* 86. et apud *Charis.* 1. p. 79. *Putsch.*; *Falgium, Ferrum et Trogum* *apud Charis. lac. cit.* *Sic Apul.* 8. *Met.* *Eum rogavit, haberet ue* *veni* *lacte liquidum.* *Apud Plin.* 15. *Hist. nat.* 15. 16. (53). *dicitur lacte succus pûmorum, quæ Falerna cognominantur* *et magna vi succi abundant.* — *Quid-* *dam, inquit Capell.* 3. p. 81., quom *lac* *dicunt*, *ad-* *jiunt* *i*, *propter quod facit lactis.* *Sed Virgilius* (2. *Ecl.* 22.). *Lac mihi non æstate novum, non frige-* *re defit.* *Quippe quum nulla apud nos nomina* *in* *duas* *mutas eunt: et ideo veteres lacte* *in* *nominativo* *dixerunt.* *Hæc Capella, quæ lucem afferunt lo-* *ro illi* *Auson. Technopœgn.* *in Grammaticomast.* 12. *Vox solita, et cunctis notissima, si memores,* *lac:* *Cur condinnetur, ratio magis ut faciat* *lact?* *Fal. Prob. Cathol.* p. 1445. *Putsch.* *monet, lact* *a-* *puod solum Varron.* *de L. L.* *reperiri.* — *Accusati-* *vus masculini generis afferunt ex Plaut.* *Bacch.* 5. 2. 16. *Quæ nec lactem, nec lanam habent.* *Petron. fragm. Tragur.* 71. *Burmann.* *Servi homines sunt,* *et æque unum lactem biberrunt.* *Apul.* 8. *Met.* *Vini* *cadum* *et lactem* *et caseos donare.* *Gell.* 12. 1. *a med. Præsertim si ista, quam ad præbandum lactem* *adhibetis, aut serva, aut servilis est. Sed in locc. cit.* *potius lacte antiqua, ut diximus, forma legendum* *esse videtur, præcipue quum et lacte pro lac* *neuro genere apud Plaut.* *et Apul.* *alibi quoque* *legatur, et ex lacte vel lacte, quod in veteribus codi-* *cibus inerat, librorum incertis facile fieri potuit* *lactem.* — Ceterum *lac*, quod caret plurali numero, est *succus maternas, quo statim a partu animal nutri-* *tritur* (qua de re *V. Plin.* 11. *Hist. nat.* 41. 96. (236). et seqq.): a *genitivo Græcæ* *vocis γαλα, γαλακτος*, quæ *idem significat* (It. *latte*; Fr. *lait*; *Hisp. leche*; Germ. *die Milch*; *Angl. milk*).

1.) Proprie. — a) *Generativum. Cato* *apud Charis.* 1. p. 79. *Putsch.* *Et in Italia* *atras capras lacte* *al-* *bum habere.* *Varron* *apud Non.* p. 113. 12. *Merc.* *Lac humanum sellare. h. e. exsurgere.* *Lucret.* 5. 811. *femina quæque, Quum peperit, dulci repletur lacte.* *Cic.* 3. *Tusc.* 1. 2. *Ut pane cum lacte nutricis erro-* *rem susis videamus.* *Fronto* *ad Antonin.* *imp.* 1. 2. p. 148. *Pullo nostro tussiculam sedaverit et dies* *clementior et nutrit ejus, si cibis aptioribus vescat:* *omnia enim remedia atque omnes medæe* *fo-* *vendis infantium faucibus in lacte sunt sita.* *Cæs.* 4. *B. G.* 1. *Maximam partem lacte atque pecore vivunt.* *Virg.* 4. *Ecl.* 21. *Ipse lacte domum referent distan-* *ta capellæ Ubera.* *Id.* 7. *ibid.* 15. *Agni a lacte de-* *pulsi staltati.* *Ovid.* 3. *Fast.* 444. *Lac dare* *alicui.* *allattare.* *Varro* 2. *R. R.* 8. 2.; et *Plin.* 28. *Hist. nat.* 9. 33. (129). *Lac asinum.* *Plin.* 11. *ibid.* 41. 96. (238). *bulbulum.* *Id.* 28. *ibid.* 9. 33. (123). *ca-* *melinum.* *Id.* 11. *ibid.* 41. 96. (238). *caprinum.* *Varro* 2. *R. R.* 8. 2.; et *Plin.* 28. *Hist. nat.* 10. 45. (159). *equinum.* *Plin.* 28. *ibid.* 9. 33. (123). *hu-* *manum.* *Id.* 11. *ibid.* 41. 96. (237). *maternum.* *Cels.* 6. 6. 8. *muliære.* *Plin.* 28. *Hist. nat.* 9. 33. (124). *ovillum.* *Id.* *ibid.* 9. 33. (130). *sullum.* *Id.* 25. *ibid.* 8. 53. (94). *vaccinum.* *Ovid.* 3. *Art.* *am.* 627. *Lac* *recens, quod Virg.* *dixit 2. Ecl.* 22. *Lac uuum, fre-*

sc. *Id.* 3. *G.* 463. *concretum.* *rappreso.* *Id.* 1. *Ecl.* 82. *copia pressi lactis, di caccio.* *Colum.* 5. *R. R.* 12. 2. *Abundantia lactis.* *Quintil.* 1. 1. 21. *A lacte* *cunisque. h. e. ab infantia.* — b) *Speciatum* *in a-* *eris lac, ut vinum, mel, far, sal, sæpe locum habuit.* *V. Virg.* 5. *Ecl.* 67.; 3. *Æn.* 66.; 5. *ibid.* 78. et 1. *G.* 344.; et *Horat.* 2. *Ep.* 1. 143. *Præcipue vero ru-* *stici et pauperiores lacte diis supplicabant, quod ma-* *ioris prelii bastias habere non possent, ut Plin.* *ad-* *notavit in præf. Hist. nat. § 11.* — c) *Tam simi-* *le est, quam lac lactis, proverb.* *de rebus simillimis.* *Plaut.* *Mil. glor.* 2. 2. 85., *Amph.* 2. 1. 54. et *Merc.* 5. 9. 30. — d) *Lac gallinaceum* *item pro-* *verbio dicitur de re admodum rara et singulari, op-* *νίδων γάλα.* *Petron. fragm. Tragur.* 38. *Bur-* *mann.; et Plin.* *præf. Hist. nat. § 23.*

II.) *Translate.* ¶ 1. *Lac* *dicitur de re* *dulcissima* *et grattissima.* *Plaut.* *Truc.* 1. 2. 77. *In melle sunt* *linguæ* *sitæ* *vostræ, atque orationes, lacteque: corda* *feile sunt lita.* *Quintil.* 2. 4. 5. *Satiari velut quodam* *jucundioris disciplinæ lacte.* ¶ 2. *Lac* *etiam dicitur* *succus quarundam herbarum et arborum, lacti* *simile, lactificio.* *Ovid.* 11. *Met.* 606. *Innumæquo* *herbæ, quarum de lacte saporum Nox legit.* *Cels.* 5. 7. *Lac caprifici, vel lacturæ marina.* *Colum.* 7. *R. R.* 8. 1.; et *Pallad.* 6. *R. R.* 9. *Ficulneum lac.* *Plin.* 23. *Hist. nat.* 7. 63. (118). *ficulorum.* ¶ 3. *Item lac-* *teus color.* *Ovid.* 1. *Art.* *am.* 290. *de tauro.* *Signa-* *tus tenui media inter cornua nigro: Una fuit labes,* *cetera lactis erant.* — *Lactes vel Lactis V.* *infra* *suo loco.*

LACCA, æ, f. i. ¶ 1. *Est tumor morbosus in* *cruribus jumentorum, ad similitudinem vesicæ.* *Ve-* *gel.* 1. *Veterin.* 27. et 3. *ibid.* 19. ¶ 2. *Item genus* *herbæ succum ferentis ad icterico utilis.* *Apul.* *Herb.* 3. *in fin.*

LACCAR, æris, n. 3. *herbæ genus.* *Plin.* *Valer.* 2. 17. *sub init.* *Item herbæ, quæ dicitur laccar, unde* *vernaculata pelles tinguntur.* V. *REUPONTICUM.*

LACCĀRIUS, i, m. 2. *quod γάρκωρι, h. e. fossas,* *vel puteos fodit.* *Legunt* *joannelli lactarii* *apud Imp. Constantin.* *Cod.* 10. 64. 1., *ubi alii melius lectarii,* *vel lectarii. Ceterum V. LAQUEARIUS.*

LACERĀE, arum, f. plur. 1. *idem atque illece-* *bræ.* *Vox a Lexico expungenda; occurrit enim* *tan-* *tuomodo in Not. Tyr. p. 94.*

LACER, æra, ærum, adject. *Nominativus sing.* *num.* *usitatus est lacer, ut docet Charis.* 1. p. 109. *Putsch.* *bisce verbis: Lacer an Lacerus? ut Puer,* *Tener.* (Sic enim est emendandum, pro *vulgata an* *laceris, ut monet cl. Quicherat.*) *Lacerus* *tame-* *n legitur apud Venant.* *Vit. S. Martin.* 1. 116. *Sup-* *pliciis lacerus, flagris datos, urbe repulsus. et ibid.* *sub f. Mente debes, ore putris, lacerus pede, mente* *refrictus.* — Ceterum *lacer* *occurrit A) Sæpissime* *passive; et B) Rare admodum active.*

A) *Passive lacer* *stricto sensu est* *imputatus, trun-* *catus, mutilatus, abscisus, mutilus; videtur esse a λα-* *κειω cum strepitu frangor, hinc λακερος apud He-* *sychium est lacer, truncato, tronco, mozzato, moz-* *zo, tagliato, πηρος, ἀνάπηρος.* *Sic Paul.* *Diac.* p. 118. 1. *Müll.* *Lacerare, dividere, comminueret* *est. Lacer, quod auribus curtatis est. Lacerum,* *quodcumque est in corpore imminutum. et Pseudo-* *Ascon. ad Cic.* 1. *Verr.* 6. 17. *Lacer dicitur ampu-* *ntatis a corpore sensuum membris, hoc est auribus* *oculisque.* — Hinc *generativum est* *discisus, discer-* *plus, distractus, διακωδης, τραχηρός* (It. *mutilato,* *lacerato, squarciato, stracciato; Fr. déchiré, muti-* *lé, lacéré, mis en pièces; Hisp. desgarrado, lace-* *rado mutilado; Germ. verstümmelt, zersfleischt,* *zerrissen, und in seinem ursprünglichen Bestand* *gestört; Angl. maimed, managled, dismembered,* *disabled, shattered, cut or lapped off.))*

1.) Proprie. — a) *De hominum et brutorum* *membris.* — *Absolute.* *Lucret.* 3. 303. *circum cæsis* *lacer* *uudique* *membris* *Truncus.* *Liv.* 1. 28. *sub fin.* *In diversum iter equi concitati, lacerum in utroque* *curru corpus portantes.* *Adde Ovid.* 6. *Met.* 562.; et *Plin.* 2. *Hist. nat.* 63. 63. (156). *Similliter Ovid.* 3. *Met.* 522. *Mille lacer spargere locis.* *Virg.* 4. *Æn.* 491. *Lacerum funus.* *Martial. Spectac.* 7. *Vi-* *vebant laceri membris stillantibus artus.* *Adde Plin.* *Paneg.* 52. — *Metaphorice lacera castra* *dixit Sil.* *It.* 15. 9. *de exercitu, qui ducem in prælio amisit.* — *Et poetice* *Grat.* *Cynewg.* 408. *deformis lacerum* *dulcedine corpus Persequitur scabies, grassiato.* —

Cum Accusativo membrorum, quae amputata sunt, Graecorum more. *Virg. 6. Aen. 490.* lauiatum corpore toto Deiphobum vidit, lacerum crudeliter ora, Ora manuae anibas. — Cum addito Ablat. rei, qua quid lacerauit. *Ovid. 9. Met. 97.* Caput laceraui cornu. *Seneca Phaeiss. 162.* Lacerae unguibus venae. *Justin. 21. 4. sub fin.* Corpus verberibus lacerauit. — b) De rebus. *Ovid. 2. Met. 318.* Sparsaque sunt late laceri vestigia currus. *Id. Heroid. 2. 45.* Lacerae puppes reficere. *Id. 11. Met. 539.* Quum lacerae aries ballistave concutit arces. *Tac. 15. Ann. 40. extr.* Tectorum vestigia lacera et semiusta. *Id. 3. Hist. 10.* Lacera vestis. *Stat. 10. Theb. 8.* In honora cobors lacertis insignibus. *Id. 3. Silv. 3. 133.* Laceri crines. — Huc referri possunt et tria illa, quae *Forcellinus* inter translata retulit, *Senec. Thyest. 43.* Lacerae ilomus artus componere. *Rutil. 1. Itiner. 231.* Lacera urbs. *saccheggiata.* et ejusd. *ibid. 231.* Laceri post longa incendia fundi. *possessio-ni disfatte.*

II.) Translate. *Plin. Paneg. 39.* Sparsas, atque, ut ita dicam, laceras gentilitates colligere atque connectere. *Claudian. 2. Laud. Stilich. 20.* Laceraum regnum.

E) Active est laceraans, laceraans. *Ovid. 8. Met. 878.* Ipse suos artus lacero divellere morsu coepit. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

LACERABILIS, e, adject. (lacero) qui laceraari potest, laceraabile. *Auson. Edyll. 15. 17.* ipsa senectus Adjicit innumeris corpus laceraabile morbia.

LACERATIO, ōnis, f. 3. (lacero) actus laceraandi, laniatus, laceraazione, squarciamento, stracciamento, ἀμυξίς, απαρχμός. *Cic. Pis. 18. 42.* Si te et Gabinium cruci suffixos videtrem, majore afficeret laetitia ex corporis vestri laceratione etc. *Sic Liv. 7. 4.* Corporum laceratio. — In plur. num. *Cic. 3. Tusc. 26. 62.* Muliebres lacerationes generum.

LACERATOR, ōris, m. 3. qui laceraat, laceraatore, δάκρυος. *Augustin. Mor. Ecclesiae Cathol. 1.*

LACERATRIX, icis, f. 3. quae laceraat, laceraatrice. Translate *Edict. Dioclet. praef. n. 3.* Laceratrices centesimae. h. e. usurae centesimae, quas *Seneca 7. Benef. 10. a med.* vocat sanguinolentas.

LACERATUS, a, um. V. LACERO.

LACERIA, ae, f. 1. (lacero) pars laceraata. *Inscr. e sched. Araber., apud Fabrett. p. 98. n. 220.* et *Lami de Erudit. Apost. p. 1049.* LACERIIUS PAVSTINAE, PAVLINAE, SATVRINAE FORORIBVS SACRIS etc. h. e. reliquiis, cineribus.

LACERNA, ae, f. 1. vestis exterior ex panno crassiore, quae togae superinduebatur, vel tunicae sine illa, *gabano, sortu, τριβων φανώλα:* habebatque usum contra pluviam ac frigus, ut pallium et paenula, ac tum domi, tum militiae adhibebatur a Romanis. De vocis origina nihil certi affertur ab etymologis. Gestabatur tum in Urbe, tum extra: sed in Urbe, sine causa frigoris aut pluviae, lacernalum esse turpe fuit, ut ex *Cic. 2. Phil. 30. 76., Sueton. Aug. 40. extr.* et *Gell. 13. 21.* colligitur. Quin et honoris causa solebant, superveniente principe, eam deponere, v. gr. in spectaculis, in quibus, quod sub dio fierent, lacernis uti ad figus arcendum, et subita caeli, fas erat: quod factum in honorem Claudii, *Sueton. Claud. 6.* narrat. De usu ejus in spectaculis est et illud *Martial. 14. 137.,* cujus lenitas est *Lacernae albæ:* Amphitheatrales nos commendamus ad usus, Quum tegit argentes nostra lacerna togas. Quod frequentissima esset in militia, satis, praeter cetera, ostendunt illa *Ovid. 2. Fast. 745. de Lucretia.* Mittenda est domum (nunc, nunc properate puellae) Quamprimum nostra facta lacerna manu. et *Propert. 4. 3. 18.* Textur haec castris quarta lacerna tuis. Adde *Vellej. 2. 70. 2. et 80. 3.,* ex quo utroque loco, quum de ducibus sermo sit, confirmari fortasse potest, quod quidam putant, lacernam militarem eandem ac chlamydem omnino fuisse; sive, ut ait *Ruhkopf. ad Vellej.* loc. cit. in *Indice,* lacerna erat vestis cucullata crassior, qua io militia et itineribus ad arcendum frigus et pluviam utebantur Romani. Cf. *Cornel. Gall. eleg. (ed. Wernardorf. T. 3. p. 196).* v. 49. Quin etiam argento puroque intextur auro Altera jam castris parte lacerna meis. Quod vero etiam inter domesticas vestes enumeranda sit, indicare videtur loca *Propert. 4. 8. 35.* quoniam integrum V. — Forma lacernae fuit chlamydis similis, scil. aperta et laxa, fibula in humero, vel ad pectus connexa, longior tamen, quam chlamys, et fluxior,

ut quae frigori et pluviae arcendae totique amiccendo corpori instituta fuit. Ejus usus sero apud Romanos coepit, quum primus Cicero credatur ejus mentionem fecisse. Materia fuit crassior lana, ut dictum est: color fere vel natus lanae, vel pullus: sed procedente luxu, et frequente ejus usu in ipsa Urbe, ex pretiosiore materia et colore a ditioribus gestari coepit. Hinc Tyrias, auratas, coccineas, et purpureas lacernas legimus apud *Juvenal. 1. 27. et 10. 212.; et Martial. 14. 131., 13. 87. et 5. 8.* Ceterum adde *Horat. 2. Sat. 7. 48. et 55.: et V. de his plura apud Ferrar. de re Vestiari. P. 2. l. 1. etc., et T. VI. Antiquit. R. Graev., et Pittsc. in Lex., et inter recentiores W. A. Becker Gallus vol. 3. p. 123.*

LACERNATUS, a, um, adject. lacerna indutua, mantellato, χαμυδωτός. *Petron. fragm. Tragur. 69. Burmann.* Lacernatus cum flagello mulionum fasa egit. *Juvenal. 1. 62.* Ipse lacernatus quum se jactaret amicæ. h. e. virili veste indutæ, qualis erat lacerna. Quidam recte putant, indicari hic Sporum spadonem a Nerone adamatum, et ab eo muliebri Augustarum habitu adonatum, ut est apud *Sueton. Ner. 28.,* atque inde colligi, etiam feminas lacernis usas fuisse. — In re militari. *Vellej. 2. 80. 3.* Quum (Caesar) inermis et lacernatus esset, ingressus castra Lepidi etc. V. voc. praeced.

LACERNULA, ae, f. 1. diminut. a lacerna, parva lacerna, gabbanella, χαμυδιον. *Arnob. 2. 19.* Laenas, lacernulas, trabas.

LACERO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. Laceraans I.; Laceraans I., II. 1. 3. et in fin.; Laceraans II. 2. — Laceraans stricto sensu est vi abscindere, amputare, dividere, mozzare, troncare, tagliar via, ἀποκόπτω, (V. LACER. init.), teste *Paul. Diac.,* qui ait p. 118. 1. *Müll.* Laceraans dividere, comminueret est. Sed generalitatem est discedere, discerpere, distrahere, απαρχάω, ἀμύω (It. laceraans, stracciare, squarciare; Fr. déchirer, mettre en pièces; Hisp. desgarrar, rasgar, despedazar, laceraans; Germ. zerreißen, zerfleischen; Angl. to maim, mangle, cut or lop off).

L) Proprie. — a) De hominibus atque hominum et brutorum membris. *Ter. Adelph. 3. 2. 17.* Tum autem Syrum impulsorem, vah quibus illum laceraarem modis! *Pacuvius apud Non. p. 179. 14. Merc.* Nam te in tenebris saepe laceraabo fame clausum et fatigans artus lotos distraham. Confer *Ovid. 8. Met. 784.* Laceraans aliquid fame. *Cic. 1. Tusc. 44. 105.* Laceraans eum et sentire, credo, putat. *Id. 2. ibid. 8. 20. Sophoclem vertens.* Quae (vestis) lateri iuhærens morsu laceraat viscera. *Id. ibid. 9. 21.* Corpus laceraatum patris. *Sic Ennius apud Macrob. 6. Saturn. 2.* O lux Trojae, germane Hector! quid te ita conluo laceraato corpore miser? et *Zucrot. 3. 880.* Corpus uti volucres laceraent in morte fereque. *Horat. 3. Od. 27. 46.* laceraans ferro, at Frangere enitar modo multum amati Cornea monstri. *Liv. 3. 58. a med.* Scissa yaste tergum laceraatum virgis ostendit. *Ovid. 2. Fast. 695.* mea crudeli laceraavit verbera terga. *Curt. 4. 3. 15.* Natantium manus stiptibus saxisque laceraabant. *Liv. 29. 9.* Laceraans aliquid hostilitate. et *Curt. 6. 11. 16.* Per osthinos cruciatus — et iniuriis in gratiam regis torquentibus laceraatur. *Phaedr. 2. 3.* Laceraatus morsu canis. *Sic Id. 1. 12.* Morsibus canum laceraari. *Ovid. 11. Met. 726.* Ora, comas, vestem laceraans. *Seneca Edip. 968.* oculos unguibus. *Lucan. 9. 133.* Vidi ego magnanimi laceraans pectora patris. *Val. Flacc. 7. 636.* exsectos laceraat Bellona comatos. *Sueton. Tib. 60.* Laceraans alicui os locustas. *Ovid. 3. Trist. 3. 51.* Parce tamen laceraans genas: ne scinde capillos. *graffiare.* — b) De rebus. *Curt. 10. 5. et 3. 11.* Laceraati crinea. *Id. 4. 10.* Laceraata vestis. *Liv. 29. 8.* Naves laceraata naufragio. *Ovid. 5. Trist. 7. 35.; et Curt. 4. 3. 19.* Navis laceraata fluctibus. *maltratata.* *Rursus Ovid. 3. Pont. 6. 19.* Neptunus navem laceraavit Ulyssis. *rupper, fracassò.* *Sueton. Aug. 91.* Lectica confossa atque laceraata. *Petron. Satyr. 36.* Laceraans obsonium. *fricciare.*

II.) Translate. ¶ 1. De verbis dicitur, et est obtrectara, detrahare, conspiciere, maledicere: ad rem *Crassus apud Cic. 2. Orat. 89. 260.* Lacera lacertum Lurgi mortuus Memmius. *Sall. in orat. Maer. Licin. § 21.* Quem ipsum (Cn. Pompejum), ubi pertimere sublatum in cervicibus suas, innox dempto metu lacerauit. h. e. iniquis judiciis et seruo-

nibus perstringunt, sive, ut ait *Cic. Balb. 26. 57.* More hominum invident, in convitiis rodunt, in circulia vellicant, maledico dente carpunt. *Id. Cic. Brut. 42. 156.* Obtrectatio invidia, quae soter laceraare plerosque. *Id. 11. Phil. 2. 5.* Verborum contumelias optimum virum incesto ure laceraare. *Id. 2. ibid. 34. 86.* Haec te laceraat, haec cruenlat oratio. *Liv. 31. 6. sub fin.* Laceraare aliquid probris. *Id. 38. 54.* famam cojuspiam. *Ovid. 4. Pont. 16. 1.* alicujus carmina. *Sueton. Domit. 23.* quempiam acclamationibus. *Id. Gramm. 15.* Acerbissima satyra laceraari. *Id. Cæs. 75. extr.* Laceraata existimatio alicujus carminibus maledicentissimis. *Tac. 15. Ann. 73.* Crebro vulgi rumore laceraabatur, tamquam insolens ob invidiam exstinisset. ¶ 2. Dicitur item de hominibus et sapius de rebus, et est spoliare bonis, in miseriam adducere, distrahere, dissipare, absumere. *Cato apud Servium ad Virg. 6. Ecl. 76.* Quum Hannibal terram Italiam laceraaret atque vexaret. *Plaut. Curc. 4. 2. 22.* Vos fenore, illi male suadendo laceraat homines. *rovinano, fanno impoverire.* Cf. *eumd. Bacch. 5. 1. S. Ter. Hecyr. 1. 1. 7.* Te moneo et hortor, ne cujusquam misereat, quin spoliis, mutiles, lacerae, quocumque nacta sis. *che gli toglia tutto.* *Sic Cic. Quint. 15. 50.* Bonorum emptores, ut carnifices, ad reliquias vitae laceraandas et distrahendas. *Id. Dom. 22. 59.* Uxorem meam vexavistis, rapavistis, omni crudelitate laceraavistis. — *Plaut. Merc. prol. 48.* Laceraare rem suam. *Sall. Cat. 14.* bona patria manu, ventre. *Cic. 5. Verr. 10. 164.* pecuniam. *Sall. orat. Philippi contra Lepid. reipublicam largitionibus. Cic. 1. Off. 17. 57.* patriam omni scelere. *Vellej. 2. 12. 6.* reipublicam continuatis honoribus. *Id. 2. 90. 1.* Reipublicae membra longa armorum series laceraaverat. *Id. 2. 21.* Quum utrumque exercitum, parum bello exhaustum, laceraat pestilentia. h. e. consumeret, absumeret. *Lucan. 10. 44. de Alexandro.* nulloque herede relicto, Totius fati laceraandas praebuit urbes. — Hinc laceraare diem apud *Plaut. Asin. 2. 2. 25. et Stich. 3. 1. in fin.* est male terere, male consumere, quod supra 32. excruciare dixerat. ¶ 3. Item de animo, et est vexare, affligere, excruciare. *Cic. 3. Tusc. 13. 27.* Aegritudo laceraat, excels animum, planeque conficit. *Id. 3. Att. 8.* Meus me miorot quotidianus laceraat et conficit. *Id. 4. Acad. (2. pr.) 8. 23.* Qui statuit — intolerabili dolore laceraari potius, quam ut prodar etc. *Sic Vellej. 2. 130.* Animum alicujus mgnis doloribus laceraans. *Ovid. Heroid. 15. 212.* quid laceraans pectora nostra mora? *Quintil. 12. 1. 7.* Nihil est tot ac lam variis affectibus concisum atque laceraatum, quam mala mens. — Hinc Part. praes., cujus exempla et supra retulimus,

Laceraans,antis, adjective quoque occurrit, unde *Comp. Laceraantior apud Cael. Aurel. 3. Tard. 8.* Est laceraantior atque corporis apertionibus effica ob anisitem maritimum aer.

LACERTA, ae, f. 1. et Lacertus, i, m. 2. ¶ 1. Est serpens quadrupes satis nota, σαύρα (It. lucerta, lucertola; Fr. lézard; Hisp. lagarto; Germ. Eidechse; Angl. a lizard). Lacerta tam de mare, quam de femina dici videtur, sed vulgaribus ac minoria forinæ; lacertus item, sed de majoribus et coloris varii. *Plin. 8. Hist. nat. 39. 60. (141).* Lacertæ, inimicissimum genus coehleis, negantur semeatrem vitam excedere. Lacerti cubitales Arabiam in India vero Nysa monte viginti quatuor in longitudine pedum, colora fulvi, aut punicæ, aut cærulei. — a) Fem. gen. *Horat. 1. Od. 23. 6.* virides rubum Dinovere lacertæ. *ramarri.* Adde *Ovid. 5. Met. 448. et Martial. 14. 172.* Reptans lacerta. — Γνωµή est quædam illius *Juvenal. 3. 230.* Est aliquid quocumque loco, quocumque recessu Unus aese dominum fecisse lacertæ. h. e. parvi cujuslibet loci, qui vel ad lacertam recipiendam sufficiat. — b) Masc. gen. *Virg. 4. G. 13.* Absiut et picli aquantentia terga lacerti. — Lacerta est symbolum somni et mortis in monumentis: V. *Bollettin. dell'Inst. Archeol. a. 1835. p. 14.* — Item lacerta sou stellis est symbolum Mercurii ob calliditatem et fraudulentiam. V. *Bollettin. dell'Inst. Archeol. a. 1841. p. 139.* ¶ 2. Est etiam hoc nomine piscis marinus, plurium generum, terrestris specie referens. — a) Fem. gen. *Ulp. Dig. 33. 9. 3. § 3.* Mella certe semper esculantæ penui cadere, lacertas quoque cum murtia sua continent nec Labeo nega-

vit. — b) Masc. gen. Cic. 2. Alt. 6. Fluctus numero. Nam ad ceptandos lacertos tempestates non sunt idoneae. Juvenal. 14. 131. cochlem aestivi cum parte lacerti. Martial. 19. 48. Secta eoronabunt rictatus ova lacertos. Adde eumd. 12. 19.; Plin. 32. Hist. nat. 11. 53. (148.); Colum. 8. R. R. 17. 12.; et Cels. q. 2. 18. Inter eos recenset, ex quibus salamenta fiunt, et quorum cibus gravissimus est. — Idem et sauros, a σαῦρος lacerta, dicitur. V. SAUROS.

LACERTOSUS, a, om, adject. (lacertos) magnos lacertos habens, nervosus, torosus: atque adeo robustos, validus, muscoloso, sarborato, pūding. Cic. 8. Phil. 9. 26. Centuriones pugnaces et lacertos. Ovid. 11. Met. 33. Dura lacertos fodiebant arva colunt. Colum. 1. R. R. 9. 4. Vitem non ele latet et lacertosus vitis exiguat. Auct. Priap. 36. Phobus comosus, Hercules lacertosus. Varro 2. R. R. 7. 18. Equum lum mesina crescere ac lacertosum fieri. Id. 3. ibid. 9. 3. Lacertosus galli. Colum. 8. R. R. 17. 6. Lacertosus femilobus asinus. Capell. 1. p. 3. Corpus lacertosus lo juvenalis roboris vicellonem toris. h. e. boveris. Cf. Lactant. Optif. D. 19. Toris insignibus extantum lacertorum ingenos robur.

LACERTOLUS, i, m. 2. deminut. a lacertae, parvus lacertos. De pictoria opera, lacerti figura, usurpat Apul. 10. Met., ubi tamen al. leg. latercolos.

LACERTUS, i, m. 2. duo diversa significat: scilicet

A) Lacertine est pars brachii muscolosa, quae est ab humero ad cubitum (V. Ovidii loc. lo v. HUMERUS) et per eyasodocbos an litori senso ipsam brachium. Hac significatone lacertum neutri generis dicit Accius epud Non. p. 819. 30. Merc. Tribul verubus lacerta lo fucus. Gr. μύων, Ἰσχυρίων (li. varia muscolosa del braccio, braccio; Fr. partie supérieure et nerveuse du bras depuis l'épaule jusqu'au coude, bras; Hisp. la parte superior del brazo, brazo; Germ. d. Oberarm, d. Arm; flige obra Theil d. Armes, d. Arm; Angl. that part of the arm which lies between the shoulder and the elbow, an arm).

L) Proprie. ¶ 1. Stricto senso de parte brachii muscolosa, quae est ab humero ad cubitum. Lucret. 4. 829. Brachia tum porro validis ex apta lacerte. Esse manusque etc. Ovid. 14. Met. 303. de sociis Ulyssis humanam formam recipiensibus. Brigmur, utique cedunt, bifidosque relinquunt. Alma pedes, redcunt humari, subiecta lecoris Brechia aui. Id. 1. ibid. 500. laudet digitosque manusque Brechia et nodos media plus parte lacerte. Adde eumd. 3. Art. am. 397. Curt. 6. 9. 21. Brachia quaque ac lacertos auro colunt. Id. 9. 1. 29. Lacerti quonq. ac brachia margaritae bruta erent. Plin. 32. Hist. nat. 10. 50. (139). Dene erocoditi anoxus brachio, vel nervi rubrum dextro lacerto adalligati. V. BRACHIUM. ¶ 2. Latiori senso de brachio, principia rellone beblta musculorum ac virium. Cic. 3. Tusc. 16. 37. Nam scutum, gladium, getos lo usero nostri milites non plus numerant, quam bomeros, lacertos, manus. Id. Senect. 9. 37. Milto Crocoulates aspestless lacertos aros dicitur. — Neque enim es te unquam es nobilitates, eed es lateribus et lacertis tuis. Id. veritas carmen Sophocles 2. Tusc. 9. 22. de Hercule. O pectora, o terga, o lacertorum tori! Cf. Tac. Dial. de orat. 10. Immanes lacerti ut ad pugnam nati. braccioni. Quintil. 8. 3. 10. Alibi, cujus lacertos exercitatio expressit. Seneca 2. Benef. 6. Bascuso lacerto telam torquera. scagliando forte il braccio. Virg. 11. En. 561. adductu eontortum basilis lacerto Immittit. Id. ibid. 693. Iavo dependet palma lacerto. Cf. Horat. 1. Sat. 3. 74. et 1. Ep. 1. 36. Lavo suspensal inculos tabulamque lacerto. Ovid. 4. Met. 796. sudontibus acta lacertis Navis. Propert. 2. 18. 37. cupidis lacertis tenere et fovere aliquem. Ovid. 2. Amor. 18. 8. lacertos circum colla Impliare. cingere colle braccia il colla. Sic Id. Heroid. 10. 219. culla imponere. et 11. Met. 240. lacertis culla loocetere. at 10. ibid. 407. amplecti. et 3. Amor. 8. 11. amplecti. et 2. Art. am. 437. cingere. Id. 3. Amor. 12. 27. jaculari. Val. Flacc. 8. 93. fuis circum projecta lacertis, sequo suumque simul sivit crudelis alumnus. colle braccia stese. — Lacertos suos in dolore et fletu pesutera, frequens

est. Ovid. 4. Met. 138. Percollit indiguo clero plangere lacertos. Id. 9. ibid. 935. lum vero a peccatore vestem Deripit, planctique eone furibunde lacertos. Adde eumd. 3. ibid. 493.; et Lucan. 2. 37. — Lacertus auratus epud Propert. 3. 11. 37. est aurea armilla cultus, ut Petron. loquitar Satyr. 22. Burmann. Solebant colm non femlna solum, sed siri quoque molliores, armillis lacertos ornare, ut ibid. et fragm. Tragur. 67. videra est. — Eleganter Virg. ad apes Irenastulli 4. G. 74. Spiculae que exacuunt rostris aptantque lacertos. et Grot. ad cautes transtulit Cyren. 237. Et soblere esto et parvis domuere lacertis. h. e. curibus. Adde eumd. ibid. 277.

II.) Translate. ¶ 1. Metonymice est letus. Sil. It. 16. 602. Et Glegus insignis ventos antere lacerto. Id. 1. 282. et famem letalls amare lacerti. ¶ 2. Itam lacerti robur, vitas, nervus, potentiam significat, vigore, forza, possanza. — a) In bello. Horat. 2. Ep. 2. 47. Civillique radem belli tullit matas in arma, Caesaris Augusti non respura lacerta. Ovid. Heroid. 1. 37. quid prodest vestris diajecta lacertis illos? Flor. proem. § 3. Imperium loertis Caesarum quasi conneuit atque decorit, nial quod sub Trajana principe movit lacertos. si va rinforzando. — b) De nervis orationis. Cic. Brut. 16. 64. In Lytie eculi smpe lacerti, sio et serti nihil possit valentis. V. Ellend. ad b. 1. Id. 1. Orat. 3. 242. A quo quom amantatas bastas acceperit, ipse cas pretoris lacertis viribusque torquabil. Cf. eumd. de opt. gen. or. 3. 8. et Quintil. 19. 1. 77. Eschine carnis plus bebet, minus lacertorum.

B) Lacertos dicitur etiam serpone quodropes; Item plebs maritima. V. LACERTA 1. et 2.

LACESSIO, le, etc. a. 4. V. LACESSO Init. LACESSITO, ois, f. 3. (laccio) irritatio, provocatio. Amman. 19. 3. Lacessitionibus crebris occurrere obididua adherentes.

LACESSITOR, ois, m. 3. qui lacessit. Isid. 19. Orig. in Mt. L. Lacessitor per translationem dicitur a canibus, vel a feris, qui solent laceraudo provocare.

LACESSITUS, a, om. V. voc. seq. LACESSO, is, ivi, vel ii, itum, etc. a. 3. In Praetertis fere est quartum conjugationis: lo Inobito passivo aliquando, ut apud Colum. 9. R. R. 8. 3. et 15. 4. — Part. Lacessens I.; Lacessitus I. et II.; Lacessiturus et Lacessendus I. — Ratione habitata etym, est a lacero, cujus est frequentativum, ut Charis. 8. p. 287. Putsch. et Diomed. 1. p. 375. docent: vel potius a lacio, cujus est latensiv. vel rectius Inchoat, ut Paul. Diac. p. 117. 9. Mül. — Ceterum lacessere est provocare, irritare, tentare, προκαλέω, προσηλαίω (li. provocare, irritare, stuzzicare; Fr. provoquer, irriter, harceler, pourrirre vigourusement, attaquer; Hisp. provocar, excitar, irritar; Germ. herausfordern, reizen, beunruhigen; Angl. lo provoke, challenge, irritate, exasperate).

L) Proprie de hominibus usurpat; et quidem — a) Absoluto. Cató apud Charis. 2. p. 197. Putsch. Quola tumulus plena, simul hostium eople magam contra me sedabant; usquequoque lacessedemur. Ter. Eun. prol. 16. Is non erret moneo et desinat lacessere. Id. Phorm. prol. 13. Vetus si poeta non lacessisset prior. Liv. 21. 11. Saguntini nec lacessentes, oco lacessiti per aliquot dies. Auct. B. G. 8. 14. At Cmsar neque edentes tentio collis ascensu lacessendos iudicabat. — b) Cum Accusativo personam tantum. Cic. 1. Orat. 3. 32. Tenere arma, quibus possis vel provocare loctegros, vel ulcisci lacessitus. Id. pro leg. Manil. 2. 4. Mithridate et Tigrauo, quorum elter relictus, alter lacessitus occasionem sibi — oblatam esse arbitratur. Id. 13. Att. 18. Quum ipse homo πολυγρηφώτατος nomquam me lacessisset. V. Infra sub e. Horat. 2. Od. 18. 12. nihil supra deos lacesso. h. e. precibus non fastigo et ad irem provoco. Plin. 1. Ep. 6. Reminiscatur, quam capitaliter ipsam me apud ceotum-viros lacessisset. h. e. accusasset. — De brutis animalibus Colum. 9. R. R. 15. 4. Neque convenit, metu medio exasperatas apes lacessiri. Cf. Horat. 3. Od. 2. 10. Lacessere asperum tacto leocem. — c) Lacessere aliquem ad aliquid occurrit apud Cic. 6. Tusc. 41. 121. A quo non modo impulsus somos ad philoeupha scriplumnes, verum etiam lacessiti.

V. Infra sub e. Id. 1. Alt. 19. Quibus epistolis sum aquidem abe to lacessitus ad scribendum. Liv. 2. 45. Lacessere ad pugnam primo obequitandis castris provocandoque. — d) Similissime lacessere aliquem aliquem re usurpatur, ut apud Cic. Mil. 31. 84. Ut vi irritare ferroque lacessera fortissimum virum auderet. Cels. 4. B. G. 11. extr. Militi qui duclarent, ne bostes praello lacesseret ei, si ipsi lacesserent, sustinerent. Liv. 28. 28. Nec socia pupill Rumeal oltro lacessitari bello. Sic Cic. pro leg. Manil. 11. 23.; et Cels. 6. B. G. 3. Lacessera aliquem bello. Curt. 6. 3. hostem ocellille tolla. Virg. 7. En. 165. aut lenta lacertis spicula enortorquent, cursuque letoquo lacessunt. Cic. 1. Off. 7. 20. Lacessito injuria. Sic Brut. et Cass. ad Anton. 11. Fam. 3. Nos, Antoni, te nulla lacessimos lojaris. et Cels. 1. B. G. 35. Aliquem injuria lacessere. Sall. Cat. 32. Postremo dissimulandi causa aut sui espargendis, sicuti iurgio lacessitis foret, lo senatu veult. Sic Liv. 38. 33. Et primo lacessere iurgis, delado altercatone orta etc. Cic. 2. Phil. 1. 1. Ultro me maledictis lacessisti. Sueton. Tib. 61. Lacessere aliquem probris. Id. Aug. 56. pulis petulantibus. Horat. 2. Ep. 1. 150. deute cruento. Sueton. Ner. 39. dicit et carminibus. Virg. 3. Ecl. 28. voce. Cic. Pis. 23. 55. Sposione me homo prompissimus lacessivit. — e) Ceterum accipitur et lo bonam partem pro lavitare, allicere. Cic. 12. Fam. 20. Me amebit et scripto aliquo lacesses; ego solm respondere scillius possum, quem provocare. Val. Flacc. 3. 678. Esoidem magno cratera lacessiti. Inuito, provoca n herc. Fronto 3. ad M. Cels. 15. ad fin. Itaque non vineis aut arletibus errores adolescentium espugnabel (Socrates), sed euculis subrebat; nequa unquam auditors ab eo discedere lacertis, sed nonnumquam lacessiti. Adde Cic. 13. Att. 18. et 3. Tusc. 41. 121. et ella, quorum nonnulla etiam supra retulimus.

II.) Translate occurrit — a) De rebus physialis. Lucret. 4. 598. Haec loce per voces veniat ooresque lacessant. h. e. tillunt, movent. Sic Id. ibid. 693. Quae ferunt oclorum ecies visumque lacessant et ibid. 687. lacessere ores. Virg. 12. En. 85. Circumstat propter aurigam, manibusque lacessant Pectora plaiae cavis. h. e. a bloode percutiunt, et equorum ardorem vellit provocant. Adde Martial. 11. 46. oboceno senso. Horat. 1. Od. 35. 7. Quicumque Bithyna lacessit Carpathium pelagne carina. h. e. tentat. Sic Lucan. 3. 194. Indo lacessitum primo mare, quom rudis Argo Misculi ignotas temerato litore gentes. Ovid. 3. Trist. 9. 29. fores oodum reserati carceris acer Nonc pedo, nunc ipsa fronte lacessit equos. h. e. lelt et reserare tentat. Stat. 12. Theb. 604. Tanros lacessit cimpum. Virg. 7. En. 528. ataque fulgent Sole lacessita percossa. Claudian. Cons. Prob. et Olybr. 94. Et formidatu clipeus Tlata lacessit Lumloe. h. e. quasi ipsum solem provocat de splendore. Lucan. 10. 320. Nilis spumá astra lacessit. Sil. It. 17. 387. Invadunt ecles pugnam, et clamore lacessant Eldere. Virg. eadum rellone dicit 2. En. 488. ferti aurre sidera clamor. — Pro tentare, vocere. Cotull. 15. 16. Insidias lacessere cepit allicuo. Cf. Colum. 9. R. R. 8. 3. Et vicinia potius, quom es peregriola regionibus petantur apes, quoniam solent emil novitate lacessiri. Id. 3. ibid. 21. 5. Vindemia praecos populationibus volucrum, pluvillique aut ventis lacessita ditabitur. Id. 10. ibid. 320. Esuret sata na resoluti pulveris estas, Parvulus est pulcis Irrepens deute lacessit. — b) De abstractis et similibus, quom commoventur, excitantur. Cic. 3. Fam. 8. u med. Hos ego sermones lacessivi numquam: sed non valde repressi. h. e. numquam lo cause sul, cur haberentur, mentionem ejus rel facieodo. Sic Quintil. 6. 3. 7. Non solum factio aliquo dlectore, sed etiam corporis tractu risus lacessitur. si muove, si provoca. Virg. 11. En. 254. quae vos fortune quleso Sollicitat suodetque ignota lacessere bella? Sic Id. 10. ibid. 10. Aut hos arma sequi ferramque lacessere suadet. h. e. pugnam, ut Id. dicit 6. ibid. 429. Iromiscotque manue manibus, pugnamque lacessunt. incominciano la pugna, o la fanno insasprire, ut vertit Forcellinus.

LACHANIZO vel

LACHANIZO, as, are, n. 1. λαχανίζω, laugoon, vasillo: a λαχανον otus. Sueton. Aug. 87. Punit bellare pro laugore, quod vulgo lachanizzare di-

estur. *Al. scribunt lachanzare. V. dicta in BADI-ZO* Init.

LACHANUM, l, n. 2. *erba da mangiare, λαχανον*, ulnas, generatim. *Horat. 1. Sat. 6. 11. 5.* Ad portit et ciceris rastro lachanique catinum. *Plerique al. leg. laganique. V. LAGANUM.*

LACRIMA et

LACRIMATA cum derivatis. *V. LACRIMA* Init. **LACRIMATA**, atis, f. 3. natura hebes, qua quis facile laci, seu decipi potest. *Varro 2. R. R. 1. 4.* Oves primum assumptæ et propter utilitatem et propter laciditatem. Ita legend. putat *Pontedera* In *Op. porth. T. t. p. 217.* pro placiditatem, quam vocem hic retinet omnes editiones, quamque recte ibidem se habere putat *Schneiderus*.

LACINIA, æ, f. 1. dicitur proprie de fibrillis, seu segmentis, quæ ad oram vestis assuuntur, et alterum rē altero divisa pendet: a *λακίς*, idōs scissura, fragmentum; quod a *λακω* lacino, lacero, scindo, vel a *lacio*, s. r. Quod vero apud *Paul. Diac. p. 118. 1. Müll. v. Lacerare*, inde laciniam dici legitur, placet aliis *laniam* reponi: tametsi ad significationem eodem recurrunt. Gr. *καταρτέδον* (It. *frangia, cerro, frastaglio, balzana; Fr. bout, frange, pan, queue d'un vêtement; Hisp. cabo, el extremo d'un vestimento. franjn; Gerui. d. Zipsel, Lappen, einzelnes Stück Zeug oder Tuch, was von einem grössern abgetrennt ist; Angl. the lappet, flap, or fringe, of a garment*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Plaut. Merc. 1. 2. 16.* Sume laciniam, atque absterge sudorem tibi. Hic laciniam quidam, et præcipue recentiores plerique omnes sudarium intelligunt: sed juxta *Forcellinum* potest commodè de ima veste explicari. Idem dic de illo *Cic. fil. 16. Fam. 21. ad fin.* Videor videre ementem te rusticæ res, cum villico loquentem, in lacinia serventem ac mensa secunda aemina. h. e. juxta *Forcellinum* sinu facto extrema vestis parte; at juxta recentiores in sudario vel linteo, quod confirmat *Plin. 19. Hist. nat. 7. 36. (120).* Porrum et apium serunt in laciolis colligatum. In *pezzetti di panno lino*: quilo *Colum. 11. R. R. 3. 33.* de re similis verba faciens, linteoolum nominat. Porro, addit *Forcellinus*, ex hoc *Plinii* loco disclum, etiam particulam resectam et separatam, laciniam dici posse. ¶ 2. Speciatim est limbus, seu extrema ora vestis, sive in fibrillis ducta sit, sive non, *Orla, lembo: V. Paul. Diac. p. 117. 18. Müll. Sic Sueton. Cal. 35. sub fm.* Ita æ proripuit, ut, calcata lacinia togæ, præcepit per gradus iret. *Pellej. 2. 3. 1.* Tum P. Scipio Nasicæ circumdatâ lævo brachio togæ laciniâ etc. Rursus *Sueton. Ner. 49.* Quum in æde Vestæ resedisset, consurgenti ei lacinia obhæsit. *Petron. Satyr. 100.* Eumolpi jam in soporem labentis laciniam duxi. *la tirai per la veste. — Laciniam prehendere* ejus, quem abnotem retinere quis vellet, mos fuit, *prehendere per lo lembo. Sueton. Cal. 15.* Ut descendentem a tribunali non solum voce revocarent, sed et laciniâ togæ retenta, interdum pede apprehenso detinerent. *Cf. Plaut. Asin. 3. 2. 41.* Lacrumantem laciniâ lænet lacrumans. — Hinc urbane ac lepide *Cic. 3. Orat. 28. 110.* Nam illud alterum genus, quod est temporibus, locis, rebus definitum, obtinent, atque id ipsum laciniâ h. e. leviter ac vix, et quasi brevi tempore elapsurum. ¶ 3. Hinc per similitudinem de aliis rebus dicitur, quæ veluti segmentum a reliquo corpore dependet, aut prominet. *Plin. 15. Hist. nat. 30. 39. (130).* Exerescens in medio folio parvulo, vellut laciniâ folii. *Id. 8. ibid. 50. 76. (202).* de capris. Feminarum generositatis insi-gue, laciniæ corporibus a cervice binæ dependentes. h. e. earuncula illæ duæ, quas *Varro 2. R. R. 3. 2. marmulas pensiles, Colum. 7. R. R. 6. 2. verrucias, Paul. Diac. p. 175. 1. Müll. noveolas vocat.* ¶ 4. Latissimo sensu ab *Apul.* multis in locis laciniâ auuntur pro tota veste: quæ significatio vel per synecdocheo est totus pro parte, vel proprie locum habet in veste viliori et quasi variis laciolis segmentisque consuata: tametsi *Apul.* universim de quilibet, etiam pretiosa, usurpat, ut *6. Met.* Laciniæ auro litteratas, ramis arborum postibusque suffixas. (*V. locum Plin. 35. Hist. nat. 9. 36. (62).* cit. in v. *TESSERA*). et *11. ibid.* Sacerdos præcipit, tegendo mihi linteam dari laciniam. et *1. ibid.* Unam e duabus laciniis meis exuo, eumque prope vestio. et *3. ibid.* Omnibus laciolis se deve-

stit. et *2. ibid.* Laciniæ omnes exuunt, amnicula dimovent.

II.) Translate de cujuslibet rei parte dicitur. ¶ 1. De angusta terræ parte. *Plin. 5. Hist. nat. 32. 43. (148).* Promontorium in quo *Megarice* oppidum fuit: unde *Craspedides* sinus vocabatur, quoniam id oppidum velut in laciniâ erat. *come in una lingua di terra. — Similiter laciniæ dicebantur partes agri alicujus coloniz, quæ post assignationem colonis factam remanebant indivisæ, ideoque juris adhuc publici. Frontin. de colon. p. 103. Goes.* Ager ejus in laciolis est assignatus. *Id. ibid. p. 107.* Ceterum ager ejus in laciniis remansit. ¶ 2. De gregis parte. *Colum. 7. R. R. 5. 3. de ovis ægrotantibus.* Quum grex ad locum fuerit perductus, in laciniis colonis distribuitur, nam particulatim facilius, quum universus, convalescit. h. e. in minores partes. *Sic ibid. 6. 5. de capris.* Nec in pastiooe separatim laciniæ diducantur.

LACINIATIM, adverb. (laciniâ) per laciniâs, particulatim. Translate *Apul. 8. Met.* Ut ventus adhærens pressule, membrorum voluptatem graphice laciniaret. h. e. membra per laciniâs distinguere: et singulorum pulcritudinem exprimeret. Alii leg. *laciniaret*, illi melius *laciniaret pro linearet*, vel *linearet*.

L.) Proprie, verbum est *Apul. 10. Met.* Ut ventus adhærens pressule, membrorum voluptatem graphice laciniaret. h. e. membra per laciniâs distinguere: et singulorum pulcritudinem exprimeret. Alii leg. *laciniaret*, illi melius *laciniaret pro linearet*, vel *linearet*.

II.) Translate pro in laciniâs secare. *Tertull. 1. advers. Marcion. 1.* Deus blasphemis laciniatur. Alii leg. *lancinatur. Seneca Ep. 32.* Vitam deducimus in particulæ ac laciniâs. *Al. leg. lanciosus.*

LACINIOSE, (adverb. (lacinosus) in laciniârum modum. *Plin. 10. Hist. nat. 43. 83. (326).* Vena laciniöse crista. *Harduin.* Ita legit; alii *lacunose*, alii *lacinosose*.

LACINIOSUS, a, um, adject. (laciniâ). *Sup. Lacinosissimus* II. 2. — Lacinosus est in extrema ora dissectus in particulæ, ombriatus, *frastagliato*.

I.) Proprie. *Tertull. Cult. fem. 9.* Quid prodest faciem quidem frugi et espediatim exhibere, cetera vero corporis lacinositas pomparum et dilectarum inopitibus occupare? *Plin. 32. Hist. nat. 6. 21. (60).* Ostrea spondylo brevi, atque non carnosæ, nec fibris lacinosæ. *Id. 5. ibid. 10. 11. (62).* de figura *Alexandriæ.* Ad effigiem Macedonicæ chlamydis, orbe gyrate laciolosa.

II.) Translate. ¶ 1. Est impeditus, implicatus: quasi laciniis incensus impeditibus. *Apul. de Mag.* Namque animi, ita ut corporis, sanitas expedita, imbecillitas lacinosæ est. *Tertull. 4. advers. Marcion. 29. ante med.* Succingere debemus lumbos, id est expediti esse ab impeditibus lacinosæ vitæ et implicatæ. et *ibid. 1. A legis lacinositas oneribus expeditus.* ¶ 2. Item nimis diffusus, supervacuos, redundans, quasi laciniis instructus. *Tertull. Virg. veland. 4. a med.* Compendium sermonis et gratum et necessarium est, quoniam sermo lacinosus et onerosus est et vanus est. *Hieronym. 11. in Daniel. 22.* Hæc Porphyrius sermone lacinosissimo prosectus est, quæ non brevi compendio diximus. *Est qui legit latissimo.*

LACINIUM, li, n. 2. vestis genus, quæ eadem videtur fuisse ac laciniâ. Vox a *Lesico* expungenda; occurrit enim tantummodo in *Not. Tir. p. 157.* Epitogum, lacinium.

LACIO, is, ere, a. 3. decipere, ingannare, ab *laci* *λακω* vel *laxio*, ex *λαω capio. Paul. Diac. p. 117. 9. Müll.* Lacit in fraudem inducit. Inde est allicere et lacerare; inde facit, *llicet*, et *lectat*, delectat, oblectat. *Id. p. 118. 15.* Lacit decipiendo inducit. Lax etenim fraus est. *Forcellinus* addit etiam illud *Zucret. 4. 1200.* Quæ iacere in fraudem possent vinculosque tenere. *Plerique tamen aliter leg. — Præteritum lici* (*V. ILLICIO* Init.) legitur tantummodo in *Not. Tir. p. 149.*, quæ omni prorsus careat auctoritate.

LACONICUS, a, um, adject. *Λακωνικός*, ad *Laconum* pertinens, *Lacedæmonius, Spartano: V. ONOM.* — Hinc

Lacanicum, f, n. 2. absolute, substantivorum

more, est balneum, atufa, quod Romæ primus extruxit *M. Agrippa* sub Augusto, teste *Dione l. 53.*, et ita appellavit, quoniam *Lacones* nudata corpora, et nudo innungi, maxime solebant. Erat enim locus cameratus, in quo, depositis vestibus, sicco calora andorem provocabant. Accenso enim igne sub ipso pavimento, quod eam ob rem vacuum arat et suspensum (et *hypocaustum* dicebatur), flamma et calor per tubulos in ipsum *Laconicum* ascendebat et ad summam cameræ curvaturam: in ejus medio erat foramen, clipeo æneo catena apto obstructum, quo clipeo remisso, patebat calor aditus, ut ad superiora conscenderet æstumque *Laconici* minueret: reducto, omnis calor in *Laconico* inclusus vim suam augebat: atque hæc ratione perficiebatur temperatura sudationis, qua cruditates digeri et solvi putabant. *V. Vitruv. 5. 10. in fin. Assam sudationem appellat Cels. 3. 27. n. 3. et siccum calorem, 2. 17.* Siccus, inquit, calor est et arenæ calidæ, et *Laconici*, et *clibani. Colum. 1. R. R. præf. § 26.* Ut apti veniamus ad gancas, quotidianam cruditatem *Laconicis* excoquimus, et exsueti sudora sicut quærimus. *Meminit et Cic. 4. Att. 10.*

LACONISMUS, i, m. 2. *λακωνισμός*, *laconismo*, *parlar corto*, brevioquentia, a *Lacorum* seu *Lacedæmoniorum* moribus, sive quod illis præfixa loquacitate nihil esset odiosius, quippe qui factis magis, quam eloquentia præcellerent; sive quod in apophthegmatis præcipue valeret, quorum præcipua est gratia, ut paucissimis verbis plurimas sententias complectantur. Græce usurpat *Cic. 11. Fam. 25.* Sed quid ago? non imitor *λακωνισμὸν* tuum: attere jam pagella procedit.

LACOTOMUS, i, f. 2. *λακωτόμος*, linea recta meridiana circulum secans: a *λακίς frustam* et *τάμνω seco. Vitruv. 9. 8. ad fin. V. Bold. in Lex. Vitruv.* — Ceterum aliter definit eam lineam *Steph. Piale* in *Mem. encycl. Rom. T. 5. p. 105.*, quem consulte.

LACRIMA vel *lacruma* vel etiam *lacryma* et *lachryma*, æ, f. 1. — Ad descriptionem quod attinet, ait *Forcellinus*, per y recte scribitur, quia a *δάκρυμα* (unde *dacrymas* sæpe *Liv. Andronicus* posuit, teste *Paul. Diac. p. 68. 10. Müll.*, quocum *Cl. Placidi Glass.* adente *A. Maio* in *Class. auct. T. 3. p. 452.*): itaque placet *Manut. et Dausq.*, satisque itud probat, quod in multis veterum monumentis, quæ *Manut.* collegit, *lacruma* legitur, et in u converso, usitato more Latino, ut in *Sulla* pro *Sylla*, *sus a ois, Cumæ, inclutus* etc. *Cellar.* videtur per i magis probare. Sane Græcæ voces, quando longo usu sunt Latine factæ, Latinæ quoque litteras assumere solent, ut *fama, silva.* Veteres etiam inscriptiones plurimæ pro hac scriptioe stant, et *Pier. ad Virg. 6. Æn. 10.* Prisci aspiracionem adhibuerunt, *lachryma* scribentes: quod eos facilitasse ait *Gell. 2. 3.* firmosdæ vocis causa et roborandæ, ut ejus esset sonus vividior vegetiorque. Sed hæc scribendi ratio jam obsolevit. *V. Cic. Orat. 48. 160.* Hucusque *Forcellinus.* Hinc recentiores philologi plerique omnes scribendum putant *lacrima* vel *lacruma*. — Ceterum *lacrima* est humor ex oculis fluens ex actu, vel morbo: ut videtur, a Græcæ voce *δάκρυ*, *δάκρυμα* (It. *lagrima; Fr. larme, pleurs; Hisp. lágrima; Germ. d. Thräne; Angl. n tear*).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Nævius* apud *Servium* ad *Virg. 3. Æn. 10.* Flentes ambæ (uxores) lacruma cum multis. *Ennius* apud *Non. p. 115. 33. Merc.* Vide hunc, meæ in quein lacrumæ guttatim cadunt. *Cato* apud *Gell. 10. 3. ad fin.* Sed quantum luctum, quantum genitum, quid lacrimarum, quantum sletum factum auidivi? *Plaut. Trin. 2. 3. 13.* Lacrumas hæc mihi, quum (ea) video, elidunt. *Ter. Andr. 1. 1. 99.* Hinc illæ lacrumæ, hæc illæ 'st miseretordia. *Accius* apud *Non. p. 146. 15. Merc.* Miseret lacrimarum, luctuum, orbitudinis. *Gnome* est illud *Apollonii rhetoris* apud *Cic. 1. Invent. 56. 109.* Lacrima nihil citius arescit. *Cf. Cic. Partit. orat. 17. 57.* Cito arescit lacrima, præsertim in athenis malis. *Id. Mil. 38. 105.* Neque enim præ lacrimis jam loqui possum. *Cæs. 1. B. G. 20.* Multis cum lacrimis obsecrare. *Virg. 1. Æn. 462.* Sunt lacrimæ rerum, et mentem mortalia tangunt. *Horat. t. Ep. 17. 60.* licet illi plura manet Lacrima. *Propert. 1. 16. 32.* Surget et inivitis spiritus in lacrimis. h. e. inter lacrimas suspirium dabit, sicut *Invita.*

Ovid. 9. Met. 655. rivos lacrimarum. Id. 14. ibid. 707. rora lacrimarum madide coronæ. Ter. Andr. 3. 3. 26. Lacrimæ confectæ dolis. Ovid. Heroid. 14. 127. fideles. Id. 6. Met. 534. piæ. — b) Jungitur nullis verbis, quorum præcipua hæc sunt. Plaut. loc. cit.; et Albinov. 1. 466. Lacrimas alicui elicere. Ter. Heaut. 1. 1. 115. alicui excutere. Virg. 6. En. 468. cetera. h. e. movere, fletum excitare. Quintil. 11. 3. 8. alicujus concitare. far pingere. Bod. sensu, Id. 4. 2. 77. movere. et Curt. 5. 5. 7. commovere. Ovid. Ib. 208. Cogere aliquem in lacrimas. Ter. Adelph. 4. 1. 20. Homini illico lacrimas cadunt, quasi puero, gaudio. Curt. 7. 8. 5. Manantibus præ gaudio lacrimis. Plin. 3. Ep. 16. Diu cohibita lacrimæ prorumpunt. Cic. 7. Verr. 67. 171. Lacrimas in morte misera navarborum non tenebamus. Justin. 1. 8. ad fin. Dolorem in lacrimas effundere. Cic. Planc. 42. 104. Lacrimas effundere. Cf. Liv. 27. 19. Effusus lacrimis præ gaudio. Tac. 3. Ann. 23. Effundi in lacrimas. Cic. Fontej. 17. 37.; et Auct. B. Alex. 24. Lacrimas profundere. Virg. 3. En. 348. fundere. Ovid. 11. Met. 458. emittere. Virg. 6. En. 455. demittere. Seneca Ep. 7. circa med. mittare. Virg. 4. En. 370. dare. h. e. fundere. Id. 4. ibid. 413. Ire in lacrimas. Val. Flacc. 3. 395. fatisce in lacrimas. Ovid. 9. Met. 142. Indulgere lacrimis. Ter. Heaut. 2. 3. 65. Lacrimis opplet os totum sibi. Lucet. 2. 975. Et lacrimis spargunt rorantibus ora genasque. Virg. 9. En. 251. vultum lacrimis atque ora rigabat. Id. 1. ibid. 232. lacrimis oculos suffusa nitentes. Id. 4. ibid. 30. sinum lacrimis implevit obortis. Ovid. 3. Amor. 6. 57. lacrimis madidos corrumpere ocellos. Id. 11. Met. 720. Lacrimam dare ignoto. h. e. ignotum lugere. Justin. 11. 15. extr. Lacrimis prosequi mortem alicujus. Virg. 8. En. 384. quempiam flectere. Cic. 5. Fam. 14. Trudere se lacrimis et tristitia. Id. 2. Tusc. 21. 48. Se lamentia muliebriter lacrimisque dedere. Id. 14. Fam. 4. Lacrimis confici. Val. Flacc. 4. 169. 169. absumi. Curt. 7. 2. temperare. Propert. 1. 19. 23. Lacrimas siccare cadentes. Id. 2. 8. 8. supprimere. Lucan. 7. 707. lacrima luctusque remitte. Ovid. 2. Amor. 2. 36. simulare. — Lacrimis rigabantur sepulcrorum loculi, ut est in Inscript. apud Murat. 2073. 9. et apud Fabrett. p. 64. n. 3.

II.) Translate usurpatur præcipue ad significandum humorem, qui ex nonnullis plantis emanat. Colum. 10. R. R. 103. lacrima medica panaces. Plin. 11. Hist. nat. 6. 5. (14). E lacrima arborum, quæ glutinum pariunt. Id. 23. ibid. proœm. (3). Lacrima vitium, quæ velut gummi eat. Tertull. Apolog. 30. Grana turis unius assis, Arabicæ arboris lacrimas. Prudent. 5. Cathemer. 22. lacrimas olentes dixit guttas stillante ceræ ardentis.

LACRIMABILIS vel lacrimabilis, e, adj. Comp. Lacrimabilior 1. ¶ 1. Est lacrimas commovens, dignus lacrimis, miserabilis, lagrimevole, miserabile, δακρυόεις, κοδυδακρυός. Ovid. 2. Met. 796. de Invidia. Vitæ tenet lacrimas, quia nil lacrimabile cernit. Virg. 3. En. 39. genitus lacrimabilis imo Auditur tumulo. Id. 7. ibid. 604. Gettis inferre manu lacrimabile bellum. Sic Ovid. 8. Met. 44. bellum. Id. 5. Trist. 12. 1. tempus. Ambros. in Psalm. 118. serm. 17. In Hieremias thronis lacrimabilior series sub hac littera est. Salvia. 6. Gubern. D. Quid lacrimabilis hac stultitia? ¶ 2. Item lacrimas similis. Arnob. 7. 27. Viscum est ex corticibus proluens, ita ut ex amygdalo, ceraso, lacrimabili distillatione coalescens.

LACRIMABILITER vel lacrimabiliter, adverb. (lacrimabilis) cum lacrimis. Hieronym. Ep. 140. n. 15. Unde et Propheta lacrimabiliter deprecatur etc. Adde eumd. 2. advers. Rufinian. 7.

LACRIMABUNDUS vel lacrimabundus, a, um, adj. (lacrimo) multum lacrimans, vel potius lacrimanti similis; lagrimoso, δακρυόεις. Liv. 3. 46. nd fin. Atque ille lacrimabundus, gratum est, inquit. Lactant. Mort. persecut. 18. Diocletianus lacrimabundus. Hist. inquit, si hoc placet.

LACRIMANDUS, a, um, et LACRIMANS vel lacrimans, anis. V. LACRIMO.

LACRIMATIO vel lacrimatio, ðnis, f. 3. actus lacrimandi, lagrimazione, δακρυός. Occurrit — a) De morbo apud Plin. 23. Hist. nat. proœm. (5). Omphacium emendat oculorum lacrimasiones. Id. 11. ibid. 37. 54. (147). Natura oculos composit

tuncis callosis, quas arbinde purificat lacrimationem salivis. Adde eumd. 23. ibid. 3. 34. (79). — b) Pro actu lacrimandi. Vulgat. interpr. Tob. 3. 22. Post tempestatem, tranquillum facis: et post lacrimationem et fletum, exultationem infundis.

LACRIMATUS vel lacrimatus, a, um. V. voc. aeq.

LACRIMO vel lacrimo, as, avi, atum, are, n. 1. sæpius quam Lacrimor vel lacrumor, aris, atus sum, ari, dep. 1. Ad descriptionem et ad etymon quod attinet, V. in LACRIMA init. — Part. Lacrimans I. et II.; Lacrimatus II.; Lacrimandus I. — Lacrimare est lacrimas fundere, flere, δακρύνω (It. lagrimare, piangere; Fr. pleurer, verser des larmes; Hisp. llorar, derramar lágrimas; Germ. thränen, Thränen vergiessen, weissen; Angl. to weep, shed tears, plain, lament).

I.) Proprie. — 1.º) Absolute. — a) Activa forma. Ennius apud Hieronym. Ep. ad Nepot. Licet lacrumare plebi, regi honeste non liceat. Plaut. Pæn. 5. 4. 19. Ne lacruma, patruus. Id. Amph. 1. 3. 31. Lacrumare ex obitu alicujus. Ter. Hecyr. 3. 3. 25. Nequeo, quia lacrumare fletura. Id. ibid. 3. 3. 45. Lacrumo, quæ posthæc misera est vita, quum lo mentem venit. Id. ibid. 3. 2. 20. Quid tu igitur lacrumas? Id. Adelph. 3. 4. 46. Lacrumo gaudio. Cic. 15. Att. 27. Te, ut a me discesseris, lacrimasse, moleste forebam. Id. 1. Tusc. 39. 93. Quisquam non male ait Callimachus, multo sæpius lacrimasse Priamum, quam Troilum. — b) Depon. forma. Cic. 7. Verr. 46. 121. Equis fuit, quin lacrimaretur? Klotz. ex Cod. Vatic. Lagomars. et Diomed. p. 377. Putsch. legit lacrimaret; contra Zumpt. vulgatam lectionem tuetur. — c) Qua forma incertum. Ennius apud Cic. 1. Divinat. 20. 40. Talia commemorat lacrimans, exterrita somno. Id. apud eumd. 4. Herenn. 12. 18. Fletens, plorantes, lacrumantes, obstantes. Ter. Eun. 5. 1. 4. Lacrumantem obticere. Cæs. 7. B. G. 38. Convocatis militibus, lacrimans, Quo proficiscimur, inquit, milites? Liv. 27. 17. ad fin. Productæ in conspectum iis conjuges liberique lacrimantibus redduntur. Virg. 2. En. 790. lacrimantem et multa volentem Dicere deseruit. Plaut. Asin. 3. 3. 29. Quia oculi tibi sunt lacrumantes, eo rogavi. Cic. Sext. 69. 144. Video hunc prætextatum filium oculis lacrimantibus me intueotem. Ovid. 13. Met. 132. lacrimantia lumina terisit. Seneca Ep. 63. Nec sicci aint oculi, amisso amico, nec fluant: lacrimandum est, non plorandum. — 2.º) Regit aliquando Arcusativum, vi præpos. ob vel propter, quæ subintelligitur. Ter. Eun. 5. 1. 13. Num id lacrumat virgo? Nepos Alcib. 6. Ut nemo tam ferus fuerit, quin ejus casum lacrimarit. Stat. 9. Theb. 99. ne non moerentibus Argos Exsequiis lacrimandus eat. et 5. Situ. 2. 93. satis hæc, lacrimandaque nobis Ultio. Cf. Virg. 7. En. 358. Multa super nata lacrimans Phrygiæque hymenæis. — Singulare est illud Rutil. Lupi de sig. sent. et eloc. 2. 7. Ruhnk. Interea procedit simul et illud tempus et potatio; oculi vinum lacrimantes caligant, ebriosum ipai viri ebrii cognoscunt. Cf. Ovid. 1. Amor. 8. 111. Quin albam raramque comam, lacrimosaque vino Lumina, rugosa distraherentque genas.

II.) Translate de plantis humorem remittentibus. Plin. 17. Hist. nat. 14. 24. (107). Lacrimantes callamas inseri non oportet, non hercule magis, quam aridos. Pallad. 5. R. R. 1. Vites non aquato, sed spisso humore lacrimabunt. — Et cum Accua Venant. 3. carn. 9. 18. Caudice desecto lacrimat sua gaudia palme. — Hinc passive Ovid. 1. Fast. 339. Nondum pertulerat lacrimatas cortice myrrhas. h. e. emissas per modum lacrimas, distillate.

LACRIMOR vel lacrumor. V. voc. præced. LACRIMOSUS vel lacrimosus, adverb. (lacrimosus). Comp. Lacrimosius. — Lacrimosus est cum lacrimis, lagrimosamente. Gell. 10. 3. Dicere quippiam lacrimose atque miseranter. Vet. Scholiast. ad Cic. Planc. 34. (edente A. Maio). Ut pro reis multo lacrimosius peroraret.

LACRIMOSUS vel lacrimosus, a, um, adj. (lacrima) lacrimabilis, lagrimoso, lagrimevole, δακρυόεις.

I.) Proprie. ¶ 1. Est lacrimis manans, lacrimas fundens, miserabilis. Ovid. 1. Amor. 8. 11. lacrimosaque vino Lumina. Plin. 28. Hist. nat. 6. 17. (64). Oculi lacrimosi. h. e. ex morbo lacrimis ma-

nantes. Apul. 7. Met. Lacrimosa mater. Virg. 41. En. 274. voces. Ovid. 5. Trist. 1. 35. carmen. ¶ 2. Item est ex oculis lacrimas exprimens; et occurrit — a) De rebus physicis. Lucilius apud Non. p. 201. 2. Merc. Flebile caepe simul lacrimosæque ordine thallæ. Sic Id. apud eumd. ibid. l. 10. Cæps lacrimosa. et Seren. Sammon. 32. 588. lacrimosi trita sinapis. Cf. Plin. 10. Hist. nat. 6. 32. (101). Capis omnibus odor lacrimosus. Horat. 1. Sat. 5. 80.; et Ovid. 10. Met. 6. fumus. — b) De abstractis. Horat. 1. Od. 8. 14. Lacrimosa Trojæ funera. et ibid. 21. 13. Lacrimosum bellum. Ovid. 2. Fast. 387. Jussa recusantes peragunt lacrimosa ministri. Stat. 6. Theb. 164. Lacrimosus risus.

II.) Translate de plantis humore manantibus. Plin. 17. Hist. nat. 28. 47. (261). Vitium radicibus aquam salsam affundi, si sint lacrimosa.

LACRIMULA vel lacrumula, æ, f. 1. deminut. a lacrima, parva lacrima, lagrimetta, lagrimuccia, δακρυόλιον. Ter. Eun. 1. 1. 22. Hæc verba una mēbercle falsa lacrimula, quam, oculos terendo misere, vix vi expresserit, restinguet. Catull. 66. 16. parentum Frustrantur falsis gaudiis lacrimulæ. Cic. Planc. 31. 76. Et mihi lacrimulam Cispiani judicii objectas. Sic enim dixisti: Vidi ego tuam lacrimulam. — Non modum lacrimulam, sed multas lacrimas et fletum cum singultu videre potuisti.

LACRUMA et LACRYMA cum Derivatis. V. LACRIMA, LACRIMABILIS etc.

LACT. V. LAC init.

LACTA, æ, f. 1. barbarum nomen est, quo casia genus quoddam appellat, teste Plin. 12. Hist. nat. 19. 43. (97). Sillig. legit lada: V. hæc vocem. — Quod hæc addunt ex Tertull. Pudic. 6. a med. dubiæ admodum lectionis est.

LACTANEUS, a, um, adj. (lac) lactans, lacteus. Lactaneus color apud Theod. Priscian. 4. 2. est idem ac lacteus. — Nutritores lactanei in quadam Inscript. incertæ ætatis apud Hoff. Mus. Ver. p. 295. n. 1. et 2. et apud Henzen. 6210. sunt pueri lactentis educatores.

LACTANS, antis. V. LACTO sub A.

LACTARIS, e, adj. lac habens, lactens. Capra lactaris est, quæ lac habet et scitua lactat, apud Marcell. Empir. 23. a med.

LACTARIUM, ii, n. 2. V. voc. seq. sub b.

LACTARIUS, a, um, adj. ad lac pertinens. — a) Lactarius eat qui lac sugit, lattante. Varro 2. R. R. 1. 17. Dandum bubus lupinum, et lactaris medica et cytisum. — b) Lactarium opus, cibus et lacte confectus, latticinio, latteruolo, γαλακτινιον. Lamprid. Elagab. 32. Ut cœnam exhiberet alia die de pomis, alla de dulciis, illa de opere lactario. — Lactarium absolute idem significat. Id. ibid. 27. Dulcarios et lactarios tales habuit, ut quæcumque coci de diversis edulibus exhibissent, vel structores, vel pomarii illo modo de dulciis, modo de lactaris exhiberent. — Et Lactarius, ii, m. gen. absolute, qui cibus et lacte conficit, aut vendit. V. Lampridii toc. mox cit. Sic Glass. Philoz. Lactarius, γαλακτοποιός. — c) Lactarium vas eat quod lacti reponendo inservit. Asper (edente A. Maio) ad Virg. 7. Ecl. 33. Sinum est vas vinarium, ut Cicero significat, non, ut quidam, lactarium. — d) Lactaria herba Latine eat, quæ thlymalus, Italice lattajuola, a succo lacteo, quem copiose continet, appellata. Plin. 26. Hist. nat. 8. 39. (62). — e) Lactaria columna ponitur Romæ a P. Viet. In regione undecima, in foro olitorio, ad quam infantes lacte alendos deferbant. Eadem habet Paul. Diac. p. 118. 6. Müll. — f) Lactarius mons vocabatur collis prope Stabias in Campania, ubi vacca plurimæ herbis salubribus sagnatæ optimum ægris lac præbent. Cassiod. 11. Variar. 10. Remedia Lactarii montia expetere. V. ibid. de eo monte mira prorsus. — Hinc

Lactarium, ii, n. et Lactarius, ii, m. 2. absolute, substantivorum more, V. supra sub b.

LACTATUM, i, n. 2. idem ac lactarium. Isid. 20. Orig. 3. 10. Lactatum est potio ex lacte.

LACTATUS, us, m. 4. actus lactandi, il lattare. Plin. 32. Hist. nat. 2. 5. (14). de muræna. Sibilo a piscatoribus, lamquam serpentibus, evocari et capi, pinguestere lactatu. Harduin. et Sillig. rectius leg. lactatu ex MSS.

LACTE. *V. LAC* init.
LACTENS, entis. *V. voc. seq.*
LACTEUS, es, ere, n. 2. (lac). Usu venit præcipue Part. *Lactens*. ¶ 1. Lactere est lac augere, *succhiare si lacta*, *Συκχίζω*. Cic. 3. Cat. 8. 19. Romulus parvus atque lactens, uberibus lupinis inhians. *Id. 2. Divinat.* 41. 82. Lactens Juppiter puer. *Fel. Scholast. ad Pers.* 3. 17. Aut dormi, aut lacte. *V. LALLO*. Ceterum Caelo. 2. *Legg.* 12. 29. Lactentes bestiae. Cf. *Liv.* loc. paulo infra cit. *Varro* 2. R. R. 4. 16. et 21. Pncipi lactentes. *Id. ibid.* 11. 5. agni. *Ovid.* 5. *Met.* 637. cervæ fetus. *Colum.* 10. R. R. 343. catalus. *Ovid.* 0. *Fast.* 137. Carpere dicuntur (striges) lactentia viscera rostris. scil. prænarum lactentium. — Absolute *Liv.* 37. 3. Lactentibus rem divinam facere. h. e. lactentibus hostiis. — Translate lactens annus, dicitur verum tempus, ab *Ovid.* 15. *Met.* 201. Quum tener et lactens puerique simillimus ævo Vere novo est. ¶ 2. Lacteo est etiam lactens flo, lac habere, *lacteggiare*, *γαλακτίζω*. — a) De plantis. *Virg.* 1. G. 315. Frumenta io viridi stipula lactentia turgent. *Ovid.* 1. *Fast.* 351. sata vere novo teneris lactentia succis. *Id. 2. ibid.* 263. ficus lactens. *Nemesian. Cyneq.* 290. Inde ubi pubentes calamos duraverit Æstas Lactentesque urens herbas siccaverit omnem Messibus humorem etc. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 7. 26. (67). Lactuca amara lactensque. *Pallad.* 3. R. R. 26. Verno tempore, quum lactent nevelia virentia. *V. similem Colum.* locum in LACTO. — b) De cibis, qui ex lacte confecti sunt, lactentia absolute, substantivorum more, usurpat *Cels.* 2. 28. Facile intus corrumpuntur omne pistorium opus, lac, mel, itemque lactentia. et *ibid.* 29. Alvum movent mel crudum, lac, lactentia omnia, mulsum, vinum dulce. **LACTEOLUS**, a, um, adject. diminut. a lacteus, candidulus, id color di lacte. *Catull.* 55. 17. Num te lacteolæ tenent puellæ? *Alii leg.* lacteolæ papillæ. *Auson. epist.* 7. Viscus lacteolum. h. e. caro candida testæ marinæ inclusa. *Prudent.* 11. *repi* 37. 245. Lacteoli agni. h. e. lactentes, ut putat *Forcellinus*, vel candidi. *Id. 3. ibid.* 161. Emicat inde columba nive candidior; Spiritus hic erat Eualia Lacteolus, celer, Innocens. **LACTÉRIS**, ydis, f. 3. herbæ genus. *Apul. Herb.* 111. A Græcis dicitur latyris; Itali elocacium, alii lacteridem nuncuparunt. **LACTES**, Tum, f. plur. 3. Masculino genere legitur tantum apud *Falerian.* (edit. a *Simmond.* T. 1. p. 344. et seqq.) *Homil.* 5. a med. Qui libenter habeat acidus lactes et tristis herbarum sapore condilos. — Ceterum lactes sunt tenuiora intestina in animalibus, in quæ primo cibus e ventriculo illabitur, lacteo pingui obducta, mollia, esui teneriora et delicatiora: dicta vel a lacteo colore, vel quia lactis instar suavia sunt, vel quia in his cibus in lacteum humorem vertitur. *Plin.* quidem 11. *Hist. nat.* 37. 79. (200) in homine tantum ponit et in ove: sed de aliis quoque animalibus dici, mox patebit. Verba ejus sunt: Ad hoc ventriculo lactes in homine et ove, per quos labitur cibus: in ceteris bilis: a quibus capariura in aestina ad alvum etc. *Priscian.* 6. p. 686. *Putsch.* Hæc lactes partes sunt intestinorum, a Græco γαλακτιδες dictæ: et servaverunt apud nos quoque idem genus: cujus singulare hæc lactis est. Titinius in Ferentinati: *Cerebellum lactis agnina*. Pomponius in Lare familiaris: *Oro te, Basse, per lactes tuas*. Hactenus ille: a quo Titinii locus baud recte affertur, ita enim legitur apud *Non.* p. 331 27. *Merc.* Fascicula, cerebellum, lactis agnina. h. e. lactes; ac præterea de singulari numero valde dubitandum est. Ceterum *Plaut. Curc.* 2. 3. 40. Ita cibi vacivitate veniu laxis lactibus. *Pers.* 2. 30. qua tu mercede deorum Emeris auricularis? pulmone et lactibus unctis? Adde *Sueton. Vitell.* 13. — *Alligare canem fugitivam agnina lactibus*, apud *Plaut. Pseud.* 1. 3. 85. proverbium est de levi inutilique remedio ad magnum malum. **LACTESCO**, is, ere, n. 3. Part. *Lactescens* 1. et 2. — *Lactesco* ¶ 1. Est idem ac in lac convertor, lac flo, convertirsi in latte, *γαλακτοποιω*. Cic. 2. *Nat. D.* 51. 128. In iis animantibus, quæ lacte aluntur, omnis fere cibus matrum lactescere incipit. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 21. 84. (230). Aqua lactescit. At *Siliig.* legit *glaciscit*. *Id.* 26. *ibid.* 8. 38. (60). Scammonium linguæ tactu lactescens. *Id.* 18.

ibid. 20. 69. (281). et 17. *ibid.* 2. 2. (15). Sata lactescunt. ¶ 2. Item lactens flo. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 41. 96. (237). Asinæ prægnantes continuo lactescunt. *Augustin. Ep.* 150. (al. 179.). Pectore lactescere. Sic *Id.* 4. *Civ. D.* 8. Florentibus frumentis deam Floram, lactescens deum Lacturum (al. deam Lacturiam) præfecerunt. **LACTEUS**, a, um, adject. ad lac pertinens, γαλακτικός (It. di latte, latte; Fr. de lait, laitex; Hisp. lechero; Germ. aus Milch bestehend, milchen; Angl. of milk, milky). 1.) Proprie. ¶ 1. Lacteus est e lacte confectus, lac habens. *Lucret.* 1. 258.; et *Ovid.* 15. *Met.* 79. candens lactens humor Uberibus manat distentis. *Virg.* 2. G. 525. ubera vacæ Lactea demittunt. h. e. lacte plena. — Et de plantis *Plin.* 26. *Hist. nat.* 7. 25. (40). Lacteus herbæ succus. ¶ 2. Item lactens, qui lac sugit, lactante. *Martial.* 3. 58. Cingunt serenum lacti focum vernæ. et *ibid.* 47. Non dumque victa lacteus saba porcus. ¶ 3. Item lactis colorem referens, latteo, lattato. *Virg.* 8. *Æn.* 660.; et *Sil. It.* 4. 154. lactea colla. et 10. *ibid.* 137. cervix. *Colum.* 10. R. R. 188. coma. *Martial.* 8. 45. hanc lucem lactea gemma notet. *Capell.* 6. p. 191. Moxque imitata pium lactea Luna diem. *Sic Id.* 7. p. 238. Fax lactei luminis. h. c. candidi. — *Orbis lacteus, via lactea*, est veluti fascia in cælo, in meridie perfecta, candidior ceteris partibus: ob id ita nuncupata: de qua *Ovid.* 1. *Met.* 168. Est via sublimis, cælo manifesta sereno, Lactea nomen habet, candore notabilis ipso. Hac iter est Superis ad magni tecta Tonantis. Cic. 6. de republ. 16. Splendidissimo candore inter flammis circus elucens, quem vos, ut a Grajis accepistis, orbem lacteum nuncupatis. *V. quæ in hunc locum adnotavit Macrob.* 1. *Sonn. Scip.* 15., ubi de causis ejus candoris plura disserit. *Cic. Arat.* 288. lacteus orbis. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 29. 68. (280). Circulus lacteus. Græci vocant γαλακτίαν κύκλον, Itali via latteæ et galassia. Hinc de hac via loquens, in qua Juppiter cum diis consererat, *Capell.* vocavit 2. p. 46. lactea subcellia. 2.) Translate. *Quintil.* 10. 1. 32. Livii lactea ubertas. **LACTICINA**, ðrum, n. plur. 2. cibi ex lacte et ovo, lacticiini, γαλακτινω. *Gloss. Philoz.* Lacticina, γαλακτα, ab ωόν ovum et γαλα lac. **LACTICINUM**, ti, n. 2. cibi ex lacte facti, lacticiini. *V. LACTO* sub A. 3. in fin. **LACTICOLOR**, oris, adject. lactei coloris, latteo, lattato. *Auson. epist.* 7. 54. Aut cunctis pariter versibus obnata Fulvam lacticolor spongia sepiam. *Lacticolorem* vocat, quia mos erat: spongiæ arte candidas facere, e mollissimis recetes per sætatem salis spurma tingendo, et ad lunam ac pruinam atterendo, ut *Plin.* docet 31. *Hist. nat.* 11. 47. (193). **LACTICULARIUS** et **LACTICULOSUS**, a, um, adject. slattato, modo remotus ab ubere. *Gloss. Cyrill.* Λακτικουλάρης, lacticularius, lacticulosus. et *Gloss. Philoz.* Lacticulosus, λακτικουλάρης. **LACTIDIACUS**, a, um, adject. qui calcibus percussit: a λακτιζω calcis ferio. *Gloss. Philoz.* Lactidiaci, λακτιτισμένοι. **LACTIFER**, fera, ferum, adject. lac ferens. *Inscrip.* apud *Murat.* 70. G. SILVANO SANCTO PATRI ET CUSTODI PECUDIFERO LACTIFERO GLADIFERO etc. **LACTILAGO**, inis, f. 3. herba eadem, quæ chamædaphne: a jucundo sapore, ceu lactis, appellata. *Apul. Herb.* 27. **LACTINEUS**, a, um, adject. (lac) lacticolor, lacteus. *Venant.* 8. *carin.* 1. 27. Regia lactineo commutans pallia cultu. **LACTIS**, is, *V. LACTES*. **LACTITO**, as, are, a. 1. frequentat. a lacto, al-lattare, lac præbere. *Martial.* 7. 102. Cur sit ager sterilis, cur uxor lactiet, edam. **LACTUS**, as, avi, atum, are, 1. Part. *Lactans* sub A. 1. et 2.; *Lactatus* sub B.; *Lactaturus* sub A. — Lactare duo diversa significat, prout est A) a lacte; aut B) a v. lacto. A) Lactare a lacte. ¶ 1. Est lac præbere, dar latte, lattare, *Συκχίζω*. *Ovid.* 6. *Met.* 342. Ubera que ebiberant avidi lactantia nati. Adde *eumd.* 7. *ibid.* 320.; et *Lucret.* 5. 885. ubi *Lachmann.* leg. lactantia pro lactentia. Observant aucter eruditi

passim hæc duo confundi. Sic apud *Seren. Sammon.* 20. Ubers secundo multum lactantia succo. *Gell.* 12. f. a med. Nam plerumque sine discrimine, quæcumque (femina) id temporis lactans est, adhiberi solet. *Al. rectius leg.* lactens. *Ambros.* 6. *Hexæm.* 3. Cassam (tigris) versat imaginem, et quasi lactura fetus resedit. — *Lactans deus*, qui se infundit segetibus et eas facit lactescere. *Varro* apud *Servium* ad *Virg.* 1. G. 315., ubi *Servius* discrimen addit inter lactantem et lactentem, quod illud lac præbentem: hoc, cui præbetur, significat. **V. LACTURCIA**. ¶ 2. Item est lac sugere. *Liv. Andronicus* in *Tereo* apud *Non.* p. 153. 26. *Merc.* Ego puerum interea ancillæ subdam lactantem meæ. *Al. leg.* lactantem; al. ancillæ lactanti. *Varro* 2. R. R. 7. 12. Equis anniculis dandum bordeum, usque quoad erunt lactantes. *Al. rectius leg.* lactentes. *Colum.* 7. R. R. 9. 9. Suibus leguminum faciendæ est potestas: et utique vere, dum adhuc lactant. *Al. rectius leg.* lactenti, et conjungunt cum sequentibus viridia pabula, b. e. mentre sono peranche latticinose le verdi pasture. **V. LACTEO** 2. a. *Theod. Priscian.* 1. 10. ad fin. Nam et lactanti suo mater, guttam ammoniac masticaodo et exhalando, alibores oculi — sæpius permundavit. *Auson. Epitaph.* 32. Infans lactavit, pubes et virgo adolevit. — *Lactantes anni* apud *eumd.* *Auson. Edyll.* 4. 67. sunt anni pueritiæ; nisi forte hic quoque lactentes reponendum est. ¶ 3. Item lacto est lactens flo, lacteggiare. Hinc *Lactantes metæ* apud *Martial.* sunt metæ lactis: 1. 44. Rustica lactantes nec misit fuscina metas. — Et de pomis *Ennius* apud *Charis.* 1. p. 102. *Putsch.* Fici duciferæ lactantes ubere toto. — *Lactantia, tum*, cibi ex lacte facti, lacticiini, apud *Cels.* 2. 28. et 29.; et *Apic.* 7. 11. Apud *Cels.* quidam legunt lactentia; sed, teste *Targa*, omnes *Codd.* et primæ edidit. habent lactantia. Apud *Apic.* recentiores leg. lacticiinia. B) Lactare a lacto ductum, ita ut lilium frequentativum sit, quod trahere, allicere significat, est blanditiis trahere, spc, promissis allicere, mulcere, inducere, et frustrari, decipere, lusingare, trattonere, tenere in speranza, ingannare. *Plaut. Cist.* 2. 1. 9. Ita me amor lassum animi ludificat, fugat, raptat, retinet, lactat. *Ter. Andr.* 5. 4. 7. Adolescentulos imperitos rerum in fraudem illicis: sollicitando et pollicitando eorum animos lactas. et *ibid.* 4. 1. 23. Nonne tibi satis esse hoc visum solidum est gaudium, nisi me lactasses amentem et falsa spe produceres? *Pacuvius* apud *Non.* p. 16. 18. *Merc.* Ne porro te error, qui aurc lactat, maceret. *Accius* apud *eumd.* *ibid.* Dictis lenibus lactare aliquem. *Id.* apud *eumd.* *ibid.* Frustrando lactans. *Varro* apud *eumd.* *ibid.* Aviditatem speribus lactet ausis. *Capell.* 1. p. 13. *Cyllenius* Cypridis lactatus illecebris. h. e. illectus. *Cic.* 4. *Tusc.* 7. 16. Malvolentia lactans alieno malo. Ita *Non.*, sed al. rectius aliter leg. Huc pertinet illud *Lucret.* 5. 1067. Aut uti eos lactant pedibus morsuque petentes. Est qui leg. jactant. **LACTORIS**, ydis, f. 3. herba est oleæ folio, sed minore, et flore luteo, intus plena lactis, quod gustatum vomitiones concitat. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 18. 104. (168). **LACTOSUS**, a, um, adject. idem ac lacteus. *Gloss. Philoz.* Lactosus, γαλακτώδης. **LACTUCA**, æ, f. 1. *lattuga*, *Σπδαζ*, herba, cujus tria genera Græci fecere: unum lati caulis, adeo ut, ostiola olistorla ex his lactitari, pruderint. Folium his paulo majus herbaceo, et angustissimo; ut alibi consumpto incremento. Alterum rotuudi caulis: tertium sessile, quod Lacouicon vocant. Alii colore et tempore satius genera discrevere. Esse enim nigras, quarum semen mense Januario seratur: albas, quarum Martio: rubentes, quarum Aprilii. Diligentiores plura genera faciunt, purpureas, crispas, Cappadocas, Græcas. In Italia olim illa solum nota erat, quæ mecnis vocatur, a copia lactis saporiferi: unde et lactuca nomen indium. Est autem natura manibus refrigeratrix, et ideo sætate gratæ stomacho fastidium auferunt, cibique appetentiam faciunt. Hæc ex *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 38. (125). et seqq. ubi alia plura de his. *V. etiam*, si lubet, *Colum.* 10. R. R. 79. et 11. *ibid.* 3. 26.; et *Pallad.* 2. R. R. 14. Ceterum *Varro* 5. L. L. 104. *Müll.* Lactuca a lacte, quod olus id habet lac.

Cels. 2. 32. Lactuca, masimequa aestiva, cujus ca-
lliculis jam lacte repletis est, somno spica est. *Virg.*
Mor. 76. Grataque nobilium requies lactuca cibo-
rum. h. e. olei cernit. *Cf. Martialis.* 13. 14. Clau-
dere quae canas lactuca solebat avorum, Dicit mihi
ear nostras inchoat illa dapes? *Id.* 11. 53. Prima
tibi dabitur venter lactuca movendo Utilis. *Id.* 16.
48. Lactuca sedens h. e. sessilis. — Similem ha-
bent lobra lactucam, proverb. da quo *V. LA-*
BRUM. — Alia est quam lactuca marina dicitur,
Graece *ῥιθύμαλος*. *Cels.* 5. 7. Lac lactucam marinam,
quam *ῥιθύμαλος* a Graecis nominatur, exedit. *Co-*
lum. 6. *R. H.* 15. 2. Item si vomar crua saucilavit,
marina lactuca, quam Graeci *ῥιθύμαλον* vocant, ad-
mixto sale, imponitur.

LACTUCARIUS, m. 2. qui lactucosa emla, aut
vendit. Agnoscitur et Latine a *Diomed.* 1. p. 313.
Putsch.

LACTOCOSUS, a, um, adject. lactosae abundantia.
Ponitur et Latine a *Diomed.* 1. p. 313. *Putsch.*

LACTOCOLA, m. f. 1. deminat. a lactuca, parva
lactuca, *lactughella*, *ῥιθύμαλις*. *Colum.* 16. *R. H.*
111. temeris frondans lactuonia cbris. *Sueton. Aug.*
77. Lactucis thysam pro potione ramebat. *Pu-*
lud. 1. *R. H.* 30. Lactucis sarere. Adde *Diomed.*
1. p. 313. *Putsch.*

LACTUCIA, m. f. 1. (lac) dus lactescensium
frumentorum, apud Latinos. *Augustin.* 4. *Civ. D.*
8., ubi et leg. et MSS. *deum lacturum.* *V. LA-*
CTEO 2. et LACTO sub A. 1.

LACTURNUS. *V. voc. praeced.*

LACTATUS. *V. LAQUEATUS.*

LACULATUS, a, um, adject. *Sald.* 19. *Orig.* 22.
11. Laculata vestis est, quae lacus quadratos quas-
dam cum pictura habet intextos, aut additos seu. h.
e. claris intertextis. *V. CLAVATUS* et MAPPA.

LACUNA, m. f. 1. pro lacuna a lacu, ut docet
Paul. Diac., qui ait p. 117. 8. *Nill.* Lacuna a
aqua collectio, a lacu derivatur. In MSS. Codicibus
apud *Lucret.* 3. 1045. et 6. 638. et 551., at apud
Virg. 3. 6. 365. legitur lacuna, testa *Lachmann.*
ad *Lucret.* vol. 2. p. 305. — Cateram lacuna est
collectio aquae, at fossa, in qua aqua collecta stans
conservat, *ταλύμα*, *ταύμα* (i. lacuna, fossa d'aqua
morta, sogna; *Fr. mare, bourbier, étang; Hsp.*
bales de charco, cenagal, estanque; Germ. von
Frisstücken, Graben, Abzug, Pariesfang; Angl.
a ditch, pool, body of stagnant water).

1.) Propria. ¶ 1. Stricto sensu est, ut disimus,
collectio aquae, fossa, in qua aqua collecta stare
conservat. *Lucret.* 6. 551. ubi in magna aqua vastae
lacunae simba vetustata a terra provolvitur lo-
geas. *Id.* *ibid.* v. 538. multoquae lacus multasque
lacunae in gramio gerera (terram) et rupes deruptae
que sana. *Virg.* 1. 6. 117. cava tepida sudant bo-
more lacunae. *Id.* 3. *ibid.* 345. Et totum solidam in
glaciam vartere lacunae. *Stat.* 4. *Silv.* 3. 54. Hl ale-
cent bibulas maco lacunae. *Martial.* 4. 4. Quod ele-
cent redolat palus lacunae. *Pallad.* 1. *R. H.* 17. La-
cunae cisternarum sarela. *Id.* *ibid.* 30. Lacunam
formata ansaribus. — Poetica *salus lacunae* dixit
Lucret. equae maris 3. 1645. et 5. 792.; eodemque
sensu *Cic.* 4. *Herenn.* 16. 15. Neptuniae lacunae.

¶ 2. Latiori sensu pro quacumque fossa. *Cic. Arat.*
431. cuncta lustravit luce lacunae, B quibus logant
existit cum corpora pra se Scorpius. *Lucret.* 1.
115. Aut tenetras Ore visat vastasque lacunae.

¶ 3. Et generatim pro quacumque cavitate, cavitä.
Virg. 7. 1. circa med. Pavimenta testacea sunt
diligenter exigenda, ut non habeant lacunae, nec ex-
ataotes tumulos. *Varro* 1. *R. H.* 19. 3. Qua ara-
trum vumere lacunam facit, sulcus vocatur. *Cf. Lu-*
cret. 5. 1261. *Auton.* de usfr. 4. ostra scupulorum
merta lacunae. *Rorsus Varro* 2. *R. H.* 7. 3. Quam
supercilla cana, at sub ea lacunae, dicunt, aum e-
quum habere annos sedarim. *Ovid.* 3. *Art.* am. 283.
Sint medici rlotua (pualke), sint parva otulusque
lacunae. *V. GELASINUS.* *Apul. Florid.* 15. Cervis
succul plena, mala uberes, gem terates, ae medio
mentu lacuna. *Hildebrand.* *lac. lacunatura.* (Quod
hic lacuna ab *Apul.*, *sigillum* dicitur a *Varro.* apud
Non. p. 135. 22. *Merc.* Sigilla in mento im-
pressa Amoris digitulo vestigio demonstrent mol-
litudinem. Item *diviso* ab *Apul.* loc. cit. Ita men-
tum inferius concussum, at acumen ejus extremum
signare videntur laviter impressa diviso.) *Lactant.*
Opt. D. 10. Labrum superius sub ipsa mediatata

narium lacuna quadam levi, quam valla, signavit
Deus. *Martial.* 8. 59. de fusco. Lippa sub aurica
fronte lacuna patet.

II.) Translatè. Quoniam lacuna dicitur et de loco
vaeuo, in quo quippim deest: figuratè lacunam ex-
plicare est damnum sarcire, resarcire et discipulo.
Cic. 4. *Ferr.* 55. 138. Illi censores fecerunt idem,
quod in nostra republ. solent il, qui per largitionem
magistratus adepti sunt: dederunt operam, ut its
potestatem gereant, ut illam lacunas rei familia-
ris explerent, et *reficessero di quelle spese; viem-*
piessero quel buco. *Sic Varro* 2. *R. H.* 1. 28. Est,
qui explea duplitem istam lacunam. h. e. bae dno,
que desunt, et pro his alia repones. *Gell.* 1. 3. u
med. Minima illa iebes, et quasi lacuna fames im-
molectis, partem amico utilitatem rationa solidat.
(Al. leg. munimentis pro imminentis, et to
ratione omittunt). h. e. quasi vacuum honestate
locum: vel loterrupta boom existimatio inter-
vallum, quasiqre fractura. *Cic.* 12. *Att.* 6. Vide,
quomo, na qua lacuna sit in auro. h. e. ne quod de-
trimentoem, ne quid minus probum in auro sit:
translatioem, inquit *Munus*, ducta a fundis, quos
lacunas deteriores faciunt. — *NB.* Pro iagena. *V.*

LACUNA.

LACUNAR, eris, n. 3. In Genit. plur. lacunario-
rum pro lacunatum habet *Virg.* 4. 2. at 6. 4.;
et in Dativo lacunariis 7. 2. ezir. et lacunariis
5. 2. et 6. 6. et 10. — Lacunari, quod proprie est
Adject. neutr. gen. a lacunariis vel lacunariis

¶ 1. Est lateritium tignorum in emlo cubiculii,
aen alterius adlum membri, quod cemeratum non
sit; ex eo dictum, quæ inter tignum et tignum ve-
luti lacuna est: Item ipsum emlum seu tabulatum,
sive contignatione constat, sive tabulis suffixis, et
inter plana intervalle cavitates seu lacus habentibus
(quam *formelle* dicitur), sive etiam equato opere
coagmentatis. Huiusmodi lacunaria, quam et *laquea-*
ria dicuntur, picturis aliisque ornamentis apud di-
tiores, et hodieque sit, aspillis solebant. *οαυδωμα,*
παύρωμα (i. sondo, soffitta, cielo della stanza,
nos vulgo cassette); *Fr.* soffite, plafond; *Hsp.*
cielo raso de un quarto, sola; Germ. getäffete
Decke, Tafelwerkdecke, Plafond; Angl. a car-
ved or fretted ceiling). Virg. 7. 2. ezir. Ca-
merarum dispositiones in conclavibus espedian-
tur, nisi lacunaribus ea iuerint orata. *Horat.*
2. *Od.* 18. 1. Non abur, neque aureum Mea Ge-
nidet in domo lacunar. *Cic.* 6. *Tusc.* 21. 62. Gi-
dium a lacunari, seta equina aptum, denittit iust-
lit, ut impenderet illius beati cervicibus. *V. LA-*
QUEAR. — *Spectara lacunar* proverbiali locutio-
ne de eo dicitur, qui alias res tum masime agit,
quum sua res agitur et omni attentioe opus est.
Juvenal. 1. 56. doctus spectare lacunar, Doctus et
ab callicem vigilanti stertere naso. scil. dum ma-
cedna cum uxore sua coeuvit. Nos quoque simili
seoua dicimus *guardara i travi, et fare il gattone*
vel *la gatta morta.* *V. DORMIO.* ¶ 2. Specialim
in plur. oim. lacunaria sunt eadem ae metopæ in
illo *Virg.* 4. 3. Impedit et distributio in opere
triglyphorum et lacunarium.

LACUNARIUM, m. o. 2. Idem quod lacunar. *V.*
Genit. plur. et Dat. Init. voc. praeced.

LACUNARIUS, m. m. 2. qui lacunas fodit. *Fir-*
mic. 8. *Mathes.* 31. *Hic Gloss.* *Philos.* Lacunarius,
λακωνοποιός.

LACUNATORA, m. f. 1. *V. LACUNA* I. 3.

LACUNATUS, a, um. *V. voc. seq.*

LACUNO, as, avi, itum, ara, a. 1. (lacuna). Part.
Lacunatus 1. — Lacunare ¶ 1. Est ad lacunae
formam deprimerè. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 16. 9. (35).
Intua cælis oncleos lacunatis includit taris. ¶ 2.
Item lacunaris similitudinem alieni rei inducens.
Ovid. 8. *Met.* 561. Pumice multicaure, nec levibus
astra topia Structa subit: molli tellus erat bomide
musco: Summa lacunabatur altero murica coe-
chæ.

LACUNOSUS, a, um, adject. (lacnos). ¶ 1. Stri-
cto sensu est lacunis plenus. *Apul.* 1. *Met.* Avia et
lacunosa convallia. *Id.* 9. *ibid.* Via lacunosis locil-
bus voraginosa. ¶ 2. Latiori sensu lacunosum est
id, in quo aliquid cavitate inest vel vaen, iniqualle.
Cic. 2. *Nat. D.* 18. 47. Quid pulcrius est figura, que
sola omnes alias figuras complexa continet, quaque
nihil asperitatis habere, nihil offensionis potest, ol-
hil incisum angulis, nihil anfractibus, nihil emioens,

nihil lacunosum? *Virg.* 3. 5. 3. *Schneid.* Intervet-
ta lacunosæ.

LACUS, os, m. A. Etiam lacus, i. m. 2. dicitur.
Vel. Poeta in *Anthol.* *Lat.* T. 2. p. 339. *Burmman.*
Fundit ad October vina Falerna iaci. *Alii* rectius
leg. Fundit ad October vina Falerna lacu, vel lacus:
suo ut October lacus dicatur, quomodo October e-
quis apud *Paul.* *Diac.* p. 179. 16. *Müll.* At apud
Isid. 13. *Orig.* 19. Est autem in Judaa omoibus
lactis salubrior. Et apud *Cassiod.* 11. *Variar.* 14.
Est enim (Comum urbe), post montium davis at la-
ci purissimi vastitatem, quasi murus quidam planus
ligorim. et mox. Rivl in aream lacti descendunt. —
Lacus in Accusat. plur. scribitur in *Inscript.* apud
Gud. 72. 4. et *De Vito Antiq.* *Benev.* 11. 6. et *LA-*
CYVA *ῥεκαυατ.* Alia epud *Orell.* 254. L. IVRYA P.
s. VOL. BRACCHVA FLAMEN TB COL. KVRYSTA. VICANIA
OANAVENAVISA LACTVA ONI. — *Varro* 5. L. 2. 26.
Müll. lacum deholt, lacunam megnam, ubi aqua
coolitri potest. Hic lacus, a *λακος* vel *λακκος*
fossa (quocum est. *Germ.* *Lache*) est vas amplum ac
profundum, aut locus profundus, ubi aqua vel qui-
cumque alia liquor coolitri potest (i. lacina;
Fr. bassin, étang; *Hsp.* estanque; *Germ.* Trug,
Decken, Bassin, Wonne; Angl. e lake). Hic

¶ 1. In rerum natura, lacus est locus profundus
cum aquis perpetuis ibidem oatis, unde rivl et fu-
micos oriuntur, lago, *οαυδωμα, λιμνη.* Differt a
stagno, quod hoc temporalem habet aquam stagno-
stem, quæ plerumque biemo colligit solet, æstate sic-
cari: sed lacus aqua perpetua et pereois est. *Cic.*
3. *leg. Agr.* 2. 7. Agri, mēdicla, lacus, stagna, loca,
possessiones. *Lucret.* 5. 463. Exhaulant lacus ve-
lulam buvilique perennes. *Rursus Cic.* 7. *Ferr.* 72.
188. Dea, que illos Heonenes lacus Incoque colli-
tis. *Id.* 1. *Divinat.* 44. 100.; et *Liv.* 5. 15. at 16.
Lacus Albanus. *Cic.* 1. *Tusc.* 16. 37.; et *Lucret.* 6.
748. *Avernus lacus.* *Cæs.* 1. *E. G.* 2. *Lemanus.* *Ho-*
rat. 2. *Od.* 18. 4. *Lucrinus.* — Hinc poctice lacus
sumis profunditate *Virg.* 8. *En.* 74. Quo te (o Thy-
bri) conque lacus miserentem incommoda oostea
Fonta tenet, quocumque solo pulcherrimus exis etc.
Et de Styga *Id.* 6. *ibid.* 134. His Stygios Ionare la-
cus, bis nigra videre Tartara. Adde *eumd.* *ibid.* 238.

¶ 2. Specialim Romæ lacus fuerunt capaces awei
(italice vasche), in quibus aqua recipiebantur ac
aqueductibus in usum publicum, jumentorum pot-
tul, lotionibus, extinguenclis incendia, et fortassa
etiam usibus fullonum, corlariorum, aliorumque
opificum etc. *Frontin.* *Aqued.* 3. Pnam quot ca-
stella publica privatæque sint, et ab his quantum
publicis oparibus, quantum muoeribus, quantum la-
cubus. *Liv.* de his intelligendos, 39. 44. ubi lacus
lapide sternendos memorat. Sic *Horat.* illud buc
perthoet 1. *Sot.* 4. 36. Et quodcumque semel chartis
illexerit, omnes Gestiri a furno redeentes acire la-
cuque Et pueros et aqns. Adde *Varron.* 1. *R. H.*
11. 2. *Cf.* et *Inscript.* apud *Heizen.* 7080. P. FLA-
VIA IVATIVS. II. VIA. Q. AED. SVRA. III. XXV QVAB.
OB. NON. QVINQVEXAL. PRÆSENTIA. POLLECIIVS AGR.
INTVLIT. LACON. A. FVNDAMENTA. FOLLECIIVS AGR.
SVRTRV. AVO. AQVAM. INOVXIT. — Piarimos in Urbe
fuisse bujnomodi lacus constat et *Frontin.* *Aqued.*
78., ubi summam eorum colligit ad *ozci.* *Plin.* vero
36. *Hist. nat.* 15. 21. (131). dcc. anumerat ab A-
grippa fletos. Itaque supulstme eorum memloit *P.*
Vict. de regim. *Urb.* R. — Quod *Plaut.* *Curc.* 4.
1. 16. eoumerans varia loca urbis Romæ, in quibus
varia bomnom genera agitare soleat: cooedentes
ait garrulooque et malevolos supra lacum solere
consistere; varie a varis la locus designatur, quum
aili lacum Curtium intelligant, aili lacum Juturnæ,
nam utrumque ponit *P. Factor* in regione Urbis
octava, que et *Forum Romanum* appellatur. —
Siccus lacus, proverb. de re nullius usus, aut pre-
titi. *Propert.* 2. 11. 11. At dum demissa suplex
cervicibus lbam, Dicebat sicco villor esse lacu. Hic
quidam interpretantur lacum sine aqua, ideoque
etiam sine piscæ, ex *cod. ibid.* 12. 34. Aridus et sic-
co gurgite piscis erit: *Fulpius* varo vas vinarium
epotum vacuumque. ¶ 3. In re agraria lacus di-
citur — a) Da vase amplo in quo mustum prelo,
vel pedibus expressum recipitur, tino; qua ainalg-
catione a *Forcellino* transiit accipitur. *Cato R. R.*
25. Vioceos conculcato in dolla plesta, vel lo la-
cum vinarium conculcato. *Colum.* 12. *R. H.* 16. 3.

Aptandi auni lacus vinaril et torcular. *Ovid.* 4. *Fuat.*

888. Præmia de lacubus prosima musta tuis. Adde Tibull. 2. 3. 36. — b) Hinc etiam de musti quantitate, quæ una pressura pedibus aut torculari exprimitur, una folata. Plin. 18. Hist. nat. 31. 74. (316). Pressura una culeos viginti implere debet. Ad totidem culeos et lacus viginti iugeribus onum sufficit torcularum. — c) Hinc figurata Cic. Brut. 83. 287. Sic ego istis consueverim et novam istam, quasi mustum de lacu, fervidam rationem (al. orationem) fugiendam. Ita legit Schützius; at Schneidero placet quasi mustum de lacu, ac etc. At recentiores legunt quasi de musto ac lacu fervidam orationem. Confer Quintil. 2. 4. 8. — d) Dicitur etiam de vase, in quo amurca recipitur, in olei confectione. Colum. 12. R. R. 52. 5. ¶ 4. Usurpatur et de aliis rebus. Sic — a) De conceptuulo aquæ laborum, in quem metallum candens demergunt. Virg. 4. G. 173. alii stridentia tingunt Æra lacu. — b) Item de loco, ubi calx rutro subligitur maceraturque. Vitruv. 7. 2. — c) Lacus balnearius legitur in Inscript. apud Orell. 3892. — d) Item de loco, quo distinguitur granarium ad legumina separanda. Colum. 1. R. R. 6. 14. Sed et lacubus distinguuntur gravaria, ut separatim quæque legumina ponantur. in ripartimentis. — e) Lacus leonum apud Prudent. 4. Colhæmer. 65. locus est depressus et septus, in quo custodiuntur leones, vivarium. ¶ 5. De tignorum, siva trabium interstitio, ut idem sit ac lacunar, dicit Lucilius apud Servium ad Virg. 1. Æn. 730. resultant ædesque lacusque.

LACUSCULUS, l, m. 2. deminut. a lacus, parvus lacus. ¶ 1. De parvo loco aquam continente. Colum. 4. R. R. 8. 2. Hiemalis aqua, quæ ex pluviis consistit in lacusculis ablaqueationis. Adde eumd. Arbor. 10. 4. ¶ 2. De loculis in tabulato, ubi reponuntur olivæ. Colum. 12. R. R. 50. 3. Quia interdum inmodica multitudo bæcæ torculariorum vincit laborem, esse oportet pensile horreum, et habere lacusculos tam multos, quam postulabit modus olivæ, ut separaret et seorsum reponatur uniuscujusque diei coactura.

LACUTURRIS, e, adject. vel

LACUTURRIS, is, f. 3. cognomen caulis, de quo Plin. 19. Hist. nat. 8. 41. (141). Nuper subire lacuturres (caules), ex convalle Aricina, ubi quondam fuit lacus turrisque, quæ remanet: capite prægrandes, folio innumeri, alii in urbem portecti, alii in latitudinem torosi. De istem loquitur Colum. 10. R. R. 137. Quæ (cymata) duti præbent cymusa stirpe sagelli. Et Turris lacus, et pumosi Tiburis arva. Alii leg. Turris, alii Turni.

LADA, æ, f. 1. ἄδων, imbrentina, herba in Cypro ex cisti, vel cisti generibus, longioribus foliis et nigrioribus, quæ veruo tempore pingue quiddam roscidum contrahunt, quod caprarum barbibus adhaerescit, iudeque depesum colatur cogiturque in offas, et ladannum appellatur. Plin. 26. Hist. nat. 8. 30. (47), ubi Harduin. ex MSS. ledon pro lada reponit. quam lectionem Silig. multis ac bonis Codicibus confirmat. — Allo sensu V. LACTA.

LADANUM, i, n. 2. Lādānum habet Marcell. Empir. de med. 59. — Ladannum, ἄδανον, ladano, lādano, est pingue illud roscidum, da quo dictum est in voce præced. Plin. 26. Hist. nat. 8. 30. (47). et 12. ibid. 17. 37. (74); at Cels. 5. 26.

LÆDO, dis, si, sum, dere, a. 3. Part. Lædens II. 1.; Læsus II. in omnibus paragr. Læsurus II. 1. — Lædere volunt esse per metathesin a δηλώω, quod idem significat: est autem: allidere, affligere, sbat-
tere.

L) Proprie. Lucret. 5. 999. turbida ponti Æquora lædebant naves ad saxa virusque. V. tamen cl. Lachmann. ad Lucret. vol. 2. p. 324., qui aliter sentit.

II.) Transtate sæpissime occurrit, et est aliquid mali alicui inferre, violare, nocere, βλάπτω (lit. offendere, far male, nuocere; Fr. blesser, endommager, nuire à, faire du mal à; Hisp. herir, ofender, hacer daño; Germ. verletzen, beschädigen; Angl. to hurt, harm, injure, offend). Occurrit ¶ 1. Stricto sensu de rebus physicis. Plaut. Curc. 4. 3. 9. Lora lædunt brachia. Id. Bacch. 2. 3. 47. Lembus ille mihi lædit latus. Horat. 1. Ep. 2. 38. Quæ lædunt oculos, festinas demere: si quid Est animus, differs curandi tempus in annum? Ovid. Heroid. 4. 21. teneræ lædunt juga prima juvenocis. Cf. eumd.

Remed. am. 90. Et lusa læsaro subtrahere callis jugo. et v. 293. lædentia peclus Vincula qui rupit. Id. 1. Amor. 7. 40. Læse genæ. Id. 2. Art. am. 376. vipera læsa pede. calcata, schiacciata. Phædr. 4. 7. Lædere aliquem dente. Sic Martial. 3. 47. Leonremque læsum Gallici canis dente. et Ovid. 13. Met. 926. herbas morsu læsara juvenocæ. Virg. 2. G. 301. Lædere ferro retuso plantas. Horat. 3. Od. 27. 60. sonâ collum. appenderis. Ovid. Remed. am. 159. Etola Veous a cuspidæ læsa. ferita. et 4. Fast. 120. læsus cuspidæ. Sic Martial. 9. 27. Nun jaculo, non ense fuit, læsusve sagitta. ferito. Rursus Ovid. 12. Met. 421. parvo cor vulnere læsum. Id. 4. ibid. 601. Lædere aliquem vulnere. — Et absolute Martial. 12. 29. Nuper quum Myrino peteretur missio læso. h. e. gladiatori vulnerato. Id. 54. lumine læsus. lo-sco. Item absolute Ovid. Remed. am. 615. Dum spectant oculi læsos, læduntur et ipsi. Id. dixit 3. Fast. 207. læsa figura. fætæque guaste. Plin. 27. Hist. nat. 11. 71. (95). Grana latyridis stomachum læduat. Virg. 2. G. 220. lædere rubigine ferrum. Id. 7. Æn. 809. Illa vel intactæ segetis per summa volaret Gramina, nec teneras cursu læsisset aristas. Ovid. 6. Fast. 150. Frondes lædit biems. Id. 5. ibid. 322. grandine læsa Ceres. Id. 3. Met. 408. læse silvæ. h. e. incendio corruptæ. Paul. Dig. 9. 2. 36. ad fin. Si ignis alienam segetem, vel vineam læserit. Plin. 21. Hist. nat. 10. 31. (56). Tbyum læditur imbribus, amittitque florem. patisce. et 37. ibid. 5. 18. (70). Smaragdi sole læduntur. perdone. et 13. ibid. 15. 30. (99). Mensæ splendescunt manu sicca fricata, nec a vinis læduotur. h. e. si vino perfundantur, oihil gratiæ amittunt. Poetice Lucan. 6. 456. Læsus nube dies. offuscato. Horat. 1. Ep. 17. 7. si ta pulvis strepitusque rotarum, Si lædet caupona, Ferentinum ire jubebo. ti darâ fastidio. Virg. 10. Ecl. 48. ab, ne te frigora lædent! et 9. ibid. 64. Cantantes licet usque (minus via lædet) eamus. sarâ men gravosa. ¶ 2. Latiori sensu, seu potius metaphora ductâ a paragræpho proxime superiori, morali ratione usurpatur, et occurrit — a) Cum addito Ablativo modi, quo quis, aut quid læditur. Plaut. Capt. 2. 2. 53. Læders aliquem dicto aut facto. Cic. 5. Ferr. 1. 1. Nulla læsus injuria. Metellus apud Cic. 5. Fam. 1. Lædere aliquem ludibrio. Horat. 2. Sat. 1. 21. aliquem tristi versu. Quintil. 7. 2. 28. aliquem infamia. Lucan. 7. 848. superos crimine. Ovid. 3. Pont. 9. 25. animum lento curarum frigore. Cic. Cluent. 5. 14. famam alicujus obscuris suspitionibus. Sueton. Cæs. 49. famam alicujus gravi opprobrio. — b) Absolute. Tac. Agric. 42. Proprium humani ingenii est, odiosæ quem læseris. Tvoµµη. — Ceterum hoc sensu, quum de hominibus agitur, usurpatur pro injuriam facere. Ter. Eun. prol. 1. Si quisquam est qui placera se studeat bonis quam plurimis, et minime multos lædere, in his etc. Id. Phorm. prol. 11. Mihi multo aduacter, quam nunc lædit, læderet. Ne pos Att. 10. Nullas inimicitias gessit, quod neque lædebat quemquam, neque etc. Ovid. Remed. am. 608. Læse vir a domo, læsa puella viro. — Et pro dictis pungens, maledicere. Sall. Jug. 80. Marius antea infestus nobilitati, tum vero nullus atque ferot instare, singulos modo, modo universos lædere. Cf. urbanum illud et elegans Ter. Adelph. 5. 4. 10. Clemens, placidus: nulli lædere os, arridere o mibus. h. e. in faciem nemini male dicere. — Speciatim lædere dicitur testis, qui contra reum dicit. Cic. Cæcin. 10. 28. Quum ita veheimens acquerque veuisset, ut non modo Cæcinam perjurio suo læderet, sed etiam mihi videretur irasci. Id. 2. Orot. 70. 285. Quum læsisset testis Silus Pisonem, quod se in eum audisse distasset. Adde eumd. ibid. 74. 301.; et Quintil. 6. 3. 86. — Quum de rebus agitur, usurpatur pro violare. Cic. Rosc. Am. 38. 111.; Cæs. 2. B. C. 44.; et Horat. 1. Od. 33. 4. Lædere fidem. Cic. Cluent. 42. 118. Læsa dignitas. Ne pos Timol. t. pietas. Virg. 12. Æn. 496. lædus. Id. 1. ibid. 12. nuncio. Tac. 3. Ann. 24. religio. Ovid. Heroid. 104. pudicitia. Ulp. Dig. 4. 6. 1. Læsum jus alicujus. Martian. ibid. 48. 2. 3. Lædere majestatem publicam. Quintil. 1. 2. 4. Læsa opinio. perduto il buon nome. Iluc referri potest et illud Ovid. 5. Trist. 12. 21. ingenium longa rubigine læsum. — Apud Jlios læsus dicitur, qui ist damnnum passus, deceptus, fraudatus. Paul. Dig. 4. 6. 45. In aliqua parte læsus, aoa restituitur. — Veteres lædere res

rapere dicebant, etiam si rapinæ auilum erimen exsisteret: similiter satisfacere res reddere. Servius ad Virg. 10. Æn. 14. — Læse res apud Sili. It. 11. 6. suut accisæ, attritæ, adversæ.

LÆNA, æ, f. 1. λαινα, genus vestis, quæ aliis superinduitur, a voce Græca allata, quam Jucunt a λαινω calefactio: tamatis sunt apud Paul. Diac. p. 117. 10. Mill. qui Tuscæ originis esse arbitrantur. Certe non est audiendus Varro, qui 5. L. L. 133. Mill. dictam putat, quod de lana multa, quia duarum togarum instar erat (lit. zimarra, guarnacca, lucco; Fr. vêtement de dessus, pardessus, manteau; Hisp. capa, capote; Germ. ein Oberkleid, Mantel; Angl. an upper robe or mantle). Multiplex ejus fuit usus. Legimus enim, a sacerdotibus in sacrificio adhibitam fuisse, apud Cic. Brut. 14. 56. (V. LENAS in ONOM.); eaque usos flamines, a flaminibus suis testa (sic enim oportebat) etiam Servius ad Virg. 4. Æn. 262. tradit. Item a regibus et principibus viris, ut ex Virg. ibid. et Sil. It. 15. 421. colligitur. Item a ditioribus, et denique a vulgo. Pers. 1. 30. ecce inter pocula querunt Komulidæ saturi, quid dia poemata narret. Hic aliquis, cui circum humeros byaciubus læna est, etc. Juvenal. 3. 283. cavet bunc, quem cocinea læna Vitari jubet at conilium longissimus ordo. et 5. 130. plurima sunt, quæ Non audent homines portusa dicere læna. Ex loco Persii colligitur, domesticam quoque et cœnatoriis restem fuisse: quod confirmatur illo Martial. de lusco furante in convivio, 8. 59. Et lectus lævis sæpe duabus ablit. — Etiam militare vestimentum fuisse, docet Non. p. 641. 6. Mere., sed non probat. — Præcipua ejus utilitas, post quam passim adhiberi coepta est, frigori atque: unde es crassiore panno (quare et duplex dicitur a Servio loc. cit. et Paulo Diac.) et villosa fuit. Martial. 14. 136. cui titulus Læna: Tempore brumali non multum lævis prosunt: Callaciupt villi pallia vestra mei. Hinc Græcum proverb. ἢ Σέπα τὴν λαινὰν κατὰ τριβίαν: de eo, qui rebus necessariis in tempore uti nescit. — Propria foit viorum, ut ricinium mulierum, teste Varron. loc. cit. — Formam fuisse putant similem lacernæ, aut pallio, aut chlamydi, apertam scilicet et toga brevior: aptam proinde, quæ superiaderetur tunc, et aliquando etiam togæ, fibula ad humeros aut col- lum adstringent. Plura V. apud Ferrar. at alla in T. VI. Antiquitat. R. Grævii; et Vise. Mon. Borgh. p. 81. tab. VII. n. 2., p. 219. tab. xxx. et p. 272. tob. xxxviii.

LÆSIO, ðnis, f. 3. (læda II.) actus lædendi, damnum, injuria, offensa, lesione, δηλωσις. ¶ 1. Generalitèr de rebus physicis. Papinian. Dig. 10. 3. 28. extr. Si quid, absente socio, ad læsionem ejus fecit. Adde ibid. 2. 14. 7. § 14. Lactant. Fra D. 17. a med. Irritat læsio dolorem. Adde Fulgat. interpr. Dan. 6. 23. ¶ 2. Morali ratione. Inscript. apud Gruter. 422. 10. et 428. 10. CONVIVIO BARISSIMI EXEMPLI QUAE VIXIT MDCVM AN. XXIII. SINE VLLA ANIMI LÆSIONE. Sic in alia apud Henzen. 7383. CONVIVIO QUAE MIHI NULLAM CONTUMELIAM NEC ANIMI LÆSIONEM FECIT. ¶ 3. Speciatim in e oratoria eam- merat Cic. 3. Orat. 63. 205. iuter figuras sententiarum. Verba sunt: Purgatulo, conciliatila, læsio, aptatila, atque essecratio. Videtur autem esse, quum reum ob alias causas, quam ob quas accusat, dietis, obtreactione, detractioe pungit orator et læcerat, ut ei aversiores iudices faciat. Cf. Quintil. 9. 1. 32. et 9. 2. 2.

LÆSURA, æ, f. 1. (lædo II.) læsia. ¶ 1. De rebus physicis. Fulgat. interpr. Sap. 11. 20. Quarum (bestiarum) læsura non solum poterat illis exterminare, sed etc. Venant. 8. carn. 6. 329. Quada suis jaculis uteri læsura tuncescit. scil. gravidanza. et Tertull. Patient. 7. Læsura divitiarum. h. e. detrimetum, jactura. ¶ 2. Morali ratione. Inscript. apud Gruter. 567. 8. VIXIT MDCVM ANNIS XVII. SINE VLLA ANIMI LÆSVRA. Adde aliam apud eumd. 826. 10. Similiter in alia apud Henzen. 7383. QUAE MDCVM VIXIT IN MATRIMONIO ANNIS XVIII. SINE VLLA LÆSVRA NEC ANIMAE OFFENSIONE. V. et voc. præced. 2.

LÆSUS, a, um. V. LÆDO.

LÆTA, ðrum. V. LÆTUS, i, in ðn.

LÆTABILIS, e, adject. (lætor). Comp. Lætabilior. — Lætabilis est lætitia dignus, degno d'alle- grezza, lieto. Cic. 1. Tullia. 21. 48. Quid habet ista

res aut laetabile, aut gloriosum? Id. 4. ibid. 17. 37. Is est beatus, cui nihil humanarum rerum aut intolerabile ad demittendum animam, aut nimis laetabile ad efferendum videri potest. Cf. eumd. 5. ibid. 16. 46. Sic Ovid. 9. Met. 255. cunctisquae meum laetabile factum Dis fore concesso. Val. Flacc. 6. 606. Sidus laetabile alicui. Stat. 4. Silv. 8. 21. Jus tergeniae laetabile proli. Mamertin. Ganethi. Maximian. 18. Quanto hoc laetabilius ac mellus?

LAETABUNDUS, a, um, adject. laetas, valde laetus. Gell. 11. 15. sub fin. Laetabundus is dicitur, qui abunde laetus est. Fulgent. interpr. Esai. 35. 2. Germianus germinabit, et exsultabit laetabunda et laudans. Capell. 2. p. 27. Rr quo commodissimum sibi conubium laetabunda alio mentis fluctu multivida concitavit.

LAETAMBN, Inis, a. 3. Gmus, qui per agros jacitur: quod facit laetas segetes, b. e. pingues ac fertiles votivis agricolae respondentes. laetame, concime, κόπρος. Plin. 18. Hist. nat. 16. 40. (141). Secale nascitur quaticumque solo, ipsumque pro laetamine est. Id. 17. ibid. 9. 6. (52). Haec sunt laetamina, quibus ad tellurem alendam utuntur homines. Editiones omnes et ipse Silig. habent certamina. Pallad. 1. R. R. 23. Anserum laetamea salis omnibus inimicum est. Id. 3. ibid. 1. Prata sparso laetamine saturare.

LAETAMINO, as. V. LAETO, as, II. LAETANS, antis. V. LAETOR.

LAETANTER, adverb. laete. Lamprid. Commod. 5. Quod Commodus laetanter accepit.

LAETASTER, tri, adject. χαριεντιζόμενος, allquantum laetus. Prisca vox Titini apud Festum p. 193. 18. Müll. Vulgati libri laetaster babeat; Mulierus vero luculentaster.

LAETATIO, ois, f. 3. laetitia. Cæs. 5. B. G. 50. extr. Naque hostibus diluina laetatio, neque ipsa dolor longior relinquatur.

LAETATUS, a, um. V. LAETO. LAETE adverb. (laetus). Comp. Laetius I. et II.; Sup. Laetissime I. — Laeta est jucunde, hilariter, laetamente, χαριστικός, διαπαιγ.

I.) Propria de hominibus. Cic. 9. Phil. 3. 7. Laeta atque insolenter tulit. Quintil. 8. 3. 40. Concitate dicere, aut moderate; laete, aut severe; abundanter, aut presse. Vellej. 2. 45. de Cicerone. Neque quisquam aut expulsius involtosus, aut receptus est laetius. Quintil. 3. 4. 14. Aliquid ausi laetius, aut licentius. Gell. 3. 15. Laetissime gaudere.

II.) Translata. — In re agraria. Colum. 5. R. R. 9. 10. Truacius laetius frondet. h. e. uberius. Plin. 33. Hist. nat. 5. 27. (89). Segete laete virens. Id. 16. ibid. 31. 56. (130). Laurus recisa laetius fructicat. — In oratione. Quintil. 12. 9. 2. Oratio laetius decoret.

LAETICULOSUS, a, um, adject. (laetus) laetitia plus aequo gestiens, baldanzosetto. Petron. fragm. Tragar. 57. Burmann. Tu laeticulosus nec tu, nec me argutas. Alii perperam leg. febriculosus contra fidem codicis, qui habet laeticulosus: alii vero fortassis rectius leg. lacticulosus, h. e. modo e lacte depolus, saltato. V. LACTICULARIUS.

LAETICUS, a, um, adject. ad laetos servos, seu milites pertuans: V. LAETUS, i. Imp. Arcad. et Honor. Cod. Theod. 13. 11. 9. Quoniam ex multis gentibus, sequentes Romanam felicitatem, se ad nostrum Imperium contulerunt, quibus terrae laetiae administrandae sunt, nullus ex bis agris aliquid, nisi ex nostra adnotatione, mereatur.

LAETIFICANS, antis. V. LAETIFICO sub B. LAETIFICATUS, a, um. V. voc. seq.

LAETIFICO, as, avi, atum, are, a. 1. (laetas et facio). Part. Laetificans sub A. I. et II. 2. et sub B.; Laetificatus sub A. II. 2.; Laetificandus sub A. I. — Laetificare occurrit A) Active saepissime; et B) Neutrorum more raro admodum.

A) Active laetificare est laetum facere, συρραίνω (It. rallegrare; Fr. réjouir, rendre joyeux; Hisp. alegrar, hacer alegre; Germ. fröhlich oder freudig machen, erfreuen, erheitern; Angl. to gladden, exhilarate, make glad or joyful).

I.) Propria de hominibus. Plaut. Aulul. 4. 9. 15. Nuac allie ego laetificatur meo maio et dsmao. Lucan. 3. 48. non illum gloria pulsi Laetificat Magni. Capell. 9. p. 305. Haec (Harmonia) quippe est, quae Superam curas praecunctis poterit parmulcra, aethera cantibus numerisque laetificans. Confer Pal-

lad. de inait. 9. Nuac idao modicum cresecas fiducia carmen Obtulit, arbilrio laetificanda tuo.

II.) Translate de Inanimis. ¶ 1. Generatim. Cic. 2. Nat. D. 40. 102. Soli tum quasi tristitia quadam contrahit terram, tum vicissim laetificat, ut cum caelo bitarata videretur. ¶ 2. Speciatim in re agraria usurpatur, praecipue pro stercore, concinare: V. LAETAMBN. Cic. 2. Nat. D. 52. 130. Indus non aqua solum agros laetificat et mitigat, sed etiam eos conserit. Plin. 18. Hist. nat. 12. 30. (120). Faba solum laetificat stercoreis vice. Id. 17. ibid. 9. 6. (50). de simo. Apud Homerum regius senex agrum ita sala maubus laetificans reperit. Sedul. 1. 41. Laetificata seges, spinis mundatur ademptis.

B) Neutrorum more laetificans pro laeto posuit Plaut. Pers. 5. 1. 8. Omnes bilarios, lubentes, laetificantes faciam ut fant.

LAETIFICUS, a, um, adject. (laetus et facio) laetum faciens, laetus, rallegrante, laeto, χαρρός. Ennius apud Ason. Technopagn. 144. replet te laetificum gau. h. e. gaudium. Id. apud Cic. 1. Tusc. 28. 69. Caelum nitescere, arbores frondescere, Vltes laetificae pampinis pubescere. Alii minus recte leg. laetiscere. Lucret. 1. 192. uti sine certis Imbribus annal Laetiferos nequeat fetus submittere tellus. Stat. 8. Theb. 261. Laetifici tumultus. Id. 12. ibid. 251. planus. Cassiod. 8. Hist. Eccl. 1. Circa consulentes bilarios apparebat, et vultu laetifico ad conversionem juvenes educabat. Absolute Seneca Trond. 597. Laetifica referre alicui.

LAETISCO, is, ere, n. 3. (laetus) laetus fio, laetor, rallegrarsi, συρραίνωμαι.

I.) Proprie. Sisenna apud Non. p. 133. 2. Merc. Utrum ae divi cultu erga se mortalium laetiscant, au superna agentes humana negligant.

II.) Translate in re agraria: V. locum Enni alatum in voc. praeced.

LAETITIA, ei, f. 5. V. voc. seq. Init.

LAETITIA, ae, f. 1. (laetus) Aliam formam laetities, nullo tamen auctore laudatq, exhibet Vet. Grammat. edit. ab A. Maio in Class. Auct. T. 6. p. 9. Immo hoc addimus, quod tres vel quatuor declinationes plerisque aoniibus eveniant, sicut est laetitia, laetities, laetamen. — Laetitia insperatas pro laetitia insperate, Accusativus pro Nominativo, est Pomponii apud Non. p. 500. 26. Merc. — Ceterum laetitia est opinio recens boni praesentis, in quo effertur rectum esse videtur, ut apud Cic. 4. Tusc. 7. 12. definitur: vel, ut est apud Gell. 2. 27., exultatio quadam animi cum gaudio efferentiore rerum expetistrum. Differt a gaudio, ut in ea voce dictum est. Nam in gaudio vel nullo animus, vel certe moderate diffunditur; in laetitia effuse exsultat at gessit: tametsi hoc ab oratoris loquentibus non servatur. Gr. χαρά, χαροσύνη (It. allegrezza, letizia; Fr. joie, allegresse; Hisp. gozo, alegria; Germ. Freudigkeit, Fröhlichkeit; Angl. joy, gladness, mirth, joyfulness).

I.) Proprie. — a) In sing. num. Cum gaudio jungitur. Cato apud Gell. 6. 3. Secundae res laetitia transvorsum trudere solent a recte consulendo atque intelligendo. Quo msjore opere dico suadeoque, uti haec res aliquot dies proferatur, dum ex tanto gaudio in potestatem nostram redeamus. dixerat etiam pnullio ante. Mibi nunc magna curae est, ne — haec laetitia nimis luxuriose eveniat. Plaut. Pæn. 5. 4. 103. Quum hac me laetitia tanta et tantis affectis gaudiis. Juventius apud Varron. 6. L. L. 50. Müll. Gaudia sua si omnes homines conferant unum in locum, tamen haec me exsuperet laetitia. — Cum hilaritate jungitur apud Cic. 1. Orat. 57. 243. Itaque hilaritatis plenum iudicium ac laetitia fuit. — Cum voluptate apud eumd. ibid. 44. 197. Perceptia illam ex cognitione juris laetitia et voluptatem. — Immo cum voluptate facile convenit. Cic. 2. Fin. 4. 13. Huic verbo (voluptatis) omnas, qui Latine sciunt, duas res subjiciunt, laetitia in animo, commotionem suavam jucunditatis in corpore. et 1. ibid. 7. 25. Recta et honesta quae sint, ea facere ipsa per se laetitia, id est voluptatem. Ovid. 10. Met. 443. de Myrrha cum patre concubente. laetifex non toto corpore sentit Laetitia virgo. — Cum lascivia jungitur apud Sall. Cat. 31. Rr summa laetitia atque lascivia — repente omnia tristitia lavasit. — Ceterum Plaut. Truc. 4. 1. 3. Di magni, ut ego laetus sum et laetitia diffaror. Id. Stich. 3. 2. 13. Prae laetitia lacrimae praesillunt mihi. Ter. Heaut. 4. 3. 2.

b) In plur. num. Cum gaudio jungitur. Lucret. 3. 150. Vigat laetitia animus. — b) In plur. num. Plaut. Pseud. 2. 4. 15. Quam cui ter trinas triplicis tribus demeritas artibus dem laetitia. Cic. 2. Fin. 4. 13. Nam et ille apud Trabeam voluptatem animi nimiam laetitia dicit, eandem, quam ille Caelianus, qui omnibus laetitia laetum esse se narrat. h. e. maximo-pere laetus et Id. 2. Fam. 9. Repente iucessi o-mnibus laetitia. Lucret. 3. 142. haec loca circum Laetitia muleent. Catull. 76. 22. torpor — Expulit ex omni pectore laetitia.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim. — Da corpora occurrit, et est venustas, pulchritudo, quia videudo laetos facit. Stat. 6. Theb. 571. Effulsere artus, membrorumque omnis aperta est Laetitia, insignisque bumeri, nec pectora nudis Deteriora gens: la-tultque in corpore vultus. — Item de ratione dicendi ornata, lumiaibus verborum distincta. Tac. Dial. de orat. 20. Laetitia et pulchritudo orationis. ¶ 2. Speciatim et saepe de satis et plantis dicitur, quae fertilitate et ubertim preveniunt at gignunt. Colum. 4. R. R. 24. 12. Vitae ita se induunt uvis, ut nequeant maturitatem capere, si benignitas terrae atque ipsius truaci laetitia non adsit. vigore, rigoglio. et Justin. 44. 4. med. In hac insula tanta pabuli laetitia est, ut etc. — Similiter de solo ipso, ubi laetiae segetes plantaeque proveaiunt. Colum. 4. R. R. 21. 2. Loci laetitia plures palmites, exilitas pauciores desiderat.

LAETITUDO, Inis, f. 3. laetitia. Antiqua vox Accii apud Non. p. 133. 9. Merc. Me excitasti ex luctu laetitudinem. Id. apud eumd. ibid. Quanta in venando affectus est laetitudiae?

LAETO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. Laetans I.; Laetatus V. in voc. seq.; Laetandus II. — Laetare est laetum facere, laetitia afficere, rallegrare, συρραίνω.

I.) Proprie da hominibus. Livius Andron. apud Non. p. 132. 32. Merc. Isme oculos specie laetavit-sti optabili? Accius apud eumd. ibid. Te ut triplici laetarem bono. Apul. 5. Met. Quas infantis aurei instrumenta laetabant. Id. 3. ibid. Frontem tuam serena venustate laetabit. Huc referri potest et illud Lucret. 2. 344. volucres laetantia quae loca aquarum Concelebrant.

II.) Translate speciatim tantum occurrit la re agraria pro stercore. Pallad. 1. R. R. 6. 13. Loca sterilia beneficio laetantur iacendis. Id. ibid. § 18. In laetandis arboribus crates faeclemus, terram prius tronco admoveantes, et mox laetamen. h. e. stercoreandis. Alii legunt laetaminandis; ut interpres Italicus: Nello laetaminare degli arbori. Quae lectio, ut ait Schneiderus ad b. 1., forte praefatende est. Ceterum cf. voc. seq. sub II.

Tanta haec laetitia oborta est. Id. Adelp. 4. 1. 6. Diem perpetuum laetitia degere. Sall. Jug. 109. Magna laetitia nobis est, quum te di monner, ut allquando pacem malles. Lucret. 3. 116. omnes accipit in se Laetitia motus et curas cordis inanes. Virg. 1. En. 734. Adst laetitia Bacchus dator. Horat. 1. Od. 27. 1. Natis in usum laetitia acypbis Pugnare Thracum est. Id. Art. P. 428. homo plenus laetitia. Justin. 12. 13. Totus in laetitia effusus. — Jungitur multis Verbis, quorum praecipua, servato litterarum ordine, exhibentur. Cic. Mil. 28. 77.; et Plin. 15. Hist. nat. 30. 40. (134). Afferre diuturnam laetitia. Cic. Mil. 28. 77. et 4. Tusc. 31. 66. Afficere aliquam laetitia. Id. 14. Att. 14. Capere laetitia oculis. Ter. Heaut. 2. 3. 51. Conjicere aliquem in laetitia. (Ejus verba sunt: Ne me in laetitia frustra canjelas). Cic. Planc. 42. 103. Dare laetitia alicui. h. e. laetandi occasionem. Id. 4. Tusc. 32. 68. Efferre se laetitia. Id. Deiot. 9. 26. Efferi laetitia. Id. 2. Fam. 10. Effert me laetitia (Ejus verba sunt: Comititia ista praecleara me laetitia extulerant). Neos Timoth. 2. Est mihi laetitia ali-quid (Ejus verba sunt: Victoria tantae fuit Atticis laetitia, ut etc.). Cic. 1. Tusc. 48. 115. Exsequi aliquem laude et laetitia. Id. 14. Att. 6. Exsultare laetitia. Id. 1. Fin. 7. 5. Ferere laetitia. (Sic Liv. 4. 40. Tactam ex motu laetitia ferere, ut etc.). Cic. 14. Att. 13. Ferre laetitia apertissime. Ter. Heaut. 1. 2. 12. Objicere alicui laetitia. h. e. laetandi occasio-nem. Sic Id. Hecyr. 5. 3. 18. Offerre alicui laetitia. Plaut. Merc. prol. 72. Parere alicui laetitia. Cic. 1. Cat. 10. 26. Perfrui laetitia. Quintil. 5. 11. 38. Prosequi laetitia defunctos. Tac. 13. Hist. 16. Repetere laetitia convlvii. Lucret. 3. 150. Vigat laetitia animus. — b) In plur. num. Plaut. Pseud. 2. 4. 15. Quam cui ter trinas triplicis tribus demeritas artibus dem laetitia. Cic. 2. Fin. 4. 13. Nam et ille apud Trabeam voluptatem animi nimiam laetitia dicit, eandem, quam ille Caelianus, qui omnibus laetitia laetum esse se narrat. h. e. maximo-pere laetus et Id. 2. Fam. 9. Repente iucessi o-mnibus laetitia. Lucret. 3. 142. haec loca circum Laetitia muleent. Catull. 76. 22. torpor — Expulit ex omni pectore laetitia.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim. — Da corpora occurrit, et est venustas, pulchritudo, quia videudo laetos facit. Stat. 6. Theb. 571. Effulsere artus, membrorumque omnis aperta est Laetitia, insignisque bumeri, nec pectora nudis Deteriora gens: la-tultque in corpore vultus. — Item de ratione dicendi ornata, lumiaibus verborum distincta. Tac. Dial. de orat. 20. Laetitia et pulchritudo orationis. ¶ 2. Speciatim et saepe de satis et plantis dicitur, quae fertilitate et ubertim preveniunt at gignunt. Colum. 4. R. R. 24. 12. Vitae ita se induunt uvis, ut nequeant maturitatem capere, si benignitas terrae atque ipsius truaci laetitia non adsit. vigore, rigoglio. et Justin. 44. 4. med. In hac insula tanta pabuli laetitia est, ut etc. — Similiter de solo ipso, ubi laetiae segetes plantaeque proveaiunt. Colum. 4. R. R. 21. 2. Loci laetitia plures palmites, exilitas pauciores desiderat.

LAETITUDO, Inis, f. 3. laetitia. Antiqua vox Accii apud Non. p. 133. 9. Merc. Me excitasti ex luctu laetitudinem. Id. apud eumd. ibid. Quanta in venando affectus est laetitudiae?

LAETO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. Laetans I.; Laetatus V. in voc. seq.; Laetandus II. — Laetare est laetum facere, laetitia afficere, rallegrare, συρραίνω.

I.) Proprie da hominibus. Livius Andron. apud Non. p. 132. 32. Merc. Isme oculos specie laetavit-sti optabili? Accius apud eumd. ibid. Te ut triplici laetarem bono. Apul. 5. Met. Quas infantis aurei instrumenta laetabant. Id. 3. ibid. Frontem tuam serena venustate laetabit. Huc referri potest et illud Lucret. 2. 344. volucres laetantia quae loca aquarum Concelebrant.

II.) Translate speciatim tantum occurrit la re agraria pro stercore. Pallad. 1. R. R. 6. 13. Loca sterilia beneficio laetantur iacendis. Id. ibid. § 18. In laetandis arboribus crates faeclemus, terram prius tronco admoveantes, et mox laetamen. h. e. stercoreandis. Alii legunt laetaminandis; ut interpres Italicus: Nello laetaminare degli arbori. Quae lectio, ut ait Schneiderus ad b. 1., forte praefatende est. Ceterum cf. voc. seq. sub II.

LAETOR, eris, stus sum, eri, dep. 1. Part. *Laetans* in fin.; *Laetatus*, *Laetaturus* et *Laetandus* I. — Laetor est laetus sum, laetitiam capio. Differt a gaudeo, quia gaudere est interno animi motu exultare; laetari est extrinsecus signis gaudii proferre et effundit exultationis liberibus. Hinc Varro 6. L. L. 50. Müll. laetari dictum patat ab eo, quod laetus gaudium propter magni boni opinionem diffusum. Cf. Cic. 4. Tusc. 31. 66. Atque ut considera decet, timere non decet; sic gaudere decet, laetari non decet; quoniam docendi causa a gaudio laetitiam distinguimus. Quamquam promiscue saepissime usurpantur. Gr. γαίω, γαίω (It. rallegrarsi, godere, gioire; Fr. se réjouir, éprouver de la joie; Hisp. alegrarse, gozar; Germ. sich erfreuen oder ergötzen, Freude empfinden; Angl. to rejoice, be glad or joyful).

I.) Propria de dominibus. Occurrit — a) Cum Ablativo rei qua quis laetatur, sine ulla praepositione. Ter. Heaut. 4. 3. 9. Non tam meapte causa laetor, quam illius. Id. Hecyr. 5. 3. 37. Ut quisquis amator nuptiis laetatur. Cic. 2. Divinat. 9. 22. An Ca. Pompejum censes tribus suis consulatibus, tribus triumphis, maximarum rerum gloria laetaturum fuisse, si scisset, se in solitudine Aegyptiorum trucidatum iri? Id. 2. Fam. 9. Laetor tum praesenti, tum operata tua dignitate. Id. Amic. 13. 47. Laetari bonis rebus et dolere contrariis. Id. 1. Fam. 7. Laetari praerariis operibus. Id. 1. de republ. 42. sua re gesta. Id. 4. Tusc. 7. 16. malo alieno. Virg. 6. En. 718. Italiae reperta. Id. 10. ibid. 827. armis. Propert. 4. 2. 5. templo eburoso. Sueton. Ner. 46. Asturconem, quo maxime laetabatur, etc. 5. e. delectabatur, si recreava. — b) Cum Ablativo rei qua quis laetatur, et praepos. de, vel ex, vel in. Cic. Marcell. 11. 33. Nam laetari omnes, non ut de unius solum, sed ut de communi omnium salute, sentio. Sall. Jug. 69. Ita Vsgenses didicim modo ex perditia laetati. Cic. 11. Phil. 4. 9. Deinde ea lubidinum tarpitudo, ut in hoc sit semper ipse laetatus, quod ea faceret, quae etc. Paulo aliter Id. 7. Verr. 46. 121. Laetaris tu in omnium gemitu et triumphas. — c) Etiam cum Genitivo loco Ablativi more Graecorum, sed per Zeugma usatum. Sic cum verbo memini junxit Virg. 11. En. 280. nec veterum memini laetorve malorum. — d) Cum Accusativo, ut res debite significetur. Cic. 7. Fam. 1. Utrumque laetor, et sine dolore corporis te fuisse, et animo valuisse. Id. pro leg. Manil. 1. 3. Illud in primis mihi laetandum iure esse video, quod etc. Sall. Jug. 17. Laetandum magis, quam dolendum puto casum tuum. Ovid. 1. Pont. 8. 63. quod toto pectore laetor. — e) Cum Accus. et Infinito. Ter. Heaut. 4. 3. 8. Istuc tibi ex sententia tua obtigisse laetor. Adde eumd. Hecyr. 4. 3. 35. Cic. Rosc. Am. 47. 136. Quae perfecta esse gaudeo, iudices, vehementerque laetor. Adde eumd. Amic. 4. 14. Sic Virg. 6. En. 392. Nec vero Alciden ma aum laetatus euntem Acceptissa lacu. — f) Absolute. Virg. 12. En. 841. Adnult bis Juno, et mentem laetata retorsit.

II.) Translate de inimicis pro delectari, juvari; et occurrit de plantis. Colum. 3. R. R. 9. 8. Omne vitis genus naturaliter laetatur tepore potius, quam frigore. Pallad. 1. R. H. 6. 15. Frumenta omnia maxime laetantur pateaoti cunpo et ad solem reclinvi. — Hinc Part. pass.

Laetans, **antis**, adjective usurpatar; et quidem I.) Proprie est laetus, allegro. Ennius apud Priscian. 5. p. 647. Putsch. Omnes mortales victores cordibu' vivis Laetantes. Naevis apud Non. p. 547. 28. Merc. Nam ut ludere inter se laetantes vldimus propter amorem. Paul. Stich. 3. 1. 5. Olim quos abiens affectu aegrimonia, eos nunc laetantes faciosi adventu meo. Cic. Cluent. 9. 28. Itaque aubii Oppianico continuo Sassa, laetanti jam animo, et spe optima confirmata. Catull. 64. 33. oppletur laetanti regia caetu, et ibid. v. 221. Non ego te gaudens laetanti pectore mittam. Similiter Virg. 1. En. 397. laetantes agmine cycul.

II.) Translate. Lucret. 2. 311. volucres, laetantia quae loca aequarum Concelebant. h. e. amosae et laetitiam inducunt.

LAETUM, adverb. V. voc. seq. in fin.

LAETUS, s, um, adject. Comp. **Laetior** II. 2. 3. et 4.; Sup. **Laetissimus** II. 2. et 3. — Ratione habitae etymi, Varro dicit a laetus, ut in LAETOR Int. dictum est. Alii ad Graecum λαίτος referunt, quod in-

tegram, incolumem significat, ut spod Hesych. λαίτος ἀνίπατος. Ceterum laetus est qui hilaritatem, quam intus habet, vultu et aliis signis ostendit, γρηδόντος, εὐχρόδος (It. allegro, lieto; Fr. joyeux, qui se réjouit de; Hisp. alegre, gozoso; Gerol. freudig, fröhlich, froh; Angl. glad, joyful, cheerful).

I.) Proprie occurrit — a) Absolute. — Da hominibus. Ter. Heaut. 5. 1. 15. Goatus quod se adimulat laetum. Id. Eun. 2. 2. 25. Concurrent laetanti obviam cupidinarii omnes. Cic. Fontey. 11. 23. Hi contra vagantur laeti atque erecti passim toto fore. Sic Id. Sext. 1. 1. Eos alacres laetosque volotare. et Mur. 24. 49. Caecilia alserat aqua laetus. V. et dictum Caecilianum in LAETITIA sub I. b. Id. 1. Tusc. 49. 118. Non vero, si quid tste acciderit, ut a deo denunciatum videatur ut exeamus e vita, laeti et agentes gratias pareamus. Cf. Virg. 4. En. 295. Imperio laeti parent. Liv. 1. 2. Neutra acties laeta ex certamine abiit. — De brutis animantibus. Lucret. 2. 343. laeta armenta feraque. Ovid. 2. Art. am. 485. laeta salitur ovis. Plin. 8. Hist. nat. 17. 21. (60). Laeta atque gestiens panthera. — De hominum membris, quibus laetitia significatur. Cic. 8. Att. 9. Quum vos lato vultu gratulantes viderit. Virg. 6. En. 863. Frontis laeta parum. Ovid. 9. Met. 242. Laeto ore quempiam alluqui. — b) Cum Ablativo, qui cum ipso Adjectivo in unum ferma coalescit. Caecilius apud Cic. 2. Fin. 4. 13. Laetus omnibus laetitibus. Tac. Agric. 39. Fronte laetus, pectore anxius. — c) Cum Ablativo rei, qua quis laetus est, sine ulla praepositione. Ter. Eun. 3. 2. 1. Ah'tu, laeta'st? ex. Noo tam ipso quidem dono, quam abs te datum esse. V. infra sub II. 1. — d) Cum Ablativo rei, qua quis laetus est, et praepos. de apud Ter. Adelph. 2. 2. 45. Sed Clasi-phontem video: laetus est de amica. — e) Cum Ablativo et praepos. in. Lucan. 8. 128. Laetus in adversis. — f) Graeco more Genitivo jungitur ab historicis et poetis. Felleg. 2. 93; et Tac. 2. Ann. 28. Juvenis ingeniarum virtutum, laetusque animi et ingenii. Virg. 11. En. 73. laborum. Sil. It. 17. 308. ira. Id. 7. 339. incepti. Id. 14. 279. plebs facilis impellit et laeta tumultus. Val. Flacc. 3. 659. laetus opum pacisque meae. h. e. contentus. — g) Cum Accusativo rei. Ter. Andr. 2. 2. 3. Laetus est nescio quid. — h) Cum Accusativo et Infinito. Ter. Phorm. 5. 4. 1. Laetus aum, fratri obtigisse quod vult. — i) Cum Infinito, aequae ac contentus, poetice usurpatur a Sil. It. 9. 453. laetus uterque Spectari Superis, et 18. 565. laetus bellare Latinis, et 3. 575. Gens ferri patiens et laeta domare lsbores.

II.) Translate. ¶ 1. De hominibus metonymice — 1.) Laetus est, qui prompte et lubenti animo quidpiam facit, pronto, volenteroso. Sall. Jug. 88. Senatus supplementum etiam laetus decreverat. Virg. 9. En. 88. Has ego Dardanio juveni, quum clessis egeret, Laeta dedi. Horat. 1. Ep. 7. 39. Inspice, si possum donata reponere laeta. Stat. 2. Theb. 396. Fortunam exuere, et laetum descendere regno. h. e. ultro, spontaneamente, di buona voglia. — 2.) Item qui delectatur. Horat. 3. Od. 4. 33. Visam Britannos hospitibus feros, Et laetum equino sanguine Concanum. Sil. It. 1. 170. saevus gens laeta. Et cum Inbalto Id. 9. 223. et ferro vivere laetum Vulgus. — 3.) Item qui contentus est, pago, contento. Seneca Ep. 92. ante med. Mutis aggreget animal pabulo laetum. Est qui leg. natum. Martial. 4. 77. Numquam divitias deos rogavi, Contentus modicis, meoque laetus. — 4.) Poetice pro superbo, fidenti, jactanti. Virg. 2. En. 417. Conflant Zephyrusque Notusque et laetus Eois Barus equis. ¶ 2. Generatim de rebus. — 1.) Universim de iis, quae animorum laetitiam produunt, aut animis laetitiam afferunt. Virg. 1. En. 732. Hunc laetum Tyriisque diem Trojaque profectis Esse velis. Sic Seneca Herc. Et. 1675. Diem laetum ducere. Rursus Virg. 3. En. 521. Laetus clamor. Stat. 6. Theb. 891. plisus laetus. Sil. It. 11. 370. laeta convivia. Virg. 2. En. 783; et Horat. 1. Od. 10. 17. laetae sedes. Tac. 2. Ann. 75. Luctum lato cultu mutare. et duolo in gala. Quintil. 11. 3. bis. Res laetae, cose allegre. Ovid. 6. Fast. 464. miscentur tristia laetis. Felleg. 2. 127. Vir severitatis laetissimae, hilaritatis priscae. Cic. 7. Att. 26. Omnia erant facta buc biduo laetiora. Tac. 2.

Ann. 48. Ceteris haud laeta memoria Quirini erat. Liv. 1. 13. Pax repente laeta. Horat. 1. Sat. 1. 8. victoria laeta. Plin. 23. Hist. nat. 1. 16. (26). Laetior color. più vivo e che più rallegra Focchio. — Hinc pro venusto, gratiae pleno. Virg. 1. En. 595. et laetos oculis afflarat honores. Cf. eumd. 8. ibid. 631. geminas cui tempora flammis Laeta vomunt. V. et Laetum in 6n. — 2.) Est etiam gratus, acceptus, gradito, accetto, grato. Val. Flacc. 1. 30. virtus haud laeta tyranoo. Tac. 1. Hist. 71. Laeta primoribus civitatis Celsi salus, ne militibus quidem ingrata fuit. Id. 4. ibid. 68. Laetum militibus id nomen. Id. 12. Ann. 8. Veniam exsiliis pro Seneca impetrat, laetum in publicum rata, ob claritudinem studiorum ejus. Grat. Cynege suat. laeta venantibus artes. — 3.) Item prosper, secundus, favorevole, prospero. Val. Flacc. 4. 31. Jam socii laetis rapuerunt vincula ventis. Id. 5. 69. primo laetos sic tempore rector Ingreditur cursus. Pseudo-Sall. orat. 1. ad Cae. Qui clementiam imperio temperavera, bis laeta et candida omnia vlsa. Sil. It. 10. 552. Primitas pugnae et laeti libamio belli. Id. 17. 141. exemplum non unquam fidere laetis. h. e. secundis rebus. — 4.) Item favens, propitius, propizio. Plaut. Amph. prol. 1. Ut vos in vestris votis mercimoniis emundis vendundisquo me laetum lucris afficere. h. e. ut vos vultis ma propitium afficere lucris in mercimoniis vestris emendis etc. Verba sunt Mercurii. Val. Flacc. 4. 540. Omnis sdbuc sors laeta quidem. — 5.) Item faustus, felix, fausto. Sueton. Cae. 77. Ob arrogantiae progressus est, ut barspice tristia exta nunciaote. futura diceret laetiora, quam vellet. Plin. 11. Hist. nat. 37. 77. (197). Laetum prodigium. Tac. 1. Hist. 62. augurium. Plin. 8. Hist. nat. 46. 71. (185). Delubra ei gemina quae vocant thalamos, aurguria populorum. Alterum intrasse, laetum est; in stero dra portendit. ¶ 3. Speciatim et saepe de agris pinguibus, de sativis, plantisque, in quibus fertilitas et ubertas est, fertile, rigoglioso, abbonante: quia bujusmodi et laeta sunt visu, et fructu laetos faciunt. — a) Stricto sensu de agris, satis est, ut diximus. Cato R. R. 6; et Varro 1. R. R. 23. 7. Ubi ager crassus et laetus est sine arboribus, eum agrum frumentarium esse oportet. Sic Virg. 1. G. 102. Laeta ager, et Ennius apud Priscian. 9. p. 868. Putsch. Deque totoondit agros laetos atque oppida cepit, et apud Macrob. 6. Saturn. 3. Fert (equus) sese campi per caerulea laetaque prata. Et cum Genitivo Sall. fragm. apud Servium ad Virg. 1. En. 445. Fruguo pabullique laetus ager. h. e. fertilis, copiosus. Rursus Virg. 2. G. 221. Laeta tellus. Cf. eumd. 8. En. 744. arva. Id. 2. En. 306. sata. Cic. Senect. 15. 53. Vite quid potest esse quum fructu laetius, tum aspectu pulchrius? Virg. 2. G. 262. Laetum genus vitis. Id. 1. ibid. 1. segetes. Id. ibid. 69. frugas. Id. ibid. 101. blberna laetissima pulvere ferra. Id. ibid. 74. laetum sillqua quassante lugemen. Id. ibid. 339. herbae. Id. 3. ibid. 385. pabula. Horat. 4. Od. 4. 13. pascua. Seneca Herc. Fur. 698. prata viridi laeta facile germinant. Colum. 5. R. R. 9. 17. Ramus laetior ceteris. Et cum Genitivo Virg. 1. En. 445. lucus laetissimus umbrae. Al. leg. umbra. — b) Hinc figurate Quintil. 2. 4. 4. Laeta Indoles. h. e. quo fructu eloquentiae spouet. — c) Et pro copioso, fluenti. Virg. 3. G. 310. Laeta magis pressis manant humilis mammis. — d) Et pro bene habita et plngui, bene in carne, grasso. Virg. 3. En. 220. Laeta boum passim campis armenta vidamus. Id. 2. G. 520. Glande suae laeti redeunt. Plin. Paneg. 82. Et laetum opere corpus et crescentia laboribus membra mirabor. Cf. Nemesian. Cynege. 288. laeta redeunt in pectora foris vires. ¶ 4. Item speciatim transfertur ad oratioem, at usurpatur pro oratio figuris dicendi, florido, ameno. Cic. I. Orat. 18. 81. Nilidum quoddam genus verborum et laetum. Quintil. 9. 4. 17. Dicendi genus tenue laetioribus numeris corrumpere. Id. 8. 3. 88. Copia dicendi floribus laeta. Id. 11. 1. 31. Non soia illa laetiora, quallia a Cicerona dicuntur, Saxa atque solitudines voci respondent; sed etiam illi, quamquam plana saoguinis etc. Id. 10. 1. 46. de Homero. Idem laetus ac pressus, jucundus et gravis. Plin. 3. Ep. 18. ad fin. Laetior stilus. Sic Tac. Dial. de orat. 20. Laetitia et pulcritudo oratioois. — Da cogoom. Rom. V. ONOM. — Hinc

Laetum, adverbii modo, pra laete, occurrit apud *Stat. 1. Achil. 323.* laetumque rabel.

LAETUS, *l.*, m. 2. ita appellatus fuit sequiori Latinitatis tempora ille, qui es barbaris gentibus potiora erat conditio, quam servus infirmi ordinis, cui praediam aliquid incolendum dabatur, ut statum tributum domino suo persolveret: ita cognominatus fuisse videtur ob laetitiam animique alacritatem, qua praemia luire solebat, quum ad bellum aliquid vocatus esset; hinc apud Saxones *lassen*, apud Sicambros *lathen*, apud Frisios *liten* idem dicitur sicut a verbo Teutonice *lassen*, servare, qui servi apud Romanos. *V. Glossar. med. et inf. Latin. Ducangii in V. Litur.* qui eum adscripticium servum glæbæ vocat. *Eumen. Paneg. Constant. 21.* Sicut postea tuo, Maximiane Auguste, natu Nerviorum et Treverorum arva jacentia laetus postliminio restitutus, et receptus in leges Froacus excoluit. *Ammian. 20. 8.* Equos præbeo curules Hispanos, et miscendos gentilibus atque scutaris adolescentibus laetos quosdam, eis Bheum editam barbarorum progeniem, vel certe ex dediticis, qui ad nostra desciscunt. *Impp. Valentin., Valens et Gratian. Cod. Theod. 7. 20. 10.* Si quis præpositus fuerit aut fabricæ, aut classi, aut lætia. *V. LAETICUS.* — Sunt qui perperam huc spectare putant locum *Hesychii Λαιτών, τῶν δημοίων τόπων*, ita ut *λαίτα*: seu *lætta* sint agri publici, a *λαίτος*; popularis; quum certo constet, ibidem sermonem esse de archibus, sive archyibus. Quid tamen sit de loco allato *Hesychii*, rectius *lætus* deditur a *λαίτος* Dorice pro *λαίτος* publicus. *V. LITURGUS* et *HOMOLOGUS.*

LAËVA, *æ*, f. 1. sinistra manus, mano sinistra. *V. LAËVUS* in *fin.*

LAËVA, adverb. *V. LAËVUS* in *fin.*

LAËVATUS, *a*, um. *V. LEVO.*

LAËVÈ, adverb. (*laevus*) occurrit translate tantum, et est male, stulte, contra ac Geri debet, sinistra mente, sciocamente: *V. LAËVUS* II. 2. *Horat. 1. Ep. 7. 52.* Puer hic non laève jussa Philippi accipiebat.

LAËVIGATIO et

LAËVIGATUS et

LAËVIGO. *V. LEVIGATIO, LEVIGATUS, LEVIGO.*

LAËVIS, *e*, et

LAËVITAS, et

LAËVITUDO, *V. LËVIS, LEVITAS, LEVITUDO.*

LAËVO, *as*, et

LAËVOR, *oris. V. LEVO, LEVOR.*

LAËVORSUM et

LAËVORSUS, adverb. (*laevorsus*, a *laevus* et *veranus*) ad *laevam*, sinistrorsum, a *man sinistra*, *ἐπὶ ἀριστερῆς.* *Apul. Florid. 2.* Aquila nutu clementi laevorsum, vel dextrorsum tota mole corporis labitur. *Capell. 6. p. 190.* Prospicio feminam amictum laevorsum peplo. Adde *Paul. Diac. p. 117. 6. Müll. Ammian. 31. 10.* Laevorsus flexo itinere.

LAËVUS, *a*, um, adject. *λαίος*, sinister: a Græca voce aliata (*lit. sinistro*; *Fr. gauche, qui est du côté gauche*; *Hisp. izquierdo*; *Germs. link*; *Angl. left, on the left side*).

1.) Proprie. *¶ 1.* Genesatim. *Lucret. 4. 302.* Flot, ut anta oculos fuerit qui dexter, hic idem Nunc sit laevus, et *laevo* sit mutus dexter, et *ibid. v. 310.* Quum laeva data est (*imago*), sit rursus ut dextera fiat. *Pacuvius* apud *Festum* p. 375. *ß. Müll. Laevum* brachium. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 47. 145.* Laevam manum admoveat. *Plaut. Mil. glar. 4. 7. 24.*; et *Lucret. 4. 321.* Laevus oculus. *Ovid. 12. Met. 336.* auris. *Id. Heroid. 9. 62.* bamerus. *Id. Ib. 101. pes.* *Accius* apud *Non. p. 244. 16. Merc.*; *Horat. 3. Od. 26. 5. et 1. Ep. 16. 6.*; et *Ovid. 12. Met. 415.* iatus. *Horat. 1. Ep. 15. 12.* habena. *Ovid. Heroid. 12. 28.* Ponti qua plaga laeva jacet. *Id. 4. Fast. 834.* laeva fulmina missa polo. *h. e.* laeva caeli parte. *Id. 4. Pont. 9. 119.* laevus Pontus. *h. e.* ad laevam situs. *Virg. 3. Æn. 562.* Contorsit laevas proram Pallinurus ad undas. *Id. 5. ibid. 170.* radit iter laevum interior. *V. Laeva, æ*, et *Laevà*, et *Laevum*, *i*, et *Laeva*, *orum* in *6a.* — *Laevi boves* qui sint, *V. CAMURUS.* *¶ 2.* Speciatim in re augurali laeva felicia habentur et fausta: quia Romani captivum auguria, ad meridiem se vertebant; atque ita a laeva orientem, a dextera occidentem habebant: cujus rei exemplum est apud *Liv. 1. 18.*

In auguratione Numæ. Parro nobilior plaga est oriens, es qua dies incipit, quam occidens, in qua desinit. *Plin. 2. Hist. nat. 54. 55. (112).* Laeva prospera existimantur, quoniam laeva parte mundi ortus est. *Id. ibid. (143).* In sedecim partes caelum divisere Tusci: has iterum in quatuordecim: ex quibus octo ab ortu sinistras, totidem e contrario appellaverunt dextras. *Parro* apud *Festum* p. 339. 3. *Müll. A.* deorum sede quum in meridiem spectes, ad sinistram sunt partes mundi exorientes, ad dexteram occidentes: hinc factum arbitror, ut sinistra meliora auspicia, quam dextra esse existimetur. a deorum sede est a septentrione: illa enim pars, quia est altior, vicinior est domicilio deorum, ut docet *Servius* ad illud *Virg. 2. Æn. 693.* subitoque fragore intonuit laevum. (*Cf. Cic. 2. Divinat. 39. 82.* Ad nostri augurii consuetudinem dicit *Ennius*: Quum tonuit laevum bene tempestate serena.) Porro *Servius* *ibid.* et ad 9. *ibid.* 631. aliam affert causam, cur laeva fausta sint: quod quæ nobis caelum intuentibus sinistra sunt, diis sunt dextera. *Phædr. 3. 18.* Laeva cornici omina. *Ovid. 4. Fast. 833.* Ille precabatur: tonitru dedit omina laevo Juppiter, et laevo fulminis missa polo. Augurio læti jacentia fundamioa cives. *Virg. 4. G. 7. si quem Numina laeva sinunt, auditque vocatus Apollo. Gell. 5. 12. extr.* hoc loco laeva interpretatur adversa et lædentia: quod magis placet. — Nam contra interdum laevus infaustum, infelicem, adversum significat: idque vel more Græcorum augurum, qui se ad septentrionem convertabant: vel habita ratione deorum, a quibus auguria mittuntur, quorum sunt dextera, quæ nobis laeva apparent, ut ex *Servio* modo est dictum: vel denique habita ratione laevæ manus, quæ incommoda est agentibus et impeditior. *Horat. 3. Od. 27. 15.* Teque nec laevus vetat ire picus. *Pal. Flacc. 6. 70.* laevum omen. *Stat. 1. Theb. 634.* laevus ignis, *h. e.* pestilentia. Adde *Senec. Thyest. 698.*; et *Martial. 8. 85.*

II.) Translate. *¶ 1.* Quia laeva manus ad officia tardior est et veluti stupidior, laevus aliquando tardum, stupidum, fatuum significat, stulto, scioco. *Virg. 2. Æn. 54.* si mens non laeva fuisset. *Horat. Art. P. 301.* o ego laevus, Qui purgor bilem sub verui temporis botam! *¶ 2.* Item inopportunos, adversus, infelix. *Horat. 2. Sat. 4. 4.* Peccatum fateor, quum te sic tempore laevo interpellari. Adde omnia, quæ allata sunt sub L 2. in *fin.* — Hinc

Laeva, æ, f. 1. absolute, substantivorum more *¶ 1.* Est laeva manus, mano manca o stanca, sinistra. *Lucret. 3. 649.* Amissa laeva. *Virg. 1. Æn. 615.* Illione petit dextra, laevaue Serestum. *Ovid. 15. Met. 163.* Cognovi clipeuui laeva gestamina uostræ. *Quintil. 11. 3. 146.* Laevam involvere togæ. *¶ 2.* Item locus, pars ad laevam nisum sita. *Virg. 3. Æn. 563.* Laevam cuncta cohors remis ventisq; petivit. Sic *Ovid. 3. Met. 642.* dextra mihi lineæ danti, Quid facis? inquit: laevam pete. — Hinc ad laevam, in laevam, ab laeva; ut apud *Cic. Tim. 13.* Ante, et pone; ad laevam, et ad dexteram. Sic *Ennius* apud *Varron. 7. L. L. 9. Müll.* et apud *Non. p. 470. 4. Merc.* Et templum Cereris ad laevam aspice. *Plin. 28. Hist. nat. 8. 27. (93).* Si in laevam detorsit. *Ennius* apud *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 28. 89.* Diana facem jactit a laeva. — Hinc

Laevà, adverb. *h. e.* laeva manu vel parte, a manca, a sinistra. *Liv. 4. 32.* Dextra montibus, laeva Tiberi amne septus. *Id. 21. 43.* Dextra laeva que duo maria claudunt. *Virg. 6. Æn. 486.* Circumstant animæ dextra laevaue frequentes. *Plin. 14. Hist. nat. 6. 8. (82).* Falernus ager a ponte Campano, laeva potentibus coloniam Sullaom, incipit.

Laevum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est laeva pars. *Ovid. 1. Trist. 10. 17.* Fleximus in laevum cursus. — Hinc *laevum* adverbii more, a parte sinistra. *Virg. 2. Æn. 693.* et 9. *ibid.* 631. intonuit laevum.

Laevà, drum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, laeva loca. *Virg. 5. Æn. 825.* Laeva tenent Thetis et Meilite Panopesque virgo. *Ovid. 5. Fast. 237.* Tbracen et laeva Propontidos intrat. *Plin. 6. Hist. nat. 32. 37. (202).* Insulae Fortunatæ contra laeva Msuritaoiæ. *Siliig.* vero ex multis Codicib. leg. *laevam.*

LAGANUM, *i*, n. 2. *λάγανον*, genus placenta candidæ ex similia et oleo in sariagine cocto, ut est

apud *Hesych.*, vel eibus es siligine quasi membrana compositus et eam piperis liquamine coctus, ut est apud *Acron.* ad illud *Horat. 1. Sat. 6. 115.* inde domum me ad porri et eliceris refero lagantina catinum. *Al. leg. lachani, h. e.* aleris, quod melius cum porro et cicere compou videtur. Describunt aut *lagana*, membranatas ex farina et aqua, quæ jure pingui cactæ, caseo, pipere, croco et cinamomo conduntur. Illud certum est, cibum esse teniorem, et qui anillo labore mandî potest. Nam *Cels. 8. 7. extr.* præcipit maxillam fractam habenti humidum cibum diu assumere: atque etiam, quum tempus processit, in lagano similibusque aliis perseverare: neque quidquam edere, donec es toto maxillam callus firmaverit. Apud *Apic. 4. 2.* lagantum substernitur palinæ Apicianæ, quæ sumine cocto, pulpia piscium et pulli, fæculis cocis, ovis, oleo, pipere, vino, passo constat. Unde colligitur, simile esse illis, quæ Itali vocant *lasagne*, quæ hodieque multis delicatioribus impensis, quas dicunt *torre, pasticci*, substerni solent, continendi gratia.

LAGENA vitis. *V. LAGEOS.*

LAGENA, *æ*, f. 1. Quia Græce non solum *λάγνη*, sed et *λάγνος* per u scribitur; hinc prout *lagena* etiam *laguna* in vet. MSS. vidisse se, restantur eruditi, ex more scilicet Latinorum Græcam u vertendi in u: uode *laguncula*. Hinc in *Inscript.* apud *Gruter. 578. 1.*, quæ est apud *Orell. 794. v. 10.* *AVO. LIB. PRAEDIANO DIVI TRAIANI AVO. A. POTIONE, ITEM A. LAGUNA.* (Adde *ibid. 4.*) *h. e.* qui lagenam curam habebat, ex qua bibebat princeps, *bottigliere*. Quodnam sit discrimen inter servum a *potione*, et a *laguna*, *V. in POTIO* I. Quia vero interdum Græca u in o Latine mutatur, ut *νῆξ naξ, μῆλη mola*; hinc etiam *laguna* in probatis libris reperitur apud *Phædr. 1. 26.* Denique etiam *laguna* alicubi scriptum fuit, ut adnotavit *Daasq. in Orthogr.*; item *lacuna*, propter affinitatem litterarum *C et G*, ut apud *Gruter. 578. 4.* — Ceterum *lagena*, Gr. *λάγνη*, est vas fictile capsæ, collo instructum et ore angustiore, et, ut *Apul. 2. Met. loquitur*, cessim debiscante, in usum præsertim defraudandi vina in pocula (*lit. fiasco, boccale, bottiglia*; *Fr. bouteille, flacon, carafe*; *Hisp. botella, flasco, garrafa*; *Germs. Flasche, Bouteille*; *Angl. a flagon, flask, bottle*). Ejus usus antiquissimus fuit; nemini enim et *Cato R. R. 122. et 123.* Ceterum *Quintil. 6. 3. 10.* Juvenes Tarentini multa de Pyrho rege securis inter cænam locuti, quum ratiæneum facti reposcerentur, et neque ægari spes, neque defendi posset, risu et opportuno loco elapsi sunt. Namque unus es his, immo, inquit, nisi lagena defecisset, occidisset me. *Colum. 10. R. R. 385. de cucurbita.* sobolem dabit illa capaceam Narcyzæ picis etc. Aut habilem lymphis bamulam, Bacchove lagenam. *Horat. 2. Sat. 8. 41.* Imi Conviæ lecti nihilum nocuere lagenis. *Plin. 28. Hist. nat. 11. 48. (174).* Urina capræ calfacta, vapore per lagenæ collum subeunte (cogona vulgo apud nostrates). *Petron. Satyr. 22.* Lagenam expilare. et *ibid.* frangere. *Martial. 14. 116. in lemmate.* Lagena nivarum. *h. e.* in qua frigida decocta servatur vino miscenda. *Id. 7. 61.* Nulla catenatis pila est præcincta lagenis. *h. e.* quas similes colligatas in pilis capucis exponebat ad ostendendum ibi esse vinum venale.

— Obsignandi lagenas vini plenas, fuit mos passim, ut ex *Horat. colligitur 2. Ep. 2. 134.* et *Martial. 9. 88.* Quin et iuvenes matrem suam obsignare falsæ solitam, ne dicerentur iuvenes aliquæ fuisse, quæ fortim essent exsiccata, scribit ad *Tironem Q. Cicero 16. Fam. 26.* — Habet etiam usum condendis pomis, defrutis, et hujusmodi. *Colum. 12. R. R. 47. 2.* Cydonea maturissima legantur, et in lagena nova, quæ sit patentissimi oris, componentur leviter et laxe, ne collidi possint. et *ibid. 11. 1.* A quam multis decoctum, quum tam crassa fuerit, quam defrutum, bene picatis lagenis condere. — Fium et ex alia materia. *Plin. 16. Hist. nat. 31. 56. (128).* B fici radicibus montani præteouia fila decerpentes, spectabiles isgenas et alia vasa necunt. *Martial. 4. 46.* Et nigri Syria defrutu lagena. *h. e.* vitrea, ut quidam volunt, quia in Syria primum inventum est vitrum, teste *Plin. 38. Hist. nat. 26. 65. (191).*

LAGENARIS, *e*, adject. ad lagenam pertinetis. *V. ORCULARIS.*

LAGEOS, *i*, f. 2. et *lagæa*, *æ*, f. 1. (*subaudi vitis*)

est genoa vilis: a λαγώς pro λαγώς leporinus. Huius meminit *Virg.* 2. G. 63. Et passio Psithis utilis, etoniquae Lagoos. Ubi *Servius*: Lagoos est, quae Latine leporaris dicitur. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 3. 4. (39). *Lageam vitem* appellat, et peregrinam esse dicit.

LĀGO, *lals*, f. 3. herba, quae et scammonia tenent dicitur, ramis bipedalibus, foliosis, non dissimilibus scammoniae: in vineis et arvis nascentes. Estur, ut olus, cum oleo se salet. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 15. 89. (139). **V. CLEMATIS.**

LĀGENA. **V. LAGENA** ioh.

LĀGŌIS, *ldis*, f. 3. λαγώς, vel λαγώς, vel λαγώς θαλάσσιος, lepus maritimus, genus piscis: a λαγώς lepus. *Horat.* 2. Sat. 2. 22. Nec scarus, aut poterit peregrinus juvare lagois. — Aliqui dicunt, lagoidem etiam avem esse, quae leporinis habet carnes, et eadem videtur esse, quam istis nunc chiur-la, Latini etiam lagopodem vocant. **V. LAGOPUS** 1.

LĀGŌNA. **V. LAGENA** ioh.

LĀGŌNŌPŌNOS, *l*, m. 2. Huiusmodi dolor, τῶν λαγώνων πόνος. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 4. 13. (24). Semen raphani commoeducatum prodest ad lagouoponon.

LĀGOPHTHALMOS, *l*, m. 2. λαγοφθαλμός, oculorum vitium, quum superior palpebra non deacendit et oculum semipertum relinquit: a λαγώς lepus et οφθαλμός oculus, quia lepores apertis oculis dormira dicitur. *Cels.* 7. 7. n. 9. habet, sed Graecia litteris scriptum.

LĀGŌPUS, *ŏdis*, f. 3. λαγῶπος. ¶ 1. Est avis Alpina candida, magnitudine columbae, habens pedes villo leporino: a λαγώς lepus et πούς pes, quasi leporipes, ut *Plin.* 10. *Hist. nat.* 48. 68. (133). describit. *Martial.* 7. 87. Si meus surite gaudet lagopode Flaccus. *Scaliger* ismen ad *Propert.* 4. 3. tegeudam contendit *glaucoipide*, h. e. babone, propra, ita appellat a γλαυκός glaucus et ὤψ, ὠπός oculus, quia glaucos habet oculos: quod probandum est pro lagopode, quia huius syllaba prime brevis est, nec es avis inter monstrosas connumeranda, nec aurita est, quod hic iouat poeta. ¶ 2. Est et herba quadam s. pedis leporini similitudine sic dicta. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 8. 34. (53). Lagopus sistit alvum e vino pota, sut in febril ex aqua. Nascentur in segetibus.

LĀGŌTEŌPHŌION, *l*, n. 2. parco da leprá, λαγωτεροφείον, locus conclusus, in quo ajuntur lepores, leporarium: a λαγώς lepus et τροφίω nutrio. Item universim pecudum silvestrium, quae nemoribus clauduntur, vivarium. Sic enim interpretatur *Colum.* 8. R. 1. 4., ubi ipsam vocem Graeco usurpat.

LĀGŌNA. **V. LAGENA** ioh.

LĀGŪCŪLA, *ae*, f. 1. deminut. a lagena (lagona, laguna), et est parva lagena, flaschetto, λαγῦκον. *Plin.* 2. Ep. 6. Vinum parvula laguncula in tria geora descripsit. *Colum.* 12. R. 38. 7. Liquatum succum laguncula beoe picatila condere. Adde *Fulgat. interpr.* Job 32. 19. et alibi.

LĀGŪCŪLĀRTS, *e*, s. adject. (laguncula) od lagunculam pertulans. *Marcell. Empir.* 36. Pix lagunculensis.

LĀGŪCŪLUS, *l*, m. 2. genus dulcissimi panis. *Stat.* 1. Silv. 6. 17. Nil melius leg. lucunculus.

LĀICUS, *a*, um, adject. laico, λαϊκός, a λαός populus, apud *Tertull.* significat quempiam e populo, qui sacerdos non sit: in exhort. ad costil. 7. Veni erimus, si putaverimus, quod sacerdotibus non licet, laicis licere. Nonne et laici sacerdotis aucti? Adde *Sulpic. Sever.* 2. *Hist. sacr.* 47. et *Diol.* 1. in fin. Hinc *Fulgat. interpr.* 1. Reg. 21. 4. Respondeo sacerdos ad David, ait illi: Non habeo laicos panes ad maoum, sed tantum panem sanctum.

LĀINA. **V. LAMA** 2.

LĀLĪSĪO, *ŏnis*, m. 3. Africana vox, qua significatur pullus asini silvestris. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 11. 69. (175). Onagri in Phrygia et Lycaonia praecipui. Pullis eorum, ceu praesentibus sapore, Africe gloriator, quos leisiones appellant. *Martial.* 13. 97. Quum tener est osager solaque laisisla matre Pascltar, hoc lafois, sed brevo nomeo habet.

LĀLLĀTIO, *ŏnis*, f. 3. actus lallandi. *Quintil.* 1. 10. 31. Chrysiippa nutricum, quae adhibetur insaniubus, affectationi aium quoddam ceterum assignat.

Spaldingius ex conjectura *Hemsterhusii* pro affectationi reponendum putat lallationi.

LĀLLO, *ss*, sre, v. 1. verbum est exprimens voces nutricum, quibus somnum ipsantibus conciliant. *Pers.* 3. 17. Et similis regum pueris, pappare minutum Poseis, et iratus mammae, lallare recusat. h. e. taudis et respus cantilenam otricis ad soporem invitantis. *Fet. Scholiast.* ad *Persii* loc. cit. Nutrices infantibus, ut dormiant, solent dicere saepe: Lails, lalla, lalla: aut dormi, sut lacte. *Auson.* eandem cantilenam lallum vocat *Epist.* 16. 90. Nutricis inter lemmata, Lallique somniferos modos. *Pers.* autem pro ipso nomine verbum posuit: quae figura enallage est, ut apud *Cic.* 13. *Att.* 28. Quam turpis est essentatio, quum vivere ipsum turpe sit nobis? pro vita ipsa. Imitatus *Persium* est *Hieronym.* Ep. 14. n. 3. Mater, antiquum referens mammae lallare, congeminet. *Gloss. Philoz.* Lallare, βαβαζέω. — *Turneb.* l. 18. c. 31. Lallum sibi videri scribit, fuisse nutricum deum; sed non probet.

LĀLLUM, *l*, n. vel

LĀLLUS, *l*, m. 2. **V. voc.** praeced.

LĀMA, *ae*, f. 1. ¶ 1. Est locus humidus, palustris, voraginosus, ubi pes non consistit, lama, poz-zanghera, palude, laguna. Sic enim docet *Paul.* *Diac.* p. 117. 8. *Müll.* Lacuna, quae collectio, quam alii lamam, alii lustrum dicunt. *Gloss. Philoz.* Lamae, πηλώδεις τοποι. b. e. loci lutosi. et *Porphyr.* ad *Horatii* loc. infra cit. Lama est vorago: λῆμος enim est ingluvis. (Quidni a λαγώς ingluvis, fauces; vel potius a λήμη gromio, sor-des oculorum? λῆμος enim habet primam syllabam brevem). *Ennius* apud *vet. Scholiast.* *Horat.* loc. cit. Silivarum saltus, latebras lamasque lutosas. *Horat.* 1. Ep. 13. 10. Viribus uteris per clivos, Bomina, lamas. Hinc *Dante Inf.* c. 20. v. 79. Non molto ha corso, che troua una lama, Nella qual si distende e la mpaluda. ¶ 2. Est etiam genus mastiches. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 17. 36. (72). At *Sil-lig.* pro lama leg. lama.

LĀMBDA, n. indecl. **V. LAEDA.**

LĀMDACISMUS, *l*, m. 2. λαμβδαισμός, vitium pronunciationis; quo littera pleniore sono effertur, quam par est. *Diomed.* 2. p. 448. *Putsch.* **V. LABDACISMUS.**

LĀMBREO, *ss*, sre, a. 1. secundum *Paul.* *Diac.* p. 118. 10. *Müll.* est scindere stique loisare. Hinc figurate *Plaut. Pseud.* 2. 4. 53. Lepide, Charine, me meo ludo lambras. h. e. ma meo accessis ludo, inquit *Scalig.* in *Conjecton.* ad *Varron.*

LĀMBIO, *is*, ire. **V. LAMBO** ioh.

LĀMBIO, *aa*, are, s. 1. frequentat. a lambo. *Solin.* 15. ante med. *Aegyptii* cooes e Nilo oum-quent nisi currentes lambant.

LĀMBĪTUS, *us*, m. 4. actus lambendi, leccamento. *Aurel. Vict. Orig. gentis R.* 20. Lupam primo lambitu pueros detersisse, dein manus praebuisse.

LĀMBO, *his*, *bt*, bitum, bere, s. 3. Lombus in praeterito legitur in vulgata versione S. Scripturae, *Judic.* 7. v. 5. 6. et 7., et lo. *Not. Tir.* p. 112.; sed non est facile imitandum. — Supinum lambitum a vetustissimis usurpatum fuisse, scribit *Priscian.* 10. p. 884. *Putsch.*; appellat tamen neminem. — Pro lambo vero *Cassiod.* de *Orthogr.* p. 2309. *Putsch.* ex *Adamantio* agnoscit lambio, *is*, *ivi*: sed neque hoc, sine graviore auctoritate, usurpandum. — Part. Lambens 1. — Lambere est lingua leviter tangere, lingua videturque tactum s. souo, quem edunt lingenies, v. gr. canes, dum bibunt; λαίπειο, λαίγω (lt. leccare, lambire; Fr. lécher, lapper, humer, sucer; Hisp. lamer, chupor, sacar; Germ. lecken, belecken; Angl. to lick, lap).

L) Proprie. *Lucilius* apud *Priscian.* loc. cit. Jucundasque puer qui lamberat oro piscentas. *Cic.* 5. *Verr.* 11. 28. Hi canes, quos tribunus meum vides lambere. *Ovid.* 3. *Met.* 57. Tristis sanguinea lambentem vulnere lingua. *Phaedr.* 1. 26. Quum vulpes lagona frustra collum lamberet. *Colum.* 8. R. 17. 11. Pisces, qui dentibus carent, aut lambunt cibos, aut integros dauriunt. *Martial.* 11. 67. Lambere quae turpes prohibet tua prandia muscae. *Id.* 4. 30. pisces Qui oorunt dominum, manumque lambunt. *Quintil.* 11. 3. 81. Lambere labra. — Et figurate. *Plin.* *Poneg.* 48. Quom illa immanissima bellua (*Domitianus*) aunc

propinquorum sanguinem lamberet, nunc ac ad clarissimorum civium strages caedesque proferret.

II.) Transite — a) Dicitur de igne, qui leviter tangit, nec dum comburit. *Horat.* 1. Sat. 5. 73. flamma summum properabat lambere tectum. *Virg.* 2. *Aen.* 684. tactuque innocia molli lambere flamma comas. *ὕπερβολικῶς.* *Id.* 3. *ŏid.* 574. Attoilitt-que globos flammaram et sidere lambit. at *Grat. Cyneq.* 457. deus (h. e. Vulcanus in igne) illam molliter aram lambit. — b) Item de fluminibus, quae leni cursu ripas alluunt, non abradunt. *Horat.* 1. *Od.* 22. 7. vel quae loca fabulosus lambit *Hydaspes.* Similiter de Phæbo Delum accedente *Claudian.* *Cons. Prob. et Olybr.* 139. tunc insula notos lambit amica pedes. h. e. ad ejus pedes advolvitur quasi osculatura. — c) De plantis. *Pers.* prof. 5. quorum imagines lambunt hederæ sequaces. h. e. circumdant. — d) Est etiam obscæno sensu idem ac fellare. *Auson. epigr.* 120. Lambere quum veliet mediorum membra virorum Castor. Adde *Juvenal.* 2. 49.

LĀMELLA, *ae*, f. 1. deminut. a lamina, seu potius lamus, pro lamella ductum. *Seneca Brevit. vit.* 12. Qui Corinthia anxia subtilitate coacionat, et majorem dicitur partem lo ærguginis lamella consumit. *Id.* *Vit. Beat.* 21. a med. M. Cato quum laudaret Curium, et Coruocanium, et sæculum Il-lud, in quo censorium crimeo erat peuca lamella argenti. h. e. argenti factum parvi pretii, *argente-ria leggiera e di poco prezzo.* Sic *Ovid.* 1. *Fast.* 208. Jura dabat populis posito modo consul aretro: Et tevis argenti lamioa crimen erat.

LĀMELLŪLA, *ae*, f. 1. deminut. dupl. a lamna pro lamina, parva lamella, laminuccia. *Petron. fragm.* *Trogur.* 51. *Burmam.* Glæbules eml, lamellulas paravl. h. e. parvas masses surl, sut arge-til infecti, ad cudeodam pecuolam: voi etiam facti, ot in dictione praecedenti. Ailil alitor leg., sed oibul mutandum.

LĀMENTA, *ae*, f. 1. **V. voc.** seq. Init.

LĀMENTA, *Crum*, n. plur. 2. Alla forma *lamenta*, *ae*, f. 1. spud veteres usu venisse, testis est *Pacuvius* spud *Non.* p. 123. 32. *Merc.* Lamenta, fletus facere compendi licet. — *Forcellinus* effert *lamentum*, *s*; sed sit usurpari fero in plurill numero. Profecto in singulari occurrit tantum in *Fulgat. interpr.* *Jerem.* 9. 10. et 18. at alibi. — Ceterum lamenta sunt lamentationes, querimoniae, questus, ἄρηος (lt. lamenti; Fr. lamentations, plaintes, gémissements; Hisp. lamentaciones, quejas; Germ. die Wehklagen, das Jammern und Klagen, klägliche Geschrei; Aogl. lamentation, lament).

I.) Proprie. *Cic. Senect.* 20. 73. Solonis quidem sapientia elogium est, quo se negat velle aum mortem dolera amicorum ismentisque vacare. *Id.* 2. *Tusc.* 21. 48. Si se lamentis mullebriter lacrimis-que dedit. *Id.* *Pis.* 36. 88. Diffidena ac desperena rebus tuis, in sordibus, ismentia luctoque jocusit. *Id.* *Mil.* 32. 86. Sino essequia, sine lamentis, sine laudationibus. *Liv.* 6. 3. Parcero lamentis. *Virg.* 4. *Aen.* 687. Lamenta gemituque et semioeo ululatu Tecta fremunt. *Tac.* 4. *Hist.* 45. Placntum et lamentea et supremorum imaginem praesenti sibi circumdata. *Id.* *Germ.* 27. Lamenta et lacrimas cito; dolorem et tristitiam tarde poouit. *Id.* *Agric.* 28. Filium omisit: quem casum neque ambitiose, neque per lamente se mororem multabriter tulit. *Gell.* 7. 5. Luctu atque ismentis opplere omnia. *Apul. de Mundo.* Lamentis et plorantibus ejulare.

II.) Transite. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 55. 76. (155).

Lamenta gallinarum.

LĀMENTĀBĪLIS, *o*, adject. (lamentor). ¶ 1. Est lameotis plenus, queribundus, lamentevole, πῶλυδρηος. *Cic.* 2. *Tusc.* 13. 32. Affictus et jaceo et lamentabili voce deplorans. *Id.* 2. *Legg.* 25. 64. Sumptuose fuera et lamentabilia. *Liv.* 3. 47. Lamentabilia complectio. *Stat.* 5. *Silv.* 3. 1. Lamentabile carmen. ¶ 2. Item lamentatione digous, de-gno di pianto. *Virg.* 2. *Aen.* 4. Trojans ut opes et lamentabile regnum Eruerlat Isoai. *Ovid.* 8. *Met.* 283. Jam ismentabile Athenae Pendero desideram, Thesem laude, tributum.

LĀMENTĀRIUS, *a*, um, adject. (lamentor) qui ingerit lamentationem, ἄρηωδης. *Plaut. Capt.* 1. 1. 28. Quae ædes lamentarias mibi suot: quas quotiescumque conspicio, fleo.

LĀMENTĀTĪO, *ŏnis*, f. 3. (lamentor) actus is-

mentandi, querimonia, questus, vel ut ait Cic. 4. Tusc. 8. 18. Lamentatio est ægritudo cum ejulatu. *Σπνός* (II. lamentatione, lamento; Fr. lamentationis, gémissements, plaintes; Hisp. lamentacion, queja; Germ. das Wehklagen, Jammern, Klagen, klägliches Geschrei; Angl. a weeping, wailing, mourning, bemoaning, lamentation). *Plaut. Merc.* 5. 2. 29. Ægritudo, lacrimæ, lamentatio. *Cic.* 6. Ferr. 24. 47. Hic quos putatis fletus, quas lamentationes fieri solitas? *Id.* 1. Tusc. 13. 30. Lugubris lamentatio fletusque mærens. *Id. Orat.* 38. 131. Plangere et lamentatione complere forum. *Id. post red. in senat.* 7. 17. Lamentatio el genitus urbis. *Id.* 2. Invent. 26. 78. Sponsi nomen appellans cum gemilui et lamentatione. *Id. Pontej.* 17. 37. Quotidianæ virginis lamentationes. *Liv.* 37. 7. Inutili lamentatione complorare fortunam suam. *Id.* 25. 37. Lamentationem sedare. *Justin.* 18. 6. 3. Viri nomine cum multis lacrimis et lamentatione flebili invocato. *Seneca Hippol.* 852. Mæsta lamentatio. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 7. 7. (24). Elephanti quadam se lamentatione complorantes.

LAMENTATOR, ōris, m. 3. qui lamentatur, *lamentator.* *Gloss. Philox.* Lamentator, *Σπνντῆς*. *Inscript.* apud *Rénier.* 3989. QUI SACRO ΤΥΜΒΩ ΛΟΚΑΥΤ ΜΕΜΒΡΑ ΔΙΛΕΚΤΙ ΠΙΓΝΟΡΙΣ, LAMENTATOR ΑΕΤΑΤΙΣ ΑΔΥΛΤΑΕ.

LAMENTATRIX, icis, f. 3. quæ lamentatur, *lamentatrice.* *Fulgat. interpr. Jerem.* 9. 17. Vocate lamentatrices, et veniant. V. et *Pomponii* locum in CEREBRUM.

LAMENTATUS, a, um. V. voc. seq. el LAMENTOR.

LAMENTO, as, itum, are, n. 1. Part. Lamentatus. — Lamentare est idem ac lamentari; sed occurrit rso admodum, scil. — a) Passivè impersonaliter. *Apul.* 4. *Met.* Mæretur, fletur, lamentatur diebus plusculis. — b) Part. lamentatus pro deploratus, delictus, compianto. *Sil.* 11. 13. 711. Armipotens ductor, quam sunt tua fata pro urbe Lamentata diu! *Stat.* 12. *Theb.* 224. Nocte velut Phrygia quum lamentata resultant Dindyma. h. e. clamoribus et ululatibus se vulnerantium completis. — c) Ceterum activè formâ. *Fulgat. interpr. Matth.* 11. 17. Cecinimus vobis, et non saltastis; famenjavimus, et non plnsxistis. Adde *eumd.* *Luc.* 7. 82. Sic Venant. *Vit.* S. *Martin.* *supplem.* 1. 19. Non jam sola suas lamentel Troja ruinas.

LAMENTOR, ōris, ātus sum, ari, dep. 1. Part. Lamentans et Lamentatus sub a; Lamentandus sub c. — Allam bujusce verbi formam V. In voc. præced. — Lamentari est voce querula tristiqe oratione dolorem ac damnum suum lesari, *Σπννέω* (II. lamentari, doleri; Fr. se lamenter, gémir, pleurer; Hisp. lamentarse, quezarse; Geim. wehklagen, jammern und klagen; Angl. to lament, bewail, bemoan, weep or mourn for). Occurrit — a) Absolute. *Plaut. Mil. glor.* 4. 2. 41. Lamentari, cruciari et lacrlmantem se afflictere. *Id. Merc.* 1. 2. 105. Quid ego hic in lamentando pereō? *Gracchus* apud *Cic.* 3. *Orat.* 56. 214. Matrem ne ut miseram lamentantem? vicam et abjectam? *Cic.* 2. *Tusc.* 21. 49. Apud illum (*Sophoclem*) perquam flebilliter lamentatur Ulizes in vulnere. *Id.* 1. *Orat.* 57. 245. Lapides mærculic omnes flere ac lamentari coegisset. *Sueton. Ner.* 49. et *Oth.* 8. Lamentari ac plangere. *Apul.* 8. *Met.* Diu lamentatus lacrimis inefficacibus. *Gell.* 12. 5. a med. Ejulans atque lamentans, ac miserum sese et infelicem appellans. — b) Cum Accusativo rei, cuius causa quis lamentatur, el Infinito. *Plaut. Pseud.* 1. 3. 79. Quod nunc lamentare, non esse argenti tibi. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 224. Quum lamentatur, non apparere labores nostros. — c) Cum Accusativo tantum rei, cuius causa quis lamentatur. *Ennius* apud *Donatum* ad *Ter.* *Phorm.* 5. 4. 2. Sed quid ego hac animo lamentor? *Plaut. Pers.* 4. 9. 5. Quid cesso infelix lamentarier minas exaginta? *paragoge.* *Id. Pers.* 4. 9. 7. Lamentari se ipsam. *Ter.* *Phorm.* 1. 2. 46. matrem mortuam. *Pacuvius* apud *Cic.* 2. *Tusc.* 21. 50. Conqueri fortunam adversam, non lamentari decet. Id viri est officium: fletus muliebri ingenio additus. *Cic.* 5. *Tusc.* 38. 112. Lamentari cæcitate allicujus. *Id.* 4. *Cat.* 2. 4. Ut nemo ad lamentandum tanti imperii calamitatem relinquatur. *Sueton. Vitell.* 3. Lamentari aliquem pro sflicto. — Lamentari vitam est ostendere, lamentatione dignum esse. *Cic.*

1. *Tusc.* 31. 78. Nam hæc quidem villa mors est: quam lamentari possem, si liberet. A. Satis tu quidem in Consolatione es lamentatus: quam quum lego, nibill malo, quam has res relinquere.

LAMENTUM, i. V. LAMENTA, orum.
LĂMĪA, æ, f. 1. ¶ 1. Lamia (plurali enim numero strpissime occurrunt) sunt veneficæ mulieres, quæ strigum instar insanitum sanguinem sugunt, si ve ipsæ striges, *λαίμαι*, *streghe*, *lammie*. Hæ quum foris essent egregie oculatæ, domi prorsus cæcutiebant, ut scribit *Plutarch. de curiosit.* V. plura apud *Cæli Rhodig.* 1. 29. c. 5. Dicla sunt a *λαίμος* vel *λαίμος* *ingluvies*, ut quæ infantem et adolescentes devorarent. *Horat. Art.* P. 340. Ne prorsus Lamia puerum vivum extrahat alvo. V. DEVORATRIX. *Apul.* 1. *Met.* Al ille colere spurcissimi humoris percussus, quo me Lamia illæ infecerant, aspernatur. Adde *eumd.* 5. *ibid.* — Laniæ lures et pectinis solis apud *Tertull.* *advers.* *Valentinian.* 3. sunt fabellæ nutricularum, quibus conciliare solebant somnum infantibus. ¶ 2. Lamia est etiam nomen piscis plani, pro spina cartilagineam habentis, quem Itali nunc carcaria vocant. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 24. 40. (78). — NB. De nom. propr. V. ONOM.

LĂMĪNA et per syncop. lamna, æ, f. 1. Non soli Poetæ, ut *Horat.* 2. *Od.* 2. 2. et 1. *Ep.* 15. 36., et *Val. Flacc.* 1. 123. etc.; sed et *Liv.* 23. 19. extr., et *Vitrui.* 7. 9. bis habet lamna pro lamina. — Ratione babita etymi, videtur esse ab *ἐλαύνω* *traho*, cuius particip. pass. *ἐλαμμένος*, hinc *λαμένος* et lamina, sync. lamna, italorum lamina, Græcorum *ἐλαμός* et *ἐλασμα*, unde *Plutarch.* in *Camill. λεπτῶς ἐλαμμένον σιδῆρον*: inde et *λημνικός*. Lamina est metalli, aut ligni, aut marmoris frustum in longitudinem ductum, crassius tamen, quam bractea, *λεπίς*, *ἐλαμός* (II. lamina, lama, piastra; Fr. feuille, lame, plaque, planche; Hisp. hoja, lamina, chapa, plancha; Germ. Blatt, Blech, Scheibe, Bret, Furnier; Angl. a plate, or thin piece, of metal or wood).

1.) Proprie. ¶ 1. Generalim. *Cic.* 2. *Legg.* 23. 68. Ad eam (*aram*) quum lamina esset inventa, el in ea scriptum honoris. *Cæs.* 2. *B. C.* 10. Eo super ligna bipedalial inficunt, eaque laminis clavisque religant. *Liv.* 23. 19. extr. Aenea lamna. *Ovid.* 5. *Met.* 172. extrema percussæ parte columnæ Lamina dissiluit. *la lama della spada.* *Virg.* 1. *G.* 143. argutz lamina serræ. *Tac.* 1. *Hist.* 76. Cataphractorum tegmen ferreis laminis, aut præduro corio consertum. *Plin.* 34. *Hist.* nat. 18. 50. (166). Lamina plumbi pectori imposita. *Id.* 34. *ibid.* 8. 20. (94). *Æs* in laminas lenuare. et 33. *ibid.* 9. 45. (128). Ex argento laminas ducere. Cf. *Quintil.* 2. 4. 7. Tenuem omnium laminam ducere, el quam cælatura altior rumpat. *Petron. Satyr.* 32. Brachium armilla aurea cultum et ebore circulo laminis splendente conexum. *Plin.* 8. *Hist.* nat. 3. 4. (7). Ossa in laminas secare. *Id.* 11. *ibid.* 37. 45. (126). Cornua apud nos in laminas secta translucent atque etiam lumen inclusum latius fundunt. *Id.* 16. *ibid.* 43. 83. (226). Laminæ scitiles el ligno. *Id.* *ibid.* 43. 84. (231). Laminæ acris. *Id.* 18. *ibid.* 26. 64. (236). Dolorum laminas scabendo purgare. *doghe.* *Ovid.* de nucle 93. laminam vocat teneræ adhuc nucis putamen, quod membranæ simile est. *Seneca Agam.* 855. lamnæ crepitantem dixit folium aureæ arboris, quam bracteam appellat *Virg.* 6. *En.* 209. *Apul.* 3. *Met.* Lamina litterata, et 3. *ibid.* Videt dona pretiosa, et laminas auro litteratas ramis arborum postibusque suffixas, quæ nomen deæ, cui fuerant dicata, testabantur. ¶ 2. Speciaim in cruciatibus laminae usus eral, quum ferrea, aut terca candens corpori admovebatur. *Plaut. Asin.* 3. 2. 4. Adversum stimulus, laminas, cruceque, compedesque. *Cic.* 7. *Verr.* 63. 162. Quum ignes ardenteseque laminae ceterique cruciatus admovebantur. Adde *Lucet.* 3. 1031.; *Horat.* 1. *Ep.* 15. 36.; *Pacat. Paneg.* ad *Theodos.* 42.; et *Quintil. Declam.* 18. 11. et 15. ¶ 3. Item speciatim dicitur de serrâ, scgæ: cf. locum *Virg.* 1. *G.* 143. allalum sub 1. *Seneca* 4. *Benef.* 6. Tenuer crustas et ipsas, qua secantur, lamina gracilliores. *Val. Flacc.* 1. 123. pius gracili dissolvere lamna. ¶ 4. Item de vasis et tenui lamina factis. *Ovid.* 1. *Fast.* 209. El levis argenti lamina erimen erat. V. LAMELLA et LAMELLULA. ¶ 5. Item de massis tenuibus auri el

argenti ad faciendam pecuniam: et universim da auro et argento infecto. *Ulp. Dig.* 34. 2. 28. extr. Argentum factum recte quis ita definerit, quod neque in massa, neque in lamina, neque in signato etc. sit. *Horat.* 2. *Od.* 2. 2. Inimice lamnæ, Crispa Sallusti. *Seneca* 7. *Benef.* 10. Laminae utriusquo materiam. h. e. auri et argenti. *Ovid.* 11. *Met.* 124. Lamina fulva. h. e. auri.

II.) Translate aurium laminae sunt Imæ partes cartilagineæ auricularum. *Arnob.* 2. 41. Gemmas, lpsillos, margaritas comparant: Innecteren bis colla, laminas pertunderent aurium. Adde *Cæli Aurel.* 2. *Tard.* 1. el 14.

LĂMĪNŌSUS, a, um, adject. (lamina) laminas habens. *Isid.* 16. *Orig.* 4. Batrschiles similis est testæ laminosæ, scissibilis.

LĂMĪRO, ōnis, m. *λαμυρός.* *Gloss. Isid.* Lamiro, blandus.

LĂMĪUM, ū, n. 2. orticæ genus prorens innoxium, quam urticam mortuam herbarii appellant: iis appellatur, quia ad lamas nascitur. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 15. 55. (93). Quæ innoxia est, morsu carens, tamium vocatur. Adde *eumd.* 22. *ibid.* 14. 16. (37).

LAMNA. V. LAMINA.

LAMNŪLA, æ, f. 1. diminut. a lamna, lamella. *Tertull. Cor. mil.* 12. Triumphi laurea lamnulis ornatur. *Alii leg.* lamris.

LAMPĂBĪLIS, e, adject. (lampo) qui lampat, *λαμπός.* Translate *Cassiod.* in *Psalt. præfat.* Vere coruscus liber, sermo lampabilis, cura asociati cordis, fœvus interioris hominis etc.

LAMPĂDA, æ, f. 1. V. LAMPAS init.

LAMPĂDĂRIUS, ū, m. 2. *δαδούχος*, qui lampada, seu funale præfert magistratui, vel imperatori, de quo plura habet *Ducangius* in *Glossar. med. et inf.* Latin. Ejus quoque mentionem faciunt *Impp. Leo* et *Zeno* *Cod.* 12. 60. 10. *Inscript.* apud *Marat.* 888. 5. APRILIS LAMPADARIUS TI. CAESARIS BR. VIX. ANNIS XX. etc. Adde *Alam* apud *Fabrett.* p. 307. n. 309., quæ est apud *Orell.* 2845. *Sueton. Aug.* 29. eundem servum prælicentem appellat.

LAMPĂDIAS, æ, m. 1. *λαμπαδίας*, genus cometæ, ardentes faces limitantis, ul *Plin.* 2. *Hist. nat.* 25. 22. (90). docel.

LAMPĂDĪFER, fera, ferum, adject. Idem ac lampadarius, qui lampadem fert. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantummodo in *Not. Tyr.* p. 163.

LAMPĂDIŌN vel

LAMPĂDIUM, ū, n. 2. *λαμπαδίων*, parva lampas, facula, *facella*. Hoc nomine amatores vocant suas puelliss loquaculas, audaculas et petulantiores, ut villi speciem inminuant. *Lucret.* 4. 1157. Batba loqui nequit; traulizi: muta; pudens est: At flagrans, odiosa, loquacula; lampadion sit. Plerique lampadion rectius Græcis litteris scribunt. *Farro* apud *Non.* p. 187. 11. *Merc.* Quid Iristiozem video te esse? num angil hæc lampadion? Nos dicimus, è un fuoco. Quod hæc lampadion dicit, ad vocem puella refertur, ut apud *Ter.* *Eun. prol.* 32. *Eunuchum suam*, hoc est *fabulam*. Al apud *Farron.* l. c. *Lampadion* videtur esse nomen, præcipue al cum *Mercero* legitur: Quid Iristiozem video te esse quam antidhac Lampadio?

LAMPĂDIUS, ū, m. 2. ad lampadem pertinens, idem ac lampadarius. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantummodo in *Not. Tyr.* p. 165. — NB. De cogn. Rom. V. ONOM.

LAMPAS, adis, f. 2. *λαμπάς*. Ab Accusativo Græco *λαμπαδά* orta est et alia forma *lampāda*, æ, f. 1., ut *hebdomas* et *hebdomada*, et alia. *Plaut. Cas.* 4. 4. 16. Tene hanc lampadam. Ac ne quis pulet lampadem legendum esset, accepit auctoritas *Prisciani* 7. p. 758. *Putsch.* affirmantis *lampadam* dixisse *Plautum*. Sic *Manil.* 1. 352. cui tertia lampada dispar conspicitur etc. *Alii leg.* quod Ierna lampade. *Ennod.* *Vit.* B. *Epiphani.* p. 398. Quis quærit noctis lampadam, ubi solis iubar offulgurat? Adde *eumd.* *Vit.* B. *Anton.* p. 418. et 427.; *Isid.* 7. *Orig.* 8.; et *Jsid. Valer. Alex.* *Obit.* 52. — Ceterum lampas, Græce *λαμπάς* a *λάμπω* *luceo*, est fax, ignis (II. face, fiaccola, torcia; Fr. torche, flambeau, brandon; Hisp. antorchas, hacha; Germ. d. Leuchte, d. Fackel, Kerze; Angl. a torch). I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. — a) Gene-

ratim. *Plaut. Men.* 5. 2. 69. Ut ego illi oculos exuram lampadibus ardentibus. *Accius* apud *Cic.* 3. *Nat. D.* 16. 41. Ille, cui in monte Cretico illatae lampades fuerunt. *Virg.* 9. *Æn.* 535. Princeps ardentem coniecit lampada Turnus, Et flammam affixit lateri. *Cic.* 4. *Verr.* 47. 115. Vidit argenteum Cupidinem cum lampade. et *Ovid.* 3. *Pont.* 3. 39. ad *Cupidinem*. At tu sic habes ferientes cuncta sagittas: Sic numquam rapido lampades igne vacent. *Id.* 12. *Mel.* 247. Lampadibus densum respuit funale eoruscis. *Id.* 4. *ibid.* 403. lampades pingues ardere videntur. *Vol. Flacc.* 3. 124. gravem nodis pinguique bitumine quassant Lampada. *Petron. Satyr.* 124. Sumite, et in medias immittite lampadas urbes. Adde *Stat.* 8. *Theb.* 776. — b) Lampades, seu faces in nuptiis præferbantur. Unde *Ter. Adelph.* 5. 7. 9. Missa hæc face, hymenæum, turbas, lampadas, tibicinus. *Stat.* 1. *Sily.* 2. 4. Demigrant Helicone deæ, quaeruntque novena Lampade solumnem thalamis cœquantibus ignem. Et figurate *Id.* 4. *ibid.* 8. 59. Quippe et opes et origo stant, hunc lampade prima Patricias intrare fores. h. e. primis nuptiis. — c) *Lampada cursu tradere*, provarbialis locutio, h. e. partes suas, quasi successione et per manus in alium transferre: ducta a ludo juvenum Atheniensium, in quo lex erat, ut lampada, seu tædam ardentem ab uno ad alium locum, atque inextinctam, non intermisso cursu, perferret. si enim intermisissent, fax extinguatur, cursum agitatione cessante. Itaque primus aliquis cursum inibat: qui defessus alteri integro tradebat lampada: hic deinceps tertio etc., donec ad statam metam perveniret. *Cic.* 4. *Herenn.* 46. 59. Non enim, quemadmodum in palæstra qui tædas candentes accipit, celerior est in cursu continuo, quam ille, qui tradit; ita mellior imperator novus, qui accipit exercitum, quam ille, qui decedit: propterea quod defatigatus cursor integro facem, hic peritus imperator imperito exercitum tradit. *Varro* 3. *R. R.* 16. 9. Quod de fructu nihil dixi, nunc (lege non) cursu lampada tibi trado. *ti cedo la bacchetta*. at *Lucret.* 2. 77. Inque brevi spatium mutantur sæcia animalium, Et quasi cursores, vitæ lampada tradunt. — Hinc figurate de re præparata. *Pers.* 6. 61. Qui prior es, cur me in decursu lampada poscis? ¶ 2. Latiori sensu lampas est lychnuchus, lucerna, *lampena*, lucerna. *Lucret.* 2. 25. juvenum stimulaera — Lampadas igniferas maculis retinenda dextris. *Ovid. Heroid.* 14. 25. Undique collucent præcinctæ lampades auri. *Juvenal.* 3. 285. aenea lampas. *Colum.* 12. *R. R.* 18. 5. Dolla, quæ demersa sunt, ferreis lampadibus ardentibus calebunt, at quum plix in fundo destillavit, sublata lampade, etc.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim apud Poetas est splendor, et præcipua solis, lunæ, diel splendor. *Sat.* 10. *Theb.* 121. de *Somno*. ipse autem nec lampada clara, Nec sonitu, nec voce dem percussus, eodem Munre jaet. *Lucret.* 5. 404. (Sol) æternam suscepit lampada mundi. *Id.* 5. 809. rosea sol alte lampade lucens. *Virg.* 3. *Æn.* 637. Phæbæ lampada instar. *Id.* 7. *ibid.* 148. Pnstra quum prima lustrabat lampada terras Orta dies, urbem — espinant. — Hinc per metonymiam. *Lucret.* 6. 1196. nona reddebant lampade vitam. h. e. nono die. *Val. Flacc.* 7. 366. deelsa sub lampada Phæbes. h. e. nocte decima Lunæ. *Nemesian.* *Cyreg.* 130. quum se bina formavit lampada Phæbe. h. e. post duas mevas. Sic *Capell. de luna.* 9. p. 309. Sic tua noctis bonos lampade menstrua Auratis crevit præmia cornibus. ¶ 2. Speciatim lampades dicuntur ignes in cœlo apparentes. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 26. 25. (96). Emicant et faces, non, nisi quum decidunt, visæ. Duo genera earum: lampadas vocant plane faces, alterum bolldas. Distant, quod facea vestigia longa faciunt, priore ardentia parte: bolis vero perpetua ardens, longiorem trahit litem. *Lucan.* 1. 532. Nunc jaculum longo, nunc sparso lumine lampas Emicuit cælo. Adde *eumd.* 10. 502; et *Senec.* 1. *Quæst. nat.* 15.

LAMPENA, æ, f. 1. (lampna). *Gloss. Placid.* edit. ab *A. Maio* in *Class. Auct. T.* 3. p. 480. Lampenæ, stellas sic dictas.

LAMPETRA, æ, f. 1. *lampreda* (lambu et petra) eadem ac muræna: ita appellata, quia petris pierrosqua adherens, easdem lambere videtur. *Gloss. Philox.* Lampetra, *μυρανα*.

LAMPO, æ, fvi, are, n. 1. (lampas) *λαμπω*, lu-

ceo quasi lampas. Translate *Cassiod. Institut. div.* lit. 21. Rjus (*Hieronymi*) quoque ab Orienta nobis lamparati eloquium. *Id. Complæz. Apocal.* 26. Cuius (*Angei*) claritas in toto orbe lampavit.

LAMPASANA. V. LAPSANA init.

LAMPYRIS, Ids, f. 3. *λαμπυρίς*, πυρολαμής, *lucicola*, genus insecti noctu lucens. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 28. 34. (98). Lucent ignium modo noctu, laterum et clunium colore (leg. candore, vel fulgore) lampyrides, nunc pennarum bistu resurgentes, nunc vero compressu obumbratæ, non ante matura pabula, aut post desecta conspicuæ. Adde *eumd.* 18. *ibid.* 26. 66. (250); et *V. CICINDELA*.

LAMYRUS, l, m. 2. *λάμυρος*, piscis marinus a lacertorum genere. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 11. 53. (149); et *Ovid. Halieut.* 120. ita perierit Codices hanc vocem exhibent. At *Sillig.* scripsit *larinus* auctore *Hezychio*: *λαρινός*, *ιχθύς*, *ποιός*, et *Oppian. Halieut.* 3. 399., ubi unus liber *λαρινός* servavit, ceteri *λάριμυρος*. — *NB.* Da cogn. Rom. *V. ONOM.*

LANA, æ, f. 1. Rationa habita etymi, vox est Græca, inquit *Varro* 5. *L. L.* 33. *Müll.* ut *Pollibius* et *Callimachus* scribunt. Itaque *Scalig.* ducit a *λῆνος*, et *Dorice* *λάνος*, quod idem significat. — Ceterum lana sunt pili ovium, *ἔριον* (It. *lana*; Fr. *laine*, *toison*; Hips. *lana*; Germ. *d. Wolle*; Angl. *wool*).

I.) Proprie. *Plaut. Men.* 5. 2. 46. Inter ancillas sedere, lanam carera. *Lucret.* 4. 376. carmine trahere. *Ulp. Dig.* 7. 8. 12. *sub fin.* expediendum conducera. h. e. curandum et faciendum. *Ovid.* 4. *Met.* 34. Aut ducunt lanam, aut stamina pollice versant. *Varro* apud *Non.* p. 543. 11. *Merc.* Lanam trahere manibus. Sic *Juvenal.* 2. 54. lanam trahera. — *Justin.* 1. 3. 3. tractora. *Ovid.* 2. *Art. nm.* 220. rudem excolera. *Id.* 6. *Met.* 19. glomerare. *Id.* 3. *Fast.* 817. mullire. *Virg.* 2. *G.* 465. ficare veneno Assyria. *Ovid.* 6. *Met.* 9. tingere murice. *Horat.* 3. *Od.* 5. 28. medicare furo. Ceterum de lana universim *V. Varro* 2. *R. R.* 2. 16.; *Cic.* 2. *Orat.* 68. 277.; *Colum.* 7. *R. R.* 2. 4.; et *Horat.* 3. *Od.* 15. 13. — Lanam, utpote segnissimum corporis excrementum, improbant in rabus divinis. *Egyptil. V. LILNUM.* — Laudatior lana recenset *Colum.* 7. *R. R.* 2. 3. Milesias, Calabras Apulasque, et Inter bas Tarentinas: Item Gallicas, et præcipue Altinates: item Parmenses et Multinenses. *Martial.* quoque 14. 156. Valteribus primis Apulia, Parma secundis Nobilis: Altinum tertia laudat ovis. *Id.* 12. 65. Bætica commendat. et *Juvenol.* 8. 15. Euganaas, et *Horat.* 3. *Od.* 15. 14. Lucernas, quæ sub Apulis comprehenduntur. *Tertull. Pall.* 3. Extrema materia; nec de ovibus dicta Milesias et Gelgicis (lege Gallicis) et Altinis; aut quæ Tarentum vel Bætica erudit, natura colorante. *Martial.* 12. 63. Uincta Carduba læstor Venafro, Albi quæ superas ovas Galesi, Nulli murice, nec cruora mendax, Sed tinctis gregibus colora vivu. *V. MILESIUS*; et præcipua *Plin.* 6. *Hist. nat.* 46. 73. (190). — Mos erat, vulnera et affecta membra lana obligare et obtegere fovendi causa. *Martial.* 12. 90. Quid lana caput alligas, Charine, Nan aures tibi, sad dolent capilli. *Sueton. Domit.* 17. Sinisteriore brachio, velut ægro, lanis fascisque per aliquot dies, ad evertendam suspitionem, obvoluta. *Plaut. Mil. glor.* n. 5. v. 37. Illa qui lanam ob oculos habebat, nauta non erat. *V. ibid.* 4. 4. 42. et 4. 7. 23. Hinc *lanoculus*. *V.*

II.) Translate. ¶ 1. Lana ponitur pro lanæ operam dare, b. e. lanam carere, ducere, item texere etc. *laborare*. Mulierum apud Romanos maxima laus fuit, si sua manu lanam facerent, argumento, frugi eas esse, et domesticæ rei intentas, et a nugis abhorrentes. Tæsis fuit Lucretia, quam scribit *Liv.* 1. 57. nocte sera deditam lanæ, inter lucubrantes ancillas inventam fuisse. Sic *Ter. Andr.* 1. 1. 47. Hæc pudice vitam parce ac duritær agebat, lana ac tela victum quaeritans. *Lucret.* 5. 1353.; *Varro* apud *Non.* p. 322. 2. *Merc.*; et *Ovid.* 6. *Met.* 31. Lanam facere. *laborare*. Sic *Inscript.* apud *Gruter.* 769. 9. *donvm* *seavayre*, LANAM FECIT. *NTX:* *ARI.* Adde quæ ex *Paul. Diae.* da more sedendi novas nuptas in lanata pelle referemus in LANATUS I. — Hinc de lana sua cogitare, b. e. rem suam curare, proverb. apud *Ovid.* 2. *Art. am.* 686. ¶ 2. Dicitur etiam lana

de plis aliorum animalium: Item de plume quorundam avium, præsertim interiore. *Ulp. Dig.* 32. 1. 70. Lana tegata, etiam leporinum lanam, et enserinam, at caprinam credo contineri, et de ligno, quam Græci *ἔριον* appellant. *Martial.* 14. 161. Larus Amyclæa poteris requiescere pluma, Interior cuncti tibi lana dedit. *penna matta*, *pelurin*. — *Rixari de lana caprina*, b. a. da re nullius pretit aut momenti: proverb. apud *Horat.* 1. *Ep.* 16. 15. ¶ 3. Item de lanugine arborum, pomorum etc. Sic — a) De lanugine fruticis ejusdam, seu gossiplo, *bambagia*. *Virg.* 2. *G.* 120. nemora Æthiopicum molli canentia lana. *V. Plin.* 12. *Hist. nat.* 10. 21. (39). et *seqq.* et 19. *ibid.* 1. 2. (14). Similiter *Capell.* 2. p. 28. Itaque vestem peplumque lactis instar fulgidum dedit, quod ex illa herbarum felicitum lana, quæ indusiarii perhibent Indicæ prudentiæ vates — videbatur. *Cf. eumd.* 6. p. 215. — b) De lanugine foliorum, malorum, etc. *Martiol.* 10. 42. Celantur simili ventura cydonia lana. — c) Sic de filis herbaricis lococasiæ. *Martial.* 15. 57. Nillicum ridebis olus canescens sequaces. ¶ 4. Item de nubibus tenui quasi vellera expansis. *Virg.* 1. *G.* 397. Tenuia nec lanæ per cælum vellera ferri. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 35. 62. (356). Si nubes, ut vellera lanæ, spargentur multæ ab oriente, aquam in triduum præssagient. Ita-ll vocant *pecorelle*.

LANAMENTUM pro *linamentum* quidam perperam leg. apud *Veget.* 2. *Veterin.* 56., b. e. penicillus lincus. *V. LINAMENTUM.*

LANARIS, e, adject. laniger, lanatus, *lanuto*, *ἔριωδης*. *Varro* 2. *R. R.* 9. 1. Nos qui pecus pascisimus lanare.

LANARIUS, a, um, adject. ad lanam pertinens. *Lanario* herba, alio nomina *rudicula*, Græca *στρούδιον*, Ital. *saponata*, lavanda lanis succum habet, mirum quantum conferens candori molli-tiæque. Caulis est ferulaceo et lanuginosus, folia oleæ. Floret æstate, grata aspectu, verum sine odore, splensio, semina nullo, radice magna. Ovis jejuniis data, lactis abundantiam facit. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 3. 18. (46). et 24. *ibid.* 104. (166). Sic *Colum.* 11. *R. R.* 2. 35. Oves Terentianæ radica lanaria lavari debent, ut tonsuræ præparentur. — Hinc

Lanarius, *ti*, m. 2. absolute, substantivorum more, est artifex lanæ faciendæ, *lanajo*, *lanajuolo*, *ἔριουργος*. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 34. Stat fulin, pbrigio, aurifex, lanarius. Quidam hic interpretantur de eo, qui laneas vestes facit et vendit; non enim lana, sed veste opus erat illis nuptiis. *Arnob.* 2. 38. Fullones, lanarii, pbrigines, cocli. *Firmic.* 3. *Mothes.* 9. Eorum artes sunt sordidæ et squallidæ, aut gravis odoris, quales sunt confectores enriorum, fullones, lanarii, pbrigines, cocli. Adde *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 701. n. 233. — *Lanarius coactitarius*. *V. bane* vocem. — *Lanarius pectinarius*. *V. bane* vocem sui loci. — *Lanarius carminator*. *V. CARMINATOR*. — *NB.* Da cogn. *Rm. F. ONOM.*

Lanaria, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, subaddit officina, in qua lana fit. *Inscript.* apud *Gruter.* 173. 4., quæ est apud *Orell.* 3303. LANARIAS ET OVAS IN IIS SVNT SVA PECVNIA FEGERVNT.

LANATA, æ, f. 1. *V. voc.* seq. sub I. init.

LANATUS, a, um, particip. ab *lanare*. *Comp. Lanator II.* — Lanatus est lanam habens, *ἔριωδης* (It. *lanuto*, *lanoso*; Fr. *couvert de laine*; Hips. *lanudo*; Germ. *mit Wolle versehen*, *Wolle tragend*, *wollig*; Angl. *having or bearing wool*, *woolly*).

I.) Propria. *Colum.* 7. *R. R.* 3. 2. Lanatæ oves. h. e. intonsæ. et *Plin.* 6. *Hist. nat.* 49. 75. (199). Lanata animalium stultissima. — Hinc *lanatas* absolute pro ovibus dixit *Juvenal.* 8. 155. lanatas torumque juvenum Mora Nuinæ cædit Jovis antea altaria. — Ceterum *Colum.* 6. *R. R.* 2. 4.; et *Dig.* 32. 1. 70. § 8. Lanatæ pelles. *Paul. Diae.* p. 114. 17. *Müll.* In pella lanata nova nupta considere solet, vel propter morem vetustum, quia antiquitus haurines petibus erant induti: vel quod testetur ianificii officium so præstatum viro. *Martial.* 14. 66. in *lemmata*. Lanatæ soles. *federate* di lana. at *Edict. Dioclet.* p. 23. Taurinæ lanatæ, taurinæ lanatæ. *V. TAURINUS.*

II.) Translate est lanuginosus, *lanuginoso*. *Co-*

lum. 3. R. 2. med.; et Plin. 14. Hist. nat. 2. 4. (29). Lanata vltia. h. e. quæ lanuginem habet in foliis. Plin. 15. ibid. 44. 14. (48). mala. Id. 9. ibid. 17. 28. (61). Lanator lupus. V. LANEUS IL 2. Id. 21. ibid. 20. 84. (147). Folia molliora et lanatiore canitie. — Proverb. est *Dii lanatos pedes habent*, apud Petron. fragm. Tragur. 44. Burmann. extr. V. LANEUS sub I. in fin. — NB. De cogn. Rom. V. ONOM. — Hinc

Lanata, æ, f. 4. V. supra sub I. init.
LANCRA, æ, f. 1. Ratione habita etymol., Farro apud Gell. 15. 30. extr. dixit non Latinum, sed Hispanicum verbum esse. Paul. Diac. p. 118. 8. Müll. dicit a Græcæ λανχρη hasta. Frisid. 15. Orig. 7. Lan- cea est hasta habens amentum in medio: dicta quia æqua lance, id est æquali amento ponderata vibra- tur. Sed, ut cetera admittantur, Isidorus notatio fri- gida videtur: verum potius est a Celtico lang, lon- gua, unde et apud Herych. Λανχρη, δόρυ, quia nempe inter hastilia ait omnium longissima. Sienna apud Non. p. 556. 8. Merc. dicit, esse Suevorum, sicut matres Gallorum. Est certe in antiquo usu Latinis, videturque fuisse longior pilo et hasta. In- ventam primo fuisse scribit Plin. 7. Hist. nat. 56. 57. (201). ab Etolia (i. lancia, asta, pica; Fr. lance, pique; Hisp. lanza, pica; Germ. Lanze, Spiess; Angl. a lance, spear, javelin, pike, dart).

I.) Proprie. Quod missile telum fuerit, patet ex illo Fig. 12. En. 374. hunc lata resectum Lancaæ consequitur, rumpitur infixa lorica. latam dixit, h. e. lato ferro. Martial. Spectat. 11. Nec voluit excussa lancea torta manu. Unde et venatorium telum fuisse colligitur. Sic Val. Flacc. 3. 587. vel- ut refugit quem contingit Improbæ Mauri Lancaæ, sanguines vasto leo murmuræ fertur. Cf. Apul. 8. Met. Thrasyllus (venator), feræ (h. e. apro) quid- dem parcens, sed equi, quo vehebatur Tlepolemus, posttempo poplitea, lancea ferens, amputat. — Ejus usum passim in millia ostendunt hæc, quæ subji- cio. Sienna apud Non. loc. cit. Galli materibus, Suedi lanceis consurgunt. Auct. B. G. 3. 48. Lancaæ- que infesta semur ejus transiit. Flor. 3. 3. 16. de usorib. Cimbror. Objectis undique plaustris, atq; desuper, quasi e turribus, lanceis contestique pugna- bant. Tac. 3. Hist. 27. Disjectam testudinem lan- ceis enatisque scrutantur. Id. 1. ibid. 79. Romanus miles missis pilo, aut lanceis assultans. Lucan. 7. 479. Cujus torta oianu commisit lancea bellum. Sil. It. 1. 318. Impulsa levi torquetur lancea nodis. h. e. levi amento. Curt. 6. 5. 27. de Amazone. Equo ipsa deallit, duas lanceas dextra præferens. Justin. 24. 5. 6. Caput ejus amputatum, et lancea exum, tota acie circumfertur. Adde Val. Flacc. 6. 124. — Fuit gestamen satellitum, seu custodum corpora. Sueton. Claud. 35. Spiculatores cum lan- ceis circumstantabant. Id. Galb. 18. Spiculator, lan- ceis torbæ, lancea prope vulneravit.

II.) Translate. Apul. 1. Met. Mibi quoque non parvam incussati sollicitudinem, Immo vero formi- dinem, conjecto non scrupulo, sed lancea, ne etc. h. e. gravi timore, quo animum læcum quasi trans- adegisti.

LANCARIUS. V. LANCIARIUS.

LANCATUS, a, om. V. voc. aeq.

LANCEO, as, arc, a. 1. Part. Lanceatus. — Lan- ceare est lanceam tractare, lanceæ manum admove- re; vel lancea ferire, lanceam mittere. Tertull. ad- vers. Jud. 9. ante med. Qui ante norunt lanceare, quam lanciare. Eadem verba habet 3. advers. Mar- cion. 8. Utrobique autem loquitur de Ponticis in- fantibus, qui prius norunt lanceam tractare, quam vestes et quiddam illis occurrit, ut pueri solent, la- ceare. — Hinc Fulgat. interpr. 2. Reg. 23. 7. Ar- mabitur ferro et ligno lanceato. h. e. lancea armata.

LANCŒLA, æ, f. 1. deminut. a lancea, parva lancea, lanciuola, lancetta, αἰσίνιον. Capitolin. Maxim. jun. 4. Lancœla sie fissæ est folmine, ut inta, etiam per ferrum, scinderetur. Apul. 8. Met. Tunicae albæ, in modum lancœlarum quoquo ver- sum sœnente purpura, depictæ. Adde Fulgat. interpr. 3. Reg. 18. 28.

LANCŒLATUS, a, um, adject. seu potius parti- cip. ab Inusit. lanceolare, lanceola armatus. Figura- te Macer de plantagine 5. Altera vero minor, quam vulgo lanceolatam dicunt, quod foliis, ut lancea, surgat acutis.

LANCES. V. LANX.

LANCIARIUS, vel lancearius, II, m. 2. Quid ad- scriptionem attinet, Valerius ad Ammian. loc. in- fra cit. adnotavit in Codd. non lancearius, sed lan- ciarius. — Ceterum lanciarius est lancea armatus, hastatus, lanciere, λανχρηφόρος. Ammian. 21. 13. sub fin. Cum lanciaria et mattiaris et ceteris expe- diturum. Adde eumd. 31. 13. Inscript. apud Mass. Mus. Ver. præf. IX. PRAEPOSITVA LANCIARIORVM. Alia apud Marin. Frat. Arv. p. 630. IN PRIMA MI- NISTRAS MILITAVIT ANN. V., IN VDECIMA ANN. III., IN LANCIARIA ANN. V., IN PRÆTORIO ANN. V. Cas- siod. 6. Hist. Eccl. 35. Valentinianus millenarius circa palantia constitutus dux laocæriorum. Fulgat. interpr. Act. 23. 23. Et vocatis duobus centurioni- bus, dixit illis: Parate milites ducentos, ut eant us- que Cæsaream, et equites septuaginta, et laocærios ducentos.

LANCICŪLA, æ, f. 1. deminut. a lanx, parva lanx. Arnob. 2. 23. Trulla, lancicula, candelabrum. LANCIATOR, oris, m. 3. qui lanciat, et discer- pit, laceratore. Prudent. 10. nepi crep. 1057. Lan- ciatoris gregum.

LANCIANATUS, a, um. V. voc. aeq.

LANCINO, as, aci, stum, arc, a. 1. Part. Lanci- natus I. et II. — Ratione habita etymol., lancinare a λανχρη censet esse Voss., ut a πηγω pango, n. in- sertis. Alii a lance, quasi primo significet dividere, distribuere, deinde lanciare. Ceterum lancinare est in frusta acindere, lacerare, lanciare, ἀμύσσω, λανχρη, χαταχρη (i. l. fare in pezzi, lacerare; Fr. déchirer, mettre en pièces. écorcher; Hisp. desgarrar, rasgar, despedazar; Germ. zerfleschen, zerrei- sen; Angl. to lacerate, mangle, tear in pieces).

I.) Proprie. Seneca 1. Ira 2. Alium inter aera mensæ ira percussit: alium inter celebris spectacul- um fori lancinavit. Seneca alter Thyest. 778. lancin- at gnatos pater, Artusque mandit ore fœnesto avos. Plin. 9. Hist. nat. 6. 5. (12). Morsu lancinare al- quem. Arnob. 4. 38. Coniux membratim lancinatus. Prudent. 10. nepi crep. 460. Lancinare omne.

II.) Translate. Catull. 29. 18. Paterna prima lan- cinata sunt buna. h. e. dissipata, distracta, absum- pta. Seneca Ep. 32. Vitam diducimus in particularis ac lancinamus. Al. leg. lancinamus. Plin. 4. Hist. nat. 5. 9. (19). Tot signis Peloponnesi oram lancin- ant. Arnob. 2. 8. Credulitate factellis jocularibus lancinare. — Pro dividere, in partes distribuere, usurpat a Tertull. 3. advers. Marcion. 13.

LANCŪLA, æ, f. 1. deminut. a lanx, parva lanx. Vitruv. 10. 8. de statera. Cum ansa propius cap- tit, unda lancula pendet etc. — Apud Farron. 5. L. L. 120. Müll. legitur langula: quod idem cum lancula esse videtur.

LANDICA, æ, f. 1. λαντιπός, pars pudendi m- liebris, quæ ita describitur in Epist. Sorani ad Cleopat. inter op. Petronii, edit. Antonid. p. 81. Intus quod a superiori parte descendit in medio di- cta est landica, motum sæpe titillationis habens ex libidine. Gloss. Philox. Landica, ἐλαχάδιον. Vul- canius suspicatur legendum δαχάρα γυναικεία: sed terminatiu adæ est deminutiua novæ Græciæ. Lan- dicra legendum conjicit Martinus, non improbane Fossio de vit. sermon. Contra suot qui vocem hanc tribuunt Cic. 9. Fam. 22. Hanc culpam majorem, an illam dicam? potuit obscenius? Non, Inquis, non eulm ita sensit. Non ergo in verbo est obscenitas. — Allis recentis Barbarum nomen videtur, nec id significare, quod dicimus, sed δαχάρα proprie dictam foculum, ferramentum nempe, cui tanquam erati, imposita ligna propter aeris ab inferiori par- la accessum facilius ardeant, scribendumque lan- dicram, quum ait Gallorum landier, Italorum ala- re, quem subicem, seu subicem focarium inter- prelatur Bodæus. Sed poterat allicul etiam landie Gallorum, et Italorum landra in mentem venire. Hæc sere ex Bailleyo in Auctario.

LANEA seu lanta pro lancia legitur a quibusdam apud Liv. 44. 16.

LANERUM, vestimenti genos ex lana succida confectum. Paul. Diac. p. 118. 11. Müll.

LANESTRIS, e, adject. di lana, lanens. Vopisc. Aurelian. 29. Lanestre pallium.

LANŒUS, a, um, adject. qui est ex lana, di lana, sivepous.

I.) Proprie. Plaut. Mil. glor. 4. 4. 42. Lanca cul- cta. Cic. 3. Nat. D. 34. 83. Aureum ei detraxit amiculum etc., eique lanæum pallium iniecit. Pro-

perit. S. 4. 30. Lanca vltta. Virg. 3. G. 487. infusa. Sueton. Aug. 82. Subuculæ thorax lanæus. Macrob. 1. Saturn. 8. Lanæum vinculum. Stat. 5. Silv. 3. 183. Lanca cul Phrygii est coma lamini. h. e. fi- lum lanæum in capite lamini. — Lanæ effluies, Compitalibus, noctu dabantur in compita, quod la- res, quorum is erat dies festus, animæ putabantur esse hominum, redactæ in deorum numerum. Paul. Diac. p. 121. 17. Müll. Ceterum V. Festum p. 237. S. Müll.; Macrob. 1. Saturn. 7.; et Var- ron. apud Non. p. 538. 4. Merc. — Dii irati lanæos pedes habent proverb. apud Macrob. loc. cit., Petron. fragm. Tragur. 44. extr. Burmann., et Porphy. ad Horat. 3. Od. 2. extr., quo si- gnificatur, pedes deorum esse vinculo veluti lanæo constrictos, et tarde quidem venire ad puniendæ scelera; venire tamen, et quidem tacitos et inopi- nantibus. Quod Horat. ibid. dixit: Raro antee- dentem scelustum deseruit pede pœoa claudo. et Tibull. 1. 10. 4. Sera tamen tacitis pœna venit pedibus. Macrob. ex Apollodoro tradit inde ortum esse proverbium, quod Saturnum mos esset alli- gari per annum lanæo vinculo, solvi autem Satur- nalibus.

II.) Translate. ¶ 1. Est lanatus, lanosus, lanu- ginosus, lanuginosus. Plin. 15. Hist. nat. 15. 16. (56). Pira corio lanæo. Sillig. vero legit Coriolana. ¶ 2. Item mollis. Catull. 25. 10. Lanæum latu- sculum. Martial. 13. 89. lanæus lupus. h. e. pi- scis, de quo Plin. 9. Hist. nat. 17. 28. (61). Lu- porum laudatissimi, qui appellaotur lanati, a can- dore mollitiæque carnis. Fronto ad Verum Imp. (edente iterum A. Maio) ep. 1. a med. Haud mul- ti militum vibrantes hastas, pars major sine vi et vigore, tamquam lanæas, jacere.

LANGA, æ, f. 1. læcæta genus: a Celtico lang, longus, quia longani habet caudam. V. LAN- GURIA.

LANGUEFACIO, factis, fœci, factum, facere, a. 4. languere facio, languorem affero, far languire. Cic. 2. Legg. 15. 38. locitare languentes; et lan- guefacere excitatos. Est qui legit languere facere.

LANGUENS, entia. V. voc. aeq. in fin.

LANGUEO, gues, gñi, guere, n. 2. Præteritum, quod veteriores ad sequena verbum referunt, tri- syllabum est. Lucan. 7. 245. Illa quoque in fer- rum rabies promptissima, paulum languit, et cas- sus etc. Ovid. 6. Met. 291. moribunda relanguit ore. Ceterum rarus est hujus verbi usus in præter- itis. — Part. Languens in fin. — Languere, quod conjungunt cum λανχρη cessio: etenim Herych. Λανχρη, δυνει, oi δει, Λανχρη, est idem ac viri- bus deficiat, vigore careo, flaccesco, infirmus sum, ἀτονέω, ἀδυνέω (i. languire, essere debolo o languido; Fr. être faible, languissant, affaibli; Hisp. estar languido, extenuado, flaco; Germ. matt, müde sein; Angl. to languish, be sick, feeble, or faint, fade, become languid or weak).

I.) Proprie ad corpus refertur. ¶ 1. Generati- tum. — a) Stricto sensu. Cic. 1. Phil. 5. 12. Quum de via languerem, et mihi met displicerem. Ovid. Heroid. 18. 161. Sæpe per assiduos lan- guent mihi brachia motus. — b) Poëtice, vel translate ut Forcellino placet. Propert. 4. 2. 46. Floa languet. viene, appassisce. Stat. 12. Theb. 305. Lunæ languet jubar. h. e. lumen auittit. Val. Flacc. 7. 466. Languent ignes. Sever. Êin. 427. lapis languet in ignes. h. e. in cinerem, igni usus, dilabitor. — Languere dicitur mare, quum nulla aura movetur: quod valde incommodum est navi- gantibus. Martial. 10. 30. Nec languet æquor, viva sed quies Pontis Pictam phaseton adjuvante fert aura. Cf. Lucan. 8. 471. Flectit iter: nec Phæbus adbu, nec carbasa languent. h. e. nec/ aol adhuc oceanu lucem auittit, nec vela lentiora sunt ces- sante vento. ¶ 2. Speciatim de ægrotantibus, esse ammalato. Virg. 4. G. 252. tristi languent corpora morbo. — Et absolute. Tibull. 3. 5. 28. Langoent ter quinos ad meâ membra dies. Sueton. Aug. 81. Sub natale suum plerumque lan- guebat. Id. Ner. 51. Ter omnino per quatuorde- cim annos languit. Adde Martial. 5. 9.

II.) Translate refertur ad animum. Cic. Pis. 33. 82. Languet juvenus, nec, perinde atque debet, in laudis cupiditate versatur. Id. 1. Nat. D. 4. 7. Languere nio. Id. 4. Acad. (2. pr.) 2. 6. In otio hebescere et languere. Cf. eumd. 3. Off. 1. 3.

Neque solitudine languere patior. *h. e.* neque quamvis in solitudine sim, nihil ago. *Cf. et Gell. 19. 12.* Languet animus et torpet. *Sall. Cat. 56.* Si paullulum modo vos languere viderint, jam omnes feroces aduertunt. *h. e.* remisse ac timide agere. *Quintil. 9. 3. 27.* Hæc schemata et coevertunt in se audire, nec languere patiuntur, subinde aliqua notabili figura excitatum. *Ovid. 1. Pont. 4. 3.* Jam vigor et quasso languent in corpore vires. *Zucet. 5. 1114.* genus humanum defessum vi colere ævum, Ex inimicitia languerat. *Ovid. 2. Art. am. 436.* Et, si nulla subest æmula, languet amor. *Sil. It. 14. 182.* Amor ferri languet. *Id. 17. 361.* mihi gratia languet, Et cecidit jam primus amor. — Hinc Part. præ.

Languens, entis, adjective occurrit, unde Comp. *Languentior* l. 2., et est languidus, ἀργός, ὀλιγόσπος, languente, fiacco, languido.

I.) Proprie ¶ 1. Generatim. — a) Stricto sensu. *Cic. 2. Legg. 15. 38.* Incitare languentes. *Id. 2. Orat. 4. 186.* Facilius est currentem incitare, quam commovere languentem. *Cælius apud Cic. 8. Fam. 13.* Languenti stomacho esse. *Cæs. 2. B. C. 14.* Nostri languentes atque animo remissi. *Sil. It. 1. 503.* membra languentia leto. *Val. Flacc. 4. 388.* languentia lumina somno. — b) Poetice, vel latiori sensu. *Virg. 11. Æn. 69.* Seu mollis violæ, seu languentis hyacinthi. Ubi *Servius:* aut postquam decerpit sit; aut quia non est acuti coloris; aut quando demittit caput. *Val. Flacc. 7. 24.* quum languentes levis erigit imber aristas. *Sueton. Aug. 92.* Veterinam illicis demissos ad terram languentesque ramos convaluisse. — *Virg. 10. Æn. 289.* Languens pelagus. *h. e.* remittens se ad litus. *Sil. It. 7. 259.* languens fluctus. Et absolute, substantivum more, *Id. 4. 459.* Dumque vada (ad *Trebiam*) et molles aditus, per devia flexo Circuiter petit, et stagni languentia querit etc. ¶ 2. Speciatim est ægrotans. *Petron. Satyr. 104.* Languentem visere officil causa. un ammalato. *Auct. Priap. 83.* Licibil, æger, aut languentior cubes. *Alii multo rectius leg. æger autque lentior cubes.*

II.) Translate. *Cic. 10. Fam. 28.* Senatam jam languentem et defessum ad pristinam virtutem revocavi. *Id. 1. Off. 37. 133.* Vox nec languens, nec canora. *Phædr. 4. 25.* Languens ævum. et senile e fiacca. *Catull. 64. 99.* Quantos illa tulit languenti in corde timores. *Lucan. 3. 692.* Languens ictus.

LANGUESCO, ls, ere, n. 3. inchoat. a languere. Præteritum langui V. la voc. præced. — Part. *Languescens* l. 1. — V. languesco est idem ac languere incipio, languidus fio, languere, καταμλ-δασίζομαι, ἐκχρόμαι (lt. divenire languido; Fr. devenir faible, languissant, perdre sa force; s'affaiblir; Hisp. descacer, perderse el vigor; Germ. matt, kraftlos, schwach werden; Angl. to languish, grow languid, faint or feeble).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Stricto sensu. *Cic. 4. Fin. 24. 65.* Hebes acies est cui-piam oculorum: corpore alius languescit. *Id. Senect. 9. 28.* Senectute languescere. *Catull. 64. 188.* laoguescunt lumina morte. — b) Poetice, vel latiori sensu. *Virg. 9. Æn. 436.* flos succisus aratro Languescit moriens. *Plin. 18. Hist. nat. 15. 37. (133).* Vites languescunt, si vicia in arbusto seratur. *Horat. 3. Od. 16. 31.* Nec *Læstrygonia* Baccus in amphora Languescit mihi. *h. e.* asperitatem et vim amittit, vetustate molliente. *Ovid. 2. Fast. 775.* Ut solet a magno fluctus languescere flatu. *h. e.* cessare, minui post flatum. *Tac. 1. Ann. 28.* Luna claro repente cælo visa languescere. *offuscarsi, oscurarsi. Plin. 27. Hist. nat. 13. 109. (133).* Color in luteum languescens. *h. e.* qui diluatur fit. ¶ 2. Speciatim pro ægrotare, ammalarsi. *Ovid. 3. Trist. 3. 39.* Nec mea cunctu languescunt corpora lecto?

II.) Translate. *Cic. 8. Phil. 2. 4.* Consensus populi, si nos languescimus, debilitetur necesse est. *Id. 12. ibid. 3. 8.* Ipsa illa *Martia* legio hoc nuncio languescet et mollietur. *Id. Orat. 2. 6.* Quare non est, eur corum, qui se studio eloquentiæ dederunt, spes infringatur, aut languescat industria. *Plin. Paneg. 18.* Militaria studia languescunt. *Id. 8. Ep. 20.* Omnium rerum cupido languescit, quum facilis occasio est. *h. e.* minuitur.

Id. 3. ibid. 9. circa med. Ne, si longius extracta esset cogitatio, satietata et tædio quodam justitia cognoscantium sereritasque languesceret. *Quintil. 11. 3. 2.* Affectus omnes languescant necesse est, nisi voce, vultu, tolli prope habitu corporis inardescant. *Id. 1. 2. 18.* Mens in bujusmodi secretis aut languescit, aut quemdam velut in opaco situm ducit, aut contra tumescit inani persuasione. *Id. 4. 1. 67.* Vis omnis languescit. *Val. Flacc. 3. 236.* Deficit: infracti languescunt frigore cursus. *Sil. It. 13. 325.* Languescunt iræ. *Aurel. Vict. Epit. 48.* concitatio.

LANGUIDE, adverb. (languidus). Comp. *Languidius*. — Languide est cum languere, remisse, lente, languidamente, lentamente, ἀνεπίεως, ἠσέπμως. *Colum. 11. R. R. 1. 17.* Ne statim a prima luce familia cunctanter et languide procedat. *Plin. 18. Hist. nat. 7. 10. (53).* Panicum cacumine languide nutante. *Petron. Satyr. 98.* Languide agere. *Cæs. 7. B. G. 27.* Suosque languidus in opere versari jussit. *Plin. 13. Hist. nat. 4. 7. (34).* Palmæ languide dulces. *D'una dolcezza ottusa e insipida.* et *Id. 37. ibid. 7. 25. (94).* Carbunculi languidus ad lividus lucent. — *Cic. 5. Tusc. 9. 25.* Theophrastus vester zeholis nimum philosophorum, quod laudavit illam sententiam: *Vitam regit fortuna, non sapientia.* Negant ab ullo philosopho quidquam dictum esse languidius. *h. e.* mollius, et magis abhorrens et constantia et severitate philosophiæ.

LANGUIDULUS, a, um, adject. deminut. languidi, languidetto.

I.) Proprie. *Cic. fragm. apud Quintil. 8. 3. 66.* Ilumus eret immunda, lutulenta vino, coronis languidulis, et spinis cooperta piscium. *appassite.*

II.) Translate. *Catull. 64. 331.* Languiduli somni.

LANGUIDUS, a, nm, adject. (languere). Comp. *Languidior* in omnibus parat. — Languidus est languens, remissus, viribus defectus, debilitatus, tardus, leatus, ἀδενής, ἀνεπίεως (lt. languido, languente, fiacco, lento; Fr. affaibli, languissant, paresseux, faible, débile; Hisp. debil, languido, flaco, extenuado; Germ. matt, schwach, untwirksam, schläfrig, langsam, träge; Angl. faint, languid, weak, feeble).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Stricto sensu de hominibus et brutis. *Cic. 2. Cat. 5. 10.* Homines accubantes in conviviis, vino languidi, confecti cibo, serti redimiti. *Id. 5. Ferr. 12. 31.* Unguentis oblitus, vino vigilisque laoguidus. *Id. 2. Fin. 13. 39.* Tarda et laoguida pecus. *Horat. Epod. 5. 55.* latent in silvis feræ Dulci sopore languidæ. *Id. ibid. 2. 63.* Videre fessos vomerem inversum boves Collo trabentes languido. — b) Latiori sensu, vel figurate de rebus physicis et abstractis. *Quintil. 11. 3. 76.* Oculi languidi et torpentes, aut stupentes. *Sie Id. ibid. § 159.* Vultus severus, non inæstus, nec stupeos, nec languidus. *Horat. 2. Od. 14. 17.* ater flumine languido Cocylos errans. *Liv. 1. 4.* Languida aqua. *Ovid. 2. Pont. 1. 2. et 4. ibid. 10. 44.* Ventus languidus. *Lucan. 5. 421.* languida carbasa. *h. e.* vela non contenta, vento cessante. *Plin. 12. Hist. nat. 12. 26. (43).* Languidus color. *Id. 34. ibid. 8. 19. (79).* Sufflare languidos ignes. *Horat. 3. Od. 21. 8.* Promere languidiora vina. *h. e.* vustiora, stque adeo minus austera, miltiora. *Plin. 22. Hist. nat. 20. 21. (50).* Tenuiora tolia et languidiora. *Id. 17. ibid. 2. 2. (12).* Arbores foliorum amissione languidæ. *Id. 11. ibid. 37. 88. (219).* Venarum languidus lectus. *polso languido.* Alter *Plin. 6. Ep. 20. ante med.* Dubius et quasi laoguidus dies. *oscurato, fisco.* ¶ 2. Speciatim est ægrotus, ammalato. *Martial. 9. 86.* Languidior noster si quando est Paulus, se si sente poco bene. *Laurea Tull. apud Plin. 31. Hist. nat. 2. 3. (S).* Languida quæ infuso lumina rore levant. *Pallad. 3. R. R. 25.* Si languida arbor est plri, ablaqueata radicem terebras. *Adde eumd. 13. ibid. 714.*

II.) Translate. ¶ 1. Passive. *Cic. Senect. 8. 26.* Senectus oon modo languida et iners non est, verum etiam operosa et semper agens aliquid et moliens. *Cæs. 1. B. C. 21.* Neque vero tam remisso ac languido animo quisquam omnium fuit, qui ea nocte conquieverit. *Cic. Ligar. 9. 28.* Lan-

gudiore studio la causa fulstis. *Id. 5. Tusc. 6. 16.* Langolda voluptates. *Cf. Ovid. 3. Amor. 4. 10.* Semias lætitiæ languidiora facit. *Liv. 3. 65.* Vis languidior. *Plin. 15. Hist. nat. 29. 36. (121).* Languida auctoritas patrum. *Sall. Jug. 53.* Nihil languidi, neque remissi patiebatur. *Lucan. 4. 699.* languida segni Cernit cuncta nielu. — Et de hominibus. *Cic. 1. Orat. 52. 226.* Philosophus mollis, languidus, enervatus, omnia ad voluptatem corporis referens. *Id. 1. ad Q. fr. 2. 5. § 16.* Si qui antea aut alliciores fuerant, aut languidiores. *h. e.* negligentiores. *Smiliter Id. 8. Phil. 7. 21.* Nos etiam languidiores postea facti sumus. et *Cæs. 3. B. G. 5.* Languidioribus nostris vellum sciudere (hostes) ceperunt. ¶ 2. Active, seu metonymice. *Virg. 12. Æn. 908.* oculos ubi languida pressit Nocte quies. *Tibull. 4. 1. 181.* Langolda otia.

LANGUIFICUS, a, um, adject. (languere et facio) languidum faciens. *Auson. Eclogar. in versib. Q. Cic. Laugificosque Len prodat ferus ore calores.*

LANGUITAS, atis, et LANGUITUDO, inis, f. 3. (laogeo) idem ac languor. *Gloss. Cyrill. Ἀοδύσια, ægritudo, ægritominium, imbecillitas, languitudo, languitas, languor.*

LANGŪLA, F. LANGŪLA. LANGUON, onis, m. 3. (languere). *Vel. Interpret. ad Virg. 2. G. 93.* (ab *A. Maio* edit. p. 11.). *Languon* est, juxta dialecticos, pedibus infirmus; unda et pigros vel otio deditos languosus vocarunt.

LANGUOR, oris, m. 3. (languere) defectio virium, remissio vigoris, lassitudo, lofmitas, ἀδύσια ἠσέπμως (lt. languidezza, fevolezza, languore, fiacchezza; Fr. faiblesse, fatigue, abattement, languor, débilité; Hisp. languidez, flaqueza, debilidad; Germ. die Ermattung, Ermüdung, Mattigkeit, Müdigkeit, Schwäche; Angl. faintness, feebleness, weakness, languor).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Stricto sensu de hominibus. *Plaut. Asin. 3. 2. 28.* Ubi sæpe ad languorem tua duritia dederis octo validos lictores, ulmeis affectos tentis virgis. *Ter. Haut. 4. 6. 3.* Hæc deambulat in me ad languorem dedit. *Catull. 55. 30.* Defessus tamen amnibus medullis, Et multis languoribus peresus Essem te, mi amice, queritando. *Id. 63. 37.* Piger bis labantes languore oculos sopor operit. *Ovid. 11. Met. 618.* de Somno et rursus molli languore solutus Deposuitque caput stratoque recondidit alto. — b) Latiori sensu, seu figurate refertur ad res: sic ad colores. *Plin. 37. Hist. nat. 9. 46. (130).* Geminarum vitia, languor, aut alienis turbati coloribus. — Poetice de mari omnino tranquillo. *Seneca Agam. 160.* Rededit illa classis immutat moras, Et maris pigro fisa languore impulit. ¶ 2. Speciatim est morbus, malattia. *Cic. 2. Divinat. 62. 128.* Animus quum languore corporis nec membris uti potest, nec sensibus. *Ovid. 9. Met. 766.* Nunc ficto languore moram trahit. *Cf. Martial. 9. 86.* Tu languore quidem subito fictoque laboras. *Colum. 12. R. R. 3. 7.* Simulantes languorem siue enctatione in valetudinario deducat. *Sueton. Tib. 72.* in languorem incidere. *Horat. 2. Od. 2. 15.* Languor aquosus. *idropisia.* *Sueton. Ner. 41.* Excusato laogore faucium, propter quem non adesset.

II.) Translate est torpor, ignavia, debilitas animi. *Cic. 1. Off. 34. 123.* Nihil mgis careodum est senectuti, quam ut languori se desidiazque dedit. et *3. ibid. 1. 1.* Otium et solitudo languorem afferunt. *Id. 7. Phil. 1. 1.* Expectatio quantum sfferat languoris animis, quis non videt? *Id. 14. Att. 6.* Vides languorem honorum. *timiditã, poco coraggio.* *Cæs. 5. B. G. 31.* Omnia excoquantur, quare nec sine periculo maneatur, et languore militum et vigiliis periculum augeatur. *Tac. 2. Hist. 42.* Attontitas subito terrore mentes falsum gaudium in languorem vertit. *lepidetza e trascuraggine.*

LANGŪRIA, æ, f. 1. ramorro, læcetiã vlrdis genus, quod nostrates volgo languo vocant: vox composita ex Celtico lang longus et oupa cauda, quia longam habet caudam; eeterum quidam ex Græcis scriptoribus falso putarunt, ita eam appellatam fuisse, quia ejus urina in succinum concre-

sceret, etenim οὐρον urinam significat. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 2. 11. (34). Demonstratus (*succinum*) lycurium vocat, et fieri ex urina lycum bestiarum, e maribus fulvum et igneum, e feminis languidius atque candidum. Alii dixere langurium, et esse in Italia bestias langurias. Zenothemis langas vocat easdem, et circa Padum iis vitam assignat. *Sil. lig. leg. bestias langurosa*.

LANGURIUM, ii, n. 2. idem ac succinum, quod et lycurium dicitur. *V.* vocem præced.

LANIAMENTUM, i, n. 2. (lanio) laniatio. *Augustin.* *Ep.* 2. 26. Quæris utrum nunc corpus Domitii ossa et sanguinem habeat. aut reliqua carnis laniamenta. et *ibid.* Ac per hoc etiam valet membra mortalia, laniamentis manentibus, firmare.

LANIARIUS, ii, n. 2. (lanio) idem quod laniena, κρεωπώλιον. *Varro* 2. *R. R.* 4. 3. Ignavum et sumptuosum esse, qui succidiam in carnario suspenderit potius ab lanario, quam es domestico fundo. Sunt qui putant hoc loco Ablativum lanario esse a recto laniorius, italice beccajo: sed minus recte; nam laniena, non lanius, opponitur fundo: addo lanarius esse vocem nihili.

LANIARIUS, ii, m. 2. idem ac lanior. *Inscript.* apud *Gruter.* 1035. 4. c. ΝΙΟΤΑΙΟΣ ΠΑΤΡΩΣ ΛΑΝΙΑΡΙΟΣ. *Ead.* tamen rectius legitur apud *Murat.* 967. 2. 2. ΝΙΟΤΑΙΟΣ ΠΑΤΡΩΣ ΛΑΝΑΡΙΑ. Itaque lanarius e Latio amandandus.

LANIATIO, ōnis, f. 3. (lanio) actus laniandi, strazio, ἀμυξίς σπάρραξις κρεωργία. *Seneca* 2. *Clem.* 4. In cædes hominum et laniationes pervenit.

LANIATOR, ōria, m. 3. (lanio) idem ac lanus. *Gloss. Philoz.* Laniator, μακελλάριος.

LANIATORIUM, ii, n. 2. (lanio) idem ac laniena. *Gloss. Philoz.* Laniatorium, μακελλάριον, κρεωπώλιον.

LANIATUS, a, um. *V.* LANIO, as.

LANIATUS, us, m. 4. (lanio) idem ac laniatio, lacerazione, lo sbranare.

I.) Proprie. *Cic.* 1. *Tusc.* 43. 104. Quid igitur mihi ferarum laniatus oberit nihil scotenti? *Justin.* 41. 3. 6. de Parthia. Sepultura vulgo, aut avium aut canum laniatus est. *Val. Max.* 9. 2. in *fin.* Laniatus esse animalibus, quæ corporibus innasci solent. *Apul. Florid.* p. 341. Laniatus membra offerre. *Gell.* 20. 1. Laniatus membra distrahere. *Amnian.* 14. 7. et 24. 2. discerpere. — In plurali num. *Val. Max.* 1. 6. n. 11. Avium ferarumque laniatus objectus.

II.) Translate. *Tac.* 6. *Ann.* 6. Si recludantur tyrannorum mentes, posse aspici laniatus et ictus: quando ut corpora verberibus, ita sævitia, libidine, malis consultis animus dilaceratur.

LANICIA, æ, f. 1. et

LANICES, æt, f. 3. lana, lanicium. *Laberius* apud *Non.* p. 212. 22. *Merc.* Nil refert, mollem esse lanicla Attica, an es hircorum pecore vestitum geras. *Tertull.* in *carm.* 2. *advers. Marcion.* 24. Sed quia lanicies renovata hæc corpora vestit. — Sunt qui scribunt *lanitia* et *lanities*.

LANICIUM vel lanitium, ii, n. 2. idem quod lana, vel lanæ proventus, ἐπρον.

I.) Proprie. *Virg.* 3. *G.* 384. Si tibi lanicium curæ, primum aspera silva Lappæque tribulique absint. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 17. 20. (54). Seres lanicla silvarum nobiles. *Id.* 8. *ibid.* 47. 72. (189). Cujus coloris arietæ sub lingua habere venas, ejus et lanicium est in fetu. *Arnob.* 7. 16. Ergone ille pulor, qui ex coriis tollitur atque exspirat ardentibus, qui ex ossibus, qui es sætis, ex agnorum lanitiis, gallioarumque de plumis etc.

II.) Translate est pecus lanatum. *Arnob.* 1. 11. Ovilibus insidiatur lupus: numquid in culpa natura est, quod lanitilis estulit importunissimam deluam? *Id.* *ibid.* 21. Bii lanitia curent vestra numerosis fetibus multiplicari.

LANIGER vel lanitius, a, um, adject. (lana) laniger, lanatus, lanuto. *Arnob.* 5. 25. Custos gregis lanicli Eunolpus. *Capell.* 2. p. 39. Ammon apparuit cum cornibus arletius et vestimento lanitio. *Koppio* ita legit; alii laneo, alii minus recte lanitio. *V.* ibi adnotat. a *Koppio*.

LANIGUS, ūnis, adject. omn. gen. (lana et cutis) qui cutem lanosam habet. *Laberius* apud *Tertull.* *Pall.* 1. a med. Artes reciprocicornis, lanieus, testitribus.

LANIENA, æ, f. 1. (lanus) macellum, officina, in qua laniantur ac venduntur carnes, beccheria, κρεωπώλιον.

I.) Proprie. *Plant. Epid.* 2. 2. 15. Per myropolia et lanienas circumque argentarias rogitando sum rucus factus. Adde *Tertull. Anim.* 33. — *Tabernæ lanienæ* adject. vel per appositionem dixit *Varro* apud *Non.* p. 532. 20. *Merc.*, ubi perperam alii legunt lignæ; male item nonnulli, ut *Merc.*, lanignæ, tanquam a lanus. Hinc *Liv.* 44. 16. Pone veteres (scilicet argentarias, T. Sempronius Gracchus censor a. U. C. 585.) lanienasque et tabernas conjunctas in publicum emit.

II.) Figurata accipitur pro ipsa laceratione. *Ammon.* 29. 1. Omnique laniena escrucari. *Prudent.* 10. *negi stepe.* 497. Num mitiores sunt manus medentium, Lanienas quando sævit Hippocratica!

LANIFER, fera, ferum, adject. (lana et fero) lanam ferens, che produce lana, ἐπιρροπος. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 14. 28. (90). Æthiopia Ægypto conterminas insignes arbores non fere habet, præter laniferas.

LANIFEX, ficiis, m. 3. et

LANIFICA, æ, f. 1. *V.* LANIFICUS.

LANIFICIUM, ii, n. 2. (lana et facio) lanæ opificium, lanificio, ἐπιρρογία. *Vitruv.* 6. 10. Ōci, in quibus matres familiarum cum lanificiis habent sessiones. *Est qui rectius leg. lanificis. Aurel. Fict. Vir. illustr.* 9. Lucretiam inter ancillas in lanificio offendunt. *Colum.* 12. *R. R. præfat.* § 9. Ut ne lanificii quidem curam suscipere dignentur. *Id.* *ibid.* es *Cic. Econ.* 3. 2. instrumenta, quibus (mulieres) ad lanificia utuntur. Adde *ibid.* § 3. *Sueton. Aug.* 64. Lanificio assuescere. *Justin.* 2. 6. 5. Athenienses primi usum lanioeii docuere. Adde *eumd.* 2. 4. 11.

LANIFICUS, a, um, adject. (lana et facio) qui lanæ artem exercet, lanajuolo, ἐπιρρογός. *Tybull.* 2. 1. 10. Manum lanificam imponere pensis. *Clodian.* 2. in *Eutrop.* 332. lanificæ doctissimus artis. Adde *Ovidii* locum allatum in 6n. *Martial.* 6. 58. Si mihi lanificæ ducunt non pulla sorores Stamina. h. e. tres Parcæ. *Fronto* p. 218. Neque mensum, neque pensum fatorum lanificum duco. *Lanificum* quidam volunt a *lanifex*, ficiis: at potest esse pro *lanificorum*; vel potius *lanificum* est adjectivum cum *menso* et *penso* junctum. — Hinc

Lanifica, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, est mulier, quæ lanæ operam dat. Lanificæ autem mulieres non solum laoom facere, sed tesere etiam et vestem esse ea conficere solebant. *Ulp. Dig.* 33. 7. 12. ante med. Item lanificæ, quæ familiarum rusticam vestiunt. *Ovid.* quoque 6. *Met. init.*, ubi de Arachne loquitur celebri *lanificæ* laudibus artis, non solum abigenda ac nenda, sed et texenda lanæ et conficiendarum inde vestium artificio mirabiliter fuisse dicit. *Atbinov.* 2. 77. Lydia te tunicas jussit lasciva fontes Inter lanificas ducere sæpe suas. *Cf. Inscript.* apud *Orell.* 4639. HIC SITA EST ANONYME MARGO OPTIMA ET PVLICHERIMA LANIFICA. PIA. PYDICA. etc.

LANIGER, gera, gèrum, adject. (lana et gero) qui lanam fert, lanuto, ἐπιρροπος. *Ennius* apud *Paul.* *Diac.* p. 59. 5. *Müll.* Propter stagna, ubi lanigerum pecus piscibus pascit. h. e. propter paludem, in qua nascuntur pisces similes ranunculi, quos oves conectatæ edunt, ut *ibid.* ait *Paul. Diac.* Sic *Accius* apud *Cic.* 1. *Divinat.* 22. 42. Pecus lanigerum eximia pulcritudine. *Virg.* 3. *G.* 287. Lanigeri greges. *Id.* 7. *Æn.* 93. bidentes. *Varro* apud *Non.* p. 152. 16. *Merc.* Hæc lanigera (oves) detonderi docuit tunicarumque homulum. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 10. 21. (38). Ejusdem insulæ excelsoire suggestu lanigera arbores aliu modo, quam Serum. h. e. quæ gossipion ferunt. Eodem sensu dicit *Clodian.* *Cons. Prob.* et *Olybr.* 179. quod molli tondeht de stipite Seres, Fronde lanigeræ carpentea vellera silvæ. et *Sil. It.* 6. 5. Seres lanigeris repetebant vellera lucis. Rursus *Plin.* 11. *Hist. nat.* 21. 28. (80). de araneo. Est quædam intus lanigera fertilitas. — Hinc

Laniger, geri, m. 1. absolute, substantivorum more. *Phædr.* 1. 1. Laniger linens. h. e. agnus. *Ovid.* 7. *Met.* 312. ionuueris effectus laniger aunis. h. e. aries. — *Manil.* sæpissime (ut 1. 672,

2. 279., 4. 512. et 742.) lanigerum de Ariete signo cælesti dixit.

LANIGUTOR, a, um. *V.* LANIENA I.

LANILOTOR, ōris, m. 3. (lanam et lavo, luo) qui lanam lavat. *Gloss. Philoz.* Lanilotor, ἐπιρροπος. Sic *Gloss. Cyrill.* Ἐπιρροπος, lanitor (corrige lanilotor).

LANIO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Lanians* I.: *Laniatus* I. et II.; *Laniandus* I. — Ratione habita etymi, videtur a v. *lacerare* (teste *Paul. Diac.* p. 117. 49. *Müll.* *Lacerare* dividere, comminueret; ex quo dictus est lanus, qui dissecundo lacerat pecora), sive a syllaba primitiva *lac* eodem jure deduci posse videtur, quo *quini* a *quing*, *deni* a *dec*, *sumen* a *sug* et similia. Ceterum laniare est in frusta secare, scindere, lacerare, ἀμύσσω (It. fare in pezzi, sbranare, dilaniare, straziare, lacerare; Fr. déchirer, mettre en pièces, écorcher; Hiap. desgarrar, rasgar, despedazar; Germ. zerfleischen, zerreißen; Aogl. to cut like a butcher, to tear or cut in pieces, cut up, lacerate, mangle, laniate).

I.) Proprie. *Cic.* 7. *Fam.* 1. circa med. Quum homo imbecillus a valesissima bestia lanitur. Sic *Liv.* 27. 37.; et *Sueton.* *Cal.* 27. et *Ner.* 37. Laniare aliquem. et *Ovid.* 7. *Met.* 346. Laniatum mersit in undis. et *Virg.* 6. *Æn.* 494. laniatum corpore toto Deiphobum vidit. *Cic.* 1. *Divinat.* 47. 106. Se intorquentem lanians rostroque cruentans. *Liv.* 9. 1. a med. Nisi hauriendum sanguinem laniantaque viscera nostra præbuerimus. Adde *Ovid.* 4. *Met.* 456. *Virg.* 3. *G.* 514. Discisos nudis laniant dentibus artus. *Ovid.* 3. *Art. am.* 678. Laniare ora digitis. *Id.* 2. *Met.* 350. crinem manibus. *Tac.* 1. *Hist.* 41. Ceteri crura brachiaque sæde laniare. *Sueton.* *Domit.* 17. Laniare digitos. *Virg.* 12. *Æn.* 606. Laniatæ genas. Sic *Ovid.* 2. *Met.* 335. sinus. et 4. *ibid.* 139. comas. *Id.* 2. *Art. am.* 171. Laniare tunicam. et 5. *Met.* 398. vestem ab ora summa. *Tac.* 3. *Hist.* 85. Vestis lanata.

II.) Translate. *Ovid.* 1. *Met.* 60. Ventis mundum laniant. *Id.* *Heroid.* 7. 135. laniatæque clavis Postulat eslguas semirefecta moras. *Id.* *Remed. am.* 367. Et tua æeritegæ laniaruot carmina lingue. criticarono senza riguardo.

LANIO, ōnis, m. 3. *V.* LANIUS, et LANIO in ONOM.

LANIOLUM, i, n. 2. deminut. lanii, parva laniena. *Fulgent.* 1. *Mythol. præf.* a med. Loquitur Calliope. Nisi ma Galeni cura esclusisset, quæ pene cunctis Alesandriæ ita est inserta angipontis, quo chirurgicis carniciclam lanioia pluriora habitaculis numerentur.

LANIONIUS, a, um, adject. (lanus) ad lanium pertinens, da beccajo, κρεωργικός. *Sueton.* *Claud.* 15. Carnioem statim acciri cum machara mensaque lanonia Ogativit. h. e. mensa, in qua sciocitur caro.

LANIPENDENS, entis, particip. ab *Inusit. lanipendo*, qui lanam pendit, lanipendius. *Gloss. Philoz.* Lanipendens, σταδμουχος, γωνη η τον σταδμὸν παρονομα ταῖς ἀλλαις.

LANIPENDIUM, ii, n. 2. (lana et pendo) locus, in quo pensa distribuuntur lanificis mulieribus. *Inscript.* apud *Romanelli Topogr. Napol.* T. 2. p. 273. ΠΗΛΟΔΕΣΠΟΤΟΣ ΑΝΙΤΟΡΤΙΣ ΤΙ. ΚΛΑΥΟΥ ΚΑΡΣΑΡΙΑΣ ΑΥΓ. ΣΕΡΒΙΑ ΒΙΧΑΡΙΑΣ ΖΟΣΙΜΕΝΙ ΚΟΝΣΕΡΒΑΚ ΛΑΝΙΠΕΝΝΙ (h. e. lanipendii) μινατρω̄ fecit. *Orellio* vero τὸ lanipendi est Dativus sing. num. a *lanipens*, et illud m. est (bene) merenti vel merito. Videtur tamen *lanipendi* esse pro *lanipendia*, h. e. libraria. *V. Libraria* in v. *LIBRARIUS* sub B.

LANIPENDIUS et

LANIPENDUS, a, um, adject. (lana et pendo) qui lanam pendit et distribuit lanariis nendam aut carminandam. — a) *Lanipendius* legitur apud *Paul. Dig.* 24. 1. 38. sub *init.* In ea re uxor tanquam lanipendia fuerit, et viri negotium procuraret. *Cf. Vet. Scholiast.* ad *Juvenal.* 6. 475. Sic *Gloss. Philoz.* Lanipendius, σταδμουχος ἐπίδιον. — b) *Lanipendius* legitur in *Inscript.* apud *Spon.* *Miscell. antiq.* p. 223. D. M. IRENEUS LANIPENDAS V. A. XXXVIII. OLYMPVS BENE MERENTI FECIT. *Alia* in *Mus. Acad. Manb.* p. 22., quæ est apud *Henzen.* 6322. T. FLAVIVS AVD. L. ZOSIMVS LANIPENDVS. Adde *alam* apud *Don.* cl. 8. n. 57.

LANIPES. V. PLANIPEDES.

LANISTA, æ, m. 1. (lanio)

I.) Proprie est qui ludo præest gladiatoro, et gladiatores ære et arte pugnandi, ut publice multo lanientur, *maestro de gladiatori*, *μονομαχοτρόφος*. Lanista (quorum artificium probrosum erat) familias domi habebant (V. Sueton. *Aug.* 42.), quas in gladiatori instituebant (V. *eumd.* *Cæs.* 26.) et mox vendere solebant munerariis. *Cic.* 1. *Att.* 16. Quum accusator, tamquam censor bonus, homines nequissimos rejiceret: reus, tanquam clemens lanista, frugalissimum quemque secerneret. *Juvenal.* 6. 215. Testandi quum ait leonibus atque lanistis Libertas. *Id.* 11. 8. Scripturus leges et regia verba lanistæ. Sueton. *Vitell.* 2. Lanista circumforaneus. *h. e.* qui circum fora vagabatur ad artem suam ostentandam. Adde *Martial.* 11. 67. Sic *Inscript.* apud *Mommsen.* *Inscr.* *Neap.* 2395. et apud *Henzen.* 672. GN. MARTIVS FELIX LANISTA AVGVST. Adde alias spud *Orell.* 2551. et 2534. — Latiori sensu (quamvis de gladiatore sermo sit) in mslam partem est la tro vel latronum dux, *bandito*, *capo di banditi*, apud *Cic.* *Rosc.* *Am.* 40. 118. Num aut ille lanistos omnino jam a gladiatore recessisse videtur, aut iste discipulus magistro tantulum de arte concedere? Adde *eumd.* *ibid.* 6. 17.

II.) Translate de eo dicitur, qui alios committit, et causa est rixæ et dimicationum. *Anton.* in *epist.* apud *Cic.* 13. *Phil.* 19. 40. Ne videret unius corporis duas acies, lanista Cicerone, dimicantem. *Liv.* 35. 33. Populum Romsnum cum Antiocho, lanistis Etolis, non sine pernicia Græciæ dimicare. — *Ritrosorum avium lanistas* appellat eleganter eos *Colum.* 8. *R. R.* 2. 5., qui ferocissimum quemque alitem certaminibus et pugne præparabant: qua de re *Plin.* 10. *Hist. nat.* 21. 24. (48). *de gallis gallinaceis.* Jam ex bis quidam ad bella tantum et prælia assidua nascuntur, quibus etiam patrias nobilitant, Rhodom aut Tanagram etc.

LANISTATŪRA, æ, f. 1. (lanista) lanistæ artificium. In *vet. Tab. æn. Herack.* apud *Mazoch.* p. 424. n. 49. QVÆVE LANISTATVRAM ARTEMVE LVDICRAM FECIT, FÆCERIT. Ubi *Mazoch.* p. 443. Vox Lexicis ignota, nunc primum in Latium, unde ævo optimo prodierat, ope æris bujus revocatur.

LANISTICŪS, a, um, adject. (lanista) ad lanistam pertinens, ut Lanistia familia, apud *Petron.* *fragm.* *Tragur.* 45. *Burm.*., quæ a Sueton. *Aug.* 42. lanistarum familia dicitur.

LANITIA et

LANITIUS et

LANITIVM et

LANITIVM, V. LANICIA, LANICIES, LANICIUM et LANICIUS.

LANIUM, II, n. (lanius) idem ac laniena, *beccheria*. *Phædr.* 3. 4. Pendere ad lanium quidam vidit simium. *Alii* tamen ita locum interpretantur, ut lanium sit Accusativus a *lanius*. V. tsmen LANIOLUM.

LANIUS, I, m. 2. et LANIO, ðnis, m. 3. (lanio; as) qui carnes in carnario vendit populo: a laniantis peccudibus, quod eas concidat lanietque, *κρεοπώλης*, *κρεουργός* (It. *beccajo*, *macellajo*; Fr. *boucher*; Hisp. *carnicero*; Germ. *d. Fleischer*, *Metzger*; Angl. *a butcher*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. — a) Forma *lanius* occurrit apud *Ter.* *Eun.* 2. 2. 26. *Cetarii*, *lanii*, *coqui*, *factores*. Quod laudat *Cic.* 1. *Off.* 42. 150. *Cetarii*, *lanii*, *coqui*, ut ait *Terentius*. *Farro* 2. *R. R.* 4. 8. Quoad verres perveniat ad lanium: hic enim conciliator suillæ carnis datus populo. Adde locum *mox cit.* sub 2.; *Liv.* 2. 25. et 3. 48.; e. Sueton. *Claud.* 40. *Phædr.* 3. 4. Pendere ad lanium quidam vidit simium. V. LANIUM. — b) Forma *lanio* legitur apud *Petron.* *fragm.* *Tragur.* 39. *Burm.* In *Libra lalones* et unguentarii nascuntur. *Paul.* *Dig.* 33. 7. 18. Quum de lanionis instrumento queritur. *Pompon.* *ibid.* 1. 2. 2. *ante med.* Arrepto cultro de taberna lanionis. *Inscript.* apud *Henzen.* 7237. IOVI O. M. ET GENIO TI. AVGVSTI SACVM LANIONIS. Adde *aliam* apud *Orell.* 4229. *Flav. Caper de Orthogr.* p. 2245. *Putsch.* *Lanius* nomen est: verbum autem *lanio*, as: at dixerunt tamen et *lanio* in nomine. — De discriminibus inter *lanium* et *macellarium*, V. MACELLARIUS. ¶ 2. Latiori sensu *lanius* dicitur etiam victimarius. *Farro* 2. *R. R.* 5. 11. *Lanii*, qui ad cultrum bovem

emunt, et qui ad altaria, hostiæ sanitatem non solum atque aliter.

II.) Translate *lanius* dicitur carnifex. — a) *Lanius* apud *Plaut.* *Pseud.* 1. 3. 98. *Lanios* inde arcessam duos cum tintinnabulis. — b) *Lanio* apud *Sedul.* *carm.* 2. 127. ad *Herodem*. Quis tibi nunc, *lanio*, cernenti talia sensus?

LANNA pro *lamna* (quæ syncope est pro *lamina*, V. LAMINA) legitur in quibusdam MSS. *Arnob.* 2. 41. teste *Heins.* ad *Petron.* 58. *Burm.* Et *Gloss. Philox.* *Lanna*, *λαβοί*. *Grammat.* *incert.* p. 105. *Eichensfeld.* *Lanns*. *λαβός* *ωρίου*.

LANO, as, are, n. 1. lanosus fio, lanam porto. *Gloss. Philox.* *Lano*, as, *ἐπιφορέω*.

LANOCŪLUS, i, m. 2. qui lana legit oculi vitium. *Paul.* *Diac.* p. 118. 9. *Müll.* V. dicta in LANIA I.

LANOSITAS, itis, f. 3. (lanosus) lanicies, lana. *Tertull.* *Pall.* 3. *Muscossæ* lanositatis conchæ.

LANOSUS, a, um, adject. (lana) lana abundans, *lanoso*, *lanuto*, *ἐπιωδης*. *Colum.* 7. *R. R.* 3. 7. *Prolixi* villi, nec asperi, *lanosi* et *ampli* uteri. *Apul.* 5. *Met.* Confinget, esse juvenem quemdam et speciosum et commodum, *lanoso* *barbitio* *genas* *inumbrentem*. *Marcell.* *Empir.* 36. in *fin.* Quæ verba longa et lata et mollia et lanosa folia habet, et thyrsum longum lanosum facit.

LANTERNA. V. LATERNA init.

LANTERNARIUS. V. LATERNARIUS.

LANŪGINEUS, a, um, adject. (lanugo) idem ac lanuginosus. *Apul.* *Herb.* 62. *Foliis* paullo majoribus, atque floccosis, vel lanuginosis adnationibus.

LANŪGINOSUS, a, um, adject. (lanugo). *Comp. Lanuginosior*. — *Lanuginosus* est lanuginem habens, *lanuginoso*, *λαγγαίος*. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 4. 27. (85). *Lanuginosus* araneus. *Id.* 30. *ibid.* 15. 47. (139). *vermiculus*. *Id.* 25. *ibid.* 8. 45. (83). *Aspera* et *lanuginosa* folia. *Id.* 22. *ibid.* 20. 24. (50). *herba lanuginosa*.

LANŪGO, inis, f. 3. (lana) tenera quasi lanæ tenuioris mollities, qualia in herbis, in pomis quibusdam, ut in malis cotoneis et similibus, in pullis avium penas emittit incipientibus, et in puerorum genis, *λωδοξ*, *λαγγή* (It. *lanugine*, *peluria*; Fr. *substance laineuse*, *coton des plantes*, *barbe naissante*; Hisp. *substancia lanuda*; Germ. *d. Wolle*, *d. Wollige*; Angl. *the soft tender hair or down the soft wool*).

I.) Proprie. — De herbis et plantis. *Lucret.* 5. 814. *herba cubile* præbebat, multa et molli lanugine abundans. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 12. 66. (108). *Folia* araneosa lanugine obducta. *Id.* *ibid.* 11. 50. (87). *Arundinum lanugo* illita auribus. *Colum.* 3. *R. R.* 2. 12. *Aminea* vitis præcipue canescit lanugine. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 1. 2. (14). *Gossipion* similem barbæ nucis defert fructum, cujus ex interiora bonibque lanugo netur. *Capell.* 6. p. 223. *Post* quos *Seres*, qui undis adspersum arbores suas, ut lanugo, quæ sericum creat, possit admitti. *Cf. Ammian.* 23. 6. *Abinde* silvæ subtidia, a quibus arborum fetus aquarum asperginibus crebris velut quædam vellerâ mollientes ex lanugine et liquore mixtam subtilitatem tenerinam pectunt nequeque subtemina conficiunt sericum. Huc referri potest et *illud Plin.* 32. *Hist. nat.* 10. 44. (126). *Linea lanugo*. *h. e.* quæ ex lineis pannia deradit. — De pomis. *Virg.* 2. *Ecl.* 51. *cana* legem tenera lanugine mala. — De animalibus, et præcipue de pueris. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 32. 50. (117). *Cervorum* corrua arundinea in paniculas molli plumata lanugine. *Ovid.* 1. *Amor.* 14. 23. *Comæ* graciles et lanuginis instar. *Virg.* 10. *Æn.* 324. *flaventem* prima lanugine malas Dum sequeris *Clytium*. *Ovid.* 13. *Met.* 753. *ocionis* iterum natalibus actis *Signarat* dubias tenera lanugine malas. Adde *eumd.* 12. *ibid.* 201. *Sic Id.* 5. *Fast.* 173. *nova lanugo*. *Sueton.* *Oth.* 12. a prima lanugine. Adde *eumd.* *Ner.* 34. *Similiter Tertull.* *Cult. fem.* 8. *Primam* quamque subducere totius corporis lanuginem. *Ammian.* 29. 6. *Prima lanugine juvenis*. (*Id.* dixit 30. 7. In flore primo genarum). *Id.* 31. 10. *Dum* lanugo genis *laserperet*. *Id.* 16. 12. *Juventus* adulat lanuginis.

II.) Figuræ de scobe, *limatura*, *raschiatura*, *segatura*. *Colum.* 4. *R. R.* 29. 16. *Plaga* lævis relinquitur, nulla interveniente lanugine, quam et cibat antiqua terebra. Adde *Pallad.* 12. *Il.* *R.* 12. 5. et *V.* *Ibi* a *Schneidero* adnotata.

LÂNŪLA, æ, f. 1. *diminut.* lanæ, *lanuzza*. *Cels.* 6. 9. ad *fin.* *Alumen involutum* in lanula. *Id.* 7. 27. *Tenuia* caruoculæ lanulis similes. *stracci*.

LANX, lancis, f. 3. *Etiam* *lances*, is declinatur ab *Isid.* 16. *Orig.* 25. 4. — Quod ad etymon attinet, videtur *Farro* 5. *L. L.* 120. *Müll.* a latitudine ducere: sed est ab inusit. *λανω* pro *λαω* seu *τλανω* *fero*, cujus præter. perf. *λαναγγα*, unde prius *lanos*, deinde *lanx*: nisi mavis esse a *λανω*, n inserto, et sæpissime aliiis apud Latinos; binc etiam *lagena*, quod capiat. — Quidquid vero sit de etymo, *lanx* est vas escarium latum et cavum ex aliquo nobiliori metallo plerumque factum, in quo cibi reponuntur et mensæ inferuntur, *πλατό* (It. *piatto*, *bacino*; Fr. *plat*, *écuelle*; Hisp. *plato*, *escudilla*; Germ. *d. Schale*, *Schüssel*; Angl. *a broad plate*, *platter*, *charger*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generalit. — a) Univerſim. *Plaut.* *Curc.* 2. 3. 42. *PHAB.* Si scias, reliquæ quæ sint. *cvr.* Scire nigris lubet. *PHAB.* *Pernam*, *abdumen*, *sumen*, *semis* *gladium*. *cvr.* *Alit* te omnia hæc? In carnario fortasse dicit. *PHAB.* Immo in lancibus. *Cic.* 6. *Att.* 1. *circa med.* In silicatis lancibus, et splendidissimis canistris, olusculi, nos soles pascere: quid te in vasis fictilibus appositurum putem? *Hornt.* 2. *Sat.* 4. 40. *rotunda*. *Curvet* aper *lances*. et *ibid.* 2. 4. *Inter* *lances* mensasqua nitentes. *Ovid.* 3. *Pont.* 5. 19. Et magis adducto pomum decerpere ramo, Quam da cælesta sumere læce juvat. *Juvenal.* 5. 80. *Aspicere* quam lungo distendat pectore lancem, Quæ fertur domino squilla. *Martial.* 11. 31. *Sic* implet gabatas paropsidasque *Et* feves scutulas cavasqua *lances*. *Id.* 10. 29. *Quam* mihi mittelas Saturni tempore lancem, Misisti domine, *Sextiliane*, *tuxæ*. — Insignis magnitudinis *lances* in luxu Romanorum fuisse legimus. *Plin.* 33. *Hist. nat.* t1. 52. (145). *Lances* e centenis libris argenti, quas tunc super quingentas numero Romæ fuisse constat. et *moz.* *Claudii* principatu servus ejus *Drusillanus* quingentiarum lancem habuit, cui fabricandæ officina prius exædificata fuerat: et comites ejus octo octingentarum quinquaginta librarum. *h. e.* e quingentis libris argenti: comites vero ejus octo unversæ, non singulae ex octingentis quinquaginta. *Tertull.* *Apolog.* 6. In *lances* (parum est enim si senatorum, et non libertinorum vel aduc flagra rumpentium) argentaria metalla producta. — *Etiamsi* quadratas *lances* memorat *Ulp.* *Dig.* 34. 2. 20.; et *Paul.* *ibid.* 6. 1. 6. — b) *Lancium* usus etiam in sacris frequens fuit, impositis victimæ caruibus, aut ture etc. *Virg.* 2. *G.* 194. *Lanceibus* et *pandis* fumantia reddimus *exta*. et *ibid.* 394. *Baccho* *lances* et *liba* *seremus*. et 8. *Æn.* 284. *cumulantque* *onervatis* *lanceibus* *aras*. *Ovid.* 4. *Pont.* 8. 39. *Næ*, quæ de parva dis pauper libat acerca *Turaminus*, *grandi* *quam* *data* *lanca*, *valent*. *Auson.* *Technopægn.* *de monosyllab.* *per interrogat.* 5. *Turibula* et *patera*: quæ *tertia* *vasa* *deum*? *Isnt*. — c) *Per lancem* et *licium* *furta* *concipere* apud *Paul.* *Diac.* p. 117. 2. *Müll.*, et *Gell.* 11. 18. *prisci* *Romani* *ex jura* *Attico* (V. *Aristoph.* *Nub.* v. 497.) hoc modo solebant. Qui *furti* *quærendi* *causa* *domum* *alienam*, in qua *illud* *latere* *suspiciu* *erat*, *nudus* *intrabat*, ne *reus* *furtivæ* *similem* *sub* *veste* *habere* *videretur*, sed *propter* *matrumfamilias* *aut* *virginum* *præsentiam* *licio* *seu* *linteo* *virilia* *tectus* *erat*, *lancem* *vero* *manibus* *tenebat*. *Hæc* *ratione* *si* *furtum* *inventum* *esset*, *fur* *perinde* *multabatur*, ac *si* *manifestum* *furtum* *fecisset*, *pæna* *autem* *manifesti* *furti* *ex lege* *xii.* *Tabularum* *capitalis* *erat*. *Cajus* 3. *Institut.* (edente iterum *Goeschenio*) § 192. *Qui* *furtum* *quærerere* *velit*, *nudus* *quærat*, *linteo* *cinctus*, *lancem* *habens*; *qui* *si* *quid* *invenerit*, *jubet* *id* *lex* *furtum* *manifestum* *esse*. *Quid* *sit* *autem* *linteum*, *quæsitum* *est*, *sed* *verius* *esi*, *consuli* *genus* *esse*, *quo* *necessariæ* *partes* *tegerentur*. et *moz.* *Deinde* *lex* *lancem* *ideo* *haberi* *jubet*, *ut* *manibus* *occupantis* *nihil* *obiciatur*, *sive* *ideo*, *ut* *quod* *invenerit*, *ibi* *imponat*. *His* *similia* *habet* *Scholiasi*. *Aristoph.* *ad loc. cit.*, et *Plato* *de legib.* l. 12., *ubi* *licium* *vel* *linteum* *πρωξινοξο* *appellat*, *qui*, *tamen*, *ut* *et* *Aristophanes*, *nullam* *lancem* *mentionem* *facit*. — *Huic* *quærendi* *furti* *risum* *sustulissa* *videtur* *lex* *Æbutia*; *alt* *enim* *Gell.* 10. 10. *Quum* *furtorum* *quæstiones* *eum* *lan-*

ce - et hieo evanuerint, omniaque illa xrr. Tabularum antiquitas, lego Abutia lata, consopita sit, etc. Sed ex eo tempore non amplius ab ipsis dominis, iisque nudis, requirebantur res furtivæ, sed a præcone et servo publico, adhibita testibus, ut patet ex *Plaut. Merc.* 3. 4. 78. et *Petron. Satyr.* 97. ¶ 2. A similitudine lance sunt in libra duo illa vascula, in quorum altero pondus, in altero res ponderanda imponitur: unde *bilanz dicta, bilancia.* Cic. 4. *Acad.* (2. pr.) 12. 38. Ut enim necesse est laocem in libra, ponderibus impositis, deprimi; sic animum perspicua cadere. *Id.* 5. *Tusc.* 17. 51. Critolaus quum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis et externa; tantum propendere illam boni lancem putat, ut terram et maris deprimat. Adde *eumd.* 5. *Fin.* 30. 91.; et *Sueton. Vesp.* 25.

H.) Figurata, metaphorâ sumptâ a superiori paragr. 2. *Virg.* 12. *En.* 725. Jupiter ipse duas æquato examine lances Sustinet, et fata imponit diversa duorum. *Pers.* 4. 10. Seis etenim justum gemina suspendere lance Ancipitis libræ. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 7. 5. (44). Is demum profecto vitam, aqua lance pensabit, qui semper fragilitatis humana memor fuerit. *farâ giusta stima della vita umana.* *Modestin. Dig.* 42. 1. 20. Quod et in persona malieris æqua lance servari, æquitatis ratio suggerit. h. e. pari eodemque modo.

LAPATHIUM, II, n. 2. et

LAPATHIUM, I, n. 2. et

LAPATHUS, I, f. et m. 2. λάπαθον et λάπαθος (a λάπαθον evacuare), lapazio, herba duplicis generis, sativi et silvestris. Sativum, cuius varii sunt usus in medicina. Silvestre sapore proximum sativo, foliis acutis, colore betæ candidæ, radice minima: Latina appellatio rumex dicitur. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 21. 85. (231.), ubi et alias ejus species recenset. — a) Formâ lapathium habet *Farro* apud *Non.* p. 550. 17. *Merc.* Eandem voluptatem consequi lapathio et pitana possum. Adde *eumd.* 5. *L. L.* 103. *Müll.* Et Pomponius apud *Non.* p. 11. 5. *Merc.* Lapathium (lege Lapathiam) nullum utebatur (al. vescebatur), iardum lurcabat lubens. — b) Forma lapathium legitur apud *Plin. loc. cit.* — c) Forma lapathus f. gen. occurrit apud *Colum.* 10. *H. R.* 373. Lubrica jam lapathos, jam rhamnii sponte virescunt. lubrica dicitur, quia ventrem ciet, *Horat.* 2. *Sat.* 4. 29. teste *V. TAMNUS.* — d) Formâ lapathus m. gen. habet *Lucilius* apud *Cic.* 2. *Fin.* 8. 24. O lapathe, ut jactare necesse est, cognitu' cui sis. Innull *Lucilius* fuisse inter hortensia in delicia mensurum. *Idem Horat. Epod.* 2. 54. Non atagen Iolicus Jucundior, quam lecta de pinguissimis Olyra ramis arborum, Aut herba lapathi prata amantis, et gravi Malvæ salubres corpori. — e) Dubia est forma apud *Horat.* 2. *Sat.* 4. 29. lapathi brevis herba. Adde *eumd.* loc. cit. sub d. Sic *Seren. Sammon.* 20. 369. celami radix lapathique legumen.

LAPICEDINA. V. LAPICIDINE.

LAPICIDA, m, m. 1. (lapis et cædo) qui lapides cædit et poliat, tagliapietra, scarpellino, λαδοποιός, λαδοζόος. *Farro* 8. *L. L.* 62. *Müll.* Qui lapides cædunt, lapicidas; qui ligna, Ilgoicidas non dicit. — Scribitur et lapidicida, quamvis lapicida rectius, ut homicida dicitur, non hominidida; est autem idem ac quadratarius. *Sidon.* 3. *Ep.* 12. de epitaphio. Vide, ut vitium non faciat in marmore lapidicida: quod factum aive ab Industria, seu per incuriam mihi magis, quam quadratario, lividus lector adscribat.

LAPICIDINE, f. rom, f. plur. 1. (lapis et cædo). Sunt quibus placet lapidicina, quod etiam ex *Paul. Diac.* p. 118. 13. *Müll.* probari posse videtur, si ordioem ibi litterarum apertes, atque ita etiam scribitur in *Not. Tir.* p. 93. et in *Gloss. Philoz.*, idque sic adprobat *Consentius de barbar.* (edente *Phil. Butmanno*) 9. Simile est, ut quum dicitur quis lapidicina et lapicidinas; in utroque enim metaplasma non est per transmutationem, quoniam utrumque certa etymologia recte et Latine dicitur. Hæc *Consentius*. Ceterum si a lapicida derivatur, hoc autem a lapis et cædo; lapidicina est præferendum, ut ruina est a ruo, fodina a fodio. Quid etiam in *Inscript.* apud *Gruter.* 1035. 2, in alia apud *Orell.* 1243, et in alia apud *La-*

bus. *Epigr. Lat. Epiz.* p. 3. lapicidina scribitur. — Lapidicina est locus, ubi excidunt lapides (ut ait *Paul. Diac. loc. cit.*), cava di pietre, λαρομια. *Plaut. Capt.* 5. 1. 24. In lapicidinas compeditum condidi, ubi rescivi mihi dæta esse verba. *Cic.* 1. *Divinat.* 13. 23. In Chiorum lapicidinis saxo diffuso, caput exstiltisse Paniscl. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 7. 11. (57). Quantislibet molibus cædendis sufficiunt lapicidina. *Id.* 7. *ibid.* 56. 57. (195). Lapidinas invenit Cædms Thebis. aut, ut Theophrastus, in Phœnice. *Javol. Dig.* 23. § 19. Si tales sunt lapicidina, in quibus lapis crescere possit. *Ulp. ibid.* 24. 13. 7. § 13. Nisi tale sit marmor, ut lapis ibi reascatur; quales lapicidinae sunt in Gallia, sunt et in Asia. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 7. 11. (55). Non omnia autem (marmora) in lapicidinis gignuntur, sed multa et sub terra sparsa. — Servus a lapicidinis, fuit inter officia domus Augustæ. *Inscript.* apud *Gruter.* 593. 8. KXMEVNS CAESARIS N. SER. THAMYRIANVS A LAPICIDINIS CARSTIIS.

LAPICIDINARIUS, II, m. 2. (lapicidina) qui lapicidinis præest. *Inscript.* apud *Murat.* 751. 2, quæ est apud *Orell.* 3246. T. TREMBLIIVS T. L. NESTOR LAPICIDINARIVS ET TABVLARIVS PORTVENSIS A RATIONE MARMORVM. — Etiam lapicidinaris scribitur in *Gloss. Philoz.* Lapicidinaris, λαδοποιός. et mox. Lapidicioarius, λαδοζόος. V. voc. præced. inoit.

LAPIDARIUS, e, adject. (lapis) idem ac lapidarius. *Inscript.* apud *Orell.* 4334. TERMINI LAPIDARIIS.

LAPIDARIUS, a, nm, adject. (lapis). ¶ 1. Est ad lapides pertinens, di pietra. *Plaut. Capt.* 3. 5. 65. Inde ibia porro in latomias lapidarias. *Petron. Satyr.* 117. Quid vos, inquit, me jumentum putatis esse, aut lapidarium navem? h. e. qua vebuntur lapides. *Id. fragm. Tragar.* 58. *Burmman.* Lapidaria litteras acia. h. e. quæ in lapidibus quadrata et grandiores inscribi solent. *Inscript.* apud *Spon. Miscell. antiq.* p. 223, quæ est apud *Orell.* 4208. OPIFICVS LAPIDARIIVS. — Hinc lapidarius absolute, subaudi faber, lapicida, tagliapietre. *Petron. Satyr.* 65. Habitiona sevir est, idemque lapidarius, qui videtur monumenta optime facere. *Mela* apud *Ulp. Dig.* 13. 6. 5. ante med. Si servus lapidario commodatus sub machina perierit. — Lapidarius videtur differre a marmorario. Eteim *Inscript.* apud *Murat.* 2045. 5, quæ est apud *Orell.* 4320. IOVI ET NEMAYSO TITVLVS (scribe TITVLVS) HERMES AXACTOR OPERAS PVBLICAS MARMORARIIVS ET LAPIDARIIVS, scil. dat. ¶ 2. Lapidarii campi, apud *Solin.* 2., sunt lapidosi. *Cf. Capell.* 6. p. 206. Ex cuius (Herculis) laboribus in Liguria campi Lapidarii sunt appellati, quod ibi eodem dimicante saxis ferunt pluvise cælum. Lapidarii campi fuerunt inter Massiliam et Rhodani ostia, *Strabone* teste 4. p. 182. — Sic lapidarius Hercules in *Inscript.* Nicensi apud *Orell.* 2012. est idem ac SAXANUS, quam vocem V. suo loco. V. et LAPIDEUS 2. — Hinc

Lapidarius, II, m. 2. absolute, substantivorum more. V. sub 1. in fin.

LAPIDAT. V. LAPIDO sub B.

LAPIDATIO, ðnis, f. 3. (lapis)

I.) Proprie ¶ 1. Est jactus lapidum, il gettar pietre, il lapidare. — a) In sing. num. *Cic.* 6. *Ferr.* 43. fin. Fit magna lapidatio. *Id.* 2. *Orat.* 47. 197. Vim, fugam, lapidationem, crudelitatem tribuniciam in Capionis gravi casu in iudicium vocabas. Adde *eumd.* *Dom.* 5. 12. *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 73. Intercedentem Bæbium collegam facta per populum lapidatione submovit. — b) In plur. num. *Cic. Sect.* 36. 77. Lapidationes persepe vidimus: non ita sæpe, sed nimium tamen sæpe gladios. — Lapidatio fuit etiam supplicii genus apud Hebraeos, tum etiam apud Macedones. Nam *Curt.* 6. 11. ad fin. Omnia ergo a Nicomacho nominatos, more patrio, dato signo, saxis obruerunt. Sed nullus est auctoris Latiol locus, in quo es vox hac algnificatione fuerit usurpata. ¶ 2. Item est lapidum imber e caelo decidens. *Flor.* 3. 8. Non diu lapidatione (dii) terruere Romanos.

II.) Translate de casu grandinis. *Imp. Constantin.* *Cod.* 9. 18. 4. Ne vindemiæ ventis grandinisque lapidatione quaterentur.

LAPIDATOR, ðris, m. 3. (lapido) lapides ja-

ciens, lapidatore, λαδοβολός. *Cic. Dom.* 5. 13. Percussor, lapidator, fori depopulator, obsessor curiæ.

LAPIDATUS, a, um. V. LAPIDO.

LAPIDESCO, is, ere, lachoat. n. 3. (lapis) in lapidem convertor, seu in lapideam duritiem, divenir pietra, impietrive, λιθοποιά. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 2. 11. (22). de corallo. Ajunt, tactu protinus lapidescere. *Id.* 24. *ibid.* 13. 73. (120). Spongiæ ipæ lapidescunt. *Id.* 16. *ibid.* 6. 8. (21). Glans, cuius in balano, utrimque ex longitudine, extrema lapidescit duritia.

LAPIDEUS, a, um, adject. (lapis)

I.) Proprie ¶ 1. Est ad lapidem pertinens, ex lapide constans, di pietra, λιθινός. *Farro* 3. *H. R.* 5. 9. Flumen marginibus lapideis. *Id.* *ibid.* Lapidice colomæ. *Cic.* 2. *Legg.* 18. 45. Lignum (donum), quodque voluerit, uno e ligno dedicato, itemque lapideum, in delubris communibus. *Id.* 2. *Divinat.* 28. 60. Lapideus, aut sanguineus imber. *Liv.* 1. 38. ad fin. Muro lapideo urbem eingere. *Curt.* 5. 2. a med. Pons lapideus, flomini impositus, jungit urbem. *Colum.* 9. *R. R.* 7. 4. Suggestus lapideus. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 18. 50. (169). In lapide mortario terere. *Id.* 27. *ibid.* 11. 74. (98). Lapidea duritia. *Inscript.* apud *Maff. Mus. Ver.* 423. 1. PORTICVS LAPIDAR MARMORATAE. h. e. e lapide structæ et operæ tectorio marmorata ornata. Adde aliam apud *Fabrett.* p. 697. n. 190. P. Syrus apud *Petron. Satyr.* 55. Quo Carchedonios optas ignes lapideos? h. e. gemmas ignei coloris. ¶ 2. Est etiam lapidosus. pieno di sassi. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 4. 5. (34). et 21. *ibid.* 10. 31. (57). Lapidei campi. Priore loco designat campum saxis plenum, in quo Hercules contra Neptuni liberos pugnans, quum tela omnia consumpsisset, ab Jove imbre lapidum adjutus dicitur. Credas, pluisse, inquit *Mela* 2. 5., adeo multi passim et late jacent. Is est in Gallia Narbonensi, non longe ab ostiis Rhodani. *Solin.* 2. in Liguria locat.

II.) Translate. *Ennius* apud *Festum* p. 162. 33. *Müll.* Lapideo sunt corde multi, quos non miseret neminis. hanno un cuore di sasso. et *Plaut. Truc.* 4. 3. 44. Lapidus sum: commovere me miser non audeo. son di sasso, præ stupore et metu.

LAPIDICÆSOR, ðris, m. 3. idem ac lapicida. *Gloss. Philoz.* Lapidicæsor, λατομοός.

LAPIDICIDA. V. LAPICIDA.

LAPIDICINE. V. LAPICIDINE.

LAPIDO, as, avi, ætum, are, 1. (lapis). Part. Lapidatus sub A. I. 1. et II. — Lapidara occurrit A) Active; et B) Impersonaliter.

A) Active lapidare

I.) Proprie ¶ 1. Est lapides jacere, lapidibus aliquem petere, lapidare, λιθοβολός. *Auct. B. Hisp.* 22. Ab oppidanis concursu facto, eum, qui legatos jugulasset, lapidare cæperunt. *Flor.* 1. 22. Exercitus imperatorem, facta seditione, lapidavit. *Macrob.* 2. *Saturn.* 6. Lapidatus a populo Vatinius. *Petron. Satyr.* 93. Per fidem, saltem nobis parce, qui to namquaro lapidavimus. *Sueton. Cal.* 5. Quo defunctus est die, lapidata sunt templa, subversæ dedm aræ. ¶ 2. Item saxa congerere, saxis tegere. *Petron. Satyr.* 114. Si voluerit misericors ad idem litus expellere, aut præteritis aliquis tratatitia humanitate lapidabit, aut imprudens arena componet. *Al. leg. tumulabit.*

II.) Translate. *Macrob.* 2. *Saturn.* 7. Notantes impotentiam ejus hac dicat lapidatam.

B) Impersonaliter est lapidibus pluere. — a) Activâ formâ. *Liv.* 43. 13. Reate imbril lapidavit. *Id.* 27. 37. Novendiale sacrum fuit, quia Vejia de cælo lapidaverat. — b) Passivæ. *Liv.* 29. 10. Libris Sibyllinis, propter crebrius eo anno de cælo lapidatum, inspectis. *Id.* 29. 14. Noveodiale sacrum, quod de cælo lapidatum esset, factum.

LAPIDOSITAS, ætis, f. 3. (lapidosus) durities similis lapidi. *Tertull. Habit. mul.* 6. In piscium cerebril lapidositas quædam est.

LAPIDOSUS, a, um, adject. (lapis). Comp. Lapidosior II. — Lapidosus est lapidibus abundans, sassoos, pietroso, λιθοής.

I.) Proprie. *Farro* 1. *H. R.* 9. 2. Lapidosa terra. *Ovid.* 1. *Met.* 44. Froude tegi silvas, lapidosos surgere montes. *Id.* 8. *ibid.* 799. Lapidosus ager. et 15. *ibid.* 23. Ovius. *Id.* 3. *Fast.* 273. rivus. *Veget.* 2. *Veterin.* 23. 8. *Schneid.* De bardeo quoque

non erit sollicitudo dissimilis, ne aut pulverulentum sit, aut lapidosum, aut mucidum etc.

II.) Figurata est durus instar lapidis. *Virg. 2. G. 33.* Lapidosa corna. h. e. quæ nucleum intus habent durissimum. Sic *Coluella. 10. R. R. 15.* Lapidosa poma pruni. *Pallad. 3. R. R. 25.* Lapidosi generis pira. *Horat. 1. Sat. 5. 91.* Lapidusos panis. h. e. qui propter immistam terram sabulosam offendit dentes et palatum. *Seneca 2. Benef. 7.* Fabius Verrucosus beneficium ab homina duro asperè datum, pñem lapidosum vocabat, quem esurienti accipere, necessarium sit, essa acerbum. *Plin. 34. Hist. nat. 12. 30.* (120). Sory splendescit, ut misy, et est lapidosus. *Id. 37. ibid. 10. 54.* (145). Aromatiles gemma lapidosa. *Claudian. B. Get. 240.* lapidosus grandinis ictus. — Podagram lapidosam appellat *Pers. 5. 58.*, quia in articulis lapidosam dorriliem creat.

LAPILLEUS, a, um, adject. (Lapillus) qui ex lapillo est. *Inscript. sublesta. 6del.* ntpote quæ ad Ligoriana pertinet, apud *Murat. 458. 1.* VIAM ANTERIAC LAPILLIAM UTILITER STRATAM ET CONRYPTAM SILICE NOVO QVO FIRMIUS COMMENTIBUS EST ET PRA MILLIAR. SVM. XXI. SYA FACVINA FECEIT.

LAPILLISCO vel lapillesco, is, ere, n. 3. (Lapillus) propria lapillus flo; sed necurrat translate tantum et est turgo in modum lapilli. *Tertull. 2. ad Nation. 12.* Denique simul cæpit et Cæln vox insolescra, et ubera Terræ lapillescere, faciunt nuptias inter se. h. e. ubi cæpit pubescentis Cæll vos immolari, et Terræ papillæ duræ stantesque, seu sororiantes et horridulæ berl cæperuot, quales solent esse poellarum nuptias appetentium.

LAPILLULUS, l, m. 2. deminut. a lapillus, sassolino. *Solin. 10.* Grues sublatis lapillulis saburrantur.

LAPILLUS, l, m. 2. deminut. a lapis, parvus lapis, *λιδάριον* (It. *pietruzza*, sassolino; Fr. *petite pierre*, petit caillou; Hisp. *pedrecita*, *pedrezuela*; Germ. *e. Steichen*; Angl. *a little stone*, *pebble*, *pebble-stone*). ¶ 1. Generatim. *Ovid. 11. Met. 604.* Invitat somnos crepitantibus unda lapillis. *Quintil. 11. 3. 21.* Lapillo tenues aquæ gaudunt. *Plin. 10. Hist. nat. 23. 30.* (59). de gruib. Lapillum pede sustinentes, qui laxatus somno et decidens indiligentiam coarguat. — *Martial. 9. 53.* diesque nobis Siganda melioribus lapillis. h. e. albis. Ita enim notabant faustos dies: infastos vero atris. Sic *Pers. 2. 1.* Hunc, Macrine, diem numera melleore lapis. De hoc more verba facit et *Plin. 7. Hist. nat. 40. 41.* (131). ¶ 2. CALCULUS I. 1. — Mos erat antiquus (loquit *Ovid. 15. Met. 41.*) niveis atrisq. lapillis, His damnare reos, illis absolvere culpæ. ¶ 3. Speciatim in re medica dicitur de calculo. *Plin. 28. Hist. nat. 4. 9.* (42). Lapillus ejetus calculos. *calcolo.* ¶ 4. Item, sæpa da gemmis dicitur, *pietra preziosa*, *gemma*: et fera quidem de margaritis. *Horat. 1. Sat. 2. 80.* inter niveos viridesque lapillos. nivei sunt margaritæ: virides smaragd. Sic *Seneca Hippol. 391.* nec niveus lapis Durat aures, Indici donum maris. ¶ 5. LAPIS. *Burgos Horat. 1. Ep. 10. 19.* Lapilli Libyæ. h. e. testiculæ e marmore Numidico. *Martial. 1. 110.* Indici. et *5. 37.* Erythræi. *Propert. 1. 15. 7.* Kol. *Ovid. de nucle 141.* peregrini. *Id. 3. Art. am. 129.* caria aures onerare lapillis. *Ammian. 23. 3.* Auro lapillisque ornamenta distincta. — *Servius JClus apud Ulp. Dig. 34. 2. 20.* sub fin. Ita lapillos a gemmis distinguit, ut hæ sint pellucidæ materiæ, lapilli non item: margaritas autem nec gemmis, nec lapillis contineri, ibidem *Sabinus* ait. ¶ 6. Lapillus idem etiam est ac lapis sepulchralis. *Inscript. mendosa apud Murat. 1536. 6.* et 2058. 4., emendata vero in *Anthol. Lat. T. 2. p. 269.* *Burmman. FARVA AVE HOC, TIVVO FESTI, AVT OSSA LAPILLO, QVAB MARRBA PATO CONDIDIT IPSA PATER. Grandi Genn., Origine dei cognomi. p. 103.* Inscriptionem hæc spuriam immerito putat. *V. Orelli. 2990.*, ubi recte *FESTI* pro *FESTU*, nam ipse puer *Festius* vocabatur *Papirii* Prisel dellicium.

LAPIO, is, ira, a. 4. durum efficere ac quasi in lapidem convertere, apud veteres, *impietrare*, *λιδώω*. *Pacuvius* apud *Non. p. 23. 7.* *Merc.* Lapid cor cura, rumosa corpus conficit. h. e. perstringit et veluti indurat. *Foss. in Etymol.* verbum neutrum putat, et hæc verba ita exponit: cor lapit, h. e. lapidat; et cura et mæore. *Paulo Diac. p. 118. 12.* *Müll.* lapire est dolore afficere.

LĀPIS, Idis, m. 3. Olim lapis, is, declinatum fuit. Hoc in Ablat. lapsi pro lapide, ut *Priscian. 6. p. 708.* *Putsch.* docet. *Ennius* apud *eum. ibid.* Obreunt multo leto (vel rectius, ut *cl. Vahlen.* leg. multi lætum) ferroque lapique. — *Lapiderum* pro lapidum dicit *Cn. Gell.* apud *Charis. 1. p. 40.* Sed hæc lapridem obsolvere. — Reperitur et in genere feminino: ad *Homeri* similitudinem, inquit *Non. p. 211. 18.* *Merc.*, qui et *η λιδος* dicit. *Ennius* apud *eum. ibid.* Tanto sublata sunt augmine luoc lapides. — *Ceterum* lapis a *λαρις* pro *λαας*, deinde *λαρις* cum digamma *Eolico*, uoda lapis, est petra, sasum: et differt a silice, quia silix est proprie lapis sectilis. *Plin. 36. Hist. nat. 18. 29.* (135). Lunensem silicem serra secari. *Id. ibid. 22. 51.* (177). Græci e lapide duro, aut silice æquato struunt veluti latericiorum parietes. Eodem fere modo *Vitruv. 2. 3.* ante med. loquitur. Lapis autem est petra suæ formæ, et nulla arte elaborata. Gr. *λιδος*, *πετρα* (It. *pietra*, sasso; Fr. *ierre*; Hisp. *pedra*; Germ. *d. Stein*; Angl. *a stone*).

L) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Universim. *Lucret. 1. 314.* Stillicidi casus lapidem cavat. *Plaut. Stich. 4. 2. 33.* Edepol te hodie lapide percussum vellim. Sic *Cic. 2. Orat. 47. 197.* M. *Emilium* lapide percussum esse constabat, et *Dom. 5. 13.* A quibus illa se lapidibus appetitum, etiam percussum esse dicit. et *Nepos Reg. 2.* Lapide ictus. *Petron. Satyr. 90.* Lapidibus aliquem prosequi, et *ibid.* Lapidem in quempiam mittere. *Cic. 2. Verr. 46. 119.* et *3. Off. 11. 48.*; et *Liv. 4. 50.* Lapidibus aliquem cooperire. *Cæs. 2. B. G. 6.* Undique lapides in murum jacel capii sunt. *Cic. Mil. 15. 41.* Quom ille gladios dstringendos, lapides jaciendos curasset. *Sall. Jug. 61.* Pars eminus glande aut lapidibus pugnare. — Differt a marmore, quod et rarius est et solidius et pretiosius et ad subtiliora artis opera aptius. *Plin. 36. Hist. nat. 6. 5.* (45). Fuit tamen inter lapidem atque marmor differentia jam et apud *Homerum*. Dicit enim marmoreo sasso percussum. *Id. ibid. 22. 46.* (163). In *Cappadocia* lapis reperitur est duritia marmoris. *Lamprid. Elagab. 25.* Parasitis in secunda mensa sæpe ceream cenam, nonnunquam vel marmoream, vel lapideam exhibuit. h. e. vel cibus e marmore sculpto, vel e naturalibus lapidibus vario colora cibos imitantibus. Præterea lapis genus est, marmor species, ita ut omne marmor laps sit, non contra. *V. Plin. 36. Hist. nat. inii.* — Differt etiam a sasso, quod durius est, et asperius quid significat: lapis autem niiduria est significationalis. *Plin. 36. Hist. nat. 22. 49.* (169). Est et viridis silix, vehementer igni resistens, sed nusquam copiosus: et ubi invenitur, lapis, non satum est. — Hæc tamen discrimina passim negliguntur. *Sueton. Domit. 8.* Monumentum a lapidibus exstruere. *Curt. 5. 1. a med.* Supra pilas lapide quadrato solum stratum est. *Virg. 2. G. 348.* Lapis bibulus. h. e. arenarius, vel pumex. *Id. 1. ibid. 275.* incusus. h. e. mola eudendo asperata. *Quintil. 2. 19. 3.* molaris. *Virg. 1. Æn. 593.* Parius. *Sueton. Cæs. 85.* Numidicus. *Id. Ner. 50.* Thasius. *Liv. 21. 1.* ardens. *metereolite.* — *Lapis vivus* est pyrites, *pietra focaja*, apud *Grat. Cyneq. 404.* Et vivum lapidem et circa *Melitis* nectunt *Curat.* *Plin. 36. Hist. nat. 19. 30.* (133). Pyritum etiamnum aliqui genus unum faciunt. Plurimum habent ignis il, quos vivos appellamus. *Cl. Isid. 16. Orig. 4. 5.* Est alius pyrites vulgaris, quem vivum lapidem appellant. — Viam sternere lapide, lapide silice, lapide quadrato, lapide turbinato. ¶ 2. SILEX, QUADRATUS et TURBINATUS. — *Plaut. Asin. 1. 1. 16.* Num me illuc ducis, ubi lapis lapidem terit? h. e. in pistrinum et molam. — b) Speciatim pro calculo. *Catull. 69. 148.* Quo lapide illa diem candidiore notet. h. e. albo calculo. ¶ 3. CALCULUS I. 1. — c) *Cic. 1. Orat. 57. 215.* Lapidem merbercule omnes fere ac lamentaliter cogisses. — d) *Lapidem ferre altera manu, altera panem ostentare*, proverb. apud *Plaut. Aulul. 2. 18.* da iis, qui palam blandiuntur, ut clam deinde noceant. — e) *Verberare lapidem*, aliud proverb. de eo, qui ludit operam, et in eo laborat, in quo plus est damni, quam utilitatis. *Plaut. Curc. 1. 3. 41.* Noli, danabo, verberare lapidem, ne perdas manum. — f) *Lapides loqui*, res auditu molestas, duras et acerbis dicere. *Plaut. Aulul. 2. 1. 29.* Alibi misero cerebrum escutium tua dicta, soror: lapides loqueris. Contra *Aristoph.*

Nub. v. 907. *Ῥόδα μ' εἰρηκας.* — g) *Jovem lapidem jurare*, apud *Cic. 7. Fam. 12.* et *Gell. 1. 21.*, quid sit, ¶ *JUPITER* in LEXICO. — h) *Omnem movere lapidem*, proverb. omnia esperit, nihil intentatum relinquere, *far di tutto.* Græce *Plin. 1. Ep. 20.* Omnia pertento, omnia esperior, πάντα denique λιδον κινω. ¶ 2. Speciatim lapis sæpe est limes in agro positus, terminus. *Tibull. 1. 3. 13.* non exus in agris, Qui regeret certis 6nibus arva, lapis. Hic etiam sacer dicebatur, vel quia sæpa dei alicujus; vel quia nefas erat illum violare; vel denique quia *Terminus* ipse deus habebatur. *Liv. 41. 13.* In *Crustumino* avem fangualem sacrum lapidem rostro cecidisse. *Seneca Hippol. 528.* Nullus in campo sacer Divisit agros, arbiter populis, lapis. *Lactant. 1. 20.* ad fin. Lapidem colunt informem atque rudem, cui nomen est *Terminus*. Hic dicitur ab *Ammian. 19. 2.* Lapis terminialis. ¶ 3. Item (metonymice secundum *Forcellinum*) lapis est spatium mille passuum in viis, un miglio: quia Romanis singula passuum millia viis militaribus lapide, seu columella distinguebantur, in qua inscriptum erat, quoto milliario ab Urbe distaret. *Quintil. 4. 5. 22.* Facioteibus iter moltum detrahebant fatigationis notata inscriptis lapidibus spatia. et *Rutil. 2. Itiner. 7.* Intervalsa viæ fessis præstare videtur, Qui notat inscriptis millia crebra lapis. *Varro 3. R. R. 2. 14.* Fundus in *Sabinis*, qui est ad quartum et vicesimum lapidem, via *Salaria*, a *Roma*. *Plin. 33. Hist. nat. 12. 56.* (159). Effoditur ad vigesimum ab Urba lapidem. Sic *Aurel. Vict. Vir. illustr. 19.* Ad quartum lapidem ab Urbe. *Nepos Att. 22.* Ad quintum lapidem. *Sueton. Aug. 94.* et *Tib. 72.* Ad quartum lapidem. *Tac. 3. Ann. 45.* Duodecimum apud lapidem. *Liv. 5. 4.* ad fin. Intra vicesimum lapidem. *Plin. 10. Ep. 24.* in fin. Munielpium et agri sunt ultra centesimum et quinquagesimum lapidem. Sic *Sueton. Claud. 23.* Ultra lapidem tertium. *Justin. 22. 6. 9.* Castra deinde in quinto lapide a *Carthagine* statuit. *At. omittunt in Flor. 2. 6. a med.* Movenit castra a tertio lapide *Hannibali* deos restitisse. et sub fin. Jam non a tertio lapide, sed ipsas *Carthagini* portas obsidione quatiebat. *Ovid. 6. Fast. 682.* Sacra videt fieri sextus ab Urbe lapis. — Interdum lapis oviltur. *Tac. 2. Hist. 24.* Ad duodecimum a *Cremona* (locus *Castorum* vocatur) ferocissimos auxiliarios imminentes viæ lucis occultos componit. *Id. 3. ibid. 15.* Ad octavum a *Bedriaco* progressus. Adde *eum. 2. ibid. 39.* — *Marmor* posuit *Martial.* pro lapis. ¶ 4. MARMOR. — Hujusmodi lapidum esempla multa habas apud *Gruter. p. 153. 154. 155. 156.* et 158. ¶ 5. Fuit *Romæ* locus eminens, seu lapideus suggestus, ad quem venales servi prostabant et a præconibus proclamabantur. Hinc homo de lapide emptus, scil. abjectus, vilissimus. *Plaut. Bacch. 4. 7. 17.* Nescis nunc, venire te: atque in eo ipso astas lapide, ubi prece prædicat. *Colum. 3. H. R. 3.* Vel de lapide nosium comparare. *Cic. Pis. 15. 35.* Præter duos de lapida emptos tribunos plebis. h. e. pretio corruptos et quasi mercede conductos. ¶ 6. MENSA. ¶ 7. Item lapis dicitur, qui rei alicujus memoriæ tradendæ inscribitur. *Sueton. Vitell. 10.* Lapis memoriæ *Othonis* inscriptus. ¶ 8. Item sepulchri tegumen. *Tibull. 1. 3. 54.* Fac, lapis bis scriptus sit super ossa notis. *Propert. 3. 1. 37.* Na mea contempto vocat *Id. 1. 17. 20.* ¶ 9. Item lapillus, seu gemma, *pietra preziosa.* *Catull. 69. 3.* Non illam raræ tabefactes munere vestis, Aut pelluciduli deliciis lapidis. Adde *Tac. 3. Ann. 53.* Sic *Ammian. 22. 8.* *Adamantis* lapidis copla. *Id. 21. 1.* *Diadema* lapidum fulgore distictum. — Sæpe autem margaritam significat, *perla.* *Ovid. 1. Art. am. 432.* *Elaopusque* cava fingitur aure lapis. *Seneca Herc. Œt. 661.* Nec gemmiferas detrahit aures Lapis *Eoa* lectus in unda. et *Hippol. 391.* nec niveus lapis Deducat aures Indici donum maris. Adde *Horat. 3. Od. 2. 48.*; *Sil. It. 12. 231.*; et *Martial. 11. 50.*; et *V. LAPILLUS 1. 3.* Huc etiam plerique trahunt locum *Catulli* modo allatum.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ sumpta a superioriori paragi. I. 1., dicitur de homine tardo, stulto, stupido, bardo, ignavo, ut et *λιδος* Græcis. *Ter. Heaut. 4. 7. 3.* I, quid stas, lapis? quid accipis? et *5. 1. 43.* Quot res dedere, ubi possem persentiscere, ni essem lapis! *Tibull. 1. 11. 59.* Ab lapis est ferumque, suam quicumque pluiam Verberat. ¶ 2.

Per synecdochen. *Horat. l. Sat. 6. 116.* Cœna ministrator pueris tribus, et lapis albus Pocula cum cytho duo sustinet. *h. e. mensa, vel repositorium ex albo marmore. Mensam vinariam intelligit. V. MENSA. ¶ 3.* Etiam de defuncto et sepulto usurpatur. *Inscript. apud Marin. Frat. Arv. p. 635.* QUI MODO IVCYNDVS GRAMIO SVPERBESSE SOLEBAT, HIC LAPIS IN TVMVLTO NYNC IACET EGGE MISER.

LAPISCÛLUS, i, m. 2. *deminut. a lapis, parvus lapis.* *Marcell. Empir. 8. § 2.* circa med. Hirundinis ventriculo scisso, albi ac nigri lapisculi inveniuntur. *Alcm. Ep. 78.* a med. Quibus lapisculus ob hoc ipsum quasitus, oblongus scilicet et acutus capitibus formatus indetur.

LAPPA, æ, f. 1. trébull genus, caputula habens leviter barbata, ideoque vestibus adhærentia: a λαβῆνν *prehendere*, quod vestes prebndat. *Iappola, ἰαππολα. Virg. 1. G. 152.* Intereunt segetes: subit aspara silva Lappæque tribulique. *Ovid. 2. Pont. 1. 14.* Mixta tanax segeti crescere lappa solet. Hinc *Plin. 18. Hist. nat. 17. 43.* (153). eam numerat inter frugum morbos. *Id. 21. ibid. 17. 64.* (104). Notabilia et in lappa, quæ adhaerescit, quoniam in ipsa flos oascitur, non avidans, sed intus occultus, et intra seminat velut animalia, quæ in se pariunt. *Id. 24. ibid. 19. 116.* (176). Lappa, quæ canaria appellatur. *Id. 26. ibid. 11. 66.* (106). boarla. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

LAPPACEÛS, a, um, *adject. (lappa) lappæ formam habens. Plin. 22. Hist. nat. 17. 49.* (41). *de helzine.* Semina in capitibus lappacels adhaerentia vestibus.

LAPPAGO, ōnis, f. 3. herbæ species: a lappa, quia lappæ similis est; ut *cunilago*, quia similis cunilæ. *Plin. 26. Hist. nat. 10. 65.* (102). Et lappago similis anagallidi, nisi esset ramosior ac pluribus foliis aspara, rugosa, asperioris succi, gravis odoris: quæ talis est, molligo vocatur; similis, sed asperioribus foliis, asperugo.

LAPSABUNDUS, a, um, *adject. rovinoso, labascens.* *Seneca Ep. 52.* a med. Puta duo ædificia excitare esse, ambo paria, æque excelsa, æque magnifica: altarum puram aream accepit, illic protinus opus crevit; alterius fundamenta laxabunda, in moltem ac baldam demissa humum, multumque laboris exhaustum ast, dum pervenit ad solidum. *Alii leg. laxabunda. Alii rectius leg. alterum fundamenta laxa habet.*

LAPSANA, æ, f. 1. λαψάνη et λαμφάνη. Sunt qui *lapsana* scribunt, bærendo Græciæ litteris. — *Alia forma, lapsanium, ii, n. 2.* usurpatur ab *Hieronymo*. In *Reg. 5. Pachom. 52.* Sed reddere poterit ei, qui stultit, sive lapsania, quod genus barbarum est villorum, sive panes, sive olera præmurdice. — *Ceterum lapsana vel lapsana est genus oleris, seu cynam silvestris, pedalis altitudinis, bisautis foliis, sinapi similis, nisi candidior esset flore.* Coquitur in cibo: alvum lenit at mollit. *Ita Plin. 20. Hist. nat. 9. 37.* (96). ubi inter silvestres brassicas recenset. *Celsus vero refert inter ea, quæ stomacho sunt aliena, 2. 25.* et quæ urinam movent *ibid. 31.* *Farro inter ea quæ triplicem fructum præbent, 2. R. R. 16. 25.,* scilicet cibum, mel, ceram. Creat enim ñorem apibus amicissimum, ut est apud *Colum. 9. R. R. 4. 5.* His denique inter ea, quæ conditura servantur, *2. ibid. 7. 1.* — *Proverbium est lapsana vivere de victu præparato minimis sumptus: quod tangere videtur Plin. 19. Hist. nat. 8. 41.* (144), ubi narrat exercitum Iulii Cæsaris inter jocos militares alternis versibus improbare ei, lapsana se vilisse apud Dyrrechium, præmiorum parcimoniam cavillantes.

LAPSATUS, a, um, *V. LAPSO.*
LAPSILUS, a, *adject. (labi) idem ac lubricus.* *Gloss. Philoz. Lapsilis, γλισχρος.* — *NB.* *Lapsilis* pro *dapsilis* legunt in pluribus MSS. *Plauti Pareus et Lipsius l. 1. antiquar. lect. c. 15. V. DAPSILIS.*
LAPSIO, ðnis, f. 3. (labi) casus, lapsus, ruina, præcipientium, *caduta, rovina, errore, ὀλιόθρημα, πτώσις. Cic. 4. Tusc. 12. 28.* Hæc in bonis rebus scitillitas nominetur, in malis proclivitas, ut significet lapsionem.

LAPSO, æ, are, n. 1. *frequentat. a labi. Lapsor, æris depon. forma, nullo auctora laudato, affertur hisce verbis a Diomed. 1. p. 335. Putsch.* Item *lapsor* iterativam, inchoativam *labascor*, principale eorum *labor.* — *Part. Lapsans i. et II.; Lapsatus*

I. — Lapsare est sæpe labi, nutanti lucertoque gradu incidere, cadere spesso, sdrucciolare, ἀποδραμεν.

1.) Proprie. *Virg. 2. Æn. 531.* Priamum tremem Traxit et in multo lapsantem sanguine nati. *Flor. 2. 10.* Quum subinde crapula et capitis errore lapsaret. *Tac. 1. Ann. 65.* Equi sanguine suo et lubrico paludum lapsantes. *Cf. Ennod. 2. epigr. 67.* Ebria lapsantis confessus verba Thalia. *Sil. It. 3. 631.* tumulis delatus iniquis, Lapsantem dubio devexa per inviati locutores, quique nullo rerum potdere innixi, verbis humidis et lapsantibus diffuunt. *h. e. ultro et facile ex ore occidentibus.*
LAPSOR, æris, *V. voc. præced. init.*
LAPSUS, a, um, *V. LABOR, eris.*

LAPSUS, us, m. 4. (labi) lubricus ac facilis motus, lapsio, prolapsio (It. *sdrucciolamento, scorrimento, corso, caduta*; Fr. *action de glisser, chute*; Hisp. *desliz, deslizo, resbalon, caída*; Germ. *d. Laufen, Fließen, Fallen, Gleiten*; Angl. *a sliding, slipping, falling*).

1.) Propria. ¶ 1. Stricto sensu est lubricus ac facilis motus, cursus, decursus, *scorrimento, corso*; et dicitur — a) De stellis. *Cic. 1. Divinat. 11. 17. in carm. de suo consul.* Sic stellæ certo lapsu spatioso feruntur. *Virg. 4. Æn. 524.* medio volunt sidera lapsu. — *fluve referri potest et lapsus rotarum apud Virg. 2. Æn. 235.,* h. e. ipsæ rotæ, ut cylindri laeotes, quibus subjectis facilius moles aliqua movetur et traducitur. — b) De aquis. *Cic. 1. Divinat. 44. 100.* Si lacus emissus lapsu et cursu suo ad mare profuisset. *Horat. 1. Od. 12. 10.* rapidos fluminum lapsus morari. *Ovid. 8. Met. 163.* de *Mæandra* ambiguo lapsu refluunt que fluitque. *Colum. 1. R. 5. 3.* Aqua palustris, quæ pigro lapsu reptit. *Adde Ammian. 23. 6.* — c) De avibus et similibus. *Cic. 2. Nat. D. 39. 99.* Volucrum lapsus atque cantus. *Virg. 3. Æn. 225.* At subitæ horricifico lapsu de montibus adsunt Harpyiæ et magnis quantium clangoribus alas. Similiter *Val. Flacc. 4. 91.* deæ celeri per æthera lapsu Diversas petiere vias. et *Cic. fragm.* apud *Lactant. 3. 19.* Castos animos, paros, integros levi quodam et facili lapsu ad deos pervolaræ. — d) De angue. *Virg. 2. Æn. 225.* gemini lapsu delubra ad summa dracones Effugiunt. *Cf. Id. 7. ibid. 349.* Ille (anguis) inter vestes at levia pactora lapsus. at *Cic. Senect. 15. 52.* Vitis serpens multiplici lapsu et erratico. ¶ 2. Latiori sensu est idem quod lapsio, prolapsio, *caduta.* — a) In sing. num. *Lucret. 6. 324.* Mobilitas autem fit fulminis et gravis ictus, Ac celeri ferme pergunt tibi fulmina lapsu. *Cic. 1. Divinat. 11. 19. in carm.* Atque ea, quæ lapsu tandem ceciderit vultuo. *Virg. 10. Æn. 750.* infrenis equi lapsu jacens. *Liv. 21. 35. sub fin.* Sustinera se a lapsu. *Plin. 7. Hist. nat. 37. 37.* (124). Lapsu scalarum exanimatus. *Id. 9. ibid. 35. 57.* (116). Nullo lapsu franguntur. — b) In plur. num. *Plin. 22. Hist. nat. 17. 20.* (43). Contra ulcera, rupta, lapsusque. *Apul. 9. Met.* Assiduus lapsibus contusa crura.

11.) Translate est error, culpa per imprudentiam admissa, *errare, fallo, σφάλμα. Cic. 1. Acad. (post.) 12. 45.* Cohibere et ab omni lapsu continere temeritatem. *Id. 2. Orat. 83. 339.* Quum sint popularibus multi variique lapsus. *Plin. 5. Hist. nat. 1. 1.* (12). Haud alius fidei promior lapsus, quam ubi falsæ rei gravis auctor existit. non è più facile s'ingannarsi nel credere etc.
LAQUEAR, æris, n. 3. *Laqueus recti casus positio est a Friscian. 6. p. 691. Putsch.* All ponunt laqueare, alii laquearium. *Virg. Cul. 62.* si nitor auri! Sub laqueare dumus animum non tangit avarum. In *Gloss. Philoz.* Laquear, κακὰδωσις: Laqueare, σαιδωμα: Laquearium, ὄροφωσις, ὄροφη. Hanc postremam habent etiam *Isid. 19. Orig. 12.* et *Servius ad Virg. 1. Æn. 730.* Quamvis autem tribus diversis Græciæ vocibus reddantur, eæ tamen eandem fere significationem habent. *Laquearius*

2. declin. legitur etiam in *Inscript. apud Henzen. 6581.* AEDM TRIVM CAMERARVM VETVSTATE COLLAPEAM ADDITO CILTY MELIORI LAQUEARIORVM PECVNIA PROPRIA REFORMAVIT. — *Ceterum laquear est idem quod lacunar, ejusdemque originis, per ἀντικεινον (It. sfonda, soffitta, cielo della stanza; Fr. plafond lambrise, lambris; Hisp. arteson; Germ. getälsete-Decke, Plafon, Felderdecke; Angl. a fretted ceiling). Occurrit fere in plur. num. Virg. 1. Æn. 730.* dependunt lychni laquearibus altis. et *8. ibid. 25.* summi laquearia tecti. *Seneca Ep. 90.* Versatilia conationum laquearia ita coagmentata, ut subinde alia facies atque alia succedat, et toties tecta, quoties fercula, mutantur. *V. LAQUEO sub B. Plin. 33. Hist. nat. 3. 18.* (57). Laquearia, quæ nunc et in privatis domibus auro teguntur, post Carthaginem eversam primo inaurata sunt in Capitolio, censura *L. Mummi. Id. 12. ibid. 1. 5.* (10). Laetior quam marmorum nitore, picturæ varietate, laquearium auro. *Stat. 1. Theb. 144.* crasso laquearia fulva metallo. *Apul. 5. Met. sub init.* Summa laquearia, citro et ebore curiose cavata, subeunt aureæ columnæ. *Claudian. B. Get. 223.* Laquearia auro sulca. *Adde Arnob. 6. 3.* — Ad cælum transtulit *Capell. 9. p. 272.* video splendescere pulsu facta corusciferi subito laquearia cæli: Illic bis septem solitus servare Triones Pastor Hyperborea respundet luce Bootes. *V. LAQUEO sub B. in fin.*

LAQUEARE, is, n. 3. et
LAQUEARIUM, ii, n. 2. *V. vocem præced. init.*
LAQUEARIUS, ii, m. 2. (laquear) qui laquearia facit. *Imp. Constantin. Cod. Theod. 13. 4. 2.* Architecti, laquearii, tignarii etc. — *NB.* De alia hujus vocis significatione, quamquam dubia, *V. voc. seq.*

LAQUEATOR, ðris, m. 3. (laqueus) qui laqueum injicit. *Isid. 18. Orig. 56.* fuisse ait gladiatores laqueatores dictos, quorum pugna erat ejusmodi, ut adversarium injecto laqueo captare student atque irretitum confodere. Hos Latini retiarior dicunt. *Isid.* tamen ab his diversos laqueatores facit, quum de retiaris *ibid. 54.* verba faciat. Alii apud *Isid.* legunt laquearii.

LAQUEATUS, a, um, *V. voc. seq.*
LAQUEO, æs, ævi, ætum, arc, a. 1. (laqueus). *Part. Laqueans sub B.; Laqueatus sub A. 1. et B.* — *Laqueare quo diversa significat, scilicet*
A) Est laqueo irretitæ, *allacciare, παγιδνω.*

1.) Proprie. *Manil. 5. 639.* extensis laqueare profundum Retibus, et pontum vinculis arctare furentem. *Colum. 6. R. R. 16. 3.* Ceterum corpus laqueatum et distantum temonibus obligatur. *Sic Ammian. 31. 2.* Membra laqueata. *Lactant. ad Stat. 11. Theb. 614.* Erigone se nimio luctus dolore laqueavit. *si appiccò. Paulin. Nolan. carm. 20. 79.* Fit laqueus laqueatus homo, et sua præda latronem decipit. *Grat. Cynege. 29.* cassem Per senos circum usque sinus laqueabis. *h. e. neces. Adde Palæmon. p. 1384. Putsch.*

11.) Translate. *Juven. 1. 537.* Si te forte oculi dextri laqueaverit error.

B) Laqueare est etiam in modum laquearis conformare (*V. LAQUEAR*), seu laquearibus ornare: qua significatione occurrit — a) Part. præter. pass. apud *Classicos Auctores.* *Ennius apud Cic. 1. Tusc. 35. 85.* Tectis cæclatis lacuatis. *h. e. lacuatis.* *Sic Horat. 2. Od. 16. 11.* et curas laqueata circum Tecta volantes. *Cic. 3. Ferr. 51. 133.* Considerat templum, videt undique tectum pulcherrime laqueatum. et *2. Legg. 1. 2.* Magnificus villas et pavimenta marmores et laqueata tecta contemnu. *Lucret. 2. 28.* laqueata aurataque templa. *Sueton. Ner. 31.* Conationes laqueatae tabullis eburneis versatilibus, ut flores; fistulatis, ut unguenta desuper spargerentur. *V. LAQUEARE. Ovid. 2. Fast. 345.* Antra subit topis laqueatae pumice vlvæ. — b) Part. præter. pass. apud *Manil. 1. 532.* Hæc igitur textum equum ill sidera tractu Ignibus in varias cælum laqueantia formas. *h. e. in modum laquearis cælum conformantia.* Similiter de cælo *Capell. 6. p. 190.* Laqueata sideribus palatia. et *2. p. 44.* Laqueatus stellis ambitus.

LAQUEUS, i, m. 2. Ratione babite etymi, ducunt a lax, quod fraudem significat, testa *Paul. Diac. p. 116. 15. Müll.*; unde *laciis* in fraudem induco (scil. ut capulus a capiendo, ita a lacere, lacere

sere id est capere, unde *illicere, allicere, lacens, laqueus*. Ceterum laqueus est vinculum ita nexum, ut pondere magis claudatur, *πᾶν, βρόχος* (It. *laccio*; Fr. *corde de lacs, lacet, lacs, surt*; Hisp. *lazo, corredo*; Germ. *Strick, Band, Schlinge*; Angl. *a noose, halter, snare, trap, gin*).

I.) Proprie. *Sall. Jug. 94.* Saxa et si qua vetustate radices eminebant, laqueis vincebat. *Cæs. 7. B. G. 22.* Laqueis faleas avertent. *Liv. 1. 26.* Dnumvir inquit: I, licitor, colliga manus. Accesserat licitor, injiciebatque laqueum. *Cic. 6. Verr. 17. 37.* Homini jam collum in laqueum inserenti subvenisti. *Sall. Cat. 58.* Laqueo gulam alicui frangere. *strozzare. Seneca Hippol. 259;* et *Aurel. Vict. epit. 42.* vitam finire. *Ammian. 28. 6.* vitam elidere. *Ovid. 7. Met. 604.* claudere aurum. et *10. ibid. 378.* innectere fauces. et *6. ibid. 132.* ligare guttura. *Horat. 1. Ep. 16. 37.* premere collum. *Id. 2. Sat. 3. 131.* alicquem interimere. *Seneca Hippol. 1088.* Implicere laqueo tenaci corpus. *Propert. 2. 25. 43.* in validis laqueis hærere. *Sueton. Vitell. 17.* Injicere cervicibus laqueum. *Plin. 36. Hist. nat. 5. 4. (12).* Quempiam ad laqueum compellere. *ridurio ad appicarsi. Inscript. apud Orell. 4404.* ET QUI SIBI LAQUEO MANUS ATTULISSENT ET QUI QVESTVM SPVCVM PROFFESSI ESSENT. *Virg. 1. G. 139.* Tuni laqueis capere feras et fallere visco. *Phædr. 4. 1. mus,* Qui sæpe laqueos et muscipula effugerat.

II.) Translate. ¶ 1. Est fraus, insidiæ. *Ovid. 2. Art. am. 591.* Captus amator cecidit in laqueos. et *2. ibid. 595.* rivali laqueos disponere. ¶ 2. Et universim quidquid capere potest et constringere. *Cic. Mil. 15. 40.* Quum illam belluam, judicii laqueos declinantem, jam irretitam tenerent. *Id. Cluent. 55. 150.* Laquei legum et conditionum et judiciorum. *Plin. 2. Ep. 8.* Numquamne hos artissimos laqueos, si solvere negatur, abrumpan? h. e. occupationes, negotia. ¶ 3. Speciatim vero speciosum argumentum, aut verbum. *Cic. 1. Orat. 10. 43.* Stoici disputationum suarum atque interrogationum laqueis te irretitum coærent. *Id. Fat. 4.* Ad Chrysippi laqueos revertamur. *Id. Cæcin. 29. 83.* Verbi laqueo capere. *Plin. 1. Ep. 5.* Involvere se laqueis insidiosæ interrogationis. *Gell. 13. 10.* Eno-lara laqueos juris. *difficultâ, obscurità.* — Et absolute *Quintil. 5. 10. 101.* In laqueos inexplicabiles incidere. *Id. 5. 7. 11.* Testes inducuntur in laqueos.

LARALIA, ium, n. plur. 3. dies festi in honorem Larium. In *vet. Calendario Maffæor.* apud *Gruter. 133.* in mense Decembri legitur *LAR. KP.* quod perperam quidam interpretati sunt *Laralia mæfastus primo*, quum potius *Larentalia* legendum sit; quam vocem vide. — Ceterum *Laralia* habet *Festus p. 253. 13. Müll.* Popularia sacra sunt, ut ait *Labco*, quæ omnes cives faciunt, nec certis familiaribus attributa sunt: Fornacalia, Parilia, Laralia, porca prædiania. Ubi *Müllerus* in *Supplém. Annotat. p. 398.* hæc ait: *Laralia*, insolito vocabulo, *Festus* dixit Compitalia, nisi forte suspicari malimus, *Larentinalia* scriptum fuisse a *Festo*, de quo *V. Varron. 6. L. L. 23.* Sed hoc me revocat, quod *Larentia* patentatio a sacerdotibus, non ab omni populo fiebat.

LARARIUM, i, a. 2. a *Lare* vel *Laribus*, est sacrarium domesticum, locus, in quo dii tutelares donus reponebantur et adorabantur, *coppelletta di casa, εἰς οἶκον.* Scribit *Lamprid. de Alex. Sever. 29.* et *31.* eum in larario suo sanctiore et majore rem divinam matutinis horis facitasse ad effigies deorum, in quibus habebat Apollonium, Orpheum, Abrahamum et Christum: in secundo larario habuisse simulacrum Virgilii et Ciceronis et aliorum. Sic *L. Vitellius*, Auli Vitellii Imp. pater, *Narcissi* et *Pallantis* imagines aureas inter *Lares* coluit, uti narrat *Sueton. Vitell. 2. extr.*

LARDARIUM, ii, n. 2. lardi frustum: Itali dicunt *lardelli*. Vox a *Lexico* expungenda; occurrit enim tantummodo in *Not. Tyr. p. 167.* *Lardum*, *lardaria. Cajet. Marini* in *Pap. diplom. p. 371. col. 1.* putat, *lardaria* significare carnem porcina, et esse nominativum singularem: hinc *porcum lardarium* in antiquis diplomatis esse, quod porco ingrassato Italorum, et *anniculum*, qui unius anni habet ætatem, quique integer eoquebatur edebaturque simul in convivio.

LARDARIUS, ii, m. 2. (lardum) qui lardum vendit. *Inscript. apud Gruter. 647. 4. L. NBBFXXIVS PATITI L. PRIMVS LARDARIVS.*

LARDUM, i. F. LARDIDUM.

LARENTALIA et

LARENTIALIA, ium, n. plur. 3. ferie la bonorem Accæ Larentiæ, vel Larentinæ, cui pontifices in Velabro X. Kal. Januar. sacrificabant: ut constat ex *Cic. 1. ad Brut. 15.* et *Kalendar. Maffæj. et Prænestin.* apud *Fogginium* in *Fast. Verris Flacci p. 116.* *Ovid. 3. Trist. 55.* Non ego te tantæ nutritrix Larentiæ gentis, Nec laceam vestras, Faustule pauper, opes. Vester honos veniet, quum Larentalia dicam: Acceptus genis illa decembar habet. *Varro 6. L. L. 23. Müll.* Feriæ publicæ Larentinæ: is dies, quem quidam in scribendo Larentalia appellant, ab Accæ Larentina naminatur, cui sacerdotes nostri publice parentant; et hinc alii eum diem dicunt parentalia Accæ Larentinæ. Hoc sacrificium fit in Velabro, quæ in novam viam exitur, ut ajunt quidam, ad sepulcrum Accæ. Ita locum emendat *Fogginius loc. cit. p. 81.* Aliter legit *Müllerus*; qui tamen et ipse *Larentalia* exhibet. Adde *Paul. Diac. p. 119. 1. Müll.*; et *V. LARALIA. Lactant. 1. 20.* Hujus (Larentinæ) nomia etiam dies festus dicitur est, et Larentinalia constituta. — Quidam etiam *Laurentalia* vel *Laurentinalia* perperam scribunt.

LARES, un et ium, m. plur. 3. omnium ædium ac familiarum dii erant, iisque focus peculiariter sacer erat; et præterea apud ditiores sacrarium habebant (V. LARARIUM), in quo eorum sigilla servabantur. V. alia multa in ONOM. — Hinc ¶ 1. Per metonymiam Lares ponuntur pro ædibus, atque etiam pro patria urbe, casa, patria. — a) Ia sing. num. *Cic. 5. Verr. 11. 27.* Relinquent arationes? relinquent larem familiarem suum? *Id. ibid. 54. 125.* In agros atque ad suum larem familiarem redirent? Sic *Id. 16. Att. 4.* Ad larem suum reverti. *Sall. Cat. 21.* Illos binas aut amplius domos continuare: nobis larem familiarem nusquam ullum esse? *Liv. 26. 25.* Recipere aliquem lare. *Id. 1. 29.* Larem relinquere. *Curt. 5. 11. 2.* sine lare. *Horat. 2. Ep. 2. 51.* Lar paternus. *Id. 1. Sat. 2. 56.* patrius. *Id. 1. Od. 12. 43.* avitus apto cum lare fundus. *Id. 1. Ep. 7. 58.* Lare certo gaudere. *Id. 3. Op. 29. 14.* Parvo sub lare. *Ovid. 1. Trist. 3. 30.* Capitolla cernens, Quæ nostro frustra juncta fuere lari. *Id. 1. Fast. 478.* Deserit Arcadium Parrhasiumque larem. *Apul. 9. Met. Revenire larem suum. Martial. 11. 82.* Lar conductus. casa affitto. et *1. 77.* Flaccæ, Anænorei spes et alumne juris. h. e. urbis Patavii. *Seneca Med. 20.* per urbes erret ignotas egeas, Exul, pavens, inavibus, incerti laris. *Ammian. 16. 12.* Laris sui defensor. — b) In plur. num. *Ovid. Remed. am. 302.* Sub illulum nostros misit avara lare. *Horat. Carm. sæc. 39.* Jussa pars mutare lare et urbem Sospite cursu. *Justin. 12. 4. 3.* Militibus permisit ducere uxores: existmans minorem in patriam reditus cupiditatem futuram habeatibus in castris imagineam quamdam larium ac domesticæ sedis. *Ammian. 14. 1.* Acti laribus extorres. *Id. 28. 2. extr.* Vertere lare. *Id. 28. 2. med.* Abiit in lare. ¶ 2. Poetice de nido avium. *Ovid. 3. Fast. 242.* Nunc avis in ramo tecta laremque parat. *Val. Flacc. 4. 44.* Fluctus ab undisoni ceu forte crepidine saxi Quam rapit balcyones miseræ felumque laremque. ¶ 3. Item poetice de foco. *Virg. 8. Æn. 542.* Et primum Herculeis sopitas ignibus aras Excitat hesternumque larem. *Alii aliter interpretantur.* ¶ 4. Hinc generetim pro sede. *Ammian. 16. 10.* Romam ingressus, imperii virtutumque omnium larem. *Cassiod. 8. Variar. 16.* Ipsa quodammodo dignitas in penatibus vestris larem punit, et domesticum factum publicum deus.

LARGATUS, a, um, adject. (largus) allargato, ampliatus. *Cassiod. 2. Variar. 30.* Humores noxia infusione largati. Ita edidit *Garetius*; alii rectius legunt *lazati*.

LARGE, adverb. (largus). Alias formas *largiter* et *largitus*, V. loco suo. — Comp. *Largius* et *Sup. Largissime* 1. — Large ¶ 1. Stricto sensu est copiose, abunde, liberaliter, *δαδύλω*; (It. in *abbondanza, largamente*; Fr. *richement, largement*; Hisp. *anchamente, holgadamente, abundantemente*; Germ. in *reichlichem Maasse, reichlich*; Angl. *largely, plentifully, abundantly, liberally,*

bountifully). Occurrit — a) Posit. apud *Plaut. Aulul. 2. 2. 19.* Nemlai eredo, quæ large blandus est diva pauper. *Cic. Mur. 4. 10.* Quod daudum est amicitia, large dabitur a me. *Id. Rosc. Am. 8. 23.* Large effusequa donare. *Id. 2. Nat. D. 47. 121.* Pastum aimadibus large et copiose natura comparavit. *Id. 3. ibid. 27. 69.* Tam munifice et tam large dari. *Phædr. 2. 6.* Large depem dividere cuiquam. *Auct. B. Alex. 1. extr.* Aquam large præbere. *Horat. 1. Od. 9. 5.* ligna super foco Large repoasos. *Sueton. Domit. 21.* Conivari frequenter ac large. *Colum. 8. R. R. 14. 11.*; et *Plin. 10. Hist. nat. 34. 52. (105).* Large bibere. *Curt. 6. 6. 23.* Aquæ large manat. *Plin. 12. Hist. nat. 14. 33. (62).* Large deos adorare. h. e. nulla turis parcimonia adhibita. *Cic. 5. Verr. 88. 204.* Large liberaliterque æstimare. *Q. Cic. Petit. cons. 11. 44.* Large atque honorifice promittere. *Rursus Cic. 1. de republ. 43.* Large ministrare libertatem alicui. *Tac. 6. Ann. 15.* Senatusconsultum large factum. *un decreto ampio. Plin. 21. Hist. nat. 10. 31. (56).* Thymum large Gorescens. *Id. 5. ibid. 17. 15. (73).* Large frequentare locum aliquem. *in gran numero.* — b) Comp. apud *Ter. Eun. 5. V. 48.* Principio et habet quod det, et dat nemo largius. *Sall. Cat. 16.* Plerique Sullani milites largius suo usi. *avendo speso alla grande. Horat. 2. Ep. 2. 215.* ne potum largius æquo Rideat. *più del dovere.* Adde *Sueton. Cæs. 52. Gell. 4. 17. ad fin.* I litteram, quæ in vocabulo quoque gemina esse debet, paullo uberius largiusque pronuntiabat. h. e. majore et loogore sono. — c) Sup. apud *Cic. 3. Verr. 61. 156.* Cujus mihi copiam quam largissime factam oportebat. *V. Zumpt. ad h. 1.; Klotz. leg. largissimam. Plin. 7. Hist. nat. 50. 51. (167).* Quibus (vita) largissime contigit. a chi è toccato vivere assai. et *Alter Plin. 9. Ep. 2.* Varietas rerum largissime suppetit. Adde *Sueton. Aug. 77. et Domit. 9.* ¶ 2. Pro facile, facilmente. *Plin. 47. Hist. nat. 10. 30. (137).* Juxta oleam seri ficum jubet, non ampliore Intervallo, quam ut coatingi large possit ramo alex quam maxime sequaci atque obadituro. ¶ 3. Pro late, ut videtur. *Plin. 2. Hist. nat. 11. 8. (50).* Soli montem Idam exoriens dextra lævaque large amplectas. *Id. 36. ibid. 15. 24. (108).* Amplitudiam cavla eam fecisso prodit, ut vebem fœni large onustam transmitteret. *Pallad. 1. R. R. 30.* Anseribus large vagandi licentia prohibetur. *Aurel. Vict. Cæsar. 11.* Large procedere.

LARGIFICUS, a, um, adject. (largus et factus) copiosus, abundans, *abbondante. Lucret. 2. 637.* Stipe largifica aliquem ditare.

LARGIFLUUS, a, um, adject. (largus et fluxus) large et abundanter fluens. *Pacuvius* apud *Cic. 3. Orat. 39. 157.* Grando mixta Imbri largifluo subita præcipitans cecidit. *Lucret. 5. 597.* Largifluua fons.

LARGILOQUUS, a, um, adject. (largus et loquor) large loquens, multiloquus, verbosus, *abbondante di parole, ciarliero, πολλόλογος. Plaut. Cist. 1. 2. 2.* Quæ ubi saburrata sumus, largiloque extemplo summa: plus loquitur, quam sat est. *Id. Mil. glor. 2. 3. 47.* Nonne tibi istam prætruncari linguam largiloquam jubet?

LARGIMENTUM, i, a. 2. (largior) idem ac largitas. *Fulgent. 1. Mythol. præf.* Quæ ampliora eveniunt, non hominis, sed diviniæ est largimentum.

LARGIO, V. voc. seq. init.

LARGIOR, tris, itus sum, iri, dep. 4. (largus). Etiam *largia* dictum fuit olim, positione activa. *Acicius* apud *Non. p. 470. 26. Merc.* Beaigne et pro beneficio largito arqua ampliter. *Lucilius* apud *eumd. ibid.* Quod viscus dederas tunidum, hoc in viscera largi. h. e. largito. Confirmat hæc *Priscian. 8. p. 797. Putsch.* Hinc *largitus* passiva significatio apud *Tibull. 4. 1. 129.* Quom largita tuis suat muta silentia votis. Hinc *inlargio, is, et dilargitus*: quæ vidi suis locis. — Ceterum *largior* in futuro pro *largiar*: quod in verbis quartæ præter factitarunt. *Plaut. Bacch. 4. 7. 30.* Libertatem Chrysalta largibere. — Et *largibar* pro *largiebar. Propert. 1. 3. 25.* largibar munera sciman. — *Largier* paragonge pro *largiri* est *Plaut. Asin. 5. 2. 82.* — Perit. *Largitus* et *Largiensis* II. — *Largiri* est large præbere; item simpliciter donare, *προσάμα, χορηγῶ* (It. *dare in abbondanza, donare largamente,*

donare; Fr. *communiquer en abondance, donner libéralement, prodiguer, distribuer*; Hisp. *dar, donar liberalmente, abundantemente*; Germ. *reichlich geben, schenken, mit -, ver, austheilen*; Angl. *to give in abundance, give or grant liberally, bestow largely, lavish*.

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — 1.º) De hominibus; ut quidem — a) Cum Accusativo rel. *Plaut. Amph. 1. 1. 155. Largiri eam asurientibus. Cic. 1. Off. 14. 43. Qui eripiunt aliis, quod illis largiantur. Liv. 1. 54. Largiri prædam. Sueton. Tib. 48. nihil militi. Tac. 1. Ann. 28. agros emeritis. Martialis. 5. 19. opes vetari fidoque sodali. Tac. 16. Ann. 11. pecuniam in servos. Pallad. 12. R. R. 5. Aliquantum columbini stercoris circa viticolarum vestigia largiemur. — b) Cum Ablativo rel et præpos. ex vet. de. *Plaut. Pers. 2. 3. 13. Amico homini mea os crumæa largiar. Cic. 3. Fam. 8. ad fin. Quum natura semper ad largiendum es alienum suam restrictor. Auct. B. Afr. 87. extr. De sua pecunia largitus est. — c) Absolute. *Cic. Rosc. Com. 10. 27. Largitus est scilicet homo liberalis et dissolutus et bonitate affluens Fannius Roscio? Sueton. Ner. 30. Non largiendi modum teore. — 2.º) De rebus. *Ennius apud Cic. 1. Tusc. 28. 69. et 3. Orat. 38. 154. Sogetas largiri fruges. Quintil. 1. 2. 14. Sol universis idem lucis largitur. Cæs. 6. B. G. 23. Gallis autem propinquitas, et transmarinarum rerum notitia, multa ad copiam atque usus largitur. somministra abunde. ¶ 2. Speciatim non raro de his dicitur, qui pecuniam donant corumpendi causa et comendatorum suffragiorum: unde largitio. *Sall. Cat. 39. Senatam criminando, plerumque exagitare, dein largiendo et pollicitando magis incendere. Id. Jug. 13. Quemcumque possint largiendo parere, na cunctantur. Liv. 3. 1. Largiendo de alieno, popularem fieri. Sic Justin. 36. 3. 9. Primi omnium ex Orientalibus libertatem receperunt, facilio tunc Romanis de illorum largientibus.*****

II.) Translate. — a) Cum Accusativo rel. *Plaut. Mil. glor. 4. 6. 28. Tu te vilem feceris, si tu ultro largiere. h. e. to offere, copiam tui facilo et sæpe faclos. Id. Ann. 5. 2. 82. Istoscino patrem æquum mores est liberis largiri? instillare, infondere. Cic. Quint. 2. 8. Hortensio summam copiam facultatemque dicendi natura largita est. Id. Harusp. resp. 25. 54. Utrisque secunda fortuna regnum est largita, adversa mortem. Id. Boib. 22. 60. Nihil parcus in largienda civitate. Id. 3. Legg. 17. 38. Largiri libertatem istam populo, ut etc. Horat. 2. Ep. 1. 15. Largiri honores allicul. Justin. 6. 7. 5. Tanto patriæ et penarum conspectus presentia, quam recordatione sui, majores spiritus largiuntur. Cic. 1. Orat. 15. 68. Duo illa roinquamus; idque largiamur inortis nostræ. doniamo. Sic Id. 5. Fam. 12. Amori nostro pluculum etiam, quam concedit veritas, largiare. Id. 5. Ferr. 84. 194. Improbum facinus, iudices, non forendum, nemini lega concessum, sed fortasse adhuc in nullo etiam vindicatum. Tamen ego hoc, quod ferri nego posse, Verri, iudices, enecto et largior. h. e. condono. Sic Tac. 3. Ann. 79. Sane ientus in suo dolore esset: respublikæ injurias ne largiretur. h. e. remitteret, condonaret. Plin. 2. Hist. nat. 23. 21. (87). Largiri allicul occasione impudentiæ. h. e. præbere. dare. Sic Quintil. 12. 8. 2. Quæ vel extra causam occasione clamandi largiantur. *Plaut. Capt. 4. 2. 49. Largiri iustitiam olicul. recare. Virg. 10. Æn. 493. Quisquis honos tumuli, quidquid solamen humani est, largior. lo concedo, la permitto. Sil. It. 15. 724. Cedentes urget, totas largitus habenas, Livius acer equo. oendo lasciato sui collo te brigite. quum dedisset, quum immisisset habenas. Plin. 17. Hist. nat. 23. 35. (211). Si largiatur crassitudo. ne sio capace. Sic Colum. 5. R. R. 9. 7. Si tempus non largitur. non permette. Scævola Dig. 35. 2. 25. Reditus largitur annuam prestationem. vende. — b) Sequentem part. ut. *Cic. Senect. 23. 83. Si quis deus mihi largiatur, ut ex hac meta reperescam. mi conceda.***

LARGITAS, f. 3. (largus) ¶ 1. Est largitio, liberalitas, liberalitas, generositas, μεγαλοδωρία. — a) De hominibus. *Ter. Heaut. 3. 1. 31. Vehemens in utramque partem es nimis, aut largitatis nimis, aut parcimonis. Id. Adelph. 5. 9. 28. Quæ istæc subita est largitas? Cic. Brut. 4. 16. Et impendit augere possimus largitatem tui muneris.*

*Macrob. 7. Saturn. 3. a meri. Aliquem comissos largitate ditare. — b) De rebus. Cic. 2. Nat. D. 62. 156. Terra fruges cum maxims largitate fundit. ¶ 2. Pro amplo spatio. *Pallad. 13. R. R. 7. 11. Trium plantam eum ipsis calciculis transferunt. quibus fractis in serobe induigent radicibus largitatem.**

LARGITER, adverb. (largus) large, abunde, valde, affatim, assai, in abbondanza, largamente, δαφιλως. — o) Absolute. *Cato apud Paul. Diac. p. 378. 2. Mül. Repente largiter habere, repente nihil. Plaut. Truc. o. 5. v. 11. Opus natriæ, utrem ut habeat veteris vini largiter. Id. Epid. 3. 4. 49. Argentum stulte datum reor, atque peccatum largiter. essersi commesso un grosso falla. Lucret. 6. 1110. facies hominum distare videntur Largitar. di gran lunga. Cæs. 1. B. G. 18. Dumorigem non solum domi, sed etiam apud finitimas civitates largiter posse. Brutus ad Att. inter ep. 1. ad Brut. 17. Persuasum tibi, da voluntate mea propria nihil esse remissum, de iudicio largiter. Horat. 1. Sat. 4. 132. fortassis et istinc Largiter abatulerit longa ætas, liber amicis, Consilium proprium. Auct. B. Afr. 72. ad fin. Ut iomenta bestiarum odorem, stridorem, speciem non reformidarent, largiter erat consecutus. auea abbastanza ottenuto. Sueton. Aug. 89. Largiter præstare allicul. superore di molto. Id. in Vita Lucani, in fin. Largiter epulatus. — b) Interdum vim habet substantivi atque cum Genitivo usurpatur. *Plaut. Rud. 4. 4. 141. Credo, illic inesse auri et argenti largiter. et 5. 2. 28. Largiter mercedis induplicar. Apul. de Mag. Largiter aquæ superest mibi.**

LARGITIO, f. 3. (largior) actus largiendi, distributio donorum, liberalitas, δωρημα, δαφιλης, χορηγία (It. liberalitas, largizione, donativi; Fr. dons abundants, largesses, libéralité; Hisp. largueza, liberalidad; Germ. das reichliche Geben, Schenken, Mittheilen, d. Mittheilung, Erweisung, Gewährung, Freigebigkeit; Angl. a giving freely, bestowing liberally, bountifulness, liberality, largition).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim et in bonam partem. *Cic. 2. Off. 15. 52. Quamquam in utroque inest gratificandi liberalis voluntas, tamen altera es arca, altera est virtute depromitur, largitioque, quæ sit ex re familiari, fontem ipsam benignitatis exaurit. Cæs. 1. B. C. 39. extr. Duae res consecutus est, quod plura animos centurionum devinsit, et largitione redemit militum voluntates. Id. 2. ibid. 28. His pauca ad spem largitionis addidit, quæ ab sua liberalitate expectare debebant. Sueton. Cæs. 19. Eam largitionem o republica fieri. Id. Aug. 10. Veteranos, quanta potuit largitione, conatxit. Aurel. Vict. Epit. 13. Largitionem habere. — In plur. num. Cæs. 3. B. G. 31. extr. Maximas largitiones facere. Colum. 11. R. R. 1. 19. Festosque (dies) sic agat, ut fortissimum quemque et frugalissimum largitionibus prosequatur. — Cum Accus. personæ ad præpos. in. *Auct. B. Alex. 4. Largitionem in militibus auget. crece il donativo a soldati. — Cum Genit. personæ. Auct. B. Hisp. 1. sub fin. Ut ex ejus pecunia latronum largitio fieret. h. e. in latronea. — Proverbium est illud Cic. 2. Off. 15. 55. Largitio fundum non habet. ¶ 2. Speciatim et sæpe largitio in malam partem accipitur pro distributione pecuniæ, quæ sit ad occupandum favorem in petitione honorum, et ad benevolentiam conciliandam potentie comparandæ causa. *Cic. 2. Orat. 25. 55. De ambitu raro illud datur, ut possis liberalitatem ac benignitatem ab ambitu atque largitione sejungere. Id. Planc. 15. 37. Tribum turpi largitione corrumptore. et ibid. Quæ (tribus) in largitione devinctas haboret. Id. Mur. 37. 80. Pornciosas largitio. et ibid. 11. 24. Largitione resistere. Cæs. 1. B. G. 9. Dumorigi gratia et largitione apud Sequanos plurimum poterat. Liv. 4. 43. a med. Largitione pessimi esempli seditionem concire. Sall. Cat. 3. Pro pudore, abstinentia, virtute; audacia, largitio, avaritia vigeant. Id. Jug. 18. extr. Largitio famosa et impudena. Velley. 2. 20. Corrupti spe largitionis milites. Nepos Miltiod. 6. Populus largitione magistratum corruptus. Id. Hamilc. 3. Largitione vultuosas pervertit mores Carthaginiensium. Sueton. Cæs. 13. Pontificatum maximum petiit, non sine profusissima largitione. Id. ibid. 20. Nullum largitionis genus omisit. — In plur. num. *Nepos Att. 6. Quod (honores) neque peti more majorum, neque capi possent****

conservatis legibus, in tam effusis ambitus largitionibus. Justin. 1. 9. 11. Regnum, quod fraude quæsierant, indulgentia et largitionibus confirmant. ¶ 3. Universim pro quacumque prodigiosa, profusione, scialacramento. *Seneca 1. Benef. 2. Nullius rei, minime beneficiorum, honesta largitio est.*

II.) Translate. ¶ 1. Generatim. *Cic. Balb. 13. 31. Numquam est intermissa a maioribus nostris largitio et communicatio civitatis. concessione, concessio. Id. Mur. 20. 41. In jure dicendo gloriam conciliat magnitudo negotii, gratiam æquitatis largitio. h. e. administratio, amministrazione. Rutil. Lup. de sig. sent. et eloc. 1. 16. Ruhnck. Nam qui tantam eadem profecerit, hujusmodi inceptum dumtaxat argere, pæc malefici largitionem est facere. h. a. veniam dare, condonare. ¶ LARGIOR II. ¶ 2. Speciatim, abstractum pro concreto, largitiones imperatorum tempore sunt fuscus, seu ærarium principis, es quo scilicet conglaria populo distribui solebant. Hinc *Irripp. Constantin. et Constans Cod. 7. 82. 21. Tringita auri pondo largitionibus nostris cogatur inferre. Impp. Valentinian., Valens et Gratian. Cod. Theod. 9. 21. 7. Quidquid ex auro hominum privatorum in monetis publicis repereris figuratum, id omne nostris scias largitionibus vindicandum. Impp. Honor. et Theodos. Cod. 10. 23. 2. Sacrarum vel privatorum largitionum palatinæ officia. De his largitionibus V. Zirardini ad Leg. Nov. p. 484. - 487. ¶ et voc. seq.**

LARGITIONÁLIS, e, adject. ad largitiones, seu fuscum principis pertinetes (V. voc. præced. II. 2.), ut *Largitionales officiales*, qui eum fuscum curant, *Impp. Valentinian. et Valens Cod. Theod. 12. 6. 13. Adda ibid. 8. 7. 6. etc. — Hinc*

Largitionalis, is, m. 3. absolute, substantivorum more, est largitionum mioister. *Vopisc. Carin. 19. Quum ei (Dioletiano) quidam largitionalis suus editionem Cari laudaret etc.*

LARGITOR, f. 3. ari, dep. 1. frequentat. a largior. *Plaut. Trin. 3. 3. 14. Ex ea largitari te illi etc.*

LARGITOR, f. 3. (largior). ¶ 1. Generatim et in bonam partem est qui libenter et multa donat, donatore, liberale, splendido, μεγαλοδωρος. *Sall. Jug. 95. Multarum rerum ac maxime pecuniarum largitor. Liv. 6. 16. a med. Seditionis leniendæ causa, postulante nullo, largitor voluntarius repente neutus factus. at ibid. 2. sub fin. Prædam militi dedit, quo minus speratam a minime largitore duce, eo militi gratiorem. Adde eumd. 9. 42. Sil. It. 7. 164. Bacche, sacri largitor laticis. ¶ 2. Speciatim in malam partem sumitur pro eo, qui per ambitum pecunia coemit suffragia et favorem multitudinis, ut in LARGITIO f. 2. dictum est. *Cic. 1. Off. 19. 64. Existunt in republica plerumque largitores et factiosi, ut opes quam maximas consequantur, et sicut vi potius superiores, quam justitia pares. Id. Planc. 15. 37. Cujuscumque tibus largitor esset. Id. 4. Cot. 5. 10. Lentulum largitorem et prodigum non putat, quum de pernicie populi Romani tam crudeliter cogitavit.**

LARGITUDO, f. 3. (largus) largitas. *Charis. 1. p. 78. Putsch. Largitudo nusquam invenitur, nisi apud Nepotem.*

LARGITUS, adverb. (largus) largiter, affatim. *Afranius apud Non. p. 514. 13. Merc. Quid istuc est? quid fles? quid lacrimas? largitua proloquere.*

LARGITUS, a, um. ¶ LARGIOR.

LARGIUSCŪLUS, a, um, adject. deminut. a largus, aliquantum copiosus, aliquantum largus. *Solin. 7. Galactites subnexus parvulus, largiusculus baustus facit sallvarum.*

LARGUS, a, um, adject. Comp. *Largior 1.; Sup. Largissimus 1. et 2. — Ratione habita etymj, dictum putant, quasi λαγγρον, a λα valde et εργον res: alii a λαυρος copiosus. Ceterum ¶ 1. Generatim est copiosus, abundans, amplius, multus, ευπορος, δαφιλης (It. abbondante, copioso; Fr. abondant, copieux, considerable; Hisp. abundante, copioso; Germ. reich, reichlich, viel, häufig; Angl. abundant, plentiful, copious, large). Occurrit — a) Absolute. — Posit. *Lucret. 1. 283; et Virg. 1. G. 23. Largus imber. Lucret. 1. 413. Largi baustus. Id. 1. 1030. unde Nannius. Virg. 12. Æn. 721. sanguine largo Colla arnosque lavant. et 6. ibid. 699. largo fleu ora rigare. Id. 3. G. 308. largi**

copla lactis. *Sil. It. 1. 528.* Jsmque agitator largus per membra fluentia sudor. *Lucret. 2. 806.* cauda pavonis. Larga quum luce repleta est. Sic *Cic. 2. Not. D. 19. 49.* Quum sol terras larga luce compleverit. *Lucret. 4. 802.* Largus aer peccat furamina. *Ovid. 4. Met. 758.* Larga odores. *Lucret. 5. 867.* pacemque sequatur Suol et larga son sioe pabula parte labore. *Virg. 2. G. 390.* larga pubescit vinea fetu. *Ovid. 4. Fast. 517.* Larga messis. *Plin. 11. Hist. nat. 39. 94. (229).* Pili equis in juba largi, in armis leoli. *lunghi e folti. Martial. 8. 70.* Quum siccare sacrum largo Permessida posset Ora, verendum maluit esse altum. h. e. amplo et rotundo ob divitem venam carminum. *Ovid. 3. Art. am. 408.* Larga opes. *Val. Flacc. 4. 551.* Larga honor. h. e. amplius, multa oris dignitas. *Lucret. 5. 156.* Que tibi posteriori largo sermone probabo. *con iungo ducorso.* — *Comp. Horat. 1. Sat. 8. 43.* Largior ignis ardet. *Liv. 40. 14.* Die festo ioter aequales largiore vino uti. *Petron. Satyr. 82.* Largiore cibo excitare vires. *Tac. 1. Ann. 31.* Largiora stipendia exposcere. Et absolute *Horat. 2. Od. 18. 13.* nec potente amicum Largiora flagito. — *Sup. Sueton. Cæs. 38.* Largissima præda. *Id. Domit. 4.* Largissimum epulum. *Id. Tit. 7.* Munus edidit apparatusissimum largissimumque. *splendidissimo. Plin. 34. Hist. nat. 15. 43. (149).* Metallorum omnium vena ferri largissima est. — b) Cum Genitivo apud Poetas. *Virg. 11. Æn. 338.* Larga opom. Ubi Servius: abundans, divas: non qui multa donaret. *Lucret. 9. 608.* fons largus aque. *Sil. It. 7. 601.* Tam Garadum, largumque come præternit Adherben. — c) Cum Ablativo. *Plin. 25. Hist. nat. 13. 102. (161).* Folia carnosa, pinguis, larga succo. *Plaut. Asin. 2. 24.* Homo largior Huguâ. *abundante di parole. At Forcellinus* retulit adject. *largior ad linguam,* eodem tamen sensu. ¶ 2. Est etiam liberalis, profusus, prouus ad doandum, *liberole, profuso, generoso, prodigo.* — o) Absolute. *Cic. 2. Off. 16. 55.* Duu sunt genera largorum, quorum alteri prodigi, alteri liberales. *Id. 5. Verr. 50. 118.* Si largissimus esse vellet, emulatore mensura uteretur. — b) Cum Genitivo apud Poetas. *Sil. It. 8. 256.* auctus opes largusque rapina. h. e. de alieno largiens, ut *Forcellinus* est interpretatus; aliis vero est abundans opibus rapinâ, partit. *Id. 15. ibid. 498.* Pæus incedendi dextris largus. h. e. facilis et largus in conducendis militibus. *Stat. 3. Theb. 603.* largusque animæ, modo suscipit ira. h. e. vitam facile pariculis obiectis, vite prodigus. *Lucret. 7. 225.* et largus habens Ponticus ibat eques. h. e. qui equitando solet equo habenas laxare. *Al. leg. habenis:* al. habena; v. locum *Sil. It. mor citandum.* — c) Cum Ablativo. *Plaut. Asin. 3. 3. 8.* Audin' tu huoc, opera ut largus est? h. e. facile pollicens operam suam. *Tac. 2. Hist. 59.* Vir largus anino et par opibus. *d'animo generoso.* et *3. ibid. 58.* Larga promissis. *Sil. It. 7. 696.* Ferrata calce atque effusa largus habena Cunctantem Impellebat equum. *Sic Id. 15. 724.* totas longitius habenas Livius acer equo. *Cf. Lucret. loc. cit. sub 2. b.* — d) Cum Infinito. *Horat. 4. Od. 12. 19.* Spes donare novas largus. — *NB.* De cognom. Rom. V. ONOM.

LARIDUM, et per synonym. lardum, l, n. 2. *Macrobi. dicit putat,* quasi *large aridum.* Ejus verba sunt *7. Saturn. 12.* Sæpe apposita salita carne, quam lardum vocamus, ut opinor, quasi *larga aridum,* quæro mecum coconstitit, qua ratione carnem, ad diuturnitatem usus, admixtio salis servet. Hæc *Macrobi.* Ceterum vix conjugenda videtur cum Gr. *λαρός jucundus* et *λαρικός incrassatus,* pinguis. — Lardum vel lardum est caro suilla cum suo pingui sale condita et siccata: item ipsam pingue (It. *carne porcina salata, lardo;* Fr. *viande de porc sale, lard;* Hisp. *tocino salado, lardo;* Germ. *der Speck;* Angl. *bacon, the fat of bacon, lard*). Occurrit — o) Forma *lardum* apud *Plaut. Capt. 4. 3. 3.* Quanta pernis pestis veniet! quanta labe lardo! *Adde eumd. ibid. 4. 2. 67.* et *Men. 1. 3. 27.* — b) Forma *lardum* apud *Horat. 2. Sat. 6. 85.* semesaque lardi Frusta dedit. *Ovid. 6. Fast. 169.* Pinguis cur illis gustatur larda calendis. *Martial. 5. 78.* Et pallens faba eum, rubente lardo. *Juvenal. 11. 84.* Et natalicium cognatis pocere lardum. *Plin. 28. Hist. nat. 16. 65. (227).* Lardum elixum atque circumligatum mitra celeritate ossa fracta solidat.

Pallad. 13. R. R. 6. Pernas etiam et lardum eodocimus non solum mense hoc, sed omnibus, quos biemalis rigor adstringit. — Hinc

Laridus, o, um, adjective usurpator ab *Imppp. Valentin., Theodos. et Arcad. Cod. Theod. 8. 4. 17.* Pro octoginta libris laride (subnudi carnis), pro octogenis etiam libris olei, et pro duodenis modis salis singuli solidi proferantur.

LARIFUGA, æ, m. 2. (lar et fugio) qui lares suos deserit, erro, vsq. abudus. *Petron. fragm. Tragicur. 57.* *Burmann.* Larifuga oescio quis, non valet lotium suum.

LARIGNUS, a, om, adject. (larix) qui est ex larice, *di larice, λάρικος.* *Vitruv. 2. 9. od fin.* Larigna materies.

LARIX, icis, m. et f. 3. *larice, λάριξ,* arboris genus cognatum abieti et pino: a *λαρός, suavis,* nempe ab odoris suavitate. Resinam enim fundit, et vere flores gignit odoratos. *Plin. 16. Hist. nat. 10. 19. (43).* Laricis materies præstantior looge, incorrupta usu, mori contumax, rubens præterea et odore acrior. et (45). Excepta larice, quæ neque ardet, nec carbonem facit, nec alio modo ignis vi consumitur, quam lapides. *Id. ibid. 18. 30. (73).* Montes amos cedrus, larix, tæda et ceteræ, a quibus resina gignitur. *Id. ibid. 39. 74. (190).* Tiberius Cæsar, concremato ponte naumachiaro, larices ad restituendum cædi in Bætia præstinavit. *Vitruv. 2. 9. n. med.* Larix, qui non est notus nisi bis nunciipibus, qui sunt circa ripas fluminis Padi et litora maris Adriatici, non solum ob succi vehementem amaritatem ab carie aut a linea non nocetur, sed etiam flammam ex igna non recipit, nec ipse per se potest ardere, nisi uti saxum in fornace ad calcem coquendam aliis ligulis uratur. et *moz.* Materies autem larigæ per Padum Rænonam deportatur, in colonia Fanestri, Plisauri, Ancone reliquisque, quæ sunt in ea regione, mucicipiis præbetur: — Quod negat *Plin., Vitruv. loc. cit. et Pallad. 12. R. R. 15.* banc arborem igne corripit, loler fabulas rem hujusmodi amandam esse, quoc oemo ignorat.

LAROS, V. LARUS.

LARVA, V. LARVA I. in fl.

LARVALIS, V. LARVALIS.

LARVATUS, V. LARVO.

LARUS et lros, i, m. 2. *λάρος, gabon...* avis aquatica, eadem ac gavia, quam vulgo nunc Veneta cocale dicitur; et ob ejus stupiditatem eodem nomine stupidos etiam homines appellant. *Gloss. Philox.* Larus, *λάρος* et *ibid. λάρος,* larus, gavia. Hujus avis mentio est etiam apud *Fulgat. interpr. Levit. 11. 16.* et *Deuter. 14. 15.*

LARVA et larva, æ, f. 1. genius malus ac noxius defuctorum (de vocis etymo V. sub 1.) *μορμολύξας* (It. *spettro, larvo, funtasima, ombra;* Fr. *fantôme, spectre, larve;* Hisp. *fantasma, especlro;* Germ. *ein Gespeust;* Angl. *a spectre, ghost, phantom, wolking spirit, hobgoblin, goblin*).

I.) Propria. Larvum dictam potant a *Lare,* a quo ita differat, ut Lor certis ædibus curam gereret posteriorum, Larva vagaretur incertis sedibus et perterret homines horribili visu: atque hæc pæos plecteretur ob vitam male actam. *Augustin. 9. Civ. D. 11.* Dicit (Plato) animas hominum demones esse, et ex hominibus fieri Lares, si boni meriti sint; Lemures, si mali, seu Larvæ: Manes autem deos dici, si facertum est, bonorum eos, seu malorum esse meritorum. *Apul. de Deo Socrat. a med.* Est et secundo significato species demonum, animus humæus, emeritis stipendiis vitæ, corpore suo abjurans. Hunc veteri lingua Latina reperio Lemurem dicitatum. Ex bisce ergo Lemuribus, qui posteriorum suorum curam sortitus, plecto et quieto numine domum possidet, Lar dicitur familiaris: qui vero ob adversa vitæ merita, nullis buois sedibus, incerta vagatione, ceu quodam exsilio, puoitur, inane tericulamentum bonis hominibus, ceterum noxium malis; id genus plerique Larvas perhibeot. Quum vero incertum est, quæ cuique eorum sortitio evenerit, utrum Lar sit, an Larva, nomine Manem deum nuncupant. Hucusque *Apul. — Plaut. Amph. 2. 145.* Hæc quidem ædepol larvarum plena est. *Id. Aulul. 4. 4. 15.* Larvæ bunc atque intemperatæ agitant seom. *Id. Copt. 3. 4. 6d.* Jam deiramenta loquitor: larvæ

stimulant virum. *Seneca Apocoloc. circa med.* Qui cootra hoc SC. deus factus erit, eum dedi tarvis, et proximo munare ferullis vulpare pleat. *Adde Ammian. 14. 11.* et *28. 1;* et *Arnob. 3. 41.* *Plin. Hist. nat. præfat. § 31.* Nec Plancus illeplide, quom diceretur Asinius Pollio orationes in eum parare, quæ ab ipso, aut liberis post mortem Planci edereotur, ne respondere posset: *cum mortuis non nisi larvas luctari.* Hæc *Plin.* Ro autem dicto Plancos Asinium, et insanientem, præstringebat. Nam est etiam cooviciu lo hominem iosanum, aut stupidum. *Plaut. Merc. 5. 4. 20.* Etiam loquere larva? tu? *Adde eumd. Cas. 3. 4. 2.* Utroque aulem loco trisyllabum est, ut et *Amph. 2. 2. 145.* et *Aulul. 4. 4. 15.*

II.) Translate. ¶ 1. Larva est persona, *maschera, προσωπον, προσωπις.* *Horat. 1. Sol. 6. 64.* Nil illi larva et tragicis opus esse cothurnis. — Et metaphora bine ducta, *Petron. fragm. Trogur. 44.* *Burmann.* vocat larvas ediles, aut similes magistratus, qui persooam quidem illam gerunt, ceterum alia omnia curant, quam res civium et utilitatem reipublicæ, privato solum lucro latent. Alii tæneo aliter leg. ¶ 2. Est etiam sigillum, imaguncula, ita quodam occulto artificio compacta, ut moveri per sa videatur, *fontoccio, figurina temovente.* *Petron. fragm. Trogur. 34.* *Burmann.* Larvam argenteam attulit servus sie aptatam, ut articuli ejus veterbræque laxatæ in omnem partem verterentur. *Apud Apul. de Mog. adversarii ejus larvam* appellabant et scelerum imagunculam Mercurii, quam ille religionis causa sibi fabricari juserat, ipsi autem magis artibus paratam calumolabantur.

LARVALIS, e, adject. (larva). In *Priap. carm. 33.* legitur larvalis epenthesi τοῦ i. Pallorem maciemque larvalem. *Al. leg. larvalem, quadrisyllabum.* V. voc. præced. I. in fin. — Larvalis est ad larvam pertinens, atque adeo terribilis, deformatus, pallens, emaciatus ac prorsus horrendus, *proprio delle larve, terribile, spaventevole, μένος.* *Ammian. 31. sub init.* Larvale simulacrum. *Seneca Ep. 24. o med.* Nemo tam puer est, ut Cerberum timeat et tenebras et larvalem habitum nudis oculibus coherentium. *Apul. de Mog. Macilenta forma dicit cadaveris, prorsus horribilis et larvalis.*

LARVATIO, ōnis, f. 1. (larva) pro epilepsia legitur apud *Id. 4. Orig. 7. 6.* Eadem (passio) et larvatio, et morbus comitialis etc.

LARVATUS, a, um, V. LARVO.

LARVEUS, a, um, adject. (larva) qui larva tectus est, *larvato, mascherato.* Habet *Vennet. 5. carm. 6. 12.* Serpens elatus, zelator, larvatus hostis. h. e. diabolus sub forma serpentis.

LARVALIS, V. LARVALIS.

LARVO, as, itum, are, a. 1. (larva). Part. Larvatus in fin. — Larvare est larvis lofostare, terrere, atterire. *Firmic. 3. Mathes. 14. n med.* Fascinantes mulieres, quæ etiam ipsos artus larvari ac fascinari faciunt. — Hoc Part. præter. pass.

Larvatus, a, um, est furiosus, mente motus, quasi a larvis exterritus, ut *Paul. Diac. p. 119. 4. Müll.* vel in larvas incurrit, ut *Non. p. 44. 28. Merc. exponit. Plaut. Men. 5. 4. 1.* Quid esset illi morbi, dixerat? num larvatus, aut cecritus? *Id. fragm. apud Servium ad Virg. G. Æn. 220.* Pro larvato te circumferam. *Apul. de Mog.* Hunc denique qui larvam putat, ipse est larvatus. — Priore loco al. leg. *larvatus* quadrisyllabum, quod ita ratio carminis postulet. V. simile exemplum in *LARVALIS* init. et in *LARVA I.* io fin.

LARYNGOTOMIA, æ, f. 1. *λαρυγγοτομία,* incisio gulturis, quod est caput asperæ arteriæ. *Cæli. Aurel. 3. Acut. 4.* Asclepiadem approbat arteriam divisuram ob respiracionem facieodam, quam laryngotomiam vocant.

LASANUM, i, n. 2. *λάσανον,* vss evacuando ventri accommodatum, *καταρσ, pitale;* a Græca voce allta, quam *Herychius* familiaricam sellam ioterpretatur. *Horat. 1. Sat. 6. 100.* Quam Tiburte via prætozem quinque sequuntur Te pueri, lasanum portantes ænopborumque. *Petron. fragm. Tragicur. 41.* *Burmann.* Ab hoc ferculo Trimalchio ad lasanum surrexit. V. SCAPHRE 2. Hususque *Forcellinus.* Saut qui apud *Horat.* lasanum, vas culinarium interpretantur: at *Acro ad loc. cit.* Lasanum, vas in quo exoneratur venter. Sic etiam apud

Petron. Satyr. 47., et apud *Aristophanem Polluc. 40. 47.*

LASCIVANS, antis, adject. (lascivus) idem ac lascivens. *Poeta in Anthol. Lat. Burmann. T. 2. p. 446.* Cedat Ciceronii lascivans bucula fabri.

LASCIVĒ, adverb. (lascivus). Comp. *Lascivus*. — Lascive est petulant, molliter, sfacialmente, lascivamente, ἀδελγός, ἀδόκτος. *Martial. 8. init. in epist. ad Domitian.* Illis non permisit tam lascive loqui, quam solent. *Apul. de Mng.* Versus amatorios fecit etiam mulier Lesbia, lascive illa quidem, tantaque gratia etc. *Avien. Arat. 514.* Et si persalians arles lascivias herbas Appetit.

LASCIVIA, ae, f. 1. (lascivus) animi lascivientia, es saturitate fere et otio nascens, quae vel in procacitate, vel in libidinem erumpit, ἀδελγία (1. petulantia, sfrenatezza, licenza, insolentia, troppa libertà; Fr. folâtrerie, licence; Hsp. truhaneria, libertad inmoderada; Germ. d. Muthwille, Ausgelassenheit, Schäckerei; Angl. wantonness, pelulance, licentiousness). Occurrit ¶ 1. Saepe in bonam partem, est enim sine malitia. — a) De hominibus et brutis. *Cic. 2. Fin. 20. 65.* Non enim hilaritate, nec lascivia, nec risu, aut joco comite levitatis, sed saepe etiam tristis firmitate et constantia sunt beati. *Lucret. 6. 1397.* de priscis temporibus. agrestis enim tum mosa vigeat: Tum caput atque humeros plenis redimire corollis, Floribus et follis lascivia læta monebat. *Liv. 1. 5.* Ut nudi juvenes, Lyceum Pana venerantes, per lusu atque lasciviam currerent. Similiter *Tac. 11. Ann. 31.* Vectius Valens lasciviam in praetium arborem conmissus. per cnprio, per ispazo, per vevza. et 3. *Hist. 33.* Faces in vacuas domos per lasciviam jacubantur. per del ditelo. et 11. *Ann. 36.* Messalina paribus lasciviam ad cupidinem et fastidia. h. e. capriciosa si nell'invogliarsi che nello svogliarsi. V. integrum locum in ULTRO. *Seneca Consol. ad Helv. 16.* a med. de blandissimo puero. Cujus non lacrimas ejus hilaritas suppressit? Cujus non contractum sollicitudine animi illius argutim solvant? quem non in joca vocat illa lascivia? vivezza. *Sic Tac. Germ. 24.* saltationem inter gladios audacem lasciviam dicit. *Pacuvius apud Cic. 1. Divinat. 14. 24.* Ut profectione læti acium lasciviam Intuerentur. *Sic Plin. 9. Ep. 33.* lasciviam vocat ludicos cursus decursus delphini. et *Colum. 7. R. R. 12.* Catulos sex mensibus primis, dum corroborentur, emitti non oportet, nisi ad matrem lusus ac lasciviam causa. — b) De operibus naturae. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 45.* (123). de cornibus. Nec alibi major naturae lascivia: lusit animalium armis. Sparsit hæc in ramos, ut corroram: aliis simplicia tribuit etc. capriccio. Confer *Tacit. loc. superius cit.* — c) Passive et joculariter *Plaut. Asin. 2. 2. 32.* O catenarum colone. L. O virgarum lascivia. h. e. In cuius tergum virgæ lascivire solent. ¶ 2. In malam partem ponitur — a) Pro petulantia, procacitate. — Speciatim, nisi proprie, de oculis dicitur. *Justin. 1. 3. 2.* Quum mollitia corporis et oculorum lasciviam omnes feminas auteret. Cf. *Rutil. Lup. de fig. sent. et eloc. 1. 18.* *Ruhnk.* Oculi ad petulantem lasciviam, manus ad rapinam, venter ad aviditatem etc. *Sic absolute Seren. Sammon. v. 663.* Mobilis (al. nobilis) hirsuta horret lascivia setas. (Hanc vocat *Petron. Satyr. 126.* Oculorum mobilem petulantiam. et *ibid. 138.* Petulantes oculi. Cf. *Quintil. 11. 3. 76.* Oculi lascivi et mobiles.) — Generaliter. *Porcius apud Sueton. in Vita Ter. 1.* Dum lasciviam nobilium et ludes fucosas pellit etc. *Quintil. 9. 2. 76.* Assistentes oderint hanc maledicendi lasciviam. *Sic Tac. 11. Ann. 13.* theatralium lasciviam vocat jocos Impudentes et probris a populo in theatro factata in consulares viros et illustres feminas. — b) Item pro libidine, lascivia. *Sueton. Cat. 36.* Quum maxime placitam scvocasset, paulo post, redentioribus adhuc lasciviam notis, reversus etc. *Id. ibid. 23.* Casopla lusuæ ac lasciviam perditæ. — c) Est etiam lascivia in oratione, quum scilicet Intemperanti sillo quis utitur. *Quintil. 2. 6. 22.* Na recentis hujus lasciviam fuscis capli, voluptate quosdam prava detendantur, ut illud prædulce genus adament. *Sic Id. 10. 1. 43.* Alios recens hæc lascivia deliciasque et omnia ad voluptatem multitudine Imperium composita delectant.

LASCIVIBUNDUS, a, um, adject. (lascivio) petulante, lascivens. *Plaut. Stich. 2. 1. 16.* Quidnam dicam, Dinacium lascivibundum tam libenter currere?

LASCIVIO, is, ii, Itum, ire, u. 4. (lascivus). Part. *Lascivens* 1. et 11. — Lascivire est petulante agere, ut equi Indomiti solent et qui diu in otio fuerunt, qui aut calcitrant, præter solltam, aut luscitant exultantque, εὐβρίειν (1. lussureggiare, insolentire, scherzare, far baje; Fr. folâtrer, se jouer, badiner, bondir, sauter, s'êbattre; Hsp. jugueta, retozar; Germ. muthwillig sein, schäckern, scherzen; Angl. to be wanion, play the wanton, wanton, sport, frisk, frolic).

1.) Proprie. — a) De hominibus at brutis animalibus. *Ennius apud Festum p. 317. 15. Müll.* Hominem appellat. *Quid lascivis, stotide?* non intelligit. *Cic. 1. de republ. 40.* Est vero, inquit Scipio, in pace et otio. Licet enim lascivire, dum nihil metuas. *Liv. 2. 29.* Et lascivire magis plebem, quam sævire. *Adde Justin. 16. 4. 3. Sic Sueton. Cæs. 67.* Post magnam pugnam atque victoriam licentiam omnem passim lascivendi permittit militi. *Liv. 27. 4.* Angues miræ magnitudinis lascivientium piscium modo exultasse. *Ovid. 7. Met. 321.* Fugâ lascivit agnos. *Colum. 6. R. R. 24. 2.* Satiatate veni pabuli pecudes exultantes lascivunt. — b) Poetice de rebus. *Sit. It. 13. 329.* Destera lascivit casa Tegeatide capra. h. e. hos, illos percutiens pelle capræ. De Lupercis loquitur, qui nudi per urbem discurrebant et obvios quosque percutiebant. Et translate *Claudian. 2. Rapt. Pros. 145.* Insolentique docet galeam mtescere sertis: Ferratus lascivit apes, horrorque recessit Martius, et cristæ psato fulgure venant. Similiter *Apul. 10. Met.* Quam quidem laciniam curiosulus ventus satis amanter nunc lascivens refabat, nunc lusurians etc.

II.) Translate refertur ad orationem molliorem et stili delicatioris. *Quintil. 9. 4. 142.* Quotidie magis lasciviam synonorum modis saltitantes. Cf. *eumd. 11. 1. 56.* Et *Id. 4. 2. 39.* Toto et rerum et verborum et compositionis genere lascivunt. *Id. 12. 10. 73.* Vitiosum et corruptum dicendi genus, quod aut verborum licentia resuiat, aut puerilibus sententiosis lascivit. *Id. 0. 4. 6.* Pades in oratione simili pæne licentia lasciventes.

LASCIVIOSUS, a, nm, adject. (lascivus) lusurians. Translate *Isid. 6. Orig. 8.* Panegyricum est licentiosum et lascivium genus dicendi in laudibus regum.

LASCIVITAS, itis, f. 3. (lascivus) petulantia, lascivia, petulantia. *Firmic. 1. Malhes. 1.* Nec Asia lascivitas sobria Jovis moderatione corrigitur. *Adde Cæsar. Aurel. 3. Tard. 8.*

LASCIVITER, adverb. (lascivus) lascive. *Lævius apud Charis. 2. p. 183. Putsch.* Lasciviterque ludunt.

LASCIVŪLUS, a, um, adject. deminut. a lascivus, lascivetto, allquantum lascivus. *Lævius apud Priscian. 10. p. 903. Putsch.* Maou lascivula ac tenuilula.

LASCIVUS, a, um, adject. Comp. *Lascivior* 1. et 2.; Sup. *Lascivissimus* 2. — Quidam ducunt a lacio, unde laccio, quasi lacessivus, quia sine ulla causa lacessere alios solet. Alii alias assignant origines, et Græco petitis. Rectius fortasse putes lascivus esse pro laxivus a larus, unde laxare et relaxare animum. Quidquid vero sit de etymo, lascivus est petulans, procax, protervus, nimia licentia exultans ex hilaritate quadam animi, rerum copia atque otio, ἀδόκτος, ἀδελγός, ὑβριστικός (1. petulante, insolente, procace, bizzarro; Fr. folâtre, enjoué, badin, gai; Hsp. jugueta, gozoso, insolente, petulante; Germ. muthwillig, lose, ausgelassen, schäckhaft; Angl. wanton, playful, frisky, sportive, petulant, peri). Occurrit ¶ 1. In bonam partem. — a) De hominibus et brutis animalibus. *Favro t. R. R. 14. 1.* Naturale sapientum, quod habet radices, ac prætereuntis lascivi non metuit facem ardentem. *Schneider.* vocem lascivi omittendam ceoset. *Virg. 3. Ecl. 64.* Malo me Galatea petiti, lasciva puella, Et fugit ad salices, in solente, petulante. *Horat. 1. Sat. 3. 133.* vellunt tibi barbam Lascivi pueri, quos tu ni fuste coerces etc. Cf. *eumd. 2. Ep. 2. 215.* ne potum largius æquo Rldeat in pulsat lasciva decentius ætas. *M. Cæsar. apud Quintil. 6. 3. 41.* Siculi quidem, ut sunt lascivi ad dicacem, aje-

baat, in delphino sedisse etc. *Ovid. 13. Met. 791.* tenero lascivior hædo. *Lucret. 1. 261.* hinc nova proles Artubus infirmis tenaris lasciva per herbas Ludit. *Virg. 2. Ecl. 64.* Florentam clytium sequitur lasciva capella. *Ovid. 3. Met. 685.* de nautis in pisces mutatis. Inque chori Indunt speciem; lascivaque jactant Corpora; et acceptum petolis mara naribus effæat. *Rutil. 1. Itiner. 379.* Ludare lascivos inter vivria pisces. *Plin. 10. Hist. nat. 42. 58.* (117.). de psittaco. Imperatores salutant, et quæ accipit verba, pronuntiat; in vino præclue (hæc avis) lasciva. spiritosa. Singulare est illud *Spartian. Hadrian. 14. exir.* Idem averus, lætus; comis, gravis; lascivus, cunctator. h. e. nimis festinus et præceps, precipitioso, προπετής. — b) De abstractis et loannimis. *Horat. 2. Od. 11. 7.* Pellente lascivos amoris Cantile. *Id. Art. P. 105.* tristitia mæstum Vultum verba decent, lratum plena minarum, Ludentem lasciva, averum seria dictu. *Quintil. 6. 3. 27.* Quod dicitur, aut est lascivum et hilare, aut contumeliosum. *Tibull. 2. 1. 87.* jsm Nos jungit equos, currumque sequuntur. Matris lascivo sidera sulva choro. *Horat. 1. Od. 36. 20.* Lascivæ bedaræ. h. e. quæ erratico et libero cursu passim adhærescunt. *Martial. 11. 45.* Lasciva æcus. h. e. comatoria, calamistrum. *Sic Terull. Virg. veland. 12.* Aeu lasciviora comam sibi insarunt. *Martial. 8. 78.* Nunc veniunt subtilis lasciva numismata nimibus. h. e. buc liluc vaga super populum cadentia, et illius aviditatem ac protervium in colligendo excitant. *Propert. 4. 8. 76.* quum lascivum sternal arena forum. h. e. quum propter gladiatorium ludum convenientibus in pondus puellis, licentia et amoribus locus erit. *Claudian. Cons. Mall. Theod. 334.* lascivi confidunt æquora lembi. h. e. agiles, leves ludunt in undis pugna simulacro. ¶ 2. In malam partem — a) Saepe ad rei turpes refertur, lascivo, libidinoso. *Ovid. 3. Amor. 7. 10.* et 1. *Art. am. 523.* et alibi. *Sic Quintil. 10. 1. 93.* Ovidius nitroga lascivior. *Martial. 5. 2.* Lascivi libelli. et *Sueton. Tib. 43.* Lascivissimas picture. — b) Lasciva oratio est nimis compta et ornata. *Gell. 12. 2. a med.* Ciceronem hæc (*Enniana*) interposuisse ad effugiendam infamiam lascivæ orationis at allidæ.

LASER, eris, n. 3. λαδάριον, ὄρος, lasere, assefeta. Perperam prima syllaba productæ ab *Eucher. 23.* Nectareum vltient nunc lasara lætra rosatum. — Lasæ

I.) Proprie est succus sirpis, seu silphii. *Plin. 19. Hist. nat. 3. 15. (38).* Auctoritata clarissimum laserpitium, quod Græci silphion vocant, in Cyrenaica provincia reperitur: cujus succum vocant laser, magnificum in usu medicamentisque, et ad pondus argentei denarii repensum. (V. ibi plura de eo, et locum Solini in LASERPITIUM in 6n.) *Id. 23. ibid. 23. 49. (101).* Laser et silphio profuena, inter eslmia naturæ dona numeratum, plueibus compositionibus inseritur. (V. ibi plurimos ejus usus in medicina.) *Colum. Arbor. 23.* Laser Cyrenaicum vino diluere. *Adde Veget. 5. Veterin. 59.* at 64. *Marcell. Carm. de medic. Zingiber* et calidum, mordax piper, et laser ægens. *Pallad. 3. R. R. 29.*; et *Pelagon. 17. 1.* ὄρον Κυρηναίων vocant.

II.) Figurata, b. e. per metonymiam aumitur pro ipso silphio. *Plin. 19. Hist. nat. 8. 43. (153).* Condiuntur aceto, addita laseris radice. *Adde Scribon. Compos. 192.* et 196.

LASERATUM, i, n. 2. V. voc. seq. In fin.

LASERATUS, a, nm, adject. (laser) lasere mistus, seu conditus. *Plin. Valer. 1. 21.* Cinis cum aceto laserato mistus. — Hinc

Laseratum, i, n. 2. absoluta, substantivorum more, est condimentum es lasera. *Apic. 1. 30.* in lemmate.

LASERPITIABŪS, a, um, adject. (laserpitium) ad laserpitium pertinens. *Petron. fragm. Tragar. 35.* *Burmman.* Ipsa atlam læterima voca de laserpitio mimo cantium astorquet. h. e. es mimæ laserpitii laudes celebrant: vel laserpitarius mimus est qui laser comedens frequenter inter saltandum pedistatus edit. *V. Aristoph. Equic. 904.* et seq.; alt enim et *Dioscor. 3. 93.* ἀλφειον ὀτι φουαδης, silphion infestatione facti. Alii aliter legunt at interpretantur.

LASERPITIATUS, a, um, adject. (laserpitium) laserpitio mistus. *Cato R. R. 116.* Parmiscato leatim aceto laserpitiatum. *Plin. 18. Hist. nat. 30. 73.* (308). Aliiqui tantem aceto laserpitiatum respungunt.

LASERPITIFER, fēra, fērum, adject. (laserpitium et fero) laserpitii ferax, ut Laserpitifera Cyrena, apud Catull. 7. 4.

LASERPITIUM, n, n. 2. Scribitur et laserpitium. — Laserpitium, σιλπίριον, est idem quod silphium, herba radice multa crassaque, et algri cortice, caule feraliceo, aut simili crassitudine, foliis apla maxima similibus, semina foliaceo. Vesci pecora solita, primoque purgari, mox pinguescere, carna mirabiliter la modum jucunda. Post folia amissa, caula ipso et homines vescebantur decocto, asso elixogna, eorum quoque corpora quadraginta primis diebus purgata a vitis omnibus. Hæc ex Plin. 19. Hist. nat. 3. 15. (42), ubi addit, ex inciso tubere seu radice manera succum, qui laser dicitur (V. LASER), qui et ipsa aliquando laserpitium vocatur. Laserpitium videtur Salmosio in Solin. p. 249. εσσα σίρκος σιλπίριου succus silpibii, quasi lac serpicium, quod in modum lactis manat; laser vero est ὄλος ο σιλπίριον ὄν τῆ ρίζῃ, totus caulis cum radice. V. SÆPPE. Cato apud Charis. 1. p. 5f. Putsch. Laserpitium pro pulmentario habet. Id. R. R. 157. Ad morbum articularium et laserpitium intrasum cum brassica ac aceto oxymella et sale sparsa. Plaut. Rud. 3. 2. 16. Si speras tibi hoc anno multum futurum sirpe et laserpitium. Plin. 20. Hist. nat. 13. 54. (141). Nonnulli laserpitium uoa illini jubent. Colum. 6. R. R. 17. 7. Facit et radix, quam Græci σιλπίριον vocant, vulgus autem nostra consuetudine laserpitium appellant. Adde Veget. 4. Vateria. 22. — De hoc zucca ita Solin. 27. § 48. Apud Cyrenenses sirpe gigoitur, odoratis radicibus, virgulto herbida magis, quam arbutio: cujus e culmo exsudat stato tempora pingua roscidium, idque pascentium bircorum inheret barbulis; ubi quia arefactam inolevit guttis stiriaci, tegitur ad usum meatuum, vel medelis. Dicitur esse primo iac sirpicum, quoniam maasat la modum lacteum: deinde usu derivante laser nominatum. Ita Solin., qui tamen laserpitium cum iadano confundit, ut et Salmosionet.

LASSAMEN, inis, n. 3. Idem ac lassitudo. Vox a Lexico expungenda; occurrit eam tantummodo in Not. Tyr. p. 117.

LASSATUS, a, nm. V. LASSO.

LASSESCO, is, ere, n. inchoat. 3. (lassus). Part. Lassescens. — Lassesco est lassus 60, divenire lassus, stancarsi, ἑκκαμνω. Plin. 7. Hist. nat. 40. 41. (130). Ne lassescat fortuna, metus est. Id. 14. ibid. 2. 4. (33). Vitis fertilitas absumitur, si non præpinguis solt ubertas lassescentem sustineat. Prudent. 2. in Symmoch. 101. victo lassescere visis. stancarsi nel mirare. et Hieronym. Ep. 22. n. 39. Arma sumere, lassescere sub lorica.

LASSITUDO, inis, f. 3. (lassus) molestia, quam ex labore suscipimus, κόπος (It. stanchezza, stracchezza; Fr. lassitude, fatigue; Hisp. lassitud, cansancio, fatiga; Germ. Ermüdung, Abspannung der Kräfte, Müdigkeit, auch d. Müdewerden, Mattigkeit; Angl. weariness, fatigue, lassitude). Occurrit — a) Passivæ. — Lassitudo minus est, quam fatigatio, ut colligitur ex illo Cels. 1. 2. a med. Exercitationis perquamque finis debet esse sudor, aut certe lassitudo, quam citra fatigationem sit. — Ceterum Plaut. Stich. 2. 12. Omnia membra lassitudo mihi tenet. Id. Merc. 1. 2. 45. Lassitudinem bercla verba tua mihi addunt, enicas. Id. ibid. v. 17. Numquam edepol omnes balneis mihi banc lassitudinem exilient. Id. Bacch. 1. 1. 75; et Nepos Eumen. 9. Lassitudinem sedare. Cic. 2. Invent. 4. 14. Postquam illos artelius ex lassitudine dormira sensit. Id. 12. Fam. 25. sub fin. Admodum sumus jam defatigati. Sed nulla lassitudo Impedira officium et fidem debet. Cæs. 2. B. C. 41. Nostros vires insitidina deficiebant. Id. 3. ibid. 92. et 95. Lassitudiue confici. et 2. B. G. 23. Cursu ac lassitudine exanimati. et 4. ibid. 15. Timore, lassitudina, vi lumiaia oppressi. Nepos Datam. 1. A lassitudina acquiescere. Curt. 3. 7. 9. Lassitudina vincti. Seneca 3. Ira 9. Citra lassitudinem exercera aliquid. Contra Aurel. Vict. epit. 48. Exerere ad lassitudinem. Plin. 22. Hist. nat. 24. 51. (111). Ia lassitudina hominis proniores sunt ad iracundiam. Id. 28. ibid. 9. 37. (137). Itineram lassitudines et fatigationes lavare. Id. 23. ibid. 1. 23. (44). Lassitudinem auferre. et 37. ibid. 5. 16. (63). mulcere. et ibid. 10. 54. (143). solvere. et 24. ibid. 9. 38. (60). dissolvere.

et 31. ibid. 10. 46. (119). reficere. et 23. ibid. 13. 15. (32). recreare. Ammian. 16. 12. Lassitudine fatigari. Colum. 6. R. R. 30. 3. Plarumque iumenta morbos concipiunt lassitudinae et astu. Id. ibid. lassitudinis remedia enumerat. — Cum Genitivo rei, quæ lassitudinem creat. Plin. 23. Hist. nat. 1. 26. (52). Lassitudo armorum equitandia. h. e. quæ oritur ex armorum, aut equitandi labore. — b) Activæ. Titinius apud Festum p. 270. 19. Müll. Lassitudo consarvum, redivis Oagri. h. e. qui consarvato lassas, ab eis vapulando: at est convicium in flagitribam.

LASSO, aa, svi, stum, are, 1. (lassus). Part. Lassatus sub A. I. et II. — Lassare verbum est poetarum magis, quam prosæ scriptorum; et usurpatur A) Activæ; et B) Rari admodum auctorum more. A) Active est lassum reddere, fatigare, defatigare, κόπος (It. stancare, affaticare, straccare; Fr. lasser, fatiguer, causer de la fatigue; Hisp. cansar, fatigar; Germ. müde machen, ermüden, ermatten, abspannen; Angl. to weary, tire, fatigue).

1.) Proprie. Cels. 1. 3. n. 1. Fatigato quotidiana cubila tutissimum est, insolitum contra lassat. Ovid. 9. Met. 648. lassata sequendo. Sil. It. 6. 182. quantum Lernæ lassavit in undis Amphitryoniaden serpentem. Pallad. 4. R. R. 12. extr. Bos siti ac fama lassatus. Ovid. Heroid. 20. 241. Longor inermum na lasset epistola corpus. Propert. 4. 8. 67. nostris lassavit brachia plagis. Curt. 9. 5. Jamqua lavam, qua clipeum ad ictus circumferebat, lassaverat. Ovid. 1. Met. 308. In mare lassatis voluceria vaga decedit aliis. Val. Flacc. 3. 661. vacuos lassant æquora visus. stancano la vista. et 1. 707. visu lassatur inani. si stanca mirando e nulla vegendo. Cf. eumd. 1. 419. Assidua Tiphys vultum lassatus ab Arcto. et Stot. 5. Theb. 483. lassavit eantes Lux oculos. Manil. 2. 852. Lassatæ vires. — Seneca 1. Benef. 1. 6. Lassara aliqueum ditallone. Martialis. 8. 31. supplicibus domitium lassata libellis Sic Lucan. 5. 695. Lassare nublata. scil. vicia, aut preclibus. — Ia re turpi. Juvenal. 6. 129. Et lassata viris, acc dum setiata recessit. Adde Tibull. 1. 10. 55.

II.) Transitive. ¶ 1. Generatim. Lucan. 9. 452. ventus annosa robora torqueas Lassatur. Id. 5. 703. lassatum fluctibus æquor. h. e. quasi tempestatum fessum et ad tranquillitatem rediens. Id. 2. 727. lassata triumphis Desclvit fortuna tuis. Plin. 6. Hist. nat. 13. 14. (34). Lassata quum siderum vi Riphæorum montium deficiunt juga. Manil. 4. 853. Astra lassata. h. e. quæ deficiunt et absconduntur. ¶ 2. Speciatim et eleganter lassara dicitur, qui constanter quippiam tolerat. Martialis. 4. 3. de Domitiano. Sidus Hyperborei solitus lassara Bootæ. Et madidis Heilcen dissimulare comis.

B) Neutrorum mora, siva absolute. Seneca Ep. 52. ante med. Puta, duo ædificia excitata esse, ambo paria: stertum dura area accepti: alterius fundamenta lassarunt, in mollem ac sildam demissa humum. h. e. lassarunt so at desiderunt.

LASSÛLUS, a, nm, adject. deminut. a lassus, stonchetto, aliquantum lassus. Catull. 63. 35. Itaque, ut dumum Cybelles tegera, lassulæ Nimio e labora somaum ceplunt sine Cerara.

LASSUS, a, um, adject. Ratione habita etymni, conjungi potest cum lazus; et est ex labora languens, fatigatus, fessus, defessus, corporis vet animi labora fractus, κόποςδεξίς (It. stanco, stracco, lasso, affaticato; Fr. las, lassé, fatigué, harassé, épuisé, Hisp. cansado, fatigado; Germ. lass, müde, matt, abgepannt; Angl. weary, tired, fatigued, spent or worn out).

1.) Proprie. — a) Cum Ablativo rei, qua quis lassatus est. Plaut. Asin. 5. 2. 23. Lassus opera faciundo. Sall. Jug. 57. Romani itlaera atqua opera castrorum et prælo fessi lassiqua erant. Sic Quintil. 2. 3. 9. Recto itinera tassi plerumque devolut. Lucret. 6. 1246. lacrimis lassi luctuqua reclabant. Plin. 37. Hist. nat. 1. 2. (4). Lassus assiduo gaudio. — b) Cum Ablativo rei, qua quis lassatur, et præpos. Plaut. Pseud. 2. 2. 66. Ut lassus veni da vis, me volu curare. Horat. 2. Sat. 9. 10. Lassus ab equo Indomito. Ovid. 9. Art. am. 712. ab hoste. — c) Poetica, cum Genitivo rei pro Ablativo, ut fessus. Horat. 2. Od. 6. 7. Sit modus tasso maris et visrum Militique. — Alla ratione Plaut. Cist. 2. 1. 8. Ita ma amor lassum ani-

mi iudificat. — d) Cum Accusativa, Græcorum more. Seneca Herc. Cæt. 1599. Lassus an pondus titnavit Atlas? h. e. ob pondus. Hinc Ovid. 9. Met. 273. Sensit Atlas pondus. — e) Cum Infinito. Propert. 2. 10. 28. Nec fueris nomen lassa vocare meum. Adde ibid. 12. 45. et ibid. 21. 20. — f) Absolute. Ter. Andr. 2. 1. 4. Aalmus lassus, rura confectus. Justin. 28. 4. Lassos milites revere. Colum. 6. R. R. 38. 4. Lassæ et æstuaatili mulæ adeps ia fauces demittitur. — Et sine adito Substantivo Ovid. 3. Amor. 11. 8. Sæpe tulit lassus succus amarus opem. — Proverbium ast vetus a lasso rizam queri, apud Senec. 3. Ira 10. quia lassi facia irascuntur: et ægra aumquam tanguntur siva querela, ut Id. ibid. ait. Sic Plin. 22. Hist. nat. 24. 51. (111). In lassitudine proliorea esse ad iracundiam, et in siti.

11.) Translate de inanimis et abstractis. Ovid. 1. Pont. 4. 14. Fructibus assiduis lassa seacescit humus. Plin. 8. Ep. 21. Lassa et effeta natura. Horat. 2. Sat. 8. 8. Acres cibi pervellunt lassum stomachum. Id. 1. ibid. 10. 10. verba onerantia lassas aures. Virg. 9. Æn. 438. lassuqua papavera collo. h. e. inclinato. Lucan. 2. 618. lassæ uadæ. Stat. 1. Theb. 330. qua molla Citibæron Porrigitur, lassuqua inclinat ad æquora montem. h. e. declive lit et paulatim In plana descendit. Sil. It. 11. 322. Si perferra nequit spectacula tanta seacetis, Et tremis inceptis (h. e. ad incepta) lasso majoribus ævo atc. h. e. debili ævo, seu quam ut a senibus perfici possint. Plaut. Stich. 4. 1. 16. Ut cuiqua homini res parata est, firmi amici sunt: si res lassa labat, iidem amici collabascunt. h. e. si facultates dilabantur, si pecunia angustia laboratur.

LASTAURUS, 1, m. 2. λάσταυρος, Græca vox a λα intensiva particula, et ταυρος, qua partem corporis significat sub ipsis feminibus: vel ab eadem voce, et λάστος hirsutus, hispida. Alis est catamitus et turpiter effeminatus: aliis magni peculii et salæ, atqua adeo scortator: aliis deniqua pravus et cruca dignus. Certe convicium est in hominam infamem, libidinosum, turpem. Sueton. Gramm. 15. Mores ejus sigillatim expressit, mulonem, luercnem, popinonem et lastaurum appellans. H. Dorigens, et alii priora paullo aliter leguat; postrema vero eadem exhibent.

LÁTACĒ, es, f. 1. herba quaedam magica, de qua Plin. 26. Hist. nat. 4. 9. (18). Latacen dari solitam a Persarum rega legatis, ut quocumque vaalissent, omnium rerum copia abundarent.

LĀTĒ, adverb. (latus). Comp. Latius et Sup. Latissime I. et II. — Late est magoo spatia, πλάτωσ, ἐπὺ (It. per largo spazio, largamente; Fr. au large, au loin, avec étendue, longuement, au lang; Hisp. anchamente, ampliamente, espaciosamente; Germ. weit, breit; Angl. widely, extensively, far and wide).

1.) Proprie. Cic. 2. leg. Agr. 26. 70. Sullanus æger latissime continuatus. Id. Marcell. 9. 29. Vagabitur aomen tuum longa atqua late. et 1. Legg. 12. 34. longa latequa diffusus. Cæs. 4. B. G. 35. Omnibus longe latequa ædificiis Incensis. et 1. ibid. 2. Minus lata vagari. et 6. ibid. 25. Rsmi quam late diffunduntur. Ovid. 5. Met. 130. Latius possidere agros. Sic Horat. 3. Od. 1. 9. Est ut viro vir latius ordinet Arbusta sulcis. Virg. 4. G. 515. mæstis late toca quastibus implet. Ennius apud Non. p. 222. 33. Merc. et apud Priscian. 7. p. 713. Putsch. late specus intu' patebat. Ovid. Heroid. 7. 119. Mænia lata patentia. Auct. B. G. 8. 9. Vallis lata patens. Phædr. 3. 1. Odorem late spargera. Nepos Eumen. 9. Igaes latissima facere. Plaut. Most. 3. 2. 158. Latius Ire. in più luoghi. Virg. 8. Æn. 671. Itac inter tumidi lata maris ibat imago. h. e. aral, extendebatur imago lati maris. Trajanus ad Plin. 10. Ep. 33. Latius imperara. Justin. 13. 7. sub fin. Late regnare. Virg. 1. Æn. 25. Populus late rex. Horat. 3. Od. 17. 9. late tyrannus. Id. 4. ibid. 4. 23. Diu latequa victrix. et Plin. 3. Ep. 5. latissima victor. Tac. 3. Hist. 23. Late cladem inferre. ampia strage. Virg. 9. Æn. 517. moles stravit Rutulos lata. h. e. multos Rutulos. Id. 4. G. 358. alta jubet diacera late Flumina. h. e. ampto spatio dehiscere. Id. 5. Æn. 760. lucus lata sacer. h. e. lucus amplus et totus sacer. et 7. ibid. 681. bunc legio lata comitatur agrestis. h. e. magoo militum aumaro. Horat. 4. Od. 6. 10.

impulsu expressus Euro procidit late. h. e. amplum spatium cadendo occupavit. *Id. Art. P. 15.* late splendens. h. e. valde. *Tac. 12. Ann. 43.* Dum latius metitor. h. e. a pluribus. *Ovid. Heroid. 9. 127.* Ingressor lata lato spectabilis arce. h. e. late conspicua, ut ait *Horat. 3. Od. 16. 19.*, a multis spectata. Alii interpretantur superba et cum fasto. *F. LATUS*, a, um, adject. *Ovid. 2. Amor. 6. 53.* Illic innocui late pascuntur olores. *liberamente. Flor. 2. 9.* Quae res latius erarium populi Romani, quam illos triumphos implevit. h. e. majore pecunia. et *ibid. 21. ante med.* Ad nomen tanti viri lata concurrunt. *da molte parti.* — In re militari late ire est ducto et extenuato agmine ire, cui opponitur arella stipulatis ordibus incedere. *Sall. fragm. apud Non. p. 340. 13. Merc.* Illo profectus vicus castelleque incendere et fugam cultorum deserta ligni vestire, neque late aut securus ire, meto gentis ad forte belli peridoneae. *V. Kritz. ad h. l.*

II.) Transiata. *Horat. 2. Sat. 2. 113.* Latius nisi opibus. *piu splendemente. Ovid. Heroid. 17. 57.* Pbrigm late refer primordia gentis. h. e. multis verbis, suae, magnifice. *Plin. 4. Ep. 20.* In quo tu ingenii simi dolorisque velis latissime vectos es. *Cic. 1. Invent. 46. 86.* Hoc genus majorem quamdam vim continet, et latius patet, quam hic exponitur. *Id. 1. Orat. 55. 235.* Ars magna est, et late patet, et ad multos pertinet. *Id. 3. Off. 17. 70.* Fidei bonae nomen latissime menat. *Id. 2. Fin. 6. 17.* Latius loquuntur rhetores, dialectic compressius. *Cæs. 2. B. C. 17.* Haec ad eum latius atque loquacius Afranius perseribere. *piu ompificotamente.* *Sic Quintil. 10. 1. 106.* Ille concludit strictius, hic latius. *Cf. eumd. 9. 2. 16.* Tum brevis, tum latius. *Cels. Dig. 45. 1. D9.* Stipulatori liberum fuit, verba late concludere. *in largo senso.*

LATEBRA, a, f. i. (lateo) locus, in quo quippiam latet et absconditur, *καυτος, φασος* (i. nascendiglio, latebro; *Fr. cachette, retraite, refuge;* *Hisp. escondrijo;* *Germ. d. Versteck, d. Schupf winkel, geheimer Zufluchtsort;* *Angl. a lurking-place, hiding-place, shelter, covert, den, recess, retreat).*

I.) Proprie. — a) In plurali numero. *Plaut. Aulul. 4. 2. 2.* Annon non matuo ne quisquam inveniat: ita probe in latebris situm est. *Cic. pro leg. Manil. 3. 7.* Ut (*Mithridates*) sa non Pontu neque Cappadociae latebris occultaria vellit, sed emergere ex patrio regno atque in vestris veligallibus, hoc est in Asia luce versari. *Id. Rabir. perduell. 8. 22.* Quom lgoavie ratio te io fugam atque lo latebras impallerat. *Cæs. 6. B. G. 43.* Ut ille latebris ac silvis aut saltibus se eriperet. *Virg. 3. G. 544.* curvis frustra defensa latebris Vipera. *Id. 4. En. 424.* At Scyllam caecis exhibet spelunca latebris. *Ovid. 1. Met. 216.* Mœnia latebris horrenda ferarum. *Pallad. 5. R. A. 10. 29.* Alii bitumen et oleum aut aolan calcem vivam latebris vermium allinunt. *Arien. Descript. Orb. 1313.* Pars subit abrupti sola caespitis, aurea ut illis Terrarum in latebris excludant caute metalli. *Lucan. 2. 494.* Noo satis est muris latebras quæsisse pavori? *Justin. 34. 4.* Quom in latebris ageret, a filio interfectur. *Horat. 3. Ep. 16. 15.* Ha latebrae dulces, etiam, si credis, amœnae, incolunem tibi me præstant septembribus boris. h. e. hæc loca latentia, bi dulces serasus. *Virg. 10. En. 601.* Tum latebras animæ, pectus mucrone recludit. *Lucret. 5. 750.* solis defectus lunæque latebras. h. e. quom per eclipsio luna latet. Adde *Sueton. Cæs. 1.*; et *Amman. 16. 7.* et 14. 11. — b) In sing. numero. *Cic. Cæl. 26. 62.* Cur belinas publicas potissimum constituerat? in quibus non invenio, quæ latebra togatis hominibus esse possit. *Ovid. 6. Met. 460.* latebram petere. *Sueton. Vitell. 17.* Extractus e latebra. *Id. Ner. 48.* Aliquid secretioris latebrae desideravit. *Lucan. 5. 743.* Cedendum est bellis, quorum tibi tuta latebra Lesbos erit. *Sil. It. 12. 300.* dum se furata juvenus (h. e. quæ furtim ac occultaverat) Dat pœnas latebræ. *Virg. 12. En. 389.* Enase recent lato vulnus telique latebram. h. e. ubi telum latet infixum corpori.

II.) Transiata. ¶ 1. Generatim. — a) In plurali numero. *Lucret. 1. 403.* cœcosque latebras insinuare omnes, et verum prutrabere inde. *Cic. Sext. 4. 9.* Quom illa conjuratio ex latebris atque ex tenebris erupisset, atque arma volitaret. *Id. Marcell. 7.*

22. Quom in animis hominum tante latebrae sint et tanti recessus. *Id. Cæl. 22. 53.* Omnes latebras suspicionum peragrare dicendo. *Quintil. 12. 9. 3.* Erucendæ veritatis latebras adire. *Sueton. Ner. 27.* Jocularia et latebras omittere. *Ammian. 26. 9.* Morum tritulum latebra. — b) In sing. numero. *Cic. 2. Divinat. 54. 111.* Adhibere latebram obscuritatis, ut iidem versus alius in aliam rem posse accommodari videantur. (*Cf. Ovid. 1. Met. 388.* repetunt cœcis obscura latebris Verba.) Sic latebra scribendi apud *Gell. 17. 9.* est modus scribendi occultus, qui omnes latet, eo excepto, qui illius modi conscius est. *scriptura in cifra.* *Rursum Cic. 3. Fam. 12.* Mirandum est, nullam ne in tabellæ quidem latebra fulsere absconditam mollivolentiam, quæ te impingere auderet. *Id. fragm. pro Tuill. (edente A. Peyronio) 10.* Necessa potuit esse, litam latebram tollere *Dammum injurio*, quod in illis causis debet valere. ¶ 2. Spacialim ponitur pro excusatione, refugio et quasi asylo, quo se quis tuetur, ne arguatur, *refugio, excusa, asilo, scompo.* *Cic. 2. Fin. 33. 107.* Si tuam dicerem, latebram haberes: ad corpus diceris pertinere. *Id. 2. Divinat. 20. 46.* Te mirificam in latebram conjectisti. *Id. 3. Off. 29. 106.* Quærere latebram perjurio. *Ovid. 3. Art. nm. 751.* latebram dare vitii. *Sueton. Tib. 8.* Quos sacramenti motus ad bujusmodi latebras compulsis.

LATEBRICOLA, a, m. i. (latebra et colo) latebras incolens, *φωλητηρ.* *Plaut. Trin. 2. 1. 14.* Latebricolam hominum corruptor.

LATEBRÔSE, adverb. (latebrosus) occulte, clam, occultamente, nascostamente, *κρυβδην.* *Plant. Trin. 2. 2. 2.* Neque latebrose me abs tuo conspectu occultabo.

LATEBRÔSUS, a, um, adject. (latebra). *Sup. Latebrosissimus II.* — Latebrosus est latebras multas habens, ad latendum aptus, occultus, absconditus, pieno di nascodighi, atto a nascondersi, *acosso, occulto, φωλητηρ.*

I.) Proprie. ¶ 1. Latebrosus est latebras multas habens: hinc *Latebrosa loca* dicit *Plaut. Bocch. 3. 3. 26.* tabernas, popinas, lupanaria, ubi adolecentes vitii dediti degere solent et latere, visntea gymnasia, palestras, campum, ubi in omnium oculis se exercent. *Cic. Sext. 59. 126.* Illa via istabrosa, qua spectatum ille veniebat. (*Scholium Bobiensia edita ab A. Maio in Class. Auct. T. 2. p. 153.* ac deinde ab *Orellio* et *Baitero* p. 307. *Comp. Latebrosior* habent sic afferens verba *Cic. Itaque illa via latebrosior, qua spectatum ille veniebat.*) Adde *Amman. 14. 2. Et Liv. 21. 54.* Ad aquites quoque tendenos satis latebrosus locus. Adde *Amman. 17. 1. Virg. 8. En. 713.* Latebrosa flumina. *Sil. It. 5. 192.* Latebrosi colles. *Claudian. in II. Cons. Stilich. 313.* frondes. *Amman. 27. 9.* montium sara. *Lucan. 6. 120.* latebrosæ tempora noctis. *Poëlle Virg. 12. En. 587.* Inclusa ut quom latebrosus in pumice pastor Vestigavit apes. h. e. cavernulis abundantis, fistuloso. ¶ 2. Item latens, abditus. *Seneca Oedip. 152.* Perdidit pestem latebrosa serpens.

II.) Transiata. *Augustin. 1. Retractat. 19. circa med.* Latebrosissimus quæstio.

LÂTENS, entis, particip. *F. LATEO.*

LÂTENTER, adverb. (lsteo) clam, occulte, nascostamente, occultamente, *καδρα.* *Cic. Topic. 17. 63.* Latenter efficitur. *Ovid. 3. Pont. 6. 59.* Tu modo quem poteras vel aperta tutus amare, Si res est anceps ista, latenter ama. *Gell. 2. 18. in fin.* Epiticti versus, az quibus latenter intelligas, non omnes diis exosos esse. *tacitamente intenderoi.* Adde *Amman. 21. 8., 26. 6., 27. 10.* et *ibid.*

LÂTEO, tes, tui, tere, n. 2. Part. Latens in fin. — Latere, a themate *καδ* verbi *καδδανω* (vel, ut alius placet, a *καδω*, Dorice pro *καδω*) quod ideò significat, est clam esse, in occulto esse, delitescere. *καδδανω* (i. e. essere o stare nascosto od occulto; *Fr. être caché;* *Hisp. ser escondido, ocultado;* *Gerin. verborgen, versteekt sein, liegen, irgendw. stecken;* *Angl. to lurk, lie hid, be concealed, skulk).*

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Plaut. Pseud. 1. 2. 69.* Ubi sunt, ubi latent, qui etc.? *Id. Capt. 1. 1. 12.* Cochleam in occulto latent. *Sic Cic. Rabir. perduell. 7. 21.* Inclusus atque abditus latet in occulto. et 4. *Acad. (2. pr.) 48. 135.* Omnia latere censebant in occulto. *Id. 2. leg. Agr. 16. 41. La-*

tere occulte. *Id. 4. Ferr. 78. 181.* abditæ *Ovid. Remed. am. 437.* clam. *Rursum Cic. 1. ad Q. fr. 1. 2.* Istam virtutem non latere in tenebris, neque esse abditam, sed in luce Asia, in oculis clarissimæ provincie etc. *Cf. Ennius apud Gell. 7. 17.* Illas res nocte in obscura latent. *Virg. 3. Ecl. 98.* latet anguis in herba. *Id. 10. En. 805.* tata latet arce viator. *Id. 6. ibid. 136.* latet arbore opaca ramus. *Horat. Epod. 9. 10.* Naves latent portu. *Virg. 4. En. 582.* latet sub classibus ænor. *Sic Cic. 12. Phil. 7. 17.* Quomam sub nomine pacis bellum latet. *Virg. 3. Ecl. 20.* tu post carecta latebas. *Plaut. Trin. 4. 2. 80.* Intra labra atque dentes latuit. *Cic. Rose. Am. 40. 118.* Ibi scius quoque latere inter tot flagilla putata. *Nepos Att. 10.* Latebat apud P. Volumentum. *Martial. 5. 68.* Numquid apud Partibus Armenosque latet? *Plaut. Trin. 3. 2. 35.* Nisi me auscultat, atque hoc, ut dico, laeis, tute pone te latebis facile, ne inveniat te honor. h. e. tute tibi impedimento eris. *Nepos Datam. 11.* Telum quod latebat, protulit. *Cic. 2. de republ. 21.* Non latuit scintilla ingenii, quæ jam tum elucebat in puero. ¶ 2. Spacialim in jura latere dicuntur ii, a quibus aliquid peitur, ne præstent, sovivo, quod debent. *Cic. Quinct. 23. 74.* Ubi erant creditores? quis est, qui fraudationis causa lateasse, dicat? *F. LATITO* primo loco 2.

II.) Figurata. ¶ 1. Latere dicuntur, qui tui auri et minus objecti periculis. *Phædr. 4. 5.* Periclitatur magnitudo principum: Minuta plebes facillè præsidio latet. *Liv. 34. 9.* Latera sub umbra Romanæ amicitie. *Cf. Curt. 6. 10. 22.* Ille igitur princeps conjurationis fuit. Sub illius umbra *Philotas* latebam, qui regnum Macedonum affecto. et *Justin. 5. 2. 7.* Vitia morum sub umbra eloquentie (in *Alcibiade*) latebant. ¶ 2. Item qui privatam vitam agunt, et a publico et rerum administratione abstinent. *Ovid. 3. Trist. 4. 25.* Crede mihi; bene qui latuit, bene vixit: et intra Fortunam debet quæque manere suam. Quo pertinet tritum illud, *καδδω βιωσας.* ¶ 3. Item latere (ut apud Græcos *καδδωσεν*) dicuntur, quæ ignorantur: quæ significatione occurrit — a) Cum Accusativo personæ: hinc *me, te, illum hoc latet*, h. e. me, te fugi, a me ignoratur, non cognoscitur, non intelligitur. *Virg. 1. En. 134.* Nec latere doili fratrem Junonis. *Ovid. 4. Pont. 9. 126.* Nil illum, toto quod 6t in orbe, latet. *Val. Flacc. 6. 703.* Nec latuere diu sævum spolla illa Syanen. *Justin. 13. 8. 6.* Res Eumenem non latuit. *Plin. 2. Hist. nat. 20. 18. (82).* Latet plerosque, siderum ignes esse, qui decidit etc. *mol ti non sanno, che etc.* — *Varro 1. R. R. 40. 1.* Semen duplex: unum, quod latet nostrum senium; alterum, quod apertum. — b) Cum Dativo personæ pro Accusativo. *Ferro 9. L. L. 92. Müll.* Vis et potestas, quæ et oculis et auribus latere solet. *Lucan. 1. 418.* at mihi semper Tu, quæcumque moves tam crebros causa meatus, Ut Superi voluere, lata. *Sil. It. 12. 614.* hostique propinquo Roma latet. *Cic. post redit. in senat. 6. 13.* Ubi nobis hæc auctoritas tamdiu tanta latuit? (to nobis potest etiam videri casus communis). *Id. 1. Cot. 6. 15.* Nihil agis, nihil assequeris, quod mihi latera valeat in tempore. *Alis: leg. quod me: nisi, inter quos et Orellius, omittunt.* — c) Absolute. *Nepos Lysandri. 1.* Id quæ ratione consecutus sit, latet. *non si sa.* *Sic Id. Ages. 6.* Latere arbitrantur, quæ cogitarant. *Virg. 5. En. 5.* quæ tantum accenderit ignem, Causa latet. *Amman. 15. 11.* Quom hæc partes, ut barbaræ, latent. — Hinc Part. præ.

Latens, entis, adjective quoque occurrit, unda *Comp. Latentior;* at est abditus, occultus, absconditus, obscurus, nascosto, occulto, coperto, *lateute, καδδωπιος, κρυβδωπιος.* *Auct. B. Afr. 66.* Insidiatores in convallibus latentes. *Ovid. Ib. 625.* Latens tenebris. *Id. 11. Met. 775.* herbæ coluber. *Plaut. Cas. 3. 5. 32.* Omnes sub ertis, sub lectis latentes metu mussiant. *Cf. Horat. Ari. P. 437.* Numquam te fallant animi sub vulpe latentes. *Plin. 35. Hist. nat. 10. 36. (84).* Apelles post ipsam tabulam latens. *Ovid. 13. Met. 106.* Latentiam manifestare. *Sic Sueton. Claud. 10.* Latentem mites agnovit. *Virg. 1. En. 112.* Saxa latentis scogli sott'acqua. *Plin. 13. Hist. nat. 15. 29. (93).* Latens junctura. *commissura invisibile.* *Sic Curt. 3. 1. 13. nodi. Val. Flacc. 1. 128.* latentia iumina. h. e. occultæ rime. *Ovid. 2. Fasti. 701.* Tarquinius mandata la-

lentia nati Accipit. *De secreta commissioni. Cic. Brut. 41. 152.* Rem latentem explicare definiendo, obscuram explanare interpretando. *Ammian. 14. 7.* Judicium nec obscurum, nec latens. *Virg. 3. Æn. 32.* causas penitus tentare latentes. *Curt. 10. 1. 29.* Latens periculum. *Stat. 10. Theb. 242.* dolus. *Ammian. 22. 15.* ocellis. *Augustin. 42. de Gen. od. litt. 18.* Latentior origo. — In latenti est clam, in abdito. *Pompon. Dig. 1. 2. 2. a. med.* Io latenti jus civile retinere cogitabant: solumque consultatoribus potius, quam discere volentibus se præstabant.

LĀTER, Æria, m. 3. Recti casus positio procul dubio est later, quamvis olim in dubium revocata sit, vel in usu esse negata. *Vorro apud Charis. 1. p. 109. Putsch.* Later, lutum, cæmentum. *Vitruv. 1. 5. in fin.* Sive siler, aut cuctus later, sive crudus. — Neutro genere *Vorro apud Non. p. 131. 10. et p. 520. 17. Merc.* Aureum later, quod conquadavit religio. Ita *Bochart.* probante *Forcellina.* Alii rectius integrum locum ita legunt: Lydon lucens sub Sardibus Oumea tulit Aurum, ia lateres quod conquadavit religio. — Ceterum later (fortasse ejusdem etym. ac lutum et Germ. *Zellen*, vel a λῆν; petra) est terra in quadratam formam durata, sive igni percocta sit, sive non, la usum ædificandi, κλῆνδος (It. mattoni; Fr. briques; Hisp. ladrillo; Germ. d. Ziegelstein; Angl. n. brick, or tile).

I. Proprie. *Plaut. Truc. 2. 49.* Mæteria illa, lo hortu quæ est, in noctes singulas latere sit mior. *Farro 1. R. R. 14. 4.* Sapientium, quod e lateribus coactibus, ut la agro Gallio: quod e lateribus eruda, ut la agra Sabino. *Cic. 2. Divinat. 47. 98.* In latere, aut in cæmento, ex quibus urbs effecit est. *Cf. Plin. 2. Hist. nat. 53. 84. (197).* Et latere terreni facti parietes minore noxa quatuntur. *et Colum. 9. R. R. 1. 2.* Paries crudo latera ac luto constructus. *Curt. 7. 3.* Tuguria latere strudere. *Cæs. 2. B. C. 10.* Lateres, qui super musculo struuntur. *Lucilius apud Non. p. 445. 22. Merc.; et Vitruv. 2. 3.* Lateres de terra duere. *Vitruv. 1. 5.* Lateres coquere. *Id. loc. cit. 2. 3.; Plin. 35. Hist. nat. 14. 49. (170); et Pnolod. 6. R. R. 12.* eorum dncendorum rationem tradant. Tria etiam eorum genera faciunt, a mensuræ discrimine petite. **V. DEDOROS.** — *Laterem lavare*, proverb. de opere vano et inutili, *perdere il tempo, gettar la forica:* nam quo magis abluiter later, ea magis aquam coaspuerat. *Ter. Phorm. 1. 4. 9.* Loquar ne? incedam: teceam? instigem: purgem me? laterem lavem.

II. Figurate. ¶ 1. *Lateres nurei, argentei* sunt massæ auri, aut argenti in formam laterum conflata, ex quibus moneta euditur, *piastre. Plin. 33. Hist. nat. 3. 17. (58).* C. Caesar prima introitu Urbis, in civiti bello, auro ex æraria prætulit laterum aureorum xxv. m., argenteorum xxxv., et in numero hæ. cccc. De loco *Vorron.* apud *Non. superius cit.*, qui a *Forcellino* hic affertur, a nibil certi statui potest. ¶ 2. *Later idem est etiam ac laterculum apud Hieronym. Ep. 5. n. 2.* Accito notario, raptim celeriterque dictavi: ex latere in pagina breviter adnotata, quem intrinsecus sensum singula capitula contineret.

LĀTERĀLIA, tum. *V. voc. seq. in fia.*

LĀTERĀLIS, e, adject. (latus, æria) ad latus perti- nens, de finco. *Lucilius apud Maxim. Victorin. p. 1963. Putsch.* Tum laterali' dolor, certissimu' ancina' mortis. h. e. pleuritis. *Cl. Vahlen.* hunc locum inter Eooiana recessendum putavit: *V. ibi adnotat. Plin. 21. Hist. nat. 21. 89. (155).* Si lateralis dolor sit. *Harduin.* ex MSS. legit si lateris dolor; ita et *Sillig. Colpurn. 6. Ecl. 40.* a dorsa quæ totam circum alvum, Alterat vitreas lateralis: iugula bullas. *la cinghia.* — *Uiac*

Loteralla, tum, n. plur. 3. absolute, substantivorum more, sunt sacculi, seu crumena, ad latera ephippii pendentes, in quibus necessaria itinieri recondimus, *sacchette. Scævola Dig. 32. 1. 102.* Chirographa prædiorum et pecuniam in lateralia eondidit.

LĀTERĀLITER, adverb. (lateralis) *laterolmente*, per latus. *Boeth. 2. Geom. p. 1221.* Parallelogrammis adicicodis rhombos et rhomboides tetragonos arbitramur: quamvis enim aut angulariter, aut lateraliter a supradictis parallelogrammis discedant, tamen his sunt adnumerandi. *Adde eund. ibid. p. 1530. et 1531.*

LĀTERĀMEN, Inis, n. 3. (later) opus lateri- cium. *Zucret. 6. 232.* Conlarat, rareque facit late- ramina vasi. h. e. vas ipsum latericium. Loquitur enim de doliis, quæ apud veteres latericia fuere: nisi mltis lateramina interpretari vasis latera; quod tantum minus placet.

LĀTERĀRIA, *V. voc. seq. sub A. in fin.*

LĀTERĀRĪŪS, a, um, adject. duo diversa al- gificat: scilicet

A) Lateraria a later, eris, est ad lateres perti- nens, di mottoni, κλῆνδος. *Plin. 19. Hist. nat. 8. 45. (156).* Ruta apricus gaudet et siccis, ter- raque quam maxima lateraria. — Hinc

Laterarius, ii, m. 2. absolutus, substantivorum more, est laterum artifex, *mottonajo*, κλῆνδοτης. *Usurpatur a Non. p. 445. 22. Merc.*

Laterario, æ, f. 1. (subaudi officina) κλῆνδοειον, absolute, substantivorum more, est locus, ubi sunt lateres. *Plin. 7. Hist. nat. 56. 57. (194).* Laterarias ac domum constituerunt primi Euryalus et Hyper- bius fratres Athenis: antea apesus erat præ do- mibus.

B) Laterarius a latus, eris, est ad latera perti- nens. Hinc *lateraria*, subaudi signa, sunt in testa- dine militari, quæ ad latera capreolorum in ejus- dem summitate fixa, ipsa continent et firmant. *Vitruv. 10. 20.*

LĀTERCŪLENSIS, is, m. 3. (laterculum). *La- terculenses* dicti sunt qui laterculi dignitatum curam habebant. *Imp. Justinian. Cod. 12. 34. 5. in fin. V. voc. seq.*

LĀTERCŪLUM, i, o. 2. deminut. a later. Da genere ne ambigas, neutrum facit *Isid. 6. Orig. 17.*; licet *Cedren. λατέρουλον κατὰ Πρωμαίους λῆγα- τος:* nam ex locis ea *Codices et Tertull. infra cita- tis* colligi non potest. — Ceterum laterculum, *registra, nota, catalogus, κλῆνδος*, est album, coder, liber, in quo memoriam causa perscribatur notitia omnium officiorum, dignitatum et administratio- num tam civilium, quam militarium: ite dictum a figura oblonga et quadrata, qualis est lo latercula coctili. Duplex fuit, majus et minus. Illud contine- bat omnes dignitates, quæ a principe mandabantur ac deferabantur, sacroque memoriam serinio conditum asservabatur sub cura primicerii notariorum. Hoc habebat præfecturas, tribunatus ad præpositus- trasterorum, aliasque id genus dignitates: perti- nebatque ad curam quæstoris. Ejus mentia sit lo *Cod. 1. 27. 1. § 7. et ult. et ibid. 30. 1. et 2. Utitur et Tertull. ejus fragmenta apud Gruter. p. 304. et apud Murm. p. 1095.*

LĀTERCŪLUS, i, m. 2. deminut. a later, el ejusdem sæpe significacionis, *mattoncello, mattoni, κλῆνδος, κλῆνδος.*

I.) Proprie. *Cæs. 2. B. C. 9.* Hanc insuper conti- gnationem latercula adstruxerunt. *Colum. 8. R. R. 21. 1.* Sub porticibus quadratæ baræ cæmentis, vel etiam laterculis extruuntur. *Plin. 30. Hist. nat. 7. 20. (63).* Sacellum factum cradis laterculia, ad formam camini. *Id. 7. ibid. 56. 57. (193).* Observa- tiones siderum coctilibus laterculis inscriptæ. *Id. 34. ibid. 7. 41. (81).* Sat, qui in laterculia affertur. h. e. in patinis, aut tubulis latericis. *Harduin.*

II.) Translate. ¶ 1. Est opus pistorium quadra- lum et oblongum, lateruli forma. *Plaut. Pæn. 1. 2. 122.* Laterculos, sesamum, papaveremque, trit- cum et fricas succis. *Cato R. R. 109.* De ervo farin- nam facito: conspergito sapa: postea facito latercu- los. *Apul. 10. Met.* Panes, crustula, lucuculos, la- terculos et complura scitamenta mellis. *Alii leg. laterculos, eodem sensu* ¶ 2. In re agraria est certa agri forma referens figuram laterculi et cer- tum numerum jugerum continens. *Siculus Flacc. de condit. agror. p. 2. Goes. V. PLINTHUS II.*

LĀTERENSIS, e, adject. (latus, æria) ad latus perti- nens. — Hinc

Laterensis, is, m. 3. absolute, substantivorum more, est honorarius comes, qui et n latere dicitur: *V. LATUS*, eris ad fin.: *latere* vero seu *latro* est minister, qui latera principum virorum custodit: *V. LATRO*, onis I. *Tertull. 4. advers. Marcion. 43. de duobus Angelis Christum comitantib.* Tot sera laterensibus uti solebat. — *N.B.* De cognovi. *Rom. V. ONOM.*

LĀTERĒSIANA et

LĀTERĪANA. V. LATERTANA.

LĀTERĪCIŪS vel *Isteritius*, a, um, adject. (later) er lateribus factus, di mattoni, κλῆνδος. *Vorro apud Non. p. 43. 13. Merc.* Latericij lapides. *V. SUFFUNDATUS. Cæs. 2. B. C. 15.* Latericij muri. et *ibid. 14.* Latericia turris. *Plin. 35. Hist. nat. 11. 49. (173).* Latericulus paries, latericulus murus. *Colum. 9. R. R. 6. 4.* Latericium opus. Et absolute *Cæs. 2. B. C. 9.* Ne sexa ex catapulis latericium discuterent. *subaudi opus. Sueton. Aug. 28.* Urbem excoluit adeo, ut jure sit gloriatum, marmoream se relinquere, quam latericium accepisset. *Vegat. 4. Veterin. 15. 27. Schneid.* Puvare lateritio trito bovis colla conspergi oportet.

LĀTERĪNA, æ, f. 1. (later) laterum fictio, late- ricium opus, lateraria, κλῆνδοια. *Tertull. 10. ad- vers. Marcion. 20.* Allegantes Hebraei, mercedes res- titui oportere illius operarum servitutia præ latericis deductis, pro civitatibus et villa edificatis. — Sunt qui minus recte putant, hic laterinis esse pro la- trinis, et clocas interpretantur, quum o contraria constet ex *Ensd. c. 1. v. 14.*, Hebraea ab Ægyptia oppressos fulse operibus duris luti at lateris, h. e. laterum e luto, ad urbes edificandas.

LĀTERĪTĀNA pira inter generosissima enu- merat *Colum. 5. R. R. 10. 18. et 12. ibid. 10. 4.*, ubi al. leg. *lateritiana:* videnturque esse eadem, quæ lateriona dicuntur a *Plin. 15. Hist. nat. 15. 16. (54).* et *laterisiana* a *Macrob. 2. Saturn. 15. ex Cloatio.* — Videatur esse pira ex suado Laterii, ubi villam habebat Q. Cicera la agro Arpinate, cujus mentio est apud *Cic. 2. ad Q. fr. 7. et 4. Att. 7.*

LĀTERĪTĀNA. V. voc. præced.

LĀTERĪTĪUS. V. LATERICIUS.

LĀTERNA, m, f. 1. Pareus in *Lex. Crit. testat-* tur, se in quodam MS. legisse *lanterna*, la illo *Plauti Aulul. 3. 6. 29. de agno macro.* Ita is pel- lincet, quasi lanternæ Pnolca. In *Vegat.* quoque si- millem lescioeum adstruit, *4. Msit. 18. in fin.* In lanternis portant Incernas. Quin apud *Cic. ex alla MS. legit Pis. 9. 20.* Altero Catilinae lanternario. Etiam *Gloss. Philox.* *Laterna*, φανός. Nihilami- nus certior est prior lectio, quæ n exterit. — Pri- mam syllabam longam habet, etsi prima in lateo, a quo deducitur, brevis est. — Ceterum *laterana*, a lateo quia lo ea ignis latet, est instrumentum ex lam- minis corneis, vel ex alia materia, la quo candela accessa, vel ignis aleo ardens includitur, ne a vento extinguatur, λυχνούχοσ (It. lanternæ, ferale; Fr. lanterne, lampe; Hisp. lanterna; Germ. d. Lampe, Lanterne; Angl. a lantern or lantern). *Plaut. Amph. prof. 148.* Servus Sosia a portu illic nunc cum lateras adventi. *Cic. 4. Att. 3. a med.* Pauci in vestibulo pannosi stae laterna. *Alii leg. linea la- terna. h. e. lineo velo abvolta. Val. Max. 6. 8. n. 1. M. Antonius Incesti reus agebatur.* Cujus in iudicio accusatores servum la questionem perscrutanti- tissime postulabant, quod ab eo, quum ad stuprum iret, lanternam prælatam contenderet. *V. voc. seq. Murtal. 14. 61.* Dux laterna vim clausa feror au- rea flammis; Et tate est gremio parva Incerna meo. *Juvenal. 5. 87.* at hic, qui Pallidas affertur misera tibi caulis, olebit Lanternam. h. a. præ se feret odo- rem olei vilissimi, quale adhibetur lucernis. — *Seneca 3. Controv. præf. ante med. de Albutio Sila* verba faciens, Splendidissimus erat, inquit: idem res dicebat omnium sordidissimas, aetum, et pule- jum, et laternas etc. nihil putebat esse, quod diel la declamatioe non posset.

LĀTERNĀRĪŪS vel *lanternarius*, ii, m. 2. (la- terna) qui alteri lanternam præfert, *chi porta la lan- terna, λυχνουχοφόρος. Cic. Pis. 9. 20.* An cum al- tero, barbaro Epiceuro; cum altera, Catilinae lant- nario. *Al. leg. lanternarin:* quæ lectia habetur in *Inscript. Neap. apud Mommsen. 3740.* at apud *Henzen. 6292. M. HOBDIOXIVS PHILARGYRIVS V. LA- TEO LANTERNARIUS V. FLAVIUS C. L. PHILUMENAI VXORI ET VIS. V. locum Val. Maximi cit. in voce præced.*

LĀTERNIO, Æria, m. 3. idem ac fur, si idea habenda est *Veteri Scholiast. Cruq. ad Horat. 1. Ep. 16. 60.*, qui de Laverna dea loquens, ait: Sic dicta fortasse a latendo; nam fures olim lateriones et laverniones dicebantur.

LĀTESCO, la, ere, a. 3. *inchoat. a lateo*, est condit, latitare, abscondi, *nascondersi. Cic. Arat. 385.* Hic equus a capite at lingua carvis latescit.

LĀTESCO, is, are, n. 3. *inchoat. a latus*, a. um.

Part. *Latescens*. — *Latesca* est idem ac *latus* fia, *al-largarsi, dilatarsi, πλατύνωμαι*. *Colum. 2. R. A. 10. 24.* Napi nan in ventrem latescunt, sed tenuem radicem deorsum agunt. *Mansl. 1. 680.* bis sex latescunt fascia partes. *Cels. 8. 1. a med.* Ossa paulatim latescunt.

LATET. V. LATEO II. 3.

LATEX, *icta*, m. 3. In feminino genere *Attius* apud *Priscian.* 5. p. 658. *Putsch.* Non calida latex latus. — *Rationa* habita etymi, *Paul. Diac. p. 118. 14. Müll.* Latex a lapsu, profluens aqua dicitur. *Servius ad Virg. 1. Æn. 690.* Latex proprie aqua est, ab eo, quod intra terræ venas lateat. Alii ducunt a Græca *λάττωξ*, liquor cum sonore cadens: ita ut *λάττω*, vocula inæitativa, frequentiam actionis aquæ fluentis, et *τάττω* sonum liquoris delabentis significet: *V. TAX.* — Ceterum latex, vox poetica, est fons, aqua decurrens, *βάψα* (It. *una corrente di acqua, un liquido*; Fr. *toute sorte de liquide, li-queur, liquide*; Hiap. *licor, liquido, cuerpo fluido*; Germ. d. *Flüssige, Nasse, d. Flüssigkeit*; Angl. *water, spring-water, running water*). Occurrit — a) De aqua. *Virg. 4. Æn. 512.* Istices simulatox fontis Averni. et 6. *ibid.* 715. *Leibel* ad fuminis undam *Securos* latices et longa oblivia potest. *Ovid. 3. Pont. 1. 17. de tellure Pontica.* Nec tibi sunt fontex, laticis nisi pane marini. *Id. 4. Met. 353.* Desiit in latices, et 5. *ibid.* 636. In laticem mutor. in fonte. *Apul. 1. Met.* lacteum fontis laticem dixit, aquam intelligens gustatus suavissimi. *aqua pura. Lucret. 4. 1086.* expletur laticum frugumque cupido. *la sete e la fame.* — b) Sæpe dicitur de vino. *Lucret. 5. 15.* Liquoris vitigeni latex. *Ovid. 13. Met. 653.* Latex meri. *Virg. 1. Æn. 690.* Regales inter mensas laticemque Lyæum. et *ibid.* 740. in mensam laticum libavit honorem. *Ovid. 1. Pont. 10. 11.* Nectar et ambrosiam, latices epulasque deorum. — c) De aliis liquoribus. *Lucret. 4. 18.* perpotare amarum absinthii laticem. *Ovid. 8. Met. 274.* Palladii latices. *h. e. oleum. Prudent. 3. Cathemer. 67.* nivei latices. *h. e. lac.*

LATHYRIS, *idis*, f. 3. *λαθύρις*. Scribitur etiam *lathyr*, et prima syllaba longa. *Seren. Sammon. 1099.* Aut herbæ succus, quæ fertur nomine *lathyr*. *Alii leg.* lichen. — Ceterum *lathyr* est herba folia habens multa lactuca similia, tenuiores germina multa, in quibus semen tuniculis continetur ut capparisi; quæ quum inauere, eximuntur grana piperis magnitudine, candida, dulcia, facilia purgata. *Plin. 27. Hist. nat. 11. 71. (95).* *Cl. Fée* (*Op. cit. col. 3. p. 397.*) bene exhibet synonymiam: *λαθύρις* Dioscor. 4. 167.; et *Lathyrus* *Plin. loc. cit.* sunt *Euphorbia Lathyrus* *L. Spec. plant. 655.*

LATHYROS, *1*, f. 2. *λαθύρος*, herba, quæ et leontopodium, leontopetson, leontospermon etc. dicta, Latine autem flammula, teste *Apul. Herb. 7.*

LATIALITER, adverb. (Latialis in ONOM.) Latine, alla Latina. *Sidon. carm. 23. 235.* Et te seu Latialiter sonantem etc. *Al. leg.* latisriter, quod idem est. *At Capell. 5. init.* Pæplo circa bumeros involuto Latialiter tegebatur. *Id. 6. p. 192.* Illi (*Archimedes et Euclides*) *Hellacia* tantummodo facultate, nihil estantes Latialiter, atticissant.

LATIAR, *aris*, n. 3. *Macrob. 1. Saturn. 16.* docet ita appellatum fuisse ab Romanis solemne sacrificium, quod a Latinis populis tempore Latinarum feriarum Jovi Latiali fiebat. *Cic. 2. ad Q. fr. 4. ad fin.* Dies erant duo, qui post Latinas habentur religiosi; ceterum, qui consecutum erat Latiar, erat eilurus. *Latiar* vocabulum ab omnibus retinetur: cetera hoc loco alii aliter leg. *V. LATINE*, arum.

LATIARITER, adverb. *V. LATIALITER.*

LATIBULO, as, are, et

LATIBŪLOB, *aris*, arl, dep. 1. (latibulum) late-re, dellescere, cætere o stre nascosto: apud veteres. *Lævius* apud *Non. p. 133. 9. Merc.* Nocte ut opertus amictu latibuletur. *Accius* apud *eumd. ibid.* Progredere: et ne quis latibuletur, prospice. — Etiam *latibulo*, as, ponitur a *Non. ibid.*, et *Perott.* in *Cornucopia* offert hoc fragmentum *Varronis*: Vide, ne servus domino latibulet.

LATIRŪLUM, *i*, n. 2. (lateo). In *Noi. Tyr. p. 94.*, quæ tamen suctoritate caret, legitur *latibule*. — *Latibulum* est locus in qua aliquis lateat, *κεῦδος* (It. *nascondiglio, tana, latebra*; Fr. *cacheite, tanière, retraite*; Hisp. *escondidillo, escondrijo*; Germ. d. *Fersteck, d. Schupfwinkel*; Angl. a

lurking-place, hiding-place, coveri, retreat, den).

I.) Proprie. — a) Sæpe de ferarum cubilibus dicitur. *Cic. Rabir. Post. 15. 42.* Quum etiam feræ latibulis se tegant. *Id. Fatin. 2. 4.* Repenta enim te, tamquam serpens a latibulis, intulisti. *Id. 1. Off. 4. 11.* Generi animantium anni est a natura tributum, ut amnia, quæ sunt ad vivendum necessaria, exquirat et paret, ut pastum, ut latibula, ut alia generis ejusdem. *Catull. 63. 54.* latibula furibunda ferarum. Adde *Phædr. 2. 8. at 1. 30.*; et *Ammian. 24. 4.* — b) De hominibus. *Cic. Flacc. 13. 31.* de prædonibus. Defendendi facillè est cautia, non solum latibulis occultarum iocorum, sed etiam tempestatuum moderatione et conversione. *Capell. 3. p. 49.* Quæ se in Memphide ortam rege adhuc Oxire memorsbat, diuque oblectau latibulis ab ipsa reptam educatsmque Cylleio. *Apul. 8. Met.* Ex-citi latibulo suo quisque familia mæsta concurrimus. *h. e. nos omnes servi evocati ainguli ex nostris latebris concurrimus.*

II.) Translate ponitur pro refugia, asyla. *Cic. 12. Att. 13. extr.* Valo aliquid emera latibulum et perfugium doloris mei. *Apul. de Mag.* Quærere occæpit ex diffidentia latibulum aliquid temeritatis.

LATICLAVIÁLIS, a, adject. (laticlavus) qui laticlavus taulca est indutus. *Inscript. apud Gruter. 180. 3. TRIBUNVS LATICLAVIÁLIS.*

LATICLAVIUM, *ii*, n. 2. *V. voc. seq. in fin.*

LATICLAVIUS, a, um, adject. (latus clavus) qui latum clavum habet: *V. CLAVUS. Val. Max. 5. 1. n. 7.* Et tunica laticlavia donatum ad Masinissam remisit. *Sueton. Domit. 10.* Laticlavus tribunus. *Petron. Satyr. 32.* Laticlavus mappa. *V. MAPPA.* — Hinc *Petron. Satyr. 76.* Laticlavium patrimonium. *h. e. senatorium. V. Laticlavius* in fin. hujus voc.; et *cf. Cassiod. 5. Variar. 14.* Pandite curiam, suscipite candidatum: jsm senatui prædestinatus est, cui nos contulimus laticlavium dignitatem. — Hinc *Laticlavus*, *is*, m. 2. absoluta, substantivorum mora. *Laticlavii* dicti sunt senatores et patricii, quorum insigne erat latus clavus in tunica: quam tunicam potentem dixit *Stat. 4. Sibv. 2. 29.* *Sueton. Ner. 26.* A quodam laticlavio cæsus. *Id. Aug. 38.* Binox laticlavios præposuit singulis alis.

Laticlavium, *ii*, n. 2. dignitas ejus, qui lato clavo insignitus est, *πλατύσημος. Cajus Dig. 24. 1. 42.* Si uxor viro laticlavii petendi causa donet, vel ut equestris ordinis fiat, vel ludorum gratia. *Lamprid. Commod. 4.* Paterum per laticlavii honorem a prefectura administratione submavit. *Alii leg.* laticlavii. *Scholast. ad Juvenal. 1. 106.* Purpura major, laticlavium. *Gloss. Philoz. Laticlavium, πλατύσημος.* — Laticlavio insigniti sunt primitus senatorum filii ab Augusto, teste *Sueton. Aug. 38. V. et interpretatioem Inscriptionis Latine a cl. Jos. Furlonetto editam in Memoria dell' Istituto Veneto T. 1. V. LATICLAVUS.*

LATICLAVIUS, *ii*, m. 2. *V. voc. præced. in fin.* **LATICLAVUS**, *1*, m. 2. idem ac disjunctim latus clavus, toga senatoria, *V. CLAVUS. Inscript. apud Ph. Borker. Vebb. Osserv. sull'agro Troj. p. 108.* (quocum *cf. Bart. Borghesi Iscriz. di Burbulejo p. 15.*, et *Annal. dell' Institut. Archeol. a. 1842. p. 152.*) **SEX. QUINTILIUS SEX. F. ANNIVS VALERIVS MAXIMVS LATICLAVO EXORNATVS A DIVO AVG. NERVA QVAESTOR etc. Imp. Valentin. et Valens Cod. Theod. 6. 4. 17.** Etsi injustum enim atque dedecus videtur, mulieres ad laticlavium atque insignia procedere etc. *V. Laticlavium* in fin. **LATICLAVIUS**, a, um.

LATIFICO, as, are, a. 1. (latus et facio) late diducere. *Gloss. Philoz. Latifico, πλατύνω.*

LATIFŌLIUM, a, um, adject. (latus et folium) lata folia habens; *di foglie larghe, πλατύφυλλος. Plin. 15. Hist. nat. 7. 7. (27).* Optima laurus ad id latifolia, silvestris, nigra baccis.

LATIFUNDIUM, *ii*, n. 2. (latus et fundus) latus fundus, ampla possessio agri, *gran podere, grande possessione, ευρύχωρία. Plin. 18. Hist. nat. 6. 7. (35).* Verum contentibus, latifundia perdidere Italiani, jsm vero et provincias. *Petron. fragm. Tragur. 77. Burmann.* Latifundia possidere. *Seneca Ep. 88.* Latifundia metiri me geo-

metres daret. *Val. Max. 8. 6. n. 1.* Ampliam pecuniam latifundiaque festinanter consumpsit. Adde *Flox. 3. 19.*

LÁTILŌQUENS, entis, adject. (latus et loquar) qui late, seu multum loquitur. *Gloss. Philoz. Latioquens, πλατύλογος.*

LÁTINE, arum, f. plur. f. (mægdi ferizæ) dicebantur, quum ex populis Latinis viri simul et mulieres in mantem Albanum hostias adducebant, et quadrivano sacrificia nactu (*Lucan. 1. 550. et 5. 402.*) facta in honorem Jovis Latialis, accepta carna in suam quique civitatem digressi revertebantur. Ea dicta visceralia, quoniam ex hostiis carnes in partes cæse distribuerantur. Feræ autem Latinas, maximo Romanorum Latiorumque magistratum conventu, couules procurabant, quum interea cum populo agere non liceret, ut ab eam causam Latine aliquando a consulibus instaurarentur, quum tribunis pleb. abstinerent venient, populares leges et republica perniciosas ferre cupiantibus. Itaque *Cic. 2. ad Q. fr. 6.* Consul Lentulus dies comitiales exemit omnes. Nam etiam Latine instaurantur. Nec tamen deerant supplicationes. Sic sagibus perniciosissimis abstitit, maxime Catonibus. Hæc *Cic.* instaurabat Latinas etiam pontifices, ut *Liv. 32. 1.* tradit. Id autem gebat, quasi jam faciendis iis aut prætermisum aliquod esset, aut, quod non oporteret, commissum. — Primus eas in unum diem Tarquinus Superbus instituit, secundus dies additus pulsus regibus, tertius post æcessionem in Aventinum, quartus plebe et patribus a dictatore Camillo in concordiam reductis. Nox habebant certum statumque diem, ideoque conceptivæ dicebantur: nam legimus apud *Liv. 41. 16.* celebratas fuisse in Nonas Maji, et 44. 22. prid. Idus Aprilis, et 45. 3. a. d. iv. Id. Novembr. In his quadrizæ certabant in Capitolio, victorque absintibium lbebat: ereda, inquit *Plin. 27. Hist. nat. 7. 28. (45).*, sanitate præmio dari honorifice arbitratris majoribus. *V. Marin. Frat. Arv. p. 140.* obi de iis multa; et *Oederic. Syllog. p. 231.* ac seqq.; et *Vel. Scholias. ad Cic. Planc. 9.* adit. ab *A. Maio* in *Class. Auct. T. 2. p. 52.* Ceterum adde *Cic. 1. Att. 3. Planc. 9. 23.* et 1. *Diocrat. 11. 18.* in *carm.*; *Liv. 5. 17., 21. 63., 25. 12.* et alibi; et *Sueton. Cæs. 79., Ner. 7. et Claud. 4.*

LÁTINE, adverb. (Latinus). *Comp. Latinus 1.* — Latine ¶ 1. Georatinum est more Latinorum, *Latinate, Λατινῶρι. Liv. 40. 42. in fin.* Cum manis potentibus permissum, ut publice Latine loquerentur, et præconibus Latine vendendi jus esset. *Val. Max. 2. 2. 2.* Magistratus prisci illud maxima cum perseverantia custodiabant, ne Græcis unquam nisi Latine responsa darent. — *Latine scire*, est scire Latine loqui. *Cic. Cæcin. 19. 55.* Quid enim facilius est, quam probari iis, qui Latine sciunt, in uno servulo familiæ nomen non valere? Adde *eumd. Brut. 37. 140.* et 5. *Phil. 5. 13.* — *Latine reddere*, Latino sermone vertere, tradurre in Latino. *Cic. 1. Orat. 34. 155.* Quum ea, quæ legeram Græce, Latine redderem. — *Latine loqui*, est loqui proprie et eleganter. *Cic. Brut. 45. 166.* Eodem tempore *M. Hereonius* in mediocribus oratoribus Latine et diligenter loquentibus numeratus est. *Id. Opt. gen. orat. 2. 4.* Ut pure et emendate loquentes, hoc est Latine. — Quod ait *Paul. Diac. ex Festo p. 118. 15. Müll.*: Latine loqui a Latio dictum est: quæ locutio adeo est versa, ut vix ulla pars ejus maneat in notitia: illa verba quæ locutio etc. ipse *Paulus* de suo protulit, sua nimirum, non Festi tempora respiciens, scil. æculum Christi viii. Hæc *Forcellinus Scaligeri* sententiam secutus: contra *Müllerus* b. 1. adnotat, nihil prohibere, quominus ipsum *Ferrius* de antiquæ Latine linguæ obscuritate dixisse putetur. — *Comp. Latinus* apud *Hieronym. 8. in Isaj. 10. 26. 7.* Hujus justis semita recta est, rive, ut verbum novum singam, recititudines, quas Græci vocant *εὐθύτητα*, et nos æquitates Latinius possumus appellare. ¶ 2. Speciatim est loqui aperte, clare, plane, nullo astu, nulla malitia, nulla fraude, nulla metaphora, nullo verbi ambigui prætextu. *Cic. 6. Verr. 1. 2.* Latine me scitote, non accusatorice loqui. *Id. 7. Phil. 6. 17.* Quem gladiatorem non ita appellari solet, sed ut appellanti il, qui plane et Latine loquuntur. *Quintil. 3. Declam. 6.* De injuria nostra Latine queri

non possumus: parcendum verbis est. h. e. de stupro militi a tribuno intentato.

LATINIGENA, æ, m. (Latious et gigno) qui in Latino genitus est. Aferitur, nullo tamen auctore laudato, a Prisciano super XII. vers. En. p. 1285. Putsch. Latinoigena, quo modo Trojugena, Grajugena.

LATINITAS, itis, f. 3. (Latious). ¶ 1. Est locutio Latina, sermo Latinus, favella Latina. Cic. 4. Herenn. 12. 17. Latinitas est, quæ sermonem purum conservat, ab omni vitio remotum. Vitia in sermone, quominus in Latino sit, duo possunt esse: solæcismus et barbarismus. Id. 7. Att. 3. u med. Secutusque sum, non dico Cæciliam, mane ut ea portu in Pireæum (malus enim auctor Latinitatis est), sed Terentium, cuius fabellæ propter elegantiam sermone putabantur a C. Lælio scribi. Cf. Priscian. 8. p. 838. Putsch. Si auctoribus timiditas obstitisset, ut nullis novis uterentur dictionibus, ipsa natura et significatione rerum exigente, perpetuis Latinitas augustiis damnata mansisset. ¶ 2. Accipitur etiam pro iura Latii. Cic. 13. Att. 13. sub init. Scis quam diligam Siculos. Multa illa Cæsar, neque me invito; et Latinitas eret non ferenda. h. e. jus Latii, Siculis a Cæsare concessum. Sueton. Aug. 47. Urbem quædam merita ergo populum Romanum allegantes, Latinitate, vel civitate donavit. F. LATIUS in ONOM.

LATINO, as, are, a. 1. (Latious) Idem quod latinizare. Cæli. Aurel. 5. Tard. 4. u med. Cataclysmo notandum, cuius nominis vim præscriptis libris scripsit latinoivimus.

LATINO, as, are, a. 1. (Latious) Idem quod latinizare. Cæli. Aurel. 5. Tard. 4. u med. Cataclysmo notandum, cuius nominis vim præscriptis libris scripsit latinoivimus.

LATINUS, a, um, adject. (Latium). Comp. Latinius et Snp. Latinnissimus. — Latinus est ad Latium pertinens, Latino, Λατινός. Nos hic afferenda præstavimus, quæ ad linguam solummodo pertinent; hæc enim significatione Comp. et Sup. gradus occurrunt: cetera videbis in ONOM. Furro 5. L. L. 1. Mæll. Quædammodum vocabula essent imposita rebus in lingua Latina, sex libris exponere instituit. Cic. 1. Fin. 3. 10. Sæpe disserit, Latinam linguam non modo non inopem, ut vulgo putarent, sed locupletiore etiam esse, quam Græcam. Charis. 1. p. 35. Putsch. Constat ergo Latina sermo (h. e. Latina lingua) natura, analogia, consuetudine, auctoritate. Nepos Att. 4.; Quintil. 12. 10. 33.; et Sueton. Gramm. 7. Latina sermo. Cic. 1. Acad. (post.) 3. 12. Brutus quidem noster, excellens omni genere laudis, sic philoſophiam Latinis litteris pervegit, ut etc. Colum. 12. R. R. præf. 7. Hæc in Œconomico Xenophontis, et deinde Cicero, qui cum Latinis consuetudine tradidit. h. e. verit in Latinum sermonem. — *Ferere in Latinum*, est in linguam latinam. Quintil. 10. 5. 1. Vertere Græca in Latinam veteres nostri oratores optimum iudicabant. — Comp. et Sup. M. Aur. apud Fronton. 2. ad M. Cæs. (edente iterum A. Mau) Ep. 6. Nihil ego unquam cultius, nihil Latinus legi. Hieronym. Ep. 58. n. 9. Nihil Latinus tuis voluminibus. Id. Ep. 50. n. 2. Homo Latinnissimus. — *Cursus Latinus* interdum dictus est a Parrone Ablativus, quia Latium lingua proprius est, ejusque vis apud Græcos per Genitivum explicatur. Diamed. 1. p. 271. Putsch.

LATIO, ōnis, f. 3. (fero) actus ferendi, ut portare.

1.) Proprie, seu stricto sensu occurrit tantum apud Boeth. Aristot. Topic. 4. 2. p. 688. Pæne eam in liæ, quæ involuntarie locum ex loco permittant, dicitur latio. Id. p. 709. Solis latio est super terram. h. e. iter, cursus.

1.) Translare, vel, ut aliis placet, latiori sensu. ¶ 1. Generatim. Liv. 2. 33. Concessumque in conditiones, ut plebi sui magistratus essent sacrosancti, quibus auxilii latio adversus consules esset. Nonnulli male leg. auxillatio. ¶ 2. Speciatim. Liv. 38. 36. Pronunciavit, ut illis suffragii latio esset. Adde eund. 9. 43. et 45. 15. Sic in Ere Salpesum. apud Henzen. 7421. col. 3. lin. 48. JACOLAE QUI CIVIS N. LATINIUS CIVIS SVNT SVFRAGIA FERANT HISQA IN EA CVRA SVFRAGI LATIO ESTO. Cic. 3. Att. 26. Mibi in animo est legum latioem expectare. Adde

eund. Dom. 20. 53. F. et LEGISLATIO. ¶ 3. Item speciatim. Gell. 14. 2. Expenſi latio. ut portare a debito.

LÁTIPES, pēdis, adject. (latas et pes) qui latos pedes habet. Avien. prognost. Arat. 358. Latipedemque anatem cernes excedere ponto.

LÁTITABUNDUS, a, um, adject. (latito) qui latet. Sidon. 1. Ep. 6. ad fin. Nobillem latitabundum pauperis honorati sententia premet.

LÁTITANS, antis. F. LATITO primo loco.

LÁTITATIO, ōnis, f. 3. (latito) actus latitandi. Quintil. 7. 2. 46. Sonus, clamor, gemitus, latitatio, motus, similia. Adde Ulp. Dig. 42. 4. 7.

LÁTITATOR, ōris, m. 3. (latito) qui latet. Est Augustin.

LÁTITIA, æ, f. 1. (latas) latitudo, larghezza. Inscript. apud Marin. Inscr. Alb. p. 119., quæ est apud Orell. 4561. L. SEPTIMIUS SVBIVIVS AVG. LIB. FECIT MUMENTVM A SOLO CVM AGRLO CONCLVSO SISI AT AVIS LIARTIS LIARTIVS QVE POSTERISQVA SVRV: HABET AVTEM AOELVA CONCLVVS LATITIAS P. LXXV., LONGITIAS P. CXXVII. H. L. E. N. H. h. e. hic locus exterum non habet, scilicet non recipit, non admittit. Auct. rei agrar. p. 222. Goes. Casa fines quam maxime in loogum habens, in latitia breviores. Adde ibid. p. 241.

LÁTITO, as, avi, atum, are, n. 1. Part. Latitans 1. — Latitare est frequentat., vel potius intent. a latere, et ejusdem fere significationis, essere o stare nascosto, διακρυφω. ¶ 1. Generalim. — a) Neutorum more. — De hominibus et brutis. Plaut. Trin. 4. 2. 81. Ille ignevissimus mihi latitabat. s' ascondeva da me. Cic. Dom. 31. 83. Jube adesse: latitat omnino: sed si requiri jusseris, invenient. Id. Cluent. 13. 38. Extrahitur domo latitans Oppianicus a Manilio. Ovid. 13. Met. 786. latitans ego rupe. Id. 4. ibid. 405. Fumida jamdudum latitant per tecta sorores. Lucan. 5. 712. Latitans inantro. Ammian. 22. 7. Diu latitare. Petron. Satyr. 116. Quisquis suos beredes habet, omnibus prohibetur commodis, inter ignominiosos latitat. h. e. jacet neglectus et abjectus. Horat. 3. Od. 12. 10. Celer alta latitantem Fruticeto exclpere aprum. — De rebus et abstractis. Lucret. 1. 874. Linguntur hic quædam latitandi copia tenuis — at omnibus omnes Res putat immixtas rebus latitare. Id. ibid. 888. res latitant in terris. Al. leg. in terram. Ovid. 10. Met. 449. tegunt nigra latitantia sidera nubes. Rursus Lucret. 1. 643. Inversis quæ sub verbis latitantia (atōhidi) cernunt. Cæs. 2. B. C. 4. Communi sit vitio natura, ut Invisis, latitantibus atque incognitis rebus confidamus, vehementiusque extereamur. — b) Latitare aliquem, est occultare se ab aliquo. Pompon. Dig. 35. 1. 8. Si ca latitans patronus de medio discesserit. ¶ 2. Speciatim de his dicitur, qui se abundant vitandi iudicii causa, et secum jure agendi potestatem non faciunt. Cic. Quintil. in verbis edicti præf. 19. 60. Reccita edictum: QUI SVFRAGATIONIS CAUSA LATITABIT. Noo est in Quinctius: nisi si latitant, qui ed negotium suum relicto procuratore proficiuntur. Id. ibid. 17. 54. Si latitare ac diutius ludificare videatur. De illatis prætoris verbis multa Ulp. Dig. 42. 4. 7.

LÁTITO, as, are, e. 1. frequentat. u supino latum, verbi fero, sæpe ferre. Paul. Diac. p. 121. 21. Mæll. Latitaverunt Cato posuit pro sæpe tulerunt.

LÁTITUDO, ōnis, f. 3. (latas) spatiositas, πλατύτης, πλατος (It. larghezza, ampiezza; Fr. largeur, grandeur, étendue, espace; Hlsp. anchura, extendido; Germ. d. Breite; Angl. breadth, width, latitude, broadness, large extent).

1.) Proprie. Cic. 1. Nat. D. 20. 54. In hæc immensitate latitudinum, longitudinum, altitudinum. Cæs. 2. B. G. 12. Proprie latitudinem fossæ muri que altitudinem. Id. ibid. 7. in fin. Castra amplius nullibus passuum viii. In latitudinem patebant. Adde eund. ibid. 8. Sic Plin. 3. Hist. nat. procem. 1. (3). Fauces Oceani quinque millis passuum in latitudinem petent. Et Quintil. 1. 10. 42. Jugeri mensuram ducentos et quadraginta longitudinis pedes esso dimidloque in latitudinem patere. Ammian. 23. 6. Maris latitudo patet etc. Colum. Arbor. 17. Crescere in latitudinem. Plin. 18. Hist. nat. 18. 34. (129). Aut in latitudinem fundi, aut in rotunditatem globari. Curt. 4. 3. 8. Latitudinem sgerri a Jlicere. Ammian. 31. 8. Per omnes latitu-

dines Tbracia pandebantur. Quintil. 11. 3. 141. Aliqui amictus fiet augustus et dignitatem, quæ est in latitudine pectoris, perdet. Cic. 2. Nat. D. 63. 159. Vires bumerorum et latitudines ad atrata extrabanda.

11.) Translate. ¶ 1. Pontus pro amplitudine, magnitudine, copia. Cic. 2. leg. Agr. 26. 67. Qui latitudinem possessionum tueri, qui invidiam Sullanorum agrorum ferre non possunt. ¶ 2. Latitudo verborum est eorum lato ore prolato. Cic. 2. Orat. 22. 91. Nervos in dicendo C. Fimbriæ, quos tamen babult ille, non assequitur: oris pravitatem et verborum latitudinem imitatur. — Plin. 1. Ep. 10. Frequenter Platoniam illam sublimitatem et latitudinem effingit. h. e. amplitudinem, ubertatem dicendi.

LÁTŌMIE, ærum, f. plur. 1. F. LAUTUMLE.

LÁTŌMUS, i, m. 2. λατόμος, lispida. Hieronym. Ep. 129. n. 5. Quid commemorem templum septuaginta millium latomorum, et octoginta millia vectorum, hoc est centum quinquaginta millium, exceptis præpositis operum? Ita Hieronym. ex 3. Reg. 5. 15. Adde Vulgat. interpr. 1. Par. 23. 2. et 15., et 1. Esdr. 3. 7.

LÁTŌNIGENA, æ, m. et f. 1. Latona genitus. Ovid. 6. Met. 160. Et date Latonæ Latonigenisque duobus Cum prece tura pia. h. e. Apollini et Dianæ. Sic Seneca Agam. 310. Latonigena dil.

LÁTOR, ōris, m. 3. (fero) qui fert, portatore. ¶ 1. Generatim. Seneca Tranquill. 5. Debet plus virium esse in latore, quam in onere. Al. rectius leg. actore. — Accipitur et pro tabellario. Sueton. Cal. 44. Magnificus Romam litteras misit, montis sæpe latoribus, ut vehiculo etc. Optimi Codices habent speculatoribus pro sæpe fortibus. ¶ 2. Speciatim lator legis est qui legem vel instituit, vel promulgat. Cic. 4. Cat. 5. 10. Lator legis Sempronius. Id. 3. Nat. D. 38. 90.; et Quintil. 12. 10. 5. et 3. 2. 4. Lator legis. Cic. Mur. 2. 3. Legis ambitus lator. Liv. 3. 31. sub fin. Quam de legibus conveniret, de latore tantum discreperet. Quintil. 3. 7. 18. Urbes conditoribus, leges latoribus afferunt laudem. Liv. 3. 9. Lator rogationis. Cæs. 1. B. C. 5. Decurrit ad illud extremum SC; quo nisi pene in ipso urbis incendio, latorum eudæcia numquam anta discessum est. ut quælii che lo aveano proposto.

LÁTRÁBILIS, e, adject. (latro, es) ad latratum pertinens, latrabile. Cæli. Aurel. 3. Acut. 11. Vox latrabilis. h. e. quæ latrare videtur. Boeth. in Porphy. 1. p. 52. Si quis dicat ovem canis, plura significat, et huic latrabilem quadrupedemque, et cælestis sidus, et marinam bestiam. Id. ibid. p. 871. Latrabile animol.

LÁTRANS, antis. F. LATRO, as.

LÁTRATIŌNCULA, æ, f. 1. Est fragmentum Afronis apud Non. p. 268. 4. Merc., ubi hæc vox legi videtur. Sed quæ nulla subsit sententia, alii reponunt de ratiuncula.

LÁTRÁTOR, ōris, m. 3. (latro, as) qui latrat, ablatore, Σωκρτης.

1.) Proprie. Arnob. 7. 17. Letratorum canum ritu. Martiæ. 12. 1. latretoresque Molossi. F. in VENATOR similia loca. Virg. 8. Æn. 698.; et Ovid. 9. Met. 689. et latretor Anubis.

11.) Translate est rabula molestus et maledicus. Quintil. 12. 9. 12. Super omnia perit illa, quæ plurimum oratori et auctoritatis et fidei affert, modesta, si a viro bono in regulam latratorieque convertitur.

LÁTRÁTORIUS, a, um, adject. qui latrat. Isid. 19. Orig. 23. Horrent et male tecti cum latretoribus linguis Scotti. Ita Lindemann. ex Cod. Guelph. 1. probante cl. Quicherat: vulgati libri habent latratoribus.

LÁTRÁTUS, a, um. F. LATRO, as.

LÁTRÁTUS, as, m. 4. (latro, as) vox canum, latrandi actus, ablatore, ἀλαγμός, ἀλακή.

1.) Proprie. Virg. 3. G. 414. apud Latratu turbabis agens. Id. 12. Æn. 751. Venator cursu canis et latratibus iostat. Ovid. 7. Met. 414. Implevit latratibus suras. et 7. ibid. 362. latratu terrere agros. et 4. ibid. 450. latratu edere. Colum. 7. R. 2. 12. 3. Causa vasti latratu canorique. Plin. 8. Hist. nat. 40. 61. (142). Latulato et latratu (causæ) conctum fatcri scelus. et ibid. (150). Urgenti latratu in-

tonuit. Adde Justini. 4. 1. 13.; Sil. It. 1. 421.; et Ammian. 30. 4.

II.) Translate est vox incondita barbarorum hominum et similibus latratui. Coripp. 4. Johann. 350. Ille inter seae, Iracio sermone, furentes, Latratu varios, stridentibus horrida lingua Verba lerunt.

LATRINA, *ae, f.* Est et alia forma latrinum, i, n. 2., quam exhibent Lucilius et Loberius apud Non. p. 212. 10. Merc. — Latrina a lavando, per syncopen pro lavatrina (quam formam P. infra sub I. 1. et 2.), ut latrina a tondeo; et

1.) Proprie. ¶ 1. Olim notabat balneum privatum, baono. *Λουτρόν, ἀνδρῶν.* Furro 9. L. L. 65. Müll. Ab eadem ratione omni suae quisque, ubi lavatur, balneum deseruit; — quum hoc antiqui non balneum, sed latrinam appellare consueverunt. Adde Non. loc. cit. Lucilius apud Non. p. 212. 9. Merc. Qui in latrina laqueat. ¶ 2. Aliis locum notat, in quem estari equi, cesso, comerella privata. Quae significatio fortassis a latendo dicitur, quod in eam sese homines obdant, ne conspiciantur. Nam locum in aedibus, in quem sordes confluunt, et dicitur a cloaca, quae publica est. Plaut. Curc. 4. 4. 21. Non pluri facio, quum ancillam meam, quae latrinam lavat. Ubi Lambinus locum excrementorum, sed Turneb. ibid. c. 20. privatum intelligit balneum. Adde Loberius apud Non. p. 212. 10. Merc. Sueton. Tib. 58. Capitale esset, nummo, vel auro effugium (Tiberis) impressam latrinam, aut lanari intulisse. Adde eumd. Ner. 24. Apul. 1. Hel. de homine lotio perfuso. Apaga te, latiore extremam latrinam. et 9. ibid. Omnia prorsus ut in quamdam coenosa latrinam, in ejus animum confluxerunt villa. Colum. 10. R. R. 85. Immundis quaecumque vomit latrina cluasia. Farro 5. L. L. 118. Müll. Trina, qua e cubina in lavatrino aquam fundunt.

II.) Translate accipitur pro fornice meretricio. Tertull. Pall. 4. a med. Adspice lupas popularium libidinum munditia: et quum latrinarum antistes aericum ventilat, et immundiores luto cervicem monilibus consistat etc.

LATRINUM, i, n. 2. F. voc. praeced. loit.
LÁTRO, *as, svi, clam, are, u.* 1. Prima syllaba pertrahit a Poetis torripitur. Phaedr. 5. 10. cui aene contra latrans. Avien. Arat. 283. et cura latratibus Anubis. Haec tamen observatio in derivatis et compositis locum non habet. — Part. Latrans in ambabus paragr. Latratus II. 1. et 4. — Latrare (a sono, ob liquidam r) proprium est canis, quum vocem edit, terrena et in aliquid impetum laciens, *ὑλαττω* (II. abbajare, latrare; Fr. oboyer; Hisp. ladrar; Germ. bellen, anbelien; Angl. to bark or bay, bark et).

1.) Proprie. — a) Neutorum more. Ennius apud Varron. 7. L. L. 32. Müll. Tantidem quasi fela canes sine dentibus latrat. Cic. Noct. Am. 20. 56. Si tunc quoque canes latrent, quum deos salutatam aliquid venerint. Lucret. 5. 1065. quum jam (trista canum Molassum) latent et voribus omnia complent. Horat. 1. Sat. 2. 128. Ne latret caois. — Hinc poetice Part. Latrans pro cane ponitur. Ovid. 8. Met. 411. Missit et Esquilides telum, quod casus ab illo Veritit in immeriti fatum latransis. et ibid. 344. de apro obliquo latrans dissipat ictu. Phaedr. quum eodem modo lassasse usurpat 5. 10.; et Petron. fragm. Tragur. 72. Burmann. — Passive impersonaliter. Ovid. 2. Trist. 458. Scit, eni latretur, quum solus obambulat ipse. — c) Active, seu eum Accusativo, pro allatrate. Horat. Epod. 5. 57. Senem adulterum Latret Suburanae canes. Id. 1. Ep. 2. 65. venaticus, ex quo Tempore cervinum pellem latravit in aula, Militat in silvis catulus. — Latrone nubila, apud Stot. 1. Theb. 551. potest habere speciem proverbii, ut apud nos obajare alla luna. — Hinc passive. Plin. 25. Hist. nat. 10. 78. (126). Hanc habentes negabit latrari a canibus. Sic Id. 30. ibid. 16. 53. (147). Non latrari a cane membranam habentem leporis simum etc.

II.) Translate. ¶ 1. Poetice et saepe de masi dicitur, quod ductus allidae ad litora et scopulas, fragorem edit. Sil. It. 5. 396. Ceu pater Oreanus esca in viscera molis Coortortum pelagus latrantibus ingerit unda. Claudian. 1. Rapt. Pros. 148. Hinc latrat Gaetula Thebis Lilybaeque pulsat Braehle conarvens. Id. Epithal. Palad. et Celer. 61. rubris quae ductibus insula latrat. Sil. It. 3. 470.

de amne. Alpibus ortus, Avulsus ornos et adesi fragrinis montis Cum sonitu volvens, fertur latrantibus undis. Io illo Luconis 6. 66. rabidum nescit latrare Peiorum, aliud tur tum ad strepitum maris, tum ad Scyllae labulium, quam ibi esse ajunt, Caoidae succiniam latrantibus iogina monstris, ut est apud Virg. 6. Ecl. 75. — Hinc et latrotus passivus apud Stat. 1. Achill. 451. justaque Capbaeus Latratum pelego illoos caput. h. e. frage et quasi latratu fortium pulsatum et circumsonum.

¶ 2. De hominibus pro clamare. — a) Neutorum more. Cic. Brut. 15. 58. Latrant iam quidam oratores, non loquuntur, h. e. aspere loquuntur et suaviloquencia carent. Id. 3. Orat. 34. 138. A: hunc (Percleum) non clamator aliquis ad clepsidram latrare docuerit, sed etc. Quintil. 11. 3. 31. Quos (Cicero) ait latrare magis quam agere. Cf. Horat. 1. Sat. 3. 136. Rumperis et latras. — b) Cuius Accusativo. Ovid. Ib. 232. Latrat et in toto verba canina loro. — c) Item Active, latrare (pro allatrate) obliquum est maledicere. Plaut. Paen. 5. 4. 64. Etiam me me latrant canes? Al. leg. in me. Horat. 2. Sat. 1. 85. si quis Opprobriis dignum latraverit, integer ipse. Al. leg. laceraverit, quod alium probat Bentlej. ¶ 3. Dicitur etiam de corbis et sapore amici. Farro 7. L. L. 103. Müll. Multa ab animalium vocibus trahita in hominibus, partim quae sunt aperta, partim obscura. Perspicua, ut Ennius: Animus quum pectore latrat. h. e. irascitur et vociferatur. Al. leg. in pectore. Stat. 2. Silv. 1. 13. stat pectore demens Lactus, et amoto latrant praerordia tactu. Petron. Satyr. 119. labes tacitis concepta medullis, Intra membra laena, curis latrantibus errat. — Et active. Stat. 2. Theb. 338. et magnus latrantia pectora curas. ¶ 4. Sumitur et pro poscere, vehementer flagitare. Lucret. 2. 17. nonne videre est, Nil aliud sibi naturam latrare, nisi, ut etc. Poul. Diac. p. 121. 11. Müll. notat, Ennium latrate pro petere usurpassse. Hinc et stomachus latrone dicitur, quum est jejunos et cibum poscit, veluti fame irritatus. Horat. 2. Sat. 2. 17. cum sale panis Latratem stomachum bene leniet. h. e. cibum impatienter postulante: est verbum antiqui sermonis et satyrici aptum: Homer. Odyss. Y 13. *καβίρ, δέ οί εἶδον ὑλαττω.* — Et passive Mortal. 4. 53. Cui dat latratos obvia turba cibos h. e. latrate petitos.

LÁTRO, *ōnis, m.* 3. Latrones primo luere conducti satellites et custodes corporis, *soldati di guardia del principe, σωματοφύλακες*, qui regis latus custodiunt, ipsaque prodeuntem comitantur: quasi latrones, a latus, eris: hinc Auct. Priap. 5. Accedunt duo, qui latus iuventur. h. e. statores. et Inscript. apud Orell. 1869. *AVAVLINS FAVSTVS PROTECTOR OIVIRI LATRIS AVG. N. scil. Elagabali juxta Orellium, vel rectius Maientili vel Magneolii juxta Henzen.*

1.) Proprie. Farro 7. L. L. 52. Müll. Latrones dicti ab latere, qui circum latera erant regi atque ad latera babebant ferrom, quos postea a stipatione stipatores appellaverunt; aut qui conducti ceabantur, ea enim merces Graeci dicitur *λατρον*. Ab eo veteres Poetae nonnunquam milites appellunt latrones (*soldati pagani, μισθοφοροι*), quod item et milites cum ferro, aut quod latent ad insidias faciendas. Ennius apud Non. p. 306. 23. Merc. Haece factus: isti latrones dicti facessunt. Poul. Diac. p. 118. 16. Müll. Latrones eos antiqui dicebant, qui conducti militabant, *ἀπὸ τῆς λατρείας*; h. e. a servitute. Al. leg. *ἀπὸ τοῦ λατροῦ*, a stipe. Servius ad Virg. 12. En. 7. Graeci *λατρωειν* dicunt obsequi et servire mercede. Unde latrones vocantur conducti milites. Moris autem erat, ut hos imperator et circa se haberet, et eos primos mitteret ad omne discrimen. Plaut. Mil. glor. 4. 1. 2. Ad Seleucum regem nisi parasitum meum, ut latrones, quos conducti, hinc ad Seleucum duceret, qui ejus regnum tulerunt.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur sunt latrones — o) Milites, qui nullo legitimo dote, suis auspiciis injustum bellum gerebant, incursionisque et cetera hostilia faciebant, *masnade*. Pompon. Dig. 50. 16. 118. Hostes hi sunt, qui nobis, aut quibus nos publice bellum declinamus: ceteri latrones, aut praedones sunt. *masnadiarii*. Ulp. ibid. 49. 15. 21. A latronibus captus, servus latroonum non est; nec postliminiam est illi necessarium: ab hominibus es-

pius, et servus est hostium, et postliminio aliam recuperat: primum. Auct. B. Hisp. 1. Ul et ejus pecunia latronum largitio fieret. Caes. 3. B. C. 109. exir. Ut polius privatorum paucorum et latronum consilio, quam regio susceptum bellum videretur. et ibid. 110. Collecti ex praedonibus latronibusque Syria. Adde Cic. 2. Off. 11. 40.; et Horat. Epod. 4. extr. — b) Nunc, inquit Poul. Diac. sup. cit., viarum obsessores dicuntur, *assossini di strada, ladroni, ὄδοδροκοι*: quod a latere adoriuntur, vel quod latenter insidiantur. Confirmat Servius loc. cit. Cic. Mil. 21. 55. Non semper viator a latrone: nonnunquam etiam latro a viatore occiditur. Horat. 1. Ep. 2. 32. Ut jugent homines, surgunt de nocte latrones: Ut te ipsum serves, non desperis cetera? Juvenol. 10. 22. Conabit vacuus coram latrone viator. Inscript. apud Henzen. 7383. C. TADIO C. F. SEVERO ARDICTO A LATRONIBUS ANN. XXXV. ET PROCVLO F. ANN. VI. FABRICIA L. L. PRIMUM. CONVIGI ET FILIO POSIT (sic) VIVIS BVAC TITVLVM. — c) Est sicarius, mandataria. Fol. Max. 5. 9. n. 4. de sivo vitae patris insidias moventi. Nec ventos, nec latrone ei ad perazendum homicidium opus esse affirmans. — d) Etiam venatores latrones dici possunt, quia quod hi cum hominibus, illi cum lea faciunt, *cacciatori*. Virg. loc. cit. de leone. *frumque latronis Impavidus frangit telum et fremit ore croento*. — e) Phaedr. 1. 1. latronem vocat lupum, quia insidiatur ovibus. — f) Latro est etiam for nocturnus (hinc *latro recentiorum Italorum*) apud Venant. Fit. S. Manard. 4. Inimpesta nocte vineam latro capidius espellit, tenendus irrupit. ¶ 2. Latrones sunt iidem, qui latronculi, seu calceuli lusorij, *acacchi*: de quibus V. CALCULUS II. Ovid. 3. Art. am. 357. Cautaque non altie latronum praemia ludat. Martial. 7. 72. Mandris, et vitreo latrone clausos. Id. 14. 20. Insidiosorum ad ludis bella latronum. — NE. De cognom. Rom. F. ONOM.

LÁTROCINĀLIS, *e, adject.* (latro, onis) ad latrones pertinet, *latronesco*. Apul. 2. Met. 1. Id omne latrocinialis inuasit manus et 4. ibid. Capto noctis latrociniali momento, prorepti caes, custodes gladio conficit. Ammian. 27. 2. Latrocinialis castra prurpuit.

LÁTROCINĀLITER, *adverb.* (latrocinialis) latrocinioso. Capell. 6. p. 206. Hercules Ionam Naulochi filiam obsidentem viam latrocinialiter interceptit.

LÁTROCINĀTIŌ, *ōnis, f.* 3. (latrocinor) Idem ac latrocinium. Plin. 19. Hist. nat. 4. 19. (59). Multitudinis innumerae saeva latrocinatio.

LÁTROCINĀTUS, *a, um.* F. LATROCINOR.

LÁTROCINIUM, *ii, n.* 2. militis latronum, qui corpus principis custodiunt, ut in LATRO, onis, dictum est sub I.

1.) Proprie. Plaut. apud Non. p. 134. 28. Merc. Qui apud regem in latrocinio fuisti, stipendium accepitasti.

II.) Translate. ¶ 1. Eorum dicitur, qui illegitimum bellum privata auctoitate collecta manu, nullo dote publice dato, movent, et incursiones, directiones ceteraque hostilia admittunt, ut itidem in LATRO II. 1. diximus (hinc Augustin. 4. Civ. D. 6. Inferre bella finitimis, et in cetera inde procedere, ac populos sibi non molestos sola regni cupiditate conterere et subdere, quid aliud, quam grandis latrocinium nominatum est?); item eorum, qui vias obsident, palam aggrediuntur homines, spoliant, occidunt, *latronerico, ληστοροικον*. Cic. 2. Cat. 1. 1. Quum illum ex occultis insidiis in apertum latrocinium coniecimus. Id. Deiot. 8. 22. Finas suos ad excursionibus hostium et latrocinij tueri. Caes. 6. B. G. 34. In bello et latrocinij nati. Tac. 12. Ann. 27. Catti latrocinia agitant. Plin. 6. Hist. nat. 28. 32. (162). In latrocinij degere. Sall. Jug. 102. Pugna latrocinio magis, quam praedio similia. Liv. 8. 34. Infrequentia deserantur signa; neque conveniatur ad evictum, nec discernatur, interdu nocte, aequo iniquo loro, jussu in iussu imperatoris pugnent; et non signis, non ordines aerveant; latrocinij modo caesa et fortuita, pro solemnij et sacrata militia sit. Ammian. 14. 2. Isauri, quibus usitatum est saepe pacisri, saepeque iopinis excursibus canctis miscere, ex latrocinio occultis et raris — ad bella gravia proruperunt. Aurel. Vict. Caesar. 20. Latrocinio publice opprimi. Cic. 1. ad

Q. fr. 1. 8. Sublata Mysia latrocinia, caedes repres-
sas. et mox. Oppidorum et sanorum furta et latro-
cinia esse depulsa. Cæs. 6. B. G. 15. In furto aut
latrocinio comprehensi. — Dicitur et de piratca,
pirateria. Justin. 43. 3. 5. Latrocinio maris vitam
tolerabunt. Sic Fellej. 2. 73. Latrocinis ac præda-
tionibus infestatum mare. ¶ 2. Hoc per metapho-
ram est fraus, insidiæ, vis, violentia, frode, vio-
lenta, prepotentia. Sall. Jug. 4. Furtim et per la-
trocinia potius, quam bonis artibus, ad imperia et
honores niti. Cic. Rosc. Am. 22. 61. Confiteri, buc
ea spe venisse, quod putares hic latrocinium, non
judicium futurum. Sic Ammian. 14. 9. Eusebius,
objecta fideotius negans, suspensus, in eodem gradu
constantia stetit, latrocinium illud esse, non judi-
cium clamans. et Colum. 1. R. R. præfat. 9. de
considiciis et rabulis. A nobis etiam concessam
intra mœnia et in ipso foro latrocinium. ¶ 3. Abs-
tractum pro concreto, latrocinium usurpatur de
ipsis latronibus, ut servitium de servis. Cic. 1. Cat.
13. 31. Si ex tanto latrocinio iste unus tollitur. Id.
14. Phil. 4. 10. Quam (urbem) ille ad explendas
egestas latrocinii sui concupivit. Cf. eumd. Pis.
12. 26. et 2. Off. 11. 40. ¶ 4. De ludo latruncu-
lorum. Ovid. 2. Art. am. 207. Sive latrocinii sub
imagine calculus ibit, Fac, perat vitreo miles ab
boste tuus. h. e. sub imagine pugnae: nam latro-
coli dicti, quia instar parvorum militum prælium
ineunt.

LATROCINOR, ōris, ōnis sum, ari, dep. 1. (la-
tro, onis). Part. Latrocinans II. 1. et 3.; Latro-
cinatus I. — Latrocinor est idem ac mercede con-
ductus milito (ut ait Non. p. 134. 29. Merc. La-
trocinari, militari mercede.) V. LATRO, onis,
militare.

I.) Proprie. Plaut. Trin. 2. 4. 198. Ibit aliquo
latrocinatum, aut in Asiam, aut in Cilicium. Id.
Mil. glor. 2. 6. 19. An quid latrocinamini, arbitra-
mini, quidvis licere facere vobis, verbero? Id.
fragm. apud Varron. 7. L. L. 52. Müll. Qui rari
latrocinatus annos decem Demetrio. Eutrop. 3. 7.
Istris bellum illatum est, quia latrocinati navibus
Romanorum fuerant.

II.) Translate. ¶ 1. Est latrocinium exercere,
vias obsidendo, aggrediendo aperta vi homines, spoli-
ando, occidendo, prædas agendo, assassinare, λη-
στεύω. Cic. 2. Cat. 7. 16. Catilina latrocinatorem
se interfici mallet, quam exularem vivere. Id. Mil.
7. 17. Nisi forte Appius viam muierit, ubi impune
sui posteri latrocinarentur. Id. 3. de republ. 9.
Vite instituta sic distant, ut Cretes et Etulii latro-
cinari honestum putent. Auct. B. G. 8. 32. Libe-
ram vagandi latrocinandique facultatem habere. —
Et de piratica Cic. 2. de republ. 4. E barbaris ipsis
nulli erant antea maritimi præter Etruscos et Pæ-
nos: alteri mercandi causa, latrocinandi alteri.
¶ 2. Pro venari. Plin. 9. Hist. nat. 42. 67. (144).
Pastinaca latrocinatur ex occulto, transeuntes (pi-
sces) radio figens. ¶ 3. In re medica est corpora
accere. Cels. 1. præf. a med. Itaque demum mor-
tui præcordia et vias omne in conspectum latro-
cinantis medicil dari. h. e. vivorum corpora ac-
cantis.

LATRUNCULARIUS, a, um, adject. (latruncu-
lus) ad latrunculos, seu cæculos pertinens, da scæ-
co. Seneca Ep. 117. ad fin. Latruncularia tabula.
lo scæchiere.

LATRUNCULATOR, ōris, m. 3. (latrunculus)
qui ad conquirendos et persequendos latrunculos a
principe mittitur, giudice de maleficijs, ληστροδω-
της. Ulp. Dig. 5. 1. 61. extr. Latrunculator de re
pecuniaria judicare non potest. — Apud vet. Scho-
last. ad Juvenal. 8. 114. videtur significare la-
trunculum.

LATRUNCULUS, i, m. 2. deminut. a latro,
onis, sensu translati et ejusdem fere significacionis.
¶ 1. Est parvus latro, b. e. viarum obsessor, la-
troncello, assassino da strada, ladrone. — a)
Generaliter. Cic. Prov. cons. 7. 15. Res in Sardinia
cum masculicis latrunculis a propiore una co-
horte auxiliaria gesta. Ulp. Dig. 49. 15. 24. Hostes
sunt, quibus bellum publice populus Romanus de-
crevit, vel ipsi populo Romano; ceteri latrunculi,
vel prædones appellantur. Confer similem locum
Demopon. Dig. 50. 46. 118. in v. LATRO II. 1. al-
tatum, ubi latrones dicuntur, qui hic latrunculi.
Sic Paul. ibid. 39. 5. 35. Si quis aliquid a latru-

culis, vel hostibus eripit. Inscript. apud Henzen.
5487., quæ peritio ad ann. post Cbr. n. 184.
PRÆSIDIUM (h. e. præsidium) PER LOCA OPPORTUNA AD
CLANDESTINOS LATRUNCULORVM TRANSITVM OPPOS-
ITUM. — b) Specialim de eo, qui legitimus imperator
non est. Fopisc. Firm. 2. Quum ille diceret, Fir-
mum latrunculum fuisse, non principem: contra
ego, illum et purpura usum, et percussa moneta
Augustum fuisse vocitatum. ¶ 2. Calculus lator-
nicus, scæco (V. CALCULUS II.), dicitur est latru-
culus, quod est veluti parvus miles certans. Seneca
Ep. 106. sub fin. Latrunculis ludimus: in super-
vacuis subtilitatis teritur. Fopisc. Procul. 2. Quum
in quodam eorivio ad latrunculos luderetur, atque
ipse decies imperator exisset etc.

LATŪMIA. V. LAUTŪMIA.

LATŪRA, æ, f. 1. (fero, latum) opera bajuli.
Augustin. Serm. 345. 3. in fin. Non faciet impos-
sibilem, faciet insuper et laturam. Vef. Scholast.
ad Juvenal. 8. 141. Lecticarios, ait, quorum laturam
lorem. Gloss. Philoz. Latura, φορτρον.

LATRARIUS, ii, m. 2. (latura) qui laturas
facit bumeris, bajulus, facchino. Augustin. Serm.
18. 4. in fin. de divitiis. Minimus meos egentes
quando vobis in terra posui, laturarios vobis insti-
tuit. Adde eumd. Serm. 38. 9. et 60. 8.

LATUS, a, um, adject. Comp. Latio I. et II. 1.
2. et 3.; Sup. Latissimus I. — Latus (quod ratio-
ne etymy conjungi potest cum Græca voce πλατύς;
idem significante, abjecta priore littera, et a πλαί-
να est λαινα) est amplus, spatiosus; cui contrarium
est angustus, supus, πλατύς (h. e. largo, ampio, spa-
zioso; Fr. large; Hisp. ancho, amplio, espacioso;
Germ. weit, breit; Angl. broad, wide, spacious,
ample, large, extensive).

I.) Proprie. — a) Absolute. Cic. 6. de republ.
20. Omnis terra, quæ colitur a vobis, angusta ver-
ticipibus, lateribus latio. Id. 5. Tusce. 20. 59. Lata
fossa. Id. 6. Ferr. 46. 103. Latum mare. et ibid.
53. 119. Lata via. Cæs. 8. B. G. 22. Latissima an-
titudines. et 2. ibid. 27. Latissimum flumen. Quin-
til. 11. 3. 138. Latus clavus. V. CLAVUS. — La-
tum sarmentum. V. in SARMENTUM. — Virg.
12. En. 165. bastilia lato ferro. Id. 2. ibid. 482.
et ingentem lato dedit ore fenestram. Ovid. 2. Met.
481. Latus rictus oris. Virg. 9. En. 725. Obnixus
latis bumeris. Tac. 2. Ann. 21. Latos barbarorum
artus fodere. Ubi Davanzati vertit, quelle mem-
brona. V. infra sub II. 1.; et cf. Virg. 4. G. 94.
lataque trabens inglorius alvum. gran pancia.
item cf. Colum. 1. R. R. 9. 4. Vinem non sic altos,
quemadmodum latus et lacertosos viros exigunt.
membruti. — b) Cuni addita latitudinis mensura.
Farro apud Plin. 36. Hist. nat. 12. 19. (91). Latera
pedum lata tricennum. Stilig. vocabulum lata nmit-
tit. Colum. 2. R. R. 11. 3. Area latis pedum de
num facito. Cæs. 7. B. G. 72. Fosse quindecim
pedes late. et ibid. 19. Palus non lator pedibus
quinguinta. Pallad. 2. R. R. 10. Scrobes la-
te pedibus duobus semis. — Huc referri potest
et illud Sueton. Tib. 68. Latus ab bumeris et
pectore: ceteris quoque membris usque ad imos pe-
des æqualis et congruus. — c) Nentrum absolute
usurpat Ovid. 1. Met. 336. Crescere in latum. in
larghezza.

II.) Translate. ¶ 1. De rebus physicis inponitur
pro amplo, vasto, extento, magno, crasso, multo.
— a) Pro amplo, vasto, extento, vasto, esteso.
Virg. 2. G. 468. Lati fundi. grandis poderi, lati-
fundia. Sic Cæs. 6. B. G. 23. Ne latoris fines parata
studeant, potentioresque humiliores possessionibus
expellant. Ennius apud Priscian. 9. p. 863. Putsch.
Litora lata sonant. Liv. 23. 46. Latus ager. Virg.
6. En. 549. Mœnia lata videt, triplici circumdata
muro. Horat. 1. Od. 12. 57. Latus orbis. Ovid. 2.
Met. 307. latis nubes inducere terris. Liv. 24. 49.
Latum regnum. — Huc referri potest et illud Quin-
til. 11. 3. 82. Affixum pectori mentum minus cla-
rum et quasi latiore (vocem) presso gutture facit.
Cf. Cic. 3. Orat. 12. 46. Verba lata. pronunciate
con voce larga, piena. — b) Pro magno, crasso,
grande, grosso. Poetæ frequenter somnis duclibus
et herobibus magna membra tribunt et lator hu-
meros, ut stature moles animi magnitudinē virtu-
tisque bellicæ respondera videatur. Exempla habes
apud Virg. 5. En. 376.; Stat. 1. Theb. 489.;
Vat. Flacc. 2. 490.; et Sil. It. 4. 417. et 2. 451.

Hoc sensu latum hostem dicit Id. Sil. It. 1. 499.
de Hannibale. lato Morrus caligat in bosta. — Ce-
terum Apul. 6. Met. Latissimum cæcinnum ex-
tollit. Phædr. 1. 24. Rana dove lator. piū grossa.
et Juvenal. 12. 58. Confusus ligno, dgitis a morte
remotos Quattuor, aut septem, al sit latissima tæda.
per grossa eh'ella sia. — c) Pro molto. Sic la-
tum aurum apud Pnetas interdum est molitum au-
rum. Virg. 5. En. 312. phætra, lato quam cir-
cumplectitur auro Balteo. Ovid. 6. Met. 567. ve-
lamina auro fulgentia lator. Juvenal. 6. 481. latum
pictæ vestis coosiderat aurum. Adde Pers. 4. 44.
¶ 2. De hominibus moralis significacione et abstra-
ctis. — a) De hominibus morali significacione.
Cic. 4. Acad. (2. pr.) 41. 127. Eriglorum, latiores
ferri videmur, humana despiciamus. Al. leg. alto-
res; Orell. et al. rectius elatiores. Seneca Ep. 76.
ad fin. de histrionib. Quum, præsentē populo, lati
incesserunt et coturnati; simul exierunt, exal-
ceantur, et ad staturam suam redenti. Horat. 2.
Sat. 3. 183. Latus ut in circo spariare. Latum in-
cedere, his locis est subnixis alis et ansatum (ul
Plaut. loquitur Pers. 2. 5. 6. at 7.), asperbe et
cum fastu ambulare, camminar tronfio e colle
mani in fianco. sic enim homo lator fieri videtur.
Quo spectat illud Ovid. Heroid. 9. 127. Ingreditur
late lato spectabilis auro. Nisi malis rō late ad spe-
ctabilis referre. Al. tamen apud Cic. et Senec. re-
ponunt elatus: apud Horat. vern ketus. — b) De
abstractis. — Lata gloria, quæ ad plures notitia
diffunditur et late pervagatur. Plin. 4. Ep. 12.
extr. Nescio quo pacto magis homines juvat lata
gloria, quam magna. Cf. Ammian. 16. 8. Lator
fama. — Lata interpretatio, quæ plura complexi-
tur, et ea æquo et bono sit. Papinian. Dig. 23. 1.
1. Circa intell. restitutionem pro favore pupillorum
latur interpretatio facta est. — Lata culpa apud
Jctos est magna culpa et manifesta, ex nimia negli-
gentia, id est non intelligere, quod nunc intelligunt,
ut loquitur Ulp. Dig. 50. 16. 213., idcoque,
teste eod. ibid. 11. 6. 1. ad fin., dolu comparatur.
Id. ibid. 43. 15. 8. ad fin. In restitutionem venit
dolus et culpa lata dumtaxat. Sic Id. ibid. 26. 7. 6.
Solam latam negligentiam eos præstare debere. —
Lata fuga, est genus exsilii, interdictionem habeo-
tis nnoium locorum, præter certum incum, ut do-
cet Martian. Dig. 48. 23. 6. ¶ 3. Refertur al-
quando ad orationem. Cic. Brut. 31. 120. Ut Sto-
icorum adstrictior est oratio aliquantoque con-
tractior, quam aures populi requirunt: al. Academi-
corum liberior et latur, quam patitur consuetudo
judiciorum et fori. Quintil. 5. 14. 33. Sermonē latur
orostoque argumenta dicere. Id. 11. 3. 50. Sequens
(genus) latur etiam atque laturum est. Id. 7. 3. 16.
Latiore varioque tractatur. Id. 2. 5. 14. Latiore
quodam comprehensione. Tac. 1. Hist. 90. Genus
orandi, ad implendas populi aures, latur et sonans.
— Et de oratore ipso Quintil. 12. 10. 23. Eschi-
nes nonne his latur et audentur et excelior? h. e.
fusior, ornatior.

LATUS, a, um, particip. a fero. V. FERRO.

LATUS, ōris, n. 3. In corpore animalis est pars
sinistra et dextera inter ventrem et dorsum, ab ar-
mis, vel alis ad erura posteriora, vel femina: in
corpore hominis a brachiis ad genu: ducoque a
latendo, quia ab axillis lateat, πλαυρά (h. e. fian-
co, lato; Fr. côté, flanc d'un homme ou d'un ani-
mal; Hisp. sjar, el hueco del lado ó costado del
animal; Germ. d. Seite am Körper der Menschen
und Thiere; Angl. the side, flank, ribs).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. — a) Univer-
sim. — De brutis animalibus. Lucret. 5. 1323.
(Tauri) latera ac veotres bautbant subter equo-
rum Cornibus. Virg. 6. En. 53. de tauro. latur
niveum molli cultus byacinto. Id. 2. ibid. 51. In
latur inque feri curvam compatibus alvum. Sic Cic.
3. Off. 9. 38. Cujus (equi cæni) in lateribus fores
essent. — De hominibus. Ennius apud Priscian.
10. p. 891. Putsch. Iugenio forti dextram latur per-
tudit basta. Cic. Cluent. 62. 175. Cecidisse ex equo
dicitur, et latur offendisse vehementer. Virg. 2.
En. 393. laterique accommodat eosem. Cic. Ligar.
3. 9. Cujus latur ille mucro petebat? Virg. 12.
En. 307. Escipere aliquem in latur. colpita nel
fianco. et 10. ibid. 314. gladio latur haurit aper-
tuos. Adde Liv. 7. 10.; Curt. 7. 2. 27.; et Sil. It.
3. 524. Aurel. Vict. Vir. illustr. 77. Latur mu-

crone confossum, et *Id. Epit. 42. transfossum. Ovid. 3. Met. 187. Adstitit in latus obliquum, si pasci in fianco. Virg. 3. En. 181. mutare latus, volens sul Falco fianco, de jacente. Sueton. Galb. 21. Exereverat in dextero latere caro. Quintil. 11. 3. 118. Ut brachio exerto introspicatur latus. Id. 2. 13. 42. Apelles imaginem Antigoni latere tantum altero ostendit. Id. 1. 3. 69. Caput manibus ac lateribus obsequatur. Id. 1. 11. 18. Laterum locinatooe forti ac virili. — *Latus vellere, vellicare, convellere. V. VELLO.* — *Latus fodere. V. FODIO.* — *Cic. 3. Orat. 2. 6. Tum latus ei dicens condonasse — dieque septimo est lateris dolore consumptus. mal di punta, pleuritide, κλεψίτις. 81e Cato R. R. 125.; Cels. 2. 7. et 8.; et Plin. 21. Hist. nat. 21. 80. (155). Lateris dolor, et Horat. 1. Sat. 9. 32. laterum dolor, aut tussis. — Vet. Scholiast. ad illud Horat. 1. Sat. 2. 93. De pygii, nasuta, brevi latere ac pede longo haec habet: Deforme est in feminis, furcam latere habere miorem. Ex quo loco apparet, latus sumi pro superiori corporis parte, nempe a capite ad inguen, quemadmodum furca aequificat utrumque femur et crus, quae in homine furcam assimilat. Hinc spud Petron. Satyr. 4. 62. ea pars corporis inferior vocatur bifurcus. V. BIFURCUS. At apud Horat. loc. cit. latus significat il fianco; nam ca mulieris forma laudatur, quae lato est latere, contra quae brevi, dicitur stretta di fianchi. — b) Speciatim artifices lateris apud Ovid. 3. Art. am. 351. sunt qui alios saltandi arte instituunt, et movendi lateris iactandique corporis rationem docent, maestri di ballo. — c) Poetice, ratioe habita coocubitus. Lucilius apud Non. p. 260. 30. Merc. Tum latus componit lateri et cum pectore pectus. Adde Ovid. Heroid. 2. 58. et 19. 138.; et Propert. 2. 2. 12. ¶ 2. Latiori sensu in lateribus sunt vires et robur. forza, lena: ad rem Quintil. 1. 11. 8. Ut quoties exclamandum erit, lateris conatus sit ille, non capitis. et 11. 3. 16. Latera pectoris firmitas, ac capitis etiam plus adjuvet. et ibid. § 40. Cui aderit lateris firmitas, spiritus quum spatio pertinax, tum labori non facile cessurus. Id. 10. 7. 2. Dum vox ac latus preparatur. Id. 11. 3. 13. Bassae sauces ac latus fatigatum. Cic. Senec. 9. 27. Neque enim ex te noquam ex nobilitate, sed ex lateribus et laceratis tnis. et ibid. 5. 14. Quum legem Voroniam voce magna et bonis lateribus suavissem. Id. 1. Ora. 60. 255. Multique oratores fuerunt, qui omnia sermone conferebant paulo intentiore, oumquam, ut Ser. Galba, lateribus, aut clamore contenderent. Cf. eumd. 6. Verr. 3. 67. Quae vox, quae latera, quae vires hujus unius citamini quereimoniam possint sustinere? Cf. et eumd. 2. Phil. 25. 63. et Fronto 5. ad M. Cæs. 1. Dormi per istas noctes, ut forti colore in senatum venias et vehementi latero legas. Quintil. 9. 2. 29. Illa adhuc audacina, et majorum, ut Cleero existimat, laterum. — Plin. 2. Ep. 11. circa med. Ut saepius admoneret, voci laterique consulerem. Hinc nos de fesso et sobelo dicitur: e' batte il fianco. Juvenal. 6. 36. Et lateri parcas. h. e. parre naris Venere.**

II.) Translate. ¶ 1. Poetice, pars pro toto, latus ponitur pro toto corpore. Horat. 3. Od. 27. 26. Europe credidit tauro latus. Ovid. 2. Met. 805. Nunc latus in fulvis alyveum deponit arenis. et 3. ibid. 23. latus submitit in herba. et 2. ibid. 376. Penna latus vestit, tenet os sine acumine rostrum. Horat. 1. Ep. 6. 26. forte latus. Id. 2. Od. 7. 18. longa tessum millia. Id. 3. ibid. 10. 20. Non hoc semper erit liminis aut aquae Caestatis patiens latus. Cf. Quintil. 1. proem. 27. Latus patiens laboris. Ovid. 3. Amor. 11. 14. Invalidum. Forcellinus ait quae ex his ad superiorem paragr. I. 2. retulit. ¶ 2. In rebus latus dicitur pars inter frontem et posticum, ut docet Forcellinus; sive universim est ea pars vel la locus, qui nostra latera quodammodo representat. aut ea pars vel is locus, qui nostris lateribus dextra laevaue respondet: cui frons et sergus opponuntur. — a) Generalim de rebus. Cæs. 2. B. G. 8. Collis ex utraque parte lateris defectus habebat, et frontem leniter fastigatus paulatim ad plantam redibat. Cf. Virg. 1. En. 85. cuspidem montem impellit in latus. da una banda. Plin. 17. Hist. nat. 23. 35. (202). Intervallum justam arborum quadragen pedes lo terga frontemque, in latera vicini. Cæs. 5. B. G. 13. Insula, cu-

jus uoom lafos est contra Galliam. Cic. 2. Legg. 3. 8. Fibrenus divisus aequaliter in duas partes latera haec alluit. Id. 6. de republ. 20. Terra, quae collitur a vobis, angusta verticibus, lateribus latior. Horat. 1. Od. 22. 19. latus mundi. parte, paese. Sic Ammian. 21. 15. Latus occiduum. Id. 15. 10. australe. Id. 27. 10. septentrionale. Id. 25. 7. Latus Armeniae. et 14. 8. Cilliciae. et 14. 2. Isauriae. Et 27. 6. imperii Romani. Cæs. 2. B. G. 5. Latus uoom castrorum ripis fluminis muniebat. Sic Liv. 28. 42. Latus castrorum. Sall. Jug. 93. Haud procul a latere castelli, quod aversum praellantibus erat. Sueton. Domit. 5. Latus aedificii. Horat. 1. Ep. 16. 6. latus dextrum domus. Virg. 1. En. 109. tum prora avertit et andis dat latus. Sic Horat. 1. Od. 14. 4. et Epod. 10. 3.; et Ovid. 11. Met. 529. Latus navis. et Seneca 6. Quæst. nat. 6. Navigia abierunt in latus. Plin. 37. Hist. nat. 2. 9. (26). Crystallus sexangolis nascitur lateribus. con sei faccie. — b) Speciatim in exercitu saepe locum habet. — Sic pro parte dextera aut sinistra, il fianco dell'esercito. Cæs. 6. B. G. 7. Reliquos equites ad latera disponit. Id. 1. ibid. 25. Ex itinere nostros latere aperto aggressi. dal fianco scoperto. et 4. ibid. 25. Ad latus apertum hostium constitit. Adde eumd. 2. ibid. 23.; et Liv. 27. 48. Tac. Agric. 35. Verlus, ne simul in frontem, simul et latera suorum pugnaretur. Ammian. 22. 8. Nudatis equitatus sui lateribus. — Pro exercitus cornu, ala dell'esercito, habet Ammian. 16. 12. Cbnodomarius anteibat cornu siolstram: latus vero dextrum Serapio agebat. — Pro exercitus ordinibus Id. 16. 2. Barbaros in se catervatim ruentes, quum timeret ut ampliores, confertis lateribus observabat. — c) De hominibus. Sueton. Ner. 13. Perductum in theatrum, juxta se latere dextro collocavit. V. alia mox sub d. — Tegere aut claudere latus alicui vel alicujus dicitur, qui ad latus alicujus iocedit, et quidem loco sinisterrime, aut certe exteriore et minus honorato: bonorator enim est ad parietem, aut dexter; idque loco, quis incedentis ad parietem latus alterum tectum est quodammodo, nudum alterum. Horat. 2. Sat. 5. 16. oe tamen illi Tu comes exterior, si postulet, ire recuses. Ut ne tegam spurco Dismæ istus? Adde Auct. B. Alex. 52.; et Sueton. Claud. 24. et Juvenal. 3. 131. Divitis hic servi claudit latus ingenuorum Filiius. — Dore latus alicui, idem fere quod latus tegere, apud Senec. 7. Quæst. nat. 2. — d) Illic speciatim formulae — A vel ab latere, a lateribus, quae saepissime occurrunt, quibusque a fronte, a tergo opponuntur. Cic. 3. Phil. 13. 32. A tergo, a fronte, a lateribus tecebitur, si in Galliam venerit. Cæs. 1. B. C. 25. A fronte atque ab utroque latere cratibus ac pluteis protegebat. Sic Id. 2. B. G. 25. Hostes nequa a fronte ex inferulo loco subeuntes intermittere, et ab utroque latere instare. Sall. Jug. 50. Dijectos ab tergo sut lateribus circumveniebant. Cæs. 3. B. G. 29. Ne quis inermibus militibus ab latere impetus fieri posset. per fianco. Sall. Jug. 101. Sulla prodigstis iis, quos adversum lerat, relictis ab latere Mauris lacurrat. Adde Senec. 6. Quæst. nat. 67. Aurel. Vict. Epit. 40.; et Ammian. 16. 9. — Raro ex latere, ex lateribus usurpatur. Lucret. 2. 1049. Et latere ex utroque, infraque superne, per omnes Nulla est finis. Soll. Cot. 60. Ex lateribus aggredi aliquem. Auct. B. Alex. 28. Tribus ex lateribus variis genere muitionibus tegebatur: unum istus erat adjectum flumini. da tre parti etc. Plin. 2. Ep. 17. ante med. Ex alio latere est cubiculum. dall'altra parte. — Raro admodum de latere occurrit. Lucret. 6. 117. noo tam concurrere nubes Frontibus adversis possot, quam de latere ire. ¶ 3. Hinc generatim per metaphoram late patet: scilicet — a) Metaphorâ ductâ a re militari (V. paragr. proxime superiorem sub b. et d.). Quintil. 9. 1. 20. Oratio, quae estu caret, pondere modu et impulsu praellatur; simulanti variantique conatus in latera atque in terga lacurrere datur. Horat. 2. Sat. 6. 34. aliena negotia centum Per caput et circa sallunt latus. mi ossalongo da ogni parte. — b) Pertinet et ad gladiatores. Eorum enim sunt in pugna tegere, aut praebere latus, pru vario corporis hbitu, quo cum adversario utuntur. Hinc traoslate Tibull. 1. 4. 46. Saepè dabis nudum, vincat ut illa, latus. Seneca praef. 4. Quæst. nat. Nec adulatoribus latus praebes: artificez sunt ad captandum. Flor. 3. 5. Nudum imperii latus ostendebat

procul Merius, Sulla, Sertorius. Ter. Heaut. 4. 2. 5. Triumpho, si licet me latere tecto abscedere. h. e. evadere infortuolum. Huc pertinet et illud Horat. 1. Sat. 3. 59. hic fugit omnes insidias nultique malo latus obdit apertum. — c) Metaphorâ sumptâ a paragr. proxime superiori sub d. — Numquam discedere a latere alicujus, h. e. non partirsi mai dal suo fianco, est Cic. Amic. 1. 1. Ut quoad possem et liceret, a seois latere numquam discederem. — Adjungere aliquem lateri filii apud Quintil. 1. 2. 5. est custodem apponere, qui adsiduus adhaereat. — Adherere lateri apud Liv. 39. 25. est vicinum esse, imminere, instare, urgere. Eias verba sunt: Procul abesse libertatis latore Romanos: lateri adhaerere gravem dominum prohibentem etc. essere al fianco. Confer Justin. 29. 4. 8. Nec non et Illyriorum reges, lateri ejus (Philippi Macedoniae) haerentes precibus promissa exigebant. et 30. 2. 5. Agabocica regis lateri junctus, civitatem regebat. — d) Hinc in latere est in propinquo. Sall. orat. Philippi contra Lepid. § 8. Milibriates in latere vectigalium nostrorum, quibus adhaec sustentamur, diem bello circumspicit. Cf. eumd. Jug. 14. Hostes ab latere, vos smici procul, spes omnis in armis erat. — e) Ulp. Dig. 19. 1. 13. sub fin. Si quis a pupillo sine tutoris auctoritate emerit, ex uno latere constat contractus, oam qui amit, obligatus est pupillo, pupillum sibi non obligat. da una parte. Sic Id. ibid. 3. 5. 5. ante med. Nulla ex utroque latere nascitur actio. ¶ 4. Saepè significat conjunctionem amicitiae et consuetudinis. Hinc a latere alicujus esse est semper cum aliquo versari, familiarem esse, ab aliquo nunquam discedere. Liv. 21. 5. ad fin. Avertit ab consensu in insontes Iudicium, ab latere tyranni. degl'intrinsechi del tiranno. Curt. 3. 5. sub fin. Quum ab latere pecunia sollicitaret hostis. Sic Martial. 6. 68. Eutychus ille tuum, Castrice, dulce latus. tuo dolce omico, tua cara conversazione. ¶ 5. Notat interdum stirpem, familiam, genus, stirpe, ramo di parentela. Plin. 8. Ep. 10. Neque enim ardentius tu pronepotes, quam ego liberos cupio: quibus videor a meo tuoque latere pronum ad honores iter, et noo subitas imagines relicturus. — A Jctis dicitur de cognatione, quae ex transverso procedit: ad differentiam ejus, quae est inter ascendentes et descendentes. Poul. Dig. 38. 10. 10. Sunt et ex lateribus cognati, ut fratres sororesque, etc. Id. ibid. 23. 2. 68. Qui ex latere eam duxerit, quae vetatur. Stat. 5. Silv. praef. Latus omne divinae domus semper demereri conitor.

LATUSCULUM, i, n. 2. deminut. a latus, parvum latus, fianchetto. Catull. 25. 10. Ne lancum latusculum natesque mollicellus Inusta turpiter tibi flagella conscribent. Lucret. 4. 311. Quis etiam quaecumque latuscula sunt speculorum, Assiioili lateris flexura praedita nostri etc.

LAUDABILIS, e, adject. (laudo). Comp. Laudabilior I. et II. — Laudabilis est qui laudari potest, dignus laudari, laudandus, lodevole, avroto.

I.) Proprie. Cic. 3. Herenn. 4. 7. Lsudabile est, quod conficit honestam et praesentem et consequentem commemorationem. Id. 1. Off. 4. 14. Honestum etiam si a nullo laudetur, natura est laudabile. Cf. Quintil. 3. 6. 84. Quaedam nun laudabilia natura. Rursus Cic. Amic. 7. 23. Lsudabilis vita. Id. 3. de republ. 3. Etiam si cui videbitur illa in optimis studiis et artibus quieta vitae ratio beator, haec civilis laudabilior est certe et illustrior. Ovid. 5. Trist. 14. 35. longo laudabilis ævo Penelopea fides. Cic. Brut. 95. 325. Quorum utriusque orationes sunt in primis, ut Asiatico in genere, laudabiles. Horat. Art. P. 408. laudabile carmen. Cic. Brut. 97. 333. Vix singulis aetatibus binos oratores laudabiles extitisse. Id. 1. Parad. 3. 15. Voluptas inellorem ne efficit, aut laudabillorem virum? Quintil. 12. 1. 41. Nun innocens modo, sed etiam laudabilis civis.

II.) Translate est la pretio habitus, optimus, ottimo, prezioso, stimato. Plin. 11. Hist. nat. 15. 15. (38). de melle. Maxime laudabile est etiam omne rutilum: in aestivatum est et thymo etc. Id. 17. ibid. 1. 3. (28). Nec luminibus aggesta terra semper laudabilis. Id. 14. ibid. 3. 4. (33). Lsudabilis vltum.

LAUDABILITAS, atis, f. 3. (laudabilis) id, quo quis laudabilis est, lodabilità. In Cod. Theod. est illutus. quo appellatur Comes metallorum. Sic eam ibi Impp. Valentinian. et Valens 10. 19. 3. Si qui

sponte confluerint, eos laudabiliter tua cogat esse vivere etc.

LAUDABILITER, adverb. (laudabilis). Comp. *Laudabiliter*. — Laudabiliter est cum laude, *lode*, *voluntate*, *con lode*, *ἐκαστως*. Cic. 5. Tusc. 5. 12. Ad recte, honeste, laudabiliter, postremo ad bene vivendum satis ne est praesidium in virtute? *Inscript.* apud *Gruter.* 484. 6. HONOREM AEMULITATIS LAUDABILITER ADMINISTRAVIT. *Gell.* 7. 3. ante med. Iudices conciliandos esse ac propitiandos laudabiliter ac placabiliter et leniter existimationi salutique ejus, qui apud eos accusatus est. h. e. adhibitis laudibus. *Vol. Max.* 5. 1. n. 2. *extern.* In hunc modum filiae Injuriam tulit, suam multo laudabiliter.

LAUDABUNDUS, a, um, adject. (laudo) valde laudans. Afferitur, nullo tamen auctore laudato, a *Charis.* hisce verbis 2. p. 129. *Putsch.* Alla (vocalibus descendunt) a participiis, ut ludibundus et laudabundus.

LAUDATE, adverb. (laudatus) laudabiliter, *con lode*. Occurrit laotum *Sup. Laudatissime* apud *Plin.* 38. *Hist. nat.* 8. 5. (46). Regias domos laudatissime ebore adornans. *Sillig.* vero legit *laudatissime*; quod praestat. *V.* integrum locum.

LAUDATICIUS, a, um, adject. idem ac laudativus. Vox a *Lexico expungenda*; occurrit enim tantummodo in *Not. Tyr.* p. 47., ubi *laudaticia* videntur esse litterae commendaticiae.

LAUDATIO, ōnis, f. 3. (laudo). ¶ 1. Generatim est laudandi actus, laudantis oratio, commendatio, *lode*, *panegirico*, *encomio*, *αἰνεσις*, *ἐγκώμιον*. Cic. 15. *Fam.* 6. Quam lauream cum tua laudatione conferrem? *Id. Pis.* 29. 72. Qui modo quum res gestas conpulatus mei collaudasset, (quae quidem laudatio hominis turpissimi nili ipsi erat paene turpis) etc. *Nepos Ages.* 8. Simulata laudatio. *Sueton. Ner.* 20. Laudationibus Alexandrinorum captus. — Cum addito Genitivo ejus, qui laudatus est. Cic. 2. *Fin.* 35. 116. Lege laudationes non eorum, qui sunt ab Homero laudati, non Cyri, non Agesilai etc. *Quintil.* 7. 1. 47. Legis laudatio, et ejus, qui non adfuerit, vituperatio. ¶ 2. Speciatim usurpat de laudatione iudiciali, de qua *V.* in **LAUDATOR** 2. Cic. *Cael.* 2. 5. Lectissimos viros cum legatione ad hoc iudicium, et cum gravissima atque ornatissima laudatione miserunt. *Id. Flocc.* 15. 36. Idem laudationem, quam nos ab *Aemonensibus* Flacco datam proferebamus, falsam esse dicebat. *Id. Fonteij.* 2. 4. Vos orat, ut sua religio, laudatio, auctoritas aliquid apud vestros animos momenti habuisse videatur. ¶ 3. Item speciatim de funebribus laudibus. *Seneca Ep.* 102. Aliud est laus, aliud laudatio. Hae et vocem exigit. Itaque nemo dicit laudem funebrem, sed laudationem; cuius officium oratione constat. Quum dicimus aliquem laude dignum, non verba illi benigne hominum, sed iudicia pronittimus. Hae *Seneca.* Nihil tamen secius laudes funebres pro laudationibus legitur apud *Liv.* 8. 40. Vitiatam memoriam funebribus laudibus reor, falsisque imaginum titulis, dum familia ad se quaque famam rerum gestarum honorumque, fallente mendacio, trahunt. Porro saepe laudatio dicitur de laudatione funebri, oratione funebre. Cic. *Mil.* 13. 33. Cadaver Clodii spoliatum imaginibus, exsequiis, pompa, laudatione etc. *Id. Senect.* 4. 12. Est in manibus laudatio, quam quum legitur etc. Adde *Liv.* 2. 61.; et *Sueton. Caes.* 84. Sic *Quintil.* 3. 7. 2. et 11. 3. 153. Laudationes funebres. — Cum addito Genitivo ejus, qui laudatur. *Liv.* 5. 50. Matronis honos additus, ut carum, sicut virorum, post mortem solemnibus laudatio esset.

LAUDATIVUS, a, um, adject. (laudo) laudans, laudationi accommodatus, *laudativo*, *ἐγκωμιωτικός*. *Ammian.* 16. 1. Quidquid narrabitur, ad laudativam paene materiam pertinebit. h. e. Tutto quello che qui sarà detto, piglierà quasi sembianza di encomio. Sic *Quintil.* 3. 4. 16. Laudativa materia. — Unde *Laudativum* genus orationis a rhetoribus dicitur demonstrativum. *Quintil.* 3. 4. 12. Est unum genus, quo laus et vituperatio continetur: sed est appellatum a meliore parte laudativum: idem alii demonstrativum vocant: utrumque nomen ex Graeco creditur fluxisse; nam et *ἐγκωμιωτικός* et *ἐπιδεικτικός* dicunt. Confer *eumd.* 3. 7. 28. — Hinc *laudativa* absolute, subaudi oratio, apud *Quintil.* 2. 15. 20. *Laudativam* totam, quae est pars rhetorices tertia.

LAUDATOR, ōris, m. 3. (laudo). ¶ 1. Generatim est qui laudat, *laudatore*, *panegirista*, *ἐκαστωτής*, *ἐγκωμιωτής*. Cic. post redit. ad *Quir.* 6. 16. Qui rerum mearum gestarum laudatores fuerunt. *Id.* 6. *Att.* 2. a med. Laudator integritatis et elegantiae. *Id. Sert.* 10. 23. Qui (*Epicurei*) dicuntur praeter ceteros esse auctores et laudatores voluptatis. Adde *eumd.* 1. *Divinat.* 41. 90. *Horat. Art. P.* 173. laudator temporis acti Se puero. *Id. ibid.* 433. Desidero vero plus laudatore movetur. *Ovid. Heroid.* 21. 33. Hae nobis farmæ, te laudatore, superbae, Contingit merces? *Fronto 2. ad Antonin. Imp.* (edente iterum *A. Maio*) ep. 2. Nec laudatoris verba, sed laudati facta laudasti. ¶ 2. Speciatim in causis iudicialibus laudatores adrent ren (praeter advocatos et patronos) testes innocentiae et commendatores. Cic. *Barb.* 18. 41. Proferam testes, proferam legatos, excitabo laudatores, quos ad hoc iudicium summos homines ac nobilissimos, deprecatores huius periculi, missos videtis. *Id.* 7. *Ferr.* 22. 57. In iudiciis qui decem laudatores dare non potest, honestus est et nullum dare. *Fronto 1. ad omicos* (edente iterum *A. Maio*) ep. 3. Isle in ipsis iudiciis mos veteratus erat, causa perorata, laudatores adhibere, qui id, quod de reo existimarent, pro sua opinione cum fide exprimerent. Hinc *laudatio iudicialis* apud *Sueton. Aug.* 56. ad fin.; et Cic. 1. *Fam.* 9., ubi de *Vatinio* agit. *V.* **LAUDATIO** 2. — Has laudationes iudiciales lege vetuit *Pompejus tertio* consul anno ab U. C. decuit., auctore *Dione* 40. 52.; quamquam ipse eodem anno contra legem aulam peccavit in causa *Planci*, cui adjuvando librum laudem et preces continentem misit ad iudices, ut *Idem* narrat *ibid.* 55. et *Plutarch. Pomp.* 55. ¶ 3. Item speciatim in funcribus: *V.* **LAUDATIO** 3. *Liv.* 2. 47. sub fin. Funera deinde duo, collegae fratrisque, ducit: idem in utroque laudator. h. e. funebrem laudationem utriusque habuit. *Plin.* 2. *Ep.* 1. Laudatus est a consule *Cornelio Tacito*. Nam hic supremus felicitatis ejus cumulus accessit, laudator eloquentissimus.

LAUDATORIUS, a, nm, adject. (laudo) laudativus. *Fulgent.* 1. *Mythol.* post init. Illa exhilarata versiculis, laudatorio palmulae tactu meam mulsit caesariem. Hinc *Eugroph.* ad illa verba *Ter. Haut.* 4. 5. 13. Non possum pati, quoniam tibi caput demulceam: haec habet: Quod solet fieri bis, qui placent, ut manus per caput tractu ducta quasi quaedam videatur esse laudatio. — Hinc

Laudatorium, ōis, n. 2. absolute, substantivorum more, est idem ac laudes. *Hieronym.* T. II. part. alt. p. 544. *Dardano.* Grace psalterium, Latine vero laudatorium dicitur.

LAUDATRIX, tris, f. 3. (laudo) quae laudat, *laudatrix*. Cic. 3. *Tusc.* 2. 4. Vitiatorum fama popularis. *Ovid. Heroid.* 17. 125. Laudatrix Venus est invidiosa nihili.

LAUDATUS, a, um, *V.* **LAUDO**.

LAUDEA vel *ludæa*, æ, f. 1. idem ac laus. Quidam sic leg. apud *Plaut. Cist.* 1. 3. 53. Parite laudeam et lauream. Alii leg. *laudem*, et *ludæam*. Sed incerta admodum res est. *Isid.* quidem 17. *Orig.* 7. tradit, apud antiquos *laudeam* dictum esse pro *lauream*: sed nullo exemplo confirmat.

LAUDICENUS et *rectius*

LAUDICENUS, i, m. 2. (laudo et cœna) qui laudat, ut ad cenam invitetur; vox joculariter ficta. *Plin.* 2. *Ep.* 14. Sequuntur auditores actoribus similes, conducti et redempti; manceps convenitur in media basilica; tam palam sportulæ, quam in triclinio, dantur: ex iudicio in iudicium pari mercede transitur. Inde jam non inurbane *Σοφοκλέϊς* vocantur, hincdem Latinum nomen impositum est *Laudiceni*: et tamen crescit in dies fœditas utraque lingua notata. *Hic Plin.* ait, *Σοφοκλέϊς*, nempe a *σοφός* sapienter (*V.* **SOPHOS**) et *καλέϊν* clamare, eos esse pro jocum appellatos, qui indersitis oratoribus, spe captandæ cenæ acclamabant; eosdem vero non Athenienses quidem, qualis fuit celeberrimus ille *Sophocles* tragicus, sed *Laudicenus* esse, ha enim Romani appellabant eos, qui et *Laodicea* seu *Laudicea* essent, ut probat *Eckhel. D. N. F. T.* 3. p. 320., quemadmodum etiam *Laudica* pro *Laodicea*, *Laudicianus* pro *Laodicianus*, et *lautumia* pro *laotomia* (*V.* *ha* voces suo loco), et *Laomedonteus* pro *Laomedonteus* scribitur in vetustis Codd. apud *Virg.* 1. *G.* 502., ubi perpe-

ram *Burmannus* et *Heinius* ex vitio sæculi Ita scriptum fuisse ab imperio librario affirmant. *Hinc Martial.* 8. 48. Quod tam grande sophos elamat tibi turba togata; Non tu, Pomponi, cœna diserta ius est. et *Id.* 2. 27. Laudantem *Selliam*, cœna quum retia tendit, Accipit sive legas, sive patrum agas. *V.* et **CUPIDICENUS**. Porro ex alata *Plinii* loca comprobatur, olim Romanos non cœna per se aut cenæ per se, sed cenâ scribere solitos fuisse, ut diximus in *V. CENA*. Hæc *Forcellinus*. Ceteram nihil obstat, quominus Romani in ambiguo luserint, *Laodiceam* urbem cogitando: sed hoc minime necessarium fuit, ut mihi videtur; poterant enim vocabulum *laudicenus* fingere, nulla prorsus ratione habita urbis *Laodiceæ*.

LAUDIDIGNUS, a, um, adject. qui laudem meretur. *Gloss. Philoz.* *Laudidignus*, *ἐκαστου ἀξιος*.

LAUDIFICO, as, are, e. 1. (laudo et facio) idem ac laudo. *Gloss. Philoz.* *Laudifico*, *ὑμνω*.

LAUDO, as, ōis, ōrum, are, e. 1. (laos). *Parl. Laudans* I. 1.; *Laudatus* I. 1., II. 1. et 2. et in fin.: *Laudaturus* et *Laudandus* I. 1. — *Laudare* est honorificis verbis exsequi, laudibus ornare, laudem tribuere, commendare, extollere, efferre, *αἰνεῖν* (It. *lodare*; Fr. *louer*, *donner des louanges*; *Hisp.* *alabar*; Germ. *loben*, *rühmen*; Angl. *to praise*, *commend*, *extol*, *make honourable mention of*, *laud*).

1.) *Proprie*. ¶ 1. Generatim. — n) *Absolute*. *Ennius* apud *Augustin.* 13. de *Trinit.* 6. Omnes mortales sesa laudari optant. Cic. 2. *Orat.* 9. 35. Vituperare improbos asperius, laudare bonos ornatius. *Id.* 5. *Fam.* 12. n. med. et 4. *Tusc.* 31. 67. et 15. *Fam.* 6. Latet sum, laudari me (inquit *Hæctor*, opinor apud *Nævium*) abs te, pater, laudari viro. Ea est enim profecto jucunda leus, quae ab illa profectur, qui ipsi in laude vixerunt. *Id.* 2. *Orat.* 75. 304. *Laudare* et efferre aliquid. *Id. Sert.* 34. 74. Approbare et laudare sententiam allicuius. *Id.* 5. *Fam.* 20. circa med. Quam rationem omnes non solum probant, sed etiam laudant. *Horat.* 1. *Ep.* 9. 12. *Laudare* depositum pudorem. *Nepos Ages.* 6. consillum alienigen. *Id. Att.* 9. cætr. Potius quid se facere par esset, intuebatur, quam quid illi laudaturi forent. *Ovid.* 1. *Trist.* 1. 92. Istos. Ut non laudandos, sic tamen esse jocos. Cic. 1. *Orat.* 3. 9. *Laudaturum* omnium artium procreatrix philosophia. *Ovid.* 4. *Pont.* 2. 35. Excitat auditor stodium: laudatque virtus *Creacht*, et immensum gloria calcar habet. *Sueton. Aug.* 86. *Laudare* plateam. *Id. Domit.* 10. vocem suam. *Id. Galb.* 20. formam. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 11. 40. (130). *Luctor* tubicenque (in tubula picti) inter pauca laudatus. — *Ovid.* 1. *Art. am.* 742. Quum tibi laudanti credidit, ipse subit. — b) *Addito modo*, quo quis laudat. *Plaut. Capt.* 2. 3. 62. *Laudare* aliquem laudibus. Sic *Cato* apud *Charis.* 2. p. 184. *Putsch.* *Laudant* me maximis laudibus. *Id.* apud *Fronton.* ad *Fer. imp.* ep. 1. p. 134. edit. *Rom.* Si quis strenue fecerat, douabam honeste — atque in contione verbis multis laudabam. et Cic. 3. *Legg.* 1. 2. *Laudare* legem ipsam veris et propriis generis sui laudibus. *Id.* 4. *Phil.* 3. 6. Exquisitissimis verbis laudare quempiam. *Id. Rosc. Am.* 12. 33. satis commode pro dignitate. *Id. Senect.* 1. 2. Numquam satis digne laudari poterit philosophia. Cf. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 26. 24. (95). *Hipparchus* numquam satis laudatus. *Cato præm. R. R.* *Laudare* amplissime. Cic. *Brut.* 73. 254. magnifice. Sic *Sall. Jug.* 8. *Scipio* donatum atque laudatum magnifice pro contione *Jugurtham* in prætorium adduxit. *Rursus Cic.* 1. *Off.* 18. 61. *Laudare* ore pleniore. *Id.* 3. *Legg.* 1. 1. nimis valde. *Petron. fragm. Tragur.* 64. *Burmann.* effuse. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 209. maligne. — c) *Cum addito Dativo personæ*, apud quem quis laudatur. *Ter. Eun.* 5. 8. 23. *Mihl* (h. e. mihi amatori) illam laudas? — d) *Cum Ablativo rei*, qua quis laudatur. *Sil. It.* 8. 460. pupuli fortes, Amerinus, et armis Vel rastris laudandæ *Camers* esse. — e) *Cum Genitivo rei*, qua quis laudatur. *Sil. It.* 4. 260. *Laudabat* leti juvenem. h. e. ob letum. *ἐμακάριος τοῦ θανάτου*. Sic *Id.* 1. 395. vitæ opacæ laudandus. et 5. 561. laborum. — f) *Passive* jungitur saepe cum Dativo personæ pro *Ablativo*. Cic. 1. *Fam.* 9. 21. Numquam enim praestantibus in re publicæ gubernanda viris laudata est in una sententia perpetua permotio. *Tac.* 4. *Ann.* 57.

estr. Germanicos conellis laudatos. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 22. 43. (86). Hebrae laudata Eratostheni. — In illo *Verg.* 2. G. 412. laudato ingenia rura, Bolognum colito; *Turneb.* 2. 20. *adversar.* c. 14. putat, laudato positum esse pro relictio, vituperato: quod et Græci *ἑραστῆς* eadem interdum ratione adhibeant. Sed non est necesse ad insolentem significatorem confingere. *Servius*: Hæc etiam Cato sit in libra ad filium de Agricultura: quod ideo dictum est, quia majores agrorum incoltos rura dicebant, id est sivas et pascua; agrum vero, qui colebatur: ut intelligamus, Laudato ingentes silvas, colito agrum miorem: vel quod melius est, quum Virgilius præcipiat alteris cessare novales (l. G. 71.), hoc fieri non potest, nisi fuerint spatia majora terrarum, ita ut una parce cessante, alia coll possit. ¶ 2. Specialim pertinet ad laudatorem funeria, *sare* Porazione funebre. *Cic.* 3. ad *Q. fr.* 8. ad fin. Serrani filii suorum perlectuosum fuit. Laudavit pater scripto meo. *Id. Mur.* 36. 75. Quem quum supremo ejus die Messium laudaret etc. *Sueton.* Aug. 8. Duodecim annorum aegena ariam Juliam defunctam pro coitione laudavit. Adde eumd. *Cæs.* 6.; *Aug.* 100.; *Cal.* 15.; et *Ner.* 9.; et *Plin.* 2. Ep. 1. 6. Sic *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 10. Laudatum corpus in fora positum. Adde eumd. *ibid.* 27.; et *V. LAUDATIO* 3.

II.) Translate. ¶ 1. Laudare est probare, in pretio habere, optimum putare, stimare: qua significatione nonnulli proprie accipiunt, sed latiori sensu. — a) Generatim. *Horat.* 1. Sat. 1. 9. Agricolum laudat juris legumque peritus. h. e. probat, fellicem putat. Sic *ibid.* v. 3. et 109. laudat diversa sequentes. *Plin.* 39. *Hist. nat.* 3. 12. (54). Ovum angulum ad victoriam illius mire laudatur. — b) Specialim in re medica. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 10. 42. (152). Apri cerebrum contra serpentes laudatur. *F. Laudatus* in *sa.* ¶ 2. Est etiam appellare, citare, nominare, citare: præsertim quum de testibus sermo est; hoc enim quum clamamus, non alio laudé citare solemus. *Gell.* 2. 8. a med. Laudare significat præca lingua nominare appellareque. Sic in scilicetibus civilibus auctor laudari dicitur, quod est nominari. Sic *Paul. Diac.* p. 118. 3. *Müll.* Laudare poetabatur apud antiquos pro nominare. *Plaut. Capt.* 2. 3. 66. Idque ut scias, Jovem supremum testem laudo. *Cic. Brut.* 11. 44. Quem rerum Romanarum auctorem laudato possum religiosissimum. *Id.* 3. *Orat.* 18. *estr.* Laudare auctores. et 3. *ibid.* 49. 187. Quod eo sæpius testificas, ut auctoribus laudanda incipiamus crimen effugiam. *Imp. Alexand. Cod.* 5. 41. 2. Qui laudatus pro se defendi debet. Adde *ibid.* 8. 45. 7. — Hinc Part. præter., cujus multa supra exempla retulimus.

Laudatus, a, um, adjectivum quoque usurpat, unde *Comp. Laudator* et *Sup. Laudatissimus*: et est qui in aestimatu est, optimus, esimus, pretiosus, ottimo, pregiato, stimato: *V.* supra sub II. 1. — a) Generatim. *Ovid.* 2. *Mel.* 490. laudatque quondam Ora Jovi, laio fieri deformia rictu. et 5. *ibid.* 59. laudatus vultus. et 9. *ibid.* 715. Intes Phæstidas que laudatissima formæ Dotin fuit virgo. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 8. 17. (32). Saccharon et Arabia fert, sed laudatissimum indit. *Id.* 11. *ibid.* 42. 97. (241). Laudatissimus cascus. — b) Specialim in re medica. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 23. 96. (250). Fanleum pulmootibus et jocioteribus laudatissimum. h. e. ad sanandos pulmonem et jecoris morbos probatissimum. *Id.* 22. *ibid.* 22. 33. (71). Olius laudatum in cibis.

LAURA, æ, f. 1. *λαύρα*, via, vicus. *Aynob.* 3. 41. Quos (*Lares*) arbitratul vulgus vicorum atque itinerum deus esse, ex eo quod Græci vicos cognominant lauras. *Ursinus* præfert Græcam vocem *λαύρα*.

LAURAGO, Iois, f. 3. (*laoros*) arbor quadam laura similia, alias chamædaphne, daphne Alexandrina, hypoglosson, Daoæ, mustellago terrestris, victorialis etc. nuncupata. *Apul. Herb.* 58.

LAURÆA *V. LAURUS* in fin.

LAURÆATUS, s, um, adjectivum, vel participium ab *lauro*. *laurea*, laurea coronatus, vel oratus, coronatus a cincto *d'alloro*, *λαύρατος*. *Cic. Mur.* 41. 88. Imagoem parentis sui, quam paucis ante diebus laureatam in sua gratulatione coosperit, etc. *Id.* 7. *Att.* 10. Laureati heiores. *Id.* 1. *Divinat.* 23. 59. *fasces*. *Pitruv.* 2. 8. a med. *Naves laureatas*. *Sueton.* Aug. 58. *Plebs laureata*. *Id.* *ibid.* 94.

Corrus laureatus. *Seneca Consol.* ad *Polyb.* 35. *Laureati fores*. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 3. 4. (19). Gaudens terra vomere laureato et triumphali aratore. *Liv.* 5. 28. et 45. 1.; *Ammian.* 16. 2.; et *Capitolin. Maximin.* 21. *Litteræ laureatæ*, et *Lamprid. Alex. Sev.* 59. *Laureata tabella*: *Uode Ovid.* 1. *Amor.* 11. 25. *Noo ego victrices lauro redimere tabellas* — *moror*.) *Hioc Tac. Agric.* 18. *estr.* Ne laureatis quidem gesta prosecutus est. subaudi litteras. Adde *Plin. Paneg.* 8. et *V. LAURUS*.

LAURENTĀLIA, *V. LABRENTALIA*.
LAURĒOLA, æ, f. 1. *deminut.* a laurea, parva laurea, corolla es lauro; atque hinc translate pro corona triumphali sumitur. *Cic.* 2. *Fam.* 10. *Velles enim, tantum modo ut haberem negotii, quod esset ad laureolam satis*. — *Laureolam in mustaceo quaerere*, est rem frustra aggredi, vanam operam in re aliqua collocare; ducta translatione a lauri foliis, quæ, ut constat ex *Cotone R. R.* 121. et *Plin.* 15. *Hist. nat.* 30. 39. (127.), mustaceis subjiciuntur, quæque propterea quod in mustaceis coquendis corrupti solent, frustra quia quæsierit. *Cic.* 5. *Att.* 20. ante med. *Venit interm Bibulus. Credo, voluit appellatioe hac isoval (imperatoris) nubis esse par.* In eodem Amæo cepit laureolam in mustaceo quaerere. At illa cohortem primam totam perdidit etc. h. e. voluit victoriæ lauream sibi comparare, sed eam veluti in mustaceo, corruptam invenit.

LAURĒTUM et *lōretum*, i, n. 2. (*laurus*) locus lauris canisus, laureto, *λαύρω*. *Varro* 5. *L. L.* 152. *Müll.*; et *Plin.* 15. *Hist. nat.* 30. 40. (138). *Loretum* in Aventino vocatus, ubi silva lauri fuit. *Cf. Sueton. Galb.* 1. *Livia* olim post Augusti statim nuptias Vejanentum suum revisente prætervolans aquila gallinam albam, ramulum lauri rostro tenebant, demisit in gremlum: quumque nutrir alitem pangique ramulum placuisset, taota pallorum soboles provenit, ut hodie quoque ea villa ad Gallinas vocetur; tale vero lauretum, ut triumphaturi Cæsares Indo laurea decerpere. — Duplex fuit *Ennæ* loretum, majus et minus: uterque in regione decimarietis, ut est apud *P. Victor.* de *region. Urb. Romæ*, et in *Inscript.* apud *Gruter.* 134. et 250. Porro *loretum* pro *laureto* ea ratione dicitur, qua *codex*, *coda*, *plado*, pro *caudex*, *cauda*, *plauda* etc.

LAURBUS, s, um, adjectivum (*laurus*) qui est e lauro, di lauro, *λαύρω*. *Cato R. R.* 76. *Laurea folia*. *Id.* *ibid.* 31. *Laurei vectes*. *Ovid.* 4. *Fast.* 728. *virga*. *Id.* 2. *Trist.* 172. *serta*. *Liv.* 23. 11.; *Sueton.* *Cæs.* 45. et 79. et *Tib.* 69.; *Justin.* 8. 2. 3.; et *Aurel. Vict. Epit.* 1. corona. *Sueton.* *Cæs.* 81. *ramulus*. *Martial.* 10. 92. *nemus*. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 13. 51. (137). *Laureum oleum*. h. e. e bacis lauri, vel folio, vel folio simul et cortice baccarum, ut *Id.* 15. *ibid.* 7. 7. (26). docet. *Id.* *ibid.* 15. 16. (55); et *Colum.* 12. *R. R.* 10. 4. *Laurea pira*. h. e. odorem lauri habentia, ut *Plin.* *ibid.* tredit. *Id.* 15. *ibid.* 25. 30. (104). *cerasa*. h. e. in lauro insita, non ingratis amaritudinis. Putat esse, quæ apud nos *marasche*. — *Laurea rosa* est flos plantæ, quæ verion et rhododaphne et rhododendron, Italis vero *oleandro* dicitur. Ejus autem mentio et descriptio habetur apud *Apul.* 4. *Met.* p. 239. *Oudend.*; quocum *cf. Lucian.* de *asin.* 17. — *Hioc*

Laures, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, I.) Proprie ¶ 1. De lauri foliis dicitur: sed et de ipsa arbore, ita ut laurea sit idem atque arbor laurea. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 30. 40. (138). *Uius arborum Latina lingua nomen imponitur viris (ut Laurea Tullius Clceronis libertus), uoius folia disilloguuntur appellatione: lauream enim vocamus*. *Liv.* 32. 1. *Laurea* in puppi navis longæ enata. *Horat.* 2. *Od.* 15. 9. *Tum ovissa ramis laurea servidos Escludit ictus*. Adde *Ovid.* 1. *Met.* 566.; et *Phædr.* 3. 17. ¶ 2. Pco corona ex lauro (subauditur eolm corona), corona *d'alloro*. — a) Hanc gestare dicitur Apollo, cui laurus sacra est (*V. DAPHNE*), et eximili poetæ. *Ovid. Remed.* am. 75. *Te precor, a vates, adsit tua laurea nobis, Carminis et medicæ Phœbe repertor optis*. *Id.* 2. *Pont.* 5. 67. *Thyrsus eulm vobis, gestata est laurea oobis*. *Horat.* 4. *Od.* 2. 9. de *Pindaro*. *Laurea donandus Apollinari*. — Hinc soleml Græcorum more, qui Delphici oraculum petillur temptum ingrediebantur, laurea coronati edibant. *Liv.* 23. 11. *Jussumque ad tempil*

(*Delphici*) antistite, sicut coronatos laurea et oraculum adisset et rem divinum fecisset; ita coronatum navim ascendere. — Laurea corona pendebat etiam in Flaminum domibus. *Ovid.* 3. *Fast.* 137. *Laurea Flaminibus, que toto perstitit auro, Tollitur; et frondes sunt in honore novæ*. — b) *Uiam triumphantes lauream in capite gerebant*, ut *Plin.* 15. *Hist. nat.* 30. 39. (137). et 40. (137). docet. *Liv.* 7. 13. *Copimus tibi lauream insignem deferre, tecum triumphantes urbem ire*. Adde *Cic. Prov. cons.* 12. 29. — *Hinc sæpe de victoria dicitur et gloria militari*. *Cic.* 1. *Off.* 22. 77. *Cedant arma togæ, concedat laurea linguæ*. *Id.* 15. *Fam.* 6. *Quem ego currum, aut quam lauream cum tua laudatione conferrem?* *Ovid.* 2. *Pont.* 7. 67. *Præstat et exultibus pacem tua laurea, Cæsar*. *Tac.* 2. *Ann.* 26. *Lauream deportare*. et *Ammian.* 11. 6. *post init*. *Populus Romanus ex omni plaga, quem orbis ambit immeosus, reportavit laureæ triumphos*. — c) Aliquando imperatoria triumpho abstinente, id solum victoriæ signum populo Romano ostendebant, quod lauream publice in Capitolium la sinum Jovis ferebant, quæ ex solido auro erat (*V. Baumgarten.* ad *Sueton.* *Ner.* 13.; et *Rosin. Antiq. Rom.* l. 10. c. 29. p. 795.). *Sueton. Domit.* 6. *De Cæsaribus duplicem triumphum egit: de Sarmatis lauream modo Capitolium Jovi retulit*. Adde eumd. *Ner.* 13.; et *Plin. Paneg.* 8.; et *V. PALMA*.

II.) Translate. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 30. 34. (117). de *Cicerone*. *Salve primus in toga triumphum linguæque lauream merite*. h. e. principatum eloquentiæ. *Cofer* *Ammian.* 30. 4. *Censorii et consulares multi et triumphales, Crassi et Antonii et cum Philippis Scævola aliique numerosi, post exercitum prosperrime ductos, post victorias et tropheas, civilibus stipendiorum officiis floruerunt; laureasque fort speciosis certaminibus occupantes, summis gloriæ honoribus fruebantur*.

LAURICES, um, m. plur. 3. fetus euoicolorum a matre essetli, vel uberibus ablati, qui olim cum interaneis non repurgatis cocti gratissimi in cibis babeantur. *Vox* est *Dalciaria*. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 55. 81. (217).

LAURICOMUS, a, om, adjectivum (*laurus* et *coma*) oratus comas lauro. *Lucret.* 6. 151. *Lauricomus ut si per montes fama vagetur*.

LAURIFER, færa, færum, adjectivum (*laurus* et *fero*) *λαύραφόρος*. — a) Qui laurum fert. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 30. 40. (134). *Lauriferam tellurem istam osculatus est responso*. — b) Item qui laurea corona ornatus est. *Lucan.* 8. 25. *Laurifera juvenota*. et 5. 332. *Lauriferca nullo comitatus vulnere currus*.

LAURIGER, gæra, gærum, adjectivum (*laurus* et *gero*) laurifer, laureatus. *Ovid.* 3. *Art. am.* 389. *laurigero sacrata palata Phæbo*. *Propert.* 4. 6. 51. *Laurigera manus*. *Sil. It.* 5. 412. *Laurigera vii*. *Martial.* 10. 10. *fosces*. *Id.* 7. 0. *Laurigera cuspis*. h. e. basta laureata.

LAURINUS, s, um, adjectivum (*laurus*) laureus, di lauro, *λαύρινος*. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 8. 18. (34). *Laurinum folium*. *Siliig.* vero *laureum* legit. *Id.* 23. *Did.* 4. 43. (86); et *Theod. Priscian.* 1. 6. *oleum*. *V. LAUREUS*.

LAURIO, Galis, m. 3. *Gallica vos, quæ serpyllum sigoidcabat, teste Plin. Valerian.* 1. 33. *Serpyllum item herbam, quæ Gallica laurin dicitur, jejunaus dlu commandatus*.

LAURIOTIS, ia, f. 3. *λαυριωτις*, spodos in argenti faracibus: ita dicta *από του λαυριου*, qui Atticæ moxa est, ubi argenti metalla Atheniensibus aliquando fuerunt, ut *Pausan.* l. 1. e. 1. tradit. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 13. 31. (132).

LAURIPOTRIS, cotis, epitheton Apollinis apud *Capell.* l. p. 10. in *carm.*

LAURUS, l, f. 2. In quibusdam casibus est etiam quartæ declinationis. *Diserunt enim ad hæc laurus, et laurium* teste *Charis.* 1. p. 110. *Putsch.* et *Horat.* 2. *Od.* 7. 19.; *Tac.* 2. *Hist.* 55. et *Plin.* 15. *Hist. nat.* 30. 39. (130); et *laurus* in primo et quinto plurali legitur apud Poetas non semel, ut *Tibull.* 2. 5. 63. *Sic Plin. lac. supr. cit.* *Nullum genus laurus in Corsica fuisse, ubi laurus rectius accipitur in secunda silogueri, quemadmodum occurrit etiam apud Martial.* 7. 5. *Dixi in quibusdam casibus, quia laurus, et lauribus vel lauri-*

bas, in utroque Dairo non facile usurpaverim: quod monet etiam Servius ad Virg. 10. *Æn.* 689.

— Caterum

L) Proprie laurus est arbor perpetuo virena: cuius plura genera Plin. 15. *Hist. nat.* 30. 39. (127). et sequant. recenset ac describit, *λαύρον* (l. lauro, alloro; Fr. laurier; Hisp. laurel; Germ. d. Lorbeerbaum; Angl. a laurel-tree, laurel, cherry bay, bay-tree). In fabulis est arbor dilecta Phæbo propter Daphnen puellam ab eo adamatam, at in eam conversam: F. DAPHNE. In magno honore apud Romanos fuit, quod pluribus ostendit Plin. loc. cit. Ipsa, laquit, pacifera, ut quam prædedit, etiam inter armatos hostes, quælibet sit leditior. Romanis præcipue lætitiæ victorisumque noxia, addit illiteris, et militum lancea pillaque: fauces Imperatorum decorat (adde et navium proras in victorias signum), ex his in gramlo Jovis optimi maximeque deponitur, quoties lætitiæ nova victoria attulit; idque non ideo, quia perpetuo viret, nec quia pacifera est, sed quia spectatissima in monte Parnasso, ideoque etiam grata Apollini, assuetis ad dona mitera jam et regibus Romanis, testa L. Bruto: et quia manu saturni sola fulmine non ictur. Lauras (teste Catone R. R. 8. et 133; et Plin. 15. *Hist. nat.* 30. 39. (127)); duplice generis: Delphica sen trlumpbalis, et Cyprica: prior mas sine bacca ideoque sterillis, altera femina et baccarum fertillissima. Plin. 16. *Hist. nat.* 20. 52. (120). Laurus uras suas gignit, maximeque sterillis, quæ non gignit allud; ob id a quibusdam nris existimatur. Hæc Plin. Ob quas causa equidem crederim, honorem ei habitum in triumphis, potius quæm quis suffimentum sit cordis hostium et purgatio, ut tradit Masurius (Item Paul. *Diac.* p. 117. 14. *Müll.*). Tiberium principem tonante celo, coronari ea solitum ferunt, contra fulminum metus. Id. *ibid.* Laurus triumphis proprie dicitur, vel gratissima donibus, janitrix Cæsaris pontificumque: sola et domos exornat et ante limina excubat. Hæc Plin., quorum exemple non nns babes in LAUREATUS. Præterea laura utebantur in omnibus capleodis, si uimrum in ignem cojecta crepitaret, boui; si taceret, mail augurii signum putantes. Hinc, opior, præscia rentur a *Claudian.* 2. *Rapt. Pros.* 109. appellatur. *Tybul.* 2. 5. 81. et seqq.; et *Propert.* 2. 21. 36. — Ea item coronabantur in certis sacris Flaminea, ut ad *Liv.* 23. 11.; et *Ovid.* 3. *Fust.* 137. Item imagines majorum domesticæ, in gratulationum solemnium, quom quis honorem esset adeptus, ut ex *Cic. Mar.* 41. 88. colligitur. Poeta quoque et vates eam gestera dicebantur, ut qui Apollinis tutelæ assignati, et ad eum rim carminis scepleuteas. *Horat.* 2. *Od.* 7. 19. Quin et ea vesci *Juvenal.* 7. 19. et *Tybul.* 2. 5. 85. quod valiclandi scientiam parere credebatur: Item *Martial.* 5. 4. ad discutiendam ebriatatem. Ipse Suppler in nummis Capuanis apud *Dantele, Num. Cap.* p. 1. ceratit laurea corona circumdatus, cuius rei causam hanc affert *Servius* ad *Virg.* 1. *Æn.* 398., quia nec aquila, aut laurus dicitur fulminari, ideo Jovis ales aquila, Jovis coronam lauream accepimus. — Ante januam domus Augusti, et deinde aliorum imperatorum duas lauri hinc inde ponebantur, supra vero corona quænea, quasi perpetuo hostium victor et civium servator esset. Has videre est in nummo gentis Caninæ apud *Morell.* *Num. Fam.* V. et *Eckhel.* D. N. F. T. 6. p. 88. Hunc morem memorat *Tertull.* *Apolog.* 35. Unde *Cassil* et *Nigril* et *Albini?* nuda qui inter duas lauros obsident Cæsarem? h. e. Pertinacem, qui, teste *Capitolin.* *Pertin.* 11., in Palatio occisus est a prætorianis. — Quod ad hanc arborem attinet, accundum el. *Fée* (*Op. cit.* vol. 1. p. 275.) hæc generatim statul potest synonymia: *Δάφνη* Homer. *Odyss.* 1. 183., Hesiod. *Theog.* 5. et *Oper.* et dies 430., *Dioseor.* 1. 106. et *Atben.* 2. et 4.; *Laurus* Latior., *Virg.*, *Catull.*, *Pallad.* etc.; *Laurus* et *ejusdem varietates* Plin. *loc. cit.* sunt *Laurus nobilis* *Botan.* Cetera F. suis locis.

II.) Translate, h. a. metonymice sumitur pro victoria. *Cic.* 2. *Fam.* 16. Incurrit hæc nostra laurus non solum in oculos, sed jam etiam in vultus matorum. *Plin.* *Paneg.* 14. Laurus Pariblica. *Stat.* 4. *Silv.* 1. 41. Indica. *Martial.* 7. 5. Sarmatica. — *NB.* Da cognom. Rom. F. ONOM.

LAUS, laudis, f. 5. In Genitivo plurali laudium

pro laudum dixit *Sidon. carn.* 23. 31. Hoc centesima laudum tuarum est. — Rationa habita etymol, rulant esse vel a *λαός* eloquor, vel a *λαός* populus, vel a *λαός* chuo. Quidquid vero sit da etymo, laus est commendatio, præconium, verba, quibus alicujus virtutem testamur, *ἑκαυός* (l. lode; Fr. louange; Hisp. alabranza, loor; Germ. d. Lob, d. Ruhm; Angl. praise, commendation, laud).

L) Proprie. *Cic.* 15. *Fam.* 6. Ea est profecte jucunda laus, quæ ab iis probricitur, qui ipsi in laude rizerunt. *Plin.* 8. *Ep.* 6. Aliena laudes parum æquis auribus accipi solent. *Cic.* 9. *Fam.* 14. Summum alicquem laudibus ad cælum efferre. at 2. *ibid.* 15. Divinis laudibus orare alicquem. et 15. *Att.* 58. Habere laudes quotidianas et assiduas de aliquo. *Nepos Reg.* 1. habere alicujus rei. *Tac.* 1. *Ann.* 69. Laudes et grates legionibus habere. *Liv.* 7. 36. et 26. 48. Laudes et gratias agere. *Cic.* 2. *Off.* 13. 47. Lauda quempiam afficere. *Id.* 1. *Orat.* 28. 118. Omni laude cumulare. et 5. *Fam.* 2. Summum alicui laudem tribuere. *Id.* *Mur.* 7. 16. Illustri laude celebrari. et 2. *Ferr.* 17. 51. Essa in laude et in gratia cum populo Romano. *Cato* apud *Priscian.* 3. p. 601. Putsch. Laudem capere. Eodem sensu *Cic. Marcell.* 2. 4. consequi. *Id.* 2. *Off.* 13. 47. maximam ex re aliqua sibi parere. *Virg.* 12. *Æn.* 324. afferra cuiuspiam. *Cic.* 2. *Phil.* 11. 25. Ornare quempiam sua laudibus et overare alienis. *Fal. Flacc.* 5. 83. implere. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 1. 1. (16). et 15. *ibid.* 8. 8. (55). celebrare. et 25. *ibid.* 5. 18. (10). prædicare. et 20. *ibid.* 5. 9. (19); et *Liv.* 9. 10.; et *Nepos Att.* 10. ferre. *Curt.* 9. 6. 15. Laud modum facere. *Horat.* 1. *Ep.* 17. 55. Principibus placuisse viris non ultima laus est. *Id.* 2. *Sat.* 5. 99.; et *Ovid.* 5. *Fast.* 290. Hoc mihi est laudi. *Seneca Herc.* *El.* 1561. Laudis est, purum tenuisse terrum. è cosa *lodevole.* *Gell.* 4. 9. ad fin. Hæc dicuntur in laudem. h. e. laudandi gratia, in laude. *Cic.* 5. *Ferr.* 91. 212. Neque ego hoc in tua laude ponam: alia aut tua facta summa laude digna. *Id.* 1. *Tusc.* 2. 4. Fabio laudatum est, quod pingeret. *Id.* 1. *Orat.* 23. 108. Tibi nunquam eloquentia majorein tribul laudem, quam humanitatis. *Id.* *Brut.* 13. 50. Brevitas laus est interdum in aliqua parte dicendi: in unifersa eloquentia laudem non habet. *Virg.* 6. *Ecl.* 6. Dicere alicujus laudes. *Cic. Plane.* 39. 93. celebrare. et *Ovid.* 4. *Pont.* 13. 23. laudes de Cæsare dixit. *Stat.* 8. *Theb.* 553.; et *Fal. Flacc.* 1. 105. longa laude canere alicquem. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 43. 45. (159). Suprema laudes. oratione funebre. — Occurrit etiam de gloria, præcipue in re militari. *Nepos Pelop.* 4. Itaque hæc liberandorum Thebarum propria laus est Pelopidæ: ceteræ fera omnes communes cum Epaminonda. Adde eumd. *Miltiad.* 8. et *Alcib.* 11.; et *Sueton. Cæs.* 35. Hinc etiam illud *Ovid. Heroid.* 17. 17. Fama tamen clara est: et adhuc sine crimine lusi: Et laudem de ma nullus adulter habet.

II.) Translate. ¶ 1. Metonymice de recte facta et virtute, quia his laudem mererem. *Cic.* 2. *Att.* 25. Plena manu nostras laudes in astra sustulit. *Id.* 1. *Off.* 22. 78. Vlr abundans bellicis laudibus Cn. Pompejus. *Id.* 2. *Phil.* 12. 28. Quum rem gessisset consimilem rebus his, quæ ipse gesseram, me potissimum testatus est, se æmulum mearum laudum exstitisse. *Virg.* 1. *Æn.* 465. sunt hic etiam sua præmia laudi. et 5. *ibid.* 355. primam merui qui laude coronam. et 9. *ibid.* 252. Quæ rebus, quæ digna, viri, pro laudibus istis Præmia possare solvi? *Plin.* *Paneg.* 70. A laude alicquem deterrere. Adde *Propert.* 3. 1. 15. — Hinc *laus dicendi*, aut oratoria est ipsa dicend facultas, quæ laudem adipiscimur. *Cic. Brut.* 7. 28. Pericula quum floreret omni genere virtutis, hæc tamen fult laude clarissimus. ¶ 2. Notat etiam aestimatiorem et pretium eujuspiam rei, quæ ad usum alicquem optima habetur, prægia, stima. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 12. 46. (161). Cois amphorbis laus maxima. *Id.* 22. *ibid.* 22. 38. (81). Peculiaris laus ejus, quod fatigatu corpori succenrit. *Id.* 9. *ibid.* 41. 65. (141). Coecum Galatæ in maxima lauda est. *Id.* 36. *ibid.* 22. 47. (164). Creticæ cotes diu maximam laudem habnera. — *NB.* Da nom. propr. F. ONOM.

LAUSUS, us, m. 4. plancus, ejulatus, lugubria lamentatio. *Varro* apud *Nom.* p. 49. 9. *Merc.* Fumus exsequiali, cum lausu ad sepulcrum solituo

more afficernim confectimus. Alii leg. *plausu*; al. *exsequiali laute*, al. *laude vel cum laude*; *Mercer.* mollet *avide*. Qui legunt cum *lausu*, adderunt illud *Plaut.* *Truc.* 4. 2. 18. *Thais* quoque lamentando *lausum* fecit *filio*. Al. leg. *lessum*, quod idem significat: sed F. LESSUS ibique adnotata ad hunc *Plauti* locum. Qui *lausum* defendunt, ducunt a Græco *λαύσις*, h. e. *fletus*, priore littera abjecta; et pro *lausus* etiam *losus* reperiri ajunt, ut pro *plaudo plodo* etc. In vetustissima L. *Coruelli Scipionis Inscript.* apud *Viscont. Op. Var.* T. 1. p. 50. tab. 5. edit. *Mediol.* IS LAVIS MANDATA. h. e. statibus funebribus. — *NB.* Da cognom. Rom. F. ONOM.

LAUTE, adverb. (lautus). Comp. *Lautius* I. et II.; Sup. *Lautissime* II. — *Laut* (F. LAUTUS inlt.) est splendide, eleganter, λαμπρῶς (l. splendidamente, lautamente, sontuosamente; Fr. magnifiquement, somptueusement; Hisp. magníficamente, suntuosamente; Germ. herrlich, prächtig; Angl. elegantly, splendidly, sumptuously, daintily, nobly, magnificently).

L) Proprie. *Plaut. Cas.* 4. 1. 10. Candide vastitatus, laute exornatusque ambulat. *Ter. Adelph.* 5. 1. 2. Laute munus administrasti tuum. *Cic.* 1. *Tusc.* 1. 2. Mores et Instituta vitæ resque domesticas melius tueri et lautius. *Id.* 2. *Legg.* 1. 3. Villa lautius ædificata. *Al. rectius leg. latius.* *Nepos Chabr.* 3. Quod virebat laute, et indugebat sibi liberalius. *Sueton. Cal.* 55. Quo lautius invitati acciperentur.

II.) Translate. *Fet. Poeta* apud *Cic. Amic.* 26. 99. Hodie ma autæ omnes comicos aultos senes Versaris atque emuneris lautissima. *Plaut. Mil. glor.* 4. 4. 25. Militem lepide et facete et laute ludificari. h. e. ample, valde, insigniter. *Id.* *ibid.* 4. 2. 11. Loquitur laute et minime sordide. h. e. orate et amplis verbis ac magnificis. *Plin.* 2. *Ep.* 5. SI quis exstiterit, qui putet, nos lautius fecisse, quam orationis severitas exigit. h. e. oratiore et delicatiora dicendi stilus esse. *Ter. Eun.* 3. 1. 37. Facete! lepide! laute! nihil supra. h. e. orate: formula plaudentium.

LAUTIA, ðrum, n. plur. 2. ξενία. Occurrit et alla forma dautia apud *Paul. Diac.* p. 68. 11. *Müll.*

1.) Propria lautia exponitur a *Paul. Diac.* p. 117. 4. *Müll.* epularam magnificentia (tametsi al. et ipse *Müllerus* ibi leg. *lautitia*), a *Charis.* 1. p. 21. *Putsch.* supellex; rursus ab eodem *Paul. Diac.* p. 68. 11. *Müll.* ea quæ dantur legatis hospitii gratia (F. XENIUM); ab aliis veras esculenta et poculenta ad lautiorum victum accommodata, quæ a quæstoribus Romæ legatis exterarum nationum, quibuscum amicitia et societas easel, publice præbebantur, hospitii gratia: unde et *hospitale jus* vocantur a *Liv.* mox asserendo. Alii ducunt a lavatione (nempe a *lautus*), quia apud antiquos hæc elegantia, quæ nunc sunt, loquit *Paul. Diac.*, non erant, et raro aliquis lavabat. Quare et *lotia* allucubi scriptum legimus, ut *lotus* pro *lautus*. Alii derivant a Græco *λαύσις* a *δίδωμι* do: unde et *dautia* olim dicta sunt, teste eodem *Paul. Diac.* *Furtasse* pænullime produenda est, quia *Plutarch.* in *Quæst. Rom.* n. 43. *λαύσις* scribit. Proprius ejus usus apud unum fere *Livium* habetur, ut 28. 39. ad fin. Locus inde lautique legatis præberi jussa. et 30. 17. *extr.* Legatis dona in singulos ne minus quinquam millium æris, et vestimenta bina. Ad hoc ædes liberæ, loca, lautia legatis decreta. In veteri Scito, quod Græce et Latine habetur apud *Gruter.* p. 505. Munusque eis ex formula, locum lautiaque quæstorem urb eis locare mittereque. *Ξενία* ta αυτοῖς κατά το διάταγμα, τόπον, παροχὴν τα τον ταμίαν τον κατά κόλιν τοῖς τοῖς μὲν δῶσαι etc. *Rursus Liv.* 45. 20. Consulit a M. Junii patres, stantibus in comitio legatis, an locum, lautia sonatumque darent, nullum hospitale jus in illa servandum censuerunt. Adde eumd. 35. 24., 35. 23., 42. 26. et 41. 18. In his lautia præbere est *spesare di quel del comune*.

II.) Translate. *Apul.* 2. *Met.* Mibi, ne rudimentum servitii perhorrescerem, novus dominus loca ac lautia prolixæ præbuit. Adde eumd. 3. *ibid.*

LAUTITAS, ita, f. 3. (lautus) eadem ac lautitia. *Gloss. Philox.* Lautitas, πολυτέλεια.

LAUTITIA, æ, l. 1. (lautus). ¶ 1. Generatim est magnificentia, elegantia et munditia in victu et

vestitu et habitatio; sed in victu præcipue: a *lautum*, quia lautissimam intum Romanis a lavando et bainis fuisse videtur: et est apud *Paul. Diac. p. 117. 4. Müll.* πολυτελής (It. *lautezza*, *splendidezza*, *suntuosità*, *delicatezza*, *lusso*; Fr. *magnificence*, *luze*, *faste*; Hisp. *magnificencia*, *luzo*, *fasto*; Germ. *die Pracht im Wohnung*, *Hausgeräthen*, *Speisen*; Angl. *elegance*, *splendour*, *daintiness*, *gayety*, *luxury*, *magnificence*). *Sueton. Cæs. 46.* Mendillarum lautissimumque studiosissimum. *Id. Aug. 71.* Lautilliarum loidiam facile refutavit, quum, Alexandria capta, nihil sibi, præter unam murrhinam calcem, retinuit, et vasa aurea condavit omnia. *Plin. 36. Hist. nat. 8. 5. (45).* Columnis utebantur in templis, nec lautitia causa. — Quam late hoc verbum pateat, discere ex his *Seneca yerbis Ep. 114. ante med.* Ubi luxuriam late felicitas fundit, cuius primum corporum esse diligentior incipit: deinde suppellectilibus laboratur: deinde in ipsas domos impenditur cura etc. deinde ad cosas lautitia transferitur: et illi commendatio est nuptitate et aulicis ordinis commutatione captatur etc. Hæc *Seneca*. Præcipue tamen habet locum in apparatu et pretio ciborum, ut dictum est, *squiritæza de cibi e de convivii. Cic. 9. Fam. 16. sub fin.* Fama ed te de mea nova lautitia veniet. *Petron. Satyr. 21.* Tres lecti strati erant, et reliquis lautissimum apparatus splendidissime expositus. et *ibid. 34.* Accuratisimæ lautitia. et *ibid. 32.* Esse in lautitiis. *Plin. 9. Hist. nat. 35. 58. (119).* Lautillam Cleopatræ apparatusque obtracta Antonius. *Id. 35. ibid. 12. 46. (162).* Tripitanium, inquit Fenestella, appellabatur summa cœnarum lautitia. *Seneca Brevit. vii. 12.* Elegantis lautitiaeque famam captare. ¶ Speciatim lautitia farina apud *Paul. Diac. p. 118. 4. Müll.* appellabatur es tritico aqua consperso. ubi lautitia incertum, pro substantivo an adjectivo accipienda sit. Eadem fere habent *Isid. Gloss.*

LAUTIUSCULUS, a, um, adject. deminut. a *lautus*, aliquantum *lautus*. *Apul. 7. Met.* Vestem lautiusculam proferunt.

LAUTOMARIUS, ii, m. 2. qui lautumias locoit, sceleratus, utpote qui sæpe in carcere fuit. *Cic. Pis. 9. 20.* Juxta codices antiquos, ut *Turnebus* monet *l. 21. Adversar. c. 15.* At in vulgatis est *laternarius*, quod præstat.

LAUTOMIÆ vel lautimæ, vel lautimæ, arum, f. plur. 1. Ubique, præcipue apud *Liv.* locis infra cit. sub 3., pro *lautumias* alii leg. *lautimæ* aut *lautimæ* Sed prior scribendi ratio videtur Latinis usitator, qui Siculum *latomia* pro *lautomia* jo *lautumias* mutarunt. Inde enim est eujusdam Sabioi locus, apud *Senec. Controv. 27. et 9. Excerpt. controuv. n. 4. extr.*, qui, quum reus rogaret, ut in lautumias transferretur, Non est, inquit, quod quemquam vestrum decipiat nomen lautumias: illa animo meo lauta res est. Apud *Paul. Diac. p. 117. 11. Müll.* est *lautimæ* (*Müllerus* autem habet *lautumias*), ita litterarum ordine postulat. *Latomia* autem est a Græco *λατομίας*, et a Sicilia, ut infra dicemus, et *Varro* docet *5. L. L. 151. Müll.* ubi et *latomia* (*Müllerus* habet *Lautumias*) singulari numero legitur. *V. sub 2.* — Ceterum lautumias, *λατομίας* et *λατομίας*, a *λαῖος lapis*, genit. *λαῖος*, contr. *λαός*, et *λαῖον* apud *Sophocli. Œdip. Colch. v. 196.*, et *τύμωω seco* ¶ 1. Lingua Siculorum locum significant, ubi conductor lapides, ut *Pseudo-Ascon.* docet in *Cic. 3. Verr. 5. 14. V. LAUDICENUS* (It. *auve di pietra*; Fr. *carrière à pierres*; Hisp. *cantera*, *pedrera*; Germ. *d. Steinbruch*; Angl. *stone-quarries*). In eas, ut in ergastula, servi vinculi compingebantur, ad opus faciendum. *Plinut. Pæn. 4. 2. 5.* Vei lo lautumias, vel in pistrino maveim agere statem, quam etc. *Id. Capt. 3. 5. 65.* Inde his porro in latomia lapidarias. Ibi quum octoannos alii lapides effodint; nisi quotidianus sesquialopus consecerit, secessantiplago nomen indetur tibi. ¶ 2. Speciatim ita dictus est carcer publicus Syracusanus, quia totus et viro lapide excisus erat. De eo *Cic. 3. Verr. 27. 68.* Lautumias Syracusanas omnes audistis, plerique noalis; opus est ingens, magnificum, segum ac tyrannorum: totam est es saxo in mirandam altitudinem depresso, et oriturum opes penitus excisa. Nihil tam clausum ad exitus, oblit tam septum undique, nihil tam tutum ad custodias nec fari, nec cogitari potest.

Varro 5. L. L. 151. Müll. Carcer Syracusanus, obli delicti causa custodiuntur, vocantur latomia, inde Lautomia translata, vel quod bic quoque lo eo loco lapidarias fuerunt. *V. de his lautumias Thucyd. l. 7. c. 87. et Elian. Var. hist. l. 12. c. 44. ¶ 3.* Inde transfertur ad carcerem, qui Romæ erat, qui quæ *Tullianus* dicebatur; quam vocem vide. *Liv. 32. 26. sub fin.* Triumvir carceris lautumiarum intentionem curam habere jussi. *Id. 37. 3.* Principeæ Ætolorum Romam ducti et lo lautumias conjecti suot. Adde *eumd. 26. 27. et 39. 44. V. et voc. seq.*

LAUTIMIUS, a, um, adject. a voce præcedenti effectus, et est ad lautumias pertinens. *Seneca Consol. ad Marc. 17.* Tot millia captivorum ille, excisis in infinitam altitudinem saxis, lautimius carcer incluserat. *Alii minus recte* Nabilus, *alii aliter leg.*

LAUTUS, a, um, adject. Comp. *Lautior* et *Sup. Lautissimus* 1. et 2. — *Lautus* proprie est participium a *lavo*, is; atque ideo est mundus, lotus, *lavato*, *netto*. *V. LAVO*, is. Quia vero Initium delicatium ab usu sæpe lavandi Romanis fuit, quem prisæ illi et rustici omnino nesciebant, factum est, ut *lautus* adjective sumi cœperit pro nitido, eleganti, delicato, magnifico, sumptuoso, *σὺδακτος*, *δαφνῶς*; Hucusque *Forcellinus*. Ceterum *lautus* participium baud infrequenter et lotus effertur; *lautus* adjectivum numquam lotus facit, et potius quam a *lavo*, videtur esse a *λαῖος* vel *λαῖω*, unde *λαῖος* visus, visibilis, ac propterea fulgidus, splendidus (It. *lauto*, *suntuoso*, *delicato*, *splendido*; Fr. *charmant*, *magnifique*, *superbe*, *somptueux*, *splendido*; Hisp. *hechizo*, *magnifico*, *suntuoso*, *esplendido*; Germ. *herrlich*, *prächtig*, *glänzend*, *vortrefflich*, *schön*, *zierlich*, *reintlich*; Angl. *elegant*, *splendid*, *noble*, *sumptuous*, *luxurious*, *gay*).

I.) Proprie tum de cetero cultu, tum præcipue de victu et conviviis dicitur. *Cic. Pis. 27. 67.* Nihil apud hunc lautum, nihil elegans, nihil exquisitum. *Id. 1. Orat. 36. 105.* Lautus supelles. *Gell. 1. 14.* Lautus paratus. *Plin. 18. Hist. nat. 15. 28. (67).* Acer crispus ad lautiora opera. *per lavoro più delicati e di spesa maggiore. Cic. 9. Fam. 18. ad fin.* Nec tamen esse cœnas quero, ut maguæ reliquias sint: quod erit, magnificum sit et lautum. *Id. fragm. apud Non. p. 337. 27. Merc.* Lautum victum et elegantem colere. *Catull. 47. 5.* Convivia laute sumptuosa facere. *Plin. 9. Ep. 17. et Martial. 12. 48.* Lautissima cœna. *Stat. 1. Silv. 6. 32.* Epulæ lautiores. *Plin. 14. Hist. nat. 13. 15. (92).* Lautissima apud prisca vina erant, myrrhæ odore condita. *Id. 18. ibid. 12. 30. (122).* Fabæ radis perquam laute incolarum cibia. — *Inachis lauta* dicitur ab *Ovid. 1. Fast. 454.* quia in ejus sacris secur anseris adhibebatur, qui erat lautiorum mensurarum cibus, quod observat *Voss. l. 3. Institut. Orator. c. 13. § 8. F. ANSER*. — Item pro copiosa, amplo, divite, ricco, copioso. *Cic. Rabir. Post. 14. 38.* Lautum et copiosum patriuonium. *Id. 13. Fam. 33.* Civitas Italissima tam lauta, quin obvilit. *Ter. Hequt. 4. 5. 50.* Omnes te lo laute et bene aucta parte putant. *Plin. 8. Hist. nat. 45. 70. (182).* Illoc victimæ opimæ et lautissima deorum placatio. *suntuosissima. Sillig.* vero pro *lautissima* legit *loudatissima*. — *Loutus* etiam dicitur, qui laute vivit, splendidus est, delictis, *che si tratta bene. Cic. 7. Fam. 14.* Valde jam lautus es, qui gravere litteras ad me dare. *Nepos Att. 13.* Quum in primis lautus esset eques Romanus et liberaliter homines invitaret. *Cic. 13. Att. 52.* Libertis minua lautis servisque nihil defuit: nam lautiores elegant accepti. *Afrantius apud Non. loc. cit.* Lautus coovira. *Martial. 13. 7.* Lautorum cœnas. *Cic. 3. Verr. 8. 17.* Homines lauti et urbani. *Plaut. Pæn. 5. 4. 27.* Est lepida et lauta. *di buon gusto. Inscript. apud Fabrett. p. 182. n. 391. pka omnia LAVTVS INTER AMICOS.* Et cum *Insoito Pers. 6. 23.* rhombos libertis ponere lautus. — *Lautæ Carinæ* dicitur a *Virg. 8. Æn. 361.* propter elegantiam et lautissimam ædificurum. *V. Servium* alias hujus appositi rationes afferentem.

II.) Translate. *Cic. 2. Off. 15. 52.* Beoæcentim ac liberalitatis est ratio duplex. Nam aut opera benigna et indignantis, aut pecunia. Facilit est hæc

posterior, locupletis præsertim: sed illa lautior ac splendidior, et viro forti clariora signior. *Id. 1. de republ. (edente A. Maio) 11.* Lautus sermonis auctor. *Plin. 19. Hist. nat. 8. 42. (145).* Omnium hortensiorum lautissima cura asparagis. *h. e. mælsme exquisita, diligens et qual delicata.* Nam lautus conquirendis cibus intentissimè sunt. *Cic. 6. Att. 1. circa med.* Lautum eogotium. *h. e. splendidum, illustre, magnificum.*

LAVABEUM, i, f. locum *Mar. Victorin.* in *v. LABRUM* sub *B.*

LAVACRUM, i, n. 2. (lavo). *Alcim. Avit. 5. 712. et 8. 191.*; item *Venant. 5. carm. 5. 96.*; et *Prosper Aquit. epigr. 51. 11.*, qui pænullitiam corripere, cave imiteris. — *Alcim. taonen 6. 33.* pænullitiam produxit. — *Lavacrum* a supin. *lavatum*, ut *involuturum* ab *involutum*, est balneum in quo quis lavare commode potest, *bagno*, *lavacro*, *λουτρόν*. *Gell. 1. 2.* Lucorum umbra ingentium, longis ambulacris et molibus, ædium posticum refrigerantibus lavacris. *Claudinn. 2. Eutrop. 410.* Asalduus ludia, avidus splendere lavacris. *Spartian. Hadrian. 18.* Lavacra pro senibus separavit. *Amman. 18. 10. § 14.* Lavacra in modum provinciarum extracta. Adde *Aurel. Vict. Epit. 5. et 13.*

LAVANDARIA, æ, f. 1. lucus, in quo panes eluuntur, lavatio, *lavatojo*. Vox a *Lexico* expungenda; occurrit enim tantummodo in *Not. Tyr. p. 184.*; ubi *Xopp.* legit *lavandria*.

LAVANDRIA, tum, n. plur. 3. secundum *Forcellinum*, vel *Lavandria*, òrum, n. plur. 2. secundum recentiores, est appellæx ad *lavandum*. Vos est *Loberii*, quæ ioter obsoletes et maculantes ex sordidiorè vulgi uso, refertur a *Gell. 16. 7.*

LAVATIO, ònis, f. 3. (lavo) lavandi actus, *πλύσις* (It. *lavatura*, *lavamento*; Fr. *action de laver*, *de baigner*; Hisp. *el acto de lavar*, *lavatorio*; Germ. *das Waschen*, *Baden*, *das Bad*; Angl. *a washing or bathing*).

I.) Proprie. *Plaut. Most. 1. 3. 4.* Quid ea messis attinet ad meam lavationem? *Cic. fragm. apud Colum. 12. R. R. 3. 2.* Post quibus ad cibum conficiendum vasis uli essolent constituebantur: inde quæ ad lavationem, quæ ad esonationem etc. *Cels. 1. 3. a med.* Lavatio calida et pueris et senibus apta est. *Cyprian. de Hab. virg. ad fin.* Quæ proniacæ bainæ adeunt, quæ oculis ad libidinem curiosi pudori ac pudicitie corpora dicata prostituunt, quæ quin viras atque a vilis audæ vident turpiter ac videntur; nonne ipsæ illecebram vitii præstant? Sordidat lavatio lata, non abstinet, acc emundat membra, sed maculat, et mox. Celebrentur lavacra cum feminis, quarum inter vos pudica lavatio est. *Plin. 8. Hist. nat. 45. 70. (178).* Boves lavatione calidæ aquæ traduntur pinguescere.

II.) Translate. ¶ 1. Est supellex ad lavandum, instrumentum balneare, *arnesi da lavarsi. Cic. 9. Fam. 5. extr.* Ante te certiorum facium, ut lavatio parata sit. *Phædr. 4. 4.* Sepoit inæcæ vestem, mundum muliebrem, Lavationem argenteam etc. *Ulp. Dig. 34. 2. 26.* Mundo muliebri continentur specula, matulæ, vasa uuentaria, et si que similia dici possunt, ut lavatio, riscus. *At. leg. lavationis riscus.* ¶ 2. Item locus ad lavandum, *bagno. Vitruv. 5. 11.* In portico collocetur hæc inembra: ephebeum lin medio: sub dextro coryceum, deinde proxime conisterium: in versura porticus frigida lavatio, quam Græci *λουτρόν* vocitant. *Asen. Dig. 19. 2. 30.* Posse cum balneatore ex conducto egere, ut pro portione temporaria, quo lavationem non præstitisset, pecunie contributio secret. *Inscript. apud Gruter. 444. 8.* LAVATIONEM GRATVITAM MYKICIPAVS INCOLIS HOSPITIBVS DEDIT. Adde *nias* apud *eumd. 473. 1. et 181. 1.*; necnon apud *Mommsen. Inscript. Neap. 6149.*, quæ est apud *Henzen. 8982.*

LAVATOR, òris, m. 3. (lavo) qui lavat, *lavatore. Gloss. Philoz.* Lavator, *πλύτης*. — Alio sensu *Acron* ad *Horat. 1. Ep. 16. 60.* Laverna dea furum, at simulacrum ejus fures colunt. — Dicta *Laverna* a lavando: nam fures lavatores dicuntur.

LAVATORIUM, ii, n. 2. locus, in quo quæ lavat, *lavatojo. Gloss. Philoz.* Lavatorium, *πλύστριον. Cassiod. 10. Hist. Eccl. 20.* Porro milites zonas suas, dextralia, moollia, lavatoria, annulos auferentes. *Alii melius leg.* libatoria.

LAVATRINA, æ, f. 1. *V. LATRINA.*

LAVATUS, a, nm. *V. LAVO.*

LAVER, *Erís*, n. 3. *gorgolestro*, *ciev*, herba, silo nomine spon, in aqua nascens, latiora folio, quam apium, pingulore et nigrore; copiosa semina, sapore nasturtii. Condita et coeta torminibus medetur. *Plin. 23. Hist. nat. 22. 41. (84). at 26. ibid. 8. 32. (50).* ita est appellata a lavo, quia in locis aquaticis nascitur. — De synonym. *V. In voc. SION.*

LAVERNA, *æ*, f. 1. *dea*, in cujus intela fures esse putabantur; de qua *V. in ONOM.* — Hinc ponitur et pro fure ipso. *Auson. epist. 4. extr. Hic est ille Theo poeta falsus, Bonaorum mala carmi num Laverna. Al. leg. taberna.*

LAVERNIO, *onis*, m. 3. (Laverna) fur, *Indro. Paul. Diac. p. 117. 16. Müll.* Laverniones fures antiqui dicebant, quod sub tutela deæ Lavernæ essent, in cujus luco obscuro abditoque astitos furta prædamque inter se luere. *Vet. Scholiast. Cruq. ad Horat. 1. Ep. 16. 60.* Sic dicta (Laverna dea) fortasse a latendo; nam fures olim laterniones et laverniones dicebantur.

LAVITO, *as*, are, a. 1. *frequentat. vel intentiv.* a lavo, frequenter aut valde lavare. *Pomponius apud Calpurn. Pis. teste Merula in Ennii Fragm. p. 308.* Lavitare se lacrimis falsis. *V. locum integr. in CEREBRUM.*

LAVO, *lavas* et *lavis*, *lavāri* et *scopinis lavī*, *lavātum* et *lavatum* et *lōtum*, *lavāre* et *lavere*, a. et n. 1. et 3. — Part. *Lavans*, *Lavatus* et *Lotus*, *Lavaturus*, et *Lavandus* *L.* — *Lavatus* tributur *Plaut. Pæn. 1. 2. 22. et Colum. 7. R. R. 2. 5.*, sed utroque in loco lectio est dubia. Certa lectione occurrit apud *Arat. 2. 780.* fonte lavate. Ad vitam gradiuntur oves. et *Friscian. 11. p. 920. Putsch.* Nec mirum; quum *lavatus* et *lavatus*, pro *lavatus* et *lavaturus*, in usu est; nam secundum Terentium *lavatus* et *lavaturus* debet proferri, qui supinum *lavatum* protulit in Eunuchio. — Lavare vel lavere; quod conjungendum cum Græcis voce *lavō* idem significante, est abluere, aqua purgare, *lavō*, *νίπτω*, *κλύω* (It. lavare; Fr. laver, baigner; Hisp. lavar, limpiar con agua; Germ. waschen, baden; Angl. to wash, rinse, bathe).

I.) Proprie. De proprietate vocis Ita *Fronto 4. ad M. Cæs. (edenta iterum A. Mnio) ep. 3.* Os colluere dicam; pavimentum autem in balnei peluere, non colluere; lacrimis vero genas lavare dicam, non pelluere, neque colluere; vestimenta autem lavare, non lavata; sudorem porro et pulverem abluere, non lavare; sed maculam elegantius eluere, quam abluere. Si quid vero magis baserit, nec sine aliquo detrimento erigi possit, Plautino verbo elavere dicam. Tum præterea mulsam diluere, fauces proluere, ungulam jumento sublucere. Ceterum occurrit — a) Active, scilicet cum Accusativo. *Pomponius apud Non. p. 504. 25. Merc.* Jampridem volo latrinam lavi. h. e. lavari, *che si netti.* Sic *Cato R. R. 65.* Si inquinata erit, lavito. *Ennius apud Non. p. 504. 17. Merc.* Puerumque ut lavent, locant in clipeo. *Titinius apud eund. ibid. 22.* Manus lavite mulieris et capita velate. *Cic. 2. Orat. 60. 246.* Manus lava, et cœna. *Seneca Apotoc. imit. Maus msum lavst. Horat. 2. Sat. 3. 21.* lavare pedes. *Id. 4. Od. 6. 26.* Phæbe, qui Xantho lavis amne crines. *Ovid. 4. Fast. 340.* sacerdos Almonis domoam sacraque lavit aquis. *Id. 3. ibid. 12.* Sacra lavaturus mane petebat aquas. *Id. 4. ibid. 136.* tota lavanda dea est. *Inscript. apud Henzen. 6985.* COLOAS, INCALIS, PERGRINIS LAVANDIS O. D. r. p. r. *V. LAVATIO 2.* in fin. *Petron. Satyr. 30. extr.* Vestimenta Tyria sine dubio, sed jam semel lota. *Martial. 10. 11.* Luta toga. *Juvenal. 6. 463. cat. Plin. 28. Hist. nat. 9. 37. (142).* Axungia vino lota. — *Forcellinus* huc refert etiam illud *C. Gracchi apud Gell. 10. 3.* Parum cito sibi balneas traditas esse; et parum lautas fuisse. h. e. primum mundas, atque ideo parum instructas supellectill balnearis. — b) Passiva forma, sed Mediorum apud Græcos more. *Cic. 1. Off. 35. 129.* Cum roceris generi non lavantur. *Cæs. 4. B. G. 1. extr.* Lavantur in fluminibus. *Vat. Flacc. 4. 220.* lavitur patros ubi victor ad aunes. *Ovid. Heroid. 21. 177.* in ambroso quum velles fonte lavari. *Justin. 44. 2. 7.* Lavari clidā. h. e. aquā. *Sueton. Cal. 37.* catidus unguentis. *Plaut. Pers. 1. 3. 10.*; et *Ter. Phorm. 2. 2. 25.* Lavatum credo a balneis jam bic

affuturum. *Cic. Dejol. 7. 20.* Cur te tantum voluit, conatum noluit occidere? *Horat. 2. Sat. 3. 381.* qui circum compta sicca Lantils mane senes manibus eurrebat. *Plin. 24. Hist. nat. 11. 62. (103).* Pure lotis pedibus herbam legere. *Stat. 1. Silv. 5. 62.* Neronea nec qui modo lotus in unda. — Quum Romæ mulieres post Veneris usum aqua ablui solerent, ideo tanta dicebatur mulier, quæ virum jam passa esset. *Plaut. Mil. glor. 3. 1. 192.* Lavatum vis, aut que nondum sit lauta? *V. AQUA.* — c) Sæpe quum de balneis sermo est, usurpatur activa voce pro passiva, sine casu, qui tamen facile subauditur. *Plaut. Truc. 2. 3. 1.* Pisces ego credo, qui usque dum vivunt, lavant, mitius diu lavere, quum hæc lavat Phronesium. et 1. 2. 95. Opperire ibi: jam exhibit: nam lavavit. *Ter. And. 3. 2. 48.* Ubi oos laverimus, si voles, lavato. *Liv. 44. 6.* Lavanti regi dicitur nunciatum, hostes adesse. Sic *Sueton. Domit. 17.* Lavantem æe, an cœnantem aggrederentur. Adde *Lucillum apud Non. p. 78. 8. Merc.*; et *Sueton. Ner. 35. et Tit. 8. — Ter. Heaut. 4. 1. 42.* Ea lavatum dum it, servandum mihi dedit. Sic *Plaut. Aulul. 3. 6. 43. et Stich. 4. 1. 62.*; et *Horat. 1. Sat. 3. 137. et 6. 125.* ire lavatum. — Abert quidem *Varro 9. L. L. 107. Müll.* discrimen inter *lavatur* et *lavamus*, quod illud de toto corpore dicitur, hoc de corporis partibus; itaque illud ad balneum lavationem pertinet, hoc ad alias: sed contra sunt allata exempla. — *Femina (Juvenal. 6. 447.)*, et pueri (*Id. 2. 152.*) gratis; viri autem quadrante lavantur. *V. QUADRANS.*

II.) Translate. ¶ 1. Physica ratione ponitur pro madefacere, aspergere, bagnare. *Africanus apud Non. p. 466. 29. Merc.* Viden tu lavera lacrimis me tuum collum, pater? Sic *Plaut. Pseud. 1. 1. 8.* Gestas tabellas tecum: eas lacrimis lavis. et *Ovid. 9. Met. 680.* Lavare vultum lacrimis. *Lucet. 2. 378.* Litoris incurvi bibulam lavit equor arenam. Sic *Ovid. 7. Met. 267.* Et quas Oceani restum mare lavit arenas. *Rursus Lucet. 5. 948.* proluvie larga lavere bumida saxa. et *Sil. It. 5. 621.* lacus lavit aspergine allvas. *Varro apud Non. p. 503. 30. Merc.* Egeus fluctu quam (oram) lavit ante aquilo, Sævus ubi posuit Neptuni illux urbem. h. e. alluit. Sic *Sil. It. 8. 450.* bos Esis Sæpisque (flumina) lavant. h. e. Interfluunt, scorrono per mezina. Similiter *Ennius apud Non. p. 466. 27. Merc.* Pergunt lavere saogen sanguine. *Accius apud eund. p. 337. 17.* Voluere tætro deformatum, suo sibi lavatum sanguine tepido. h. e. aspersum, inquinatum. Sic *Virg. 10. Æn. 727.* lavit improba tæter Ora cruor. *Sil. It. 4. 166.* lavere arnia cruore. et 2. 304. sanguine valles. *Lucan. 6. 709.* pectora lavi calido prosecta cerebro. et *Vat. Flacc. 4. 153.* ut misero lavet arma cerebro. ¶ 2. Morali ratione ponitur pro purgare, abstergere. *Ter. Phorm. 5. 7. 80.* Venias nunc preclibus lavatum peccatum tuum. h. e. ad purgandum, excusandum, deprecandum. *Horat. 3. Od. 12. 2.* dulci mala vino lavere. h. e. abstergere, delere, tollere. — Huc refertur potest et illud *Varron.*, in quo jocus inesse videtur, apud *Non. p. 504. 10. Merc.* Et *Hymenæus*, qui primo lavere alvum marsupio solet. *Lavere alvum marsupio*, ait *Turneb. Adversar. l. 21. c. 20.*, est marsupium exhaurire: quæ enim eluuntur, ea mera insoaque relinquuntur, quum alioqui eluere pro consumere solerent frequentare veteres. Hic significat sumptuosas esse nuptias maritiosque earum primo statim auspicio impendendis inauri. — In illo *Lucil.* Malis necesse est lavatum (esse eum, qui) et mensa pure capturus cibum: *Nonius p. 337. 10. Merc.* pro nudo et carente accipit. Ita *Forcellinus* cum vulgatis libris, qui nudum habent; at *Mercerus* legit mundum. ¶ 3. *Lotus* Christiana significatione habet *Prudent. Apotheos. 555.* lotus procul absit et unctus. h. e. Christianus baptismo et ebrietas tinctus.

LAX, fraus. *Paul. Diac. p. 116. 15. Müll.* La cit decipiendo inducit. Lax etenim fraus est.

LAXABUNDUS, *V. LAPSABUNDUS.*

LAXAMENTUM, *l*, n. 2. (Laxo) spatium, laxitas, dilatatio, *ἔκδοσις*, *ἀσφῆρα* (It. dilatazione, spazio, dilatamento, sfogo; Fr. nction d'étendre, espace, étendue, ampleur, largeur; Hisp. et acto de extender, de nargar, espacio, extendida, amplitud, onchuro; Germ. d. Weitmachen, d. Erweite-

rung, d. weite Raum; Angl. a leiting out, widening, extending, space, room).

I.) Proprie. *Vitruv. 4. 7. ad fin.* Alii removen-tes parietes ædis effluunt amplum laxamentum cel- læ. *Id. 5. 9.* Choragia laxamentum habent, ad eborum parandum, ubi sunt porticus Pompejanæ. *Seneca 6. Quæst. nat. 18.* Nec ventum tenet ulla compages: solvit enim quodcumque vicolum, infususque per minima laxamentum sibi parat. *si fa largo.* — *Laxamentum ventris*, quum lasantur intestina, et retrimenta non continent. *Macrob. 7. Saturn. 11. sub fin.* Laxamentum ventris cmitatur timorem.

II.) Translate. — a) Est interruptio et remissio laboris, uperis, curæ, qua relaxatur anlmus, spatioque habet colligendi se et recreandi, *respiro, campo, spazio.* *Liv. 9. 41. circa med.* Legati ad consulem missi, ut si quid laxamenti a bello Samnitium esset, in Umbriam exercitum duceret. *Id. 7. 38.* Eo laxamento cogitationibus dato, quævit in præsentia seditio. *Id. 22. 37. a med.* Ut et hostes in terra sua bellum haberent, minusque laxamentum daretur iis ad auxilia Hannibeli submitienda. Sic *Justin. 51. 5. 1.* Dato laxamento regnum Partibicum format. *Trebonius apud Cic. 12. Fam. 16. a med.* Nactus lo navigatione pusillum laxamentum, concinnavi tibi munusculum ex instituto meo. *Gell. 5. 1.* Laxamentum atque otium prolixe laudandi non habet. *Amman. 31. 10.* Quum neque repugnandi, nequa agendi aliquid aut molliendi laxamentum possent invenire vel breve etc. — b) Item remissio aeveritatis, juria, aut bujusmodi, *rallemento, ἀσπῆς.* *Cic. Cluent. 33. 89.* Non modum causæ, sed ne legi quidem quidquam per tribunal laxamentum datum est. Sic *Liv. 2. 3.* Leges rem audani, inexorabilem esse; nihil laxamenti, nec venias habere, si modum excesseris. Adde *eund. ibid. 24. et Amman. 16. 5. ad fin.* Quum constet ubique pauperes solvere universa sine laxamento compelli.

LAXATIO, *onis*, f. 3. (Laxo) actus laxandi, spatium interjectum, *spazio, ἀνευρησις.*

I.) Proprie. *Vitruv. 4. 7.* Trabes ita sunt compactæ, ut compactura duorum digitorum habeat laxationem.

II.) Translate in re medica est lenimentum, mitigationo. *Cæli. Aurel. 2. Tard. 1. ad fin.* Non advertens, quia plurima extensa conclusis simllem exigunt laxationem atque indulgentiam tensionis, et non, ut existimant, conscriptionem.

LAXATIVUS, a, um, adject. (laxo) ad solvendum et laxandum perticiens, *laxativo, χαλαρωτικός.* *Cæli. Aurel. 2. Tard. 3.* Laxativa cataplasmata. *Apul. Herb. 66.* virtus.

LAXATUS, a, um. *V. LAXO.*

LAXE, adverb. (laxus) Comp. *Laxius I. et II.*; Sup. *Laxissime I.* — Laxe est laxo apatio, late, ample, cui anguste opponitur, *αὐρῶ, ἀνίρως* (It. largamente; Fr. amplement, spacieusement, au large; Hisp. ampliamente, dilatadamente, espaciosamente; Germ. weit, in weitem Entferrnung, geräumig; Angl. loosely, slackly, widely, openly).

I.) Proprie. *Cic. Dom. 44. 115.* Habitare laxo et magnifice voluit. *Curt. 3. 7. 9.* Persæ recentis subinde successuros, si laxius atare potuissent. — Itaque inter angustias saltus hostem opperiri statuit. *Plin. 2. Hist. nat. 97. 99. (217).* Vis sideris laxo grassantis. *Id. 17. ibid. 14. 24. (108).* de insitione. Ne hiscat alnium rima, laxoque capiat, aut ne parum. *Id. 13. ibid. 4. 7. (33).* Laxe distans. *Id. 33. ibid. 3. 19. (61).* Aurum laxius dilatatur. *Id. 2. ibid. 16. 13. (66).* Mercurii stella laxissime vagatur. *Amman. 21. 4.* Laxius debescere. — *Lucan. 4. 450.* medio suspendit vincula ponto, Et laxo fluitare sinit. h. e. remisse, non adducte.

II.) Translate. *Cic. 13. Att. 14.* Si laxius volent proferre diem. h. e. longius, portare più innanzi. *Al. leg. latius.* Cf. *eund. 15. ibid. 20.* ad fin. Quamquam volo laxius scilicet rem curari. *Varro 2. R. R. 10. 10.* De numero pastorum alii angustius, alii laxius constituere solent. h. e. pauciores, aut plures. *Liv. 28. 24.* Io hostico laxius rapto suetis vivere, arctiores in pace res erant. h. e. liberius, licentius. *Sall. Jug. 92.* Romano, remoto metu, laxius licentiusque futuro. h. e. late dispersos, solutis ordinibus et remissa disciplina.

LAXITAS, *itis*, f. 3. (laxus) amplitudo, latitudo, spatium; cui angustia opponitur, *σπυγγοπία* (It. *ampiezza*, *capacità*, *larghezza*; Fr. *étendue*, *e-space*; Hisp. *extendida*, *espacio*, *amplitud*; Germ. *d. Geräumigkeit*, *weite Ausdehnung*; Angl. *looseness*, *laxity*, *expansion*, *largeness*, *capacity*, *wideness*, *amplitude*).

1.) Proprie. *Cic. 1. Off. 39. 132.* In domo clarissimi hominis, in quam et hospites multi recipiendi, et admittendo hominum cujusque modi multitudo, adhibenda est cura laxitatis. Sic *Sueton. Aug. 72. et Ner. 31.* Aedium laxitas. *Id. Cal. 37.* Therma-rum. *Sall. fragm. apud Non. p. 132. 23. Merc. Laetas loci. Plin. 4. Hist. nat. 12. 24. (76).* maris. et 14. *ibid. proem. 1. (6).* mundi. et 8. *ibid. 43. 68. (169).* spatiosa. *Colum. 4. R. R. 18. 2.* Vindemiatoribus hinc semitis opportunam laxitatem prebent, per quam vel fructus, vel statumina portentur campo e comodo. *Pallad. 1. R. R. 5.* ad fin. Vallis cum quadam moderatione et aeris laxitate submissa, d'aria aperta.

II.) Translate est remissio, languor. *Arnob. 6. 12.* Liber membris cum mollibus fingitur, et liquoris feminil dissolutissimus laxitate.

LAXO, as, svi, stum, are, a. 1. (laxus). Part. *Laxans* 1.; *Laxatus* in omnibus paene paragr. et in 8n.; *Laxandus* 1. et 11. *A. 3.* — Laxare est totum farere, dilatate, *σπυγγο*, *χαρύνω* (It. *allargare*, *dilatate*; Fr. *étendre*, *élargir*; Hisp. *extender*, *alargar*, *dilatar*; Germ. *weit machen*, *geräumig machen*, *erweitern*, *ausdehnen*; Angl. *to open*, *enlarge*, *widen*, *let out*, *dilate*, *expand*).

1.) Proprie. *Cic. 4. Att. 16.* ad fin. Ut forum laxatemus, et usque ad atrium Libertatis explicare-mus. *Cra. 2. B. G. 25.* Manipulos laxare jussit, quod facilis gladiis uti possent. *Cf. Liv. 21. 32.* sub fig. Ubi primum degressos tumulis montanos, laxataque sensit custodiam, raptim angustias evadit. et *Petron. Satyr. 112.* Ubi viderunt laxatam custodiam etc. et *Tac. 3. Hist. 25.*; et *Sil. It. 0. 361.* Laxati ordines (acies) abruptum. *Pers. 5. 110.* Jam nunc adstringas, jam nunc granaria laxas. *Plin. 21. Hist. nat. 5. 11. (23).* Lilium ob angustia in latitudinem paulatim se laxans. *Id. 32. ibid. 2. 5. (12).* Laxare maculas retis. *Sic Ovid. Halieut. 27.* laxata foramina retis. et *Grat. Cyneg. 56.* Vel calligineo (retia) laxanda reposito fumo. *Lucan. 6. 270.* laxare effuso tentoria campo. *Sueton. Aug. 30.* Laxare aivum Tiberis. *Sil. It. 17. 124.* annis ripas gurgite laxat. *Virg. 6. En. 411.* Inde alias animas, quae per juga longa sedebant, daturbat, laxatque foros. *sgombra, fa largo.* Sic *Sil. It. 2. 250.* pailanti imbus in unda Laxabat sedem venturis portitor umbris. *Cf. et Lucan. 3. 16.* Preparat innumeras puppes Arherontis adusit Portitor; in multas laxantur Tertiae penas.

II.) Translate usurpatur A) De rebus physicis; et B) De animo et de abstractis.

A) De rebus physicis. ¶ 1. Ponitur pro aperire, aprire. *Plin. 32. Hist. nat. 2. 5. (11).* Laxare fures ictibus. *Virg. 2. En. 252.* pinea fur-tim Laast claustra Sinoo. *Lucan. 6. 567.* Laxare ora. *Sil. It. 14. 239.* specus ingentem laxat hiatum. *Seneca Oedip. 582.* Subito dehiscit terra et immenso sinu Laxata paluit. *Virg. 2. G. 330.* Zephyrique tepentibus auris Laast arva sinus. *Ammian. 30. 6.* Laxare venam. *Virg. 11. En. 150.* Et via via tandem voci laxata dolore est. *Sic Sil. It. 6. 318.* memorandis Regibus ausis Laxabat fer-ra campum. *Atis tamen aliter leg. et Claudian. Cons. Prob. et Olybr. 74.* laxare Alpes. *Plin. 26. Hist. nat. 15. 90. (160).* Hysopum suffocationes laxat. *Id. 8. ibid. 36. 54. (129).* Laxare intestina. h. a. alvum clere. *Id. 19. ibid. 5. 26. (78).* rucium. h. e. clere, *promuovere*. ¶ 2. Item pro solvere, sciorre; quia qui solvit, aperit. *Nepos Pausan. 4.* Vincula epistolae laxavit. h. e. solvit. *Sic Justin. 14. 4. 1.* Laxare vincula. *Plin. 10. Hist. nat. 23. 30. (52).* de *grub.* Lapillum pede sustinentes, qui laxatus somno etc. *Val. Max. 3. 3. n. 5. extern.* Fiducularis laxavit, solvit equuleum. *Lucan. 4. 632.* Laxare nodos Herculeos. *Sil. It. 11. 17.* jugum. h. e. detrectando solvere et abjicare. De bobus indomitis loquitur. Huc et illud pertinet *Justin. 42. 4. ad fin.* Ubi dolor voceem laxaverat, nihil aliud, quam Pacorum vocabat.

¶ 3. Item est remittere, quod conexiom erat, relaxare, rallentare, rendere rilassato. *Plin. 23. Hist. nat. 8. 80. (157).* Oileum ad nervos laxandos utilis est. scil. quum villosos intendantur, ut in ophthalmoto. *Ovid. 3. Art. am. 73.* Quam cito (mo miserum!) laxantur corpora rugis! scil. laxata se cute ex macle, quae, pieno corpore in juvene, interita erat. *Capell. 8. p. 270.* Silenus jam dudum laxatus in somnos, addormentato. *Virg. 3. En. 266.* excussosque jubet laxare rudentes. *Val. Flacc. 2. 35.*; et *Curt. 4. 2. 24.* et 4. 15. 3. Laxare habenas. *Cf. Sil. It. 9. 657.* sonipes laxatus habenas. *Lucan. 7. 125.* frenos. — Laxare arcum apud *Phaedr. 3. 14.* et huc pertinere potest, quia et tendere arcum dicimus; et ad notionem primam (addit *Forcellinus*), quia remisso nervo, cornua arcus aperiantur ac dilatantur. Hinc *Auct. Paneg. ad Picon. 130.* nec semper Gnosius arcu Destinatus, exempto sed laxat cornua nervo. — Hinc etiam laxare se, vel absolute laxatus est dissolvi. *Curt. 4. 3. 6.* Crebrisque fluctibus compages operis verberata se laxavero. *Al. omittunt se.* *Sic Sueton. Aug. 43.* Evincit, ut laxatis sellae curulis compagibus caderet supinus. *Addit Curt. 4. 4. 12.*; et *Senec. 2. Ira 10.* ¶ 4. Laxare ferrum, h. e. igna mollire et extendere, stendere, tirare. *Stat. 1. Achill. 129.* ferrum laxatur ad usus innumeros, quod rostra liget, quod munit arma, Belligeros quod frenet equos etc. ¶ 5. Item est levare, alleggerire, agravare. *Seneca Herc. Oet. 787.* Posuitque clavæ pondus et pbaretra graves laxavit bumeros. ¶ 6. Item deminuire, diminuire. *Stot. 12. Theb. 254.* Solaque nigrae laxabant astra tenebras. h. e. aliquantum minuebant. *Sil. It. 17. 422.* Rarescit multo laxatus vulnere miles. *s. soldati diminuiti di numero, perchè feriti.*

B) De animo et abstractis. ¶ 1. Ponitur pro aperire (*V.* supra sub A. 1.): ad rem *Ammian. 30. 4.* Laxare rapinarum fores. et 16. 12. agminis nostri compagem. *Sic Sil. It. 15. 715.* Procerae nobilit, Cellarum signa, cohortes, Prima acies: hos impulsu cuneoque feroci Laxat via subita. *Stot. 1. Achill. 508.* Eja irrumpe deos, et fata lateuita laxa. h. e. aperi, monifesta. ¶ 2. Item pro solvere (*V.* supra sub A. 2.). *Cic. 6. Att. 2.* Dixerim, me vel plurima vincula tecum summe conjunctionis optare: etsi sunt amoris arctissima: tantum abest, ut ego ex eo, quo adstricti sumus, laxari aliquid velim. *Cf. eund. Senec. 3. 7.* Libidinum vinculis laxati. *Id. 6. de republ. 15. fin.* Qui jam vixerunt et corpore laxati illum incolunt locum, quem vides. — Similiter *Virg. 5. En. 857.* quies laxaverat artus. *Cf. Ammian. 16. 5.* Quum vigorem nervorum sopor laxasset infusus. *Petron. Satyr. 82.* Si quid habueram virium, perdidit, totoque corpore velut laxato etc. *illanguidito, indebolito.* *Sic Pers. 3. 58.* Statu adhuc, laxumque caput compage soluta Oscitat hesternum disutiis undique malis. *Flor. 2. 4.* Alpina corpora, ut caluere pugna, statim in sudorem eunt, et laxantur. *indeboliscono.* ¶ 3. Item est remittere (*V.* supra sub A. 3.); et occurrit — a) Pro remittere, intermittere, rallentare, intralasciare: quia curis ac labore animus intenditur: ad rem *Curt. 4. 8. 8.* Ut primum fatigatus spiritum laxavit, quem metus et periculum intendunt —, examinatus est. *Liv. 6. 9.* Ut oppidanis pugnando lesis laxaret labor, et ipse spatium intrandi mensis haberet. *Id. 21. 59.* Laxata pugna. h. e. intermissa. *Pers. 5. 44.* Atque verecunda laxamus seria mensa. *Virg. 9. En. 224.* somno laxare cursus. *Sueton. Ner. 25.* studium. *Sil. It. 7. 318.* trepidus laxabit iniquas Custos excubias. h. e. intermitteret, atque adeo deseret. *Ammian. 31. 7.* Nihil post hæc inter partes præter Indutias laxatum est breve. — b) Pro relaxare, indulgere. *Liv. 9. 16.* a med. Equites ausos ab eo ptere, ut sibi pro re bene gesta laxaret aliquid laboris. *Gell. 1. 3. a med.* Laxare paulum et remittere subtile examen justitiam. — c) Laxare iram est remittere et sedare. *Stat. 6. Theb. 831.* amiseras laxare aduerverat iras. *Petron. Satyr. 108.* Plures cruculit vuneribus referant veluti ex prælio pedem; nec tamen quicumque ira laxatur *Sic Id. ibid. 82.* Paulatim temperata laxata. h. e. deposita. ¶ 4. Aliquando est producere, allungare (*V.* supra A. 4.). *Quin-*

til. 10. 5. 22. Longiore dierum spatio laxabit dicendi necessitatem. *Seneca Med. 430.* Laxare tempus fugæ. ¶ 5. Item simplicissima est levare, reerare, liberare, eripere, sollevare, riereare, liberare, sciorra (*V.* supra A. 5.). *Cic. 3. Orat. 61. 230.* A contentione disputationis animos curamque laxemus. *Id. Brut. 93. 322.* Laxare iudicum animos atque a severitate ad hilaritatem traducera. *Liv. 32. 5.* Laxare animum ab assiduis laboribus. *Curt. 3. 6. 11.* Laxa paulisper animum, quem sollicitudine intemptiva 6deles amici turbant. *Addit Sueton. Aug. 83.*; et *Apul. 6. Mel. Sic Plin. 7. Ep. 24.* Laxare animum lusu calculorum. et *Seneca Tranquill. 15.* Cato vino laxabat animum curis publicis fatigatum. *Cf. Sil. It. 11. 285.* Donec pulsa fames et Bacchi munera duram Laxant mentem. Tum frontis reddita demum Lætitia, et positæ graviore pectore enæ. *Martial. 4. 8.* Et bonus ætherio laxatur nectare Casar. *Lucejus ad Cic. 5. Fam. 14. a med.* Ut istis le molestiis laxes. h. e. liberet, eripias. *Cic. 1. Tusc. 19. 41.* Quodque nunc facimus, quum laxati curis sumus, ut spectare aliquid velimus et visere, id multo tum faciemus liberius. ¶ 6. Laxare annonam, ut apud *Liv. 26. 20.* est ciborum pretium minuire (*V.* supra A. 6.), cui contrarium est orctare. *V. ANNONA.* — Hinc Part. præter. pass., cujus plurima superior exempla retulimus,

Laxatus, a, um, adjective quoque occurrit, unde *Comp. Laxator* apud *Plin. 10. Hist. nat. 1. 3. (17).* de lino. Virgas maceratas indicio est membrana laxator.

LAXUS, a, um, adject. *Comp. Laxior* 1. et 11.; *Sup. Laxissimus* 11. — Laxus, de cuius notatione nihil certi habemus, est latus, spatiosus, amplus, *σπυγγο* (It. *largo*, *ampio*, *spazioso*; Fr. *ample*, *vaste*, *large*, *étendu*; Hisp. *ampio*, *extendido*, *dilatado*; Germ. *weit*, *locker*, *offen*; Angl. *loose*, *large*, *roomy*, *open*, *spacious*, *wide*, *extensive*).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est, ut diximus, latus, spatiosus, amplus. *Soll. fragm. ex Codice Vatican. edente denuo Kritz. Hist. fragm. III. § 14.* Deioceps (Spartacus) monet in laxiores agros magisque pecuarias ut egrediantur. *Codex* habet a-zioris evadit primâ litterâ et falsâ terminatione: *Kreyssigius* (probante *Kritzio*) veram scripturam recte efficit, *agros laxiores* explicans *ampliores* sive *spatiosiores*, collato *Colum. 1. R. R. 3. 9.* Nee dubium, quum minus reddat *laxus* ager non recte cultus, quam angustus ut eximie. *Rursus Soll. apud Non. p. 235. 16.* *Merc.* Socordius ire milites occipere et laxiore agmine. *Virg. 3. G. 166.* isos tenui de vimine circos Cervenci subnecte. et 4. *ibid. 217.* Laxos in foribus suspendi aranea casset. *Horat. 2. Sat. 3. 171.* nuce ferra sinu laro. et 1. *ibid. 3. 32.* mala latus in pede calcereus bæret. *Tibull. 1. 7. 46.* Laxa toga. *Seneca Ep. 83. a med.* Laxum spalius. *Vellej. 2. 81.* Laxior domus. *Aurel. Vict. Epit. 85.* Laxi murl. *Id. Caesar. 35.* ambitus. *Ovid. 1. Amor. 8. 77.* Laxa jenua. *aperta, spalancota.* et 2. *ibid. 15. 14.* Laxus anulus. *Virg. 1. En. 126.* Laxæ compages. *Martial. 6. 79.* Laxa cutis. h. e. laxata ex sudore et meatu apertos habens. — Laxa mulier est amplo interfemio prædita apud *Martial. 11. 21.*; et *Auct. Priap. 18. 2.* ¶ 2. Laxiori sensu, vel, ut aliis placet, translate, — a) Est remissus, rallentato, *αυσπυγγο*. *Horat. 2. Sat. 7. 20.* Qui jam contento, jam laeo suæ laborat. *Ovid. 3. Amor. 4. 16.* Laxa frena. *Virg. 1. En. 67.* Laxæ habenas. *Cf. locum Cic. infra sub II. Init.* — Laxus arcus apud *Virg. 11. En. 874.*; *Horat. 3. Od. 8. 23.*; et *Ovid. Remed. am. 702.* et remissus intelligi potest, et latus diductusque, ut in LAXO II. A. 3. diximus. — b) Item amplus, magnus, multus. *Martial. 2. 30.* Et cujus laxas arca Oagellat opes.

II.) Translate. *Cic. Amic. 13. 45.* Commodissimum est quam laxissimas habenas habere amicitias, quas vel adducas, quom relis, vel remittas. h. e. non est amicitia nimis arete jungenda. *Liv. 24. 8.* Si bellum cum eo hoste haberemus, in quo negligentia laxior locus esset. *maggiore campo o libertà.* *Soll. Jug. 68.* Milites in hibernis laaloro Imperio, quum antea, hsbere. *più dolce, meno savero, con disciplina meno rigorosa.* — Laxa fides apud *Sil. It. 8. 320.* Est minus firma et constant, quæ jam titubare ac cœtere locipit, quemadmodum ira, temeritas aliaque *laxari* dicuntur, quum remittunt vel

languescunt. *V. LAXO II. B. 3. c.* — *Laxum caput* apud *Pers.* 3. 58. est solum, somni pleom et laeuidum. *V. LAXO II. B. 2.* — *Laxa vox* est, quae laxo ore fit, ut quae a pronouciamus. *Gell.* 13. 20. Si dicas *Quam das finem* (apud *Virg.* 1. *En.* 245.) Injucundum nescio quo pacto et laxiorem vocis sonum feceris. — *Laxa mmona*, ut apud *Liv.* 2. 52. *viveri a buon mercato*, qui opponitur *arcta*. *V. ANNONA.* — *Laxioribus verbis dicere aliquid* apud *Gell.* 16. 1. est latius et fusius rem explicatibus. — De tempore est dilatatus, productus, longus, *lungo*. *Cic.* 6. *Att.* 1. a med. Diem statuo satis laxam, quam ante si solverit, dico, me centissimas ducturum. *Plin.* 4. *Ep.* 9. c. med. Tempus sibi, et quidem laxius, postulavit. *Adde Procul. Dig.* 45. 1. 113. *V. LAXO B. 4.*

LE

LEA, æ, f. 1. (len) idem quod leana, *Ionessa*: sed non æque usitatum, et fere poeticum. *Varron. fragm.* apud *Philargyr.* ad *Virg.* 2. *Ecl.* 63. Sicut nocet panthera et lea. *Lucret.* 5. 137. Irritata lea jaciebat corpora saltu. *Ovid.* 5. *Fast.* 176. Audet et birsutans cominus Ire leas. *Id.* 14. *Met.* 255. mixtaeque lupis ursaque leaque. *Id.* 4. *Fast.* 102. Lea saeva. *Adde eumd.* 4. *Trist.* 7. 14.; et *Senec. Agam.* 740. — In aliis casibus nun facile usurperim.

LEANA, æ, f. 1. λέαινα. Veteres Grammatici apud *Philargyr.* ad *Virg.* 2. *Ecl.* 63. haec vocem negabant Latinam esse, quia ad significandum sexum *leo femina* dicebatur, ut *Plaut.* in *Vidul.* Nam audivi feminam ego leonem semel parire. Sane *leana* tota Græca est, potiusque *lea* dicendum esset: quod et *Isid.* adnotavit 12. *Orig.* 2. Verum contra hæc omnia stat usus. — Ceterum *leana* est leo femina (It. *Ionessa*; Fr. *lonne*; Hisp. *leona*; Germ. *d. Löwin*; Angl. a *lönness*). *Cic. fragm.* apud *Philargyr.* loc. cit. Statuerunt æream leaenam. *Gell.* 13. 7. Leanae inter omnem vitam semel parere, eoque partu nunquam edere plures, quam unum, Herodotus scriptum reliquit. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 16. 17. (45.) Aristoteles tradit, leaenam primo fetu parere quinque catulos, æ per annos singulos uno mious, ab uno sterilesceat. *Catull.* 64. 154. *de homine crudeli et feria moribus.* Quænam te genuit sola sub rupe leana? *Horat.* 3. *Od.* 29. 2. Getulæ catulos leanae. *Virg.* 3. *G.* 245.; et *Val. Flacc.* 6. 148. *Leana saeva.* *Virg.* 4. *G.* 408. *fulva.* et 2. *Ecl.* 63. *torva.* *Ovid.* 5. *Fast.* 371. *Libya.* et *ibid.* 177. *feta.* et 13. *Met.* 547. Utque furit catulo lactente nrata leana. *Adde Tibull.* 3. 4. 90. et *ibid.* 6. 15. — *NB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

LEBENS pro *libens* legitur in *Inscript.* apud *Orell.* 4635.

LEBER nlim pro *liber, libri*, a prisicis scriptum fuit, teste *Quintil.* 1. 4. 17.

LEBES, ætis, m. 3. Græca vox λέβης (It. *bacino, concn*; Fr. *bassin, casserole*; Hisp. *fuente, casuela*; Germ. *ein eherner Kessel oder Becken*; Angl. *a cauldron, or kettle*) est pelvis, malluvium, vas æreum, in quod aqua, dum manus abluuntur, decidit, ut *Servius* docet ad illud *Virg.* 3. *En.* 466. atpatque carinis Ingens argentum Dædonæque lebetas. *Id.* 5. *ibid.* 266. Tertia dona facit, geminos ex ære lebetas. *Ovid. Heroid.* 3. 31. Vigiati fulvos operoso ex ære lebetas Et tripodas septem. — Dicitur est a λείβω *fundo*, quoniam io eum aqua fuoditur. Quod vero allatis locis io muneribus locum habet, facile intelligitur, noo vilis ministerii vas fuisse. Hinc *Strabo* 7. p. 293. narrat, ad Augustum Cimbro dono misisse lebetem, qui apud ipsos sacerrimus habebatur, amicitiam et injuriarum illatarum veniam expetentes. Hinc et convivis Inservibat, quum manus ante cibum lavabant, ut colligitur ex *Ovid.* 12. *Met.*, ubi narrat, orta inter epulas rixa Inter Centauros et Lapithas, v. 242. prima pocula pagna Missa volant fragilesque cadi curvique lebetes. — *Isid.* 20. *Orig.* 8. culinae vas esse ait, coquendis cibis aptum: et ita adhibetur ab *Hom.* *Il. φ.* etc. *Servius* quoque loc. cit. nllam æream exponit.

LEBETA, æ, f. 1. idem ac lebes. *Gloss. Placid.*

edit. eb *A. Maio* in *Class. Auct.* T. 3. p. 481. *Lebeta*, olla, generis feminini.

LECACITAS, ætis, f. 3. gula, belluatio. *Gloss. Isid.* *Lenciniorum, lecacitas*. *V. voc. seq.*

LECATOR, ðris, m. 3. gulosus, belluo. *Gloss. Isid.* *Lecator, gulosus.*

LECTARIUS, ii, m. 2. (lectus) qui lectos facit, *facitore dicitur*, λεκτορός. *Gloss. Philox.* *Lectarius, λεκτορός.* *Inscript.* apud *Zaccar.* *Stor. lett.* T. 9. p. 497. *RHEVS ORINI LECTARIVS.* *Alia* apud *Murat.* 956. 7., quæ est apud *Orell.* 4183. *L. HOSTILIUS L. L. AMPHIO FASSER LECTARIVS.*

LECTE, adverb. (lego, lectus). *Comp. Lectius* et *Sup. Lectissime*. — *Lecte* est eligendo, con iactin, λογάδην. *Varro* 6. *L. L.* 36. *Müll.* Ab lego *lecte* ac *lectissime*. *Id.* 1. *R. R.* 54. 2. *Uva lectius* defertur io forum vinarium. *Al. melius lecta leg.* *Cic. Orat.* 68. 227. Optimis sententiis verbisque lectissime dicere. *Al. leg. lectissimis.*

LECTICA, æ, f. 1. *Varro* 5. *L. L.* 166. *Müll.* a legendo ducit, quod olim herbis et stramentis collectis sterneretur. *Commodius* tamen a *lectus*, i, duci videtur. Ceterum *lectica* est sella cum pulvinari et lectulo, qua ditiores cubantes, seu jacentes, servorum bumeris vel duorum, ut tenuiores, vel quatuor, aut sex, aut octo, ut ditiores, ferebantur: primo quidem itineris causa extra Urbem, deinde paulatim etiam in ipsa Urbe, deliciarum causa, λεκτιδίου, φορεῖον (It. *lettiga*; Fr. *litivè*, *chaise à porteurs*; Hisp. *litera, silln de manos*; Germ. *d. Sänfte, d. Tragesessel, d. Tragebett*; Angl. *a litter, couch, sedan, chair*).

L.) *Proprie*. Quæ de ejus usu ac forma dici possunt, ex subjectis scriptorum locis apparent. *Cic.* 7. *Ferr.* 11. 27. Nam, ut mos fuit Bithyniæ regibus, *lectica* octophoro ferebatur, in qua pulvinus erat Melitensi rosa fartus. (Dicuntur Bithyni *lecticæ* inventores fuisse. *Pet. Scholinst.* ad *Juvenal.* 1. 121.; et *Catull.* 10. 14.) *Id.* 3. *Phil.* 24. 58. *Vehebatur* in essedo tribunus plebis: *lectores laureati* anteedebant, inter quos, aperta *lectica*, *mima* portabatur. *Id.* 2. ad *Q. fr.* 10. Quum ille ignarus sui comitatus, repente speruit *lecticam* etc. *Juvenal.* 3. 240. turba cedente *vehetur* Dives, et ingeotii curret super ora Liburno. Atque obiter leget, aut scribet, vel dormiet intus. Namque facit somnum clausa *lectica* fenestra. *Sueton.* Aug. 43. *Accidit* vntivis Circensibus, ut correptus valeatidine, *lectica* eubans, ibensas deduceret. *Augustus* ipse apud *eumd.* *ibid.* 82. Dum *lectica* ex regle domum redeo, panis unciam cum paucis acinis uvæ duracinae comedi. *Sueton.* *Tib.* 27. *Adulationes adeo aversatus* est, ut nemineo senatorem, aut officii, aut negotii causa ad *lecticam* suam admiserit. *Id.* Aug. 35. *Ipse* jus dixit assidue: si parum corpore valeret, *lectica* pro tribunali collocata. *Id.* *Cæs.* 43. *Lecticarum usum*, item concubitiæ vestis et margaritarum, nisi certis personis et ætatibus, perque certos dies, ademit. *Id.* *Domit.* 8. *Probris feminis lecticæ usum* ademit. *Petron.* *Satyr.* 28. *Lecticæ* quæntiam imponere. *Tac.* 3. *Ann.* 14. et 12. *ibid.* 69. *Invere lecticæ.* *Seneca* *Ep.* 110. ad fin. *Lectica formosis* imposita caloniibus. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 214. *Lectica gestare* alioquem. *Tac.* 2. *Ann.* 2. *Lecticæ gestamine* uti. *Sulpicius* apud *Cic.* 4. *Fam.* 12. a med. *Lectica deferri.* *Catull.* 10. 15. *comparare homines ad lecticam.* h. e. *lecticarios*. — *Cadavera lectica* offerri solita, testis *Nepos*, de quo *V.* in *LECTICULA* L 2.; et *Sulpicius* apud *Cic.* 4. *Fam.* 12.; et *Sueton.* *Cæs.* 82. — In militia quoque *lecticæ* usus fuit, teste *Liv.*, da quo *V.* in *LECTICULA* L 1.; item *Sueton.* *Aug.* 91.; et *Val. Max.* 2. 8. m. 2. — De *lectica* *lucubratoria* *V. LECTICULA*. — A sella quid differat, vide in *SELLA*.

L.) *Translate*, a similitudine *lecticæ* appellat *Plin.* 17. *Hist. nat.* 14. 22. (99). In arboribus loca, unde rami et truco exeunt et planitiem quamdam et quasi sedem efficiunt.

LECTICALIS, e, adject. (*lecticam*) ad *lecticam* pertioens: hinc *Gloss. Isid.* *Lecticalis*, qui *lectulus* facit.

LECTICARIOLA, æ, f. 1. *deminuL* n *lecticarius*, mulier quæ *lecticariorum* (id erat vilissimum servorum genus) amores sectatur, ut *ancillariorum*, qui *ocillarum* insanit amore. *Martial.* 12. 58. *Ancillarum tua te vncat uxor, et ipsa Lecticariola est:* estis, *Alauda*, *pares*.

LECTICARIUS, a, um, adject. (*lectica*) ad *lecticam* pertinens. *V. LECTUARIUS.*

LECTICARIUS, ii, m. 2. (*lecticee*) qui *lacteam* defert, *portatore dicitur* *lettign*, λεκτοφόρος; φορετοφόρος. *Cic. Rosc. Am.* 46. 134. *Mitto* *bascæ artes vulgares*; coquos, pistores, *lecticarios*. *Sulpicius* apud *Cic.* 4. *Fam.* 12. a med. *Coactus* sum in eadem illa *lectica*, qua ipse delatus eram, meisque *lecticariis* in urbem eum referre. *Sueton.* *Chl.* 58. Ad primum tumultum *lecticarii* cum asserribus in auxilium accurrerunt. — *Lecticiorum* *fuere corpora*, ut et ceterorum artificum, nempe hominum *lactime* plebis, qui operam suam quibusvis, vel etiam certis domiois locabant. Hinc *P. Vict.* de *regionib. Urbis Romæ* in regione decimaquarta trans Tiberim bis ponit *castrum lecticariorum*, h. e. certum locum, ubi parati multi stabant ad bujusmodi ministerium. *V. CASTRA.* *Inscript.* apud *Gruter.* 599. 11. *TI. CLAVDIO AVG. LIC. TIGRANO EX CORPORIS LECTICARIORVM CAESARIS.* *Alia* apud *Murat.* 887. 8. *FAVSTVS TI. CLAVDI GERMAN. LECTICARIVS.* *Adde aliam* apud *Henzen.* 6285. Et in *alia* apud *eumd.* *Henzen.* 7203.

DRÆ NEMESI REGIN. CORNEL. CORNELIANVS DAFENS. *LECTICAR.* h. e. *defensor collegii lecticariorum.* In *alia* apud *Gruter.* 600. 1. *NECVRO LECTICARIORVM.* In *alia* apud *Henzen.* 6323. *ANTIOCHVS IVLIAE DAVSI CAESARIS SVpra LECTICARIOS FECIT CLAVDIAE GADNE CONIVGI SVÆ FECIT (sic).* — In *alia* apud *Murat.* 126. 1. *LECTICARI DEI.* h. e. *theosarum sacrarum lectores.*

LECTICIARIUS, ii, m. 2. *servus*, qui *analecta* colligit. Ita apud *Petron.* *Satyr.* 31. *legendum* putat *Fr. Oriolius* in *Opusc. lett. Bologn.* T. 1. p. 60. pro *lecticarius*. Verum, quum nulla alia præsto sit Latini scriptoris auctoritas, qui vel simplex vocabulum *lecticius*, nec inde derivatum *lecticiarius* usurpaverit, commodius fortasse erit, *analectarius* ibidem legere, quam vocem vide suo loco.

LECTICOSELLIUM, ii, n. 2. *lectica* sedendo apta. *Vox* a *Lexico* expungenda; necurrit enim tantummodo in *Not. Tir.* p. 158.

LECTICULA, æ, f. 1. *deminuL* a *lectica*, parva *lectica*, *lettighetta*, λεκτιδίου. ¶ 1. *Generatim.* *Cic.* 1. *Divinat.* 26. 55. *Lecticula* in *curiam* esse delatum. *Liv.* 24. 42. *Scipio lecticula* in *aciem* elatus. ¶ 2. *Speciatim* *lecticulæ* *cadavera* offerri solita, testis est *Nepos* *Att.* 22. *Elatus* est in *lecticula*, sine ulla pompa funeris. *Sie Græc. Licinian.* edente *Pertz.* p. 37. In *lecticulam* vulgariter *eum* (*Pompejum*) elatum sepulturae datum. *V. LECTICA* I. ad fin. ¶ 3. *Item* *speciatim*, *lecticulæ* *lucubratoriæ* in ædibus fixæ et stabiles, erant parvi lecti in aoguta cella positi, in quibus cubatores *lucubrabant*. *Sueton.* *Aug.* 78. *A cæna* *lucubratoriæ* se in *lecticulam* recipiebat: ibi, donec *residua* *diuroi* *actus* *coosceret*, ad *multam* *noctem* *permanebat*. In *lectum* inde *transgressus* etc. De his intelligendum est illud *Plin.* 5. *Ep.* 5. *Visus* est *sibi* *per nocturnam quietem*, *jucere* in *lectulo*, *compositus* in *babitu* *studentis*, *habere* ante se *scriuium* etc. et *Ovid.* 1. *Trist.* 11. 37. *Non hæc* in *ostris*, ut quoddam, *scribimus* *bortis*: *Nec* *consue* *meum* *lectule* *corpus* *babes*, et *Seneca* *Ep.* 72. *Quædam* *sunt*, quæ *possis* *et* *secretum* *desiderant*, et *Pers.* 1. 52. *non quidquid* *denique* *lectis* *Scribitur* *io ctreis*, et *Juvenal.* 7. 28. *Quil* *facis* *in* *parva* *sublimia* *carmina* *cella*. *Simile* *est* *apud* *nostrates* *io studiolo* *et* *la poltrona*.

L.) *Figurate* dicitur de cubile, in quo gallinæ ovo deponere solent. *Apul.* 8. *Met.* *Gallina* *consuetæ* *lecticulæ* *spreto* *cubili*, ante ipsos *pedes* *domini* *præmaturum* *prodidit* *partum*. *Paullo* *nunc* *calatbum* *fectul* *galloacen* *destinatum* *vocaverat*.

LECTIO, ðois, f. 3. (*lego*) *actus* *legendi*.

L.) *Proprie*. ¶ 1. *Est* *actus* *legendi*, seu *enlligendi*, *collectio*, *vollcolta*, συλλογή. *Colum.* 2. *R. R.* 2. 12. *Saxosum* *solum* *facile* *est* *expedire* *lectio* *lapidum*. *Arnob.* 5. 24. *Quum* *illam* (*Proserpinam*) *per* *floræ* *messam* *buc* *atque* *illuc* *lectionis* *cuplitas* *avicaret*. ¶ 2. *Item* *electio*, *selectio*, αἵρεσις. *Cic.* 5. *Phil.* 6. 16. *Illud* *os*, *illam* *impuritatem* *cum* *ni* *fecisse*, ut *bos* *judices* *legere* *auderet*, *quorum* *lectione* *duplex* *imprimeretur* *reipublicæ* *dedecus*. ¶ 3. *Item* *est* *actus* *legendi* *libros* *vel* *alla* *bujusmodi*, *lectio*, *lettum*, λήθησις. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 2. 4. *Delectabatur* *mltrifæ* *lectione* *librorum*. *Nepos* *Att.* 14. *Neque* *unquam* *sine* *aliquæ* *lectione*

apud eam cœnatum est. *Quintil.* 1. 8. 2. Sit in primis lectio (*versuum*) virilis et cum suavitate quadam gravis, et non quidem prosæ similis; non tamen in canticum dissoluta, nec plasmate effeminata. *Id.* 10. 1. 19. Lectio non cruda, sed multa iteratione mollita et velut confecta. Videtur hac de re eundem *Quintil.* lib. 1. cap. 8. et lib. 10. cap. 1. ¶ 4. Hinc lectio senatus, (Italice *la lettura della lista dei senatori*), in qua tamen et electio quodammodo locum habebat, fiebat, stante republica, a censoribus; ea mutata, fere ab imperatoribus ipsis. In ea qui dignissimus visus esset, princeps senatus pronuntiabatur: si qui indigni eo ordine essent, præterlebantur, eoque silentio ejecti e senatu censebantur. *Liv.* 27. 11. Senatus lectionem contentio inter censors de principe legendo tenuit. *Id.* 9. 29. Ob infamiam atque invidiosam senatus lectionem, verucundia victus collega, magistratu se abdicaverat. *Sueton.* Aug. 25. Senatorum affluentem numerum ad modum pristinum redegit duabus lectionibus.

11.) Translate lectio est ipsum illud, quod legitur. *Macrob.* 7. *Saturn.* 7. Lectio tamen docet, eo tempore solitos etc. — Hinc lectio juris, ipsa lex, verba juris, testo di legge. *Imp.* Leo et *Anth.* Cod. 6. 61. 5. Quam mulier diversis juris lectionibus, idem intelligi maritum et spūsum, niteretur probare. Sic *Amian.* de malis JClis loquens 30. 4. Et si voluntate matrem tuam finxeris occidisse, multas tibi suffragari absolutionem lectiones reconditas pollicentur. et ibid. Ut pervergat juris proferatur lectio vana, septem vendibiles introitus præparant. Similiter *Arnob.* 5. 36. Quia cuncta, quæ scripta sunt, læpeditissimum vobis est traducere, inventere, derelicare, eligitis uerūm vestræ convarianti voluntati, et ex ipsis obtinere contenditis nothas atque adulteras lectiones interiori esse superpositas veritati.

LECTISPHAGITES. V. ITÆOMELIS.

LECTISTERNIATOR, ōris, m. 3. (lectisternium) qui mensam ac lectulos discubitorius sternit. *Plaut.* *Pseud.* 1. 2. 29. Tu esto lectisterniator; tu argeotum eluito, idem extruitor.

LECTISTERNIUM, ūi, n. 2. (lectus et sterno) δειπναστήριον.

1.) Proprie. ¶ 1. Est sacrificii genus, in quo dila in templis pulvinaria, sive lecti sternebantur, conviviumque iis apponebatur. Idem vocatum est *daps*, aut *epulum*, quia cibi apponebantur; ut apud *Vol. Max.* 2. 1. 2. Jovis epulo ipse in lectulum, Juno et Minerva in sellas ad cœnam invitantur. Appositis epulis septem sacerdotes, qui dicti sunt *Epulones*, fruebantur. *Liv.* 5. 13. Duumviri sacris faciundis, lectisternio tunc primum in urbe Romana factio, per dies octo Apollinem, Latonamque et Dianam, Herculem, Mercurium, atque Neptunum, tribus, quam amplissime tum apparari poterat, stratis lectis, placaverunt. Teste *Augustin.* 3. *Civ. D.* 17. 2. at *Dionys. Hal.* edente *A. Maio* 12. 9. et 10. boe anno, qui fuit cccclv. ab U. C., lectisternia primum instituta sunt. Rursus *Liv.* 22. 10. Curatum lectisternium, et per triduū habitum, decemviris sacrorum curantibus: sex pulvinaria in conspectu fere, Jovi et Junoni unum, alterum Neptuno ac Minervæ, tertium Marti et Veneri, quartum Apollini et Dianæ, quintum Vulcani ac Vestæ, sextum Mercurio ac Cereri. *Id.* 40. 59. In foris publicis, ubi lectisternium erat, deorum capita, quæ in lectis erant, averterunt se, lanæque cum integumentis, quæ Jovi opposita fuit, decidit: da mensa quoque oleas prægestas diures, in prodigium versum est. *Id.* 22. 1. Ad eadem Saturni Romæ immolatum est, lectisterniumque imperatum (senatores straverunt) et convivium publicum etc. *Id.* 21. 62. Lectisternium Care, ubi sortes attenuatæ erant, imperatum. Adde *eumd.* 7. 2., 42. 30. et 29. 14. ¶ 2. Est etiam locus, ubi homines in templo sedera consueverunt, si Servio credimus ad *Virg.* 12. *Æn.* 199.

II.) Translate, sequiori tempore apud Christianos lectisternium dicebatur epulum, quod tempore parentalium, seu charitativorum propinquis et cognatis dabatur, quæ et in dedicatione ecclesiæ allucij, seu baptisterii. *Inscript.* apud *Gruter.* 753. 4., quæ est apud *Henzen.* 7336. ITEM LECTISTERNIUM TEMPORIS PARENTALIORUM EX X. CC. MEMORIA DIVSDEM VALERIANÆ ET APPI VALERIANÆ FILII DIVS PER OFFICIALES TESSERARIORUM QVODANNIS PONATVR ET PARENTETVA. *Sidon.* 4. Ep. 15. Epulum multi-

plex at caparissima lectisternia para: pluribus viis, pluribus turbis ad ta venit: ita honorum contubernio sedti, quippe postquam omnibus tempus futurae dedicationis inclaruit. Nam baptisterium, quod olim fabricabamini, scribitis, jam posse consecrari.

LECTISTITIUM, ūi, n. 2. (lectus et stio) lecti statio. *Gloss. Isid.*

LECTITATUS, a, nm. V. voc. seq.

LECTITO, as, ōvi, ātum, are, a. 1. frequentat. a lego. Part. *Lectitans, Lectitatus et Lectitandus.* 2. — Lectitare ¶ 1. Est sæpe colligere, *raccogliere, andare raccogliendo.* *Val. Max.* 8. 8. n. 1. Conculas et umbilicos in litore lectitasse. *Arnob.* 5. 37. In nemore Hennensi quondam flores Proserpina lectitabat. ¶ 2. Est etiam sæpe legere, assidue et studioso percurrere, *leggere spesso o assiduamente, stavayvōvaxo.* *Cic.* 9. *Fam.* 25. Pyrrhi te video libros lectitasse. *Id.* 12. *Att.* 18. Habeo nonnullos ex iis, quos nunc lectito, auctores, qui etc. *Id.* *Brut.* 31. 121. Lectitavisse Platonem studiose, audivisse etiam Demosthenes dicitur. *Plin.* 2. *Ep.* 17. ante med. Parieti ejus (cubiculi) in bibliothecæ speciem armarium insertum est, quod non legendos libros, sed lectitandos capit. h. e. non assidue et attentè legendos, sed identidem et cursim lectitandos. *Tac.* 14. *Ann.* 51. Libros conquisitos lectitatosque, donec cum periculo parabantur. *Capell.* 2. p. 38. Quicquid περὶ εὐδαιμονίας lectitans intellexeram.

LECTIUNCULA, æ f. 1. deminut. a lectio, brevis lectio, *lectiuncella, brevis lectura.* *Cic.* 7. *Fam.* 1. Quin per eos dies matutina tempora lectiunculis convumperis.

LECTO, as, ōvi, ātum, are, a. 1. frequentat. a lego, inde et lectio. *Horat.* 1. *Sat.* 6. 123. Aut ego lecto. Aut scripto, quod me tactum juvet. *Bentley.* vult lecto et scripto essa Ablativis participiorum, absolute positos. h. e. postquam legi, aut scripsi. *Sic.* *Liv.* 23. 14. Lato ad populum, ut equum ascendere liceret. Adde *Tac.* sæpe et *Justin.* Quod si verum est, exultet, oportet, in perpetuum a Latio tum lecto, as, tum scripto, et inier barbara amandentur: quod tamen utrumque, ut Latinum agnoscat a *Charis.* 2. p. 142. *Putsch.*, a *Mar. Victorino* 1. *Grammat.* p. 2472. *Putsch.* et a *M. Cl. Sacerd.* 1. 23., et se ipsum quoque satis analogia defendit. *Non.* p. 170. 28. *Merc.* habet *scriptat*: sed constat inter eruditos legendum *scriptas*; V. ibi adnotat. a *Mercer.*

LECTOR, ōris, m. 3. (lego) qui legit, ἀναγνώστης (It. *lettore*; Fr. *lecteur*; Hisp. *lector*; Germ. *d. Leser*; Angl. *a reader*). Occurrit — a) Generatione. *Cic.* 5. *Fam.* 12. ante med. Nihil est aptius ad delectationem lectoris, quam fortunæ vicissitudines. *Nepos Pelop.* 1. Mederi quum satietati, tum ignorantia lectorum. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 214. qui se lectori credere malunt, Quam spectatoris fastidia ferre superbi. h. e. scripta sua legenda edere. *Ovid.* 4. *Trist.* 10. 132. Jure tibi grates, candide lector, ago. *Virg.* 3. *Ecl.* 85. Pierides, vitulum lecturi pascite vestru. *Quintil.* 4. 2. 4. Otiosus lector. — b) Speciatim, apud Romanos erant servi litterati (*anagnostæ* Græca appellatione, item a studiis dicti) qui legebant domibus, quæ jubebantur. *Plin.* 9. *Ep.* 17. Quum lector, aut lyristis, aut comædus inductus est, calceos possunt. Adde *eumd.* 1. *ibid.* 15. Sic *Quintil.* 2. 5. 6. Unum aliquem consiliare lectorem. — Huc fortasse pertinet *Inscript.* apud *Orell.* 1200.

GRAMMATICVS LECTORQVE FVI, SET (h. e. sed) LECTOR FORVM MORE, INCURRPTO QVI FLAGERE SONO. Nisi forte lector huc loco sit accipiendus pro eo qui docet atque interpretatur; de quo V. LEGO secundo loco sub c. 4. — c) Apud Christianos lector est etiam secundus inter minores ordines Ecclesiasticos gradus. *Tertull.* *advers. hæretic.* 41. Itaque hodie diaconus, qui eras lector: hodie presbyter, qui eras laicus. *Inscript.* apud *Guarin.* *Osserv. sopra Eclano* p. 11. HIC REQUIESCIT IN SONNO PACIA CAELIVS LAVRENTIVS LECTOR SANCTAE GLESIÆ (sic) AECLENSIS, QVI VIXIT ANNO PLVS MINVS XLVIII. DEPOSITVS DIE VII. IDVS MAIAS, FLAVIVS ASTERIO ET PRESIDIO VV. CC. CON. nempe an. a Chr. n. CCCXCIV., quo consules fuerunt Turcius Rufus Apronianus Asterius, cui ex hac inscriptione *Flavii* nomen addendum videtur, et Flavius Præsidius. Observandum præterea est, ex corrupto nomine *Glesia* pro *Ecclesia* Italos recentiores suum *Chiesa* effinxisse.

V. *Iabus, Fasti T.* 1. p. 280. Hæc postrama addidit cl. *Furlanetto.* At *Mommsen. Inscript. Neap.* 1299. et *Henzen. Inscript.* 6146. pro GLASTIÆ leg. AECLESIAE.

LECTRIX, icis, f. 3. (lector) quæ legit. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 311. n. 347., quæ ast apud *Orell.* 2846. COLIT OSSA DIVS CNIDR LECTRIX CONIVNX DIVS. *Cledonius in Arte* p. 1892. *Putsch.* Dictor facti dicitrix, lector facit lectrix, auctor non facit anctrix, quia est communis generis. Adde *Servium* ad *Virg.* 12. *Æn.* 159.

LECTRUM, i, n. 2. λικτρον, polpitum, Id super quo legitur. *Gloss. Isid.* Lectrum, analogium, super quo legitur.

LECTŪALIS, e, adject. (lectus). *Spartian. Hadrian.* 23. In morbum incidit lectualem. h. e. qui diu in lecto ægotum detinet, ut expunit *Salmas.* A1. melius leg. *letalem.* Tabem vocat *Aurel. Vict. Cæsar.* 14. sub fin.

LECTŪARIŪS, a, um, adject. (lectos) ad lectum pertinens. *Non.* p. 537. 21. *Merc.* Plazæ granda linteum tegmen, quod nunc torala, vel lectuariam sindonem dicimus, quorum deminutivum est *plazulae.* At hic lectuariam corrigendum esse, minime dubitaverim.

LECTŪLUS, i, n. 2. deminut. a lectus, parvus lectus, *lecticulus, lecticello, λικιδιον;* item sæpissime lectus quicumque. ¶ 1. Generatim. *Cic.* 1. *Cat.* 4. 9. Qui sese iis ipsa nocte me in meo lectulo interfectoris pollicerentur. *Id.* 2. *Fin.* 30. 97. Philosophi in suis lectulis plerumque moriuntur. *muojono sui loro letto, vel di loro buona morte:* cul opponitur mori in præliu, aut alla quuslam externa vi. *Id.* 14. *Att.* 13. ad fin. A duenda uxore sic abhorret, ut quidquam libero lectulo neget esse jucundus. ¶ 2. Speciatim de lecto conjugali. *Marital.* 10. 38. O quæ prælia, quas utrimque pugnas Felix lectulus et lucerna vidit! A. *Ticidas* apud *Priscian.* 5. p. 673. *Putsch.* Felix lectule talibus sole amoribus.

¶ 3. Item speciatim da lectulis cœnatoriis. *Plaut.* *Pers.* 5. 1. 6. Hic volo ante ustium meos participes bene accipere. Statuit hic lectulus: ponite hic quæ assioent etc. *Cic. Mur.* 36. 75. Quum epulum populo Romano daret, stravit pelliculis bædinis lectulos Punicanos, et exposuit vasa Samia. ¶ 4. Item est lectulus lucubratorius, *poltrona da studiare.* V. in LECTICULA 2. exempla *Ovid.* et *Plin. jun.* ¶ 5. Item de lectulis funebribus. *Tac.* 16. *Ann.* 11. Tres modo lectulos ad suprema retineri jubet.

LECTŪRIO, is, ire, a. 4. desiderativ. a lego, cupio legere, desiderare di leggere, ἀναγνώσκω. *Sidon.* 9. *Ep.* 7. Quam merito lecturiremur. *Id.* 2. *ibid.* 10. a med. Opus est, ut sine dissimulatione lactites, sine fine lecturiam. *Servius in ar.* 2. *Donat.* p. 1789. *Putsch.* Meditativa forma in rio desinit, ut *scripturio, lecturio.*

LECTUM, i, n. 2. V. LECTUS, i, init.

LECTUS, a, um. V. LEGO.

LECTUS, i, m. 2. *Lectus, us,* 4. declinat. *Plaut.* *Amph.* 1. 3. 15. Prius abis, quam lectus, ubi cubulisti, conculuit locus. *Cornificius* apud *Priscian.* 6. p. 711. *Putsch.* Ipsi vero, ad Cereris memoriæ renovandæ gratia, lectus sternuntur. — *Lectum* neutro gen. *Ulp. Dig.* 32. 50. extr. Legatum lectum continet et fulcra. Adde *ibid.* 34. 2. 20.; et *Glossas.* — Ratione habita etymii, hæc ait *Faul. Diac.* p. 115. 3. *Müll.* Lectus dictus vel a collectis foliis ad cubitandum, vel quod fatigatus ad se alliciat, vel a Græco λικτρον. Priorem notationem confirmat ipse *Varro* qui 5. *L. L.* 160. *Müll.* lecticam dictam ait, quod legebant, unde eam facerent, stramenta atque herbas. Ceterum lectus est cubile stratum jacendi causa, λικνη, ευνη, λικτρον (It. *letto*; Fr. *lit; canche*; Hisp. *cama, el lecho* que sirve para dormir; Germ. *d. Bett, Lager, d. Lagerstatt*; Angl. *a bed or couch*). Occurrit ¶ 1. Generatim et est cubile stratum jacendi et dormiendi causa. *Varro* 8. *L. L.* 32. *Müll.* Quod si esset analogia petenda supellectili (al. in supellectile) omnes lectos haberemus domi ad unam formam, et aut cum fulcro, aut sine eo, nec, quum (al. nec tum) ad tricliniarem gradum, item (Codd. non item) ad cubiculari. *Cic.* 2. *Divinal.* 6. 134. Somniasse se, ovum pendere ex fascia lecti sui cubicularis. Sic *Id.* 5. *Tusc.* 20. 59. Quum fossam latam cubiculari lecto circumdeditisset. *Cato R. R.* 10. Lecti loris subtecti. *Propert.* 2. 24.

41. recipere se lecto. *mettersi a letto. Nepos Dion. 9. Cubare in lecto. Sic Varro apud Non. p. 229. 16. Merc. Quom in eborato lecto ac purpureo peristomate cubare videas ægrotum. Cic. 9. Fam. 23. Dixit, te in lecto esse, quod ex pedibus laborares. Id. 7. Ferr. 7. 16. Lecto teneri. essere obbligato a letto. Horat. 1. Sat. 1. 81. casus te lecto absit. Id. ibid. 3. 90. Commixit lectum potus. Propert. 2. 18. 31. surgere lecto. Horat. 1. Sat. 2. 129. desiliere. balzare di letto. Tibull. 1. 2. 19. descendere lecto. Broukus. hic notat pluribusque ostendit aotiquorum lectos cubiculares altos fuisse, ad quos scabellum, aut scamno ascenderetur. — In llo Ovid. 8. Met. 655. in medio torus est de mollibus ulvis Impositus lecto, sponda pedibusque salignis: lectus sunt ipsi asseres et tsbulæ compactæ, super quibus lectus sternitur: torus autem est pulvinus sponda impositus: ulvæ concisa (apud psuperiores et in castriis) est tomentum etc. ¶ 2. Speciatim lectus genialis est qui in nuptiis parari solet, lecto nuziale. Cic. Cluent. 5. 14. Lectum illum geniale, quem biennio ante filia suæ nubecit straverit, in eadem domo sibi ornari et sterno jubet. Cf. Horat. 1. Ep. 1. 87. lectus genialis in aula est. — Post nuptias adversus dicebatur, quia tere in thalamo ex adverso ante januam positus erat. In eo sedebant matresfamilias, lanæ operam dantes. Mortuus conjuge, idem mutabatur, et alius novæ nuptæ sterneretur. V. JANITRIX. Propert. 4. 11. 85. Seu tamen adversum mutarit janua lectum, Sederit et nostro cauta noverca toro, etc. — Illic Ovid. Heroid. 13. 107. Lectus caeleba. vita celi. Sic Propert. 2. 2. 5. vacuo vivere lecto. — Nam æpe refertur ad conjugium, lecto maritali. Virg. 4. Æn. 498. lectumque jugalem, Quo perii. Ovid. Heroid. 5. 101. temerati fœdera lecti. ¶ 3. Item speciatim est etiam lectus tricliniaris, in quo mensæ accumbebant. V. ACCUMBENS. Cic. 4. Ferr. 74. 183. Non queso, unde habueris quinquaginta tricliniorum lectos, unde tot candelabra. Id. 5. Tusc. 21. 61. Collocari jussit hominem in auro lecto, strato pulcherrimo textili stragulo, magnificis operibus picto. Horat. 2. Sat. fi. 102. rubri cocco tincta super lectos canderet vestis eburnas, Multaque de magna superessent ferulia cœna. Id. 1. Ep. 5. 1. lecto recumbere. Sueton. Aug. 84. exir. In imo lecto assidere. ¶ 4. Item lucubratorius. Seneca Ep. 72. V. LECTICULA 1. 2. ¶ 5. Item funebri, in quo componebantur efferenda cadavera. Pers. 3. 103. tandemque beatus alto Compositus lecto, crassoque intatus amomo, In portam rigidos calces extendit. Tibull. 1. 1. 75. Flebis et arsuo positum me, Delia, lecto. Quintil. fi. 1. 31. Corpus denique ipsum impositum lecto erat. Petron. Satyr. 114. Lecto funebri aptatus. Propert. 2. 8. 33. Omnia, crede rohi, secum uno munera lecto Auferet extremi fueris atra dies, et 3. 11. 17. ubi mortifero jacta est fax ultima lecto. ¶ 6. Significat etiam loculum, h. e. locum in sepulcro, in quo cadavera conduntur, nicchia, cassa. Inscript. apud Henzen. 7363. L. VECILIO VI. F. ET POLAB ABELIS LECTV. I. DATV... VECILIO L. F. ET PLYNESTE LECTV. Lectum autem hic loculos designare, ipsa sepulcri forma declarat; quod more Etrusco in rupe exculpito prope Falerios repertum est: V. Bulletin. dell' Instit. archeol. a. 1844. p. 162.*

LECTUS, us, m. 4. (lego) electio, sive collectio, scelta, elezione, raccolta, συλλογή. Tac. 4. Hist. 70. Tutor Trevirorum copias recenti Vangionum, Carucatum, Tribocorum lectu auctas veterano pedite atque equite firmavit. At cum plerisque rectius leg. delictu. — Pro lectione, nullo auctore laudato, affertur bisce verbis a Priscian. super XII. vers. Æn. 1. p. 1221. Putsch. Nam nomina quartæ sunt, participia vero secundæ, ut judicatus o κριθείς, hujus judicati secundæ, judicatus vero η κριθείς, hujus judicatus quartæ; lectus o αναγνωθείς, hujus lecti, et hujus lectus η ἀναγνωθείς. — Pro cubito. V. voc. præced. init.

LECTYTHINUS, a, um, adject. ad lecythum pertinens, ut Lectythinum oleum, quod in lecytho servatur. Petron. Satyr. 21. Nos lecythino perfusus nec retulerunt. Alii leg. legitimo, alii lecythi. Est autem lecythus, s. f. 2. ampulla olearia, ut est in Gloss. Isid. Græca vox λήκυθος, η, utello. Adhibetur autem Græce atque translate a Cic. 1. Att. 14. Quid multa? totum hunc locum, quem ego varie meis orationibus soleo pingere, de flamma, de ferro

(nostri filias λήκυθος), vaide graviter perlexit. h. e. nostri locos illos oratorios. Plin. 1. Ep. 2. Non tantum Marcel nostri λήκυθος fugimus, quoties etc. h. e. ampullas.

LECTYTHUS, i, f. 2. λήκυθος η, ampulla, præcipue olearia. Vulgat. interpr. 3. Reg. 17. 14. Hydria ferina non deficiet, nec lecythum olei minuetur. Adde ibid. v. 12. et 16.; et V. voc. præced. Ceterum Oehler., ex ingeniosa Rothii conjectura, hoc vocabulum leg. in Farronis fragm. apud Varron. p. 550. 12. Merc. Oleum in incubationem servabimus, quam io sparagos (sic pro asparagos) totum lecythum evertamus. Mercurus leg. legitime vertamus: edit. noviss. legitum evertamus.

LEDA. V. LADA.

LEDANUM. V. LADANUM.

LEGALIS, e, adject. (lex) ad leges pertinens, legale, νομικός. Quintil. 3. 5. 4. Illud legale, hoc rationale (questionum) genus Hermagoras atque eum seculi vocant, id est νομικόν et λογικόν. Adde eund. 3. 6. 85. Sic Id. 3. 6. 46. Legales questiones. Id. 3. fi. 45. status. Id. 3. 8. 4. tractatus. Adde Capell. 5. p. 148. et 149. — Legalis vita apud Tertull. 4. advers. Marcion. 25. a med. eat, quæ secundum legem divinam traducitur.

LEGALITER, adverb. (legalis) secundum leges, legalmente, νομικώς. Cassiod. 4. Ep. 37. Adversarium provocare legaliter. Id. 2. ibid. 13. Legaliter convictus.

LEGARIUM, ii, n. 2. (lego) idem quod legumen. Varro 1. R. R. 32. ad fin. Ceteraque, quæ alii legumina, alii (ut Gallici quidam) legaria appellant; utraque dicta a legendo.

LEGATA, æ, f. 1. quæ legatione fungitur, quæ alterius mandata referit. Cic. 14. Att. 19. 4. Publius tecum tritatus est. Huc enim Cærellia missa ab istis est legata ad me. A. leg. allegata. Sed, ut ait Orellius ad h. l., tum delendum erat missa. Consulto autem hoc veluti ridiculo usus est: femina missa legata est. Huc adde, mittere aliquem legatum frequentissime usurpari: V. LEGATUS 1.

LEGATARIA, æ, f. 1. V. voc. seq. in fio.

LEGATARIUS, a, um, adject. (legatum) ad legatum pertinens, testamento heredi mandatus. Tertull. Spectac. 6. Privorator memoris legataria editiones parentant. — NB. Legataria provincia, quæ cuiquam legata, seu mandata est, legitur a nonnullis apud Cic. 15. Att. 9., sed alii legatariam (h. e. in quem aliquid tamquam legatum mittitur), Orellius et alii rectius locatariam legunt. — Ceterum a prima illa significatione

Legatarius, ii, m. 2. absolute, substantivorum more, est is cui ex testamento aliquid legatum est, legatario. Sueton. Galb. 5. Quum præcipuum inter legatarios habuisset. Paul. Dig. 41. 3. 14. Io re legata legatarius quodammodo quasi heres est.

Legataria, æ, f. 1. absolute, est mulier, cui legatum relictum est. Ulp. Dig. 19. 1. 43. Quum legataria fidei commissum ad se pertinere noluisse. Adde ibid. 33. 4. 2. Sic Inscript. apud Gruter. 419. 3. BORATIA P. F. MAXIMA LEG. h. e. legataria; quemadmodum in alia apud eund. 525. 5. habetur ex causa legati.

LEGATARIUS, ii, m. 2. V. voc. præced. in fio.

LEGATICIUS. V. LEGATIVUS in fio.

LEGATIO, ðnis, f. 3. (lego primo loco) duo diversa significat, scilicet

A) Est actus legendi, legatorum missio, itemque ipsum munus et officium legati, πρεσβεία (li. ambascieria, legazione; Fr. ambassade, députation, légation, mission; Hisp. embaxada, diputacion, legacia; Germ. d. Absendung e. Gesandten, d. Aufgabs, d. Amt e. solchen, d. Gesandtschaft; Angli. embassy, lieutenancy, legation).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. Cæs. 1. B. C. 3. Is sibi legationem ad civitates suscepit. Cic. 4. Att. 2. ad fin. Legationem sumere. Id. 15. Fam. 7. et 4. Acad. (2. pr.) 2. 5. In legatione illa nobili, quam ante censuram (Cato) obiit. Cæs. 1. B. C. 33. Munus legationis recusare. Cic. fi. Ferr. 5. 9. Qui cum potestate aut legatione in provinciam esset profectus. Liv. 21. 63. In legationem proficisci. Nepos Dion. 1. Legationem administrare. Quintil. 7. 4. 36. gerere. Sic Id. 4. 4. 5. Legatione male gesta. Id. 7. 1. 50. In legatione esse. Tac. 15. Ann. 22. Legatione fungi. Cæs. 3. B. G. 103. Legationia officium conficere. Cic. 9. Phil. 1. 1.; Liv. 9. 4., 23.

6., 35. 32. et alibi æpe; et Plin. 4. Ep. 9. 20. Legationem renunciare. rendere conto del successo dell'ambasciata. Tac. 2. Ann. 45. Per legationes aliquid petere. Cic. Opt. gen. orat. 7. 21. Capillus accusatus, quod legationem ementibus esset. Cæs. 6. B. G. 2. A Treviris Germanos crebris legationibus sollicitari. Justin. 8. 4. 7. Legationem audire. dare udienza. Phædr. 4. 17. dimittere. — Legatio gratuita. V. in GRATUITUS. ¶ 2. Speciatim legatio libera erat, quæ orationibus et commodum tantum causa ab senatu impetrabatur, quemadmodum booiarii magistratus a principibus honestamenti causa conceuuntur, tituloque tenuis obeunt et geruntur. Has autem ita senatores impetrabant, quibus negotia futura erant in provinciis, ut qui hereditate persequi, aut legata, aut qui nomina exigere volebant, aut vota solvere. Nam legatorum persona accepta, commendatioribus contraversis habebant atque favorabiliores. Ideo autem libera dicebantur, quia introire in Urbem et rursus exire licebat: quum ceteri magistratus, qui extra Urbem gerebantur, ingredientibus in Urbem deponendi essent. Cic. 12. Fam. 21. Negotiorum suorum causa legatus est in Africam legatione libera. Id. 15. Att. 11. ad fin. Habent, opinor, libera legationes definitum tempus lege Julia etc. h. e. quinquennium. Ulp. Dig. 50. 7. 14. Qui libera legatione abest, non videtur reipublicæ causa abesse: hic enim non publici causa, sed sui abest. Cic. 3. Legg. 8. 18. Jam illud apertum profecto est, nihil esse turpius, quam quemquam legari, oisi reipublicæ causa. Omitto quemadmodum isti se gerant, qui legatione hereditates, aut syngraphas suas persequuntur. In hominibus est hoc fortasse vitium: sed quero, quid reapse sit turpius, quam sine procuratore senator, legatus sine mandatis, sine ullo reipublicæ munere. Quod quidem genus legationis ego consul, quamquam ad commodum senatorum pertinere videatur, tamen approbante senatu frequentissimo, nisi mihi levissimum tribunus plebis intercessisset, sustulisset. Tamen mihi tempus, et, quod erat infinitum, annum fecit. Ita turpitudine manet, diuturnitate sublat. Hæc Cic., qui tamen Flacc. 34. 86. causæ suæ inserviens, legationes liberas excusat ac defendit. ¶ 3. Item speciatim, legatio votiva species est legationis liberæ voti extra Urbem solvendi causa impetratæ. Cic. 4. Att. 2. ad fin. et 15. ibid. 8.

II.) Translate legatio interdum aot ipsi legati. Cæs. 3. B. G. 8. exir. Communem legationem ad Crassum mittunt. Id. 2. ibid. 35. Quos legationes Cæsar, inita æstate, ad se reverti jubet, et 1. ibid. 13. Cujus legationis Divico princeps fuit. Liv. 45. 13. Et ab Eumene legatio de victoria gratulatum venit.

B) Legatio est officium ejus legati, qui in bello imperatoris vicem tenebat. Sall. Jug. 40. Qui ab eo in legationibus, aut impeditis pecuniis acceptissim. Cic. Mur. 9. 20. Quid Murena interea? Fortissimo et sapientissimo viro, summo imperatori, legatus L. Lucullo fuit: qua in legatione duxit exercitum: signis contulit: manum conseruit; magnas copias hostium fudit: urbes partim vi, partim obsidione cepit.

LEGATIVUM, i, n. 2. V. voc. seq. in fio.

LEGATIVUS, a, um, adject. (lego primo loco) qui ex legato relictus alicui est. Inscript. apud Don. cl. 5. n. 222., et Murat. fi. 14. 2., quæ est apud Orell. 3817. IMPENOVIM BIOAE QVAM POPVLYS EA CONLATIONE LEGATIVI EPVLI OFFRESAT REMISIT. Hæc esdem mendosa legitur apud Gruter. 421. 1. V. DONATIVUM. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM. — Hinc, quamvis alio sensu;

Legativum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, dicebatur id, quod dabatur legato nomine vaticii et impense. Acad. Dig. 50. 4. 18. § 12. Legati quoque, qui ad sacrarium principis mittuntur, quia vaticium, quod legativum dicitur, interdum solent accipere, personale munus ineunt. et ibid. 7. 2. His, qui non gratuitam legationem susceperunt, legativum ex forma restituitur. Est qui legit legaticium.

LEGATOR, ðnis, m. 3. (lego primo loco) qui aliquid legat per testamentum, testator. Sueton. Tib. 31. Quin rata voluntas legatoris esset.

LEGATORIUS. V. LEGATARIUS.

LEGATUM, i, n. 2. (lego primo loco) delibatio hereditatis, quæ testator ex eo, quod universum heredis foret, alicui quid collatum velit, ul Florentin

Dig. 30. 113. definit (It. *legato, lascito*; Fr. *don par testament, legs*; Hisp. *legado, la manda que se dexa en el testamento*; Germ. *das Vermächtniss, Legat*; Angl. *a legacy, bequest*). *Cic. 7. Att. 3. a med. Hortensii legata cognovi. Petron. Satyr. 141.* Omnes, qui in testamento meo legata habent, hac conditione percipient, quæ dedî, si etc. *Sueton. Tib. 76.* Dara legata alicui. *lasciare. et Id. Domit. 8.* Jus capiendi legata bereditates alicui admirere. *et ibid. 9.* Legatum alicuius irritum facere. *Tac. 1. Ann. 36. extr.* petere, exsolvere, duplicare. *Scævola Dig. 32. 103.* præstare. — *EX LEG. POPULI, h. e. ex legatis populi, legitur In Inscript. honorar. in Bollett. dell' Instit. archeol. a. 1845. p. 27.* et idem est atque *ex epulis vel e sportulis.*

LEGATUS, a, um. *V. LEGO* primo loco.

LEGATUS, i, m. 2. (lego primo loco) tria generatim significat; scilicet ¶ 1. Est qui legatione fungitur, sive qui refert mandata alterius, a legando, id est mittendo, quia legati a senatu vel a rege legantur seu mittuntur, *προσθευρής* (It. *legato, ambasciatore, oratore*; Fr. *ambassadeur, député, envoyé*; Hisp. *embaxador, diputado, legado*; Germ. *d. Gesandte, Abgeordnete*; Angl. *an ambassador, envoy, legate*). *Cic. Vat. 15. 35.* Ne hoc quidem senatui relinquas, quod nemo unquam ademit, ut legati ex ejus ordinis auctoritate legarentur. *et ibid.* Legati nuncii pacis ac belli, curatores, interpretes, bellici consilii auctores, ministri muneris provincialis. *Id. 2. Orat. 37. 115.* Quum Athenienses ad senatum legatos de suis maximis rebus mitterent. *Sic Horat. 1. Sat. 5. 29.* Legati uterque missi magnis de rebus. *Liv. 2. 18. ad fin.* Itaque legatos de pace mittunt. *Cic. pro leg. Manil. 12. 35.* Legatos deprecatoresque mittere. *Liv. 31. 8.* Legatos mittere ad indicendum bellum. *et in illo, quod Ennio tribuitur apud Mar. Victorin. de carm. her. p. 1959.* *Putsch.* Introducuntur legati Minturnenses. *Adde Nepot. Themist. 6., 17. et 8. et Ovid. 14. Met. 527.* Hinc ubi legati rediere, negata ferentes Arma Eto-la sibi etc. ¶ 2. Legatus item in bello dicebatur, luogotenente, *αντιπροστυχός, υπαρχος*, vicarius Imperatoris, qui ejus viceungebatur, aut ejusdem locum tenebat. Maximam imperatore absente in exercitu obtinebat auctoritatem, et ab illo cum parte copiarum in expeditionem mittebatur, aut præsidio præferebatur. *Cæs. 2. B. C. 17.* Neque se ignorare, quod sit officium legati, qui fiduciarum operam obtineret. *fiduciarum operam* obtinere dixit, quia redeunte imperatore, aut consule, cedere eum oportebat. *Cic. Pis. 14. 33.* Quos legatos, non modo nullo senatusconsulto, sed etiam repugnante senatu, tute tibi legasti? *Id. Cluent. 36. 99.* Qui M. Emilio clarissimo viro legati et præfecti et tribuni militares fuerunt. *Id. Pis. 35. 88.* Iliberna quum legato præfecto tuo tradidisses. *Id. 3. Phil. 10. 26.* Modo ex Africa (Calvisius) decesserat, et quasi divitiens se rediturum, duos legatos Uticæ reliquerat. *Cæs. 2. B. G. 5. in fin.* In altera parte fluminis Q. Titurium Sabinum legatum cum sex cohortibus reliquit. — *Auct. incertus de magistr. R. editus s. F. E. Huschke, Breslav., et iterum in Antol. di Firenze T. 37. Gennaio p. 117.* Legati erant, qui ducibus exercitus a senatu dabantur non solum adjuutores, sed custodes etiam et animadversores rerum a ducibus gestarum, ut ita, nihil ipsis ignaris, a duce gereretur, quos hodie provisorum campi dicit vulgus. — Hinc legati dicebantur, qui decem plerumque numero a senatu legabantur ad imperatorem post gentem aliquam ab ipso domitam, qui una cum imperatore res subactæ provinciæ componerent. *V. DECEM* ad fin. — Præterea legati dicebantur, quos proconsules et prætores ituri in provincias sibi adjungebant, vel s. senatu accipiebant consiliorum atque officii adjuutores. *Nepos Att. 6.* Præfecturas delatas sic accepit, ut neminem in provinciâ sibi secutus: qui na cum Q. quidem Cicero vulneret ire in Asiam, quum apud eum legati locum obtinere possent: non enim decere se arbitrabatur, quum præturam gerere nolisset, asseclam case prætoris. ¶ 3. Denique temporibus Augustorum legati vel legati pro prætore dicebantur, qui una cum proconsule vel prætore mittebantur ad eas provincias administrandas, quæ senatoriæ erant; legati vero Augusti vel Cæsaris vel legati Augusti pro prætore ii appellabantur, qui soli eas provincias administrabant, quæ Cæsaris erant. *Tac. 12. Ann.*

40. At Cæsar, cognita morte legati, ne provincia sine rectore foret, A. Didium suffecit. *Adde eund. Agric. 33.; Sueton. Vesp. 4.; et Spartian. Hadrian. 3. Inscript. apud Marin. Iscriz. Alb. p. 51. L. FABIO M. F. GAL. CILONI SEPTIMINO PROCOS. ITEMQUE LEG. PROV. NARBON. ALIA apud eund. ibid. p. 50. LEG. PR. FR. PROV. NARB. ALIA apud Gruter. 1091. 5. Q. ATRIO CLONIO LEG. AVO. PR. FR. PROVINCIARVM THEBACIÆ ET CAPADOCIÆ etc. ALIA apud eund. 457. 4. LEGATVS PRO. FR. ITRVM EX S. G. ET EX AVCTORIT. TI. CAESARIS. V. Marin. Frat. Arv. p. 741. et seqq. — Legatus autem consularis apud Tac. 2. Hist. 86., est qui consulatum antea; legatus prætorius apud Spartian. Hadrian. 3., qui præturam antea gesserat. *Sic Inscript. apud Kellermann. Fig. Rom. lat. p. 67. n. 248. M. SERVILIO Q. F. HOR. FABIANO MAXIMO LEG. PR. PROVIN. ASIÆ.**

LEGENS, entis. *V. LEGO* secundo loco in fin.

LEGIBILIS, e, adject. (lego secundo loco) qui legi potest, *leggibile. Ulp. Dig. 28. 4. 1.* Sufficit, si legibilis sint inconsulto deleta.

LEGICREPA, æ, m. 1. (lex et crepo) rabula, qui leges crepat, seu inculcat. *Varro Atacinus apud Fulgent. Lexicrepe tundunt, latrant fora, classica turbant.* Ita *Basili. Faber in Thea. et Taubmann. ad Plaut. Mil. glor. 3. 1. 57.* Sed si *Burmannelm* consulas in *Anthol. Lat. T. 2. p. 322.* certo certius tibi constabit, auctorem atque adeo hujus versus et vocis non esse *Farronem Atacinum*, sed *Sisebutum Visigothorum regem*, qui anno nxi. Gundemaro successit, et octo ferme annos regnavit. Hanc tamen vocem exhibent *Gloss. Philox. Legicrepa, νομοδίαξ.*

LEGIFER, fera, ferum, adject. (lex et fero) qui legem fert, *legislatore, νομοδίαξ. Ovid. 3. Amor. 10. 41.* Optavit Minos similes sibi legifer annos. *Virg. 4. Æn. 58.* Legifera Ceres. Hæc enim inventis frugibus, leges prima dicitur rondidisse, et homines ad societatem collegisse. Hinc ejus sacra a Græcis *Σεποφορία* appellata. *Apud. 10. Met.* Quale autem et illud judicium apud legiferos Athenienses, catos illos et omnia scientiæ magistrorum? *Acim. 2. 205.* Legifer ut quondam rates. *h. e. Moses. — Hinc*

Legifer, feri, m. 2. absolute, substantivorum more. *Prudent. 3. nepi arep. 363. de Mose.* Talem revertens legifer de monte vultum tulit.

LEGIO, ðnis, f. 3. (lego secundo loco) certa militum manus, in qua cives Romani militabant: a legendo dicta, quod milites in delectu leguntur, ut ait *Varro 5. L. L. 87. Müll. Hinc Veget. 2. Milit. 1.* Legio ab eligendo appellata est: quod vocabulum eorum desiderat fidem atque diligentiam, qui milites probant. *Gr. τάγμα* (It. *legione, reggimento*; Fr. *légion romaine*; Hisp. *legion Romana*; Germ. *d. röm. Legion*; Angl. *a legion, body of soldiers*).

L) Proprie. — a) Legio dividebatur in decem cohortes peditum: cohors in quinquaginta manipulos. His adjungebantur equites in tres centurias divisi, ac subinde in turmas. De singulis bisce nominibus *V. suis locis.* — b) Numerus militum in legionibus non semper idem fuit. Nam sub Romulo legio fuit trium millium peditum et trecentorum equitum; vel potius; ut alii volunt, tres legiones fuere ex mille peditibus et equitibus centum, ut *Varro* docet loc. cit. Deinde post Sabinos in civitatem receptos, scribit *Plutarch. In Romulo*, duplicatum eum numerum fuisse: qui tamen non semper idem deinceps stetit, sed varie aut imminutus, aut auctus est. Legimus enim apud *Liv. 6. 22.* Volscis bello quatuor legiones quaternum millium scriptas: et 7. 25. decem quaterum millium et ducentorum peditum equitumque trecentorum. Dello Punico secundo quatuor millia fere singulis legionibus data esse, colligitur ex *ead. 21. 17.*, sed aliquando, eodem bello, ita in numerum mutatus est, ut una legio essent quinquæ millia peditum et equites quadringenti, teste *ead. 23. 34. ad fin.*; interdum, ut ex duabus legionibus una legio quinque millia peditum et trecenti equites essent, ut *Id. tradit 28. 28.* Deinde Macedonico bello, scribit *Id. 42. 31.* Id præcipue provinciæ *Macedoniæ* datum, ut quum alterius consulis legionibus quinque millia et ducenti equites, ex veteri Instituto, darentur in suis alie legiones, in Macedoniam sens millia peditum, equites trecenti scriberentur. Sed jam antea Scipio, in Africam trajectu-

ras, legiones senis millibus et ducentis peditibus suppleverat et equitibus trecentis, ut est apud *eund. 29. 24. extr.* Bello autem Antiochi quina millia et quadringentos legio habuit, testa *ead. 37. 39.* Præterea aliquando legio quinque millium et ducentorum peditum cum equitibus quadringentis in Hispaniam missa legitur, apud *eund. 40. 36.* Tradit autem *Paul. Diac. p. 336. 1. Müll.*, primum C. Marium legionem conscripsisse sex millium et ducentorum, quum antea quatuor millium fuisset: unde etiam appellabatur quadrata. Temporibus *Vegetii* legio constabat fere sex millibus militum, interdum amplius, ut videre est 2. *Milit. 2.*; *ibid. autem 6.*, ubi singillatim omnium decem cohortium numerum militum exsequitur, summam totius legionis colligit ad sex mille centum pedites, equites septingentos viginti sex. — c) Varius quoque legionum numerus in Romanis exercitibus fuit, pro varia reipublicæ copia et bellorum gravitate. Nam primo una tantum ab Romulo scripta fuit: deinde, crescentibus opibus, usque ad decem et amplius crevere. Tertiam decimam legionem memorat *Liv. 30. 18.*, undevicesimam et vicesimam 27. 14. et 33., majorem etiam numerum sub imperatoribus leges apud *Tac. 1. Ann. 31., 45. etc.* — d) Legiones ex solis civibus Romanis constabant: auxilia ex sociis. Quod si aliquando servi adsciti, necessitate factum est, ut post Cannensem cladem, bello Punico secundo, ut est apud *Liv. 22. 57.* — e) Variis nominibus Romanæ legiones vocabantur, vel ab ordine et tempore, quo scriptæ sunt, ut prima, secunda, tertia, vicesima, *Liv. 10. 18. et 27. 14.*; vel ab institutoribus, aut ducibus, ut *Claudiana, Galbiana, Tac. 2. Hist. 85. et 86.*; vel a locis ubi militarent, ut *Caudina, Cannensis, Actiaca, Liv. 9. 12. et 29. 24. et Tac. 1. Ann. 42.*; vel a deorum nominibus, ut *Martia, Minerva, Primigenia, Cic. 4. Phil. 2. 5. et Inscript. apud Gruter. 561. 10.*; aut avium, ut *Alauda, Cic. 16. Att. 8. et Plin. 11. Hist. nat. 37. 44. (121).*; vel denique ab eventibus, ut *Victrix, Adjutrix, Fulminatrix, Rapax, Tac. 2. Hist. 43.*; et *Inscript. apud Gruter. 391. 4. et 547. 6.* etc. Vide *Claudian. B. Gild. a. v. 418.*, ubi alia legionum nomina poetice enumerantur. Elenchus plurium legionum nomina poetice enumerantur. *Elenchus plurium legionum nomina poetice enumerantur. B. Borghesi, Iscriz. del Reno p. 14. et seq. — In carmine quoque usum babel. Horat. 1. Sat. 6. 48.* Quod mihi pareret legio Romana tribuno.

II) Translate. ¶ 1. Interdum et de auxiliis et de externis quoque gentibus legio dicitur. *Liv. 8. 24.* Quum sæpe Brutias Lucanasque legiones fudisset. et 37. 39. Duæ legiones Romanæ, duæ socium ac Latini nominis erant. Sic usurpat *Id. 10. 17.* de Samnitibus; et 22. 14. de Gallis; et 26. 6. de Carthaginensibus. *Cl. Ennius apud Paul. Diac. p. 179. 7. Müll.* Ob Romam noctu legiones (*Hannibal*) ducere cepit. *Plaut. Amph. 1. 1. 62.* Telexboæ ex oppido legiones educunt suas. ¶ 2. Sumitur et pro quocumque exercitu, aut ejus parte. *Plaut. Epid. 1. 1. 56.* Quotidie ipse ad me ab legione epistolâs mittebat. *Adde eund. ibid. 2. 2. 22. et Most. 1. 2. 18. Virg. 7. Æn. 681.* hunc legio late comitatur agrestis. et 9. *ibid. 368.* Cetera dum legio caampa instructa moratur. *Val. Flacc. 7. 573.* Horruit Argæo legio ratis. ¶ 3. Per metaphoram *Plaut. Cas. prol. 50.* Sibi nunc atterque contra legiones parat, Paterque filiusque. *h. e. dolos, artes, insidias, fallacias, tamquam instrumtum exercitum. — NE.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

LEGIONARIUS, a, um, adject. (legio) ad legionem pertinens. *Astinus Pollio apud Cic. 10. Fam. 32. ad fin.* Militem non modo legionarium, sed ne auxiliarium quidem ullum quoquam nisi. *Cæs. 1. B. G. 42.* Legionarii milites legionis decimæ. *Id. 1. B. C. 73.* Stationes disponunt equitum et cohortium aliarumque, legionariisque Interficiunt cohortes. *Adde eund. 3. B. G. 11.; et Sall. Jug. 41. Plin. 10. Ep. 82.* Centurio legionarius. *Liv. 35. 5.* Equites legionarii. *Sic Veget. 2. Milit. 2.* Legio proprios equites legionarios tenet.

LEGIRUPA, æ, adject. m. et f. gen. (lex et rumpo) qui rumpit et riotat legem. — a) Da hominibus absolute. *Plaut. Pseud. 1. 3. 130.* Perjure, legirupa, pernicies adolescentum. *Adde eund. ibid. 4. 2. 19. et Rud. 3. 2. 38.* Sic *Id. Pers. 1. 2. 16.* Legirupam damnare. *V. et voc. seq. — b)* De abstractis, adjectivæ. *Prudent. Hamartig. 239.* ruuntque Omnia, legirupia quassantia viribus or-

bom. *Forcellinus* effert etiam *Legirupus*, o, um, fortasse hoc *Prudentii* loco fretus.

LEGIRUPIO, ōnis, m. 3. (les et rumpo) idem ac legirupa. *Plaut. Rud.* 3. 4. 3. Jube modo accedat prope legirupionem hunc. Ita recte *Bothe* leg.

LEGISCONSULTUS, i, m. 2. idem ac legis peritus, jurisconsultus. Est *Venant. Fortun.*

LEGISDOCTOR et **rectius** *divisim* legis doctor, ōris, m. 3. legis interpres, *σοφοδιδάσκαλος*. *Fulgat. interpr. Act. Apost.* 5. 34. Quidam Pharisæus, nomine Gamaliel, legisdoctor honorabilis universalis plebi, jussit toras ad breve homines fieri. Adde *ibid. Matth.* 23. 35., *Luc.* 5. 17. et alibi.

LEGISLATIO, ōnis, f. 3. latio legis, legislatione, *σοφιστικα*. *Hieronym.* 14. in *Isaj.* 53. 9. Ut in divitiis, quorum erat Testamentum, et legislatio, et prophetæ, Judaicus populus demonstratur. Hæc autem sunt eis *Fulgat. interpr. ep. ad Rom.* 0. 4. *F.* et **LATIO**, *divisim* enim **rectius** scribitur.

LEGISLATOR et **legumlator**, ōris, m. 3. (lex et tero) qui leges fert, qui jura statuit, *legislatore*, *σοφιστής*. Fere *divisim* adhibetur a *Cic.* *presertim*. *V. 4. Cat.* 5. 10., *Mur.* 2. 3. et 3. *Nat. D.* 38. 90. Sed et conjunctim scribi potest, ut *agricultura*, *jurisconsultus*, *respublica* etc. *Liv.* 31. 31. *ad fin.* Noster legumlator non in paucorum manu rempublicam esse voluit. *Fal. Mor.* 6. 5. n. 3. *externi*: Se inter misericordem patrem et justum legislatorem partitus. Adde *Fulgat. interpr. Job* 35. 22., *Psal.* 9. 21. et 83. 7. et alibi.

LEGISPERITUS et **rectius** *divisim* legis peritus, i, m. 2. qui leges callet. *Fulgat. interpr. Luc.* 7. 30. Pharisæi autem et legisperiti consilium Dei spreverunt in semetipsos, non baptizati ab eo. Adde *ibid.* 10. 25., 11. 45. et alibi.

LEGITIMA, ōrum, n. plur. *F.* **LEGITIMUS** sub I. in fin.

LEGITIME, adverb. (legitimus) juste, ratione legum observata, *legitimamente*, *σοφίμως*.

I.) Proprie. *Cic. Cæcin.* 20. 57. Is, qui legitime procurator dicitur. *Id.* 1. *Off.* 4. 13. Juste et legitime imperavit. *Id.* *Dom.* 29. 77. In ea adoptione legitime factum est nihil. *Juvenal.* 10. 333. Non nisi legitime vult nubere. — *Legitime natus* dicitur, qui suo tempore, scilicet decememestris nascitur. *F.* **VOPISCEUS**. — *Cenotaph. Pisan.* apud *Orell.* 613. *ut id legitime caveatur.*

II.) Translate est rite, ex ordine. *Juvenal.* 12. 100. Legitime fixis vestitur tota tabellis Porticus. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 2. 31. (64). Fæs legitime coctis. h. e. quantum satis est, quantum res postulat. *Tac. Dial. de orat.* 32. Ut legitime studuisse, ut per omnes eloquentiæ numeros isse lateatur.

LEGITIMUM, n. absolute. *F.* voc. seq. sub II. in 6n.

LEGITIMUS, a, um, adject. (les) qui secundum leges est, legibus constitutus, justus, verus, æquus, conveniens, *σοφικός*, *σοφίμος* (It. *legittimo*; Fr. *fixé par le lois*, *conforme aux lois*, *legitime*; Hisp. *legítimo*, *lo que es segun leyes*; Germ. *d. Gesetzen gemäss*, *rechtmässig*, *gesetzlich*; Angl. *according to law*, *required or appointed by law*, *lawful*).

I.) Proprie. *Sall. Cat.* 6. Romani Imperium legitimum, nomen imperii regum habebant. *Cic.* 11. *Phil.* 10. 26. Legitimum Imperium habere. *huic opponitur* extra ordinem. *Id.* 1. *Tusc.* 30. 74. Tamquam a magistratu, aut ab aliqua potestate legitima. *Id.* *Dom.* 13. 35. Jure Quiritium legitimo tutelarem et hereditarium relicto. *Id.* 2. *Invent.* 43. 125. Si legitimum scriptum proferatur, id est aut lex ipsa, aut ex lege aliquid. *Id.* *Orat.* 34. 120. Legitima et civiles controversiæ. h. e. quæ sub leges cadunt et legibus dirimuntur. *Id.* *Arch.* 2. 3. Legitima quæstio. *Id.* *Opt. gen. orat.* 7. 19. Theatrum, qui locus non est conditionis legitima. *Id.* 3. *Off.* 29. 108. Cum justo et legitimo hoste rem gerere. h. e. quem persequi leges permittunt. *Liv.* 25. 2. Etas legitima ad petendam ædilitatem. *prescripta dalle leggi*. *Cic.* 4. *Ferr.* 52. 123. Quemadmodum mense illo legitimo comitia haberentur. *Id.* *ibid.* § 129. Dies in erat legitimus comitiis habendis. *Id.* 3. *ibid.* 9. 25. Ne quam ego horam de meis legitimis horis remittam. *legitimæ horæ* sunt, quæ legibus alicui ad æquum conceduntur. *Id.* 2. *leg. Agr.* 9. 24.

Legitimum impedimentum. *Frontin. Aquæd.* 112. Legitima mensura. *Quintil.* 7. 7. 10. Legitimus filius. cui notus opponitur. *Ovid.* 10. *Met.* 437. Legitima conjur. *Id.* 3. *Fust.* 130. legitimo equo merere. h. e. publico et legibus dato. et 3. *ibid.* 662. de *Termino*. Legitima servas credita rura sude. h. e. quæ legibus præcipitur. *Sueton. Claud.* 11. Legitima pœna. h. e. legibus imposita. *Ulp. Dig.* 17. 20. 3. Legitimum crimen. h. e. legibus expressum. — Hinc *legitima*, ōrum, n. plur. absolute, substantivorum more, sunt solemnes ritus legum et judiciorum. *Nepos Phoc.* 4. Inde iudicio, legitimis quibusdam contextis, damnatus est. *Cf. Fulgat. interpr. Lev.* 18. 3. et 26., 3. *Reg.* 9. 4. et alibi sæpe; etiam in sing. numero eodem sensu occurrit *ibid.*, ut *Exod.* 28. 43. et 30. 21.

II.) Translate. ¶ 1. Allquando est idem quod legalis, *legale*. *Quintil.* 3. 6. 72. et 7. 3. 13. Legitimæ quæstiones. *Gell.* 11. 1. Ita Varro verba hæc legitima, quibus multa diceretur, concepit. *Id.* 14. 2. In comperendinationibus et aliis quibusdam legitimis ritibus. *Justinian. proem. Institut.* o med. Ut sint totius legitimæ scientiæ prima elementa. — Huc referri potest et illud *Martial.* 5. 75. Legitima usor. h. e. quam metu legis Julia mæchus duxit. ¶ 2. Ceterum est rectus, opportunus, conveniens, justus; atque adeo latissime patet; scilicet — a) De his dicitur, quæ certa quadam lege et consuetudine fiunt. *Cic.* 7. *Verr.* 22. 57. Illud quasi legitimum consuetudinis numerum non explere. *Id.* 7. *Fam.* 6. In omnibus meis epistolis, quas ad Cæsarem mitto, legitima quædam est accessio commendationis laudis. h. e. quam a me amicitia leges postulant, debita, justa: nisi malis ad sequentem notionem trahere. — b) Sæpe enim est plenus, perfectus, justus, cui oibis deest. *Sueton. Claud.* 21. Munus gladiatorium annuvarium exhibuit in castris prætorianis, sine venatione apparatusque: justum atque legitimum in sæptis. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 109. Legitimum poema facere. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 31. 105. (178). Tryebnos legitimum insaniam facit. — c) Item necessarium. *Quintil.* 9. 2. 57. Præcisæ, veluti ante legitimum finem, oratio. *Ovid.* 3. *Art. am.* 293. quum legitima fraudatur littera voce, Diæaque fit jussu lingua coacta sono. *Cic. Brut.* 21. 82. Illa oratorum propria et quasi legitima tractavit, ut detectaret, ut moveret, ut augetur etc. — d) Item concessus, permissus, conveniens, permissus. *Ovid.* 2. *Trist.* 249. Nil nisi legitimum concessaque turba canimus. et *ibid.* 536. non legitimo fœdere junctus amor. h. e. inconcesso hymenæo. *Sueton. Aug.* 32. Collegia, præter antiqua et legitima, dissolvit. — e) Item certus, solemnis, certa formula, quasi lege, constans. *Ovid.* 2. *Fast.* 527. Curio legitimis nunc Fornacalia verbis Maximus indicit. — f) Item verus, genuinus. *Horat. Art. P.* 273. Sclimus inurbanum lepido secernere dicto, Legitimumque sonum digitis callentis et arte. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 22. 38. (81). Ne otus quidem legitimum vendidisse, sed scandicem. *Petron. Satyr.* 117. Tamquam legitimi gladiatores, domio corpora animasque religiosissime addicimus. h. e. veri et proprie dicti, et qui in leges et regia verba lanistæ juravimus. Simile est illud *Sueton. Aug.* 45. Spectavit studiosissime pugiles, non legitimos et ordinarios modo, sed et catervarios oppidanos inter angustias vicorum pugnantis. h. e. qui more, legibus atque ordine pugilatum servato pugnavit. — g) Item consuetus, ordinarius. *Sueton. Vesp.* 8. Legitima præmia serui militibus persolvit. *Id.* *Aug.* 35. Legitimus senatus. *F.* **INDICTUS**. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 43. 88. (168). de asinis. Partus a tricesimo mense occisimus, sed a trimatu legitimum. *Id.* 17. *ibid.* 22. 35. (192). Operarum in latifundiis ista computatio est, non legitima oaturæ festinatio. — h) *Legitimus* deus est, ad quem proprie pertinet cura rei alicujus, ut ad Esculapium valetudinis restituito, ad Neptunum naufragorum tutela etc.; seu potius ita appellabatur, qui legibus in Urbem esset receptus (quo sensu referendus est ad I.). *Auct. Priap.* 38. 6. Dis me legitimum nimisque magnis, Ut Phæbo, puta, filioque Phæbi, Curatum dare mentulam verebar. Huic, dixi, ser opem, Priape, part. — i) *Legitimum* est, æquum, justum est. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 3. 20. (64). Es inaurari argento vivo, aut certe hydrar-

gyro legitimum erat: de quibus excogitata fraos est. *Id.* 31. *ibid.* 6. 30. (58). Fistulas denum pedum longitudinis esse, legitimum est. h. e. conveniens est: è una lunghezza proporzionata. et 19. *ibid.* 8. 39. (130). de lactucis. Seruntur lactucæ anno toto: legitimum tamen, a bruma semen jacere. h. e. aptum, conveniens: et sic postulat quædam veluti les ejus herbæ serendæ. — *NB.* De cognom. Rom. *F.* **ONOM.** — Hinc

Legitima, ōrum, n. plur. *F.* sub I. in fin. *Legitimum*, n. absolute. *F.* sub I. in fin. et sub II. 2. i.

LEGITO, as, pro *lectito*, ut *rogito* a *rogo*, *agito* ab *ago*, cognoscit *Priscian.* 8. p. 825. *Putsch.*, sed sine exemplis.

LEGIUNCULA, æ, f. 1. deminut. o legio, parva legio, *legioncella*, *piccola squadra*, *ταγματιον*. *Liv.* 53. 49. o *med.* Videretis vis duarum inala plenarum legiuncularum instar in castris regis.

LEGO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Legatus* L. 3. — Ratione habitata etyma videtur esse a *lege*, qua quis aliquo mittitur vel aliquid alicui testamento relinquit: aut prima significatione est causalivum a *λεγειν* dicitur, b. e. alicum eligere nunciandi, petendi etc. gratia; altera autem significatio est a causalivo *λελαχειν*, b. e. aliquid testamento relinquere. Ceterum

I.) Proprie. ¶ 1. Legare in re publica est mittere alicum ad quempiam nunciandi, petendi, indicendi gratia; et fere dicitur de legatis, qui publice mittuntur, ἀποστέλλω (It. *mandare*, *inviare*, *spedire*, *mandare ambasciatore*; Fr. *envoyer en ambassade*, *députer*; Hisp. *disputar*, *enviar legado*; Germ. *Jemand mit einem Auftrage wohnen senden*, *als Gesandten abschicken*; Angl. *to send as an ambassador*, *depute*, *dispatch*). *Cic. Vatin.* 15. 35. Ne hoc quidem senatus relinquebas, ut legat ex ejus ordinis auctoritate legarentur. *Id.* 5. *Verr.* 48. 114. Hominem suæ civitatis in primis honestum ac oobilem legarunt ad Apronium. *Id.* 3. *Fam.* 8. Neque eram tam desipiens, ut privata causa legari putarem, qui et tibi non privato et pro re non privata sua, sed publica, non in privato, sed in publico orbis terræ consilio, id est in senatu, ad gratias agerent, mittebantur. *Sall. Jug.* 23. *extr.* Tres adolescentes in Africam legarunt, qui reges adeant etc. *Gell.* 7. 14. Quos Athenienses Romam ad senatum legaverunt impetratum, ut etc. — In re privata, poetice *Catull.* 66. 57. Ipsa suum Zephyritis eo famulum legarat. ¶ 2. In ra militari et provinciali legare alicui alicum est legatum ei assignare: *F.* **LEGATUS**, i, 2. *Cic.* 4. *Att.* 15. *ad fin.* Messius defendebatur a oobis, o legatione revocatus: nam cum Cæsari legarat Appius. et *ibid.* 2. *ad fin.* Ego me a Pompejo legari ita sum passus, ut etc. et 10. *ibid.* 1. *extr.* Istum legatum iri, non arbitror. *Id.* pro *leg. Manil.* 19. 57. Ne legaretur Gabinius Pompejo expetenti. — Legare sibi alicum est legatum assumere in administratione belli, aut provincie. *Sall. Jug.* 30. Calpurnius, parato exercitu, legat sibi homines nobiles, factiosos, quorum auctoritate, quæ deliquisset, munia fore sperabat. *Cic.* 15. *Att.* 11. *ad fin.* Dolabella me sibi legavit. ¶ 3. In jura est testamento relinquere, *lasciare in testamento* o in *legato*: quo sensu occurrit — a) Legare alicui alicui, b. e. aliquid alicui testamento relinquere. *Lucilius* apud *Gell.* 4. 1. Legavit quidam uxori mundum omne pecuniam. *Cic. Cæcin.* 4. 11. Usumfructum omnium bonorum Cæsennia legat. *Id.* *Topic.* 3. 14. Fabia pecunia legata est a viro. *Sueton. Aug.* 101. Heredes Instituit Tiberium et Liviam: legavit populo Romano quadringentis, tribubus tricies HS. *Quintil.* 5. 10. 62. Cui argentum omne legatum est. *Cels. Dig.* 32. 1. 79. § 3. Serrus quoque legatus, si interui manumittatur. et postea servus factus sit, postea peti potest. *Scribon. Compos.* 120. Ut ab ejus (*M. Cassii*) servo Atimeto accepi, legato Tiberio Cæsari. Ita leg. *Lipsius* pro *Tiberii Cæsaris*, ut perperam legitur la editionibus. — b) Legare, ut relinquere quippiam alicui alicui, est ita legare, ut legatarius non ipso per se possidet statim post mortem testatoris rem legatam, sed ab eo accipit, qui heres est factus. *V. gr.* Pecuniam uxori legata a filio, est, filio herede facto, et committere, ut pecuniam matri præset. Hoc autem ideo fiebat, ut uxori, defuncto viro, majorem filii curam gere-

ret, ut quæ ab eo pecuniam acciperet. *Cic. Cluent.* 12. 33. Uxori testamento legat grandem pecuniam a filio, si qui natus esset: ab secundo herede nihil legat. *Id. Topic.* 4. 21. Si paterfamilias uxori ancillarum usum fructum legavit a filio, neque a secundo herede legavit. *Scævola Dig.* 35. 2. 25. A libertulo cui suum legaverat per fideicommissum Seje annua decem dedit. *Quintil.* 7. 9. 5. Si quis circa monumentum multum agri ab heredibus in tutelam cinerum leget. Simile est *ab aliquo solvere.* *Cic.* 7. *Att.* 18. Quintus frater laborat, ut tibi ab Egnatio solvat.

II.) Translatè, metaphora ducta a super. paragr. 1. *Gell.* 15. 19. in *lemmate.* Quæ verba legaverint Rhodii ad hostium duces. h. e. per legatos dicenda miserint. — Hinc pro committere, mandare, committere, appoggiare. *Plaut. Cas.* a. 1. v. 12. Quin potius, quod legatum est tibi negotium, id curas? — Pro imputare, ascribere, dare, ascrivere, afferunt nonnulli illud *Liv.* 28. 42. a med. Patere, nos omnia, quæ prospera tibi evenere, tuo consilio as signare, adversa casibus incertis belli et fortuna legare. *Al. leg.* religare, al. *rectius* delegare.

LEGO, legis, legi, lectum, legere, a. 3. λέγω. Part. *Legens* sub *A. I.* 4., *C.* 1. et in *fin.*; *Lectus* sub *A. I.* 1., *C.* 1. et in *fin.*; *Lecturus* sub *A. I.* 1.; *Legendus* sub *B.* 1. — Legere est colligere: a voce Græca *alata* (h. *cogliere, raccogliere*; *Fr. ramasser avec les mains, recueillir, cueiliter*; *Hisp. coger con la mano, recoger*; *Germ. zusammenlesen, sammeln*; *Angl. to collect, gather, cull, pick up*). Ceterum quum hoc verbum latissime pateat, ad tria præcipue capita redigi potest: est enim *A)* Stricto sensu colligere; *B)* Prægnante significatione est sibi colligere atque capere, atque adeo inter plura quærendo eligere, seligere; denique *C)* Oculis colligere, oculis scripta percurrere.

A) Stricto sensu est colligere; et occurrit

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — 1.) *Univer-* *sium.* *Cato R. R.* 144. Legere oleam. *Cic.* 2. *Orat.* 66. 265. nuces. *Ovid.* 14. *Met.* 650. lecturum poma putares. *Sic Tibull.* 1. 8. 32. Pomaque non notis legit ab arboribus. *Ovid.* 2. *Fast.* 254. fœcus non erat apta legi. h. e. nondum erat matura. *Virg.* 3. *Ecl.* 92. Qui lagitis flores et humi nascentia fraga. *Ovid.* 5. *Fast.* 218. Legere flores in calathos. *Id.* 14. *Met.* 347. herbas collibus. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 15. 37. (138). Vicia, si facta matura est, præfertur. Similiter *Seneca Herc. Fur.* 910. Arabesque odoris quidquid arboribus tegunt. *Liv.* 5. 89. Legere cæсорum spolia. *Ovid. Heroid.* 10. 150. ossa. h. e. post crematum cadaver colligere et in sepulchrum inferre: *V. OS,* ossis. *Sic Quintil.* 6. 1. 30. Lecta e vulneribus ossa. *Ovid.* 11. *Met.* 808. legit da lacte soporem. *Seneca Herc. Cl.* 1341. legere ore spiritum fugientem morientis. *Tibull.* 2. 4. 27. O pereat qui rumque legit viridesque smaragdos etc. *va in cerca.* — 2.) Poetica sunt quæ sequuntur speciatim usurpata. — a) *Legere sibi* est adducere et colligere obvolutendo: quod fecisse dicitur Thescua, qui e labyrintho Cretens, Ariadnæ admonitio, expedit se, sibi in introitu explicando, in reditu colligendo. *Ovid.* 3. *Fast.* 462. Quæ delit ingrato sibi legenda vitro. *Cf. Propert.* 4. 4. 40. Quom patuit lecto stamine torta via. — Parca quomque sibi legere dicuntur, quom ea veluti ad se trahunt et vitæ nostræ finem imponunt. *Virg.* 10. *En.* 814. extremaque Lauso Parca sibi legunt. — b) Sæpe ad navigationem pertinet, nam *legere vela* est contrahere et in volumen colligere; quod fit navigandi fine, *ammannare*: cui contrarium est *dare, explicare* etc. *Ovid. Heroid.* 15. 215. Ipse gubernabit residens in puppe Cupido: Ipse dabit tenra vela, legetque manu. *Val. Flacc.* 2. 13. Vela legunt: remis insurgunt. *Virg.* 1. *G.* 373. atque omnis navita ponto Humida vela legit. — c) *Legere funem* est solvere, quod fit, quum navis funem a ripa trahunt et colligunt. *Val. Flacc.* 1. 312. hi celso cornua malo Expediunt: alii tonsas in marmore summo Præstant: prora funem legit Argus ab alta. *Sic ancoram legere* est tollere et in navem adducere, *salpare.* *Id.* 2. 428. Legitur piger uncus arenis: Jam remi rapuere ratem. *Seneca Troad.* 759. ancoras classis legit. ¶ 2. Speciatim est furari, quasi clam colligere: unde *sacriligium*, de sacro furtum. *Lucilius* apud *Non. p.* 332. 31. et 396. 4. *Herc.* Omnia viscatis manibus leget, omnia sumet: crede mihi, auferet omnia. *Cic.*

2. *Herenn.* 30. 49. Quasi quum dicimus, majus esse ualeficium stuprare ingenuum. quam sacrum legere: quod propter egestatem alterum, alterum propter intemperantem superbiam fiat. *Horat.* 1. *Sat.* 3. 117. Et qui nocturnos sacra divum legerit. *Virg.* 10. *En.* 79. soceros legere, et gremiis abducere patras. ¶ 3. Item speciatim de loco dicitur; et — a) *Legere locum aliquem* est percurrere, præterire, obire, *scorrere, passare, oltrepassare, trascorrere*: ut qui poma legunt, huc illic discurrunt colligendi studio; seu est loci singula puncta quasi colligere: et fere de navigantibus dicitur. *Virg.* 2. *En.* 207. pars cetera pontum Pone legit. *Ovid.* 4. *Fast.* 289. Equoraque Afræ legit, Sardoaque regna sinistris Prospicit a remis. et *ibid.* 566. Ioniumque rapax Icariumque legit. *Id.* 5. *ibid.* 578. Legere saltus. h. e. percurrere venando. et *Seneca Med.* 791. Luna cælum freno propiore legit. — b) Hinc *legere vestigia* est ejus, qui præcessit, vestigia observando, quasi in modum e terra legentis quipiam, eadem via aequi, *seguitare le orme, tenere dietro la traccia.* *Virg.* 9. *En.* 392. et vestigia retro Observata legit. *Ovid.* 3. *Met.* 17. Subsequitur, pressoque legit vestigia gressu. Adde *Val. Flacc.* 1. 711. Huc pertinet et illud *Virg.* 12. *En.* 481. Haud minus Entes tortos legit obvius orbes, Vestigatque virum. Ubi *Servius*: translatio a canibus, qui per vestigia feram indagant. — c) Hinc etiam *legere oram* est præterire oram radendo, *co-steggiare.* *Virg.* 2. *G.* 44. primi lege litoris oram. *Sic Liv.* 21. 51. extr. Navibus oram Italiae legens. et *Sueton. Tib.* 11. Oram Campaniæ legens. *Ovid.* 15. *Met.* 709. Inde legit Capreas promontoriumque Minerva. Adde *eumd.* 14. *ibid.* 89. *Sic Sueton. Aug.* 16. Prospectis hiremibus Pompejanis terram legentibus.

II.) Translatè est clam aucupari, furtim excipere; et ad aures transfertur a *Plaut. Pseud.* 1. 4. 21. Huc concedam, ut horum sermonem legam.

B) Prægnante significatione est sibi colligere atque capere, atque adeo inter plura quærendo eligere, seligere, *scogliere.* — a) Generatim. — De rebus. *Cic.* 4. *Fin.* 15. 40. Nisi omnia, quæ leget, quæque rejiciet, unam referantur ad summam. *Virg.* 8. *En.* 79. geminasque legit de classe biremes. *Phædr.* 2. 2. Capillos homini tegere capere invicem. h. e. canos a nigris discernere et evellere. *Cic. Cæl.* 15. 36. Legere condiciones nubendi. *scogliere partiti da maritarsi.* *Ovid.* 1. *Met.* 27. summaque locum sibi legit in arce. *Id.* 1. *Art. am.* 357. Illa legat tempus — Quo facilis dominæ mens sit et apta capi. *scelga l'ora propria.* Similiter, *locans* in hujusce verbi compositis, *Varro* apud *Gell.* 13. 11. Ipsum denique convivium constat ex rebus quatuor, et tum denique omnibus suis numeris absolutum est: si belli hominuculi collecti sunt, si electus locus, si tempus lectum, si apparatus non neglectus. — De hominibus. *Ovid.* 1. *Trist.* 3. 9. Non mihi servorum, comitis non cura legendi. *Id.* 13. *Met.* 242. de tot millibus unum legere. *Id.* 14. *ibid.* 251. sorte legi. *Sic Plin.* 8. *Hist. nat.* 22. 34. (81). Sorte lectus. *cavato a sorte.* — Sæpius de magistratibus, exercitu etc. *Cic.* 5. *Phil.* 6. 16. Ut hos judices tegeter, quorum tactione duplex imprimeretur reipublicæ dedecus. *Gell.* 14. 2. Legere aliquem in judices. h. e. creare judicem. *Sic Liv.* 23. 22. cives in patris. *creare senatori.* et *ibid.* 54. Ut bini in demortuorum locum in senatum legerentur. *Cf. Justin.* 9. 5. 2. Concilium omnium veluti unum senatum ex omnibus legit. *Cic. Cluent.* 45. 126. Ut scribam jurati legerent eum, quem etc. h. e. crearent. *Pompejus* ad *Coss. post ep.* 12. l. 8. ad *Att.* Legere milites. *far leva.* *Sic Ovid.* 7. *Met.* 669. viros ad bella. et *Justin.* 11. 6. 4. Quum ad tam periculoso bellum exercitum legeret. — Cum Infinito. *Stat.* 1. *Theb.* 530. eadem fœdissima custos Lecta, sacrum justæ Veneri occultare pudorem. — b) Speciatim *vir virum legere* dicitur, quum unus civis alterum eligit. *Sueton. Aug.* 35. Senatum ad modum pristinum redegit duabus lectionibus: prima ipsorum arbitratu, quo vir virum legit, secunda suo et Agrippæ. Adde *eumd.* *ibid.* 54. Hoc autem ab antiquo pugnandi more sumptum est. *Virg.* 11. *En.* 632. totasque Implicuere inter se acies, legitque virum vir. h. e. quasi destinavit legitque hostem, quem occideret. Ita milites, quisque pro sa cum hostibus conseruere

manum, ut haberent singuli, quocum pugnarent. Ita *Liv.* 8. 8. ad *fin.* Nec vexilla cum vexillis tantum, universi bastati cum hastatis, principes cum principibus, sed centurio quoque cum centurione, si ordines turbati non essent, concurrerunt sibi esse sciebant. *Id.* 22. 14. ad *fin.* Armari copias oportet deducendas in æquum. ut vir cum viro congruatur. Porro ex *Tac.* 1. *Hist.* 18. colligitur, moris olim atiquando fuisse etiam in faciendo exercitu, ut atiquot primum deligerentur ab iis, quibus habendi delectus cura demandata esset: hi vero singulos quisque, vel binos, vel etiam plures nominarent, quos militari virtute præstare nosset: quo in delectu *vir virum legere* dicebatur. Verba *Taciti* sunt: Apud militum contionem, adoptari a se Pisonem, more divi Augusti, et exempli militari, quo vir virum legeret, pronunciat. Fortasse huc pertinet illud *Plaut. Amph.* 1. 1. 160. Alia forma oportet esse, quem tu pugno legeris. h. e. ferendum elegeris et percusseris. — Ceterum *V. Lectus* in *fin.* hujus voc.

C) *Legera* est etiam oculis colligere; et occurrit ¶ 1. Generatim pro percurrere oculis et videre, *vedere, scorgere.* *Virg.* 6. *En.* 754. Et tumulum capit, unde omnes longo ordine possit Adversum legere, et venientum, discere vultus. ¶ 2. Speciatim et sæpiissime est oculis scripta percurrere, quasi verba colligendo (ut ait *Varro* 6. *L. L.* 66. *Müll.* La gere dictum quod leguntur ab oculis litteræ.), *leggere, ἀναγιγνώσκω.* — a) Cum Accusativo libri, scripti, denique rei. *Cic. Topic.* 1. 2. Ut eos libros per te ipse legeres. *Id.* 6. *Fam.* 5. Liber tuus et lectus est ad legitur a me diligenter. *Cf. Flor.* 4. 2. a med. Lecto ad lucernam Platonis libro. et *Petron. fragm. Tragur.* 75. *Burmann.* Librum ab oculo legit. *in un colpo d'occhio.* *Rur-* *aus Cic.* 7. *Ferr.* 43. 112. Defensionem causæ suæ scripsit: quam nunc nemo est in Sicilia, quia habeat, quon legat. *Quintil.* 1. 1. 8. Q. Hortensii sibi legitur non tantum in sexus honorem etc. *Ovid.* 2. *Pont.* 5. 20. versus Et legis, et lectos ore faventa probas. *Gell.* 17. 9. a med. Epistola incorrupta et legi facilis. *Plin.* 9. *Ep.* 13. Studiose in-tenteque legere. *Quintil.* 12. 11. 7. Legere philo-sophorum consultorun-que opiniones. *Cic. Senect.* 7. 21. Nec sepulera legens, vereor quod ajunt, ne memoriam perdam: his enim ipsis legendis in memoriam redeo mortuorum. — Cum Infinito. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 45. 137. Legi apud Clitomachum, A. Albinum jocantem distisse etc. — b) Cum Accusativo personæ, quæ librum scriptumve confecit. *Quintil.* 2. 5. 23. Legere antiquos et novos. *Id.* 3. 6. 62. antiquos studiosius. *Id.* 1. 4. 4. poetas. *Id.* 10. 1. 96. Horatius fere solus legi dignus. *Id.* *ibid.* § 118. Si cum judicio legatur Cassius Severus. *Ovid.* 5. *Trist.* 14. 5. Dumque legar, mecum pariter tua fama legetur. *Id.* 4. *ibid.* 4. 14. Ipse pater patriæ Sustinet in nostro carmine sæpe legi. *V. et Legens* in *fin.* hujus voc. ¶ 3. Item speciatim est alta et clara voce aliis legere, recitare, *leggere ad alta voce, recitare, declamare.* *Cic. Brut.* 51. 191. Quum, convocatis auditoribus, legeret eis magnum illud volumen suum, et eum legentem omnes, præter Platonem, reliquissent, Legam, inquit, nihilominus etc. *Id. fragm.* apud *Quintil.* 4. 4. 8. Codicem tribunus plebis ipse pro coutione legit. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 105. Impune legentibus obturem aures. *Id. Art. P.* 475. Quem vero arripuit, tenet occiditque legendo. *Plin.* 5. *Ep.* 29. Libertus mea tam commode orationes et historias et carmina legit, ut etc. *Id.* 9. *ibid.* 34. Audio, me male legera dumtaxat versua: orationes enim commodius: sed taoto minus versus. ¶ 4. Item significat docere, eorare, interpretari, *insegnare, spiegare*: quia olim omnis grammaticorum industria in eo versabatur, ut poetas alta voce discipulis legerent atque interpretarentur, ut *Sueton. Gramm.* 2. tradit. *Id.* *ibid.* Lucilii satyras legisse se apud Archelaum Pompejus Lenæus, apud Philicomum Valerius Cato prædicant. *Vet. poeta* apud *eumd.* *ibid.* 11. Cato grammaticus, Latina Siren, Qui solus legit ac facit poetas. ¶ 5. Item, *legere senatum* (et *legere aliquem in senatum*) munus censorum fuit, qui recitabant in curia nomina senatorum, qui in eum ordinem tunc primum adsumebantur, et qui jam ante eo munere functi erant: ac si quis nota dignus esset, præterentes, senatus movebant. Quem primum legendo nominabant, is

princeps senatus habebatur: *V. LECTIO* 4. *Liv.* 40. 51. Censores fidei concordia senatum legunt: princeps electus est ipse censor M. Aemilius Lepidus pontifex max.: tres ejectione de senatu: retinuit quosdam Lepidus a collega praeteritos. Adde *eumd.* 9. 29. et 30. et 46., et 43. 15. Sic *Cic. Dom.* 31. 82. Ubi cavisti, a meo me loco censor in senatum legeret? *Gell.* 4. 10. et 14. 7. a med. Primum rogari solitum (sententiam) qui princeps in senatum lectus esset. Cf. *Plin.* 10. *Ep.* 113. Eos, qui in hunc a censoribus leguntur, etc. — Hinc Part. praes., cujus exempla retulimus,

Legens, entis, m. 3. absolute, substantiarum more, est idem se lector. *Ovid.* 1. *Trist.* 7. 25. Nunc precor, ut vivant, et non ignava legentum Otia delectant admonesque mei. *Quintil.* 3. 1. 2. Opus nescio an minimam legentibus futurum voluptati. *Id.* 9. 4. 2. Etiam quum iudicium meum ostendero, suum tamen legentibus relinquam. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 16. 17. (45). Quae a me collecta, quaeso, ut legentes boni consulant.

Lectus, a, um, particip. praeter., cujus exempla supra retulimus, adjective quoque occurrit, unde *Comp. Lector* et *Sup. Lectissimus*, qua legere significat seligere, *V. sub B.*: hinc est selectus, delectus, sceltus, εκλεχθεῖς, atque adeo singularis, eximius, praestans, praecipuus, insignis, distincto, esimio, singolare. — a) De rebus. *Plaut. Pseud.* 4. 7. 50. Illic sunt quinque argenti lectae numeratae minae. h. e. probae et iusti ponderis: bona moneta. Sic *Ter. Phorm.* 1. 2. 3. Accipe, hem! lectum est (argentum), convenit numerus, quantum debul. *Horat.* 3. *Od.* 21. 5. lectum Massicum servare. *Cic.* 3. *Cyat.* 37. 150. Ut abjecta istius obsoleta (verba) fugiat (orator), lectis atque illustribus utatur, in quibus plenum quiddam et sonans inesse videatur. — b) De bonitatibus. *Sall. fragm. ex Biblioth. Vatic.* edente *Fr. Kritzió* p. 262. Ubi, priusquam reflecto exercitu, adesset Varius, augetur numerus lectis viris. h. e. validis, strenuis et ad pugandum aptis. *Cic.* 1. *Invent.* 31. 52. Tu uxorum habere lectissimam maxime vis: quare nisi hoc perfeceris, ut neque vir melior, neque femina lectior in terris sit, profecto id semper requiretis. *Id.* *Rosc.* Am. 41. 120. Pueruli ex tot elegantissimis familiis lecti. *Id.* 3. *Verr.* 6. 15. Lectissimi atque ornatissimi viri. Sic *Id. Divin. in Q. Caecil.* 9. 29. Fratrem tuum, lectissimum atque ornatissimum adolesecentem. *Virg.* 9. *Aen.* 48. Viginti lectis equitum comitatus. *Stat.* 5. *Silv.* 1. 247. juvenum lectissime.

LEGŪLĀ, m, f. 1. pars auris caecava exterior, quae apparet, *orecchia, conca dell'orecchia*, quae Graece in *Gloss. Philoz. μωστρον* dicitur, h. e. cochlear, quia ejus similitudinem habet: vel potius ima pendens auricular pars, quae et *lamina* dicitur, quasi ligna. *Sidon.* 1. *Ep.* 2. Aurium legulae, sicut mors gentia est, crinium superjacentium flagellis operuntur.

LEGŪLEJUS, i, m. 2. (lex) qui legum studia sectatur, *leggista, δικανικός, νόμοις*: et fere in contemptu ponitur. *Cic.* 1. *Orat.* 55. 236. Ita tibi jurisconsultus ipse per se aibit nisi legulejus quidam cautus et acutus, praeco actionum, cantor formularum, anceps syllabarum.

LEGŪLUS, i, m. 2. (lego) qui avas, aut oleas colligit, *raccogliatore, συλλογεύς*. *Varro* 6. *L. L.* 66. *Müll.* A legendo legull, qui oleam, aut uvae legunt. *Calpurn.* 3. *Ecl.* 49. extremas legulus quum sustulit uvae. — Videtur tamen magis proprie dici de eo, qui oleas legit, et quidem caducas: nam qui pendentes, dicuntur strictiores. *Varro* 5. *L. L.* 94. *Müll.* Vocabula aperta, ut legulua et vindemiator: alter ab oleis, alter ab uvae. *Cato R. R.* 144. de olea legenda. Legulus, quod opus erunt, praebeto, et strictiores. et *ibid.* 64. Leguli volunt, ut olea caduca quam plurima sit, quo plus legatur. *V. Pontedera Antiq. Rom. et Gr.* p. 77. — In *Inscript.* apud *Henzen* haec habentur n. 7238. *LEGULA AVAR* (h. e. avarii) leguntur in monumento quodam *Zalathnae* in Dacia reperta, ad aetatem L. Veri pertinentem, nimis tamen inutilio, quam quod restitui possit: *Bullell. dell'Institut. archeol.* n. 1343. p. 184.

LEGŪMEN, inis, n. 3. (lego) quicquid ex terrae saxis in siliquis nascitur, ut sunt fabae, pisum, cicer, lens et similia, quae evelluntur e terra, non subse-

cantur: unde a legendo dicta sunt, ut *Varro* 1. *R. R.* 23. 32. et *Plin.* 18. *Hist. nat.* 17. 46. (165). docent, quia vellendo colliguntur: quum frumenta sectione metantur, σαρπιον (It. legume, civaja; Fr. légume, légumineuse, Hisp. legumbre; Germ. d. Hülsenfrucht; Angl. a leguminous plant, legume, legumen). Occurrit — a) Generatim. Leguminum varia genera enumerat *Colum.* 2. *R. R.* 7. et 10., nempe fabam, leutem, pisum, phaseolum, cicer, canabim, milium, panicum, sesama, lupinum, linum, hordeum. *Varro* apud *Non.* p. 204. 23. *Merc.* Uti serat haec legumina, arte parva pranda: cicer, ervillam etc. *Cic.* 2. *Nat. D.* 62. 156. Terra fets frugibus, et vario leguminum genere. *Cæs.* 3. *B. C.* 47. *estr.* Non, illis hordeum quum daretur, non legumina (milles) recusabant. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 7. 10. (51). Legumina omnia singulas habeat radices, praeter fabam, easque surculosas: frumenta multis radicantur fibris sine ramis. — b) Speciatim, vel per synecdochen dicitur de faba, quae insigniores siliquas habet, in illo *Virg.* 1. *G.* 74. latum siliqua quassante legumen, Aut tenues fetus viciae tristestesque lupini.

LEGŪMENTĀRIUS, a, um. *V. LEGUMINARIUS*.

LEGŪMENTUM, i, n. 2. idem quod legumen. *Gell.* 4. 11. Nullo saepius legumento Pythagoram dicit usum, quam fabis.

LEGŪMINĀRIUS, a, nm, adject. (legumen) ad legumina pertinens. *Inscript.* apud *Murat.* 935. 3., quae est apud *Orell.* 3093. NEGOTIATRICE FRVMEN-TARIA ET LEGVMINARIA. At *Henzen.* lex. LEGVMEN-TARIA, quod eodem sensu accipiendum a legumen-tum. — Hinc

Leguminarius, is, m. 2. absolute, substantiarum more, est qui legumina vendit. *Gloss. Philoz.* Leguminarius, σαπιονπωλης. *V. OSPRATURA*.

LEGŪMINĀRIUS, is, m. 2. *V.* voc. praeced.

LEIOSTRĒA et *hostrēa*, ae, f. 1. λαϊοστρεον, ostraea laevi cortice: a λείος laevis. *Lamprid.* *Elagab.* 19. Primus fecit de piscibus isicis, primus de ostris, leiostreis et aliis marinis conchis. *Salmas.* omnino vult lege lithostreis, b. e. Quae testis concreta suis, ceu saxa coherent, ut *Auson. epist.* 9. 6. Inquitur: a λείος lapis. Ceterum leiostreis retinendum videtur; *Aristoteles* enim *Hist. anim.* 1. 4. c. 4. inenarrat κόγχας λειοστράκους, aliis vero τραχυστράκους, h. e. laeves et asperas; et apud *Plin.* 32. *Hist. nat.* 11. 53. (147). memorantur chemae laeves et striatae: ubi vulgati libri habent chemae; sed Graecis ubique haec conchae χήμαι audiunt; *V.* in primis *Xenocrat. Atin. aquatili.* 32.

LEMĀ, ae, f. 1. λήμη, humor in angulis oculorum concrecens et lipitudinem inducens, cispiti: vox Graeca. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 1. 24. (49). Si cruora suffunduntur oculis, vel si lemā in oculis erunt. *V. GRAMMĒ.* *Cael. Aurel.* 2. *Acut.* 6. Tum oculos lemā obsitos, vel lacrimantes, spongia vaporabimus.

LEMBARIUS, ii, m. 2. miles classarius, qui in lembis pugnet. Ita perperam legit *Salmas.* apud *Vopisc.* *Aurel.* 38., ubi alii recte leg. monetarius.

LEMBŪLUS, i, m. 2. deminut. a lembus, parvus lembus, cymba, *piccola fregata*, vel rectius *barchetta*. *Prudent.* 5. *aspi. step.* 455. Levice rectus lembulo Amplum per aequor auferas. Adde *Paulin. Nolan. epist.* 49. (al. 36.) n. 1.

LEMBŪNCULUS, *V. LĒNUNCULUS*.

LEMBUS, i, m. 2. λέμβος. Pro lembus reperlas timbus apud *Isid.* 19. *Orig.* 1. item in *Gloss. Isid.* et in *Gloss. Arabico-Lat.* — Lembus est naviculae exiguae genus, sed mirae velocitatis, cujusmodi ante classem explorandi gratia solent praemitti, *brigantino, fregata, galeotta*, vel rectius *navicella, battello, cutter*; ita enim ait *Fulgent. Exposit. ant. serm.* p. 564. 6. *Merc.* Lembus genus navicellae velocissimae, quod et dromonis nomine appellatur. Et *Id.* *ibid.* p. 565. 21. Celocem dicunt genus navicellae modicissimum, quod lembum dicimus. — a) Qui primi lembum invenerunt, fuerunt Cyrenenses, teste *Plin.* 7. *Hist. nat.* 56. 57. (208). Erant autem et majores lembi bello utiles. *Liv.* 45. 10. Antenor, qui cum classe lemborum ad Phanas stabat, Cassandriam inde trajecit. — b) Erant et minores, scapharum instar, quibus fiebat a litore ad onerarias aivectio. *Plaut. Merc.* 1. 2. 81. Dum haec aguntur, lemba advehitur pater tuus pauillulo. et

2. 1. 35. Ascendi in lembum atque ad navim advebor. — c) Lembi etiam inter nsviculas piscatorias annumerantur. *Accius* apud *Non.* p. 534. 5. *Merc.* Eo autem, nocte extrema retis ut proverberem et staturerem: forte aliquanto, quam solitus, lembo sum progressus longius. Adde *Turpillium* apud *eumd.* *ibid.* — d) Item inter nares actuaris. *Liv.* 34. 35. Neve ipse navim ullam praeter duos lembos, qui non plus quam sexdecim remis agerentur, haberet. — e) Item inter lintres fluviales. *Virg.* 1. *G.* 201. Non aliter, quam qui adverso vix lumine lembum Remigiis subigit.

LEMMA, atis, n. 3. λήμμα, occurrit tantum apud argenteae aetatis recentioresque scriptores; apud Clceronem enim Graece ubique scribitur: et

1.) Proprie ¶ 1. Stricto sensu est materia, seu argumentum, quod summus enarrandum, orandumve epigrammate, ode, ecloga, aliove scripto: a λαμβάνω sumo, Ital. tema, materia, soggetto. *Plin.* 4. *Ep.* 27. Lemma sibi sumpsit, quod ego interdum versibus ludo. s'è tolto per tema. ¶ 2. Latiori sensu est quod solet ipsi carmini praescribi ad ostendendum, quid in eo disseratur, il titolo. *Martial.* 14. 2. Lemmsts si quaeris cur sint adscripta, docebo: Ut, si malueris, lemmata sola legas. Adde *eumd.* 11. 42. *Auson. praef. parental.* Allquoties fortasse lectorem solum lemma sollicitat tituli.

¶ 1.) Translate ¶ 1. Ipmum quoque epigramma lemma dicitur. *Plin.* 4. *Ep.* 27. Si mihi ex hoc ipso lemmate secundus versus occurrerit. *Martial.* 10. 59. Consumpta est uno si lemmate pagina, transis, Et breviora tibi, non meliora placeant. ¶ 2. *Nutricis lemmata* apud *Auson. epist.* 16. 90. sunt sabbellae, quibus infantes oblectari soleat. ¶ 3. Apud Dialecticos est sumptio, seu assumptio in syllogismo. Graece hoc sensu habet *Cic.* 2. *Divinat.* 53. 108.; at *Laline Gell.* 9. 16. Est vitium insidiosum et sub falsa lemmatis specie latens. *V. PRÆSUMPTIO*.

LEMNISCĀTUS, a, um, adject. (lemniscus) lemnisco ornatus: *V.* vocem seq. *Figurate Cic. Rosc. Am.* 35. 100. Multas esse infames palmas, hanc primam tamen esse lemniscatam, quae Romae defertur. h. e. ceteris ornatiorem et aobiliorem, et quae magnam trium fundorum mercedem attulit: quum aliae non tantum lucri contulerint. *Apud. de Orthograph.* p. 130. Lemniscata citra aspirationem dicitur sarta gladiatoris palma. *Titinius:* O gladiator mi, gloria quoque lemniscatus meridionaria; nam haec erit septima laurus. Adde *Tertull. Anim.* 1.; et *Servii* loc. cit. la voc. seq. sub 1., in quo haec vox proprie occurrit.

LEMNISCUS, i, m. 2. λημισκος. ¶ 1. Lemniscus (de cujus etymo *V.* in fine hujusce paragr. 1.) est fasciola, quae coronae circumvolvitur, et ab ea dependet, ornatus gratia (It. fascetta, fasciuola, nastro; Fr. lemnisque, ruban; Hisp. cinta, coltonia, liston; Gerin. e. herabhängende Da d.; Angl. a fillet or ribband, colored ribband, silken string): solebant enim et coronae et palmae ad majorem honorem lemniscis ornari. Hos designare videtur *Virg.* quum ait 5. *Aen.* 269. Punicis libant evincti tempora taenis. Ubi *Servius:* Significat lemniscatas coronas, quae sunt de frondibus et discalulibus fasciis, et sicut *Varro* dicit, magni honoris sunt. *Paul. Diac.* p. 115. 1. *Müll.* Lemnisci, id est fasciulae coloratae, dependentes ex coronis, propterea dicuntur, quod antiquissimum fuit genus coronarum lanearum. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 14. 25. (65). de tilia. Inter corticem ac lignum teaves tunicae multiplici membrana, e quibus vincula tiliae vacantur: tenuissimum eorum philyrae, coronarum lemniscis celebres, antiquorum honore. et 21. *ibid.* 3. 4. (6). *Crassus Dives*, primus argento auroque solia ininitatus, ludis suls coronas dedit: accesseruntque et lemnisci, quos adijci ipsorum coronarum bonos erat, propter Etruscos (*V. ETRUSCUS* in ONOM.), quibus jungi nisi aurei non debebant. Puri diu fuere il: caelare eos primus instituit P. Claudius Pulcher, bractaeasque etiam philyrae dedit. *Capitolin. Ver.* 5. Coronas quia etiam datas, lemniscis aurea interpositis et alieni temporis doribus. — Usus lemniscorum fuit etiam separatin a coronis. Huc fortasse retrahendus locus *Plin.* 21. *Hist. nat.* 3. 4. (6). supra cit., in quo apparet, lemniscis inscriptas fuisse argutias in alicujus laudem, quin et figurae rei vicemmodatas. *Sueton. Ner.* 25. Incedenti passim victi-

me casm, sparso per vias identidem croco, logestaeque arca, ac lemolsci, et bellaria. *Liv.* 33. 33. Ruente torba adire, contingera dextram cupientium, coronas lenioscosque jacentium. — Etiam palmæ, quæ dabantur ludorum victoribus, et poetis, lemniæls ornabantur. Colligitur id ex *Cic. Rosc. Am.*, cuius verba *V.* lo voc. præced. et ex *Auson. epist.* 20. 5. Et quæ jam dudum tibi palma puetica pollet, Lemnisco ornata est, quo mea palma caret. — De atella crinita, quæ in funebribus ludis C. J. Cæsaris per septem continuos dies fulaisse dicitur, ait *Servius ad Virg. 9. Ecl.* 47. Stella quasi lemniæls coronata. Ex his patet, laneos primum fuisse lemniæcos, postea et ex metallis in tenues laminas ductis factos. *Paulus Diac.* in allatis verbis a lana deducere videtur: nec desuere, qui *Ianicus* inde ubique legendum arbitrarentur, inter quos sunt etiam ii, qui a λῆνος lana derivant: *Müllerus* autem ad *Paul. Diac. loc. cit.* ait: Videntur Græci a λῆνος alve λῆνος dixisse λημισκός, ut παλαμναίον a παλάμη et διδύμων pro διδύμος. Alii a ληνία esse putant, quasi *laminis*. Sed verius est esse totam Græcam. *Hezychius*: λημισκός. τὰς στενάς Σαρακουσῶν ταινίας. λημισκός vero est deminut. ab *Inusit. λῆμος* synecop. pro λημένος, a particip. λημένος verbi sive etymi λῆω (λαμβάνω) capio: nam lemniæls, capiendi et obstringendi causa, coronæ præcipue sunt additæ. Ideo autem coronæ lemniæls ornata ceteris honoratioribus fuisse videtur, quia ipsæ ab illis, quibus donatæ fuerant, capite gestandæ erant: ita apud nos *medaglia con occhiella* dicitur, quæ honoris causa datur, ut is, qui eam acceperit, statim eandem pectori suo appendat. ¶ 2. Lemniæcus dicitur etiam linamentum, quod tinctum medicamine ciburgl in vulnera induunt, *tasta*. Græce usurpat *Cels.* 7. 28., Latine *Veget.* 2. *Veterin.* 14. et 48. ¶ 3. Item lemniæcus dicitur virgula inter geminos punctus jacens, teste *Isid.* in *Gloss.* V. *Kopp. Polæogr.* T. 1. p. 279.

LEMONIUM et limonium, II, o. 2 λειμώνιον, apud *Plin.* 25. *Hist. nat.* 9. 61. (108). herba est succum lacteum emittens, coerescentem gummi modo. nascitur in humidis locis, ἐν λειμῶσι, unde nomen. Apud *eumd.* 20. *ibid.* 8. 28. (72). eadem limonium, et Latina beta silvestria dicitur. *V.* LEMONION.

LEMURES, nm, m. plur. 3. De notatione vocis *V.* vocem seq. — Lemures sunt mortuorum animæ. An a Larvis differant, *V.* loca *Platonis* et *Apuleji* in *LARVA*.

I.) Proprie. *Ovid.* 5. *Fast.* 463. Lemures animas dixera silentium.

II.) Translate ponuntur pro umbris, spectris et hujusmodi nocturnis terribilamentis, *fontosme*, *μορμολύχεια*, quæ se in tenebris videre quis putat, et timore inani percellitur: cui avertendo, umbrisque mortuorum placandis sacra Romanis instituta fuerat *Lemuria* appellata, quorum originem ac ritum *Ovidius* loco supra cit. a v. 421. describit. *Nonius* p. 135. 15. *Merc.* Lemures larvæ nocturnæ et terrificationes imaginum et bestiarum. Varro de vita populi Romani libro primo: Quibus temporibus in sacris fabas jactant noctu, et dicunt, se Lemures domo extra januam ejicere. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 208. Somnia, terrores magicos, miracula, sagas, Nocturnos Lemures portentaque Thessala ridet. *Pers.* 5. 185. Tunc nigri Lemures ovoque pericula rupto. *Canfer Capell.* 2. p. 40.

LEMURIA, ōrum, n. plur. 2. festa placandorum Lemurum causa instituta, et vii. v. et iii. Id. Maj. per tres dies, qui ideo nefasti erant, a Romanis celebrata: ut est in veteri Calendario apud *Gruter.* p. 133. quasi *Remuria*, quia sunt primum facta a Romulo ad placandos Manes Kemi fratris occisi, qui credebatur Faustulo nutritio et Accæ ejus uxori apparuisse et id sacri genus postulasse. Fiebat autem id noctu nudia pedibus, ter manus lavando, et nigras fabas post terga novies jaciendo: qua re redimeret ac liberaret ea suosque putabant ab umbrarum, seu Lemurum terroribus. Quum hoc sacrum peragebatur, euncta deorūn templa clausa erant, et omnia infusa hæbebantur. *Ovid.* 5. *Fast.* 421. Ritus erit veteris nocturna Lemuria sacri: Inferias scilicet Manibus illa dabunt. *V.* ibi quæ sequuntur.

LENA, m, f. 1. (leno) quæ mulieres quæstuaris alit, prostituit et conciliat, quæque mediam se illi-citis amoribus præbet, nuncta, quæ tabellas amatori-

as portal ultro citroque, *πορνοβοσκός, μαστρωπός* (It. *ruffiana*; Fr. *entremetteuse*; Hisp. *alcahueta*; Germ. *die Kupplerin*; Angl. *n bawd, procurress*).

I.) Proprie. — a) Absolute, substantivorum mora. *Ulp. Dig.* 23. 2. 43. § 2. Lenas eas dicimus, quæ mulieres quæstuaris prostituunt. Lenam accipimus et eam, quæ alterius nomine hoc vitæ genus exercet. Si qua cauponam exercens, in ea quæstuariorum corpora habet, dicentium, hanc quoque lenæ appellatione contineri. *Plaut. Asin.* 1. 3. 23. Ubi lena bene agat cum quoquam amante. *Tibull.* 1. 6. 11. quod adest huic dives amator, Venit in exitum calida lena meum. *Id.* 2. 6. 45. Lena necat miserum Pbyrne, furtimque tabellas Occulto portans, itque reditque, sinu. *Ovid.* 1. *Amor.* 15. 17. improba. *Martian.* 11. 61. obscena. *Id.* 9. 30. Quæ sciet vos illos vendere lena toros. *Propert.* 4. 5. 1. Terra tum spinis obducatur, lena, sepulcrum etc. et *ibid.* 73. Sit tumulus lenæ curto vetus amphora collo. — b) Per appositionem, vel adjective. *Ovid.* 3. *Amor.* 5. 40. Ingenium dominæ lena movebit anus. — *V.* CALYBE in ONOM., ubi asseritur lenæ monumentum sepulchrale, eidem factum a meretrice ejusdem domina et patrona.

II.) Translate dicitur de rebu laanims, quæ amore conciliare valent. — a) Absolute. *Cic.* 1. *Not. D.* 27. 77. Non vides, quom tanta conciliatrix, et quasi sui sit lena natura? *Ovid.* 3. *Art. nm.* 316. discant cantare puellæ: Præ facie multis vox sua lena fuit. — b) Adjective. *Claudian. Nupt. Honor. et Mar.* 24. ut nuncia formæ Lenæ per innumeros iret pictura penates.

LENATUS, a, um. *V.* LENO, as. LENÈ, adverbii loco pro leniter: gradus *V.* in LENITER. Occurrit tantum apud Poetas. *Ovid.* 2. *Fast.* 704. Sectus bumum rivo lene sonantis aquæ. *Avien. descript. Orb.* 857. Vel qua lene Notus spirat, qua persreipit Austere. *Nemesian.* 4. *Ecl.* 17. lena Quens fons. *Calpurn.* 7. *Ecl.* 25. clivi leue jacentes. h. e. colles leniter acclives, ut loquitur *Ovid.* 5. *Fast.* 151.

LENIMEN, inis, n. 2. (lenio) id, quo quippiam lenitur, mitigatio, mulcedo (*V.* voc. seq.): et est vox fere poetica, ac translate tantum occurrit. *Horat.* 1. *Od.* 32. 14. Testudo laborum dulce lenimen. *Ovid.* 6. *Met.* 500. sollicitæ lenimen dulce senectæ. *Id.* 11. *ibid.* 450. addidit illis Hoc quoque lenimen, quo solo flexit amantem.

LENIMENTUM, i, n. 2. (lenio) idem ac lenimen, id, quo quippiam lenitur, mitigatio, mulcedo, *ἡπιότητα, μελίσματα* (It. *mitigazione, lenimento, correzione, temperamento*; Fr. *adoucissement*; Hisp. *temperamento, mitigacion*; Germ. *d. Linderungsmittel, Linderung*; Angl. *a softening, mitigation, assuagement, alleviation, charm*).

I.) Proprie. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 5. 24. (59). Nuper invenere, dissectis raphanis ioserere belleborum, rursusque comprimere rapbanos, ut transeat vis, atque lenimento dsre.

II.) Translate. ¶ 1. Physica ratione, medici lenimentum vocant morborum mitigationem seu cessationem, ut superpositionem appellant eorum exacerbationem. *Cæli. Aureli.* 2. *Tard.* 13. ante med. Curatio pro motibus temporum varianda, ut superpositionem emergentem eadem curatione curemus: in lenimento vero leves atque quietos adhibemus modos. *Id.* 2. *ibid.* 4. ante med. Nunc superpositionibus asperata, nunc lenimentis emollita passio. ¶ 2. Morali ratione. *Tac.* 2. *Hist.* 67. Aditto bonestæ missionis lenimento.

LENIO, is, Ivi vel Ii, Ilum, ira, 4. (lenis). *Lenibam et lenibo* pro *leniebam et leniam* (quod in quarta conjugatione non raro usuvenit) habes apud *Virg.* 5. *Æn.* 527. et 6. *ibid.* 468.; et *Propert.* 3. 20. 32. — Part. *Lenitus* sub *A. I.* et II.; *Leniturus* sub *A. II.*; *Lenientius* sub *A. I.* — Lenire est lenem facere, mulcere, mitigare, minuire, vires adimere, *ἡμῶσα, κηλεῶ* (It. *mitigare, raddolcire, sminuire, temperare*; Fr. *adoucir, atténuer, affoiblir*; Hisp. *oblandar, moderar, mitigar, atenuar*; Germ. *lindern, mildern, sanft, gelinde machen*; Angl. *to soften, mitigate, calm, alleviate, assuage, lenify*). Occurrit autem A) Sæpissime activa; et B) Raro admodum neutrorum more.

A) Active; et quidem

I.) Propria da rebu physicis et præcipue de morbis usurpatur, et lenem facere, minuire, vires adi-

mere significat. *Varro* 2. *R. R.* 4. 6. Post meruldem rursus, lenito fervore, pascunt. *Sueton. Vitell.* 10. Ad leniendam gravitatem odoris. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 9. 37. (96). Lapsana alvum lenit et molli-t. h. e. leniter ciet. *Id.* 23. *ibid.* 8. 77. (147). Nucæ leniunt saporum ceparum. *roddolciscono*. et 21. *ibid.* 28. 102. (174). Colocasiâ acria corporis leniri. *Id.* 33. *ibid.* 6. 35. (110). Lenire tumores. *Id.* 23. *ibid.* 4. 47. (92). dyspnæas, collectiones duritiasque. et 22. *ibid.* 25. 58. (122). collectiones impetuosque. et 20. *ibid.* 13. 51. (135). epiphoras. et 22. *ibid.* 23. 49. (101). podagras. et 20. *ibid.* 17. 73. (195). articulares morbos. et *ibid.* 8. 29. (73). dolores capitis. *Propert.* 3. 20. 32. Leuire vulnera. h. e. fovera eorumque dolorem minuire. *Sic Ovid.* 1. *Pont.* 3. 6. Lenitum vulnus. *Horat.* 2. *Sat.* 2. 17. cum sale panis Latrantem stomachum bene leniet. *acquitero.* *Id.* 1. *Od.* 27. 7. Lenire clamorem. h. e. clamoris vocem demittere et minuire.

II.) Translate est lenem facere, mitigare, mulcere, placare, flectere, minuire; et occurrit — a) De hominibus. *Plaut. Bacch.* 5. 2. 31. Aliquem lepide lenitum reddere. *Cic.* 2. *Phil.* 45. 116. Muncribus, congiariis, epulis multitudinem imperitam lenierat. *Orellius* tamen et recentiores plerique omnes leg. *deleuerat*. *Rursus Cic. Mur.* 31. 65. de *Catone*. Te ipsum, nunc animi quodam impetu concitatum, usus flectet, dies leniet, ætas mitigabit. *Id.* 6. *Att.* 2. Il-lum sæpe lenivi iratum. *Nepos Eumen.* 11. Adeo erat iocensus, ut, nisi magna spe maximarum rerum, leniri non posset. *Ovid.* 1. *Pont.* 2. 151. precibus lenito Cæsare vestris. *Sic Id.* 4. *ibid.* 8. 3. lenire superos rogando. *Cic.* 3. *ad Q. fr.* 5. Lenire se multa consolatione. *Cf. Virg.* 4. *Æn.* 393. At pius Æneas, quamquam lenire dolentem Solando cupit et dictis avertere curas etc. — b) De animo ejusque motibus. *Cic.* 1. *Fin.* 14. 47. Temperantia animos quasi concordia quadam placat ac lenit. *Sall. Jug.* 11. extr. Lenire animum ferocem. *Virg.* 6. *Æn.* 467. dictis ardentem animum. *Petron. Satyr.* 107. Flectite ergo mentes satisfactione lenitas. *Liv.* 2. 45. ante med. Diem tempusque forsitan ipsum leniturum iras. *Sic Soll.* apud *Priscian.* 9. p. 871. *Putsch.* Lenita ira. *Cf. Virg.* 8. *Æn.* 86. Tibris ea Oviuum, quam longa est, nocte tumentem Lenit. *Cic. Morcell.* 10. 31. Vicit is, qui non fortuna infamaret odium suum, sed bonitate leniret. *Nepos Dion.* 6. Lenira invidiam obsequio. *Sic Toc.* 4. *Hist.* 44. Lenita invidia. *Virg.* 4. *Æn.* 528. Lenire somno curas. *Ovid.* 13. *Met.* 317. requie dolores. *Cic.* 15. *Fam.* 21. desiderium crebris et longis epistolis. *Sic Liv.* 1. 16. extr. Lenitum desiderium. *Virg.* 1. *Æn.* 451. nova res oblata timorem Lenit. — c) De abstractis. *Ter. Heaut.* 1. 4. 75. Lenire miseriam alicui. *Sall. Jug.* 96 inopiam frumenti. *rendere tollerabile.* *Id.* *ibid.* 29. atrocitatem facti. *Liv.* 6. 16. n. med. seditionem. *Ovid. Heroid.* 19. 210. moras. h. e. dolorem dilationis. *Sueton. Aug.* 34. Adempta, vel lenita pars paraturum. *Toc.* 2. *Ann.* 29. Lenire crimina, aut asperare. *Id.* 3. *Hist.* 61. dedecus. *Id.* 1. *Ann.* 71. memoriam cladis comitate.

B) Neutorum more. *Plaut. Mil. glor.* 2. 6. 99. Occubitabo me aliquot dies, dum hæ consulescunt turbæ, atque iræ leniunt.

LENIS, e, adjct. Comp. *Lenior* I. et II. 1. 2.; *Sup. Lenissimus* I. et II. 1. — Ratione habita etym., ducunt a mollitie *λαός*, quæ *λεῖος* dicitur: vel a *λεῖος* *levis*. — Levis est levis et tacto nullam asperitatem habens; atque adeo mitis, levis, placidus, minime acer, non vehementis, *λεῖος* (It. *liscio, molle, delicato, dolce, leggero, soave*; Fr. *doux ou toucher, poli, doux en général, léger, qui n'est pas âpre, qui n'est pas violent*; Hisp. *liso, pulido, dulce, suave, delicado, ligero*; Germ. *sonft, glatt, weich, gelinde, milde*; Angl. *soft, smooth, delicate, mild, gentle, sweet, easy*).

I.) Proprie. — a) Stricto sensu est levis et tacto nullam asperitatem habens. *Cic.* 2. *Fin.* 12. 36. Sensus judicat dulce, amarum; lene, asperum; prope, longe; stare, movere; quadratum, rotundum. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 4. 14. (53). Vehemens fricatio spissat, lenis mollit. — b) Latiori sensu de multis dicitur, et significat mitem, levem, placidum, minime acrem, non vehementem. *Cic.* 2. *Not. D.* 58. 146. Vocia genera permulta, candidum (*al. canurum*), fuscum; lene, asperum; grave, acutum; flexibile, durum. *Al. leg.* leve: sed lenem vocem asperæ

contrariam etiam *Quintil.* 11. 3. 63. appellat. *Cels.* 2. 22. Lenes sunt sorbitio, pulicula, laganum etc.; Item iac, defrutum, passum. Acris sunt omnia nimis austera, acida, aalsa etc. *facili* d. digerere. *Ter. Heaut.* 3. 1. 48. Vinum hoc asperum est: aliud lenius, sodes, vld. *Cic.* 2. *Att.* 21. Ita lenibus uti videbantur venenis, ut posse viderem aine dolore interire. *Cæs.* 4. *B. G.* 28.; et *Cic.* 7. *Att.* 2. Belle nobis flavit ab Epiro lenissimus ventus. Sic Cato apud *Choris.* 2. p. 185. *Putsch.* Deinde postquam Massillam præterimus, inde omnem classem ventus Auster lenis fert, mare velis florere videres. et *Varro* apud *Non.* p. 231. 6. *Merc.* Detis habenas aima leni, dum nos ventus flammie sudo suavem ad patriam perducit. *Ovid.* 12. *Met.* 527. Lenia volatus. *Quintil.* 11. 3. 92. et 161. Lenis laterum motus. h. e. compositus et gravis. *Ennius* apud *Macrob.* 6. *Saturn.* 4. Quod per amœnam urbem leni fuit agmine flumen. Sic *Virg.* 2. *Æn.* 782. leni fuit agmine Tibris. et *Plin.* 5. *Hist. nat.* 9. 40. (54). Lenis Nilus. *che scorre* adagio. et 21. *ibid.* 18. 73. (122). Leni igni coquere. a fuoco lento. Sic 21. *ibid.* 17. 68. (111). Leni sole siccare. *Horat.* 3. *Od.* 21. 13. Lene tormentum. *Id.* *ibid.* 1. 21. Lenis somnus. Præcesserat *Ennius* apud *Fronton.* 4. *Ep.* 12. p. 110. *edit. Rom.* somno leni placidoque revictus. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 35. 63. (155). sonus. h. e. tenuis. *Id.* 9. *ibid.* 41. 65. (140). Color suavior et lenior. *Id.* 16. *ibid.* 36. 64. (158). de arundine. Gracilitas nudis distincta leni fastigio tepuatur in cacumina. *s'assottiglia a poco a poco.* *Cæs.* 2. *B. C.* 24. Jugum directum, utraque ex parte præruptum atque asperum, sed paullo tamen leniore fastigio ab ea parte, quæ etc. di *sakta più facile.*

It.) Translate. ¶ 1. Generatim et sæpissime de hominibus eorumque actibus usurpatur, aclicet transfertur ad animum et mores, et est qui non irascitur, qui parit, qui impetum animi cohibet, qui a severitate et crudelitate abhorret, indulgens, elemens, facilis, mitis, placidus, *chi se la lascia passare facilmente, piacevole, mite, dolce, πρῶτος, ἡπιος.* *Cic.* 5. *Fam.* 2. n. med. Lenis a te et facilis existimari debeo, qui nihil tecum de his ipsis rebus exposulem. *Cæs.* ad *Opp. post ep.* 3. 1. 9. ad *Att.* Ut quam lenissimum me præberem. *Rursus Cic. Rosc. Am.* 53. 154. Populus Romanus in bostes lenissimus. *Ovid.* 5. *Trist.* 2. 36. Sæpe suo victor lenis in boste fuit. *Sueton. Cal.* 3. Obtrectatoribus lenis et innoxius. *Ter. Heaut.* 3. 1. 29. Si te tam leni et victo animo esse ostenderis. et 1. 1. 99. Leni ingenio esse in liberos. *Cic.* 5. *Fam.* 15. Lenissimis et amantissimis verbis utens, re graviter accusas. *Cæs.* 1. *B. C.* 2. Dixerat aliquis leniorem sententiam, ut etc. et *ibid.* 5. Lenissima postulata. *Horat.* 3. *Od.* 4. 11. Lene consilium dare. *Plaut. Capt.* 2. 1. 5. Servitutum lenem reddere. *leggiera e sopportabile.* — Regit etiam infinitivum, Græcorum more. *Horat.* 1. *Od.* 24. 17. Mercutius Non lenis precibus fata recludere. ¶ 2. Sæpe etiam ad genus dicendi et orationem transfertur. Est autem lenis oratio, quæ impetu, vehementia ac nervis caret; et stilo sedato utitur et conciliandis auditorum animis accommodato, ut docet *Cic.* 2. *Orat.* 29. 129. *F. LENITAS II.* 2. Dura est metaphora a fluminibus, quæ placido ac leni cursu feruntur. *Cic.* 1. *Herenn.* 7. 11. In exordienda causa servandum est, ut lenis sit sermo et usitata verborum consuetudo. *Id.* 2. *Orat.* 13. 54. Tractu orationis leni et æquabili perpolvit illud opus. et *ibid.* 43. 183. Non enim semper fortis oratio queritur, sed sæpe placida, submissa, lenis, quæ maxime commendat reos. *Quintil.* 10. 1. med. Quosdam elatior dicendi vis et magis concitata et plena spiritus capit: sunt et lenis et nitidi et compositi generis non pauci amatores. *Id.* 9. 4. 127. Lenis et fluens contextus orationis. *Id.* 10. 2. 23. Etiam hoc solet incommodi accedere lis, quo se uni alicui generi dederunt, ut si asperitas bis placuit alicujus, hanc etiam in leni ac remisso causarum genere non exuant. *Id.* 9. 4. 131. Lenia spatium, sublimia et ornata claritatem quoque vocalium poscunt. h. e. longas syllabas. et *ibid.* 139. Sublimia debent ingredi, lenia duca, acris currere, delicata fluere. *Id.* 11. 3. 161. Proœmio frequentissime lenis convenit pronuntiatio: nihil est enim ad conciliandum gratius verendum. *Id.* 9. 4. 92. Syllabæ acres sunt, quæ ex brevibus ad longas insurgunt: leniores, quæ a longis in breves descendunt.

V. Benitej. ad illud *Horat. Art. P.* 26. sectantem lenia (n. lævia) etc. — *Lenis jocus* apud *Quintil.* 6. 3. 2. est, qui risum quidem movet, sed asperitate caret. ¶ 3. Item spectatio: lenis spiritus apud Grammaticos quid sit, *V. In ASPER.* — Hinc *Lenis, is, n.* 3. absolute, substantivorum more, in re medica est id quo morbus lenitur, un lenitivo. *Inscript.* apud *Orell.* 4233. c. LVCCI ALEXANDORI LENE AD OMNEM LIPPITYDINEM.

LENIS, ia, m. 3. a ληνός lacus torcularis, est genus vasis. *Afranius et Laberius* apud *Non.* p. 544. 31. *Merc.* — Secundo nonnullus est etiam genus navigii, a similitudine ληνός, id est vasis torcularis. *Martial.* 1. 50. Tepidum natabis tece Congedi vadum. Al. ad vadum referunt: vel lenie accipiunt pro leniter; quod longe est rectius. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

LENITAS, atis, f. 3. (lenis) lēvitas, mollities rarum, quæ lēvem tactum habent: cui asperitas opponitur, ut in *LENIS* loit. dictum est: atque adeo usurpatur de iis, quæ non sunt acris, nec vehementia, sed mitia et placida, λειότης (It. *lisciezza, morbidezza, delicatezza, placidezza*; Fr. *douceur au toucher, au goût, à la vue*; Hisp. *morbidez, delicadez*; Germ. *die Sanftmuth, Gelindigkeit, Gelassenheit, Gemächlichkeit, Milde*; Angl. *softness, smoothness, tenderness, delicateness*).

1.) Proprie usurpatur de rebus physicis; et — a) Stricto sensu ad tactum pertinet, ut diximus. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 12. 26. (82). Minimum hoc modo intergerit: atque etiam lini lenitas superatur. — b) Latiori sensu refertur ad gustum, et dicitur de rebus, quæ acres non sunt, et gustu suaves, et esu concoctaque fariles redduntur. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 19. 24. (120). Africa gyppo mitigat vini asperitatem: Græcia sale aut mari lenitatem excitat. *Id.* 27. *ibid.* 8. 40. (62). Differentia intelligitur lenitate gustus. — c) Item ad auditum; et lenitas vocis est moderata ejus remissio, acris clamore remoto: respondetque lenitati orationis, de qua *V. infra* sub II. 2. *Cic.* 2. *Orat.* 43. 182. Sed hæc adjuvant in oratore, lenitas vocis, vultus, verborum comitas. — d) Item ad visum, et de coloribus dicitur, qui visu sunt faciles et oculos acris splendore non percillant. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 5. 16. (63). Smaragdi viridi lenitate lassitudinem mulcent. et *ibid.* 3. 12. (47). de succinis. Sunt et in quibus decocti mellis lenitas placeat. — e) Denique et de fluminum cursu occurrit, et est tarditas, placiditas. *Cæs.* 1. *B. G.* 12. Arar in Rhodanum influit incredibili lenitate, ita ut oculis, in utram partem fluat. *judicari non possit.*

II.) Translate. ¶ 1. Generatim transfertur ad homines eorumque actus, scilicet ad animum et mores, et est mansuetudo, indulgentia, facilitas, moderatio et quedam quasi mollitia et suavitas naturæ, quæ iram vel nescit omnia, vel moderata, *placevolezza, mitezza, condiscendenza, mansuetudine, ἡπιότης, πραότης.* *Ter. Adalph.* 3. 4. 26. Incepta lenitas patris et facilitas prava. Ad hunc l. quidam apud *Donatum* ita inter lenitatem et facilitatem distinguunt, ut illa in permittendo, hæc in ignoscendo versetur. *Cic.* 2. *Cat.* 4. 6. Non est jam lenitatis locus: severitatem res ipsa flagitat. *Id.* 1. *Orat.* 12. 53. In hominum mentibus vel ad iram, aut ad odium, aut ad dolorem incitandis; vel ab hisce iisdem permotionibus ad lenitatem misericordiamque revocandis. *Id.* *Sull.* 6. 18. Quam mollitia sum animi ac lenitate, numquam illius lacrimis ac precibus restitsem. *Id.* 13. *Fam.* 1. Dare se ad lenitatem. *Id.* *Mur.* 31. 64. Paulo ad lenitatem propensior. *Id.* *Partit. orat.* 21. 78. Lenitas animadvertendi. *Auct. B. Afr.* 86. et 92. Lenitas et clementia. et *ibid.* 54. Lenitas, modestia, patientia. *Gell.* 11. 18. Remissa nimis lenitate uti. *Cic. Rabir. perduell.* 3. 10. Qui vestram libertatem non acerbitate suppliciorum infestam, sed lenitate legum muniam esse voluerunt. ¶ 2. Speciatim transfertur ad genus dicendi, et significat quandam relet placiditatem et æquabilitatem orationis, quæ sedate, molliter, remisse et nullo impetu fertur, et nervia caret ac vehementia: pertinet autem ad stilum medium, et conciliandis animis apta est, ut *Cic.* 2. *Orat.* 29. 129. docet. *Id.* 2. *Orat.* 15. 64. de historico stilo. Genus orationis cum lenitate quadam æquabili profertur, sine hac judiciali asperitate. *Id.* *Orat.* 16. 53. Elaborant alii in lenitate et æquabilitate, et puro quasi quodam et caelido genere di-

condi. *Id.* *Brut.* 48. 177. Suot ejus aliquot orationes, ex quibus, sicut ex ejusdem tragœdis, lenitas ejus sive nervis perspicit potest. *Quintil.* 0. 4. 136. Aspera iambis maxime concitantur, quod sunt e duabus modo syllabis, eoque frequentiore quasi pulsam habent: quæ res lenitati contraria est.

LENITER, adverb. (lenis). Allam formam *LENE V. loco suo.* — *Comp. Lenius I. et II.* 2. 3.; *Sup. Lenissime II.* 1. — Leniter est modice, leviter, placide, non acriter, non aspere, sive impetu aut ri, ληνῶς, ἡπιῶς (It. *leggiermente, suavemente, mollemente*; Fr. *doucement, faiblement, légèrement, peu à peu*; Hisp. *ligeramente, dulcemente, poca a poco*; Germ. *mild, gelinde, sanft*; Angl. *gently, softly, sweetly, mildly*).

I.) Proprie usurpatur de rebus physicis. *Cic.* 6. *de republ.* 12. *extr.* Leniter arridens. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 18. 16. (80). Leniter illustrans. *Id.* 17. *ibid.* 22. 35. (197). Pampinos teneros alligato leniter. Hæc *Plin.* ex *Caton.*; et *Sillig.* pro leniter leg. leviter. *Id.* 18. *ibid.* 34. 77. (337). Ventus leniter pluvius. *Id.* 27. *ibid.* 3. 2. (9). Folia leniter hirsuta. *Id.* 26. *ibid.* 8. 54. (86). Herba odorata, suavis, leniter acuta. *Id.* 12. *ibid.* 16. 35. (70). Stacte gustu leniter amara. *Id.* 37. *ibid.* 9. 40. (122). Color aspectu leniter blandus. *Auct. B. Afr.* 70. Placide tenenterque procedere. *Ovid.* 1. *Amor.* 0. 7. per excubias custodum leniter ire. *adagio, pian piano* et 3. *Met.* 568. Torrens lenius decurrit. *Cæs.* 7. *B. G.* 19. Collis leniter accliris. di dulce salita. Sic *Liv.* 2. 50. Leniter editus collis.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim transfertur ad animum pro placide, moderate, remisse, sine ira, aut severitate, æquo animo, facile, placidamente, dolcemente, con mitezza, piacevolmente, ἡπιῶς, πραῶς. *Plaut. Stich.* 1. 2. 20. Tentem leniter, an minaciter? *Id.* *Bacch.* 3. 3. 4. Leniter ævire. *Id.* *Amph. prol.* 25. Petere quippiam teniter ab aliquo dictis bonis. colle buone. *Cic.* 5. *Fam.* 2. ad *fin.* Sedens iis assensu, qui mihi lenissime sentire visunt. *Ovid. Heroid.* 5. 7. Leniter, ex merito quidquid patiari, ferendum est. h. e. æquo animo, patientemente. — Leniter traducere ævum apud *Horat.* 1. *Ep.* 18. 97. est placide, tranquille, æquo animo. ¶ 2. Speciatim ad orationem: *V. dicta* in *LENIS* et *LENITAS II.* 2. *Cic. Brut.* 44. 164. Multa in illa oratione graviter, multa leniter, multa aspere, multa facete dicta sunt. *Id.* 1. *Orat.* 80. 255. Qui jamdiu multo dicit remissius et lenius, quam volebas. *Quintil.* 9. 4. 130. et 10. 2. 23. Alia lenius, alia concitatus, alia sublimis dicenda sunt. — Leniter agere verbum apud *Cic.* 3. *Orat.* 26. 102. Est leni gestu. Ejus verba sunt: Agit versus Roscius quam leniter! quam remisse! ¶ 3. In malam partem pro languide, remisse, seignitice. *Cæs.* 1. *B. C.* 1. Pompejo esse in animo, republicæ non deesse, si senatus sequatur: sin cunctetur atque agat lenius, nequequam ejus auxilium imploraturum.

LENITES, ei, f. 5. (lenis) idem ac lenitas. Translate *Vet. Scholiast.* ad *Cic. orat. in Clod. et Cur. edente A. Maio* p. 20. Mixta responsio et facietis et asperitatis aculeis, non aine lenitie.

LENITUDO, ionis, f. 3. (lenis) idem quod lenitas, id est mollitudo expertas asperitatis. Occurrit translate tantum; et dicitur ¶ 1. De animo, et est mansuetudo, facilitas. *Turpilius* apud *Non.* p. 132. 3. *Merc.* Mira lenitudine ac suavitate abundat. *Cic.* 6. *Ferr.* 61. 136. Virorumque, quibuscum nuptæ erant, nimia in iatium non lenitudine, sed etiam liberalitate oppugnaret. Adde *eumd.* 1. *Off.* 25. 88., ubi al. recte leg. nititudine. — De nimia facilitate, qua quis ne quam oportet quidem, irasci solet. *Cic.* 4. *Tusc.* 19. 43. Virum videri negant, qui irasci nescit: eamque, quam lenitatem nos dicimus, ritlose lenitudinis nomine appellant. *Plerique tamen rectius leg. lenitudinis.* ¶ 2. De oratione. *Pacuvius* apud *Cic.* 5. *Tusc.* 16. 46. Lenitudo orationis, mollitudo corporis, ea (addit *Cic.*) si bona dicemus, quid erit in philosophis gravitate etc?

LENITUS, a, um. F. LENIO.

LENO, as, flum, are, n. 1. (leno, onis). Part. *Lenatus*, — Lenare est lenocinari, conciliare. *Vet. epigr. in Anihol. Lat. T.* 1. p. 611. *Burmam.* Græcule, consueta leonandi callidus arte, Cæpisti adductor conjuga esse tua. Aliud *ibid.* p. 614. Nam si formosas redeas lenara puellas. Aliud *ibid.* T. 2. p. 587. At tu forolce turpius vacabas, Exercens alia,

quod ipse possit Lenatis melius tibi poeillis Scortandi solito labore ferre. *Vet. Scholiast. ad Juvenal. 6. 232.* Socrus Siliam suam lenat, et docet maculis sula caute rescribere.

LENO, onis, m. 3. Ratione habita etymol. hæc ait *Paul. Diac. p. 115. 9. Müll.* Lenones ab alligando adolescentulos appellati. At *Priscian. 4. p. 623. Putsch.* rectius a leniendo ducit: nempe quod mentes delinendo seducit. Ceterum leno est qui scortorum prostitutaque quæstum facit, quique illicitos amores conciliat, *μαρτωλός* (It. *ruffiano*; Fr. *entremetteur*; *prostituteur*; Hisp. *medianero*; Germ. *der Kuppler*; Angl. *a pimp*, *pedlar*, *procurer*).

I.) Propria. *Plaut. Pseud. 1. 3. 1. et seqq. et Pers. 3. 3. 1. et seqq.* lenonum mores et vitam graphicè describit, quem consulesis. — a) Absolute. *Cato apud Gell. 9. 12.* Qui palam corpore pecuniam quæreret, aut se lenoni locavisset. *Plaut. Capt. prof. 57.* Hic oque perjurus leno est, nec meretris mala. *Id. Pseud. 1. 1. 49.* Leno me peregre militi Macedonio minis viginti vendidi. *Id. Pers. 4. 6. 4.* Ne non sat esses leno, id metuebas miser. *Ter. Adelph. 2. 1. 31.* Leao sum, fateor, pernicies communis adolescentium, perjurus, pestis. *Cic. Rosc. com. 7. 20.* Inprobissimum et perjurissimum lenonem agit. *Horat. 2. Ep. 1. 172.* aspice, Plautus Quo pacto partes tuteur amantis epebi, Ut patris attenti, lenonis ut insidiosi. — Cum Genitivo. *Prudent. Hamartig. 261.* ornatus solvendi leno pudoris. — Apud *Val. Max. 7. 7. n. 7.* leao hereditatem consequi prohibitus est.

II.) Figurata. ¶ 1. Est convicium impuri hominis et aliorum ætati lasidiantis. *Cic. post redit. in senat. 5. 12.* Quum equites Romani se ad lenonis impudicissimi pedes abjecissent. ¶ 2. Item generalitèr dicitur de lenocinatore vel coaciliatore quocumque. — a) Substantivorum more. *Cic. 4. Cat. 8. 17.* Quod auditum est, lenonem quemdam Lentuli concurrese circum tabernas, pretio sperare sollicitari posse animos egentium atque imperitorum. *Ovid. 3. Amor. 12. 10.* Vendibilis culpa facta pualla mea est: Me lenone, placet. h. e. me ejus formam versibus commendante. — b) Etiam adjective usurpat, et cum substantivo generis feminini. *Peniad. in Anthol. Lat. T. 1. p. 102. Burmann.* Se Narcissus amat captus, leonibus undis. h. e. lenocinantis. ¶ 3. In bonam partem est medius allicujus rei conciliandæ, mediator, ambasciatore. *Justin. 2. 3. 5.* Primus Scythis bellum indidit Sesostris res Ægyptius, misis primo lenouibus, qui hostibus parandæ legem dicerent. *Mox legatos appellat. Optimæ tamen editiones etiam primo loco legatis habent.*

LENOCINAMENTUM, I, n. 2. (lenocinor) lenocinium.

I.) Propria. *Quintil. declam., quæ inscribitur Tribunus Marianus, 5. a med.* Nihil omnino, quod ad lenocinamentum spectare possit lascivæ.

II.) Translate. *Sidon. 7. Ep. 9. in conc. a med.* Pro omni gratiarum privilegio, decoramentis, lenocinamento.

LENOCINATOR, onis m. 3. (lenocinor) conciliator, leno, *πορρωσοικός*. *Tertull. 1. advers. Marcion. 22 ad fin.* Gratias lenocinator.

LENOCINIUM, II, n. 2. (lenocinor) lenocinandi actus, exercitium lenonis, *μαρτωλῶν* (It. *ruffianesimo*; Fr. *métier d'entremetteur*; Hisp. *arte de medianero*; Germ. *die Kuppelrei*, *das Gewerbe oder Geschäft des Kuppelns*; Angl. *the trade of a procurer or pimp, bawdry*).

I.) Propria. *Plaut. Epid. 4. 2. 71.* Quid? ego lenocinium facti? *Id. Merc. 2. 3. 76.* Uxori meæ mibique objectant lenocinium facere. *Sic Ulp. Dig. 3. 2. 4.* Ait Prætor: Qui lenocinium fecerit. Lenocinium facit, qui quæstuaria mancipia habuerit, sed et qui in liberis hunc quæstum exercet. *Cic. post redit. in senat. 5. 11.* Qui egestatem domesticæ lenocinio sustentavit. *Sueton. Tib. 35.* Lenocinium præberi. *Scævola Dig. 24. 3. 47.* Lenocinium præbere uxori. h. e. lenocinium de uxore facere.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro delinendo, illicebra, carezze, allettamento. *Cic. Mur. 35. 74.* Utrum lenocinium a græge delicatæ juventutis, an orbis terrarum imperium a populo Romano petebat? *Id. Sect. 66. 138.* Et se vitiorum illicebis at cupiditatis lenociniis deditarunt. ¶ 2. Item pro

quovis nimis exquisito ornamento, quod alicui rei adhibetur ad conciliandam ei gratiam. *Cic. 2. Nat. D. 58. 146.* Perspicuum est, quo compositiones ungentorum, quo ciborum conditioes, quo corporum lenocinia processerint. *Manil. 5. 516.* Hinc lenocinium formæ cultusque repertus Corporis. *Sueton. Aug. 79.* Quamquam et omnis lenocinii negligens, et in espite comendo iacuriosus. *Plin. 35. Hist. nat. 11. 40. (145).* In lenocinio commendationis dolor est. h. e. ipse dolor facit ad commendationem augendam, addens operi gratiam et pretium. *Seneca 1. Benef. 11.* Lenocinium est muneris antecedens metus. *Arnob. 6. 16.* Jamdudum istos videretis deos, quos exterior levitas lenocinio fulgoris augustat, laminarum statillum esse crates. ¶ 3. In oratione lenocinia dicitur fucata ornamenta et illicebra verborum, in malam partem. *Tac. 1. Hist. 18.* Nec ullum orationi aut lenocinio addit, aut pretium. *Quintil. 8. proæm. 26.* Nos quibus sordent omnia, quæ natura dictavit: qui non ornamenta quærimus, sed lenocinia. *Id. 12. 1. 30.* Inventio, etiamsi lenociniis destituta sit, satis tamen natura sua ornatur. *Id. 4. 2. 118.* Caret lenociniis expositio. *Sueton. Cal. 39.* Cui instrumentum distrabendo nihil non fraudis ac lenocinii adhibuit.

LENOCINOR, aris, atus sum, ari, dep. 1. (leno, onis). Part. *Lenocinans 2.* — Lenocinari est lenocinium facere, fare *il ruffiano, ruffianare*: sed occurrit translate tantum, et ¶ 1. Est demisse blandiri, inservire, gratificari. *Cic. Divin. in Q. Cæcil. 15. 48.* Tibi serviet, tibi lenocinabitur: minus aliquanto contendet, quam potest. *Seneca 1. Controv. a med.* Lenocinatur gloriæ meæ, ut videat etiam prohibitus aluisse. h. e. inservit. *Plin. 20. Hist. nat. 14. 57. (100).* Lenocinari alicui captatione testamenti. h. e. Inservire et blandiri cupiditati cupidiam testamentum tuum captantis. Ita *Forcellinus*. At *Sillig.* legendum probat lenocinari captationi, b. e. captatoribus testamenti: Julius enim Vindes (de quo ibi sermo est) cuninim bibisse dicitur, ut pallido suo colore heredipetas elliceret; atque ita eos ludibrio habuit deceptique. *Tac. Germ. 43.* Populi truces, iositæ feritatis arte ac tempore lenocinatur: nigra scuta, tincta corpora, atras ad prælia noctes legunt. *Quintil. Declam. 12. 19.* Ita ne infelicitas mea negotiantis tibi lenocinata est? h. e. tamquam leno emptorcs tibi conciliavit. ¶ 2. Item gratiam coaciliare, opem ferre; quo sensu occurrit tantum post ævum Augusteum. *Plin. 2. Ep. 19. a med.* Ut libro isti novitas lenocinetur. *Id. 1. ibid. 8. ante med.* Anceps hic et lubricus locus est, etiam quum illi necessitas lenocinatur. h. e. Inevitabilem asse ostendit, atque adeo venia dignum. *Quintil. 5. 12. 17.* Quo vitio mancipiorum negotiatores formæ puerorum lenocinatur. *Symmach. 9. Ep. 87.* Ergo parce verbis lenocuantibus et fuce obilit et ad gratiam comparatis.

LENONICE, adverb. (leno, onis) lenonum more, da *ruffiano*. *Lamprid. Commod. 15.* Quæ gladiatorie, quæ lenocice faceret.

LENONIUS, a, um, adject. (leno, onis) ad lenonem pertineus, da *ruffiano, μαρτωλῶνικός*. *Plaut. Truc. 1. 1. 30.* Lenoniæ ædes. *Id. Pers. 3. 1. 1.* Lenonia servitus. *Id. fragm. epud Paul. Diac. p. 143. 5. Müll. lex. Id. Rud. 5. 3. 30.* 6da uti. *Id. Curc. 4. 2. 13.* Lenonium genus. *Apul. de Mag.* Lenonia illicetamenta. — Lenonii pueri sunt, quos lenones aliorum libidinali prostituebant. *Verr. Flacc. fragm. Fast. Prænest. ed. vii. Kal. Majas.* Ludi cursoribus majoribus minoribusque sunt. Festus (*dies*) est puerorum lenoniorum, quia proximus superior meretricium est. — *Lenonium lutum* apud *Plaut. Pers. 3. 3. 2.* est convicium in lenonem impurissimum at vilissimum: tamquam lenonum canum.

LENONSTRIS, is, m. 3. Idem ac leno. *Plaut. Pen. in Supposit. 19.* Aurum, argentum, collum, lenostris, te nunc debes simul. At alii rectius leg. leno, tria tu nunc etc.

LENS, lentis, f. 3. ejusdem etymol. ut videtur, ac sequens vocabulum, est ovum pediculorum, capillis adherens, ex quo postea pediculi generantur, *lentine, xovg.* *Plin. 29. Hist. nat. 6. 35. (111).* Lendes tolluntur adipe calido, vel anguibis in cibo sumptis anguillarum modo. *Seren. Sammon. 5. 72.* Unda maris lendes captis deducti Iniquus, Et quidquid crebri defendit silya capilli.

LENS, lentis, f. 3. Olim et lentis dixera in recto casu, teste *Priscian. 7. p. 764. Putsch.* — In Accusativo habet lentem, ut apud *Colum. 2. R. R. 10. 15.*, et lentim, ut apud *Caton. R. R. 35. et 116. (V. infra) et Varron. apud Charis. 1. p. 101. Putsch.* — In Ablativo habet lente et lenti. *Sic Titinius* apud *Non. p. 210. 5. Merc.* Lenti calido. — Masculino genere usurpat *Titinius loc. cit.* — Ceterum lens est genus leguminis folio vicæ, granis parvis, rotundis et jacentibus, ternis et quaternis in siliqua, *φαρός* (It. *lente*, *lenticchia*; Fr. *lentille*; Hisp. *lenteja*; Germ. *d. Linse*; Angl. *lentil*). Occurrit — a) In singulari num. *Cato R. R. 35.* Lentim serito in rudecto et rubricoso loco. et *ibid. 110.* Lentim servare. et *ibid.* oleo perficere. *Virg. 1. G. 228.* Nec Pelusiacæ curam aspernabere lentis. *Colum. 2. R. R. 10. 15.* Lentem solo tenul seri convenit. *Plin. 18. Hist. nat. 12. 31. (123).* Lens amat solum tenue niagis, quam pingue. *Id. ibid.* Invenio apud antores, æquanimitatem fieri lente vescentibus. Ex bis *Plinii* verbis quidam vocis notationem erunt, ut sit a *lens* vel *lentus*. *Id. 22. ibid. 25. 70. (142).* persequitur ejus utilitates in medicina. — In pretio fuit lens Ægyptia, præcipue circa Petusium: quam præter *Virg. loc. cit.* laudat *Martial. 13. 0.*, memorat et *Gell. 17. 8.* — b) In plurali num. *Scribon. Compos. 114.* In vino rosa et lentes incoquantur. — *Cl. Fée (Op. cit. vol. 2. p. 160.)* hanc exhibet synonymiam: *Φαρός* et *Φαρή* *Theophr. 8. 3.*, *Dioscor. 2. 129.* et *Athen. Delpnos. 4. 51.*; *Φαρή* *Græcor. recentior.*; *Lens Virg. 1. G. 228.*, *Colum. 10. R. R. 10.* et *Plin. loc. cit.* sunt *Lenticula* Quorumd., *Lens esculenta* *Mæsch. Meth., Ervum Lens L.* *Spec. plant. 1039.*

LENTAFUS, a, um. V. LENTO, as.

LENTE, adverb. (lentus). *Comp. Lentius I. et II. 1. 2.*; *Sup. Lentissime 1.* — Lente proprie est modo flexibili, molli, tenaci; V. LENTUS: sed quum hoc sensu nusquam occurrit, factum est, ut translata significatio tamquam propria a Lexicographis haberetur, qua lente est cum mora, tarde, contanter, *βραδέως* (It. *lentamente*, *adagio*, *senza fretta*; Fr. *lentement*, *avec lenteur*; Hisp. *lentamente*; Germ. *langsam*; Angl. *slowly*, *gently*, *without haste*, *slackly*, *leisurely*).

I.) Propria. *Cæs. 1. B. C. 80.* Tali dum pugnatu modo, lente ac paulatim proceditur. et *2. ibid. 40.* Ipse cum reliquis copiis lentius subsequitur. *Ovid. 1. Amor. 13. 40.* lente currite noctis ecul. *Plin. 18. Hist. nat. 18. 47. (167).* Nilus evagari incipit, lente primo, deinde vehementius. *Ovid. Remed. am. 650.* Lente desinere. *Colum. 2. R. R. 15. 4.* Asinus lentissime mandit, ideoque facilius concoquit. *Tac. Agric. 3.* Corpora lente augeant, cito estinguuntur. *Petron. Satyr. 140.* Ille (*Corax*) lente parebat imperio, et *mox.* Clara Eumolpus voce exhortabatur *Coracæ*, ut spissaret officium. Alii minus recte leg. *lento*; ni fors *lento* adverbialiter positum sit, ut *manifesto*, *dubio* pro *manifeste*, *dube*. — De proverb. *festina lente*, V. FESTINO.

II.) Translate. ¶ 1. De rebus physicia dicitur et est se fluctendo, se facile incurvando: hinc lente cedere est igoaviter et nulla vi resistendo apud *Plin. 16. Hist. nat. 43. 83. (227).* Arida ligne lentius serræ cedunt, viridia pertinacius resistunt. Alii tamen, inter quos et *Sillig.* aliter omnino leg.

¶ 2. Sæpius ad animum refertur et quidem in malam partem, et est segolter, remisse, oscitanter, leniter, sine ira, aut impetu animi, *pigramente*, *negligentemte*, *pazientemte*, *senza risentirsi*. *Cic. 2. Orat. 45. 190.* Neque enim facile est perficere, ut irascatur, cui tu velis, judex, si tu ipse id lente ferre videare. *Id. fragm. apud Non. p. 338. 9. Merc.* Quum publicas injurias lente tulisset, non tulit suam. *Liv. 1. 10.* Lente agere iis Tullius Sabinique visi sunt. *Sueton. Ner. 40.* Neapoll de motu Galliarum cognovit die ipso, quo matrem occiderat: adeoque lente et securâ tullit, ut gaudens etiam suspitionem præberet. — *Lente dicere* aut *disputare* est slæe vi et acrimonia, sedate, placide, *placidamente*, *freddamente*. *Cic. 1. Parad. 3. 10.* Sed hæc videri possunt obscuriora, quum lentius disputantur. *Id. 2. Orat. 71. 287.* Salsum est etiam, quærentibus et quasi perfractantibus, lente respondere, quod noilent. *Id. fragm. apud Non. loc. cit.* Lentius dicere. *Gell. 1. 26.* Tum

Plutarchus lente et leniter, Quid, inquit, verbero, nunc ego tibi irasci video? ¶ 3. In bonam partem, pro diu, longo tempore, a *lungo*, vel potius caute, con *circospezione*, occurrit apud Cic. 2. *Att.* 1. Quem librum non essem ausus mittere, nisi eum lente ac fastidiosè probavisssem.

LENTEO, es, ere, n. 2. (lentus) lentus sum, *essere lento*, *ἠλασθηναίωμα*. Lucilius apud Priscian. 8. p. 800. Putsch. Lentet opus. id est lente procedit.

LENTESCO, is, ere, n. inchoat. 3. (lentus). Part. *Lentescens* I. — Lentescere est lentum, atque adeo tenerum et glutiosum fieri, *diventare pieghevole, flessibile*.

1.) Proprie. *Virg.* 2. *G.* 250. Sed picis in morem ad digitos lentescit habendo. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 92. Salix, si minus lenta est, in stercore obruenda, ut lentescat. *diventi tenera e pieghevole*. *Id.* 2. *ibid.* 11. 35. de *cicera*. Paullum aqua maceratur, dum lentescat. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 70. (185). Gemma, si quis terat in vino, ceræ modo lentescit. *Id.* 16. *ibid.* 11. 22. (54). Eadem resina, si cum aqua levius decoquatur coleturque, rufo colore lentescit. *Hieronym.* *Ep.* 24. n. 3. Metallum iu virgulas lentescens.

II.) Translate. *Ovid.* 2. *Art. am.* 357. lentescunt tempore curæ. h. e. remittunt, si *ralentano*, *diminuiscono di forza*.

LENTIANUS, a, um, adject. (lens, lentis) qui lentem distribuit. *Inscript.* apud *Murat.* 907. 8. PROATO TI. CLAVDII CAESARIS AVG. GERMANICI DISPENSATOR LENTIANVS. V. *Mus. di Mantova T.* 2. p. 83.

LENTIARIUS, ii, m. 2. (lens, lentis) qui lentem vendit, ejusque est negotiator magnarius. *Inscript.* apud *Gruter.* 649. 5. D. M. T. PONTII MAIORIS NEGOTIATORIS LENTIARII ET CASTRENSIARII MARIA IVST. TACCI FIL. CONIVX etc. V. FABARIUS et LEGUMINARIUS.

LENTICŪLA, æ, f. 1. deminut. a lens, lentis, idem quod lens, *lenticchia, lente, φακῶν*.

I.) Proprie. *Cels.* 2. 8. ante *med.* Ex legumini- bus valentior faba, vel lenticula, quam pisum. *Pallad.* 3. *R. R.* 4. Hoc mense lenticulam seres solo tenui. Adde *Arnob.* 2. 59.

II.) Translate. ¶ 1. Significat ipsam lentis figuram, quæ in re quæpiam est. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 12. 75. (196). Figura oblonga maxime probatur in gemmis, deinde quæ vocatur lenticula, postea cycloides, et rotunda. ¶ 2. A similitudine figuræ tribuitur cuidam vasorum generi. *Cels.* 2. 17. ad fin. Calido oleo replentur utriculi, et in vasa fictilia (quas a similitudine lenticulæ vocant) aqua conjicitur. *Istid.* 20. *Orig.* 7. inter olearia vasa recenset. V. voc. seq. ¶ 3. Item maculis in cute nascentibus, quæ et lentiginosæ, *lentigine, φακῶς*. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 1. 5. (7). Elephantiasis a facie sæpius incipit, in nare primum veluti lenticula. *Cels.* 6. 5. Lenticulam tollunt asbanum et nitrum. — *NB.* De cognom. Rom. V. ONOM.

LENTICŪLĀRIS, e, adject. (lenticula) ad lenticulam spectans, *φακοειδής*. *Apul.* *Florid.* n. 9. Ampullam oleariam, quam gestabat, lenticulari forma etc.

LENTIGINŌSUS, a, um, adject. (lentigo) lentiginem habens, *lentiginoso, φακοειδής*. *Val. Max.* 1. 7. n. 6. extern. Vir flavi coloris, lentiginosi oris.

LENTIGO, inis, f. 3. (lens, lentis) macula lentis figuram præ se ferens. ¶ 1. Generatim. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 4. 28. (90). Stellio plenus lentigine. *Id.* 13. *ibid.* 12. 25. (81). Deprehenditur chartæ lentigo oculis. ¶ 2. Speciatim est vitium cutis, quia ad lentis similitudinem maculis subruis ac nigris faciem sædat, *lentigine, φακῶς*. *Plin.* 30. *Hist. nat.* 2. 6. (16). Lentiginem habentibus non obsequi numina. *Id.* 29. *ibid.* 4. 22. (73). Faciem lentigine obducit. *Id.* 20. *ibid.* 2. 4. (9). Lentiginosæ facie tollere. *Id.* 22. *ibid.* 25. 74. (156). corrigere. et 23. *ibid.* 1. 16. (23). emendare. et 24. *ibid.* 9. 38. (63). sanare.

LENTIGRĀDUS, a, um, adject. (lentus et gradior) qui lente graditur. *Tertull.* *car.* *Genes.* 1008. Sed quia lentigrado særpebant agnive fetæ.

LENTIPES, pēdis, adject. (lentus et pes) qui lentus est pedibus. *Auson.* *Epist.* 21. 40. Spondeus illi lentipes libat comes.

LENTISCIFER, (era, ferum, adject. (lentiscus et

fero) ferens lentiscos, *σχονοφόρος*. *Ovid.* 15. *Met.* 713. lentisciferumque tenetur Linternum.

LENTISCĪNES, a, um, adject. (lentiscus) ex lentisco factus. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 2. 32. (67). Tunc addito oleo lentiscino illita, una nocte rufat capillum. *Id.* 21. *ibid.* 6. 22. (36). Lentiscina resina. Adde *Pallad.* 2. *R. R.* 20.; et *Theod. Priscian.* 1. 31. et alibi sæpe.

LENTISCUM, I. V. voc. seq.

LENTISCUS, i, f. 2. Neutro gen. *lentiscum* V. infra sub II. 2. — Lentiscus

I.) Proprie est arbor magnitudine roboris, sorbi folio, terebinthi odore, acinis, dum maturescunt, rufis, ubi maturerint, nigris, mastichen exsudans in modum gummi: quæ perpetuo viret, terque in anno fructus profert: ita dicta, quod folia ejus lentescant, vel potius quod ipsa arbor lentescat, dum resinam, id est mastichen fundit. Nascitur præcipue in Chio, item in Italia et in Gallia Narbonensi. *Cic.* 1. *Divinat.* 9. 15. ex *Prognost. suis*, quos versus affert etiam *Plin.* 18. *Hist. nat.* 25. 61. (228). Jam vero semper viridis, semperque gravata Lentiscus triplici solita est grandescere felu; Ter fruges fundens tria tempora monstrat arandi. — Secundum cl. *Fée* (*Op. cit.* vol. 2. p. 209.) *Lentiscus* *Plin.* loc. cit. est *Pistacia Terebinthus*.

II.) Figuræ. ¶ 1. Ipsum oleum, quod ex tali arbore exprimitur, eodem nomine appellatur. *Cato R. R.* 7.; et *Farro* 1. *R. R.* 60. 1. et *Plin.* 15. *Hist. nat.* 6. 6. (21). Condi olivas optime vel virides in muria, vel fractas in lentisco. *At* *Colum.* 12. *R. R.* 49. 1. Fæniculi seminibus et lentisci cum cocto sale olivam modice pernistam reconde in fideham et mustum quam recentissimum iofunde. Es his patet, lentisci nomine intelligendum non oleum, sed semen lentisci. ¶ 2. Es arbutis bujus ligno præstantissima sunt dentiscalpia. Hinc *Martial.* 14. 22. Lentiscus melius, sed si tibi lignæ cuspid. Defuerit, dentes penna levare potest. *Al. leg.* *lentiscum*. Adde *eumd.* 3. 82. et 6. 74.

LENTITIĀ, æ, f. 1. (lentus) V. aliam formam in voc. seq. — Lentitia est flexibilitas, *flessibilità, ἠλασθητότης*; atque adeo viscosa qualitas, tenacitas. a) Est flexibilitas apud *Plin.* 16. *Hist. nat.* 37. 68. (174). Virgas sequacis ad vinceturas lentitiæ. et *ibid.* 40. 77. (210). Est lentitia platanu, sed maxima. b) Item viscosa qualitas, tenacitas. *Id.* 20. *ibid.* 7. 26. (64). Lactucæ lentitiæm pituitæ digerant. V. LENTOR.

LENTITIĒS, ei, f. 5. lentitia. *Sever.* *Æt.* 540. Lentitiem plumbum non exiit.

LENTITŪDO, inis, f. 3. (lentus).

I.) Proprie. ¶ 1. Pro flexibilitate, *pieghevolezza*, occurrit apud *Vitruv.* 2. 9. 11. Ulmus vero et frasinus inaximos habent humores, minimuque aeris et ignis, sed terreni temperata mixtione comparate sunt in operibus, quum fabricantur, lentæ, et ab pondere humoris non habent rigorem, sed celeriter pandant; in commissuris et in coagmentationibus ab lentitudine firmas recipiunt coænationes. ¶ 2. Sæpius est tarditas, *lentezza, βραδύτης*. *Tibull.* in *Priap.* 83. 37. Quid est, iners? piget ne lentitudinis? *Tac.* 15. *Ann.* 51. Epicicharis accendere et arguere conjuratos: ac postremo lentitudinis eorum pertæsa etc. et *ibid.* 61. Durante tractu et lentitudine mortis. *Vellej.* 2. 11. 2. Marius criminatus Metelli lentitudinem, trahentis jam in tertium annum bellum.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim transfertur ad nimiam lenitatem animi, qua quis nunquam irascitur, etiam quum opus est. *Cic.* 1. ad *Q. fr.* 1. 13. § 38. Omnino non irasci non solum est gravitatis, sed nonnunquam etiam lentitudinis. *Id.* 4. *Tusc.* 19. 43. Eam, quam lenitatem nos dicimus, vitioso lentitudinis nomine appellant. *ἀνάλγησις, insensibilitas, stupidizza*. *Al.* hic leg. lentitudinis. Adde *eumd.* 1. *Off.* 25. 88. cum eadem lectionis varietate. ¶ 2. Speciatim ad lenitatem et languorem dicendi. *Tac.* *Dial. de orat.* 21. Ceterosque ejusdem lentitudinis ac teporis libros legit.

LENTO, adverb. V. LENTE sub I. in fin.

LENTO, as, ōvi, ōtum, are, a. 1. (lentus). Part. *Lentatus* II. 1.; *Lentandus* I. 2. — Lentare est lentum, mollem et flexibilem reddere (It. *piegare, fare pieghevole*; Fr. *ployer, plier, courber*; Hisp. *doblar, plegar, encorvar*; Germ. *biegsam oder geschmeidig machen, biegen*; Angl. *to bend, ply*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu, *lentare arcum* est intendere: tunc enim coroua insectantur, quom, adducto nervo, attrahuntur. *Stat.* 1. *Theb.* 703. Tela tibi. longeqe feros lentandus in hostes Arcus. et 3. *ibid.* 587. alii Gortynia lentant Cornua. *Id.* 1. *Achill.* 436. Nec modus aut arcus lentare, aut fundere glandes, Aut torrens sudes, galeasque attollere conis. ¶ 2. Latiori sensu, *lentare remos* est remigare: impulsu enim remi flectuntur. *Virg.* 3. *Æn.* 384. Ante et Trinacria lentandus remus in unda, Et salis Ausonii lustrandum navibus æquor. *Seneca Agam.* 437. Properat juvenus omnis adductos simul Lentare remos. *Claudian.* *Cons. Mail.* *Theod.* 42. essertus lentandis navita tonsis. ¶ 3. Etiam mollire significat: sic quum de lutu figularum sermo est. *Alcim.* *Ep.* 78. ad fin. Artificem figulum brevi tenendum e vestigio dirigitis, qui nobis, intra quod spatium fossilia glæbæ, cerobi sordibus septæ, animalium pedibus cotillis cæni glutinum lentari possit, instituat. — Huc referri potest et illud *Orient. Common.* 1. 555. lentato per lubrica fila metallo, Alternos frangit vestis onusta gradus. ¶ 4. Item levem reddere, *rendere liscio*. Sic de gladiatoribus, ut videtur, ad ludos paratis, *Ennius* apud *Servium* ad *Virg.* 3. *Æn.* 384. Confrictique oleo lentati et ad arma parati. *Cl. Vahlen.* ita legit: *Servius* habet *confricati* et *Annales* laudat, quos *Ennii Annales* suspicatur *C. Barthius* ad *Claudian.* *Cons. Mail.* 42.

II.) Translate. ¶ 1. Est retardare, lentius trahere, differre. *Claud. Mamert.* 3. *Stat. anim.* 10. sub *in*. Etsi non sistimur ab itinere, lentamur tameo. — *Sil.* *It.* 8. 11. de *Fabio*. lentando fervida bella Dictator, quum multa adeo, tum, miles egenus Cunctarum ut rerum Tyrius foret, aris sedendi Egerat. *Trebell. Claud.* 6. Videtur fata Romana buui principis occupatione lentata. h. e. dilata. ¶ 2. Hinc est etiam remittere apud *Sidon. Carm.* 22. 191. lentatus vapor. h. e. remissus, *diminuito di forza*. Confer *Cassiod.* 8. *Variar.* 3. Quum successor amplius laudari nititur, præcedentis fama lentatur.

LENTOR, ōris, m. 3. (lentus) flexibilitas, atque adcu qualitas rei viscosa ac tenacis, *flessibilità, lentore, viscosità, ἠλασθητότης*. — a) Pro flexibilitate occurrit apud *Plin.* 16. *Hist. nat.* 43. 84. (229). Ad rotarum ases lentore frasinus utilis, sicut duritia illes. — b) Pro qualitate rei viscosa ac tenacis. *Colum.* 6. *R. R.* 17. 5. Cuminum conteritur, eique adjicitur esiguum picla liquidæ et arungia, ut lentorem malgatis habeat. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 6. 12. (54). Lentor resinosis, qui cæritie erumpit. *Id.* 16. *ibid.* 11. 22. (53). Lentor picis. *Id.* 17. *ibid.* 14. 24. (141). Argillæ arenam firmumque bubulum admisceri, atque ita usque ad lentorem subigi jubet.

LENTŪLITAS, atis, f. 3. V. APPIETAS.

LENTULIZO, as, are, n. 1. Lentulorum more sæ gerere. Nullo auctore laudato. affortur a *Consent.* grammatico hisce verbis p. 2063. *Putsch.* Scire autem debemus, etiam veri a nominibus frequentativa verba: ab appellativo, ut *græcizat, patrizat, sicilizat*; et a proprio, ut *lentulizat*.

LENTŪLUS, a, um, adject. deminut. a lentus, *alquanto lento*. *Cic.* 10. *Att.* 11. An estitima illi in isto genere lentulum, aut restrictum? *Al. leg.* *lentum*. — *NB.* De cognom. Rom. V. ONOM.

LENTUS, a, um, adject. Comp. *Lentior* I. et II. 1. 2.; Sup. *Lentissimus* II. 3. 4. — Lentus (fortasse a *lenitus* per syncop., V. LENIO et LENIS, vel a *λεπτός tenuis*) est flexibilis (cui opponitur *rigidus, durus*), atque adeo mollis, tener, viscosus, tenax, *λυγρός* (It. *pieghevole, flessibile, tenero, molle, viscoso, tenace*; Fr. *flexible, souple, tendre, tenace, visqueux, glutineux*; Hisp. *flexible, blando, tierno, tenaz, viscoso*; Germ. *biegsam, geschmeidig, zäh, Kiebrig*; Angl. *pliant, flexible, limber, slender, softened, soft, tender, viscous, tenacious, lentous*).

I.) Proprie. — a) Pro flexibili. *Virg.* 1. *Ecl.* 26. Lenta viburna. et 3. *ibid.* 38. vitis. et 2. *G.* 12. Lentæ genistæ. et 4. *ibid.* 558. Lenti rami. *Phædr.* 3. 6. Lentum flagellum. *Virg.* 3. *G.* 208. Verbera lenta pati et duris parere lupatis. h. e. lentis virgis inflictæ. et 4. *ibid.* 34. Lentum vimen. et 7. *Æn.* 634. leves creas lento ducunt argentum. *Ovid.* 13. *Met.* 800. Lentior et salicis virgis. — b) Pro mol-

il, tenero. *Virg. 4. G. 170.* lentis Cyclopes fulminis
missis Quam properant. h. e. igna mollitia. *Horat.*
Epod. 15. 6. Arctus, atque hedera procerca adstrin-
gitur illex, Lentis adhaerens brachiis. h. e. inflexis
et corpora arcta circumplectentibus. Sic *Plaut. Men.*
1. 1. 16. Leota vinctula. h. e. arete constringentia.
— c) Pro viscoso, tenaci. *Virg. 4. G. 41.* gluten
visco et pice lentius.

II.) Translate. ¶ 1. Usurpatur de agendi ratio-
ne, et est ramissus, tardus, piger, *lento, tardo,*
pigro. — a) Da rebus. *Propert. 4. 3. 39.* Tellus
lenta gelu. *Plin. 36. Hist. nat. 26. 65.* (190). Leotus
smois. *Virg. 7. Aen. 26.* In leoto luctantur
marmore tonsae. h. e. mari tranquillo et nullis ven-
tis impulso. *Tibull. 4. 1. 90.* lento perfregerit obvia
pilo. h. e. gravi adeoque tardius eunte. Cf. *Propert.*
4. 1. 96. Pondera lenta. h. e. quae lentos ac tardos
faciunt ferentes. *Phaedr. 1. 15.* Suadebat asino fu-
gere, oia posset capi: At ille leotus etc. Huc referri
potest et illud *Plin. 24. Hist. nat. 16. 92.* (143).
Herba durior et io coquendo leotior. h. e. durs, res-
istens. — b) De hominibus. *Cic. Brut. 48. 178.*
T. Juventius, nimis ille quidem lentus in diceodo,
et paene frigidus, sed et callidus etc. — Poetice cum
Genitivo. *Sil. It. 3. 176.* Dum lentus caepti terra
cunctaris Ibera. — Item cum Infinito. *Id. 5. 19.*
Nympha oac Idalia lenta incaluisse sagitta. ¶ 2.
Hloc — a) De rebus est etiam remissus, lenis,
moderatus, oon vehemens. *Plin. 16. Hist. nat. 11.*
23. (55). Coquera aliquid lento igne. a fuoco lento.
et *24. ibid. 14. 79.* (129). Lento vapore decoctus. et
16. ibid. 10. 143. Liqueor melleo colore atque
lentiore. *men vivo.* — b) De hominibus vero est
qui sevitiam cum lento cruciata exercet. *Sueton.*
Tib. 21. Miserum populum Romanum qui sub tam
leotils maxillis (*Tiberii scil.*) erit. et *57.* Sava ac
leotls naturi ne in pnero quidem latuit. ¶ 3. Re-
feritur etiam ad tempus, et est protractus, loogus,
dinturosus, *lungo, che dura a lungo* et occurrit —
a) Geoeatlm de abstractis. *Tibull. 1. 3. 82.* Optavit
tentas at mlbi militias. et *ibid. 4. 61.* lento amore
torqueri. h. e. longo et diu macerante; Ita tamed,
nt vehemens et veluti furiosus non sit. Sic *Ovid. 7.*
Met. 62. Sic jam leotus amor, jam quem languere
putare. *Id. Heroid. 2. 9.* Spes lenta. *Seneca Ep.*
70. Veoti seques traouillitatis leotissimo tedio
lassant. — Huc referri potest et illud *Plin. 8.*
Hist. nat. 27. 41. (100). Fers vivacitatis adeo len-
tae, nt eiectione Interabals diu pugnet. h. e. teoacis,
cohaerentis, diu perdurantis. — Item illud *Ovid.*
Remed. am. 243. Nec satis esse puta discedere:
lentus abesta. h. e. dluturnus, diu. — b) Specia-
tim da hominibus, qui debili solutionem io tongum
differunt. *Cic. 2. Cat. 10. 21.* Hos ego non tam mi-
lites scres, quam infiltratores lentos esse arbitror.
Sic *Id. 1. Att. 12.* et *ibid. 13. extr.* Teucris illa
lentum saoe negotium. h. e. Antonium collega so-
lutionem differens. ¶ 4. Refertur ad morealem ho-
minis characterem; et — a) Est placidus, leois,
qui oon facile irascitur, *mlte, piacevole, non facile*
a risentur. *Cic. 2. Orat. 69. 279.* Genus ridiculi
patleotls ac lentl. et *ibid. 7. 5. 405.* In quo ego
nimium patiens et leotus existimor. *Propert. 3. 6. 20.*
Hostibus evaniat leota puella meis. *Ovid. Heroid.*
17. 249. tam iusta lentum Meelaon in Ira. *Tac. 3.*
Ann. 70. Sane leotus in suo dolore esset: reip-
bilis injurias ne largiretur. *Cic. fragm. apud Am-
nian. 19. 12. sub fm.* Quod iudicis lentl et consi-
derati est proprium. — b) Item securus, otiosus,
negligens, qui parvi pendit et contemnit, *neghit-
toso, pigro, non curante, indifferente, insensibile.*
Virg. 1. Ecl. 4. Nas patriam fugimus: tu, Tityre,
laotus in umbris etc. *Tibull. 4. 11. 6.* Nostra potes
leoto pectora ferre mala? *Ovid. Heroid. 15. 169.*
leotissima pectora. h. e. frigida et tarda ad cooc-
plendum amorem. *Horat. 1. Sat. 9. 64.* vellere
copi Et preosare maou lentissima brachia. *Cic. 1.*
Att. 16. Nihil est isto homioe leotus. *Liv. 22. 14.*
Teodeotem ad manis Romane coloniae Hanniba-
lem lentl spectamus. *Ovid. Heroid. 19. 81.* Certe
ego tum ventos audirem lenta soantes: Et num-
quam placidas essa precarer aquas. *Seneca Troad.*
896. de Helena Tibi luit Asiae, luit Europe
eror, Quom dmicantes lenta prospiceres viros,
Incerta voti. et *ibid. 253.* Mloaque tumid lentus
Aeacida tuli. *Ovid. 3. Pont. 1. 66.* Haec est pro mi-
seri lenta salute viri. ¶ 5. Est etiam facilis: du-

ets metaphora ab iis, quae flectuntur. *Lucilius apud*
Non. p. 22. 32. et *338. 13.* *Merc. Magnu' fuit trico*
ommariu', solvere nulli Lentus.

LENULLUS, i, m. 2. *deminut.* lenonis, parvus
leno, *ruffianello.* *Plaut. Pœn. a. 2. v. 24.* Ita ut
occepi dicere, lenulle, de illac pugna. *Apud Pri-*
scian. 3. p. 614. *Putsch.* est lenulus.

LENUNCULÄRUS, ii, m. 2. (lenunculus) qui
lenunculo, quod parvi oavigil genus est, utitur,
barcojuolo: lenunculariorum etiam collegium ha-
bebat. *Inscript. apud Gruter. 398. 7.* PATRONO
CORPORIS LENUNCULARIORVM AUXILIARIORVM OSTI-
ENSIUM. *Alin apud Gruter. p. 1077.*, quæ est apud
Orelli. 4054. m. ACILIO GLABRIONE M. VALERIO HO-
MULO COS. ORDO CORPORATORVM LENUNCULARIOR-
TABYLARIORVM AUXILIARES OSTIENS. etc. Alia apud
Don. cl. 6. n. 47. LENUNCULARIVS R. TIB. h. e.
ripæ Tiberis. Adde *aliam apud eumd. ibid. n. 48.*
— Lenuncularii alii erant a scaphariis, oam io
Inscript. Ostiens. apud Fabrett. p. 731. n. 450.
PATRONVS CORPOR. SCAPHARIOR. ET LENUNCULARIOR.
LENUNCULUS, i, m. 2. duo diversa significat,
prout est A) A leno, onis; aut B) A lembus.

A) Lenunculus utpote *deminut.* lenonis, est parvus
leno, lenullus, *ruffianello.* *Plaut. Pœn. 5. 5.*
7. Ere militari teligere lenunculum. Adde *Pri-*
scian. 3. p. 614. *Putsch.*

B) Lenunculus utpote *deminut.* lembi, quasi
lombunculus, est genus parvi navigii, *barca, bar-*
chetta, ακαβίδιον: quales erant cymbæ, quibus Ti-
berii Ostiam conueiebant, ut videre est in *In-*
script. in voce præced. allatis *Non. p. 531. 31.*
Merc. piscatorum navigium esse definit. *Gell.*
oavium appellationes enumerans *10. 25.* Lembii, oriæ,
lenuoculi, actuarie etc. *Sall. fragm. apud Non.*
loc. cit. Incidit forte per noctem io lenunculo pi-
scantis. *Cæs. 2. B. C. 43.* Pauci lenunculi ad of-
ficium imperiumque conveniebant. *Tac. 14. Ann. 5.*
extr. Occursu lenuncolorum Lucrinum io lacum ve-
cta, villæ suæ iufertur. His autem locis alii *remun-*
culi repoant, aut *lombunculi:* sed constantior pro
lenunculis criticiorum sententia est. Ducunt autem
etymologi a *lene*, quod item parvum navigium est:
V. LENIS, Is. Num a λήνη, quod est lacus præli vi-
narii? Rectius tamen, ut diximus, demioat, a *lem-*
bis est molliori forma.

LEO, es, ere, s. 2. obsoleto verbum: cujus
num præteritum *levi V. io LINO.* Volunt esse a
λεῖος *levis, levigatus.* Ab hoc est *deleo*, ut docet
Priscian. 9. p. 872. *Putsch.*

LEO, onis, m. 3. λέων, animal quadrupes, juba-
tum, omnium fere generosissimum et fortissimum
(It. *lione;* Fr. *lion;* Hisp. *leon;* Germ. *d. Löwe;*
Angl. *a lion.*)

I.) Proprie. *Phædr. 4. 2.* Quom se ferarum re-
gem fecisset leo etc. (*V. 1. 5. 11.* et *21.*, et *2. 1.*)
Plin. 8. Hist. nat. 16. 17. (42). Leoni præcipua
generositas, tunc quam colla armosque vestiuot
jubæ. *Id. ibid. 19.* (46). Leoni factum ex feris ele-
mentia io supplices: prostrata parit. *Id. ibid.*
(40). Leonum animi iodes cauda, sicut et equorum
aures. Immotæ ergo placido, clemens blandienti.
Iracundia principio terra verberatur: incremen-
to terga, ceu quodam incitamento, flagellantur.
V. ibi alla plura in hanc rem. *Virg. 12. Aen. 4.*
Pænorum qualis io arvis, Saucius ille gravi reo-
oantum vulnere pectus, Tum demum movet arma
leo, gaudetque comantes Excitens cervice toros,
Buxinque latronis Impavidus frangit telum et fre-
mit ore oruento. *Val. Flacc. 2. 458.* Qualiter, Im-
plevit gemitu quom taurus acerbo Avia, frangem-
tem morsu super alta leonem Terga ferens. *Ovid.*
3. Trist. 5. 33. Corpora magnanima satis est pro-
strasse leoni. *Id. Heroid. 10. 65.* Fulvus leo. et
7. Met. 373. ferus. *Lucret. 5. 983.* validus. — Lep-
idam de leone hominis hospite fabulam habes apud
Gell. 5. 14. V. et *Senec. 2. Benef. 19.* — Pro
leona olim leo femina dicebatur. *Plaut. fragm.*
apud Philargyr. ad Virg. 2. Ecl. 63. Nam audivi
femioam ego leonem semet parere. *Val. Flacc.* et-
iam absolute dixit *6. 346.* ceu saeptus in arcto Dat
catulos post terga leo. et *Stat. 2. Silv. 1. 9.* citius
me tigris abactis Fetibus, orbatque veliat audire
leones. — Curium Cybetes leones trahere dicuntur.
V. CYBELES in ONOM. — *Ex ungue leonem,*
vetus adagium, de quo *V. Lucian. Herm. c. 54.* —
Leonis porro caput ex ore aquam fundentis cernitur

sæpissime in vetustis monumentis, quoc ex Ægy-
ptiis imitati sunt Græci et Romani, quia sub Leo-
ols signo Nilus maxime exundat. *V. Mus. Borbon.*
T. 4. tab. 43. p. 1. — Leones etiam sæpissime inscul-
pi solent in monumentis sepulcralibus, scilicet ad
mortuorum cineres custodiendos et ad sepulcorum
violatores terribandos. *V. Vermiglioli Iscriz. Pe-
ruq. p. 148.*; et *Cavedoni Marm. Moden. p. 226.*

II.) Translate. ¶ 1. Per synecdocha leo sunt
leonis exuvia. Has gestare mos fuit Herculi post
devictum leonem Nemæum. *Val. Flacc. 8. 126.*
aptans humentis capitique leonem. et *Stat. 4. Silv.*
2. 50. Sic gravis Alcides post horrida jussa reversus
Gaudebat strato latis accinare leoni. ¶ 2. Mo-
rali ratione dicitur de homine forti et audente,
sicut cervus de timido et imbelli. *Tertull. Cor.*
mil. 1. n. med. Novimus pastores eorum in pace leo-
nes, in prælio cervus. *Sidon. 5. Ep. 7. n. med.* In
prætoris leones, in castis lepores. — *Doni leo-*
nes, foris vulpes, proverb. apud *Petron. fragm.*
Tragur. 44. *Burmman.* de loquacibus et timidis,
qui extra periculo multa mimantur, in periculo
fugiant. Quo pertinet lepida fabula de viatoribus
et latrone apud *Phædr. 5. 2.* Similia habes in *Liv. 1.*
28. 7. 15. et *35. 49.*; et in *Justin. 2. 10. sub fm.*
¶ 3. Est etiam Leo signum caeleste, ex duodecimi-
per quæ Sol Zodiaco decurrit, in quod quam ingre-
ditur, marini calores sunt, *sollione.* In fabulis est
leo silvæ Nemææ, quem ab Hercule occisum, tam-
quam primum ejus laboris monumentum, Jupiter
in caelum transtulit. Alii dicunt, a Junone transla-
tum, ut Herculi invisio sibi dolerent oculi, quam a
se occisam feram tam honoratam videret. Constat
ex stellis decem et novem secundum *Hygin. 3.*
Astron. 23., secundum alios viginti septem. *Plin.*
24. Hist. nat. 17. 102. (162). Quom Sol in Leone
est. *Id. 18. ibid. 26. 64.* (233). viii. kalendas Febru-
ar. stella regia appellata Tuberou, in pectore Leo-
nis occidit. *Horat. 1. Ep. 10. 15.* ubi gratior au-
ra Leuit et rabiem Caosis et momenta Leonis.
¶ 4. Etiam cancrorum quoddam genus leones ap-
pellantur, teste *Plin. 9. Hist. nat. 31. 51.* (97).,
qui alio oomine astacl maximi dicuntur: brachia
habentes caneris similia, reliquum corpus locustæ,
ut *Id. docet 32. 11. 53.* (149). Sic *Ambros. 5. He-*
zæm. 2. Leo terribilis in terris, dulcis in fluctibus.
¶ 5. Io lilo *Colum. 10. R. R. 250.* Oscitat et leo,
et ingenue coafusa robore etc., leo est herba, quam
alii leontopodion, alii antirrhinoo esse contendunt,
flore in modum hiantis oris leoniu biscente. Sic
Id. ibid. 98. Narcissique comas, et hiantis sava
leocois Ora feri. ¶ 6. Denique *Plin. hæc tradit*
13. Hist. nat. 22. 39. (149). Alexander Coraelius
arhorem leonem appellavit, ex qua facta esset Argo,
similem robori viscum ferenti, quæ neque aqua ne-
que igni possit corrumpi, sicut nec viscum, nulli
alii cogulam, quod equidem sciam. *Sillig.* et om-
nes vulgati libri habent *eonem:* at *Codex Pa-*
limps. Feron. editus a *Moneo* et hoc loco et in
Indice huic libro xiii. præmisso *leonem* sine dubio
exhibet.

LEOCROCION, ii, n. 2. Λεωκρόκιον, delabrum
Athenis honoris causa structum, quom Leos si-
lias puellas, quos κόραξ Græci vocant, inuolandas
exhibuisset, ut sic ex oraculi responso annoæ ca-
ritas tolleretur. *Cic. 3. Nat. D. 19. 50.* Itemque
Leonaticum est delabrum Athenis, quod Leocrocion
nominatur. Hic *Cic.* vocabulum *Leonaticum* La-
tine fluxisse videtur, ut Græco *Leocrocion* oppone-
ret; alii tamen leg. *Leo natarum;* alii et ipse *O-*
rellius rectius *Leoidum*, b. e. Lei filiarum a *Nom.*
Leoides.

LEOCROCOTTA vel leucrocotta vel etiam leu-
crocotta, æ, f. 1. fera pernicissima io India, asini
fere magnitudine, crutibus cervinis, collo, cauda,
pectore leonis, capite meliun, bisuica ungula, ore
ad aures usque rescisso, dentium locis osse perpe-
tuo, quam humanas voces tradunt imitari. Hæc
Plin. 6. Hist. nat. 21. 30. (73)., que exscriptis
more suo *Solin. 52.* circa med. *Salmasius* putat
esse belluam ex lææa et crocotta genitum; crocot-
tan vero ex lææa et hyæa. Sunt qui scribunt leu-
crocotta, more Latinorum, qui etiam *leo* io *lau*
sæpe mutant. *V. LAUDICENUS.*

LEONES, um, m. plur. 3. (leo) sacerdotes Mi-
thrae dei, apud *Tertull. 1. advers. Marcion. 13.*;
cujus verba *V. io LEONTICUS*, ubi etiam patet,

uode hoc nomen derivatum sit. Ceterum leones in iusti quarto gradu mysteriorum Mythrae dicuntur ab Henzen. ad *Inscript.* 5846. INVICTO PROSEDATE SPYIO FACVNO VMERI EVFVNS RT EMILLIANVS LEONNS. et alia apud eumd. 6042. b. CVLTORBS OEI SOLIS INVICTI MITHRAP PATRONI PROSEDATE C. PROPERTIO PROFVRYO COEIDIVS PROCVLYS..... SENTIN. IANVARIVS PATER LEONVM. Pater leonum, ait Henzen. ad b. l., novum in cultu Mithraico officium est; cf. tamen patres patrum. Fortasse singulis initiatorum classibus singuli patres praepositi erant. Adde *Inscript.* apud Orell. 1941.

LEONINUS, a, um, adject. (leo) ad leonem pertinens, *di leone, λεωνιδης, λεωντιος.*

I.) Proprie. Varro 2. R. R. 9. 3. Caosis sit colore potissimum albo, quod in tenebria specie leonina. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 54. (142). Leonina pellis. et *ibid.* mox. Leoninae jubae. *Id.* 24. *ibid.* 17. 102. (165). Leoninus adeptus.

II.) Translate. Cassius Jctus apud *Ulp. Dig.* 17. 2. 29. societatem leoninam appellabat, in qua alter ex duobus lucrum tautum, alter damnum sentiret. Quod lucrum habet ex *Phaedr.* 1. 5. — Ceterum. V. LEONINUS in ONOM.

LEONTICE, es, f. 1. λεωντιχη, herbæ genus, apud *Plin.* 25. *Hist. nat.* 11. 85. (135). V. CALICIA.

LEONTICUS, a, um, adject. (leo) λεωντιχος, ad leonem pertinens, ut *leontica sacra*, quæ fiebant in honorem Mithrae Persarum dei (quo nomine Sol intelligebatur), quicum Eon sive Saeculum, Croci filius, forma humana et facie leonina in spelæo colebatur. V. Zoega, *Bassiril. ant. T.* 2. p. 32. — 40. et *Labus. in the Biblot. Ital. T.* 2. p. 192. — 211. Hinc *Arnob.* 6. 10. Inter deos videntur vestros leonnis torvisimam faciem, mero oblitam nimio, et nomine Frugiferi nuncupari, et *Tertull.* 1. *advers. Marcion.* 13. Aridae et ardentis naturæ sacramenta leones Mithrae philosophantur. h. e. mysteria seu symbola solaris naturæ. Porro hæc sacra etiam a Romanis recepta fuere, ut videre est in *Inscript.* apud *Gruter.* 303. 1., quæ est apud *Orell.* 2315. CONSTANTIO IX. ET IVLIANO II. CONS. (h. e. an. a Chr. d. CCCLVII.) NONIUS VICTOR OLYMPIVS ET AVREL. VICTOR ARGENTIVS TRADIDERVNT LEONTICA IIII. IO. AVG. FELICITER. Adde *aliam* apud *Gruter.* 1087. 5. V. LEONES in hoc LEXIC. et MITHRAS in ONOM.

LEONTIOS, il, m. 2. λεωντιος, gemma, a leoninae pellis similitudine nominata, quemadmodum pardalos a similitudine pellis pantheræ. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 11. 73. (190).

LEONTOCARON, i, n. 2. λεωντοκαρον, plantæ genus admodum ignotum apud *Apul. Herb.* 57.

LEONTOMACHIA, æ, f. 1. λεωντομαχια, a λέων leo et μάχομαι pugno, leonum pugna. Legitur in *lemmate* apud *Plin.* 8. *Hist. nat.* 16. 20. (53). In editione *Harduini* et *Sillig.* Quls primus leontomachiam Romæ, quis plurimos in ea leones donaverit.

LEONTOPÉTALON, i, n. 2. λεωντοπεταλον, herba caulem emittens dodrantalem, seu semipedalem, lenem, pluribus alis concavum, et in cacumine semlos parva duo, aut tria, caque in siliquis, ciceris modo, flores puniceæ coloris, anemooæ similes, folia brassicæ, sed psæveris divisa, radicibus nigris, grandibus, rapæ similibus. Vulgus pedem leonis appellat, quia folia habet sinuata pedi leonis. Nasctur vulgo in arvis. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 11. 72. (96). V. LATHYROS. Secundum cl. Fée (*Op. cit.* vol. 3. p. 457.) *Leontopetalon* vel *Leontopodium* *Plin.* locc. cit. est *Leontice leontopetalum* L.

LEONTOPHŌNOS, i, m. 2. λεωντοφονος, exiguum est animal, in his tantum regionibus nascens, in quibus leones gignantur: a λέων leo et φονος cædes. Leonibus eoim tam præsens est venenum, ut gustato leontophono statim exspirent. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 38. 57. (136). Cf. *Solin.* 27. *ad med.*

LEONTOPŌDION, ti, n. 2. λεωντοποδιον, herba eadem, quæ leontopetalon. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 8. 34. (52); et *Apul. Herb.* 7. De synonymia V. in LEONTOPETALON.

LEOPARDINUS, a, um, adject. (leopard) ad leopardum pertinens, ut *Leopardina adeps*, *Marcell. Empir.* 36. *sub init.* V. TAXONINUS.

LEOPARDUS, i, m. 2. λεοπαρδαλος, leopardus,

animal ex pardo et leona natum, jubeis carens, nigris maculis leoninam pellem distinguentibus. *Fopisc. Prob.* 19. Editi deioda centum leopardi Libyæ, centum leonæa etc. *Lamprid. Elagab.* 21. Habuit et leones et leopardos exarmatos in deliciis. *Symmach.* 7. Ep. 59. Sacras litteras Juliius agens id rebus exhibuit leopardorum munificentiam continentes. Cl. *Cuvier* ad *Plin.* T. 6. p. 417. fabulosam esse arguit naturam leopardi mixtam ex pardo et leonæa, idemque *ibid.* p. 419. ad c. 23. affirmat.

LEPAS, ædis, λεπας. De alia forma V. in fin. hujus voc. — Lepas est genus conchæ marinæ, edulis, exteriori parte testa contextum, interiore carnosâ, firmissime petris adhærens. *Plaut. Rud.* 2. 1. 8. Echinos, lepadas, ostreas, balanos captamus. *Id. Cas.* 2. 8. 56. Abi, oponsia propera: sed volo molliculus e cas: emi sepiolas, lepadas etc. — Videtur eadem esse cum *lopade*: da qua *Yon.* p. 551. 5. *Merc.* Lopades genus conchæ mariæ (λεπας a λεπνο decortico) *Plaut.* in *Parasito*: Adde lopades, echinos, ostreas. *At. leg.* lepadas. — Lepas etiam inter pisces enumeratur a *Plin.* 32. *Hist. nat.* 11. 53. (149). ex correctione *Silligii*; uam alii *lepris*, alii aliter.

LEPASTA. V. LEPISTA.

LEPIDE, adverb. (lepidus). Comp. *Lepidius* et *Sup. Lepidissimus* 1. — Lepide est veauite, festive, apposite, commode, ganter, eleapte, scite, ἐπισημως, κομψως, λαμυρωως (It. con grazia. con garbo, acconciamente; Fr. joliment, élégamment, avec grâce, agréablement, bien, à merveille; Hisp. lindamente, elegantemente, agradablemente; Germ. artig, fein, anmuthig, hübsch; Angl. with a grace, pleasantly, prettily, smartly, humorously, wittily, neatly, appositely). Occurrit ¶ 1. Generationi. — a) De factis deque aliis rebus, quæ apte sunt et gratæ sunt. *Plaut. Pæn.* 1. 2. 84. Salus nunc lepide te ornatam credo. et *ibid.* 3. 3. 84. Lepide stratus lectus. *Id. Curc.* a. 3. v. 15. Ego hoc effectum lepide tibi tradam: tace. *Id. Cas.* 2. 8. 46. Lepide reperi. h. e. callide, astute et ad rem, ingegnosemente e a proposito. et *ibid.* 3. 2. 27. Jam hic est lepide ludificatus. et *Bacch.* 5. 2. 33. Meum pensum lepide accurabo. *Id. Most.* 1. 3. 15. Ut lepide res omnes teet! come sa tutto! et *Truc.* 3. 2. 13. Lepide intellexisti. *Id. ibid.* 3. 1. 23. facis ottimamente. et *Truc.* 1. 2. 15. referre gratiam. *Id. Bacch.* 1. 1. 35. memoras. *Id. Mil. glor.* 3. 3. 50. Nimis lepide fabulare: eo potuerit lepidius pol fieri. — Lepide esse, commode et laute tractari. *Id. Bacch.* 1. 1. 50. Ubi lepide voles esse tibi, mea rosa, mihi dicito. — Jungitur cum aliis Adverbis. *Id. Mil. glor.* 3. 1. 21. Loquere lepide et commode. *Id. Pseud.* 2. 1. 1. Mihi omnia lepide prosperaque veniunt. *Id. Cist.* 1. 1. 12. Ita in prandio nos lepide atque nitide accepisti. *Id. Mil. glor.* 3. 3. 65. Dare operam lepidissime atque commissime. — b) In acclamatione et plausu. *Plaut. Mil. glor.* 9. 2. 85. Enge, euge, lepide: laudo comonatum tuum. *Ter. Eun.* 3. 1. 37. Facete, lepide, laute, nihil supra. — Similiter in responsionibus, affirmando et probando. *Plaut. Bacch.* 7. 1. 1. Quid, si hoc potis est, ut taceas, ego loquar? V. Lepide: licet. ¶ 2. Speciatim de verbis et sermone. *Cic.* 3. *Orat.* 43. 171. et *Orat.* 41. 149. In quo lepide soceri mei persona lusit is, qui elegantissime id facere potuit, Lucilius: Quam lepide lexeis compositæ etc.

LEPIDIVM, ti n. 2. λεπιδιον, herba dupliris generis, sativi et silvestris, altitudine cubitali, foliis laurinis, sed mollibus. Usus ejus in cibis non sine lacte est. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 51. (168). — Adhibetur etiam ipsi lartii condiendo, et oxygalæ faciendæ. *Colum.* 12. R. R. 8. 3. et 11. *ibid.* 3. 10. et 46. — Habet in medicina urendi vim et cutis emendandæ. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 17. 70. (181). V. dicta in FUCE. — Ab *Isid.* 4. *Orig.* 8. 11. memoratur *lepida herba*; ubi *lepidium* corrigendam videtur. — Ceterum cl. Fée (*Op. cit.* vol. 2. p. 424.) hanc exhibet synonymiam: Λεπιδιον Dioscor. 1. 205. et Athen. 3. 88. et 9. 34; et *Lepidium* *Colum.* 12. R. R. 8. 3. et *Plin.* locc. cit. sunt *Lepidium latifolium* L. *Spec. plant.* 899.

LEPIDOTIS, is, f. 3. λεπιδωτος squamosus, a λεπτις squama; nomen est gemmæ, varlis coloribus squamas piscium imitantis. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 62. (171).

LEPIDŪLE, adverb. Tribolitur a multis *Plaut.* *Pseud.* 1. 5. 115. Eam circumducam lepidule. Sed plerique omnes leg. Ea circumducam lepide leonem.

LEPIDŪLUS, a, um, adject. Comp. *Lepidior* et *Sup. Lepidissimus* 1. — Ratione habita etym. *Donatus* ad *Ter. Eun.* 3. 1. 37. ducit a λεπτις limina, quia lepidus homo, quasi lamina, politus est: rectius tamen duxerit a lepos vel lepor, quod cum Gr. λεπτος tenuis, subtilis conjungi fortasse potest. Quidquid vero sit de etymo, lepidus est is, in quo leporis est plurimum, festivus, venustus, urbanus, concinnus, commodus, aptus, χαριεις, δεξιος, κομψος (It. grazioso, piacevole, lepido, acconcio, proprio, bello, ben fatto; Fr. charmant, gracieux, joli, agréable, aimable, de bonne humeur; Hisp. hechizo, gracioso, lindo, agradable, amable, lleno de humor; Gerin. artig, fein, zierlich, nett, niedlich; Angl. pretty, smart, humorous, witty, pleasant, gay, facetious, apposite, neat). Occurrit ¶ 1. Generationi. — 1.) Sæpiissime in bonam partem, præcipue apud *Plaut.* et *Ter.* — a) De homine. *Plaut. Capt.* 5. 2. 3. Fui ego bellus, lepidus, bonus vir aumquam, neque frugi bonæ. *Id. Curc.* 4. 1. 1. Lepidus nugator. *Ter. Andr.* 5. 4. 45. O lepidum patrem! et *Uecyr.* 5. 1. 26. Lepida es. *Sic. Id. Heaut.* 5. 16. Lepida puella. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 65. Non iovenies alterum lepidorem ad omnes res, nec qui amicus amico sit magis. *Ter. Adelph.* 5. 7. 13. Placet, pater lepidissime. *Sic. Id. Eun.* 3. 3. 25. O capitulum lepidissimum! — b) De rebus, quæ gratiam habent utcumque. *Plaut. Epid.* 1. 1. 41. Forma lepida et liberalis. *Id. Most.* 2. 3. 12. Lepidi mores. *Id. Stich.* 5. 5. 19. Cantio lepida et suavis. *Id. Trin.* 3. 2. 98. Eo pacto adderis nostræ lepidam famam familiæ. *Id. Pæn.* 1. 2. 95. Faciosus lepidum et festivum. *Id. Bacch.* 1. 1. 51. Ubi bene sit, tibi locum lepidum dabo. *Id. Stich.* 2. 1. 2. Lepidum nunciium nunciare. *Id. Cas.* 2. 3. 10. Myropolis omeos sollicito: ubicumque est lepidum unguentum, ungor. *Id. Aulul.* 4. 8. 4. O lepidum diem! felice, fortunato. *Ter. Eun.* 5. 7. 17. Ita ne lepidum tibi visum est, scelus, nos irrideret? l'è paruta una bella cosa? — 2.) In malam partem. *Cic.* 2. *Cat.* 10. 23. Hi pueri tam lepidi et delicati, non solum amare et amarî, neque cantare et saltare; sed etiam siccas vibrare et spargere venena didicerunt. soverchiamente ornati, azzimati, leccati. ¶ 2. Speciatim de sermone, qui veauitate, urbanitate ac sale pollet. *Cic.* 4. *Herenn.* 23. 32. Quæ sunt ampla et pulcra, diu placere possunt: quæ lepida et concinna, cito satietate efficiunt aurium sensum fastidiosissimum. *Catull.* 6. 16. volo te ac tuos amores Ad cælum lepido vocare versu. *Horat. Art. P.* 273. Scimus inurbanum lepidum seponere dicto. — De lepida herba, V. LEPIDIVM. — V. De Romana Lepidorum familia V. in ONOM.

LEPIS, idis, f. 3. λεπτις, squama. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 11. 24. (107). Ex panibus æris fit, quam vucant lepida, et sic adulteratur flos, ut squama veneat pro eo. Est autem squama æris decussa vi clavis, in quos panes ærei ferruminantur. *Veget.* 6. *Veterin.* 27. 4. *Schneid.* Opopaliami, croci, myrrhæ, salis Hispani, lepidis, ossis sepiæ singulas uncias. et *ibid.* 28. 8. Absinthium, sinopitem, lepidam, hæc tria bene commixta etc. et *ibid.* § 9. Pollinem turis, pollinem erivi, lepidam. Utroque loco pro lepidam legendum lepida probante Gesnero. Lepis autem est squama æris, de cuius usu medico et ad rem, qua de agit *Vegetius*, apto, V. *Dioscor.* 5. 89. Adde *Pelagon. Veter.* 30. § 9.

LEPISTA vel lepasta vel etiam lepesta, æ, f. 1. λεπαστη, est, ut ait *Faus. Diac.* p. 115. 6. *Mil.* Lepiata genus vasæ aquarii. Est autem a voce Græcæ allata, quæ Dolopium est, et dicitur, teste *Eustachio*, δια το λαπτον και ακριεταλον ειναι κατά λαπαδας, id est, quod vas illud teous ac patulum foret ad modum conchæ: V. LEPAS. Varro apud *Priscian.* 6. p. 714. *Putsch.* et apud *Non.* p. 547. 22. *Merc.* Ubi erat vinum in mensa aut lepestatam, aut gileolam, aut sinum dicebat: tria enim pro quibus nunc acratophoron. *Id.* 5. L. L.

123. Müll. Item dictæ lepestæ quæ etiam nunc in diebus sacris Sabinis vasa vinaria in mensa deorum auri posita; apud antiquos scriptores Græcos inveni appellari pucill genus λεπαστῶν. Id. apud Non. loc. cit. Lepistæ etiam nunc Sabinorum fanis pauperioribus plerisque aut fictiles sunt, aut aeneæ. *Vet. Poeta apud Mar. Victorin. p. 3. 2587. Putsch. Ferunt pulcras crateras aureasque lepiastas. V. DEPESTA.*

LEPOR et **lepos**, ὄρια, m. 3. De vocis etymo *V. in LEPIDUS* init. — *Agrælius de Orthogr. p. 2272. Putsch.* hoc distare putat inter *lepor* et *lepos*, quod ille sit in iucunditate voluptatis, hinc in eloquio. — Ceterum est venustus, gratia, elegantia, amœnitas, festivitas, urbanitas (i. venustâ, elegantz, grazia, garbo, leggiadria; Fr. grâce, beauté, agrément, charme; Hisp. gracia, garbo, donaire, hermosura, chiste; Germ. die Artigkeit, Feinheit, Aumuth, Heiterkeit; Angl. grace, elegance). Occurrit ¶ 1. Generatim de rebus pro gratia et amœnitate. *Lucret. 2. 501. Aurea pavonum ridenti imbuta lepore Sæcla. Id. 5. 1258. de metallis. nitido capti levique lepore. Id. 3. 1006. annorum tempora circum Quam redeunt fetusque ferunt variosque lepotes. Id. 4. 1126. medio de fonte leporum Surgit amari aliquid, quod in ipsis floribus angat. Plin. 31. Hist. nat. 7. 41. (88). Omnis vitæ lepos et summa hilaritas laborumque requies etc. ¶ 2. Speciatim de hominibus. *Cic. 7. Ferr. 54. 142. Iste homo Venerius, affluens omni lepore ac venustate. Id. 5. Tusc. 19. 55. In quo (C. Cæsare) mihi videtur speciem fuisse humanitatis, salis, suavitalis, leporis. ¶ 3. Item speciatim et sapius de oratione, et est sermo nitidus, et quasi laetitiam quædam sermonis, venustus, urbanitas, ornatus, concinnitas, elegantia in loquendo. *Cic. 1. Orat. 7. 27. Quum lauti accubissent, tollereturque omnis illa superioris tristitia sermonis, eaque esset in homine iucunditas et tantus in jocando lepos, ut etc. Id. ibid. 34. 159. Libandus etiam ex omni genere urbanitatis facietiarum quidam lepos. Id. Brut. 38. 143. Erat cum gravitate iunctus facietiarum et urbanitatis oratorius, non scurrilis, lepore. Id. 4. Acad. (2. pr.) 6. 16. Quamquam floruit acumine ingenii, tum admirabili quodam lepore dicendi. Id. 2. Orat. 23. 98. Quorum alter (Cæsare) Inusitatum nostris oratoribus leporem quendam et salem est consecutus. Id. Orat. 27. 96. In quo omnes verborum, omnes aentiliarum illigantur lepores. *Quintil. 11. 4. 53. Propositionum ac partitionum captabit leporem. — NE. De nom. propr. V. ONOM.****

LEPORARIUM, ἰ, n. 3. (lepus) locus ubi lepores aluntur, λεπωροφείον, et generatim, secundum *Varronem*, omne septium villæ affixum, quod habet inclusa animalia, quæ inibi pascuntur. *Varro 3. R. R. 3. 2. Leporaria te accipere volo, non ea, quæ tritavi nostri dicebant, ubi soli lepores sicut, sed omnia septa, affixa villæ quæ sunt, et inclusa habent animalia, quæ pascuntur. Id. ibid. § 8. In leporario aprl fuerit multi. Id. ibid. 12. 1. Neminem antiquam a parte quædam leporarium appellatum: nam neque solum lepores eo includuntur, sed etiam cervi, aut capræ. Adde *Gell. 2. 20.**

LEPORARIUS, a, um, adject. (lepus). *Servius ad Virg. 2. G. 93. Lageos (vitis) est, quæ Latine leporaria dicitur: nam λεγῶς lepus.*

LEPORINA, æ, f. 1. *V. voc. seq. in fin.*

LEPORINUS, a, um, adject. (lepus) qui est ex lepore, di lepore, λεγῶς. *Varro 2. R. R. 11. 4. Leporinum coagulum. Adde Cels. 5. 5. Plin. 28. Hist. nat. 11. 46. (166). Leporinus cinis. Ulp. Dig. 32. 70. 9. Leporina lana. — Hinc*

Leporina, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, est leporina caro. Gloss. Cyrill. Λαγῶν κρεας, leporis.

LEPOS, ὄρια, *V. LEPOR.*

LEPOS, otis, m. 3. filius fratris. Huius vocis significatio apparet ex feminino *leptis*; etenim in *Gloss.* apud *Ducang.* habetur: *Leptis, filius (corrigere) filia fratris: et apud Papiam: Lectis (corrigere) Leptia, filia fratris. Oritur ergo ea vox, ut nepos, ex παῖς, quem vetustiores dixerunt por, ut Lucipor, Marcipor, et ex ignotæ significationis particula le, Etrusca forsân, vel Osca, cuius vestigium superest in *Levir.* Hinc noscimus, quomodo nepos, qui proprie filius est filii, sequitoris Latinitatis tempore in*

leptis locum successerit ob nimiam litterarum *n* et *l* consonantiam. Hæc cl. *Furlanetto* in *L. Appendice*; qui tamen vocem affert nullo auctore laudato, præter *Not. Tyr. p. 80.*, quæ nihili habendæ sunt.

LEPRÆ, arum, f. plur. 1. λέπρα. In singulari num. usurpat *Scribon. Compos. 250.*; et *Juven. 1. sub fin.*; et sæpissime *Vulgate. Interpr.* — Ceterum *lepræ, lepra, lebra*, scabiei genus est, cutem deformi obducens crusta, corpusque vehementi pruritu infestans. Alii usurpant pro elephantiasi, quod morbi genus superiore multo est perniciosius, ut quod non solum cutem infestet, verum etiam carnem ipsam usque ad ossa depascatur. Ab aliis duplex ponitur, una, quæ potest curari, alia, quæ incurabilis est, quam malam scabiem *Horat. Art. P. 453. nominat.* Aliis eadem est atque impetigo vel depeligo, vel sane species ejus. Dicta est a λέπος vel λέπις *squama*, sive a λέπω *desquamo, decortico.* Lepræ enim cutem scabram et asperam reddunt, Inque squamas resolvunt. *Plin. 24. Hist. nat. 8. 33. (48). Corticis interior tiliæ lepras sedat. Id. 20. ibid. 21. 86. (234). Lapathi radice lepras curant. Id. 22. ibid. 25. 74. (156). Lupini lepras emendant. et 32. ibid. 9. 31. (97). Lepras sanare. et 20. ibid. 17. 70. (181). tollere.*

LEPRIS. V. LEPAS in fin.

LEPRŌSUS, a, um, adject. (lepræ) qui leprarum morbo laborat, lebbroso, λεπρωδης.

I.) Proprie. *Sedul. 4. 191. decem maculosa gerentes Leprosi portenta viri. Adde Vulgate. Interpr. Exod. 4. 6., Levit. 13. 46. et alibi sæpe.*

II.) Figurate. *Prudent. 2. περὶ σταδ. 285. Peccante nil est tætrius, Nil tam leprosum aut putridum.*

LEPTIS. V. LEPOS, otis.

LEPTŌLŌGIA, æ, f. 1. λεπτολογία, a λεπτός *minutus* et λόγος *sermo*, est figura sententiarum, quum minima res enarrantur. *Aquila de fig. Sentent. et Etoc. § 2. edente Ruhnkne. Leptologia.* Tale pro Gallico etc. Quod si hoc ipsum esse aliqui diatyposin - volunt, intelligant, nos non de universo loco, sed de executione singularum rerum loqui; quas ita persecutus est, ut etiam minima quæque demonstraret.

LEPTŌMĒRES, is, n. 3. λεπτομερές a λεπτός *tenuis, minutus*, et μέρις, ἴδος, *pars, portio*, remedium quod minutissimis partibus præbetur. *Theod. Priscian. de dicta 10.*

LEPTŌMĒRICUS, a, um, adject. λεπτομερικός, ad leptomerem pertinens: *V. voc. præced. Theod. Priscian. de dicta 10. Acori radix virtutem habet leptomeriam.*

LEPTON Centaurium, n. λεπτόν κενταύριον, centaurium minus, herba, quam Latini *fel terræ* vocant, propter summam amaritudinem, Galli vocant *exacum*, eo quod potum omnia medicamenta mala per altum exigit. Dicta est a minutis foliis: nam λεπτός *tenuem* significat. *Plin. 25. Hist. nat. 6. 31. (68). Cl. Fée (Op. cit. vol. 3. p. 333.)* hanc exhibet synonymiam: Κενταύρις Theophr. 9. 9.; Χερσῶνος ῥίζα Nicand. Ther. 500.; Κενταύριον μικρόν ἢ λιμναῖον Dioscor. 3. 9.; Θεομόχορον Græcor. recentior.; Centaurion lepton et libndion, fel terræ *Plin. loc. cit.*; et *Exacum* Gallor. teste *Plin. loc. cit.* sunt *Chironia Centaurium* Smith Fl. brit. 1. 257.

LEPTŌPHYLLON, i, n. 2. λεπτόφυλλον, tibymali species, in petris nascens: ita dicta a tenuitate foliorum. *Plin. 26. Hist. nat. 8. 45. (71). Cl. Fée (Op. cit. vol. 3. p. 397.)* hanc exhibet synonymiam: Τιβυμάλλος ὁ ἐν ταῖς πέτραις φύομενος Dioscor. 4. 165.; et *Tithymalus dendroides*, alii *cobias*, alii *leptophyllus* *Plin. loc. cit.* sunt *Euphorbia dendroides* L. *Spec. plant. 662.*

LEPTŌPYREXIA, æ, f. 1. λεπτοπυρεξία, a λεπτός *tenuis* et πυρετός *febris*, tenuis febris, febricula. *Marcell. Empir. 20. circa fin.* Dysentericis medetur, leptopyrexias sanat, dolori etiam faucium et synanchæ succurrit tale medicamen. *Aldus* ita legit: *Freund* vero et *Klotz.* legunt *leptopyrexias*, h. e. *febris cessantiones* (*V. LEXIPYRETOS*); quid sane improbandum, verbo enim *sanat* non modo non respondet, verum etiam repugnat.

LEPTŌRAX, agis, f. 3. λεπτοράξ; una quædam, quæ dulces quidem habet acinus, sed tenues tamen et minutos, cujusmodi sunt, quas uvas Corinthiacas

appellamus: a λεπτός *tenuis*, et ῥάξ, ῥαγός *acinus*. *Plin. 14. Hist. nat. 1. 3. (15).*

LEPTOPSEPHOS, i, m. 2. b. e. minutus lapsus, seu calculus: a λεπτός *tenuis* et ψῆφος *calculus*: species est marmoris porphyritæ rubei, albis puo citis distincti, apud *Plin. 36. Hist. nat. 7. 11. (57).*, ut quidem legit *Harduin.*, nam alii rectius *leucostictos*, quam vocem *V. suo loco. Sillig.* tamen *Harduini* lectionem tuetur et plurimis optimisque *Codicibus* confirmat.

LEPTYNTICUS, a, nm, adject. λεπυντικός, qui macrum facit, qui extenuat, a λεπύνω *extenuo*, quod a λεπτός *tenuis*. *Theod. Priscian. de dicta 10. Caparum virtus leptyntica.*

LEPUS, ὄρια, m. 3. De genere feminino *V. infra* sub I. b. — Lepus est a λεπτός (pro λαγός) *Æolica* et Sicula voce idem significante, ut *Varro 5. L. L. 101. Müll. et 3. R. R. 12. 6. docet.* Est etenim a λεπτός *decortico, exdorsus*; leporem enim plures pelles habere, quæ una post aliam detrabi possint, notissima vel culinariis res est. *L. Ælius* apud *Gell. 1. 18.* dictum putavit quasi *leupes*: sed *Varro* ibid. improbat. Est autem animal notum, timidissimum, velocissimum, fecundissimum (*It. lepre; Fr. lièvre; Hisp. liebre; Germ. d. Hase; Angl. n hare.*)

I.) Proprie. — a) Generatim. *Cato apud Dio-med. 1. p. 358. Putsch.* Lepus multum sonni affert, qui illum edit. *Plaut. Pers. 3. 3. 30. Argentarii, uvi quid credideris, citius extemplo a foro fugiunt, quam ex porta tuas quam emissus est lepus. Virg. 1. G. 308. Auritosque sequi lepores. Horat. 1. Od. 37. 18. aduigens leporem citus venator. Id. Epod. 2. 35. lepus pavidus. Varro 3. R. R. 12. 6. Lepores in Gallia ad Alpes toti candidi sunt. Cf. *Plin. 8. Hist. nat. 55. 81. (217).* Lepores in Alpibus candidi, quibus hibernis mensibus pro cibatu nivem credunt esse. *Varro loc. cit.* tria leporum genera enumerat: Italicum seu communium, Alpium candidum, Hispanicum cuniculorum. *Hieronym.* in *Chron.* ad ann. U. C. CCCXVII. Cornificius poeta a militibus desertus interit, quos sæpe fugientes gallectos lepores appellat. — b) Usurpatur masculino genere, licet de femina sermo sit. *Varro loc. cit.* Qui lepus dicitur, quum prægnans sit, tamen concipere. *Plin. loc. cit.* Lepus solus, præter dasy-poden, superfluit. — Et in feminino. *Priscian. cni. 5. p. 658. Putsch.* recenset inter ea, quæ utroque genere essentur. Et *Bentley.* ex duobus MSS. ita legit illud *Horat. 1. Sat. 4. 44. Fecundæ leporis sapiens sectaberis armos. Ubi plerique omnes fecundi.* — c) Veteres excitabant, pulcros heri homines, qui lepore per septem continuos dies vescerentur, fortasse quis lepus leporem conciliare falso putaretur, ut arguit *Plin. 28. Hist. nat. 19. 79. (260).* Huc pertinet loca *Martial. 5. 29.*; et *Lamprid. Alex. Sev. 38.* ubi legitur: lepus comesus, Ex quo continuum capit leporem. — d) Aliis leporem excitare, proverb. apud *Petron. Satyr. 131.*, b. e. bonum aliquod reperire, quo alii, non is qui reperit, fruantur. Huc facit illud *Ovid. 3. Art. am. 661. Credula si fueris, alia tua gaudia carpent: Et lepus hic aliis exagitatus erit.* — e) *Lepus tute es, et pulmentarium quæris*, aliud apud *Ter. Eun. 3. 1. 36.* (et est dictum *Livii Andronic.*, teste *Vopisc. Numerian. 13.*), h. e. sei lepore, e vuoti mangiar lepore: quum te multi insectentur, ipse vis Insectari alios? nempe, quomodo cinædus ipse sis, scortum quæris? — f) Adhibetur etiam in blanditiis amantium. *Plaut. Cas. 1. 1. 50. Meus pullus passer, mea columba, mi lepus! Hic Plaut. salacissima et venustissima animalia commemorat.* — g) De symbolo leporis in epitaphiis, *V. Creuzer. Heilig. T. 3. p. 345.*; et *Annal. dell' Institut. archeol. a. 1833. p. 95., a. 1838. p. 265. et a. 1843. p. 25.**

II.) Translate. ¶ 1. Est hoc nomine marinus piscis et lacertorum genere, inter venena numeratus, præsertim in Indico mari, ubi etiam tactu pestilens est, et vomitum dissolutionemque stonachii protinus creat: in nostro ossa informis, colore tantum lepore simili: in Indis et magnitudine, et pilo duriore tantum. Hæc *Plin. 9. Hist. nat. 48. 72. (155). V. eumd. et 32. ibid. 1. 3. (8). Cf. Macri, di tre specie di tetidi, p. 51.* — Hæc eadem significatione deminut. *lepusculus* legitur apud *Ambros. 5. He-cæm. 10. Lepusculus quoque timidum animal in terris, in mari formidabile, citum, et quæ non fa-*

elle possit auferri, corruptelam invehit. ¶ 2. Item caeleste signum, sex habens stellas, secundum Hygin. 3. Astron. 22. Situs est infra sinistrum pedem Orionis, videturque fugere ante canem ipsius, ut in CANIS dictum est. Exoritur cum Leone, occidit post exortum Sagittarii. Hygin. *ibid.*, qui 2. 33. fabulanti narrat hujusmodi: in Lero insula (quæ una est inter Sporadas in Ægæo mari, teste Plin. 4. *Hist. nat.* 12. 23. (69).) nullos olim fuisse lepores: a quodam adolescente alibi captos investos fuisse: eorum fecunditate celeriter repleta insula, cepisse fruges ab iis absumi, ita ut fame incois laborarent: into consilio, omnes tandem diligentem venando, sustulisse: ob id Ægaram leporis in cælo positam, ut discerent homines, suorum ipsos fere calamitatum auctores esse. Manil. 5. 159. Septima pars Leporem tollit: quo sidere natis Vix alas Natura negat volucresque meatus: Taotus erit per membra vigor referentia ventos. Adde Firmic. *loc. cit.* in PRÆSTIGIATOR, et Capell. 8. p. 279. et p. 282.

LEPUSCLUS. *V. voc. seq. init.*

LEPUSCULUS, i, m. 2. Per synopen est lepusculus. In quodam epigramm. apud Lamprid. *Alex. Sev.* 38. Tantum tu comedas velim lepusculos. — Lepusculus, deminut. a lepus, est parvus lepus, λεπρύντιον, λεγρύντιον: sed et pro quocumque lepore ponitur.

I.) Proprie. Cic. 1. *Nat. D.* 31. 88. In qua (insula) lepusculos et vulpeculas sæpe vidisses. Colum. 9. *R. H.* 9. *fm.* Hordeum et cicercula non nimis ab lepusculis appetuntur.

II.) Translate. ¶ 1. Pro parva venationis præda Cic. 6. *Verr.* 21. 47. Cibratiæ canes, si minus graode vas venari potuerant, illa quidem certe pro lepusculis capiebantur, patellæ, patera, turibula. h. e. quum homines, quibus tamquam canibus venaticia Verres Siciliam explabat, non potuerint aprum aut cervum venari, certe lepusculos afferbant. ¶ 2. Est hoc nomine etiam marinus piscis: *V. LEPUS II. 1. in fm.*

LERIA, Ærum, n. plur. 2. galanterie, apud Paul. *Diac.* p. 115. 13. Müll. sunt ornamenta tuniarum aures. Cui lucem addit illud Hesychii: Λήροι τὰ περὶ τοῖς γυναικείοις χιτῶσι κεχρυσωμένα: ut præcipue de mulierum ornamentis dicantur. Cf. etiam Kuster. in *Suidam* v. λήροις ἔχων, p. 568. edente Bernhardt; et *V. NUGÆ*.

LERIÆ, Ærum, f. plur. 1. λήρος, λήρημα, nugæ, ciance. *incert. Auct.* in *Anal. gramm.* Eichenfeld. p. 99. Hæ leriæ, φλωρία. *V. LIRÆ* et *voc. præced.*

LERICUS, a, nm, adject. ληρικός, ougatorius. Hieronym. *Ep.* 147. n. 3. Hæc ubi ridicula forte videantur, qui comædis et lyricis (num tercis?) scriptoribus, nimis et Lentulis delectariis.

LESBIAS, adis, f. 3. gemma, apud Plin. 37. *Hist. nat.* 10. 82. (174.) a loco, ubi invenitur, nomen habens; invenitur tamen et in India. — Ceterum *V. ONOM.*

LESBIUS, a, um, adject. Λέσβιος, ad Lesbium pertinens. *V. ONOM.* — Absolute, substantivorum mure, Paul. *Diac.* p. 115. 14. Müll. Lesbium genus vasis cælati a Lesbis inventum. Πορφυρήτης Λέσβιον ἐξ ὕλου dicitur ab Hedylo apud Athen. 11. p. 486. 6. Cælabatur enim etiam vitrum ab antiquis.

LESSUS, i vel us, m. 2. vel 4., occurrit enim tantummodo Accusativus lessum, est fletus cum gemitu, ejulatio, pianto, strida, gani, θρηνηδία, ἰάλερος. Lessum facere alicui est ejus mortem lamentis gemituque et femine ululatu (ut Virg. loquitur 4. *Æn.* 667.) prosequi. Plaut. *Truc.* 4. 2. 18. Thebis quoque etiam lamentando lessum fecit filio. In leg. XII. Tab. apud Cic. 2. *Legg.* 23. 59. MULIERES ORNAS NE RAVINTO, NEVE LESSVM FITNERIS ERGO HABENTO. Hoc (subdit Cic.) veteres interpretes Sex. Elius, L. Actius, non attis se intellegere, dixerunt, sed suspicari vestimentis aliquod genus fanebris: L. Actius lessum, quasi lugubrem ejulationem, et vox ipsa significat: quod eo magis judico verum esse, quia lex Solonis id ipsum vetat. Hæc Cic., qui in eu, quod sit, ut vox ipsa significat, ejus notationem ostendit. Est enim per ονομαστικῶς facta a sono ejulationum, qui est similis τῷ le, cui Græcorum δ ἐ respondet, ut Voss. docet. Sunt tamen, qui aliunde trahunt, ut Dū-

derlein. qui a λαρύσσω, λάρυξ dedocit. In vet. script. apud Plaut. *loc. cit.* habetur lausum et losum, teste Lips. *epistolic. quæst. I. 4. c. 12. V. LAUSUM.*

LETABILIS vel lethabilis, e, adject. (letum). De scribendi ratione *V. LETUM* init. — Letabilis est idem ac letalis, mortale. Ammian. 19. 4. Lues volucris velocitate letabilis.

LETALĒ vel letale, adverbii ritu. *V. voc. seq. in fm.*

LETALIS vel letalis, e, adject. (letum). De scribendi ratione *V. LETUM* init. — Letalis est letum afferens, mortalis, θανάσιμος (It. mortale, mortifero, letale; Fr. mortel, qui cause la morte; Hisp. mortal; Germ. tödtlich; Angl. mortal, deadly). Occurrit — a) Cum Substantivo. Virg. 9. *Æn.* 580.; et Sueton. *Cæs.* 82. Spiramenta animæ letali vulnere rumpit. et 4. *Æn.* 73. hæret lateri letalis arundo. Ovid. 13. *Met.* 392. Letalis ensis. et 2. *ibid.* 827. biens. *Stat.* 6. *Theb.* 40. serpens. Plin. 11. *Hist. nat.* 35. 41. (118). Letale veonum. *Pal. Flacc.* 2. 155. Letales dapes. — b) Cum Infinito. Plin. 11. *Hist. nat.* 41. 96. (237). Lac gustasse, letale est. — Hinc

Letale, adverbii ritu pro letaliter. *Stat.* 4. *Sily.* 4. 84. nec dum letale minari Cessat apex. *Id.* 12. *Theb.* 760. Jam letale furens.

LETALTER vel letaliter, adverb. (letalis). De scribendi ratione *V. LETUM* init. — Letaliter est mortifere, mortalmente, καίριως. Plin. 11. *Hist. nat.* 37. 81. (208). Letaliter circum renes concreto plingui. Paul. in *Collat. Mos. et Rom. leg. tit. 2. § 7.* Letaliter vulneratus.

LETATUS vel tebatus, a, um. *V. LETO.*

LETALIS et similia, *V. io LETALIS* etc.

LETHARGIA, æ, f. 1. ληθαργία, idem ac lethargus. Plin. 24. *Hist. nat.* 9. 38. (63). Semen instillatur in olco decoctum capiti in lethargia et phrenesi. Sillig. vero leg. lethargo.

LETHARGICUS, a, um, adject. (lethargus) ληθαργικός, ad lethargum spectans, lethargicus. Plin. 23. *Hist. nat.* 1. 6. (10). Gravedinem enim morbumque lethargicum faciunt. Sillig. vero leg. morbumque lethargicum. Veget. 5. *Feterin.* 47. 1. Schneid. Lethargici quoque jumentis ista sunt signa. Augustin. *Ep.* 48. ad Vincent. Lethargicus soninus. — Hinc

Lethargicus, i, m. 2. absolute, substantivorum more, est qui lethargo laborat. Horat. 2. *Sat.* 3. 30. Ut lethargicus hic quum sit pugil et medicum urget. Plin. 24. *Hist. nat.* 6. 16. (25). Spondylion infunditur capitibus phreneticorum et lethargicorum. *Id.* 26. *ibid.* 11. 72. (118). Lethargicus excitare labor est.

LETHARGICUS, i, m. 2. *V. voc. præced. in fm.*

LETHARGUS, i, m. 2. duo significat, scilicet

A) Lethargus, ληθαργός a ληθη oblivio et ἀργός piger, iners, est veterus, marcor et inexpugnabilis pæne dormientis necessitas (ut Cels. 3. 20. loquitur) cum mentis alienatione et oblivione rerum (It. letargo, sonnolenza; Fr. lethargie; Hisp. letargo; Germ. d. Schlafsucht; Angl. a lethargy). Occurrit — a) In sing. num. Horat. 2. *Sat.* 3. 145. Quondam lethargo grandi est oppressus. Serv. Sulpicius apud Quintil. 4. 2. 106. Somno ne te languidum, an gravi lethargo putem oppressum? *Al. leg. pressum.* Plin. 30. *Hist. nat.* 11. 29. (97). Lethargus olfactoris excitatur. *Id.* 32. *ibid.* 10. 38. (116). In lethargum vergere. — b) In plurali num. Plin. 20. *Hist. nat.* 12. 48. (119). Ocinum insaniam facit et lethargos et jocinoris vitia. *Id.* 28. *ibid.* 8. 29. (116). Lethargos resolvera.

B) Lethargus est etiam idem ac lethargicus, b. e. qui lethargo laborat. Cæli. *Aurel.* 2. *Acut.* 9. Multa adhibenda lethargis, quæ phreneticis sunt ordinata. et paullo post. Accedere ex vino furor in phreneticis potest, in lethargis nunquam. et mox. Miseriores igitur lethargis phreneticis. Adde eumd. 2. *ibid.* 1. § 6.

LETHŪSA, æ, f. 1. (Lete) ita dicitur somniferum papaver ab Apul. *Herb.* 35.

LETIFER vel letifer, færa, færum, adject. (letum et fero). De scribendi ratione *V. LETUM* init. — Letifer est letum afferens, mortiferum, mortale, mortifero, θανατικός.

I.) Proprie. Catull. 64. 390. In letifero belli certamine. Virg. 10. *Æn.* 169. letifer arcus. *Id.*

3. *ibid.* 139. annus. pestilenziale. Ovid. 8. *Met.* 382. letus. et 12. *ibid.* 608. letifera dextra. *Stat.* 5. *Theb.* 628. letifer anguis. Colum. 7. *R. H.* 12. 14. Rabies, letifer morbus canibus.

II.) Figurata. Ovid. 5. *Met.* 133. letifer locus. periculoso et mortale. loquitur de membro corporis, in quo vulnus letale est.

LETŌ vel letbo, as, avi, ætum, are, a. 1. (letum) De scribendi ratione *V. LETUM* init. — Part. Letatus I. et II. — Letare est leto dare, interficere, occidere, θανατώω.

I.) Proprie. Ovid. *Ib.* 505. Quique Lycurgiden tetavit, et arbore natum, Idmonaque audacem, te quoque rumpat aper. *Id.* 3. *Met.* 55. Ut neinus intravit tetataque corpora vidit. Etiam Virgilio tribuunt *Cul.* 325. Eursus acerba fremunt, Paris hunc quod letat. Ita Scnfig. Alii lædat.

II.) Translate. Cic. 3. *Legg.* 8. 19. Deinde quum esset cito letatus (tribunatus plebis) tamquam ex xii. tabulis insignis ad deformitatem puer, brevi tempore recreatus, multoque tætrior et sædior natus est. Orellius msilet leto datus; Gronov. suspicatur necatus. *V. Orell.* ad *loc. cit.*

LETUM, i, n. 2. Sunt qui scribant lethum ad di'a aspiratione, quæ est in Græco ληθη, unde Varro et Paul. *Diac.* (*V. infra*) derivant: sed præterquam quod iidem illi Varro et Paul. *Diac.* aspiratione abstinant; et sæpe fit ut vox Latina Græcæ quidem originis sit, sed Latina consuetudine scribatur, ut fama a φήμη: non est absurda notatio Prisciani (quam *V. infra*), et, quod multo est gravios, in antiquis tibris et lapideis monumentis nulla est aspiratio, testibus Manut. et Cellar. in *Orthogr.*, ut nec in *Cod. palimps.* Frontonis *loc. cit.* 1., ubi pluries letum sine aspiratione scribitur. Hoc idem et Dnusquius præfert. — Ratione habita etymi, letum est a ληθη oblivio, ut Varro 7. *L. L.* 42. Müll. et Paul. *Diac.* p. 115. 10. Müll. docet: vel a supino verbi leo, es, inusitati (unde deleo), ut Priscian. 5. p. 665. Putsch. et 10. p. 898., itemque Döderlein. Latein. Synonym. vol. 3. p. 193., quia mors aufert ac delet omnia: vel, ut *Id.* Döderlein. *ibid.* vol. 3. p. 173. putat, a λῆυρε, quasi levamentum, h. e. liberatio, solutio a corpore, per euphemismum (*V. infra* sub I. a.). Ceterum letum est mors, nec, θάνατος (It. morte; Fr. mort; Hisp. muerte; Germ. der Tod; Angl. death).

I.) Proprie de hominibus. — a) Speciatim in funeribus indelictis formula erat oculus leto datus est, teste Varron. *loc. cit.* Libentius enim eam vocem adhibebant, quam mortem, ne eogerentur δυσφημειν et verbum mali omnis pronunciare: qua de re in ABEO et ABITIO et alibi quoque dictum est. Cic. 2. *Legg.* 9. 22. ANONVM MANIVM IVVA SANCTA SVNTO. SOS (h. e. bos) LETO NATOS NIVOS HABENTO. Cf. Ennius apud Non. p. 15. 13. Merc. Quorum liberi leto dati sunt in bello. et Pacuvius apud eumd. p. 355. 18. Qui se leto dabit. et Virg. 5. *Æn.* 806. Millia multa daret leto, gementaque repleti Amnes. Adde eumd. 11. *ibid.* 172. et 12. *ibid.* 328.; Ovid. *Heroid.* 2. 147.; et Phædr. 2. 22. et 3. 18. — b) Generatim. Ennius apud Gell. 6. 18. Ego quum meæ vitæ parcam, letum inimico deprecor. Plaut. *Aulul.* 4. 5. 1. Emortuum ego me mavelim leto mato, quam etc. *Id.* *Mil. glor.* 4. 6. 26.; et Lucret. 3. 81. Letum sibi consciscere. Lucret. 3. 1055. Leto offerre caput. Cic. 1. *Divinot.* 26. 58. Eodem sibi leto, quo ipse interisset, casu pereundum. *Id.* 10. *Att.* 10. ad fin. Vide, quam turpi leto pereamus: et dubita, si potes, quin ille, seu victus seu victor redierit, eadem facturus sit. Sic Plin. 24. *Hist. nat.* 17. 100. (157). Insensibilis leto perire. et Val. *Flacc.* 1. 633. segni occumbere. Tibull. 2. 6. 10. leto jam mala finissem. Nepos *Reg.* 3. Pari leto affectus est Lysimachus a Seleuco. *Catull.* 64. 187. ostentant omnia letum. Virg. 6. *Æn.* 434. letum sibi manu parere. at 11. *ibid.* 872. ferre alicut. et 8. *ibid.* 566. tetu quempiam sternere. *Val. Flacc.* 7. 314. alique demittere. Virg. 2. *Æn.* 134. se arripere. Horat. 3. *Od.* 23. 3. adimere siliquæ. Fronto de *fer. Asiens.* (edente iterum A. Maio) ep. 3. a med. Securitatibus et voluptatis herbæ de cæli nemore adjectæ; de Acheruntis autem prætia teti herba petita. — c) Mortem et letum jungit Lucret. 4. 707. eum mortia letique potitum

Jampridem, quem mens vivum se cernere credit. Cf. *Stat. 9. Theb.* 280. Mille modia leti miseris mora una fatigat.

II.) Translate ponitur pro excidio ac ruina rerum inanimatarum. *Virg. 5. Æn.* 689. da flammas eradere classi. Nunc, pater, et tenues Teuerum res eripere leto. *Servius* hic superfluum acyrogium agnoscit.

LEUCA et leuga, α , f. 1. mensura itinera apud Gallos (hodie Fr. *lieue*), ac parasangas apud Persas, milliarium apud Latinos: a Celtico *leak* lapis; nam hujusmodi spatia lapide distinguebantur. *Hesych. Δεῦρον μέτρον τῆς Γαλακτικῆς.* Sunt, quibus leuca videtur esse a Gr. *λευκή*, scil. ἡ λίθος; nam lapidibus, albis veteres milliaria designabant. *Ammian.* 15. 11. ad fin. Qui locus (*Lugdunum*) exordium est Galliarum; exindeque non nullis passibus, sed leugis itinera metiuntur. *Id.* 16. 13. A loco, unde Romanorum promoti sunt signa, ad usque vallum barbarum, quarta leuga signabatur et decima, id est, unum et viginti millia passuum. *Hieronym.* in *Joel.* 3. 18. Nec mirum, si unaquaque gens certa viarum spatia suis appellat nominibus, quom et Latini mille passus vocent, et Galli leucas, et Persæ parasangas, et raras universa Germania, atque in singulis nominibus diversa mensura sit. *Id.* 15. *Orig.* 16. Leuca finitur passibus mille quingentis. *Vet. Auct.* gromaticus apud *Goes.* p. 322. Milliaria et dimidius apud Gallos leugam facit habentem passus mille. Duæ leugæ, sive milliarii tres apud Germanos unam raram efficiunt. *Inscript.* apud *Murat.* 456. 4. quæ ad tempora Septimii Severi pertinet, et alia apud *eumd.* 457. 2. quæ ad Caracallæ, et alia apud *Gruter.* 1078. 7. quæ ad Elagabali tempora (*V. Inscript.* apud *Orell.* 1018, 1019. et 5063.), habent leugas; earum vero prima et secunda in Gallia, tertia in Germania sunt repetæ. Adde alias apud *Orell.* 928. et 5003. — Nunc (subdidit *cl. Furlanetto*) ea mensura itinera, quæ in Gallia, Hispania et Germania usurpatur, lega quidem dicitur, sed in singulis provinciis mirum quantum inter se differat, et major est veteri illa Gallorum propria. — *NB.* De nom. urbis *V. ONOM.*

LEUCACANTHA, α , f. 1. et

LEUCACANTHOS, i, m. 2. *λευκῆκανθα*. ¶ 1. Est herba, al. rhamnus, in cacumine aculeum habens, radice cyperi, quæ cominanducta dentium dolore sedat. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 16. 18. (40); qui 21. *ibid.* 16. 56. (94). leucacanthon appellat. Dicta est autem a *λευκός albus* et *ἀκανθα spina*. Secundum *cl. Fée* (*Op. cit.* vol. 3. p. 109.) herba hæc deſcribitur nequit. ¶ 2. Est hoc nomine et alia, quæ phalangites et leucanthemon dicitur. *Id.* 27. *ibid.* 12. 98. (124).

LEUCACHATES, α , m. 1. *λευκαχάτης*, gemma candida ex genere achatarum, apud *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 54. (139), a *λευκός albus*.

LEUCANTHEMIS, idis, f. 3. *λευκάνθεμις*, herba eadem quæ et anthemis dicitur. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 21. 26. (53). De synonymia *V. ANTHEMIS*.

LEUCANTHEMOS, i, m. 2. *λευκάνθεμος*. ¶ 1. Est eadem herba, quæ leucanthemis et anthemis. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 21. 26. (53). De synonymia *V. ANTHEMIS*. ¶ 2. Item eadem, quæ phalangites et leucacantha. *Id.* 27. *ibid.* 12. 98. (124). ¶ 3. Item alia, abrotano similis odore. *Id.* 21. *ibid.* 10. 34. (60).

LEUCANTHES, is, n. 3. *λευκανθές*, herba, quæ et parthenium vocatur: a *λευκός albus* et *ἀνθος flos*, quia florem album edit. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 30. 104. (176).

LEUCANTHUS, i, m. 2. *λευκανθος*, herba quædam apud *Apul.* *Herb.* 92.

LEUCARGILLOS, i, f. 2. *λευκῆργιλλος*, genus cretæ albæ in agro Megarico: a *λευκός albus* et *ἀργιλλος argilla*. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 7. 4. (42).

LEUCASPIS, idis, m. et f. 3. *λευκασπίς*, a *λευκός albus* et *σπίς scutum*, albis seu splendidibus scutis armatus. b. e. acutis atano obductis: *V. Annal. del'Institut.* T. 6. p. 274. *Liv.* 44. 41. Secundam legionem L. Albinus ducere adversus leucaspidem phalangem jussus. *Ampel.* 9. *sub init.* Mars leucarpis (corrigit leucaspis). *V. Cavedoni, Spicil.* p. 30. nota 41. Hinc *Horat.* *Il.* 2. 294. *Δηφόβον δ' ἐκάλει λευκάσπιδα*: quod *Virg.* 9. *Æn.* 548. parmaque inglorius alba.

LEUCE, es, f. 1. *λευκή*. ¶ 1. Est herba Mercuriali similis, per medium folium candida linea transcurrente: unde et nomen; *λευκός enim albus est*. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 11. 77. (103). Clarissimo *Fée* (*Op. cit.* vol. 3. p. 458.) *leuce* est idem quod *lamium*. Quod vero ad *lamium* attinet, idem (*Op. cit.* vol. 3. p. 107.) postquam veteres ignorantiam arguit, quod *lamium* inter urticas enumeraverint, hæc exhibet synonymiam: *Λευκός ὄρεινῆ* Dioscor. 3. 113.; *Lamium quod habet album in medio folio* *Plin.* loc. cit. in *LAMIUM*; et *Leuce quam vocant mesoleuron* ejusd. *Plin.* loc. cit. sunt *Lamium Plinii* *Camer. Hort.* 83., *Lamium maculatum* *L. Spec. plant.* 809., scil. *milzadella* Italorum. ¶ 2. Item populus alba. In fabulis est Oceani filia, a Plutone adamata, et ad Inferos ducta: post mortem in albam populum ab eodem versa et in Elysiis campis collocata: ex qua postea Hercules se, revertens ab Inferis, coronavit. *Servius* ad *Virg.* 7. *Ecl.* 6t. ¶ 3. Item raphani silvestris genus. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 5. 26. (82). ¶ 4. Item species vitiliginis albidæ serpentis, quam *Cels.* 5. 28. n. 19. describit. *Id.* *ibid.* Leuce quem occupavit, non facile dimittit. — *NB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

LEUCÉORON, i, n. 2. *λευκήρορον*, herba eadem, ac leontopodium. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 8. 34. (53); et *Aput. Herb.* 7.

LEUCOCHRYTOSOS, i, m. 2. *λευκόχρυτοςος*. ¶ 1. Est gemma in crystalli morem albicans; sive, ut *Sillig.* legit, sit e chrysolitho interalbicante. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 62. (172). ¶ 2. Item alia ex chrysolithorum genere, aureo colore candori mixto: a *λευκός albus* et *χρυσός aurum*. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 9. 44. (128).

LEUCOCOMOS vel leucocomus, a, um, adject. *λευκόκομος*, cognomen mali Punici, cujus frondes abscunt: a *λευκός albus* et *κόμη coma*. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 19. 34. (113).

LEUCOCOOM, i, n. 2. *λευκοκόων*, Coom vinum album: a *λευκός albus*. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 8. 10. (78).

LEUCOGÆA, α , f. 1. *λευκογαία*, gemma eadem, quæ galactitis; quasi terra alba: a *λευκός albus* et *γαία terra*. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 59. (162).

LEUCOGÆUS, a, um, adject. *λευκογαίος*, a *λευκός albus* et *γαία terra*, albam terram habens. Leucogæi colles, *Ψαμμερα*, est locus Campaniæ inter Neapolim et Puteolos, ubi sulphur præstantissimum effudit, et cretæ genus optimum, quod alicæ admixtum candorem simul affert et tencritatem. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 11. 29. (114). et 35. *ibid.* 15. 50. (174). Ibi etiam Leucogæi fontes, qui firmitatem dentibus, oculis claritatem, et vulneribus sanitatem afferunt. *Plin.* 31. *ibid.* 2. 8. (12).

LEUCOGRAPHIA, α , f. 1. *λευκογραφία*, gemma eadem, quæ leucogæa. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 59. (162). At *Sillig.* ex plurimis optimisque Codicibus rectius legit *leucographitis*.

LEUCOGRAPHIS, idis, f. 3. *λευκογραφίς*, herba quædam utilis sanguinem esculantibus. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 11. 78. (103). Est autem eadem, quæ CERINTHE, quæ vocem *V.*

LEUCOGRAPHITIS, is, f. 3. *V. LEUCOGRAPIA*.

LEUCOION, ii, n. 2. *λευκόιον*. *Colum.* loc. infra cit. trisyllabum facit *leucoja*. — Leucoion est Græca vox, quæ violam albam significat: ab *ἰόν viola* et *λευκός albus*. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 12. 32. (124). Ex eo candidum colorem sentientem violam, leucoion appellant. *Harduin.* ex MSS. legit *lonchoton*, h. e. obsclanthi, seu atramentil genus ex stagma factum, *λογγωτόν*, quasi lanceolæ, aut cuspidil similem, a *λογγῆ lancea*, *cuspis*. Lectionem *Harduini* ex Codicibus plurimis iisque optimis tuerit *Silligius*, qui ex *Cod. Bambergensi* rectius legit: *Sed ex eo candidum colorem sentiente viola lonchoton appellant*. Namque, ut *Jahn.* ait, non violam ipsam lonchoton appellant, sed atramentum, si viola, id est violaceus color candidum colorem sentit. — Verum *Colum.* hanc vocem habet non semel, ut *R. R.* 4. 4. In hortensi lira nitent candida illia, nec bis sordidiora leucoia, tum puniceæ rosæ etc. et 10. *ibid.* 97. Candida leucoja et flaventia lumina calthæ. candida quod dicit, appositum perpetuum esse videtur, ut *humida vira* apud *Virg.* 3. *G.* 364.

LEUCON genus ardeolarum, a candore pennarum dictum, *λευκός enim albus est*, apud *Plin.* 10. *Hist. nat.* 60. 79 (164). Est Græca vox Latini litteris scripta. — *NB.* Ceterum *V. ONOM.*

LEUCONICUM, i, n. 2. genus lanæ seu tomentil, quo calcitæ sarcuntur, lana da *materasso*. Tribuitur *Martial.* 11. 21. Calcitæ leuconica quam viduata suo. *Al. leg. leuconio*, eod. sensu. et *ibid.* 58. Leuconicis, agendum, tumeat tibi calcitæ lanis. *Al. leg. Lingonicis*. Qui vero *Leuconicis* retinetur, ducunt a Leuconibus Galliæ populis, qui fidem cum Leucis fuisse dicuntur (ubi nunc *Touli*) et Lingonicibus proximi. Uicumque legas, veri est simile, quom dicat *Plin.* 8. *Hist. nat.* 48. 73. (192). tomenta Gallicis nominibus discerni. *V. LINGONICUS*; et *Wernsdorf. Poet. Lat. min.* T. 3. p. 99. not. 9.

LEUCONOTUS, i, m. 2. *λευκόνωτος*, *Sud-sud-ovest*, *Ponente Garbino*, ventus Africa occidentalis, inter Notum et Favonium spirans: a *λευκός albus* et *νότος Notus*: de quo *Horat.* 1. *Od.* 7. 15. *Albus ut obscuro deterget nubila celo Sæpe Notus*. *Auson. Technopægn.* de deis 12. *Vellivolique maris constrator Leuconotus Libs.* Cf. *Veget.* 5. *Milit.* 8. *Huic Notos*, id est Austro, junctur *Λευκόνωτος*, id est *albus Notus*, a sinistra *Αιβροτος*, id est *Corus*. LEUCOPHÆATUS, a, um, adject. (*leucophæus*) leucophæo colore indutus. *Martial.* 1. 97. *Amator ille tristium lacernarum Et bæticatus et leucophæatus*.

LEUCOPHÆUS, a, um, adject. *λευκοφαίος*, *fusco*, quasi *nero*, *grigio*, color cinericius, seu ex albo et fusco mixtus: a *λευκός albus* et *φαίος fuscus*. *Virtruv.* 8. 3. a *med.* Fontes et flumina sunt, quorum potu pecora, quavis alba sint, aliis locis procreant vellera leucophæa, aliis locis pulla, aliis coracino colore. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 10. 38. (114). *Jecur rubetæ vel cor adalligatur in panno leucophæo et quartanis prodest*.

LEUCOPHÆORON, i, n. 2. *λευκοφαίρον*, glutinum, quo aurum ligno inducitur. Fit ex *σιρόπιδι* Ponticæ selibra, silis lucidi libris decem et melini Græciensis libris duabus, mittit et per dies duodecim una tritis. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 6. 17. (36). et 33. *ibid.* 3. 20. (64).

LEUCOPHRYNA, α , f. 1. *λευκοφρυγή*, candida supercilia habens: a *λευκός albus* et *ὄφρυς supercilium*. Est cognomen sive epitheton Dianæ apud Magnesium. *Tac.* 4. *Ann.* 62.; et *Arnob.* 6. 6.

LEUCOPHTHALMOS, i, m. 2. *λευκοφθαλμος*, Itali vocant *occhio-di-gailla*, gemma, quæ candidam nigramque oculi speciem continet, alias *rutila*. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 62. (171). *Gesner.* de rebus fossil. fol. 143., collato *Plin.* *ibid.* 11. 72. (187). legendum putat *lycophthalmos*, perquam probabiliter, ut ait *Sillig.* *V. LYCOPHTHALMOS*.

LEUCOPIS, idis, f. 3. *λευκώπις*, albus aspectu: a *λευκός albus* et *ὤψ facies*. Ita appellatur herba eadem atque artemisia apud *Apul.* *Herb.* 10.

LEUCOPŒCĪLOS, i, m. 2. *λευκοποικίλος*, gemma, quæ candorem lineis ex auro distinguit: a *λευκός albus* et *ποικίλος varius*. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 62. (171).

LEUCOS, on, adject. *V. LEUCON*. LEUCOSTICTOS, i, m. 2. *λευκοστειτος*, albis punctis, seu maculis distinctus: a *λευκός albus* et *στικτός notis compunctus*, quod a *στικω pungo*. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 7. 11. (57). Rubet porphyrites in eadem Egypto: ex eo candidis intervenientibus punctis leucostictos vocatur; quantislibet molibus cædendis sufficiunt lapididina. *Alii leg.* *leptopsephos*. At *V. hanc vocem ibique adnotata*.

LEUCOSTOMUS, a, um, adject. *λευκοστόμος*, albo jure coaditus, ut *Pullus leucostomus*, apud *Apic.* 6. 9. *extr.*: a *λευκός albus* et *ζωμός jus esculentum*.

LEUCRION, ii, n. 2. herba, quæ et cynoglossa. *Apul. Herb.* 96.

LEUCROCOTTA. *V. LEOCROCOTTA*.

LEUDUS, i, m. 2. cantio, *cantilena*: a Teutonico *lied*, cantus. *Venant.* 7. *carm.* 8. 69. *Nos tibi versiculos, det barbara carmina leudus*. *V. BOMBICO*.

LEUGA. *V. LEUCA*. LEUNCULUS, i, m. 2. deminut. a leo, parvus leo, catulus leonis. *Vulgat. interpr.* *Ezech.* 19. 2. *Quare mater tua leana inter leones cubavit, in medio leunculorum enutrivit catulus suos? Et eduxit u-*

num de leunculis suis, et leo factus est, et didicit capere praedam. Adde *ibid.* plures. Hanc vocem exhibent et *Not. Tyr. p. 174.*

LEUS, a, um, adject. λεῖος, leiscio, levis. *Plin. 20. Hist. nat. 9. 33. (79).* Brassica lea, latis foliis e caule exeuntibus, unde caulodem vocaverit. His similia habet *Cato R. R. 157.* Brassica, levis quae nominatur, ea est grandis, latis foliis, caule magno. — Ex his patet apud *Plin.* fortasse *lia* vel *leia* esse legendum, quemadmodum *liostrea* vel *leostrea*. *V. LEVIS* init. *Silligius* vero pro *lea* legit *helia*.

LEVABILIS, e, adject. (levo) qui levari potest, levabile. Translate *Cael. Aurel. 5. Acut. 7.* Levabilis et passibilis motus.

LEVACITAS, atis, f. 3. legitur in *Codice palimpsesti Veron.* (edente *Moneo*) *Plin. 11. Hist. nat. 4. 3. (10).* de insectis. Divulsis (insectis) praecipuum levacitas et partium singularum palpitatio, quia quaecumque est ratio vitalis, illa non certis inest membris, sed toto in corpore, minime tamen capite, solumque non movetur nisi cum pectore avulsim. *levacitas* h. l. est mobilitas: sed *vivacitas*, quam vulgati libri exhibent, magis placet, quia cum sequentibus arctius cohaeret.

LEVAMEN, inis, m. 3. (levo) levamentum, sollevo. Translate, praecipue de animo. *Cic. 12. Att. 16.* Quod si esset aliquid levamen, id esset in te uno, et quam primum ab aliquo poterit esse, a te erit. *Catull. 68. 61.* Dulce viatori lasso in sudore levamen. Quam gravis exustus aestus huiusmodi agros. *Propert. 4. 11. 63.* Tu, Lepide, et tu, Paule, meum post fata levamen. *Virg. 3. Aen. 709.* omnis curae casusque levamen, Amitto Anchisen. Adde *Ovid., Tac.* et alios.

LEVAMENTARIUS, a, um, adject. (levo) qui rei levandae inserit: hinc *levamentarius* speciatim dicitur, qui parvo navigio navis onerariae majori adjungitur, ejus levandae causa, si portum, aut flumen intrare cum toto onere non possit, ut *Callistrat. Dig. 14. 2. 4. § 1.* loquitur, qui quae etiam *levamentarius* auxiliarius dicitur in *Inscript.* apud *Gruter. 388. 7.* quia levamentum sive auxilium praestat: huiusmodi navigium Veneti nunc vulgo dicunt *barca da livo*, Itali vero *alleggio*. *Imp. Constantius Cod. Theod. 13. 5. 1.* Si *navicularius* originalis *levamentarius* fuerit etc. *V. AUXILIARIUS.*

LEVAMENTUM, i, n. 2. (levo) id, quod levat: sed occurrit translate tantum, et ¶ 1. Est consolatio, aut id quod tolerabilius malum aliquod facit, *σοφισμὸς* (h. *alleggiamento*, *alleviamento*, *sollevo*; Fr. *soulagement*, *adoucisement*, *consolation*; *Hisp. alivio*, *temperamento*, *mitigacion*, *consolacion*; Germ. *d. Erleichterung*, *Linderung*, *d. Erleichterungsmittel*; Angl. *an alleviation*, *mitigation*, *ease*, *comfort*). Occurrit — a) Cum Genitivo. *Cic. 5. Fin. 19. 53.* Nos autem non solum beatæ vitæ istam oblectationem videmus, sed etiam levamentum miseriarum. *Plin. 8. Ep. 19.* Ad unicum doloria levamentum, studia confugio. — b) Absoluto. *Cic. 12. Att. 43.* Haec res est mihi levamentum. ¶ 2. Item est deminutio, *scemamento*, *deminutione*. *Tac. 1. Hist. 8.* Levamentum tribuit in posterum. *Id. 4. Ann. 66.* Accusatorum major in dies et infestior vis sine levamento grassabatur. *Plin. 30. Hist. nat. 3. 8. (23).* Praestare levamentum aegrotis.

LEVATE, adverb. (levo) alte, sublimiter. Occurrit tantum *Comp. Levatus* apud *Cael. Aurel. 1. Turd. 1.* Paulo levatius capite collocato.

LEVATIO, onis, f. 3. (levo) actus levandi, elatio, *maistamento*, *αύση*.

I.) Proprie. *Vitruv. 10. 8.* Onerum levationes laere.

II.) Translate. ¶ 1. Est levamentum, id quod levat: aut tolerabilius malum aliquod facit, *alleggerimento*, *sollevo*. *Cic. 1. Tusc. 49. 159.* Ea potissimum *animus*, quae levationem habeant aegritudinum, formidinum, cupiditatum. *Id. 12. Att. 23.* a *maistamento* quaedam est, si minus doloris, et officii detur. *Id. 5. Tusc. 41. 121.* Nostris acerbissimos dolores variisque molestiis alia nulla potuit inferri levatio. *Id. 6. Fam. 4. sub fin.* Non dubito, quin magis tibi levationi solitus sit esse quotidianæ congressus familiarissimi hominis. ¶ 2. Item est deminutio, et progressionis vel accessionis oppositum. *Cic. 4. Fin. 24. 67.* Progressionem ad virtutem fieri avari, levationem vitiorum fieri negant.

Vellej. 2. 130. extr. Cujus potentiam nemo sensit, nisi fuit levatione periculi, aut accessione dignitatis.

LEVATOR, oris, m. 3. (levo) qui levat: occurrit translate tantum, et ¶ 1. Est fur, qui aliquid auferit. *Petron. Satyr. 140. ad fin.* Unde plani autem, unde levatores viverent, nisi aut locellos, aut sonantes aere sacellos pro hamis in turbam mitterent? *Al. aliter leg.* ¶ 2. Item qui recreat. *Pindar.* seu *Auct. Epit. Iliad. 122.* Ad quem sic loquitur curam operumque levator. h. e. Somnus.

LEVATUS, a, um, particip. *V. LEVO*

LEVATUS vel levatus, a, um, particip. *V. LEVO* vel levo.

LEVE, n. 3. *V. LEVIS* secundo loco I. 1. in fin.

LEVENNA, æ, m. 1. idem ac levis. *Laberius* in *Saturnal.* (ut ait *Gell. 16. 7.*) *hominem levennam* pro *levi* dixit. Id, ut nimis licenter dictum, improbat *Gell. loc. cit.* Jam vero *levenna* potest esse vel *levium* annorum, ut *Forcellino* placet, atque adeo juvenis; vel *levis*, h. e. nullius momenti, vilis, vanus, qui *frugi* opponitur.

LEVIANIMUS, a, um, adject. (levis et animus) qui levi est animo. Afferitur, nullo tamen auctore laudato, hisce verbis a *Mar. Victorin. de orthogr. 1. p. 2468.* *Putsch.* Nec composita Interpungere, qualia sunt *levianimus*, *biduancula*, *tardigrada*; hæc enim sunt specie et significatione unum.

LEVICOMIS, tribuitur *Fulgent. 1. Mythol. 1. ad fin.* *Levicomes* lateris refugio etc. Sed legendum *levi* comes lateri etc.

LEVICULUS, a, um, adject. deminut. levis. Translate tantum occurrit; et ¶ 1. Est vilis, parvi vel etiam nullius momenti. *Gell. 13. 39. ad fin.* Quid significet prandium caninum, rem *leviculam* diu et anxie quesivimus. ¶ 2. Item vanus, vano, *che si compiaci di se stesso.* *Cic. 5. Tusc. 36. 103.* Leviculus sane noster *Demosthenes*, qui illo insurro delectari se dicebat aquam ferentis mulierculæ insurrotrantisque alteri: *Hic est ille Demosthenes.* Quid hoc levius?

LEVIDENTIS, e, adject. (levis et densus) qui est ex tela leviter densata, *ἀπαυγός*, cui *pavitensis* opponitur.

I.) Proprie. *Isid. 19. Orig. 22.* Levidentis vestis dicta, quod raro filo sit leviterque densata. *Pavitensis* contraria levidentis, dicta, quod graviter pressa atque calcata sit.

II.) Translate. *Cic. 9. Fam. 12.* Sed ego hospiti veteri et amico munusculum mittere volui *levidentem*, crasso filo, cujusmodi ipsius solent esse munera. h. e. munus vile et nihili pretii, scil. orationem parum elaboratam atque expolitam.

LEVIFACIO, facis, feci, facere, a. 3. (levis et facio) nihili facio, *ἐξουθενέω*. *Gloss. Philox.* Levificit, *ἐξουθενέω*.

LEVIFIDUS, a, um, adject. (levis et fides) qui habet levem fidem, cui secretum non possit tuto committere, qui facile fidem violat. *Plaut. Pers. 2. 2. 61.* Omnes sunt lenæ levifidæ.

LEVIGATO vel levigatio, onis, f. 3. (levigo primo loco). De ratione scribendi *V. LEVIS* init. — Levigatio, *levigazione*, *lisciamiento*, est actus levigandi et poliendi. *Vitruv. 7. 1.* Levigationibus et polituris quam fuerint perfecta.

LEVIGATIO, onis, f. 3. (levigo secundo loco) actus levigandi, hoc est tenuandi, apud Grammaticos. *Diomed. 2. p. 430. Putsch.* Ceterum *dascam* et *psilem* apud nos h, vocali addita vel detracta, demonstrat; id est, scripta h aspirationem, non scripta levigationem significat. Eodem sensu *Priscian. de accent. p. 1287. Putsch.* dixit: In hoc patet, *dascam* lineam esse signum densæ aspirationis, *psilem* vero tenuis. *Pompejus gramm. p. 433.* Hoc conceditur poetis propter levigationem versuum.

LEVIGATUS vel levigatus, a, um. *V. voc. seq.*

LEVIGO vel levigo, as, avi, atum, are, a. 1. (levis et ago). Part. *Levigans* I.; *Levigatus* II. et in fin.; *Levigandus* II. — Levigare est levem facere, complanare, polire, scabritiem et asperitatem auferre, *λεῖω*, *λεῖωω* (h. *lisciare*, *levigare*, *polire*; Fr. *rendre lisse*, *unir*, *polir*; *Hisp. allanar*, *iguallar*, *polir*; Germ. *glatt machen*, *glätten*; Angl. *to polish*, *plane*, *smooth*, *levigate*).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Varro 3. R. R. 11. 3.*; *Colum. 9. R. R. 7. 1.* Parietes tectorio le-

vigantur, ne feles introire ad nocendum possit. *Plin. 36. Hist. nat. 6. 9. (52).* *Æthiopica arena* nulla scabritie secat marmora: Indica non æque levigat. *Sillig.* ex multis optimisque Codicibus. *levat. Id. 17. ibid. 14. 24. (101).* Levigatur falce truncus. *Id. 20. ibid. 3. 10. (20).* Ad levigandam cutem in facie. *Pallad. de insit. 81.* Spiniferus prunos armataque robora sentes Levigat. *Rufin. 1. Invect. in Hieronym. n. 3.* Neque verberanti dexteram maxillam offeri alteram, sed palpati et leviganti maxillam morsum improvisi dentis insigit. — b) Speciatim, *levigare alvum* est creere, quod fit intestinorum rugis veluti complanatis. *Gell. 4. 11.* *Aristoxenus* nullo sæpius legumento *Pythagoram* dicit usum, quam *fabis*, quoniam is cibus et subdaret sensum alvum et levigaret.

II.) Translate est comminueret, contundere, in pulverem redigere, macerare; ita ut tactu mollissima res sit, *polverizzare*, *ridurre in polvere*, *macerare.* *Colum. 12. R. R. 41. 3.* Quæ in colo subsiderunt, diligenter contrita levigantur. *Id. 6. ibid. 17. 3.* Semina trifolii collecta et levigata, cum vino drosori potanda. *Id. 9. ibid. 13. 5.* Omnia eadem in unum levigata, et fictili vase cum Amineo vino intervesceta. *Id. 7. ibid. 5. 12.* Gallia cum austero vino levigata. *Pallad. 1. R. R. 29. 4.* Levigare ollulas oleo adperso. h. e. terendo minuire. Ita *Gr. λεῖωω* apud *Aetium* da terendis medicamentis: ita *συνλεῖωσαι* *Geop. 17. 6.*; et *λεῖος* significat tritum, ut de radicibus graminis s. agrostis *Dioscor. 4. 30.* — In hoc Part. præter. pass., cujus exempla retulimus,

Levigatus, a, um, adjective quoque occurrit, unde *Comp. Levigatio* apud *Macrobi. 1. Saturn. 12. a. med.* *Oleum levigatum* et spissius est. h. e. levius factum, *fatto più liscio*, *più scorrevole*.

LEVIGO, as, avi, atum, are, a. 1. (levis et ago) levem facere. *Freund. et Klotz.* afferunt ex *Cassiod.*, loco tamen non laudato. — Inveni tamen apud *Grammaticos*, quibus levigare est brevem syllabam facere. *Diomed. 2. p. 430. Putsch.* Illud etiam magna cura videndum est, quod veteres omnia vel verba, vel nomina, item adverbia, vel conjunctiones, quæ o littera finiuntur, producta extrema servaverit, quamvis tamen refugerit inculte vetustatis horrorem, et carmen contra morem veterem levigaverit. Invenitur autem apud *Virgilium* in verbo posita brevis, ut: *Nunc scio, quid sit amor.* et *Hoc sat erit, scio me Danais e classibus unum.* Hæc eadem ipsissimis verbis leguntur apud *Charis. 1. p. 5. Putsch.*

LEVIPES, pēdis, adject. (levis et pes) celer et pedibus levis, *χέη ha i piedi veloci*, *αεπιποδός*. *Varro 3. R. R. 12. 6.* Dictum leporem a celeritudine, quod levipes esset. *Cic. Arat. 120.* subterquo pedes, quos diximus ante, *Orionis* jacet levipes Lepus.

LEVIR, viri, m. 2. Ratione habita etymii, est a *δαίρη*, δ in l mutando, ut ex *δαίρημα* *lacrima*, *ul-gamma* *Æolicum* vocalibus interserendo et *α* in *e* convertendo: neque audiendus *Nonius*, a quo p. 557. *8. Merc.* quia *levir* vir dictus creditur: unde et *levir* quidam acripserunt. *V.* et dicta in LEPOS, otis. *Priscian. de XII. vers. Aen. p. 1223. Putsch.* videtur vocem compositam existimare, nam hæc habet: *Fac ab eo (scil. vir) compositum. Semivir, duumvir, triumvir, quinquavir, septemvir, decemvir, centumvir, levir frater mariti.* — Ceterum *levir* est uxoris meæ frater, secundum *Paul. Diac. p. 115. 12. Müll. (at V. in fin.)*; vel frater mariti mei, secundum *Non. loc. cit. ἀνδραδέφρος*, *δαίρη* (h. cognato); Fr. *beau-frère*; *Hisp. cuñado*; Germ. *d. Mannes Bruder*, *d. Schwager*; Angl. *a man's wife's brother*, or *a woman's husband's brother*. Posterior interpretatio est etiam *Jlorum. Modestini. Dig. 38. 10. 4.* a *med.* Viri frater levir est, apud Græcos *δαίρη* appellatus, ut est apud *Homero* retatum: sic enim *Helena* ad *Hectorem* dicit: *Δαίρη ἴμοιο κινός κακομηχανός, οὐκροέσσης.* — Ceterum *Müllerus* ex bonis Codicibus recte legit apud *Paul. Diac. loc. cit.* *Levir* est uxori meæ frater meus. Hoc enim, ut exposuimus, est unico verum, nam frater meus ab uxore mea levir dicitur.

LEVIS, e, adject. *Comp. Levior* in omnibus fere paragr.; *Sup. Levissimus* I. 2. et II. 2. 4. — Levils

(quam vorem vellent etymologi esse a λειός cortex) est qui pondere caret, vel, licet pondus habeat, facilis est portatu, et facilis sursum fertur, quam deorsum: cui *gravis* opponitur, *κορφορ*, *αβαρής* (It. *leggero*, *lieve*, *senza peso*; Fr. *léger*, *peu pesant*; Hisp. *ligero*, *leve*; Germ. *leicht*; Angl. *light*, *easy to bear* or *carry*, *of little weight*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu *levis*, ut diximus, est qui pondere caret, vel, licet pondus habeat, facilis est portatu, et facilis sursum fertur, quam deorsum. — a) Cum opposito *gravis*, ut apud *Zucret.* 2. 226. Si forte aliquis credit, graviora potesse Corpora, quo citius rectum per inane teruntur, Incidere e supero levioribus etc. — b) Generatim. *Plaut. Men.* 3. 2. 23. Levior, quam pluma. *Zucret.* 5. 460. primus se sustulit aether Ignifer, et multos secum *levis* abstulit ignes. *Id.* 3. 197. *Levis* aura. *Virg.* 1. G. 289. *Leves stipulae*. *Id.* 2. *ibid.* 449. *tilia*, et 5. *En.* 558. *pharetra*. — c) Speciatim *levis armatura* (P. ARMATURA): item *levis armatura* milites erant apud Romanos, qui hastam tantum et gaza gerebant, ut *Liv.* 8. 8. docet, quum alii scuta, pila atque haberent. Hinc etiam *levis miles* apud *Liv.* loc. cit. est, qui paucioribus et levioribus armis utitur, *armato alla leggera*, *γυμνός*, *ήτος*, *ψιδής στρατιώτης*. Præcesserat *Plaut.*, a quo *levis* dicitur da eo, qui pondere liber est, *Capt.* 5. 4. 22. Compedibus quoque ut tibi sit levior illius, atque hic gravior aereus. — d) Item speciatim, *levem terram* precabantur sepulchris. *Tibull.* 2. 4. 50. Terraque securi sit super ossa levis. Hinc illa nota in inscriptionibus sepulchris. a. t. r. l. h. e. sit tibi terra levis, ut apud *Gruter.* 582. 2. Contra *Tertull.* *Testim. anim.* 4. Terram gravem imprecaris et cineri pences Interos tormentum. ¶ 2. Latiori sensu, vel translate ut aliis placet, usurpatur de cibis, qui parvi alimentum sunt, et facile coquantur in stomacho, et ventrem facile exonerant. *Cels.* 1. 18. Quæ in aqua degunt, leviolem cibum præstant. Inter domesticas quadrupes levissima suilla est, gravissima bubala. *Horat.* 1. Od. 31. 15. Me pascent oliivæ, Me cichorea iebesque malvæ. Hinc *Id.* *Epod.* 2. 57. et gravi Malvæ salubres corpori. ¶ 3. Item latiori sensu, vel translate ut aliis placet, est agilis, celer, velox, *agile*, *snello*, *veloce*: quia quæ pondere carent, cito teruntur. — a) De inanimita. *Catull.* 64. 9. Ipsa (diva) levi fecit volitantem Oamine currum. h. e. Argo. Sic *Ovid.* 15. *Met.* 346. Sive leves imis venti cobidentur in antris. (Hinc *levis aura* in re nautica Interdum est secundus Oatus ventorum. *Sil.* It. 15. 162. *levis* inde secunda Aspirans aura propellit carbasa flatus.). *Ovid.* 2. *Met.* 150. Occupat ille levem juvenill corpore currum. *Id.* 4. *ibid.* 36. *levis* deducens pollice flum. *Id.* 7. *ibid.* 767. Illa levi velox superabat retia saltu. *Phædr.* 1. 12. de cervo. Per campos capiti currere, et cursu levi Canes elusit. *Sil.* It. 7. 645. *levis* flexo per devia gris Ludificatus equo. *Al. leg.* brevibus. — b) De hominibus et brutis. *Nepos Iphicr.* 1. Peltam pro parmis fecit, ut ad motus concursusque essent leviores. *Virg.* 12. *En.* 489. Messapus cursu levis. *Id.* 4. G. 314. *leves Parthi*. *Val. Flacc.* 1. 389. Et *levis* Ritis equa. Sic *Id.* 5. 240. *levis* equus. *Virg.* 4. G. 55. *leves apes*. — Et poetice cum Infinito. *Sil.* It. 16. 488. Omnes ira leves, atque omnes vincere digni. *Id.* 10. 605. Exsultare levis nudato corpore Maurus. — c) Huc referri potest etiam *levis hora*, hoc est quæ fugit atque cito præterit, apud *Ovid.* 15. *Met.* 179. Ipse quoque assiduo labuntur tempora motu, Non secus ac flumen: nequa enim consistere flumen, Nec levis hora potest. ¶ 4. Item *levis terra* pingui contraria, *magra*. *Virg.* 2. G. 92. — *Mustum leve*, b. e. quod vi caret, nec durare potest, di *poca forza e durata*, apud *Pallad.* 11. R. R. 14. — *Leviora loca* apud *Varron.* 1. R. R. 4. 4. et 6. 3. sunt salubriora, et opponuntur gravioribus.

II.) Translate. ¶ I. A Poetis de rebus physicis dicitur, et est exiguus, parvus, *leggero*, *picciola*, *tenuis*. — a) Stricto sensu. *Ovid.* 3. *Met.* 488. ut inabescere flavæ igne levi ceræ solent. Sic *Val. Flacc.* 3. 257. *leve* tamen. *Virg.* 1. *Ecl.* 56. Sæpe levi aomnos suadebit iocra susurro. Sic *Ovid.* 7. *Met.* 840. Fronde levem rursus strepitum taciente caducâ. et 4. *ibid.* 413. peregrinque levi stridore querelas. *Al. leg.* *leves*. *Id.* *ibid.* 180. *leves* tactus. Similiter *Val. Flacc.* 3. 627. *leve* pretium. *Sil.* It.

10. 592. *levior* numerus. *minor*. — b) Prægnanti, uti ajunt, significatione est etiam placidus, lenis, gratus; sicut *gravis* ingratus. *Sall. fragm.* apud *Philargyr.* ad *Virg.* 4. G. 49. Amomum et alii leves odores gignuntur. *Horat.* *Epod.* 2. 27. Fontesque lymphis obstrepunt manantibus, Somnos quod Invitet leves. ¶ 2. Sæpiissime de abstractis dicitur, quæ morali ratione sunt parvi vel nullius ponderis, et est exiguus, parvus, tenuis, vanus, parvi momenti aut 6dei. — a) Cum opposito *gravis*, ut apud *Cic.* 2. *leg. Agr.* 17 45. Grava est nomen Imperii atque id etiam in levi persona pertimescitur. *Id. Rosc. com.* 2. 6. Quod apud omnes leve et infirmum est, id apud judicem grave et sanctum esse ducetur? *Id. Deiot.* 2. 5. Quæ mihi ad spem obtinendam veritatis gravissima sunt, ad motum animi et ad omnem impetam dicendi contentioneque leviora. — b) Generatim *Tar Hecyr.* 3. I. 30. Pueri inter sese quam pro levibus noxiis iras gerunt! *Cic. Rosc. com.* 5. 15. Cui res et pecunia levissima, et existimatio sanctissima sunt semper *Plaut. Capt.* 2. 1. 2. *Levior* labor *Cæs.* 7. B. G. 36. *Leve* prællum. *Ovid.* 2. *Trist.* 339. Ad leve rursus opus, juvenilia carmina, veol. *Cic.* 1. *Fin.* 12 40. Dolor in longinquitate levis, in gravitate brevis solet esse *Cæs.* 3. B. C. 26. *Levis* periculum. *Id.* 2. *ibid.* 32. a. *med.* Mea in vos merita sunt adhuc et mea voluntate et vestra expectatione leviora. *Cic. Planc.* 26. 63. Inania et lavia conquerere. *Cæs.* 7. B. G. 42. *Levem* auditionem habere pro re compta, et *ibid.* 4. in *fin.* *Leviore* de causa. *Tac.* 2. *Hist.* 21. In levi habere aliquid. h. e. parvifacere, negligere. — c) Huc retrahi possunt et illa, in quibus *levis* est mitis, non asper. *Cic.* 1. *Tusc.* 40. 95. Relinquamus igitur has ineptias: quod enim *levis* buic levitatis nomen imponam? At hic cum Orellio et ahis legendum videtur *lenius*. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 32. 102. *Levior* reprehensio. — d) Cum Genitivo Græcæ ratione. *Sil.* It. 2. 102. opum levior, venatu exteudera vitam Abnuil, atque arcæ res exegere per æquos scarso di fortune. et 5. 363. *laud* levior fame Synhalus. di non minore concito At leg fama Similiter legit *Herns.* illud *Stat.* 7. *Theb.* 84. viat pater altus, et ira Jam levior h. e. ira iam remissa. Alii ira. ¶ 3. Item frequentes de hominibus usurpatur, sive de animi sententia et habitu, et est inconstans, animo et sine mobilis, vilis, nullo honore dignus. P. LEVITAS II. *Plaut. Men.* 3. 2. 23. Quid ais, homo levior quam pluma, pessime et nequissime? *Cic. Amic.* 25. 91. Vilium levium dominum atque tallacium ad voluntatem loquentium omnino, nihil ad veritatem. et *ibid.* 17 63. Quidam sæpe in parve pecunia cognoscuntur, quam sint leves quidam, quos parva movere non potuit, cognoscuntur in magna. Similiter *Id.* *ibid.* 26 100. *Leves* amicitiæ. h. e. levium dominum. *Id. Cluent.* 28. 75. *Leves* ac nummarit judices. *Ovid.* 12. *Met.* 53. ventunt levi vulgus euntque. *Liv.* 5. 15. extr. Auctorem levem, nec satis fidum super tanta re patres rati. *Ovid.* 1. *Art.* am. 159. Parva teves capiunt animos. *Ter Hecyr.* 3. I. 32. Mulieres sunt ferme, ut pueri, levi sententia. *Cæs.* 5. B. G. 28. extr. Quid levis, aut turpius, quam auctore hoste de summis rebus capere consilium? — Huc referri potest et illud *Tibull.*, in quo *levis* est vaniloquus, mendax, 1. 7. 61. Et tibi nescio quas dixit, mea Delia, pœnas. Si tamen admittis, sit precor ille levis. ¶ 4. Raro sumitur pro facili. — a) De homine. *Plaut. Trin.* 3. 2. 58. Nonquam erit alienis gravis, qui suls se concinnat levem h. e. lenem, comem, tacilem. — b) De rebus. *Liv.* 5. 23. ad *fin.* Tandem eo, quod levissimum videbatur, detursum est, ut etc. h. a. ta-cillimum.

LEVIS vel *levis*, e, adject. Ad descriptionem quod attinet, sunt quibus pleret per diphthongum scribi, ad differentiam τὸν *levis*, quia sæpe sit, ut amphibologia suboritur, si essent bat: contra stant critici lere omnes cum *Dausquo*, et probator consuetudo (quamquam aliquot antiquissimi Codices *levis* exhibent, teste *Wagner.* ad *Virg.* 5. *En.* 91.), tum etymologi, qui a λειός ducunt: Græcæ autem diphthongus et in e alopelex Latine verti solet. — Comp. *Levior* 1. 1. et II. 3.; Sup. *Levissimus* I. 1. — *Levis* est planus, complanatus, non scaber, non asper, politus; eique asper opponitur: λειός (It. *spianato*, *liscia*, *polito*; Fr. *lisse*, *plan*, *uni*, *non rude*; Hisp. *liso*, *plan*, *unido*, *igual*;

Germ. *glatt*; Angl. *smooth*, *polished*, *furbished*, *sleek*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu de rebus physicis. — a) Cum opposito *asper*, ut apud *Cic.* 1. *Nat.* D. 24. 66. Corpuscula quedam levia, alia aspera, rotunda alia. *Id.* *Partit. orat.* 10. 36. Loci plani, an montuosi; leves, an asperi; opaci, an aprici. — b) Generatim. *Cato R. R.* 157. *Levis* brassica. h. e. quæ extenta folla habet: cui opponitur crispata. *Zucret.* 4. 660. *Levissima* corpora. *Cic. Tim.* 6. Deus levem mundum fecit et nondique æquabilem. *Virg.* 5. *En.* 91. *levia* poruia. *Id.* 7. *Ecl.* 31. *leva* marmor. *Id.* 8. *En.* 624. *leves* cretæ. et 7. *ibid.* 626. *clipei*. et 5. *ibid.* 259. *levibus* bavis contenta lorica. *Id.* 4. G. 45. apum cubilia lavi ilmo ungere *Ci Varro* 3. R. R. 7. 3. *Levissimo* marmoro parietis oblinere *Ovid.* 13. *Met.* 792. *Levior* assiduo detritis aquore concubis *Id.* 12. *ibid.* 409. coma pectina levis. et 4. *ibid.* 221. *levia* stamina. *Martial.* 14. 136. *palila*. h. e. penno non villosa. — c) *Leve* absolute est rem levigata *Horat.* 2. *Sat.* 7. 87. Externi ne quid valeat per levi morari. *Pers.* 1. 64. ut per levi severos Effundat junctura ungnas. ¶ 2. Latiori sensu apud Poetas est imberbis, glaber *Horat.* 2. *Od.* 11. 5. fugit retro *Levi* juventas et decor. *Tibull.* 1. 9. 31. *levia* ora. *Arnob.* 6. 10. Potest enim fieri, ut barbarus in celo sit, qui case a vobis effingitur levis. *Juvenal.* 8. 115. *levia* crura. et *ibid.* 35. canes scabie vetustis leves. *Ovid.* 3. *Fast.* 745. *levis* senex *caivo*. ¶ 3. Mem nitidus, candidus, pulcher, atque adeo juvenilia. *Virg.* 11. *En.* 40. levi patens in pectora vulnosa. et 7. *ibid.* 815. *leves* bumeri. *Id.* 6. *Ecl.* 54. *levis* frons. *Ovid.* 10. *Met.* 698. *levia* colla. ¶ 4. Item lubricus. *Virg.* 5. *En.* 328. levi sanguina Nisus labitur.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a anper. paragr. L 1., *levia* nonnunquam dicuntur, quæ bene trita sunt et macerata et mollia tactu. *Scribon.* *Compos.* 281. Acetum intritum concunatur ad omnia, quæ teri debeant, dum lavia habuerint mollis spissitudinem, et *Compos.* 228. Hac terere oportet, donec levi passil habeant temperamentum. Adde eund. *Compos.* 204. Iluc pertinet illud *Celsi* 2. 8. a. *med.* Si quod excernitur, leve est et mali odoris. ¶ 2. *Levis oratio* est delicata et æquabiliter Ouens. *Cic. Orat.* 5. 20. Attil (juerunt) aspera, tristis, horrida oratione, neque perfecta, neque concussa; alii levi et structa et terminata. *Id.* 3. *Orat.* 43. 171. Ut neve asper eorum (verborum) concursus, neve hiulcus sit, sed quodammodo coagmentatus et lavia. *Horat. Art. P.* 26. sectantem leviam nervi Desciunt. *Bentley.* tamen lenia legit et copiose defendit. *Quintil.* 5. 12. 18. Dum leviam aint ac nitida, quantum valeant, nihil interesse arbitramur. *Id.* 9. 4. 116. Anres tragosis offenduntur et levibus. *Al. leg.* *lenibus*. *Id.* 2. 5. 9. *Levis* et quadrata composillo. *Id.* 11. 3. 15. *Levis* et aspera vox. ¶ 3. Rur etiam mollis, effeminatus ductum ab his, qui pilos vellunt et cutem levigant: P. sub I. 2. et 3. *Ovid.* 3. *Art.* am. 437. *Femina* quid faciat, quum vir sit levior ipsa? *Pers.* 1. 82. *Trossulus* exsultat tibi per subseilla levis. — Hinc

Leve, absolute, substantivorum more. P. sub I. 1. in 6n.

LEVISOMNUS, a, um, adject. (*levis* et *somnus*) qui levi somno est, *che ha sonno sottile*, *leggero*. *Zucret.* 5. 862. Et *levissimos* canum 6do cum pectore corda. *ἐπιπολαίου ύπνου*.

LEVISTICUM, I. P. *Ligusticum* in v. LIGUSTICUS.

LEVITA. P. LEVITES.

LEVITAS, atis, f. 3. (*levis*) qualitas gravitati contraria, privatio ponderis, *κορφορής* (It. *leggerzza*; Fr. *légèreté*, *faible poids*; Hisp. *ligereza*; Germ. *die Leichtigkeit im Gewichte*; Angl. *lightness*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Zucret.* 3. 387. plumas avium papposque volantes, Quæ nimia levitate cadunt plerumque gravatum. *Cæs.* 5. B. G. 34. *Levitas* armorum. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 32. 42. (123). *de ferula arbore*. Nulli trutinum levitas major. ¶ 2. Latiori sensu est agilitas, velocitas, *agilità*. *Zucret.* 4. 203. ubi tam volucris hæc levitate feruntur. *Adde eund.* *ibid.* 746. ¶ 3. Item latiori sensu, vel translate ut aliis placet, est mobilitas apud *Ovid.* 2. *Fast.* 678. *Terminæ*, post illud levitas tibi libera non est: Quæ positus fueris in atatione, manas.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim transfertur ad animum, et significet mobilitatem atque inconstantiam, qua quis levi quatenus de causa quippiam aut suscipit, aut amittit: elque gravitas et constantia opponitur, *leggerezza*, *incostanza*. — n) Stricto sensu. *Cic. 7. Phil. 3. 9.* Quid est inconstantia, mobilitate, levitate, quum singulis bamolibus, tum vero universo senatui, turpius? *Id. Brut. 27. 103.* Propter perpetuum in populari ratione levitatem. *Cæs. 2. B. G. 1.* Mobilitate et levitate animi novis imperiis studebant. *Phædr. 4. prol.* non levitas mihi, sed certa ratio causam scribendi dedit. et *7. 3.* Facile ad derisum stulta levitas delitur. *Cic. 1. Fin. 18. 61.* Amatoris levitatis delitit. *Liv. 24. 6.* Hanc levitatem ac jactantiam animi neque mirabantur in juvene furioso, neque arguebant. *Ovid. 5. Trist. 8. 18. de Fortuna.* Et tantum constantis in levitate sua est. *Quintil. 10. 3. 7.* Manet in rebus temere congestis levitas. — b) Prægnante significatione, est acquies, vilitas, ut docet *Geil. 7. 11., h. e.* vills abjectique hominis, nulli rei, neque frugis bonæ nulloque banare digni conditio, vilitas, *dappocaggine. Cic. 2. Phil. 31. 77.* At vilitate levitatem. Quam hora dei decima etc. *Id. 1. Off. 26. 90.* Ut adversas res, sic secundas immoderate ferre, levitas est. ¶ 2. Speciatim de oratione ejusque sententia est vanitas, *insussistenza*, vanitas. *Cic. 2. Nat. D. 17. 45.* Cujus opinantis levitas, confutata a Cotta, non desiderat orationem meam.

LEVITAS vel levitates, *levis*, f. 3. De ratione scribendi *V. la LEVIS* init. — Levitas est aequalitas, levitas: cui contraria est asperitas, *scalrities*, *λεϊότης*; (It. *liscio*, superficie plana, *liscia*, nitida, *puhitezza*; Fr. *le poli*; Hisp. *el plano*; Germ. *d. Glätte*, *Schlüpferigkeit*; Angl. *smoothness*, *planeness*, *evenness*, *sleekness*).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Cic. Tim. 14.* Speculorum levitas. *Id. 3. Orat. 25. 90.* In ipso tactu est modus molliudinis et levitatis. *Id. Tim. 6.* Omni autem totam figuram mundi levitate circumdedit Deus. *Plin. 2. Hist. nat. 3. 3. (7).* Mundi corpus levitate continua lubricum. *Id. 9. ibid. 29. 46. (86).* Soli mollium (*polypti*) in siccum exeunt dumtaxat sperum; levitatem adere. — b) Speciatim levitas intestinorum est, quum eorum rugæ aperiantur, exteoduntur et veluti complantantur; quo fit, ut continere nihil possint, et quidquid assumptum est, toconfectum protinus reddant, *lubrichezza. Cels. 4. 16. et 2. 8. a med.*

II.) Translate in oratione est aequalitas. *Quintil. 10. 1. 52.* Raro assurgit Hesiodus: tamen levitas verborum et compositionis probabilis. *ὀμοματων λεϊότης. Id. 8. 3. 6.* Hic ornatus virilis et sanctus sit: nec effemlnsam levitatem et furo ementitum colorem amet, saaguine et viribus nitet.

LEVITER, adverb. (levis). Comp. *Levius* et *Sup. Levissime* 11. 1. et 2. — Leviter est sine pondere, exiguo pondere, *κοῦρος*; (It. *leggiermente*; Fr. *légerement*; Hisp. *ligeramente*; Germ. *leicht*, ohne Gewicht; Angl. *lightly*).

I.) Proprie. *Curt. 4. 13. a med.* et *8. 11.* Threces leviter armati. *V. LEVIS* I. 1. et **ARMATURA**.

II.) Translate. ¶ 1. Est parum, exigue, modice, tenuiter, poco, alquanto, *leggiermente*. — a) Generatim. *Cæs. 2. B. G. 8.* Collis leviter fastigiatus. *Plerique tamen leg. leniter. Flor. 3. 1.* Atqui non leviter ac Numidis concussit. *Sueton. Claud. 15. extr.* Genam non leviter perstrinxit. *Cæs. 3. B. C. 92.* Levius casura plis sperabat, in loco retentis militibus, quam si ipsi immixtis tellis occurrissent. *h. e.* leviores lectu. *Curt. 4. 10. n med.* Porta castrorum, quæ levius custodiebatur. *l. e.* indiligentius. *Lucret. 6. 218.* Nubes leviter dense. *Cic. 2. Invent. 51. 154.* Leviter saucius facile est ex vulnere recreatus. *pelle pelle. Id. 5. Ferr. 76. 177.* Non reperitis baminem timide, nec leviter bæe improbitatis inera ligulgentem. *Id. 1. Divinat. 17. 30.* Lituus, id est incurvum et leviter a somna inflexum bacillum. *Id. 2. Nat. D. 57. 143.* Genæ leviter emlenetes. *Al. leg. leniter. Id. 1. Off. 24. 83.* Qui (medici) leviter agrotantes leniter curant, gravioribus autem morbis etc. *Id. 2. Divinat. 10. 25.* Addunt ad extremum, omnia levius casura, rabus divinis procuratis. *Id. 3. Orat. 6. 24.* Homines leviter erudit. *Id. 2.*

Fin. 11. 33. Quæ quum leviter agnovit, tum discernere incipit. *Sueton. Ner. 41.* Leviter recreata mens. *Id. Grammat. 9.* Studia non leviter attigerat. *Quintil. 7. 3. 27.* Quæ libro quonto leviter in transitu attigeram. — b) Urbane et per figuram *παισσοῦ. Plaut. Pæn. 3. 3. 9.* Quamquam bene volumus leviter lenonibus. *h. e.* odio habemus. et *3. 3. 35.* Ego faxo hospitium hoc leviter laudabit. *h. e.* vituperabit, abominabitur. — c) *Levius*, minus, meno. *Horat. 2. Sat. 7. 18.* quanto constantior idem in vitis, tanto levius miser. *Ovid. 1. Pont. 9. 30.* Levius dolere. — *Ut levissime dicam*, formula, quum militare vocabulo utimur, quam rei atrocitas postulat, per dir meno ehe sin possibile. *Cic. 3. Cat. 7. 17.* Si Catilina in urbe remansisset, ut levissime dicam, dimicandum nobis cum illa fuisset. ¶ 2. *Leviter ferre* est facile et æquo animo ferre. *Cic. Prov. cons. 20. 47.* Sed levissime feram, si forte illi minus probaro etc. *Id. 4. Fam. 3. circa med.* Quod a tuis abes, id eo levius ferendum est, quod etc. *Liv. 29. 9.* Neglectam ac Scipione et nimis leviter latam suam injuriam ratus.

LEVITES et levita, *levi*, m. 1. Forma levita tegitur apud *Prudent. locis infra cit.*; et apud *Fulgat. interpr. Judic. 17. 9. et 20. 3.* — Levitas apud Hebræos ministri erant rerum sacrarum, ex tribu Levi assumpti, *Leviti*.

1.) Proprie. *Prudent. 5. nap: orep. 30.* Levita de tribu sacra. et *2. ibid. 39.* Levita sublimis gradu. *Vulgat. interpr. Exod. 4. 14.* Aaron frater tuus, levites, et *Deuter. 12. 19.* Cave, ne derelinquas levitem. Adde *ibid.* sæpissime.

II.) Translate est sacer ordo ecclesiasticus dignitate sacerdoti proximus, diaconus. *Sidon. 9. Ep. 2.* Albiso Antistes Proculusque levites. *Arnt. Act. Apost. 553.* Levitas vocitare piscet, quam splendida cepit etc.

LEVITICUS, a, nm, adject. ad tribum Levi pertinetens. *Vulgat. interpr. Exod. 6. 25.* Princeps familiarum leviticarum. *Id. Deuter. 17. 9.* Sacerdotes levitici generis. *Id. Jos. 3. 3.* Stirps levitica.

LEVITIS, idis, f. 3. ut gens levitis, ipsi Levitam. *Prudent. Psychom. 502.* geotis levitidis una Semper fida comes.

LEVITONARIUM, ii, n. 2. Ægyptiorum manachorum vestis: a levites, quia similibus vesti Levitarum propria, tonicella. *Hieronym. pref. in Reg. S. Pachom. n. 4.* Nihil habent (monachi) in cellulis præter psaltium et duo levitonaria (quod Ægyptii monachis genus vestimentis est sine manicis) et unum jam attritum ad dormiendum, vel operandum. *Isid. 19. Orig. 22.* Levitonarium est colobium sine manicis, quali monachi Ægyptii utuntur.

LEVITUDO vel levitudo, *levis*, f. 3. (levis) idem quod levitas, levior. *Lactant. Ira D. 10.* Si quis milium velit in unam coagmentationem constringere, levitudo granorum in massam coire non sinat.

LEVIVUSCULUS, a, um, adject. deminut. a levivus. *Plin. 1. Ep. 16.* Inserit versus deta opere maliuaculos levivusculosque, duriusculos quosdam. *Al. melius leg. mollibus levibusque duriusculos quosdam.*

LEVO, as, *lev*, stum, ere, a. 1. (levis). *Levasso* antique pro *levavero*. *Ennius* apud *Cic. Senect. 1. 1. O Tite*, si quid te edjuro curamve levasso, Quæ aunc te coquit. — *Levaris* sync. pro *levaveris*. *Auct. Priap. 38. 11.* Ponetur tibi picta (mentula), quam leveris, Compar consimillique concolorque. — Part. *Levans* 1. et II. 4. 1.º; *Levatus* I., II. 1. 3. 4. et 5.; *Levaturus* II. 4.; *Levandus* II. 2. et 5. — *Levere* est tollere, elevare, in altum ferro, *αίρω* (It. *alzare*, *levare*; Fr. *élever*, *enlever*; Hisp. *elevar*, *altar*; Germ. in die Höhe heben, *lúften*, *auflichten*; Angl. *to lift up*, *raise*, *elevate*).

1.) Proprie. *Virg. 4. Æn. 690.* Ter sese attollens cubitoque snnra levavit. *Ovid. 2. Met. 427.* de capite virgo se levat. *Id. 4. Fast. 528.* Sequa levata saxo, subsequiturque senem. *Id. 1. Trist. 3. 94.* getida membra levavit humo. *Id. 14. Met. 302.* telure levati Erigimur. da terra. *Horat. Epod. 16. 35.* simul imis saxo renarint Vadis levata. *Plin. 32. Hist. nat. 2. 5. (12).* Levatus arundine extra aquam. *Liv. 21. 58. a med.* Aqua levata vento. *Ovid. 2. Met. 159.* pennisque levati Prætereunt Æuros. et *8. ibid. 693.* baculique levati, Nituntur langu vestigia

ponere clivo. eo bastoni. *Quintil. 2. 12. 9.* Nam et clamant ubique, et omnia, levata, ut ipsi vacant, maon, emugant. *Val. Flacc. 6. 89.* densique levant vexilla Coralli. *Petron. Satyr. 29.* Levatum mento in tribunis excetum Mercurius raplebat. *pel mento. Colum. 9. R. R. 12. 1.* Apis se confestim levat sublimus. *Plin. 2. Hist. nat. 16. 13. (69)* Ignea vi levantur in sublime. *Id. 36. ibid. 15. 24. (122).* de aqueduct. Ad eam excelisatem, ut in amnes Urbis montes levarentur. *Sillig. ex aliquot Cadclib. legit: Ad eam excelisatem, ut omnes Urbis mantes lavarentur. h. e.* aqua inundarentur. *Claudian. Cons. Præb. et Olybr. 39.* numquamque levantibus alte Intumuit rebus.

II.) Translate. ¶ 1. Est auferre, adimere, *levare* via, *togliere*. — a) De rebus physicis. *Virg. 2. Æn. 146.* Ipse vero primus manicas atque arcta levavi Vincia jubet Prismus. *Pallad. 3. R. R. 25.* Levare terram ad radicibus. *Id. 7. ibid. 5.* corticem scalpra. *Id. 11. ibid. 17.* Mustum post viginti dies quam levatum fuerit ex lacu etc. *Ovid. 8. Met. 647.* furca levat ille bicarini Sardinia terga suls, nigro pendentia tigno. *stacca, spicca.* Similiter *Ulp. Dig. 50. 15. 4.* Agri tributum in eam civitatem debet levris, in cujus territoria possidetur. *h. e.* capi, auferri. — b) De abstractis. *Cic. 2. Tusc. 24. 59.* Iis levabat omnem vulnurem metum nobilitas mortis et gloria. *Virg. 3. Æn. 36.* Rite secundarent visus omenque levarent. *h. e.* auferrent, averterent. *Ovid. 2. Trist. 186.* Para erit e pona magna levata mea. *h. e.* ablata, sublata. *Auct. B. Afr. 34.* Anoonæ levata sollicitudo. *Quintil. 11. 3. 24.* Consuetudine difficultas omnis levatur. ¶ 2. Item de rebus physicis est exonerare, relevare, *scaricare*, *sollevare*. *Virg. 9. Ecl. 65.* Cantantes ut eamus, ego hoc te fusc levavo. *Id. 2. G. 400.* omne levandum Fronde nemus. *Spartian. Caracall. 7.* Quum levanda vesicæ gratie ex equo descendisset. *Ovid. 8. Met. 793.* serpentum colla levavit. *h. e.* e carru e draconibus tracto descendit. — Huc referri potest et *levare dentes*, *h. e.* purgare. *Martial. 14. 22.* si tibi frondea cuspis Desuerit, dentes penna levare potest. ¶ 3. Item usurpatur pro recreare, *reocere*, lenire, levamen asserre, *sollevare*, *dare riposo*, *alleggerire*, *alleviare*. — a) De animi curis. *Catull. 3. 10.* Et tristes animi levare euras. *Cic. 1. Att. 18.* Qui sæpissime euras et angorem animi mei sermone et consilio levasti tuo. *Id. 4. Fam. 3.* Hæc tibi ad levandas molestias magna esse debent. *Quintil. 8. 3. 52.* Levare tedium. *Plaut. Epid. 4. 1. 29.* Levare paupertatem allui. *Cæs. 3. B. C. 48.* inoplam. *Virg. 2. Æn. 452. et 4. ibid. 538.* et *Justin. 5. 2. 12.* Auxilio levare aliquem. *h. e.* sublevare. *Cic. 3. Fam. 8. circa med.* Lerare miseris perditas civitates. *Id. 5. Att. 2. ante med.* Maltæ civitates era allenn liberatas, multas valde levate. *Id. Senect. 11. 36.* Et corpora quidem exercitatione ingravescent: animi autem se exercendo levantur. *h. e.* reficiuntur, recreantur. *Id. 12. Att. 50.* Ut me levat tuus adventus, sic diceasus adfuit. — b) De corporis molestiis. *Ovid. Remed. am. 230.* Arida nec sitiens ore levabis aqua. *Id. 4. Trist. 8. 26.* fante levare sitim. *Id. Heroid. 14. 96.* frande (ismem). *Id. 6. Fast. 328.* Pars jacet, et maili gramine membra levat. *Plin. 14. Hist. nat. 23. 28. (145).* Levetus vomitione. et *17. ibid. 26. 39. (246).* Arboreus puratione levete onere. ¶ 4. Cum Accusativo rei sæpe ponitur pro deminuere; et quidem — 1.º) In bonam partem de morbis et aliis que nocent est curare, medendo relevare, minuere. *Plaut. Mil. glor. 4. 6. 57.* Levandum morbum. mulier! videat. *Horat. Epod. 11. 17.* Fomenta vulnus nll malum levantia. *Id. Carm. occul. 63.* Qui saluteri levat arte fessos Carporis artus. *Curt. 3. 6.* Marbi vim levaturus. *Tac. 2. Ann. 59.* Levavitque, apertis borrels, pretia fragum. *h. e.* deminuit, fece *abbassare. Virg. 8. Æn. 309.* variaque vlam sermone levabant. *h. e.* levem facebat et talersabilem. *Sic Varro* apud *Non. p. 462. 19. Merc.* tiner longum sermone levare. *Cæs. 1. B. C. 9.* Levare injurias. *Cic. 5. Ferr. 52. 136.* Levare suspitionem et a se remove. *Liv. 4. 17.* Levant quidam regla facinus. *Sic Justin. 12. 10. 9.* Ut cmmuni facto crimen regis levaretur. — Huc referendum videtur illud *Cic. 3. nd. Q. fr. 9.* Illam neque nrst, nequa levavi. *Forcellinus* *to levavi* interpretatus est *erexi*, *excitavi*: at rectius fortasse hoc loco sa-

mes pro ejus crimen minuere. *V. integrum loc. — 2.*) In malam partem est elevare, detrudere, minuire, *smiuire. Accius apud Non. p. 336. 29. Merc. Cave, lassitudo populum cursum levat. Id. apud eund. ibid. Tu laudes illorum levat. Turpilius apud eund. p. 337. 4. Intercedo amicitias levat. Cic. 4. Acad. (2. pr.) 22. 69. Inconstantia levatur auctoritas. h. e. infirmatur. Horat. 2. Ep. 2. 10. Multa fides promissa levat. Plin. 35. Hist. nat. 6. 26. (44). Quoties id factum est, levatur bonitas pro numero, diluitorie ssnie. Sillig. ex Cod. Bamberg. et Isid. legit elevatur. ¶ 5. Cum Accusativo personæ et Ablativo rei sine præpositione est liberare, erueri, eripere. Varro apud Non. p. 336. 33. Merc. Qui manu corporis fervidos aperis lacus sanguinia, teque vita levat ferro ense. ti togli la vita, ti liberi dalle miserie della vita. Cic. 5. Verr. 61. 140. Levare se gravissima infamia. Id. 3. ad Q. fr. 9. aliquem cura domestica. Cf. Ovid. 5. Met. 500. Levatus curis. Rursus Cic. 3. Fam. 12. Leva me hoc onere. Id. Amic. 20. 72. Qui hac opinione non modo verbis, sed etiam opere levandi sunt. h. e. erudiendi, eripendi. Id. 6. Att. 2. ante med. Levare aliquem ære alieno. Horat. 2. Od. 18. 38. Levare functum pauperem laboribus. Liv. 21. 62. Magna ex parte levaverunt animos religione. Id. 2. 22. Levare aliquem metu. — Et cum Genitivo, Græcorum more. Plaut. Rud. 1: 4. 27. Ut me omnium jam laborum levat! Simile est illud Virg. 11. Æn. 126. Justitiæ ne prius mirer, belli ne laborum: quod Græci dicunt *ἄσφατον τῶν πόρων*: tametsi suos codices, in quibus *justitia et labore* legitur, et in quibus *justitiam et laborem*, teste Pierio. Sic, Fastidit mei, Plaut. Aulul. 2. 2. 67. et, Uxor, quæ non vercat viri, Afranius apud Non. p. 496. 30. Merc.*

LEVO vel lævo, as, ævl, Flum, are, a. 1. (lævis). De ratione scribendi *V. LÆVIS* Int. — Part. Levatus I. et In fin. — Levare est lævem facere, complanare, pollre, levigare, *λεῖω* (It. *spianare, lisciare, polire, levigare*; Fr. *polir, rendre uni, unir, liscer*; Hisp. *allanar, squalar, alisar, pulir*; Germ. *glatt machen, glätten, poliren*; Angl. *to plane, polish, smooth*).

I.) Proprie. Cels. 5. 13. Levant id, quod esasperatum est, spodium, ebenus, gumm. Lucret. 5. 1266. levare et radere tigna. Varro 3. R. R. 6. 4. Cubilia tectorio levata, quo neque serpens, neque bestia accedere ulla possit. Colum. Arbor. 8. Vitæ, quam insitutus es, rescato, plagam levato. Virg. 5. Æn. 306. Gnossia bina dabo levato lucida ferro Spicula. Seneca Consol. ad Helv. 11. a med. Magni levatique mensurarum orbes. Stat. 1. Theb. 519. Pars teretes levare manu ac disponere mensas. Forbire. Cels. 8. 3. sub fin. Os radere et levare satis est. Cic. fragm. orat. in Clod. (edente A. Peyronio) p. 115. Tu vero festivas, tu elegans, tu solus urbanus, quem decet muliebris ornatus, quem incessus psaltrix, qui effeminare vultum, attenuare vocem, levare corpus potes. Quintil. 2. 5. 11. Vulsu levatique et Inustus comas acu comentes et non suo colore nitidi.

II.) Translate de oratione. Horat. 2. Ep. 2. 122. Luxuriantia compescet, nimis aspera sano Levabit cultu. h. e. molliet, suaviora reddet. — Hinc Part. præter, pass., ejus exempla sub I. retulimus,

Levatus, a, um, adjective quoque occurrit, unde Comp. Levatior apud Gell. 17. 8. sub fin. Facillora ad coeundum videntur, quæ levatiora levioraque aunt.

LÆVOR vel lævor, ðris, m. 3. (lævis). De ratione scribendi *V. LÆVIS* loit. — Levor est idem quod lævitas, lævitus, liscenza. Lucret. 4. 452. Asperitas autem voci fit ab asperitate Principiorum, et item levor levore creatur. Id. 2. 423. Haud sine principali aliquo levore (species) creata est. Cic. Tim. 13. extr. Multis modis concors et aptus redditus in levora consedit. Hæc Forcellinus: at, utrum hæc reapse Clceroniaoa snt, valde dubitandum. Plin. 13. Hist. nat. 12. 24. (78). Spectatur in chartis tannitas, densitas, candor, levor. Id. 30. ibid. 14. 43. (127). Cochleæ arefactæ tunsæque in farina candoremque et levorem corpori afferunt. Id. 37. ibid. 4. 15. (56). Adamaa iaterum sexangulo levore, turbinaus in mucroem.

LEX, lægis, f. 3. νόμος, generatim est recta ratio rerum ageandarum: a *legendo*, quia quon. ferretur,

proponebatur legenda omnibus. Ita Varro 6. L. L. 66. Müll. Cic. vero 1. Legg. 6. 19. a *legendo*, h. e. eligendo ducit. At quis fortasse rectius a *λεῖω* dicere duxerit; binc etiam *dictator, edictum*, quæ vocabula jubendi et imperandi vim habent. (It. *legge*; Fr. *loi*; Hisp. *ley*; Germ. *d. Gesetz*; Angl. *a law*). Cic. ibid. 15. 42. Lex est recta ratio imperandi atque prohibendi: quam qui ignorat, is est injustus, sive est illa scripta uspiam, sive nusquam. Quintil. 7. 5. 5. Omnis lex aut tribuit, aut admittit, aut punit, aut jubet, aut vetat, aut permittit. Cic. 3. Legg. 1. 2. Ut magistratibus leges, ita populo præsent magistatus: verique dici potest, magistratum legem esse loquentem, legem autem mutuum magistratum. — Ceterum

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. Apud Romanos lex erat, quod populus Romanus magistratu senatorio interrogante constituebat: quo pacto a plebiscito distinguebatur: tametsi et hoc aliquando lex dicitur. Ac primis quidem temporibus, regum, vel etiam consulum responsa et decreta pro legibus habebantur: postea vero missis Athenas legatis (decemvirum magistratu ad id constituto) descriptæ leges Solonis in XII. Tabulis, et ad rempublicam regendam adhibitæ, additis successu temporis quamplurimis aliis, quas proponente aliquo populus R. acceptabat. Porro qui legem erat laturus, eam prius domi describebat; deinde promulgabat, hoc est proponebat in publicum per trinundinum; tum populum rogabat per formulam *velitis, jubeatis* etc.; quæ si acciperetur; deinde promulgabat, hoc est proponebat in publicum per trinundinum; tum populum rogabat per formulam *velitis, jubeatis* etc.; quæ si acciperetur, lata et per lata dicebatur; si displiceret, antiquata. Perlata lex in ærea tabula describebatur et publice figebatur, ut ab omnibus de plano perlegi posset. Itaque lex erat stricto sensu ipsa legis latio seu propositio, *lo schema di legge presentato al popolo*. Cic. 2. Off. 21. 73. Quam legem agrariam ferret: quam tamen antiquari facile passus est. Id. post redit. in senat. 5. 11. Legem tulit, ne auspiciis obtemperaretur. Id. Dom. 30. 81. Legem de injuriis publicis tulisti Anagnino oesio cui. in favore di un non so chi di Anagni. et ibid. 27. 70. De me retulisti, legem promulgasti, tulisti. *proponesti, postasti*. et ibid. 18. 47. Hanc tibi legem Clodius scripsit. *formulid, detid.* et Id. 2. Phil. 29. 72. Ego leges perniciosas rogavi. Liv. 33. 46. Legem promulgavit pertulitque, ut etc. Cic. Planc. 14. 35. Legem sciscere de re aliqua. Id. 14. Att. 12. Antonius ficit legem, a dictatore comitiis latam, qua Siculi cives Romani etc. Id. Balb. 17. 38. Legem populum Romanum jusisse de civitate tribuenda. Id. 3. Off. 30. 109. Legem accipere. Id. Amic. 12. 40. sancire. Id. ibid. 25. 96. Lex popularis suffragiis populi repudiata est. — Sub Augusti lex proponebatur a solis senatoribus, ut docet Barpt. Borghesius in Excerpt. ex Codd. Vaticanis T. 2. § 22. p. 11. col. 1. in fin.

¶ 2. Latiori sensu, vel translate ut aliis placet, lex dicitur ipsa lex lata populi suffragiis accepta ac sancita: qua significatione — a) Generatim occurrit. Cic. 5. Phil. 3. 7. Legem facere. Hoc tamen loco Orellius et alii aliter legunt. Liv. 3. 34. conde. re. Cic. Cæcin. 14. 40. constituere alicui civitati. Id. 4. Acad. (2. pr.) 8. 23. gravem cuiquam imponere. Horat. 1. Sat. 3. 105. ponere. Cic. 1. Legg. 22. 57. Populis leges vivendi et disciplinam dare. Ovid. Herod. 12. 39.; et Virg. 11. Æn. 322. dicere alicui. *intimare, proporre*. Ovid. 1. Pont. 1. 22. servare. Cic. 1. Cat. 7. 18. negligere, evertere, perfringere. Id. 1. Legg. 15. 42. negligere, perumpere. Id. Cæcin. 25. 70. Leges ac jura labefactare. Adde Horat. 1. Ep. 16. 41. — b) Leges XII. Tabularum per decemviros a Græcis petiit, quibus Romani uterentur (V. Liv. 3. 33. et 34. etc.), fontes omnium publici privatique juris, impense laudantur a Cic. 1. Orat. 43. et 44. Harum fragmenta bodieque existant, ab eruditis collecta. — c) Item speciatim legibus aliquem solvere est cuiquam concedere, ut legibus parere non teneatur, *dispensare*. Ascon. in argum. orat. Cic. pro C. Cornel. Promulgavit legem, ne quis, nisi per populum, legibus solveretur. Cic. 11. Phil. 5. 11. Ille homo summo ingenio, summa potentia, solvatur legibus: quamquam leges eum non tenent. — d) Item lege agere dicitur licitor, qui judicis sententiam exsequitur. Liv. 26. 15. Fulvius præconl imperavit, ut licitorem lege agere juberet. — e) Præterea lege agere dicitur, qui actionem in judicio intendit, litem movet et jus

suam persequitur. Cic. 1. Orat. 36. 167. Alter plus lege agendo petebat, quam quantum lex in XII. Tabulis permisisset, et ibid. 38. 175. Lege eglit in hereditatem paternam testamento exberes filius. Adde Nepot. Timol. 3., ubi et legibus experiri habetur, eodem sensu. Huc pertinet illud Ovid. 1. Fust. 47. Ille nefastus erit, per quem tria verba silentur: Fastus erit, per quem lege licebit agi. — Hinc lege agito dicebatur ei, cujus intentio contemptibilis adversario videbatur, ut ait Donatus ad illud Ter. Phorm. 5. 7. 90. Una injuria est tecum. chas. Lege agito ergo. Adde Plaut. Mil. glor. 2. 5. 43. — f) Lege et legibus est secundum leges, in vigor della legge. Ter. Andr. 4. 5. 4. Ejus morte ea ad me lege redierunt bona. Id. Phorm. 4. 3. 21. An legibus daturum pœnas dices, si illam ejecerit? Nepos Phoc. 3. extr. Athenas deductus est, ut ibi de eo legibus fieret judicium. Id. Cinn. 1. Cimon eadem custodia tenebatur, neque legibus Atheniensibus emitti poterat. — g) Legis pro plebiscito positæ exemplum est Manilia, quæ revera plebiscitum fuit, et lex appellatur a Cic. pro leg. Manil. 24. 69.

II.) Translate. ¶ 1. Lex — a) Generatim de hominibus est regula, norma, actus præceptum, *regola, norma, precetto*. Cic. 3. Orat. 49. 190. Hinc igitur ad legem quam exercitatione, tum stilo formanda vobis oratio est. h. e. ad banc regulam, ad hanc normam. Sic Id. Orat. 58. 199. Difficilius est oratione uti, quam versibus, quod illis certa quædam et definita lex est, quam sequi sit necesse, in dicendo autem nihil est propositum. Sueton. Ner. 24. In certo modo ita legi obediebat, ut nunquam exscreare ausus, sudorem quoque frontis brachio daterget. h. e. artis præceptis. Sic Gell. 13. 20. a med. Secundum grammaticam legem. — b) De inanitionis est stata ratio, status ordo; atque adeo rei conditio, natura, qualitas. Ovid. 15. Met. 71. qua sidera lege mearent. h. e. qua stata ratione. Id. Halieut. 32. de polypo. Et sub lege loci sumit mutatioque colorem. h. e. ad similitudinem loci, ut Plin. 9. Hist. nat. 29. 46. (87). loquatur; scilicet secundum variam loci conditionem, naturam, qualitatem. Id. 3. Amor. 2. 20. Hæc ex lege loci comoda Circus habet. — Lex pulvis et cibi apud Terentian. de metr. p. 2383. Putsch. est lex athletarum, quæ jubebat, ut oleo oblitii et pulvere conspersi et simplici cibo nutriti certarent. — Hinc sine lege est sine ratione, modo, ordine, *senz'ordine, ritegno o riguardo*. Ovid. Herod. 15. 73. jacent collo sparsi sine lege capilli. (Contra, dare legem rudibus capillis dixit Seneca Hippol. 320). Id. 2. Met. 202. Exspatiantur equi, quaque impetus eglit, Hæc sine lege ruunt et 11. ibid. 489. quæ dum sine lege geruntur, Aspera crescit biems. Cf. Val. Flacc. 6. 445. Datque alias sine lege colus. h. e. sine certo fatorum ordine. ¶ 2. Item lex interdum est pactum, coeditio, *condizione, patto*. — a) Locum habet in contractibus et præcipue in empto ac vendito. Cic. 1. Orat. 39. 178. Quam ædes vendidisset, neque servire quamdam earum ædium partem in mancipii lege dixisset. Cato R. R. 145. Oleam faciendam hac lege oportet locare: Facito recte arbitratu domini etc. Vitruv. 1. 1. 10. Schneid. Ut legibus scribendis prudentia cavere possit et locatori et conductori. Inscript. apud Fabrett. p. 724. n. 443. LEX COLLEGI ESCVLAPI ET HYGIÆ. Cf. Ter. Andr. 1. 2. 28. In pistrinum te dedam, ca lege atque omine, ut si te inde exemerim, ego pro te molam. et Phædr. 3. 13. Legem duabus hanc proposuit partibus. — b) Item in pace danda et constituenda, et similibus. Nepos Timoth. 2. Pacemque his legibus constituerunt, ut etc. Liv. 33. 30. Pax data Philippo in has leges est. Sic Justin. 5. 8. 6. In has leges traditam sibi urbem. Id. 2. 3. 8. Missis, qui hostibus parenti legem dicerent. — c) Et generatim pro conditione. Cic. 5. Fam. 16. Homines nos ea lege natos, ut omnibus telis fortunæ proposita sit vita nostra. Justin. 38. 6. 7. Hanc illos (Romanos) regibus omnibus legem odiorum dixerit, scilicet h. e. etc. conditionem, modum, *condizione, misura*. — d) Hinc lege adverbii ritu pro tamquam, instar. Justin. 33. 1. 5. Prima equitum congressio fuit, qua victor Perseus suspensam omnium expectationem in favorem sui traxit: misit tamen legatos ad consulem, qui pacem peterent, quam patri suo Romani etiam victo dedissent, impensas belli lege victi suscepturus.

LEXIDIUM, Yi, n. 2. λεξιδικον, deminut. a λεξις dictio, vocula, paroletta. *Gell.* 18. 7. Vos, philosophi, mera estis, ut M. Cato ait, mortuaria glossaria. Namque colligitis lexidia, res tætras et inanes et frivolas, tamquam mulierum voces præficarum.

LEXIPYRETOS, on et a, um, adject. λεξιπυρετός, ὁ καὶ ἡ, Græca vox a λῆγω cessare facio et πυρετός febris: dicitur de medicamentis, quæ febrem fugant. *Veget.* 3. *Veterin.* 36. 1. *Schneid.* Et Ideo conveniens lexipyretos adhibenda curatio est. *Adde Plin.* 20. *Hist. nat.* 18. 76. (201.); et *Marcell. Empir.* 16. ante med. — Hinc

Lexipyrieta, n. plur. 2. absolute, appellantur remedia, quæ febrem sistunt ac discutunt. *Theod. Priscian.* 2. 1. Aliquendo etiam lexipyrieta pro cataplasmatis adhibita, quemadmodum profuerunt, quæ infundere ac nutrire magis, quam infrigidare corpora ardentia videantur. Quæ conficere hoc modo consuevimus: spumæ argenti unc. III., mellis unc. III., succi lini seminis unc. VIII., cere unc. III., olei rosæ vel chamæmelini lib. II. conficis, ut moris est, et uteris in vicem cataplasmatis, commotiones, quæ et comotumancule dicuntur, competent tempore iuvaturus. *In editionibus perpetuam legitur litopiperita pro lexopyrieta.*

LEXIPYREXIA. *V. LEPTOPYREXIA.*

LEXIS, is, f. 3. λέξις, parola, verbum, dictio, vox: a λῆγω dico. *Lucilius* apud *Cic.* 3. *Orat.* 43. 171., et *Quintil.* 9. 4. 113. Quam lepide lexels composta! ut tesserulæ omnes Aric pavimento atque emblemate vermiculato. *Seneca præf.* 3. *Contror.* ante med. Splendat orationis, quantum nescio an in ullo fuerit. Non lexis magus, sed phrasia.

LI

LIACULUM, l, n. 2. a λιακίον polio, est instrumentum, quo levigantur tectonia. *Gloss. Philox.* Liaculum, λιακίον. *V. Vitruvii* loc. cit. in **BACULUS**.

LIBA, æ, f. 1. mensura quædam apud Hebræos. *Fulgat. interpr.* *Levit.* 23. 13. Et libamenta offeruntur cum eo, duæ decimæ similæ conspersæ oleo in incensum Domini odoremque suavissimum: liba quoque vini, quarta pars hin. — *V. et LIBS.*

LIBACUNCULUS, i, m. 2. (libum) parvum libum. *Tertull. Spectac.* 27. extr. Omnia illic proinde babe, ac si stillidicia mellis de libacunculo venenato. *Al. leg. lucunculo rectius.*

LIBADION, li, n. 2. λιβάδιον, centaurei genus minutis foliis, circa fontes nascens, origano simile, angustioribus et longioribus foliis, anguloso caule paullulum alto, fruticante. flore ichtyoidis, radice tenui et supervacua. *A. λιβας, ados, rivus et irriguus locus.* *Plin.* 25. *Hist. nat.* 6. 31. (68). Ceterum libadion est idem quod Centaurion lepton: *V. LEPTON.*

LIBAMEN, inis, n. 3. et

LIBAMENTUM, i, n. 2. id, quod diis libatur in sacrificiis; *V. LIBO*, λιβη, σπονδή. Prior vox est fere poetica.

1.) Proprie. — a) Forma libamen occurrit apud *Verg.* 6. *Æn.* 246. Et cum his carpens media inter cornua setas, Ignibus imponit sacris, libamina prima, Voce vocans Hecaten etc. *Val. Flacc.* 1. 204. Si fatus pingui cumulat libamine flammam, et 5. 193. Ipse gravi palera sacri libamina Bacchi Rite ferans. *Capell.* 7. p. 239. Cujus (Hecatis) auspicio preces tertio ac libamina repetuntur. *Apul. Florid.* n. 1. Cæspes libamineo burnigata. h. e. ara e cæspite madefacta vino effuso. — A Libero patre, qui primus, devictis Indis, Jovi it. ara obtulerit cinnama et tara, dicta esse libamina et liba, docet *Ovid.* 3. *Fast.* 733. Nominè ab auctoris ducunt libamina nomen Libaque: quod sacris pars datur inde focus. — b) Forma libamentum apud *Cic.* 2. *Legg.* 12. 29. Ut sacrificiorum libamenta aerventur. h. e. fruges et baccæ, quæ sacerdotes publice libant, ut *ibid.* 8. 19. habetur. *Justin.* 12. 10. 4. Oceano libamenta dare, et 18. 5. Veneti solvere. *Stat.* 3. *Silv.* 1. 163. Hæc ego nascentes lætos bacchatas ad aras Libamenta tufi.

II.) Transiste. ¶ 1. *Stat.* 6. *Theb.* 224. Liba-

men dicti quicquid in rogam injicitur, cum cadevere arsurum, ex. gr. frena, cingula, jacula, cristas, in funere militari. ¶ 2. Est id, quod degustatur, assaggiæ, saggio. *Ovid. Heroid.* 4. 27. Tu nova servatæ capies libamina famæ. *Cic.* 6. de republ. 24. Tarquinus Superbus dona magnifica. quasi libamenta prædarum, Delphos ad Apollinem inisit. *Gell. præf. a med.* Primitias quasdam et quasi libamenta ingenuarum artium dedimus. un saggio, et 16. 8. ad fin. Hoc breve ex dialectica libamentum dedisse nunc satis erit. ¶ 3. Apud Scriptores Ecclesiasticos libamen est Sacramentum Eucharisticum. *Prosp. Aquit. epist.* 34. Magnum præsidium est sacro libamine pasci.

LIBANIOS, yi, f. 2. vitis genus apud Thasios, turis odore (a λιβανος tus), unde ex ea diis prolabant. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 18. 22. (117).

LIBANITIS, Idis, f. 3. λιβανίτις, herba eadem ac polion. *Apul. Herb.* 57.

LIBANOCHRUS, λιβανόχρως, ὁ καὶ ἡ, gemma, quæ turis similitudinem ostendit, sed succum mellis: a λιβανος tus et χρῶς color. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 62 (171).

LIBANOTIS, Idis, f. 3. λιβανωτίς, frutex odorem turis habens: a λιβανος tus et ὄζω oleo. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 12. 62. (187). Libanotis radicem habet olustræ, nihil a ture differentem. Usus ejus post annum stomacho saluberrimus. Quidam eam alio nomine rosmarinum appellant. *Adde eund.* 20. *ibid.* 16. 64. (172). Secundum *cl. Fée* (*Op. cit. voi.* 2. p. 419.) quem *Plinius* libanotidem vocet modo cunilam, modo conyzam, de synonymia *V. in CUNILA et CONYZA.*

LIBANUS, i, m. 2. λιβανος, Græca vox, quæ significat tus. *Fulgat. interpr. Ecclesi.* 24. 21. Et quasi storax, et galbanus, et ungula, et gutta, et quasi libanus non incisus vaporari habitationem meam. — *NB.* De nomine propr. *V. ONOM.*

LIBARIUS, li, m. 2. (libum) qui liba vendit, focacciajo. *Seneca Ep.* 56. ante med. Jam libarii varia exclamations, et botularium, et crustularium, et omnes popinarum insitiores, mercem suam quædam et insignita modulatione vendentes. *Fuit qui libarii legeret, sed prius præstat.*

LIBATIO, onis, f. 3. (libo) actus libandi in sacris, oblatione, λιβη. *Cic. Harusp. resp.* 10. 21. Tui sacerdotii sunt tensæ, curricula, præcentio, ludii, libationes epulæque ludorum. *Fulgat. interpr. Ecclesi.* 30. 19. Quid proderit libatio idolo? nec enim manducabit, nec odorabit. *Adde ibid.* 50. 16., *Num.* 28. 24. et alibi.

LIBATOR, oris, m. 3. (libo) qui libat. *Fronto de fer. Als.* (edente iterum *A. Matio*) *Ep.* 3. Numa epulorum dictator, canarum libator, feriarum promulgator. *V. PRÆGUSTATOR.*

LIBATORIUM, yi, n. 2. (libo) vas libationibus aptum, bacino, σπονδείο. *Fulgat. interpr.* 1. *Machab.* 1. 23. Antiochus accepit et libatoria et phialas et mortariola aurea. *V. LAVATORIUM.*

LIBATORIA, a, um, *V. LIBO.*

LIBELLA, æ, f. 1. deminut. a libra.

A) Libella ¶ 1. Est parvus nummus argenteus, decimam denarii partem valens, ut *Varro* docet 6. *L. 174. Mull.*, ita dictus, quod libram æris valebat, quod fuit pretium assis, qui primo libralis fuit: hic autem æreis erat, libella argentea. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 3. 13. (42). Libralis (nude etiam nunc libella dicitur) appendebatur assis. *Cato R. R.* 15. Parietes villæ, ut conductor sublinat, locare libellis in pedes quinque. — *Donatus* ad *Ter. Phorm.* 1. 1. 9. libellam dicit partem esse unciæ duodecimæ. Fortasse quia sæpe pecuniæ valor et ratio mutata est. ¶ 2. Hinc generatim dicitur de minima pecuniæ summa, quia nullus erat argenteus nummus libella minor. *Plaut. Cas.* 2. 5. 7. Vobis invitis atque amborum ingratis, Una libella liber possum fieri. *Id. Capt.* 5. 1. 27. Ob eam rem mihi libellam pro eo argenti œ dais: gratis a me abduco. nē meno un quattrino. et *Id. Pseud.* 2. 2. 34. Tibi libellam argenti numquam credam. et *ibid.* 1. 4. 96. Cui nec paratus nummus argenti aiet; Neque cui libellæ apes sit usquam gentium. *Cic.* 4. *Verr.* 10. 20. Et quis Volcatio, si sua sponte venisset, onam libellam dedisset? — *Ad libellam* idem est quod ad assem, ad nummum. *Cic. Rosc. com.* 4. 11. Nisi planum facit, HS. 1000 ad libellam sibi deberi, causam perdit. h. e. ita ut na libella

quidem illi summa desit. ¶ 3. Hinc etiam ex libella est ex asse, ut exponit *Manutius* in illo *Cic.* 7. *Att.* 2. Fecit te palam ex libella, me ex teruncio. subaudi heredem. h. e. te omnium bonorum fecit heredem, ea temen lege, ut mihi teruncium, seu quadrantem, ex illa summa restitueres. Aliter tamen, et rectius, *Gronov.* de pec. *Vet. l. 2. c. 1.*, ubi libellam non pecuniam, sed nomen tantummodo fuisse dicit, significans decimam partem esteritii, b. e. quatuor uncias, tres scilicet et scriptulum. *V.* ibi plura. Snt etiam qui apud *Cicer.* aliter lag.

B) Præterea est libella instrumentum fabrile, quo utuntur ad examinandas planæ superficiei inclinationes, livella, livello, archipenzolo, traquardo: quemadmodum norma (squadra) angulos metiuntur; perpendiculo (piombo) erecti operis directam aut obliquam positionem. Constat autem libella duabus regulis ita junctis ab altera parte, ut angulum efficiant, in ima vero parte alia recta regula pro basi: in summo angulo flum habet plumbo pendente, ex quo inclinatio omnis deprehenditur: estque figura litteræ A in lmo clausæ (Hinc *Veget.* 3. *Milit.* 20. ante med. ad similitudinem litteræ A, vel libellæ fabrilis, acies in hoc dimicandi genere constituitur.). Dicta est a libra, quia ad modum libræ hinc illinc pendet æqualiter, et quæ inclinata sunt filii inclinatione detegit. *Zucet.* 4. 514. ut in fabrica si prava est regula prima, Normaque si fallax rectis regionibus exit, Et libella allqua si ex parti claudicat hilum, Omnia mandoso fieri atque obstipa necessum est. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 56. 57. (198). Dædalus ferram, asciam, perpendiculum invenit; normam autem et libellam et torum *Theodor. Samius. Vitruv.* 1. 6. ante med. Collocare et expolire aliquid ad regulam et libellam. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 22. 51. (172). Structuram (parietis) ad normam et libellam fieri, et ad perpendiculum respondere oportet. et *ibid.* 25. 63. (188). Materia (in parimentis) ad regulam et libellam exigitur. *Varro* 4. *R. R.* 6. 6. Campester locus is melior, qui totus æquabiliter in unam partem vergit, quam is, qui est ad libellam æquus. — *NB.* De nomine propr. *V. ONOM.*

LIBELLARIS, e, adject. (libellus) ad librum, seu libellum pertinens. *Sidon.* 9. *Ep.* 11. a med. Libellare opus conficere

LIBELLARIUM, yi, n. 2. (libellus) inculus, seu cista, in qua libri asservantur. *Cic. Mil.* 12. 33. Exhibe, quæso, Sexte Clodi, libellarium flud legum vestrarum, quod te ajunt eripuisse e domo, tamquam Palladium etc. *Al. leg. librarium rectius. V. Asquini, Lapida scoperta in Giulio Carnico* p. 11.

LIBELLARIUS, a, um, adject. (libellus) qui per libelli seu petitionis traditionem a domino fundi factam fieri solet, emphyteuticus, livellario. *Cassiod.* 5. *Variar.* 7. Tua suggestione compulerum, patrimonii nostri prædia in Apulia provincia constituta honesto viro Thomati libellario titulo commississe. h. e. a titolo di livello. *V. Ducang. Gloss. med. et inf. Latinit.* in *V. Libellarius*; et *Marini Pap. diplom.* p. 362. col. 2. et *Pap. n.* 132. not. 1., ex quibus constat, ad emphyteusin obtinendam duo necessaria fuisse, scilicet partitionem vel libellum ejus, qui obtinere cupiebat quique propterea petitor dicebatur, et rescriptum vel præceptum a domino vel ab eo qui domini vices gerebat, per episcopalam datum. — *NB.* De cognom. *Rom. V. ONOM.*

LIBELLATICUS, i, m. 2. (libellus) ita appellatus est in veteri Ecclesia, imperante Decio Aug., qui libellum a magistratibus pecunia impetrabat, quo in libello perscriptum erat, illum diis sacrificiosa, quamquam revera e tanto scelera abstinerat. *Cyprian. Ep.* 55. Quum ergo inter ipsos, qui sacrificant (idolis), multa sit diversitas, quæ inclementia est et quam acerba duritia, libellaticos cum his, qui sacrificarint, jnngara? quando is, cui libellus acceptus est, dicat etc.

LIBELLENSIS, ium, m. plur. 3. (libellus) in *Cod.* 7. 62. 32. a med. et 12. 16. 14. et 3. 24. 3. sunt qui in scrinio Palatino libellis ad principem datis escipiendis et in acta referendis inserviant: quibus qui præstat libellorum magister appellatur.

LIBELLIO, onis, m. 3. (libellus). ¶ 1. A vateribus dictus putatur, quem nos tabellionem vocamus, portarettere: ita *Forcellinus* ex *Nonii* verbis

p. 133. 27. *Merc.* Libellionem, ut tabellionem. Recentiores vero, et fortasse rectius, libellionem putant eundem ac notarum. *Farro* apud *Non.* loc. cit. Tum ad me fuerunt, qui libelloem esse aclebant. ¶ 2. Accipitur interdum pro paupere libraio, qui libros scribit et vendit, βιβλιογράφος, βιβλιοπώλης. *Stat.* 4. *Silv.* 9. 21. Sed *Brull* aenis oscitationes. De capsula miseri libellionis, *Emptum* plus minus asse *Cajano*, *Donas*.

LIBELLULUS, l, m. 2. deminut. a libellus, parvus libellus, *libricciuolo*. *Capell.* 3. p. 74. in *carminibus*. Quantumque solo inditum libellulo. Potest probare aerium fastidium.

LIBELLUS, i, m. 2. deminut. a liber, bri, parvus liber, sive interior corticis pars, quæ ligno adhaeret.

1.) Proprie. *Cinna* vetus poeta apud *Isid.* 6. *Orig.* 12. carmina *Lævis* in aridule malvæ descripta libello.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est parvus liber, in quo aliquid scribitur, *libretto*, γραμμάτιον, βιβλίον. *Cic.* 1. *Orat.* 21. 94. Scripsi etiam illud quoddam in libello, qui me imprudens et invito excidit. *Catull.* 1. 1. Cui dono lepidum novum libellum, *Ardæ* modo pumice expollitum? *Id.* 1. 8. Quidquid hoc libelli est. *Propert.* 2. 17. (al. 24.) 39. Isto (amica) mels erat notissima forma libellis. *Quintil.* 8. 6. 73. *Cicero* in joculari quodam libello. *Id.* 2. 13. 15. Si quem ex his, qui breves plerumque circumferantur, artis libellum edidicerint. — Apud *Liv.* 29. 9. sub fin. criminis dabant nonnulli P. Scipioni, quod quum in Sicilia esset, jam jam in Africam trajecturus, cum pallio et crepidis in gymnasio inambularet, libellis etiam palestræque operam daret: obi libelli sunt Græcorum litterarum, quæ tunc temporis ab Romanis contemnebantur. — Hinc a *Poetis* libelli plur. num. pro taberna libraria: res enim venales ex Attico loquendi genere, teste *Polluce Onom.* l. 9. c. 5., pro ipsis locis, ubi prostant, ponuntur. *Martial.* 5. 20. Sed gestatio, fabulæ, libelli, Lampus, porticus, umbra, virgo, thersamini: hæc essent loca semper, hi labores. Adde *Catulli* loc. cit. in LABELLUM. ¶ 2. Speciatim aliquando ponitur pro commentario, pro scripto memorie causa facto, *memoriale*. *Cic.* 1. *Phil.* 8. 19. Nisi forte, si quid memorie causa retulit in libellum, id numerabitur in actis. *Sic Id.* *ibid.* 7. 16. An in commentariis et chirographis et libellis a cta Cæsaris firma erunt? *Id.* 6. *Att.* 1. ante med. Quin etiam libellum ipsis habeo, in quo est, *Salamini* pecuniam debent M. Scaptio et P. Mantinio familiaribus meis. Quamquam hic *Ciceronis* locus ad inferiorem paragr. 5. potius referendus videtur. *Quintil.* 12. 8. 5. Pessimæ vero consuetudinis, libellis esse contentum, quos componit aut litigator, aut aliquis ex eo genere advocatorum, qui se non posse agere confitentur. *Id.* 6. 2. 6. Ubi animis iudicum vis afferenda est, ibi proprium oratoris opus est. Hoc non docet litigator: hoc libellis non continetur. *carte*, *informaziani*, *scrittura*. Adde *eumd.* 10. 7. 31. et 11. 3. 142. ¶ 3. Item speciatim pro scripto, quod continet supplicationem, vel accusationem, vel aliud simile, *supplicia*, *memoriale*. Tales principibus dari solent ad negotia explicanda, in quibus petitiones continentur. — a) Stricto sensu pro memoriali. *Cic.* *Cluent.* 69. 197. Non illi in libellis laudationum decreta miserunt. Hac significatione, pro libello simpliciter, etiam libellum memoriam dicit *Sueton.* *Cæs.* 56. a med. Epistolæ quoque ejus ad senatum exstant, quas primum videtur ad paginas et formam memorialis libelli convertisse. — b) Universim pro supplicatione, vel similibus. *Cic.* ad *Planc.* 16. *Att.* 16. A. Ut primum *Butrotium* agrum proscriptum vidimas, commotus *Atticus* libellum composuit. Rum mihi dedit, ut darem Cæsari. Eram enim cœnaturus apud eam illo die. Quum libellum Cæsari dedi, probavit causam, rescripsit Attico, æqua eum postulare. *Sueton.* *Cæs.* 81. Libellumque indicem *Insidiarum* ab obvio quodam prorectum libellis ceteris, quos alius trahebat, quasi mox lecturus, commisit. *Id.* *Aug.* 53. Quod sic sibi libellum porrigere dubitaret. *Cenotaph. Pisan.* apud *Orell.* n. 643. VII T. STATULENS INCVS CVM LEGATIS, EXCVSATA PRÆSENTI COLONYA NECESSITATE, HOC OFFICIUM PVELICVM ET VOLVNTATAM VNIVERSORVM LIBELLO REDDITO IMP. CAESARI AVGVSTO INDICET. — Hic etiam

supplex libellus nominatur. *Martial.* 8. 31. supplicibus dominum lassare libellis. — Hinc libellos signare, sive subnotare dicuntur, qui libellis supplicibus principum nomine respondent. *Sueton.* *Aug.* 50. In diplomatibus libellisque et epistolis signandis initio sphinge usus est, mox imagine *Megni Alexandri*. *Plin.* 1. *Ep.* 10. Sedeo pro tribunali, subnoto libellos, conficio tabulas. — Hinc libellos agere, quod est libellis praefectum esse. *Tryphonin.* *Dig.* 20. 5. 12. Rescriptum est ab imperatore, libellos agente *Papiniano*. — A libellis ministri illi esse dicuntur, qui principi in hoc negotio amberviant, ut supplices libellos accipiant, evolvant, illisque respondeant: *V. LIBELLENSIS*; et *Annal. dell' Instit. archeol.* n. 1846. p. 323. *Sueton.* *Domit.* 14. *Epaphroditum* a libellis capitali poena condemnavit. *Inscript.* apud *Gruter.* 587. 9. ΚΑΡΑΧΡΟΣ ΑΥΓ. ΛΙΒ. Α ΛΙΒΕΛΛΙΣ. *Alia* apud *eumd.* *ibid.* 7. M. AVRELIUS AVG. LIB. Α ΛΙΒΕΛΛΙΣ ΑΔΥΤΩΡ. — *Munus* a libellis Augusti ab initio libertorum imperatoris erat: *Hadrianus* vero ab epistolis et libellis primus equites Romanos habuit, ut ait *Spartian.* *Hadrian.* 22. Id confirmant inscriptiones antiquæ. Nullum certe a libellis sese reperisse ait *Borghesius* (*Annal. dell' Instit. archeol.* ann. 1846. p. 323), de quo verba Spartiani non valent. ¶ 4. Item accipitur pro scripti genere, quo invitatur gladiatorum munus spectaturi, aut recitamentum auditori, cartello d'invito. *Cic.* 2. *Phil.* 38. 97. Quorum (chirographorum) etiam imitatores sunt, qui ea, tamquam gladiatorum libellos, palam vendunt. *Trebell.* *Claud.* 5. At ego scio, sæpius inter gladiatores bonis pugnantibus hoc nomen (*Aureoli*) appositum. Habuit proxima tuus libellus munerarius hoc nomen in indice ludorum. *Tac.* *Dial. de Orat.* 9. circa med. *Domum* mutuatur, et auditorium extruit: et subellia conducit et libellos dispergit. ¶ 5. Item pro quacunque tabella, quæ publice affigebatur vel scabatur ad aliquid vulgandum, et præcipue pro tabella proscriptionis. *Sueton.* *Cæs.* 41. Edabat per libellos circum tribus missos scriptura brevi etc. *Cic.* *Quinct.* 6. 27. Libellos *Alphenus*, procurator *Quinctii*, dejecit. *Seneca* 4. *Benef.* 12. Suspensum amici bonis libellum dejecio. — Et pro scripti genere, quo aliquis in iudicium vocatur, citatione. *Plaut.* *Curc.* 1. 3. 6. Ubi tu es, qui me libello *Venero* clavisti? ecce me: sisto ego tibi me. Hunc *Plauti* locum huc retulimus, quia etiam edicto publice affixo latitantes citabantur. ¶ 6. Item pro delatione scripto proposita cum subscriptione accusatoris. *Juvenal.* 6. 243. Componunt ipsæ per se formantque libellos. *Paul.* *Dig.* 48. 2. 3. rationem tradit, qua hujusmodi libelli formandi suot. ¶ 7. Libellus ad infamiam, vel libellus famosus, h. e. cartello d'infamia, libello, est *Sueton.* *Aug.* 55. Censuit, cognoscendum postbac de his, qui libellos aut carmina ad infamiam cujospiam sub alieno nomine edant. Adde *eumd.* *Cæs.* 80. et *Pitell.* 14. Et *Aug.* 55. Sparsos de se in Curia famosos libellos. ¶ 8. Item aliquando sumitur pro tabella, sive epistola, lettera. *Brutus* apud *Cic.* 11. *Fin.* 11. Na de *Planco* quidem spem adhuc abjecit, at ex libellis ejus animadverti, qui in me inciderunt. Huc pertinet videtur et locus *Cic.* 6. *Att.* 1. ante med. supra sub 2. allatus. ¶ 9. Item aliquando pro epistola assertoria, quam vulgo certificato vocamus, fede, mandato. *Paul.* *Dig.* 39. 4. 4. Sigificant id libello manu sua subscripto, eumque ad publicanum mittant.

LIBENS vel libens, entis. *V. LIBET*.
LIBENTER vel libenter, adverb. (libet). *Comp.* *Libentius* et *Sup. Libentissime*. — *Libenter* est libenti, æquo animo, studiose, sponte, cupide, ἀμείνω, ἐκθύμως, ἀπαυτῶς (It. con genio, di buona voglia, volentieri; Fr. volontiers, avec plaisir, de bon gré, de bon cœur; Hisp. de buena gana, de buen grado; Germ. gern, willig, mit Freuden, mit Vergnügen; Angl. willingly, cheerfully, gladly). *Ennius* apud *Gell.* 12. 4. quocum bene libenter *Mensam* sermonesque suos rerumque suarum *Congeriem* parit. *Cato R. R.* 156. Si voles in convulso inultum bibere, cœnareque libenter. con appetito. *Sic Cic.* 9. *Fam.* 19. Adjurans, nusquam se unquam libentius sibi auti cœnasse. con maggior gusto. et *Ter.* *Eun.* 5. 9. 44. Cum illa libenter vivit: etiam bene libenter civitas. h. e. bonorum ciborum edax es, ut *Donatus* exponit. Ceterum

Plaut. *Most.* 1. 3. 1. Jampridem ecator frigida non tavi magis libenter. con maggior piacere. *Ter.* *Phorm.* 3. 2. 3. Nunc dicam, quod libenter audias. *Sic Cic.* 1. de *republ.* 18. Multum illum audiebam et libenter. et *Quintil.* 7. 1. 63. Nihil libentius audiunt. Rursus *Cic.* *Divin.* in *Q. Cæcil.* 12. 39. Ut homines te non solum audiant, verum etiam libenter studioseque audiant. *Id.* *fragm.* apud *Non.* p. 275. 18. *Merc.* Cui ego, quibuscumque rebus poterō, libentissime commodabo. *Id.* *Amic.* 19. 68. Nemo est, quin eo (equo), quo consuevit, libentius utatur. et 2. de *republ.* 1. Repetet oratio populi origines; libenter enim etiam verbo utor *Catonis*. *Id.* *ibid.* 38. Sane, inquit *Scipio*, et libenter quidem. *Cæs.* 3. *B. G.* 18. Libenter homines id, quod volunt, credunt. *Nepos Agestil.* 7. *Roque* libentius, quod late arbitrabatur. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 63. jubeas miserrum esse libenter. allegamente. *Quintil.* 8. 2. 11. Libentius embasiam retulerim ad ornatam orationis.

LIBENTIA vel libentia, æ, f. 1. (libet). ¶ 1. Est voluptas, gratia. *Plaut.* *Stich.* 2. 1. 3. Onustum pectus porto lætitia libentiaque. *Gall.* 15. 2. ad fin. Cui libentia gratiaque omnes conviviorum incogitæ sint. ¶ 2. Fuit lætitiæ et voluptatis dea. *Plaut.* *Asin.* 2. 2. Illos libentiores faciam, quam *Libentia* st. *V.* voc. seq.

LIBENTINA vel Libentina, æ, f. 1. (libet) dea *Abidinia*. — Ab Est epibetun *Veneris*. *Farro* 6. *L. L.* 47. *Müll.* A lubando libido, libidinosus, ac *Venus Libantina* et *Libitina*. *Id.* apud *Non.* p. 64. 14. *Merc.* *Lucus Veneris Libentinae*. *Cic.* 2. *Nat. D.* 23. 61. Quo ex genere *Cupidinis* et *Voluptatis* et *Libentinae Veneris* vocabula consecrata sunt. — b) *Absolute*. *Arnob.* 4. 9. Quis (credat) *Libentinam*, quis *Liburnum* libidinum superesset: talis, quas jubet sapientia fugere? *Sic Augustin.* 4. *Civ. D.* 8. Audet aliquas partes deæ *Cloacinae* tribuere, aut *Voluptiæ*, quæ a voluptate appellata est, aut *Libentinae*, cui nomen a libidine. — *Di Libentini* legunt quidam apud *Arnob.* 1. 29.; at ibi *Limentini* legendum est.

LIBER, a, um, adject. Quod ad descriptionem attinet, hæc docet *Paul.* *Diac.* p. 121. 1. *Müll.* *Loebesum* et *Loebertatem* antiqui dicebant liberum et libertatem. Ita Græci λοιβήν et λαιβέων. — *Comp. Liberior* 1. et 4.; *Sup. Liberrimus* 1. — *Ratione* habita etym, ducunt quidam a *libet*, quia *liber*, quod *libet*, facere possunt (*V. Foss.*). Hinc *Pers.* 5. 83. An quisquam est alius liber, nisi ducere vitam *Cul* licet, ut voluit? licet, ut volo, vivere: non sim *Liberior* *Bruto*? Ceterum conjungi potest etiam cum *Græcis* ελευθ quod est etymon voc. ελευθερία et λυαίος *liber*, et *libo* solvo. ¶ 1. Generatim liber est qui nullius habito respectu, quod sentit, dicit et facit; item expeditus, solutus, aulla re impeditus, ελευθερος (It. libero, franco, sciolto, indipendente; Fr. libre, non entravé, sans contrainte, indépendant; Hisp. libre, et que tiene libertad, independiente; Germ. frei, ungebounden, unbeschränkt, unbehindert, ungezwungen, zwanglos, offen; Angl. free, unrestrained, uncontrolled). Occurrit — a) *Absolute*. — De *borniis*. *Cic.* 5. *Pprad.* 1. 33. Dicitur est ab eruditissimis viris, nisi sapientem liberum esse neminem. Quid est enim libertas? Potestas vivendi ut velis. *Id.* *ibid.* 2. 36. An ille mihi liber, qui mulier imperat, cui leges imponit, præscribit, jubet, vetat etc.? *Id.* 1. *Nat. D.* 44. 123. Ludimur ab homine non tam faceto, quam ad scribendi licentiam libero. *Sic Comp.* apud *eumd.* 4. *Acad.* (2. pr.) 3. 8. Hoc liberiores et solutiores sumus, quod integra nobis est iudicandi potestas. *Id.* 1. *Orat.* 16. 70. Est finilimus oratori poeta, numeris adstrictior paullo, verborum licentia liberior. Et *Sup.* apud *Horat.* 1. *Ep.* 18. 1. incues, liberrime *Lolli*, *Scurrantis* speciem præbere, professus amicum. *Sic Quintil.* 12. 2. 22. Quum historici, tum etiam liberrimum bonimum genus, comici veteres tradunt etc. Confer et *Martial.* 1. 68. Liber homo es nimium, dicit mihi, *Chæris*, semper: In te qui dicit, *Chæris*, liber homo est. — De animo, ejus motibus et humanis actibus. *Cic.* *Sull.* 31. 86. Vos, dii patrū ac penates, testor, integro me animo ac libero P. *Sullæ* causam defendera. h. e. qui nullo ducitur partium studio. *Plaut.* *Epid.* 1. 2. 43. Facile tu istuc sine periculo et cura, corde libero fabulare. *Id.* *Cat.* 1.

2. 9. Libera uti illoga collibitum est mihi. *Liv.* 35. 32. Qui vocem liberam mittere adversus regis legatum audent. *Cic.* 2. *Divinat.* 72. 150. Nulla adhibita sua auctoritate iudicium audientium relinquerent integrum ac liberum. *Id.* *Dom.* 4. 10. Liberum senatus iudicium, propter metum, non fuit. *Id.* *Brut.* 67. 236. Hominum ineptias iracundius respuebat ingenio liberoque fastidio. *Id.* 1. *Cat.* 7. 18. Tibi uni vexatio direptioneque solorum impunita fuit ac libera. *Et Comp.* apud *eum.* 1. *Att.* 13. Hominibus Epiroticis paulo liberiores litteras committere non audeo. *Id.* *Amic.* 18. 66. Amicitia remissior esse debet et liberior et dulcior et ad omnem comitatem facilitatemque proclivior. *Quintil.* 4. 2. 121. Paulo liberior sententia. *Id.* 6. 1. 9. Officia liberiora plenioraque. *Et Sup.* apud *Horat.* *Epod.* 4. 10. Liberrima indignatio. — De illis abstractis. *Cic.* 1. *Fin.* 10. 33. Libero tempore, quum soluta nobis est eligendi optio, quumque nihil impedii, quominus id, quod maxime placet, facere possimus. *Liv.* 22. 60. Quum noctem ad erumpendum liberam habuissent. *Cic.* 2. *Orat.* 16. 67. Si illam quoque partem questionum oratori volumus adungere vagam et liberam et late patentem. *Quintil.* 7. 2. 14. Liberior in utramque partem disputatio. *Id.* 9. 4. 130. Fusiores liberioresque numeri. *Horat.* 1. *Ep.* 7. 36. nec Otia divitiis Arabum liberrima muto. — *Liberum arbitrium* est animi voluntas ac sententia libera. *Liv.* 34. 11. Liberum arbitrium allicuiusmodi rei permittit. *Et Id.* 37. 1. Senatus liberum arbitrium de se permittit. — *Libera mandata*, quae liberam ac plenum rei agendae facultatem permittunt, plenipotenza, *plen potere.* *Liv.* 38. 8. Legati ab Aetoliis cum liberis mandatis ad consules venerunt. *Adde eum.* 37. 56. — De *libera custodia*, *V. CUSTODIA.* — De *legatione libera*, *V. LEGATIO.* — *Liberum sensus*, b. e. nullis limitibus circumscriptum, apud *Liv.* 35. 7. — De rebus physicis. *Cic.* 4. *Verr.* 69. 166. Agri immunes liberique. h. e. non obnoxii, esenti, franchi. *Liv.* 23. 47. Liberum spatium. h. e. a nemine occupatum. *Sic Id.* 3. 22. Inde effuse fugientes eques, quum ad id spectator pugnae adstisset, libero campo adeptus, parte victoriae fruitur, territis cadendo. *Adde eum.* 31. 39. *Et Ovid.* 2. *Met.* 41. campoque recepta (lumina) Liberioris aquae, pro ripis litore pulsant. *Id.* 4. *Fast.* 292. Ostia contigerat, quae se Tiberinus in altum dividit, et campo liberiore natat. *piu aperto, piu spazioso.* *Id.* 15. *Met.* 301. Vis fera ventorum, caecis inclusa cavernis, iuctataque frustra Liberioris frui caelo. — *Liberæ aedes* apud *Liv.* 30. 17. et 25. 23. et 42. 6. Romae assignari solebant hospitii gratia legatis eorum, quibuscum societas aut amicitia erat. Dicebantur liberæ, *Turnebo* interprete l. 30. *adversar.* c. 32., quia nulli alii vel inquilino, vel habitatori serviebant, ut eis libera legati, nullo impediante, uterentur. — *Sic liber locus*, *fuori di soggezione*, ubi scilicet, remotis interpellatoribus et arbitris, aliquis, quidquid libet, facere potest. *Plaut.* *Cas.* 3. 2. 4. Ne qua ignavissimis liberi loci potestas sit. *Id.* *Poen.* 1. 1. 49. Dicat, locum sibi velle liberum præberet, Ubi nequam faciat clam, ne quis sit arbiter. *Adde eum.* *ibid.* 3. 2. 25. — *Liber lectulus* est ejus, qui nondum uxorem duxit. *Cic.* 14. *Att.* 13. 5. Ut libero lectulo neget esse quicquam jucundius. — *Libera toga* est villis, quae pueris dabatur post xvi. annum ætatis, quia ex eo tempore liberioris vitæ genus ingrediebantur: et quia liberi hominis gestamen est. *Ovid.* 3. *Fast.* 771. Eodem sensu *Id.* *ibid.* 777. libera vestis. — *Liberæ omnia sibi servare*, integra. *Plin.* 1. *Ep.* 5. 15. Neque enim volui progredi longius, ut mihi omnia libera servarem. *per avere sempre le mani piennamente libere.* *Contra Liv.* 31. 7. Neque enim liberum id vobis permittit. — b) Cum Ablativo et prepos. *ab.* *Cic.* 6. *Verr.* 10. 23. Mamertini soli vacui, expertes, soluti ac liberi fuerunt ab omni sumpto, molestia, munere. h. e. immunes, non obnoxii. *Id.* 1. *leg. Agr.* 9. 27. Soluti a cupiditatibus, liberi a delictis. *Id.* 1. *Att.* 13. Sum et ab observando homine perverso liber, et ad dignitatem retinendam solutus. *Id.* 1. *Off.* 20. 67. Si ab omni animi perturbatione liber sis. *Id.* 4. *Acnd.* (2. pr.) 39. 123. Libes a tali irrisione Socrates, liber Aristotibus. h. e. extra periculum. *Liv.* 30. 4. n. med. Itaque tollit inducias, ut liber a fide incepta exsequatur. *sciolto dall'impegno della tregua.* *Al. rectius*

leg. libera fide. *Sall. Cat.* 4. Animus liber a partibus respubl. *Id.* *In oratione. M. Licin.* § 15. Libera ab auctoribus patriciis suffragia majores vestri paraverit. *Plaut. Trin.* 4. 3. 26. Ambitio jam more sancta est: libera est a legibus. h. e. immunis. *Cic.* 2. *Nat. D.* 21. 55. Habent sumum sphaeram stellæ inerrantes, ab ætheris conjunctione secretam et liberam. *Id.* 15. *Att.* 16. Loca abdita et ab arbitris libera. *Ovid.* 1. *Pont.* 6. 32. Libera a ferro crura. — c) Cum Ablativo sine prepositione. *Liv.* 7. 34. Omni liber matris. *Quintil.* 12. 11. 7. Liber invidia. *Cic.* 1. *Fin.* 15. 49. Robustus animus et excelsus omni est liber cura et angore. *Liv.* 2. 36. Liber religione animus. *Quintil.* 11. 2. 35. Liber animus cogitationibus aliis. *Id.* 12. 1. 4. Mens vitia omnibus libera. *Id.* 5. 11. 37. Liberis odio et gratia mentibus. *Ovid.* 2. *Amor.* 9. 20. liber carcere equus. *Val. Flacc.* 3. 470. liber amictu. *spogliato.* *Lucan.* 3. 522. liber nubibus æther. *sgombro.* *Cic. Harusp.* resp. 6. 11. Quamquam vestra domus nullo maxima ex parte libera sunt religione. — d) Cum Genitivo apud Poetas. *Virg.* 10. *Æn.* 154. tum libera sat Classem descendit jussis gena Lydia divum. *Al. leg. fatia.* *Horat. Art. P.* 212. indoctus liberque laborum. *Lucan.* 4. 384. curarum. *Seneca Hippol.* 492. spel metusque. *Ovid. Heroid.* 1. 80. revertendi. *Stat.* 4. *Silv.* 2. 24. liberior campi. h. e. majus campi spatium habens. — e) *Liberum est mihi*, licet, possum, *sta in mia mano*, integrum est. *Quintil.* 6. 3. 112. Quam (opinionem) sequi magis probantibus liberum est. *Plin.* 1. *Ep.* 8. Erit enim et post emendationem liberum nobis publicare, vel continere. *Plin. alter 30. Hist. nat.* 2. 6. (16). Dies eligere certos liberum erat. — Et sequente part. ut *Quintil.* 4. 1. 46. Io schola liberum est, in foro rarum, ut etc. — Singulare est illud *Tac.* 3. *Ann.* 60. extr. Magnaque ejus diei species fuit, quo senatus majorum beneficia, sociorum pacta — ipsorumque numinum religiones introspexit, libero, ut quondam, qui firmaret mutaretve. h. e. libero jure, cum liberate. ¶ 2. Speciatim, civili ratione liber a Romanis habebatur et erat, qui sui juris erat, qui aut ingenuus natus erat, aut a domino libertatem assecutus, cui contrarius est servus. *Cic.* 3. *Nat. D.* 18. 45. In jure civili, qui est matre libera, liber est. *Id. Cæcili.* 36. 96. Qui potest jure Quiritium liber esse is, qui in numero Quiritium non est? *Id. Topic.* 2. 10. Si (servus) neque censu, neque vindicta, nec testamento liber factus est, non est liber. *Id. Amic.* 24. 99. Quæ (assentatio) non modo amico, sed ne libero quidem digna est. *Quintil.* 11. 1. 43. Nec eadem apud principem privatum, tantum liberum ratio est. *Cato* apud *Gell.* 13. 25. (al. 24). Decem capita libera interlicis, decem hominibus vitam eripis. ¶ 3. Item speciatim, politica ratione liber populus dicebatur, qui sui juris erat, quiaque propterea neque uni regi, neque ullis populis parebat; item qui erat hujusmodi libertatis amans; demum qui vectigalibus aiave re præstanda immunis erat. *Cic.* 1. *de republ.* 32. Et a regum et a patrum dominatione solere in libertatem rem populi vindicari, non ex liberis populis reges requiri. *et ibid.* 44. Ut ex nimia potentia principum oritur interitus principum, sic hunc nimis liberum populum libertas ipsa servitute afficit. *Id.* 3. *ibid.* 34. Vel regnum malo, quam liberum populum. *Id.* 2. *ibid.* 19. Demaratus quum audiret, dominationem Cypseli confirmari, delugit patriam vir liber ac fortis. *perchè democratico, repubblicano, amante della libertà.* *Liv.* 37. 55. ad fin. Ut civitates, quæ vectigales Antiochi fuissent, ex liberæ atque immunes essent. h. e. a vectigalibus. *Sueton. Vesp.* 8. Provincie civitatesque liberæ. *Id. Cnl.* 3. Libera ac fœderata oppida. ¶ 4. Item, morali ratione, in malam partem, seferunt ad licentiam morum. *Plaut. Amph.* prol. 104. *de Jove.* Vos novisse credo jam, ut sit pater meus: quam liber harum rerum multarum siet: quantumque amator siet, quod complicitum est semel. h. e. intemperans, immoderatus, licentior. *Ter. Eun.* 3. 1. 40. Dolet dictum adolescenti imprudenti et libero. *Cic. Cnl.* 19. 42. Sit adolescentia liberior: non omnia voluptatibus denegentur. *Id.* 4. *de republ.* 4. Amores soluti et liberi. *Id.* 7. *Verr.* 76. 177. Consequendo peccandi libera. — Hinc

Liberi, orum, m. plur. 2., quam vocem *V.* loco suo.

LIBER, eri, m. 2. Bacchus, vini inventor et præses: de quo *V.* multa in ONOM. — Hinc, ut *Bacchus*, ita et *Liber* pro vino ponitur per metonymiam, de qua hæc *Cic.* 2. *Nat. D.* 23. 60. Quidquid magnam utilitatem generi afferret humano, id non sine divina bonitate erga homines fieri arbitrabantur. Itaque tum illud, quod erat a deo donatum, nomine ipsius dei nuncupabant, ut quum fruges *Cererem* appellamus, vinum autem *Liberum*: ex quo illud *Terentii* (*Eun.* 4. 5. 6.): Sine *Cerere* et *Liber* friget *Venus*. et *Quintil.* 8. 6. 24. *Liberum* et *Cererem* pro vino et pane licentius dicimus, quam ut forei severitas ferat. *Plaut. Curc.* 1. 2. 4. Flos veteris vini meis naribus objectus est. — *Salve anime mi. Liberi* lepos. *Horat.* 4. *Od.* 12. 14. Adduxere situm tempora, *Virgili*: Sed pressum *Calibus* ducere *Liberum* Si gestis etc. *Id.* 1. *Sat.* 4. 89. *Condit* quum verax aperit præcordia *Liber*. — *Joculariter Liberum* cum *libero* junxit *Plaut.* *Cist.* 1. 2. 8. Quique adeo me complevi flore *Liberi*, Magis libera uti lingua collibitum est.

LIBER, eri, m. 2. filius. *V. LIBERI*, orum, init. **LIBER**, bri, m. 2. Ratione habita etymi, dictus est quasi *leper*, ab *Eolico* λέπος pro λέπος cortex, π converso in b et e in t veteri more, quo dicebant *magester* pro *magister*; conjungi potest et cum λέβρις, quod, *Hezychio* teste, significat etiam fabæ corticem. Ceterum, ut docet *Serrius* ad *Virg.* 10. *Ecl.* 67. et *Isid.* 17. *Orig.* 6., liber est pars interior corticis, quæ signo adhaeret, medium illud inter illeum et corticem, quod in plures phyllyras dividi potest: *V. CORTEX*, βίβλος, φλοιός, λέπος (It. scorza d'albero; Fr. liber, pellicule qui se trouve sous l'écorce d'un arbre; Hisp. corteza de arbol; Germ. der Bast unter der Rinde eines Baumes; Angl. the inward bark or rind of a tree).

1.) Proprie. — a) Stricto sensu. *Cic.* 2. *Nat. D.* 47. 120. *Abducunturque libro*, aut cortice trunci, quo sint a frigidibus et a caloribus tutiores. — b) Indifferenter tamen pro quovis cortice positum invenitur. *Varro* 1. *R. R.* 8. 4. Inde aliquot colligatas libris (arundines) demittunt in tubulos fistiles. *Virg.* 2. *G.* 76. huc aliam ex arbore germen includunt, udoque docent inolascere libro. *Id.* 11. *Æn.* 554. libro et silvestri subere clausam. *V. ENDIADYS.*

II.) Translate. ¶ 1. Quoniam primo in palmarum foliis scriptitatum est, deinde in quarundam arborum libris, teste *Plin.* 13. *Hist. nat.* 11. 21. (68). et *Cassiod.* (*Inst. lib. litt. præf.* Liber dictus est a libro, id est arboris cortice dempto atque liberato, ubi ante copiam chartarum antiqui carmina scribebant), et præcipue in libris, quæ papyris in *Ægypto* detrahebantur; hinc factum est per metonymiam materiae, ut et *folium* et *liber* poneretur pro charta scripta; obtinuitque usus, ut, quamvis mutata re, aliisque jam inventis chartarum generibus, præsum tamen manserit nomen, liberque dicitur, qui ex pluribus concinnatus est chartis, ex quæcumque materia preparata fuerint. (Hinc *Capell.* 2. p. 35. *Cernere* erat, qui libri, quantaque volumina — desuebant. Alia ex papyro quæ cedro perlita fuerat videbantur; alii carbasiis voluminibus complicati libri (h. e. lintea volumina); ex ovillis multi quoque tergoribus, rari vero in phyllyra cortice subnotati.) Sic universa *Virgillii* opera simul compacta unum dicimus librum, βίβλος, βιβλίον (It. libro; Fr. livre; Hisp. libro; Germ. d. Buch, d. Schrift, Abhandlung; Angl. a book). *Cic.* 8. *Att.* 12. extr. *Demetrii* librum de concordia velim mihi mittere. *Id. Amic.* 1. 3. Ejus disputationalis sententias memoria mandavi, quos hoc libro exposui. *Id. Senect.* 15. 54. Dixi in eo libro, quem de rebus rusticis scripsi. *et ibid.* 1. 2. Mihi quidem ita jucunda hujus libri confectio fuit, ut etc. *Plin.* 1. *Ep.* 20. ante med. Postea recisa ac purgata, in unum librum, grandem quidem, unum tamen coarctasse. *Rursus Cic.* 1. *de republ.* 9. Mihi vena omne tempus est ad meos libros vacuam. *et ibid.* 10. Cujus (*Platonis*) in libris multis locis ita loquitur *Socrates*. *Id.* 2. *ibid.* 11. Videmus te quidem ingressum ratione ad disputandum nova, quæ nusquam est in *Græcorum* libris. *Propert.* 2. 23. (al. 34.) 27. Quid tua *Socraticis* tibi nunc sapientia libris *Proderit*? *Cic.* 5. *Att.* 12. Libros pervolitare. *Id.* 1. *Tusc.* 11. 24.

avolvere. *Id. Brut.* 87. 298. volvere. *Id. 6. Fam.* 5. iagere. *Id. Fat.* 1. 1. edere. *Quintil. in epist. ad Tryphon.* emittere. *Id. ibid.* componere. *Cic. Senect.* 1. 2; et *Nepos Att.* 18. extr. conficere. *Nepos Lysand.* 4. conseribere. *Phædr.* 3. prol. exarare. *Seneca Tranquill.* 9. § 5. Plerisque, ignorantiam servillum, libri non studiorum instrumenta, sed conationum ornamenta sunt. Paretur itaque librorum quantum satis sit, nihil in apparatus. — Hinc liber ponitur et pro oratione. *Cic. 2. Att.* 1. Idem ex libris perspicio, quæ gesserim. *V. integrum locum. Plin.* 5. *Ep.* 20. Egi pro Vareno, non sine eventu: nam bene, an male, liber indicabit. *Id. ibid.* in fin. hunc eundem librum orationum appellat. *Id. 3. Ep.* 16. *librum et volumen* vocat panegyricum suum ad Trajanum. ¶ 2. Speciatim, quandoque libros vocamus operis alicujus partes certaque segmenta, in quæ totum opus distinguitur, quæ et volumina dicuntur, ut quom dicimus, Virgilii Eneldem in duodecim libros distinctam esse. *Cic. 2. Divinat.* 1. 3. Quibus rebus editis tres libri perfecti sunt de natura deorum. *Id. 3. ad Q. fr.* 5. 1. Sermo in novem et dies et libros distributus est. *Id. 2. Off.* 13. 43. Ea quæ essent, dictum est in libro superiore. *Quintil.* 6. 3. 36. Versus da libro Ennii anni sexti. — Interdum liber omittitur, quia facile subauditur. *Cic. 5. Tusc.* 14. 32. Logi tuum nuper quartum de Finibus. *Quintil.* 9. 2. 37. Io T. Livii primo. *Id. 9. 1.* 25. In tertio de Oratore. ¶ 3. Item speciatim, per autonomasiam libri dicuntur de Sibyllinis, qui apud Romanos in summa religione erant: item de siliis ad sacra populi pertinentibus. *Liv.* 3. 1. Libri per duumviro sacrorum aditi. *Id. 21.* 62. Ob cetera prodigia libros edire decemviri jussit. *Cic. 2. Nat. D.* 4. 11. Litteras ad collegium misit, se, quom legeret libros, recordatum esse etc. *Id. 9. Att.* 9. a med. Nos autem in libris habemus, non modo consules a prætoribus, sed ne prætores quidem creari jus essa, idque factum esse nunquam. Hic *ogurales* videtur intelligi. ¶ 4. Liber præterea dicitur, qui publicanorum et mercatorum litteris tum missas, tum allatas continet, *copiale* littere Itali vulgo appellant. *Cic. 5. Ferr.* 71. 167. Misit litteras ad Carpinatum, quom esset magister scripturæ et ejus societatis publicanorum, quas ego Syracusis apud Carpinatum in litterarum allatarum libris, Romæ in litterarum missarum apud Tullium magistrum, familiarem tuum, inventi. *Id. 4. ibid.* 74. 182. et 75. 164. et 165. *libellum* appellat. *V. LITTEA.* ¶ 5. Item commentarius recte, aut pravo factorum alicujus, testimonii causa confectus. *Nepos Lysand.* 4. Librum gravem nullis verbis conscripsit, in quo summis eum esset laudibus. ¶ 6. Item ponitur pro recripto, decreto. *Plin.* 5. *Ep.* 14. a med. Liber principis severus, et tamen moderatus.

LIBERĀLIA, tum vel ōrum, n. plur. Διοσκῶνια, Liberi, seu Dacchi sacra. Celebrabantur xvi. Kal. Aprilis, ut *Ovid.* 3. *Fast.* 713. docet. Porro *G. L. L.* 14. *Müll.* Liberalia dicta, quod pro totum oppidum eo die sedent sacerdotes Liberi, anus hedera coronatæ, eum libis et fuculo pro emptore sacrificantes. In libris Sallorum, quorum cognomen Agonensium, forsitan hic dies ideo appellatur pollus Agonia. Ita legit *Müllerus* et cum aliqua variante etiam *Fogginius* ad *Verrii Flacci Fust.* p. 118. *Macrob.* 1. *Saturn.* 4. Liberalium dies a pontificibus Agoniam Martiale appellatur. *Cic.* 12. *Fam.* 25. Liberalibus litteras accepit tuss. *Id. 14. Att.* 10. Liberalia tu accusas? — Pro Liberalia dicitur etiam ludos Liberales. *Nævius* apud *Paul. Diac.* p. 116. 6. *Müll.* Libera lingua loquens ludis Liberalibus. *Augustin.* 7. *Civ. D.* 21. narrat, quanta turpitudinis licentia agerentur hujusmodi ludi. — Hoc die togam virilem et liberam pueris, qui jam ad decimum sextum ætatis suam pervenissent, dare solebant: cujus rei causam non omam offert *Ovid. loc. cit.* 711.

LIBERĀLIS, a, adject. (liber). Comp. *Liberalior* et *Sup. Liberalissimus* II. 1. et 2. — Liberalis est ad libertatem, vel ad liberi hominis conditionem pertinens, ελευθεριος.

1.) Proprie. *Liberalis causa manus asserere*, est asserere in libertatem judicio, seu causa, seu actione de libertate. *Ter. Adelph.* 2. 1. 40. Nam ego

illam liberali causa assero manu. Ubi *Donatus*: Ordo est, Ego liberali causa assero illam manu: et sunt juris verba, a quibus etiam assertores dicuntur vindices aliam libertatis: quio et causa ipsa liberalis dicitur, quæ actionem in se continet libertatis. — Hinc *liberale judicium* et *liberalis causa*, ελευθερια δίκη, dicitur, in qua de alicujus agitur libertate. *Quintil.* 6. 3. 32. Contra quem judicio liberali aderat. *Capitolin. M. Aurel.* 9. Liberales causas ita munivit, ut primus juberet apud præfectos ærarii Saturni unumquemque civium nostros liberos profleri intra tricesimum diem, nomio imposito. *V. NOMINALIS.* — *Liberale conjugium* est, quod libere et inter liberos fit. *Ter. Andr.* 3. 3. 28. Spero consuetudine et conjugio liberali devinctum, Cbrems, dehinc facile ex illis sensu emersurum malis. — *Liberalia nomina*, b. e. liberorum hominum. *Varro* 6. *L. L.* 36. *Müll.* Codices exhibent liberalia; aed hoc vocabulum cum sequentibus pugnat (*V. integrum locum*), quapropter *Scaliger* coniecit *virilium*, quam vocem *Müllerus* in textum recepit.

II.) Translate, vel, ut aliis placet, latiori sensu, liberale dicitur quicquid dignum est homine libero, quicquid liberum hominem decet: propterea latissime patet. ¶ 1. Generatim. — a) *Liberales artes*, ελευθεριος παιδεια, ελευθερια μαθηματα, arti liberali, quæ solius ingenii, non manuum ministerio exercentur, ut grammatica, rhetorica, dialectica, geometria, ut *Ulp. Dig.* 50. 13. 1. docet, ceteraque id genus, ita dictæ, quod digna sint libertati hominibus, seu quod liberum hominem potissimum decet. Aliter dicuntur liberales doctrina, liberales eruditio, liberales studia, ingenue artes etc. *Cic.* 1. *Invent.* 25. 35. Quos habuerit artium liberalium magistros, quos vivendi præceptores. *Id. 3. Orat.* 33. 127. Hæ artes, quibus liberales doctrina atque ingenue continerentur, geometria, musica, litterarum cognitio et poetarum etc. *Id. 4. Acad.* (2. pr.) 1. Omnis liberalia et digna hominibus obili doctrina. *Id. Arch.* 3. 4. Urbe eruditissimis hominibus liberalissimisque studiis affluentibus. *Cl. Inscript.* apud *Gruter.* 436. 1. LIBERALIBVS STUDIIIS KAVDITVS. et *Augustin.* 6. *Civ. D.* 2. Liberalis eruditio. *Rufus Cic.* 1. *Off.* 42. 150. Jam de artificibus et quæstibus, qui liberales habendi, qui sordidi sint, hæc fere accepimus. — b) *Liberalis fortuna* est libero homine digna, a servili ministerio et turpi quæstu abhorrens. *Liv.* 22. 26. Is juvenis, ubi ex eo genere quæstus pecunia a patre relicta animos ad spem liberalioris fortunæ fecit etc.: togaque et forum placere. — c) Similiter pro ingenio, nobili, non servili. *Cic. Cat.* 21. 52. Huic facinori tua mens liberalis conscia esse non debuit. *Id. 1. de republ.* 5. Quam ob rem neque sapientis esse, accipere sdenas, quom lusanos atque indomitos impetus vulgi cobibere non possit, neque liberalis, cum impuris atque immanibus adversariis decertantem, vel contumeliam verbera subire, vel etc. — d) *Liberale responsum* est ingenuum, humanum, benignum. *Cic. 3. Att.* 15. circa med. Quia Pompei mihi liberali responso perterritum a turpissimo consilio revocaret. Sic *Sall. fragm.* apud *Priscian.* 9. p. 871. *Putsch.* Dein lenita jam ira, postero die liberalibus verbis permulcti aut. *con parole piene di civiltà.* — a) *Liberali ingenio* dicitur esse, qui est, ut vulgus loquitur, bonæ naturæ, di buona natura. *Ter. Adelph.* 4. 5. 50. Nam ingenium novum tuum liberale. ¶ 2. Speciatim accipitur pro benigno, largo, munifico, eo, qui virtute liberalitatis præditus est: cui opponitur parcus, tenax, sordidus, liberale, ελευθεριος, δαψιλης. Virtus enim hæc est homine non servili vel conditione, vel animo, sed vero liberi. (In quo differat a prodigio, *V. in PRODIGUS*). Occurrit autem — 1.) Stricto sensu de hominibus, et quidem — a) Absolute. *Cic. 2. Off.* 16. 56. Liberales sunt, qui sua facultatibus aut captos a prædonibus redimunt, aut æs alienum suscipiunt amicorum, aut in siliarum collocaçione adjuvant, aut opitulantur vel in re quærenda, vel agenda. *Id. Amic.* 9. 34. Ut benefici liberalesque sumus, non ut exigamus gratiam etc. et *ibid.* 14. 51. Ut liberalissimi sint et beneficentissimi. *Id. Rosc. com.* 8. 22. Immo etiam, antequam locuples, liberalissimus munificentissimusque fuit. *Id. Dejot.* 9. 26. Magnanimum, largum, beneficium, liberalem (hominem dicit); hæc autem regie

laodes. Similiter *Id. 2. Off.* 15. 52. Gratificandi liberales voluntas. et 3. *de republ.* 6. Quæ (virtus) est una, si modo est, maxime munifica et liberalis. — b) Cum *Genitivo. Sall. Cat.* 7. Laudis avidi, pecunia liberales erant. — c) Et cum *Ablat.* et præpos. ex. *Sall. Cat.* 55. Sicut sane, quoniam ita se mores habent, liberales ex sociorum fortunis. — d) Cum *Accusativo* et præpos. in. *Sueton. Vesp.* 17. In omne genua hominum liberalissimus. — 2.) Latiori sensu et de rebus ponitur pro copioso, largi, abundantis, copioso, obdondante. *Cic. Flacc.* 6. 14. Largum et liberale vaticum. *Cels.* 6. 10. n. 7. Primis diebus fames, deinde liberius alimentum: fomentum aquæ calidæ, dum inflammatio est, liberale. *Id. 3. 6. ad fin.* Poilo liberalis. ¶ 3. Item speciatim accipitur pro pulcro et elegantis, ut docet *Paul. Diac.* p. 121. 13. *Müll.* Nam egregia forma hominis liberi propria vulgo existimatur. *Pauli* verba sunt: Liberales dicuntur non solum benigni, sed etiam ingenue formæ homines. *Plaut. Mil. glor.* 1. 1. 64. Pulcher et liberales visus. *Ter. Eun.* 3. 2. 20. Quam liberali facie, quam ætate integra!

LIBERĀLIS, e, adject. pertinet etiam ad Liberum patrem, unde *Liberales iudi* apud *Nævium*, b. e. LIBERALIA, quam voc. *V.*

LIBERĀLITAS, atis, f. 3. (liber) ratio cogitandi et æquid libero homine digna, liberi hominis propria atque adeo propria hominis bono genere nati bonisque moribus artibusque imbuti, ingenuitas, humanitas, bonitas, ελευθεριος, ingenuitas, civilitas, bonitas.

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Ter. Adelph.* 1. 1. 32. Pudore et liberalitate liberos retinere satius est, credo, quam metu. *Cic. Amic.* 5. 19. Qui ita vivunt, ut eorum probetur fides, integritas, æqualitas, liberalitas, nec sicut in eis nulla cupiditas, libido, audacia. h. e. benevolentia. *Id. Brut.* 25. 97. L. Cassius homo, non liberalitate, ut alii, aed ipsa tristitia et severitate popularis. ¶ 2. Speciatim accipitur pro munificentia, benignitate, liberalitate. Est autem liberalitas virtus nobilissima in pecuniis ceterisque rebus donandis decorum servana. Huic opponitur avaritia, quom minus datur, quam oporteat; et prodigalitas, quom magis datur, quam oporteat. Virtutem porro in recte dando consistentem, liberalitatem vocant, quod virtus hæc sit hominis non servili vel conditione, vel animo, sed vero liberi. *Cic. 1. Off.* 7. 12. Justitia est conjuncta benevolentia, quam eandem vel benignitatem, vel liberalitatem appellare licet. *Id. 2. Orat.* 25. 105. De ambitu raro illud datur, ut possit liberalitatem ac benignitatem hæc ambitu atque largitione sejungere. *Id. Rosc. com.* 6. 24. Qui tantas et tam infinitas pecunias non propter inertiam laboris, sed propter magnificentiam liberalitatis repadiavit. *Id. 1. Off.* 14. 43. Videndum est igitur, ut ea liberalitate utamur, quæ propositis smlcis, noceat nemini. *Id. Amic.* 3. 11. Quid dicam de pietate in matrem, liberalitate in sorores, bonitate in suos, justitia in omnes?

II.) Translate, abstractum pro concreto, ut sicut, dona, h. e. ipsa ea, quæ per liberalitatem in alios conferuntur, liberalitates vocantur. — a) In sing. num. *Tac.* 1. *Hist.* 20. Appellari singulos jussit, decima liberalitatis parte apud quemque relicta. *Sueton. Tib.* 46. Una modo liberalitate comites persecutus. *Id. in Vit. Horat.* Unaque et altera liberalitate locupletavit. — In numeris quoties liberalitas Aug. legitur, fere congriarum intelligitur. — b) In plur. num. *Sueton. Claud.* 29. Ne sigillatim enumerem revocatas liberalitates. Sic *Id. Galb.* 15. Liberalitates Neronis revocandas curavit.

LIBERĀLITER, adverb. (liberalis). Comp. *Liberalius* et *Sup. Liberalissime* 2. — Liberaliter est ingenue, ut libero homine dignum est, ελευθεριος (h. e. ingenue, civilmente, nobilmente; Fr. convenablement, noblement; Illsp. conveniblemente, noblemente; Germ. des Freigeborenen würdig, edel, anständig, wohlgesinnt; Angl. ingenuously, as befits a freeman, or as we say a gentleman, liberality, honourably, genteely). Occurrit ¶ 1. Generatim. *Cic. 3. Fin.* 17. 57. Essequi hominis ingenui et liberaliter educati velite bene audire a parentibus. *Id. Amic.* 23. 86. Sine amicitia vitam esse nullam, si modo velint aliqua ex parte liberaliter vivere. — *Liberaliter eruditus*

vel instructus is dicitur, qui optimia artibus institutus est. *Cic. 2. Tusc. 2. 6.* Qui liberaliter eroditi, adhibita etiam disarrendi elegantia, ratione et via philosophabantur. — *Liberaliter servire*, est bono animo et libero, libenter obsequendo. *Ter. Andr. 1. 1. 11.* Propterea quod servibus liberaliter. — Et pro coniter, benigne, civiliter. *Cæs. 2. B. G. 5.* Cæsar Rhemus cohortatus liberaliterque oratione prosecutus. et 4. *ibid.* 18. Legatis pacem petentibus liberaliter respondit. ¶ 2. Speciatim et frequenter accipitur pro large, munifice, liberalmente, splendidamente, generosamente, διασηματικώς. *Farro 1. R. R. 17. 7.* Liberalius tractare aliquem. *Cic. 16. Att. 6.* Fui libenter apud Talmam nostrum, nec potui accipi liberalius. *Id. 5. Verr. 85. 196.* Benigne ac liberaliter. et *ibid.* 88. 204. Large et liberaliter. *Id. 2. ad Q. fr. 6. ante med.* Vivo paulo liberalius, quam solebam. *Cæs. 3. B. C. 61.* Quod erant honesto loco nati et instructi liberaliter. *procedunt alla grande. Apul. 10. Met. Dotem largiri liberalissime.* — Et pro ample, profixe. *Cic. 5. Att. 13.* Liberalissime erat pollicitus tuis omnibus. *Nepos Lysand. 4.* Petiit a Pharnabazo, ut ad Ephoros sibi testimonium daret, deque ea re accurate scriberet. Huic ille liberaliter pollicetur. *Plin. Paneg. 68.* Odium amorque hoc perquam simile habent, quod ibi intemperantius amantia bonos principes, ubi liberalius malos odimus. h. e. vehementius, acris. — Sic pro copiose, de rebus physicis. *Quintil. 6. 3. 19.* Ille (sal) in cibis paulo liberalius adpersus.

LIBERATIO, ōnis, f. 3. (libero). ¶ 1. Stricto sensu est actus liberandi, h. e. liberatendi dandi, manumittendi, ex servo liberum faciendi. *Cic. Pis. 36. 87.* Quid ego rerum capitalium quæstiones, reorum actiones, redempiones, acerbissimas damnationes, libidiniosissimas liberationes proferam? h. e. manumissiones pro tribunali factas. — Huc referri potest et illud *Justin. 5. 8. 12.* Ne iterum republicam sub obtentu liberationis invaderet. sotto pretesto di rimetterla in libertà. ¶ 2. Latiore sensu, vel translate ut aliis placet, et generaliter est actus liberandi, remissio, absolutio. *Cic. 1. Fin. 11. 37.* Quam privamur dolore, ipsa liberatione et vacuitate omnis molestiæ gaudemus. *Quintil. 5. 10. 33.* Liberatio malorum. *Cic. Ligur. 1. 1.* Quam a te non aolum liberationem culpæ, sed etiam errati veniam impetravissent. ¶ 3. Item latiori sensu, sed speciatim in re iudiciali, liberatiois verbum, inquit *Paul. Dig. 50. 16. 47.*, eandem vim habet, quam solutionis. Hinc liberatio dicitur a *Paulo* *ibid.* 46. 3. 62. quum debitor, soluta pecunia, ære alieno liberatur. *Ulp. ibid.* 34. 3. 3. Liberationem debitori legare. h. e. legato in testamento debitum ei remittere. Hinc liberatio legata inscribitur titulus tertius *lib. 34. Dig.*, b. e. remissio et condonatio debiti legato relicta.

LIBERATOR, ōris, m. 3. (libero) vindex libertatis, liberatore, ελευθερωτής, ὑπορωτής. Occurrit — a) Absolute, substantivorum more. *Plaut. Pers. 3. 14.* Liberator scortorum. *Cic. 1. Phil. 2. 6.* Patriæ liberatores urbe carebant es, cujus a cervicibus jugum servile deiecerant. *Liv. 1. 60.* Liberator urbis. *Cic. 14. Att. 12.* Ubi (Romæ) oostri liberatores tuto esse non possint. *Liv. 6. 14.* Ut M. Manlio, liberatori suo, parenti plebis Romanæ, gratiam referant. *Curt. 3. 10.* Terrarum orbis liberatores. *Inscript. apud Gruter. 281. 10.* LIBERATORI ORNIS ROMANI, RESTITUTORI LIBERTATIS, D. N. MAGNENTIO. — b) Adjective, seu per appositionem. *Liv. 35. 48.* Alias civitates ad liberatorem populum defecturas. — Est etiam epitheton Jovis, ut Græcis Ζεύς ἑλευθεριος, apud *Tac. 15. Ann. 64.* Libare se liquorem illum Jovi liberatori. Adde *eumd. 16. ibid.* 35.

LIBERATRIX, icis, f. 3. (libero) libertatis vindex, liberatrice. In nummo argenteo L. Clodii Macri, qui, quum Africam provinciam legatus pro prætoris regeret, audita Vindicia adversus Neronem seditione, ipse quoque imperium arripuit, apud *Eckhel. D. N. V. T. G. p. 288.* L. CLODII MACRI LIBERATRIX. scil. Africa, cujus caput in eodem nummo profertur. *Cassiod. de Anim. 10.* Ad liberatorem pœnitentiam trahit. *Prosper. epist. ad Rufin. de lib. arbitri.* Liberatrix regeneratio io ipso exhalandi spiritus Æne sanctificet.

LIBERATUS, a, um. P. LIBRO.

TOM. III.

LIBERE, adverb. (liber, a, um). Comp. *Ziberius* 1. — Libere ¶ 1. Generaliter magna cum libertate, atque adeo nullo impediende, nullo timore, nulla assentatione etc. *liberamente, μετὰ παρρησίας.* — a) De hominibus. *Cic. 5. Parad. 1. 34.* Qui nihil dicit, oibilib facit, nihil cogitat denique, nisi licenter ac libere: cujus omnia consilia resque omnes, quas gerit, ab ipso proficiuntur. *Id. 2. Divinat. 48. 100.* Aomus somno relaxatus solute movetur et libere. *Id. Quinct. 11. 39.* Quem tu respirare libere non sinis. *Id. 4. Att. 16.* Constanter et libere me gessi. *Quintil. 6. 1. 43.* Omnia libere Ængimus et impune. — *Libere vivere* est licenter et suo more vivere, neque subijci alicujus voluntati. *Ter. Andr. 1. 1. 24.* Nam is postquam excessit ex ephebis, Sosia, liberius vivendi fuit potestas. secundo la propria inclinazione. — *Libere loqui vel dicere* est confidenter, ut nihil gratiæ tribuas, aut potentia alicujus. *Cic. 4. Verr. 72. 176.* Ne quis hoc me magis accusatorie, quam libere dixisse arbitretur. *Id. Planc. 13. 33.* Asperius, inquit, locutus est, immo fortasse liberius. *Horat. 1. Sat. 4. 103.* Liberius si dixerò quid. *Id. 2. ibid. 8. 37.* Liberius maledicere. *Quintil. 12. 1. 21.* Fortius liberiusque defendere. Similiter *Cic. Amic. 25. 91.* Et monere et moneri proprium est veræ amicitia, et alterum libere facere, non asperere; alterum patienter accipere, non repugnanter. *Id. ibid. 13. 44.* Libere consilium dare. — b) De abstractis. *Cic. Orat. 23. 77.* Ut ingredi libere oratio, non errare licenter videatur. — c) De rebus physicis. *Quintil. 11. 3. 92.* Longius et liberius exsertit digitus. et *ibid.* 97. Aliquatenus liberius deorsum spectantibus digitis. — Pro liberaliter, large, copiose. *Virg. 1. G. 127.* ipsaque tellus Omnia liberius, nulla poscente ferebat. At possit etiam interpretari, ultro, sponte, quia terra, sine labore hominum, ultro fruges fundebat. ¶ 2. Speciatim est liberaliter, ingenue, quemadmodum liberum buminem decet. *Ter. Andr. 5. 4. 7.* Tu ne hic homines adolescentulos, imperitos rerum, educatos libere, in fraudem illicia?

LIBERI, ōrum, m. plur. 2. (liber, a, um). In singulari numero perrarum est. *Quintil. Declam. 2. 8.* Liberi ac parentes non alius mihi videtur affectus, quam quo rerum natura, quo mundus ipse constrictus est. *Imp. Justinian. Cod. 3. 28. 33.* Si quis maximam portionem liberum relinquit. Adde *ibid.* 5. 9. 8. ad fin. *V. infra sub 1. c.* — In Genit. pluralis numeri liberum pro liberorum habent *Accius* apud *Cic. 2. Tusc. 9. 20.*; *Turpilius* apud *Non. p. 495. 26. Merc.*; *Cic. 3. Verr. 15. 40.*; *Tac. 2. Ann. 38. 3. ibid. 25. et 35.* et alii: immo fuit usitatus, ut ex *Cic. Orat. 46. 155.* colligitur. — Liberi sunt filii, vel filia. Romani filios dixere liberos, non simpliciter, sed ad discrimen servorum vernarumque, τὰ τέκνα, οἱ καίδες (It. figliuoli, figli: Fr. enfants; Hisp. hijos, infants; Germ. die Kinder des Hauaes; Angl. children).

1.) Proprie. — a) Generaliter. *Ennius* apud *Cic. Orat. 46. 155.* Neque tuum unquam in gremium extollas liberorum ex te genus. *Cic. 8. Att. 2.* Vagantur egentes ruin conjugibus et liberis. *Id. 10. ibid. 11.* Ut sciant enim, ex C. Fadii filia liberos habuisse. *Id. 5. Verr. 69. 161.* Susceperas enim liberos non solum tibi, sed etiam patriæ. *Id. 5. Tusc. 37. 109.* Liberos procreare. *Tac. 4. Ann. 3.* gignere ex aliqua. *Sueton. Aug. 48.* educare et iostituere. *Horat. Epod. 5. 5.* Per liberos te precor. et *ibid.* 2. 40. dolces liberi. *Quintil. 2. 15. 8.* parvuli. *Id. 11. 1. 82.* Quod omnium sit votum parentum, ut honestiores, quam sint ipsi, liberos habeant. Similiter apud *eumd. 3. 7. 18.* et 26., 6. 1. 18. et alibi liberi parentibus opponuntur. — *Dare operam liberis* est procreandum liberorum causa cum uxore rem habere. *Cic. 1. Off. 35. 128.* Liberi dare operam, re honestum est, nomine obsecræum. Conferatur *Ennius* apud *Gell. 6. 16.* Duxit me uxorem liberorum sibi querendum (h. e. querendorum) gratia. Adde *eumd.* apud *Festum* p. 258. 18. Müll. — b) Speciatim, jus trium liberorum Romæ, et quatuor in Italia, et quinque in provinciis, privilegium quoddam ejus erat, qui totidem liberos ex legitima uxore procreasset, et incoluntes haberet: si vero tres, sive unum duove bello amisisset, pro superstibus cedebant, ut ait *Auct. fragm. juris antejustin.* (edente A. Maio)

p. 49. Itaque si quis in hac conditione esset, in magistratu petendo aliis præfereretur, in ipso magistratu priorem locum tenebat, et ante annum ætatis vigesimum quintum poterat ad honora admitti; gaudebat insuper munere personalium vacatione, quæ *Arcadius Charis. Dig. 50. 4. 18. § 2. — § 20.* fuisse persequitur, in agri publici divisione portioem habebat, teste *Sueton. Cæs. 20.*: si vero damnatus esset, pluribus ejus liberis bona paterna concedebantur, ut affirmat *Paul. Dig. 48. 20. 7. § 3. Imp. Sever. et Antonin. Cod. 5. 66. 1.* Qui ad tutelam, vel curam vocantur, Romæ quidem trium liberorum incolunium numero, de quorum etiam statu non ambigitur; in Italia vero quatuor; in provinciis autem quinque habent excusationem. *Fragm. juris antejustin. p. 47.* Numerus quoque liberorum a tutela excusationem tribuit: civibus quidem Romanis earum tutelarum, quæ Romæ sunt injunctæ, a trium filiorum; earum vero, quæ in municipiis Italiciis injunguntur, a quatuor numero liberorum; sed et si in provincia delata fuerit tutela, licet Romæ excusatio allegetur, a quinque liberis debet recipi. Adde *ibid.* p. 59. — Qui bujusmodi liberorum numero carebant, idem jus a principe impetrabant. *Plin. 2. Ep. 13.* Nuper ab optimo principe (*Traiano Aug.*) trium liberorum ei (*Vocatio Romano*) jus impetravi. *Sueton. Galb. 14.* Jura trium liberorum vix ante alteri, ac ne his quidem, nisi ad certum prænitumque tempus, dedit. *Martial. 3. 95.* Præmia laudato tribuit mihi Cæsar uterque, Natorumque dedit jura paterna trium. Hinc jocular *Id. 10. 60.* Jura trium petiit a Cæsare discipulorum, Assuetus semper Munna docere duos. *Inscript. apud Donat. 456. 13. L. APVLEIO BRASIDAE HABENTI IIII. LIBERORUM IVS DATUM AB IMP. etc.* — Femina etiam jus trium, vel quatuor liberorum, vel jus commune liberorum, vel jus liberorum habentes, vel quæ impetravissent, a tutela excusabantur, maritorum et filiorum hereditatem consequi, et testamentum pro libito facere poterant. *Paul. 4. Sentent. 9. § 9.* Libertina ut jus liberorum consequi possit, quatuor eam peperisse sufficit. Latina ingenua jus Quiritium consecuta, si ter peperit, ad legitimam filii hereditatem admittitur. Jus liberorum mater habet, quæ tres filios aut habet, aut habuit, aut neque habet, neque habuit. Habet, cui supersunt; habuit, quæ amisit; neque habet, neque habuit, quæ beneficio principia jus liberorum consecuta est. *Ulp. Regular. 26. § 3.* Intestati filii hereditas ad matrem ex lege XII. Tabularum non pertinet: sed si jus liberorum habeat ingenua trium, libertina quatuor, legitima beres fit ex *Scto Tertulliano*; si tamen ei filio neque suus heres sit, quæ inter suos heredes ad bonorum possessionem a prætoris vocetur; neque pater, ad quem lege hereditas, bonorum possessio cum re pertinet; neque frater consanguineus. Quod si soror consanguinea sit, ad utrasque pertinere jubetur hereditas. *Cf. Justinian. Instit. 3. 3. § 2. Inscript. apud Gruter. 631. 2. CORNELIAE ZOSIMAE HABENTI IVS QUATTUOR LIBERORUM BENEFICIO CÆSARIS etc.* *Alia* apud *Fabrett. p. 597. n. 1.* ABKENAE C. F. BALBINAE CVI IMP. IVS COMMUNE LIBERORVM CONCESSIT etc. *Alia* apud *Gruter. 1081. 1.* STATIA IRENE IVS LIBERORVM HABENS. et *MOZ. STATIA IRÆNE I. L. E. V. plura* huc pertinentia apud *Olivier. Marm. Pissaur. p. 63. — 91.* (ubi recte probatur, scribendum fuisse jus communium liberorum pro jus commune liberorum); *Interppri. ad Tac. 3. Ann. 25.*; et *Rein's Römische Privatrecht p. 213.* et seqq. — c) Hoc nomine etiam utimur, quum de uno tantum filio, aut filia loquimur. *Cajus Dig. 50. 16. 148.* Non est sine liberis, cui vel unus filius, unave filia sit. *Plaut. Autul. 4. 10. 5.* Quid ego emerui, adolescens, mali quamobrem illa faceres, neque meosque perditum ires liberos? *Ter. Andr. 5. 3. 20.* Liberi inventi invito patre. *Cic. 1. Phil. 1. 2.* Pax per eum et per ejus liberos confirmata est. *Sic Sulpicius apud Cic. 4. Fam. 5. ante med.* Malum est liberos amittere. De *Tulliola* loquitur. — d) Liberatorum appellatione etiam nepotes et pronepotes ceterique ex his descendentes continentur. *Paul. Dig. 38. 10. 10.* Liberi vocantur usque ad trinepotem. *Callistrat. ibid. 50. 16. 220.* Liberatorum appellatione nepotes et pronepotes ceterique, qui ex his descendunt, continentur. Hos enim omnes liberorum appellatione lex XII. Tabul. comprehendit.

10

Cic. 3. *Verr.* 15. 40. Habitus sis in liberum loco, sicut mos majorum forebat. — e) *Libertus*, oppellit *libitibus*, prn masculis tantum. *Hygin. fab.* 9. Procreavit liberus septem totidem filias.

II.) Translate de pecudum fetu. *Plaut. Capt.* 4. 2. 38. Lanil, qui concludant liberis orbis uves. h. e. oves pluries jam fetas occidunt, delude eisdem de curiatis vervecum testiculos dolose ita aptant, ut vervecos esse videantur, eoque plaris venaent: quod etiam apud nos non raro auvenit.

LIBERO, as, avi, itum, are, a. 1. (liber, a, um). *Liberasso* antiquo pro *liberavero* est *Plaut. Most.* 1. 3. 66. — Part. *Liberatus* I. et II. 4. et 6.; *Liberaturus* II. 1. 1. d. *Liberandus* II. 1. 1. d. — *Liberare* est ex seruo liberam facere, libertatem dare, manumittere: et proprium est domini servum de sua potestate emitentis, ἀλευθέρω (It. *liberare*, far *libero*, mettere in libertà; Fr. mettre en liberté, donner la liberté à, affranchir, délivrer; Hisp. *liberar*, franquear, hacer libre y franco; Germ. frei machen, befreien; Angl. to set at liberty, free, make free).

I.) Proprie. *Plaut. Most.* 1. 1. 33. Amicos emite, liberate; pascite parasitos. *Id. Capt.* 5. 5. 4. Neque ubi amans adulescens acortum liberet clam patrem suum. *Cæs.* 3. B. C. 9. Servos omnes puberes liberraverunt. *Cic.* 14. *Fam.* 4. a. med. De familia liberata nihil est, quod te moveat. *Plin.* 7. *Ep.* 16. Si voles vindicta liberare, quos proxime inter amicos manumisisti. *Cic.* 1. *Orat.* 40. 182. Si quis apud nos servisset, seseque liberasset.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est extricare, solvere, ex impedimento, damno, molestia eripere: et occurrit — 1.º) Cum Accusativo personæ et — a) Cum Ablativo rei et præpos. ab vel ex. *Cic.* 3. *ad Q. fr.* 1. 3. § 9. Teque item ab eo vindico ac libero. *Id. Divin. in Q. Cæcil.* 17. 55. Eorum, qui a Venere se liberaverant, dagli obblihi verso *Veneri*. Sic *Id.* 10. *Att.* 15. sub fin. *Liberatus* a quartana. et *Marcell.* 6. 13. a celeris. *Auct. B. Afr.* 48. *Liberari* a terrore. *Cic.* 7. *Verr.* 9. 23. *Mukos* ex his incommodis pecunia se liberasse. — b) Cum Ablativo rei sine præpos. *Ennius* apud *Cic.* 2. *Herenn.* 24. 38. Sin est improbus: Divortio te liberabo incommodis. *Cic.* 1. *Tusc.* 1. 1. Quem defensionum laboribus senatoriisque muneribus aut omnino, aut magna ex parte esse aliquando liberatus. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 50. 51. (166). *Liberari* febri quartana. *Cæs.* 4. B. G. 19. et 5. *ibid.* 47. *Liberare* aliquem obsidione. *Auct. B. Hisp.* 42. provinciam vectigalibus. *Curt.* 8. 4. militeni damno et fame. *Cic.* 4. *Tusc.* 1. 1. *Liberatus* dominatu regio. *Id.* 13. *Att.* 22. et *Rosc. Am.* 49. 143. *Liberare* aliquem culpa. *Id.* 1. *Nat. D.* 6. 13. invidia. *Id.* 1. *Fam.* 2. suspicione crudelitatis. *Id.* 6. *Att.* 1. civica med. magna sollicitudine. *Ter. Andr.* 2. 2. 44.; *Cic.* 1. *de republ.* 16.; *Cæs.* 1. B. C. 9.; et *Justin.* 5. 9. 1. metu. *Cic.* 1. *de republ.* 17. *Liberatus* omni perturbatione animi. *Cæs.* 3. B. C. 83.; et *Sueton.* Aug. 29. *Liberare* aliquem periculo. *Justin.* 41. 11. 6. in autem infamia. — *Liberare* se ære alieno est se expedire ære alienum persolvendo. *Cic.* 6. *Att.* 2. His ego duobus georibus (civilitatem) facultatem ad se ære alieno liberandas aut liberandas deul. Adde *Sull. Cat.* 41.; et *V.* mox sub d. Similiter de brutis. *Cic.* 2. *Nat. D.* 3. 7. Quum cavea liberati puli non pascerentur. et *Phædr.* 3. 2. Pantbera saltu fovea sese liberat. — c) Cum Genitivo, subintellecto Ablativo crimine, aut reo-mudi. *Liv.* 41. 19. Senatus oec liberavit ejus culpæ regem, neque arguit. *Id.* 5. 28. Quo sine mora voti liberarentur. — d) Cum Accusativo personæ tantum. *Cic. Prov.* cons. 5. 10. Paçiones sine ulla injuria factas rescidit, custodias sustulit; vectigales multos ac stipendiaris liberavit. *Id.* 5. *Fam.* 20. 4. Voluit liberandi meum fuit consilium. *Id.* 16. *Att.* 16. c. 11. *Bathrotios* quum Cæsar decreto suo liberavisset. Sic *Liv.* 32. 10. Respondit, quas (urbes) ipse cepisset, eas liberatum. *Cic.* 3. *Fam.* 7. Ut eos quamprimum, ne in hiemem incidere, ad facultatem adificandi liberarent. h. e. libere dimittere, permittere, ut adificarent. — *Liberari* dicitur debitor, quum quod debebat, solutum est. *Ulp. Dig.* 46. 3. 58. Et universi *liberari* dicuntur, qui obligationis ejuisque noni sjnculo solvantur, quo adstringebantur. *Paul.* *ibid.* 44. 7. 46. et 16. 4. 11. — 2.º) De rebus phy-

leis et abstractis usurpatur et late patet. — a) Universim. *Cic. Tim.* 6. Eum (mundum) sb omni erratione liberavit. *Ovid.* 6. *Met.* 551. vagina liberat ensem. *Rursus Cic.* 2. *Divinat.* 16. 96. Quorum lingua sic inbarerent, ut loqui non possent, ne scapello ressecta, liberarentur. si scioglossero. — b) Speciatim liberare agros est a vectigalibus et similibus solvere. *Cic.* 1. *leg. Agr.* 4. 10. Jubet eosdem decemvros omnibus agris publicis pergrande vectigal imponere, ut iidem possint et liberare agros quos commodum sit, et quos ipsis libeat publicare. *Id.* 2. *ibid.* 21. 57. Privata publicare, publica liberare. Sic *Liv.* 33. 33. *Liberari* omnia Asia emporia portusque. et simill. significacione. *Id.* 41. 28. *Liberare* vectigalia. — Iluc refert possunt et illa *Julian. Dig.* 18. 1. 41. Fundum alii obligatum liberare. et *Caj.* *ibid.* 33. 4. 15. Pigooras res, vel in publicum obligatas liberare. — c) *Liberare* fidem est præstare promissum. *Cic. Flacc.* 20. 47. Fusius satisfacit absentibus et fidem suam liberat. *Sueton. Claud.* 9. Quum obligatum æratio fidem liberare non posset, in vacuum lege prædatoria venalis pependit. — d) *Liberare* promissa est abrogare, irrita reddere. *Cic.* 1. *Off.* 10. 33. Quæ promissa pleraque jure prætorio liberantur, nonnulla legibus. — e) *Liberare* nomina est impedita extricare et æquare, mettere in chiaro le partite. *Liv.* 7. 21. — f) *Liberare* impensam est solvere dalla spesa, rifare la spesa. *Colum.* 3. *R. R.* 3. 11. Ea res omnem impensam terreni pretio suo liberat. ¶ 2. Speciatim pertinet ad judicia et ponitur pro absolvere, assolvere: cui contrarium est condemnare. *Cic. Cluent.* 22. 60. Qui ceteros ex ipsa causa condemnasset, hunc, quem bis condemnatum jam acceperant, liberarent. *Id.* 4. *Verr.* 29. 74. Qui antea Sopatrum eodem illo crimine liberarent. *Id. Mil.* 18. 47. Videte, judices, quantæ res his testimoniis sint confectæ. Primum certe liberatur Milo, non eo consilio profectus esse, ut insidiaretur. ¶ 3. Item speciatim de locis dicitur apud senioris avi scriptores et est transire. Sic *Liberare* flumen est superare ac transire, passare. *Frontin.* 1. *Strateg.* 5. n. 3. Quum unam spem salutis haberet, si flumen liberasset. Adde *eumd.* 4. *ibid.* 7. n. 28. Sic *Hygin. fab.* 257. Vix tandem Mærus, liberato flumine, consequitur carnificem. *Scheffer.* hic male putat legendum *librato*. *Rursus Frontin.* 1. *Strateg.* 4. n. 13. *Liberare* angustias freti. *Petron. Satyr.* 136. Collectoque cultu meo, ire extra castra cepi: necdum liberaveram cellule limen, quum animadverto etc. *avea sgombtrato*, era uscito dal limitare. Sunt quidem, qui lectionem sollicitant, sed vsuo conatu. ¶ 5. Item in sacris de adificiis occurrit. *Liberata*, inquit *Paul. Diac.* p. 121. 14. *Mill.*, ponebant pro effata. *Cic.* 2. *Legg.* 8. 21. Sacerdotes urbem et agros et templa liberata et effata habento. h. e. certis verbis, quibus eorum termini stabebantur ab suguribus, definita et consecrata. *V. EFFOR.*

LIBERTA, æ, f. 1. (libertus) mulier, quæ ex justa servitute in libertatem manumissa est. *Plaut. Pers.* 4. 3. 15. Jam liberâ auctus es? Adde *eumd.* *ibid.* 4. 8. 7. et *Epid.* 3. 4. 29. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 99. At hunc liberta securi Divisit medium fortissimi Tyndaridarum. *Sueton. Claud.* 40. Matris næe liberta fuit. *Id. Vesp.* 3. *Cænidem*, Antonie libertam et a manu. *Cajus* 3. *Instit.* § 51. Si neque ipsa patrona, neque liberta capite deminuta sit. *Modestinus. Dig.* 50. 16. 105. His verbis, *libertis libertabusque meis*, liberum libertæ testatoris non contineri. *Libertabus* dixit ad distinctionem, qua si non sit opus, habet in Dat. plur. *libertis*, ut in ANIMA et ANINA adscriptimus. Hinc *Plin.* 10. *Ep.* 4. Rogo, des jus Quintium libertis Antonie Maximillæ, ornatisque feminæ, Helice et Antonie Harmeridi. Adde *eumd.* *Ep.* 22. Ceterum *libertis libertabusque* sæpissime in sepulcrorum antiquis epitaphiis legitur, ut in *Inscript.* apud *Orell.* 3006, 3026. et aliis. *V. et LIBERTUS.*

LIBERTAS, atis, f. 3. (liber). Antiqui *libertas* usurparunt pro *libertas*, ut in *LIBER*, a, um, init. dictum est. — In numeris duobus Cassiæ gentis apud *Patim. de Fam. Rom.* p. 89. *libertas* legitur scriptum est. Item *libertas pro libertas* legitur in numeris Gallienæ, Claudii Gothici et Quintillæ. *V. Rasche Lexic. rei num.* T. 2. P. 2. p. 4101. — *Libertas* ¶ 1. Generatim est libera facultas in-

clendi quilibet, ελευθερία (It. *libertà*; Fr. *liberté*; Hisp. *libertad*; Germ. *die Freiheit*, *Ungeboundenheit*, *Unbeschränktheit*; Angl. *liberty*, *freedom*). Occurrit — a) Absolute. *Cic.* 5. *Parad.* 1. 31. Quid est enim libertas? Potestas vivendi, ut velis. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 10. 30. Ne majorem largiri ei, qui contra dicturus est, libertatem et licentiam. *Id. Planc.* 6. 16. Ostque eam libertatem, ut quod velint, faciant. *Id.* 3. *Legg.* 17. 38. Libertatem alicui largiri. *Id. Dom.* 9. 32. alicui adimere. *Id.* 1. *Off.* 20. 70. Libertate uti. *Id. pro leg. Manil.* 5. 11. et *Cæcin.* 12. 35. Libertatem immouere. h. e. injuriam quantlibet alicui inferre. Nam qui injuriam accipit, in ea re libertatem amittit, quum libertatis proprium sit tædi in vita a nemine, aut impediri quod minus possit se ipso et rebus suis uti, ut libuerit. — b) Cum Ablativo et præpos. in. *Cic. Planc.* 14. 33. Quæ fuit olim præconi in ridendo, nunc equiti Romæ in pluranda non est concessa libertas. — c) Sæpius cum Genitivo. *Cic.* 5. *Verr.* 1. 3. Præcidere sibi licentiam libertatemque vivendi. *Virg.* 41. *Æn.* 345. Dare libertatem fandi. *Quintil.* 10. 3. 24. Late circumspiciendi libertas. *Cic.* 1. *Orat.* 52. 226. Suum jus atque omnium rerum impunitam libertatem teoere. *Quintil.* 3. 6. 84. Libertas testamentorum. h. e. libera potestas. *Id.* 8. 6. 20. numerorum. *Id.* 10. 5. 13. dialogorum. *Id.* 10. 1. 28. Nec libertate verborum, nec licentia figurarum. — Cum Genitivo agrorum, domuum et bujusmodi, est eorum immunitas, qua liberantur servitute. *Paul. Dig.* 8. 6. 18. Non potest vicinus auscepisse libertatem ædium suarum. Adde *Pompon.* *ibid.* 2. 6. — d) Poëtice cum Infinito. *Propert.* 1. 1. 28. Sit modo libertas, quæ volet ira, loqui. *Val. Flacc.* 1. 601. Nec mibi libertas imis fretis tollere arenis. — e) tæterum a licentia ita distinguitur, ut in bonam partem accipiat, licentia in malam. *Liv.* 34. 2. *extr.* Femina omnium rerum libertatem, immo licentiam, si vera dicere volumus, desiderant. *V.* et infra sub 5. in fin. ¶ 2. Speciatim in re civili est status et conditio liberi hominis, quæ servituti opponitur. — a) In sing. numero. *Cic. Habir. perduell.* 11. 31. Scævæ, seruo Q. Crotonis, libertas data est. *Ennius* apud *Cic.* 1. *Off.* 12. 38. Quorum virtuti belli fortuna pepercit, Eorumdem me libertati parcere certum est. *Cæs.* 3. B. G. 10. in fin. Omnes homines natura libertati studere et conditionem servitutis odisse. *Plaut. Capt.* 2. 2. 50. Quod patriam et libertatem perdidit. *Sueton. Vitell.* 19. Quoscumque libuisset, in libertatem asserebant. *Id. Ner.* 24. Libertate aliquem donare. *Id. Rhæt.* 1. Pettitur puer, quod domini voluntate fuerit liber, in libertatem. *Papinian. Dig.* 38. 2. 41. *extr.*; et *Julian. ibid.* 40. 2. 4.; et *Ulp. ibid.* 4. 4. 11. Libertatem alicui imponere. h. e. dare: ductum a virga, quæ capiti manumissi a prætorie imponebatur. *Tac.* 14. *Ann.* 42. *Pedanium* Secundum servus ipsius interfecit: sine negata libertate, cui pretium pepigerat; sive amore etc. *Cl. Sueton. Vesp.* 18. — *Libertas* latina inferioris conditionis erat, quam Romana. *Salvian.* 3. *advers. nar.* 7. In usa siquidem quotidiano est, ut servi, etsi non optime, certe non improbe servitutis, Romana a dominis libertate donentur; in qua scilicet et proprietatem peculii capiunt, et jus testamentarium consequuntur; ita ut viventes, cui volunt, res suas tradant, et mortentes donatione transcribant. Nec solum hoc, sed et illa, quæ in servitute positi conquisierant, ex dominorum domo tollere non vetantur. et mox. More ergo illorum uteris, qui servos suos non bene de se meritos, quia civitate Romana indignos judicant, jugo Latine libertatis addicunt; quos scilicet jubent quidem sub libertorum titulo agere viventes, sed nolunt quidquam habere mortentes. Negato enim bis ultimæ voluntatis arbitrio, etiam quæ superstitibus habeant, mortientes donare non possunt. — Quid d. criminis sit inter libertatem justam et libertatem dediticiorum et Latinam, *V. Baumgarten.* ad *Sueton. Aug.* 40. p. 276. — b) In plur. numero. *Plaut. Cas.* 2. 8. 70. Tribus non conduci possim libertatibus, quin ego illis bodie comparem nigrum malum. *Paul. Dig.* 49. 14. 45. *Libertates* in fraudem illas retrahere. *Cajus* 2. *Institut.* (cedente iterum *Goeschelio*) § 228. In libertatibus quoque dandis nimirum licentiam compercit lex Furia Caninia.

Ulp. Dig. 38. 1. 13. Libertellum conservandarum *causa. V. CIVITAS* init. — *Libertatum vicesima. V. VICESIMUS.* Cf. et *Quintil. Declam.* 340. in qua agitur de pnero, cui prætecte imposita fuerat, ne servus crederetur, ideoque ne vicessimam publicanis solveret. — c) Hinc ducta metaphorâ *Cic. 2. Orat. 33. 145.* Me tamen ista oscitans sapientia, simul atque ad eam confugero, in libertatem vindicabit. et 1. *Nat. D. 20. 56.* His terroribus ab Epicuro soluti et in libertatem vindicati, nec metuimus eos etc. ¶ 3. Item speciatim in re politica libertas propria est ejus populi, qui neque uni regi, neque ulli illi nationi subjectus est, atque adeo est status liberæ reipublicæ, democratia; cui *servitus et dominatus* opponitur: sic apud *Cic. 6. Phil. 7. 19.* Aliæ nationes servitutem pati possunt: populi Romanæ est propria libertas. et 3. *ibid. 11. 29.* Aliquando, Patres conscripti, patrium animam virtutemque capiamus, ut aut libertatem propriam Romani et generis et nominis recuperemus, aut mortem servituti enteporamus. Multa, quæ in libera civitate ferenda non essent, tulimus et perpassi sumus: illi spe recuperandæ libertatis, illi etc. — etiamne hujus impuri latronis feremul-teterrimum crudelissimumque dominatum? *Id. 1. de republ. 27.* In optimatum dominatua vix particeps libertatis potest esse multitudo. et *ibid. 32.* Et a regum et a patrum dominatione solere in libertatem rem populi vindicari. *Id. 3. Legg. 10. 25.* Aut exigendi reges non fuerunt: aut plebi rem verbo danda libertas. *Tac. 1. Ann. 1.* Urbem Romam a principio reges habuere: libertatem et consulatum L. Brutus instituit. *Cic. 2. Off. 7. 24.* Aciores morsus sunt intermissæ libertatis, quam retentæ. *Sic Id. 15. Att. 13.* Libertatem retinere. *Quintil. 6. 5. 8.* Asserere libertatem reipublicæ. *Lucan. 2. 282.* pro tegibus arma Ferre juvat patriis libertatemque tueri. *Cic. Rabir. Post. 0. 24.* Libertatem perdidit, quod in regnum venerit, non regi se commiserit. *Id. 1. de republ. 17.* Dionysius quum omnia molleodo eriperit civibus suis libertatem. *Cæs. 3. B. G. 8.* Reliquas civitates sollicitant, ut in ea libertate, qua a majoribus acceperant, permanere, quam Romanorum servitute perferre malent. *Adde eumd. 7. ibid. 1. extr. et 37.* ¶ 4. Item est libere loquendi et libere aentiendi facultas. *Ovid. Heroid. 15. 67.* Me quoque, quod nonni fideliter, odit. Hoc mihi libertas, hoc pia lingua dedit. *Justin. 15. 3. 3.* Non culpæ, sed libertatis pœnas pendens. *Vellej. 2. 71.* Verro ad ludibrium moriturus Antonii, uig-na illo ca vera de exitu ejus magna cum libertate ominatus est. *Horat. 1. Sat. 4. 5.* (antiqui comici) multa cum libertate notabant. et *Quintil. 10. 1. 65.* Antiqua comedia facuadissimæ libertatis. et 10. 1. 94. In eo (*Lucilio*) libertas, atque inde acerbitas et abunde salis. *Id. 3. 48.* Quæ in aliis libertas est, in aliis licentia vocatur. *Id. 6. 2. 16.* Affectatores libertatis. *Id. 11. 4. 37.* Vox honestissimæ libertatis. Huc pertinet et illud *Snll. Jug. 30. C.* Memmius, cujus de libertate ingenii et odio potentia nobilitatis supra diximus. ¶ 5. Dea fuit Romanis hoc nomine, cui templum in Aventino a quodam Graccho (scilicet, a patre Tiberii Gracchi, secundo bello Punico) ex multitudine pecunia constructum fuit, ut *Liv. 24. 16. in fin. nar. rat. Cic. 2. Nat. D. 23. 61.* Quid Opus? quid Solutis? quid Concordiæ, Libertatis, Victoriæ? quorum omnium rerum quia vis erat tanta, ut sine deo regi non posset, ipsa res deorum nomen obtinuit. — Ejus templi atrium peramptum fuit, et nullis etiam membris ac cellis instructum; in eoque census tabulæ servabantur. *Liv. 25. 7.* Obsiles Tarentini custodiebantur in atrio Libertatis. *Cic. Mil. 22. 59.* Questiones urgent Miltonem, que sunt habitæ nunc in atrio Libertatis. *Tac. 1. Hist. 31.* Præceptum, ut Germanicos milites et Libertatis atrio arcescerent. *Liv. 45. 15.* Ex quatuor urbanis tribubus unam palam in atrio Libertatis sortirentur, in quam etc. *Adde eumd. 34. 44.; Cic. 4. Att. 16. 14.; Ovid. 4. Fast. 624.; et Sueton. Aug. 29. et Ner. 57.* — Hinc eleganter et invidiose templum Licentiæ vocat *Cicero*, quod in ejus domo P. Clodius exadificaverat, Libertatis templum, *Dom. 51. 131.* Tu simulacrum non Libertatis publicæ, sed Licentiæ collocasti. et 2. *Legg. 17. 42.* Vexati nostri Larcs familiaris: in eorum sedibus

exadificatum templum Licentiæ. Cf. *eumd. 4. Att. 2. 3.*

LIBERTINA, æ, f. 1. **LIBERTINUS**, a, nm, in fin.

LIBERTINITAS, itis, f. 3. (libertinus) conditio libertinorum. *Ulp. Dig. 22. 3. 14.* Qui se ex libertinitate ingenuum dicit. *Paul. ibid. 4. 8. 32.* Sive de ingenuitate, sive de libertinitate quæstio sit. *Adde Macr. ibid. 49. 4. 2. a med.*

LIBERTINIUM, ii, n. 2. hona, quæ libertus consequitur in morte patroi. *Calpurn. Declam. 14. sub fin.* Ego postulo tenue libertinium, quod etc. *Alii melius leg. tenue, libertinm.*

LIBERTINUS, a, um, adjert. (libertus) ad libertum pertinens, sive ad statum ejus vel ad eum, qui antea servus, nunc liber est: et opponitur ingenuo, ut patet ex locis infra cit. *Thc. 15. Ann. 57., Cnji 1. Institut. § 10. et 11., et Liv. 10. 21.* Occurrit — a) De conditione seu statu ejus, qui antea servus, nunc liber est. *Modest. Dig. 1. 3. 21.* Homo liber, qui se vendidit, manumissus non ad suum statum revertitur, quo se abdicavit, sed efficitur libertine conditionis. *Liv. 43. 12.* In classem mille socii navales, cives Romani libertini ordinis scribi jussi. *Sic Id. 42. 27.* Socii navales libertini ordinis. (Hi ab eod. d. centur 40. 18. socii navales cives Romani, qui servitute servissent.) et *Sueton. Grmm. 18. L. Crassitius*, genere Tarentinus, ordinis libertini. *Id. Aug. 44.* Quum quosdam etiam libertini generis mitti deprehendisset. *Adde Tac. 2. Ann. 85. et 1. ibid. 62.* — b) De homine, muliere, etc. qui in eo statu versatur. *Cic. Balb. 11. 28.* De Cn. Publio Menandro, libertino homine. *Sic Id. 3. Cnt. 6. 14.* In P. Umbrenum, libertinum hominem. *Liv. 39. 13.* Ne mulieris libertinæ cum amore sermonem in rem capitalem verti vellet. *Sic Thc. 15. Ann. 57.* Clario exemplo libertina mulier —, quam ingenui et viri et equites Romani etc. *Adde Sueton. Cnt. 16. Horat. 1. Snt. 6. 6.* me libertino patre natum. *Adde eumd. ibid. v. 45. et 46., et 1. Ep. 20. 20. Cic. Sext. 45. 97.* Sunt etiam libertini optimates. *Sueton. Aug. 25.* Libertino milite bis usus est. *Plin. 14. Hist. nat. 4. 5. (48).* Sthenelus e plebe libertina. — c) Raro admodum de aliis. *Martial. 5. 13.* Et libertinas arca flagelat opes. — Hinc

Libertinus, i, m. 2. absolute, substantivorum more, ¶ 1. Stricto sensu est qui aliquo pacto se ex servitute in libertatem vindicavit, idem ac fibertus, *V. infra* In hac ipsa paragr. sub b., *libertino, ἀπελευθερωτός.* — n) Generalit. *Quintil. 5. 10. 60.* Qui servus est, si manumittatur, fit libertinus. *Sic Id. 7. 3. 27.* Servus quum manumittitur, libertinus: addictus recepta libertate ingenuus. *Cajus 1. Institut. § 10. et 11.* Liberatorum hominum alii ingenui sunt, alii libertini. Ingenui sunt, qui liberi nati sunt: libertini sunt, qui ex justa servitute manumissi sunt. *Plaut. Pæn. 4. 2. 10.* Quodvis genus ibi hominum videas, quasi Acherontem veneris, equitem, peditem, libertinum, furem, fugitivum etc. *Cic. 1. Orat. 9. 38.* Ti. Gracchus libertinos in urbanas tribus transtulit. *Id. 3. Phil. 6. 17.* ipse ex libertini ficia suscepti filios. *Liv. 10. 11.* Nec ingenui modo, aut juniores sacramento adducti sunt, sed seniorum etiam cohortes factæ, libertinique centuriae. *Horat. 2. Snt. 3. 281.* Libertinus erat qui circum compta siccus — correbat. *Id. 2. ibid. 7. 12.* unde Mundior extret vix libertinus honeste. *Sueton. Aug. 74.* Neminem unquam libertinorum adhibilum ab eo cœnæ. *Id. Rhet. 3.* Primus omnium libertinorum scribere historiam nrsus. *Thc. 3. Hist. 58.* Etiam libertinis id munus ulro flagitantibus. — b) *Libertinus et libertus* significatione idem sunt, differunt usu loquendi. Nam *libertus* ad patronum refertur, b. e. ponitur, quum patroni mentio est, ut *libertus Ciceronis, Cæsaris, meus, tuus* etc. *Libertinus* ad conditionem refertur, et designat statum ejus, qui antea servus, nunc liber est, sine respectu ad eum, qui liberavit, ut *libertinus homo, libertina mulier* etc. *Cic. 3. Ferr. 47. 124.* P. Trebonius viros bonos et honestos fecit heredes: in his libertum suum. et *nullo post, de eodem loquens.* Equiti Romano libertinus homo sit heres? *Cæs. 1. D. C. 34.* Naves actuaris, quas Domitius servis, libertis, colonis suis compleverat. Similiter *Cajus 3. Institut.* (edente iterum *Goeschenio*) § 51. Quod autem ad libertinorum bona pertinet.

aliquidem intestatæ decesserint, nibli novi patrona liberis lex Papia præstat. Itaque si neque ipsa patroa, neque liberte capite demiauta sit, ex lege xii. Tab. ad eam hereditas pertinet, et excluduntur libertæ liberæ. — Discrimen modo traditum servesse non videtur *Plaut.* ubi ait *Pers. 5. 2. 56.* Its pars libertinorum est: niai patrona quis adversatus est, nec satis liber sibi videtur, nec satis frugi. *Libertorum* enim dicere debuit. *Sic Florentin. Dig. 38. 2. 28.* Si in libertium animadversum erit, patronis ejus eripendum non est. — c) Libertini non plus quam in urbanis tribubus suffragium ferbant. P. autem Clodius legem ferre proposueret, qua possent in rusticis quoque, quæ propria ingenuorum sunt, ferre. *Pseudo-Ascon. ad Cic. Mil. 32.; et Schol. Bob. ad Cic. de ære alieno Mil. p. 346. Baister.* ¶ 2. Latiori sensu, vel translate ut aliis placet, App. Claudii estate et aliquandiu post libertini dicebantur non iidem ac liberti, sed libertorum filii: qui tamen inter ingenuos postea habiti sunt. *Sueton. Claud. 24.* Etiam App. Cæcum censorem (anno scilicet U. C. ccccxxii.) libertinorum filios in senatum allegisse docuit: ignarus temporibus Appii et deinceps aliquandiu libertinos dictos, non ipsos, qui manumitterentur, sed ingenuos ex his procreatos. *Isid. 9. Orig. 4. 47.* Libertorum filii apud antiquos libertini appellabantur, quasi de libertis nati. — Hæc tamen significatio, a *Sueton.* et *Isid.* tantum tradita, nullo prorsus auctore confirmatur: *Suetonius* vero fortasse deceptus est verbis *Livii 9. 46.* App. Claudius in censura senatum primus libertinorum filiis lectis inquiraverat. Quamquam *Aurel. Vict. Vir. illustr. 34.* App. Claudius Cæcum in censura libertinos quoque in senatum legit. — NB. De cognom. Rom. *V. ONOM.*

Libertina, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, est quæ aliquo pacto se ex servitute in libertatem vindicavit, *libertina, ἀπελευθερωτή.* *Plaut. Mil. glor. 3. 1. 189.* Ingenuamne, an libertinam? *Id. ibid. 4. 1. 16.* Ut ad te ab libertina esse auderem internuncius? *Horat. 1. Sat. 2. 48.* Merx tutior libertinorum. *Sueton. Vitell. 2.* Amore libertinarum perinfamis. — Interdum cum nomine proprio jungitur *Horat. 1. Od. 33. 14.* Grata detinuit (me) compe de Myrtale Libertina. et *Epod. 14. 15.* me libertina — Phryne macerat.

Homonym. In quo *libertinus et libertini*: *liberto et liberta* differant, *V. supra Libertinus* sub b.

LIBERTINUS, i, m. 2. *V. voc. præced. in fia.*
LIBERTUS, i, m. 2. (liber). Fem. **LIBERTA** *V. loco suo.* — **Libertus**

1.) Proprie est e servitute in libertatem vindicatus; et refertur ad patronum, ut in voce præced. sub *Libertinus b.* dictum est, *servo fatto libero, ἀπελευθερωτός.* — a) Sapissime et proprie refertur ad patronum. *Plaut. Mil. glor. 4. 8. 47.* Tibi servire mavelim multo, quam alii libertus esse. *Id. Curc. 4. 3. 15.* Nec mihi quidem libertus ullus' st. *Ter. Andr. 1. 1. 10.* Fei, e servo ut esses libertus mihi. *Cic. 13. Fam. 23.* Tota Cossinii domus me diligit, in primisque libertus ejus L. Cossinius Anchialus, homo et patrono et patroni necessarius, quo in numero ego sum, probatissimus. *Quintil. 10. 7. 31.* Ciceronis libertus Tiro. *Id. 6. 3. St. Claudii Cæsaris libertus. Cic. Mil. 33. 90.* Servos nostros libertos suos fecit. *Cic. 13. Fam. 21.* Commendo tibi — G. Avianum Hammbnium libertum ejus. *Id. Sert. 35. 76.* In comitio jacuit, sequæ servorum et libertorum corporibus obtexit. *Horat. 2. Sat. 3. 122.* Filius, aut etiam hæc libertus ut edibat beres. *Quintil. 7. 7. 9.* Patrono ia libertum manus injectio sit: liberti heredem sequantur. *Id. 11. 1. 66.* Eadem pro libertis adversus patronos observantia. *Ulp. Dig. 1. 12. 1. § 10.* Quum patronus contemni se a liberto dixerit, vel contumeliosum sibi libertum queratur, vel concivium se ab eo passum, libertosque suos vel uxorem, vel quid huic simile objicit, præfetus Urbis adiri solet, et pro modo querelæ corrigere eum, aut comminari, aut fustibus castigare; aut ulterius procedere in pœna ejus solet: nam et puniendi plerumque sunt liberti. Certe si se delatum a liberto, vel conspirasse eum contra se cum inimicis doceat, etiam metalli pœna in eum statui debet. *Id. ibid. 47. 10. 7.* Meminisse oportebit, liberti adversus patronum non quidem sem-

per, verum Interdum Injuriarum dari iudicium, si atrox sit Injuria, quam passus sit, si sæva, puta, si servilla: ceterum levem coercionem utique patrono adversus libertum dabitur; nec patietur eum prætor querentem, quasi Injuriarum passus sit, nisi atrocitas eum moverit; nec enim ferre prætor debet, heri servum, hodie liberum, conquirentem, quod dominus eo convicium dixerit. — Quænam fuerint liberti proprii, colligitur ex *Tertull. Resurr. carn.* 57. Oro te, si semulum tuum liberte mutaveris; quia eadem caro atque animus permanebunt, quæ flagellis et compedibus et stigmatis obnoxia retro fuerant, Idcirco illa eadem pati oportebit? non opinor. Atque et vestis albæ nitore, et aurei annuli honore, et patroni nomine, se tribu mensaque honoratur. Cf. *Inscript.* apud *Orell.* 3750. — In vet. lapidibus liberti libertorum sæpe nominantur, qui nempe ab aliquo libertatem consecuto a servitute libertati fuissent; vel in isdem his L. h. e. libertus dicitur, ut nempe primi domini libertus a secundario, ut ita dicam, libertus distingueretur, cujus rei exempla plura suppeditant *Fabrett. ad Inscript.* p. 7. n. XLIV. et *Marin. Frat. Arv.* p. 565. et seq. *Inscript.* apud *Gruter.* 378. 1. VOLO, VT LIBERTI MEI, ITEM LIBERTORVM MEORVM LIBERTARIQVE LIBERTI, QVOS HONOR SERVIRATVS CONTIGERIT etc. *Alia* paucis ab hinc annis Patavii reperta, quæque ibidem exstat in *Mus. lapid.* C. PETILLIVS C. L. ANTEROS SIBI ET PETILLIAR C. L. STAPHI L. TESTAMENTO FIERI IVSSIT. Hic *Petillia Staphis* dicitur primo *Caji liberta*, deinde iterum *liberta*; quia nempe non *Caji Petillii*, cujus Anteros libertus fuerit, sed ipsius Anterotus liberta erat. *Alia* apud *Marin. Frat. Arv.* p. 631. M. ANTONIVS PANEROTIS AVGVSTI *Liberti libertus AMETHYSTVS*. — Liberti mulierum prænomen usurparunt non ab ipsis, quia rarissime eo usus novimus, sed ab eorum patre, si ingenuus, vel ab eorumdem patrono, si libertus erant. Hinc *Inscript.* Patavina apud *Fabrett.* p. 436. n. 28. T. LIVIA LIVIAE T. F. QVARTAE L. HALYS. *Alia* apud *eumd.* *ibid.* n. 30. AFFLEIA ZOSIME SEX. LIB. SEX. APFLEIO LIB. MEO TREMISTOCLETI. — Liberti municipiorum, coloniarum et collegiorum plerumque nomen gentilicium ex ipsis municipiis, coloniis, et collegiis sibi adsciscabant. Hinc *Inscript.* Amiter-nensis apud *Marin. Frat. Arv.* p. 214. M. AMITERNIENSIS MVMICIPVM L. IVGVNVS. *Alia* Pissorensis apud *Fabrett.* p. 435. n. 17. P. FISAVRIVS COL. IAR. ACHILLAS. *Alia* apud *eumd.* p. 434. n. 13. FABRICIVS CENTONIENSIS COLLEGIORVM LIB. CHRYSIMVS. h. e. libertus collegiorum salutarum et centoniariorum. — Aliquando tamen hujusmodi liberti *Publici* vel *Publici* nominabantur. Unde *Inscript.* Vicetina, quæ mendosa apud *Gruter.* 455. 3. et *Murat.* 734. 3., ita vero legitur adhuc Viretiæ existans: P. PVBLCIO M. V. L. VALENTI etc. h. e. municipii Vicetini libertus. *Alia* Virunensis apud *Murat.* 2052. 2. C. PVBLICIVS VIRVNENSIVM LIB. ASIATICVS. — b) Interdum *libertus* pro *libertinus* ponitur, nulla ratione hbita patroni. *Cod. Just.* 6. 7. De libertis et eorum liberis. Quod idem caput in *Justin. Institut.* 1. 5. et *Cod. Justin.* 10. 56. De libertinis Inscriptur.

11.) Translate libertus aliquis is dicitur, qui eidem nulla cogente necessitate Indigne nsecundat. *Vellej.* 2. 73. 1. Sex. Pompejus Magni filius, libertorum suorum libertus servorumque servus. LIBESCIT, ebat, impera. idem ac libet. *Libescit* etiam usurpatum nihil fuisse videtur, etenim legitur *qualibescit* in *Not. Tir.* p. 35. Hæc cl. *Furlanetto.* At *Not. Tir.* quacumque careat auctoritate.

LIBET vel libet, libebat, libbit vel libbitum est (quæ una præteriti forma apud *Cicer.* occurrit), libere, impera. 2. — *Libet* pro *libet*, et *libido*, *libentia* etc. prisca sunt, ut et *Priscian.* monet p. 553. *Putsch.* et apud *Cornicos* præcipue frequentia. — *Libens* pro *libens* legitur in *Inscript.* apud *Biag. Misc. Gr. Lat.* p. 161., ut *do-liens* pro *dolens*. — *Caper* apud *Priscian.* 11. p. 922. testatur, in usu veterum *libeo*, e. personale fulsere; sic *pigeo*, *tædeo*, *pudeo* et alia id genus. Vastigium, ut ita dicam, verbi *libeo* reliquum est in pronomine *quilibet*, h. e. quicumque amat vel cupit. Confer et Germanicum *lieben*, h. e. amare. — Part. *Libens* et *Libitus* in fa. —

Libet (quod ratione habita etymoi conjungi potest cum nom. λίβη, λίβος; et cum verbo λιπρω) est idem ac placet, δοκεῖ, ἀρέσκει, φίλον εἶναι (It. piace, aggrada, talenta; Fr. il plaît, il fait plaisir, on trouve bon; Hisp. pieque, nos gusta; Germ. es beliebt, gefällt, ist gefällig; Angl. it pleases, it is agreeable). Occurrit — a) Cum Nominativo communi id (quod) — Dativo personæ. *Plaut. Most.* 1. 3. 138. *PAUL.* Mea Philematium, potare tecum collibitum est mihi. *PA.* Libet et edepol mihi tecum: nsm quod tibi lubet, idem mihi lubet. *Id. Amph.* 1. 1. 17. Quodcumque homini accidit libere, posse retur. *venitigli in capriccio. Ter. Adelph.* 5. 9. 34. Facite, quod vobis lubet. *Id. Phorm.* 5. 7. 77. Ubi peregre, tibi quod libitum fuit, feceris. *Cic. 2. Orat.* 4. 16. Sin tibi id minus libebit, non te urgebo. *Id. 14. Att.* 19. a med. Cui facile persuasi, mihi id, quod rogaret, ne licere quidem, non modo non libere. *Id. Quint.* 30. 94. Sin et poterit Nævius id quod libet et ei libebit quod non licet, quid agendum est? — In plurali num. occurrit tantum apud *Sueton. Cæs.* 20. Cetera item, quæ cuique libuissent, dilargitus est. — Omisso Dativo personæ, qui facile subintelligitur. *Plaut. Epid.* 5. 2. 31. Age nunc jsm ex me exquire: rogata quod lubet. *Ter. Heaut.* 4. 1. 30. Nihil vident, nisi quod lubet. *Adde eumd. ibid.* 3. 1. 55. et *Phorm.* 5. 7. 88. Sic *Cic. Senect.* 12. 42. Quæ (senectus) efficeret, et id non liberet, quod non oporteret. — b) Cum Infinito et — Dativo personæ. *Plaut. Pseud.* 1. 5. 158. Concedere aliquantisper mihi intro hinc lubet. *Adde eumd. ibid.* 4. 5. 3. Sic *Ter. Andr.* 5. 5. 2. At mihi nunc sic esse hoc verum lubet. *Cic. Senect.* 23. 84. Non libet mihi deplorare vitam, quod multi fecerunt. *Id. 2. Att.* 7. Qustrum (orationum) altetam non libebat mihi scribere. *Id. 2. Orat.* 85. 348. De quo genere libitum est mihi paullo plura, quam ostendatim, dicere. *Id. 2. Legg.* 27. 69. Quoniam libitum est vobis me ad hæc impellere. — Similiter *Ter. Andr.* 1. 5. 28. Quæ meo cumque animo libitum est facere. — Omisso Dativo personæ. *Ennius* apud *Gell.* 19. 10. Quum illuc ventum est, ire illuc lubet. *Plaut. Merc.* 1. 2. 19. Lubet scire ex hoc me, ut sim certior. *Ter. Andr.* 4. 5. 21. Ipsam despoliare non lubet. Similiter *Id. Adelph.* 5. 1. 4. Prædeambulare huc libitum est. *Cic. Amic.* 12. 41. De C. Gracchi tribu-natu, quid expectem, non libet augurari. *Id. 2. Att.* 18. Sed de republica non libet plura scribere. *Id. 1. de republ.* 17. Qui in foro, quicum colloqui libet, non habeat. *Quintil.* 1. 12. 12. Inchoare hæc studia vel non vscabit, vel non libebit. — c) Absolute — Cum Dativo personæ. *Plaut. Most.* 5. 2. 10. Ego ibo pro te, si tibi non libet. Similiter *Id. Asin.* 1. 1. 97. Ubicumque libitum erit animo meo. — Omisso Dativo. *Plaut. Pers.* 5. 2. 13. Adi, si libet. *Ter. Andr.* 1. 3. 8. Aut, si libitum fuerit, causam ceperit. *Cic. 5. Tusc.* 15. 45. Adde etiam, si libet, pernicitatem et velocitatem. — *Ut lubet*, formula est assentientis, permittentis, concedentis. *Ter. Heaut.* 4. 4. 16. Atqui jam dabitur. *BA.* Ut lubet: num ego inso? *come ti piace.* *Adde eumd. ibid.* 4. 5. 32. et alibi. — *Plaut. Cas.* 1. 11. Quid in urbe reptas, villicæ? *OL.* Lubet. *Id. Bacch.* 5. 2. 79. *PA.* Rogitas etiam? *NI.* Libet, et metuo. *Id. Pseud.* 1. 3. 114. *CA.* Cur id ausus facere? *BA.* Lubuit, mea fult. *Adde eumd. Epid.* 5. 2. 33. — Hinc Part. præ.

Libens vel *lubens*, entis, adjective quoque occurrit, unde *Comp. Libentior* II. et *Sup. Libentissimus* I. b.: est autem volens, alacris, animo libenti; cui invitatus opponitur, ἐκων, *chi fa con piacere*, *con voglia*, di buon cuore.

I.) Proprie. — a) Generatim. *Plaut. Epid.* 1. 5. 108. Studeo berle audire, nam ted ausculto lubens. *Id. Asin.* 3. 3. 25. *PA.* Complectere. *AR.* Facio lubens. *Ter. Adelph.* 5. 6. 7. Tibi nō eam rem, si quid usus venerit, lubens bene faxim. *Id. Eun.* 3. 5. 43. Ego veni illud feci, ac lubens. Sic *Id. Andr.* 2. 1. in fin. *Fugli?* hinc? *BR.* Ego vero ac lubens. si *che fugga* e di buona voglia. *Adde eumd. Heaut.* 4. 5. 15. *Cic. Mil.* 14. 38. Quum totius Italiae concursus facit Illius gloriam libens agnovisset. *Tac.* 4. Ann. 12. Populus habitum dolescentium, aimutatiois magis, quam libens iudicabat.

— b) Speciatim et sæpius occurrit Ablativus absolute, te etc., animo libente vel libenti, ut apud *Plaut. Men.* 2. 1. extr. Cape atque serva: me lubente feceris. *Adde eumd. Amph.* 2. 2. 218. Sic *Cic. 10. Att.* 4. a med. Si vera sunt, ignoscas: si falsa, me libente eripies hunc errorem. *Id. 2. Orat.* 73. 295. Me vero libente, inquit Atonius, dixerit. et 1. de republ. 5. Libente me vero, ni etc. *Id. 1. Att.* 14. Res nostræ, quæ tam libenti senatu laudabantur. *Id. Harusp. resp.* 5. 11. Non modo patienti, sed etiam libenti animo parebo. *Id. 2. Att.* 4. Cum Musis nos delectabimur animo æquo, immo vero etiam gaudenti ac libenti. *Id. 4. ibid.* 2. 5. Illam porticum redemptorea atantim sunt demoliti libentissimis omnibus. *Id. 13. Fam.* 65. Consecutus es, ut libentissimis Græcis, natu, quod velis, consequere. Sic *Plaut. Pseud.* 5. 2. 22. Lubentissimo corde atque animo. et *Cic. 2. Verr.* 9. 25. Fecit animo libentissimo populus Romanus, ut etc. — c) Item speciatim, *libens* vel *lubens merito*, formula solventis vota et gratias diis agentis. *Plaut. Pers.* 2. 3. 1. Jovi upulento, inclito etc. lubens meritique vitulor. Hinc notæ illæ in vet. *Inscript.* votivis, passim apud *Gruter.*, *Reines.*, *Gud.* et *Murat.* monum. diis dedicator. v. s. L. M., h. e. votum solvit *libens merito*: quæ expressæ habentur apud *Gruter.* 19. 3. et apud *Gud.* p. 51. n. 3. et 6. et p. 61. n. 2. *V. Damnatu* in fin. v. DAMNO. — Tc *libens* vel *lubens* aliquando refertur ad votum, et cum eo concordat. Sic enim expresse habetur apud *Gruter.* 36. 1. SOLI SANCTISSIMO SACRVM. TI. CLAVOIVS FELIX ET GLAVIA HELPIS VOTVM SOLVERVNT LIBENS MERITO. et 41. 7. P. CORNELIVS TROPHIMVS ET LANIA CONIVX EIVS VOTVM LIBENS SOLVERVNT. Sic 63. 2. CN. CORNELIVS CHARITO. A. TIMINIUS IANVARIVS SILVANO LIBENS ANIMO DON. OEDER. — Contra ad solventem refertur in aliis quamplurimis: v. gr. in bis apud *eumd.* 46. 10. QVOD PROFICISCENTES EXPEDITIONEIVS SACRIS VOVERANT, REGRESSI CVM COMMANIPVLIS LIBENTES VOTVM SOLVERVNT. et 49. 1. L. CORNELIVS L. F. PAL. TERENCEIVS ET LEMNIUS LIBERTVS MERITO LIBENTES FEGERVNT. — Reperiuntur etiam alio ordine inscriptæ: ut apud *eumd.* 88. 5. A. L. V. S. H. E. ANIMO LIBENTI (vel libenti) votum solvit. et 93. 2. V. L. A. S., h. e. votum libens (vel libenti) animo solvit. et 94. 8. V. L. S., h. e. votum libens solvit. et 97. 6. V. S. A. L. P., h. e. voto suscepto (vel votum susceptum) animo libens (vel libenti) posuit. et apud *Fabrett.* p. 690. n. 111. VOTVM SOLVIT LAETVS LIBENS. Sic *Plaut. Trin.* 4. 1. 1. Jovis fratri lætus lubens gratias ago. Apud *Gruter.* 87. 6. 7. 8. V. S. L. L. M., h. e. votum solvit lætus libens merito. — In alia apud *eumd.* habetur expressis verbis 1066. 3. voto solenni LIBERO MYNERE.

11.) Translate ponitur pro bilaro, læto, *allegro*, *lieto*, di buona voglia. *Plaut. Asin.* 2. 1. 1. Ubi ego nunc Libanum requiram, aut familiarem filium, uti ego illos lubentiores faciam. quam Lubentia est? Maximam prædam et triumphum eis affero adventu men. *Id. Pers.* 5. 1. 8. Ego omnes bilaros, lubentes, lætificantes faciam. *Ter. Adelph.* 4. 7. 37. Hilarum ac lubentem fac te in gnati nuptiis. *mostrati allegro e di buona voglia.* — Hinc etiam

Libitus, a, um, particip. præter. qui placuit, cujus libido et cupido fuit, venuto in piacere, in capriccio. *Tertull. Idolol.* 4. a med. Omnes vani, qui faciunt (numina) libita sibi, quæ illis non proderunt. — Unde

Libita, ðrum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt quæ lubent, quæ placuerunt, quorum libido et cupido fuit, *voglia*, *capriccio*, *piacere*. *Thc.* 6. Ann. 1. Vim, raptus suaque ipsi libita, velut in captos, exercebant. *Id.* 12. *ibid.* 6. Vidisse ipsos, arripi conjuges ad libita Cæsarum. Sic *Id.* 14. *ibid.* 2. Ad libita Pallantis.

LIBIDINITAS vel lubidinitas, atis, f. 3. (libet) libido. *Laberius* apud *Non.* p. 491. 5. *Merc.* Lubidinitate labitur.

LIBIDINOR vel lubidinor, eris, stus sum, ari, dep. 1. (libet). Part. *Libidinans*. — Libidinari est libidinali Induigere, libidine agi. *Martial.* 7. 67. Quum libidinansur. *Sueton. Ner.* 28. Neroneum libidinatum Inceste — affirmant. *Tertull. advers. Gnost.* 3. Aheunt libidinatum ad filias Moab. *Pel. Poeta in Anthol. Lat.* T. 1. p. 628. *Burmman.*

Expellas animo nimis, rogamus, Mores illicite libidinantes.

LIBIDINOSE vel libidinose, adverb. (libidinosus). Comp. *Libidinosus*. — Libidinosus est secundum animi libidinem, cupido, intemperanter, nimis appetenter, licenter, *appassionatamente, intemperatamente, sfrenatamente, ακολαστως, ασδελως*. *Sall. Cat. 51*. Ubi paulatim licentia crevit, iuxta bonos et malos libidinosos interficiunt. *Cic. Divin. in Q. Cæcil. 12. 38*. Quæ ille libidinosus, quæ nefarie, quæ crudeliter fecerit. *Id. 1. Off. 4. 14*. Cavetque in omnibus et opinionibus et factis, ne quid libidinosus aut faciat, aut cogitet. *Id. 2. de republ. 37*. Libidinoso omni imperio et acerbe et avare populo præferunt. *Liv. 3. 36. ad fin.* Abstinebatur a patribus: in humiliores libidinosos crudeliterque consulebatur. *Tertull. Monog. 16. in fin.* Libidinosus severè.

LIBIDINOSUS vel libidiniosus, a, um, adject. (libido). Comp. *Libidinosior* et *Sup. Libidinosissimus* 1. — *Libidinosus* ¶ 1. Apud Classicos Auctores in malam partem occurrit, et est intemperans, cupidus, secundum animi libidinem, voluptatis causa factus: sive illa Venerea sit, sive alterius generis, *ασδελως, ακολαστως* (It. *appassionato, sfrenato, fatto a capriccio della passione, per impeto o voglia del piacere*; Fr. *capricieux, voluptueux, licencieux, incontinent, libidineux*; Hisp. *capricoso, licencioso, disoluto*; Germ. *leidenschaftlich, ausschweifend, unzüchtig, zügellos, voll Begierde, Gelüste*; Angl. *wilful, wanton, lustful, libidinous, sensual*). Occurrit — a) De hominibus. *Cic. fragm. apud Non. p. 491. 16. Merc. sive 2. de republ. 41*. Cupido autem expetenti et libidinoso et volutabundo in voluptatibus. *Id. 4. Ferr. 78. 192*. Homo flagitiosissimus, libidinosissimus nequissimusque. *Id. Cæc. 6. 13*. Cum libidinosus luxuriose vivere. *Id. Pis. 27. 66*. Scitote, nihil istu esse luxuriosius, nihil libidinosius, nihil posterius, nihil nequius. *luxuriosus nimis est in effundendo, libidinosus in appetendo. Nepos Alcibi. 1*. Luxuriosus, dissolutus, libidinosus, intemperans reperiebatur. *Quintil. 6. 3. 64*. Libidinosior es, quam ulius spado. — Et de brutis animalibus. *Horat. Epod. 10. 23*. Libidinosus caper. — b) De rebus physicis et de abstractis. *Colum. 10. R. R. præfat. § 2*. Quum nostra ætas dapibus libidinosis prælia constituit, cœnæque non naturalibus desideria, sed sensibus æstimentur. *delicate, squisite, di lusso. At Schneider. legit libidinosia prælia, quod præstat. Cic. Pis. 36. 87*. Quid ego rerum capitalium questiones, rerum pactiones, acerbissimas damnationes, libidinosissimas liberationes proferam? *Id. Dom. 2. 4*. Quos ab inconstantia gravitas, a libidinoso sententia certum et definitum jus religionum, vetustas exemplorum deterret. *Seneca Consol. ad Marc. 10. sub fin.* Fortuna, ut varia et libidinoso, mancipiarumque suorum negligens domina, et penis et muneribus errabit. *Asinob. 4. 18*. Libidinoso fictio. *finzione capriciosa. Rursus Cic. 1. Fin. 18. 59*. Animi morbi sunt cupiditates humensæ et inanes divitiarum, gloriæ, dominationis, libidinosarum etiam voluptatum. *Id. Senect. 9. 29*. Libidinoso et intemperans adolescentia effectum corpus tradit senectuti. — c) De oratione est tantum illud, quod *Forcellinus* translate accepit, *Quintil. 5. 12. 20*. Quapropter eloquentiam, licet hanc (ut sentio enim, dicam) libidinosam resupina voluptate auditoria probent, nullam esse existimabo, quæ ne minimum quidem in se indicium masculini et incorrupti ostendat. *effeminata. ¶ 2*. In bonam partem est vehementer cupidus, quæ significatione occurrit tantum apud *Tertull. Apolog. 48. et Virg. veland. 13*. Libidinosus eloquentiæ et gloriæ.

LIBIDO vel libido, nais, f. 3. (a *libet*: unde *Fulgent. 2. Mythol. 4*. Libido libet momentaliter, fugit pereuniter.) cupiditas, voluntas, impetus animi quipiam appetentis; et fere sine ratione, *επιθυμία* (It. *cupidità, desiderio ardente, voglia, prurito*; Fr. *envie, désir, penchant, inclination*; Hisp. *antojo, apptencia, deseo, inclinacion*; Germ. *die Lust, Begierde, das Verlangen*; Angl. *will, inclination, fancy, humour, caprice, desire, passion, lust, cupidity*).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cato R. R. 156*. Ubi libido veniet nascæ. *Sic Gell. 19. 4*. Libido urinæ lacessit. *voglia di pisciare*. Et pro pruritu

Seren. Sammon. 6. 87. Pruritus autem saisos levat bumur acell, sive maris rapidi sudor, euehleæque mntæ; Quarum contactu perimetur acerba libido. *Ceterum Plin. 30. Hist. nat. 2. 5. (14)*. de *Nerone*. Quippe non eitharæ tragicæ cantus libido illi major fuit. *non ebbe desiderio più ardente e perciò maggior diletto*. Similiter *Plaut. Pers. 5. 2. 26*. Huic irridere lenonem libido est. *Sall. Jug. 84*. Tanta libido eum Mario eundi plerosque invaserat. *et ibid. 86*. Ipse interea milites acridere, non mire majorum, neque ex classicis, sed uti cuiusque libido erat. *Ceterum Lucret. 4. 780*. Quæritur in primis, quare, quod cuique libido Venerit, extemplo mens cogitet ejus id ipsum. *Cic. 4. Tusc. 6. 11*. Es bonis libidinem et lætitiæ, ut sit lætitiæ præsentium, libido futurorum: ex malis metum et ægritudinem nasci censent, metum futuris, ægritudinem præsentibus. *et 3. ibid. 5. 11*. Iracundia libidinis est pars; sic enim defluit iracundia, ulciscendi libido. *Id. 3. Fin. 9. 32*. Timere, mœrere, in libidine esse, peccatum est, etiam sine effectu. — Hinc et in bonam partem. *Sall. Cat. 7*. Juventus magis in decoris armis et militaribus equis, quam in scotis atque convivis, libidinem habebat. *metea il suo studio*. *Sic Pseudo-Sall. in fin. orat. 2. ad Cæs.* Si tibi bona libido fuerit patriæ, parentibus gratificandi. ¶ 2. Speciatim est impetus animi quod libet vehementer appetentis, arbitrium, petulantia, atque adeo sfrenata dominandi tyrannorum more cupiditas, *capriccio, talento, arbitrio, agire dispotico e puramente arbitrario. Cic. 9. Fam. 16. ante med.* Nec præstari quidem potest, quale futurum sit, quod positum est in alterius voluntate, ne dicam libidine. *Id. 2. Invent. 45. 132*. Ex ea ratione, quæ in mentem, aut in libidinem venerit, rem administrare. *Sall. Cat. 8*. Fortuna res cunctas ex libidine magis, quam ex vero celebrat obscurare. *Tac. 4. Ann. 46*. Ne regibus quidem parere, nisi ex libidine, soliti. *se non quando ne fosse loro venuto voglia. et Liv. 25. 21*. Instruitur acies ad libidinem militum forte procurrentium: deinde per libidinem, aut metum deserentium locum. *Cic. 1. Fin. 6. 19*. Fingere aliquid ad libidinem. *Id. Fontej. 12. 26*. Equites populi Romani nimis commotos tem ad illorum libidinem judicasse, a *piacer loro. et Rosc. An. 49. 141*. Idcirco experrecta nobilitas armis atque ferro rempublicam recuperavit, ut ad libidinem suam liberti servituli nobilitum bona venire possent? a *loro capriccio, a loro voglia. et 3. Legg. 15. 34*. Suffragandi nimia libido in non bonis causis eripienda fuit potentibus. *Crausius apud Cic. 3. Orat. 1. 4*. Spiritu ipso libidinem tuam libertas mea refutat. ¶ 3. Item spectatim, sæpe ad voluptates corporis Venereas refertur, *libidine, lussuria*; et usurpatur de hominibus et de brutis animalibus. *Cic. 1. Off. 17. 53. et 2. Nat. D. 51. 128; Sall. Cat. 28; Colum. 8. R. R. 11. 6; Sueton. Aug. 69. et Galb. 22; necnon Horat., Plin. Petron., Tac. etc. tuu io singulari num., tum in plurali.*

11.) Translate, abstractum pro concreto, uti ajuunt, *libidines* absolute dicuntur lascivæ imagines, quæ in tabulis, vel in puculis pingebantur, aut sculptabantur, quales fuisse dicuntur, quæ *Philanidis*, aut *Elephantidis* scenæ obscenæ representabant. *Plin. 33. Hist. nat. præfat. (5)*. In puculis libidines cælare juvit, et per obscenitates libere. *V. DRILOPOTA. Id. 35. ibid. 10. 36. (72)*. Parthasius pinxit et minoribus tabellis libidines, eo genere petulantis juvi se reficiens. Huc etiam spectare videtur locus *Cic. 3. Legg. 13. 31*. Quis enim ferret istos, quum videret eorum villas signis et tabulis refertas, partim publicis, partim etiam sacris et religiosis? Quis non frangeret eorum libidines, nisi illi ipsi, qui eas frangere deberent, cupiditatis ejusdem tenerentur?

LIBITINA, æ, f. 1. dea, in cuius templo vendebantur et locabantur ea, quæ ad sepulcrum pertinent. *V. supra in ONOM.* Hinc translate ¶ 1. Metonymice ponitur pro morte. *Horat. 3. Od. 30. 6*. multaque pars mei vitabit Libitinam. *Id. 2. Sat. 6. 19*. Auctumnusque gravis, Libitina quæstus acerbo. *Phædr. 4. 14. in fin.* Libitina ne quid da tuo faciat lucri. *Juvenal. 12. 122*. si Libitinam evserit æger. ¶ 2. Significat et feretrum, seu pyram, in qua mortui collocantur. *Ascon. in argum. Milonianæ*. Fæces ex lectu libitinae raptos attulit ad

domum Selpionis. *Martial. 10. 97*. Dum levis arsura struitur libitina papyro. *Plin. 37. Hist. nat. 3. 11. (45)*. Arma vero et libitina totiusque unius diei apparatus erat et succino. *h. e. lectus, quo in arena mortui gladiatores statim efferebantur. ¶ 3*. Denique pro sepeliendi arte, seu vendendi ea, quæ ad sepulcrum pertinent. *Val. Max. 5. 2. n. 10*. Qui tuæ libitinam exercebant, tum rerum suarum usum, tum ministerium suum gratuitum polliciti sunt. *In Tab. æn. apud Mazoch. p. 115. et 420*. Præconium, designationem, libitinam facere.

LIBITINARIUS, ii, m. 2. κρηστικός, ένταφιαστής, qui locat, aut vendit ea, quæ ad pompam funebrem sunt necessaria, vel qui curam habet sepeliendorum hominum: a *Libitina* dea, in cuius sede asservabantur ea, quæ ad instructionem funebri pompæ erant necessaria. Honestior erat libitinarii conditio, quam pollictoris. Nam pollictor servus erat libitinarii; hic pollictoribus præerat. Igitur cum libitinario transigi solebat de sumptibus, quos funeri impendi oporteret. Hic deinde pollictorum, præfixarum, vespillonum opera administrabat, quæcumque ad justa ac parentationem pertinerent. *Seneca 6. Benef. 38*. An tu Arruotium et Aterium et ceteros, qui captandorum testamentorum um artem professi sunt, non putas eadem habere, quæ designatores et libitinos, vota? *Ulp. Dig. 14. 3. 5. § 8*. Si libitinarus, quos Græce νεκροδάρτας vocant, servum pollictorem habuerit, isque mortuum spoliaverit, danda in eum quasi insultoria actio.

LIBITA, orum, n. plur. 2. et

LIBITUS, a, um, particip. *V. LIBET* in fin.

LIBITUS, us, m. 4. (libet) quod libet, *voglia, capriccio. Alcim. 3. 142*. Et curvata caput libitua assuescere viriles.

LIBO, ss, avi, atum, are, a. 1. Part. *Libans* I. 2. 1.º; *Libatus* in omnibus paragr.; *Libandus* I. 2. 1.º et II. — *Libare*, quod ratione etymi conjungendum cum *λεβω* ejusdem significationis, item cum *λελαφα, λαφύσσω* et *απολαύω*, est rei alevis particulam carere, decerpere, excerpere, atque adeo degustare, lambere, *degliere v. a da una cosa una particella, gustare, assaggiare*.

1.) Proprie. ¶ 1. Ratione hbita ejus tantum qui libat, — 1.º) Quum sibi libat, est carpere ad degustandum. *Calpurn. 6. Ecl. 51*. pullus equi, qui graminis, matra relicta, Nunc primum teneris libavit dentibus. — 2.º) Hinc est etiam gustare, degustare, *gustare, assaggiare. Liv. 25. 16*. Ad exta, sacrificio perpetrato, angues duo ex occulto allapsi, edere jecur, conspectique repente ex oculis abierunt. — Quum sacrificium instauraretur —, iterum ac tertium venisse tradunt, libatoque jocinore intactos angues abisse. *Ovid. 1. Amor. 4. 33*. Si tibi forte dabit, quos delibaverit ipse, Rejice libatos illius ore cibos. *Virg. 3. Æn. 354*. Antai in medio libabant pocula Bacchi. *Id. 4. G. 54. de apib. et lumina libant Summa leves. Id. 5. Ecl. 26*. nulla neque annem Libavit quadrupes, nec graminis attingit herbam. — 3.º) Hinc Poetice est leviter attingere, *toccare leggermente. Ovid. 1. Art. am. 577*. Libare cibos digitis. *Id. 10. Met. 653*. sunnam celeri pede libat renaim. *Petron. Satyr. 136*. Nectum libaveram cellula limea. *Virg. 1. Æn. 256*. Oscula libavit natæ. *h. e. summis labris sumpsit. Seneca Phœniss. 174*. timida (dextra) tum parvo caput Libavit haustu. ¶ 2. Quum quis libat aliis, est spargere, fundere. — 1.º) Habet autem locum præcipue in sacris, in quibus libare est partem vini alteriusve liquoris, in aram, vel in aerem, vel in mare fundere, ut significetur, totum illud deo sacrum esse, ejus prima portio in ejus honorem funditur. *Virg. 5. Æn. 77*. duo rite mero libans carthesia Baccho. *et 1. ibid. 740*. In mensam laticum libavit honorem, Primaque libato summo tenus attingit ore. *et 12. ibid. 174*. Dant fruges manibus salsas. et tempora ferro Summa notant pecudum, paterisque altaria libant. *h. e. pateras altaribus, hypallage. Val. Flacc. 1. 666*. Hac (patera) libat latices, et talibus infit. *Ovid. 3. Met. 27*. jnbut ire mliadistos, Et petere e vivis libandas fontibus undas. — 2.º) Hinc poetice pro fundere, simpliciter. *Val. Flacc. 4. 15*. arcano redolentem nocturne rorem Detulit, lque vagi libavit tempora natl. — 3.º) Et sæpius pro sacrificare. *Cic. 2. Legg. 8. 19*. Certasque fruges certasque dscas sacerdotes publice libanto. *Liv. 39. 43*. Libare diis dapes. *Tibull. 1. 11. 21*. libare vivam. *Id. 1. 1.*

17. Et quodcumque mihi pomum nrvus edneat annus. Libatum agricolae ponitur ante deo. *Ovid. 8. Met. 274.* libare frugem Cereri. *Id. 4. Pont. 8. 39.* tura dliis de aceris. *Id. 1. Fast. 389.* exta eanum Trivia. et *ibid. 588.* nvis viscera flammis. *Id. 5. ibid. 637.* Falcifero libata seni duo corpora, gentes Mittite. *Gell. 12. B.* Quom solemoni die Jovi libatur. *Capell. 9. p. 343.* Ni per illas (puellas) nefas in terris sanctis libra numiolibus, certe libare penitus abnegatum. *V. Plauti loc. cit. in LITO.* — Et transale. *Propert. 4. 6. 8.* libare carmina aris. *Ovid. 1. Pont. 9. 41.* Jure igitur Ceisn lacrimas libamus adempto. ¶ 3. Quoniam qui libat sive sibi, sive aliis, decerpando rem immiduit, libare occurrit etiam pro immolnere, atque adn absumere. *Lucret. 5. 261.* Ergo terra tibi libatur, et aucta recrescit. et *ibid. 569.* Illa ipsa intervalla nihil de corpore libant. *Alii leg. libant. Propert. 4. 5. 57.* ne quid cras libet ab ore dies. h. e. etas de forma detrahat. *Alii tamen aliter leg. Ovid. Heroid. 2. 115. et 16. 159.* Libata virginitas. *Liv. 21. 29. ad fin.* Libata vires.

II.) Translate est decerpere, excerpere, torra, prendere, ad rem Varro apud Non. p. 27. 24. *Merc.* Quam (cerom) apes Milesias coegerint es omnibus floribus libantes. *Cic. 2. Invent. 2. 4.* Es varlis ingenis excellentissima quaeque libavimus. *Id. 5. Tusc. 29. 82.* Libasque es nmnibus quodcumque te maxime specie veritatis movet. *Id. 4. Herenn. 3. 5.* Vide, ne impudenter facias, qui nomini tuo velis es aliorum laboribus libare laudem. *Id. 1. Orat. 34. 159.* Libandus est etiam es omni genere urbanitatis facietiarum quidam lepos. *Id. 2. Divinat. 11. 26.* Ex divinitate animos omnes haustos, aut acceptos, aut libatos habemus. *Id. 1. Orat. 50. 218.* Est boni oratoris multa legendo percurrere, neque ea, ut sua possedisse, sed, ut aliena, libasse.

LIBONOTUS vel Libonotos, i, m. 2. *V. AUSTRORAFRICUS.*

LIBRA, æ, f. 1. λίτρα, στατήριος, ζυγός (It. libra; Fr. livre; Hisp. libra, peso; Gerw. d. Pfund; Angl. a pound, twelve ounces).

I.) Proprie. ¶ 1. Libra est pondus duodecim unciarum. Est a Siculis, qui obolum dixere λίτραν. Equivaleat assi, et inter minora pondera inatimum est, inter majora minimum. Fuit autem libra Romana aliquanto major, quam mina Attica. *Varro 5. L. L. 169. Müll.* As erat libra (al. libræ) pondus. *Liv. 4. 20.* Coronam auream libræ pondo Jovi donum posuit. *Al. leg. libram pondo. Plin. 26. Hist. nat. 8. 56. (88).* Libra radialis in vini congio decneta. *Id. 9. ibid. 17. 30. (64).* Nulli binas libras ponderis raro exsuperant. et *ibid. 15. 17. (44).* Thyssa pinguecens ad mille aliquando libras. — Libræ partes eadem sunt atque assis. *V. AS I.* ¶ 2. Erat atiam libra mensuræ genus constans duodecim partibus æqualibus, quas similiter uncias vocabant: quo sensu a mnnullis translate accipitur, scilicet metaphorâ ductâ a paragr. proxima superiori. *Sueton. Cæs. 38.* Frumenti denos modios, et totidem olei libras. — Erat autem libra hæc, teste *Gal. 1. 1. de composit. med. per gen. c. 17. et l. 6. c. 8.*, mensura cornea, qua oleum admetlebat, intersecta lineis quibusdam dividitibus ipsam in duodecim partes. Corneis autem mensuris oleum apud Romanos vendi consuevisse, ostendit etiam *Horat. 2. Sat. 2. 61.* ¶ 3. Est item lostrumentum, quo res ponderantur, habens duas lances, ex quarum depressione, vel elevatione justum rei pondus deprehenditur. Unde etiam bilancem vocant, bilancia. Statera vero instrumentum est, quon res sine lances, vel unica lance ponderantur, statera. *Cic. 5. Tusc. 17. 51.* Quo in loco quæro, quam vim habeat libra illa Crtolai: qui, quum in alteram libræ lancem animi bona imponat, in alteram corporis et externa; tantum propendere illam boni lancem putat, ut terram et maria deprimat. *Cf. eum d. 5. Fin. 30. 91.* Virtutis amplitudinem quasi in altera libræ lance ponere. et *Pers. 4. 10.* Scis etenim justum gemina suspendere lance Aneipitis libræ. *Plin. 10. Hist. nat. 33. 50. (98).* Surculo super bina ova imposito, ac ferruminato alvi glutino, subdita cer vice medio, æqua utriusque libra deportant alio. — *Facere aliquid per æs et libram, V. MANCIPIUM.*

II.) Translate, metaphorâ ductâ a superiori pa-

ragr. 3. ¶ 1. Poetice ponitur pro examine, disquisitione. *Claudian. 1. Laud. Stilich. 75.* animi cunctantis libra. *Cf. iocum Perii alatum sub 1. 3.*

¶ 2. Ponitur et pro instrumento fabrilis, seu potius geometrica machina, qua exploramus altitudinem maris, fontium, lacuum, vel fluviorum, num scilicet altiora sint eo loco, quo ea ducere constitulumus, quæ et libella appellatur. Quamquam etiam non raro libræ vocabulum narpamus pro ipsa altitudine, quam machina bujusmodi deprehendimus. Unde lacum dicimus esse pari libra cum mari, id est æquus altitudine, a livello. Item fontem dicimus esse infra libram montis, cuius scaturigo monte est inferior. *Colum. 8. R. R. 17. 4.* Sin autem locus, ubi vivarium constituere cenemus, pari libra cum æquore maris est, in pedes novem defodlatur piscina. et *moz.* Modus aquæ jacentis infra libram maris. *Cæs. 3. B. C. 40.* Alteram navem pluribus aggressus navibus, in quibus ad libram fecerat turra. h. e. pari libra binc et binc, ne navis inclinet. *Al. exponunt æqualis altitudinis. Inscript. apud Henzen. 6428.* SIVE QVOD ALIVT OPVS EIVE AQVÆ HYCENDÆ REFIQVNDÆ CAVSA SVPRÀ INFRAYE LIBRAM FACTVM EST ETC. ¶ 3. Ponitur quoque pro libramento. *Plin. 16. Hist. nat. 36. 65. (161).* Contra flatus quoque pervicis libra Bononiensibus calamis. h. e. pondus æquilibratum. ¶ 4. Est et Libra cælestis signum, constans ex octo stellis, quod Cæsariste ætate octavo, hodie decimo tertio Cal. Octobris, sole ipsum ingrediente, æquinoctium facit auctumnale. *Virg. 1. G. 208.* Libra dia somnique pares ubi fecerit horas. Aliqui dicunt, Libram esse imaginem Astrææ filæ Astræi et Auroræ, vel Jovis et Themidos, ut alii malunt, quæ a gentibus dea justitiæ antistita habitata est. *V. ASTRÆA in ONOM.* Porro veterum nonnulli hoc signum non agnovere; ejus enim spatium a Scorpii chella occupari falebant; et Cæsaris demum ætate, qui vetus Kalendarium reformavit, videtur Libra locum occupasse chelam Scorpionis, quæ et jugum appellatur (*V. JUGUM*) et similitudinem. Hanc ita describit *Manil. 4. 545.* Sed quum auctumnies cæperunt surgere Chelæ, Felix æquato geuitus sub pondere Libræ Judes extremæ sistet vitæque necisque, Imponetque jugum torria, legesque rogabit. *Virg. 1. G. 33.* Qua locus Erigenes inter Chelæque sequentes. et *Ovid. 2. Met. 195.* Est locus, in geminis ubi brachia contrahit ardens Scorpions, et cauda flexisque utrimque lacertis Porrigit in spatium signorum membra duorum. *Macrob. 1. Somn. Scip. 18. a med.* Libram, id est Scorpii chelam, oriri videmus. *Servius ad loc. Virg. cit. Egyptii duodecim esse asserunt signa: Chaldæi vero undecim; nam Scorpium et Libram anum signum accipiunt. Chelæ enim Scorpii Libram faciunt. ¶ 5. Est etiam vocabulum, quo significabatur mensura, seu pars quedam agri, in Gallia Nsrbonensi. *Hygin. de limit. p. 210. Goes.* In provincia Narbonensi varia sunt vocabula (agrorum): alii appellant libram, alii parallelam, in Hispania centurias.*

LIBRALIS, æ, adject. (libra) qui est unius libræ, ðuna libræ, λιτραίος. *Colum. 6. R. R. 2. 7.*; et *Pallad. 4. R. R. 12. a med.* Libralesque nfas in præsulæ adlipa liquamina tinctas in gulam demittito. *Plin. 19. Hist. nat. 2. 11. (34).* Excedunt saepe magnitudinem mali cotonei, etiam librali pondere. *Veget. 2. Milit. 23.* Libralis sara. *Theod. Præcian. 4. p. 345. in fin. edente Ald.* Massa libralis.

LIBRAMEN, inis, n. 3. (libro) libramentum, vis librændi et ejaculandi.

I.) Proprie. *Liv. 42. 65.* Hule spiculo ad libram pinnæ tres, veluti sagittis solent, circumdabantur.

II.) Translate. *Claud. Mamert. 3. Stot. anim. 13. inl.* Adhibito judicii libramine.

LIBRAMENTUM, i, n. 2. (libro) quidquid grave pondus allici rei addit, pondus.

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim, in bellieia tormentis libramenta sunt pondera, quæ ballistis illgantur, ut majore impetu ac facilis missilia jacere possint. *Tac. 3. Hist. 23.* Nisi vincla ac libramenta tormentorum abscedissent. *contrappesit.* Hinc simpliciter pro pondere, seu magno pondere usurpavit *Liv. 38. 5.* In arietes tollenonibus libramenta plumbl, aut saxorum, stipitesque robustos incutiebant. Ubi tamen adverte, ideo pondera illa dici libramenta, quia tollenonibus deiciebantur. *Sic Id. 42. 63.*

Arietem admotum, libramento plumbl gravatum, ad terram urgebant. ¶ 2. Speciatim in aquæductibus libramentum aquæ est collatis altitudinis iocli, unde deducitur, quom altitudines iocli, quo ducitur, ut aqua cuimode vel ascendera, nbl opus sit, vel descendere possit. *Plin. 31. Hist. nat. 6. 31. (57).* Libramentum aquæ in contentos pedes sicillici minimum erit. h. e. descensus, sen declivitas aquæ, quæ deducenda est. *il livello dell'acqua. Vitruv. 8. 7.* Si canalibus (sial deductio), structura fiat quam solidissima, ac iumque rivi libramenta habeat fastigiata. h. e. positiones, non quidem æquas, sed inlita quidem subtilmes, in fine declives. *Plin. 4. Ep. 30. sub fin.* de aqua in parvo quodam fonte erescante et decrescante: An nescio quid (inquit) libramentum additum et cæcum, quod quum esinanlita est, auacit et elicit fontem, quum repletum, moratur et stranguat? h. e. cavea quædam naturalis ad librandam ipsius fontis aquam, ita ut hæc per ipsam facile defluere et emergere possit. *Alter Plin. 11. Hist. nat. 37. 65. (173).* de raris coazantib. Inferiore labri demisso ad libramentum modicæ aquæ receptæ la fauces, palpante tibi lingua, ululatus elicitur. h. e. ad libram modicæ aquæ demeruo labro.

II.) Translate. ¶ 1. Libramentum dicitur superficies omnino æqualis, superficiei orizontale. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 36. 116.* Punctum esse, quod magnitudinem nullam habeat: extremitatem et quasi libramentum, in quo nulla omnino crassitudo sit: lineamentum longitudinem latitudina carentem. h. l. extremitas mathematica, b. e. superficies, quasi libramentum dicitur et summam æqualitatem. ¶ 2. Ponitur etiam pro æquamento, uguagliamento, equilibrio, isorropia. *Colum. 1. R. R. 5. 8.* Temperatum libramentum ventorum biemalium et æstivorum. *Seneca 3. Benef. 6. a med. de eclipsi solari.* Modo escludit (luna) tantius solis aspectum, si recto libramento inter solam terrâsquæ media successit. a perpendicularo.

LIBRARIA, æ, f. 1. a liber, bri, *V. LIBRARIUS* primo loco in fin.

LIBRARIÀ, æ, f. 1. a libra, *V. LIBRARIUS* secundo loco.

LIBRARIOLUM, i, n. 2. deminut. a librarium, parvum librarium, piccolo archivio, piccola libreria. *Cic. 4. Legg. 2. 7.* Habet aliquid argutularum, nec id tamen ex illa erudita Græcorum copia, sed ex librariolis Latinis. Ita recentiores: qui tamen omnes fatentur, posse hanc vocem ad sequentem commode referri, ut sine ulla dubitatione *Forcellinus* retulerat.

LIBRARIOLUS, i, m. 2. deminut. a librarium, copista, amanuense. *Cic. 4. Att. 4. 6.* Etiam velim, mihi mittas de tuis librariolis duos, quibus Tyranno utatur glutinatoribus. *Id. Balb. 6. 14.* Quod librarioli denique scira profiteantur. *V. at voc. præced.*

LIBRARIUM, il, n. 2. *V. voc. seq. in fin.*

LIBRARIUS, a, um, adject. (liber, bri) ad libros pertinens, da libri, γραφικός. *Varro 3. R. R. 2. 14.* Scriba librarium, libertus ejus qui apparuit Varroni. *Cf. Inscript. spud Gruter. 594. 3. ΣΕΚΤΙΑ ΧΑΝΘΙΑ ΣΚΡΙΒ. LIBRARIA. Horat. Art. P. 354.* Ut scriptor si peccat idem librarium usque. *Cic. 5. Phil. 9. 21.* Libraria taberna. *Plin. 27. Hist. nat. 7. 28. (52).* Atramentum librarium est diluto ejus temperatum litteræ a musculis tuetur. — Hinc

Librarius, i, m. 2. absolute, substantivorum more, ¶ 1. Est qui libros manu sua describit, pretio ad id conductus. Nam qui eos vendit, Græco potius nomine bibliopola, βιβλιοπώλης dicitur (*V. tamen infra § 2.*), copista, scribana, βιβλιογράφος. *Hieronym. Ep. 8.* Rudes illi Italæ homines, quos cascos Ennius appellat, qui sibi ritu ferlio victum quærebant, ante chartæ et membranarum usum aut in dedolatis e ligno codicillis, aut in corticibus arborum multo epistolatum alloquia missitabant; unde et portitores earum tabellaris, et scriptores a libris arborum librariorum vocavere. *Cic. 2. leg. Agr. 5. 13.* Concurrent jussu meo plures uno tempore librarii: descriptam legem ad me affertunt. *Cic. fil. ad Tiron. 16. Fam. 21. sub fin.* Peto a te, ut quam celerrime mihi librarium mittatur, maxima quidem Græcorum. Multum enim mihi eripitur operæ in esscribendis hypomnematis. *Liv. 38. 55.* Mallm librarii mendum, quam mendacium scriptoris esse. *Cic. 2. Phil. 4. 8.* Litteræ sunt librarii manu. *In-*

scripsi. apud Gruter. 563. t. LIBRARIUS LEONIS. h. e. qui ejus milites et rationes perscribit. *Veget. 2. Milit. 7.* Librarij ab eo, quod in libros referant actioes ad milites pertinentes. Sic in *Inscript. apud Reines. cl. 8. n. 44.* LIBRARIUS MANIPULARIA. h. e. qui sui manipuli rationes scribit et conficit. *Aurel. Arcad. Dig. 50. 6. 6.* Librarij quoque, qui docere possunt (maestri di scribere) et borreorum librarij et librarij depositorum et librarij caducorum. *quadernieri.* — Legitur et scriba librarius apud *Varron. loc. cit. in. et in Inscript. apud Gruter. 585. 2., 3., 4., 5.,* et videtur idem esse ac librarius simpliciter. Sic *scriptor librarius* habetur apud *Horat. loc. cit. in. Festus* quoque p. 333. 19. *Müll.* scribas cum librariis confundit. Est tamen ubi distinguuntur. In senatusconsulto apud *Frontin. Aquaed. 100.* Curatores aquarum fectores binos, et servos publicos teroos, architectos slogulos et scribas et librarios habere. *Cic. 2. leg. Agr. 13. 32.* Decemviro ornat apparitoribus, scribis, librariis, praeconibus, architectis. His locis librarij sunt scribis subjecti, usque in publicis rebus conscribendis operam suam praebent: ita ut scriba ait, quem Itali nunc cancelliere; librarius vero, quem lidem scribano vel stritturale appellant. — De librario-rum ignorantia, *V. Cic. 3. ad Q. fr. 5.* et praecipue *Senec. Ep. 90.* — De librarij vero generatu, *V. John. in Annal. dell' Instit. archeol. an. 10. p. 243.* et *B. Borghesi Dipl. mil. di Decio p. 64.* ¶ 2. Interdum librarius est etiam qui libris negotiatur, *librajo, βιβλιοπωλης* (*V. paragr. praeced. in. Seneca 7. Benef. 6.* Libros dicimus esse Ciceroni: eosdem Dorus librarius suos vocat: et ntrumque verum est. Alter illos, tamquam auctor, sibi; alter, tamquam emptor, asserit. *Adde Gell. 5. 4. et 18. 4.* — De loco *Juvenal. 9. 109. V.* vocem seq. in fin.

Libraria, ae, f. 1. absolute, substantivorum more, ¶ 1. Est mulier, quae libros scribit, versat et custodit. *Capell. 1. p. 17.* Clotho vero, Lachesis Atroposque, quoniam sententias Jovis orbigraphae studio veritatis excipiunt, utpote librariae Superum archiviique custodes. *V. A. Mainum ad Class. Auct. T. 1. p. LVIII.* ¶ 2. Est etiam taberna, in qua libri prostant, *libreria, βιβλιοπωλειον.* *Gell. 5. 4.* Apud Sigillaria forte, in libraria ego et Julius Paulus poeta, vir memoria nostra doctissimus, condecoratus. *Adde eumd. 13. 30.*

Librarium, ii, n. 2. absolute, substantivorum more, est locus seu cista, ubi domi asservantur scripta privata. *huo dove si tengono le scritture, archivio, βιβλιοθήκη.* *Cic. Mil. 12. 33.* Exhibe, quasso, S. Clodi, librarium illud legum vestrarium. *Alit minus recte leg. libellarium.* *Amnian. 29. 2.* Libraria omnia exaurerent.

LIBRARIUS, a, um, adjct. (libra) ad libram pertinens, *d'una libbra, libralis.* *Cato R. R. 21. a med. fasuper furamen librarium ferreum (lege ferrum) digitos sex latum inditio, pertusum utrumque (lege utrimque) serus, qua clavus eat. sul foro porrai un sero del peso d'una libbra, largo sei aita.* *Vitruv. 8. 7. sub fin.* Cementum de silice frangatur, de gravio, quam librarium. *Colum. 12. R. R. 53. 4.* Caro in libraria frusta conciditur. *Gell. 20. 1. a med.* Librariis assibus in ea tempestate populus usus est. — *Innc*

Libraria, ae, f. 1. absolute, substantivorum more, est ancilla, quae praeficitur parliendis pensis, eadem ac lanipendia, ut habet *Vet. Scholiast. ad illud Juvenal. 6. 475.* si nocte maritus Aversus jaccat, perit libraria, ponunt Cosmetae tunicas. Hoc eodem sensu librarium intelligit in aliquot *Inscriptio-nib. Fabrettus p. 214. n. 542., 544., 545.* etc.

Librarius, ii, m. 2. absolute, substantivorum more, in illo *Juvenal. 9. 109.* Et quae fixerunt librarius, archimagiri etc., ut quidam putant, ponitur pro eo, qui praeficitur parliendis pensis: cujusmodi officium in *Libraria* paullo supra posuimus.

LIBBATE, adverb. (libro) translate tantum occurrit; et est re ponderata et perspecta, *pesata-mente.* *Serius ad Virg. 2. Aen. 713.* Et librate Enas et Cereis templum et vestium elegit.

LIBBATIO, ois, f. 3. (libro) ¶ 1. Est actus librarij, seu ad libellum exigendi, *il mettere a li-bello. o in b. m., d'azzerare.* *Plin. 11. 8. 6. a mea.*

Qui Archimedis libros legit, dicet, non posse fieri veram ex aqua librationem, quod ei placet, aquam non esse libratam, sed sphaeroides habere schema. *Minut. Fel. Octav. 17. circa med.* Cesium ipsom vide, quam late tenditur, quam rapida volvitur: jam scies, quam sit in eo summi moderatoris mira et divina libratio. ¶ 2. Item est aequamentum, *uguagliamento.* *Vitruv. 6. 1. Terminatio orientis et occidentis circa terrae librationem, qua dividitur pars superior et inferior mundi, habere videtur libratam naturam modo circuitionem, quam etiam mathematici horizonta dicunt.* ¶ 3. Est etiam eadem ac jaculatio. *Diomed. 3. p. 473. Putsch.* Idcirco ex brevi et longa pedem huic (iambum) esse compositum, quod ii qui jaculentur, ex brevi accessu in extensum passum proferuntur, ut promptiore nisu telis (*forte legend. teli*) lectum confringant. Auctor hujus librationis Arctius Graecus his versibus perhibetur etc.

LIBRATOR, oris, m. 3. (libro) qui librat, et ¶ 1. Praecipue qui in deducendis aquis expendit altitudinem fontium, quanto scilicet altiores sint eo loco, quo eas ducere consiliumus. *Plin. 10. Ep. 50.* Superest, ut tu libratores, vel architectum mittas, qui diligenter exploret, sit ne lacus altior mari. — *Libratores* erant later ministris curatoris aquarum, et in aqueductuum curatione iis inserviebant, v. gr. in metiendis calicibus, ut est apud *Frontin. Aquaed. 105.* Procurator callicem ejus moduli, qui fuerit impetratus, adhibitis libratoribus, signari rogat etc.; ne sit in arbitrio libratorum, interdum majoris luminis, interdum minoris, pro gratia personarum, calicem probare. — Legitur haec vox etiam apud *Caton. R. R. 22.* Trapetum hoc modo accommodare oportet: librato uti statulatur pariter. *Gallus Interpretatur: que le bassin soit bien de niveau.* Itaque *librator* est, qui trapeti partes recte concinnat et librat. ¶ 2. Item qui tormentis torquet et jacit, *lanciatore.* *Tac. 2. Ann. 20.* Funditores libratoresque fundere tela et proturbare hostem jubet. *Adde eumd. 13. ibid. 39.* Utroque autem loco al. leg. *libratores*, ut *libriliis* dicitur pro *libralis*, et *Inscript. Lsm-basitaua* apud *Henzen. 7420. a ββ d. m. s. LOL-LIVS VICTOR LIBRATOR LEG. III. AVG. STIPENDIOR. XI. ANN. XXXIII. MAT. F. F. CAR. Cf. Inscript. apud Orell. 3493.* ubi pro libratoris male legitur *libratoris*; et *V. Kellermann. Fig. Rom. laterc. p. 55. n. 127.*

LIBRATURA, ae, f. 1. (libro) aequatio superfici-
ciei. *Veget. 3. Veterin. 22.* Catastaltico medica-
mento libraturam cutis consumis.

LIBRATUS, a, um, V. LIBRO.

LIBRIGER, gēri, m. 2. qui librum gerit. *Paul-
lin. Nolan. ep. 25. (al. 9.) n. 4.* Postulasti per
eundem librigerum, ut etc.

LIBRILE, is, n. 3. V. LIBRILIS.

LIBRILLA, V. LIBRILLA.

LIBRILIS, e, adjct. (libra) libralis. *Cæs. 7. B. G. 81.* Nostris fundis librilibus sudibusque ac glandibus Gallos perlerent. h. e. quae libralia saxa jaciebant. *V. voc. seq. — Innc*

Librile, is, n. 3. absolute, substantivorum more, est scapus librae, ut docet *Paul. Diac. p. 116. 4. Müll.*, hoc est transversa illa linea, ex qua lances dependent; et accipitur etiam pro ipsa libra. *Gell. 1. 1. a med.* Ut talionem in eo vel ad amissum aequiparent, vel in libris perpendent.

LIBRILLA appellantur instrumenta bellica, saxa scilicet ad brachii crassitudinem in modum flagel-
lorum loris revincta. Haec *Paul. Diac. p. 116. 5. Müll.* Non *librilla*, sed *librilla* legendum movent
critici, *Forcellino et Müllero* probantibus.

LIBRIPENS, pendis, m. 3. (libra et pendo)

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim *libripens* erat, qui ante argentum signatum, quoniam Romani adhuc aere gravi uterentur, pecuniam pendebant, *ζυροπάτης.* *Plin. 33. Hist. nat. 3. 13. (42. et 43.)* Populus Romanus ne argento quidem signato ante Pyrrhum regem devictum usus est. Libralis (unde etiam nunc *libella* dicitur et dupondius) appendebatur assis. Quare aëris gravis pœna dicta, et adhuc expensa in rationibus dicuntur, item impendia et dependere; quin et militum stipendia hoc est stipis pondera, dispensatores, *libripendes*, qua consuetudine in iis emptionibus, quae mancipij sunt, etiamnum libra interponitur. Haec

Plinius. ¶ 2. Specialim in mancipationibus et in testamentis utebantur opera *libripendis*, hoc est ejus qui libram aenam tenebat. *V. Caji locum Dig. 1. 119. in v. MANCIPIUM; et cf. Plinius verba allata lo paragr. praeced.* ¶ 3. *Libripendes* etiam magistratus quidam fuisse videntur in municipiis et coloniis, quorum munus esset monetam ad trutinam revocare, vel ponderibus publicis praesesse. *V. PONDEBARIUM. Inscript. Nois reperta apud Gruter. 1115. 1. v. vna rva r. f. v. vironia cn. r. u. vni libripendes ex Decreto Decurionum.*

II.) **Traositate. Tertull. 2. advers. Marcion. 6.** circa med. Ut fieret proprietas jam boni in homine, da institutione adscripta est illi, quasi *libri-*
peus emancipati a Deo boni, libertas et potestas arbitri.

LIBRATOR, V. LIBRATOR 2.
LIBRO, as, svt, stuni, are, a. 1. (libra). Part. *Librans 1. 3. et 4.; Libratus 1. 1., 2., 3., 4. et in flo.* — *Librare* est ad libram exigere.

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est ad libram exigere, *livellare, mettere a livello:* nuda *librare* aquam est ejus altitudinem explorare, et deducere ad libram ejus loci, quo ducenda est. *Vitruv. 8. 6.* Libratur autem aqua dioptris, aut sibus aequalia, aut coorbate. et *ibid. non multo post.* Aquam non esse libratam, sed sphaeroides habere schema. *V. ibi librandi rationem.* ¶ 2. *Hioc, a libraodi* scil. effecto, ponitur etiam pro complanare, *quare, uguagliare.* *Cato R. R. 18. a med.* Parimenta ad hunc modum factio: ubi *libraveris*, de glara et calce arenato primum corium factio. *Cic. 5. Tusc. 24. 69.* Quibus terra librata ponderibus, quibus cavernis maria sustineat. *Plin. 36. Hist. nat. 13. 19. (90).* Columnarum turbines in officina ita librali pependunt, ut puero circumagenta intro-

rentur. *Inscript. apud Henzen. 7366. C. Titius hoc monumentum sibi et libris suis h. e. liberis suis) extruxit et libravit et expolivit.* *Hoc lapidem exscriptis et restituit Mommsen. Inscr. Neap. 299. Lucan. 9. 528.* cum cardine summo Stat librata dies, truncum vix protegit arbor. h. e. quom meridie sol rectis radiis terram ferit: quod fit sub tropicis et aequinoctial circulo. *Eu* igitur tempore lux solis, quae ad libram, recta delabitur. ¶ 3. *Hioc etiam est sustinere, suspendere, sospendere, equilibrare, contrappesare;* quemadmodum in libra suspenduntur, quae pende-

rantur; aut quoniam ponderibus aequanda sunt ea, quae suspendere vel sustinere volumus. *Ovid. 3. Fast. 585.* Vela cadunt primo, et dubia librator ab aura. h. e. non intenduntur, sed suspensa anteonis laxa agitantur. *Sil. 11. 17. 274. de navi naufraga.* Et fluctus supra, vento librante, pependit. *Plin. 2. Hist. nat. 5. 4. (10).* Aëris vi suspensam librali medio spatio tellurem. *Id. 19. ibid. 5. 24. (70).* de cucurbitis. *Mire tenui pediculo libratum pondus immobile auræ.* *Gell. 5. 3.* Acerum illum et quasi orbem crucicum, brevi vinculo comprehensum, ratione quadam quasi geometrica librali continerique animadvertit. Rursus *Plin. 2. Hist. nat. 5. 4. (11).* Terram universi cardine stare pandentem, librantem per quae pende-

at, h. e. sustinentem circum se fusa corpora, per quae ipsa vicissim sustinetur, hoc est aquam et aërem. ¶ 4. *Vi causativi, significat etiam vibrare, jaculari, et quasi libra, id est directo jaculando emittere: vel quia quae jaculari volumus, prius ad nos adducimus et retrahimus et in aequilibrio quadammodo constituimus, ut emissa citius ferantur, tirare, lanciare, vibrare. — a) Generatim. Virg. 9. Aen. 417.* summa telum libratat ab aura. et 10. *ibid. 479.* ferric praerum robur acuto. In Palanta diu librans jacit. et 5. *ibid. 478.* durusque reducta Libravit dextra media inter cornua castus. *Ovid. 7. Met. 787.* Ad jaculi vertebat opem, quod dextera librat Dum mee, dum digitos amensis in-

dere tento, Lumina delectat etc. *Lucan. 3. 433.* raptam librare libripennem Ausus, et aëriam ferro proscindere quercum. *Seneca Agam. 900.* Sic buc et illic impiam librat manum. *Cf. Quintil. declam. 1. 10.* Sic ergo libravit manum caecus, ut ipsam protinus ferret animam. *Poetice Stat. 2. Achill. 419.* librare vulnera. — b) Specialim *librata* dicuntur, quae, dum moventur, jacunturque, certo et aequabili cursu, atque adeo nulla vi et impetu feruntur. *Liv. 38. 29.* Librata (*glans*)

librata (*glans*)

librata (*glans*)

librata (*glans*)

librata (*glans*)

librata (*glans*)

quum sederit. Tac. 2. Hist. 22. Ingerunt desuper Othoniani pila, librato magis et certo ictu, adversus tamera subeuntes. *V. et Libratus* in fin. *Plin.* 8. Hist. nat. 2. (5). de elephantis. Plenis bomine tricliniis accubitum iere per lectos, ita libratis vestigiis, ne quis potentium attingeretur. *Id.* 37. *ibid.* 6. 22. (83). Opalis falsis contra radios libratis, unns atque idem translucet colos. h. e. certa ratione motis et versatis. *Sil. It.* 15. 429. per nubes aquila librata volatu. — c) *Librare* se dicuntur volucres, quom expansis utrimque alis, quasi libra, tolluntur ad volandum. *Plin.* 10. Hist. nat. 3. 3. (9). Halizetos librans ex alto sese. *Sic Ovid.* 8. *Met.* 201. de *Dædalo*. geminas opifex libravit in alas Ipse suum corpus. et 2. *Art. am.* 68. de eod. Inque novum timide corpora librat iter. et 2. *Amor.* 6. 11. quæ liquido libratis in aere cursus. *Virg.* 4. *G.* 196. de apib. sæpe lapillos tollunt, bis sese per inania nubila librant. si vanno contrappesando nel volare. *Sic Plin.* 11. Hist. nat. 10. 10. (24). de iisd. Si coarrior procella. apprehensi ponduscuto lapilli se librant. — d) *Librare corpus in herba* apud *Ovid.* 1. *Fast.* 429. est paulatim et æquali descensu quasi que ad libram demittendo se, decumbere, corricarsi pian piano. Simile est illud *Plin.* 12. Hist. nat. 25. 54. (115). Incidentis manus libratur artificiali temperamento, ne quid ultra corticem violet. h. e. temperati ictu leviter demittitur. — e) *Librare iter* est dirigere apud *Senec.* *Ædip.* 899. Callidus modum senex *Dædalis* librans iter, Nube sub media stetit.

11.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiore paragr. 2., poetice ponitur pro æquare translate sumpto. *Colum.* 10. *R. R.* 42. Et paribus Titan orbem libraverit horis. h. e. æquaverit nocti diem. *Pers.* 1. 85. crinina rasis Librat in antithetis. h. e. respondet ille quidem criminibus, sed affectata verborum cura, antitheta congerens paribus incis, et quasi libra appensis aliisque verbum figuris nimia arte elaboratis. ¶ 2. Apud senioris ævi scriptores ponitur etiam pro mente pendere, examinare, *pesare*, *esaminare*. *Stat.* 9. *Theb.* 165. paulum stetit anxius beros, Librabat que metus. *Nazar. Paneg.* ad *Constantin.* 7. Illa majestas, sandi ac nefandi discriminatrix, quæ omnia meritorum momenta perpendit, librat, examinat. *Imp. Honor. et Theodos.* *Cod. Theod.* 8. 4. 26. Si quas cælestes præscriptiones super reddenda milita elicevit provincialis apparitor, quas non ante præcelsa sedes tua libravit. — Hinc *Part. præter. pasa.*, cujus multa sub 1. exempla retulimus.

Libratus, a, um, adjectivæ quoque occurrit, unde *Comp. Librator*, quo sensu posuimus (sub 1. 4. b.) librata dici, quæ, dum moventur jaciunturque, certo et æquabili cursu, atque adeo multa vi et impetu feruntur. *Liv.* 30. 10. a *med.* Panni vana pleraque tela in auperiorem locum mittebant: gravior ac pondere ipso librator auperne ex onerariis ictus erat.

LIBS, Libis, adject. *Aiç*, ad Lybiam pertinet, *Africus*: *V. ONOM.* — Hinc *Libis* dicitur etiam velus *Africus*, *Ponente*. *Carbino. Plin.* 2. *Hist. nat.* 47. 46. (119). A meridie Auster, et ab occasu brumali *Africus*: *Noton* et *Liba* nominant. *Auson. Technopœgn. de deis* 12. Velivolique maris constator leuconotus *Libs*. *Cf. Gell.* 2. 22. a *med.* *Africus*, qui Græcè vocatur *Aiç*.

LIBUM, i, n. 2. (libo). Mascul. genere *libus*, i, usurpatur a *Nigidio* apud *Non.* p. 211. 31. *Merc.* Deinde surgat, factus libos quatuor, et intra libos duos ad dextra et duos dexteros. — Ceterum — a) Generatim *libum*, *πλάκος*, *δύο* (*It. focaccia*; *Fr. gâteau*; *Hisp. torta hojaldré*; *Gerin. d. Kuchen*, *Fladen*; *Angl. a kind of sweet cake*) est genus cibi, cujus conficiendi rationem sic tradit *Cato R. R.* 75. *Libum* hoc modo facito. Casei p. n. bene disteras in mortario ubi bene distriveris, farinae silliginæ libram, aut, si volis tenerius esse, selibram simlaginis solum eodem indito, permiscetoque cum caseo bene: ovum unum addito, et una permisceto bene. Inde panem facito: folla (*laurea*) subdita: in foco caldo sub testu coquita leniter. *Ovid.* 3. *Fast.* 670. Fingebat tremula rustica liba manu: Atque ita per populam fumantia mæne solebat Dividere. *Martial.* 3. 77. Nec ta liba

juvant, nec sectæ quadra placenta. — Etiam ex aliis rebus liba fiebant. *Virg.* 7. *Æn.* 109. Instuntque dæpea et adorea liba per verbera subjucunt pulvis. *Ovid.* 3. *Fast.* 761. liboque infusa calenti Jure repertori candida mella damus. — b) Speciatim, liba dicta sunt a *libando*, quia præcipuum eorum usus erat in sacris. *Ennius* apud *Varron.* 7. *L. L.* 44. *Müll.* Libaque, fictores, Argos et tutulatos. *Enni* varsum servavit et *Pestus* p. 355. 1. *Müll.* Ceterum *Varro* loc. cit. addit. *Liba*, quod libandi causa fiunt. *Varro* 2. *R. R.* 8. 4. Dum hæc loqueremur, venit libertus, qui dicit, liba absoluta esse et rem divinam paratam: venirent illuc, et ipsi pro se sacrificarentur. *Varro* 5. *L. L.* 106. *Müll.* *Libum*, quod libaretur, priusquam essent (h. e. comederent) coctum. *Al. leg.* priusquam esset coctum. In aliis enim sacris crudum libabatur, in aliis coctum, ut in *Matraibus*. *Müllerus* vero legit: *Libum*, quod ut libaretur, priusquam esset (h. e. ederetur), erat coctum. Adde *Ovid.* loc. cit. 735; *Virg.* 7. *Ecl.* 33. et 3. *G.* 394; *Horat.* 1. *Ep.* 10. 10; *Tibull.* 1. 8. 54. etc. *Sic Ovid.* 3. *Trist.* 14. 17. Libaque dem proprie genitale notantia tempus et *Juvenal.* 16. 38. Aut sacrum effudit medio de limite sarum. Quod mecum vetulo coluit puls annua libo. Hinc *quinquagesima liba* dixit *Martial.* 10. 24. quæ quinqueagesimo suæ ætatis anno, natali die, sacra faciens obtulerat. — *Ovid.* loc. cit. 733. a *Libero* Patre liba et libamina dicta esse putat, quia illi primum fieri et offerri cæpta. *V. LIBAMEN.*

LIBURNA et

LIBURNICA, æ, f. 1. subandi navis (a *Liburnus*, a, um, et *Liburnicus*, a, um, adject. ad *Liburnos* et *Liburniam* pertinens, quæ *V. in ONOM.*) est genus navium velocioris, variæ magnitudinis. Nam minima unum habebat remorum ordinem: paulo major binos: idoneæ mensuræ ternos, vel quaternos, interdum quinos, ut *Veget.* 5. *Milit.* 7. docet, de suis loquens temporibus. Nam primo biremis fuit, ut *Lucian.* *Amor.* 6. et e *Scholast. Gr.* ad *eum.* loc. cit. apparet. *Liburnas* Græcè dixisse fuisse appellatas; quod quidem cum loc. cit. *Lucani* apprimè convenit. *V. et Liburnæ* formam in *Bullætin. archeol.* an. 1841. p. 189. Dicta est a *Liburnis* populis *Ilyrici*: quorum auxiliis quum usus fuisset *Augustus* bello *Actiaco* contra *Antonium* et *Cleopatram*; et experimento didicisset, eorum naves ceteris aptiores esse, classem *Romanam* ad illarum exemplum restituit et ipse et ceteri deinceps imperatores. *Veget.* *ibid.* Sunt tamen qui et ante *Augustum* *Liburnarum* usum fuisse *Romanis* putant (*It. galéa, galéotta, brigantino*; *Fr. navire léger*; *Hisp. galeota, brigantín*; *Gerin. e. schnell segelndes Fahrzeug, e. Brigantine*; *Angl. galley, pinnace, brigantine*). Occurrit — a) Forma *liburna* apud *Horat.* *Epod.* 1. 1. *Ibis* liburnis inter alta navium, *Amice*, propugnacula. *Id.* 1. *Od.* 37. 30. Sævus liburnis scilicet invidens etc. Adde *Cæs.* 3. *B. C.* 9. *Sic Tac.* *Gerin.* 9. Signum ipsum in modum *liburnæ* figuratum, docet, adjectam religionem. *Lucan.* 3. 534. Ordine contentæ gemino crevisse *liburnæ*. *Sil. It.* 13. 240. Quanta est vis agili per cæruis summa *liburnæ*. — b) Forma *liburnica* apud *Sueton.* *Aug.* 17. *Tempestate* confictatus, parte *liburnicarum* demersa. *Id.* *Cal.* 37. *Fabricavit* et de cedris (alii rectius *leg.* *deceres*, h. e. *δερξίπες*) *liburnicas*, gemmatas puppibus, versicoloribus velis. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 23. 32. (63). *Olores*, *liburnicarum* more, rostrato impetu feruntur, facillias ita findentes aera, quom si recta fronte impellerent.

LIBUS, i, m. 2. *V. LIBUM* inii.

LIBYSTICUM, i, *V. Ligusticum* in v. *LIGUSTICUS*.

LICENS, entis, particip. *V. LICET*.

LICENTEB, adverb. (licet). *Comp. Licentius*.

— *Licenter* est cum *licentia*, et sæpissime in malam partem usurpatur pro nimis libere, immoderate, *ἀδώς*, *ἀνεπιμέως* (*It. con libertà, licenziosamente*; *Fr. librement, d'une manière déréglée, sans frein*; *Hisp. libremente, licenciosamente*; *Gerin. willkürlich, nach Belieben, ungebunden, zügellos, frech*; *Angl. licentiously, with too much liberty, too freely, without due restraint*). Occurrit — a) *Posit.* apud *Cic.* 1. *Nat. D.* 39.

109. Vos non modo oculis imagines, sed etiam animis inculcatis: tanta est impunitas garriendi. At quam licenter! *Id.* *Orat.* 23. 77. Solutum quiddam sit, nec vagum tamen, ut ingredi libere, non licenter videatur errare. *Horat.* *Art. P.* 265. idcircone vager scribamque licenter? et *Quintil.* 1. 8. 6. *Græci* licenter multa. *Liv.* 26. 10. *Id.* eum tam licenter et otiose facere. — b) *Comp.* apud *Cic.* *Cæli.* 23. 57. *Servos* intelligebat non communi conditione servitutis uti, sed *licentius*, *liberius*, *familiarius* cum *domina* vivere. *Sall. Jug.* 87. *Romanos* sicuti plerosque, remoto metu, laxius *licentiusque* futuros. *Id.* *ibid.* 108. *Res communæ* *licentius* gerere. *Quintil.* 1. 2. 7. *Si* quid *licentius* dixerint. *Id.* 8. 6. 23. *Licentius*, aut lætius ausi aliquid. *Id.* 12. 10. 50. *Petitas* vel paullo *licentius* voluptates. *Tac.* 6. *Ann.* 13. *Gravitate* *annonæ* juxta *seditionem* ventum: multaque in theatro *licentius* efflagitata, quam solitum, adversum *imperatorem*. *con maggiore sfacciataggine.* *Val. Max.* 5. 4. n. 3. *Excedere* omnes jussit cubiculo, quo *licentius*, remotis arbitris, *indicium* perageret. *con più libertà.*

LICENTIA, æ, f. 1. a *licet* formâ affirmantis, ut apud *Plaut.* *Rud.* 4. 6. 21. *videre* est (*V. infra* sub 1.), est facultas, venia, libertas, quæ licet nobis quippiam facere, nullo impediante, *ἀνεως* (*It. licenza, permissione, facoltà, libertà*; *Fr. liberté, permission, faculté de faire ce que l'on veut*; *Hisp. libertad, licencia de hacer una cosa, permission*; *Gerin. d. Freiheit, d. Erlaubniss nach seinem Belieben zu handeln, d. Ungebundenheit*; *Angl. licence, liberty, permission, leave*). ¶ 1. Generatim de agendi facultate, venia, libertate, quæ datur vel permittitur. *Plaut.* *Rud.* 4. 6. 21. *hæc*. *Licet* —, *licet* —, *licet*. *Tr.* *Hercules* istum infelicem cum sua *licentia*. *Cic.* 3. *Off.* 5. 20. *Nobis* *uostra* *Academia* *magnam* *licentiam* *dat*, ut, quodcumque maxime probabile occurrat, *id* *nostro* *jure* *licet* defendere. *Id.* *Senect.* 13. 44. *Tantum* *licentiæ* *habebat* *gloria*. *Id.* 5. *Ferr.* 12. 29. *Hæc* *licentia* *permissa*, ut etc. et 4. *Acad.* (2. pr.) 10. 30. *Libertatem* et *licentiam* *alicui* *largiri*. *Id.* *Mur.* 9. 20. *Licentiam* *concedere*. *Phædr.* 3. 7. *Si* *quo* *abire* *est* *animus*, *est* *licentia*? *Non* *plane* *est*, *inquit*. *Rursus* *Cic.* 1. *Off.* 29. 103. *Pueris* *non* *omnem* *licentiam* *ludendi* *damus*. *Tac.* 14. *Ann.* 49. *Licentia* *absolventi*. et 1. *ibid.* 26. *bene* *faciendi*. *di* *beneficere*. et *Sueton.* *Cæs.* 67. *Licentiam* *omnem* *passim* *lasciendi* *permitteret* *militibus*. *Julian.* *Dig.* 24. 3. 6. *Licentium* *habet* *mulier* *ad* *alias* *migrare* *nuptias*.

¶ 2. Speciatim est facultas seu libertas, quam quis sibi sumit, cogitandi vel agendi, arbitrium. — a) *Universim*. *Cic.* 1. *Nat. D.* 38. 107. *Ludimur* *ab* *Epicuro*, *hominem* *non* *tam* *faceto*, *quam* *ad* *scribendi* *licentiam* *libero*. *Id.* *ibid.* 44. 123. *Quæ* *autem* *istæ* *imagines* *vestræ*, *aut* *unde?* *A* *Democrito* *omnino* *hæc* *licentia*. *Sueton.* *Cæs.* 40. *Per* *intercalandi* *licentiam*. — b) Sæpe et eleganter refertur ad orationem, quom sibi indulget orator aut scriptor, et leges aut consuetudinem loquendi excedit. *Cic.* *Brut.* 91. 316. *Dedit* *operam*, *ut* *nimis* *redundantes* *nos* *et* *superfluentes*, *juvenili* *quadam* *dicendi* *impunitate* *et* *licentia*, *reprimeret*. *Id.* 3. *Orat.* 38. 153. *Verba* *prisca* *ac* *velusta*, *quæ* *sunt* *poetarum* *licentiæ* *liberiora*, *quam* *nostræ*. *Quintil.* 10. 1. 28. *Non* *per* *omnia* *poetas* *esse* *oratori* *sequendos*, *nec* *libertate* *verborum*, *nec* *licentia* *figurarum*.

¶ 3. Item speciatim, apud *Rhetores* est figura sententiarum, *παρρησία*, quom apud eos, quos aut vereri, aut metuere debemus, tamen aliquid pro jure nostro dicimus, quod eos minime offendat, aut quos bi diligunt, quom in aliquo errato vere reprehendi posse videantur. *Cic.* 4. *Herenn.* 36. 48. *Orationem* *liberam* *appellat* *Quintil.* 9. 2. 27. ¶ 4. Sæpissime in malam partem sumitur, estque intemperans et immoderata libertas, quam sibi quis arrogat sciendi quiddam libuerit, sine verecundia, aut metu aut legum, aut hominum, *troppa libertà, sfrenatezza*. — a) De hominibus. *Phædr.* 1. 2. *Athenæ* *quom* *florerent* *æquis* *legibus*, *Prociæ* *libertas* *civitatem* *miscuit*, *Frenuque* *solvit* *pristinam* *licentia*. *Cf. Tac.* 2. *Hist.* 10. *Civitas* *discors* *et* *ob* *crebras* *principum* *mutationes* *inter* *libertatem* *ac* *licentiam* *incerta*. *Ter. Heaut.* 3. 1. 74. *Deteriores* *omnes* *sumus* *licentia*. *Cic.* 1. *leg. Agr.* 5. 15. *Nunc* *prospicite* *omnium* *terru* *infinitam* *atque* *intolerandam*

licentiam. *Id.* 10. *Att.* 4. Qui nisi me civitate expulissent, obtinere se non posse putaverunt licentiam cupiditatum avarum. *Id.* 5. *Verr.* 94. 220. Dare alicui licentiam licentiam pecuniarum eripiendarum. *Id.* 2. *Off.* 8. 28. Nisi multorum impunita scelera tulissemus, numquam ad unum tanta pervenisset licentia. tanto absoluta potest. et 5. *Verr.* 33. 77. Eandem istius, qui se regem Sculorum essa ducebat, licentiam libidiniqua esse cognoscite. *Id.* *Fontej.* 14. 30. Habere magnam licentiam ad malevivendum. *Id.* *Amic.* 22. 83. In iis perniciosis est error, qui existant, libidinum peccatorumque omnium patere in amicitia licentiam. *Id.* *Mil.* 31. 84. Quem si vicisset, habiturus erat impunitatem et licentiam sempiternam. *Id.* *Cael.* 20. 48. Hujus acull licentia. *Id.* *libertinaggio d'oggi.* quam *Plin.* 3. Ep. 3. vocat licentiam temporum. Sic *Sueton.* *Gramm.* 11. Licentia Sullani temporis. *Nepos Eumen.* 8. militum. *indisciplinatezza.* *Tac.* 4. *Hist.* 72. Licentia sævitiæ imbuere militem. *Cic.* 2. *Divinat.* 72. 130. Licentia ejuspiam resistere. *Id.* 5. *Verr.* 1. 3. Licentiam prædicere. *Horat.* 3. *Od.* 24. 29. Indomitam refræne. *Tac.* 1. *Hist.* 35. coercere. et 2. *ibid.* 84. extr. habere in aliqua re faciendâ. et 3. *ibid.* 66. in aliquem. supra *qualcheduno.* *Petron.* *Satyr.* 17. Licentia juvenilis impulsus. *Capell.* 8. p. 271. Licentia nuptialis. *Tac.* 4. *Hist.* 22. Paucis diebus per licentiam assumpta sunt, quæ adversus necessitates in longum sufficiens. — b) Raro admodum, figurate tribuitur et rebus inanimis. *Cic.* 4. *Fam.* 9. in fin. Magna gladiorum est licentia: sed in externis locis minor etiam ad facinus vercedunt. *Vomicidio liberamente domina.* *Ovid.* 1. *Met.* 309. de diluvio. Obruera tamulos immensa licentia ponti. ¶ 5. Tamquam deam Licentiam nominat *Cic.* 2. *Legg.* 17. 42. Omnia tum perditurum civium scelere, discessu meo, religionum jura polluta sunt: vexati nostri Lares familiares: in eorum sedibus exedificatum templum Licentiæ. Licentia hic ponitur pro Libertate: *V. LIBERTAS* II. 5. in fin. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

LICENTIATUS, us, m. 4. (licentia) idem ac licentia. *Zabertus* apud *Non.* p. 242. 6. *Merc.* Meo licentiati.

LICENTIÓSE, adverb. licenter, licentiosamente. *Petron.* *Satyr.* 140. ad fin. Unde plani, unde licentiose viverent? *Alii rectius* leg. *tevatore.* *V. LEVATOR.*

LICENTIÓSUS, a, nm, adject. (licentia). Comp. *Licentiosior* et *Sup. Licentiosissimus.* — *Licentiosus* est qui nimia utitur licentia, *licentioso, παρρησιαστος.* *Quintil.* 1. 6. 23. Nam *ebor* dicere non minus est licentiosum, quam si *sulphuri* et *gutturii* subjicerent o mediam in geolivo. *Arnob.* 4. 32. Aut ipsos (poetas) sibi tantum licentiosius voluisse juris adsciscere, ut congererent per stultitiam res eas, quæ nec ab insania procul esset remotæ etc. *Apul.* 4. *Met.* Lamentationes licentiosas. et 5. *ibid.* Licentiosa temeritas. et 9. *ibid.* fortuna. *Seneca* 6. *Excerpt.* controu. 8. Conversatio cum viris licentiosior. *Augustin.* 2. contra *Pelag.* 7. Libidini licentiosissimum spatium præbere.

LICEO, ces, cûi, citum, cere, a. 2. est in auctione æstimari: a licet, quia licet emere et vendere quæ in auctione æstimata sunt, *πλειστοντίαζουαι* (It. essere stimato o prezzo nell'incanto, essere in vendita all'incanto; Fr. être mis à prix, être à vendre; Hisp. estar apreciado, estar en venta; Germ. feil sein, zum Verkauf stehen; Angl. to be put up or exposed to sale, have a price put upon it, be prized or valued). A Grammaticis in neutris passivis numeratur. Constructur vel absolute, vel cum communibus casibus. Si Ablativus personæ agentis exprimens sit, ad verbum liceo confugiendum est.

1.) Proprie. *Plaut.* *Men.* 5. 9. 94. Omnia veniunt, qui qui libent, præsentis pecunia. *Cic.* 12. *Att.* 23. a med. De Drusi hortis quanti licuisse tu scribis etc. *Horat.* 1. *Sat.* 6. 12. Contra, *Lavinium*, Valeri genus, unde *Superbus* *Tarquinius* regno pulsus fuit, unius assis non umquam pretio plus licuisse.

II.) Translate est rem venalem æstimare, pretium indicare: et ad venditorem pertinet. *Martial.* 6. 66. Parvo quum pretio diu (puellam) liceret. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 38. (SN). Percontanti quanti liceret

opera effecta, parvum neclo quid dixerat. quanto stimasse o dimandasse. Ita *Harduin.* ex MSS. Alii licitaretur.

LICEOR, liceris, licitum sum, liceri, dep. 2. Part. *Licens* I. — *Liceri* (quod videtur esse causativum verbi liceo, Ita ut liceri sit reddere aliquid sibi venale) est pretium offerre in auctione alicuius rei, *αἰρωσίουαι* (It. offerire il prezzo nell'incanto; Fr. offrir un prix pour, miser; Hisp. ofrecer, proponer de dar un precio; Germ. auf eine Waare als Käufer bieten; Angl. to bid money for, offer a price for).

1.) Proprie. — a) Absolute. *Cic.* 5. *Verr.* 33. 77. Liciti sunt usque eo, quoad efficere posse arbitrabantur. *Id.* *Cæcin.* 6. 16. Adest ad tabulam; licetur *Ebutius*; deterrenitur emptores multi; fundus addicitur *Ebutio.* *Id.* 3. *Off.* 15. 61. Non licitatorum venditor, nec qui contra asse liceatur, emptor apponet. *Cæs.* 1. *B. G.* 18. Omnia vectigalia parvo pretio redempta habebat, propterea quod, illo licente, contra liceri audebat nemo. Tò licente ad hoc verbum pertinet, non ad liceo. *Sueton.* *Cæs.* 20. Publicanos, ne in locatione novorum vectigalium immoderatus licerentur, propalam monuit. *Id.* *Cat.* 38. Nec licendi finem factum. *Plin.* *Paneg.* 29. in fin. Annona, de qua ioter licentem vendentemque convenit. *Paul.* *Dig.* 10. 2. 29. Nisi si obijciatur creditori, quod animose licitum sit. *Curt.* 5. 12. Hominem mercede conductum ad nutum licentium circumferri. *Id.* *chi più offerisse.* — *Mos* erat, ut in auctioibus, qui liceretur io turba et pretium auget, digitum tolleret. *Cic.* 5. *Verr.* 11. 27. Utrum est æquius, eum qui manu quaesierit, an eum qui digito licitum sit, possidere? Adde eund. 3. *ibid.* 54. 141. — b) Cum Accusativo. *Cic.* 12. *Att.* 38. Heredes *Scapulae* istos hertos liceri cogitant. *Plin.* *Paneg.* 50. Illos hortos, illud suburbium licemur; enimus, implemus. *Pers.* 5. 191. Et centum Græcos curto centusse licetur. Sic *Curt.* 4. 2. 12. Impia enim bella suscipitis, et, quum habeatis arma, licemini hostium capita. *V. Mützell.* ad h. l.

II.) Translate. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 22. 23. (41). Tunc avidi matronam oculi licentur. h. e. in ebrietate oculi veluti desinant, quo pretio, aut ratione, matrone amoribus potiantur.

LICESIT. *V. LICET*, cebat, lolt.

LICET, conjunctio adversativa. *V. voc.* seq. sub II.

LICET, licebat, licuit vel licitum est, licere, impers. 2. *Licessit* pro *licuerit* est apud *Plaut.* *Asin.* 3. 3. 13. — Part. *Licens* et *Licitus* in fin.; *Liciturum* I. 2. a. — Ratione habita etymi, *Forcellinus* deducit a *δίχη* jus, *δ* in *l* abeunte, ut *δάρχηα* *lacrime*, *ὄδουσεύς* *Ulysses*. Alii vero putant, licet esse a *λίρω* seu *λείρω* *linquo* (ut ab *ἐπομαι* est sequor, unde et sequutus et secutus), ex quo Latinarum prius *lico* activum, deinde intransitivum *liceo* (ut a *pendo* est *pendeo*); ita ut impersonale licet idem sit ac *linguitur*, permittitur: licet autem idem fere est ac *liquet*, quemadmodum tum *collicice*, tum *delicice* scribitur æque ac *colliquice* et *deliquice*. Ceterum licet idem valet ac *fas* est, honestum est, rectum est, possibile est, conceditur, potestas datur, *ἔμπευ σορι, ἔξασρι, ἐνσασρι* (It. essere lecito o permesso, potersi; Fr. il est permis, il est donné de, on est libre, on a le droit, on peut; Hisp. está en poder, está en facultad de; Germ. es ist erlaubt, verstatet, zugestanden, steht frei; Angl. it is lawful, it is permitted or allowed, one may).

I.) Proprie occurrit — 1.) Cum Nominativo rei, quæ per pronomen demonstrativum vel relativum significatur et — a) Dativo personæ. *Cic.* 13. *Phil.* 6. 14. Licet autem nemini contra patriam ducere exercitum: si quidem licere id dicimus, quod legibus, quod more majorum institutisque conceditur. Nequa enim quod quisque potest, id ei licet, nec, si non obstat, propterea etiam permittitur. *Id.* 14. *Att.* 19. Cui facile persuasi, mihi id, quod rogaret, ne licere quidem, nun modo non libere. *Id.* *Habir.* *Post.* 5. 11. Quid deceat vos, non quantum liceat vobis, spectare debetis. Si enim, quid licet, quaeritis; potestis tollere et civitate quem vultis etc. *Id.* 13. *Phil.* 7. 15. Si hominibus tantum licere iudicas, quantum possunt: vide, ne etc. — b) Omissio Dativo personæ. *Ter.* *Eun.* 4. 2. 12. Si illud non licet, saltem hoc licebit. *Cic.* *Quinct.* 30.

94. Sin et poterit *Nævius* id quod libet, et ei libebit, quod non licet, quid agendum est? *Id.* *Mil.* 16. 43. Ut eum (*Clodium*) nihil delectaret, quod ani per naturam fas esset, aut per leges liceret. *Quintil.* 5. 10. 40. Neque idem ubique aut licet, aut decorum est. *Id.* 9. 2. 67. Quod in foro non expedit, illic nec liceat. — c) In plurali numero occurrit tantum apud *Senec.* 1. *Clem.* 18. Quum in scerum omnia liceant, est aliquid, quod in hominem licere commune jus animalium vetet. — 2.) Cum Infinito, qui Nominativo vicem gerit, et — a) Dativo personæ. *Ennius* apud *Macrob.* 0. *Saturn.* 2. Neque terram injicere, neque cruenta Convestire mihi corpora licuit, Neque etc. *Cic.* 1. *de republ.* 6. Ut tibi id facere liceat. *Id.* *ibid.* M. *Caton* licuit Tusculi se in otio delectare. *Id.* *Lignr.* 6. 18. Sceleris criminis liceat *Cn. Pompejo* mortuo, liceat multis aliis carere. *Sulpicius* apud *Cic.* 4. *Fam.* 5. Quibus sine dolore licitum est mortem cum vita commutare. *Cic.* 2. *Att.* 1. ante med. Nihil magis ei licitum esset plebrijo rempublicam perdere, quam similibus ejus, me consule, patriciis esset licitum. *Inscript.* apud *Gruter.* 629. VIATORIBUS, PRÆCONIBUS, QUI EX HAC LEGE LEGI SAVNT, VICARIUM DARE, SVBNERE IVS ESTO LICETOQUE. — *NB.* Aliquando ponitur cum præpos. per et Accusativum ejus, a quo licentiam petimus tum hac forma, scilicet cum Infinito, tum aliis, quas subjunctivus: ut *Si per te licebit*: id est si permisit, vel si potero, a te non impeditus. *Non licet mihi per te hinc abire*: id est, tu non vis, seu pateris, me hinc abire. *Licet hoc mihi per leges facere*, vel non licet per leges facere: id est, legibus approbantibus, vel improbantibus. *Cic.* *Flacc.* 29. 71. Cur his per te frui libertate sua, cur denique esse liberis non licet? *Id.* *Rosc.* *Am.* 44. 127. Id quod postea, si per vos, iudices, licitum erit, aperitur. Similiter *Ter.* *Adelph.* 1. 2. 28. Dum per ætatem licet. *V. infra* sub 5.º al *Cic.* 1. *Fam.* 8. Si mihi per ejusdem amicitiam licebit. *V. ibid.* et *Plin.* 11. *Hist. nat.* 6. 5. (14). Nullus, quum per cælum licuit, otio perit dies. — b) Omissio Dativo personæ. *Plaut.* *Amph.* 2. 1. 70. Introire in ædes numquam licitum est. *Ter.* *Hecyr.* 3. 5. 14. Impuna optare istuc licet. *Id.* *Heaut.* 5. 2. 28. Modo liceat vivere. *Id.* *Hecyr.* 5. 4. 33. Licetue scire ex te? *Cic.* 1. *Off.* 29. 102. Licet ora ipsa cernere fratrorum. *Id.* 1. *Divinat.* 41. 91. Licet videre et genera quadam et nationes huic scientiæ deditas. *Id.* *ibid.* 7. 13. Mirari licet, quæ sint adversa a medicis herbarum genera. è degno ammiratione. — *Licet rogare?* formula interrogandi testes in iudicio, apud *Cic.* 2. *Orat.* 60. 245. *Licet consuleret?* petendi consilium domi a jurisconsultis, apud eund. *Mur.* 13. 28. *Licet antestari?* citandi quempiam, ut apud iudicem testis sit. *V. ANTESTOR.* — *Servit* et *Ironiæ.* *Ovid.* 2. *Art.* *am.* 31. Dixerat hæc: sed et hæc et multo plura licebat *Dicere*: regressus non dabat ille viro. *ma potea ben egli dis questo e molto di più, che non perciò colui gli permetten il ritorno.* — *Licet*, necesse est, oportet, cogor. *Propert.* 2. 13. 71. Nunc licet in trivis sicca requiescere luna. Sic *Id.* *ibid.* 8. 3. Quam mihi si liceat media pugnare puella. et *ibid.* 31. Scribat de te alii, vel sis ignota, licebit. *V. infra* sub 4.º b. — c) Cum verbo licet Infinitivus usurpari potest etiam passive. *Cic.* 1. *Tusc.* 12. 27. Idque quum multis aliis rebus, tum e pontificio jure et cæremoniis sepulcrorum intelligi licet. Sic *Id.* 1. *de republ.* 38. Intelligi jam licet, nullum fora Imperium. et *Cæs.* 3. *B. C.* 28. Hinc (al. his) cognosci licuit, quantum etc. *Cic.* 1. *Off.* 7. 20. Quam eandem benignitatem appellari licet. *Id.* 5. *Att.* 21. 6. Evocari ex insula *Cyprios* non licet. *Id.* 3. *ibid.* 12. In senatu dici nihil liceat; itaque silentium. *Id.* 3. *Fam.* 10. 9. In quo (sacerdotii collegio) non modo amicitiam violari apud majores nostros fas non erat, sed ne cooptari quidem sacerdotem licebat, qui cuiquam ex collegio esset inimicus. Sic *Id.* 4. *Verr.* 49. 120. Ne genera quidem spectata esse, ex quibus in eum ordinem cooptari liceret. — d) Si conjungatur cum verbo esse, vel alio ex neutris primi ordinis, ut *vivere, redire* etc., item cum aliis, quæ hic subjunctivus, post illum Infinitivum modum de more habet Accusativum. *Plaut.* *Pseud.* 1. 1. 14. Licet me id scire, quid sit? *Cf. Manil.* 1. 25. Quem primum infernis licuit cognoscere terris Munere cælestum. *Ter.* *Hecul.* 4. 1. 53. Non licet

hominem esse saepe ita ut vult, si res non sinit. *Id. ibid.* 4. 2. 5. Triumpho, si licet ma latere tecto abscedere. *Id. ibid.* 2. 4. 21. Hocine me miserum non licere modo Ingenium frui! Sic *Cic. 7. Verr.* 32. 89. Non licet me isto tanto bono, iudices, uti: non licet. et 4. *ibid.* 41. 100. Quum eorum edicto non liceret quamquam Romae esse, qui rei capitalis condemnatus esset. *Id. Ligar.* 6. 18. Licet esse miseris, quamquam hoc victore esse non possumus. *Id.* 10. *Att.* 8. Medios esse jam non licet. *Id.* 5. *Tusc.* 15. 44. Non sunt igitur ea bona dicenda, nec habenda, quibus abundantem licet esse miserum. *Id.* 3. *Hevrenn.* 2. 2. Ut eum licet ante tempus consulem fieri. *Id.* 1. *Off.* 26. 92. Haec praescripta servantem licet magnifice, graviter animoseque vivere. Sed hic locus *Jacobo Facciolato* magistro meo valde suspectus est *voDeiaq.* *Id.* 2. *ibid.* 19. 67. Licet opera prodesse multis, beneficia petentem, commendantem iudicibus, vigilantem etc. Sed non videntur *ra petentem, commendantem a licet* pendere. — Immo si conjungatur cum Infinitivo esse vel fieri, post illum Infinitivum motum habet praedictum in Accusativo quamvis adsit Dativus personae. *Cic. Balb.* 12. 19. Quod si civi Romano licet esse Gaditanum sive exsilio, sive rejectione hujus civitatis: *Quintil.* 7. 1. 19. Potest incidere quaestio: An hoc esse procuratorem licet? Sic *Id.* 4. 4. 6. Male petis: procuratorem enim tibi esse non licuit. *Ovid. Heroid.* 14. 64. Quo mihi commissio non licet esse piam. *Cæs. 3. B. C.* 1. Is erat annus, quo per leges ei consulere fieri liceret. *F.* et numerum proxime sequentem. — 3.º Si conjungatur cum Infinitivo esse, vel alio ex neutris primum ordinis, ut vivere, redire etc. et adsit Dativus personae, praedictum quoque per attractionem, ut Grammatici ajunt, in Dativo ponitur. — a) Cum Verbo esse. *Cic. 1. Tusc.* 15. 33. Livit enim esse otioso Themistori, licuit Epaninoudae. Sic *Id.* 9. *Att.* 2. A. *inst.* Impetralis a Caesare, ut tibi abesse licet et esse otioso. *It. Habir. Post.* 7. 17. Quare iudici mihi esse non licet. *Id.* 2. *Off.* 19. 63. Ut iis ingratis esse non licet. *Adde eumd.* 1. *Att.* 17. 6. et *Cael.* 1. 1. Sic *Cæs. 6. B. G.* 35. Quid vos hanc miserum ac tenuem sectantini praedam, quibus licet jam esse fortunatissimis? *Liv.* 21. 44. Illis timidis et ignavis licet esse: vobis necesse est fortibus viris esse. — b) Cum aliis Verbis. *Cic. Rosc. Am.* 49. 144. Ut sibi per te licet innocenti vitam in egestate degere. *Liv.* 38. 44. *extr.* Ut sibi triumphanti urbem invchi liceret. — c) Interdum, eadem prorsus constructione, Dativus personae omittitur, quia facile subintelligitur. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 19. Atqui licet esse bratis. *scil.* iis. *Ovid.* 8. *Met.* 405. licet minus esse Fortibus. *Liv.* 26. 41. *ad fin.* Hannibal nihil jam majus precatur deos, quam ut incoloni cedere atque abire ex hostium terra licet. *Id.* 3. 50. Sibi vitam filiae sua carioreni fuisse, si liberae ac pudicae vivere licitum fuisset. — 4.º Regit etiam Coniunctivum cum part. ut, et saepius sine part. ut, quemadmodum oportet. — a) Cum part. ut. *Cic. Mur.* 4. 8. Neque enim jam mihi licet, neque est integrum, ut meum laborem hominum periculis sublevandis non imperiam. — b) Sine part. ut. *Plaut.* *Capt.* 2. 2. 53. Memini, quum dicto haud audebat: facto nunc laedat licet. *Ter. Phorm.* 2. 2. 33. Postilla jam, ut lubet, ludas licet. *Cic. 1. Orat.* 44. 195. Fremant omnes, licet: dicam quod sentio. *idest* fremere — possunt. *Id.* 14. 4. Sed omnia licet concurrant: Idus Martiae consolantur. *Id.* 1. *ibid.* 16. Ex qua (oratione) licet pauca degustes. et 5. *ibid.* 1. Vel ipsi hoc diras licet, humanitatem ei meo iudicio illo die defuisse. *V.* et infra sub II. 1.º Similiter *Cic. 1. Invent.* 51. 97. Sequatur Herinagoram licet. *Id. Rosc. Am.* 17. 49. Et artificium obliviscatur et studium deponat licet. *Horat. Epod.* 15. 19. Sis perire et multa dives tellure licet. *Ovid.* 5. *Trist.* 14. 3. Detrahat auctori multam fortuna licet. — Habet locum et in precativis. *Horat.* 3. *Od.* 27. 13. Sis licet felix, ubicumque iavis, Et memor nostri, Galatea, vivas. *che possa tu essere felice* etc. *Ovid.* 3. *Met.* 404. manus aliquis despectus ad aethera tollens, Sie amet iste licet, sie non potior amato, Bixerat. — 5.º Absolute impersonaliter, cum vel sine Dativo personae. — a) Generaliter. *Ter. Heaut.* 4. 15. 49. Immo, aliis si licet, tibi non licet. *Id.* *Andr.* 2. 6. 12. Quum licitum est ei, dumque aetas tulit, amavit.

Cic. 1. Fam. 8. Quod profecto faciam, si mihi per ejusdem amicitiam licebit. — Et amisso Dativo personae. *Ter. Andr.* 4. 5. 10. Quando, ut volumus, non licet. *Cic. 2. leg. Agr.* 7. 19. Ut id, quoad posset, quoad fas esset, quoad liceret, populi ad partes daret. — b) Dum licet, *sinehè* si può, ut apud *Ter. Heaut.* 2. 3. 104. Fruare, dum licet. *Id. Phorm.* 3. 3. 16. Dum licet, loquimini merum. *Adde Horat.* 2. *Od.* 11. 16. et 2. *Sat.* 6. 96. Similiter *Ter. Adelph.* 1. 2. 28. Dum per aetatem licet. — c) *Licet ne?* formula petendi cum reverentia. *Ter. Heaut.* 5. 2. 20. Here, licet ne? *CHAE.* Loquer. *mi dai tu licenza ch'io dica?* — d) In responsionibus licet est affirmantis, assentientis. si. *Plant. Cas.* 3. 3. 30. Propere ergo. *CHAE.* Licet. *Id. Rud.* 4. 6. 8. *DOX.* Eum rogato, ut huc veniat. *TRA.* Licet. *DOX.* Dicito, daturum illi meam filiam uxorem. *TRA.* Licet. *DOX.* Sed propere. *TRA.* Licet. Lege integram scenam.

II.) Figurata, licet usurpatur tamquam conjunctio adversativa vel concessiva, et significat *etsi, etiamsi, quamquam, quamvis, xav, xaitos, ei xai, benche, sebbene;* et occurrit — 1.º Cum Coniunctivo apud optimos Auctores, et quidem — a) Absolute, hoc est sine ulla conjunctione, quae ipsi respondeat. *Cic. Rosc. Am.* 11. 31. Quoniam quidem semel suscepti, licet hercules undique omnes in me terrores periculae impendentes omnia, succurram atque sobibo. *Virg.* 6. *En.* 400. Nec vin tela ferunt: licet ingens janitor antro Aeternum latrans exsangues terreat umbras. *Quintil.* 6. 4. 15. Nam improbitas, licet adversaria molestia sit, iudici invisita est. *Id.* 10. 1. 99. In comedia maxime claudicamus: licet Varro Musas Plautino dicat sermone luculuras fuisse, si Latine loqui vellent: licet Caecilium veteres laudibus ferant; licet Terevtili scripta ad Scripionem Africanum referantur. *Seneca Brevit.* vit. 6. Vita brevis est, licet supra mille annos exat. — Cum quamvis conjunctivo nonnullis in locis, quae ad superiorem paragi. I. 4.º b. ab aliis referuntur. *Lucret.* 6. 601. licet quamvis caelum terramque praelui In corrupta fore. *Cic. 3. Iegg.* 10. 24. Et praeter eos quamvis enumeres multos licet, nullos reperies etc. *Id.* 3. *Nat.* D. 36. 88. Quamvis licet Mentis delubra et Virtuti et Fidei consecraverim. *Id. Amic.* 20. 73. Non enim tu possis, quamvis licet excellas, omnes tuos ad honores amplissimos perducere. *Orellius* ita legit; *Forcellius* vero *quantumvis licet* etc. — Simili modo usurpatur licet: *V.* supra sub I. 4.º b. — b) Quamquam huiusmodi, quae conjunctiones a Grammaticis appellantur, nihil aliud quam verba sunt, post quae particula ut subauditur: est tamen, ubi vim propriam habent adversantis particulae, sequente tamen, ut apud *Plaut.* *Asin.* 3. 3. 28. Licet laudem Fortunam, tamen, ut ne Salutem culpam. *Cic. 13. Fam.* 27. Licet eodem exemplo saepius tibi hujus generis litteras mittam, quam gratias agam: sed tamen non parcam operae etc. *Id.* 3. *Att.* 12. Licet tibi significarim, ut ad me venires Dodonam: tamen intelligo, te re istic prodesse, hic ut verbo quidem levare ma posse. *Brutus* ad *Cic.* 1. *ad Brut.* 17. *a meid.* Licet ergo patiem appellet, tamen illud apparebit etc. *Quintil.* 2. 2. 8. Licet enim satis exemplorum ad imitandum ex lectione suppeditet, tamen viva illa vox alit plenius. *Plin.* 2. *Ep.* 16. Licet ergo non sint confirmati testamento, a me tamen, ut confirmati, observantur. — Nota et illud *Quintil.* 7. *praefat.* 2. Si quam in corporibus nostris aliorumve animalium partem permutes et transferas, licet habeat eadem omnia, prodigium sit tamen. Item illud *Senec. Tranquill. anim.* 7. Constat illi licet fides et benevolentia, tranquillitatis tamen inimicos esse comes perturbatus et omnia gemens. — c) Sequente certe apud *Cic. 4. Acad.* (2. pr.) 32. 102. Licet enim haec quis arbitratu suo reprehendat, quod nequeum rem ullam percipi posse; certe levior reprehensio est. — b) Cum Indicativo apud sequioris aevi Scriptores. *Ulp. Dig.* 2. 15. 8. § 25. Valet revocatio, quia fructus habitationis praestatur, licet ruinae, vel incendio subjecta transactio est. *Apul.* 2. *Met.* Itaque, licet salutare non erit, Fotis illa tentetur. *Adde Macro.* 1. *Saturn.* 11.; *Ammian.* 22. 8.; et *Coripp.* 1. *Laud.* *Justin.* 3. — *Cajus Dig.* 50. 15. 58. Licet inter gesta et facta videtur quaedam esse subtilis differentia, attamen xaxa-

χωρητικὸς nihil inter factum et gestum iateret. *Julian.* *ibid.* 29. 7. 2. Licet directae libertates debeat, attamea etc. *Ulp.* *ibid.* 30. 73. Licet imperator rescripsit etc., tamen etc. — Hinc Part. praes.

Licentis, entis, adjective occurrit, unda *Comp. Licentior;* et est qui licet, aut liber est, licentiosus, ἀνεμνος, παρρησιαστικός, licentiosus, libero. — a) De hominibus. *Propert.* 4. 1. 26. Unda illicens Fabius sacra Lupercum habet. *Gell.* 15. 9. Audaem et licentem esse. *Seneca Hippol.* 780. Turba licens Naides improbae. — b) De rebus et abstractis. *Cic. 3. Orat.* 49. 185. Inde ille licentior et divitior fluxit dithyranbus. *Ovid.* 1. *Art.* an. 559. Hic tibi multa licet sermone licentia tecto Dicere. *Stat.* 1. *Silv.* 6. 93. Joci licentes. *Martial.* 4. 8. egressu timet ire licenti Ad matutinum nstris Thalia Jovein. *Plin. Hist. nat. proem.* § 1. Libros natos apud me proxima letua licentiora epistola narrare constitui tibi. *Val. Max.* 9. 1. n. 3. Licentior vita. *h. e.* dissoluta. *Id.* 6. 4. n. 2. Mala licentis imperii magistra inopia atque avaritia. *d'un comanilo libero e assoluto.*

Licitus, a, um, particip. praeter. qui licet, legi consentaneus, licito, permisso, concesso, *Demotus.* *Virg.* 8. *En.* 467. Congressi junzunt dextras, madisque residunt. *Edibus,* et licito tandem sermone fruuntur. *Petron. fragm. Tragar.* 683. *Burmman.* *Licitus* toros. *Stat.* 11. *Theb.* 123. *Licitae* acies. *Ulp. Dig.* 37. 14. 2. *Licitis* negotiatio. *Id.* *ibid.* 50. 14. 3. *Liriti* contractus. *Thc.* 3. *Ann.* 24. *Id.* que jore licitum. — Et neut. plur. absolute usurpatur a *Tac.* 15. *Ann.* 37. Per licita atque illicita saedatus.

LICHANOS, i, m. 2. duo diversa significat, scilicet

A) Est Graecum λίκανος, unus ex pithongis musicis molilibus, qui inter stantes et immotos sunt in tetrahordo dispositi. Est autem duplex, alter a recentioribus musicis vocatur *G sol re*, alter *D sol re*. Primus est medianum chordarum, secundum summorum. *Vitruv.* 5. 4. *V.* ibi *Bald. in Lexico.*

B) Est etiam hoc nomine digitus, qui Latine index ab indicando, Graece ἰχναγός a lincenio, *h. e.* ἀπό τοῦ ἰχναγός, est dictus. *V. HIPATE.* *Cael. Aurel.* 5. *Tard.* 1. § 21. Demonstivativus digitus, quem Graeci lichanon, sive dictiono appellant.

LICHEN, èvis, m. 3. λειχηνή
I.) Proprie est herba in saxosis locis nascent, folio uno ad radiceum lato, caule uno parvo, longis foliis dependentibus, quaeque inter alta etiam ad lichenas morbos prodest, *segetella.* *Plin.* 26. *Hist. nat.* 4. 10. (22). *Cl. Fée (Op. cit. vol. 3. p. 382.)* hanc exhibet synonymiam: I. *Mas. Lichen primus* *Plin.* loc. cit. est *Marchantia polymorpha* L. *Spec. plant.* 1603. — II. *Femina. Lichen alter* *Plin.* loc. cit.; et *Λειχηνή* *Dioscor.* 4. 53. sunt *Marchantia polymorpha* *Femina* L. *Spec. plant.* loc. cit., *Marchantia stellata* *Scopol.* *Carn.* 2. p. 353.

II.) Translate est inorbis cutis: praecipue in facie serpens, atque asperitate et pustulis laedans: Latine mentagra et impetigo, *serpentine, impetigine, volatica, fuoco volante, λειχηνή.* *Martial.* 11. 98. Non triste mentum sordilique lichenes. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 7. 63. (118). Foliorum fieri usus est in fricando lurbene, aloperii etc. *Adde eumd.* 26. *ibid.* 1. 2. (2). — Etiam equi, asini, iuleae co laborant in facie et super pedum ungulas. *Id.* 28. *ibid.* 11. 49. (180). Equi lichene vexati. *Adde eumd.* 28. *ibid.* 17. 67. (230). et 30. *ibid.* 10. 27. (88).

LICIA. ðrum. *V. LICIUM.*

LICIAMENTUM, i, n. 2. nexus plurium liciorum. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantummodo in *Nat. Tir.* p. 160.

LICIATORIUM, ii, n. 2. (lirium) insubulum, lignum, in quo tela licia involvuntur, *ἀντιον.* *Vulgar. interpr.* 1. *Reg.* 17. 7. Hastile autem hastae ejus erat quasi liciatorium tenentium. *Adde 2. ibid.* 21. 19., 1. *Par.* 11. 23. et 20. 5.; et *V. INSILIA* et *INSUBULUM.*

LICIATUS, a, um, particip. ab Inusit. *licio.* *Augustin.* 22. *Civ. D.* 14. Ipsa jam membra omnia sunt latenter in semine, in qua ratione jam quodam modo, ut ita dicam, liciatum esse videtur, quod nondum est, immo quod latet, sed accessu temporis erit. *h. e.* lochoatum, ut tela iachota dicitur, quum

licis adjuncta sunt stamina, necdum tamen texta subtemine. *Id. S. Gen. ad litt. 14.* Quasi præseminata et quondam modo licata primordia futurorum animalium. *Al. leg. initiata.*

LICINIO. *V. LACINIO.*

LICINIUM, n. s. 2. Inamentum, licinm medicamine illitum plagis sanandis, *tasta. Veget. 2. Veterin. 22.* et 48. *Sunt qui rectius legendum putant licium.*

LICINUS, a, nm, adject. qui cornua habet sursum versum reflexa, ut ait Servius et Philargyr. ad *Virg. 3. G. 55.* Hinc licini boves apud *Virg. loc. cit. V. CAMURUS. Hesyeh. Διξ, πλάγιος, καμπύρ.* Videtur esse ab *Διξ intortus.* Hinc ad homines translatum, quibus crines retro reflexi per se surgunt, unde et *velicinus*, quam vocem vide *Suo loco. Gloss. Philox. Licinus, ἀνὰ δριξ.*

LICIO, cis, si. *V. LICTOR. inii.*

LICITATIO, ōnis, f. 3. (licitor) oblatio pretii in auctione, *l'offerire all'incanto, ἀντιώμιστος*, vel in quacumque emptione. Habet enim locum etiam in hereditatibus dividendis, ubi quum partes omnes æqualiter serari non possunt, pecunie oblatione æquantur, quæ minoris pretii sunt. *Cic. 4. Ferr. 53. 133.* Etquisitis palam prellis et licitationibus factis, describebat censores biius in singulas civitates. *Id. 11. Att. 15. in fin.* Quum ea pars, quæ videtur esse minor, licitatione expleri posset. *Sueton. Ner. 26.* Prædam ad licitationem dividere. *o chi prii offerisce. Id. Cal. 22.* Ambitione et licitatione maxima comparare magisteria sacerdotii. *o gran prezzo. Ulp. Dig. 10. 2. 6.* Ad licitationem rem deducere, ut qui licitatione placerit, hic habeat instrumenta hereditaria, non placet. *Martian. 1. 7. 12.* Ut potentior emptor per licitationem rem accipiat. *Paul. ibid. 10. 3. 19.* Peues quem licitatio remaostit. *h. e. qui plus licitatus superavit.*

LICITATOR, ōris, m. 3. (licitor) *chi offre prezzo dell'incanto, ἀντιώμιστος*, qui licitatur, et pro re emenda conducendave pretium alii majus offert. *Licitatorem apponere* est sobornare aliquem, qui coram emptore majus pretium proponat, ut res paris vendatur. *Cic. 3. Off. 15. 6t.* Tollendum est ex rebus contrahendis omne mendacium: non licitatore venditur; nec qui contra asse liceatur, emptor apponet. Ita leg. *Muretus, Grævius et Heumannus*: alii contra se, sed delendum videtur *Heusingero* pronomen et contra liceatur legendum. *Id. 7. Fam. 2.* Nam quum tuum pretium novi, licitatore potius apponam, quam illud minoris veneat. Hucusque *Forcellinus. At Orellius* et recentiores critici plerique omnes, paucissimorum quidem, sed insignium Codicum auctoritate freti, utroque in loco legunt *illicitatorem. V. banc vocem loco suo.*

LICITE, et

LICITO, adverb. (licet) per leges, per jus, eo modo quo licet, *licitamente, δευτως. Martian. Dig. 30. 111. ante med.* Si quid alicui licite fuerit relictum. *Solin. 11.* Eodem nummis, præterquam quædam, nullus licito ingreditur.

LICTOR, ōris, ōnis sum, ari, dep. 1. *frequentat. a liceor.* — Part. *Licitans* 1. — Licitari est ejusdem sere ac *liceor* significationis alque usus, rarioris tamen, *ἀντιώμιστος, offerire all'incanto.*

L) Proprie. *Plaut. Merc. 2. 3. 104.* Putin' ut ne licitere adversum animi mei sententiam? *Paul. Dig. 39. 4. 9.* Locatio vectigalium, quæ calor licitationis ultra modum solitæ conductionis inflavit etc. Hinc referri potest et illud *Curt. 4. 1. 12.* Impia bella suscipitis, et, quum habeatis arma, licitationi hostium capita. *h. e. pretium offertis hostium capita afferentibus. Alii tamen leg. liceant.*

II.) Translate est contendere, pugoare, contendere, contrastare, ut docet *Paul. Diac. p. 116. 20.* *Mull.* Licitati, in mercando, sive pugnando contententes. *Ennius* apud *Non. p. 124. 14. Merc.* pars ludicre saxa jactant, inter se licitantur. *Cæcilius* apud *eund. ibid.* Machæra licitari adversum cum cæpisti sciens.

LICTUS, a, um. *V. LICET* in fin.

LICUM, n. s. De etymo res est valde incerta. *Festus* Licem putat, esse a *λιξ*, de quo *V. Hesyeh. in loc. cit.* LICINUS: prima autem in licium longa est, licet brevis sit in licinus, ut etiam a *re-*

go est *régula. V. LICTOR.* Confer etiam *Διξ intortus* et *ελίσσω intorqueo*, unde *ελίξαι*, et *Germ. Zwillich*, quod Italice est *tralicco*. Ceterum licium est flum lana contortum. Sunt autem licia, quibus textores induunt atque implicant stamina, et jugo adnectunt: eaque, quum tela pertextat, recidunt. Itaque vel unico filo, vel etiam pluribus constare possunt, *μύτος* (*It. liccio; Fr. bouz, les extrémités de la chaîne d'une étoffe; Hisp. cadillos; Germ. d. Trumm, der Weberfaden; Angl. thread or yarn, the threads or thrums*).

I.) Proprie. *Virg. 1. G. 285.* licia tela addere. *h. e. texturam incipere. Plin. 11. Hist. nat. 24. 28. (82).* De araneo. Derelicta lasso prætendi summa parte arbitrare licia. *Id. S. ibid. 48. 74. (196).* Plurimis vero licis texere, quæ polymita appellant, Alexandria instituit. *h. e. in plures ordines, quum duos, diviso stamine: qui ordines plura licia postulant, quibus jugo adnectantur — Et figurate Hieronym. pref. in Jerem.* Stamina tibi atque subtegmina et licia præparabo; tu pulcherrimam vestem ipse conficito, ut non solum nos audire, sed et alios docere possis.

II.) Translate. ¶ 1. Licia dicuntur ipsa stamina, quibus tela textitur. *Auson. epigr. 38.* Licia qui texunt et carmina, carmina Musis, Licia contribuant, casta Minerva, tibi. *Id. epist. 23. 14.* per licia texta querelas Edidit, et tacitis mandavit crimina telis. De Philomela loquitur. ¶ 2. Licium etiam appellatur quodcumque flum, seu stamen, *filo, cordicella, spogo. — a) Generatione. Ovid. 3. Fast. 267.* Licia dependent longas velantia sæpes: Et posita est meritis multa tabella dææ. *h. e. luniculi, quibus vota pendunt. Sic Plin. 23. Hist. nat. 7. 63. (125).* Cinerem fici cum aluta illigatum licio et collo suspendere. *Auson. Edyll. 6. 3t.* Licia lert glomerata manu deserta Ariadne. *un gomito di filo. Petron. Satyr. 135.* Ut solvit licio pannum, partem leguminis super menam effudit. *Tiro apud Gell. 12. 3.* Licium enim transversum, quod limum appellatur, qui magistratibus præministrabant, cincti erant. *V. LIMOCINCTUS. — b) Speciatim* habet sæpe usum in incantamentis. *Virg. 8. Ecl. 73.* Terna tibi hæc primium triplici diversa colore Licia circumdo. Ubi *Servius*: Bene utitur licis, quæ ita stamen implicant, ut hæc adolescentis mentem implicare contendit. *Petron. Satyr. 13t.* De sinu licium protulit, varii coloris filis intortum, cervicemque vinxit meam. *Ovid. 2. Fast. 575.* Tum cantata ligat cum fusco licia rhombo. *Id. 1. Amor. 8. 8.* Scit bene, quid gramen, quid torto concia rhombo Licia, quid valeat virus amantis equæ. *Plin. 28. Hist. nat. 4. 12. (48).* Licium telæ detractum alligantes novenis septenisve nodis: ad singulos nominantes viduosi aliquid. *V. RHOMBUS* et *STAMINUS. — c)* Item speciatim erant licia ornamenta capitis feninarianum. *Prudent. 2. advers. Symmach. 1104.* de Vestalib. Perfundunt quia colla comis bene, vel bene cingunt Tempora tenuolis, et licia crinibus addunt. ¶ 3. *Per lancem et licium furta concipere, quid sit. V. in LANX.*

LICTOR, ōris, m. 3. *licitore, sergente, παβδούχος. Paul. Diac. p. 115. 17. Müll.*, quod fasces virgarum ligatos fert: ut *Valgius Rufus* apud *Gell. 12. 3.* et *Nonius p. 51. 30. Merc.*, quod, quum magistratus populi R. virgis quempiam verberari jusissent, crura ejus et manus ligari a viatore solita sint: isque, qui, ex collegio viatorum, officium ligandi haberet, licitorem appellatum fuisse putant. *Tiro* autem apud *eund. Gell. ibid.* licitorem vel a limo, vel a licio dictum scripsit: *V. tocum in LICIUM II. 2. n.* At quum in *Not. Tir. p. 149.* habeatur *licit, illixit, prolizit; præteritum lizi a licio, non a lacio, derivatum videtur, indeque etiam furtasse licium et licitor, præcipue quum *Gell. loc. cit. alürmet*, primam syllabam in *licitore*, sicut in *licio*, productam esse: quanquam, quum *Not. Tir.* omni prorsus careant auctoritate, rectius cum *Paulo Diac., Gellio* et *Nonio* quispiam existimet, *licitor* esse pro syncope pro *ligator*, ut *frictor* est a *fricator*; littera vero *g* in *mutata* est, ut in *lector a lego*, nam *g* ante *t* nunquam a Latinis usurpatur: unde *Cic. Rabir. perduell. 4. 13;* et *Liv. 1. 26. f. licitor, colliga manus. et Liv. 8. 7. 1, licitor, deliga ad palum.**

I.) Proprie. — a) Licitorum origo repetenda est ex Vetulonia, Etruriæ urbe primaria. *Sil. It. 8. 48t.*

Mæonilæque decus quondam Vetulonia gentis; Bilenos hæc prima dedit præcedere fasces, Et junxit totidem tacito terrore secures. Hinc in nummis Vetuloniæ apud *Lant. Sagg. di ling. Etr. T. 2. p. 110. tab. 7. n. 7.* et 8. securis insculpta est. *Liv. 1. 8.* Romulus quum cetero habitu se augurem, tum maxime licitoribus duodecim sumptis (*a finitima Etruria*) fecit. At *Macrob. 1. Saturn. Idipsona* Tullo Hostilio tribuit. — b) Lictores antiquiora ingenii et plebe Romana fuerit, teste *Liv. 2. 55.*, temporibus vero *Taciti* etiam e libertorum genere, ut est apud *eund. 13. Ann. 27;* post autem bellum Punicum secundum e *Bruttis*, qui in provincia magistratibus apparerent, sumptos fuisse, quidam ex loco *Gellii*, quem vide in *BRUTTIANUS* in *ONOM.*, falso putant, quum *Bruttianos* alios fuisse a licitoribus constet: nam bi e libertino saltem genere, ut diximus, erant, et virgæ reos verberabant; illi servorum vice, ut ait *Id. loc. cit.*, et flagro, ut lorarii servos in scenis publicis, eosdem cædebant. Adde, ex *Dione l. 48. c. 43.*, ann. U. C. DCCXVI. edicto vetitum fuisse, ne quis servus licitor esset, quod fortasse factum videtur, quia paulatim e servili conditione homines in licitorum numerum contra leges intrusi essent. — c) Reges Romani, ut diximus sub a, deinde etiam singuli consules, XII. licitores habuerunt, sed tamen L. Junius Brutus prior, ut ait *Liv. 2. 1.*, vel P. Valerius Publicola, ut affirmat *Cic. 3. de republ. (edente A. Maio) 31.*, instituit primus, ut unum tantum ex consulis alterius mensibus licitores prærent, ne, si ambo consules fasces haberent, duplicatus terror videretur: quæ tamen consuetudo deinceps aliquantum est immutata, nam *Liv. 22. 41.* narrat, secundo bello Punico alternis diebus idem facilitatum, quod furtasse locum habuit in bello tantummodo, quoties nempe uterque consul in acie simul esset: antiquum vero morem retulisse C. Julium Cæsarem, memorat *Sueton. Cæs. 20.* Idem licitorum numerus præreerat decemviris consulari potestate, quibus tamen singulis, teste *Liv. 3. 33.*, alternis tantum diebus XII. licitores, collegis vero novem singuli accensi apparebant; altero autem decemviratus anno singuli decemviri per unumquemque Injuriam cum XII. licitoribus secures fascibus illigatas præferentibus prodire, ut orrat *Id. ibid. 36.* Idem quoque numerus tribunis militum consulari potestate, ex *Liv. 4. 7.*, fuit: idemque etiam interregi, ex *cod. 1. 17;* dictator autem XXIV. habuit, ut patet ex *Dione l. 54. c. 1., Polyb. l. 3. c. 87.* et *Plutarch. in Fabio c. 4.* Cæsari vero ann. U. C. DCCIX., quum dictator III. esset, concessum a senatu est, ut triumphum Gallicum, Alexandrinum, Ponticum, et Africanum quatuor diversis eodem mense diebus ageret cum LXXII. licitoribus, ut refert *Dio l. 43. c. 14.* et 19. Magister equitum VI. tantum licitores habebat, ex *cod. l. 42. c. 27.* At II. prætor urbanus precis quidem temporibus, ut constat ex plebiscito apud *Censorin. de die natal. 24.* Prætor urbanus duos licitores apud se habebat. *Plaut. Epid. 1. 1. 25. tns.* At unum a prætura tua, Epidice, abest. *nr.* Quidnam? *tns.* Scies: licitores duo, duo fasces virgarum. et ex nummo gentis Livinejæ apud *Morrell. Fam. R. tab. 1. n. 3.*, in cujus parte antica est caput virile imberbe, circa autem hæc est inscriptio: L. LIVINEIVS PRÆTOR; in postica vero sella cœruis intra duos fasces sine securibus (quas a prætorum urbanorum fascibus abuisse docet *Spanhem. Dissert. T. 2. p. 106.*) cum hac inscriptione: ΚΑΥΛΤΣ ΒΙΛΙΟΣ ΡΑΒΕΚΤΟΣ ΤΡΒΙΣ. Transacio vero tempore prætores tum urbani, tum provinciales licitoribus VI. usi sunt, ut constat ex *Polyb. l. 3. c. 40.*, ubi prætor dicitur *ἐξαπέλευκος ὑπάρχων*, et *l. 3. c. 24. ἐξαπέλευκος ἡγεμών*, et ex nummo ejusdem gentis Livinejæ apud *Morrell. ibid. n. 5.*, in quo eadem est pars antica sine inscriptione, postica vero sellam enulem intra sex fasces, et hanc inscriptionem habet: L. LIVINEIVS ΚΑΥΛΤΣ. Ex quo patet, alio hoc nummo prætorum provinciale L. Livineji Reguli, in priore urbanam significari. Etiam proconsules, si prius prætores tantum fuissent, VI. licitores habebant; si vero consulatum gessissent, XII. utebantur, ut patet ex *Ulp. Dig. 1. 16. 14.* et ex *Dione l. 55. c. 13.* Hinc *Cyprian. ep. ad Mosem et Maxim.* Eant omne magistratus et consules, siva proconsules, annuæ dignitatis insignibus et duodecim fascibus gloriatur. At tribuni plebis, adices, questores

urbani nulli licitoribus utebantur, quia sive imperio erant; quæstores tamen provinciales, stante republ. R., si eorum proconules, vel prætores mortui essent, vel aliquæ de causa absentes; dicebantur quæstores pro prætore, et VI. fascies præferabant, quælis fuit ex *Inscript.* apud *Gruter.* 383. 5. CN. CALPURNIUS CN. F. PISO QUÆSTOR PRO PR. EX A. C. PROVINCIAM HISPANIAM CITERIOREM OPTINUIT. IDEM CONFIRMAT *Sall. Cat.* 19. *Cicero* vero *Plan.* 41. 98. de quæstore *Macedoniæ*. Statim ad me, licitoribus dimissis, insignibus abjectis, veste mutata, profectua est. et in nummo apud *Eckhel. D. N. V. T.* 4. p. 127. A. Pupius quæstor pro prætore *Cyrenaiæ* seilam curulem cum fascibus ostentat. Sub Augustis vero, ut ait *Cajus* 1. *Institut.* (edente iterum *Goetschenio*) § 6., in provincias Cæsaris omnino quæstores non mittuntur. Quæstoris autem loco erat procurator Cæsaris, qui fascibus abstinere, quippe qui nullum imperium exercebat, sed fiscum tantum Cæsaris procurabat: qualis fuit *Lucius Capitolæ* procurator sub *Tiberio*, de quo *Tac.* 4. *Ann.* 15.; aliquoties tamen procurator auctoritate præsidis pollebat, ut in *Judæa* *Pontius Pilatus* sub eod. *Tiberio*, cujus meminit *Id.* 15. *ibid.* 44. Contra in provinciis populi R. seu senatus, non quæstores, sed legati vicem proconsulis gerebant, si ipse absens, vel mortuus esset, ut constat ex *Inscript.* apud *Gruter.* 384. 3. L. CÆSONIUS C. F. LUCIUS LEGATA PROV. AFRICÆ ROOMI TEMPORIS VICI PROCONSULI. Hi porro legati, stante republica, in provinciis fascies habebant, quoties proconsul, vel prætor eos ipsis præferendis permittebat. Hinc *Cic.* 12. *Fam.* 30. Illud non nimium probo, quod scribis, quo illi animo æquiore ferrent, te tuis etiam legatis lictores ademisse. Sub Augustis vero in provinciis Cæsaris his legatis summum jus erat, ideoque VI. etiam lictores aderant, ut affirmat *Dio* l. 53. c. 13. At in provinciis populi R. seu senatus, proconsules erant, sub iisque legati pro prætore, qui eadem, qua prius, auctoritate pollebant. — d) Augusto tandem a senatu concessum fuisse, ut consularis potestas perpetuo esset, et XII. lictores semper et ubique, dum viveret, eidem præirent, narrat *Dio* l. 54. c. 10.; *Domitiano* vero, ut XXIV. licitoribus, et vesta triumphali, quoties in senatum veniret, uteretur, *Id.* l. 67. c. 4. Eidem etiam a senatu concessum est, ex *Sueton.* *Domit.* 14., ut quoties gereret consulatum, equites R., quibus sors obligisset, trabeati et cum hastis militaribus præcederent eum inter lictores apparitoresque; quod ille tamen recusavit. — e) Ex his patet, licitoribus usos eos magistratus, qui potestatem et imperium simul habebant, caruisse, qui sola potestate præditi erant. Quamquam at aliis aliquando tribuit sunt honoris aut præsidii causa, ut unus *flamini Diali*, teste *Ovid.* 2. *Fast.* 23., aliis vero *Oaminibus*, et pontificibus, et sacerdotibus coloratos aderant; item unus designatoribus (V. DESIGNATOR); item unus *Livæ* Aug., teste *Tac.* 1. *Ann.* 14.; item duo *Agrippinæ* *Claudii*, teste eod. 13. *ibid.* 2.; item unus *Vestalibus* in publicum prodeuntibus concessus est a *Numa*, si *Plutarch.* in *Numa* fides habenda, vel, si *Diomi* l. 43. c. 19., a III. viris *Augusto*, *Antonio* et *Lepido*; item duo senatoribus legationem liberam obeuntibus, ut docet *Manut.* ad *Cic. Quint.* 2. et publicanis exigendorum vectigalium causa, ut scribit *Hotomann.* ad *Cic. Prov.* cons. 5.; item magistris vicorum duo permissi sunt ab *Augusto*, quotiescumque publice sacra facerent, teste *Sueton.* *Aug.* 30.; item duo curatoribus aquarum, quum ejus rei causa extra Urbem essent, teste *Frontin.* *Aquæd.* 100. In municipibus vero et coloniis duos lictores habebant duumviri juri dicundo tempore *Ciceronis*, ut de *Capuanis* ille affirmat 2. *Agr.* 34., 93., deinde vero VI., ut patet ex *Martial.* 8. 72. et *Impm. Honor.* et *Theodos.* *Cod. Theod.* 12. 1. 174.; item duumviri quinquennales ex *Apul.* 10. *Met.*; item quatuorviri juri dicundo ex *Inscript.* apud *Maff. Mus. Ver.* 116. 2.; item ædiles ex *Apul.* 1. *Met.*, ubi lictores *litzas* vocat; item seviri Augustales, ut patet ex *Petron.* *Satyr.* 30. Scriptorum vero auctoritatem confirmant vetusta monumenta sepulcralia quamplurima, ex quibus præcipue duo lapides *saviris Augustalibus* *Inscripti* l. *Savinio* *Rufo*, et *C. Cornelio* *Hannoni*, in quibus sex fascies *taureali* cum *vella curiali* sunt *Inscripti*, apud *Maff. Mus. Var.* 117. 2. et 3. — f) Itaque quum pluri-

bis magistratibus lictores apparere, in uoum quasi corpus contribuit sunt, si unam ex tribus decurialis apparitionem constituebant, quarum alteram viatores, tertiam scribæ occupabant. Qui vero lictores in eam decuriam adscripti erant, lictores decuriales dicebantur. Hinc etiam factum est, ut quoties quæstor, vel viator, vel scriba trium decuriarum absoluta appellatur, in eas decurias contributus esse significetur, ex quibus Cæsares, et consules, et prætores, et quæstores, et tribuni unum vel plures, prout cujusque jus erat, sibi adsciscendum curabant. *Inscript.* apud *Gruter.* 391. 1. et *Murat.* 318. 1. et 760. 6. LICTORES DECURIARUM. *Alia* apud *Fea, Framm. de Fast.* cons. p. 35. LICTORES IMP. *Alia* apud *Murat.* 888. 10. LICTORES AVOVSTI CABBARI. et apud *Gruter.* 630. 5. LICTORES AVO. III. DECURIAR. et apud *Murat.* 669. 7. DECURIARIA DECURIARUM CASTRUM (lege COS. TRIVM) DECURIARUM. et apud *Gruter.* 630. 10. LICTORES III. DECURIAR. ET 631. 2. EXECVIT DECURIAS OVAS VIATORIAM ET LICTORIAM CONSVLARIS. et apud *Don. cl. 8. n. 35.* VIATOR QVI CÆS., ET COS., ET PR. APPARVIT. et apud *Gruter.* 827. 2. VIATOR CONSVLARIS ET PRABTORIVS. et 1116. 1. VIATOR TRIBVNICIVS DECURIAR MAIORIS. et 626. 7. SCRIB. LIBR. Q. III. DEC. et 627. 7. SCRIBA LIBRARIVA QVÆSTORIVS TRIVM DECURIARVM. et 627. 8. SCRIBA LIBR. TRIVNICIVS. — g) Quum vero post Trajani tempora consules non amplius pedibus, sed quadrigis vel sejugibus vectos in Capitolium Kal. Jan. processisse constat (V. PROCESSUS), etiam viatores, qui consuli tunc apparebant, equo vectos fuisse probat *Inscript.* apud *Marin. Inscriz. Alb.* p. 56. DECURIARIA DECURIAR VIATORIAE EQVETAS CONSVLARIS. Hinc corrige, quod in DECURIA dictum est. — h) Licitorum munus fuit præire publice magistratui cum fascibus, inclamando: date viam, de via discedite, submovete turbam (V. SUBMOVEO: hinc *Tac.* 3. *Hist.* 80. Occidit proximus licitor, dimovete turbam ausus.), monere occurrentes, ut animadverterent (V. ANIMADVERTO), ut nempe pedites semita cederent, equite equo desilirent, utrique autem caput adaperirent, ut ait *Senec. Ep.* 64., ac tandem prehendere homines, quoties illi jussi essent, eosque virgis aut securi cedere. Præibat vero non bini, sed singuli: unde primus licitor, qui omnibus antecederat primusque obvius submovebat, (*Cic.* 1. ad *Q. Fr.* 1. 7. Apud quem primus licitor quievit, tacuit accensus. Alii tamen rectius leg. primum.) et proximus licitor, ἀρχοσβδούχος, qui postremus præibat magistratu, atque adeo prior inter lictores et ceteris honoratior erat. *Liv.* 24. 44. Pater filio (consuli) legatus in castra venit. Quum obviam filius progrediret, lictoresque verecundia majestatis ejus tacti antereot, præter undecim fascies equo prævectus senes, ut consul, animadvertere proximum licitorem jussit, et is, ut descenderet es equo, inclamavit, tum demum desilirent, etc. Eadem ferme habent *Val. Max.* 2. 2. n. 4. et *Gell.* 2. 2. *Val. Max. loc. cit.* Maxima diligentia hunc honorem retinebant, ne quis se luter consulem et proximum licitorem, quamvis officii causa una progrediret, interponeret. Filio dumtaxat, et el puero, ante patrem consulem ambulandi jus erat. *Inscript.* apud *Gruter.* 578. 1. L. ULPIO AUC. LIB. PHASIMO DIVI TRAIANI AUC. LICTORI PROXIMO, etc. Adde *aliiam* 630. 6. — s) Licitoria insignia fuera sagum extra Urbem, et idem purpureum in pompa triumphali; in Urbe, et in municipiis coloniisque toga; fascies præterea in humero sinistro, qui interdum taureati, interdum coronati erant (V. FASCIS), et virga in dextera ad submovendum, et pulsandas fores. *Cic. Pis.* 23. 55. Togulæ licitoribus ad portam præsto fuerunt: quibus illi acceptis, sagula rejecerunt, et catervam imperatori suo novam præbuerunt. *Appian.* de reb. *Punicis* c. 66. Αὐτοῦ δ' ἠγούνται τοῦ στρατηγῶ ῥαβδούχοι φοινικῶς χιτῶνας ἐνδεδυκότες. Togis vero lictores usos fuisse, præter *Ciceronis* loc. nuper cit., probant vetustum marmor apud *Vic. Mus. Pio-Clem. T.* 5. tab. 32.; tum et virga in dextera manu alia marmor apud *Maff. Mus. Ver.* 117. 1. et 139. 5. et 8. Videre etiam esse lictores togatos cum fascibus et securibus in nammis gentis Junæ apud *Morell. Fam. Rom. tab.* 1. n. 2. et A. E. F. — t) Lictores, qui flammis Diali, Vestalibus, magistris vicorum aliisque apparebant honoris tantum causa, de quibus supra sub e. dictum est, videntur fuis-

se sine fascibus, quod idem dicendum de licitoribus curialibus numero triginta, quorum mentio est apud *Cic.* 2. *leg. Agr.*, *Gell.* 15. 27. et in *Inscript.* apud *Gruter.* 33. 4. et 630. 9. — Hæc fere ex *Morcell.* *Dissert. de licitoribus* connotat. dei *D. Gio. Labus.* *Milano* 1828. 8.

II.) Translate. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 35. 56. (113). Uniones digitis suspendere, et binos ac ternos auribus, feminarum gloria est: siquidem quum id fecere, crotalia appellant, ceu sono quoque gaudeant et collisu ipso margaritarum: cupiuntque jam et pauperes, licitorem femine in publico unionem esse dicentes. h. e. propter unionem decedi, assurgi feminis, et reverentiam conciliari.

LICTŌRIUS, a, um, adject. (licitor) ad licitorem pertinens, ῥαβδούχος. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 30. 31. (112). Fasces licitoris januæ summisit is, cui se oriens occidensque summiserat. *Harduin.* ex MSS. et *Sillig.* es optimis *Codibus* leg. fascies litterarum et quidem rectius. Licitorius tamen habetur apud *Flor.* 1. 26. Virga licitoria. et in *Inscript.* apud *Gruter.* 631. 1., amendatiore apud *Fea, Fast.* cons. p. 33. o. m. l. ROACHI EVGOLPIT OBSCVRIATVS DECURIAS LICITORIAE.

LIDO, is, ere, a. 3. idem ac lædo, es quo composita addido, collido etc., legitur tantum in *Labb. Gloss. Latino-Gr.* Lido, κροῖω. *Atilius* apud *Farron.* 7. L. L. 90. Müll. Cape, cæde, lide, come, conde. Ita legit *Müllerus*, qui hæc adnotat: Lido habent *Codices*, idque retinui, quamquam unicum hujus verbi non compositi exemplum. Lido factum est es verbo lædo, eadem permutatione vocalium, quæ est in v. fligo, orto es flago (unde flāgrum et flūgitium). Itaque hæc vocalium violatio, quam vocant antiqui Grammatici, quæ in componendis vocabulis observari solet, interdum etiam in simplicibus reperitur. Hæc *Müllerus*. Verum hanc lectionem jure ac merito in dubium revocat *Zachmannus* ad *Zucet.* 5. 1001. vol. 2. p. 321.

LIEN, enis et lēnis, is, m. 3. Primam syllabam producit *Alcim.* 1. 10. Lienis lævam sortitur regula partem. — *Servius* ad *Virg.* 6. *Æn.* 647. male docet, lien esse neutrius generis. — Lien est viscus in humano corpore, Græco nomine splen, quod vldæ, σπλήν, σπλῆγγα (ll. milza; Fr. la rate; Hisp. bazo, melza; Gr. die Milz; Aogl. the mill or spleen).

1.) Proprie. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 80. (204). Ventriculo adnectitur lien in sinistra parte adversus jecori, cum quo locum aliquando permutat, sed prodigiose. *Cato R. R.* 157. Lienes turgent. *Cels.* 4. 9. At lienis, ubi affectus est, intumescit. et *ibid.* a med. Lienis bubulus utiliter esui datur. Adde *eumd.* 5. 25. n. 3. — Cursu lien intumescere solet et dolore afferre. *Plaut. Merc.* 1. 2. 14. Genua hunc cursorem deserunt: seditionem facit lien, occupat præcordia. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 13. 83. (132). Equisætum lienis cursorum exstinguit. *Seren. Sammon.* 23. 406. Quando lien tumido circumligat illa vinclo, Et plenum splenis demonstrant membra rigorem. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 8. 48. (76). Argemonia lienem consumere dicitur. *Id.* 23. *ibid.* 1. 17. (27). Asparagus (bryonia) Dioecles prætulit veris asparagis in cibo, urinæ viendæ lienique minuendo. *Cels.* 4. 9. Aqua a ferrario fabro lienem coarctet. et *ibid.* Eruca et nasturtium lienem extenuant.

II.) Translate fiscum lienem appellabat Trajanus, apud *Aurel. Vict. Epit.* 42. extr., quia sicut, crescente liene, reliqui artus tabescent, sic, aucto fisco improbis exactionibus, civium paupertas augetur.

LIENICUS, a, um, adject. (lien) lienosus. *Cæc. Aurel.* 3. *Tard.* 4. Alii phlebotomiam recusarunt in lienicis. *Id.* mox. Alii perurenda probaverunt, atque alius in lienicis cautes inflendos. et paullo post. Hinc denique quædam lienica vocaberunt. et mox. Lienicos vero phlebotomat. — A nonnullis tribuitur et *Plinio* 29. *Hist. nat.* 3. 11. (44.), sed *Harduin.*, probante *Silligio*, correxit *lientericus*, h. e. levitate intestinorum laborans. V. LIENTERIA et LIENTERICUS.

LIENOSUS, a, um, adject. (lien) ad lienem pertinens, lienis similis, σπληνώδης. *Plaut. Cas.* 2. 6. 62. Cor lieosum, opinor, habeo; jamdudum salit, de labore pectus tundit. h. e. ad instar lienis intumescit ac laborat. — Hinc *Lienosus*, s, m. 2. absolute, substantivorum more, est qui lienis turgente laborat, σπληνώδης. *Cels.*

jungere, conjungere. Val. Flacc. 4. 94. Baltens ioricam ligat. cinge. Seneca *Œdip.* 455. Vivaces herdera remus tenet: Summa ligat vitis carthesia. Ovid. 2. Met. 375. digitosque ligat junctura. Sil. It. 7. 569. ligat pannonum terga cornua. Plin. 9. Hist. nat. 33. 52. (103). Brevi nodo ligatus. h. e. junctus. Id. 36. *ibid.* 27. 68. (200). Igne cremato lapide, cæmenta lu teclis ligatur. Seren. *Sammor.* 65. Aut cineres alui tardo cum melle ligentur. s' in corpore.

II.) Translate. Ovid. 1. Met. 25. Dissociate locis concordia pace ligavit. et 9. *ibid.* 548. quæ quum tibi sit junctissima, junctor esse Expetit et vinclo tecum proptere ligari. Id. 1. Pont. 6. 39. Hæc dea (Spez) quam multos laqueo sue colla ligantes Non est proposita passa pertra nece! Propert. 4. 4. 80. Ligare pacta. Seneca *Herc. Œt.* 452. artibus magis fere Conjugia oupta precibus admittis ligant. h. e. conjugum amorem juouat firmatque. Stat. 4. Silv. 3. 74. de flumine. Et ripas habitata necientem Recti leqibus aivel ligasti. Quintil. 5. 14. 32. Quæ (argumenta) apprehensa Græci magis in catenis ligant et inexplcebili sarie connectunt. h. e. Ita jungunt, ut quasi cateoam faciant. et Isid. 8. Orig. 9. In rebus suspendendis atque ligandis.

LIGO, Guis, m. 3. instrumentum rusticum lato ferro, herbis ac radicibus evellendis, purgandoque agro et terræ fodlendæ aptum, *δρεκέλλα, μακέλλα* (It. marra, marrone, zappa; Fr. hoyau; Hisp. azada, azadon; Germ. d. Hacke; Angl. a spade, mattock, shovel).

I.) Proprie. Ovid. 1. Pont. 8. 59. longis purgare ligonibus arva. Horat. *Epod.* 5. 30. Ligoibus duris humum exhaurit. Id. 3. Od. 6. 38. ligonibus versare giabas. Ovid. 3. Amor. 10. 31. Quam bene lætet pulsant arva ligones. Martial. 4. 64. Cæteuo ligone domara arva. Stat. 3. Theb. 589. incurvi ligones. Colum. 10. R. H. 88. cum giabis vivaecm cæspitis herbam Contundat marra, vel fracti dante ligonis. Fractum dicit, quia inflexum et curvum ferrum habet, præsertim qua parte in dentes deducitur. Sic infractus remus, infracti radii, apud Cic. et Plin.

II.) Translate. Juvenal. 7. 33. ætas Et pelagi patiens et cassidis atque ligosis. h. e. agriculturæ metonymie.

LIGONATUS, a, um, adject. (Igo, onis) ligone excavetis. Anonym. de limit. p. 148. Goes. Lacus at ligonati et fabricis constructi.

LIGULA seu lingua, f. i. deminut. a lingua, parva lingua, *γλωσσάριον, γλωσσίς* (It. linguetta; Fr. petite langue, languette; Hisp. lengueta; Germ. ein Zunglein, eine kleine Zunge; Aogl. a little tongue).

I.) Proprie. In veteribus libris promiscue reperiuntur *lingula* et *lingula*. Sed Martial. 14. 120. (cujus verba paulo infra eitentur) *lingula* indoctorum grammaticorum appellationem facit. Nempe ad originem vocis respexere, non cogitantes, uli ad *offa* est *offella*, a *mamma mamilla*, a *curru curulis*, prima correpta, sic a *lingua* dici potuisse *lingula*, pñut senatores at equites loquabantur. Doctam sane, quamvis longiusculam, Utr. Frid. Koppii ednotationem, quam ille posuit in *Paleographia critica* T. 2. p. 545. ann. 1817. edita Maonheimi, ad *Notas Tironianas* p. 161., hic inserendam putavi, quæ talis est: Na mireris, me pro eo, quod apud Gruter. p. 161. est *licola* tegera *lingula*, quamvis alia adstet oota, cui *lingula* adscribitur *ibid.* Diverso enim sensu hæc vocabula a collectionis auctoribus accepta esse videntur. *Ligulam* eis fuisse eorum, quo calcei ligantur, series verborum docet: *lingulam* vero a *lingit* ductum esse ex utriusque notæ comparatione perspicuum est, ideoque forsitan cochieare significare hoc vocabulo voluerit. Haud aquidem doctorem virotum sententiæ subscribere ausim, qui *Martiale* grammaticos perstitinisse arbitrantur disticho illo 14. 120. Quamvis me *lingulam* dicat equitesque patresque, Dicit ad indoctam *lingula* grammaticis. Poeta enim ipse alibi (2. 29. et 8. 59.) utroque utitur nomine; unde patet, eum nullum dveras scribendi rationis respectum habuisse. Charisius vero ex grammaticis fuit, qui *lingulam* a *lingula* distinguereot: cujus ego locum apud Gothofred. p. 1361. et apud Futsch. p. 80. inals sanum ita restitendum esse, oculis dubito. «*Lingula* quom (*dele nona*) a flogundu dicta est, in

»argento: in calceis vero *lingula* (*dele u*) a ligando. » Sed usus *lingulam* sine « frequenter » videlicet ut eodem hoc vocabulo utramque rem et cochieare et torum appellari liceat. Omnino necessarium esse hanc emendationem eo magis mihi persuasum est, quod Charisius non id agebat, ut unum idemque verbum plures habere significaciones doceret, sed ut sono similia taotum distingueret. Quod quia lu ceteris exemplis apud eundem auctorem animadvertimus, certum est, eum primo loco *lingula* et inferius *lingula* scripsisse, nequaquam his *lingula*.

II.) Translate. I.) Ita dicitur promotorum, vel tenerum prominentia lu mare excurrens, una *lingua* di terra. Cæs. 3. B. G. 12. Erant ejusmodi fere situs oppidorum, ut posita in extremis linguis promontoriisque etc. Forcellinus et alii leg. *linguis*. I.) Item pars in calceis linguæ inserta iastar fastigiata, ut docet Paul. Diac. p. 116. 12. Müll. Lingula per demitioem linguæ dicta; alias a similitudine linguæ insertæ, ut in calceis; alias insertæ, id est intra dentes coerctæ, ut in tibiis. Sed Juvenalis vetus interpres *lingula* lu calceis ait essa ansas calceorum, neque hanc notionem a *linguæ* similitudine fluxisse, ut diximus ex Paul. Diac., sed e *ligando*: at fortasse *lingula* est corium in soleis ita positum. ut sonitum faciant. V. FOLLEO et FOLLEATUS. Juvenal. 5. 20. propter quod rumpere somnum Debeat, et *lingulas* dimittere etc. Martial. 2. 29. Non extrema sedet lunata linguula planta. Ubi *lingula* scriptis, etsi in grammaticis id alibi demost. V. LINGULATUS. — Hinc est etiam convicium in hominem nullius pretii ductum a *lingulis* calceorum, ut ait Forcellinus; oisi furta ductum fuerit a significatione proximæ sequenti. Plaut. *Pæn.* 5. 5. 30. Lingula, i in malam cruceam. I.) Præterea instrumentum est cavum et oblongum. — a) Quo utebantur ad purgandam a vase spuriam. Colum. 9. R. R. 13. 13. Isque sæpius *lingula* est purgandus. — b) Item instrumentum cavum et oblongum, quale est, quo aromatarii educunt unguentum e vasis: quia habet figuram linguæ ad palatum retractæ, atque ita cavæ, *spatoletta*. Plin. 21. *Hist. nat.* 14. 49. (84). Inde *lingulis* hauriunt florem. — c) Idem creditur, ac cochieare. Sed tamen ab eo distinguitur saltem ut pars a parte. Hinc Cato R. R. 84. postquam savilli conficiendi rationem docuisset, monet punendum convivis cum catillo et lingulis. h. e. coi cucchiai. Martial. 8. 33. *lingulam* quam mittere possis, Mittere quam possis vel cochieare mihi. V. COCHLEAR. Ceterum, secundum Johannem Paganum *lingula* erat bastula ex ære vel argenteo, quatum altera extrema pars io cochiearis formam desinebat, qua liquida caperentur; altera vero acutissima erat, qua solidiores cibi arriperentur: hæc lu *Bollettin. di corrispond. archeol.* ann. 1830. p. 223.; quocum confer eumd. *Bollettin. ann.* 1836. p. 161., *Mus. Borbon.* T. 10. n. 46., et *Pittura di Ercolano* T. 1. tav. 14. ubi ejusmodi bastula in mensa exhibetur. — d) Denique est genus mensuræ, quæta pars cyathi, un *cuchiaio*. Plin. 20. *Hist. nat.* 5. 18. (36). Item optothocicis et Jecinorum vitilis et torminibus et stranguria, duarum aut trium lingularum mensura. I.) Ad hæc, *lingula* est gradulus oblongus in speciem linguæ factus. Varro 7. L. L. 107. Müll.; et Gell. 10. 25., ubi Nævius lu Heson. Sine (*Müllerus* ne) mihi morem gerere videat, baud lingua, verum lingua. I.) Præterea ita io tibiis vocabant, a similitudine linguæ supra dentes coerctæ, quod *γλωσσίς* a Græcis, sinilli metaphore, dicitur. Paul. Diac. loc. cit. sub 2.; et Plin. 16. *Hist. nat.* 36. 66. (171). I.) 6. Similitudo quoque linguæ nomeu dedit extremitatibus passillorum, quæ transversis foralis perticis iodicuntur. Colum. 8. R. R. 11. 4. lu solo Œguntur breves passilli, eorumque partes summæ flagula edolata babant, quæ transversis foralis perticis iuducuntur. I.) 7. Item nomen lu architectura dedit *lingulis* vectium, quæ et *linguæ* dicuntur. Vitruv. 10. 8. Si sub onæ vectis lingua subjecta fuerit. Sic Cato R. R. 18. de linguula præli. I.) 8. Item extremitatibus tabulorum, quibus aqua ducitur, lu modum linguæ conformata, et alter lu alterum conveotie possit: quos *lingulatios* idcirco appellat Vitruv. 8. 7. I.) 9. Item examini lu libra. Vet. *Scholias.* ad Pers. 1. 6. Examen est *lingula*, vel *linguin*, quod meum ha-

stam ad pondera adæquanda tenet. I.) 10. Item oscicula loiligium Instar cuticilli, aut scalpelli. Apul. de Mag. Caocorum furcas, echinorum cæculos, loiligium *lingulas*.

LIGURIO vel Ligurrio, is, tri vel ti, flum, ire, 4. Fere simplici r scribitur. Manutius tamen et P. Victor duplicem præferunt ex veterib. libris. Utraque scriptio proba. — Ratione habita etymi est a themate *lig* verbi *lingo*. — Part. *Liguriens* sob B. ti. 3. — Occurrit autem A) Neutorum more; et B) Active.

A) Neutorum more est *lingere*, scil. leviter degustare, *libare*, *leccare*, *manigare delicatamente*, *morsecchiare*, *λεγειν*. Ter. *Eun.* 5. 4. 12. Meretrices dum foris sunt, nihil videtur mundius: quæ cum amatore quom cœnant, *ligunt* etc. Quam inhonestæ solæ sint domi atque avidæ cibi etc. Ubi Donatus: Ἀπό τοῦ λεγειν, quod secuodum Græcos suave intelligitur, *ligurire* dicitur, qui eleganter et more seoum multo fastidit suaviora quæque degustat.

B) Active *ligurire*

I.) Proprie est *lingere*, *leccare*. Varro 3. R. R. 16. 3. de apid. Itaque bis uocatus qui accessit, pungunt, non, ut muscæ, *ligunt*. Horat. 1. Sat. 3. 80. Si quis eum servum, patinam qui tollere jussus, Semesos pisces tepidumqua *ligurient* jus, In cruce suffugat. V. infra sub II. 1.

II.) Translate. I.) *Ligurire* est per evlidtatem libare, degustare, *assaggiare per golosità o ghiottornia*. Plaut. *Capt.* 1. 1. 14. Parasiti, rebus profatis, latent, dum ruri rurant homioes, quos *liguriant*. h. e. quorum cibos *lingant*, quorum invitatu cœnent. Horat. 2. Sat. 4. 79. puer uactis Tractavit maobus calicem, dum furta *ligurit*. Suot qui io utroque Horatii loco (V. supra sub I.) *ligurire* exponunt devorare, avidè intemperanterque comedere: quasi quia ita vescatur, ut et reliquias *lingat* in patina. V. LIGURITIO et LIGURITIO I. I.) Habet interim obscænum sensum, ut apud Cic. *Dom.* 18. 17. et Sueton. *Tib.* 43. *exlr.*, et *λεγειν* et *λεγειν* apud Græcos, et Martial. 11. 58., in quibus locis mulierum pudenda *lingere* significet, quod exprimit vox *cunnilingus*. I.) 3. Per metephoram est avidè appetere, *inbiare*. Cic. 5. *Verr.* 76. 177. Noo reperiētis boninem timide, nec leviter hæc improbitissima iudica *ligurientem*: devorare omnem pecuniam publicam non dubitavit. Id. 11. *Pam.* 21. sub fin. Quom quidam de collegis nostris agrariam curationem *ligurent*, disturbant rem. h. e. appetent, inbiarent, velut si quis cibi cupidus *patinas* lambat.

LIGURITIO vel *ligurritio*, ōnis, f. 3. (ligurio) actus *ligurandi*, *si mangiare con golosità o voracità, λεγειν*. Cic. 4. *Tusc.* 11. 26. Egrotationi talla quadam subjecta sunt, avaritia, ambitio, mulierositas, pervicacia, *ligurritio*, vinulencia, cupidia.

LIGURITOR vel *ligurritor*, ōris, m. 3. (ligurto) delicatoris cibi avidus, cupide comedens, vorax, *goloso*, avido, vorace, *λεγειν*. I.) Proprie. Macrob. 2. Saturn. 12. sub fin. de lupo pisce. Lucilius ostendit, scire se bunc pissem egregil saporis, qui inter duos pontes captus esset: eumque, quasi *ligurritorem*, catillonem appellat.

II.) Translate, obscænum sensum habet apud Auson. *epigr.* 128. in *lemnate*. V. LIGURIO II. 2.

LIGURIUS, ti, m. 2. laps, qui idem essa videtur ac *lyncurium*. *Vulgat. interpr. Exod.* 28. 19. In tertio *ligurius*, achates et amethystus. *Hieronym.* *Ep. ad Fabiol.* de vestitu sacerdot. Satisque miror, cur *byacintus*, pretiosissimus lapis, borum numero non ponatur; nisi forte ipse est illo nomine *ligurius*. Adde Isid. 12. Orig. 2. 20. ubi a lyece deducit, et 14. *ibid.* 4. 19. et 16. *ibid.* 8. 8. V. LYNCURION vel LYNCURIUM.

LIGUSTICUS, a, um, adject. ad *Liguriam* pertinetis: V. ONOM. — Hinc

Ligusticum, s, u. 2. herua est (allo nomine siller montanum) in *Liguria* montibus frequens: serlitur ubique: suavius sativum, sed sine viribus. Panacem aliquid vocant: Crates apud Græcos *cunilam* bubulam eo nomine appellat: ceteri vero conyaxam, id est *cunilaginem*. Stomacho utile est: item convulsivus et *inflationibus*. Hæc Plin. 19. *Hist. nat.* 8. 50. (165). et 20. *ibid.* 15. 60. (168). Meminit et Colum. 12. R. R. 57. 5. — Habet lu condimentis usum *piperis*, memoraturque ab Apic. 1. 29. et 4.

5. — Apud Veget. 5. Veterin. 51. 2. Schneid. appellatur Libysticum vel Levisticum. — De Synonymia V. in SILBR.

LIGUSTRUM, l, n. 2. ¶ 1. Est frutex, alio nomine *oleastellus*, quia folio est oleae simili, et ab Italici *levistico* et *libistico*, a nostratibus vulgo *conestrella*, a botanicis *ligustrum vulgare* dicitur, adeo passim nascens, ut daret *ligustra colora* apud Martial. 9. 27. eo sensu dicitur, quo *noctuos mitere Athenas*. Florem gignit album. Virg. 2. Ecl. 18. Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur. Ubi Servius: Ligustrum flos est candidus, sed vilissimus. Sic Ovid. 13. Met. 789. Candidior nivei folio Galatea ligustri. Martial. 1. 116. Tolo candidior puella cyrno, Argento, nive, lilio, ligustro. Claudian. 2. Rapt. Pros. 130. Hæc graditur comitata rosas, hæc alba ligustris. Colum. tamen 10. R. R. 300. Ter calathis violam et nigro permixta ligustro Balsama cum casia necens creoscecos corymbos. Sed Parthas. quia plures album dicitur, nives hic legendum censet. Recentiorum conjecturas V. apud botanicos. Cl. Fée (Op. cit. vol. 1. p. 342.) hæc exhibet synonymiam: Κύρπος Dioscor. 1. 134.; *Ligustrum album* Virg. 2. Ecl. 18. et Plin. lib. 16. loc. cit.; et *Ligustrum nigrum* Colum. 10. R. R. 300. sunt *Ligustrum vulgare* L. Spec. plant. 10. — Porro idem cl. vir docet, *ligustrum*, de quo Plin. lib. 12. (V. paragr. seq.), differre omnino a *cypro*, qui est *Lacosonia inermis* L. Daret etiam *ligustrum* Virg. loc. cit. non esse *Convolutum sæpium*, ut nonnulli putant; sed unum idemque esse cum *ligustro* Plin.: propterque ea minime sunt distinguenda. Deinum *ligustrum modo album, modo nigrum* dicitur, quia flores alii sunt, fructus vero nigri. ¶ 2. Alius est hoc nomine frutex, seu arbor, de qua ne sibi quidem Plin. constare ait, quæ ait. Scribit enim tum 12. Hist. nat. 24. 51. (109.), tum 24. ibid. 10. 45. (74). credi a quibusdam eisdem esse ac *cyprum*, quæ Orientis planta est. Ipse tamen nihil affirmat. Solum 16. ibid. 18. 31. (77). Inter eas recenset, quæ non nisi in aquis locis proveniunt: additque, esse tesseris utilissimam. V. clarissimi Fée sententiam in fin. paragr. præced.

LILIACEUS, a, nm, adject. (lilium) e liliis factus, di *giglio*, λειπέρος. Pallad. 6. R. R. 14. in *temnote*. De oleo liliaceo. Theod. Priscian. 4. p. 311. edente. Ald. Bulbum liliaceum coques ex equis.

LILIETUM, l, n. 2. (lilium) locus liliis consilius, *giglieto*. Pallad. 3. R. R. 21. Qui (bulbuti) nova lilieta formabant.

LILIUM, li, n. 2. λειπών (unda Latini mutata littera p in l lilium nominatur. V. CRINON et LIRION), *giglio*, flos, nos est rosæ nobilitate proximus, ceterorum excelsissimus, interdum cubitorum trium, languido semper collo et non sufficientis capitis oneri. Candor ejus eximius, foris striati, et ab angustiis in latitudinem paulatim sese laxantibus, effugie calathi, resupinis per ambitum labris, tenuique pilo et stannium stantibus in medio crocis. Ita odor colorque duplex, et alius calycis, alius staminis, differentia angustia. Hæc ex Plin. 21. Hist. nat. 5. 41. (22), qui ibid. 19. 74. (126). varios ejus usus in medicina describit. Cl. et Varron. 1. R. R. 33. 1.; et Pallad. 3. R. R. 21.

1.) Proprie. Virg. 10. Ecl. 25. grandia lilia. Id. 6. Æn. 709. candida. Propert. 3. 11. 30. lucida. et 4. 4. 23. argentea. Ovid. 12. Met. 411. candidia. Id. 2. Art. am. 115. biantia. Horat. 1. Od. 36. 16. breve lilium di poca durata. Sic Val. Flacc. 6. 492. Lilia per vernos lucent velut alba colores Præcipue, queis vilia brevis tolosqua parumper Floret honor. Tibull. 3. 4. 33. Ut quum contextum amarothis alba puella Lilia. Propert. I. 20. 37. lilia Candida purpureis mixta papaveribus. Virg. 12. Æn. 67. Indum sanguineo veluti violaverit ostro Si quis ebur, aut mixta rubent ubi lilia multa Alba rosa. Martial. 5. 37. Cui nec lapillos præferas Erythraos Nivesque prionas liliisque non tactum. Cl. Fée (Op. cit. vol. 2. p. 8.) hæc exhibet synonymiam: Κύρπος Theophr. 6. 6.; Κοῖνον Σαανδύου Dioscor. 3. 116.; *Laleh* Persar.; *Lilium* Latinar., Virg. 12. Æn. 68. et Plin. loc. cit.; et Rosa Junonis Apul. Met. sunt *Lilium candidum* L. Spec. plant. 433. — Sunt et rubentia lilia, quæ Græci crina vocant: item purpures, aliquando geniole eamle, carneiore tantum radice, majorisque bulbi,

sed unius: oarissimum vocant. Plin. cit. 21. Hist. nat. 5. 41. (24). et 12. (25).

II.) Translate, a similitudine *lilium* est militaris machina ad impediendum hostem: de quo Cæs. 7. B. G. 73. Obliquis ordinibus. In quincuncem dispositis, scrobis trium in altitudinem pedum fodiebantur, paulatim angustiore ad summum fastigio. Hæc teretes stipites feminis crassitudine, ab summo præcuti et præusti demittebantur, ita ut non amplius quatuor digitis ex terra eminentet etc. Id ex similitudine turis *lilium* appellabant.

LIMA, æ, f. 1. instrumentum fabrilis, densis minutisque dentibus, quo ferrum, aliudve quid terendo excolitur, *ρίνη* (It. lima; Fr. lime; Hisp. lima; Germ. d. Feile; Angl. a file).

I.) Proprie. Plaut. Men. 1. 1. 9. Lima aliquid proterere. Id. fragm. apud Varron. 7. L. L. 68. Müll. adradere. Turnebe illa legit, quod multis placuit: alii aliter. Phædr. 4. 7. Vipera limam mordit. Plin. 33. Hist. nat. 44. 49. (140). Interradidus alia, ut quampurimum lima perdidit. Id. 37. ibid. 8. 32. (109). Topazium limam sentit. Id. 9. ibid. 35. 54. (109). Lima aliquid avellere. et 28. ibid. 9. 41. (148). polire. Quintil. 2. 12. 8. Coofiteodum est etiam, detrahere ductinam aliquid, ut limam rudibus et ceteris hebetibus et vino vetustatem. Marcell. Empir. 28. ab inf. Cornus cervicali limati lime lignaria scobis quatuor vel quinque cochlearia sint.

II.) Translate dicitur da censura, emendatione, expolitione scripti alicujus. Horat. Art. P. 291. poetarum lime labor et mora. Ovid. 1. Pont. 5. 19. incipiam lima mordacius uti, Rr sub iudicium singula verba vocem. et 2. ibid. 4. 17. meus lima rarus liber esset amici. et 1. Trist. 7. 30. Defuit et scriptis ultima lima meis. Martial. 5. 80. Quem (libellum) censoria cum meo Severo Docti lima momorderit Secund. Id. 10. 2. Carmina rasa lima rereni. Vellej. 2. 9. Clara fuere ingenta Afranii, Pacuvii atque Acclii etc., ut in illis lime, in hoc pene plus videatur fuisse sanguinis. Stat. Ep. l. 1. præmiss. Ne quis asperio lima carmen examinet. Auson. Sapient. 299. Et corresta magis, quam condemnata vocabo, Apponet docti que mihi lima viri. Hinc Capell. 3. p. 50. limam Grammaticæ tradit. Apul. 8. Met. Sed Charite ad limam coosilli desiderium petitur distulit. h. e. ut desiderium petitoris perperderet ac librare. — NB. Fuit et Lima dea apud Romanos, quæ una cum Limentino gerebat custodiam linnum. Arnob. 4. 9.; ubi alii Limentina, alii Jana, alii aliter leg. Et saue quid isti sit Lime cum limine, non satis video.

LIMÆCUS, a, um, adject. (limus) e luto factus, di fango. Tertull. Resurr. carn. 49. Primus homo de terra choicus, id est limaceus.

LIMÆFUS, a, um, adject. (limus) ad limum pertineas, da fango. Frontin. Aquæd. 15. Interposita est limaria piscina. h. e. in quam aqua defluens, et eursum remittens, limum deponit.

LIMÆTE, adverb. (limatus). Occurrit translate tantum pra polite, ornate, perfecto, Comp. Limatus apud Cic. 5. Fin. 5. 12. Duo genera librorum, unum populariter scriptum; alterum limatus. et Ammian. 15. 13. Quum limatus superstitionum quaereret sectas. h. e. accuratius. Eodem sensu Ambros. 6. Hexem. 8. Sed tractemus limatus quid sit ad imaginem Dei. Al. leg. elimatus.

LIMÆTIO, ōnis, f. 3. imminutio, quæ lima fieri solet. V. LIMO, as. Translate Cæli. Aurel. 5. Tard. 11. Videmus ob has causas etiam studentium corpora seri tenuiora limatione quadam, jugi cogitatione atque disputatione.

LIMÆTOR, ōris, m. 3. (limo, as) qui limat, limatore. Gloss. Philoz. Limator, *ρίνητής*.

LIMÆTUS, a, um, adject. deminut. a limatus, ὑπερπυρρῆνος. Translate Cic. 7. Fam. 33. Opus est hic limatulu et polito tuo iudicio. h. e. terso et sublimi.

LIMÆTORA, æ, f. 1. (limo) particula a re aliqua limando abrase, limatura. Gloss. Lat. Gr. Limatura, *ρίνημα*.

LIMÆTUS, a, um. V. LIMO.

LIMAX, acis, m. et sæpius f. 3. a limo, lo quo vivit, ut Varr. 7. L. L. 64. Müll. at Paul. Diac. p. 116. 8. Müll. docent, est cochlea tarrastris, tom quæ testa operitur, tum quæ ousa est: hinc Gloss. Philoz. Limax, *γυμνοχέλιας, κοχλίας* (It.

limaca, limacone; Fr. limace, limacon; Hisp. limaza, babara; Germ. d. Wegeschnecke; Aogl. a snail, dew-snail, slug).

I.) Proprie. Colum. 10. R. R. 323. teneras audent erodere frondes Implicitus cochlea limax hirsutaque campe. Plin. 32. Hist. nat. 1. 1. (5). Rom limaci magnæ similem esse dicunt. Id. 29. ibid. 6. 36. (113). Limacis Inter duas orbilas invertoæ ossiculum. Id. 30. ibid. 11. 30. (101). Quatuor limacum capita. Id. 19. ibid. 10. 57. (177). Lactuclis ianascuntur limaces et cochleæ. Id. 18. ibid. 17. 44. (156). Limaces nascuntur io vicia, et aliquando a terra cochleæ mutantur, mirum in modum erodentæ eam.

II.) Translate. Plaut. fragm. apud Farron. loc. cit. meretrices appellare videtur *limaces lividas*, quia amatorum bona corrodunt. Quo fortasse pertinet aliud ejusdem fragmentum apud Non. p. 334. 2. Merc. *limaces viri*. Utrunque autem vel a *limacibus*, qui lactucas et vicisim erodunt, vel a *limando* ducti potest.

LIMAX, acis, adject. omn. gen. (limus) qui multum limus est, qui limis oculis splend. Fulgent. 2. Mythol. 1. Pastor (Paris) brutum quiddam desipuit, et (ut ferarum ac pecudum mos est) ad libidinem limaces oculis intarsit (potius), quois virtutem et divitias inquisivit. h. e. Veneris potius pulcritudinem, quam Minervæ virtutem et Junonis divitias reserxit. V. Terentii et Quintiliani locc. cit. in LIMUS, a, um, sub I. b.

LIMBATUS, a, um, adject. (limbus) limbo prætextus et ornatus, orlato. Gallien. in epist. apud Trebell. Claud. 17. Mist ed eum chlamydes veri luminis limbis duas.

LIMBOLARIUS, li, m. 2. (limbus) qui vestium limbos consuit. Plaut. Aulul. 3. 5. 45. Textores limbolarii, arcularii. Pareus legit *limborarii*, ut sit a *limbus* et ora. Sed hoc frigidum est. Inscript. apud Don. cl. 7. n. 27., quæ est apud Orell. 4313. M. ANTONIO M. LIB. APOLLONIO LIMBOLARIO M. ANTONIO M. L. PATROCLUS BOLBARIUS AMIC. OPTIM. P. Orellius banc Inscript. spuriam putat: sed perperam, sit cl. Furlanetto in suis MSS.; et cl. Hansen. hæc verba adnotavit: Da falsitate mihi certe non constat. Gloss. Philoz. Limbolarius, *Συζωνογράφος*.

LIMBUS, l, m. 2. quiddam extremæ alicujus rei oræ, ornamentis cusa, prætextus, fascia, vitta, eogulum, *ἄραδος* (It. lembo, orlo, quaritura; Fr. bande dont on garnit quelque chose, isseré, bordure d'un vêtement; Hisp. ribete, tira de paño, orillo; Germ. der Streifen, Besatz, Bordure, Saum, Binde, Gürtel; Angl. the hem, welt, border, guard, or selvage, a ribband or fillet).

I.) Propria. — a) Pro fascia, qua extremæ vestis ora prætextur: quæ et *insarta* vocatur. Virg. 4. Æn. 137. Sidoniam picto chlamydam circumdata limbo. Ovid. 5. Met. 51. Iodutus chlamydem Tyriam, quam limbus obibat Aureus. et 6. ibid. 127. Ultima pars telæ, tenui circumdata limbo, Nexillibus flores hederis habet iotartextos. Stat. 1. Achill. 330. Et picturato cohabet vealigia limbo. — A Non-p. 541. 28. Merc. dicitur limbus mollebre vestimentum, quod purpuram ia imo habet, aista Plauti loco, quem V. lo voce præced. — b) Pro fascia seu vitta. Claudian. cons. Mall. Theod. 181. frontem limbo velata padicam. Arnob. 2. 41. Lappilis innecteret colla, laminas partuenderot arium, Immuverent frontes limbis. V. NIMBUS. — c) Pro zona. Stat. 6. Theb. 367. picto disclagit pectora limbo.

II.) Translate. ¶ 1. Varro 2. R. R. 3. 7. Limbus XII. Signorum. h. e. Zodiacus. V. STELLIMICANS. ¶ 2. Limbus dicitur atiam hoes seu faniculus ex lini filis quadruplicibus ad capiendas faras Græci *ἄραδος* vocant. Grat. Cyneq. 25. Prima jubent tenui noscentiam jugare filo Limbum, et quadruplici tormento adstragere limbos. Illa operum patiens, lila usus linea longi. ¶ 3. Item extrema pars terræ, illus. Jorman. Get. 20. Mox Gothi adeunt urbem, quam dudum Sardanapais rex Parthorum intar limbum maris et Hæmi radices locasset. Itali quoque nunc lembo eadem significatione dicunt.

LIME, adverb. (limus) oblique. Gloss. Cyrill. Λοζῶς, lime.

LIMEN, Inis, n. 3. quod e *limus*, h. e. transversus, *Paul. Diac. p. 116. 1. Müll.* ducit, est lignum, aut lapis transversus in januas, aut porta, tum superius, tum inferius, *βηλός, οὐδός* (It. *limitare, soglia*; Fr. *pas ou seuil d'une porte*; *Hisp. el umbral de la puerta*; Germ. d. *Schwelle, der Querbalken an der Thüre, und zwar oben und unten*; Angl. *the threshold of a door, also the lintel*).

I.) Proprie. *Plaut. Merc. 5. 1. 1.* Limen superum inferumque selve. *Novius apud Non. p. 336. 14. Merc.* Limen superum, quod mihi misero sæpe confregit caput: Inferum autem, ubi ego omnes digitos defregi meos. *Plin. 36. Hist. nat. 14. 21. (96).* Imponera limen foribus. Cf. *Inscript. apud Gruter. 207. col. 1. INSVPRR OSTIVM LISIAN ROBSTVM LONGVM P. VIII. IMPONITO. Juvenal. 6. 226.* pendentia linquit Veta domus et adhuc viridea in limine lauros, et *ibid. 52.* densos per limina tende corymbos. (*Vitruv.* quoque 6. 9. et 11. de superiori usurpat). *Plaut. Cas. 4. 4. 1.* Sensim superstolite limen pedes, nova nupta. *Virg. 3. G. 317.* gravidio sperasit vix ubere limen. *Cic. Dom. 21. 60.* Non existimo, illos tam cupidos liminum meorum et columbarum et valvarum fuisse. — Religiosum erat limenedium, quod propterea abeuntes redeuntesque salutare solebant, ut est apud *Plaut. Merc. loc. cit.* Cautio quoque eret, ut dextro semper pede proutro transiret, ut ex *Petron.* colligitur *Satyr. 30.* — Salutare n limine est e longe, et translate leviter attingere. *Seneca Ep. 49.* circum med. Nec ego nego prospicienda ista, sed prospicienda tantum et a limine salutanda.

II.) Translate. ¶ 1. Per synecdochen limen est ipsa janua, ingressus, aditus, porta, ingresso, entrata. *Plaut. Cist. a. 3. v. 19.* Oculidite aedes pessulis, ubi bene ego tetulerim intro limen. *Id. Men. 2. 3. 63.* Intrare intra limen. et *Mil. glor. 3. 1. 11.* Cohibere sa intra limen. *Cic. 2. Nat. D. 27. 67.* Fores in liminibus profanorum aedium januas nominantur. *Cæs. 3. B. C. 105.* Simulacrum Victoriae ad vltimas se templi limenque convertisse. *Juvenal. 2. 88.* Limen intrare. et *14. 920.* subire. et *3. 124.* submoveri limine. *Virg. 6. Ecl. 56.* insuetum miretur limen Olympi. *Id. 2. G. 504.* penetrare aulas et limina regum. *Id. 9. En. 647.* hic Dardanio Anchise Armiger ante fuit edusqua ad limina custodia. h. e. atriensis. *Sil. It. 1. 66.* Famuli ad limina. *Martial. 7. 60.* Abstulerat totum temeris limen institor urbem, Inque suum nullum limine limen erat. — Hinc limen internum maris multi appellaverunt ipsa ostis freti Geditant, per quae ab Oceano in mare Mediterraneum patet aditus. *Plin. 3. Hist. nat. procem. (4).* ¶ 2. Item aedes ipsae et tecta, *casu. Liv. 43. 1.* Matronæ nulla nec auctoritate, nec verecundia, nec imperio virorum contineri limine poterant. *Id. 2. 48.* Jussu armati postero die ad limen conaulis accessit. *Virg. 2. G. 511.* Exsilioque domos et dulcia limina mutant. *Id. 7. En. 579.* Stirpem admisceret Phrygiam, se limine pelli. *Juvenal. 15. 153.* taribus conjungere nostris Tectum aliud, tutos vicino limine somnos Ut collata deret fiducia. *Seneca Med. 22.* limen elienum expetere. ¶ 3. Item pectice carceres, h. e. initium cursus, quia limen domus viae initium est. *Virg. 5. En. 318.* signoque repente Corripunt spatia auditu, limenque relinquunt. ¶ 4. Metaphorice est principium, principio, ingresso. *Lucret. 2. 258.* leti limine ab ipso ad vitam reverti. *Catull. 68. 4.* a mortis limine restituum. Cf. *Plin. 7. Hist. nat. 41. 45. (113).* A limine ipso mortis revocatus. Similiter *Lucret. 6. 1157.* leti jam limine in ipso. et *Sil. It. 5. 423.* in limine mortis. in foculo alto morte. *Seneca Herc. fur. 1132.* quas in primo Limine vitæ aculus oppressit. *Sic Lucret. 2. 106.* primo in limine vitæ. *Tac. 3. Ann. 74.* in limine belli. *Curt. 6. 9. 17.* in limine victoriæ. *Id. 9. 10. 26.* Non in limine operum laborumque nostrorum, sed in exitu stamus. *Quintil. 2. 11. 1.* Video quosdam in ipso statim limine obsturos mihi. ¶ 5. Item finis, quia limen domus viae finis est, *fine. Apul. 11. Met.* Transactis vitæ temporibus, jam in ipso fultæ lucis limine constitui. Huc pertinet illud *Justin. 1. Institut. 12. § 5.* Lloina sicut in domo finem quandam faciunt, sic et imperii finem esse limen, veteres voluerunt. Ab eo postliminiam dictum est.

LIMENARCHA, m. 1. a *λίμην* portus et *ἀρχός*, est qui portui præest, et inspicit solventes et appellentes, presidente o copo di guardin del porto, *λιμεναρχός. Arcad. Dig. 50. 4. 18.* nte med. Logographi, vel tabularii, vel xenoparochi, vel limenarchæ, vel curatores ad extruenda aedificia publica, muneribus personalibus adstringuntur. *Paul. ibid. 11. 4. 4.* Limenarchæ et stationarii fugitivos deprebensos recte in custodiam retinent.

LIMES, Itis, m. 3. semita transversa, militari via angustior (*V. Goes. ad Auct. rei agrar. p. 73.*), tum in agris, tum in urbibus, sed stricto sensu in agris: a *limus* obliquus, docet *Paul. Diac. p. 116. 2. Müll.*, ut ait *Forcellinus*, qui *Pauli* locum aliter legit ac *Müllerus*. Aliqui deivant a *limen* (*V. locum Justin. 1. Institut. 12. § 5.* allatum in **LIMEN** II. 5.). Quemadmodum enim limen introitum exitumque loco præstat, ita per limitem ingressus in agrum et ex eo egressus patet. Nam agrorum divisores in singulis centuriis singulos limites constituebant, ut agri et mensura et itineris causa pervii essent, *ἀτραπός* (It. sentiero, vno per traverso; Fr. *chemin de traverse, lièsière*; *Hisp. camino de traves*; Germ. d. *Querweg, Hain zwischen den Feldern*; Angl. n *cross-road, cross-path, by-road*).

I.) Proprie. *Farro 2. R. R. 4. 8.* de sub. Prodigunt in lutosos limites ac lustra, ut volutur in luto. *Inscript.*, quæ exhibet edictum imperatoris Cæsaria Augusti de aquæ ductu coloniæ Venafrañæ ab ipso, ut videtur, donato, apud *Henzen. 6428.* NEVE RAB FISTVLAE AVT RIVOS (h. e. rivus) NISI AVB TRARA, QVAE TERRA ITINERIS VIAE PVBLICAE LIMITISVE ERIT, PONANTVR CONLOCENTVR. Adde aliam apud *eumd. 8634. Colum. 1. R. R. 8. 7.* Semites novosque limites in agro fieri non patiat. — Antiqui lstitint quatuor genera limitum in agris habebant, duo latiorum, duo angustiorum. Ex latioribus unus ab oriente in occidentem spectabat, qui *Decumanus* est appellatus; alter a meridie in septentrionem, qui *Cardo*. Angustiorum unus ab occidente in orientem intuebatur, qui *Prorsus*; alter a septentrione in meridiem, qui *Transversus* nuncupabatur. Progressu temporis alia limitum nomina invenere, vel ex natura loci, ut *Maritimum, Montanum*, vel ex limitum ordine, ut *Actuarium*, vel ex modo latitudinis, ut *Linearium. Hygin. de limit. constit. et Plin. 18. Hist. nat. e. 33. et 34.* Sed de his et aliis limitum generibus consule Auctores de limitibus, quos uno libro edidit *Goesius*.

II.) Translate. ¶ 1. Limites item in agris dicuntur etiam ipsi termini, teste *Paul. Diac. loc. supra cit.*, quibus agrorum fines distinguuntur, *termini. Virg. 1. G. 128.* Nec signare quidem, aut partiri limite campum Fas erat. *Id. 12. En. 897.* Sæxum antiquum Ingens, campo quod forte jacebat, Limes agro positus, litem ut discerneret arvis. ¶ 2. Item quibus imperii et ditionis fines notantur. Quia vero interdum hujusmodi limites agere excitato signantur, pro eggere nonnumquam ponuntur. *Tac. 1. Ann. 50.* Romanus limitem a Tiberio ceptum schidit. *Id. 2. ibid. 7.* Cuncte inter castellum Allisonem ac Rhenum novis limitibus eggeribusque permunita. *Id. Germ. 29.* Limite acto promotisque præsiidiis. — Hinc limites *Romani* sunt aggeres munitionesque Romanæ ad Rhenum et ad Danubium. *Vellej. 2. 120. 2.* Penetrat Interius, aperit limites. *Ammian. 23. 3.* Equestres hostium turmas vicino limite quodam perrupto avertisse subito prædas. Adde *eumd. 26. 5. et 29. 6.* — Et generatim. *Sen. 4. Sil. 3. 40.* Inchoare sulcos et rescindere limites. ¶ 3. Sumitur et pro quavis via, strada. — a) De via, qua homines et jumenta gradiuntur. *Liv. 31. 34.* Intra eam portem extraque sunt lstræ viæ etc., et extra limes in gymnasium ferens. Eo limite Athenienses signa extulerunt. *Id. 31. 39.* Profectus inde transversis limitibus, terrorem præbuit subitum hosti. *Virg. 9. En. 323.* et lato te limite ducam. *Sil. It. 9. 379.* Limitem agere. *Ovid. 5. Trist. 6. 39.* gracili terrena sub horrea ferre Limite formicæ graos repete solent. strada stretta, angusto calle. et *2. Met. 19.* Limes eclivis. strada erta. et *7. ibid. 782.* limite recto fugere. per diritta strada, a dirittura. — Hue refertur potest et illud *ejusd. Heroic. 18. 133.* Jam patet attritus solitarum li-

mes equarum. *ἄτραπός.* — b) De siveo, qui est fluminum via. *Ovid. 8. Met. 548.* solito dum flumina currunt Limite. *Propert. 1. 9. 60.* hæc lympe puellis Avia secreti limitis una fuit. — c) Item pro vestigio in longum tracto, et veluti orbita, aut sulco, quem scæces decurrentia aliaque post se relinquunt, *striscia, segno, solco. Ovid. 15. Met. 849.* Flammiferumque trahens spatioso limite crinem, Stella micat. *Virg. 2. En. 697.* tum longo limite sulcus Dat lucem. *Plin. 2. Hist. nat. 26. 25. (96).* Kolis perpetua erdens, longiorem trahit limitem. — d) De zona, seu fascia in cælo. *Ovid. 2. Met. 130.* Sectus in obliquum est lato curvamine limes. h. e. Zodiacus. — e) *Limites circi* apud *Tertull. Speetac. 20.* sunt viæ recta serie inter sedilium ordines relicta. *Salmas. in Sotin. 45. p. 918.* ¶ 4. Ponitur et pro linea. *Plin. 37. Hist. nat. 10. 69. (184).* de gemma *Vejentana.* Nigrum msterium distinguente limite albo. ¶ 5. Metaphorice pro fine, confine. *Stat. 1. Theb. 16.* limes mihi carminia esto *Æupidæ* confusa domus. ¶ 8. Interdum est differentia, discrimen, intervallum. *Ovid. Remed. am. 325.* Quam potes in pejus dotes deflecte puellæ, Judiciumque brevi limite falle tuum. ¶ 7. Pro via metaphorice sumpta. *Plaut. Pæn. 3. 3. 18.* Si benedictis, vostra ripa vos sequar: si maledicta, vostro gradis limite. Cf. *Cic. 6. de republ. 24.* Bene meritis de patris quasi limes ad cæli aditum patet. *Seneca t. Benef. 14.* Benignitatis fines introrsus referre, et illi minus laxum limitem aperire. *Ovid. 3. Art. im. 558.* Eumdem limitem agere. *ndare per la medesimo strada, usare i mezzi medesimi.*

LIMEUM, i, n. 2. herba, de qua *V.* in **CERVARIIUS**.

LIMICOLA, æ, m. vel potius comm. gen. 1. (Limus et colo) qui in limo habitat. *Auson. Epist. 7. 36.* Junctus limicolis musculus ostreis.

LIMIGENUS, a, um, vel limigena, æ, m. et f. 1. (limus et gigno) in limo genitus. *Auson. Etyl. 10. 4.* Tu neque limigenis ripam prætereris ulvis.

LIMINARIS, e, adject. (limen) ad limen pertinet, ut *liminaris lapis*, qui in domus aditu transversus jacet.

I.) Proprie. *Vitruv. 6. 3. 4. Schneid.* Liminares trabes. h. e. quæ in domus aditu transversæ jacent.

II.) Translate. *Augustin. ad Hieronym. inter epist. ejusd. Ep. 67. n. 2.* Non enim hoc codex ipse, ut assolet, in liminari pagina prætendebat.

LIMIS, e, adject. *V. LIMUS*, a, um, init.

LIMITANEUS, a, um, adject. (limes) ad limites spectans, ut *Agri limitanei*, qui in limitibus alicujus provinciæ proxima hostes sunt sibi: *Limitanei milites*, qui sunt in limitibus, idest in unibus imperii, in præsidio constituti, ad incursum vicinorum arcendos. *Imp. Theodos. et Valent. Cod. 11. 59. 3.* Agros limitaneos universos cum paludibus omnique jure, quos ex prisca dispositione limitanei milites ab omni munere vacuos ipsi curare pro suo compendio atque arare consueverunt. *Spartian. Nigr. 7.* Quum apud Egyptum ab eo militanei milites vinum peterent. *Lamprid. Alex. Sev. 58.* Sola, quæ de hostibus cepta sunt, limitaneis ducibus et militibus donavit, dicens, attentius eos militaturos, si etiam sua rura defenderent.

LIMITANUS, a, um, adject. (limes) idem eo limitaneus. Afferitur, nullo tamen auctore laudato, a *Priscian. 2. p. 593. Putsch.* Vetus veteris veteranus, limes limitis limitanus.

LIMITARIS, e, adject. (limes) ad limitem pertinet. *Farro 5. L. L. 21. Müll.* Limitare iter. h. e. limes, qui inter agrorum confinia relinquunt. *Hygin. de limit. constit. p. 198. Goes.* Omnium rigorum latitudines, velut limitem, servabimus, interstitutioni limitari. Adde *Serviij* locum cit. in **LIMITATOR**.

LIMITATIO, ðnis, f. 3. (limes, limito) limitum descriptio, limitazione, ὁρισμός: sed occurrit translate tantum et est definitio, determinatio. *Colum. 3. R. R. 12. 1.* Commemorabimus Julii Græclæ conscriptam veluti formulam, ad quam posita est limitatio terræ vinealis. h. e. qua præscribitur, qualis terra vinealis esse debeat. *Vitruv. 10. 22. a med.* Ex eo intellectum est, qua regione adversarii specus agentes intra penetrare cogitabant. Sic limitatione cognita etc. *conosciuto il luogo preciso. e.*

Sicil. Flacc. de condit. agr. p. 25. Goes. Limitationes Gracchanæ et Sullanæ.

LIMITATOR, oris, m. 3. (times) qui limitat, seu limites assignat, limitatore. Servius ad Virg. 9. Ecl. 7. Usque ad eum locum perticam limitarem Octavie Musa porrexit, limitator ab Augusto datus, id est per quindecim millia passuum agri Mantuani, quum Cremonensis non sufficeret, offensus a Mantuanis, quod pecora ejus in agro publico aliquando clausissent.

LIMITATUS, a, um. V. voc. seq.

LIMITO, as, avi, atum, are, a. 1. (times). Part. Limitatus I. et II.; Limitandus II. — Limitare est limitibus, seu semitis distinguere, ut Colum. 3. R. R. 20. 4. et 4. ibid. 18. 1. loquitur, limites assignare, assignare *the strade fra' campi, ad opus*.

I.) Proprie. Plin. 17. Hist. nat. 22. 35. (169). Vineas limitari decumano xviii. pedum latitudinis, ad contrarios vehiculis transitibus, aliisque transversis limitibus x. pedum distingui per media jugera: aut si major modus sit, totidem pedum cardine, quot decumano, limitari. Cf. Paul. Diac. p. 116. 3. Müll. Limitatus ager est in centurias dimensus. Adde Ulp. Dig. 43. 12. I.; et V. CENTURIA. Cf. Savigny Hist. du droit Rom. T. 2. p. 29.

II.) Translate est limites, seu fines assignare, circumscribere. Aucl. Itiner. Alex. M. (edente A. Maio) 49. Limitandæ buno ferunt pulverem deluisse. — Hinc ducta metaphorâ *limitare questionem* est questioni finem imponere eamque absolvere. Farro 2. R. R. 2. I. Nos nostrum peneum absolvimus, et limitata est pecuaria questio. h. e. infra limites constituta, definita et divisa.

LIMITOTROPHUS vel limitotrophus, a, um, adject. vox hybrida, ex *limes* et *τροφία* nutritia. Hinc *limitotrophus*, vel per syncopem *limitrophus* fundus dicebatur, ex quo convehebatur annona ad limites Imperii, ut miles limitaneus, qui ejusdem imperii fines tuebatur contra barbarorum incursus, opportuna haberet vectigalis in horreis congregata: quæ non *limitotrophus*, sed *limitotrophus* scribendum, ab alendis nempa militibus limitaneis; quandoque enim ejusmodi fundi a limitibus imperii distabant aliquot dierum itinere. Quamquam, si novam Peyronii conjecturam in *Fragm. Cod. Theod.* mox citand. proponere licet, fundi alii erant *limitotrophii*, de quibus modo dictum est, alii *limitotrophii*, quos militibus limitaneis colendos permiserant principes; de his lege Perzeum ad lib. 11. tit. 59. Cod. Justin. — Porro *limitotrophii* fundi omni erant munera et canonæ vacui (V. *Imp. Theodos. et Valentin. Cod.* 11. 59. 3.): *limitotrophii* vero canonem utique pendebant atque erant buic præstationis oneri obnoxii. *Imp. Honor. et Theodos. in Fragm. Cod. Theod.* (edente A. Peyronio) 5. 13. 38. Nulli penitus liceat salvo canone privatio jure, sive cum immunitatione canonis patrimonialis jure limitotrophos sive saluenses part orientem fundos patrimoniales postulare. V. LIMITANEUS.

LIMMA, atis, n. 3. *λείμμα*, a *λείπω* linquo, est reliquium, defectus. *Macrob. 2. Somn. Scip.* 1. ad fin. Plato semitonium limma vocitavit. h. e. cui aliquid decit, scilicet pars dimidia. Hinc *Forcellinus*. At minus accurate: a Platone ejusmodi intervallum jam hemitonium appellatum fuisse observat quidem *Macrobii loc. cit.*, sed momente *Censorino* (de die nat. 10. 7.) abusive, quum duo hemitonia tonum complere non possint: quapropter *Macrobii* etiam semitonium rectius definit *sonum tono minore*, quæ deŉnitio cum *limmate* omnino convenit. *Capell. 1. p. 6.* Media sesquioctavia etiam sine discretionem juncturis, licet interveniant limmata, concinebant. — *Id. ibid. p. 14.* Tectum mundi circumferentiamque voluina vel orbiculata parallela, vel obliqua decussata polose, et limmata axiumque vertiginæ, cum ipsorum siderum multitudinem numerare. h. e. spatia inter circulos vel orbis cælestes, siquidem *Id. Capell. et tonæ* et hemitonios pro spatiis asurpat 2. p. 41. et p. 42. et p. 44.

LIMNE, es, f. 1. *λίμνη*, stagno, lago, vox Græca stagnum lacumque significans. *Vitruv. 8. 3. ante zed.* Lacus, qui limne asphalthis appellatur.

LIMNESTIS vel

LIMNETIS, idis, f. 3. *λιμνήστις* vel *λιμνήτις*, herba eadem ac centaurea major; illa appellata a *λίμνη palus*. Ejus mentio est apud *Apul. Herb.* 34.

LIMNICÆ, es, f. 3. (*λιμνική*) herba eadem ac gladiolus apud *Apul. Herb.* 78.

LIMŌ, adverb. V. LIMUS, a, um, in fin.

LIMO, as, avi, atum, are, a. 1. (lima). Part. *Limans* II. 2.; *Limatus* L. II. I. et 2. et in fin.; *Limandus* II. — Limare est lima terere, lima abraderè, *πίσω* (l. *limare*; Fr. *limar*; Hisp. *limar*, *alisar*; Germ. *feilen*, *abfeilen*; Angl. *to file*, *polish*).

1.) Proprie. *Plin. 36. Hist. nat. 7. 10.* (54). Signis e marmore poliendis, gemmisque etiam scalpendis atque limandis Naxium diu placuit ante alia. *Id. 34. ibid. 18. 50.* (168). Limatum plumbum. h. e. lima detractum, abrasum. Sic *Id. ibid.* (170). *Limata scoba*. *Sillig. vero* ex *Cod. Bamberg.* legit *el-mata*.

II.) Translate. I. Ponitur pro fricare, acuire, *fregare*, *aguzzare*, *arrotare*. *Plin. 8. Hist. nat. 20. 29.* (71). Cornu ad saxa limato, præparat se pugnæ. Sic *Id. 18. ibid. 1. I.* (2). Arbore exacuunt limantque corvua uri. — Hinc joculariter *limare caput cum aliquo* dixit *Plaut. Merc. 3. I. 40.* (quocum confer *eumd. Pæn. 1. 2. 79.* et V. voc. seq.) ad eos referens, qui amplectuntur invicem et osculantur. Adde *fragm. apud Non. p. 334. 5. Merc.*; et *Cæcilium, Turpilius et Livium* in Tereo apud *eumd. ibid.*, ubi et *limassis* pro *limaveris* legitur.

II. Per metaphoram, generatim est expoliare atque redundantia detrahere. *Cic. 1. Acad. (post.) 1. 2.* Quædam institui, quæ limantur a ma poltius. *Id. 1. Orat. 25. 115.* Neque hæc illa dico, ut ars aliquid limare non possit: neque enim ignoro, quæ bona sunt, fieri meliora doctrius. *Id. 3. ibid. 49. 190.* Sillus et alla et hoc maxims ornat ac limat. *Ovid. 4. Pont. 6. 36.* Teuui cura limare aliquid. *Rursus Cic. 2. Nat. D. 29. 74.* Nec vero hoc in te unum convenit moribus domesticis ac nostrorum hominum orbanitatem limatum. V. *Limatus* in fin. *Marzial. 6. 64.* Sed tibi plus mealis, tibi cor limante Minerva Acrisius, et tenues frærent pectus Athenæ.

III. Speciatim *limare se ad aliquid* est studio ac diligentia idoneum se reddere. *Cic. Opt. gen. orat. 3. 9.* Videtur esse jejuntor, quoniam se ipsa consulto ad mloutarum genera causarum limaverat. I. Item speciatim est auferre, detrabere, imminuere; quoniam limando aliquid semper abradimus, *torre via, levare*. *Cic. 3. Orat. 9. 36.* Tantum alteri affinxit, de altero limavit. *Id. 3. Fam. 8. ad fin.* Etsi de tua proluxa beneficiaque natura limavit aliquid posterior annus, propter quamdam tristitiam temporum. *Horat. 1. Ep. 14. 37.* Non istic obliquo oculo mea commoda quisquam limat. h. e. detexit invidendo. *Prudent. 7. Cathemer. 205. de jejuniis.* Quod limat ægram pectoris rubiginem. I. Item delegere, scrutari, eruere, examinare, *scoprire, esaminare*: quia lima superficiem aufert, et quod subter latebat, detegit. *Cic. 2. Off. 10. 35.* Veritas ipsa limatur in disputatione. *Phædr. 3. 10.* si mendacium Subtiliter limasset, a radicibus Non evertisset scelere functo domum. *Imp. Honor. et Theodos. Cod. Theod. 13. 5. 32.* Quæ tuæ cognitionis limavit examen. — Hinc Part. præter. paes., cujus multa exempla supra retulimus,

Limatus, a, um, adjectiva quoque occurrit, unde *Comp. Limator*; et translate (V. supra sub II. 2.) est perfectus, politus, elaboratus. *Cic. 1. Orat. 39. 180.* Vir oratione maxime limatus atque subtilis. *Horat. 1. Sat. 10. 56. de Lucilio.* Comis et urbanus, fuerit limator idem. *Cic. Brut. 24. 93.* Qui limatius dicendi consecantur genus. *Plin. 1. Ep. 20. ad fin.* Etsi non limatoris, majoris tamen ingenii vitium est. *Marzial. 7. 51.* variaque togæ limatus in usu. h. e. exercitatione perfectus, peritus.

LIMO, as, are, a. 1. (limus) limo aspergere et conspurcare. *Plaut. Pæn. 1. 2. 79. m.* Curram aliquid ad piscinam, aut ad lacum: limum pctam. AG. Quid eo opust? m. Ut tibi et illi limem caput. Sed *Plautus* hæc joci causa ibi dicit; et, ni fallor, ludit etiam in ambiguo, *limans* enim caput est amplecti et osculari, ut diximus in voce præced. eub II. 1.

LIMŌCINCTUS, i, m. 2. (limus et cingo) minister magistratus, ut viator, licitor, illeio cum transverbera seu obliqua purpura, eor Insigni, cinctus. *Inscript. apud Hoff. Mus. Ver. 116. 2.*, quæ est apud *Orell. 3219.* BONORUM M. GAVII M. F. ROB. SYVILIANI EQ. PVB. III. VIR. I. O. III. VIR. A. P. F. B. (h. e. aedilitiæ potestate Veronæ bis) CVRATORI VT

CE TINORUM APPARITORES ET LIMOCINCTI TRIBVNALIA RIVA. At *Morisan. Inscript. Reg. p. 106.* patet, hic non lictores, sed victimarios intelligendos esse, qui limo ab umbilico usque ad pedes tegebantur. V. LIMUS, i, secundo loco. Porro *Inscript. apud Fabrett. p. 450. n. XIII.* COLLEGIUM VICTIMARIORVM QVI IPSI (Hadriano) ET SACROOTIBVS ET MAGISTRATIBVS ET SENATI APPARENT.

LIMŌDŌRON, i, n. 2. *λιμόδωρον*, herba statim ab radice cumino adnascens, uniuersis, radice bulbo simili, non nisi in solo gracili proveniens. *Plin. 19. Hist. nat. 10. 57.* (176)., ut quidem legit *Harduin.*, nam alii aliter. *Sillig. legit hæmodorum*, et in nota hæc addit: Ita nos scripsimus ex *Theophr. 8. Hist. plant. 8. 5.* secundum codicem Urbinatem. *Cl. Fée* (*Op. cit. vol. 2. p. 355.*) hæc ait: «Uur le nom moderne de *λιμόδωρον* des Grecs, on ne peut basarder que des conjectures. Plino assure, d'après *Theophraste*, que, si l'on ne sçait pas bien le thém, le *limodoron* le tuera: cette circonstance peut faire penser qu'il s'agit, soit d'une cascate, soit d'une orobanche, soit enfin du *Polygonum Convolutus* L.»

LIMŌNIA, æ, f. 1. *λειμωνία*, præteria, a *λειμών*, *ώνος*, *pratium*. I. Frutex est, alio nomine scolymos, nunquam cubitali altior, cristisque foliorum, ac radice nigra, sed dulci: quam in cibos recepit Oriens. *Plin. 22. Hist. nat. 22. 43.* (86)., ubi alii leg. *limonion*. Sed priorem lectionem confirmat *Sillig.* multorum optimorumque Codicum auctoritate. De synonymia V. SCOLYMOS. II. Item genus anemones bortensis et coronariæ. *Id. 21. ibid. 11. 38.* (65). Secundum *Cl. Fée* (*Op. cit. vol. 3. p. 42.*) hæc planta recte definitur nequit.

LIMŌNIATES, æ, f. 1. vel
LIMŌNIATIS, idis, f. 3. *λειμωνιάτης* *λίθος* vel *λειμωνιάτις*, lapie nomen habens a virore pratorum, quæ *λειμωνας* dicuntur. *Plinio 37. Hist. nat. 10. 62.* (172). videtur eadem esse, quæ smaragdus. *Forcellinus* primam, *Sillig.* cum recentioribus alteram lectionem præferit.

LIMŌNION, ii, n. 2. *λειμώνιον*, beta silvestris, minoribus tenuioribusque ac densioribus foliis, quam sativa, undecim saepe, caule lili: a *λειμών* *pratium*, quia in pratibus nascitur. *Plin. 20. Hist. nat. 8. 28.* (72). Secundum *Cl. Fée* (*Op. cit. vol. 2. p. 387.*) *limonion* fortasse est *Statice Limonium* L.

LIMŌSUS, a, um, adject. (limus primo loco). *Comp. Limosior*. — Limosus est limo abundans, *limoso*, pieno di *mota*, *ιλωδης*.

I.) Proprie. *Virg. 1. Ecl. 49.* Limosoque palus obducit pascua junco. *Id. 2. Æn. 135.* Limosus læcus. *Frontin. Aquæd. 15.* Flumen limosum et turbulentum. *Cels. 2. 21. eztr.* Limosi rivi. *Ovid. 3. Amor. 6. 1.* Limosæ ripæ. *Id. 4. Trist. 1. 7.* Limosa arena. *Plin. 27. Hist. nat. 5. 17.* (34). radix. *Id. 16. ibid. 36. 64.* (158). Ubi limosiore callo induruit. *Sillig.* et alii leg. *limosiore*, quod præstat. — Hinc *Limosa, drum*, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt loca limo abundantia. *Plin. 6. Hist. nat. 42. 66.* (142). Pinna nascitur in limosis.

II.) Translate. *Cassiod. 10. Variar. 29.* Limosa podagra. — Hinc

Limosa, drum, n. plur. 2. V. sub I. in fin.

LIMPIDĒ, adverb. (limpidus). *Comp. Limpidius* II. — Limpide est clare, chiaramente.

I.) Proprie. *Cæli. Aurel. 4. Tard. 3. ante med.* Sicut injecta sunt (medicamina), limpide revocentur. *Theod. Priscian. 4. p. 311.* retro in fin. edente *Ald.* *Sisymbrium* ex aqua coque et tersa limpide et da.

II.) Translate. *Commodian. 76. 16.* Limpide respondens. *Augustin. Princip. rhet. p. 328.* *Capperon.* Sed ut limpidius hoc geous principiandi deprehendatur, dabo exemplum.

LIMPIDITAS, atis, f. 3. (limpidus) perspicuitas, *limpidezza*. *Jornand. B. Get. 16.* Flumen, quod nimia limpeditatis saporisque in media urbe oritur. *Theod. Priscian. 4. p. 312.* edente *Ald.* *Ladanum* in vino veteri infusum simul conteris usque ad limpeditatem. et *ibid.* Et teris usque ad summam limpeditatem.

LIMPIDŌ, as, are, a. I. (limpidus). Part. *Limpidandus*. — Limpidare est limpidium reddere, *chiarezza*. *Veget. 2. Pelerin. 18.* Est et aliud vitium ejusmodi, ut interdum oculo album inducat, interdum

limpidet. *Id.* 4. *ibid.* 28. Chiora medicamentum, quod facit ad amola vulnera complete limpidanda, vel sine difficultate elaudenda. *Macer* 2. *carm.* 5. appositum humores limpidat omnes.

LIMPIDUS, a, um, adject. *Limpidi* et *Sup. Limpidissimus*. — Ratione habita etymi, alii deducunt a *λαμπρὸς lucas*; vel a *lympha*, unde *lympha* quidam scribunt: recentioribus vero est alia forma vocabuli *liquidus*, quod *V.* — Ceterum limpidus est lucidus, splendidus, nitidus, purus, perapiculus, *διαδής* (It. *limpido*, *chiaro*, *fralcente*; Fr. *limpide*, *clair*, *pur*, *transparent*; Hisp. *limpio*, *claro*; Germ. *hell*, *klar*, *rein*; Angl. *limpid*, *clear*, *pure*, *transparent*, *translucent*). *Catull.* 4. 24. Limpidus lacus. *Vitruv.* 8. 7. Limus quum habuerit quo subsidat, limpidior aqua fiet. *Colum.* 12. *R. R.* 28. 3. Vinum defsecatum quam limpidissimum. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 9. 42. (126). Limpida chrysolithi. *Id.* 35. *ibid.* 15. 52. (184). Limpidum aënum. *Id.* 34. *ibid.* 19. 55. (177). Sandaracha fauces purgat cum melle sumpta vocemque limpidam et canoram facit. *Harduin.* in nullo aorum MSS. verba vocemque etc. exstare testatur. *Sillig.* tamen ea in textum recepit ex Bambergensi ac duobus aliis Codicibus, et collato *Dioscor.* 5. 121. de sandaracha φαρτὴν τε ἀποκαθαίρει ἐκλειρομένη σὺν μέλιτι.

LIMPITUDO, inia, f. 3. (limpidus) puritas, perspicuitas, nitor, limpiditas, *λαμπρῖα*. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 11. 54. (154). Limpitudo maris. Ita nonnulli Codd. et vulgati libri: at *Sillig.* ex *Cod. Bamberg.* leg. latitudo.

LIMULA, æ, f. 1. deminut. a lima, parva lima. *Tracstate Terentian.* de syllab. p. 2390. *Futsch.* Perpolite, quam potestis, crebriore limula.

LIMULUS, a, um, adject. deminut. a limus primo loco, h. e. transversus, obliquus. *Plaut.* *Bacch.* 5. 2. 12. Viden' limulis, obsecro, ut intuentur! *sub audi oculis.* *V.* locum Ovidii in voce seq. sub I. a.

LIMUS, a, um, et interduum limis, e (de quo *V.* infra sub I.), adject. obliquus, transversus, *πλάγιος* (It. obliquo, torto, traverso; Fr. oblique, qui est de travers; Hisp. obliquo, traveseiro; Germ. schief, schräg, schielend; Angl. oblique, crooked, askance, awry, askew).

1.) Proprie. — a) *Limis oculis aspicere*, ὑποβλέπειν, παραβλέπειν, est non recta et conversa ad ipsam rem facile, sed conversa tantummodo oculis, et, ut ait *Virg.* 3. *Ecl.* 8, transversa tueri, obliquis oculis aspicere, *guardar sott'occhio*, o con la coda dell'occhio, o in cagnesco: quod strabones naturaliter faciunt. *Plaut.* *Mil. glor.* 4. 6. 2. Aspicio limis oculis, ne ille, nos se videre, sentiat. *Ovid.* 3. *Amor.* 4. 33. limis subrisit oculis. *V. Quintil.* mox eitant. sub. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 16. 19. (52). Leones doctis carent et suspicione, nec limis intuentur oculis, aspicique simili modo nolunt. *Ammian.* 20. 9. Limibusque oculis eos adusque metum eontuens mortis, egredi jussit. *Al. leg.* limisque: *V.* mox *Donati* locum. — b) *Limis* eodem sensu absolute usurpant; subaudi oculis. *Ter. Eun.* 3. 5. 53. Ego limis aspicio sic per Obabellum clanculum. Ubi *Donatus*: *Limis* si nominativus singularis est, transversus significat: si sextus pluralis, deest oculis. Quum igitur dissimulant homines se videre, quod vident, et non recta facie, sed transversa intuentur, *limis* dicuntur aspicere. Hæc *Donatus*, ubi al leg. *limes* dicuntur. — Distinguit *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 54. (145). *limos* a transversis oculis: fortasse quia *limi* voluntate, *transversi* natura sunt; vel quia *limi* turpe quid aut subdolum notant, *transversi* non item. *Quintil.* 11. 3. 76. *Limi*, et, ut sic dicam, venerel. — Hinc *limo*, adverbii ritu, est limo oculo. *Solin.* 27. *ante med.* Leones numquam limo vident, minimeque sic voluit aspici. Confer *Plin.* locum alitum sub a. — c) De aliis, præter oculos, occurrit apud *Ammian.* 17. 7. *Climatiæ* (*genus terræ motus*), *linea* ruentes et obliqui, urbes, ædificia montesque complanant. Adde *Servium* cit. in *LIMUS*, i, secundo loco.

ii.) Translate. — a) *Limus* dici videtur is ipse, qui limis oculis aspiciat. *Varro* apud *Non.* p. 133. 31. et p. 442. 33. *Merc.* Neque post respiciens, neque ante respiciens, sed limus intra limites culinae. Adde *Donati* lacum, quem supra eitant sub I. b. — b) *Limi* dici apud *Arnob.* 4. 9. sunt obliquitatum cunctodes. Alii leg. *Limones*. — c) *Limus sidus*, h. e. obliquum et sinistra quidam intelli-

gunt in illo *Pedon.* apud *Senec.* *Suasor.* 1. jam splendere timo Navigia et rapido desertam flamine classem. Alii tō sidere pro subsidere accipiunt: alii tō timo ea ratione usurpari volunt, qua *Solin.* 1. b. allatus, scilicet in obliquum subsidere atque adeo mergi. — Hinc

Limo, adverbii ritu. *V.* sub I. b.
LIMUS, i, m. 2. Ducunt vel a *λεῖμὸν* locus irriguus, vel a *λίμην* sordes, vel a *λίμνη* palus. Est autem cœnum illud mollius, quod ab aquis deferri solet et ex liquoribus subsidit. Differt a iuto, quod e terra aqua macerata sit ac tenacius est: limus autem madentis arenæ similior est. *ἰλύς*. (It. *limo*, *mota*; Fr. *boue*, *bourbe*, *limon*, *vase*, *fang*; Hisp. *lodo*, *ciemo*; Germ. d. *Schlamm*; Angl. *mud*, *slime*).

i.) Proprie. — 1. Generatim. *Lucret.* 5. 498. omnis mundi quasi limus in imum confluit gravis et subsedit funditus ut fax. *Cic. fragm.* apud *Non.* p. 242. 61. *Merc.* Luta et limum aggregabant. *Liv.* 2. 5. in vadis basitantis frumenti acervos sedisse illitos limo. *Id.* 31. 27. Profundo limo cum ipsis equis bausti sunt. *Virg.* 1. G. 115. annis abundans Exit, et obducto late tenet omnia limo. *Id.* 2. *ibid.* 188. amnes tumum felicem trahunt. h. e. arva secundantem. *Id.* 4. *ibid.* 45. Tu tamen e levi rimosa cubilia limo Unge, fovens circum. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 59. Haurire aquam limo turbatam. *Id.* 2. *ibid.* 4. 80. gravis veteri crateræ limus adhæsit. — 2. Speciatim in aqueductibus limus videtur esse piscina, in quam aqua desluens, et cursum remittens, limum deponit. *Inscript.* apud *Henzen.* 7420. a β. IMPF. CAESS. C. VALERIVS DIOCLETIANVS P. F. INVICTVS AVG. ET M. AVRELIVS VALERIVS MAXIMIANVS P. F. INVICTVS AVG. AQVAEDVCTVM TITVLENSVM AB ORIGINEM (sic) vsqve ad CIVITATEM LONGA VETVSTATE CORRVPTVM PER AVRELIVM MAXIMIANVM VPPEN (h. e. virum perfectissimum præsidem provincie Numidie) AD MELIOREM STATVM ADITIS LIMIS RESTITVERVNT. CVRANTIBVS AEMILIO LVGINO AVGVRE CVR. REI P. ET IVLO AVRELIO. — *V.* voc. **LIMARIUS**.

ii.) Translate. — 1. Pro iuto. *Ovid.* 3. *Fast.* 769. Bidet et ipse deus, iinumque inducere monstrat: Hic parat monitis, et limit ora iuto. — 2. De intestinorum facibus. *Pallad.* 3. *R. R.* 31. Quod vinum solet Quorem ventris adstringere, limum dysentericæ passionis medicabiliter asperare. — 3. Metaphorâ ductâ a superiore num I. *Ovid.* 4. *Pont.* 2. 17. Scilicet ut limus venas exerceat in uadis, etc. Pectora sunt mea sic limo vitata malorum; Et carmen vena pauperiorum fluit.

LIMUS, i, m. 2. species cinguli: a *limus*, a, um, obliquus, quod purpuram transversam haberet. *Aggen. de limit. constit.* p. 151. *Goes.* Limum cinctum, ideo, quod purpuram transversam habeat. *Servius* ad *Virg.* 12. *Æn.* 120. Limus autem est vestis, qua ab umbilico usque ad pedes teguntur pendenda poparum. Hæc autem vestis in extremo sui purpuram limam, idest Oxeuosam habet. Unde et nomen accepit. Nam tumum obliquum dicimus. *Virg.* loc. cit. Veiat limo, et verbea tempora vincti. *Alii* leg. lino. At *Heynius* limo legeudum multis libidem probat. *Tiro* apud *Gell.* 12. 3. Licio transverso, quod limum appellatur, qui magistratibus præministrabant, cincti erant. Hinc *limocinctus*.

LINABRUM, l, n. 2. locus, in quo limum elaboratur; et

LINAMEN, inis, n. 3. idem ac linamentum: sunt voces a *Leico* expungende; occurrunt enim tantummodo in *Not. Tyr.* p. 178.

LINAMENTUM, i, n. 2. (limum) quidquid e lino constat. — 1. Generatim. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 10. 46. (129). Delpini adipe linamenta accensa excitant vulvæ strangulatu oppressas. — 2. Speciatim est penicillus ex lino, lana, aut spongia, qui medicamento illitus imponitur vulneri. *Colum.* 6. *R. R.* 11. Suppurationis sinus linamenti oleo imbutis colligatur. et *ibid.* 12. 4. Suppurationem linamenti curare. *Cels.* 8. 9. Linamentum demittere. et 5. 26. n. 23. indere. et n. 30. imponere. et n. 21. Siculis linameotis vulnus implere. *Veget.* 2. *Veterin.* 56. Ubicumque pulmunculus fuerit, radis ad vivum, et adjicies linamentum ex oleo et aceto et sale et atereco ipsius. *Alii* male leg. lanamentum.

LINARIÆ, æ, f. 1. (limum) quæ lini artem exercet. *V.* voc. seq. — *Linaris* præ assicina, seu ta-

berna, in qua limum crsmatur, seu venditur, occurrit tantum in *Not. Tyr.* p. 178.

LINARIUS, ii, m. 2. (limum) qui lini artem exercet, *λεωπλόκος*. *Plout. Aulul.* 3. 5. 34., ubi *alii* leg. lanarius. *Inscript.* apud *Gruter.* 649. 3., quæ est apud *Orell.* 4214. *CASSIVS SOPATER LINARIUS SIBI ET CASSIÆ C. L. DOMESTICÆ LINARIÆ PATRONÆ* etc.

LINCTOR, oris, m. 3. qui lingit, *leccatore*. *Gloss. Philoz.* *Linctor*, *λίκτης*.
LINCTUS, a, um. *V.* **LINGO**.

LINCTUS, us, m. 4. (lingo) lingendi actus, lambimento. In sexto sing. num. *Pân.* 31. *Hist. nat.* 9. 45. (104). Multi tussim veterem linctu salis discussere. *Id.* 36. *ibid.* 17. 28. (133). Prodest et phthisicis linctu.

LINEA, æ, f. 1. (limum). In vetustis monumentis et codicibus *linia* pro *linea* scriptum fuisse affirmat *Marin.* *Frut. Arv.* p. 281. et 302. — Linea est glum, feniculus stricto sensu ex lino, latiori autem sensu ex cannabe, aliave simili materia, *λίον*, *λινάριον* (It. *filo di lino*, *spago*; Fr. *fil de lin*, *cordon*, *ficelle*, *menue corde*; Hisp. *hilo de lino*, *cordon*, *hilo bramante*; Germ. ein *leinener Faden*, eine *Leine*-Schnur; Angl. a *line*, *cord*, *string*).

1.) Proprie. — 1. Generatim. *Varro* 1. *R. R.* 23. 6. Nectere lineas, restes, funes. *Colum.* 8. *R. R.* 11. 15. Ligato pede longa linea gallina custoditur. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 17. 26. (59). Mugilem linea longinqua per os ad brachias religata emissum in mare. *Scevola Dig.* 35. 2. 26. Lineam margaritarum triginta quinque tegavit un filo di perle. Sic *ibid.* 34. 2. 40. Lineæ duæ ex margaritis. et *Ulp.* *ibid.* 9. 2. 27. ad fin. Si, quum maritus utori margaritas extricatas dedisset in usum, ea invito viro perforasset, ut percutis in linea uteretur. *Tertull.* *Habit. mul.* 9. Uno lino decies sestertium Inscitur. Quidam buc trahunt illud *Martial.* 8. 78. Omnis habet sua dona dies, nec linea dives Cessat, et in populum multa rapina cadit. Loquitur enim de muneribus, quæ in populum per lidos spargebantur; inter quæ et margaritas spargi aliquando consuevisse, testis est *Sueton.* *Ner.* 11. — 2. Speciatim in plagis, seu retibus *lineæ* sunt funiculi crassiores, quibus maculae continentur. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 24. 28. (82). de tela aranei. Licia difficile cernuntur; atque ut in plagis lineæ offensæ, præcipitant in slumum. — Hinc per metonymiam ponitur pro reti. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 43. 67. (145). Vulpes marinae simili in periculo glutiant amplius usque ad infirma linoæ, quam facile prærodant. *Seneca Clem.* 12. Sic feras lineis et plana clausas contineas. *Forcellinus* huac *Senecæ* locum aliter interpretatur; alii enim: Linea est etiam funiculus varii coloris pinnia intextus, ad terrendas aves et feras: *V.* **FORMIDO** II. Et hic offert cit. *Senecæ* loc.; cui addit illud *Senec.* *Hippol.* 46. Plecta rubenti linea penna, Vano cludat terrore feras. — 3. Item speciatim est glum ex quo bamas pendet. *Martial.* 3. 58. Tremulae captum linae trahit piscem. Adde *eumd.* 10. 30. — Hinc *mittere lineam* est *gettare Vamo*, h. e. struere Insidias, apud *Plaut.* *Most.* 5. 1. 22. Mittam lineam. h. e. dolo captabo.

4.) Item funiculus, qua fabri materia dirigunt, *filo*, *spago*. *Cic.* 3. ad *Q. fr.* 1. 1. *extr.* Columnas neque rectas, neque e regione Diphilus collocarat: eas scilicet demolietur: aliquando perpendiculari et linea discet uti. *Vitruv.* 5. 3. Uti linea, quum ad imum gradum et ad summum extenta fuerit, omnia cacumina graduum angulosque tangit. *Id.* 7. 3. *ante med.* Ut longitudines ad regulam et lineam, altitudines ad perpendicularum, anguli ad normam respondentent exigantur, a *filo*, a *dirittura*. *Pallad.* 3. *R. R.* 9. a *med.* Lineam candidis signis notabimus; tunc tensa per tabulam lineam, in eis locis surculos 6gemus. — Ad *lineam* et *recta* linea est a *filo*, per *diritto*. *Cic.* 1. *Fin.* 6. 18. Solida corpora ferri auro deorsum pondere ad lineam. a *piombo*. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 42. (147). Ad lineam grana bina aut tera paxillo demitti. *Cic.* 1. *Tusc.* 17. 40. Igna rectis lineis in caelestem locum subvolat. *Lucret.* 10. 306. Linea tam rectum mundi ferit illa Leonem. h. e. adeo regio illa recta linea Leoni subjicitur. Adde *Caton.* *R. R.* 161. — De alba linea, *V.* **ALBUS**.

ii.) Translate. — 1. Generatim linea dicitur dactus loogus ac tenuis casama, aut penicillo, aut scal-

pre signalas, *linea*, γραμμῆ. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (84). Apelli fuit perpetua consuetudo, nunquam tam occupatum diem agendi, ut non, lineam ducendo, exerceret artem: quod ab eo in proverbium venit. (*Proverb. est, nulla dies sine linea, de iis, quæ nullam diem præterire sinunt, quin agant aliquid.*) *Id. ibid.* (81). Arrepta penicillo, lineam ex colore duxit summæ tenuitatis per tabulam. *h. e.* vultus lineamentum. *Pers.* 3. 4. quia dum linea tangitur umbra. *h. e.* in horologio solari picta. *Sic Plin.* 7. *Hist. nat.* 60. 60. (214). Nec congruebant ab horas ejus lineæ. *Id. 2. ibid.* 81. 83. (196). Tennis linea nubis in longum portectæ. *Id. 18. ibid.* 33. 76. (327). Lineam cinere ducera. tirare una striscia di cenere. et 27. *ibid.* 41. 77. (162). Linea candida per medium folium transcurrens. *Id. 36. ibid.* 6. 9. (51). de sectione marmorum. Serra in prætenui linea premente arecas. *taglio, fessura, solco. Stat.* 3. *Silv.* 3. 200. te lucida saxa, Te similem doctæ refret mihl linea cera: Nunc ebur et fulvum vultus imitabit aurum. *h. e.* imago e cera referens lineamentis effigiem tui. *ti farò ritrarre in sasso, in cera, in ovorio, in oro.* — Hinc apud sequioris ævi scriptores lineæ sunt lineamenta facii. *Arnob.* 5. 31. Sciculi pusiones atque adulti venustissimis lineis. *fattezze.* ¶ 2. Speciatim Geometræ lineam accipiunt longitudinem sine latitudine et altitudine, ut *Varro* apud *Gell.* 1. 20. definit; brevius alii, magnitudinem tantum longam. *Gell. loc. cit.* Linea a nostris dicitur, quam γραμμῆ Græci nominant. Eam M. Varro ita definiit etc. *Quintil.* 1. 10. 39. Quorum locorum extremæ lineæ eandem mensuram colligunt, eorum spatium quoque, quod his lineis continetur, par esse. et *mox* § 41. Circumcurrentes lineæ si efficiat orbem. et *mox.* Arææ quatuor lineis divisæ. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 55. 65. (165). Lineæ, quæ emittuntur ex centro. et *ibid.* 16. 13. (64). Lineas deductas ab summa abside coarctari ad centrum necesse est. *Id. 18. ibid.* 34. 77. (332). Omnes lineæ currunt per eundem umbilicum. *Id. 33. ibid.* 3. 19. (60). et 6. 31. (98). Lineas producere. *Id. 35. ibid.* 10. 36. (82). secare. ¶ 3. Item speciatim, sunt lineæ in agris limites angustiores, qui tamquam lineæ in longum producti, mensuræ determinandæ causa sunt constituti; et aliquando litueris, aut asportandorum fructuum: qui et limites linearis, seu lineales appellantur, teste *Hygin.* de limit. p. 151. et 152. *Goes.* — Ad harum similitudinem linea dici potest quicumque trames et via. *Frudent.* 7. *Cathermer.* 48. Curvos viarum qui retorsit tramites, Et flexuosa corrigens dispendia, Dedit sequendam calle recto lineam. ¶ 4. Item lineo fuit sulcus, qui aote carceres et in extrema meta transversus ducebatur, et calce cretaque replebatur. *Cassiod.* 3. *Variar.* 50. Alba linea in utrumque podium quasi regula directa producit. *V. Schmid.* ad *Horat.* 1. *Ep.* 16. 79. ¶ 5. Item, in circo, theatro et amphitheatro *Forcellinus* alique tum lexicographi, tum Latinorum scriptorum interpretes lineam fuisse putarunt repagulum quoddam, sui loriceæ genus a tergo imminens gradibus marmoreis, quod humeros sedentium spectantium ita coarctaret, ut ab uno in alterum sedilium ordinem ultra citrove transitus impediretur. At omnium primus *J. R. Carlius* in *Antich. Ital.* P. 2. p. 196. at 243. et P. 3. p. vii. suspicatus est, bujusmodi lineas fuisse quosdam in superiori graduam parte transversim cavatos sulcos. qui cujuslibet sessoris spatium certe definirent. Ejus autem opinionem confirmavit *Petr. Stanco-vichius* in *Saggio dell'antiteat.* di *Fola* p. 33. et *seqq.*, ubi plurimum Poensium amphitheatri graduum ibidem recens repertorum 6guras ære cælo expressas exhibuit, et insuper docuit, harum linearem intervallum esse unciarum xiii. pedis Veneti, *h. e.* partium 1669. $\frac{1}{4}$ pedis Parisiæ, qui, ut notum est, constat ex partibus 1440. Illius inventum infirmare conatus est anno insequente *Ang. Uggerius* in *Essen. letter.* di *Roma* T. 12. p. 144. — 153. Verum quum ipse (inquit *cl. Furlanetto*, qui hæc omnia scripsit) mense decembri anno. mdcclxxv. Neapolim profectus essem, et amphitheatrum, quod Pompejis fere incorruptum adhuc exstat, attente perlustrassem, deprehendi non in superiore quidem, sed in anteriore graduam parte, id est in crassitie, minime vero in eorundem latitudine, easdem illas lineas maxime conspicuas, quarum omnium inter-

vallum est partium 1620 pedis Parisiæ. Ex his porro interpretanda sunt verba, quibus amicam suam iustum in circo sedentem ita alloquitur *Ovid.* 3. *Amor.* 2. 19. Quid frustra refugis? cogit nos lineæ jungi: Hæc in lege inci commoda circus habet. Tu tamen a dextra, quicumque es, parce puellæ; Contactu iateris læditur ista tui. Tu quoque, qui spectas post nos, tua contrahe crura, Si pudor est, rigidæ nec preme terga gena. *Id. 1. Am.* 136. Multa capax populi commoda circus habet. et *mox* 139. Proximus a domina, cullo probante, sedeto: Junga tuum lateri, quam potes, usque latus. Et bene, quod cogit, si aolit, lineæ jungi, Quod tibi: tangenda est lege puella loci. *Quintil.* 11. 3. 133. Transire in allena subsellia, parum verecundum est. Nam et *Cassius Severus* urbane, adversus hoc facientem lineas poposuit. — Spatium autem unciarum xiii. semis, de quo paulo supra, videtur quidem æquo angustius, sed in theatris olim Romanos anguste sedisse constat tum ex joco *Ciceronis* in *Liberium* poetam apud *Macrob.* 2. *Soturn.* 3. (P. SELLA), tum ex locis sequentibus. *Apul. Florid.* n. 16. Locum sessui impertient: extimius quisque excuneati queruntur: farto toto theatro ingens stipatio: occipunt later se queri. *Seneca Ep.* 76. Theatrum quidem fartum est. *Horat.* 1. *Ep.* 2. 60. Hos ediscit, et hos arto stipata theatro Spectat Roma potens. ¶ 6. Per metaphoram a superiori num. 1. ductam, linea dicitur da serie cognationis, quæ Græce *σείρα*. *Paul. Dig.* 38. 10. P. *Σειράρα* cognationum directo limite ia duas lineas separantur, quarum altera est superior, altera inferior: ex superiora autem et secundo gradu transversæ lineæ pendet. *Imp. Justinian.* *Cod.* 5. 9. 10. Ex paterna, vel materna linea venientes. *Stot.* 3. *Situ.* 3. 43. Non tibi clara quidem, senior placidissime, gentis Linea, nec proavis demissum stemma. ¶ 7. Solent pictores, priusquam colores adhibeant, figuram totam solis lineis unicoloribus describere, quod nos dicimus designare, abbozzare. Hinc per metaphoram sunt illa *Quintil.* 2. 6. 2. Quidam materias latius dicendo prosequantur: alii quum primas modo lineas durissent etc. et 4. 2. 120. Aliquid velut primis lineis designare. *Gell.* 7. 20. od fin. Ea, quæ in Platonis oratione demiramur, non æmulari quidem, sed lineas umbrasque facere quævisimus. ¶ 8. Linea significat etiam fines, i confini. Hinc *transilire lineas* est ulterius progredi, quam licet aut decet. *Cic.* 3. *Porod.* 1. 20. Peccare est tamquam transilire lineas: quod quum fereris, culpa commissa est: quam longe progrediare, quum semel transieris, ad augendam transeundi culpam nihil pertinet. *tropassare i confini.* *Sic Varro* 9. *L. L.* 5. *Mull.* Orator non debet in omnibus uti etc., quum poetæ transilire lineas impune possint. *uscir dalle regole.* — *Extrema linea amare* est e longinquo amaram diligere, non adire, aut tangere. *Ter. Eun.* 4. 2. 16. Si non tangendi copia est, ebo, ne videndi quidem erit: si illud non licet, saltem hoc licebit: certe extrema linea amare haud nihil est. *Donatus* ad *Ter. loc. cit.* quinquæ esse statuit lineas ad amoris perennitidinem: visum nempe, colloquium, tactum, osculum, coitum: harum prima bic a *Terentio* dicitur extrema. Huc nonnulli retrahunt illud *Horat.* 1. *Od.* 13. 15. oscula, quæ Venus Quinta parte sui nectaris imbuit. Alii illud ad lineas in circo aut stadio respicere putant: alii ad lineamenta pictorum: alii mathematicorum, qui extremam lineam ultimas oras figurarum appellant: alii ad lineas in lusoria tabula, quarum ultima, *επὶ γραμμῆ* dicta, ludo finem imponebat, calculis eo promotis: alii ad lineas horologii solaris, quarum ultima finem diei significat. Ad unum horum aliquid referenda sunt et quæ subjicito. *Horot.* 1. *Ep.* 16. 79. mors ultima linea rerum est. *Seneca Ep.* 49. Non solebat mihl tam relox tempus videri: nunc incredibilis cursus apparet, sive quia admoventi lineas sentio, sive quia etc.

LINEALIS, e, adject. (linea) linearis, lineore. *Ammian.* 22. 16. Alexandria omnes ambitus lineales farina respersit *Dinocrates* architectus.

LINEALITER, adverb. (linealis) in modum lineæ. *Capell.* 8. p. 280. Quorum (circulorum) unus Signifer, non ut ceteri, quos linealiter fecit, sed latissimus omnium comprobatur. scilicet ceteros circulos unica linea descripsi, Signiferi vero, sive Zodiaci latitudini duodecimam illius longitudinis

partem adscripsi. *Boeth.* 3. de *Musica.* 9. p. 1424. Id autem linealiter bat. *In contextu ita legitur; in margine autem linealiter, cui postrema scripturæ favet adjectivum linearis a Boeth. usurpatum, ut recte animadvertit cl. Quicherat.* Ceterum linealiter habet etiam *Cassiod. Arithmet.*

LINEAMENTUM, i, n. 2. (linea) linearum descriptio, productio, conformatio, γραμμῆ (li. lineamento, tratto di linee; Fr. traite de plume, ligne; *Hisp.* raya, línea, rasgo; Germ. die Linie, der Federstrich, die Federzeichnung; Angl. a line, lineament).

I.) Proprie. *Cic.* 1. *Orat.* 42. 187. In geometria lineamenta, formæ, intervalla, magnitudines. *Id. 4. Acad.* (2. pr.) 36. 116. Lineamentum, longitudinem latitudine caretum.

II.) Translate fere in plurali num. adhibetur, et ¶ 1. Sæpe de figuris formisque boninum dicitur: a pictura ductum, in qua per solas lineas effigies hominum dignoscitur, lineamenti, fattezze, γραμμῆ, διατύπωσις. *Cic.* 4. *Verr.* 36. 89. Contemnere etiam signum illud himeræ jam videbatur, quod eum multo magis figura et lineamenta hospitiæ delectabant. *Id. 1. Nat. D.* 18. 47. Quæ compositis membrorum, quæ conformatio lineamentorum, quæ figura, quæ specles humanâ potest essa pulcior? *Id. 1. Divinat.* 13. 23. Adpersa tenent pigmenta in tabula lineamenta oris effingere possunt. *Liv.* 21. 4. Habitus aris lineamenta que intueri. *Id. 26. 41.* Similitudo oris vultusque et lineamenta corporis. *Justin.* 1. 2. 2. Lineamentorum qualitas matræ ac filio similis. ¶ 2. Item in artibus ingenuis est representatio, adumbratio, disegno, abbozzo. *Cic.* 1. *Nat. D.* 27. 75. Cedo mihi istorum adumbratorum deorum lineamenta atque formas. *Id. 6. Verr.* 44. 98. Operum lineamenta solertissimo perspicere. *il disegno, la fattura, il lavoro.* ¶ 3. Hinc per metaphoram lineamenta sunt etiam, quæ nos dicimus tratti, contorni, linee fondamentali, ut apud *Cic.* 3. *Fin.* 22. 75. Admi lineamenta sunt pulciora, quam corporis. *Id. Orat.* 56. 186. Numerus quasi quendam palæstram et extrema lineameata orationi attulit. *il contorno, il compimento. Id. Brut.* 87. 298. de stylo. Volvendi sunt libri quum aliorum, tum in primis Catonis. Intelliges nihil illius lineamentis, nisi eorum pigmentorum, quæ lavaata noodum erant, forem et colorem defuisse.

LINEARIS, e, adject. (linea) ad lineam pertinet, linealis, ex lineis constans, lineare, γραμμικός. *Linearis pictura*, μονόγραμμος, dicta est iactio ejus artis, quum nullis adhibitis coloribus, per solas lineas rerum 6guram exprimebant: quæ nunc est il disegno. Huic successit, quæ singulis coloribus rea expressit, monochromatis dicta, chiaro-scuro. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 3. 5. (15). Inventum linearem dicit a *Philoce* *Ægyptio.* — *Sculptor linearis ære cælando dicit nunc possit, κάλλογραφος, lavoratore di bustino, che incide in rama, qui nempe vericulo post varios linearem ductus, sive punctorum ordines aliquid in ære representat, ut ex æreis tabulis prelo suppositis in chartis postea referatur imago.* Sed quum ars hæc proavorum adstrorum inventum sit, ut vulgo creditur, non occurrit hæc formula, aut alia huic similis apud veteres acriptores. Quamvis autem artis hujus nomen ignoremus, eam tamen a veteribus non ignoratam, et a *M. Farrone* primum repertam suspicatus est *Jo. Lud. Bianconius* in *epist. ad Th. Puccinum* inter ejusd. opera T. 4. p. 91., et delude etiam auctor allatæ formulæ *Morcell. Inscript. comm. subject.* p. 109. edit. *Potov.* ex quodam *Plinii* loco 35. *Hist. nat.* 2. 2. (11). Imagiæ amora flagrasse quondam testes sunt et *Atticus* ille *Ciceronis* edito de iia volumine, et *M. Varro* benignissima invento, insertis voluminum suorum fecunditati non nominibus tantum septingentorum illustrium, sed et aliquo modo imaginibus: non passus intercidere figuras, aut vetustatem avi contra hominea valere, invento muneris etiam dliis invidiosi; quando immortalitatem non solum dedit, verum etiam in amnes terras misit, ut præsentis æsse ubique et claudii possent. *Sillig.* legit: Insectis voluminum suorum fecunditati septingentorum illustrium aliquo modo imaginibus etc. Insuper *Plinius* ipsi septingentorum nominum illustrium scripsisse videtur, quum talé substantivum vix abesse possit. — *Linearis ratio* apud *Quintil.* 1. 10. 36. est scientia

ac disciplina geometria. Et linearis probatio, γραμμῶν ἀπόδειξις, quæ per lineas a geometris fit. *Id. ibid.* § 49. Similiter *Capell.* 6. p. 190. Abacus, res depingendis designandisque aptissima forma; quippe ibi vel linearis ductus, vel circulares flexus, vel triangulares arraduntur anfractus.

LINEARITER, adverb. **V. LINEALITER.**

LINEARIUS, a, nm, adject. (linea) linearis. De linearibus limitibus **V. in ACTUARIUS.**

LINEATIM, adverb. (linea) per lineas, linealment. *Boeth. Comment. min. in Aristot. de interpr.* p. 299. Pictores solent designare lineatim corpus, atque subatnera in corpore, ubi coloribus cujuslibet expriment vultum.

LINEATIO, ðnis, f. 3. (lineo). ¶ 1. Est lineæ ductio, seu productio, concreto tamen, nti ajunt, sensu, *lineazione, tratto di linea. Vitruv.* 9. 4. circa med. Solis radii paribus lateribus, forma, lineationibus extenduntur. ¶ 2. Item lineamenta. *Firmic.* 1. *Mathes.* 4. Unde sese singuli propria corporis lineatione cognoscant.

LINEATUS, a, nm. **V. voc. seq.**

LINEO, as, ðvi, ðlum, are, a. 1. (linea). Part. *Lineans* II. 1.; *Lineatus* I. et II. 2. — Lineare est ad lineam dirigere, tirare n filo, εὐθύνα.

I.) Proprie. *Cato R. R.* 14. Succidet, dolabit, lineabit, secabitque materiam dumtaxat conductor. *Plaut. Mil. glar.* 3. 3. 40. Ubi probus est architectus, bene lineatam si aemet carinam collocavit, facile est navem facere. *Vitruv.* 9. 4. circa med. Si radii per omnem mundum fusi circinationibus vagarentur, neque extensionibus porrecti ad trigoni formam linearentur.

II.) Translate. ¶ 1. Est ductis lineis coloratis, vel aliis aliquid representare. *Capell.* 4. p. 97. Geometria formarum diversa radio ac pulvere lineas. *Solin.* 13. ad fin. Quæ (*Ponticæ gemmæ*) ostentationi potius, quam usui delinguntur, non guttis aspersæ sunt, sed longis colorum ductibus lineantur. **V. PONTICUS** in **ONOM.** Sic *Isid.* 16. *Orig.* 12. Alia (*gemmæ*) longis colorum ductibus lineatæ. et 12. *ibid.* 4. Basilicæ albis maculis lineatus. *Apul.* 10. *Met.* Ut lacinia (vestis) adhærens pressule membrorum voluptatem graphicè linearet. ¶ 2. Per metaphoram *Hieronym.* *Ep.* 117. n. 6. Inter lascivas puellas et comatos illososque juvenes furvarum vestium puella gradieris? *attulnat.*

LINEOLA, æ, f. 1. deminut. n. linea, parva linea. *Gell.* 10. 1. ad fin. Numerus tertii consulatus non primoribus litteris (h. e. tert.), sed tribus tantum lineolis (h. e. iii.) tocisis significatus est.

LINEUS, a, um, adject. (linum) qui est ex lino, di lino, lineo. *Virg.* 5. *Æn.* 510. Linea vincula. *Id.* 10. *ibid.* 784. linea terga. h. e. tergora scutum abducentia, quæ, ut ait *Servius*, lineo panno tegebantur, ut posset inhærere pictura. *Cels.* 8. 10. n. 1. Pannis lineis involvere. *Tac. Germ.* 17. Linicis amictibus velari. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 6. 13. (25). Lineæ vestes. *Id.* 32. *ibid.* 10. 44. (126). Linea lanugo. — **Hinc**

Linæa, ðrum, n. plur. 2. absolute, substantivorum mors, sunt vestimenta lineæ. *Vulgat. interpr.* *Dan.* 10. 5. Et ecce vir unus vestitus lineis, et renes ejus accineti auro obrizo. et *ibid.* 12. 7. Et audivi virum, qui indutus erat lineis, qui stabat etc.

LINGO, lingis, linxi, linctum, lingere, a. 3. Part. *Linctus* et *Lingendus*. — Lingere est lingua molliiter tangere et delibare: a verbo Græco λείγω (ut *Varro* docet 6. *L. L.* 96. *Müll.*) inserto n, quomodo a *λίνγω* est *tingo* (It. *leccare*; Fr. *lécher*, *sucer*; Hisp. *lamer*; Germ. *lecken*; Angl. *to lick*, *lap*). *Plaut. Cas.* 2. 8. 21. Mel mihi videor lingere. *Catull.* 98. 5. crepidas lingere carbatias. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 9. 45. (105). Sal pecoribus datur lingendus. *Id.* 35. *ibid.* 15. 50. (177). Sulphur prodest et suspensiosus linctum. *Inscript.* Pompejana in pariete domus, apud *Henzen.* 7288. οἱ οὖν ΠΕΡΝΑ COCTA EST AI CONVIVAE ADPOCTIVB, NON OΥSTAT ΠΕΡΝΑΝ, LINGIT OLLAM AVT CACCABVÆ. *Vulgat. interpr.* 3. *Reg.* 21. 19. In loco hoc, in quo linxerunt canes sanguinem Naboth, lambent quoque sanguinem tuum. Adde *Martial.*, qui 12. 35. et alibi obscænn sensu usurpat pro λεύκιστιν.

LINGONICUS, a, um, adject. ad Lingones spectans: **V. ONOM.** — Hinc *Lingonicum tomentum*, quod erat e lanæ rasæ floccia. Differebat a Leucostico, quod nymco debuit a Leuconibus, qui lidem

erant ac Leuci, quos *Ptolemæus* Lingonibus vicinos facit. *Plin. anim.* 8. *Hist. nat.* 48. 73. (192). dicit, suo tempore tomenta Gallicis discerni nominibus. *Martial.* 14. 159. Accipe Lingonicis vellera rasa sagis. *Al. leg.* *Leucanica*. — *Endrocucullus Lingonicus* arat vestimenti villasimi genus, quod Lingonicus præcipue fuit in usu, seu populis circa Padi nstia habitantibus, h. e. Hadriensibus. *Martial.* 1. 54. Sic interpositus villo contaminat uncto Urbica Lingonicis Tyriantina bardocucullas. h. e. cappotto col coppuccio vellaso ed unto.

LINGUA, æ, l. 1. *Lingui* pro linguæ more suo *Lucret.* 4. 628. — Antiquis in usu fuit lingua pro lingua, ut *dacrima* pro lacrima, teste *Mar. Viclarin.* p. 2457. et 2470. *Putsch.* V. quæ diximus de littera D. — Lingua est pars corporis in ore sita voci formandæ dignoscendisque asporibus destinata: a *lingo*, quia unicum est linctus instrumentum, γλώσσα, γλώττα (It. *lingua*; Fr. *la langue*; Hisp. *lengua*; Germ. *die Zunge*; Angl. *the tongue*).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Plaut. Asin.* 3. 3. 105. Fac proserpentem me bestiam, duplicem ut babeam linguam. scilicet hic illud osculi genus inouitur, de quo ait *Ovid.* 3. *Amor.* 14. 23. Illic purpureis condatur lingua labellis. Hoc Græci vocant μακράλατόν. *Ter. Eun.* 5. 5. 7. Perii; lingua bæret matu. *Cic.* 2. *Nat. D.* 59. 149. Deinde in ore lingua sita est, snita dentibus. Ea vocem immoderate profusam fingit et terminat, quæ sonos vocis distinctos et pressos efficit, quum et ad dentes et ad alias partes pellit oris. Itaque plectri similem linguam nostri solent dicere, chordarum dentes, nares cornibus iis, quæ ad nervos resonant in cantibus. *Crispus* apud *eumd.* 3. *Orat.* 1. 4. Hæc tibi est excidenda lingua: quæ vel evulsa, spiritu ipso libidinem tuam libertas mea refutabit. *Cic.* 1. *Crat.* 25. 115. Sunt quidam aut ita lingua hæsitantes, aut ita voce absoni etc. et *ibid.* 18. 83. Quidam operarii lingua celeri et exercitata. *presti, o pronti di lingua.* et *ibid.* 25. 114. Lingue solutio. *spedietzza.* et *Ovid.* 3. *Met.* 281. linguam solvere ad jurgia. *sciorre.* et 3. *Pont.* 5. 9. lingua proferanti legere. et 3. *Trist.* 1. 21. titubantia loqui. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 65. (174). Lingua inexplantæ esse. *Id.* 10. *ibid.* 33. 51. (102). Lingua exserta. et *Cic.* 2. *Orat.* 66. 266. ejecta. *lingun fuori.* *Lucan.* 4. 755. projecta. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 47. 107. (256). Linguam porrigens. *sporgere.* *Phædr.* 5. 2. condere. *Catull.* 55. 18. tanere in ore clauso. *dentro dei denti.* Et eod. sensu *Ovid.* 2. *Fast.* 602. seps illi dixerat Almo, Nata, tene linguam, nec tamen illa tenet. et *ibid.* 608. alicui eripere. *strappore, cnare.* *Fronto de eloquentia.* (edenta iterum *A. Maio*) p. 229. Si linguam quis uni homini exsecet, immanis babeatur; eloquentiam humano generi exsecari mediocre lacios putas? — b) *Linguam exserere* ludibrii causa in aliquem mos fuit antiquis Latinis, qui etiamnum apud nostrates viget, quo quidem obscæni aliquid adversus alium, quicum contendis, significatur; nam lingua ita exserta similitudinem quamdam penis exhibet, quæ tum viris, tum feminis, tum pueris stupri contumelliam minitari videtur. *Liv.* 7. 10. Armatum adornatumque adversus Gallum stolidè lætum, et linguam etiam ab irrisu exserentem, producot. Idem vero Gallus in tabula pictus pro signo postus deinde fuerat sub tabernis argentariis in foro Romano, ut narrat *Cic.* 2. *Orat.* 66. 266., *Plin.* 35. *Hist. nat.* 4. 8. (25). et *Quintil.* 6. 3. 38. Hanc subsannandi consuetudinem memorant etiam *Pers.* 1. 60. et *Hieronym.* *Ep.* 125. n. 18. (quem locum vide **in CICONIA**) et *Vulgat. interpr.* in *Isaj.* 57. 4. — c) *Homo mlaæ linguæ* obscæno et ambiguo sensu dicitur fellator. *Martial.* 3. 80. Rumor ait, linguæ te tamen esse malæ. *Minuc. Fel. Octav.* 28. Qui scortorum liceolæ invident, qui medlos viros lambunt, libidinosos inde inguinibus inhærescunt, homines malæ linguæ, etiam si tacerent.

II.) Translate. ¶ 1. Metonymice lingua, tamquam instrumentum loquendi, — a) Est sermo, locutio, oratio, *parlare, discorso, parole.* *Ovid.* 3. *Trist.* 11. 9. Nulla mihi cum gente fera commercia linguæ. *Cic. Pis.* 13. 30. Mens oppressa præmio, lingua adstricta mercede. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 6. 21. (62). Dicamus et da nationibus, sed dicimus aliena lingua. *con le parole d'altri.* — b) Item

facultas dicendi, eloquentia. *Virg.* 11. *Æn.* 338. Largus opum, lingua melior. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 120. vshemeos et liquidus puroque simillimus amni Fundet opes, Latiumque beabit divite lingua. — c) Item licentia loquendi, obtracatio. *Cic. Flacc.* 23. 54. Lingua, quasi stabitio additionis, contionis ventillare. *Id.* 1. ad Q. fr. 1. 13. Lingua diligentissime continere. *Snll. Jug.* 84. moderari. *Cic.* 9. *Fnm.* 2. Ut vitemus oculos hominum, si linguas minus facila possumus. *Liv.* 33. 3. Si Ætolorum linguas retundere vellent. *ridurli ni silenzio, chiuder loro la bocca.* *Ovid. Heroid.* 21. 205. Si mihi lingua foret. *Virg.* 7. *Ecl.* 28. na vati nocet maia lingua futuro. *Tertull. Apolog.* 35. Ipsos Quirites ipsamque veraculam septem collium plebem convenio, an alicui Cæsari suo parcat illa lingua Romana? ¶ 2. Lingua est etiam differentia sermoneum, *linguaggio, lingua.* *Cic.* 1. *Fin.* 3. 10. Latina lingua non modo non inopem, sed locupletiore etiam esse, quam Græcæ. *Cæs.* 1. *B. G.* 1. Qui ipsorum lingua Celta, nostra Galli appellatur. et *ibid.* 47. Gallicæ linguæ scientiam habere. *Horat.* 1. *Sat.* 10. 23. et 3. *ibid.* 8. 5. Utraque lingua. h. e. Græca et Latina. *Snll. Cat.* 6. Dispari genere, dissimili lingua. *Virg.* 8. *Æn.* 723. gentes Quam variae linguæ, habitu tam vestis et armis. *Ovid.* 2. *Art. nm.* 122. ediscera linguas. *Quintil.* 11. 2. 50. Mithridates, cui duas et viginti linguas, quot nationibus imperabat, notas fuisse. — Item in una lingua diversitas sermonis, *dialecto.* *Quintil.* 12. 10. 34. Illis (Græcis) non verborum modo, sed etiam linguarum inter se differentium, copia est. *Cic. Flacc.* 26. 63. de *Massilia.* Quæ tam procul a Græcorum regioibus, disciplinæ linguæque divisa etc. ¶ 3. Poetice de brutis animalibus usurpatur pro voce, sono, voce. *Virg.* 3. *Æn.* 361. et 10. *ibid.* 177. Volucrum linguæ. h. e. cantus, garrulus. *Phædr.* 1. 23. si, canis inquit, linguam vis meam præcludere. Ne latrem pro re domini, multum falleris. ¶ 4. Item signum vocis, ut littera. *Lucan.* 3. 224. Sculptaque servabant magicas animalia linguas. **V. HIEROGLYPHICUS.** ¶ 5. A similitudine dicitur de herba, quæ alio nomine lingula. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 19. 108. (170). ¶ 6. Sic *lingua bubum* est buglossa, lata lolla linguæ bovis similla generis. *Cato R. R.* 40.; et *Plin.* 17. *Hist. nat.* 14. 24. (112). ¶ 7. *Lingua canis* apud *Apul.* *Herb.* 96.; et *lingua canina* apud *Cels.* 3. 27. n. 13. est herba eadem ac cynoglossa. ¶ 8. Item de promontoriis, aut terrarum prominentiis in mare excurrentibus, *promontorio, capo, linguæ di terra,* ut docet *Paul. Diac.* p. 121. 5. *Müll.* Lingua dicitur promontorii quoque genus non excellantis, sed molliiter in planum deventi. *Pacuvius* apud *Gell.* 4. 17. in fin. Id promontorium, Cujus lingua in altum projicit. *Liv.* 44. 11. Eminent in altum lingua, lo qua urbs sita est. Adde *eumd.* 37. 31. *sub fin.* *Cæs.* 3. *B. G.* 12. Oppida posita in extremis linguis promontoriisque. *At hic plerique leg.* *lingulis.* *Ovid.* 13. *Met.* 724. Iotrant Sicaniæ: tribus hæc excurrit lo æquora lioguis. Sic *Lucan.* 2. 613. tenuem producit in æquora linguam. ¶ 9. Sumitur et pro liogula seu ligula, quæ mensuram significat, un *cucchiajo.* *Plin.* 26. *Hist. nat.* 11. 73. (119). Semen loochitidis dusbus linguis ex aqua potum. *Silligius* vero hoc loco pro linguis legit *ligulis.* ¶ 10. Item pro tenui lamina in tibis, quæ diviso spiritu sonus efficitur, *linguetta.* *Plin.* 10. *Hist. nat.* 29. 43. (84). Qui sonum tuscinarum, addita in transversas arundinos aqua, forame in spirantes, linguæque parva aliqua opposita mora, indiscreta redderet similitudine. ¶ 11. *Lingua vectis* est pars extrema, quæ oneri subjicitur. *Vitruv.* 10. 8. Vectis lingua sub onus subdita, caput ejus unius hominis viribus pressum, onus extollit. ¶ 12. Est etiam ferrea virgula, quæ in tintinnabull cavitate pendens commota ex eodem sonum excitat; Italice *battocchio* et *battigho* dicitur. *Paulin. Nolan. carm.* 18. 337. Ut vidit nullos dare tintinnabula pulsus, Excussa ut cervice boum crepitare solebant, Mollius aut lentis cava linguis æra ferira, Armentum reducea dum gutture ruminat escas.

LINGUARIUM, ii, n. 2. (lingua) pretium vel tributum pro temeraria locutione. *Seneca* 4. *Benef.* 36. Ecce ut doleat, ut postea consideratis loquaris: quod dicere solemus, linguarium dabo. h. e. per-

dum aliquid ob linguam temere locutam: ut columnarium pro columnis, quam vncem *V.*

LINGUATŪLUS, a, um, adject. deminut. a linguatus, aliquantulum linguatus, loquatus. *Tertull.* 1. ad *Nation.* 8. Id fors tunc infantes, quia unicum, facilius commentati, paulin modulatus, utque linguatull inventum alicujus interpretationis impperint. *In editionibus perperam linguatuli legitur.*

LINGUATUS, a, um, adject. (lingua) linguam habens, fornita di lingua.

1.) Proprie. *Auct.* incert. in *Anthol. Lat. T. 1. p. 625. Burmann. de citharædo.* Quam (*Chelyn*) mor linguato decurrens pollice cogit, Humanum ut possit chorda canora loqui.

II.) Translate. ¶ 1. Est facundus, facondo. *Tertull. Anim.* 3. Apostolus Athenis expertus linguatam civitatem. ¶ 2. Item linguosus, garrulus, ritosus. *Vulgat. interpr. Eccli.* 8. 4. Non litiges cum homine linguato, et non strues in ignem illius lingua. et *ibid.* 25. 27. Sicut ascensus arenosus in pedibus veterani, sic mulier linguata homini quieto.

LINGUAX, æcis, adject. omn. gen. (lingua) verbosus, multum loquens, qui nimis et stulte loquitur, cianciatore, linguacciuto, λαλος. *Gell.* 1. 15. in *fin.* Hoc genus homines in verbis proventus, locutulejos et biaterones et linguaces dixerunt. *Plerique tamen alii legunt linguacas, quam vocem V.* sub 1.

LINGŪLA, æ, f. 1. *V. LIGULA.*

LINGŪLACA, æ, f. 1. (lingua). ¶ 1. Lingulaca communis gen. est locutulejos, loquax, garrulus. *Paul. Diac. p. 117. 1. Müll.* Lingulaca, mulier argulatrix. (Ita enim ibi legi voluit, non auguratrix.) *Plaut. Cas. 2. 8. 61. Vin' linguacas? sra.* Quid opus est, quando uxor domi est? Ea lingulaca est nobis: nunquam tacet. *Farro apud Non. p. 26. 18. Lingulacæ obtretores.* Adde *Gell. loc. cit.* in LINGUAX. ¶ 2. Est etiam genus piscis, a linguæ similitudine. *Farro 5. L. L. 77. Müll.; et Paul. Diac. p. 117. 1. Müll.* Hujusmodi piscis idem esse credebatur cum solea. Atqui diversus fuisse videtur, nam apud *Plaut. loc. cit.* sub 1. ante linguacæ mentionem memoratur itidem solea. ¶ 3. Est etiam herba circa fontes nasens, capillo confirmando apta. *Plin. 25. Hist. nat. 11. 84. (133).* Secundum *cl. Fée (Op. cit. vol. 3. p. 301.)* lingulaca est *Scopidium officinarum Willd., Lingua cervina Quorund.*

LINGŪLATUS, a, um, adject. (lingua) ad modum lingule factus, ut Lingulati tubi, quorum alius ad modum lingule acuminatus in alium intrat, apud *Vitruv. 8. 7. Lingulati calcei,* apud *Isid. 19. Orig. 31.* qui et folleati dicuntur. *V. LIGULA.*

LINGŪLUS, i, m. 2. (lingua) Idem ac lingulaca, garrulus, ritosus. *Vet. caimen,* cui titulus *Vespe judicium* apud *Wernsdorf. Poet. Lat. min. T. 2. p. 237.* Cervinam Actæon tollit, Meleager aprunam, Agniam Pelias, taurinam lingulus Ajax.

LINGŪSUS, a, um, adject. (lingua) lingua, seu verbis abundans, garrulo, visoso.

1.) Proprie. *Petron. fragm. Tragar. 43. Burmann.* Duræ buccæ fuit, linguosus, discordia, non homo. Adde *eumd. ibid. 63. Hieronym. Ep. 108. n. 20.* Linguosam (adlescentulam), garrulam et proteram ad fores triclinii orare faciebat. *Vulgat. interpr. Eccli.* 9. 25. Terribilis est in civitate sua homo linguosus: et temerarius in verbo suo odibilis erit. Adde *Psalm. 139. 12.*

II.) Translate. *Cassiod. 4. Variar. 51.* Orchestra non linguos: digni. *V. ORCHESTA.* Adde *August. 1. Confess. 9.*

LINIATURA, æ, f. 1. (linio) eadem ac linimentum. *Gloss. Philox. Liniatura, χρισμα.*

LINIFER, fera, ferum, adject. (linum et fero). E. quæcum sit Silvani in *Inscript.* apud *Murat. 70. 6. V. CANNABIFER.*

LINIFICIUM, ii, n. 2. (linum et facio) locus, in quo linum tunditur, pectitur etc. *Farro apud Non. r. 180. 11. Merc.* Levis tippula linifici frigidus transit laevis. *Alii lymphon legunt. Notis Imper. Occid. Procurator linificii Viennensis Galliarum, procurator linificii Ravennatum. Ead. Imper. Orient. Procurator linificiorum. Consule Ant. Zivardini, Ep. 1. ad Ravenna p. 20. V. et LINTYPHUS et TIPPULA.*

LINIFICUS, i m. 2. (linum et facio) qui pandos ex lino texit. *Cod. Theod. 8. 16.*

LINIGER, gēra, gērum, adject. (linum et gero) lineam vestem gerens, vestito di lino. De Iside ejusque sacerdotibus maxime dicitur: quia Isis Egyptiis lini usum monstrasse credita est. *Ovid. 1. Pont. 1. 51.* Vidi ega linigeræ nomen violasse fatentem Isidis. *Id. 1. Art. am. 77.* Neu fuge linigeræ Memphis tra templa juvenæ. *Id. 1. Met. 747.* Nunc dea linigera colitur celeberrima turba. *Juvenal. 6. 532.* grege linigero circumdatus. *V. LINUM.*

LINIMEN, inis, n. 3. (lino) id quod illinitur. *Theod. Priscian. 1. 18.* Pro linimine adhibere.

LINIMENTUM, i, n. 2. (lino) actus liniendi, et res ipsa, quæ illinitur. *Pallad. 11. R. R. 14.* ad *fin.* Linimentum quoque dolii non gypso, sed samentorum cinere debetis inducere. Adde *Petron. Satyr. 79.*, ubi al. leg. *liniamenta*, eod. sensu. *Theod. Priscian. 1. 16.* Post etiam saponato lavare liniamenta conveniet. Adde *eumd. ibid. et 1. 28. et alibi.*

LINIO, is etc. *V. LINO*

LINIPHARIUS et

LINIPHIO et

LINIPHUS. *V. LINTYPHIARIUS, LINTYPHIO, et LINTYPHUS.*

LINITEUS, a, um, *V. LINTEUS.*

LINITIO, ōnis, f. 3. (linio) actus liniendi, unctio, vulgo invetriatura, χρισμα. *Vulgat. interpr. Eccli. 39. 34. de figulo.* Cor suum dabit, ut consummet linitionem.

LINITIUS, a, um, adject. lineus. *Ammon cum cornibus arietinis et vestimento linitio legunt nonnulli apud Capell. 2. p. 39.*: sed perperam; ibi enim legendum lanitio multis probavit *Kopp.*, quem visides ad *Capell. loc. cit.*

LINITUS, a, um, *V. LINO.*

LINITUS, us, m. 4. (linio) illitus, unzione. In *Ablat. sing. Plin. 20. Hist. nat. 12. 47. (118).* Prævalere (*buselinum*) contra serpentes polu et linitu.

LINO, inis, livi vel lini vel levi, litum, linere, a. 3. et lino, is, ivl, tum, ire, a. 4. — *Lisse pro livisse* quidam leg. apud *Spartian. Hadrian. 4.* — *Lini* in præterito, inquit *Priscian. 10. p. 898. Putsch.* pro *lini* vetustissimi protulisse invenitur, unde *Farro rerum rusticarum: Quom oblineunt vasa.* Etiam *Voss. 1. 5. de Grammat. c. 29.* affert illud ex *Quintil. Declam. 1. 15. Mariti tui cruore parietem linisti.* Sed alii leg. *Mariti tui (vel tu) cruore livisti*, omisso parietem: alii etiam aliter. — Ex tribus præteritis *lini* est ab obsoleto *leo*, quod *V. suo loco.* — Quod attinet ad formam *linio*, confirmant hujus verbi usum composita *allinio, circumlinio, illinio, oblinio* etc. Quare non audiendi, qui ex albo Latinorum verborum expungere conati sunt. — *Linio* in futuro facit et *ibo*, *ibis*: quod in verbis quartæ sæpe usuevit. *Pallad. 3. R. R. 31.* Vas cooperies ac linibus. — Part. *Linitus, Litus, Linendus et Linendus I. 1.* — Ceterum *linere* et *linire* est ungere, illinere, rem aliquam liquidam aut mollem alteri superinducere, ungeri, aut obturandi causa, ἀλειψω, χρισω (lit. ungere, tingere, impiastrare, stuccare; Fr. oindre, enduire, appliquer, unguer, unguir, froter, sur; *Hisp. untar, enyesar*; Germ. beschmieren, bestreichen, überstreichen, verpechen; Angl. to anoint, besmeare, daub, paint, grease).

1.) Proprie. ¶ 1. Sæpissime habet Accusativum rei, quæ ungitur, et Ablativum rei, qua ipsa ungitur. — a) Forma *lino* apud *Virg. 4. G. 39.* certatim tenuis cetera Spiramenta linunt. *Ovid. 1. Pont. 2. 18.* Omnia vipereo spicula felle linunt. Sic *Id. 4. ibid. 9. 83.* litæ serpentis felle sagitta. *tinte. Horat. Art. P. 331.* speramus carmina singl Posse linenda cedro. *Id. 1. Od. 20. 1.* Vile potabis medicis Sabinum Cantharis, Græca quod ego ipse testa Condunt levi. *Liv. 21. 8. ad fin.* Ferrum stappa circumligabant, illebantque pice. *Alii leg. liniebantque; V. Dyakenberg. ad b. l. Juvenal. 9. 59.* Nam quis plura livit victuro dolia musto? Ita *Priscian. 10. p. 898. Putsch. Al. leg. linit. Colum. 12. R. R. 16. 5.* Picata opercula diligenter gypso linunt, ne possit spiritus introire. *Id. ibid. 50. 17.* Quom nova dolia crassa gummi liverunt. *Inscript. optimæ notæ apud Gruter. 207. col. 2. ad fin.* EOSQUE PARLETES MARGINESQUE OMNES, QUAS LITA NON ERVNT

CALCE ARBNATO (intonacate), LITA POLITAQVE ET

CALCE VDA DEALBATA RECTE FACITO. *Sueton. Ner. 31.* In ceteris partibus (domus Neronis) cuncta auro lita, distincta gemmis etc. messe a oro, indorate. *Virg. 4. G. 99.* elucunt alia, et fulgore coruscant Ardentis auro, et paribus lita corpora guttis. *Fronto 4. ad M. Cæs.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep. 3.* Faciem medicamento litam, cæco corpus oblitum, calcem melle delitum, mucronem veneno, radium visco illitum dixerim. *Juvenal. 6. 480.* Linere faciem. *imbellettare.* Sic *Martial. 10. 68.* Deque coloratis nunquam lita mater Etruscis. *imbellettata. Id. 7. 39.* Linere et obligare plantas. *ungere et medicare i piedi. Seneca Med. 711.* succis linere sagittas. *avvelenare. Quintil. Declam. 13. 5.* Livit flores maleficis succis. — b) Forma *linio* apud *Vitruv. 7. 3. sub fin.* Tectoria luto quom linuntur. *Colum. 12. R. R. 46. 7.* Si qua rimam creta facit, luto linunt. *Al. leg. linunt. et ibid. 47. 1.* Creta linunt mala. *Al. leg. linunt. Id. 6. ibid. 17. 6.* Liquida pice cum oleo linire. *Id. ibid. 26. 4.* Oleo ulcera linire. *Al. leg. linere. Id. 4. ibid. 24. 6.* Allevatas plagas terra, quam prius amurca madefeceris, linire. *Al. leg. linere. Id. 6. ibid. 30. 3.* Caput et spina tepenti adipe linuntur. *Id. 7. ibid. 13. 1.* Aurea ranum contritis nucibus linienda sunt. *Plin. 17. Hist. nat. 28. 47. (265).* Falces sanguine ursino liniri volunt. *Al. leg. lini. Propert. 3. 10. 11.* Neve tua Medæa liniantur cæde sagittæ. *Plerique alii rectius leg. letentur.* ¶ 2. Interdum habet Accusativum rei, qua quid ungitur. *Ovid. Medic. fac. 81.* linere medicamenta per corpora. *Pallad. 4. R. R. 10. a med.* Bitumen et oleum, aut calcem latebris vermium linunt.

11.) Translate. ¶ 1. Est obducere, obtingere, coprire, incrostare. *Ovid. Medic. fac. 7.* auro sublimia tecta linuntur. *Martial. 9. 62.* Et linit Hesperium bractea viva pecus. ¶ 2. Item delere, inducere, cancellare. *Ovid. 1. Pont. 5. 15.* Quom retego, scripsisse pudet, qui plurima cerno, Me quoque, qui feci, iudice digna lini. ¶ 3. Item fœdere, conspurcare, imbrattare, collinere, oblinere. *Ovid. 3. Fast. 760.* linit ora luto. *Martial. 9. 23.* Ut iutulenta linat Tyrias mihi mula lucernas. — Et hinc ducta metaphorâ *Horat. 2. Ep. 1. 136.* scriptores carmine fœdo Splendida facta linunt. ¶ 4. *Linere alicui labra. V. LABRUM.*

LINOSTEMA, atis, n. 3. (λινον linum et στῆμα stamen) mezzalana, accellana, velius nomen, de qua *Isid. 19. Orig. 22. 17.* Linostema est vestis ex lana linoque contexta: et dicta linostema, quia in stamine linum, in trama lanam habet.

LINOSTRŌPHION, i, n. 2. λινόστροφον, Græca appellatio marrubii herbæ. *Plin. 20. Hist. nat. 22. 89. (241).*

LINOZOSTIS, is vel idis, f. 3. λινόζωστις, herba eadem, quæ *Mercurialis. Plin. 25. Hist. nat. 5. 18. (38).* et *26. ibid. 12. 76. (124).* et *ibid. 14. 89. (150).* *Cl. Fée (Op. cit. vol. 3. p. 327.)* hanc exhibet synonymiam: λινόζωστις; (olus vescum) Hippocr. *Morb. mulier. 455. 461. 465.* et alibi et *Theophr. Hist. plant. 9. 19.*; λινόζωστις, παρδένιον, Ἐρμῶς βοτάνιον *Dioscor. 4. 191.*; *Linozostis, sive parthenium, sive mercurialis Plin. loc. cit., Apul. Herb. 83. et Marcell. Empir. c. 30.*; et *Σκαρολάχανον ἢ σκαροχρότον* Græcor. recentior. sunt *Mercurialis annua mas et femina L. Spec. plant. 1465.*

LINQUO, linquis, liqui, (lictum), linquere, a. 3. Part. *Linquens* et *Linquendus I.* — *Lictus* particip. quidam putant legi apud *Capitolin. M. Aurel. 7.* Tunc primum Romanum imperium duos Augustos habere cepit, lictum cum alio participasset. At *Salmas. legendum* putat, id quom cum alio etc. — Ratione habita etymi, est a λικνω seu λικνω linquo, inserta littera n, ut in pargo a πήγω, et mutata n in qu ut in quotus a ποτος et aliis multis. Linquere autem est deserere, relinquere, desituere, omittere (lit. lasciare, abbandonare; Fr. laisser, abandonner, délaissier, quitter; *Hisp. dezar, soltar, abandonar*; Germ. verlassen, zurücklassen, hinterlassen, bleiben oder stecken lassen; Angl. to leave, forsake, quit, abandon). ¶ 1. Generalit. *Plaut. Most. 3. 1. 69.* Urbem exsul linquat factus hic causa tui? *Cl. Cic. Planc. 10. 26.* Eum linquentem terram eam, quam servaverat, lacrimis proserenti sunt. *Propert. 4. 9. 54.* Cede agedum, et tuta limina illoque fuga. *Horat.*

2. *Od. 14. 21. Linquentes tellus. Plaut. Cist. a. 3. v. 12. Linque lumen. muoris. Sic Lucret. 3. 542. Lumina qui llaquunt moribundi particulatim. et Virg. 3. Æn. 140. Linquebant dulces animas, aut ægra trahabant Corpora. Plaut. Asin. 2. 2. 14. Herum in obsidione linquet. Id. Pseud. 1. 2. 8. Malo lupos apud oves linquere, quam hos domi custodes. Horat. 1. Od. 28. 33. precibus non llaquar inultis. Sil. It. 5. 38. Nec Pœnum liquere doli. Val. Flacc. 5. 229. at velleræ Martis in umbra Ipse sui Phryxus monumentum Insigne pericli Liquerat. aeva depono e lascicto. Horat. Art. P. 285. Nil inleotatum nostri liquere poetæ. Lucan. 9. 162. has mihi pœnas Terra dabit: liouquam vacuos cultoribus agros. h. e. vastabo et vastatos relinquam. Catull. 64. 59. Irrita ventosæ linquens promissa procellæ. Seneca Med. 618. Tiphys Liquit indocto regimine magistro. lascio in mano. Sil. It. 11. 327. me linque meæ menti. lasciami in liberta co' miei disegni. — Linqui animo et absolute linqui dicitur is, quem vires et spiritus deficiunt, andare in deliquito, mancare di forze. Sueton. Cæs. 45. Fulse traditur valetudine prospera. nisi quod tempore extremo repente linqui animo, atque etiam per summum exterreri solebat. Et active Seneca Troad. 623. Me liquit animus: membra quatuntur, labant, Torpetque victus frigidus sanguis gelu. et Curt. 7. 14. Jamque linquente animo suis præcepit etc. Similiter Id. 6. 1. Linquente spiritu, moribundus proceubuit. et Tac. 3. Ann. 46. Jacentesque, nullo ad resurgendum nisu, quasi exanimis linquebantur. Et absolute Ovid. Heroid. 2. 130. Linquor, et ancillis excipiendi cado. Id. 8. Met. 363. trepidantem et terga parantem Vertere, succiso liquerunt poplite nervi. ¶ 2. Speciatim est finem imponere, onitere, lasciar là, tralasciare, omettere passando ad altro, rinunziare. Cic. 3. Orat. 10. 38. Neque enim conamur docere etc. Linquamus igitur hæc, quæ cognitionem habent facilem. Horat. 3. Od. 8. 28. Dona præsentis cape lætus boræ et Linque seveia. Seneca Oedip. 78. lacrimas. Val. Flacc. 1. 560. habenas. et ibid. 631. spem. ¶ 3. Item speciatim, impersonaliter linquitur est idem ac restat, superest. Lucret. 2. 914. Linquitur, ut totis animalibus adsimilantur. Sic Id. 5. 798. Linquitur, ut merito maternum nomen adepta Terra sit, e terra quoniam sunt cuncta creata. Cf. Sil. It. 4. 626. vix cernere linquitur undas.*

LINTEAMEN, *linis*, n. 3. idem quod linteum. Lamprid. Elagab. 26. Linteamen lotum nunquam attigit. Apul. 11. Met. Candido linteamine cinctum pectorale. Adde Vulgat. Interpr. Luc. 24. 12. Johann. 20. 5. et alibi. — Videtur linteamen esse Italorum lenzuolo. Nam Hieronym. Ep. 108. n. 15. de Paula. Mollia, etiam in gravissima febris, tactui strata non habuit, sed super durissimam humum stratis ciliciculis quiescebat. et mox. Mollia linteamine et serica pretiosissima asperitate ciliciculi commutanda. F. LODIX.

LINTEAMENTUM, *linis*, n. 2. Idem ac linteamen. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantummodo in Not. Tir. p. 158.

LINTEARIUS, *linis*, a, um, adject. (liniteum). Scribitur et lintearius in Inscript. apud Marin. Frat. Arv. p. 346. et in Effemer. Letter. di Roma T. 10. p. 67. — Lintearius est ad linteæ pertinens. Ulp. Dig. 14. 4. 5. a med. Duas negotiationes exercebat, puta sagariam et linteariam. Inscript. apud Gruter. 646. 4. LINTEARIA ARS. — Hinc

Lintearius, *linis*, m. 2. absolute, substantivorum mæne, est qui linteæ vendit. Ulp. loc. cit. 4. 5. Instutores, quibus vestiarii, vel lintearii dant vestem circumferendam et distraendam. Imp. Theodos. et Valentinian. Cod. Theod. 10. 20. 16. Linteario- rum corpus. Inscript. apud Orell. 4245. MAMIBVS REVERRI VIRILIS LINTEARI.

LINTEATUS, *linis*, m. 2. F. voc. præced. in fin.

LINTEATUS, *linis*, a, um, adject. (liniteum) lineis vestibus indutus, vestito di panno lino. Seneca Fil. beat. 27. Linteatus senex. Sidon. 8. Ep. 3. ad fin. Lege virum — inter epulas absternium, inter purpuratos linteatum. — Linteatus quoque dicitur, qui sub conspecto linteis contexto jusjurandum militare dedit. Liv. 10. 38. ad fin. Ea (Samnitium) legio linteata, ab integumento conscripti, quo sacra umbilicis erat, appellata est. V. Drakenborg. et Fin-

ckelmann. (edit. Prato) ad b. I. Paul. Diac. p. 115. 7. Müll. Legio Samnitum linteata appellata est, quod Samnites linteatis singuli ad aram velis linteis circumdatam non cessuros se Romano militi juraverant.

LINTEO, *linis*, m. 3. (liniteum). Etiam linteio scribitur, ut in postrema Inscript. infra allata. — Linteo est qui linteæ text. Plaut. Aulul. 3. 5. 38. Propolæ, linteoscos, calcularii. Servius ad Virg. 7. Æn. 14. Apud majores, stantes terebant, ut hodie linteones videmus. Inscript. apud Gruter. 38. 15. L. POSTHYMIUS FACILIS T. KARREVS VALENS LINTEONIS APOLL. D. P. S. D. Alia Aquilejensis, nunc Vindobonæ exstans, in Bullett. dell' Institut. archeol. T. 5. p. 43. OSSA P. POSTYMI FELICIS LINTEONIS.

LINTEOLUM, *linis*, n. 2. deminut. a linteum, parvum linteum, picciolo panno lino, fazzoletto, pezzetta, δὲσύν. Plaut. Epid. 2. 2. 46. Tunicam ralam, tunicam spissam, linteolum cæsiuum. Colum. 6. R. R. 16. 2. Præfractis cornibus linteola sale atque aceto imbuta superponuntur. Plin. 14. Hist. nat. 16. 19. (106). Rosæ folia tansa in linteolo. Id. 31. ibid. 8. 44. (96). In linteolis conceptis imponitur. et ibid. 9. 45. (100). Sal in linteolo involutum. Apul. de Mag. Habuit quæpiam linteolo involuta. Id. paullo prius. Ais enim, me habuisse quædam sudariolo involuta. Linc patet linteolum idem esse ac sudariolum.

LINTEOLUS, *linis*, a, um, adject. deminut. a linteus, di lino. Prudent. 3. septi crep. 180. Palliolum linteolum.

LINTER, *linis*, f. 3. Est qui scribit lynter. — In gen. mascul. Tibull. 2. 5. 31. ire solebat Exiguus pulsa per vada linter aqua. — Lintris in recto singulari. Sidon. Carm. 5. 283. Hercynii memoris si stipite lintris Texta Nabathæum pro Rheno sulcat Hydaspem. Legitur etiam in Not. Tir. p. 178. — Linter, Græce λιντήρ, ut docet Priscian. 5. p. 647. Putsch. (quamquam Foss. l. 3. de Gramm. c. 26. minime id ei credendum putat) est cymba parva ex cavata arbore, vel etiam ex pluribus asseribus compactis, in usum trajiciendi fluminis (It. canotto, barchetta; Fr. petite barque, nacelle, canot; Hisp. barquilla, barqueta, canoa; Germ. d. Kahn, Nachen; Angl. a bark, boat, wherry, canoe).

I.) Proprie. Liv. 21. 26. sub fin. Novas linteres inchoantes cavabant ex singulis arboribus. Id. ibid. 27. a med. Paratas aptatasque babebat linteres. Cæs. 1. B. G. 12. Flumen ratibus ac linteribus junctis transire. Id. 7. ibid. 60. Conquirunt etiam linteres: has magno sonitu remorum incitatas etc. Cic. Mil. 27. 74. Repente linteribus in eam insulam materiem, calcem, cæmentia, arma convexit. Ovid. 6. Fast. 779. Ferte coronatæ juvenum coovivia linteres. Boeth. p. 161. Sunt quædam naves, quæ remis penitus non utuntur, ut linteres, quas solo subigunt cooto. — Festivus est jocus, quo notavit C. Julius Curionem, in dicendo in utramque partem toto corpore vacillatorem, quærens per risum, quis loqueretur e linter. Refert Cic. Brut. 60. 216. — Allegorice. Tibull. 1. 7. 37. Nescio quid furtivus amor parat: utere quæso, Dum licet: In liquida nat tibi linter aqua. tu se' in buone acque. et Ovid. 2. Fast. 864. Venimus in portum, libro cum mense peracto. Naviget hinc alia jam mihi linter aqua.

II.) Translate est genus vasis vinarii, convehendis calcaodisque uvis apti: a similitudine fluviatilis cymbæ, tino. Cato R. R. 11. extr. enumerat inter instrumenta vineæ. Tibull. 1. 5. 23. Aut mihi servabit plenas in linteribus uvas. Virg. 1. G. 262. durum procidit arator Vomeris obtusi deotem: cavat arbore linteres.

LINTEUM, *linis*, n. 2. (linum) pannus lineus, δὲσύν (It. panno lino, fazzoletto, sciugatojo; Fr. toile de lin; Hisp. tela, lienzo; Germ. leinenes Tuch; Angl. linen cloth).

I.) Proprie. Plaut. Most. 1. 3. 109. Linteum cape, atque exerge tibi manus. Confer Sidon. 5. Ep. 17. a med. Linteum villis onustum. h. e. sciugatojo con frangie. Catull. 12. 3. Tollis linteæ negligentiorum. h. e. sudaria, vel mappas. Ipse mox sudaria appellat. Cic. Habir. Post. 14. 40. Merces fallaces et furiosæ, chartis et linteis et vitro delatæ. Plin. 21. Hist. nat. 18. 73. (122). Folia trita per linteum spissum to æreum vas. Id. 25. ibid. 13.

103. (164). Succus linteæ colatus. Id. 34. ibid. 18. 52. (172). Spodium lavatur in linteis raris aqua cælesti. Id. 28. ibid. 16. 62. (223). Fel auum linteæ calefacto impositum. Sueton. Cal. 26. Quosdam summis honoribus functos sibi cænantibus ad pedes stare succinctos linteos, passus est. h. e. linteæ tunica succinctos, epheborum more, quos delicatioris Romani libidinis causa sibi cænantibus assistere jubebant sola tunica tenuissima ita alticinctos, ut per eandem totum eorum corpus pelluceret. Martialis. 2. 57. Recensque sella linteisque lorisque. h. e. velis, seu pulgulis lineis, quibus fenestrate ejus claudabantur. cortine, bandinelle.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro panno lineo, tela o pezza di lino. Liv. 28. 45. a med. Populienses polliciti sunt fertum, Tarquinienses linteæ in vela. tele da vela. ¶ 2. Hinc pro ipsis velis navium. Virg. 3. Æn. 688. certum est dare linteæ retro. Ovid. 2. Amor. 11. 41. Zephyri veniant in linteæ pleni. Val. Flacc. 4. 83. Fluctibus intulerant placido cava linteæ cursu. Sever. Æn. 243. Quo rapiat nautæ, quo sidere linteæ tendant. Plin. 35. Hist. nat. 7. 33. (51). Nero jusserat se pingi in linteæ. F. PINGO. ¶ 3. Significat etiam cingulum, quo veteres nudi pudenda protegebant, il grembiule. Hinc Cajus 3. Institut. (edente iterum Goeschenio) § 192. Nudus quærat linteæ cinctus, lancem habens; linteum autem est consulti genus, quo necessaria partes tegerentur. ¶ 4. Dicitur et de tela ex alia materia. Plin. 12. Hist. nat. 11. 22. (39). Circa fruticem lanuginos esse tradit, linteæque ea Indicis præstantiora.

LINTEUS, *linis*, a, um, adject. (linum) lineus (It. di lino; Fr. de lin; Hisp. de lino; Germ. leinen; Angl. made of lint or flax, linen, flaxen). Cic. 7. Ferr. 56. 146. Linteæ vestis. Liv. 9. 4. tunica. — Linteæ libri, quos 4. 7. extr. et ibid. 20. et 10. 38. et alibi Livius memorat, pro charta spisso linteæ, et fortasse etiam leviter cerato aut gypsato, confecti erant. Hos annalibus magistratuum conscriptos, et in æde Monetæ repositos, idem affirmat. Plin. 13. Hist. nat. 11. 21. (68). In palmarum foliis primum scriptitulum, deinde quarumdam arborum libris. Postea publica monumenta plumbis voluminibus, mox et privata linteis conchi cepta, aut ceris. Symmach. 4. Ep. 34. Sibyllina etiam carmina linteis textis scripta fuisse significat. Adde Vopisc. Aurel. 1. et 8. Non tamen crediderim, fuisse hos libros ex multis lineis paginis compactos, sed ex linteæ oblongo, quod in volumen complicaretur. Mappæ enim aliquando dicti sunt, ut videre est in Cod. Theod. 11. 27. 1. et apud Var. Auctor. de limit. p. 145., 263. et 266. Goes. Horum meminit et M. Aurel. apud Eytonton. 4. ad Cæs. (edente iterum A. Maio) ep. 4., ubi linteæ libri legitur. — Liv. 4. 20. Linteus thorax. et Nepos Iphicr. 1. Genus loricarum mutavit, et pro ferreis atque æneis linteas dedit. Quo facto expeditiores milites reddidit: nam pondere detracto, quod æque corpus tegeret et leve esset, curavit. Linteæ lorice, de quibus hic Nepos, non solum a militibus, sed etiam a venatoribus gestari solebant, adversus ungues ac morsus ferarum. Quidam putant factas fuisse ex funiculis, seu toris multiplici filo linteæ contortis et in telam contextis. Plin. 19. Hist. nat. 1. 2. (12). narrat, in thoraçe Amasis Egypti regis fila singula tercentis sexaginta quinque filis constituisse. Alii ex lino coacto, et aceto, aut vino austero macerato, ut soliditatem et crassitatem acquireret ad ictus repellendos. Alii denique ex tela lineæ multis plicaturis octies aut decies complicata. Sil. It. 3. 272. Tempora multiplici mos est defendere lino, Et lino munire latus. Id. 4. 292. fugit basta per oras Multiplicis lini subtextaque tegmina norvis. et 9. 587. lævum qua tegmine thoraçi Multiplicis lini claudit latus. De his Casaub. ad Sueton. Galb. 19., Scallig., et Ferrar. de re vestiari. l. 4. part. 2. c. 11.

LINTEARIUS. F. LINTEARIUS.

LINTIO. F. LINTEO.

LINTRICULUS, *linis*, m. 2. (linter) qui linter comment, barcajuolo. Ulp. Dig. 4. 9. 1.; et Inscript. apud Gruter. 345. 4. et Murat. 1096. 2., quæ est apud Orell. 4245.

LINTRICULUS, *linis*, m. 2. deminut. a linter, parva linter, barchetta, schifo. Cic. 10. Att. 10. sub fin. Ego vero vel intriculo, si navis non erit, eripiam me ex istorum patricidio.

LINUM, l, n. 2. λίνον. Primum syllabam Græci corripunt, Latini vero produunt. — Linum est herba, quæ macerata, et in lana molliorem contusa, necur in usum vestium, candora maxime commendabilis, si diligenter purgetur (l. lino; Fr. lin; Hisp. lino; Germ. d. Flachs, Lain; Angl. flax, line, linc).

1.) Proprie. Multa de lino Plin. 19. præm. et ibid. 1. 2. et 3. ubi habentur hæc etiam: linc tenuitas, splendor, candor, firmitas: linc tundere, peccere, depeccere, digerere, carminare, nere, texere etc. De lino vivo V. ASBESTINUM. Cic. 7. Ferr. 11. 27. Reticulum ad nares sibi admovebat, tenuissimum lino, minutis maculis. d. lino finissimo. Virg. 1. G. 77. Urit enim linc campum seges, urit avenæ. Grat. Cyneq. 57. linorum messes. Ulp. Dig. 32. 68. Linum tam factum, quam infectum, quoque netum, quoque in tela est. — Cl. Fée (Op. cit. vol. 2. p. 261.) de lino hanc exhibet synonymiam: λίνον Homer. Iliad. 5. 487., Theophr. 4. etc., Thucyd. 4. 26. et plur. Græcor.; et Linum Virg. loc. cit., Colum. 2. R. R. 10., Pallad. 3. R. R. 22., Plaut., Cels. et Plin. locc. cit. sunt Linum usitatissimum L. Spec. plant. 397.

11.) Translate. 1. Per synecdochen dicitur de lineo filo, vel funiculo, filo. — a) Generatim. Cels. 7. 14. a. med. Ad inum acu trajectatur, duo lina ducente. — b) Speciatim. Plaut. Bacch. 4. 4. 64. Effert cito stilum, ceram et tabellas et linum. et ibid. 96. Cedo tu ceram ac linum actutum: age, oblige, obsigna cito. Linum intelligit, quo epistolæ obsignabantur, tabellis ita circumvoluto, ut incidere necesse esset aperire volenti. Quatuor enim erant epistolæ scribendæ instrumenta, tabellæ ceratæ, in quibus scribebatur; stilus, quo scribebatur; linum ad obligandum et claudendum; cera ad obsignandum, qua linum nodo colligabatur. Rursus Plaut. Pseud. 1. 4. 40. Per ceram et linum litterasque interpretes salutem mittit. et Cic. 3. Cat. 5. 10. Tabellas proferri jussimus: ostendimus Cethego solum: cognovit. nos linum incidimus: legimus. Hinc illud Nepot. Pausan. 4. Vincula epistolæ laxavit, signoque detracto cognovit etc. — Idem fiebat in tabulis testamentorum et hujusmodi, quas arcanas et legitimas esse volebant. Sueton. Ner. 17. Adversus falsarios tunc primum repertum, ne tabellæ nisi pertusæ, ac ter lino per foramina trajecto, obsignarentur. Paul. 5. Recept. sentent. tit. 25. Amplissimus ordo decrevit, eas tabulas, quæ publici vel privati contractus scripturam continent, adhibitis testibus ita signari, ut in summa marginis ad mediam partem perforatæ, et triplici lino constringantur, atque impositum supra linum ceræ signa imprimantur. 2. De linea piscatoria, ex qua hanc pendet. Ovid. 13. Met. 923. Nunc in mole sedens moderabar arundine lino. 3. Item sæpe de lineo panno, aut veste, panno lino. Horat. 2. Sat. 4. 54. Massica Integrum perdit, lino vitata, saporem. h. e. sacco lineo colata. Ovid. 5. Fast. 519. flumineam lino celantibus ulvam Incubere toris. materasso. Virg. 12. Æn. 120. Velati lino et verbera tempora cincti. — Lineæ vestis usus præcipue fuit apud sacerdotes Isidis. Apul. de Mag. Lineum textum purissimum est rebus divinis velamentum. Quippe lana, segnissimæ corporis excrementum, pectori detracta, jam inde Orphei et Pythagoræ scitis, profanus vestitus est. Sed enim mundissima linc seges Inter optimas fruges terra exorta, non modo indutal et amictal sanctissimis Ægyptiorum sacerdotibus, sed optui quoque in rebus sacris usurpatur. V. LINGER. 4. Item de vells, quæ et linteæ dicuntur. Seneca Med. 320. nunc linc sinu Tendere toto: nunc prolato Pede transversos captare Noces. 5. Item de fune, quamvis e lino non sit, cæda, fune. Ovid. 3. Fast. 587. parant torto succedere carbasia lino. 6. Item de retibus venatoriis, aut piscatoriis. De illis Ovid. 7. Met. 768. et 807. et 3. ibid. 153. De his Virg. 1. G. 142.; Ovid. 14. Met. 931.; et Juvenal. 4. 45. (ubi linc magister est piscator) et 5. 102.; item Sil. 11. 7. 503. ubi sinuatum lincum est rete contractum in modum sinus: quod fit, quum ejus cornua contrahuntur et ducuntur ad litus. 7. De lino in thoracibus militariibus, V. LINTEUS.

LINPHIARICUS, II, m. 2. et

LINPHIUS, Onis, m. 3. et

LINPHUS, I, m. 2. Sunt qui scribunt liniphia-

rius, liniphio et liniphus, sed perperam. — Liniphariarum, λινιφόρος vel λινιφός vel λινιφός, a λίνον linum et φάρων tezo, est linc textor, linteo. Hadrian. in epist. apud Popsic. Firm. Saturn. etc. Alexandria civitas opulenta, dives, secunda: in qua nemo vivat otiosus; alii vitrum constant, ab aliis charta consicitur, alii linciphones sunt. Impp. Valentin., Valens et Gratian. Cod. Theod. 10. 20. 8. Non minore circa eos etiam multæ comminatione proposita, qui obnoxios Scythopolitanos linciphos publice canonis in posterum suscipere conabuntur. Impp. Theodos. et Valentin. ibid. 16. Si quis ex corpore gynæciariorum, vel linciariorum sive linciphariorum, monetariorum, ac marilegularum, vel aliorum similium ad divinas largitiones nexu sanguinis pertinentium vuluerint posthac de suo collegio liberari etc. In Cod. Justinian. 11. 7. 13. eadem hæc lex legitur, ubi niale linciphariorum pro linciphariorum vel linciphariorum est.

LIO, as, are, a. 1. λειών a λείω, polire, levigare. Tertull. Idolol. 5. Scit albarius tectoria inducere et cisternam liare. h. e. tectoria polire. V. LEUS et LIACULUM.

LIOTREA. V. LEIOTREA.

LIOTHASIVS vel Leiothasius (ut liostrea et leiostrea scribitur), a, um, adject. a λείος levis, glaber, et Θάσιος Thasius, epitheton naui, qui fortasse a Thaso provenit, ceteris levior. Plin. 19. Hist. nat. 5. 25. (75). fidem naporum quinque genera fecere: Corinthium, Cleonæum, Liothasium, Bæticum, et quod per se viride dixerunt. et mox (76). Liothasium quidam Thracium appellant, frigorum patientissimum. Hæc eadem fere leguntur apud Theophrast. Hist. plant. 1. 7. c. 3. et Athenæum 1. 2. c. 48., unde Plinius sumpsisse videtur.

LIPARA, æ, f. 1. a Græco λιπαρός, a, cv, pinguis, unctus. 1. Dicitur de emplastro leni, quod constat adipis, pinguedinis oleive mixtura quadam. Græce usurpat Cels. 5. 19. n. 25. Latine Plin. 23. Hist. nat. 9. 81. (162.), 33. ibid. 6. 36. (105). et 34. ibid. 18. 53. (174.); et Scribon. Compos. 220. et 223. — Liparæ compositionem habes apud Pelagon. Veterin. 16. 13. 2. Est etiam nomen gemmæ, qua suffita omnes bestias evocari tradunt. Plin. 37. Hist. nat. 10. 62. (172). Siliq. ex optimis Codicibus, et collatis Codicibus. Isid. 16. Orig. 15. 22. apud Ian., legit liparæ. — NB. De nomine propr. V. ONOM.

LIPARRA. V. voc. præced. sub 2.

LIPARIS, idis, f. 3. λιπαρίς, nomen piscis, a pinguitudine dicti: nam λιπαρός pinguis est. Plin. 32. Hist. nat. 11. 53. (149). Siliq. hoc nomen omisit. — NB. De nomine propr. V. ONOM.

LIPIO, is, ire, a. 4. verbum est milvii vocem exprimens. Auct. carm. Philom. 24. Accipiter pipat, milvus hiansque lipit. V. JUGO, is.

LIPPIŌ, is, ivl, itum, ire, n. 4. (lippus). Part. Lippiens et Lippiturus I. — Lippio est idem ac lippus sum, h. e. oculos lacrimans aut pituita offusus et sordentes habeo, λημῖος (h. e. essere cisposo o lippo; Fr. être chassieux; Hisp. ser laganooso; Germ. trüfäugig sein, schlimme Augen haben; Angl. to be purblind or blear-eyed).

1.) Proprie. Cic. 7. Att. 14. Quum fluerent lippem, hac litteras dedi. Plin. 29. Hist. nat. 6. 38. (128). Ciconia pultum qui ederet, negatur annis continuus lippiturus. Id. 28. ibid. 8. 27. (94). Ne omnino lippatur. Cels. t. 9. Calor aujuvat lippientes, si nec dolor, nec lacrimæ sunt. De arida lippitudine loquitur, de qua V. in voce sequenti. Cæc. Aurel. 3. Acut. 18. ante med. Lippientes manuum contactum affectare frequentius, quam Græci χερσῶν αψίαν vocaverunt. V. MANETIGIUM.

11.) Translate et joculariter Plaut. Curc. 2. 3. 37. Os anarum habeo, dentes bleunos: lippunt fauces fame. h. e. crassiore saliva et concretiore veluti obductæ sunt, ad instar lippientium oculorum.

LIPPITUDO, inis, f. 3. (lippus) vitium oculorum lippientium, cisposita, λημῖ. Cic. 4. Tusc. 37. 81. Citius repentinus oculorum tumor sanatur, quam diuturna lippitudo depellitur. Id. 8. Att. 12. Mihi molestior lippitudo erat, quam ante fuerat: dictare tamen hanc epistolam malui. Plin. 28. Hist. nat. 4. 9. (42). Lippitudines accere. et 31. ibid. 11. 47.

(125). abstergere. Id. 28. ibid. 11. 47. (169). Sicca lippitudo lumbulis suum exustis tollitur. Cels. 6. 6. n. 29. Est etiam genus aridæ lippitudinis, quod ξηροφθαλμίας Græci appellant. Sub hoc neque tumens, neque fluitans oculus, sed rubens tantum, et cum dolore quodam fere levi ac prurigine graves sunt, et palpebræ citra duritiem ullam noctu prægravi pituita inhaerescunt.

LIPPŪLUS, a, um, adject. deminut. a lippus, aliquantum lippus, cisposetto. Arnob. 7. 34. extr. Quod si possent adscribere diis morhos, non dabitarent eos lienosos, lippulos atque enteraceticos dicere.

LIPPUS, a, um, adject. oculos habens lacrimantes, aut crassa pituita et adhaerenti offusus: unda visus acies obfuscat, λημῖων (h. e. cisposo; Fr. chassieux; Hisp. lagañoso; Germ. trüfäugig; Angl. blear-eyed, purblind, thick-sighted, mope-eyed).

1.) Proprie. Plaut. Bacch. 4. 8. 72. Lippus oculus. Id. Mil. glor. 4. 3. 15. Lippa mulier atque oculis turgidis. Horat. 1. Ep. 1. 28. Non possis oculis quantum contendere Linceus; Non tamen Idelro contentas lippus inungi. Id. 1. Sat. 5. 30. Hic oculis ego nigra meis collyria lippus Illinere. — Id. Horat. 1. ibid. 7. 3. opinor Omnibus et lippis notum et tonsoris esse. In proverb. ablt bic versus, quum de re loquimur, quam nemo non videt, aut ignorat: lippi enim, quæ minus vident, quoque magis domi continere se coguntur, eo sunt diligentiores in quærendo, quid novi in urbe eveniat. Tonsores vero in suis officis, quo confluant omne genus homines, facile norunt quæcunq; aguntur in urbe. Ceterum ipsum quoque Horatium lippum fuisse, et 1. Sat. 5. 30. et 49. satis colligitur: et se ipsum quoque his verbis notare voluisse, vero est non absimile. — Proverbum non inlegans est hominis, qui ea re carere non potest, quæ tamen damosa illi est, apud Plaut. Bacch. 4. 8. 73. Lippi illic oculi servus est simillimus: Si non est, nolis esse, neque desideres: Si est, abstinere quin attingas, non queas. et Id. Pers. 1. 4. 11. Sed quasi lippo oculo me herus meus manum abstinere haud quit tamen, Quin mihi inperet, quin me suis negotiis præficiat. h. e. licet oculus lippus attingendus non esset, nihilominus, eo quod sæpe prurit, illuc manus recurrit.

11.) Translate. 1. Interdum lippus dicitur qui oculorum et visus vitio aliquo laborat, che vede male, mezzo cieco. Juvenal. 10. 130. ardentis massæ fuligine lippus. mezzo cieco. Pers. 1. 79. Hos pueris monitus patres infundere lippos. 2. Transferitur ad ea, quæ assidua lacrimant Martial. 8. 59. Lippa sub attrita fronte lacuna patet. h. e. cavum oculi amissis assidue lacrimans. — Lippa ficus spud eund. 7. 20. est valde matura et dulci humare fluens instar oculi lippientis. 3. Transferitur et ad animum, ut cæcus. Pers. 5. 76. hic Dama est non tressis agaso, Vappa et lippus. Horat. quoque hac ratione fortasse usurpat 1. Sat. 1. 120. Crispini scrinia lippi Compilare. Bentley. tamen aliter legit.

LIPTŌTES. V. LITOTES.

LIQUABILIS, e, adject. (liquo) qui liquari potest, che si può liquefare, τικτός. Apul. de Mag. Laurus fragilis, linus durabilis, cera liquabilis. Prudent. Hamartig. 744. saxum liquabile vocat statuam salis, in quam usor Lot conversa est, Genes. 19. 26.

LIQUAMEN, inis, n. 3. (liquo) materia liquata, χυλίσμα. 1. Generatim. Colum. 7. R. R. 4. 7. Succus excocti lupial, veteris vini fax et amarae parti mensura miscetur, eoque liquamine tonsa ovls imbultur. 2. Speciatim dicitur de pinguitudine animalis ad ignem liquefacta, et adhuc magis speciatim de garo, quod est genus condimentum liquidum ex putrefactis piscium intestinis, allavo ratione confectum, et in usum coquinarium servatum ad condiendos cibos, conditura, concia. Colum. 6. R. R. 2. 7. Libralesque offas, in præsulæ adipis liquamine tinctas, in gulam demittita. Pallad. 3. R. R. 5. ante med. Liquamen da piris facere. Habet etiam sæpe Apicium. Et Impp. Valens et Gratian. Cod. 4. 41. 1. Ad Odoricum ferendū vini, olei et liquaminis quilsquam habeat facultatem.

LIQUAMENTUM, I, n. 2. (liquo) idem ac liquamen, apud Veget. 3. Veterin. 66. Legitur etiam in Not. Tir. p. 153.

LIQUAMINARIUS, II, m. 2. (liquamen) qui liquamina vendit. *Gloss. Philox.* Liquaminarius, γαροπώλης. Et *Gloss. Placid.* apud A. Maium in *Class. Auct. T. 3. p. 444.* Liquaminarii, qui ex corporibus pleisum hamorem liquant.

LIQUAMINATUS, a, um, adject. (liquamen), ut *Liquaminatus porcellus*, apud *Apic. 8. 7.*, est liquamine conditus.

LIQUAMINOSUS, a, um, adject. (liquamen) liquamine abundans. *Marcell. Empir. 5. ad fin.* Res salsæ et liquaminosæ.

LIQUARIUS, a, nm, adject. (liquo), ut *Liquaria mensura* in *Inscript.* apud *Gruter. 1020. t. 0.*, quæ est apud *Orell. 4344.*, sunt mensuræ liquorum.

LIQUATIO, ōnis, f. 3. (liquo) actus liquandi, liquefactione, τῆσις. *Vopisc. Aurelian. 46.* Aurum per varius bractearum, florum et liquationum usus perit.

LIQUATORIUM, II, n. 2. (liquo) vas ad liquandum aptum. *Cæli. Aurel. 2. Acut. 39. a med.* Si vinum sine face per liquatoria fundatur. *h. e.* per colum.

LIQUATUS, a, um. **LIQUO**.

LIQUEFACIO, factis, factum, facere, a. 3. et passive *Liquefio*, fis, factus sum, fieri, anom. 3. (liqueo et facio). — In v. *liquefacio* secunda syllaba brevis est, sed necessitate producti potest, quoties brevis est item, quæ sequitur: quod fecit *Catullus loc. infra cit. sub I.*, et sæpissime in aliis verbis *Lucret. V. TEPEFACIO*. Similiter secundam syllabam in part. *liquefactus* produxit *Sil. It. 1. 178.* Ossa liquefactis fumarunt fervida membris. — Part. *Liquefaciens I.*; *Liquefactus I.* et *II.* — *Liquefacere* est liquidum facere, liquidum reddere, solvere, mollire ignis aut solis calore, τῆξω, ἀνίημι (It. *struggere, liquefare, sciogliere*; Fr. *fondre, rendre liquide, liquéfier, dissoudre*; Hisp. *fundir, derretir, liquidar*; Germ. *flüssig machen, schmelzen*; Angl. *to melt, dissolve, make fluid, liquefy*).

I.) Proprie. *Cic. 2. Nat. D. 10. 26.* Nisi eadem (glacies) se admixto calore liquefacta et dilapsa diffunderet. *Id. 3. Cat. 8. 19.* Legum æra liquefacta. *Virg. 9. Æn. 588.* Liquefactum plumbum. *Id. 1. G. 473.* Vidimus — Ætnam Flammaramque globos liquefactaque volvere saxa. *Gell. 17. 10. in fin.* Saxa et scopulos liquefieri. *Catull. 88. 6.* Omentum in flamma pingue liquefaciens. *Virg. 4. G. 36.* melita calor liquefacta remittit. *Plin. 21. Hist. nat. 14. 49. (84).* Sol ceram ne liquefaciat, protegunt tenui linteo. *Ovid. 7. Met. 160.* congestaque flamma Tura liquefunt. *Al. leg. liquefaciunt. Plin. 28. Hist. nat. 9. 38. (144).* Sevum liquefieri prius iubent. *Ovid. 13. Met. 829.* Lac mihi semper adest niveum; pars inde bibenda servatur; partem liquefacta coagula durant. *Quintil. 10. 1. 19.* Cibos mansos et prope liquefactos demittimus, quo facilius digerantur. — Hinc liquefactus est etiam corruptus; corruptio enim res in tenuissimas partes dissolvit et prope suldas reddit. *Virg. 4. G. 555.* liquefacta boum per viscera toto Stridere apes utero. *infradiciate. Sic Ovid. 9. Met. 175.* cæca liquefactæ tabe medullæ. *h. e.* corruptæ.

II.) Translate est mollire, enervare, effeminalum reddere. *Cic. 5. Tusc. 6. 16.* Illi beati, quos nulli metus terrent, nullæ ægritudines exedunt, nullæ sultiles lætitiæ exultantes languidia liquefaciunt voluptatibus. *Ovid. 1. Pont. 2. 57.* Sic mea perpetuis liquefunt pectora curis, Ignibus admotis ut nova cera solet. si *struggo*, si *consumano*. *Al. leg. liquefunt*: sed hoc est a *liqueo* et primam corripit. Sunt etiam qui pro solet reponunt *liquet. Sil. It. 11. 416.* Bacchi dona volunt epulæque et carmina rursus Picria liquefacta lyra. *h. e.* mollita, fracta, fluens et liquida.

LIQUEFACTUS, a, nm, et

LIQUEFIO, fis, factus sum, fieri. **LIQUEFACIO**.

LIQUENS, entis. **LIQUEO**.

LIQUENS, entis. **LIQUOR**, eris.

LIQUEO, liques, liqui vel licui (vel liqvi), liquere, n. 2. Da forma præteriti *V. infra sub II. 1.* — *Mujus* verbi occurrit tantum Part. præ. *liquens* sub I. et II. 1.; ceterum *liquet, liquebat* etc. impersonaliter usurpat sub II. — *Liquere*, a Græco λειψω ejusdem significationis, est idem ac liquidum esse, fluidum esse (It. *essere liquido, essere*

fluido; Fr. *être liquide*; Hisp. *ser liquido*; Germ. *flüssig sein, fließen*; Angl. *be liquid*).

I.) Proprie occurrit tantum Part. præ. *Varro 2. R. R. 11. 1.* Lac est omnium rerum, quas cibi causa capimus, liquidum maxime alibile. *Virg. 5. Æn. 238.* et vina liquidia fundam. *Id. 9. ibid. 679.* Quales aeris liquidia flumina circum Consurunt gemina quercus. et *4. G. 442.* fluviumque liquidum. et *6. Æn. 724.* cælum ac terras camposque liqueoles. *h. e.* mare. et *1. ibid. 436.* aut quum liquidia mella Stipant.

II.) Translate *liquet, liquebat* etc. impersonaliter occurrit: et quoniam *liquere* proprie dicuntur, quæ fluida sunt et clara, atque adeo perlucida quodammodo, ut videre est in metallis liquefactis et in aqua glacie soluta; vel quæ percolata et defæcata sunt, atque adeo pura et minime turbida (*V. infra primum Plauti locum sub I.*): factum est ut *liquet* idem sit ac liquidum, manifestum, exploratum est, clare patet, constat, compertum est, *απέξ, ὀφλον ἔστι, φαίνεται* (It. *essere chiaro, manifesto, apparire, sapersi*; Fr. *être clair, évident, précis, sauter aux yeux*; Hisp. *ser claro, evidente, manifesto*; Germ. *klar, deutlich, einleuchtend sein*; Angl. *to be clear or manifest, appear clearly, be apparent or evident, be sure or certain*). ¶ 1. Generatim. *Plaut. Pseud. 2. 4. 69.* Quidquid incerti mihi in animo prius, aut ambiguum fuit, nunc liquet, nunc defæcatum est: cor mihi nunc pervium est. *Id. Most. 2. 1. 69.* Ego efficiam, quæ facta hic turbabimus, profecto ut liqueant omnia et tranquilla sint. *Id. Trin. 2. 1. 3.* Hoc non liquet, nec satis cogitatum est, utrum potius etc. et *ibid. 7.* De hac re mihi satis haud liquet. *Ter. Eun. 2. 3. 39.* Illum liquet mihi dejerare, bis mensibus sex non vidisse. *so certo di poter giurare. Cic. 1. Nat. D. 42. 117.* Cui neutrum liquerit, nec esse deos, nec non esse. *Id. ibid. 12. 29.* Protagoras esse negat omnino de diis habere, quod liqueat. *Cf. eumd. Cæcin. 11. 31.* Utrum bis testibus non credidistis, quum, quid liqueret, non habuistis? *Ovid. 1. Trist. 1. 62.* Dissimulare velis: te liquet esse meum. *Quintil. 9. 3. 97.* Relationem, quid accipi velit, non mihi liquet. *Gell. 14. 1. ante med.* Mirabatur, id cuiquam pro percepto liquere, stellas non esse plures etc. *Id. 1. 3.* Quod recte ne, an perperam fecerim, nondum mihi plane liquet. *Ulp. Dig. 29. 3. 2.* Si liquerit cum vivere. Hoc præteritum habet et *Tertull. Car. Christ. 17. 5. advers. Marcion. 13. et advers. Gnost. 6.*, quibus locis alii malunt scribi *liquuit*, ut *pluvit, fuit*. Alii vero ubique velent *licui*, quod in compositis *deliquesco* dicatur *delicui*, et *colliquo, quis, collicui*. Et sane *Cujac. l. 11. Observatio. c. 1.* in libris suis legit *licuerit* apud *Ulp. loc. cit.*, tametsi *Torrent.* et *Haloander* ediderunt *liquerit*. — Part. præ. legitur apud *Gell. 18. 5. sub fin.* Ut non turbida fidei, nec ambigua, sed ut purè liquiditasque esset. *Alii leg. pure liquiditasque: tamquam sit comparativum a liquenter: quæ minus apte coherent.* ¶ 2. Spectatim non liquet, Italice non sono a segno, formula erat judicialis, quum significare volebant iudices, non satis sibi constare de causa, nec utrum dammandus, an absolvendus esset reus, vel quæ pœna puniendus, ideoque ampliatione opus esse et de integro rem agi, in allud tempus rejiciendo. Hæc verba inscripta erant in tabella per notas n. L., ut in **AMPLIATIO** dictum est: atque hoc suffragium *balla non sincera* a Venetis dictum. *Cic. Cluent. 28. 76.* Homines sapientes, qui neque absolvere hominem nocentissimum possent, neque eum, de quo esset ortus suspicio, pecunia oppugnatam, re illa incognita, primo condemnare vellet, non liquere dixerunt. *Gell. 14. 2. ad fin. Juravi, mihi non liquere.* Similiter *Cic. Cæcin. 10. 29.* Quum causam non audisset, et potestas esset ampliandi, dixit, sibi liquere. et *Quintil. 3. 6. 12.* Quid maxime liquere iudici vellet.

LIQUESCO, liquescis, (licui), liquescere, n. 3. inchoat. a *liqueo*. — Part. *Liquescens I.* — *Liquesco* est liquidus fio, liquor, liquefio, τῆξωμι (It. *struggersi, liquefarsi, ammolirsi*; Fr. *devenir liquide, se fondre, se liquéfier, se dissoudre*; Hisp. *hacerse liquido, liquidarse, fundirse*; Germ. *flüssig, fließend werden, schmelzen*; Angl. *to grow liquid, melt, dissolve, liquefy*).

I.) Proprie. *Liv. 21. 36.* Tabes nris liquescentis. *Virg. 8. Ecl. 80.* Limus ut hic durescit, et hæc ut cera liquescit. *Id. 8. Æn. 446.* Vulnificusque chalybs vasta fornace liquescit. *Plin. 37. Hist. nat. 10. 59. (162).* Galaxia in ore liquescit. *si disfa in bocca. Sic Id. 31. ibid. 9. 45. (101).* Si quis quotidie maore Jejunus salem contineat sub lingua, donec liquescat.

II.) Translate. ¶ 1. Significat liquidum ac purum fieri, ut ea, quæ liquidantur et percolantur. *Auct. B. Alex. 5.* Alexandria specus habet ad Nilum pertinentes, quibus aqua in privatas domos iuducitur, quæ paulatim spatio temporis liquescit ac subsidit. Nam quæ flumine Nilo fertur, adeo est limosa atque turbida, ut etc. ¶ 2. A Grammaticis liquescere dicuntur consonantes *l, m, n, r*, quando aliis consonantibus postpositæ, ab iis quodammodo molliuntur et tenuantur. *Val. Prob. 1. p. 1389. Putsch.* ¶ 3. Metaphorice est molliri, relaxari, divenire molle, rilassato. *Cic. 2. Tusc. 22. 52.* Quum voluptate liquescimus flumisque mollitia, apic acutem sine clamore ferre non possumus. ¶ 4. Item est evanescere, consumi, perire. *Ovid. Ib. 425.* Sic tua nescio quo semper fortuna liquecat, Lipsaque per medias effluit usque manus. *Id. 1. Pont. 1. 67.* Nil igitur murum, si mens mihi tabida facta, De nive manantis more liquescit aquæ. *si strugge, si consuma.* nam quæ liquescunt, semper aliquid perdunt, et paulatim imminuunt et evanescent. *Id. 7. Met. 550.* de cadaveribus. *luc defunctorum.* dilapsa liquescunt, Afflatuque nocent, et agunt contagia late. *Seneca Ep. 28.* Incommodum summum est minui et deperire et, ut proprie dicam, liquescere. *Prudent. 6. Cathemer. 146.* ad diabolum. Hic Christus est: liquescet, veni meno, struggiti.

LIQUET, liquebat etc. **LIQUEO**.

LIQUIDE. **LIQUIDO**.

LIQUIDITAS, ōnis, f. 3. (liquidus) abstracta qualitas, quæ quid liquidum est, fluidezza, chiarezza. *Apul. de Mundo.* Aeris liquiditas ad modum tegminis.

LIQUIDUSCŪLUS, a, um, adject. deminut. a liquidus, lenis, mollis. *Plaut. Mil. glor. 3. 1. 70.* Lenioreni dices, quam mutum est mare: liquidusculusque ero, quam ventus est Favonius.

LIQUIDO et *liquide*, adverb. (liquidus). *Comp. Liquidius I.* et *II.*; *Sup. Liquidissime II.* — *Liquido* est pure, limpide, clare, puramente, chiaramente. *limpidamente.*

I.) Proprie. *Gell. 2. 21.* Cælum liquide serenum. — *Comp.* apud *Plin. 10. Hist. nat. 69. 88. (191).* Aquilæ clarius cernunt, liquidius audiunt talpæ.

II.) Translate est clare, manifeste, aperte, certe, liquidamente, chiaramente, per certo, *φανερως, απερω*. — a) Posit. — Forma *liquide* raro occurrit tantum apud *Gell. 14. 1.* Siderum observatio haudquaquam liquide constitit. — Forma *liquidus* frequenter usurpatur. *Cic. 5. Ferr. 59. 136.* Manifesta res est, quum nemo esset, quin hoc se audisse liquido diceret. *Id. 6. ibid. 56. 124.* Confirmare hoc liquido, iudices, possum. *Id. 11. Fam. 27. 7.* Alia sunt, quæ liquido negare solem. a *chiare note, francamente. Ter. Andr. 4. 3. 14.*; *Seneca 7. Benef. 9.*; et *Ovid. 3. Pont. 3. 49.* liquido jurare. *Plin. 6. Hist. nat. 33. 38. (210).* Liquido patet. *Ulp. Dig. 44. 5. t. circa med.* Si liquido appareat. *Id. ibid. 29. 4. 4.* Si liquido constiterit. *Pompon. ibid. 22. 2. 42.* Si liquido approbari non potest. — b) *Comp. Cic. 10. Fam. 10.* Tuis litteris lectis, liquidius de sensu tuo iudicavi. *Id. 2. Fin. 12. 38.* Quod eo liquidius faciet, si perspexerit etc. *com tanto maggiore certezza. Macrob. 1. Somn. Scip. 20.* Obscuritatem definitionis liquidius absolvens. — c) *Sup. Augustin. Ep. 28. ad fin.* Liquidissime atque invictissime defendere.

LIQUIDUM, i, n. 2. *V. voc. seq. sub I.* In fin. et sub II. 6.

LIQUIDUM, adverb. *V. voc. seq. in fin.*

LIQUOR, a, um, adject. (liqueo). Si ducas a *liqueo*, primam corripit (quod est frequentius); si a *liquor*, producit. Utrumque simul fecit *Lucret. 4. 1252.* Crassaque convenient liquidis et liquida crassis. *Id. Lucret. produxit etiam 1. 350., 3. 428. et 2. 452.* — *Comp. Liquidior II. 1.* et *4.*; *Sup. Liquidissimus II. 1.* — *Liquidus* est fluidus, liquens, mollis: cui opponitur durus, crassus, apicatus,

cohærens. Unde *Ovid. 1. Met. 23.* Et liquidum spisso secrevit ab aere cælum. Item purus, clarus, sine sordibus: talia enim sunt fere, quæ flouant. *Hinc Cato R. R. 73.* Aquam bonam et liquidam bibant boves, semper curato. Gr. ὑγρός (It. fluido, liquido; Fr. liquide, fluide, coulant; Hisp. líquido, fluido; Germ. flüchtig, fließend; Angl. liquid, fluid, moist, soft).

I.) Proprie. *Lucret. 2. 452.* Suldo quæ corpore liquida constant. *Id. 6. 404.* liquida moles. h. e. mare. et *5. 273.* humor liquido pede detulit undas. h. e. fluenti. *Ovid. 1. Met. 704.* Liquidæ Nymphæ. h. e. fontium. *Plin. Paneg. 82.* Flumina nunc rigentia gelu. nunc liquida et deferentia. *Lucret. 6. 266.* Ignis item liquidum facit æs, aurumque resoluat. *Horat. 1. Od. 35.* 20. liquidum plumbum. et *ibid. 5. 2.* liquidi odores. unguenti. *Cels. 2. 6. a med.* Liquida alvus. et *ibid. 8. circa med.* Venter liquidus. *scorrenza. V. LIQUO. I.* — Liquidum iter apud *Propert. 3. 20. 14.* est, quod mari habetur. — *Liquida pælestria* dicitur a *Lucan. 9. 661.*, quia oleo perungebantur. — *Hinc Liquidum*, i, n. 2. absolute, est aqua, humor. *Horat. 1. Sat. 1. 54.* tibi si sit opus liquidi non amplius urna. *Ovid. 5. Met. 453.* neque adhuc epota parte loquentem Cum liquido mixta perfudit diua potentia.

II.) Translate. ¶ 1. Liquidus est fluidus simul et purus, clarus, limpidus, defæcatus, serenus, *chiaro, puro, limido, sereno. Lucret. 5. 282.* Liquidum tonen. *chiaro, puro.* Sic *Curt. 7. 11.* Liquidior lux. et *Virg. 6. Ecl. 33.* Liquidus ignis. *Id. t. G. 404.* ser. *Id. 7. En. 65.* aether. *Horat. 4. Od. 8. 7.* color. Similiter *Virg. 2. Ecl. 59.* liquidis immisit fontibus aprus. h. e. puris. et *Ovid. 1. Met. 370.* adeunt Ceyssidæ undas. Ut nondum liquidas, sic jam vada nota secantes. h. e. nondum puras, sed limo turbatas. Sic *Horat. 1. Ep. 14. 34.* Liquidum Falernum. et *Martial. 12. 60.* merum. et *Calum. 12. R. R. 38. 4.* vinum et sine face. *Virg. 4. G. 101.* Dulcis mella premes; nec tantum dulcisa, quantum Et liquida. — *Lucret. 4. 168.* modo quam facit liquidissima cæli Tempestas, perquam subito fit turbida. *serenissima. Sic Virg. 10. En. 272.* liquida si quando nocte cometa Sanguine lugubre rubent. et *4. G. 59.* de apib. Nare per æstatem liquidam suspexerit agmen. Similiter liquidum iter apud *enid. 5. En. 217.* est, quod per aera serenum habetur. — *Liquida vox* apud *Lucret. 2. 145;* *Virg. 1. G. 410;* et *Horat. 1. Od. 24. 3.* est pura, clara, mollis, et apte suaviterque fluens. Sic *Varro* apud *Non. p. 233. 42.* et p. 334. 14. *Merc.* Phrygios per ossa cantus liquida canit anima. con voce e suono chiaro. Similiter liquidum citharæ carmen apud *Lucret. 4. 978. V. et Liquidum*, adverb. in fin. ¶ 2. *Liquite consonantes* a Grammaticis dicuntur, quæ sunt quodammodo molliores, et ab aliis consonantibus comprimunt et frangi possunt, ut l et r apud Latinos, et hæ ipse atque m et n apud Græcos. *Diomed. 1. 2.; Priscian. 1. 2.; Val. Prob. 1. 1. Putsch.* etc. ¶ 3. Per metaphoram ponitur pro fluente, non interrupto, *scorrevole, continuato. Cic. 2. Orat. 35. 159.* Genus sermonis affect non liquidum, non fuscum ac profluens, sed exile, aridum, concisum ac minutum. ¶ 4. Item pro puro. *Cic. Cæcili. 27. 78.* Cujus tantum est ingenium, ita prompta fides, ut quidquid inde haurias, parum liquidumque te haurire sentias. — Sic *liquida voluptas* est pura, sincera, nullo dolore admixta. *Lucret. 3. 40.* neque ullam Esse voluptatem liquidam paramque relinquit. et *Cic. 1. Fin. 18. 58.* Animus a se dissidens gustare partem ullam liquite voluptatis et libertæ non potest. — Item *liquida oratio* est pura. *Cic. Brut. 79. 274.* Oratio ita pura erat, ut nihil liquidus, ita libere floebat, ut nusquam ad hæresceret. — Similiter *liquida fides* est pura, sincera, nullis permixta dolis. *Ovid. 1. Pont. 9. 19.* seria cum liquida sæpe peracta fide. *Val. Max. 6. 5. n. 1.* Quia parum liquida fide id gestum ab imperatore videbatur. ¶ 5. Item pro placido, tranquillo, sereno. Sic *liquidus homo* est placidus et minime turbatus ira. *Plaut. Most. 3. 2. 61.* Numquid inreparit filium? *tra.* Tam liquidus est, quam liquida esse tempestas solet. Sic *liquidus amnis*, tranquillus, serenus. *Id. Epid. 5. 1. 36.* Animo liquido et tranquillo es: tace. *Catull. 63. 46.* Liquida mens. mente tranquilla e percipi chiara. — *Liquidus somnus* apud *Val. Flacc. 4. 16.* est tranquil-

lus, placidus, atque adeo altus, profundus. Vel e ratione dicitur, quæ irriguus somnus apud *Pers. 5. 56.* et, sopor irrigat artus, *Virg. 3. En. 511.* alludendo ad cornu, quo Somnus deus perfundere membra fingitur: de quo *Stat. 2. Theb. 144.* et *Val. Flacc. 8. 72.* ¶ 6. Demum pro manifesto, certo. Sic *liquidum auspicium* est manifestum, certum: vel quod sereno cælo accidit, atque adeo propitium est. *Plaut. Pseud. 2. 4. 72.* Avi sinistra, auspicio liquido atque ex sententia. — *Hinc ad liquidum*, usque ad rem exploratam et manifestam, in chiaro. *Liv. 35. 8. ad fin.* Si quid vani afferret, argui posset, donec ad liquidum veritas explorata esset. *Seneca Ep. 71. ad fin.* Quid erit hæc virtus? iudicium verum et immotum: ab hoc omnis species, quæ impetum movet, redigetur ad liquidum. *Quintil. 5. 14. 28.* Ad liquidum confessumque perducere aliquid. *Curt. 9. 2. ante med.* Numquam ad liquidum fama perducitur: omnia, illa tradente, majora sunt vero. — *Hinc*

Liquidum, i, n. 2. absolute, substantivorum more. *V. sub 1. in fin. et sub 11. 6. ad fin.*

Liquidum, adverbii ritu, occurrit de sono ea significatione, de qua dictum est sub 11. 1. in fin., et est pure, clare, molliter, modo suavitè fluente. *Ovid. 1. Amor. 13. 8.* Et liquidum tenui guttore cantat avis. *Calpurn. 4. Ecl. 150.* Tam liquidum, tam dulce canunt.

LIQUIRITIA, æ, f. 1. γλυκυρρίζα, glycyrrhiza. Ita corrupte scribitur hæc vox, unde nunc suam liquiditiam habent Itali, apud *Theod. Priscian. de diæta 9.* Liquiritia frigida est et dulcis. Adde *Veget. 4. Veterin. 9.*

LIQUIS, e, adject. idem atque obliquus, quod inde factum videtur. *Hinc Hesych. λιξ et λιξί, πλάγιος. Frontin. in exposit. formar. p. 32. Goes.* Omnium snauitatum in metiendo observationes sunt duæ, enormis et liquis. *V. ibi reliqua. Boeth. 1. Geometr. p. 1209.* eadem habet.

LIQUO, as, avi, atom, are, a. 1. Part. *Liquatus* in omnibus parat; *Liquidum* I. — *Liquate* est liquentem reddere, liquefacere, fundere, solvere. *τρεχω, διαλυω* (It. liquefare, struggere, sciogliere; Fr. rendre liquide, mettre en fusion, fondre, liquifier; Hisp. liquefacere, liquidar, fundir; Germ. flüssig machen, schmelzen; Angl. to melt, dissolve, liquefy).

I.) Proprie. *Cic.* vertens carmina *Æschyli 2. Tusc. 10. 25.* *Liquate* solis ardore excidunt guttæ. *Plin. 38. Hist. nat. 26. 66. (133).* Vitrum continuo vires frangas et defæces, ut mitiora sint et suavior bibantur. Metonymice autem est, defundas et bibas. *Colum. 9. R. R. 15. 12.* Tenui vimine rarius contextis saccus, qualis est, quo vinum liquatur. *Plin. 15. Hist. nat. 29. 37. (124).* *Liquatum* vinum. *Id. 30. ibid. 13. 39. (148).* oleum. *Id. 31. ibid. 3. 22. (36).* *Liquata* aquæ. Sic *Frontin. Aquæd. 15.* Interposita est piscina linaria, uti consisteret et liquaretur aqua. *Colum. 12. R. R. 38. 7.* Succus per colum janceum liquatus. *Plin. 28. Hist. nat. 9. 39. (145).* Medulle per cribrum liquatæ. *falte passare. Manil. 5. 534.* et silicem rivo saliente liquabit. — Sic de voce *Hostius* apud *Macrobi. 6. Saturn. 3.* nou si mihi lingue Centum atque ora sicut totidem vocesque liquatæ. *chiare, limpide.* ¶ 2. *Hinc ducta* metaphorâ *Quintil. 12. 6. 4.* Quæ deferuisse tempore et aunis liquata jam senior idem (*Cicero*) fatetur. h. e. purgata.

LIQUOR, queris, qui, depon. 3. vel secundum *Forcellinum* passiv. 3. (liqueo). Part. *Liquens* II. — *Liquor* est idem ac liqueo, liqueo, dissolvor, labor, διαλυω, τρεχωμαι (It. sciogliersi, liquefarsi, scorrere; Fr. se fondre, se liquéfier, couler; Hisp. liquidarse, fundirse; Germ. flüssig sein, fließen, schmelzen; Angl. to be dissolved, melt, liquate, liquefy, drop, run, flow).

I.) Proprie. *Virg. 1. G. 43.* Vere novo, gelidus canis quum montibus humor Liquitur. *Id. 9. En. 813.* tum toto corpore sudor Liquitur. et *3. ibid. 27.* Nam quæ prima solo ruptis radicibus arbor Velitur, huic aro liquuntur sanguine guttæ. *Lucan. 9. 772.* femorum quoque musculus omnis Liquitur, et nigra destillant inguina tabe. *Stat. 5. Theb. 618.* cui nunc venit irritus ori Lactis, et infelix in vulnere liquitur limber. *Plin. 15. Hist. nat. 6. 6. (22).* Oleum e cortinis in labra fundendum, ut fraces et amara liquentur.

II.) Translate. *Plaut. Trin. 2. 1. 47.* Illico res foras labitur, liquitur. h. e. res familiaris dissolvitur, absomitur. *Lucret. 2. 1139.* Inde minutatim vires et robur adultum Franzit, et in partem pejorem liquitur ætas. h. e. labitur, defluit, deficit. *Prudent. 1. peris. 88.* per poli liquentiæ axem.

LIQUOR, oris, m. 3. (liqueo). De quantitate primæ syllabæ *V. infra sub I.* — *Liquor* est liquiditas, liquiditas, fluidezza.

I.) Proprie. *Lucret. 1. 453.* Pondus ubi saxis, calor ignibus, liquor aqual. Prima syllaba hoc loco producitur, ut in *Liquidus*, quam vocem *V. Cic. 2. Nat. D. 10. 26.* Atque aquæ etiam admixtum esse calorem, primum ipse liquor, tum aquæ declarat ostensio. *Id. Tim. 14.* Cause, quæ vim habent frigoris et caloris, concretionis et liquoris. *Plin. 33. Hist. nat. 6. 32. (99).* *Yonica liquoris æterni argentum vivum* appellatur.

II.) Translate dicitur de humore liquido, de quacunque substantia liquida, *Liquore, umore, υγρότης, ἰσχυρ.* *Lucret. 5. 14.* liquoris vitigeni latex. *Cf. Tibull. 2. 1. 45.* Aurea tunc pressos pedibus dedit uva liquores. et *Horat. 1. Od. 31. 2.* de patera novum Fundens liquorem. *Rursus Lucret. 1. 936.* liquor mellis. *Id. 2. 846.* Sicut amaracini blandum stactaque liquorem. *Seneca Ælip. 565.* liquor niveus lactis. *Plin. 35. Hist. nat. 15. 51. (179).* oleaceus. *Stat. 3. Silv. 3. 212.* Assyrius. h. e. amomum. *Propert. 2. 25. 16.* teritur robigine murro Ferreus et parvo sæpe liquore silex. *Seneca Ælip. 955.* *flactenus* fundent leuven oculi liquorem. *Scribon. Compos. 8.* *Liquor* e naribus. *Cels. 7. 21. n. 2.* de hernia aquosa. *Liquoris* ejus major modus prohibet. *Virg. 3. G. 484.* fluidus liquor. h. e. tabes. *Cic. 2. Nat. D. 39. 98.* *Liquores* petturidi amium. *Ovid. Ib. 594.* *Liquor Stygius.* *Id. 1. Pont. 8. 38.* *Virgineus.* h. e. aquæ *Virginis.* *Cic. Prognost. 1. Diuinat. 7. 13.* *Saxaque cana,* salis nigro spumata liquore. Et de mari *Horat. 3. Od. 3. 46.* qua medius liquor Secernit Europen ab Afro.

LIRA, æ, f. 1. videtur esse a λιπέρος, α, ὄν apud *Hesych. Λιπέρος, ὁ ἰσχυρός.* Eadem est ac porca, latior tamen (It. terra sollevata tra solco e solco, ajuala; Fr. éminence de terre qui se trouve entre deux sillons, ados, billon; Hisp. eminencia ó elevation de tierra entre dos sulcos; Germ. d. Beet, Ackerbeet; Angl. the ground thrown up by the plough, a balk or ridge of earth between two furrows). *Colum. 2. R. R. 4. 8.* In liram jegerum satum redigitur. *Liras* autem rustici vocant easdem porcas, quum sic aratum est, ut inter duos latius distantes sulcos medius cumulus siccam sedem frumentis præbeat. et *ibid. 8. 3.* Cavebitur tamen, ut patentes liras crebrosque sulcos aquarios, quos nonnulli elices vocant, faciamus. et *ibid. 10. 5.* Prius jaciemus semina, deinde proscindemus terram, proscissamque in liram revocabimus. *Id. 11. ibid. 3. 20.* *Ulpici* spicæ quum sint divisæ, *llratim* seri debent, ut in pulvinis positæ minus infestetur hiemis aquis. Est autem lira similis ei porcæ, quam in sationibus campestribus rustici faciunt, et uliginem vitent: sed hæc in hortis minor est facienda, et per summam partem ejus, id est in dorso inter palmaria spatia spicæ ulpici suspendendæ sunt: sulci lirarum inter se distent semipedali spatio. — *Nonius* tamen p. 17. 2. *Merc.* et *Isid. 15. Orig. 15.* ita liram a porca distinguunt, ut banc dicant quod in arando existat, liram quod defossam est, scilicet sulcum. Etiam *Gloss. Philox. Lira,* αὐλάξ, et *Festus* p. 218. 16. *Müll.* porcam, sulcum definit. Sed magis a *Columella* standum

est, qui liram et porcam, idem fere facit. *V. PORCA.*

LIRATIM, adverb. (lira) per liras, secundum liras. *Colum. 11. R. R. 3. 20.* Habet ulpicum plures coherentes spicas, eaque quum sint divisae, liratum seri debent, ut in pulvinis positae minus infestentur hiemis aquis. *V. LIRA.*

LIRINON, i, n. 2. oleum, seu unguentum est, quod ex liliis conficitur, quæ λείρινα Græci appellant, λείριον. *Plin. 21. Hist. nat. 5. 11. (22).* et 23. *ibid. 4. 49. (95).* *V. CRININUM.*

LIRION, i, n. 2. λείριον, lilium. *Apul. Herb. 107.*

LIRO, as, avi, atum, are, a. 1. (lira) in liras facere, in liram satum redigere: quod fit post jacta semina, ut terra obruantur.

1.) Proprie. *Varro 1. R. R. 29. 2.* Terram quum primum arant, proscindere appellant: quum iterum, offeringere: tertio quum arant jacto semine, lirare dicuntur; id est, quum tabellis additis ad vomerem, simul et satum frumentum operiunt in porcis, et sulcant fossas, quo pluvia aqua delabatur. Hæc *Varro. Plin. 18. Hist. nat. 20. 49. (180).* Aratione per transversum iterata, occatio sequitur; ubi res puscit, crate, vel rostro: et satō semine, iteratio. Hæc quoque, ubi consuetudo patitur, crate dentata, vel tabula aratro adnexa, quod vocant lirare, operiente semina: unde primum appellata deliratio est. *Colum. 11. R. R. 2. 46.* Si facilis est terra, proscinditur iugerum duabus operis, iteratur una, lirantur aqua jugera quatuor, quum in subacta jam terra latiores porcæ sulcantur.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiore paragr. 1. *Virare alicui labias est lacerare, quasi sulcare. Pomponius apud Non. p. 18. 5. Merc.* Num quis hic resistit, qui nondum labias hirarit mihi? ¶ 2. Qui liram sulcum interpretantur, lirare intelligunt sulcum facere. Metaphorice pro delirare posuit *Auson.*, hoc est a recta via declinare, aberrare a veritate: *epist. 10. 8.* Pbæbus jubet verum loqui. Et si Pierias patitur lirare Sorores, Numquam ipse torquet αὐλάχα.

LIRÆ, λήροι, Græca vox, id est deliria, gerræ, ουρα (V. LERIE et LERIA). Interdum enim nomina secundæ declinationis per diphthongum oe more Græcorum usurpata reperiuntur. Sic *Adelphæ* inscribitur Terentii comædia, quæ Græce Ἀδελφοί. *Plaut. Pæn. 1. 1. 9.* Nam tuæ blanditiæ mihi sunt, quod dici solet, gerræ germanæ atque edepol liræ, liræ. Sunt qui Græcæ legunt λήροι λήροι, vel λήροι λήροι.

LIS, litis, f. 3. Quidam volunt primum dictam *sistitem* a *sistendo*: deinde *stitem*, demum *litem*. Certe *stis*, *stilitis* ab antiquis dicta est, teste *Quintil. 1. 4. 16.*, quemadmodum et in veteribus Inscriptionibus legitur. Ceterum alii ducunt ab ἴλις pro ἔπις *riza*, per aphæresin. Alii, ratione habita etymi conjungunt cum Germanico *strit*, unde *Streit* eadem significatione; item cum Germanico *lid*, unde *Leid* qua odium significat; et ducunt vel a λήρον *latum*, qua res in controversiam lata, vel ab ἀλείων *peccare*, vel ab ἀλείων *peccator*, *scelus*. — Ceterum *lis* est controversia, et ipsa res, quæ est in controversia, ἔρις, *dixh* (It. *lite*, *controversia*, *causa*; Fr. *dispute*, *querelle*, *contestation*, *differend*, *débat*; Hip. *disputa*, *contienda*, *debate*, *querella*; Germ. *d. Streit*, *Streitigkeit*; Angl. *strife*, *a dispute*, *controversy*).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim æ quacumque controversia, certamine, contentione, jurgio, *contesa*, *contrasto*. *Cic. 1. Legg. 20. 53.* Philosophi ætatem in libris contentunt. *Horat. Art. P. 77.* Quis tamen exiguo elegos emisit auctor, Grammatici certant, et adhuc sub iudice lis est. *Propert. 4. 5. 39.* Semper habe morsus circa tua colla recentes, Litiibus alternis quos putet esse datos. *Seneca Troad. 223.* Et causa litis regibus, Chryse jacet. Similiter *Ovid. 6. Fast. 89.* in litem studio certaminis ire. *Horat. 1. Sat. 7. 5.* lites molestas habere cum aliquo. *Ter. Eun. 4. 5. 8.* Lites factæ sunt inter eos maxumæ. *Id. Adelp. 2. 2. 40.* Lites sequi. *Id. Phorm. 2. 3. 61.* sectari. et 4. 3. 29. Litiibus desistere. *Virg. 12. Æn. 898.* litem discernere agris. *Id. 9. Ecl. 14.* incidere novas lites. *Id. 3. ibid. 108.*; et *Horat. 1. Ep. 2. 11.* Lites componere inter aliquos. ¶ 2. Speciatim de controversia judiciali. — a) Universim. *Cic. 3. Orat.*

28. 109. Superius illud genus causam, aut controversiam appellant, eamque tribus, lite, aut deliberatione, aut laudatione definiunt. *Id. 5. Ferr. 13. 32.* Ferre nemo posset, te etc. bona tua repetere, ac persequi lite atque iudicio. *Id. 1. Orat. 10. 42.* Litem alicui intendere. *muovere*, et *Id. Rabir. Post. 4. 10.* et *Cluent. 41. 116.* Inferre in aliquem. *Id. 16. Att. 15.* contestari. *Quintil. 3. 11. 24.* Scire, quid litem faciat. *h. e.* instituat. *Hermogenian. Dig. 48. 10. 20.* Litem instruere advocacione, aut testibus. *Tryphonin. ibid. 5. 2. 22.* instituere de re quospiam. *plantare. Papinian. ibid. 3. 5. 30.* in iudicio deducere. *Quintil. 4. 2. 66.* Litem suscipere. *Id. 6. 1. 36.* agere adversus aliquem. *trattare. Cic. 3. Off. 10. 43.* orare. *Id. Rosc. com. 4. 10.* obtinere, aut amittere. *Horat. 1. Sat. 9. 37.* perdere. *Paul. Diac. 41. 116.* 18. *Müll.* Liti cecidisse dicitur, qui ejus rei, de qua agebat, causam amisit. Ubi nota *liti* pro *lite*, ut *igni* pro *igne*, et alia: *Müllerus* tamen *litis* legit, quod Græcorum more usurpatum esset. *Papinian. Dig. 3. 5. 30.* Sumptus in lite facere. *Paul. ibid. 3. 30.* Facere impensas in litem. — *Litis* nomen, inquit *Ulp. Dig. 50. 16. 36.*, omnem actionem significat, sive in rem, sive in personam sit. Quare etiam de capitali iudicio dicitur. *Cic. Cluent. 41. 116.* Judices, quod sibi eum, quem semel condemnarunt, inimicum putant esse, si qua in eum *lis* capitis illata est, non admittunt. — b) Speciatim litem suam facere dicitur orator, quum, relicta causa, se ipsum defendit, et oblitus rei, pro se dicit. *Cic. 2. Orat. 75. 303.* Quid, si quum pro altero dicas, litem tuam facias, aut læsus efferare iracundia, causam relinquis; nihil ne noceras? — Item *judei*, in quem *litis* damnum transfertur, quia vel dolo malo, vel pecunia corruptus, vel gratia, vel ex ignorantia male iudicavit, ut est apud *Ulp. Dig. 5. 1. 15.* Adde *Cajum ibid. 44. 7. 4. a med.* Hinc translate *Gell. 10. 1.* Nam et *Varro* satis aperte, quid dici oporteret, edocuit; et ego adversus eum, qui doctus esse dicebatur, litem meam facere absens nolui. — Item qui ad constitutum tempus ad causam dicendam in foro non adfuit, quum *judei* esset datus, aut sumptus. *C. Titius apud Macrob. 2. Saturn. 12.* Inde ad comitum vadunt, ne litem suam faciant. ¶ 3. De re, quæ est in controversia. *Varro 7. L. L. 93. Müll.* Quibus res erat in controversia, vocabatur *lis*: ideo in actionibus videmus dici: *Quam rem, sive mi litem dicere oportet.* Ad hanc formulam alludit *Cic. Mur. 12. 27.* de *JClis*. Illud mihi mirum videri solet, tot homines, tam ingeniosos, per tot annos etiam nunc statuerent non potuisse, utram rem, an *litem* dici oporteret. *Id. ibid. 20. 42.* Lites severe æstimatæ. *V. ÆSTIMO. Id. Rosc. com. 1. 3.* Quo minus secundum eas tabulas *lis* detur, non recusamus. et *ibid. 14. 40.* De tota lite pactationem facere. *Liv. 3. 72.* Judices in suam rem litem vertunt. — Proverbiis species est illud *Horat. 2. Sat. 3. 103.* Nil agit exemplum, litem quod lite resolvit.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiore paragr. 1. dicitur de discrepancia et contrarietate rerum inanimatarum. *Ovid. 1. Fast. 108.* Ut semel hæc rerum recessit lite suarum, inque novas abiit massa soluta domos. *Id. Heroid. 16. 288.* *Lis* est cum forma magna pudicitia. ¶ 2. *V. loc. Gellii 10. 1. cit. sub I. 2. b.*

LITABILIS, e, adject. (lito) Comp. *Litabilior*. — *Litabilis* est qui litari potest. *Lactant. 1. 21.* Priapo litabilis victima est assellus. *h. e.* justa et grata, qua illud numen placari potest. *Minuc. Fel. Octav. 32.* *Litabilis* hostia. Rursus *Lactant. Epit. 7.* *Litabilior* victima. Priore *Lactantii* loco alii legunt *litatis*.

LITAMEN, Inis, n. 3. (lito) sacrificium, quo litatur. *Stat. 10. Theb. 610.* Audite, o fontes, extrema litamina divum. *h. e.* ut ait *Lactant.* Sacrificiorum signa, post que sacrificare iterum non licet. *Prudent. præf. Hamartig. 50.* de *Cain* immolante. Cujus litamen sordet et terram sapit.

LITANIA, e, f. 1. λήταναι, supplicatio, preces, a λήτη, unde λήτανων *supplicio*, It. *preghiera*, *supplicia*. Vox Græca est, quam tamen usurpat *Sidon. 5. Ep. 7.* et *Impp. Arcad. et Honor. Cod. 1. 5. 3.*, ubi *litania* facere est preces simul cum aliis habere. *Cassiod. 1. Hist. Eccl. 11.* ante med. Deum nocte dieque colens, orationibus et litanis placat iadubitantes.

LITATIO, ōnis, f. 3. (lito) actus litandi, sacrificii peractio rite facta, voti per causam victimam impetratio, καλλίεργος, καλλίσθημα.

I.) Proprie. *Plaut. Pseud. 1. 3. 99.* Ut hodie ad litationem huic suppellet satias *Jovi. Liv. 27. 23.* Per dies aliquot hostia majores sine litatione cassæ, dique non impetrata per deorum. *Id. 41. 15.* Quum relatum esset, jecur hostiæ defluisse; scnatu majoribus hostiis usque ad litationem sacrificari jussit. *h. e.* plurimas deinde hostias cædi jussit, donec bona exta reperirentur. *Inscript. apud Marin. Frat. Arv. p. 587.*, quæ est apud *Orell. 2271.* AGNAM OPTIMAM IMMOLARUNT ET HOSTIÆ LITATIONEM INSPEXERVNT. *h. e.* observarunt, nam cassæ hostiæ exta recte se haberent, ex baruspiciæ præscripto: nam nisi id ita esse reperissent, aliis lisque majoribus hostiis deorum iram placare studebant. *V. LITO I.*

II.) Figuratè pro iterata supplicatione usurpat *Capell. 2. p. 36.* Philologia ex aromate preparato acerraque propria Athanasie primitus supplicavit, matrique ejus (*Apotheosi*) gratiam multa litatione persolvit, quod etc.

LITATIO et **LITATUS**, a, um. *V. LITO I. b.*

LITĒRA, æ, f. 1. et

LITĒRALIS, **LITĒRARIUS** et similia. *V. LITĒRA, **LITĒRALIS**, **LITĒRARIUS** etc.*

LITHANICUS, i, m. 2. qui calculo laborat, a λήθω calculo laboro. *Plin. 20. Hist. nat. 22. 87. (23).* Utuntur (*sinapi*) ad alopecias cum rubrica, psoras, lepras, phthiriasis, lithanicos, opisthotonicos. *Harduinus* adnotat: Ita libri omnes; alii *tetanicos*, ego *lichenas* malim. *Sillig.* vero *tetanicos* in textum recepit ex *Cornar.* ad *Dioscor. 2. 140.*

LITHARGYRINUS, a, um, adject. (lithargyros) λήθαργυρος, qui est lithargyro constat. *Boeth. Aristot. Elench. Sophist. 1. 1. p. 733.* Illorum hæc quidem argentum, ista vero aurum revera sunt; illa non sunt quidem, apparent autem secundum sensum, ut lithargyria et stannica, argentea, et felle tincta, aurea.

LITHARGYRUM, i, n. 2. secundum *Forcellinum*, vel

LITHARGYROS et Græca terminatione lithargyros, i, m. 2. secundum recentiores, λήθαργρος, lithargyros, a λήθος lapis et ἀργυρον argentum, scoria est argenti in lapidis durissimi compacta, usum habens in medicina. *Plin. 26. Hist. nat. 10. 64. (101).*

LITHIZON, ontis, m. 3. λήθίζων. Lithizontes dicuntur gemmæ quædam æ genere carbunculorum languidius lucentes: a λήθίζω lapidesco, quod ad lapidum potius, quam gemmarum naturam accedant. *Plin. 37. Hist. nat. 7. 25. (94).* Ob id plerique hunc carbunculum (de quo supra *Callistratus*) candidum vocaverit, eum, qui languidius indicis lucescit, lithizontem. *Sillig.* legit lignyzontem ex *Cod. Bamberg.* atque hæc adnotat: Quum λήθος et λήθυσις de fuligine dicatur, gemmam languidius lucentem lignyzosam recte appellari posse opinor.

LITHOSPERMON, i, n. 2. λήθσπερμον, a λήθος lapis et σπέρμα semen: herba est quincuncialis fere, foliis duplo majoribus, quam rutæ, ramulis surculosis, crassitudine juncti. Gerit juxta folia singulari veluti barbula, et in eorum cacuminibus papillis candore et rotunditate margaritarum, magnitudine cicercis, duritia vero lapideæ. Ipsi qua pediculis adhærent, cavernulas habent, et intus semen. Nasctur et in Italia: sed laudatissimum in Creta. Nec quicquam inter herbas majore miraculo asperit: tantus est decor, velut aurificum arte inter folia candicantibus margaritis: tam exquisita difficultas lapidis ex herba nascentis. Hæc *Plin. 27. Hist. nat. 11. 74. (98).* Cl. *Fée* (*Op. cit. vol. 3. p. 458.*) hæc exhibet synonymiam: λήθσπερμον, οἱ δὲ ἀζώνων, οἱ δὲ αἰγώνων, οἱ δὲ πρᾶκλειαν *Dioscor. 3. 158.*, et *Lithospermum*, sive *ægonychon*, sive *diospyron* *Plin. loc. cit.* sunt *Lithospermum officinale* L. Sp. plant. 189.

LITHOSTRACOS vel lithostracus, i, m. 2. a λήθος *petra* et στράκων *ostrea*, ostrea petris adhærens vel satellis. *Ambros. 5. Hexæm. 2.* Numera, si potes, omnium piscium genera; sepias, polypos, lithostracos, carabos, cancos. *Sunt tamen qui aliter legant.*

LITHOSTROTUM, i, o. 2. *V. voc. seq. in flo.*

LITHOSTRŌTUS, a, om, adject. λιθόστρωτος, a λίθος lapis et στρώνω sternō, qui parvis lapillis quadratis, seu tessellis constat: *V. in Lithostrotum infra. Varro 3. R. R. 1. 10. Villa operae tectorio et intestino ac pavimentis ocellibus lithostrotia spectanda. Adde Capitolin. Gordian. 22. —* Hinc

Lithostrotum, ī, o. 2. absolute, substantivorum more, est pavimentum lithostrotum, lastrico a pavimento di lastre marmoree di voris coloris a compartimento. Lithostrotum proprie differt ab opere musivo sive tessellato, quia illud e crustulis marmoreis diversi coloris, hoc parvis lapillis quadratis seu tessellis constat. *Varro 3. R. R. 2. 4. Nuncubi hlc vides citrum, aut aurum? — num quod emblemata, aut lithostrotum? Plin. 36. Hist. nat. 25. 60. (184.) Pavimenta originem apud Græcos habent elaborata arte, picturæ ratione, donec lithostrotata expulere eam. et mox 64. (189.) Lithostrotia cæptare jam sub Sulla, parvulis certe crustis.*

LITHOTŌMIA, a, f. 1. λιθοτομία, sectio lapidis in hominum vesica, litotomia; a λίθος lapis et τίζω seca. *Cæli. Aurel. 5. Tard. 4 a med. Et (adhibenda) lithotomia in his, qui majorem generaverint lapidem.*

LITICEN, r̄inis, m. 3. (lituus et cano) qui lituo canit, ut tubicen, qui tuba, cornicen, qui corau, trombetta, σαλπιγγτής. *Varro 5. L. L. 91. Müll. Tubicines a tuba et canendo; similiter liticines. Cato apud Gell. 20. 2. Liticines et tubicines. Stat. 4. Silv. 7. 19. liticene notus Hectoris armis. h. e. Misenus. Adde Ammian. 14. 2. Inscript. apud Dom. cl. 6. n. 118., quæ est apud Orell. 3549. M. AURELIUS M. AVR. L. CRESVENS LITICEN LEO. III. PARTHIC. Adde aliam apud Murat. 798. 1., ubi litul figuram videre est. — Fuit et collegium liticinum. Inscript. apud Gud. 205. 2., quæ est apud Orell. 4105. M. IVLIVS VICTOR EX COLLEGIO LITICINVM CORNICINVM.*

LITIGANS, antis. *V. LITIGO.*

LITIGATIO, ōnis, f. 3. (litigo) litis, litigium. *Lactant. 3. 8. Omissis litigationibus furiosis ac perturbatis, veniamus ad judicem. Al. rectus leg. litigatoribus. Gloss. Philoz. Litigatio, μάχη ἢ διαλέχεια.*

LITIGATOR, ōris, m. 3. (litigo) qui litigat, litigatore, ἐπίσημος. — a) Generatim. *Cic. Dom. 44. 115. Emit domum litigatoribus defatigatis. Al. leg. licitatoribus. Adde locum Lactant. cit. in voc. præced. — b) Speciatim de eo, qui litem apud judicem agit. *Quintil. 2. 21. 16. Litigator rusticus illiteratusque de sua causa, melius quam orator, qui nescit quid in lite ait, dicit. Id. 10. 1. 34. Ne orator omnia testimonia expetat a litigatore, sed pleraque ex vetustate diligenter sibi cognita sumat. Sueton. Aug. 33. Appellationes urbanorum litigatorum. Tac. 13. Ann. 42. Sponte litigatoris, præmium honestæ operæ assequi.**

LITIGATRIX, icis, f. 3. quæ litigat. Vox a Litico expungenda; occurrit enim tantummodo in *Not. Tir. p. 34.*

LITIGATOR, us, m. 4. (litigo) litis, litigium. In sexto casu sing. *Quintil. Declam. 6. 19. Quamquam in hoc litigatu quodammodo tibi ipsa excidisti.*

LITIGER, gēra, gērum, adject. (litis et gero) qui ad lites pertinet. *Vet. Poeta in Anthol. Lat. T. 2. p. 632. Eusmann. Non ego litigeros cupio cognoscere fasces.*

LITIGIOSUS, a, um, adject. (litigium). Comp. *Litigiosior et Sup. Litigiosissimus 1. 2. — Litigiosus est litibus plenus, litigioso, φιλόδικος.*

1.) Proprie. ¶ 1. Passive de re dicitur plena litibus. Hinc de loco, in quo lites agitantur, *Ovid. 4. Fast. 188. Fora litigiosa. Item de oratione contentiosa Cic. 5. Fin. 26. 76. Habent enim et bene longam et satis litigiosam disputationem. Cajus 4. Instit. § 117. Si fundum litigiosum sciens a non possidente emeris, eumque a possidente petas etc. *Auct. fragm. de jure fisci § 8. Res litigiosa videtur, de qua apud suum judicem questio delata est.* ¶ 2. Active de homine usurpatur, qui frequens in litibus versatur, vel quavis de causa litem movet. *Cic. 4. Ferr. 14. 37. Hominemque id ætatis minime litigiosum, quam tumultuosissime adorian-tur. Sidon. 8. Ep. 3. Dum anus, quibus vix unquam litigiosus, dibaculus, vomachus erit. Augu-**

stin. *Ep. 68. Homines pertinacissimi et litigiosissimi.*

II.) Translate idem est ac controversus, seu de quo lita est, *ἐστρωτός, ἀμφισβητητικός. Cic. 3. Orat. 27. 106. In parvo et eo litigioso prædolo relictis sumis.*

LITIGIUM, ū, o. 2. (litigo) litis actio, litis, controversia, lite, controversia, ἐπίγ. *Plaut. Cas. 3. 2. 31. Ego quid contrahere cupio litigii inter eos. Id. Men. 5. 2. 15. Cum viro litigium datum. Casiod. 11. Variar. t. onte med. Paucis litigia no-dosa dissolvit.*

LITIGO, as, avi, atum, are, n. 1. (litem ago). Part. *Litigans 1. et 2.; Litigaturus 1. — Litigare est litem agere, disceptare, contendere, ἀμφισβητέω, ἐπίγω (lit. litigare, contendere, far lite; Fr. disputer, être en contestation; Hsp. disputar, controvertir, pleytear; Germ. zanken, haderen, streiten; Angl. to strive, contend, quarrel wrangle, dispute, debate, sue at law, litigate). Occurrit ¶ 1. Generatim. *Plaut. Rud. 4. 4. 16. Qua de re litigatis inter vos? Cic. 9. Fam. 25. Noli pati, litigare fratres et iudicis turpibus co-fictari. Id. 13. Att. 36. Hirtium cum Quinctio acerlime litigasse. Tertull. 2. ad Uxor. 5. Apud arbitrum speculatorem litigatori. Martial. 11. 35. Quare non veniam vocatus a te, Miraris quæris-que litigasque. Huc referri potest et illud *Petron. Satyr. 132. Quid? non et Ulysses cum corde litigat suo? — Passive impersonaliter. Gell. 2. 12. Qua de re litigatur. — Part. Litigans absolute occurrit, substantivorum more, et est litigator, litigante, apud Gell. 2. 12. extr. Litigantes destituere. et 14. 2. a med. Sensus litigantium deprehendere. *V. et infra sub 2. — Proverbii species est illud *Petron. Satyr. 83. Litigare cum ventis. h. e. inani contentione certare et operam perdere, εἰς ἀέρα λαλεῖν. ¶ 2. Speciatim in re judiciali. *Plin. 19. Hist. nat. 1. 6. (24). Velis forum inumbrauit, ut salubrius litigantes consisterent. — Hinc******

*Litigans, antis, m. 3. absolute, substantivorum more. *V. sub 1.**

LITO, as, avi, atum, are, n. 1. Part. *Litatus, Litatus et Litaturus 1. — Ratione habita etymi, voluit esse frequentat. a lituo, quod est solvo. Nam ut optimus pro optumus, maximus pro maximum dixere posteriores, sic litare pro litare. Igitur litare est sacra persolvere. Ideo autem sumitur pro placare, quia qui solvit, quod debet, is a creditoris se molestia liberat. *Varro ἐκάρωβη πεπὶ Σουῶν. Habes, qui, et ejus rei causa fecerint hecatomben: in quo ego, ut puto, quoniam est luere snivere, lutavi. Hæc citat Non. p. 131. 18. Merc. Huic etymo suffragari aliquo modo videtur *Paul. Diac., qui ait p. 116. 9. Müll. Litatum alit solum, deditum Deo, quasi iuitatum; alii ex Græco, a precibus, quas illi λιταί dicunt. — Ceterum litare est sacrificio facto deos placare votumque impetrare: tunc autem litasse credebant veteres, quin exta hostiarum luculenta et notis felicibus insignita essent, καλλεσπέω (lit. placare con sacrificiū, sacrificare con boni presagi, sacrificando ottenere boni auspicii; Fr. sacrifier avec de bons présages, obtenir par le sacrifice des présages favorables; Hsp. sacrificar con buenos presagios; Germ. unter günstigen Vorzeichen opfern, gute Wahrzeichen erlangen; Angl. to sacrifice by favourable omens).***

1.) Proprie occurrit — 1.) Neutorum more, at quidem — a) Absolute. *Plaut. Pæn. a. 2. v. 41. Si istuc inquam factum est, tum me Jupiter faciat, ut semper sacrificem, nec unquam litem. (Lactant. ad Stat. 10. Theb. 610. Inter litare et sacrificare hoc interest: sacrificare est hostias immolare, litare vero post immolationem hostiarum impetrare, quod postules.). *Liv. 8. 9. Manlium egregie litasse. Id. 27. 23. Non facile litare. Sueton. Cæs. 81. Pluribus hostiis cæsis quum litare non posset, introiit curiam sprete religione. — Et passive imperson. *Liv. 9. 14. Litatum prætoræ est egregie aucturibus diis. Sic Curt. 7. 7. 29. Nunc prorsus egregie litatum esse. — Hinc litato est adverbialis vox, qua significatur hostiis litatis, h. e. ex more inspecta et recte se habentibus. *Liv. 5. 38. Non deorum saltem, si non hominum, memores, nec auspiciato, nec litato instruant aciem. senza prendere gli auspicii,****

senza osservare se propizie fossero le interiora delle vittime. — b) Cum addito Dativo ejus del, cui litatur. *Cic. 2. Divinat. 17. 38. Quum pluribus diis immolatur, qui tandem evenit, ut litetur aliis, aliis non litetur? Sic *Plin. 10. Hist. nat. 28. 40. (75). Litatum est ei deo. — c) Cum addito Ablativo hostiæ, qua litatur. *Cic. 2. Divinat. 15. 36. Proxima hostia litator sæpe pulcherrime. Virg. 2. Æn. 118. Sanguioe quærendi re-ditus animæque litandum Argolica. Sueton. Oth. 8. Victimæ Biti patri casâ litavit: quum tali sacrificio exta potiora sint. Alit minus recte leg. victimas cæsas. Sunt et quibus victima cæsa est casus rectus: *V. infra sub d. Plin. 8. Hist. nat. 45. 70. (183). Victimarum probatio in vitulo, ut articulum suffraginis cauda controgat: brevioræ noo litant. — Illud *Plinii præf. Hist. nat. § 11. Nota tantum salsa litant, qui non habent tura, proverbii speciem habere potest, de his scilicet, qui, ut possunt, vivunt, quando, ut vellent, non licet, ut est apud *Ter. Andr. 4. 5. 10.; vel qui quod habent, libenter largiuntur, plura daturi, si habe-rent. — d) Interdum ipsa victima litare (h. e. læta ostendere) dicitur. *Martial. 10. 73. Non quæcumque manu victima cæsa litat. *V. locum *Sueton. Oth. 8. cit. sub c.: et cf. eadem illud *ejusd. Aug. 96. Quum, sacrificio non litante, augeri hostias imperasset. Similiter *Inscript. apud *Gruter. 162. 1. SACRA LITATVRO FECIT HONORE LACER. — 2.) Active, seu cum Accusativo est mactare, sacrificare, diis offerre. *Virg. 4. Æn. 50. Tu modo posca deos veniam, sacriscia litatis Indulgo hospitio. Ubi *Servius: Diis litatis debuit dicere: ooo enim sacra, aed deos sacris litamus, id est placamus. Ergo nove dixit. Sed distingueodum est, ut dicamus sacris, id est per sacra: litatis scilicet diis. Hoc *Servii postremum, ut aibit dicam de reliquis, nimis placet. Nam et violentum est, et in aliis hujusmodi locis locum habere non potest, ut apud *Ovid. 14. Met. 156. Euboicam emergit in urbem Troius Aeneas, sacriscie e more litata Litora adit etc. *Cf. Stat. 10. Theb. 338.; et *Lucan. 1. 632. tibi enim hæc ego sacra litavi. *Ovid. 4. Fast. 630. Pontifices forda sacra litate bove. *Propert. 4. 1. 24. Pastor et ad calamos exta litabat ovis. *Justin. 20. 2. 14. Litatis hostiis, obtentoque, ut rebantur, quod petebant. *Flor. 3. 4. Litare diis sanguinem humanum.**********************

II.) Translate. ¶ 1. Neutorum more ponitur pro parentare sacrificando, atque adeo satisfacere. *Cic. Flacc. 38. 96. Litemus Lentulo, parentemus Cethego. *Plin. Paneg. 52. Statuæ aureæ strage et ruina publico gaudio litaverunt. *h. e. satisfecerunt. *Seneca Agamemn. 577. Postquam litatum est Ilio, Phæbus redit. *Apul. 3. Met. De latronis bulus sanguine legibus vestris et disciplina publica litate. *h. e. hujus morte legum vlm tuemioi et servate. ¶ 2. Active pro sacrare, dicere, offerre, sacrificare. *Seneca Med. sub fin. Plura noo habui, dolor, tibi quæ litarem. *Tertull. Patient. 10. Quem autem honorem litabimus Domino Deo. *Prudent. 7. Cathemer. 5. Litara victimam.*********

LITORALIS vel littoralis, e, adject. (litus) ad litus pertinens, litoreus, litorale, ἀκτῖνος. *Catull. 4. 22. Vota facta litoralibus diis. h. e. qui præ-sunt litibus et in iis templa habere solent, quæ adeunt nautæ vota solvunt pro felici navigatione. *Cf. *Virg. 1. G. 436. Votaque servati solvent in litore nautæ Glauco et Panopæa et Inoo Melicertæ. *V. PERMARINUS. *Plin. 9. Hist. nat. 17. 30. (65). Litorales pisces. *Justin. 12. 10. 6. Indl.******

LITORARIUS vel littorarius, a, um, adject. (litus) litoreus. *Cæli. Aurel. 5. Tard. 11. ante med. Convenit etiam arenæ litorariæ adhibendus fervor. *Id. 3. ibid. 5. Litoraria moratio. *V. TRABARIUS. **LITOREUS** vel littoreus, a, um, adject. (litus) ad litus pertinens, maritimus, litoralis, di lido, ἀκτῖνος. Vox est fere poetica. *Ovid. 15. Met. 725. Litorea arena. *Martial. 10. 78. Ibla litorea, Macer, Salones, et 58. Litorea domus. *Virg. 12. Æn. 248. Litorea aves. et 8. ibid. 43. Uices. *Ovid. 15. Met. 369. et 10. ibid. 127. Litoreus cancer. *h. e. qui prope litus degere amat.********

LITOROSUS vel littorosus, a, um, adject. (litus). Sup. *Litorosissimus. — Littorosus est idem ac littoralis, litoreus. *Plin. 37. Hist. nat. 10. 56. (151). Callais sapphirum imitatur, candidior et littorosus**

mari similis. h. e. eam aquae marinae colorem referens, qui est circa litus. *Fab. Max.* apud *Servium* ad *Virg.* 1. *Æn.* 7. Ager macerrimus et litorosissimus.

LITOTES, f. λιτότης, h. e. tenuitas, a λιτός tenuis, exiguus. Nomen est figuræ, qua negando contrarium, plus significamus, quam dicimus: et est species synecdoches. Exempla ejus non una *Servius* in *Virgilio* observavit, ut 2. *G.* 129. Miscueruntque herbas non innoxia verba. h. e. nocentissima. et *ibid.* 125. Et gens illa quidem sumptis non tarda pharetris. h. e. strenuissima. et 3. *ibid.* 56. Nec mihi displicet maculis insignis et albo. h. e. valde placeat. et 5. *Æn.* 39. non immemor illa parentum. *ben. ricordevole.* et 7. *ibid.* 261. Munera nec sperno. accetto volentem. *Sulpicius* apud *Cic.* 12. *Fam.* 4. Etsi scio non jucundissimum nuntium me vobis allaturum. h. e. tristissimum. — Etiam sine negatione fit, quum res magna verbis extenuatur, ut *Virg.* 1. *Æn.* 81. mihi jussa capessere las est. h. e. oportet, necesse est omnino. *V.* plura apud *Foss.* 1. 4. *Institut. orator.* c. 10. n. 8. ubi statim monet, male a quibusdam *liptotes* dici. — Ceterum *litotes* Græca vox est, et Græcis litteris scribenda.

LITTERA vel litera, æ, f. 1. Etymologi quidam ducunt a supino *litum* verbi *lino*, unde et *litura*; et simpliciter *l* scribi voluit: quam scipionem probat *Dausq.* et fulvium libri non pauci. Verum gravior antiquitas stat pro duplici *ll*, quam *lapis* (*V. Inscript.* apud *Orell.* 39.). *Pandectæ* Florentinæ et libri veteres, testib. *Manut.* et *Cellar.*, confirmant. *Cl. Fulcanetto* videbatur hujus vocis etymon esse a λιτός tenuis; etenim sic *Priscian.* 1. p. 538. *Putsch.* *Littera* est minima pars vocis compositæ. — Ceterum *littera* est elementum, minima atque individua pars orationis, ex qua syllaba constituitur, ut *a, b, c, γαμμα* (It. *lettera*; Fr. *caractère, lettre*; Hisp. *letra, figura, carácter*; Germ. *der Buchstabe, Schriftzug*; Angl. *a letter*).

1.) Proprie. — a) Universim. *Cic.* 1. *Divinat.* 13. 23. Sus rostro si hami a litteram impesserit. *Id.* 2. *ibid.* 41. 63. Sortes in robore insculptæ prisearam litterarum notis. *Id.* 4. *Ferr.* 33. 74. Maximis litteris incisum. a *lettere majuscole*. (Sic *littera* quadrata apud *Petron.*) *Sueton.* *Cæs.* 81. Tabula conscripta litteris verbisque Græcis. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 12. 25. (81). de charta. Inserta mediis platinamentis tænia, viz, nisi *littera* fundente se. h. e. ducta *litteræ* per atramentum facto. *Ovid.* 1. *Met.* 649. Litteram ducere in pulvere. *Cic.* *Brut.* 74. 259. *Lenis* appellatio litterarum. — Litteras invenisse primis dicuntur *Assyrii*, vel *Ægyptii*, vel *Syri*. In Græciam intulit *Cadmus* e Phœniæ, sexdecim numero: quatuor adjecti *Palamedes* Trojano bello ☉, ☽, ♀, X: totidem postea *Simonides* Melicus Z, H, Ψ, Ω. Hæc *Plin.* 7. *Hist. nat.* 56. 57. (192). *V. PALAMÉDES* et *STRYMONIUS* in *ONOM.* Ita vero apud Græcos; apud Latinos autem *litteræ* sunt xxii, ut habet *Priscian.* 1. p. 539. *Putsch.* — 2° *litteris* a *Claudio* Ang. inventis, *V. Priscian.* 1. p. 545. et 558. *Putsch.*; *Sueton.* *Claud.* 41.; *Tac.* 11. *Ann.* 14.; et *Capell.* 3. p. 55. — Litteras primis geminas dicitur *Ennius.* *Festus* p. 293. 29. *Müll.* Per unum *L.* enunciarum non est mirum, quia nulla tunc geminabatur *littera* in scribendo. Quam consuetudinem *Ennius* mutavisse fertur, utpote Græcis *litteræ* more usus; quod illi æque scribentes ac legentes non duplicabant *mutas, semivocales* et *liquidus*. — b) Spectatum *litterarum ordine* est quod nos per *alfabeto* dicimus. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 9. 54. (138) Reliquas gemmas *litterarum ordine* explicabimus. *Sillig.* ex *Cod. Bamberg.* per *litterarum ordinem* leg. *Sic Seneca* *Ep.* 68. a *med.* *Dirigere* in *litteram.* h. e. per ordinem *litterarum*, ut *singula* sub sua *littera* perscribantur. — c) *Facere litteram* vel *litteras* est scribere. *Plaut.* *Asin.* 4. 1. 22. Ne illi sit *cera*, ubi *facere* possit *litteras*. *Sic Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 2. 6. Ne *litteram* quidem ullam *lacinias*, nisi forensium. — d) *Nescire litteras* est non *super se legere, nè scribere*. *Seneca* 2. *Clem.* 1.; et *Sueton.* *Ner.* 10. Quin de supplicio cuiusdam ut ex more subscriberet, admoneretur: Quam vellem, inquit, *nescire litteras!* Idem significat *nescius litterarum* apud *Colum.* 1. *R. R.* 8. 4. Et *scientia litterarum* apud *Paul.* *Dig.* 29. 2. 92. est peritia scribendi. — *Nescire litteras* et alio sensu dicitur.

V. sub *II.* 10. b. in *no.* — e) *Homo trium litterarum* apud *Plaut.* *Aulul.* 2. 4. 46. est *fur.* — f) *Litteram ex se longam facere* est se suspendere: quia scilicet *L* longam, qui laqueo pendit, referunt. *Id.* *ibid.* 1. 1. 37. Neque quicquam est melius mihi, ut optior, quam ex me ut unam faciam *litteram* longam, meum laqueo collum quando obstrinero. — g) *Littera salutaris* dicitur a *Cic.* *Mil.* 6. 15. A, tristis vero c: quia in tabellis iudicum illa absolvo, hac condemnatio significatur.

II.) Translate. ¶ 1. Sumitur pro verbo, *parola*. *Cic.* 2. *Fam.* 17. a *med.* Ille quum ad *Thermum* de *Parthico* bello scriberet, ad me *litteram* nunquam misit. nè *pur una lettera*, nè *pur una parola*. Nunc loquor *Forcellinus* ad superiorem paragr. retulit. — Hinc ad *litteram* est a *parola per parola*. *Quintil.* 9. 1. 15. Quam duobus ab eo libris tractatum locum, ad *litteram* subjeci. ¶ 2. Interdum pro ratione scribendi, quæ propria cuiusque est, *mano, carattere*. *Cic.* 7. *Att.* 2. *Alexidis* manum amabam, quod tam prope accedebat ad similitudinem tuæ *litteræ*: non amabam, quod indicabat, te non valere.

¶ 3. Sæpiissime per synecdochen *litteræ, arum*, accipiuntur pro scripto, quo absentes alloquimur, *lettera, epistola*: hinc *Seneca* *Ep.* 40. *Litteræ* vera amici absentis vestigia, veras notas afferunt. *Plaut.* *Trin.* 3. 3. 65. *Litteras* resiguare. *dissuggellare, aprire*. *Sic Liv.* 26. 15. *Litteras* resolvere. *Cic.* 1. *Att.* 13. *Litteræ* non sunt committendæ ejusmodi periculo, ut aut interire, aut aperiri, aut interriri possint. *Id.* 3. *Cat.* 4. 9. *Litteras* dare aliquid ad aliquem. *Id.* 5. *Att.* 21. *mittere*, et *ibid.* accipere, et *ibid.* reddere alicui. et 11. *ibid.* 16. ad *fin.* remittere. et 12. *ibid.* 1. exarare. *Id.* 3. *Fam.* 7. Unis *litteris* totius ætatis res gestas ad senatum perscribere. *Plancus* apud *Cic.* 10. *Fam.* 18. *Binis* continuis *litteris*, ut venirem, rogavit. *Cic.* 5. *Att.* 21. *sub fin.* Queri apud aliquem per *litteras*, et 13. *ibid.* 2. Invitare per *litteras*. *Justin.* 27. 2. 5. Inde ad *Antiochum* fratrem *litteras* fecit, quibus auxilium ejus implorat. *Cic.* 1. *Att.* 20. Ei nunc *epistolæ* *litteris* his respondebo. *Id.* 3. ad *Q. fr.* 1. 3. Venio ad tuas *litteras*, quas pluribus *epistolis* accepi. *V. EPISTOLA* I. — *Litteræ missæ* eæ sunt, quæ tu ad aliquem scripseris; *allatæ*, quas ab aliquo tibi scriptas acceperis. Hinc *liber litterarum missarum* et *allatarum* fuit tabularum, quæ utebantur publicis magistratus et publicani, quodque nos vulgo *il copiarelettere* vocamus. *Cic.* *Fontej.* 4. 8. Quod vos ex *litteris* quidem nostris, quas exscriptistis, et missis et *allatis*, certe scire potuistis. Quas si antea non legistis, nunc ex nobis, quid de his rebus *Fontejus* ad legatos suos scripserit. quid ad eum illi rescripserint, cognoscite. *L. M.* (h. e. *litteræ missæ*) ad *C.* *Annum* *Leg.*, ad *C.* *Fontejum* *Leg.* *L. A.* (h. e. *litteræ allatæ*) a *C.* *Annio* *Leg.*, a *C.* *Fontejo* *Leg.* *Id.* 5. *Ferr.* 71. 167. Quas ego (*litteras*) *Syracensis* apud *Carpathium* in *litteram* allatarum libris; *Romæ* in *litteram* missarum apud magistrum *L. Tullium* inveni. *V. LIBER*, bri, sub *II.* 4. — Hoc sensu in singulari num. adhibere potissimum est. *Ovid.* *Heroid.* 3. 1. Quam legis, a rapta *Briseide* *littera* venit. Adde *eund.* *ibid.* 6. 9. et 4. *Trist.* 7. 23.; et *Martial.* 10. 73. etc. ¶ 4. Item per synecdochen accipitur universim pro scripto, seu scriptura. *Cic.* 6. *Ferr.* 63. 140. Mihi *litteras* publicas, quas in *arario* sanctiore conditas habebant, proferant, in quibus ostendunt omnia, que dixi *ablata* esse, *perscripti, gli atti pubblici*, et *ibid.* 16. 35. Ab hoc *abaci* *vasa* omnia abstulit. Dicit, se *emisse*: etenim *hinc* propter *magnitudinem* *furti* sunt, ut opinor, *litteræ* factæ. ¶ 5. Et pro *tabulis* accepti et *expensis*. *Cic.* *Quinct.* 11. 38. Ad te *ipsam* venit in *arum* communem: eo denique, ubi non modo res erat, sed ratio quoque omnis et omnes *litteræ*. Adde *eund.* 6. *Ferr.* 12. 27. ¶ 6. Et pro *edicto* et *justis* magistratus, *editto, decreto, proclama.* *Cic.* 7. *Ferr.* 22. 56. Cedo mihi ejusdem *prætoris* *litteras* et *fragmenti* *imperiali* et *tituli* *empti*. *Sueton.* *Vesp.* 8. *Litteras* revocavit. *il decreto* di *nominia*. ¶ 7. Et sæpe pro *libris* et *scriptionibus* *doctrinæ* et *eruditionem* *continentibus*, *i monumenti* *scritti* *di un popolo*, *la sua letteratura*. *Cic.* 1. *Tusc.* 3. 6. Mandare *litteris* *cogitationes* *suas*. et 4. *Acad.* (2. pr.) 1. 2. *Litteris* *consignamus*, quæ *innumeratis* *mandare* *volumus*. *Id.* 2. *Orat.* 2. 7. Custodire

aliquid *litteris*. *Macrob.* 5. *Saturn.* 19. ante *med.* Dare aliquid in *litteras*. h. e. mandare *litteris* *Sic. Spartian.* *Sever.* 16. Ut *plerique* in *litteras* tradunt. et *Popisc.* *Aurelian.* 1. ad *fin.* *Mittere* aliquem in *litteras*. h. e. ejus vitam scribere. — *Rursus Cic.* 1. *Legg.* 2. 5. Abest *historia* *litteris* nostris. *Id.* 2. *Divinat.* 2. 5. Græcæ de *philosophia* *litteræ*. *la letteratura filosofica*. *Id.* *Brut.* 64. 228. Genus hoc *scriptionis* *nondum* *satis* *Latinis* *litteris* *illustratum*. *Id.* 7. *Fam.* 19. Nullam *artem* *litteris* *sine* *interprete* *percipi* *posse*. *dai libri*. et 1. *Tusc.* 16. 38. Sed quod *litteris* *existet*, *Pherecydes* *primum* *dixit*, *animos* *hominum* *esse* *sempiternos*. ¶ 8. Hinc ponitur et pro *historia* et *monumentis* *reum* *gestarum*. *Nepos præf.* *Expertes* *litterarum* *Græcarum*. *Id.* *Cat.* 3. Cupidissimum *litterarum* *fait*. Adde *eund.* *Pelop.* 1.; *Cæs.* 6. *B. G.* 13.; et *Liv.* 6. 1. *Cl. Veget.* 2. *Milit.* 3. Si *Cato* *disciplinam* *militarem* *confertet* *in* *litteras*. h. e. de *re militari* *scriberet*. ¶ 9. Et de *arte* *scribendi*. *Nepos Hann.* 13. Atque *hic* *tantus* *vir* *tantisque* *bellis* *districtus* *nonnihil* *temporis* *tribuit* *litteris*. ¶ 10. Et pro ipsa *eruditione* et *doctrina*, *letteratura, belle lettere, erudizione*, uno verbo *cultura letteraria e scientifica*. — a) Præsertim quæ ex *grammatica* *arte* *hauritur*; unde *litteratura* et *litterati* dicti sunt: *F. GRAMMATICA* et *GRAMMATICUS*. *Cic.* 2. *Orat.* 29. 85. Sit mihi *orator* *tinctus* *litteris*: *audierit* *aliquid*, *legerit*, *ista* *ipsa* *præcepta* *acceperit*. *Id.* *Brut.* 76. 265. Erant in eo *plurimæ* *litteræ*, *nec* *ex* *vulgares*, *sed* *interiores* *que* *iam* *et* *recondite*. *Id.* 2. *Orat.* 17. 72. Homo *communium* *litterarum* *et* *politioris* *humanitatis* *non* *expers*. *Id.* 6. *Ferr.* 44. 98. Tu *sine* *ulla* *bona* *arte*, *sine* *humanitate*, *sine* *ingenio*, *sine* *litteris* *intelligis* *et* *judicas*? *Id.* 9. *Att.* 10. Mihi *nihil* *libri*, *nihil* *litteræ*, *nihil* *doctrina* *prodest*. et 4. *ibid.* 16. a *med.* Refero me ad *litteras* et *studia* *nostra*. *Id.* 1. *Legg.* 1. 3. In *litteris* *ætatem* *agere*. et *Arch.* 2. 3. *Studia* *humanitatis* *et* *litterarum*. et *Harusp.* *resp.* 9. 18. In *studio* *litterarum* *versatus*. *Id.* *Brut.* 42. 153. *Dialecticam* *attulit*: *sed* *adjunxit* *etiam* *et* *litterarum* *scientiam* *et* *loquendi* *elegantiam*. *Id.* 3. *Orat.* 22. 127. *Geometriam*, *musicam*, *litterarum* *construendam* *et* *poetarum*. — b) Etiam *altiores* *discipline*, *philosophia*, *theologia* *et* *hujusmodi*. *litterarum* *nomen* *intelligi* *passunt*. *Cic.* 5. *Voss.* 36. 105. Quid est enim *daleins* *otio* *litterato*? *his* *diro* *litteris*, quibus *infunditur* *rerum* *atque* *naturæ*, *et* *in* *hoc* *ipso* *mundo* *celum*, *terras*, *maria* *coque* *inuis*. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 4. 5. (51). *Altiores* *litteræ*. h. e. *magica ars*. — Hinc *nescire* *litteras* *est* *indoctum*, *seu* *inruditum* *esse*. *Cic.* *Brut.* 74. 259. *Flaminium* *cristianabatur* *bene* *Latine*, *sed* *litteras* *nesciebat*.

LITTERALIS vel literalis, e, adject. (*littera*) *litterarius*. *Symmach.* 4. *Ep.* 54. *Litterale* *commercium*. h. e. *epistolatum*. *At* *leg. tale*. *Cæd. Aurel.* 1. *Tard.* 5. *Litteralis* *lectio*. h. e. *librorum* *Dion.* *med.* 2. p. 414. *Putsch.* *Grammatica* *litteralis* *dicitur*, quod a *litteris* *incipit*. *Priscian.* 2. p. 565. *Putsch.* *Syllaba* *est* *vox* *litteralis*.

LITTERARIUS vel litterarius, a, um, adject. (*littera*) ad *litteras* *pertinens*. *letterario, γραμματικὸς*. *Quintil.* 1. 4. 27.; *Sueton.* *Cal.* 45.; *Tac.* 3. *Ann.* 66.; et *Plin.* 9. *Hist. nat.* 8. 8. (24). *Litterarius* *iudus*, *scuola*. et *Popisc.* *Tacit.* 6. *magister*. *maestro* *di scrivere*.

LITTERATE vel literate, adverb. (*litteratus*). *Comp.* *Litteratus* *II.* 2. — *Litterate* *est* *cum* *litterarum* *peritia*.

1.) Proprie. *Cic.* *Pis.* 25. 61. *Rationes* *ad* *ararium* *retuli* *continuo*: *quas* *si* *cognovis*, *intelliges*, *nemini* *plus* *quam* *mihi*, *litteras* *profuisse*: *ita* *enim* *sunt* *perscriptæ* *scite* *et* *litterate*, *ut* *etc.* *con tanta* *practica* *di* *scrittura*, *con* *tale* *calligrafia*.

II.) Translate. ¶ 1. Est ad *litteram*, *parola* *per parola*. *F. LITTERA* *II.* 1. *Cic.* *Harusp.* *resp.* 8. 17. *Litterate* *responderet*. ¶ 2. Item *erudite*, *docte*, *scite*, *elegantè*, *eruditamente*: *F. LITTERA* *II.* 10. *Cic.* 2. *Orat.* 62. 253. *Belle* *et* *litterate* *dita* *laudantur*. *Id.* *Brut.* 56. 205. *Antiquitatis* *scriptorum* *que* *veterum* *litterate* *peritus*. et *ibid.* 28. 108. *Perbene* *Latine* *loqui* *putabatur*, *litteratusque*, *quam* *ceteri*.

LITTERATIO vel litteratio, ōnis, f. 3. (*littera*) quædam *velut* *infantia* *grammaticæ*, *scilicet* *ratio* *et* *scientia* *litterarum*, *ex* *quibus* *voces* *fiunt*: *quæ*

perlinet ad primam partem et rudimenta litteraturae, et ad liberiorum artem et calculorum, qui poeros legere, scribere et supputare docent, *cognitio est legere, scribere, e far conti*. Ita enim appellata est a *Farrone*, testib. *Augustin. 2. de Ordine 12. et Isid. 1. Orig. 3. Adde Capell. 3. p. 50.*

LITTERATOR vel *litterator*, ōris, m. 3. (littera) qui pueros legere et scribere docet.

I.) Proprie. *Apul. Florid. 20.* Litterator ruditem eximit, grammaticus doctrina instruit.

II.) Translate. ¶ 1. Est idem qui *litteratus*, h. e. qui litteras proficitur, et qui aliquid diligenter et acute scienterque potest aut dicere, aut scribere: proprie autem qui poetarum interpretes est, *litterato, erudito, filologo, γραμματικός*. Ita ex *Nepote, Sueton. Gramm. 4.*, ubi subdit: *Messala Corvinus in quadam epistola, non esse sibi dicens rem cum litteratore Catone, significat baud dubie Val. Catonem poetam simul grammaticumque notissimum. Hoc sensu usurpat Catull. 14. 9. Munus dat tibi Sulla litterator. h. e. L. Cornelius Epicadus Sullae liberulus, de quo Sueton. Gramm. 12. V. LITTERATUS II. 1. ¶ 2. Sunt qui litteratum e litteratore distinguant, ut Graeci grammaticum a grammata; et illum quidem, absolute, hunc mediocriter doctum existunt (*grammaticastro*), quorum opinionem Orbilius eitem exemplis confirmat. Nam apud maiores, ait, quum familia alicujus venalla produceretur, non temere quem litteratum, in titulo, sed litteratorem inscribi solitum esse, quasi non perfectum litteris, sed imbutum. *Sueton. ibid. Sic Gell. 18. 9. Ex his, qui eederent, alter litterator fuit, alter litteratus sciens. mox ibid. appellat grammaticum, grammaticam intelligens. Id. 18. 6. Quispiam Latine lingua litterator, Romam a Brundisium accessit, experiendum sese vulgo dabat. mox harbara faschieque legisse dicit, et indoctum hominem vocat.**

LITTERATORIUS vel *litteratorius*, a, um, adject. (littera) ad litteras, h. e. ad grammaticam pertinet. *Tertull. Idolol. 10.* Videamus necessitatem litteratorum eruditionis. *Priscian. 1. p. 534. Putsch.* Litteratoria professio. — *Litteratoria* absoluta, substantivorum more, ad usu Latino excluditur illis *Quintilian* verbis 2. 14. 3. *Grammaticae litteratura est, non litteratrix, quemadmodum oratoria: nec litteratoria, quemadmodum oratoria.*

LITTEBATRIX. *V.* locum *Quintil.* In voc. *Præced.*

LITTERATŪS vel *litteratus*, a, um, adject. derivat. litterati. *litteratello, litterataccio. Hieronym. 1. ad Rufin. n. 31.* En tu, qui videris tibi litteratus et Rabbi, responde, cur etc.

LITTERATŪRA vel *litteratura*, ōis, f. 1. (littera) ratio litterarum, ex quibus voces fiunt.

I.) Proprie. — a) Est litterarum formatio in tabella stilo, vel in charta atramento, *scriptura, lo scribere*, apud *Cic. Partit. orat. 7. 26.* Litteratura constat ex notis litterarum, et ex eo, in quo imprimuntur illa notae. — b) Item alphabetum. *Tac. 11. Ann. 13.* Novas litterarum formas (*Claudius*) addidit vulgavitque; comperit, Graecam quoque litteraturam non simul captam absolutamque. *Palsabat* Greco.

II.) Translate. ¶ 1. Est scientia litterarum, quae Graecis appellatione *grammatica* dicitur, *litteratura, eruditione, γραμματική*. *Quintil. 2. 1. 4. Grammaticae, quam in Latino transferentis, litteraturam vocaverunt. Cl. eumd. 2. 14. 3. Sic Seneca Ep. 88. circa med. Prima illa, ut antiqui vocabant, litteratura, per quam pueris elementa tractantur. ¶ 2. Item est plena litterarum cognitio et perfectio, quae quis potest aliquid diligenter et acute scienterque aut dicere, aut scribere, ut in **LITTEBATOR** II. 1. dictum est. *Cic. 2. Phil. 45. 116. de C. Caesare.* Fuit in illo ingenium, ratio, memoria, litteratura, cogitatio, diligentia. *Orellius* vero legit *litterae cura*, etc.*

LITTERATUS vel *litteratus*, a, um, adject. (littera) — Comp. *Litteratior* et *Sup. Litteratissimus* II. 1. — *Litteratus* est litteras inscriptas habens, *litteratus*.

I.) Proprie. — a) Generatim. *Plaut. Rud. 4. 4. 112.* Esiculus aureolus litteratus. *Id. ibid. v. 115.* Litteris accurcula. *Id. ibid. 2. 5. 21. uras. Apul. 3. Met. Laminæ litteratae. et 6. ibid. Laciniae aureae litteratae. h. e. aureis litteris intextae. Tertull.*

*1. ad Nat. 10. circa med. Extrulitis eres deis; aequo mortuis eres elsdem titulis superscriptis litteratae (corrige litteratas). — b) Speciatim servus litteratus est stigmatē notatus, v. gr. al. ligitivus esset, aut furax. Solebant enim hujusmodi inscribere frontem, inurendo litteras ferro candente. *Plaut. Cas. 2. 6. 49.* Hoc age sis. *Olympio. or. Si hic litteratus me sinat. Apul. 9. Met. Homunculi frontes litterati et capillum semiliris et pedes annulati. In verbis Plauti allatis, aliis intelligitur servum, qui tergus cicetricosum et virgarum notis, quasi litteris, inscriptum habeat. Unde *Id. Pseud. 1. 5. 131.* Quasi in libro quum acribuntur calamo litterae, Stilis me totum usque ulmeis conscribito. *Apud Apul. al. leg. frontes liturati: quod eodem fere recidit.***

II.) Translate. ¶ 1. De hominibus litteratus est litteris praeditus, eruditus, doctus, *litterato, erudito, παιδαγωγός*. *Cic. Brut. 22. 87.* Omnibus exclusis, commentatum in quadam testudine cum servis litteratis fuisse, etc. Addebat etiam, scriptores illos male mulcatis exisse cum *Galba. Forcellinus* h. 1. *litteratum* speciatim accepit pro eo qui scribere scit, scriptore, amanuense, *scrittore, scrivano*. — Ceterum generatim pro erudito, docto, litteris praedito *Cic. 3. Off. 14. 58.* Canis nec infacetus, et satis litteratus. *Id. Brut. 21. 81.* Albinus et litteratus et disertus fuit. *Id. Mur. 7. 16.* Tna nobilitas hominibus litterata et blatoris est notior: populo vero et suffragariis obscurior. *Seneca 4. Quæst. nat. 13.* Quid istas ineptias, quibus nec litterator fit quisquam, nec melior, operose persaqueris? — *Cic. 9. Fam. 16. ante med. Frater tuus, quem litteratissimum fuisse iudico, facile diceret, hic versus Plauti non est: quod tritas haberet aurea notanda generibus poetarum et consuetudine legendi. Ex hoc Ciceronis loco colligimus, litteratos proprie dictos, qui Interpretes essent poetarum. *Sueton. Gramm. 4.* Appellatio grammaticorum Graeca consuetudine invaluit: sed initio litterati vocabantur. *Cornelius* quoque *Nepos*, la libello, quo distinguit litteratum ab erudito, litteratos quidem vocat appelleri ait eos, qui aliquid diligenter et acute scienterque possunt aut dicere, aut scribere: ceterum proprie sic appellatos poetarum interpretes. *Hæc Sueton. ¶ 2. De rebus litteratis est litterarius apud Cic. 5. Tusc. 36. 105.* Quid est enim dulcius otio litterato? Ille dico litteris, quibus infinitatem rerum atque naturæ cognoscimus. Huc pertinere videtur et illud *Arnob. 3. 31.* Aristoteles Minervam esse Lunam probabilibus argumentis explicat, et litterata auctoritate demonstrat.*

LITTERIO vel *litterio*, ōnis, m. 3. (littera) contemptus litterator, aciolus grammata, *pedantulo. Ammian. 17. 11.* Ut hirsutum, Julianum carpentes, appellantesque loquacem talpam, et purpuratum simiam, et litterionem Graecum.

LITTERO, as, are, a. 1. (littera) prima elementa alicui tradere. *Gloss. Cyrill. Στοχασία, littero.*

LITTERŌSUS vel *litterosus*, a, um, adject. (littera) litteratus, antiquè. *Cassius Hemina* apud *Non. p. 133. 6. Merc.* Homo mere litterosus.

LITTERŪLA vel *litterula*, ōis, f. 1. deminut. a littere, parva littera, *littera minuta, γραμματίον.*

I.) Proprie. *Cic. 8. Att. 9.* Admiratus sum *οὐχ ὅσον* litterularum, quae solent tuae compositissimae et clarissimae esse. *Id. 16. Fam. 15.* Accepi tuam epistolam vacillantibus litterulis: nec mirum tam gravi morbo. *Id. 6. Verr. 43. 93.* Signum Apollinis, cujus in femine litterulis minutis atgenteis nomen Myronis erat inscriptum.

II.) Translate occurrit ¶ 1. De epistola, *litterina, letteretta. Cic. 12. Att. 1.* Postquam a te dixeram, hoc litterularum exaravi. ¶ 2. De studiis levioribus litterarum vel modestiae causa, vel per contemptum. *Cic. 7. Att. 2. ad fin.* Chrysiptum vero, quem ego propter litterularum nescio quid, libenter vidi, in honore habui. *Id. 16. Fam. 10.* Litterulae meae, sive nostrae, tui desiderio oblaquerunt. et 5. *ibid. 21.* Utor eodem perfusio: quo tibi utendum censeo, litterulis nostris. *Horat. 2. Ep. 1. 7.* Litterulae Graecis imbutus.

LITUS. *V.* **LITUS**.

LITŪA. *V.* **LITŪUS** init.

LITŪRA, ōis, f. 1. a supino *litum* verbi *lino*, est litus, unctio, unctura, *ἀλειψίς*.

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est, ut diximus, litus, unctio. *Colum. 4. B. R. 24. 6.* Solem etiam et

pluvies arcet ejusmodi litura. ¶ 2. Latiori sensu fere sumitur pro superinductione illa et complanatione, qua scriptura in tabula cerata deletur, *cancelatione, ἐξάλειψις*. *Cic. Arch. 5. 9.* Ut notius nominis litura se commotum esse dixerit: hinc igitur tabulis nullam lituram in nomen A. Licinii videlicet. *Id. 4. Verr. 76. 187.* Erant acceptae pecuniae a C. *Verratio C. F.*, sic tamen ut usque ad alterum v littera constarent integræ, reliquæ omnes essent in litura. et *ibid. 78. 191.* Videlicet Verrutium? videlicet primas litteras integras? videlicet extremam partem nominis, eandem illam Verris, tamquam in luto, demersam esse in litura? *Cæcin. epud Cic. 6. Fam. 7.* Mendum scripturae litura tollitur. *Horat. Art. P. 292.* carmen reprehendite, quod non Multe dies et multa litura coercuit. *Martial. 7. 17.* Hæc illis (libellis) pretium facit litura.

II.) Figurata. ¶ 1. Ponitur pro macula, quae scribendo fit, *sporbio, scorbio. Propert. 4. 3. 4.* Si qua tamen tibi lecturo pars oblitæ deerit, Hæc erit a lacrimis facta litura meis. *Ovid. 3. Trist. 1. 15.* Littera suffusa quod habet maculosa lituras etc. — Huc referri potest et illud *Martial. 7. 19.* corpus nulla litura notat. h. e. nulla ruga signat. ¶ 2. Per metaphoram *Seneca Vit. beat. 8.* Fiducia ejus non sine scientia sit, scientia non sine constantia: maneant illi semper placite, nec ulla in decretis ejus litura sit. h. e. nulla mutatio, aut penitentia.

LITŪRARIUS, a, um, adject. (litura) ad liturandum, seu deleodum pertinens. *Auson. prof. Edyll. 13.* Hoc quum Inter liturarios meos reparissimus. h. e. codicillos, in quibus concepta carmina perscribimus, et subinde, quae displicent, delimus. *V. ADVERSARIA, DELETICIUS et PALIMPSESTUS.*

LITŪRATUS, a, um. *V.* **LITŪRO**.

LITŪRŪS, i, m. 2. *λιτῦρός*, servus publicus, seu qui ab homologis seu deditionis colonis publico ministerio praestandum est: a *λιτός* seu *λιτός* publicus et *εργον* opus. *Imp. Honor. et Theodos. Cod. Theod. 11. 24. 6.* Possessores pro antiquitate census functiones publicas et liturgos, quos homologi coloni praestare noscuntur, pro rata sunt absolute dubio cognituri. h. e. agnitioni, soluturi. — Ad siderum ministros transtulit *Capell. 2. p. 45.* Quum octoginta quatuor liturgos caelo (*Philologia*) intraretur adstare. *V. LÆTUS, i, et LÆTICUS.* — Hinc apud *Varron. 7. L. L. 66.* *Müll.* legitur *Scythia liturgus*, titulus nempe *Plautinae* comediae deperditæ, in qua *Scythia* quidam carnificis ministerio usus inducebatur. Ita *Forcellinus* et *Bothius Plauti Com. T. 3. p. 563.* *Scaligerum* secuti, qui *Scytham liturgum* sibi eluxit, quum Codices exhibeant *stelli tergus* vel *aitelitergus*, quapropter rectius cum *Müllero* legendum *Sitelitergus*, h. e. qui stitulas seu stellas tergit. *Cl. Festum p. 375. t8. Müll.*

LITŪRO, as, avi, ōrum, are, a. 1. (litura). *Pert. Lituratus.* — *Liturare* est delere, *cancelare, περιγράφω*. *Sidon. 9. Ep. 3. extr.* Tunc enim certius te probasse reliqua gaudebo, si lituresse aliquo cognovero. *Inscript. apud Gruter. 208.*, quae est apud *Orell. 4405.* *CVM PATRA RVFINI ET POSTEA RVFINVS, QVAMQVAM NON IVRE FACTA EMIONE, SEMPER IN POSSESSIONEM FVERINT, NVLLO IVRE BVV LOCVM VINDICARE SIBI PATVLLI POSSVNT. PLANE CVM IN RE PRÆSENTI INSPEXERIM LITVRATVM AG. ET ERASVM etc. V. Apul. loc. cit. LITTERATUS I. b.*

LITŪS, a, um. *V.* **LINO**.

LITUS vel *litus*, ōris, n. 3. In scribendi ratione minime conveniunt eruditi, quia tunc geminare nonnullis placet. Sed plerique alii simplici t scribunt ex veterib. libris et lapidibus, cum *Pierio* ad *Virg. 7. En. 1.* *Manutio, Cellar, Dausq.* et aliis. — Variant etiam etymologi in assignanda origine, nec asferre videntur quidquam probabile: a *lido* pro *lædo*, a *ludo*, a *ludo*, is, a *lino*, is, a *lito*, as, a *lego*, is, a *λεπτός*, a *λεπτός* glaber: sed a *λιτός* tenuis, *atritus*, videtur potius vox derivanda, quia, ut ait *Isid. 14. Orig. 8.* *Suetu* eliditur, vel aqua alluitur. Nec obstat quantitas prioris syllabæ, quæ in *λιτός* brevis est, in *litus* longa; nam id etiam in *linum* a *λίον* usuenire observavimus. — Ceterum *litus* est terra adiacens mari, quæ fluctibus alluitur, *αἰγιατός, ακτή* (lit. *lido*, *lito*; *Fr. bord de la mer, côte, rivage, littoral*; *Hisp. costa, la orilla del mar*; *Gotm. d.*

Ufer, Gestade, d. Küste, d. Strand vom Meere; Angl. the shore, sea-side, strand, coast).

I.) Proprie. *Cels. Dig. 50. 16. 96.* Litus est, quouaque maximus fluctus a mari pervenit: idqua M. Tullium ajunt, quom arbitrer esset, primum constituisse. *Cic. Topic. 7. 32.* Solebat Aquillus querentibus, quid esset litus, ita deſinere, qua fluctus eſuderet. *Al. leg. alluderet. Id. Rosc. Am. 26. 72.* Quid tam est commune, quam spiritus vivis, terra mortuis, mare fluctuantibus, litus eſectis? *Catull. 71. 4.* Litus tunditur unda. *Virg. 9. Ecl. 43.* Huc ades: insani feriant, sina, litora fluctus. *Id. 7. Æn. 10.* Proxima Circeas raduntur litora terræ. *Horat. Epod. 16. 40.* prætervolare litora. et *ibid. 10. 21.* curvum litus. *Val. Flacc. 2. 451.* sinuosum legere. *Ovid. 2. Met. 844.* petere. et *14. ibid. 104.* intrare. *h. e. portum.* et *6. ibid. 520.* exire in litus. et *1. Trist. 5. 36.* Et date naufragio litora tuta meo. *Plin. 37. Hist. nat. 13. 77. (201).* Litus portuosum. — *Arare litus* est operam perdere. Sterilis est enim arena litorum. *Ovid. 5. Trist. 4. 48.* — *In litus arenas fundere* est idem quod *noctuas Athenas, ligna in silvam,* et hujusmodi, *portar aqua al mare.* *Id. ibid. 6. 44.* in litus arenas, in segetem spicas, in mare fundat aquas. — *Cic. 1. Att. 18.* Abest enim frater ἀφελοςτατος et amantissimus: Metellus non homo, sed litus atque aer et solitudo mere: tu autem etc. *Schutzliis* ita legend. recte conjicit: et *amantissimus mei, et illius nunc domus est litus* etc.

II.) Impropric. ¶ 1. Reperitur litus pro ripa, ut monet *Servius* ad *illud Virg. 3. Æn. 389.* et *8. ibid. 43.* Litoreis ingens inventa sub illebus sus. et *ibid. 83.* vltidique in litora conspiciunt sus. *Cic. 2. Invent. 31. 97.* Redemptor hostias constituit omnes in litore, ut, qui trans flumen esset, videra possent. *Prudent. 6. Cathemer. 45.* rex Niliiaci litoris. V. Homonym. in 6n. bujus voc. ¶ 2. Occurrit et de ripa lacuum. *Catull. 35. 4.* Larium litus. *Ovid. 6. Fast. 765;* et *Sil. It. 15. 818.* Trasimeni litora. ¶ 3. Lata accipitur pro terra vicina litori, il litoreale. *Virg. 4. Æn. 212.* cui litus arandum, Cuique loci leges dedimus. *Tac. 3. Hist. 63.* De numero servorum et electione litorum loqui. *h. e. secessuum amœnorum in litoribus.* ¶ 4. Et pro sinu, ubi navigantes appellere et descendere possunt, *luogo di sbarco.* *Sueton. Tvb. 40.* Præcipue delectatus insula, quod uno parvoque litore adiretur.

Homonym. *Litus* est terra adiacens mari, quæ fluctibus alluitur; et differt a *ripa*, quæ de flumine dicitur. Item *litus* differt ab *ora*, quia *litus* denotat quasi lineam, quæ terram a mari sejungit; *ora* vero denotat spatium regionis maris adjacentis; paucis, ratione habita continentis terræ, *litus* est extra, *ora* intra. *Ovid. 1. Met. 42. de fluminibus.* In mare perveniunt partim, campoque recepta Liberloris aquæ pro ripis litora pulsant. *Cf. eund. 11. ibid. 53. et 55. et Vitruv. 2. 9.* Circa ripam fluminis Padl et litora maris Hadriatici. *Sueton. Ner. 27.* Dispositæ per litora et ripas deversorias tabernæ. *Curt. 9. 9. 26.* Plausus militum litoribus ripisque resonabat. — Quemadmodum vero reperitur *litus* pro *ripa* (V. supra sub II. 1.); ita contra *ripa* interdum pro *litore*, ut apud *Horat. 3. Od. 27. 23.* Æquoris nigri fremitum et trementes Verbere ripæ. — *Mela 3. 9.* Oras ad Eorum sequentibus nihil memorabile occurrit: vasta omnia vastis præcisâ montibus, ripæ potius sunt, quam litora. *Cic. 2. Nat. D. 39. 100.* Amœnitates orarum et litorum. *Mela præm.* Dicam deinde rursus oras omnium et litora, ut intra extraque sunt. *Plin. 5. Ep. 6.* Gravis et pestilens ora Tuscorum, quæ per litus extenditur. — Interdum *litus* et *ora* junguntur, ut apud *Virg. 2. G. 44.* ades, et primi lege litoris oram. et apud *Tac. 2. Ann. 78.* Plo Domitium vitare litorum oram jubet. *h. e. oram per litus extensam.* — Hinc etiam aliorum pro sitero ponitur, ut apud *Liv. 24. 8.* Classem paravimus, ut Africæ ora m popularemur; ut tanta nobis Itæliæ litora essent. et *max.* Si ora Italæ infestior hoc anno, quam Africæ fuit etc.

LITUS, us, m. 4. a litum supino verbi lino, est unctio. *Plin. 33. Hist. nat. 6. 35. (110).* Usus ejus ad collyria, et litu ad muliebrum cicatricum fæditates tollendas. *Cels. 6. 6. n. 20.* Sed

ante litum, hoc nugendum est. Ita *Lindeniis*; sed *Targa ex Codd.* ubi legitur *lenitum hoc inungendum*, acute legend. conjicit: *leni, tum hoc inungendum* est, h. e. ante leni collyrio, tum hoc acri etc.

LITŪS, i, m. 2. Femln. gen. litua exhibent *Gloss. Placid.* In *Class. Auct. T. 3. p. 479.* edente *A. Maio* bisce verbis: *Litus, vulga incurva, generis feminini. Fortasse legendum Lituus* etc. — Quod ad etymon spectat, Etrusca vox esse videtur: *V. Müller. Etrusc. rer. T. 2. p. 211.* — Ceterum lituus

I.) Proprie. ¶ 1. Est baculus incurvus, quo augeres sedentes avibus templom designabant. *Liv. 1. 18.* Dextra manu baculum sine nodo aduncum tenens, quem lituum appellaverunt. *Cic. 1. Divinat. 17. 30.* Quid lituus iste vester, quod clarissimum est insigne auguratus, unde vobis est traditus? Nempe eo Romulus regiones direxit, tum quem urbem condidit. Qui quidem Romuli lituus, idem incurvum et leviter a summo inflexum bacillum, quod ab ejus litui, quo canitur, similitudine nomen invenit, quem situs esset in curia Saliorum, quæ est in Palatio, eaque delagrasset, inventus est integer. Hactenus *Cicero.* Sed quis credat, *Ciceronem* putasse opus, ut, quid lituus esset, exponeret? Omnino interpretatio illa e glossmate in textum irrepsit, ut jam *Lips. l. 1. variar. lect. c. 20.* observavit. Interim tamen vera dicuntur. Nam *Gell. 5. 8.* lituum auguralem a lituo militari dictum docet, non hunc ab illo, ut quidam putabant. Similis lituo est nunc episcoporum baculus, il pastorale. Hæc *Forcellinus.* Recentiores tamen plerique omnes contra sentiunt, lituum scil. militarem ab augurali dictum. Ipse et *Furlanetto* in *I. Append.* hæc ait: Ceterum lituus est pars superior baculi seu pedi pastoralis, tum et insigne augurum, unde deinceps. licet aliter statuatur *Gell. loc. cit.*, ad usum rei militaris tractata vox est. Nec obstant ea, quæ *Jo. Labusius loc. cit.* in fin. sub 2. attulit ex *Sallustio, Vegetio* et quadam inscriptione, quibus in locis iudicem pro liticine usurpatur: nam ex *Gell. loc. cit.* liquido constat tubam esse vocabulum generale, quo et lituus specialis significatio comprehenditur. *Virg. 7. Æn. 187.* Ipse Quirinali lituo parvaque se debat Succinctus trabea, lævaque ancile gerebat *Piculus.* *Ovid. 6. Fast. 375.* lituo pulcher trabeaque Quirinus. *Servius ad loc. Virg. modo cit.* adscribit, posse ibi intelligi etiam regium baculum, in quo potestas esse dirimendarum litium. et ad *3. G. 183.* etiam *Mercurii virgam lituum* appellari. ¶ 2. Lituus, λιτωσ (α λιτωσ tenuis, acutus, nempe ob sonum, ut *Forcellino* placet: at V. dicta Init. et paragr. præced.) a similitudine litni auguralis, est genus tubæ minoris, incurvum, gracilem edens sonum, quo in bello utebantur: litul 6guram vide apud *Murat. Inscript. 798. 1.* A1 secundum *Jo. Labusium* in *Mus. Mant. T. 2. p. 67.* hic lapis Ligorianus est, ideoque sublestæ 6dei: quare potius consulendus est nummus apud *Morell. Thesaur. Fam. Rom. in G. Junta tab. 3. n. VI.*, in quo duplex cernitur decessus litui figura. *Ennius* apud *Paul. Diac. p. 116. 18. Müll.* Inde loci lituus sonitus effudit acutus. *Ovid. 3. Fast. 216.* Jam lituus pugnae signis daturus erat. *Horat. 1. Od. 1. 23.* Multos castra jvant et lituo tubæ Permixtus sonitus. *Id. 2. ibid. 1. 18.* Jam litui strepunt. *Stat. 6. Theb. 228.* Et litus aures circum pulsantur acutus. *Lucan. 1. 237.* stridor lituum clangorque tubarum. (pro lituorum; quod habet et *Val. Flacc. 6. 166.*) *Seneca Thyest. 575.* Jam tacet stridor litui strepentis. et *Edip. 734.* Litusque aduncum stridulos cantus Elisit aere. *h. e. spiritu per aduncum, seu inflexum cavum emisso.* — *Lituum a tuba Acron* ad *Horat. 1. Od. 1. 23.* Ita distinguit: Litui acutus est sonus, tubæ gravis: inter lituum et tubam hoc distare inveni; lituus equitum est et incurvus; tuba vero pedium est et directa.

II.) Translate. *Cic. 11. Att. 12. Q.* fratrem lituum meæ perfectionis fuisse. *h. e. impulsorem. Est qui legit illucium.*

LIVĒDO, inis, f. 3. (liveo) livor, lividura. *Apul. 9. Met. Quales ille homunculi, vibicibus lividinibus totam caetem depleti! Alii rectius leg. lividinibus pro lividinibus.* V. LIVIDINEUS. *Lividinem* tamen exhibet *Append. ad Prob. in Analect. grammat.*

p. 348. edente *Eichensfeld.* Inter *lividinem* et *lividinem* hoc interest, quod *lividinem* qualitatem animi significat, at vero *lividinem* livorem corporis esse demonstrat.

LIVENS, entis, particip. V. LIVEO. LIVENTER, adverb. (livans) plumbeo colore. V. Livens I. in fin. v. LIVEO.

LIVĒNTĪA, æ, f. 1. (liveo) livor. *Gloss. Placid.* In *Class. Auct. T. 3. p. 480.* edente *A. Maio.* *Liventia*, nomen factum ab eo quod dicitur livet.

LIVĒO, es, ere, n. 2. Part. Livens in fin. — *Liven* est lividus sum, hoc est plumbei coloris, πλιδύομαι (lit. *essere livido*; Fr. être plombé, bleuâtre; Hisp. ser cardeno, de color de plomo; Germ. bleifarbig, bläulich sein; Angl. be black and blue, be pale and wan, be livid).

I.) Proprie. *Propert. 4. 7. 65.* Hæc sua maternis queritur livere catenis Brachia. *Ovid. 2. Met. 776.* livent rubigine dentes. V. Livens in fin.

II.) Translate sumitur pro invidere, quæ lividi aliena felicitate pallent et livescunt, (tametsi livere ab invidere distinguuntur: V. LIVIDUS II.): et cum Dativo usurpatur. *Tac. 13. Ann. 42.* Livere lis, qui eloquentiam exercent. *Al. aliter leg. Martial. 6. 86.* Et potet calidam. qui mihi livet, aquam. *Al. leg. laudat. Cf. Id. 9. 24.* Albanæ livere potest plaqueris olivæ, Quod etc. *Id. 8. 61.* Livet Carinus, rumpitur, furit, plorat. *Stat. 11. Theb. 211.* Liveat infandum licet Argos et aspera Juno. *Id. 1. Silv. 2. 150.* rupesque nitent, quæ purpura 6balis et Tyrill moderator livet aheni. — Hinc Part. præas.

Livens, entis, adjectivorum more, est lividus, plumbei coloris, pallens, livido, nericcio.

I.) Proprie. *Virg. 7. Æn. 687.* pars maxima glandes Liventis plumbi spargit. *Propert. 4. 2. 13.* Prima mihi variat liventibus uva racemis. *Ovid. 13. Met. 817.* Prunæque non solum nigro liventia succo, Verum etiam generosa. *Sil. It. 2. 707.* Deformata feret liventi membra veneno. *Id. 8. 383.* Liventes cæno per squalida turbidus arva Cogit aquas Ufens. *Ovid. 2. Amor. 2. 47.* compeidibus liventia crura. *Albinov. 1. 273.* Aspiciam regum liventia colla catenis. *Stat. 1. Theb. 617.* liventes in morte oculi. *Paulin. Petrocor. 4. 192.* Liventes factio nigrescunt gutture fauces. *Al. leg. Liven-*

teit. II.) Translate est invidens, invidioso. *Martial. 8. 61.* Quid imprecabor, o Severe, liventi?

LIVESCO, is, ere, n. 3. (liveo) Part. Livescens I. — *Livesco* est idem ac *lividus* fio, πλιδύομαι, divenire livido.

I.) Proprie. *Lucret. 2. 529.* In pedibus primum digitos livescere et ungues. *Scribon. Compos. 181.* Livescentibus membris eorum. V. VIVESCO.

II.) Translate sumitur pro invidere. *Claudian. 3. Rapt. Pros. 27.* nec enim livescere fas est, Vel nocuisse deos.

LIVĒDE, adverb. (lividus) subobscurus. Occurrit tantum *Comp. Lividius* apud *Plin. 37. Hist. nat. 7. 25. (94).* Qui (carbunculis) languidius ac lividius ex Indicis lucent, libibzontas appellari. Ita locum exhibent nonnulli Codices; plerique tamen tique optimi lividius omittunt.

LIVIDINANS, antis, particip. ab inusit. *lividinor*, translate occurrit, et est qui invidet et livore tabescit. *Petron. Satyr. 138.* Ipse Paris deorum lividinantium judex. *Alti leg. libidinantium, alii litigantium.*

LIVIDINEUS, a, um, adject. lividus, ut *Vibices lividinaei*, apud *Apul. 9. Met. Ita leg. Salmas. V. LIVEO.*

LIVĒDO, inis, f. 3. V. LIVEO.

LIVĒDO, as, are, a. 1. (lividus) lividum reddere, πλιδύομαι. *Paulin. Nolan. Carm. 21. 619.* Decoctus humor sobriis laboribus Pallore vultum lividect.

LIVĒDŪLUS, a, um, adject. deminut. a lividus, sublividus.

I.) Proprie. *Sever. Sancti. 91.* Albent lividullis lumina nubibus.

II.) Translate. *Juvenal. 11. 110.* Quibus involdecas, si lividulus sis.

LIVIDUS, a, um, adject. *Comp. Lividius* II.; Sup *Lividissimus* I. — *Lividus*, per metathesin, ut docet *Forcellinus*, a voce Græca πλιδύος idem significante (V. et LIVEO), est color idem qui plumbeus, subniger (lit. livido, nericcio; Fr. plombé, bleuâtre, livide; Hisp. cardeno, acardsnalado, de color

de plomo; Germ. *bleifarbig, bläulich*; Angl. *black and blue, livid, pale and wan*).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Virg. 6. Æn. 320.* Illæ remis vada livida verrunt. *Catull. 17. 11.* Ividissima vorago paludis. *Horat. 2. Od. 5. 10.* Jam tibi lividos Distinguet auctumnus ramos. — b) Speciatim lividus dicitur, qui fuscum colorem in cute ex lectu contraxit, ex illius venis collisis, sanguineque ad cutem diffuso. *Horat. 1. Od. 8. 10.* neque jam livida gestat armis Brachis. *Ovid. Heroid. 20. 82.* Oraque sicut digitis livida facta tuis.

II.) Translate dicitur lividus, invidiosus. *Cic. 4. Tusc. 12. 28.* Ergo et invidi et malevoli et lividi et timidi et misericordes, quia proclives ad eas perturbationes etc. Distinguit hic Cic. lividos ab invidis, ut livere ab invidere *Tac. Dial. de orat. ubi ait 25.* Nam et Catvum et Asinlum et ipsum Cleeroneum credo solitos et invidere et livere et ceteris humanæ infirmitatis vitiiis officii. Discrimen fortasse est, quod invidus intra se potest invidiam continere, lividus manifestat aut verbis, aut signo aliquo, quemadmodum livida sunt membra, quæ sulfuro sanguine lectum ostendunt. Hæc tamen differentia non est perpetua. *Horat. 1. Sat. 4. 93.* Lividus et mordax videor tibi. Adde eund. *2. Ep. 1. 89. Ovid. 1. Fast. 74.* differ opus, livida lingua, tuum. — *Lividæ obliviones*, quibus recte facta tacentur ex invidia, ne laude merita fruantur. *Horat. 1. Od. 9. 30.* non ego te mea Chartis inornatum silebo, Totve tuos patiar labores Impune, Lolli, carpere lividas Obliviones. — *Livida sententia*, invida et mordax. *Seneca 2. Controv. 14. sub fin.* Agrotas longe lividiorem sententiam dicit. *Alii rectius leg. vividiorem.*

LIVISCOR, livisceris, livitus sum, livisci, dep. 3. affertur tantummodum tamquam forma, ad etymon verbi *obliviscor* declarandum, a *Cassiod. Orthogr. 10.* *Livisci* est *oblivisci*, et *livitus*, quod nos hodie per elisionem *oblitus*. Quod quum manifestum fuerit, plenissime quisvis intelligit, in scriptura verbi hujus divisionem ob et *liviscor*.

LIVOR, ðris, m. 3. (livæ) color ex pallido nigrescens, quem et plumbeum nonnulli appellant, qualem in contusis corporis partibus videre est, quum exiles venæ contusæ sanguinem ad extremam cutem diffundunt, *πελώμα* (lit. lividore, lividezza; Fr. *couleur plombée, livide, lividité*; Hisp. *color de plomo, color livid*; Germ. *d. bläulich-gelbe Farbe, d. blau-gelbe Fleck einer geschlagenen Stelle*; Angl. *blackness, or blueness, lividity*).

I.) Proprie. *Cic. 2. Herenn. 5. 8.* Si timore et livore decoloratum est corpus mortui. Cf. *Quintil. 2. 21. 19.* Livores et tumores in corpore crudatis, an veneni signa sint. Adde eund. *5. 9. 1. et 5. 10. 46. Plin. 20. Hist. nat. 22. 87. (240).* Illinitur et livoribus saggillatisque cum melle. *Tibull. 1. 6. 13.* Tum succos herbasque oedi, queis livor abiret, quem sedit impresso mutua dente Venus. *Ovid. 3. Amor. 5. 26.* Sed niger in viscæ pectore livor erat. *Lividura. Colum. 12. R. R. 49. 3.* Quia hæc candidior est oliva, quam ea, quæ contusione livorem contrahit. *Juvenal. 2. 81.* Uvaque conspecta livorem ducit ab uva.

II.) Translate est invidia, ndium, quod sæpe in obretractatione erumpit, *livore, invidia, maldicenza. Brutus* apud *Cic. 11. Fam. 10.* Tu a certo sensu et vero iudicio de nobis: quod isti ne faciant, malevolentia et livore impediuntur. *Sueton. Cal. 34.* Nec minore livore ac malignitate, quam superbia sævitique pæne adversus omnes ævi homines grassatus est. *Plin. Paneg. 58.* Non ambitio magis, quam livor et malignitas videri potest omnes aompos possidere. *Tac. 1. Hist. 1.* Ambitionem scriptoris facile adverseris: obretractatio et livor pronis auribus accipiuntur. *Phædr. 2. epil. si livor obretractare curam voluerit, Non tamen eripiet lsdus conscientiam. Ovid. 1. Amor. 15. 36.* Pascitur in vivis livor: post facta quiescit. *Id. 3. Pont. 4. 73.* Scripta placent a morte fere, quia lædere vivos Livor et injusto carpere dente solet. *Id. 4. ibid. 16. 47.* Ergo submotum patria proscindere, livor, Desine. *Id. Remed. am. 389.* Rumpere, livor edax: jam magoum oomen habemus. *Nemesian. 1. Ecl. 84.* præsens tibi fams benignum Stravit iter, rumpens livoris nubila plena.

LIVS. V. LEUS.

LIX, Heis, m. 3. Varro apud *Plin. 36. Hist. nat. 27. 69. (202).* Lix cinis est, inquit M. Varro, loci: inde enim cinis lixivus potus medetur etc. *Non. p. 62. 11. Merc.* Lix est cinis, vel humor cineri admixtus: nam etiamnum id genus lixivium vocatur. Hæc posterior Interpretatio plenior videtur et verior, usm apud *Plin. loc. cit.* de cinere potando est sermo. Præterea *Sillig. apud Plin. rectius legit: Pyxis sij, inquit, focus* etc.; et in notis adit, verba *lix cinis est ineptissimam esse interpolatorem et codicibus deterioribus et verbis sequentibus proculsam: Varro enim dicit, medicinam (h. e. pyxidem, qua medicamenta asservari solebant) pelandam esse a foco. Ceterum veteribus Latinis lix fluidum significasse videtur, unde et *licidus* et *licor* et *licet*, quæ litteris mutatis *liquidus, liquor* et *liquet* facta sunt: unde etiam *lixivia, lixivius* vel *lixivus* et *lixa*.*

LIXA, æ, m. 1. *Paul. Diac. p. 116. 10. Müll.* tres affert notationes, omnes ineptas: vel quod extra ordinem sit militiæ, eique liceat, quod liberit: vel a Lixa, qui Herculem secutus fuit: vel a liguriendo quæstum. *Non. p. 62. 9. Merc.* rectius dicit a *lixa* (unde et *elixum*), qua voce veteres aquam appellaverint: lixarum autem proprium officium fuisse militibus aquam subvehere; V. et voc. præced. — Ceterum lixa est qui quæstus gratia exercitum sequitur, et cibos, ac præcipue carnes, coquit ac vendit: V. CALO, onis. *αγοράσιος* (lit. *vivandiere*; Fr. *vivandier*; Hisp. *vivandero*; Germ. *d. Marketender*; Angl. *a sutler, victualler in a camp.*)

I.) Proprie. *Liv. 39. 1.* Inops regio, quæ parsimonia adstringeret milites, prædæ haud multum præberet: itaque non lixa sequebatur, non iumentorum longus ordo agmen extendebat. *Id. 21. 63.* Lixæ modo sine insignibus, sine lictoribus profectum esse. — In plur. numero *lixæ* dicuntur, non modo qui cibos vendunt, verum etiam coqui, pistores et alios hujusmodi ministros, qui quæstus gratia exercitum sequuntur. *Auct. B. Afr. 75.* Lixarum mercatorumque, qui plostris merces portabant, interceptis sarcinis. *Val. Max. 2. 7. n. 2.* Lixas ex castris submovit, cibumque coctum venalem proponere vetuit. *Quintil. 8. 6. 42.* Agmini totidem lixas habenti, quot milites. *Justin. 38. 10. 2.* Luxariæ non minor apparatus, quam militiæ fuit. Nam Lixæ millia armatorum secuta sunt coc. millia lixarum: ex quibus coquorum, pistorum scænicorumque major numerus fuit. Vides hic *lixarum* nomine pistores itoque scænicosque comprehendi. *Sil. It. 5. 31.* et inutile Marti Lixarum vulgus.

II.) Translate est minister, servus magistratus, lictor. *Apul. 1. Met.* Nam lixas et virgas et habitum prorsus magistrati congruentem in te video.

LIXABUNDUS, a, um, adject. (lixa) lixarum more. *Paul. Diac. p. 116. 19. Müll.* Lixabundus iter libere ac prolixè faciens. *Gloss. Isid.* Lixabundus ambulat, qui voluptatis causa ambulat. Fortasse utrobique legend. *lixabundus*, quasi lux ambulans.

LIXIO, ðnis, m. 3. idem ac lixa. *Gloss. Isid.* LIXIONES aquarum portitores.

LIXIVIA, æ, f. 1. et

LIXIVIVUM, ñ, n. 2. V. voc. seq. in fin.

LIXIVIVUS, a, um, adject. (lix) dicitur de cinere in aqua cocto. *Plin. 14. Hist. nat. 20. 25. (129).* Vina coaccinari cineris lixivii cum defrutu cocti parte quadragesima in culem di ranno. et 15. *ibid. 17. 18. (67).* Uvas in cinere lixivio tingere. *Id. 28. ibid. 18. 75. (244).* Cinere lixivio abluere. *Sillig. ubique legit lixivius, collatis etiam Gesner. et Schneider. Ind. Script. R. R. sub hac voce. — De musto lixivio V. LIXIVUS. — Hinc*

Lixivia, æ, f. 1. (aqua, aut cinis subintellige) absolute, substantivorum more, est aqua in qua eluendi causa cinis incocta est. (V. LIX), *lixivia, ranno, xovia. Colum. 12. R. R. 22. 1.* Infundito cinere lixivis conglus duos: quum requieverit, eliquato lixiviam. et *ibid. 16. 1.* Præparatam lixiviam cineris sarmentitill calesceri convenit. et *ibid. 50. 14.* Dolia et seriæ, in quibus oleum reponitur, non calidissima lixiviam, ne vasa ceram remittant, eluantur.

Lixivium, ñ, n. 2. absolute substantivorum more, est idem ac cinis lixivius. *Pallad. 12. R. R. 7. circa med.* Ossa puorum prius lixivio sunt

maceranda per biduum, ut cito germinare cogantur.

LIXIVUM, ñ, n. 2. V. voc. seq. in fin.

LIXIVUS, a, um, adject. (lix) idem ac lixivius. *Cato R. R. 23.* Defrutum de musto lixivio coctum. h. e. quod ante pressuram uvarum sponte defluxit, ut *Colum. 12. R. R. 27. 1.* interpretatur: vel quod destillaverit, antequam nimium calcetur ura, ut *Id. ibid. 41. 1.* exponit. Primum musti genus *protrapum* dicitur a *Plin. 14. Hist. nat. 9. 11. (85)*; ab Italis quibusdam *presmone*. Cf. locum *Colum. infra cit.* Ceterum *Scribon. Compos. 216. et 230.* Cinis lixiva. V. et annotata ad loc. *Plinii* in LIXIVIVUS. — Hinc

Lixivum, ñ, n. 2. absolute, substantivorum more. *Colum. 12. R. R. 50. 11.* Longe mellioris saporis est oleum, quod minore vi præli, quasi lixivum, defluerit. (*At. leg. lixivium*). h. e. more lixivivæ aquæ ex pannis sponte defluentis. Cf. locum *Caton. supra cit.* et *Pelagon. 7. Veterin. 4.* Lixivum tepidum cum oleo et modico melle faucibus infundito. *Pallad. 2. R. R. 15. a med.* Nucem lixivio per annum continuum ter rigabis in mense. h. e. lixivio.

LIXO, as, are, s. 1. idem atque elixo, *lessare*. *Gloss. Philoz. Lixo, as, ἐξέσω.*

LIXULÆ, ærum, f. plur. 1. dicebantur vocabulo Sabino circuli ex farina, caseo et aqua incocti facti: iidemque semilixulæ. *Varro 5. L. L. 107. Müll.*

LO

LŌBA, æ, f. 1. ¶ 1. Est culmus milli Indici apud *Plin. 18. Hist. nat. 7. 10. (53)*. ubi tamen rectius *phoba* scripseris; nam eamdem *Theophrast. Hist. plant. 1. 8. c. 4. ζέβρυ* vocat. Hanc lectionem eadem de causa in textum recepit *Sillig.* ¶ 2. Est hoc nomine etiam planta, eadem quæ strychnos, apud *Apul. Herb. 74.*

LŌCĀLIS, e, adject. (locus) ad locum pertinens, *locale, τοπικός. Tertull. 4. advers. Marcion. 34. a med.* Esse aliquum localem determinationem, quæ sinus dicta sit *Abrahæ. Id. ad Scapul. 3.* locale universali opponit. *Id. Apolog. 20.* Locales clades. h. e. locorum. Sic *Ammian. 14. 7.* Principum diffusa potestas localibus subinde medetur ærumnis. *Servius ad Virg. 7. Æn. 47.* Dii locales. V. MUNICEPS. — *Localia adverbia* apud Grammaticos sunt, quæ locum adsignificant. *Charis. 2. p. 182. Putsch. V. ILLOCALIS.*

LŌCĀLITAS, ætis, f. 3. (localis) necessaria corporis affectio apud *Claud. Mamert. 3. Stat. anim. 3. et 4.*

LŌCĀLITER, adverb. (localis) ratione loci, *secundo i luoghi*, ut apud *Tertull. Pall. 2.* Mutat et nunc localiter habitus. *Ammian. 19. 12.* Besæ dei localiter appellati oraculum. h. e. sb incolis loci. *Cassiod. 1. Variar. 35.* Quum scicetas presentis anni, quæ localiter certis solet deservire temporibus, etc. *Id. 4. ibid. 50. a med.* Alibi cacumina magna terrarum videntur ardere: hujus (*Vesuvii*) incendia pæne mundo datum esse posse cogooscere. V. JOCALITER.

LŌCĀRIUM, ñ, n. 2. V. voc. seq. in fin.

LŌCĀRIUS, a, um, adject. (loco) ad locationem pertinens: unde

Locarius, ñ, m. 2. absolute, substantivorum more, est qui loco prius occupabat in spectaculis, ut eadem aliis sero venientibus certo pretio cederet, *pijonante de seûli*, apud *Martial. 5. 21.* Hermes divitiæ locariorum. h. e. qui quum esset gladiator magni nominis, ideoque ingens hominum multitudo in amphitheatrum conveniret, grande lucrum sedes ibidem locantibus procurabat.

Locarium, ñ, n. 2. absolute, substantivorum more, est pretium, quod datur in stabulo et taberna, ubi consistant, *affitto, ἐνοίκιον. Varro 5. L. L. 15. Müll.*

LŌCĀRIUS, ñ, m. 2. V. voc. præced. in fin.

LŌCĀTĀRIUS, et *locatarius*, a, um, adject. (loco) qui mercede locatur, idem ac locaticius. *Gloss. Philoz. Locatarius, ο μισθούμενος. Locatorius, μισθωταίος. Cic. 15. Att. 9.* Locatoria provinciæ. V. LEGATORIUS.

LOCATICIUS et **locaticus**, a, um, adject. (loco) qui locatur, *μικτοσμοσος*. *Sidon. 6. Ep. 8.* Mercenariis prosecutionibus et locaticia fatigatione. *Salvian. Ep. 1.* Mercenario opere victum queritans uxoribus barbarorum locaticias manus subdit.

LOCÁTUM, adverb. (locus) per loca. *Val. Max. 5. 3. n. 3. extern.* Locatim dispersos cives suos in unam urbem contraxit. *Alti rectius leg.* vicatim. Certa est lectio apud *Jornand. Get. 7.* Taurus mons locatim recisna, qua disrupto jugo vallis biatu patescit, nunc Caspiae portas, nunc Armenias, nunc Cilicias, nunc secundum locum qualis fuerit, facit.

LOCATIO, ónis, f. 3. (loco) locandi actus: hinc I.) Proprie. ¶ 1. Generatim est collocatio, dispositio, *collocazione*. *Quintil. 7. 1.* Partitio est rerum angularum in partes discretus ordo, et recta quaedam locatio, prioribus sequentia adnectens. *Alti leg.* collocatio. *Id. 9. 4. 32.* Amphibolia fieri vitiosa locatione verborum. ¶ 2. Speciatim est actus rem alteri committendi faciendam, vel utendam concedendi, pretio pacto: cui *conductio* et *redemptio* respondent. *Cic. 4. Att. 3.* Disturbata porticus Catuli, quae ex S. C. censulum locatione reficiebatur. In vet. edict. praetor. apud *Gell. 11. 17.* Ex lege locationis. Sic in *Inscript. apud Henzen. 7421.* QUI HVIR. I. D. P. VECTICALIA VLTROQUE TRIBVTA SIVE QVID ALIVT COMMVNI NOMINE MVNICIPIVM KILVA MVNICIPI LOCARI OPORTEBIT LOCATO QVASQVE LOCATIONES FECERIT QVASQVE LEGES DIXERIT etc. *Colum. 1. R. R. 7. 3.* Mea fert opinio, rem malam esse frequentem locationem fundi. *Liv. 45. 18.* Locationes praediorum rusticorum. — *Locatio aedium Romae* fiebat Kal. Iulii. *V. JULIUS.* Fundorum vero Kal. Martii. *V. Brisson. de formul. pop. R. l. 6. c. 70.* Attamen Pompejis idem facultatum fuisse Idibus Augustis, probat *Rosin. Dissert. isagog. p. 64.* Ubique autem in quinquennium locationes tum aedium, tum fundorum factas fuisse, arguit idem *Brisson. loc. cit.* Item vectigalium et ultro tributorum. *V. LUSTRUM.*

II.) Translate locatio dicitur contractus ipse, quo mercede pacta aliquid alicui utendum concedimus, vel faciendum committimus. *Cic. 1. Att. 17. 9.* Ut induceretur locatio, postulaverunt.

LOCÁTIVS, a, um, F. LOCATICIUS.

LOCATOR, óris, m. 3. (loco) qui pretio rem aliquam utendam, aut faciendam dat alteri: cui *conductor* et *redemptor* respondent, *chi dá a pigione* o ad *affitto*, *εργοδοτης*. — a) Generatim. *Plin. 7. Hist. nat. 52. 53.* (176). Lotator funeris. *Labeo Dig. 19. 2. 60.* domus. *African. ibid. 35.* insulae et fundi. *Florentin. ibid. 35.* operis. *Firmic. 4. Mathes. 6.* Locatores meretricum. *Inscript. apud Pratiell. Via App. p. 279.* LOCATOR *THEATRARVM.* — b) Speciatim *locator scaenicorum* vel a *scena* dicebatur, qui ludorum theatralium editoribus corpus histrionum, gregem appellatum, cum omni suppellectile, mercede pacta, pro ludis faciendis locabat, *impresario*. *Inscript. apud Gor. Symbol. litter. Florent. T. 2. p. 161.* P. CAESENIVS ORATVS LOC. SCAENICORVM. *Alia apud eund. ibid. p. 167.* A. MANNIVS A. F. SEVERINVS LOCATOR SCAENICORVM. *V. ibid.* plura huc spectantia; et confer *Inscript. apud Orell. 2618.*

LOCÁTUS, a, um, F. LOCO.

LOCATORIVS, a, um, F. LOCATARIUS.

LOCÉLLVS, i, m. 2. *deminut.* a locus, parvus loculus, capsula, *posticcicuo*, *ripostignio*, *cassetina*, *scrignetto*, *βαλαντιδιον*. *Caesar ad Pison. apud Charis. 1. p. 60.* Putsch. Locellum tibi signatum remisit. *Martial. 14. 13.*, cuius lemnus est *Loculi lignei*. Si quid adhuc superest in nostri facie locelli. Munus erit: nihil est, ipse locellus erit. *Id. 10. 88.* Omnes persequeris praetorum, Cotta, locellos. *Petron. Satyr. 140.* Unde plani viverent, nisi aut locellos, aut sonantes aere sacellos pro hamis in turbam mitterent? *Val. Max. 7. 8. n. 9.* Annulus in locellum repositos hereditus reddidit.

LOCÉHA, ae, f. 1. *λογεία*, obstetrix: ita est appellata Diana, quia a parturientibus invocata, eisdem opem fert, ideoque et opifera et lithyia etiam dicta fuit. *V. Callimach. Hymn. in Dian. v. 19.* Hinc *Inscript. apud Gruter. 1011. 3.*, quae est apud *Orell. 1450.* DIANAÉ LOCÉHAÉ GINECEIA P. P. BYVA POMPNIA.

LOCÉTO, as, are, a. 1. *frequentat.* a loco, as,

qua significat utendum, aut faciendum dare. *Ter. Adelph. 5. 8. 26.* Agelli est hic aub urbe paululum. quod locitas foras.

LOCO, as, avi, stum, are, a. 1. (locus). *Locassim*, is, it, pro *locaverim* antique habetur apud *Plaut. Aulul. 2. 2. 51.* et *Cic. 3. Legg. 4. 11.* — Part. *Locatus* I. 1. 3. et II. 1.; *Locaturus* I. 4.; *Locandus* I. 4. et 5. — *Locare* est in loco ponere, constituere, collocare, *καθίστημι* (It. *collocare*, *porre*; Fr. *mettre*, *placer*, *poser*, *établir*, *disposer*; Hisp. *poner*, *collocar*, *meter*; Germ. *etwas irgend wohin stellen*, *legen*, *setzen*, *aufschlagen*, *errichten*; Angl. *to place*, *set*, *lay*, *collocate*, *dispose*, *arrange*, *station*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim est, ut diximus, in loco ponere, constituere, collocare. — a) De rebus physicis. *Cic. Brut. 57. 209.* Membra suo quaque loco locata. *Sic Auct. B. Afs. 36.* Castellum in montis loco munito locatum vi expugnare. *Virg. 4. Aen. 508.* Effugiameque toro locat. *Cæs. 3. B. C. 46.* Grates ad extremum tumulum contra hostes proferri, et adversas locari jubet. *Cic. 1. de republ. 15.* Quam solita locatus fuisset, ut lunam suo lumine non posset attingere. *Cf. Ovid. 4. Pont. 9. 129.* inter convexa locatus Sidera. *Id. 14. Met. 89.* sterilique locata Colle Pithecusæ. *Cic. 15. Fam. 2.* Castra ad Cybistra locavit. *Sic Sall. Jug. 14.* Castra locata. *Cato R. R. 14.* Villam aedificandam si locabis novam a solo. *Cf. Virg. 4. Aen. 266.* Locare fundamenta urbis. *gettare.* et 1. *ibid. 251.* urbem Patavi sedesque locavit Teucro. *fundò.* et *Tac. Germ. 16.* Vicos locant, non in nostrum morem, connexis aedificiis: suam quisque domum spatio circumdat. *fabricano*, *piantano*, *disponono*. *Sall. Jug. 95.* Ad oppidum Laris, ubi stipendium et comaeatum locaverat, ire jubet. *avea depositato.* — b) De hominibus. *Cic. Cael. 28. 67.* Fortes viri in insidiis atque in praesidio balnearum locati. *Orellius* vero pro locati legit collocati. *Sic Justin. 2. 8.* Juventutem in insidiis locat. *Sall. Jug. 105.* Milites super vallum in monumentis locare. *Quintil. 2. 13. 3.* Locare equites pro cornibus. et *Curt. 3. 9. a med.* Equites ab utroque cornu locati. *Virg. 1. Aen. 701.* aulæis jam se regina superbis Aurea composuit sponda medianque locavit. et 2. *ibid. 525.* recepit Ad sese, et sacra longævum in sede locavit. et 8. *ibid. 176.* gramineoque viros locat ipse sedili. *mette a sedere.* *Cf. Ovid. 3. Fast. 615.* dii nuper hac sede locati. — c) Abstractum pro concreto, uti ajunt *Plaut. Rud. 2. 5. 17.* et *Curc. 1. 1. 25.* Locare insidias alicui. ¶ 2. Speciatim locare puellam in matrimonium vel in matrimonio vel tantum locare est nuptui dare, collocare in matrimonio: rationem autem hujus formulae habes apud *Servium loc. cit.* in FARREATIO. *Ennius* apud *Cic. 2. Herenn. 24. 38.* Cur me huic locabas nuptiis? *Plaut. Aulul. 2. 2. 14.* Virginem habeo grandem, neque eam quoe locare cuiquam. *Id. Trin. 3. 3. 52.* Locare aliquam in matrimonio. *Id. Cist. 2. 3. 18.* aliquam in lulentam familiam. *Ter. Phorm. 5. 1. 25.* nuptum virginem adolescenti. *Cic. 2. Phil. 18. 44.* aliquam in matrimonio stabili et certo. ¶ 3. Item speciatim est mercede pacta quippiam alicui utendum concedere, dare a pigione, *affittare*, *εμπιοσσω*, *απομιοσσω*: cui respondet *conducere*. *Cic. 1. Invent. 30. 47.* Si Rhodiis turpe non est portorium locare, ne Hermacreonti quidem turpe est conducere. *Id. 1. leg. Agr. 3. 7.* Censoribus vectigalia locare, nisi in conspectu populi Romani, non licet. *Liv. 27. 3.* Agrum omnem locavit frumento. *affittò a frumento.* *Plin. 9. Ep. 37. 3.* Prædia locare non nummo, sed partibus. *non a danari, ma alla parte.* et *ibid. § 1.* Necessitas locandorum praediorum. *Sueton. Ner. 37.* Locare tabernas civitatibus ad stationem. — Hinc *ex locato* est ex contracta locationis. *Paul. Dig. 14. 2. 2.* Ex locato agere cum aliquo. Adde *ibid. 19. tit. 2.* qui *Locati* et *conducti* inscribuntur. ¶ 4. Item aliquid faciendum committere, pretio proposito, *dar a fare*: cui respondet *suscipere*, *redimere*. *Plaut. Aulul. 3. 6. 30.* To idem optimum est loees effendum; nam jam credo, mortuus est. h. e. pecuniam des alicui, qui curam funeris suscipiat. *Sic Cic. 7. Ferr. 45. 120.* Palam virorum funera locabantur. et *Plin. 7. Hist. nat. 52. 53.* (176). Loca-

tom funus. *Cic. 9. Phil. 7. 16.* Ut quæstiones am basim statuatque faciendam et in rostris statuendam locent: quantique locaverint, tantam pecuniam redemptori solvendum curent. *Cf. Sueton. Claud. 9.* Quod fratrum Cæsaris statuas segnius locandas ponendasque curasset. et *Sulpicius ad Cic. 4. Fam. 12 sub fin.* Monumentum ei marmoreum faciendum locarunt. *Cic. 4. Ferr. 67. 161.* Centuripinorum senatus decrevit, populusque jussit, ut eas (statuas Ferris) quæstorea demolendas locarent. *Id. 3. ibid. 59. 154.* Qui majore pecunia quatuor columnas dealbandas, quum ille omnes aedificandas locaverit. *Justin. 8. 3. 8.* Philippum magna pecunia locare et muros pro civitates et fana et templa facienda. *Horat. 2. Od. 19. 17.* Tu secanda marmora Locas sub ipsum funus. *Rursus Cic. Rosc. Am. 20. 56.* Anseribus cibaria publice locantur. *scil. præbenda.* *Sic Liv. 27. 10. extr.* Vestimenta præsentia pecunia locare exercitui. h. e. facienda pro exercitu. *Id. 5. 23.* Locare templum Junoni. h. e. extruendum. *Id. 23. 48.* Quæque alia opus essent navalibus sociis, esset locaturus. *Pers. 6. 47.* ingentesque locat Cæsonia Rhenos. h. e. Rhenanos, vel Rheni accolos. ¶ 5. Item locare se aut operam suam est pretio accepto alteri addicere, *obligari*, *soggettare*. *Plaut. Rud. 2. 6. 51.* Quid, si aliquo ad ludos me pro manduco locem? *Id. Trin. 4. 2. 1.* Ego operam meam tribus nummis hodie locavi ad artes nugatorias. *Gell. 3. 3. sub fin.* Plautus ob quærendum victum ad circumagendas molas operam pistori locavit. *Juvenal. 9. 143.* duo fortes De grege Mæsorum, qui me cervice locata Securam jubeant clamoso insistere circo. *Id. 8. 185.* Consumptis opibus, vocem, Damasippe, locasti. h. e. ut præconem ageres. *Cf. Cato apud Gell. 9. 12.* Sed nisi qui palam corpore pecuniam quæreret, aut se lenoni locavisset etc. — Eleganter caudicidii et rabulæ dicuntur a *Seneca Herc. Fur. 173.* jurgia vendere, iras et verba locare. — *Locare noctes* meretricum est, pretio amatoribus se addicentium. *Ovid. 1. Amor. 10. 30.* Sola viro mulier spoliis exsultat adeptis: Sola locat noctes, sola locanda venit. ¶ 6. Item locare pecuniam est ponere, impendere, *impiegare*, *spendere*. *Plaut. Most. 1. 3. 141.* Triginta minas pro capite tuo dedi: nec quicquam argenti locavi jamdiu usquam æque bene. — Est etiam fenori dare, *dare ad usura*, *investire*. *Id. ibid. 3. 1. 4.* Locare argenti nemini nummum queo. — Hinc se locare est pretium vel fenus accipere, *farsi pagare l'interesse*, *la rendita*, apud *Cic. Rosc. com. 10. 28.* *Disciplina (histrionis)*, que erat (*Fanurgo*) ab hoc (*Roscio*) tradita, locabat se non minus *ns. ccccxxx.*

II.) Translate. ¶ 1. Generatim. *Lucret. 5. 11.* Fluctibus e tantis vitam tantisque tenebris In tam tranquillo et tam clara luce locavit. *Cic. 1. Acad. (post). 10. 37.* Inter recte factum atque peccatum media locabat quædam. *Id. Mur. 14. 30.* Artes, que possunt locare homines in amplissimo gradu dignitatis. *Id. Amic. 12. 40.* Eo loco, Fanni, locati sumus, ut nos longe prospicere oporteat futuros casus republicæ. *Id. 6. Att. 1. ante med.* Civitatem in Catonis et Brutii fide locatam, meisque beneficiis ornatam, funditus peradissem. *posta sotto la protezione.* *Id. Amic. 27. 104.* Vos hortor, ut ita virtutem locetis, ut, ea excepta, nihil amicitia prestabilis putetis. h. e. eo loco habeatis, ea evisionatione et pretio dignum putetis, ut etc. *Græc.* suspicatur legendum *colatis*. *Id. 2. Fam. 6.* Omnia mea studia, omnem operam, curam, industriam, cogitationem, mentem denique omnem in Milonis magistratu fixi et locavi. *Plaut. Amph. 1. 1. 122.* Operam pulvere locare. *impiegare.* *Ennius apud Cic. 2. Off. 18. 62.* Benefacta malefacta arbitror. *Cf. Liv. 7. 20.* Locare beneficium apud gratos. *Rursus Cic. 1. Orat. 31. 138.* Res certis in personis ac temporibus locata. *Id. 3. Off. 17. 71.* Prudentia est locata in defectu bonorum et malorum. *è posta, consiste.* ¶ 2. Speciatim locare nomen est fidejussoris fidem suam interponentis et se pro alio obligantis, ita ut patiator nomen suum poni pro nomine debitoris. *Phædr. 1. 16.* Fraudator nomen quum locat sponso improbo etc. *Alti rectius leg.* Fraudatur hominem quum vocat sponsum improbum.

LOCULAMENTUM, i, u. 2. (loculus) loculus,

cellula, capsula, seu potius locularum plurium distinctiorum series, qualia in favis ad receptaculum apum, et in columbariis ubi columbae nidificant etc., σηκός, γλωσσοκομείον. — a) Generatim. *Seneca Tranquill. 9. sub fin.* Apud desidiosissimos videbis quidquid orationum: hystoriarumque est, et tecto tenus extracta loculamenta. *scaffali, scancie da libri. Colum. 8. R. R. 8. 3.* Paxillis adactis tabulae superponantur, quae vel loculamenta, quibus nidificant aves, vel scitilia columbaria recipiant. *Id. ibid. 9. 3.* Custos novum loculamentum in hoc praeparatum perliniat intrinsecus. *bugno, arnia, alveario da peccie.* — b) Speciatim. *Vitruv. 10. 14.* loculamantum appellat thecam, cavum, in quo aliquid recipitur et includitur, et *Veget. 3. Veterin. 32. 1.* Loculamenta dentium.

LOCULARIS, e, adject. (loculus) qui in loculis servatur, ut *Locularis resina apud Pallad. 3. R. R. 26. 23.* ubi eam pici liquidæ mixtae, in arborum morbis, jubet adlini truncis. Hæc eadem apud *Veget. 2. Veterin. 23.* dicitur *resina acronalis* (in quibusdam tamen *Codd. et editionib.* perperam *acronalis*), quia nempe in æronibus, et apud *eumd. 3. ibid. 54. et 4. ibid. 14.* *resina cavealis*, quia in caveis aeryabatur. Huc fortasse spectat locus *Plin. 16. Hist. nat. 11. 22. (53).*, ubi memoratur *resina ferventibus coacta lapidibus, in aiveis validi roboris.*

LOCULATUS, a, um, adject. (loculus) loculos habens, seu loculamenta crebra et distincta. *Varro 3. R. R. 17. 4.* Ut pictores loculatas magnas habent arculas, ubi discolors sint ceræ: sic hi loculatas habent piscinas, ubi dispares disclusos habent pisces.

LOCULOSUS, a, um, adject. (loculus) loculis, seu cellulis, alia ab alia distinctis, abundans. *Plin. 15. Hist. nat. 22. 24. (88).* de nucib. Differentia generum in putamine duro fragilive, et tenui aut crasso, loculoso aut simplicis.

LOCULUS, i, m. 2. deminut. a locus. ¶ 1. Generatim est parvus locus, *λογυκκίωλο, κρενογυρία. Plaut. Mil. glor. 3. 2. 38.* In cella est paulum nimis loculi lubrici: ibi erat bilibris aqualis etc. ¶ 2. Speciatim est loculamentum in piscinia, avlaris aliorumque animalium stabulis, in quibus unaquæque seorsum degunt et aluntur. *Varro 3. R. R. 17. 5.* Quum piscinas haberet magna pecunia adificatas ac loculos. *Alii rectius leg. ad Baulos.* De loco in præsepi, ubi jumenta separatim cibum capiunt, dixit *Veget. 1. Veterin. 56.* Loculi vel marmore, vel ligno facti distinguendi sunt, ut aingula jumenta hordeum suum ex integro, nullo præcipiente, consumant. ¶ 3. Item speciatim est locus in sepulcro, ubi cadavera conduuntur, *nichia, cassa. Plin. 7. Hist. nat. 16. 16. (75).* M. Maximum et M. Tullium equites R. binum cubitorum fuisse, auctor est M. Varro: et ipsi vidimus in loculis assevatos. *et ibid. 2. 2. (20).* Pollicem cremari cum reliquo corpore non potuisse tradunt conditumque loculo in templo. Adde *Justin. 39. 1. 4.* ¶ 4. De feretro, seu sandapila, qua effertur ad sepulchram cadaver, usurpat *Fulgent. Planciad. initio exposit. serm. antiq. p. 558. 15. Merc. ¶ 5.* Item capsula, cista, *cassetta, cesta. Pallad. 4. R. R. 10. ad fin.* Pulpæ ficorum duplicatae in cistellis servantur, aut loculis. ¶ 6. Item capsula continendæ pecuniæ et hujusmodi pretiosis rebus, quæ diligenter custodiri solent, *cassetina, scatola, scrignetto:* adhibeturque semper in plurali numero, fortasse quia hujusmodi capsulae pluribus constabant loculamentis ad varia pecuniarum genera distinguenda. *Horat. 2. Ep. 1. 175.* Gestit enim nummum in loculos demittere. *Juvenal. 1. 89.* neque enim loculis comitantibus itur Ad casum tabulae, posita sed luditur arca. *et 13. 138.* gemmaeque princeps Sardonyches, loculis quæ custoditur eburnis. *Ovid. 6. Fast. 749.* Gramina continuo loculis depromit eburnis. *Marital. 5. 39.* Excussi loculosque sacculumque. Adde *eumd. 14. 13.* cuius lemma est *Loculi lignei, sabadanajo, ἀγγυροσηκη. V. Bullett. archeol. n. 184. 3. p. 16. Plin. 14. Hist. nat. 13. 14. (89).* Quod loculos, in quibus erant claves vinariæ cellæ, resignavisset. *Auson. Grat. act. 5.* Consul ego munere tuo, non passus sæpta, neque campum, non suffragia, non puncta, non loculos. *h. e. largitionem pecuniæ.* In illo *Horat. 1. Sat. 6. 74.* Lævo suspensi loculos tabu-

lamque iacerto: secundum *Forcellinum* et ipsum *Cruquianum* commentatorem, loculi sunt capsulae calculorum plene, vel arculae loculatae, quibus ad supputandum utebantur: at secundum *C. Fr. Hermannum* et *Fr. Ritterum*, loculi sunt nummorum receptacula, tabulo vero, in qua aumma magistro menstruo tempore numeranda subducebatur. — Ilinc joculariter et convicij gratia *stimulorum loculi* dicitur de malo servo, ita stimulis perfosso, ut hi in ejus corpore, sicut pecunia in loculis servari videantur. *Plaut. Cas. 2. 8. 11.* At candidatus cedit hic mastigia stimulorum loculi. ¶ 7. *Zoculus Archimedeus* quatuordecim ebores lamellas vel crustas, quarum anguli varii erant, continebat, quæ, prout componebantur, modo galeam, modo sicam, alias columnam, alias navem, vel arbusculum et alia plura ad puerorum ingenium exercendum et in eorumdem voluptatem figurabant, ut docet *Mar. Victorin. 3. Art. gramm. p. 2548. Putsch. et Atil. Fortunatian. p. 2685. Putsch.* Hujusmodi loculi nostris quoque temporibus usu venerunt.

LOCUPLES, ætis, adject. (locus et pleo: *V. infra sub I.*) Duplicem habet in sexto singulari positionem, in e et i. *Cic. 5. Ferr. 19. 48.* In provincia tam locupleti ac referta. Ita legebat *Priscian. 7. p. 765. Putsch.* Alii *locuplete.* — Hinc in Genitivo plur. et *um* et *ium*, sed hoc videtur esse frequentius. *Cic. 1. Att. 19. ante med.* Exercitus hominum locupletum. *et 7. ibid. 7. sub fin.* In pecuniis locupletum. *Cæs. 3. B. C. 110.* Bona locupletum diripere. *Cic. 6. Parad. 2. 46.* Proscriptiões locupletum. *Tac. 6. Ann. 16.* Ex libidine locupletum. In *tabulo cærea Lugdun.* apud *Gruter. 502.* BONORVM SCILICET VIRORVM ET LOCUPLETIVM. In non uno ex allatis locis al. leg. *locupletum.* — Comp. *Locupletior* in omnibus paragr.; Sup. *Locupletissimus* II. 1. et 3. — Locuples

1.) Proprie est is, qui multas habet agrorum possessiones; a locus et pleo pro impleo. Quo sensu locuples esse potest aliquis, nec tamen dives: ut si magno in aere alieno sit, majores tamen fundos habeat. *Nigidius apud Gell. 10. 5.* Locuples dictus ex compositis vocibus, qui pleraque loca, hoc est multas possessiones, teneret. *Cic. 2. de republ. (edente A. Maio) 9. et apud Norz. p. 42. 34. Merc.* Quod tum res erat in pecore et in locorum possessionibus: ex quo pecuniosi et locupletes vocabantur. *Ovid. 5. Fast. 279.* Cetera luxuriæ nondum instrumenta vigeabant: Aut pecus, aut latam dives habebat bumum. Hinc etiam locuples, hinc ipsa pecunia dicta est. *Plin. 18. Hist. nat. 3. 3. (11).* Locupletes dicebant loci, hoc est agri plenos. *Quintil. 5. 10. 55.* Locupletum a locorum copia. *et Paul. Diac. p. 119. 2. Müll.* Locupletes locorum multorum domini. *Plin. 33. Hist. nat. 10. 47. (134).* Crassus negabat, locupletem esse, nisi qui reddito annuo legionem tueri posset. *Cic. 2. Cat. 8. 18.* Unum genus est eorum, qui magno in aere alieno, majores etiam possessiones habent: quarum amore adducti, dissolvi nullo modo possunt. Horum hominum species est honestissima; sunt enim locupletes: voluntas vero et causa impudentissima.

II.) Translate. ¶ 1. Ad corporeas divitias universim refertur, et pro divite, copioso, opulento adhibetur, tum de personis, tum de rebus ipsis: cui *egens* opponitur, ut apud *Cic. Rosc. com. 8. 22.* Egebat? immo locuples erat: debebat? immo in suis nummis versabatur. — a) Absolute. *Plaut. Rud. 2. 1. 4.* Omnibus modis, qui pauperes sunt homines, miseri vivunt. — Nus jam de ornatu propemodum ut locupletes simus, scitis. *Cic. Divin. in Q. Cæcil. 17. 35.* Mulier copiosa plane et locuples. *Id. 2. de republ. 22.* Ut suffragia non in multitudinis, sed in locupletium potestate essent. *Id. 3. ibid. 9.* Lycurgus agros locupletium plebi, ut servitio, colendos dedit. *Auct. B. Alex. 2.* Locupletiores domini. *Quintil. 1. 12. 17.* Dum sit locupletior aliquis sordidæ mercis negotiator. *Cic. 1. de republ. 14.* Ex urbe (Syracusi) locupletissima atque ornatissima. Sic *Cæs. 3. B. C. 31.* Locupletissimæ urbes. *Cic. 1. Orat. 35. 161.* Locuples et referta domus. *Nepos Agesil. 3.* Ea regio multo putabatur locupletissima. *abbdantissima. Varro apud Non. p. 67. 24. Merc.* Quibus erant pecuniæ satis locupletes, assiduos; contrarios, pro-

letarios. *Cic. 4. Herenn. 33. 44.* Ostentas mihi divitias, et locupletes copias jactas. *et ibid. 47. 60.* Si quis in excelso loco et in magnis ac locupletibus copiis collocatus etc. *Nepos Thrasymb. 4.* Parva munera diutina; locupletia, non propria esse consequerunt. *Pers. 3. 73.* multa fidelia putet In locuplete penu. — b) Cum addito Aletivo rei, qua quis est locuples. *Sall. Jug. 86.* Sese quisque præda locupletem fore sperabat. *Horat. 2. Ep. 1. 137.* annus locuples frugibus. — c) Cum Genitivo. *Apul. 8. Met. init.* Juvenis prænobilis, equo clarus, pecuniæ simul satis locuples. — d) Active. *Juvenal. 14. 197.* Ut locupletem aequilam tibi sexagesimus annus Afferat. *h. e. gradum in militia;* qui te locupletem reddat: qualis fuit centurionis, qui aequilam servabat. ¶ 2. Transferatur ad divitias animi et similis. *Cic. 1. Nat. D. 40. 112.* Locupletior igitur hominum natura ad beate vivendum est, quam deorum, quod pluribus generibus fruitur voluptatum. *h. e. magis instructa, atque adeo magis idonea. Id. 1. Fin. 3. 10.* Latina lingua locupletior, quam Græca. *Id. 5. Fin. 5. 13.* Lysias oratione locuples, rebus ipsis jejunior. *Quintil. 10. 1. 67.* Atacinus Varro ad augendam facultatem dicendi parum locuples. *Id. 12. 10. 78.* Nitidus ille et sublimis et locuples orator. *Id. 5. 14. 30.* Locuples et speciosa vult esse eloquentia. ¶ 3. Locuples est etiam plenus fidei et dignissimus, cui credatur, *degno di fede, pieno di credito, autorevole, ἀξιωματος:* quemadmodum locupletis homini fides habetur in rebus creditis. Hinc — a) *Locuples reus*, qui quum se obligavit, habet unde solvat, et idoneus est implendo promisso. *Liv. 9. 9. ad fin.* Samnitibus sponsores nos sumus, rei satis locupletes in id quod nostrum est. — b) *Locuples auctor* aut testis est plenus fidei et dignissimus, cui credatur. *Cic. 2. Divinat. 58. 119.* Pythagoras et Plato locupletissimi auctores, jubent etc. *Id. 5. de republ. 20.* Quem enim auctorem de illo (*Socrate*) locupletiorum Platonem laudare possumus? *Id. Brut. 12. 47.* Locuples auctor Thucydides. *Id. 1. Divinat. 19. 37.* Collegit innumerabilia oracula Chrysiptus, nec ullum sine locuplete auctore atque teste. *Id. 3. Off. 2. 10.* Accedit eodem testis locuples Posidonius, qui etc. — c) *Locuples tabellarius*, cui tuto committi litteræ possunt de rebus magni momenti. *Cic. 3. ad Q. fr. 9. 6.* Habeo absolutum suave *ἔπος* ad Cæsarem: sed quero locupletem tabellarium, ne accidat, quod Erigone tuz.

LOCUPLETATIO, ōnis, f. 3^a (locupletio) actus locupletandi, locupletacione, *arricchimento.* Translate est copia, abundantia. *Fulgat. interpr. Judith. 2. 16.* Et prædavit omnem locupletacionem eorum.

LOCUPLETATOR, ōris, m. 3. (locupletio) dicator, *arricchitore.* Nummus Hadriani, in quo ipse togatus sedet in suggestu, cui adiat Liberalitas, quæ ex cornucopia opes in sinum duorum civium infra stantium effundit, cum hac Inscriptione apud *Erkhel. D. N. V. T. 6. p. 505.* LOCUPLETATORI ORBIS TERRARVM. *Inscript. apud Fabrett. p. 417. n. 57.* IMP. CAESARI DIVI NERVAE P. NERVAE TRAIANO AVG. PROPAGATORI ORBIS TERRARVM LOCUPLETATORI CIVIVM ETC. *Alia in Novell. letter. di Firenze T. 4. p. 6.* HADRIANO AVGVSTO COS. III. P. P. SABINAE AVGVSTAE LOCUPLETATORIBVS MUNICIPII EX D. D. PVBLCIS. *Eutrop. 10. 15.* Julianus Aug. familiarium etiam locupletator.

LOCUPLETATUS, a, um. *V. LOCUPLETO.*

LOCUPLETE, adverb. (locuples). Comp. *Locupletus* II.; Sup. *Locupletissime* I. — Locuplete est dite, riccamente.

1.) Proprie. *Spartian. Hadrian. 3.* Ob hoc se a Trajano locupletissime muneratum. *Aurel. Vict. Epit. 9.* Filia locupletissime dotata.

II.) Translate. *Fronto 1. ad Antonin. Imp. (edente iterum A. Maio) ep. 3.* Vidi pullos tuos tam simili facie tibi, ut nihil sit hoc simili similis: tamen vidi te non ex adversum, sed locupletis, sive me ad dexteram, sive ad lævam convertissem.

LOCUPLETO, as, avi, atum, are, a. 1. (locuples) Part. *Locupletatus* 1. — Locupletare est locupletem facere, ditare, *arricchire, πλουτίζω.*

I.) Proprie. *Accius apud Gell. 14. 1. ad fin.* Qui aures verbis divitant alienis, iuas ut auro locupletent domos. *Cic. 2. leg. Agr. 26. 68.* Hæc lex eos homines fortunatos locupletat. *Id. 2. de republ. 24.* Maxima auri argentique præda locuple-

tatos. Sic *Id. 7. Ferr. 31. 80.* Hac tanta præda auctus, mancipiis, argento, veste locupletatus. et *Nepos Agessil. 3.* Magna præda milites locupletati. *Id. Hamilc. 4.* Equis, armis, viris, pecunia totam locupletavit Africam. *Colum 6. R. R. præf. 4.* Quam partem rei rusticæ exercendo, celeriter locupletari posset.

II.) Translate. *Cic. 2. Fin. 28. 90.* Sapientem locupletat ipsa natura. *Id. Brut. 97. 33t.* Ipsam eloquentiam locupletavisti graviorum artium instrumento. *Id. 2. Invent. 1. 1.* Templum Junonis egregiis picturis locupletare voluerunt.

LOCUPLETUS, a, nm, adject (locuples) idem ac locuples. *Venat. Fort. in Vita S. Mart. 2. 379.* Dices agris, opulens famulis, locupletus acervis.

LOCUS, i, m. 2. et in plur. num. etiam loca, ðrum, n. 2. *Silochus pro locus, ut sthis pro lis, dixerant antiqui, teste Quintil. 1. 4. 16.* — *Locum, i, n.* etiam in num. sing. *Inscript. apud Gruter. 129. 14. ex 1550. LOC. LOCVM. FISCERVNT.* — De genere neutr. in plur. num. *V. infra sub I. 1.* — Ratione habita etymi est a λóγος locus insidiis aptus, quod a λέγω pro λέγω (confer λέγεις, et Germ. Lager, Lage), unde λέγομαι cubo; Romani vero dempta, ut sæpissime alias, aspiratione, situm seu positionem quamlibet locum dixerunt; constat enim eos, utpote qui rem militarem apprime coluerint, ex militia plurimas hausisse voces, quas in communi linguæ usu postea usurparunt. Itaque locus est quidquid continet aliquid, sive, ut ait *Varro 5. L. L. 15. Müll.* ubi quidquam consistit, τόπος (t. luogo; Fr. lieu, endroit, place; *Hisp. lugar, sitio, puesto;* Germ. *der Ort, Platz, die Stelle;* Angl. *a place*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Universim. — In sing. num. et in Genitivo plur. numeri. *Pompejus ad Cos. apud Cic. 8. Att. 6.* Omnes copias in unum locum convenire. *Sall. Cat. 46.* Postquam ad id loci legati cum Vulturico venere. *Cæs. I. B. G. 49.* Ultra eum locum, quo in loco Germani condescerant. *Ovid. 2. Art. am. 240.* Facere alicui locum in turba. *Id. 8. Met. 805. de Fame.* Ventris erat pro venire locus. *Horat. 2. Od. 6. 21.* Ille te mecum locus (h. e. Tarentum) et beatæ Postulant arces. *Liv. 22. 38. ad fin.* Locorum situm, naturam regionis nosse. *Horat. 1. Ep. 3. 34.* ubicumque locorum. — In plur. num., excepto Genit. *Cæs. 2. B. G. 4. Galli, qui ea loca incolerent. Plaut. Trin. 4. 2. 86.* Quos locos adisti? *Sall. Jug. 21.* Proximos nostro mari locos occupavere. et *ibid. 32.* Romæ per omnes locos. *Virg. 1. Æn. 310.* exire, locosque Explorare novos, quas vultu accesserit oras. et *ibid. 369.* Devenere locos ubi nunc ingentia cernes Mænis. *Tac. 1. Ann. 61.* Incedunt mæstos locos. *Adde eumd. 2. ibid. 20. et 54. et alibi sæpe.* Ceterum apud oratores, Ciceronem præsertim, hoc sensu frequentius est loca, quam loci et locos: tametsi *Cic.* in aliis casibus efferens, masculina adjectiva adjunxit, ut *Partit. orat. 10. 36.* In locis illa naturalia, maritima, an remoti a mari; placi, an montuosi; leves, an asperi; salubres, an pestilentia; opaci, an aprici: et illa fortuita, culti, an inculti; celebres, an deserti; coædificati, an vasti; obscuri, an rerum gestarum vestigiis nobilitati; consecrati, an profani. *Adde eumd. Fat. 4.* — b) Speciatim, ex loco superiore agere dicitur orator, qui e rostris ad populum verba facit, et magistratus, qui jus dicit; ex æquo, qui in senatu, item qui familiariter cum aliis colloquitur; ex inferiore loco, qui ad iudices. *Cic. 3. Orat. 6. 23.* Sive de cæli natura loquitur, sive de terræ; sive de divina vi, sive de humana; sive ex inferiore loco, sive ex æquo, sive ex superiore. *Id. 1. Tusc. 49. 117.* Magna eloquentia est utendum, atque ita velut superiore e loco contionandum. *Id. 4. Ferr. 42. 102.* Ipse in Sicilia sæpe et palam de loco superiore dixerat, et in sermone multis demonstrat. *Id. 3. Fam. 8.* Meos multos et illustres et ex superiore et ex æquo loco sermones habitus cum tua summa laude. — c) Primus locus ædium apud *Nepot. præf. 6.* est id, quod nos Itali dicimus il piano terreno. — d) Movere loco est expellere, depellere: tractum a gladiatoribus, vel luctatoribus, in quibus qui adversarium loco movit, in quo consistebat, facile et cito propellit ac superat. *Ter. Phorm. prol. 32.* Quum per tumultum noster grex motus loco est. *Cf. Horat. 2. Ep. 2. 11.* Audebit, quæcumque parum splendoris habebunt, Verba movere loco, quemvis inlita recedant.

Adde *Cic. 2. ad Q. fr. 3. et 2. Cat. 1. 1.* Sic loco dejicere apud *Horat. loc. cit. 30.* Præsidium regale loco dejecit. — e) Locum dare est cedere, cedere, dar luogo. *Figurate Brutus apud Cic. 11. Fam. 1.* Dandus est locus fortunæ, cedendum ex Italia. Sic loco cedere, eodem sensu. *Sall. Cat. 9.* Qui signa relinquere, aut pulsus loco cedere, ausi erant. ¶ 2. Speciatim dicitur de pago, seu vico. *Cic. 7. Att. 3. a med.* Magis reprehendus sum, quod Pirææ scripserim, quam quod in addiderim: non enim hoc ut oppido præposui, sed ut loco. Apud *Plin.* non raro (quod adnotavit *Harduin.*) locus est, ubi quondam fuit oppidum, cujus vestigia tantummodo et situs manent, ut *4. Hist. nat. 5. 6. (13).* Intus Cleonæ, Hysia, Patræ: locus Pheræ. et *moz.* Ultra Patras oppidum Olenum, colonia Dyme: loca Buprasium, Hyrmine. *Cf. Ovid. 2. Fast. 250.* Illic, ubi nunc urbs est, tunc locus urbis erat. ¶ 3. Item speciatim, quando apud *Liv. 30. 17. extr. et 35. 23. extr.,* tum etiam in locis ad V. LAUTIA citatis legitur, ædes liberæ, loca, lautia legatis exterarum gentium a senatu decreta, loca sunt sedes in circo, in foro, in theatro, ubi publicis spectaculis ipsi commodè interesse possent: quemadmodum tum patroni municipiorum et coloniarum clientibus suis, tum magistratuum candidati amicis et tribulibus eadem loco officii causa comparare solebant. Hinc *Clodius apud Cic. 2. Att. 1. ait,* se novum patronum Siculis, clientibus suis, locum gladiatoribus esse daturum, si tribunus plebis fieret. *Cic. Mur. 34. 72.* At spectacula sunt tributim data, et ad prandium vulgo invitati. Quod enim tempus fuit, quo locus et in circo et in foro non daretur amicis et tribulibus? et *35. 73.* Num senatus crimen putat, locum ad spectandum dare, aut ad prandium invitare? *Inscript apud Marin. Frat. Arv. p. cxxx.* LOCA ADSIGNATA IN AMPHITHEATRO PRATRIBVS ARVALIBVS. *Cf. Quintil. 6. 3. 63.* Locum perdere, h. e. spectandi in ludis. ¶ 4. Locus pro agro V. IN LOCUPLES I. — Strictè loquendo locus non est fundus, inquit *Ulp. Dig. 50. 10. 60.,* sed pars aliqua fundi: tametsi et pro fundo accipi potest. *Pompon. ibid. 41. 2. 26.* Locus certus ex fundo possideri potest. *Ulp. ibid. 8. 5. 2.* Per ea loca fundi, per quæ etc. ¶ 5. Locus publica erant, ut ait *Labeo Dig. 43. 8. 2. § 3.,* aræ, insulæ, agri, viæ publicæ et itinera publicæ; quæ quidem ab operibus publicis distinguebantur, hoc enim nomine publica ædificia, ut templa, basilicæ, theatra, porticus etc. significantur. *V. Aggen. de limit. p. 60. Goes.,* ubi de locis publicis plura. *Inscript. apud Marin. Frat. Arv. p. 773.* CVRATOR OPERVM LOCORVMQVE PVBLICORVM. *Alia apud eumd. ibid. p. 220.* CVRATOR AEDIVM SACRARIVM LOCORVMQVE PVBLICORVM. *Tab. Heracl. apud Mazoch. p. 375.* QVÆR LOCA PVBLICA PORTICVSQVE PVBLICÆ IN VRBE ROMA ERVNT, QVORVM LOCORVM CIVIVSQVE PORTICVS AEDIVM EORVMQVE MAGISTRATVVM, QUI VIIS LOCISQVE PVBLICIS PVRGANIS PRÆRERVNT, PROCVRATIO ERIT. — Ab hujusmodi curatoribus locorum publicorum distinguendi sunt *III. viri locorum publicorum persequendorum, vel curatores locorum publicorum judicandorum,* quorum munus erat loca publica a privatis usurpata persequi, et publico iterum restituere. *Inscript. apud Gruter. 308. 6. T. IVLIVS T. F. CORN. VALERIANVS III. VIR LOCORVM PVBLICORVM PERSEQVENDOR. Alia apud eumd. 200. 6.* CVRATORVM SACOR. PVBLICOR. IVDICAND. EX S. C. CAUSA COGNITA EX PRIVATO IN PVBLIC. RESTITVER. *Alia apud Marin. Frat. Arv. p. 776.* LOCA PVBLICA A PRIVATIS POSSESSA T. SVEDIVS CLEMENS TRIBVNS CAUSIS COGNITIS ET MENSVRIS FACTIS REIPVBLICÆ POMPEIANORVM RESTITVIT. ¶ 6. Locus pro sepulchro frequens est in vet. *Inscript.,* ut apud *Gruter. 807. 12. p. NIEMISIANÆ VXORI Q. RECVLIANVS MARITVS LOCVM CONSECRAVIT. Alia mendosa apud Reines. cl. 17. n. 137.* quæque ita adhuc legitur in *Mus. Patav. loc. c. VOLVMIII C. L. PRIVATI. et apud eumd. ibid. 169.* LOCVS ADSIGNATVS AB TI. CLAVDIO HILARO PATRONO IN FR. P. V. etc. Apud *Freibreit. p. 154. n. 238.* ANNIAE GALITIAE VXORI T. STATILIVS CALOCERYVS LOCO SIBI CONCESSO A PATRONIS SVIS etc. *Augustin. 1. Civ. D. 1.* Martyrum loca. ¶ 7. Loci et loca speciatim dicuntur de utero, matrice. *Cato R. R. 157. a med.* Si mulier eo lotio locos fovabit, numquam illi virosi fient. *Cic. 2. Nat. D. 51. 128.* Quum in locis vicius læderit. *Cels. 2. 8. ante*

med. Quæ locis laborat. *Cæcl. Aurel. 3. Acut. 17.* Indecenter enim mulieres ipsa in loca manus mittunt, prurientibus verendis. *Colum. 8. R. R. 11. med.* Sæpiusque digitis loca feminarum tentanda sunt: nam in promptu gerunt ova. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 84. (209.)* Vesicæ junctus utriculus, unde dictus uterus: quod alio nomine locos appellat; in aliis animalibus vulvam. *Plin. hic innuit, locos* lo humana specie tantum dici. Tamen *Colum. loc. cit.* de pavonibus. et *6. ibid. 27. 10.* de equis usurpavit. ¶ 8. Etiam de publice usurpata. *Seneca 1. Controv. 2. ad fin.* Novimus, inquit, istam maritorum abstinentiam, qui, etiamsi primam virginibus remissere noctem, vicinis tamen lucis ludunt. Audiebat illum Scaurus; statim (subdidit) Ovidianum illud: Dum timet alterius vulnus inepta loci. *Pice porrū patet, Senecan Præceptorum auctorem putasse Ovidium,* nam hæc habentur apud *Auct. Priap. 3. Da mihi etc.,* Quod virgo prima cupido dat nocte marito, Dum timet alterius vulnus inepta loci. *Tertull. Pall. 4. a med.* Quum latinarum antistes sericium ventilat et immundum esse loco cervicem monilibus consolatur. Hinc simile est illud *Martial. 11. 78.* Pænicare semel cupido dabit illa marito, Dum metuunt teli vulnera prima navi. et *Tac. 6. Ann. 1.* Fœditas loci. h. e. publicis. V. SPINTRIA.

II.) Translate. ¶ 1. Locus dicitur in scilicet quidquid esse potest locus disputationis vel expositionis (*V. Seyffert. ad Cic. Amic. 13. 46. et 47.*): hinc — a) Generatim est questio, pars vel præcipua capita, *επιζήματα,* alienius doctrinæ, vel operis, *questione, materia, trattato, punto, passo.* *Cic. 2. Divinat. 1. 2.* Quum fundamentum esse philosophiæ positum in finibus bonorum et malorum, perurgatus est is locus a nobis quinque libris. et *moz.* Marquis locus, philosophiæque proprius, Peripateticorum familia tractata uberrime. *Id. Orat. 48. 162.* Est enim hic locus late patens, de natura usque verborum. et *ibid. 33. 118.* Habeat omnes philosophiæ notos et tractatos locos, de religione, de morte, de pietate, de caritate patriæ, de virtutibus etc. *Id. 3. Orat. 4. 16.* Quibus Cotta tantummodo locos ac sententias hujus disputationis tradidisset. *Plin. 1. Ep. 8. ante med.* Cogimur quum de beneficentia parentum nostrorum, tum de nostra disputare. Anceps hic et lubricus locus est, quum illi necessitas lenocinatur. *Gell. 1. 21. in fin.* Non verba autem sola, sed versus prope totos et locos quonque Lucretii plurimos sectatum esse Virgilium videmus. *Horat. 2. Ep. 1. 223.* Quum loca jam recitata revolvimus irrevocati. — b) Speciatim apud Rhetores locus et loci sunt sedes argumentorum, *il luoghi topici,* de quibus fusc *Cic. in Topicis* (nam Græcæ quoque τόποι), ex quibus ea, tamquam ex promtuariorum petuntur. *Cic. Topic. 2. 7.* Quum pervestigare argumentum aliquod volumus, locos nosse debemus. et *moz § 8.* Itaque licet definire, locum esse argumenti sedem. *Id. Orat. 35. 122.* Traditi sunt, ex quibus argumenta ducantur, duplices loci, uni e rebus ipsis, alteri assumpti. *Id. proæg. Parad. § 3.* Illa ipsa, quæ vix in gymnasiis Stoici probant, Iudeus conieci in comicæ locos. ¶ 2. Ponitur locus pro tempore et spatio, tempo, atque adeo pro opportunitate, occasione, facultate, opportunitate, comodo, motivo. *Ter. Heaut. 2. 1. 6.* Et cognoscendi et ignoscendi dabitur peccati locus. h. e. tempus. Ceterum hac significatione laxissime patet. Hinc — a) Locum dare est dare causam, assam, opportunitatem, facultatem. *Cic. Quinct. 16. 53.* Avacrum paulatim aliquid loci rationi et consilio dedisset. *Id. 3. Fam. 6. ad fin.* De tuo in me animo iniquis sensus existimandi videris nonnulli demisse loci. *Id. 3. Nat. D. 8. 19.* Repente avertis orationem, nec dis respondendi locum. *Id. Cæcl. 4. 9.* Dare susceptioni locum. *Id. Bulb. 6. 16.* dubitationi. *Fal. Flacc. 4. 451.* *Harpyiis.* Fallere quas nunquam misero locus. h. e. nunquam misero facultas et opportunitas datur. — Locum dare alicuique est admittere, recipere ammettere. *Cic. 1. Orat. 26. 118.* Hæc turba et barbaria forensis dat locum vel vitiosissimis oratoribus. — b) Locum habere res dicitur, cujus vis et usus est aliquis. *Cic. 2. Orat. 54. 219.* In hoc altero genere dicaritatatis quid habet ars loci, quum ante illud factum dictum emissum hæere debeat, quum cogitari potuisse vileatur? *Id. 3. Off. 33. 117.* Qui dolorem summum malum dicit, apud eum

quem habet locum fortitudo, quæ est dolorum laborumque contemptio? *Sueton. Aug. 34.* Contra dicerem tibi, si locum haberem. *Ulp. Dig. 35. 4. 5. circa med.* Si remissa sit satisfactio, rescriptum locum habebit. — c) Similiter locus esse alicui rei est eam rem usum ac vim habere. *Paul. Dig. 37. 10. 6.* Huic edicto locus est, etiamsi ab intestato ad bonorum possessionem liberi veniant. *Ulp. ibid. 9. 2. 27.* Legi Aquilæ locus est adversus te, si tua voluntate fecit. — Eodem modo locus esse alicui est admitti, vel recipi. *Cic. Planc. 33. 82.* Si in mea familiaritate locus esset nemini, nisi litigioso, aut nocenti. *Id. Orat. 1. 4.* In poetis non Homero soli locus est, aut Archilochæ, aut Pindaro, sed etc. *Id. Mur. 5. 12.* Maledicto nihil in hisce rebus luci est, quod omnia laus occupavit. — Huc demum referri potest et illud *Cic. 9. Att. 7. ad fin.* Vix gaudeo: si est nunc ullus gaudendi locus. Cf. *In script. a Bapt. Borghesio Romæ lecta n. 13.* cystos sepulchri pene districto deus priaps ego sym mortis et vitæ locus. — d) Locum non relinquere, non admittre, excludere. *Cic. 1. Fam. 1.* Nec precibus nostris, nec admonitionibus reliquit locum. h. e. adeo est bene animatus, ut non sit opus precibus adhibere. (Alio sensu *Ter. Andr. 3. 4. 21.* Nihil est precii loci relicti: jam perturbavi omnia. h. e. prece nihil possum proficere). Rursus *Cic. Quint. 15. 49.* Vita turpis est morti quidem honestæ locum reliquit. — e) Nancisci locum est nancisci opportunitatem, occasionem, facultatem. *Cic. 1. Att. 18. ante med.* Naclus, ut mihi videbat, locum reserandæ libidinis et coercendæ juventutis. — f) Loco et in loco est opportune, commodum, in tempore, opportunamente, a tempore et luogo, a suo luogo. *Cic. 9. Fam. 10. circa med.* Cœnomio tuo nihil utor: etsi posuisti loco versus Accianos. *Ter. Adelph. 2. 2. 8.* Pecuniam in loco negligere, maximum interdum est iucrum. *Cic. 11. Fam. 16.* Quemadmodum coram qui ad nos intemptive ad-eunt, molesti sæpe sunt; sic epistolæ offendunt non in loco reddite. *Horat. 4. Od. 12. 28.* Dulce est desipere in loco. — Locus dicit etiam *Quintil. 12. 10. 23.* Non insurgit locus? non figuris gaudet? — Loco dicere est senatoris, qui non nisi rogatus sententiam in senatu dicit. *Cic. 3. Legg. 18. 40.* Senatori jussa tria sunt: ut adsit, nam gravitatem res habet, quum frequens ordo est: ut loco dicat, id est rogatus: ut modo, ne sit infinitus. ¶ 3. Item pro conditione, statu, condizione, stato. Hinc si isto loco essem, si meum esset negotium, si mea res ageretur, scilicet si in ista essem conditione. *Plaut. Bacch. 4. 9. 16.* Si ego in isto siem loco, dem potius aurum, quam etc. s'io fossi nei tuoi piedi. et *Cic. 4. Fam. 4.* Is eam, si eo loco esset, negavit se facturum. — Ceterum *Ter. Adelph. 3. 2. 46.* Pejore loco res ncu potis est esse, quam in quo nunc sita est. *Cic. 11. Att. 23. a med.* Meliore loco erant res nostræ. *Id. Sext. 31. 68.* Res erat et causa nostra eo jam loci, ut erigere oculos et vivere videretur. *Cæs. 2. B. G. 26.* Qui quum ex equitum fuga, quo in loco res esset, cognovisset. *Liv. 2. 47.* Missis nunciis, quo loco res essent. *Tit. 7. 35.* In eo enim loco res sunt nostræ etc. — Hinc illa, quæ adverbii ritu occurrunt. *Sall. Jug. 67.* Tamen is ad id locorum talis vir, consulatum appetere non audebat. *Id. Iud. 22. 38.* sub fin. Temeritatem infelitem ad id locorum fuisse. *Plaut. Cas. a. 1. v. 32.* Post id locorum quando ad villam veneris, dabitur etc. *appresso, dopo ciò.* *Lucret. 5. 438.* inde loci. V. INDE. Similiter interea loci. V. INTEREA. *Tertull. Pall. 1. a med.* Si tunc locorum Diogenes de dolio latraret. ¶ 4. Refertur et ad ordinem. *Cic. 1. Fam. 6.* Facile secundo loco me consolatur: recordatio meorum temporum. — Priore loco causam dicere, ante defendere, quam quis accusatus sit. *Cic. Quint. 2. 8. et 8. 31.* ¶ 5. Sæpiissime accipitur pro gradu bonoria, dignitatis, auctoritatis, æstimationis, gratiæ etc., itaque pro genere. — a) Sic designat gradum honoris, posto. *Cic. fragm. contra C. Anton. apud Ascon. sub fin.* Te ex me petisse, quum prætoriam comitia haberentur: haud dubii, quin sex locis (tot enim jam creati licebat) et plebeji aliqui crearentur. *Id. 10. 15.* Ut patricii recupera-

rent duo consularia loca. — b) Pro gradu dignitatis, auctoritatis, æstimationis, gratiæ etc. *Ennius* apud *Cic. 3. Tusc. 19. 44.* Pol mihi fortuna magis nunc desit, quam genus. Namque regnum suppetebat mi, ut scias, quanto e loco. Quantis opibus, quibus de rebus lapsa fortuna accidit. *Cic. Cluent. 55. 150.* Qui in summum locum civitatis non potuerunt ascendere. *Q. Cic. Petit. cons. 1. 4.* Prodest, quorum in locum ac numerum pervenire velis, ab iis ipsis illo loco ac numero dignum patari. *Cic. 3. Fin. 16. 52.* Secundum locum obtinere. *Id. Planc. 15. 23.* Esse ex equestri loco. *Id. 3. Fam. 9.* Tua dignitas summum locum obtinebit. *Id. 2. Phil. 29. 71.* Quem locum apud ipsum Cæsarem obtinuit? *Id. Brut. 36. 137.* Qui hoc manere in civitate functi sunt, ut tenerent oratorum locum. *Id. 2. Fin. 28. 90.* Socrates voluptatem nullo loco numerat. non la tiene in conto alcuno. et *ibid. 15. 50.* Honestatem eo loco habet, ut siue ea jucunde neget: posse vivi. *stima, apprezza tanto.* — Loco excidere metaphorice est a vero discedere, errare, falli, quasi a dignitatis gradu excidere. Usurpatur ab *Hieronym. Vir. illustr. c. 7. de S. Luca,* quo sensu *Tertull. Baptism. 17.* dixit loco decedere. — c) Speciatim pro genere. *Cic. Flacc. 11. 24.* Si quem infimo loco natum, nullo splendore vitæ, nulla commendatione famæ defenderem. *Id. Planc. 25. 60.* Plancius nihilominus quæstor est factus et tribunus plebis et ædilis, quam si esset summo loco natus: sed hæc, pari loco orti, sunt innumerabiles alii consecuti. *Sic Liv. 1. 34.* Tanquam summo loco nata. *Sall. Cat. 21.* Natus haud obscuro loco. *Cic. Amic. 25. 94.* Quum sint loco, fortunâ, famâ superiores. ¶ 6. Item pro vice. *Ter. Andr. 1. 5. 57.* Si te in germani fratris dilexi loco, in luogo. *Cic. Dom. 44. 36.* Ut vel filii tibi loco per ætatem esse potuerit. *Brutus* apud *Cic. 1. ad Brut. 17 a med.* Habere aliquem loco patris, et *ibid. 13.* Meque his in patris locum successisse existimes. *Cic. 2. Att. 19. ad fin.* Cosconio mortuo, sum in ejus locum invitatus. ad occupare vî sud posto. *Justin. 12. 12. 9.* Antipatrum in locum ejus evocat. *Inscript. apud Marin. Frat. An. p. 166.* M. SOSTIUS LÆLIANUS PONTIUS FALCO LOCO L. ANNI RAVI EXAVGYRATI. ¶ 7. Hinc vim habet interdum pro præpositionis. *Cic. 7. Fam. 3. sub fin.* Criminis loco putant esse, quod vivam. h. e. pro crimine habent. *Id. 2. Invent. 49. 144.* Hæc filium suum sibi præmii loco deposit. *Orellius* et alii leg. sibi in præmii loco. LŒCUSTA, æ, f. 1. De locusta insecto terrestri loquens *Juven. primam* corripit, 1. in 3. *Matth. 329.* Arvis qui solitus ruralibus esse locustas. et *Acim. 5. 193.* Exin restantem, surgit consumere fructum *Bruchus*, et excusso confidens crure locusta. — Locusta, ἀρτεμίστος, ἀρτίς (h. cavalletta, locusta; Fr. sauterelle; Hisp. langosta; Germ. d. Hruschrecke; Angl. a locust, kind of grasshopper.) 1.) Proprie est genus insecti pennis instructum, extremis pedibus longioribus. In India ternum pedum longitudinis esse traduntur, cruribus et feminibus serratum usum præbere, quum inauerint. Gregatim volant infestæ messibus, multa contactu adurentes, omnia vero morsu erodentes. Parthis et ipsæ in cibo gratæ. Hæc et alia *Plin. 11. Hist. nat. 29. 35. (103).* Indos quoque et *Æthiopia* partem quamdam locustis ait. *Id. tradit 7. ibid. 2. 2. (29).* et 6. *ibid. 30. 35. (195).* Earum multitudine immensa agris involante integram civitatem in Africa sedibus suis pulsam narrat. *Id. 8. ibid. 29. 43. (104).* ex *M. Varrone. Tac. 15. Ann. 5.* Sibi imbecillum equitem pabuli inopia: nam exorta vis locustarum ambederat quidquid herbidum aut frondosum. — Dicuntur carere palpebris, ideoque præduros habere oculos eminentesque, ut est apud *Plin. 11. Hist. nat. 37. 55. (152).* Hinc *Plaut. Men. 5. 24.* Dicit mihi hoc etiam: solent tibi unquam oculi duri fieri? MEN. Quid tu me locustam censes esse. — Prius locusta pariet *Lucam bovem*, pro verb. *Ennii* (vel *Nævii* secundum *Müll.*) apud *Varron. 7. L. L. 39. Müll.* de re, quæ nunquam fiet. 11.) Translate locusta vocatur piscis marinus, ex genere eorum, qui caret sanguine, crusta fragili oblectus, reptantis modo fluidans, cornibus, quæ sunt propria rotunditate præpilata, porrectis. Vivit petrosus locis. Hæc et alia *Plin. 9. Hist. nat. 30.*

50. (95). Cf. *Petron. Satyr. 35.* — NB. De nom propr. V. ONOM. LŒCUTIO vel loquutio, ōnis, f. 3. (loquor) loquendi actus. 1.) Proprie. ¶ 1. Generatim est ipse loquendi actus, sermo, parlare, discorsio, ragionamento. *Cic. 3. Herenn. 12. 23.* Sermo est oratio remissa et finitima quotidiana locutioni. *Id. 1. Off. 47. 146.* Ex oculorum oututu —, ex risu, ex locutione, ex reticentia, ex contentione vocis et submissione facile indicabimus, quid eorum apte fiat. *Id. Orat. 19. 64.* Quamquam enim omnis locutio oratiu est, tamen unius oratoris locutio huc proprio signata nomine est. ¶ 2. Speciatim dicitur de pronuntiatione. *Cic. Brut. 74. 258.* Solum quidem et quasi fundamentum orationis vides locutionem emendatam et Latinam. *Sic Quintil. 1. 6. 20.* Quid tam necessarium, quam recta locutio? h. e. ὀρθοφωνία. 11.) Impropric. Quædam locutiones dicitur voces, dictiones, parole, ut est apud *Quintil. 1. 5. 2.* *Sic Gell. 1. 7. ad fin.* Multam apud veteres scriptores locutionum talium copiam offendimus. h. e. tales loquendi modos, modi di dire, frasi. LŒCUTOR vel loquutor, ōnis, m. 3. (loquor). ¶ 1. Generatim est qui loquitur, chi parla, parlatore, λέκτορ. *Apul. 1. Met. sub init.* Si quid exotici sermonis rudis locutor offendero. ¶ 2. Speciatim est qui amicum loquitur, ciarlifero. *Gell. 1. 15.* Qui sunt leve et futile et importuni locutores. LŒCUTULEJUS vel loquatulejus, ii, m. 2. (loquor) homo in verba projectus, blaterone, ἀδρόφρονας. *Gell. 1. 15. extr.* Neque minus insigniter veteres quoque nostri hoc genus homines in verba projectos locutulejos et blaterones et linguilacas litterunt. V. et vob. seq. LŒCUTULEUS, a, um, adject. (loquor) blatero, linguilaca. *Alcim. 5. 160.* Atque locutuleis fremdet succumbere vanis. *Alii leg.* Atque premissus homines. *Non. p. 50. 8. Merc.* Linguilacæ, locutuleis, a procatitate linguæ et loquendi proprietatem trahunt. V. *Plaut. loc. cit.* in LINGULACA. LŒCUTUS vel loquutus, a, um. V. LOQUOR. LŒCUTUS vel loquutus, us, m. 4. (loquor) loquela, locutio, sermo. *Apul. Florid. n. 15.* Passis verbis (alii versibus), soluto locutu, libera oratione. LŒDICULA, æ, f. 1. deminut. a lodix, coltrelita. *Sueton. Aug. 83.* Ita ut extremis spatibus subsultim decurreret, segestri, vel lodicula involutus. *Petron. Satyr. 20.* Lodiculam in pavimento diligenter extendit. LŒDIX, Icis, f. 3. De genere mascul. V. in fin. — Lodix est lecti operimentum, coltra, στρωμα, τὴν λην: videntur autem lodices geminæ esse, quas Itali lenzuola vocant. *Martial. 14. 148.*, ubi Lodices legitur in *lemmate.* Nuda stragula ne toro paterent, Junete uos tibi venimus sorores. V. LINTEAMEN. Ceterum *Juvenal. 6. 194.* Ζωνή και φοχή modo sub lodice tenctis Uteris in turba. *Id. 7. 66.* Magnæ mentis opus, nec de lodice paranda *Antonitæ. Martial. 14. 152.* Lodices mittet docti tibi terra Catulli. — Masculino genere hos lodices dixit *Pollio*, sed non est imitandus, ut *Quintil.* ait 1. 6. 42. Neque hos lodices quisquam ferat, quamquam id *Pollio*ni placeat. LŒBASIAM Sabini dicebant Liberum patrem, ut est apud *Servium* ad *Virg. 1. G. 7.* Nam LŒBERTATEM et LŒBESUM antiqui dicebant libertatem et liberum. Ita *Græci* λαιβήν et λαιβερν. *Paul. Diac. p. 121. 1. Müll.* Ceterum *Vossius* putat *Sebasium* legend. LŒDŒRIA, æ, f. λαιδῶρια, mordax convicium. Differt a scommate, quod hoc sit mordacitas quadam urbanitate et joco adumbrata; lædoria vero apertum amarulentumque est convicium, nulla urbanitatis specie velatum. Ita *Macrob. 7. Saturn. 3.* Sed hæc Græca sunt, et vit Latine adhibenda. LŒMŒDES, is, n. 3. vel secundum *Forcellinum* m. 3. λαιμῶδες, species luis pestilens apud *Ammian. 19. 4. V. EPIDEMUS.* LŒGARION, ii, n. 2. λογάριον, leviores minutioresque rationes, quales iis de rebus, quæ quotidie in usum familiæ erogantur, in adversariis solent conscribi. *Ulp. Dig. 33. 9. 3. ad fin.* Sed et chartas ad ratiunculam, vel ad logarion paratas contineri appellatione penoris. Ita *Torrentin.*; at *Haloand.* Græcis litteris edidit. Est enim Græca vox, a λόγος ratio.

LOGEUM vel *logtum*, n. 2. λογέιον, λόγιον. ¶ 1. Est pulpium in scena, in quo chorus tragediarum et comædiarum (quod comædiæ chorum habebant), caterliqua personam non habentes, fabulæ subserviebant. *Vitruv.* 5. 8. semel Græce scribit, semel Latine: sed ubi Latine, dubia est lectio. ¶ 2. Pro archivio legitur apud *Cic.* 5. *Fam.* 20. 6. Sed, si quid est, quoniam de logen parum gavilum est, quod ago in rationibus deferendis etiam nunc corrigere possim etc. Sed dubia est lectio.

LOGICE, es, f. 1. λογική, disciplina rationalis, ars disserendi, quæ et dialectica dicitur, *logica*. *Cic.* 1. *Fin.* 7. 22. Jam in altera philosophiæ parte, quæ est querendi ac disserendi, quæ λογική dicitur, iste vester plane, ut mihi quidem videtur, inermis ac nudus est. *Id. Fat.* 1. Totaque est (questio) logice, quam rationem disserendi voco. Hoc loco adjectivum est, et Græcis litteris ab Orellio editum.

LOGICE, adverb. (logiceus) λογικῶς, dialectica, logicamente. *Boeth. Posterior. analyt.* 1. 18. p. 536. Quid in illis, qui logica speculantur, sic manifestum est? *Et ibid.* p. 538. Duorum terminorum isonita lntarius media — monstratum est logice prius, analyticè vern nunc. Adde *eum.* *ibid.* sæpe.

LOGICUM, i, n. 2. *V.* voc. aeg.

LOGICUS, a, um, adject. λογικός, ad logice pertinet, *logico*. *Cic.* 4. *Tusc.* 14. 33. Habas ea, quæ de perturbatlonibus enucleata disputant Stoici: quæ logica appellant, quæ disserantur subtilius. — *Logicum* in singulari numero absoluta usurpat *Sidon. carm.* 15. 100. dum primus et unus Physica vel logicæ, logicum vel jungit ad ethos. — Cæterum generalit et adjectiva *Capell.* 9. p. 321. Item alia (spatia vocis) logica, alia aloga memorantur. Ac rationabilis illa sunt, quorum consensus possumus præstare rationem; Irrationabilia, quibus non subest ratio.

LOGION, n. 2. λογίον, pars vestimenti, idem ac *rationale*, apud *Isid.* 19. *Orig.* 21. *V. RATIONALE.*

LOGISTA, m, m. 1. λογιστής, qui rationes conficit, *ragioniere*, *computista*. *Imp. Gordian. Cod.* 1. 54. 3. Curator rei publicæ, qui Græco vocabulo logista nuncupatur, multandi jus nun habet. Sic *logista thymelæ* in Urba legitur in *Inscript.* apud *Henzen.* 5530. — Dicitur et da curatore publico alluqu civitatis, qui ejus vectigalia et publicos redditus colligendo impendendoque, et rationes conficendo, curat. *Inscript.* apud *Gruter.* 389. 2, quæ est apud *Orell.* 798 **LOGISTA CIVITATIS SPLENDIDISSIMÆ NICOMEDENAIUM.** *Logista* hoc sensu curator urbis dicitur ab *Ammian.* 14. 7. ad fin. *V.* ibi *Interpr.* Cæterum consula *Borghesium Inscriz. di Burbulejo* p. 4. et præcipue *Bulllett. archeol.* a. 1843. p. 106.

LOGISTICUS, a, um, adject. λογιστικός, ad logistam pertinet. *Cassiod.* 3. *Variar.* 52. Rationem ipsius disciplinæ (geometriæ) et in medicina et ad artem logisticam aptam esse (*Chaldæi*) docuerunt.

LOGISTORICUS, i, n. 2. λογιστορικόν, vel *logistoricus*, i, m. 2. titulus est cujusdam libri M. Varronis, in quo perscripta fuisse videntur dicta et doctrinæ scitu dignæ historiæque memorabiles, per varia capita suis lemmatis distinctæ: a λόγος sermo et ιστορία historia, vel cognitio, *peritia*. *Gell.* 20. 11. Sculnam scriptum esse in *Logistorico* M. Varronis, qui inscribitur *Cato*, idem P. Lavinium admonet. *Id.* 4. 19. extr. M. Varro in *Logistorico* scripsit, quæ inscripta est *Cato*, aut de liberis educandis. b. e. bistoria, vel sectio, vel doctrina ejus libri inscripta est de liberia educandis.

LOGIUM, n. 2. λογίον, oraculum. *Capell.* 1. p. 5. In fanis, quibus aut vaticinia nbluqu fundebantur ambagibus, aut denudata pecudum cæde fissiculis artorum prosiciis viscera loquebantur, quibusque solitus (*Mercurius*) sortitus excedere, vel logia personare.

LOGOÆDICUS, a, um, adject. λογοαιδικός. Metrum logoædicum vocatur, quod initio dactylos pedas, in fine trochaicam syzygiam habet: ita autem est appellatum, quod illud medium inter poeticam et prosam orationem videtur esse; a λόγος prosa oratio et αἰδική carmen. *Mar. Victorin.* p. 2560. *Putsch.* His logoædici (corrigere logoædici) metri speciem, quæ et enopliis et Archebullis dicitur, non absurde conjunxerim, adæque dactylici metri sobolem; scilicet quum trochaica basi versus claudi-

tur duobus, vel tribus, vel quatuor dactylis, et duobus connectitur trochaïa, et appellatur Alcaicum decasyllabum, ut est: Laures Nyctalio corona. Adde *Attil. Fortunot.* p. 2897.; et *Plot. de metris* p. 2662. *Putsch.*

LOGODÆDALIA, æ, f. 1. λογοδαδάλια, a λόγος sermo et δαΐδαλος ingeniosus, est inganiosa nimis et curiosa sermone elaboratus. *Auson. Edyll.* 12. 1. E logodædalla strides modo qui nimium trux.

LOGÓGRAPHUS, i, m. 3. λογόγραφος, a λόγος ratio et γράφω scribo, est rationarius, qui in municipiis libros rationum scribit, quique in acta refert quæ ad rempuli. pertinet. *Acad. Dig.* 50. 4. 18. ante med. Qui custodes ædium, vel logographi, vel tabularii etc. muoeribus personalibus adstringuntur. Adde *Imp. Alex. Cod.* 10. tit. 60. qui de tabulariis, scribis, logographis inscribitur, 1.

LOGOS vel

LOGUS, i, m. 2. λόγος. Fera adhibetur in plur. numero. ¶ 1. Græce est verbum, vox, dictum, sermo, *parola*, *discurso*. *Plaut. Men.* 5. 2. 29. Loquere, uter meruitis culpam, pœcis: non longos logos. non multe parole et *Petron. Satyr.* 126. Procedentibus longius logis. *Al. leg. Jois.* ¶ 2. Accipitur et pro dicto futili, vano, contemnendo, *parole vane*, *chiacchiere*. *Plaut. Pers.* 3. 1. 66. Dabuntur dotis tibi sexcenti logi. *Ter. Phorm.* 3. 2. 7. *ἔπος.* Non mihi credas? *ἔπος.* Harlotare. *ἔπος.* Sin fidem do? no. Fabulæ. *ἔπος.* Feneratum istuc beneficium tibi pulcre dices. *ἔπος.* Logi. ¶ 3. Item pro dicto ridiculo, joco. *Plaut. Stich.* 1. 3. 68. Logos ridiculos vendo: agite, illemiti. *Cic. fragm.* apud *Non.* p. 63. 18. *Merc.* Ego certa scio, omnes logos, qui ludis dicti sunt, adinadvertisse. ¶ 4. Item pro fabula, *favola*. *Seneca Consol. ad Polyb.* 27. Fabellæ et *Æsopel* logi, latentium Romanis ingenis opus. ¶ 5. *Logos* Græca est etiam ratio. Hinc *Auson. Edyll.* 11. 67. triplex quoque forma mendi, Gul logos, aut methodos, quique experientia nomen. h. e. medicina rationalis. *V. Cels. præfat.* Sic *Marcell. carm. de medicina*, 6. Quod logos, aut methodus, simplexque empirica pangit. — *AD De cognom.* Rom. *V. ONOM.*

LŒLIACEUS, a, um, adject. (lollum) qui ex lollo est, di *logtio*, αἰρίνος. *Varro* 3. *R. R.* 9. 20. Turunda admixta ex farina lœliacea.

LŒLIARIUS, a, um, adject. (lollum) ad lollum pertinet, da *logtio*, αἰρίκος. *Colum.* 8. *R. R.* 5. 16. Cribro viclarlo, vel lœliario pulli superponantur.

LŒLIGO vel *lolligo*, ius, f. 3. piscis genus, τσῦδις, τσῦδος (It. *peuce calamari*, *lolligine*, *tō tano*; Fr. *seiche officinale*; Geim. *d. Tintenfisch*; Angl. *the calamary*, *cuttle-fish*, or *sleeve*) fortasse ab atro succo, quem habet. Sane ater iste succus in sepia vocatur *ὄλας* pro *ὄλας*. Itali bodia a thecæ calamariæ similitudine calamarium appellant. Habet enim crassoem nigrum atramentum similitudine. (*Plin.* 9. *Hist. nat.* 29. 45. (84). *Ambro (mas et femina)*, ubi sensere se apprehendi, effuso atramento, quod pro sanguine bis est, infuscata aqua abscunduntur. et *Ovid. Halieut.* 129. Et nigrum niveo portans in corpora virus Lolligo). Unde succus lolliginis pro livore hominis atri, id est inatervoli, ponitur. *Horat.* 1. *Sat.* 4. 100. hic nigrae succus lolligialis, hæc est *Ærugo* mera. — *Varro* 5. *L. L.* 79. *Müll.* dictam putat a volando, quasi *voligo*. Volitat enim interdum, extra mare efferens se, ut *Plin.* 9. *Hist. nat.* 29. 45. (84). tradit. Instructa est octonis quasi pediculis, quibus natat ac venatur: ac præterea duobus pedibus longioribus et asperis, quibus ad os cibum admovet: caret ossibus, sed corpus habet circulis carois vinctum, ut *Id.* docet *ibid.* 28. 44. (83). et 11. *ibid.* 37. 87. (215); additque 9. *ibid.* 30. 48. (93). in nostro mari lolligines quinum cubitorum capi, sepias linum. Aude *Cic.* 2. *Divinat.* 70. 145. *V.* voc. seq. et **LŒLIUM**.

LŒLIGUNCULA vel *lolliguncula* vel *lolliauncula*, æ, f. deminut. a lolligo, parva lolligo, τσῦδις. *Plaut. Cas.* 2. 8. 58. Volo molliculas escas: emittu sepiolas, lepadas, lolligunculas, hordeias.

LŒLIUM, n. 2. herba in segetibus nascens, lisseque inianica, bordeo similis, cuius etiam vitium esse putatur, quasi δολιον, hoc est adulterinum. Fit enim et corruptis tritici et bordei seminibus, *logtio*, αἰρα, ζῆανιον. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 17. 44. (153). Nam lolium et tribulus et carduus lappasque, non minus quam rubus, inter frugum turbos potius,

quam inter ipsius terræ pestes, numeraverim. *Virg.* 1. *G.* 153. interque nitentia culta Infelix folium et steriles dominantur avenæ. Adde *Horat.* 2. *Sat.* 6. 89. — *Lolium viciitare* dicitur, qui visa est imbecilla. Nocet enim oculis lolium, propter vapores acres, quos in cerebrum attollit. *Plaut. Mil. glor.* 2. 3. 50. scb. Mirum est lolio viciitare te, tam vili tritico. *PA.* Quid jam? scb. Quia luscitiosus. *Cf. Ovid.* 1. *Fast.* 691. Et careant lolis oculos vitiantibus agri. — *Cl. Fée (Op. cit. vol. 2. p. 174.)* hanc exhibet synonymiam: Αἰρα Theophr. 8. 7.; Αἰρα καὶ Συναρος Dioscor. 2. 122.; Ζῆανιον Quorumd.; Ἴρα Lacon.; *Lolium infelix* *Virg.* 5. *Ecl.* 37. et 1. *G.* 154.; *Lolium* *Plin.* loc. cit. et 22. *Hist. nat.* 25. 77. (160). et *Loliacea farina* *Varron.* 3. *R. R.* 9. 20. et *Colum.* 8. *R. R.* 4. 1 sunt *Lolium temulentum* *L. Spec. plant.* 112.

LŒLIUM vel *lolium*, n. 2. Idem ac loligo seu loligio, piscis genus. *Theod. Priscian.* 4. 2. ante med. Omitto plurima animalia sine sanguine, ut puta pulpas, sepias, lolia, ostrea, spondylos etc.

LŒMENTARIUS, i, m. 2. (lomentum) qui lomentum vendit. *Gloss. Philoz.* Lomentarius, σημηματοπώλης.

LŒMENTO, as, are, a 1. lomento abluere. *Gloss. Cyrill.* Σημηχα, lomento.

LŒMENTUM, i, n. 2. (a lotum, ut *fomentum* a lotum, vel pro *lavamentum*, *laumentum* a lavo, quod eo ad lavandum uterentur) est farina fabacea, quæ ad rugas et cute tollendas usa est antiquitus, σημηγμα (It. *farina di fava*; Fr. *farine de fève*; Hisp. *harina de haba*; Germ. e. *Bohnenmehl*; Angl. *bean-meal*).

1.) Proprie. *Veget.* 5. *Veterin.* 62. 1. *Schneid.* Tres plulias bene contusa axungia mollissimas facies, quas in subtilissimo lomento, hoc est farina fabacea, convolves et per os digeret. *Martial.* 3. 42. Lomento rugas-uteri quod condere tentas. *Pallad.* 11. *R. R.* 14. circa med. Ex faba lomentum factum vino adicere. Adde *Feges.* 1. *Veterin.* 56. 19. *Schneid.*

II.) Translate. ¶ 1. Est coloris genus, quod in usum pictorum ex cæruleo conficit solet, λείωμα. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 13. 57. (162). Ex cæruleo fit, quod vocatur lomentum: perficitur id lavando terendove; hoc est cæruleo candidius. ¶ 2. Metaphorâ ductâ a superiore num. I. Cælius apud *Cic.* 8. *Fam.* 14. ad fin. Persuasum est ei, cessuram lomentum, aut nitrum esse: nam sordes eluere vult etc.

LŒNCHITIS, idis, f. 3. λογχίτις, herba in locis sientibus nascens, foliis porri ad radicem rubentibus, flores habens, ceu galericulos, personis comicia similes, parvam exerentes linguam, semen vero involucri clausum, triangulum et lanceæ simile, unde sibi nomen vindicavit: λογχος enim lancea est. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 11. 88. 137. et 26. *ibid.* 8. 48. (76). *Cl. Fée (Op. cit. vol. 3. p. 361.)* hanc exhibet synonymiam: Λογχίτις Dioscor. 3. 161. et *Lonchitis* *Plin.* loc. cit. sunt *Serapias Lingua* *L. Spec. plant.* 1344.

LŒNCHŒTON. *V. LEUCŒION.*

LŒNCHUS, i, m. 2. λογχος, hasta, lancea. *Ter-tull. Cor. mil.* 11. Requesiens super loccho, quo perfossus est corpus Christi.

LONGÆVA, æ, f. 1. *V. LONGÆVUS* in fin.

LONGÆVITAS, atis f. 3. (longævus) longævum ævum, senectus, *vechurja*, *πρόσβια*. *Macrob.* 7. *Satur.* 5. De longævitate eorum (cervorum) opinio fabulatur. Adde *Vulgat. interpr. Eccl.* 30. 23. — De veterum longævitate *V. Labus, Monum. Ambros.* p. 35. et seq.

LONGÆVITO, as, are, a 1. frequentat. a longævio. *Alcm. Ep.* 56. Præsentiam vestram succedentium annorum numerositate divitiis propitiis longævitet.

LONGÆVO, as, are, a 1. (longævus) longævum facere. *Venant. Vit. S. Menard.* 13. Deus clementissimi Theodeberti regis nostri felicitatem pro sua pietate longævvet.

LONGÆVUS, a, um, adject. (longus et ævum) annosus, senex, longi ævi: vox poetica, πολυετής (It. *di lunga età*, *vecchio*; Fr. *très-vieux*, *très-âgé*; Hisp. *muy viejo*; Germ. *von hohem Alter*, *alt*, *bejahrt*, *betagt*; Angl. *long-lived*, *aged*, *ancient*). *Virg.* 3. *Æn.* 169. hæc telus longævo dicta parenti *Haud dubitanda refert. Id.* 2. *ibid.* 525. sacra

longævum in sede locavit. *Id. 5. ibid.* 715. longævus senex. *Id. ibid.* 620. longæva conjux. et 6. *ibid.* 321. sacerdos. *Propert.* 4. 152. longævum Priami capui. *Martial.* 14. 27. longævi capilli. *Id. Spe-tac.* 5. longæva vetustas. *Propert.* 2. 10. 47. de Nestore. senectus. *Stat.* 10. *Theb.* 864. Annis ut incumbens longævi robora pontis Assiduis oppugnat aquis. *Ammian.* 28. 4. ad fin. Illi qui ad satietatem vixerunt, petiores auctoritate longæva, clamitant sæpe etc. *Id.* 26. 3. Longæva impunitas nutritiv immania. — In illo *Virg.* 6. *En.* 764. Silvius, Albanum nomen, tua postuma proles, Quem tibi longævo serum Lavinia conjux Educet silvis regem: tum Servius, tum Apollinaris Sulpicius apud *Gell.* 2. 16. longævo interpretantur non seni, sed in longum jam ævum perpetuo recepto immortalique ac deo facti. Sed hoc nimis subtile est, et vel ipsi *Gellio* merito displicet. — Longæva absolute, substantivorum more, dicitur *Long.* 10. *Met.* 462. Cunctantem longæva manu deducit. *h. e.* nutritrix Longæva.

LONGANIMIS, e, adject. (longus et animus) magnanimus, et opponitur pusillanimiti, *longanimis*, μακροθυμος. *Fulgat. interpr.* 2. *Esdr.* 9. 17. Tu autem Deus propitius, clemens et misericors, longanimis et multæ miserationis, non dereliquisti eos. Adde *eumd.* *Psalm.* 102. 8. Habent et *Not. Tir.* p. 45.

LONGANIMITAS, atis, f. 3. (longanimis) magnanimitas, *longanimitas*, μακροθυμία. *Cassiod.* 5. *Hist. Eccl.* 42. a med. Veruntamen nos longanimitate detenti, multo tempore sustinimus eos. Adde *eumd.* 6. *ibid.* 32.; et *Fulgat. interpr.* *Rom.* 2. 4. et alibi sæpe.

LONGANIMITER, adverb. (longanimis) animo constanti, μακροθυμως. *Cassiod.* 10. *Hist. Eccl.* 33. Illorum ferocitatem et impietatem longanimiter Deus omnium patitur. Adde *Fulgat. interpr. Hebr.* 6. 15.

LONGANON, i, n. 2. et longāno, longābo, longāvo, ōnis, m. 3. et longāvus, i, m. 2. Apud *Veget.* *loc. infra cit.* legitur longanon in recto singulari: apud *Cæsar. Aurel.* 4. *Taid.* 3. et 5. *ibid.* 10. longāvo (lege longābo), ōnis: apud *Farron.* vero longāvo. — Longanon

I.) Proprie est intestinum rectum, a crasso intestino, quod κόλον appellant, ad sedem usque porrectum, spinæ e directo incumbens: quod in longum protendatur, nullis orbibus implicatum, ut recta intestina, ἀπερυσμένον έντερον. *Cæsar. Aurel.* 3. *Acut.* 22. et 2. *Tard.* 1.; et *Veget.* 1. *Veterin.* 42. et alibi sæpe.

II.) Translate. Ex hujusmodi intestino farto varia fiebant farcimina, ut est apud *Apic.* 4. 2. ante med. Unde et ipsum pro farcimine accipitur a *Farron.* 5. *L. L.* 111. *Müll.* et *Arnob.* 7. 24., ubi langarus.

LONGĒ, adverb. (longus). Alias formas Longate et Longum V. loco suo. — Comp. Longius I. et II. 1. 4.; Sup. Longissime I. et II. 1. 4. — Longe de loco usurpat, et est longo intervallo, procul. π. γ. ε. ἄλλο (II. lungi, di lontano; Fr. longuement; Germ. lang, weit, weit entfernt; Angl. far off, afar off, a great distance off, a great way from, at a distance).

I.) Proprie de loco usurpat. — a) Absolute. *Plaut. Rud.* 4. 3. 95. Ubi tu habitas? em. Porto illic longe usque in campis ultimis. *Ter. Eun.* 2. 3. 43. Continuo accurrat ad me, quam longe quidem, quanto da lungi ei può. *Cic. 2. Fam.* 7. Longe absum, audio sero. et 14. *ibid.* 2. sub fin. Longius, quam ita volis placet, non discedam. Sic *Nepos Eumen.* 8. Longe discedere. *Plin.* 7. *Ep.* 27. Strepitus vinculorum longius primo, deinde e proximo reddebatur. *Colum.* 9. *R. R.* 8. 9. Apes, quæ longius meare videbuntur. *Cic. 4. Ferr.* 27. 65. Longe mihi obviam cum suis omnibus processerunt. *Virg.* 1. *G.* 358. resonantia longe litora. Sic *Cic. 4. Acad.* (2. pr.) 25. 80.; *Ovid.* 2. *Pont.* 7. 11.; et *Ammian.* 21. 3. et 25. 6. Longe videre. *Virg.* 3. *En.* 556. audire. *Ovid.* 10. *Met.* 719., 4. *ibid.* 623. et 6. *ibid.* 260. agnoscere. *Ter. Eun.* 4. 2. 5. abire. *Ovid. Heroid.* 15. 217. fugere. *Virg.* 10. *En.* 572. gradi. *Nepos Themist.* 3. progredi longius. *Ammian.* 27. 5. Longe agere. *Ovid.* 10. *Met.* 664. Metaque erat longe et 11. *ibid.* 479. longeque erat utraque tellus. Adde *eumd.* *ibid.* 794.; et *Lucan.*

5. 576. et 8. 712. — Et figurate *Cic. 13. Fam.* 29. Expectare te arbitror, hæc tam longe repetita principia quo spectent. *Id. 5. Tusc.* 31. 87. Honestatem sic complectitur, ut omnia quæ sine ea sint, longe et retro ponenda censat. — b) Cum addito termino, a quo quis aut quid longe est. *Cic. 4. Ferr.* 22. 53. Bidis oppidum est non longe a Syracusis. *Id. 1. Legg.* 1. 3. Non longe a tuis ædibus inambulans. *Cæs.* 7. *B. G.* 16. Vercingetorix locum castris delegit ab Avarico longe millia passuum XVI. Iluc perlinet et illud *Martial.* 1. 87. Hic longe est mibi da me lontano. — Et cum Genitivo. *Apul.* 5. *Met.* Longe parentum velut exultantes. *h. e.* longe a parentibus. — Et cum addito termino, quo quis aut quid fertur. *Cic. Flacc.* 29. 72. Longe omnino a Tiberi ad Caicum. *Id. Quinct.* 25. 79. Quam longe est hinc in saltum Gallicanum? quanto v'è? *Liv.* 1. 28. Quo longissime conspectum oculi ferunt. — c) Additur interdum Genitivus gentium, leporis et significantiæ gratia. *Cic. 6. Att.* 3. Tu autem abes longe gentium. Sic *Id.* 12. *Fam.* 22. Nostri ταραχαστότε: longe gentium absunt. — d) Longe lateque est in omnes partes, multis et longinquis in locis, da per tutto, per ogni parte, d'ogni intorno. *Nævius* apud *Non.* p. 503. 19. *Merc.* Late longeque trans nostros fervere. *Cic. 2. Nat. D.* 15. 40. Sol, qui immenso mundo tam longe lateque coluere. Confer *eumd.* 1. *ibid.* 20. 54. Animus late longeque peregrinatur. et 1. *Divinat.* 36. 79. Dii vim suam longe lateque diffundunt.

II.) Translate. ¶ 1. Refertur ad tempus. *Plaut. Rud.* 4. 1. 24. Quid tu? quam dudum in portum venis huc? ep. Longissime. è un grandissimo pezzo. et *Men.* 5. 9. 52. Quid longissime meministi in patria tua? di quale cosa conservi tu più lunga memoria? *Cic. Brut.* 15. 60. Vairo, diligentissimus investigator antiquitatis, vitam Nævii producit longius. *Id.* *ibid.* 34. 129. Longius ætate proventus. *Id.* 7. *Fam.* 3. ad fin. Hæc tecum coram malueram (dicere): sed quia longius fiebat, volvi per litteras eadem, ut haberes etc. *Id. Anir.* 12. 40. Longe prospicere futuros casus. *Cæs.* 7. *B. G.* 71. Frumentum se exigue dierum xxx. habere, sed paulo etiam longius tolerare posse parcendo. *Nepos Att.* 2. Neque longius, quam dictam esset, eos debere passus est. *Id.* *The-mist.* 7. Dedit operam, ut quam longissime tempus duceret. *Horat.* 2. *Od.* 20. 4. neque in terris motibus Longius, invidique inajor Urbes relinquam. *Pedo Albinop.* 2. 4. Longius annoso vivere dignus avo. *h. e.* diutius. *Quintil.* 1. 4. 14. Non longe subsequi. non molto dopo. ¶ 2. Refertur etiam ad multitudinem verborum: cui contrarium est breviter. *Cic. Orat.* 48. 162. Hæc dixi brevius, quam si hæc de re una disputarem: longius autem, quam instituta ratio postulabat. *Id.* *Quintil.* 10. 2. 17. Otiosi et supini, si quid modo longius circumdixerint, jurant ita Ciceronem locuturum fuisse. ¶ 3. Longe esse speciatim occurrit: scilicet — a) Longe esse vel abesse eleganter dicitur, quæ nihil jvant. *Cæs.* 1. *B. G.* 36. Si id non fecissent, longe ab his fratrum nomen populi Romani abstulorum. Sic *Ovid.* 4. *Met.* 638. Hinc quoque. Vade proval, ne longe Italia remum, Quas mentiris, ait, longe tibi Jupiter absit. *Virg.* 12. *En.* 52. Longe illi dea mater erit, quæ nube fuzacem Feminea legat. *Ovid. Heroid.* 12. 53. Quam tibi nunc longe regnum durate Creusa Et suer et materni nata Creontis erant? *Sil. It.* 17. 80. Longe conjungia ac longe Tyrios hymeneos Inter Dardaniæ acies fore. — b) Longe esse ab aliqua re est rem ipsam ignorare. *Quintil.* 8. *proem.* 3. Unde existimant accidisse, ut eloquentissimi artium scriptores extiterint, ab eloquentia longissime fuerint. ¶ 4. Sæpiissime significat valde, multum, di molto, assai, di gran lunga. — a) Univesim. *Ter. Adelph.* 1. 1. 40. Erat longe, mea quidem sententia. *Cic. 3. Tusc.* 14. 29. Lenit eorum adventum, quæ venientia longe ante videris. *Gell.* 17. 21. a med. Neque ita longe post Aristoteles vita functus est. — b) Jungitur Comparativis. *Virg.* 9. *En.* 556. Longe melior. *Phæor.* 3. 7. fortior. *Petron. Satyr.* 9. major. et *ibid.* 98. biandior. *Fellej.* 2. 74. tumultuosior. et *ibid.* 51. extr. Prælium longe magis prosperum. *Aurel. Pict. Cæsar.* 2. Ingenium longe acrius. — c) Jungitur Superlativis, aut eorum vim habentibus. *Ennius* apud *Cic.* 1. *Divinat.* 48. 107. Et simul ex alto

longe puicherruma præpes Læva volavit avis. *Plaut. Most.* 3. 3. 8. Longe omnium longissima est. *Cæs.* 1. *B. G.* 2. Longe nobilissimus et ditissimus apud Helvetios. *Cic. 7. Ferr.* 72. 187. Cæremonia longe maxima atque occultissima. *Id. 1. Orat.* 11. 47. Sed ego neque illis assentiebar, neque barum disputationum inventori et principi longe omnium in dicendo gravissimo et eloquentissimo, Platoni. *Id. Brut.* 14. 55. Longe plurimum ingenio valuisse videtur. *Id.* 13. *Fam.* 13. Longe princeps municipii Lucensis. *Id. 4. Ferr.* 22. 53. Longe prius civitatis. — d) Item cum Verbis, Adverbiis et Nominibus, quæ præstantiam, vel diversitatem ac dissimilitudinem adsignificant. *Cic. Brut.* 64. 230. Inter æquales longe præstitit. *Id.* 6. *Ferr.* 53. 118. E-des duæ, quæ longe ceteris antecellunt. *Id. 1. Orat.* 21. 98. Longe Academiæ illi tuum hoc suburbanum gymnasium anteponam. *Id.* 4. *Ferr.* 4. 10. A quo mea longissime ratio voluntasque abhorrebat. *Id. Amic.* 9. 32. Longe dissentire. et *ibid.* § 29. Quod longe secus est. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 31. 101. Longe aliter se habet, ac etc. et *Liv.* 39. 28. Id ego aliter longe judico esse. *Cato* apud *Isid.* de differ. verb. § 5. Aliud est amor, longe aliud est cupido. *Vatinius* apud *Cic.* 5. *Fam.* 10. Longe alia conditione sum, ac ceteri. *Id.* 5. *Phil.* 18. 49. Longissime diversa ratio est. *Id. Sull.* 17. 49. Erat huic judicio longe dissimilis illa contentio. *Liv.* 1. 9. Longe autè alias specie et pulcritudine insignis. — e) Item cum multum. *Cic. 1. Orat.* 49. 215. Multum inter se distant istæ facultates, longeque sunt diversæ ac sejunctæ. *Id.* 7. *Ferr.* 44. 115. Longe omnes multo-que superare. *Id.* 5. *Fin.* 14. 40. Quum longe multumque ratio præstet. *Id. Mur.* 13. 29. Longe et multum antecellere. — f) Interdum repetitur. *Cic. 2. Fin.* 21. 68. Plurimum, et longe longeque plurimum tribuere honestati. *Ovid.* 4. *Met.* 325. Sed longe cunctis longeque potentior illis. *Gell.* 14. 1. circa med. Et supra longe atque per infinitum. Adde *Horat.* 1. *Sat.* 6. 18. et lectione *Bentleji.* — g) Absolute. *Stat.* 1. *Achill.* 176. Par superius levique modis, sed robore longe. *h. e.* longe distans, inferior. Loquitur de Patrolo Achillis sodali.

LONGILATERUS, a, um, adject. (longus et latus, eris) qui in lateris longitudine positus est. *Boeth. Arithmet.* 1. 27. Circum ipsos numeros qui sunt, id est circuli angulares, longilateri numeri sunt. Longilateros autem voco, quo uno se supergredientes numeri multiplicant.

LONGILOQUUM, i, n. 2. (longus et loquor) longus sermo et tædii plenus. Est *Donati ad Ter. Eun.* 2. 2. 31.

LONGIMANUS, a, um, adject. (longus et manus) μακροχρῆς, qui alteram manum longiorem habet. Occurrit tantum, quæ cognomen Artaxerxis Persarum regis: alteram enim manum habuit hujusmodi. *Hieronym.* in *Chronic.* *Euseb.* ad *Olymp.* LXXIX. — Apud *Nepot. Reg.* 1. Græca voce macrochir dicitur: a μακρός longus et χρῆς manus.

LONGINQUA, ōrum, u. plur. 2. V. LONGINQUUS in fin.

LONGINQUE, adverb. (longinquus). Aliam formam *Longinquo* V. loco suo. — Comp. *Longinquus* I. — Longinque est idem ac longe.

I.) Proprie de loco usurpat. *Ennius* apud *Non.* p. 402. 3. et 515. 11. *Merc.* Annos multos longinque ab domo bellum gerentes. *lungi dalla patria.* *Gell.* 1. 22. a med. Longinquus diutiusque abesse. *Forcellinus* interpretatur per più lungo tempo; et pro abesse legit adesse.

II.) Figurata est idem atque inusitate, scilicet ea ratione quæ apud veteres vicebat, sed jam in desuetudinem abiit. *Fronto ad Verum* (eodem iterum *A. Maior*) *ep.* 1. Historiam quoque scripsit Salustius structe, Pictor incondite, Claudius lepide, Antias invenuste, Sisenna longinque. De eodem *Cic. Brut.* 75. 260. Sisenna recte loqui putat esse, inusitate loqui.

LONGINQUITAS, atis, f. 3. (longinquus) est eadem ac longitudo. *lunghezza.*

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim pro longitudine. *Flor.* 4. 12. extr. Nihil magis quam longinquitatem via imputant, quam quærennis imperant. *Tac.* 6. *Ann.* 41. Disiectos, et longinquitate itineris fessos. Adde *eumd.* 3. *ibid.* 5. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 6. 33. (63). Longinquitas navigandi. ¶ 2. Speciatim pro magna locorum distantia, *lontananza*, di

stanzā, διαστροφή. Cic. 2. Fam. 9. In his enim sum locis, quo propter longinquitatem tardissime omnia perferrantur. Tac. Agric. 19. Devortia itinerum et longinquitas regionum indicabatur, ut civitates (frumenta) a proximis hibernis in remota et avia referrent.

II.) Translate est distantia temporum, diuturnitas, lunghezza di tempo, lunga durata. Ter. He-cyr. 4. 2. 20. Longinquitas ætatis. lunga vita. Cic. 1. Divinat. 7. 12. Nihil est, quod non longinquitas temporum efficere possit. Id. 5. Tusc. 40. 117. Si dolores longinquitate producti vehementius torquent. Liv. 10. 31. Longinquitas bellorum. Tac. 1. Ann. 53. exsiliū. Liv. 9. 33. Qui quinquennalem ante censuram et longinquitate potestatem dominantem intra sex mensium et anni coegisset spatium.

LONGINQUO, adverb. (longinquus) longe, longo tempore. Paul. Dig. 30. 39. Servus longinquo absens. Ulp. ibid. 3. 3. 44. Si longinquo sit abfuturus.

LONGINQUO, as, are, a. 1. (longinquus) distare facio, removeo, allontanare. Claud. Mamertin. 1. Stat. anim. 1. Deum a se longinquare. Adde Augustin. in Psalm. 34. serm. 2. n. 6.

LONGINQUUM, adverb. et

LONGINQUUM, i. V. voc. seq. I. 1. et 2. et II. 1.

LONGINQUUS, a, um, adject. (longus). Scribitur et longincus. — Comp. Longinquior I. 2. et II. 1.; Sup. Longinquissimus legitur apud Boeth. p. 523. — Longinquus est idem ac longus.

I.) Proprie. ¶ 1. Genetivum pro longo, porrecto, extenso, raro admodum occurrit. Plin. 9. Hist. nat. 17. 26. (59). Et vivariis mas linea longinqua per os ad branchias religata emissus in mare. Claudian. 3. Rapt. Pros. 353. Sic qui vecturam longinqua per æquora merces Molitur tellure ratem etc. — Hinc longinqua absolute, substantivorum more. Virg. 2. G. 197. Saltus et saturi petito longinqua Tarenti. Alii tamen interpretantur remota. ¶ 2. Speciatim et sæpius est longo intervallo distans, remotus, dissitus, lontano, remoto, distante, ἀπώτατος. Cic. 15. Fam. 9. Non dubito, quid præsentis sentiant: nos quidem longinqui et a te ipso missi in ultimas gentes etc. Id. 2. Cat. 13. 29. Ab extero hoste atque longinquo. Cæs. 7. B. G. 77. In fin. Longinquæ nationes. Id. 1. B. C. 60. Longinqua civitas. Liv. 5. 32. gens. Cic. 15. Att. 9. Longinqua Lacedæmon. Id. pro leg. Manil. 16. 46. Ex locis tam longinquis tamque diversis. Cæs. 4. B. G. 27. Longinquoque loci. Liv. 3. 33. Longinqua legatio. h. e. qua quis longitur apud dissitas nationes. Sic Id. 22. 23. Cura longinqua. et Tac. 11. Ann. 10. Nam Parthi, quamquam victores, longinquam militiam aspernabantur. — Hinc longinqua abeolite, substantivorum more, sunt loca remota. Tac. 3. Ann. 31. Adire longinqua imperia. — E et ex longinquo, a loco remoto, di lontano. Plin. 35. Hist. nat. 10. 36. (97). E longinquo in-tueri. Id. 10. ibid. 23. 31. (61). venire. Sic Id. ibid. 42. 59. (418). Minor nobilitas, quia non ex longinquo venit (ut psittaco), sed expressior loquacitas generi plicarum est. Tac. 1. Ann. 47. Majestate salva, cui major et longinquo reverentia. Seneca Ep. 22. Ex longinquo suadere aliquid. ¶ 3. Item speciatim est peregrinus, externus, h. e. qui e longinquo venit. Cic. Deiot. 3. 10. Homo longin-quus et alienigena. Id. Mil. 28. 76. Clodius æqualiter in longinquo, in propinquo, in alieno, in suos irruerat. Ovid. Ib. 150. Nostraque longinquo viscera piscis edat.

II.) Translate. ¶ 1. Refertur ad tempus et ponitur pro diuturno, lungo. Virg. 3. En. 415. Tantum ævi longinqua valet mutare vetustas. quod Tasso his verbis reddidit: Tanto mutar può lunga età vetusta. Nepos Themist. 4. Majore cum labore et longinquo tempore bellum confecturum. Plaut. Mil. glor. 3. 1. 136. Longinquam vitam dare allui. Cic. 1. Divinat. 49. 109. Longinqua observatio. Id. 2. Fin. 29. 91. Bene longinqui dolores. Sic Liv. 5. 5. extr. Longinquus morbus. et Plin. 29. Hist. nat. 4. 25. (79). Longinquæ febres. Cæs. 3. B. C. 8. Se confidere munitionibus oppidi, si celeriter succurratur: longinquam oppugnationem sustinere non posse. Id. 1. ibid. 47. Longinqua consuetudo. Propert. 1. 6. 27. amor. Liv. 4. 18. Longinqua militiā. — Hinc longinquum adverbii more apud Plaut. Merc. 3. 4. 23. Odiosa est

oratio, quum rem agas, longinquum loqui. a lungo. ¶ 2. Est etiam tardus, lentus, serus. Plaut. Merc. 5. 2. 55. Longinquum istuc amanti est. è cosa che va troppo per le lunghe, troppo lenta. Cic. Partit. orat. 32. 112. Cum spe pertrumpendi periculi, vel in longinquum tempus differendi. Tac. 13. Ann. 37. extr. Si omnia spe longinqua et sera, præsentem potioreque sequeretur. ¶ 3. Item antiquus, qui longe ante fuit. Plin. 13. Hist. nat. 12. 26. (83). Ita sunt longinqua monumenta Tiberii Cæjique Græchorum manus, quæ apud Pomponium Secundum vidi annos fere post ducentos. — Hinc

Longinqua, ßrum, et

Longinquum, i, absolute, substantivorum more. V. supra sub I. 1. et 2.

Longinquum, adverbii more. V. supra sub II. 1. LONGIPES, pēdis, adject. (longus et pes) longos pedes, sive longa crura habens, lungo di piedi, μακροπόδης. Plin. 30. Hist. nat. 4. 10. (30). Simillimum scarabæo longipedi. Id. 11. ibid. 47. 107. (257). Longipedes porrectis ad caudam cruribus volant.

LONGISCO, is, ere, inchoat. n. 3. (longus) longus fio, in longum cresco, allungarsi, ἐπταύρομαι. Fannius apud Non. p. 134. 19. Merc. neque corpora firma longiscunt quicquam.

LONGITER, adverb. (longus) longe. Lucret. 3. 677. Non, ut opinor, eam ab leto longiter eriat. Id. 5. 134. longiter esse ab aliqua re.

LONGITIA, æ, f. 1. (longus) longitudo. Auct. de limit. edit. Goessii p. 271.; et Feget. 4. Veterin. 2. 2., ubi et longicia scribitur, at Schneider. legit longitudo. V. LATITIA.

LONGITRORSUS, adverb. (longus et versus) in longum, in longitudinem. Paul. Diac. p. 120. 7. Mill. Longit rorsus sic dicitur, sicut dextrorsus, sinistrorsus.

LONGITUDO, inis, f. 3. (longus) magnitudo in longum extensa, prolixitas, μακρότης (It. lunghezza; Fr. longueur, étendue en long; Hisp. largura, largaria, longitud; Germ. d. Länge; Angl. length, longitudo).

I.) Proprie de loco dicitur. Cic. 1. Nat. D. 20. 54. In hac immensitate latitudinum, longitudinum, altitudinum. Id. 9. Phil. 1. 2. Longitudo itineris Cæs. 5. B. G. 33. agminis. Ammian. 16. 12. spatiorum. et 31. 11. viarum. et 22. 8. linealis. Cic. Orat. 51. 173. Longitudines et brevitates in sonis. — Hinc in longitudinem, per longitudinem et longitudine sæpe occurrunt, per lungo. Cic. Tim. 7. Diffondere aliquid in longitudinem. Cæs. 6. B. G. 28. Arduenna silva millibus amplius quingentis in longitudinem patet. Id. 7. ibid. 46. A mediū fere colle in longitudinem murum prædixerant. Alii leg. in longitudine. Plin. 16. Hist. nat. 34. 62. 150. Helix adolescit in longitudinem. Id. 3. ibid. 1. 2. (6). Hispania ulterior in duas per longitudinem provincias dividitur. Auct. B. Alex. 29. Magnis arboribus excisis, quæ longitudine utramque ripam contingerent. Plin. 3. Hist. nat. 5. 6. (43). Italia patet longitudine ab Alpino sine usque Rhegium oppidum etc.

II.) Translate de tempore. Cic. 7. Verr. 10. 26. Diei brevitatis conviviis, noctis longitudo flagitiis contrebatur. Id. Partit. orat. 17. 59. Longitudo orationis. Ter. Heaut. 5. 2. 10. Consulere in longitudinem. h. e. In futurum prospicere, providere quod diu prosit.

LONGITURNITAS, atis, f. 3. (longiturnus) longævitas, μακροβιωσία. Vulgat. interpr. Baruch 3. 14. Discite ubi sit prudentia, ut scias simul, ubi sit longiturnitas vitæ.

LONGITURNUS, a, um, adject. (longus) longinquus, diuturnus. Vulgat. interpr. Baruch 4. 35. Ignis enim superveniet ei ab æterno in longiturnis diebus.

LONGIUSCŪLE, adverb. (longiusculus) longule. Sidon. 8. Ep. 11. sub fin. Longiuscule me progredi amor impulit. Adde Donat. edit. 2. p. 1760. Putsch.

LONGIUSCŪLUS, a, um, adject. deminut. a longiur, paullo longior, lunghetto. Cic. Arch. 10. 25. Quod epigramma in eum fecisset tantummodo alterius versibus longiusculus.

LONGIVIVAX, acis, adject. omni gen. (longus et vivax) longo tempore vivax. Vet. Scholiast. ad Iliud Juvenal. 14. 251. Cervinus senectus: hæc habet:

quos (cervos) usque ad nongentos annos vivere dicunt: longivivax.

LONGO, as, are, a. 1. (longus) longum facere. Translate Venant. Fort. 7. 12. 70. Tempora longantur, sed brevior amor.

LONGULE, adverb. (longulus) deminut. a longe, aliquantum longe, un po' lungi. Plaut. Rud. 1. 5. 8. Haud longule ex hoc loco. Ter. Heaut. 2. 2. 10. Non coitas hinc longule esse. Apul. 9. Met. Auri-bus grandissimis præditus cuncta longule etiam dis-sita facillime sentiebam.

LONGULUS, a, um, adject. deminut. a longus, lunghetto. Cic. 16. Att. 13. Longulum sane iter et via inepta. — Pro longo dixit Terentian. v. 2188. de versu iambo. Vides, ut lecta verba rapet impetus, Brevemque crebra consequendo longula Citium sub-ime volvat arcibus sonum.

LONGUM, adverb. V. LONGUS.

LONGURIO, onis, m. 3. (longurius) longus homo et procerus, σφραγίτης: a perticæ, quam longurium vocant, similitudine. Usurpator convivii loco, haud aliter ac vacerram et stipitem dicimus. Farro apud Non. p. 131. 29. Merc. Hic qui ante me eat, nescio quis longurio. alto come una pertica. V. LONGUS, I. 1. f.

LONGURIUS, ii, m. 2. (longus) pertica longior, varlis usibus inserviens, μακρῆς (It. perticone, pertica, stanga; Fr. longue perche, grande latte; Hisp. percha alta; Germ. e. lange Stange oder Latte; Angl. a long pole, rod, perch, or rail). Farro 1. R. R. 14. 2. Secunda sæpes est ex agresti ligno, sed non vivit. Fit autem e palis statutis crebris, et virgulinis implicatis, aut latis perforatis, et per ea foramina trajectis longuriis fere bisis, aut ternis. et 2. ibid. 7. 10. Inter singulas equas a præ-sæpius interjicere longurios, qui eas discernant, ne inter se pugnare possint. Cæs. 3. B. G. 14. Falces præacute, insertæ affixæque longuriis. et 4. ibid. 17. Trabes directæ materia injecta contrebantur, ac longuriis cratibusque consternebantur.

LONGUS, a, um, adject. Ratione habita etymi, videtur esse a λογγη hasta. — Comp. Longior et Sup. Longissimus I. 1. et II. — Longus est porrectus, extensus, sive per planum extendatur, sive in altum erigatur, μακρός (It. lungo; Fr. long; Hisp. largo; Germ. lang; Angl. long).

I.) Proprie de spatio loci dicitur. ¶ 1. Genetivi. — a) Adjective sine additis. Cic. 1. Off. 9. 30. Quæ quasi longo interjecto intervallo videmus. Cæs. 4. B. G. 9. Rhenus longo spatio citatus fertur. Id. 5. ibid. 31. Ex castris prodisceatur longissimo agmine magnisque impedimentis. Virg. 3. Æn. 381. Italian, quam tu jam rere propinquam, Longa procul longis via dividit Invia terris. Id. 9. ibid. 229. Stant longis adnixi hastis. Nepos Iphicr. 1. Longiores gladii. Id. Datam. 3. Longus capillus. Colum. 1. R. R. 9. 3. Nunc admonuisse satis est — in illis purimum referre vires et proceritatem. Nam longissimum quemque aratorem faciemus —, quod in re rustica nullo minus opere fatigatur prolixior, quia in arando stivæ pæne rectus inniditur. Cic. 16. Att. 11. Longissima epistola. Martialis. 2. 77. Non sunt longa (epigrammata), quibus nihil est quod demere possis. — b) Cum addita longitudinis mensura. — Per Accusativum sine vel eum præpos. Plin. 6. Hist. nat. 34. 39. (212). Umbilicus septem pedes longus umbram non amplius quatuor pedes longam reddit. Liv. 21. 8. et 26. 4. Longum tres pedes. Colum. Arbor. 16. Sulcum in quatuor pedes longum, in tres altum quum feceris. — Per Ablativum. Plaut. Trin. 4. 2. 58. Qua facie est homo? sr. Sesquipedes quidem est, quam tu, longior. Fallad. 2. R. R. 10. Scrobes faciemus tribus pedibus longas. — Per Genitivum. Colum. 5. R. R. 8. 18. Scrobis latus pedum duorum, longus pedum sex. et 2. ibid. 11. 3. Areas longas pedum quinquagenam facito. — c) Speciatim longa navis a figura dirta, tum velis, tum remis agitur, galéa: differtque ab oneraria, quæ velis dimtaxat. Lentulus apud Cic. 12. Fam. 15. a med. Navi longa profugerunt, onerariis relictis. Adde Liv. 24. 36. et 28. 22. et Nepot. Themist. 2. — d) Longos versus appellabat Ennius hereticos, teste Cic. 2. Legg. 27. 68. Confirmat Diomed. 8. p. 493. Putsch. — e) Longa syllaba, quæ longiore spatio temporis effertur. Cic. 3. Orat. 47. 183. Pæon oritur a brevibus deinceps tribus extrema producta atque longa. et Orat.

48. 159. Quid vero hoc elegantius. quod non fit natura, sed quodam instituto? *Inclitus* dicimus brevi prima littera, insanus producta; *inhumanus* brevi, *infelix* longa. *V. BREVIS.* — *f)* *Longus* homo interdum per contemptum dicitur, ut *vacerra*, *longurio*, scil. pro bardo ac stupido: sic *magnum*, et *μεγαλα*; aliquando apud Græcos, et apud Latinos, *V. MAGNUS. Catull. 67. 47.* Longus homo est, magnus cui lites intulit olim Falsum mendaci ventre puerperium. — *g)* *Longa manus* variis modis explicatur apud *Propert. 3. 5. 14.* Attulimus longas in freta vestra manus. *Fulpius* interpretatur *extensas* et *prorectas*, et hanc esse ait hujus loci sententiam. Parcite dii raris, nam pelagus intravi supplicibus palmis et ad vos portentis. *Dousa* vero, *Barthius* et *Krinoel.* id nimis longe petium esse existimant, et interpretantur *longas manus* esse integras, non mutilatas, nam *Id.* ait *ibid. 65.* Huic fluctus vivos radicibus abstulit ongues. Putabant autem veteres, perjuros membro aliquo mutilari solitos, et perfidis mare esse valde periculosum. Hinc *Pætus* inducitur his verbis sortem suam deplorans suamque innocentiam declarans. — Alio sensu *longa manus* dicitur, que multum potest, etiam si a longe sit. *Ovid. Heroid. 17. 166.* An nescis, longas regibus esse manus? Hinc proverbium apud Græcos: *Μακρὰι τὴν ἄνοιαν χεῖρας;* — *h)* *Absolute in longum*, in longitudinem, *per lungo. Plin. 2. Hist. nat. 81. 83.* (106). Nubes in longum porrecta. — *In longo* eodem sensu. *Id. 17. ibid. 23. 35.* (205). Vitis in arbusto quatuor pedes in longo constat. ¶ *2.* Specialim *longa freta* vel *æquora* dicuntur a Poetis vasta, ampla, longinqua ac diuturna navigatione peragenda. *Horat. 3. Od. 3. 37.* et *ibid. 27. 43.*; *Propert. 2. 20. 29.*; *Ovid. Heroid. 7. 46.* et alibi sæpe. Similiter *Virg. 7. Æn. 286.* sese referebat ab Argis Sæva Jovis conjux, aurascque invecata tenebat; Et lætum Æneam classemque ex æthere longo Dardaniam Siculo prospexit ab usque Pachyno. ¶ *3.* Item specialim *longus* ponitur pro longinquo, remoto, dissito, distante, *lontano. Sil. It. 4. 374.* Squalentes campos et longa mapalia complent. *h. e.* longo spatio disita. et *6. 627.* remeans longis Tyrinthi oris. *Quintil. Declam. 320.* Ego sum ille, qui longas terras et ignotas regiones peragravi. *Justin. 18. 1. 2.* Alexander, qui tam longa a domo militia orientem subegit. — Huc referunt nonnulli *Sall. fragm.* apud *Servium* ad *Virg. 11. Æn. 544.* Et Metellio proci agent, longa spes auxiliorum. *h. e.* longe posita, ut et *Servius* exponit. Sed *V. sub II. 1.º n.*

II.) Translate ad tempus refertur, sive de spatio temporis dicitur, et latissime patet. — *1.º.* De rebus; et quidem — *a)* De tempore, strieto sensu. *Cic. 12. Att. 5. in fin.* Horæ quibus expectabam, longæ videbantur. *Id. 4. Ferr. 52. 129.* Nonnumquam uno die longiorem menssem fariunt, aut biduo. *Virg. 10. Æn. 549.* Canitiemque sibi et longos promiserat annos. *h. e.* multos, et diuturnam vitam. Similiter *Ovid. 7. Met. 494.* et alibi sæpe, et *6. Fast. 670.* Longum tempus. *Sil. It. 3. 383.* ætas longissima. *Plin. 6. Hist. nat. 34. 39.* (214). Dies longissimus; et *ibid. (212).* Longissima spatia noctis. — *b)* De his quæ per longinquum tempus durant vel durarunt, quæ diuturna sunt. *Cels. 3. 1.* et *Liv. 27. 23.* Longus morbus. *V. ACUTUS. Cæs. 3. B. C. 69.* Longa interjecta mora. *Horat. 1. Od. 11. 7.* Spem longam rescare. *Liv. 6. 32.* Longa societas. *Id. 29. 44.* oratio *Ovid. 12. Met. 5.* bellum. *Justin. 3. 7. 1.* otium. *Sil. It. 1. 89.* cognomina. *h. e.* diuturna, diu usitata. — *c)* Specialim *longum est*, res est longi temporis, laboris, multorum verborum etc. — Cum Infinito. *Ter. Andr. 5. 6. 13.* Longum est, nos illum expectare dum exeat. *Cic. 3. Ferr. 60. 156.* Jam vero quas iste prædas, quam aperte, quam improbe fecerit, longum est dicere. *Id. Sept. 5. 12.* Longum est ea dicere, sed hoc brevi dicam. *Tac. 3. Hist. 71.* Accessere tormenta longum videbatur. Adde *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 36. 117.*; *Nepot. Hann. 5.*; *Sueton. Tib. 61.* et *Galb. 3.*; *Quintil. 10. 1. 18.*; et *Ammian. 29. 2.* Similiter *Ovid. 5. Met. 462.* Quas dea per terras et quas erraverit undas. Dicere longa mora est. — Sequente *sai*, ut apud *Ter. Heaut. 2. 5. 94.* Longum est, si tibi narrem etc. — Et per ellipsin omisso Infinito. *Ter. Phorm. 3. 2. 19.* Experire: non est longum, et *Cic. 1. Nat. D. 8. 19.* Longum est omnia, quæ talia sunt, ut optata magis, quam inventa vi-

deantur. *Alii leg. sai omnia; alii iter ad omnia.* — *d)* *Ne longum sit, ne longum faciam*, ut breviter dicam. *Cic. 3. Cat. 5. 10.* Ac, ne longum sit. *Quirites*, tabellas proferri jussimus. *Horat. 1. Sat. 3. 137.* Ne longum faciam, dum tu quadrante lavatum Rex ibis etc. Similiter *Cic. 2. Legg. 10. 24.* At, ne longum fiat, videle. *h. e.* ne diu differatur. — *e)* *Longius facere* est trahere in longius plura dicendo. *Cic. 5. Fin. 6. 16.* Nihil opus est exemplis hoc facere longius. *Id. 1. Legg. 7. 22.* Non faciam longius. — *f)* *Nihil mihi est longius*, nihil magis cupio, nullis rei tanta expectatione teneor, non *vedo* *Vora. Cic. 11. Fam. 27.* Respondit, nihil, sibi longius fuisse, quam ut me videret. *Id. 6. Ferr. 18. 39.* Nihil ei longius videbatur, quam dum illud vi deret argentum. Adde *eumd. Rabir. Post. 12. 35.*; et *Lucillum* apud *eumd. 4. Tusc. 21. 43.* — *g)* *In longum* (vel etiam in longius) in longum tempus, in *lungo*, et dicitur de præterito et de futuro. *Virg. 9. Ecl. 56.* Causando nostros in longum ducis amores. *Vellej. 2. 83.* Illis, etiam detracto capite, in longum fortissimi pugnandi duravit constantia. *Tac. 3. Ann. 27.* Otium ejus rei haud in longum paravit, *per non molto tempo.* et *11. ibid. 20.* Unde tenuis fructus, nec in longum fuit, et *4. Hist. 22.* Paucis diebus abstracta sunt, quæ in longum sufficissent. *Id. 1. Ann. 69.* Odiæ in longum jacens. *Sic Id. 2. Hist. 95.* Nec in longius consultans, et *Quintil. 1. 10. 48.* Obsidionem in longius traxit. — *h)* *Per longum*, per longum tempus, a *lungo*, *per lungo tempo. Sil. It. 2. 464.* exurit siccitas sanguine venas Per longum celata famens. Adde *eumd. 12. 245.* et *15. 788.* — *i)* *Ex longo*, ex longo tempore. *Virg. 9. Æn. 64.* collecta fatigat edendi Ex longo rabies. — *l)* *Longum absolute*, adverbii more, apud Poetas es, longe, diu, *alla lunga*, *per lungo tempo. Virg. 10. Æn. 740.* non me, quicumque es, inulto, Victor, nec longum lætare. *Sic Ovid. 5. Met. 65.* Nec longum pueri fato lætare. *Rursus Virg. 3. Ecl. 79.* Et, longum, formose, vale, vale, inquit, *Iola. Horat. Art. P. 459.* longum clamare. *Stat. 7. Theb. 300.* nec longum, et putcher Alathieus Editus, *e non molto dopo.* — *m)* Similiter *longa* neutri. plur. longum, diu, ut *acerba, torva, transstra* etc., apud *Stat. 2. Theb. 240.* non unquam longa tuendo *Expeditas*, cui major honos. — *n)* *Longa spes* est sera, longinqua et longo post tempore implenda. *Horat. 1. Od. 4. 15.* Vitæ summa brevis spem nos vetat inchoare longam. *Sic Stat. 1. Theb. 322.* spes ævia mentem Extrahit et longo consumit gaudia voto. Ceterum videtur *Sall. fragm.* apud *Servium* ad *Virg. 11. Æn. 544.* quod supra retulimus sub *l. 3.* in *fin.* Et *Seneca Ep. 22.* Quid ergo? tam longas spes retinquam? ab ipsa messe recedam? *V. et infra sub 2.º b.* — *2.º.* De personis. — *a)* *Longus* dicitur, qui multa verba facit. *Cic. 1. Nat. D. 30. 101.* Possum de inheumunum utilitate, de erododilurum, de felium dicere: sed nolo esse longus. *Quintil. 10. 1. 118.* In cura verborum nimius, et rumpitioe nonnumquam longior, et transiationibus parum modicus. — *b)* *Longus spe* dicitur senex, quia tardus est et difficilis ad sperandum, propter experientiam fallacis fortunæ. *Horat. Art. P. 172.* Dilator, spe longus, iners, avidisque futuri. *δύσελπις.* At *Hiliterus* interpretatur: Qui longam vitam sperat ideoque sine fine querit: et confert illa *2. Od. 18. 17.* Tu secunda macmora Locas sub ipsum funus etc.; item *1. Sat. 1. 92.* Denique sit finis querendi, quinque habes plus. Pauperiem metus minus etc.; demum illud *Aristot. 2. Rhetor. 13. de senib. και Φιλόζωια, και μαλιστα ἐπι τῆ τελευταία ηλικία, και τὸ τοῦ ἀπόντος εἶται τὴν ἐπιθυμίαν* Legit ex conjectura *Bentlejus*: spe longus, iners, pavidusque futuri. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.* — Hinc

Longum, absolute, adverbii ritu. *V. sub II. 1.º l.*
Longa, absolute, adverb. ritu. *V. sub II. 1.º m.*
Longum, *i. n. 2.* absolute, substantivorum more, (abaudi spatium loci vel tempus). *V. sub I. 1. h. et II. 1.º c. d. g. h. et i.*

LÓPAS. V. LEPAS.

LÓQUÁCITAS, *ætis*, *f. 3.* (loquax) multiloquium, inanis et immodica garrulitas, *loquacità, πολυλογία. Cic. 6. Fam. 4. sub fin.* Facit autem non loquacitas mea, sed benevolentia longiores epistolas. *Id. 1. Legg. 2. 7.* Macri loquacitas habet aliquid ar-

gularum. *Id. 1. Orat. 23. 105.* Non Græci alicujus loquacitatem sine usu, neque ex scholia cantilenam requirunt. *Quintil. 5. 10. 91.* Ne in eam ipsam, quam vito, loquacitatem incidam. *Id. 10. 5. 22.* Inanem loquacitatem recidere. *Id. 1. 2. 17.* Circumeunt omnia inani loquacitate, quæ dicere nolunt. Adde *eumd. 10. 3. 1. Justin. 2. 15. 15.* Quoscumque ad se nuncios misisset, interderet; ne res loquacitate hominum proderetur. *Sidon. Carm. 14. 6.* Eja, Calliope, nitente palma Da sacri laticis loquacitatem. — *Plin. 10. Hist. nat. 42. 59. (118).* Expressior loquacitas picarum generi. *h. e.* facilitas loquendi.

LÓQUÁCITER, adverb. (loquax). Comp. *Loquacius* — Loquaciter est multis et inanibus verbis, *loquacemente, πολυλόγως. Cic. Mur. 12. 26.* Quid huic tam loquaciter litigioso responderet ille? *Horat. 1. Ep. 16. 4.* Scribatur tibi forma loquaciter et situs agri. *h. e.* satis verbose. *Paulin. Nolan. Ep. 39. 8.* Dum loquacius vos fatigo.

LÓQUÁCŪLES, a, um, adject. deminut. a loquax, *λαλιτικός. Lucret. 4. 1158.* At flagrans, odiosa, loquacula, *Δαρπαδιόν* fit.

LÓQUAX, *ætis*, adject. (loquor). Comp. *Loquacior* *l. et II.*; *Sup. Loquacissimus* *l.* — Loquax est verbosus, garrulus, multus vel nimius in loquendo (ut ait *Varro 6. L. L. 57. Müll.* Hinc, *h. e.* a loquor, dicitur loquax qui nimium loquatur; hinc eloquens, qui copiose loquitur.) *λαλος, σπερμολόγος* (*It. loquace, cienciatore; Fr. bavard, loquace, parleur, verbeux; Hisp. parlero, hablador, charlador; Germ. redselig, geschwätzig, plauderhaft, schwatzhaft; Angl. talkative, full of words, prating, loquacious.*)

l.) Proprie. *Cic. 2. Orat. 38. 160.* Quare istam artem totum dimittamus, quæ in excoctandis argumentis muta nimium est, in judicandis nimium loquax. *Id. Senect. 16. 55.* Et senectus est natura loquacior. *Id. Flacc. 20. 48.* Repente homo audacissimus pertimuit, loquacissimus obmutuit. *Ovid. 2. Pont. 9. 3.* Fama loquax. *Propert. 3. 23. 22.* Loquacem esse de aliquo. *h. e.* multa dicere. *Sall. fragm.* apud *Quintil. 4. 2. 1.* et *Gell. 1. 15. sub fin.* *M. Lollius Paliranus* loquax magis, quam farundus. *λαλέων ἀριστος, ἀδωνάτωτατος λέγειν. Cic. 4. Att. 14.* Numquam inibi tua epistola aut intempestiva, aut loquax visa est.

II.) Translate. *Virg. 3. G. 431.* Ranæ loquaces. *Plin. 11. Hist. nat. 51. 112.* (268). Avium loquaciores, quæ minores. *h. e.* magis canoræ et garrulæ. *Rursus Virg. 12. Æn. 475.* Loquaces nidi. *h. e.* in quibus sunt palli avium. *Sic 11. ibid. 458.* stæna loquacia. *h. e.* ubi cyeni, ranæ et hujusmodi incoleant. *Horat. 3. Od. 13. 15.* Loquaces lymphæ. *moremoreggianti. Tibull. 1. 2. 21.* loquaces nutus. et *2. 7. 25.* oculi. (*Cf. Cic. 1. Legg. 9. 27.* Oculi nimis arguti, quemadmodum animo affecti simus, inquamur.) *Ovid. 1. Amor. 4. 17.* loquax vultus. *Petron. fragm. 669.* *Burmänn.* Manu purt loquaci. *h. e.* gratulandi perita.

LÓQUELA, *æ, f. 1.* (loquor). Sunt qui scribunt *loquella. V. QUERELA* init. — Loquela est loquendi facultas, sermo, *λαλία, loquela, parlare.*

l.) Proprie. *Plant. Cist. 4. 2. 76.* Commoda loquelam tuam. *Virg. 5. Æn. 842.* fuditque has ore loquelas. *Lucret. 5. 231.* Almæ nutricis blanda atque infracta loquela.

II.) Translate. ¶ *1.* Ponitur pro verbo. *Varro 6. L. L. 57. Müll.* Hinc quidam loquelam dixerunt verbum, quod in loquendo efferimus. *Cf. Grammat. Fatic. edit. ab A. Maio T. 5. p. 274. col. 2. in lemnate.* Præpositiones, quæ loquellis tribuæ sunt. *V. voc. seq.* ¶ *2.* Et pro lingua, *linguaggio, favella. Ovid. 5. Trist. 2. 68.* Grajæque quod Getico vieta loquela sono est.

LÓQUELARIS, *e, s. a.* adject. (loquela). *Præpositiones loquulares* dicuntur a Grammaticis, quæ ornandi sensus, aut augendi vel minuendi gratia ceteris partibus præponuntur, ut *am, co, con, re, se, illi, ds.* Ita *Fal. Prob. 1. p. 1427. Putsch. Pompejus Comment. art. Donati p. 411.* has item septem posuit: *am, con, di, dis, o, re, se.* Hæ autem semper cœherent, nec interpositionem patientur: nemo enim dicit *con tibi dico*, aut *re illum cupio*, inquit *Servius* in *art. 2. Donati p. 1798.* Ideo autem *loquulares* appellatur, quia cum loquellis, hoc est verbis compositæ aliquid si-

gnificant, separatæ nihil valent. *Paul. Diac. p. 4. 14. Müll.* Am præpositio loquelaris significat circum.

LOQUELARITER, advrb. volunt quidam (inter quos *Scalig. ad Paul. Diac. p. 4. 14. Müll.*) leg' apud *Cic. Somn. Scip. 7. seu 6. de republ. 22.* Homines enim loquelariter annum tantummodo solis, id est unius astri reditu metiuntur. *h. e. inquit Scalig., contemplatione ipsius solis, non quod revera is annus dicendus sit: quemadmodum loquelares præpositiones revera non sunt, nisi contemplatione earum vocum, quibus conjunguntur. Est qui mallet joculariter. Vulgo habetur populariter, quod rectius atque adeo unum probandum.*

LOQUENTIA, æ, f. 1. (loquor) loquendi facilitas, loquacitas, verboritas, *verboritas. Gell. 1. 15. ad fin.* Valerium Probum, grammaticum illustrem, ex familiari ejus docto viro comperi, Sallustianum illud (*Cat. 5.*) *satis eloquentiæ, sapientiæ parum*, brevi antequam vita decederet, sic legere cœpisse, et sic a Sallustio relicto affirmasse: *satis loquentiæ, sapientiæ parum*: quod loquentia novatori verborum Sallustio maxime congrueret; eloquentia cum insipientia minime conveniret. *Plin. 5. Ep. 20.* Julius Candidus non inveniente solet dicere, aliud esse eloquentiam, aliud loquentiam. Nam eloquentia vitæ uni, aut alteri: hæc vero, quam Candidus loquentiam appellat, multis, etiam impudentissimo cuique maxime contingit.

LOQUITOR, Æris, Æris sum, ari, dep. 1. *frequentat.* a loquor, multum loqui, verba multa inaniter profunderè, garrere, *ciacianare, parlare molto, πωλογοῦν. Plaut. Bacch. 4. 7. 5.* Eho tu loquitatus ne es gnato meo male per sermonem? *Apul. Florid. 15. de Pythagora.* Proisus hoc erat primum sapientiæ rudimentum, meditari disciscere, loquitari disciscere.

LOQUO. *V. voc. seq. init.*

LOQUOR, queris, quibus vel cūtus sum, qui, dep. 3. Si secunda syllaba sit u, duplicem habet scribendi rationem, vel per qu, vel per c: utraque autem proba est: quamquam locuturus est fortasse frequentius, quam loquiturus; loquuntur vero, quam locuntur. — *Loquor* paragege pro loqui, est in *epigr. Nævii apud Gell. 1. 24.* — Part. *Loquens* I. 1. et II. 2.; *Locutus* I. 1. 2.; *Locutus* I. 1. 1.; *Loquendus* I. 2. — Activa voce. *Petron. fragm. Traquir. 46. Burmann.* Tu, qui potes loquere, non loquis. *Cave imiteris.* — Ratione habita etymi, *Varro 6. L. L. 56. Müll.* ducit a locus, quod is loquitur, qui suo loco quodque verbum sciens ponit: pueros enim, corvos, cornices, quæ id facere nesciunt, non loqui, sed fari. Alii tertius a λόγος sermo, quod a λέγω dico. Ceterum loqui est verba facere, sermonem habere, dicere, in sermone familiari atque in communi hominum societate, λέξω, φράζω (It. parlare, dire, favellare, ragionare; Fr. parler, dire, discourir; Hisp. hablar, decir; Germ. sprechen; Angl. to speak, say, tell, declare, discourse, talk).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. — 1.) Neutrorum more; et quidem — a) Absolute. *Cic. 3. Legg. 1. 2.* Magistratum legem esse loquentem; legem autem mutum magistratum. *Id. 4. Acad. (2. pr.) 39. 23.* Quid tu, Epicure? loquere: putas solem esse tantulum? *di, parla. Id. 9. Fam. 22. a med.* Quom loquimur terui, nihil flagitii dicimus. *quando diciamo terui. Id. 1. Orat. 32. 144.* Præcipitur primum, ut pure et Latine loquamur; deinde ut plane et dilucide; tum ut ornate; post sed rerum dignitatem apte et quasi decore. *Id. Rosc. Am. 48. 140.* Desinant aliquando dicere, male aliquem locutum esse, si quis vere ac libere locutus sit. *Nepos Dion. 7.* Loqui liberius. *Id. Eumen. 11.* ferocius. *Id. Thrasyl. 2.; et Justin. 28. 8. 14.* fortius. *Sueton. Aug. 89.* expedite. *Ammian. 16. 7.* cum motu quodam corporis. *Cic. 2. Orat. 14. 61.* Poetæ sunt quasi alia quadam lingua locuti. *Sic Nepos Miltiad. 3., Dion. 1. et Alcib. 3.* Græca lingua loqui. — b) Cum addito Ablativo personæ et rei, de qua quis loquitur, et præpos. de. *Cic. 5. Att. 1.* Veni ad ea, quæ fueramus ego et tu inter nos de sorore in Tusculano locuti. *Sic Liv. 36. 5.* Loqui de aliquo. et *Sueton. Aug. 54.* male de aliquo. *V. et mox sub c.* — c) Addita persona, quæcum loquimur, per Ablativ. et præpos. cum. *Cic. 1. Fam. 8. sub fin.* Literæ tuæ, de quibus eram jam cum

Pompejo locuti. Adde Ter. Andr. 1. 5. 30. cit. sub d.; et *Liv. 32. 35.* — d) Addita persona, apud quam quis loquitur, per Accusat. et præpos. adversum, apud, ad, vel per Dativum. *Ter. Andr. 1. 5. 30.* Opus est, aut hunc cum ipso, aut me aliquem de illa adversum hunc loqui. *h. e. eorum hoc. Cic. 2. Fin. 22. 74.* Loqui apud aliquem. et *1. Orat. 11. 48.* In iure, aut in iudiciis, aut apud populum, aut in senatu copiose loqui. *Ovid. 4. Pont. 6. 10.* Numen ad Augustum supplice voce loqui. *Virg. 9. Æn. 5.* ad quem sic ore locuta est. *Stat. 12. Theb. 26.* pars currus desilent, viduisque loquuntur. Hoc solum quis restat, equis. *coi cavalli. Cf. Sil. 1. 16. 320.* ore sequuntur Quisque suos currus, magnaue volantibus idem Voce loquuntur equis. *Cf. et Lucan. 4. 491.* Vento et fluctibus loqui. — e) Cum Ablat. et præpos. pro. *Cic. 3. Att. 1.* Loqui pro aliquo. *in difesa, in favore.* *Aliter Id. Murcell. 10. 32.* pro aliis. a nome, per parte. — f) Male loqui alicui est idem ac male loqui de aliquo, dir male di qualcheuno, apud *Ter. Phorm. 2. 3. 35.* et *Plaut. Truc. 2. 2. 10.* Pergin' hero absenti male loqui, impurissime? — g) Non loquens apud *Gell. 5. 9.* est mutus. — h) Passivè impersonaliter. *Varro 6. L. L. 1. Müll.* Ut sedetur, ambulatur, loquitur. Ita *Forcellinus:* at *Müllerus leg. loquuntur. Cælius apud Cic. 8. Fam. 8. 2.* Magna illico fama surrexit et de damnatione ferventer loqui est ceptum. — 2.) Active, h. e. cum Accusativo. *Plaut. Men. 5. 9. 7.* Loquere tuum mihi nomen. *Id. Aulul. 2. 1. 15.* Ut tuam rem tecum hic loquerer familiarem. *Id. Amph. 2. 2. 64.* Loqui deliramenta. *Id. Men. 2. 2. 47.* Quas tu mulieres, quos tu parasitos loquere? *h. e. narras, nominas. Ter. Heaut. 4. 6. 24.* Loquitur pancula. *sa poche parole. et Andr. 1. 2. 31.* Aperte ipsam rem modo locutus, nihil circuitione usus es. *Cic. 14. 14.* Horribile est, quæ loquantur, quæ munitentur. *Id. 9. ibid. 12. extr.* Loqui mera scelera. *Id. 1. Tusc. 7. 13.* pugnantia. *Stat. 3. Theb. 430.* facta infecta. *Ovid. 3. Trist. 3. 17.* aliquem absentem. *Id. Heroid. 14. 45.* falsa, et *ibid. 17. 251.* fortis facta. *Id. 1. Met. 525.* Plura locuturum timido Peneis cursu fugit. *Id. ibid. 648.* nomen suum et casus loqui. *Horat. 4. Od. 15. 1.* Phæbus volentem prælia me loqui, Victas et urbes, increpuit lyra. *h. e. carmine persequi, canere. Liv. 5. 54.* Ne singulas loquar urbes, et *Seneca Ep. 90.* circa med. Quid loquar marmora, quibus tempta fulgent? quid lapideas moles? quid verborum notas? *che dirò de' marmi?* ¶ 2. Latiori sensu loqui est in ore habere, narrare, prædicare, efferre. — a) Cum Accusativo. *Cic. 9. Att. 2. ad fin.* Nil nisi classes loquens et exitus. *Id. Mil. 23. 63.* Multi etiam Catilinam atque illa portents loquebantur: erumpet, occupabit aliquem locum, bellum patriæ faciet. *Lucan. 4. 573.* nullam majore locuta est Ore ratem, totum discurrens fama per orbem. *Martial. 5. 25.* Quem chartis famæque damus populisque loquendum. — b) Cum Infinitivo. *Cic. 7. Ferr. 39. 78.* Quom vulgo loquerentur, suppositum in ejus locum, quem pro illo probare velles. *conciossiachè si dicesse comunemente.* et *16. Att. 10.* Eodem die vulgo loquebantur, Antonium mansurum esse Casilini. *Nepos Hann. 3.* Quem nonnulli turpiter diligi loquebantur. Et absolute *Virg. 1. Æn. 735.* Juppiter, hospitibus nam te dare jura loquatur.

II.) Translate. ¶ 1. De rebus dicitur, et est aperte indicare, ostendere. *Cic. 1. Legg. 9. 27.* Oculi nimis arguti, quemadmodum animo affecti simus, loquuntur. *Virg. 5. Ecl. 28.* Daphni, tuum Pœnos etiam ingemuisse leones Interitum, montesque feri silvæque loquuntur. *Stat. 8. Theb. 181.* volucres mes fata loquuntur. *Adde Lucan. 6. 617.* *Sic Sil. It. 1. 416.* Heu! frustra reditum sortes tibi sæpe locutas Mentitumque Jovem increpitadas, occumbis. *Cic. Mil. 20. 53., 15. Fam. 11.* et *3. Att. 1.* Res ipsa loquitur. *il fatto parla da se. Id. 2. Fin. 15. 48.* Et enim consuetudo loquitur, id solum dicitur honestum, quod est populari fama gloriosum. *Id. Dom. 32. 86.* Ut annales populi Romani et monumenta vetustatis loquuntur. *Ulp. Dig. 24. 3. 64. ad fin.* De viro heredeque ejus lex tantum loquitur. *Id. ibid. 2. 14. 10.* Rescriptum divi Mercurii sic loquitur, quasi etc. *Calistrat. ibid. 4. 6. 14.* Edictum loquitur de his, qui in servitute fuerint. ¶ 2. Poetice loquentes

arboreas, sibilum edentes, aere in ramos lacurrente. Catull. 4. 11. Cytorio in iugo Loquente sæpe sibilum edidit coma. *Virg. 8. Ecl. 22.* Mænalus argutiusque nemus pinosque loquentes Semper habet. *Servius* vult hoc dici, quia *Virgil.* statim subdit: semper pastorum ille audit amores. Et recte sane. *Petron. Satyr. 120.* in carm. Mollia discordi strepitu virgulta loquuntur. — Similiter *Phædo loquentia sara* dixit *Sil. It. 15. 311.* de rupibus agens in monte Parnaso, ubi erat Apollinis templum oraculo ac responsis celeberrimum: simili modo vocales fingebantur querus Dodonææ.

Homonym. Differunt loqui et dicere, quod dicere ad historicam plerumque pertinet et ornatam arte orationem: loqui ad grammaticam et dialecticam, ad disputationes et familiarem sermonem. *Cic. Brut. 58. 212.* Scipio mihi sane bene et loqui videtur et dicere. *Id. Orat. 32. 114.* de rhetor. et dialect. Hæc ratio dicendi latior est: illa loquendi contractior. — Interdum tamen promissive adhibentur. *Ovid. 13. Met. 12.* Quantum acie valeo, tantum valet iste loquendo.

LORA, æ, f. 1. Aliam fornam lorea V. loco suo. — *Monet Charis. 1. p. 77.* *Pulsis* primam syllabam esse corripiendam, quemadmodum in lora neutr. plur. a lorum produenda est. — Lora est potio ex maceratis aqua vineæis, postquam totum mustum expressum est, δευτερίας οίνος, τραυυράνιος (It. *acquerello, vinello*; Fr. *piquette*; Hisp. *torcedura*; Germ. *d. Nachwein, Treberwein*; Angl. *a small, or thin wine made of the husks of grapes*). *Varro 1. R. R. 54. 3.* Expressi acinorum folliculi in dolia conjiciuntur, eoque aqua additur: ea vocatur lora, quod lora acina (nam est a λέω lavo et ῥαζέ acinus): ac pro vino operariis datur hieme. *Plin. 14. Hist. nat. 10. 12.* (86). Non possunt jure dici vina, quæ Græci deuteria appellant, Cæso et nos lotism, maceratis aqua vineæis: sed tamen inter vina operaria nominantur. *Tricia* eorum genera etc. *Cato R. R. 57.* Vium familiæ. Ubi vindemia facta erit, loram bibant menses tres. *Varro apud Non. p. 551. 18. Merc.* Antiquæ mulieres majores natu bibebant loram, aut sapam, aut defrutum, aut passum. — *NB.* De lora pro utre V. LURA.

LORAMENTUM, i, n. 2. (lorum) Idem ac lorum. *Justin. 11. 7. 16.* Quom capita loramentorum intra nodos abscondita reperire non possent. *Vulgat. interpr. Eccl. 22. 19.* Loramentum ligneum colligatum in fundamento ædificii non dissolvitur.

LORARIUS, ii, m. 2. (lorum). ¶ 1. Videtur significare qui lora conficit. *Inscript. apud Mass. Mus. Veron. 295. 3.* C. LIVIUS C. L. FELIX LORARIUS FECIT SIBI ET LIVIÆ HILARI CONIUGI LIBERTIS LIBERTABUS POSTERISQVE EOAVM. scilicet tam vilis erat conditionis lorarius, de quo infra sub 2., ut difficile sit, hujus generis hominem libertate donatum fuisse et libertos libertasque hanuisse. ¶ 2. Item qui alios loris cædit, quorum hominum generis præcipue usus erat in scenis (V. *Plant. Capt. a. 1. sc. 2.*). *Gell. 10. 3. in fin. de Bruttianis.* Hi sequebantur magistratus, tanquam in scenis fabulis qui dicebantur lorarii, et quos erant jussi, vinciebant, aut verberabant. — Lorarii imaginem habes apud *De-Lama, Iscriz. ant. p. 69.*

LORATUS, a, um, adject. (lorum) loris vincetus. *Virg. Mor. 122.* Sub juga parentes cogit lorata juveneos.

LORÆA, æ, f. 1. idem quod lora. *Cato R. R. 25.* Paullatim erit lorea familiæ, quod bibit. *Gell. 10. 23.* Mulieres bibere solitas ferunt loresm, passam, murrinam. *V. LORIOIA.*

LORÆTUM. *V. LAURETUM.*

LORÆUS, a, um, adject. (lorum) qui est ex loro, di coreggia, di cuojo.

I.) Proprie. *Cato R. R. 3., 12. et 63.* Lorei funes. II.) Translate. *Plaut. Mil. glor. 2. 2. 2.* Ego vestra faciam latera lorea. *h. e. loris verberibus lacea:* vel laterum vestrorum corium ita scindam verberibus, ut lora inde fieri possint, inquit *Turneb. 7. Adversar. c. 5.*

LORICA, æ, f. 1. munimentum pectoris, ventris, dorsi et laterum: a ῥορηκα pro ῥωρακα, accusativo Ionico Græcæ vocis ῥωραξ idem significantia (unde et corazza), vel a loris, quod olim de corio crudo pectoralla faciebant: postea succederunt Galli

e ferro, sub id vocabulum, ex anulis ferream tantam, inquit Varro 5. L. L. 116. Müll. Midias Messenius dicitur a Plin. 7. Hist. nat. 56. 57. (200). inventor ejus fuisse (It. corazza, panciera, corvaletto, giaco; Fr. cuirasse; Hisp. coraza; Germ. d. lederne Panzer; Angl. a coat of mail, breastplate, brigandine, habergeon, cuirass, corset).

1.) Proprie. Cic. Mur. 26. 52. Descendi in campum cum illa lata insignique lorica, non quæ me tegeret, (etenim sciebam, Catilinam non latus, aut ventrem, sed caput et collum solere petere), verum etc. Id. Flacc. 17. 41. Ambulat cum lorica: metuit enim etc. Liv. 5. 38. sub fin. Multos imperitos nauti, graves lorici aliisque tegminibus, bausere gurgites. Virg. 3. Æn. 467. Lorica consertam hamis auroque trilecem. et 7. ibid. 707. duplici squama lorica fidelis et auro. et 12. ibid. 87. auro squaleantem alboque orichalco Circumdat lorica bumeris. et 8. ibid. 621. lorica ex ære rigentem. Val. Flacc. 6. 233. riget his molli lorica catena. Sil. It. 5. 140. Lorica induitur: tortos huic textilis hamos Ferro squama rudi permixtoque asperat auro. Curt. 4. 6. 12. Denunciati periculi haud sane memor (rex), lorica tamen, quam raro induebat, amicis orantibus sumpsit et ad prima signa pervenit. — Fiebant loricae etiam e lino multipli. Sueton. Galb. 19., et P. LINTEUS. — Item e cornibus rasis et lævigatis, plumarum in speciem linteis indumentis innexæ. Ammian. 17. 12. Idem memorat etiam Veget. 4. Milit. 9.

11.) Translate. Generatim sic vocatur quævis rei protectio et munimentum: hinc ¶ 1. Speciatim habet locum in monumentis bellicis, trinciera. Cæs. 5. B. G. 39. Torres contabulantur, pinnæ loricaeque ex cratibus atteruntur. Tac. 4. Ann. 49. Obsidium cepit: dein fossam loricaeque contens, quatuor millia passuum ambitu amplexus est. Id. 4. Hist. 37. Lorica vallumque per fines suos Treveri struxere. Flor. 2. 18. et 3. 10. ad fin. Obsessam urbem fossa atque lorica circumdat. Curt. 9. 4. ad fin. Angusta muri corona erat: non pinnæ, sicut alibi, fastigium ejus distinxerant, sed perpetua lorica obducta transitum sæperat. parapetto. Sunt qui hic loricae structuram fastigiatam intelligunt et pluriam propellentem extra perpendicularum muri: confirmantque Vitruvii loco mox asserendo 2. 8. Sed attente inspicentes res aliter videbitur. Locis ex Cæsare, Tacito et Floro allatis lucem addit Veget. 4. Milit. 28. ubi ait: Obsidentes ultra jactum telli fossam faciunt, eamque non solum vallo et sudibus, sed etiam turriculis instruunt, ut erumpentibus ex civitate possint consistere: quod opus loricae vocant, et sæpe, quam obsidio describitur, invenitur in historiis, lorica urbem esse circumdatam. ¶ 2. Item speciatim, extra rem militarem, in sapientis, quibus aliquid circumdatur, chudenda, sæpe, riparo. Ammian. 24. 5. Erat in hac eadem regione extensum spatium et rotundum, loricae ambitu circumclusum, destinatas regiis voluptatibus continens feras. Iluc pertinere videtur Inscript. apud Gruter. 172. 13., quæ est apud Orell. 3303. PODIVM CVM LORICA. Apul. 6. Met. sub fin. Jam domus eorum extremam loricae perveneramus. ¶ 3. Item, in aedificiis est crusta, seu corium ex calce et arena, aliave materia parietis, vel pavimenti ductum, incrostata. Vitruv. 2. 8. ad fin. Non patietur lorica testacea lædi parietem. et 7. 1. Supra fricturam incernatur marmor, et supra loricae ex calce et arena inducuntur. et ibid. 9. Ita obstant cæcæ Punicae lorica non patitur, solis radios eripere ex his positionibus colore. Plin. 30. Hist. nat. 10. 27. (89). Stellionis cubile est in lorici ostiorum fenestrarumque. h. e. testaceis crustis et coronis. ¶ 4. Metonymice. Horat. 1. Od. 29. 15. libros Mutare lorici Iberis. h. e. studia cum utilitia Hispaniensi.

LORICARIUS, a, um, adject. (lorica) ad loricae pertinet, ut Loricae fabrica apud Veget. 2. Milit. 11. Habebant etiam fabricas scutarias, loricarias, arcuarias, in quibus sagittæ, missilia, cassides, omniaque armorum genera furnabantur. Notit. Imp. Occid. 32. Fabrica Mantuana loricaria. — Illic

Loricarius, ſi, m. 2. absolute, substantivorum more, est qui loricas facit. Gloss. Philox. Loricarius, ὀρικόριος.

LORICARIUS, ſi, m. 2. P. voc. præced. in fin.

LORICATIO, ōnis, f. 3. (lorica) actus inducendi

loricam seu tectorium in pavimentis, aut parietibus: P. LORICA II. 3. Vitruv. 7. 1. Coassato clavibus duplicem præbet contignationem loricationem. Adde Paul. Dig. 50. 16. 79.

LORICATUS, a, um, V. LORICO.

LORICIFER, ferri, m. 2. (lorica et fero) qui loricae portat. Gloss. Philox. Lorifer, ὀρικόφορος.

LORICO, as, ſvi, ſum, are, a. 1. (lorica). Part. Loricatus I.; Loricandus II. — Loricare est lorica induere, vestire o armare di corazza.

1.) Proprie. — a) Generatim. Liv. 23. 19. sub fin. Statua ejus indicio fuit Præneste in foro statuta, loriceata, amicta toga, velato capite. Id. 37. 40. His tria millia equitum loricatorum (cataphractos ipsi appellant) adjunxit. armati di tutle arme. Sic Id. 55. 48.; et Sueton. Cal. 45. Equites loriceati. Sic Auct. B. Hisp. 4. Loriceati, ut supra scripsimus, ex equis descenderunt et magnum prælium fecerunt. Id. 20. Loricatus unus ex legione vernacula ad nos transfugit. Auct. B. Afr. 72. Elephanta ornatus et loriceatus. h. e. cataphractus. — Iluc pertinet et illud Plin. 8. Hist. nat. 24. 35. (88). Ichneumon mergit se limo sæpius, siccitateque sole: mox obi pluribus eodem modo se coriis loriceavit, in dimicationem pergit. — b) Speciatim ad loriceata et a loriceata is fortasse dicebatur, qui Cæsaris statuam loriceatam in foro divi Julii, cujus meminit Plin. 34. Hist. nat. 5. 10. (18). et Plin. alter 8. Ep. 6., procurabat, seu custodiebat. Inscript. apud Marin. Frat. Arv. p. 518., quæ est apud Orell. 2893. C. IVLIO BASSU AEMILIANO ACTORI CAESARIS AD CASTORIS ET AD LORICATA. et p. 522., quæ est apud Orell. 2894. ORTHRI AVG. L. PROC. A LORICATA ET HECHI AVG. L. PRO. A LORICATA EX RATIONE PECUNIARI.

11.) Translate est loricae, seu tectorium inducere, incrostare, intonacure: V. LORICA II. 3. Varro 1. R. R. 57. 1. Granarii parietes et solum opere tectorio marinato loriceandi. Tertull. Anim. 38. ad fin. de anima in fetu hominis latente. Desiderabit toto inquinatus sui tempore profutura domui, non ut ipse substruendus, nec ut ipse loriceandus, nec ut ipse tibicinandus, sed tantummodo continendus.

LORICULA, æ, f. 1. deminut. a lorica, parva lorica, προβόλιον. Translate pro munimento, quod obsessoris urbium constrouunt, quum ultra jactum telli fossam faciunt, eamque vallo et sudibus atque turriculis instruunt, ut erumpentibus ex urbe possint consistere, trinciera. V. LORICA II. 1. Auct. B. G. 8. 9. Quorum frontes vineæ loricae munierent, ut hostis a duplici propugnatorum ordine depelleretur. Adde Veget. 4. Milit. 28.

LORIOLA, æ, f. 1. deminut. a lora et ejusdem fere significationis. Varro apud Non. p. 551. 30. Merc. Loriolam nominabant, quum ex uris expressum erat, et ad folliculos reliquos et vinacea adiciebant aquam. Apud Non. legitur moriola, sed male.

LORIPES, pædis, m. et f. 3. (lorum et pes) ἰματόπους, qui pedes flaccidos, lentos, languidos et in ambulando tamquam lorum se torquentes habet, non firmos et calcatu constantes. Alii rectius intelligunt de eo, qui pedes habet et crura distorta in modum lori. Plaut. Pæn. 3. 1. 7. Nequequam hos procos mihi elegi loripedes, tardissimos. h. e. qui tarde incedunt, ut ii solent, qui distortis sunt cruribus. Juvenal. 2. 23. Loripedem rectus derideat, Æthiopes albus. Plin. 7. Hist. nat. 2. 2. (25). Gentem inter Nomadas Indos, anguioim modo loripedem. et 5. ibid. 8. 8. (46). Himantopodes loripedes, quibus serpendo ingredi natura est. Petron. Satyr. 45. Alter (gladiator) buttubaba, alter loripes. Gloss. Philox. Loripes, ἰματόπους.

LORUM, i, n. 2. Lorus masc. gen. Apul. 3. Met. Lorum quempiam sinu suo deprimit. et paullo post. Nequissimus audacissimusque lorus iste. Petron. fragm. Tragur. 57. Buymann. Lorus in aqua, lentior cantherio. Adde Vet. Scholiast. ad Juvenal. 6. 480. — Ratione habita etym. bæ commentus est Donatus ad Ter. Adelph. 2. 1. 28. Lora apud veteres laura dicebantur (a lauro triumphatorum), sub (omitte sub) qua mos erat captivos vinciri ducique per pompam: ideo autem ut conditionis reminiscerentur, loris caduntur mancipia. — Lorum est corrigia ex corio in usum colligandi aliquid et contiendi, ἰμάς (It. striscia di cuojo, soga, stringa,

coreggia; Fr. courroie, launière; Hisp. correa, la lonja; Germ. d. Niemen; Angl. a leathern thong, string of leather, strap).

1.) Proprie. Plaut. Epid. 5. 2. 18. Vincire visus en, ostendo manus: tu habes lora. Liv. 9. 10. ad fin. Quum apparitor Postumum late vinciret, quin tu, inquit, adductus lorum? Horat. 3. Od. 5. 35. Qui lora restrictis lacertis Sensit iners timoique mortem. h. e. vincula, catenas. Curt. 4. 6. sub fin. Per talos spirantis lora trajecta sunt, religatumque ad currum traxere circa urbem equi. Varro apud Non. p. 105. 33. Merc. Navem conscendimus palustrem, quam nautici equisones per viam conducerent lora. Propert. 3. 12. 9. Nunc ligat ad cæstum gaudientia brachia loris. Ovid. 10. Met. 114. Bulla super frontem parvis argentea loris Vinceta movebatur. Cic. Harusp. resp. 11. 23. Si ludius constitit, aut puer ille tensam, aut loram omisit. Martial. 2. 57. Recensque sella linteisque lorisque. Grat. Cynege. 213. de cane. celsa lorum cervice ferentem. la lasa, il quinzaglio. Adde Plin. 8. Hist. nat. 40. 61. (147).

11.) Translate. ¶ 1. Sæpe dicitur de habenis, briglie, redini. Liv. 35. 34. ad fin. Desilire omnes ex equis jussit, et loris ducere equos. Phædr. 3. 6. Et lora frænis continet spumantibus. Virg. 1. G. 106. illi instant verbere torto Et proni dant lora: volat vi fervidus axis. rallentano. Sic 1. Æn. 160. Fleclit equos curruque volans dat lora secundo. et 5. ibid. 156. immissis aurigæ undantia lora Concusere jugis. Ovid. 1. Amor. 13. 10. ad Auroram. Roscida purpurea supprime lora manu. et 3. ibid. 2. 72. ad aurigam circens. Tende, precor, valida lora sinistra manu. Id. 2. Met. 127. de Phaethont. Parce, puer, stimulis et fortius utere loris. et ibid. 200. mentis formidine lora remisit. ¶ 2. Item de scutica e corio, qua servi cædebantur (V. Donati locum allatum sub init. hujus voc.) et in scholis pueri, staffile. Plaut. Pseud. 1. 2. 12. Ita ego vestra latera loris faciam, ut valide varia sint. Ter. Adelph. 2. 1. 28. Usque ad necem operiere loris. Horat. 1. Ep. 16. 46. Loris uri. Ulp. Dig. 47. 10. 15. a med. Servum loris rumpere. Cic. 8. Phil. 8. 24. Quum eum in convivio servi publici loris ceciderunt. Martial. 10. 62. Scuticaque loris horridis Seytnæ pellis, Ferulæque tristes, scæptrâ pædagogorum. ¶ 3. De bulla scortea, quæ loru suspensa gestabatur in collo a pueris libertinis, ut Pseudo-Ascon. docet. Juvenal. 5. 165. Vel nodus tantum et signum de paupere lora. V. BULLA. ¶ 4. De cesto, seu zona Veneris. Martial. 6. 21. Dixit, et arcano percussit pectora lora. ¶ 5. Lorum vomitorium apud Scribon. Compos. 180. est corrigia medicamento illita ad movendum vomitum. ¶ 6. Per catachresin dicitur de flagellis vitium. Plin. 14. Hist. nat. 1. 3. (11). Villas et domos ambiri singularum patribus ac sequacibus loris etc. ¶ 7. Item de pene languido. Petron. Satyr. 13. Lorum in aqua, non inguina habet. Adde Martial. 7. 58. et 10. 55.

LORARIA, æ, f. 1. (lavo, lotum) quæ pannos lavat, lavandaria. Muratorius Inscription. illam 908. 6. ita legit: IVNIA FAVORINA AVG. N. SERVA LORARIA.

LOTASTER, tri, m. 2. (lotos) lotos silvestris, ex qua hastilia fiebant: ita vero declinatur etiam oleaster et pinaster. Grat. Cynege. 131. Et magis incomptus operæ lotaster agrestis Termes. Sic legit Heinsdorfius pro lutoser, ut est in quibusdam MSS.: is vero nititur auctoritate Plinii 16. Hist. nat. 30. 53. (121.), qui loton in Italia arborem similem illi, quæ Africa propria est, sed degenerem memorat, rui tamen rami sunt longissimi, validissimi et plurimi, et dixisse totidem arbores liceat. Itaque ex his hastilia commode fieri poterant.

LOTIO, ōnis, f. 3. (lavo, lotum) actus lavandi, lotura, lavatio, lavatura, lavamento, λουτός. Vitruv. 7. 9. Glæbæ minii quum sunt aridæ, pills ferreis contunduntur: et lotionibus et cocturis efficitur clyster, quo alvus abluatur et ducitur, lavativo: id ipsum enim et Græca vox significat, a λούω lavo. Cels. 2. 12. n. 2. Plerumque vero alvus lotionibus ducenda est. At hic Targa ex MSS. legit alvus potius ducenda est, et illud lotionibus a Lindonio intrusum respuit omnino.

LOTIOLENTE, adverb. (lotium) lutulente, im.

pure, fœde. *Titinius* apud *Non. p. 131. 32. Merc.* Lotiolente flocci fiet ejus culus ultero. Ita legend. *Bothe*, et mæchorum pœnam hic significari recte putat, de qua *Horat. l. Sat. 2. 44.*

LOTIUM, II, n. 2. *urina*: a *lotus*, quia intus humore eo corporis partes abluuntur, per quas meat, οὐρᾶν (It. *urina*; Fr. *urine*; Hisp. *orina*; Germ. *d. Urin*; Angl. *urine, old-wash, stale*). *Cato R. R. 156.* Brassica alvum bonam facit lotiumque. et *ibid. 127.* Ubi voles cibum concoquere et lotium facere. et *ibid. 156. ad fin.* Quibus ægre lotium it, quibusque substillum est. et *ibid. 123.* Si lotium difficillius transit. *Sueton. Vesp. 23.* Reprehendenti filio Tito, quod et urinae vestigial commentus esset, pecuniam ex prima pensione admovit ad naves, sciscitans, num odore offenderetur: et illo negante, Atqui, inquit, et lotio est. — *Non valet lotium suum*, proverb. de homine nihili apud *Petron. fragm. Tragur. 57. Burmann.* — Consequisse Hispanos lotio fricare deotes, quo candidiores essent, indicat *Catull. 39. et Apul. de Mag.*

LOTOMËTRA, æ, f. 1. λωτομέτρα, genus loti, ex cujus semine, milio similis, fiunt panes in Ægypto a pastoribus, maxime aqua vel lacte subacto. *Plin. 22. Hist. nat. 21. 28. (56).* — *Cl. Fée (Op. cit. vol. 3. p. 118.) Lotometra et Lotos unum idemque videntur, et sunt Lotos Nymphae L. V. LOTOS.*

LOTOR, ðris, m. 3. (lavo, lotum) qui lavat, idem ac *lutor*, seu *fullo*. *Inscript. apud Spon. Miscell. antiq. p. 64. DIANÆ AVGVSTÆ COLLEGII LOTORVM SACRVM.* Alia *ibid. SACERDOS COLLEGII LOTORVM. V. LOTOR.*

LOTOS vel *lotus*, i, f. 2. λωτός. — Masc. genere occurrit apud *Martial. loc. cit. sub II.* — *Lotos*

I.) Proprie ¶ 1. Est et herba, et in Ægypto caulis e palæstrum genere, similis fabæ, foliis densa congerie stipatis, brevioribus tantum et gracilioribus, fructu in capite papaveri similis incisuris, omnique alio modo, intus granis ceu milii. Incolæ capita in acervis putrefaciunt, mox separant lavando, et siccata tūdunt, eoque pane utuntur. Nascitur in riguis post recessum Nilii. *Plin. 13. Hist. nat. 17. 32. (107).* ¶ 2. Est eodem nomine arbor Africæ in ea parte, quæ vergit ad nos, præcipue vero circa Syrtis atque Nasamonas, magnitudine piri, incisuris tamen foliorum crebrioribus, ita ut illicis esse videantur: fructu magnitudine fabæ, colore croci, quum maturerit: qui nascitur densus in ramis, myrti modo, tam dulcis in cibo, ut nomen etiam genti terræque dederit, nimis hospitali advenarum oblivione patriæ (V. *LOTOPHAGI* in *ONOM.*). Ligno color niger, ad tibias faciendas aptissimo. Badix cultellis capulos brevesque alios usus præbet. Nascitur et in Italia, sed mutata in multis. *Plin. 13. Hist. nat. 17. 32. (104).* Adde *Nepot. apud eumd. ibid.; Virg. 2. G. 34. et 3. did. 394.; Propert. 3. 10. 27.; Tibull. 4. 1. 55.; et Ovid. 15. Met. 159. et 4. Pont. 10. 8.; et Paul. Diac. p. 119. 5. Müll. ¶ 3.* In Italia, quæ provenit, appellatur alio nomine faba Græca, cerasorum pæne natura. *Plin. 16. Hist. nat. 30. 53. (123).* et 24. *ibid. 2. 2. (6).* — Quoniam plurima sunt loti genera, ex cl. *Fée (Op. cit. vol. 1. p. 120.)* tabulam exhibemus, in qua Græca, Latina et recentia Herbariorum nomina tantum continentur. — I. *Lotos arborescens.* — 1.) Λωτοφάγων δένδρον; *Lotus, Lotus Africanus, Lotophagorum arbor; Rhamnus Lotus L., Zyzophus Lotus Willd.* — 2.) Λωτός άπόρνεος; *Lotus sine nucleis; Rhamnus Lotus L. var.?* — 3.) Λωτός παλιούρος; *Lotus paliurus, Paliurus Cyrenaicus; Rhamnus spina Christi L.* — 4.) Λωτός.....; *Lotus Italica Celtis; Celtis australis L.* — 5.) Λωτός.....; *Lotus, sive faba græca; Diospyrus Lotus? Celtis australis?* — II. *Lotos aquatica herbacea.* — 6.) Λωτός. Κόσμος αἰγυπτιακός. Κοβώριον; *Lotus sacra, Faba ægyptiaca; Nymphaea Nelumbo L.* — 7.) Λωτός λευκός. Κολοκάσιον; *Lotus, sive colocasium; Nymphaea Lotus L.* — 8.) Λωτός στεφανωτικός; *Lotus.....? (cyaneus); Nymphaea cærulea Sav.* — 9.) Λωτός ή κολοκάσιον; *Colocasium, Niliacum olus; Arum Colocasia L.* — III. *Lotus terrestris herbacea.* — 10.) Λωτός ήμερος τουράλλος. Μελιλωτός; *Lotus.....? (pratensis); Melilotus officinalis Q.* — 11.) Λωτός άγριος Δελύσον; *Lotus....? (pratensis); Melilotus cærulea L.*

II.) Translate. Per synecdochen est tibia ex loto. *Ovid. 4. Fast. 190.* et horrendo loto adunca sono. *Sil. It. 11. 432.* Ut strepit assidue Phrygiam ad Niloticæ loton Memphis. Adde *eumd. 8. 506.* Et mascul. gen. *Martial. 8. 51.* Palladius tenero loto ab ore sonat. *Plin. 16. Hist. nat. 36. 66. (172).* tradit sacrificas tibias e buxo fieri consuevisse, ludicras vero e loto, ossibusque asiinis, et argenteo.

LOTURA, æ, f. 1. (lavo, lotum) lotio, lavatio, lavamento, λλώρις. *Plin. 34. Hist. nat. 13. 33. (128).* Pompolyx lotura separatur, spodos illota est. *Martial. 2. 52.* Novit loturas Dasius numerare.

LOTUS, a, um. V. LAVO.

LOTUS, i, f. 2. V. LOTOS.

LOTUS, us, m. 4. (lavo, lotum) lotio, lavamento. *Cels. 1. 3. de his, quæ calef. et refrig.* Refrigerant omnia acida, aqua, oleum et lotus. At *Targa* vocem lotus omisit; eam enim invitis *Codd. induxerat Lindenius.*

LU

LUALIS, e, adject. (lao) qui pœnam luere debet. *Jul. Valer. res gest. Alex. M. (edente A. Maio) 1. 34. in carm.* Tractus luales atque bella percita.

LUBENS et **LUBENTER** et **LUBET** et **LUBIDO** et similia. V. **LIBENS, LIBENTER, LIBET, LIBIDO** et similia.

LUBRICATUS, a, um. V. voc. seq.

LUBRICO, as, avi, stum, are, a. 1. (lubricus). Part. *Lubricans* et *Lubricatus* I. — Lubricare est lubricum, seu lævem facere, rendere lubrico.

I.) Proprie. *Juvenal. 11. 173.* Qui Lacedæmonium pylismate lubricat orbem. *Prudent. 11. pepi steφ. 35.* Nunc pretiosa nunt (oleum) per marmora, lubricatque clyvum. *Apul. 7. Met. Lioio cœnoso ripæ supercilium lubricant. Arnob. 1. 22.* Lubricatum lapidem, et ex ulivi unguine sordidatum, tamquam inesset vis præsens, adulabar. h. e. lævigatum.

II.) Translate. *Prudent. Psychom. 571.* letum versatile et anceps Lubricat incertos dubia sub imagine visus.

LUBRICUM, i, n. 2. V. voc. seq. sub I. et II. 3.

LUBRICUS, a, um, adject. Ratione habita etymi videtur esse a *lābor*, eris, mutata vocali; vel conjungi potest cum voc. *lutum* et *illuvies*: et dicitur de re, in qua quis nequit pede consistere, ut est terra argillosa humecta, marmor lævigatum, glacies et hujusmodi, σλιωδης, επιφάλης (It. *sdrucioloso, sdrucioloso, liscio, sfuggevole, lubrico*; Fr. *glissant, ou on glisse*; Hisp. *resbaladizo, deslizadizo*; Germ. *schlipfrig*; Angl. *slippery, glib, smooth, lubric, lubricous*).

I.) Proprie. *Plaut. Mil. glor. 3. 2. 38.* In cella est paullum loculi lubrici. *Liv. 44. 11.* Lubricum fastigium. *Id. 21. 36.* Lubrica glacies. *Martial. 4. 18.* assiduo lubricus imbre lapis. — Hinc *lubricum*, i, absolute, substantivorum more. *Cels. 8. 3.* Instillare paullulum lactis, quo magis lubrico circumagatur. *Plin. 36. Hist. nat. 14. 21. (95).* In lubrico atque instabili fundamenta locare. *Sil. It. 7. 610.* Namque super tepido lapsantem sanguine, et ægra Lubrica nitentem nequidquam evadere planta, Impacto prosternit equo. h. e. ex lubrico loco emergere. — Et cum Genit. *Tac. 1. Ann. 65.* Equi sanguine suo et lubrico paludum lapsantes. *Apul. 1. Met. init.* Post ardua montium et lubrica vallium.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro attrito et levi. *Martial. 9. 58.* Nec curis compele lubricum deceni. *Plin. 36. Hist. nat. 12. 17. (77).* Sphinx saxo naturali elaborata et lubrica. *liscia, fregata.* At *Silius* pro lubrica legit rubrica et alia aliter. ¶ 2. Est etiam lubricus, qui facile movetur et elabitur. *Cic. 2. Nat. D. 57. 142.* Natura lubricos uelulos ferit et mobiles. *Virg. 6. Æn. 84.* lubricus anguis. *Tibull. 2. 5. 14.* Lubrica esta. *Plin. 9. Hist. nat. 20. 37. (73).* Lubrici pisces. *Id. 22. ibid. 25. 66. (136).* Hippocrates pisanam sorbitionis gratia laudavit, quoniam lubrica ex facill hauriretur. *Id. 2. ibid. 3. 3. (7).* Lubricum corpus lavitate continua.

Horat. Epod. 13. 14.; et Ovid. 3. Amor. 6. 81. Lubricus amnis. *Id. 5. Fast. 476.* Lubrica prensantes effugit umbra manus. *Curt. 6. 1. 11.* Tandem Laconum acies languescere, lubrica arma sudore vix sustinens. *Sic Id. 4. 6. 25.* Nec tamen signis prælium capessebat, lubricis armis suo pariter atque hostium sanguine. ¶ 3. Per metaphoram est periculosus, anceps, in quo facile labi atque errare contingit. *Cic. Flacc. 42. 105.* Quem posthac tam amentem fore putatis, qui non illam viam vitæ, quam ante præcipitem et lubricam esse ducebat, huic planæ et stabili præponendam esse arbitretur? *Id. 1. de republ. 28.* Nullum est genus illarum rerum publicarum, quod non habeat iter ad finitimum quoddam malum præceptis ac lubricum. *Id. Cæc. 17. 41.* Vix adolescentiæ lubrica, quibus illa insistere, aut ingredi sine casu aliquo, aut prolapione vix potest. *Id. 7. Ferr. 52. 137.* Etas puerilis maxime lubrica atque incerta. (V. locum *Plin. 3. Ep. 3.* in fine hujusce paragr.). *Id. 5. Phil. 18. 50.* Cupiditas dominandi præceptis et lubrica. *Id. Planc. 2. 5.* Perdifficilis et lubrica defensionis ratio. *Quintil. 1. 5. 5.* Ne quem tam lubrica observatio fallat. *Plin. 1. Ep. 8.* Anceps et lubricus locus, scil. de inunifcentia sua verba facere. *Gell. 14. 1. ad fin.* Lubrica atque ambagiosa conjectatio. — Poëtica cum Influxu. *Horat. 1. Od. 19. 8.* Et vultus nimium lubricus aspici. h. e. in quo aspiciendo periculum est, ne amoris igne flagres. (Sic *Martial. 9. 57.* Dum puer es, redeas, dum vultu lubricus.). *Sil. It. 5. 18.* Flore capi juvenum primævo lubrica mentem Nympha, nec Idalia lenta incalescit sagitta. h. e. facilis capi, et amores saepe mutans. — *Lubricum*, i, absolute, substantivorum more. *Cic. Orat. 28. 98.* In lubrico versari. Et cum Genit. *Plin. 3. Ep. 3. et Ulp. Dig. 4. 4. 11. a med.* Lubricum ætatis. h. e. levitas juvenilis et inesperienza rerum. *Modestin. Dig. 48. 4. 7.* Lubricum linguæ non est ad pœnam facilis trabendum. *Papinian. ibid. 22. 1. 3.* Lubricum tutelæ. *Callistrat. ibid. 5. 3. ad fin. consilii. Macrob. 7. Saturn. 3.* Obijcens tanto viro lubricum fidei. h. e. fluxam fidem. ¶ 4. Item est fugax, velox. *Quintil. 9. 4. 129.* Historia non tam finitos numeros, quam orbem quemdam contextumque desiderat. Namque omnia ejus membra connexa sunt: quoniam lubrica est ac fluit. Sic *Seneca 3. Benef. 5. de quibusdam scientiarum argumentis.* Alia propter subtilitatem lubrica sunt. *sfuggono facilmente. Ovid. 3. Art. am. 364.* quot menses lubricus annus habet. ¶ 5. Item fallax. *Virg. 11. Æn. 716.* Nequicquam patrias tentasti lubricus artes. V. **LIGUR** in **ONOM.** *Val. Flacc. 2. 555.* acri lubricus astu. *Cornel. Sever. in fragm. de morte Cic. apud Senec. 7. Suasor. 19.* Lubrica fata.

LÛCA Bos et Lucans Bos, veteribus Romanis et rudibus primo dictus est elephantus. Quum enim hanc feram primū vidissent in Lucania, Pyrrhi bello, ut est apud *Plin. 8. Hist. nat. 6. 6. (16).*, maximam autem quadrupedem bovem nosset, et præcipuæ magnitudinis essent Lucani boves, ut colligitur ex illo *Luciani* apud *Non. p. 363. 6. Merc.* Quem neque Lucanis oriundi montibus tauri *Ducere protelo validis cervicibus possent*; factum est, ut nullum aptius nomen significando elephantū esse ipsis videretur, quam si bovem Lucani nominarent. Hæc nominis ratio (quam scriptam reliquit, teste *Farron. 7. L. L. 39. Müll.*, Verginius, aut *Virgilius* ut legit *Müllerus*) multo est verisimillor, quam ea, quam tradit ipse *Varro ibid. § 40.*, quod dicitur sit a luce, quia Pyrrhi elephantū procul lucebant propter inauratos regios clipeos, quibus eorum turres ornatae erant: item quam ea, qua *C. Ælius* (aut *Cornelius* ut legit *Müllerus*) *ibid.* a *Libycis* dictos *lucas* arbitratur. *Lucret. 5. 1301.* Inde boves Lucas turrita corpore tætos. *Sil. It. 9. 573.* moderantem cuspidæ Lucas Maurum in bella boves. Adde *Ennum* apud *Farron. loc. cit.*, cujus verba V. in **LOCUSTA** I.; *Senec. Hippol. 352.*; et *Auson. Epist. 15. 12.* — In recto singulari duplex est positio, ut diximus. Et quidem *Luca* habetur apud *Farron. loc. cit.* Porro *Lucas* (quod nusquam occurrit) dictum putat *Foss. in Etymol. pro Lucanis*; et hoc e *Lucanus* factum esse, ut *Picens* pro *Picenus*. — *NB.* De urbis nom. V. **ONOM.**

LUCANA, æ, f. 1. et **LUCANICA**, æ, f. 1. et

LUCANICUM, i, n. 2. *V. voc. seq.*
LUCANICUS, a, nm, adject. Lucanus, ad Lucaniam pertinens: *V. ONOM.* — Hinc

Licanica, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, est gena farciniosa ex porcolis caribus concisla: a Lucanis populis, a quibus Romani milites primum didicerunt, ut Varro 5. L. L. 111. Müll. docet, ἀλλὰς; (It. *lucanica*, *salsiccia*; Fr. *suacisson*, *suacisse*; Hisp. *sakchicha*, *sakchison*; Germ. d. *Fleischwurt*; Angl. *a sausage*, roll or ball made of pork chopped small). Cic. 9. Fam. 16. sub fin. Solebam antea delectari oleis et lucanicis tuis. *Martial.* 13. 35. Filia Picenæ venio lucanica porcæ. Id. 4. 46. Et lucanica ventre cum Falisco. *Stat.* 4. Silv. 9. 35. Non lucanica, non graves Falisci. — Dicebatur etiam *lucanicum* et *lucanicus*, teste *Charis.* 1. p. 73. *Putsch.* Lucanicum, intelligitur pulmentum vel intestinum: hic Lucanicus, subauditur botulus, vel apparatus: et hæc Lucanica, feminino genere intelligitur hira, h. e. intestinum, aut aliud, quod unusquisque intelligere voluerit. Sumptum est enim nomen ab inventoribus Lucanis. — Demum dicta est et *Lucana*, ut ait Varro 5. L. L. 111. Müll. Quod fartum intestinum et crassundis, Lucanam dicunt. — Confectio lucanicæ sic habetur apud *Apic.* 2. 4., nempe intestinum fartum ex pulpa porcina bene tussa, admixtis plere trito, cumino, satoreja, ruta, petroselino, baccis lauri, liquamina etc. Ipsum intestinum tenuiter produclitur, et ad fumum suspenditur.

LUCAR, aris, n. 3. (lucus). Pænultimam Gentivi brevem esse docet *Charis.* 1. p. 65. *Putsch.* contra lungam esse do. et *Priscian.* 7. p. 760. *Putsch.* — *Paul. Diac.* p. 119. 9. Müll. Lucar appellatur æs, quod ex lucis captatur. *Festus* p. 253. 19. Müll. Pecunia, quæ erogatur in ludos et spectacula, appellatur lucar (*Müllerus* leg. *lucari edicta*), dicta quod ex lucis capietur. Rursus *Paul. Diac.* p. 119. 6. Müll. Lucaris pecunia, quæ in lucro erat data. Cf. *Gloss. Labb.* Lucar, διατριχόν γελίαν (lege ἀργύριον), μισθός ἀπό φισκου, μισθός διατριχός. διατριχόν τὸ λοκόφως. Et *Gloss. Isid.* Lucar, vectigal, erogatum, quæ fiebat in lucis. Hujusmodi pecunia (*V. Plutarch. Quæst. Rom.* 88.) erogabatur ab iis, qui lucos possiderent. Unde in *Inscript.* apud *Gruter.* 436. 5., quæ est apud *Orell.* 3349., laudatur liberalitas P. Marii Lopericiani, qui lucar redemptionem a republica sua universis civibus suis in perpetuum remisit. Cf. *atiam* apud *Orell.* 3882.; et apud *Gruter.* 328., ubi bis lucaris est mentio. Videtur autem assignata fuisse mercedibus histrionum et ludionum. Unde *Tac.* 1. Ann. 77. De modo lucaris et adversus fascivum fustorum multa decernuntur. *Tertull.* advers. *Gnost.* 8. de *J. Bapt.* Contumeliosa cæde truncatur in puella salticæ lucar. — Apud *Liv.* quoque nonnulli hæc vocem legunt, ubi refert responsum oraculi Delphici, 23. 11. Pythio Apollini, republica vestis bene gesta servataque, lucaris meriti donum mittitote. h. e. præmiis. Sed al. *lucris meritis*: al. *lucantes merito* etc.

LUCARIA, orum vel um, n. plur. 2. (lucaris) subaudi festa. *Paul. Diac.* p. 119. 7. Müll. Lucaria festa in lucro celebrant Romani, qui permagnus later vlam Salarum et Tiberim fuit: pro eo quod victi a Gallis, fugientes et prælio, ibi se occultaverint. At *Varro* 6. L. L. 79. Müll. ex lectione *Scalig.* Lucaria a luce, quo propter lucem amissam is cultus institutus. *Müllerus* magis ex *Codd.* fide et sententiæ satis accommodate pro *Lucaria* legit *lugere* — Celebrabantur mense Julio, in quo xiv. Kal. Aug. legitur in *vet. Kalendar.* (apud *Gruter.* 133.). LUCAR, n. p. h. e. Lucaria, nefastus primus. et xii. Kal. LUCAR, LVD. h. e. Lucaria, ludi. *Masurius* apud *Macrob.* 1. Saturn. 4. Eam noctem deincepsque insequentem diem, qui est Lucarium, non dixit Lucarium.

LUCARIS, e, adject. (lucus). *V. Paul. Diac. loc. cit.* in LUCAR et in *voc. præcæ.*

LUCAS Bos. *V. LUCIA* Bos.

LUCCELLUM, i, n. 2. deminut. a lucrum, parvum lucrum, quæsticulus, guadagnuccio, κερδύφιον. Cic. 5. *Verr.* 30. 72. Si Apronio, delictis prætoris, lucelli aliquid jussi sunt dare. Id. *ibid.* 44. 106. Facere aliquid lucelli. *Catull.* 28. 6. Eo quidnam in tabulis patet lucelli? h. e. pecunie seu lucrì vobis a prætoris expensì et dati. *Horat.* 2. Sat.

5. 102. tecum partita lucellum. *Seneca Ep.* 5. Hujus diei lucellum tecum communico.

LUCENS, entis, *V. voc. seq.*
LUCENS, ces, xi, cere, n. 2. Etymon vldè in LUX inii. — Part. *Lucens* I. b., II. 1. et in fin. — Lucere est lucem emittere, splendere, fulgere, λαμπρῶ (It. *lucere*, *risplendere*; Fr. *luire*, *jetter de la lumière*; Hisp. *lucir*, *brillar*, *resplandecer y alumbrar*; Germ. *hell sein*, *leuchten*; Angl. *to shine*, *glitter*, *glisten*).

1.) Proprie. *Varro* 5. L. L. 119. Müll. Candela-brum a candela, et his enim funiculi ardentis figebatur. Lucerna posita inventa, quæ dicta a luce, aut quod id vocant Græci λυχνον. Cic. 4. *Fin.* 12. 29. In sole lucernam adhibere nihil interest. Id. 7. *Att.* 7. *Ἐμπολιτεῖναι* σοι jamdudum: et facerem diutius, nisi me lucerna desereret. Id. 2. *Divinat.* 58. 120. Quodam obtutu oculorum duo pro uno lucernæ lumina videntur. *Horat.* 1. Od. 27. 5. Vino et lucernis Medus acinaces Immane quantum discrepat. h. e. conviviis in noctem productis. Id. 2. *Sat.* 1. 25. saltat Milonius, ut semel icto Accessit fervor capiti numerosque lucernis. h. e. ut ebrius est factus. (*Juvenal.* 5. 304. similem locum habet). *Martial.* 14. 41. ejus lemma *Lucerna polymyza*. Ilustrem quum tota meis convivia flammis, Totque getam mytos, una lucerna vocor. Id. *ibid.* 40. candela vocat *lucernæ ancillam*, quia hæc ditiorum erat, *candela pauperum*. *Juvenal.* 10. 339. pereundum est ante lucernas. h. e. ante noctem. Sic *Fo-pisc.* *Tacit.* 10. Tbernas ante lucernam claudi jussit. *Phædr.* 3. 19. Lucernam accendere. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 3. 28. (49). extinguere ardentem. Id. *ibid.* 27. (46). Lucerna ardens, et *ibid.* defectu olei restincta. Id. 28. *ibid.* 11. 46. (163). Fungi lucernarum, ac fuligo, quæ est in rostris earum. *Pers.* 5. 181. pinguem nebulam vomuere lucernæ. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 5. 4. (14). Lapidem appellare lychniten, quoniam ad lucernas in cuniculis cædebatur. — Lucernæ antiquitus non extinguebantur, sed sponte deficere permittebantur, licet etiam veteres nocuum illarum nidorem animadvertissent. *V. Mus. Borbon.* T. 6., ubi de lucernis multa erudite tractantur. — Lucerna fuit symbolus animæ cum corpore junctæ, ideoque sæpissime in sepulcris positæ visuntur lucernæ plerumque fictiles. *V. Henzen. de Musiv. Borghes.* p. 14.; et *Inscript.* apud *Murat.* 1743. 14., quæ est apud *Orell.* 4838.

II.) Translate. ¶ 1. Pro incubatione. *Juvenal.* 1. 51. Hæc ego non credam Venusina dignæ lucerna. h. e. incubationibus, quibus *Horatius* satyras conscribat in pravos hominum mores. *Arnob.* 4. 25. Minerva luminis ministra et lucernarum moderatrix. *Th. Canterus* sic emendavit: editio princeps habet *modulatrix*. Quam lectionem defendit *C. Barthius* ad *Stat.* 3. *Theb.* 661. putans hic alludè simul ad incubationem et olivum. ¶ 2. Est, hoc nomine et piscis marinus, qui lingua ignea per os exsecta, tranquillius noctibus lucet. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 27. 43. (80). LUCERNALIS, a, adject. ad lucernam pertinens. *Isid.* 17. *Orig.* 9. Phlomos, quam Latini herbam lucernalem vocant. LUCERNARIA, æ, f. 1. herba eadem, quæ alio nomine verbascum, apud *Marcell. Empir.* 20. LUCERNARIUM, ii, n. 2. idem ac lucerna. *Cassiod.* 9. *Hist. Eccl.* 38. ad fin. In Cesarea Cappadociæ et Cypro die Sabbati et Dominico circa vesperam cum lucernariis episcopi atque presbyteri scripturas interpretantur. LUCERNARIUS, ii, m. 2. qui ad lucernam vivit, lychnobius. *Gloss. Philox.* Lucernarius, λυχνόβιος. LUCERNATUS, a, um, adject. lucernis illustratus, illuminatus. *Tertull.* 2. ad *Uxor.* 6. Janua laureata et lucernata. LUCERNINUS, a, um, adject. ad lucernam pertinens, ut *Lucerninæ* calendæ in testamento M. Grunni Corocotte, de quo vide in BUBULARIUS. Videntur autem *lucerninæ* appellatæ fuisse calendæ Decembris, vel Januarii, quod nempe his mensibus, quibus noctes longiores sunt, porcine carnes ad lucernæ lumen in frusta cædebantur ad lucanicam conficiendam. Hæc cl. *Furlanetto*. At vox est a *Le-xico* expungenda; testamentum enim illud omol prorsus caret auctoritate. LUCERNULA, æ, f. 1. deminut. a lucerna, *luc-cernetta*, λυχνίς. *Hieronym.* *Ep.* 117. n. 12. Di-

Comp. *Lucentior* translate apud *Mall. Theod. de metr.* 9. 7. His (pedibus) metri hujusce lucentior et latior usus esset.

LUCERNA, æ, f. 1. Est a *luceo*, et primam habet brevem, licet longa sit in *luceo* et *lux*: est autem instrumentum, quod uno vel pluribus elychois æcensis instructum, et oleo nutriti, lucem præbet domesticis usibus, λυχνος (It. *lucerna*; Fr. *lampe*, *lumière*; Hisp. *lámpara*; Germ. d. *Lampe*, *Oel-lampe*, *Leuchte*; Angl. *a lamp*, *candle*, *light*).

1.) Proprie. *Varro* 5. L. L. 119. Müll. Candela-brum a candela, et his enim funiculi ardentis figebatur. Lucerna posita inventa, quæ dicta a luce, aut quod id vocant Græci λυχνον. Cic. 4. *Fin.* 12. 29. In sole lucernam adhibere nihil interest. Id. 7. *Att.* 7. *Ἐμπολιτεῖναι* σοι jamdudum: et facerem diutius, nisi me lucerna desereret. Id. 2. *Divinat.* 58. 120. Quodam obtutu oculorum duo pro uno lucernæ lumina videntur. *Horat.* 1. Od. 27. 5. Vino et lucernis Medus acinaces Immane quantum discrepat. h. e. conviviis in noctem productis. Id. 2. *Sat.* 1. 25. saltat Milonius, ut semel icto Accessit fervor capiti numerosque lucernis. h. e. ut ebrius est factus. (*Juvenal.* 5. 304. similem locum habet). *Martial.* 14. 41. ejus lemma *Lucerna polymyza*. Ilustrem quum tota meis convivia flammis, Totque getam mytos, una lucerna vocor. Id. *ibid.* 40. candela vocat *lucernæ ancillam*, quia hæc ditiorum erat, *candela pauperum*. *Juvenal.* 10. 339. pereundum est ante lucernas. h. e. ante noctem. Sic *Fo-pisc.* *Tacit.* 10. Tbernas ante lucernam claudi jussit. *Phædr.* 3. 19. Lucernam accendere. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 3. 28. (49). extinguere ardentem. Id. *ibid.* 27. (46). Lucerna ardens, et *ibid.* defectu olei restincta. Id. 28. *ibid.* 11. 46. (163). Fungi lucernarum, ac fuligo, quæ est in rostris earum. *Pers.* 5. 181. pinguem nebulam vomuere lucernæ. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 5. 4. (14). Lapidem appellare lychniten, quoniam ad lucernas in cuniculis cædebatur. — Lucernæ antiquitus non extinguebantur, sed sponte deficere permittebantur, licet etiam veteres nocuum illarum nidorem animadvertissent. *V. Mus. Borbon.* T. 6., ubi de lucernis multa erudite tractantur. — Lucerna fuit symbolus animæ cum corpore junctæ, ideoque sæpissime in sepulcris positæ visuntur lucernæ plerumque fictiles. *V. Henzen. de Musiv. Borghes.* p. 14.; et *Inscript.* apud *Murat.* 1743. 14., quæ est apud *Orell.* 4838.

II.) Translate. ¶ 1. Pro incubatione. *Juvenal.* 1. 51. Hæc ego non credam Venusina dignæ lucerna. h. e. incubationibus, quibus *Horatius* satyras conscribat in pravos hominum mores. *Arnob.* 4. 25. Minerva luminis ministra et lucernarum moderatrix. *Th. Canterus* sic emendavit: editio princeps habet *modulatrix*. Quam lectionem defendit *C. Barthius* ad *Stat.* 3. *Theb.* 661. putans hic alludè simul ad incubationem et olivum. ¶ 2. Est, hoc nomine et piscis marinus, qui lingua ignea per os exsecta, tranquillius noctibus lucet. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 27. 43. (80).

LUCERNALIS, a, adject. ad lucernam pertinens. *Isid.* 17. *Orig.* 9. Phlomos, quam Latini herbam lucernalem vocant.

LUCERNARIA, æ, f. 1. herba eadem, quæ alio nomine verbascum, apud *Marcell. Empir.* 20.

LUCERNARIUM, ii, n. 2. idem ac lucerna. *Cassiod.* 9. *Hist. Eccl.* 38. ad fin. In Cesarea Cappadociæ et Cypro die Sabbati et Dominico circa vesperam cum lucernariis episcopi atque presbyteri scripturas interpretantur.

LUCERNARIUS, ii, m. 2. qui ad lucernam vivit, lychnobius. *Gloss. Philox.* Lucernarius, λυχνόβιος. LUCERNATUS, a, um, adject. lucernis illustratus, illuminatus. *Tertull.* 2. ad *Uxor.* 6. Janua laureata et lucernata.

LUCERNINUS, a, um, adject. ad lucernam pertinens, ut *Lucerninæ* calendæ in testamento M. Grunni Corocotte, de quo vide in BUBULARIUS. Videntur autem *lucerninæ* appellatæ fuisse calendæ Decembris, vel Januarii, quod nempe his mensibus, quibus noctes longiores sunt, porcine carnes ad lucernæ lumen in frusta cædebantur ad lucanicam conficiendam. Hæc cl. *Furlanetto*. At vox est a *Le-xico* expungenda; testamentum enim illud omol prorsus caret auctoritate.

LUCERNULA, æ, f. 1. deminut. a lucerna, *luc-cernetta*, λυχνίς. *Hieronym.* *Ep.* 117. n. 12. Di-

ctatio ad lumen lucernulæ profusa. et *Ep.* 107. n. 9. Accensa lucernula.

LUCESCO vel lucisco, is, ere, n. 3. inchoat. a luceo. Part. *Lucescens* II. — Lucescere est lucere lucipin, incominciare a rilucere.

1.) Proprie. — a) Cum Nom. Substantivo. Generatim *Virg.* 6. *Ecl.* 37. Jamque novum terræ stupeant lucescere solem. Speciatim *Ovid.* 5. *Fast.* 417. jam cras lucescere Nonas Dicimus. — b) Sæpius impersonaliter adhibetur, et lucescit est idem ac fit dies, dilucescit, si fa giorno: cui contrarium est *advesperascit.* *Cic.* 15. *Fam.* 4. ante med. Ut a. d. III. Octobr., quum lucisceret, in Amanum ascenderem. *Liv.* 4. 28. Et jam lucescerebat, omniaque sub oculis erant. — c) Eodem sensu occurrit *luciscit hoc, δευκτικός.* *Plaut. Amph.* 1. 3. 45. Eamus, Amphitruo: luciscit hoc jam. Adde *Ter. Heaut.* 3. 1. 1.; et *V. LUCEO* I. e.

II.) Translate pro splendescere. De re physica *Firmic.* 4. *Mathes.* 13. Quorum caput flavo capillorum crine lurescat. — De abstractis. *Fronto* 1. ad *Antonin.* Aug. (edente iterum *A. Maio*) *Ep.* 5. Tu me ad pristinam illam mensuram luciscentis amoris tui revocas.

LUCI, adverb. *V. LUX* in fin.

LUCIBILIS, e, adject. (luceo) idem ac lucidus. *Gloss. Philoz.* Lucibilis, φωτεινός. *Servius* ad *Virg.* 6. *Æn.* 725. Lucens est quod aliunde illuminatur; lucibile, quod per se patet.

LUCIDATIO, ðnis, f. 3. (lucido) translate tantum occurrit pro explanatione, dilucidatione, apud *Cassiod.* *Instit.* div. litt. 28. *Æmilianus* (h. e. *Paladius Rutilius Taurus Æmilianus*) facundissimus explanator duodecim libris de hortis vel peroribus aliisque rebus plenissima lucidatione disseruit.

LUCIDĒ, adverb. (lucidus). Comp. *Lucidius* et *Sup. Lucidissime*. — Lucide translate tantum occurrit et est clare, chiaramente, φωτεινός. Usurpatur præcipue de oratione. *Cic.* 2. *Orat.* 25. 108. Ut verbum illud, quod causam facit, lucide et breviter uterque definit. *Quintil.* 8. 3. 1. Emendate ac lucide dicentium. *Id.* 4. 5. 12. Causam lucidissime ostendere. *Paul. Dig.* 44. 4. 1. Quo lucidius intelligi possit hæc exceptio. *Seneca Ep.* 71. circa med. Animus lucidus et tranquillius inter divina mansurus.

LUCIDO, as, are, a. 1. (lucidus). Part. *Lucidandus*. — Lucidare est lucidum reddere, dilucidare, lucidare; et translate tantum occurrit. *Cassiod.* 3. *Variar.* 31. Ut cuncta suo ordine discussa nobis relationis obsequio lucidentur. h. e. si chiariscano. Sic *Alicim. Ep.* 1. Sed his collationis magis, quam lucidandæ fidei exercitio reservatis etc.

LUCIDUM, adverb. *V. voc.* seq. II. 1.

LUCIDUS, a, um, adject. (luceo). Comp. *Lucidior* I. et II. 2.; *Sup. Lucidissimus* I. — Lucidus est lucem habens, splendidus, fulgens, φωτεινός (It. *lucido, risplendente, chiaro*; Fr. *lumineux, qui jette de la clarté, brillant, éclatant*; Hsp. *luminoso, brillante, claro, lo que luce*; Germ. *lichtvoll, hell, klar*; Angl. *bright, clear, resplendent, glittering, shining, sparkling, brilliant, lucid*).

1.) Proprie. *Lucret.* 4. 340. *Lucidus aer. Horat.* 1. *Od.* 3. 2. *Lucida sidera. Virg.* 9. 6. *Lucidissima stella. Horat.* 3. *Od.* 26. 6. *Lucida funalia. Ovid. Heroid.* 15. 74. *gemma. Id.* 1. *Fast.* 94. *Lucidior domus. Id.* 2. *Met.* 365; et *Quintil.* 12. 10. 60. *Lucidus amnis. limpido.*

II.) Translate. ¶ 1. De rebus physicis dicitur, et est pulcher, nitidus, candens. *Ovid. Heroid.* 19. 133. *Lucida puella. h. e. candida et formosa. Tibull.* 2. 1. 62. *Molle gerit tergo lucida vellus ovis. h. e. candida. Propert.* 3. 11. 30. *lucida lilia. Tibull.* 2. 4. 30. *concha. Stat.* 3. *Silv.* 3. 22. *saxa. h. e. nitida marmorata. Plin.* 35. *Hist. nat.* 9. 35. (58). *lucida vestis. trasparente. At Sillig. legit translucenta. — Lucidum pro lucide. Horat.* 2. *Od.* 12. 14. *lucidum fulgentes oculi.* ¶ 2. Per metaphoram de oratione præcipue usurpatur, et est clarus, perspicuus. *Quintil.* 4. 2. 31. *Eam (narrationem) volunt esse lucidam. — Neque enim refert, an pro lucida perspicuam dicamus. Id.* 4. 5. 26. *Propositio debet esse aperta et lucida. Id. ibid.* § 3. *Manifesta et lucida ratio. Horat. Art. P.* 41. *lucidus ordo. Rursus Quintil.* 7. 3. 21. *Ut a notissimo exemplo, quo sit res lucidior, non recedamus. pià chiara. et 4. 4. 4. Lucidior causa: et 2. 3. 8. Faci-*

hora ad intelligendum et lucidiora multo. et 3. 11. 23. Brevior et vel ideo multo lucidior via. — Ad oratores quoque transtulit Quintil. 10. 1. 74. *Philistus imitator Thucydides: et ut multo infamior, ita aliquatenus lucidior. et 12. 10. 21. Oratores tenues et lucidi et significantes. — Hinc Lucidum, adverbii ritu. V. sub II. 1.*

LUCIFER, fera, ferum, adject. (lux et fero) lucem ferens, che mena la luce, φωσφόρος. *Cic.* 2. *Nat. D.* 27. 68. Itaque, ut apud Græcos Dianam eamque Luciferam, sic apud nos Junonem Lucinam in pariendo invocant. Cf. *Inscript.* apud *Murat.* 37. 6. *DIANÆ LUCIFERÆ L. LUCINUS VITVLI LIB. GRATVS V. S. Lucret.* 5. 725. *Lucifera pars Lunæ. Ovid. Heroid.* 11. 46. *Denaque luciferos Luna premebat æquet. et ibid.* 20. 192. *de Lucina. Ut tibi luciferas asserat illa manus. Cod.* 8. 10. 12. *Luriferæ fenestræ. — Hinc*

Lucifer, feri, m. 2. absolute, substantivorum more, est stella Veneris, Lucifero, Φωσφόρος.

1.) Proprie. *Cic.* 2. *Nat. D.* 20. *fin.* Infima est quinque errantium terræque proxima stella Veneris, quæ Φωσφόρος Græce, *Lucifer* Latine dicitur quum antegreditur solem, quum subsequitur autem Hesperios. Ea cursum anno conficit, et latitudinem lustrans signiferi orbis et longitudinem. Multa de eo *Plin.* 2. *Hist. nat.* 8. 6. (36). *Tibull.* 1. 10. 62. *Dum rota Luciferi provocet orta diem. Ovid.* 1. *Trist.* 3. 71. *cælo nitidissimus alto Lucifer ortus erat. Adde eumd.* 11. *Met.* 98. — In fabulis est filius Cephali et Auroræ Solis filix: diciturque certasse cum Venere de præstantia formæ. Ita *Hygin.* 2. *Astron.* 42. *Alii Jovis filium faciunt. Immo pro stella Jovis interdum sumitur, teste Servio ad Virg.* 4. *Æn.* 130. *Poetæ equo vehi fingunt, ut Iugis Lunam, Solem quadrigis. Stat.* 6. *Theb.* 239; et *Claudian.* 2. *Rapt. Pros.* 121.

II.) Figurate, seu metonymice apud Poetas est dies. *Propert.* 2. 15. 28. *memento Venturum paucis me tibi Luciferis. Ovid.* 3. *Fast.* 877. *Tres ubi Luciferos veniens præmiserit Eos. et 1. ibid.* 46. *Ne tamen ignores variorum iura dierum, Non habet officii Lucifer omnis idem.*

LUCIFICO, as, are, a. 1. (lux et facio) lucidum facere. *Laberius* apud *Gell.* 10. 17. *in fin.* *Sic ego fulgentis splendorem pecuniæ Volo lucificare exitum atali meæ.*

LUCIFICUS, a, um, adject. (lux et facio) lucem emittens, illustrans, lucidus. *Cæc. Aurel.* 2. *Acut.* 9. *Vapor lucifici Solis.*

LUCIFLUUS, a, um, adject. (lux et fluo) luce fluens, lucidus.

1.) Proprie. *Juvenc.* 3. 294. *Ast ubi lucidium reddet Sol tertius ortum.*

II.) Translate est divinus. *Juvenc.* 4. 120. *gens omnis habebit Testem lucifluo sanctæ sermone salutis. h. e. hominum mentes illustrans. Adde Propert.* *Psychom.* 625., ubi tamen rectius legitur *Lucifer*.

LUCIFUGA, æ, comm. gen. (lux et fugio) lucifugus, qui lucem fugit. — a) Generatim, aut proprie. *Apul.* 5. *Met.* *Lurifuga maritus. h. e. Amor, qui nocturnus tantum Psyche adibat. Id. de Mag.* Ipse humilitate abditus et lucifuga. *Ammian.* 16. 7. *ad fin.* *Quum soleant id genus homines, post partas ex iniquitate divitias, latebras captare secretas, ut lucifugæ vitantes multitudinis læsæ conspectus. — b) Speciatim, aut figurate, ut aliis placet. Seneca Ep.* 122. *ad fin.* *appellat lucifugas homines, qui contra naturam nocte utuntur pro die, qui et λυγφύβροι dicuntur, quasi lucernarii. Id. ibid.* *Vos, inquit, illum et lychnobium dicetis.*

LUCIFUGAX, æcis, adject. (lux et fugax) lucifugus. *Auct. carm. Philomel.* 40. *Noctua lucifugax tutabat in tenebris. Minuc. Fel. Octav.* 8. *Latebrosa et lucifugax natio. scil. Christianorum. At leg. lucifuga.*

LUCIFUGUS, a, um, adject. (lux et fugio) qui fugit lucem et gaudet tenebris, chi fugge la luce.

1.) Proprie. *Virg.* 4. *G.* 243. *lucifugis congesta cæcilia blattis. Sic Arnob.* 6. 16. *Non videtis sub istorum simulacrorum cavis stelliones, sordes blattasque lucifugas nidamenta ponere atque habitare?*

II.) Translate. *Lucilius* apud *Non.* p. 19. 2. *Merc.* *Lucifugus nebulosus. Cic.* 1. *Fin.* 18. 81. *Rece autem alii — invidi, difficles, lucifugi, maledici,*

monstrosi: alii autem etiam amatoris levitatibus deditit.

LUCINA, æ, f. 1. dea partuum præses, de qua *V.* multa in *ONOM.* — Hinc metonymice est ipse partus. *Virg.* 4. *G.* 339. *Altera virgo, Altera tum primos Lucinæ experta labores. et 3. ibid.* 60. *de cæcilia. Etas Lucinam justosque pati hymenæos etc. Adde Ovid.* 3. *Art.* am. 785.

LUCINUM, ciccidentia. *Gloss. Veter.*

LUCINUS, a, um, adject. a luce et Lucina, ut *lucinæ horæ*, quibus scil. in lucem edimur, apud *Prudent.* 2. *advers. Symmach.* 222. *Et qui lucinas tribuo nascentibus horas.*

LUCIPARENS, entis, adject. (lux et pario) luca parens, ut *luciparens nox* apud *Avien. Phænom.* 853., quia noctem dies et lux proxime sequitur. Unde in fabulis *Ether* et *Dies* ex *Nocte* nasci dicuntur: ut est apud *Hesiod.* *Θεογον.* v. 124.

LUCIPETA, æ, adject. comm. gen. (lux et peto) qui lucem æquit. *Isid.* 12. *Orig.* 8. *Nam musca lucipeta est, et blatta lucifuga est.*

LUCIPOR. *V. MARCIPIOR.*

LUCISATOR, ðris, m. 3. (lux et sator) sator lucis et auctor. *Prudent.* 3. *Cathemer.* 1. *O Crucifer bone, lucisator, Omnipotens pie, Verbigena.*

LUCISCO. *V. LUCESCO.*

LUCIUS, ii, m. 2. piscis, luccio, de quo *Auson. Edyll.* 10. 120. *Hic etiam Latino risus prænomine, cultor Stagnorum, querulis vis infensissima ranis, Lucius obscuras ulva cœnoque tarunas Obsidet: hic nullos mensarum lectus ad usus, Fervet fumosis olido nidote popinis. — NB. De prænom. Rom. V. ONOM.*

LUCOMEDI et

LUCOMONES et

LUCOMOR. *V. LUCUMO.*

LUCRATIO, ðnis, f. 3. (lucror) actus lucrandi, lucrum, quadagno. *Tertull.* 2. *ad Uxor.* 7. *Spem lucrationis accipere.*

LUCRATIVUS, a, um, adject. (lucror) ad lucrum pertinens. — a) Generatim. *Tribuitur Quintil.* 10. 7. 72. *Neque enim fere tam est ullus dies occupatus, ut nihil lucrativæ operæ ad scribendum, aut legendum, aut dicendum rapi aliquo momento temporis possit. Alii aliter hic tectionem frustra sollicitant, quasi vero vox hæc indigna sit hujus ævi scriptoribus: at certo certius eadem utitur Fronto 2. ad Antonin. Imp. (edente iterum A. Maio) Ep.* 2. *Næ ego post homines natos et locutos omnium facundissimus habear, quum tu, M. Aureli, mea scripta lectitas et probas, et lucrativa tua in tantis negotiis tempora meis quoque orationibus legenda occupare non inutiles tibi arbitris, nec infructuosum. — b) Speciatim apud Jctos res lucrativæ sunt, quæ ex hereditate, aut legato, aut fideicommissi jure, aut donatione mortis causa, vel cujuslibet postremæ voluntatis arbitrio: item ex donatione inter vivos simpliciter libertate facta cuiquam acquiruntur, ut est apud *Imp. Theodos. et Valent. Cod.* 10. 35. 1. *quia in his de mero lucro est quiddam acquiritur, neque impensa ulla, aut jactura sit ab eo, cui deferuntur. Itinc ex causa lucrativa acquirere aliquid dicitur is, qui aliquo titulo ex enumeratis quippiam acquirat, quia nullum rerum suarum damnum patitur sic acquirendo, neque ullum propterea onus subire cogitur. Paul. Dig.* 31. 89. *Quum Scjus, viva testatire, tesseram frumenti ex causa lucrativa habere cæperit. h. e. ex legato. Ulp. ibid.* 40. 1. 4. *extr.* *Si partem quis redemit, pars altera ex causa lucrativa accesserit. Adde Tryphonin. ibid.* 49. 15. 12. *sub fin.* *Sic lucrativa possessio, quum quis ex lucrativa rause habet, Ulp. ibid.* 29. 4. 2.; et *lucrativa acquisitio apud eumd.* 44. 4. 4. *ad fin.**

LUCRETIA, æ, f. 1. *Tarquini Collatini* uxor, de qua *V. ONOM.* — Translate pro pudica quavis femina et unius mariti amante accipitur. *Petron. Satyr.* 9. *Quam ego proclamarem, gladium strinxit, et, si Lucretia es, inquit, Tarquinium invenisti. Martial.* 11. 104. *Si te delectat gravitas, Lucretia toto Sis licet usque die, Laida nocte voto.*

LUCRICIUS, a, um, adject. ad lucrum pertinens, lucrativus. *Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantummodo in Not. Tir. p. 68.*

LUCRIFACIO, fæcis, fæci, factum, facere, a. 3. et *Lucrifio*, fis, factus sum, fieri, pass. anom. (lucrum et facio). *Lucrifacio* scribitur etiam divisim: *V. in-*

fra sub I. Item *lucrifieri*, ut apud *Martial.* 11. 50. Nunc furtiva lucris fieri bombycina possunt. — *Lucrifacio* occurrit etiam interposito verbo. *Cajus Dig.* 11. 7. 29. Licet lucris dotem faciat. Ita *Torrenti.* Inverso ordine, *Plaut.* *Pæn.* 3. 5. 26. Me esse hos trecentos philippos facturum lucris. *Id.* *Most.* 2. 1. 7. Qui facere argenti cupiat aliquidum lucris. *Adde eumd.* *Pers.* 4. 4. 117. et *Truc.* 3. 2. 22. — Part. *Lucrifactus* ? — *Lucrifacere* est lucrum facere, luerari; et dicitur fere de iis, quæ nulla impensa, aut damno, aut labore acquirimus, *κερδαίω* (It. *acquistare*, *quadragnare*; Fr. *gagner*, *avoir en gain*, *en bénéfice*; Hisp. *ganar*, *adquirir*, *lograr*, *consequir*; Germ. *gewinnen*, *Gewinn machen*; Angl. *to gain*, *get*, *win*, *acquire*, *make profit*, *make gain* of).

I.) Proprie. — a) Active. *Petron.* *Satyr.* 15. Adrocati, qui volebant pallium lucrifacere, flagitabant etc. *Martial.* 8. 10. Emit lacernas nullibus decem Bassus, Tyrias coloris optimi: lucrifecit. Adeo bene emit? inquis. Immo non solvit. Addunt et *Cic.* *Flacc.* 37. 91., et *Brutum* apud *Cic.* 11. *Fam.* 20.; sed iis locis *lucris* et *facio* divisim legendum est, ut etiam alii legunt apud *Martial.* loc. cit. — b) Passive. *Cic.* 5. *Ferr.* 46. 111. Quid, si ostendo, in hac una emptione lucrifieri tritici modios centum? *Id.* *ibid.* 75. 174. Jam vero ab isto omnem illam ex ærario pecuniam, quam his oportuit civilibus pro frumento dari, lucrifactam videtis. *Ulp.* *Dig.* 43. 19. 3. Aqua, quæ in rivo nascitur, lucrifit ab eo, qui ducit.

II.) Translate. *Farro* 3. *R.* 4. 1. De ornithone primum, quod lucrifecerunt hoc nomen turdi. h. e. tamquam proplum sibi vindicarunt, tametsi commune omnium avium est. *Auct. B. Hisp.* 36. Illo beneficio suum maleficium existimabant se lucrifacere. h. e. pœnam effugere, quam pro suo maleficio meruerant. Sic *Plin.* 7. *Hist. nat.* 39. 40. (129). Quam quidem injuriam lucrifecit ille. h. e. impune tulit. *Val. Max.* 4. 1. n. 10. Traduc equum, inquit, ac lucrifac censoriam notam. h. e. lucro appone, de lucro esse puta, quod a censore notatus non fueris.

LUCRIFACTUS, a, um, *F.* voc. præced. IUCRIFICABILIS, e, adject. (lucrifacio) lucrum afferens, *che porta guadagno*, *κερδαίλος*. *Plaut.* *Pers.* 4. 7. 2. Næ hie tibi dies illuxit lucrificabilis.

LUCRIFICO, as, are, a. 1. (lucrum et facio) idem quod *lucrar*, *acquirere*. *Tertull.* *Præscript.* 24. Paulum factum omnibus esse omnia, ut omnes lucrificaret.

LUCRIFICUS, a, um, adject. (lucrum et facio) lucrosus, lucrum afferens, *lucroso*. *Plaut.* *Pers.* 4. 3. 46. Lucrificam faulam tibi Fortuna allucere vult.

LUCRIFIO, ūs, factus sum, fieri. *F.* LUCRIFACIO.

LUCRIFUGA, æ, comm. gen. (lucrum et fugio) qui lucrum fugit, *che fugge il guadagno*, *μωροκερδαίς*. *Plaut.* *Pseud.* 4. 7. 33. Quam hos huc adigit lucrifugas.

LUCRIO, ōnis, f. 3. (lucrum) qui undique lucrum aucupatur, *amico del guadagno*, *ζήλοκερδαίς*. *Paul. Diac.* p. 56. 14. *Müll.* *Κερδωννα*, quem nos quoque lucrionem vocamus. — *NB.* De cognom. Rom. *F.* ONOM.

LUCRIPETA, æ, m. 1. (lucrum et peto) qui lucris est avidus, ut *Lucripeta* fenerator, in *argum.* *Most.* *Plauti* 6., cuius aucorem quidam *Sidonium* faciunt. *F.* VINDICATIO. — *Lucripetes* habet *Cassiod.* 12. *Variar.* 11. Quibus (*Romanis*) sola contentio est, paupertatem fugere, divitias non amare: nesciunt enim esse lucripetes.

LUCRIVS, a, um, adject. (lucrum) *κερδαίος*, qui lucris præest; ut *Lucrivs* dii apud *Æn.* 4. 9. Quis est enim, qui credat esse deos lucrosos et Incerum consecutionibus præsidere? h. e. Mercurium.

LUCROR, aris, atus sum, ari. dep. 1. (lucrum). Part. *Lucrans*, *Lucralus*, *Lucratulus* et *Lucrandus* 1. — *Lucrar* est lucrum facere, acquirere, consequi; et plerumque de iis dicitur, quæ nulla nostra impensa, aut labore acquirimus, *κερδαίω* (It. *acquistare*, *quadragnare*, *lucrare*, *avanzare*; Fr. *gagner*, *avoir en bénéfice*, *en profit*, *bénéficier*; Hisp. *ganar*, *adquirir*, *lograr*; Germ. *gewinnen*; Angl. *to gain*, *get*, *win*, *acquire*, *earn*, *get advantage* or *profit*).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Cic.* 3. *Parr.* 1. 21. An virum bonum dices, qui depositum nullo teste, quum lucrari impune posset auri pondo decem: reddiderit? *Id.* 2. *Off.* 24. 84. Ut locupletes suum perdant, debitores lucrentur alienum. *Id.* 7. *Ferr.* 24. 61. Pretio certo missos facere nautas, missorum omne stipendium lucrari. *Horat.* *Art. P.* 234. Pythias emuncto lucrata Simone talentum. *Sueton.* *Ner.* 45. Ex annonæ quoque caritate lucrantium accrevit invidia. *Id.* *Cal.* 41. Ne ex lusu quidem aleæ compendium spernens, plus mendacio atque etiam perjurio lucrabatur. *Tac.* *Germ.* 24. Aleam sobrii inter seria exerecent, tanta lucrandi pendende temeritate, ut etc. *Ulp.* *Dig.* 27. 6. 11. extr. In casibus, in quibus dotem maritus vel in totum, vel in partem fuerat lucraturus. *Cajus* *ibid.* 41. 1. 9. Si quis eas res, quæ in tempestate, navis levandæ causa, eiciuntur, fluctibus expulsas, lucrandi animo abstulerit. *per teneresele*, *per farsele* sue. — b) Specialim. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 7. 12. (68) *de pane faciend.* Marina aqua subigi, quod plerique maritimis locis faciunt occasione lucrandi salis, inutilissimum. *per risparmiæ*.

II.) Translate. *Cic.* 3. *Ferr.* 42. 33. Omne illud tempus, quod fuit, antequam iste ad magistratus accessit, habeat per me solutum ac liberum: sileatur de nocturnis ejus harchationibus: damna, dederora pretereantur: lucretur indicia veteris infamiæ. h. e. obtineat, ut taceatur. *Horat.* 4. *Od.* 8. 18. Ejus qui donata nomen ab Africa Lucratus rediit. h. e. Scipionis, qui ab Africa domita dictus est Africanus. *Stat.* 9. *Theb.* 779. quonam usque moram lucrabere fati, O multum natos puer orbature parentes? *andrai quadragnatio tempo.* *Amman.* 19. 4. Quum decennali bello Græcia desudaret, ne peregrinus pœnas dissociati regalis matrimonii lucraretur etc. h. e. ne Paris raptum Helenæ impune ferret.

LUCRŌSĒ, adverb. (lucrosus). Comp. *Lucrosius*. — *Lucrose* est cum lucro, *lucrosamente*. *Cassiod.* 12. *Variar.* 20. Ut vasa lucrose reddita celcriter impetrata videantur. *V.* VENDIBILITER. *Hieronym.* *Ep.* 22. n. 13. Ut sub virginali nomine lucrosius pereant.

LUCRŌSUS, a, um, adject. (lucrum). Comp. *Lucrosior* et *Sup. Lucrosissimus*. — *Lucrosus* est lucrum afferens, *lucroso*, *κερδαίλος*. *Ovid.* 1. *Amor.* 10. 35. Cur mihi sit damno, tibi sit lucrosa voluptas. *Tac.* *Agric.* 19. extr. Donec, quod omnibus in promptu erat, paucis lucrosus fieret. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 12. 75. (197). Finguntur ex crystallo smaragdi: nec est ulla fraus vitæ lucrosior. *Id.* 18. *ibid.* 31. 74. (320). Id peræque etiam lucrosissimum.

LUCRUM, i, n. 2. Pro mascul. genere affertur illud *Plaut.* *Pers.* 4. 3. 23. Unde pergrandem lucrum faciam. Ita et *Non.* legit p. 210. 18. *Merc.* Alrectius *pergrande*. — *Ratione* habita etymi, *Farro* 5. *L.* 176. *Müll.* ducit a *lavo* solvi: ut *lavacrum* est a *lavo*. Alii minus recte a *luco*, et proprie sic dici putant lucrum proventum. Ceterum lucrum (cui *damnum* opponitur) est quæstus, compendium, utilitas, fructus, *κερδος* (It. *avanzo*, *acquisto*, *quadragnatio*, *utile*; Fr. *gain*, *profit*, *bénéfice*, *avantage*, *lucré*; Hisp. *ganancia*, *provecho*, *utilidad*; Geim. *Gewinn*, *Vortheil*; Angl. *gain*, *profit*, *advantage*, *acquisition*, *emolument*, *lucré*).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Plaut.* *Pers.* 4. 3. 34. Ego recte valeo, et rem gero, et facio lucrum. *e fo del guadagno*, mercatoris verba sunt. Sic *Cic.* *Flacc.* 37. 91. Emit igitur aliquid, quod certe multo plus esset: dat de lucro: nihil detrahit de vivo: minus igitur lucris facit. et *Id.* 5. *Ferr.* 38. 86. Qui ex publicis vectigalibus tanta lucra facit, et *Brutus* apud *Cic.* 11. *Fam.* 20. Istam cantilenam ex eo pendere, ut quamplurimum lucris faciant, et *Phædr.* 1. 23. Ista subita me jubet benignitas Vigilare, facias ne mea culpa lucrum. h. e. ne quid fueris. Ceterum *Ter.* *Phorm.* 1. 2. 11. Quid mihi lucris est te fallere? *che quadragnatio ne ho io?* *Cic.* 3. *Phil.* 12. 30. Reliquas res ad lucrum prædamque revocavit. *Id.* 5. *Ferr.* 37. 84. Ipsi accipere decimas, et numerate coguntur lucris ns. xxx. millia. et § 85. Frumentaria lucra exigere. *Id.* 5. *Tusc.* 3. 9. Alii emendi, alii vendendi quæstu et lucro ducerentur. *Quæstus* et *lucrum* differunt in eo, quod ille comparatur impensa, industria et labore; est enim a *quærendo*: hoc sine his, ut si quis hereditate, le-

gato, donatione, aut etiam furto vel fraude acquirat aliquid; quod et in *LUCRATIVUS* et in *LUCROR* init. adnotavimus. Hoc tamen discrimen non est perpetuum. *Sueton.* *Cal.* 39. Luero invitari. *Id.* *Claud.* 18. Lucrum proponere. *Id.* *Vesp.* 23. Deformia lucra. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 4. 5. (14). Ne servari quidem hominem fas esse lucris causa. *Id.* 2. *ibid.* 46. 45. (118). Navigare lucris, non scientiæ gratia. *Amman.* 22. 4. Lucra ex omni odorare occasione. — b) Specialim *lucro* est, et raro admodum *lucris*, utile est, lucrosus est. *Plaut.* *Asin.* 1. 3. 40. Nobis lucro fuisti potius, quam decori tibi. *Id.* *Cist.* 1. 1. 52. Multis damno, et mihi lucro siæ meo sæpe eris sumptus. *Id.* *Men.* 2. 3. 5. Amanti amicitia malo est, nobis lucro est. *Anton.* in *epist.* apud *Cic.* 13. *Phil.* 19. 40. Quibus, utri nostrum ceciderit, lucro futurum est. In *Supposit.* *Amph.* *Plauti*, *scæna quæ incipit Tun' me macles*, 26. Lucris est, quod miseriam deputat. — c) Item *ponere vel deputare* in lucro et de lucro, æstimare tamquam lucrum, *mettere in conto di guadagno*: et dicitur de bonis, quæ insperato eveniunt. *Ter.* *Phorm.* 2. 1. 16. et 21. Quidquid præter spem eveniat, omne id deputare esse in lucro. *Id.* *Adelph.* 5. 3. 30. Quid hinc accesserit, id de lucro putate esse omne. *Cic.* 7. *Fam.* 25. Id ego in lucris pono, non ferre hominem pestilentiorum patria sua. *Adde eumd.* *Flacc.* 17. 40. Sic *Horat.* 1. *Od.* 9. 14. Quem sors dierum equino dabit, lucro Appone. et *Quid.* 1. *Trist.* 3. 67. Dum licet amplectari: numquam fortasse licebit Amplius: in lucro, quæ datur hora, mihi est. — d) *De lucro vivere* dicitur, qui quum vivendi spem vix haberet, evasit tamen. *Plaut.* *Merc.* 3. 2. 9. Quum senex sis, id jam de lucro est, quod vivis. *Cic.* 9. *Fam.* 17. De luero prope jam quadriennium vivimus. *per miracolo.* et *Liv.* 40. 8. De lucro tibi vivere me scito. — e) *Facere lucris* est adipisci, consequi, *acquistare*, *ottenere*: diciturque eo modo, quo *facere compendii*. *Nepos* *Thrasyb.* 1. Multa hic sine Alcibiade gessit: ille nullam rem sine hoc: quæ ille universa naturali quodam bono fecit lucris. h. e. obtinuit, ut sibi adscriberentur, ut a solo gesta agnoscerentur. *F.* alia huc pertinentia in *LUCRIFACIO* init.

Ad hanc rationem lucris habere dixit *Tertull.* *Cor. Mil.* 11. a med. et *lucris ducere* 5. *advers. Marcion.* 20. — f) *Necessè est facere sumptum*, qui *quærit lucrum*, proverb. est apud *Plaut.* *Asin.* 1. 3. 65.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro avaritia. *Lucan.* 4. 96. Pro lucris pallida tabes! Non deest prolato jejunos venditor auro. *Seneca* *Hippol.* 540. impius lucris furor. Confer *Horat.* 1. *Ep.* 12. 14. Quum tu lucris scabiem tantam et contagia lucris Nil parvum sapias. ¶ 2. Videtur metonymice pro divitiis poni in illo *Phædr.* 5. 4. Periculosum semper putavi lucrum. et *Ovid.* 3. *Amor.* 8. 35. quum regna senex cæli Saturnus haberet, Omne lucrum tenebris alta premebat humis.

LUCTA, æ, f. 1. A *λελυκται*, 3. p. præter. pass. verbi *λυγω* pro *λυγω* vincio, quod a *λυγος* vitæ, *vincen*, est unum ex quibus Græcorum certaminibus, quo alter alterum prosterneret nititur, *παλη* (It. *il fare alle braccia*, *lotta*; Fr. *lutte*, *combat*; Hisp. *lucha*; Geim. *d. Ringen*, *d. Ringkampf*; Angl. *wrestling*).

I.) Proprie. *Capitolin.* *Maximin.* 6. Exercebat cum militibus ipse luctam, quinos, senos et septenos jam grandævus ad terram posternerus. *Al. leg.* luctamina. *Auson.* *epigr.* 93. ne quis certamine luctæ Phæga, nec curso te. *Lyce*, præterat. *Sidon.* 2. *Ep.* 2. *ante med.* Palæstritarum luctas casta gymnasiarchorum virga dissolvit. *Adde Hygin.* *fab.* 273. — *Lucan.* 4. 612. Herculis cum Antæo luctam describit: et *Stat.* 6. *Theb.* 817. Agyllei eum Tydeo.

II.) Figure. *Augustin.* referens verba Pelagianorum, *Ep.* 108. *ante med.* Perseverans quodammodo lucta convinctur.

LUCTAMEN, mis, n. 3 (luctor) luctandi actus, lucta.

I.) Proprie. *Lamprid.* *Alex. Sev.* 30. Post luctionem operam palæstræ, aut sphaisterio, aut cursui, aut luctaminibus mollioribus dabat. *exercitii lottatorii di minoræ fatica*.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro conatu, nisu physica tamen ratione. *sforzo*, *contrasto*. *Virg.* 8

En. 87. Tibris tacta refluxens ita substitit unda atc. remo ut luctamen abesset. *h. e.* ut non esset opus luctari remia adverso flumine navigantibus. *Val. Flacc. 2. 234.* seque toris misero luctamine trunci Devolvunt. *Claudian. B. Get. 138.* Primus fulmineum lento luctamine Pœnum Compressit Fabius. *h. e.* lente resistendo. *Auct. epithal. apud Wernsdorf. Poet. Lat. min. T. 4. p. 498.* Exercenteque toris Veneris luctamen anbelum. *V. LUCTOR II. 2.* ¶ 2. Pro admixtione plurium et diversarum rerum. *Pallad. 3. R. R. 9. ad fin.* Melius puros saporis sine luctamine alterius generis unaquæque vicia servant. *h. e.* sine admixtione alterius generis vini, quocum, quia sapore et maturitate non conveniunt, veluti luctantur. ¶ 3. De nisu et conatu, sive contentione, morali ratione. *Mamertin. Grat. act. ad Julian. 4.* Sed emendatio morum judiciorumque correctio et difficile luctamen et periculi plenum negotium fuit.

LUCTANS, antis. *V. LUCTOR.*

LUCTATIO, ðnis, f. 3. (luctor) actus luctandi, lotta.

I.) Proprie. *Cic. Fat. 13. 30.* Est enim copulatum, luctabitur, quia sine adversario nulla luctatio est. *Id. 2. Legg. 45. 38.* Jam ludi publici - sint corporum certatione, cursu, pugillatione, luctatione curricularum equorum uaque ad certam victoriam, circo constituti.

II.) Translate. ¶ 1. Accipitur pro conatu, nisu, *sforzo. Liv. 21. 36.* Tætra ibi luctatio erat, ut a lubrica glacie non recipientem vestigium etc. ¶ 2. Item pro pugna, sive contentione, sive certatione, *confesa. Cic. 2. Fin. 14. 43.* Nam cum Academicis incerta luctatio eat, qui nihil asserunt. *Seneca 5. Quæst. nat. 13.* Spiritus inclusi, et in exitum nitentis luctatio. *Velley. 2. 124.* Una tamen veluti luctatio civitatis fuit, pugnantia cum Cæsare, ut stationi paternæ succederet.

LUCTATOR, ðris, m. 3. (luctor) cum altero luctatur eumque prosternere nititur, *παλαστήρις* (It. *lottatore*; Fr. *lutteur*, *celui qui combat*; Hisp. *luchador*; Germ. *d. Ringer*; Angl. *a wrestler*). — a) Stricto sensu. *Ovid. Ib. 395.* Ut jacet Aonio luctator ab hospite fusus. *h. e.* Antæus ab Hercule luctando victus et occisus. *Id. 4. Trist. 6. 31.* Fortior in sulva novus est luctator arena, quam cui sunt tarda brachia fessa mora. *Seneca 5. Benef. 3.* Luctator ter abjectus perdidit palmam. et 7. *ibid. 1.* Magnus luctator est, non qui omnes numeros nexusque perdidit, quorum usus ad adversario rarus est, sed qui in uno se aut altero bene et diligenter exercuit. *Id. Ep. 88. ante med.* Equæ luctatores, et totam oleo ac luto constantem scientiam expello ex his studiis liberalibus. *Quintil. 2. 8. 7.* Quo modo palæstricus ille faciet luctatorem. Adde *eumd. 12. 2. 12. Gell. 3. 15.* Tres filios habuit, unum pugilem, alterum pancratiasten, tertium luctatorem. — b) Urbane et, ut aliis placet, figurate. *Plaut. Pseud. 5. 1. 5.* Magnum hoc vitium vino est: pedea captat primum: luctator dolosus est.

LUCTATUS, a, um. *V. LUCTOR.*

LUCTATUS, us, m. 4. (luctor) idem quod luctatio. *Plin. 29. Hist. nat. 1. 8. (26).* Luctatus, ceromata, ceu valetudinis causa instituta. *Id. 8. ibid. 12. 12. (33).* Selt ille imparem sibi luctatum contra nexus. Adde *Tertull. Spectac. 29.*

LUCTIFER, færa, færum, adject. (luctus et fero) ferens, vel nunciata luctum, *che apporta pianto, γοοφόρος. Val. Flacc. 3. 454.* Luctifer annus. *Seneca Herc. Fur. 687.* Hic vultur, illa luctifer bubo gemit.

LUCTIFICABILIS, e, adject. (luctus et facio) luctu affectus. *Pers. 1. 78. ex Pacuvio.* Antiopa ærumnis cor luctificabile fuit.

LUCTIFICUM, adverb. *V. voc. seq. in fin.*

LUCTIFICUS, a, um, adject. (luctus et facio) luctum inducens, *che induce pianto, γοωδης. Cic.* vertens carmina *Æschyli 2. Tusc. 10. 25.* Luctifica clades nostro infixa est corpori. *Virg. 7. En. 324.* Luctifica Alecto. *Val. Flacc. 3. 292.* At mihi luctificum venit jubar. *Stat. 10. Theb. 552.* At tuba luctificis pulsat clangoribus urbem. *Sil. It. 6. 557.* Luctificus pavor. *Seneca Phœniss. 132.* Luctifica verba. et *Hippol. 995. vox. Ammian. 7. 2. strages. Id. 20. 3. calor. Id. 25. 10. eventus.* — Hinc *Luctificum*, adverbii ritu. *Val. Flacc. 3. 348.* Luctificum clangeote tuba, ter inhorruit æther.

LUCTISONUS, a, um, adject. (luctus et sono) luctum sonitu præferens, *γοοφόρος. Ovid. 1. Met. 733.* Et gemitu et lacrimis et luctisomo mugitu.

LUCTITO, as, are, n. et

LUCTITOR, ðris, ari, dep. 1. *frequentat. a lucto et luctor, apud vet. Priscian. 8. p. 797. Putsch.*

LUCTO, as, avi, ðtum, are, n. 1. *V. voc. seq. iuit.*

LUCTOR, ðris, ðtus sum, ari, dep. 1. (lucta). Activa etiam forma usurparunt veteres. *Ennius apud Non. p. 472. 8. Merc. viri validis cum viribus luctant. Plaut. fragm. apud eumd. p. 468. 32.* Quid multa verba? plurimum luctavimus. *Ter. Heccyr. 5. 3. 31.* Dicitur se illi anulum, dum luctat, detraxisse. — Part. *Luctans I., II. 1. et in fin.; Luctatus II. 1. et 3.; Luctaturus I.* — Luctari est lucta contendere, quod sit, quum duo invicem complexi, alter alterum in terram dejicere conantur, *παλαίω* (It. *fare o giuocare alle braccia, lottare*; Fr. *lutter, chercher à renverser son adversaire*; Hisp. *luchar, lidiar dos personas á brazo perdido*; Germ. *ringen*; Angl. *to wrestle, strive, struggle*).

I.) Proprie. *Cic. Fat. 13.* Luctabitur Olympiis Milo. *Virg. 6. En. 643.* Pars in gramineis exercet membra palæstris, Contendunt ludo, et sulva luctantur arena. *Propert. 3. 12. 4.* Luctantes viri. *h. e.* luctatores. *Nepos Epam. 2.* Exercebatur plurimum currendo et luctando. *Ammian. 30. 7. int.* Ob validi corporis robor et peritiam, militum more, luctandi notior multis. *Cassiod. 4. Variar. 25.* Quis palæstricæ artis ignarus in studium luctaturus introeat? *Quintil. 11. 3. 160.* Humeris, ut luctaturi solent, ad occipitum ductis. — Per similitudinem. *Plin. 9. Hist. nat. 30. 48. (91).* Polyppus luctatur (cum homine) complexu, et sorbet acetabulis. et *Virg. 2. G. 525.* Inter se adversis luctantur cornibus hædi.

II.) Translate. ¶ 1. Universim est niti, obniti, contra resistenter intentis viribus conari, laborare, *affaticarsi, fare sforzo, et occurrit* — 1.) De hominibus et brutis animantibus — a) Absolute. *Liv. 7. 38. a med.* An æquum esse, dediticium suos illa fertilitate postui, se militando fessos, in pestilentia atque arido solo luctari? *Plin. 18. Hist. nat. 19. 49. (177).* Securicula interdantur radices: hoc melius, quam convelli aratro, bovesque luctari. *Sil. It. 4. 584.* Dum sibi quisque viam per inextricabile litus præripit, et putri luctatur cæspite. *Horat. 2. Sat. 6. 28.* Luctandum in turba et facienda injuria tardis. *Quintil. 5. 13. 51.* Est et illud vitium, nimium solliciti, et circa omnia momenta luctantis. *Ovid. 6. Fast. 69.* non luctor de nomine temporis hujus. *Id. 4. Trist. 5. 19.* remis ad opem luctare ferendam. — b) Poëticè, cum Infinito. *Virg. 12. En. 387.* et infracta luctatur arundine telum Eriper. *Ovid. 1. Pont. 5. 13.* luctor deducere versum. *Id. Heroid. 17. 161.* luctor concupescere risum. *Seneca Hippol. 1033.* Equi se luctantur jugo eripere. *Sil. It. 6. 358.* obsessis naribus igni Luctantur frustra rabidi mugire juveni. *Ovid. 15. Met. 300.* luctataque frustra Liberiore frui cælo. — 2.) De rebus inanimis. *Virg. 7. En. 28.* et in lento luctantur marmore tonsæ. *Horat. 2. Ep. 2. 74.* Tristitia robustia luctantur funera plaustris. *Propert. 4. 1. 147.* Nunc tua vel medius puppis luctetur in undis. Adde *Sil. It. 3. 54.* — *V. et Luctans in fine bujus vocis sub 1.* ¶ 2. Speciatim usurpatur de lucta venere. *Propert. 2. 1. 13.* Seu nuda erepto mecum luctatur amictu. *Id. ibid. 12. 3.* Nam modo pudatla mecum est luctata papillis. ¶ 3. Per metaphoram est certare, contendere, resistere, *contratatare, contendere, resistere: et occurrit* — a) Cum Ablativo et præpos. cum. *Cic. Sull. 16. 47.* Nondum statuo, te vitium satis habere, ut ego tecum luctari et congradi debeam. *Curt. 3. 1. 18.* Ille (*Alexander*) nequidquam diu luctatus cum latentibus nodis etc. *Velley. 2. 63.* Plancus diu, quarum esset partium, secum luctatus. *Plin. 18. Hist. nat. 5. 6. (28).* Malus est ager, cum quo dominus luctatur. *h. e.* imbecillior debet esse ager (ut ait *Colum. 1. R. R. 3. 9.*), quam agricola, quoniam quam sit collectandum cum eo, si fundus prævaleat, alitiditur dominus. Malus igitur ager, qui majorem culturæ impensam postulat, quam dominus præstare possit. *V. et Luctans in fine hujus vocis sub 2.* — b) Cum Ablat. sine præpos. *Lucan. 3. 503.* Nec quamvis viridi luctetur robore, lentas Iguis agit vires,

sed etc. — c) Cum Dativo poëticè. *Stat. 11. Theb. 522.* Luctatæque diu tenebris hiemique sibleque etc. *Sil. It. 4. 29.* Nec vero muris, quibus aut luctata vetustas, Ferre morantur opem. *h. e.* muris vetustate colapsis. *Id. 14. 453.* bonus ille per artem Crudo luctari pelago atque exire procellas. *Id. 4. 592.* Luctari vado. *Id. 10. 296.* morti. *Id. 2. 514.* fatis. *Id. 9. 553.* Nec vetitis luctatus abijt Gradivus in altas Cum fremitu nubes. *h. e.* non repugnans illi, quæ Juppiter veterat, dicto ejus audiens. — Hinc Part. præs., cujus exempla et supra retulimus,

Luctans, antis, adjectivè et translate occurrit; est enim ¶ 1. Qui nititur, qui obnititur, qui conatur et laborat, *che si sforza, che fa sforzo, che si affatica. V. sub II. 1. Virg. 4. En. 694.* Irim demisit Olympo, Quæ luctantem animam nexosque resolveret artus. *h. e.* nitentem egredi. et 1. *ibid. 57.* vasto rex Æolus antro Luctantes ventos - Imperio premit. *h. e.* magno conatu evolare tentantes. ¶ 2. Item qui reluctatur, qui resistit, *resistente, riluttante. V. sub II. 3. Ovid. 4. Met. 358.*; et *Martial. 4. 22.* et 5. 47. Luctantia oscula carpere. *h. e.* ab invito et reluctantè. Similitèr *Ovid. Heroid. 17. 27.* oscula mihi luctanti abstulit. *Sil. It. 3. 520.* Luctana glacies ferro. *h. e.* resistens. *Id. 7. 204.* compositi luctantia lumina Somnus. *h. e.* quæ claudi recuabant. *Ammian. 16. 12. ad fin.* Et velut luctante amnis violentia, vorari quosdam fluctibus involutos. ¶ 3. Speciatim, in contignatione, inquit *Isid. 19. Orig. 19.*, *luctantes* dicuntur, quod erecti invicem se teneant more luctantium. Loquuntur autem de canteris, vel capreolis.

LUCTUOSE, adverb. (luctuosus). Comp. *Luctuosius.* — Luctuose est cum luctu, *luttuosamente. Varro 5. L. L. 78. Müll.* Lusciniola (*appellata*), quod luctuose canere existimatur et esse ex Attica Progne in luctu facta avis. *Liv. 28. 39.* Imperatores vestri luctuosius nobis prope, quam vobis perierunt.

LUCTUOSUS, a, um, adject. (luctus). Comp. *Luctuosior* et Sup. *Luctuosissimus 1.* — Luctuosus ¶ 1. Active est luctum afferens, funestus, tristis, calamitosus, *Σενωδης* (It. *luttoso, lagrimevole*; Fr. *déplorable, affligent, douloureux, funeste*; Hisp. *deplorable, doloroso, lastimoso*; Germ. *Trauer, Traurigkeit erregend, veranlassend, traurig*; Angl. *mournful, sorrowful, lamentable, sad, doleful, baleful, calamitous*). *Cic. Sext. 12. 27.* O diem illum funestum senatus, republicæ luctuosum! *Id. 5. Fam. 14.* Misera tempora et luctuosa. *Id. 3. Orat. 2. 8.* Fuit hoc luctuosum suis, acerbum patriæ, grave bonis omnibus. *Id. Quinct. 31. 95.* Luctuosum est, tradi alteri cum bonis; luctuosius, inimico. *Id. Sull. 11. 33.* Crudelissimam et luctuosissimum exitium patriæ comparare. *Sall. Cat. 61. extr.* Cruentam et luctuosam victoriam hostibus relinquere. *Justin. 9. 3. 3.* Scythica spolia præne luctuosa Macedonibus fuere. *Id. 38. 8. 21.* Quæ res non regnæ tantum, verum etiam universæ civitati acerba et luctuosa fuit. *Cic. 3. Att. 19.* Misera et luctuosæ preces. ¶ 2. Passive est luctu plenus, luctu et aqualore obrutus. *Horat. 3. Od. 6. 7.* Dii multa negiecti dederunt Hesperis mala luctuosæ.

LUCTUS, us, m. 4. (lugeo). Ollim fuit etiam luctus, i, m. 2. *Accius apud Non. p. 485. 30. Merc.* Rapere lucti vestem. et *ibid. 32.* Lucti pœnitet. — Luctus est ægritudo ex ejus, qui carus fuerit, interitu acerbo, ut *Cic. 4. Tusc. 8. 18.* definit: quo sensu, inter alios, sæpissime a *Virgil. et Cicer.* ipso usurpatur. Latius tamen accipitur pro dolore externo ex quacumque graviore calamitate, qui apparet ex aspectu, lacrimis, gestibus, clamore et hujusmodi, *Σπῆνός, πένθος* (It. *lutto, pianto, tristezza profonda*; Fr. *deuil, tristesse extrême, affliction, douleur qui résulte d'un malheur*; Hisp. *dolor, tristeza grande, afliccion*; Germ. *d. Trauer, tief Trauer*; Angl. *lamentation, mourning, wailing, sorrow, heaviness, affliction, grief*).

I.) Proprie. *Oato apud Gell. 10. 3.* Quantum luctum, quantum gemitum, quid lacrimarum, quantum stetum factum audivi? *Cæc. 2. B. C. 7.* Re cognita, tantus luctus excepit, ut urbs ab hostibus capta eodem vestigio videretur. *Sall. Jug. 16.* Cum mærore et luctu morte graviorem vitam exilgunt. et *ibid. 97.* Luctu atque cæcæ omnia complentur. *Ovid. 1. Trist. 3. 21.* Quocumque aspleres, luctus

gemilasque sonabant. *Cic. Rosc. Am. 8. 23.* Hunc miserum, lactu perditum, nudum eiecit domo. *Id. Flacc. 42. 106.* Orat, ne suum lactum patris lacrimis, patris merorem suo fletu augeatis. *Id. Pis. 36. 99.* Desperans rebus tuis, in sordibus, lamentis lactuque jacuisti. *et ibid. 8. 18.* Ut eos, quos lactu affecerat, lugere non sineret. *Id. 5. Ferr. 89. 207.* Sustinere jam populus Romanus omolium nationum lactum, lacrimas, querimonias non potest. *Id. 3. Att. 8.* Afflictus et confectus lactu. *et ibid. 22.* Lactu premi. *Metellus apud Cic. 5. Fam. 1.* In lactu et squalore esse. *Cic. 3. Tusc. 31. 75.* In lactu vivere. *Id. 14. Fam. 1.* Lactum ex aliqua re percipere. *Id. Sext. 29. 63.* haurire. *Id. 14. Phil. 13. 34.* et merorem deponere. *Id. 5. Fam. 16. sub fin.* tollit vestustate diuturnitas. *Id. 3. Tusc. 18. 43.* omnem abstergere. *Ovid. 13. Met. 515.* levare. *et 15. ibid. 639.* minuere. *Val. Flacc. 3. 319.* solamine fallere. *et 4. 169.* lacrimis et lactu absumi. *et 3. 740.* manare. *Cic. 2. Orat. 46. 193.* Telamon iratus furere lactu filii videbatur. *Virg. 12. En. 27.* Accensus lactu. *h. e. dolore et desiderio.* *Cic. 1. Off. 10. 32.* In maximos lactus incidere. *Phædr. 1. 28.* Lactum alicui importare. *Ovid. 2. Met. 384.* Datque animum in lactus, et lactibus adjicit iram. *et 8. ibid. 485.* Per coarctatos pereat domus in pia lactus. *per replicate perdit de suoi.* *Id. 1. ibid. 662.* præclusaque janua leti Eternum nostrum lactus extendit in ævum. *Lucret. 3. 924.* æterno tabescere lactu. *Catull. 63. 71.* Ah misera, assiduis quam lactibus externavit Spinosa Erycina serens in pectore curas.

II.) Translate. ¶ 1. Ipse habitus cultusque lactum indicans, lactus dicitur, *lutto, duolo.* *V. LUCULO.* *Cic. Sext. 14. 32.* Et in lactu senatus, squalor civitas, publico consilio mutata veste. *Liv. 22. 56.* ad fin. Senatus consulto diebus tridua lactus est finitus. *Tac. 2. Ann. 75.* Magis insolens Plancia, quæ lactum amissæ sororis tum primum leto cultu mutavit. Huc pertinent illa *Festi p. 154. 19. Müll.* Minuitur populo lactus ædis dedicatione; quum censores lustrum considerant; quum votum publice susceptum solvitur. Privatis autem, quum liberi nati sunt; quum honos in familia venit; quum parens, aut vir, aut liberi, aut frater ab hoste captus domum redit; quum desponsa est, quum propiore quæ cognatione, quam is, qui laqueus, natus est; quum in casto Cereris est, omnique gratulatione. In his *minuere lactum* est ei finem imponere. ¶ 2. Poëticè pro lactus causa. *Ovid. 1. Met. 663.* In non inventa repertâ Lactus eras levior. ¶ 3. In faucibus Orci et aditu locorum inferorum sedem habere suam Lactum, vultu deum quandam, fabulantur *Virg. 6. En. 274., Stat. 3. Theb. 126. et Sil. It. 13. 581.*

LCCU. *V. LUX* in fin.

LCCBRATIO, ovis, f. 3. (lucubro) vigilia, quæ noctu fit ad lucernam, hiemis tempore, ut opus aliquod fieri possit: cujusmodi sunt litteratorum in studiis, rusticorum in rebus agrestibus conficiendis etc., quarum alia sunt vespertine, alia antelucanæ, ἀρπυγία (*It. veglia; Fr. veillie; veille consacrée au travail; Hisp. vela, vigilia; Germ. d. Arbeiten bei Nacht, bei Licht, d. Nachtarbeiten; Angl. a studying or working by candle-light, sitting up at night to study, nocturnal study, lucubration.*)

I.) Proprie. *Cato R. R. 37.* Per hiemem lucubratione hæc facito: ridicas et palos dolato, faculas facito, stercus egerito. *Farro apud Non. p. 550. 12. Merc.* Oleum in lucubrationem servavimus. *Cic. 2. Divinat. 68. 142.* Nunc, propter intermissionem forensis operæ, et lucubrationes detraxi, et meridiationes addidi. *Id. 1. Nat. D. 34. 91.* Ista sunt tota commentaria, vix digna lucubratione anicularum. *Adde Sueton. Cal. 53. Colum. 11. R. R. 2. 90.* Longis noctibus ad diurnum tempus aliquid adiciendum est: nam multa sunt, quæ in lucubratione recte aguntur. *et mox. § 91.* Nulla res, non aliquid affert, quod ad lucubrationem confici possit. *Id. ibid. § 12.* Ad lucubrationem vespertinam palos decem conficere, totidem per antelucanam lucubrationem. *Plin. 19. Hist. nat. 9. 56. (174).* Cannabis vellitur post vindemiam, ac lucubrationibus decorticata purgatur. *Auson. epist. præfixa centoni nupt.* Opus uno die et addita lucubratione properatur. *Adde Ammian. 17. 7.*

II.) Translate. ¶ 1. Metonymicè est ipsum opus,

quod per lucubrationem fit. *Cic. 9. Fam. 2.* Perire lucubrationem meam nolui, et eam ipsam Caninio dedi. Sic *Bibaculus apud Plin. Hist. nat. præfat. § 24.* librum suum lucubrationem inscripsit. ¶ 2. Pro fallacia, dolo, arte. *Ammian. 31. 15.* ad fin. Agmina prææuntium ductorum, quos rapendi Valentis malis lucubrationibus quæsiti cupiditas incendebat, etc.

LCCBRATIUNCULA, æ, f. 1. deminut. a lucubratio, brevis lucubratio, breve veglia.

I.) Proprie. *M. Aurel.* inter opera *Fronton. 1. ad M. Cæs.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep. 3.* Sed cupio, paullisper somnus a me abscedat, et lucubrationulæ aliquam tandem facultatem tribuat. *Hieronym. Ep. 117. n. 12.* Hæc ad brevem lucubrationulam celeri sermone dictavi.

II.) Translate. ¶ 1. Metonymicè est ipsum opusculum, quod per lucubrationem fit. *Gell. præf. a med.* Si cui forte voluptas erit lucubrationeulas istas cognoscere. ¶ 2. Pro tempore, quo quis lucubrandum elaborat. *dixit Auson. Ep. 21.*

LCCBRATORIUS, a, um, adject. (lucubro) ad lucubrandum aptus, ut *Lucubratoria lecticula*, in qua a cena lucubrare solebat *Augustus*, scribente *Sueton. Aug. 78.*

LCCBRATUS, a, um, *V. voc. seq.*

LCCUBRO, as, avi, atum, are, n. et a. 1. (lux). Part. *Lucubrans* et *Lucubriatus*. - Lucubrare est vigilare et nocte ad lucernam aliquid componere, πρὸς ἄρπυγιαν (*It. vegliare, comporre qualche cosa vegliando; Fr. veiller pour travailler, travailler pendant la nuit; Hisp. velar, trabajar de noche; Germ. bei Nacht arbeiten; Angl. or work or study in the night by the light of a lamp, study by night, lucubrate*). Occurrit — a) Neutroium more. *Liv. 1. 57.* Inter lucubrantes ancillas sedentem invenit. *Cels. 1. 2.* Sin lucubrandum est, non post cibum id facere, sed post concoctionem. *Plin. 3. Ep. 5.* Lucubrare a Vulcanalibus incipiebat statim a nocte multa: hieme vero ab hora septima. *Adde Sueton. Tib. 19.* Sic *Ammian. 25. 4.* Et si nocturna luminaria, inter quæ lucubrabat, potuissent voces ullæ testari etc. *Farro apud Non. p. 148. 3. Merc.* Omnis quam lucerna combusta est in lucubrando. — b) Active. *Cic. Parad. præm. 5.* Accipies igitur hoc parvum opusculum, lucubratum his jam contractioribus noticiis. *h. e. lucubrande elaboratum.* *Martial. 4. 90.* Hæc dat nocturnis vox lucubrata Camenis. *h. e. lucubrando transarta: vel hæc carmina lucubrata. Apul. 9. Met.* Multivii circuitus jumentorum lucubabant pervigilem farinam instabili machinarum vertigine. *Id. 6. ibid.* Lucubrate viam. *h. e. nocturni facie.*

LCCUBRUM vocatum, quod luceat in umbra. Est enim modicus ignis, qui solet ex tenui stoppa cetaque formari. *Hæc Isid. 20. Orig. 10. 8. V. LUCUBRUM* in *Verb. Barb.*

LCCULARIS, e, adject. (lucus) ad lucum seu luculum pertinens. *Inscript.* quam ipse (ajebat et *Furlanetto a. 1826.*) Fulginia quatuor abhinc annis vidi, quæque refert *Gruter. 347. 1. FLAMINI LUCULARI LAVRENTIUM LAVINATIUM.* *h. e. Flamini in luculo Laurentium, a quibus et Apollo et Venus et dii Penates præcipue colebantur.* *V. LAURENS* in ONOM. Hinc sacerdos trium lucorum habetur in *Inscript. apud eumd. 375. 4.* et pontifex luci publici in alia apud *Murat. 147. 3.* Hinc etiam *Diana nemoralis* seu *memorensis* culta olim fuit. *V. has voces. Inscript. mendosa apud Fabrett. p. 232. n. 610., emendatior apud De Vita Antiq. Benev. p. 167. et p. xxxviii. n. 10. FAGANI COMMUNES FAGI LUCUL. De Vita ignota de causa putat, interpretandum Luculli, quam prius lucularis sit amplectendum, ita ut significet, pagum illum sic appellatum fuisse a vicino aliquo luculo.*

LCCULENTAS, atis, f. 3. *V. LUCULENTITAS.*

LCCULENTASTER. *V. LÆTASIER.*

LCCULENTĒ, adverb. (luculentus). *V. et aliam formam* in voce seq. — Comp. *Luculentius* sub *b.* — Luculente translate tantum occurrit, et est clare, splendide, aperte, quasi cum multa luce, λαμπρῶς (*It. chiaramente, splendidamente; Fr. clairement, nettement; Hisp. claramente, de un modo claro; Germ. vortrefflich, gut, herrlich, schön; Angl. clearly*). Occurrit — a) Unversim. *Plaut. Epid. 1. 2. 51.* Eamus huc ad te, ut hunc chrem luculente habeamus. *h. e. copiose et*

splendide et sumptu non parcendo, ut hanc nobis sit. Hoc, opinor, illustrant *luculentus camifus Cic. 7. Fam. 10.*, et quam ligna super foco large reponuntur, ut ait *Horat. 1. Od. 9. 5.*, aut illud ejusd. *Plaut. Men. 1. 2. 43.* comburere diem. *Cic. 3. ad Q. fr. 2.* Eodem die Gabinium ad populum luculente calefecerat *Memmius*, sic ut *Calidio* copioso verbum facere pro eo non licuerit. *h. e. vehementer agitaverat magnoque cum ardore dicendi.* *Plaut. Merc. 2. 3. 88.* Me tibi illam posse opinor luculente vendere. *con vantaggio e reputazione, cum lucro, et quod aperte sumptum emptiois vincat.* *Gell. 13. 30.* Librum veterem spectatæ fidei, luculente scriptum. *con caratteri assai chiari e intelligibili.* — b) Speciatim de oratione. *Cic. Brut. 19. 76.* Et luculente scripserunt, etiam si minus, quam tu, polite. *h. e. aptis et copiosis verbis rem in bono lumine collocando.* *Id. 3. Off. 28. 102.* Quamquam ab impio rege dicitur, luculente tamen dicitur. *Id. 14. Att. 21.* Rescripsit ad eas litteras satis luculente. *Boeth. in Aristot. de interpr. 2. p. 315.* Græca vero oratione luculentius dictum est. *et Ennod. Dict. 2. p. 471.* Luculentius vero gestarum fidem rerum sermonis pendamus officio.

LCCULENTĒ, adverb. (luculentus) idem quod luculente translate significatio. — a) Generatim. *Cic. 3. Off. 14. 60.* Quam ex eo quæretur, quid esset dolus malus, respondebat: quum esset aliud simulatum, aliud actum. Hoc quidem sane luculenter. *h. e. clare, aperte, lucide.* *Id. 2. Fam. 5. 15.* Quum Græce, ut videor, luculenter sciam. *h. e. bene: ita ut clare a me Græca intelligantur.* — b) Speciatim de oratione. *Cic. 3. ad Q. fr. 5. 1.* Sane tenebatur opus luculenter: hominumque diantitas aliquantum orationi ponderis afferebat. *h. e. copiose ac splendide, illustribus verbis et sententiis. Loquitur de suis de republ. libris.*

LCCULENTIA, æ, f. 1. (luculentus) splendor, nitore. Translate de oratione *Arnob. 3. 6.* Verborum luculentias a Cicerone sumere. *Oros. 5. 15.* Propter optimam scriptorum luculentiam. *Capell. 3. p. 270.* Cyllenius nullius magis alumnae splendore ac luculentia gloriatur.

LCCULENTITAS, atis, f. 3. (luculentus) splendor atque adeo translate magnificentia. *Laberius apud Non. p. 135. 2. Merc.* Dominus noster luculentitate captus. *Cæcilius apud eumd. ibid.* Vido luculentitatem ejus et magnificentiam. *Capell. 1. p. 3.* Non dispar illum (*Mercurium*) formæ desiderabilis, grataque luculentitas in Mantienæ quoque succenderat. *Grotius et Goerzius legunt luculentas, atis; sed minus probabilis videtur hæc inclinatio, licet hanc eandem nominis formam probet Boissonade in Holtzeii epist. p. 145. Ita et Furlanetto. At Koppius barbarum luculentas retinendum censet.*

LCCULENTĒ, as, avi, are, a. 1. (luculentus) *Gloss. Placid. in Class. Auct. T. 3. p. 478.* edente *A. Maio.* Luculentasset, luculentum fecisset.

LCCULENTUS, a, um, adject. (a luce, ut docet *Paul. Diac. p. 120. 3. Müll.*) Comp. *Luculentior* et *Sup. Luculentissimus* II. 1. — Luculentus est luce abundans, illustris, clarus, λαμπρῶς, διαυγῆς (*It. lucido, lustre, splendido, chiaro; Fr. clair, éclaté; Hisp. claro, luminoso, brillante; Germ. lichtvoll, klar, hell; Angl. bright, clear, evident, luculent*).

I.) Proprie. *Plaut. Most. 3. 2. 132.* Viden' vestibulum ante odes hoc et ambulacrum cujusmodi tra. Luculentum edepol profecto. *Cic. 7. Fam. 10.* Valde metuo, ne frigeas in hibernis: quamobrem camium luculento utendum censeo. *h. e. multo igne abundanti.* *Luculentus* dicitur *Mercurius* ab *Apul. 10. Met.*, quia hic deus lumen suo sideri cognomini indidit.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim dicitur de his omnibus, quæ splendida sunt, illustra, clara, magifica: sic — a) Transferitur ad pulcritudinem, bello, vistoso. *Plaut. Mil. glor. 4. 1. 12.* Luculenta et festiva femina. *Ter. Heaut. 3. 2. 12.* Mulier luculenta forma. *Martial. 2. 86.* Nec dictat mihi luculentus *Atys* Mollem debilitate *Galliam*. *Apul. 4. Met.* Luculenta facies. *et 5. ibid.* Luculentum corpus. — b) Item ad actione: et res insignes, illustres. *Plaut. Men. 1. 2. 32.* Vio' tu facinus luculentum inspicere? *Sic Cic. 10. Att. 12. 6.* Massiliensium factum quum ipsum per se tu-

culentum est, tum mihi argumento est recte esse in Hispaniis. Mious enim auferent, si aliter esset. *Id. fragm. apud Non. p. 63. 14. Merc.* Pulcrum et luculentum hodie venit prælum. *Plaut. apud Cic. 10. Fam. 24. ante med.* In castris meis legiones sunt veteranae tres, tironum vel luculentissima ex omnibus una. *ben piantata e di buoni e begli uomini.* — Similiter *Cic. 7. Phil. 6. 17.* Luculentam tamen in se plagam accepit, ut declarat cicatrix. *h. e. insignem, magnam, et quæ facile videtur.* — c) Item ad dicendi facultatem. *Luculentus scriptor* est copiosus, eloquens, quique ea, quæ dicit, in bono lumine collocat, atque adeo clarus, illustris, facilis: *luculenta oratio*, luminibus verborum et sententiarum ornata, clara, aperta, perspicua, dilucida. *Cic. 7. Att. 17.* In quo accuravi mecum ipse Pompejum, qui quum scriptor luculentus esset, tantas res, atque eas, quæ in omnium manus venturæ essent, Sextio nostro scribendas dedit. (*Id. Brut. 68. 239. oratione satis amplum vocat.*) *Id. Brut. 34. 129.* Fimbria habitus est sane, ut ita dicam, luculentus patronus. *Orellius* tamen et alii aliter omnino legunt. *Sail. Cat. 32.* Tullius orationem habuit luculentam atque utilem reipublicæ. *Cic. 12. Att. 21.* Catu verbis luculentioribus et pluribus rem eandem comprehenderat. *Id. 4. Phil. 2. 5.* Præclara et luculenta, Quirites, reclamatio vestra factum pulcherrimum Martialium comprobastis. *h. e. aperta, manifesta, et nihil dissimulante.* Alii rectius leg. *præclare et loco, Quirites.* ¶ 2. Speciatim transferunt ad divitias, quoniam hæ splendorem et dignitatem afferunt, *ricco, abbondante. Plaut. Rud. 5. 2. 33.* Luculentæ divitiæ. *Id. Cist. 2. 3. 17.* Ego te voco ad divitias, ubi tu loqueri in luculentam familiam. *Id. Truc. 2. 3. 24.* Luculenta hereditas. *Id. ibid. 5. 3. 51. et Mil. glor. 4. 1. 6.* Luculentam conditionem ferre alicui. *vantaggiosa. et Capt. 2. 7. 76.* Multos lucrum luculentos homines reddidit. *Cic. 12. Phil. 8. 19.* Luculentum patrimonium. — *Luculentum navigium* est grande simul et bene instructum ac decens. *Cic. 16. Att. 4. ad fin.* Domitius bona plane habet dicota suntque navigia præterea luculenta Sextii, Bucciliani, ceterorum. ¶ 3. Item speciatim ponitur pro fausto, prospero, fortunato. *Plaut. Epid. 3. 2. 5.* Pro dii immortalis, mihi hunc diem dedistis luculentum! *Licin. Macer apud Non. p. 63. 13. Merc.* Auspicia pulcra et luculenta commemorat. ¶ 4. Est etiam locuples et fide dignus, cuius testimonio illustria sunt, *degno di fede, autorevole. Cic. 10. Att. 14.* De duabus legionibus luculentos auctores esse dicebat. *Id. ibid. 12. 2.* Concursum Siculorum ad Catonem dicitur factus; orasse, ut resisteret; omnia pollicitos; commotum illam, defectum habere cepisse. Non credo ut est luculentus auctor: potuisse certe teneri illam provinciam scio. Hæc pertinet illud 2. *ibid. 12. ad fin.* Dicaearchum recte amas: luculentus homo est. Nam 6. *ibid. 2.* hunc Dicaearchum *ιστορικώτατος* appellat, *h. e. historiarum peritissimum.*

LUCULUS, i, m. 2. *deminut. a lucus,* parvus lucus, *boschetto. Sueton. Vit. Horatii ad fin.* Domus ejus ostenditur circa Tiburni luculum. Hinc *Horat. 1. Od. 7. 13.* Et præceps Anio ac Tiburni lucus.

LUCUMO et lucumo et per *syncop.* lucmo, onis, m. 3. *Vox Tuscorum.*

1.) Proprie sumitur pro melancholico, vel insano: nam *λυκῶν* apud Græcos utramque habet notionem. *Paul. Diac. p. 120. 1. Müll.* Lucumones (at. Lucumones) quidam homines ob insaniam dicti, quod loca, ad quæ venissent, infesta facerent. *Hoc in loco nomen eorum ad λυκάνθρωπιον relatum esse apparet: ceterum plura de his Müllerus rer. Etrusc. T. 1. p. 364.*

II.) Translate. ¶ 1. Apud Etruscos lucumo dictus est rex simulque sacerdos. Volunt esse ex *λυκῶν Lycaon*, quod fuit nomen regis Arcadiæ, a quo Arcadia aliquando Lycaoniæ nomen habuit, qui in lupum a Jove commutatus dicitur, ut præter poetas tradit *Pausan.* Tusci enim ex Arcadia venerunt. Sed alii putant Lucumonem dici a Syriacis vocibus; altera significante senem, altera significante rationem, sapientiam. Lepidum affert vocis etymon *Marcus Muretus in Additam. ad Lex. Facciol. p. 25;* derivat enim a *λυκος* *lupus* et *homo, onis,*

ut habet *Ennius apud Priscian. 6. p. 683. Putsch,* quasi vero Tuscorum magistratus hoc nomine sint appellati, quia paullo severiores, ac veluti tyranni haberentur. Ceterum *V. Müller. loc. cit. et Niebuhr. Röm. Geschicht. T. 1. p. 123. Servius ad Virg. 8. En. 475.* Tuscia duodecim lucumones habuit, id est reges, quibus unum præerat. et in illud 5. *En. 560.* Tres equitum numero turme, *Lucumones* exponit Tuscos. Hinc ille, qui cum exercitu Etruscorum Romulo cum T. Tatío et Sabiniis bellum gerenti auxilium tuit, Lucumo ab *Dionys. Halic. l. 2.* quasi nomine proprio appellatur. Sic *Propert. 4. 1. 29.* Prima galeritus possit prætoria Lucumo. et *ibid. 2. 5t.* Tempore, quo sociis venit Lucumonius armis, Atque Sabina feri contudit arma Tali. At. leg. *Lucomediis*, quod idem est fere. ¶ LUCERENSES in ONOM. Hic intelligitur ille Lucumo Tuscus, qui Romulo contra Sabinos a. tilio venit, ut habet *Varro apud Servium ad Virg. 5. En. 560,* minime vero L. Tarquinio Prisco, qui quintus Romæ regnavit, quique Lucumo apud Tuscos fuit, de quo *Liv. 1. 34., Macrob. 1. Saturn. 6.; et Aurel. Vict. Vir. illustr. 2. 11.* Ceterum *Sidon. 5. Ep. 7. ad fin.* Sane quod principaliter medetur (nobis) afflictis, temperat lucumonem nostrum Tanaquil sua, et aures mariti virosa susurronum sæce completas etc. Hinc *Val. Max. de nom. ratione.* Lucii ceperunt appellari, qui ipso initio lucis orti; aut, ut quidam arbitrantur, a Lucumonibus Etruscis. *Dionys. vero Halic. l. 3. c. 48.* affirmat, Tarquinium Priscum mulasse nomen Lucumonis in Lucium prænomen. ¶ *Cic. 2. de republ. 20.* ibique ab *A. Mæio* adnotata. ¶ 2. Pro principe, duce, pro eo qui philosophorum familiam ducit. *Auson. Epist. 4. 68.* Scillite decies si cor purgaris æveto, Amicipesque tuo Samii lucumonis acumen. Hic *Ennius.* intelligit magnum alicum virum arcanae scientiæ peritum, quales in sacris erant Etrusci: vel potius Pythagoram, qui Sanius fuit. — *YB. De cognom. Rom. F. ONOM.*

LUCUNCULUS, i, m. 2. *deminut. a lucus.* *Africanus apud Non. p. 131. 28. Merc.* Pistori natus: cur non scribitario, ut mittat fratris filio lucunculus? *Stat. 1. Silv. 6. 17.* Molles castelli lucunculi. *Apul. 10. Met. Panes, crustula, lucunculus* et plura scitamenta. *Gloss. Philoz.* Lucunculus, *τηγαυίτης.* Adde *Tertull. Spectac. 27. extr. et Petron. fragm. Tragar. 66. Burmann,* quibus duobus locis al. aliter leg.

LUCUNS, ontis, f. 3. adulii genus, quasi *λευκός* vel *λευκοσπίς*, quia farina, quæ alba est, aspergebatur. Alii ducunt a farina milii, quod *λευκός* Græce dicitur. *Varro apud Non. p. 131. 24. Merc.* Ac nulla ambrosia ac nectar, non alia, sardæ, Panis, pennis, lucuns, cibi qui purissimus multo est. De hoc loquitur *Paul. Diac.* ubi ait *p. 119. 18. Müll.* Lucunter, genus operis pistorii. Ubi *Müllerus* leg. *lucuntem:* alii leg. *lucunter;* duruntque a *γλοκαστήρ*, quod a *γλοκός* dulcis, vel a *γλαζ*, *h. e. γάλα lac.*

LUCENTER. *V* in voce præced.

LUCUS, i, m. 2. locus arboribus consitus et religione sacer. *Servius ad illud Virg. 1. En. 445.* Lucus in urbe fuit media etc. Ubicumque, inquit, Virgilius lucum ponit, sequitur etiam consecratio, ut (9. *ibid. 3.*) luo tum forte parentis Pilonum Turus, sacra valle, sedebat. Cule in sexto (*ibid. 673.*) Nulli certa domus: lucis habitamus opacis. Dicuntur enim heroum animæ lucos tenere. Hæc *Servius.* Fere igitur luci aut circa deorum templa, aut circa sepulcra ponebantur. *Gr. ἀλυσ* (It. *bosco sacro*; Fr. *bois sacré à une divinité, bois sacré*; Hisp. *bosque sagrado*; Germ. *d. heilige Heu*, *Wald*; Angl. *a wood, or thicket of trees, consecrated to some deity, a sacred grove.*) — Ratione habita etymi, *Charis. 4. p. 247. Putsch., Diomed. 2. p. 458. et Servius loc. cit.* dictum putant per *ἀντιφρασιν*, quia minime luceat: quod non probat *Quintil. 1. 6. 31.* et cum eo saniores critici, quibus placet id ipsum, quod *Servius* rejicit, nempe dici a luce luminum, quæ religionis causa ex arboribus suspendebantur. Sunt qui ad Græciam originem recurrunt, et varia conaioiscuntur. Est, qui usque ad Syram, et inde repetit.

I.) Proprie. *Cic. Mil. 31. 86.* Vos enim jam, Albanum tumuli atque luci, imploio etc. *Horat. 1. Ep.*

9. 31. virtutem verba putes et Lucum ligna? *h. e. lucum esse meram silvam lignorum, nulla religione sacram. Liv. 8. 14. Lucus Junonis. Id. 41. 9. Martis. Id. 27. 4. Dianæ. Id. 7. 25. Ferentinæ. Id. 26. 11. Feroniæ. Sueton. Aug. 94. Liberi. Virg. 5. En. 761. luci sacri. Id. 7. ibid. 39.; et Liv. 1. 21. sacra. Ovid. 15. Met. 793. sancti. Id. 8. ibid. 743.; et Lucan. 3. 399. vetusti. Virg. 6. En. 673. opaci. Propert. 3. 13. 47. deserti. Ceterum *V. Homonym.* in fine hujus vocis.*

II.) Translate. ¶ 1. Poetice ponitur pro silva, sine ulla religionis ratione. *Virg. 2. G. 122.* Aut quos oceano propior gerit India lucos. et *11. En. 456.* alto in luo quum forte catervæ Consedere avium. Adde *eumd. 7. ibid. 29. et 697. et 8. Ecl. 86.* Similiter *Ovid. 13. Met. 844.* coma plurima torvos Prominet in vultus, humerosque, ut lucus, obumbrat. Confer *Juvenal. 9. 12.* horrida sicca Silva comæ. ¶ 2. Per *syncrochen* poni videtur pro ligno, seu materia, in illo *Plauti fragm. apud Chertis. 2. p. 179. Putsch.* Nihil quicquam factum nisi fabre, nec quicquam positum sine luo, auro, ebore, argento etc. *Bothe* rectius edidit *sine luo.*

Homonym. Inter *lucum*, *silvam* hoc statuit discrimen *Servius ad Virg. 1. En. 314.* *Lucus* est arborum multitudo cum religione: *nemus* composita multitudo arborum: *silva*, diffusa et inculta. Hæc *Servius.* Præterea *luci* arbores sunt manu consitæ, et non cæduæ; in quo etiam a *silva* et *nemore* differt. *Propert. 4. 9. 24.* *Lucus* ab umbrato fecerat orbe *nemus.* *Tibull. 3. 3. 15.* Et nemora in domibus sacros imitantia lucos. *Seneca Herc. Et. 956.* Claudite Elysium mihi, Quæcumque fide conjuges nemoris sacri Lucos tenetis. Ubi *lucos nemoris* recessus nemoris horrore et religione sacros dixisse videtur. *Liv. 24. 3.* *Lucus* ibi frequentis *silva*, et proceris abietis arboribus septus, læta in medio pascua habuit. Ubi *lucus* est sacrum *nemus Junonis Lacinia*, *silva* ipsæ arbores. Vel potius *lucus* est illud spatium in media *silva*, abiectibus circumdatum, in quo templum et religionis sedes erat. *Ovid. 3. Art. am. 689.* *Silva* *nemus* non alta facit. et *1. Met. 563.* Est *nemus Hæmonia*, prærupta quod undique claudit *Silva*: vocant *Tempe.* *Tac. Germ. 9. Lucos* ac *memora* deorum nominibus appellant. — Ceterum discrimen hoc non est perpetuum. En *nemus* pro *lucos* apud *Tac. 4. Hist. 14.* *Primores gentis, specie epularum, in sacrum nemus vocatos etc. Virg.* non semel *lucum* adhibuit sine ulla religionis ratione pro *silva.* *V. supra sub II. 1.* — Contra *silva* pro *nemore* usurpatur a *Cic. 3. Verr. 19. 51., Nepot. Att. 13. et Horat. 1. Ep. 10. 22.,* quibus locis *silva* non de incomposita et inculta arborum congerie, sed de composita et deliciarum causa comparata dicitur. — *Nemus* pro *silva* est apud *Ovid. 2. Met. 418.* Quum subit illa nemus, quod nulla ceciderat ætas.

LUDIA, æ, f. 1. (ludus). ¶ 1. Est mulier artes ludieras exercens. *Martial. 5. 24.* *Hermes,* cura laborque *ludiarum.* ¶ 2. Item ludii uxor, vel potius quæ ludios ardentissime amat. *Juvenal. 6. 265.* quæ *ludia* snmpserit unquam *Hos habitus?* et *ibid. 103.* quæ capta *juventa* est *Hippia?* quid vidit, propter quod *ludia* dici sustinuit?

LUDIARIUS, a, um, adject. (ludius, ludus) ad ludios et ludos pertinens, ut *Ludiarum* pecunia in *Inschrift. apud Dun. cl. 2. n. 76. et 77.* et apud *Orell. 2607.* est quæ ludis faciendis et ludis sustinendis publice destinata est. *Gloss. Isid.* *Ludiarum vestis.*

LUDIBRIOSE, adverb. (ludibrinsus) cum ludibrio. *Amian. 26. 6. a med.* *Ludibriose* sublatas. Adde *Ambros. Ep. 37.; et Tertull. Resurr. carn. 61.*

LUDIBRIOSUS, a, um, adject. (ludibrium) ludibrio plenus. *Gell. 7. 11.* Quum in Antonium probra quedam ludibriosæ et turpia ingessisset. *Firmic. 1. Mathes. 3.* *Ludibriosæ* potestates. *Amian. 15. 5.* *Ludibriosæ* auspicia. Adde *eumd. 29. 2.*

LUDIBRIUM, ii, n. 2. (a *ludo* vel *ludus*, ut *manubrium a manus*) id quod ludimus, res vana et deridenda, atque adeo præstituta, *χαταγέλαστον* (It. *scherno, beffa, ludibrio*; Fr. *objet de risée ou de moquerie, le jouet, la risée*; Hisp. *juquete, charza ó burla entretenida*; Germ. *Veihöhnung, Gespötte*; Angl. *a mock, mockery, laughing stock*).

I.) Proprie. — a) Absolute. *Lucret.* 2. 46. Quod si ridicula hæc ludibriaque esse videmus. *Liv.* 25. 36. Quid stare? et non ludibrium illud, vix feminis puerisque morandis satis validum, distraherent diriperentque? *Curt.* 5. 12. 20. Nova ludibria subinde cogitante fortuna. *nuovi colpi, con cui farsi giuoco di lui.* — b) Cum Genitivo ejus, qui ludibrium infert. *Cic.* 1. *Parad.* 1. 9. Ille (*Bias*) hæc ludibria fortunæ ne sua quidem putavit, quæ nos appellamus etiam hona. *Liv.* 30. 30. Hoc quoque ludibrium casus ediderit fortuna, ut etc. *Justin.* 27. 2. 7. Sed quasi ad ludibrium tantum fortunæ (*Ptolemæus*) natus esset, nec propter aliud opes regni recepisset, quam ut amitteret etc. *Sueton.* Aug. 83. Ludibria naturæ. *Id.* *Fitell.* 17. Magis rerum verborumque ludibria. c) Cum Genitivo ejus, qui luditur. *Liv.* 22. 16. Ludibrium oculorum specie terribile ad frustrandum hostem commentus. *h. e.* præstigias, *illusionem*. Sic *Id.* 24. 44. Ludibria oculorum auriumque credita pro veris. et *Curt.* 4. 15. a *med.* Ceterum sive ludibrium oculorum, sive vera species sunt, qui circa Alexandrum erant, vidisse se crediderunt paululum supra caput regis placide volatum aquilam.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro ludo, vel pro eo, quod ludendo intersit, *gioco, trastullo.* *Liv.* 1. 56. ad fin. Is ab Taurini ductus Deiphos, ludibrium verius, quam comes. *Sall. Cat.* 13. Quibus mihi ludibrio videntur fuisse divitiæ, quippe quas honesto habere licet, per turpitudinem abuti properabant. *Forcellinus* hoc loco ludibrium pro dedecore accepit. *Id.* *ibid.* 2. Ne in ora hominum pro ludibrio abiet. *Justin.* 9. 6. 4. Reddere aliquem ludibrium omnium inter æquales. *Lucan.* 7. 397. Ludibrium soceri. *Virg.* 6. *Æn.* 74. follis ne carmina manda, Ne turbata volent rapidis ludibria ventis. *Cf. Horat.* 1. *Od.* 14. 15. Debere ludibrium ventis. ¶ DEBEO. *Lucan.* 8. 710. ludibrium pelagi. Similiter *Tac.* 6. *Ann.* 2. Tiberius tamen ludibria seriis permiscere solitus etc. *Ammian.* 30. 5. a *med.* Peccante pro jocum quodam Nigrino, ut eum notarium faceret, exclamavit ille hominem ridens: Fac me imperatorem, si id volueris impetrare. Hocque ludibrio inique interpretato, et Faustinus ipse et Nigrius et alii sunt interfecti. ¶ 2. Item pro irrisione, contemptu, *ibleggio, derisione.* Hinc — a) Absolute, *habere ludibrio* est deridere, illudere. *Plaut.* *Cas.* 3. 5. 19. Ludibrio pessima adhuc me habuisti. *Ter. Heeyr.* 4. 1. 11. Non sic ludibrio tuis factis habitus essem. — *Esse alicui ludibrio* idem est ac ludibrio haberi. *Cic.* 1. ad *Brut.* 2. Nunc pati, sceleratissimo hosti ludibrio esse imperium populi Romani. Adde *Liv.* 40. 6. Sic *Curt.* 6. 11. 4. Ludibrio ei fuisse rusticos homines. — Huc pertinent et illa *Fitell.* apud *Cic.* 5. *Fam.* 1. Ludibrio aliquem lædere. *Liv.* 24. 26. Legati per ludibrium auditi dimissique. *Sueton.* *Cal.* 23. Claudium non nisi in ludibrium reservavit. *Tac.* 12. *Ann.* 16. Intemptiva novæ officia in ludibria vertebat. *Gell.* 15. 2. Vini libidine ad usque ludibria ebriosus. *h. e.* ut ludibrio esset apud omnes. — b) Cum Genitivo ejus, qui ludibrium infert. *Fellej.* 2. 71. 2. Varro, ad ludibrium moriturus Antonii, digna illo ac vera de exitu ejus magna cum libertate ominatus est. — c) Cum Genitivo ejus, cui ludibrium affectur. *Liv.* 1. 7. Ludibrio fratris Romam novos transiluisse murus. *Id.* 45. 3. Velut ad ludibrium stolidæ superbie. *Id.* *ibid.* 11. Ad ludibrium casuum humanorum. *Id.* 9. 11. Ludibria religionum. *Cic.* *Dom.* 51. 131. Libertatis sequam posuisti magis ad ludibrium impudentiæ, quam ad simulationem religionis. *h. e.* ut impudenter ludibrio haberes alios. *At. leg. pædicitæ* pro impudentiæ. *Justin.* 36. 1. 4. Paris simulatione deceptus rapitur: traditurque per ora civitatum populi, qui drsiverant, in ludibrium favoris ostenditur. *h. e.* in contemptum et irrisionem favoris, quam ei præbuerant. ¶ 3. Speciatim in re turpi est vitium. *Ter. Heeyr.* 1. 2. 74. Sed quam detestari me non posse diutius habere, cum ludibrio haberi, quin integrum reddam, ut accipis, suis, neque honestum est mihi etc. *h. e.* eam vitari. *Curt.* 10. 1. 3. Virgines et principes feminatum stupra perpersæ in corporum ludibria debebant. Adde *euand.* 4. 10. 27.; et *Prudent.* in *Agnet.* 29.

LUDIBUNDUS, a, um, adject. (ludo) valde ludens et jocosus, ludi jocæque plenus.

I.) Proprie. *Plaut.* *Pseud.* 5. 1. 49. Palliolatum

amietus sic hæc inaccessi ludibundus. *Liv.* 24. 16. a *med.* Milites prædam portantes agentesque, per lasciviam ac jocum ita ludibundi Beueventum rediere, ut ab epulis reverti viderentur.

II.) Translate est per ludum et risum aliquid faciens, sine labore ac periculo faciens, alacer, lætus. *Cic.* 16. *Fam.* 9. Austro lenissimo, cælo sereno, in Italiam ludibundi pervenimus. *scherzando allegramente*, ut *Forcellinus* interpretatur; aut potius facile, sine labore ullo ac periculo. Sic *Id.* 5. *Ferr.* 67. 156. Si Vultejum habebis, omnia ludibundus conficies. *h. e.* sine labore et veluti ludens. Adde *Sueton.* *Ner.* 26. et *Gell.* 3. 5. Quam vocem ejus infractam, capillumque arte compositum, et oculos ludibundos atque illerebræ plenos videret.

LUDICER vel ludicrus, a, um, adject. (ludus). Rectus singularis masculinus iucertus est. In *Gloss.* *Phloz.* habetur *ludicrus*. Placet *Fossio* esse *ludicr.* Docet *Priscian.* 7. p. 769. *Putsch.* ab Ablativo *ludicri* non fieri plurale neutrum *ludicria*, sed *ludicra*. Sed illud *ludicri* nullo probat exemplo: nos *ludicro* certum habemus. — *Ludicr* vel *ludicrus* est ludi causa susceptus, joocularis, lusorius, *παρρηχιδης* (*It. da giuoco, da scherzo*; *Fr. qui concerne le jeux, divertissant, amusant*; *Hisp. lo que divierte, recrea*; *Geru. zum Vergnügen, zur Kurzweil dienend, kurzweilig, ergötzend*; *Angl. pertaining to play, sportive, jocular, ludicrous*). *Plaut.* *Autul.* 4. 3. 3. Continuo cor meum cepit artem facere ludicram, atque in pectus emicare. *h. e.* ludionum more moveri et quasi gesticulari. Est enim *ludicra* ars scænica et histrionum. *Cf. Seneca Ep.* 88. circa *mal.* *Ludicræ* artes sunt, quæ ad voluptatem oculorum atque aurium tendunt. et *Tac. Dial. de orat.* 10. Si in Græcia natus esses, ubi ludicras quoque artes exercere honestum est etc. Adde *Quintil.* 3. 6. 18. et *Sueton.* *Ner.* 11. Ludicras partes sustinere. *h. e.* histrionum. *Seneca* 2. *Ira* 2. *Ludicra* scæneæ spectacula. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 36. 66. (172). *Ludicræ* tibiæ. *h. e.* quibus in ludis et scæna utebantur ad modos faciendos. *Cic.* 1. *Nat. D.* 37. 102. Pueri etiam quam cessant, exercitatione aliqua ludicra delectantur. *Id.* 2. *Orat.* 20. 84. Ars ipsa ludicra armorum et gladiatorum et militi prodest aliquid. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 2. 6. Quasi vero clarorum virorum esse oporteat aut ludicros sermones, aut rerum colloquia leviorum. *Liv.* 40. 7. et 42. 63.; et *Fellej.* 1. 8. Ludicrum certamen. *Virg.* 12. *Æn.* 764. neque enim levia aut ludicra petuntur Præmia, sed Turni de vita et sanguine certant. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 10. Nunc itaque et versus et cetera ludicra pono. *Tac.* 14. *Ann.* 14. Cithara ludicrum in modum canere. et 1. *ibid.* 50. Festa non ac solemnibus epulis ludicra. *h. e.* per ludem et hilaritatem acta. *Gell.* 9. 7. Ludicra historia. *placevoli, giocosa.* *Tac. Germ.* 24. Nudi juvenes, quibus id ludicrum est, inter gladios se jaciunt. — Hinc

Ludicrum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est idem ac ludi, res ludicra. *Liv.* 28. 7. a *med.* Olympiorum solemnè ludicrum parantes Eleos agredi statuit. *Id.* 33. 35. Isthmiorum statum ludicrum aleras. Adde *Curt.* 4. 5. 11. Sic *Tac.* 1. *Ann.* 54. Indulget ei ludicro Augustus. *h. e.* ludis Augustalis. *Justin.* 7. 2. 14. Ut etiam Olympiorum certamine, vario ludicrorum genere contendit. *Liv.* 1. 35. Ludicrum luit equi pugilesque, ex Etruria maxime acriti. Solemnes deinde annui manserunt ludii, Romani Mozique varie appellati. *Horat.* 1. *Ep.* 6. 7. Ludicra quid, plausus et amiri dona Quiritis Quo spectanda modo, quo sensu credis et ore? *Plin.* 21. *Hist. nat.* 3. 5. (7). Coronæ ludicræ quæsitæ. *h. e.* publico ludorum certamine parte, quas *ibid.* paulo post coronas *ludicras* vorat. *Ammian.* 14. 7. sub *mit.* Ludicris eruentis delectabatur, et in circo sex vel septem aliquoties vetitis certaminibus puzillum virissimum se concedentium perfusorumque sanguine sperie ut lurratus ingentia lætatur. — *Catull.* 6. 21. Floridis velut euitens Myrtus Asia ramulis, Quos Hamadryades deæ Ludicrum sibi roscido Nutriunt humore. *divertimento, diletto.* *Plin.* 3. *Hist. nat.* 11. 16. (104). Urbes duæ, quæ in proverbii ludicrum vertere, Ajina et Trica.

LUDICRE, adverb. (ludicr, ludicrus) per ludum, da giuoco, scherzando. *Ennius* apud *Non.* p. 134. 14. *Mer.* pars ludicre. saxa jactat: inter se licet

tantur. *Apul.* 9. *Met.* Astu meretricio tractabat ludicre.

LUDICRŌ, adverb. (ludicr) idem ac ludicre. *Inscript.* apud *Gruter.* 660. 1. NOMEN XANTHIPPE, IATA RÆDEM LUDICRO.

LUDICROR, aris, ari, dep. 1. (ludicrum) jocari, ludere. *Fronto* 1. ad *amic.* (edente iterum *A. Maio*) ep. 15. de *puello*. Uvarum avidissimus est: primum denique hunc cibum deglutivit, nec cessavit per totos pæne dies aut lingua lambere uvam, aut labris saviari, aut gingivis lacessere ac ludicrari.

LUDICRUM, i, n. 2. ¶ LUDICER in fin.

LUDICRUS, ¶ LUDICER in init.

LUDIFACIO, facis, feci, factum, facere, a. 3. (ludus et facio) idem quod ludifico. *Plaut.* *Epid.* 5. 2. 41. Quomodo me ludificasti de illa conducticia fidicina!

LUDIFICABILIS, e, adject. (ludifico) plenus ludo, jucunditate. *Plaut.* *Cas.* 4. 1. 2. Neque usquam ludos tam festivos fieri, quam hic intus sunt ludi ludificabiles seni nostro.

LUDIFICATIO, ōnis, f. 3. (ludifico) deceptio, illusio, *burla, inganno.* *Cic.* *Sezt.* 35. 75. Quam omni mora, ludificatione, calumnia senatus auctoritas impediretur. *Liv.* 22. 18. sub *fin.* Ne nihil actum euseret, exacta prope æstate per ludificationem hostis. *Id.* 6. 27. et 38. 14. a *med.* Enimvero ferti jam ludificatio ista non potest. *Id.* 26. 6. sub *fin.* Ea ludificatio veri et ipsa in verum vertit. *quæ prendere in burla.* Adde *euand.* 7. 39.

LUDIFICATOR, ōris, m. 3. (ludifico) illusor, deceptor, *burlatore, ingannatore.* *Plaut.* *Most.* 5. 1. 18. Ego illum ante ædes præstolabor ludificatorem meum.

LUDIFICATORIUS, a, um, adject. (ludificator) qui ludificatur, *ingannevole.* *Augustin.* 11. *Civ. D.* 26. Phantasmatum imaginatio ludificatoria. *Consultat.* vel *Jcti a Schallingio in Jurispr. antejustin.* edita § 3. Sed nec illi potuerunt in causa profertur ludicra, ubi fuit ludificatoria, inanis et nulla persona.

LUDIFICATUS, a, um, ¶ LUDIFICO et LUDIFICOR.

LUDIFICATUS, us, m. 4. (ludifico) ludificatio. *Plaut.* *Pæn.* 5. 5. 1. Si ego mioam non ultus fuero probe, quam lenoni dedi, tum profecto me sibi habento seurræ ludificatui. *At. leg.* ludicris caveis, quod *commode explicari non potest.*

LUDIFICARE, as, avi, atum, are, a. et n. 1. (ludus et facio). Part. *Ludificatus* sub b. — Ludificare est per ludum fallere, illudere, decipere, *ψευδομαι* (*It. burlare, ingannare, beffare, uccellare*; *Fr. se jouer de, se moquer de, railler, tromper, duper*; *Hisp. burlar, burlarse, chasquear, zumbiar, fisgar, mojar*; *Geru. Jemanden eum Besten, Gespötte haben, affen, verspotten, - höhnen*; *Angl. to mock, deceive, make a fool of, make game of, chouse, cozen*). Occurrit — a) Active. *Plaut.* *Amph.* 2. 1. 38. Qui herum ludificas dietis delirantibus. *Sall.* *Jug.* 40. eztr. Paci mora consulere ludificare. — Joculariter *Plaut.* *Most.* 5. 1. 18. Ante ædes præstolabor ludificatorem meum: cujus ego hic ludicabo corium, si vivo, probe. *h. e.* virgis scindam. *farò una certa burla alla sua schiena.* — b) Passive. *Plaut.* *Capt.* 3. 1. 27. Aheo ab illis postquam vidro me sic ludificaver. *paragoze.* et *Truc.* 1. 1. 5. Quot amans exemplis ludificetur, quot percat inudis. et *ibid.* 2. 8. 6. Quam exclusus sum! pulere ludivov. *Id.* *Bacch.* 4. 4. 3. Herum meum ut ego hodie lusi lepide! ut ludificatus est! *Lucret.* 1. 938. Ut pucturam ætas improvida ludificetur. *Sall.* *Jug.* 54. Numquid alii postremos cadere, pars a sinistra ac dextra tentare, omnibus locis Romanorum ordinibus conturbare: quorum etiam qui firmioribus animis obvii hostibus fuerant, ludificati inerto prælio etc. — In obscenis est stuprare. *Plaut.* *Mil. glor.* 2. 6. 10. Mramne hic in via hospitam tractatam et ludificatam? etc. *h. e.* stupratam. — c) Neutorum more, sive absolute. *Cic.* *Quinct.* 17. 45. Primum expectare, deinde si latitare ac diutius ludificare videatur, amicos convenire.

LUDIFICOR, aris, atus sum, ari, dep. 1. (ludus et facio). Part. *Ludificans* I. et II.; *Ludificatus* I. — Ludificari est idem quod ludificare, sed aliquando frequentius, *ψευδομαι, ingannare, burlare, uccellare, prendersi giuoco.*

I.) Proprie — a) Neutorum more, sive abaculate, raro admodum occurrit. Cic. *Rosc. Am.* 20. 55. Aperte ludificari et calumniari. — b) Active, seu cum Accusativo sapissime. — Generatim. *Plaut. Mil. glor.* 3. 53. Lepide ludificari aliquem. Sic *Id. Most.* 5. 2. 25. Jam minoris omnia facio, præ quam quibus modis me ludificas est. *Ter. Eun.* 4. 49. Tu me hic etiam nebuloso ludificabere? *Tac.* 1. *Ann.* 46. Patres et plebem cunctatione facta ludificari. *Plin.* 6. *Ep.* 20. *sub fin.* Plerique lymphati terrificis vaticinationibus et sua et aliena mala ludificabantur. h. e. pejora vaticinando veluti illudebant fallabantque. — Speciatim in re militari est hostem decipere, fallere. *Liv.* 23. 39. Proximi consules, vide, quemadmodum eum ludificati sint. *Sil. It.* 7. 212. Hæc tum vasta dabat, terisque infestus agebat Hannibal, et sicci stimulant sanguinis enses, Ludificante ducem Fabio, et *ibid.* 615. Brutum — varie nunc levius in orbem, Nunc dexter levibus flexo per devia gyris Ludificatur equo. Adde *Amman.* 17. 13., 24. 1. et 31. 12. — Item speciatim in re turpi est stuprare. *Ter. Eun.* 4. 3. 3. Postquam ludificatus est virginem. h. e. virgini injuriam fecit.

I.) Translate est eludere, evadere. *Liv.* 39. 44. a. *med.* Edicto summis ab hasta, qui ludificati priorem locationem erant. *Id.* 24. 34. Archimedes inventor ac machinator bellicorum tormentorum, quibus ea, quæ hostes ingenti mole agerent, ipse perlevi momento ludificaretur. *Flor.* 2. 2. 8. Longe illis nauticæ artes, detorquere remos, et ludificari fugâ rostra. *Tac.* 3. *Ann.* 21. Hostis irritum festinque Romanum impune ludificabatur. *Val. Max.* 7. 3. n. 8. *extern.* Fabius Hannibalis vinu saluberrimis convitationibus pugna ludificans.

LUDIFICUS, a, um, adject. ludificabilis, ludificans. *V. LUDIFICATUS*, us.

LUDIMAGISTER, tri, m. 2. Duæ revera sunt voces, quæ et dividi et transponi possunt. *Cic. Di. vin. in Q. Cæcil.* 14. 47. Magister ludi nescio qui. Ubi *Aecon.* Magistri ludi dicuntur, qui primas litteras docent. Sic *Inscript. a Barypt. Borghesio* Romæ descripta n. 12. PRIORI RETIARIO LVD. MAG. IVYENI MYRMILLO LVD. MAG. CONVICTORI B. M. F. — Ceterum ludimagister est qui ludo litterario præest, primus magister, ut eum vocat *Augustin.* 1. *Confess.* 13. pædagogus litterarius, ut *Vopisc. Bonos.* 14., magister litterarum, ut *Id. Tacit.* 6., maestro di scuola, γραμματοδιδασκαλος, γραμματιστης. *Cic.* 1. *Nat. D.* 26. 73. de *Epicuro.* Sami adolescens habitabat cum patre et fratribus, quod in eam pater ejus Neocles agripeta venerat, sed quum agellus eum non satis aleret, ut opinor, ludimagister fuit. Eadem orrat *Strabo* 1. 14. *Justin.* 21. 5. 8. Dionysius ludimagistrum professus, pueros in trivio docebat. *Martial.* 10. 62. Ludimagister parce simplici turtæ. Adde *eumd.* 12. 57.; et *Val. Max.* 6. 9. 6.

LUDIMENTUM, i, n. 2. (ludo) Idem ac ludicrno. *Gloss. Philox.* Ludimentum, παιγνιον. Sic *Gloss. Cyrill.* παιγνιον, lusorium, ludibrium, ludimeotum. hic ludus, hic lusus.

LUDIO, ðois, m. 3. (ludus) idem ac ludius. *Liv.* 7. 2. Ludiones ex Etruria acciti, ad tibicinis modos saltantes. *Id.* 39. 6. Convivialia ludionum oblectamenta addita epulis.

LUDITOR, aris, ari, dep. 1. (ludus) idem ac ludiflor. *Gloss. Philox.* Luditor, διαπαιζω.

LUDIUS, ii, m. 2. (ludus) ὀρχηστῆς, λυδίων, qua posteriore voce utitur *Dionys. Halicarn.* 1. 2. c. 97., ubi docet, primo ludios et ludiones dictos pueros puberes, decoris tunicis indatos, galea, ense et parma armatos, qui ordine incedebant et tanquam pompæ ductores erant, referentes quamdam Saliorum imaginem: a Lydis nomine accepto, a quibus Tusci sumpserant, et ab his Romani, *Liv.* 7. 2. teste. Postea sic dicti quicumque aliqua ratione faciebant ludos vel in circo, vel in theatris, vel per compita, oblectandi populi causa. Hinc ¶ 1. Ludus est bistrion, mimus, pantomimus, orbistes, giocolatore, comediantes, ballerini. *Cic. Sext.* 54. 116. Ipse ille maxime ludius, non solum spectator, aed actor et acroama. h. e. P. Clodius, nempe translate. *Id. Harusp. resp.* 11. 22. Servorum et ludiorum multitudo. *Ovid.* 1. *Art. am.* 112. Dumque rudem præbente modum tibicinis Tusco, Ludius æquatam ter pede pulsat humum. *Sueton.* *Aug.* 74. Acroa-

mata et histriones, aut etiam triviales ex circo ludios interponebat. *Arnob.* 4. 31. Cursu in solemnibus ludis curricularumque divinis, commissum omnes statim in religione clamatis sacras, si ludius constitit, aut tibicen repente conticuit. *danzatore.* — Solebant ludii, ut teneri delicatque apparet, glabros se, quam maxime possent, reddere. Hinc *Plaut. Aulul.* 2. 9. 6. Tu istum gallum, si sapiis, quibriorem reddes mihi, quam visus ludius est. *Cf. Tertull. Spectac.* 23. ¶ 2. Item gladiator. *Juvenal.* 6. 82. Napta senatori comitata est Hippia ludiorum Ad Pharon et Nilum. *synæresis* est in *ludium*, quæ hic disyllaba est vox. Ceterum *V. Salmas.* ad *Flor.* 3. 20. 3. et ad *Trebell. Poll. Claud.* 5.; et voc. LUDIA. — NB. De nomine proprii *V. ONOM.*

LUDO, dis, si, sum, dere, n. et a. 3. Part. *Ludens* I. 2. et II. 1. 5.; *Lusus* II. 1., 2., 5. et 6.; *Lusus* I. 2.; *Ludendus* I. 1. — Ludere, fortasse a *Lydus* ut in voce præced. init. dictum est, est ludo se delectationis causa exercere, παιζω (II. giuocare; Fr. jouer; Hisp. jugar; Germ. spielen, ein Spiel treiben; Angl. to play).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu occurrit — a) Cum Ablativo. *Cic.* 2. *Phil.* 23. 56. Qui non dubitaret vel in foro alia ludere. Sic *Ulp. Dig.* 41. 5. 1. Ludere alea. *Rursus Cic.* 1. *Orat.* 50. 217. Pila bene et duodecim scriptis ludere. *Ter. Adolph.* 4. 7. 21. tesseri. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 248. vallis. *Id.* 3. *Od.* 24. 56. trocho. *Martial.* 14. 1. nubi. et *ibid.* 47. folle. *Sueton. Ner.* 22. eburnis quadrigis quotidie in abaco. — b) Cum Accusativo et præpos. ad vel in. *Vopisc. Proc.* 13. et *Spartian. Sever.* 1. Ludere ad latrunculos, ad iudices. *V. JUDEX.* *Paul. Dig.* 41. 5. 2. Senatus consultum veluit in pecunia ludere. — c) Cum Accusato sine præpos. *Sueton. Claud.* 33. et *Ner.* 30. Quadringenis in punctum HS aleam lusit. Sic *Ulp. Dig.* 41. 5. 1. Qui alea ludendæ causa vim intulerit, et *Ovid.* 2. *Trist.* 471. Sunt alii scriptæ, quibus alea luditur, artes. *Sueton. Aug.* 71. extr.; et *Horat.* 2. *Sat.* 3. 248. Ludere par impar. *Ovid.* 3. *Art. am.* 357. prælia latronum. *agili scacchi.* *Sueton. Ner.* 35. ducatus et imperia. *Id. Cæs.* 39. et *Ver.* 7. Trojanum. — d) Absolute. *Sueton. Aug.* 71. Lusinus per omnes dies. Adde *eumd.* *ibid.* 94. ¶ 2. Latiori sensu est exercitatione ludica quocumque se oblectare. *Cic.* 1. *Off.* 29. 104. Suppeditant et campus noster et studia venandi honesta exempla ludendi. *Id.* 2. *Orat.* 20. 84. Videant, an ad ludendum, an ad pugnam sicut arma sumpturi. *Ovid.* 4. *Trist.* 1. 71. Aspera militiæ juvenis certamina fugi, Nec nisi lusura movimus arma manu. *Id.* 3. *ibid.* 12. 19. levibus nunc luditor armis. *Id. Heroid.* 16. 149. ludere nitida palæstra. *Lucret.* 2. 630. Ludere catenas. *V. CATENA.* *Virg.* 6. *Ecl.* 27. in numerum Fainosque ferasque videres Ludere. *danzare.* *Liv.* 44. 18. in *fin.* Notatum est, ludis circensibus — sexaginta tres Africanas (h. e. pantheras) et quadraginta ursos et elephantos luisse. *Virg.* 8. *En.* 631 geminos huic ubera circum Ludere pendentes pueros. *Ter. Adolph.* 3. 4. 13. Congrum istum in aqua sinito ludere, quizzare. *Virg.* 1. *G.* 363. quumque marinae Io sicco ludunt fulcæ. *Id.* 11. *En.* 497. de equo. luduntque jubæ per colla, per arcos. Sic *Sil. It.* 16. 363. Ludentis per colla jubæ. *Claudian.* 2. *Rap.* Pros. 3. errantes ludunt per carula Sannæ. *Ovid.* 2. *Trist.* 329. Non ideo debet pelago se credere, si qua Audet in exiguo ludere cymba lacu. *scorrere per diporto.* et *Id.* 2. *Met.* 246. Quique recurvatis ludit Mæandros in undis. h. e. qui sinuosis flexibus prolapsus in fontem suum multoties referri videtur. *Cf. eumd.* 8. *ibid.* 163. Eodem sensu errare dixit *Lucan.* 3. 207., et *oberrare Sil. It.* 7. 140.

II.) Translate. ¶ 1. Sæpe refertur ad studia, præsertim poetica: sed de levioribus dicitur, et quæ animi causa jocique ineuntur. — a) Cum Ablativo. *Catull.* 50. 4. Scribens versiculos uterque nostrum, Ludæbat numero modo hoc, modo illo, Reddens mutua per jocum atque vicium. *Virg.* 2. *G.* 368. colon Veribus incomptis ludunt. *Id.* 6. *Ecl.* 1. Prima Syracosio dignata est ludere versus Nostra — Thalia. Adde *Ovid.* 2. *Trist.* 538. — b) Cum Accusativo *Virg.* 1. *Ecl.* 10. Ludere quæ vellem, colamo permisit agresti. *Id.* 4. *G.* 565.

Carmina qui lusi pastorum. *Horat.* 1. *Od.* 33. 1. si quid vacui sub umbra Lusinus (o lyra) tecum. *Ovid.* 5. *Trist.* 1. 7. læta et juvenilia lusi. et 3. *Amor.* 1. 27. Quod teneræ content, lusit tua Musa, puella. — Ille pertinet et illud *Martial.* 7. 8. Festa coronatus ludet convicia miles. h. e. per ludum jactabit in ducem suum die triumpho. — Et passive *Ovid.* 2. *Trist.* 491. Talia fumosi luduntur mense decembri, et 1. *ibid.* 9. 61. Scis, vetus hoc juveni lusum mihi carmen. et 3. *Art. am.* 318. Niliacis carmina lusa modis. — Hæc referri potest et illud *Vemesian. Cyreg.* 91. Sit chlamys aurato multum subteimine lusa. h. e. in qua attulser ludens auro multa depixerit, ut ait *Servius* ad illud *Virg.* 2. *G.* 464. Illusaque auro vestes. Est qui nallet fusa. — c) Absolute. *Cic. Parat. proæm.* 3. Illa ipsa ludens coniecti in communes locos. ¶ 2. Interdum ad turpia. *Catull.* 61. 211.; *Propert.* 2. 5. 4.; *Ovid.* 2. *Art. am.* 389.; *Petron. Satyr.* 11.; *Martial.* 11. 104. etc. *V. LOCUS* I. 7. Quo pertinere videtur illud *Ennii Andron.* apud *Paul. Diac.* p. 11. 15. *Mil.* Ad fatum edi, bibi, lusi. Quod imitatus videtur *Horat.* 2. *Ep.* 2. 214. Lusisti satis, edisti satis atque bibisti. Adde *Tertull. Jejun.* 6. ¶ 3. *Ludere* aliquem vel aliqui est aliquem agere, ejus partes repræsentare. *Cælius* apud *Cic.* 8. *Fam.* 9. 1. Post repulsam risus facit: civem bonum ludit et contra Cæsarem sententias dicit. *la fa da buon cittadino.* Sic *Apul.* 11. *Met.* Alia feminam mentiebatur etc. Nec ille deerat, qui magistratum fascibus purpuraque luderet: nec qui pallio baculoque — philosophum fingeret. *Claudian.* IV. *Cons. Honor.* 539. Quum veteraris equo simulacraque Martia ludis, Quis molles sinuare fugas, quis tendere contum Arior? Adde *Sueton. Aug.* 70. ¶ 4. *Ludere* aliquem est aliqui per ludum facere, occuparsi di qualche cosa per giuoco, fare per passatempo. Sic — *Ludere otium* est per otium ludere, quasi ludum otium facere. *Martial.* 3. 67. At vos tam placida vaci per undas Tuta luditis otium carina. — *Ludere periculum*, in periculo ludere, periculose per ludum experiri. *Id.* 9. 39. Summa licet velox, Azathine, pericula ludas. — *Ludere de corio suo* vel alieno. *V. CORIUM.* — *Ludere operam*, quasi per ludum, atque adeo frustra insuere, *affaticarsi indarno, gettar l'opera, perdere il tempo.* *Plaut. Pseud.* 1. 3. 135. In pertusum ingerimus dita dolima, operam ludimus. *Ter. Phorm.* 3. 2. 18. In illis opera luditur. Hoc pertinet et illud *Fronton. Laud. fumi* (edente iterum *A. Mai.*) p. 324. Tu pro tuo excellenti ingenio proferto existimabis, lusa sit opera, au locata. h. e. lusoria et vana, an utilis et bene locata. ¶ 5. Sæpissime est irrillere, illudere, deludere, prendersi giuoco, burlare, scherzare, beffare. Hoc sensu occurrit — a) *Ludere ludum*, et ludo, translate. *Ter. Eun.* 3. 5. 39. Et quia consimilem luserat jam olim ille ludum, impendio magis animus gaudebat mihi. *avea fatto una simile burla.* De Jove loquitur aureo imbre Danaen fallente. *Plaut. Most.* 5. 2. 36. Scis, soterere illanc ætatem tali ludo ludere. Aliter *Horat.* 3. *Od.* 29. 50. de *Fortuna.* Ludum insolentem ludere pertinax, Transmutat incertos honores, Nunc mihi, nunc alii benigna. — b) Sæpius cum Accusativo personæ, aut rei. *Ter. Adolph.* 4. 5. 5. Cur non ludo bene aliquantisper? *perchè non mi prendo io giuoco di costui?* et *ibid.* 63. Num ludis tu nunc me? *mi burlii tu?* *Cic.* 5. *Fin.* 11. 31. Si quando pueros ludentes minamur, præcipituros allicunde. *schertando, burlandolo.* *Id.* 2. ad *Q. fr.* 15. ante *med.* Dumitius in senatu lusit Appium collegam, propterea isse ad Cæsarem, ut aliquem tribunatum auferret. et *ibid.* 12. Ennii lusi jocosæ satis. *Id.* 2. *Fin.* 1. 2. Illum et ceteros sophistas lusus videmus a Socrate. *Id.* 1. *Orat.* 12. 50. Hæc oratio aut nulla sit, necesse est, aut omnium irrisione ludatur. *Id.* 7. *Fam.* 5. ad *fin.* De quo tibi homine hæc spondeo non illo veterere verbo meo, quod, quam ad te de Milone scripsissem, jure Insisti, sed ete. *Sueton. Aug.* 86. Ludere ingenium alicujus. ¶ 6. Item est fallere, decipere, ingannare. *Ter. Eun.* 2. 3. 94. Ludere alicquem dolis. *Cic.* 2. *Divinat.* 24. 53. Hoc civilli bello, quam multa (*haruspicum responsa*) luserunt! *Virg.* 7. *En.* 442. senectus falsa vatem

formidine ludit. *Horat. 3. Od. 4. 5.* Auditis? an me ludit amabilis Insania? *Tibull. 1. 6. 9.* Ipse miser docti, quo posset ludere pacto Custodes. *Ovid. 3. Art. am. 332.* Cuive pater vatri luditor arte Getæ. *Id. 1. Amor. 3. 22.* Et quam fluminea lusit adulter are. et *ibid. 10. 4.* quam plumis abditus abis Callidus io falsa lusit adulter ave. *Id. Heroid. 17. 45.* mater falsa sub imagine Iusa. *Id. Ib. 379.* Ut quos obscuri lusus ambagibus oris Legimus infandæ Sphinga dedisse necl. *Id. 2. Fast. 357.* Veste deus lusus, fallentes lumina vestes Non amat. *Tibull. 3. 4. 7.* Somnia fallaci ludunt temeraria nocte. *Sil. It. 3. 74.* Ni præsaga meos ludunt præcordia sensus, Ingens hic terris crescit labor. *Petron. Satyr. 123.* Tum vero malefida (niz) vidim vestigia lusit.

Homonym. In quo ludere differat a joculari, et a quibus aliquando pro joculari usurpetur, *V. in v. JOCOR et JOCCUS.*

LUDOR, oris, m. 3. (ludo) idem ac lusor. *Vet. Scholiast. ad Juvenal. 6. 105.* Hippia ludia Sergiolium amavit, qui et ludor dictus est ex gladiatorum nomine, quia sit diu demoratus in ludo. *Fortasse legendum est lusor.*

LUDUS, i, m. 2. Etiam *luidus* pro *ludus* dixerunt veteres Latini, ut patet ex *Inscript. apud Eubrett. p. 635. n. 298.* et alia apud *Daniel. Numism. Capuan. p. 78.*; quæ quidem scriptio etymon vocis aliud ab illo, quod mox afferemus, iudicare videtur. — Olim dixerunt hæc *ludus*, teste *Paul. Diac. p. 60. 7. Müll.*: ubi tamen plures et ipse *Müllerus*, ex correctione *Scalig.*, leg. *lupus*. — Ceterum ludus est exercitatio quævis animi vel corporis recreandi causa suscepta: quales sunt, quæ a pueris fiunt, et quæ lucri causa inveniunt: item quæ a ludis publicis ad populi oblectamentum. Atque de his postrennis proprie dici videtur: est enim a *Λυδο*, quod a *Lydis* Tusci oriundi trahere Romanis morem ludorum publicorum, ut in *LUDICUS* dictum est, *παίσιον*, *ἀγών* (i. *giuoco*, *Fr. jeu*; *Hisp. juego*; *Germ. Zeitvertreib, Spiel, Ergötzlichkeit*; *Angl. play, sport, diversion, exercise, pastime*).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim est exercitatio quævis animi vel corporis recreandi causa suscepta. *Cic. 3. Orat. 15. 58.* Ad pilam se, aut ad talos, aut ad tesseras conferunt, aut etiam novum sibi aliquem excogitant in olio ludum. *Id. Cæl. 12. 28.* Datur enim concessu omnium huic aliquis ludus ætati, qualche divertimento. (Confer *lucum* *Plauti Bacch. 4. 10. 7.* infra cit. sub II. 3.) et *ibid. 5. 11.* Ut exercitatione ludoque campestri tunicati uteremur. — De ludo ad iudices. *V. JUDEX.* — Huc referri potest et illud *Virg. 7. Ecl. 17.* Posthabui tamen illorum mea seria ludo. *h. e.* canendi certamini. ¶ 2. Speciatim, *ludi publici* sunt spectacula, quæ publice ehebantur in circo, in theatro, per compla etc. in honorem deorum, et ad populum oblectandum: *giuochi, spettacoli, feste*. Alii appellabantur a loco, ubi fiebant, ut *circenses, scenici, theatrales, compitacii* etc.: alii a deo, in cuius honorem fiebant, ut *Capitolini, Cereales, Apollinæ, Florales*: alii a causa, propter quam fiebant, ut *juvenales, funebres, votivi*: alii a tempore, ut *seculares*: alii a celebritate et apparatu et causa, ut *magni, maximi*: de quibus omnibus *V. suis locis.* — a) Cum Verbis. *Nepos Reg. 2.* Quum spectatum ludos iret, iuxta theatrum occisus est. *Cic. Brut. 20. 78.* Hoc prætor ludos Apollini faciente, quum Thyesten fabulam dormisset, mortem oliit. *Id. Harusp. resp. 12. 24.* Hos ludos servi fererunt, servi spectaverunt. Adde *Sueton. Aug. 10.* et *Cal. 18.* Rursus *Cic. Arch. 6. 13.* Ad festos dies ludorum celebrandos. *Virg. 5. Æn. 113.* Et tuba commissis medio canit aggere ludos. *Cic. 3. ad Q. fr. 4. ad fin.* Hæc scripsi a. d. ix. cal. Novembr., quo die ludi committebantur. Adde *Liv. 2. 37.* Rursus *Cic. ibid. 8. sub fin.* Ludos magnificentissimos apparare. *Id. Sext. 54. 116.* apparatus magnificèntissimosque facere. *Liv. 23. 30.* Ludos dare. *h. e.* edere, facere. *Ovid. 6. Fast. 238.* aspiciere. et *5. ibid. 330.* persolvere alicui deo. *scil. voto promissos. Liv. 5. 50., 28. 21.* et alibi sæpe; *Sueton. Cæs. 89.* et *Vitell. 2.*; *Tac. 1. Ann. 15.*; *Capitolini. Maxim. 2.*; et *Amnian. 14. 11.* Ludos edere. *Ovid. 1. Met. 446.*; *Quintil. 3. 8. 28.*; et *Aurel. Vict. Vir. illustr. 6.* instituere. *Sueton.*

Aug. 18. et *59.* constituere. *Liv. 25. 2.* Instaurare. *Id. 4. 27.* et *27. 11.*; et *Sueton. Aug. 23.* vovere. *Liv. 2. 36.* parare. *Aurel. Vict. Cæsar. 33.* exercere. — Poëticè in sing. numero. *Horat. 4. Od. 2. 41.* Concines lætosque dies et urbis Publicum ludum super impetrato Fortis Augusti reddito. — b) Haud raro *ludi* cum Adjectivo neutr. gen. junguntur. *Liv. 39. 22.* Ludi Taurilia. *Id. 1. 9.* Ludi Consualia. *Id. 30. 39.* Ludi Cerealia. *Id. 29. 14.*; et *Ovid. 4. Fast. 357.* Ludi Megalesia. *Quintil. 1. 5. 52.* Ludi Floralia. — c) *Ludis* est ludorum tempore. *Plaut. Cas. prol. 27.* Ludis poseunt neminem: secundum ludos reddunt autem nemini. *Cic. fragm. apud Non. p. 63. 18.* *Merc.* Omnes ludos, qui ludis dicti sunt, animadvertit. *Liv. 34. 44.* Ludis Romanis ædilibus curulibus imperant: ut loca senatoria secerent a populo Adde *Cic. Harusp. resp. 12. 25.*, *Senect. 18. 63.* et *10. Fam. 32.*; *Liv. 2. 36.*, *32. 26.* et *39. 7.*; et *Sueton. Cæs. 39.* Similiter gladiatoribus; *h. e.* quo tempore gladiatorum ludi ehebantur, apud *Cic. 10. Fam. 32.*; et *Latinis*, *h. e.* quo tempore Latine celebrabantur, apud *Liv. 32. 1.* et *44. 22.* — d) *Pro ludis* sunt in *Inscript.* legitur, et significat loco ludorum ædificium aliquod extructum, aut cænam datam, aut quiddam simile. *V. Bullët. archeol. a. 1846. p. 182.*; et *Acellino, Opusc. T. 2. p. 247.* et seq. — e) Aliquando *ludi* pro scenicis fabulis usurpantur et circensibus opponuntur. *Sueton. Cæs. 39.* Edidit spectacula varii generis: manus gladiatorum, ludos etiam regionatim urbe lota, et quidem per omnia linguarum histriones. Adde *eumd. Aug. 43. Id. Cal. 18.* Munera gladiatoria — edidit. — Scenicos ludos et varii generis multifariam fecit. — f) Apud *Amnian. 19. 12.* Qui peritus artium crenaturam, ut lanista ex commerciis libitinae vel ludi, ipse quoque ex equoleo vel carnifice questum fructumque captabat *libitinae* nomine implicari videntur funebres ludi, quippe in optatum funeribus moris olim fuit gladiatores dare, quos *Cicero* bustuarios appellat: *ludi* vero nomine gladiatoria familia videtur intelligi.

11.) Translate. ¶ 1. Interdum *ludus* pro *joco* accipitur, *giuoco, scherzo. V. JOCCUS.* Hinc *per ludum et jocum* junguntur a *Cic. 3. Ferr. 60. 155.* Aliquem per ludum et jocum fortunis omnibus evertet. Adde *Plin. 5. Ep. 14. extr.* Huc referri potest et illud *Juvenal. 6. 323.* Nil ibi per ludum simulabitur: omnia fient Ad verum. *da scherzo, fintamente. V. et per ludum* in *fin.* paragra. proxime sequentis. ¶ 2. Interdum dicitur de re, quæ facile et nullo labore fit. *Cic. 2. Orat. 17. 72.* Omnium ceterarum rerum oratio, mihi crede, ludus est homini non hebeti, neque interexercit, neque communium litterarum et politionis humanitatis experti: in causarum contentionibus magnum est quoddam opus, atque haud sciam, an de humanis operibus longe maximum. *Id. 1. Fin. 8. 27.* Quum præsertim illa perdiscere, ludus esset. *Sil. It. 16. 573.* Cui ludus, nullam cursu non tollere damnam. — Hoc sensu *lulum* et *jocum* junxit *Ter. Eun. 2. 3. 8.* Hic vero est, qui si ocepserit, ludum jocumque dicas fuisse illum alterum. *h. e.* hic adolescens si amare cepit, fratrem ejus Phædriam dicas ludum et jocum fuisse, hoc est non amasse; ita enim hic insanit in amore. Similiter *Liv. 28. 42.* Næ tibi, P. Corneli, quum ex alto African conspexeris, ludus et jocus fuisse Hispania tuæ videbuntur. — Hinc *per ludum* est ludendo, ludi causa, nullo labore, facile. *Cic. 7. Ferr. 70. 181.* Vidimus Fimbriam, Marium, Cælium non mediocribus laboribus contendere, ut ad istos honores pervenirent, ad quos vos per lulum et per negligentiam pervenistis. Cf. *Sueton. Claud. 8.* Interdum ferula flagrove, velut per ludum, excitabatur. ¶ 3. Ludus est etiam laborum remissio, atque adeo ipsa corporis voluptas, *divertimento, piacere sensuale.* Sibi ludos facere est se per ludum recreare. *Varrò apud Non. p. 21. 9. Merc.*; et *Petron. fragm. Traquar. 73. Burmann.* Huc referri potest, et illud *Virg. 3. G. 379.* Hinc ludum noctem ducunt. — *Dare ludum* alicui est dare ludendi potestatem, ut apud *Plaut. Bacch. 4. 10. 7.* Ego dare me ludum meo gnato institui, ut animo obsequium sumere possit. *concedere divertimento.* Adde *Cic. Cæl. 12. 28.* cit. sub I. 1. Hinc translate *Plaut. Cas. prol. 25.* Ludi sunt: ludus datus est argentariis: tranquillum est:

alcedonia sunt circa forum. *vacanza. et Bacch. 4. 10. 9.* Dare ludum desidia. *sfogo.* Sic *Horat. 3. Od. 12. 1.* amori. — Hinc etiam *ludus* de venerea voluptate usurpat: confer *ludum ludere* apud *Ter. Eun. 4. 5. 39.* cit. in *LUDO* II. 5. a. *Liv. 26. 50.* Si frui liceret ludo ætatis, præsertim recto et legitimo amore, et non respública animum nostrum occupasset etc. *Horat. 1. Ep. 14. 36.* Nec lusisse piget, sed non incidere ludum. *h. e.* non piget genio indulisse venerique operam dedisse, sed piget non abrumperre vitam intemperatam et libidinosam. ¶ 4. Ludus usurpatur etiam pro irrisione, ludibrio, *beffa, scherno, dileggio:* quo sensu peculiare quedam occurrunt dicendi rationes. — a) *Ludos* et *ludum facere* est ludificari, illudere, *beffare, burlesare, prendersi giuoco;* et occurrit — Absolute. *Ter. Phorm. 5. 7. 52.* Ut ludos facit! — Cum Accusativo personæ. *Plaut. Capt. 3. 4. 47.* Ut scelerestas, Hegio, nunc is te ludos facit! *Id. Aulul. 2. 2. 74.* Video ego te me arbitrari, Euclio, hominem idoneum, quem senecta ætate ludos facias, haud merito meo. — Et passive. *Id. Pseud. 4. 7. 72.* Domicum ipsus sese ludos fieri senserit. et *Bacch. 5. 1. 4.* Hoccine me ætatis ludum bis factum esse indignè? Adde *argum. 2. Most. 7.* — Cum Dativo personæ. *Id. Most. 2. 1. 80.* Ludos ego hodie vivo præsentem hic seni faciam. *Id. Merc. 2. 1. 1.* et *Rud. 3. 1. 1.* Miris modis dii ludos faciunt hominibus. *Id. Truc. 4. 2. 46.* Jam hercle ego tibi, illecebra, ludo factam clamore in via. *h. e.* pipulo te differam. — Dicitur etiam *facere ludo* aliquem. *Id. Pseud. 4. 7. 71.* Exploratorem hunc faciamus ludo suppositicium. *Sed fortasse ludos legendum est.* — b) *Facere ludos* refertur etiam ad turpia, ut *ludificari, ludibrio habere, illudere, etc. Plaut. Pers. 5. 2. 23.* — c) *Ludos alicui reddere* est ludos alicui facere. *Ter. Andr. 3. 1. in fin.* Si me imparatum in veris nuptiis adortus esset, quos mihi ludos redderet! — d) *Ludos aliquem dimittere* est illudendo et conviciando dimittere. *Plaut. Rud. 3. 5. 11.* Numquam quisquam me lenonem dixerit, si non te ludos pessimos dimisero. — e) *Ludos dare, præbere,* est ejus, qui causam præbet, quamobrem illudatur. *Ter. Eun. 5. 7. 9.* Non potest satis narrari, quos ludos præberis intus. — f) *Ludos facere operam,* vel aliud, est operam perdere, frustra laborare. *Plaut. Rud. 4. 1. 9.* Nunc et operam ludos facit et retia, ut tempestas est nunc atque ut noctu fuit. ¶ 3. Metonymice *ludus* est locus, in quo corporis aut ingenii vires exercentur, ut palæstra et schola: quæ, ut ait *Festus p. 347. 34. Müll.*, ideo *litterarius ludus* dicitur, ne tristi aliquo nomine fugiant pueri suo fungi munere: vel, ut alii volunt, quia studium litterarum liberalis ingenti ludus fit. — a) De loco, in quo corporis vires exercentur. *Cæs. 1. B. G. 14.* Gladiatores, quos ibi Cæsar in ludo habebat, libertati confirmat. *Sueton. Cæs. 31.* Ludum gladiatorum ædificare. Adde *eumd. Domit. 17.*; et *Apul. 11. Met.* Hinc *ludus magnus* fuit schola seu convictus gladiatorum addictus spectaculis in amphitheatro Flavio blandis, ut docet *Bapt. Borghesius* in *Annal. dell' Instit. di corr. archeol. a. 1846. p. 319.* — Sic *ludus militaris* apud *Liv.*, cuius verba sunt *7. 33.* In ludo militari, quum velocitatis viriumque inter se æquales certamina inveniunt, comiter facilis vincere ac vinci vultu eodem; nec quemquam aspernari parem, qui se offerret. Adde *Capitolini. Maximin. 2.* — b) De ludo litterario. *Plaut. Pers. 2. 1. 6.* Cencilus si in ludum iret, potuisset jam fieri, ut probe litteras sciret. Confer *Ter. Heurr. 2. 1. 6.* In eodemque omnes mihi videntur ludo doctæ ad mallitiam: ei ludo, si ullus est, magistrum hanc esse satis certo scio. *Cic. 3. ad Q. fr. 4. ad fin.* Ducens mecum Ciceronem meum in ludum discendi. *Id. 9. Fam. 18.* Dionysius Corinthi dicitur ludum aperuisse. *Id. 2. Orat. 22. 94.* Isocrates magister istorum omnium, cuius o ludo, tamquam ex equo Trojano, meri principes exierunt. *Nepos Att. 10.* Cum eo, quem puerum in ludo cognorat, adeo conjuncte vixit, ut etc. in *iscuola, da giovanetto.* Sic *Quintil. 1. 4. 27.*; *Plin. 9. Hist. nat. 8. 8. (24).*; *Sueton. Cal. 45.*; et *Aurel. Vict. Vir. illustr. 23.* Ludus litterarius. *Liv. 3. 44.* et *6. 25.* Ludus litterarum. *Aurel. Vict. Cæsar. 14.* ingenuarum artium. *Sueton. Rhet. 4.* dicendi. *Id. Gramm. 4.* E ludo transire in fo-

rum. *Id. Rhét. 1.* Confer *Plin.* loco mox cit. In ludos itare. Et *Id. ibid.* convenire. — Et pro ipso tempore, quo pueri in Iudo docentur. *Petron. Satyr. 85.* Forte quum in triclino jaceremus, quia dies solemnissimum ludum arctaverat. *h. e. perchè, essendo giorno festivo, non ci era scuola.* — c) De aliis. *Plaut. Rud. prol. 43.* Eam vidi ire e Iudo fidicino in domum. — De loco, in quem conveniunt infames feminae meretricias artes discendi causa, usurpat *Cic. fragm.* apud *Quintil. 6. 3. 51.* ¶ 4. *Ludus* etiam dicitur liber, in quo de re ludicra agitur. Itaque sic inscribitur a nonnullis apocryphosis *Senecae* de morte *Claudii Cæsaris. Cicerone* quoque *Senect. 6. fin. et Festus p. 276. 22.* Müll. ex lectione *Scalig.* afferunt fragmentum *Nævii* in Iudo, quo significari videtur erotopagnion: quod tamen opus plerique alii non *Nævio*, sed *Lævio* tribuunt.

LUECULA, æ, f. 1. deminut. a lues. *Gloss. Isid.* Luecula, parva lues.

LÛELA, æ, f. 1. (lueo) luitio, pœna. *Lucret. 3. 1028.* scelerisque lueia Carcer.

LÛERVEM, V. voc. seq. init.

LÛES, is, f. 3. Luis in recto dixit *Prudent. Hamartig. 250* si terras luis incentiva fatigat. et *Psychom. 508.* stupuit luis improba. Al. tamen lues utroque loco retinet, ut secundam *Prudent.* corripuerit, licentia quadam sibi familiari et frequenti. — Accusativus *luerem*, h. e. antique *luerem* pro *luei* legitur in *Carm. Frat. Arv.* apud *Orell. 5054.* NEVE LYVEREM SINS INCVRRERE IN PLORES. — Ceteri casus præter primum, quartum et sextum, et pluralis numerus non sunt in usu, quod viderim. — Ceterum lues dicitur, quum in urbe, aut agro febris, aliudve morbi genus homines, vel pecora arboresque, aut sata corripit: a *lueo* (quocum confer *Gr. λυέω*) quod ea corpora solvantur, ut *Priscian. 4. p. 630.* *Putsch., Paul. Diac. p. 120. 4. Müll. et Non. p. 52. 8. Merc. docent, λοιμός* (It. *malattia, influenza, pestilenzia, epidemia*; Fr. *contagion, maladie contagieuse, peste, épidémie*; Hisp. *contagio, contagion, peste*; Germ. *d. Seuche, Pest*; Angl. *a. plague, pestilence, contagious or epidemic, disease*).

I.) Proprie. *Lues* differt a *peste*, quod hæc aut cito perimit, quæ corripuit, aut cito abit ab eo, quem invasit: *lues* vero generalius accipitur etiam pro his malis, quæ lente eam, quæ corripunt, conficiunt. *Virg. 3. Æn. 138.* subito quum tabida membris, Corrupto cæli tractu, miserandaque venit Arboribusque satisque lues et letifer annus. — Promiscue tamen sæpe usurpantur. *Ovid. 15. Met. 626.* Dira lues quondam Latias vitaverat auras, Pallidæque exsangui squalebant corpora tabo. *Inscript. apud Henzen. 5489,* quæ pertinet ad a. post Chr. n. 182. QUI PER LYEM VITA FVACTI SVNT MAMERTINO ET RVFO COS. Hic agit de pestilentia *Marco et Commodo Imp.* Romæ et per provincias sparsa, de qua *Dio 72. 14.* et *Capitolin. Anton. Phil. 13. et 17.* et *Ver. 8. Martial. 1. 79.* Indignas premeret pestis quum tabida fauces, Inque ipsos vultus serperet atra lues. *Lucan. 2. 199.* Sæpe fames pelagique furor, subitaque ruina, Aut terræ cælique lues, aut bellicæ cladés. *Justin. 20. 5. 10.* Carthaginienses bellum, quod lue deseruerant, auctis viribus repetebant. *Seneca Thyest. 88.* gravem populis luem Sparsura pestis. *Id. Troad. 583.* Propone flammam, famem et sævam sitim, carceris sævi luem etc. *h. e. tabem, quæ carcere diu detentis contrahitur. il marcire in una prigione. Plin. 26. Hist. nat. 1. 3. (3).* luem vocat morbum lichenarum. — Huc referri potest et illud *Licinii Macri* apud *Non. loc. cit.* Nequaquam sui lavandi reluant arma lue. *Forcellinus* hoc loco *luem* pro aqua, bumore accepit: contra, reventiores nonnulli pro tabo accipiunt.

II.) Translate. ¶ 1. *Lues* dicitur quidquid noxium et exitiosum est: sic — a) De quavis gravi calamitate, ut de bello apud *Tac. 3. Hist. 15.* et *Petron. Satyr. 124.*, de terræ motu *Tac. 2. Ann. 47.*, de tempestate maris *Senec. Hippol. 1117.*; de incendio *Sil. It. 17. 97.*, de excidio et ruina *Seneca Troad. 953.* — b) De hominibus. *Cic. Harusp. resp. 12. 24.* Ut eos ludos hæc lues impura pollueret. *Seneca Med. 193.* Pestimam luem aboleret ferro. *h. e. Medeam. Sil. It. 10. 602.* in patulis illa horrida campis Sit me-

tuenda lues. *h. e. Hannibal. Adde eund. 16. 622.* Similiter *Seneca Phœniss. 131.* Sæva Tbebarum lues. *h. e. Sphinx. et Val. Flacc. 4. 431.* pellere sævam Quondam fata luem dederunt Aquilone creatis. *h. e. Harpyias.* — c) Huc pertinet et illud *Plin. 29. Hist. nat. 1. 8. (27).* Lues morum. *corruttela.* ¶ 2. Est etiam *lues* nix aut glacies soluta et liquata, tabes, labes. *Petron. Satyr. 123.* fluctus stupere pruina, Et paulo ante lues, nunc concidenda jacebat.

LÛGEO, ges, xi, etum, gere, n. et a. 2. *Luxti* pro *luxisti* est *Catulli* loc. cit. infra sub I. c. — Aliam formam *luo*, is, 3. exhibet *Vulgat. ital.* (edente *A. Maio*) *Johel 1. 13.* Lugite deservientes altario. et *Matth. 5. 5.* Beati qui lugunt, quoniam ipsi consolabuntur. — Part. *Lugens* I. et II. 1.; *Luxurus* et *Lugendus* I. — *Lugere* (quod ducunt ab ἀλγέω doleo) est flere, plorare, πένθειν (It. *piangere*; Fr. *pleurer*; Hisp. *llorar*, *verter llanto*; Germ. *trauern*; Angl. *to mourn, lament, bewail, plain, weep for*).

I.) Proprie, *lugere* fere dicitur de fletu et dolore in morte carorum. *Servius ad Virg. 11. Æn. 211.* *Mœrere* est cum silentio dolere: flere, ubertim lacrimas demittere: *plorare*, cum voce flere: *plangere*, cum aliquibus dictis miserabilibus pectus aut faciem tundere: *lugere*, etiam cum habitus mutatione. *Fragm. jur. civ. antejustin.* (edente *A. Maio*) p. 88. *Lugendi* sunt parentes anno, item liberi majores decem annorum æque anno; minores liberi tot mensibus elugeantur, quot annorum decesserint usque ad trimatum: minor trimo non lugetur, sed subinsetur: minor anniculo neque lugetur, neque sublugetur. *Seneca Ep. 63. a med.* Annum feminis ad lugendum constituere majores, non ut tam diu lugerent, sed ne diutius. *Id. Consol. ad Helv. 16.* Ideo majores decem mensium spatium lugentibus viros dederunt. Hinc patet, olim apud Romanos longissimum lugendi tempus fuisse decem mensium, seu anni lunaris, qui quondam decimestris fuerat, quod etiam ex *Ovid. 1. Fast. 35.* et *Cic. Chuent. 12. 35.* constat. — Ceterum occurrit — a) Neutorum more. *Cic. Mil. 8. 20.* Luget senatus, mæret equester ordo, tota civitas confecta senio est. *Id. Planc. 42. 101.* Hos pro me lugere, hos genere videbam. *Id. 3. Tusc. 26. 62.* Ex hac opinione sunt illa varia et detestabilia genera lugendi: pædones; mulieres lacerationes genarum; pectoris femininum, capitis percussiones. *Inscript. apud Murat. 953. 2. T. FELICIS OMNIUM ARTIFICIORVM STUDIOSSIMI QUI VIXIT ANN. XVII. M. XI. D. VIII. PARENTES PERQVAM INFELICISSIMI LVXVRI.* Fortasse in lapide est *lucturi*. — b) Impersonaliter. *Catull. 39. 4.* seu pii ad rogum filii Lugetur, oiba quum flet unicum mater. — c) Active, seu cum Accusativo. *Ovid. 11. Met. 272.* illo qui tempore mæstus, Dissimilisque sui, fratrem lugebat adeptum. *Sueton. Tib. 61.* Lugere damnatos. *Cic. 5. Ferr. 18. 47.* Ut ager ipse cultorem desiderare et lugere dominum videretur. *Id. 12. Phil. 10. 25.* Lugere mortem alicujus. *Id. 1. Tusc. 34. 83.* vitam hominum. *Id. Pis. 8. 18.* occasum atque interitum reipublicæ. *Catull. 86. 21.* At tu non orbem luxti deserta cubile. *syncope* pro *luxisti*. Hinc *Ovid. 4. Trist. 3. 39.* lugenda vita. Et cum Genit. Græcorum more, *Sil. It. 3. 423.* sævâ Bebrycis in aula Lugendam formæ sine virginitate reliquit Pyrenen. *h. e. formæ causa.* — d) Passive. *Ovid. 10. Met. 141.* de *Cyparisso*. lugebere nobis, Lugebisque alios, inquit. — e) Cum Infinito. *Cic. 2. Cat. 1. 2.* Retorquet oculis profecto sæpe ad hanc urbem, quam ex suis faucibus ereptam esse luget. *Claudian. proem. 2 in Eutrop. 4.* In dominos vanas luget abesse minas.

II.) Translate. ¶ 1. *Lugere* est luctus et doloris insignia præferre, portare il duolo. *Liv. 2. 7.* Matronæ annum, ut parentem, eum luxerunt. *Id. 22. 56. a med. et 34. 6.* Sacrum anniversarium Cæris intermissum est, quia nec lugentibus id facere fas est etc. *Id. 34. 7.* Quid aliud in luctu, quam purpuram atque aurum deponunt? *Martial. 14. 157.* pullo lugentes vellere lanæ. *h. e. nigrae et lugendis funeribus aptæ.* Has *Martial.* circa *Pollentiam* urbem provenire dicit: unde *Sil. It. 8. 598.* fuscique ferax *Pollentia* villi. Ex his intelligimus, nigrum in vestibus colorem lugentibus in usu fuisse. *Paul. 1. Recept. Solent. tit. ult. extr.* Qui luget, abstinere

debet a conviviiis, ornamentis et alba veste. Verum sub imperatoribus album etiam fuisse usurpatum, non uno testimonio probatur: qua de re *Lips. in excursu ad Tac. 2. Ann. 75.* Quæ in publico luctu servari mos esset, habes in *Cenotaph. Pisano* C. Cæsaris, et in *dissertatione 3. Norisii c. 3.* ¶ 2. Per metaphoram a Poetis etiam inanimis tribuitur. *Ovid. 11. Met. 47.* positis quoque frondibus arboros Tonsa comas luxit.

LÛGÛM, ii, n. 2. (lugeo) idem ac *luctus*. *Commodian. 29. 18.* Lugia sunt semper, nec permereris in illa.

LÛGÛBRÏA, n. plur. 3. et

LÛGÛBRÏS, e, adject. (lugeo). Comp. *Lugubrior*

II. — *Lugubris* est ad luctum pertinens, luctum significans, funebris, πένθεις (It. *lugubre, da duolo*; Fr. *de douleur, de deuil, lugubre*; Hisp. *lugubre, triste, melancólico*; Germ. *zur Trauer gehörig*; Angl. *mournful, lamentable, dismal, doleful, sorrowful, grievous, lugubrious*).

I.) Proprie. — a) De rebus. *Cic. 1. Tusc. 13. 30.* *Lugubris* lamentatio fletusque mærens. scilicet in morte alicujus. *Sic Id. 2. Legg. 23. 92.* *Lugubris* ejulatio. et *Horat. 1. Od. 24. 2.* cantus. Huc pertinere videtur et *Sall. fragm.* apud *Charis. 2. p. 176.* *Putsch.* Nunciis confectum lugubribus. *Ter. Heaut. 2. 3. 45.*; et *Justin. 14. 6. 7.* *Lugubris* vestis. *h. e.* quæ in carorum morte induitur. *Cf. Tac. 13. Ann. 32.* Per quadraginta annos non culta, nisi *lugubris*, egit. non vesti se non da duolo. — b) De personis est idem ac luctu plenus, fletus, plorabundus, pieno di pianto, piangente, ob carorum funera. *Liv. 3. 32.* Duo simul mala ingentia exorta, fames pestilentiaque, fœda homini, fœda pecori. Vastati agri sunt: urbs assiduis exhausta funeribus; multæ et claræ *lugubres* domus. *Ovid. 4. Met. 690.* genitor *lugubris*, et amens Mater adest: ambo miseri. et 2. *ibid. 334.* *Chlymene* *lugubris* et amens, Et lanata sinus. *Sic Id. Heroid. 10. 145.* *Lugubria* pectora. *Id. 1. Trist. 8. 23.*; et *Seneca Hippol. 990.* *Lugubres* vultus. — c) Hinc *lugubria*, absolute, substantivorum more, sunt vestes et insignia luctus, *duolo*. *Ovid. 11. Met. 669.* da lacrimas, *lugubria* que induæ. *Id. 4. Trist. 2. 73.* Illa dies venit, mea qua *lugubria* ponam. *Seneca Consol. ad Helv. 16.* Quæ, amissis filijs, imposita *lugubria* nunquam exuerunt. *Seneca Herc. fur. 626.* *lugubribus* amicta conitur. *Propert. 4. 11. 67.* nunquam mater *lugubria* sumpsit. *h. e.* nullum fidium amisi. metonymia.

II.) Translate. ¶ 1. *Lugubris* est luctum inducens, ea amittentem doloremque afferens, calamitosus. *Horat. 2. Od. 1. 33.* *Lugubre* bellum. et 3. *ibid. 3. 61.* Troja renascens alite *lugubris*. *Val. Flacc. 8. 58.* *lugubre* sidus. *Sueton. Aug. 23.* Diemque cladis (*Variance*) quotannis mæstum habuerit ac *lugubrem*. *h. e.* inominalem seu atrum, utpote qui calamitosus fuerat. *Salvian. 4. Gubern. D. p. 131.* Illud gravius et *lugubrius*. ¶ 2. Item est tristis, querulus, mæstus. *Lucret. 4. 547.* de *cycnis*. Quum liquidam tollunt *lugubri* voce querelam. *Id. 5. 227.* *lugubres* vagitus. *Ovid. Ib. 99.* *lugubria* dicite verba. *Cic. post redit. ad Quir. 3. 7.* Frattis mei quotidianæ lacrimæ sordescunt *lugubres*. *Seneca Edip. 553.* *Lugubris* palla. *Id. Hippol. 1262.* *Lugubre* officium. — Hinc

Lugubria, absolute, substantivorum more. V. supra I. c.

Lugubre, adverbii more. *Plaut. Cist. 1. 1. 47.* Nam si hæc non nubat, *lugubre* fame familia pereat. *Virg. 10. Æn. 273.* si quando nocte cometæ Sanguinei *lugubre* rubent. *Sil. It. 12. 140.* sonitu *lugubre* minari *Mulcher* inuaguit. *Ammian. 28. 2.* *lugubre* clamare. *Id. 25. 1.* sibilare. *Id. 26. 6.* couerpare.

LÛGÛBRÏTER, adverb. (*lugubris*) cum luctu, luctuose, *luttuosamente*. Translate pro mæste, cum mærore et tristitia. *Apul. 3. Met. Lugubriter* ejulare. et 8. *ibid.* fratrem flere.

LÛS, V. LUES init.

LUITIO, ðnis, f. 3. luendi actus: sed occurrit translate tantum et specialim pro solutione. *Ulp. Dig. 49. 15. 15.* Si patre redempto, et ante luitionem defuncto, filius post mortem ejus redemptionis quantitate esserat, dicendum est, suum ei posse heredem existere. *riscallo effectivo. Paul. Sentent.*

3. 6. 8. Luctio ad heredis sollicitudinem spectat. *ii pagamento*. — Titulus 31. libri 8. Cod. Justin. Inscriptur *De luctione pignoris*, h. e. liberatione, quum soluta pecunia, quæ debebatur, pignus liberatur et recipitur.

LUMA, æ, f. 1. ¶ 1. Est genus herbarum, vel potius spinarum. Ita *Paul. Diac. p. 120. 15. Müll. V. LUMECTUM*. Videtur esse a λῦμα seu λῦμη sordes, purgamentum. ¶ 2. Luma est etiam sagum ex λῦμα, quod idem significat. *Gloss. Isid. Luma*, sagum quadrum. Hinc *Salmasius apud Trebell. xxx. Tyrann. 29. pro limbo purpureo legendum* potat luma purpurea.

LUMARIUS, a, um, adject. (luma) ad lumam pertinens, ut *Lumarie falces*, apud *Varron. 5. L. I. 137. Müll.*, quibus lumæ secantur. *V. LUMECTUM*.

LUMBAGO, Inis, f. 3. (lumbus) vitium et debilitas lumborum. *Paul. Diac. p. 120. 16. Müll.*

LUMBARE, is, n. 3. (lumbus) περὶ ὄσπερα. *Isid. 19. Orig. 22. Lumbare vocatur*, quod lumbis religetur, vel quod lumbis hæreat. Hoc in Ægypto et in Syria non tantum feminæ, sed et viri utuntur. Unde et *Jeremias trans Euphratem tulit lumbare suum*. Hoc a quibusdam et renale dicitur, quia renibus alligatur. *Hieronym. in Jerem. 13. 1. Cinctorium*, sive lumbare, quod renibus jungitur. *Id. 2. in Ep. ad Galat. 27. Tunc maritus, priore cingulo putrescente, alium lumbis suis balneum, aliud de Gentibus lumbare contexit. Adde Vulgat. interpret. Jerem. 13. 1. 2. 4. et alibi.*

LUMBELLUS, i, m. 2. deminut. a lumbus, lumbulus. *Apic. 7. 1.*

LUMBIFRAGIUM, i, n. 2. (lumbus et frango) lumborum fractura. *Plaut. Amph. 1. 1. 298.* Nam si me irritassis, hodie lumbifragium hinc auferes.

LUMBRICOSUS, a, um, adject. (lumbricus) ad lumbricos pertinens. Affertur a *Freund. ex Cæli Aurelii*. loco tamen non laudato.

LUMBRICUS, i, m. 2. vermis intestinorum (*V. tamen infra sub II.*), ἔλμυς (It. verme, lombrico; Fr. ver intestinal, lombric; Hisp. lombric; Germ. der Eingeweidewurm; Angl. a maw-worm, stomach-worm).

1.) Proprie. *Cato R. R. 126.* Si teniæ et lumbrici molesti erunt. *Colum. 6. R. R. 25. 1.* Solent autem vitulis nocere lumbrici, qui fere nascuntur e cruditalibus. et *ibid. 30. 9.* Solent etiam vermes quasi lumbrici nocere intestinis. Adde *Cels. 4. 17.*; et *Cæli Aurelii. 4. Tard. 8.* — Lumbricos carere oculis, tradit *Plin. 11. Hist. nat. 37. 52. (140).*

II.) Figurata dicitur de vermibus terrenis: quamquam alii volunt, lumbricum primo dici de iis vermibus, qui sub terra nascuntur, deinde de iis, qui in ventre animalium. *Colum. 7. R. R. 9. 7.* Et paludem rimentur effodiantque lumbricos. *Seren. Sammon. 12.* Lumbricos terræ, sevumque ex ansera rauco. Adde *Plin. 27. Hist. nat. 13. 120. (145).*; et *Scribon. Compos. 141.* — Convicium est apud *Plaut. Aulul. 4. 4. 1.* Foras, lumbrice, qui sub terra crepisti modo.

LUMBULUS, i, m. 2. deminut. a lumbus, lumbatello, lumbellus, pars carnis, duplex, quæ hinc inde lumbos vestit, nostrates vulgo *nombolo* vocant. *Plin. 28. Hist. nat. 11. 47. (169).* Sicca lippitudo lumbulis suum exustis atque contritis et impositis tollitur. *Apic. 7. 8.* Lumbuli assi sic fiunt. Habent etiam *Not. Tir. p. 129.*

LUMBUS, i, m. 2. pars corporis, quinque inferiores spinæ vertebrae complectens, a cinctura ad nates, ὀσπεύς (It. lombo, lombi, reni; Fr. lombes, reins, échine, dos; Hisp. los lomos, los hijares; Germ. d. Lende; Angl. the loin, haunch, or flank).

1.) Proprie. *Plaut. Epid. in fin.* Lumbos surgite atque extollite. *alzatevi. Cic. Arat. 82.* Cepheus conditur ante Lumborum tenus. *Quintil. 11. 3. 131.* Sinus usque ad lumbos reducerunt. *Plin. 20. Hist. nat. 3. 8. (15).* Lumborum dolor. *dolore di reni. Juvenal. 8. 16.* Si tenerum attritus Catinensis pumice lumbum; Squalentes traducit vos. h. e. depilatus pumice circa lumbos. *Horat. 1. Sat. 5. 22.* nautique caput lumbosque saligno Fuste dolat. *Plin. 8. Hist. nat. 51. 78. (210).* Lumbus aprugus. *Martial. 13. 5.* Cereæ quæ patulo lucet ficedula lumbo. — *Lumbis patris habere se putat digitos grossiores*, proverb. epud *Hieronym. Ep. 82.*

n. 3. de iis dictum, qui se præstare putant majoribus suis, et facta sua eorum factis præferunt.

II.) Translate. ¶ 1. Dicuntur lumbi turpis libidinis sedes. *Catull. 17. 11.*; *Horat. Epod. 11. 22.*; *Pers. 1. 20.* et *4. 35.*; et *Juvenal. 9. 59.* ¶ 2. Ad vires quoque refertur, et videtur significare superiorem trunci partem, ubi rami exire incipiunt. *V. HUMEROSUS*, et *Colum. 3. R. R. 10. 12.*, ubi vitis partes humanis membris comparat, et quæ ibi membra genitalia, eadem *Arbor. 3.* lumbos vocat. *Plin. quoque idem facit 17. Hist. nat. 23. 35. (210).*

LUMECTUM, i, n. 2. (luma) locus lumis plenus: *V. LUMA 1. Varro 5. L. L. 137. Müll.* *Lumarie (falces)* sunt quibus secant lumecta, id est quum in agris serpent spinæ, quas quod ab terra agricola solvunt, id est luunt, lumecta.

LUMEN, inis, n. 3. (a luceo quasi lucimen) lux, splendor, φῶς (It. lume, luce; Fr. lumière, clarté qu'um objet répand; Hisp. luz, claridad, fulgor, resplandor; Germ. d. Licht; Angl. light, sheen).

I.) Proprie. *Ennius apud Cic. 1. Off. 16. 51.* Lumen de suo lumine accendere. *Cic. Brut. 75. 261.* Tabulas bene pictas collocare in bono lumine. *Lucret. 2. 161.* lumina solis. h. e. radii, lux, φῶς ἡέλιου. *Cic. 2. Divinat. 43. 91.* Luna distat a sole, cuius luminæ collustrari putatur. *Ovid. 2. Pont. 1. 27.* Lumine caelesti solem fulsisse serenum. *Id. 15. Met. 786.* sol lurida præbebat lumina terris. *Id. 5. Trist. 9. 37.* lumen solare. *Id. 4. Fast. 450.* diurnum. *la luce del di. Sall. fragm. apud Non. p. 492. 31. Merc.* Lumine etiam tum Incerto. *non essendo ancora ben chiaro il di. Virg. 5. En. 584.* Aurora novo spargebat lumine terras. *Sil. It. 15. 677.* Ut quum sparsa micant stellarum lumina caelo. *Cf. Virg. 1. G. 251.* Illic sera rubens accendit lumina Vesper. *Id. 7. En. 8.* nec candida cursum Luna negat: splendet tremulo sub lumine pontus.

II.) Translate. ¶ 1. Metonymice est lucerna et fax. *Cic. 1. Divinat. 36. 79.* Noctu, lumine apposito, nutrix animadvertit puerum etc. *Id. Senect. 11. 36.* Lumini oleum instillare. *Id. 16. Att. 13. A.* Quum ante lucem de Sineusano sarxerissem veuissemque diluculo ad pontem Tirenium —, obvium mihi fit tabellarius. — Nondum legere poteramus. Nam et lumina dimiseramus, nec satis lucebat. *Curt. 8. 1. 50.* Clytus sine lumine exibat. *Auct. B. Afr. 56. et 89.*; et *Sueton. Cal. 18.* Accendere lumina. *Cf. Plin. 11. Hist. nat. 19. 21. (65).* Papilio luminibus accensis advolitans. *Lucret. 6. 791.* nocturnum extinguere lumen. *Ovid. Heroid. 19. 151.* Sternuit et lumen: posito nam scribinus illo. *Sueton. Tib. 19.* Quoties lucubrante se lumen decideret. *Id. Cæs. 37.* Ascendit Capitolium ad lumina, elephantis lychnuchos gestantibus. *Liv. 29. 25.* Lumina in navibus singula rostratæ, bina onerariæ haberent: in prætoria nave insigne nocturnum trium luminum fore. *fanali. Propert. 2. 23. 39.* Quom videt accensis devotam currere lædis In nemus, et Trivia lumina ferre deæ. *Cf. Sueton. Cal. 6.* Passim cum luminibus et victimis in Capitolium concursum est, ac pane revulsæ templi fores, ne etc. *Tibull. 1. 10. 42.* Ipse comes multa lumina nocte tuli. ¶ 2. Item splendor, qui ex re nitida tersaque emicat, splendore. *Val. Flacc. 3. 100.*; et *Stat. 9. Theb. 802.* Lumen ferri. *Claudian. Cons. Prob. et Olybr. 94.* Et formidato clipeus Titana accessit Lumine. *Sic Sil. It. 2. 210.* Ac simul arati radiavit luminis umbo etc. et *Ammian. 16. 10.* Ordo geminus armatorum, clipeatus atque cristatus, corusco lumine radians.

¶ 3. Item color nitidus. *Colum. 10. A. R. 97.* Candida leucia et flaventia lumina calthæ. *Id. 9. ibid. 4. 4.* Luteolæ et Sarranæ violæ, nec minus caelestis luminis byacintibus. *Cf. Ammian. 23. 6.* ad fin. Indumentis plerique eorum ita operiuntur lumine colorum fulgentibus vario, ut etc. ¶ 4. Item dies, di. giorno, apud *Poetas. Ennius apud Cic. Rabir. Post. 11. 29.* Regum sunt illa mina: Si te secundo lumine hic offendero, Moriere. *Virg. 6. En. 356.* vii lumine quarto Proximi Italiam. *Catull. 65. 90.* Placabis festis luminibus Venerem. *Virg. 6. En. 735.* supremo lumine. h. e. supremo die. ¶ 5. Item vita. *Plaut. Cist. a. 3. v. 12.* Equid agis? remorare? lumen linque. si. Amabo,

accurre, ne se interimat. *Lucret. 5. 1047.* Lumine adempto anlmam moribundo corpore fadit. *Sic Ovid. 4. Trist. 4. 45.* nec lumen ademptum, Nec mihi detractas possidet alter opes. *Rorarius Lucret. 5. 687.* vitæ lumen adire. et *Virg. 6. En. 828.* lumina vitæ attingere. *Lucret. 5. 987.* linquere lumina vitæ. et *Virg. 12. En. 63.* simul hæc invisa relinquam Lumina, nec generum Æneam captiva videbo. *Id. 2. ibid. B5. (quem)* Demisere neci: dunc cassum luminæ lugent. ¶ 6. Item visus, la vista, et ipsi oculi, gli occhi, præcipue apud *Poetas. Nepos Timol. 3.* Sine ullo morbo lumen oculorum amisit. *Ovid. 2. Pont. 8. 66.* Et patiar fossis lumen abire genis. *Id. Remed. am. 801.* Utilius sumas acuentes lumina ristas. *Auct. Priap. 37.* Minerva flavo lumine est, Venus pæto. *Ovid. 3. Trist. 2. 19.* Nil diai Bere libet: nec nostro parciur imber Lumine, de verna quam nive manat aqua. *Virg. 3. En. 677.* adstantes lumine torvo Ætneus fratres. *Horat. 4. Od. 3. 1.* Quem tu, Melpomene, semel Nascentem placido lumine videris, Illum etc. *Cic. 5. Tusc. 39. 114.* Democritus, luminibus amissis, alba scilicet et atra discernere non poterat. *Virg. 5. En. 847.* Cui vix attollens Palinurus lumina fatur. h. e. vix aperiens oculos. *Val. Flacc. 1. 300.* victa gravi ceciderunt lumina somno. et *5. 341.* lumina rumpere fleu. et *4. 759.* volvere. et *7. 292.* torquere vultu gravi. *Ovid. 5. Met. 232.* Nectere. *Id. Heroid. 21. 113.* defixa tenere in aliqua re. *Id. 1. Art. am. 339.* Quid foidis immeritis, Phinea, sua lumina natis? *Tibull. 1. 2. 33.*; et *Ovid. 5. Met. 248.* parere luminibus. h. e. abstinere ab aspectu, claudere, aut avertere oculos. *Propert. eodem sensu dixit 4. 9. 53.* parcere oculis. *Val. Flacc. 3. 279.* sera dextra componere. h. e. manu claudere alicui in morte: quod *Id. 1. 334.* premere, dixit. — Apud *Veget. 2. Veterin. 16.* ponitur pro pupilla oculi. ¶ 7. Item foramen, quo luci ingredendi via patet: qua significatione late patet; ponitur enim — a) Pro rima, fessura. *Val. Flacc. 1. 128.* tenues subiere latentia ceræ Lumina. h. e. rimas Davis. Male aliqua lumina reponit. — b) Pro foraminis cujuspiam latitudine et capacitate. *Fitruv. 4. 6.* Lumen hypothyri constituitur sic, ut altitudo dividatur in partes tres semis, et ex iis duæ partes luminæ etc. *Fronin. Aquæd. 36.* Longitudo calicis habere debet digitos non minus duodecim: lumen, id est capacitatem, quanta imperata fuerit. Adde *eum. ibid. 105.* *Inscript. optimæ notæ apud Gruter. 207. col. 1. IN RO PARETE MEDIO OSTII LUMEN APERITO* LATVM P. VI. ALTVM P. VII. — c) Pro spiramento, foramine. *Plin. 31. Hist. nat. 6. 31. (57).* Si aquæ cuniculo veniet, in huius actus lumina esse debebunt. *spiragli.* — d) Pro ipsis ædium fenestris. *Cajus Dig. 19. 2. 25.* Si vicino ædificante, obscurantur lumina cœnacula. *Pallad. 1. R. R. 21.* Stabula non egeant septentrionis luminibus, quæ per hiemem clausa nihil nocent, per æstatem patrefacta refrigerent. *Apul. 2. Met. Conclave* quoddam obseratis luminibus umbrosam demonstrat. — Hinc *immittere lumina* est aperto pariete fenestram facere. *Ulp. Dig. 7. 1. 13. a med. et Paul. ibid. 8. 2. 40.* ¶ 8. Speciatim, in ædificiis lumen est (inquit *Paul. Dig. 8. 2. 15.*) ut cælum videatur. Differt autem a prospectu: quia hic etiam ex inferioribus locis est: lumen ex inferiori loco esse non potest, ut *Id. ibid. ait.* Inter servitutes est, *ne luminibus officiat, et ne prospectus offendatur*, ut est apud *Ulp. ibid. 14.* In prospectum autem plus quis habet, ne quid scilicet obiciatur ad gratiorem prospectum et liberum: in lumine hoc tantum, ne quid altius construendo, aut arborem ponendo, lumina cujusquam obscuriora fiant. *Cic. 1. Orat. 39. 179.* Quum M. Bucculejus ædes L. Fufio venderet, in mancipio lumina, uti tum essent, ita recepit. Fufius autem, simul atque ædificari ceptum est in quadam parte urbis, quæ modo ex illis ædibus conspicui posset, egit statim cum Bucculejo, quod cuicumque particula cæli officeretur, quamvis esset procul, mutari lumina putabat. Hæc *Cic.* Quo loco Bucculejus de lumine caverat: Fufius prospectum non mutari postulabat. — Hinc *luminibus obstruere et officere* est objecta re aliqua ædibus lumen adimere, ut dictum est: *F. OBSTRUO. Cic. Dom. 44. 115.*

Se luminibus ejus esse obstructorum, minabatur. *Id. translate Brut. 17. 66.* Catonis luminibus obstructis hæc posteriorum quasi exaggerata altius oratio. *h. e. gloriam eloquentiæ obscuravit. et Rabir. Post. 16. 43.* Nec mentis quasi luminibus officit altitudo fortunæ et gloriæ. ¶ 9. In pictura lumen est clarus color, quo res conspicue sunt: cui opponitur umbra, *h. e. color obscurus. Plin. 35. Hist. nat. 5. 11. (29).* Tandem se ars ipsa distinxit, et invenit lumen atque umbras, differentia colorum alterna vice sese excitante. *et ibid. 11. 40. (131).* Nicias lumen et umbras custodit, atque, ut eminenter e tabulis picturæ, maxime curavit. *Plin. alter 3. Ep. 13.* In pictura lumen non alia res, magis quam umbra commentat. ¶ 10. Metaphorice lumen est ornamentum, insignis nota. *Cic. 2. Orat. 27. 119.* Certis dicendi luminibus ornare orationem. *Quintil. 9. 2. 102.* Sententiarum lumina. *Cic. Brut. 17. 66.* Origines Catonis quem florem, aut quod lumen eloquentiæ non habent? *Id. 6. de republ. 12.* Hic tu, Africane, ostendas oportebit patriæ lumen animi, ingenti consilii tui. *Id. 12. Fam. 5. in fin. Opto,* ut ab istis orientia partibus virtutis tuæ lumen eluceat. *Id. Amic. 8. 27.* In eo quasi lumen aliquod probitatis et virtutis perspicere videmus. *Id. 3. Cat. 10. 24.* Clarissimis viris interfectis, lumina civitatis extincta sunt. *Id. Deiot. 5. 15.* Omnium gentium atque omnis memoriæ clarissimum lumen (*C. Cæsarem*) extinguere. *Cf. eund. pro leg. Manil. 5. 11.* Corinthum patres vestri, totius Græciæ lumen, extinctum esse voluerunt. *Fellej. 2. 52. 2.* Alterum Romani imperii lumen. *h. e. Pompejus. Sil. It. 6. 130.* Italæ gentis lumen. *h. e. Regius. Id. 9. 532.* Libyæ lumen. *h. e. Hannibal.*

¶ 11. Item metonymice lumen est claritas, luce, chiarezza, et obscuritati opponitur. *Cic. Sull. 14. 40.* Vos in tantis tenebris erroris et instientiæ clarissimum lumen prætulistis menti meæ. *Id. 2. Orat. 86. 353.* Ordo est maxime, qui memoriæ lumen affert. *et 3. ibid. 13. 50.* Oratio adhibere lumen rebus debet.

LUMINAR vel

LUMINARE, is, n. 3. (lumen) ipsum lumen, aut id, quod claritatem splendoremve de se diffundit, lume, luminare, φωσφῆρ. Hinc

1.) Proprie. ¶ 1. Speciatim luminaria dicuntur ædium forniculæ et fenestræ. *Cato R. R. 14.* Luminaria sex. *At leg. Luminaria paululum lata. h. e. forniculæ. V. Schneid. ad h. 1. Cic. 15. Att. 26.* Octavam partem tolli luminarium in ædibus (al. ædium) ad Strepitiæ meminere. *h. e. octavam partem fenestrarum obstrui.* Ita enim locum, antea corruptum, edendum curavit, et interpretatus est Schützius. — Ceterum generatim *Fulgat. interpr. Genes. 1. 16.* Fecitque Deus duo luminaria magna: luminare majus, ut præset diei; et luminare minus, ut præset nocti. ¶ 2. Item speciatim usurpatur de cereis, seu lucernis, quæ in Ecclesiis in festorum solemnitate, vel in martyrum honorem perpetuo accendebantur. *Hieronym. advers. Vigilant. 3.* Quando legendum est Evangelium, accenduntur luminaria jam sole rutilante. *Cassiod. 3. Variar. 7.* Joannes flebit nisi allegatione pulsavit, sanctitatem vestram a se sexaginta oreas olei ad implenda luminaria suscepisse, quarum pretium sibi postulat oportere restitui. *Cf. Epist. Gregor. I. P. M. apud Margarin. Inscript. Basil. S. Pauli n. 243.* Ne minus illic habere luminaria isdem præco fidei cerneret, qui totum modum lumine prædicationis implevit, utile judicavimus, eandem massam, quæ etc. luminariis deputare. etc. Hæc epistola data est vii. Kal. Febr. ann. a Chr. n. dcvi. *Gloss. Philoz. Luminaria, φωσφῆρτα λυχνικά.*

II.) Translate ponitur pro ornamento. Hinc luminaria appellamus viros eminentes, in quibus singularis quidam virtutis splendor elucet, quique sui ordinis hominibus decori sint et ornamento. *Cic. 2. Phil. 21. 51.* In te autem, M. Antoni, id crevit sensus, et quidem incolomis, nondum tot luminariis extinctis. *At ibi rectius cum plerisque legendum luminibus: V. LUMEN II. 10.*

LUMINATIO, ōnis, f. 3. (luminio) idem ac lumen, vel luminare, vel dies festus, quo in aliqua urbe lumina per vicos accenduntur, illuminazione, ut patet ex *Inscript. apud Fabrett. p. 242. n. 565.*

POPULO VISCERATIONEM, GLADIATORES DEDIT, LYMINA, LYDOS I. S. M. R. (*h. e. Junoni sospitæ magnæ regiæ*) SOLVS FECIT. *Alia apud Murat. 762. 6.* SPORTYLAS POPVLO FIRRI ET PYRIS NVGES SPARGI DIA SUPRA SCRIPTO ET LYMINATIONE.

LUMINATUS, a, um, *V. voc. seq.*
LUMINO, as, ōvi, ōlum, are, a. 1. (lumen). Part. *Luminatus I., II. et in fin. — Luminare est idem atque illustrare, illuminare, φωτίζω.*

1.) Proprie. *Apul. 11. Met. ad Isidem.* Tu rotas orbem, luminas solem, regis inundum. *Avien. Arat. 1450. (al. 127.)* aerias quarta face luminat oras. *Capell. 1. p. 17.* Quos (amicus) stellantibus oculis interstinctos crebri vibratus ignium luminabant. *Adde Prudent. 5. nepi crep. 127. et 3. ibid. 192.* Sic *Cæsar. Aurel. 1. Acut. 9.* Locus fenestris altioribus luminatus.

II.) Translate. *Capell. 9. p. 305.* Itaque Hymæus alacri tandem vigore luminatus etc. *Id. 1. p. 27.* Tellus floribus luminata. — Hinc Part. præter. pass.

Luminatus, a, um, adjective quoque occurrit; et male luminati dicuntur *Apulejo*, qui debili visu sunt, *9. Met.*

LUMINOSUS, a, um, *adject. (lumen).* Comp. *Luminosior I.; Sup. Luminosissimus II. — Luminosus est clarus, illustris, luminoso, chiaro, φωτεινός.*

1.) Proprie. *Fitruv. 6. 9. ad fin.* Omnia ædificia luminosa ut sint, curare oportet. *Augustin. 15. Confess. 128.* Luminosum cælum. *Id. Ep. 137. in fin.* Oleum luminosius.

II.) Translate. *Cic. Orat. 36. 125.* Quomodo omnis pars orationis debet esse laudabilis, sunt maxime luminosæ et quasi actuosæ partes duæ. *Augustin. Ep. 144. ad fin.* Luminosissima caritas.

LUNA, æ, f. 1. Lunæ pro lunæ in secundo casu, more suo dicit *Lucret. 5. 70. et 419.* — Dicta est a luce, per syncopein a Lucina: sola enim noctu lucet; *Cic. 2. Nat. D. 27. 68. et Varro 5. L. L. 68. Müll.* Est una ex septem planetis, quæ, ut ait *Cic. 6. de republ. 16.*, ultima a cælo, citima terris, lucet luce aliena, *σέληνη, μήνη* (II. luna; Fr. lune; Hisp. luna; Germ. d. Mond; Angl. the moon).

1.) Proprie. De luna *Plin. 2. Hist. nat. 9. 6. (41).* Novissimum sidus, terrisque familiarissimum, et in tenebrarum remedium a natura repertum. et mox. Crescere semper, aut aescens: et modo curvata in cornua facta, modo æqua portione divisa, modo sinuata in orbem: maculosa, eademque subito prænitens: immensa orbe pleno, ac repente nulla: alias pernox, alias sera, et parte diei, solis lucem adjuvans: deficiens, et in defectu tamen conspicua etc. *et paullo post (44).* Proxima ergo cardini, ideoque minimo ambitu, vicinis septenisque, et tertia diei parte peragit spatia eadem, quæ Saturni sidus altissimum triginta annis. Deinde morata in coitu solis biduo etc. *Elisam Ammian. 20. 3.* Lunaris cursus rationes diligenter persequitur, item *Fitruv. 9. 4. et rursus Plin. 18. Hist. nat. 32. 75. (321).* Præterea lunæ ejusdemque effectuum luculentam descriptionem habes apud *Claud. Mart. Victor. de Genesi 1. 95.* Porro varias lunæ formas ita exhibet *Capell. 7. p. 241.* Nam ex tribus et quatuor septem fiunt; qui numerus formam lunæ complectitur; nam primo est corniculata, quam *μνησέδη* Græci vocant: deinde mediana, quam dicunt *διάροπον*: dehinc dimidiata major, quæ dicitur *ἀμφεκυρτός*: mox plena, quæ dicitur *πανεληνός*: item tres formas prædictas deficiens repetit. Similia leguntur apud *Macrobi. 1. Somn. Scip. 6. p. 35. Bip. — Ceterum Plin. 2. Hist. nat. 10. 7. (47).* Solem intervenio lunæ occultari, lunamque terræ objecta. *Cic. 2. Nat. D. 19. 50.* Solis annuus cursus spatiis mensuris luna consequitur. *et ibid. 40. 103.* Luna est maior, quam dimidia pars terræ. *Id. 4. Acad. (2. pr.) 39. 123.* Habitari ait Xenophanes in luna, eamque esse terram multarum urbium et montium. *Id. fragm. apud Non. p. 122. 2. Merc.* Lunæ alias hebetiora, alias acutiora videatur cornua. *Horat. Carm. sæcul. 35.* Luoa bicornis regina siderum. *Ovid. Heroid. 18. 71.* fulgens radiis argentea puris. *Id. 10. Met. 488.* aurea. *et 14. ibid. 367.* nivea. *Plin. 18. Hist. nat. 35. 79. (347); et Colum. 2. R. R. 10. 15.* Luna tertia, quarta, quinta, vigesima tertia etc. *h. e. tertio, quarto etc. die, postquam e sole emer-*

st. *Plin. 2. Hist. nat. 17. 15. (78).* novissima et prima. *Varro 1. R. R. 37. 1.* extrema et prima. *Cato R. R. 37.* dimidiata. *Plin. 18. Hist. nat. 32. 75. (322).* dimidia. *Id. 11. ibid. 30. 36. (109); plena. Apul. de deo Socrat. sub init. coroculata, divida, protumida, plena. Plin. 8. Hist. nat. 54. 80. (213).* nova. *et ibid. cava. V. CAVUS. Cato R. R. 29.; et Colum. 2. R. R. 10. 12.* siens. *V. SIENS. Plin. 18. Hist. nat. 32. 75. (322).* intermenstrua, novilunio. *et 17. ibid. 9. 8. (57).* sicca. *V. SICCUS. et ibid. sitiens. V. SITIENS. Colum. 2. R. R. 14. 9.* crescens. *et ibid. 5. 1. decrescens. et Horat. 2. Sat. 8. 31.* minor. *Varro 1. R. R. 37. 1.* senescens. *Plin. 37. Hist. nat. 10. 59. (164).* deficiens. *eclissata. et eod. sensu Juvenal. 6. 442.* laborans. *Liv. 26. 5.* Lunæ defectus. *eclisse. Plin. 7. Hist. nat. 48. 49. (155).* seniam. *il finir della luna. et 16. ibid. 39. 74. (190).* coitus. *il novilunio. Horat. 2. Od. 18. 16.* Novæque pergunt interire lunæ. *et 4. ibid. 7. 13.* Damna tamen celeres reparant cælestia lunæ. *Virg. 1. G. 427.* Luna revertentes quomodo primum colligit ignes.

II.) Translate. ¶ 1. Per synecdochen sumitur pro mense. *Plin. 18. Hist. nat. 25. 57. (217).* Centesima revolvente se luna. *Cf. Ovid. 7. Met. 531.* quater junctis implevit cornibus orbem Luna, quater pleom tenuata retexit orbem. ¶ 2. Item pro nocte, ut soles pro diebus. *Stat. 5. Silv. 4. 7.* Septima jam rediens Phœbe mihi respicit agras Stare genas. *Servius* similiter intelligit illud *Virg. 3. G. 336.* quomodo frigidus aera vesper Temperat, et saltus rediit jam rosida luna. *Adde Propert. 4. 4. 21.; et Stat. 6. Theb. 289.* ¶ 3. Et pro lunæ splendore vel lumine. *Virg. 2. Æn. 339.* Addunt se socios Ripheus et maxinus annis Iphitos, oblati per lunam. ¶ 4. Luna adsuta calcæis erat apud Romanos patriciorum insigne. Ut enim ostenderent, se ex iis centum progenitos, qui prius in senatum a Romulo allecti sunt, (de quibus *Liv. 1. 8.*) parvam lunam in modum C litteræ in calcæis, teste *Isid. 19. Orig. 34.*, gestabant. *Juvenal. 7. 191.* nobilis et generosus Appositam nigrae lunam subterit alutæ. *Stat. 5. Silv. 2. 27.* Si te, clare puer, genitum sibi curia sensit, Primaque patricia clausit vestigia luna. *Adde Martial. 2. 29.* Consue *Lydam de magistrat. R. l. 2. c. 13.* et *de mensib. P. 1. c. 7.* tum etiam *Viscont. Iscriz. Triop. p. 83. et seqq.* ¶ 5. Ab eadem similitudine litteræ C lunæ diei possunt semicirculi cartilaginei, quibus constat guttur, sive aspera arteria. *Sidon. Carm. 7. 191.* Jam si forte suem latratibus improbus UMBER Terruit, albentes nigro sub gutture lunas Frangere ludas erat. ¶ 6. In fabulis est filia Hyperionis et Latonæ seu Æthrae (ut est apud *Hygin. præf.*), Titani neptis, eadem cum Diana et Proserpina. Tribuitur ei cursus duarum rotarum, et, qui trahant, equi duo, quorum alter niger sit, albus alter, (quamquam *Ovid.* ambos niveos dicit *4. Fast. 374. et Remed. am. 258.*), quia partim diu, partim noctu decurrit. Alii a duabus juvenis currum ejus trahi dicunt, ut *Auson. epist. 5. 3. et epist. 19. 3.*, boves dicit *Prudent. 1. advers. Symmach. 361.*, juvencos *Claudian. 3. Rapt. Pros. 403.*, tauros *Fulgent. 1. Mythol. ante cap. 1.*, ideo scilicet, quod hoc animal cornibus lunam ferat: vel quia ipsa prope terram decurrit, eujus sunt tauri cultores. Sunt etiam qui a mulo currum ejus trahi fluxerunt. *V. MULUS.*

Auriga ejus apud *Stat. 12. Theb. 307.* est Sopor. Ceterum *V. et Cic. 1. Tusc. 38. 92.* — De amoribus ejus *V. ENDYMION* in ONOM. — Lunæ ædem Romæ in Aventino memorat *Liv. 40. 2.* — Hinc dies Lunæ, qui nempe Luna sacer fuit, *lunedī. V. DIES. Inscript. apud Murat. 383. 4.* DEPOSITUS XV. KAL. APR. D. LVN. — Jam inde ab Arsace, qui astris, ut existimant Persæ, ritus sui consecratione permixtus est omnium primus, ipsorum Persarum reges præbuidi, ait *Ammian. 23. 6. sub init.*, appellari se patientur Solis fratres et Lunæ. — *AB.* De nomine urbis, *V. ONOM.*

LUNARIS, e, *adject. (luna).* ¶ 1. Est ad lunam pertinens, lunare, σεληνικός. *Varro 1. R. R. 37. 1.* Lunares dies. *Cic. 1. de republ. 18.* Lunaris cursus. *Isid. 5. Orig. 36.* annus. *Ovid. 15. Met. 790.* curus. *Id. 5. Fast. 16.* equi. *Id. 10. Met. 296.* corrus. *Claudian. 2. Rapt. Prot.*

dis, reiectis vestibus, sese exercebant. Romulus item instituisse creditur, ut canis immolaretur. Hac re lupæ nutrice suæ gratias referre videbatur. Nam canis natura adversatur lupis. Temporis denique progressu pro capra hircus immolari coeptus est. Regnante Romulo et deinceps, sacerdotes, qui Luperi appellabantur, peracto sacrificio, faciem sibi larva tegebant, vel potius sanguine sedabant, et nudi (verenda tamen erant pellibus victimarum cæsaram, ideoque ab Ovid. 5. Fast. 101. cinctuti appellantur; eorum vero pellium formam vide apud Viscont. Mus. Pio-Clem. T. 4. tab. 21. p. 159. edit. Mediol. Hinc etiam Salli Martis apud Virg. Æn. 282. pellibus in morem cincti dicuntur discurrebant per urbem veterem, id est Palatium. Adolescentes accurrebant cum lana lacte madida, qui tabum abstergerent. Institutum etiam aliquando fuit, ut hirci pellem in lora secarent, et hæc in cursu illo manibus gestarent, et obvias quasque feminas iisdem cæderent (Ovid. 2. Fast. 445. narrat, mulieres terga dedisse Luperis percutienda, Juvenal. vero 2. 142. et Plutarch. in Cres. c. 61. manus seu palmas, ut in ludo litterario solebant pueri, præbuisset; crediti nimirum hæc re illis ferunditatem afferre. V. Ovid. 2. Fast. 267. et seqq., et Servium ad Virg. 8. Æn. 343. et 663., quibus locis et causam habes, cur nudi discurrent. Cic. 2. Phil. 34. 87. Adscribi iussit in Fastis, ad Luperalia. Id. 2. ad Q. fr. 13. in fin. Hodierni diei res gestas Luperalibus habebis. Adde Liv. 1. 5.; Sueton. Cæs. 79.; Justin. 43. 1. 13.; Val. Mar. 2. 2. 9.; et Aurel. Vict. Vir. illustr. 85.

LUPERCALIS, e, adject. ad Luperalia pertinens, ut Luperale sacrum, Sueton. Aug. 31. Sic in Inscript. apud Henzen. 6009. L. LICINIO SECUNDINO L. FIL. QVIR. DECVRIONI CAESARIENSIVM EQVO PVBLICO EXORNATO SACRISQVE LUPERALIBVS FVNCTO.

LUPERCUS, i, m. 2. deus idem, qui Pan: ab arceendis lupis: F. LUPERCALIS in ONOM. — Item sacerdos Panis, qui Lupercalibus sine veste discurrebat, ut in LUPERCALIA dictum est. Virg. 8. Æn. 603. exultantes Salios nudosque Lupercos. Juvenal. 2. 142. agili palmas præbosque Luperco. Inscript. apud Henzen 7418. D. M. — M. VLPVS MAXIMVS EQVES ROMANVS QVI ET LUPERCVS CVCVRRIT. h. e. fuit; sed nota verbum currendi huius sacerdotii proprium. — Duo fuerunt Luperorum ordines, Fabianorum et Quintilianorum: F. FABIANUS in ONOM. Additus est tertius Julianorum, institutus in honorem C. Julii Cæsaris, ut est apud Sueton. Cæs. 76. — Hoc sacerdotium fuisse annuum colligitur ex Inscript. apud Fabrett. 7. 437. n. 78. (qui tamen titulus suspectus est Orellio ad n. 2256.), ubi iterum, et ex alia in Opusc. letter. Bologn. T. 2. p. 6., ubi ter legitur. — Luperarum collegium memoratur in Inscript. apud Henzen. 6010., quæ ante a. 741. ab U. C. exarata fuit. A. CASTRICVS MYRIO TALENTI F. TR. MIL. PRÆF. EQ. ET CLASICVS MAGISTER COLLEC. LUPERCOR. — Non modo Romæ, sed etiam alibi fuisse Lupercos, docent Inscript. apud Murat. 1. 3. quæ Veliterna, alia apud Gruter. 347. 6. quæ Prænestina, et alia apud eumd. 470. 6. quæ Nemausensis est. Videtur adnotata ab Orellio ad Inscript. 2543. — Pastores primum Luperi fuerunt: paulatim nobilissimi civitatis, adolescentibus præsertim iis sacris initiari soliti sunt. Hinc M. Antonium, Luperum fuisse scimus ex Cic. 2. Phil. 34. 85. Sed imberbes discurrebant vetuit Augustus, ut narrat Sueton. Aug. 31. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

LUPILLUS, i, m. 2. deminut. a lupinus, parvus lupinus. Plaut. Stich. 5. 4. 9. Lupilli conmiuto crustulo. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

LUPINACEUS, a, um, adject. (lupinus) ad lupinum legumem pertinens, ut Lomentum Lupinaceum, apud Apul. Herb. 21.

LUPINARIUS, a, um, adject. (lupinus) ad lupinum legumem pertinens, ut Lupinarius labrum, apud Caton. R. R. 10. et 11., h. e. lupinis lavandis, aut coquendis. — Hinc

Lupinarius, i, m. 2. absolute, substantivorum more, est lupinorum, seu leguminum negotiator, apud Lamprid. Alex. Sev. 33., ubi Casaubonus vult legi popinarii, alii lupanarii, h. e. lupanariorum exercitores.

LUPINARIUS, ii, m. 2. V. voc. præced. in ßo.
LUPINUM, i, n. 2. V. LUPINUS, i.

LUPINUS, a, um, adject. (lupus) ad lupum pertinens, lupino, di lupu, λυκινός. Ennius apud Donat. ad Ter. Phorm. 2. 25. Lupinus impetus. Cic. 3. Cat. 8. 19. Quem inauratum in Capitolio parvum quo lactentem uberibus lupinis inhiantem fuisse meministi. Propert. 4. 10. 20. Et galea hirsuta compta lupina juba. h. e. ex pelle lupi facta. (Virg. 1. Æn. 279. lupæ fulvi nutrice tegmine lætus Romulus.) Plin. 28. Hist. nat. 19. 78. (257). Lupina pellis. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

LUPINUS, i, m. et Lupinum, i, n. 2. leguminis genus est, omnium amarissimum, quod sui circumactu agricolis horas etiam nabilo die ostendit, teste Plin. 18. Hist. nat. 14. 36. (133.), lupino, Σεζμος. Est a λυπη dolor, ægritudo, quia vultum gustantis amaritudinem contrahit.

1.) Proprie. — a) Generatim. Cato R. R. 34. Ibi lupinum bonum fiet. Virg. 1. G. 75. tristisque lupini Sustuleris fragiles calamos. Ovid. Medic. fac. 69. pallentes torrere lupos. Colum. 2. R. R. 10. 1. Lupini prima ratio est, quod minimum operarum absumit. Plin. loc. cit. Lupino est usus proximus, quom sit et homini et quadrupedo generi communis. Martial. 5. 78. tepens lupinus. — Cl. Fée (Op. cit. vol. 2. p. 131.) hanc exhibet synonymiam: Θείμος Theophr. 8. 7., Dioscor. 3. 132. et Athen. Deipnos. 2. 45.; Λυκινός Suid.; Λυκινός Græcor. recentior.; et Lupinus Virg., Colum., Plin. locc. citt. sunt Lupinus hirsutus et pilosus L. Spec. plant. 1014. — b) Specialim pro medicamentorum mensura, quemadmodum faba, cicer etc. Scribon. Compos. 144. Dantur (hæc) quantum lupinus et mellis ligula et aquæ cyathis iiii. et in fin. Dantur quantum fabæ ægyptiæ etc. Id. ibid. 152. Fiunt (ex his) pastilli lupini magnitudinis, et ibid. 172. Adjuvat (hoc medicamentum) eos lupini magnitudine, sed cum aquæ cyathis tribus. — c) Item specialim, lupinorum usus erat in comædiis, in quibus si pecunia opus esset, lupos pro nummis numerabant. Plaut. Pæn. 3. 2. 20. Hinc Horat. 1. Ep. 7. 23. Nec tamen ignorat, quid distent æra lupinis. h. e. quid intersit inter veros nummos et ex lupinis factos. V. COMICUS.

II.) Translate lupinum aureum est ocululus vel parva theca et auro constans et lupini formam referens. Marcell. Empir. 3. 2. a med. Hirundini ventriculo scisso albi ac nigri lapisculi inveniuntur, qui si lupino auro includantur et collo suspendantur, omnem dolorem oculorum perpetuo avertent. et mox. Lacertæ oculos — intra bullam vel lupinum aureum claudes colloque suspendes, quod remedium quamdiu tecum habueris, oculos non dolebis.

LUPOR, aris, ari, dep. 1. (lupa II.) scortari, vel prostitui, ut Non. p. 133. 11. Merc. interpretatur. Atta (secundum Forcellinum Turpilius) apud eumd. ibid. Cum meretrice per vias lupantur. Lucilius apud eumd. ibid. ex lectione Scalig. et divos trece curmur, Consilium faxint placeat, tu impune luperis. Mercerus legendum putat: Consilium fassi, pacem, impune luperis. Gloss. Philox. Lupari, πορ-υεύεω.

LUPŪLA, æ, f. 1. deminut. a lupa, parva lupa; sed occurrit translate tantum pro saga, strepa, incantatrice, apud Apul. 5. Met. Perfidæ lupulæ magnis conatibus nefarias insidias tibi comparant. Lupulæ hoc loco de Psyche sororibus usurpatur, quæ et lamia subinde vocantur. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

LUPUS, i, m. 2. λύκος, animal rapax et velocissimum, ovibus maxime atque capellis infestum: a voce Græca allata (It. lupu; Fr. loup; Hisp. lobo; Germ. d. Wolf; Angl. a wolf).

1.) Proprie. — a) Generatim. Virg. 3. G. 264. genus acre luporum. Id. 7. Æn. 18. et forma magnum ululare luporum. Id. 2. Ecl. 63. Torva læna lupum sequitur: lupus ipse capellam. Id. 3. G. 537. Non lupus insidias explorat ovilia circum. Nec gregibus nocturnus obambulat. (Lululentam lupi ovile populati descriptionem habes apud Stat. 4. Theb. 363.) Plin. 10. Hist. nat. 63. 83. (177). Cæcos catalos gignunt canes, lupi, pantheræ. Id. 8. ibid. 22. 34. (84). et 10. ibid. 73. 93. (199). Lupi in fame terra vescuntur. Id. 8. ibid. 58. 83. (227). In Olympo Macedoniae monte non sunt lupi, nec in Creta insula. Id. 28. ibid. 10. 44. (157). Lupi vestigia cal-

eata equis afferunt torpore. Propert. 4. 5. 13. Audax cantatæ leges imponere lupæ, Et sua nocturno fallere terga lupu. h. e. Induere lupi formam. et Virg. 8. Ecl. 97. His ego saepe lupum fieri et se condere silvis. Quibus verbis is morbus describitur a Græcis λυκαζῶντια appellatus, quo qui laborant, noctu luporum more egrediuntur, seque lupos factos esse putant. — b) Specialim Horat. lupum Martialem cognominat, 1. Od. 17. 9., vel quia cruentus est, vel quia in tutela Martis. Virg. quoque Martium appellat 9. Æn. 566. Confer Justin. 38. 6. 8. de Romanis. Atque, ut ipsi ferunt, conditores suos lupæ uberibus altos: sic omnem illum populum luporum animos, inexpleriles sanguinis atque imperii, diytiarumque avidos ac jejunos habere. — Huc adde, lupum fuisse symbolum Romæ, ut docet Cavedoni in Bullett. dell'Inst. archeol. a. 1837. p. 282. — c) Ad designandum femininum genus, pro lupa, lupum feminam dixerunt veteres. Ennius apud Servium ad Virg. 2. Æn. 335. lupa' femina feta repente. Id. apud Non. p. 378. 18. Merc. Endo tuetur, ubi lupa' femina conspicit omnes. Quintil. 1. 6. 12. Varro in eo libro, quo initia urbis Romæ enarrat, lupum feminam dicit, Ennium Pictoremque Fabium secutos. Festus p. 150. 27. Mull. Hunc stirpem antiqui dixerunt, et rursus hanc lupum, hanc metum. Cf. Paul. Diac. p. 60. 8. Rursus Festus p. 286. 15. Quam ait Ennius a stirpe supremo, et Illa dia nepos, et lupus feta. — d) In Italia creditur luporum visus esse noxius, vocemque homini, quem priores contempnunt, adimere ad præsens, ut Plin. tradit 8. Hist. nat. 22. 34. (80). Hinc illud Virg. 9. Ecl. 53. vox quoque Mærin Jam fugit ipsa: lupi Mærii videre priores. — e) Ex quo Servius ortum ait illud proverbium, lupus in fabula: quo utitur, quam supervenit subito is, de quo loquimur, et nobis sua presentia facultatem loquendi amputat: il lupu è nella favola. Cic. 13. Att. 33. De Varrone loquebamur: lupus in fabula venit enim ad me. Adde Ter. Adelph. 4. 1. 21. Sic Plaut. Stich. 4. 1. 71. Atque eecum tibi lupum in sermone. — f) Lupum auribus tenere, aliud proverbium, tenere il lupu per gli orecchi, o il lione pel ciuffetto, in re accipiti periculosaque dici solet: nam qui lupum auribus tenet, nec dimittere audeat, nec retinere potest sine periculo. Ter. Phorm. 3. 2. 21. Immo, quod ajunt, auribus teneo lupum. Nam neque quo amittam a me, invento, neque uti retineam, scio. Adde Sueton. Tib. 25. — g) Hac urget lupus, hac canis, aliud proverb. apud Horat. 2. Sat. 2. 64., ubi utrimque periculum est et discrimen anceps. essere fra l'uscio e 'l muro. — h) Ovem lupu committere, tem aliquid ei committere, qui ipse maxime custodis egeat, ne perdat, dar la lattuga in guardia a' paperi. Ter. Eun. 5. 1. 16. Scelestas, ovem lupu commisit. Cf. Cic. 3. Phil. 11. 17. O præclarum custodem ovium, ut ajunt, lupum! Adde Ovid. 2. Arr. am. 363. — i) Lupu agnum eripere, de re difficili ac desperata. Stultum enim videtur sperare, futurum, ut lupus arreptum agnum salvum dimittat. Simile est apud nos, andare alla gatta pel lardo. Plaut. Pæn. 3. 5. 31. Lupu agnum eripere postulant: nugas agunt. — b) Oves fugit lupus, de re impossibili et contra naturam. Virg. 8. Ecl. 52. — m) Lupus ovium non curat numerum, h. e. quamvis numerati gregis oves maclat. Dicitur de iis, qui nihil curant. Id. 7. Ecl. 51. Ille tantum Boreæ curamus frigora; quantum aut numerum lupus, aut torrentia flumina ripas. — m) Lupus est homo homini, h. e. ne te vel tuas res homini credas, quam nondum novisti. Plaut. Asin. 2. 4. 87. Numquam hodie induces (me) ut tili credam hoc argentum ignoto. Lupus est homo homini, non homo, quam qualis sit non novit. Simile est illud Senec. Ep. 103. Ab homine homini quotidianum periculum.

II.) Translate. 1.) Lupus est piscis, ita dicitur a voracitate, spigola. Laudatissimus, qui lanatus dicitur, a candore mollitiaque carnis, præcipue in fluviis captus, et Romæ in Tiberi inter duos pontes (fortasse sublicium, et Fabricium vel Cæstum), ut est apud Macrob. 2. Saturn. 12., Horat. 2. Sat. 2. 32. et Plin. 9. Hist. nat. 54. 79. (169). Adde eumd. ibid. 17. 28. (81.); Colum. 8. R. R. 16. 4. et 9. ibid. 17. 8.; Varron. 3. R. R. 3. 9.; et Martial. 13. 89.; et V. PISCES. 2.) Item genus aranei, quod Græcis phalangium est. Est autem duplex,

16. 58. Sibi habeant arma, equos, hastas, pilam etc.; nobis senibus ex lusionibus multos talos relinquunt et tesseras. *Id. 1. Orat. 16. 73.* Pila lusio *Stat. præfat. ad 4. Silv. Pilaris lusio.* — Est etiam titulus poematis Neronianis apud *Sueton. Domit. 1.* In Clodium Polionem prætorium virum est poemata Neronis, quod inscribitur Lusio. *Alii lea. Lusio, alii Lusio.*

LUSITATIO, ñnis, f. 3. (lusito) actus lusitandi, lusio. *Jul. Falcr. res gest. Alex. M. (edente A. Mai) 1. 42.* Pila vero admonet, quod ejus congruat cum tua ætatula lusitatio.

LUSITO, as, are, n. 1. *frequentat. a ludo, giuocare, ἀπυσω. Plaut. Capt. 5. 4. 6.* Aut coturnices dantur, quibuscumque lusitent. *Gell. 18. 13.* Alea festiva et honesta lusitabamus.

LUSOR, ñnis, m. 3. (ludo) qui ludit, giuocatore, παίκτης.

I.) Proprie. — a) Generatim. *Ovid. 1. Art. am. 451.* Sic, ne perdidit, non cessat perdere lusor: Et revocat cupidus alea blanda manus. *Seneca 2. Benef. 17.* Necesse est, insor bonus aliter pilam collusori longo, aliter brevi mittat. *Juvenal. 9. 61.* cum lusore castello. Alii rectius leg. *contusore castello*, nam etiam *Plin. 9. Ep. 33.* delphinum collusorem puerorum vocat. *Inscript. Patavina apud Maff. Mus. Ver. 127. 4.,* que est apud *Orell. 2820. q. MAGVIVS Q. F. FAB. FEROX LVSOR EPIDIXIVS. V. EPIDIXIS.* — b) Speciatim est etiam gladiator. *V. LUDOR.*

II.) Translate. ¶ 1. Lusor dicitur scriptor ludicrus. *Ovid. 4. Trist. 10. 1.* Ille ego, qui fuerim, tenerorum lusor amorum, Quem legit, ut noris, accipe, Posteritas. ¶ 2. Item qui illudat ac deidat, *schermitor. Plaut. Amph. 2. 2. 62.* Te ut deludam contra lusorem meum.

LUSORIE, ñrum, f. plur. 1. *V. LUSORIUS II. 1.*

LUSORIE, adverb. (lusorius) per ludum, per giuoco. *Ulp. Dig. 30. 50.* Si judex contra heredem prononciaverit, non agentem causam, sed lusorie agentem. h. e. colludentem cum adversario.

LUSORIUM, ñi, n. 2. *V. voc. seq. I.*

LUSORIUS, a, um, adject. (lusor) ad lulum pertinens, da giuoco, παίκτης.

I.) Proprie. *Plin. 7. Hist. nat. 56. 57. (205).* Losoria pila. *Id. 37. ibid. 2. 6. (13).* Lusorius alveus cum tesseris. *Inscript. apud Murat. 958. 4.* HIC ARTIFEX ARTIS TESSELLARIÆ LVSORIAB. — Hinc *Lusorium*, ñi, n. 2. absolute, substantivorum more, est locus, ubi ludus gladiatorius, aut venatorius exhibetur. *Lamprid. Elagab. 25.* Stravit sibi trichlinium in summo lusorio, et dum pranderet, notios et venationes sibi exhibuit. h. e. in amphitheatro, ubi ludicia eduntur. Sic *Lactant. Mort. persecut. 21.* de *Galerio Maximiano.* Quid lusorium, vel delictam ejus referam? Habebat ursos ferociae seu magnitudinis suæ simillimos; his homines non plane comedendi, sed obsorbendi objectabantur. Ex his itaque patet, tam apud *Lamprid.,* quam apud *Lactant.* sermonem esse de privato amphitheatro, ubi gladiatores et venatores exhibebantur; etenim de Albano Domitiani amphitheatro mentio est apud *Juvenal. 4. 99.* et *Sueton. Domit. 4. et 19. V. etiam Salviani locum in PETAMINARIUS.*

II.) Translate. ¶ 1. Speciatim *Lusorie naves* sunt, quas ad coercendas Barbarorum incursiones in Avuvis limitibus armatas habebant Romani: ita dictæ, quod ultro citroque luderent, seu discurrerent, speculandi causa. *Ammian. 17. 23.* Lusoriis navibus discurrere flumen ultro citroque milites ordinavit. *Veget. 2. Milit. 1.* Classium duo sunt genera: unum liburnarum, aliud lusoriarum. — Hinc *Lusorie*, ñrum, f. plur. 1. absolute, substantivorum more (subaudi naves), eodem sensu. *Vopisc. Bonos. 15.* Quam in Rheno Romanas lusorias Germani incendissent. Adde *Cod. Theod. 7. tit. 17.* qui de *lusoriis Danubii* inscribitur. ¶ 2. Generatim est ludicæ, jocularis. *Plin. 7. Hist. nat. 53. 54. (180).* Losoria quæstio. *Seneca Ep. 117. a med.* Remove ista lusoria arma: decretoriis opus est. *Id. Ep. 80.* Lusorium spectaculum. *Id. 7. Benef. 20.* Lusorie triremes. *navi da diporto.* ¶ 3. Metaphorice est inanis, irritus, sine effectu. *Paul. Dig. 35. 3. 4.* Lusorias minas silvæ facere. *Id. ibid. 43. 9. 1. in fin.* Alioquin inane et lusorium prætoris imperium fuerit. — Sic *lusorium nomen*

est fictum et inane apud *Senec. 5. Benef. 8.* Domini versura fit, et velut lusorium nomen, statim arrensit. — Hinc

Lusorium, ñi, n. 2. *V. sub I. in fin.*

Lusorie, ñrum, f. plur. 1. *V. sub II. 1.*

LUSTRABILIS, e, adject. (lustro) qui perlustrari dignus est, spectabilis. *Gloss. Philox. Lustrabilis, περιβλεπτός.*

LUSTRAGO, Inis, f. 3. herba eadem atque hiera botane, verbenaca, columbina. *Apul. Herb. 3.*

LUSTRALIS, e, adject. (lustro) ad lustrationem et expiationem pertinens.

I.) Proprie. *Liv. 1. 28.* Lustrare sacrificium. *Ovid. 3. Pont. 2. 73.* Spargit aqua captos lustrali Graja sacerdos. *Pers. 2. 33.* salvis lustralibus expiare. *Apul. de Mag. Lustrales hostia. Val. Flacc. 3. 414.* Lustralia vota. *Seneca Agam. 183.* Lustrale classi Doricæ peperit caput. h. e. quod expiaret classem Doricam. Adde *Virg. loc. cit. infra.*

II.) Translate est ad lustrum, seu quinquennale spatium pertinens. *Ulp. Regular. tit. 2. de libertis.* Censu manumittentur olim, qui lustrali censu, Romæ, jussu dominorum, inter cives Ronisno censum profitebantur. *Tac. 6. Ann. 4.* Propinquo jam lustrali certamine. *Virg. 8. Æn. 182.* Vesiculis *Æneis*, simul et Trojana juvenus Perpetui tergo bovis et lustralibus extis. Ubi *Servius*: aut pinguis; moris enim fuerat, completo lustro, pingues victimas offerre censores: aut certe de quinquennali bove, id est perfectæ ætatis: aut quia per quinquennium ipsis victimis Urbs lustrari solebat. Alii prople *lustralia* dicunt, quæ duabus manibus accepta in aram pontifex, vel censor imponit, quæ non prosecantur. Hæc *Servius.* Ceterum simplicius et verius *lustralia* exta intelliges, quæ sunt e victima lustrationis gratia mactata. — *Lustrale incrementum, V. in DECURIATUS, a, um.* — *Lustrale aurum* est pecunia, quæ quinto quoque anno incipiente pendebatur a mercatoribus rerum minutarum, lenonibus, meretricibus, feneratoribus, et hujusmodi. *Inscript. apud Gruter. 347. 4. P. AELIO T. F. AVRI LVSTRALIS COACTORI.* Huc pertinet *lustralis collatio*, quæ est inscriptio tituli *primi l. 13. Cod. Theod.* — Hinc

Lustralis, is, m. 3. absolute, substantivorum more, is dicitur, qui hujusmodi collationis curam gerebat. *Inscript. apud Fabrett. p. 326. n. 458.* PRIMIGENIO LVSTRALI AVGG. NN. ALFIA VERECYNDINA PATRI PIENTISSIMO.

LUSTRALIS, is, m. 3. *V. voc. præced. in fin.*

LUSTRAMEN, Inis, n. 3. (lustro) quidquid purgando, vel expiando inservit. mezzo di purificazione od espiazione. *Val. Flacc. 3. 442.* Arma simul vestesque virum, lustrationis ponto Pone jacti. Adde *eumd. 3. 409.*

LUSTRAMENTUM, i, n. 2. ¶ 1. Significat purgamenta, sordes. *Ambros. in Psalm. 118. serm. 8.* Tamquam lustramenta bojus mundi facti sumus. Sic *Gloss. Isid. et Gloss. Pith.* Lustramentum, sector, putor, oletum, foetulentia. ¶ 2. Est etiam purgatio, præsertim facta per sacrificium, aut veneficium, seu incantationem. *Martian. Dig. 48. 8. 3.* Si quis lustramenti causa dederit cantharides. Sed alii melius interpretantur ἀσθαλαίαν, ἀποδι-σασσάρον, id est lasciviam, libidinem, incantamentum ad Veneream, a *lustrum*, qua metaphorice dicitur de popinis et lujanis, vel a *lustror.*

LUSTRATIO, ñnis, f. 3. (lustro) expiatio, purgatio per sacrificium, espiazione, καθαρισμός.

I.) Proprie. *Liv. 40. 6.* Lustrationis sacro peracto. *Colum. 2. R. R. 21. 5.* Quosdam desideratos lustrationem ceterorumque sacrificiorum, quæ pro frugibus sunt, morem prisus usurpatum etc. Cf. *Inscript. apud Henzen. 6112. KAL. MAIS. LVSTRATIO. AD. FLYMEN. scil. ad Volturnum segetes lustrantur*, ut ait *Orell. vol. 2. p. 380. Justin. 13. 4. 8.* Lustrationem castrorum propter mortem regis in posterum edicit. *Inscript. apud Murat. 33. 2. STATAE MATRI AVG. SACRVM..... DEDICATA EST XVII. K. SEPT. LVSTRATIONE.* h. e. ipso lustrationis die.

II.) Translate, b. e. metaleptice sumitur pro circuntione, seu peragrato, περιπατήσις. *Cic. 2. Phil. 23. 57.* Quæ sūt ejus peragratio litemum? lustratio municipiorum? giro per le città. *Id. 5. Tusc. 27. 79.* Montivagi atque silvestres cursus lu-

strationesque ferarum. *Id. 1. Nat. D. 31. 87.* Sol duabus unius orbis ultimis partibus definitens motum cursus annuus conficit. Hujus hanc lustrationem, ejusdem incensa radii, menstruo spatio luna complet. *At. leg. illustrationem.*

LUSTRATOR, ñris, m. 3. (lustro) qui lustrat, b. e. expiat.

I.) Proprie. *Fet. Scholiast. ad Juvenal. 6. 540.* Quam Gallus sacerdos ac lustrator accesserit.

II.) Translate est qui obambulat, qui circuit, περιπατήτης. *Apul. de Mag. Hercules lustrator orbis, purgator ferarum.*

LUSTRATUS, a, um. *V. LUSTRO.*

LUSTRICUS, a, um, adject. (lustrum) idem ferre est, quod lustralis, καθαριστικός. Unde diem illum, quo infantii nomen imponebatur (*Nominalia* appellat *Tertull.*), lustricum diem vocarunt, quia eo infans lustraretur, hoc est religione purificaretur. Erat is dies octavus puellarum, nonus puerorum, ut *Paul. Diac. p. 120. 19. Müll., Arnob. 3. 4. et Macrob. 1. Saturn. 16. a med.* scribit. *Sueton. Ner. 6.* Ejusdem futuræ infelicitatis signum evidens die lustrico existit. *V. NOMINALIS.* Ceterum, addit hoc loco cl. *Furlanetto* in suis MSS., quum antiquitus Romæ filius tantum primogenitus idem prænomen, nomen et cognomen patris sui haberet (*V. PRÆNOMEN*), quumque alii filii inter se solo prænomine distinguerentur, patet, his locis, in quibus dicitur, die lustrico pueris nomen fuisse impositum, per nomen intelligendum esse prænomen.

LUSTRIFICUS, a, um, adject. (lustrum. et facio) idem quod lustralis. *Val. Flacc. 3. 448.* Cantus lustrificus.

LUSTRO, as, avi, ñrum, are, a. 1. (lustrum). Part. *Lustrans II. 2. a.; Lustratus I. et II. 3.; Lustrandus I. et II. 3.* — Lustrare est a scelere, cæde, funere, aliove quo piaculo, sacris faciendis, precibus aliisque religiosis ritibus purgare, expiare, καθαρίσω, ἀπυσω (It. *espigare, purgare; Fr. rendre net, purifier par un sacrifice expiatoire; Hisp. purificar con un sacrificio de expiación; Germ. durch e. Sühnopfer reinigen; Angl. to purify by offering an expiatory sacrifice.*)

I.) Proprie. Ritu lustrandi agros habes apud *Caton. R. R. 141., Virg. 1. G. 338. et seqq. et Tibull. 2. 1.,* quo pertinent quæ in *AMBARVALIS* dicta sunt. — Quo pacto lustrantur oves *Pallibus*, docet *Ovid. 4. Fast. 735. et seqq.* — Quo more Macedones exercitum lustrarent, *Liv. 40. 6. et Curt. 10. 9. narrat.* — Ceterum *Cato R. R. 141.* Agrum lustrare sic oportet. Impera suovetaurilia circumazi etc. *Cic. 1. Divinat. 45. 102.* In lustranda colonia ab eo, qui eam deduceret; et quum imperator exercitum, censor populum lustraret, bonis nominibus, qui hostias duceret, eligebantur. *Id. ibid. 35. 77.* Exercitus lustratus. *Liv. 1. 44.* Ibi instructum exercitum omnem suovetaurilibus lustravit. *Id. 3. 18. in fin.* Capitolium purgatum atque lustratum. *Virg. 6. Æn. 229.* ter socios pura circumtulit unda, Spargens rore levi et rismo fellicis olivæ, Lustravitque viros. *Tibull. 1. 1. 25.* Tunc vitula innumeris lustrat caesa juvenecos. et *ibid. 2. 61.* lustrare aliquid lædis. et *ibid. 5. 11.* sulphure puro. *Ovid. 7. Met. 261.* Terque senem flamma, ter aqua; ter; sulphure lustrat. *Id. 14. Met. 605.* Lustratum corpus ungere. *Inscript. apud Marin. Fiat. Arv. p. 137. vt non. IVN. PAGVM LVSTRANT ET SEQUENTIVS DIEBV EX CONSVETVDINE SVA GENENT ITEM VI. ID. IVN. EPVLENTVR. Flor. 1. 13. a med.* Civitas incendio expiata et lustrata. *Petrus. Satyr. 137.* Quum digitos pariter extensos porris apioque lustrasset. *Virg. 3. Æn. 279.* Lustranturque Jovi; votisque incendimus aras. *Ovid. 10. Met. 398.* Sive aliquis nocuit, magico lustrare ritu.

II.) Translate. ¶ 1. *Lustrare exercitum* (quod fere fiebat initio expeditionis, aniequam iretor in hostes) interdum expunitur recensere, recognoscere, fare la rivista, dar la mostra. quia ante lustrationem inibat imperator numerum militum, ut secretis, quantis viribus rem esset gesturus. *Cic. 5. At. 20.* In castra veni a. d. vii. cal. Septemb., a. d. iii. exercitum lustravi apud Iconium. Adde *Auct. B. G. 8. 52.; Liv. 38. 12.; Tac. 15. Ann. 26.; et Avel. Viet. Vir. Illustr. 2. 13.* Hoc sensu *Virg. 6. Æn. 679.* Anchises conpalle virenti Inclusas animas su-

perumque ad lumen iteras Lustrabat, studio recollens. ¶ 2. Hinc translata ponitur pro observare, circumquaque asplicere, mirare attornno o da per tutto, squadrare: et occurrit — a) Physica ratione de oculis. — Cum addito lumine, oculis et similibus. Virg. 8. En. 152. ille o oculos loquentis Jamdudum et totum Lustrabat lumine corpus. Petron. Satyr. 11. Postquam lustravi oculis totam urbem. (Cf. Liv. 23. 46. Huoc Taurea quem diu perlustrans oculis obsequitasset hostium turmis etc.). Sil. It. 5. 306. Jamque aderat, clipeumque viri atque immanis membra Lustrabat visu. Huc illa perlustrat Virg. 4. En. 6. et 7. ibid. 148. Postera Phœbæa lustrabat lampade terras Aurora. et 1. ibid. 607. Sol, qui terrarum flammis opera omnia lustras. vedi e scoppi. — Absolute. Virg. 11. En. 763. Lustrare alicujus vestigia. h. e. observare et sequi. Id. 2. ibid. 564. Respicio, et, quæ sit me circum copia, lustras. Sil. It. 17. 517. illum igitur lustrans circumferi lumina campo Rimaturque ducem. Id. 15. 787. rabidi ceu helleus pooti — Estuat et lustrans nanlem sub gurgula prædam etc. — b) Hinc metaphorice de animo. Cic. 2. Fin. 34. 115. Sed lustremus animo non has maxinas artes etc. et 1. Off. 17. 57. Quum ordala ratione animoque lustraris. h. e. consideraveris, perpendaris. ¶ 3. Significat etiam obire, circuire, persgrare, pererrare videndi causa, girare, circondare, scorrere, quia in lustrandis hominibus et locis, circuire mos erat et hostias circumferre. — a) De hominibus et brutis. Cic. 5. Fin. 29. 87. Si Pythagoras et Egyptum lustravit, et Persarum magos adlit. et 4. Tusc. 19. 44. Ultimas terras lustrasse Pythagoram, Democritum, Platonem accepimus. Propert. 2. 18. 3. Nulla meis frustra lustrantur complta plantis. Virg. 3. En. 385. Et salis Ausoniis lustrandum navibus æquor. Id. 9. ibid. 57. huc turbidus atque huc Lustrat equo muros aditumque per avia querit. Horat. 3. Od. 25. 11. Pede barbaro lustrata Rhodope. Sil. It. 13. 880. linquet Carthaginis arces, Atque una profugus lustrabit cæcula puppe. et 15. 310. Tum lustrata Ephyre Patræque et regia Pæoron. Virg. 10. En. 224. Agnoscent (Nymphæ) longe regem, lustrantque choreis. gli vanno attorno danzando. Confer Sueton. Vitell. 9. Aquila advolavit, lustratisque (agminis) signis etc. h. e. volatu circuitis. — Rursus Virg. 9. En. 96. Instrare pericula. scorrere, passare. — b) De inanimis. Sic de sideribus orbem suum conficientibus Cic. 2. Nat. D. 20. 53. Mercurii stella anno fere vertente signiferum lustrat orbem. Adde eumd. Tim. 9. et Plin. 6. Hist. nat. 27. 31. (129). Tigris, lustratis montibus Gordyæorum, divisus in alveos duos, altero meridiem petit, altero etc. oltrepassati.

LUSTRO, ðnis, m. 3. (lostrum) qui in lostris bona absumit. Catull. 105. 7. tamen ipse est maximus lustras. Alii vectius leg. maximus ultor. Nævius apud Paul. Diac. p. 29. 5. Müll. Pessimorum pessime audax, ganeo, lustras, alio leg. lurco; Müllerus auctore Scallig. retinuit lustras.

LUSTROUR, aris, atus sum, ai, dep. 1. (lustrum). Part. Lustrans et Lustratus. — Lustrari est in lustris versari, scortari, puttaneggiare, porre. Plaut. Pseud. 4. 7. 6. Luxuriantur, lustrantur, comedunt quod habent. Id. Caa. 2. 3. 29. Ubi fulsi? ubi lustratus? ubi bibisti? Lucilius apud Non. p. 335. 31. Merc. Quem sumptum facis in lustris circum oppida lustrans.

LUSTRUM, i, n. 2. duo diversa significat: scilicet A) Lustrum a luo, lavo, λούω, est locus lutosus, lacuna lutosus.

1.) Proprie. Varro 2. R. R. 4. 8. de suis. Admensus quum faciunt, prodigunt in lutosos limites ac lustras, ut volentur in luto, quæ est illorum requies, ut lavatio hominis. Paul. Diac. p. 120. 8. Müll. Lustra significant lacunas lutasas, quæ sunt in silvis aprorum cubilla. et p. 117. 8. Lacuna, id est aquæ collectio, a lacu derivatur, quam alii lamam, alii lustrum dicunt.

II.) Translate. ¶ 1. Est cubile ferarum in silvis, et præsertim aprorum, qui in lutosis locis degere solent, ut Paul. Diac. primo ioco supra citato docet, covile, tana, covacciolo, σπηλαιον. (Forcellinus hanc esse primam hujuscæ vocis significationem ait; quæ ipsi videbatur esse a λούω solvo, h. e. locus in quo quis relaxandi corporis, vel solmi causa varatur). Virg. 2. G. 471. saltus ac lustra ferarum. et

3. En. 616. vltam in silvis, loter deserta ferarum Lustra domosque traho. Val. Flacc. 4. 370. lustra horrida monstis. et 1. 105. per lustra viasque Visi Fauni. ¶ 2. Hinc lustra sunt nemora, saltus aliave loca sola. Virg. 4. En. 151. Postquam altos ventum in montes atque inlra lustra. et 11. ibid. 570. inter horrentia lustra. Ovid. 3. Met. 370. Ergo ubi Narcissum per devia lustra vagantem Vidit etc. Adde eumd. ibid. 146. Utrobique autem est qui legit rura. Stat. 9. Theb. 615. in tetricis et post conubia lustris Sic quoque venatrix animumque innopta remansi. ¶ 3. Dicitur de sordidis locis, in quibus libidinali, aut ventri datur opera, bordello, taverna, bettola. Ab horum similitudine, inquit Paul. Diac. p. 120. 8. Müll., li qui in loca abditis et sordidis, ventri et desidias operam dant, dicuntur in lustris vitam agere. Plaut. Cas. 2. 3. 26. Jacere in lustra. (pro in lustris). Id. Curc. 4. 2. 22. Lenones male suadendo et lustris lacerant homines. Cic. 13. Phil. 11. 24. In lustris, popinis, alea, vino tempus ætatis omne consumere. Id. post redit. in senat. 6. 13. In lustris et belationibus. Id. Sext. 9. 20. Homo emersus subito ex diurnis tenebris lustrorum ac stuprorum: vino, ganelis, leociniis adulteriisque confectus. Horat. 1. Sat. 6. 68. Avartiam et sordes, aut mala lustra alleui objicere. ¶ 4. Pro ipsis turpibus exercitationibus, quæ in lustris habentur. Plaut. Asin. 5. 2. 17. Studere lustris. Cf. eumd. Bacch. 4. 4. 91. Lucret. 4. 1129. Desidiose ætatem agere lustrisque perire. Cic. 2. Phil. 3. 6. Vno lustrisque confectus. Id. Cael. 23. 57. Domus, in qua lustra, libidines, luxuries, omnia denique inaudita vitia atque flagitia versantur.

B) Lustrum est expiatio et lustratio publica populi, quæ, censu peracto, suovetaurilibus fiebat ab altero censorum, ipso victimas feriente, pretexta induto et coronato, καδαρμός. Hoc sensu primam hujus vocabuli produci, ait Paul. Diac. p. 120. 9. Müll., h. e. quasi per ou, loustrum scribatur, profertur: oritur autem secundum Forcellinum a λούω lavo, eluo, Græce λουτρον expiatio; secundum recentiores vero est a luceo. Certe nihil habenda notatio nominis, quam Varronis locus habet infra sub H. 2. afferendus. Mioime enim verum est, lustrum tempore vectigalia et ultro tributa solvi solere, sed potius a censoribus eadem tunc locabantur publicanis et operum redemptoribus.

1.) Proprie. — a) Lustrum condere erat sine censu sacrificium lustrationis peragere populumque lustratum dimittere. Liv. 1. 44. Censu perfecto, edixit, ut omnes cives Romani in campo Martii prima luce adessent. Ibi exeretum nmoem suovetaurilibus lustravit: idque conditum lustrum appellatum, quia in censendo finis factus est. Miilla LXXX. eo lustras civium censa dicuntur. Id. 3. 24. sub fin. Censur, rea priore anno inchoata, perficitur: idque lustrum ab origine Urbis decimum conditum. Cic. 2. Orat. 66. 268. Qui te ex ærariis exemit, lustrum condidit et taurum immolavit. Liv. 35. 9. Censores erant priore anno creati Ses. Ællus Pætus et C. Cornelius Cethegus. Cornelius lustrum condidit. Censu sint civium capta XLXII. millia doctv. Id. 38. 36. in fin. M. Claudius Marcellus, forte superato T. Quintio, lustrum condidit. Id. 42. 10. Eo anno lustrum conditum est. Censores erant Q. Fulvius Flaccus, L. Postumius Albinus. Postumius condidit. Adde Sueton. Aug. 97. et Tib. 21. Huc pertinet et illud Lucan. 1. 592. festo purgantæ mœnia lustras. — b) Aliud est censum agere, aliud lustrum condere: illud enim censuram populi facere significat; hoc, æ perfecta, populum lustrare. Itaque aliquando factum est, ut census quidem fieret, lustrum vero, religione aliqua objecta, omitteretur, qua da re V. CENSUS. Liv. 3. 22. Censur actus eo anno: lustrum propter Capitolium captum, consulem occisum, condidit, religiosum erat. Id. 24. 43. Ne censores lustrum perficerent, mors prohibuit P. Furii. V. Borghesi Dec. 3. oss. 10. p. 36. et Cardinali Mem. Rom. T. 3. p. 46. — c) Sub lustrum censeris est in sine censum, quando propa adest, ut lustrum fiat. Cic. 1. Att. 18. in fin. Ne absens censere, curabo edicendum. Sub lustrum autem censeris, germani oegotiatoris est. Quare cura, ut te quamprimum videamus. Hoc dicit Cicero, quia negotiatores, quum plerumque Roma abesset, tardissimi omnium ad censendum adesse solebant.

II.) Translate. ¶ 1. Lustrum aliquando est sacrificium, quod expiandi causa fit, etiam extra censuram. Liv. 45. 41. Quinto die Delphis Apollini pro me exercitibusque et classibus lustra sacrificavi. Ita etiam Drakenborch: al. legunt vestris sacrificavi. — De agrorum lustratione occurrit in veteri precandi formula apud Caton. R. R. 141. Harumce rerum ergo fundi, terræ agrique mei lustrandi lustrisque faciendi ergo, sicuti dixi, mactæ hinc suovetaurilibus lactentibus immolandi esto. ¶ 2. Quia censura et lustrum quinto quoque anno fieri solebat, sæpe lustrum quinquennii spatium significat, ut Paul. Diac. p. 120. 10. Müll. docet, spazio di cinque anni, lustras. Varro 6. L. L. 11. Müll. Lustrum nominatum tempus quinquennale a londo, id est solvendo; quod quinto quoque anno vectigalia et ultro tributa pro censoribus persolvebantur. (V. etymon vocis supra sub B. Imit.). Ovid. 3. Amor. 6. 27. Troja fuit lustris obsessa duobus. V. BILUSTRIS. Id. 3. Art. am. 15. Est pia Penelope, lustris errante duobus, Et totidem lustris bella gerente viro. Eumen. Grat. act. ad Constantin. 13. Quinque annorum nobis reliqua remisisti. O lustrum omnibus lustris felicius! Cic. 6. Att. 2. ante med. Populi, nullo gemitu, publicanis, quibus hoc ipso lustras nihil solverant, etiam superioris lustris reddiderunt. h. e. pecuniam pro locatione vectigalium, quæ iio quinquennium locari solebant: qua do re Ovid. 4. Pont. 9. 45. Nunc longi reditus hastæ supponere lustris Cernet, et exacta cuocta locaro fide. Pseudo-Ascon. ad Cic. 3. Ferr. 41. 104. Neque ceosus ejus in quinquennium illud esset factus, quorum auctorum spatio instaurari census solet apud censoris, quorum administratio per lustrum, hoc est quinquennium extenditur. Ex Plin. 9. Ep. 37. colligimus, etiam privatas locationes in singula lustra, seu quinquennia fieri consuevisse. — Hactenus quinquæ annorum tempus lustris appellatione comprehenditur: et quidem completorum, alioquin male ætatis annos explicarent, qui eos per lustras designant, ut Martial. 10. 38. Vixisti tribus, o Calene, lustris. supra dixerat quindecim aonia. et 1. 102. Quarta tribus lustris addita messis erat. Horat. 2. Od. 4. 23. Cujus octavam trepidavit ætas Claudere lustrum. Ovid. Ib. 1. lustris jam bia mihi quinque peractis. Adde ejusd. loca de Troja et Ulysse paragr. proxime superiori allata; Horat. 4. Od. 1. 6.; Ovid. 4. Trist. 10. 78. et 4. Pont. 6. 6.; et Auson. Epit. Her. 32. ¶ 3. Latiori sensu lustrum plurim auctorum spatium significat. Sic de quadriennio completo et quinquennio inepto lustrum dicitur, quæ nempe fuit germana lustris notio, illud enim Romanis fuit usitatum ex Græcorum Olympiade, quæ quatuor tantum annis constabat; etenim Cic. 3. Orat. 32. 127. Olympiadem quinquennalem celebritatem ludorum appellat. V. plura huc peritocientia apud Morcell. de stit. Inscript. Lat. T. 1. p. 116. edit. Patov. Ovid. 3. Fast. 163. is (C. Cæsar) decies senos tercentum et quinque diebus Junxit, et e pleno tempore quarta die. Hic avul modus eat: in lustrum accedere debet Quæ consummatur partibus una dies. Plin. 2. Hist. nat. 47. 47. (122). Per singulas intercalationes uno die anticipantibus, rursumque lustras sequenti ordinem servantibus. et ibid. (130). Et est principium lustris ejus, semper intercalari anno, Caniculus ortu. — Ingens lustrum apud Martial. est centum auctorum spatium, quo peracto ludl fiebant sæcularæ, sicut peracto quadriennio et incipiente quinquennio fiebat certamen Capitolinum: 4. 1. de Domitiano. Hic colat legenti redeuntia sæcula lustras. Sueton. enim Domit. 14. narrat, fecisse eum et ludos sæculares, computata ratione temporum ab anno, non quo Claudius proxime, sed quo olim Augustus ediderat. ¶ 4. A Domitiani teopore, quum jampridem iustra censoria fieri desiderant, lustrum dici captum est certamen soleuue, quod in honorem Jovis Capitolini, quinto quoque anno incipiente faciendum, ipse Domitianus duodecimo suo consulatu instituit, ut Sueton. Domit. 4. et Censorin. de die nat. 18. sub fin. narrat. Inscript. apud Gruter. 332. 3. L. VALERIO L. F. PVBENTI. HIC CVM ESSET ANNORVM TREDECIM, ROMANÆ CERTAMINE JOVIS CAPITOLINI, LYSTRO BAXTO, CLARITATE INGENIÏ CORONATUS ESST etc. Stat. 4. Silu. 2. 60. ad Domitian. sæpe novus pandæ Limina, sæpe novo Janum hictore salutæ, Sæpe coronatis iteres quinquennia iustra. V. AGON.

LŪSUS, a, um. *V. LUDO.*

LŪSUS, us, m. 4. (ludo) idem omnino quod ludus: solumque usu differt, quia de ludis publicis fere non usurpatur, neque lusus facere, sed ludos dicimus, giuoco, divertimento, spasso, παίγμιον, παιχνίδι.

I.) Proprie. *Ovid. 14. Met. 55c.* Illas virgineis exercebat lusibus undas Naides æquoreæ. *Id. 2. Trist. 483.* Quique alii lusus (neque enim nunc persequar omnes) Perdere rem caram, tempora nostra, solent. *Augustus apud Sueton. Aug. 71.* Ego perdidit viginti millia nummum, quum effuse in lusu liberalis fuissem. *Quintil. 1. 3. 10.* Nec me offenderit lusus in pueris. *Id. 1. 1. 26.* Eburneas litterarum formas in lulum offerre. *Id. 1. 1. 36.* Eliscere inter lulum. *Id. 4. 2. 38.* In lusu duodecim scriptorum. *Sueton. Cal. 41.* Non ex lusu quidem alæ compendium sperneus. *Plin. 7. Ep. 24.* Laxare aotium lusu calculorum. *Tac. 13. Ann. 15.* Regnum lusu sortiri. *h. e. talis. Sueton. Claud. 21.* Super quadrigarum certamina, Trojæ lulum exhibuit. *Cf. Seneca Troad. 778.* Solemne referens Troiel lulum sacrum.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro joco. *Liv. 1. 5.* Ut nudi juvenes, Lyceum Pana venientes, per lulum atque lasciviam currerent. Sic *Id. 37. 20.* Pars in juveniles lusus lasciviamque versi, pars vescentes sub umbra, quidam somno etiam strati. Sic *Colum. 7. R. R. 12. 12.* Catulos sex mensibus primis emitti non oportet, nisi ad matrem, lusus ac lascivie causa. *Martial. 4. 49.* Nescis, crede mihi, quid sint epigrammata, Flacce, Qui tantum lusus illa jocosque putas. uno scherzo, una cosa da nulla. *V. LUDUS II. 1.* ¶ 2. Interdum ad turpia refertur. *Ovid. 2. Amor. 3. 13.* sunt apti lusbibus anni. *h. e. reb. Vener. V. LUDO II. 2.* ¶ 3. Refertur et ad studia, præsertim poetica; sed de levioribus dicitur et quæ animi causa jocique incurrunt: *V. LUDO II. 1. Plin. 7. Ep. 9.* Fas est et carmine remitti, non dico continuo et longo, sed hoc arguto et brevi. Lusus vocantur: sed hi lusus non minorem interdum gloriam, quam seria, consequuntur. *Ovid. 2. Trist. 223.* Lusibus ut possis adve ere numen ineptis paulo ante dixit v. 220. *Imparibus legeres carmina facta modis.* ¶ 4. Demum pro irrisione. *Quintil. 5. 13. 46.* Incidunt plerique in hoc vitium, dantque de se respondentibus venustissimos lusus. *h. e. præbent occasionem, ut illudantur. Gell. 18. 13.* Qui eum lulum luseramus. — *NB. Forcellinus accepit lulum pro ludo litterario in fragm. Farron. apud Non. p. 133. 17.* *Merc. Pueri, qui spectant nundinas, ut magister dimittat lulum. At Mercero tō lulum est supinum. Idem sentit Döderlein. Latein. Synonym. T. 2. p. 28.*

LŪTAMENTUM, i, n. 2. (luto) opus ex luto confectum, lutove oblitum. *Cato R. R. 125.* Neque lutamenta scindent se. *Alii perperam legunt de-lutamētia.*

LŪTARIUS, a, um, adject. (lütum) ad lutum pertinens. ¶ 1. Est qui in luto degit, ut Testudines lutariæ, apud *Plin. 32. Hist. nat. 4. 14. (32).* ¶ 2. *Lutarius nullus*, qui ex luto sibi pabulum petit, vilissimum ex omni mullorum genere. *Plin. 9. Hist. nat. 17. 30. (65).*

LŪTATUS, a, um. *V. LUTO.*

LŪTĒA. *V. LUTUM* primo loco.

LŪTENSIS, e, adject. (lütum) ad lutum pertinens, lutarius. *Plin. 9. Hist. nat. 37. 61. (131).* Purpuræ nomine alio pelagie vocantur. Earum genera plura, pabulo et solo discretæ. Lütense putri limo, et algense enutritum alga: vilissimum utrumque.

LŪTEOLUS, a, um, adject. deminut. a luteus. *Virg. 2. Ecl. 50.* Mollia luteola pingit vacciniæ caltha. *Colum. 9. R. R. 4. 4.* Luteolæ violæ. *Id. 12. ibid. 47. 9.* Oliva quum primum ex albo decoloratur, fitque luteola. *galliccia, giallognola.*

LŪTER, Æris, m. 3. λουτήρ, labrum, in quo lavamur. *Hieronym. 1. in Jovinian. n. 20.* Et de speculis mulierum jejunantium luter in tabernaculo funditur. *Vulgar. interpr. hoc nomine sæpissime utitur, ut 3. Reg. 7. 26. et 4. ibid. 16. 17.*

LŪTESCO, is, ere, n. inchoat. 3. (lütum secundo loco) luteus flo et in luti morem mollesco. *Furius Antias apud Gell. 18. 11. et Non. p. 133. 26. Merc. Sanguine dijicitur tellus: cava terra lute-*

scit. *Cesell. Vinlex ibid.* hanc vocem reprehendit, ut minus Latium: sed defendit probatque ipse *Gell.*, multoque magis locus *Colum. 8. R. R. 17. 9.* Litora, quæ limo cœnoque lutescunt, conchyliis magis et jacentibus apta sunt animalibus.

LŪTEUM, i, n. 2. *V. LUTUM* primo loco; et voc. seq. sub II. 1.

LŪTEUS, a, um, adject. (lutum primo loco) lütò herbâ tinctus.

I.) Proprie lutea dicitur chrysocolla nativa, luto herba tincta et in lomentum servata, apud *Plin. 33. Hist. nat. 5. 26. (87).* *V. LUTUM* primo loco.

II.) Translate. ¶ 1. Luteus est colorem habens rufo dilutiorem, qualis in ovi vitello, in malo Cydonio, in auro, in igne; flavus, crœceus, giallo, di color d'oro, ώχρόος, κήλωος. *Gell. 2. 26.* Rubidus est rufus, atrore et nigrore multo mixtus: luteus contra rufus color est dilucidior (al. dilutior). Unde ejus quoque nomen factum esse videtur. — a) Adjective. *Plaut. Men. 5. 5. 19.* Panis luteus. *Lucret. 4. 73.* lutea vela theatri. *Varro apud Non. p. 549. 22. Merc. Arquatils lutea quæ non sunt, æque et lutea videntur. Horat. Epod. 10. 16.* Pallor luteus. *Pers. 3. 95.* lutea pellis. *h. e. pallida. Tibull. 1. 8. 46.* palla. *Ovid. 14. Met. 351.* sulphura. *Plin. 10. Hist. nat. 56. 77. (156).* Gallina luteo rostro pedibusque. *Scribon. Compos. 215.* Luteum emplastrum. *Seren. Sammon. 333.* lutea fella. — b) Hinc luteum absolute pro colore luteo. *Plin. 24. Hist. nat. 15. 86. (136).* Color in luteum inclinatus. *Id. 27. ibid. 13. 109. (133).* Color in luteum languescens. *Adde eumd. 29. ibid. 3. 11. (42).* et 10. *ibid. 53. 24. (148).* — c) Luteum absolute est etiam ovi vitellus. *Plin. 30. Hist. nat. 15. 44. (141).* Lutea ex ovis quinque columbarum ex melle sorbere. — d) Lutei coloris, inquit *Id. 21. ibid. 3. 22. (46).* video honorem antiquissimum, in nuptialibus flammis totum feminis concessum. *Lucan. 2. 361.* Lutea demissos velarunt flammae vultus. *Catull. 61. 10.* Hymæneo luteum soccum tribuit. ¶ 2. Est etiam roseum colorem habens. *Virg. 7. Æn. 26.* Aurora in roseis fulgebat lutea bigis. *Plin. 21. Hist. nat. 4. 10. (14).* Rosa in calycis medio complexa luteos apices. *Forcellinus* tamen utroque in locu croceum interpretatur. — Hinc

Luteum, Æi, n. 2. absolute, substantivorum more, *V. sub 1. b. et c.*

LŪTEUS, a, um, adject. (lütum secundo loco) e luto factus, atque adeo e creta seu argilla factus, di fango, πήλωος.

I.) Proprie. *Horat. 1. Sat. 10. 27.* Definit Rheini luteum caput. *Ovid. 1. Fast. 157.* prodit birundo, Et luteum celsa sub trabe fingit opus. *Plin. 7. Hist. nat. 56. 57. (194).* Luteum adilicium. *Martial. 4. 46.* Et crasso figuli polita celo Septenaria synthesis Sauront, Hispanæ luteum rotæ toreuma. *V. SYNTHESIS. Prudent. 3. Cathemer. 41.* homo luteus. *h. e. Adam. Seren. Sammon. 43. 800.* Nec pudeat luteæ stercus perducere porcæ. *h. e. luto gaudentis.*

II.) Translate. ¶ 1. Luteus est luto aspersus, infangato. *Plin. 30. Hist. nat. 11. 28. (93).* Gallina si sit luteis pedibus. ¶ 2. Hinc universim illitus, oblitus. *Martial. 11. 48.* luteum ceromate corpus. (Sic luteus anomis, apud *Pers.*). *Juvenal. 10. 132.* Vulcanus luteus, *h. e. illuvie et fuliginis, ceu luto, oblitus.* ¶ 3. Metaphorice est vilis, nullius pretii. *Plaut. Truc. 4. 4. 1.* Blitea et lutea est meretrix, nisi quæ in vino sapit ad rem suam. *Cic. 5. Verr. 14. 35.* In hoc homo luteus etiam callidus et vitator esse vult. *Id. 6. ibid. 14. 32.* Putasse se, id quod audissent, alicujus pretii scyphos esse Pamphili, luteum negotium esse, non dignum, quod in suo argento Verres haberet. *h. e. duos scyphos argenteos nullius pretii.*

LŪTO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Lutatus* sub A. I. et II. — Lutare duo diversa significat, prout A) Est a lütum; vel B) A luo.

A) Lutare a lütum secundo loco est luto aspergere, oblinere, coprire di fango, πήλωος.

I.) Proprie. *Cato R. R. 92.* Granarium oblitito crasso luto: postea conspergito ainura omne, quod lutaveris. *Calpurn. Ecl. 5. 17.* nidusque reversa lutabit birundo. *Lamprid. Elagab. 14.* Lutati tituli statuamur.

II.) Translate est oblinere, aspergere, commaculare. *Pers. 3. 104.* aito Compositus lecto crassisque lutatus amomis. *h. e. delibutus. Martial. 11. 50.* Ne lutei immundum nitidos ceroma capillos.

B) Lutare frequentat. vel intens. a luo est solvere. *Varro apud Non. p. 131. 19. Merc. Habes, qui et cuius rei causa fecerim hecatomben.* In quo ego, ut puto, quoniam est luere solvere, lutavi. *Müllerus ad Paul. Diac. p. 116. 9.* veretur, ne Varro, quum lutavi dixerit pro litavi, etymologiam potius rationem, quam usum sui temporis secutus sit.

LŪTOR, Æris, m. 3. (lavo) qui lavat, idem ac lotor, seu fulto. *Gloss. Philoz. Lutor, πλυτής, ήλασστής. h. e. qui lavat, qui insolat: utrumque autem pertinet ad artem falloniam. Inscript. apud Fulp. de vet. Latio T. 7. p. 97. M. COLIVVS M. F. FAB. FIRMVS PATRONVS CORP. LVTORVM.* *Alia apud Gud. 17. 2. SACERDOS CORPORIS LVTORVM. V. LOTOR et LUTUS, A, UM, in ONOM.*

LŪTOSER. *V. LOTASTER.*

LŪTOSUS, a, um, adject. (lütum secundo loco) luto abundans, luto aspersus, cœnosus, lutulentus, fangoso, πήλωδης. *Ennius apud Claud. Sacerd. 1. 44.* Silvarum saltus, latebras imasque lutosas. *Cato apud Plin. 18. Hist. nat. 19. 49. (176).* Terram lutosam ne tangito. Sic *Colum. 2. R. R. 4. 3.* Nimius humor agros limosos lutososque reddit. et *Ammian. 16. 12.* Lutosum solum. *Rursus Colum. 12. R. R. 54. 1.* Rapa si sunt lutosas, detergit.

LŪTRA et lytra, æ. f. 1. lontra, έσθδεις, animal quadrupes, amphibium, e fibrorum genere, solaque cauda differens, quæ in fibris pisium est, in lutra similis animalium terrestrium. A quibusdam canis fluviatilis dicitur. *Plin. 8. Hist. nat. 30. 47. (109).* et 32. *ibid. 11. 53. (144).* Ducit Varro 5. *L. L. 79.* Müll. a λῦω solvo. Lytra, inquit, quod succidere dicitur arborum radices in ripa atque eas dissolvere, ab λῦω. Apud *Plin.* habetur lutra.

LŪTULENTE, adverb. (lutulentus) inipure, impuramente. *Non. p. 131. 32. Merc. Lotulente dictum velut lutulente.*

LŪTULENTUS, a, um, adject. (lütum secundo loco). Comp. *Lutulentior* II. 2. — Lutulentus est lutosus, luto aspersus, fangoso, inbrattato di fango.

I.) Proprie. *Horat. 2. Ep. 2. 75.* Lutulenta sus. *Ovid. 1. Met. 434.* diluvio tellus lutulenta recenti. *Id. 3. Amor. 6. 95.* lutulentus annis. *Colum. Arbor. 12.* Lutulenta terra. *Apul. 7. Met. aqua. Martial. 9. 23.* mulla.

II.) Translate. ¶ 1. Est aspersus, oblitus. *Martial. 7. 67.* Et putri lutulenta de palæstra. *h. e. lutulentus dicitur, qui in palæstra ceromate se oblitit.* ¶ 2. Metaphorice est spurcus, immundus, impurus. *Plaut. Pen. 1. 1. 29.* Lenone istoc non lutum est lutulentus. *Cic. Pis. 11. 27.* Ne tum quidem emersisti, lutulente Cæsorine, ex miseris natis naturæ tuæ sordibus. *Id. Rosc. com. 7. 20.* Persona illa (lenonis) lutulenta, impura, invisita in hujus moribus, natura vitæque est expressa. *Id. Pis. 1. 1.* Pauci ista tua lutulenta vitia noveramus. ¶ 3. Speciatim refertur ad genus dicendi. Unde *Horat. 1. Sat. 4. 11.* et *ibid. 40. 50.* Lucilium ait fluere lutulentum, *h. e. sordidus et nimis vulgaribus verbis ac sententiis refertum: in quo tamen ab eo dissentit Quintil. 10. 1. 94. V. LUCILIUS in ONOM.*

LŪTULO, as, avi, atum, are, a. 3. (lütum secundo loco) in luto versare, luto conspurcare. Translate *Plaut. Trin. 2. 2. 15.* Eisdem lutulant, quos collaudant.

LŪTUM, i, vel lütum, Æi, n. 2. λούτιον, al. λυτιμάχιον.

I.) Proprie est herba in palustribus et aquis locis nascentis, flore rufo vel aureo, caudiculos spargens cubitales et cubito majores, quorum e veniculis folia exeunt gracilia, salicis foliis non dissimilia. Pannorum infectioribus in maximo usu est, qui cærulei coloris pannos ei incoquentes colorem viridem efficiunt. Nam ex Ravi cræuleique commixtione viridis color emergit. Olim etiam hæc herba cæruleo subtrita chrysocollam adulterinam conficiebat. *Virg. 4. Ecl. 4.* Jam croceo mutabit vellera luto. *Virg. 4. Ecl. 4.* Itēha, quæ lutum appellatur, cæruleum inficiunt. *Alii leg. luteum.*

Plin. 33. *Hist. nat.* 5. 27. (91). de chrysocholla. Lutaam putant a luto herba dictam, quam ipsam caeruleo subtritam pro chrysocholla inducunt, vilissimo genere atque fallacissimo.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro ipso luto colore. *Tibull.* 1. 9. 52. non illi sonitica causa est, Sed nimius luto corpora tingit amor. *h. e.* pallore, qui ad lutum colorem accedit. Al. leg. luteo, ut illi synæresis. — Nuptiarum flammae lutei coloris asse solebant, ut in *LUTUS* sub II. 1. d. dictum est. Quo pertinet illud *Virg. Cir.* 316. mori me velle negavi, Ut tibi Coryceis glomerarem flammae luto. ¶ 2. Item pro roseo colore. *Nemestian. Cynege.* 317. Hiuc (h. e. a Libya) mage Paniceas (aves) ostivo munere sames: Namque illic sine sine grege florentibus (h. e. versicoloribus) alia Invenies avium, suariveque rubescere luto.

LUTUM, i, n. 2. Occurrit etiam lutus masculin. gen. *Claudius Quadrigarius* apud *Non.* p. 212. 17. *Merc.* Imbri lutus erat multus. *Inscript.* mendosa apud *Gruter.* 903. 1., emendata vero apud *Maff. Fer. illustr. P.* 1. p. 359. n. 33. P. ATINUS L. F. FAB. HIC SITUS EST. SI LUTVS AVT PVLVIS TARDAT TE FORTE, VIATOR, etc. Alia apud *Avelino* in *Bullett. archeol. Nap.* T. 4. p. 7. RIC EGO AVDVVS, ITEM FORMOSA FORMA PYELLA LAYDATA A MVLTVS, SED LVTVS INTVS ERAT. *Num legendam est formosæ forma pullæ?* — Ratione habita etym., videtur esse a lutum supino verbi luo, lavo: sed primam corripit. Lutum autem est terra humora soluta, que et cænum dicitur: V. CÆNUM. πηλός (Il. fango, loto; F. boue, bourbe, limon, fange; *Hisp.* lodo, cieno, lama, barro; *Germ.* d. Koth; *Angl.* clay, mire, mud, dirt).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Ter. Andr.* 4. 4. 38. Pervolvete quempiam in luto. *Cic.* 6. *Verr.* 24. 53. In luto volutari. *Id.* apud *Plin.* 31. *Hist. nat.* 4. 28. (51). In Narniensi agro siccitate lutum fieri, Imbre pulverem. *Horat.* 1. *Ep.* 2. 26. amica luto sus. *Id.* *ibid.* 11. 11. Sed neque qui Capua Romanam petit, imbre lutoque Aspersus etc. *Juvenal.* 14. 66. luto perfusa porticus. *Id.* 7. 180. recenti luto spargere jumenta. *Sueton. Fesp.* 5. Luto optere aliquem. *Cæs.* 2. *B. C.* 9. Eam contabulationem lateribus lutoque constraverunt. et *ibid.* 15. Crates luto integere. *Colum.* 12. *R. R.* 21. 2. Urceus diligenter oblitur luto paleato. *Ammian.* 20. 11. Luti glutinosa mollietates. — b) In plur. numero. *Cic. fragm.* apud *Non.* p. 212. 16. *Merc.* Luta et limum aggerebant. — c) Esse vel hæere in luto dicitur, qui aliqua est difficultate implicitus, unde se expedire non potest. *Plaut. Pseud.* 4. 2. 27. Non homo in medio luto est: nomen nescit. *Id.* *Pers.* 4. 3. 66. Neque mihi haud imperito eveniet, tali ut in luto hæream. *Ter. Phorm.* 5. 2. 15. In eodem luto hæsitatis. — d) Pro luto esse dicuntur, que vili pretio sunt, a prezzo di fango. *Petron. fragm. Tragur.* 44. *Burm.* Illo tempore anno pro luto erat. et *ibid.* 67. Mulieres si non essent, omnia pro luto haberemus. — e) Est etiam lutum villis impurive hominis convicium. *Plaut. Most.* 5. 2. 46. Verberibus cædere, lutum, pendens. *Adde eum.* *Pers.* 3. 5. 2. et *Catull.* 42. 13. o lutum, tupanar, Aut si perditius potest quid esse. *Cic. Pis.* 26. 62. O tenebræ, o lutum, o sordes!

II.) Translate. ¶ 1. Lutum dicitur de creta, seu argilla figulari. *Tibull.* 1. 1. 31. Fictilia antiquus primum sibi fecit agrestis Focula, de facili composuitque luto. *Martial.* 8. 6. Ficta Saguntino cymbia malo luto. — Hinc translate *Juvenal.* 14. 34. quibus arte benigna Et meliore luto finxit præcordia Titan. di miglior pasta. et *Pers.* 3. 23. Udm et molle lutum es: nunc nunc properandum, et acri fingendus sine sine rota. pasta tenera. Hæc autem referuntur ad Prometheus, a quo primum hominem e luto fletum fuisse fabulantur: vel universim ad quemcumque figulum. ¶ 2. Lutum vocat *Plin.* in *Hist. nat.*, quod *Angli turf.* *Germ. Torf.* *Itali torba*, h. e. glæba fossilis igni laborique faciendo idonea (V. *Ducange* in v. *Turba*), seu cæspes niger, qui e terra palustri et bituminosa eruitur atque vicem carbonis præbet. *Plin.* verba sunt 16. *Hist. nat.* 1. 1. (4). Chauci ulva et palustri junco funes nectant ad prætexenda piscibus retia, captumque manibus lutum ventis magis quam aole siccantur terra cibus et rigentia septentrione viscera sua orunt. ¶ 3. Item de aphe atletarum. *Seneca Ep.*

88. ante med. Luctatores et totam oleo ac luto constantem acientiam expello.

LUTUS, i, m. 2. V. voc. præced. inlt. LUX, lucis, f. 3. (luceo.) De Abiatis luci et luctu, adverbii more usurpatis, et masculino quoque genere, V. sub I. 2. — In Genitivo plurali lucum ne, an lucium dicendum sit, dubitari etiam nunc ait *Plinius* apud *Charis.* 1. p. 13. *Putsch.* — Quod ad etymon spectat, scribit *Macrob.* 1. *Saturn.* 17. a med. veteres Græcos λύξιν vocasse primam lucem diei, que solis exortum præcedit: tum ipsum solem λύξιν appellasse: itaque inde lucem dictam putari. — Lux est lumen, splendor, claritas, φῶς (Il. luce; *Fr.* lumière; *Hisp.* luz, claridad, fulgor; *Germ.* das Licht; *Angl.* light, sheen).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) De lumine caelestium corporum. *Cic.* 3. *Fin.* 14. 45. Ut enim obscuratur et offunditur luce solis lumen lucernarum etc. *Adde Lucret.* 2. 147. et *Ovid.* 4. *Met.* 258. auctor lucis. h. e. Phæbus. et 2. *ibid.* 35. o lux immensi publicæ mundi, Phæbe pater. *Virg.* 6. *Æn.* 270. Quale per incertam lunam sub luce maligna Est iter in silvis. *Id.* 2. *ibid.* 694. Stella facem duccens multa cum luce accurrit. *Ovid.* 4. *Met.* 169. — Lux est lumen, splendor, claritas, φῶς (Il. luce; *Fr.* lumière; *Hisp.* luz, claridad, fulgor; *Germ.* das Licht; *Angl.* light, sheen). — b) De splendore, qui e nitiditate rebus effluit, splendore, lucidezza. *Lucret.* 4. 1119. grandes viridi cum luce smaragdi. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 7. 25. (94). Lucem non emittentes gemme. *Virg.* 2. *Æn.* 470. Luce coruscus abena. *Val. Flacc.* 4. 486. parmæ luce coruscus. *Sil. It.* 3. 371. clara thoracis luce nitent. *Id.* 9. 107. notis fulsit lux tristis ab armis. *Stat.* 8. *Theb.* 124. Lux ferri. *Ammian.* 16. 10. aurei carpenti. *Stat.* 1. *Achill.* 305. genarum. *Manil.* 5. 258. Tyrias imitata papavera laces. h. e. colores. ¶ 2. Speciatim refertur ad lucem diurnam, hoc est ad diem. — a) Univerſim. *Cic.* 2. *Orat.* 64. 259. Si ad te bene ante lucem venisset. *Avanti giorno.* *Adde eum.* 16. *Att.* 13.; *Liv.* 8. 38.; et *Sueton. Claud.* 28. et *Galb.* 22. et *Sueton. Cæs.* 31. Tandem ad lucem duc: reperio. *circa Paiba* et *Id. Claud.* 44. Ajunt, excruciatum doloribus nocte tota, defecisse prope lucem. et *Id. Oth.* 11. Circa lucem demum experfactus etc. *Rursus Cic.* 3. *Off.* 31. 112. et 4. *Att.* 3. a med. Metellus cum prima luce in campum currebat. *sul fore del di.* *Cæs.* 1. *B. G.* 22.; et *Liv.* 1. 44. Prima luce adesse. *Sueton. Aug.* 78. Resumebat (somnum) producebatque ultra primam sæpe lucem. *Virg.* 9. *Æn.* 153.; et *Cic.* 3. *Off.* 24. 93. Luce, palam in foro saltare. di bel giorno. *Sic Cic. Pis.* 10. 23. Arma in templum Castoris luce et palam comportare. *Tac.* 5. *Hist.* 22. in fin. Multa luce reventi hostes. essendo il giorno molto avanzato. *Ter. Eun.* 2. 2. 47. Ne sursum deorsum cursites, neve usque ad lucem vigiles. *Curt.* 7. 11. 18. Stratis passim corporibus in lucem quieverunt. sino a giorno. *Cf. Sueton. Claud.* 52. In primam lucem convivia protrahere. *Id. Cal.* 50. in fin. Magna parte noctis vigiliæ cubandique tædio — invocare identidem atque expectare lucem conſueverat. *Virg.* 4. *G.* 490. luce sub ipsa. h. e. quum prope esset, ut ex Inferis, ubi perpetua est nox, cælum diemque videret. — b) Hæc significatione, oonnumquam in Abiatis luci habet pro luce (præcipue adverbii more usurpatum pro interdiu, cui opponitur noctu): idque et masculino genere reperitur. *Plaut. Cas.* 4. 2. 7. Properate, ut veniamus luci. *Cf. Cic.* 12. *Phil.* 10. 25. Quis audeat luci, quis in militari via, quis bene comitatum, quis illustrem aggredi? *Rursus Plaut. Amph.* 1. 1. 10. Me qui hoc noctis excitavit, nonne idem hoc luci me mittere potuit? *Id. Stich.* 2. 2. 40. Postquam me misisti ad portum cum luci simul. *Sic Id. Merc.* 2. 1. 31. Ad portum hinc abii mane cum luci simul. *Id. Aulul.* 4. 10. 18. Luci claro deripiamus aurum matronis palam. *Non.* p. 210. 9. *Merc.* cum plerisque aliis legit luce claro, quod non solum alto *Parronis* loco confirmat, sed etiam *Ciceronis* 3. *Off.* (que verba eo toto libro non invenio). Et quum prior ire luce claro non queo. Sed et in luci pro in luce, h. e. quum lucet, dixit *Lucret.* 4. 235. si quadratum tentamus et id nos Com-

movet in tenebris; in luci quæ poterit res Accidere ad apicem etc? — c) Etiam luci pro luci dicitur. *Ter. Adelph.* 5. 3. 55. Cum primo luctu ibo hinc. *Ubi Donatus:* Veteres dicebant luctu pro luce, pro sole ponentes.

II.) Translate. ¶ 1. Luce pro stellis. *Cic. Arat.* 96. Illæ, quæ fulgent luce ex ore corusco. ¶ 2. Lux ponitur et pro ipso die, giorno, di. *Cic.* 4. *Herenn.* 36. 48. Luce noctem, nocte lucem expectatis. *Ovid. Heroid.* 13. 104. Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte venis. *Id.* 2. *Met.* 802. anxia nocte, Anxia luce gemit. *Cic. Mil.* 35. 98. Centesima lux est hæc ab interitu P. Clodii. *Virg.* 10. *Æn.* 244. Crastina lux. *Sueton. Aug.* 94. Infans adhuc, — repositus vespere in cunas a nutricula, postera luce non comparuit. *Gell.* 19. 9. Lux annua. h. e. natalis, quemadmodum ea ab *Ovid.* *Id.* 219. dicitur. *Id.* 3. *Fast.* 397. His etiam conjux apicatis cincta Dialis Lucibus impexas debet habere comas. *Horat.* 4. *Od.* 15. 25. Nosque et profestis lucibus et sacris Inter jocosi munera Liber! etc. *Terull. Apolog.* 48. Lux quotidie interfecta resplendet. — Hinc poetice, lux cæstiva apud *Virg.* 4. *G.* 52. tempus æstatis designat: brumalis apud *Ovid.* 1. *Trist.* 11. 39. hiemis. ¶ 3. Sæpe etiam refertur ad vitam, atque adeo pro vita ponitur. — a) Ad vitam refertur apud *Cic. Mil.* 3. 7. Negant Intueri lucem esse fas ei, qui a se hominem occisum esse fateatur. non essere giusto che viva colui, che etc. *Cf. Ovid.* 9. *Met.* 778. Quod videt hæc lucem, quod non ego prior ipsa, Consilium monitumque tuum est. *Rursus Cic. Rosc. Am.* 22. 63. Ut propter quos hanc suavissimam lucem aspererit, eos indignissime luce privarit. *Id. Quint.* 23. 74. Aliquem communi luce privare. *Id.* 7. *Verr.* 29. 75. Lucis usuram dara alicui. *Id. Harusp. resp.* 27. 75. Suscipi in lucem nascere. — b) Et pro vita, vita: ad rem *Cic. Cluent.* 11. 31. Fratris liberos (gravidam matrem interficiendo) prius vita privavit, quam illi hanc ab natura propriam lucem accipere potuerunt. nascere. *Id.* 2. *Tusc.* 4. 40. Numquam me nimis vitæ cupidum fuisse: tamen — cogitanti, fore aliquando finem hujus lucis et amissionem omnium vitæ commodorum etc. *Cf. Catull.* 5. 5. *Virg.* 4. *G.* 255. corpora luce carentum. *Id.* 4. *Æn.* 31. o luce magis diecta aorori. *Id.* 9. *ibid.* 205. contempserit lucis oimium. *Id.* 4. *ibid.* 452. relinquere lucem. *Sil. It.* 17. 473. Regia quum lucem posuerunt membra. h. e. quum rex moritur. *Id.* 16. 538. patriamque petebant Orbati solium lucis discrimine fratres. cimentando la vita. — Utrumque juxit *Ammian.* 30. 5. Quam vitæ jam tæderet et lucis. ¶ 4. Dicitur et de oculis, aut visu, occhi, vista. *Stat.* 11. *Theb.* 585. effossæ squalent vestigia lucis. *Ovid.* 14. *Met.* 197. damnum lucis adeptæ. *Rutil.* 1. *Itiner.* 166. Non possum oculorum pro ipsis oculis legitur apud *Ammian.* 21. 16. ad fin. Figura tali situque membrorum: subniger, luce oculorum edita, cernensque acutum, molli capillo etc. ¶ 5. Metaphorice dicitur de publico civium convictio. *Cic. Senect.* 4. 12. Neque vero ille in luce modo atque in oculis civium magnus, sed intus domique præstantior. *Id. Brut.* 9. 32. Isocrates forensi luce caruit, intraque parietes aluit gloriam. *Id.* 1. ad *Q. fr.* 1. 2. Istam virtutem non latere in tenebris, neque esse abditam, sed in luce Asiæ, in oculis clarissimæ provinciæ atque in auribus omnium gentium esse positam. *Id. Harusp. resp.* 23. 49. Lucem non aspicere, carere publico starsene ritirato. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 19. 62. Res occultas aperire in lucemque proferre. et *Dejot.* 11. 30. *Dejotarus* vestram familiam abjectam et obscuram, e tenebris in lucem vocavit. *Vha fatta conoscere e risplendere.* ¶ 6. Item lucem asserre etc. est opem, auxilium et quasi vitam asserre. *Cic. pro leg. Manil.* 12. 33. Pro dii immortales! tanta ne unius hominis Incredibilis ac divina virtus tam brevi tempore lucem asserre reipublicæ potuit? *Id.* 1. *Phil.* 2. 4. Lux quædam videbatur oblata, non inodo regno, sed etiam regni timore sublata. *Sic Id.* *ibid.* 6. 12. Lux venissa quædam et spes salutis videbatur. *Id.* 1. *Orat.* 40. 184. Civibus lucem ingenii et consilii porrigere. Eodem sensu dixit *Liv.* 9. 10. Hoc factio senatusconsulto; lux quædam adfuisse civitati visa est. ¶ 7. Item ponitur universim de omni eo, quod exornat et decorat. *Cic.* 4. *Cat.* 6. 11. Videor mihi hæc urbem videre, lucem orbis

rarum, subito incendio eocidentem. *Plin. 17. Hist. nat. 5. 3. (38).* Cicero, lux doctrinarum altera. scil. post *Homerum*, quem paulo ante laudavit. *Virg. 2. Æn. 251.* O lux Dardaniæ, spes o fœdissima Teucerum. *Sil. It. 8. 248.* Atque illi sine luce genus, surdumque parcutum Nomen. *senza splendore di casato.* ¶ 8. Item pro claritate, illustratione. *Cic. 2. Orat. 9. 36.* Historia testis temporum, lux veritatis. *Id. 1. ibid. 34. 157.* Illa commentatio inclusa in veritatis lucem proferenda est. *Cf. eumd. 4. Acad. (2. pr.) 8. 26.* Ratio, quasi quædam lux lumenque vitæ. ¶ 9. Habet locum in blandis appellationibus. *Plaut. Mil. glor. 4. 8. 34.* Lux, salve. *Cic. 14. Fam. 21.* Mea lux, meum desiderium. *Ovid. 3. Trist. 3. 52.* Non tibi nunc primum, lux mea, raptus ero. ¶ 10. *Lucem facere* dicuntur Saturno sacrificantes, id est capita detegere. Ita *Paul. Diac. p. 119. Müll.*: qui alibi docet, et deo morem fuisse apertis capitibus supplicare.

LUXABUNDUS. V. LIXABUNDUS.

LUXATIO, ὄσις, f. 3. (luxo) luxatura, *lussazione.* *Gloss. Philox.* Luxatio, ὀσπίσμα.

LUXATORA, æ, f. 1. (luxo) ossis e loco motio, *stogamento, ὀσπίσμα.* *Marcell. Empir. 36. in fin.* Nervis quoque placandis et luxaturis et fracturis solidandis utilissimum est.

LUXATUS, a, um. *V. voc. seq.*

LUXO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Luxans II.*; *Luxatus I. et II.* — Luxare (quod cum Gr. *λοῦω* obliquum reddere conjungi potest) est loco movere: et dicitur de ossibus, quorum capita sua aede moventur, *ἐξοπίσω* (It. *stogare, smuovere*; Fr. *luxer, déboiter, disloquer, démettre*; Hisp. *descayuntar, desencazar los huesos*; Germ. *verrenken*; Angl. *to disjoint, dislocate, put out of joint, luxate, loosen*).

1.) Proprie. *Cato R. R. 157. ante med.* Luxatum si quod est, sanum faciet. *Seneca Ep. 104. circa med.* Fregit aliquis cras, ut extorsit articulum? advocat medicum, ut fracta pars jungatur, ut luxata in locum reponatur. *Plin. 30. Hist. nat. 9. 23. (79).* Articulis luxatis presentaneum est serum. *Id. 31. ibid. 6. 37. (71).* Luxata corpora natando facillime in artus redeunt.

II.) Translate dicitur de rebus aliis, quæ a naturali statu seu rigore solvantur, aut flectuntur. *Plin. 17. Hist. nat. 24. 37. (227).* Quum subarbor imprudens luxavit vitium radices, corpusve desquamavit. et *ibid. 14. 24. (107).* de insitione. Calanus ad corticem usque suum depuratur: ne luxetur, dum deprimitur. *Id. 8. ibid. 45. 70. (179).* Luxata conua. — *Luxata machina*, soluta, disjecta, *scompagnata.* *Plin. 36. Hist. nat. 15. 24. (119).* Populus Romanus perituros momento aliquo luxatis machinis. h. e. in versatili theatro sedens: alii leg. *luxatis.* *Prudent. 2. Cathemer. 78.* Luxante claudus poplite, Femurque victus debile. *Alii melius leg. lapsante.*

LUXOR, Æris, atus sum, ari, dep. 1. (luxus) luxurari, in luxu agere. *Paul. Diac. p. 120. 14.* Luxantur a luxu dictum, id est luxuriantur. *Plaut. Pseud. 4. 7. 6.* Luxantur, lustrantur, comedunt quod habent. *Alii leg. luxuriantur.* *Cf. Non. p. 55. 15. Merc.*

LUXUM, i, n. 2. *V. LUXUS, a, um, in fin.*

LUXURIALIS, e, adject. (luxuria) luxuriæ lascivitiæ deditus. *Capell. 5. p. 182.* Luxurialis es, meretricem amas. *Grotius* mavult legere luxurialis: at *Hoppius* nihil mutandum censet.

LUXURIA, æ, f. 1. et luxuries, Æi, f. 5. (luxus). *Luxurii* in Genit. pro luxurie dicit *C. Gracchus* apud *Gell. 9. 14.* — Luxuria est nimia germinum ubertas et reducantia, nimia rei alicujus abundantia (It. *rigoglio, il lussureggiare, exuberanza*; Fr. *exubérance, surabondance, végétation trop vigoureuse*; Hisp. *exuberancia, vegetacion demasadamente vigorosa*; Germ. *d. Ueppigkeit, d. üppige Wachstum, Ueberfluss*; Angl. *luxury, excess, riot, profusion, extravagance, waste*).

1.) Proprie. *Virg. 1. G. 112.* Luxuriam segetum tenera depascit in herba. *Cf. Cic. 2. Orat. 23. 96. loc. cit. sub II. 2.* Rursus *Virg. 1. G. 191.* si luxuria foliorum exuberat umbra. *Plin. 17. Hist. nat. 22. 35. (181).* Novellus palmes proximo anno materiani daturus, si vills luxuria se consumpsit. — *Apud eumd. 9. ibid. 2. 1. (2).* luxuria humoris est

abundantia et fecunditas aquarum, ex qua fit, ut major sit aequalium animalium, quam terrestrium corpora.

II.) Translate. ¶ 1. In pecudibus est nimius ardor et exultantia ex otio et copia cibi. *Val. Flacc. 7. 65. de tauris.* his rabiem nunc nostra senectus Luxuriamque dedit. ¶ 2. In oratione est nimia fecunditas et redundancia. *Cic. 2. Orat. 23. 96.* In oratione interdum, ut in herbis rustici solent dicere, in summa ubertate inest luxuries quædam, quæ stilo depascenda est. ¶ 3. In hominibus est nimia rerum, quæ ad victum cultique pertinent, abundantia, profusis sumptuum in deliciis et superfluis rebus comparandis, mollis et delicata vita, unde mores corruptantur, *lusso, morbidezza, pompa, avaritia.* A *Plin. Paneg. 44. in fin.* frugalitati opponitur. *Justin. 2. 14. 7.* Castra (*Marodonii*) referta regalis opulentia capta. Unde primium Græcos, divisio inter se auro Persico, divitiarum luxuria cepit. *Ter. Heaut. 5. 1. 72.* Animus, qui nunc luxuria et lascivia diffuit. Ubi *Donatus*: Luxuria a luxu, id est superfluitate derivatur: lascivia autem designat quædam petulantiam et importunitatem, exultando et delectando in sua turpitudine. Luxuriæ peregrinæ origo ab exercitu Asiatico, donitis Antiocho et Gallis, in Urbem invecta est, *Livio* teste 39. 6., quem consule, satis eo loco, quid luxuriæ nomine veniat, edocentem. *Narrat Gell. 4. 8. et Val. Max. 2. 9. n. 4. P. Cornelium Rufinum a C. Fabricio censore senatu motum ob luxuriam notari, quod decem pondo libras argenti facti haberet. Plaut. prol. Trinum.* Inopia Luxuriæ filiam facit. *Fellej. 2. 33.* Lucullus profusæ hujus in ædificiis convitiisque et apparatibus luxuriæ primus auctor fuit. *Lucan. 4. 373.* o prodiga rerum Luxuries, nunquam parvo contenta paratu! *Cic. Rosc. Am. 27. 75.* In urbe luxurie creator: ex luxuria existat avaritia, necesse est; ex avaritia erumpat avaritia. *Id. 1. leg. Agr. 7. 20.* Luxuries Hannibalem ipsum Capuæ corrupit. *Id. Mur. 36. 76.* Odit populus Romanus privatam luxuriam, publicam magnificentiam diligit: non amat profusas epulas etc. *Id. Rosc. Am. 14. 39.* De luxuria, purgavit *Erucius*, quum dixit, hunc ne in convivio quidem ullo fere interfuisse. *Cæs. 2. B. G. 15.* Nullum aditum esse ad eos mercatoribus: nihil patii vini, reliquarumque rerum ad luxuriam pertinentium inferri. *Cic. 1. Off. 30. 106.* Diffuere luxuria, et delicate ac molliter vivere. et *ibid. 34. 123.* Luxuria quum omni ætati turpis, tum senectuti fœdissima est: sin autem libidinum estium intemperantia accesserit, duplex malum est. *Id. Cæl. 23. 57.* Domus, in qua lustra, libidines, luxuries, omnia denique inaudita vitia versantur. *Nepos Cat. 2.* Luxuriam, quæ incipit pullulare, repimendam. *Id. Phoc. 1. extr.* Nolo meis impensis illorum aii augerique luxuriam. *Id. Dion. 6.* Aliquem a perditia luxuria ad virtutem revocare. *Curt. 5. 1. 23.* Equites deinde *Babyloni*, suo atque eorum cultu, ad luxuriam magis, quam ad magnificentiam exacto, ultimi ibant.

LUXURIES, Æi, f. 5. *V. voc. præced.*

LUXURIO, as, avi, atum, are, n. e.

LUXURIOR, Æris, atus sum, ari, dep. 1. (luxuria). Utramque vocabuli formam probat *Quintil. 9. 3. 7.* — Part. *Luxurians II. 1. 4. et 5.*; *Luxuriantus II. 5.* — Luxuriare vel luxurari dicitur terra pinguis et nimis fecunda, item arbores et plantæ frondibus folisque exuberantes (It. *lussureggiare*; Fr. *produire avec trop d'abondance, être trop fertile ou trop vigoureux, être luxuriant*; Hisp. *ser muy fértil, ser muy vigoroso*; Germ. *üppig sein*; Angl. *to be luxuriant or exuberant*; be superfluously plenteous).

1.) Proprie. *Ovid. 4. Fast. 644.* ager assidua luxuriabat aqua. Sic *Id. Heroid. 1. 53.* Jam seges est, ubi Troja fuit, ressecandaque falce Luxuriat Phrygio sanguine pinguis humus. et *1. Art. am. 359.* Meos erit apta capi tunc, quum lætissima rerum, Ut seges in pingui luxuriabit humo. *Colum. Arbor. 11.* Cæcumina vitragur, ne luxurientur, demutilato. *affinchè non mettano con rigoglio.* *Id. 5. R. R. 6. 36.* Validam ergo vitem in Ramos diducere censeo, et si minus luxuriabitur, solutas materias relinquere. *Rursus Ovid. de nuce 20.* Cœpimus in longas luxuriare comas. *Plin. 19. Hist. nat. 6. 34. (133).* Caudes depressi in terram obruantur: ita cævetur, ne in frondem luxurient.

II.) Translate. ¶ 1. De pecudibus usurpatur pro lascivire et exultare. *Virg. 11. Æn. 496. de equo.* Emitat, arrectisque fremit cervicibus alte Luxurians. Sic *Ovid. 1. Fast. 156.* Ludit et in pratis luxuriatque pecus. et *Val. Flacc. 6. 613.* atabulis qualis lco sævit opimis Luxurians, spargitque fumen. Rursus *Ovid. 9. Met. 266.* Utque novus serpens, posita cum pelle senectæ, Luxuriare solet squamaque nitere recenti, Sic etc. ¶ 2. De rebus est abundare, redundare. *Virg. 3. G. 81. de equo.* Luxuriatque toris animosum pectus. h. e. abundat. *Ovid. Heroid. 16. 191.* Hanc faciem largis sine fine paratibus uti, Deliciisque docet luxuriare novis. *Plin. 16. Hist. nat. 25. 40. (95).* Arbores vere variis colorum picturis in certamen usque luxuriant. *Martial. 3. 2.* Liber umbilicis luxuriat. *Ovid. 7. Met. de Esone sene in juvenem recocto, 290.* abeunt: pallorque vitæque, Adjectoque cavæ supplemur sanguine venæ: Membraque luxuriant. *ri-vigoriscono, succo et viribus redundant.* *Gell. de homine præpingui et corpulento, 7. 22.* Non omnino inculpatum neque invidiosum fuisse, cujus corpus in tam immodicum modum luxuriasset exuberassetque. ¶ 3. Metaphorice refertur ad dicendi facultatem et ingenium. *Horat. 2. Ep. 2. 122.* Luxuriantia compeacet, nimis aspera sano Levabit cultu. Sic *Quintil. 10. 4. 1.* Luxuriantia (stilo) asstringere. *Plin. 17. Hist. nat. 2. 2. (14).* Luxuriantis ingenii fertilitas. ¶ 4. Item ad homines et abstracta refertur, et est luxuria diffuere, luxuriose agere, nimius in victum et cultum sumptus facere, unde existit audacia et insolentia, *darsi al lusso, al bel tempo, spendere smoderatamente, vivere in morbidezza, insolentire, avaritavopau.* *Liv. 1. 19.* Ne luxuriarentur otio animi, quos metus hostium disciplinaque militaris continuaverat, deorum metum injiciendum ratus est. *Cf. Flor. 2. 15.* Ne, metu ablato æmulæ urbis, luxuriant felicitas Urbis inciperet. *Curt. 10. 7. a med.* Si multitudine nova libertate luxuriant. *Ovid. 2. Art. am. 437.* Luxuriant animi rebus plerumque secundis: Nec facile est æque commoda mente pati. *Justin. 20. 4. 7.* Tao-tuncque studium ad frugalitatem multitudinis provocavit, ut aliquos ex his luxuriatos incredibile videretur. *Stat. 2. Theb. 676.* sanguine multo Luxuriata fames. h. e. per luxum satiata. Et cum Accusativo *Petron. fragm. p. 676.* *Burmans.* famuli In testa mersas luxuriantur opes. h. e. in computationibus absumunt. Alii aliter leg. *Liv. 2. 48.* Quæsti quoque quidam, nimiam gloriâ luxuriare et evanescere vitium quondam illud Cæsonis Ingenium. Sic *Trist. 2. 12. a med.* Vereor, ne hæc quoque lætitia luxuriet nobis et vana evadat. h. e. in vanum gaudium, tanquam in folia sine ullo fructu utilitatis publicæ, desinat. *Cf. eumd. 3. 33.* Læta enim principia magistratus ejus nimis luxuriavere. Eo citius lapsa res est etc. *Ovid. 5. Trist. 1. 43.* Nec tamen, ut lasit, rursus mea littera ludet: Sit semel illa meo luxuriata malo. h. e. nimis secunda fuerit in conscribendis amatoris versibus.

LUXURIOSUS, adverb. (luxuriosus). Comp. *Luxuriosius* et *Sup. Luxuriosissime* 2. — Luxuriose translate tantum occurrit, et est ¶ 1. Nimis libera ac dissolute. *Cato apud Gell. 7. 3.* Ne hæc lætitia nimis luxuriose eveniat. h. e. luxum atque insolentiam pariat. ¶ 2. Sæpius est cum luxu, profuse, molliter, *ἀσώτως.* *Cic. Cæl. 6. 13.* Cum tristibus severe, cum remissis jucunde, cum facinorosis audacter, cum libidinosis luxuriose — vivere. *Add eumd. 2. Fin. 7. 21. Sall. Cat. 11.* Sulla exercitum, quem in Asia ductaverat, quo sibi fidum faceret, contra morem majorum, luxuriose nimisque liberaliter habuerat. *Nepos Pausan. 3.* Epulabatur more Persarum luxuriosius, quam qui aderant, perpeti possent. *Colum. R. R. proem. § 5.* Luxuriosius ferula struere. *Augustin. Mor. Eccl. Cathol. 31.* Luxuriosissime bilere.

LUXURIOSUS, a, um, adject. (luxuria). Comp. *Luxuriosior II. 3.*; *Sup. Luxuriosissimus II. 1. et 2.* — Luxuriosus de plantis et herbis dicitur, quum nimia foliorum et strobilium ubertate exsuperant (It. *rigoglioso*; Fr. *qui croit, qui pousse avec vigueur*; Hisp. *muy fértil, muy vigoroso*; Germ. *fruchtbar, üppig*; Angl. *exuberant, rank, luxuriant*).

1.) Proprie. *Cic. Orat. 24. 81.* Læta esse segetes, luxuriosa frumenta. *Ovid. 1. Fast. 699. de ægete.*

Et neque deficiat macie, neque pinguior æquq̄ Divitiis pereat luxuriosa suis. *Colum. 5. R. R. 6. 36. et 4. ibid. nat. 2. 2.* Vitis valida et luxuriosa. *Plin. 17. Hist. nat. 4. 3. (26).* Nec luxuriosa pabula pinguis soli semper indicium habent.

11.) Translate. ¶ 1. Luxuriosus dicitur quidquid modum excedit, insolens. *Sall. Jug. 100.* Luxuriosus otio esse. *Liv. 2. 21.* Luxuriosa lætitia. h. e. insolens, superba, plena auidaciæ, insolente: nam ex luxu et delicata vita insolentia nascitur et superbia. *Trebell. Poll. XXX. Tyr. 8.* Luxuriosissima pestis.

¶ 2. Item luxuriosus est nimis liber, dissolutus, effrenis. *Ovid. Remed. am. 746.* Divitiis alitur luxuriosus amor. *Forcellino* tamen luxuriosus hoc loco est magnis sumptibus gaudens. *Colum. 8. R. R. 16. 3.* Circumfertur Philippi, velut urbanissimum, quod erat luxuriosissimum dictum atque factum. *Schneider.* legit luxuriosissimi. ¶ 3. Sæpius est luxu deditus, immodicus in sumptibus, delicis nimis indulgens, excedens modum in epularum apparatu, in vestibus, in ædibus etc., atque adeo mollis, delicatus, intemperans, dato al lusso, pieno di lusso, eccessivo nello spendere, in ben trattarsi, άσως. *Varro* apud *Non. p. 542. 6.*

Merc. Mulieres in adversis rebus ac luctibus omnem vestitum delicatorem ac luxuriosum ponunt. h. e. magno sumptu paratum. *C. Memmius* apud *Servium* ad *Virg. 1. Æn. 165.* Inque luxuriosissimis Asiæ oppidis concessisse. h. e. omni copia atque adeo luxu affluentibus. *Ovid. 6. Fast. 171.* Prisca dea est: aliturque cibis, quibus ante solebat; Nec petit adscitas luxuriosa dapes. *Justin. 11. 10. 7.* Luxuriosa convivia et magnificentiam epularum sectari. *Cic. 2. Fin. 7. 22.* Reprehendere luxuriosos ob eam ipsam causam, quod ita vivant, ut persequantur eisque modum voluptates. *Id. 2. Phil. 27. 66.* Multa et lauta suppellex, non illa quidem luxuriosius hominis, sed tamen abundantis. *Nepos Alcib. 1.* Idem, simul ac se miserat, luxuriosus, dissolutus, libidinosus, intemperans reperiebatur. *Cic. Pis. 27. 66.* Nihil scilicet esse luxuriosius, nihil libidinosius.

¶ 4. Luxuriosus videtur etiam id dici, quod magno pretio emitur. *Martial. 9. 68.* Improbium quidam ridensque rubensque rogavi. Pollicita est (puella) nulla luxuriosa mcra. h. e. quæ magno pretio mihi se motigeram futuram pollicita est. Locum tamen etiam aliter possumus interpretari.

LUXUS, a, um, adject. λυξός, loco motus, luxatus, slogato, svolto, ut docet *Paul. Diac. p. 119. 17. Müll.* Luxa membra, e suis locis mota et soluta.

1.) Proprie. *Cato R. R. 160.* Luxum si quod est, hac cautione sanum fiet. Alii putant hic luxum esse substantivum. *Sall. fragm.* apud *Probum* in *Catholic. p. 1476.* Putsch. Luxo pede. — Hinc Luxum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, significat ipsum membrum luxatum. *Scribon. Compos. 208.* Emplastrum proprie facit ad nervorum musculorum punctus, contusiones, luxa. *Marcell. Empr. 36. ad fin.* Emplastrum utile ad luxa. vel fracta. *V. voc. seq. sub I.*

2.) Translate est luxuriosus, voluptuarius. *Ca-pell. 9. p. 310.* Psallente plectre concinentur au-pitiæ, Fidibusque luxa Fescennina prodient. Ita *Hop-pius:* male *Grotius* edidit lux Fescennina prode-rit. — Hinc

Luxum, i, n. 2. absolute. *V. sub I. in fin.*

LUXUS, us, m. 4. (luxus, a, um). Luxu pro luxu legitur apud *Sall.* et *Tac.* locis infra cit. sub 11. 4. — Luxus est idem ac luxatura, slogamento.

1.) Proprie. *Cato R. R. 160.* Ad luxum, aut ad fracturam alliga, sanum fiet. *Scribon. Compos. 209.* Emplastrum nigrum facit ad contusum, luxum, præcipue ad ossa fracta. Adde eund. 259. et 266. In locis bucusque cit. potest esse et neutrum luxum: *V. voc. præced. in 6a. Apul. Florid. n. 16.* Articulus loco concessit, exque eo luxu adhuc fluxus est. Adde *Plin. Valerian. 2. 49.* et *Apul. Herb. 31.*

2.) Translate. ¶ 1. In malam partem est idem quod luxuria, vitium animi soluti et immodici in comparandis quocunque impensa rebus ad victum et cultum pertinentibus, mollietati ac deliciarum causa: item ipsa copia rerum immodico pretio coemptarum, lusso, άσως. *Ter. Adelph. 4. 7. 42.* Doinus sumptuosa, adulescens luxu perditus. *Cic. 5. Ferr. 25. 62.* Nisi forte existimatis, eum in vino ac luxu non risisse, qui nunc in periculo atque exi-

tio suo risum tenere non possit. *Sall. Cat. 57.* Luxu atque desidia corrupta civitas. *Id. Jug. 6.* Non se luxu. neque inertia contumpeudum dedit. (pro luxu). *Sic Tac. 3. Ann. 34. a med.* Sexum natura invalidum deserit, et exponi suo luxu cupidinibus alienis. et 2. *Hist. 71.* Luxu et saginæ manipulator. *Sall. Jug. 2.* Per luxum et ignaviam ætatem agere. *Quintil. 3. 8. 28.* Neminem adeo solum luxu puto, ut nihil in causa suadendi sequatur præter voluptatem. *Claudian. 1. in Rufin. 35.* luxu popularum opum. — Apud *Sueton. Ner. 29.* de turpi voluptate dicitur, lussuria. Ubi tamen plerique lusus legunt. *Virg. 4. Æn. 193.* de *Ænea* et *Didone.* Nunc biemem inter se luxu, quam longa, fovere. con tripudii. Adde *Tac. 4. Hist. 14.* — In plur. numero. *Lucan. 10. 109.* Explicuitque suos magno Cleopatra tumultu Noodum translato Romana in sæcula luxu. h. e. suas copias et apparatus. *Sil. It. 11. 402.* Combibat illapsa ductor per viscera luxus. h. e. delicias Campaniæ. *Grat. Cyneq. 308.* Nec (catuli) luxu alios avidæque impendia vitæ Noscunt. ¶ 2. Aliquando in bonam partem accipitur pro generosis sumptibus, magnificentia et copia, quæ ingenium hominem et præditem decet. *Virg. 1. Æn. 641.* At domus interior regali splendida luxu Instruitur. et 6. *ibid. 604.* epulæque ante ora paratæ Regibus luxu. *Tac. 16. Ann. 18.* Habebaturque non ganeo et profizior, ut plerique sua haurientium, sed erudito luxu

LY

LYÆUS, i, m. 2. Λυαίος, unum ex Bacchi cognominibus: a λυω solvo, vel quia solvit et dissipat curas; vel quia solvit et enervat corpus; vel quia concordiam dissolvit, ritas excitando: *V. ONOM.* — Hinc translate pro vino ponitur. *Propert. 3. 3. 43.* multu mentem vincire Lyæo. *Horat. 1. Od. 7. 22.* uia Lyæo Tempora. *Id. Epod. 9. 37.* Dulci Lyæo solvere curam. *Ovid. 2. Amor. 11. 49.* apposito narrabis multa Lyæo. *Sil. It. 3. 370.* Tarrao Vitifera et Latio tantum cessura Lyæo. Adde *Stat. 1. Silv. 6. 95.* et 2. *ibid. 2. 100.* — Adjective. *Virg. 1. Æn. 690.* Regales inter mensas Laticeque Lyæum.

LYÆUS, a, um. *V. LYO.*

LYCANCHE, es, f. 1. *V. CYNANCHE.*

LYCÆON, ðnis, m. 3. apud *Mela* 3. 9. et *Solin. 30.* a meli. nomen est feræ apud Æthiopes et laporum genere (λυκος enim est lupus) cervicæ jubata, et tot modis variæ, ut nullum illi colorem dicant atesse. Adde *Plin. 8. Hist. nat. 31. 52.* (123). Eadem *Id. ibid. 21. 30.* (72). lynceas appellat.

LYCÆONICE, adverb. Lycaonum more vel lingua. *Vulgat. interpr. Act. Ap. 14. 10.* Lycaonice dicentes.

LYCAPSUS, *V. LYCOPSIS.*

LYCÆ, es, f. 1. λυκη, prima lux solis. *Macrob. 1. Saturn. 17.* a meli. Radiorum splendor propinquante solem longe lateque præcedens, atque caliginem paulatim extenuans tenebrarum, parit lucem: neque minus Romani, ut plerique alia ex Græco, ita lucem videntur a lyce figurasse. et mox. Ipsos quoque λυκος από τῆς λυκῆς, id est a prima luce appellatus quidam putant, quia hæc feræ maxime id tempus aptum rapiendo pecuri observant. At primo quoque loco Grævis litteris scribendum esse vocabulum, aperte patet. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

LYCÆUM, i, n. 2. Λυκæον. Scribitur et Lyceum, ut apud *Gell. 20. 5.* — Lyceum

1.) Proprie significat gymnasium celebre Athenarum, extra urbem situm, templo Apollinis, aqueductu, plantanis, ambulacris aliisque ornamentis instructum: dictumque a quodam Lyro Pandionis filio: extractum autem a Pisistrato, vel a Pericle. ubi Aristoteles philosophiam publice docuit. *Cic. 1. Orat. 21. 68.* *ibid. 4. 17.* et 1. *Divinat. 13. 22.* et *Liv. 31. 24.* De Lyceo plura *Meurs. de Athen. Attic. l. 2. c. 3.*

2.) Translate. ¶ 1. Ad ejus similitudinem locum gymnasii in Tusculano suo Cicerio Lyceum appellavit, ut est 1. *Divinat. 5. 8.* et 2. *ibid. 3.*

8.: et ¶ 2. Hadrianus Imp. in villa sua Tiburtina, ut *Spartian. Iradit Hadrian. 26.* — *NB.* De Lyceo monte *V. ONOM.*

LYCHNICUS, a, um, adject. (lychnus) λυχνικός. Apud *Hygin. fab. 223.* lychnicus lapis idem est ac lychnites: atque ex eo scribitur fuisse monumentum regis Mausoli.

LYCHNIS, Idis, λυχνίς, occurrit A) Adjective; et B) Substantivorum more.

A) Adjective, lychnides puellæ apud *Fulgent. 1. Mythol. præc. a med.* sunt lychnis, seu lycernis instructæ. Immo, ait cl. *Furlanetto* in *L. Append.*, sunt Hero et Psyche, quatum pior lychnum querit, altera eundem deslet. Nam Hero, extincto lumine, Leandrum; Psyche, quia lumine admoto Amorem vidit, eundem amisit.

B) Substantivorum more ¶ 1. Lychnis est gemma colore ardenti, ad lucernam maxime fulgens. *Plin. 37. Hist. nat. 7. 29.* (103). Adde *Capell. 1. p. 19.*; et *V. LYCHNITES 2.* ¶ 2. Item est genus rosæ nec odore, nec specie probabilis, Latine rosa Græca dictæ, numquam excedentis quinque folia, violæ magnitudine, odore nullo. *Plin. 21. Hist. nat. 4. 10.* (18). ¶ 3. Lychnis agraria herba est lino similis, radice nulla, flore hyacinthi, semine vituli carium: alio nomine antirrhinum. *Plin. 25. Hist. nat. 10. 80.* (129). — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

LYCHNITES, æ, m. 1. λυχνίτης. ¶ 1. Est lapis ad lychnos effusus. *Plin. 36. Hist. nat. 5. 4.* (14). Omnes autem (sculptores) tantum candido marmore usi sunt e Paro insula, quem lapidem cæpere lychniteo appellare, quoniam ad lucernas in cuniculis cæderetur, ut auctor est *Varro. V. LYGDINUS.* ¶ 2. Ita etiam dicitur gemma splendens, quæ alias carbonculus, Italice rubino. *Auct. incert. fragm.* inter opera *Symmachi* (edente iterum *A. Maio*) p. 73. Vos autem rubescello prasini, pallescite lychnitæ, abscicte hyacinthi, fuscamini margaritæ. et mox. Prasini tremula viriditate conlulunt, lychnitæ vomunt frigidæ flammæ, hyacinthi quoque tætra luce vibrantes cum luminibus claris mixtas cernunt emicare nigredines. — Eandem esse ac lychnidem, patet ex loco *Plin. allato* in *LYCHNIS 1.* et collato cum *Solin. 25. § 61.* Lychniten periode feri India, ejuis lucis vigorem ardor excitat lucernarum, quæ ex causa lychniten Græci vocaverunt. Adde *Isid. 16. Orig. 14. 4.* Ceterum *Plin. loc. cit.* hæc habet: Lychnis nascitur circa Orthosiam totaque Caria ac vicinis locis, sed probatissima in Indis. Quidam remissionem carboniculum esse dixerunt, secundum bonitate, quæ siminis esset Jovis appellatis floribus. *Id. autem 21. ibid. 11. 38.* (66). et 39. (67). Et verni quidem flores hi sunt. Succedunt illis æstivi, lychnis et Jovis flos et alterum genus lilii, item iphyon et amaracus etc. Ubi lychnis et Jovis flos junzuntur.

LYCHNITICUS, a, um, adject. qui ex lychnitide est. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantummodo in *Not. Tyr. p. 165.*

LYCHNITIS, Idis, f. 3. λυχνίτης, herba ex phlomidum genere, quæ et thryallis appellatur, foliis ternis, aut, quom plurimum, quaternis, crassis pinguisque, ad lucernarum luminis aptis. Hæc *Plin. 25. Hist. nat. 10. 74.* (121). Nimirum ejus foliis pro elychnis veteres utebantur. *V. PHLOMIS* et *THRYALLIS.* De synonymia *V. in PHLOMIS.*

LYCHNÏBIUS, ii, m. 2. λυχνόβιος, a λυχνος lucerna et βιος vita, dicitur de eo, qui lucifuga est et præpostere vivit, noctu vigilans, cœnans, ludens, lavans, munia sua obiens ad lucernam; diu vero stertens: cujusmodi fuisse quemdam Sp. Papi-nium, narrat *Seneca Ep. 122. 17.*, ubi etiam hæc vox legitur, quam alii per i scribi mallent, a λυχνος quolusos, hauritor. *V. LUCIFUGA.*

LYCHNUCHUS, i, m. 2. λυχνόυχος, a λυχνος lucerna et έχω habeo, est instrumentum ad lychnos, seu lucernas si silicidas, lucerniere, candeliere. *Cic. 3. ad Q. fr. 7.* Hæc scripsi ante lucem ad lychnuchum ligneolum, qui mihi erat perjuvundus. *V. XYLOLYCHNUCHUS. Sueton. Domit. 4.* Hædit venationes gladiatoresque et noctibus ad lychnuchos. *Id. Cæs. 37.* Elephantis lychnuchos gestantibus. *Plin. 31. Hist. nat. 3. 8.* (14). Placuero et lychnuchi pensiles in delubris, aut arborum modo malis ferentium, lucentes. *lampæne, chioccie. In-*

LYNCEUS, s, um, adject. Λυγκεος, Lynceus, ad Lynceum pertinens, qui fuit unus ex Argonautis, homo perspicacissimi visus, et de quo *V.* multa in ONOM. — Hinc translate Lynceus est maxime perspicax et acutissime videns, et quem haud facile quis fetulerit. *Cic. 9. Fam. 2.* Quis est tam Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat, nusquam incurrat? *Horat. 1. Sat. 2.* 90. ne corporis optima Lynceis Contemplerem oculis. *Bentley.* vult legi Lyncei, ut sit Genitivus substantivi, disyllabon per synæresin: nam adjectivi penultimam esse diphthongum *ei*, nec posse per crasin in disyllabon coalescere. Quod tamen non videtur necessarium, quum ab adjectivo Lynceus abjici possit i subjunctiva diphthongi, deinde synæresis fieri.

LYNCEURION vel

LYNCEURION, n. n. 2. λυγκουρίον, ambra giallorossa. *U'n. 8. Hist. nat. 38.* 57. (137). Lynceum humor glaciarius, arescitur in gemmas carbunculis similes et igneo colore fulgentes, lynceurium vocatas. (α λυγὴ λυγὰ ἐὺρον urina). Adde eumd. 37. *ibid.* 2. t. (34), ubi inter succina recenset, et ab aliis langurium dicitur, et esse in Italia bestias langurias. Plura etiam de eo *ibid.* 3. 13. (52). Confirmat *Ovid. 15. Met. 413; Solin. 2. a med.; et Hieronym. Ep. 64.* n. 16. Alii putant, eundem esse atque hyacinthum. *V. LANGURIA* et *LANGURIUM.* Hanc gemmam esse, quæ nunc vulgo giacinto ombato dicitur, multis probat argumentis *Fausfin. Corsi. Delle pietre ant. p. 288.*

LYNTER. *V. LINTER.*

LYNX, lynceus, f. et m. 3. λυγὴ, animal quadrupes, ferum, ex genere pantherarum, vario colore, et maculoso tergoe acutissimoque visu præditum: frequentissimum in Æthiopia et India. Fabulantur, ab his Bacchi currum trahi, postquam Indos domuit: cuius ratio videtur esse, quia Bacchus vino addit animos etiam timidus et fugacibus. *Plin. 28. Hist. nat. 8.* 32. (122). Peregrinæ sunt et lynces, quæ clarissime omnium cernunt. *Virg. 3. G. 264.* Lynces Bacchi variae. et *1. Æn. 327.* maculose tegmine lynceis et *8. Ecl. 3.* stupefactæ carmine lynces. *Horat. 4. Od. 6.* 33. Delia tutela deæ: fugaces Lynceas et cervos cohibentis areu. *Id. 2. ibid. 13.* 40. Aut timidus agitare lynceas. *Stat. 2. Achill. 406.* Imbellis lyncei sectari. *Propert. 3. 15.* 8. ad Bacch. Lynceibus in caelum vecta Ariadna tuis. *Ovid. 4. Met. 25.* tu bijugum insignia frenis Colla premis lynceum. et *3. ibid. 668.* Quem circa tigres simulacra inanina lynceum etc. *Stat. 4. Theb. 272.* Velatum geninæ dejectu lynceis. *h. e. pellis et lynce.*

LYO, as, avi, atum, are, a. 1. (a λύω solvo). *Part. Lyatus.* — Lyare est in humore resolvere, liquidum reddere, sciogliere, liquefare. *Apic. 4. 4.* Pisanam lyas, et rolas in cacabo. *Id. 5. 1.* Adjicies cerebella duo cocta, et salibram pulpæ, quasi isicia, lyata.

LYRA, æ, f. 1. λύρη, instrumentum musicum, in quo fides extensæ et digitæ percussæ sonos edunt. Constat duobus veluti cornibus, seu brachiis, hinc inde in modum S contortia, et supra infraque connexis transverso jugo, cui chordæ ita adnectuntur, ut ex utraque parte convellit digitis et pulsari possint. De ejus a cithara differentia, *V.* dicta in **CHELIS** et **CITHARA.** Volunt esse a λύρα pretium solutionis: quia a Mercurio ejus inventore data sit Apollini in compensationem pro hocus furto ablati. Hæc fere narrat *Hygin. 2. Astron. 7.* (1. *lira*, *arpa*; *Fr. lyre*, *luth*; *Hisp. lira*; *Germ. d. Lyra*; *Angl. a lyre, harp*).

1.) Proprie. *Horat. 1. Od. 10.* 5. ad Mercur. Te rana magis Jovis et deorum Nuncium, curvæque lyre parentem. *Ovid. 5. Fast. 105.* ad eumd. septena putaris, Pleiadum numerum, fila dedisse lyre. *Id. 3. Amor. 12.* 40. Duraque percussam saxa secuta lyram. *Id. Heroid. 3.* 118. Threiciam digitis increpasse lyram. *Id. Remed. am. 705.* Phœbus adest: sonuere lyre. *Id. 3. Art. am. 50.* Lyra canere laudes alicujus. *Val. Flacc. 5.* 100. mixtisque sonantem Percutit ore lyram. *Cic. t. Tusc. 2.* 4. Themistocles quum in epulis recusaret lyram, est habitus indoctior.

II.) Translate. ¶ 1. Sæpe refertur ad genus levioris carminis, quod inde lyricum dicitur, et qui eo utuntur poetæ, lyrici: quorum princeps Græcis Pindarus, Latinis Horatius habetur. Solebant eorum amores, deorum et heroum laudes, et hujus-

modi poemata brevioribus versibus facta, ad lyre sonum canere. *Horat. 1. Od. 6.* 10. Imbellisque lyre Musa potens. et *3. ibid. 3.* 69. Non hæc jocosa conveniunt lyre. *Ovid. 4. Pont. 16.* 28. Pindaricæ fidicen tu quoque, Rufe, lyre. *Id. 2. Amor. 18.* 26. Æoliæ Lesbiam amica lyre. *Id. 3. Pont. 4.* 45. assiduam domini meditata querelam, Ad lætium carmen vix mea versa lyra est. ¶ 2. Interdum et ad quamcumque facultatem pagendi carminis. *Stat. t. Theb. 445.* Quamvis mea carmina surgant Inferiore lyra. ¶ 3. Lyra est etiam sidus, decem stellis constans, quod et Fidis appellatur, teste *Varron. 2. R. R. 5.* 12. Fabulantur enim, acceptam a Mercurio lyram donasse Apollinem Orpheo, qua ille Inferos adiit, Plutonem flexit, reduxit conjugem, silvas et terras traxit. Eo tandem a Bacchis discripto, lyram ab Apolline in cælum fuisse translata, in regione septentrionali inter genu et sinistras manum Engonasin, ut *Hygin. 3. Astron. 6.* docet. *Ovid. 1. Fast. 315.* Institerint nonæ: missi tibi nubibus atris Signa dabunt imbres, ex oriente Lyra. Adde *Colum. 10. R. R. 79.*

LYRICA, urum, n. plur. 2. *V. LYRICUS* in fin.

LYRICEN, ctenis, m. 3. (lyra et ceno) qui lyra cant, idem ac lyristes, suonatore di lira. *Augustin. de gramm. p. 1977.* Putsch. Fidicen, lyricen, cornicen, litycen. *Gloss. Philox.* Lyricen, λυραδης.

LYRICI, drum, m. plur. 2. *V.* voc. seq. in fin.

LYRICUS, s, um, adject. (lyra) ad lyram pertinens, lyricus, λυρικος. *V.* dicta in **LYRA.** *Ovid. Heroid. 15.* 26. Lyrici modi. *Id. 2. Fast. 94.* soni. *Horat. 1. Od. 1.* 35. vates. *Ovid. 2. Trist. 364.* Lyrici Teia musa senis. *h. e. Anacreontis. Stat. 4. Silv. 7.* 5. regnator Lyricæ cohortis. *h. e. Pindarus.* — Hinc

Lyrica, drum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt lyrici versus, poemata ad lyram canenda. *Plin. 7. Ep. 17.* Lyrica non lectorem, sed chorum et lyram poscunt. *Id. 3. ibid. 1.* Scribit utraque lingua lyrica doctissime.

Lyrici, drum, m. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt poetæ ipsi lyrica scribentes. Græce habet *Cic. Orat. 55.* 183. A modis quibusdam cantu remota, soluta esse videtur oratio: maximeque id in optimo quoque poetarum, qui λυρικοί a Græcis nominantur: quos quum cantu spoliaveris, nuda pæne remanet oratio. *Quintil. 9. 4.* 53. Lyricorum carmina in varias mensuras cogere. Adde eumd. 1. 8. 6., 8. 6. 71. et 10. 1. 9. *Seneca Ep. 49.* Negat, si dupliciter sibi ætas, habiturum se tempus, quo legat lyricos.

LYRISTES, æ, m. 1. λυριστής, lyrae peritus, lyricen, suonatore di lira. *Plin. 1. Ep. 15.* Audisses comædum, vel lectorem, vel lyristem. Adde eumd. 9. *Ep. 17.* et 36. *Sidon. 8. Ep. 11.* in carm. Alæo potior lyristes ipso. Ille ultima syllaba es licenter corripitur ex more sequiorum temporum: nam ita præcipit *Capell. 3. p. 65.* Es terminatus in Græcis nunquibus brevis est, ut *Anchises.*

LYRISTRIA, æ, f. 1. λυριστρια, quæ lyram pulsat, ut citharistria, quæ citharam. *Vet. Scholiast. ad Juvenal. 11.* 162. Nunc expectas apud me pantomimas, aut lyristrias de Gadibus.

LYRON, i. n. 2. λυρον, herba eadem atque alisma, apud *Plin. 25. Hist. nat. 10.* 77. (124). *V. ALISMA.*

LYSAS, antis, f. 3. a λίσας, ασπας, solvens, herba eadem atque artemisia. *Apul. Herb. 10.*

LYSIMACHIA, æ, f. λυσιμαχία, herba folio salicis, flore purpureo, fruticosa, ramulis erectis, odore acri: gignitur in aquis. Nomen habet ab inventore Lysimacho Thraciæ rege. Vis ejus tanta est, ut jumentis discordantibus, jugo imposita, asperitatem cubieat, ut est apud *Plin. 25. Hist. nat. 7.* 35. (72). a quo hæc sumpta sunt. Unde alii dictam putant ἀπὸ τοῦ λυσιμαχίου, a dirimendis pugnis. Habet etiam vim sistendi sanguinem, *Id. 26. ibid. 12.* 82. (131); sanandi ulcera calcemato facta, *Id. ibid. 14.* 87. (141); tingendi capitum flavo colore. *Id. ibid. 15.* 93. (164). — *NB.* De *Lysimachia* urbe *V. ONOM.*

LYSIMACHUS, i, m. 2. λυσιμαχος, gemma Rhodiæ marmoris similis, aureis venis. *Plin. 37. Hist. nat. 10.* 62. (172). — *NB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

LYSIPONIUM, n. n. 2. a λυσις solutio et πόνος labor, dolor, est collyrium, ita appellatum, quia

oculos dolore liberat. *Inscript. apud Tochon, cachets des ocul. p. 63.* ΕΥΡΕΤ ΛΥΣΙΠΟΝΙΥΜ ΑΔ ΣΥΡΡΥΡΑΤΙΟΝΕΜ.

LYSIS, is, f. 3. λύσις. ¶ 1. Est Græca vox solutionem significans, a λύω solvo. *Vitruv. 6.* 11. Limina et trabes structuris quum sint onerate, medio spatio pandantes, frangunt sua lyri structuras. *h. e.* solutione et hiatu. ¶ 2. Io architectura est membrum, quod et sima et gula inversa appellatur. Ita *Bald. in Lex. ad Vitruv. 3.* 3. et 5. 7. Fortasse ita dicta est, quia solvit, hoc est separat unum ornamentorum genus ab altero, quum in summa fere corona locum habeat. — *NB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

LYTÆ, urum, m. plur. 1. apud *Justinian. præf. Dig. de antecessor. § 5.* dicuntur, qui post quartum studiorum annum in Juris scientia adeo profecerunt, ut de eo interrogati respondere apte possint et quæstiones solvere: a λύω solvo. *Prolytæ* autem *ibid.* paullo post sunt, qui lytis paullo doctiores evaserunt, et a magistrorum scholis post quintum studiorum annum honestam missionem impetrarunt, licentia. Utraque autem vox ibi etiam Græce scribitur.

LYTRA. *V. LUTRA.*

LYTRÔTES, æ, m. 1. λυτρώτης, unus ex æoniibus Valentini. *Tertull. advers. Valentini. 9.*

LYTRUM, i, n. 2. λύτρον, a λύω solvo, est pretium redemptionis, hoc est pecunia, quæ pro redemptione et liberatione solvitur, prezzo del riscatto. Apud *Festum p. 270.* 29. *Merc.* et apud *Non. p. 114.* 11., 229. 32., 355. 15. et alibi citatur *Ennius* in *Hectoris lytris*, ubi agitur de redemptione cadaveris Hectoris a Priamo factæ: quod argumentum *Zucan.* quoque tractavit, teste *Stat. 2. Silv. 7.* 55. *Hygin. fab. 106.* lemma est: Hercules lytra. Ceterum et viti *O. Ribbeckius* et *J. Vahlen*, qui Ennianum tragædium diligentem ac doctum admodum collegerunt, pro *lytris* ubique legunt *lystris.*

LYTTA, æ, f. 1. λύττα. *Plin. 29. Hist. nat. 5.* 32. (100). Est vermiculus in lingua saorum, qui vocatur a Græcis lytta, quo exempto infantibus catulis, nec rabidi sunt, nec fastidium sentiunt. Hæc *Plin.* Porro λύττα seu λύσσα rabiem etiam canum significat. *V. VERMICULUS.*

DE LITTERA M

M est A) Littera; B) Nota numeralis; et C) Nominis abbreviatio.

A) M, m. n. indecl. vel f. (subauditur enim littera) est — a) Duodecima Latini alphabeti littera, una ex illis, quas Græci grammatici ἡμιφωνα ἀπλά και ἀμεταβόλα, hoc est semivocales simplices et immutabiles, Latini liquidas appellant; quæque et figura et re Græcæ litteræ M, μ respondet. — b) Quod ad sonum generationi atinet, M, inquit *Priscian. 1. p. 555.* Putsch., obscurem in extremitate dictionum sonat, ut templum: apertum in principio, ut magnus: mediocre in mediis, ut umbra. et *Quintil. 9.* 4. 40. docet, quoties claudit verbum, et vocalis sequitur, ita efferri debere, ut parum exprimat, adeo ut pære cuiusdam novæ litteræ sonum reddat. Ferri vero non potest illorum vitium, qui ita proferunt, tanquam n sit: et cum vocali sequente conjungunt, ita ut quum enim, quasi quoniam sit, dicant. Quicumque in his pronunciationibus peccaret, mytacismi vitio laborare dicebatur: *V. MYTACISMUS*, et cf. **LABDACISMUS.** — c) Quod ad sonum speciatim atinet, quod molestum in fine dictionis sonum habeat, et quendam quasi mugitum, non nisi ægre compressis labris erumpentem, Latini (nam Græcis nulla dictione in μ desunt, ut monet *Quintil. 12.* t. 0. 31.) hanc litteram parum admodum exprimebant ac postremæ syllabæ sonum soni vocalis persimilem emittebant: immo Latini poetæ hanc eandem litteram vocali subsequentem de more per ecclipsis elidunt. *V.* hæc de re *Quintil. loc. cit.* et 11. 3. 34.; *Donatum ad Ter. Adelph. 2.* 1. 53.; *Isid. 1. Orig. 31.* 6.; *Priscian. loc. cit.*; *Diomed. 2. p. 448.* Putsch.; *Val. Prob. p. 1392.* et 1440.; *Mar. Victorin. p. 2510.*, et alios. Hinc quidem gram-

matica, ut *Ferrius Flaccus*, teste *Vel.* Longo p. 2238. *Putach.*, ea fuerunt sententia, ut ubique prima vox M littera floretur, sequens o vocali inciperet, M non tota, sed pars illius prior tantum (scil. A) scriberetur. (In aliquot lapidibus, sequioris tamen aetatis, interdum littera M sic scribitur N. Videsis *De-Vita, Antiq. Benev.* p. XLV. nota a. Eodem defectu littera N interdum V evasit.). Perfecto antiquissimil Latini, quoniam non era: necesse ut scriberent, quod non sonaret in verbo, M in fine dictionis omiserunt; quemadmodum testantur *Monum. Scipion.* in *Inscript.* apud *Orell.* 550. ΤΑΥΡΑΣΙΑ ΚΙΣΑΥΝΑ ΣΑΜΝΙΟ ΚΕΡΠΙ. ΣΥΒΙΓΙΤ ΟΜΝΕ ΛΟΥΚΑΝΑ. h. e. Taurasiam, Cisaunam, Samnium cepit; subegit omlem Lucosiam et ibid. 552. Η ΟΥΚ ΟΙΝΟ ΦΛΟΙΡΙΜΕ ΚΟΣΕΤΟΥΝΤ. . . . ΔΥΟ ΝΟΒΟ ΟΡΤΥΜΟ ΕΨΙΣΕ ΥΙΟ ΛΥΚΙΟΜ ΣΚΙΠΙΟΝΕ. — ΗΕΚ ΚΕΡΠΙΤ ΚΟΡΣΙΚΑ ΑΛΕΝΙΑΚΩΡΕ ΥΡΒΕ. ΔΕΔΕΤ ΤΕΜΠΕΣΤΑΤΙΒΥΣ ΑΙΔΕ ΜΕΡΙΤΟ. h. e. huic unum plurimum consentiunt. . . . huiusmodi optimum fuisse virum Lucium Scipionem. Hic cepit Corsicam Alerianique urbem: dedit Tempestatibus aedem merito. Similiter ἀρχαῖω; usurpatum est attinge pro attingem vel attingam teste *Paul. Diac.* p. 26. 13. *Müll.*, et recipie pro recipiem vel recipiam teste *Festo* p. 286. 21. *Müll.*; et alia, de quibus videsis *Mulierum* ad *Paul. Diac.* loc. cit. Hinc etiam usu venit donec pro donicum, coeo et coerceo pro comeo (quamvis comitium derivatum est) et comerceo, circueo et circuitus septium quam circumeo et circumitus, veneo pro venium eo, animadverto pro unimum advero etc. — Quandoque vero, etiam vocali oon subsequente, a Poetis m littera elidebatur, ut nempe ratio carminis coarctaret, ut in his hendecasyllabis apud *Melchiorri, Decad. epigr.* 2. a p. 14. Mulum, crustulum (lege crustulu'), muniiceps, petenti in sextam tibi dividantur hora (scribe horam). De te tardior aut piger quare. *V.* etiam necit *Auct. epigr.* apud *Lamprid.* in *Alex. Sev.* 58. 1. ubi: Pulcrum quod video esse nostru' regem. et Pulcrum-quod putes esse nostru' regem. — d) Illud praeterea est animadvertendum, veteres Poetas M in fine vocis retinuisse, quoties in vocem ipsam lectoris attentionem excitare vulerunt, et insequente vocali corripuisse. *Ennius* apud *Priscian.* 1. p. 536. *Putsch.* Insignita fere tum millia nullum octo. *Lucilius* apud *Donatum* ad *Ter. Andri.* 2. 1. 24. Ne quem in arce bovem discerpsi magnifice, inquit. *Lucret.* 6. 276. Semina seque simul cum eo comoscuit igni. Sic et *Horat.* 2. Sat. 2. 28. Quem laudas pluma? cocto num adest bonos idem? Similiter ab elisione abstinuit, sed produxit, *Tibull.* 1. 5. 33. O tantum venerata virum, hunc sedula curat. et *Propert.* 3. 28. 45. Haec eadem ante illam impune et Lesbia fecit. *V. Nachmann.* ad *Lucret.* vol. 2. p. 131. — e) Namquam nullum sit Latinum vocabulum, quod m incipiat, quemadmodum Graeca μᾶ, μῆμα, μῆλον, μῆδος etc.; immo pro mna usus mina potius probaverit: tamen inaximam loter litteras m et n intercedere affinitatem, testantur quamplurimae Graecae voces ac forma v foitae et a Latina m littera enunciate, ut ἀντρον antrum, Ὀμπρον *Homerum*, Μούσαν *Musam*, βασίμ basim, βούμ boum etc.; quo referri potest et *Melus* pro Nilus vel Νεῖλος ab antiquis dictus, teste *Paul. Diac.* p. 124. 12. *Müll.* Huc idem confirmant multa Latina, in quibus m et n invicem vel pro lubitu commutantur, eujusmodi sunt amnis et annus, solemnus et solennis, antenna et antenna etc. — f) quoniam m littera, ut supra diximus sub a, in principio dictionum apertum sonat, factum est ut o compositis n io m mutaretur, ut io immolare pro immolare, immotus pro immotus, immundus pro immundus etc. Contra vero, quum m littera in fine dictionum obscurum sonet, factum est ut in compositis vel mutaretur in n vel elideretur, ut in connecto vel cōnecto pro connecto, conniti vel cōniti pro comniti etc.; aut aliquando m et n io unum quasi sonum coalescerent, ut docet *Vel. Longo* p. 2237. hisce verbis. Nam et nonnunquam plenius per N quam per M enunciat: ac tum dico etiam nunc, quamvis per M scribam, nescio quomodo tamen exprime non possim. — Hinc patet, cur n ante b et p mutetur in m, ut in inberbis pro inberbis, inbuo pro inbuo, impertio pro impertio, impuius pro impuius etc.: contra m ante

d vel t, f vel v, c vel qu motetur in n, ut in quendam pro quemdam, eundem pro eundem, identidem pro identidem, confero pro confero, convolvo pro convolvo, princeps pro princeps, nunciabo pro nunciabo, nunquam pro nunquam etc. *V. Priscian.* 1. p. 555., 12. p. 946. et 13. p. 958. *Putsch.*; *Vel. Longo* p. 2236. et seq.; *Mar. Victorin.* p. 262.; *Cornutum* apud *Cassiod.* de orthogr. p. 2285.; et *Wagner.* ad *Virg.* 3. *En.* 549.

B) M est etiam nota numeralis, quae mille valet: non quod sit prima ejus vocis littera, sed quia quum olim CIO vel ω scriberetur, paulatim in M transitit.

C) Demum in notis M significat praenomen Marcus: addita vero ad extremam lineam virgula M. vel NV. *Manius Diomed.* 2. p. 419. *Putsch.* Praeterea lo Inscriptioibus M passim est magister, monumentum, municipium, menses, memoria, miles etc. *V. Ind.* Notarum apud *Orell.* et *Henzen.*

MA

MĀ DIŪ, μᾶ Δία, per Jovem, Graeca jurandi formula, tum affirmando, tum negando. *Petrus. flagm. Tyagr.* 52. *Burmam* Syrum histriocum exhibebat, concinente tota familia ma dia perite, ma dia. Hinc est nostrum madiē si, madiē no. Sed ma dia sunt Graeca pura puta et Graecis litteris scribenda.

MĀCĒRINTHE, es, f. 1. a μακάρια beata, herba eadem ac rosarinus. *Apul. Herb.* 79. Rosmarinum propheta macarinthe, Latini salutarem.

MĀCĀRĪŌTES, ēis, f. 3. μακαριότης felicitas, unus ex omnibus Valentini. *Tertull. advers. Valentin.* 8.

MĀCCUS, i, m. 2. qui stupidi partes agit inter mimos, zanni, pulcinella: videtur esse a μακκῶν pro μῆ κορῶν respicere; alii deducunt a quadam muliere stupida, quae Μακκῶ appellatur apud *Suidam.*

I.) Proprie. *Diomed.* 3. p. 488. *Putsch.* In Atellana Oscanæ personae induruntur, ut macrus. *V. BUCCO* et STUPIDUS. *Inscript.* apud *Maff. Mus.* *Ver.* 281. 5., quae est apud *Orell.* 2621. et 4829. M. ANNAEVS M. F. EQ. LUNGINVS MACCVS. — Hinc Novii Atellanæ inscribuntur *Macci*, *Maccus caupo*, *Maccus esul*; et *Pomponii* Atellanæ *Maccus*, *Macci gemini*, *Maccus miles*, *Maccus seques*, *Maccus virgo*. *V. Munk de fab. Atellan.* p. 172. et 144.

II.) Translate. *Apul. de Mag.* Omnes isti, si cum hac una Rufini fallacia contendantur, macci prorsus et buccines videbuntur.

MĀCELLĀ, ae, f. 1. eadem ac macula. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantummodo in *Not. Tir.* p. 67.

MĀCELLĀRĪUS, a, um, adject. (macellum) ad macellum pertinens. *Val. Max.* 3. 4. n. 4. Miro gradu Varro ad consulatum ex macellaria patris taberna conceudit. *Inscript.* apud *Gruter.* 647. 5., quae est apud *Orell.* 4302. NEGOTIATOR ARTIS MACELLARIÆ. — Hinc

Macellarius, ii, m. 2. absolute, substantivorum more, est qui obsonia omne genus vendit, agnam, bubulam, suillam, aves, pisces, et huiusmodi, venditore di companatico, ὀφθαλμαρῆς: in quo differt a lanio, qui carnes pecudum tantummodo vendit. Lanius igitur qui plebejas carnes vendebat, macellarium conciliator cupediariam. *Varro* 3. *R. R.* 2. 11. Num pluris nunc tu e villa illic natos verres lanio vendis, quam hic apros macellario Sejus? et *ibid.* 4. 2. Ornithonem fructus causa habeat macellarii, et in urbe quidam, et rare maxime. *Sueton. Cæs.* 26. Ea, quae ad epulum pertinebant, quamvis macellaris oblocata, etiam domesticatim apparabat. *Id. Vesp.* 19. Coconvivabatur assidue, ac sapius recta ac dapsili, ut roacellaris adjuvaret.

MĀCELLĀRĪUS, ii, m. 2. *V.* voc. praeced. in fio.

MĀCELLŪM, i, n. et macellus, i, m. 2. — Masculino gen. *Martial.* 10. 96. Hic pretiosa famines conturbatorque macellus. Sic *Kalendar.* Constant. a *Spon.* edit. *Miscell. antiq.* p. 55. x. κατ.

IVN. MACELLVS ROSAS SVMAT. — Macellum est locus, in quo obsonia venduntur. Varia Romae fore loca, in quibus separatim varii generis obsonia vendebantur; forum boarium, piscarium, cupedinis, olitorum etc. Haec omnia, inquit *Varro* 5. *L. L.* 147. *Müll.*, posteaquam contracta in unum locum, quae ad victum pertinebant, et aedificatus locus, appellatum macellum, et quidam scribunt, quod ibi fuerit hortus (oam μακῆλλον σάμπιπεντυν vel locum saeptum significat: et Iones ostia hortorum et castelli vocant μακῆλλου); alii quod ibi domus fuerit, cui cognomen fuit Macellus, quae ibi publice sit diruta. Haec *Varro.* Sic *Paul. Diac.* p. 125. 7. *Müll.* Macellum dictum a Macello quodam, qui exerebat in Urbe latrocinium; qui damnato censoribus *Emilius* et *Fulvius* statuerunt, ut in domo ejus obsonia vendereotur. Hoc idem confirmat *Varro* apud *Donatum* ad *Ter. Eun.* 2. 2. 25. et Romacium, vel rectius Manium vel Omaniū Macellum dictum fuisse eum latronem, tradit. Alii ducunt a macetandis pecoribus, ut *Isid.* 15. *Orig.* 2. 44., qui Graeca μάχη et μαχίρα respexisse videtur. et *Plutarch. Quæst. Rom.* c. 54. Διά τῆ τᾶ κρειπωτάτα μακῆλλα καὶ μακῆλλα καλοῦσι; ἰσχυρότερον ἀπὸ τῶν μαγείρων τῶννομα διακρίσασθαι, ὡς περ ἄλλα πόλιαι, τῆ συνήθειαι κεκράτηκε; καὶ γὰρ τὸ κ πρὸς τὴ συνηθειαι ἔχει παρ' αὐτοῦ. ὅψι γὰρ ἐχρόσαντο τὸ γὰρμα Κλαυδίου Σπαρίου προσεξευροτος etc. Gr. κρειπωτάτων. ὀφθαλμαρῆς (II. piazza, dove si vende ogni sorta di companatico; Fr. lieu où l'on vend de la viande, marché à la viande; Hisp. sitio destinado para vender las viandas; Germ. ein mit Buden zugebauter Ort, wo Fleisch, Fische, auch Gemüse verkauft wurde; Angl. a market-place for all kinds of provisions, the shambles).

I.) Proprie. — a) Generatum. *Plant. Aulul.* 2. 8. 3. Venio ad macellum, rugito pisces, indicans caros, agniam caram, caram bubulam, vitulinam, cetum, porcina, caria omnia. *Ter. Eun.* 2. 2. 24. Dum hæc loquimur, interea loci ad macellum adventamus; concurrunt læti mi obviam cupedinarii omnes, cetarii, lanii, coqui, factores, piscatores. *Varro* 3. *R. R.* 2. 16. Collegiorum cæne excandesciebant annuum ma.elli. *Cic.* 2. *Divinat.* 27. 59. Si Epicuri de voluptate liber corrusus esset, putarem annonam in macello cariorem fore. *Horat.* 1. *Ep.* 15. 31. Pernicis et tempestas barathrumque macelli, Quidquid quaesierat, ventri donabat avaro. *V.* infra sub II. *Martial.* 10. 59. Dives et ex omni posita est instructa macello Cæna libi. *Cic.* 2. *Fin.* 15. 50. Quae est ista laus, quae possit et macello peti? *Id. Quinct.* 6. 25. Tum *Nævius* pueros circum ambros dimittit: ipse suos necessarios ab attris Liciniis et a faucibus macelli corrugat, ut ad tabulam Sextiam sibi adsint hora secunda postridie. *Liv.* 27. 11. Locaverunt inde relicienda, quae circa forum incendio consumpta erant, septem tabernas, macellum, atrium regium. *Sueton. Cæs.* 43. Dispositis circa macellum custodibus, qui obsonia contra vitium retinerent. *Varro* 3. *R. R.* 17. 7. Macella piscinarium. h. e. in usum piscium in piscinis conclusorum. — b) In macello probabant etiam coqui, ronderuotibus parati. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 11. 28. (108). — c) Antiquis Romanis et frugi hortus pro macello fuit. Oleribus enim feru vicitabant. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 4. 19. (51). Ex horto pluri macellum, quanto innocentiore victu! *V.* infra sub II. *Varro* 5. *L. L.* 146. *Müll.* Forum olitorum: hoc erat antiquum macellum, ubi olerum copia. *Cic.* *Catonem* loquentem inducens *Senect.* 16. 56. Jam hortum iusi agricolæ succidium alteram appellant. — d) Quod in macello etiam olera venderentur, colligitur tum ex *Varro.* loc. cit. sub init., ubi contracta fuisse ait in unum macelli locum fara pisaria, olitoria etc., tum ex *Plin.* qui 19. *Hist. nat.* 4. 19. (57). scribit, in qua demo indillgens hortus sit, e carnario, aut macello vendendum esse. h. e. emendam carnem et olera, quae in horto domestico per indiligentiam non colantur.

II.) Translate, per synecdochem est ipsa macelli annona, seu cibi, qui lu macello venduntur. *Manil.* 5. 370. Numidarum pascimur oris, Phasidos et flammis: accessit inde macellum, Unde aurata novo convecta est æquore pellis. Huc retrahenda

videntur ipsa loca *Horat.* cit. sub a. et *Plin.* cit. sub c.

MACELLUS, a, um, adject. deminut. a macer, aliquantum macer, *magretto*, μαγρετός, ut docet *Paul. Diac.* p. 7. 11. Müll. Fit diminutive a macro macellus, a vasto vasellus, et *Varro* 8. L. 2. 76. Müll. In his macer, macerulus, macellus; niger, nigriculus, nigellus. *Lucilius* apud *Non.* p. 136. 32. *Merc.* Si nosti, non magnus homo est, nasutus, macellus.

MACELLUS, i, m. 2. *V. MACELLUM* in it.

MACRO, es, ere, n. 2. (macer) idem quod macro. *Plaut. Aulul.* 3. 6. 28. Qui ossa atque pelles totus est: ita cura macet.

MACRO, era, erum, adject. Comp. *Macrior* et *Sup. Macerrimus* 1. — Ratione habita etymol., voluit esse a μακρός longus, seu qui in longum, non in latum producit: est autem exilis, gracilis, tenuis; cui opponitur pinguis, plenus, ισχυρός, λεπτός, ἀπόμαλος (It. magro, macilente; Fr. maigre; Hisp. magro; Italo, seco; Germ. mager, abgemagert, dürr; Engl. lean, magre, thin, poor, barren, macilent).

1.) Proprie. — a) Dicitur de brutis animalibus, quæ tenui carne operiuntur. *Virg. 3. Ecl.* 100. Eheu quam pingui macer est mihi taurus in ervo! *Varro* 2. R. 5. 12. Existimantur facilius maceræ (boves) concipere. Sic *Propert.* 4. 1. 22. Ducebant macræ villa sacra boves. *Horat.* 1. Ep. 7. 33. Macra (mustela) cavum repetes arctium, quem macra substi. *Id.* 1. Sat. 5. 72. macri turdi. *Gell.* 20. 8. Ostrea inuberet et macræ. — b) De hominibus. *Quintil.* 6. 3. 58. Similitudo non ab hominibus modo petitur, verum etiam ab animalibus: ut — P. Blessus Junium, hominem nigrum et macrum et pandum, sibiulam ferream dixit. — Iluc pertinet et illud *Senec. Ep.* 78. ante med. Maxima dolores consistant in macerrimis corporis partibus. — c) Dicitur et de terra humore carente et saxis abundante. *Cato R. R.* 6.; et *Varro* 1. R. 24. 2. Ager macrior, et *Colum.* 11. R. 2. 7. Macerrimi agri. *Cic.* 2. leg. Agr. 25. 67. Quod solum tam exile et macrum est, quod aratro peratrungi non possit? *Colum.* 2. R. 9. 4. Humus macerrima. *Id.* 11. ibid. 2. 7. In macris aut aridis locis. *Id.* 2. ibid. 18. 2. Macriora loca fimo juvena sunt. — d) Hinc etiam de plantis usurpavit *Colum.* 3. R. 10. 3. Macerrimæ stirpes, h. e. quæ humore et alimento destituuntur. et *S.* ibid. 1. 2. Macerrimis vineis avium stercore mederi. *Id.* 4. ibid. 24. 8. Vitis macrior.

II.) Translate. *Martial.* 2. 6. Quid prodest mihi tam macer libellus, Nullo crassior ut sit umbilico? h. e. exiguus, brevis. *Horat.* 2. Ep. 1. 180. valeat res ludiera, si me Palina negata macrum, donata reducit opimum. h. e. mæstum, tristem et veluti enectum. — *Spiritus fejunio macer* apud *Petron. Satyr.* 128. est graveolens. Sed al. leg. macet; olii alter. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

MACERATIO, ðnis, f. 3. (macer). ¶ 1. Est actus macerandi et subigendi, macerazione, μαζαίνω, φέρω. *Viruv.* 7. 2. Calx in maceratione diuturna liquore deservete coacta. ¶ 2. Item corruptio, labefactio. *Arnob.* 4. 35. In ultimam tabem diffuentium viscerum maceratione consumi.

MACERATUS, a, um. *V. MACERO*.

MACERESCO, is, ere, n. inchoat. 3. (macer) maceror, mollis fio, macerarsi, mollificarsi, τήνωμα. *Cato R. R.* 92. Lutum de amurca factio, palearum paullum addito, sinito maverescat bene. *Id.* 128. dixit fracescat.

MACERIA, æ, f. 1. Etiam maceries, ei, f. 5. usurpatur bis in *Inscript.* optimæ notæ apud *Gruter.* 614. 13.; item in alia apud *Marin. Frat. Arv.* p. 699. Sic *Prudent. Hamartig.* 227. Quomvis maceries florentes ambiat hortos. Immo ipse *Varro* 3. R. 5. 11. Quum a summa macerie ad epistylum tecta porticus sit rete cannabina. — Maceria est paries sub dio positus, ad sæpiendos hortos, villas, silvas, vineas, sepulcra et huiusmodi, ex sileo lapide constructus, φράγμα, Στοιχός (It. muro, muriccia, macia; Fr. mur de clôture; Hisp. muro, muralla, tapia; Germ. Mauer, Lehmuwand, Gartenmauer; Engl. any wall enclosing grounds, a garden-wall, park-wall). — a) Quod ad etymon, et maceriarum elementa spectat, alii deducunt a μαζαίνω sæpimentum (*V.*

MACELLUM sub in it.). At *Isid.* 15. *Orig.* 9. Maceriarum sunt parietes longi, quibus vineæ aliisque clauduntur: longum enim Græci μακρόν dicunt. Hæc *Isid.* Seu maceria dicitur, quia macra est, et nihil admistum habet, quo partes ejus devinciantur; nostrates vulgo masiera vocant. *Servius* ad *Virg.* 2. G. 417. Maceria sunt de assis, id est de siccis lapidibus. *Sicul. Flacc.* de condit. agr. p. 4. *Goes.* Alii congeries lapidum pro terminis observant, aut in specie maceriarum congerunt lapides, et attinas appellant. *Frontin.* de colon. p. 146. *Goes.* Congeries maceria, id est ubi saxa collecta ab utrisque limitibus dederunt. Eius species enumerat *Varro* 1. R. R. 14. 4. quatuor: e lapide, ut in agro Tusculano; e lateribus cortilibus, ut in Gallico; e crudis, ut in Sabino; ex terra et lapillis compositis in formis, ut in Hispania. Cf. *Pallad.* 1. R. R. 34. 4. Debent horti esse clausi, sed munitionis multa sunt genera: alii luto inter formas clauso parietes figuratos ex lateribus imitantur; quibus copia suppetit, maceriarum lapide et luto excitant; perique sive luto congesta in ordinem saxa componunt. *V.* et *Sicul. Flacc.* de condit. agr. p. 12. ante med. *Goes.* *Cato R. R.* 15. Maceriarum alne calce ex cæmentis et silice, ubi dominus omnia ad opus præbeat: altam pedes quinque facito. *Plaut. Truc.* 2. 2. 48. STRAT. Quid maceria illa ait, in horto quæ est, que in noctes singulas latere sit minor? ASTAPH. Non mirum est, vetus est maceria, lateres si veteres ruunt. *Ter. Adelph.* 5. 7. 10. Hanc in horto maceriam jube dirui. *Sisenna* apud *Non.* p. 141. 23. Post villarum maceriarum et parietinum quinque cohortes in insidiis reliquit. *Varro* 3. R. R. 12. 3. Septa e maceriarum illa esse oportere in leporario, ut tentorio lecta sint. *Id.* ibid. 5. 12. Silva manu sata — septa maceriarum aliis. *Cic.* 16. *Fam.* 18. 2. Nulla maceria, nulla casa. *Cæs.* 7. B. G. 70. Nonnulli fossam transire et maceriam transcendere conantur. *Liv.* 23. 9. in fin. Gladium in publicum trans maceriam horti subiecit. *Apul. Florid.* n. 23. Velut in maceria lapides tenerario interjectu poni necesse est. *Plin.* 5. Ep. 6. ante med. Maceria locum munire. *Alter Plin.* 25. *Hist. nat.* 5. 19. (43). Herba in maceriarum nascens. *Papinian.* Dig. 18. 1. 73. Maceria sepulcrorum. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 14. n. 61. MACERIAS A FUNDAMENTIS CVM AEDICVLIS ET OLLARIIS SVA IMPENSA CIRCVMCLVSIT. Alia apud *Orell.* 443. FENV SEPVLCHVI MARMOREVM ET MACERIAM DECRETVNT. Adde alia apud *eum.* 1322. et 2516. — Singularis est illa *Inscriptio*, in qua maceriarum et muri mentio simul est, apud *Murat.* 470. 4. ANSIA T. ARVI L. RYEA EX DP. CIRC. LVCYM MACER. ET MVRVM ET IANV. D. S. P. F. G.

MACERIATIO ðnis, f. 3. maceriarum appositio, circumseptio. *Gloss. Philox.* Maceriatio, Σπιγκωσις.

MACERIATUS, a, um, adject. maceria clausus. *Inscript.* apud *Murat.* 1644. 14. SEPVLCHVM MACERIATVM.

MACERIES, ei, f. 5. (macer) macies, labefactio, stenuazione. *Afranctus* apud *Non.* p. 138. 13. *Merc.* Quanta illius mors sit maceries tibi.

MACERIES, ei, f. 5. *V. MACERIA* in it.

MACERIOLA, æ, f. 1. deminut. maceriarum. *Inscript.* apud *Murat.* 492. 2. ET HIC LOCVS MACERIOLA CLVSVS AD FAMILIAM MESSIANAM ET GLODIANAM PERTINET.

MACERO, as; avi, etum, arc, a. 1. Qui putant primam hujus veris syllabam etiam corripit, inuertunt illud *Ovidii* infra cit. *Interdum maceror*, quod etc.; tum afferunt illud *Priscian.* *Perieg.* 1066. de adamante. Frangitur hircino maceratus sanguine tantum. At hic dialus prosodiæ auctor habendus est. — Part. *Macerans* 1.; *Maceratus* 1. et 11. 1. 2. — Macerare (quod fartasse est: alia forma deductum a marceo) est affuso humore tenerum et molle reddere, subigere, emollire, τήνω, ἀποβείνω, φέρω (It. meltare in mollé, invidire, ammolare, macerare; Fr. macérer, amoluir, détrempier, pétrir, cuire infuser; Hisp. macerar, ablandar, remojar, empapar, infundir; Germ. mürbe machen, erweichen; Engl. to soak in liquor, soften by steeping, steep almost to solution, emacerate. macerate).

1.) Proprie occurrit — a) Absolute. *Plant. Pæn.* 3. 2. 21. Macerato hoc pingues sunt auro (h. e. lu-

piolis) in Barbaria boves. *Id.* ibid. 1. 2. 39. Siet (hæc) muricica ut maceret. *Ter. Adelph.* 3. 4. 17. Salsamenta hæc fac macerantur probe. *Vitruv.* 7. 2. Si glæbæ calcis optime ante multo tempore, quam opus fuerit, macerentur. et ibid. Calx quum non peonit macerata, add recens sumitur, quum fuerit inducta, pustulas emittit. *Seneca Ep.* 71. Quemadmodum lana quosdam colores — nisi sæpius macerata, et recocta non perhibet. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 11. 27. (106). Eum (panem) novem diebus macerant. — b) Cum addito in quo quid maceratur — Ἀρρυσίωσις per Accus. et præpos. in. *Cato R. R.* 156. Risticam in aquam macerare oportet: ubi macerata erit, conijcto etc. Cf. *Scrubon. Compos.* 148. Macerantur (hæc) in sextarium unum. — Sæpius per Ablat. et præpos. in. *Colum.* 1. R. R. 6. 21. In qua (piscina) lupinum, vimina et virgas atque alia — maceremus. Cf. *Vitruv.* 8. 3. ante med. Flumen, in quo podagræ crura macerantes levantur dolore. Sic *Plin.* 26. *Hist. nat.* 10. 64. (101). Macerare pedes in aqua, in qua verbenaca decocta sit. mollificare. Ceterum *Id.* 18. ibid. 10. 23. (98). Sesama macerata in calida. et 29. ibid. 3. 11. (44). Ora macerata in aceto. et 25. ibid. 11. 85. (135). Macerare grana cacaliæ in oleo. — Per Ablat. sine præpos. *Plaut. Pæn.* 1. 2. 34. Nisi (salsa muricatica) multâ aquâ usque et diu macerentur. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 9. 40. (66). Macerare ramos genistæ aqua marina. *Id.* 14. ibid. 10. 12. (86). Maceratis aqua vinaceis. *Colum.* 1. R. R. 6. 22. Macerare simum assiduo liquore. *Id. Arbor.* 19. Ante annum scrobes fodito: ita sole pluviaque macerabuntur. *Rursus Plin.* 31. *Hist. nat.* 7. 43. (93). Intestina piscium sale macerata. *Id.* 10. ibid. 22. 28. (55). Adepis aoseris cum cinnamo multa nive obrutus ac rigore gelido maceratus. *Id.* 28. ibid. 15. 60. (242). Macerare aliquid fumo. *A. leg.* fimo. *Id.* 11. ibid. 41. 96. (238). totum corpus lacte. baguare, lavare, ad molliendam cutem. Sic *Colum.* 11. R. R. 3. 51. semen lacte. — Interdum per Ablat. et præpos. ex. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 5. 26. (88). Macerare pulverem herbæ ex aceto, ut omnis duritia solvatur. Sic *Scrubon. Compos.* 227. Aliquid ex aqua. et 251. aliquid ex aceto.

11.) Translate ¶ 1. Ad corporea refertur, et est labefacere, corrumpere, atque adeo vires adimere, fatigare, frangere, enervare, infirmare, consummare, infiacchire, indebolire, levare le forze o la ferocia: quia que macerantur, rigorem duritiamque amittunt. *Plaut. Capt.* 3. 4. 22. Multos iste morbus homines macerat. *Id. Pæn.* 5. 4. 76. Et prædicabo, quo modo hujusce filias apud vos habeatis servas etc. — satis sunt macerata. *Liv.* 26. 13. Alterum annum circumvallatos inclusosque nos fame macerant. *Caes.* 5. 13. 24. Ad quem Macedo sibi maceratus accessit. *Vellej.* 2. 112. 3. Pars exercitus macerata, perductaque ad extirabilem famem. h. e. enervata, fracta. Sic *Flor.* 2. 6. 28. Fabius per Falernos Gauranosque saltus sic maceravit Hannibalem, ut qui frangi virtute non poterat, mora commineretur. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 69. (182). Cor solum viscerum vitilis non maceratur. *Colum.* 4. R. R. 22. 6. Muscus, qui cura vitium sicut veterino macerat, eradendus est. *Cassiod.* 9. *Variar.* 17. Longæ custodiæ pena maceratus. h. e. carcere inclusus. ¶ 2. Eleganter refertur ad animum, et significat dolore consumere, labefacere, cruciare, affligere, cruciare, consummare; et occurrit — a) Active. *Plaut. Pæn. prol.* 98. Ita eum (adolescens) leno macerant. *Id. Pseud.* 1. 1. 2. Si tu te tacente fieri possent certior, here, quæ miseriam te tam misere macerent. *Id. Cas.* 2. 8. 9. Nam illorum me alter cruciat, alter macerat. *Id. Mil. glor.* 3. 1. 21. At hoc me facios miserum macerat, meumque cor corpusque cruciat. *Id. Capt.* 5. 1. 8. Nat jam dolui ex aulmo, et cura me sat et lacrimis maceravi. *Id. Trin.* 2. 1. 2. Egomet me concoquo et macero et defatigo. *Ter. Andr.* 5. 3. 13. Sed quid ego? cur me extrurio? cur me macero? cur meam aenectum sollicito? *Id. Eun.* 1. 2. 107. Ibi hoc me macerabo biduum. *Id. Andr.* 4. 2. 2. Anime mi, noli te macerare. *Pacuvius* apud *Non.* p. 16. 18. *Merc.* Ne potro te error, qui nunc lactat, maceret. *Lucret.* 3. 838. Advenit id, quod eam (mentem) de rebus sæpe futuris macerat, inque metu male habet rursusque fatigat. et ibid. 75. Consimili ratione ab eodem sæpe timore Macerat invidia, ante oculos illum esso potentem, illum adspectari etc. *Liv.* 5. 54. Quæ

vos, quum reliqueritis, macerent desiderio. *Horat. Epod. 14. 16.* me Phryne macerati. *h. e.* amore: *V. illa infra sub b. Quintil. 12. 10. 77.* Neque vls summa dicendi est admiratione digna, si infelix nsque ad ultimum sollicitudo persequitur atque oratorem macerat et coquit. — *b)* Passive, et saepe etiam Mediorum apud Græcos noster. *Plaut. Epid. 3. 1. 2.* Nimis diu maceror. *Id. Cist. 1. 1. 61.* Er crucior —, male mihi est, male maceror. Adde *eumd. Capt. 1. 2. 31.* Afranius apud Charis. 2. p. 182. *Putsch.* Ex desiderio magis magisque maceror. *C. Cæsar apud Sueton. in vit. Terent. sub fin.* Maceror, hoc unum, et oleo, tibi deesse, Terenti. *Horat. 1. Od. 13. 6.* humor et in genas Furim labitur, arguens, Quam lentis penitus macerent ignibus. *h. e.* consumar lento amore: *cf. loc. ejusd. cit. sub a.; et adde Lappurn. 6. Cl. Ovid. Heroid. 2. 125.* Maceror interdum, quod sim tibi causa dolendi. *M. Aurelius apud Fronton. 4. ad Cæs. 6. ad fin.* (edente iterum *A. Maio*). Meum pensum explici, et diei rationem meo suavissimo magistro reddo, quem si possem magis desiderare, libenter plusculum macerarer. — *c)* Spectatim, macerare expectationem est in longum ducendo cruciare. *Seneca præf. 4. Excerpt. controu.* Non tamen expectationem vestram macerabo, singulos producendo; liberaliter hodie et plena manu faciam.

MACESCO, is, ere, n. 3. inchoat. a maceo. — De silia forma *macesco*, *V.* in fin. bujus vocis. — Part. *Macescens* sub *a.* — *Macesco* est macer flo, *smagrisi*, λεπτονομα. — *a)* De brutis animalibus. *Farro 2. R. R. 1. 17.* Boves macescentes melius concipere dicuntur. *Id. 3. ibid. 16. 20. de apib.* Propter laborem asperantur et macescunt. — *b)* De huminibus. *Plaut. Capt. 1. 2. 30.* Ego tuo mærore maceror, macesco, consensesco et tabesco miser. — De terra et plantis. *Colum. 2. R. R. 9. 14.* Constat, arva segetibus ejus (hordei) macescere. *Sic Pallad. 11. R. R. 1. 2.* Quia hoc semine macescunt arva. *Farro 1. R. R. 55. 1.* Quod ea (olea), quæ vapularit, macescit. — *NB.* *Mncisco* pro *macesco* legit *Ponteder Op. post. T. 1. p. 101.* apud *Farron. 3. R. R. 16. 9.* Ne dum hæc audit physica, macescat, quod de fructu nihil dixi, non cursu lampada tibi trado. *Alti leg. physica* fatiscat, quod de fructu nihil dixi, nunc cursu etc. Ita etiam legendum putat apud *eumd. loc. supra cit. F. LAMPAS.*

MACHÆRA, æ, f. 1. *μάχαιρα*, Græca vox a *μάχαιρα* pugno. *Isid. 18. Orig. 6. 2.* definit gladium longum, ab una parte acutum. *Servius ad Virg. 9. Æn. 505.* tradit esse inventum Pelei. Ceterum machæra est gladius, culter, ensis (It. *coltello, coltellaccio, spada, stocco*; Fr. *sabre, épée large et courte*; Hisp. *sable, alfunge, machete*; Germ. *das Schwert, der Degen*; Angl. *a knife, sword, dagger*). *Ennius apud Festum p. 270. 29. Müll.* Quæ mea comminus machæra atque hasta hostibit e manu. *Alium ejusd. loc. refert Servius* hisce verbis ad *Virg. 9. Æn. 678.* Dura et cruenta cogitantes, ut (*Firgilius*) *Ennius* sit secutus qui ait: Succincti corda machæris. *Id. apud eumd. Servium ad Virg. 9. Æn. 38.* Eja, machæras. *mano alle spade. Plaut. Merc. 5. 2. 86.* Jam machæra est in manu. *Id. Curc. a. 3. v. 54.* Clipeatus elephantium machæra dissicit. *Id. Mil. glor. 1. 1. 53.* Ubi tu quingentos simul, ni hebes machæra foret, uno ictu occideres. *et ibid. 2. 5. 51.* Machæra obtinere aliquid. *Id. Curc. 4. 4. 11.* Aliquem machæra suæ objicere. *Id. Truc. 2. 7. 65.* Machæram longiorem habere. *Id. ibid. 2. 6. 25.* Machæram et clipeum poscere sibi. *Id. Pseud. 2. 4. 45.* Etiam chlamyde opust, machæra et petaso. *Seneca 5. Benef. 24. sub fin.* Nec galeam illam, si videres, agnosceres, machæra enim Hispana divisa est. *Sueton. Claud. 15.* Proclamantia quodam, præcidendas esse salario manus, carnificem statim acciri cum machæra, mensaque laniovia, fugitavit. *Apul. 9. Met.* Concedere aliquem machæra trustatim. — *Machæra Herculanæa.* *V. PALUS, i.* — Obscœnum sensum habet apud *Plaut. Pseud. 4. 7. 85.* Conveniebatne in vaginam tuam machæra militis? — *NB.* De cognom. *Rom. V. ONOM.*

MACHÆRIUM, ii, n. 2. deminut., *μάχαιριον, μάχαιριδιον*, parva machæra, *coltello. Plaut. Autul. 2. 9. 1.* Tu machærio congrum, murænam exdor-

na, quantum potes. *Id. Rud. 2. 2. 9.* Qui tres duceret chlamydatos cum machæris. In primo exemplo quidam minus recte putant esse nomen servi. **MACHÆROPHŌRUS**, i, m. 2. *μαχαιροφόρος*, gladium ferens, sicarius, *spadaccino. Cic. 2. ad Q. fr. 10.* Machærophoris centum sequentibus. *h. e.* militibus Græco more armatis.

MACHÆRŌPHYLLON, i, n. 2. herba eadem ac gladiolus segetalis, a *μάχαιρα* gladius et *φύλλον* folium. *Apul. Herb. 78.* Alii leg. *macrophyllon.*

MACHILLA, æ, f. 1. deminut. a machina, quasi per syncopen a *machinula*, parva machina. *Petron. Satyr. 74.* E machilla sustuli. *Alii tamen leg.* E machina illam sustuli.

MACHINA, æ, f. 1. *μηχανή (μαχίνα)* est opus, instrumentum, inventum, in quo, ut ait *Pseudo-Ascon. ad Cic. 3. Verr. 56.*, non tam materiæ ratio dicitur, quam manus atque artis. Inter machinas et organa distinguit *Vitruv. 10. 1. V. ORGANUM.* (It. *macchina*, *ordigno*; Fr. *machine, ouvrage ingénieux*; Hisp. *maquina, artificio*; Germ. *d. Maschine, Vorrichtung, Vorkehrung, Rüst-oder Werkzeug, Gerüst*; Angl. *a frame, fabric, work*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Plaut. Mil. glor. 2. 1. 60.* Itaque ego paravi hic intus magnas machinas, qui amantes una inter se facerem convenas. *h. e.* quibus parietem diarumperem atque aperirem. *Cic. Pis. 19. 43. M. Regulus*, quem Carthaginiensis resectis palpebris, illigatum in machina, vigilando necaverunt. *h. e.* in opere, quo semper vigilare cogebatur. *Lucret. 5. 96.* Una dies dabit exitio, multosque per annos Sustentata, ruet moles et machina mundi. *Plin. de versatili Curionis amphitheatro 36. Hist. nat. 15. 24. (118).* Hic est ille terrarum victor (*populus Romanus*), in machina pendens, ad periculum auum plaudens. *et mox (119).* Periturus momento aliquo lustris (*al. laratis*) machinis. — Sic de aliquot instrumentis, quæ colendis agris inserviunt. *Colum. 3. R. R. 13. 11.* Sed huic operi exigendo quasi quandam machinam commenti majores nostri regulam fabricaverunt, in cujus latere etc. *h. e.* ciconiam. *Id. 6. ibid. 19. 1.* Sed et machina fabricanda est, qua clausa, jumenta bovesque eurentur, ut etc. Est autem talis machinæ forma etc. *et ibid. 37. 10.* Locus est ad hos usus exstructus (machinam vucant rustici) qui duos parietes adverso chivulo inædificatos habet etc. *Ulp. Dig. 37. 7. 12. § 10.* Machina sumentaria. *h. e.* qua farina subiguntur, ut ait *Paul. 3. Sentent. 6. § 64.*

¶ 2. Spectatim dicitur instrumentum ad artifices in altum quomodocumque tollendos, ad magna pondera movenda et transferenda, ad extollendam aquam, etc. de quibus *Vitruv. 10. 1. et seqq.* fusc agit; et initio statim definit: Machina est continens ex materia conjuncto, maxinas ad onerum motus habens virtutes. Dividit etiam in tria genera, acansorium, spiritale et tractorium. Hinc — *a)* Est acansorium instrumentum, quo artifices in altum tolluntur ad ædificandum aut sarcindum, *b. e.* pegma, in quo opus faciunt, *palco, impalcatura per le fabbriche, armadura. Plin. 19. Hist. nat. 2. 8. (30).* Complectatur animo, quanto (*spartum*) sit in usu omnibus terra, navium armamentis, machinis ædificationum aliisque desideriis vitæ. *Ulp. Dig. 13. 6. 5. circa med.* Si servum tibi tectorem commodavero, et de machina ceciderit. *et mox.* Si, ut de plano opus faceret, tu eum imposuisti machinæ: aut si machinæ culpa factum est, minus diligenter ligatæ, vel funium perticularumque vetustate. Adde *Vitruv. 7. 2.*; et *V. MENSA.* — Similiter de pictorum pegmate *Plin. 35. Hist. nat. 10. 37. (120).* Pingebat semper togatus, quamquam in machinis, et *Id. ibid. 10. 36. (81).* Aberrat ipse (*Protopogenes*), sed tabulam amplæ magnitudinis in machina aptatam picturæ anus una custodiebat. *h. e.* in fulcro ligneo tripede, in quo pictores tabulas pingendas suspendunt quodque *ὀπίσθια, χιλιβία; cavalletto* nostratibus dicitur. Sic de catasta, in qua mulieres opus facilitabant. *Farro apud Non. p. 141. 9. Merc.* Homines rusticos in vindemia incondita cantare, acarinatrices in machinis. *V. SARCINATRIX.* — Et de catasta, in qua venales servi prostabant. *Q. Cic. Petit. cons. 2. 8.* Amicam, quam palam domi haberet, de machinis emit. *V. CATASTA.* — *b)* Item instru-

mentum ad magna pondera movenda et transferenda. *Cic. 3. Verr. 56. 147.* Lapis aliquis emendus et apportandus fuit machina aua. *Liv. 39. 50.* Eo vincius demittitur, et saxum ingens, quo operiretur, machina superimpositum est. *Horat. 2. Ep. 2. 73.* Torquet nunc lapidem, nunc ingens machina tignum. *Cic. 3. Verr. 55. 143.* Omnes illæ columnæ, machina apposta, nulla impensa dejectæ eisdemque lapidibus repositæ sunt. *Horat. 1. Od. 4. 2.* Trahuntque siccas machinæ carinas. (Eodem sensu apud *Cæs. 2. B. C. 10.* Machinatio navalis.). — *c)* In re militari machinæ sunt omnia instrumenta, quorum est usus in obsidionibus, in pugnis etc., turres, ballistæ, vineæ, arices, scorpiones, catapultæ etc., de quibus *Vitruv. loc. cit. c. 15. et seqq.*, *machina militari, artiglierie. Sall. Jug. 24.* Igitur Jugurtha oppidum circumsegit, vineis turribusque et machinis omnium generum expugnare aggreditur. *Virg. 2. Æn. 46.* Aut hæc in nostros fabricata est machina muros. *Tac. 4. Hist. 23.* Machinas etiam, insolitum sibi, (*Batnei*) ausi. *Flor. 2. 9.* Machinis urbem quatere. *Vitruv. 10. 10.* Arietaria machina. *Plin. 7. Hist. nat. 56. 57. (202).* Murales machinæ.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a sup. paragr. 2. b. et c. *Cic. Dom. 11. 27.* Idem machinis sperant me posse labefactari, quibus antea stantem perculerunt. *Id. 2. leg. Agr. 18. 50.* Quum intelligentiam totam hanc fere legem ad illius opus evertendas tamquam machinam comparari. *Id. Cluent. 13. 16.* Tamquam aliqua admota machina capere Asuvii adolescentiam. ¶ 2. Generatim machinæ dicuntur conatus, consilia, doli, quibus quippiam perficere, aut decipere atque aggredimur. *Plaut. Bacch. 2. 2. 54.* Aliquam machinabor machinam, unde aurum efficiam herili filio. *Id. Mil. glor. 3. 2. 1.* Quanta res turbo! quantas moveo machinas! Etipiam ego hodie etc. Adde *eumd. Pseud. 1. 5. 137. et Pers. 5. 2. 8.* Sic *Pacuvius apud Festum p. 133. 26. Müll.* Machinam orditis novam manticula. *Cæcilius apud Cic. 3. Nat. D. 29. 73.* Nec quem dolum ad eum, aut machinam commoliar, scio quidquam. et *Cic. ibid. Quid ergo isti doli? quid machinæ? quid fallaciæ præstigiæque? Id. 1. ad Brut. 18.* Ut omnem adibeam machinam ad tenendum adolescentem. *Quintil. 11. 1. 44.* Omnes ad amplificandam orationem quasi machinæ.

MACHINALIS, e, adject. (machina) ad machinas spectans, *meccanico, μηχανικός. Plin. 7. Hist. nat. 37. 38. (125).* Grande et Archimedi geometricæ ac machinalis scientiæ testimonium *M. Marcelli* contigit. *Auson. Epist. 21. 34.* Qui machinalli saxa volvant pondere.

MACHINAMEN, inis, n. 3. (machinor) idem ac machinamentum. Occurrit translate tantum apud *Cassiod. 6. Hist. Eccl. 14. sub init.* Singulorum confiscationes et machinamina, iniurias atque vincula quis numerare valebit ad singula?

MACHINAMENTUM, i, n. 2. (machinor) idem ac machina.

I.) Proprie. *Liv. 24. 34.* Turres contabulata, machinamenta que aita quatiendis muris portabant. *Tac. 4. Hist. 30.* Præcipuum pavorem intulit suspensum et nullans machinamentum, quo repente demisso, singuli, pluresve sublimi rapti, verso pondere intra castra ellundebantur. *Id. 12. Ann. 45.* Nihil tam ignavum barbaris, quam machinamenta et artes oppugnationum. Adde *eumd. 15. ibid. 4.*; et *Veget. 4. Mitt. 8. Cels. 8. 20.* Tot genera machinamentorum ad ercendendum femur. *Seneca Ep. 24. circa med.* Singulis articulis singula machinamenta, quibus extorqueantur, aptata.

II.) Translate. ¶ 1. Ad sensuum organa trans tulit *Apul. 1. Dogm. Plat. ad fin.* Machinamenta, quibus ad sentiendas dijudicandasque quantitates et qualitates sensus instructi sunt. *gli organi de' sensi.* ¶ 2. Pro conatibus, consiliis, doli. *Imppp. Gratian., Valentinian. et Theodos. Cod. Theod. 6. 28. 6.* Callida machinamenta comœntium.

MACHINARIUS, a, um, adject. (machina) ad machinam pertinens. — *a)* *Machinaria mola*, quæ per machinam ab momento versatur. *Apul. 7. Met. — b)* *Machinarius asinus*, qui molam machinariam versat. *Ulp. Dig. 33. 7. 12. ante med. et African. 32. 59. 1. extr.*, quamquam alii non jumentum, sed ipsum molam intelligunt, quæ ovoc

Græce appellatur. Docet enim Suid. in ὄνειρον, ὄνειρος dicitur molæ lapidem superiorem, qui movetur.

c) *Machinarius* mansor is est, qui frumentum publicum machina, sau, ut dicunt *Imp. Valentini. et Valens Cod. Theod. 11. 14. 1.*, modio frumenta metitur, *publico misuratore. Inscript. apud Gruter. 99. 1. M. AELIVS M. F. RVSTICVS MENSORIBVS MACHINARIIS FUMENTI PUBLICI, QUIBVS EX S. C. COIRE LICET, CASTORES DEDIT. Alia apud Murat. 525. 3. CORPVS MENSORVM MACHINARIORVM.* — d) Ita etiam appellatur, qui agros decepeda metitur, agrimensor, *agrimensore. Ulp. Dig. 11. 6. 7. Et si mensor machinarius fefellerit, hæc actio dabitur. V. Marin. Frat. Arv. p. 552.* — e) *Machinarius commentator*, apud *Solin. 5. circa med.*, est inventor di *machine, ingegnere.* — Hinc *Machinarius*, *ti*, m. 2. absolute, substantivum more, qui in machina opus facit, vet qui est machinarum artifex. *Paul. Dig. 9. 2. 31. V. Corsi, Delle pietre ant. p. 26.*

MACHINATIO, *ōnis*, f. 3. (machinor) *macchinazione, ingegno, μηχανερα*, occurrit

1.) Proprie; et quidem ¶ 1. Stricto sensu abstracte, et est actus et vis machinandi, artificium, solertia. *Cic. 2. Nat. D. 38. 97. Quum in machinatione quadam moveri aliquid videmus, ut sphaeram, ut horas, non dubitamus, quin illa opera sint rationis. et ibid. 48. 123. Data est quibusdam bestiis etiam machinatio quadam atque solertia: ut in araneolis aliæ quasi rete texunt, ut, si quid inhæserit, conficiant etc. Vitruv. 10. proæm. 3. Schneid. Quæ scænicis moribus per machinationem ad spectationis populo comparantur: — quod oihil eorum perficitur sine machinatione studio-rumque vario ac solerti vigore. Id. 10. 1. § 5. Portationes fructuum non essent, nisi plastrorum aut sarraeorum per terram, navicularum per aquam inventæ essent machinationes. ¶ 2. Latiori sensu, abstractum pro concreto, uti ajunt, machinatio est machinamentum, machina, *machina, ordigno.* — a) Generatim. *Cæs. 2. B. C. 10. Machinatio navalis. h. e. quæ naves movebantur. Id. 4. B. G. 17. Tigra machinationibus demissa in flumen defigere. Auct. B. Alex. 6. Aquæ magna vim ex mari rotis ac machinationibus exprimere. — b) Spaciatim in re militari, de instrumentis, quorum est usus in obsidionibus. *Cæs. 2. B. G. 30. Primum irridere ex muro, quod tanta machinatio ab tanto spatio institueretur. et ibid. 31. Qui tantæ altitudinis machinationes tanta celeritate promovere possent. Sall. Jug. 92. Aggeribus turribusque et aliis machinationibus locus importunus. Liv. 24. 19. Vineæ inde omniaque alia operum machinationumque genera quum aduoverentur. Adde eumd. 25. 11., 27. 15. et 37. 5.; et Vitruv. 10. 12. et 13.***

II.) Translate. *Cic. 2. Orat. 17. 72. Judex, tamquam machinatione aliqua, tum ad severitatem, tum ad remissionem animi, tum ad tristitiam, tum ad lætitiæ est contorquendus. Ulp. Dig. 4. 3. 1. Dolus malus est omnis calliditas, fallacia, machinatio ad circumveniendum, fallendum, decipiendum adhibita. et ibid. § 2. Machinatio quadam alterius decipiendi causa, quum aliud simulatur et aliud agitur. Paul. ibid. 14. Quæ non magnam machinationem exigunt. artificio, *furberia. Ulp. ibid. 45. 1. 36. Per machinationem obligatus. h. e. per dolum. Cod. 8. 37. § 1. Dolosa mens et abscondita machinatio.**

MACHINATIVUS, a, um, adject. (machina) qui ad machinas pertinet, *meccanico, μηχανικός. Boeth. Poster. analyt. 1. 7. p. 528. Sed demonstratio non convenit in aliud genus geometriæ in machinativas aut perspectivæ, et arithmetice in harmonicas. Id. ibid. 10. p. 531. Hujusmodi sunt quæcumque sic se habent ad invicem, quod alterum sub altero est, ut perspectiva ad geometriam, et machinativa ad stereometriam, et harmonica ad arithmeticam, et apparentia ad astrologiam.*

MACHINATOR, *ōnis*, m. 3. (machinor) machinarum inventor et opifex, *mechanicus, μηχανικός, μηχανοποιός* (h. *meccanico, ingegnere, architetto*; Fr. *mécanicien, constructeur de machines*; Hisp. *hombre que entiendo y es hábil en las artes mecánicas, maquinista*; Germ. *der Maschinenbauer, Machinist, Mechanicus*; Angl. *an engineer, machinist, architect*).

1.) Proprie. *Liv. 24. 34. de Archimede. Mirabilior inventor ac machinator bellicorum tormentorum operumque. Seneca Ep. 88. circa med. Ludicris artibus annumeris licet machinatores, qui pegmata per se surgentia excogitant, et tabulata tacite in sublime crescentia, etc. Inscript. apud Gruter. 612. 4., quæ est apud Orell. 4216. c. BAEBIO MVSÆO MACHINATORI. — Machinator etiam dicitur architectus, *ingegnere*, qui nempe ædificiorum, villarum, vicarum et aliorum operum rationem disponit. *Tac. 15. Ann. 42. Ceterum Nero usus est patriæ ruinis, extruxitque domum, in qua haud perinde gemmæ et aurum miraculo essent, solita pridem et luxu vulgata, quam arva et stagna et in modum solitudinis hinc silvæ, inde aperta spatia et prospectus, magistris et machinatoribus Severo et Celere, quibus ingenium et audacia erat, etiam quæ natura denegavisset, per artem tentare, et viribus principis illudere. — Et de Deo mundi creatore atque opifice Lactant. 2. 11. Deus rerum omnium machinator fecit boninem. Id. 4. 6. Deus machinator constitutorque rerum.**

II.) Translate dicitur de inventore et auctore cujuscumque rei: et fere in malam partem, *machinatore, orditore. Cic. Rosc. Am. 45. 132. Ex illis, quæ nunc quum maxime fiunt, nonne quis potest intelligere omnium architectum et machinatorem unum esse Chrysozonum? Id. 1. leg. Agr. 5. 16. Tibi nos, Rutte, et istis tuis harum omniarum rerum machinatoribus totam Italiam inermem tradituros existimasti? Id. 3. Cat. 3. 6. Omnium scelerum improbisissimus machinator. Liv. 1. 28. Metus idem hujus machinator bell. Seneca Troad. 750. Machinator fraudis et scelerum artifex. Tac. 1. Ann. 10. Machinator doli. Apul. de Mag. Auctor et machinator accusationis. Lactant. de mort. persecut. 7. Scelerum inventor et malorum machinator. Cod. Theod. 10. 24. 3. Harum præderum machinator. Adde ibid. 7. 19. 1. § 2.*

MACHINATRIX, *icis*, f. 3. (machinator) occurrit translate tantum, et est inventrix, *machinatrice. Seneca Med. 266. Tu malorum machinatrix facinorum.*

MACHINATUS, a, um, *V. MACHINOR.*
MACHINATUS, *us*, m. 4. (machinor) idem ac machinatio, sed occurrit translate tantum et in sexto casu. *Apul. de Mag. Gloriatum me suo machinatu reum postulatum. Sic Sidon. 5. Ep. 6. Fuisse insusurratum, tuo præcipua machinatu oppidum — partibus novi principis applicari.*

MACHINOR, *ōris*, *ātus* sum, *ari*, dep. 1. (machina). Part. *Machinans* habet *Vulgat. interpret. Prov. 6. 18. Cor machinans cogitationes. Part. Machinatus* passiva usurpatum sub I. et II. — *Machinari* est ingeniosa excogitare et fabricari, moliri, struere, *μηχανοποιεω* (h. *inventare ingeniosamente, fabricare*; Fr. *imaginer, inventer quelque chose d'ingenieux*; Hisp. *maquinar, imaginar, inventar ingeniosamente*; Germ. *etwas kunstvoll ersinnen, schaffen und einrichten*; Angl. *to contrive, devise, plan, design, project, plot, frame, make, build, machinate*).

1.) Proprie. — a) Stricto sensu de re physica. *Cic. 2. Nat. D. 59. 149. Ad usum autem orationis, incredibile est, quanta opera machinata natura sit. Sic ibid. 51. 128. Bestiæ aliæ mares, aliæ feminae sunt, quod perpetuitatis causa machinata natura est. Id. Tim. 3. Quæ (causa) eum impulserit, qui hæc machinatus est, ut originem rerum et molitionem novam collocaret. Vitruv. 1. 6. ante med. Tritonem æreum collocavit, et ita est machinatus, ut vento circumageretur. — Et passive. Sall. apud Macrob. 2. Saturn. 9. et apud Non. p. 180. 21. Merc. Demissum Victoriae simulacrum cum machinato strepitu tonitruum coronam capiti imponebat. Vitruv. 10. 1. circa med. Aspiciamus solis, lunæ, quinque stellarum naturam, quæ oi machinata versantur, non habuissimus in terra lucem. — b) Latiori sensu de iis, quæ intellectu machinamur. *Cic. 3. Orat. 44. 174. Hæc duo musici machinati ad voluptatem sunt, versum atque cantum. Lucret. 3. 954. Nam tibi præterea, quod machinar inveniamque, quod placeat, nihil est. — Et pas. live Apul. de Mundo p. 328. Oudend. Adacta est lateri coocordiam et ex ea salutem operi machinatum.**

II.) Translate est ingeniose et callide aliquid

excogitare et moliri ad finem aliquem obtinendum, et in malam partem sumitur, *machinare, tramare. Occurrit — a) Cum Accusat. rei, quam quis machinator. Plaut. Cas. 2. 4. 22. Mihi illa nubes: machinare quodlibet quo vis modo. Id. Bacch. 2. 2. 54. Aliquam machinabor machinam, unde aurum efficiam berili filio. Id. Capt. 3. 3. 15. Nec copia 'st -, oisi si meo aliquam cordo machinor astutiam. Quam, malum? Quid machiner, quid comminiscam, hæreo. Cic. Dom. 21. 54. Quum arma in ædem Castoris comportabas, nihil aliud, nisi ut ne quid per vim agi posset, machinabare. εἰρωνικῶς. Id. 2. Ferr. 6. 15. Simulat se eorum præsidio confidere, quum interea aliud quiddam jamdiu machinetur. — Et passive Sall. Cat. 49. Indicium a P. Autronio machinatum. tramato, ordito. Sic Id. apud Priscian. 7. p. 792. Putsch. At Lucullum regis cura machinata fames brevi fatigabat. — b) Cum addito Dativo personæ. *Cic. 3. Nat. D. 26. 66. Sibi ipsi œstorian pestem machinari. Id. 4. Herenn. 8. 12. uno consilio universis civibus calamitatem. Id. 2. ibid. 19. 28. quavis injuria inimico exitium. Sic Justin. 39. 4. 5. alicui exitium occultis insidiis. et mox. alicui exitium per insidias. Sall. Cat. 18. perniciem cuipiam. Liv. 1. 51. necem alicui. — c) Cum addito Accus. personæ et præpos. in. *Cic. 1. Cat. 1. 2. Machinari pestem in aliquem. — d) Absolute, h. e. sine Accusat. rei. Ulp. Dig. 4. 3. 1. § 3. Si adversus hostem latronemque quis machinetur. — e) Sequenti part. ut. *Cod. Theod. 12. 1. 33. Machinari, ut carialium nominationes declinent.****

MACHINOSUS, a, um, adject. (machina) machinis confectus, *πολυμηχανος. Sueton. Ner. 34. Repetentique Baulos in locum corrupti navigii machinosum illud obtulit.*

MACHINŪLA, *æ*, f. 1. *deminut.* a machina, parva machina, *machinetta. Legitur apud Paul. Diac. p. 96. 15., p. 107. 3. et p. 147. 2. Müll. Et apud Paulin. Nolan. carm. 26. 458. Machinulam gradibus scalas præbere paratam Gestans.*

MACHIO, *ōnis*, m. 3. qui machinas scandit, *muratore*: hinc Gallice *maçon. Isid. 19. Orig. 8. 2. Machiones dicti a machinis, in quibus insistant propter altitudinem parietum.*

MACHILIS, *V. ACHILIS.*
MACIA, *æ*, f. 1. herba, quam Græci anagallida appellat. Ejus meminit *Marcell. Empir. 1. a med.*

MACIES, *ēi*, f. 5. (maceo) corporis exteouatio, *λεπτότης* (h. *magrezza, macilienza*; Fr. *maigreur*; Hisp. *magrez ó magreza, magrura, flaqueza*; Germ. *die Magerkeit, der abgemagerte Zustand*; Angl. *leaness, thinness, meagerness, lankness, want of flesh, macilency*).

1.) Proprie. Generatim *Lucret. 1. 325. Nec porro quæcumque ævo macieque senescunt. Ceterum — a) Stricto sensu dicitur de hominibus et brutis animantibus. Cic. 7. Phil. 4. 12. Profectus est ad bellum Hirtius consul: at qua imbecillitate! qua macie! Sed animi vires corporis infirmitas non retardavit. quanto estenuato! Id. 3. Att. 15. Qua (epistola) Crassi libertum ais tibi de mea sollicitudine macieque narrasse. Id. 2. leg. Agr. 34. 93. Homo vegrandi macie torridus. *macilento e riccotto. Plin. 30. Hist. nat. 7. 20. (61). Hoc maciem facit. estenua, smagrisce. et 21. ibid. 8. 30. (46). Reducere ad maciem. Cæs. 3. B. C. 58. Corruptis equis macie conandum sibi aliquid Pompejus de eruptione existimavit. Virg. 3. G. 129. ipsa autem macie tenuant armenta volentes. Colum. 6. R. R. 14. 1. de pecorib. Inde tussis et macies et ad ultimum phthisis invadit. et ibid. 38. 3. Macies et languor submovetur sæpius data portione. — Sic de corpore et corporis partibus. *Vet. poeta apud Cic. 3. Tusc. 12. 26. Refugere oculi: corpus macie extabit. Ovid. 2. Met. 775. Pallor lo ore sedet, macies in corpore toto. Tibull. 4. 4. 5. macies tabentes occupat artus. Lucan. 6. 515. tenet ora profanae Fœda situ macies. Propert. 4. 3. 27. Diceris et macie vultum tenuasse. Virg. 4. G. 235. horrida vultum Deformat macies. Horat. 3. Od. 27. 53. turpis macies drecentes Deformat malas. Ovid. 13. Met. 397. Adducitque cutem macies. Virg. 3. Æn. 590. macie conferta suprema Ignoti nova forma viri. — b) Latiori sensu dici-***

tar et de agris sterilibus et de trisli segetum proventu. *Colum. 1. R. R. 4. 3.* In exili terra cultoris diligentia maciem soli vincere potest. *Justin. 43. 3. 6.* Phoenices, exiguitate ac macie terræ coacti, studiosius mare quam terras exercuerunt. *Pallad. 1. R. R. 5. 1.* Ne sit in terris aurosi pulveris lapidosa macies. *Quid. 1. Fast. 689.* Et neque deficiat (seges) macie, neque pinguior æquo Divitiis preat luxuriosa suis. *Pallad. 4. R. R. 10. 24.* Corticis macies jejuna nihil nutrit, *secchezza*: quo sensu et *Plin. utitur 17. Hist. nat. 27. 42. (231).* — c) *Apud Solin. 23. extr.* macies aquarum est, *scarrezza d'acqua.*

II.) Translate de orationis tenuitate et inopia dixit *Tac. Dial. de orat. 21.* Quique alii in eodem vate utilitario hæc ossa et hanc maciem probant.

MACILENTUS, a, um, adject. (macies). Comp. *Macilentior* sub a. — *Macilentus* est macie extenuatus, plenus macie (ut ait *Paul. Diac. p. 125. 9. Müll.* *Macilentus* macie tenuati), *macilento*, *μακίλος*. — a) De hominibus et brutis animalibus. *Plaut. Capt. 3. 4. 114.* *Macilento* ore, naso acuto, corpore albo et oculis nigris. *Id. Asin. 2. 3. 20.* *Macilentis* malis, rufulus, allquantum ventriosus. *Arnob. 3. 14.* Quosdam esse — longos, medios, *macilentos*, pingues. *Vulgar. interpr. Dan. 1. 10.* Si viderit vultus vestros *macilentiores*. *Pelagon. Veterin. 13.* Hordeo abstinendes, ut *macilentior* sit equus. — b) De terra. *Pallad. 4. R. R. 10. 1.* *Macilentum* solum. — c) De abstractis. *Capell. 2. p. 27.* *Macilenta* gracilitas.

MACIO, as, are, a. 1. (macies) macrum facere, attenuare, inminuere, *dimagrire*, *estenuare*, *ἀποτρωε*. *Gloss. Philox. Macio, διαχνατω.* *Solin. 15.* Caspil maris fauces mirum in modum *maciantur* imbribus. crescent mistibus.

MACIR, indecl. *μάκερ*, ex India advebitur, cortex rubens radicis magnæ, nomine arboris suæ: qualis sit ea, incompertum habeo. Corticis melle decocti usus in medicina ad dysentericis præcipuus habetur. Hæc *Plin. 12. Hist. nat. 8. 16. (32).*

MACIS, idis, f. 3. fletu aromatis nomen apud *Plaut. Pseud. 3. 2. 43.* Quidam ajunt esse corticem aromaticum cujusdam nucis Indicæ, qui Ital. *mace* dicitur.

MACISCO, is, ere. V. **MACESCO**.

MACOR, oris, m. 3. (maceo) macies, *magrezza*. *Pacuvius* apud *Non. p. 137. 2. Merc.* Corpus meum tæbe, mærore, maceo senet. *Al. leg. macore.* *Varro* apud *eund. ibid.* Noster Atticus, rivalis homo, item lectus in curiam maceo macescebat. *Fr. Oehler.* ita ex conjectura restituit, quem videsis ad *M. Ter. Varron. Sat. Menipp. reliq. p. 205.* Alii leg. cum *maceo* accedebat.

MACRESCO, crescis, crūti, crescere, n. inchoat. 3. (macer) macer fio, *divenire magro*, *λεπτόνομαι*. *Varro 3. R. R. 5. 3.* Earum (arborum) asperitas ac desiderium *macrescere* facit volucres inclusas. *Id. 2. ibid. 5. 3.* Algor eas et fumis *macrescere* cogit. *Colum. 6. R. R. 3. 1.* Ne penuria cibi *macrescat* penus. *Veget. 1. Veterin. 7. 2.* *Macrescunt* animalia. *Paul. Diac. p. 60. 3. Müll.* Curionem æquum *Plautus* pro macro posuit, quasi cura *macrescisset*. *Horat. 1. Ep. 2. 57.* *Invidua* alterius *macrescit* rebus optimis.

MACRITAS, stis, f. 3. (macer) macies, tenuitas, *λεπτότης*, *magrezza*. *Vitruv. 2. 4.* *Macritas* arena. *Pallad. 11. R. R. 1. 2.* Propter *macritatem* ager aemen aliud ferre non valet.

MACRITUDO, inis, f. 3. (macer) idem ac macies. *Plaut. Capt. 1. 2. 33.* Ossa atque pellis sum, miser a *macritudine*. Ita legit et *Non. p. 136. 4. Merc.*, qui huic unum affert locum ad vocem confirmandam: sunt tamen inter recentiores qui legunt *miser ægritudine*.

MACRŌCHERUS, a, um, adject. qui longas habet manicas: a *μακρός* longus et *χείρ* manus. *Lamprid. Alex. Sev. 33.* *Chlamydes* birtas Severi, et tunicas asemas, vel *macrocheras* ad usum revocavit sumus. V. **CHIRIDOTA**. Recentiores Lexicographi, neque absurde, absolute, substantivorum more, hanc vocem ita efferunt: *Macrochera*, a, f. 1. (subaudi vestia).

MACRŌCHIR. V. **LONGIMANUS**.

MACRŌCOLLUM vel

MACRŌCŌLUM, i, n. 2. carta reale, *μακροκόλο*, charta regia, quæ magnitudinæ Augustam, Li-

vianam, Fannianam, celerasque chartæ species exsuperabat: a *μακρός* longus, et *κόλον* membrum. *Cic. 16. Att. 3.* *Ἀρχιτέπων* translatum in macrocollum lege convivis talis. *Id. 13. ibid. 25.* Impensam fecimus in macrocolla. *Plin. 13. Hist. nat. 12. 24. (80).* Cubitalis mensura erat macrocollis. *Haradin.* ex MSS. legit *macrocollis* duplici II, a *κλάζ* glutinum, ut *macrocolla* fuerint chartæ inter se junctæ, et glutino compactæ. Utcumque se res habeat, hujusmodi chartis utebantur describendis syntagmatis ex chirographo auctoris (qui ea in minoribus chartis conscripserat), ut in vulgus ederentur: quod ex allatis Ciceronis locis satis apparet. V. **PROTOCOLUM**.

MACRŌLŌGIA, æ, f. 1. *μακρολογία*, est vitium orationis, quo sermo, longior quam oporteat, usurpatur. Græca vox est, et Græcis litteris scribitur a *Quintil. 8. 3. 53.*, *Charis 4. p. 242.* et *Diomed. 2. p. 414.* *Putsch.*, qui omnes in exemplum afferunt illud *Livii*: Legati non impetrata pace, retro domum, unde venerant, abierunt. Latinis tamen litteris habet *Isid. 1. Orig. 33. 8.*, et *Pompej. gramm. p. 440.* edente *Lindmann.*

MACRŌPHYLLON. V. **MACHEROPHYLLON**.

MACROR. V. **MACOR**.

MACTABILIS, e, adject. (macteo) qui mactari, vel mactare potest. *Lucret. 6. 805.* Tum fit odor vini plagæ *mactabilis* instar. Ita legit *Lambinus*, alii aliter.

MACTATIO, ōnis, f. 3. (macteo) idem ac mactatus. *Arnob. 7. 4.* Quod gaudium est, innoxiorum animantium mactatione lætari? *Isid. 6. Orig. 19.* Unde et mactatio post immolationem est.

MACTATOR, ōris, m. 3. (macteo) occisor. *Seneca Troad. 1092.* Perge mactator senem.

MACTAFUS, a, um. V. **MACTO**.

MACTAFUS, us, m. 4. (macteo) ocellio. *Lucret. 1. 98.* Hostia considerat mactatu mæsta parentis.

MACTE et **MACTI**. V. **MACTUS**.

MACTEÀ, **MACTEOLA**. V. **MATTEA**, **MATTEOLA**.

MACTO, as, avi, stum, are, a. 1. *Mactassint* pro *mactaverint* *ἀρχαίως* dixerunt *Ennius*. *Pomponius* et *Afranius* apud *Non. p. 342. 12. et seqq. Merc.* — Part. *Mactans* sub B. II. 2.; *Mactatus* sub A. II. et B. II. 1. 2.; *Mactandus* sub B. I. 2. et II. 1. 2. — *Mactare* est ab inusitu mago, *magere*, quod ab etymo *mag*, unde *magia* et *magus*; hinc *mactare*, quasi *magis* auctare (V. **MACTUS** init.), proprie est magis augere, atque ideo totis viribus magnificare: et occurrit A) in re profana; et B) in re sacra.

A) In re profana

I.) Proprie. ¶ 1. In bonam partem usurpatur pro augere, cumulare, ditare, donare; et fere cum Ablativo rei, qua quis aut quid mactatur sive augetur. *Ennius* apud *Servium* ad *Virg. 9. Æn. 641.* *Livius* inde reperit magno mactatu triumpho. *Accius* apud *Non. p. 341. 20. Merc.* Sapientiæque invitæ gratia atque honoris patera Nestorem mactavit aurea. *Cic. apud eund. p. 342. 5. Merc.*, h. e. 1. de *republic. 43.* Eosque privatos, qui efficiant ne quid inter privatum et magistratum differat, serunt laudibus et mactant honoribus. *Accius* apud *Non. p. 341. 10. Merc.* Tu, uti dixi, macte sis armis, macta virtutem patris.

II.) Translate in malam partem sæpissime apud veteres occurrit per ironiam, et est malo, damno etc. afferre (ut apud *nuatres* *visitare* cum una *calamità*); hinc — a) Freqüenter de dila dicitur. *Ennius* apud *Non. p. 342. 15. Merc.* Qui illum dii deæque magno mactassint malo. *Accius* apud *eund. p. 341. 25.* Quod utinam me suis arquentens telis mactasset dea. *Afranius* apud *eund. p. 342. 16.* A sulca pene peristi, dii te mactassint malo. *Cic. 1. Cat. 13. 33.* Tum tu, Jupiter, — homines inimicos honorum, hostes patriæ, latrones Italiæ — æternis suppliciis vivos mortuosque mactabis. — Et sine Ablat. *Pomponius* apud *Non. p. 342. 12. Merc.* At te dii omnes cum consilio, calve, mactassint tuo. — b) Et de hominibus. *Plautus* apud *Non. p. 352. 6. Merc.* At ego certe cruce et cruciata mactabo: exi o foras, mastigia. *Id. Pæn. 3. I. 14.* Divitem sudacter solemus mactare infortunio. Adde *eund. Amph. 4. 2. 14.* et *Bacch. 4. 8. 45.* *Sic Ter. Phorm. 5. 8. 39.* Fazo, tui eum mactatum, atque hic est, infortunio. *Plaut.*

fulul. 3. 5. 62. Dotata mactant et malo et damno viros. *Novius* apud *Non. p. 342. 10. Merc.* Macto te hisce virgis, verberis: macta tu illam infortunio. *Cic. 1. Cat. 11. 27.* Nonne hunc in vincula duci, non summo supplicio mactari imperabis? *Id. 2. de republ. 35.* Sp. Cassium quæstor accusavit, eumque, cedente populo, morte mactavit. *Sic Id. Harusp. resp. 20.* 42. *Clodius* divisors tribuum domi suæ crudelissima inorte mactavit. *Sil. It. 17. 499.* mactantur comminus uno Editto.

B) In re sacra

1) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est deos vel deorum felicitatem augere, atque adeo deos honorare, honorem diis adhibere. *Cic. Fatin. 6. 14.* Quam puerorum ætis deos Manes mactare soleas. *Arnob. 1. 41.* Nonne Liberum et vos patrem membratim ab Titanis dissipatum sanorum consecratione mactatis? *Id. 7. 14.* Quam honorari ab homine Deus dicitur et muneri alienius oblatione mactari. *Id. ibid. 16.* Ergone ille puor — dei munus et honor est, mactanturque hoc illis, quorum templa quem adire disponitis, ab omni vos labe puos — præstatis? ¶ 2. Hinc est sacrum aliquid magnifica peragere, *solenizzare*. *Cic. poet. 1. Divinat. 11. 18.* Tu quoque, quem tumulos Albano in montis nivalis Lustrati, et læto mactasti lacte Latinas. *Fronto de fer. Ats.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep. 3.* Numa inter liba et derimas profanandas et suavitauria mactanda ætatem egit. ¶ 3. Hinc etiam mactare dicebantur, quum ture, vino, aliore super hostiam posito, diceretur *Macte hostia*. Ita *Varro 4. L. L. 23.* ex lectione *Scalig.* (ubi *Müllerus* aliter omnino legit) et *Servius* ad *Virg. 4. Æn. 57.* Indeque apud *Caton. R. R. 134.* *Macte* hocce vino inferio esto: *Macte* hocce ferco esto: *Macte* hacce dape pollucenda esto. Ubi deo, cui sacrificatur, dicitur *Macte esto* pro *mactus*, h. e. cumulatus, aut catusque. Deum autem mactum esse jubebant, quia putabant, sacrificiis augeri deorum felicitatem. *Varro* apud *Non. p. 114. 17. Merc.* Grunnit tepido lacte satur, mala mactatus porcus, h. e. hordeo auctus. V. **MACTUS** 1.

II.) Translate. ¶ I. Ex his, quæ diximus in paragr. proxime superiori, mactare — a) Est in sacrificiis offerre, offerre in sacrificio agli dei. *Cato R. R. 134. § 2.* Ferctum Jovi moveto et mactato sic: Juppiter, te hoc fercto obmovendo bonas preces precor. Adde *eund. ibid. § 4.* Sic *Varro* apud *Non. p. 341. 28. Merc.* Quod Kalendis Junius et publice et privatim fabatam pultem diis mactat. — b) Et quoniam animalia in sacrificiis cadebantur, sæpius metaleptice sumitur pro cedere in sacrificiis, seu immolare, κατ' εὐφημοσόν, quod cædis voce in sacrificiis, ut mali omnis, abstinendum sit. *Virg. 4. Æn. 57.* mactant lectas de more bidentes. Ubi *Servius*: Mactant, verbum sacerorum, κατ' εὐφημοσόν dictum. *Lucret. 2. 352.* Nam sæpe ante dedim vitulus delubra decora Turicremas propter mactatus conciliat aras. et 3. 52. Et nigras mactant pecudes et Manibus divis Inferias mittunt. *Virg. 3. Æn. 118.* Sic satus, meritos aria mactavit honores, Taurum Neptuno, taurum tibi, pulcher Apollo, Nigram Hlemi pecudem, Zephyris felicibus albam. *Horat. 1. Od. 10. 16.* Mactata veniet lenior hostia. *Ovid. 2. Fast. 415.* Ille rapram mactat, et 15. *Met. 114.* Vite caper mors Bacchi mactandus ad aras. *Id. 4. Trist. 2. 35.* corpora mactata deo. *Id. 13. Met. 448.* Placet Achilleos mactata Polyxena Manes. *Seneca Troad. 365.* Mactanda virgo est Thesall busto ductis. *Sueton. Aug. 15.* Trecenti ex dediticils ad aram divo Julio exstructam hostiarum more mactati. V. *Servii* locum in **IMMOLO**. — Huc referri possunt et illa *Liv. 9. 40.* Eoa se Orco mactare Junius dictans et 10. 28. Hostium legiones Telluri ac diis Manibus mactandas dabo. ¶ 2. Per translationem usurpatur pro occidere, interficere. — a) De hominibus aut brutis, et quidem — Ad sacrificia aliudendo. *Cic. Flacc. 7. 16.* Quorum ego furori nisi cessissem, in *Castillæ* busto vobis ducibus mactatus essem. *sarei atato sacrificato.* *Tac. 2. Ann. 13.* Perfidus et ruptores pacia Utlloni et Gloria mactandos. *Lucret. 6. 4238.* Punibat post (hos homines) turpi morte malaque Desertos, opis expertes, incirria, mactans Lanigeras tamquam pecudes. — Generatim. *Cic. Sophoclem vertens 2. Tusc. 9. 22.* Hæc dextra Lernam tetrag mactata excetra pacavit. *Virg. 10. Æn. 413.* Ille

MACULO, as, avi, atum, are, a. 1. (macula). Part. *Maculans* I. 2. et II.; *Maculatus* in omnibus paragr. — *Maculare* est macula afficere (It. *macchiare*; Fr. *marquer*, *tacheter*, *moucheter*, *bigarrer*, *barioler*; Hisp. *marcar*, *manchar*, *pintar* de diversos colores; Germ. *beflecken*, mit *Flecken* versehen, *fleckig* oder *gefleckt* machen; Angl. *to mark*).

I.) Proprie de colore usurpatur; et ¶ 1. In bonam partem est notis et signis varii coloris distinguere, per intervalla tingere et quasi maculas ornatus gratia aspergere. *Val. Flacc.* 4. 368. de *Argo*. Lumina non aliter toto cui vertice, quam si Lyda nurus sparso telas maculaverit ostro. *Id.* 6. 704. et multo maculatam murice tigrim. ¶ 2. In malam partem est sordare, inquinare, pollueri. *Plaut. Capt.* 3. 4. 63. *Maculatur* corpus maculis luridis. *Ovid. de nuce* 157. dextra maculata cruore. *Catull.* 63. 7. recente terræ sola sanguine maculans. *Virg.* 3. *En.* 28. atro liquuntur sanguine guttæ, Et terram tabo maculant. *Ovid.* 7. *Met.* 315. maculare sanguine ferrum. *Horat.* 1. *Sat.* 5. 85. maculare vestem.

II.) Translate est contaminare, pollueri; et occurrit — a) Sæpe morali ratione. *Cic.* 2. *de republ.* 25. Rex ille optimi regis cæde maculatus. *Id.* *Harusp. resp.* 13. 27. Castissimos ludos omni flagitio pollueri, omni dedecore maculare. *Id.* *Mil.* 31. 85. Jovis Latiaris lacus, memora finesque omni nefario stupro et scelere maculare. *Id.* *Sext.* 28. 60. splendorem alicujus, aliquo negotio. *Liv.* 1. 13. parus suos parricidio. *Nepos Pausan.* 5. belli gloriam turpi morte. *Virg.* 10. *En.* 651. Idem ego, nate, tuum maculari crimine nomen. et *Sil. It.* 11. 200. maculatæ crimine mentes. *Plin.* 6. *Ep.* 31. Nupte hæc — et suam et mariti dignitatem centurionis amore maculaverat. *Aurel. Vict. Cæsar.* 15. Huic nulla vitiorum labe maculavit. *Lucret.* 5. 1150. metus maculat pœnarum præmia vitæ. h. e. corrumpit. — b) Raro admodum adhibetur intellectuali ratione. *Gell.* 16. 7. Obsoleta quoque et maculantia (verba) ex sordidioris vulgi usu ponit. h. e. quæ orationem maculant.

MACULOSUS, a, um, adject. (macula). Comp. *Maculosior* I. 2. — *Maculosus* est maculis aspersus, maculis abundans, σηκωτός; (It. *macchiato*, *macchioso*, *chiazato*; Fr. *couvert de taches*, *tacheté*; Hisp. *manchado*; Germ. *voll von Flecken*, *gefleckt*, *fleckig*; Angl. *spotted*, *speckled*, *brinded*).

I.) Proprie de colore usurpatur; et ¶ 1. In bonam partem est notis distinctum. *Virg.* 1. *En.* 327. maculosæ tegmine lynceis. *Id.* 3. *G.* 426. convolvens (linguis) sublati pectore terga. Atque notis longam maculosus grandibus alvum. *Ovid.* 3. *Met.* 197. de cervo. velat maculoso vellere corpus. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 6. 5. (44). *Maculosum* marmor. *Colum.* 6. *R.* 37. 6. Equus coloris nigri, vel maculosi. Sic *Plin.* 35. *Hist. nat.* 6. 13. (31). de sinope. Glæbis suis color; extra maculosus. *Virg.* 5. *En.* 87. Cæculæ cui (anguis) terga notæ, maculosus et auro Squamam accendebat fulgor. ¶ 2. In malam partem est maculis sordatus, immundus. *Plaut. Barch.* 3. 29. Si unam peccavisses syllabam, fieret corium tam maculosum, quam est nutricis pallium. pieno di piaghe o lividure. Cf. *Fronton. de orat.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep.* 3. a med. Polluta et contaminata et varia et maculosa maculosioraque, quam nutricis pallium. *Lucilius* apud *Non. p.* 350. 7. Metc. Vestimenta maculosa. Sic *Cic.* 2. *Phil.* 29. 73. Auctionis vero miserabilis aspectus: vestis Pompeji non multa, eaque maculosa, argentea vasa collisa etc. *Ovid.* 3. *Trist.* 1. 15. Littera suffusas quod habet maculosa lituras etc. *Id.* 3. *Art. am.* 395. maculosæ sanguine arenæ. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 9. 6. (42). *Maculosa* luna.

II.) Translate est contaminatus, impurus, scelestus. *Cic.* 1. *Att.* 16. ante med. *Maculosi* senatores, nudi equites. *Tac.* 3. *Hist.* 38. Vir omni dedecore maculosus. Sic *Id.* 1. *ibid.* 7. Capito avaritia et libidine sordatus ac maculosus. *Aurel. Vict. Cæsar.* 11. *Maculosa* adolescentia. *Horat.* 4. *Od.* 5. 22. *Maculosum* nefas. *Petrone. Satyr.* 2. *Maculosa* oratio.

MADÉFACIO, factis, feci, factum, facere, a. 3. et pass. *Madéfio*, fis, factus sum, fieri, (madeo et facio). Part. *Madefactus* in omnibus paragr.; *Madefaciendus* 1. — *Madefacere* est madidum facere, hu-

more aspergere, tingere, βεβαιο, βεβαιο, βεβαιο (It. *bagnare*; Fr. *humecter*, *mouiller*, *arroser*; Hisp. *humedecer*, *mojar*; Germ. *nass machen*, *benetzen*, *einweichen*, *einwässern*, *befeuchten*; Angl. *to wet*, *make wet*, *moisten*). Occurrit ¶ 1. Generatim. — a) Stricto sensu. *Cic.* 1. *Divinat.* 32. 68. *Valcinatus* est, madefactum iri minus triginta diebus Græciam sanguine. *Id.* 14. *Phil.* 3. 6. Imbuti sanguine gladii, vel madefacti potius. hinc madefactus minus est, quam imbutus. Sic *Ovid.* 8. *Met.* 402. terra madefacta cruore. et 6. *ibid.* 529. plumæ sanguine. *Virg.* 5. *En.* 330. sanguis fusus virides madefecerat herbas. *Catull.* 64. 364. Alta Polyxeniam madefient cæde aepultra. Sic *Ovid.* 15. *Met.* 824. Emathia iterum madefient cæde Philippi. *Tibull.* 2. 7. 14. Et madefacta meis sarta feram lacrimis. et 3. 6. 3. Syrio madefactus tempora oarido. *Sueton. Cæs.* 64. Elata læva, ne libelli, quos tenebat, madefierent. *Id.* *Vesp.* 16. Spongiam madefacere et exprimeri. *Colum.* 2. *R.* 4. 5. Pluvia patem glabrum madefecit. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 7. 22. (76). Ferventes oculorum anguli subinde madefiant. *Id.* 32. *ibid.* 7. 25. (77). Lanam aceto et nitro madefacere. *Id.* 21. *ibid.* 8. 23. (47). Amaranthus madefactus aqua reviviscit. *Id.* 26. *ibid.* 6. 15. (29). Radix in vino madefacta. — b) Latiori sensu pro macerare, ammollire, mettere in molle. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 6. 31. (68). Caules concisos madefaciunt diebus xviii., aque ita succum exprimunt. Huc referri potest et illud *Cels.* 3. 18. Si vero imbecillitas est, rosa caput, adjecto serpyllio alioque simili, madefaciendum est. — c) Poëtice. *Tibull.* 4. 2. 15. cui mollia cavis Vellera det fucis bis madefacta Tyros. h. e. tineta, colorata, tinti. *Ovid.* 4. *Met.* 252. Imbutum cælesti nectare corpus Delicuit, terramque suo madefecit odore. h. e. imbuti, perfudit. ¶ 2. Speciatim de vino dicitur, et est perfundere, inebriare. Joculariter *Plaut. Pseud.* 1. 2. 50. Vino modo cupidæ estis: eo vos, vestros panticesque adeo madefacitis, quum ego sim hic sicus. Apud *Non. p.* 395. 2. *Merc.* legitur madefactatis. Ceterum *Colum.* 16. *H.* 309. multo madefactus Iaceo. *Amman.* 15. 3. a med. Poculis amplioribus madefacti. Similiter *Sil. It.* 12. 18. molli luxu madefacta meroque Illecebris somni torpentia membra fluebant *Heins.* mallet labefacta. ¶ 3. Item speciatim madefactus est coctura mollior. *Apic.* 6. 3. Perdicem cum pluma sua elixabis, et coctura madefactum depilabis. Sic *Id.* alibi sæpius. *V.* MADEO I. 3. ibique adnotata, et MADESCO II.

MADÉFACTIO, ónis, f. 3. (madefacio) madefaciendi actus. Speciatim *Theod. Priscian.* 1. 20. Si madefactus permanserit, bis adhibitis etc. h. e. si morbosus e vulnere humor adhuc eruperit.

MADÉFACTO, as, are, a. 1. frequentat. a madefacio, bagnare spesso. *Fenani.* 1. *carm.* 21. 26. Si tamen est fluvius, qui madefactat humum. *V.* et variantem *Plauti* lectionem apud *Non.* allatam in voc. præced. 2.

MADÉFACTUS, a, um, et
MADÉFIO, fa, factus sum, fieri. *V.* MADEFACIO.

MADENS, entis. *V.* voc. seq.

MADÉO, des, dsi, dere, n. 2. Part. *Madens* in omnibus paragr. — *Makeo*, ab eodem themate a quo Græcum μαδάω, est idem atque humidus, madidus sum, humore madefio, μαδάω, vreo (It. *essere umido*, *bagnato*, *molle*, *grondante*; Fr. *être humecté*, *mouillé*, *dégoutté*; Hisp. *ser humedecido*, *mojado*; Germ. *nass oder feucht sein*, *benetzt sein*, *triefen*, *zerfließen*, *zergehen*; Angl. *to be or become wet or moist*, *be sprinkled with moisture*, *be soaked*, *drenched*, *or steeped*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim occurrit — a) Cum Nominativo rei vel personæ et Ablativo humoris, quo res ipsa vel persona madet. *Cic.* 2. *Phil.* 41. 105. Natabant pavimenta vino, madebant parietes. *Catull.* 68. 55. Mæsta neque assiduo tabescere tumina fietu (quum) cessarent, tristitiae imbre madere genæ. Sic *Ovid.* 3. *Art. am.* 378. Lacrimis madent genæ. *Virg.* 3. *G.* 429. Vere madent udo terræ ac pluvialibus austris. Sic *Martial.* 9. 36. Quoties Phario mædat Jove fusca Syene. h. e. pluvia perfundatur. *Id.* 1. 57. Continuis vexata madet vindemia nimbis. h. e. tempus vindemiæ pluvium est. Cf. *eumd.* *Speciac.* 3. Et Cilices nimbis hic maduerunt

suis. h. e. perfusi sunt croco. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 1. 1. (2). Persæ unguento madent. *Id.* 22. *ibid.* 12. 14. (29). Radix succo madet. *Id.* 24. *ibid.* 11. 53. (90). Capræ, si aquam hiberint, in qua folia ea maduerint, mori dicuntur. *Virg.* 12. *En.* 690. plurima fuso sanguine tercia madet. *Ovid.* 13. *Met.* 389. quique cruore Sæpe Phrygum maduit, domini nunc cæde madebit. *Val. Flacc.* 3. 391. quibus invito maduerunt sanguine dextræ. h. e. qui inviti cædem patrarunt. *Lucan.* 2. 149. nati madere paterno Sanguine. h. e. occiderunt patres suos. metonymia. *V.* mox infra Part. præ. — Similiter Part. præ. *Madens* apud *Plin.* 31. *Hist. nat.* 9. 45. (103). Linteolum vino madens. *Quintil.* 6. 1. 31. Vestis madens sanguine. *Ovid.* 3. *Trist.* 5. 12. os madens fletu. *Petrone. Satyr.* 6. Madens atiquis sudore. *Stat.* 3. *Theb.* 230. Ense madens. h. e. ense habens madentem sanguine. — Sic cæde madens est madens sanguine ob cædem lactam; et metonymice cædis auctor, aut reus. *Juvenal.* 4. 154. hoc nocuit Lamiarum cæde madenti. *Seneca Herc. Æt.* 1870. populisque madens ferrum. h. e. sanguine cæsorum populorum. *Id.* *Herc. Fur.* 1195. puerili madens arundo leto. — b) Cum Nominativo rei vel personæ, omisso Ablat. humoris; qui tamen facile subauditur. *Plaut. Most.* 2. 1. 48. Hæu mihi! quam istæc blanda dicta quò eveniant madco metu! h. e. ob metum sudore madeo. *Forcellinus* vero translate accepit et exposuit metu sum plenus. Et figurate *Id.* *ibid.* 1. 3. 6. et seqq. Hæc illa est tempestas mea — quam mihi amor et Cupido in pectus perpluit meum — Madent jam in corde parietes. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 45. 69. (149). Madentes spongæ. h. e. aqua. Sic *Tac.* 5. *Hist.* 17. campi. acquosi. *Cic.* post redit. in senat. 6. 12; et *Virg.* 4. *En.* 216. Madens coma. h. e. delibata unguentis. *Stat.* 5. *Silv.* 3. 58. madens oculis. h. e. flens. — c) Interdum a Poëtis humor ipse madere dicitur, h. e. mansere, fluere. *Lucret.* 6. 1180. Sudoribus madens per collam splendidus humor. Cf. *Ovid. Heroid.* 13. 52. More nivis lacrimæ sole madentis eunt. che si strugge al sole. Sic per catachresin *Sever. Æt.* 520. madentes flammæ. h. e. fluentes. Ceterum *Seneca Herc. Æt.* 71. madens Auster. h. e. pluvius. Sic *Martial.* 10. 5. bruma. inverno piovozo. *Stat.* 4. *Silv.* 8. 8. deus. h. e. Neptunus. ¶ 2. Speciatim madere vino et madere absolute est bene potum esse, ebrium, essere pieno di vino, ubriaco. — a) Cum Ablat. *Plaut. Truc.* 4. 2. Si alia membra vino mæcant, cor sit saltem sobrium. *Tibull.* 2. 2. 8. Atque satur tibi sit, mædateque mero. Adde *Martial.* 11. 15. et *Apul.* 3. *Met.* Madere crapula. — Sic Part. præ. apud *Senec. Ep.* 83. circa med. Vir moderatus et gravis, sed mersus vino et madens. — b) Absolute. *Plaut. Most.* 1. 4. 7. Ecquid tibi videor madere? *Id.* *Pseud.* 5. 2. 7. Non vides me, ut madide madem? *Tibull.* 2. 1. 29. non festis luce madere Est rubor. et *Lucret.* 3. 476. de ebrio. tardescit lingua, madet mens, nart oculi. — Sic Part. præ. apud *Sueton. Claud.* 33. Nec temere unquam triclinio abscessit, nisi distentus ac madens. ¶ 3. Item speciatim, in illo *Virg.* 1. *G.* 196. Et quamvis igni exiguo properata maderent: *Servius* et alii exponunt festinata coquerentur: quo sensu *Plaut. Men.* 2. 2. 51. Jam ergo hæc madebunt, furo: nihil morabitur. h. e. coquentur. Sic *Id.* *Pers.* 1. 3. 12. Collyræ facite ut mæcant et collyphia: ne mihi incocta detis. — Similiter Part. præ. apud *Sever. Sammon.* 295. Madentes caules. et 315. siliquæ. — Non tamen hæc ita intelligas, quasi madere coctum esse significet, sed quia quæ rocta sunt, teneriora fiunt et jure facilius perfunduntur atque imbutunt.

II.) Translate est abundare, plenum esse, ductum ab his, qui vino madent. *Propert.* 4. 4. 74. Quum pagana madent ferula deliciis. *Tibull.* 3. 6. 5. madant generoso pocula Baccho. Cf. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 4. 3. (31). Cæcubæ vites in Pomptinis paludibus madent. *Lucret.* 4. 793. arte madent simulacra. h. e. arte imbuta et prædita sunt. Est tamen qui valent legat. *Horat.* 3. *Od.* 21. 9. Socraticis madet sermonibus. h. e. imbutus est et abundat præceptis gravioris philosophiæ. *Martial.* 7. 60. Cujus Cæcropia pectora voce madent. h. e. peritissima sunt linguæ Græcæ. — Sic Part. præ. apud *Martial.* 7. 51. Jure madens, varioque toge limatus in usu. h. e. plenus juris scientia. *Gell.* 13. 8. in fin. Vitia sa-

pbitheatro *mæniana* dicebantur tres supra podium gradationes, quæ præinctionibus intermediis se junctæ et latiori semper orbe recedentes spatium omne obibant; harum duæ priores habebant marmoreos gradus, tertia vero ligneas tabulationes, de quibus consule *Morcell. de stil. Inscript. Lat. T. 1. p. 326. ed. Patl.*, ac præcipue *Marin. Frat. Arv. p. 224. et seqq.*, ubi illustratur ea celeberrima *Inscript. LOCA ADSIGNATA IN AMPHITHEATRO FRATRIBVS ARVALIBVS MÆNIANO I. CVNEO VI. GRADIB. MARM. VIII. ET MOZ. ET MÆNIANO II. CVNEO VI. GRADIB. MARM. ET MOZ. ET MÆNIANO SYMMO IN LIGNEIS TAB. LIII. etc.* — d) Ceterum totam mæniani rationem paullo aliter exponit *Salmas. ad Spartian. 12.* Primo enim nugæ esse sibi videri ait, quæ de Mænio inventore traduntur a grammaticis: deinde videtur mæniana scribere per æ: tertio esse ait tecta ædium plana (ut in orientalibus provinciis in usu fuerunt, et *solaria* etiam dicuntur) projecta aliquantulum extra parietes, et περιβόλιον, seu podio in circuitu munita, ne facilis in præceps lapsus esset: adducitque in eam rem testimonium *Hieronymi*, quod nos in DOMA attulimus. Hæc nos partim non probamus: pluris enim *Asconii* et *Festi* auctoritate facimus (quod opinatur etiam *Avellino* in *Bullett. archeol. Nap. T. 1. p. 3. col. 1.* Partim facile conciliari posse dicitur: quæ nihil obsit, quia et tabulata projecta, et ipsa plana tecta domorum podio instructa, eodem vocabulo significantur, quæ eundem spectandi usum præbere possunt. — e) *Mæniana*, et *Mæniana* scholas appellat *Eumen. Restaur. schol. 2.* ædes publicas Augustoduncenses, in quibus ludi litterarii habebantur: fortasse quia projecturis instructæ erant.

MÆNOMENON Mel, n. *μαίνόμενον μέλι*, genus mellis venenati: a *μαίνωμαι insanio*, quia insaniam gignit. *Plin. 21. Hist. nat. 13. 45. (77).*

MÆRĒO, MÆSTUS, etc. *V. MÆREO, MÆSTUS, etc.*

MÆSIUS, lingua Osca, mensis Majus. *Paul. Diac. p. 136. 1. Müll.*

MÆSON, onis, m. 3. *Μαίων*, persona comica appellatur, aut coci, aut nauæ, aut ejus generis: dicitur ab inventore ejus Mæsonæ comædo ait *Aristophanes grammaticus*. Hæc *Festus p. 134. 19. Müll.*, quocum cf. *Paul. Diac. p. 135. 5. Müll.* apud quem perperam legitur *Meson*. *V. Athenæum l. 14. p. 659. Casaub. et Mullerum ad Festum loc. cit.*

MÆFORS. *V. MAVORS* init.

MÆGA, æ. *V. MAGUS.*

MÆGĀLIA, ium, n. plur. 3. *καλύβαι, καλύβια*, (Il. *capanne*; Fr. *cabanes*, *huttas*, *cases*; Hisp. *cabañas*, *barracas*; Germ. *Hütten*, *Zelte*; Angl. *huts* or *cottages*) casæ, sive ædificia rustica Paenorum et Numidarum, quæ etiam plaustris circumferebant: a *magar*, seu *mager*, quod apud Punicos villam notat, ut docet *Servius*: ad illud *Virg. 1. Æn. 425.* Miratur molem Æneæ, magalia quondam, et ad illud 4. *ibid. 259.* Ut primum altis tetigit magalia planis. Cf. *Isid. 15. Orig. 12. et Diomed. 1. p. 315. Putsch.* Cato in *Origine*, apud *Servium* *ibid.* Magalia, ædificia, quasi cohortes rotundas dicunt. Adde *Cassium Heminam* et *Sall.* apud *Servium* *cit.* priore loco. — *NB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

MAGDĀLIŪLUM, i, n. 2. deminut. magdallis. *Alcim. Ep. 78.* Præterea magdaliola illa, quæ promissistis, posco, ut cum observatione breviculo dirigi jubeatis. h. e. ut qua observatione in singulis uti oporteat, breviculo indicetis.

MAGDĀLIS, Idis, f. et

MAGDĀLIUM, ii, n. 2. apud medicos sequioris ævi est massa rotunda et oblonga in cylindri formato, in quam composita emplastra redigere solent: est ab Hebr. מגדל *mgdâl*, Cbald. מגדל

magdâl, Arab. مغدال *mygdalon*, turris, unde

Itali suum habent *magdaleone* et *naddaleone*, quod rectius scripseris *maddalone*. Hinc *Scribon. Compos. 201.* Emplastrum manibus subigetur, et reductum in rotundas (lege turundas) ampliores, quas magdalidas dicunt, reponetur. *Marcell. Em*

pir. 20. Hæc omnia lonsa, cribrata, et viuo optimo madefacta simul in mortario collige, ex quibus trochisci, vel magdalia fiunt. Apud *Plin. Valer. 1. 6. sub fin.* et 2. 37. ante med. mendose legitur *mandalia*. — Alii minus recte derivant a *μαζωω* subigo: unde *μαζδαλις*, quæ vox Græce significat molliorem panis pulpam ad digitos post cœnam detergendos, Itali nunc *mollica* vocant.

MĀGĒ, adverb. idem quod *magis* apud poetas, sed parum usitatum. *Ennius* apud *Gell. 20. 10.* Non ex jure manum concertam, sed mage ferro Rem repetunt. At cl. *Fahlen.* legit *magi* ex *Cod. Med. Lucret. 4. 79.* Et quanto circum mage sunt inclusa theatri Mœnia, tam magis hæc intus per-fusa lepore etc. Adde *eumd. ibid. v. 344. et 758. et 5. 1202. Plaut. Men. 2. 3. 14.* Jam scibo, utrum hæc me mage amet, an marsupium. Adde *eumd. Asin. 1. 1. 51. et 2. 3. 14., Pœn. 1. 2. 64. et 2. 14., Trin. 4. 3. 46., Truc. 1. 2. 75., 3. 1. 17. et 4. 4. 34.; Propert. 1. 11. 9., 3. 14. 2. et 4. 8. 16.; et Phœdr. 5. 3.* Sic *Virg. 10. Æn. 481.* Aspic, num mage sit nostrum penetrabile telum. Ubi *Servius* adeo in usum venisse ait, ut etiam in prosa inveniatur. Ciceroni in *Fruentaria*: (h. e. 5. *Ferr.*) *Mage condemnatum hominem in judicium adducere non posse.* Hæc *Servius*, quem penes sit adhuc fides. Habet quidem et *Solin.*, si ulla est ejus hac in re auctoritas, 22. in *fin.* Nec quicquam mage patientiæ loco nationes feræ ducunt. Ceterum *V. MAGIS.*

MĀGESTĒR. *V. MAGISTER* init.

MĀGĪA, æ, f. 1. *μαγία* (Il. *magia*; Fr. *magie*; Hisp. *magia*; Germ. d. *Zauberei*, *Magie*; Angl. *magic*) vox Persica, quam illi fere accipiunt pro sapientia et perfecta rerum naturalium cognitione. Duplex tamen traditur magiæ species, quarum altera est ea, quam jam diximus, naturalis philosophiæ perfecta cognitio, quam *Pythagoras*, *Plato* et *Empedocles*, ceterique inter philosophos præstantissimi veluti sanctiorem quandam disciplinam indefatigabili studio, longinquisque peregrinationibus acquisiverunt: altera, quam *γοργείαν*, vel *Σουρργίαν* vocant, dæmonum invocatione infandisque incantationibus constat, quam et leges omnes execrantur, et *Plin. 30. Hist. nat. 2. 6. (17).* artem intestabilem vocat, irritam et inane. *Apul. 3. Met.* Meis his auribus audivi, ni celerius sol cælo ruisset, noctique, ad exercendas illecebras magiæ, maturius cessisset, ipsi soli tubilam caliginem et perpetuas tenebras commoan-tem. Adde *eumd. de Mag. sæpe; et Ammian. 23. 6. Prudent. 1. advers. Symmach. 80.* Nec non *Thessalica* doctissimus ille magiæ. *V. Plin. loc. cit. c. 1. et 2.* — In plur. num. *Fulgat. interpr. Act. 9. 11.* Propter quod multo tempore magiis suis dementasset eos. — *NB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

MĀGICĒ, es, f. 1. (magia) ars magica, magia, arte *magica*, *magia*, *μαγική*. *Plin. 30. Hist. nat. 1. 2. (10).* Pariter utrasque artes effloruisse, medicinam dico, magicenque, eadem ætate illam *Hippocrate*, hanc *Democrito* illustrantibus. *Id. 30. ibid. 1. 2. (7).* Si non expers Thrace magices fulset. et *ibid. (11).* Est et alia magices factio, a Mose pendens.

MĀGĪCUS, a, um, adject. *μαγικός*, ad magos et magiam pertinens: et præcipue ad veneficia et incantationes, *magico*, di *magia*. — a) Generatim. *Virg. 8. Ecl. 66.* Conjugis ut magices sanos avertere sacris Experiar sensus. *Id. 4. Æn. 493.* Magicæ artes. *Tac. 12. Ann. 59.* superstitiones. *Plin. 30. Hist. nat. 1. 1. (1).* vanitates. *Id. 24. ibid. 17. 99. (156).* herbas. h. e. quibus utuntur magi, et miras virtutes tribuunt. Sic *Propert. 4. 1. 102. aquæ. Colum. 10. R. R. 367.* magices sopitus cantibus anguis. *Tibull. 1. 9. 23.* Quid queror, heu misero carmen nocuisse? quid herbas? Forma nihil magice utitur auxillis. *Ovid. 7. Met. 330.* magiceque potentia linguæ. h. e. peritæ magicorum carniatum. et 5. *ibid. 197.* magica arma movere. h. e. magicas artes tentare. *Id. 10. ibid. 398.* magici ritus. *Id. 2. Art. am. 102. soni Horat. 2. Ep. 2. 208.* terrotes. *Apul. 3. Met. disciplina.* — b) Speciatim magici dii apud *Tibull. 1. 2. 62.* et *Lucan. 6. 577.* sunt, qui magice sacris invocantur et evocantur, *Pluto*, *Hecate*, *Proserpina* etc., de quibus *Virg. 4. Æn. 510.*

Tercentum tonat ore deos, Erebumque, Chaosque Tergeminamque Hecaten, tria virginis ora Dianæ. Plures enumerat *Ovid. 7. Met. 192.* — c) Item speciatim, *magicæ linguæ* sunt *Egyptiorum* litteræ per signa res varias significantes. *Lucan. 3. 222.* Nondum flumines Memphis contexere biblos Noverat; et saxis tantum volucresque, feræque, Sculptaque servabant magicas animalis linguas. *V. HIEROGLYPHICUS.*

MĀGĪDA, æ, f. 1. genus vasis escarii, a magnitudine sic dicti. *Varro 5. L. L. 120. Müll.* Magidam, aut lanculam (*Hüllerus* leg. langu-lam), alterum a magnitudine, alterum ab latitudine finxerunt. *V. MAGIS, idis.*

MĀGINĪUM, ii, n. 2. morbus boum: quum eorum pellis ita dorso adhæret, ut apprehensa manibus deduci non possit a costis. *Veget. 4. Veterin. 12. 1. Schneid.* Sed moustrum verbi recte appellat *Morgagnius ep. 3. in Veget. n. 18., et ex Colum. 6. R. R. 13. 2.* coriaginem reponit, *Schneidero* probante.

MĀGĪRA, æ, f. 1. idem fortasse atque ars colin-sria, vel infame subactoris ministerium, de quo *V. MAGIRUS* ad fin. *Cato* apud *Fronton. de fer. Als.* (edente iterum *A. Maius*) *Ep. 2.* Cato ait, statuas positas Ocha atque *Dionysidoro* effeminatis, qui magiras facerent.

MĀGĪRISCĪUM, ii, n. 2. *μαγίρισκος*, parvus coquus: deminut. a *μαγίρος*. *Plin. 33. Hist. nat. 12. 55. (157).* de *Pythea* catatore. Fecit idem et cocos, magirisca appellatos, parvulis potioris; e quibus ne exemplaria quidem liceret exprimere: tam opportuna injuriæ subtilitas erat.

MĀGĪRUS, i, m. 2. *μαγίρος*, cuoco, cocus: est a *μαζωω* pinso, subigo, cujus aor. 2. *εμαγον*; cocus enim varias res edules, cultro prius concisas, in mortario deinde pistillo pinsit, tum demum miscet. *V. COQUES.* Hinc in ludicra *Inscript.* apud *Gruter. 18.* de qua vide in *BUBULARIUS*, coco nomen est *Magirus*. — Obscæna vero translatione utebatur *Imp. Elagabalus*, qui, teste *Lamprid. Elagab. 10.* liberto et subactori suo, dum se illi stuprandum permiserat, subinde clamabat: *Convide, Magire. V. CÆSUS.* — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

MĀGĪS, adverb. vi comparativi usurpatum, quod positivo caret (*V. MAGNE*); et cujus est *Sup. MAXIME*, quod *V. infra* sub *E.* — Est et alia forma, parum usitata et poetica, *MAGE*, quam *V. loco* suo, et *infra* in omnibus fere paragr. — Ratione habita etymii, quidam ab obsoleto *magior* pro *magnior* ducunt. *Paul. Diac. p. 126. 12. Müll.* a *μάλλον* transit: quod nimis longe petitum videtur. Certe est ab eodem etymo *mag*, a quo inusit. *magere*, et *magnus*, *major*, *maximus*: *V. MAGNUS* init. — *Magis* est vocabulum magnam vel auctam rem significans, sed in rerum comparatione ita adhibetur, ut qualitas et cognitio contrarii constituantur; hinc significat plus, *μάλλον* (Il. *più*; Fr. *plus*; Hisp. *mas*; Germ. *mehr*; Angl. *more*). Dicemus *A) De Cotop. Magis*; et *B) De Sup. Maxime.*

A) Magis occurrit 1.º) Generatim; et 2.º) Speciatim.

1.º) Generatim. ¶ 1. Cum addito altero comparationis membro, sæpissime per part. *quam*, raro admodum per part. *atque*, interdum per *Ablativum*. — a) Cum Verbis. *Plaut. Mil. glor. 3. 1. 28.* Quæ (facinora) istæc ætas fugere magis, quam sectari solet. *Id. Pers. 4. 4. 108.* Do. Adolescentens, vin' vendere istanc? sA. *Magis* lubet, quam peruere. *Cic. Mil. 7. 17.* Nisi forte magis erit parricida, si qui consularem patrem, quam si quis humilem necaverit. *Id. Cluent. 32. 89.* Hic ego, magis ut consuetudinem servem, quam quod vos non vestra hoc sponte faciatis, petam a vobis, ut etc. *Cæs. 7. B. G. 20. ad fin.* Si sibi magis honorem tribuere, quam ab se salutem accipere videantur. — *Magis* est, quod vel ut, *major ratio* est, justior causa est, verius est, c'è *più motivo*, è *più di dovere*. *Cic. 16. Att. 5.* Quamobrem etsi magis est, quod gratuler tibi, quam quod te rogem; tamen etiam rogo etc. *Id. Cæl. 6. 14.* *Magis* est, ut ipse molestè ferat, errasse se, quam ut istius amicitia crimen reformidet. *V. et infra* sub 2. a. — b) Cum Substantivis. *Vet. Poeta* apud *Cic. 4. Tusc. 32. 69.* Tu me amoris magis, quam ho-

noris cervavisti gratia. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 31. Umbra ea amantum magis, quam amator. *Cic.* 2. *Orat.* 4. 15. Magis adeo id facilitate, quam alia illa culpa me contigit. *Cæs.* 1. *B. G.* 40. Magis ratione et consilio, quam virtute vicisse. Sic *Id.* 1. *ibid.* 13. Ut magis virtute, quam dolo contenderent. *Id.* 1. *B. C.* 67. Quod perterritus miles in civili dissensione timori magis, quam religioni consilere censerit. — *Atque pro quam dixit Ter. Andr.* 4. 2. 15. Non Apollinis magis verum, atque hoc, responsum est. — Et cum Ablativo. *Horat.* 2. *Sat.* 8. 16. Albanum, Mæcensæ, sive Falerum Ta magis appositis delectat. — c) Cum Pronominibus. *Plaut. Pæn.* 1. 2. 64. Quid habetis, qui mage immortalis vos credam esse, quam ego siem? *Id. Mil. glor.* 3. 1. 20. Quis homo sit magis meus, quam tu es? *Id. Truc.* 4. 4. 34. Quem ego ecastor mage amo, quam me. Adde *eumd.* *ibid.* 3. 1. 17. — Et cum part. *utrum-an*, apud *Plaut. Men.* 3. 3. 36. Jam scibn, utrum hæc me mage amet, an marcupium. — Et cum Ablativo. *Lucret.* 3. 275. Nec magis hæc infra quidquam est in corpore nostro. *Virg.* 1. *Æn.* 19. Quam Juno fertur terris magis omnibus unam Posthabita coluisse Samo. *Cæli. Aurel.* 3. *Tard.* 1. *init.* Gravet atque premit hæc passio (ausprium) magis mulieribus viros, et juvenibus senes atque pueros, et dario ribus natura corporibus teneriora. — d) Cum Adjectivis et Adverbis, quibus positivis quum jungitur, vicem comparativorum implet, non solum in lia, quæ gradu comparationis caret, sed etiam in lia, quæ habent, ut magis opportuna pro opportunior. *Plaut. Mos.* 8. 1. 47. Numquam potulisti mihi magis opportunos advenire, quam advenis. *Id. Amph.* 2. 1. 54. Neque lac lacti magis est simile, quam illic ego stultis est mel. *Cic.* 1. *Orat.* 42. 190. Perfectam artem juris civilis habebitis, magis magnam atque uberem, quam difficilem et obscuram. *h. e. potius.* Sic *Liv.* 5. 44. Gens est, cui natura corpora animoque magna magis, quam firma dederit. *Sueton. Ner.* 51. Vultu puero magis, quam venusto. — Cum Ablativo. *Plaut. Asin.* 3. 3. 114. Nec te equo magia est equus ullus saplens. *Id. Pseud.* 4. 1. 27. Neque ego hoc homine quemquam vidi magis matum et maleficum. *Id. Cas.* 2. 3. 9. Postquam amo Casinam, magia initio munditiis munditiam antideo. *h. e. magia quam antea.* Sed valde dubia est lectio et corrupta. *Liv.* 5. 44. Ab secundis rebus magia etiam soliti incauti. *più del solito.* et *Horat.* 1. *Sat.* 3. 142. Privatiorum magis vivam te rege beatus. *Virg.* 4. *Æn.* 31. o luce magia dilecta sorori. *Ovid.* 2. *Met.* 858. parva coroua puraque magis perlucida gemma. — s) Reperitur et cum ipis Comparativis. *Plaut. Aulul.* 3. 2. 8. Ita fustibus sum mollior miser magis, quam ullus cinædus. (*μάλλον φοβώτερον*, *Demosth.* *μάλλον ὀλιώτερον*, *Aristoph.* Affertur et illud *Virg. Cul.* 78. Quis magia optato queat esse beator ævo, Quam qui etc. At hic magis cum optato coojuage). *Val. Maz.* 3. 7. n. 1. in fin. Magis invidia, quam pecunia iocupletior. *Justin.* 12. 11. 2. Nec a debitoribus magis, quam a creditoribus gratius excepta. *Arnob.* 4. 30. Ab hominibus magis nullis ignominiosus eos tractari, quam a vobis. — Et cum Ablativo. *Plaut. Cæpt.* 3. 4. 112. Nihil invenies magis hoc certo certius. — f) Aliquando magis (vel potius) deest, et subintelligitur. *Plaut. Rud.* 4. 4. 70. Facita bona est mulier semper, quam loquens. *Id. Men.* 5. 1. 26. Quin vidua vivam, quam tuos mores perferam. *Liv.* 3. 68. Matæ rel ac, quam nullius, turbarum ac additionum, duces esse volunt. Familiarem *Livio* banc locutionem essa ajunt *Lips.*, *Duker.*, *Gronov.*, *Drakenborch.* et alii. *Tac.* 4. *Ann.* 61. Asinius Agrippa claris majoribus, quam vetustis. — g) Affertur et singulari illud *Cic. Rosc. Am.* 14. 39. Annos natua magis quadraginta. *h. e. magia quam quadraginta.* sed ibi scribendum esse *major*, critici nunc satis demonstrarunt. — Pro amplius. *V. MOLA II.* ¶ 2. Omissio altero comparationis membro. — a) Cum Verbia. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 4. Leniter qui sæviant, saplunt magis. et *ibid.* 4. 10. 3. Magis curæ est, magisque afformido, ne pereat. *Ter. Heaut.* 6. 1. 16. Magis, si magis noris, putes ita rem esse. *Cic. Amic.* 7. 25. Tum magis id diceret, Fanni, si nuper in hortis Scipionis adulesces. Sic *Id.* 1. *de republ.*

40. Tum magis assentire, Læll, si — ad majora pervenero. *Id.* 1. *Fam.* 9. Quum Pompejus ita contendisset, ut nihil inquam magis. — Similiter et magis velle pro male occurrit. *Ter. Eun.* 5. 7. 1. Quod magis vellem evenire. Adde *Val. Flacc.* 3. 270. — Huc pertinent et illa, in quibus magis pro potius ponitur, *Virg.* 1. *Ecl.* 11. Non equidem invidio, miror magis. et *Stat.* 1. *Achill.* 140. sed longum cuncta eoumerare, vortorque. Trade magis. — *Magis est, ut, ne, vel sequente infinito, major ratio est, justior causa est, verius est, c'è più motivo, è più di dovere: V. supra sub 1. a. Ulp. Dig.* 26. 4. 5. a med. Magis est posse dici, admittendam procuracionem. *Id. ibid.* 38. 7. 2. a med. Magis est, ne potl possit bonorum possessio. *Marcell.* *ibid.* 46. 3. 72. a med. Magia est, deficere stipulationum. *Martian.* *ibid.* 7. 1. 41. Status et imaginis usumfructum posse relinquere, magis est: quia et ipsæ habent utilitatem. — b) Cum Substantiva. *Plaut. Mil. glor.* 2. 6. 58. Numquam edepol hominem quemquam iudificari magis facite vidi et magis miris modis. *Cic. Planc.* 24. 60. Magis æditi fieri oon potuis set. *h. e. melius sive splendidius.* — c) Cum Pronominibus. *Plaut. Truc.* 1. 2. 75. Ecastor neminem hodie mage amat corde atque animo suo. — d) Sæpiasime cum Adjectiva et Adverbis (*V. supra sub 1. d.*). *Cic.* 5. *Verr.* 1. 2. Ut quadam magis necessaria ratione recte ait honesteque vivendum. *Ovid.* 1. *Met.* 182. Non ego pro mundi regno magis anxius illa Tempestate fui. — *Plaut. Bacch.* 5. 2. 55. Hic magis tranquillus est. *Ter. Eun.* 5. 4. 12. Nihil videtur mundius, nec magis compositum quidquam, nec magis elegans. *Id. ibid.* 2. 1. 21. Nemo fuit magis severus, nec magia continens. *Id. Andr.* 4. 2. 15. Magis verum. *Cæs.* 3. *B. G.* 13. Quod est magis verisimile. *Horat.* 1. *Ep.* 7. 43. magis apta tibi tua dona relinquam. *Quintil.* 9. 4. 15. Oratio magis deformis. Sic *Id.* 8. 3. 24. Et saociorem et magis admirabilem faciunt orationem. *Id.* 10. 1. 77. Orator plenior et magis fusus. — Et eadem ratione cum Adverbis. *Ter. Adelph.* 4. 5. 30. Magis aperte. *Id. ibid.* 5. 9. 36. Magis impense. *C. Farro 9. L. L.* 73. *Müll.* Magis mans significat primum mane: magis vespere novissimum vesper. — e) Reperitur cum ipis Comparativis. *Plaut. Men.* *prol.* 55. et *Pæn. prol.* 82. Magis majores nugas egerit. Sic *Id. Amph.* 1. 1. 145. Magis modum in majorem in sese concipit metum. *Id. Pæn.* 2. 15. Ego fero postbac, dii deaque ceteri contentiores mage erunt atque avldi minus. *Id. Stich.* 5. 4. 22. Hic magis est dulcius. ¶ 3. Jungitur etiam particulis etiam, multo, tanto, quanto, eo, hoc, quo, tam, quam et negativa nihilo, quæ amant comparativa, et vim t'p magis addunt. — a) Cum part. etiam apud *Cic. Brut.* 95. 325. Quaila in historia Timæus, in dicendo autem — Hierocles Alabandus, magis etiam Menecies, frater ejus fuit. *Id.* 1. *Off.* 21. 72. Capessentibus autem rem publicam, nihilo minus quam philosophis, haud seio an magis etiam et magnificentis et despicentia adhibenda sit rerum humanarum. — b) Multo etiam apud *Cic.* 2. *Orat.* 32. 139. Illud ad me, ac multo etiam magis ad vos. *Id.* 1. *Legg.* 7. 23. Quibus autem hæc sunt communia, civitatis ejusdem habendi sunt. Si vero iisdem imperiis et potestatibus parent, multo etiam magis. — c) Multo apud *Cic.* 16. *Fam.* 19. Expecto tuas litteras de multis rebus, te ipsum multo magis. — d) Quanto tanto, quam tanto, tanto omisso quanto, apud *Ter. Eun.* 5. 9. 23. Quanto minus spei est, tanto magis amo. *Cic. Mil.* 9. 25. Quanto ille plura miscibat, tanto hic magis in dies convalescebat. *Lucret.* 6. 460. Fit quoque, uti unotia vicina cacumina cælo Quam sint cuique magis, tanto magis edita fument. *Plaut. Most.* 3. 2. 146. Ut quidque magis contemtor, tanto magis placet. *Id. Bacch.* 3. 6. 28. m. Nequam homo est, verum hercie amica est tibi. xi. Tanto magis dic, quis est? — e) Eo apud *Plaut. Most.* 4. 2. 22. Sed eo magis cauto est opus, ne huc eret, qui est. *Cic.* 5. *Verr.* 1. 1. Legem sibi ipsi dicunt innocentis: atque eo magis, al id etc. e ciò tanto più. et *Amic.* 2. 7. Eoque niagi, quod oon affuisti. Sic *Cæs.* 1. *B. G.* 23. et 47. 3. *ibid.* 14. 5. *ibid.* 1. et alibi. Eo magis, quod etc. *Id.* 6. *B. G.* 40. Hinc celeriter dejecti se in signa manipu-

losque conjiciunt, eo magis timidos perterrent milites. — f) Hoc apud *Cic.* 2. *leg. Agr.* 35. 97. Immo vero etiam hoc magis, quam illi veteres, quod etc. *Cæs.* 2. *B. C.* 20. Hoc vero magis properare Varro, ut cum legionibus quamprimum Gades coutereret. — g) Quo apud *Plaut. Most.* 3. 2. 13. Quo magis cogito ego cum meo aoimo. *Nepos Thrayb.* 2. Quo magis præceptum illud omnium in animis esse debet. e per ciò tanto più. — Quo magis interdum opponitur t'p quominus, et est affirmativum, non comparativum. *Ulp. Dig.* 37. 4. 3. ante med. Quum rescissio quo magis, non quo minus, adhibeatur. In *Tab. Heracleensi* apud *Mazoch.* p. 423. n. 43. Neque dolo malo fecerit, quo magis reipublicæ causa abeat. — h) Quam (quanto) magis — tam magis et viceversa, quam magis magis, quam magis — tam, (tanto) apud *Plaut. Bacch.* 5. 1. 5. Magia quam id reputeo, tam magis uror. *Virg.* 1. *Æn.* 787. Tam magis illa fremens et tristibus effera Oamnis, Quam magis effuso crudescunt saogine pugna. *Lucret.* 4. 79. Et quanto circum mage suot inclusa theatri Mœnia, tam magis hæc intus perfusa lepore Omnia confidunt. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 1. Quam magis io pectore meo foveo, quaa meus filius turbas turbet —, magis curæ est, ne etc. *Id. ibid.* 4. 4. 27. Poi tu quam nunc me accuses magis, si magia rem noveris! *Id. Men.* 1. 1. 19. Quam magis extendas, taoto astringunt arctius. *Id. Asin.* 1. 3. 6. Quam magis te in altum capessis, tam æstus te in portum refert. — i) Nihilo apud *Cic.* 2. *Divinat.* 50. 104. Ea sumitis, quibus concessis, nihilo magis efficiatur quod velitis. *Cæs.* 6. *B. G.* 53. Quum Vercingetorix nihilo magis in æquum locum descenderet. ¶ 4. Ad vim augendam reperitur: hinc — a) Magis magisque habet *Pacuvius* apud *Non.* p. 490. 14. *Merc.* Dolelet pigetque magis magisque, me constatum hoc nequidquam itiner. *Afranitus* apud *Charis.* 2. p. 182. *Putsch.* Ex desidero magis magisque maceror. *Cic.* 2. *Fam.* 18. Sed mihi magia magisque quotidie de ratioibus tuis cogitanti placet illud meum consilium. ogni di più. *Id.* 1. *Phil.* 2. 5. Quotidie magis magisque perditu homines tectis urbis minabantur. *Al. leg.* ac magis. *Cic. fil.* 16. *Fam.* 21. Enitar, ut in dies magis magisque hæc nascens de me duplicetur opinio. Sic *Sall. Cat.* 5. Agitabatur magis magisque in diea animus ferox inopia rei familiaris. — Cum addito quanto apud *Ter. Eun.* 3. 3. 1. Profecto quanto magia magisque cogito, nimirum dabit hæc Thala mihi magnum malum. — Magis magisque pro maxime dicunt *JCii*, ut *Modestin.* *Dig.* 47. 3. 7. § 1. Nam qui pro pace excubant, magis magisque ad hanc accusationem admittendi suot. — b) Magis atque vel ac magis apud *Virg.* 3. *G.* 185. Tum magis atque magis blandis gaudere magistris Laudibus. et 2. *Æn.* 299. et magis atque magis — Clauescent sonitus. *Tac.* 6. *Ann.* 21. Magis ac magia trepidus admirationis et metus. *Sueton. Vitell.* 11. Magis deinde ac magis omni divino humanoque jure neglecto. Adde *eumd.* *Gramm.* 3.; et *Plin.* 7. *Ep.* 3. et 10. *ibid.* 28. Sic etiam *Sueton. Tit.* 3. in puero statim corporis animique dotes exsplenderunt; magisque ac magia deinceps per ætatis gradus; forma egregia etc. — c) Magis et magis apud *Cic.* 14. *Att.* 18. Itaque de Græcia quotidie magis et magis cogito. *Wagner.* ad *Virg.* 3. *G.* 396. mallet ac. — d) Poetice magisque magis, magis magis apud *Catull.* 73. 4. statque magisque magis. et 64. 275. Post vento crescente, magis magis increbrescunt. Sunt qui has lectiones sollicitant: at Græci quoque μάλλον μάλλον dicunt; *V. Suidam* sub b. v. 2.) Specialim. ¶ 1. Per negandi formulam non magis quam sæpe duarum rerum æqualitas ita monstratur, ut majorem vim et potestatem, quæ alteri rei tribui possit, negetur per alteriam collationem. Qua in re illud etiam est animadvertendum, Latinos veiborum ordinem ita plerumque instituisse, ut in affirmativa sententia res jam cognita primam partem occupet, in negativa res adhuc cognoscenda. — a) In affirmatione. *Cic.* 6. *Verr.* 3. 5. Domua erat non domino magia ornamento quam civitati. *h. e. æqua civitati atque domino.* *Plancus* apud *Cic.* 10. *Fam.* 4. 5. Omnia igitur tua consilia mihi non magis prudentiæ ple-

na, quæ summa est, videntur, quam fidelitatis. Cic. 14. Fam. 3. Conficior enim morore, mea Terentia: nec me meæ miseriam magis excruciant, quam tuæ vestraeque. Liv. 22. Non Hannibalis magis victo à se, quam Q. Fabio. Curt. 7. 9. 17. Moverat eos regis non virtus magis, quam clementia in devictis Scythas. Liv. 9. 22. Nec, ut fit, ad ducis casum percussa magis, quam irritata est multitudo. — b) In negatione. Cic. 3. Tusc. 5. 10. Qui enim animus est in aliquo morbo, — non magis est sanus, quam id corpus, quod in morbo est. Id. 5. Ferr. 59. 162. Sin aliqua in re Verris similis fuero, non magis mihi deest inimicus, quam Verri defuit. Id. 5. Fam. 12. A qua (gratia) te flecti (at. effici) non magis potuisse demonstras, quam Herculeum Xenophontium illum a voluptate. Seneca Ep. 87. Non nascitur itaque ex malo bonum, non magis quam flos ex olea. Quintil. proem. § 26. Quapropter ei, cui deest ingenium, non magis hæc scripta sunt, quam de agrorum cultu sterilibus terris. Sueton. Cal. 19. Non magis Cajum Imperatorem, quam per Bajanum sinum equa discursurum. — Et omissis altero comparationis membro, Cic. 3. Legg. 4. 11. Nec eo magis lega libari sunt. h. e. non magis quam ceteri. ¶ 2. Interdum verba non magis quam duæ res componuntur, quarum altera restringitur vel supprimitur, altera effertur et præ altera valere affirmatur: quo sensu verba non magis quam idem valent ac formulæ non tam quam, non dicam sed, non modo sed, ut apud Cic. 13. Fam. 24. Deinde credas mihi affirmanti velim, me hoc non pro Lyone magis, quam pro omnibus scribere. Plancus apud Cic. 10. Fam. 17. Non magis sibi, quam republicæ convaluisse significans. Nepos Dion. 3. Philistum historicum Syracusanum reduxit, hominem amicum non magis tyranno, quam tyrannidi. Liv. 2. 5. Miserebatque non poenæ magis homines, quam sceleris, quo poenæ meriti essent. Id. 1. 28. Dilectum est enim, non magis cum hostibus, quam, quæ dilectio major atque periculosior est, cum prodicione ac perfidia sociorum. Galvus apud Quintil. 9. 3. 56. Non ergo magis pecuniarum repetendarum quam majestatis, neque majestatis magis quam Plautiæ legi, neque Plautiæ legi magis quam ambitus, neque ambitus magis quam omnium legum judicia perferunt. — Huc referri potest et formula neque eo magis sed, qua utitur Nepos Eumen. 4. Ab hoc aliquot plagis Eumenes vulneratur: neque eo magis ex prælio excessit, sed acrius hostibus institit. h. e. et tamen non, vel et tamen non modo non sed: qua ratione Id. et Pelop. 1. et Pausan. 3. a med. locutus est. ¶ 3. Magis minusve, magis aut minus, magis ac minus indicat indefinitam magnitudinem: sed ante Plinium a nemine, quod sciam, usurpatur; optimi enim scriptores plus minusve dixerunt. Plin. 17. Hist. nat. 24. 37. (220). Veriuntur magis minusve quædam, omnes tamen fere. Quintil. 11. 1. 27. Sed istud magis minusve vitiosum est pro personis dicentium. Plin. 37. Hist. nat. 5. 18. (72). Ad inclinationem magis aut minus lucidit. Id. ibid. (87). Ergo Cyprii varie glauci, magisque ac minus in eodem smaragdo aliis partibus tenorem illum Scythicæ austeritatis non semper custodiunt. Quintil. 11. 1. 14. Minora vero — pierumque sunt talia, ut — pro persona, tempore, loco, causa magis ac minus vel excusata debeant videri, vel reprehendenda.

Homonym. Forcellinus hæc docet: Plus et magis usu differunt, tum quia plus nomen est et declinatur, non magis: tum quia magis refertur sæpe ad comparationem, plus fere ad magnitudinem: tum quia alterum pro altero non semper ponitur. Neque enim dicimus magis virium, jucunditatis: vix etiam magis posse, efficere: neque unquam magis æquo, sed plus: raro etiam cum adjectivis numeralibus magis jungimus. Hæc Forcell. — Magis locum habet in rerum comparatione et denotat alterius rei præstantiam, quam aut in ipsa rei natura spectamus, si attributivo nomini opponitur; aut iudicio nostro attribuis, si cum verbo jungatur. Potius indicat, alteram rem præferri, alteram reponi aut excludi, atque negationi, quæ aliquid removeat, et correctioni inservit: plus autem non qualitatem acciam, sed quantitatem notat vel numeri, vel co-

piæ, vel ambitus. Hæc Handius. Hæc tamen discrimina non semper servantur.

B) Maxime et antiquo more maxime Superlativum per synecopem factum a magissime (unde maxime et maxime) summum qualitatis gradum significat, et est summe, vehementissime, plurimum, maximopere, valde, μάκιστα (It. sommatamente, grandissimamente, assaisimo; Fr. au plus haut degré, le plus possible, le plus, surtout; Hisp. grandissimamente, sobre todo; Germ. im grössten Maasse, am meisten, überaus, ganz besonders, am vorzüglichsten, vor Allen; Angl. very greatly, most of all, for the most part, very much, above all, mightily).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim, sine additis, quam vim ageat. — a) Cum Verbis. Ter. Eun. 5. 9. 14. Quid commemorare primum, aut laudera maxime? Id. ibid. 3. 1. 79. Quo maxime apud te se valere sentiet. Id. Adelp. 3. 2. 54. Nos coluit maxime. Plaut. Pers. 2. 4. 30. Eccere autem, quem convenire maxime cupiebam, egreditur intus. Id. Asin. 3. 3. 133. Exopta id, quod vis maxime tibi venire. Sic Cic. 12. Fam. 25. A. De te audiebam ea, quæ maxime vellemus. et 13. Att. 1. Nec magis, quam quemadmodum ego maxime vellem. et Quintil. 10. 35. Certos mihi fines terminosque constituam, extra quos egredi non possum, si maxime velim. Id. 1. Off. 11. 33. In republica maxime conservanda sunt jura belli. Cæs. 1. B. G. 40. Huic legioni Cæsar propter virtutem confidebat maxime. Nepos Alcib. 3. Hoc maxime convenire in Alcibiade videbatur. Quintil. 10. 1. 86. Quem Homero crederet maxime accedere. h. e. proxime. Cf. Plaut. Amph. 1. 1. 271. et 1. 1. 44. Maxime pugnare. h. e. maxima vi maximoque impetu. et Bacch. 4. 9. 80. Maxime jubere. con tutta l'energia e l'entusiasmo. — Maxime in fine quoque ponitur, ut apud Cic. 2. Legg. 27. 69. Id enim est profecto, quod constituta religione rem publicam contineat maxime. et 1. Off. 2. 4. Ab eo exordiri volui maxime. Id. 1. Tusc. 15. 35. Si, quorum aut ingenio aut virtute animus excellit, eos arbitrabimur, quia natura optima sint, cernere naturæ vim maxime. — b) Cum Adjectivis. Plaut. Amph. prol. 133. Cujus rei cupiens maxime est. Cic. Amic. 23. 86. Quo etiam magis vituperanda est rei maxime necessaria tanta incuria. Cæs. 1. B. G. 3. Loca maxime frumentaria. Quintil. 1. 11. 13. Quod ita optime faciet, si certos ex comediis elegerit locos et ad hoc maxime idoneos. — Similiter Ter. Andr. 5. 1. 18. Quibus id maxime utilis. Cic. post redit. in senat. 2. 3. Vir maxime fidelis et minime timidus. Cæs. 1. B. G. 3. Maximo plebi acceptus. Id. 2. ibid. 4. Nervii, qui maxime feri inter ipsos habentur. Quintil. 1. 11. 13. Iidem autem non ad pronunciantum modo utilissimi, verum ad augendam quoque eloquentiam maxime accommodati erunt. Id. 10. 1. 93. Cujus (elegiæ) mihi tersus atque elegans maxime videtur auctor Tibullus. Id. 2. 37. Maxime vero commune est quærere, an etc. Id. 7. 3. 3. Noto enim maxime utar exemplo. ¶ 2. Speciatim cum additis unus, unus omnium, omnium, multo, vel, tam, quam, ut qui. quum et superlativis, augendi gratia. — a) Unus apud Nepot. Dion. 2. Quo flectat, ut uni huic maxime indulgeret. Curt. 5. 2. 5. Qui prælium unus maxime accenderat. V. et mox sub h. — b) Unus omnium apud Nepot. Milit. 1. Quum unus omnium maxime floreret. Adde eund. Cim. 3., ubi omnium omittitur. — c) Omnium apud Liv. 23. 49. Quæ maxime omnium belli avida, modo præda aut merces esset. Id. 4. 59. ad fin. Aditto deinde omnium maxime tempore principum in multitudinem munere. — d) Multo apud Ter. Hecyr. 1. 2. 85. Atque ea res multo maxime disjuncti illam ab illa. Sall. Cat. 37. Imperium populi Romani multo maxime miserabile visum est. — e) Vel apud Cic. Partit. orat. 33. 114. Quæ quidem vel maxime suspicionem movent, più d'ogni altra cosa. Sic Id. Nat. D. 65. 162. Istud vero mihi videtur vel maxime confirmare, deorum providentia consull rebus humanis. et 1. Orat. 8. 32. Hoc enim uno præstantius vel maxime feris. — f) Quam-tam apud Plaut. Mil. glor. 3. 1. 186. Quam potes, tam verba confer maxime ad compendium. Ter. Adelp. 3. 4. 56. Quam vos facilitate agitis, quam

estis maxime potentes, dites, fortunati, nobiles: tam maxime vos æquo animo æqua noscere oportet, si etc. — g) Quam maxime apud Ter. Adelp. 5. 3. 2. Ego vero jubeo et in hac re et aliis omnibus quam maxime unam facere nos hanc familiam. Cic. 1. Tusc. 45. 108. Persæ etiam cetera circumillatos condunt, et quam maxime permanent diuturna corpora. Id. 1. Orat. 34. 154. Ut aut versibus propositis quam maxime gravibus, aut oratione aliqua lecta in eum finem —, eam rem ipsam, quam legissem, verbis aliis quam maxime possem lectis, pronunciam. Sall. Cat. 1. Quo mihi rectius videtur, memoriam nostri quam maxime longam efficere. Quintil. 12. 6. 6. Ceterum illum juveoem incipere a quam maxime facili ac favorabili causa velim. — Et cum Adverbio Cic. 1. Orat. 33. 149. Ut dicatis quam maxime ad veritatem accommodate. — h) Quam qui maxime, ut qui maxime, ad personam refertur. Cic. 5. Fam. 2. 6. Tam sum amicus reipublicæ, quam qui maxime. quanto altri mai. et Liv. 5. 25. a med. Grata ea res, ut quæ maxime senatui unquam fuit. Sic Id. 7. 33. Prælium, ut quod maxime unquam, pari spe, utrimque æquis viribus commissum est. — Contra ut quum maxime ad tempus refertur V. infra sub II. 1. f. et g. — i) Quam maxime est idem ac quam maxime. Cato apud Fronton. 1. ad Antonin. 1. p. 109. edit. Rom. Perge istuc quoque uti quum maxime de ere. Ter. Heaut. 4. 5. 40. Atque quum maxime volo te dare operam. Seneca Ep. 96. Si quid credis mihi, intimos affectus meos quum maxime detego. Tac. 1. Hist. 29. Ut qui adversas res expertus quum maxime discam, ne secundas quidem minus discriminis habere. — j) Cum Superlativis quæ afferuntur, tamquam dubia omnino et corrupta a recentioribus rejiciuntur. Cic. 12. Att. 38. Existiment — sive hanc aberrationem a dolore delegerim, quæ maxime liberalissima doctore homo dignissima, laudari me etiam oportere. Al. leg. liberalis; al. legendum putant delegerim maxime, quæ liberalissima; aliis Cicero scripsisse videtur laudari nie etiam oportere maxime. Gell. 13. 16. Quas (bonas artes) qui sinceriter cupiant appetuntque, hi sunt vel maxime humanissimi. Menckero illud vel maxime idem est quod in primis: Cod. Lincoln. habet hi sunt, et maxime, humanissimi, quod considerandum. Colum. 9. R. R. 3. 3. Quanto grandior apis atque rotundior, tanto pejor: si vero sævior, maxime pessima est. Est qui suspecta hæc verba habet. Ceterum V. Ruhnken. ad Vellej. 2. 27., Zumpt. ad Cic. 3. Ferr. 66. 160., Kritz. ad Sall. Jug. 7. et alios. Porro Donatus ait p. 1746. Putsch. Comparativo et superlativo tam, aut minus, aut minime, aut magis, aut maxime adjiri non oportet; adjiciuntur autem positivo tantum. ¶ 3. Speciatim notanda sunt formæ comparationis ut quisque maxime ita maxime vel potissimum, ut quisque maxime ita minime, quæ aliis quoque superlativis accommodantur. Cic. 1. Off. 19. 64. Ut quisque animi magnitudine maxime excellit, ita maxime vult princeps omnium esse. Id. ibid. 15. 49. Hoc maxime officit est, ut quisque maxime opis indigeat, ita ei potissimum opitulari. Et viceversa Id. ibid. § 47. Colendum autem esse ita quemque maxime, ut quisque maxime virtutibus his lenioribus erit ornatus. Id. 1. Legg. 18. 49. Ut enim quisque maxime ad suum commodum refert, quæcumque agit, ita minime est vir bonus. — Interdum simplex maxime in utraque parte enunciationis locum habet, quando duæ res æquali ratione accrescunt, quasi dicatur quo magis-eo magis, ut apud Cic. Rosc. Am. 53. 154. Ex quibus rebus maxime respublica laborat, iis maxime mederi convenit. Adde Plaut. Amph. 1. 1. 44. ¶ 4. Item speciatim, in rerum enumeratione, quum gradatim descenditur, maxime primo loco ponitur, et habet post se particulas deinde, tum, mox, postea, et hujusmodi. Cic. 8. Phil. 10. 31. Hujus industriam maxime quidem vellem, ut inhiarentur ii, quos onortebat: secundo autem loco, ne alterius labori inviderent. Sic Id. Cæcin. 9. 23. Maxime fuit optandum Cæcinæ, ut controversiæ nihil haberet: secundo loco, ut ne eum tam improbo homine: tertio, ut eum tam stulto. Id. Habir. Post. 12. 33. Me scilicet maxime, sed proxime illum quoque fecisset. Fero 2. R. R. 9. 1. Io

quo genere sunt maxime oves, deinde caprae. Sic *Plin. 9. Hist. nat. 16. 23. (56)*. Gustu olei maxime, dein modicis imbribus gaudent alunturque. *Colum. Arbor. 16. 1*. Vitem maxime populus alit, deinde ulmus, deinde fraxinus, et 5. *R. R. 6. 4*. Vitem maxime populus videtur alere, deinde ulmus, post etiam fraxinus. *Plin. 37. Hist. nat. 12. 75. (196)*. Oblonga maxime probatur, deinde quae vocatur lenticula, postea epipedos et rotunda. *Colum. 6. R. R. 3. 6*. Probaturque maxime ulmea, postea fraxinea et ab hac populnea; ultimae sunt iliginea et querneae. *Id. ibid. 3. 3*. Eae probantur maxime ex milio, tum ex bordeo, mox etiam ex tritico. *Id. 3. ibid. 12. 5*. Saserna maxime probat solis ortum, mox deinde meridiem, tum occasum. *Plin. 12. Hist. nat. 28. 62. (134)*. Laudatur Hammoniacae maxime, mox Aegyptiae, dein Syriacae. *Varro 2. R. R. 11. 1*. Quod autem maxime perpurget, est equinum, tum asininum, dein bubulum, tum caprinum.

II.) Translate. ¶ 1. Saepè est praeritum, praeripue, cum primis, potissimum, specialiter, principaliter: et jungitur nominibus, aut particulis. — a) Nominibus additur. *Plaut. Amph. 1. 1. 26*. Id vi et virtute militum victum atque expugnatum oppidum est, imperio atque auspicio heri mei Amphitruonis maxime. *Ter. Hecyr. 3. 1. 50*. Quod sane nolim, maxime heri causa mei. *Cæs. 1. B. G. 28*. Id ea maxime ratione fecit, quod etc. *Cic. 1. Off. 11. 35*. Credo aliqui sequutos, opportunitate loci maxime. *Curt. 9. 8. 5*. Frequentes autem vicos, maxime in ripa habebant. *Liv. 3. 45*. Quum multitudo, Icilius maxime intervenit, resisti posse Appio crederet. *Cic. 3. Fam. 8. 18*. Ut levarem miseris perditas civitates, et perditas maxime per magistratus suos. *Id. 2. Nat. D. 66. 166*. Quae ratio poetas, maximeque Homerum impulit. *Id. Orat. 31. 109*. An ego Homero, Ennio, reliquis poetis, et maxime tragicae aequam calidam trahi, et id maxime bibernis fieri temporibus. *Liv. 10. 1*. Ex eo loco obacuro multa vulnera accepta, maximeque lapidum ictu. *Curt. 6. 9. 6*. Fremitus — qualis solet esse multitudinis, et maxime militaris. *Cic. Dom. 18. 47*. Intuendos paulisper animis juvenentem, et eos maxime, qui imminere jam cupiditate videntur in tribuniciam potestatem. *Id. 7. Att. 12*. Sed quæso ut scribas — si quid suspicabere, maximeque, quid nobis faciendum, aut non faciendum putes. — Cum Numeralibus pro potissimum dixit *Quintil.*, ut certum numerum, aliis missis, teneret. Sic 5. 14. 5. Cicerone maxime quinque defendit. *h. e.* ex reliquis, aive ex toto numero quinque. *Id. 8. 4. 3*. Quatuor tamen maxime generibus video constare amplificationem. *h. e.* non pluribus. — b) Maxime si (et nisi apud *Plin.*) occurrit apud *Varron. 1. R. R. 51. 1*. Aream esse oportet solidam terra pavita, maxime si argilla est. *Cic. 7. Att. 12. a med.* Scribe aliquid, et maxime, si Pompejus Italia cedit. Adde *Cels. 8. 10. n. 7. Plin. 25. Hist. nat. 5. 21. (50)*. Melampodium caput aggravan, maxime nisi praesumatur allium. — c) Maxime quod apud *Cic. 12. Att. 19*. De Coccejo et Libone quæ scribis, approbo: maxime, quod de iudicatu tuo. *Id. 5. Fin. 1. 1*. Constitutus, ut ambulationem confereremus in Academia, maxime quod is locus a turba vacuus esset. Adde *eumd. 9. Att. 19*; et *Sall. Jug. 31*. — d) Maxime scilicet apud *Cic. 13. Att. 1*. Nec vero ullum genus possessionis est quod malim, maxime scilicet ob eam causam, quæ suscepta est. *Id. Orat. 34. 120*. Cognoscat etiam rerum gestarum et memoria veteris ordinem, maxime scilicet nostræ civitatis, sed et imperiosorum populorum et regum illustrium. — e) Maxime — sed etiam vel et apud *Colum. 12. R. R. 55. 3. Schneid.* Hæc salsura luna decrescente, maxime per brumam, sed etiam mense Februario commode fiet. *Plin. 17. Hist. nat. 24. 37. (230)*. Adurunt et datus quidam eas maxime, sed et alios fructus. Sic *Id. 37. ibid. 3. 11. (44)*. Agrestes feminæ monilium vice succina gestant, maxime decoris gratia, sed et medicinae. — f) Quum — tum maxime, tum — tum maxime, ut — tum maxime, apud *Plaut. Mil. glor. 4. 8. 56*. Scio et perspei saepe: verum quum antebac, tum hodie maxime. *Cic. 3. Off. 11. 47*. Plena exemplorum est nostra respublica, quum saepe, tum maxime bello Punico secundo. *Id. 11. Att. 6*. Sollicitum esse te quum de tuis communibusque fortuosis, tum maxime de me et de dolore

meo sentio. Adde *eumd. Flacc. 38. 94*. Sic *Nepos Iphier. 3*. Quod quum in aliis rebus declaravit, tum maxime in Amyntæ liberia tuendis. — *Cic. 2. Orat. 23. 96*. Hanc igitur similitudinem, qui imitatione assequi volet, tum exercitationibus crebris atque magnis, tum scribendo maxime persequatur. — g) Jungitur etiam particulis nunc, nuper, tum, quum, ut quum, et significat id quod Itali dicunt praesentem, appunto. *Plaut. Men. 5. 9. 58. m.* Quid? vestrum patri filii quot eratis? m. sv. Ut nunc maxime memini, duo. — *Cæs. 3. B. C. 9*. Cum illa, quos nuper maxime liberaverat, in proxima Octavii castra irruperant. — *Curt. 8. 4. 25*. Quamquam ipse tum maxime admoto igne refovebat artus. *Id. 6. 6. 10*. Tum maxime vinci ipsos. — *Cic. 7. Ferr. 54. 142*. Hæc quum maxime loqueretur, sex lictores eum circumstant valentissimi. *Id. 1. Off. 13. 42*. Totius aetoris injustitiae nulla capitulior, quam eorum, qui quum maxime fallunt, id agunt, ut viri boni esse videantur. *Liv. 4. 3*. Quum maxime hæc in senatu agerentur, Canulejus pro legibus suis ita disseruit. Et pro tempore praesenti, in praesenti, at praesente. *Cic. Harusp. resp. 15. 32*. Antiqua negligimus: etiamne ea negligemus, quæ sunt quum maxime? h. e. nunc, appunto adesso. Sic *Seneca 3. Benef. 3*. Nemo nostrum novit, nisi id tempus, quod quum maxime transit: ad praeterita rari animus retorquent. *che appunto adesso sen va e passa*. — h) Nunc quum maxime, ut quum maxime significant nunc magis quam unquam, ut nunquam magis. *Ter. Andr. 5. 1. 4*. Immo enim nunc quum maxime abs te postulo atque oro, ut etc. *Cic. Cluent. 5. 12*. Quæ multos jam annos, et nunc quum maxime, filium interfectum cupit. — *Ter. Hecyr. 1. 2. 40*. Ilanc Bacchidem amabat ut quum maxime tum Pamphilus. *Cic. 2. ad Q. fr. 6*. Bonus celebratur ita, ut quum maxime, tanto, quanto in alio tempore mal. ¶ 2. In responsionibus est assentientis, concedentis, affirmantis: et cum immo conjunctum affirmat contrariam rem. *Plaut. Stich. 4. 1. 32*. Praesente te, hæc apologum agere unum volo. *Maxime. Adde eumd. Curc. 2. 3. 3b. Asin. 5. 2. 54. et Most. 4. 4. 17. Sic Ter. Eun. 1. 2. 109. Tu, Parmeno, fac illi adducantur. Pa. Maxime. si, mai si, volentieri. et 2. 3. 42. Nonne hoc monstrum simile est? quid ais? Pa. Maxime. certissimamente. et *Hecyr. 4. 4. 86*. Puerum, Phidippe, mihi cedo: ego alam. Pa. Maxime. — *Plaut. Pseud. 1. 5. 80. ca.* Numquid peccatum est, Simo? si. Immo maxime. *Ter. Hecyr. 2. 1. 31. so.* Non mea opera, neque pol culpa evenit. La. Immo maxime. Sic *Sall. Cat. 56*. Scilicet res ipsa aspera est, sed vos non timetis eam. Immo vero maxime. ¶ 3. Pro Ut plurimum, *Gell. 17. 8*. Erat is puer generi Atticus, ad annos maxime natus octo, al. pui che aver potesse. Hac dicendi ratione *Gellius* Græcos imitatus est: *V. Hemsterhus. ad Lucian. T. 1. p. 303. Bip.**

MAGIS, idis, f. 3. magis. ¶ 1. Est genus lancei, bacino, piatto. *Plin. 33. Hist. nat. 11. 52. (146)*. Fenestella-ait tympana, se juvene, appellata, tum a stateris et lanæis, quas antiqui magides vocaverant. *Paul. Dig. 12. 6. 36*. Servus inscientis domino magidem commodavit. — Videtur esse eadem cum magida Varronis, de qua Vide in ea voce. ¶ 2. Alii tamen, minus recte, interpretantur vas, in quo piscitur subigiturque fatina ad panem faciendum, madia, quæ et mastra dicitur, quo sensu occurrit tantum apud *Marcell. Empir. 1. a med.* Rosamen pastæ, quod in magide adhæret. MAGISTER, tri, m. 2. Antiqui magister scripserunt pro magister, quemadmodum leber et *Minerva pro liber, Minerva*, teste *Quintil. 1. 4. 17*. — Ratione habita etymii, est a magis, vel a μαγιστος maximus; b. e. ab etymo mag, unde magus etc.: itaque magister est praefectus, praeses, προσηταγης, ἐπιμαρτης (It. prefetto, presidente, capo, preposto; Fr. celui qui commande, dirige, ordonne, conduit, chef, directeur, surveillant, inspecteur; Hisp. cabo, jefe, el primero, director, inspector; Germ. d. Oberhaupt, d. Vorgesetzte, Aufseher, d. Oberhaupt, d. Leiter; Angl. a master, ruler, president, chief, head): ita enim docet *Paul. Dig. 50. 16. 57*. Quibus praecipua cura rerum incumbit, et qui magis, quam ceteri, diligentiam et sollicitudinem rebus quibus praesunt, debent, hi magistri appellantur. Quin etiam et ipsi magistratus per derivationem a magistris cognominantur. Similiter *Paul. Diac. p.*

126. 6. *Müll.* Magisterare moderari. Unde magistri non solum doctores artium, sed etiam pagorum, societatum, vicorum, collegiorum, equitum dicuntur, quia omnes hi magis ceteris possunt: unde et magistratus, qui per imperia potentiores sunt, quam privati.

I.) Proprie. ¶ 1. Generalis. — a) Magister populi apud antiquos appellatus est dictator, cujus erat in populum summa potestas, ut *Varro ait 5. L. L. 82. Müll.* Ita enim *Festus p. 198. 83. Müll.* In Magistro populi faciendo, qui vulgo Dictator appellatur, ut fuit Mani Valerii M. F., qui primus Magister a populo creatus est. *Cic. 3. Fin. 22. 75*. Sapiens rectius appellabitur rex, quam Tarquinus, qui nec se, nec suos regere potuit: rectius magister populi (is enim dictator est), quam Sulla, qui trium pestiferorum vitiatorum, luxuriae, avaritiae, crudelitatis magister fuit. *Id. 3. Legg. 3. 9. QUANDO NEVILLVM GRAVIVS - OENVS NE AMPLIVS SEX MENSES IDEM RVFVS, QVOD DVO CONSVLVS, TENET: ISQVE POPVLI MAGISTER ESTO. Id. 1. de republ. 40.* Dictator quidem ab eo appellatur, quia dicitur: sed in nostris libris (auguralibus) vides eum magistrum populi appellari. Hinc illa bausit *Seneca Ep. 108. med.* Praeterea notat (*Cicero in libris de Republica*), eum, quem nos dictatorem dicimus et in historiis ita nominari legitimus, apud antiquos magistrum populi vocatum: hodieque id exstat in auguralibus libris: et testimonium est, quod qui ab illo nominatur, magister equitum est. — Idem dicitur etiam magister consulum apud *Liv.* ubi ait 2. 18. T. Lartium moderatorem et magistrum consulibus appositum. — b) Post hunc fuit magister equitum, qui ab ipso dictatore creabatur, eique soli parebat, summamque potestatem habebat in equites et accensos, ut *Varro loc. cit. dicit, generale della cavalleria*: hic successit tribuno Celerum, qui sub regibus fuit. V. CELERES. *Liv. 3. 27*. Dictator magistrum equitum dicit L. Tarquitium. *Id. 7. 21. in fin.* Dictator dicitur in castris C. Julius, cui magister equitum adjectus L. Aemilius. *Id. 23. 11*. Magistrum equitum, quæ consularis potestas sit, fusum fugatumque. Cf. *Ennius apud Paul. Diac. p. 369. 21. Müll.* Vel tu dictator, vel equorum equitumque magister esto, vel consul. — c) Ab huius similitudine magister peditum dicitur ab *Ammian. 21. 12. generale della fanteria. V. infra sub d.* Sic et pro duce, capitano, usurpatur a *Virg. 9. Aen. 370*. Tercentum, scutatis omnes, volscente magistro. — d) Magistri militum, posterioribus R. imperatorum temporibus, successere in locum praefectorum praetorio, et legatorum tempore reipublica liberae: erant enim secundo ab ipsis imperatoribus gradu dignitatis et auctoritatis, praerantque pluribus legionibus, et causas militum omnes dicebantur. Aliquando duo creati sunt, quorum alter peditum, alter equitum magister dicebatur, nunc generale: aliquando unus tantum tunc exercitui praefuit, et magister utriusque militiae dicitur est, generalissimo. V. *Gruter. Inscript. 1164. 5. et 1079. 14*. Idem vero dicebatur magister equitum et peditum, ut apud *Ammian. 22. 11. 2. et Inscript. apud Gruter. 412. 3.* MAGISTER ROVIVM PEDITVM. — e) Magister morum est censor, censor. *Cic. 3. Fam. 13*. Quum hæc scribebam, censorem jam te esse sperabam: eo brevior est hæc epistola, et, ut adversus magistrum morum, modestior. — f) Magister curiae apud *Plaut. Aulul. 1. 2. 29. et 2. 2. 3*. videtur fuisse idem ac curio. Magister vero vici apud *Sueton. Aug. 30. et Tib. 76. et vicimagister in Inscript. apud Gruter. 481. 9. et apud Olivieri, Marm. Pis. n. xxxvii. et xlii. et vicomagister apud P. Vict. de region. Urb. R.* fuit minor magistratus quidam tribunis pl., adhibitus et praetoribus subjectus in quolibet Romæ vico, deinde etiam in municipiis et coloniis (V. *Cavedoni. Marm. Mod. p. 227*), in pagis autem magister pagi appellatus, qui vicos aut pagos tuebatur, et publica sui vici aut pagi aedificia, si vetustate collapsa essent, reficiebat, aliaque munera adillum propria gerebat, ut patet ex *Inscript. apud Gruter. 43. 4. et 172. 9*. Romæ vero et in municipiis ac coloniis Larum publicorum cultui praerat, in pagis agros lustrare solitus erat, ut ait *Sicul. Flacc. de colon. p. 25. Gues.* Porro quam veterum ludorum Compitaliorum solemnitas, quæ quotannis Romæ conceptiva erat (V. COMPITALIS in flu.) in desuetudinem abiisset, ut

narat Sueton. Aug. 31., Augustus ann. U. C. DCCXVIII., ut constat ex *Dione* l. 55. c. 8., instituit, ut magistri vltorum ex plebe homines ac plerumque ex libertinis bini, vel terni, vel quaterni, vel plures, pro cuiusque nempe vici frequentia, praetexta induti, et duobus lictoribus stipati, in suis quique vicis, bis in anno sacra Laribus Augustis facerent, V. LARES IN ONOM. Minime vero curanda est *Asconii* ad *Cic. Pis.* 4. et *Liuii* 34. 7. auctoritas, qui docere videntur, magistros vltorum Augusti tempore multo esse antiquiores; nam illius locum aliter esse legendum iam ostendit *Garatonius* in adnot. ad *Cic. loc. cit.*, hunc vero per prolepsin locutum fuisse, dicendum est. V. plura huc pertinentia in *Marini* epist. apud *Visc., Mus. Pio-Clem. T. 4. p. 298. - 310.* ed. *Mediol.* et apud *Olivieri, Marm. Pis. p. 189.* — g) *Magister Augustalis* in *Inscript.* apud *Gruter.* 149. 5. et apud *Morcell. T. 1. p. 225.* est magister viae Augustae. Sic *Inscript.* apud *Lupoli It. Venus. p. 101.*... BOVIVS N. ET M. L. HILARUM (sic) MAG. AUG. VIAM STRAVIT LONG. P. LVII. O. D. — h) Est etiam princeps, seu primus sacerdos elicitus collegii vel rectus princeps et sacri ipsius pontifis alisque sacerdotibus maior. Namque *Capitolin. Antonin. 4.* Fuit in eo sacerdotio (*Saliorum*) et praesol et vates et magister. *Praesul* vero erat primus eius collegii sacerdos, teste *Aurel. Vict. Vir. ill. 3.* *Salios Martis* sacerdotum, quorum primus praesol vocatur, instituit. Ceterum *Liui. 39. 18. extr.* Ne qua pecunia communis, neu quis magister sacrorum, aut sacerdos esset. Hinc *magister Saliorum* apud *Val. Max. 1. 1. 9.* et in *Inscript.* apud *Gruter.* 489. 10., et *magister Arvalium* in *elia* apud *Marin. Frat. Arv. n. XV.* et *magister Larum* apud *eumd. ibid. p. 543.* V. MAGISTRA sub 1. — i) *Magister officiorum* et *operarum* a *Colum. 1. R. R. 8. 17.* distinguitur a villico, quem Itali *castaldo* vocant, et bulc subijcitur, ut singulis rusticæ rei officii, et operis in agro laborantibus praesit; hunc Itali dicunt *capomastro*, *capo duomati*. At sub Theodorico *magister officiorum* erat πασιών των βασιλέως βουλήν ο μαγιστρος κοινωτός, ut ait *theophrastus*, h. e. particeps consiliorum imperatoris. Hinc in *Pap. n. 82. col. 1. lin. 5.* Quoniam V. I. atque magnificus magister officiorum et consiliarius B. N. (scil. Odoaceris) ex hac civitate (*Ravenna*) Romam profectus est etc. V. *Zirardini Novell. anecd. p. 472.*; et *Cassiod. 1. Ep. 12. et 13.* — l) *chori cantentium*, apud *Colum. 12. R. R. 2. 4. maestro di cappella.* — m) *scripturae*, et in *scriptura* apud *Cic. 5. Att. 15. extr., 4. Verr. 70. 169. et 5. ibid. 71. 167.* est qui praesit iis, qui scriptum faciunt, praesertim vero qui rationibus vectigalium et portorii conscribendis a publicanis praeficitur. *Cic. 11. Att. 10. P. Terentius* operas in porto et scriptura Asiae pro magistro dedit. h. e. vicem magistri gerens. — n) *societatis* idem est, qui scripturae, rationes crenis societatis publicanorum. *Cic. 4. Verr. 74. 182. et 75. 184.* Sic *12. Fam. 9. P. Rupilius*, qui est magister in ea societate. et *Planc. 13. 32.* Cui Plancus eques R. maximarum societatum auctor, plurimarum magister. V. *Gervasio, Osservaz. su due Iscrizioni Messinesi p. 10.* — o) *pecoris*, qui pastoribus praesit gregem custodientibus, *capo de pastori*: item quisvis pastor, vel etiam agaso, *pastore, condottiere.* *Varro 2. R. R. 10. 2.* Qui pascent, oportet in pastione diem totum esse: esse omnes sub uno magistro pecoris: eum esse majorem ostu, et peritorem, quam reliquos. *Virg. 3. G. 445.* Dulcibus idcirco fluviis pecus omne magistri Perfundunt. et *ibid. 185. de equo.* blandis gaudere magistri Laudibus, et plausu soolium cervicis amare. *Apul. 10. Met. sub fin.* Magister asini. h. e. domioux, et agaso. *Sil. It. 4. 616. de elephant.* loppo dat terga magistro. h. e. rectore. — p) *auctionis*, qui praesit bonis sub hasta vendeodis. Nam si quando debitor citatus non paruisset, solebant creditores a praetore bonorum ejus possessionem impetrare, atque unum e suo numero delibant, qui bona sub hasta venderet, et ex ea pecunia ipsis satisfaceret: unde *le magister* dictus est. A Jcils dicitur *curator*, in *tit. 8. lib. 42. Dig. qui De curatore bonis dando inxcribitur.* *Cic. Quint. 15. 50.* Cui magistri fluot, et domini constituuntur, qui, qua lege et qua conditione perat, pronunciet. Ad *1. Att. 1. et 6. ibid. 1. a med.* Hinc dictum ejusdem *Cicer. de Platorii matre* apud *Quintil. 6. 3.*

54. eam, dum vixit, ludum; postquam mortua est, magistros habuisse. Dicebantur enim, dum vixit, infames feminae ad eam convenire solite: post mortem ejus bona venibant. Ludit itaque *Cic.* in ambiguo, ad magistrum euctionis respiciens et ad magistrum ludi: de quo V. in LUDIMAGISTER. — q) *convivi*, modimperator, rex, erbitur bibendi: quod munus *magisterium* a *Cicer.* dicitur. *Varro 5. L. L. 122. Müll.* Hisce (*pateris*) etiam nunc in publico convivio, quum magistri sunt, potio circumfertur. Adde *Apul. de Mag. - r) navis*, nautarum praefectus: et plus est, quam gubernator. Est enim magister navis, inquit *Ulp. Dig. 14. 1. 1.*, qui totius navis cura mandata est, *padrone, o capitano, o sopracomito.* *Liui. 29. 25.* Ut gubernatores et magistri navium conveniret ad imperia accipienda. *Id. 45. 42.* Dedit sociis ovalibus denarios septuagenos, gubernatoribus duplex, magistris navium quadruplex. — Nonnunquam tamen pro gubernatore poitur, *piloto.* *Virg. 5. Aen. 176.* Ipse gubernatio rector subit, ipse magister. et *1. ibid. 119.* exultitur, pronusque magister Volturni in caput. *Val. Flacc. 1. 18.* Grajis Helice servanda magistris. — s) *ludi*, qui ludo, seu scholæ praesit, *maestro*, qui et *ludimagister* dicitur. V. in ea voce. *Cl. Vopisc. Tacit. 6.* Dii avertant pncipales pueros, quibus ad subscribendum magistri litterarum manus teoeant. — t) *gladialorum*, b. e. lanista. *Cic. 3. Orat. 23. 86. - u)* In antiquis Inscriptionib. et alijs leguntur *magister sacrorum, fani, horreorum, collegii, memoriae, munerum, Augustalis, admissio-num, epistolatum, libellorum, etc.*, quæ omnia, et his similia pari ratione, ex superiora, sunt exponenda. V. *Gruter.* indices, et *hist. August. Script. - v)* Praeterea apud *eumd. Gruter.* non uno in loco habetur *magister a bibliotheca, ab marmoribus*, b. a. earum rerum corator et custos. ¶ 2. *Speciatim* et saepe ponitur pro eo, qui docet quipiam, praecipue artes liberales. *Cic. 2. De off. 1. 8.* Invideo magistro tuo, qui te, tanta mercede, nihil sperere docuit. *Id. 1. Orat. 37. 245.* Pueri apud magistros exercentur. *Id. 1. Invent. 25. 35.* Artium liberalium magistri, vivendi praecipitores. *Id. Mur. 31. 65.* Vestri praecipitores et virtutis magistri. *Id. Dom. 39. 104.* Auctor et magister publicæ religionis. *Id. Cæcin. 11. 32.* Te uti in hac re magistro volo. *Quintil. 2. 2. 13.* Se quoque praecipitores Intente ac inodeste audiri veliat: non enim iudicio discipulorum dicere debet magister, sed discipuli magistri. *Sueton. Gramm. 23.* Numquam ita docuit, ut magistri personam sustineret. et *Bibaculus* apud *Sueton. ibid. 11.* Mirati somus unicum magistrum, summum grammaticum, optimum poetam Omoes solvere posse questiones. V. et sub II. 1. ¶ 3. Item speciatim pro pedagogo, *pedagogo, ajo.* *Ter. Phorm. 1. 2. 21.* Senes me filiis relioquunt quasi magistrum. Ubi *Donatus*: Sic Latini: quem Graeci παιδαγωγόν appellant. II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. 2. *Cic. 1. Orat. 33. 150.* Stillus, optimum dicendi effector ac magister. *Cl. Gell. 14. 2.* Muti magistri. scil. libri. *Pers. prol. 10.* Magister artis ingenique largitor veoter. *Cic. 2. Phil. 36. 90.* Timor, non diuturnus magister officii. *Cl. Sil. It. 4. 25.* haud segois cuncta magister Praecipitat timor, ac vastis trepidatur in arvis. ¶ 2. Pro suatore, impulsore, auctore. *Ter. Andr. 1. 2. 21.* Si quis magistrum cepit ad eam rem improbum, etc. *Cic. 5. Verr. 21. 54.* Qui dux isti quodam et magister ad despoliandum Dianæ templum fuit. *Seneca Thyest. 311.* Saepo in magistrum scelera redierunt sua. — Et Adjective. *Sedul. 1. 5.* ritaque magistro Plurima Nilivæ tradant mendacia biblis. MAGISTERIUM, II, n. 2. (magister) magistri dignitas, seu officium, προεδρία, προσαρτία (h. magister, praefectura, presidenza; Fr. fonction de chef, de président, de directeur; Hisp. función de cabo, jefe, director, inspector; Germ. d. Amt e. Vorstehers, Aufsehers, Oberhauptes, Leiters; Angl. the office or power of a master, president or gouverneur, mastership, magistrery). I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Sueton. Tib. 3.* Dictatura ac magisterio equitum honorata familia. coll' officio di generale della cavalleria. Sic *Amian. 14. 1., 15. 5. et 16. 10.*; et *Aurel. Vict. Cæs. 41.* Magisterium peditem. h. e. praefectus peditem in militia. Et eodem sensu *Aurel. Vict.*

Cæsar. 42. Magisterium pedestre. *Cic. Prov. cons. 19. 46.* Magisterium morum. h. e. censura. *Sueton. Aug. 2.* Municipilibus magistris contentus. h. e. magistratus municipiorum. *Inscript.* apud *Murat. 103. 5.*, quæ est apud *Orell. 3920.* MAG. VICI QVI KAL. AVG. PRIMI MAGISTER. INIBRVNT. V. *Visc. Mus. Pio-Clem. T. 1. p. 300.* Rorsus *Sueton. Cal. 22.* Magisterium sacerdotii. *Id. Domit. 4.* collegii. *Colum. 11. R. R. 1. 7.* Potissimum autem est in eo (h. e. villicis) magisterio scire et aestimare, quale officium et qualis labor sit cuique injungendus: Sic *Apul. 10. Met.* Magisterium pecuarium. *Cic. Senect. 14. 46.* Me vero et magisteria delectat a majoribus instituta, et is sermo, qui more majorum a summo magistro addibetur in poculis. h. e. munus ejus, qui convivii est caput; quod reguum vini *Horat. 1. Od. 4. 18.* appellat. *Orellius* vero vocabulum *magistro* expunxit, quod e gloss. antiquis. In textum irrepsisse affirmat. — Ad canes transtulit *Plin. 8. Hist. nat. 40. 61. (148).* Namqua inter se exercent etiam magisteria. h. e. ut unus alijs praesit et ductorem se praebet in venatu etc. ¶ 2. *Speciatim* de officio ejus, qui docet quipiam. *Colum. R. R. praefat. § 20.* Rem rusticem sordidum esse negotium, quod nullius egeat magisterio praecipitotis. ¶ 3. Item speciatim de pedagogo officio. *Plaut. Bacch. 1. 2. 40.* Jam excessit mihi aetas ex magisterio tuo. h. e. non amplius tibi xubest tamquam magistro et custodi. II.) Translate. *Plaut. Most. 1. 1. 32.* Virtute id factum et magisterio too. h. e. consilio, monitu. *Tibull. 1. 4. 84.* Quum mea ridebunt vana magisteria. h. e. amatorias institutiones et praecipit. *Cels. 5. 27. n. 2.* Post quæ nullo novo magisterio, sed jam supra posito vulnus erit impendunt et ad sanitatem perducendum. h. e. nulls nova curandi ratione, quæ a medendi magisteris tradita sit. MAGISTERUS, a, um, adject. (magister) ad magisterium pertinens, *magistræ. Imp. Honor. et Theodos. Cod. 3. 13. 6.* Magisteria potestati inter militares viros audiendi concedimus facultatem. *Imp. Zeno ibid. 24. 3.* Qui magisteria potestatis sudoribus clarus factus est. Adde *ibid. 6. 8. 1. Casiod. 1. Variar. 12.* Summe magisteria infulas dignitatis. h. e. magistri officiorum. MAGISTERO et per synop. magistro, as, avi, stum, are, a. 1. (magister). Part. *Magistrans.* — Magistera est imperare, praesae, magistrum seu praefectum agere. *Festus p. 153. 11. Müll.* Magisterare regere et temperare est. *Paul. Diac. p. 126. 6. Müll.* Magisterare moderari. *Spartian. Hadrian. 10.* Ioter manipulares vitam militarem magistrans. Sic *Hieronym. Ep. 25.* Te magistrante. MAGISTRA, æ, f. 1. (magister) praecipitris, *magistra.* I.) Proprie. *Ter. Hecyr. 2. 1. 7.* Ei ludo, si ullus est, magistram banc esse, satis certo scio. — Ita etiam appellatur femina sacerdos. V. MAGISTER sub I. 4. g. *Inscript.* apud *Gruter.* 1088. 4. IULIAE FELICITATI MAGISTRARUM FORTYNAB MELIORIS. collegium centonariorum. Alia apud *Murat. 133. 3.* BONAB DEAB PAGANAB RVFELA C. F. FBSTA GABILLA Q. F. SCVLAGE MAGISTRAB D. P. S. Alia *ibid. 5.*, quam vide in FONIO. II.) Translate. — a) Substantivorum more. *Cic. Rosc. Am. 27. 75.* Vita rustica parsimoniae, diligentiae, justitiae magistra est. *Id. 5. Tusc. 2. 5.* Philosophia magistra morum. *Id. 1. Nat. D. 15. 40.* Lex quasi dux vitae et magistra officiorum. *Quintil. 1. 6. 2.* Consuetudo certissima loquendi magistra. — b) Adjective. *Virg. 8. Aen. 442.* nunc viribus usns, Nunc manibus rapidis, omni nunc arte magistra. *squisita, fina*, cujusmodi est magistrorum alios docentium. *Ovid. Heroid. 15. 82.* abeunt studia in mores, artesque magistrae. *Sil. It. 3. 387.* Asper irena pati, aut jussis parere magistris. *Claudian. praef. de III. cons. Honor. 7. de aquila.* Consollit ardeotes radios, et luce magistra Natorum vltrex ingeniumque probat. Apud *Ovid.* et *Sil. It.* alii elitter leg. MAGISTRALIS, e, adject. (magister) ad magisterium pertinens, da maestro. *Vopisc. Saturn. 10.* Frequentaverat pergulas magistræ. V. PERGULA. *Id. Tacit. 6.* Manuum magistratum icibus terro-rique subaceat. — Item qui magisterio alicujus col- legi aotea est functus. *Inscript.* apud *Schiass. Guida al Mus. Bologn. p. 24. Libro Patri Aug.*

sacrum in memoriam P. CORNELII SATVRNINI MAGISTRALIS CORNELIA PRIMA VXOR ET INDVLTENTIA COLLEGI. SIGNVM LIBERI BASEM CAVLAS D. D. Ita Schiass. ibid. mutilam ab initio hanc inscriptionem supplendam recte monuit, quam refert etiam Malvas. Marm. Fels. p. 41. et Gruter. 67. 5.

MAGISTRAS, atis, m. 3. idem ac magister, qui alicui collegio praest. *Inscript. apud Gruter. 73. 4.*, quae est apud *Orell. 3798. L. SILVVS MAXIMVS VET. LEG. AD. P. P. MAGISTRAS PRIMVS IN CANABA D. D. Hujus inscriptionis initium vide in CANABENSIS. Hæc cl. Furlanetto. At Orellius illud magistras pro magistratus accepit; eumque secuti sunt *Freund. et Hlotz. in Lexic. Quisquam Charis. de nominibus agens, qui plurali numero adhibetur et singulari carent, ait 1. p. 20. Putsch. Magistratus et magistrates invenimus; optimates (sed invenimus optimos) et infimates legimus.**

MAGISTRATIO, onis, f. 3. (magistro). ¶ 1. Abstracte est magistratum, præceptio, institutio. *Apul. 2. Doqm. Plat. Quæ solis disciplinis traduntur, et magistratio discuntur. At leg. magistratio ratione.* ¶ 2. Concreto, uti ajunt, sensu in *Cod. Theod. 14. 9. 3. publicæ magistratioes sunt scholæ publicæ.*

MAGISTRATUS, us, m. 4. (magister: *Varro 5. L. L. 82. Müll. Magister equitum, quod summa potestas hujus in equites et accensos, ut est summa populi dicitur, a quo is quoque magister populi appellatur. Reliqui quod minores quam hi magistris, dicti magistratus, ut ab albo albetus. V. et Paul. Dig. et Paul. Diac. locc. cit. in MAGISTER init.*). De alia forma *magistras pro magistratus V. dicta in MAGISTRAS.* — Magistratus est dignitas et potestas alicujus, vel aliquorum, qui publica auctoritate curant ea, quæ ad rempublicam pertinent (It. *magistrato, maestro; Fr. magistrature, charge, emploi; Hisp. magistrado, carga, empleo; Germ. e. obrigkeitliches Amt; Angl. the office or place of a magistrate, a magistracy, civil office.*)

1.) Proprie. — a) Plurimis jungitur Verbis. *Cic. Amic. 17. 63. Honores, magistratus, imperia, potestates amicitia entepone. Id. Mur. 35. 74. Magistratus mendare. Id. 2. leg. Agr. 10. 26. dare. Id. Planc. 25. 61. committere. Id. 3. Verr. 12. 33. Ad magistratus remque publicam accedere. Id. 6. ibid. 61. 137. Magistratum habere. Cæs. 7. B. G. 33. obtinere. Cic. 1. Off. 21. 72. adipisci. Id. Pis. 1. 2. essequi. Liv. 5. 9. occipere. Sall. Jug. 47. ingredi. Cic. 5. Phil. 19. 52. petere, capere, gerere. Id. 2. Verr. 10. 30. inire. Sueton. Tib. 9. inchoare. Lentulus apud Cic. 12. Fam. 14. In magistratum venire. Cic. 3. Legg. 20. 47. Magistratu abire. Pompon. Dig. 1. 2. ante med. se abdicare. V. ABDICCO. et ibid. Magistratum sibi progere. Cic. 4. Verr. 57. 140. abrogare alicui. Pseudo-Ascon. in 3. ibid. 33. imminuere. V. IMMINUO. Liv. 3. 38. ebotere. Cæs. 7. B. G. 33. deponere. Tac. 12. Ann. 4. ejurare. Liv. 5. 11. In magistratu manere. et ibid. 28. esse. Nepos Milit. 8. verari. Cic. 3. Legg. 20. 47. gerere aliquid. Manil. 5. 312. Perque magistratus et publica jura feruntur. — b) Magistratum genera duo Romæ fuere, *extraordinarii et ordinarii*: in illis dicitura et magistratum equitum præcipue numerantur: præterea duumviri perduellionis, quæstores rerum capitalium, triumviri mensarii, decemviri legibus constituendis, etc. In his duæ classes, *majorum* scilicet, ut consulum, prætorum, censorum: *minorum*, ut ædilium, quæstorum, tribunorum plebis, triumvirum, quatuorvirum, etc. curatorum aivei Tiberis, etc. præfectorum æreril, etc. V. *Messala* apud *Gell. 13. 15. Præterea patricii magistratus dicti sunt, qui primum a patriciis familiis sumebantur: plebeji, qui a plebe: curules, qui curuli sella utebantur, b. e. consules, censores, prætores, ædilesque curules. Reliqui curulis sellæ jus non habebant. In provinciis quoque magistratus fuere, proconsulum, prætorum, quæstorum, qui ordinarii erant: item triumvirum, quæstorum, etc. colonis deducendis, curatorum viarum extra Urbem, etc. — c) Magistratus nomen proprie iis tribuitur, qui urbanam ac civilem administrationem bebent, nam qui militarem, eorum imperia sunt appellata: tametsi hoc non semper. V. IMPEBICUM. Sall. Jug. 3. Magistratus, et imperia**

minime mihi cupiunda videntur. *Sueton. Cæs. 54. Abstinentiam neque in imperiis, neque in magistratibus præstitit. Adde eumd. Aug. 61. — d) Interdum urbeni magistratus ita distinguuntur appellatione a provincialibus, ut illi quidem magistratus, hi potestates dicantur. Sueton. Claud. 23. Jurisdictionem in urbe delegat magistratibus solitam atque etiam per provincias potestatis, etc. In edicto Prætoris, apud Ulp. Dig. 2. 2. 1. Qui magistratum, potestatemve habeat. Adde ipsum Ulp. ibid. 1. 13.*

II.) Translate et sæpissime *magistratus* ipsum hominem significet, qui in magistratu est, ut docet *Paul. Diac. his verbis p. 126. 7. Müll. Quæ vox (magistratus) duabus significationibus notatur. Nam aut personam ipsam demonstrat, ut quum dicimus: magistratus jussit; aut honorem, ut quum dicimus: Tito magistratus datus est. Sic Cic. 1. Off. 34. 124. Est proprium munus magistratus intelligere, se gerere personam civitatis. Sall. Jug. 22. Oppida per magistratus administrare. Liv. 5. 17. Creare magistratus. Nepos Epam. 4. Magistratum quempiam tradere. scil. pueniendum. Id. Hann. 7. His enim magistratibus legisti Romam venerunt. h. e. bis consulibus. Gell. 2. 2. Tum Inter filium magistratum et patrem privatum publicos bonos cessare, genuinos ac naturales exoriri.*

MAGISTRIANUS, a, um, adject. (magister) ad magistratum seu præceptorem pertinens. *Fulgent. Planc. de Contin. Virg. p. 759. Elysium ingrediuntur campum, id est feristam vitem post magistratum timorem. et ibid. p. 762. Magistriani timoris projecte graveditur. h. e. timoris, quem magister seu præceptor incutit.*

MAGISTRO. V. MAGISTERO.

MAGMA, atis, n. 3. *μάγμα*, fex unguenti, ut *Plin. 13. Hist. nat. 2. 3. (19). interpretatur. Scribon. Compos. 157. Cæra libram et trientem, magmati P. bessem. Hinc crocomagma: quod V.*

MAGMATARIUS, ii, m. 2. qui magma conficit et vendit, unguentarius. *Gloss. Philoz. Magmatarius μαματός. Adde Varron. 5. Müll. L. L. 112. ut legit Turneb. 1. 22. Adversar. c. 6.; nem alii aliter omnino.*

MAGMENTUM magis augmentatum. *Paul. Diac. p. 126. 4. Ita corripit Müllerus: Codices enim et editiones vet. habent magmentum, quod verbis explicationi adjectis minime convenit. Sciliger violentius bulo vitio uederi studuit, ita ut postea majus augmentum scriberetur.*

MAGMENTARIUS, a, um, adject. (magmentum) ut *Magmentarium canum*, qui scil. magmenta, vel exta sacre imposita inferebantur stræ; etenim ita vocem interpretantur *Gloss. Philoz. Magmentarium, ἐπ' οὗ τὰ σπλάγγα ἀνατίθενται τοῖς βωμοῖς προσφέρονται. Varron. 5. L. L. 112. Müll. Magmentum a magis; quod ad religionem magis pertinet. Itaque propter hoc magmentaria cana (h. e. canistra), instituta locis certis, quo id imponeretur. Ita legit Turneb. 1. 22. Advers. c. 6. At Müllerus pro cana legit sana, et hæc adnotat: *Κανὴ, quæ Salmastius a Varrone significata putat, ab hec antiquitate Romanorum sacrorum aliena sunt.**

MAGMENTUM, i, n. 2. vox est sacrorum propria, et pro magis augmentum usurpatur, ut ait *Paul. Diac. (V. MACTUS)*, vel potius est ab etymo *mag*, unde *maclare* et *inuit. magere* et *magmentum* pro *magimentum*, ut ab *augere* est *augmentum* pro *augmentum* et similia. *Varro loc. cit. in MAGMENTARIUS. Arnob. 7. 24. extr. Non magmenta, non augmina, non mille species vel faciunium, vel etc. V. integrum caput. Cf. et Placidi Gloss. in Class. Suct. T. 3. p. 485. edente A. Maio, quævis ea corruptissima siut. Inscript. optime notæ apud Gruter. 229., quæ est apud Orell. 2489. SI QVIS HOSTIA SACRVM FAXIT, QVI MAGMENTVM NEC PROTOLLAT, INCIRCO TAMEN PROBE FACTVM ESTO. h. e., ut recte interpretatur Sigon. de ant. jur. prov. l. 2. c. 6. a med., Si quis hostia sacrum fecerit, quod sacrum ab hostiæ vitium non crescat, sive non adolescat, ut in legitimis accidit; nec majus augmentum proferat, idcirco tamen probe factum esto, ac triste nihil sacrificium portendat. Hactenus Sig. Eadem verba sunt in alia Inscript. apud eumd. 23. 12., quæ nunc Patavii quidem exstat, sed mutila ex parte dimidia, ut vi-*

dere est apud *Morcell. de stil. Inscr. Lat. T. 1. p. 62. ed. Patav. Alia Inscript. apud Fabrett. p. 635. n. 301. M. OFENTIVS MATRI DEVM MAGNÆ TAVROBOLIVM ET CRIOBOLIVM MAGMENTVM FRGIT. h. e. sacrum sine vitio, vel sacrum majore augmento, ut habet Morcell. de stil. Inscr. Lat. T. 1. p. 64. Sed Borghesius Diplom. di Decio p. 49. eam spuriam esse arbitratur. Ceterum V. et Pignor. Symbolic. epist. n. 30.*

MAGNÆVUS, e, um, adject. (magnus et ævum) qui magnæ seu provectoris ætatis est, grandævus. *Gloss. Philoz. Magnævus, ἀρχαῖος ἄρως.*

MAGNĀLIA, iam, n. plur. 3. (magnus) res præclaræ et mirandæ, grandi imprese, grandi cose, τὰ μεγάλα. *Tertull. 2. ad Uxor. 7. Sensit magnaia Id. 1. advers. Marcion. 54. Dat dextram niancus, loquitur magnaia nutus. Hinc in V. et N. Testam. sæpe est magnaia Dei. — Magnalia arma sunt ancilia in Inscript. apud Murat. 481. 5., quæ est apud Orell. 2244. MANSIONES SALIORVM PALATINORVM A VETERIBVS AD ARMORVM MAGNALIVM CVSTODIAM etc. Dempster. ad Rosin. Antiq. Rom. l. 2. c. 12. extr. perperam legit in esdem magnatum. At apud Gruter. 173. rectius habetur annalium, h. e. ancilium, quæ quotannis xiv. Cal. Apr. a Sallis in comitio agitabantur. V. SALII; et Guarini Comment. xii. p. 40.; et Bullett. archeol. an. 1842. p. 131.*

MAGNĀNIMIS, e, edject. (magnus et animus) recentiori formâ est idem ac magnenimus, h. e. qui magna anima præditus est. *Claud. Mamert. 1. Stat. anim. 20. Nec unquam perexigui corporis hominem magnanimem vere diceremus, quum ingentis corpulentie pusillanimes plerumque dicamus. Sicut dicimus magnanimus Moyses, quum Rubri maris vias intrepidus intravit. Adde Jornand. Get. 40. ad fin.*

MAGNĀNIMITAS, atis, f. 3. (magnanimus) magnitudo animi, præstantia, magnificentia: virtus animi magna spectantis, præsertim circe honores, *magnanimita, grandezza d'animo, μεγαλοφυχία. Cic. 1. Off. 43. 152. Omnis honestas manat a partibus quatuor, quarum una est cognitionis, altera communitatis, tertia magnanimitatis, quarta moderationis. Plin. Paneg. 58. Tuam magnanimitatem, an modestiam, an benignitatem prius mirer? — Et cum addita significatione ostentationis et jactantia, occurrit apud Ammian. 19. 6. Galli milites exili ne — exuta urbe periculis, nihil egisse operæ pretium pro magnanimitate Gallica memorentur.*

MAGNĀNIMUS, a, um, adject. (magnus et animus). Aliam formam **MAGNANIMIS** V. loco suo. — Magnanimus est qui magni est animi et magna conantis, *μεγαλόφυχος* (It. *magnanimo*; Fr. *magnanime, fier, noble, généreux*; Hisp. *magnanimo, noble, generoso*; Germ. *hochherzig, tapfer, muthig*; Angl. *great of mind, of great spirit, magnanimous, brave*). Occurrit — a) De humilibus. *Cic. 1. Off. 19. 63. Itaque viroa fortes et magnanimos, eodem bonos et simplices esse volumus. Sic Id. 4. Tusc. 28. 61. Illum esse, quem magnanimum et fortem virum dicimus. Virg. 6. Æn. 379. Magnanimi berues. Ovid. 4. Fast. 379. Hæc, ait, illa dies, Libycis qua Cæsar in oris Perfidia magnanimi contudit arma Jubæ. Lucret. 5. 401.; et Ovid. 2. Met. 111. Magnanimus Phæthon. Ovid. 13. Met. 298. Achilles. Virg. 10. Æn. 139. gentes. Sic Sil. It. 1. 29. Verum ubi magnanimis Romam caput urbibus alte Eiserere — videt etc. — b) De brutis animalibus. *Virg. 3. Æn. 704. magnanimum generetor equorum. Ovid. 3. Trist. 5. 33. Magnanimus ieo. — c) De abstractis. Gell. 7. 19. Liberale atque magnanimum factum.**

MAGNĀRIUS, ii, m. 2. (magnus) magnis pecuniis negotians, magnus negotiator: opponitur autem tenuiario, vel minusculato, chi vende e compera indigno, *μεγαλέμπορος. Apul. 1. Met. ab init. Omnis enim pridle Lupus negotiator magnarius coemerat. Inscript. apud Gruter. 283. 1., quæ est apud Orell. 4074. CORPVS COBARIORVM MAGNARIORVM SOLIARIORVM (pro solariurum). Alia apud Fea, Framm. cons. p. 14. n. 49., quæ est apud Henzen. 6476. ATTIO INSTEBIO TERTVILLO CORRECTORI Venetiæ et Histricæ præpositio FABRICÆ præfecto vrbis æRMÆ CORPVS MAGNARIORVM ET A.*

TYAM AERE INSIGNEM LOGAVIT CYRANTIBVS FLAVIIS RESPECTO ET FLORENTIO VV. PP. PRAEPOSITIS CORPORIS MAGNATORVM. Alia in *Giorn. di Fir. ann. 1773. p. 636.*, quae est apud *Orell. 4264. DIS MANIBVS M. IVM PVDENTIS PISTORI MAGNARIO PERSIANO. venditor indigrosso di pane ad uso di Persia. Alla apud Murat. 731. 1. 2. CORPVS PISTORVM MAGNARIORVM, ET CASTRENSIARIORVM. ET 519. quin-quennialis CORPOR. MACNAR. TIGNARIORVM. Inscript. Neap. apud Mommsen. 4106., quae est apud Henzen. 7243. CN. MEVIVS ANTEROS AVGVST. CN. MEVIVS GN. L. FELIX GN. MEVIVS CN. L. FELIX MAGNAR. CN. MEVIVS GN. L. AMARANTVS.*

MAGNAS, ātis, m. 3. (magnus) vir primarius, magnate, μεγατῶν. *Fulgat. interpr. Eccli. 33. 19. Audite me, magnates, et omnes populi. et 38. 3. Disciplina medici exaltabit caput illius, et io conspectu magnatorum collaudabitur. sic pro magnatum. legitur etiam ibid. 11. 1., 23. 18., 28. 17. et alibi. Similiter ibid. 20. 29. Homo prudens placebit magnatis. quod legitur etiam ibid. 20. 30. et 8. 10. V. et MAGNALIA.*

MAGNE, adverb. (magnus) valde, grandemente, μάλα. *Tac. 11. Ann. 36. Sponte, an coactus tam magne peccavisset. Alii leg. magna, quod est multo rectius. Agnoscere tamen videtur etiam Cleod. p. 1920. Putsch. et legitur apud Ascon. ad Cic. pro Scatur. Usus erat iis (columnis) aedilis, ut ipse quoque significet, in ornatu theatri quod ad tempus perquam ampla magnitudine magne fecerat. Hic A. Maius in *Class. Auct. T. 2. p. 318.* hac adnotat: Ita magne fecerat cum principe editione codex Ambrosianus: alter vero magnificerat, ut manu emendatum vldi etiam in Aldina editione: reliquae, quas vidi, editiones habent magnum fecerat. Ceterum Beier. legendum coniecit magnifice fecerat: id nun satis placet Bailero, qui adverbium magne seclisit utpote ortum ex mendosa geminatione praecedentis vocabuli, ut et ipso *Manutio* videbatur.*

MAGNES, ētis, m. 3. μάγνης, magne, calamita, lapis, qui ferrum trahit, al. lapis Heraclius, et sideritis: a Magnesia urbe Lydiae, quia circa eam provenit. *Lucret. 6. 909. lapis, quem magne vocant patrio de nomine Graii, Magnetum quia sibi patriis in finibus ortus. Sed Plinius 36. Hist. nat. 16. 25. (127.) scribit ex Nicandri sententia, repertum fuisse in Ida, et appellatum esse ab inventore, qui quum pecus pascentis pedum forte haberet ferratum, et crepidas ferreis clavis compactas, animadvertit, lapidem hunc ferro adhaerere. Ceterum ab antiquis bisariam magnes accipitur, interdum pro eo, qui ferrum trahit, interdum pro lapide argentei nitidis. Hinc quidam veterum dicunt, alium esse magnetem a lapide Heraclio. Cic. 1. *Divinat. 39. 86. Ut, si magnetem lapidem esse dicam, qui ferrum ad se allicit et attrahat; rationem cui id fiat, afferre nequeam. Adde Lucret. 6. 1044. et 1062.; Augustin. 22. Civ. D. 1.; et Isid. 17. Orig. 4. — Claudian. babel Edyllium de magne. — Vox est adjectiva, et quum absolute ponitur, lapis subintelligitur. Sil. 11. 3. 265. Venere Ethiope, gens haud incognita Nilo, Qui magne serant. — NB. De nom. proprio V. ONOM.**

MAGNETARCHES, ē, m. 1. μαγνητάρχης, princeps Magnetum, summus magistratus apud Magnetas. *Liv. 35. 31. et 39.*

MAGNETICUS, a, um, adject. magnetem spectans. *Claudian. carm. de magnet. 26. Venerem magnetica gemma figurat.*

MAGNETICUS, V. MAGNETIES.

MAGNETICUS, a, um, adject. (magnus et dico) qui magna dicit, militantare, μεγαλοφρόμων. *Plaut. Mil. glor. 3. 3. 48. Quin noverim magneticum, cinctonatum, marchum unguentatum. Ammian. 23. 6. Persae magnetici et graves et tetrici. — Et cum abstractis. Plaut. Rud. 2. 6. 31. Dum tuis ausculto magnetici mendacis.*

MAGNETICUS, is, ere, a. 3. (magnus et facio) magni aestimare, stimare grandemente, περί πολ- λῶν ποιῶμαι, θαυμάζω. *Plaut. Asin. 2. 4. 1. Quid hoc est negotii? neminem meum dictum magnificare. Id. Pseud. 2. 1. 4. Omnes res perinde sunt, ut agas, ut eas magnificas. Sic cum superlat. maximifacere fidem, Id. Cas. prot. 2. Bentley. leg. etiam apud Ter. Hecyr. 2. 2. 18. Quem intellexi illam haud minus, quam sc ipsum magnificare.*

Al. leg. magnificare. — Ceterum sapiens et rectius divisum legitur magni facio.

MAGNIFICATIO, ōnis, f. 3. (magnifico) actus magnificandi. *Macrob. 5. Saturn. 13. sub fin. Personarum varia magnificentio.*

MAGNIFICĒ, adverb. (magnificus). Comp. Magnificus est Catonis, teste *Paul. Diac. p. 152. 11. Müll.*, quocum cf. *Festum p. 154. 20.*; *Sup. Magnificissime est Accii apud Priscian. p. 603. Putsch.* — Aliam formam MAGNIFICENTER V. loco suo. — Magnificē ¶ 1. In bonam partem est magnificenter, laute, splendide, μεγαλοπρεπῶς; (II. magnificentemente, con magnificenza, con splendidezza; Fr. magnifiqueement, avec magnificence, d'une manière grandiose; Hisp. magnificentemente, con esplendor; Germ. grossartig, prächtig, herrlich, vortrefflich; Angl. magnificently, splendidly, nobly, generously, grandly, pompously, sumptuously). Occurrit — a) Generatim. *Plaut. fragm. apud Charis. 2. p. 187. Putsch. Spectavi ludos magnifice atque opulenter. Cic. Quint. 30. 93. Ornare magnifice splendideque convivium. Id. 3. Verr. 26. 65. Magnifice et ornate convivium comparare. et 6. ibid. 27. 62. Exornare ample magnificeque triclinium. Id. Dom. 44. 115. Habitare laze et magnifice. Id. 1. Off. 26. 92. Magnifice, graviter animoseque vivere. Nepos Datam. 3. Magnifice donare aliquem. Sueton. Tib. 7. Magnifice ludos dare. Cic. 2. Cat. 1. 1. Perdidius hominem, magnificeque vicimus. gloriosamente, con sommo vanto. — b) Speciatim refertur interdum ad orationem, et praecipue ad magniloquentiam. *Plaut. Pseud. 2. 4. 11. Magnificē compellare. h. e. splendidis et magnificis verbis. Ter. Adelph. 2. 3. 4. Numquam ita magnifice quidquam dicam, id virtus quio superet tua. Cic. Brut. 73. 254. Amice et magnifice laudare. Tibull. 2. 6. 11. Magna loquor: sed magnifice mihi magna locuto Excutiunt clausae fortia dicta fores.**

— c) Item speciatim in re medica usurpat pro magnopere, valde. *Plin. 24. Hist. nat. 11. 58. (96). Radicula ex melle prodest magnifice ad tussim. h. e. magnopere, valde. Sie Id. 30. ibid. 14. 47. (139). Magnifice juvat ovis cerebrum gingivis illitum. Scribon. Compos. 83. Oportet autem eodem die acetum non gustare, quod interdum per se magnifice solet prodesse. ¶ 2. In malam partem est cum ostentatione, superbe, affectato. *Plaut. Pseud. 4. 1. 7. Magnifice inferre se. Sic Liv. 2. 6. Magnifice incedere. pomposamente, tronfio. Rursus Plaut. Cas. 3. 6. 4. Magnifice patriceque anciri. Ter. Heaut. 4. 3. 31. Magnifice efferre se. h. e. con millantare. Sic Cic. 4. Herenn. 21. 29. se jactare atque ostentare. Brutus 1. ad Cic. 16. Magnifice loqui. Cic. Rosc. com. 2. 5. Usque eone te ditigis, et magnifice circumspicis, ut pecuniam non ex tuis tabulis, sed ex diversariis petas? Huc referri potest et illud *Plaut. Pers. 2. 5. 7. Magnificē consciebor. h. e. clare, et ut solent affectato graves.***

MAGNIFICENTER, adverb. (magnificus). Comp. Magnificenter et Sup. Magnificentissime. — Magnificenter est idem ac magnifice, magnificentemente. ¶ 1. In bonam partem. *Fibru. 1. 6. Opulium magnificenter aedificatum et eleganter. Cic. Orat. 34. 119. Omnia excelsius magnificentiusque et dicet et sentiet. Id. ibid. 43. 147. Quae etiam sunt, sicuti mihi videntur, necessaria, tamen sunt magnificentius, quam docentur. Id. 4. Fin. 2. 4. Basque ipsas virtutes viderent nos magnificentius appetere et ardentius. Id. 4. Fam. 7. Quin consultius magnificentissime atque optime gesseris. Id. 14. Att. 4. Gloriosissime et magnificentissime quippiam conficere. ¶ 2. In malam partem. *Cic. 2. Att. 21. Qui antea solitus esset jactare se magnificentissime illo in loco, — ut ille tunc humilis, ut demissus erat!**

MAGNIFICENTIA, ae, f. 1. (magnificus) animi qualitas, cujus definitionem V. infra sub I. μεγαλοπρεπεία (II. magnificentia, grandezza nel sentire e nell'operare; Fr. magnifique, grandeur dans les entreprises, dans les pensées, dans le langage; Hisp. magnificentia, grandeza; Germ. hochherzige Gesinnung, Hochherzigheit; Angl. magnificence, grandeur).

I.) Proprie. *Cic. 2. Invent. 54. 163. Magnificētia est rerum magnarum et excelsarum cum*

animi ampla quadam et splendida propositioe agitata atque administratio. Cf. *eumd. 1. ibid. 56. 109. Sic Id. 1. Off. 21. 72. Capessentibus rempublicam, nibilo minus quam philosophis, haud scio an magis etiam, et magnificentia et despicentia adhibenda sit rerum humanarum. Id. 2. leg. Agr. 8. 22. Nam hoc quidem vix est liberi populi, vix vestrorum animorum ac magnificētia. h. e. magnanimitatis.*

II.) Translate. ¶ 1. Generatim in bonam partem dicitur de rebus physicis et aliis, pro splendore, copia et generosis sumptibus, quae ingenium hominem et praedivitem decent. *Cic. Orat. 25. 83. Magnificētia epularum. Sic Sueton. Vitell. 2. cenarum. Cic. 1. Off. 39. 140. villarum. Id. 2. Legg. 26. 66. funerum et sepulcrorum. Id. Mur. 19. 38. ludorum. Sueton. Aug. 43. spectaculorum. Cic. Rosc. com. 8. 24. liberalitatis. Id. 1. Off. 39. 140. Cavendum est, si aedifices, ne extra modum sumptu et magnificentia prodeas. Liv. 1. 57. Exhaustus magnificentia publicorum operum. Vellej. 2. 1. 2. Publicamque magnificentiam secula privata luxuria est. — Magnificētia Aug. legitur in numero *Commodi Aug. apud Dionet. Rar. des méd. p. 250. et 265.*, cujus inscriptionis interpretatio habetur haec apud *Morcell. de stil. T. 1. p. 382. Ad indicandum spectaculorum ingentem apparatus, quae Commodus saepissime exhibuit; quam sententiam confirmant veteres loquendi formulae, Tullii potissimum, qui Pompeji ludos magnificentissimos Pis. 27. 65. dixit, item ejusdem remanitiones magnificas 7. Fam. 1., et magnificentiam cum apparitione popularium munerum conjunxit 2. Off. 16. 56. — In malam partem accipitur illud *Cic. fragm. apud Non. p. 431. 14. Merc. Pœni (al. Phœnicis) primi mercatoris et mercibus suis avaritiam et magnificentiam et inextinguibiles cupiditates omnium rerum importaverunt (vulgati libri exportaverunt, Forcell. supportaverunt) in Graeciam. ¶ 2. Speciatim in artibus. — a) In dicendo. *Quintil. 4. 2. 61. His tribus narrandi virtutibus adjuvunt quidam magnificentiam, quam μεγαλοπρεπείαν vocant, et 3. 8. 61. Verborum magnificentia. — b) In iungendo pro arte mira et magna facienda. *Plin. 36. Hist. nat. 5. 4. (19). de Phidia. Haec sint obiter dicta de artifice nunquam satis laudato; simul ut noseatur, illam magnificentiam aequalem fuisse et in parvis. ¶ 3. Item speciatim in malam partem est ostentatio, jactantia. *Cic. Amic. 6. 21. Jam virtutem ex consuetudine vitae sermonisque nostri interpretemur; nec eam, ut quidam dicit, verbum magnificentis metiamur. con parole grandiose e pompose. Sic Ter. Phorm. 5. 8. 37. I hinc in malam crucem cum istae magnificentia.******

MAGNIFICUM, ū, n. 2. (magnus et facio) magnum factum. *Gloss. Philox. Magnificum, μεγαλοεργία.*

MAGNIFICO, as, ūvi, ātum, are, a. 1. (magnus et facio). Part. *Magnificans et Magnificatus* apud *Fulgat. interpr. Luc. 5. 25. et 17. 15., Act. 10. 46., Exod. 15. 21. et alibi saepe. — Magnificare est magni facere, magni aestimare, θαυμάζω (II. estimare assai, faire grand conti; Fr. estimer beaucoup, faire grand cas de, priser grandement; Hisp. estimar mucho, apreciar mucho; Germ. hochschätzen, hochachten; Angl. to value or esteem greatly).*

I.) Proprie. *Plaut. Stich. 1. 2. 44. Pudicitia est, pater, eos magnificare, qui nos sorias sutpserunt sibi. Id. Men. 2. 3. 19. Te unum ex omnibus Venus vovit me magnificare. Ter. Hecyr. 2. 2. 18. Quem ego intellexi illam haud minus, quam se ipsum, magnificare. Al. leg. magni facere.*

II.) Translate, seu metonymice est laudare, extollere, preferre: quod sane faciunt, qui magni aestimant, magnificare, esaltare, θαυμάζω. *Plin. 35. Hist. nat. 12. 45. (155). et 36. ibid. 5. 4. (41). Arcesilaum quoque magnificat Varro, cujus se marmoream habuisse leonam tradit, et 36. ibid. 12. 18. (83). Magnificatur et alia turris, a rege facta in insula Pharo. Id. 17. ibid. 9. 6. (50). Varro principatum dat turdorum finio ex aviariis: quod etiam pabulo bonum suumque magnificat.*

MAGNIFICUS, a, um, adject. (magnus et facio). Comp. *Magnificior et Sup. Magnificissimus* olim dicta sunt antiquis, ut est apud *Festum p. 154.*

20. Müll. et Paul. Diac. p. 151. 7. Müll. Sed hæc obsoleta: in usu autem sunt *Magnificentior* et *Magnificentissimus* II. 1. a *magnificens* orta, itidem obsoleto. — *Magnificus* proprie de homine dicitur, qui magna et sentit et facit, item qui in magnis cum dignitate sumptum facit, qui circa publicam administrationem impensas facit honorificas, veluti in ludis, in templis, in ædificiis, in epulo publico et hujusmodi, *μεγαλοπρεπής* (It. *magnifico*, che altamente sente ed opera, splendido; Fr. qui fait de grandes choses, ou qui se montre sous l'aspect de la grandeur, grand, grandiose; Hlsp. *magnifico*, grande; Germ. *gross in That und Gesinnung*, hochherzig, in Fracht sich zeigend; Angl. *magnificent*, splendid, noble).

I.) Proprie. ¶ 1. In bonam partem. Liv. 1. 10. Vir factis magnificus. Cic. 1. Off. 23. 79. Animus excelsus magnificusque. — Sall. Cat. 9. Cives in supplicis deorum magnifici, domi parati. Cf. Plin. Paneg. 51. At quem magnificus in publicum! Rursus Sall. Cat. 50. Rbdiorum civitas magna atque magnifica. Nepos Att. 13. Elegans, non magnificus, splendidus, non sumptuosus; omni diligentia munditiam non affluentem affectabat. Sueton. Ner. 30. Sordidos ac deparcos esse (putabat), quibus ratio impensarum constaret; prælatos vereque magnificos, qui abuterentur se perderent. Vellej. 2. 130. Quam magnificus animi temperamento Cn. quoque Pompeji munera assumpta igne restituit! ¶ 2. In malam partem est qui verbis se jactat et ostentat, gloriosus, *millantore*. Plaut. Bacch. 4. 9. 42. Cum magnifico milite, urbes verbis qui inermis capit. Id. Asin. 2. 2. 84. Extemplo facio factum me atque magnificum virum: dico, me atrieossem esse. Cf. Liv. 7. 32. de imperatore. Utrum qui audendus dumtaxat magnificus adhortator sit, verbis tantum ferax, operum militarium expertus; an qui et ipse tels tractare, procedere ante signa, versari medla in mole pugnae sciat.

II.) Translate. ¶ 1. In bonam partem. — a) De rebus et abstractis. *Hes magnificæ* suot laudæ, splendide, copiose, magno sumptu factæ et cum dignitate, *suntuosa*, *magnifiche*, *ricche*. Cic. 2. Legg. 1. 2. Magnificæ villæ. Ovid. 8. Fast. 677. Te quoque magnificæ, Concordia, dedicat æde. Plin. 6. Hist. nat. 19. 22. (67). Magnificum oppidum. Justin. 12. 8. 16. Castra solito magnificentiora fieri jussit, quorum molitionibus et hostis terreretur, et posteris admiratio sui relinquere. Cic. 1. Off. 8. 25. Delectant etiam magnifici apparatus, vitæque cultus cum elegantia et copia. Id. 9. Fam. 16. ad fin. Nec tamen eas cœnas quero, ut magnæ reliquæ fiant: quod erit, magnificum sit et laudum. Id. 3. Verr. 22. 58. Forum adornatum magnifico ornatu. Cæs. 8. B. G. 18. Funera magnificæ et sumptuosa. Cic. 3. ad Q. fr. 8. Magnifici ludi. Sueton. Claud. 21.; et Vellej. 2. 56. 1. Spectacula magnificæ. Cic. 7. Fam. 1. Venationes binæ per dies quinque magnificæ. Sall. Cat. 21. Belli spolia magnificæ. Id. Jug. 4. Clari et magnifici boores. Ovid. 1. Amor. 2. 28.; et Vellej. 2. 40. 3. Magnifici triumphus. Cic. 5. Tusc. 21. 61. Stragulum magnificis operibus pictum. Justin. 2. 1. Res gestæ satis amplæ magnificæque. Nepos Thrasyb. 1. Magnificentissimum factum. Cic. 1. Divinat. 28. 59. Senatusconsultum magnificentissimum. Id. Dom. 56. 142. Italiæ magnificentissimus ille motus. h. e. perhonorificus. Id. 2. Off. 16. 57. Crasus magnificentissima ædilitate functus. — Et absolute. Cic. Pis. 2. 3. Magnificentius est dicere, quemadmodum gesserim consulatum, quam quemadmodum ceperim. Id. 2. Fin. 34. 113. Ad aliora quædam et magnificentiora, mihi crede, nati sumus. — b) Nonnumquam refertur ad sermonem splendidum, grandem, sublimem. Cic. 2. Orat. 21. 89. Genus dicendi magnificum atque præclarum. Id. Brut. 32. 123. Magnificentius dicendi genus et ornatum. Id. opt. gen. Orat. 4. 12. Neque eor quidquam excelsum magnificumque delectat. Plin. 35. Hist. nat. 4. 9. (26); et Avel. Vict. Vir. illustr. 34. Magnificæ oratio. Adde Quintil. 8. 3. 18., 11. 3. 153, 10. 1. 83. et alibi. — c) Est etiam magni æstimabilis, dignus qui plurimi fiat, admirabilis, apud Plin. 19. Hist. nat. 3. 15. (38). Laser magnificum in usu medicamentisque. et 24. ibid. 16. 95. (152). Myriophyllum magnifici usus ad vul-

nera. ¶ 2. In malam partem est ostentatione et jactantia plenus. Ter. Eun. 4. 6. 3. Usque adeo ego illius ferre possum ineptias et magnifica verba. *millanterie*. Sic Sueton. Cal. 44. Nihil autem amplius quam Adminio — in ditionem recepto, quasi universa tradita insula, magnificas Romam litteras misit. Tibull. 1. 5. 5. libeat ne dicere quidquam Magnificum posthac, borrida verba doma.

MAGNILOQUAX, ælis, adject. omni. gen. (magnus et loquor) idem ac magniloquus. Gloss. Lat. Gr. *Magniloquax*, *μεγαλόλογος*.

MAGNILOQUENTIA, æ, f. 1. (magniloquus). ¶ 1. In bonam partem est granditas verborum, stili sublimitas, *stille sollevato*, *μεγαληγορία*. Cic. Orat. 57. 191. Dactylicus numerus hexametrorum magniloquentiæ est accommodator. Id. 13. Fam. 15. Homeri magniloquentia. Gell. 3. 7. init. Pulcrum facinus Græcarumque facundiarum magniloquentia condigum M. Cato scriptum reliquit.

¶ 2. Accipitur et in malam partem pro jactatione et ostentatione loquentiæ, *millanteria*. Liv. 44. 15. Qua audita re, principem legationis, cujus magniloquentiam vis curia paullo ante ceperat, corruisse. Gell. 1. 2. Quid de hujusmodi magniloquentia vestra senserit dixeritque Epitectus. Ammian. 16. 12. ad fin. Magniloquentiæ elatus adulatorum.

MAGNILOQUOUS, a, um, adject. (magnus et loquor). ¶ 1. In bonam partem est qui grandibus verbis utitur, magnificus, *chi parla sollevato*, *μεγαλόφωνος*. Stat. 5. Silv. 3. 62. Fors et magniloquo non posthabuisset Homero. ¶ 2. In malam partem est qui se jactat, *millantore*. Tac. Agric. 27. Atque illi modo cauti ac sapientes, prompti post eventum ac magniloqui erant. Martial. 2. 43. quæ tu magniloquus sonas. Similiter Ovid. 8. Met. 396. Talia magniloquo tumidus memoraverat ore. Stat. 3. Theb. 192. magniloquos luit impia flatus Tantalus. h. e. Nlobe Tantalii filia.

MAGNIPENDO et rectius *divisim* magni pendo, is, ere, a. 3. magni facere, magnificare, magni æstimare, *stimare assai*, *fare gran conto*, *μαρὶ πολλοῦ ποιοῦμαι*. Plaut. Stich. 1. 2. 78. Vosne mendicos homines magnipenditis? Id. Pseud. 1. 2. 85. Tu oleum haud magnipendis. Id. Asin. 2. 4. 54. Non magnipendo, ne dicit. non *fo gran caso*. et Ter. Adelph. 5. 4. 25. Ego quoque a meis me amari et magnipendi postulo.

MAGNISONANS, antis, adject. magna sonans, ut Sara magnisonantia, Accius apud Non. p. 463. 15. Merc. V. CACHINNO, as.

MAGNITAS, ætis, f. 3. (magnus) magnitudo, apud veteres. Accius apud Non. p. 136. 27. Merc. Namque sat fingi, neque dici potest pro magnitate.

MAGNITIES, æi, f. 5. (magnus) idem ac magnitudo, apud recentiores scriptores, ut etiam *pinguities* pro *pinguitudo* usurpat ab *Apulejo* et *Arnobio*. Auct. carn. de Pharmic. 145. Magnitatem, terris Arabum quæ gignitur ales, Vix æquare potest, seu fera, seu sit avis. h. e. struthiocamelus, quæ avis in Arabia gignitur, vix phenicis magnitudinem æquare potest. *Heinsius* pro *magnitiem* non male putat legend. *magna etiam teris* etc.

MAGNITUDO, inis, f. 3. (magnus) similitudo, moles rerum corporearum, *μέγεθος* (It. *grandezza*, *ampiezza*; Fr. *grandeur*; Hlsp. *grandezza*; Germ. d. *Grösse*; Angl. *greatness*, *bulk*, *magnitude*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. Varro 3. R. R. 18. 20. Silvestres apes minores sunt magnitudine, scil. quam cicures. Justin. 15. 4. 19. Elephantus magnitudinis infinitæ. Sueton. Cæs. 32. Quidam eximia magnitudine et forma in proximo sedens repente apparuit, arundine canens. Sic Cæs. 1. B. G. 39. Ingenti magnitudine in corpore Germanos esse prædicant. et Justin. 11. 13. 5. Mæcedones multitudinem hominum (h. e. Persarum), corporum magnitudinem armorumque pulcritudinem mirabantur. Ceterum Cic. 1. Off. 43. 154. Mundum magnitudinem metiri. *la vasta estensione*. Plin. 5. Hist. nat. 9. 10. (53). Insula magnitudinis vastæ. Cæs. 6. B. G. 9. Silva magnitudinis infinitæ. Cic. 3. Fin. 14. 45. Magnitudo maris Ægæi. Cæs. 3. B. G. 13. fluctu et tempestatum. et 1. B. C. 49. Omnis. Ammian. 22. 8. undarum. Id. 24. 1. fluentorum. Nepos præfat. 8. voluminis. Id. Lysand. 4. Elber pari magnitudine. Sueton. Cæs. 44. Magnitudo

theatri. Id. Vitell. 13. patinæ. Plin. 37. Hist. nat. 10. 60. (167). Lapillus in parva magnitudine multicolor. Cels. 5. 25. n. 4. Catapolla fluot ad fæm magnitudinem. *della grandezza*. Sic Plin. 22. Hist. nat. 23. 49. (101). Urinam ciet laser, cicris magnitudine diluam. et Scribon. Compos. 135. Nitril pondus — avellanæ nucis magnitudine devoratur. — In plurali num. Cic. 13. Phil. 3. 5. Magnitudines regionum. ¶ 2. Latiori sensu, vel translate ut aliis placet, refertur ad copiam et numerum. Nepos Datam. 1. Magnitudo copiarum. Cf. Ammian. 21. 3. Urgente magnitudinis mole disjecti sunt nostri. h. e. hostium. Cic. 2. leg. Agr. 35. 95. Bonitas agrorum et fructuum magnitudo. Id. Rosc. Am. 7. 39. pecuniarum. Id. 7. Verr. 9. 22. quæstus. Id. 2. Invent. 58. 168.; et Sueton. Cæs. 33. et Oth. 5. aris alieni.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim de incorporeis et abstractis dicitur, et refertur ad qualitatem et intentionem. Cic. 7. Verr. 10. 26. Magnitudo frigiditatis. Sic Ammian. 20. 11. hiemis. et 17. 7. præcellarum. Rursus Cic. 3. Herenn. 11. 20. Magnitudoem vocia maxime comparat natura, nonnihil adauget, sed maxime conservat curæ. *la estensione della voce*. — Ceterum Cic. 2. Fam. 7. Magnitudo et vis amoris. Id. Deiot. 11. 30. acerbitatis et odii. Id. 1. Orat. 4. 15. et varietas multitudine causarum. *gravità, importanza*. Nepos Iphicr. 1. rerum gestarum. Cic. 1. Fam. 7. benevoli. Id. Quinct. 2. 6. periculi. Nepos Epam. 2. virium. *robustezza*. Plin. 25. Hist. nat. 3. 7. (74). doloris. et ibid. 2. 3. (7). ingenii. ¶ 2. Speciatim *magnitudo animi* est magnanimitas, excelsus animus magna spectans, vilia despiciens, et qui nullo periculo aut difficultate deterretur. De ea Cic. Partit. orat. 22. 77. Cujus est liberalitas in usu pecuniarum, simulque altitudo animi in capiendis incommodis et maxime injuriis. Id. ibid. 23. 81. Magnitudinem animi superbia in animis extollendis et desipientia in contemnendis honoribus imitatur. Id. 1. Fam. 7. a med. Magnitudinem animi tui ne unquam in octas cuju quem injuria. Cæs. 2. B. G. 27. extr. Quæ facilla ex difficillimis animi magnitudo redegerat. Auct. B. Alex. 32. Dignum fructum virtutis et animi magnitudinis tulit. Nepos Eunien. 5. Sed exiles res animi magnitudinem, etsi non frangebant, tamen imminuebant. Adde *sumid*. Themist. 10. et Thrasyb. 1.; et Justin. 11. 12. 12. — Absolute. Plin. 18. Hist. nat. 6. 7. (35). Non fraudando magnitudine hac quoque sua Cn. Pompejo, qui nunquam agrum mercatus est cœnterminum. ¶ 3. Item speciatim ad tempus refertur. Plin. 36. Hist. nat. 10. 15. (72). Ad depredendas solis umbras, diurnoque ac nocturno magnitudines. *la lunghezza*. ¶ 4. Apud argenteis ætatis scriptores ponitur pro dignitate, excellentia. Tac. 16. Ann. 23. Imperatoris magnitudo. Id. 14. ibid. 54. Invidia infra tuam magnitudinem jacet. Justin. 14. 5. 10. Seu memoria mariti, seu magnitudine filii (h. e. Alexandri M.) et indignitate rei moti Mæcedones, ad Olympiadem transiere. Id. 37. 2. 1. Hujus (Mithridatis) futuram magnitudinem etiam cælestis ostenta prædixerant. Sic Sueton. Jug. 94. Non ab re fuerit subtexere, quæ el prius quam nasceretur et ipso natali die ac deinceps evenient, quibus futura magnitudo ejus et perpetua felicitas sperari animadvertitque posset. Justin. 37. 4. 5. Mithridates quom se jam parem magnitudini Romanorum crederet, superbo responso etc. *alla potenza Romana*. ¶ 5. Hinc sequioris Latinitatis temporibus fuit etiam titulus honoris, quo decorabatur magister militum per Orientem. Imp. Justinian. Cod. 1. 27. 2. § 3. In Sardinia autem jubemus ducem ordinari habentem milites pro custodia locorum, quantos et ibi tua magnitudo providerit. Cassiod. 9. Variar. 13. ad Comitum patrimonii. Magnitudini lux præsentis auctoritate præcipimus, ut etc.

MAGNOPERE, adverb. ex magno opere conflatum, quod et *divisim* usurpatur. — Secundum licenter producit Paulin. Nolan. carn. 27. 73. V. tamen locum in GENS. — Comp. *Majore opere* sub 2.º; Sup. *Maximopere* vel *divisim* *Maximo opere* sub 3.º — *Magnopere* fere cum verbis jungitur, et est valde, vehemens, *δία, κάυ* (It. *sommamente*, *molto*, *assai*; Fr. *excessivement*, *beaucoup*, *grandement*; Hlsp. *mucho*, *grandemente*, *excesivamente*; Germ. *mit großer Mühe*, *sehr*, *überaus*, *besonders*; Angl. *very much*, *much*,

greatly, exceedingly). 1.) Positiv. *magnopere*. — a) Junctim legitur apud *Plaut. Pers.* 2. 2. 59. Edictum est magnopere mihi, ne cuiquam crederem. mi è stato strettamente comandato. *Lucret.* 1. 638. et 2. 176. Magnopere a vera lapsi ratione videntur. *Cic.* 15. *Fam.* 13. circa meo. Ego tibi Roman properandum, magnopere censeo. et 2. *ibid.* 6. Magnopere volo. *Id. Senect.* 13. 44. desidero. *Id.* 1. *Legg.* 20. 53. L. Gellius philosophis magnopere auctor fuit, ut etc. *Id.* 7. *Ferr.* 41. 107. Quid, inquam, magnopere Cleomenes facere potuit? *che grande cosa poté egli mai fare?* *Id.* 2. *Orat.* 86. 253. Juvenes stare ad januum duos, qui eum magnopere evocant. *con grande istanza e premura. Cælius ad Cic.* 8. *Fam.* 1. Ut nunc est, nulla magnopere expectatio est. h. e. nulla magna expectatio. *Sic Liv.* 3. 26. Nulla magnopere clade accepta. h. e. oulla magna clade. *Cic. Rosc. Com.* 15. 43. Quorum recidat responsum tuum, noo magnopere laboro. *non ci penso troppo, poco mi cura. Plin.* 10. *Hist. nat.* 2. 2. (3). Phœnix non visus magnopere. *poco, di rado, et* 35. *ibid.* 10. 37. (120). Ideo non exstant exempla alia magnopere. h. e. multa exempla. — b) Divisim (quod a recentioribus etiam in locis huc usque allatis præfertur) legitur apud *Cic.* 13. *Fam.* 34. Magnopere opere abs te peto, cures, ut etc. *Id.* 2. *Invent.* 1. 2. Quum puerorum formas magno hic opere miraretur etc. *Id.* 13. *Att.* 28. *extr.* Dolabellæ magno opere accessissus. — c) Et inverso ordio. *Accius apud Non.* p. 357. 13. *Merc.* Ite acutum, atque opere magno edicite, ut etc. *Cf. Plaut.* *Cas.* 2. 7. 6. Atque id non tam agre 'st jam vicisse villicum, quam id expetivisse opere tam magno senem. — 2.) *Comp.* *Cato apud Gell.* 7. 3. Quo majore opere dico suadeoque, uti etc. — 3.) *Sup.* *Mazimopere*. — a) Junctim legitur apud *Ter. Heaut.* 4. 1. 13. Meministis mihi te maximopere dicere etc. *Cic.* 3. *Fam.* 2. A te maximopere, etiam atque etiam queso et peto, ut etc. *Liv.* 42. 57. Maximopere inilligne ferens. — b) Divisim. *Cato apud Festum* p. 242. 20. *Müll.* Villæ atque aedes edificatæ atque expoliatæ maximo opere citro atque chore. *Ter. Eun.* 3. 2. 26. Thais maximo te oratit opere, ut etc. — c) Et inverso ordine. *Plaut. Stich.* 1. 3. 94. Rogare jussit te opere maximo, ut etc. *Ter. Phorm.* 5. 1. 33. Nus ambo opere maximo dabamur operam, ut etc.

MAGNUM, adverbii more. *V.* voc. seq. in *fin.*
MAGNUS, a, um, adject. *Magna* reipublicæ gratia pro *magna* reipublicæ est apud *Plaut. Mil. glor.* 2. 1. 25. — Ratione habita etymii, videtur esse a voce Græca *μῆγας*, n inserto: certe est ab etymo *mag*, unde *macltus* et *maclto*. Hinc etiam — *Comp.* *Major, jus* (pro *magior*) et *Sup.* *Maximus* vel antiquo more *Maxumus* (h. e. *magsimus* per syncope pro *magissimus*) in omnibus fere paragr. — *Sup.* *Magnissimus* occurrit tantum in *Inscript.* apud *Guarini Fast. duumv.* p. 179. *cosmvs neqvitiar* 'st *MAGNISSIMAR*. Similiter in *alia* apud *eumd.* *Cipp. Osco. Abellan.* p. 54. — *Magnus* est grandis, amplus; cui *pauus* opponitur, *μῆγας* (h. e. grande; Fr. *grand, vaste, spacieux, étendu, gros, élevé*; Hsp. *grand, vasto, espacioso, dilatado, grueso, alto*; Germ. *gross, hoch, weit*; Angl. *great, large, long*).

1.) *Proprie.* ¶ 1. Stricto sensu de his, quæ corporam magnitudinem habent, et ad mensuram refertur, h. e. ad longitudinem, altitudinem et latitudinem, *grande, lungo, elevato, vasto, spazioso, esteso. Lucilius apud Varron.* 7. *L. L.* 32. *Müll.* Nequam et magnus homo, laniorum immani canes ut. h. e. longus, atque adeo stolidus, *stolido, sciocco, zoticone. Sic Martialis* in ambigno Indit 9. 51. tu, his denis grandia libris Qui scribis Priami prælia, magnus homo es. *V. LONGUS.* *Lucilius apud Macro.* 6. *Saturn.* 1. Magna ossa lacertisque apparent homini. *Sic Virg.* 5. *Æn.* 422. Et magnos membrorum artus, magna ossa lacertosque Exiit, atque ingens niedia consistit arena. *Nepos Datam.* 3. Posteroque die Thyum, hominem marini corporis terribilique facie — optima veste textit. *Spartian.* *Æl. Ver.* 2. Cum magnis crinibus est utero parentis effusus. h. e. longis. *Ennius apud Apul. de Mag.* Nestoris ad patriam hic (scarus) capitur magnusque honusque. *Catull.* 64. 280. Magni montes. h. e. excel. Sic *Ennius apud Varron.* 7. *L. Z.* 20. *Müll.* Magnus Olympus. *Id.* apud *eumd.*

ibid. 6. *Müll.* magna templa caelium. *Id.* apud *Macro.* 6. *Saturn.* 2. Percellunt magnæ quercus, exciditur ilex. *Id.* apud *eumd.* *ibid.* 2. Indu mari magno fluctus extollere certant. *Sic Lucret.* 2. 554. Disjectare solet magnum mare transtra, cavernas. *Ovid.* 4. *Pont.* 10. 57. quos inter maxims omnes Cedere Danubius se tibi, Nile, neget. *Liv.* 24. 9. Aquæ magnæ bis eo anno fuerunt. *Cf. Cæs.* 4. *B. G.* 29. Maximi æstus maritimi. *Ennius apud Cic.* 1. *Tusc.* 16. 37. Per speluncas satis structas asperis pendentibus Maximis. *Cic.* 2. *Nat.* D. 6. 17. Magna et pulcra domus. *Cæs.* 1. *B. G.* 23. Oppidum Edoorum longe maximum. *Horat.* 1. *Ep.* 10. 43. calcus pede major. *Cæs.* 2. *B. G.* 4. Magnæ partis harum regionum imperium obtinent. — *Quantus maximus.* *V. QUANTUS.* ¶ 2. Latiori sensu, vel translate ut aliis placet, ad quantitatem refertur, et dicitur de his, quæ pondere et numero constant, pro multis. *Cic.* 4. *Verr.* 72. 176. Maximum pondus auri, magnum numerum frumenti, vim mellis maximam exportasse. *Id.* 11. *Att.* 3. ad *fin.* Cui magnum delinns pecuniam mutuum. *Cæs.* 1. *B. G.* 16. Pabuli magna copia. *Justin.* 22. 7. 6. Magno utriusque exercitus sanguine, Carthaginienses gravi prælio superat. *Cæs.* 4. *B. G.* 34. Magna multitudo peditalus. *Nepos Dion.* 1. Magnæ divitiæ. *Plaut.* *Truc.* 1. 1. 55.; et *Virg.* 1. *Æn.* 152. Magnus populus. *Nepos Datam.* 3. concursus.
 II.) Translate fere de incorporis dicitur; et
 ¶ 1. Refertur ad vim et intensionem, h. e. de his dicitur, quæ virtute, non mole, ampla sunt. *Cic. Cæcin.* 32. 92. Magna voce confiteri. *ad alta voce.* *Sic Sueton.* *Cal.* 49. Quum maxima voce, Veniam, inquit, veniam. *Nepos Timoth.* 3. Magna spes. *Cic.* 1. *Fam.* 1. infamis. et *ibid.* eloquentia, gravitas, studium, contentio. *Cæs.* 1. *B. G.* 46. Multo maior alacritas, studiumque pugnantii majus. et 2. *ibid.* 45. Homines feri et magnæ virtutis. *Nepos Iphiter.* 3. Magno animo esse. — Hinc *magnum* etiam dicitur id, quod vim habet magnam ad aliquid faciendum. *Cic.* 4. *Fam.* 3. Hæc tibi ad levandas molestias magna esse debent. *Id.* 2. *leg. Agr.* 2. 5. Hoc ego tam insigne, tam singulare vestrum beneficium, Quiritæ, quam ad animi mei fructum atque lætitiæ ducio esse permagnum, tum ad curam sollicitudinemque multo majus. ¶ 2. Refertur ad pretium; et *magni* (*majoris* vel *maximi*) et *magno*, subaudi *pretis* et *pretio*, ellipsis est usitata cum verbis æstimandi *Cic.* 2. *leg. Agr.* 13. 34. Emere agros poterunt, quam volent magno. *Id.* 5. *Verr.* 30. 71. Magoo vendere. *Id.* 1. *Att.* 17. a *med.* Conducere aliquid nimium magno. *Phædr.* 2. 5. Multo majoris alape necum veneunt. *Virg.* 2. *Æn.* 104. Hoc Ithacus velt, et magno mercentur Atridae. *Liv.* 2. 36. Magno illi ea cunctatio stetit. *gli costò cara.* — Sic morali ratione *Cic.* 1. *Nat.* D. 4. 7. Magni existimas interesse ad decus etc. *Adde eumd.* 13. *Fam.* 72. et 7. *Att.* 15.; et *Sueton.* *Aug.* 40. Similiter *Cic.* 15. *Fam.* 15. Magni erunt mihi litteraturæ. et *Antonius ad Cic.* post ep. 8. 1. 10. ad *Att.* Mihi famam quoque, quamvis sit falsa, magni esse. et *Nepos Con.* 1. Magni fuit ejus opera. *Ter. Andr.* 1. 5. 58. Te hæc solum semper fecit maximi. *Adde Plaut.* *Cas. prol.* 2. ¶ 3. Hinc ad rerum dignitatem atque existimationem refertur, et *magna* dicitur quæ quacunque de causa et præcipue præstantia sua aliquo in numero habentur, magni ab hominibus sunt, magni momenti sunt ac ponderis, *grande, importante, ragguardevole.* Quo sensu occurrit — a) De diis, et ad venerationem, auctoritatem, potentiam refertur. *Virg.* 3. *Æn.* 697. Numina magna loci. *Sic Ennius apud Cic.* 1. *Off.* 12. 38. volentibus cum magnis dis. *Id.* apud *Priscian.* 17. p. 1103. *Putsch.* Optima celicum Saturni magna deorum. *Cic. Dom.* 57. 144. et 6. *Verr.* 28. 64.; et *Liv.* 7. 3. Jupiter optimus maximus. — b) De hominibus; et *magnus* vir dicitur præcipue, qui magno animo est et magna facit, præstans ingenio, virtute, doctrina, artibus. *Cic.* 1. *Nat.* D. 43. 120. Democritus vir magnus in primis. *Virg.* 1. *Æn.* 549. quo justior alter Nec pietate fuit, nec bello major et armis. *Nepos Themist.* 6. Magnus hoc bello Themistocles fuit, nec minor in pace. *Id.* *Cat.* 3. Cato et agricola solers et reipublicæ peritus et jurisconsultus et magnus imperator et probabilis orator et cultissimus litterarum fuit. *Id.* *Eumen.* 1. Magnos homines virtute metimur, non fortuna.

Tac. Agric. 44. Bonum virum facile crederes (*Agricolam*), magnum libenter. *Sil.* 11. 9. 430. nec Pænum, quamquam est ereptus optimæ Cædis honor, mutasse piget majore sub hoste Prælia, piæ valoroso. *Ovid.* 3. *Trist.* 5. 31. Quo quisque est major, magis est placabilis iræ. *Sic Virg.* 6. *Æn.* 544. magna sacerdos. *Liv.* 3. 54., 25. 5. et alibi. Pontifex maximus. *Nepos Lysand.* 4. Postquam de suis rebus gestis apud maximum magistratum, quæ voluerat, dixerat etc. — *Major* videtur etiam esse, qui in aliquo collegio apud nos anziano dicitur. *Inscript.* apud *Fea, Framm. de Fasti* p. 13. n. 46. QUOD COERTVM STVDI (h. e. studium) IVVENVM CVLTVVM DEI HERCVLIS MAIORES RETVLERVNT PATRONVM COOPTANDVM etc. Hinc *magnus* non raro refertur ad ordinem et dignitatem. Nam *major herus* apud *Plaut.* *Truc.* 2. 2. 53. est ipsa paterfamilias: ut *minor*, herilis filius. *Majores flamines* apud *Paul.* *Diac.* p. 151. 3. *Müll.* sunt patricii generis: *minores plebei.* *Major consul*, qui fasces habet, vel qui prior fuit renunciatus: sic *major prætor urbanus: minores ceteri.* *Festus* p. 161. 30. *Müll.* Sic *majores magistratus* consul, censor, prætor; *minores*, reliqui: et *majora auspicia* priorum sunt, posteriorum *minor.* *Paul. Diac.* p. 136 3. *Müll.* et *Messala apud Gell.* 13. 15. — Itaque refertur etiam ad divitias, potentiam, nobilitatem. *Juvenat.* 6. 312. magnos visurus amicos. — c) De rebus; et quidem — De his, quæ solemnita sunt, et multo apparatu fiunt. Hinc *magni ludii*, de quibus *Pseudo-Ascon.* in *Cic.* 2. *Verr.* 10. 31. Romani ludii, inquit, sub regibus instituti sunt, magnique appellati, quod magnis impensis dati: tunc enim primum ludis impensa sunt ducenta millia nummum. Alii ideo magnos dictos putant, quod Conso, consiliorum secretorum deo, id est Neptuno, laticum regi et rerum conditatum, et diis magnis, id est Laribus urbis Romæ dati sunt: quibus ajunt raplas Sabinus esse: ut videatur propter hoc dicere Virgilius (8. *Æn.* 636.): *magnis circensibus actis.* Nam *magni* et *circenses* iidem sunt. *Hactenus Ascon.* Horum mentio fit apud *Cic.* *loc. cit.* (item 7. *Verr.* 14. 36., ubi Jovi, Junoni Minervæque dicatos dicit); *Liv.* 2. 36. etc. Iidem dicti sunt etiam *maximi*, ut est apud *Cic. Harusp. resp.* 6. 12. Horum alii erant statii, alii votivi, ut colligitur ex *Liv.* *ibid.* et 7. 22. et alibi. *Maximos* etiam esse voluit Nero ludos, quos pro æternitate imperii suscepserat, ut narrat *Sueton. Ner.* 11. — *Magna vina*, optima. *Pallad.* 11. *R. R.* 14. ante *med.* — *Magnus annus* quis sit, *V. ANNUS* 1. — *Magna res* est gravis et magni momenti. *Nepos Pelop.* 2. Magnæ sæpe res non ita magnis copiis sunt gestæ. *Sic Cic. Dom.* 1. 1. Magna causa. *relevante, importante*. et *Orat.* 10. 33. Magnum opus et arduum. Et absolute *Cyrcina apud Cic.* 6. *Fam.* 7. Quamquam id magnum et arduum est. *Cic.* 2. *Nat.* D. 68. 167. Magna dii curant, parva negligunt. *Nepos Pausan.* 4. Quæ victoria elatus, plurima miscere cepit, et majora cocupiscere. *Quintil.* 2. 4. 20. Ad majora tendere. *Id.* 1. 1. 18. Majora aliqua discepter eo ipso anno, quo minor didicisset. *Ammian.* 21. 14. Majora docere. — Hinc etiam in *majus* apud *Horat.* 3. *Od.* 4. 66. Vin temperatam di quod provehant in majus. *V.* paragr. seq. ad *fin.* — *Magnum est*, magna res est et difficilis. *Cic.* 1. *Acad. (post.)* 2. 7. Magnum est effecere, ut quis intelligat, quid sit illud etc. *Sic Horat.* 1. *Sat.* 10. 20. magnum fecit, quod verbis Græca Latinis Miscuit. *fecit una gran cosa*, et *Cic. Amic.* 9. 29. Probitatem vel in eis, quos nunquam vidimus, vel quod majus est, in hoste etiam diligimus. *quel ch'è più*, et *Quintil.* 12. 11. 11. Id quod prius, quodque majus est, ut homi viri sumus. ¶ 4. In malam partem, sed eodem sensu de quo diximus in paragr. proxime superiori. *Ter. Eun.* 4. 7. 15. Sane, quod tibi nunc viri videretur esse, hic nebulo magnus est. *Cic.* 9. *Fam.* 21. Marcus Carbo, P. Flacco arcuante, condemnatus, vir magnus, ex Sicilia. — *Major morbus.* *V. MORBUS* I. — *Tibull.* 2. 6. 11. Magna loqui. h. e. magnificè; *dive delle Rodomontate.* Hinc *magna lingua* apud *Horat.* 4. *Od.* 6. 1. est superba et elatus impieque locuta. *Sic Virg.* 10. *Æn.* 547. Dixerat ille aliquid magnum. — Pertinet enim aliquando *magnus* ad superbiùm et jactantiam, ar propterea ad invidiam

comparatur. *Horat.* 1. *Sat.* 6. 73. *pueri magnis e-centurionibus orti. Sall. in orat. M. Licini § 16.* Magna illa consulum imperia et patrum decreta vos exsaquendo rata efficitis, Quiriticis, ultroque licentiam in vos auctum atque adjectum properatis. *h. e. magna, alta, superba. Virg.* 11. *Æn.* 381. non replenda est curia verbis, Quæ frustra tibi magna volant. *Val. Flacc.* 5. 600. magna superbo Dicta volant. — *Liv.* 34. 5. Verba magna, quæ rei augendæ causa conquirantur, et hæc et alia esse scio. *parole esagerate.* *Sic Id.* 35. 2. Itaque tam adversæ, quam secundæ res per ipsum amicosque ejus magnis sermonibus celebrabantur. *h. e. sermonibus rei augendæ comparatis.* — Hinc in *majus*, *h. e. augendo, amplificando. Tac.* 15. *Ann.* 30.; et *Justin.* 2. 13: 2. et 14. 1. 2. Extollere aliquid in *majus. Liv.* 4. 34.; et *Tac.* 13. *Ann.* 8. celebrare. *Sic Claudian. B. Get.* 14. licet omnia vates in *majus* celebrata ferant. *Rursus Tac.* 3. *Hist.* 38. nunciare. et 1. *ibid.* 18. credere. *h. e. plus quam res est. Sic Id.* 2. *ibid.* 7.; et *Liv.* 4. 34. accipere. *Tac.* 4. *Hist.* 50. innoscere. *Seneca* 3. *Benef.* 35. *a med.* Nec medico in *majus* gratia referri potest. ¶ 5. Unversim de omnibus, quæ præstant. *Ter. Heeyr.* 3. 3. 20. Omnia nobis ut res dant sese, ita magni alique humiles sumus. *Id. Andr.* 1. 1. 65. Magnum exemplum continentia. et *ibid.* 1. 2. 8. Neque sine tuo magno malo. *Id. Heaut.* 2. 3. 73. Non sit sine periculo facinus magnum et commemorabile. *Id. Eun.* 5. 2. 35. Magna familiaritas. *Id. Heaut.* 1. 2. 10. voluptas. et *ibid.* 4. 1. 8. conatus. *Cæs.* 2. *B. G.* 15. virtus. grande coraggio. *Cic.* 3. *Fin.* 3. 20. animus. *Id. Arch.* 10. 24.; et *Virg.* 3. *G.* 375. clamor. *Nepos Alcib.* 6. expectatio. *Id. Epam.* 2. laus. *Id. Con.* 5. festinatio. *Id. Datam.* 5. benevolentia. *Id. Dion.* 5. files. *Virg.* 4. *G.* 354. cura. *Catull.* 82. 1. lætitia. *Horat.* 1. *Sat.* 4. 110. documentum. et *ibid.* 4. 51. dedecus. et 3. *Od.* 24. 42. opprobrium. *Ovid.* 13. *Met.* 95. honor. *Flor.* 4. 11. 11. cultus. *Sueton. Aug.* 3. existimatio. *Tac.* 15. *Ann.* 54. cogitatio. *Id. Agric.* 34. Imponite quinquaginta annis magnum diem. ¶ 6. Refertur etiam ad tempus. — a) Generatim. *Peiron. Satyr.* 125. Dum hæc magno tempore Crotonæ aguntur. *Justin.* 42. 5. 5. Itaque quum magno tempore finitimas civitates, ad postremum Scythas precibus fatigasset etc. — b) Hinc *magnus natu*, aut *annis*, ut *ætate*, qui diu vixit, *avanzato in età, vecchio. Cic.* 1. *Tusc.* 1. 3. Qui fuit major natu, quam *Plautus. Id.* 1. *Off.* 30. 109. Audivi ex majoribus natu, hoc idem fuisse in *P. Scipione. Virg.* 5. *Æn.* 644. Hic una e multis, quæ maxima natu, *Pyrgo. — Cic. Rosc. Am.* 14. 42. Annos natus major quadraginta. *Liv.* 44. 4. Quum imperator major sexaginta annis omnia militaria muera impigre ipse obiret. *Nepos Reg.* 2. Majorque annis sexaginta natus decessit. *Sueton. Cæs.* 42. Civilis major annis viginti. *che ha più di vent'anni.* et *Aug.* 38. Majores annorum quinque et triginta. *Liv.* 45. 32. Quos cum liberis, majoribus quam quindécim annos natis, præcedere in Italiam placeret. *Id.* 45. 15. Filius quinquenti major. *Capitolin. Pertin.* 4. Sexagenario major imperator factus est *Pertinax.* — *Quintil.* 10. 1. 78. His ætate major. et 11. 2. 15. Qui major (ul. *majo re*) ætate fuerit. — c) *Magno natu* usi sunt *Livius* et *Nepos. Sic Liv.* 3. 58. Magno natu quidam cum omnium majorum suorum insignibus se in forum projecit. Adde *eumd.* 2. 23., 3. 71., 10. 38. et alibi. *Nepos Pausan.* 5. Mater *Pausaniæ* jam magno natu. *Id. Datam.* 7. Ab hoc *Scismas* maximo natu filius desivit. — d) *Major natu* et *maximus absolute*, natu enim subintelligitur. *Ter. Phorm.* 1. 2. 13. Senis nostri frater major. *pū vecchio. Cæs.* 3. *B. C.* 108. In testamento *Ptolemæi* patris heredes erant scripti ex duobus filiis *major*, et ex duabus ea. quæ ætate antecederat. *Liv.* 6. 34. *Fabii Ambusti* filiz dux nuptæ, *Sei. Sulpicio major*, minor *Licinio Stoloni* erat. *Id.* 23. 30. *Gelo* maximus stirpis. — Hinc *maxima virgo* inter *Vestales* est quæ natu maxima. *Ovid.* 4. *Fast.* 639. Igne cremat vitulos, quæ natu maxima, virgo. *Plin.* 4. *Ep.* 11. Quum *Corneliam*, maximam *Vestalem*, defodere vitam concupisset etc. *Sueton. Cæs.* 83. Testamentum demandaverat virgini *Vestali maxime*. Eadem a *Tac.* 11. *Ann.* 32. *Vestali* vetustissima dicitur. — e) *Quoties major* minor! opponitur, et de pupillis sermo est, *major eum* significat, qui viginti quinque

annis implevit. *Paul. Dig.* 4. 24. Si minor negotiis majoris intervenerit. — f) *Prætere*, absolute, sunt *maiores*, qui ætate superiore et ante nos fuerunt, *maggiore*: sive nostri generis fuerint, ut *avus*, *abavus*, *tritavus* etc., sive alieni. Docet quidem *Paul. Dig.* 38. 10. 10. parentes usque ad tritavum proprio vocabulo nominari: ulteriores, quia non habent speciale nomen, *maiores* appellari. *Nihilominus* etiam qui supra patrem, aut avum sunt, quum de iis universim sermo est, *maiores* dicuntur. *Cic.* 3. *Phil.* 10. 25. *L. Philippus*, vir patre, avo, majoribus suis dignissimus. *Id. Divin.* in *Q. Cæcil.* 21. 69. Cujus instituti patres *maioresque* nostros non penitebat. *Id.* 1. *Att.* 1. Prenat Galia sine Iuce ad fallacis, more majorum. et 12. *Fam* 22. Spes est, populum Romanum majorum simile fore. — Hoc sensu additur raro *to natu. Nepos Iphicr.* 4. Fuit enim talis dux, ut non solum ætatis suæ cum primis compararetur, sed ne majoribus quidem natu quisquam anteponebatur. — g) Hoc pertinent appellationes illæ cognationum et affinitatum, in quarto gradu *patruius*, *avunculus magnus*, *amita*, *matertera magna* etc., in quinto *patruius*, *avunculus major* etc., in sexto *patruius*, *avunculus maximus* etc. (de quibus *V.* suis locis), ut est apud *Paul. Dig.* 38. 10. 10. — *NB.* De cognom. Rom. *V.* *ONOM.* — Hinc *Magnum*, et *maximum*, adverbii more pro valde et maxime. *Plaut. Mil. glor.* 3. 2. 10. *Magnum* clamat. *h. e. magna voce.* Adde *Gell.* 5. 9. *extr.*; et *Val. Flacc.* 1. 262. *Sic Virg.* 3. *G.* 28. Atque hic (*sculptam*) undantem bello *magnumque* fluentem Nilum. *Rursus Plaut. Most.* 2. 2. 57. Exclamat de repente *maximum*.

MAGUDARIS vel *magydaris*, is, f. 3. *μαγυδαρις*, aliis est *laserpilii* radix, aliis caulis, aliis succus. *Plaut. Rud.* 3. 2. 16. Si speras, tibi hoc anno multum futurum sirpe et *laserpitium*, etc. seu tibi confidis fore multam *magudarim. Plin.* 19. *Hist. nat.* 3. 15. (45) et 16. (46). Inciso tubere, profluere solitum succum, cuo lacis, superenato caule, quem *magydariam* vocarunt. Adde *Priscian.* 7. p. 757. *Paisch.*, ubi cum *Plinio* facit, et *caulem* interpretatur. Confer et adnotata a *Schneid.* ad *Colum.* 6. *R.* 17. 7.

MAGULUS, i, m. 2. deminut. a *magus*, parvus *magus. Vet. Scholiast.* ad *Juvenal.* 2. 16.

MAGUS, a, um, adject. (*magus*, i) *magicus. Ovid.* 1. *Amor.* 8. 5. Illa *magas artes*, *Ææque carmina* novit. *Id. Medic. fac.* 36. Quas *мага* terribili subsecat arte *magos. Seneca Herc. Cæt.* 467. carmine in terras *magos* Descendat astris Luna desertis, licet.

MAGUS, i, m. 2. et *Maga*, æ. f. 1. *μάγος*, dictio Persica, quæ apud eos significat sapientem. Sapientes enim *Persæ* *magos* vocant, ut *Græci philosophos* (*It. mago, stregone, maga, strega; Fr. mage, magicienne; Hisp. mago, magica; Germ. d. Magier, Zauberer, d. Magierin, Zaubererin; Angl. a magician, mage, an enchantress, sorceress*). — a) *Masc. genere. Cic.* 1. *Divin.* 23. 16. Ei *magos* dixisse, quod genus sapientum et doctorum habebatur in *Persis*. et *infra ibid.* 41. 90. Et in *Persis* augurantur et divinant *magi*, qui congregantur in fano commentandi causa atque inter se colloquendi. Nec quisquam rex *Persarum* potest esse, qui non ante *magorum* disciplinam scientiamque perreperit. Adde *eumd.* 2. *Legg.* 10. 26. et 1. *Nat. D.* 16. 43.; *Amnian.* 23. 6.; et *Aurel. Vict. Cæs.* 14. — Consuetudine, et sermone communi pro *magico*, seu *incantatore* accipitur. Nam quum *magi* apud *Persas* potissimum deorum cultui vacare solerent, in tantum postea aucta est eorum vanitas, ut non solum observatione siderum futura prædicere, sed artibus quibusdam et maleficiis et scire se omnia et facere posse profiterentur. *V. Apul. de Mag. et Quintil. declam.* 10. *sub fin.* — b) *Fem. genere. Ovid.* 7. *Met.* 195. cantusque artesque *magarum. Seneca Herc. Cæt.* 523. Hoc *magæ* dixere amorem posse deligi malo. *Augustin.* 18. *Civ. D.* 17. Circe *maga* famosissima.

MAGYDARIS. V. MAGUDARIS.

MAIA, æ. f. 1. *μαία*, appellatur cancerorum genus maximum, *grancevola. Plin.* 9. *Hist. nat.* 31. 51. (97). *Sillig.* vero legit *mæa*.

MAJA, medica, obstetrix. *Gloss. Isid.* Est autem a *μαία*, quæ idem significat. — *NB.* De nomi. proprio *V.* *ONOM.*

MAJĀLIS, is, m. 3. sus castratus, porco castrato, *majale, ἰχοίπος, τριπίας. Isid.* in *Gloss.* dictum censet, quia *Majæ* deæ sacrificabatur, *matri Mercurii*.

1.) *Proprie. Varro* 2. *R. R.* 4. 21. *Castrantur verres commodissime anniculi, quo facto nomen mutant atque e verribus dicuntur majales. Adde eumd.* *ibid.* 7. 15.

11.) *Translate. Titinius* apud *Non.* p. 111. 11. *Merc.* Nunc tecum obsecro, ut mihi subvenias, ego ne majalis suam. *h. e. ne castratus fiam.* — Est etiam convicium apud *Cic. Pis.* 9. 19. Consulem ego tum requirebam, consulem inquam, non illum quidem, quem in hoc majali invenire non possem, sed etc. Ita quidem legit *Isid.* 2. *Orig.* 30.; nam alii pro *majali* legunt *animali*.

MAJESTAS, ætis, f. 3. (*majus*). *Dicta* est a *magnitudine*, inquit *Paul. Diac.* p. 136. 2. *Müll.*, *h. e. ab antiquo majus pro magnus*. Est autem *majestas* *magnitudo*, *amplitudo*, *decus*, *dignitas* deorum, *populi dominatoris*, vel *senatus*, vel *principis imperatoris*, aut etiam *privati magni viri*: ob quam honos illi et reverentia debetur, *εὐνομίης* (*It. maestà, decoro; Fr. majesté, dignité, puissance, autorité, grandeur; Hisp. majestad, dignidad, autoridad, grandeza, magnificencia; Germ. d. Grösse, Erhabenheit, Würde; Angl. greatness, majesty, grandeur, dignity*). Fingunt poetæ deam esse, utam ex *Honore* et *Reverentia*, et quæ nullo unquam tempora parva fuerit, sed statim aliquid in lucem edita est, magna visa sit: quod scite *Ovid.* 5. *Fast.* 23. et *seqq.* persequitur.

1.) *Proprie.* — a) *Apissime* dicitur de divina vi et præsentia numinum, quæ se ostendunt, et declarant adesse rebus humanis. *Cic.* 1. *Divinat.* 38. 82. *Dii* non censent esse suæ *majestatis*, præsignificare hominibus, quæ sunt futura —, neque hoc alienum ducunt *majestatem* suæ etc. *Id. Mil.* 30. 83. Nec vero quisquam aliter arbitrari potest, nisi qui nullam *majestatem* esse ducit numene divinum. *Al. aliter leg. Seneca Ep.* 95. *a med.* *Primus* est deorum cultus deos credere: deinde reddere illis *majestatem* suam, reddere bonitatem, sine qua nulla *majestas* est. *h. e.* credere, esse præsentem. *Justin.* 24. 6. 6. De templo *Apothinis Delphici.* Incertum est, utrum munimentum loci, an *majestas* dei plus hic *admirationis* habeat. *Sic Sil. It.* 3. 30. De templo *Herculis Gaditani.* Sed nulla effigies simulacrave nota deorum *Majestate* locum et sacro implevere timore. *Sueton. Cal.* 22. *Divinam* ei eo *majestatem* asserere sibi cepit. *Id. Tib.* 63. Vicina urbi oracula disjicere conatus est, sed *majestate* *Prænestinarum* scilicet *territus*, destitit. — b) De hominibus. *Cic. Pis.* 11. 24. *Magnum* nomen est, magna species, magna dignitas, magna *majestas* consulis. *Liv.* 4. 14. *Majestas* dictatoris. *Id.* 8. 34. *Stabal* cum eo *senatus* *majestas*, favor populi etc. *Cic. Rosc. Am.* 19. 54. *Majestas* iudicium. *Phædr.* 2. 5. Tum sic *iocosa* est tanti *majestas* ducis. *Cæs.* 3. *B. C.* 108. In hoc omnis multitudo *majestatem* regium minui prædicabat. *Nepos Pelop.* 2. *Spartanorum* imperiosa *majestas*, ab hoc *Initio* percussa cecidit. — *Majestas patria* est *ius patriæ* potestatis et *paternæ dignitatis* excellentia. *Liv.* 8. 7. Neque imperium consulare, neque *majestatem* patriam veritus. *Justin.* 10. 2. 5. Dum patri insidias parat, *deprehensus* cum sociis, *pœnas* *parricidii* *diis* *paternæ* *majestatis* *ulterioribus* dedit. Adde *Val. Max.* 7. 7. 5. — *Sic majestas viri* est auctoritas mariti in uxorem. *Liv.* 34. 2. Si in sua quisque nostrum *matre* *familia*, *Quiritis*, *jus* et *majestatem* *viril* retinere insultasset, minus cum universis *feminis* *negotii* haberentus. — De *majestate* *privatorum* *V. Val. Max.* 2. 10. — c) Apud Romanos erat proprie populi: *senatus* enim *auctoritas* dicebatur. Nam populus sciscere solebat et jubere: *senatus* censere et auctor esse. *Cic.* 3. *Phil.* 5. 13. Ut omnes ad auctoritatem *huius ordinis* *majestatemque* *populi* *Romani* defendendam conspirasse videantur. *Id.* apud *Quintil.* 7. 3. 35. *Majestas* est in imperio atque in omni populi *Romani* dignitate. *Sall. Jug.* 35. *Majores* *vestri* *parandi* *juris* et *majestatis* *constituendæ* *gratia*, *bis* *per* *secessionem* *armati* *Aventinum* *occupaverunt.* *Id. ibid.* 17. ad *fin.* *Patres* *conscripti*, *per* *vos*, *per* *liberos* *atque* *pa-*

rentes vestros, per majestatem populi Romani subvenite misero mihi. *Cæs. 7. B. G. 17.* Nulla tamen vox est ab iis audita, populi Romani majestate indigna. — Formula fuit in foederibus concipiendis, *imperium majestatemque populi Romani conservate sine dolo malo*, quæ habetur apud *Cic. Balb. 16. 35.* et *Liv. 38. 11.*, quoties ille populus, qui foedere Romanis jungebatur, esset inferior opibus et potentia. — d) Postquam omnis potestas ad unum collata fuit, majestas de Imperatoribus Romanis dici coepit. *Sueton. Aug. 37.* Exegit etiam, ut, quoties consulatus sibi daretur, pro singulis collegas haberet: nec obtinuit, rectamantibus cunctis, satis majestatem ejus imminui, quod honorem eum non solus, sed cum altero gereret. Adde *eum. ibid. 25.*, *Claud. 17.*, *Tib. 15.* et *Tit. 8.* — e) *Crimen majestatis* est, quum ea violantur, in quibus vel regis, vel magistratus, vel populi amplitudo et summa potestas versatur: et *majestatem lædere*, vel *minuere* est aliquid committere contra eorum dignitatem et amplitudinem: et *majestatis rei* dicuntur, qui de majestate læsa, seu imminuta accusantur. *V. Sueton. Tib. 2. a med.*, ubi de hac re exemptum. *V. etiam tit. 4. l. 48. Dig. Cic. Partit. orat. 30. 105.* Majestas est magnitudo quædam populi R. in ejus potestate ac jure retinendo, etc. quam minuit is, qui per vim multitudinaria rem ad seditionem vocavit. *Id. 2. Invent. 18. 55.* Majestatem minuere est aliquid de republ., quum potestatem non habeas, administrare. et *ibid. 17. 53.* Majestatem minuere est de dignitate, aut amplitudine, aut potestate populi, aut eorum, quibus populus potestatem dedit, aliquid derogare. *Id. 6. Verr. 41. 89.* Est crimen majestatis, quod Imperii nostri gloriæ rerumque gestarum monumenta evertere atque asportare ausus est. *Id. Cluent. 35. 97.* Legionem sollicitare, res est, quæ lege majestatis tenetur. et *ibid.* Condemnatus majestatis. *Seneca 4. Controv. 25.* Populi R. majestatem lædere. et *ibid.* Læsæ majestatis accusari. *Quintil. 5. 10. 39.* Injuriam fecisti: sed quia magistratus, majestatis actio est. *Ulp. Dig. 48. 24. 1.* Majestatis causa damnatus. *Callistrat. ibid. 2. 20.* Majestatis iudicium. — Olim in iudicium majestatis veniebant facta tantummodo, ut si quis prodicione exercitum, aut plebem seditionibus, denique male gesta republica, eam minuisset: dicta impune erant. Primus Augustus ea quoque in iudicium adduxit, quem secuti alii. *Tac. 1. Ann. 72.* — e) *Majestas tua, vestra*, titulus R. imperatorum, legitur apud *Symmach. 10. ep. 16.* (al. 23.) ad *Theodos. et Eumen. Paneg. ad Constantin. 21.* etc. *Inscript. apud Murat. 1028. 1.* AGATHVS IAM LIBERORVM IV. DIVINA MAIESTATE CONSERVATVS. h. e. ab Imperatore. *Imp. Justinian. Cod. 1. 17. 2.* Nostra quoque majestas semper investigando ea, quæ ab his componebantur, hoc numine cælesti erecta emendabat. Non est tamen eadem ratione dictum illud *Horat. 2. Ep. 1. 257.* ad *Augustum*, sed neque parvum Carmen majestas recipit tua, quia scilicet a populo Romano olim rerum arbitro ad principem Augustum et Imperium et majestas imperii jam concesserat.

II.) Translate majestas est, quæ ab amplitudine, gravitate, specie honesta et insigni cujusque rei provenit, admirationem creans. — a) De hominibus et diis. *Liv. 34. 2.* Majestas et pudor matronarum. Sic *Africanus apud Non. p. 174. 8. Merc.* Tuam majestatem et nominis matronæ sanctitudinem. Adde *Catonem* apud *Cic. 15. Fam. 5.*; et *Justin. 31. 7. 9.* Similiter *Claudian. 1. Rapt. Pros. 80.* de *Plutone*, nigraque verendus Majestate sedet. — b) De brutis animantibus. *Varro 2. R. 5. 4.* Novi majestatem bouum, et ab his dici pleaque magna, βοῦσκον, βοῦκαδα, βούλιον etc. *Pin. 11. Hist. nat. 17. 17.* (52). Rex apum nulum babeat aculeum, majestatem tantum armatum. — c) De locis et rebus physicis. *Liv. 1. 53.* Majestas loci. *Claudian. Cons. Prob. 126.* memoris. *Pin. 37. Hist. nat. proæm. 1.* (1). Gemmæ supersunt, et in arcum coacta rerum naturæ majestas. *Stat. 4. Silv. 6. 35.* de *statua Herculis*. Tantus honos operi fidesque inclusa per arcus Majestas. *Rursus Pin. 9. Hist. nat. 36. 60.* (127). prætextam majestatem pueritiam appellat. *Claudian. 1. Laud. Stilich. 70.* Tyria majestas. h. e. splendor et pulcritudo purpuræ. — d) De abstractis. *Cic. Amic.*

25. 96. Quanta illi fuit gravitas! quanta in oratione majestas! *Seneca Ep. 9.* Majestas amicitiae. *Martial. in epist. præfixa l. 8. nominis. Gell. 18. 3.* ætatis et dignitatis.

MAJOR DOMUS, m. d. *maggiordomo*, aulæ præfectus, moderator domus regis. *Inscript. apud Murat. 1826. 4.* EGO ANASTASIVS MAJOR DOMVS. *Cassiod. 10. Variar. 48.* His præfœcimus majorem domus nostræ Vascensem, qui pro suarum qualitate virtutum bellatoribus esset jure reverendus. *Id. 9. Hist. Eccl. 43.* Mardonius major domus imperialis. *Venant. Vit. S. German. 44.* Andegisilus major domus regis occurrit beato viro. *Alcim. Ep. 35.* Per majorem domus Tullii, qui dominum meum Sigismundum in Viennensium civitate repererat, epistolas tuas me accepisse lætatus.

MAJOR, ðris. V. MAGNUS. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

MAJŌRĀTUS, us, m. 4. dignitas majoris. Afferitur, nullo tamen auctore laudato, ab *Incert. auct. in Anal. gramm.* edente *Eichenfeld.* hisce verbis p. 437. *Decurionatu...*, principatu, consulatu, majoratu, minoratu, primatu etc.

MAJŌRIĀRIUS, a, um, adject. (major) ad majorem pertinens, ut *Majoriarius*, scilicet conductor vectigalium: videtur fuisse, qui integra alicujus provincie, vel civitatis, vectigalia conducit, cui opponitur *minuscularius*, qui minusculam eorum partem. *Inscript. apud Gruter. 1069. 10.*, quæ est apud *Orell. 1532.* HERCVLI AELIANO SACRVM QVEM CONSERVAVIT (lege consecravit ex *Lupuli Iter Venus. p. 91.* qui lapidem vidit) SAMMVS TERTYLLINVS BX MAIORIARIO. h. e. qui fuit majorem vectigalium conductor. — Est qui interpretandum putat, qui fuit *majorinæ pecuniæ collector*; sed hoc minime probandum videtur, tum quia hæc inscriptio vel ad *Hadrianum Aug.* pertinet, qui obiit ann. a Chr. n. cxxxviii., vel ad *Commodum Aug.*, qui ann. cxcii. ordis est, quum e contrario *majorinæ pecuniæ* mentio primum fiat in *Cod. Theod. 9. 21. 6.*, ann. scilicet cccxlix.; tum quia illius pecuniæ usum pullicum veterunt, minime vero ejusdem collectionem fieri jusserunt imperatores.

MAJŌRINUS, a, um, adject. a *major. Majorinæ olivæ* dicuntur, quæ sunt omnium maximæ, alio nomine regis. Eadem tamen minimum olei habent: unde et *phaulis* dicuntur, φαῦλια: a φαῦλος vilis, vitiosus. *Plin. 15. Hist. nat. 3. 4.* (15). — *Majorina pecunia* argentea erat, quæ scilicet, majori forma cussa, in *Cod. Theod. 9. 23. 2.* (a. 395. p. Chr. n.) *decargyrus* appellatur, quia decem numero ex qualibet argentei libra; quum plerumque ex eadem sexaginta, vel quatuor et octoginta cudi solerent: ea porro in usu publico versari vitiosa fuit, utpote quæ imperiati targitone quibusdam taptum privatiis præmii, minime vero pretii vel mercedis loco distribueretur: huic opponitur *centenionalis* itidem argentea, quæ centum numero ex qualibet argentei libra erat. *Imp. Constantius Cod. Theod. 9. 21. 6.* (a. 349. p. Chr. n.). *Comperimus*, nonnullos staturarios majorinam pecuniam non minus eriminoſe, quam crebre, separato argento ab ære, purgare. *Imp. Constantin. et Julian. Cod. Theod. 9. 23. 1.* (a. 356. p. Chr. n.). Mercatores cuncta solita licentia mercabuntur, præter pecunias, quas more solito majorinas, vel centenionales communes appellant, vel ceteras, quas vetitas esse cognoscunt. *Dupuy, in Mémoires des Inscr. et bel. Lettr. T. 28. p. 748.*, sur l'étud des monnois romaines, veri simile esse putat, iulio, h. e. anno post Chr. n. 349., et *centenonalem* et *decargyrum* tamquam generali vocabulo *mone-ta majorina* significari, et anno post Chr. n. 356. in usu publico versari vetitos fuisse: sed paulatim factum esse, ut *centenionalis*, quippe qui vili materia constabat, apud mercatores usu veniret. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

MAJŌSIBUS, ἀρχαίους pro majoribus. *Paul. Diac. p. 264. 6.* *Müll. R.* pro S littera sæpe antiqui posuerunt, ut *majosibus*, meliosibus, lasibus, fesiis; pro majoribus, melioribus, taribus, feris.

MAJUGĒNA, æ, m. 1. (Maja et gigno) Moja genitus, h. e. Mercurius. *Capell. 1. sub fin. in carm. Nostri Msjugenam pignoris incluit. Id. 2. p. 34.* Virgo ab ipso transmissa *Majugena*.

MAJŪMA, æ, f. 1. (Majus) ludī genus. Scribit *Suidas*, dictum esse a *Majo* mense, quod civis R.

certo ejus mensis die ad Ostiam secundo Tibeti descenderent, ibique in marinis aquis natantes luderent. *Imp. Arcad. et Honor. Cod. Theod. 15. 6. 1.* Placuit, ut *majumæ* lætitia provincialibus redderetur, ita tamen, ut servetur honestas etc. et *ibid.* 2. *Majumæ*, sædum atque indecorum spectaculum, vindicamus. Hunc tamen *Suidas* ita describit: Πανηγυρις ἐγένετο ἐν τῇ Ρώμῃ κατὰ τὸν Μάιον μῆνα. Τὴν παραλίον καταλαμβάνοντες πόλιν, τὴν λεγομένην Ὀστίαν, οἱ τὰ πρῶτα τῆς πόλεως τελοῦντες, ἠδυνασθεῖν ἠρεῖχοντο, ἐν τοῖς θαλαττοῖς ὕδασι ἀλλήλους ἐμβαλλόντες. Ὅθεν καὶ μαϊουμᾶς ὁ τῆς τοιαύτης εὐρῆτης καιρὸς ἐνομαζέτο. Hujusmodi ludus facie paulatim in obscenam exercitationem degenerare potuit. *V. Gothofredum ad Cod. Theod. loc. cit.* multa de hoc ludo docte disserent. Cf. etiam *Falesii* et *Fagneri* adnotata ad *Ammian. 19. 10.* Potiora vero dedit *Wernsdorffius*, qui in *Poet. Latin. min. T. 3. p. 436.* in *proem. de Pervigilio Veneris* post aliatum *Suidæ* locum ait: Equidem, quisquis hic scriptor est, majumam dicit Romæ mense Majo celebratam, sed omnino eum errare arbitror, quod similitudine vocabuti majumæ inductus falso putabat id nomen a mense Majo derivandum. Etenim *Floralia*, quæ *Maji* initio agebantur, non legitimus navale ludicrum, quale *msjuma* est, cetera inter spectacula habuisse, neque *Ostia* et in portu, sed in Urbe et *Campo Martio* celebrata sunt. Contra quum *Ostia* acta *Veneralia* animal et *majumæ* solemnia sint, hoc potius ludos fuisse, quos *Venerabilis* vel *Pervigilio Veneris* additos *Calendarium* vetus indicat. Et initio quidem ludos eos existimo nonnisi navigatione ludicra et certamine navali constituisse, et *Veneratibus* propterea additos, ut *Venetem* ortam mari et vere apertum navibus æquor, simul autem adventum *Æneæ*, *Veneris* filii, in ostia Tiberis, et originem gentis Romanæ, quam ipse *Pervigilii* auctor celebrat, significarent; postea vero crescente luxuria et impudentia populi accessisse lusum natusque in undis lascivos, qui a *Majuma* civitate *Syriæ* maritima, unde spectaculum istud Romanam translatum, appellarentur, et tandem a *Christianis* Imperatoribus, quod leges veteres significant (*Cod. Theod. 16. 10. 5.*), prohibendi essent.

MAJUS, a, um, adject. grande, apud veteres idem fuit, quod *magnus*: unde *majus deus*, *Jupiter*, apud *Tusculanos*, a magnitudine scilicet et majestate: et *dea Maja*, cui mense Majo res divina celebrabatur: quam esse terram (unde et *magna mater* dicta est) adeptam nomen itidem a magnitudine, nulli affirmant, ut esse apud *Macrob. 1. Saturn. 12.* — Ab hoc etymologi ducunt *major* et *majestas*: sed tamen rectius etiam τὸ *majus* deducas ab etymo *mag*, unde *magis*, *magnus*, *mactio*.

MAJUS, ji, m. 2. *Maggio*, Μάιος, mensis tertius a Martio, ita dictus a *majoribus*, quorum consilio gerebatur respublica, sicut sequens *Junius* a *junioribus*, qui republ. anis gerebant: vel a *majestate*, ut *fabularum Ovid. 5. Fast. init.*: vel a *Maja* matre *Mercurii*, cui hoc mense sacrificabant: vel a *majo* deo, h. e. *Jove*. *V. vocem præced.* — a) Absolute. *Ovid. loc. cit. 185.* Incipis *Aprili*, transis in tempora *Maji*. — *Maji* descriptio et opera exhibentur a *Colum. 11. R. R. 2. 39.* — b) Sæpissime adjectiva forma effertur. *mensis Majus*, *Idus Majæ*, *Calendis Majis* etc. *Cic. 2. Phil. 39. 100.* O præclaram illam percurſationem tuam mense *Aprili* atque *Majo*, tum quum etc. *Propert. 4. 5. 36.* Natalem *Majis* tibus esse tuum. *Ovid. 4. Fast. 947.* Exit et in *Majas* sacrum *Florale* calendar. — c) Proverbium habet apud *eum. 5. ibid. 490.* Mense *calas Majo* nubere, quia *Lemuribus* eo tempore justa ferebantur, et opinio erat vulgo, non diu vivere, quæ his diebus nupissent: quare passim abſtinebant nuptiis celebrandis. Alias hujus rei causas congerit et perpendit *Alexander Tassonus Cogitationum l. 8. quæst. 2.*, inter quas illam quoque affert, quod is mensis asinorum connubiis frequens esse videatur.

MAJUSCŪLUS, a, um, adject. *deminiut.* a *major*, aliquanto più grande, aliquanto major grammiusculus. *Pin. 26. Hist. nat. 6. 16.* (30). Folia sunt *majuscula*, quam *hederæ*. *Cic. 9. Fam. 10.* Quum mihi sit incertum, tranquillo ne sis animo, an, ut *id* bello, in aliqua *majuscula* cura negotiis ver-

do, quom credendum non est: vel periculo non credere. *Plaut. Pæn. 4. 2. 56. et 67.* Male credam, et credam tamen. — *Male emere*, est nimis multo pretio. *Cic. 2. Att. 4. et Plaut. Amph. 1. 1. 132.* Similiter *male vendere* est parvo aut nullo pretio. *Cic. 5. Ferr. 98. 227.* — Aliquando *male* ad tempus et opportunitatem spectat, et significat inopportuno tempore, intempestive factum, vel etiam improspere eventum et pernicem. *Horat. 2. Sat. 1. 20.* Cui male si palpere, recalcitrat undique tutus. *Id. 4. Od. 6. 14.* male feriatos Troas et lætam Priami choreis Falleret aulam. *Tac. 4. Ann. 74.* Quidam male alacrea, quibus infausta amicitia gravis exitus imminet. — b) *Comp. Pejus* habet *Nepos Epam.* 3. Maleque eum in eo patriæ consulere (quam *Pelopidas* diceret: *Vide*, inquit, ne tu pejor consulas, qui talem ex ta natum relicturus sis. *Id. Con. 1.* Sed tum abtuit, eoque pejora res administrata est. — c) *Sup. Pessime*, h. e. omnino male, *pessimamente, malissimamente, κακωτα.* *Plaut. Aulul. 4. 9. 10.* Perii male perditus, pessime oratus eo. *Ter. Heaut. 3. 1. 28.* Pessime istud in te conatus. *Cic. 5. Ferr. 50. 119.* Intelletiget, secum actum esse pessime. *Id. 14. Phil. 7. 18.* Pessime de republica sentire. *Sall. Jug. 34. in fin.* Quam quisque pessime fecit, tam maxime tutus eat. *Plin. 19. Hist. nat. 7. 37. (123).* Apes furtivæ pessima proveniunt. ¶ 2. *Speciatim male vim habet* rō valde, vehementer, *It. molto, assai:* auget quidem certe, quoties iis verbis et adjectivis jungitur, quæ ipsa malam vel deteriorum rerum conditionem indicant. — a) *Pos. Male* apud *Ter. Eun. 4. 7. 4.* Male mulcabo eam. *Sic Cic. Brut. 22. 88.* Addebat etiam, scriptores illa male mulcatis eriasse cum Galba. *Rursus Ter. Heccyr. 3. 2. 2.* Male metuo, ne morbus aggravescat. *Id. Adelph. 4. 1. 7.* Illud tua nulla alla causa tam male odi. *Sic Cæs. apud Cic. 14. Att. 1.* Non dubito, quin ma male oderit. *Fronto 2. epist. ad Antonin. Imp. apud Charis. 2. p. 184. Putsch.* Male me, Marce, præteritis vitæ meæ pœnitet. *Charisius* hic perperam addit: Ceterum ineptum, male me pœnitet. *Horat. 1. Od. 17. 24.* nec metues protervum Suspecta Cyrum, æ male dispari incontinentea injiciat manus. *h. e. nimium dispari.* Errant qui male cum injunctis conjungunt. *Id. 1. Sat. 3. 31.* Calceus male laxus. et *ibid. 4. 66.* Male rauci. et *ibid. 3. 45.* male parva si cui filia est. *Sueton. Ner. 42.* Collapsua animoque male fracto diu sine voce et prope intermortuus jacuit. *Prudent. præf. Cathemer. 14.* male pertinax Vincendi studium subjacuit casibus aperis. *h. e. nimium, vel in suam perniciem pertinax.* — b) *Comp. Pejus* est vehementius, acrius, infestius. *Varro apud Non. p. 318. 14. Merc.* Eum pejor formidant, quam eat. *Cic. 7. Fam. 2.* Oderam multo pejor hunc, quam illum ipsum Clodium. *Horat. 1. Ep. 17. 30.* Miletii te tam cane pejor et angue Vitabit chlamydem. — c) *Sup. Pessime* apud *Plaut. Amph. 2. 1. 9.* Sum obtusava pugnissime. *Id. Curc. 5. 3. 6.* Pessime metui, ne mihi hodie apud prætorem solveret. — *Pessime mihi est*, maxime metuo. *Petron. fragm. Tragur. 54. Burmann.* Pessime mihi erat, ne etc. ¶ 3. *Contra vim habet minuendi atque adeo privandi: V. tamen infra sub b.* — a) *Vim habet minuendi* apud *Liv. 35. 49. a med.* Videretis vir duarum male plenarum legiuncularum lostar in castris regis. *legioncelle mal compite.* Iluc pertinere videntur illa *Horat. 1. Od. 9. 24.* Digitus male pertinax. et *Petron. Satyr. 87.* Male repugnans. Sed male pertinax apud *Horat.* eat ejus, qui simulat, se eam pertinacem, et vinci cupit, h. e. non admudum pertinax. Idem dic de male repugnanti apud *Petron. Satyr. 87.* (Similiter male dormiens apud eund. *ibid. 86.*, qui somnum fingit et expergisci vult. Ita *Burmannus* et *Forcell.* Ad potas narratur, epebeba nunquam altiore somno obdormivisse: est igitur inopportuna.). Sic *Ovid. 3. Fast. 102.* facundum, sed mala forte gena. *h. e. non admudum. Id. 4. Met. 285.* quare male fortibus unda Salmacia enervet, dicitur. non malo forti. et *Tibull. 1. 10. 51.* rusticus male sobrius. — Hinc in quibusdam poetarum locis male pro via positum videtur. *Horat. 2. Sat. 6. 86.* cupiens variâ fœtildia cœnâ Vincere tangentis male singula dente superbo. ubi *Scholiast. Cruq. Vls,* inquit, ac fastidiose contiagentis.

Petron. Satyr. 119. Persarum ritu male pubescensibus annis Subripuera viros. — b) Sæpe etiam privativam significationem habet, ut apud *Fig. 2. En. 23.* statio male fida carinis. *h. e. infida.* *Servius* tamen, minus fidam, exponit, ut non negationem, sed minutionem habeat. *Horat. 2. Sat. 5. 45.* male validus filius. *h. e. invalidus, infirmus. Cic. 9. Att. 15. ad fin.* Ego illum male sanum semper putavi, nunc etiam impurum et sceleratum puto. *h. e. insanum.* Est tamen in his, et aliis hujusmodi, aliquid minus, quom si infidus, invalidus, insanus etc. dictum fuisset, ut rectissime animadvertit *Forcellinus.* Quamquam interdum Poetæ et ipsi negligentiores soluta orationis scriptores plenam negationem hoc modo expresserunt. *Fig. 2. En. 735.* male nomen amicum. *h. e. inimicum. Ovid. Heroid. 7. 27.* Ille quidem male gratus et ad mea munera surdus. *h. e. ingratus. Horat. 2. Sat. 3. 137.* habitus male tutæ mentis Orestes. *h. e. insanæ;* nam paulo ante v. 134. insanissime dicitur. *Sueton. Aug. 21.* Nationes male quietas ad obsequium redegit. *h. e. inquietas.* — Quod ad scripturionem attinet, *Handius Tursell. vol. 3. p. 586.* hæc docet: Alia in unam notionem coeunt unoque vocabulo constant, quænammodum *malefidus, malesuadus,* ita etiam *maledicax,* quom *maledicere* sibi in usu. Alia autem e verbis facta assumunt adverbium propter verbaletem rationem, veluti *male oculatus* apud *Sueton. Rhet. 5.* Idem confirmare videtur *Diomed.* qui ait 2. p. 423. *Putsch.* In compositis dictionibus unus accentus est, non minus quam in una parte orationis, ut *malesanus.* — Aliquando eodem sensu *male* cum substantivis componitur, quæ tamen pro adjectiva usurpantur. *Catull. 16. 13.* male me marem putastis. *h. e. male-marem;* minus valentem. *Ovid. 1. Art. am. 524.* Et si quis male vir querit habere virum. *h. e. cingens.* — *Forcellinus* hæc addit: Repertur ita substantivo conjunctum, ut in unam quodammodo vocem coalescat. *Arnob. 4. 23.* Et tolerari forsitan male-tractatiu hæc posset. et 32. Immune a deorum male-tractatione nec scis estus. *V. TRACTATIO. Seneca Thyest. 5.* Quis male-deorum Tantalos vivas domus Ostendit iterum? *h. e. quis malus deus, κακοδαίμων.* Sed rō male etiam ad ostendit referri potest. Huc usque *Forcellinus.* Sed quamquam apud *Arnob.* utroque in loco male-tractatio retinetur ab *Orellio,* rectius tamen in editione *Elmeh. p. 84.* et 88. non male tractatio, sed mala legitur. Apud *Senecam* vero visas pro visas e *Florentino* libro restituit *Bothius;* itaque intellige male visas domos, h. e. in ejus perniciem.

MALEBARBIS et malibartis, *σπαρτοπόρων.* *Gloss. Lat. Gr. h. e.* qui rara est barba, che ha poca barba.

MALECASTUS, a, um, adject. impudicus. *Augustin. Music. 4. 12.* Malecastum cave. *Servius Centim. p. 1823. Putsch.* Sappho composuit malecasta poemata.

MALEDICAX, acis, adject. (maledico) maledicus, maledico. *Plaut. Curc. 4. 2. 26.* Maledicax es. *Macrob. 7. Saturn. 3.* circa med. Importuna urbanitas maledicacem luce privavit. — Rectius divisim scribes male dicax. At *V.* quæ de verbo maledicere allata aut in MALE 1. a. et 3. b.

MALEDICE, adverb. (maledicus) contumeliose, maledicacem, κακολογως. *Cic. 1. Off. 37. 134.* Quom de absentibus, detrahendi causa, maledice contumelioseque dicitur. *Liv. 45. 39. ad fin.* Maledice ac maligne loquitur.

MALEDICENS, entia. *F. MALEDICO.*

MALEDICENTIA, æ, f. 1. (maledico) obtreclatio, convicium, malignentia, detrazione, κακηγορία. *Gell. 3. 3. sub fin.* Ob assiduum maledicentiam, et probra in principes civitatis. *Id. 17. 14.* Cæsarem Laberii maledicentia et arrogantia offendebat.

MALEDICO, cis, xi, ctum, cere, 3. (male et dico). Scribi poteat etiam divisim male dico: *V. MALE 1. a.* — Part. *Maledicens* in fin.; *Maledictus* aub d. — Maledicere est in aliquem maledicta, idest convicia, contumelias, probra conjicere, maledictis iucessere, obtreclare, allatrare, κακολογέω (It. dir male, sparlare, maledire; Fr. parler mal de, médire de, dire des injures à, injurier; Germ. decir mal de otro, murmurar, injurjar; Germ.

übel reden, schelten, schimpfen; Angl. to speak ill of, rail or carp at, revile, slander, asperse, abuse, reproach). Occurrit — a) *Absolute. Cic. Cæl. 3. 6.* Aliud est maledicere, aliud accusare: accusatio crimen desiderat, rem ut definiat, hominem ut notet etc.; maledictio autem nihil habet propositi præter contumeliam. — b) *Cum Dativo. Ter. Eun. 4. 7. 29.* Cave sis: nescis cui nunc maledicas viro. *Cic. Deiot. 10. 28.* Non debebas optimo viro fugitivi ore maledicere. *Id. 1. Nat. D. 33. 93.* Epicurus Phædoni turpissime maledixit. *Id. Cæl. 3. 8.* Petulantè maledicere alicui. *Horat. 2. Sat. 3. 140.* maledicit utrique, vocando Ilanc Furiam, hunc aliud, jussit quod splendida bilis. — c) *Impersonaliter cum Dativo. Cato apud Charis. 2. p. 179. Putsch.* Ei rei dant operam, ut mihi falso maledicatur. *Plaut. Curc. 4. 2. 27.* Indignus si maledicatur, maledictum id esse dico. *Ter. Heccyr. 4. 2. 14.* Qui nobis, mater, maledictum venit. — d) *Cum Accusativo* apud sequioris temporis scriptores. *Petron. Satyr. 96.* Si me amas, maledic illam versutus, ut habeat pudorem. *Id. fragm. Tragur. 58. Burmann. extr.* Cave majorem maledicas. et *ibid. 74.* Maledicere Trimalchionem cepit. Adde *Tertull. advers. Prax. 29.* Etiam *Priscian. 18. p. 1489. Putsch.* hanc constructionem agnoscit. Eadem ratione effertur et *benedico*, quam vocem *V.* — Hinc Part. *Maledictus, maledetto, ἐμωξατάτος,* apud *Spartian. Gel. 3.* Maledicte patricida, fratrem occidisti. Adde *Tertull. 5. advers. Marcion. 3.;* et *Fulgat. interpr. Deuter. 21. 15.* alibi sæpe. — Hinc Part. præx.

Maledicens, entis, adjectivè usurpatur, unde *Comp. Maledicentior* et *Sup. Maledicentissimus;* et est idem ac maledicus, maledico. *Plaut. Merc. 2. 3. 75.* Ut nunc sunt maledicentes homines. et *ibid. 1. 2. 31.* Maledicentiorum, quam te, novi neminem. *Nepos Alcib. 11.* Qui quidem duo (*Theopompus* et *Timæus*) maledicentissimi, nescio quo modo, in illo uno laudando consenserunt. *Cic. Flacc. 3. 7.* In maledicentissima civitate, in suspiciosissimo negotio, maledictum omne, non modo crimen effugit. *Sueton. Cæs. 23.* Carminibus maledicentissimis existimationem alicujus lacerare. *Gell. 3. 17.* Maledicentissimum librum conscribere.

MALEDICTIO, õnis, f. 3 (maledico) actus maledicendi, obtreclatio, il dir male, to sparlare, κακηγορία. *Cic. Cæl. 3. 6.* Maledictio uibil habet propositi præter contumeliam. *Arnob. 4. 30.* Quom si habere se ita ex ipsis maledictionibus promptum est etc. Adde *Tertull. 5. advers. Marcion. 3.;* et *Fulgat. interpr. Genes. 24. 41.* et alibi sæpe.

MALEDICTIOSUS, a, um, adject. qui maledicta jaclat. Vox a *Lexico expungenda;* occurrit enim tantummodo in *Yot. Tir. p. 10.*

MALEDICTITO, as, are, a. *intens.* a maledico, sæpe vel potius vehementer maledicere, dir male spesso o acremente. *Plaut. Trin. 1. 2. 62.* Maledicatur tibi vulgo in sermonibus. — Possis etiam divisim scribere male ditto.

MALEDICTOR, õris, m. 3. (maledico) qui maledicit. *Paul. Diac. p. 152. 8. Hult.* Maledictores dicebantur ab antiquis, qui nunc maledici. Cf. *Festus p. 154. 8. Müll.* Sic *Ennod. Dist. ante carin. 6.* Professionis et ingenii exercitiis aggregabo quidquid contra accusati meritum maledictor ingesserit. et *Ep. 1. 2.* Clericorum eximiatissimus maledictor.

MALEDICTUM, i, n. 2. (maledico) convicium, probum, contumelia, καδopia (It. ingiuria, villania; Fr. parole injurieuse, injure, outrage, mots blessants, qui attaquent l'honneur; Hisp. palabra injuriosa, injuria, ultraje, afrenta; Germ. Schmahung, Schimpf-, Schmahwort; Auzl. a reproach, railing accusation, opprobrious words, foul or abusive language). Occurrit ¶ 1. *Generatim.* *Erasmus apud Gell. 20. 10.* Haud doctis ditis certantes, sed maledictis, Misrent inter sese inimicium agitantes. *Plaut. Curc. 4. 2. 27.* Indignus si maledicatur, maledictum id esse dico. *Cic. 2. ad Q. fr. 3.* Quom omnia maledicta, versus etiam obmulsissimi in Clodium dicerentur. *Id. Planc. 13. 33.* In hominea nobilissimos maledicta aspere et ferociter dicta commemorem? *Id. ibid. 12. 30.* Hæc sunt conjecta maledicta in ejus vitam. *Id. 1. Nat. D. 24. 94.* Zeno non eos solum figebat maledictis etc. *Id. 13. Phil. 19. 10.* Quem ego inustum veria-

Neid, Hass; Angl. ill-will, envy, spite, malice, malevolence. Cic. 1. Fam. 9. post med. Animus nulla in ceteros malevolentia suffusus. Id. 2. ibid. 17. sub fin. Pusillus animus, et ipsa malevolentia jejunos atque inanis. Id. Planc. 9. 22. Vicinitas non infusata malevolentia. Id. 1. ad Q. Fr. 1. 45. Judicium obtractatione et malevolentia liberatum. *Sark. Cat.* 3. Plerique, quæ delicta reprehenderit, malevolentia et invidia dicta putant. Cic. 11. Fam. 11. Malevolentia hominum in me, si poteris, occurreris; si non poteris, hoc consolabere, quod me de statu meo nullis contumeliis deterere possunt.

MALÉVOLUS vel malivolus, a, um, adject. (male et volo). Sup. V. in MALEVOLENS. — Malevolus est malevolens, invidiosus: vox conflata ex integro et corrupto, ut Quintil. 1. 5. 68. docet, κακός (It. malevolo, invidiosus; Fr. mal intentionné, malveillant, jaloux, envieux; Hisp. malqueriente, envidioso; Germ. übelwollend, abgeneigt, neidisch, gehässig; Angl. malevolent, invidious, envious, spiteful, ill-disposed, ill-natured). Occurrit — a) De hominibus, et quidem — Adjective. Cic. 2. Fam. 17. a med. Ille si omnibus est malevolus, minus offendor in me. Id. 7. Att. 2. a med. Cato in me turpiter fuit malevolus. Gell. 4. 15. Malevoli reprehenses. — Malevolus Mercurius dicebatur ejus dei signum Romæ positum prope Januam in Turdellis, quod ita situm erat, ut nullus tabernam spectaret. Mercurius enim mercimoniis præerat et lucris. Putabant autem deos iis favere, quos aspicerent. Festus p. 161. 12. et Paul. Diac. p. 160. 3. Müll. — Substantivorum more. Cic. De Jot. 12. 33. Nonne intelligis, Cæsar, ex urbanis malevolorum sermonibus hæc ab istis esse collecta? Id. Balb. 25. 56. Ut omnium malevolorum, iniquorum, invidiorum animos frangeremus. Id. 1. ad Brut. 15. a med. Cognovi paulo plures in senatu malevolos esse, quam gratos. Troguus apud Plin. 11. Hist. nat. 52. 114. (275). Quibus supercilia in totum demissa, malevolos et lividos significant. Et fem. gen. Plaut. Pæn. 1. 2. 181. Hujus amica, mea inimica et malevola. — b) De rebus. Cic. 3. Fam. 10. a med. Malevoli sermones.

MALICORDIS, μαλοκόρδιος. Ita Gloss. Gr. Lat., h. e. qui corde malus est, scelestus.

MALICŌRIUM, li, n. 2. cortex mali Punici: a *malum* et *corium*, quia corio similis est ob duritiem et crassitiem, *scorza del pomo granato, σιδιου*. Plin. 23. Hist. nat. 6. 57. (107). Hic cortex acerbis (*malis Punicis*) in magno usu: vulgus coria maxime perficere illo novit: ob id malicorium appellat medici. Cels. 2. 33. inter ea, quæ reprimunt, malicorium recenset. Apud Petron. vero *fragm. Trajur. 47. Burmann.* narrat Trimalchio, sibi malicorium profuisse, quum multis jam diebus venter non respondisset, quod quidem absurde et ridicule omnino, ut decet inficetum nebulonem loqui.

MALIFER, a, um, adject. (*malum* et *fero*) abundantia di *mele*, o *pomi*, malorum ferax, *μηλοφόρος*. Virg. 7. Æn. 740. Et quos maliferæ despectant mœnia Abellæ.

MALIFICUS. V. MALEFICUS.

MALIGNĒ, adverb. (malignus). Comp. *Malignius* I. et II. 1. — Maligne est malitiose, cum invidia, κακός; (It. malignamente, maliziosamente; Fr. méchamment, avec méchanceté, malignité, jalousie; Hisp. malamente, maliciosamente, con malignidad; Germ. boshast, neidisch; Angl. malignantly, maliciously, malignly, spitefully, enviously).

I.) Proprie. Liv. 45. 39. ad fin. Maledice ac maligne loqui. Plin. 1. Ep. 5. a med. Respondi, quæ me intelligere, maligne dictum, quia ipse constiteret: ceterum potuisse honorificum existimari. Curt. 8. 1. 20. Quum suspicaretur, malignus habitum esse sermonem. Gell. 4. 15. In quibus plura inscite, aut maligne vellicant. Plin. 9. Ep. 378. Maligna legere librum aliquem. Ovid. 13. Met. 270. neque enim benefacta maligne detrectare. meum est.

II.) Translate, vel, ut aliis placet, proprie, sed speciatim ¶ 1. Sæpe est parca, illiberaliter, avare, invidiosus scilicet dando, quam oportet: quod invidiosus est, atque inimici: *avaramente, scarsamente*: cui opponitur benigne, large. Liv. 8. 12. a med. Materiam præbebat criminibus ager maligne plebi

divisus. Justin. 5. 2. 14. Commeatus maligno præbere. Catull. 10. 18. Non mihi fuit tam maligne, ut, etc. non mi *è andata costi scarsa*. Seneca Ep. 18. a med. Maligne famem extinguere. Id. 2. Ira 19. in fin. Quibus exsangue corpus est, maligneque alitur, et deficit. Id. 6. Benef. 16. sub fin. Nec quæ sciebat, maligne dispensavit, quo diutius esset necessarius: sed cupit, si posset universa transfundere. Horat. 2. Ep. 1. 209. quippiam laudare maligne. Seneca Ep. 44. Tu mihi te pusillum facis, et dicis, malignis tecum egisse naturam. Petron. *fragm. Trajur. 42. Burmann.* Maligne illum ploravit uxor. ¶ 2. Sumitur et universim pro parum. *Mela* 2. 2. Terra eorum, quæ seruntur, maligne admodum patiens. Seneca 6. Benef. 34. Qui per fores maligne apertas non intrat, sed illabitur. porta socchiana. Plin. 34. Hist. nat. 11. 26. (112). Ærogo maligne virens. *d'un verde smorto, appassito*.

MALIGNITAS, atis, f. 3 (malignus) abstracta qualitas, quæ quid vel quis malignus est, mala natura, vilitas.

I.) Proprie. — a) De rebus raro admodum usurpatur pro mala natura. Colum. 3. R. R. 10. 18. Naturali quadam malignitate desciscunt interdum, quamvis diligenter probata semina. — b) De hominibus morali ratione usurpatur (quo sensu a nonnullis figurate accipitur) et est prava voluntas, malus animus, malevolentia, invidia, malignitas, invidia, malevolenza, κακότης. Tac. 1. Hist. 1. Sed ambitionem scriptoris facile adverseris: obtractatio et livor pronis auribus accipiuntur, quippe adulationi sædum crimen servilitatis, malignitati falsa species libertatis inest. Plin. 5. Ep. 7. extr. Sermonem vultus, gestus, vox ipsa moderatur: epistola omnibus commendationibus destituta, malignitati interpretantur exponitur. Tac. *Dial. de Orat.* 18. Vitio malignitatis humanæ vetera semper in laude, præsentia in fastidio sunt. Id. Agric. 41. Malignitas et livor. Sueton. Cal. 34. Livor ac malignitas. Id. Ner. 23. extr. Taciturnitatem pudoremque quorundam pro tristitia ac malignitate arguens. Seneca Vit. beat. 18. Nec malignitas me ista, multo veneno tincta, deterrebit ab optimis. Val. Max. 4. 7. sub fin. Nulla tam modesta felicitas est, quæ malignitatis dentes vitare possit. — In plur. num. Prudent. 2. *perp. orat.* 259. purulenta et livida malignitatum vulnera.

II.) Translate, vel, ut aliis placet, proprie sed speciatim, est illiberalitas, paritas, tenacitas, *trappia parsimonia, scarsazza, strettezza, tenacità*. Plaut. Capt. 3. 1. 4. Hic diei, si liceat, oculos effodiam libens: ita malignitate oneravit omnes mortales mihi. Liv. 34. 7. In purpura, quæ teritur, aliquam causam tenacitatis video: in auro vero, in quo, præter inanis pretium, nihil intertrimenti fit, quæ malignitas est? Id. ibid. 34. ad fin. Malignitas confereodi ex privato. Cf. eum. 2. 42. Accensaque est ea cupiditas malignitate Patrum, qui, devictis eo sono Volscis Æquisque, militem præda fraudaverunt.

MALIGNO, as, avi, atum, are; a. 1. et

MALIGNOR, atis. Atus sum, ari, dep. 1. (malignus). Part. *Malignans*. — Malignare et malignari est maligne agere aut loqui, *malignare* Italiane. —

a) Active. Ammian. 22. 15. a med. Ibes occurrunt pinnatis agnibus anguim, qui ex Arabicis emergunt paludibus venena malignantes. h. e. maligne fundentes et noxie. *Fulgat. interpr. Psalm. 82. 4.* Super populum tuum (inimici tui, Deus) malignaverunt consilium; et cogitaverunt adversus sanctos tuos. — b) Depon. act. *Fulgat. interpr. Psalm. 73. 3.* Quanta malignatus est inimicus in sancto. — c) Depon. neut. *Fulgat. interpr. Psalm. 21. 17.* Concilium malignantium obsedit me. et 1. *Paralip. 16. 22.* In prophetis meis nolite malignari. Adde ibid. alibi pluries. Sic Gloss. Lat. Gr. Malignari, κακός.

MALIGNOSUS, a, um, adject. (malignus) admodum malignus, qui mala vehementer aggreditur. Gloss. Gr. Lat. Κακότητης, malignosus.

MALIGNUS, a, um, adject. (est per syncope pro *malignenus a malus* et *gigno*). Comp. *Malignior* I. et II. 2; Sup. *Malignissimus* I. — Malignus est qui mala est natura, atque adeo malus, improbus, invidiosus, malevolens, κακός; (It. maligno, cattivo, invidioso; Fr. d'un méchant natu-

rel, mauvais, méchant, malfaisant, jaloux; Hisp. malo, malicioso, invidioso; Germ. böseartig, boshast, verderblich, schädlich, neidisch; Angl. bearing ill-will, ill-disposed, spiteful, envious, malignant, malicious).

I.) Proprie. — a) De rebus raro admodum occurrit de iis, quæ malâ sunt naturâ. Lucan. 8. 565. Malignum litus. h. e. importuosum. Sic Id. 4. 631. oraque malignos Ambracia portus. *Stat. 4. Silv. 3. 29.* Sorbebatque rotas maligna tellus. h. e. via lutosa et voraginosa. — b) Sæpius morali ratione usurpatur de hominibus vel rebus ad eos pertinentibus, et est malus, improbus, invidiosus, malevolens. Absolute *Martial. 4. 87.* Nec rhoncos metues maligniorum. Ceterum *Horat. 1. Sat. 5. 4.* Maligni caupones. Id. 2. Od. 16. 40. malignum Spernere vulgus. *Seneca Vit. beat. 18.* Malignissima capta et optimo cuique inimicissima. *Catull. 68. 37.* mente maligna aliquid facere. Id. 67. 5. votum malignum. h. e. pravum, improbum. *Ovid. 4. Trist. 1. 101.* Maligna studia. h. e. noxia. *Phædr. 3. 10.* Maligna suspicio. *Manil. 4. 573.* verba. *Sueton. Aug. 27.* Factum alicujus maligno sermone carpere. *Virg. 5. Æn. 654.* Malignis oculis spectare aliquid. h. e. invidiosus. *Ovid. 10. Met. 329.* Malignæ leges. h. e. invidiæ et inimicæ libertatis. *Martial. 8. 56.* Maligna paupertas. h. e. invidens magnis animis, eosque res magnas aggredientes impediens.

II.) Translate. ¶ 1. De hominibus quum agitur, est nimis parvus, illiberalis, tenax, *scarso, stretto*: cui et benignus opponitur. *Plaut. Bacch. 3. 2. 17.* Justus, injustus; malignus, largus; commodus, incommodus. — Hinc est parvus, frigidus in laudando, ut invidi solent. *Quintil. 2. 2. 6.* In laudandis discipulorum dictionibus nec malignus, nec effusus. *troppo ristretto e scarso*. Sic *Ovid. Heroid. 16. 143.* minor est tua gloria vero: Famaque de forma pæne maligna tua est. — Item frigidus in aliquo exipiendo: atque adeo difficilis, superbus, ut exponit *Donatus* *aliquo ad Ter. Beyer. 1. 2. 84.* Maligna multo et magis procaz facta illico est. ¶ 2. Quum de terra usurpatur, est sterilis, infecundus. *Virg. 2. G. 179.* difficilis terræ collesque maligni. *Plin. 2. Ep. 17.* circa med. Quatum arborum illa vel maxime ferax est terra, malignior ceteris. ¶ 3. Universim de rebus physicis et aliis est parvus, minutus, exilis, angustus, *scarso, povero, poco, stretto*. *Virg. 11. Æn. 524.* tenuis qua semita ducit, Angustæque ferunt fauces aditusque maligni. *stretto*. Sæpius interpretatur obscurus, ut sub luce *maligna* (V. infra). Simile est illud *Stat. 2. Theb. 498.* gemini prociur urbe malignis faucibus urgetur colles. *passi stetti*, et *Seneca 3. Quæst. nat. 27. a meil.* Major aquarum pars maligno ostio retenta, restagnat. h. e. angusto. *Virg. 6. Æn. 270.* Quale per incertam lunam sub luce maligna Est iter in silvis. *scarso, povero*. Sic *Martial. 10. 96.* tepet igne maligno Hic focus: ingenti lumine lucet ibi. *Lucan. 9. 500.* conspecta est parva maligna Unda procul vena. *Plin. 7. Hist. nat. 50. 51.* (167). Malignum et breve naturæ munus.

MALILŌQUAX, atis, adject. (male et loquor) qui male loquitur. *P. Syrus in Mim.* Lingua est maliloquax mentis indicium malæ. Existat hic versus in editione *Andr. Cloucaui, Lugd. Bat. mdcxxvi*, in qua Catonis Disticha primum locum tenent. In aliis quibusdam desideratur, quemadmodum et in novissima recensione *Ed. Wolfian. a Teubner. edita Lipsiæ 1869.*

MALILŌQUIUM, li, n. 2. (male et loquor) malus sermo, et de re mala. *Tertull. Spectac. 2. a med.* Non sumpsimus linguam ad maliloquium, et aures ad exceptaculum maliloquii. Adde *eum. Apolog. 45.*; *Sulpic. Sever. ep. 2. 29.*; *Fulgent. 3. Myth. 2.*; et *Lactant. Placid. edente A. Maio in Class. Auct. T. 3. p. 133.*

MALILŌQUUS vel maleloquus, a, um, adject. (male et loquor) idem ac maliloquax. *Valerian. Homil. 5. a med.* Quando potest fieri, ut homo aut magniloquus, aut maliloquus non habeatur iugratus.

MALINUS, a, um, adject. *μηλινος*, ex mali arbore factus. *Colum. 7. R. H. 8. 7.* Caseus muria perduratus, atque ita malini lini, vel culmi fumo coloratus. *Al. kg.* maligno lini-fumo: h. e. exiguo, parco, quod *Schneider.* præfert. *Plin. 15.*

Hist. nat. 13. 12. (42). *de prunis.* Naper in Bactica malina appellari cœperunt malis insita, et alia amygdalina amygdalis.

MĀLIS, idis, f. 3. μήλις et Dorice μάλις, εως, morbus jumentorum, a colore flavo (μήλιω) ita appellatus, quasi νόσος μῆλινη morbus flavus; quem *Veget.* 1. *Veterin.* 2. 1. et alibi malleum vocat, *V. MALLEUS* sub II. *Pelagon. Veterin.* 12. 1. Periculosissimum vitium est; malim id multi vocant: Græci ita dividunt, ἀρθρικήν, ὑγρήν, ἤξηρήν, λευκήν, μελαίναν, quæ Latini articulare, humidam, siccam, albam, nigram appellant. In *Hippiatr.* multa habentur de μάλιδε p. 10. -21.; ex quibus hausit et *Veget.* loc. cit.

MĀLISTUS, a, um, adject. maximus: est a μάλιστα, maxime. *Petron. fragm. Traquer.* 57. *Burmann.* Dedi tamen operam, ut domino satisfacere, homini malisto et dignitoso. *Alti leg. megalosto.*

MĀLITAS, atis, f. 3. male, malum, ut bonitas et bonum. *Gloss. Philox.* Κακία, malitas. *Ulp. Dig.* 4. 2. 5. Metum accipiendum Labeo dicit non quemlibet timorem, sed majoris malitatis. Ita *Torrentin.*, sed *Haloand.* et alii majoris mali.

MĀLITIA, æ, f. 1. (malus). Etiam malities, ei, f. 5. habent *Gloss. Cyrill.* Κακότης, malities: plurale non habet. — Malitia est malignitas, mala natura: hinc — 1.º) De rebus inanimis. *Pallad.* 1. *R. R.* 6. *fin.* Salsæ terræ malitia hibernis imbribus eluitur. *la malignità.* et *ibid. ante med.* Viæ malitia æque et voluptati et utilitati adversa est. *Id.* 11. *ibid.* 2. Malitia lini. et *ibid.* 8. Malitia arboris. h. e. infecunditas. — 2.º) Sæpius et apud optimos quosque Scriptores de hominibus usurpatur morali ratione, et — a) In malam partem est calliditas, frus, malizia, furberia, κακία, κακούρηξ. *Cic.* 4. *Tusc.* 15. 34. Virtutis contraria est vitiositas, sic enim malo, quam malitiam, appellare eam, quam Græci κακίαν appellant, nam malitia certi cujusdam vitii nomen est: vitiositas omnium. *Id.* 3. *Nat. D.* 30. 75. Est enim malitia, versuta et fallax nocendi ratio. *Id.* *Rosc. Com.* 16. 46. Perfidia et malitia, per quam insidiæ tenduntur alicui, et *ibid.* 7. 20. Supercilia penitus abrasa olere malitiam, et clamitare calliditatem videntur. *Id.* 4. *Ferr.* 27. 66. A quo HS. C. milia per calumniam malitiamque petita sunt. *Id.* *Quinct.* 18. 36. Ista causa abs te tota per summam fraudem et malitiam ficta est. *Id.* *Cluent.* 26. 70. Ad omnem malitiam et fraudem versare mentem suam cepit. *Id.* 4. *Ferr.* 54. 135. Hæc hujus erat ars et malitia miranda. *Id.* 4. *Fin.* 19. 52. Quia nulla sit in dolore nec fraus, nec improbitas, nec malitia, nec culpa, non esse illud malum. *Id.* 3. *Uerenn.* 6. 11. Utile est, ab omnibus unicam malitiam atque nequitiam cognosci. (Discrimen inter hæc duc. *V. in NEQUITIA.*) *Id.* *Partit. orat.* 23. 81. et 3. *Off.* 17. 71. Malitia vult illa quidem videri, se esse prudentiam, sed abest ab ea plurimum. — De brutis animalibus. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 27. 44. (255). Culices facis apium similes ignavia malitiaque. — Interdum accipitur universim pro vitiositate, quæ scilicet est virtuti contraria. *Seneca Ep.* 31. *ante med.* Si intellexeris bona esse, quibus admixta est virtus: turpia, quibus malitia conjuncta est. *Id.* *Ep.* 106. *sub fin.* Quidquid facimus, aut malitiæ, aut virtutis gerimus imperio. *Sall. Jug.* 25. Virtute, non malitia, P. Scipio placuisse. *Gell.* 2. 6. *circa med.* Inculpatas instar et absolutæ virtutis: illaudatas finis est extremæ malitiæ; et *Tac.* 13. *Ann.* 30. *extr.* Inoffensa tot imperatorum malitia. h. e. tot mali imperatores nihil offensi. — In plur. num. *Plaut. Mil. glor.* 3. 3. 66. Ubi facta erit collatio nostrarum malitiarum. h. e. fallaciarum. *Cic.* 3. *Nat. D.* 30. 74. Everriculum malitiarum unum, judicium de dolo malo. *di tutte le furberie.* *Cels.* *Dig.* 6. 1. 38. Neque malitiis indulgentium est. — b) Videtur etiam aliquando in bonam partem sumi pro solertia et calliditate, qua aliorum dolos deprehendimus, et ne decipiamur, ravemus, accortezza, avvedimento. *Cic.* 15. *Att.* 26. *a med.* Si mihi imposuisset aliquid, (quod pæne fecit, nisi tua malitia affuisset) animo iniquo tulisses. *Plaut.* quoque malam malitiam dixit, quasi medium sit vocabulum, ut dolus, et bona etiam esse aliquando possit: *Aulul.* 2. 2. 38. Equidem te civem sine mala omni malitia semper sum arbitra-

tus. Hæc observat etiam *Non.* p. 454. 29. *Merc. Adde Cic.* 9. *Fam.* 7. et 19.

MĀLITIUS, ei, f. 5. *V. voc. præced. in.*
MĀLITIÖSE, adverb. (malitiosus). Comp. *Malitiosius.* — Malitiose est callide, dolose, fraudulenter, maliziosamente, con furberia, κακοτήτως. *Plaut. Mil. glor.* 3. 3. 14. Male atque malitiose aliquid facere. h. e. perperam et fraudulenter. *Cic.* 3. *Off.* 15. 61. Agere quippiam dolose, aut malitiose. *Nepos Alcib.* 7. Aut negligenter, aut malitiose facere. *Cic.* 4. *Ferr.* 53. 162. Nihil sane vafre, nec malitiose facere conatus est. *Id.* *Cæcin.* 7. 20. Quum hoc novæ litis genus tam malitiose intenderet. *Id.* *Rosc. Am.* 38. 111. Rem mandatam malitiosius gerere, sui questus, aut commodi causa.

MĀLITIÖSITAS, atis, f. 3. (malitiosus) malitia, calliditas, malizia. *Tertull.* 3. *advers. Marcion.* 15. *sub fin.* Aut diffidentiae, aut malitiositatis consilium est. *Adde eumd.* *ibid.* 23. *extr.*

MĀLITIÖSUS, a, um, adject. (malitia). Comp. *Malitiosior* et *Sup. Malitiosissimus* sub a. — Malitiosus est malitia plenus, versutus, dolosus, fallax, maliziosus, furbo, κακούρητος. — a) De hominibus. *Cic.* 3. *Off.* 13. 38. Hoc celandi genus non est hominis aperti, non simplicis, non ingenui, non justii, non viri boni: versuti potius, obscuri, astuti, fallacis, malitiosi, callidi, veteratoris, vafri. *Fronto* 4. *ad M. Cæs.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep.* 3. Eos ajunt provenire malitiosissimos, qui in vestibulo artis (philosophiæ) obversati, prius inde averterint, quam penetraverint. *Adde Gell.* 9. 2. Huc referri potest et illud *Augustin.* *Mor. Manich.* c. 19. Quid vobis fallacius, quid insidiosius, quid malitiosius dici aut inveniri potest? — b) De abstractis. *Cic.* 3. *Off.* 18. 74. Mihi quidem etiam veræ hereditates non honeste videntur, si sunt malitiosus blanditiis, officiorum non veritate, sed simulatione quæsitæ. *Id.* 1. *ibid.* 10. 33. Malitiosa juris interpretatio. — c) *Silva malitiosa*, cujus meminit *Liv.* 1. 30. *in fin.*, fuit in agro Sabino. Ἰλὴ κακούρητος dicitur a *Dionys.* *Halic.* l. 3.

MĀLIVÖLENS, MĀLIVÖLĒNTIA, MĀLIVÖLUS. *V. MALEVOLENS, MALEVOLENTIA, MALEVOLUS.*

MĀLLĒTOR, oris, m. 3. (malleus) qui malleo operatur, martellatore, ὁ σφύρα ἐλάων. *Martial.* 12. 57. Ilinc ballucis malleator Hispanæ. *V. BALLUCA.* *Inscript.* apud *Gruter.* 1066. 5. et 1070. 1., quæ est apud *Orell.* 3229. FELIX AVG. L. OPTIO ET EXACTOR AVRI ARG. ABRIS. ITEM SIGNAT. SUPPOSTORES MALLEATORES MONETÆ CAESARIS N. Sequitur infra series artificum monetæ: in qua signatorum et suppositorum maxima pars liberti sunt: malleatorum vero servi. Ex quo intelligimus horum operam viliores fuisse. In eo lapide malleator sculptum est. Porro signatores videntur fuisse, qui formam pecuniæ cudendæ signabant; ideam nempe ac sculptores: suppostores, qui ipsam pecuniam cudendam præbebant, et a malleatoribus percutiendam. Ceterum *Fulgat. interpr. Gen.* 4. 22. Sella quoque genuit Tubalcain, qui fuit malleator et faber in cuncta opera æris et ferri. et *Job* 41. 15. Cor ejus indurabitur tamquam lapis, et stringetur quasi malleatoris incus.

MĀLLĒTUS, a, um, particip. ab inusit. malleo: martellato, lavorato al martello, malleo contusus. Unde malleati libri dicuntur, qui malleo percussi et complanati sunt, quod fere fieri solet, autequam libri compaginentur. *Ulp. Dig.* 32. 50. *a med.* Sed et perscripti libri, nondum malleati, vel oruati continebuntur. *Colum.* 12. *R. R.* 19. 4. Cola ex crudo, id est non malleato sparto preparata habeat.

MĀLLĒOLĀRIS, e, adject. μολχεματικός, ad malleolum vitis spectans. *Colum. Arbor.* 3. Virgam malleolarem non amplius, quam sex genumarum, esse convenit.

MĀLLĒOLUS, i, m. 2. deminut. a malleus (*V. Paul. Diac.* et *Colum.* mox afferendos), parvus malleus, martelletto, σφύριον.

I.) Proprie. *Cels.* 8. 3. *a med.* Tutius scalprum malleolo subinde medicus ferit.

II.) Translate. ¶ 1. Est novus palmet vitis, aut alterius arboris, qui prioris anni flagello innatus est, et recisus, pro vivradice, terræ mandat, ut in novam vitem succrescat, magliuolo, margotta: nostrates rásolo vulgo appellant. *Colum.* 3. *R. R.* 6. 3. Malleolos novellus est palmet, innatus prioris

anni flagello, cognominatusque a similitudine rei, quod in ea parte, quæ decidit, ex vetere sarmento prominens utrimque, malleoli speciem præbet. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 21. 35. (156). Solebat capitulatus utrimque e duro surculus seri, eoque argumento malleolos vocatur etiam nunc. *Colum.* 3. *R. R.* 3. 12. Malleolos pangere. et *ibid.* deponere. et *ibid.* 14. 3. conserere. et *ibid.* 18. 4. demergere. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 22. 35. (169). serere sulco, vel scrobe. *Id.* 12. *ibid.* 25. 54. (112). Balsami arbuscula malleolis seri didicit, nuper victa, ut vitis. *Adde Cic. Senect.* 15. 52. ¶ 2. Item tell genus missile, quo ignem in muros urbium, et tecta jaciebant. *V. ASTVOCHUS.* *Paul. Diac.* p. 135. 1. *Müll.* Malleoli vocantur non solum parvi mallei, sed etiam ii, qui ad incendium faciendum aptantur: videlicet ad similitudinem priorum dicti. *Ammian.* 23. 4. *sub fin.* Malleoli, teli genus, figurantur hac specie: sagitta est canna, inter spiculum et arundinem multifido ferro coagmentata, quæ in mulieribus coli formam, quo neutur lineæ stamina, concavatur venter subtiliter, et plurifariam patens, atque in alveo ipso ignem cum aliquanto suscipit alimento, et si emissa lentius arcu invalido (ictu enim rapidiore extinguitur) hæserit usquam, tenaciter cremat: aequie conspersa acriores excitat æstus incealiorum: nec remedio ullo, quam superjecto pulvere, consopitur. Hæc *Ammian.* Verba de his faciunt etiam *Non.* p. 556. 11. *Merc.* (sed hoc tantum dicit, esse manipulos sparteos, pice contextos) et *Veget.* 4. *Milit.* 18. Malleoli sunt velut sagittæ, et ubi adhæserit, universa conflantur. Quod autem *Paul. Diac.* dictos docet ad similitudinem malleolorum, id ita intelligendum, ut qua parte concavi et crassiores sunt, et ignis alimenta continent, caput mallei referre quodammodo videantur. Illustrat hæc omnia *Lips.* l. 5. *Poliorcet. dial.* 5., quem consule. *Cic.* 1. *Cat.* 13. 32. Malleolos et faces ad inflammandam urbem comparare. *Liv.* 42. 64. Faces lædamque et malleolos stuppæ illitis pice parari jubet. *Auct. B. Alex.* 14. Magnum scapharum numerum producent cum malleolis ignibusque. *Sisenna* apud *Non.* loc. cit. Partim malleolos, partim fasces sarmentorum incensos supra vallum etc. *Pitruv.* 10. 29. *a med.* Naves malleolis confixæ incendio sunt conflagratæ. — *NB.* Anatomici malleolos vocant duos processus in imis ossibus cruris utrimque exstantes, imitatione Græcorum, qui σφύρα dicunt. Latinum scriptorem, qui hac ratione usurpaverit, vidi adhuc penitum. — *NB.* De cognom. *Rom. V. ONOM.*

MĀLLĒUS, i, m. 2. fabrile instrumentum ad tundendum, σφύρα (i. *martello, maglio*; *Fr. instrument pour battre, marteau, maillet*; *Hisp. martillo, mazo, malleo*; *Ger. des Hammer, Klappel*; *Angl. a mallet, hammer, mall or maul*).

I.) Proprie. *Plaut. Men.* 2. 3. 52. Navis lignea, sæpe trita, sæpe fixa, sæpe excussa malleo. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 14. 41. (144). Ad desandas incudes, et malleorum rostra. *Id.* 16. *ibid.* 43. 84 (230). Ex oleastro, buxo, ilice, uluo, fraxino malleos fieri majoresque e pinu et ilice. *Id.* 34. *ibid.* 8. 20. (94). Æs cædarium malleis fragile, quibus regulare obsequitur, ab aliis ductile appellatum. *Id.* 19. *ibid.* 1. 3. (17). Virgæ lini arefactæ in saxo tunduntur stuppario malleo. *con la maciulla.* et 13. *ibid.* 12. 26. (83). Chartam malleo tenuare et extendere. — Et de malleo, quo victimæ feriebantur. *Ovid.* 2. *Met.* 624. Larentis vituli dextra libratus ah aure Teupora discussit claro cava malleus ictu. *Sueton. Cal.* 32. Elato alte malleo, cultratum martavit. — *Malleum sapienterem vidi excusso manubrio*, proverbium est apud *Plaut.* *Epid.* 3. 4. *extr.*, quod in omnib. ejusd. editionib. manent et imperfectum, integrum vero legitur in *Plauti fragm. edit.* ab *A. Maio* p. 20. Coufer quæ dicta sunt in *V. MANUBRIUM* sub fin.

II.) Translate, apud *Veget.* 1. *Veterin.* 2. malteus est generale vocabulum septem morborum, quibus jumenta vexantur: qui sunt homidus, aridus, subtercutaneus, articularis, elephantiasis, subrenatis, sarcininosus: quæ deinceps persequitur sequentib. capitib. *Adde* 3. 2. et 23. Porro *Id.* cit. l. 1. ab antiquis hanc appellationem fluxisse dicit, ipsam vim cladis periculumque testantibus. Græce dicitur μάλις. *V. MALIS.*

MALLO, $\delta\eta\iota\varsigma$, m. 3. a $\mu\alpha\lambda\lambda\acute{o}\varsigma$ cinnus, cinnus. ¶ 1. Est nerus caparum ex ipsarum foliis exarictis et intertis dependentium, resta, rezza di cipolle, ἀπόδεσμος τῶν κρομμύων. Veget. 1. Veterin. 63. Mallonem caparum, vel ipsas capas, in ferventi aqua decoquas, et calentes, quantum corium valet sustinere, tumori superimpones. et 2. ibid. 60. Mallonem caparum, id est calamos siccos, unde fasces dependent, in aquam ete. Adde Felagon. Veterin. 9. ante med. ¶ 2. Est etiam hoc nomine tuber inflatus in genibus vel articulis iumentorum, sine dolore, cujus meminit Veget. 3. Veterin. 48. 1. Schneid. V. MARMOR sub H. 5.

MALLUS, i, m. 2. μᾶλλός, villus, cirrus lanæ. Cato R. R. 157. a med. Si polyopus in naso introherit (lege intro erit), brassicum erraticum aridanu tritam in malum (lege mallum) conijcito, et ad nasum admoveto. Ita legend. et interpretand. monet Pontedera Op. post. T. 1. p. 292., adprobante Schneidero. Plin. 20. Hist. nat. 9. 36. (92). qui rem eand. ex Catone docet, olfactorium pro mallum appellat.

MALLŪVIA, æ, f. 1. et malluvium, li, n. 2. bacino da lavar le mani, χειρωνακτικόν, vas, in quo manus lavantur: quasi manulavium et pelluvium, quo pedes: a manus, et lavo, larvo. Festus p. 161. 15. Müll. Malluvium latum (lege lacum) in commentariis sacrorum significat, manus qui lavant, a quo malluvia dicuntur, quibus manus sunt lautæ, perinde, ut quibus pedes, pelluvia. Cf. Paul. Diac. p. 160. 4. Müll. Malluvium dicitur, quo manus lavantur. Malluvia, quibus manus sunt lautæ. Pelluvia, quibus pedes. Adde eumd. p. 207. 1. Müll.

MALO, māvis, mālui, malle, anom. Reperiuntur etiam ἀρχαϊκῶς aliæ formæ, præsertim apud Plaut. Sic mavolo pro malo apud Plaut. Pen. 1. 2. 90. Bonam ego, quam beatam me esse, nimio dici mavolo. Adde eumd. Asin. 5. 1. 18., Curc. 2. 3. 41. et Rud. 5. 3. 57.; et Ter. Hecyr. 4. 1. 25. — Mavolut pro maluit dixit Nævius apud Festum 317. 27. Müll. Ibidem perire mavolunt. — Mavolet pro malet apud Plaut. Asin. 1. 1. 108. Moriri se misere mavolet, quam etc. — Mavelim pro malim apud Plaut. Truc. 4. 2. 29. Mortuum hercle me, quam ut id patiar, mavelim. Adde eumd. Asin. 5. 2. 27., Aulul. 4. 5. 1., Capt. 3. 1. 1., Bacch. 4. 8. 18., Men. 5. 1. 20. et alibi sæpe. — Sic mavelis pro malis apud Plaut. Capt. 2. 2. 20. Servus ne esse, an liber mavelis? Adde eumd. Pseud. 4. 2. 8. — Et mavelit pro malit apud eumd. Trin. 2. 2. 35. Utrum is itane esse mavelit. — Mavellem pro malleim apud eumd. Mil. glor. 2. 2. 16. Haud multos homines convenire, quam te, mavellem. Adde eumd. Amph. 1. 3. 14., Curc. 4. 2. 26., Bacch. 2. 2. 21. et alibi sæpe. — Sic mavoluit pro maluit apud Petron. fragm. Tragur. 77. Burmann. Quam huc venit, nusquam mavoluit hospitari. Al. leg. mavolt. — Part. Malens sub 1. b. — Malo est idem atque antepono, præfero, magis volo, ut Cic. docet Orat. 45. 154., unde contracte mavolo, inde malo. Habet autem comparationis vim, quæ vel exprimitur, vel facile subintelligitur. αἰπέσμαι (ti. volere piuttosto, amar meglio; Fr. aimer mieux, préférer; Hisp. querer mas, preferir, escoger; Germ. lieber wollen; Angl. to be more willing, prefer). Occurrit ¶ 1. Generatim; et quidem — a) Cum Infinito. Quintil. 12. 1. 3. Qui disertus esse, quam boni malim. Ennius apud Varron. 6. L. L. 81. Müll. Ter sub armis mallo vitam cernere, quam semel modo parere. Cic. 7. Att. 15. Cato jam servire, quam pugnare mavult. Cæs. 1. B. C. 72. Civibus salvis et incolombibus rem obtinere malebat. Liv. 22. 50. Capi ergo mavultis ab ævarissimo et crudelissimo hoste? Horat. Art. P. 88. Cur nescire padens præve, quam discere malo? Sueton. Cæs. 75. Ac si qua posthac aut cogitantur gravior adversus se aut dicerentur, habere maluit, quam vindicare. Quintil. 11. 1. 60. Quæ non dicere, si atrumlibat esset liberum, maluissimus. — b) Cum Accusativo et Infinito. — Cum Accus. personæ, quæ mavult. Ter. Eun. 1. 1. 21. Mori me malim. Cic. 8. Att. 7. Malo me vinci, quam vincere. Liv. 22. 50. Qal se bene mori, quam turpiter vivere maluit. Nepos Timol. 3. Maluit se diligi, quam metu. Justin. 1. 3. 3. Negat se ei (Sardanapalo)

parere posse, qui se feminam malit esse, quam vitum. — Cum Accus. rei. Cic. 13. Att. 22. Scripta nostra nusquam malo esse, quam apud te. Id. 2. Divinat. 57. 118. Evanuisse mavultis id, quod etc., quam ete. Id. Quinct. 2. 9. Judicium prius de probro, quam de re maluit fieri. Quintil. 2. 5. 16. Aliena vitia reprehendi quisque mavult, quam sua. Id. 1. 1. 12. A Græco sermone puerum incipere malo. Hieronym. Ep. 108. n. 19. Malens eis stomachum dolere, quam mentem. — c) Cum Coniunctivo. Tibull. 2. 3. 31. Fabula sit, mavult, quam sine amore deus. Catull. 24. 4. Mallem divitias mihi dedisses, quam etc. Calpurn. Ecl. 6. 74. malim cantatis amores. Cic. ad Anton. 14. Att. 13. b. Quod mecum per litteras agis, unam ob causam mallem coram egisses. Non enim solum etc. Orellius ita legit; Forcellinus vero cum Gruter. leg. egisse. Quintil. 12. 7. 11. Malo tamen ille peccet. — Quam ut cum Coniunctivo legitur apud Plaut. Truc. 4. 2. 29. Mortuum hercle me, quam ut id patiar, mavelim. — d) Cum Accusativo personæ aut rei. Cælius apud Cic. 8. Fam. 4. Sed. ut spero, bonos et senatum malet. Horat. 2. Sat. 4. 61. quin omnia malit, Quæcumque immundis fervent aiata popinis. Tac. 2. Hist. 86. Pro certis et olim partis nova, ambigua, ancipitia malebat. Quintil. 12. 9. 10. Ullionem malunt, quam defensionem. Id. 8. 5. 34. Veterem illum horrorem dicendi malim, quam etc. Sueton. Aug. 71. Sed hoc malo. — Quod maliam eleganter sermoni interseritur, et valet, quod utinam potius. Ovid. Heroid. 21. 31. Si tibi deformis, quod mallem, visa fuisses. Id. 2. Trist. 239. Aut si, quod mallem, vacuus fortasse fuisses. — e) Pleonasmus est, non inlegans tamen, quam potius, aut magis adiungitur. Plaut. Stich. 1. 2. 13. Si manere hic sese malint potius, quam alio nubere, non faciant. Ter. Adelph. 2. 2. 13. Verum ego numquam adeo astutus fui, quin quidquid possem, mallem auferre potius in præsentia. Cic. Divin. in Q. Cæcil. 6. 21. Ab omnibus se desertos potius, quam abs te defensos esse malunt. Id. Ligar. 2. 5. An ille Utica potius, quam Romæ, cum alienis esse, quam cum suis maluisset? Antonius apud Cic. 14. Att. 13. a. sub fin. Arbitror, malle te quietam senectutem et honorificam potius, quam sollicitam agere. Cato apud eumd. 15. Fam. 5. Casum potius, quam te, laudari mavis. — Liv. 22. 34. extr. Qui magis vere vincere, quam diu imperare malit. — f) Cum Adverbio comparativis. Cic. 12. Att. 22. sub fin. Meo iudicio multo stare malo, quam aliorum. Id. 1. Tusc. 42. 99. Næ ego haud paullo hunc animum malim, quam eorum fortunæ. — g) Interdum pro part. quam usurpatur Ablativus. Horat. 2. Sat. 8. 79. Nullos his mallem ludos spectasse. h. e. quam hos. Tac. 12. Ann. 46. Non dubitaret armis incruentis conditiones malle. ¶ 2. Speciatiim malle alicui est magis velle omnia prospera alicui, magis omnia cupere alicuius causa. Cic. Planc. 24. 59. Quamquam illi (filio meo) omnia malo, quam mihi. Id. 2. Att. 16. ad fin. In hac re malo universæ Asiæ et negotiatoribus.

MALOBĀTHRĀRIUS. V. MURRHOBATHRARIUS.

MALOBĀTHRĀTUS, a, um, adject. malobathro unctus. Sidon. 8. Ep. 13. sub fin. Satrapæ punicati, malobathrati.

MALOBĀTHRĪNUS, a, um, adject. μολοβάθρινος, qui ex malobathro est. Cæcl. Aurel. 3. Acut. 3. ad fin. Apponenda cerotaria ex oleo dulci, aut cyprino, vel gleurino, aut irino confecta, vel malobathrino. Adde eumd. 5. Tard. 1. ante med. Habent et Not. Tir. p. 160., sed mendose malobathrinus.

MALOBĀTHRŌN (quod et malobathrum scribitur). i, n. 2. μολοβάθρον

1.) Proprie est arbor Syriaca, de qua Plin. 12. Hist. nat. 26. 59. (129). Dat et malobathron Syria, arborem folio convoluto, colore aridi folii, ex quo premittur oleum ad unguenta: fertilliore ejusdem Ægypto. Laudatur tamen ex India venit. In paludibus ibi gigni tradunt lentis modo, odoratius croco, nigricans seabrumque, quodam salis gustu. Minus probatur candidum. Celerrime situm in vetustate sentit. Sapor ejus nardo similis debet esse sub lingua. Odor vero in vino sufferefecti antecedit alios. Id. 13. ibid. 1. 2. (14). Singuli quoque succi nobilibus unguenta faciunt: in primis maloba-

thrum. — Habet usum et in medicina. Cels. 5. 23.; et Plin. 23. Hist. nat. 4. 48. (93); quibuscumq. Scribon. Compos. 170.

II.) Translate est oleum vel unguentum ex malobathro expressum. Horat. 2. Od. 7. 7. coronatus nitentes Malobathro Syrio capillos.

MALŌGRĀNĀTA, æ, f. 1. V. voc. seq. **MALŌGRĀNĀTUM**, i, n. 2. malum granatum. Legitur apud Fulgat. interpr. Numer. 20. 5.; et Hieronym. comment. ad Aggæum c. 2. n. 20. Addunt et Plin. 26. Hist. nat. 8. 31. (49.), sed nihil certi inde colligi potest, ut neque 16. ibid. 22. 34. (84.), ubi similis locus habetur. Utroque enim loco malo granato in Dativo et Ablativo divisim legitur. Immo Silig. in postremo Plinii loco ita legit: Et malo granatum quod est pomum etc. Isid. tamen eas voces conjungit 17. Orig. 7. Arbor autem malogramata est generis feminini, pomum vero generis neutrius.

MALŌPĒ, es, f. t. vox, quæ Græci malvam majorem appellabant. teste Plin. 20. Hist. nat. 21. 84. (222). E contrario in magnis iudibus malva est utraque et sativa et silvestris. Duo genera earum amplitudine folii discernuntur; majorem Græci malopen vocant in sativis, alteram ab emolliendo ventre d'ictam putant malachen. Ita etiam Silig., qui tamen adnotat in aliquot Codicibus legi lopen; Apul. quoque λωπην, non μάλαπην habuisse videtur: molochen denique legit Salmas. de hyle p. 46.

MALTHA, æ, f. 1. μάλα et μάλαση: a μάλασσω et μάλασσω mollo, subigo. Maltha, ait Paul. Diac. p. 135. 4. Müll., dicitur a Græcis pix cum cera mixta. Et Gloss. Labb. Maltha, ἐλαωκόων, κηρόπισσον. Ceterum

1.) Proprie. — a) Est primum nativa maltha, nempe limus flagrans in stagno Samosatensi Comagenes: quem quid attingit solidi, adhaeret: præter tactu exsequitur fugientes. Sic defendere muros oppugnante Lucullo; flagrabat miles armis suis. Aquis accenditur. Terra tantum restingui, docuere experimenta. Itac Plin. 2. Hist. nat. 104. 108. (235). Hæc eadem est ac naphtha, quam vocem vide suo loco. — b) Sic etiam vocatur genus tectorii, quod parictibus, aut pavimentis inducitur, ac coria eorum findantur, et ut, si quæ sint rimæ, obducantur, stucco. Fit autem variis modis, ex pice liquida, et arungia, vel sevo; ex pice, et cera, item testa, flore calcis: ex sanguine bubulo, flore calcis, scoria ferri: ex ficu, pice dura, et ostri testa, ex sevo liquefacto, quod cineri cribellato admittum sit, etc.; quæ omnia habes apud Pallad. 1. R. R. 41. et 17. Plin. quoque aliam malthæ compositionem tradit 36. Hist. nat. 21. 58. (181). Maltha e calcis sit recentis: glæba vino restinguitur: mox tunditur cum adipe sullo et ficu, duplii lenimento: quæ res omnium tenacissima, et duritiam lapidis antecedens.

II.) Translate dicitur de molli et effeminato. μάλαστος. Lucius apud Non. p. 37. 9. Merc. Insanum vocant, quem maltham ac feminam dici vident.

MALTHINUS, a, um, adject. effeminatus, mollis: a maltha. Horat. 1. Sat. 2. 25. Malthibus tunici demissis ambulat. Ubi volunt nonnulli notari hic Mæcnamem. Alii nomen proprium esse ajunt; quod sane veri est similis. Leg. etiam al. Malthinus.

MALTHO, æ, avi, ðtuni, are, a. 1. maltha solido et coagulato, maltham rei alicui induco: quod præcipue fiebat in his monumentis, quæ æterna esse volebant. Plin. 36. Hist. nat. 24. 58. (181). Quod malthatur, oleo perficitur ante. Vet. Scholiast. ad Juvenal. 5. 48. Sulphure solent vitrum solidare, id est malthare.

MALUGINŌSUS, a, om, adject. qui malum agit, molitiosus. Gloss. Philoz. Maluginosus, κακοντροχις. Hinc etiam maluginensis derivatum videtur. V. in ONOM.

MĀLUM, i. V. MALUS, a, um, in fin.

MĀLUM, i, n. 2., μάλον, Æolice et Dorice μάλον.

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim est pomii genus, cujus varia genera, citreum, cydonium, Persicum, Medicum, Applanum, et alia plurima Plin. 15. Hist. nat. 14. 14. (47). et 15. (49.). Colum. 5. R. R. 10. 19. et Macrobr. 2. Saturn. 15. enumerant, et suis locis hoc in opere memorantur. Cælius apud Cic. 8. Fam. 15. Malis orbiculatis pasci.

Adde *Colum. loc. supra cit.*; et *Scribon. Compos. 104. Virg. 3. Ecl. 64. Malo me Galatea petit, lasciva puella. Id. ibid. 71. aurea mala. Id. 8. ibid. 37. roscida. Ovid. 8. Met. 676. redolentia. Horat. 1. Sat. 3. 7. ab ovo usque ad mala. h. e. a principio usque ad finem carnae, quia prima ova, mala postrema mens-e inferri mos est. — *Malum Discoribiae. V. DINCORDIA.* — Differunt *mala a pomis*, quia pomia sunt generale nomen omnium pæne fructuum, qui ex arboribus sunt, et nuces quoque comprehendunt. Porro nuces sunt quæcumque poma foris duro teguntur, et intus habent, quod esui est: contra *mala* foris habent, quod esui, et durum intus includunt. *Macrob. loc. cit.* — Interdum tamen a *piris* distinguuntur. *Plin. 16. Hist. nat. 26. 43. (106).* Messibris reddunt semen nures et mala et pira. ¶ 2. Speciatim *malum terræ* est herba eadem atque aristolochia, rufus quatuor genera enumerat et describit *Plin. 25. Hist. nat. 8. 54. (95).* Adde *Scribon. Compos. 202.*; et cf. *Dioscor. 3. Hist. plant. 4.* — At *malum terrenum* apud *Vergel. 6. Veterin. 13. 3. Schneid. et malum terrestre* apud *Pelagon. Veterin. 5. 4.* est mandragora (*Sarchiani* male veritit tartuffo): nam in loco similis *Hippiat. p. 251. c. 25.* vocatur *μήλον κνυδρακρόν*, h. e. ejus fructus.*

II.) Translate *mala* sunt testiculi. *V. BRACEUS.*

Homonym. *V. supra sub 1. 1. in fin.*

MALUNDRUM, i, u. 2. herba nobis ignota, de qua hæc *Plin. 26. Hist. nat. 7. 24. (40).* Jorineri autem (*medetur*) herba malundrum nascens in segete ac pratibus, flore albo odorata; ejus cauliculus conteritur ex vino veteri. *Sillig. ita leg.*; alii vero malundrum, alii melandryum.

MALUS, a, um, adject., quod nonnulli conjungunt cum Gr. *ἀμαλός tener, mollis*, vel *μαλός tener, exilitosus*. — *Comp. Pejor et Sup. Pessimus* (in omnibus paragr.), quod est vel ab etymo *per*, quæ vox malum vel in malam partem significat, ut in *pejore pio perjuro et perjurus* (unde et *Fr. pire*); vel a *pessum*, ut vult *Fossius*. — Ceterum malus est contrarius bono et probo, qui ignorantia, vel malitia laborat, qui caret bonitate quæcumque vel naturali, vel morali; pravus, perversus, improbus, nocens, infestus, *κακός* (It. *cattivo, malvagio, malo*; Fr. *mauvais, qui n'a pas le qualités requises, misérable*; Hisp. *mal, miserable*; Germ. *schlecht, böse, unheilbringend, hässlich, verderblich, schädlich, nachtheilig, schlimm*; Angl. *bad, evil, wicked*). Malus, ut diximus, latissime patet; et ¶ 1. Generatim — a) Refertur ad ea, quæ sub sensu cadunt, et naturali carent bonitate. *Horat. 2. Sat. 4. 40.* Umber et iligna nutritis glauce rotundas Cuius apert lancea carnem vitantis inerte: Nam Laurentus malus est, ulvis et arundine piuguis, et *ibid. v. 49* Ut si quis solum hoc, mala ne sint vina, labore. (Contra *Colum. 12. R. H. 30. 2.* Si qua vina erunt duriora et minus bona —, summo facrum vini boni etc.). *Quintil. 11. 3. 13. Mala vox.* — Hæc refertur potest illud *Ter. Adelph. 3. 2. 46.* Pejore res loca non potis est esse, quam in quo non sita est. Cf. *eumd. ibid. prol. 3.* In pejorem partem rapere aliquid. — b) Similiter usurpat de ingenio, artificio eorumque operibus. *Sueton. Aug. 86.* Ludens (*Augustus*) malum et inconstans in eligendo genere dierndi ingenium Antonii. *Phædr. 1. 14.* Malus sutor. *Cic. Arch. 10. 25.* Malus poeta. Sic *Catull. 49. 6.* Tanto pessimus omnium poeta, Quanto tu optimus omnium patronus. Cf. *eumd. 36. 6. Sueton. Ner. 51.* citharedus. *Cic. Pis. 30. 73.* Notam apponere ad malum versum. Cf. *Horat. 2. Sat. 1. 82.* mala carmina. h. e. non bona: *V. ibi Interpret.* — c) De abstractis. *Plaut. Trin. 1. 2. 30.* Malis verbis oburgare aliquem. *Ter. Phorm. 5. 8. 19.* Facinus indignum et malum. Cf. *Sall. Cat. 18.* Eo die post conditam urbem pessimum facinus patratum foret. Rursus *Ter. Andr. 2. 1. 17.* Abi in malam rem, va in malora. *Sall. Cat. 21.* Mala res, spes multo superior. h. e. res angusta domi. *Cic. 5. Verr. 24. 59.* Malam opinionem habere de aliquo. *Nepos Datam. 6.* Mala fide compositoque aliquid facere. *Quintil. 12. 1. 13.* Mala causa. *Virg. 8. Ecl. 41.* Et vidi! ut perii! ut me malus abstulit error! *Horat. 2. Sat. 6. 18.* Nec mala me ambitio perit — *Malum pondus* est leve pondus, quum grave deberet esse. *Plaut. Amph. 1. 1. 156.* Haud

malum huic est pondus pugno. Sic et nos Itali illud dicimus *un buon pugno*, cui magnum est pondus. — Sic *Comp. apud Cic. 8. Phil. 10. 29.* Turpis fuga mortis omni est morte pejor. *Id. 4. Fin. 19. 54.* Si in rebus esset quidquam, quod aliud alio melius esset, aut pejor. — Et *Sup. apud Ovid. 14. Met. 488.* nam dum pejora timeatur, Est in vota locus: sors autem pessima rerum. *Aurel. Vict. epit. 1. 29.* Pessimum inceptum. — Et *pejus* absolute, substantivorum more. *Cæs. 1. B. G. 31.* Pejus victoribus Sequanis, quam Æduis vicis accidisse. *Nepos Epam. 10.* Quam male eum patriæ consulere diceat, vide, inquit, ne tu pejor consulas, qui etc. Sed *pejus* hoc loco adverbialiter usurpat. *Lucan. 7. 706.* Vincere pejor erat. *Ovid. Heroid. 12. 143.* Hymen clamant, Hymenæe frequentant: Quo propior vox est, hoc mihi pejor erat. *Virg. 1. G. 200.* sic omnia fati in pejor ruere ac retro sublapsa referri. Sic *Horat. 2. Ep. 1. 264.* ac neque ficto In pejor vultu proponi cretus usquam Opto. — Et in plur. num. *Horat. 1. Od. 7. 30.* O fortes pejoraque passi Mecum sæpe viii, nunc vino pellite curas. Adde *Ovid. 14. Met. 488.* supra cit. *Quintil. 9. 3. 1.* Utinamque non pejora vincant. *Id. 5. 12. 22.* Ad pejora juvenes laude decuntur. — *Pessimum* absolute, substantivorum more, est res pessima, maximum malum. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 74. (192).* Fel est purgamentum, pessimumque sanguinis. la *pejor parte*. *Sillig.* omittit que et legit purgamentum pessimum. et 17. *ibid. 22. 35. (182).* Quam induruit vitis, pessimum in vinea palmitem tu iducere. *Farro 1. R. H. 13. 7.* Cum Metelli et Luculli villis pessimo publico edificatis ceitant. con gravissimo peguidizio del pubblico. Etiam *Liv. 2. init.* ita locutus est. — d) De hominibus usurpat — Sæpissime morali ratione, et est pravus, perversus, improbus: quo sensu et de hominum actionibus dicitur. *Juvenal. 4. 8.* Nemo malus felix. *Γνώμη* est etiam illud *Quintil. 3. 8. 44.* Ne enim est quisquam tam malus, ut malus videri velit. *Plaut. Pseud. 4. 7. 1.* Malus et nequam homo. et *ibid. 4. 6. 21.* Malus et scelestus et perjurus. *Nepos Att. 9.* Odisse malos cives. *Cic. 3. Off. 9. 39.* Philosophi minime mali illi quidem, sed non satis acuti, non disonesti. *Tibull. 2. 4. 29.* hinc Coa puellis Vestis et a rubro lucida concha maris: Hæc fecere malas. h. e. avaras, infidas, perjuras. *Sall. orat. Lepidi contra Sull. init.* Neque se aliter tutum putet, quam si pejor atque instabilior metu vestro fuerit. *Id. orat. Philippi contra Lepid. sub init. M. Emilius*, omnium flagitiosorum postremus (h. e. vilissimus et prorsus despicendus), qui pejor an ignaviter sit deliberari non potest, exercitum habet. *Plaut. Men. 3. 2. 22.* Quid ais, homo levior quam pluma, pessime et nequissime, latitium hominis? *Sall. orat. Philippi contra Lepid.* Pessime omnium atque impudentissime, tibi ne etc.? *Gell. 2. 6. circa med.* Isque omnium pessimus deterrimusque est. — Hinc *mali* absolute sunt pravi ac scelesti homines. *Nepos Epam. 10.* Equaminondas, quam diu facta est cædes civium, domo se tenuit: quod neque malos defendere volebat, neque impugnare. *Quintil. 12. 9. 15.* Neque solum negligentis, sed mali est, pejor agere, quam poterit. *Id. 12. 1. 8.* Num malis esse laudem curæ putamus. et 11. 1. 42. Malos odisse. Similiter *Sall. Cat. 5. eoz.* Ut paullatim immutata (*respubl.*), ea pulcherrima, pessima ac flagitiosissima facta sit. *somnamente guasta e viziala.* et *Quintil. 12. 1. 7.* Nihil tam occupatum, tot ac tam variis affectibus concisum atque laceratum, quam mala mens. h. e. mens male cogitans, pravus animus. Sic *Brutus ad Brut. et Cass. apud Cic. 11. Fam. 1.* Quam mente esset Antonius, demonstravit, pessima scilicet et infidelissima. *Ruius Quintil. 12. 1. 3.* Mala consuetudine. *Sall. Cat. 18.* Mali mores. *Horat. 1. Sat. 3. 36.* Mala consuetudo. Et poetice *Tibull. 3. 5. 20.* Et modo nata mala vellere poma manu. Sic *Virg. 3. Ecl. 11.* mala vites incliere falce novellas. *Virg. 6. En. 542.* Hæc (h. e. delecta) iter Elysium nobis: at lava malorum Exercet pœnas et ad impia Tartara mittit. — Interdum ad corporis valetudinem refertur, et *pessimum* esse significat pessime se habere. *Cels. 3. 5. ante med.* Alii vesperè tali æro cibum dant. Sed quum eo tempore fere pessimi sint, qui ægrotant, venen-

dum est, ne etc. Similiter *Id. ibid.* Insequitur lempus meridianum, a quo quum omnis æger pejor fiat etc. *pegiora, si sente peggio.* — Raro admodum de generis nobilitate dicitur. *Horat. 1. Ep. 6. 21.* Ne plus frumenti dotalibus emetat agris Mutus et indignum, quod sit peioribus ortus) Hic tibi sit potius, quam tu mirabilia illi. *Sic Pers. 6. 14.* Etsi adeo omnes dicescant orti peioribus. — De bellica virtute *Sil. It. cum Dativo 10. 421. is (Metellus)* mala bello Pectora degeneremque manum ad deformia agebat Consulta. h. e. hominea timidos et inbelles. — e) Quoniam mali homines alii nocivi sunt, *mala* vocantur etiam quæ noxia sunt. *Tibull. 1. 2. 51.* Malæ herbæ. et *Virg. 2. En. 471.* mala granina. h. e. noxia, venefica. Adde *Sil. It. 8. 498. Stat. 6. Theb. 666.* lux mala clipei. h. e. terribilis et perstringens oculos. In *Leg. XII. Tabul. apud Plin. 28. Hist. nat. 2. 4. (17).* malum carmen. h. e. magicum. *Virg. 7. Ecl. 28.* mala lingua. h. e. malefica, fascinatoria, ut *Servius* loquitur. ¶ 2. Speciatim de rebus ponitur pro infelici, improprio, adverso. *Cic. 2. Divinat. 25. 54.* La demoniorum mala pugna in Leuctis. Sic *Sall. Jug. 60.* Oppidum post malam pugnam ab rege defecerat. Adde *Sueton. Cal. 51. Horat. 1. Od. 15. 5.* mala ducis avi domum. Sic *Id. Epod. 10. 1.* mala alite. Contra *Catull. 61. 20.* nona alite. *Calpurn. 3. Ecl. 89.* mala arbor. h. e. infelix, quæ malum affert. *Plaut. Aulul. 1. 1. 4.* Malum ætatem exigere, menare vita infelice. Sed *mala ætas* dicitur etiam senectus. *Plaut. Men. 5. 2. 6.* Ut mala ætas mala merx est tergo! Adde *Accium, Turpilius, Pacuvium et Afranium* apud *Non. p. 1. 27.* et seq. *Merc. ¶ 3.* Item speciatim de forma et de hominibus est deformis, invenustus, brutus, deforme. *Plaut. Merc. 2. 3. 78.* Ancilla forma mala. *Id. Bacch. 5. 2. 42.* Haud mala est mulier. Sic *Quintil. 6. 3. 32.* Mala facies. ¶ 4. Item, de humanis est etiam non simplex, malitiosus, astutus, vafer, maliciosus, astuto, furbo. *Plaut. Bacch. 5. 2. 20.* Oves stultæ atque haud malæ videntur. *Id. Truc. 2. 5. 4.* Nimio minus perhibemur malæ, quam sumus ingenio. *Id. Rud. 2. 5. 9.* Amat hercle me: delituit mala. — Hæc significatione aliquando vox est blandimenta. *Caell. 55. 10.* Camerium mihi, pessimæ puellæ, etc. et 36. 9. Et hæc pessima se puella vidit Jucose et lepide vovere divis. *marituola, cativella.* — Hinc

Malum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est infortunium, calamitas, labor, inconvincum, pestis, uno verbo quidquid nocet cuiquam, κακόν (It. *male, malanno, calamità*; Fr. *mal, malheur, calamité*; Hisp. *mal, desdicha, desgracia, perjurio, calamidad, infortunio, perdita*; Germ. *d. Bese, Uebel, daher Unglück, Unheil, Verderben, Leiden*; Angl. *an evil, mischief, misfortune, calamity, mishap*). Occurrit ¶ 1. Generatim. *Ennius apud Cic. 2. Fin. 13. 41.* Nominum boni est, cui nil est in diem mali. *Id. apud Non. p. 90. 14. Merc. Heu bæu, mea fortuna, ut omnia in me conglomerasset mala!* *Id. apud Cic. 1. Tusc. 44. 107.* Neque sepulcrum, quo recipiat, habeat potum corporis, Ubi remissa humana vita corpus requiescat. *Plaut. Bacch. 3. 6. 25.* Orarem, ut ei, quod posses mali facere, faceres. *che gli facessi tutto il male che puoi.* *Cic. 1. Orat. 58. 247.* Ipsum quidem illud, etiam sine cognitione juris, quam sit bellum, cavere malum, scire possumus. *Id. Amic. 3. 10.* Nihil enim mali accidisse Scipioni puto. *Cæs. 2. B. C. 12.* Hostes turris ruina commoti, inopinato malo turbati etc. *Nepos Hamilc. 2.* Diuturnitate externi mali. h. e. bell. *Virg. 2. G. 168.* Assuetumque malo Ligurem. h. e. laboribus et vitæ miseræ. *Id. 6. Æn. 95.* Tu ne cede malis, sed contra audentior ibi. *Horat. 1. Sat. 4. 30.* per mala præceps fertur. h. e. per incommoda, pericula. *Cic. 2. Phil. 18. 46.* Quo ego tempore tanta mala florētissimæ familiæ sedavi, vel potius sustuli, et *ibid. 44. 113.* Servitus est malorum omnium postremum. *Id. Planc. 13. 33.* Libertas malis oppressa civilibus. — *Malum publicum* est publica calamitas. *Liv. 4. 44.* Nec senatus tanti se civem, aut quemquam alium debere esse, ut in parendo uni malum publicum fiat. Adde *Sall. Cat. 37.*; *Sueton. Ner. 6.*; et *Tac. 11. Ann. 41.* Prævit Cato apud *Fronton. 1. ad Antonin. 1.*

p. 109. ed. Rom. Numquam ego argentum pro vino congiario inter apparitores atque amicos meos dididi, neque eos malo publico divites feci. — Similiter Cic. 1. *Tusc.* 32. 77. Mors non est in malis. h. e. inter mala non connumeratur. *Cels.* 3. 15. in fin. Quartana neminem jugulat, sed si ex ea facta quotidiana est, in malis æger est. *sta male.* et *ibid.* Danda opera est, ne in quotidianam id malum vertat. h. e. febris. *Ovid.* 1. *Pont.* 3. 18. Interdum docta plus valet arte malum. h. e. morbus. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 17. 44. (153). Cælestis frugum vinearumque malum est rubigo. — Jungitur nonnullis Substantivis. *Horat.* 2. *Od.* 13. 28. Dura fugæ (h. e. exilii) mala. *Justin.* 3. 5. 2. Mala captivitatibus. *Lucret.* 6. 829. copia mali. *Id.* 3. 1069. tanta mali moles. *Virg.* 12. *Æn.* 600. Se causam clamat crimenque capique malorum. *Id.* 2. *ibid.* 97. Hinc prima mali labes. *Grat. Cynege.* 377. fons malorum. — Pluribus jungitur Verbis, quorum præcipua sunt hæc. *Cic. Harusp. resp.* 3. 4. Malum erumpit. *Id.* 1. *Phil.* 2. 5. serpit. *Sil. It.* 7. 353. gliscit. *Cels.* 5. 28. Malis tentari. *Nepos Hamilc.* 2. Malis perterriti. *Stat.* 2. *Silv.* 1. 14. Satiari malis. *Liv.* 36. 9. Malis vinci. *Sueton. Ner.* 40. Malum minari. *Id. Cal.* 55. facere. *Tibull.* 4. 13. 20. parere. *Nepos Themist.* 9. Inferre. *Virg.* 4. *Æn.* 549. Onerare aliquem malis. *Cic.* 7. *Att.* 8. Subire malum. *Sueton. Ner.* 40. Defungi fatalibus malis. *Virg.* 6. *Æn.* 365. Eripere aliquem malis. *Ter. Andr.* 3. 3. 30.; et *Nepos Att.* 11. Emergere e malis. *Propert.* 3. 17. 10. Sanare mala. *Id.* 1. 7. 13. Me legat assidue post hæc neglectus amator, Et prosint illi cognita nostra mala. *Tibull.* 1. 2. 11. Et, mala si qua tibi dixit dementia nostra, Ignoscas: capiti sint precor illa meo. — Malo suo aliquid facere, damno suo, in suam perniciem, in suo damno, in sua malora. *Ennius* apud *Non.* p. 474. 22. *Merc.* Malo hercle suo magno convivat sine modo. *Plaut. Amph.* 1. 1. 185. Olet homo quidem malo suo. *Sic Id. Asin.* 1. 3. 3. Male merenti bona es: at malo cum tuo. Hoc pertinet et illud *Propert.* 2. 19. 28. Credat et illa suo docta puella malo. ¶ 2. Speciatim est pœna, castigatio. — a) Universim. *Liv.* 2. 54. extr. Malo demandam tribuniciam potestatem. *Sall. Jug.* 105. Pudore magis, quam malo, exercitum coercebat. *Cf. Cic.* 5. *Ferr.* 25. 62. Tu, nisi malo coactus, recte facere nescis. h. e. formidine pœnæ. — *Sic Id.* 2. *Fin.* 22. 71. Nec vir bonus ac justus haberi debet, qui, ne malum habeat, abstinere se ab injuria. Adde *eumd.* 7. *Att.* 2. — b) Speciatim usurpatur de plagis, cane, cruce aliisque suppliciis, quæ infliguntur servis. *Liv.* 4. 49. a. med. Malum quidem militibus meis, nisi quieverint. et mox. Auditis, Quirites, sicut servis, malum munitantem militibus. *Cf. Plaut. Pers.* 3. 1. 33. Herus servo suo malum si minatus est. Adde *Ter. Andr.* 2. 5. 20. et *Eun.* 4. 4. 46. Rursus *Plaut. Rud.* 4. 4. 81. Non ego te comprimere possum sine malo. *Ter. Eun.* 4. 4. 45. Non potest sine malo lateri, video. *Cic.* 5. *Ferr.* 23. 56. Vi, malo, plagis adductus est, ut frumenti daret, quantum cogereetur. h. e. supplicio servili, strapazzo. ¶ 3. Item speciatim, malo esse alicui, damno esse, essere di pregiudizio. *Plaut. Men.* 2. 3. 5. Amanti amonitas malo est: nobis lucro est. *Cic.* 14. *Att.* 22. Clementiam illi malo fuisse. *Nepos Alcib.* 7. Huic maxime putamus malo fuisse nimiam opinionem ingenii atque virtutis. ¶ 4. Item morali ratione est vitium, malefactum, scelus, vizio, misfatto. *Plaut. Cas.* 3. 5. 22. Malum pessimum exordiri. un pessimo misfatto. *Ovid.* 1. *Met.* 140. Effodiuntur opes, irritamenta malorum. *Apul.* 9. *Met.* Nisi nos putas æs nostrum de malo habere. ¶ 5. Malum sæpe interjectionis modo interseritur, ut nefas, indignum, et indignationem significat. *Plaut. Cas.* a. 1. v. 3. Quid tu, malum, ne se quere? *Id. Truc.* a. 5. v. 38. Qui, malum, bella aut faceta es, quæ ames hominem istinodi? *Ter. Phorm.* 5. 7. 55. Quid vos, malum, ergo me ludificamini? Adde *eumd.* *Adelph.* 4. 2. 5., *Eun.* 4. 7. 10. et *Heaut.* 2. 3. 77. *Sic Cic.* 3. *Ferr.* 20. 54. Quæ, malum, est ista tanta audacia atque amentia? *che diavol è: che domin è?* et 10. *Phil.* 9. 18. Quæ, malum, est ista ratio, semper optimis causis veteranorum nomen opponere? Adde *eumd.* 2. *Off.* 15. 53. et 9. *Att.* 18. *Liv.* 5. 54. Quæ quum

ita sint, quæ, malum, ratio est, expertis alia experiri? *Curt.* 8. 14. 41. Quæ, malum, amentia te coegit? — Hinc

Malum, adverbii loco pro *male*. *Horat.* 2. *Sat.* 4. 18. Ne gallina malum responset dura palato.

Pejus, oris, n. 3. et

Pessimum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, *V. supra sub Malus* 1.

Homonym. *Pejor* differt a *deterior*, ut *Non.* docet p. 432. 7. *Merc.*, nam hoc dicitur respectu boni et melioris: *pejor* mali.

MĀLUS, i, f. 2. (μῆλας). Masc. gen. *V.* infra sub II. 1., 2. et 3.; neutr. gen. *V.* infra sub II. 2. — Malus est arbor, quæ mala fert (It. *melo*; Fr. *pommier*; Hisp. *manzano*; Germ. d. *Apfelbaum*; Angl. an *apple-tree*).

I.) Proprie. *Farro* 1. *R. R.* 7. 6. Malus bifera in agro Consentino. *Virg.* 2. *G.* 70. Et steriles platanus malos gessere valeutes. — Ad malum Punicum locus erat in sexta Urbis regione, ubi et domus, in qua Domitianus Aug. natus est, ut *Sueton. Domit.* 1. docet. Sic *P. Victor* de region. Urb. Malum Punicum, ad quod Domitianus dedicavit templum Minervæ Flavianæ, seu templum gentis Flaviæ, et erat domus ejus.

II.) Translate. ¶ 1. *Malus*, m. gen., est arbor navis antennas sustinens et vela, *albero della nave, ισπρός*. *Cato* apud *Isid.* 19. *Orig.* 2. 12. Malum deligatum, parastatæ junctæ. *Cic. Senect.* 6. 17. Ut si qui gubernatorem in navigando agere nihil dicant, quum alii malos scandant, alii per foras cursant, alii sentinam exhauriant. *Id.* 7. *Verr.* 34. 88. Malum erigi, vela fieri, præcidi ancoras imperavit. *Virg.* 5. *Æn.* 828. jubet ocius omnes Atollit malos, intendi brachia velis. *Ovid. Heroid.* 5. 53. Aura levis rigido pendentia lineata malo Suscitatur. *Lucan.* 5. 418. summi carchesia mali. *Horat.* 1. *Od.* 14. 5. malus celeri saucius Africo. *Val. Flacc.* 1. 126. velifero quærentem brachia malo. et *ibid.* 312. cælo cornua malo Expediunt. et *ibid.* 620. Vela super tremulum subitus volitantia malum Turbo rapit. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 56. 57. (209). Malum et antennam Dædalus invenit. ¶ 2. A similitudine *malus* in circo vel theatro dicitur lignum vel palus, quo, funibus alligatis, vela tensa suffulciantur ad aeris injurias arcendas, ut commodius spectatores ludos spectare possent. *Liv.* 39. 7. ad fin. Ludis Romanis eo anno, malus in circo instabilis in signum Pollentiæ procidit atque id dejecit. *Lucret.* 6. 108. Carbasus ut quondam magnis intenta theatris Dat crepitum, malos inter jactata trabesque. — Hac significatione etiam *malum*, i, neutr. gen. usurpatur. *Inscript.* apud *Orell.* 2556. XII. K. MAL. MALA ET VELA ERVNT. Adde etiam apud *Henzen.* 6168. ¶ 3. Item a similitudine *malus* dicitur lignum in medio torcularis erectum. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 31. 74. (318). Parvis prelis et minori torculari et malo in medio decreto. *Sillig.* recte coniecit legendum directo.

MALVA, æ, f. 1. ¶ 1. Est herbæ species, *malva, μαλὰγγ*. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 21. 84. (222). In magnis laudibus malva est utraque, et sativa et silvestris. Duo genera earum amplitudine folii discernuntur: majorem Græci malopen vocant in sativis. Alteram ab emolliendo ventre dictam putant malachen. E silvestribus, cui grande folium et radices albæ, althæa vocatur, ab excellentia effectus (ab ἀλθαίω *medeor*, sano), a quibusdam plitochia. Hæc *Plin.* *Horat.* 1. *Od.* 31. 15. me pascunt olivæ, Me cichorea levesque malvæ h. e. grave corpus allevantes. *Sic Id. Epod.* 2. 58. aut gravi Malvæ salubres corpori. *Martial.* 10. 48. Exoneratas ventrem mibi villicia inlvas Attulit. Adde *Cic.* 7. *Fam.* 26.; et *Ovid.* 4. *Fast.* 697. ¶ 2. Tradunt auctores in Arabia malvas septimo mense arborescere, baculorum quoque usum præbentes. Exempto est arbor malva in Mauritania, altitudinis pedum viginti, crassitudinis, quam circumplecti nemo possit. Hæc *Plin.* 19. *Hist. nat.* 4. 22. (62).

MALVACEUS, a, um, adject. (malva) qui est ex malva, vel in malvæ similibus. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 4. 10. (19). Rosæ genus funditur e caule malvaceo, folia oleæ habente. — Hinc

Malvaceus, i, m. 2. substantivum est deminut. *malvæ*: *V. BETACHEUS*.

MALVATICUS, a, um, adject. idem ac malva-

ceus. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 178.

MALVELLA, vestis, f. quæ malvacei coloris est. *Isid.* 19. *Orig.* 22. Molochina, quæ malvarum stamine conficitur: quam alii malvellam. *V. MOLOCHINUS*.

MĀMILLA et minus recte mammilla, æ, f. 1. deminut. mammæ, atque idem sæpe significans, papilla, *mammella, τασίδιον*.

I.) Proprie. *Fellej.* 2. 70. 5. *de Bruto*. Quum mucronem gladii sinistrae admovisset mammillæ, uno ictu transfixus exspiravit. *Juvenal.* 6. 400. Ipsa loqui recta facie strictisque mamillis. *Id.* 12. 74. Scrofa triginta clara mamillis. — *Mamilla* est etiam vox blandientis feminas præcipue. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 47. Ubi isti (viri) sunt, quibus vitæ, quibus deliciæ, quibus sævia, mamillæ mellitæ? scit. estis. *Forcellinus* hoc loco habet *mammillæ*.

II.) Translate. ¶ 1. A similitudine ita dicitur tubus mammæ figura, per quem aqua emittitur. *Farro* 3. *R. R.* 14. 2. Si eduxeris fistulam, et in eam mamillas imposueris tenues, quæ eructent aquas. *Al. leg.* papillas. *Sic Plin.* 35. *Hist. nat.* 12. 46. (159). *mammata* dixit in balineis scitilia illa, per quæ calor ex hypocausto in balineas transfunditur. Hinc etiam *Cassiod.* 7. *Variar.* 6. *Claudia* (aqua) per tot siccas montium summitates lavacris ac douibus liquore purissimos fistularum uberibus emittit. ¶ 2. In capris *mamillas* pensiles vocat *Farro* 2. *R. R.* 3. 2. verruculas duas parvæ mammæ forma, sub earum rostra pendentes. *Al. tamen leg.* *mammulas*.

MĀMILLĀNUS, a, um, adject. (mamilla), ut *Mamillanæ* scius, apud *Plin.* 15. *Hist. nat.* 18. 19. (69), sic appellatæ a similitudine mammaram. Eadem de causa *mammosa* pira minorantur ab eod. *ibid.* 15. 16. (54).

MĀMILLĀRE, is, n. 3. (mamilla) strophium, fascia e pelle, qua mulieres inamillarum tumorem coercebant, *giustacuore, εμπραστίδιον*. Legitur in *lemma* apud *Martial.* 14. 66. Taurino poterat pectus constringere tergo: Nam pellis mammas non capit ista tuas.

MAMMA, æ, f. 1. *μάμμα, μῆμα*, quod secundum *Forcellinum* est a *μαο* quæro, cupio, cujus præter. perf. pass. *μέμακα*, unde prius *mama*, deinde *mamma* factum. Hinc *Etymol. M.* *Μαστός*, ὁ ἐπιζυττός τὰ βρέψη. Quidquid vero sit de etymolo, mamma est receptaculum lactis in femina. *Gell.* 12. 1. vocat fontem sanctissimum corporis, generis humani educatorem. Gr. *τασός, μαστός* (It. *mamma, mammella, poppa; Ft mamelle, poitrine, sein, teton*; Hisp. *mamila, teta*; Germ. die *Brust*, bes. die *Mutterbrust*; Angl. a *breast, pap, teat, dug*).

I.) Proprie. — a) Dicitur de mulieribus. *Plaut. Truc.* 2. 5. 1. Puero isti date mammam. *Cic.* 2. *Divinat.* 41. 85. Puer in gremio matris sedens, mammas appetens. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 35. (98). Ad mammam adrepere infans. *Lucret.* 5. 883. puer Ubera mammarum in sonnis lactantia quærit. *Virg.* 1. *Æn.* 496. *de Amazone*. Aurca subnectens essertæ cingula mamme. *Marcell. Empir.* cap. 1. ad med. pag. 88. ed. *Ald.* Ulcuscula in capite similia mammarum capitalis. — b) Dicitur etiam de viris. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 39. 95. (232). Mammæ homo solus e maribus habet: cetera animalia mammarum notas tantum. *Cic.* 3. *Fin.* 5. 18. Viris ad ornatum donata sunt a natura inanimæ atque barba. *Justin.* 12. 9. 12. Sagitta sub mamma trajetras. — c) Usurpatur etiam de bestiis. *Cic.* 2. *Nat. D.* 51. 128. Quæ multiplices fetus procreant, ut sues, ut canes, his mammarum data est multitudo: quas easdem paucas habent eæ bestię, quæ pauca gignunt. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 40. 95. (235). Balneæ vitulique mammas nutriunt fetus. *Virg.* 3. *G.* 309. Quam magis exhausto apumaverit ubere malva; Leta magis præsis manabunt flumina mammas. *Farro* 2. *R. R.* 1. 20. Mammam sugere. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 40. 95. (234). Mammæ premere. h. e. exprimere sugendo. *Id. ibid.* (235). Mamma sterilescit. h. e. arescit. *Id. ibid.* (235). Descendit. h. e. lacte manat. *Id. ibid.* (233). Equæ anno prope toto mammas præbent. *Id.* 26. *ibid.* 15. 92. (168). Mammæ uberiorum reddere. *Id.* 20. *ibid.* 33. 96 (256). replete. *Id.* 23. *ibid.* 2. 32. (67). extinguere. h. e.

complures frugi mancipēs, h. e. qui agros mercede conducunt, *affluant*. ¶ 2. Speciatim *manceps* sumitur pro eo, qui aliquid a populo vel re publica, in auctione aut extra aliquid emit, conducit, aut redimit, *comperatore, conductore*: fortasse quia et hic manu capit: nam manu sublata significabat, se pluris esse licitatum. Iis quippe publica locabantur, qui in licitatione majorem pecuniam summam, sublato digito, datis prædibus spondissent. Hæc *Paul. Diac.* p. 151. 9. *Müll.* et *Varro* 5. L. L. 40. *Müll.* Prædia dicta, item ut prædes, a præstando, quod ea pignore data publice mancipis fidem præstent. Hinc — a) In publicis venditionibus *manceps* dicitur, qui emit et plurium emptorum societatem rei publicæ repræsentat ac pro iis fidejussor existit. *Nepos Att.* 6. Ad bastam publicam numquam accessit: nullius rei neque prædes, neque *manceps* factus est. *Cic. Rosc. Am.* 8. 21. Nomen refertur in tabulas Sex. Roscii, hominis studiosissimi nobilitatis: *manceps* fit Chrysogonus: tria prædia — Capitoni propria traduntur, quæ bodie possidet; in reliquis omnes fortunas iste T. Roscius nomine Chrysogoni — impetum facit. *Id. Dom.* 18. 48. Ne in prædæ quidem sectione mancipem, aut prædem — nisi furem ac sicarium reperire potuisti. — b) Item qui publica opera facienda conducit, redimit. *Cic. 3. Verr.* 54. 141. Locare incipit (*prætor*): accurrunt ad tempus tutores: digitum tollit Junius patruus. Isti quocumque immutatus est: quid ageret, cepit cogitare: si opus pupillo redimeretur, si res abiret ab eo mancipem, quem ipse apposuisset, sibi nullam prædam esse. h. e. redemptor sariorum tectorum: qui enim hic *manceps*, ab eodem *Cic.* redemptor dicitur 5. *Verr.* 7. 16. — Sic *manceps* vice idem est ac redemptor, qui eam rescindendam quæstus sui causa redemit; ideo etiam redemptor appellatur. *Tac. 3. Ann.* 31. Idem plurima per Italiam itinera fraude mancipem et incuria magistratum interrupta et impervia suscepit. *Inscript.* apud *Gruter.* 622. 2, quæ est apud *Orell.* 3221. CN. CORNELIO CN. F. SAA. MVSABO MANCIPI VIAB APPIAR etc. — Huc pertinet et illa *Cod. Theod.* 14. 5. 1. Mancipes, qui thermarum exhibitionem Romæ curant. *Inscript.* apud *Orell.* 4217. P. CALVIUS P. F. IVSTVS MANCIPI (sic) OFIGINARIY ABRARIARY. — c) Item qui publica vectigalia redimunt, publicanorum principes, *appaltatori generali delle pubbliche gravanze.* *Cic. Divinat. in Q. Cæcil.* 10. 33. Mancipes a civitatibus pro frumento pecuniam exegerunt. et *Pseudo-Ascon.* ad h. *Cic.* loc. Mancipes sunt publicanorum principes, Romani homines: qui quæstus sui causa, si decumas redimunt, decumani appellantur; si portum aut pascua publica, portitores aut pecuarii, quorum ratio scriptura dicitur. Hi omnes exigenda a sociis suo periculo exigunt, et rei publicæ repræsentant, providentes etiam in illa redemptione commodis suis. Adde *Cic.* 5. *Verr.* 74. 172. et *Id. Dom.* 10. 25. Tu — Sex. Clodius — omne flumentum privatum et publicum, omnes provincias frumentarias, omnes mancipēs lege tua tradidisti. *Id. Planc.* 26. 64. Negotiatoribus comis, mercatoribus justus, mancipibus liberalis, sociis abstinens, omnibus eram visus in omni officio diligentissimus. *Inscript.* apud *Orell.* 3347. HOS LAPIDES CONSTITVI IVSSERVNT PROPTER CONTROVERSIAS QUAE INTER MERCATORES ET MANCIPIES ORTAE ERANT VTI FINEM DEMONSTRARENT VECTIGALI — EXIGENDO. Rursus *Cic.* 5. *Fam.* 20. Erat enim nobis curata pecunia Valerii mancipis nomine. — d) *Corpus omnium mancipium* legitur in *Inscript.* apud *Orell.* 3185. quæ pertinet ad ann. post Chr. n. 353. II.) Translate. ¶ 1. Pro fidejussore, *securità*, occurrit apud *Plaut. Curc.* 4. 2. 29. Ego mancipem te nihil moror, nec lenonem alium quemquam. ¶ 2. *Plin.* 2. *Ep.* 14. Sequuntur auditores actoribus similes, conducti et redempti mancipēs: convenitur in media basilica, ubi tam palam sportulæ, quam in triclinio dantur. h. e. qui a caudicibus pretio conducti, alios ad hoc conducunt, ut plausu ipsos caudicibus prosequantur et laudibus. Recentiores leg. *conducti et redempti: manceps convenitur.* In media basilica tam palam etc. eodem tamen sensu, *manceps* enim est qui a caudicibus pretio conductus, alios conducit, ut caudicibus ipsos plausu prosequantur et laudibus. ¶ 3. Item est qui proprio jure aliquid possidet: quod cl. *Furlanetto* proprie accepit ac primo loco posuit. *Ter-*

tull. Apolog. 11. Necessè est, concedatis aliquem sublimiorem Deum et mancipem quemdam divinitatis, qui ex hominibus deos fecerit.

MANCIPIUS, a, um, adject. a *mancus*, affertur a *Priscian.* 2. p. 592. *Putsch.*, sed sine exemplis. — *NB.* De cognom. Rom. V. ONOM.

MANCIOLA, æ, f. 1. *deminat.* a *mancia*, quæ vox est vulgi propria et manum significat, sed occurrit tantum in cognominibus Romanis (V. MANCIA in ONOM.), parva manus, *χεῖρῖδον.* *Nævius* apud *Gell.* 19. 7. Manciolis tenellis.

MANCIPALIS, e, adject. qui ad mancipem pertinet. Vox a *Lexico expungenda*; occurrit enim tantummodo in *Not. Tyr.* p. 73.

MANCIPARIUS, ii, m. 2. (mancipium) qui mancipia vendit, mango. *Vet. Scholiast.* ad *Juvenal.* 11. 147. Quales (*pueros*) vendunt care manciparii.

MANCIPATIO vel mancipationo, ðnis, f. 3. (mancipio) actus abalienandi, et veluti simulacrum venditionis in iis rebus, quæ *mancipi* dicebantur, *χεῖρῶσις, ἀνδραποδιῶσις.* *Cajus* 1. *Instit.* (edente iterum *Goeschenio*) § 121. Qui mancipio accipit, apprehendere id ipsum, quod ei mancipio datur, necesse sit: unde etiam mancipationo dicitur, quia manu res capitur. V. MANCIPIUM; et adde *Ulpian.* 19. 3. et 20. 9. Sic *Inscript.* apud *Fabreit.* p. 49. n. 282. MANCIPATIONEM FECERVNT N. I. h. e. nummo uno. — Sumitur et pro vera venditione. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 35. 58. (117). Lolliam Paulinam vidi smaragdis margaritisque operam toto capite, crinibus — digitisque; quæ summa quadringentis HS. colligebat: ipsam confestim paratam mancipationem tabulis probare. h. e. ostendere tabulas, in quibus earum gemmarum venditio et pretium descriptum erat. Alii leg. *nuncupationem*, quos reprehendit *Harduinus*. Vulgatam scripturam, h. e. *mancipationem*, defendit etiam *Schulting.* in *Jurispr. Antejustin.* ad *Ulp. fragm.* 29. 1. 3.; contra *Sullig.* præfert *nuncupationem*, quia de bereditate, non de emptione sermo est.

MANCIPATUS vel mancupatus, a, nm. V. MANCIPIO.

MANCIPATUS vel mancupatus, us, m. 4. (mancipio). ¶ 1. Est idem ac mancipationo. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 35. 60. (124). Et hoc tamen æternæ prope possessionis est, sequitur beredem, in mancipationum venit, ut prædium aliquod. id est solemnitates esse adhibentur, quæ solent in iis rebus, quæ sunt mancipi. ¶ 2. Est etiam functio, munus, et procuratio ipsa mancipis, h. e. ejus, qui aliquid conducit a publico, puta vectigalia, cursum publicum, vias muniendas, etc. *Impp. Gratian., Valentinian., et Theodos. Cod. Theod.* 8. 5. 36. Mancipibus supra lustrale tempus cura non imminet mancipationis. *Impp. Valentinian., et Valens ibid.* 7. 9. Ad ejus, quod declinare tentarunt, muneris functionem, et ad necessitates constringantur mancipationis.

MANCIPI vel mancipi. V. voc. seq.

MANCIPIUM vel mancipationum, ii, n. 2. (manceps) in jure civili Romano est actio emendi, seu comparandi dominium alicujus rei, vel jus proprietatis, quæ certa ratione fiebat, ut docet *Cajus* 1. *Instit.* § 119., cujus verba V. infra sub I. 1.: atque adeo mancipationum est cujusvis rei dominium, seu jus potestatis: a manu et capio. Antiqui enim res, quarum dominium comparare volebant, manu capiebant seu prebendebant; hinc *Varro* 6. L. L. 85. *Müll.* Mancipationum, quod manu capitur. *Cf. Dig.* 1. 5. 4. § 3. et *Fragm. Fatic.* § 6.

I.) Proprie. ¶ 1. Abstracta, uti ajunt, significatione mancipationum est solemnitas ex Romano jure alicujus rei emptio, sive actus alicujus rei dominium vel jus proprietatis comparandi. Porro — a) *Emptio eorum quæ mancipii sunt*, ut ait *Plin.* 33. *Hist. nat.* 3. 13. (43). et mancipationo correlativa sunt. Nam respectu venditoris contractus hic dicitur mancipationo, seu venditio mancipii; contra respectu emptoris dicitur emptio mancipii. Hujusmodi vero contractus ita fieri docet *Cajus* 1. *Instit.* (edente iterum *Goeschenio*) § 119. Est autem mancipationo (h. e. venditio eorum, quæ mancipii sunt) imaginaria quædam venditio, quæ et ipsum jus proprium civium Romanorum est; eaque res ita agitur. Adhibitis non minus quam quinque testibus, civibus Romanis

puberibus, et præterea alio ejusdem conditionis, qui libram æneam teneat, qui appellatur libripens; is qui mancipationo accipit, rem tenens ita dicit: HINC EGO HOMINEM EX IVRE QUIRITIVM MEVM ESSSE AIO, ISQVE MIHI EMPTVS EST HOC AERE AENEAQVE LIBRA. Deinde ære percussit libram, idque æs dat ei, a quo mancipationo accipit, quasi pretii loco. Eo modo et serviles et liberæ personæ mancipationo: animalia quoque, quæ mancipii sunt, quo in numero habentur boves, equi, muli, asini; item prædia tam urbana, quam rustica, quæ et ipsa mancipii sunt, quæ sunt Italica, eodem modo solent mancipationo. In eo solum prædiorum mancipationo a ceterorum mancipationo differt, quod personæ serviles et liberæ, item animalia, quæ mancipii sunt, nisi in præsentia sint, mancipationo non possunt: prædia vero absentia solent mancipationo. *Cic.* 1. *Orat.* 39. 178. Quom M. Marius Gratidianus ædes Oratæ vendidisset, neque servire quamdam ædium partem in mancipationo legisset, defendebamus quidquid fuisset incommodi in mancipationo, id si venditor scisset neque declarasset, præstare debere. in lege mancipii est in lege sive in contractu venditionis, seu mancipationis, vel contratto di vendita. Hinc *Varro* 6. L. L. 74. *Müll.* Ab eo scribi ceptum in lege mancipationum etc. nella legge relativa alle comprèndite, quæ absolute lex dicitur in *Dig.* 18. 1. 68. pr., et lex prædii a *Cic. Partit. orat.* 31. 107. Ceterum in mancipationo idem est atque in ipsa venditione, ut apud *Cic.* 3. *Off.* 16. 67. M. Marius Gratidianus C. Sergio Oratæ venderat ædes eas, quas ab eodem ipse paucis ante annis emerat. Eæ serviebant; sed hoc in mancipationo Marius non dixerat. Similiter *Id.* 1. *Orat.* 39. 179. Quom ædes L. Fuffio venderet (*Bucculejus*), in mancipationo lumina, uti tum essent, ita recepit. — b) *Mancipio dare* fere est rem ita dare, ut evictionem nos præstituros spondeamus, vendere e manteneri. Et mancipationo accipere est ea lege emere, ut venditor præstet evictionem. *Plaut. Curc.* 4. 2. 9. CA. Memini; et mancipationo tibi dabo. cv. Ego ne a tenone quidquam mancipationo accipiam, quibus tibi nihil est, nisi una lingua, qui abjurant si quid creditumst? *Id. Trin.* 2. 4. 18. Minas quadraginta acceptistine a Callicte et ille ædes mancipationo abs te accepit? Adde *eumd.* *Pers.* 4. 4. 40. et *Merc.* 2. 3. 112. *Cf. Inscript.* apud *Orell.* 4358. DONATIONIS CAUSA MANCIPIO ACCIPIT M. HERENNIVS AGRICOLA DE T. FLAVIO ARTEMIDORO HS. N. I. et *Alia* apud *eumd.* 4947. MANCIPIO ACCIPERANT IMMVNES (*Collegi Silvani*) ET CVRATOR ET FLEPS VNIVERSA COLLEGI EIVS DE IVLIA MONINE ET SOCIIS EIVS SESTERTIO NVMMO VNO DONATIONIS CAUSA. *Sic Cic.* 3. *Att.* 50. Vestorius ad me crepavit, ut haberem mancipationo dari servo suo pro mea parte Heterojo cuidam fundum Brinnianum, ut ipse ei Puteolis recte mancipationo dare posset. et *Topic.* 10. 45. Finge aliquem mancipationo dedisse id quod mancipationo dari non potest. — Et translate *Id. ibid.* 26. 100. Sic nos tibi ad id, quod quasi mancipationo dare debuimus, ornamenta quædam voluimus non debita accedere. — Ceterum hoc pertinet et illa *Plaut. Pers.* 4. 3. 55. Mancipationo neque promittet, neque quisquam dabit. et *Most.* 5. 1. 43. Vel hominem jubet ædes mancipationo poscere. — c) Hinc mancipationum est etiam cujusvis rei dominium, seu jus proprietatis, cui *fractus et usus* opponitur. *Curius* apud *Cic.* 7. *Fam.* 29. Sumi *χρησῆν μέν tuus, κτήρεϊ δὲ* Attici nostri. Ergo fructus est tuus, mancipationum illius. *Cic. ibid.* 30. Cujus quoniam proprium te esse scribis mancipationo et nexo, meum autem usu et fructu, contentus isto sum. — Sic translate *Lucret.* 3. 985. Vitaque mancipationo nulli datur, omnibus usu. idest nulli ita datur, ut propriam ac perpetuam habeat. et *Seneca Ep.* 72. a *med.* Fortuna nihil dat mancipationo. — d) *Res mancipii*, vel (ut antiqui loquebantur) *res mancipationo* dicitur, quæ in nostro sunt mancipationo, hoc est quæ nostro dominio, juri, aut potestati sunt subjectæ, quasque, quoties lubet, possumus alienare: quæ autem in nullius sunt potestate, quæque alienari non possunt, *res nec mancipii* dicitur, quæ scilicet in nullius sunt mancipationo. Est autem *mancipii* seu *mancipii* Genitivus per apocopen pro *mancipii* seu *mancipii*. *Cic. Mur.* 2. 3. Quod si in iis rebus repetendis, quæ mancipii sunt, is periculum iudicii præstare debet, qui se

nexu obligavit. *Id. Topic. 5. 28.* Absolutio est ejus rei, quæ mancipi est, aut traditio alteri nexu, aut in jure cessio. *Id. Flacc. 32. 20.* Illud quero, sint ne ista prædia censui censendo? habeant jus civile? sint, necne sint mancipi? *Plin. 33. Hist. nat. 3. 13.* (43). In his emptionibus, quæ mancipi sunt, etiamnum libra interponitur. *Ulp. Regul. 19. 1.* Omnes res aut mancipi sunt, aut nec mancipi. Mancipi res sunt prædia in Italia solo —: ceteræ res nec mancipi sunt. et *ibid.* 3. Mancipatio propria species est alienationum rerum mancipi. Traditio propria est alienationum rerum nec mancipi. — e) *Jure mancipii esse dicuntur ea, quæ mancipi sunt et emptione mancipi emuntur. Cic. Horusp. resp. 7. 14.* Multas sunt domus in hac urbe jure privato, jure hereditario, jure auctoritatis, jure mancipii, jure nexi. Cf. *eumd. Cæcili. 26. 74.* — f) *Sui mancipii esse est sui juris esse, nullius dominio subiectum esse. Brutus ad Cic. 1. ad Brut. 16. ante med.* An ut esset sui juris et mancipii respublica. — g) *Esse in mancipio alicujus, jure mancipi ab aliquo possideri. Gell. 18. 6. in fin.* Matrem familiam appellatam esse eam solam, quæ in mariti manu mancipioque, aut in ejus, in cujus maritus manu mancipioque esset. Cf. *Cajum 1. Institut. 135.* ¶ 2. Concreto, uti ajunt, sensu quicquid mancipi jure possidetur, mancipium dicitur. — a) *De brutis. Cic. 2. leg. Agr. 15. 38.* Multa in mancipiis, in pecore, auro, argento, ebore etc. mancipia b. l. significant non modo servos, verum etiam jumentum. Cf. *Poul. 3. Sentent. 6. § 43. et seq.* — b) Sæpius tamen mancipium dicitur quum de servo vel serva sermo est, servo, schiavo; sive jure belli, sive ex ancillis natus, sive quod ære emptus sit. *Cic. 5. Parad. 1. 35.* Non enim ita dicunt eos esse servos, ut mancipia, quæ dominorum sunt facta nexu, aut aliquo jure civili. *Plaut. Capt. 5. 2. 1.* Age tu illic procede, bone vir, lepulum mancipium meum. Adde *eumd. Epid. 5. 2. 20.* Sic *Ter. Eun. 2. 2. 43.* Sed quid videtur hoc tibi mancipium? Adde *eumd. 2. 3. 73. et Cic. 3. Off. 23. 91.* In mancipio vendendo dicenda ne vitia, non ea, quæ nisi dixeris, reddibeatur mancipium jure civili, sed hæc, mendacem esse, aleatorem, furem, ebriosum? *Id. 8. Att. 11. n. med.* Conculcari miseram Italiam at quali mancipiis ex omni genere collectis. *Farro 1. R. R. 17. 3.* Mancipia esse oportere neque formidolosa, neque animosa. *Liv. 3. 48.* Da viam domino ad prehendendum mancipium. h. e. Virginiam. *Id. 41. 6.* Mancipia argento parata. *Horat. 1. Ep. 6. 39.* Mancipiis locuples egit æris Cappadocum rex. *Id. 2. Sat. 7. 3.* mancipium amicum domino et frugi. *Quintil. 5. 12. 17.* Mancipiorum negotiatores. *Plin. 28. Hist. nat. 2. 3. (13).* Mancipia fugitiva retinere. *Seneca Ep. 70. sub fin.* Extrema mancipia. vilissimi schiavi. *Id. Colum. 4. R. R. 18. 16.* Mancipia ergastuli. Cf. *Veget. 1. præfat. § 10.* Præsertim quum mancipia, quorum plebeja curatio non putatur, sæpe villioribus pretiis quam equi venduntur aut muli.

II.) Translate. *Urbane Ovid 4. Pont. 5. 40.* Pro quibus ut meritis referatur gratia, jurat Se fore mancipium tempus in omne tuum. *Recentiores leg. mancipio. Petron. fragm. Tragur. 68. Burmann.* Idem autor est, idem cocus, idem pistor, omnis Musæ mancipium. *Prudent. Apotheos. 476.* Mancipium Christi, fur corruptissime, vexas.

MANCIPO vel mancupo; as, avi, atum, sre, a. t. (manus et capio). Part. Mancipatus II.; Mancipandus I. 2. — Mancipare

I.) Proprie ¶ 1. Pro manu capere, prebendere, legitur tantum apud *Solin. 20. de nice.* Ita capitur, alioqui difficilia est eam mancipari. ¶ 2. Ceterum est mancipio tradere, in altarium dominium et potestatem transferre, vendere, alienare, addere ea ratione, qua in voc. præced. sub I. 1. a. dictum est, ἀγοραδοῦν (h. alienare, vendere; Fr. vendre, livrer, transmettre, céder en toute propriété; Hsp. vender, librar, traspasar a otro la propiedad; Germ. zum Besitz übergeben oder überlassen; Angl. to dispose of, transfer, alienate, sell). *Plaut. Curc. 4. 2. 10.* de leonibus. Alienos mancipiis, alienos manumittitis alienisque imperatis. *Horat. 2. Ep. 2. 169.* Quædam, si credas consultiis, mancipat usus. *Plin. 7. Ep. 18.* Pro quin-

gentis millibus nummorum, quæ in alimenta ingeniorum promissem, agrum ex meis, longe pluris actori publico mancipavi: eundem vectigali imposto recepi, tricena millia annua daturus. *Tac. 2. Ann. 30.* Novi juris repertor Tiberius mancipari servos singulos actori publico jubet. *Cajus 2. Institut. (edente iterum Goeschenio) § 33.* Quum in mancipanda proprietate usufructus deducitur, eo fit, ut apud alium usufructus, apud alium proprietatis est. *Inscript. apud Gruter. 956. 4.,* quæ est apud *Orell. 4947. ROC MONUMENTVM L. TITVRIVS SABINVS SE VIVO DONAVIT L. SALVIO SYMPHORO MANCIPIAVITQVE SESTERTIO NYMMO VNO.* — Affertur et *Cic. 1. Fin. 7. 24.* T. Torquatus, is, qui consul cum Cn. Octavio fuit, quum illam severitatem in eo filio adhibuit, quem in adoptionem D. Silano mancipaverat etc. *Sed ibi legendum emancipaverat. Id. Senect. 11. 38.* Ita enim senectus honesta est, si se ipsa defendit, si jus suum retinet, si nemini mancipata est. *Hic quoque leg. emancipata. Id. 2. Phil. 21. 51.* Tum iste venditum atque mancipatum tribunatum consilii vestris composuit. *Sed legendum emancipatum.*

II.) Translate est addicere, subjicere, obligare, soggettare, obbligare. *Tac. 2. Hist. 71.* Luxu et saginæ mancipatus emptusque. *Apul. 9. Met. Mer.* et stupro corpus mancipare. et *10. ibid.* Mancipabatur potestas capituli in manum carnificis. *Impp. Valentinian., Valens et Gratian. Cod. Theod. 12. 1. 83.* De ignavia latebris retractus curiarum functionibus mancipetur. et *ibid. 8. 2. 4.* Ministerio censuali sponte se mancipare. *Lactant. 6. 23. ante med.* Qui libidini obsequuntur, si animam suam corpori mancipant.

MANCŪLOR, aris, aril, dep. 1. a manu per syncope pro manucolor, est idem ac tentare. *Gloss. Cyrill. Ηαυδοῦν, tento, mancolor.*

MANCŪM. P. MANCUS in fin. MANCŪPATIO, MANCŪPIUM et MANCŪPO. P. MANCIPIATIO, MANCIPIUM, MANCIPO.

MANCUS, a, um, adject. membro aliquo captus, μῆχος (h. monco, storpio, imperfetto; Fr. manchot, mutilé, estropié, privé d'un membre; Hisp. manco, mutilado, estropeado; Germ. verstümmelt, gebrechlich; Angl. maimed, lame, defective in any limb or member); et refertur ad manus, sicut claudus ad pedes.

I.) Proprie. *Ulp. Dig. 21. 1. 12.* Scilendum, scævam non esse morbosum, præterquam si, imbecillitate dextræ vliidus sinistra utatur: sed hunc non scævam, sed mancum esse dicimus. *Plaut. Merc. 3. 4. 45.* Ad mandata (es) claudus, cæcus, mutus, mancus, debilis. *Cic. Rabir. perduell. 7. 21. Q.* Scævola confectus sanectute, perditus morbo, mancus, et membris omnibus captus ac debilis. *Liv. 7. 13.* De nobis ita desperasti, ut te mancorum ac debili-um ducem judicares esse. *Ovid. 3. Fast. 825.* Et licet antiquo manibus collatus Epeo sit prius, irata Pallade, mancus erit. *Juvenal. 2. 48.* nulli comes exeo, tamquam Mancus et extinctæ corpus non utile dextræ.

II.) Translate. *Cic. 3. Fin. 9. 20.* Mancam fore putaverunt sine aliqua accessione virtutem. *Id. Mil. 9. 25.* Occurrebat, mancum ac debilem præturam sum futuram consula Milone. *Id. 1. Off. 43. 154.* Contemplatio naturæ manca quodammodo atque inchoata est, si nulla actio rerum consequatur. *Horat. 2. Sat. 7. 88.* In quem manca ruit semper fortunæ. *Id. 2. Ep. 2. 21.* Dixi me pigrum proficiscenti tibi, dixi Talibus officiis prope mancum. — Ilinc

Mancum adverbii more. *Prudent. 2. nepi vers. 23.* Errorque mæcum claudicat Et cæca fraus nihil videt.

MANDATARIUS, ti, m. 2. mandatario, cui quipsum mandatum est. Legitur a quibusd. apud *Ulp. Dig. 17. 1. 10. § 11.,* sed alii rectius mandatores legunt.

MANDATELA, æ, f. 1. a mandatum, ut a tutor tutela, a cliens clientela, affertur a Friscian. 4. p. 622. *Putsch.,* nullo tamen auctore laudato.

MANDATIO, onis, f. 3. actus mandandi, mandatum. *Julian. Dig. 41. 1. 37.* Quia nec stipulatione, nec mandatione, nec ullo alio modo per servum quidquam ei acquiritur. Ita *Torrentin.,* alii rectius traditione habent.

MANDATIVUS, a, um, adject. ad mandandum

pertinens. *Mandativus modus spud quosdam grammaticos, teste Diomed. 1. p. 330. Putsch.,* est in his verborum inflexionibus, quibus aliquid in futurum fieri mandamus, ut *leges, docebis* etc., et sic sibi imperativo distinguunt, quo aliquid statim fieri imperamus, ut *lege, doce.*

MANDATOR, oris, m. 3. (mando) qui alteri mandatum aliquod injungit. ¶ 1. Generatim. *Poul. Dig. 17. 1. 22. sub fin.* Mandatum renunciare, ut integrum jus mandatori reservetur. *Cajus Institut. tit. 17. extr.* Et quod extra mandatum egit, non præjudicat mandatori. *Dig. 3. 2. 20.* Noo enim, qui exhortatur, mandatoris opus fungitur. et *17. 1. 58. pr.* Mandatum morte mandatoris, non eisdem mandati actio solvitur. *Tertull. 3. advers. Martion. 2.* Nec missus credetur, quem nunquam mandator designavit. — Sic de his, qui alicujus eadem alicui faciendam committunt. *Paul. 3. Recept. sentent. 5. § 12.* Etsi percussor certus sit, tamen de familia habens quæstio est, ut cædis mandator eglit, non præjudicat mandatori. *Dig. 3. 2. 20.* Mandatores cædis perinde ut homicidæ puniuntur. ¶ 2. Speciatim mandatores dicuntur, qui auctores sunt delationum, et delatores instruunt, et subornant ad accusandum. *Sueton. Tit. 8.* Et delatores mandatoresque erant ex licentiis veteri: hos flagellis caros venire imperavit. *Callistrat. Dig. 49. 14. 2. a med.* Delator compellitur edere mandatorem, ut mandator quoque, perinde atque ipse detulisset, puniretur. ¶ 3. Item il, quorum mandato, alii pecunia credita est: differuntque a fidejussoribus, quod auctores sunt negotii contrahendi, fidejussores accedunt negotio jam contracto. *Scævola Dig. 17. 1. 59. et 60., et alibi.*

MANDATORIUS, a, um, adject. ad mandatorem pertinens, ut Mandatorio nomine aliquid facere, *Imp. Diocletian. Cod. 8. 41. 19. et 22. et ibid. 4. 29. 15.*

MANDATRIX, icis, f. 3. quæ aliquid mandat. *Claudian. IV. cons. Honor. 235.* sinceram mentem mandatricem operum. Adde *Ovid. Heroid. 13. 13.,* ubi si. leg. mandantis.

MANDATUM, i, n. 2. (mando, as) id quod mandatum est, jussio, ποταγμα, ἐντολή; (h. comando, mandato; Fr. charge, commission, mandat; Hsp. cargo, comision, orden, encargo, manda-to; Germ. der Auftrag, Aufräge, Befehle, Depeschen; Angl. a commission, order, command, charge, injunction, mandate). Occurrit ¶ 1. Generatim. — a) Sæpissime in plurali num. *Cic. 3. Fam. 1. ad fin.* Omnibus ei de rebus, quas agi, quas curari a me voles, mandata des, velim. *Id. 5. Phil. 9. 25.* Quamvis severa legis mandata dederimus. *Id. 3. Fam. 11. ad fin.* Dare mandata alicui ad aliquem. *Id. 6. Phil. 3. 6.* Dara cuiquam mandata, ut etc. *Id. 4. Ferr. 64. 153.* Siculi veniunt cum mandatis, veniunt cum testimoniis publicis. *Id. 2. ad Q. Fr. 14. 3.* Tua mandata persequar diligenter. et *mox.* Facies, ut mea mandata digeress, persequare, conficias. *Id. 6. Att. 1. Satisfacere mandatis alicujus. Al. aliter leg. et 5. ibid. 1. sub fin.* Mandata alicujus exhaurire. *Id. 9. Phil. 4. 9.* exequi. *Liv. 1. 56. a med.* perficere. *Sall. Jug. 62.* efficere. *Plaut. Asin. 5. 6. 64.; et Curt. 7. 9. ad fin.* facere. *Cic. 15. Att. 2.* alicujus deprecere. h. e. orare, ut maudet, si quid velit, pregarlo de suoi comandis et *15. ibid. 19. extr.; et Cæs. 1. B. C. 8.* habere ab aliquo ad aliquem. *Cic. 8. Phil. 8. 24.* An ego ab eo mandata acciperem, qui senatus mandata contemneret? *Pompej. ad Domit. 2. in fin. post ep. 12. l. 8. ad Att.* afferre alicui. *Cic. 7. Att. 14. deferre. Id. 3. ad Q. Fr. 1. 5. perferre. Nepos Con. 3. edere. Cæs. 1. B. G. 37. referre. Plin. 18. Hist. nat. 3. 4. (20).* proferre. *Ovid. 7. Met. 502.* peragere. h. e. enunciando referre. *Id. 2. Pont. 2. 125.* ferre ad aliquem. *Id. Heroid. 16. 303.* negligere. et *9. Met. 696.* fallere. *Horat. 1. Ep. 13. 19.* frangere. *Tac. 4. Ann. 15.* spernere. *Cic. 3. Fam. 3.* Ea me ex tuis mandatis monuit, quæ etc. di tua commissione. — Joculariter *Plaut. Pers. 2. 1. 3.* Quamquam ego vinum bibo, at mandata non consuevi simul bibere. *malitare bevendo, dimenticare.* — Græca constructio est in illo *Ovid. Heroid. 13. 143.* Producetque virum, dabit et mandata reverti. h. e. ut revertatur. — b) In singulari num. *Cic. 5. Att. 7.* Ut mandatum scias me curasse. *Id. 2. Fam. 11.* De pantheris, per eos, qui venari so-

lent, agit mandatum meo diligenter. *At. leg. mandatu.* ¶ 2. Speciatim, apud *Justinum* mandatum est contractus gratuitus, quo quis ex officio, aut amicitia rem alterius sibi demandatam sine ulla mercede curandam suscipiendamque suscipit, non secus ac si de re sua ageretur, *procuratore*: quod si fallat, datur in eum actio, quae *Dig. 17. tit. 1. (qui mandati inscribitur) actio mandati* appellatur. Quod si merces interveniat, in locationem et conductionem transit. *Cic. Rosc. Am. 38. 111.* In privatius rebus si qui rem mandatam non modo malitiosius gessisset, sui quaestus aut commoci causa, verum etiam negligentius; cum majores summum admisisse dedecus existimabant, itaque mandati constitutum est iudicium non minus turpe, quam furti. *et mox § 112.* Quid recipis mandatum, si aut neglecturus, aut ad tuum commodum conversurus es? *Paul. loc. cit. 20.* Mandatum suscipere. *Id. ibid. 5.* susceptum implere. *Cajus ibid. 27.* explere. *et ibid. exsequi. Paul. ibid. 22.* sub fin. consummare. *Julian. ibid. 30.* Mandati agere. *Ulp. ibid. 12.* sub fin. teneri. *Id. ibid. 3. 2. 6.* condemnari. *Id. ibid. 38. 5. 1. a med.* conveniri. *Cajus 3. Instit. (edente iterum Goeschenio) § 161.* Quum is, cui recte mandaverim, egressus fuerit mandatum, ego quidem eatenus cum eo habeo mandati actionem, quatenus mea interest, implese eum mandatum. *avrà trasgredito la commissione.* ¶ 3. Item speciatim mandata principum sunt monita et praecipita, quae rectoribus provinciarum, aliisque magistratibus palam, vel arcano litteris dabantur. *Frontin. Aquaed. 3.* Quae id sanciant poenae, ex lege, senatusconsultis et mandatis principum irrogatae. *et ibid. 109.* Impetratam aquam alio duci, mandatis prohibetur.

MANDATUS, a, um. *V. MANDO, as.*

MANDATUS, us, m. 4. (mando, as) idem quod mandatum, commissione, mandato. In sexto casu singulari. *Cic. Cæcin. 7. 19.* Mandatu Cæsenniae. *V. Halm. ad h. 1. Id. Sull. 23. 65.* Id mandatu Sullae Q. Metellus praetor se loqui dixit. *At. leg. mandato. Sueton. Cæs. 7.* Mandatu praetoris. *Julian. Dig. 17. 1. 32.* creditorum. *Paul. ibid. 45.* meo. *Inscript. apud Labus. Epigr. Lat. in Egypt. p. 99. c. MINICIO C. F. VEL ITALO PROCURATORI PROVINCAE ASIAR, QVAM MANDATU PRINCIPIS VICE DEFUNCTI PROCONSULIS REXIT etc. Alia apud Orell. vol. 1. p. 568.* IVSSV MANDATIQUE RIVS. *h. e. Imp. Cæs. Vespasiani Aug. Alia apud eumd. 4040.* MANDATU NOSTRO AGAT.

MANDĒLA, æ, f. 1. eadem est ac malla, si fides habenda *Incert. Auct. in Anal. gramm. edente Eichenfeld,* qui, nullo auctore laudato, ait: Mandela, τὸ μάντιον. Cf. et *Gloss. Labb.*

MANDIBŪLA, æ, f. 1. vel potius Mandibulum, i, n. 2. *mascellu, mandibulu, γνάθος,* os faciei utrumque, qua parte infixos habet dentes: a *mando, is. Macrob. 1. Somn. Scip. 6. a med.* Post septem menses dentes incipiunt mandibulis emergere. *Id. 7. Saturn. 4. ante med.* Cibaria confecta mandibulis. De genere non constat: neutrum tamen esse crediderim, quia hac positione neutra sunt multa, *infundibulum, nucifrangibulum, patibulum, vertibulum* etc., quatuorquæ *Isid.* femininum fecit 11. *Orig. 1. ante med.*

MANDO, as, āvi, ātum, are. a. 1. Ratione habita etymii, mando videtur esse idem ac *manui do,* ut *mansuetus* idem ac *manui suetus.* — Part. *Mandans et Mandaturus 1. 2.; Mandandus 1. 1.; Mandatus* in omnibus paragr. — Mandare generatim est alicui in manus dare, tradere, alicuius fidei curaque committere, in iis enim praecipue usurpatur, in quibus spectatur fides, *εγγχειρίζω* (It. *dare in mano, mettere in mano, consegnare, affidare, confidare; raccomandare;* Fr. *remettre, confier, abandonner;* Hisp. *entregar en manos propias, poner en manos a, confiar;* Germ. *überantworten, anvertrauen. anheimgeben;* Angl. *to commit, consign, confide, entrust.*)

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim est tradere, alicuius fidei curaque committere. — a) Saepissime in honorem partem occurrit. *Plaut. Cist. 4. 2. 53.* Mi homo, obsecro, alias res geris. ego tibi res meas mando. *Ter. Andr. 1. 5. 61.* Bona nostra haec tibi permitto et tuae mando fidei. *Rursus Plaut. Pers. 4. 6. 12.* Mandatas epistolas deferre. *consegnate. Id. Men. 5. 2. 33.* Mandare filiam viro. *dare per*

moglie. Cf. eumd. Trin. 1. 2. 130. Certe illius filiae, quae mihi mandata est, habeo dotem unde dem. *et ibid. 1. 2. 80.* Qui tuae mandatus est fide et fiducia, quin eum restituis? Cf. *Virg. 3. Aen. 49.* Hunc Polydorum auri quondam cum pondere magno Infelix Priamus furtim mandarat alendum Threicio regi. *Id. 8. ibid. 506.* Ipse oratores ad me regni- que coronam cum saepio misit mandatque insignia Tarchon. *Cic. 6. Verr. 37. 81.* Nobilitas designat queri, populum Romanum hominibus novis industriis liberent honores mandare semperque mandasse. *Sic Liv. 24. 8.* Qui vestris studiis, quae in campum ad mandandos quibus velitis honores affertis, moram ullam offerret. *et Horat. 1. Sat. 6. 19* populus Laevino mallet honorum, Quam Decio mandare novo. *Cic. 7. Ferr. 14. 35.; et Cæs. 3. B. C. 59.* Mandare alicui magistratum. *Cic. pro leg. Manil. 16. 47.* Magnis imperatoribus non solum propter virtutem, sed etiam propter fortunam saepius imperia mandata atque exercitus esse commissos. *Liv. 29. 36. in fin.* Quod tunc perrarum in mandandis sacerdotiis erat. *Ovid. 4. Pont. 6. 13.* Jam timeo cuiquam nostram mandare salutem: Ipsum morie tua concidit auxilium. *Horat. Art P. 177.* ne forte seniles Mandentur juveni partes pueroque viriles. *h. e. committantur, assignentur, destinentur. Sic Id. 1. Ep. 19. 8.* forum puteaque Libonis Mandabo sicis: adimam cantare severis. — b) Raro in malam partem. *Mandare suspendium alicui* apud *Apul. 9. Met. est mandare sulle forche.* *Sic Juvenal. 10. 52.* quum Fortunae ipse minaci Mandaret laqueum, mediumque ostenderet unguem. ¶ 2. Speciatim est gerendum quippiam exsequendumque committere, praescribere, imperare, mandatum dare, negotium imponere, fieri jubere, demandare, curare faciendum, commettere, ordinare, imponere, comandare: et occurrit — a) Cum Accusativo rei et — Dativo personae. *Plaut. Pæn. 3. 3. 65.* Quid quid vobis inandavi, hospites? *Ter. Phorm. 4. 4. 7.* Si quid velis, huic mandes, quod quidem recte curatum velis. *Cic. Rosc. Am. 39. 115.* Nunc non hanc ei rein Sex. Roscius mandavi, sed etc. *Id. 3. Fam. 4. Te L. Clodio mandasse, quae illum mecum toqui velles. et ibid. 5. sub fin.* Tibi de nostris rebus nihil sum mandaturus per litteras. *Tac. 4. Ann. 66.* Res suas Caesar spectatissimo cuique mandabat. *Rursus Cic. 1. Att. 10.* Praeterea typos tibi mando, quos in tectorio atrioli possin includere. *h. e. comparandos, emendos. et 6. ibid. 1. 13.* Kēçac Phemio mandatum est. *Stat. 9. Theb. 168.* Mandare alicui opus. *h. e. faciendum. Seneca Tro ad. 316.* preces. *h. e. apud alterum adhibendas. Cf. Tac. 2. Ann. 30.* Extremas preces P. Quirino propinquo suo ad principem mandat. *Sueton. Oth. 6.* excusationem. sc. ab aliis afferendam. *Lucan. 1. 489* decreta consulibus. *h. e. exsequenda.* — Saepē est verbum testamentorum, *lasciare, ordinare. Ovid. 1. Trist. 2. 55.* Et mandare suis aliqua et sperare sepulcrum. *Adle Ulp. Dig. 11. 7. 14. a med.; et Papinian. ibid. 26. 2. 26.* etc. *Sic Flor. 3. 3.* Consulente, si quid ad uxores suas mandarent. *V. infra mox.* — Sine Dativo personae, qui tamen facile subintelligitur. *Plaut. Pers. 2. 1. 13.* Ejus aures quae mandata sunt onerabo. *Cic. 6. Att. 1. 13.* Rhosiaca vasa mandavi. *Id. Rosc. Am. 38. 111.* Rem mandatam malitiosius gerere. *Neptos Att. 15.* In nitendo quod semel admisisset, tanta erat cura, ut non mandatam, sed suam rem videretur gerere. *Ovid. 7. Met. 505.* mandatam juyit faundia causam. *Id. Heroid. 14. 50.* mandatum dextra refugit opus. *Papinian. Dig. 1. 20. 1.* Mandare jurisdictionem, cognitionem, executionem iudicii. *delegare, ad alium transferre.* — Cum Accus. personae et praepos. ad. *Lucan. 1. 489.* Arcanumque nefas Stygiae mandavit ad umbras. *h. e. perferendum. Adde Flor. 3. 3. supra cit.* Similiter *mandare ad aliquem* est mandare dicendum alicui. *Sueton. Cal. 25.* Tradunt, adhibitum caenae nuptialis mandasse ad Pisonem contra accubantem: noli uxorem meam premere. *mandò a dire.* Iluc referri potest et illud *Ennii* apud *Cic. 2. Tusc. 16. 38.* O Patricoles, ad vos adveniens auxilium et vestras manus Peto, prius quam oppeto malam pestem mandatam hostili manu. — b) Raro admodum omittitur Accusativus rei, quae facile subauditur. *Cic. 6. Att. 1. 12.* Quinto togam puram Liberalibus cogitabam dare. Mandavit enim pater.

Ovid. Heroid. 16. 314. Utere mandantis simplicitate viri. — c) Cum Coniunctivo et part. ut vel ne. *Cic. 1. Att. 12. 1.* Etenim accidit hoc; quod totum cujusmodi sit mando tibi, ut perspicias. *Cæs. 4. B. G. 21.* Voluseno mandat, ut exploratis omnibus rebus ad se quamprimum revertatur. *Id. 2. B. C. 13.* Cæsar per litteras Trebonio magnopere mandaverat, ne per vim oppidum expugnari pateretur. *Apul. 10. Met.* Ad uxorem mandat, ut saltem — deponeret. — d) Cum Coniunctivo sine ulla part. *Cæs. 3. B. G. 11.* Huic mandat, Rhemos adeat atque in officio contineat. *Ovid. 14. Met. 23.* Nec, medeare mihi sanesque haec vulnera, mando *Id. 1. Amor. 11. 17.* Aspicias oculos, mando, frontemque legentis. — e) Raro cum Infinito. *Martial. 1. 89.* Quum mihi supremos Lachesis pernevertit annos, Non aliter cineres mando jacere meos. *Eutrop. 5. 5.* Senatui mandavit, bellum se ei — illaturum. — f) Inter *mandare et praecipere* hoc interest, quod illud est minus imperiosum, et erga aequales, aut etiam superiores exercetur: hoc totum est imperii et potestatis. Illo quippiam edicimus ab alio saepe exsequendum, quam ei, cui mandamus: hoc ab ipso illo, cui praecipimus. *Sueton. Ner. 40. extr.* Per octo dies non rescribere cuiquam, non mandare quid, aut praecipere conatus. ¶ 3 Pro amandare, expellere, affertur illud *Cic. Quinct. 15. 49.* Is non modo ex numero vivorum exturbatur, sed infra etiam mortuos mandatur. *At. rectius leg. amandatur.* Item illud *ejusd. Sull. 20. 57.* Aliquem dimittere ab se et mandare in ultimas terras. *Legge amandare.* *Sic apud eumd. post red. ad Quir. 4. 10.*

II.) Translate, metaphora ducta a superiori paragr. 1. — a) Universim. *Accius apud Cic. 2. Tusc. 7. 19.* Heu, quibus salsis fluctibus mandat me ex sublimo vertice saxi? *h. e. quis hoc pacto finem doloribus meis tandem aliquando est impositurus? Sisenna apud Non. p. 135. 32. Merc.* Post principia paulatim recedunt. atque inde cum paucis fugae se mandant. *si danno alla fuga,* salutem fugiendo quaerunt. *Sic Cæs. 2. B. G. 24. et 5. ibid. 18. extr.* Mandare se fugae. *et Cic. 1. Cat. 8. 20.* Dubitas — abire in aliquas terras et vitam istam — fugae solitudinique mandare? *Id. fragm. poem. apud Isid. 19. Orig. 1. 20.* Tunc se fluctigero tradit mandatque paroni. *Et contra Id. 4. Cat. 5. 10.* Mandare aliquem aeternis tenebris vinculisque. *confinare in una obscura prigione in vita. Lucret. 2. 638.* ne Saturnus eum malis mandaret adeptus. *Sic Accius apud Cic. 4. Tusc. 36. 77. et 3. Orat. 58. 217.* Ipsius hortator me frater, ut meos malis miser mandarem ratis. *Ubi tamen plerique leg. mandarem. Lucan. 10. 482.* Nec flammis mandatur opus. *h. e. ut igni absumatur.* — b) Hinc de iis, quae terrae vel alii committuntur, et condantur, custodiantur, vel etiam fructus afferant. *Cic. Homerum vertens 3. Tusc. 27. 65.* Quo magis est æquum tumulis mandare pereimptis Firmo animo. *Sic Virg. 9. Aen. 214.* Sit qui me raptum pugnae pretiove redemptum Mandet humo. *mi seppellisca.* Eodem sensu dixit *Petron. Satyr. 112.* Mandare cadaver supremo officio. *Virg. 5. Ecl. 36.* mandare hordea sulcis. *Colum. 1. R. R. 7. 6.* semen terrae. *Cf. Ovid. Heroid. 5. 115.* arenae semina. *Cic. 2. Nat. D. 60. 151.* Agri multa efferunt — quae vel statim consumantur, vel mandentur condita velustati. *h. e. condantur. ut veterascant. Similiter Id. 2. Tusc. 5. 13.* Mandare amicis, quae adulta fructus uberissimi ferant. *Id. Dom. 29. 76.* Semel, quum id feci, quod omnes non negent immortalitati, si fieri potest, mandandum, tu supplicio peniendum putas. *Lucret. 6. 600.* quamvis caelum terramque reantur Incoerpta fore, aeternae mandata salutis. — Huc pertinet et sequentia. *Seneca Herc. Fur. 1085.* Clavæque gravi lassum solitus Mandare caput. *h. e. in clavam seclinare. Id. Med. 150.* Sile, obsecro, quæstusque secreto abditos Manda doleri. *h. e. ut dolor occultus intra se quæstus continet, nec prodatur. Flor. 3. 1.* Primum æelus mandat insidiis. *h. e. per insidias peragit.* — Et absolute *Stat. 8. Theb. 267.* Sic ubi per fluctus uno ratis obruta somno Conticuit, tantique maris secunda juventus Mandavere animas; solus stat puppe magister Per vigili. *h. e. commiserit vel mari tranquillo, vel quieti et sopori.* — c) Saepissime de iis, quae memoriae, litteris, monumentis traduntur. *Cic. 1. Cat.*

11. 27. Percipite, quæso, diligenter quæ dicam, et ea penitus animis vestris mentibusque mandate. metetevele bene in mente. et 6. Fam. 13. Quare mihi crede, et memoriæ manda me tibi idi affirmasse. Id. Amic. 1. 1. Mandare memoriæ sententias alicujus disputationis. meltere a memoria. Adde eumd. Quinct. 6. 24., Mil. 28. 78. et 3. Fin. 12. 40.; et Gell. 3. 17. Similiter Cic. 2. Orat. 12. 52., 1. Nat. D. 4. 7. et 2. Off. 2. 5. aliquid litteris. scribere. Id. 1. Tusc. 2. 6. cogitationes suas litteris. Id. 2. Acad. (pr.) 1. 2. et 4. Acad. (1. post.) 1. 2. aliquid monumentis. Id. Sext. 48. 102. aliquid monumentis annalium. Id. 2. Divinat. 32. 69. aliquid historicis Græcis. Id. 2. Off. 1. 3. aliquid scriptis. Id. Arch. 9. 20. præconium alicujus versibus. meltere in versi. Ovid. Heroid. 17. 143. verba libello. Plin. Paneg. 75. aliquid æternitati. — Hinc Mandatum, i, n. 2. V. banc vocem loco suo. Homonymi, n. 1. V. supra sub 1. 2. f.

MANDO, dis, di, sum, dere, a. 3. Quidam præteritum mandui, alii mandidi esse voluerunt: sed neutrum obtinuit. Priscian. 8. p. 817. Putsch. Sed mandidi legitur apud Æm. Macr. cap. 37. de Parstina v. 10. Qui pastinacam fert, aut qui mandidit illam. Dicitur a nullo serpente posse noceri. — Olim et mandor dictum fuit, passiva positione, significatione activa teste eod. Priscian. 6. p. 799. Putsch. Quod idem de manduco, as ibidem tradit. — Part. Mandens II.; Mansus I. et in fin.; Mandendus II. 2. — Mandere, quod ratione habita etym. cum Gr. inuit. μάω, unde usit. μάωω, conjungi potest, esse cibum conficere dentibus, μάωωμαι (It. masticare; Fr. mâcher; Hisp. mascar; Germ. kauen, mit d. Zähnen zermalmen; Angl. to chew, grind with the teeth, masticate).

1.) Proprie. Cic. 2. Nat. D. 47. 122. Animalia alia sugunt, alia carpuunt, alia vorant, alia mandunt. Id. ibid. 54. 134. Dentibus in ore constructis manditur, atque ab his extenuatur et inollitur cibis. Lucret. 4. 618. cibum quem mandendo exprimitis. Quintil. 10. 1. 19. Ut cibos mansos ac prope liquefactos demittimus, quo facilius digerantur. Colum. 6. R. R. 2. 14. Mandere ex commodo, aut festinanter. Plin. 17. Hist. nat. 9. 6. (54.) Asini lentissime mandunt. Virg. 7. En. 279. de equis. solum mandunt sub dentibus aurum. h. e. aureum fenum mordent. Cf. eumd. 4. ibid. 135.; et Sil. It. 16. 395. Sic Ovid. 15. Met. 92. nil te visis tristia mandere sævo vulnere dente juvat. h. e. caesa animalia comedere.

II.) Figurate. ¶ 1. Poetice, ut mordere humum, sic et mandere dicuntur, qui vulnere prostrati, proni moriuntur. Virg. 11. En. 668. Sanguinis ille vomens rivos cadit, atque eruentem Mandit humum. Val. Flacc. 3. 106. compressaque mandens Equora purpuream singultibus expuit auram. ¶ 2. Translate, vel, ut aliis placet, latiori significatione ponitur pro comedere, mangiare. Ennius apud Priscian. 6. p. 683. Putsch. Voltorus (h. e. vultur) in spinis et ipse Priscian. leg. in silvis miserum mandebat hominem. Liv. Andron. Odys. apud eumd. 8. p. 817. Quum socios nostros mandisset inipit Cyclops Adde Acium apud Cic. 4. Tusc. 36. 77. cit. in voc. præced. sub II. a. Virg. 9. En. 340. Impastus ceu plena leo per ovilia turbans (Suadet enim vesana fames) manditque trahitque Molle pecus. Plin. 8. Hist. nat. 51. 78. (210.) Non tota quidem cæna, sed in principio, bini tenuique pariter manduntur apri. Id. 22. ibid. 22. 46. (92.) Inter ea quæ temere manduntur, et boletos merito posuerim. Mela 2. 2. Diomedes immanibus equis mandendos solitus oblectare advenas. ¶ 3. Hinc per catachresin Matius apud Varro. 7. L. L. 95. Müll. Corpora Grajorum iniebat mandier igni. h. e. consumi. Sic igitur edax apud Virg. 2. En. 758. — Hinc Mansum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est cibis dentibus confectus. Lucilius apud Non. p. 140. 13. Merc. Sperans — mansum ex ore laturum. Adde Varro. apud eumd. ibid.; et cf. Cic. 2. Orat. 39. 162. Qui omnes tenuissimas parutulas atque omnia minima mansa, ut nutrices infantibus parvis in os inserant.

MANDO, ðnis, m. 3. (mando, is) manduco, edax, mangione, μάγες. Lucilius apud Non. p. 17. 16. Merc. atque omnes mandonum gulæ. Sic Varro

apud eumd. ibid. neque ut tremescat Roma et magna mandonum gulæ. Cf. MANDUCO, onis.

MANDOR, mandî, dep. 3. V. MANDO, is, sub init.

MANDRA, æ, f. 1. stalla, mandria, claustrum, sæptum pecudum, stabulum: est a Chald. מֶדְרָא: medâr, habitaculum, unde Græcis ν, ut sæpissime alias, inserto, μάδρα usurpatum est. Hinc vero mandrà dicuntur jumenta et plaustra cum equisonibus et mulionibus, quæ in unum coacta vias occupant, et ita claudunt, ut transitus denegetur commeantibus.

I.) Proprie. Martial. 5. 22. Vixque datur longas mutorum rumpere mandras. Juvenal. 3. 236. rbedarum transitus arcto Vicorum in flexu, et stantibus convicia mandrà Eripiunt sonnum Druso, vitulisticque marinis. — Hinc sequioris Latinitatis tempore monachorum princeps, sive abbas, appellatus est archimandrita, quam vocem vide suo loco.

II.) Translate quum in exercitu prælioque impedimenta in unum coacta, quasi vallum, objiciantur, tum liææ et calones, militesque secundarii ad ea custodienda relinquuntur; hinc in latruncularum ludo mandra villorem latronum turbam significat. Martial. 7. 72. Sic vincas Noniumque, Publiumque, Mandris et vitreo latrone clausos. h. e. convicia et clamores, quibus agasones et muliones solent equos mulosque tarde progredientes increpare. Auct. Paneg. in Pis. 190. hic ad majora movetur, Ut citus et fracta perumpat in agmina mandra, Clausaque dejecto populeur membra vallo.

MANDRAGÓRAS, æ, m. 1. mandragola, μάδραγόρας, herba est alio nomine Circaum, duorum generum, candida, quam marem credunt; et nigra, quam feminam, angustioribus foliis, quam lactuca, hirsutis et caulibus, radicibus binis tenuisve rufulis, intus albis, carnosus, tenerisque, pæue cubitalibus. Ferunt mala avellanarum nucum magnitudine, et in his semen ceu pirorum. Plin. 25. Hist. nat. 13. 110. (173.) Stigmata in facie mandragoras illius delet. et ibid. 94. (147.) Aliqui et mandragora utebantur: postea abdicatus (succus) est in hac curatione. Colum. 10. R. R. 19. Quamvis semihominis vesano gramine feta Mandragora pariat flores, mæstanieque cicutam. semihominem vorat, quia ejus radix inferiorem hominis partem representat: vesanum gramen, quia vim habet amatoriam insaniam inducendi, et soporem lethargi similem, ejusque succus recens pestis est: unde et Circaum dicta est, quasi venifica, a Circe. V. Plin. loc. cit.; et adde Cels. 2. 25. et 6. 6.; Frontin. 2. Strateg. 5. 12.; et Macrobo. 7. Saturn. 5. et 6.

MANDUCATIO, ðnis, f. 3. actus manducandi. Augustin. Tract. 27. in Joann. ante med.

MANDUCATOR, ðris, m. 3. qui manducat. Augustin. Tract. 27. in Joann. ad fin.

MANDUCATUS, a, um. V. voc. seq.

MANDUCO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. Manducatus et Manducaturus. — Manducare, a mandere teste Varro. 7. L. L. 95. edente Müller, est idem ac mandere, masticare, comedere, masticare, mangiare, μάσσαι. Diomed. 1. p. 361. Putsch. Manduco proprie est, quod Græci dicunt μάσσαι, hoc est identidem mando. Ideoque Probus negat recte dici, piscem, vel aliud tenerum quid manduco, sed potius, edo, quod significat ἐσθῆναι. manducatur autem quod denti reluctatur. nam quum dicam, edo, quid faciam, ostendo: quum vero, manduco, non tantum, quid faciam, ostendo, sed et qualiter faciam. Hæc Diomed. Unde Plaut. Mil. glor. 2. 6. 104. Occisam sæpe sapere plus multo suem, quum manducatur. — Veteres tamen et in edendi significatione manduco dixerunt, inquit Diomed. ibid. Varro 3. R. R. 7. 9. Qui solent saginare pullos columbinos, manducato candido farciant pane. Seneca Ep. 95. ante med. Exspecto jam, ut manducata ponantur. Augustinus in ep. ad Tib. apud Sueton. Aug. 76. In balneo post horam primam noctis duas buccas manducavi. Labeo apud vet. Scholiast. Pers. 1. 4. Crudum manduces Priamum, Pianiique piscius. V. et MANDUCOR. Sic Veget. 3. 6. 3. Schneid. Dabis paleas et furfures, ita ut sequente die (jumentum) penitus nihil manducet, sed solum aquam percipiat ad bibendum. Adde eumd. 5. 54. 1. et alibi sæpe. Marcell. Empir. c. 8. sect. 2. p.

94. edente Ald. Voto prius facto —, quod eo anno cerasia non sis manducaturus.

MANDUCO, ðnis, m. 3. (manduco, as) mando. edax, comedo, mangione, mangiator, ἀδηφαγός. Apul. 6. Met. sub fin. De isto asino semper pigro quidem, sed manducane summo. Sic Non. p. 17. 13. Merc. Manducanes, qui et manduci dicti sunt et mandones, edaces.

MANDUCOR, ðris, ari, dep. 1. pro manducare dixerunt veteres, Priscian. 6. p. 799. Putsch. teste. Pomponius apud Non. p. 477. S. Merc. Quasi asinus, operis oculis, simul manducatur et mc'it. Lucilius apud eumd. ibid. quod manducamur in ore. Adde Afranium apud eumd. ibid.

MANDUCUS, i, m. 2. ¶ 1. Est idem quod manduco, onis, a manducando. Pomponius apud Non. p. 17. 15. Merc. Magnus camelus, manducus, cantherius. ¶ 2. Larva quæque, seu Græce μαρμαλάκειον, quod in ludis, ac præsertim Atellanis, circumferebatur, a mandendo manducus dicebatur, propterea quod tericulamentis hujusmodi magnos dentes ac voracitatem tribuerent. Erat enim manducus larvato capite humano, maxillas vasta magnitudine vastisque armatas dentibus habens, qui oris hiato dentiumque crepitu sese in utramque partem viæ dum flecteret, ridentem turbam vertebat in fugam. Hæc ex Paul. Diac. p. 128. 12. Müll. Huc facit illud Juvenal. 3. 175. quum personæ pallentis hiatum in gremio matris formidat rusticus infans. Paul. Diac. addit illud Plauti Rud. 2. 6. 51. ch. Quid, si aliquo ad ludos me pro manduco locem? Ia. Quapropter? ca. quia pol. clare crepito dentibus. — Apud Varro. 7. L. L. 95. Müll. in Atellanis obsonium vocant manducum. Sed pro obsonium fortasse legendum personam. V. Scalig. Cl. Klotz. legendum conjicit os obscenum. At Müllerus, quum in antiquissimo Codice scriptum sit: Ap dōssēnym vel Ap dōssēnym (nam etiam hæc nominis forma exstat) legit apud Dossenum: Dossenus autem, Atellanarum poeta, quantus fuerit edacibus in parasitis, ex Horatio scimus. Hæc Müllerus. Sed apud Horatium 2. Ep. 1. 173. Dossenus accipiendus est de homine præter ceteros callido, ut recte monet Ritterus ad h. l.; fuit enim Dossenus persona certa in fabulis Atellanis, quæ sapientis partes peragebat, ut Bucco stolidum, Maccus scurram, Pappus senem imitatus est. Qui Dossenum poetam nescio quem inquirunt, hunc illi nunquam inveniunt, ait ibid. et Ritter. Hinc corrigendus videtur locus Plin. 14. Hist. nat. 13. 15. (92).

MANE, adverb. et nóm. neutr. indeclin. Ratione habita etym. alii ducunt a manando, quod tum manat dies ab oriente: unde manare solem dicebant antiqui, quum solis orientis radii splendorem jacere cœpissent. Alii a manus bonus, ab omine boni nominis: ad quam religionem Græci quoque, quum lumen affertur, solent dicere φως ἀγαθόν. maximum enim bonum lux est; et optima diei pars est matutinum tempus, et rebus agendis aptissima. Sic et Lanuvini mane pro bono dicunt, cui contrarium est immane. Alii a Manibus, quod ab inferis exordium lucis emergat. Alii denique a μάς, rarus, quia mane aer rarus est et perspicuus. Hæc habentur apud Varro. 6. L. L. 4. Müll.; Festum p. 158. 26., et Paul. Diac. p. 122. 3. et p. 125. 14. Müll.; Macrobo. 1. Saturn. 3. a med.; Isid. 5. Orig. 30.; et Non. p. 66. 10. Merc., ubi manum non solum bonum, sed etiam clarum interpretatur. — Mani pro mane, V. infra sub 2. — Ceterum mane significat principium diei, quum plene diluxit et sol ortus est: item aliquando totum illud spatium, quod post solis ortum ad meridiei vicinum tempus excurrit. Censorin. de die nat. 24.; et Macrobo. 1. Saturn. 3. a med. Diluculum, quum, sole nondum orto, jam lucet: secundum diluculum vocatur mane, quum lux videtur solis. Gr. πῶς; ἐν τῷ ἐσθῆρω (It. la mattina; Fr. le matin; Hisp. la mañana; Gerw. der Morgen, die Morgen oder Frühzeit; Angl. the morning, morn) Occurrit ¶ 1. Adverbii more. Comp. Manius et Sup. Manissimæ cur uou dicantur, ducet Varro 9. L. L. 73. Müll. et 8. ibid. 76. Confer Pompej. comment. artis Donat. 9. p. 346. Putsch. Sunt aliqua adverbia, quæ non recipiunt comparationem. Mane, non possum dicere, quod dicunt multi manius. Quid ergo? quum opus fue-

rit hæc significatione, quid faciendum? Ad augendam significationem, *magis et maxime*, ad minuendam, *minus et minime*. — a) Absolute. *Plaut. Pers.* 1. 3. 34. Mane quod tu occeperis agere, id totum procedit diem. *Ter. Andr.* 1. 1. 56. Observabam mane eorum servulos venientes, aut abouetes. *Varro* 3. *R. R.* 9. 10. Eas (gallinas) includere oportet, ut diem et noctem incubent, præterquam maone et vespere, dum cibus et potio eis datur. *Schneider*. Ita legit; *Forcellinus* vero a mane. *Cl. Virg.* 1. *G.* 440. solem certissimas signa sequuntur Et quæ mane refert et quæ surgentibus astris. et *Horat.* 1. *Ep.* 1. 20. Gnavus mane forum et vespertinus pete tectum. *Cic.* 3. *Cat.* 9. 21. Hodierno die maone. *Id.* 13. *Att.* 9. Hodie mane. *Ter. Phorm.* 3. 2. 46. Cras maone. *Cic.* 7. *Fam.* 30. Quæ erant futuræ mane postridie. *Sic Id.* 3. *Ferr.* 27. 68. Postridie mane. *Cæs.* 4. *B. G.* 13. et 5. *Id.* 10. Postridie ejus diei, mane. *Cic.* 13. *Att.* 34. V. cal. mane accepi a Demea litteras pridie datas. *Id.* 11. *Att.* 12. Eo die mane. — b) Junguntur etiam ei adverbis. *Ter. Heaut.* 1. 1. 15. Numquam tam mane egredior, neque tam vespere domum revortor, quin te in fundo conspicer. tanto a buon'ora. *Cic.* 4. *Att.* 9. extr. et 14. *Id.* 18. Bene mane hæc scripti. *Plin.* 1. *Ep.* 5. circa med. Rogo, mane videas Plinium domi, sed plane mane: neque enim diutius ferre sollicitudinem possum. ¶ 2. Est etiam nom. neutr. indeclin., sive occurrit absolute, substantivorum more. Veteres tamen dixere *mani* pro mane, ut *luci, vesperi*, teste *Donato* ad *Ter. Phorm.* 1. 1. 2. *Sic Plaut. Pæn.* 3. 3. 37. Dudum a mani ut ad portum processimus. *Virg. Cyr.* 350. Et gelido veniens mani quæstibat ab Æta. Itaque secundum nonnullos duplex esset Ablativi forma; sed tamen duplex hæc forma peodere potest a simplici soni vocalis mutatione, ut in *here* et *heri*. — Mane est occurrit apud *Plaut. Pers.* 1. 3. 33. SAT. Dum maone est, omnes esse mortales decet. rox. Nimis pæne mane est. *Ovid.* 1. *Fast.* 547. Mane erat: excussus somno Thyrtibus heros etc. *Id.* 6. *ibid.* 199. Maone ubi bis fuerit etc. — Ceterum *Cic.* 5. *Att.* 4. Litteras multo mane mihi dedit. *Auct. B. Afr.* 42. sub fin. Quum milites a mane diel jejuni sub armis stetitissent. *Virg.* 3. *G.* 325. dum mane novum, dum gramina canent. *Horat.* 1. *Sat.* 3. 18. noctes vigilabat ad ipsum Maone: diem totum stertebat. *Pers.* 3. 1. jam clisrum maone fenestras Intrat et angustas extendit lumine rimas. *Seneca Ep.* 122. 10. Dies publicus relinquatur: proprium nobis ac peculiare mane fiat. *Colum.* 11. *R. R.* 1. 14. A primo mane opus aggredi. *Id.* 7. *ibid.* 12. 3. Sub obscuro mane, vel etiam crepusculo. *Id.* 9. *ibid.* 15. 12. Postero mane. *Sueton.* *Aug.* 26. A mane usque ad vespem. *Martial.* 1. 50. sub fin. Non rumpet altum pallidus somnum reus, Sed mane totum dormies.

MANEO, mānes, mansi, mansum, mānere, 2. a Græca voce μένω, quæ idem significat. — *Mansi* pro *mansi* syncope apud *Lucil.* Quando in eo numero *mansi*, quo in maxima nunc est Pars hominum. *Gell.* refert 18. 8. — *Manem* pro *maneam* est qui legit apud *Plaut. Rud.* 2. 4. 5. Nunc nihil est, qui te manem. Sed lectio valde variat. — Part. *Manens* et *Manendus* sub A. I. 1. et II. 2.; *Mansurus* sub A. I. 1. et II. 2. et B. I. — Manere est A) Verbum neutrum; et B) Activum.

A) Neutrum manere est loco insistere, in loco se continere, commorari, stare, restare, hæere aliquid generatim expectando (II. stare, fermarsi, simanere, restare; Fr. demeurer, rester; Hisp. quedar, estarse; Germ. bleiben, verbleiben, verharren; Angl. to stop, stay, tarry, abide, remain, wait).

I) Proprie. ¶ 1. Generatim de loco usurpatur et fere ad personas refertur, et est loco insistere, stare. — a) Absolute. *Ter. Phorm.* 5. 6. 9. ANT. Non manes? cæx. Vapula. ANT. Id quidem tibi jam fiet, nisi resistis, verbero. *Pacuvius* apud *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 27. 88. Age adsta: mane, audi: iteradum eadem istæc mihi. *Cæs.* 5. *B. G.* 30. Facilem esse rem, seu maneat, seu proficiantur. *Inscript.* apud *Maff. Mus. Ver.* 108. 2. hoc (pro hoc) MANSVM VENI. sono venuto a star qui. — Passive impersonaliter. *Ter. Heaut.* 1. 2. 26. Ut ut erat, mansum tamen oportuit. *Cæs.* 5. *B. G.*

31. Omnia excogitantur, quare nec sine periculo maneat et periculum augeatur. — b) Addito loco, in quo quis manet. *Ter. Eun.* 2. 5. 31. In interiori parte ut maneam solus cum sola, imperat. *Cic.* 3. *Off.* 26. 99. Manere in patria. esse domi suæ cum uxore, cum liberis. *Cæs.* 2. *B. C.* 41. Manere in loco, ordinesque servare. stare saldo nel posto. et *Id.* 4. *ibid.* 1. Quotannis singula millia suis ex finibus educunt: reliqui domi manent. *Nepos Eumen.* 5. Ne uno loco manens equos militares perderet. *Sueton.* *Aug.* 92. Eodem cubiculo bieme et æstate mansit. *Liv.* 3. 29. Ita se Minucius abdicat consulatu, jussusque ad exercitum manet. *Sic Id.* 29. 20. Ut ad exercitum (Scipio) maneret. et *Cæs.* 5. *B. G.* 51. Totam biemem ad exercitum manere decrevit. Similiter *Seneca Herc. Æt.* 1938. Yadis inernia, gnate, per umbras, Ad quas semper mansurus eris. *Rursus Liv.* 30. 27. Si consulem manere ad urbem senatui placisset. — Passive impersonaliter. *Cic.* 8. *Att.* 3. sub fin. Id si est, in Italia fortasse manebit. *Id.* 11. *ibid.* 15. Nam hic maneri diutius non potest. *Cl. Cæs.* 3. *B. C.* 74. Manendum eo loco et rem prælio committendam existimabat. — c) Addito manendum tempore. *Ter. Eun.* 3. 3. 28. At tu apud nos hic mane, dum redeat ipsa. Adde loc. *Cæs.* 5. *B. G.* 51. cit. supra sub b. — d) Imperativum mane non solum significat morare, expecta; sed interdum quiesce, cessa, aut quid simile. *Plaut. Mil. glor.* a. 5. v. 10. Mentitur: feri. v. Mane, dum narro. *Id. Cas.* 2. 6. 32. Sed mane dum: num ista aut populina sors, aut abiagna est tua? *Id. Men.* 5. 5. 21. Quid cessas dare potitionis aliquid, priusquam percipit insaniam? m. Mane modo: etiam percontabor. — Interdum posi mane deest particula dum, ut apud *Pelagon. Veterin.* 2. 1. Mane, paululum se subice. in *Hippiatr.* p. 185. est εἰς οὐρανὸν ἔξαρῆσαι τοὺς ἰσχυροὺς. Quod perperam *Sarchianus* vertit nella mattina. ¶ 2. Speciatim et frequenter est devertere et morari, pernoctare, alloggiare. *Cic.* 4. *Att.* 18. Quo die ad me venies, si me amas, apud me cum tuis maneat. et 7. *ibid.* 13. ad fin. Pompejus ab Teano Larinum versus profectus est: eo die mansit Venafri. *Id.* 5. *ibid.* 1. 3. Ut in Arcano Quintus maneret, dies fecit. et *ibid.* 2. 1. Quum has dabam litteras, ex Pompejano proficiscebatur, ut eo die manerem in Trebulano apud Pontium. et *ibid.* 1. a med. Scito, non multis iocis ne tectum quidem accipere, et in tabernaculo manere plerumque. *Sic Sueton.* *Cæs.* 39. Manere inter vias tabernaculis positus. *Rursus Cic.* 1. *Phil.* 3. 8. Quumque intempesta nox esset, mansissemque in villa P. Valerii etc. Adde *Sueton.* *Aug.* 74. et *Horat.* 1. *Od.* 1. 25. manet sub Jove frigido Venator. Hinc mansiones. — Hinc passive apud *Augustin. Tract.* 27. in *Johann.* Expositit modum attributionis hujus et doni sui — dicens: Qui manducat Carnem meam et bibit Sanguinem meum, in me manet, et ego in illo. Signum, quia manducavit et bibit, hoc est: si manet, et manetur; si habitat, et inhabitatur; si hæret, et non deserat. — Ceterum *Liv.* 3. 69. Exercitusque novus, paucis cohortibus veterum militum voluntate sequentibus, manserit ad decimum lapidem. *Cl. eumd.* 44. 38. et *Id.* 3. 45. Non manebit extra domum patris sponsa Icillii. h. e. non pernoctabit. *Sic Capitolin.* *M. Aurel.* 7. Nec, præter duas noctes, ab eo (patre) mansit diversis vicibus. h. e. extra domum paternam pernoctavit. — Similiter manere apud aliquem de concubitu dicitur. *Seneca* 3. *Benef.* 16. 3. Et non sufficit unus dies omnibus, nisi apud alium gestata est, apud alium mansit. *Sic manere cum aliqua:* V. *Donatum* ad *Ter. Andr.* 2. 5. 19.

II). Translate, vel prægnante, ut alii volunt, significatione ¶ 1. Ad personas refertur, et est perstare, constantem esse, ἐπιμένειν, essere costante, continuare, tenersi saldo. — a) Cum Ablativo rei et præpos. in. *Cic.* 4. *Fam.* 13. Hoc ipsum quod maneam in vita, peccare me existino. seguito a vivere. *Cæs.* 1. *B. G.* 36. Si in eo manerent, quod convenisset. *Rursus Cic.* *Cluent.* 83. 176. Servi vi tormentorum adducti, in veritate manserunt. *Id.* 7. *Ferr.* 32. 83. Civitates, quæ in amicitia fideque populi Romani perpetuo manserant. *Sic Nepos Eumen.* 4. Manere in fide. et *Liv.* 28. 24. in fide et in officio. *Cic.* 7. *Att.* 15. Plerique negant

Cæsarem in conditione mansurum. et 9. *ibid.* 2. Manere in sententia. et 5. *Fam.* 2. in fin. in voluntate. *Id. Sext.* 27. 58. in pristina mente. *Auct. B. G.* 8. 47.; et *Nepos Con.* 3. in officio. *Nepos Con.* 2. in societate. *Id. Agesil.* 2. summa fide in pactione. — b) Poetice cum Ablat. sine præpos. *Virg.* 2. *Æn.* 160. manere promissis. stare alle promesse. *Sic* 8. *ibid.* 643. at tu dictis, Albane, maneres. *Capell.* 1. p. 10. Et fit collibitum manere jussis. h. e. et fit valde libitum parere jussis. — c) Cum præpos. intra. *Ovid.* 3. *Trist.* 4. 25. Crede mihi: bene qui latuit, bene vixit: et intra Fortunam debet quisque manere suam. *Al. leg. infra.* — d) Cum Adjectivis. *Virg.* 10. *Æn.* 770. manet imperterritus ille, Hostem magnanimum oppellens. *Cl. eumd.* 7. *ibid.* 317. innotata manet fatis Lavinia conjux. — Hinc illa Jctorum. *Paul. Dig.* 41. 2. 3. a med. Si rem apud te depositam furti faciendi causa contractaveris, desino possidere: sed si eam loco non moveris, plerique responderunt, recte possessorem me manere. *Ulp. Dig.* 27. 3. 9. sub fin. Si tutori curator sit adjunctus, tutor manet. *V. infra.* paragr. proxime subseq. sub a. ¶ 2. Refertur etiam ad res et abstracta, et est durare, sussistere, durare, star saldo, mantenersi. — a) Cum Accusativo rei et præpos. inter, cum Ablativo et præpos. in, vel cum Ablativo sine præpos. *Ter. Hecyr.* 4. 4. 101. Manere affinitatem hanc inter nos volo. *Cic.* 12. *Fam.* 27. Societas semper inter nos manebit. *Nepos Reg.* 3. Manet amicitia inter eos. *Cic.* 13. *Fam.* 36. Quumque tabulam, in qua nomina civitate (a Cæsare) donatorum inclusa essent, revelli jussisset: eidem Dolabella Cæsar dixit nihil esse, quod de Mega (civitate donato) vereretur, beneficium suum in eo manere. *Ovid. Heroid.* 15. 59. An gravis inceptum peragit Fortuna tenorem, Et manet in cursu semper acerba suo? *Cl. Lucret.* 5. 1121. nec fundamento stabili Fortuna manet. *Cic.* 1. *Nat. D.* 12. 29. Nihil semper suo statu manet. — b) Absolute. *Cic.* 2. *Fin.* 28. 93. Quid enim? summus dolor plures dies manere non potest. *Id.* 8. *Att.* 14. a med. Ellicere cupio sententiam tuam: si manet, ut firmiter sim; si mutata est, ut tibi assentiar. *Id.* 2. *Phil.* 15. 27. Quæ (vita) me manens conficeret angoribus, dimissa molestiis omnibus liberaret. *Virg.* 5. *Æn.* 724. dum vita manebat. *Cic.* 5. *Fam.* 20. Jus vetus et mos antiquus manet. *Id. Prov. cons.* 29. 46. et 1. *Phil.* 9. 21. Manet lex, dura in vigore. et *Id. Quinct.* 10. 34. Suspicio manet. *Cæs.* 3. *B. C.* 16. Induciæ manent. *Liv.* 1. 27. Nec diu pax Albana mansit. *Cic.* 2. *Off.* 8. 29. Parietes urbis stant et manent. *Colum.* 4. *R. R.* 33. 4. de ruidica. Quod genus fissilis adminiculi manet diutius, quam teres palus. *Nepos Themist.* 10. Hujus ad nostram memoriam monumenta manserunt. *Virg.* 2. *En.* 22. Priami dum regna manebant. *Id.* 5. *Ecl.* 78. Semper honos nomenque tuum laudesque manebunt. *Plin.* 9. *Ep.* 3. Fama manet. *Cl. Lucan.* 8. 74. Sic *Ulp. Dig.* 44. 2. 23. Quamdiu manet contractus, current usuræ. *Cic.* 4. *Tusc.* 13. 30. Vitiæ adfectiones sunt manentes. — Hinc mansurus, duraturus, stabilis, perpetuus. *Virg.* 3. *Æn.* 85. da mœnia fessis Et genus et mansuram urbem. *Ovid.* 2. *Art. am.* 242. Curram mansuri quisquis amoris habes. *Claudian.* 4. *Cons. Honor.* 120. Mansura fides. *Id. Cons. Mall. Theod.* 27. mansuræ voces. *Id.* 1. *cons. Stilich.* 39. amicitias mansuro adamante ligat. *Stat.* 4. *Silv.* 2. 3. mansurum carmea. *Cl. Sil. It.* 27. 626. decus per sæcula mansurum. — Hinc etiam absolute maneat est idem atque inconcussus sit et irrefutabile. *Cic.* 3. *Off.* 12. 49. Maneat ergo, quod turpe sit, id nunquam esse utile. *Id. Rabir. Post.* 9. 25. Quamobrem illud maneat et fixum sit, quod neque moveri etc. — c) Cum Adjectivis. *Cic.* 6. de republ. 18. Terra immobilis manens, sua sede semper hæret. *Virg.* 10. *Æn.* 896. Rupes innotata manet. *Cæs.* 6. *B. G.* 31. Omnes superioris anni mutationes integræ manebant. *Virg.* 8. *Æn.* 48. non vultus, non color unus, Non comptæ mansere comæ. *Cic.* *Quinct.* 26. 82. Voluntas eadem manet. *African.* *Dig.* 46. 3. 38. in fin. Quamvis ex fidejussoria causa non tenearis, pigius tamen obligatum manebit. — Hinc etiam pro hæere, fixum esse. *Lepidus* apud *Cic.* 10. *Fam.* 34. sub fin. Quæ perpetuo animo nico fixa manebunt. *Virg.* 1.

Æn. 30. manet alta mente repositum Judicium Paridis sprætaque injuria formæ. — d) Cum Dativo personæ. *Cic. Senect.* 7. 22. Manent ingenia senibus, modo permaneat studium et industria. *Id.* 4. *Fam.* 6. 2. Mibi autem, amissis ornamentis iis —, nunc manebat illud solatium, quod ereptum est. *Id.* 14. *Att.* 13. 4. Si viveret, mihi cum illo nulla contentio jam maneret. *Id.* 2. *Phil.* 6. 11. P. Clodius, cujus quidem tibi fatum, sicuti C. Curioni manet. *Forcellinus* cum Accus. te et *Curionem* legit: at *V.* infra sub *B.* I. init. *Catull.* 8. 15. Quæ tibi manet vita? *Liv.* 1. 53. a med. Manere his bellum, quod positum simulatur. *Est qui legit* imminere. *Virg.* 1. *Æn.* 261. manent immota tuorum Fata tibi. Adde *eumd.* 5. *ibid.* 348. et 9. *ibid.* 302. Et *Id.* 4. *Ecl.* 53. O mihi tam longæ maneat pars ultima vitæ, Spiritus et, quantum sat erit tua dicere facta. *Claudian.* 2. in *Eutrop.* 479. unaque cuncto Pœna manet geueri.

B) Active, seu cum Accusativo, significat morari, restare, expectare, dum quippiam veniat, *fermarsi sinchè uno venga, aspettare.* Ad rem, etiam sine Accusativo, *Plaut. Truc.* 4. 3. 69. Haud mansisti, dum ego darem illam: tute suspensisti tibi. *non hai avuto pazienza; et Id. Stich.* 1. 2. 1. Qui manet, ut moneatur servus officium suum, nec voluntate id facere mendicit, haud probus est. *aspetta d'essere avvisato.* — Ceterum cum Accusativo

1.) Proprie de personis usurpatur apud Comicos; itemque apud *Livium* et *Horat.*; translate vero apud Poetas, qui Augusti ætate floruerunt. — a) *Manere aliquem* dicitur qui eum expectat. *Plaut. Aulul.* 4. 6. 14. Quamquam hic manere herus me sese jusserat. *Id. Cas.* 3. 2. 12. Intus illa te, si se arcessas, manet. *Id. Epid.* 3. 2. 22. Is apud forum manet me. *Id. Men.* 2. 3. 68. et. Etiam parasitum manes? *MEN.* Neque ego illum maneo, neque flocci facio. *Id. Merc.* 3. 4. 30. Domi maneto me. *Ter. Phorm.* 3. 1. 16. Mansurus pater patruum est, dum hic adveniat. *Liv.* 10. 35. Qui nudus atque inermis hostem maneat. *Horat.* 1. *Ep.* 5. 3. maneo te domi. *Catull.* 10. 27. Mane me, inquit puella. *bel bello, colle buone, fermati.* Al. aliter leg. — Similiter de rebus, quæ personæ finguntur. *Plaut. Amph.* 1. 3. 48. Nunc te, nos, quæ me mansisti, mitto, ut cedas diei. *Sic Ter. Phorm.* 4. 1. 4. Non manebat atas virginis meam negligentiam. — b) *Manere aliquid* raro usurpatur. *Plaut. Stich.* 1. 2. 36. Ego sedero in subsellio. *P.* Mane pulvinum. *Horat. Art. P.* 154. Si plausoris eges aulae manentis etc. *Liv.* 42. 66. Ipse hostium adventum, elatus successu, mansit.

II.) Translate *manere aliquem* eleganter dicuntur, quæ certo futura sunt et quæ imminet. — a) Præcipue in adversis. *Liv.* 26. 13. *sub fin.* Ea potio — oculos, aures a videndis audiendisque omnibus acerbis indignisque, quæ manent victos, vindicabit. *Est qui legit* victis. *V.* supra sub *A.* II. 2. d., ibique etiam loc. *Cic.* 2. *Phil.* 6. 11. Ceterum *Virg.* 7. *Æn.* 596. te, Turne, nefas, te triste manebit Supplicium. *Tibull.* 1. 8. 77. At te pœna manet, ni desinis esse superba. *Propert.* 2. 21. 58. Longius, aut propius, mors sua quæque manet. *Horat.* 1. *Od.* 28. 15. sed omnes una manet nox et calcanda seniel via leti. *Id. Epod.* 17. 62. Tarçiora fata te votis manent. *Ovid.* 11. *Met.* 540. quos funera maneant. *Sueton. Cæs.* 14. Quanta eos a plebe Romana nraneret invidis. Adde *eumd.* *Domit.* 18. — b) Etiam in bonis rebus. *Virg.* 1. *G.* 168. Si te digna manet divini gloria ruris. *Id.* 3. *Æn.* 505. maneat nostros ea cura nepotes. *Id.* 6. *ibid.* 71. Te quoque magna manent regnis penetrantia nostris. *Vet. Poeta* apud *Lamprid. Alex. Sev.* 14. Te manet imperium cæli terræque marisque. *Claudian.* 1. *Rapt. Pros.* 195. Præmia digna te) manent. *Sic Sil. It.* 3. 149. Te quoque magna manent suscepti præmia belli.

MANES, tum, ur. et i. plur. 3. In singulari num. cujus rectus casus erit *Manis.* *Apul. loc. cit.* in § 1. Nominæ Manem Deum nuncupant. — *Manes* sunt etiam generis feminini. *Inscript.* non optimæ tamen notæ (quam cum *Mommsenio* vidit et correxit *Henzen.* retulitque n. 7382.) apud *Feu, Var. di notæ.* p. 174. MEVIA SOPHE, IMPETRA, SI QUAE SVNT MANES, NE TAM CÆLESTVM DISCIDIVM EXPERISCAR DIVTVS. Sunt qui huc pertinere putant illud

Horat. 1. *Od.* 4. 16. Jam te premet nox, fabulæque Manes. Huic addas per me licet illud incerti *Auct. epigr.* in *Anthol. Lat. T.* 2. p. 473. *Burmans.* Quæ ad domus trahet invidas Averni, Fabulæ Manes ubi rex coeret. Sed apud *Horatium* alii rectius interpretantur, Manes, quæ fabulæ sunt et nugæ meræ, vel de quibus Poetæ et alii multa fabulantur; illud vero epigramma sublestæ admodum fidei est, et scriptum videtur ex veterum imitatione a vito non inerudito post renatas Latinas litteras, sæculo nempe a Chr. n. XVI. At cl. *J. Furlanetto* in 1.^a *Append.* assert *Inscript.* apud *De-Lama, Guida al Mus. Parm.* p. 71. OTIOSE PARCE PIÆ MANES ITA TE TVA YOTA SEQVANTVR. et *abam* apud *Gruter.* 786. 5., quæ ita legitur a *Marin. Inscriz. Alb.* p. 127. FVRIA SPES L. SEMPRONIO FIRMO CONIVGI CARISSIMO MDHI ITA PETO VOS MANES SACRITISSIMÆ COMENDATVM HABRATIS MEVM CONIVGEM ET VELLITIS LVCS INOVIGENTISSIMI ESSE HORIS NOCTVRNIS VT etc. — Ratione habita etymi, *manes* appellati sunt ab antiquo *manus*, bonus. Dixere igitur deos manes, quasi bonos genios. *V. Farron.* 6. *L. L.* 4. *Müll.*; *Acron.* ad *Horat.* 1. *Od.* 4. 15.; et *Non.* p. 66. 12. *Herc.* — Ceterum *manes* sunt animæ defunctorum, ο νεκρες, αι ψυχαι των νεκρων (It. *l'anime de mort;* Fr. *âmes des morts;* Hisp. *las almas de los muertos;* de los difuntos; Germ. *die Seelen der Abgeschiedener;* Angl. *the ghosts or shades of the dead.*) *Apud de Deo Socrat.* scribit, fuisse species Lemurum: animum enim humanum exutum corpore, vetere Latina lingua Lemurem dictitatum esse: ex Lemuribus, qui posterorum suorum curam sortitus peccato et quieto nomine domum possideret, Larem dicitur esse familiarem: qui propter adversa vitæ merita, nullis bonis sedibus, in terra vagatione seu quodam exilio puniretur, inane terculamentum bonis hominibus, ceterum noxium malis. Larvam vocatum: quum incertum esset, quæ cuique eorum aortilio evenisset, utrum Lar esset, an Larva, nomine Manem Deum nuncupatum, et honoris gratia Dei vocabulum additum fuisse. *Augustin.* 9. *Civ. D.* 11. Dicit (*Plato*) animas hominum dæmones esse, et ex hominibus fieri Lares, si ineriti boni sunt; Lemures, sive Larvas, si mali: Manes autem, quum incertum est, bonorum eos, seu malorum esse meritorum. *Servius* ad *Virg.* 3. *Æn.* 63. ait, Manes esse animas hominum illo tempore, quo de aliis recedentes corporibus nec dum in alia, secundum fabulam Pythagoricam, transierunt. Alii putant, Manes eosdem ac Genios esse, duosque Manes corporibus ab ipsa statim conceptione assignatos fuisse, qui ne mortua quidem corpora deserant, consumpsisque etiam corporibus sepulcra inhabitent. Quare qui sepulcra demoliebantur, Deos Manes violare putabantur. Plurimi, in quibus *Isid.* 8. *Orig.* 11. tradiderunt, Deos caelestes vivorum esse, Manes esse Deos mortuorum. Alii alios Manes, alios Deos infernos dicunt. Alii, in quibus *Festus*, censent, Deos esse, qui inter cælum et terram degunt, quibus plena sunt omnia inter lunarem et terrenum circuitum. Neque absimili ratione *Capell.* 2. p. 40. A medietate vero aeris usque in montium terræque rantiinia Hemithei Herodesque versantur, qui etc. Ilique Manes, id est corpori humano præsertim attributi, qui parentum seminibus manaverunt. *V.* ibi plura de Manibus.

1.) Proprie. — a) *Dii manes* conjunctim usurpantur. *Lex* apud *Cic.* 2. *Legg.* 9. 22. DEORVM MANIVM IVRA SANCTA SVNT. *Lucret.* 3. 52. manibus divinis inferias mittere. *Id.* 6. 659. manibus divinis maclatus. *Liv.* 7. 6. Manus nunc in cælum, nunc in patentes terræ hiatus ad deos manes porrigite. *Id.* 8. 9. Dii manes, vos prelor. Adde *Horat.* *Epod.* 5. 94. — Hinc D. M. solemniter notæ erant, quibus *Dii Manes* in sepulcorum titulis significabantur. In *Inscript.* apud *Maff. Mus. Ver.* 292. 7. habetur *Dii Manibus Communibus*, quod etiam fata omnibus imminant, vel quod mortuis omnibus Dii Manes præsent. In alia, quam habes in voc. MAMMA, pro *Dii Manibus* habetur *Dii Propitii*, quo probatur eorum sententia, qui Deos Manes dictos esse putant quasi bonos Genios. — b) *Manes* absolute, in plurali num. etiam de uno tantum sermo est. *Cic. Pis.* 7. 16. A me quidem etiam pœnas expetistis, quibus con-

juratorum manes expiaretis. *Liv.* 1. 20. Justa quoque funebria placandosque manes ut idem pontifex edoceret, Nura instituit. *Id.* 4. 19. Legatorum manibus maclatam victimam dare. *Id.* 3. 19. Collegæ manes fraude liberare. *Id.* *ibid.* 58. Manes Virginiae per tot domos ad petendas pœnas vagati — tandem quieverunt. *Virg.* 4. *Æn.* 427. manes Anchisæ. *Id.* 6. *ibid.* 119. conjugis. *Sueton. Oth.* 7. Galbæ. *Tibull.* 1. 1. 67. manes alicujus lædere. *Virg.* 3. *Æn.* 303. manesque vocabat Hectorem ad lumulum. *Id.* 4. *ibid.* 34. Id cinerem, aut manes credis curare sepultos. *Horat.* 1. *Sat.* 8. 28. cruor in fossam confusus, ut inde Manes elicerent, animas responsa daturas. *Impp. Valentin., Theod. et Arcad. in Constit. Sirm.* 8. Nullius nos manibus in absolvendis injuriam faciemus l'uricidis.

II.) Figure. ¶ 1. Metonymice accipitur pro inferis, hoc est loco, quo animæ continentur. *Virg.* 1. *G.* 242. at illum (*verticem*) Sub pedibus Styx atra videt manesque profundū. *Id.* 4. *Æn.* 387. hæc manes veniat mihi fama sub imos. Sic *Ovid.* 3. *Amor.* 8. 37. Eraqe et argentum quemque auro pondera ferri Manibus admorat. ¶ 2. Et pro pœnis, suppliciis, furis. *Virg.* 6. *Æn.* 743. Quisque suos patitur maes. Ubi *Servius*: Manes, id est supplicia, quæ sunt apud manes: vel genios dieli, quos cum vita sortimur. Adde *Stat.* 8. *Theb.* 84. ¶ 3. Item pro cadavere. *Liv.* 31. 30. Sepulcra diruta, omnium nudatos manes, nullius ossa terra legi. *Propert.* 2. 13. 32. Accipiet manes parvula testa meos. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 55. (148). Ea causa est, ut pteræque altum et manibus hominum oculis potissimum appetant. *Id.* 16. *ibid.* 44. 85. (234). Subest specus, in quo manes Scipionis draco custodire traditur.

MANGANUM, i, n. 2. Græca vox, quæ artificium et præstigias significat. *Gloss. Cyrill. Μαγγανον, mangatum.*

MANGO, ðnis, m. 3. a *μαγγανον*, quod illud etiam artificium significat, quo quis alios decipit. ¶ 1. Generatim dicitur de eo, qui merces polit, ut pluris vendat. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 13. 76. (199). Efficacissimum experimentum excusant mangones gemmarum. *Id.* 12. *ibid.* 20. 43. (98). mangones dicit eos, qui circa unguenta laborant, ut gratiora flant. et 23. *ibid.* 1. 22. (39). qui circa vina. *Narrat Sueton. Pesp.* 4. *mulionem* propro loco dicitur fuisse Vespasianum, quod mangonicum quæstun exercuisset. Ex quo intelligimus, *mangones* dictos etiam, qui jumenta mercarentur et venderent. *barattiere da cavalli.* Hinc *Pe'agon. Veterin.* 1. 4. Item aliud ad morbum Caystri, Siculi mangonis. Similiter vocari possunt, qui gallinarum saginam exerrent, quia eorum artificium *Plin.* appellat *mangonium*, 10. *Hist. nat.* 50. 71. (140). ¶ 2. Speciatim est venalicius, seu qui homines, præsertim pueros puellasque, vendit, *venditore e mercante d'uomini, ανδρωποκαπηλος, σωματεμπορος.* Etenim mangones fuco et pice et aliis medicamentis mancipiorum corpora illinebant; et, teste *Galeno de meth. med.* l. 14. c. 16., gracilliorum puertorum femora et nates alternis diebus leviter ferulis ideo percutiebant, ut illis intumescentibus eos *καλλυπρους* cæius venderent (namque ipse *Cels.* 2. 14. Si frictio aridica sit, impleri corpus). *Martial.* 1. 58. Millia pro puero centum me mango poposcit. *Id.* 9. 7. Non puer avari sectus arte mangonis, Virilitatis damna mæret erepta. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 6. 22. (35). Resina illinitur totis corporibus, mangonitur maxime cura, ad gracilitatem emendandam. *Id.* 30. *ibid.* 5. 13. (41). Item mangonibus, ut lanugo tardior sit pubescentium, sanguis et testiculis agnorum, quum castantur, præstat; qui evulsis pilis illitus et contra virus proficit. *Quintil.* 2. 15. 25. Mangones, qui colorem fuco, et verum robur inani sagina mentiuntur. *Seneca Ep.* 80. Mangones, quidquid est quod duplicat, alioquo lenocinio abscondunt. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 12. 10. (55). Toranum mango Antonio jam triumpho eximios forma pueros, alterum in Achaja genitum, alterum trans Alpes, ut genium vendidit. Adde *Horat.* 2. *Ep.* 2. 13.; *Juvenal.* 11. 47.; *Sueton. Aug.* 69.; *Macrob.* 2. *Saturn.* 4. 38.; et *Diq.* 21. 1. 44. § 1., 50. 16. 207. et alibi.

MANGONICO, as. *V. MANGONIZO* in fin. MANGONICUS, a, uni, adject. *σωματεμπορικος.*

dissimulari non possit: et sapius in malam partem aumitur, *φανερός* (It. *manifesto*, patente, evidente, chiaro, e che si tocca con mano; Fr. *palpable*, manifeste, clair, évident; Hisp. *manifesto*, claro, evidente; Germ. *auf der That ergriffen und so überführt, dass das Verbrechen augenscheinlich und unläugbar ist, augenscheinlich, unzweifelhaft*; Angl. *manifest*, clear, evident, plain, apparent, notorious). Occurrit — 1.º) De personis; et quidem — a) Absolute. *Plaut. Men.* 4. 2. 29. Nec magis manifestum ego hominem unquam ullum teneri vidi. *piu convinto*. Cf. *Cic. A. Ferr.* 73. 181. Manifestus in rebus hominem jam teneri videbitis. *Sall. Cat.* 42. Legatis praecipit, ut dent operam, ut conjuratos quam maxime manifestos habeant. *Ovid. de nuce* 3. Obruerit ista solet manifestos poena nocentes. *Id. 2. Amor.* 4. 39. manifestus amator. *Dig. 47. 2. 3. § 2. fur.* — Et in bonam partem. *Virg. 3. En.* 150. Penates vixi ante oculos adstare jacentis In somnis, multo manifesti luniae, qua se Plena per insertas fundebat luna fenestras. *Adde Val. Flacc.* 1. 105. *Ovid. 1. Pont.* 1. 63. Ut mihi di favent; quibus est manifestior ipse. — b) Eleganter cum Geolitivo rei, in qua quia manifesto tenetur. *Plaut. Truc.* 1. 2. 30. Manifestam mendacii, mala, te teneo. *convinta, patentermente rea*. et *Id. apud Non. p.* 453. 31. *Merc.* Manifestum hunc oborto collo teneo furem flagiti. *Sall. Jug.* 39. At Jugurtha manifestus tanti sceleris non prius omisit contra verum nihil etc. *Id. Cat.* 56. extr. Sicuti de manifestis rerum capitalium more majorum supplicium auendum. *Tac. 14. Ann.* 29. Manifestus ambitiona. *Id. 15. ibid.* 80. conjurationis. *Id. 2. ibid.* 85. delicti. et *4. ibid.* 53. Ne offensiois, aut metus manifestus foret. *per non dar a conoscere d'essere disgustato, o d'aver paura*. Sic *Ovid. 5. Fast.* 313. per quod fierem manifesta doloris. *Tac. 12. Ann.* 51. Spirans ac manifesta vita. *dando manifesti segni di vita*. et *15. ibid.* 54. Ipse mactus et magnae cogitationis manifestus erat. *Seneca 4. Quaest. nat.* 2. ante med. Manifestus novarum virium Nilus. — c) Cum Infinito. *Tac. 2. Ann.* 57. Atrox ac dissentire manifestus. *Id. Dial. de orat.* 16. Ipse satis manifestus est, jamdudum in contrarium accingit. *Paul. Dig.* 30. 33. Nisi ipse testator ex scriptura manifestissimus esset, utrumque eorum solidum accipere voluisse. et *Ibid.* 24. 3. 22. § 8. Nullam competentem curam inferre manifestissimum. et *33. 4. 3.* Dotem relegasse manifestissimus. — 2.º) De rebus et abstractis. — a) Speciatim. *Cic. 4. Verr.* 20. 48. Furtum manifestum, cui nec manifestum opponitur, et est Jctorum formula, teste *Gell.* 11. 18. Manifestum furtum est, ut ait *Massurius (Sabinus)*, quod deprehenditur dum fit. *αυροδραστον*. *Adde Cajum 3. Institut.* § 183. et seqq.; et *Ulp. Dig.* 47. 1. 3. et 5. et alibi. Cf. et *Cic. 3. Cat.* 5. 11. Scelus manifestum atque deprehensum. — b) Generatim, adjective. *Plaut. Most.* 3. 1. 8. Manifesta res est, nisi quid occurrat prius, ne hoc nunc senex resciscat. *Cic. 2. Verr.* 16. 48. Ejusmodi res, lia notas, ita testatas, ita magnas, ita manifestas proferam, ut etc. *Id. Rosc. Am.* 34. 95. Res aperte et manifestae. *Id. 3. Verr.* 78. 191. Teneri in manifesto peccato. *Liv. 1. 26.* Ut caedes manifesta aliquo tamen piaculo piaretur. *Virg. 2. En.* 309. Tum vero manifesta fides, Danaumque pateatque Insidiae. *Propert. 3. 13. 3.* manifesta causa. *Ovid. 2. Amor.* 2. 55. culpa. *Id. 6. Met.* 313. ira numinis. *Id. 2. Art. am.* 321. pietas. *Id. 9. Met.* 482. libido. *Id. 5. ibid.* 468. signa. *Id. 2. ibid.* 133. vestigia rotae. *Quintil.* 10. 3. 9. Manifestus est etiam ex opere ipso labor. *Id. 12. 2. 22.* Ille si ratione manifesta non essent, exemplis tamen crederemus. *Plin. 12. Hist. nat.* 25. 54. (123). Manifestior fraus. *Id. 37. ibid.* 10. 60. (165). Manifestissimum exemplum. *Id. Quintil. Declam.* 14. 1. Manifestissimum scelus. — c) Absolute, neutro gen. *Plin. 9. Hist. nat.* 49. 73. (156). Egrotare singulos, manifestum fecit macies. Cf. *Trayanus ad Phn.* 10. Ep. 98. Qui negaverit, se Christianum esse, idque re ipsa manifestum fecerit. Rursus *Plin. 2. Hist. nat.* 16. 13. 69). Manifestum est, ab exorta matutino latitudines scandi *Quintil.* 3. 6. 81. Non statim, quod esse manifestum est, etiam, quid sit, apparet. — Ea seq. relativo. *Quintil.* 7. 2. 18. Manifestum,

quis potionem dederit; quae si veneni fuerit, nulla quaestio de auctore. *Id. 6. 2. 20.* Quae quibus ex locis ducenda sicut, et manifestum omnibus, et a nobis dictum est. — *Id. 3. 8. 26.* Manifestus est, quam ut docendum sit. *Liv. 40. 9. extr.* Habere aliquid pro manifesto. — Et in plurali num. *Ovid. 9. Met.* 694. Quum vel excussam somno et manifesta videntem Sic atata dea est. *Quintil.* 5. 13. 35. Manifesta repugnare. — *Id.*

Manifesto, ablat. sing. num., adverbiorum more usurpatur. *V. MANIFESTE* et *MANIFESTO* loco suo.

MĀNĪFĪCUS, a, um, adject. (manus et facio) manufactus, *χειροποίητος*. *Cael. Aurel. 2. Tard.* 14. extr. Sic etiam plurima localia adjutoria adhibenda conscripsit, quae multo tempore manifestas ulcerationes, hoc est quae nos extrinsecus infliximus, in cicatricem venire cobebant. *Vulgati libri habent magnificas, quod a re tota absomum est: contra verba hoc est quae etc. postulare videntur manifestas, quod vocabulum a Caesiana scribendi ratione minime abhorret.*

MĀNĪFŪLIUM, il, n. 2. herba eadem ac personata. *Apul. Herb.* 36.

MANIMORIA, est vocabuli forma, ad etymon memoriae declarandum, efficta a *Farron. 6. L. L.* 45. *Müll.* Meminisse a memoria, quum quid remansit in mente indeque rursus movetur; quae a manendo ut manimoria potest esse dicta.

MĀNĪŪLE, arum, f. plur. 1. parvae maniae, h. e. terribilissima puerorum. *Paul. Diac. p.* 128. 8. *Müll.*

MĀNĪŪPEOS, on, adject. *μανιοπέος*, furiosum reddens: a *μανία* furor et *ποιέω* facio. Hoc etiam nomen inter alia multa habet herba hysocyamus, teste *Apul. Herb.* 4.

MĀNĪŪSUS, a, um, adject. insanus, furiosus. *Amian. 28. 4.* Quid faciat maniosus et nequam? Alii leg. *malus, famosus*: sed *Eysenhardt.* lectionem *maniosus* retinuit.

MĀNĪPLĀRIS. *V. MANĪPLĀRIS* init.

MĀNĪPRĒCIUM vel *manipretium*. *V. MANUPRETĪUM*.

MĀNĪPLĀRIS vel *manuplāris* (et per syncopen *maniplāris* vel *manuplāris apud Poetas*), e, adject. (manipulus) ad manipulum pertinens; et occurrit translate tantum in re militari. — a) *Manipulares milites* sunt gregarii, qui ad eundem manipulum militarem pertinent. *Ovid. 3. Fast.* 117. Pertica suspensos portabat longa maniplos: Unde manipularis nomina miles habet. Cf. et *Farron. 6. L. L.* 85. *Müll.* et *Plaut. Mil. glor.* 3. 2. 3. Si centuriati bene sunt manuplāres mei. *Adde eumd. Most.* 1. 3. 153. et 5. 1. 7. — Ceterum *Id. Plaut. Truc.* 2. 6. 10. Non placet, quam secura laudant, manuplāres mussitant. *Ces. 7. B. G.* 47. in fin. L. Fsbius centurio, tres suos nactus manipulares, atque ab iis sublevatus, murum ascendit. *Id. 3. B. C.* 91. Crastinus evocatus, qui superiore anno primum pilum duxerat, sequimini me, inquit, manipulares mei qui fuistis. et *Tac. 1. Ann.* 21. Cetero modo nomina singularum, modo centurionum quisque, cujus manipularis erat. *Cic. 9. Att.* 10. Me una haec res torquet, quod non Pompejum, tanquam unus manipularis, secutus sim. come un *semplice soldato*. et *Tac. 1. Ann.* 20. Rufus diu manipularis, dein centurio, mox praefectus. *Id. 1. Hist.* 46. Plotius Firmus, et manipularibus quondam, tunc vigilibus praepositus. — b) *Manipulares iudices*, qui e manipulis seu e gregariis militibus electi sunt. *Cic. 1. Phil.* 8. 20. Adde etiam iudices manipulares ex legione Alaudarum. Sic *manipularis imperator* dicitur a *Plin. 33. Hist. nat.* 11. 53. (150). C. Marius, quia e manipulari milite ad summum imperatorum gradum evertus fuerat. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

MĀNĪPLĀRĪUS vel *manuplārius*, a, um, adject. idem quod manipularis. *Sueton. Cal.* 9. Manipulari habitu inter milites edurabatur. Habent et *Not. Tyr.* p. 70. — Hinc

Manuplārius, li, m. 2. absolute, substantivorum more, est idem ac miles gregarius, qui ad eundem manipulum militarem pertinet. *Cod. Theod.* 9. 27. 3.

MĀNĪPLĀTĪM vel *manuplatim*, adverb. (manipulus) per manipulos, in manate, in fascellit.

1.) Proprie. *Plin. 12. Hist. nat.* 13. 28. (48).

Amomi frutex carpitur cum radice, manipulatim leniter componitur.

II.) Translate in re militari. *Sisenna apud Non. p.* 141. 27. *Merc.* Quum denotera manipulatim resistere hostibus instituisset. *Liv. 8. 8.* Et quod antea phalanges similes Macedoniis, postea manipulatim structa acies cepit esse. *Adde eumd. 2. ibid.* 53. et 23. 42. Sic *Tac. 1. Hist.* 82. Manipulatim allocuti sunt Licinius Proculus et Plotius Firmus. — Urbane *Plaut. Pseud.* 1. 2. 49. Manipulatim munerigerum mihi jam ante aedes facile hic adsint. *Confer Amian. 28. 4.* Nonnullos fulgentes sericis indumentis, ut ducendos ad mortem, vel — praegresso exercitu arma cogentes, manipulatim concitato fragore sequitur multitudo servorum.

MĀNĪPŪLUS vel *manupulus* (et per syncopen *manipulus apud Poetas*), i, m. 2. *Manipulum* neutro genere habent quidam Codices *Spartiani Hadrian.* 10. Inter manipula vitam etc. teste *Salmasio*. *Manipulus*, a manus et pleo quod manum impleat, ut *Isid.* 18. *Orig.* 3. 5. ait, est manualis herbarum fasciculus, quem manu quis apprehendit metendo, *δράγμα* (It. *manipolo*, *brancata*, *manata*; Fr. *poignée*, *manipule*, *faisceau*, *gerbe de blé*, *botte de foin*, *d'herbe*; Hisp. *puñado*, *puño*, *manipulo*, *lio*, *fardo*; Germ. *ein Bündel*; Angl. *a handful*, *armful*, *bottle*, *gripe*, *bundle*).

1.) Proprie. *Farro 1. R. R.* 49. 1. Quum peraruit, de his (herbis) manipulos fieri ac vehi ad villam. et *ibid.* 50. 1. Et manipulum, ut quemque subsecuerunt, ponunt in terra. *Virg. 1. G.* 399. non ore solutes Immundi meminere sues jactare manipulos. *Id. 3. ibid.* 397. silicunque manipulis Sternere humum. *Cels.* 5. 25. Manipulus, qui manu comprehendi potest, in vas denittitur. *Colum. 10. R. R.* 315. nexos deferre manipulos. *Id. 2. ibid.* 19. 2. Manipulos viocire. *Id. 11. ibid.* 2. 40. oblligare. *Plin. 18. Hist. nat.* 28. 67. (262). Alligarique manipulos mille ducentos. *Id. ibid.* 30. 72. (300). Culmum siccatum in manipulos convolvere.

II.) Translate. ¶ 1. *Manipulus* in re militari, *λοχός*, *στραία*, erat exiguum peditum agmen, quod unum signum sequebatur, *compagnia*, *banda*. Inde nomen habuit, quia Romulus coacta pastorum manu, eaque in centenos homines distributa, perticas manipulis faeni varie vinctas dedit, ut scribit *Aurel. Victor. de orig. pop. Rom.* 22. Hinc *Ovid. 3. Fast.* 117. Pertica suspensos portabat longa maniplos: Inde manipularis nomina miles habet. Hac eadem sententia sunt etiam *Servius ad Virg. 11. En.* 870.: *Donatus ad Ter. Eun.* 4. 7. 6.; et *Isid.* 18. *Orig.* 3. 5. Alii tamen, ut *Farro 5. L. L.* 88. *Müll.*, et *Non. p.* 556. 2. *Merc.*, manipulos dictos voluit exercitus minimas manus, quae unum sequuntur signum. et *Veget. 2. Milit.* 13. in fin. Contubernium manipulus vocabatur ab eo, quod conjunctis manipulis dimirabant. — Ceterum constabant tunc primum manipuli centenis militibus: deinde auctus est hic numerus ad ducentos. Scribit enim *Cincius apud Gell.* 16. 4. in legione fuisse centurias sexaginta, manipulos autem triginta. *Cato apud Fronton. ad Ver. imp. ep.* 1. p. 134. ed. *Rom.* Interea unamquamque turmam, manipulum, cohortem tentabant, quid facere possent; preliis levibus spectabant, ejusmodi quisque esset. *Sisenna apud Non. p.* 556. 3. *Merc.* Commotus tamen et tempora singula constituit et, sicut steterat manipulus, obverti jussit. *Ces. 2. B. C.* 28. Adeo ut, paucis mutatis centurionibus, iidem ordines manipuli constarent. *Id. 2. B. G.* 23. Cohortatis milites, signa inferte et manipulos laxare jussit. et *6. ibid.* 33. Continere ad signa manipulos. *Lucan. 1.* 236. Convocat armatos extemplo ad signa manipulos. *Tac. 12. Ann.* 38. Praefectus et octo centuriones ac promptissimus quisque manipulos mittere. *Lips. legit e manipulis: alii manipularis.* — Urbane *Plaut. Curc.* 4. 1. 29. Miles pulere centuriatus est expuncto in manipulo. *V. integram luc.* et *Ter. Eun.* 4. 7. 6. Ubi centurio est sanga, et manipulos furum? *branco.* — In illo *Virg. 11. En.* 870. Disiectique duces, desolatique manipuli; *Servius* significos ipsos manipulos intelligit, a militibus signa deditis desertos. — Videtur manipulos proprie dici de pellite: quare contra equitem ponitur in illo *Val. Flacc.* 5. 591. Dives Aron: croceos sic

illius omnis odorea Jaetat eques, unctis sic est conia culta manipulis. De equite tamen Sil. It. 4. 316. undique nudi Assiliunt frenis, infrenatique manipuli. Cf. Apul. 9. Met. Et ecce nobis repente de tergo manipulos armati supercurrunt equis. ¶ 2. In re medica Latine manipuli sunt idem ac Græce ἀλτήρες apud Cæsar. Aurel. 5. Tard. 2. med. Arthritis vero convenit etiam digitis ceram emolliendam dare, vel manipulos tenendos, quos palæstritæ ἀλτήρας appellant, tum movendos, ceræ, vel ligneos primo, cum parvo plumbo inter-fuso; tum pro modo profectus graviore. F. HALTER.

MANIS, e, adject. bonus. F. MANES et IMMANS; itemque MANUS sub II.

MANISNAVIUS, ii, m. 2. ignotum sacerdotii genus. Inscript. apud Fabrett. p. 642. n. 360. L. RENODIVS Q. F. PLANTA FLAMEN VOVIT, MANISNAVIUS POSVIT. Alia apud Gud. 334. 7. P. VALERIVS P. F. MONTANVS FLAMEN MANISNAVIUS POSVIT.

MANNA, æ, f. 1. μαννα, mica turis, grano d' incenso. Plin. 12. Hist. nat. 14. 32. (62). de ture. Micas concussa elisas mannam vocamus. Id. 29. ibid. 6. 38. (119). Viperam in ficiliis comburere, addito feniculi succo, et turis manna uoa. — Mannam croci non uno in loco in memorat Veget. Veterin. ut 2. 39. 3. 24. a med. etc., et crocum siccant, et in usus medicinarum reconditum significat. Mannam croci esse idem ac crocomagma defendit Schneider. ad Veget. 6. Veterin. 13. 3. et in Indice Script. R. R.

MANNA, neutr. iadeclin. De manna Hebræorum, quod quidam ἀερόμαλα, h. e. mel aeris vocant, Tertull. Car. Chr. 6. sub fin. Legibus, manna esui populo fuisset.

MANNULUS, i, m. 2. deminut. ruani, aed idem fere significans, bidetto, ronзино. Plin. 4. Ep. 2. Habebat puer mannulos multos et victos et solutos. Martial. 12. 24. Nusquam est mulio: mannuli tacebant.

MANNUS, i, m. 2. ronзино, animal ex equo et asina natum, idem atque binus, ginnus et burdo: differt a mulo, qui ex asino et equa nascitur: minor est mulo, et rubicundior, et maximæ celeritatis, hinc ejus usus ad rhedas trabendas, et burrichus etiam dicitur: mannus fortasse est vox peregrina, qui quidem Gallica; nisi quis derivandum putet a μάω festino, hinc μανός, mox mannus. V. BURDO, BURRICHUS, GINNUS et IINNUS. Lucret. 3. 1076. Currit agens mannos ad villam præcipitaster. Propert. 4. 8. 15. Huc mea detonsis avecta est Cynthia mannis. Horat. 3. Od. 27. 6. Rumpit et serpens iter institutum, Si per obliquum similis sagittæ Terruit mannos. Id. Epod. 4. 14. Et Appiam mannis terit. Id. 1. Ep. 7. 76. Impositus mannia. Ovid. 2. Amor. 16. 49. rapientibus esseda mannis, Ipsa per admissas concute lora jubas. Seneca Ep. 87. ante med. Ita non omnibus obesis mannis, et asturconibus, et volutariis præferres unicum illum equum a Catone defricatum? Hieronym. Ep. 66. n. 8. Ubi videris fumare patinas, ubi argenti pondus, ubi ferventes mannos, conatulos pueros etc. — VB. De nomine propr. F. ONOM.

MANO, as, avi, atum, are, n. 1. Part. Manans I. 1. a. b. ri 2; Manaturus dubia lectione II. 1. — Ratione habita etymii, quidam ducunt a μάνα scaturigo (per metath.), quod a μάω fluo. Alii a μανός rarus. Proprie enim, inquit Paul. Diac. p. 128. 1. Müll., dicitur manare; quum humor ex integro, sed non solido nimis, per minimas suas partes etumpit: quod et Græco trahitur, quia illi non satis solidum μάνα dicunt. Ita Paul. Diac. Sed universum usurpat de humoribus utrinque fluitantibus; et est stillare, fluere; βέβω, vaw (It. stillare, gemere, colare, scorrere; Fr. couler, se répandre; Hisp. correr, distilar, chorrear continamente, manar; Germ. strömen, fließen, rinnen; Angl. to flow, trickle down, drop, distil).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu de humoribus usurpatur utcumque fluentibus; et — a) Res, quæ manat, in recto casu ponitur, et sæpiissime additum terminus a quo manat, et interdum tenuius in quem manat. Ennius apud Macrob. 6. Saturn. 1. Tum timido manat ex omni corpore sudor. Cf. Lucret. 6. 944. Manat item nobis et toto corpore sudor. Ovid. 10. Met. 500. Flet tamen et tepidæ manant ex arbore guttæ. Horat. Epod. 16. 47. Mella

cava manant ex illice. Id. 2. ibid. 360. at inde Sanguinæ manant, tamquam de vulnere, guttæ. Id. 13. ibid. 881. Punicæa de mole cruor manabat. Id. 1. Pont. 1. 68. mens tabula facta De nive manantis more liquescit aquis. Virg. 3. Æn. 175. Tum gelidus toto manabat corpore sudor. Id. 3. G. 310. Læta magis pressis manabant lumina mimnis. Horat. 3. Od. 11. 19. saniesque manat Ore uilrigui. Tibull. 3. 5. 1. Etruscis manat quæ fontibus unda. Ovid. 3. Met. 85. Jamque venenifero sanguis manare palato Cæperat. Lucret. 5. 1254. Manabat venis ferventibus in loca terræ Concava conveniens argenti rivus et auri. Cf. Ovid. Remed. am. 617. In loca nonnunquam siccis arenis glebis De prope currenti flumine manat aqua. Horat. 2. Od. 9. 2. Non semper imbres nubibus bispidos Manant in agros. Id. 1. Ep. 15. 19. quod (vinum) cum spe divite manet In venas animumque meum. Id. 1. Sat. 9. 10. sudor ad imos Manabat talos. Id. 1. Od. 1. 34. Cur manat tara meas lacrima per genas? Ovid. 9. Met. 664. fons nigra sub illic manat. Liv. 5. 7. Certatim patribus pleniore manare gaudio lacrima. Sic Horat. 1. Ep. 17. 59. licet illi plurima manet Lacrima. Colum. 1. R. R. 5. 2. Si spes arctior manantis aquæ roegerit. — b) Res, quæ manat, in Ablativo ponitur. Cic. 1. Divinat. 34. 74. Herculis simulacrum multo sudore manavit. Liv. 1. 59. Brutus cultrum ex vulnere Lucretiæ extractum manantem cruore præ se teueas. At leg. manante cruore. Id. 40. 39. Manantia sanguine spolia Romam ed triumphum delaturos. Ovid. 13. Met. 629. Et Polydorum manantem sanguinæ terram Linquit. Id. Heroid. 10. 55. lacrimisque toro manante profusis. F. et mox sub c. — Sic omisso Ablativo, quia facile subintelligitur. Colum. 2. R. R. 9. 13. Iaro locis manantibus magis apta est siligo. et Tac. 2. Ann. 23. Alvei manantes per latera et fluctu superurgente. — c) Res, quæ manat, Græca: atione in Accusativo interdum ponitur. Ovid. 6. Met. 312. lacrimas etiam nunc marmora manant. Seren. Sammon. 840. Marabit lactens caprifici succus ossellam. Plin. 14. Hist. nat. 20. 25. (122). Arborum succo manantium piceam resinamque aliæ ortæ in oriente, aliæ etc. Id. 37. ibid. 10. 61. (170). Indica gemma in attritu purpureum sudorem manat At Cod. Bamberg. legit purpureo sudore. Et figurate Horat. 1. Ep. 19. 43. fides enim, manare poetica mella Te solum. ¶ 2. Latiori sensu dicitur et de aliis rebus utcumque fluentibus, serpentibus et se diffundentibus. Cic. 1. Nat. D. 15. 40. Aer, qui per maria manat. Id. 2. ibid. 19. 50. Multa a luna manant et fluunt, quibus animantes alantur augescuntque. Cels. 1. præf. Si manantia corpuscula per invisibilia foramina subsistendo iter claudunt. Plin. 35. Hist. nat. 6. 11. (34). Rubrica ægiloplia manare prohibet. Catull. 65. 24. Huic manat tristi consensio ore rubor. Lucret. 6. 127. Nec vatii cessant smitius manare per aures. Floro 6. L. L. 4. Müll. Diei principium mane, quod tum manat dies ab oriente. Cf. Paul. Diac. p. 159. 6. Manne solem antiqui dicebant, quum solis orientis radii splendorem jacere capessent. F. et Festus p. 158. 26. Müll. Huic referri potest et illud Horat. Art. P. 337. Omne supervarum pleno de pectore manat. h. e. effluit et varum locum in pectore relinquat.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est diffundi: dissensionari, dispergi: diffunderis, scorrere, spandere. Cic. 1. Phil. 2. 5. Quum serperet in urbe infinitum malum, idque manaret in dies latius. Sic Id. 4. Cat. 3. 6. Latius opinione discriminum est hoc malum: manavit non solum per Italiam; verum etiam transivit Alpes, et obsente serpente, multas jam provincias occupavit. et 12. Fam. 1. Manabat enim illud malum et ita corroborator quotidie, ut etc. Id. 5. Tusc. 3. 8. Eorum nomen usque ad Pythagoræ manavit ætatem. Sic Id. 2. Off. 17. 70. Fideique bonæ nomen existimant inanare latissimum, nique versari in tutelis, societatis etc. Id. 5. Tusc. 25. 72. Dissendi ratio per omnes partes sapientie manat et funditur. Sic 2. ibid. 27. 66. Latius enim manabit hæc ratio et aliquanto majorem locum occupabit. Liv. 24. 18. in fin. Manavit ea benignitas et orbis etiam in castra. Horat. 1. Od. 17. 14. tibi manabit opulenta bruieno Copia cornu. — Sæpe de rumore, fama etc. Cic. Planc. 23. 57. Neque ego, si fontem male

dicti reperietis, ut dissimuletis, unquam postulabo: sed si quid sine capite manabit etc. h. e. sine auctore spargetur. Id. 14. Phil. 6. 15. Quum, ut scitis, hoc triduo vel quadriduo tristis a Mutina fama manaret. Forcellinus hunc locum ad paragr. proxime sequentem retulit. Liv. 2. 49. Manat tota urbe rumor. Horat. 2. Sat. 6. 50. Frigidus a rostris manat per compita rumor. Cic. 3. Att. 12. 2. Sed ita compresseram (orationem), ut nunquam manaturam putarem. Orellius et alii leg. emanaturam. ¶ 2. Speciatim, cum addito termino a quo quid manat, est oriri, venire, descendere, proficisci. Cic. 3. Orat. 17. 62. Ab Aristippo Cyrenæica philosophia manavit. Id. 2. ibid. 27. 117. A capite, quod velimus, accessere; et unde omnia manant, videre. Id. 1. Tusc. 3. 6. Quare — multo studiosius philosophiæ fontes aperiemus, e quibus etiam illa (oratoria) manabant. Id. 3. Parad. 1. 22. Recte facta a virtutibus proficiscuntur, peccata ex vitiis manant. Id. 1. Off. 43. 152. Omnis honestas manat a partibus quatuor. Yemesian. Cynege. 127. de canibus. quorum proles de sanguine manat Ibero. et ibid. 210. Est etiam canibus rabies, letale periculum, Quod seu caelesti corrupto sidere manat etc.

MANON. F. vor. seq. MANOS, i, f. 2. μανός, h. e. rarus, spongiæ genus minus spissum et mollius. Plin. 9. Hist. nat. 45. 69. (148). Spongearum tria genera acceptimus: spissum ac prædurum et asperum; tragos id vocatur, spissum et mollius manos. Sillig. ita leg. ex optimo. Codicib. Forcellinus cum vulgata libris manon neutro genere legebat. Id. ibid. (149). Maxime sunt manæ, sed mollissimæ circa Lyciam, in profundo autem nec ventoso molliores Ita Sillig.; Forcellinus vero cum vulgatis libris manæ leg.

MANSATIUS est Yoni vox p. 140. 10. Merc.; qua ille vocabulum mansum interpretatur. Videatur autem frequentativum a mansus, quod a mando, is: ab eo, quod esset mansare, nostrum mangiare originem duxit: mancatius vero apud Non. est ridiculo tenero con la masticatione.

MANSER. F. MANZER. MANSIO, onis, f. 3. (maneo) est actus manendi in aliquo loco, mora, ζαμπωνί (It. dimora, soggiorno, il trattarsi in qualche luogo; Fr. action de demeurer, de séjourner, séjour; Hisp. el acto de detenerse, a hacer mansion en algun parage; Germ. das Bleiben, der Aufenthalt, d. Handlung des Bleibens, das Sichaufhalten, das Verweilen; Angl. a staying, remaining, stay, continuance).

1.) Proprie, sive abstracta significatione. — a) Raro admodum in plur. num. Ter. Phorm. 5. 8. 23. Itiones crebræ et mansiones diutine Lemni. Tusplius apud Yun. p. 132. *6. Merc. An ubi, oborto, ex ejus crebras mansiones ad amicam et sumpti largitatem? — b) Sæpius in sing. num. Cic. 4. Fam. 4. ad fin. Is sæpe meruisti de tua mansione, aut decessione communicat. Id. 9. Att. 5. Sunt ista difficillima, discussus Arginum, mansio Formis. Id. 8. ibid. 25. a med. Cautior certe est mansio, honestior existimatur tractatio. Id. 3. Fin. 18. 60. Excessus e vita, et in vita mansio. Collect. leg. Masac. 5. 1. Muliebris mansio. h. e. concubitus. — c) De rebus. Cæsar. Aurel. 4. Tard. 3. a med. Tunc ipsa ferola circumlato ductu movebimus coequentes, ne lateribus vel fundo jugi mansione (que coquantur) insulant.

II.) Translate, sive concreto, uti ajant, sensu ¶ 1. Generatim mansio est locus ubi manetur, Manco. Pallad. 1. R. R. 9. de forma villic. Ut ad habitationem breviter collectas et ætati et hiemi prebrat mansiones, et sub fin. Si æstive mansiones sunt, orientem aspirant. Plin. 15. Hist. nat. 23. 53. (194) Sub divo rebus inclusa pecorum mansione. Marcell. Empir. c. 20. p. 114. ed. Ad. Stomachum languentem et dissolutum primum mansio turida et non nimium frigida, nec satis ralla bene accipit. ¶ 2. Speciatim mansiones sunt deversoria, seu loca, ubi iter fatientes nocte quiescunt, alberghi, ostere, posate, σταδοί, ἀλλαγαι. Unde itineræ aliquando mansionibus distinguuntur, et mansio ponitur pro itinere unius diei, quod varia spatii mensura designatur, pro viarum aut facilitate, aut asperitate. Mansio differt a mutatione: tenuis mansio dicebatur locus, in quo iter fatientes manebant; mutatio, in quo equi et currus

mutabantur. Hinc in eadem via plures erant mutationes, quam mansiones. *Sueton. Tit. 10.* Sabinos petit aliquanto tristior: deinde ad primam statim mansionem febrim nactus, etc. *Plin. 12. Hist. nat. 14. 30. (52).* Pagus Sabæorum in monte excelso, a quo octo mansionibus distat regio eorum turiferam. *otto giornate.* — In re militari. *Lamprid. Alex. Sev. 45.* Itinerum dies publice proponebantur, ita ut edictum penderet ante menses duos, in quo scriptum esset: *illa die, illa hora ab urbe sum exiturus, et in prima mansionem mansurus:* deinde per ordinem mansiones, deinde stativæ, etc. — Sic mansiones camelorum sunt loca, in quibus camelli vehentes onera morantur in itinere. Hæc distinguuntur æquationibus, nam in aridis et incultis locis putei erant, ad quos quum perventum erat, ramelli aquabantur, *posate. Plin. 6. Hist. nat. 23. 26. (102).* A Copto camelis itur, æquationum ratione mansionibus dispositis. *Id. 12. ibid. 14. 32. (64).* Abest a Gaza quadragies et quater centena, ac triginta sex (*h. e. 4436.*) millia passuum, quod dividitur in mansiones camelorum sexaginta quinque. — Mansiones sunt etiam appellata temporaria plerumque pomparum tabernacula, sive ædiculæ propter urbis vias excitatæ, fortasse etiam cum stibadio, ubi sacris alicujus numinis operantes subsistebant, et pasabant, vel ut hymnos commodius canerent, et adoranda simulacra spectanti populo exhiberent, vel ut fessis ab onere sacerdotibus recentes succederent. Hinc mansiones *Saliorum in Inscript.* quam vide in MAGNALIA. V. et PAUSARIUS. ¶ 3. Item speciatim mala mansio, genus privatæ coercionis, qua servus, aut alius quispiam, in quem habenda esset quæstio, in tabula vinculus extendebatur, tum custodiæ causa, tum pænæ. *Ulp. Dig. 47. 10. 15. a med.* Quæstionis verbo etiam ea, quam malam mansionem dicunt, continebitur. *Id. ibid. 16. 3. 7.* Si hominem apud se depositum, ut quæstio de eo haberetur, ac propterea vinculum, vel ad malam mansionem extensum, sequester solverit.

MANSIONARIUS, a, um, adject. ad mansionem pertinens. *Fulgent. 3. Mythol. 6.* Psyche ignoto atque mansionario utebatur conjugio. *h. e. hospitali, non continuo, noctu enim tantum Cupido cum Psyche maebat ignotus.* — Hinc

Mansionarius, fi, m. 2. absolute, substantivorum more, est ostiarius, ut docent *Gloss. Isid.*, *h. e. ædis custos, Ecclesiæ custos:* quo sensu sæpissime occurrit apud Scriptores Ecclesiasticos cadentes omnino Latinitatis.

MANSITO, as, avi, atum, are, n. 1. frequentat. a maneo, manere, conversari, habitare, degere, abitare, stare. *Plin. 10. Hist. nat. 3. 3. (6).* Pygæus in oppidis mansi at et in campis, albicant cauda. *Tac. 14. Ann. 42.* Quum vetere ex more familiam omnem, quæ sub eodem tecto mansitaverat, ad supplicium agi oporteret. et 13. *ibid. 44.* Haud ambiguus percussor, quippe mansitasse una convinebatur. *d'essersi trovato più d'una volta insieme. Arnob. 6. 17.* In gyppo atque in testulis dii vestri mansiant. *Cod. 1. 3. 16.* Mansitare in vico. Adde locum in *Suppositis Amphitr. Plautini*, si qua illis in Latinitate auctoritas est, *scena, quæ incipit, Diu vestram fidem. v. 3.* Mutatos Atticos in Arcadia homines, et sævas belluas mansitasse, nec unquam denuo parentibus cognitos. *h. e. belluas remansisse.* (Simile quid narrat *Plin. 8. Hist. nat. 22. 31. (82).* de homine in lupum verso). Perperam autem quidam putarunt, hoc loco esse frequentat. a mando, it.

MANSIUNCULA, æ, f. 1. deminut. a mansio, parva mansio; et translate tantum occurrit de loro uti manetur. *Fulgat. interpr. Genes. 6. 14.* Mansiuncula in arca facies.

MANSOR, oris, m. 3. (manco) incola, habitator, bospes, qui alicubi manet. *Sedul. 4. 294.* Et faciat tenues tanto mansore capaces. Adde *Fucon. serm. 171. de Temp. olim creditum Augustin.*

MANSTUTOR, oris, m. 3. qui manu tenet, et tæctur, ut *maniceps* qui manu capit. Tribuitur *Plaut.*, et quidem de muliere dictum, *Trac. 4. 4. 6.* Video eum, qui manstutorem me adoptavit bonis. *Alii leg. rectius qui auans tutorem.*

MANSUETUM, F. MASUCIUM.

MANSUÉFACTIO, factis, facti, factum, facere, a. 3. et Mansuëfio, fis, factus sum, fieri, pass. (mansuesco

et facio). Part. *Mansuefactus* I. et II. 1. 2.; *Mansuefaciendus* II. 2. — Mansuefacere est mansuetum facere, miligare, placare, *παύω, τῆσασθω* (It. *mansuefare. addolcire, ammansare;* Fr. *apprivoiser des animaux;* Hisp. *amansar, domesticar, hace tratable y docil;* Germ. *von Thieren, sich zur Hand, an sich gewöhnen, zähmen, zahm machen;* Angl. *to make tame or gentle, soften, mitigate*).

I.) Proprie de brutis animalibus usurpatur. *Cæs. 6. B. G. 27.* Uri assuescere a) homines et mansue fieri, ne parvuli quidem excepti possunt. *Colum. 7. R. P. 2. 4.* Arietes feros mansuefactos tectis ovibus admisit. *Quintil. 9. 4. 5.* Mansuefacimus animalia? indomita nascuntur. *Plin. 8. Hist. nat. 17. 25. (65).* Augustus tigrim primus omnium Romæ ostendit in cavea mansuefactam. *Id. 10. ibid. 23. 30. (59).* Grues mansuefactæ lascivunt. Adde *eum. 41. ibid. 37. 65. (172);* et *Dig. 41. 1. 4.*

II.) Translate. ¶ 1. Raro admodum de rebus dicitur. *Plin. 34. Hist. nat. 9. 20. (97).* *Æs* attritu domitum et consuetudine nitioris veluti mansuefactum. ¶ 2. Sæpius transfertur ad homines, et est excolere, mites reddere. *Cic. 1. Tusc. 25. 62.* A quibus mansuefacti et exculti, a necessariis artificibus ad elegantiora defluimus. *Liv. 3. 14. in fin.* Paulatim permulcendo tractandoque mansuefecerant plebem. *Sueton. Cal. 11.* Si per has mansue fieri posset ferum ejus ingenium. *Justin. 43. 4. 1.* Deposita et mansuefacta barbaria usum vite cultioris didicerunt. *Apul. de Mundo.* Leges ad mansuefaciendos homines sunt inventæ.

MANSUÉFACTIO, ðnis, f. 3. (mansuefacio) actus mansuefaciendi. *Augustin. De Nat. et Grat. 15.* Quasi id esset facilius, quam mansuefactio bestiarum.

MANSUÉFACTUS, a, um, et

MANSUÉFIO, fis, factus sum, fieri. V. **MANSUÉFACTIO**.

MANSUES, uis, adject. In obliquis est etiam *etis, eti, elem,* etc.: V. sub II. — Mansues est idem ac mansuetus, apud veteres, teste *Paul. Diac. p. 152. 9. et Festo p. 154. 16. Müll.*

I.) Proprie de brutis animalibus. *Farro* spud *Non. p. 483. 15. Merc.* Eum (*leonem*) quum vidissent, quadrupedem Galli tympani adeo fecerunt mansuem, ut tractarent manibus. *Gell. 5. 14.* Leonis et mansues accessit. *Apul. 11. Met.* Vidi et ursam mansuem, quæ cultu matronali, sella vehebatur. *Id. 7. ibid.* Multos ego scio ferocissimos equos, adhibita tali detestatione, mansuetos ac mansues exinde factos. Est qui legit ac mites; illepidæ gemitationis vitandæ causa: sed nihil mutandum, nam hic auctor hujusmodi locutionibus delectatur, ut *Id. 4. ibid.* Solus ac solitarius. Adde *Caton. apud Festum et Paul. Diac. locc. cit.*

II.) Translate de hominibus. *Plaut. Asin. 1. 2. 19.* Reddam ego te ex fero fame mansuetem. *Al. leg. mansuetam. Cf. Non. p. 438. 10. Merc.* Rursus *Plaut. ibid. 3. 1. 1.* Nequeone ego sed interdictis facere mansuetem meis? *Accius apud Non. p. 483. 11. Merc.* Si me mater mansues misericordia capiat.

MANSUESCO, suescis, sueri, suetum, suescere, 3. Part. *Mansuetus*, F. **MANSUETUS** loco suo. — Mansuescere (a manusu suescere uti docent *Paul. Diac. p. 132. 3. Müll. et Quintil. Declam. 260.* minime vero a manu assuescere ut vult *Non. p. 59. 23. Merc.*, F. **MANSUETUS** init. i est verbum, A) Neutrino; et B) Activum.

A) Neutrino verbum *mansuesco* est mansuetus fieri incipio, mitesco, *τῆσασθωμαι* (It. *divenir mansueto, farsi domestico, rendersi trattabile;* Fr. *s'apprivoiser;* Hisp. *amansarse, domesticarse;* Germ. *zähm werden;* Angl. *to grow tame or gentle, become tractable*).

I.) Proprie de brutis animalibus usurpatur. *Colum. 6. R. R. 2. 7.* Buelli per hæc blandimenta triduo fere mansuescunt, jugumque quarto die accipiunt. *Lucan. 4. 237.* Sic ubi desuete silvis, in carcere clauso Mansuevere feræ et vultus posuere minaces etc.

II.) Translate. ¶ 1. De rebus. *Lucret. 2. 473.* Humor dulcis, ubi per terras crebrius idem Percolatur, ut in foveam fluat ac mansuescat. *raddolcisca.* et *Id. 5. 1367.* fructuosæ feros mansuescete terra Cernebant, indulgendo blandique colendo. *Sunt qui conjiciunt legendum esse terram, ita ut*

to mansuescere *Accusativum* regat: quod tamen hoc loco non est necesse. *Lachmannus* quoque lectionem terram prætulit. Ceterum *Virg. 2. G. 239.* Salsa autem tellus, ea nec mansuescit arando etc. *Petron. Satyr. 122.* non solis adusti Mansuescunt radii, non verni temporis aura. non si mitijano. — In illo *Statii 6. Theb. 723.* victori tigrin inanem Ire jubet, fulvo quæ circumfusa nitebat Margine, et extremos auro mansueverat ungues: *extremos ungues Accusativum* est *Græcus*, partem significans: et est sensus: pellis illa tigridis ungues habens extremos auro præfixos, quodammodo illa parte mansueverat. ¶ 2. De hominibus. *Virg. 4. G. 469.* manesque adiit regemque tremendum Nesciaque humanis precibus mansuescere corda. *Stat. 6. Theb. 615.* multum mediis mansueverat annis. *Lucan. 1. 931.* nullus semel ore receptus Pollutas patitur sanguis mansuescere fauces.

B) Active est idem ac mansuefacere, mansuetum reddere.

I.) Proprie. — a) Occurrit junctum aliis verbis activis in illo *Farron. 2. R. R. 1. 4.* Sic ex animalibus, quum propter eandem utilitatem, quæ possent, silvestria deprehenderent ac concluderent et mansuescerent. — b) Et sine aliis verbis. *Coripp. 6. Johann. 253.* Hic poterat rabidas verbis mansuescere tigres Atque feros, facili mulcens sermone, leones.

II.) Translate de hominibus. *Coripp. 6. Johann. 484.* Mansuescit gentes verbi virtute sacerdos.

MANSCETARIUS, ii, m. 2. (mansuescens) chi ad domestica le fiere, *τῆσασθῆναι*, qui feras cicurat et mansuetas reddit; quos *Seneca Ep. 85. ad fin.* vocat *domitos es ferarum, magistros, custodes.* *Lamprid. Elagab. 21.* Habuit et leones et leopardos exarmatos in deliciis: quos edoctos per mansuetarios subito ad secundam et tertiam mensam jubebat accumbere, ignorantibus cunctis, quod exarmati essent. Adde *Fyrmic. 8. Mathes. 17.*

MANSUETE, adverb. (mansuetus). Comp. *Mansuetius*. — Mansuete translate tantum occurrit, et est placide, leuiter, *mansuetamente, παύως.* *Cic. Marcell. 3. 9.* Quum aliquid clementer, mansuete, juste, moderate factum legitur. *Liv. 3. 29.* Animus mansuete obediens imperio. *Cic. 4. Herenn. 52. (65).* Ferre mansuete fortunam. *Seneca 3. Ira 27. ad fin.* Mansuete immansueta tractanda sunt. *Apul. 9. Met. Civilium atque mansuetius versari.*

MANSUETO, as, are, a. 1. (mansuetus) mansuefacere, *ημερωθῆναι*. Translate tantum occurrit apud *Fulgat. interpr. Sapient. 16. 18.* Quodam enim tempore mansuetatur ignis.

MANSUETUDO, inis, f. 3. (mansuetus) est conditio vel qualitas ferarum, quæ cicures et placidæ sunt, quæque domitæ parere homini didicerunt.

I.) Proprie de brutis animalibus. *Justin. 15. 4. 31.* Elephantus ferus infinitæ magnitudinis altro se obtulit et, veluti domita mansuetudine, eum tergo excepit. *Ita omnes libri: legendum ne domitus?* *Apul. 8. Met.* Denique de mansuetudine etiam mea percontatur anxie. *h. e. de mansuetudine asini.*

II.) Translate de hominibus. ¶ 1. Generatim est lenitas animi, qua iræ moderatur, *mansuetudine, piacevolezza, παύτης.* *Cic. 7. Ferr. 44. 115* Illam clementiam mansuetudinemque nostri imperii in crudelitatem inhumanitatemque esse conversam. *Id. 1. ad Q. Fr. 1. 8. extr.* Tuo toto imperio nihil acerbum esse, nihil crudele: atque omnia plena clementiæ, mansuetudinis, humanitatis. *Id. Marcell. 1. 3.* Tantam enim mansuetudinem, tam inusitatum inauditamque clementiam, tantum in summa potestate rerum omnium modum tacitus præterire non possum. *Id. 2. Orat. 43. 182.* Facilitatis, liberalitatis, mansuetudinis, pietatis signa proferre. *et ibid. 49. 200.* Tunc admiscere huic generi orationis vehementi atque atroci genus illud alterum lenitatis et mansuetudinis cepit. *Id. 2. Off. 9. 32.* Mansuetudo morum, et facilitas. *et ibid. 4. 15.* animorum. *Cæs. 2. B. G. 14.* Uti clementia ac mansuetudine in aliquem. *Sall. Cat. 35.* Ea misericordia atque mansuetudine populum R. semper fuisse, ut nemo unquam ab eo frustra auxilium petiverit. *et ibid. 57.* Cæsar mansuetudine et misericordia clarus factus. *Tac. 2. Ann. 72.* Tanta illi comitas in socios, mansuetudo in hostes. ¶ 2. Speciatim cadente Latinitate, adulatione crescente, *mansuetudo* tua compellatio principis esse cepit. *Europ.*

præf. ad Valentem Imp. Res Romanas ex voluntate mansuetudinis tuæ brevi narratione collegi. Adde Cod. Theod. 1. 2. 6. et 8. et 3. 9. 1.

MANSUETUS, a, um, particip. trisyllab. a mansuesco, sed adjectivorum more usurpatum, unde Comp. Mansuetior et Sup. Mansuetissimus sub II. 2. — Aliam formam MANSUES *V.* loco suo. — Quod ad etymon attinet, hæc habet Paul. Diac. p. 132. 3. Müll. Mansuetum ad manum venire suetum. Alii ajunt, mansuetum dictum neque ex misericordia mæstum, neque ex crudelitate sævum, sed modestia temperatum. Non. p. 59. 23. Merc. Mansuetum dictum quasi manu assuetum, quod omnia, quæ sunt natura fera, manuum permulsiōne mutescant. Unde Virg. 3. G. (186). plausæ sonitum cervicis amare. et 7. Æn. (490. de cervo). Ille manuum patiens: quoniam supra dixerat (189). pectebatque ferum. Ilac Nonius. Rectius vero Quintil. Declam. 260. ante med. Multa animalia, quæ veniunt ad manus et mansuescere queunt, non humanum modo, sed etiam voluptuosum est alere ac pascere. — Ceterum mansuetus est manui assuetus, atque adeo lenis, facilis, mitis; et proprie dicitur de feris, quæ cunctis et placida sunt, et inter homines versantur eorumque parent imperio, χερσας, παζος (It. addomesticato, ammansato, mansueto, trattabile; Fr. approuvois, privé; Hisp. amansado, domesticado, familiarizado, tatable; Germ. gezahmt, zahm gemacht, zahm; Angl. tame, gentle, mild, domestic, tractable).

1.) Proprie. Varro 1. R. R. 20. 2. Juvenci diebus paucis erunt mansueti et ad domandum prout. Liv. 35. 49. Condimentis aut varietatem illam et speciem ferinæ carnis ex mansueto sue factam. Dig. 3. 1. 1. § 6. Mansueta hostia. Id. 41. 1. 5. § 5. cervi. — Similiter Plin. 11. Hist. nat. 5. 4. (12). Quom sint apes neque mansueti generis, neque feri, tamen etc. Grat. Cyneq. 164. Mansueta stabula. h. e. mansuetarum pecudum.

II.) Translate. ¶ 1. Sæpissime transfertur ad homines, quæ iram cobibent, ac se lenes præbent, placidos et mites; itemque ad eorum animum, ingenium et actus. — Cum opposito ferus apud Cic. 3. Phil. 9. 23. Illud quero, cur tam subito mansuetus in senatu fuerit, quom in edictis tam inisset ferus. Sic Id. 1. Invent. 2. 2. Audientes ex feris et inmanibus mites reddere et mansuetos. — Ceterum Id. 2. Orat. 49. 201. Ut et acerrimus in Cæpionis invidia renovanda, et in meis moribus erga meos necessarios declarandis mansuetissimus viderer. Id. Mil. 8. 20. Mansuetus civis. Acellio apud Priscian. 5. p. 668. Putsch. Ut in victoria mitior mansuetiorque fiat. Similiter Cic. 1. Fam. 9. 23. Nam ab orationibus me disjungo fere, referoque ad mansuetiores Musas, quæ me maxime delectarunt. et Propert. 1. 9. 12. Canidia mansuetus lenia quærit Amor. — Ter. Andr. 1. 1. 87. Ilac ego putabam esse omnia numani ingenii mansuetique animi officia. Sic Val. Max. 2. 7. n. 11. Mansuetissimum ingenium. Propert. 3. 14. 10. In me mansuetas non habet illa manus. Ovid. 3. Trist. 6. 23. Numinis ut læsi fiat mansuetior ira. ¶ 2. Raro transfertur ad alia. Liv. 3. 16. Tantum superantibus aliis atque emergentibus malis, nemo tribunos, aut plebein timebat. Mansuetum id malum, et per aliorum quietem malorum semper exoriens, tum esse peregrino terrore sopitum videbatur. Propert. 1. 17. 28. Mansuetis socio parcite litioribus. h. e. tutis a tempestate et naufragio. — NB. De nom. propi. *V.* ONOM.

MANSUS, a, um, particip. *V.* MANDO, is. MANTEJUM vel mantium vel mantium, i, n. 2 oracolo, μαντεῖον, vox Græca, qua significatur locus, in quo oracula, et responsa numinis alioque reddebantur: a μαντις vates. Legitur apud Plin. 5. Hist. nat. 29. 31. bis (115). et (116).

MANTELE, is, n. 3. et mantellum, ti, n. 2. Scribitur et mantile, mantillum. — Mantellum in rectu casu habetur apud Farron. 6. L. L. 85. Müll.; et Isid. 49. Orig. 26. 6. — Mantellorum in patrio plurali habetur apud Paul. Diac. p. 132. 9. ubi Müllerus legit mantelorum: *V.* MANTELUM. — Ceterum mantele vel mantellum est lintecolum, quo manus in mensa tergentur, χερσπρακτόν (It. tovagliuola, salvietta; Fr. serviette, essuie main; Hisp. servilleta, toalla para limpiarse las manos; Germ. Serviette; Angl. a towel, napkin, cloth to wipe the hands with, a table cloth); hunc enim ejus

usum esse affirmant Varro 6. L. L. 85. Müll.; Paul. Diac. p. 132. 9. Müll., Servius et Philargyrius ad Virg. 4. G. 377. et ad 1. Æn. 706. Ilinc Plin. 7. Hist. nat. 2. 2. (12). Anthropophagos ossibus humanorum caput bibere, cutibusque cum capillo pro mantelibus ante pectora uti. Adde Arnob. 2. 22. — Dictum est a manu, vel simpliciter, vel quasi mantelium, ut Farroni placet loc. cit., vel a manus et tela. Alii alia comminiscuntur. Virg. loc. cit. Cereremque canistris Expediunt, tonsisque ferunt mantelia villis. — Differt a mappa, ut patet ex illo Lucilii apud Serv. et Philargyr. loc. cit. mappas, mantelia, merumque (ubi mantelia dixit pro mantelia, a recto mantelum). et Martial. 12. 26. Attulerat mappam nemo, dum furta timeunt: Mantele e cœna surripit Hermogenes. — Unde patet discrimen, nam mantelia præbebat, qui et cenam: mappas secum quisque afferebat. Mappa manus tergebant: mantele mensam etiam tegebant: unde apud nos mantile. Ilinc Isid. 19. Orig. 26. 6. Mantelia nunc pro operieodis inensis sunt: quæ, ut nomen ipsum indicat, olim tergendis manibus præbebantur. Præterea mantele fere erat villosum, mappa non item. Martial. 14. 138. ejus lemma, Gaussa villosa, vel mantele. Noli villosa tegant tibi lintea citrum, etc. — Usi sunt mantelibus etiam in sacris. Rem enim divinam sacurus, mantele gestabat tergendis manibus post sacrificium. Ovid. 4. Fast. 933. a dextra villis mantele solutus, Cuique meri patera turis acerra fuit. — De luxu mantelium apud ditissimos, Lampid. Elagab. 27. Nunquam tot picta mantelia in mensam mittebat, his edulibus pirta, que apponerentur. et Id. Alex. Sev. 37. Convivium ditoris socium fuit: ita tamen, ut pura mantelia mittrentur, sepius encro clavata, aurata vero nunquam: quom hec Elagabalus jam recepisset, et ante Hadrianus habuisset. Trebell. Gallien. 16. Poma ex arboribus rærentia semper alienis mensibus præbuil: mantelibus aureis semper stravit. Valerian. Aug. in epist. apud Vopisc. Aurelian. 12. Mantelia Cypria, paria duo.

MANTELUM vel mantillum *V.* voc. præced. MANTELUM, i, n. 2. Scribitur et mantellum: unde et apud Italos mantello: et est

I.) Proprie idem quod mantele, χερσπρακτόν: *V.* voc. illam. Lucilius apud Servium ad Virg. 4. G. 377. mantelia merumque. Inscript. ex Marvino Frat. Arv. apud Orell. 2271. vol. 1. p. 391. Fratres Arvales post Epylas - vnguenta et coronas acciperunt et in mantellis fumenta vrvsvs contulerunt. Adde Paul. Diac. p. 132. 9., ubi Müllerus leg. mantelorum, alii vero mantelorum. II.) Apud Græcos χερσπρακτόν (quod Latine est mantellum) exponitur etiam genus vestimenti: et μανδύλιον (ex Latina voce Græca facta) a quibusdam dicitur. Eudri translate est quodlibet tegmen ad occultandum dolium, coperta, pretesto, scusa. Plaut. Capt. 3. 3. 5. Nec meolacis subdolis mimi usquam mantellum est meis: Nec sycophantiis, nec fucis ullum mantellum obvium est.

MANTEUM. *V.* MANTEJUM.

MANTIA, æ, f. 1. μαντεῖα divinatio. Hoc nomine vocatur rubus a Dacis, ut affirmat Apul. Herb. 87.

MANTICA, æ, f. 1. est pera, sacculus: a manus, quia est ad manum, ut prouti facta possint, quæ reconduntur, πικρα (It. sachetta, bisaccia, portamantello; Fr. besace, valise; Hisp. alforja, baliya, maleta, manga; Germ. Quer - oder Mantelsack; Angl. a wallet, cloak - bag, portmanteau): unde est manticula, in qua pauperes pecuniam introudebant, ut Festus p. 133. 18. Müll. doret. *V.* MANTICULA. Mantica vel gestabant ipsi, vel equo imponebant iter facientes. Horat. 1. Sat. 6. 104. nunc mihi ruito tre licet mulo vel, si libet, usque Tarentum, Mantica cui lumbos onere neceret atque equus animus. Porphyrius ad h. l. manticanu perulam viatoriam interpretatur. Ilinc Porphyrius locum non reperit in Francisci Pauly editione; ibi hæc ex Porphyrione afferuntur: Mantica pera est. Sed hoc ex Luciliano illo sumptum est: Mantica eatheiri rostas gravitate premebat. Apul. Met. Manticanam meam humero exuo; casum cum pane propere ei porrigo. Grat. Cyneq. 339. Sit famulis vitulina tuis aut tergo fulvo Mantica. — Cyprian, vitl proverb. est illud Catulli 22. 21. Sed non videmus, mantice quod in tergo est. *V.* Phædr. 4. 9. unde

huic loco lux: cui simile est illud Persii 4. 23. Ut nemo in sese tentat descendere! nemo: Sed præcedenti spectatur mantica tergo.

MANTICHORA vel rectius mantichoras, æ, f. 1. μαντιχορας et παντιχορας, bellua Indica, triplici dentium ordine pectinatum roentinnu, facie et auriculis hominis, oculis glaucis colore sanguineo, corpore leonis, cauda scorpionis modu spicula inflgens; vocis, ut si misceatur histula et tuba concensus; velocitatis magne; humani corporis vel præcipue appetens. Hæc ex Ctesia Plin. 8. Hist. nat. 21. 30. (75.) et ibid. 30. 47. (107.), ubi legitur utroque loco Arcusativus mantichoran. — Ea tamen fabulosa videtur: tandem ac tigulem esse putat Pausan. 1. 9. c. 21., qui μαντιχοραν vocat, ut alii plures Græci scriptores. Ilinc Calpurn. 7. Ecl. 58. Ilinc niveos lepines, non sine cornibus apros, Mantichoram, silvis etiam, quibus editur, alceu Vidimus. *V.* Creuzer, Relig. T. 1. p. 720.

MANTICINOR, aris, atus, sum, aris, dep. 1. μαντιντις; h. e. vates), vaticinari, divinare. *V.* MANTISCINOR.

MANTICULA, æ, f. 1. deminut. a mantica, parva mantica, perula, taschetta, borsa, πορξιον. Festus p. 133. 18. Müll. Manticularum usus pauperibus in nummis recondendis etiam nostro seculo fuit.

MANTICULARIA, orum, n. plur. 2. dicuntur ea, quæ frequenter in usu habentur, et quasi manu tractantur. Paul. Diac. p. 132. 8. Müll. *V.* et voc. seq.

MANTICULARIUS, ii, m. 2. tagliaborse, borsa-juolo, βήλαροιστος, crumeniseca, qui mantículas clam scrutatur, ut peruniam auferat. Tertull. Apolog. 44. Quis illic sicarius? quis manticularius? quis sterciteus? aut lavantium prædo? Cf. voc. præced. et Gloss. Labb. Manticularius. 427777.

MANTICULATIO fallacia vel orotusia (lege le-mociniuum). Placidi Gloss. edente. *A. Mai.* in Class. Auct. T. 3. p. 484.

MANTICULATOR, oris, m. 3. manticularius. Legitur a quibusdam in fragmento Pacuvii apud Festum p. 133. 24. Müll. mendicus, manticator, ubi Codices habent modici manticator. *V.* Ribbeck. Fragm. Lat. fragm. p. 106.

MANTICULATUS, a, um, *V.* MANTICULOR sub II.

MANTICULO, as, are, a. f. mantículas clam scrutari ad pruniam auferendam: hinc translate Gloss. Isid. Manticularie fraudare vel decipere. *V.* edita ab *A. Mai.* in Class. Auct. T. 6 p. 533. et p. 566.

MANTICULOR, aris, atus sum, aris, dep. 1. (manticula). Part. Manticulatus dubia tamen lectione sub II. — Manticulari, ait Paul. Diac. p. 132. 6. Müll., dicitur, qui mantículas attrahat, ad furem. Cf. et Festum allatum sub II.

I.) Proprie. Apul. de Mag. Ut olim Ulyssis sorit thesaurum repetisse arbitrati sunt, quom utrem ventosissimum manticulaverunt.

II.) Translate est nam et dolose agere, far baratterie, mariolæ, far frode. Ita enim ait Festus p. 133. 20. Müll. Manticulari dicebantur, qui furandi gratia mantículas attrahabant. Inde poetæ pro dolose quid agendo usi sunt eo verbo. Pacuvius. «Ad mantirolandum astu aggreditor: seit enim quid promeruit.... modici manticulatur (ubi alii mendicus, manticator).... ita me facti opressi jugo». Item deinde: «Aggreliam astu rem (Cold. habent tegeat); manticulandum est mihi». et: «Mantirnam ordiris novam: manticula (ubi Scaliger. legendum canjerit manticulatum astu). Ceterum cf. Gloss. Labb. Manticator, ταχολογία: Manticolor (lege Mantirutor), πορξιον. *V.* MANTISCINOR ibique Forcell. ad Plaut. — Lachonanus hanc vocem restitueudam esse coegerit Lucret. 2. 547. Quippe etenim si mantirulet fuita per abie vulgata libri habent Quippe etenim sumant oculi, fuita etc. *V.* Lachmann. ad Lucret. vol. 2. p. 107. et seq.

MANTILE et MANTILLUM. *V.* MANTELE init. MANTILIARIS. *V.* MANULEARIUS.

MANTIS, is, m. 3. μαντις, vates. Hygin. fab. 14. Orpheus, Thrac, mantis, rithanista. Id. ibid. 190. Thestor mantis habuit Calchaetem filium.

MANTISA vel mantissa, æ, f. 1. giunta, additamentum dicitur lingua Tosca, quod powderi adjicitur, sed deterius, et quod sine ullo usu est. Ita

MANUBIALIS, e, adject. ad manubias pertinens. Sueton. Aug. 30. Vias reliquas ex manubiali pecunia sternendas triumphalibus viris distribuit.

MANUBIARIUS, a, um, adject. manubialis. Plaut. Truc. 4. 4. 27. Saltem amicus mihi esto manubiarius. h. e. per quem manubias ego, seu prædam et lucrum ex aliis faciam.

MANUBIUM, a, um, adject. Adjective manubiam machæram dixisse videtur Plaut., quæ hosti in pugna detracta sit, Truc. a. 5. v. 35. Nisi si te mea manubia machæra et hunc vis emori. Bothe rectius ex Codd. legit Nisi si te manu mea in machæra etc. h. e. nisi vis et te hunc manu mea discerpi machæra.

MANUBRIATUS, a, um, adject. manubrium habens, ut Manubriatæ scrulæ, Pallad. 1. R. R. 43. Manubriati cultri, Amnian. 25. 1.

MANUBRIOLUM, i, n. 2. deminut. a manubrium, parvum manubrium, manichetto. Cels. 7. 6. ad fin. Manubriolo scalpelli diducere.

MANUBRIUM, ii, n. 2. a manu (ut ait Varro 6. L. L. 85. Müll. Manubrium quod manu tenetur. Cf. eumd. 8. ibid. 15.: et Eutyches apud Cassiod. de orthograph. 9. Manubrium quasi manu habentem.) est vasis, gladii, securis, aut alterius cuiusque rei pars ea, quæ manu tenetur; λαβή (It. manubrio, manico; Fr. manche, poignée, anse; Hisp. mango, puño, asa; Germ. die Handhabe, der Henkel, Griff, Heft, Stiel, Zapfen; Angl. a handle, haft, hilt). Cic. 6. Ferr. 27. 62. Vas vinarium ex una gemma prægrandi, trulla excavata, manubrio aureo. Vitruv. 10. 8. Ferrea epistomiorum manubria. Colum. 5. R. R. 10. 6. Manubrium bidentis. Id. 11. ibid. 2. 92. Per lubricationem ferramenta acuere, et ad ea facere, vel facta manubria aptare: quorum optima sunt ilignea, deinde carpineæ, post hæc fraxinea. Plin. 16. Hist. nat. 43. 84. (230). Manubria carpineæ, iligna, cærea. Juvenal. 11. 133. quia ipsa manubria cultellorum Ossea. — Ezimere alicui e manu manubrium apud Plaut. Aulul. 3. 4. 12. est alicui occasionem quippiam agendi præcipere: levar di mano l'occasione o'l commodo. — Malleus sapientiorum manubrio apud eumd. Epid. 3. 4. 87. proverbium in duos æque stolidos et stultos, quorum alter nimio plus sibi sapere videtur. Nam et malleus et manubrium sapient tantumdem, id est ambo nihil. Ita Gronov. Lectio tamen apud Plaut. in aliis Codicib. mutila esse videtur, in aliis variat. Sed V. MAL-LEUS 1. sub fin.

MANUCAPTUS, a, um, adject. captivus; sed rectius divisim acribitur. Gloss. Philox. Manucapti, δοριζαντες.

MANUCIOLUM vel maniciolum, i, n. 2. deminut. manucii, manicotolo, manipulus, fasciculus. Petron. fragm. Tragar. 63. Burmann. Maniciolum de stramentis factum. Etiamnunc Neapolitani, apud quos scripsit Petronius, dicunt manuculo.

MANUCIUM vel manicum, ii, n. 2. manuum involucre seu tegumentum ad arcendum frigus; Itali manichino, et manicolto, nostrates vulgo manizza appellant. Gloss. Philox. Manicum χειρις.

MANUCLA et

MANUCULA. V. MANULEA.

MANUCULATUS. V. MANULEATUS.

MANUFACTUS et rectius divisim manu factus, a, um, adject. artificiale, arte et manu factus, χειροποίητος. V. In MANUS 1. 3. sub d.

MANUINSPEX, spicis, m. 3. qui manum inspicit et ex ipsius manus lineis raticinium deducit ac profert. Gloss. Gr. Lat. Manuinspex, χειροσκοπος.

MANULEA vel manūcula vel manūcla, æ, f. 1. (manus) est ¶ 1. Est manica, idem ac manuleus. Plaut. fragm. apud Fulgent. Contin. Virgil. Qui tu amicam times, quæ te manulea cajet? Plerique leg. manuleo, quam vocem V. ¶ 2. Item est manubrium alicujus rei. Vitruv. 10. 15. hoc nomine vocat partem in catapultæ, quæ nervum attractum continet.

MANULEARIUS, ii, m. 2. qui manuleatas vestes confect. Plaut. Aulul. 3. 5. 37. Aut manulearii, aut myrobrebarii. Alii minus recte leg. mantiliarii. h. e. qui mantilia efficiunt. Inscript. apud Reines. cl. 11. n. 83. et Don. cl. 8. n. 78. SEX. ANTONIVS SEX. L. ARISTVS MANVLEARIVS PATA-

GIAR. h. e. qui tunicas manuleatas et patagiatas confect.

MANULĒATUS, a, um, adject. manicatus. Plaut. Pseud. 2. 4. 48. Manuleatam tunicam hominem habere decet. V. CHIRIDOTA. Quidam in allato Plauti loco legunt manuculatus, maniculatus, et manuculatus. — Manuleatum hominem dicimus, indutum tunicis manicatis. Sueton. Cal. 52. Manuleatus et armillatus in publicum processit. Seneca Ep. 33. Apud me Epicurus est et fortis, licet manuleatus sit. V. MANICATUS.

MANULĒUS, i, m. 2. (manus) parva manica, manus ornamentum, seu tegumentum, manichino. Accius apud Non. p. 192. 19. Merc. Actoribus manuleos, baltea, machæras. Plaut. fragm. apud Fulgent. Contin. Virgil. Quid tu amicam times, ne te manuleo cajet? Al. leg. manulea. Fronto 4. ad M. Cæs. (edente iterum A. Maio) Ep. 3. a med. Quomodo commemorares, cur Partibi manuleis laxioribus uterentur, ita, opinor, scripsisti, intervallis vestis æstum ut suspendi diceres. et mox. Namque manuleorum intervallis, quæ interdum la rata videmus atque fluitantia, suspendi æstum non potest: potest æstum per vestis intervalla depelli, potest degi, potest eventilari. V. DEGO.

MANUMISSALIS, e, adject. (manumissio) qui ad manumissionem pertinet. Manumissalia absolute, substantivorum more, usurpavit Probus gramm. in Append. edita ab Eichenfeld. in Analect. gramm. p. 441.

MANUMISSIO, ōnis, f. 3. datio libertatis, a manu et mitto, quia servi quom liberarentur potestate, e manu solemnī ritu emittebantur, quemadmodum quom servi facti sunt, manu capti fuere, ἀπελευθερωσις (It. il mettere in libertà uno schiavo; Fr. affranchissement, manumission; Hisp. manumission, la accion de liberar ó ahortar el esclavo; Germ. Manumission, Freilassung; Angl. the freeing of a slave, setting a slave at liberty, manumission). Occurrit — a) Generatim. Cic. Cæl. 29. 68. Quid habeat argumenti ista manumissio. Cajus 1. Institut. § 17. Ut justa ac legitima manumissione liberetur. Et in plur. num. Val. Max. 2. 6. 7. Qui tres in eodem manumissiones rescindi permittunt. — In manumissione mos erat, ut dominus manum, aut caput, aut aliud membrum servi tenens ter diceret: Hunc hominem liberum esse volo. Et mittebat e manu. Ilæc Paul. Diac. p. 159. 1. Müll., quocum cf. Festum p. 158. 10. — b) Porro manumissio duplex fuit: alia justa ac legitima, alia non justa nec legitima. Manumissio justa et legitima tribus modis celebrata fuit, censu, vindicta, testamento: de quibus V. In VINDICTA. Cic. Topic. 2. 10. Si neque censu, neque testamento, neque vindicta liber factus est. Adde Cajum 1. Institut. § 17. et § 175. — Fuit et aliud manumissionis genus, non tamen justum, ut illa, nec legitimum, adeoque non plenam libertatem conferens, quom vel inter amicos (h. e. domini voce vel scripto quinque ejusdem amicis testibus adhibitis), vel in convivio, ad mensam (h. e. quom dominus servum suæ mensæ admittebat), vel per litteras, per epistolam (servo datam et quinque testibus adscriptis) quis manumittebatur. Hoc modo data libertas facilius amitti poterat, quam quæ tribus modo dictis modis data esset. Seneca Vit. beat. 24. Servi, liberine sint; ingenui, an libertini; justæ libertatis, an inter amicos datæ, quid refert? Adde Ulp. regular. tit. 2. a med.; et V., si lubet, Lips. ad Tac. 13. Ann. 27. et Brisson. de V. S. l. 9. Justa libertas. et Plin. 7. Ep. 16. Verba Tac. 13. Ann. 27. sunt: Quin et manumittendi duas species institutas, ut relinquere penitentia aut novo beneficio locus. Quos vindicta patronus non liberaverit, velut vinculo servitutis atineri. et Id. ibid. 32. Factum et senatus consultum ultioni iuxta et securitati, ut si quis a servis interfectus esset, ii quoque, qui testamento manumissi sub eodem tecto mansissent, inter servos supplicia penderent. V. Annali dell'Inst. Archeol. a. 1840. p. 157., ex quibus patet, servos, censu vel testamento, primo ut ita dicam libertatis gradu donari, quæ deinde vindicta confirmabatur ac plena dabatur. Præterea ex iisdem manumissionis modis quinam fuerit innotescit; servus enim nudus est, subligaculo tantum velatus et pileatus. — Manumissionem obtinebant servi aliquoties gratis, aliquoties pretio. Inscript.

apud Orell. 2984. COSMVS AEDITVVS MATRIS D. M. IDABAR ANTYOCHO SACERDOTE ANNIS XII. EIVSD. LOCI AB IMP. AVGVSTO GRATIS MANVMISSVS OL. etc. Alia apud eumd. 2983. P. DECIMIVS P. L. EROS MERYLA MEDICVS — VI. VIR AVG. HIC PRO LIBERTATE DEDIT HS. IXXX. etc. — De manumissione per adoptionem V. MANUMITTO b.

MANUMISSOR, ōris, m. 3. qui manumittit, ἀπελευθερωτής. Marcell. Dig. 37. 15. 3.; et Tertull. 5. advers. Marcion. 4. circa med.

MANUMISSUS, a, um, V. voc. seq.

MANUMITTO et rectius divisim manu mitto, mittis, misi, missum, mittere, a. 3. (manus et mitto). Dividitur apud Plaut. Aulul. a. 5. v. 9. Orabo, ut manu me mittat. et apud Cic. Mil. 22. 57. Manu vero cur miserit etc. Ceterum in optimis Codicibus sæpissime divisim scribitur, etiamsi nulla vox interseritur. — Part. Manumissus et Manumittendus sub a. — Manumittere est de servo liberum facere: V. dicta in MANUMISSIO, mettere in libertà, ἀπελευθερω. — a) Generatim. Plaut. Curc. 4. 2. 11. Alienus mancupatis, alienos manumittitis. Cic. Mil. 22. 58. Nisi servos manumississet. Id. Cæl. 29. 68. At sunt servi de cognatorum sententia manumissi. Id. 2. Att. 18. 4. De Statio manumisso — angor equidem. Liv. 41. 9. Ut dictator — prætor — apud eorum quem qui manumitteretur, in libertatem vindicaretur, ut jusjurandum daret, qui eum manumitteret, civitatis mutandæ causa manu non mittere: qui id non juraret, eum manumittendum non censuerit. Adde eumd. 43. 3. et Tac. 13. Ann. 32. V. MANUMISSIO. — b) Speciatim ii etiam manumitti vel emitti manu dicebantur, qui, quom essent in alienam familiam, tanquam filii, assumpti, postea emancipabantur. Nam quom ipsa adoptio trina mancipatione fieret, ut docet Gell. 5. 15., etiam manumissione finem habebat. Tac. 15. Ann. 19. Percrebuerat ea tempestate pravissimus mos, quom propinqui comitiis, aut sorte provinciarum, plerique orbi fictis adoptionibus adsciscerent filios, præturasque et provincias inter patres sortiti, statim emitterent manu, quos adoptaverant. emancipavano i figliuoli adottati.

MANUOR, āris, ātus sum, ari, dep. 1. furari, a manu. Manuatus est pro furatus est dixit Laberius in Mimis; sed præciter, ut ait Gell. 16. 7. Adde Non. p. 141. 2. Merc.

MANULENA, æ, f. 1. quod una manu comprehenditur, manata: falsa lectio. V. MANUS.

MANULETIUM, ii, n. 2. (manus et pleo, unde plenus etc.) idem ac manipulus, una manata. Gloss. Cyrill. χειροπηγές, manupletium.

MANUPRECIOSUS vel manupreciosus vel manupretiosus, a, um, adject. qui pretiosus est non materia, sed artificis opere eximio. Cato apud Gell. 13. 23. Neque mihi edificatio, neque vasum, neque vestimentum v. um est manupretiosum, neque pretiosus servus, neque ancilla est. Alii divisim leg. inanupretiosum.

MANUPRECIUM vel manupretium vel manupretium, ii, n. 2. (manus et pretium) Scribitur etiam divisim manus pretium. — Est pretium, seu merces, quæ datur pro eo, quod ab artifice manu factum est; ita enim docet Varro 5. L. L. 178. Müll. Si quid datum pro operæ aut opere, merces a merendo. Quod inanum factum erat et datum pro eo, manupretium a manibus et pretio. Cf. eumd. 6. ibid. 85. Gr. ἐπιχειρῶν (It. prezzo della futura; Fr. salaire, façon, prix de la main d'œuvre; Hisp. salario, hechura, el trabajo que se paga al oficial ó maestro; Germ. Arbeits- oder Machelohn, Arbeitwerth; Angl. wages for work, hire, pay).

1.) Proprie. Plaut. Men. 3. 3. 17. Amabo, mi Menæchme, in aureas da mihi faciundas. ME. Fiat: cedo aurum, ego manupretium dabo. Cato R. R. 14. Ex signo manupretium erit. Cic. 3. Ferr. 56. 147. Tantum operis in ista locatione fuit, quantum pauca operæ fabrorum mercedis tulerunt et manus pretium machinæ. h. e. quantum manupretii tulerunt inachinæ, ut ait Pseudo-Ascon. ad h. l. Liv. 34. 7. In auro præter manus pretium, nihil interimenti sit. Vitruv. 9. 3. (9. præfat. § 9. Schneid.). Hiero Syracensis auctus regia potestate — auream coronam — manupretio locavit faciendam, et aurum ad socoma appendit redemptori. Plin. 34. Hist. nat. 7. 17. (37). Lysippus solitus ex manupretio cuiusque signi denarios seponere aureos singulos. Id. 33.

ibid. 11. 53. (147). Nec copia argenti tantum fuit vita, sed validius pane manupretis, idque jampridem, ut ignoscamus nobis. *Fronto de B. Parth.* (edente iterum *A. Maio*) a med. Polycrates in aureo habebat anulo, manupretio summo, facie eximia, lapidem smaragdum. *Inscript. apud Morcell. de stil. inscr. Lat. T. 2. p. 291. ed. Patav.*, quæ est apud *Orell.* 3314. IMP. CAES. TRAIANO HADRIANO AVG. III. COS. VIA NOVA STRATA LAPIDE PER MEDIUM FORVM PECVAR. EX CONLATIONE MANUPRETII POSSESSORVM CIRCA FORVM ET NEGOTIANTIVM. *Alia* apud *Orell.* 2517. MANUPRETIVM DONAVI.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. *Cic. Pis.* 24. 47. Quum provincia tibi ista manupretium fuerit non evasæ per te, sed perditæ civitatis. *h. e.* tanquam merces hominis mercenarii, et præmium male administratæ reipublicæ. *Seneca Ep.* 101. Castrensiis laborum tarda manupretia. ¶ 2. Concreto, uti ajunt, sensu est ipsa res manu facta, seu artificium in re faciendâ adhibitum, *manifatura, fatura.* *Pseudo-Ascon. ad Cic. 3. Ferr.* 56. 147. p. 197. *Bail.* Manupretium dicitur, ubi non tam materiæ ratio, quam manus atque artis ducitur. *Ulp. Dig.* 50. 16. 13. Res abessa videtur, quarum corpus maœt, et forma mutata est: quia plerumque plus est in manupretio, quam in re. *h. e.* materiam superat opus, ut *Ovid. 2. Met.* 5. loquitur: et *Tasius: vinta la materia è dal lavoro.* Sic *Alfen. Dig.* 19. 2. 30. § 3. Quoad in opus lapidis opus erit, pro lapide et manupretio dominus redemptori in pedes singulos septem dabit.

MANUS, us, f. 4. Dat. manu pro manus, ut victu, concubitu, portu etc. *Propert.* 1. 11. 12. Alternæ facilis redere lymphis manu. et 2. 1. 68. Tantulæ poterit tradere poma manu. — Manus (quam volunt esse a *μῶνος*; *laxus*, quis proprie sic dicitur, quum aperta est, sicut *pugnis*, quum clausa) est extrema brachii pars in volam et digitos desinens, *χρῖς* (It. mano; Fr. main; Hisp. mano; Germ. die Hand; Angl. a hand).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Leg. XII. Tabul.* apud *Gell.* 20. 1. POST DEINDE MANVS INJECTIO ESTO: IN IVS DICITO. *Ennius* apud *Non.* p. 85. 1. *Merc.* Certe (*h. e.* cedit) manus vestras, measque accipite. *Plaut. Amph.* 1. 1. 100. Velstis manibus orant, ignoscamus peccatum suum. *Ter. Andr.* 1. 5. 62. Hanc mi in manum dat: mors continuo ipsam occupat. *Cic. 2. Nat. D.* 60. 150. Quam vero aptas quamque multarum artium ministras manus natura homini dedit! — Itaque ad piendum —, ad nervorum eliciendos sonos ac tibilarum apta manus est adnotione digitorum. Cf. *Lucret.* 4. 829. Braebia tum porro validis ex apta lacertis Esse, manusque datas utraque ex parte ministras. *Cels.* 1. 24. In manibus pedibusque articulorum vitia frequentiora longioraque sunt. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 43. 98. (243). Quibus animalium manus sunt, intus tantum carnosæ etc. *Plaut. Aulul.* 4. 4. 22. et *Coel.* 2. 2. 82.; *Cic. 1. Divinat.* 23. 46.; et *Lucret.* 1. 318. manus dextera, læva. *Catull.* 12. 1. sinistra. — Jungitur plurimis Verbis, quorum præcipua, servato litterarum ordine, exhibentur. *Ovid. 2. Met.* 159. Abramper manus ramos. *Lucan.* 3. 617. Abscisa manus cum toto lacerto. *Cic. Harusp. resp.* 11. 22. Accipere aliquid manibus, et *Justin.* 1. 4. 10. Accipere puerum in manum. *Cælius* apud *Cic. 1. Fam.* 1. ad fin. Apponere manum ad os, quod est arcanum narrantis et silentium indicentis, et *Sueton.* *Tib.* 74. Apprehendere manum osculandi causa. *Virg.* 2. G. 365. Carpere frondes uncis manibus. *Quintil.* 2. 12. 10. Collidere manus. *Id.* 2. 20. 7. Comprimerè manum in pugnum. Sic *Id.* 11. 3. 104. Compressa manus. *Id.* 12. 10. 21. Continere manum intra palmum. *Id.* 11. 3. 102. Contrahere et explicare alterno motu manus. *Ter. Phorm.* 4. 3. 29. Dare alicui aliquid in manum. *Plaut. Epid.* 3. 2. 17. Denunciare ominus manibus suis. *Cic. 1. Acad. (post.)* 1. 3. Deponere aliquid de manibus. *Cic. 1. ad Brut.* 10. Excidere e manibus. *uscire di mano.* *Plaut. Aulul.* 3. 4. 12. Eximere alicui e manu manubrium. *Cic. 1. Cat.* 6. 16. Extorquere de manibus sicam. *Id. Cæli.* 27. 65. Fugere e manibus. *Virg.* 3. *En.* 490. Ferre sic oculos, manus, ora. *Ovid.* 2. *Amor.* 15. 2. Inserere manum tunicis. *Cic. Mil.* 3. 7. Interfectam esse sororem sua manu quum fateretur. di sua mano. *Id.* 1. ad Q. fr. 1. 8. Ponere aliquid de manibus. *Id. Cæli.* 26. 63. et *Flacc.* 6. 15.; et *Ovid.*

3. *Fast.* 872. Porrigere maum ad iradeodum aliquid. *Petron. Satyr.* 27. Poscere aquam ad manus. *Lucret.* 4. 619. Premere manu spongiam. *Quintil.* 1. 1. 27. Regere manum alicujus manu superimposita. *Cic. 6. Ferr.* 27. 63. et *Planc.* 12. 29. Sumere vas in manus. *Id. Cæli.* 26. 63. Tenere pyxidem in manu. *Ovid.* 12. *Met.* 318. Tenere aliquid languenti manu. *Virg.* 4. G. 405. Tenere aliquem correptum manibus. *M. Aurel.* inter ep. *Fronton.* 1. ad M. Cæs. 1. Neque me Fortuna sinit prope accedere, manus tenere etc. *h. e.* manus adstringere amicitia ergo. *Horat. Art. P.* 269. Versare manu exemplaria Græca. *Virg.* 11. *En.* 81. Vincire manus post terga. *V.* alia multa infra sub 1. 4. — *Naturale est, manum sæpius ad id referre, quod dolet, libenter et sæpe de iis loquimur, quæ magnæ nobis curæ sunt: la lingua batte, o va, dove il dente duole.* *Seneca Consol.* ad *Helv.* sub fin. — *Manum et mentum* proverb. ex Græco dictum, quod est *πῶλλα μεταζὺ πέλει χυλίκος καὶ χεῖλος ἀκροῦ.* *h. e.* inter os et offam multa cadunt (ut sjebat *Cato* apud *Gell.* 13. 17.). *Festus* p. 149. 2. *Müll.* — Alia proverbialia *V.* infra sub 1. 4. ¶ 2. Specialim cum Præpositionibus occurrit ratione habita plurium humanorum actuum, et non modo proprie, verum etiam figurate et in proverbis. Præpositiones, quibus jungitur, servato litterarum ordine exhibemus. — a) *A manu servus* est idem atque amanuensis, quam vocem ex hac dicendi formula derivatam *V.* loco suo. *Sueton.* *Cæs.* 74. Philemonem a manu servum, qui etc. *Id. Vesp.* 3. Post uxoris excessum, Cænidem Antoniam libertam, et a manu — revocavit in contubernium. Adde *eumd.* *Aug.* 67.; et multas antiq. *Inscription.* et apud *Orell.* 2733. et 2931. *V.* mox sub b. — b) *Ad manum servus* eodem sensu dicitur atque a manu. *Inscript.* apud *Orell.* 2574. LIBRARI. AD MANVM. Similiter *Cic. 3. Orat.* 60. 225. Quem servum ille habuit ad manum. *h. e.* amanuensem. Sic *Nepos Eumen.* 1. Habere aliquem ad manum scribere loco. — c) *Ad manum esse, ad manum habere, in manu, in promptu, in pronto.* *Liv.* 9. 19. Adde, quod Romanis ad manum domi supplementum esset. *Quintil.* 12. 5. 1. Hæc sunt instrumenta oratoris: hæc arma habere ad manum; horum scientia debet esse succinctus. — d) *Ad manum venire, occurrere, venire sub manum.* *Liv.* 38. 21. Quod cuique trepidanti ad manum venisset. et *Quintil.* 2. 11. 6. Sed abrupta quædam, ut forte ad manum venire, jaculantur. *capitano loro in mano, si presentano.* — e) *Ad manum esse, vel intueri aliquid, comminus, prope, et quasi sumendo in manus id, quod inspicitur.* *Vitruv.* 6. 2. Alia ad manum species esse videtur, alia in excelso. Sic *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (97). Apelles absoluta opera atramento illinebat ita tenui, ut etc. ad manum intuenti demum appareret. *da vicino.* — f) *Ad manum cantare histrioni, V. CANTO.* — g) *De manu dare, manu ipsa præbere.* *Sueton.* *Tib.* 34. Cunsueverat ad quadruplam strenam et de manu reddere. *di sua mano.* et *Lamprid.* *Alex. Sev.* 37. Nam semper de manu sua ministris convivii et panem et partes olerum aut carnis dabat. Sic *Cic. 6. Ferr.* 10. 24. In quem scyphum de manu jacere conatus est. *h. e.* quem habebat in manu. — h) *De manu dare* refertur etiam ad sumptum et impensas. *Colum.* 7. R. 4. 8. Subis sæpe de manu dandum est, quum foris deficit pabulum. quod scil. ipsi per se inveniunt. Sic *Id.* 9. *ibid.* 1. 1. Qui venationem voluptati suæ claudunt, contenti sunt nuancire vivarium, semperque de manu cibos et aquam præbere. — i) *De manu in manum quippiam tradere, quasi de nostra in alterius manum: quod in iis fit, quæ cæta sunt, et studiose servamus.* *Cic. 7. Fam.* 5. sub fin. Totum denique hominem tibi ita trado de manu, ut ajunt, in manum team istam et victoria et fide præstantem. Sic *Plaut. Trin.* 4. 2. 57. Ad ipson istas accepisti? *sv.* E manibus dedit mihi ipse in manus. — j) *E manu est* eninus in illo *Ennius* apud *Festum* p. 270. 29. *Müll.* Quæ mea comminus marchæra atque hasta hostibit e manu. — l) *In manus venire, occurrere, ad manum venire.* *Cic. 1. ad Q. fr.* 15. 6. § 1. Sed hoc facio semper, ut, quicumque calamus in manus meas venerit, eo sic utar, tanquam bono. *qualunque me ne capiti alicui mani.* Sic *Quintil.* 12. 10. 50. Quia (scriptum) veniat in manus doctorum, et iudices artis habet artifices. — m) *In manibus habere*

aliquem est fovere, carum habere. *Cic. 1. Fam.* 9. ante med. Inimicum meum sic amplexabantur, sic in manibus habebant, sic fovebant, sic me præsentem osculabantur, ut etc. *portavano in palma di mano.* — n) *In manibus habere aliquid est operam impendere, circa aliquid in præsentia laborare.* *Cic. Senect.* 11. 38. Septimus mihi Originum liber est in manibus. *ho per le mani, vado lavorando.* et 13. *Att.* 47. Omnia, quæ in manibus habebat, abjeci: quod jusseras, edolavi. — a) *In manibus esse* dicuntur etiam, quæ edita sunt et passim vulgata, ita ut in promptu sint et, quum label, legi possint. *Cic. Amic.* 25. 96. Sed affluisti: et est in manibus oratio. *va per le mani.* et *Senect.* 4. 12. Est in manibus laudatio, quam quum legitinus etc. Cf. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 53. Nevius in manibus non est. *h. e.* scripta exemplaria belli Punicî primi a Nevio compositi nostris diebus rara sunt. — p) *In manibus est aliquid, prope est, adest, ita ut manibus corripit possit.* *Cæs.* 2. B. G. 19. Ut pæoe uno tempore et ad silvas et in flumina et jam in manibus nostris hostes viderentur. *sembravano esserci addosso.* Sic *Virg.* 2. G. 44. primi lege litarum oram: in manibus terræ. *h. e.* in promptu. Similiter de tempore præsentii *Brutus* apud *Cic.* 11. *Fam.* 13. Attendere te volo, quæ in manibus sunt. *quel che abbian per le mani, quel che ora corre.* — *In manu est aliquid, V.* infra sub II. 5. — q) *Inter manus, manibus, sulle braccia.* *Plaut. Most.* 2. 1. 38. Abrupte huac intra actuum inter manus. *Cic. 7. Ferr.* 11. 28. Erant exitus ejusmodi, ut alius inter manus e convivio tanquam e prælio auferretur. *Liv.* 3. 13. Inter manus domum ablatum mortuumque inde arbitrari. Sic *Phædr.* 5. 7. Inter manus sublatus et nultum gemens Domum refertur. et *Virg.* 11. *En.* 502. Carripiunt, interque manus sub tecla reponunt. Cf. *eumd.* 2. *ibid.* 681. — Hue referri potest et illud *Cæs.* 2. B. C. 2. Pedalibus lignis porticus lotegebatur: atque hac agger inter manus proferebatur. *h. e.* per manus militum comportatum. — r) *Inter manus esse, versari, esse in manibus.* *Val. Max.* 5. 1. n. 6. Locum, qui inter manus est, finiam. *la materia che ho per le mani, di cui scrivo.* et *Cic. 8. Fam.* 3. extr. Et *διδασκαλίαν* quædam, ut versetur inter manus, habeat. *h. e.* ut manibus versetur, ut legatur. — *Hinc Virg.* 11. *En.* 311. Ante oculos interque manus sunt omnia vestras. *πρὸ χειρῶν ἐστὶν. sono manifeste.* — s) *Per manus, opera manuum.* *Cic. 1. Att.* 12. ad fin. P. Clodium per manus servulæ servatum et eductum. *Cæs.* 6. B. G. 37. Egere per manus tractus servat. Similiter *Id.* 7. *ibid.* 25. Quidam — per manus sevi ac picis traditas plabas in ignem e reglane turris projiciebat. *fatte passare di mano in mano.* Sic *Auct. B. G.* 8. 15. Fasces stramentarum, per manus inter se traditos, ante aciem collocaverunt. et *Liv.* 29. 14. Eas per manus, succedentes deinde aliz aliis —, in ædem Victoriz — pertulerunt. — *Hinc translate per manus aliquid traditum esse dicitur, quod non monumentis litterarum, sed verbo tantum a majoribus ad posteriores transmittitur: qua ratione sacrarum mysticis olim tradi solebant, per tradizione.* *Liv.* 5. 51. Si nobis cum Urbe simul positæ traditeque per manus religiones nullæ essent. Cf. *Quintil.* 12. 4. 1. Quæ canscripta sunt historicis, aut sermonibus velut per manus tradita. — *Per manus, h. e.* per vim, *V.* infra sub II. 4. c. — t) *Præ manu vel præ manibus, in manibus, in promptu.* *Plaut. Trucch.* 4. 3. 10. Qui patri reddidi, quod fuit præ manu. et *Dig.* 13. 7. 2. Petenti mutuam pecuniarum creditor, quum præ manu debitor non haberet, species auri dedit. *Gell.* 19. 8. Si liber est præ manibus. *alla mano.* Similiter *Ter. Adelph.* 5. 9. 23. Si huic aliquid paululum præ manu dederis, unde utatur, reddet tibi cito. *metterli a disposizione di questa V.* et *PRÆ.* — u) *Sub manu et sub manum esse, prope esse et ad manum, υπό χειρῶν.* *Plancus* apud *Cic.* 10. *Fam.* 23. Adjunct hæc in loco eligendo, fumen oppositum ut haberem, Vorantii sub manu ut essent, per quorum loca fideliter mihi pateret iter. a tiro, in vicinanza. et *Sueton.* *Aug.* 49. Et quo celerius ac sub manum aouocari cogitascique posset, quid in provincia quaque gereretur, juvenes medicis intervallis, debinc vehiculis

disposuit. *Seneca Ep.* 71. Consilium sub die nasci debet: et hoc quoque tardum est omnia: sub manu, quod ajuat, sub manu nascitur. *tosto e sui fatto.* *V. Baumgarten.* ad *Sueton. Aug.* 49. mox cit. — v) *Sub manus succedere*, feliciter evenire, ex sententia contingere. *Plaut. Mil. glor.* 3. 2. 59. Lepide hoc accedit sob manus negotium. *Id. Pers.* 4. 1. 1. Si quam rem accures sobrie ac frugaliter, solet illa recte sub manus succedere. ¶ 3. Item spectatim manu, manibus, sine ulla præpositione, adverbiorum more in multis dicendi rationibus elegantur usurpator tom proprie, tum translate. — a) *Manibus pedibusque*, quemadmodum et nos Itali dicimus *con le mani e co' piedi*, omni conatu, omnibus viribus, *con ogni sforzo*, velis remisque. Græci dicunt *λαζ καὶ οὐδαζ*. *Ter. Andr.* 1. 1. 134. Quem ego credo manibus pedibusque obnixè omnia facturum, ut etc. *Cf. eumd. ibid.* 4. 1. 51. Ego, Pamphile, hoc tibi pro servitio debeo, conari manibus, pedibus, noctesque et dies, capitis periculum adire, dum prosim tibi. — b) *Manu mederi* est chirurgiæ. *Cels. præf. l.* 1. In tres partes medicina diducta est: ut una esset, quæ victu; altera, quæ medicamentis; tertia, quæ manu mederetur: *γυμναστική* Græci nominaverunt. *Sic Id.* 7. 26. Urinam manu emoliri. — c) *Manu aliquem venerari*, h. e. manum osculando. *Sueton. Claud.* 12. Jus nundinarum in privata prædia a consulibus petiit: cognitionibus magistratum ut unus e consulariis frequenter interfuit. Eisdem spectacula edentes, surgens et ipse cum cetera turba, voce ac manu veneratus est. *Adde Tac.* 26. *Ann.* 4. — d) *Manu facere aliquid* refertur ad ea, quæ artis sunt, industriæ ac virium. Hinc *manu querere* est quæstum facere opera manuum, *quoadignare col' opera dellè proprie mani*, ut apud *Cic.* 5. *Verr.* 11. 27. Utrum est æquius, eum, qui manu quæserit, an eum, qui digito licitus ait, possidere? *Cf. eumd. ibid.* 96. 198. Quum fructus diripiebantur aratorum, atque omni lacerabantur injuria; videbatur id perdere arator, quod aratro ipse quæsisset, in quo elaborasset, quod agri segetesque extulissent. — Sic sæpe *Cic.* 4. *Verr.* 2. 4. Quæ (urbs) quæ manu minutissima esset, tum loci natura terra ac mari clauderetur. *munitissima per arte, per natura poi* etc. *Id.* 3. *Fin.* 22. 74. Quid enim aut in natura, aut in operibus manu factis tam compositum? *Id.* 2. *Off.* 4. 14. Portus manu facti. *Id. Topic.* 9. 39. Aqua loci vitio et manu uccens. *Varro 3. R. R.* 11. 1. Piscina manu facta. *Vitruv.* 9. 3. Is ad tempus, opus manu factum subtiliter, regi approbavit. *Virg.* 2. *G.* 156. congesta manu oppida. *Liv.* 2. 5. Postea credo adlitas moles manaque adjutum, ut tam eminens area esset. *Cels.* 3. 27. Naturales, aut etiam manu factæ nataliones. — Similiter *Cæs.* 3. *B. C.* 44. Multa erant intra eum locum manu sata. h. e. frumenta, ut constat ex c. 58., et opponuntur herbis sponte nascentibus. — Hinc *manu factum* (conversim *factus manu* legitur apud *Ovid.* 2. *Met.* 855. Cornua parva quidem, sed quæ concedere possis *Facta manu*.) est idem atque artificiale, h. e. hominum arte, industria viribusque partum; et opponitur naturalibus, h. e. iis, quæ natura et sponte sua eveniunt. *Ovid.* *Ib.* 147. Sive ego, quod nolim, longis consumptus ab annis, Sive manu facta morte consumptus ero. h. e. externa vi illata. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 1. 1. (4). Ne his quidem (venenis), quæ nascuntur, contenti: etenim quanto plura eorum genera humana manu sunt! *Seneca Ep.* 89. ad *fin.* Nec contenti solo, nisi quod manu feceritis, maria ageris introrsus. *Id. Ep.* 52. ante *med.* Quædam ingenia facilia et expedita: quædam manu, quod ajuat, faciendæ sunt. *bisogna lavorarli a forza di industria.* et *Id. Consol. ad Marc.* 19. Quidam liberos ejurant, et orbitatum manu faciunt. h. e. ipsi sibi perant. *Id. Brevit. vit.* 3. Morbi, quos manu fecimus. h. e. ipsi intemperanter vivendo accessivimus. Sic *pestilentia manu facta*, h. e. venenis et fraude illata. *Id.* 2. *Ira* 8. ad *fin.* Huius generis sunt et illa *Statii* 1. *Theb.* 176. Partiti versant populorum fata, manaque Fortunam fecere levem. h. e. ultro ipsi reddidit sibi levem fortunam. *Seneca 3. Ira* 11. extr. Magna pars querelas manu fecit, aut falsa suspicando, aut levia aggravando. h. e. causas querendi et irascendi. et 6. *Benef.* 41. Occasiones reddendorum observare, non manu facere. — Refertur

et ad oratioem. *Quintil.* 5. 14. 32. Ut ea nasci et ipsa provenire natura, non manu facta et arte suscepta magistrum fateri ubique videantur. *Seneca Ep.* 115. Oratio vultus animi est: si circumtosa est et fucata et manu facta, ostendit, illum quoque non esse sincerum. — De manu alio sensu pro vi et armis *V.* infra sub II. 4. — e) *Plena manu*, manu continendo quantum capi potest: a *mani plene*, ut apud *Virg.* 6. *Æn.* 883. manibus date lilia plenis, Purpureos spargam flores, animamque nepotis His saltem accumulæ donis. *Tibull.* 1. 6. 32. Janua sed plena est percipienda manu. h. e. summa vi, ait *Forcellinus*, pultanda et validis ictibus: sed rectius *plena manu* est manu auro pleua, multa pecunia, ut patet ex toto hoc carmine, et collato illo ejusdem *Tibull.* 1. 10. 51. Tu procul hinc absis, formam cui vendere curæ est Et pretium plena grande referre manu. — Hinc figurate dicitur pro copiose, ample, large. *Cic.* 2. *Att.* 25. Quam plena manu, quam ingenue, quam ornate nostras laudes in astra sustulit. Hinc referri potest et illud *Grat. Cynege.* 147. In quos subblata pedes bastilia plena Cæde manu. h. e. valide, ait *Burmannus*, ut contra digito tangere est leviter. Mibi autem videtur esse copiose. — Hinc etiam, cadente Latinitate, composita vox *Manuplana*, æ, f. 1. apud *Pelagon. Veterin.* 16. Alii capitulum, rutæ manipulum, stercoris asinini manuplenam, omnia conteris. *una manata*. Ita cl. *Forcellinus*. Hoc autem vocabuli monstrum esse videtur et recte divisim legendum *manum plenam*: quæ dicendi ratio, in re præcipue medica, ad vulgare quoddam mensuræ genus significandum, multo ante usu venit. Sic legitur apud *Plin.* 20. *Hist. nat.* 21. 84. (226). Aliqui (dicunt) purgari feminas foliis earum (maharum) manu plenæ mensura in oleo et vino sumptis. Similiter *Marcell. Empir. cap.* 28. pag. 128. ed. *Ald.* Filiculæ radices purgatas ad uncias singulas seorsum tundes bene in pila lignea. Deinde adjectives — ammoniaci unciam, et coriandri seminis manum plenam —: has omnes species seorsum conteres etc. et *Veget.*, eadem fere memorans quæ *Pelagonius* loc. cit., 2. *Veterin.* 28. 29. *Schneid.* Alii capita tria, rutæ viridis fasciculum, — stercoris asinini recentis manum plenam etc. Adde *eumd.* 3. *ibid.* 58. 1. In *Hippiatricis* est *δραξ pugillus*. Sic verbis paulum immutatis *Scribon. Compos.* 83. Prodest et herba, quam *πολλιον* vocant, nos, ut opinor, tinariam, fasciculum, quantum manu comprehendit potest, in tribus heminis aquæ decoctus etc. et *Compos.* 153. Calculosis (prodest) illecebæ quantum manus capit, aut auriculæ murinæ idem, aut betonicæ tantumdem: earum quælibet herba ex aquæ tribus heminis ad tertias decoquitur etc. — f) *Utraque manu*, ambabus manibus, atque adeo libenter, studiose, cupide, prompte. *Martial.* 1. 16. Hæc utraque manu complexuque asserere toto. — g) *Manibus æquis*, æquali sorte, æquo Marte. *Tac.* 1. *Ann.* 63. Cæsar productæ legiones instruit: manibus æquis abscensum est. *con eguale vantaggio o perdita*. — h) *Brevi manu accipere*, tradere, etc. in *Dig.* 23. 3. 43. § 1. est sine ambagibus; contra *longa manu* est per ambages *Ibid.* 46. 3. 79. — i) *Illotis manibus*, est non dum facta manuum lavatione, ut apud *Plaut. Pæn.* 1. 2. 103. Oculos alicujus illotis manibus tractare. *V. ILLOTUS*. Hinc figurate in *Dig.* 1. 2. 1. illotis manibus aliquid facere dicitur, qui imparatus et imprudens rem aliquam aggreditur. j) *Manibus beneficium accipere* est demisse apud *Senec.* 1. *Benef.* 15. 1. — l) *Manibus demissis fugere* apud *Plaut. Epid.* 3. 4. 16. est contentissimo cursu fugere; nam tales solent manus demittere, quod Græci dicunt *παρὰ τὴν ταχέως*; Aristoteli est *φύγειν παρὰ τὴν ταχέως*. ¶ 4. Item spectatim, præterquam quod iis, quæ supra sub l. 1. enumeravimus, aliis jungitur Verbis; hinc multæ tum propriæ, tum translate dicendi rationes ortæ sunt. Horum quoque Verborum præcipua, servato litterarum ordine, exhibemus. — a) *Abstinerè manus* est se continere a vi personæ inferenda, vel a re furanda. *Ter. Adelph.* 5. 2. 6. Non manum abstines, mastiæcia non tieni le mani a te? Sic *Lucilius* apud *Non. p.* 325. 32. *Merc.* Abstinerè manus a muliere. Adde *Plaut. Rud.* 2. 4. 11. et *Cic. Vatin.* 4. 10. Manus abs te homines vix abstinere possunt. *Id.* 4. *Tusc.* 37. 79. Ut Ale-

xandrum regem videmus, qui quum interesset Clitum, familiarem suum, vix a se manus abstulit: tanta vis fuit peccandi. Adde *eumd.* 3. *Att.* 7. Similiter *Cato R. R.* 5. Abstinerè manum alieno. et *Cic.* 7. *Verr.* 2. 4. manus ab alicujus pecuniis. et 2. *ibid.* 12. 36. manus animosque a scelere. *V. ABSTINEO* loco suo; et *cohibere manus* in hoc ipso paragr. sub k. — b) *Accedere ad manum* dicuntur feræ, quæ manusseunt. *Varro 2. R. R.* 7. 13. Quum equuli ad manum accedere consueverint. *Cf. Cic.* 2. *Att.* 1. 7. Digito se cælum putant attingere, si nulli barbati in piscinis sint, qui ad manum accedant. et *Quintil. Declam.* 260. ante *med.* Animalia, quæ venire ad manum et mansuescere queunt, alere. — c) *Adhibere manus* est porrigere atque admovere ad aliquid faciendum. *Ovid.* 9. *Met.* 216. Adhibere manus genibus. quod scil. supplicum erat. *Virg.* 3. *G.* 465. Dum medicas adhibere manus ad vulnera pastor Abnegat. h. e. ad vulnera curanda. *Seneca Herc. Cæ.* 1078. Adhibere manus pomis. h. e. ad poma carpenda. Et figurate *Cic.* 2. *leg. Agr.* 18. 46. vectigalibus. h. e. ad vectigalia rapienda. — d) *Adire manum alicui* proprie est alicujus manum præcipere et continere, antequam ictum faciat, atque adeo ligurate est decipere, vel antevertere, *ingannarlo o prevenirlo*, apud *Plaut. Aulul.* 2. 8. 9., *Cas.* 5. 2. 46., *Pers.* 5. 2. 18. et *Pæn.* 2. 1. 11., ubi *V. Interpretes*. — e) *Admoliri manus*, admovere inagno conatu, vel ad magnum aliquid faciendum. *Apul.* 6. *Met.* Admoliri manus molli. h. e. indigesto atque immani granorum acervo ad ea secernenda. *Plaut. Asin.* 3. 2. 24. sacro. h. e. ad furandum. *Apul. Florid.* 7. imaginis regis. h. e. ad regis imaginem faciendam. — f) *Admovere manus*, adhibere, admoliri. *Quintil.* 11. 3. 104. Admovere manus pectori. *Propert.* 1. 3. 16. ad ora. *Liv.* 5. 22. religiose. h. e. ad Junonis signum transferendum. *Ovid.* 10. *Met.* 254. Sæpe manus operi tentantes admovel, an sit Corpus, an illud ebur. h. e. ad investigandum. *Id.* 15. *ibid.* 218. Artifices Natura manus admovit. h. e. ad res creandas. *Sic Curt.* 6. 7. 14. Admovere manus operi, et *Plin.* 35. *Hist. nat.* 11. 40. (133). marmoribus. — g) *Afferre vel inferre manus* generatim est vim inferre, et spectatim ad necem vulnerare. Sic absolute apud *Cic.* 3. *Verr.* 26. 67. Pro se quisque manus affert. h. e. ad pugnam. et *Nepos Timol.* 1. Ipse non modo manus non attulit etc. h. e. ad tyrannum interficiendum. *Cic. Cæcin.* 17. 49. et 3. de republ. 17. manus alicui, et *Plancus* apud *Cic.* 10. *Fam.* 23. 4. sibi. h. e. semet interficere. *Cic.* 3. *Verr.* 18. 47. templo manus impias et sacrilegas. h. e. ad furandum. *Sic Id.* 2. *Off.* 15. 54. bonis alienis. *V.* etiam *AFFERO* et *INFERO*. Translate *Seneca 2. Benef.* 5. a *med.* Qui aut diutius torqueri patitur, quem proptinus potest liberare, atque gaudere tardius, beneficio suo manus affert. h. e. perdit, destruit. — h) *Amittere, dimittere, emitte aliquid manibus, de manibus, e manibus*, est id quod Itali dicimus *lasciar andare*, o, *lasciarsi sfuggire*; ut apud *Plaut. Mil. glor.* 2. 5. 47. Amittere prædam manibus. *Cic.* 5. *Verr.* 13. 32. rem de manibus. *Id. Cæcin.* 27. 66. Licinium de manibus. *Liv.* 29. 32. Massinissam saucium e manibus. et *Id.* 30. 24. Tantam ex oculis manibusque amissam prædam. *Cic. Orat.* 30. 105. Dimittere Demosthenem e manibus. *Cæs.* 1. *B. C.* 64. hostem e manibus. et 6. *B. C.* 37. fortunam e manibus. *Liv.* 44. 36. Emittere aliquid manibus. *Id.* 21. 48. et 28. 42. de manibus. et *Id.* 22. 3. e manibus. *Plaut. Curc.* 5. 2. 18. Emittere alicuius manu. h. e. manu mittere, liberum reddere. — i) *Armare manus*, armis instruere, apud *Virg.* 9. *Æn.* 115. Et figurate *Cic.* 10. *Fam.* 23. Armare manus in alicujus perniciem. — j) *Asserere aliquem manu*, in libertatem vindicare. *V. ASSERO*. — k) *Cohibere, continere manus alicujus*, constringere, retinere, impedire ne quid faciat. *Stat.* 6. *Theb.* 814. tunc vix ambo conatibus ambas Restrungunt cohipientque manus. *Ovid.* 1. *Fast.* 503. Utque erat, immissis puppim stetit ante capillis, Continuitque manuum torva regentis iter. Et figurate *Plaut. Trin.* 4. 4. 12. Cohibere manus ab alieno. *Cic. pro leg. Manil.* 23. 86. Cohibere manum, oculos, animum ab auro gazaque regia. *Id.* 1. *Cat.* 8. 21. Ab aliquo vix continere aliquorum

manus ac tela. *trattenere che non l'offendano.* — l) *Conserere manus.* V. CONSERO, serui. — m) *Continere manus.* V. supra *Cohibere* sub k — n) *Convenire in manum.* V. CONVENIO. — o) *Dare manum*, præbere auxilii causa, *dar mano.* Quintil. 2. 3. 7. Ut si velocissimus quisque, si forte iter cum parvulo faciat, det manum et gradum succi minuatur. Ovid. 3. Trist. 1. 2. Da placidam fesso, lector amice, manum. — p) *Dare manus et dedere* est concedentis, aut se victum fatentis, *cedere, darsi per vinto.* Nepos Hamilc. 1. a med. Romanus armis persequi, donecum aut certe vicissent, aut victi manum dedissent. Plaut. Pers. 5. 2. 72. Fateor, manus vobis do. Ovid. 3. Fast. 688. Evitas precibus vix dedit illa manus. Id. Heroid. 4. 14. dabit victas ferreus ille manus. Virg. 11. Æn. 568. neque ipse manus feritate dedisset. Lucret. 2. 1041. et si tibi vera videtur, Dede manus: aut si falsa est, accingere contra. Adde Cæs. 5. B. G. 31.; et Cic. 2. Att. 22. ante med. — q) *Dedere manus.* V. supra sub p. — r) *Dimittere e manibus.* V. supra *Amittere* sub h. — s) *Ducere aliquem manu proprie* apud Virg. 3. Æn. 371. neque ad tua limina, Phœbe, Ipse manu multo suspensum numine ducit. Et figurate Cic. 1. Nat. D. 19. 49. Epicurus autem, qui res occultas et penitus abditas non modo viderit animo, sed etiam sic tractet, ut manu nos ducat, docet etc. — t) *Emittere manibus* etc. V. supra *Amittere* sub h. — u) *Incidere in manus alicujus*, venire. Cic. Brut. 35. 133. Mibi quidem nec iste (liber) notus est, nec illi (libri): sed hæc mea culpa est. Numquam enim in manus incidenter. Et figurate Id. Cluent. 7. 21. M. Aurium adolescentulus, bello Italico captus apud Asculum, in Q. Sergii senatoris — manus incidit, et apud eum fuit in ergastulo. h. e. in potestatem. — v) *Inferre manus.* V. supra *Afferre* sub g. — y) *Injicere manus.* V. INJICIO et INJECTIO loco suo. — z) *Intentare manum in aliquem* est nuntiantis et vim inferre cupientis. Liv. 3. 47. ad fin. Virginium intentans in Appium manus inquit etc. Sic Sil. It. 11. 87. rabidum hunc palmasque viro- rum Intentantem oculis proavitaque facta parantem Ut vidit etc. Similiter cum Dativo personæ usurparunt Auct. B. Hisp. 22.; et Tac. 3. Ann. 36. — aa) *Jactare manus* est saltantis. Propert. 4. 8. 42. de nano ad tibiam sonum saltante. Jactabat truncas ad cava buxa manus. et Ovid. 3. Fast. 535. Et jactant faciles ad sua verba manus. Sic Græci χειρονομειν et βαλλειν χειρας. V. SALTO. — In causis autem agendis *jactare manus oratoris* fuit. Quintil. 6. 3. 54., 11. 3. 179. et 10. 3. 21. — bb) *Lavare manus*, quod ante cœnam fiebat, ad animi maculas refertur in illo Cic. 2. Orat. 69. 246. Illud egregium Sextii et ex tempore: Manus lava, inquit, et cœna. — *Manus manum lavat* proverb. alter alteri opitulatur: *una mano lava l'altra, e le due il viso.* Seneca Apocoloc. a med. Si quid volueris, invicem faciam: manus manum lavat Cf. Petron. Satyr. 45. — cc) *Mittere aliquem manu.* V. MANUMITTO loco suo. — Alii sensu Plaut. Pseud. 4. 2. 48. et 49. Mittere manu salutem, aut malam rem alicui. — dd) *Tendere manus* est operi poscentis et supplicis. Cæs. 2. B. G. 13. Manus ad Cæsarem tendere. Virg. 3. Æn. 177. tendoque supinas Ad caelum cum voce manus. Cic. Fonteij. 17. 38. Tendit ad vos virgo Vestalis manus supplices, casdem, quas pro vobis diis in mortibus tendere consuevit. Id. 4. Cat. 9. 18. Vobis supplex manus tendit patria communis. Quintil. 6. 1. 42. Tendit ad genua vestra supplices manus. — ee) *Tenere aliquid manu*, compertum habere. Cic. Brut. 80. 277. Quum indicia mortis se comperisse manifesto et manu tenere diceret. *avere in mano, toccar con mano.* Cf. eumd. Sext. 32. 69. — ff) *Tollere manus* frequenter est admirantis et in re, quæ opportune admodum acciderit, veluti gratias diis agentis, *alzare le mani al cielo.* Cic. 7. Fam. 5. Sustulimus manus ego et Balbus. It. 4. Acad. (2. pr.) 19. 63. Hortensius vehementer admirans, quod quidem perpetuo, Lucullo loquente, fecerat, ut etiam manus sæpe tolleret. Catull. 53. 4. Admirans ait hæc manusque tollens. — Interdum *manum tollere* est concedentis, aut se victum fatentis, manus dare. Cic. fragm. apud Lactant. 3. 28. Cedo, et tollo manum. — gg) *Vertere manum* apud Quintil. 11. 3. 101. est *volgere, voltare la*

mano. — *Manum non verterim* proverbialis hyperbole, quum significamus, ne minimum quidem labore suscepturos, ut quippiam, quod nihili facimus, acquiramus: *non moverei un dito, non leverei una paglia.* Cic. 5. Fin. 31. 93. Qui se fatentur virtutis causa ne manum quidem versuros fuisse. Apul. de Mag. Quid de me Mezentius sentiat, inanum non verterim. *ciccum non interdum dicit Plaut. Rud. 2. 7. 22.*

11.) Translate. ¶ 1. Manus, qua humani corporis partem significat (V. supra sub 1. 1.), transfertur ad bruta animalia. Plin. 11. Hist. nat. 44. 100. (246). Simiæ habent in manibus ungues, digitos longioremque medium. Id. S. ibid. 36. 54. (130). Invalidissimum urso caput: ideo urgente vi, præcipituri se ex alta rupe, inanibus eo aperto jaciuntur. h. e. pedibus anterioribus, quos habent instar manus. Cic. 2. Nat. D. 47. 123. Manus etiam data elephantis, quia propter magnitudinem corporis difficiles aditus habent ad pastum. *la proboscide.* Sic Curt. 8. 14. 27. de *isdem.* Quum manu arma virosque corripent et super se regentibus traderent. et Plin. 8. Hist. nat. 10. 10. (29). Elephanti mandunt ore, spirant et bibunt odoranturque haud improprie appellata manu. et ibid. 12. 12. (33). Resolvunt illi (elephantis) nodos draconum manuum. Adde Sil. It. 9. 628. ¶ 2. Item, qua humani corporis partem significat, manus etiam ad arbores transfertur. *Manus fraxineæ* apud Pallad. insit. 60. sunt rami. Sic Stat. 2. Silv. 3. 39. platanus, cui larga propago Innumeraeque manus et iturus in æthera vertex. *Brachia* eadem metaphora arboribus tribuunt Virgil., Colum., Plin. V. BRACHIUM II. ¶ 3. Item transfertur ad instrumentum arte confectum et manus similitudinem referens, et significat manicam ferream, harpagonem, quæ utebantur præcipue in præliis navalibus ad capiendas tenendasque hostiles naves. Ejus inventionem Plin. 7. Hist. nat. 56. 57. (209). tribuit Pericli Atheniensis: primum vero Romanorum usum fuisse C. Duilius primo bello Punico. Aurel. Fict. Vir. illustr. 38. tradit. Cæs. 1. B. C. 57. Manus terreas atque harpagones paraverant. Liv. 36. 44. ad fin. Ferreas manus in advententes hostium naves injicere. Lucan. 3. 635. Ferrea dum puppi rapidos manus inserit uncas. Adde Curt. 4. 2. 12.; Flor. 2. 2.; et Frontin. 2. Strateg. 3. 24. ¶ 4. Quoniam in manu situm esse videtur hominis robur, eaque armis præcipue instructa vis inferitur; factum est, ut externa ratione (in rapporto esterno) manus pro robore, vi et armis puneretur. — a) Manus dicitur de hominis robore ac virtute. Nepos Datam. 1. Pater ejus et manu fortis et bello strenuus et regi multis locis fidelis. Sic Liv. 39. 40. M. Porcius Cato in bello manu fortissimus, multisque insignibus clarus pugnis. Cæs. 3. B. C. 86. Simul denunciavit, ut (militis) essent animo parati in posterum; et, quoniam fieret dimicandi potestas, — ne usu manumque reliquorum opinionem fallerent. Virg. 12. Æn. 348. Nominæ avum referens, animo manibusque parentem. — b) Hinc sæpe locum habet in re militari; sic *conserere manum*, V. CONSERO loco suo. Virg. 5. Æn. 402. Ferre manum in prælia. Cic. 1. Off. 23. 81. Manu confingere cum huste. Virg. 12. Æn. 60. Committere manum hostibus. h. e. cum hostibus. Cf. Sil. It. 6. 246. Ibo atacer, solusque manus componere monstro Sufficiam. Lucret. 4. 843. Conferre manu certamina pugne. Liv. 10. 43.; Virg. 9. Æn. 44.; et Sil. It. 6. 600. Cunferre manuum Liv. 2. 46. Pugna ad manus venerat. *alle strette.* et Nepos Eumen. 5. Sæpe in itinibus vexabatur, neque unquam ad manum accedere libebat *venire alle mani, alle strette.* Sic Cic. 7. Ferr. 14. 28. Nonnunquam etiam res ad manus atque ad pugnam veniebant. Cf. eumd. Cluent. 49. 136. Similiter Tac. Agric. 36. Adducere rem ad mucrones et manus. Similiter Liv. 2. 30. Consul Romanus nec promovit aciem, nec clamorem reddi passus, defixis palis stare suos jussit: ubi ad manum venisset hostis, tum courts tota vi gladiis rem gerebat. Sic Sall. Jug. 94. Venire in manus. et Plin. Paneg. 17. Nec tibi opima defuerint, si quis regum venire in manus audeat. Cf. Sall. Jug. 61. Romani murum modo suffodere, modo scalis agredi, euperæ prælium manibus facere. h. e. comminus, manus conserere. et Tac. 12. Ann. 30. Ipse lux manu

pugnam capessit. — c) Sæpe etiam manus pro vi, gladio, armis usurpatur. Sic *manu sternere*, h. e. occidere gladio, in illo Virg. 9. Æn. 702. Tum Meropen atque Erymantha manu, tum sternit Aphidnum. Ubi Servius: Id est gladio comminus: nam illi, de quibus superius dixit, non manu occisi sunt, sed misso jaculo. Rursus Virg. 6. Æn. 434. qui sibi letum Insontes perperere manu. Sil. It. 2. 705. Optabis ecidisse manu. *Forcellinus* hæc duo postrema ad sup. par. 1. 3. d. retulit. — Ceterum *manu capere urbes* est bello et armis. Sall. Jug. 5. Populus Romanus quascumque urbes et agros manu ceperat, regi dono dedit. *a forza d'armi, in guerra.* Similiter Cæs. 5. B. G. 7. 111. Ille autem (Dumnorix) revocatus resistere ac se manu defendere cepit. *a difendersi armata mano.* Sic Flor. 1. 10. Porsena Tarquinius manu reducebat. *armata mano.* et 1. 1. a med. Matrimonia, quia non impetrabantur, manu capta sunt. et 4. 1. Conjuratorem manu opprimere. *colla forza delle armi.* et Sall. Jug. 35. Vendicandum in eos, qui etc. non manu, neque vi, sed questionibus etc. Tac. Agric. 9. Castrensium jurisdictionem securam, et obtusior, ac plura manu agens, calliditatem fori non exercet. Cf. eumd. Germ. 36.; et alide Virg. 12. Æn. 317. et 627. — Sic *per manus* est per vim, per forza, a viva forza, apud Sall. Jug. 36. Quum intellegisset, aut servendum esse, aut per manus libertatem retinendam. ¶ 5. Eadem de causa, de qua dictum est in paragr. 4. proxime antecedenti, ratione juridica et morali manus potestatem significat: hinc in manu et raro admodum in manibus esse dicuntur, quæ in nostra sunt potestate. — a) Hinc illa juris propria. Cic. Topic. 4. 23. Mulier viro in manum convenit. V. CONVENIO loco suo. Plaut. Curc. 5. 2. 18. Emittere aliquem manu. V. MANUMITTO loco suo. Similiter Liv. 39. 18. a med. Mulieres damnatas cognatis, aut in quorum manu essent, tradebant. Id. 34. 7. sub fin. Vos in manu et tutela mulieres, non in servitio debetis habere. Apul. 8. Met. Venit in manum viri mulier. — b) Metalli autem ratione Plaut. Merc. 8. 4. 43. Quin tibi in manu est, quod credas; ego quod dicam, id mihi inea in manu est. Ter. Heccyr. 4. 4. 44. Uxor quid faciat, in manu non est mea. Cic. 14. Fam. 2. Hæc non sunt in nostra manu. Cælius apud Cic. 8. Fam. 6. Quam velis eam obligare, in manu tua est. *sta in tua mano.* Liv. 32. 24. Nihil esse in manu sua. Sall. Cat. 20. Victoria in manu nobis est. Id. Jug. 33. extr. In vestra manu situm est etc. Tac. 2. Hist. 76. Juxta deos, in tua manu positum est. Et in plur. num. Lucan. 7. 233. In manibus vestris quantum sit Cæsar habetis. ¶ 6. Quoniam artifices manu omnia faciunt, manus ad artificis operam, laborem et artem refertur, *opera, lavoro, arte.* Ad rem Cic. 4. Verr. 10. 27. Praefecti, scribae, medici, acensis, haruspices, praefones erant in manu tuæ. Cf. Juvenal. 1. 101. et Virg. 11. Æn. 329. nos æra, manus, navalia demus. Plin. 9. Ep. 31. Hoc numerosas manus poscit. h. e. multorum operam. Adde eumd. 10. ibid. 50. — Hinc prima, extrema, ultima, summa manus, ut et nos Itali dicimus. Quintil. 5. 11. 80. Marimura deformata prima manu. abbozzati. Plin. 36. Hist. nat. 5. 4. (16). Huic (operi) summam manum ipse Phidias imposuisse dicitur. et Cic. Brut. 33. 126. Manus extrema non arcescit ejus (oratoris) operibus: præclare inchoata multa, perfecta non plane. *l'ultima mano.* Sic Petron. Satyr. 118. extr. Carmen nondum recepit ultimam manum. et Ovid. 1. Trist. 6. 28. Nesciet his (carminibus) summam si quis abesse manum. Similiter Id. 3. Art. am. 225. Tu quoque dum coleris, nos te dormire puteum: Aptius a summa consuevit manu. h. e. postquam ornatus tuo extremam manum imposueris, et Heroid. 15. 115. Imposita est facta postquam manus ultima classi. — Et translate Virg. 7. Æn. 752. extremam Saturnia bello imponit regina manum. Ubi Servius: Est translatum a pictura, quam manus complet atque ornata extrema. Seneca Ep. 12. Potatio extrema, quæ ebrietas summam manum imponit. Sic Inscript. apud Gruter. 164. 3. HVNC BARGVM A FVNDAMENTIS ORDINANTE VIRO CLARISSIMO EQVITE ET COMITE ET VTRIVSQVE MILITIAE MAGISTRO MILITIBVS AVXILIARIBVS LAVRACENSIBVS AD SVMMAM MANVM PERDVXERVNT. *alta perfezione.* et *Alia* apud eumd.

ibid. 4. FOSCANVS PRAEPOSITVS LEGIONIS I. MARTIORVM VNA CVM MILITIB. SIBI CREDITIS HVNC BYRGVM AD SVMMAM MANVM OPERIS XLVIII. FECIT PERVENIRE. — Hinc etiam manus pretium. *V. MANUPRETIVM* loco suo. ¶ 7. *Manus* est etiam scribendi ratio, quæ cuique propria est, *carattere, mano*. *Cic. 3. Cat. 5. 10.* Cognovit (*Statilius*) et signum et manum suam. et *ibid.* § 12. *Lentulus* et signum et manum suam cognovit. et § 13. *Cer*lissima argumenta atque indicia sceleris tabellæ, signa, manus. *Id. 8. Att. 13.* Lippitudinis inæ signum ubi sit librarii manus. *Id. 11. ibid. 24.* *Alexidis* animam amabam —; manum non amabam, quod iudicabat te non valere. et *16. ibid. 15.* Noti putare, pigritia facere me, quod non mea manu scribam. *di pugno. et 3. ad Q. fr. 1. 26.* Hæc inter cænam Tironi dictavi, ne mirere, alia manu esse. *Quintil. 1. 7. 22.* Quomodo et ipsum (*Ciceronem*) et *Virgilium* scripsisse manus eorum docent. *Modestin. Dig. 22. 3. 15.* Propter eorissam ab eis manum. *per aver loro rilasciata la cauzione scritta di proprio pugno.* ¶ 8. Item ratio pingendi et sculptendi; et universim quodcumque opus artificis. *Petron. Satyr. 83.* *Zeuxidos* manus vidi, nondum velutatis injuria victas. *h. e. picturas Zeuxidis adhuc intactas. Martial. 4. 39.* *Praitellis* manus Scopæque. *Id. 8. 51.* *Mentoris. Gell. 15. 31.* *Pro*togenis. *Quintil. 2. 19. 3.* Si *Parium* marmor *Praitete* expolivisset, plus in manibus fuisset, quam in marmore. *Stat. 1. Silv. 3. 47.* *Vidi* artes veterumque manus variisque metalla *Viva* modis. *Id. 8. Theb. 305.* *Prometheasque* manus. *Virg. 1. En. 459.* *Artificumque* manus miratur. — Similiter in illo *Virg. 6. En. 683.* recensebat *Fataque* fortunæque virum inoresque manusque: manus sunt res gestæ, manu et virtute factæ, *imprese.* ¶ 9. In re gladiatoria est ictus, petitiõ, *stoccata, colpo, tiro.* *Quintil. 9. 1. 20.* In armorum certamine adversos ictus et rectas ac simplices manus quou videre, tum etiam cavere ac propulsare facile est: *aversæ* tectæque minus sunt observabiles: et aliud ostendisse, quam petas, artis est. *Id. 5. 13. 54.* Ut gladiatorum manus, quæ secundæ vocantur, fiunt et tertix, si prima ad evocandum adversarii ictum prolata erat: et quartæ, si geminata captatio est, ut his cavere, his repetere oportuerit. *Id. 6. 4. 8.* Manum exigere. ¶ 10. Refertur et ad jectum talorum in ludo, *posta.* *Augustus* in *epist.* apud *Sueton. Aug. 71.* Nam si, quæ manus remis cuique, exegissem, aut retinuissem, quod cuique donavi, vicissem vel quinquaginta nulla. *imperocchè se io avessi voluto tirare da ognuno quelle poste che io vinceva, o ritenutomi quelle che ho donate a ciascuno, ne avrei vinto più di cinquanta mille.* ¶ 11. Refertur et ad locum. *Ter. Adelph. 4. 2. 31.* Est ad hanc manum sacellum. *da questa parte.* Hæc ratione dicitur ad *dexteram, ad sinistram.* Hinc *Ovid. 3. Art. am. 307.* Pars humeri tamen ima tui, pars summa lacerti Nuda sit, a læva conspicienda manu. *da man sinistra.* ¶ 12. Transferitur etiam ad significandam multitudinem hominum, præsertim militum, *mano, moltitudine:* ad rem *Ennius* apud *Charis. 4. p. 252.* *Putsch.* Non commemoro, quod draconis sævi sopivi impetum, Non quod domui vim laurorum et segetis armata manus. — a) De quacumque hominum multitudine. *Cic. Sophoclem* vertens *2. Tusc. 9. 35.* Hæc (*dextra*) li-orporem affixit inanum. *h. e. Centauros. Id. 2. ad Q. fr. 3. a med.* Operas suas *Claudius* confirmat: manus ad *Quirinalia* paratur. *Id. 16. Att. 11.* Romam veniet cum magna manu. *Liv. 9. 4.* Manu facta virginem rapiunt. *Virg. 5. En. 487.* *Ingentique* manu mælum de nave Seresti Erigit. *Cic. Cæcin. 12. 33.* Manu facere, copias parare, multitudinem hominum cogere, armare, instruere. — Et cum Genitivo. *Cic. 1. ad Q. fr. 2. sub fin.* Nostra antiqua manus bonorum ardet studio nostri et amore. *Id. 1. Cat. 5. 12.* Manus conjuratorum. *Liv. 42. 51.* purpuratorum et satellitum. *Horat. 1. Sat. 4. 141.* poetarum. *Sueton. Tib. 1.* clientium. *Virg. 11. En. 34.* Circum omnis famulûmque manus *Trojanæque* turba. Sic *Seneca Hippol. 725.* fida famulorum manus, *fer opem.* et *Stat. 5. Silv. 3. 262.* comitum manus anxia vidit. — b) De militum multitudine. *Ennius* apud *Cic. 1. Divinat. 31. 66.* fera velivolantibus *Navibus* completib manus litora. *Plaut*

Amph. 1. 1. 80. Denique, ut volumus, nostra superat manus. *Cic. 15. Fam. 4.* Evocatorum firmam manum comparavi. *Cæs. 1. B. G. 37.* Si nova manus cum veteribus copiis se conjunxisset. et *5. ibid. 27.* Magnam manum conducere. et *3. ibid. 11. Q.* Titurium Sabinum cum legionibus tribus in Unellos, Curiosolitas Lexoviasque mittit, qui eam manum distinendam curet. *Liv. 30. 7. ad fin.* *Hasdrubalem* propediem affore cum manu haudquaquam contemnenda. ¶ 13. *Manu* de re turpi quidam accipiunt apud *Plaut. Pseud. 3. 1. 18.* et apud *Claudian. 1. in Eutrop. 367.* — *NB.* Alia translata *V.* supra sub I. *MÁNUS,* adjert. est idem ac bonus. *Varro 6. L. L. 4. Müll.* Nisi potius quod bonum antiqui dicebant manum. *Paul. Diac. p. 122. 4. Müll.* *Gerus* manus intelligitur (in carmine *Saliorum*) creator bonus. *Macrob. 1. Saturn. 3.* Nam et *Lanuvini* mane pro bono dicunt, sicut apud nos quoque contrarium est immane, ut immanis bellua et immane facinus et hoc genus cetera pro non bono. *Adde Non. p. 66. 10. Merc.* *MÁNCTERGIVM,* n. 2. mantile. *Isid. 19. Orig. 26.* *Manutergium* a tergendõ manu vocatur. *MÁNUTIGIVM,* n. 2. (manus et tango) molliis frictio, quæ fit suspensa manu, *χεραφία. Cæli. Aurel. 1. Tard. 4. a med.* *Manutigio* oculus relevare velle videtur. Hinc *Id. 3. Acut. 18. ante med.* *Lippientes* manuum contactum affectare frequentant, quod Græci *χεραφίαν* vocaverunt. *MANZER,* vel *manser,* éris, adjert. comm. gen. spurio, spurius de scorto natus: est ab Hebr. מנזר *manzër,* spurius. *Sedul. carm. 5. 256.* *Manzeribus* popolis in deteriora volutis. *Venant. 5. carm. 5. 75.* *Christicolæ* ut cernunt tunc agmina manzera jungi. Hinc *Vulgat. interpr. Deuter. 23. 2.* Non ingrediatur manzer, hoc est de scorto natus, in *Ecclesiam Domini.* *MÁPÁLIA,* tum, n. plur. 2. *capanne, κάλυβαι,* idem ac *magalia,* idest, casæ agrestium, *Punica* lingua. *Virg. 3. G. 340.* et raris habitata *mapalia* tectis. *Liv. 29. 31.* *Familix* aliquot cum *mapaliis* peroribusque suis prosecute sunt regem. *Cato* apud *Festum* p. 146. 28. *Müll.* *Mapalia* vocantur, ubi habitant: eæ quasi cohortes rotundæ sunt. *Sall. Jug. 21.* *Edificia* Numidarum agrestium, quæ *mapalia* illi vocant, oblonga, incurvis lateribus tecta, quasi navium carinæ sunt. *Cf. Hieronym. in prol. Amos.* *Agrestes* quidem casæ, et furnorum similes, quas *Afri* appellant *mapalia.* *Liv. 30. 3.* *Hibernacula* *Carthaginiensium,* congesta temere ex agris materia exadificata, lignea ferme tota erant. *Numidæ* præcipuè arundine tectis, stercæque pars maxima tectis, passim nullo ordine, quidam extra fossam etiam vallunque habitabant. *Id. ibid. 5.* eadem casæ vocat. *Sil. It. 17. 88.* *Castra* levi calamo, cannaque intexta palustri, *Qualia* *Maurus* amat dispersa *mapalia* pastor, *Aggreditor,* etc. *V. plura* huc pertinentia, apud *Tschuckium* adnotat. ad *Helam 1. 8.* — *Addit Festus,* *mapalia* dici de iis, qui inordinate vivunt. *Mapalia,* inquit, casæ *Punicæ* appellantur; in quibus quia nihil est secreti, solet solute ventibus id vocabulum obijci. Hinc *Seneca Apocoloc. circa med.* Ego, Patres conscripti, vobis interrogare permiseram; vos mera *mapalia* fecistis: volo servetis disciplinam ruricæ. *h. e. vos,* neglecta hujus ruricæ disciplina et dignitate, ex civitate rur fecistis. — In sing. num. *Pat. Flacc. 2. 460.* coit e sparsõ concita *mapali* *Agrestum* manus. — Inter *mapalia* et *magalia* volunt quidam esse discrimen, ut illa sint casæ mobiles, quæ a *Numidis* pasturibus circumferebantur, prout pascendi ratio postulabat: hæc vero stables, ex quibus etiam vici atque oppida muris rincta constituta sint. — Illud certum est *mapalia* primam corripere, *magalia* producere. *MAPPÁ,* æ, f. 1. est vox *Punica,* teste *Quintil. 1. 5. 57.* quem *V.* infra sub II., et significat *lin-teum,* quo manuum atque oris sordes in mensa abstergiunt, *σδύνη* (It. *tonagliuola, salvietta;* Fr. *serviette;* Hisp. *servilleta;* Germ. *d. Fortuch, d. Serviette;* Angl. *a table napkin*). I.) Proprie. *Horat. 2. Sat. 8. 63.* Varius inappa comescere risum *Vix* poterat. *Petron. Satyr. 32.* *Circa* oneratas veste cervicis *laticlaviam* inmisit

rat *mappam. h. e. mappam clavatam,* seu variegatam orbiculis, flosculis, aut stellulis, *Itali* dicunt *tessuta a opera,* vulgo nostrates *intovagata,* *Latini* olim *tabulata.* Hinc *Martial. 4. 46.* *Ri* lato variata *inappa* clavo. *V. LACULATUS. Id. 12. 29.* *Attulerat* *mappam* nemo, dum furta timentur. *V. MANTELE.* — *A mappis* videtur fuisse officium servile in domo *Augusta.* *Inscript. in Nov. lett. di Firenze ann. 1772. p. 694.* *D. N. FLAVIÆ GRAPTÆ IMP. AVG. DOM. . . MAPPIS* etc. *Videtur* hæc ita appellata fuisse, quod *inappas* custodiret, sive illæ essent *mappæ* circensibus, sive potius *lin-tea,* quibus manuum atque oris sordes in mensa abstergebantur, *Italice* *salviette,* vel quibus lotæ manus sicari solebant, quæque Græcis dicuntur *χερομακτα,* *Italis* *sciugatoi,* nostratibus vulgo *sciugamani,* ut placet *Christ. Amadulio.* II.) Translate. ¶ 1. In circensibus *mappá* signum dabatur. *Quintil. 1. 5. 57.* *Mappam,* usitatum circõ nomen, *Pæni* sibi vindicant. *Quo* loco respicit ad veterum morem, apud quos jam inde a *Neronis* tempore in circensibus editor *mappæ* projectione signum dabat. *Sueton. Ner. 22.* Aliquo liberto mittente *inappam,* unde magistratus solent. *Juvenal. 11. 191.* Interea *Megalasiarum* spectacula *inappæ.* *Martial. 12. 29.* *Cretatam* prætor quam vellet mittere *mappam.* *Tertull. Spectac. 16.* *De* inde ad signum antii pendunt, unius dementiæ una vox est: *Misit,* dicunt, et nunciant invicem, quod simul ab omnibus visum est. *Teneo* testimonium cæcitatõ, non vident missum quid sit, *mappam* putant. — *Mittendæ* *mappæ* originem sic tradit *Cassiod. 3. Variar. 51.* *Mappa,* quæ signum dare videtur circensibus, tali casu fluxit in morem. *Quom* Nero prandium protenderet, et celeritatem, ut assolet, avidus spectandi populus flagitaret, ille *mappam,* qua tergendis manibus utebatur, jussit abijci per fenestram, ut libertatem daret certaminis postulati. Hinc traciuntur, hoc est de scorto natus, certa videatur esse *promissio* circensium futurorum. Hæc *Cassiod.* Ceterum mos fuit multo antiquior, ut magistratus committendorum ludorum signum daret, sive *mappa* sive alia re *mapiam.* *Ennius* apud *Cic. 1. Divinat. 48. 107.* *Expectant,* veluti ronsul quam mittere signum *Vult,* omnes avidi spectant ad carceris oras, *Quam* mox emittat pletis et faucibus currus. *V. et Liv. 8. 40. et 45. 1.* ¶ 2. *Aliam* *mappæ* notionem *V.* in *LINTEUS.* *MAPPÉLIA,* æ, f. 1. deminut. a *mappa,* parva *mappa.* *Isid. 19. Orig. 26.* *Mappa* —, cujus deminutivum *mapPELLA* est. *MAPPÉLIA,* æ, f. 1. deminut. a *mappa,* parva *mappa,* *lin-teolum.* *Hieronym. Ep. 108. n. 28.* *Ipsa* (*morientis*) assidue lertulo, *Dabellum* tenere, aquam calidam temperare, *mapPELLam* appuere. *Alii* leg. *matolam.* *MARÄTHRITES,* æ, m. 1. *μαραθρίτης* *subaudi* *οβος,* *marathrum* infusum habens. *Column 12. R. R. 35.* inii. *Vinum* *absinthiten,* et *hyssopiten,* et *marathriten* sic condire oportet. *V. ABROTONITES.* *MARÄTHRUM,* i, n. 2. *μαραθρον, sinocchio,* appellatio Græca *ryis* herbæ, quæ Latine *feniculum* dicitur. *Ovid. de medic. fac. 94.* *Profiat* et *marathrum* bene olentibus addere *myrrhis.* *Alii* leg. *marathros.* *Plin. 9. Hist. nat. 27. 41. (99).* *Anguis,* visu obscurato, *marathru* herbæ sese affricans, oculos laungit ac refuget. *Adde eum. 30. ibid. 4. 9. (27); et Theod. Priscian. 1. 14. ad fin.* *MARCELLA,* Grum, n. plur. 2. festum *Syracusorum,* in memoriam *M. Claudii Marcelli,* qui eos ab *rebellibus* liberaverat. *Cic. 4. Ferr. 21. 51. et 63. 151.* *MARCEUS,* entis. *V. voc. seq. in fin.* *MARCEO,* es, ii, ere, n. 2. Præter. *marcui* firmatur ex composita *emarcui;* et occurrit tantum apud *Vulgat. interpr. Ezech. 19. 12.* *Virtus* urens siccavit fructum *ryis* (*vinea*): *marruerunt* et *arsæ* factæ sunt *virgæ* rotoris ejus. — *Part. Marcens* in *fin.* — *Marceo* est idem ac *flaccidus,* aut *victus* sum, *torpeo,* *lanqueo:* et videtur proprie dici de iis, quæ cetera sunt et proxime ad putredinem accedunt: nam antequam plane putrescant, vigorem ac vim amittunt, *εσθραίο, σαρπίζο* (It. *essere fiollo o appassito, languire, non aver vigore;* Fr. *être finé, flétri;* Hisp. *maorchitarse, estar marchitado;* Germ. *welk sein;* Angl. *to wither,*

shrink, shrivel, pine away, grow languid or feeble, become faint, droop, grow dull, flag).

I.) Proprie. *Claudian. 3. Rapt. Pros. 244.* cervix redimita jacebat, Et caligantes marcebant fronte coronæ. *Stat. 5. Silv. 5. 29.* en taxa marceat Silva comis.

II.) Translate est torpere, languere, vigorem ac vim amittere. — a) Universim, et præcipue de iis, qui senectute languent. *Lucret. 3. 960.* animi corpus jam marceat, et artus Confecti languent. *Ovid. 1. Amor. 14. 41.* Cur ego plectar amans, si vir tibi marceat ab annis? — b) Speciatim de iis dicitur, qui somno, aut crapula graves fiunt. *Liv. 23. 45.* Marceat luxuria, vino et epulis per totam hiemem confecti. *Claudian. 2. in Eutrop. 44.* Dum gravibus marceat epulis. *Stat. 8. Theb. 220.* ipsaque ad menia marceat Excubiæ. h. e. ebrietate et sopore languent. Sic *Petron. Satyr. 22.* Alii parietibus appliciti, quidam in ipso limine conjuuctis marcebant capitibus. *dormivano profundamente. Justin. 30. 1. 3.* Otio ac desidia corrupti marcebant. *Curt. 4. 13.* Non somno quiescere, sed pavore marcere credebant. *Velley. 2. 84.* Vigeabant in hæc parte miles et impera or: in illa marcebant omnia. — c) Transfertur etiam ad animum et abstracta. *Cels. 2. 2. a med.* Si marceat animus: si loqui et moveri piget: si corpus torpet. *Claudian. Laud. Seren. 226.* nec deside cura Segnis marceat amor. et *Nupt. Honor. et Mar. 205.* quocumque vocaverit usus, Divisa properate manu, nec marceat ulla Segnitias. *Nemesian. 1. Ecl. 60.* Nec segnem passus nobis marcere juventam. *Mamert. Grat. act. ad Julian. 17.* Marcentem jam cupiditatis meæ flammam spei bonæ flatibus excitasti. h. e. pæne extinctam. — Hinc sæpe occurrit

Marceus, entis, particip. pres. flaccidus, vietus, putrescenti similis, strollo, passio, appassito.

I.) Proprie. *Claudian. Epithal. Pallad. et Celer. 96.* marcentes cupio quassare coronas. *Lucan. 6. 646.* Marceotes tenebræ. h. e. situ et putrido aere obsistæ. *Martial. 5. 78.* Mensæ munera si voles secundæ, Marcentes tibi porrigentur uvæ. h. e. passæ.

II.) Translate est marcore plenus, marcidus, languidus, confectus, languido, languente, flacco, spossato. — a) Universim. *Stat. 2. Theb. 630.* fratris moribunda levabat Membra solo Periphæ, læva marcentia colla Sustentans, Jextraque latus. *Ovid. 7. Met. 314.* de senæ marcentia guttura cultro Fodit. Sic *Sil. It. 15. 746.* senex marcentibus annis. *Seneca Agam. 788.* Jam recipit diem marcente visu. *Sueton. Cal. 58.* Marceute adhuc stonacho pridiani cibi otere. *Pers. 4. 36.* Marceus vulva. — b) Dicitur sæpe de crapula onerto, atque ebrio. *Horat. 2. Sat. 4. 58.* Tostis marcentem squillis recreabis, et Afra Potorem cochlea. *Petron. Satyr. 22.* Ancillæ super torum marcentis caput fregit. *Tac. 3. Hist. 36.* Vitellius deses et marceus. *Seneca Med. 112.* Candida thysigeri proles generosa Lyæi, Excute solumoem digitis marcentibus ignem. *Stat. 4. Silv. 6. 56.* Marcentia pocula. h. e. quæ marcentes faciunt. metonymia. At vide quæ dicta sunt in **MARCIDUS** sub II. b). — c) Transfertur ad animum. *Justin. 34. 2. 7.* Quotidiana luxuria ita marceus, ut etiam sensu hominis, nimia sagina, careret. *Val. Max. 2. 6. n. 3.* Apud Athenienses inertia e latebris suis, languore marceus, in forum, perinde ac delictum aliquod, protrahitur. *Tac. Germ. 36.* Nimiæ ac marcentem diu pacem illacessiti nutrierunt. *Seneca Ep. 89.* a med. Mores compece, marcentia in te excita, soluta constringe, contumacia doma.

MARCERO, as, are, a. 1. marcidum reddere et

MARCESCIBILIS, e, adject. qui marcescere potest. Voces a Lexico expungendæ; occurrunt enim tantummodo in *Not. Tit. p. 183.*

MARCESCO, is, ere, n. 3. inchoat. a marceo. Part. *Marcescens II.* — Marcescere est flaccescere vigorem amittendo, ad putrefactionem accedere, putrescere, *μαραινῶμαι* (It. *appassire, infralire, marcirsi*; Fr. *se faner, se fleür, se gâter*; Hisp. *maürchitarse, gastarse, podvirse*; Germ. *weik werden, verwelken*; Angl. *to become withered, shrink, putrify, pine away, droop, decay*).

I.) Proprie. *Plin. 21. Hist. nat. 1. 4. (2).* Quæ spectatissime florent, celerrime marcescunt. *Id.*

10. *ibid. 48. 68. (134).* Corpus occisæ avis statim marcescit. *Sillig.* omisso statim pro marcescit leg. *emarcescit. Id. 16. *ibid. 40. 79. (219).* Fagus et cerrus celeriter marcescit. (Adde *Vitruv. 2. 9. ante med.*) *Id. 25. *ibid. 8. 50. (90).* Chelidooia floret adventu hirundinum, discessu marcescit. *Id. 17. *ibid. 26. 39. (247).* Ficus arbor riguis alitur: pomum ejus marcescit. *Theophrast.* hac ipsa de re verba faciens, non putrescere ficus, sed deteriores nasci ait: *οὐκ ἔδὲ εὐβλαστοτέρα μὲν ὑδρευομένη, τὸν δὲ καρπὸν ἴσχει χείρονα.****

II.) Translate est languescere, infirmum fieri, languere, indebolirsi, inflaccirsi. — a) Universim. De colore *Plin. 37. Hist. nat. 9. 41. (125).* Ille enicans in amethysto fulgor violaceus diluitur in hyacintho: — adeoque non implet oculos, ut pæne non attingat, marcescens celeriter nominis sui flore. h. e. evanescens, intermoriens. Ceterum *Colum. 7. R. R. 7. 1.* Alia genera pecorum, quum pestilentia vexantur, prius morbo et languoribus marcescunt: solæ capellæ subito concidunt. *Plin. 22. Hist. nat. 22. 38. (81).* Marcescentes senio vires exitare. *Sillig.* legit *marcentes* et variantem lect. onisit. *Capell. 1. p. 2.* Hiemali pervigilio marcescentes lucernæ. Similiter *Cæli. Aurelian. 2. Act. 37. sub fin.* Lucernæ flamma marcescens, olei multa infusione frustratur, parva autem adjectione auge sumptione recrescit et rursum ardescit. — b) De iis, quæ crapula languescunt. *Ovid. 1. Pont. 5. 45.* Nec juvat in lucem nimio marcescere vino. — c) Transfertur ad animum. *Id. 2. *ibid. 9. 61.* Ne tua marcescant per inertes otia somnos, Lucida Pieria tendis in astra via. *Liv. 28. 35.* Equitem marcescere desidia.*

MARCIDATUM, i, n. 2. subaudi unguentum, est unguenti nomen a quodam Marcio sic appellati, apud *Isid. 4. Orig. 12. extr.*

MARCIDAT (h. e. marcidus fil), τήκη, τήκατα. *Gloss. vet.*

MARCIDULUS, a, um, adject. deminut. marcidi, languidetto. *Capell. 7. p. 236.* Tunc Voluptas marcidulis decenter pæta luminibus Majugenam conspicatur.

MARCIDUS, a, um, adject. (marceo) marceus, flaccidus ac vigore carens, putrefactus, *σαπρός; εὐλός* (It. *appassito, infralito, strollo, marcio*; Fr. *fané, fleür*; Hisp. *marchitado, ajado*; Germ. *weik, matt, morsch*; Angl. *withered, shrunk, rotten, languid, flat, marcid*).

I.) Proprie. *Vitruv. 2. 8. sub fin.* Asseres vetustate marcidi fiunt. *Ovid. 10. Met. 190.* Ut si quis violas, rigovent papaver in horto, Lilliaque infringat, fulvis hærentia virgisi; Marcida demittant subito caput illa gravatum, Nec se sustinent. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 50. (137).* Aures in equis indicia animi præferunt: marcidæ fessis, micantes pavidis, subrectæ furentibus, resolutæ ægris. *Id. 23. *ibid. præm. 4. (7).* Omphacium confert cicatricibus marcidis, auribus purulentis limosis. *Val. Max. 6. 9. n. 5. extern. de cruci affixo.* Putres artus, et tabido cruore manantia membra, et læva situ marcida. *Claudian. 1. Rapt. Pros. 280.* Stagna que tranquillæ potantes marcida Lethes.*

II.) Translate est languens, infirmus, fractus viribus, lasso, inflaccito, spossato. — a) Universim. *Marcidum solem dixit vet. Poeta apud Diomed. 2. p. 445. Putsch.* h. e. fuscum, languidum, pallidum. Ceterum *Val. Max. 7. 7. n. 4. extern.* Marcida senectus. *Claudian. B. Gild. 444.* Umbra dux ipse rosas, et marcidus ibit Unguentis. — b) Speciatim de iis, qui languent et infirmi sunt ac viribus fracti, præsertim vino et somno. *Seneca Med. 69.* Huc incede gradu marcidus ebrio. *Plin. Paneg. 63.* Alii marcidi somno hesternaque cæna redundantes. *Tac. 6. Ann. 4.* Haterius somno ad libidinosos vigiliis marcidus. *Seneca 6. Suasor. p. 38.* Ipse vino et somno marcidus deficientes oculos ad capita proscriptorum levat. *Stat. 1. Silv. 6. 33.* Marcida vina. h. e. quæ marcidos faciunt. metonymia. (*Id.* enim *4. Theb. 652.* Marcidus Liber. At *N. Heliasius ad Claudian. 1. in Eutrop. 110.* *marcida vina* explicat vetusta, languida: quod e Græco οἶνος σαπρός ductum est: V. *Pierson.* ad *Mærid. Atticist. p. 353.* et *Ruhnken.* ad *Rutil. Lup. 2. 7.* Al leg. *Massica* aut *Marsica*. — c) Transfertur etiam ad animum. *Claudian. III. Cons. Honor. 40.* Non tibi desidiæ molles, nec

marcida luxu Otia, nec somnos genitor permisit inertes. — d) Hinc etiam *Apul. 3. Met. Oculi prona libidine marcidi. h. e. libidinoso amore languentes.*

MARCOR, ōris, m. 3. (marceo) qualitas vel conditio ejus qui marcet, Italice *appassimento*, atque adeo putredo, tabes, *μαρασμός* (It. *marciume, putredine*; Fr. *pourriture, putréfaction*; Hisp. *podre, podrecimiento, putrefaction*; Germ. *d. Welkheit, Morschheit, Fäulniss*; Angl. *smuttiness, fading, tarnishing, marcour*).

I.) Proprie. *Plin. 22. Hist. nat. 22. 46. (94).* de boleto. Si caligaris clavus, ferrive aliqua rubigo, aut panni marcor affuerit oascenti. *páxos oasmpōs*, inquit *Dioscor. l. 4. c. 83.* Similiter *Cæli. Aurelian. 2. Acut. 37. extr.* At si febres perseveraverint, ut in marcorem venire ægritudo medietur, quem Græci *μαρασμόν* vocant, ad ejus curationem descendemus etc.

II.) Translate est languor, torpor. — a) Universim est languor, torpor, ut esse solet in iis, qui somno, aut cibo gravantur, aut rebus ad putredinem accedentibus, *νῶκαρ, languidezza, torpore.* *Seneca 3. Quæst. nat. 27.* Inde vitium satis, et segetum sine fruge surgentium marcor. *Cels. 3. 20. de lethargo.* In hoc marcor, et inextinguibilis dormiendi necessitas. *Cæli. Aurelian. 3. Tard. 2. sub init.* Sequitur — marcor ac defectio animi, quam Græci *λεπτοδωμια* vocant. *Theod. Priscian. 4. p. 316. retro ed. Ald.* Fit etiam umbilici marcor, quum jan non poterit valere nutrimentis ministrare. *Stat. 10. Theb. 269.* Cernitis expositas turpi marcore cohortes. h. e. somno. *Capell. 8. p. 270.* Silenus interea, ut Evam consecutus pone vletus atque acclinis adstabat, seu marcore confectus ætatis, sive poculis turgens etc. Sic *Ovid.* Silenum appellat *11. Met. 90.* Stabantem annisque meroque. Cf. *eumd. 4. *ibid. 26.* — b) Speciatim transfertur ad animum. *Seneca Tranquill. 2. a med.* Inde marcor marcorque et mille fluctu: mentis incertæ. *Fellej. 2. 119. 2.* Exercitus marcore ducis, perfidia hostis, iniquitate fortunæ circumventus. *poca vigilanza, disattenzione, stupidizza.* *Stat. 8. Theb. 265.* tum nimio voces marcore superbæ. h. e. superba dicta ex nimio otio et crapula, supra enim dixerat v. 220. ipsæque ad mœnia marcent Excubiæ.*

MARCULENTUS, a, um, adject. (marceo) marcidus. *Fulgent. 2. Mythol. 8.* Marculenta foliorum calvities.

MARCŪLUS, i, m. 2. *martello*, parvus malleus. *Isid. 20. Orig. 7.* Malleus vocatur, quia dum quid calet et molle est, cædit et producit: *marcus*, malleus major; et dictus *marcus*, quod major sit ad cædendum et fortior: *marcellus* medicis: *marculus* malleus pusillus. *Lucilius:* Et velut in fabrica fervens quum marculo ferrum Magnis mulatorum ictibus tundit. *Plin. 7. Hist. nat. 56. 57. (195).* Tegulas invenit Cinyra, et metalla æris, item ferripem, marculum, vectem, incudem. *Martial. 12. 57.* negant vitam Ludimagistri mane, nocte pistores, Arariorum marculi die toto. *Fronto 4. ad Cres. 4.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep. 3. a med.* Alii vecte et malleo silices moluntur, alii autem cælo et marculo gemmulas exculpunt. *Petron. fagna. Tragur. 51. Burmann.* Faber marculum de sinu protulit, et phialam belle correxit. Al. leg. *martolium*, vel *martelolum*: quod habetur et apud *Sarisber. de nugis Curial. l. 4. c. 5.*, ubi de re eadem, de qua *Petron.*, verba facit. — Quod de *marco* et *marcello* tradit *Isidor.*, indiget auctoritate probati Latini scriptoris. *Harduin.* ad *Plin. loc. cit.* testatur, in omnibus MSS. *martulum* legi: quod probat etiam *Voss.* in *Etymol.*; videtur enim esse magis antiquum, et Latinum. *Caper* tamen de *Orthogr. p. 2245. Putsch.* *Martulus*, inquit, est sacerdos a Marte, non marculus. Apud *Paul. Diac. p. 125. 13. Mill.* hæc habentur: *Marculus* diminutivum a *Marco*. *Müllerus* in *Supplem. adnotat.* hæc addit ad h. l.: Rectissime monuit *Meursius* crit. *Arnob. III. 9. Opp. T. VI. p. 139.* non *Marco*, tamquam prænomen, sed *marco*, i. e. malleo, scribendum esse. Comprobat hæc sententiam *Isid. loc. cit. init.* hujus vocis. — Ceterum *marculus* potest esse pro *malculus* a *malleus* (quorum cf. *μαλάκος* et *mulcare*), ut scribitur *Parilia* et *Palilia*: apud *Plin.* vero *martulus* potest esse pro *malculus*, ut *sircitula* et *sircula*.

Ita Döderlein. Latein. Synonym. vol. 6. p. 212. At Sillig. apud Plin. legendum præfert *martulum*, quod pro *marctulum* esse potest.

MARCUS, i, m. 2. malleus major, ut tradit Isid. nulla tamen Latini scriptoris auctoritate fretus. Sed V. voc. præced. ad fin.

MARE, is, n. 3. In Ablat. sing. *marī* habet, et *mare*. Lucret. 1. 16f. E in mare primum homines, e terra posset oriri, etc. Ovid. 5. Trist. 2. 20. Exiguū pleno de mare demat aquæ. Id. 4. Pont. 6. 46. Ister In caput Euxino de mare vertet iter. Adde Varr. utrumque apud Charis. 1. p. 45. et 111. Putsch. et Priscian. 7. p. 759., item Plaut. Rud. 4. 3. 42., ut quidem Priscian. legit. nam *marī* alii: item Cajum Dig. 1. 8. 5., Moctian. ibid. 32. 1. 17., Jabolen. ibid. 41. 1. 58. et Callistrat. ibid. 47. 9. 6., quibus loca Torrentin. ex Pandectis Florentin. edidit *mare*, alii *marī*. — In plur. num. nec *marium*, nec *maribus* dici vult Charis. ibid. p. 21., *marium* tamen agnoscit Priscian. 7. p. 770. pro quo *marum* dixit Nævius ibid. Neptunum regnatorem marum. Cæsar vero 5. B. G. 1. Navea paullo latiores, quam quibus in nostris ultimū maribus. — Ceterum *mare* (quod ratione habita etymi conjungi potest cum Celtica voce *mor* idem significans) est congregatio aquarum salis asporis, pontus, *ἡ θάλασσα* (It. *mare*; Fr. *la mer*; Hisp. *el mar*; Germ. *d. Meer*; Angl. *the sea*).

1.) Proprie. ¶ 1. Generalim. — a) Universim. Ennius apud Probum ad Virg. 6. Ecl. 31. Jupiter, tuque adeo summe Sol, qui omnia res inspicis, Qui mare, terram, cælum contines tuo cum lumine, Inspice hoc faciuna. Id. apud Macrob. 6. Saturn. 2. venti Indu in mari magno ductus extollere certant. Id. apud Non. p. 183. 17. Merc. Alia ductus disfert, dissapat Visceratis membra, maria salsa spumant sanguine. Id. apud Gell. 2. 26. Verrunt extemplo placidum mare marmore flavo: Cæruleum apumat sale conferta rate pulsum. Cato apud Charis. 2. p. 185. Putsch. Deinde postquam Massiliam præterimus, inde omnem classem ventus auster lenis fert, mare velis florere videres. Cic. 5. Tusc. 24. 69. Quibus cavernis (terra) maria sustineat. Id. Cluent. 49. 138. Mare, quod sua natura tranquillum est, ventorum vi agitur atque turbatur. Id. 8. Att. 3. a med. Infero mari navigandum est. Id. Pis. 24. 57. Mare vastissimum hieme transire. Cæs. 3. B. G. 12. Summa erat vasto atque aperto mari, magnis aestibus, difficultas navigandi. Virg. 2. Æn. 780. vastum maris æquor arandum. et 3. ibid. 144. ire mari. et 1. ibid. 30. errare maria omnia circum. et 10. ibid. 197. sulcare maria. Horat. 1. Ep. 11. 27. trans mare currere. *passar il mare, andar oltre mare*, in regiones Orientis. Id. 1. Sat. 1. 29. nauæque, per omne Audaces mare qui currunt. Id. Epod. 9. 32. ferri incerto mari. Ovid. 9. Met. 590. mari tuto decurrere. Plaut. Trin. 4. 1. 13. Mare inodum. Id. Rud. 4. 2. 5. fluctuosum. Horat. 3. Od. 4. 45. ventosum. et ibid. 1. 26. tumultuosum. Id. Epod. 2. 6. iratum. Virg. 8. Æn. 671. tumidum. Id. 2. Ecl. 20. Quum placidum ventis staret mare. Plaut. Pæn. 3. 1. 4. tranquillum. Virg. 3. Æn. 106. venti voluunt mare, magnaque surgunt Equora. et 7. ibid. 528. Fluctus uti primo cepit quum albescere vento, Paullatim sese tollit mare, et altius undas Erigit, inde imo consurgit ad æthera fundo. Id. 6. ibid. 351. maria aspera. Id. 2. G. 479. maria alta tumescunt. Cic. Plane. 6. 15. Mare profundum et Immensum. Seneca Med. 411. proceliosum. et ibid. 785. insanam. Id. Troad. 444. inquietum. Tac. 4. Hist. 52. Celerrimas avium frumento onistas sævo adhuc mari committit. Nepos Alcib. 1. Imperator fuit summus mari et terra. Id. Con. 4. Res magnas mari gessit. Horat. 1. Sat. 8. 15. Chium maris experts. h. e. vinum arte imitans Chium, sed in Italia factum, atque adeo mari non transvectum. V. tamen infra sub II. 2. — b) Specialim *mare Oceanum* per appositionem dixit Cæs. 3. B. G. 7. P. Crassus adolescens cum legione vii. proximus mari Oceano in Andibus hiemabat. Tac. 4. Hist. 12. Quam (insulam Bataviam) mare Oceanum (al. Oceanus) a fronte, Rhenus amnis tergum ac latera circumluit. Cf. Plin. 2. Hist. nat. 67. 67. (167). Septentrionalis vero Oceanus majore ex parte navigatus est auspiciis divi Augusti, Germaniam classe circumvecta ad Cimbrorum promontorium: et inde

immenso mari prospecto, aus fama cognito, ad Scythicam plagam et humore nimio regentia. et Felley. 2. 106. extr. Classis (Tiberii), quæ Oceani circumnavigaverat sinus, ab inaudito atque incognito ante mari (h. e. glaciali), flumine Albi subvecta etc. — c) Item specialim, *e mari natos* dicunt Poetæ, quos immiseriores significare volunt et crudeles. V. Tibull. 3. 4. 85.; Catull. 64. 155.; et Ovid. Heroid. 7. 38. — d) Proverbia sunt, quæ sequuntur. — *Mare cælo miscere* proverbialis locutione est omnia perturbare, nihilque non facere, ut quippiam consequere, *metter sossopra*. Proprie Virg. 5. Æn. 790. maria omnia cælo miscuit. Translate Juvenal. 6. 282. clames licet, et mare cælo Confundas, homo sum. — *Terra marique aliquid querere*, est omni diligentia quippiam exquirere, *cæcar per mare e per terra*. Vatinus ad Cic. 5. Fam. 9. sub fin. Ego tamen, terra marique ut conquireretur, præmandavi. Plaut. Pæn. prol. 105. Filias pater mari terraque usquequaque quaerit. Sall. Cat. 13. Vescendi causa terra marique omnia exquirere. — *Maria et montes polliceri*, magna promittere illicendi causa, *prometter mari e monti, Roma e toma*, apud Sall. Cat. 23. — *In mare fundere aquas*, habenti et abundantis dare, *portar aqua al mare*. Ovid. 5. Trist. 6. 43. His qui contentus non est, In litus arenas, In segetem spicas, In mare fundat aquas. — *Fiam qui nescit, qua deveniat ad mare, eum oportet amnem quaerere comitem sibi*: qui per se non sapit, aut valet, obtinetur alteri, et operam quaerit. Plaut. Pæn. 3. 3. 14. ¶ 2. Specialim mare dicitur pars aliqua maris. — *Nostrum mare est mediterraneum*. Cæs. 5. B. G. 1.; Sall. Jug. 20.; Plin. 6. Hist. nat. 28. 32. (142); et Lucan. 8. 293. — *Mare superum* est Adriaticum et Ionicum. Cic. 3. Orat. 19. 69.; Cæs. 5. B. G. 1.; Mela 2. 4.; Plin. 3. Hist. nat. 5. 6. (44). et 10. (75). — *Mare inferum* est Tyrrenum. Cic. 8. Att. 3. 5., item Cic. Cæs., Mela et Plin. locc. cit. — Similiter *mare Myrtoum, Bubrum* etc. V. has voces.

II.) Translate. ¶ 1. *Mare interdum est regio maritima et insulae inatis*. Nepos Con. 4. Ad mare missus est, ut Cypris et Phoenicibus naves longas imperaret. Tac. 1. Hist. 2. Plenum exiliis mare. ¶ 2. Aliquando ponitur pro aqua maris. Virg. 10. Æn. 377. Ecce maris magna claudit nos obje pontus; Deest jam terra fugæ. Sunt tamen, qui hunc locum aliter interpretantur. Plin. 14. Hist. nat. 7. 9. (73). Vinum mari condire. Sunt qui huc referunt et illud Horat. supra cit. 1. Sat. 8. 15. Chium maris experts. Acro enim ait ad h. l.: Id est, sine aqua marina. ¶ 3. Item factes et color maris. Plin. 37. Hist. nat. 6. 21. (80). de opalis. Est in his carbunculi tenuior ignis: est amethysti fulgens purpura; est smaragdi virens mare. ¶ 4. *Mare aeris est vastum aeris corpus*. Lucret. 5. 276. quodcumque fuit de rebus, id omne Aeris in magnum fertur mare.

MARETENSUS et *rectius* divisim *mare tenus*. ¶ 1. Est usque ad mare, *fino al mare*. V. TENUS sub 1. ¶ 2. Apud sequioris ævi scriptores interdum est, secus mare, propter mare, *lungo o lunghe so il mare*. Cæc. Aurelian. 1. Tard. 2. de scotomaticis. Est denique latus passionis affectio salutis innoxia, hoc est sine ullo periculo, nisi quis maretenus, aut ex alto cadens, ratione cæsus potius, quam passionia violentia, perire videatur. non v'ha periculo se non allora che alcuno cada o passeggiando lunghe so il mare, oppur da un'altura. Similiter Id. 3. ibid. 1. ad fin. Utilis denique merita et plurima maretenus conversatio, atque consuetudo frigidi lavacri. V. et MEDIATENSUS sub 2.

MARGA, æ, f. 1. *marna*, genus terræ in modum cretæ albæ, qua rustici utuntur ad agros stercorandos. Multa de ea Plin. 17. Hist. nat. 6. 4. (42). Videtur eadem fuisse ac fossicia creta, qua Varro 1. R. H. 7. 8. narrat in Gallia transalpina intus ad Rhenum stercorari agros.

MARGARIDES, um, f. plur. 3. *μαργαρίδες*, palma: a margaritis, quoniam breves, candidæ et rotundæ sunt, acinis, quam balanis similiores. Plin. 13. Hist. nat. 4. 9. (42).

MARGARITA, æ, f. 1. et margaritum, i, n. 2. De quantitate. Prudent. 10. *περὶ σταφ.* 618. Jam jam silebo: margarita apargere Christi veterum inter immundos suos. Id. Psychom. 871. Margaritum

ingens opibusque et viribus bastæ Mercata. Priore loco secundam corripit, quod et Petron. facit Salyr. 55. Posteriore producit: quod facit etiam Venantius. V. MARGARITATUS. Sed corripere rectius est. Gregor. Nazian. *carm.* 40. etiam pænultimam corripuit: *Θραυσοῖο χαρῖν, καὶ μαργαρίτην πολυτίμηον*. — De genere autem hæc Charis. 1. p. 84. Putsch. Margarita feminini generis est, quia Græca nomina *ης* terminata in a transeunt et sunt feminina, ut *ὁ χαρῖτης* hæc charta, *ὁ μαργαρίτης* margarita, aut communia, ut *ὁ καὶ ἡ ἀθλητής* athleta. Ergo neutraliter hoc margaritum dicere vitiosum est; et tamen multi dixerunt, ut Falgius in epigrammate: *Situ rugosa, rotunda margarita*; et Farro epistularum 8. *Margaritum unum, margarita plura*. Sed idem Varro sæpe et alii plures *margarita* femine dixerunt; in genitivo tamen plurali, non nisi feminino genere *margaritarum*. Sed Id. Charis. ibid. p. 42. margaritum neutro genere dicendum contendit. — Ceterum *margarita* vel *margaritum* est unio, calculus candidus in concavis maribus nascens, in femininarum delictis et mundo mulieris præcipuus. V. Plin. 9. Hist. nat. 35. 53. (105), Solin. 53. et Ammian. 23. in fin., ubi multa de his *μαργαρίτης ἕδος, μαργαρίτη* (It. *perla*; Fr. *perle*; Hisp. *perla*; Germ. *d. Perle*; Angl. *a pearl, margarite*). Occurrit — a) Forma *margarita* fem. Varro apud Non. p. 213. 30. Merc. Altera exorat patrem libram ocellatorum, altera virum semodivum margaritarum. Cic. 6. Ferr. 1. 1. Nego ullam gemmam fuisse, aut margaritam, quin abstulerit. Id. Orat. 23. 78. Removebitur omnis insignis ornatu, quasi margaritarum. Cf. Quintil. 11. 1. 3. et Plin. loc. cit. Repotantibus purpuras, conchyliis, margaritis. Scævola Dig. 35. 2. 26. Linea margaritarum. un filo di perle. — b) Forma *margaritum* neut. Varro apud Non. p. 213. 24. Merc. Gemma ephippia et arma margarito candidantia. Tac. Agric. 12. Gignit et Oceanus margarita, aed subfusca et liventia. Adde Ulp. Dig. 19. 5. 17.; Tertull. 2. ad Uxor. 5. et Pall. 5.; et Prudent. locc. cit. sub init. — c) Est etiam appellatio blandientis. Augustus enim apud Macrob. 2. Saturn. 4. Mæcenatem Tiberinum *margaritum* vocat. — Apud Petron. fragm. Tragur. 64. *Burmman*. margarita est nomen catellæ, vel dicitur de catella, tamquam de re valde cara.

MARGARITARIA, æ, f. 1. V. voc. seq. in fin. MARGARITARIUS, a, um, adject. (margarita) ad margaritas pertinens. P. Victor. de regionib. Urbis R. reg. 8. Porticus margaritaria. h. e. in qua erant margaritarum negotiatores. — Hinc *Margaritarius*, ii, m. 2. absolute, substantivorum more, est margaritarum negotiator, vel piscator, vel custos, *μαργαρίτημπορος*. Inscript. apud Henzen. 7244. c. ATRILIVS SEBRANI L. EYHODVS MARGARITARIVS DE SACRA VIA IN HOC MONUMENTO CONDITVS EST. Sic alia apud Reines. cl. 11. n. 110. MARGARITARIO DE SACRA VIA. Alia apud Murat. 892. 2. CELESTIVS LIVIAE MARGARITARIUS. h. e. qui ejusdem margaritis custodiebat. Adde aliam apud Gruter. 1116. 9.; et Firmic. 4. Mathes. 6. — In alia Inscript. apud Gruter. 340. 2. ponitur *margaritarius* inter numisteria equorum circensium: sed quodnam ejus officium fuerit, non constat. V. Joann. Argol. in not. ad Panvin. de lud. Circensib. l. 1. c. 15.

Margaritaria, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, quæ in margaritis negotiatur. Inscript. apud Murat. 964. 1. MARGIA T. F. SEVERA AVRABIA ET MARGARITARIA DE VIA SACRA.

MARGARITATUS, a, um, adject. margaritis ornatus. Venant. 8. *carm.* 6. 266. Margaritato flexitis arte sinu. Hic licenter secunda syllaba producitur.

MARGARITIFER, fera, ferum, adject. margaritas ferens. Plin. 32. Hist. nat. 11. 53. (147). Concharum genera, inter quæ et margaritifera.

MARGARITON, onis, in. 3. deminut. margariti, *gioja, giojello*, adjectum legitur puella bimbo, quia cum nutritores quasi parvum margaritum amarent earumque haberent. V. MARGARITA sub c. Inscript. apud Fabrett. p. 44. n. 253., quæ est apud Orell. 2682. SEX. BRVTIVIVS JVVENI MARGARITONI CARISSIMO. VIXIT ANNIS II. MENS. VII. DIEB. XVIII. FECIT L. VIRGIL. ITALICUS ET CLAYDIA LAYDIGE.

MARGARITUM. V. MARGARITA.

MARGINATUS, a, um. V. voc. seq.

MARGINO, as, avi, atum, are, a. 1. (margo). Occurrunt totum Part. *Marginatus* et *Marginandus*. — Marginare est marginem circumdare et commuicare, *fare orlo o margine*.

I.) Propria. Liv. 41. 27. Censores vias sternendas silice in urbe, glareas extra urbem substernendas, marginandasque, primi omnium locaverunt. h. e. extrema ora hinc et inde assurgente muniendas, vel crepidinibus, Italice *marciapiedi*, ornandas. Plin. 35. Hist. nat. 12. 45. (154). Ex hac æde, quom referretur, crustas parietum excisas tabulis marginatis inclusas esse. h. e. quæ marginem promicentiosem haberent, quo crustas includerentur et continerentur. Sidon. 4. Ep. 20. Viridantia saga limbis marginata punicicis orlatis.

II.) Translate et includere. Alcim. Homil. de rogat. circa med. Eligitur tempori (rogationibus celebrandis) triduum, quod inter Ascensionis sacra cultum diemque Dominicum, quasi quodam opportunitalis propriæ limbo, circumpositis solemnitatibus marginaretur.

MARGO, inis, m. et f. 3. (quod ratione habita etymii conjungi potest cum Germ. *Mark*: et neque apud Ciceronem, neque apud Cæs. usquam occurrit) est extrema alicujus rei ora, ut libri, agrî, viæ, imperii, Dumins, crepido, *ῥάκονδον* (It. orlo, margine, sponda, *astremità*; Fr. bord, *extremité*, *marge*; Hisp. *extremidad*, *borde*, *margen*; Germ. *der Rand*; Angl. *a brink*, *brim*, *bank*, *margin*, *edge*, *border*, *verge*, *extremity*). Varro 3. R. R. 5. 9. Flumen, quod per villam sult, liquidum et altum, marginibus lapideis. Plin. 9. Hist. nat. 36. 61. (129). Margo conchæ. Id. 30. ibid. 13. 39. (113). ulcers. Id. 37. ibid. 2. 7. (18). calicis. et ibid. 8. 37. (117). gemmæ. Lucan. 9. 353. stagni. et ibid. 609. et Ovid. 3. Met. 162. fontis. Id. 1. Met. 729. et 5. ibid. 598. ripæ. Val. Max. 5. 6. n. 4. exte-rn. agrî. Sil. It. 6. 360. puppis. Lucan. 10. 486. Nec non et ratibus tentatur regia, qua se Protulit in medlos audaci margine fluctus Ambitiosa domus. Ovid. 1. Met. 13. nec brachia longo Margine terrarum porrexerat Amphitrite. h. e. ora, litore. Stat. 3. Theb. 407. Solverat Hesperii dexvero margine ponti Flagrantes sol pronus equos. h. e. ors occidua. Vitruv. 5. 12. Margo, quæ sustinet arenam. Emil. Macer apud Charis. 1. p. 49. Putsch. fluviorum margine summa. Rabir. ibid. Idæos summa cum margine colles. Juvenal. 1. 5. summi plena jam margine libri. Ovid. 9. Met. 563. Talia nequicquam perarantem plena reliquit Cera manum, summusque in margine versus adhæsit. et 1. Amor. 11. 27. Margine in extremo littera rasa. Quintil. 1. 1. 27. Scribens continebitur utrimque marginebus. Rursus Ovid. 2. Trist. 199. Hæc est Ausonio sub jure novissima, vixque hæret in imperii margine terra tui. *Fultimo confine, le frontiere*. (Adde Plin. 12. Hist. nat. 20. 43. (98).) Stat. 2. Silv. 1. 44. Ingenuique super crines, mollisque decoræ Margo comæ. et 3. ibid. 2. 53. Claudere auspensos oculorum margine fetus. Plin. 9. Hist. nat. 10. 12. (37). Dentes non sunt testudini, sed rostri margines acuti. In vel. Inscript. apud Gruter. p. 207. ΤΕΘΥΛΑΣ ΠΡΙΜΟΡΕΣ ΟΜΝΕΣ ΙΝ ΑΝΤΕΡΑΓΜΕΝΤΟ ΠΕΡΡΟ ΠΙΣΤΟ ΜΑΡΓΙΝΕΜΩ ΕΙΜΟΝΙΤΟ. et μοζ ibid. ΕΥΜ ΠΑΡΙΕΤΕΜ ΟΥΜ ΜΑΡΓΙΝΕ ΑΛΤΥΜ ΠΑΚΙΤΟ ΠΕΔΕΣ ΔΕΟΜ. h. e. con un labbro superiore posto. Stat. 4. Silv. 4. 54. Maroneique sedens in margine templi. h. e. in limine, in atrio.

MARGUS, i, m. 2. mensula nautarum; nomen fortasse a margo, inis, derivatum. Gloss. Philox. Margus, *τραπέζιον τῶν ναυτῶν*.

MARINUS, a, um, adject. (mare) ad mare perti-nens, *θαλάσσιος* (It. di mare, *marino*; Fr. de mer, *marin*; Hisp. *marino*; Germ. *zum Meere gehörrig*; Angl. of the sea. *living in the sea, marine*). Cic. 2. Nat. D. 16. 43. Marini terrenique humores. Id. 2. Divinat. 14. 34. Marini æstus. Virg. 1. G. 362. Marinas fulcæ. et 2. ibid. 160. Marinas fremitus. et ibid. 68. casus abies visura marinos. Ulp. Dig. 14. 1. 1. et Scævola. ibid. 50. 5. 3. Marinas naves. h. e. quæ mari decurrunt: et distinguuntur a fluvialibus. Catull. 64. 16. Nymphæ marina. h. e. quæ mare incolunt. Horat. 3. Od. 26. 5. Marinas Venus. et ibid. 23. 15. Marinas tos. h. e. rosmarinum. Plin. 9. Hist. nat. 5. 4. (10).

Visum ab his in Gaditano oceano marium hominem, toto corpore absoluta similitudine: ascendere quem navigia nocturnis temporibus, statimque degravari, quas insederit partes. Inscript. apud Orell. 3655. NAVICULARII MARINI ARELATENSES. — *Marinus morsus* apud Plin. 36. Hist. nat. 26. 65. (190). est acrimocla et mordacitas salsi saporis aquæ marine. — De marinis Laribus V. in PERMARINUS. — NB. De nom. propria V. ONOM. — Hinc

Marinum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, quod maris proprium est, quod ad mare perinet. Quintil. 5. 10. 61. Terrenum differt a marino. Cæsar. Aurel. 4. Tard. 3. med. Tunc vino leni atque carne volantem vel marinorum utendum, ut squillæ, nulli etc. V. et MARITIMUS in flo.

MARISCA, æ, f. 1. ficus grandior, sed insipida: a mas, maris, quasi mascula, ob magnitudinem, *Βουσκον*.

I.) Proprie. — a) Absolute. Colum. 10. R. R. 415. Purpureæque chelidonie pinguesque mariscæ. Martial. 7. 25. Infantii melimela dato satuasque mariscas. Seneca Suasor. 2. a med. Eo perveit insaniam, ut ficos non esset, nisi mariscas. — b) Cum voce *ficus* per appositionem. Cato R. R. 8; et Plin. 15. Hist. nat. 18. 19. (72). Ficos mariscas in loco cretoso aut aperto serito. Varro apud Non. p. 550. 31. Nuces Græcæ et mariscæ fici. Adde Varron. 1. R. R. 6. 4. et 9. 5.

II.) Translate. ¶ 1. A fructus hujus similitudine etiam mariscæ dicuntur tubercula ulcerosa, quæ ex præpostera libidine circa podicem nascuntur, *creste* Italice. Juvenal. 2. 13. Cæduntur tumida, medico ridente, mariscæ. ¶ 2. *Marisca* vocatur etiam podex muliebris. Martial. 12. 97. Non eadem res est: clam volo, oculo mariscam. Ne dubites, quæ sit chia: marisca tua est. h. e. podex tuus, o zelotypa, similis est mariscæ satuæ, podex vero pueri chie fici, cujus sapor pungens gratus est palato. V. CILIUS.

MARISCOS vel

MARISCUS, i, m. vel mariscum, i, n. 2. juncus marinus, idem atque holoschænus, unde tegetes texuntur: a mas, maris. Plin. 21. Hist. nat. 18. 69. (112).

MARITA, æ, f. 1. V. MARITUS in fin.

MARITALIS, e, adject. (maritus) conjugalis, *maritale*, *γαμικὸς*. Colum. 12. R. R. præm. 1. Maritale conjugium sic comparatum esse natura. Ovid. 2. Art. am. 258. Maritalis vestis. Val. Max. 9. 1. n. 9. fax. et 6. 3. n. 10. Maritale supercilium. Juvenal. 6. 43. maritali jam porrigit ora capistro. h. e. jugum subit mstrimonii. Seneca Cædip. 956. Maritales oculi. h. e. quibus quis aliquam affectu maritali aspectu. Capell. 2. p. 30. Maritalis Olympus. scil. quia in Olympo habitat Mercurius, qui futurus erat Philologiae maritus.

MARITATUS, a, um, adject. (marita) ad maritiam, h. e. ad uxorem pertinet. Pecunia maritata apud Plaut. Epid. 2. 1. 11. quæ cum uxore conjuncta est. h. e. cujus possessio est penes uxorem: seu quæ habetur a marito ex dote, uxore vivente. Plauti verba sunt: ap. Pulcra edepol dos pecunia est. re. Quæ quidem pol non maritata est. — De particip. V. in MARITO.

MARITIMA, orum, n. plur. 2. V. MARITIMUS sub 1. e.

MARITIMENSIS, e, adject. (mare) idem ac maritimus. M. Baro de cas. ltt. p. 236. Coes. Limite maritimenses Gallicum (agrum) intercidunt.

MARITIMUS et prisco more maritimus, a, um, adject. (mare) qui mare accollit, qui ad mare est, vel fit, maritius, *ἐπιθαλασσιος* (It. *marittimo*; Fr. de la mer, *maritime*; Hisp. *marittimo*; Germ. *zum Meere oder zur See gehörig*; Angl. of the sea, *maritime*).

1.) Proprie. — a) Universim est qui mare accollit, qui ad mare est, vel fit. Cæs. 2. B. G. 34. Maritimæ civitates. Cic. 2. de republ. 18. Maritimæ silvæ. h. e. quæ sunt ad mare. Id. 7. Ferr. 27. 69. Homines maritimi. Id. Partit. orat. 10. 36. Luci maritimi, an remoti a mari, plani an montuosi. Plin. 6. Hist. nat. 27. 31. (140). Maritimus portus. porto di mare. Auct. B. Afr. 85. Porta oppidi maritima. che va al mare. et Auct. B. Alex. 26. Egyptus maritimo accessu Pharo, pedestri Pelusio iuvata. per via di mare, per via di terra. Nepos Att. 14. Villam habere suburba-

nam, aut maritimam. sul mare. Cic. Planc. 40. 96. Maritimus cursus. viaggio per mare, navigazione. Plin. 14. Hist. nat. 2. 4. (32). Maritimo afflatu gaudent vites. aria di mare. Cic. 5. Tusc. 14. 40. Ora maritima. il litorale. Id. 2. Att. 16. in fin. Te hospitio agresti accipiemus, quoniam maritimum hoc contempsisti. Id. 7. Ferr. 27. 69. Homines a navigando, rebusque maritimis remotissimos. Cæs. 3. B. G. 5. Præerat Egyptiis navibus Pompejus filius, Asiaticis Lælius, Achaicæ classis Libo: toti tamen officio maritimo Bibulus præpositus cuncta administrabat. Nepos Arist. 2. Summa imperii maritimi. il generalato del mare. Auct. B. Alex. 25. Dimicationem maritimam feliciter conficere. Liv. 21. 63. Maritimæ naves. h. e. quæ a fluvialibus distinguuntur. Sic Jabolen. Dig. 33. 7. 11. Maritimæ insulæ. Nepos Themist. 2. Prædones maritimi. corsari. Flor. 2. 2. Maritimus triumphus. navale. — b) Speciatim ponitur et pro marino. Cæs. 4. B. G. 29. et Cic. 2. Nat. D. 53. 132. Maritimi æstus. Varro 1. R. R. 7. 8. Sol maritimus. Nepos Att. 6. Maritimis fluctibus jactari. — c) *Maritimæ usuræ* apud Paul. Dig. 22. 2. 6. sunt, quæ ex nauticis negotiis percipiuntur. — d) *Maritimæ nuptiæ* apud Cic. 3. Nat. D. 18. 45. sunt quibus Thetidem Peleus duxit: et terrenis opponuntur. — e) Hinc *Maritima*, orum, n. plur. 2. absolute, sunt loca ad mare. Cic. 2. Fam. 16. ante med. In maritimis sum. Et cum Genit. Plin. 6. Hist. nat. 34. 39. (212). Maritima Africa. et Flor. 4. 12. Hibernas in Tarraconis maritimis. sul litorale. — *Maritima* dicuntur etiam alimenta, quæ mane hominibus præbet, a Cæsar. Aurelian. 4. Tard. 3. ad fin. Item elbo danda alica cum vino melino, aut murino aqua temperato: tum plurimo profectu accedente dandi turdi atque pulli gallinacei etc. Item maritima, quæ sunt densioris carnis. Agrestium quoque, hoc est leporis vel capræ conveniunt pulmenta. Id. ibid. ad med. hæc eadem *marina* vocavit: V. MARINUS in flo.

II.) Translate, *maritimi* mores sunt incerti, inconsistentes instar maris, apud Plaut. Cist. 2. 1. 11. Modo quod suavit, dissuadet; quod dissuasit, id ostendit. Maritimis moribus mecum experitur. — Hinc

Maritima, orum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, V. sub 1. e.

MARITO, as, avi, atum, are, 1. (maritus). Part. *Maritatus* 1. b.; *Maritandus* 1. a. et II. 2. — Maritare est uxorem dare, nuptui tradere; dicitur enim de viris et de mulieribus, *συνοικίζω* (It. *spasare*, *maritare*; Fr. *donner en mariage*, *marier*; Hisp. *casar*; Germ. *verheirathen*, *vermahlen*; Angl. *to marry* or *give in marriage*).

1.) Proprie. — a) De viris dicitur, et quidem magis proprie. Tac. 12. Ann. 6. Quando, maritandum principem, multi suaderent. Huc pertinet lex *De maritandis ordinibus*, quam vel sanxit, vel retractavit Augustus, ut est apud Sueton. Aug. 34., multa continens capita ad matrimonia civium Romanorum pertinentia, quæ magnam partem collegit Holoman. in indice legum Romanarum. — Per tautologiam *Maritare matrimonia* dixit Apul. Dogm. Plat. p. 257. Ouidend. — b) De muliere. Sueton. Vesp. 14. Vitellii fillam splendidissime maritavit. Hieronym. Ep. 77. n. 12. Laudavimus aæpe virgines, viduas ac maritatas.

II.) Translate. ¶ 1. De bestia. — a) Medio-rum apud Græcos more. Varro 2. R. R. 10. 11. de canib. Tunc dicuntur catullis, id est ostendere, se velle maritari. — b) Passive pro gravidari. Colum. 8. R. R. 2. 12. Gallinæ ternæ siogulis maribus maritantur. Cf. Solin. 23. et Plin. 16. Hist. nat. 25. 39. (93). infra cit. sub 3. ¶ 2. Item de arboribus. Horat. Epod. 2. 9. adulta vitium propagine Altas maritat populos. Colum. 11. R. R. 2. 79. Ulmi vitibus maritantur. Ubi *τὸ* vitibus est Ablativus, ut propagine in loco Horatiani. neque enim dicebant *maritare vitem*, sed *arbo-rem*, puta *palmam*, *ulmum*, et hujusmodi, quoni ei vitem sustinendam adjugebant. Id. 4. ibid. 2. 1. Duos palos unius seminis flagellis maritari. et ibid. 22. 6. Ut vitis novellos caules tranamittat, qui possint sua maritare statumina. Id. 5. ibid. 6. 18. Si teneram ulmum maritaveris, novam vitem sufferet; si vetustam vitem applicueris, conjugem necabit. Id. 4. ibid. 1. 6. Maritandæ arbores. ¶ 3.

Est etiam gravidare, secundare. *Claudian.* 2. *Rapt. Pros.* 89. Zephyrus glæbas secundo rore maritat. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 25. 39. (93). Primus est conceptus flare incipiente vento Favonio. Hoc maritatur vivescens et terra: quippe cum etiam æquæ in Hispania. *Id.* 13. *ibid.* 4. 7. (35). ait, *Marem palinæ afflatu visque ipso, et pulvere etiam, reliquas palmas feminas maritare. Solin.* 23. Equæ adsparante Favonio concipiunt, et sitientes viros aurorum spiritu maritatur. *Alcim.* *Avit.* 1. Lymphæ maritavit sitientis viscera terræ. et *Capell.* 1. p. 1. Namque elementa ligas vicibus mundumque maritas.

MARITUS, a, um, adject. (mas) ad conjugium pertinens, conjugio sociatus, maritalis (It. *conjugale, marital; Fr. de mariage, conjugal, nuptial; Hisp. marital, conjugal, nupcial; Germ. ehelich, zur Ehe gehörig; Angl. of or belonging to marriage, matrimonial, nuptial, conjugal, marital.*)

I.) Proprie. — a) Frequenter apud Poetas. *Propert.* 4. 11. 33. Mox ubi jam facibus cessit prætexta maritis. Sic *Ovid. Heroid.* 11. 101. Tolle procul decepte faces Hymenæe maritas. *Id.* 3. *Pont.* 1. 73. socialis amor fœdusque maritum. *Id.* *ibid.* 2. 41. Junonemque, toris quæ præsidet alma maritis. *Id.* *ibid.* 12. 87.; et *Propert.* 3. 19. 16. Juno. sacris quæ præsidet alma maritis. *Ovid. Heroid.* 16. 283. metuis Venerem temerare maritam. h. e. maritalem amorem ac fidem. *Propert.* 4. 3. 11. Hæcne marita fides? *Horat. Carm. sæcul.* 20. Lex marita, ferax proles novæ. h. e. de maritandis ordinibus; de qua *V.* in voce præced. sub I. a. — b) Raro in *prosa oratione. Liv.* 27. 31. Vagabatur cum uno aut altero comite per maritas domos dies noctesque. *Al. male leg.* maritibus.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur de arboribus, quæ adjunctas vites habere possunt. *Cato R. R.* 32. Arboribus facito ut bene maritæ sint. *Catull.* 62. 54. At si forte eadem (vitis) est ulmo conjuncta marito. Sic *Quintil.* 8. 3. 8. Marita ulmus. *Colum.* 3. *R. R.* 11. 3. Olivetum maritum. ¶ 2. Apud serioreis ævi Poetas pro secundante ponitur. *Avien. Perieg.* 339. de *Nilo.* inque jacentem Egyptum susus fluctu premit arva marito. Sic in *Pervigil. Fen.* 4. 11. et 61. Mariti imbres. — Hinc

Maritus, i, m. 2. absolute, substantivorum more, sæpissime est ipse vir, marito.

I.) Proprie. *Plaut. Cas.* 5. 1. 6. Novus maritus. *Cic.* 1. *Invent.* 31. 52. Ut et maritus sis quam optimæ (mulieris) et hæc quam optimo viro nuptia sit. *Id. Rabir. perduell.* 3. 8. Quid enim est tam veri simile, quam cariores huic sororis maritum, quam sororis filium fuisse? *Virg.* 3. *Æn.* 297. Et patrio Andromachen iterum cecidisse marito. *Id.* 4. *ibid.* 103. liceat Phrygio servire marito. *Horat.* 3. *Od.* 14. 5. Unico gaudens mulier marito. *Id.* *ibid.* 5. 6. Milesne Crassi conjugē barbara Turpis maritus vixit? *Quintil.* 6. 2. 14. Alia mariti adversus uxorem moderatio. *Id.* 9. 2. 73. Subjectisse mariti testamentum. *Inscript.* apud *Gruter.* 834. 8. MARITVS PARVI TEMPORIS.

II.) Translate. ¶ 1. A Poetis usurpatur pro sponso, itemque pro amatore. *Propert.* 2. 21. 10. has laudes illo maritus habet. *Virg.* 4. *Æn.* 35. ægram (*Didonem*) nulli quondam flexere mariti. *Tibull.* 3. 4. 31. Ut juveni primum virgo deducta marito. *Val. Flacc.* 8. 16. Hæmonio nunquam spernenda marito, Condita letiferis promit medicamina cistis. ¶ 2. Dicitur interdum de bestiis, il *maschio.* *Horat.* 1. *Od.* 17. 7. Olens maritus. h. e. hircus. Sic ex *Theocrit.* 8. 49. ὁ τράγος, τῶν λευκῶν αἰγῶν ἀνερ. *Virg.* 7. *Ecl.* 7. Vir gregis ipse caper. et *Id.* 3. *G.* 125. Quem legere ducem et pecori dixere maritum. *Colum.* 7. *R. R.* 6. 4. Maritos gregum multos esse oportebit. *Id.* 8. *ibid.* 5. 25. de *gallinacis.* Rarior est in his avibus mariti bonitas.

Marita, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, est uxor, moglie. *Ovid. Heroid.* 4. 134. Et fas omne facit fratrem marita soror. h. e. Juno, quæ Jovis fratris sui uxor est. *Horat. Epod.* 8. 14. Næ sit marita, quæ rotundioribus Onusta baccis ambulat. *Ovid.* 2. *Fast.* 139. hic castas, duce se, jubet esse maritas. *Capell.* 2. p. 32. At cujus esse Divi tibi contigit maritum? *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 299. n. 268. LICINIÆ ACTÆ C. ATILII SEVERINI

MARITAE OPTIMAE. Adde tres alias *ibid.* n. 269., 270. et 271. Sic alia apud *Henzen.* 6191. IVLIAE MAIORI SPONSÆ AC MARITÆ (sic) KARISSIMÆ P. OCTAVIUS LABIUS FL. AVGGG. PP. (h. e. FLAMEN AUGUSTORUM TRIUM, scil. Severi, Caracalli, Getae perpetuus) FEGIT.

Mariti, ðrum, m. plur. 2. de utroque conjugee occurrat apud *Papinian. Dig.* 24. 1. 52. extr. Quo casu inter exteros conditio nascitur, inter maritos nihil agitur. *fra gli ammogliati.* Sic *Apul.* 8. *Met.* Novi mariti. gli sposi novelli, ut nos vulgo dicimus.

MARITUS, i, m. 2. *V.* voc. præced. in fin. MARMARITIS, idis, f. 3. μαρμαριτις, herbæ genus, al. aglaophotis, ob admirabilem colorem: a marmor, quia nascitur in marmoribus Arabiae. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 17. 102. (160).

MARMARÏGA, æ, f. 1. μαρμαρυγή, et MARMARÏGMA, ætis, n. 3. μαρμαρυγμα, macula similis splendori marmoris. *Cœl. Aurel.* 1. *Tard.* 4. Macularum marmoris similia, quæ Græci marmarigmata, sive marmarygas vocant.

MARMOR, ðris, n. 3. μαρμαρος. Marmor etiam olim scriptum fuisse constat ex *Quintil.* 1. 6. 23. Antonius Gniphobolus quidem et ebur, atque etiam marmor fatetur esse: verum fieri vult ex his robura, eburna, marmura. Hinc in *Inscript. sepulchrali* apud *Fabrett.* p. 408. n. 331. Q. MINICIVS MARMYRIS CVRAM HEGIT. h. e. tituli sepulchralis. *V. Mem. dell'Accad. di Torino T.* 33. p. 219. — Marmor gen. masc. est apud *Plin. Valerian.* 3. 14. a. med. Super marmorem aqua lotum fundes medicamen. — Marmor est lapis durus ac solidus, præsertim qui in lapidicinis foditur, et scilpro elaboratur ad statuas, columnas et varia opera ædificiorum: a voce Græca allata, quæ a μαρμαρίζω candico, resplendo; ut proprie de iis dicitur, qui candidi sunt et nitentes (It. marmo, pietra viva; Fr. marbre; Hisp. marmol; Germ. d. Marmor, Marmorstein; Angl. marble).

I.) Proprie. De variis marmorum generibus et coloribus fusc *Plin.* 36. *Hist. nat.* 7. 11. (54). Celeberrima sunt Parium, Lacedæmonium viride, Augustum et Tiberium, utrumque ex Ægypto, Numidicum, Phrygium, quod et Synnadicum, Proconnesium, Caristium, Chium, porphyrites, ophites, Memphites, Syenites etc. — Ceterum *Cic.* 2. *Divinat.* 21. 48. Ut non in omni marmore necesse sit inesse vel Praxitelia capita. *Id. Arch.* 9. 22. Ennius in sepulchro Scipionum putatur esse constitutus et marmore. *Virg.* 3. *G.* 13. templum de marmore ponam. *Id.* 6. *Æn.* 848. vivos ducent de marmore vultus. *Horat.* 2. *Od.* 18. 17. Tu secunda marmora Locas post ipsuni funus. et *Plin.* 36. *Hist. nat.* 6. 6. (47). Secare marmor in crustas. *Ovid.* 1. *Art. am.* 70. externo marmore dives opus. *Quintil.* 2. 19. 3. Si Praxiteles signum aliquod ex molari lapide conatus esset exsculpere, Parium marmor mallem ruder: at si illud idem artifex expolisset, plus in manibus fuisset, quam in marmore. *Id.* 5. 11. 30. Marmora deformata prima manu. *Ovid.* 15. *Met.* 314. Flumen quod tactis inducit marmora rebus. h. e. tactas res in lapidem vertit. — Servus a marmoribus est, qui præst marmoribus comendis, secundis, elaborandis. *Inscript.* apud *Gruter.* 593. 7. M. VLPIVS MARTIALIS AVG. L. A. MARMORIBVS. et *ibid.* 5. T. FLAVIVS SVCESSVS AVG. L. TABVLARIVS MARMORVM LVNENSIVM. h. e. a rationibus marmorum Lunensium, ut est *ibid.* 4.

II.) Translate. ¶ 1. Quod *Cato R. R.* 23. et *Colum.* 12. *R. R.* 20. 8. marmor jubent in vinum indi, marmoris farina intelligunt, et conditura gratia faciunt: cujus meminit et *Plin.* 14. *Hist. nat.* 19. 24. (120). et 23. *ibid.* 1. 24. (45). ¶ 2. Marmora dicuntur ipsa opera et marmore ducta atque confecta. *Horat.* 4. *Od.* 8. 13. incisa notia marmora publicis. *Ovid. Heroid.* 15. 314. Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 38. 39 (127). Praxiteles marmore nobilitatus est Gnidique Veneri. h. e. statua marmorea Veneris Gnidiae, quam sculpsit. ¶ 3. Marmor pro lapis, h. e. miliarium, usurpavit *Martial.* 7. 31. Rus marmore tertio notatum. h. e. ad tertium ab Urbe lapidem. Adde *euſm.* 9. 65. ¶ 4. Poetæ hoc nomen mari tribuunt, vel quia, quum ventis commovetur, candescit, ut est apud *Lucret.*

2. 763. et seq., vel quia æquum et planum est. *Ennius* apud *Gell.* 2. 26. verrunt mare marmore flavo. *Lucret.* loc. cit. Ut mare, quum magni commorunt æquora venti, Vertitur in canos candenti marmore fluctus. *Virg.* 7. *Æn.* 28. lento luctantur marmore tonæ. et *ibid.* 718. Quam multi Libyco volvuntur marmore fluctus. et 10. *ibid.* 208. spumant vada marmore verso. *Sil. It.* 14. 464. infidum marmor. — In illo *Val. Flacc.* 6. 568. jani non per curva volentem Stagna, nec in medio truncantem marmore cervos: marmor est mare glacie duratum. ¶ 5. Marmor etiam dicitur tuber durus vel callus, qui in corona pedum anteriorum, latere interiore, equis nascitur: quod vitium gregalibus equis accidere solebat. *Veget.* 3. *Veterin.* 48. 1. *Schneid.* Plerumque in genibus, vel articulis aut phlegmone oritur, aut marmore, aut mallones. et *ibid.* § 9. Si vero marmor babuerit, ex quo validius claudicat et vix hœctat articulos, inurendus est leviter. *V. Schneider.* ad postremum hunc loc.; et cf. *Marmoratus equus* in v. MARMORO sub II. ¶ 6. Marmor videtur usurpari pro metallo albi coloris; illud enim inter eorum Solis ornamenta commemorat, ærique inaurato et orichalco interserit *Prudent.* 1. in *Symmach.* 347. Et frenos phalerasque et equorum pectora anhele Æris inaurati, vel marmoris, aut orichalci Jusserunt nitido fulgere polita metallo.

MARMORARIUS, a, um, adject. (marmor) ad marinor pertinens. *Seneca Ep.* 90. ante med. Posses nos habitare sine marmorario fabro: posse nos vestitos esse sine commercio Serum. *Inscript.*, quæ pertinet ad ann. post Chr. n. 62., apud *Mommsen.* *Inscr. Neap.* 2588. et apud *Henzen.* 5725. C. AVILLIVS DECEMERRA REDEMPTOR MARMORARIIVS BONÆ DEAR CVM VELLIA CINNAMIDE CONT. V. S. L. M. etc. Sic *Marmorarium opus*, h. e. quod ex inarmore est, in programma officinæ alicujus in scripto apud *Marin. Frat. Arv.* p. 693. diis manibus TITVLOS SCRIBENDOS VEL SI QVID OPERIS MARMORARIIVS EVERIT HIC HABES. — Hinc

Marmorarius, ii, m. 2. absolute, substantivorum more, est artifex elaborandi et poliendi marmoris, marmorario, μαρμαροποιός. *Vitruv.* 7. 6. Cementa marmorea, sive assulæ, quæ marmorarii ex operibus deficiunt. *Seneca Ep.* 88. ante med. Non adducor, ut in numerum liberalium artium pictores recipiam, non magis quam statuarios, aut marmorarios, aut ceteros luxuriæ ministros. *Inscript.* apud *Gruter.* 640. 6. c. SEMPRONIO PELICIVS MARMORARIO. et alia apud *Henzen.* 7245. L. VALERIVS L. PHARNACVS MARMORARIIVS SVBAEDANVS. *V. SUBÆDIANVS.* — Differre videtur a lapidario; nam in *Inscript.* apud *Murat.* 2045. 5. iudicium habetur marmorarius et lapidarius. *V. LAPIDARIUS.*

MARMORATIO, ðnis, f. 3. (marmor) μαρμαροποις, constructio ex marmore. *Apul. Florid.* n. 18. Pavimenti marmoratio, proscænii contabulatio, scænæ columatio.

MARMORATIO, i, n. 2. *V. MARMORO* in fin. MARMORATUS, a, um. *V. MARMORO.*

MARMOREUS, a, um, adject. (marmor) qui est ex marmore, μαρμαρεός (It. di marmo, marmoreo, marmorino; Fr. de marbre, en marbre; Hisp. de marmol; Germ. aus Marmor gemacht; Angl. made of marble, marble, marmorean).

I.) Proprie. *Cic.* 6. *Ferr.* 1. 1. Signum æneum, marmoreum, eburneum. *Id. Dom.* 24. 62. Marmorea columna. *Id.* 1. *Parad.* 3. 13. Tecta marmorea, ebore et auro fulgentia. *Virg.* 4. *Æn.* 392. Marmoreus thalamus. h. e. cubiculum pretiosis marmoribus ornatum. *Cic.* 6. *Parad.* 3. 40. et *Ovid.* 15. *Met.* 672. Marmoreum solum. h. e. marmore stratum. *Virg.* 7. *Ecl.* 35. Nunc te marmoreum pro tempore fecimus: at tu, Si fetura gregem suppleverit, aureus esto. Adde *Horat.* 4. *Od.* 1. 20.

II.) Translate. ¶ 1. Raro est pertinens ad marmor, ut marmorea ars, statuaria. *Vitruv.* 4. 1. post med. Callimachus, qui propter elegantiam et subtilitatem marmoreæ artis etc. ¶ 2. Sæpius a Poetis marmoreum dicitur quiddam marmoris similitudine refert. Sic — a) Dicitur de membris, quæ instar marmoris candent et nitent, ut nivicus, bianco come un alabastro. *Lucilius* apud *Non.* p. 391. 26. *Merc.* Hic corpus solidum invenies, hic

stare papillas Pectore marmoreo. *Virg.* 4. *G.* 523. marmorea caput a cervice revulsum. *Ovid.* 13. *Met.* 746. Marmoreus pollex. et 3. *ibid.* 481. Marmoreæ palmar. *Id.* 2. *Amor.* 11. 15. Marmorei pedes. *Martial.* 8. 56. Marmorea fundens nigra Falerna manu. *Lucret.* 2. 763. quæ nigro fuerint paullo ante colore, Marmoreo fieri possint candore repente. *Id.* *ibid.* 774. in marmoreo migrare colorem. *h. e.* albentem. Hinc *Marmoream* Paron dixit *Ovid.* 7. *Met.* 465. quia quum marmore candidissimo abundet, procul aspicientibus candoris speciem præbet: unde *niveam* vocat *Virg.* 3. *Æn.* 126. — *b*) Dicitur etiam de gelu, quod duritiam inarmoris et candorem refert, *duro come un marmo.* *Ovid.* 4. *Fast.* 918. marmoreo pallet adusta gelu. *Id.* 3. *Trist.* 10. 10. Terraque marmoreo candida facta gelu. — *c*) Refertur et ad mare, ut marmor. *Virg.* 6. *Æn.* 729. Et quæ marmoreo fert non strâ sub æquore pontus.

MARMORO, as, avi, atum, are, a. 1. (marmor). Part. *Marmoratus* l. et II. — Marmorare est marmore sternere, vel incrustare (l. selciare, o incrostare di marmo; Fr. *revêtir ou incruster de marbre*; Hisp. *incrustar*, *adornar de marmoles*; Germ. *mit Marmor überziehen*, *marmorirven*; Angl. *to cas or cover with marble*).

1.) Proprie. *Stat.* 4. *Silv.* 3. 96. Ingenti plaga marmorata dorso. *h. e.* via silicibus strata. *Lampriid. Alex. Sever.* 25. Palatio exornato hoc genere marmorandi. *Inscript.* apud *Gruter.* 129. 1., quæ est apud *Orelli* 3271. EK CONLATIONE SVA ET MANIPULARIVM SVORVM AEDICVLAM MARMORAVIT. *Alia* apud *eumd.* 64. 9. IMPERIO DOMINI SILVANI G. COSVTVS C. L. EPAPHRODITVS ARAM SILVANO MARMORAVIT. *Petron. fragm. Tragar.* 77. *Burmam.* Domus habet quatuor cenationes, cubicula viginti, porticus marmoratas duas. *Varro* 1. *R. R.* 59. 1. Parietes et solum opere tectorio marmorato loricare. *con intonacatura marmorina.* *Inscript.* apud *Maff. Mus.* Ver. 422. 4. PORTICVS LAPIDEAS MARMORATIS SOLO SVO LYDIS SCENICVS IMPENSIA SVA FECIT. *h. e.* opere tectorio marmorato operatas, ut in basilica Pompejis nuper detecta videre est. — Hinc *Marmoratus*, i, a. 2. absolute, substantivorum more, (l. intonacatura marmorina, stucco, terrazzo, battuto) tectorium ex marmore tuso et calce, quod pavementis et parietibus inducitur: cuius faciendi rationem *Vitruv.* 7. 6. docet. *Varro* 1. *R. R.* 59. 2. Cameas in opothecis marmorato, et parietes, pavementaque facere. et 3. *ibid.* 7. 3. Quam levissimo marmorato parietes ac cameas oblinere. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 23. 35. (176). Tectorium, quod nisi ter arenato et his marmorato inductum est, nunquam satis splendoris habet, et *mox.* (177). Experimentum marmorati est in subigendo, donec ruro non cohæreat.

II.) Translate. Quid intelligendum sit *equus marmoratus* apud *Pelagon. Veterin.* 19. eruditus inquirendum reliquit *cl. Joseph Furlanetto*. Est autem qui in pedibus condylomata et callos habet, nam in *Hippiatr.* Hierocles scribit, esse *παιδος* quoddam, quod *οι εμπειροι* vocitent *μαρμαρον*, infestans την *αφρον* της *οπλης* in pedibus anterioribus, esse autem *κοινολοματα* *πλασμα*. Hanc interpretationem confirmat vox *μαρμαροσος*, quæ ab *Apsyrto* in *Hippiatr.* p. 163. eadem significatione usurpatur; item vox *marmaruga* vel *marmarugma*, quam *V.*; et declarat **MARMOR** sub II. 5.

MARMOROSUS, a, um, adject. marmoris naturam habens, lapidosus, ut *Sil* marmorosum, apud *Plin.* 33. *Hist. nat.* 12. 56. (158). et 35. *ibid.* 6. 20. (38).

MARMUSCULUM, i, n. 2. *deminut.* a marmor seu potius a marmur: *V. MARMOR* init. *Isid.* 1. *Orig.* 27. Marmor neutri generis esse, *marmusculum* indicat.

MARON. V. MARUM.

MARONION, ii, n. 2. est herba eadem ac centaurea major apud *Apul.* *Herb.* 34.

MARRA, æ, f. 1. ¶ 1. Est instrumentum rusticum lato ferro radendæ terræ herbis que exsurgendis aptum (l. *marrâ*; Fr. *marre*; Hisp. *hocha*; Germ. *d. Hache*; Angl. *a mattock, pick-axe, weeding hook, hoe*). *Colum.* 10. *R. R.* 70. curvi vomere dentis *Jain* vivides lacerate comas, *Jain* scandite amictus. Tu gravibus rastris cunctantia per-

fode terga: Tu penitus latis eradere viscera marris. Ne dubita. et *ibid.* 88. *Mox* bene cum glæbis vivacem cæspitis herbam Contundat marræ, vel fracti dente ligonis. *Juvenal.* 15. 166. quum rastra et sarcula tantum Assueti coquere, et marris ac vomere lassî Nescierint primi gladios excudere fabri. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 21. 35. (159). Solum apicum bidente pastinari debet, ternos pedes bipatio alto: marra quei quaternum pedum fermento. *h. e.* versari, et evolvi. ¶ 2. Aliud marræ officium vel genus est in illo *ejusd.* *Plin.* 9. *ibid.* 15. 17. (45). *de siluro, pisce ingenti.* In Mæno Germaniæ amne protelis boum, et in Danubio marris extrahitur. *h. e.* ferreis unctis marræ figura. Ita enim legit *Harduin.* probante *Sillig.*, alii aliter.

MARRUBIUM, ii, n. 2. *marrubio, prassio, πράσιον*, herba, de qua *Plin.* 20. *Hist. nat.* 22. 89. (241). *Marrubium* plerique inter primas herbas commendare, quod Græci prasion vocant, alii linostrophon, nonnulli philopæda, aut philochares: notius quam ut indicandum sit. *Colum.* 10. *R. R.* 355. Profuit et plantis latices infundere amarus *Marrubii.* *Plin.* loc. cit. persequitur varios ejus usus in medicina: et 14. *ibid.* 16. 19. (105). ex eo etiam vinum fieri ait, quod Græce *πρασίου οίνος* dicitur.

MARRUGINA, æ, f. 1. paliuri genus. *Gloss. Philox.* *Marrugina, είδος παλιούρου.* *Εστὶ δὲ ἀκωνθώδης δένδρον.* *V. PALIURUS.*

MARS, Martis, m. 3. deus belli præses, filius Jovis et Junonis, ut ait *Hygin. præf.*, vel, ut alii fabulantur, solius Junonis, sine patre: de quo *V.* multa in **ONOM.** — Hinc translate ¶ 1. Metonymice, ut *Bacchus* pro vino, pro frumento *Ceres*, sic pro bello et præliis *Mars* ponitur, *guerra, battaglia.* — *a*) Universim pro præliis et bello. *Ennius* apud *Priscian.* 3. p. 607. *Putsch.* Quum veter occubuit *Priamus* sub *Marte* *Pelago.* *Virg.* 6. *Æn.* 165. *Ere* ciere viros *Martem*que accendere cantu. et 12. *ibid.* 108. *Eneas* acuit *Martem* et se suscitât ira. *Cic. Marcell.* 6. 17. Quos amisimus cives, eos *Martis* vis percudit, non ira victoris. *Ovid.* 13. *Met.* 27. urbis se mœnibus hostes Continuare diu, nec aperti copia *Martis* *Ulla* fuit. *di combattere in aperta campagna.* *Seneca Œdip.* 275. Aperto *Marte*, an insidiosi jacet? *assalito alla scoperta.* *Grat. Cyneq.* 152. sive indomitos vehementer hostes *Nudo Marte* premas. *h. e.* solis viribus, cursu, impetu, sine armis. Rursus *Seneca Agam.* 921. Cecidit decenni *Marte* concussus *Ilium.* *Vellej.* 2. 90. Hispaniâ multo varioque *Marte* pacatæ. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 1. 1. (3). *Echeneis* fertur *Actiaci Marte* tenuisse *navem Antonii.* — *b*) Specialim pro spiritu et furore bellico. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 4. 9. (18). Quum *Cimbri Theutonique* terribili *Marte* ulularent. — *c*) Transferuntur aliquando ad pugnas forenses. *Ovid.* 4. *Pont.* 6. 29. Ut qui, quid valeas, ignoret, *Marte* forensi, etc. *Id.* 4. *Fast.* 488. Et fora *Marte* suo liliigiosa vacent. — *d*) Hinc *Marte* nostro quippiam facere dicimur, quum solis nostris viribus, nostra sponte, sine alieno auxilio facimus, *da per noi soli.* *Cic.* 3. *Off.* 7. 34. Hanc igitur partem relictam *explebis* nullis *adminiculis*, sed, ut dicitur, *Marte* nostro. *Id.* 5. *Ferr.* 4. 9. Quum vos vestro *Marte* his rebus omnibus abundetis. *Id.* 2. *Phil.* 37. 95. *Rex* ipse sua sponte, nullis *commentariis Cæsaris*, suo *Marte* res suas recuperavit. Proprie *Ovid.* 2. *Pont.* 8. 49. Sic tibi *Marte* suo fratrem sanguinis ultor, *Purpureus* niveis filius instet equis. *h. e.* ipse bella gerens. Apud *Liv.* 3. 62. in *fin.* equites suo *Marte* pugnare dicuntur, quum ex equis pugnant; *alieno*, quum ex equis desilientes vice peditum funguntur. ¶ 2. Item belli aut prælii fortuna et exitus. *Cic.* 6. *Fam.* 4. Quum omnis belli *Mars* communis, et quum semper incerti exitus præliorum sint. *Liv.* 8. 11. Communionem vere *Martem* belli utramque aciem pari cæde prostravisse. *Cæs.* 7. *B. G.* 19. Ut qui propinquitatem loci vident, paratos prope æquo *Marte* ad dimicandum existimarent. *h. e.* paribus viribus, et æquo loco. *Liv.* 2. 8. *sub fin.* et *ibid.* 51. Ibi varia victoria, et velut æquo *Marte* pugnatum est *con pari successo, con equal sorte.* *Auct. B. G.* 8. 19.; et *Curt.* 6. 1. Quum prælium diutius pari *Marte* iniretur. *Liv.* 1. 25. *a med.* *Jainque* aquato *Marte* singulli superarent, sed nec spe, nec viribus pares: alter

intactus ferro, alter fessus vulnere. *Quintil.* 8. 6. 24. *Vario Marte* pugnatum est. *Tac.* 4. *Hist.* 35. Incerto *Marte.* *Liv.* 21. 1. Adeo varia belli fortuna, ancepsque *Mars* fuit, ut propius periculo fuerint, qui vicerunt. *Vellej.* 2. 55. Nullum unquam periculosius ab eo initum est prælium, adeo ut plus quam dubio *Marte*, descenderet equo etc. essendo quasi disperato lo stato della battaglia. ¶ 3. Est etiam planetæ nomen, de quo *Cic.* 2. *Nat. D.* 20. 53. *Jovis stellæ proximum inferiorem orbem tenet* *πυρόεις*, quæ stella *Martis* appellatur: eaque quatuor et viginti mensibus, sex, ut opinor, diebus minus, eundem lustrat orbem, quem duæ superiores. (At de eodem perperam hæc habet *Cassiod.* 11. *Variar.* 36. *Martis sidus, ignea celeritate rapidatum decem et octo mensibus deputata sibi transcurrit.*) Rursus *Cic.* 6. *de republ.* 4. *Fulgur rutilius horribilisque terris, quem Martem dicitis.* *Al. leg. Martium.* *Id.* 2. *Nat. D.* 46. 119. Summa Saturni stella refrigerat, media *Martis* incendit: his ioterjecta *Jovis* illustrat et temperat. Adde *Plin.* 2. *Hist. nat.* 8. 6. (34.); *Hygin.* 2. *Astron.* 42.; et *Apul. de Mundo*: ubi addunt, ab aliis *Herculis sidus* appellari. Porro in fabulis est, quod quum *Vulcanus* *Venerem* duxisset, et propter diligentem custodiam mariti minime liceret *Marti* ad eam unquam accedere; id tantum assecutus est, ut sua stella *Veneris sidus* persequeretur. Quod vero ignita et ardens apparet, id amoris vehementiam significare. *Hygin.* *ibid.* *V. PYROIS.*

MARSUPIUM, ii, n. 2. *μαρσούπιον, μαρσούπιον, μαρσούπιον, marsupium*, sacculus nummorum: a secunda voce Græca allata (l. *borsa*; Fr. *bourse*; Hisp. *bolsa*; Germ. *d. Geldbeutel*, *d. Börse*; Angl. *a purse or bag for holding money*). *Varro* apud *Non.* p. 142. 1. *Merc.* Majorem curam habere nos *marsupii*, quam vitæ nostræ. *Plaut. Rud.* 5. 2. 26. Nummi octingenti auri in *marsupio* infuerunt. *Id. Epid.* 2. 2. 3. Acutum *cultrum* habeo, qui senis exenterem *marsupium.* *Varro* 3. *R. R.* 17. 2. *Schneid.* Nobilium piscinæ potius *marsupium* domini exinaniant, quam implent. *Prudent. Psychom.* 600. tuncis etiam *marsupia* crebris *Eresa.* *Alcim.* 6. 311. Defossis scrobibus *marsupiamensis* locavit.

MARTENSIS, e, adject. a *Marte*, ut videtur. *Martenses sodales* in *Inscript.* apud *Murat.* 525. 1. videtur esse milites certî sodalitati seu collegii militaris peculiari religione se *Martis cultores* profitentes: unde *Martense collegium* habetur in duab. *Inscript.* apud *De-Vita Antiq. Benev.* cl. 6. n. 3. et 9. et *Martensium studium*, *h. e.* schola, *ibid.* n. 1. Verum hæc vox videtur esse Latinitatis lachentis. *V. ibid. Dissertat.* 5. p. 169. *Inscript.* apud *Don.* cl. 9. n. 22. *INFERAT CONVIBIO* (*h. e.* convivio, sive collegio) *VERERANORVM* &c. Adde *aliam* cit. in *V. CANNOFORI*. — Ceterum *cl. Furlanetto* in suis MSS. initium hujus voc. ita corrigendum censuit: *Martenses sodales* in *Inscript.* apud *Murat.* 525. 1. videtur esse peculiari religione *Martis cultores*: unde etc.

MARTES, is, f. 3. *mårtora*, fera exigua ex genere mustelarum. Videtur esse a *Marte*, quod vi *Martia* mures, gallinas, aliasque aves necet. Ejus pellis in pretio est. *Martial.* 10. 37. Venator capta *marte* superbis adest. *Al. leg.* mele vel mæle, et fortasse rectius; nam Latini, ut et Græci, *mårtora* ignota fuisse putatur.

MARTIÆUS, e, adject. (Mars) ad Martem pertinet. *V. ONOM.* — Hinc *Martiales ludi* videtur fuisse, qui in circo Calendis Augusti quotannis celebrabantur, quod eo die, scil. ann. U. C. DCCLXV. *Martis* ultoris aedes dedicata fuerat ab Augusto, quam voverat bello *Pallippensi* pro ultione paterna (*V. Ovid.* 6. *Fast.* 569. et *Sueton. Aug.* 29.). *Augustus* in *epist.* ad *Liviam* apud *Sueton. Claud.* 4. Quid nepoti tuo *Tiberio* faciendum esset ludis *Martialibus*, et paullo post. Curare eum ludis *Martialibus* tricladium sacerdotum, non displicet nobis. — *Martiales*, *h. e.* milites legionis ejus, quæ *Martia* cognominata est. *Cic.* 4. *Phil.* 2. 5. — Item *Martiales* fuerunt appellati in aliquo oppido ministri publici *Martis*, quorum magistri plerumque et liberatorum genere erant, et tertium civium ordinem, inter *Augustales* nempe et *plebem*, in illis oppidis constituiebant, ut *Concordiales Patavii*, *Apollinæres Mutinæ*, *Mercuriales Beneventi*, et alibi. *Cic.*

Cluent. 15. 43. Martiales quidam Larini appellabantur, ministri publici Martis, atque ei deo veteribus institutis religionibusque Larinatum consecrati: eos omnes Oppianicus liberos esse civisque Romanos cepit defendere. *V. MERCURIALIS.*

MARTIANE, adverb. Martii vel Martiani alicujus more, ut *Tulliane a Tullio*. Afferunt, nullo tamen auctore laudato, a *Priscian. de accent. p. 1299. Putsch.* bis verbis: Adverbia, si e terminantur et a nomine veniunt, producentur in ultima, ut *Tulliane, Martiane. Keilii* vero legit *Tulliane Marciane.*

MARTIATICUS a, um, adject. ad Martem pertinens. Unde *Martiatica* dicimus stipendia militum, inquit *Priscian. de XII. vers. En. 1. p. 1284. Putsch.*

MARTICHIORA. V. MANTICHIORA.

MARTICOLA, æ, m. 1. qui Martem colit. *Ovid. 5. Trist. 3. 21.* ad usque nivosum Strymona venisti, Marticolamque Geten. Adde *eumd. 4. Pont. 14. 14.*

MARTICOLA, Æris, m. 3. Marticola. *Inscript. adud Gruter. 55. 10.* quæ est apud *Orell. 2397.* DEO MARTI ET VICTORIÆ CONTYBERNIUM MARTICULORUM POSERVANT.

MARTIGENA, æ, m. et f. 1. Marte genitus. *Ovid. 3. Amor. 4. 39.* Martigenæ non sunt sine crimine nati, Romulus Iliades, Iliadesque Remus. *Id. 1. Fast. 199.* Dum casa Martigenam capiebat parva Quirinum. *Sil. 11. 16. 533.* spectacula digna Martigena vulgo. *h. e. populo bellicoso.*

MARTIOBARBULUS, i, m. 2. miles plumbeis glandibus armatus, quæ et ipsæ martiobarbuli appellantur, ut docet *Veget. 1. Milit. 17.* Vox tamen ipsa parum Latina videtur. *Turneb. 1. 24. Adversar. c. 13.* putat lascivia militari et per jocum martiobarbulos dictas esse plumbeas glandes, quod quum pisces in deliciis essent, inter quos barbi et barbui numerantur, eæ glandes, quasi cibus Martis, ita sint appellatæ. *Steuoch. in quodam MS. martiobarbuli legi testatur. V. MATERIARIUS.*

MARTIOLUS. V. MARCULUS.

MARTIUS et **Māvortius**, a, um, adject. Ad Martem belli deum pertinens: *V. ONOM.* — Hinc translate ¶ 1. Martius vel Māvortius est idem ac bellicus. — a) Forma *Martius* occurrit apud *Virg. 4. G. 71.* Martius æris rauci canor increpat. *h. e. bellicæ tubæ sonus. Id. 11. En. 661.* quum se Martia curru Penthesilea refert. *bellicosa, quæriera. et Id. 7. ibid. 182.* Martia qui ob patriam pugnando vulnera passi. *in guerra. Id. 9. Ecl. 12.* Martia tela. *Ovid. 3. Amor. 6. 33.* Martia Thebe. *h. e. ob multa bella ibi patrata. Martial. 5. 24.* Hermes Martia sæculi voluptas. *h. e. armorum: erat enim celebris gladiator. — b) Forma Māvortius apud Ovid. 3. Met. 531. de Thebanis.* Māvortia proles. scilicet nati olim cum armis ex dentibus anguis, ut *Id. ibid. 102. et seqq. narrat. Val. Flacc. 5. 90.* Amazon. *Sil. 11. 1. 55.* juvenem facta ad Māvortia flammam. *Stat. 2. Achill. 201.* studiis multum Māvortia Thrace. *Grat. Cynege. 344.* Māvortia vulnera. *h. e. quæ in præliis accipiuntur. ¶ 2.* Item *Martius* est ad Martis planetam pertinens. *Cic. 6. de republ. 17.* Est hominum generi prosperus et salutaris ille fulgor, qui dicitur Jovis: tum rutilus horribilibusque terris, quem Martium dicitis. *Al. Martem. ¶ 3. Martius mensis, tertius a Januario, Marzo,* primus olim fuit ipsius anni, Marti parenti dicitur a Romulo, ut est apud *Ovid. 3. Fast. 75. et Tibull. 3. 1. 1.*, et patet ex multis aliorum mensium nominibus, qui a numero appellantur, ut *Septilis*, quia Sextus a Martio, *September*, quia septimus, etc. Nec desunt hodieque qui ab eo annum inchoant. *Plin. 15. Hist. nat. 3. 4. (13).* Differunt vero etiam in Martium mensem (*olivæ*) callosæ. *Horat. 3. Od. 8. 1.* Martiis cælebs quid agam calendaris etc. *V. CALENDÆ.* — Celebres fuere et Idus Martiæ, quibus occisus est C. Jul. Cæsar. *Cic. 14. Att. 4. et 20. sub fin., 10. Fam. 28., 12. ibid. 4. et 2. Phil. 36. 91.*

MARTIOLUS. V. MARCULUS.

MARTYR, Æris, comm. gen. 3. *martire, μαρτυρ*, proprie testem notat. Sed a Christianis sic peculiariter dicitur, qui non ore tantum, sed et sanguine veritatem cælestem testatam facit. *Prudent. 12. Cathemer. 125.* Salvete flores Martyrum, etc. Adde *Hieronym. Ep. 119. n. 2. et Ep. 85. n. 11.* — In

fem. gen. *Prudent. 14. περὶ σταρ. 2.* Fortis puellæ, martyris inclatæ. *Tertull. Anim. 55.* Perpetua, fortissima martyr.

MARTYRUM, Æi, n. 2. testimonio, martirio, μαρτυριον, testimonium. Christianis est testimonium de veritate cælesti, in quo quis sanguinem effudit, vel cruciatus letales perpressus est.

I.) Proprie. *Tertull. Spectac. 29.* Ad martyrii palmas gloriare. *Hieronym. 1. advers. Jovinian.* In Patmos insula, in qua fuerat a Domitiano ob Domini martyrium relegatus. *V. Apoc. 1. 9.*

II.) Translate. ¶ 1. Est locus, ubi corpora Martyrum sepulta sunt. *Tertull. advers. hæret. 46. a med.* Martyria negat esse facienda. In *Cod. Justin. 1. 2. 16.* In integrum restituantur universa, quæ de sanctissimarum Ecclesiarum et Martyriorum statu firmiter obtinebant. Adde *ibid. 13.* ubi al. leg. *martyrejum*, a Græco μαρτυριον. ¶ 2. Item Ecclesia cuilibet Sancto dicata, licet martyr non sit. *Hieronym. Vita Hilarii. n. 31.* Causam occultandi fuisse referentes, ne Pergamium, sublato ad villam suam Sancti corpore, martyrium fabricaretur.

MARTISIA, Ærum, n. plur. 2. pulmentarii genus, de quo ita *Isid. 20. Orig. 2.* Martisia in mortario ex pisce fiunt: unde et nominata.

MARUM vel maron, i, n. 2. *scarsapepe, μαρον*, herba surculosa, flore origani, sed odoratiore, foliisque multo candidioribus, quæ circa Magnesiæ et Tralles copiosa gignitur. *Plin. 12. Hist. nat. 24. 53. (114).*

MAS, mæris, m. 3. *Mare neutro* genere, adjectivorum more, dixit *Apul. de Mundo.* Sic mare et femineum secus junguntur, ac diversus utriusque sexus et dissimilibus simile animal facit. — Quod ad etymon attinet, videtur esse a fortitudine: nam ut Græci ἀσχυρ, ab ἄσχυς, duplicata canina littera, sic Latini e *Mars* fecere *mas*, ejecta littera canina. — Ceterum *mas* est sexus vocabulum feminæ oppositum, ἀρσεν, ἀρσεν (It. maschio; Fr. mâle; Hisp. varon; Germ. d. männliche Hesen, Mannchen; Angl. the male of any creature).

I.) Proprie occurrit — a) De diis et hominibus. — *Feminæ* opponitur apud *Cic. 1. de republ. 24.* Ut a prima congressione maris et feminæ, deinde a progenie et cognatione ordiari. *Id. 1. Vat. D. 34. 95.* Et mares deos et feminas esse dicitis. — Ceterum *Plaut. Pæn. 5. 5. 32.* Mares homines. *Horat. 1. Od. 21. 10.* Vos tollite laudibus, mares, Delon Apollinis. *Seneca Herc. Fur. 878.* Permixtæ maribus nurus Sollemnes agitent choros. *Sueton. Claud. 33.* Marium expers. Adde *Quintil. 11. 1. 84.* — b) De brutis animalibus. — *Feminæ* opponitur apud *Cic. 2. Nat. D. 51. 128.* Bestiæ aliæ mares, aliæ feminæ sunt; et in mare et in feminam commiscendorum corporum miræ libidines. *Lucr. 5. 851.* Feminæque ut maribus conjungi possunt. *Cic. 2. Legg. 12. 29.* Quibus hostiis immolandum cuique deo, cui majoribus, cui lactentibus, cui maribus, cui feminis. *Id. 1. Divinat. 18. 36.* Duobus anguibus domi comprehensibus harspices convocavit; qui quum respondissent, si marem emisisset, uxori brevi tempore esse moriendum, si feminam, ipsi etc. Sic *Id. 2. ibid. 29. 62.* Emissionis maris anguis et emissio feminæ anguis. — Ceterum *Horat. 2. Sat. 4. 14.* Longa quibus facies ovis erit, illa memento Ponere: namque marem cibobent callosa vitellum. *h. e. unde mas pullus nascatur. Ovid. 4. Fast. 101.* Cum mare trux aries cornu decerat. — c) De arboribus et herbis. *Plin. 16. Hist. nat. 14. 25. (65).* In tilia mas et femina differunt omni modo: namque et materies mari dura ac nodosa etc. *Ovid. 4. Fast. 741.* Ute mares oleas tædamque herbasque Sabinas.

II.) Translate est fortis, durus, virilis, impavidus, sicut *femina* imbellis, mollis, timida. *Horat. 1. Ep. 1. 64.* Et maribus Curtius, et decantata Camillus. *Id. Art. P. 402.* Tyrtæusque mares animos in Martia bella Versibus excauit. *Pers. 6. 3.* Mire opifex numeris veterum primordia vocum; Atque marem strepitum fidis intendisse Latina. *h. e. forte et generosum carmen. ¶ 3.* Contra *mas* mas apud *Catull. 16. 13.* est fractus, languidus, mollis, effeminatus. Sic *male vir* apud *Ovid. 1. Art. am. 524.* Et *parum vir* apud *Quintil. 5. 9. 14.*

MASCARPIO, Ænis, m. 3. (mas et carpo) qui virilia capit, masturbator. *Petron. Satyr. 134.* ubi alii aliter legunt.

MASCULATUS, a, um, adject. (mas) masculus, mas. *Apul. Herb. 82.* Mercurialis masculata.

MASCULESCO, is, ere, n. inchoat. 3. (masculus) masculus flo. *Plin. 18. Hist. nat. 13. 34. (129).* Raporum genera Græci duo prima fecere, masculum femininumque, et ea serendi modi ex eodem semine: densiore enim satu mascullescere. item in terra difficili.

MASCULETUM, i, n. 2. locus, in quo plantæ vinearum masculæ consitæ sunt: a masculus. Plantæ autem masculæ sunt, quæ non subiguntur, ut palmites alios emittant, sed in altum surgere permittuntur. *Plin. 17. Hist. nat. 22. 35. (182).* Ut faciant, quæ masculæta appellant.

MASCULEUS, a, um, adject. (mas) idem ac masculus. *Act. carn.*, quod nonnulli *Tertulliano* tribuunt, *Genes. 3. 547.* et omnem Masculei sexus præsentemque atque futuram Progeniem.

MASCULINÆ, adverb. (masculus) masculino genere, ἀρσενικως. *Arnob. 1. 59.* Res femininas masculine deprimere. *Id. ibid. et Charis. 1. p. 55. Putsch.* Cælum masculine veteres dixerunt. Adde *Paul. Diac. p. 151. 12. Müll.*

MASCULINUS, a, um, adject. (masculus) ad masculum pertinens, di maschio, mascolino, ἀρσενικως.

I.) Proprie. *Phaedr. 4. 14.* Masculina membra. *Apul. 7. Met.* Masculina facies. *Plin. 10. Hist. nat. 68. 87. (189).* Neque est iis (salamandris) genus masculinum femininumve. *Id. 19. ibid. 5. 25. (75).* Rapa rotunda masculini sexus. *Sillig. in priore loco legit masculum.*

II.) Translate, in re grammatica de nominum generibus usurpatur. *Quintil. 1. 5. 61.* Ne in a quidem atque s littera exire temere masculina Græca nomina recto casu patiebantur. *Id. 1. 6. 3.* Ut si quærat, funis masculinum sit an femininum. *Cæsell. Vindex apud Gell. 7. 2.* Masculino genere cor enunciavit Ennius. *Gell. ibid. sub fin.* Cor masculinum Cæsellii defendi posse. — *NB.* De animo pro masculo, virili, acri, legitur a nonnullis apud *Quintil. 5. 12. 20.* Eloquentiam nullam esse existimabo, quæ ne minimum quidem in se indicium masculini et incorrupti, ne dicam gravis et sancti viri, ostendet. *At optimi Codices et Edition. rectius leg. masculi.* — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

MASCULUS, a, um, adject. deminutivum est a mas, sed pro eodem adhibetur, maschio, mascolino, ἀρσενικως, ἀνδρικως.

I.) Proprie. — a) De hominibus. — *Feminæ* opponitur apud *Plaut. Cist. 4. 2. 39.* Bona femina et malus masculus voluit te. *Liv. 31. 12.* Incertus infans natus, masculus, an femina esset. — Ceterum *Phædr. 4. 14.* Masculum genus. *Martial. 1. 44. de uxore.* Parce tuis igitur dare mascula nomina rebus. — *Mascula libido* apud *Horat. Epod. 3. 41.* est mulieris περιαιδος et virorum more γυναικικως. Quo refertur a nonnullis et *mascula Sappho* apud *eumd. 1. Ep. 19. 28.*, nam alii audacem et impavidam intelligunt, quod se in mare præcipitare ausa sit. Unde *Stat. 5. Silv. 3. 155.* saltusque ingressa viriles Non formidata temeraria Leucade Sappho. — b) De arboribus. *Virg. 8. Ecl. 65.*; et *Ovid. Medic. fac. 94.* mascula tura. *Plin. 12. Hist. nat. 14. 32. (61).* de arbore turis. Quod ex eo rotunditate guttæ perpendit, masculum vocamus, quum alias non fere mas vocetur, ubi non sit femina. — c) Masculum aliqui (ut *Servius* ad *Virg. loc. cit.*) putant, a specie testium dictum: qua ratione sabulonem masculom *Vitrur. 2. 3.* dixisse videtur. *Cf. Plin. 31. Hist. nat. 4. 28. (48).*; et *Pallad. 9. R. R. 2.*

II.) Translate. ¶ 1. Raro usurpatur de iis, quæ sexu carent. Apud *Vitrur. 9. 6. a med.* dicitur cardo masculus, qui in alterum cardinem ingreditur: et cardo femina, qui masculum recipit et sustinet. Inquit enim: Tympanum includatur cardinibus ex torno, masculo et femina inter se coartatis etc. Sic *Plin. 37. Hist. nat. 7. 25. (92).* de carbunculis. Præterea in omni genere masculi appellantur acriores, at feminæ languidius refulgentes. Confer *ejusd. loc. cit. sub l. b. Cassiod. 4. Variar. 51.* Ideo sive masculis pills contineri, sive talis fabrica (theatrum Pompei) refectionis studio potuerit innovari, expensas vobis de nostro cubiculo curavimus destinare. ¶ 2. Quum ad animum trans-

exceptis, agrestes olim populi, ac praecipue Sardi tegebant; constat enim, etiam num in Sardinia silvestres esse huiusmodi pelles, hinc quidem pills introrsum, aestate vero extrorsum conversis, loco vestium habentur: his similes fuerunt Germanorum rhenones. *V. RHENO.* Mastrucas ex musonorum pellibus factas fuisse, arguitur et *Strabone l. 5. p. 344.* edit. Amstel. a. 1707. *Ἰσίδου δένταύδα* (h. e. in Sardinia) οἱ τριχάζοντες αἰγίαι ἀντίερασ κροί, καλοῦμενοι μουσόμενες, ὡν ταῖς θωρακῖς θωρακίζονται. *Isid. 19. Orig. 23. 5.* Mastruca, vestis Germanica ex pellibus ferarum, de qua Cicero pro Scuro: Quem purpura regalis non commovit, eum Sardorum mastruca mutavit? Mastruca autem dicta, quasi monstruosa, eo quod qui ea induuntur, quasi in ferarum habitu transformantur. Haec *Isid.* Alii pro Germanica reponendum putant *Sardica*, sed nihil mutandum; eadem enim vestes, ut ipse paulo supra dixit, *Germanis rhenones, Sardin mastrucæ* appellatur. *Quintil. 1. 5. 8.* Mastrucam, quod Sardum est, illudens Cicero ex industria dixit. *Prudent. 2. in Symmach. 695. de Alarico Gothor. rege.* Tentavit Geticus nuper delere tyrannus Italiani, patrio veniens juratus ab Istro, Has arcas aequare solo, tecta aurea flammis Solvere, mastrucis proceres vestire togatos. *Paulin. Nolan. Ep. 49. (at. 36.) n. 12.* Quid huic, quæso, obfuit seni persona sextinatoris et in nautis vilissima, iuops habitus et mastruca Sardorum? Nam pellibus satis vestiebatur, quum illum Dominus virtutum et alloquio suo beabat et illuminabat aspectu et gremio sopiebat profecto et idipsum in eo diligens, quod Eliæ meloten et prævii Joannis habitum veste sætigera imitabatur. *Pompejus gramm. edente Eichenfeld. p. 420.* Mastraga (lege Mastruca) sagum dicitur lingua Sardorum. Adde *Arnob. 2. 22.* — *b)* Adhibetur et in conviciis. *Plaut. Pæn. 5. 5. 33.* Deglupta mæna, sarapis, semicinctus, mastruca, balagoras, bama. Hæc convicia jaciuntur in Hannonem Carthaginiensem.

MASTRUCATUS, a, um, adject. mastruca indutus. *Cic. Prov. cons. 7. 15.* Mastrocati latrunculi in Sardinia.

MASTURBATIO, ōnis, f. 3. actus masturbandi. *Inscript. apud Murat. 927. 15.*

MASTURBATOR, ōnis, m. 3. qui masturbat. *Martial. 14. 203. A Cæi Aureli. 5. Acut. 9.* dicitur in semet manu operans.

MASTURBATUS, a, um, *V. voc. seq.*
MASTURBO, as, avi, atum, are, a. 1. χειροσφύζω, δέφεσθαι. Part. *Masturbatus* legitur apud *Martial. 9. 42.* — Masturbare, quod ratione habita etymii est a manu stuprare, vel, ut *Döderlein. Latein. Synonym. vol. 6. p. 213.* a *μῆτρα* vel *μήτρα* et *turbare*, verbum est dictu factuque turpissimum, apud *Martial. 11. 104.* quam rem vel ipse impense damnat, et scelus ingens esse dicit, *9. 42.* quanto magis Christianus homo aversari debet? *V. FEMINO.*

MASUCIUM edacem a mandendo scilicet. Ita *Paul. Diac. p. 139. 1. Müll.* Rustica vox esse videtur.

MATEUS, a, um, adject. vano, μάταιος, vanus, ineptus. *Petron. fragm. Tragur. 41. Burmann.* Plane mateus sum. *Alii aliter leg.* — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

MATARA et **MATARIS**. *V. MATERIS.*
MATAXA. *V. METAXA.*

MATELLA, æ, f. 1. deminut. a matula, est vas aquarium, ut docet *Non. p. 543. 16. Merc.*

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim dicitur de quocumque aquario vase. *Plaut. fragm. apud Non. loc. cit.* Ne tu postules matellam ucam tibi aquæ infundi in caput. *Varro apud eumd. ibid.* Divitum apothecas Cbias ad communem revocat matellam. *Id. ibid.* Lecto strato, matellam, ceteras res hujus, ubique præ se portant. — Inter vasa olearia et aquaria matellam enumerat etiam *Cato R. R. 10. et 11.* — Hinc *mus* in matella, proverbium in satagentem, sollicitum, anxiu, et frustra conantem: quia mus in matellam si incidit, discurrit quidem anxie, sed exitum non invenit. *Petron. fragm. Tragur. 58. Burmann.* Curris, stupes, satagis, tamquam mos in matella. ¶ 2. Speciatim dicitur de vase, in quod urinam reddimus, *orinale,*

αμῖς. Martial. 12. 32. Matella curio rupta latere iniebat. *Id. 6. 89.* Quum peteret aeram media jam nocte matellam Arguto madidus pollice Fanaretus. *arguto pollice*, b. e. digitis crepantibus, qui mos erat domini servum matellam poscentis, ut *Id.* ostendit etiam *3. 82. et 14. 119.* Sic *Cæli. Aureli. 2. Acut. 3. sub init.* Si urinam mittere fuerit admonitus, matellam non postulet, vel si petiverit, nesciat datam. *Matellam cuiquam præbere* vilissimum omnium ministerium est. Hinc *Martial. 10. 11.* Nil aliud loqueris, quam Thesea Piritibounique, Teque putas Pyladi, Calliodure, parem. Dis peream, si tu Pyladi præstare matellam dignus es, aut porcos pascere Piritiboi.

II.) Translate matellam vocat *Petron. Satyr. 45.* uxorem adulteram, utpote quæ cujuslibet viri libidini se subdiderat, tamquam matella concivis. *V. MATULA II.*

MATELLIO, ōnis, m. 3. vasis aquarii genus: a matula. *Paul. Diac. p. 126. 3. Müll.* Matellio deminutivum a matula. et *Varro 5. L. L. 119. Müll.* Accessit matellio a matula dictus, qui, posteaquam longius a figura matulae discessit, ab aqua aqualis dictus. *Varro apud Non. p. 547. 7. Merc.* Postularet trulleum, matellionem, pelvim. *Cic. 5. Parád. 2. 38.* Si L. Mummius aliquem istorum videret matellionem Corinthium cupidissime tractantem. Adde *Caton. R. R. 10. et 11.*

MATEOLA, æ, f. 1. *Cato R. R. 45.* ubi de seminario olearum faciendo agit, et ex eo *Plin. 17. Hist. nat. 18. 29. (125).* Quum taleam demittes, pede taleam opprimito. Si parum descendet, malleo, aut mateola adigito. *Mateolam* dictam putat *Turneb. l. 11. Adversar. c. 13.* pro *materiolam*, et ligneum fustem interpretatur: *Harduin.* ligneum bipalii manubrium. *Schneidero* autem (*Ind. ad Scrip. R. R.* sub hac voce) non dubium est, ex malleolo, scripto *malleolo*, ortum esse vitiosum *mateola*. Hujus enim usum res ipsa requirit. — *Mateola* alio sensu, *V. MATEOLA.*

MATER, tris, f. 3. μήτηρ et Dorice μάτηρ, parens, genitrix (It. madre; Fr. mère; Hisp. madre; Germ. die Mutter; Angl. a mother).

I.) Proprie. *Ennius apud Cic. 1. Divinat. 21.* Mater gravida parere se ardentem facem Visa est in somnis Hecuba: quo fato pater Rex ipse Priamus etc. *Cic. 2. de republ. 18.* Si quidem istius regis (h. e. Ancæ Martii) matrem habemus, ignoramus patrem. *Id. 3. ibid. 10.* Cur virgini Vestali sit heres, non sit matri suæ? *Id. Amic. 3. 11.* Pietas in matrem. *Id. Cluent. 5. 12.* Sasia mater hujus Aviti: mater enim a me nominis causa, tametsi in hunc hostili odio et crudelitate est, mater, inquam, appellabitur. *Id. 3. Nat. D. 18. 46.* Hecate, quæ matre Asteria est, sorore Latonæ. h. e. matrem habet Asteriam. *Horat. 1. Od. 16. 1.* O matre pulcra filia pulcior. *Nepos Thrasyl. 2.* Nec sine causa dici: Matrem timidi flere non solere. *Ovid. 6. Met. 155.* et felicissima matrum Dicit foret Niobe, si non sibi visa fuisset. *Id. 3. Fast. 790.* Matre satus terra. *Id. Heroid. 9. 48.* Matrem esse de aliquo. h. e. ex conjugio alicujus parere. Sic *Id. 3. Met. 270.* mater De Jove vult fieri. *Id. 11. ibid. 222.* Matrem esse alicui. pro alicujus. et *9. ibid. 941.* facere aliquam matrem. *Cic. 2. Divinat. 41. 85.* Juppiter lactens castissime colitur a matribus. *Virg. 7. Æn. 813.* Illam omnis tectis agrisque effusa juventus Tarbaque inratur matrum. et *11. ibid. 477.* ad templum summasque ad Palladis arces Subvehitur magna matrum regina caterva. con gran corteggio di matrone. — *Materfamilias* vel *materfamilia*, *V. in FAMILIA.*

II.) Translate. ¶ 1. Interdum mater dicitur de nutrice, balia, mammana. *Plaut. Men. prol. 19.* Ita forma simili pueri, ut mater sua non internosse posset, quæ mammani dabat; neque adeo mater ipsa, quæ illos pepererat. *Virg. 8. Æn. 631.* Procuibuisse lupam: geminos huic ubera circum Ludere pendentes pueros et lambere matrem. Adde *Capell. 1. p. 13.* Hinc *Non. p. 423. 19. Merc.* discrimen assignat inter genitricem et matrem, quod illa, quæ genuerit; hæc etiam quæ lac dederit, nuncupetur. ¶ 2. Est etiam honoris vocabulum (ut pater), quo seniores feminas compellamus vel matronas significamus. *Plaut.* de mulieribus feminam sacerdotem salutantibus, *Rud. 1. 5. 5.* Jube-

mus te salvere, mater. sa. Salvete puellæ. — Sic pro matronis. *Virg. 8. Æn. 665.* castæ ducebant sacra pro urbem Pilentis matres in mollibus. *Ovid. 13. Met. 412.* Dardanidas matres, patriorum signa deorum Dum licet amplexas succensaque templa tenentes, Invidiosa labunt victores præmia Graji. *Liv. 5. 23.* Velut ex insperato immensus gaudium fuit: et, priusquam senatus decerneret, plena omnia templa Romanarum matrum, grates diis agentium, erant. ¶ 3. Item est honoris vocabulum, quod, ut pater diis, tributum est deabus. — a) Sic *Vesta mater* apud *Virg. 1. G. 498.*; *Ovid. 4. Fast. 828.*; et *Senec. 4. Excerpt. contror. 2.*; et *mater Matula* apud *Liv. 28. 11. et 41. 28.*; et *Paul. Diac. p. 122. 3. Müll.*; et *Flora mater* apud *Lucret. 5. 738.* — b) *Mater magna* et *mater absolute*, est Cybele, mater omnium deorum. *Cic. Sext. 26. 56.* Matris magnæ Pessinuntius ille sacerdos. *Virg. 4. G. 64.* Tinnitusque cie et Matris quate cymbala circum. et *9. Æn. 108.* quum Turni injuria Matrem Admonuit, ratibus sacris depellere tædas. Eadem dicitur ab *Ovid. 10. Met. 696.* mater turrita. et *4. Fast. 224.* mater turrigera. Ceterum appellatur a *Liv. 36. 36.*; et a *Sueton. Aug. 68.*, *Tib. 2.* et *Oth. 3.* Mater deum. — c) Terra etiam mater dicitur, quia cuncta gignit. *Liv. 8. 6.* Exercitum diis Manibus matrique Terræ deberi. *Cf. Cic. 2. Legg. 22. 56.* Redditur terræ corpus, et ita locatum ac situm quasi operimento matris obducitur. Ceterum *Lucret. 2. 991.* Humorum guttas mater quum terra recepit. *Ovid. 2. Fast. 715.* Brutus matri dedit oscula terræ. *V. TERRA.* — d) *Mater florum* apud *Ovid. 5. Fast. 183.* est *Flora*: frugum est *Ceres* apud eumd. *6. Met. 118.*: amorum est *Venus* apud eumd. *16. Heroid. 201.*; et *Val. Flacc. 7. 171.* Sic mater cupidinum apud *Horat. 1. Od. 19. 1.* — e) Universim matres dicuntur omnes deæ, quæ pepererunt, Cybele, Ceres, Hecate, Isis, Vesta, Matuta: item *Minerva* et *Diana* honoris causa. Hinc in multis veteribus Inscriptiōibus vota soluta leguntur MATRIBVS, apud *Gruter. 6. 7. 8.* et *9.*, et apud *Reines. cl. 1. n. 172.* — f) *Matres* dicuntur quoque deæ regionum, vel urbium tutelares. *Inscript. apud Gruter. 90. 10.* DIIS DEABVSQVE OMNIBVS MATRIBVS VAPHTIABVS ET GENIO LOCI SACRVM. *Alia* apud eumd. *ibid. 9.* MATRIBVS GALLAICIS T. FRATERNIUS V. S. L. M. *V. aliam* in *AUFANIE* in *ONOM.*; et *V. etiam MATRE* in hoc Lexico. ¶ 4. Item quod initio, honoris causa, sacerdotibus feminis tributum est vocabulum (*V. Plauti* locum sub 2.), mater in posterum nomen fuit sacerdotii femine. *Inscript. apud Murat. 165. 5.* et emendatio 1981. 2. DBAE SEMELAE ET SORORIBVS EIVS DEABVS OB HONORIBS SACRI MATRATVS REGINA PATERNA MATER NATA ET FACTA ARAM POSVIT SVB SACRDOT. A. SBRANIO CATVELO PATRE. Hæc vero mater nata vocatur, quod filia sacerdotis, ac propterea ipsi jus in sacerdotii successionem esset; facta, quod suo tempore sacerdotium inierit. Sorores autem Semelæ sunt *Ino*, *Agave* et *Autonee* ex *Hygin. fab. 179.* *Alia* apud *Reines. cl. 5. n. 14.* GEMINA TITVILA ARAVISIENSIS MATER SACROBYM HIC ADQVIESCIT. Hæc autem videtur *Mitbra* cultui addicta, cujus sacerdotis patres sacrorum appellabantur. ¶ 5. Item honoris causa, mater castrorum fuit appellata omnium prima *Faustina* junior, uxor *Marci Aurelii Antonini*, de qua ita *Capitolin. M. Aurel. 26.* *Faustinam* secum et in æstivis habuerat, ut matrem castrorum appellaret. Purro deinde alia quoque *Augustæ*, quæ viros ad fortia hortabantur, aut sequebantur in bello, aut aliquid supra seculum ausu fuerant, eadem appellatione sunt honoratæ. Hinc *Faustina* nunnus apud *Eckhel. D. N. V. T. 7. p. 79.* MATRI CASTROBYM. *Inscript. apud Gruter. 39. 3.* DIANÆ PRO SALVTE IMP. L. SEPTIMI SEVERI ET JULIAE AVG. MATRI CASTROBYM. etiam matres patrum, et matres senatus eadem *Augustæ* sunt appellatæ. Hinc *Livia* Augusti uxor in nunnus apud eumd. *T. 5. p. 155.* Augusta mater patrum, et *Julia* Donna in alio apud eumd. *T. 7. p. 196.* Mater Augustorum, mater senatus, mater patrum dicuntur. *V. CASTRA* et *FILIUS.* — Etiam mater populi Romani vocatur *Julia Domna*, *Caracallæ* mater, in *Inscript. apud Orell. 4945.* ¶ 6. Poetice mater dicitur de affectu materno in liberos. *Ovid. 6. Met. 629.* Sed

simul ex nimia matrem pietate labare Sensit etc. *Al. leg. mentem. At Id. 8. ibid. 463. de Althæa.* pugnant materque sororque, Et diversa trahunt unum duo nomina pectoris. *Seneca Med. 928.* Ira discessit loco: materque, tota conjuge expulsa loco, redit. Sic *Claudian. III. Cons. Honor. 157.* Induc mente patrem. ¶ 7. De partu, vel pariendi officio. *Seneca Herc. Et. 389.* Materque multum rapuit ex illo mihi. h. e. partus multum detraxit de illa mea pulcritudine. ¶ 8. Eleganter dicitur de patria. *Claudian. II. Cons. Stilich. 175. de Roma.* Proteris banc clipeo matrem regumque ducumque. Adde *Aurel. Vict. de Vir. illustr. 58.* ¶ 9. De urbe, quæ ceterarum in aliquo regno caput est, la capitale. *Amman. 14. 2.* In excidium urbium matris Selucie exercerantur. *Id. 26. 1.* Progresso Nicæam versus exercitum, quæ in Bithynia mater est urbium. Adde *eumd. 17. 7.* ¶ 10. Sæpe dicitur de bestiis. *Farro 2. R. R. 4. 13.* Binis mensibus porcos sinunt cum matribus. *Virg. 9. En. 628.* juvenum Candentem pariterque caput cum matre ferentem. Sic *Stat. 9. Theb. 115.* imbeli non sic amplexa juvenum Infestante lupo, quin primum feta tuctur Mater et ancipiti circumfert cornua gyro. Rursus *Virg. 3. G. 398.* excretos prohibent a matribus bædos. *Juvenal. 11. 70.* Grandia præterea, tortoque calentia sœno Ova adsunt ipsis cum matribus. h. e. cum gallinis. Sic *Martial. 3. 58.* Et dona matrum vimine ferunt textu. ¶ 11. In arboribus est truncus, ex quo enascuntur ramorum propagines. *Virg. 2. G. 23.* plantas tenero abscondens de corpore matrum. *Colum. 3. R. R. 17. 2.* Totum flagellum, sicut est matri detractum, etc. *Plin. 12. Hist. nat. 5. 11. (23).* Superiores rami in excelsum evolvant, silvosa multitudine, vasto matris corpore. ¶ 12. In rebus aliis est causa, origo, effector alicujus rei. *Farro 2. R. R. 5. 5.* Apes mellis matres. *Cic. 1. Legg. 22. 58.* Mater omnium bonarum rerum sapientia est. *Id. 5. de republ. 2.* Illa autem diuturna pax Numæ mater huic urbi juris et religionis fuit. *Id. 1. Acad. (post.) 10. 39.* Immoderata intemperantia, omnium perturbationum mater. *Id. 1. Invent. 41. 76.* Omnibus in rebus similitudo est satietatis mater. *Id. 2. Orat. 40. 171.* Avaritiam tollere si vultis, mater ejus est tollenda, luxuries. *Horat. 1. Sat. 3. 98.* utilitas justii prope mater et æqui. — Joculariter *Plaut. Amph. 1. 1. 274.* Hirneam ego, ut matre fuerat natum, vini eduxi meri. h. e. sine admitione aquæ, ut ex vite uvaque prodit.

MATERCULA, æ, f. 1. deminut. matris: et dicitur vel blandiendi causa, vel de matre timida et pusilli animi. *Plaut. fragm. apud Priscian. 3. p. 611. Putsch.* Tunc tu igitur mea matercula. *Cic. Flacc. 36. 91.* Nunc denique materculæ suæ festivus filius, aniculæ minime suspiciosæ, purgat se per epistulam. *Horat. 1. Ep. 7. 7.* Dum pueris omnia puer et matercula pallet.

MATERFAMILIAS vel mater familias, item materfamilie vel mater familie, f. madre di famiglia, padrona di casa, οἰκοδόμοια. V. in FAMILIA.

MATERIA, æ, f. 1. et materies, ἔϊ, f. 5., quam vocem voluit esse a mater, ut a luxu luxuria et luxuries, est id, ex quo fit aliud, ut materia libri charta est et atramentum; domus lapides, ligna, calx etc. ὕλη (It. materia; Fr. matière; Hisp. materia; Germ. d. Ur-, Grundstoff, woraus etwas gemacht wird; Angl. matter, stuff, materials, that of which any thing is composed).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cic. 3. Nat. D. 39. 92.* Materia rerum, ex qua et lo qua sunt omnia. Adde *eumd. 1. Acad. (post.) 6. et 7., ubi de Peripateticorum materia agit. Lucret. 1. 191.* Quidque sua da materia grandescere alique. *Id. ibid. 249.* Haud igitur redit ad nihilum rea ulla, sed omnes Discidio redeunt in corpora materiai. ἀρχαίως pro materia: et apud *Lucret. frequens est. Lucan. 2. 8.* materia rudis. h. e. chaos et massa prima, ut *Val. Flacc. 1. 830.* loquitur. *Justin. 4. 1. 3.* Est autem (in Sicilia) ignibus generandis nutriendisque soli ipsius naturalis materia; quippe intrinseca stratum sulphure et bitumine iraditur. *Id. 44. 1. 6.* Non frumentum tantum magna copia est (in Hispania), verum et vini, mellis oleique; nec ferri solum materia præcipua est, sed etc. h. e. ferri metalla, miniere. *Lamprid. Alex. Sev.*

39. Ex eo bia (formis binariis, ternariis etc.) materiz oomen inditum est. b. e. si dixerio materia d'oro. *Justin. 1. 2. 7.* Hæc (Semiramis) Babyloniam condidit, murumque urbi cocto latere circumdedit, arenæ vice, bitumine interstrato; quæ materia in illis locis passim et terra exæstat. Sic *Vitruv. 2. 8. extr.* De parietibus et apparatione generaliter materiz eorum exposui. *Liv. 2. 7. extr.* Delata confestim materia omnis infra Veliæ, et - domus in infimo clivo ædificata. *Id. 26. 47.* Naves onerariæ sexaginta tres in portu expugnata captæque: quedam cum suis operibus, frumento, armis; ære præterea ferroque et linteis et sparto et navali alia materia ad classem ædificandam. *Ovid. 2. Met. 4.* Argenti bifores radiabant lumine valvæ: Materiam superabat opus. Cf. *Martial. 8. 51.* Materiz non cedit opus. ¶ 2. Speciatim, ut Græcis ὕλη silvam, sic materies Latinis lignum significat, legno. *Colum. 5. R. R. 11. 1.* Resecta arbor inter librum et materiam semina admittit. et mox Cuneum inter corticem et materiam demittit. *Plin. 16. Hist. nat. 28. 51. (119).* Tarde senescunt, quorum crispas materies, ut acer, palma, populus. *Colum. Arbor. 1.* Duo sunt genera surculorum: quorum alterum sua sponte gignitur, alterum cura mortalium procedit. illud materiz est magis aptum: hoc idoneum fructibus. h. e. da legna, vel ad comburendum, vel ad ædificandum. loquitur enim de arboribus universis. ¶ 3. Item speciatim lignei rami, qui ex arboribus enascuntur. *Colum. 4. R. R. 24. 19.* Ipsius autem materiz, quam submittemus, longitudinali modum difficile est imponere. et *ibid. 4.* Modus itaque materiarum is erit, quem dictabit humi atque ipsius stirpis lætitia. *Id. 3. ibid. 21. 7.* Multum interest, plures ne, an pauciores materias, pro natura cujusque stirpis, vinitor submittat. *Id. 4. ibid. 21. 2.* Vitis in materiam frondemque effunditur. ¶ 4. Speciatim iterum genus palmitis, quod de novello nascitur, et in tenero alligatum dependet, materiam vocamus, inquit *Id. 5. ibid. 6. 35.* ¶ 5. Item ipse truncus, unde sarmenta prodeunt. *Cic. 2. Orat. 21. 88.* Facilius, sicut in vitibus, revocantur ea, quæ sese nitium profunderunt, quam, si nihil valet materies, nova sarmenta cultura excitantur. ¶ 6. Præcipue vero ligna, quæ ad fabricandum utilia sunt, hoc nomine significantur, ut ligna, asseres, tabulæ etc. *legnæ. Cic. 7. Verr. 19. 47.* Dixit Heius, navem tibi operis publicis Mamertinorum esse ædificatum. Reliquæ est materies: hæc Rheginis publice, quod Mamertini materiam non habent, imperavisti. Adde *Virg. 11. En. 328.* Kursus *Cic. Mil. 27. 75.* Repente lintibus in eam insulam materiam, calcem, cæmentia atque arma convexit. *Cato R. R. 17.* Materies pro ridica, ubi solstitium fuerit ad brumam, semper tempesta est. *Colum. 11. R. R. 2. 11.* Omnis materia sic cæsa judicatur carie non infestari. Adde *Cæs. 4. B. G. 17. et 18., ubi de pontis: et ibid. 31., ubi de navium: et 5. 39., ubi de munitionum et vall constructione agit, et alibi sæpe.* Hinc illud discrimen inter lignum, et materiam apud *Ulp. Dig. 32. 53. 1., ubi docet, materiam esse, quæ ad ædificandum succidendumque necessaria est: lignum, quicquid comburendi causa paratum est. Plin. 16. Hist. nat. 40. 76. (206).* Cornus non potest videri materies propter exilitatem, sed lignum. Sic *Tac. 1. Ann. 35.* Indiscretis vocibus pretia vacationum, angustias stipendii, duritiam operum, ac propriis nominibus (milites) incusant vallum, fossas, pabuli, materiz, lignorum aggestus. ¶ 7. Item dicitur de cibis, vel ciborum conditione. *Cels. 2. 18.* In media vero materia numerari ex operibus debere ea, quorum radices, vel bulbos assumimus; imbecillissimam vero materiam esse unam caulem oleis, et quicquid in caule nascitur, qualis est cucurbita et cucumis etc. Sic *Id. 3. 27.* Cibis esse debet ex media materia, maximeque ex venatione.

II.) Translate. ¶ 1. Accipitur pro genere seu stirpe, razza. *Colum. 6. R. R. 27. 1.* Summam sedulitatem desiderat equinum genus, est enim generosa materies, quæ circo sacrisque certaminibus equus præbet: est mularis, quæ pretio setua sui comparatur generoso: est vulgaris, quæ mediocres feminas narsque progenerat. *Id. 7. ibid. 3. 15. de ovid.* Quod ex vetere materia nascitur, plerumque congeneratum parentis senium refert. ¶ 2.

Est etiam et æpe argumentum sermonis, orationis, libri, seu res. de qua agitur, soggetto, materia. Ad rem *Cic. 1. Invent. 5. 7.* Materiam artis eam dicimus, in qua omnis ars et facultas, quæ conficitur ex arte, versatur. Ut si medicinæ materiam dicamus morbos ac vulnera, quod in bis omnis medicina versetur: item quibus in rebus versatur ars et facultas oratoria, eas res materiam artis rhetoricæ nominamus. Cf. *eumd. 1. Off. 5. 16.* Quocirca huic quasi materia, quam tractet et in qua versetur, subjecta est veritas. Adde *eumd. 2. Divinat. 4. 12.* Ceterum *Id. 2. Orat. 59. 239.* Est etiam deformitatis et corporis vitiorum satis bella materies ad jocandum. *Id. 1. ad Q. fr. 2. 1. extr.* Sic habeto, materiam omnem sermonum eorum, qui de te detrahere velint, Statium dedisse. *Id. 3. Att. 12.* Quod me, ut scribam aliquid, hortaris, crescit mihi quidem materies, ut dicis, sed etc. *Id. 2. ad Q. fr. 1.* Lupus egit causam agri Campani: materiam rei non ignoras. *Horat. Art. P. 38.* Sumite materiam vestris, qui scribitis, æquam Viribus. *Ovid. 1. Amor. 3. 19.* Te mihi materiem felicem in carmina præbe. *Phædr. prol. 1.* Æsopus auctor quam materiam reperit, Hanc ego polivi versibus senariis. *Gell. 17. 12.* Infames materiz, sive quis mavult dicere inopinabiles, quas Græci ἀδόξους ὑποθέσεις appellant. Similiter in plur. num. *Quintil. 2. 4. 41.* Fictæ ad imitationem fori consiliorumque materiz: et *6. 3. 15.* Materiz io hoc idoneæ, ut controversiæ permixtis salibus fingerentur. et *2. 6. 1.* Materias, quas discipulis ad discendum dabant, non contenti divisione dirigere, latius dicendo prosequantur. ¶ 3. Item occasio, causa, facultas. *Cic. Mil. 13. 35.* Quid enim odisset Clodium Milo segetem ac materiam suæ gloriæ? *Liv. 1. 39.* Proinde materiem ingentis publicæ privatimque decoris omni indulgentia nostra nutriamus. *Cic. 2. Orat. 84. 342.* Ut opes et cupiæ non superbiæ videantur ac libidini, sed bonitati ac moderationi facultatem et materiam dedisse. *Ovid. 2. Trist. 32.* Materiam veniæ sors tibi nostra dedit. *Sall. Cat. 10.* Primo pecuniæ, dein imperii cupido crevit: ea quasi materiem omnium malorum fuerit. Sic *Horat. 3. Od. 24. 48.* lapides, aurum et inutilis, Summi materiem mali. *Cic. Dom. 5. 11.* Materiem subtrahere furori. et paulo post, 13. Ne in hæc tantam materiam seditiosis ista funesta fax adhæresceret (ubi ad ligni materiam aperte respicit). *Id. 11. Phil. 9. 21.* Materiam invidiæ dare. *Ovid. 1. Art. am. 49.* quærere amoris. *Tac. 12. Ann. 22.* sceleri detrahente. *Fellej. 2. 62. 3.* belli præbere. *Justin. 30. 1. 7.* quietis avidè arripere. *Id. 3. 2. 12.* Materiam scelerum. *Id. 11. 5. 3.* seditiosis. *Sueton. Tib. 22.* tumultus. *Id. Cæs. 35.* novarum rerum. *Id. ibid. 22.* triumphorum. *Lucan. 8. 76.* laudis. Similiter *Plin. Pa-neg. 38.* beneficiendi. et *Sueton. Aug. 16.* exprobrandi. *Id. ibid. 32.* calumniandi. *Id. Claud. 4.* deridendi. Et *Tac. 1. Hist. 51. extr.* Sed plurima ad lingendum credendumque materies in ipsis castris, udio, metu etc. Animadvertendum et illud *Sueton. Galb. 9.* Paullatim in desidiam segnitiumque conversus est, ne quid materiz præberet *Neroni. h. e. calumniandi occasione.* ¶ 4. Transfertur etiam ad animum, ejusque vim, indolem, ingeniumque significat, natura, spirito, indole. *Cic. 5. Verr. 68. 160.* Fac, fuisse in isto C. Lælii, M. Catonis materiem atque indolem. Cf. *Id. 1. Invent. 2. 2.* Quo tempore quidam, magnus videlicet vir et sapiens, cognovit, quæ materies et quanta ad maximas rea opportunitas in animis inesset hominum, si quis eam posset elicere et præcipiendo maiore reddere: qui dispersos homines ni agris et in tectis silvestribus abditos etc. *Liv. 1. 46.*angebatur ferox *Tullia*, nihil materiz in viro neque ad cupiditatem, neque ad audaciam esse. *Ovid. 4. Heroid. 85.* Tu modo duritiam silva depones jugosis: Non aum materia digna perire tua. h. e. ingenio tuo averso ab amore, et ad venandum omnino converso. *Quintil. 2. 4. 7.* Materiam (h. e. pueri naturam) ease primum volo vel abundantiorrem atque ultra, quam oporteat, fuscam. Cf. *eumd. 2. 8. 12.*

MATERIALIS, e, adject. materiale, ὑλικός, ἐνυλος, qui est a materia. *Macrob. 1. Somn. Scip. 12. circa med.* Primumque materialis influxio in corpora venientes animas ebriaret.

MATERIALITER, adverb. (materialis) *materialmente*, ὑλικῶς, secundum materiam. *Sidon. 8. Ep. 11. post carmen.* In pectore viri iracundia materialiter regnans.

MATERIARIUS, a, um, adject. (materia) ad materiam pertinens, qua lignum significat ad fabricandum utile, *da legname.* Hinc — a) *Fabrica materiaria* apud *Plin. 7. Hist. nat. 56. 57. (198).* Fabricam materiariam invenit *Dædalus*, et in ea serrem, eaciam, perpendicularum, terebram. *Parte del falegname, ὑλοποιῖαν, δρυσοποιῖαν. Isid. 19. Orig. 34. 11.* Solem materiales ex materia corio Infecta. *Fortasse legend. materiarius.* Etiam *clavarius materiarius*, qui scilicet clavos ligneos facit (*V. CLAVARIUS*, li); eret igitur et *clavarius ferrarius*, sed de hoc altum in Latine lingua silentium. —

b) *Materiarius faber* et absolute *materiarius*, qui materiariam fabricam exercet, *falegname, ξυλοποιός, δρυσοποιός. Inscript. apud Gruter. 642. G. FVLVIVS L. F. QVINTIANVS FABVS MATERIARIIVS PIVS IN SVOR VIVIT ANN. ELVI. etc.* — c) *Materiarius negotiarius* est mercante *da legname per fabriche*, mercator materis. *Inscript. apud Murat. 980. 8. SILVANO AVO. SACRUM L. TITIVA EYTYCHAS NEGOTIANS MATERIARIVS D. D. Alia epud Orell. 4248. V. F. VERGINIA D. L. TYCHE P. ALPIO ERABTO NEGOTIANTI MATERIARIO COIVGI BENE MERITO.* —

d) Item absolute qui materiam in silva emdit ad edificia. *Plaut. Mil. glor. 3. 3. 45.* Si non nos materielius moratur, quod opus est qui det, alto erit parata navis. — e) Est etiam, qui materos facit. Sic enim legit *Voss. in Etymol.* In voce *Materis*, illud *Ammian. 21. t3. ad fin.* Imperator Arbelionem iter suum præire cum lanceariis et materiariis ad cateris expeditum præcepit. Similem locum habet *31. 13.*, sed utrobique al. leg. *mattiaris*, qui dicti videntur a quodam tali genere, quod *mattium* appellabatur, quo armati erant. Sano apud *Ammian.* non de fabricis, sed de millibus sermo est. Porro *mattium* et *mattiaris* peregrinæ voces sunt. *Zosimus l. 3. Græce ματτιαρίους* habet, ut adnotavit *Vales.* ad citat. priorem loc. *Ammiani.* — f) *Hæreticus materiarius* et *Tertull.* dicuntur advers. *Hermog. 25.* qui materiam ab æterno fuisse rredabant. — Hinc

Materiarius, Yi, m. 2. absolute, substantivorum mora. *V. supra sub d.*

MATERIATIO, ðnis, f. 3. *legname d'una fabrica*, materis lignaria in edificiis, ut trabes, tabulæ, contignationes etc. *Vitruv. 4. 2.* In edificiis collocatur materiatio, varlis vocabulis nominata. Prosequitur deinde *Vitruv.* nominando trabes, ligna, exes, transtra, caprenlos, canterios etc., quæ omnie *materiationis* vocabulo continentur.

MATERIATORIA, æ, f. 1. materiaria ars, quæ circa materlationem versatur. *Vitruv. 4. 2.* E quibus rebus, at a materiatura fabricis, in lapideis edificationibus artifices dispositiones eorum sculpturis aut imitit.

MATERIATUS, a, um. *V. MATERIO.*

MATERIUS, ði, f. 5. *V. MATERIA.*

MATERINUS, a, um, adject. *Materina terra* apud *Caton. R. R. 34.* exponitur e *Turneb. l. 21. Adversar. c. 25.* dura, solida et propa ligiosa. Monet *Idem* ab aliquibus legi *macerina*, h. e. *macra*. All *materinam* intelligit, ubi materla sit et rudus edificiorum. *Plin. 18. Hist. nat. 17. 46. (163).* sententiam *Catonis* ellis verbis exprimens, In solo, inquit, rubricoso, vel pullo, vel arenoso, si non sit aquosum, lupinum seri. *Catonis* verba sunt: Ager rubricosus, et terra pulla, materina, rudecte, arenosa, item quæ equosa non erit, ibi lupinum bonum bet. *Plin.* itaque *materinam terram*, vel eandem esse ac *rudectam* et *arenosam*, aut saltem similem ptevit: vel ne ipse quidem intellexit, ideoque dissimulavit ac præterit. *Schneiderus* præfert legendum *tenerima*.

MATERIO, as, ðtum, are, a. 1. (materiel). Occurrunt tantum *Part. Materialus* et *Materiandus*. — *Materiare* est ex materia, seu ligno extruere. *Cic. 3. Off. 13. 54.* Edes pestilentis, male materlatæ, rubrosæ. h. e. materia præsertim ligoarie, seu materlatione constructæ. Sunt qui leg. *malæ materizæ.* *Vitruv. 5. 12. sub fin.* Equa edificia minime sunt materianda propter incandia. h. e. ex materia, seu ligno extruenda.

MATERIOLA, æ, f. 1. deminat. materizæ. *Ter-*

tull. Baptism. 17. Superest ad conciuendum materiolum, de observatione quoque dandi et occipiendi baptismum commonefacere.

MATERIOR, ðris, ari, dep. 1. (materia) materiam emdere ad conciuendum vallum, *far legna, ὑλοποιῖαν. Cæs. 7. B. G. 73.* Erat eq tempore et materiari, et frumentari, et tantas munitiones fieri necesse.

MATERIOSUS, a, um, adject. qui multa materia abundat. *Gloss. Philoz. Materiosus, πολλυλος. Theod. Priscian. lib. 4. p. 316. bis ed. Ald.* ubi igitur *De purgatione (menstrua) feminarum.* Venas autem naturaliter materiosas (purgatio) corrigi: ut post implementum vasculorum, osculatione interius facta, sanguls excludatur. Confer *Cæs. Aurel. 2. Tard. 13.* Si osculatio venarum, ex redundantia materis veniens, fluorem faciat, convenit uti detractio. scil. sanguinis.

MATERIS, vel matris, is, vel matra, æ, f. 1. *picca, ματρίς*, Celticum lenceus genus. Vox est Gallica: videtur eutem esse, quam nunc Galli *matras*, Itali *bolzone* vocent. *Cæs. 1. B. G. 26.* Nonnulli inter carros rotasque matras ac tragus subiciebant, nostrosque vulnerabant. *Turneb.* legit *matres*. *Alil mazaras. Liv. 7. 24.* Humero materl trajecto. *Cic. 4. Herenn. 32. 43.* Materis transalpina. *Sisenna apud Non. p. 556. 8. Merc.* Geill materibus, Suedi lancels configunt.

MATERNUS, a, um, adject. (mater) qui matris est, qui ad matrem pertinet, *μητρικός* (It. *materno*; Fr. *maternel*, de mère; Hlap. *maternal*, maternal; Germ. *zur Mutter gehõrig, mütterlich*; Angl. *of a mother, motherly, maternal*). Occurrit — a) De hominibus. *Ennius apud Non. p. 292. 16. Merc.* Nisi patrem materno sanguine excludo necicerer. Cf. *Cic. Rosc. Am. 24. 66.* Magnam possidet religionem paternus maternusque angula. *Ter. Heaut. 4. 1. 24.* Maternus animus. *Cic. Cluent. 5. (12).* Quo enim est ipsum nomen emantius indulgentiusque maternum etc. *Plin. 11. Hist. nat. 41. 96. (237).* Maternum lac. *Liv. 1. 24.* Materua patria. *Sueton. Cæs. 6. genus. Id. Aug. 4. origo. Id. Ner. 6. memoria. Virg. 8. En. 498. mens. Nemesion. Cyneq. 19. Maternl menses. h. e. quibus portatur fetus in utero. Ovid. 3. Met. 312. de Baccho Jovis femori insuto. maternaque tempora complet. Virg. 1. G. 28. Cæsar cingena materna tempora myrto. h. e. Veneris, quæ *Enem* mater fuit, ex quo Cæsarum genus. *Id. 12. En. 107. Eneas* matris sævus in armis. *h. e. quæ illi Venus* mater ab *Vulcano* impetraverat. et *6. ibid. 193.* Mater agnoscit aves. *h. e. columbas,* quæ Veneris currum trahunt. et *4. ibid. 258.* Materno veniens ab avo *Cyllenia* proles. *h. e. ab Atlante,* qui pater fuit *Majæ*, quæ *Mercurii* mater. et *ibid. 144.* Delum maternam in viat *Apollo.* *h. e. ubi eum mater Leiona* peperit. *Ovid. 4. Fast. 131. de Venere.* Vere monet curvas materna per æquora puppes ire. *h. e. ex quibus ipsa nata est. Horat. 1. Ep. 15. 26.* rebus matris atque paternis Fortiter esumpsis. *la dote et 1/2 patrimonio. Ovid. 3. Pont. 2. 105.* Quos (mores) *Voleus* pstril cognoscat nominis auctor: Et *Numa* matarnus non neget esse suos. *h. e. unde genus duclt ex parte matris.* Adde *4. ibid. 16. 43. Sic Virg. 11. En. 340.* genus hule materna superbum Nobilitas dabet. *Val. Flacc. 6. 564.* materna velatus arundine *Peucron.* *h. e. Meotidis peludis,* cuius filius erat. — *Materina Idus* dicuntur a *Martial. 7. 74.* ubi *Mercurium* alioquitur, *Idus Majæ*, quia ejus dies natalis erant: unde *12. 67.* *Majæ Mercurium* creastis *Idus.* — b) De bestiis et avibus. *Plin. 10. Hist. nat. 33. 51. (103).* Perdix pavore libera, ac materna vacans cura. *Colum. 7. R. R. 3. 17.* Ut agnus disciscat maternum trahere alimentum. Adde *eumd. ibid. 2. 5. — NB. De cogoom. Rom. V. ONOM.**

MATERTERA, æ, f. 1. matris mee soror, sic dicta, inquit *Paut. Diac. p. 136. 6. Müll.*, quasi mater altera: vel potius a mater simpliciter, ut tera mera sit vocis productio. *Paut. Dig. 38. 10. 10. § 14.* Amle: ea est patris soror. *Mstertera:* ea est matris soror. Adde *Cajum ibid. § 5. τερτῆς, Σεϊα, μητροκααρῖστη* (It. *sorella di mia madre, zia*; Fr. *la sœur de la mère, tante*; *Hisp. tia, la hermana de la madre*; Germ. *die Schwester d. Mutter, Tante*; Angl. *a mother's sister*). Occurrit — a) Generatim. *Plaut. Curc. 5. 2. 3.*

tull. Rogita, unde istum habeat anulum: pater istum meus gestavit. cv. At mea matertere. *Pl. Mater* ei utendum dederat. cv. Pater tuus rursus tibi. *Cic. 1. Divinat. 46. 104.* Puellam defatigatam petillase a matertera, ut etc. *Ovid. 3. Met. 312.* Furtim illum primis Ino matertera curia Educat. Adde *Pers. 2. 31. et 6. 54.*; et *Tac. 4. Ann. 71.* Similiter *Inscript. apud Henzen. 6205.* Dis MAN. VITRORIO FORTVNATO VIXIT A. XIII. MENS. VIII. VITORIA BRISEIS MATERTERA etc. — b) *Matertera magna* est avia mee soror, *sorella di mia nonna. Paul. ibid. 1. § 15. et Cajus ibid. 1. § 6.* Hinc *Paut. Diac. p. 138. 5. Müll.*: Matertera patris et matris, mihi magna matertera est. — c) *Matertera major* est soror proavim mee, *sorella di mia bisnonna:* et dicitur etiam *promatertera*, ut docet *Paut. ibid. § 16. et Cajus loc. cit. § 7.* — d) *Matertera maxima* est avivie mee soror: et dicitur etiam *abmatertera. Paul. ibid. § 17. et Cajus loc. cit. 3.*

MATHEMA, ðia, n. 3. *μάθημα*, doctrine, atque adeo mysteria, arcana. *Ammian. 22. 16.* Per mundum invenit mathemata hujusmodi ab *Egypto* circumlata. *Plerique leg. arcana.*

MATHEMATICA, æ, f. 1. voc. seq. in fin.

MATHEMATICA, æ, f. 1. voc. seq. in fin. **MATHEMATICUS**, a, um, adject. *μαθηματικός*, ad mathesin pertinens. *Vitruv. 1. 1. circa med.* Musicen sciat, oportet, uti canonicam rationem et methematicam notam habest. *Plin. 29. Hist. nat. 1. 5. (9).* Ad siderum motus ex ephemerida mathematica cibos dare. et *30. ibid. 1. 1. (2).* Mathematicæ artes. *Macrob. 2. Somn. Scip. 2.* Corpore mathematicæ cogitationi tantum subjicienda, non sensui. — *Mathematicæ* disciplinae sunt geometria, arithmetica, et quæ inde proficiscuntur, astronomia, musica, geographia, optica, etc. a *μαθῆναι* discere, quia vere et proprie scientiæ sunt, et per certam demonstrationem percipiuntur: unde vere discere dicuntur, qui illis dant operam. Veteres enim Græci hæc *μαθηματα* appellabant, ut *Gell. 1. 9. docet.* — Hinc

Mathematicus, i, m. 2. absolute, substantivorum more, est ¶ 1. Qui eas, quas modo diximus, disciplinas proficitur. *Cic. 1. Orat. 3. 10.* si qui mathematici vocantur, quanta in obscuritate rerum, et quam recondita in arte, et multiplo subtilique versantur! *Id. 4. Acad. (2. pr.) 36. 116.* Illa initia mathematicorum, quibus non concessis, digitum progredi non possunt. Adde *eumd. 1. Tusc. 2. 4. Seneca Ep. 88. a med.* Magnum esse aotem, philosophus probabit: quantum sit, mathematicus, qui usu quodam et exercitacione procedit: sed ut procedat, impetranda illi quædam principia sunt. ¶ 2. Vulgo, ut ait *Gell. loc. cit.*, mathematici dicuntur, quos gentilitio vocabulo *Chaldæos* dicere oportet, scilicet qui ex ratiocinationibus astrorum, ut *Vitruv.* loquitur *9. 7. a med.*, antefacta et futura explicare et prævidere se arbitrantur: et præcipue quæ eventura sint homini, ex positione stellarum in natali hora, prædicere profitentur, *astrologi giudiziarii. V. CHALDÆUS. Tac. 1. Hist. 22.* Mathematici, genus homiomm poteoibus invidum, sperantibus fallax, quod in civitate nostra et vitabitur semper, et retinebitur. *Juvenal. 14. 248.* Nota mathematicis genesis tua: sed grave, tardas Expectare colos. *Tertull. Apolog. 43.* Haroll, haruspices, mathematici. Adde *Sueton. Aug. 94., Ner. 40., Vitell. 3. et alibi; at Ammian. 29. 2. Sic Inscript. apud Gruter. 708. 8. NON IOITYR, LACTON, LACRIMES: DECEPIT YTROSQVA (parentes) MAXIMA MENDACIS FAMA MATHEMATICI.*

Mathematica, æ, f. 1. (subaudi ars) absolute, substantivorum more, ¶ 1. Est mathesis, *μαθηματική.* *Seneca Ep. 88. a med.* Philosophia nihil ab alio petit, totum opus e solo excitat: mathematica, ut ita dicam, superflua est, in silentio edificat, aliena accipit principia, quorum beneficio ad ulteriora perveniat. ¶ 2. Item ara prædicendi futura ex astris, *astrologia giudiziaria. Sueton. Tib. 69.* Circa deos ac religiones negligentior, quippe addictus mathematicæ, persuasioneque pieous, cuncta lato agi. Hinc *Imp. Dioclet. et Maxim. Cod. 0. 18. 2.* Artum geometriæ discere atque exercere publice interest. Ars autem mathematica damnaibilis est et interdita omnino.

MATHESIS, is, f. 3. secundam corripuit, non

inuitandus, Prudent. 2. advers. Symmach. 893. Involvit mathesi, magicas impellit in artes. — Ceterum *mathesis*, μαθησις, est discendi actus, perceptio, cognitio; a μαθησάω disco. ¶ 1. Præcipue hoc nomine venit mathematica scientia, *la matematica*, ut dictum est in voce præc. in fin. 1. Cassiod. 1. Variar. 43. Tu artem prædictam, ex disciplinis nobilibus natam, per quadrifarias mathesis januas introisti. ¶ 2. Speciatim vero ea, quæ ex astris futura prædicat, *astrologia iudicialia*: quam frustra ab errore et vanitate Firmic. l. 1. Mathes. vindicare conatur. Spartian. Hadrian. 16. Mathesis sic scire sibi visus est, ut sero Cal. Januarii scripserit, quid ei toto anno possit evenire. Id. Et. Fer. 3. extr. Fuisse Hadrianum peritum matheseos etc.

MATRÆ, ærum, f. plur. 1. Matræ, vel Matres, sæpius fortasse Matrônæ dictæ, sunt deæ regionum, vel urbium, vel pagorum tutelares. Inscript. apud Gruter. 99. 1. MATRIS AVGVSTI D. D. Alia ibid. 2. MATRIS AVG. MASTONIA BELLA. Adde alias ibid. 3. et 5. — Etiam *Matræbus* pro *Matris* scribitur. V. FILIA init. Inscript. apud Gruter. 92. 1. DIS MATRABVS VICANI VICI PACIS. Alia apud Murat. 94. 1. MATRABVS AVGG. MARTIALIS AVGG. VERNA EX DISPENSATOR EX VOTO MONIVS. V. MATRONA. — Sunt tamen qui putant, Matræ fuisse appellatas honoris ergo Junones Augustarum. V. JUNO.

MATRĀLIA, ium, n. plur. 3. ματρικία, matris Matutæ festa, tertio Idus Junii a matronis celebrari solita. Paul. Diac. p. 125. 19. Müll. Ovid. 6. Fast. 475. Ite bonæ matres, vestrum Matralia festum, etc. Varro 5. L. L. 106. Müll. Testatium, quod in testu caldo coquebatur: ut etiam nunc Matralibus id faciunt matronæ. (V. Ovid. 6. Fast. 533.) Adde Vet. Calendar. apud Gruter. 133., ubi ponitur hoc festum III. Id. Jun., ut dictum est.

MATRĀTUS, us, m. 4. dignitas sacerdotalis femine, quæ mater dicebatur. V. MATER II. 4.

MATRĒSCO, is, ere, n. inchoat. 3. a *mater*, est inatri similem fieri, *madreggiare*, ματρεζω. Pacuvius apud Non. p. 137. 7. Merc. Utinam nunc matrescam ingenio, ut meum patrem ulcisci queam.

MATRĪCALIS, e, adject. (*matrix*) ad matricem pertinet, ut Matricalis herba, Apul. Herb. 66. — Veget. 1. Veterin. 10. Matricalis vena, h. e. quæ proprie ventrem est; nam *matrix* apud Veterinarios est venter: hinc Id. Veget. 5. ibid. 11. 2. Schneid. De matrice auferunt sanguinem. V. DEMATRICO et MATRIX II. 3.

MATRĪCI. V. MATTICI.

MATRĪCĪDA, æ, commun. gen. (*mater et caelo*) qui matrem occidit, *matricida*, ματρικτοκτενς. Cic. 1. ad Q. fr. 2. 2. Quoeris scribis certissimum matricidam. Sueton. Ner. 21. Cantavit Orestem matricidam. Adde Nepot. Epam. 6.; et Capell. 5. p. 150. — Per tmesin. Auson. de XII. Cæsarib. 33. Matricæ cibus Nero proprii vim pertulit casis. Al. tamen legunt *Matricida Nero*, ut secundam necessitate produxerit, ut in *paricida* fecit Id. Tetrast. de Cæsarib. 21. Sic Sidon. carm. 5. 290. Matricida plus: sed ne sprevisse dolorem etc.

MATRĪCIDĪUM, ii, n. 2. (*mater et caelo*) *matricidio*, matris occisio. Cic. 1. Invent. 13. 18. Orestes si accusetur matricidii.

MATRĪCŪLA, æ, f. 1. album, seu charta, in qua certorum hominum nomina descripta sunt, ut militum, notariorum, advocatorum, agentium in rebus, etc. Est autem deminut. matricis, quæ idem quandoque significat, quod ea, velut *matrice*, continentur milites, *matricola*, *indice*, *nota*, *catalogo*. Veget. 1. Milit. 26. Producendi tirones sunt semper ad campum, et secundum matriculæ ordinem in aciem dirigendi. Adde 2. ibid. 2. et 5.; et Imp. Leon. Cod. 12. 20. 3. et alibi. Inscript., quæ pertinet ad ann. a Chr. n. CXCIII., apud Fea Framm. di Fast. cons. p. 77. DOMINE, PERMITTAS AEDIFICIO MEO POSCOLVNAM DIVORVM MARGI ET FAVSTINAE..... PEDIBVS PLVS MINVS FACIENS ET IN MATRICVLA SINE INIVRIA CIVISQVAM SECYNDVM LITTERAM RATIONALIVM QVAS SVBICVI DA..... Cassiod. 11. Variar. 6. Transgressio matriculæ acie tua est. V. MATRIX II. 4.

MATRĪCŪLVS, i, m. 2. piceis notis ignotus apud Apul. de Mag.

TOM. III.

MATRIMES. V. MATRIMUS.

MĀTRĪMŌNĀLIS, e, adject. *matrimoniale*, γαμηλιος, ad matrimonium pertinet. Firmic. 7. Mathes. 17. Matrimoniales tabule. Quintil. Declam. 343. in lemmate. Misit ille matrimoniali habitu ancillam. Al. rectius leg. *matronali*.

MĀTRĪMŌNĪUM, ii, n. 2. conjugium, viri et mulieris legitimum conjugatio: a *mater*; nam *matrimonium* mera vocis productio est, ut a *pater patri-* *monium*, a *sanctus sanctimonia*, etc. A matre autem nominatur, in omen et spem, quia quum proli causa suscipiatur, summum votum est, ut ea quæ ducitur, mater fiat. συγγυια (1. *matrimonia*; Fr. *marriage*; Hisp. *casamiento*, *boda*; Germ. d. *Ehe*; Angl. *marriage*, *wedlock*, *matrimony*).

1.) Proprie. Cic. Cluent. 62. 175. Jus illud matrimonii castum atque legitimum, damnatione viri sublatum arbitrabatur. et ibid. 12. 35. Quæ nuptiæ non ditorum fuerunt: erant enim non matrimonii dignitate, sed sceleris societate conjunctæ. Plaut. Trin. 3. 3. 4. Ire in matrimonium. andar a marito. Cæs. 1. B. G. 3. Jare cuiquam filiam suam. Justin. 1. 4. 4. tradere. Rursus Cæs. 1. B. G. 9.; et Cic. Cluent. 44. 125. alicujus filiam ducere. Sueton. Domit. 22. offerre alicui. Id. Cæs. 27. et Aug. 63. petere sibi aliquam. Justin. 1. 10. 14. et U. 5. 9. recipere. et 2. 4. 24. assumere. Cic. 1. Divinat. 46. 104. collocare. Id. 2. Phil. 18. 44. Locare in matrimonio stabili et certo. Id. 4. Ferr. 36. 11. et Justin. 7. 6. 11. habere aliquam. Curt. 6. 9. a med. et 5. 1. et 8. 1. Quamquam matrimonio secum conjungere. et 8. 4. ad fin. sibi aliquam adjungere. et Tac. 15. Ann. 71. tenere. Rursus Curt. 10. 3. Filiam secum jungere in matrimonio. et S. 4. ad fin. Jungi alicui jure matrimonii. Sueton. Tib. 49. Dimittere aliquam e matrimonio. *ripudiare*. Plaut. Merc. 4. 6. 6. Matrimonio uxorem exigere. *cacciare*. Tac. 11. Ann. 12. exturbare. et 13. ibid. 19. depellere. Cic. Cæl. 14. 34. Tenere matrimonium alicujus h. e. esse alicujus conjugem. Sic Tac. 6. Ann. 47. Est mihi cum aliquo matrimonium. h. e. sum ejus conjux. Id. 12. ibid. 5. Matrimonium pacisci inter aliquos. Sueton. Cal. 25. contrahere, dimittere, tenere. h. e. inire, solvere, servare. et ibid. 12. Polliceri alicui matrimonium suum. h. e. se conjugem fore. Id. Oth. 10. Matrimonio aliquam destinare. et ibid. 3. Matrimonium diducere. Gell. 1. 6. capessere. Massur. Sabin. apud eumd. 19. 15. dirimere. Tac. 15. Ann. 53. extr. Alii matrimonio se obstringere. Justin. 10. 1. Filios justo matrimonio suscipere. Cajus Dig. 43. 2. 17. Matrimonio jungi. Papinian. ibid. 15. Convenire alicui in matrimonio.

II.) Translate. ¶ 1. Et conjugium pro uxore apud Tacitum, sic per synecdochen *matrimonium* dicitur de ipsa conjuge, præcipue ratione habita generis et conditionis, prout splendorem addit, divitias, opes atque commoda. Liv. 19. 23. Convocatis plebeis matrimonii conquesta injuriam patriciarum. Al. leg. *matronis*. Immo quum, teste Drakenborg. valde dubia sit lectio, statuendum videtur hoc sensu vocabulum apud seriolis avi scriptores usu venisse. Sueton. Cæs. 52. Ne provincialibus quidem matrimoniis abstinaisse. Flor. 1. 4. 10. Itaque matrimonia a similibus petita. Justin. 3. 3. 8. Severus matrimonia sua viri coercent. Id. 3. 5. 6. Polliceri servis matrimonium interfectorum. Adde eumd. 14. 3. 7. et 18. 5. 5. Sic Tac. 2. Ann. 13. Matrimonia ac peruias hostium prædæ destinare. Adde Ammian. 23. 6. ¶ 2. De bonis a matre relictis, ut *patrimonium* dicitur de relictis a patre, afferuntur loca ex L. Seneca 1. Enef. 3. ad fin., M. Senec. 2. Controv. 4., Sueton. Aug. 40. et Fal. Max. 7. 8. n. 2., quæ docti viri partim admittant, partim respuant, tum ob dubiam lectionem, quum alii eod. *patrimonium* habent, tum ob insolentiam hujusmodi notationis. V. Casaubon. ad Sueton. loc. cit.

MĀTRĪMVS, a, um, adject. (*mater*). Lis est inter grammaticos de quantitate paucitiam, quæ adhuc est sub judice, quia nihil recti afferri adhuc potuit. — Apud Paul. Diac. p. 125. 2. Müll. est terlice declin. Matrimis, inquit, et patrimis dicuntur, quibus inatres et patres adhuc vivunt. Sic Id. p. 93. 6. Flaminia dicebatur sacerdotula, quæ Flaminicæ Diali præmiistrabat, eaque patrimis et patri-

mes erat etc. Ubi *patrimis* et *matrimis* recti casus singulares sunt: dubitabitque fortasse quispiam, an *patrimis* et *matrimis* sit legendum. — Ceterum *matrimus* est qui matrem habet superstitem, *chi ha la madre ancor viva*: sicut *patrimus*, qui patrem. Festus p. 231. 2. Müll. Pater patrimus dicebatur apud antiquos, qui quum jam ipse pater esset, habebat etiam tum patrem. — Habet præcipue locum in sacris, in quibus id servabatur, ut qui pueri, puellæve adhibebantur, patrimis matrimique essent. Cic. Har. resp. 11. 23.; Liv. 37. 3.; Tac. 4. Hist. 53.; Macrob. 1. Saturn. 6.; Lamprid. Elagab. 8.; Vopisc. Aurel. 19.; et Gell. 1. 12. — In nuptiis quoque patrimis et matrimis pueri tres adhibebantur: unus qui facem præferret ex spina alba, qui noctu nubebant: duo, qui nubenter tenebant. Ita Festus p. 245. 1. et Paul. Diac. p. 244. 1. Müll.

MĀTRĪX, icis, f. 3. (*mater*) femina borutorum, quæ fetus gratia alitur; quæ et mater dicitur (1. *bestia femina da razza*; Fr. *mère*, *semelle pour reproduire*; Hisp. *madre*, *la hembra de las bestias*, *que tiene hijos*; Germ. *von Thieren*, *die Mutter* — oder *Zuchthier*; Angl. *a female of any kind kept for breeding young*).

1.) Proprie. Varro 2. R. R. 5. 12. Habeo teuros ad matricis septuaginta, duo, unum anniculum, alterum binum. Colum. 7. R. R. 3. 12. de ovib. Ut eadem ratione matricis locentur. Id. 8. ibid. 5. 11. de gallinis. No incubantes matricis ab aliis avibus inquietentur. Adde eumd. ibid. 11. 12.

11.) Translate. ¶ 1. Dicitur de arbore, quæ stolones ex se gignit. Sueton. Aug. 91. a med. Ex palma enata soboles adeo in paucis diebus adolevit, ut non æquiparare: modo matricem, verum etiam obtegeret. ¶ 2. Est etiam receptaculum fetus in feminis, vulva, *matrice*, μήτρα. Plin. 27. Hist. nat. 10. 60. (86). Radix glycydis sanat matricem et stomachum, decocta in vino. Harduin., quem Sillig. sequitur, ex MSS. legit *arterian et stomachum*. Veget. 1. Veterin. 5. in fin. Ad matricis dolorem medicamen. h. e. ejus partis, quæ matres sunt. ¶ 3. Hinc etiam latiori sensu apud Veterinarios *matris* est venter. Veget. 6. Veterin. 4. Schneid. Venæ matricis. h. e. venæ ventris: quas etiam in spadonibus et admlessaris equis Id. inesse affirmat ibid. 7. Et Id. 1. ibid. 16. Sed primum de matrice tollendus est sanguis. Similiter Pelagon. 2. 1. Sanguis de matrice (*equis*) tollatur. Ibid. Hippiatr. p. 175. χερὶ αὐτὸν ἀναπλάσσειν ἐκ τῆς κοιλίας. Adde Veget. 1. Veterin. 25. et alibi sæpe; et V. DEMATRICO. ¶ 4. Est etiam album, seu catalogus certorum hominum, *registro*, *catalogo*: unde *matricula*. Tertull. Fuga in persec. 12. In matricibus beneficiariorum et curiosorum Christiani quoque vectigales continentur. Sic in *matula* Inscript. apud Henzen. 7162. scvxdm MATRICEM PVBLICAM. ¶ 5. Per metaphoram est *mater*, *origo*, *fontis primus*. Tertull. Virg. reland. 5. Eva *matris* generis femini. Id. advers. Jud. 2. Prætorialis lex data Adæ, quasi *matris* omnium præceptorum Dei. Id. advers. Hæret. 21. Ecclesiæ Apostolicæ, *matricis* et *originales* fidei. Id. advers. Valentini. 7. *Matris* et *origo* cunctorum. Id. Resurr. carn. 63. Si etiam ipsa vasa defecerint, quum de illis quoque effluxerit (*caro*), in suam matricem terram quasi per ambages resorbentur. — NB. Fuerunt inter Lexicographos qui putarunt *matris* esse epitheton Veneris, sic enim legendum censuit Orell. In Inscript. 1373. At clar. Mommsenius Inscript. Neap. 2601. pro *MATRIX* legit *SATRIX*.

MĀTRŌNA, æ, f. 1. (*mater*). Licenter primam syllabam corripit Ennod. 7. Ep. 29. Quæ servat meritis torum fidelium, Exoptet similem matrona sortem. — Matrona est mulier, quæ in matrimonio cum viro convenit, quoad in matrimonio manet. Olim distinguebatur a *matrefamilias* ea ratione, quæ in FAMĪLIA est dictum. Et appellata est *matrona a mater*, quia quum in spem proli duceretur, omen ejus rei in ipso statim nuptiale esse voluerunt, ut Gell. 18. 6. docet. οὐκοῦτοισιν (1. *moglie*, *maritata*, *matrona*; Fr. *femme mariée*, *dame*, *matrone*; Hisp. *muger*, *matrona*, *dama*, *señora*; Germ. *eine verheirathete Frau*, *Frau*, *bes. von vornehmen Frauen*; Angl. *a married woman*, *wife*, *matron*). Occurrit — a) De

his, quæ summo sunt loco. *Ennius* apud *Cic.* 7. *Fam.* 6. Quæ Corinthum arcem altam habebant; matronæ opulentæ, optimates. *Plaut. Cist.* 1. 1. 26. Ubi istas videas summo genere natas summæ matronas. *Cic.* 2. *de republ.* 7. Sabinas honesto ortas loco virgines — *Consulibus rapti (Romulus)* jussit, easque in familiarum amplissimarum matrimonii collocavit. Quæ ex causa quom bellum Romanis Sabinis intulissent — cum *T. Tatius*, rege Sabinorum, fœdus icit, matronis ipsis, quæ raptæ erant, orantibus. *Liv.* 29. 14. Matronæ primores civitatis, inter quas unius *Claudie Quintæ* insigne est nomen, (*deæ statuam*) accipere. — *b)* sicut usurpatur ratione habita honestatis morumque sanctitatis: et *matronæ* universim dicte uxores ingenæ, pudicæ, honestæ, sive filios haberent, sive non: eaque stolis utantur, sicut famosæ femine togis. Hinc *Horat.* 1. *Sat.* 2. 63. quid inter — Est, in matrona, arcilla, perremie togata? *Africanus* apud *Non.* p. 174. 9. *Merc.* Tuam majestatem et nominis matronæ sanctitudinem. *Cic.* *Cal.* 13. 32. Petulantier facimus, si matremfamilias secus, quam matronarum sanctitas postulat, nominamus. *Cf. Inscript.* apud *Orell.* 27. 39. L. BARBARA CLARISSIMÆ FEMINÆ VETERIS SANCTITATIS MATRONÆ. *Justin.* 20. 4. 12. Vera ornamenta matronatum pudicitiam, non vestes esse. *Plaut. Stich.* 1. 2. 48. Quibus matronas moribus, quæ optemæ sunt, esse oportet. *Horat.* 1. *Sat.* 2. 94. Matronæ præter faciem nil cernere possis. — *c)* Hic meretricibus opponuntur. *Plaut. Cist.* 1. 1. 89. Matronæ magis conductibile est istuc, mea Silentium, unum amare et cum eo ætatem exigere, cui nupta est semel: verum enim meretrix etc. Adde *eumd.* *Most.* 1. 3. 33. *Cas.* 3. 3. 22. et *Mil. glor.* 3. 1. 196. et *Horat.* 1. *Ep.* 18. 3. Ut matrona meretrici dispart erit atque discolor. — *d)* Quapropter *matrona* dicitur Juno ab *Horat.* 3. *Od.* 4. 59. Hinc (*stetit*) matrona Juno, et *Inscript.* apud *Orell.* 2085. MATRONIS IYXONIBVS. Sic Juno dicitur ab *Ovid.* 6. *Fast.* 33. et *Sil.* 11. 8. 220. matrona Tonantis. — Et *matronæ* dicuntur etiam deæ regionum, vel urbium tutelares. *Inscript.* apud *Gruter.* 91. 1. MATRONIS ASERECINEHABVS. et *ibid.* 2. MATRONIS RAMAVERIA. Alia apud *Spon.* *Miscell. antiq.* p. 106. MATRONIS GABIABVS. *V. AUFANÆ* et *MATRÆ*. — Numquam vero virgines Vestales matronæ appellantur, ut plurimis demonstrat *Drakenborg.* ad *Liv.* 29. 14. — *e)* Generatim de ingenius uxoriibus, itenque de mulieribus. *Cic.* 3. *Nat.* D. 18. 47. Quæ (*deæ*), quia parlos matronarum tuetur, a nascentibus Nasrio nominata est. *Tibull.* 2. 5. 91. Et fetus matrona dabit. *Horat.* 4. *Od.* 15. 27. Cum prole matronisque nostris Rite deos prius apprehat. *Id.* 3. *Od.* 2. 7. illum Matrona bellantis tyranni Prospicere et adulta virgo etc. *Ovid. Heroid.* 5. 85. Dignaque sum et cupio fieri matrona potentis. *Ennius* apud *Sevianum* ad *Virg.* 1. *G.* 18. Matronæ meros complent spectare faventes. *Cf. Virg.* 11. *Æn.* 476. tum muros varia cinxere corona Matronæ puerique. *Plaut. Fæn. prol.* 32. Matronæ tacitæ spectent, tacitæ rideant. *Sueton. Ner.* 27. Dispositæ per ripas tabernæ, insignes ganæ et matronarum institorias operas imitantium. Adde *eumd.* *Tib.* 35. — *NE.* De nom. propr. *V. ONOM.*

MATRÔNĀLIA, lum, n. plur. 3. *V. voc. seq.* in fin.

MATRÔNĀLIS, e, adject. da matrona, ad matronam pertinens, uxorius. *Liv.* 26. 49. sub fin. Quæ ne in malis quidem obliis decoris matronalis estia. *Plin.* 5. *Ep.* 16. Nondum annos quatuordecim impleverat, et jam illi anilis prudentia, matronalis gravitas erat. *Sueton. Tib.* 35. Matronalis dignitas. *Ulp. Dig.* 47. 10. 15. ante med. Si non matronali habitu femina fuerit, et quis eam appellaverit, injuriarum non tenetur. (*matronalem habitum* puto stolam. *Paul. Diac.* p. 125 15. *Hüll.* Matronis appellabant fere eas, quibus stolas habendi jus erat. *Tertull.* quoque *Pall.* 4. a med. nefas fuisse ait, matronam in publico sine stola. *Colum.* 12. *R. R. proem.* § 8. Apud Romanos fere domesticus labor matronalis fait, et *mor.* § 7. Matronalis sedulitas. *Ovid.* 2. *Fast.* 828. flevit, et matronales erubere genæ. *Marcell. Empir.* c. 23. p. 120. reiro ed. *Aid.* Nitrum album matronale. *V. NITRUM.* — Hinc *Matronalia.* lum, n. plur. 3. absolute, substan-

tivorum more, sunt festa Romæ a matronis celebrata *Cal. Mart.* in honorem Martis, vel quod is fecundam de se filiam fecerat, vel quod tempus illud rebus fecundandis aptum est, vel quod eo die Junoni templum dedicatum fuit in Esquilis, vel denique, quod Sabinæ matronæ a Romanis raptæ pugnam inter eos et parentes intervencu diremissent. *Ovid.* 3. *Fast.* 229. et *seqq.* *Cf. Tibull.* 3. 1. 1. : *Martial.* 5. 84. : *Juvenal.* 9. 51. ; et *V. CALENDÆ.* *Sir Fel. Scholiast.* ad *Juvenal. loc. cit.* *Calendis Martis*, in quibus Junonis sacra celebrantur a matronis, quia tunc Ilia compressa est a Marte. et *Porphyr.* ad *Horat.* 3. *Od.* 8. 1. *Calendæ autem Martiæ* hodie quoque matronarum dies festus est.

MATRÔNĀLITER, adverb. ut matronam deest. *Inscript. Christiana* apud *Maff. Mus. Ver.* 464. 6. PESCENNA IVONVLTDEVS H. M. F. (h. e. honestæ memoriæ femina) BONIS NATALIBVS NATA MATRONALITER NPTA VXOR CASTA MATER PIA GENVIT FILIOS III. ET FILIAS II. etc. Ita *matronaliter nupta* pro *matronaliter nuper* legend. monet *Giovenazzi* in *Aveja* p. 71. fetus auctoritate loci *Act. S. Perpetuæ* apud *Ruinart.* *Vivia Perpetua* honeste nata, liberaliter instituta, matronaliter nupta. h. e. justo matrimonio nupta, non concubinæ loco habita.

MATRÔNĀTUS, us, m. 4. matronalis habitus et conditio. *Apul.* 4. *Met.* Ucanicam virginem filio liberali, et, ut matronatus ejus indicabat, summam ejus regionis advehebant. *Oudendorpius* recte putat, vocem *matronatus* ex duabus *matronalis ornatu* per compendium scripturæ esse contractam.

MATROUM, i, n. 2. templum matri deum sacrum, afferunt nonnulli ex *Farrone* (1. *R. R.* 7. 6.) apud *Plin.* 16. *Hist. nat.* 27. 50. (115). At *Sil. lig.* ad *Plin.* 1. c. hujusmodi vorem recte damnat.

MATRŪELIS, is, m. 3. figliuolo della sorella di mia madre, cugino, filius materteræ meæ, sicut *patrueelis* est filius patris mei. *Aurel. Vict. de orig. gentis Rom.* 13. extr. Pise quidem, Turnum matruelam Amata fuisse tradit. *Martian. Dig.* 48. 9. 1. Si quis patrem, matrem, fratrem, sororem, patruelum, matruelum, etc. occiderit.

MATTA, æ, f. 1. storea, φιάλας, storea, teges, quæ sit ex cannabe crassiore, junco, scirpo, sparto, aut palma intextis. Alii exponunt culcitam stuppæ, vel feno, vel rudiore lana factam: repetuntque ejus originem a lingua Hebræa. *Ovid.* 6. *Fast.* 679. plaustrum morantes Sustulit: in plaustro scirpea matra fuit. — Hinc *mattarius*, qui in matra dormit. *Augustin.* 5. *contra Faust.* 5. Quia in mattis dormiunt, mattarii appellantur: a quorum stratis longe dissimiles fuerunt plumæ Fausti et caprinæ Iodices.

MATTĀRIUS, i, in voce præted.

MATTĒA, f. MATTYA.

MATTĒOLA, æ, f. 1. parva mattya. *Arnob.* 7. 25. Frustilla hæc parvula pro suavibus matteolis sumunt. Alii scribunt *mateola* et *maeteola*.

MATTĀRIUS, i, MATERIARIUS.

MATTĪCI, cognominantur homines malarum magnarum, atque orbis late patentibus. *Paul. Diac.* p. 126. 1. *Müll.* Est autem vox Græcæ originis. nam *μάττω*, vel *μάττω* est subigo: malis autem citus subigitur: item *ματρία*, ατ; malam significat. *Hesychius:* *Ματρία*, γνάτω. Quare apud *Paul. Diac.* male alii leg. *matrici*.

MATTĪUM, i, MATERIARIUS.

MATTUS, vel matus, a, um, adject. in Glossis *Isidori* exponitur, humectus, emollitus, subactus, maceratus, a *μάττω*, seu *μάττω*, subigo. *Salmas.* ad *Vopisc. Procul.* 13. et alii legunt apud *Cic.* 16. *Att.* 13. Longulum sane iter, et via matra. h. e. lutosa. Sed mire hic lectio variat. Similiter apud *Petron. fragm. Tragur.* 41. *Burmam. extr.* Plane matus sum: vltum mihi in cerebrum abiit. h. e. madidus, vino subactus, et dumitus. Alii leg. *mattus*; alii aliter.

MATTYĀ vel mattæa, æ, f. 1. vivanda delicata, manicarello, ματρία, omnis generis cupedæ, et jucunda edulia, coquorum exquisito artificio facta. *Martial.* 10. 59. Dives, et omni posita est instructa macello Cæna tibi: sed te mattya sola juvat. Alii leg. *juvat*, ut sit plurale neutrum. *Id.* 13. 92. Inter aves turdus, si quis me iudice certet, Inter quadrunedas mattya prima lepus. Alii leg. *gloria.* *Seneca* 4. *Controv.* 27. a med. Ego ad

Cæsarem non sum iturus cum mattea. h. e. cum Turdo, domine infamæ et invido. *Petron. fragm. Tragur.* 65. *Burmam.* Hanc humanitatem insectæ sunt matteæ, quarum etiam recordatio me offendit. Singulæ enim gallinæ atiles pro turdis circumlatæ sunt, et ova anserina pileata. (*Apud Athen.* 1. 14. c. ult. parandæ mattyæ ex gallina, aut perdicæ, aut columba, traditur ratio: quæ aves variis condimentis imbutæ, integre, et cum suis plumis inferri possint.) *Sueton. Cal.* 38. Multis venenatis matteis misit. Alii leg. *macteas*. Hinc *matteola* apud *Arnob.* Improbant Critici, si per et scribatur, ex origine Græcæ, et MSS.

MATŪLA, æ, f. 1. vas quodlibet ad mundum muliebrem pertinens.

1.) Proprie. ¶ 1. Universim dicitur de quolibet vase. — a) Generatim. *Ulp. Dig.* 34. 2. 25. § 10. Continentur mundo muliebri specula, matulæ, unguenta, vasa unguentaria. *Paul. Sentent.* 3. 6. 83. Mundo muliebri cedunt speculum, conchæ, situli. Hinc videre est, *situlos* et *matulas* idem esse. — b) Speciatim est concivium hominis nihil, meticulosi, inepti, da poco, da nulla. *Plaut. Pers.* 4. 3. 64. numquam ego te tam esse matulam credidi. Quid melius? — c) Item speciatim *Est modus matulæ* proverbialis dictio, quæ inscripsit *Varro* nomæ et suis Saturis, in qua de ebrietate agebat. Ea non monitos voluit, non ultra esse bibendum, quam virus ferre possint. Pauca ex ea fragmenta servavit *Non.* p. 5. 16., 28. 19., 83. 23., 146. 9., 172. 25., 544. 27. et 545. 3. 11. et 22. *Merc.* ¶ 2. Speciatim est vas, quod excipitur saccatus corpore humor: cujus *matella* denuntivum est. *Plaut. Most.* 2. 1. 39. Jam hercule ego vos pro matula habeo, nisi mihi matulari datis. *Hieronym. Ep.* 117. n. 8. Matulam portare. Sic *Paul. Diac.* p. 125. 18. *Hüll.* Matula vas urinæ.

II.) Translate *matula conspurcata* dicitur impudicus, cinædus, qui muliebrâ passus est. *Vet. Scholiast.* ad *Juvenal.* 2. 16. Archigallus cinædus, quem mæculum conspurcolum (*corrige* matulam conspurcaram) dicimus, qui publice impudicitiam petpessus est. *V. MATELLA* II.

MATŪRĀTE, adverb. (maturatus) occurrit translate tantum, et est mature, festinantor, cur celeritâ. *Plaut. Mil. glor.* 4. 2. 101. Jube maturate illam exire huc. *Id. Pseud.* 4. 7. 58. Maturate properare. *Liv.* 32. 16. Jussis ceteris, quantum maxime possent, maturate sequi.

MATŪRĀTĪO, ōnis, i, 3. (maturâ) actus maturandi et cum debita maturitate perficiendi. Translate *Cic.* 3. *Herenn.* 2. 3. Dolus maturatione consumitur.

MATŪRĀTĪO et

MATŪRĀTUS, a, uni. *V. MATURO.*

MATŪRĒ, adverb. (maturus) Comp. *Maturius* et *Sup. Maturissime* et *Maturissime* 2. — *Maturie* translate tantum de tempore occurrit; et ¶ 1. Est tempestive, in tempore, ὡραῖως, ἐκκαιῶς (It. a tempo; Fr. en son temps, à point, à propos, à temps; Hisp. a tiempo, a proposito; Germ. zeitig, zur rechten Zeit; Angl. in time, seasonably, opportunely), hoc est neque cito, neque sero, sed medio quodam tempore, ut *Nigid.* bene ac proprie exponit, apud *Gell.* 10. 11. Ut enim in frugibus, et in pomis *matura* dicuntur, quæ neque cruda et immittis sunt, neque caduca et decocta, sed tempore suo adulta maturataque; ita *mature* fieri dicuntur, quæ nec cito nimis et prope, neque serius tardiusque fiunt, quam par est. Hanc vim ac temperamentum exprimit illud proverbium, quod frequenter *Augustus* in ore habebat, σπεῦδε βραδέως; *festina lente*, ut est apud *Sueton.* *Aug.* 27., per quod monebat, ut ad rem agendam simul adhiberetur et industrie celeritas, et diligentie tarditas: ex quibus duobus contrariis fit *maturitas*. Hæc ex *Gell. loc. cit.* *Cic.* 6. *Verr.* 44. 96. Custodes mature sentiant: signum buccina datur. *Cæs.* 3. *B. C.* 7. Bibulus satis mature occurrit. *Sall. Cal.* 1. extr. Prius quam incipias, consulto; et ubi consulueris, mature facti opus est. ¶ 2. Quia vero quod non signiter fit, *mature* fieri dicitur, ut *ibid.* subdit *Gellius*; progressa significatio est: et non jam, quod non signiter, sed quod festinatus fit, id fieri *mature* dicitur (It. presto, losio, per tempo, a buon'ora; Fr. vite, promptement, hâtivement, à la hâte; Hisp. aprisa, de pronto,

prestamente, tempramente; Germ. zeitig, frühzeitig, bald, schnell; Angl. quickly, early, soon, speedily, hastily; cui opponitur sero, tarde, lente; ut es. gr. apud Colum. 4. R. R. 23. 3. Horum virgultorum natura talis (est), ut quanto maturius detonsa sint, plus materiam, quanto serius, plus fructus afferant. Cic. Senect. 10. 32. Nec unquam sum assensua veteri illi laudatoque proverbio, quod monet, mature fieri senem, si diu velis esse senes. Ego vero me minus diu senem esse mallem, quam esse senem ante, quam essem. Id. 3. Fam. 3. Tantus coensus senatus fuit, ut mature proficisceremur, parendum ut fuerit. Cæs. 4. B. G. 6. Maturus, quem conseruauerat, ad exercitum proficiscitur. Sall. fragm. Hist. apud Charis. 2. p. 184. Putsch. Uti Lepidus et Catulus decretis exercitibus maturum proficiscerentur. Sueton. Oth. 1. Quo facto sicut gloriam ausit, ita gratiam minuit, quam tamen mature recuperavit. Cic. 3. Q. Fr. 1. 4. Balbum ais mature Romam bene comitatum esse venturum. Cæs. 1. B. G. 33. sub fin. Quibus rebus quam maturime occurrendum putabat. Cic. Cæcin. 2. 7. Ut quæque res est terribissima, sic maxime et maturissime vindicanda est: ea et, in qua existimationis periculum est, tardissime iudicatur. Id. 3. Orat. 20. 74. Qui omnium maturime ad publicas causas accesserim. Nep. Attic. 2. Pater mature decessit. h. e. cito et ante tempus. Sall. Jug. 21. Hicque mature oppida habuere. h. e. ante alios circa populos, qui diutius sine illis agitauerunt. Cato apud Charis. 2. p. 184. Putsch. Maximos tumultus maturissime disieci atque conseruavi. h. e. per breui tempore. Cic. 5. Ferr. 24. 60. Ut eo celerius de isto transigamus, quo maturius ad Apronium possum pervenire. Sall. in orat. L. Philippi contra Lepid. § 16. Perge, quæ ceptas, ut quam maturime merita invenias! Sueton. Aug. 32. Iudices a tricesimo ætatis anno allegit, id est quinquennio maturius, quem solebant. cinque anni prima. ¶ 3. Significat etiam tarde, lente, ut poma lente diuque maturescunt, et post diutium tempus ad maturitatem perveniunt, a poco a poco, lentamente. Hanc et superiores significationes conjunxit Plaut. Curc. a. 3. v. 10. Qui homo mature quæsit pecuniam, Nisi eam mature parsit, mature esurit. h. e. qui vix et ægre quæsit pecuniam, (ut et Charis. ibid. exponit p. 183.) nisi in tempore parsit, cito seu brevi esurit. Ita et Forcellinus. Videtur autem Plautus quæsi in ambiguo lusisse, et utramque vocabuli significationem duabus paragr. superioribus allatam simul junxisse: ita ut sensus sit: Qui tempestive pecuniam quæsit, nisi tempestive parsit, cito seu brevi esurit.

MATUREFACIO, facis, feci, factum, facere, a. 3. (maturus et facio) ad maturitatem perducere, rendere maturo. Translate Theod. Priscian. de Dicit. 14. Aqua marina maturefacit duritiam.

MATURESCO, rescis, rui, rescere, n. Inchoat. 3. (maturus). Part. Maturescens I. et II. — Matureco est idem ac maturus sive maturari.

I.) Proprie. Cæs. 6. B. G. 28. Quam maturecere frumenta inciperent. Martial. 11. 8. Poma quod hiberna (redolent) maturescentia capsula. Plin. 16. Hist. nat. 26. 44. (107). Pinus habet fructum maturescentem, habet proximo anno ad maturitatem venturum, ac deinde tertio. et ibid. 25. 40. (96). In ficis mirabiles sunt et abortus, qui nunquam maturescunt. Adde eumd. 15. ibid. 18. 19. (71). et (73). Iluc referri potest et illud Ovid. 11. Met. 190. Creber arundinibus tremulis ubi surgere lucus cepit, et ut piumum pleno maturit anno, Prodidit agricolam.

II.) Translate. Cic. 2. Nat. D. 27. 60. Partus maturescunt plerumque novem lunæ cursibus. Ovid. 14. Met. 335. nubilibus (puella) maturuit annis. Quintil. in epist. ad Tryphon. 1. Libros quinque non dum satis maturasse. Liv. 3. 12. Senescentibus vitiis, maturescente virtute, sinerent tantum virum senem in civitate fieri. Plin. 5. Ep. 2. a med. In flore primo tantæ indolis juvenis eximius est, summa consecutorum, si virtutes ejus maturuissent. Adde Senec. Consol. ad Marc. 23.

MATURITAS, as, f. 3. (maturus) perfecta conitio succi in fructibus, *ματῆρας* (It. *maturità*, *maturezza*; Fr. *maturité*; Hisp. *maturez*; Germ. *d. Zeitigung, Reife, d. Reifwerden*; Angl. *ripeness, maturity*).

I.) Proprie. Cic. 1. Tusc. 23. 68. Commutatio- nesque temporum quadripartitas ad maturitatem frugum et ad temperationem corporum aptas. Id. 4. de republ. 1. Quumque auctum terras ad co- cipientes fruges potest fecerit, bieme ad concifiendas relaxavit; æstiva maturitate alia mitigaverit, alia torruerit. Cæs. 1. B. C. 46. Neque multum a maturitate aberant frumenta. Id. 3. ibid. 39. Major- em spem maturitate frumentorum proponi vide- bant. Plin. 16. Hist. nat. 26. 46. (109). Novellæ arbores carant fructu quamdiu crescunt; perduot facillime ante maturitatem palma, ficus, amygdala etc. Quintil. 8. præf. 10. Observatum fere est, celerius occidere festinata maturitatem. h. e. sen- tilem juventam præmatura mortis esse signum. ut ait Cato apud Plin. 7. Hist. nat. 51. 52. (171).

II.) Translate. ¶ 1. Est tempus maturum, tem- pestivitas, atque adeo accessio et perfectio; lala- sime enim patet. — a) De rebus physicis est tem- pus maturum, tempestivitas. Cic. 2. Nat. D. 46. 119. Graviditates et partus afferat maturitatesque gignendi. Colum. 4. R. R. 23. 1. Auspicari pu- tationem, quum armenta justam maturitatem ceperint. Plin. 19. Hist. nat. 3. 15. (44). Ad ma- turitatem perducere. Id. 13. ibid. 4. 7. (33). per- venire. Id. 10. ibid. 5. 23. (67). Maturitatem ad- pisci. Id. 16. ibid. 26. 46. (110). sentire. Id. 32. ibid. 1. 1. (6). Maturitas partus. h. e. quum fetus apte est dispositus et perfectus nascendo. Colum. 12. R. R. 6. 2. muræ. h. e. quum perfecte salsa est. Plin. 12. Hist. nat. 7. 14. (25). Siliques matu- ritate debiscunt. Tertull. Virg. veland. 16. Nop- siali Christo, illi tradidisti carnem tuam, illi spon- sisti maturitatem tuam. h. e. ætatem tuam, quæ jam viro matuta est. — Huc referri posse videntur et sequentia. Maturitas temporum apud Cic. 1. Nat. D. 36. 100. sunt certæ ordinatæque vices quibus suo quæque loco anni tempora invicem succedunt, et post blemem vero tepidum, post ardoras ætatis temperatum auctumni frigus opportune et ordine consequitur. Apud Liv. vero 22. 40. extr. *maturitas temporum* (sili leg. temporis) est ipsa frugum maturitas, quæ suo tempore fit. — b) De ætate, animi dotibus et similibus est accessio at- que adeo perfectio. Cic. 4. Fam. 4. a med. Tameo hoc studium quotidie ingravescit, ereo, et ætatis maturitate ad prudentiam, et bis temporum vitis. h. e. processu, accessione, gravitate. Id. 6. ibid. 16. Leptan nostrum cupio delectari jam talibus acriptis (de Oratore); etsi abest maturitas ætatis, jam ta- men personare aures ejus bujusmodi vocibus non est inutile. Cf. eumd. Brut. 2. 8. Quum ipsa oratio jam nostia canesceret haberetque suam quan- dam maturitatem et quasi senectutem. Id. Cæl. 31. 76. De impetu animi loquor, de cupiditate vincendi, de ardore mentis ad gloriam, quæ stu- dia — in adolescentia, tamquam in herbis, signifi- cant, quæ virtutis maturitas et quantæ fruges in- dustriæ sint futuræ. Id. 1. Cat. 13. 31. Neacio quo pacto, omnium scelorum ac veteris furoris et auda- cium maturitas in nostri consulatus tempus erupit. Id. Brut. 92. 318. Jam videbatur illud in me, quidquid esset, esse perfectum et habere maturita- tem quamdam suam. — c) Similitur pro exacta peritia et prudentia, quæ rebus mature et diligen- ter expendendis comparatur. Tac. 1. Hist. 87. Au- ctoritatem Paulini, vigorem Cæli, maturitatem Gal- li criniano. Vallej. 2. 125. 3. Sed hæc omnia veteris Imperatoris maturitas brevi sopit ac sustu- lit. Ammian. 14. 1. extr. Præfectus prætorio Præ- sens incitationem imperatoris — non maturitate vel consillis mitigabat, ut aliquoties celsæ potestates iras Principum molliverunt, sed etc. col maturo sermo. — d) Hinc *maturitas orationis* est gravi- tas et sedata vis, plenaque auctoritatis et prudentiæ. Tac. Dial. de orat. 26. Mattem berule C. Græchi impetum, aut I. Crassi maturitatem, quam calami- strus Mæcenatis, aut linonis Gallionis. ¶ 2. Pon- nitur etiam pro opportunitate, comoda et oppor- tuna occasione: quam significationem, quamvis latis- sime, superiorum quoque paragraphus complectitur. Cic. 3. ad Q. fr. 8. Sed ejus rei maturitas neque dum venit, et tamen nunc appropinquat. ¶ 3. Item est celeritas, *prestezza, speditezza*. Frontin. Aqued. 105. Maturitatem beneficium Cæsaris præ- stare. h. e. efficere, ut beneficium Cæsaris mature et cito perficiatur. Sueton. Tib. 61. Præcanti cui-

dam pœne maturitatem respondit: Noodum tecum in gratiam redii. ¶ 4. Abstractum pra concretæ, uti ajunt, id est *maturitas pro fructu maturo* legitur apud Pallad. 3. R. R. 9. a med. Nec parvo co- stabit, si legatur *maturitas cum acerbitate*. V. ARI- DITAS.

MATURO, as, avi, atum, are, 1. (maturus). Part. Maturans sub A. II. 3. et E. II.; Maturatus sub A. I. et II. 1. 2. et B. II.; Maturandus sub A. II. 1. et 2. — Maturare est verbum A) Activum; et B) Neutrum.

A) Active maturare est maturum facere, ad ma- turitatem perducere, *ματῆραι* (It. *maturare, sta- gionare*; Fr. *mûrir, faire mûrir*; Hisp. *hacer ma- durar*; Germ. *reifen, zeitigen, z. Reife bringen, reif machen*; Aogl. *to ripe, make ripe, mature*).

I.) Proprie. — a) Activa forma. Tibull. 1. 4. 15. Annus in apricis maturat colibus uvas. Plin. 16. Hist. nat. 25. 42. (103). Amygdala Martio mense pomum maturat. — b) Mediorum apud Græcos more. Plin. 18. Hist. nat. 7. 10. (60). Frumenta maturantur quum plurimum diebus quadraginta. Cic. 1. Nat. D. 2. 4. Temporum varieta- tes, quibus omnia, quæ terra gignit, maturata pu- bescent. Id. Senect. 15. 53. Uva primo est per- acerba gustatu, deinde iosturata dulcescit.

II.) Translate. ¶ 1. Puoitur pra emollire, len- tiorem facere, macerare, atque adeo perficere. — a) Pro emollire, leniorem facere, *ammollire*. Plin. 23. Hist. nat. 1. 16. (21). Vitis alba suppuratioes incipientes discutit, veteres maturat et purgat. Id. 22. ibid. 25. 74. (156). Lupini strumas minuunt, aut maturant. Sic Theod. Priscian. l. 1. c. 6. de parotidibus. Si autem his adhibitis quæ mitigare can- suerunt, bocis jam maturatis sanics apparuerit manifesta, etc. Eodem sensu *maturitatem* usurpat Id. ibid. paullo post. Sunt namque adiutoria, quæ et avocare et ad maturitatem cogera psrotides vel apostemata valeant. — b) Pro macerare, concoque- re. Pallad. 12. R. R. 22. Electas olivas murla matu- rare. h. e. macerare, coodira et esculentas reddere. Similitur Cæli. Aurel. 4. Tard. 3. ad fin. Tum me- dioeriter (*hæc animalia, scil. turdi, pulli gallina- ces, columbæ, phasiani etc.*) medioeriter coquen- da, ac deinde serins conspersa legenda, et cinis calido maturanda. Et Mediorum apud Græcos more Plin. 16. Hist. nat. 44. 93. (247). de semine visci Hæc est natura, ut nisi maturatum in ventre avium, non proveniat. h. e. concoctum confectumque. — c) Et pro perficere. Plin. 30. Hist. nat. 14. 43. (123). Partus conceptos maturat caninum lac potum. Et Mediorum apud Græcos more Id. 9. ibid. 57. 83. (177). Ora in sicco maturari. Id. 35. ibid. 15. 52. (184). Alumen æstivis solibus maturatur. Id. 18. ibid. 11. 26. (102). Mustum album triduo matu- ratum. h. e. purgatum atque adeo perfectum: nam mustum recens pressum inmodum crudum est. Id. 11. ibid. 37. 79. (200). Aves quædam geminos suos habent: unum, quo merguntur recentia, ut guttur; alterum, in quem eis co demittunt conco- ctione maturata. h. e. coacta, perfecta. — Huc referri potest et illud Liv. 24. 13. Dumum ad cæpta maturanda redire jubet. h. e. perficienda, ad exitum perducenda. Ita Forcellinus: nisi naves et hunc Livii locum ad paragr. proximo sequentem transferre. ¶ 2. Per metaphoram est festinare, properare, mature, b. a. cito ac celeriter quippiam facere, *accelerare, affrettarsi, far presto*; cum modo tamen, ut in MATURE sub 1. dictum est: et occurrit — a) Cum Accusativo rei. Cæs. 1. B. C. 63. Jam vero eo magis illi maturandum iter existimabant. Virg. 1. Æn. 141. Maturate fugam. Sic Justin. 2. 13. 7. Occupare transitum maturata fuga, jubet. Cic. Cluent. 61. 171. Huic mortem maturabat ioinicus. et Cels. 7. 7. n. 7. Eos curare periculosum est: nam mortem quoque ea res natu- rat. et Hoyal. 3. Oid. 7. 16. Maturata necem al- cui. Sall. Cat. 32. iustitias consuli. Liv. 1. 44. cen- sum. Id. 29. 23. nuptias. Sueton. Cæs. 60. destina- ta negotia. Id. Domit. 13. sibi exitum. Justin. 2. 15. 5. opus. Quintil. 11. 2. 43. Maturatur re- cordatio. Ammian. 17. 1. Quæ illi maturata ad perniciem suam. — Et absolute Nepos Dion. 8. extr. Ille hac religione non nudu ad incepto (al. ab incepto omittunt) non deterritus, ac ad matu- randum conellatus est. scil. inceptum. — b) Cum Infinito. Cæs. 1. B. G. 7. Quum id nunciatum ea-

set, maturat ab urbe proficiscet. et 2. *ibid.* 5. Flumen exercitum transducere maturavit. *Cic.* 4. *Att.* 1. sub fin. Te exspecto et oro, ut matures veolare. *Sall. Jug.* 81. Duo fratres missi maldravere iter peregere. *Id.* apud *Arusian.* p. 219. ed. Lindem. Maturaverunt exercitum Durribachum cogere. *Adde Liv.* 2. 33., 34. 46., et 39. 23. et 45.; *Tac.* 4. *Hist.* 34. et 5. *ibid.* 18.; et *Ammian.* 17. 8. — Absolute. *Horat.* 2. *Od.* 11. 23. eburna dicitur, age, cum lyra Maturet. scilicet venire. — c) Cum præpos. ad et gerundivo. *Ammian.* 31. 9. Et bl quidem ad parandum propositum discursione rapida maturabant. ¶ 3. Item ante tempus aliquid facere, præcipere, præverti, anticipare. *Virg.* 1. *G.* 280. Frigidus agricolam si quando continet imber, Multa forent quæ mox caelo proferenda sereno. Maturere datur. *Ubi Gell.* 10. 11. et ex eo *Macrob.* 6. *Saturn.* 8. Duo ista verba, maturare et properare, tanquam plane contraria, scitissime separavit. namque in præparatu rei rusticæ, per tempestates pluvias, quoniam ex necessitate otium est, maturari potest: per serenas vero, quoniam tempus instat, properari necesse est. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 8. 6. (38). Lucifer, ut sol alter, diem maturans. ubi tamen maturans potest esse et accelerans.

B) Neutrorum more maturare est ad maturitatem pervenire, maturarsi, giungere a maturità.

I.) Proprie. *Pallad.* 4. *R. R.* 10. 27. Locis frigidis præcoques ficus seremus, calidis eas, quæ sero maturant. *Id.* 12. *ibid.* 7. 22. Castanea tardius maturat. *Vulgat. interpr. Joel* 3. 13. Quoniam maturavit messis.

II.) Translate. ¶ 1. Matura dicuntur quæcumque ad suæ perfectionis gradum pervenerunt, convenienter vitupato, perfezionato; quo sensu latissime patet. — a) Metonymice est maturans apud *Virg.* 1. *G.* 65. glæbasque jacentes Pulverulenta coquat maturis solibus æstas. — b) Ceterum de rebus præcipue physicis, quæ ad suæ perfectionis gradum pervenerunt. *Colum.* 4. *R. R.* 29. 5. Malleolos generosos et fecundos et quam maturissimos vitæ detrabere. et *Id.* 12. *ibid.* 6. 1. Melura muria. fatta, perfetta. *Nemesian.* 3. *Ecl.* 36. de fronte Bacchi pueri. Flavaque maturo tumuerunt tempora cornu. proximo a spuntare. *Sic Martial. Spectac.* 14.; et *Ovid.* 11. *Met.* 311. Maturus venter. proximo a partorire. Similiter *Ovid.* de *Vuc.* 93. fetus maturos edere. et *Horat. Carm.*

13. Maturus partus. *Ovid.* 7. *Met.* 127. maturus infans. vicino a nascere. et *Justin.* 13. 2. 5. (et *Phædr.* 1. 18.; et *Ovid.* 9. *Met.* 282.). Roxane exspectari partum, quæ, exacto mense octavo, mature jam ex Alexandro erat. Similiter *Virg.* 7. *Æn.* 53. filia maturo viro. h. e. apta nubendo. *nubile. Stat.* 3. *Silv.* 1. 176. hic sponsæ maturo et illa marito. Et absolute *Horat.* 3. *Od.* 6. 21. Motus doceri gaudet Ionicos Matura virgo. Et de brutis *Colum.* 7. *R. R.* 3. 11. Matura ovis. h. e. pariendo apta. Ceterum *Liv.* 42. 52. Progenies maturo militiæ. *Val. Flacc.* 1. 54. necdum mea proles Imperio et belli rebus maturo marique. *Sil. It.* 16. 657. maturo ad arma. et 14. 495. maturo laudum. *Vellej.* 2. 99. L. Cæsar viris. h. e. togæ virili sumendæ proximus. *Virg.* 12. *Æn.* 438. quom maturo adoleverit ætas. h. e. apta rebus gerendis. *Cels.* 4. 11. Tempus maturum vino. h. e. quo ægroti vinum bibere possunt. *Virg.* 10. *Æn.* 257. revoluta rebat Matura jam luce dies. h. e. plena, clara. *Liv.* 2. 63. Ea res maturam jam seditionem ac prope erumpentem precessit. *Sall. Jug.* 90. Omnia maturo sunt. h. e. repressi, facilia, capti proxima. — c) Eleganter refertur ad animum, ad orationem, ad ingenium. *Cic. Brut.* 83. 288. Ipse Thucydides si posterius fuisset, multo maturior fuisset et mitior. *Virg.* 9. *Æn.* 246. annis gravis atque animi maturo Aletes. h. e. peritus rerum et prudens. — d) Item ad ætatem provecito, maturo, vecchio. *Virg.* 5. *Æn.* 73. ævi maturo Aletes. *Tac.* 1. *Ann.* 4. Tiberium Nerone maturo annis, spectatum bello. *Ovid.* 14. *Met.* 617. Remulce maturior anois. et 8. *ibid.* 617. Lelex animo maturo et ævo. *Horat.* 4. *Od.* 4. 55. Maturi patres. *Sueton. Cal.* 44. centuriones. h. e. qui stipendia jam compleverunt. *Justin.* 41. 5. 5. Matura senectus. *Terentian. præf.* v. 52. p. 2384. *Putsch.* Quia jam dicere grandis Maturo ingenium negat. *Justin.* 11. 5. 7. Persis longa jam setis et matura imperia contigisse. h. e. quæ jam tempus sit deponi. ¶ 2. Est etiam maturo, qui debito tempore fit, nec citius, nec tardius, opportuno, conveniente, fatto a suo tempo. V. MATURUS 1. *Tibull.* 1. 1. 7. Ipse seram teneras maturo tempore vites. *Cic.* 15. *Att.* 4. Scribendi expectandum tempus maturius. et 9. *Fam.* 8. Mihi vero ad Nonas bene maturo videtur fore. Sic absolute et *Liv.* 5. 46. Maturo jam videbatur, repleti patriam eripique ex hostium menibus: sed corpori valido raput deerat. *Rursus Cic.* 1. *Divinat.* 18. 36. Maturo mortem oppetere. *Orellius vero legit:* se maturo oppetere mortem. *Claudian. B. Get.* 116. Maturo consilium. h. e. quod præcipiti opponitur. ¶ 3. Item qui cito fit, aut qui cito est futurus, imminens, presto, celere, imminente. *Cic.* 1. *ad Q. fr.* 1. 1. Ego tibi spem mature decessuouis afferbam. *Id.* 4. 17. a med. Adolescentes maxime castigat, ut, quibus virtutibus omnem vitam tueri possunt, eas in ætate maturissimas velint comparare. *ne' primi anni. Curt.* 7. 7. a med. Milites, quibus matura erat insilio. *Cæs.* 4. *B. G.* 2. In bis locis, quod omnis Gallia ad septentrionem vergit, mature sunt biemes. ille freddo viene a buon'ora. *Ovid.* 13. *Met.* 300. Si inora pro culpa est, ego sum maturior illo. son venuto più presto. *Stat.* 2. *Silv.* 1. 40. probras maturior ævo. *Liv.* 1. 46. Tædio regum maturior venit libertas. *Horat.* 2. *Od.* 17. 8. te meæ si partem animæ rapit Maturior vis. *Id.* 2. *Ep.* 1. 15. et *Ovid.* 2. *Pont.* 1. 59. Maturior honores. accelerati, anticipati. *Tibull.* 4. 1. 205. Seu matura dies celerem properat inibi mortem. *Cic. Cæcin.* 3. 7. Maturio iudicio condemnari. h. e. statim ac sine mora constituto. *Tac.* 12. *Ann.* 65. Amplertii Britannicum, iobur reitatis quam maturum præcari. *Colum.* 2. *R. R.* 10. 9. Matura faba. h. e. quæ opponitur serotinae. et *ibid.* 10. 15. satio. h. e. quæ opponitur serior. *Id.* 7. *ibid.* 3. 21. Maturum fenum. h. e. quod rburdo opponitur. *Pallad.* 1. *R. R.* 34. extr. Frigidis locis auctumnalis satio celerior fiat, verna vero tardior: calidiq; autem regionibus et auctumnalis serior fieri potest et verna maturior. — Et absolute *Cato* apud *Gell.* 3. 7. Maturum censeo faciendum, ut milites ad verrucam illam ire jubens. h. e. mature, cito, sine mora. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

MATUTINUS, e, adject. (matutinus) mattu-

tino, matutinus. *Auct. Carm. Philom.* 15. Vere calente novos componit acredula cantus, Matutinali tempore tunc millans. *Valerian. Homil.* 15. ante med. Si, stante in caelo luna, oculis hominum radus se matutinalis infuderit. Hanc vocem habent etiam *Not. Tyr.* p. 76.

MATUTINE et MATUTINŌ, adverb. (matutinus) matutino tempore. Ut Latina agnoscentur, illud a *Priscian.* 4. p. 635. *Putsch.*, hoc a *Diomed.* 1. p. 402. Exemplo esse potest illud *Plin.* 7. *Hist. nat.* 53. 53. (181). Obiere, dum calciantur matutino, duo Cæsares. V. MATUTINUS in fin.

MATUTINUM, i, n. 2. V. voc. seq. in fin. MATUTINUS, a, um, adject. (V. MATUTA in ONOM.) ad auroram et mane pertinens, ἐσθρῶς (lit. mattutino, della mattina; Fr. du matin, de la matinée, qui a lieu le matin, matinal; Hisp. madrugador, madrugon; Germ. zum Morgen gehörig, morgendlich; Angl. of or belonging to the morning, in the morning, early). Occurrit — a) Generatim. *Cic.* 7. *Fam.* 1. Neque dubito, quin per eos dies matutinos tempora lectiunculis consumpseris. *Id.* 2. *ad Brut.* 4. Hoc paululum exaravi in ipsa turba matutinis salutationibus. *Horat.* 2. *Sat.* 6. 45. Matutina parum cautos jam frigora mordent. *Colum.* 8. *R. R.* 2. 3. et 9. *ibid.* 15. 4. Matutinus dies. h. e. mane, il mattino. *Ovid.* 5. *Fast.* 160. Matutini equi. h. e. Auroræ. *Martial.* 14. 125. somni. *Virg.* 8. *Æn.* 456. cantus volucrum. *Ovid.* 1. *Met.* 62. radiis juga subdita matutinis. h. e. quæ primos solis radios vident. et 11. *ibid.* 26. matutina cervus periturus arena. h. e. in vena-gione, quæ mane fit in circo. nam mane ferarum vel inter se, vel cum hominibus certemini ibi exhibebantur (unde matutinas feras dixit *Martial.* 13. 95.), meridie gladiatorum, ut ex *Seneca Ep.* 7. et *Sueton. Claud.* 34. colligitur. Similiter *Seneca* 3. *Ira* 43. 2. Ridere solent inter matutinos aronæ spectacula tauri et ursi pugnæ inter se colligatorum, quos, quom alter alterum vexarit, saus confector exspectat. *Ovid.* 1. *Art.* am. 387. matutinos pectens ancilla espillos. h. e. heræ mane surgentis. *Martial.* 12. 26. Matutino lutum. h. e. quod colligitur mane per urbem discurrendo a salustioribus: unde apud *eum.* 1. 56. Matutino ave. et 12. 68. Matutinus cliens. *Id.* 9. 30. magister. h. e. qui mane docet. et 4-8. Juppiter. h. e. qui mane salutatur. *Virg.* 8. *Æn.* 465. Aeneas se matutinos agebat. levato di buon mattino. — b) Speciatim, Matutinus pater est Janus, apud *Horat.* 2. *Sat.* 6. 20., quia quom sit temporis deus, eum invocabant diei initio, ut auspicio operum. — c) Item, matutinus occasus est, quom stella mane occidit. *Rutil.* 1. *Itiner.* 833. Et matutinis Hysdes occasibus udæ. — d) Item, matutina trons *Martiali* 13. 2. est scria et severa, quia mane homines inpransi serii esse solent. — Hinc

Matutinum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est matutinum tempus, il mattino. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 8. 0. (36). Præveniens (sidus Venetis) et ante matutinum exorlens luciferi nomen accepit. *Id.* 20. *ibid.* 9. 33. (80). Sumpta acetabulis duobus matutino. *Id.* 27. *ibid.* 4. 10. (27). Potu matutino, vel a cæna. *Id.* 18. *ibid.* 31. 74. (311). Spica exoritur matutino, etesiacque desinunt. *Quintil.* 12. 8. 2. Priete, aut eodem matutino. *Rursus Plin.* 4. *Hist. nat.* 12. 28. (90). Serere matutinis, meridie metere. et 30. *ibid.* 10. 24. (84). Tradunt diaconis lingua et oculis et felle intestinisque in vino et oleo decoctis ac sub dio nocte refrigeratis (lymphatos) perunctos matutinis vespertinaque liberari. Hoc pertinet et illud *Plin. Valerian.* 2. 28. ante med. Glandis item rubæ grana tredecim, piperis quinq; simul teres cum vino veteri et dabis tribus matutinis. h. e. per tre mattine. *Cl. Furlanetto* ex hoc *Plin. Valerian.* loco conjecerat offerendum Matutina, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, pro mane, mattina.

MAURELLA, æ, f. 1. herba eadem ac strychnos, ita vulgo, ut videtur, appellata. *Emil. Mucer* c. 60. 1. p. 143. retro ed. *Id.* Herbarum, quam Græci strychnon dixerunt, Latini Maurellam dicunt.

MAURICATIM, adverb. Maurice. *Laberius* apud *Charis.* 2. p. 184. *Putsch.* Non intellexi, te Mauricatum scire.

MAURICE, adverb. all'usanza de' Mori, Mau-

rorum more. *Gell.* 2. 25. ex *Varron.* L. L. Quom dicamus ab Osco, Tusco, Græco, Osce, Tusce, Græce; a Gallo tamen et a Mauro Gallice et Maurice dicimus.

MAUSOLEUM, i, n. 2. *Μαυσωλεῖον*, Mausoleo, I.) Proprie est sepulcrum Mausoli regis Cariae. Hunc Artemisia uxor adeo difexisse traditur, ut mortui crematice cineres vino dilutas ehiberet; et præterea sepulcrum marmoreum extruxit summa magnificentia et claritate. Attollebatur in altitudinem viginti quinque cubitis, in circuitu habebat pedes quadringentos undecim, cingebatur columnis triginta sex. Cælavere in eo pariter Scupas, et æmuli ejus Bryaxis, Timotheus, Leochares: qui maxime fecere, ut id opus esset inter septem miracula. Accessit quintus, Pythis, qui in summo quadrigam marinoream sculptis. *V. Plin.* 36. *Hist. nat.* 5. 4. (30). et *Gell.* 10. 18., ubi alia multa hæc de re. — Adjective *Propert.* 3. 2. 59. Nec Mausolei dives fortuna sepulcri. — Etiam ipsius Mausoli regia domus Halicarnassi structuræ celebris fuit: laudaturque a *Plin.* 35. *Hist. nat.* 14. 49. (172). et 36. *ibid.* 6. 6. (17).

11.) Translate, quodlibet sumptuosius sepulcrum ac regium, *mausoleum* dicitur, ut affirmat *Hieronym.* 1. in *Jovinian.* n. 44. Artemisia uxor Mausoli defunctum maritum sic semper amavit, ut vim, et miræ magnitudinis ac puleritudinis extruxit sepulcrum in tantum, ut usque bodie omnia sepulera pretiosa ex nomine ejus mausolea nuncupentur. *Martial.* 5. 64. Jam vicina jubent nos vivere mausolea, Quin doceant, ipsos posse perire deos. *Flor.* 4. 11. sub fin. de *Cleopatra.* Incautior nacta custodiam, in mausoleum (sepulera regum sic vocant) se recipit. *Sueton.* *Aug.* 100. et alibi de monumento usurpat, in quo sepultus est Romæ Augustus. Adde *Hieronym.* 1. *advers. Jovinian.* n. 28. Sic *Inscript.* apud *Gruter.* 496. 7. EIVS MAESOLEI (sic pro Mausolei) CLAVES DVAS PENES ALIQUEM LIBERTORVM MEORVM ET CVRATORVM CIVISQVE ANNI SINT. *Alia* apud *eumd.* 175. 9. M. VLPVS AVG. L. AEGVVS PROCVRATOR MAVSOLEI. *Alia* Lambæsitana apud *Rénier.* *Inscript.* *Alg.* 12. et apud *Henzen.* 7420. a D. NAM MESOLAEVM ROMAE IN PRAEDIIS SVIS EX HS. L. M. N. FACTVM EST.

MĀVŌLO. *F. MALO* init.

MAVORS et mafors et mavortium est vestimenti genus, idem ac ricinium, *collare, bavero* Italici dictum, quod circa collum tum pueri, tum mulieres gerere solebant. *Hieronym.* *Ep.* 22. n. 13. Super humeros hyacinthina lana maforte volitans. *V.* plura alia auctorum loca, quibus mavortii mentio habetur in RICINIUM et MAVORS. — *NB.* De Mavorte pro Marte. *F. ONOM.*

MĀVORTIŪS, a, um, adject. vox poetica, idem ac Martius. *F. MAVORTIUS* in ONOM., et MARTIUS in LEXICO; item vocem præced.

MAXILLA, æ, f. 1. os, in quo iuxta sunt dentes. Quid proprie sit, dictum est in MALA ex *Celso.* Sed eadem fere ratione, qua *maia* accipitur, *σάγων* (It. *mascella, ganascia*; Fr. *mâchoire*; Hisp. *quizada*; Germ. *d. Kinnlade, Kinnbacke*; Angl. *the jaw-bone, in which the teeth are fixed, the jaw, mazard*).

1.) Proprie. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 60. (159). *Maxillas* crocodilus tantum superiores movet. et *ibid.* 62. (164). Camelus in superiore maxilla primos dentes non habet. *Id.* 32. *ibid.* 7. 25. (51). Maxilla dolens. — In illo *Persii* 4. 37. Tu cum maxillis balanatum gausape pectas, linguibus quare detonsis gurguliu exstat? *maxillas* quidam interpretantur pectinem, qui radios habet iastar deuntium infixos, *ὄδοιτωνόν κτένα*; et *balanatum gausape* comam intelligunt unguento balsamino delibutam. Alii melius *gausape* promissam barbam intelligunt, quam nonnulli ad severioris vitæ ostentationem elere solebant, quam tamen circa virilia effeminatorum more vulsi essent. Huic porro simile est illud *Juvenal.* 2. 20. et de virtute locuti *Cluenum* agitant.

11.) Translate. *Augustus* apud *Sueton.* *Tib.* 21. Miserum populum R., qui sub tam leotis maxillis erit. h. e. sub tam lenta sævitia.

MAXILLĀRIS, e, adject. ad maxillam pertinens. *Maxillares* dentes, qui et molares, *κραντηρές, maxillari.* *F. DENS* 1. 1. *Cels.* 6. 9. a *med.*; et

Plin. 11. *Hist. nat.* 37. 63. (166). et 32. *ibid.* 7. 26. (80). et *ibid.* 10. 50. (139). — *Scribon.* *Compos.* 101. Facit hoc medicamentum ad eos, quorum musculi inaxillares cum maximo dolore tensi sunt. Hæc eadem prorsus verba leguntur et apud *Marcell.* *Empir.* c. 22. p. 113. ed. *Ald.*

MAXILLO *στομακοποιῶ.* *Gloss. Gr. Lat.*
MAXIMĒ et antiquo more maxime, adverb. superl. *F. MAGIS.*

MAXIMĪTAS vel maxunitas, ætis, f. 3. magnitudo apud veteres. *Lucret.* 2. 497. Ne quedam cogas immani maxinitate. *Arnob.* 6. 18. Porrigere se longius, atque in maximitatem producere.

MAXIMOPĒRE vel maximo opere. *F. MAGNOPĒRE.*

MAXIMUS vel maxumus, a, um, adject. superl. *F. MAGNUS.*

MAZA, æ, f. 1. *μάζα.* farina hordeacea, vel panis lacte, sero, aut aqua subactus, quem *Varro* 2. *R. R.* 9. 9. et *Colum.* 7. *R. R.* 12. 10. canibus in ribum dari jubent, zuppa in latte. Eadem vero est ac polenta, quam vocem *V.* sub 1. in loc. cit. *Senecæ.* Ceterum *Grat.* *Cyng.* 307. Lacte novam pubem facillique tuebere maza. *Sir Nemesian.* *Cyng.* 161. Interdumque cibo Cere rem cum lacte ministrat.

MAZĀRA. *F. MATERIS.*

MAZONŪS, i, n. 2. *piatto reale, tagliere, μαζονόμος, μαζονόμος*, lans: a *μάζα maza.* Primo enim sic dicebatur vas, in quo maza apponebatur, nempe quia solerent mazas *νεμεύει*, h. e. distribuere. (*Pollix* enim ait 6. 87. *μαζονόμα δὲ κοῦροι μεγάλοι πινάκες, ἐφ' ὧν αἱ μάζαι διενέμονται.* et apud *eumd.* 10. 84. sunt *πινάκες μαζηροί.* *Athenæus* etiam 4. 31. p. 149. *αἱ τρυφὴ καὶ φροσύνη μάζα νόμου χάριν ἐπὶ μαζονομῶν κανῶν, τῶν παρὰ τοῖς καλούμενοις μαζονόμοις.*) Sed postea usurpari cæpit generatim pro omni lanæ rotunda. *Hiolat.* 2. *Sat.* 8. 86. *Mazonomi* pueri magno discrepta ferentes Membra gruis. *Acro* ad loc. cit. *mazonomium magnum saliare, et Scholiast.* *Cruq.* vorat magnam *scutellam.* *F. SALSARE.* Ceterum *Horatium* imitatus est *Nemesian.* *fragm.* de *acup.* 16. p. 130. *Wernsdorf.* Sæpe ego nutantem sub iniquo pondere vidi *Mazonomi* puerum, portat quum prandis circo, Quæ consul prætorve novus construxit ovanti. *Varro* 3. *R. R.* 4. 3. Ut in eodem tecto ornithonis inclusum triclinium haberet, ubi delicate cœnaret: et alios videret in mazonomo positos coctos, alios volitare circum fenestras captos.

ME

Me pro mihi. *F. EGO.*

MEABILIS, e, adject. (meo). ¶ 1. Passive est qui transiri facile potest, *che facilmente si passa*; item obvis, accessibilis. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 1. 1. (2). Transitus vel bubus meabilis. *Amnian.* 18. 8. Civitas uno ascensu perangusto meabilis. h. e. accessibilis. ¶ 2. Active est qui facile meat, et quomodo penetrat, *che facilmente passa e penetra*, *πόρμος.* *Plin.* 2. *Hist. nat.* 5. 4. (10). Aer vitalis et per cuncta rerum meabilis totoque consertus.

MEACŪLUM, i, u. 2. (meo) idem ac meatus. *Capell.* 8. p. 274. Apud vos, superi caelestesque, qui vestra recensibile meacula, non tarebo. h. e. qui cognoscitis vestros in cæli regionibus excursus; hic enim loquitur *Astronomia.* Alii minus recte leg. *metacula.*

MEAPTĒ pro mea ipsius. *F. IPSE.*

MEĀTIM, adverb. ponitur a grammaticis ut Latini, a *meus* personam tantum significans: et exponunt meo iure; sicut *latim* tuo iure. *Priestian.* 12. p. 949. *Putsch.* *Donat.* *edit.* 11. p. 1759. *Serg.* in *Donat.* p. 1850. *Cledon.* p. 1919. et *Augustin.* *Grammat.* p. 2010., sed nullo præterea confirmant exemplo. *F.* et *SUATIM.*

MEĀTIO, ōnis, f. 3. (meo) actus meandi, flutio, *l'atto dello scorrere, o scolare.* *Cæll. Aurel.* 2. *Acut.* 18. Quapropter perspicendum, utrum usque ad demissionem accessionis suor ventris perseveret, vel ejus meatio mordicationem quandam faciat podici vel intestinis: suspecta enim habenda est istiusmodi defluxio.

MEĀTOR, ōris, m. 3. (meo) viator, qui meat, *passeggiere.* *Inscript.* apud *Guarin.* in *Prosd.* *Lat. fund.* p. 133. *oolle* MEATOR QVISQVIS HOC LEGIS CARMEN. *Alia* apud *Marin.* *Iscriz.* *Alb.* p. 146., quæ est apud *Orell.* 1417. INTERPRETES DIVVM CÆLI TERRARQVE MEATOR. h. e. Mercurius, qui quom sit Jovis nuncius, e cælo ad terram sæpius meare solet.

MEĀTUS, us, m. 4. (meo) actus meandi, itio, progressus, motus, *πόρος, πορεία* (It. *andamento, corso, moto*; Fr. *action de passer d'un lieu dans un autre, passage, marche, course*; Hisp. *pasage, marcha, carrera*; Germ. *d. Gehen, d. Lauf, Gang*; Angl. *a going, passing, course, motion, movement*).

1.) Proprie. *Lucret.* 1. 128. solis lunæque meatus Qua flant ratione. *Virg.* 6. *Æn.* 850. Cæli meatus radio describere. *Tac.* 1. *Hist.* 62. Aquila leni meatu, velut dux viæ, prævolavit. *Petron.* *Satyr.* 122. de cælo Delphicus ales Onloa læta deit, pepulitque meatibus auras. *Tac.* 6. *Ann.* 28. Ubi par oneri, par meatus sit. *Sil. It.* 12. 102. Nubivagus meatus volo. *Eumen.* *Paneg.* ad *Constant.* *Cæs.* 8. Regioneim obliquis meatibus Scaldis interfuit. *Quintil.* 7. 10. 10. Pulsus venarum, caloris motus, spiritus meatum sentire. *il respiro.* *Sic Plin.* 6. *Ep.* 16. a *med.* Meatus animæ graviter et sonantior. *Plin.* alter 2. *Hist. nat.* 16. 13. (67). Flexuosus draconum meatus. *Id.* 3. *ibid.* 1. 1. (5). Oceanus avido meatu terras demergens. *Claudian.* 1. in *Husin.* 5. Præscriptosque mari fines, anisique meatus. — Ubi ait *Solin.* 30. a *med.* Lupi in saliendo ita nisus habent altis, ut non magis proficiant cursu, quam meatu: *Salmasius*, quid inquit, hic meatum vocet, sane nescio: illud scelo, euni nugari. Fortasse *Solin.* illud meatum pro nisu saliendo posuit: quod si est, improprie certe est locutus.

11.) Translate, concreto uti ajunt aensu, est ipse locus, per quem itur, transitus, via, *strada, passo, meato.* *Val. Flacc.* 3. 403. specua, Ubrorumque meatus Subter. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 5. 26. (85). Meatum vomitionibus preparare. et 28. *ibid.* 13. 55. (107). latere spirandi. *Tac.* 14. *Ann.* 51. impedire. *Tac. Germ.* 4. Daoubia in Ponticum mare sex meatibus erumpit. *Claudian.* *B. Get.* 336. Bisido meatu divisus Rhenus. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 21. 84. (228). *Malyæ* decoctæ succus pori meatus suaves facit. Ubi *Harduin.* Urinæ credo meatum intelligit. At *Sillig.* rectius legit: *Malyæ* decoctæ succus permeatus suaves facit. Certe tamen meatus, absolute usurpatus, est meatus urinæ, seu pulendum eque in *Epigr. incert. poetæ* in *Anthol. Lat.* T. 1. p. 628. *Burmänn.* Gaudens monstrifero calore luxu, Fessæ cornipedis fricas meatum. Et definite *Cæll. Aurel.* 5. *Tard.* 4. Alienitatis obstructione vesicæ impedito meatu. et *moz.* Acervatim per urinæ meatum sanguis excluditur. *Sic Veget.* 5. *Veterin.* 14. 10. *Schneid.* Aqua quoque cæno vel limo turbida si bibatur, meatus impedit mictionis. Similiter, sed alia de re, *Theod. Priscian.* l. 2. part. 2. c. 8. extr. *Gauteria* partibus thoracis infuso: si forte patefactis vulnerum meatibus, eorum digestionibus (*ægroiti*) releventur.

MECASTOR, per *mia fe, affe, vñ* τὸν Κάστωρα, juramentum muliebre. *Paul. Diac.* p. 125. 4. *Müll.* *Mecastor*, et *mehercules* jururandum erat: quasi diceretur, ita me Castor. ita me Hercules, ut subadiatur, *juvet.* *Gell.* 11. 6. esse ait feminarum proprium, sicut *mehercules* virorum: quod et in ECASIOR adnotavimus, et *Steller Ter.* et *Plaut.* servare dicuntur. *Ter. Heryr.* 1. 2. 8. *Salve* mecastor *Parmeno.* sy. Et tu edepol, Syra. *Plaut. Aulul.* 1. 1. 28. Nec nunc mecastor, quid hero dicam, queo comminisci. *Id.* *Stich.* 1. 3. 87. Certo mirror id lui nomen tibi. — Nihilominus utitur hoc juramento parasitus apud *eumd.* *Asin.* 5. 2. 46. et *Argyrippus* *ibid.* 80. *F. ECASIOR.*

MECHĀNĒMĀ, ætis, n. 3. *μηχανήμα*, ingeniosum manus artificum, artificiosum opus: a *μηχανή* *machina, inventum.* *Sidon.* 1. *Ep.* 9. Deus bone! que ille diavilis mechanensis facit!

MECHĀNICA, æ, f. 1. *F. MECHANICUS*, a, um, in fin.

MECHĀNICE, es, f. 1. *μηχανική*, subaudi *τέχνη*, idem ac *mechanica.* Occurrit, nullo tamen auctore laudato, in *Anat. gramm.* p. 202. *Eichenf.*

MECHANICUS, adverb. Græca positione, mechanico artificio: sic Organicus, organico. Utrumque legitur apud Vitruv. 10. 1. **ORGANUM**.

MECHANICUS, a, um, adject. μηχανικός, ad eas res pertinet, quæ manu simul et ingenio fiunt, et fabrici artificio constant: a μηχανή artificium, machina. Gell. 10. 12. Simulacrum columbæ e ligno ab Archyta ratione quadam disciplinaque mechanica factum. Lamprid. Alex. Sev. 22. Mechanica opera Romæ plurima instituit. Adde Veget. 4. Milit. 17. Sic Firmic. 6. Mathes. 31. ante med. Archimedes artis mechanicæ divinus repletor. Cæli Aurelian. 2. Acut. 38. ad med. Hoc quidem si more mechanico ac simili miraculo se facere posse promittunt, ut aperientes ventris interiora, superficiem corporis claudant, erit credibile quod promittunt. Rhemn. Fann. de ponderib. 102. Quod libi mechanica promptum est deponere musa. h. e. mechanicæ artis instrumento et ingenio. Apul. de Mag. Me, quam apud eum inultas geometricas formas e buxo vidissem affabre factas, invitatum ejus artificio, quædam mechanica ut mihi elaboraret, petisse. — Hinc

Mechanicus, i, m. 2. absolute, substantivorum more, est qui in machinis versatur, machinarum fabricillorum artificiorum peritus, ingegnere, proto. Colum. 3. R. R. 10. 2. Siphon, quem diabetem vocant mechanici. Sueton. Vesp. 18. Mechanico grandes columnas exigua impensa perducitur in Capitolium pollentis, etc. Lucilius apud Festum p. 206. 27. Müll. Sicuti mechanici quum alto exsiluere petuero. h. e. qui in machinis mira edunt populi oblectandi gratia.

Mechanicus, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, est ars mechanica. Symmach. 10. Ep. 38. (al. 45.) Cyriades mechanicæ professor super basilicæ aque pontis immo dico sumpto perstrictus est. Adde eumd. 5. ibid. 76. et 10. ibid. 39.

MECHANISMA, ætis, n. 3. Idem ac mechanema, mecanismo. Cassiod. 1. Variar. 45. Mechanisma solum est, quod illam (naturam) ex contrariis appetit imitari.

MECHIR, iris, m. 3. nomen mensis apud Ægyptios, qui maxime Romanorum Januario, et aliqua ex parte Februario respondebat. Plin. 6. Hist. nat. 23. 26. (106.) Ex India renavigant Mechiris Ægyptii mensis intra diem sextum, quod fit intra Idus Januarii nostras. De hoc mense plura habet Jablonsk. Opusc. T. 1. p. 143.

MÉCON, ðnis, f. 3. μηχανών, papaver. Plin. 20. Hist. nat. 19. 80. (209.) Tertium genus est tithymalon, mecona vocant, alii parailon, folio lini, albo, capite magnitudinis fabæ. Adde eumd. 27. ibid. 12. 93. (119.) et Apul. Herb. 53. et 91. **FOLLICULOSUS**.

MÉCONIS, idis, f. 3. μηχανίς, genus lactuæ atræ et amaræ, quæ lacte sporifero, instar papaveris, abundat: μηχανών enim papaver significat. Plin. 19. Hist. nat. 8. 38. (126.) et 20. ibid. 7. 26. (67.) Marcell. Empir. c. 30. p. 131. retro ed. Ald. Meconidis quoque herbæ succus cyathis duobus datus detrahât bilem. Siliig. in primo Plinii loco hanc vocem Græcis litteris exhibet.

MÉCONITES, æ, ni. 1. μηχανίτης, gemma papaver exprimens, quod Græce μηχανών est. Plin. 37. Hist. nat. 10. 63. (173.) Adde Salin. 37.; et Isid. 16 Orig. 15. 20.

MÉCONIUM, ii, n. 2. μηχανίον. ¶ 1. Apud Plin. 20. Hist. nat. 18. 76. (202.) et 25. ibid. 12. 21. (142.) est succus expressus ex capitibus et foliis papaveris decoctis. Adde Scribon. Compos. 86. Similiter Id. Scribon. ibid. 180. Opium potum, quod quidam meconium vocant, ab odoris gravitate intelligitur: papaveris enim viridis, cujus succus est, qualitatem repræsentat. ¶ 2. Item herba, quæ et pepis dicitur. Plin. 27. Hist. nat. 12. 23. (119.) ¶ 3. Item prima excrementa, quæ infantes emittunt. Id. 28. ibid. 4. 13. (52.)

MÉCUM. **F. EGO** et **CUM**.

MED pro me. F. EGO.

MEDDIX vel medix, iris, m. 3. nomen magistratus apud Campanos: est pro meddinx ab Hebr. מִדְּיָן middîn, in judicio, seu qui iudex est; olim

enim apud orientales populos summus eorundem magistratus appellabatur iudex, quia ejus erat præcipua judicandi cura, **F. SUFFES**; vel est a μέδω

curator, imperans. Paul. Diac. p. 123. 14. Müll. Meddix apud Oscos nomen magistratus est. Ennius: Summus ibi capitur meddix, occiditur alter. **F. vocem seq.**

MEDDIXTUTICUS, i, m. 2. Sunt, qui scribunt mediaticus; alii vero perperam mediastuticus. — Meddixtuticus est summus apud Campanos magistratus (hinc summus dicitur ab Ennio loc. cit. in voc. præced.), vox Osca composita ex duobus, meddix et tuticus, quas vide suo loco. Liv. 22. 19. Præerat Staius Metius, missus ab Cu. Magio Atellano, qui eo anno meddixtuticus erat. Id. 26. 6. Meddixtuticus, qui summus magistratus apud Campanos est, eo anno Seppius Lesius erat. Inscript. Herculanensis apud Rosin. Dissert. isagog. p. 38. L. LABEO L. AQUILIVS MEDDIXTUTICVS etc. Ex qua apparet, geminum fuisse magistratum, quorum alter alternatim imperium habebat in bello, ut Romæ consules. V. Lanzi Sagg. di ling. Etr. T. 2. p. 609.; et C. O. Müller. Etruscar. rer. T. 1. p. 27. et seqq.

MÉDELA, æ, f. 1. (medeor) medicina, remedium, curatio, medicina, rimedio, ἀἰσμα, ἀκος. 1.) Proprie. Apul. 8. Met. Vulneribus medelas varias adhibere. Id. 10. ibid. Flagrantissimis febribus ardebat; ut ipsi quoque jam medela videretur esse necessaria. Gell. 12. 5. Quum medicos accessisset, collocutusque de facienda medela esset. Id. 16. 11. Herbarum succis faciunt medelarum miracula. Quintil. Declam. 13. Nobis habere medelam non liceat, vobis liceat habere venena? Ammian. 14. 8. In lucis plurimis aquæ suapte natura calentes emergunt, ad usus apæ multiplicium medelarum. et 17. 5. Medelarum artifices urere nonnunquam et secare et partes corporum amputare, ut reliquias uti liceat integris. Adde Firmic. 4. Mathes. 2.

II.) Translate. Justin. 11. 1. 8. Quis rebus veluti medela quædam intervenit Alexandri fuit. Gell. 15. 1. Qua medela quoque solertia ignem defenderes. Id. 5. 14. ad fin. Mea opera et medela levalus. Id. 20. 1. Legum opportunitates et medelæ. Aulon. Profess. 15. Nostri medela, Neapolitane, pectoris.

MÉDELIFER, færa, færum, adject. (medela et fero) medelam ferens. Venant. Fil. S. Martin. 1. 323. Quanta medelifero navavit gratia tactu.

MÉDENS, entis, m. 3. **F. voc. seq. in fin.**

MÉDEOR, es, ere, n. 2. **F. voc. seq. in fin.**

MÉDEOR, eris, eri, dep. 2. Præterito caret, vel a medicor sumit: quod et Diomed. 1. p. 376. Putsch. admonuit. — Passive personaliter legitur tantum apud Hieronym. Ep. 22. n. 8. Vini polio concedatur, ut ex hoc stomachi dolor et frequens medeatur infirmitas. — Forma medere legitur apud Venant. Fil. S. Martin. 2. 21. Plurima dum faceret, neque cura mederet aliamque. — Part. Medens II. et in fin.; Medendus I. c. — Mederi est molestam et remedium afferre, medicari, curare: a μέδω seu μέδω impero; medicorum enim est imperare: **F. IMPERO**, ἰατρῶν (II. medicare, rimediare: Fr. guérir, apporter du remède, remédier, traîter; Hisp. curar, medicar, sanar, remediar; Germ. heilen, curiren; Angl. to cure, heal, remedy)

I.) Proprie occurrit — a) Sæpissime cum Dativo. Cic. 2. Orat. 44. 186. Medico non solum morbus ejus, cui mederi volet, sed etiam natura corporis cognoscenda est. Id. Rosc. An. 34. (128.) Quum capiti mederi debeam, redyviam curo. (proverbialis locutio de eo, qui de minori malo est sollicitus, majore neglecto.) Plin. 8. Hist. nat. 27. 41. (97.) Mederi oculis herbæ helidoniæ. Laura Tull. in epigr. apud eumd. 31. ibid. 2. 3. (8.) Sint plures oculis quæ medeantur, aquæ. Id. Plin. 20. ibid. 1. 2. (4.) Radix succo medetur dolori dentium. Id. 27. ibid. 13. 115. (141.) Mammiis tragion urine medetur. Id. 24. ibid. 6. 22. (36.) Pineæ resina capitis vulneribus optime medetur. Id. 27. ibid. 10. 64. (90.) præclara. Id. 34. ibid. 18. 55. (177.) jucunde. et 20. ibid. 6. 38. (131.) exiit. — b) Raro admodum cum Accus. et præpos. contra. Plin. 9. Hist. nat. 31. 51. (99.) Cancri contra serpentium ictus medetur. — c) Gerundivus Medendus apud Vellej. 2. 25. 4. Aquæ salubritate medentisque corporibus nobiles. Sueton. Vesp. 4. Medendæ valetudini le-

niendisque morbis nullam opem non adhibuit. — d) Absolute. Ovid. 2. Art. am. 735. et 7. Met. 526.; et Seneca Ep. 97. Medendi ars. la medicina. et Cels. præf. § 1.; et Aurel. Vict. epit. 14. scientia. Sueton. Aug. 82. ratio. Virg. 12. Æn. 396. usus.

II.) Translate elegantes habet usus; et occurrit — a) Sæpissime cum Dativo. Cic. 1. leg. Agr. 9. 26. Huic malo pro se quisque nostrum mederi, atque hoc omnes sanare velle debemus. Id. 7. Fam. 28. Dies stultis quoque mederi solet. Id. 1. ad Q. Fr. 1. 10. extr. Mederi incommodis omnium. Id. Sext. 13. 31. afflictæ et perditæ reipubl. Id. 6. Ferr. 51. 111. religioni. Sall. Jug. 43. invidia. Ovid. 7. Met. 837. labori. et 9. ibid. 774. timori. Tac. 6. Ann. 18. periculis fratris. Cæs. 5. B. G. 24. inopiæ rei frumentariæ. Nepos Pelop. 1. tum satiati, tum ignorantia lectorum. Tac. 4. Ann. 16. rei alicui lege, aut decreto senatus. Seneca Herc. Fur. 1261. nemo pollute queat Animo mederi: morte sanandum est scelus. — b) Cum Accusativo, ut medicor. Ter. Phorm. 5. 4. 2. Quam scilicet est, ejusmodi parare in animo cupiditates, quas, quum res adversæ sient, paullo mederi possis: Ita legit etiam Priscian. 8. p. 795. Putsch. et 18. p. 1162. Sunt tamen duo MSS. apud Westerhøf. et quatuor apud Bentlej. et editio anni 1469. ubi legitur quibus. Addit Foss. 7. Gramm. 21. illud Vitruv. 8. 3. ante med. Bituminosi fontes interioris corporis vitia potionibus purgare solent mederi. Sed hoc nihil confici; si vitia ad purgandum referas. Legitur etiam apud Justinian. 2. Institut. lit. 7. sub fin. sed hoc non est satis, ut imitari passim liceat. — c) Medendo passive. Virg. 12. Æn. 46. haudquaquam dictis violentia Torai Flecitur: exsuperat magis, ægrosque tendens h. e. dum ei medicina adhibetur. — d) Passive impersonaliter. Vitruv. 6. 11. Ut huic vitio medeatur, sic erit faciendum. — e) Absolute. Stat. 2. Silv. 1. 5. Quum jam egomet cantus et verba medentia sævus Consero, tu planctus lamentaque fortia mavis. h. e. verba animi dolori medentia. — Hinc Part. præf.

Medens, entis, absolute, substantivorum more occurrit, et est qui medetur, medicus, medico, ἰατρός. Lucret. 1. 934. Sed veluti pueris absinthia læta medentes Quum dare conantur, etc. Ovid. Heroid. 21. 14. Adjuvor et nulla se sa medentis ope. Id. 15. Met. 620. nihil artes posse medentum. Plin. Paneg. 22. Egri quoque, neglecto medentium imperio, ad conspectum tui properare. Tac. 5. Hist. 6. Balsami humor in usu medentium est. Plin. 25. Hist. nat. 8. 49. (85.) Democrates a primis medentium.

MED ERGA. F. ERGA.

MÉDIALE, is, n. 3. **F. voc. seq. sub J.**

MÉDIATUS, e, adject. (medius) duo diversa significat, scilicet.

A) Est idem ac medianus, medius, di mezzo, μέσος. Capell. 2. p. 28. Diadema maxime medianis gemma lumine prænitabat. Id. 8. p. 287. Circuitus medianus. — Hinc Mediale, is, n. 3. absolute, substantivorum more, est media pars. Solin. 20. a med. Arbor pinei generis, cujus mediate sarcino larrinat. et 52. a med. Lignum omne atque mediale eadem forme facie et uitore.

B) Alio sensu Paul. Diac. p. 124. 7. Müll. Medianem appellabant hostiam atram, quam meridie immolabant. h. e. quia medio die. Al. leg. seu potius legendum conjiciunt medianem a medietate pro meridie.

MÉDIANNUS, a, um, adject. (medius et annis) interannus. Affertur, nullo tamen auctore laudato, a Priscian. 17. p. 1097. Putsch. hisce verbis: Ex diversis quoque casibus solent derivativa simul et composita fieri, ut a medio terræ mediterraneus, et a medio annis medianus. lege medianus.

MÉDIANS, antis. **F. MEDIO**.

MÉDIANUM, i, n. 2. **F. voc. seq. in fin.**

MÉDIANUS, a, um, adject. (medius) qui in medio est, medius, di mezzo, μέσος. Vitruv. 3. 1. sub fin. Medianæ columnæ. et ibid. 3. ad fin. Arcuolera medianæ altiora, quam angularia. et sub fin. Capita leonina medianæ. Veget. 3. Felicit. 40. 3. Schneid. Medianus digitus. Cæli Aurel. 2. Acut. 11. in it. Oportet ægrotantem jacere —, adhibita abstinentia, pro virium qualitate, atque fo-

mento ex oleo dulci et calido capiti et medianis partibus. h. e. ventri atque illis. Sic *Id.* 4. *Tard.* 8. *med.* Tum cucurbita adjuncta scarificatione medianis partibus admoventur. h. e. abdomini et pectori. — *Mediana porta* urbis est, quae in via media, vel quae per medium urbem introitum et exitum praebet. *Inscript.* apud *Fabret.* p. 463. n. 95. LOCUS QUI EST EXTRA PORTAM MEDIANAM. — *Hinc*

Medianum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est media pars. *Ulp. Dig.* 9. 3. 5. Oportebit praetorem dare actionem in eum, ex cuius cubiculo, vel exedra dejectum est: licet plures in eodem cenaculo habitent; quod si ex mediano cenaculi quid dejectum sit, verius est, omnes teneri. *At. leg. medianum.* F. MĒNIANUM.

MĒDIASTĪNUS, a, um, adject. (medius) servus est infimi ordinis, nullo certo ministerio addictus, sed villora quaeque munia obire solitus, quae non solum domini jusserint, sed etiam alii servi, qui peculiari officio sunt destinati, sive ruri, sive in urbe: a *medius*, quod inter servos veluti medius sit ad omnium imperia paratus, *servo.* *famiglio di servizio basso*, δούλος. *Colum.* 2. *R. R.* 13. 7. Posse agrum ducentorum jugerum subigi duobus jugis boum, totidemque bubulis, et sex mediastinis. *Id.* 1. *ibid.* 9. 3. Longissimum quemque aratorem faciemus: mediastinus qualiscumque status potest esse, dummodo perpetuando labori sit idoneus. (His locis *Colum.* intelligit servum rusticum, qui neque villicus sit, neque arator, neque vinitor, neque bubulcus; horum enim sunt certa munia: sed qui sarriendo, occando, runcando, fodiendo et similibus operam navat, et latiore vocabulo *opera* et *operarius* dicitur, *laborator.*) *Id.* *ibid.* § 6. Separandi sunt aratores a vinitoribus, itque a mediastinis. *Cic.* 2. *Cat.* 3. 5. Exercitus collectus ex senibus desperatis, ex agresti luxuria, ex rusticis mediastinis, decoctoribus, etc. *Alii tamen hanc vocem omittunt, alii aliter legunt.* *Horat.* 1. *Ep.* 14. 14. Tu mediastinus tacita prece rura petebas: Nunc urbem et ludos et balnea villicus optas. *Acron ad hunc loc.* Mediastinus, hoc est in civitate et in media rure vivens: astu enim dicitur civitas. *Scho-liast. Crug.* *ibid.* Mediastinus servus est, qui stat in medio, paratus omnium ministeriis, non in balneis tantum, sed ubique locorum, tam in urbe, quam ruri. *Ulp. Dig.* 4. 9. 1. a *med.* Si quis opera mediastini fungatur, non continetur (edicto praetoris de cauponibus et stabularibus), ut puta atriarum, et focarum, et his similes. *Id.* *ibid.* 15. 47. 10. § 43. Etenim multum interest (quam de injuriis agitur) qualis servus sit, bonae frugis, ordinarius, dispensator, an vero vulgaris, vel mediastinus, an qualisqualis. *Cato* apud *Non.* p. 143. 9. *Merc.* Ille imperator, tu illi ac ceteris mediastinis. *Ju-til.* apud *eumd.* *ibid.* Villicum Aristocratem, mediastinum, atque bubulcum. *Nonius* (qui *Catonem* et *Lucilio* formam mediastinum per errorem tribuere videtur) ibi, non solum balnearum, inquit, sed aedium quoque ministros, et curatores, mediastinos legitimus. Quod, puto, idem adnotavit, ut falsum esse ostenderet, quod *Priscian.* sup. xii. vers. *En.* 5. p. 1244. *Putsch.* scripserat, *mediastinum* dicit, quod medias partes balnei tenet, hoc est in medio lavantium stat: quasi in solis balneis mediastino locus esset. Apud *Gruter.* 577. 3. 4. 5. tres sunt inscripti lapides, in quorum priore mediastinus balnearis commemoratur: secundus insculptum in pavimento habuit servum dextera canistrum, scupam sinistra tenentem, scriptumque *Cornelius servus mediastin.* et *Inscript.* apud *Henzen.* 6525. EPINICVS CAESAR. SER. AMYNTIAN. MEDIASTINVS IVLIA NYSA DE SVU FECIT. Apud *Plin.* 29. *Hist. nat.* 1. 2. (4). Prodicus instituens quam vocant iatralipticem, reuictoribus quoque medicorum: ac mediastinis vectigal invenit. h. e. infimis medicorum servis, qui in balneis et alibi inserviunt.

MĒDIASTINUS, a, um, adject. (medius) servus est infimi ordinis, nullo certo ministerio addictus, sed villora quaeque munia obire solitus, quae non solum domini jusserint, sed etiam alii servi, qui peculiari officio sunt destinati, sive ruri, sive in urbe: a *medius*, quod inter servos veluti medius sit ad omnium imperia paratus, *servo.* *famiglio di servizio basso*, δούλος. *Colum.* 2. *R. R.* 13. 7. Posse agrum ducentorum jugerum subigi duobus jugis boum, totidemque bubulis, et sex mediastinis. *Id.* 1. *ibid.* 9. 3. Longissimum quemque aratorem faciemus: mediastinus qualiscumque status potest esse, dummodo perpetuando labori sit idoneus. (His locis *Colum.* intelligit servum rusticum, qui neque villicus sit, neque arator, neque vinitor, neque bubulcus; horum enim sunt certa munia: sed qui sarriendo, occando, runcando, fodiendo et similibus operam navat, et latiore vocabulo *opera* et *operarius* dicitur, *laborator.*) *Id.* *ibid.* § 6. Separandi sunt aratores a vinitoribus, itque a mediastinis. *Cic.* 2. *Cat.* 3. 5. Exercitus collectus ex senibus desperatis, ex agresti luxuria, ex rusticis mediastinis, decoctoribus, etc. *Alii tamen hanc vocem omittunt, alii aliter legunt.* *Horat.* 1. *Ep.* 14. 14. Tu mediastinus tacita prece rura petebas: Nunc urbem et ludos et balnea villicus optas. *Acron ad hunc loc.* Mediastinus, hoc est in civitate et in media rure vivens: astu enim dicitur civitas. *Scho-liast. Crug.* *ibid.* Mediastinus servus est, qui stat in medio, paratus omnium ministeriis, non in balneis tantum, sed ubique locorum, tam in urbe, quam ruri. *Ulp. Dig.* 4. 9. 1. a *med.* Si quis opera mediastini fungatur, non continetur (edicto praetoris de cauponibus et stabularibus), ut puta atriarum, et focarum, et his similes. *Id.* *ibid.* 15. 47. 10. § 43. Etenim multum interest (quam de injuriis agitur) qualis servus sit, bonae frugis, ordinarius, dispensator, an vero vulgaris, vel mediastinus, an qualisqualis. *Cato* apud *Non.* p. 143. 9. *Merc.* Ille imperator, tu illi ac ceteris mediastinis. *Ju-til.* apud *eumd.* *ibid.* Villicum Aristocratem, mediastinum, atque bubulcum. *Nonius* (qui *Catonem* et *Lucilio* formam mediastinum per errorem tribuere videtur) ibi, non solum balnearum, inquit, sed aedium quoque ministros, et curatores, mediastinos legitimus. Quod, puto, idem adnotavit, ut falsum esse ostenderet, quod *Priscian.* sup. xii. vers. *En.* 5. p. 1244. *Putsch.* scripserat, *mediastinum* dicit, quod medias partes balnei tenet, hoc est in medio lavantium stat: quasi in solis balneis mediastino locus esset. Apud *Gruter.* 577. 3. 4. 5. tres sunt inscripti lapides, in quorum priore mediastinus balnearis commemoratur: secundus insculptum in pavimento habuit servum dextera canistrum, scupam sinistra tenentem, scriptumque *Cornelius servus mediastin.* et *Inscript.* apud *Henzen.* 6525. EPINICVS CAESAR. SER. AMYNTIAN. MEDIASTINVS IVLIA NYSA DE SVU FECIT. Apud *Plin.* 29. *Hist. nat.* 1. 2. (4). Prodicus instituens quam vocant iatralipticem, reuictoribus quoque medicorum: ac mediastinis vectigal invenit. h. e. infimis medicorum servis, qui in balneis et alibi inserviunt.

MĒDIASTUTICVS. F. MEDDIXTUTICVS.

MĒDIATĒNUS, adverb. eadem forma ac *quantenus*, *hactenus* et *similia*, a *medius* et *tenus*, § 1. Est ad medietatem usque, *fino alla metà.* *Capell.* 8. p. 283. Et quod mediatenus tertiare parte quaedam signa defixa circulis diversis sua membra discernant, hanc obscuram caliginem deiciunt. *et. mox.* Cephei corpus mediatenus se-

ptentrionali thorace partito. Adde *eumd.* *ibid.* p. 292. et 9. p. 316. § 2. Item est secus medietatem, *lungo o lunghesso la linea che corre pel mezzo.* *Capell.* 6. p. 220. Pampyliae juncta Lycia, a qua incipit mons Taurus, pene mediatenus orbis (an Orientis) conscius, quem peragraret, nisi maria restitissent. h. e. *estendendosi lungo tutta la linea che corre pel mezzo dell'Asia.* *Cf. Plin.* 15. *Hist. nat.* 27. 27. (97). Junctum mare Lycium est gensque Lycia, unde vastos sinus Taurus mons ab Eois veniens litoribus Chelidonio promontorio disterminat, immensus ipse et innumerarum gentium arbiter, — mediamque distrahens Asiam, nisi opprimenti terras occurreret maria. et *Mela* 1. 15. 2. Taurus ipse ab Eois litoribus exurgens, vaste satis atollitur. Deinde dextro latere ad septentrionem, sinistro ad meridiem versus, in occidentem rectus et perpetuo jugo, magnarumque gentium, qua dorsum agit, terminus. Ubi terras diremit, exit in pelagus. *V. et Solin.* 38. 10.—13.; et *cf. MARE-TENUS.*

MĒDIATĪO, ōnis, f. 3. (medio) actus illius, qui se medium inter aliquos interponit, *mediatio.* *Alcim.* *Ep.* 2. *circa med.* Nisi inter duos agat, incongrue mediatio nominatur.

MĒDIATĪOR, ōris, m. 3. (medio) qui se medium inter aliquos dissidentes interponit ad lites componendas, conciliator, sequester, *mediatore.* *mez-zano,* *mediante.* *Apul.* 9. *Met.* Adversari parvi se pendere tot mediatorum praesentiam. Alii rectius leg. *metatorum.* *Cassiod.* 11. *Variar.* 1. *ante med.* Apud aures prudentissimae dominae (*Amal-asynthae*) nullus eget interprete: non enim aut legatus inuram, aut interpellans atiquam sustinet de mediatoris tarditate jacturam. — A Christianis scriptoribus saepe dicitur de Christo Jesu. *Tertull.* *Car. Chr.* 15. ex *Paul.* 1. *ad Timoth.* 2. 5. Mediator Dei et hominum homo Christus Jesus. *Lactant.* 4. 25. a *med.* Ideo mediator advenit, id est Deus in carne, ut caro eum sequi posset. *Prudent.* 41. *Cathemer.* 13. Emerge dulcis pusio, Parens, et expes conjugis, Mediator, et duplex genus. Adde *eumd.* *Apotheos.* 242.; *Tertull.* *Resurr. carn.* 51. et 63.; et *Sidon.* 6. *Ep.* 8.

MĒDIATĪRIX, Iris, f. 3. (medio) μεσσητρια, quae medium se interponit. *Alcim.* de columna ignis, et nubis, qua duce Hebraei iter faciebant, 5. 563. nempe videtis, Ut mediatrix curet totela columna.

MĒDIATĪTUS, a, um, adject. vel particip. (medius, medio) qui medium vel interpositum aliquid habet. *Boeth.* in *Cic. Topic.* 4. p. 815. Nam quae contraria sunt, partim mediata sunt, partim vero medio carent. et *Id.* p. 209. Restat igitur ut his contrariis, quae mediata sunt, hanc oppositionem differre doceamus. Adde *eumd.* p. 199. et 643.; et *cf. v. IMMEDIATVS.*

MĒDIBĪLIS, e, adject. apud *Paul. Diac.* p. 123. 21. *Mil.* est medicabilis. Est autem a *medeor*, ut illud a *medicor.*

MĒDĪCA, ae, f. 1. absolute, substantivorum more, subandi herba, a *Medicus*, h. e. ad Medos pertinens, *Μεδική, erba Medica*, herba est principatum tenens inter pabula, a *Medis* advecta in Graeciam per bella Persarum, quae Darius intulit: tanta dote, ut ex uno satu amplius tricenis (denis, apud *Colum.* 2. *R. R.* 10. 25. et *Pallad.* 5. *R. R.* 1.) annis fleret. Similis est trifollio, postea caule foliisque geniculata: quidquid in caule assurgit, folia contrahuntur. Secutus incipiens florere, et quoties refluat: id sexies evenit per annos, quam minimum, quater. Hae *Plin.* 18. *Hist. nat.* 16. 43. (144.); *Colum.* et *Pallad.* *loc. cit.*; et *Varro* 1. *R. R.* 42., ubi etiam ejus serenda excolendaeque rationem tradunt. *Virg.* 1. *G.* 215. Vere fabis satio; tum te quoque *Medica*, putres Accipiant sulci. — Mala *Medica*. h. e. Assyria, *V. MEDICVS* in ONOM.

MĒDĪCA, ae, f. 1. F. MEDICVS, in fin.

MĒDICĀBĪLIS, e, adject. (medicor) ad medicandum pertinens: hinc

1.) Proprie. § 1. Passive est qui medendo sanari potest, *curabile, sanabile, medicabile.* *Acti-mus.* *Ovid.* 1. *Met.* 523. et *Heroid.* 5. 149. Hei mihi, quod nullis amor est medicabilis herbis! *Id.* *Remed.* am. 135. Ergo ubi visus eris nostrae medicabilis arti. *At. leg.* nostra arte. *Sil. It.* 10. 416.

et non medicabile vulvov. § 2. Active est qui medicari et sanare potest, *medicinale.* *Colum.* 7. *R. R.* 10. 8. Ligni succus medicabilis epotas Intestinum tumorem comspexit. *Pallad.* 2. *R. R.* 15. *sub fin.* Ipsum mel ita medicabile fieri, ut ex eo facta potio arterias curet.

II.) Translate et active. *Val. Flacc.* 4. 87. Securus numeris agit, et medicabile carmen. h. e. luctum et laborem levans. Sic *Capell.* 9. p. 313. loquitur *Harmonia*. Perturbationibus animorum corporeisque morbis medicabile crebrius carmen insonat. *Prudent.* 6. *Cathemer.* 21. Lex haec data est caducis Deo jubente membris, Ut temperet laborem Medicabilis voluptas. h. e. somnus. *Cf. Cic.* 5. *Fin.* 19. 54. Somnus medicinam quamdam laboris affert.

MĒDICĀBĪLĪTER, adverb. (medicabilis) medicando et sanando, *govevolmente.* *Pallad.* 3. *R. R.* 31. Hoc vinum solet linum dysentericæ passionis medicabiliter asperare.

MĒDICĀBŪLUM, i, n. 2. (medicor) locus medicinae: ut *natabulum* locus ad nataandum. *Apul. Florid.* n. 14. Contuli me ad Persianas aquas, gratissima prorsus et sanis natabula, et ægris medicabula.

MĒDICĀMEN, inis, n. 3. (medicor) medicamentum, medicina, remedium, *φαρμακον* (i. e. *medicina, me dicamento; Fr. médicament, médecine, remède; Hisp. medicamento, remedio; Germ. das Arzneimittel, d. Heilmittel, Medicin; Angl. a medicine, drug, medicinal.*)

1.) Proprie. *Cic. Pis.* 6. 13. Meministi ne, excussatione te uti valitudinis, quod diceret, violentis te quibusdam medicaminibus solere curari? *Ovid.* 15. *Met.* 533. valido medicamine reddita vita. *Tac.* 12. *Ann.* 51. Obligant vulnus, agrestia medicamina adhibent. *Pallad.* 3. *R. R.* 28. Theriacæ medicamen addere. *Colum.* 6. *R. R.* 5. 2. Tunc panacis et eryngii radices fabiculi seminibus miscendæ, et cum fricti ac moliti tritici farina candenti aqua conspergendæ, eoque medicamine salivandum ægrotum perus. *Cæl. Aurel.* 5. *Tard.* 2. *med.* Est metuenda diuturna medicaminis sumptio, et *moz.* Alii vero qui se isto medicamine proficisse testantur etc. *Id.* *ibid.* paullo ante. Veterum quidam annalia medicamina potanda pronaverunt. h. e. anno continuo bibenda, ut *Id.* *ibid.* ait. *Tac.* 4. *Ann.* 57. Ulcerosa facies ac plerumque medicaminibus interstincta. *empyastri.* Adde *Scribon. Compos.* 37. Et *Juvenal.* 6. 661. Pontica ter victi cantus medicamina regis. *antidoti, preservativi.* Sic *Aurel. Vict. Vir. illust.* 76. Medicaminibus corpus adversus venena firmare.

II.) Translate. § 1. Metaphorâ ductâ a superiori paragr., medicamen est auxilium et levamen. *Ovid.* 2. *Art. am.* 489. et *seq.* Ergo age et iratae medicamina fortia præbe. — Illa *Machannios* asperant medicamina succos. Sic *Sil. It.* 15. 7. Anxia turba patrum quasso medicamina masti Imperio circumspiciant. § 2. Universim sic dicitur quidquid adhibitur, naturam ejus, cui adhibitur est, mutat, ut *Cajus Dig.* 50. 16. 236. docet. Hinc speciatim est venenum, *veleno.* F. MEDICAMENTUM sub II. 2. *Tac.* 12. *Ann.* 67. Infusum delectabili cibo boletorum venenum, nec viâ medicaminis statim intellectam, et 14. *ibid.* 51. Illud palatum noxio medicamine. *Flor.* 2. 20. Medicaminibus impuris Romana arma violare. h. e. fontes venenis inficiendo. *Juvenal.* 6. 594. tantum medicamina possunt. h. e. abigendo partui data. § 3. Item speciatim apud Poetas est veneficium, *malia, stregheria.* *Val. Flacc.* 8. 17. de *Medea.* Conditâ letiferis prodit medicamina cistis. Sic *Ovid.* 6. *Met.* 139. Post ex discedens succis Hecateidos herbæ Spargit: et exemplo tristi medicamine tactæ De-fluxere comæ; cunque his et naribus et auribus: Fitque caput minimum etc. et 7. *ibid.* 211. Dux gregis inter oves agnus medicamine liet. § 4. Item succus colorem inducens, *tintura, colore.* *Plin.* 9. *Hist. nat.* 38. 62. (133). de *purpura.* Ad quingentas. medicaminis libras æquari. *Petrone. Satyr.* 102. a *med.* Infecta medicamine facies. *Lucan.* 3. 238. tingentes croceo medicamine crinem. § 5. Itus fucus, *belletto.* Hinc *Ovidii* carmen de *medicamine facies*, de quo *Id.* 3. *Art. am.* 205. Est mihi, quo dixi vestrae medicamina formæ, Parvus, sed cura grande libellus opus. *Petrone. Satyr.* 126.

Facies medicamine atrita. Adde *Juvenal.* 6. 471. ¶ 6. Et generatim. Sic da coagulo *Colum.* 7. *R. R.* 8. 2. Optimus caesus est, qui exiguum medicaminis habet. *Id.* 12. *ibid.* 20. 1. Vitioso medicamine fructus, qui perceptus est, vitatur. *h. e. conditura, cattiva concia.* Sic *Plin.* 14. *Hist. nat.* 20. 25. (126). Vina medicamine instaurare. *Id.* 17. *ibid.* 14. 22. (99). simum vocat medicamen simum.

MEDICAMENTARIUS, a, um, adject. (medicamentum) ad medicamenta pertinens; scilicet:

A) Ad remedia contra morbos pertinens: hinc *Medicamentarius*, *yi*, m. 2. absolute, substantivorum more, est qui medicamenta componit, *speciale, farmaciola, φαρμακοποιός.* *Plin.* 19. *Hist. nat.* 6. 33. (110). Porrum herbaceum, quo utuntur medicamentarii.

Medicamentaria, a, f. 1. absolute, substantivorum more, est ars, quae ex variis rebus medicamenta componit, praeter ea, quae simplicia natura instituit, *arte degli speciali, farmaceutica.* *Plin.* 7. *Hist. nat.* 56. 57. (196). Medicinam Aegyptii apud ipsos volunt repertam: barbariam et medicamentariam a Chirone.

B) Est etiam ad venena pertinens: hinc *Medicamentarius*, *yi*, m. 2. absolute, substantivorum more, est venena coquens, maleficus. *Imp. Constant. Cod. Theod.* 3. 16. 1. Si homicidam, vel medicamentarium, vel sepulchrorum dissolutorem virum suum esse probaverit.

Medicamentaria, a, f. 1. absolute, substantivorum more, est mulier venena coquens, malefica. *Imp. Constant. Cod. Theod.* 3. 16. 1. Si mæcham, vel medicamentariam, vel conciliatricem repudiare voluerit.

MEDICAMENTOSUS, a, um, adject. (medicamentum). Comp. *Medicamentosior* dubia tamen lectione. — Medicamentosus est medendi vin habens, *medicinale, ιατρικός.* *Cato R. R.* 157. De omnibus brassicis nulla est illiusmodi medicamentosior. *Al. leg. medicamento.* *Vitruv.* 8. 3. *ante med.* Omnis aqua calida ideo est medicamentosa, quod etc.

MEDICAMENTUM, i, n. 2. (medicor) medicina, medicamen, remedium contra morbum, *φάρμακον* (i. medicamentum, medicina, rimedio; *Fi. médicament, remède, médecine, iroque, préparation;* *Hisp. medicamento, remedio interno ó externo;* *Germ. Arznei, Medicin, Heilmittel;* *Angl. a medicine, drug, medicament*)

I.) Proprie. *Cic.* 3. *Off.* 24. 92. Si quis medicamentum cuiquam dederit ad aquam intercutem, si eo medicamento sanus factus fuerit, etc. *Id. Brut.* 60. 217. Devinctus erat fasciis, et multis medicamentis, propter dolorem artuum, delibutus. *Sueton. Cal.* 23. *extr.* Medicamento uti. *Prender medicamentum.* et *ibid.* 29. praemuniri metu venenorum. *Curt.* 4. 6. a med. suppressere sanguinem. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 19. 113. (174). Medicamentum haurire. *Curt.* 6. 10. ad fin. hiberet. et 3. 6. 3. sumere. et *ibid.* 8. diluere. *Colum.* 6. *R. R.* 5. 3. cum vino dare. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 9. 34. (107). componere. *Id.* 28. *ibid.* 4. 13. (54). suppuratorium. *Id.* 23. *ibid.* 7. 64. (126). exulceratorium. et 24. *ibid.* 13. 73. (120). stypticum. et 37. *ibid.* 10. 57. (158). somnificum. *Id.* 11. *ibid.* 42. 97. (241). Medicamentum vim (al. vitium) habens. *Id.* 28. *ibid.* 13. 57. (200). Datur et equi lingua Inveterata ex vino, praesentantio medicamento. *Id.* 26. *ibid.* 3. 8. (17). Medicamentorum potus stomacho inimici. *Liv.* 8. 45. Medicamenta salubria. *Cic.* 2. *Nat. D.* 53. 132. salutaria.

II.) Translate. ¶ 1. Medicamentum, metaphorá ductá a superiori paragr., dicitur quodlibet animi remedium. *Cic. Cluent.* 71. 201. Non huic ærumnosissimo venenum illud fuisse, sed multorum medicamentum laborum. *Id.* 2. *Fin.* 7. 22. Jam doloris medicamenta illa Epicurea tamquam de naribercio prominent. *Id.* 5. *Verr.* 65. 152. Quom unnes ejus comites iste tibi suo illo panchresto medicamento (h. e. pecunia) amicos reddidisset. ¶ 2. Ut Græcis *φάρμακον*, sic Latinis *medicamentum* medla vox est, et quæ in utramque partem sumi potest. Est enim (ut *Cajus* docet *Dig.* 50. 16. 236.) universim quidquid adhibitur, naturam ejus, seu statum mutat, cui adhibetur. Itaque speciatim pro noxio medicamine, seu veneno su-

mitur, quod vel inferendo morbo aut morti, vel alienandæ menti datur, *veleno.* *Farro* apud *Non.* p. 345. 23. *Merc.* Quærit ibidem ab Hannibale, cur biberit medicamentum: quia Romanis, inquit, ne Prusides tradere volebat. *Liv.* 8. 49. Coquentes quasdam medicamenta invenerunt. *Cic. Cluent.* 11. 32. Medicamentis patum abigere. *Sueton. Cal.* 50. Creditur potionatus a Cæsonia uxore, anistorio quidem medicamento, seu quod in furorem verterit. *Petron. Satyr.* 20. Medicamentum ebibere. *h. e. satyrion.* *Plin.* 27. *Hist. nat.* 11. 76. (101). Medicamento sagittas tingere. *Id.* 28. *ibid.* 8. 27. (105). malo lesus. ¶ 3. Item speciatim usurpatur pro veneficio, maleficio, *malicia.* *Plaut. Pseud.* 3. 2. 80. Item ut *Medea* Pellam concoxit senem, quem medicamento, et suis venenis dicitur fecisse rursus ex sene adolescentulum. ¶ 4. Item speciatim pro succo, quo lanis color indaritur, *tintura, colore.* *Cic. fragm.* apud *Non.* p. 524. 20. *Merc.* Qui combibi putpura volunt, sufficiunt prius lanam quibusdam medicamentis. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 6. 26. (44). Ferente aheni ruddibus medicamentis inebriatum. *Seneca* 1. *Quæst. nat.* 3. ad fin. Interest quandiumpurpura macerata sit, crassius medicamentum, an aquatius traxerit. ¶ 5. Item pro eo, quod Itali mordente appellant. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 11. 42. (150). Pingunt et vestes in Agypto inter pauca mirabili genere, candida vela, postquam attrivere, illinentes non coloribus, sed colore sorbentibus medicamentis. Hoc quom fecere, non apparet in velis; sed in cortina pigmenti ferveutis inersa, post momentum extrahuntur picta: mirumque, quom sit unus in cortina colos, ex illo alius atque alius fit in veste, accipientis medicamenti qualitate mutatus. ¶ 6. Item pro condimento vini, defrutill, et hujusmodi, *concia.* *Colum.* 12. *R. R.* 20. 4. Plumbum (vas) peragitabis, ut defrutum et medicamenta cocant. ¶ 7. Item pro euplastro doliis sarcientis, quod quidem cera, resina, sulphure et gypso constare *Cato R. R.* 39. docet. *Id. ibid.* Si in rimas medicamentum indideris, beneque picaveris, quodvis doliium vinarium facere poteris. — Similiter pro glutine. *Fopisc. Firm.* 3. Vitreis quadraturis, bitumine aliisque medicamentis insertis, domum induxiase perhibetur. *h. e. patietes domus contegisse et ornasse.* ¶ 8. Item pro fimo, *bellotto.* *V. MEDICAMEN* II. 5. *Seneca* 7. *Benef.* 9. Ipsa illa, quæ placet, varietas, subditis (al. subtilis) medicamentis, in similitudinem veri coloratur. ¶ 9. Metaphorá ductá a proxime superiori paragr. 7. *Cic. Orat.* 23. 79. Fucati vero medicamenta candoris et inbotis omnia repellentur: elegantia unode et munditia remanebit.

MEDICATIO, ónis, f. 3. (medicor) actus medicandi, medicamentum, *ίατρικός.*

I.) Proprie. *Capell.* 9. p. 344. *loquitur Harmonia.* Quid? afflictionibus corporeis nonne assidua meditatio succurrit? Febrem curabant vulneraque veteres rautione; Aselepiades item tuba surdissimis medebatur. etc. *Fulgati libri minus recte leg. meditatione.* *V. Kopp.* ad h. 1.

II.) Translate. *Colum* 2. *R. R.* 10. 16. *de lente.* Potest tamen, etiam extra istam medicationem, clueti mixta comode servari. *concia.*

MEDICATOR, óris, m. 3. (medicor) qui medicat, *medico, άιςτρος, ιατρός.* *Tertull.* 3. *advers. Marcion.* 17. *extr.* Prædicatorem annunciarii Christiani per Esalam, item medicatorem. *Arien. Anat.* 216 *de A. culapio.* animæ rursus tepefacta calore viscera mundanas invocat medicator in oras.

MEDICATUS, a, um, *V. MEDICO.*

MEDICATUS, us, m. 4. (medicor) medicatio, medicina, *ίατρεια.* *Ovid. Heroid.* 12. 165. Quæque feros populi doctis in medicatis ignes, Non valent flammæ effugere ipsa meas.

MEDICATIVES, a, um, adject. (medicor) qui ad medicinam pertinet, *ίατρικός.* *Boeth. Topic.* *Aristot.* 6. 6. a med. p. 518. Nihil prohibet et audaciam quamdam et rectam intelligentiam habere ad medicativa. *h. e. ad medicinam.*

MEDICINA, æ, f. 1. *V. MEDICINUS.*

MEDICINALIS, e, adject. (medicina) ad artem medicinam, vel ad medicum pertinens, *di medicina, ιατρικός.* *Cels. præf. a med.* Vix ulla perpetua præcepta medicinalis ars recipit. *Plin.* 32.

Hist. nat. 10. 42. (123). Cucurbitulæ medicinales. *coppette, ventose.* et 36. *ibid.* 22. 43. (157). Lapidem mortuorum medicinalium. *h. e.* in quibus medicina teruntur. *Scribon. Compos.* 53. Medicinale scalprum. *lancetta.* *Id. epist. ad C. Jul. Callist. a med.* Medicinalia scripta. — *Digitus medicinalis* est minimo proximus, in quo gestamus anulos: de quo in libris anatomicorum habetur, nervum quemdam de corde natum priorum pergere usque ad eum digitum, et illic desinere inipulcatum ceteris ejusdem digiti nervis: et ideo visum veteribus, ut ille digitus anulo, tamquam corona, circumdaretur. *Hæc Macrobi.* 7. *Satur.* 13. *V. MEDICUS.* a, um. Sic *Marcell. Empir.* c. 19. p. 101. *ed. Ath.* Locum, ex quo (*sanguis*) defluit, digito medicinali tanges, et vires septies dices, et quoties volueris, repetes, donec fluorem pervineas, socnon socnon; mire prodest. *Id. c. 8. sect. 6. p. 97.* Si anista, vel quelibet sordidula orulum fuerit ingressa, ocluso alio oculo, ipsoque qui dolet, patefacto, et digito medicinali ac pollice leviter pertactato, ter per singula despuens dices: os Gorgonis basio. Similiter *digitus medicinalis* cum pollice jungitur apud *eumd.* c. 10. p. 104., c. 15. p. 107., c. 27. p. 126., c. 28. p. 128. *retro;* atque item *medicinalis* et *pollex sinistræ manus* memorantur c. 14. p. 105. *De tum medicinalis* cum pollice et medio jungitur apud *eumd.* c. 15. *post init.* p. 103. Præcautibus jejunos jejunat: tenens locum, qui erit in causa, digitis tribus, id est medio, pollice et medicinali, residuis duobus elevatis, dices: Exi hodie nata, si ante nata, si hodie creata, banc pestilentiam, hunc dolorem, hunc timorem, hunc ruborem — evoca, educa, excanto de istis membris, medullis. Ut patet ex altatis *Marcelli* locis itemque *Pamii* loco in v. *MEDICUS*, a, um, laudato, veteres medicinali digito utebantur, quin incantationibus, vel remediis vanis ac superstitiose adhibitis operam darent; et eidem digito medica inesse virtus vulgo credebatur. — Porro, latiori sensu, *medicinales* digiti apud *eumd.* *Marcell.* c. 2. p. 89. *retro* et c. 25. p. 121. *retro* videntur esse minimo proximus et pollex atque fortasse etiam medius: *Id.* enim ait c. 32. p. 133. Frustum veteris spongiæ ad pedem alligabis, et radicem alterci sinistra manu digitis medicinalibus sumes et alligabis in alio pede. *Cf. eumd.* c. 26. p. 125. Ex omnium autem seminibus sapia scriptis æqualiter quantum tribus digitis, id est pollice et ab eodem tertio et quarto levari potest, mittitur: dein teruntur omnia diligenter. — Hinc

Medicinalia, ium, n. plur. 3. absolute, substantivorum more, sunt medicamenta. *Cæli. Aurel.* 2. *Tarb.* 1. *ad fin.* Structura densata quaedam corpora, vi majore, non aliter quam chordæ tenduntur; laxataque medicinalium virtute sæpe retenduntur.

MEDICINALITER, adverb. (medicinalis) more medicorum, *medicinalmente.* *Ennod.* 9. *Ep.* 28. Ut ipsi miseris meas medicinaliter curent.

MEDICINUS, a, um, adject. (medicina) medicinalis. *Auson.* in *epist. præfixa Grifho* (quod est *Etyll.* 11.) *ad fin.* Totam grammaticam, et musicam, librosque medicinos. *Al. rectius leg. medicinae.*

MEDICINUS, a, um, adject. (medicus) ad medicum vel ad medendum pertinens. *Farro* 5. *L. L.* 33. *Müll.* Ab arte medicina ut sit medicus dictus. *Augustin.* 4. *Confess.* 5. Vir sagax medicinæ artis peritissimus. *Hygin.* *fab.* 274. Ne quis servus artem medicinam disceret. *Inscript.* apud *Henzen.* 7217. D. M. EL. VRSILIANO IVVVENI INFEL. DEF. ANN. P. M. XXVIII. ARTIS MEDICINÆ INDVSTRIÆ PRIMÆ ARMELIA SP. I. (h. e. Spuriæ filia) FARRILIA CONIVGI PIENTISSIMO ET INFEL. CVM QVO VIXIT ANNIS III. ET SIBI VVS — Hinc

A) *Medicina*, a, f. 1. (substanti) absolute, substantivorum more, ut *grammatica* et similia, est ars medendi, *medicina, ιατρική.* *Cic.* 5. *Fin.* 6. 16. Quoniam et medicina voluptudinis, navigationis gubernatio, sic vivendi ars est prudentia. *Cf. eumd.* 1. *Off.* 42. 151. Quibus artibus prudentia major inest —, ut medicina, ut architectura etc. *Quintil.* 2. 17. 9. Medicina, quæ ex observatione salubrium atque his contrariorum repetita est. *Cels. præf. l. 7.* Tertium esse partem medicinæ, quæ manu curet, vulgo notum est. *Id. ibid.* et *præf. l. 1.* Medicinam excolere. *Cic. Cluent.* 63.

178.; et Scribon. epist. ad C. Jul. Callist. a med. exercere. Phædr. 1. 14. lacere. Quintil. 7. 2. 26. facilitare. Sueton. Cæs. 42. profiteri. Ovid. Remed. am. 795. Ecce cibos etiam (medicinæ fungar ut omni Munere) quos fugias, quosve sequere, dabo. Ammian. 25. 3. Medicinæ ministeris loveri. Plin. 25. Hist. nat. 2. 5. (15). Herophilus clarus medicina Ammian. 16. 8. Medicinæ auctoritas. Aurel. Vict. Epit. 16. remedia.

B) Medicina, æ, f. 1. (subaudi taberna) absolute, substantivorum more, est taberna medici, bottega di medico; qualem emissa sibi, publica impensa, in compito Acllio, qui primus Romæ medicinam facere instituit, circa ann. U. C. dxxxv. Archagathum Peloponnesium, Plin. 29. Hist. nat. 1. 6. (12). tradit. Plaut. Amph. 4. 1. 5. et Epid. 2. 2. 13. Per omnem urbem quem sum defessus quarere, per medicinas, per tonstrinas, in gymnasio, atque in foro, per myropolia, et lanienas, circumque argentarias. Donatus ad Ter. Adolph. 4. 2. 45. Veteres absolute dicebant *pristinam*, ut *strinam* et *medicinam*, ad tabernam referentes. Hinc apud Plaut. Men. 5. 3. 45. et seqq. medicus jubet, ut insanientem quatuor servi sublimem rapiant, et in domum suam deferant elleboro ibidem per aliquos dies viginti curandum.

C) Medicina, æ, f. 1. (subaudi res) est etiam ipsum remedium, quod medicina præbet, medicamentum, medicamento, medicina, ut docet Varro 7. L. L. 4. Müll. Præsertim quom dicit etymologice nunc omnium verborum dici posse causam, ut a qua re res ad medendum medicina.

1.) Propria. Plaut. Cist. 1. 1. 70. Si medicus veniat, qui bulic morbo facere medicinam potest. Sic Cic. 14. Fam. 7. *χολήν ἀκαρπύον* noctu eieci: statim ita sum levatus, ut deus mihi aliquis medicinam fecisse videatur. Adde Phædr. 1. 8. Rursus Cic. 12. Att. 21. Erat fortis ægroti, accipere medicinam. Id. 15. ibid. 16. a med. et 2. Orat. 44. 186. Adhibere medicinam desperatis. Id. 2. Divinat. 59. 123. dare alicui. Nepos Att. 21. Medicina non indigera. Sil. It. 11. 166. medicinam vulnera poscunt. Veget. 1. Veterin. 11. 8. Schneid. Contraria non nisi contrariis medicinis curantur. Id. 6. ibid. 11. 1. Cassa est medicina, quæ sera est. Cf. Ovid. Remed. am. 91. Principis obsta: sero medicina paratur Quam mala per longas invalere moras. et Grat. Cynege. 361. Morborum in viâ facilis medicina recentis.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiori paragr., est remedium quodlibet. — a) In sing. numero. Cic. 1. Att. 15. ante med. Quamquam numerus est præsens, tamen voluntas etiam atque etiam medicinam effugit. Id. Amic. 3. 10. Sed non ego medicina: me ipse consolor. Id. 2. Att. 1. a med. Non inobis esset probanda medicina, quæ sanaret vitiosas partes reipublicæ, quam quæ cæsecaret. Id. 2. de republ. 34. Semper hule generi, salutis omnium causa, aliqua sublevo et medicina quæsitâ est. Id. 1. Off. 38. 136. Ad hoc genus castigandi (h. e. ad objurgationes) raro invilique veniemus, nec unquam nisi necessario, si nulla reperitur alia medicina. Id. Sext. 65. 135. Medicinam adhibere reipublicæ. Id. 3. Tusc. 16. 35. Est tarda illa quidem medicina, sed tamen magna, quam offert longinquitas et dies. Id. 2. Cat. 8. 17. Singulis medicinum consilii atque orationis inest, si quam potero, afferam. Id. 5. Fam. 16. sub fin. Expectare medicinam temporis. Id. 1. Acad. (post.) 3. 11. doloris a philosophia petere. Id. 5. Fin. 19. 54. Somnus medicinam quamdam laboris affert. Id. 3. Tusc. 22. 54. Medicina culamitatis. Id. Sext. 23. 51. periculorum. Virg. 10. Ecl. 60. furoris. Ovid. 5. Trist. 1. 33. malorum. Id. 1. Pont. 2. 43. curas. Propert. 1. 10. 17. Et possum alterius curas sanare recentes, Nec levis in verbis est medicinis inels. Stat. 5. Silv. 1. 16. medicinam struere dolori. — b) In plur. numero Cic. 2. Orat. 83. 339. Iis quatuor causis totidem medicinæ opponuntur, tum objurgatio, si est auctoritas; tum admonitio, tum promissio etc. ¶ 2. Ut medicamentum, sic et medicina quandoque pro veneco ponitur. Sic intelligit Non. p. 20. 31. Merc. illud Accii: Sterilem esse illius opera medicinam autumnas. ¶ 3. Item focus et quidquid est in mundo muliebri et expollendo corpori ornandoque inservit. Propert. 1. 2. 7. Crede

mihi, non ulla tum medicina figuræ est. h. e. eâ formâ per te potes, o Cythia, ut quidquid conferas ad illam expollendam, potius dehonestet, ut cl. Vulpius recte interpretatur. V. Integrum locum. ¶ 4. Plin. 17. Hist. nat. 22. 35. (191). vocat medicinam putationem vitium.

MEDICO, as, avi, atum, are, 1. (medeor). Part. Medicans i. et II. 1.; Medicatus in omnibus paragr. et in fin.; Medicaturus II. 1.; Medicandus I. et II. 1. — Medicare est medicinam afferre, mederi, curare, *ἰατρῆω* (It. *medicare*; Fr. *guérir*, *traiter*, *soigner*; Hisp. *curar*, *medicar*; Germ. *heilen*; Angl. *to heal*, *cure*).

1.) Proprie. — a) Cum Accusativo. Sil. It. 6. 98. Marus instat vulneris æstus Expertis medicare modis. Et figurate Nemesian. 2. Ecl. 28. rabidos medicare furures. Et passive Tibull. 3. 6. 3. Aufer et ipse meum, pariter medicande, dolorem. Ceterum Cæl. Aurel. 2. Acut. 19. a med. Sed si medicatus plurima escluserit, necessario parvum atque tenuem dabimus cibum. h. e. ægrotus medicamento accepto purgatus. Colum. 9. R. R. 13. 7. de apid. ægrotantibus. Galbanum etiam, ut ejus odore medicentur, incendi convenit. et Ovid. Heroid. 12. 197. medicatus somnus. h. e. medicamentis inductus. — b) Cum Dativo. Seren. Sammon. 48. extr. 902. Febribus at longis galli nova jura vetustis Subveniunt, etiam trementis medicantia membra. — c) Absolute. Boeth. 1. pros. 3. Ad cognoscendam medicantis faciem. Sed Seren. Sammon. et Boeth. locc. cit. ad voc. seq. commode referri possunt.

II.) Translate *medicare* universum est aliquid alicui rei adhibere, quod naturam ejus, seu statum mutat, cui adhibetur. Hinc ¶ 1. Est imbuere, illinere, tingere succis, adhibito medicamine conficere, ungere, conciare. Virg. 1. G. 493. Semina vidl equidem multos medicare serentes Et nitro prius et nigra perfundere amurca. Cf. Colum. 11. R. R. 3. 64. Si ante sationem semina succo berbæ sedl macerata sunt: nihil enim sic medicatis nocent cruceæ. Cf. eumd. 2. ibid. 10. 11. Priscis autem rusticis, nec minus Virgilio, prius amurca vel nitro macerari eam (*fabam*) et ita seri placuit. — Nos quoque sic medicatam comperimus — minus a circuleione infestari. Rursus Virg. 12. En. 418. hoc (*dictamno*) fuscum labris splendens amnem Inficit occulte medicans. h. e. amnem dictamno temperans, atque ita vi medendi sanandique donans. Colum. 11. R. R. 3. 40. Tbymo pinsito medicare aquam. Cf. Martial. 9. 95. medicata pocula. Pallad. 6. R. R. 8. Tonsas oves hoc unguine medicemus. Ita vulgati libri; at Schneider. leg. medicemur. Plin. 16. Hist. nat. 27. 51. (118). Ficus maturitatis causa medicatur. Virg. 6. En. 420. Melle soporatis et medicatis frugibus offam. Sic Sil. It. 10. 353. de Somno. Per tenebras portat medicata papavera cornu. Colum. 1. R. R. 6. 20. Vina nimia suffumatione medicata. h. e. condita. Virg. 4. G. 65. de apibus. Ipsæ consent medicatis seditibus. h. e. gratis liquoribus illitis. Plin. 14. Hist. nat. 21. 27. (135). Sic opercula dolorum medicanda, additis mastiche ac pice. Colum. 12. R. R. 38. 2. Exiguam musti sumitur ex ea seria, quam medicatur sumus. Plin. 8. Ep. 20. de lacu quodam. Sulphuris odor sporque medicatus. *acqua saporita*. Hinc Cæl. Aurel. 3. Tard. 8. ad fin. In ascite veru (*Themison*) initium ex vomitu sumit, quem elleboro faciendum probat — et est præceptum atque, ut ita dixerim, periculosum non medicatum corpus magno adjutorio dejicere. h. e. non præparatum. ¶ 2. Item veneno inficere, avvelenare. Sueton. Claud. 44. Quæ boletum medicatum avidissimo ciborum talium obtulerat. Sil. It. 7. 453. Medicata veneno tela. Id. 13. 197. medicatæ cupidis ictus. ¶ 3. Item inficere, colorare, tingere, colorare. Horat. 3. Od. 5. 27. neque amissos colores Lana refert medicata fuce. Ovid. Remed. am. 707. Amyrtaeis medicatum vellus abenis. Sic Id. Medic. fac. 9. Vellers saepe eadem Tyrio medicantur abeno. Id. 1. Amor. 14. 1. Dicebam, medicare tuos desiste capillos, Tingere quam possis, jam tibi nulla coma est. ¶ 4. Item fuce illinere, arte expollire atque ornare, *imbellettare*, *artificiosamente pulire e abbellire*. Apul. de Mag. Quam tamen nunquam apud eum (*Homerum*) marino aliquo et pisciculento medicavit nec Pro-

theus faciem, nec Ulysses scrobem. Cf. eumd. 2. Dogm. Plat. a med Ignorans veram pulcritudinem, et corporis effectum et enervem et fluxam cutem deamans: nec saltem coloratos sole, aut exercitatione solidatos, et (at vel sed?) opacos umbrâ, vel molles desidâ, sed (et?) curâ nimia medicatos artus magni facit. *At. leg. medullatos*. Similliter Id. de Mag. ad fin. Quis non disciplinam matris agnovit, quum in puella videret medicatum os et purpurissatas genas et illices oculos? h. e. fuce illitum: perique tamen leg. *immedicatum* eodem sensu. — Hinc Part. præter. pass., cujus plurima exempla retulimus,

Medicatus, a, um, adjective quoque occurrit, unde Comp. *Medicatio* et Sup. *Medicatussimus*, et est ad medendum aptus, *medicinalis*. Seneca 3. Quæst. nat. 25. Aquæ medicatæ. Plin. 28. Hist. nat. 9. 33. (121). Lac caprinum stomacho accomodatissimum, bubulum medicatius. Id. ibid. 7. 23. (79). Ruram et hederas, res medicatissimas, illico mori.

MEDICOR, aris, atus sum, ari, dep. 1. (medeor). Part. *Medicans* V. in voc. præced. — *Medicari* est idem ac *medicare*, *mederi*, *curare*, *medicare*, *ἰατρῆω*.

1.) Proprie. — a) Cum Dativo. Virg. 2. G. 134. animas et olentia Medi Ora foveat illo, et senibus medicantur anhelis. — b) Cum Accus. Virg. 7. En. 756. Sed non Dardanæ medicari cupidis lectum Evaluit. Plin. 11. Hist. nat. 35. 41. (118). Venenum hoc atæ medicatur. At Sil. lig. legit medentur.

II.) Translate. — a) Cum Dativo. Ter. Andr. 5. 1. 12. Ejus labore atque dolore gnato ut medicarer tuo. Id. ibid. 5. 4. 41. Quam ego possim in hac re medicari mihi. — b) Cum Accus. Plaut. Most. 2. 1. 40. Habe homum animum: ego istum lepidè medicabor metum.

MEDICOSUS, a, um, adject. (*medicor*) translate tantum occurrit; et ¶ 1. Est veneni vim habens, noxius. Cæl. Aurel. 2. Acut. 29. Sunt bæc acris atque medicosa, quæ Græci *φαρμακώδη* appellant. V. Integrum loc. ¶ 2. Item medicatus. Cæl. Aurel. 2. Tard. 1. Medicosis quoque fomentationibus utendum probat.

MEDICURRIUS, ii, m. 2. medius currens: vox ad Mercurii etymon illustrandum efflcta ab *Arnob.* 3. 32. Mercurius etiam quamvis quidam medicurrius dictus: et quod inter loquentes duo media currat et reciprocet oratio, nominis hujus conclusa est qualitas. Adde Augustin. 7. Civ. D. 14.; et Isid. 8. Orig. 11. ante med.

MEDICUS, a, um, adject. (*medeor*) ad medendum aptus, *ἰατρικός* (It. *medicinale*, *atto a medicare*; Fr. *qui guérit*, *qui sert à guérir*, *salutaire*; Hisp. *lo que pertenece a la medicina*, *medicinal*; Germ. *zum Heilen dienlich*, *heilend*, *medizinisch*; Angl. *pertaining to medicine*, *healing*, *medicinal*, *medical*).

I.) Proprie. Virg. 3. G. 455. Dum medicas adhibere manus ad vulnera pastor Abnegat. Ovid. 5. Trist. 6. 12. numquid Podalirius ægro Promissam medicæ non tulit artis opem? Id. 1. Pont. 3. 6. Ileniu medicam vulnere sensit opem. Nemesian. Cynege. 222. Disce igitur potus medicos curamque salubrem. Plin. 36. Hist. nat. 27. 69. (202). Est et ipsis ignibus medica vis. Id. 5. ibid. 16. 15. (73). Funs calidus medicæ salubritatis. Id. 22. ibid. 25. 81. (163). Frugum quidem hæc sunt In usu medico. Id. 11. ibid. 39. 93. (227). Medica diligentia. Id. 30. ibid. 12. 34. (108). Muscæ impari numero inficitæ digito medico. h. e. qui minimo est proximus. Adde Cic. 3. Herenn. 20. 33. Sic Apul. Herb. 2. ed. Ald. Herba quinquenfilium circumscripita, ter digito medio (*lege* medico) et pollice sublata, contrita et capiti illita, efficaciter sanat. Peracto remedio, loco puro reponi convenit. Theod. Priscian. l. 4. p. 314. retro ed. Ald. Ut non infirmeris. Violam quam videris, digito medio (*lege* medico) et pollice decepe florem, et unum devorato, deinde alterum, et tertium. Quotquot annis hoc feceris, non ægrotabis. V. *Medicinalis*. — Ceterum digitus minimo proximus absolute dicitur *medicus* ab *Auson.* Epist. 5. v. 17. An quia per tabulam medico pugaote notatam Debita summa mihi est, ne repetimus, sbes? h. e. per chirographum, quod invitus annulu tuo signastis. *Tollius* pro medico ma-

lebat digito, Gronovius vero radio: at V. cl. *Petrus Canal.* ad h. l. — *Medici dies* apud *Fronton.* p. 189. edit. *Rom.* sunt qui curationi medicæ impenduntur. — *Medicum oleum*, V. *Ammian.* loc. cit. in *NAPHTHAS*. — *Minerva Medica* in *Inscript.* apud *Gruter.* 1067. 3. et *Reines.* cl. 11. n. 81. est Ἀσπὴ Ὑγισίας. V. *MINERVA* in *ONOM.*

11.) Translate de incantantibus. *Sil. It.* 3. 300. *Marmaridæ*, medicum vulgus.... Ad quorum cantus serpens obliata veneni, Ad quorum tacitum mites jacere cerastæ. — *Hinc*

Medicus, i, m. 2. absolute, substantivorum more, est qui medendi artem habet et proficitur, *medico*, ἰατρός. *Cic. Cluent.* 21. 57. In morbis corporis, ut quisque est difficillimus, ita medicus nobilissimus atque optimus quaeritur. *Id.* 2. *Divinat.* 3. 9. Ad ægros non vates, aut hariolos, sed medicos solemus adducere. *Plaut. Men.* 5. 2. in *fin.* accessere. et 5. 3. 7. ducere. *Catull.* 41. 6. convocare. *Sueton. Ner.* 37. adjuvare ægio. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 1. 8. (18). Medicum tantum hominem occidisse impunitus summa est. *Ovid.* 1. *Pont.* 3. 17. Non est in medico semper repletus ut æger. *Cic.* 2. *Legg.* 5. 13. Medicorum præcepta. *Id.* 16. *Fam.* 4. curationes. *Plin. Paneg.* 22. impetum. V. *IMPERO*. *Sueton. Tib.* 68. extr. Valetudinem regere sine adjumento consiliove medicorum. — *Romani* diu medicis carere. Nam qui prius Romæ medicinam professus est, fuit *Archagathus Lysanix* filius anno. U. C. DXXXV. eique jus Quiritium datum, et taberna publice emptæ, ut ex *Cassio Hemina* tradit *Plin.* 29. *Hist. nat.* c. 1., ubi de medicis multa. Antea contenti fuerant simplicibus remediis, quæ natura protulit e terra, et experientia probavit. *Plin.* qui Romæ medicinam facitarent, vel servi (V. *Sueton. Cal.* 8. et *Ner.* 2. et *Senec.* 3. *Benef.* 24.), vel liberti fuerunt: aut si liberi, parvo in pretio habiti, nisi si excellens artis peritia commendavisset. Ipsi enim Romani *Plinii*, h. e. *Vespasiani* temporibus nondum eam artem exercere dignati erant, a Romana gravitate alienam putantes. *Cato* censorius, ad filium scribens, eos acerrime insectatur, ut apud *Plin.* loc. cit. videre est. — *Tac.* 6. *Ann.* 30. Erat medicus arte insignis, nomine *Charicles*, non quidem regere valetudines principis solitus, consilii tamen copiam præbere. — *Medici* autem dicti sunt etiam chirurgi, nondum in aliam classem, ut nunc, reiecti, *chirurgi*, *cerusici*. *Plaut. Men.* 5. 3. 9. *Medicus* ait se obligasse crura fractum *Æsculapio*, *Apollini* autem brachium. *Juvenal.* 6. 46. o medici, mediam pertundite venam. *Inscript.* apud *Orell.* 2983. P. DECIMIVS P. L. ERGVS NERYLA MEDICVS CLINICVS CHIRVRGVS OCVLARIVS VI. VIR. AVG. etc. *Alia* apud *Gruter.* 634. 2. CN. HELIVS CN. L. TOLLA MEDICVS OCVLARIVS. et 635. 3. SILICIVS MEDICVS AB OCVLIS. et 581. 3. P. ATTIVS ATIMETVS AVG. MEDICVS AB OCVL. H. S. K. Adde *Cels.* 7. 7. n. 4. et 8. 10. n. 2. — *Medici pecorum* sunt appellati, quos nunc Itali *veterinarij* vocant. *Farro* 2. *R. R.* 7. 16. In Græcia potissimum medici pecorum ἰατρίων appellati. Cf. *Inscript.* apud *Orell.* 4229. AP. QVINTIVS AP. L. NICEPHOR. MEDICVS IVMENTARIVS. — Posteriori tempore occurrunt etiam medici legionum et classis. *Inscript.* apud *Orell.* 448. TI. CLAVDIO HYMNO MEDICO LEG. XXI. CLAVDIÆ QUIETÆ EIVS (h. e. uxoris) ATTICVS PATRONVS. *Alia* apud *eumd.* 3640. D. M. IVLIAE VENERIÆ M. SATIRIVS LONGIN. MEDICVS DVPLICARIVS III (h. e. triere) CVPIDINE ET IVLIA VERRIA LIBER. HER. BEN. NER. FÆCER. Adde *alias* apud *eumd.* *Orell.* 3507. et 3508. — Qui alicui illustri familiae medici officio inserviebant, sæpe in amicorum numerum adscibebantur. *Hinc Crassus* apud *Cic.* 1. *Orat.* 14. 62. *Asclepiades* is, quo nos medico amiceque usi sumus. *Tac.* 4. *Ann.* 3. Sumitur in conscientiam *Eudemus* amicus ac medicus *Liviæ*. Sic *Plin.* 10. *Ep.* 4. medico suo peregrinæ conditionis, a peregrina manumisso, civitatem Romanam a *Tirajano* petit. Adde *Senec.* 6. *Benef.* 16. — *Medicorum schola* legitur in *Inscript.* apud *Orell.* 4226. M. LIVIO CELSO TABVLAKIO SCHOLAE MEDICORVM M. LIVIVS EVTYCHVS ARCHIATROS. — *Medicorum collegium* memoratur in una tantum *Inscript.* *Beneventana* apud *Orell.* 4132. et correctius apud *Mommsen.* *Inscript.* *Neap.* 1504. QVOD

SI FACTVM NON ERIT TVM HOC LOCVS VT SVPRASCRIPTVM EST CVM ANNVIS X (denariis) CXIV. IN PERTVVM (sic pro perpetuum) AD COLLEGIVM MEDICOR. ET AD LIBERTOS N. PERTINEANT VT: I (sic) VI. ID. IVN. DIE NATALE SABINI HIC EPYLETVR.

Medica, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, est mulier medendi artifex, et præcipue obstetrix, quæ partibus adest et partum curat, *medica*, levatrice, ἰατρίκῃ. *Apul.* 5. *Mel.* Ner. uxoris officiosam faciem, sed medicæ laboriosam personam sustinens. h. e. quæ marito podagra regrotanti mederi cogeretur. *Inscript.* apud *Gruter.* 635. 9. D. M. FLAVIÆ HEDONES MEDICÆ EX T. Adde 636. 1. 2. et 3. et apud *Fabrett.* p. 497. n. 7. *Ambros.* *Ep.* 5. (al. 64.) de obstetrice puellam inspiciente. Nam ut quisque voluerit, aut imperitam medicam aut redemptam asseret. Adde *Theod. Priscian.* l. 3. c. 5.

MÉDIDIES, sive F. MERIDIES init.

MÉDIE, adverb. (medius). ¶ 1. Sæpissime est mediocriter, mezzanamente. — a) Physica ratione. *Cæc. Aurel.* 2. *Acut.* 29. init. Convenit peripneumonicos jacere in loco medie lucido atque calido. h. e. modice, mediocriter, ut *Id.* ait 1. *Tard.* 5. ante med. Principio convenit jacere loco mediocriter lucido atque calido. — b) Morali ratione. *Tac.* 1. *Hist.* 19. Patrum favor aderat: nulli voluntate effusus; qui voluerant, medie; ac plurimi obvio obsequio, privatae spes agitant, sine publica cura. *Apul.* 2. *Dogm. Plat.* Ner. plane optimi, nec appido deterrimi sunt, sed quasi medie morati. *Eutrop.* 7. 13. de *Claudio*. Hic medie imperavit, multa gerens tranquille atque moderate, quædam crudeliter atque insulse. Adde *Firmic.* 2. *Mathes.* 28. *Lactant.* 6. 15. extr. *Vitia*, quoniam tolli non possunt, medie temperanda sunt. Sic *Id.* ibid. 16. Mediocriter vitia temperare. *Aurel. Victor. Cæsar.* 20. a med. Ortus melie humilis. ¶ 2. Raro admodum medie est idem atque usurpato medio vocabulo. *Ambros.* in *Luc.* 8. 17. Bene medie possit Filium. scilicet hoc loco *Filius* nomen medium est, et potest intelligi seu *Filius Dei*, seu *Filius hominis*. V. *MEDIUS*. sub II. 4.

MÉDIÉTAS, ætis, f. 3. (medius) locus medius, locus qui medius est, il luogo di mezzo, il mezzo, μέδιτης.

1.) Proprie. *Cic. Tim.* 7. 20. Partes ex toto desecans, intervallis ita torabat, ut in singulis essent bina media: vix enim audeo dicere medietates, quas Græci μεδιότηας appellant: sed quasi ita dixerim, intelligatur; erit enim planius. *Apul.* 2. *Mel.* sub init. Ecce lapis *Parius* in *Dianam* factus tenet libræ tam totius loci medietatem. *Id.* de deo *Socrat.* Temperanda est ergo nobis pro loco medietate media natura. *Cæc. Aurel.* 2. *Tard.* 1. post med. Ac si sedere potuerit regrotans, erit fasciolaræ medietas pedibus submittenda, cujus initia eadem tradita cogatur labore proprio per se ipsum adducendo atque indulgendo suis cruribus motum præstare. *Lactant.* 10. 19. Sub ipsa medietate narium. *Ammian.* 24. 2. Cujus (turris) medietas in sublime consurgens tereti ambitu *Argolici* scuti speciem ostendebat. Sic *Id.* 22. 8. a med. *Arcus* — *Scythici* vel *Parthici*, circumductis utrimque introrsus pandis et palulis cornibus, effugim *Lunæ* decrescentis ostendunt, medietatem: resta et rotunda regula dividente. *Adle Macrob.* 1. *Sonn. Scip.* 6. Sic *Pallad.* 4. *R. R.* 10. a med. In principio geminis *caucunina* summa decutimus, vel illud tantum cacumen, quod ex arboris medietate procedit. *Id.* 7. ibid. 10. *Chamaemeli* herbæ *Sorentis* auream medietatem, projectis albis foliis, quibus flos ambitur, infundis. h. e. discum floris colore auro.

11.) Translate. ¶ 1. Ad quantitatem refertur et est idem ac *dimidium*, la metà, ἡμισ. *Pallad.* 6. *R. R.* 3. Sutei usque ad medietatem lapidibus minutis replentur. *Colum.* de eadem re agens ait 2. *R. R.* 2. 10. Qui (sutei) quum parte dimidia lapides minutos receperint etc. *Ruisus Pallad.* 1. *R. R.* 12. Mensura hæc servanda est in trichliniis, ut quanta latitudo et longitudo fuerit, in unum computetur. et ejus medietas in altitudinem conferatur. *Id.* 4. ibid. 10. ante med. Coquere aliquid usque ad medietatem. *Ammian.* 22. 13. Medietate noctis emensa. *Id.* 28. 1. Medietas hereditatis. *Inppp. Gratian., Valent. et Theodos. Cod. Theod.* 4. 19. 1. Medietatem debiti inferre. ¶ 2. Refertur

etiam ad moralia. *Paul. Dig.* 5. 4. 3. ad fin. Peritissimi juris auctores medietatem quædam secuti sunt. una certa via di mezzo. et *Apul.* 2. *Dogm. Plat.* Hinc etiam medietates, easdemque virtutes, et summities vocat. *mediocritata*: quia *Virtus* est medium vitiorum, et utrinque reductum, ut *Horat.* 1. *Ep.* 18. 9. loquitur. *Arnob.* 2. 31. Medietas quædam, et animarum anceps ambiguae natura locum philosophiæ peperit. Cf. etiam *Capell.* 7. p. 238. Est autem medietatis rapax: nam bona malaque participat.

MÉDILCŊIA, æ. f. 1. dimidia luna, il primo quarto della luna, eadem ac dichotamus. *Capell.* 7. p. 241.

MÉDIMNUS, i, m. et medium, i, n. 2. μέδιμωνος, mensura aridorum apud Græcos, et præsertim Atticos, quæ sex modios continebat. *Lucilius* apud *Non.* p. 213. 20. *Merc.* Primus, secundus, tertius medimnus. *Nepos Att.* 2. in fin. Universos frumento donavit, ita ut singulis sex modii tritici darentur: qui modus mensuræ medimnus Athenis appellatur. *Rhemn. Fann.* de ponderib. etc. 64. Hujus (amphoræ) dimidium fert urna, ut et ipsa medimni Amphora, terque capit modium. *Cic.* 5. *Ferr.* 47. 112. In jugero agri *Leontini* medimnum fere tritici scitur, perpetua atque æquabili statione. et mox. U' quot jugera sunt sata, totidem medimna decumæ debeantur. et mox. Pluribus millibus medimnum venisse decumas agri *Leontini* pro medimnorum. Sic *Id.* ibid. 37. 84. et 39. 89.; et *Liv.* 38. 14. *Fallitus Forcellinus*, qui addit etiam locum *Farronis* auid *Non.* p. 495. 32.: ibi enim petit versicanus, qui habetur apud *Non.* p. 544. 14. *Lurii*. Millia illicumum frumenti totius medimnum, Vini mille cadum. — Ex citato *Fannii* loco colligitur, medimnum etiam liquidorum mensuram esse.

MÉDIO, us, are, a. 1. (medius) Part. Medians in fin.; Mediatas V. loco suo. — *Mediare* est medium dividere, dividere per mezzo. *Aric.* 3. 9. Coliculus elixatos mediatibus. — *Hinc* Part. præ.

Medians, antis, adjective occurrit et e. i. medius. *Pallad.* 4. *R. R.* 10. ad fin. Inoculari frus locis siccis *Aprilii*, humidis *Junio* mediante poterit a mezzo *Gingno*. Similiter *Fulgat. interpr. Johann.* 7. 14. Jam autem die festo mediante, ascendit *Jesus* in templum, et docebat.

MÉDIOCRIS. V. MEDIOCRIS init.

MÉDIOCRICŊLUS, a, um, adject. deminut. *mediocris*. *Festus* p. 154. 33. *Müll.* *Mediocriculo* usus est in ea, quam dixit *Cato* in consulatione: *Ridibundum magistratum gerere pauculos homines, mediocriculum exercitum obviam duci.* Cf. *Paul. Diac.* p. 155. 2. *Müll.*

MÉDIOCRIS, e, adject. (medius). Rectus casus masc. generis est etiam *mediocier*, teste *Prisciano*, qui ait de accent. p. 1292. *Putsch.* Si masculino aut feminino sunt, corripuntur, nisi sint positione longa, ut *alacer, volucer, mediocier* et hæc mulier. Hæc *Priscian.*, qui nullo tamen probat exemplo. — *Mediocris* est medium tenens, neque excedens, neque deficiens, modicus, μέτριος (II. *mediocre*, mezzano; Fr. *mediocre*, qui tient le milieu, moyen; Hisp. *mediocre*, mediano; Germ. die *Mitte haltend*, mittelmaßig, mässig, leidlich, ziemlich; Angl. *midling*, moderate, ordinary). Occurrit ¶ 1. *Generatim*. — a) *Universim. Sall. Jug.* 97. *Mediocre* castellum. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 24. 47. (130). *Mediocre* solum. h. e. neque valde fertile, neque sterile omnino. (res. 5. B. G. 43. *Mediocri* spatio relicto. Cf. *eumd.* 3. B. C. 46. *Fossa* *mediocri* latitudine. et *Justin.* 1. 2. 2. *Statura* *mediocri.* *Nepos Att.* 13. Usus est familia, si utilitate judicandum est, optima; si forma, vix *mediocri.* *Plin.* 9. *Hist. nat.* 35. 58. (117) *Mediocrium* sponsalium caena. noce ordinarie. Cæs. 3. B. C. 38. Cum *mediocribus* copiis. *Cic.* 5. *Fam.* 8. sub fin. Velim ad me scribas de omnibus inimicis, maximis, *mediocribus* rebus. *Id.* 3. de republ. 11. Non *mediocres* viri, sed maximi et docti, *Pythagoras* et *Empedocles.* *Id.* 1. *Orat.* 21. 94. Satis acute et dilucide apud *mediocres* homines comagni quædam bonitum opinione dicere. h. e. *mediocri* doctrina instructos. mezzanamente dotti. Sic *Id.* *Brut.* 36. 136. *Mediocris* oratores. et *Horat. Art. P.* 372. *mediocribus* esse poetis *Non* di, non homines, non concessere columæ. *Cic.* 2. *Orat.* 27. 119. Me-

diocre ingenium. *Oriā. 1. Pont. 5. 83.* Sed neque pervenio scriptis mediocribus istuc. *Cic. 1. Orat. 3. 6.* Permultos excellentes in quoque genere videbis, non mediocrium artium, sed etiam maximarum. *Id. ibid. 29. 133.* Mediocris eloquentia. *Id. 1. de republ. 3.* Neque solum in tantis rebus, sed etiam in mediocribus vel studiis vel officiis. *Id. Amic. 6. 22.* Neque ego nunc de vulgari, aut de mediocri (amicitia), quæ tamen ipsa et delectat et prodest, sed de vera et perfecta loquor, quæ eorum, qui pauci nominantur, fuit. *Id. 3. Tusc. 10. 22.* Omne malum, etiam mediocre, magnum est. *Plaut. Bacch. 3. 3. 21.* Mediocris pœnæ. *Id. Curc. 4. 3. 5.* infortunium. *Horat. 1. Sat. 4. 130.* vitia. *Sueton. Oth. 9.* prælia. *Justin. 7. 3. 7.* bellum. — b) De mediocri stilo, *V.* in voce sequenti sub 1. b. — c) *Mediocris animus*, modicus, moderatus, modestus, *moderato, ritenuto, temperato.* *Sall. Jug. 8.* Fuere complures, qui Jugurthæ non medicorem animum pollicitando accendebant, et *ibid. 6. sub fin.* Opportunitas etiam mediocres viros spe præliæ transversos agit. Adde *Cæs. 3. B. C. 20.*, ubi *mediocris animus* est, qui neque nimis de missis ac timidus, neque nimis imprudens et audax est. — d) *Mediocris vir* est etiam mediocris conditionis, neque illustri, neque ignobili genere. *Justin. 1. 4. 4.* Filiam Cambysi mediocri viro in matrimonium tradidit. — e) Sæpe per litotem *mediocris* cum part. *non (haud, nec)* jungitur. *Ter. Adelph. 5. 9. 9.* Non mediocris hominis hæc sunt officia, *da uomo di non ordinario talento.* *Cic. 2. de republ. 31. extr.* Haud mediocris hic, ut ego quidem intelligo, vir fuit (*scil. Publicola*), qui, modica libertate populo data, facilius tenuit auctoritatem principum. *Id. Amic. 17. 61.* Nec mediocre telum ad res gerendas existimare oportet benevolentiam civium. *Cæs. 3. B. G. 20.* Non medicorem sibi diligentiam adhibendam intelligebat. *Nepos. Att. 13.* Nam et non intemperanter concupiscere quod a plurimis videas, continentis debet duci: et potius diligentia, quam pretio, parare, non medicoris est industria. *Sueton. Claud. 3.* Non medicorem operam dare. *Id. Ner. 52.* Non medicore studium. *Id. Vesp. 18.* Præmium non medicore. *Id. Cal. 51.* Non medicorem coactionem fore. *Quintil. 9. 1. 10.* Non medicoris dissensio. *Justin. 4. 2. 4.* Haud medicoris fructus. *Id. 11. 1. 5.* Haud medicoris metus. ¶ 2. Speciatim in re grammatica *mediocris syllaba*, quæ media est inter brevem et longam, h. e. anceps. *Gell. 16. 18.* Species geometriæ, quæ appellatur *μετρητή*, per quam syllabarum longarum, et brevium, et medicorum junctura et modus, congruens cum principiis geometriæ, aurium mensuræ examinatur.

MEDIOCRITAS, *avis, f. 3.* (mediocris). ¶ 1. In bonam partem est medium, modus neque defectum habens, neque excessum, *μετρώτης, μέσος* (It. *mediocrità, mezzanità, via di mezzo*; Fr. *milieu, mesure, modulation*; Hisp. *medio, mediania, medida, moderacion*; Germ. *d. Mittelstrasse, d. Maass, d. Mitte*; Angl. *moderation, mediocrity, a mean, or middle, way*). Occurrit — a) Universim. *Cic. 1. Off. 25. 89.* Numquam enim, iratus qui accedit ad pœnam, medicoritatem illam tenebit, quæ est inter nimium et parum. *Id. 1. ad Brut. 15.* Est scilicet utriusque rei modus, et quædam in utroque genere medicoritas. *Id. 1. Off. 39. 140.* Multæ villarum magnificentiam imitari sunt: quarum quidem certe adhibendus est modus, ad medicoritatemque revocandus. Eadem medicoritas ad omnem usum cultumque vitæ transferenda est. *Colum. 3. H. R. 5. 2.* Medicoritas in electione loci maxime probatur, quoniam in confinio hñi malique posita est. *Cic. 1. Orat. 25. 117.* in dicendo, et *Brut. 68. 235.* dicendi. *Id. 3. Herenn. 15. 26.* Medicoritatem vultus ad sermonis sententias accommodare. *Gell. 6. 15.* Homo omnium rerum verecunda medicoritate. *Horat. 2. Od. 10. 5.* Auream quisquis medicoritatem Diligit. — b) Refertur ad stilum. Quum enim tria rhetores dicendi genera faciant, *ἀδρόν, uber, ἰσχυρόν, gracile, μέσον, medicore*: et primo dignitas atque amplitudo tribuatur, alteri venustas et subtilitas, tertius in confinio est, utriusque modi particeps. Ueber *Varro* apud *Gell. 7. 14.* tribuit *Pscuvio*, gracile *Luellio*, medicoritatem *Terentio*: quod postremum

ipse *Gell.* paullo post *mixtum moderatumque* appellat. Quæ autem a *Cicer. locis cit.* dicitur *mediocritas dicendi*, est media facultas et vis in uno ex his tribus generibus: et universam ad eloquentiam, non ad stilum, pertinet. — c) In plurali numero. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 44. 135.* Medicoritates illi probantur, et in omni permutatione naturalem volebant esse quemdam modum, *passioni moderate*. Sic *Id. 3. Tusc. 10. 22.* Peripatetici, quibus nihil est uberius, nihil eruditius, nihil gravius, nihil est apte perturbationum vel morborum animi mihi non sane probant. ¶ 2. In maiam partem ponitur pro exiguitate, infirmitate: et — a) Ad animi facultates refertur. *Cic. 2. Phil. 1. 2.* Non video nec in vita, nec in gratia, nec in rebus gestis, nec in hac mea medicoritate inveniri, quid despiciere possit Antonius. *Quintil. 11. 2. 39.* Quod meæ quoque memoriæ medicoritatem sequitur. et *Id. 2. 3. 1.* Tamquam instituentis artibus magis sit apta medicoritas præceptoris, quam ad intellectum atque imitationem facilior, tum ad suscipiendis elementorum molestias minus superba. — b) Item ad conditionem et genus. *Sueton. Vesp. 12.* Medicoritatem pristinam neque dissimulavit unquam, ac frequenter etiam præ se tulit. Quin et conantes quosdam originem Flavii generis ad conditores Reatinos comitemque Herculis — referre, irrisit ultro. *Fellej. 2. 111. 3.* Habuit in hoc quoque bello medicoritas nostra speciosi ministri locum. et *ibid. 130. 3.* Si aut natura patitur, aut medicoritas recipit hominum, apud aures deorum de his queri. Simile est illud *Gell. 14. 2. ad fin.* Sed majus ego altiusque id esse existinavi, quam quod meæ ætati et medicoritati conveniret, ut cognovisse et condemnasse de moribus videret. — c) Et ad rem familiarem. *Sueton. Aug. 101.* Reliqua legata vatæ dedit: produxitque quædam ad vicena sestertia: quibus solvendis annum diem finit, excusata rei familiaris medicoritate. *Inscript. apud Murat. 229. 8. IMP. CAESARI TRAIANO AVG. IULIANVS VIVIR. AVG. DE SYA MEDIOCRITATE TESTAMENTO FIERI PONIQ. IVSSIT.* Adde *abam* apud *eumd. 1405. 5.*

MEDIOCRITER, adverb. (mediocris). Comp. *Mediocris 2.* — *Mediocriter* ¶ 1. Generatim est medio modo, neque nimis, neque parum, *mediocremente, mezzanamente, μετρίως, μέσως.* *Plaut. Merc. 2. 1. 13.* Flagitium et damnum fecisse haud medicoriter. *Ter. Heaut. 2. 3. 34.* Mulier medicoriter vestita veste lugubri. *Id. Andr. 1. 1. 31.* Horum ille nihil egregie præter cetera studebat: et tamen hæc omnia medicoriter. *Andava dietro a tutte queste cose mezzanamente.* *Cic. 3. Tusc. 10. 22.* Corpus etiam si medicoriter ægrum est, sanum non est. *Id. 5. Fam. 12. a med.* Ordo annalium medicoriter nos retinet: at anceps varietate casus habent admirationem, expectationem etc. Sic *Id. 1. Fin. 2. 6.* Quid? Throphrasus medicoriter ne delectat, quum tractat locos ab Aristotele ante tractatos? *Horat. 1. Ep. 18. 98.* Ne te semper inops agitet veterisque cupido, Ne pavor et rerum medicoriter utilium spes. *Kursus Cic. 1. Orat. 20. 91.* Ne medicoriter quidem disertus. *Sic Id. 4. Herenn. 4. 7.* Id facile faciat quisvis medicoriter litteratus, et *Plin. 1. Ep. 10.* Medicoriter doctus. Adde *Scribon. Compos. 215.*; et *Aurel. Vict. Epit. 41. 47. et 48.* — Per litotem part. non jungitur: *V. MEDIOCRIS* sub 1. e. et loc. supra allat. *Plauti et Cic. 1. Orat. 20. 91. Quintil. 11. 1. 17.* Reprehensus est non medicoriter. *assat, ben forte.* Sic *Id. 11. 1. 57.* Non medicoriter displicet, et 8. 2. 2. Non medicoriter errare. ¶ 2. Speciatim est modice, moderate. *Cic. 5. Verr. 41. 95.* Quod inehrurule, iudices, mihi non medicoriter ferendum videtur, *non doversi passare con leggiero risentimento, et fragm. contra competitor.* apud *Pseudo-Ascon.* Me ne aliorum quidem injurias medicoriter posse ferre. *Id. 1. Att. 20. 5.* Metellus cupit, credo, triumphare. Hoc vellem medicoriter: cetera egregia.

MEDIOCRIS, *a, um, subject. deminut. a medius.* Occurrit tantum neutro genere absolute, substantivum more, pro eo quod est medium, seu vitellus ovi, apud *Plin. Valerian. 1. 64. p. 175. retro ed. Ald.* Quinque ovorum mediana cruda in vini hemina propinantur, si et purulenta sint quæ expiuntur. Similiter *Id. dixit 3. 34. p. 198. retro. Ovi me-*

dium, quod est rasum, teritur, sublato albo, in vase cupreo etc.

MEDION, *ii, n. 2.* *μηδίων, herōa* Mediæ propria, foliis similis est iridi sativæ. *Plin. 27. Hist. nat. 12. 79. (104).* Seridi pro iridi leg. *Barbar. ex Dioscor. 4. 18.*, quam lectionem recepit *Sillig.*

MEDIOXIME vel *medioxime*, adverb. (medioximus) *mezzanamente*, medicoriter. Vox prisca. *Varro* apud *Von. p. 141. 7. Merc.* Quid est aliud, quod Delphice canat columna litteris suis, *μηδὲν ἄλλω*, quam nos facere ad mortalem modum medioxime, ut quondam patres nostri loquebantur?

MEDIOXIMUS vel *medioximus*, *a, um, adject.* idem ac *medius*, a quo factum est, *mezzano, di mezzo.* Vox prisca, ut patet etiam ex *Varronis* loco cit. in voc. præced. *Plaut. Cist. 2. 3. 67.* Medioximam quam duxit uxorem, et ea nata est hæc virgo. *h. e.* mediam inter duas alias uxores, vel inter fictas et veras nuptias unius utaris, et *ibid. 1. 35.* Ita me dii deæque, superi atque inferi et medioximi. Itaque me Juno regina, etc. *h. e.* medium tenentes locum inter superos et inferos, vel naturæ mediæ inter mortalem et divinam: quales sunt, qui ex hominibus dii sunt facti. Paulo aliter *Apul. 1. Dogm. Plat.* Deorum trinas nuncupat species: quarum prima est unus et solus ille summus, quem patrem orbis superius ostendimus. Aliud genus est, quale astra habent, ceteraque numina, quos cælicolas vocamus. Tertium habent quos medioximos Romani veteres appellant, quod et sui ratione, et loco, et potestate diis summis sunt minores, hominum natura profecto majores. *Servius ad Virg. 8. Æn. 275.* Aut *communem deum* dixit — utriusque naturæ medium, id est inter mortalitatem et divinitatem. Sunt enim numina aliqua tantum caelestia, aliqua tantum terrestria, aliqua inedia, quos deos Apulejus medioximos vocat, hoc est qui ex hominibus dii sunt. *Capell. 2. p. 39.* *Hos omnes (Genios, Angelos)* Græci *δαίμονας* dicunt, ἀπό τοῦ δαίμονος εἶναι: Latini medioximos vocitarunt. Rursus *Servius ad Virg. 3. Æn. 134.* Quidam aras superiorum deorum volunt esse; medioximorum, id est marinarum, focos; inferiorum, mundos *h. e.* Larium mariorum, de quibus videlicet quæ dicta sunt in voce *PERMARINUS*. Ceterum *Claud. Mamert. 3. Stat. anim. 12. in fin.* Anima vero medioximum quiddam naturæ incorporæ, sed creatæ, sortita, nec Deus est, quoniam qualitatem habet, nec corpus, quia non habet quantitatem. *Non. p. 141. 4. Merc.* Medioximum, medio actum modo. *Gloss. Philoz. Medioximus, μέσος.* — Apud *Paul. Diac. p. 123. 18.* *Müll.* medioximum est medicore. — *Scalig.* vult apud *Plaut.* legi *mediotumus*, ut a *quotos quotonus*.

MEDIPONTUS, *i, m. 2.* *Cato R. H. 3. et 12.* medipontus enumerat inter instrumenta torcularis: *ibid. 3.* Fibulas duodenas, medipontos prius loræos, trochleas Græcicas binas, etc. *ibid. 12.* Funes loreos quinque, subdactarios quique, medipontos quique, trochleas quique, etc. Utroque loco funes intelligere videtur, et quidem crassiores, aut etiam plures simul junctos, ad prelum vehementer deprimentum. *Turneb. 1. 8. Adversar. c. 6.* ita dictos putat, quia *Medi*, *h. e.* Xersis pontem imitabantur, quo Hellespontum junxerat crassissimis funibus extensis. Alii leg. *medipontos* eodem sensu: quia veteres *l* et *d* sæpe commutabant, ut *Paul. Diac. monet p. 147. 9. Müll.* Sunt etiam qui putant *medipontum* vocatum ex Græco *μέδποντα*, quod a *μέδπω cano*, quasi rudentem.

MEDITABUNDUS, *a, um, adject.* (meditor) valde meditato, cogitabundus, penserosus. *che serriamente medita, οὐνοῦς.* Cum Accusat. *Justin. 38. 3. 12. de Mithridate.* Nam omnes hæc gentes, Romanam meditabundus bellum, varlis beneficiorum muneribus jam ante illexerat.

MEDITAMEN, *inis, n. 3.* (meditor) idem ac meditentium seu meditatio: vox poetica. *Sil. It. 8. 326.* lenti meditantina belli. *Prudent. Psychom. 234.* Desidia pigro rerum meditamene palpeat.

MEDITAMENTUM, *i, n. 2.* (meditor). ¶ 1. Generatim. *Tac. 4. Hist. 26.* Ibi struenda acie, muniendo vallandoque, et ceteris belli meditentibus militem firmabant. *apparecchi, preparativi*: apparatus et exercitationibus militaribus. nam *meditari* est non solum cogitatione completi, sed

etiam re et factis se ad aliquod præparare. Sic *Id.* 15. *Ann.* 35. Quin eum nobiles habere, quos ab epistolis et libellis et rationibus appellet, nomina summæ curæ et meditamenta. Cf. *Ammian.* 23. 4. Pro bis arietum meditamentis jam ciebilitate despectis, conditur machina scriptoribus historicis nota, quam etc. in *lucio de questi bellici apparati degli arieti.* ¶ 2. Speciatim. *Gell.* 8. in *lemmate capitis* 10., quod interciuit. Grammaticus quidam præstigiatus, tempora verborum, et meditamenta puerilia ignorans. h. e. rudimenta, quæ pueri in scholis meditabantur et discunt.

MEDITATE, adverb. (meditatus, mediator) cogitato, cum meditatione, *pensatamento*, *εὐχρημῶν*. *Plaut. Bacch.* 3. 6. 16. Næ tu illorum mores perquam meditate tenes. idest probe nosti ex longa meditatione, usu et experientia. *Senera Const. Sap.* 11. in *fin.* Probra meditate effundere. *studiatamente.*

MEDITATIO, ðnis, f. 3. (mediator) actus meditando, cogitatio, commentatio, *σχεμματα*, *μελέτη* (II. *considerazione*, *meditazione*, *pensiero*; Fr. *action de méditer*, *de réfléchir sur quelque chose*, *de penser à*, *méditation*; Hisp. *meditación*, *la aplicación del pensamiento à la consideration de qualquiera cosa*; Germ. d. *Denken*, *Nachdenken*, *Studiren*; Angl. *mediation*, *study*, *consideration*, *contemplation*, *thought*).

1.) Proprie. *Cic.* 3. *Tusc.* 15. 32. Stultam esse meditationem futuri mali, aut fortasse ne futuri quidem. Cf. *Tac.* 16. *Ann.* 26. Ceterum ipse (*Thrasea*), an venire in senatum deceret, meditationi suæ reliquit.

II.) Translate. ¶ 1. Generatum de hominibus usurpatur, et est exercitatio, qua ad aliquid præparamur, apud nos exercentes et facitantes, quæ in ipsa re postea faciendâ erunt, *exercitio*, *preparazione*. *Cic.* 2. *Orat.* 27. 118. Quos quidem locos multa commentatione atque meditatione paratos atque expeditos habere debelis. *Id. Cluent.* 30. 82. Anni octo sunt, quum ista causa in ista meditatione versatur: quum omnia et ex huius et ex aliorum labulis agitata, tractata, inquiritis. *Id. Phil.* 1. 2. Ser. Sulpicius in ipsa cura et meditatione obeundi sui muneris excessit e vita. *Id. 2. Divinat.* 46. 96. Multi naturæ vitium mediatioque atque exercitatione sustulerunt, ut Demosthenes. *Id. Brut.* 37. 139. Nulla meditationis suspitio: imparatus semper aggredi ad dicendum videbatur. *Plin. Paneg.* 13. Quum in illa meditatione campetri militariibus tomis imperatorum pulverem sudoremque misceres. Similiter *Quintil.* 2. 10. 2. Meditatio dicendi. et 4. 2. 29. Meditatio foreosium actionum. Sic *rhetoricæ meditationes* apud *Gell.* 20. 5. sunt commentationes de præceptis dicendi. *Seneca 2. Ira* 12. Nihil est tam difficile et arduum, quod non humana mens vincat, et in familiaritatem perducatur assidua meditatio. Sic *Id. Ep.* 54. Suspirium medici meditationem mortis vocant. ¶ 2. Speciatim est verbum medicum proprium, et significat conatum seu præparationem exonerandi ventris vel similia faciendi, ex quibus assuetudo fit. *Cæc. Aurel. 4. Tard.* 3. *circa med.* Erit persuadendum, ne quoties fuerint ægri in egestione commoti, illico ventrem facere festinent. Fit enim quædam meditatio atque frequens egerendi consuetudo. *Id. 3. ibid.* 2. ad *med.* At si plurimus fuerit salivarum fluor, exspuere iubemus ægrotantem. Sed hoc convenit facere urgenti tempore (i. *soltanto quando stringe il bisogno*), ne meditatio potius exspuendi atque exinde provocatio fluoris augeatur. — Huc referri potest et illud *Plin.* de inanimis 17. *Hist. nat.* 19. 30. (137). Eum rainum omni interim tempore edomari meditatione curvandi. h. e. assuetudine. nam assuetudo frequentu usu atque exercitatione fit.

MEDITATIUNCULA, æ, f. 4. deminut. meditationis, *meditationcella*. *Claud. Mamert.* 1. *Stat. an.* 3. *ante med.* Scripserat meditatiunculas suas autumnal debere pensari.

MEDITATIVUS, a, um, adject. (mediator) ad meditando pertinens. *Meditativa verba* dicuntur a Grammaticis, quæ non artum, sed apparatus ostendunt, ut *parturio*, *lecturio*, *amaturio*, *esurio*. Ita *Diomed.* 1. p. 336. *Putsch.* Adde *Priscian.* 8. p. 825; *Servium* in *art. secund.* *D. nat.* p. 1789; *Cledon.* et alios. Hæc eadem et *desiderativa* dicuntur.

MEDITATOR, ðnis, m. 3. qui meditando. *Plin. dent.* 5. *περί σταφ.* 265. Hæc ille versutus vafra mediator arte struxerat. *Alii leg.* *meditator.*

MEDITATORIUM, ti, n. 2. *μελετητήριον*. ¶ 1. Est id, quod rem aliam præparat. *Hieronym.* *Ep.* 78. ad *fin.* Succedit Deuteronomium, secunda lex, mediatorum Evangelii. h. e. quæ Evangelii doctrinam quodammodo præparavit. ¶ 2. Item locus præparatorius. *Hieronym.* 2. in *Jovinian.* n. 12. Pridianis epulis distenditur, et guttur nostrum mediatorum efficitur latinarum. h. e. locus, in quo præparatur id, quod postea latrina suscipit ac devorat. (*Tertullianus* rem eandem *præmeditatorium* dixit, quam vocem viem suo loco.)

MEDITATUS, a, um, V. **MEDITOR**.

MEDITATUS, us, m. 4. (mediator) meditatio, cogitatum, *pensiero*. *Apul.* 3. *Met.* Porro meditatus innoxios casus incertus, vel etiam adversus cuius non potest addeere.

MEDITERRANEUM, i, n. 2. *V. voc.* seq. in *fin.* **MEDITERRANEUS**, a, um, adject. (medius et terra) qui in medio terrarum positus est et a mari procul: cui *maritimus* opponitur, *perito fra terra*, *entro terra*, *mediterraneo*, *μεσογειος*. — a) Cum opposito *maritimus*. *Cæs.* 5. *B. G.* 12. Nascitur ibi plumbum album in mediterraneis regionibus, in maritimis ferrum. Sic *Quintil.* 5. 10. 37. Locus montanus, an planus; maritimus, an mediterraneus; consitus, an incultus. et *Liv.* 5. 54. de urbe *Roma*. Saluberrimos colles, flumen oppositum, quo et mediterraneis lucis fruges adveniunt, quo et maritimi comæatus accipiuntur. et *Id.* 24. 36. Mediterraneus namque Pænus itinere (*exercitum*) duxit; legio maritimis locis, classe prosequente, ad Ap. Claudium, Pachynum pervenit. Cf. *Ammian.* 23. 6. a *med.* Ac licet abundet urbibus mediterraneis atque maritimis etc. — b) Ceterum sine opposito. *Cic.* 5. *Verr.* 83. 192. Hæna mediterranea est maxime. *Ammian.* 23. 6. Mediterranea oppida. *Sueton.* *Tib.* 12. agri. *Ammian.* 24. 7. via. *Cic.* 7. *Verr.* 27. 69. Ad homines a navigando rebusque maritimis remotissimos, ad Centuripinos, homines maxime mediterraneos. *Id.* 1. *Nat. D.* 31. 88. Mediterranei mare esse non credant. *Add. Liv.* 35. 26; et *Ammian.* 21. 10. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 10. 11. (63). Mediterraneum commercium. et *ibid.* 28. 29. (105). Mediterraneæ jurisdictiones. *Plin.* *alter* 2. *Ep.* 17. *sub fin.* Villa nostra etiam mediterraneas copias præstat; lac in primis. — c) *Mediterraneum mare* est quod nunc *il Mediterraneo* absolute dicitur, et ex Oceano per Gaditanum fretum se inferens, Africa septentrionalis oram, Europæ meridionalis, occidentalem Asiæ magno tractu ingentibusque sinibus alloit. *Isid.* 13. *Orig.* 16. *inif.* Mare magnum est, quod ab occasu ex Oceano fuit, et in meridiem vergit, deinde ad septentrionem tendit. Istud est et mediterraneum, quia per medium terram usque ad orientem perfunditur, Europam, et Africam, Asiamque disterniens. — Hinc

Mediterraneum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est locus mediterraneus. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 1. 3. (10). Inter Bætiæ et Oceani oram in mediterraneo est Segida. — Et in plur. num. *Id.* 33. *ibid.* 12. 55. (157). In mediterraneis Hispaniæ. *Ammian.* 21. 8 Per itinera Italiæ nota quosdam præparatos cum Jovino misit et Jovio; alios per mediterranea Rætiarum magistro equitum Nevittæ commissos.

MEDITERREUS, a, um, adject. mediterraneus. *Sisenna* apud *Paul. Diac.* p. 123. 22. *Müll.* melius *mediterræum*, quam *mediterraneum* dici putat: sed contra est usus.

MEDITOR, ðris, ðtus sum, ari, dep. 1. Part. *Meditans* sub *A. I.* et *II.*; *Meditatus* sub *A. I.* et *II.* et *B.*, *Meditandus* sub *B.* — Ratione habita etymii conjungi potest cum Græca voce *μελετω* (ut *lacrimor* cum *δακρυον*), quæ idem significat, quæque a *μελετη* curæ est. Meditari autem significat animo versare, mente cogitare, commentari, considerare, perpendere; et dicitur fere de iis rebus, quæ a nobis faciendæ sunt; et antequam fiunt, versantur animo atque expenduntur, ut recte sunt (II. *considerare*, *pensare*, *meditare*, *mutinare*; Fr. *méditer*, *réfléchir*, *penser*, *songer*; Hisp. *meditar*, *pensar*, *considerar*, *reflexionar*;

Germ. *denken*, *nachsinnen über etwas*, *bedenken*, *überdenken*, *überlegen*; Angl. *to muse*, *or think upon*, *meditate*, *consider*, *weigh*). Occurrit autem A) Active; et B) Passive.

A) Active est animo versare, mente cogitare, etc. ut supra dictum est.

I.) Proprie. — a) Cum Accusativo. *Cic.* *Eu ripidem* vertens 3. *Tusc.* 14. 29. Futuras mecum commentabar miseras: Aut mortem acerbam, aut exsilii mæstam fogam, Aut semper aliquam molem meditabar mali: Ut, si qua invecata diritas casu foret, Ne me imparatum cura laceraret repens. *Id.* 2. *Fam.* 5. in *fin.* Ea para, meditare, cogita, quæ esse in eo viro debent, qui sit rempublicam in veterem dignitatem vindicaturus. *Id.* 1. *ibid.* 7. a *med.* Volo, ut hæc multo ante meditare, huc te pares, hæc cogites, ad hæc te exerceas. *Id.* 1. *de republ.* 22. Quum in suo quemque opere artificem, qui quidem excellat, nihil aliud cogitare, meditari, curare videam, nisi, quod sit in illo genere melior. *Id.* 5. *Att.* 11. Ego hæc *ἀνεξέτη* in unum animum ineditatus sum. *Id.* 1. *Orat.* 8. 32. Age vero, ne semper forum, subsellia, iusticia cuiusque meditare etc. *Sueton.* *Tib.* 65. Meditari fugam ad legiones. *Id.* *Claud.* 32. edictum. *conceive*. — b) *Raro* admodum cum Dativo. *Plaut. Pseud.* 4. 7. 107. Sycophanta hic nequam est; nugis mediator male. *Forrellinus* hoc loco *meditari* interpretatus est *memorare*, *parare*, *thire*: et addidit illud *ejusd.* *Plaut. Pæn.* 4. 2. 18. Is quidem illi, ut meditatur, verba facit emortuo. Certe priore in loco de lectione plerique dubitant, et *nugas* legendum censent. — c) Cum Accusativo et præpos. *ad.* *Cic.* 2. *Fam.* 3. Quid sentiam, aut scribam ad te postea pluribus, aut, ne ad ea meditare, imparatum te offendant. — d) Cum Ablativo et præpos. *de.* *Cic.* 1. *Fam.* 8. a *med.* Hoc ob eam causam scribo, ut jam de tua quoque ratione meditare. *Id.* 3. *Phil.* 14. 36. Consules multos menses de populi Romani libertate commentati atque meditati. — e) Cum Infinito. *Ter. Adelph.* 5. 6. 8. Meditor esse affabilis: et bene procedit. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 5. 13. Jam designatus, alio vultu, alio voris sono, alio incensu esse meditabatur. *Id.* 2. *Phil.* 45. 116. Multos annos regnare meditatus, magno labore, quod cogitarat, effecerat. *Nepos Agesil.* 4. Quum animo meditaretur profelci in Persas. *Id.* *Hamilc.* 4. Hic quum in Italiam bellum inferre meditaretur etc. *Virg.* 1. *Æn.* 677. Quocirca capere ante dolis et cingere flamma Reginam meditor: ne quo se numine mutet. — f) Cum Accusativo et Infinito. *Plaut. Truc. prol.* 5. Meditor equidem, vobis me ablaturum sine mora. h. e. considero, cogito, penso, *m'immagino*, *credo*. *V. mox h.* — g) Sequente relativo et Coniunctivo. *Ter. Phorm.* 2. 1. 11. Quamobrem omnes, quum secundæ res sunt maxime, tum maxime meditari secum oportet, quo pacto adversam eorumnam ferant. *V. alia infra sub II. a.*, ut *Cic.* 9. *Att.* 17., 3. *Nat. D.* 1. 1. et *Ps.* 25. 59. — h) Absolute. *Plaut. Bacch.* 3. 2. 1. Multis modis meditatus egomet mecum sum, et ita esse arbitror: homini amico nihil præstare. h. e. consideravi, cogitavi.

ff.) Translate est præparare se atque adeo exercere: et usurpatur — 1.º) De hominibus. — a) Præcipue meditari dicuntur, dum se præparant oratores verba facturi, et comici in scena arturi. *Plaut. Pers.* 4. 2. 4. Satin' esis meditati? sa. Tragicæ atque comici nunquam æque sunt meditati. *siete voi ben all'ordine?* *Cic.* 1. *Orat.* 61. 260. In quo (*Demosthene*) tantum studium fuisse tantisque labor dicitur, ut etc. — perfectique meditando, ut nemo planius esse locutus putaretur. Cf. *Quintil.* 10. 3. 30. Demosthenes in illore meditant. Rursus *Cic.* 1. *Orat.* 30. 136. Quid Crassus ageret meditando aut dicendi causa. *Id.* *Brut.* 88. 302. Nullam patiebatur esse diem, quin aut in foro diceret, aut meditaretur extra forum. *Id.* 3. *Verr.* 40. 103. Qui meditati ad dicendum paratique venimus. *Id.* 1. *Off.* 40. 141. Si quis quum causam sit acturus, in itinere, aut in ambulatione secum ipse meditetur etc. *Id.* 5. *Att.* 21. *sub fin.* Meditare adversus Brutum causam meam. *Id.* *Mur.* 21. 43. Simul atque candidatus accusationem meditari visus est, honorem desperasse videtur. *accingeri*, *mettersi all'ordine*, *studiare*. Similiter *Id.* *Flacc.* 5. 11. Græcus testis quum

ea voluntate processit, ut lædat, non jurisjurandi, sed lædendi verba meditatatur. *Id. 9. Att. 17. Ex ejus nuncio meditabor, quomodo cum illo loquar. Id. 3. Nat. D. 1. t. Ego, te disputante, quid contra dicerem, tecum ipse meditabor. Id. Pis. 25. 59. Si ipse coram congressu poteris, meditare, quibus verbis incensam illius cupiditatem comprimas atque restinguas. — b) Sic Poetæ meditari dicuntur, dum carmina pangunt, postea recitaturi. *Virg. 6. Ecl. 82. Omnia, quæ, Phœbo quondam meditante, beatus Audit Eurotas, jussitque ediscere lauros. Horat. 2. Ep. 2. 76. versus tecum meditare canorus. — c) Universim meditari aliquid est non solum cogitando persequi, sed etiam agendo et præparando: atque adeo ponitur pro exercere, *mettere al'ordine, principiare, allestire, preparare, exercitare Virg. 6. Ecl. 8. Silvatrem tenui meditor arundine Musam. Sil. It. 14. 677. de Archimede. meditantem in pulvere formas. Sueton. Ner. 40. Meditari artem citharædicam, studiare, apprendere. Plaut. Stich. 2. t. 34. Simulque ad cursuram meditor me ad ludos Olympios. Cic. 4. Ferr. 6. 17. In Siciliam paratus ad prædam meditatusque venire cupiebat, preparato, ben'istrutto. et Sueton. Ner. 20. Paullatim et ipse meditari exercere cepit. Et cum Dativo *Aurel. Vici. Epit. 47. Meditari spiculis. Virg. 4. En. 171. Nec jam furtivum Dido meditat amor. Sic Horat. 3. Od. 6. 24. et incestos amores De tenera meditat ungui. Sil. It. 12. 711. Intendique arcum et pugnas meditat Apollo. Virg. 3. G. 153. Inachis Juno pestem meditata juvenæ. — 2.º) De brutis animantibus et de inanimis. *Sil. It. 17. 439. Stare procul campis meditantem in prælia taurum. Plin. 10. Hist. nat. 29. 43. (83). de lusciniis. Meditantur aliæ juveniores, versusque, quos imitantur, accipiunt. et *ibid. 42. 59. (118). de picis. Meditantesque intra semet, cura atque cogitatione intentionem non occultant. Id. 11. *ibid. 25. 30. (87). de scorpione. Semper cauda in ictu est: nulloque momento meditari cessat, ne quando desit occasione. Horat. 4. Od. 14. 25. Sic tauriformis volvitur Aufidus — Quum sævit horrendamque cultis Diluvium meditat agris. Acro ad b. 1. et Servius ad *Virg. 3. G. 153. et 4. En. 171. interpretantur: inundationem facit, infert, exercet. Alii leg. *minitatur, quæ vetus ginssa videtur esse. Virg. 5. Ecl. 60. Nec lupus insidias pecori, nec retia cervis Ulla dolum meditantur. Plin. 8. Hist. nat. 32. 50. (113). Cervi editos partus exercent cursu, et fugam meditari docent. Prudent. 10. Cathemer. 132. semina meditantur aristas. Cæli. Aurel. 5. Tard. 2. ad med. Ob-hoc igitur passio perseverare atque corpora possidere meditatatur.*********

B) Passiva significatione, raro admodum occurrit in præsent. *Minuc. Fel. Octav. 25. sub fin. Tractantur lenocinia, adulteria meditantur. — Part. Meditandus apud Auson. Perianth. Adversa rerum vel secunda prædicat Meditanda cunctis comicus Terentius. — Frequenter vero adhibetur Part. præter. *Meditatus, a, um, et est mente versatus, multum consideratus, pensato, meditato, studiato. Plaut. Pseud. 4. 1. 31. Teneo omnia: in pectore condita sunt: meditati sunt dolii docte. et *Ter. Phorm. 2. 1. 18. Meditata mihi sunt omnia mea incommoda, herus si redierit. sono da me previste col pensiero le mie future disgrazie, se etc. Cic. Harusp. resp. 2. 3. Nihil feci non diu consideratum ac multo ante meditatum. et *ibid. 26. 55. Nocturnis vigiliis justitium illud concoctum et meditati est. Id. 1. Off. 8. in fin. Leviora sunt quæ repente aliquo motu accidunt, quam ea, quæ meditata et præparata inferuntur. Id. 2. Phil. 34. 85. Attulerat domo meditatum et cogitatum scelus. Id. 1. Cat. 10. 26. Ad hujus vitæ studium meditati illi sunt, qui feruntur, labores tui: jacere huius etc. Id. 10. Phil. 2. 6. Quod verbum tibi non excidit, ut sæpe fit, fortuito: scriptum, meditatum, cogitatum attulisti. Cf. *Ovid. 9. Met. 520. Et meditata manu componit verba trementi. Rursus Cic. 1. Orat. 60. 257. Accuratæ et meditate commentationes. Plin. 26. Hist. nat. 3. 7. (12). Torrenti ac meditata oratione blandiri. Sic Tac. 4. Ann. 55. Quod meditata orationi tue statim occurram, id primum tui muneris habeo etc. Et apud Sueton. Aug. 81. Meditata et composita oratio extempo-*****

rati opponitur. *Plin. Paneg. 3. Meditatum carmen. Ovid. 7. Met. 727: Ut vidi, obstupul, meditataque pene reliqui Tentamenta fide. Tac. 4. Ann. 57. Diu meditato prolatoque sæpius consilio. Adle Aurel. Vici. Epit. 2. Et *Gell. 1. 7. Homo lectione multa exercitus, cui plerique omnia veterum litterarum quæsitæ, meditata evigilataque erant.**

MEDITRINALIA, *luci, n. plur. 2. festus dies ab Latinis celebratus quinto Id. Octobr., ut est in vet. Calendario apud Gruter. 193. et apud Orell. Inscript. vol. 2. p. 400., dicitur a medendo, quod, ut Flaccus Namien Martialis dicebat, hor die solitum, vinum novum et vetus libari et degustari medicamenti causa. Quod facere solent etiam nunc veteri quæ dicit: Novum vetus vinum bibo: novo veteri morbo incedor. Hæc Varro 6. L. L. 21. Müll. De his etiam Paul. Diac. p. 123. t. 5. Müll.: Meditrinalia dicta hæc de causa. Mos erat Latinis populis, quo die quis primum gustaret mustum, dicere omnis gratia: Vetus novum vinum bibo: veteri novo morbo incedor. A quibus verbis etiam Meditrinæ deæ nomen conceptum, ejusque sacra Meditrinalia dicta sunt. Hæc Paul. Diac. Huc pertinet aliquo modo illud Plin. 28. Hist. nat. 2. 5. (23). Cur ad primitias pomorum hæc vetera esse dicimus, alia nova optamus?*

MEDITULLIUM, *li, n. 2. mezzo, τό μέσον, medium, mediætas, medium spatium: a mediis; nam tulum est extensio vocabuli, nihil significans, ut Serv. Sulpicius apud Cic. Topic. 8. 36. docet, non secus ac timus in finitimus et legitimus et æditimus. Paul. Diac. tamen p. 123. 20. Müll. dicitur a medius et tellus: sed potior est Sulpicii apud Cic. auctoritas. Apul. 10. Met. In ipso meditullio scenæ. et 5. in. Videt fontem medio luci meditullio. Id. 2. Doctr. Plat. Virtutes in meditullio quodam vitiorum sunt sitæ. Ammian. t. 8. 9. In ipso autem Amidæ meditullio sub arce fons dives exundat. Id. 22. 8. de Ponto Euzino. In meditullio ipso rotundum Proconesius incula est. Venant. 5. præf. carmin. 6. Quam inter omnes litteras meditullio collocarem. — Eodem sensu usurpatur et medullium pro meditullium. Symmach. in 2. orat. Valentinian. Aug. 23. (edente A. Maio). Dum orbis secreta rimaris, dum in medullis barbarorum non tentoria, sed tecta constituts, triumphum pacis egisti.*

MEDITULLUS, *a, um, adject. medius, intimus. Jul. Vater. res gest. Alex. M. (edente A. Maio) 1. 34. Vis meditulla dæmonum.*

MEDIUM, *li, n. 2. V. voc. seq. in fin.*

MEDIUS, *a, uni, adject. a voce Græca μέσος, quæ idem significat; vel a modus; vel per syncope a μέσος, quod apud Hesych. idem significat: est qui mensuratus æqualiter distat ab extremis: item quicumque inter duo vel plura est positus, quamvis non æqualiter distet ab omnibus, μέσος (It. mezzo, posto in mezzo; Fr. qui est au milieu, au centre, central; Hisp. mediano, central; Germ. der, die, das mittlere, mitten, in der Mitte befindlich; Angl. mid, middle, in the middle, or midst).*

I.) Proprie usurpatur de regionibus ac locis, positione ac situ, et de tempore. — **a)** Universim. — De regionibus ac locis, positione ac situ. *Cic. fi. de republ. 18. Terra, immobilis manens, ima sede semper hæret, complexa medium mundi locum. Virg. 6. En. 535. roseis Aurora quadrigis Jam medium ethereo cursu trajecerat ærem. h. e. cælum. Cic. 3. Orat. 50. 192. Versus æque prima et media et extrema pars attenditur. Id. 2. ad Q. fr. 3. a med. Dixi pro Bestia apud prætorum, in foro medio, navium conventu. Sueton. Ner. 20. Medianoque in orchestra frequente populo epulatus. Virg. 3. En. 270. Jam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos. h. e. in medio mari. Id. t. *ibid. 707. autem jam se regina superbis Aurea composuit sponda, mediamque locavit. h. e. in medio luco. V. ACCUMBO I. Sic Ovid. 3. Fast. 359. in sulco medius cœdit acerno. Virg. 12. En. 20t. medios ignes et numina testor. h. e. qui in medio positus sunt. et 2. *ibid. 508. et medium in penetralibus hostem. h. e. qui est in mediis penetralibus. Id. 10. *ibid. 116. solito tum Juppiter aereo Surgit, cælicolæ nedium quem ad limina ducunt. perolo in mezzo. Ter. Eun. 4. 7. 4. In medium huc agmen cum vecti, Dunax: tu, Similio, in sinistrum cornu: tu, Syrisce,****

in dexterum. — De tempore. *Cic. Prov. cons. 18. (43). Utimum, proximum, medium tempus. Plin. Paneg. 59. Medius annus. Cic. pro leg. Manil. 62. 35. Media æstate. Aurel. Vici. Epit. 44. Media hieme. Et poetice. *Virg. 10. Ecl. 65. Frigoribus mediis. nel cor del' inverno. et Id. 3. G. 154. mediis fervuribus. h. e. media æstate. et *ibid. 331. Estibus at mediis umbrisan exquirere vallem. sul calore del mezzodì Liv. 3. 14. Mediis diebus, quibus tribuni de lege non agerent, nihil eisdem illis placidius aut quietius erat. nei giorni corsi di mezzo. Sueton. Vesp. 4. Prætereo consulatum, quem gessit per duos novissimos anni menses: medium tempus ad præconsulatum usque in otio secessuque egit. il tempo di mezzo, interposto Sic Id. Oth. 6. Medium quoque tempus religio et Seleucus exemit. Ovid. 6. Fast. 247. Aspicit instantes, mediis sex lucibus, Idus illa dies. fraposti sei di. Sueton. Cæs. 76.; et Justin. 2. 4. 1. et 3. 2. 6. Medio tempore. frattanto, later hæc, interea. Huc pertinet et illud Varron. apud Gell. 13. 30. Vinum novum, vetus, medium. h. e. neque novum, neque vetus. — **b)** Media res aliquid dicitur, in cuius medio sit aliquid. *Cæs. 1. B. G. 24. In colle medio aciem instruxit. a mezzo il colle. Ter. Andr. 4. 4. 37. Provenire aliquid in medium viam. in mezzo la strada. Cic. Cluent. 10. 30. In media potione exclamavit. a mezzo il bere. et *Virg. 4. En. 76. Incipit effari, mediaque in voce resistit. a mezzo la parola. et 12. *ibid. 452. It mare per medium. Rursus Ter. Adelph. 3. 2. 18. Medium arripere aliquid. prenderlo a traverso. et *Virg. 10. En. 845. exigit ensem Per medium Aeneas juvenem. et 2. *ibid. 218. angues Lancoonta medium amplexi. et 10. *ibid. 484. clipeum medium cuspis transverberat. et 12. *ibid. 477. medios Juturna per bastes Fertur equis. et 10. *ibid. 576. At non Euandrum potis est vis ulla tenere, Sed venit in medios. Sic 10. *ibid. 20. Turnusque feratur Per medios insignis equis. Ovid. 12. Met. 484. Medio ense jugulari aliquid. h. e. media ensis acie, non mucrone. col taglio della spada. — Locum habet etiam in obœcænis, et medium mulierem, medium virum legitimus apud Ter. Andr. 1. 1. 106.; Catull. 79. 6. etc. — **c)** Medium unguem ostendere apud Juvenal. 10. 53., vel medium digitum porrigere apud Martial. 2. 28. is dicebatur, qui, ceteris contractis digitis, medium tantummodo, infamem et impudicum, et Græcis κατὰφυγος appellatum, extendebat contumelias causa in aliquid, cui catamiti patientia exprobrabatur. — **d)** Cum Ablativo. *Ovid. 2. Amor. 18. 13. Non ego, si medius Poiluce et Castore ponar, In cæli sine te parte fuisse velim. Vellej. 1. 2. Peloponneil Megaram, mediam Corintho Athenisque urbem, condidere. — **e)** Cum præp. inter. *Sall. fragm. apud Servium ad Virg. 1. En. 701. Discubuit medius inter Tarquiniam et Perpernam. Sic Sueton. Tib. 17. Medius inter duos consules sedit. et *Cal. 22. Consistens inter fratres medius, et *Galb. 6. Medius inter filios exstitit. Cf. Cic. 8. Phil. 1. 4. Quum inter bellum et pacem medium nihili sit. et *Ammian. 24. 3. Imperator inter secunda et aspera medius. — **f)** Cum Genitivo Græcorum more. *Cæs. 4. B. G. 19. Locum esse delectum, medium regionum earum, quas etc. Ovid. 5. Met. 409. Est medium Cyanes et Pisææ Arethuse: Quod coit angustis inclusum cornibus æquor. et *ibid. 644. Et inmedium cæli terræque per aera vecta est. Liv. 28. 6. Duas arces urbs habet, unam imminemem mari, altera urbis media est. Ovid. 6. Met. 409. Qui iucus est medius juguli summique lacerti. Liv. 42. 58. Medius omnium rex erat. Ovid. 5. Fast. 67. Et medius juvenum, non indignantibus ipsis, Ibat, et interior, si comes unus erat. Stat. 4. Theb. 683. medullisque silentium Incipit. Ovid. 4. Met. 564. medius fratrisque sui mæstæque sororis Juppiter. Cf. *æumd. 10. *ibid. 233. si quid medium mortisque fugæ. Sil. It. 1. 307. Concidit exacti medius per viscera tell. h. e. tetum habens exactum per media viscera. hypallage. — **g)** Medius dies est meridies. *Horat. 1. Ep. 2. 30. Cui puerum fuit in medios dormire dies. Sic Id. 3. Sat. 8. 3. De medio potare die. Ovid. 10. Met. 126. Astitit erat mediusque dies: solisque vapore Concava litore fervebant brachia Cangri. Et alio sensu *Virg. 3. G. 303. stabula Ad medium eobversa diem. Adde Apul. di-***********************

Mundo. — Similiter et *media nox* occurrit. *Cæs.* 4. *B. G.* 36. Ipse idoneam tempestatem nactus, paullo post mediam noctem naves solvit. *Sueton.* *Aug.* 94. Quam ad solemne Apollinis sacrum media nocte venisset.

II.) Translate. ¶ 1. Aliquando *medius* est dimidius. *Varro* 3. *R. R.* 7. 9. Hieme demunt cibum medium. *la metà del cibo.* *Ovid.* 3. *Met.* 43. Ac media plus parte leves erectus in auras Despicit omne nemus. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 39. Pridie Noo. *Majas Napa medius occidit. tramonta mezzo. et Pallad.* 2. *R. R.* 18. In eo vino medium croci scrupulum et folii unum scrupulum mittis. *un mezzo scrupolo.* *Capitolin. M. Aurel.* 4. *extr.* Aurum coronarium Italicis totum, medium provincialibus reddidit. ¶ 2. Figurata *medius* latissime patet: et primo quidem est mediocris, *mezzano, mediocre, ordinario.* *Phædr.* 2. 2. *Ætatis mediæ vir. di mezza età.* nec senex, nec juvenis. *Cf. Cic. Senect.* 20. 78. Sunt ineuntis adolescentiæ (certa studia); nam ea constans jam requirit ætas, quæ media dicitur? et *Plaut. Aulul.* 2. 2. 40. Post mediam ætatem, qui mediam (al. media) ducit uxorem domum. Et *Seneca Ep.* 20. Quemcumque vis. occupa, adulescentem, senem, medium. Ceteram *Liv.* 5. 37. Delectum nibilo accurtiorum, quam ad media bella haberi solitus erat, habebant. *Id.* 45. 35. Intacta invidiâ media sunt. *Vellej.* 2. 67. Fuisse in proscriptis uxorum fidem summam, libertorum mediam, servorum aliquam, filiorum nullam. *Tac.* 1. *Hist.* 49. Galbæ medium ingenium, magis extra vitia, quam cum virtutibus. *Vellej.* 2. 29. *de Pompejo.* Innocentia eximius, sanctitate præcipuus, eloquentia medius. *Spartian. Ver.* 3. Etsi non summi, medii tamen obtinuit ducis fiam. ¶ 3. Item modicus, moderatus, temperatus, *moderato.* *Liv.* 2. 49. Nihil medium, nec spem, nec curam, sed immensa omnia volentes animo. *Plin.* 4. *Ep.* 9. Medium quiddam tenere. *Rursus Liv.* 10. 26. *Fabius*, ut Romam rediit, et in senatu et productus ad populum mediam orationem habuit, ut nec augere, nec minuere videretur belli famam. *Id.* 24. 25. Hæc natura multitudinis est; aut servit humiliter, aut superbe dominatur: libertatem, quæ media est, nec spernere modice, nec habere sciunt. *Id.* 27. 25. Alii senatus consulto notantibus etc., aliis præmia decernentibus etc., mediis ad censores notionem de eo pertinere dicentibus. *que' teneano una via di mezzo.* *Ammian.* 14. 9. *Apud Constantium*, cetera medium principem, sed si quid auribus ejus hujusmodi quidvis infudisset ignotus, acerbum et implacabilem et in hoc causarum titulo dissimilem sui. *Adde eumd.* 21. 16. ¶ 4. Item est anceps, ambiguus, et qui in utramque partem facile trahi potest, *ambiguo, dubbioso.* *Liv.* 39. 39. Medio responso spem ad voluntatem interpretantibus fecerat, cessurum patrum auctoritatis esse. *Gell.* 12. 9. Vocabula media et communia. *h. e.* quæ duas res contrarias significare possunt, ut *valetudo, facinus, venenum, melicamentum.* Similiter *medias artes* vocat *Quintil.* 2. 20. 4. quæ neque laudari per se, neque vituperari possunt, sed utiles, aut secus secundum morem utentium sunt. ¶ 5. Item qui ad duas res contrarias æque aptus est. *Norat.* 2. *Od.* 19. 28. Pacis eras, mediusque belli. *Liv.* 1. 32. Medium erat in Anco ingenium, et Numæ et Romuli memor. *Vellej.* 2. 114. Agebat medium plurima dissimulantis, aliqua inbibentis. ¶ 6. Item qui duarum factionum neutri inclinatur, *neutrale.* *Liv.* 35. 48. Non enim, ut secum adversus eos arma capiant, sed ut neutri parti sese conjungant, petere. Pacem utrique parti, quod medius deceat amicos, optent: bello se non interponant. *Id.* 40. 20. Hos tamquam medios, nec in alterius favore inclinatos, miserat rex. *Cic.* 10. *Att.* 3. *ante med* In Italia non sedentes quid erimus? nam medius esse jam non licebit. *Liv.* 2. 14. Ita medium ac gerendo nec plebia vitavit odium, nec apud patres gratiam iniit. *Sueton. Cæs.* 75. Ipse medius et neutrius partis suorum sibi numero futuros, pronuntiavit. *Id. Ner.* 2. Consultante Cn. Pompejo de mediis ac neutram partem sequentibus, solus casu hostium numero habendos. *Vellej.* 1. 9. Eumenes in eo bello medius fuit animo. et 2. 21. Se dubium mediumque partibus præstitit. ¶ 7. Item qui se interponit, qui intervecit: scilicet. — a) Qui se interponit ad componendam litem,

mediatore, mezzano. *Virg.* 7. *Æn.* 536. Dum paci medium sese offert. *Sil. It.* 16. 222. Haud deformis erit vobis ad fœdera versis Pacator mediusque Syphax. *Ovid. Remed.* am. 678. Nunc mediis subeant irrita verba deis. *h. e.* vana juramenta, in quibus dii, tamquam medii, invocantur. — b) Item qui nuptis conciliat. *Sidon.* 7. *Ep.* 2. a *med.* Adolescens, medio episcopo, quia lector, sponsa non despiciente personam, uxorem petit, impetrat, ducit. — c) Et qui quocumque modo intervenit. *Virg.* 1. *Æn.* 686. Ne qua scire dolos, mediusve occurrere possit. — Iluc referri potest et illud *Ammian.* 30. 3. *ad fin.* Post dicta et audita ultro citroque versus, amicitia mediâ sacramenti fide firmatur. *h. e.* interposita sacramenti fide. Sic *Pallad.* 11. *R. R.* 14. *init.* Ne lecta præteream, quæ Græci sua fide media de condiendi vini genere disputant; etc. — Hinc *Medium*, *ii*, n. 2. absolute, substantivorum more usurpatur, et est locus medius, spatium inter aliqua interjectum; et dicitur tum de loco, tum de tempore, *mezzo, mezzo.*

I.) Proprie. — a) De loco. Ablat. cum præpos. occurrit apud *Liv.* 1. 57. Lucretiam inter lucubrantes ancillas in medio ædium sedentem inveniunt. *Cic.* 1. *Tusc.* 17. 40. Terris in medio mundi sita. *Plerique tamen leg.* mundo. *Plin.* 2. *Ep.* 23. In medio solis et terræ. *Sall. Jug.* 49. In agmine in primis modo, modo in postremis, sæpe in medio adesse. — Et sine præpos. *Liv.* 5. 41. Medio ædium churteis sellis sedere. *Tac.* 1. *Ann.* 64. Medio montium porrigitur planities. *Sall. fragm.* apud *Servium* ad *Virg.* 1. *Æn.* 702. Igitur discubere, Sertorius inferior in medio (*h. e.* in medio lecto), super eum L. Fabius Hispaniensis; in summito Antonius; in imo etc. *Rursus Tac.* 13. *Ann.* 38. Auxilia pro cornibus. medio legionem constituit. *Virg.* 3. *G.* 438. medio stans hostia ad aras. *Ovid.* 2. *Met.* 136. Altius egressus cælestia lecta cremabis; Inferius terras: medio tutissimus ibis. Apud *Virg.* 3. *Æn.* 447. venit medio vi pontus, et undis Hesperio Siculum latus abscedit. *medio est per medium.* — Accusat. cum præpos. apud *Virg.* 5. *Æn.* 401. In medium geminos inimam pondere cæstus Projecit. *Curt.* 3. 11. 4. Jamque ipsi, in medium Persarum undique circumfusi, egregie se toebantur. — Per medium, *per la via di mezzo*, nec nimis, nec parum. *Quintil.* 12. 10. 80. Tutissima per medium via, quia utriusque ultimum vitium est. Sic *Id.* 4. 2. 32. Tamquam necesse sit, longam aut brevem esse expositionem, nec liceat ire per medium. — Et in plur. num. *Liv.* 26. 40. Et quum agmine jam in media urbis ac forum magno tumultu iret etc. *Drakenborg.* hanc lectionem tuetur: alii aliter leg. — Et sine præpos. *Cic. Fat.* 17. 39. Tamquam arbiter honorarius medium ferire voluisse. — *Media* sunt præcordia vel hypocondria apud *Cæl. Aurel.* 2. *Acut.* 6 post *init.* At si febrium continuatio fuerit, primo tempore lucis erunt media fovenda atque dorsum lanis molliibus circumtegendum. *et non multo post.* At si media tumeant, simili ratione utentur. *Cf. eumd.* 5. *Tard.* 10. Ac si in ventre fuerit collectio et magis in ejus ambitu, erit inflatio inferius a diaphragmate, quod discrimen appellatur, circa medium præcordiorum sinistrorsum flexa. Sic *Theod. Priscian.* 1. 2. p. 1. c. 2. Media eorum oleo dulci cauido fovenda sunt. *Adde eumd.* *ibid.* et *l. 4. pan.* 314. *retro ed. Ald.* — b) De tempore. *Liv.* 27. 48. *in fin.*; et *Tac.* 11. *Ann.* 21. Et jam diei medium erat. *Rursus Liv.* 37. 29. Quum medio forte diei agrestis quidam, ad prætorum adductus, nunciat etc. *Ovid.* 10. *Met.* 368. Noctis erat medium, curasque et pectora somnus Solverat. *Liv.* 38. 27. *extr.* Ipse (jam enim medium autumni erat) locis gelidis propiqualitate Tauri montis excedere properans etc. *Tac.* 13. *Ann.* 28. Medio temporis. *fratanto*, inter hæc, interea. Iluc pertinet et illud *Virg.* 6. *Æn.* 395. Nec longum in medio temous, quum clamor ad aures Pervenit ac viilet Ruryalum.

II.) Translate. ¶ 1. *Medium* pro dimidium raro admodum occurrit, *la metà.* *Varro* 2. *R. R.* 7. 10. Scillas medium conterunt cum aqua. *Colum.* *Arbor.* 4. *ad fin.* Scrobem ad medium completo. ¶ 2. *Medium* est locus apertus et omnium oculis expositus publicusque, lux publica, cæstus homi-

num: qua significatione latissime patet elegantesque habet usus. — a) *In medio potere, proponere, in medium proferre* et similia significant sub omnium oculis esse, nota esse omnibus, ante omnium oculos ponere, vulgare. *Ter. Phorm. prol.* 16. In medio omnibus palina est posita, qui artem tractant musicam. *Cic.* 1. *Orat.* 3. 12. Ceterarum artium studia fere reconditis atque abditis e fontibus hauriantur: dicendi autem omnis ratio in medio posita, communi quodam in usu atque in hominum more et sermone versatur. *Cf. eumd.* *Dom.* 54. 138. Hæc non sunt quæ sita ex occulto aliquo genere litterarum, sed sumpta de medio, ex rebus palam actis etc. Ceteram *Id.* 1. *Nat. D.* 6. 13. Ponam in medio sententias philosophorum. *esporro.* *Id.* 3. *Verr.* 11. 29. Quum rem totam in medio proposuissent. *Id.* 15. *Fam.* 2. a *med.* Se ismen eam rem nunquam in medium propter periculi metum protulisse. *avere manifestato, publicato.* *Sic Id.* 2. *Orat.* 24. 102. Et quidquid de sua re cogitarit, in medium proferat. *Id.* 2. *Fin.* 23. 76. Aliquid profiteri et in medium proferre. *Lucret.* 5. 1459. Et celata via in medium peccata dedisse. — b) *In medio esse* res dicitur, quæ sub omnium oculis est, potest videri, essere là visibile. *Liv.* 26. 48. C. Iulio et M. Sempronio advocatis partis utriusque P. Cornelium Caudinum de medio adjecit; eosque tres recuperatos considerare et esum cognoscere jussit. *h. e.* ex iis, qui adstant. — Hinc si de hominibus agitur, est vivere, esse, ut apud *Ter. Adelph.* 3. 5. 32. Mater virginis in medio est, ipsa virgo, res ipsa. *vive e si può vedere da tutti.* et *Cic.* 4. *Verr.* 42. 194. Tabulæ sunt in medio. sono esposte a tutti. Sic *Liv.* 45. 19. Ubi in medio præda administrantibus esset, ibi nunquam causas seditioium et certaminis defore. *Id.* 6. 19. *extr.* Patricium reum intuebuntur, et regni crimen in medio. — c) *Focare in medium*, in dubium, in disceptationem, in judicium: quia quæ palam fiunt, alia ab aliis judicantur. *Cic. Cluent.* 28. 77. Incensi suspicione rem in medium vocare coperunt, et causam illam totam deponere. — d) *In medio relinquere*, non decisum relinquere, ita ut liberum sit sentire, quid quisque velit. *Cic. Cæl.* 20. 48. Mulierem nullam nominabo: tantum in medio relinquam. *Sall. Cat.* 19. Sunt, qui dicant etc., alii autem etc.: nos eam rem in medio relinquimus. *Adde Vellej.* 2. 48. 4. — Eodem sensu in *medium relinquere* dixit *Tac. Germ.* 46. Quod ego, ut incomperum, in medium relinquam. *Adde Gell.* 6. 14. et 17. 2. — Similiter *Sueton. Vitell.* 2. Sed quod discrepat, sit in medio. *h. e.* neque affirmetur, neque refellatur. resti indeciso. — e) *Verba e medio sunt usitata* omnibus, ex communi usu sumpta: ad rem *Cic.* 3. *Orat.* 45. 177. Non sunt enim alia sermonis, alia contentionis verba: neque ex alio genere ad usum quotidianum, alio ad scenam pompamque sumuntur: sed ea nos quum jacentia sustulimus e medio, sicut mollissimam ceram ad nostrum arbitrium formamus et fingimus. *Ovid.* 3. *Art. am.* 479. Munda sed e medio consuetaque verba puellæ Scribite: sermonis publica forma placet. Similiter *Pompon. Dig.* 17. 2. 59. Quod in alea perdidit sorius, ex medio non est laturus. *h. e.* e re societatis. — f) *Venire, et procedere in medium*, comparere, coram venire. *Cic.* 4. *Verr.* 71. 175. Venient in medium: dicent, quid statuerint. *compariranno.* et *urbane Id.* 1. *Fin.* 5. 13. Prima veniat in medium Epicuri ratio, si *faccia innanzi.* et 2. *Invent.* 14. 46. Quum animus hac intentione omnes negotii partes considerabit, tum illi ipsi in medium conservati loci procedent. — g) *Recedere, aut excedere de medio*, abire, se sulducere, facessere, ritirarsi, amiar via. *Ter. Hæyr.* 4. 3. 13. Odiosa hæc est ætas adolescentulis: e medio æquum excedere est. *Cic. Rosc. Am.* 38. 112. Cur te mihi offers? Recede de medio: per alium transigam. — Eodem sensu *discedere* dixit *Sueton. Cæs.* 1. Diversarum partium habebatur: ut etiam discedere e medio et — prope per singulas noctes mutare latebras cogere. Et *amovere* se dixit *Id.* *Tib.* 10. Statuit repente scelerare æque e medio quam longissime amovere. — h) Hinc *e medio excedere, aut abire*, est etiam mori, *morire.* *Ter. Phorm.* 5. 7. 74. Quum e medio excessit, unde *h.* suscepta est tibi. et *ibid.*

5. 8. 30. Ea mortem obiit, et medio abiit. — *i*) *Pellere de vel e medio*, extra consortium nostrum abigere. *Ennius* apud *Cic. Mur.* 14. 30. Pellitur e medio sapientia: vi geritur res. *si scaccia via*. et *Cic. 3. Off.* 8. 37. Hoc quidem deliberantium genus pellitur e medio: est enim totum secleratum. — *j*) *Enovere, removere de medio*, expellere, auferre. *Lib. 6. 58.* Percit ira Camillus lictores, qui de medio plebem enoverent, misit. *Cic. 4. Ferr.* 71. 175. Litteras enim communes de medio removere poterunt. *V.* mox sub *l.* — *l*) *Tollere de medio* est auferre, *togliere via*. *Cic. 4. Ferr.* 71. 175. Decuniani tollendas de medio litteras censuerunt. — *m*) Hinc est etiam e mundo tollere, occidere, *tor dal mondo*. *Cic. Rosc. Am.* 7. 20. Perfecit huic hominem, incautum et rusticum et Romae ignotum, de medio tolli posse. — *n*) *In medium* saepe est in commune, in usum et utilitatem omnium, *in comune, pel ben comune*. *Cic. 1. Off.* 7. 22. Communes utilitates in medium afferre, mutatione officiorum, dando, accipiundo. *Liv. 26. 12.* Ita nihil salutare in medium consulebatur. et 24. 23. Postquam animadvertit etc. undique consuli in medium etc. (Similiter in *commune consulere* dixit *Id.* 32. 21.). Adde *Curt.* 8. 14. 21. Sic *Virg.* 11. *En.* 335. Consulte in medium et rebus succurrite fessis. *Id.* 1. *G.* 126. Nec signare quidem, aut partiri limite campum Fas erat: in medium quaerebant. *Tac. 4. Hist.* 64. Bona interfectorum in medium cedant. *Liv. 6. 6. in fin.* Laudem conferentes potius in medium, quam ex communi ad se trahentes. Sic *Id.* 3. 34. Versarent in animis secum unamquamque rem, agitent deinde sermonibus: atque in medium, quid in quaque re plus minusve esset, conferrent. *Ovid. 15. Met.* 66. Dare aliquid in medium. *Sil. It.* 12. 315. In medium certamine magno Priatae cumulantur opes. — *o*) *In medio*, sub die, *al-l'aperto*, dixit *Pallad. 1. R. R.* 35. *a med.* Scorpius fusari posse, si aliqui ex eis urantur in medio. ¶ 3 Item est ratio, modus, *un mezzo* Itali nunc vocant. *Aurel. Vict. Caesar.* 13. Simul no scendis oculis, quae ubique e republica gerebantur, admoda mediae publici cursus.

MEDIUS FIDIUS. *V.* FIDIUS.

MEDIX. *V.* MEDIX.

MEDIXTUTICUS. *V.* MEDIXTUTICUS.

MEDULLA, *a*, f. 1. *a medius*, vel a voce Graeca *μυελος*, quae idem significat, *d* inserta, est substantia illa, quae est in ossibus animalium (*ll. midolla*; *Fr. moelle des os*; *Hisp. tuetano, medula, meollo*; *Ger. das Innere der Knochen, daher Mark*: *Angl. the marrow of bones*).

l) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Horat. Epod.* 5. 37. Evisa uti medulla et aridum jecur Amoris esset poculum. *Ovid. 14. Met.* 208. Visceraque et carnes cumque albis ossa medullis. et *Juvenal.* 8. 90. Ossa vides regum vacuis exhausta medullis. *Plin. 11. Hist. nat.* 37. 67. (178). Spina adne clitur lumbis tereti structura, per media foramina a cerebro medulla descendente. Adde *Nemesian. Cyneq.* 162; et *Scribon. Compos.* 39., 238. et alibi. ¶ 2. Ex veterum sententia, id est medullae officium, ut nutrimentum succani ultra citraque transferat (*V.* infra sub *ll. 1.*): hinc latiori sensu medulla est veluti fistula, quae cibum excipit variis corporis partibus ad nutritionem transmittendum. *Veget. 5. Veterin.* 54. 2. et 3. *Schneid.* Omnis enim esca, quam sumpserint, ad stercus, et omnis potus convertitur in urinam: nullus ex his succus, nullum alimentum perperit ad medullas; propterea quod stomachus eorum nimio rigore constrictus nec coquere potest, nec epati aliquid propinare, in quo tota virtus ad nutriendum corpus per dispensationem ciborum et sanguinis praeparatur. *Sic. Id. ibid.* 4. 8. Si venter coeperit fluere, corpus et vires carpit operique inutilem reddit, quia ex citari: ad medullam buvis nil pervenit, et sic viride per ventrem projicit, quale manducaverit. *Fragati libri* habebant medellam; ex quo medullam effect: Gesner. *approbante Schneider.*

ll) Translate. ¶ 1. Dicitur de interiore plantarum parte, quae tenera est, et fungosa, et albescens. *Colum. 3. R. R.* 18. 5. Per apertam vitis medullam nimium humor trahitur. *Plin. 16. Hist. nat.* 25. 42. (103). Sambuco medulla plurima, nulla corbo. *Id.* 26. *ibid.* 11. 71. (116). Medullam e

caule extimere. Sic *Pallad. 12. R. R.* 15. Sed arbore, quae cadentur, usque ad medullam securibus recisas aliquandiu stare patieris. Adde *Veget. 6. Veterin.* 12. 3. *Schneid.* — Officium medullae succi nutritivi ultra citraque ferendi veluti fistulae, siphoni, infundibulo, diabetei, assignat *Colum. 3. R. R.* 10. 2. et 18. 5. et 6. *Cf. Plin. 17. Hist. nat.* 21. 35. (152). et seqq.: et *V.* supra sub *l. 2.* ¶ 2. Item de aliis rebus. *Plin. 18. Hist. nat.* 9. 20. (88). Frumenta, quae salsa aqua sparsa moluntur, candidiorem medullam reddunt. *h. e. farinam. Marcell. Empir.* c. 33. p. 134. retro ed. *Ald.* Medullam panis siccani in mortario conteres. *Plin. 37. Hist. nat.* 5. 20. (79). Quidam putant, beryllios perforatos gratiores fieri, medulla candoris exempta. *Catull. 68. 111.* Medullis montis caesis. *Apul. 1. Dogm. Plat. sub fin.* Venas per medullas tenui commensare. *h. e. per medios renes. Petron. Satyr.* 127. Nuces sine medulla. *h. e. quae fructu caesent.* ¶ 3. Eleganter medullas ponimus, quum quid penitus in nobis fieri significamus. *Cic. 4. Tusc.* 10. 24. Quum hic fervor animi inveteraverit, et tamquam in venis nullisq; luserit. *Virg. 4. En.* 66. est mollis flamma medullas Interes, et tacitum vivit sub peccore vulnus. *Seneca Ep.* 114. *sub fin.* Quum magis ac magis vires morbus exedit, et in medullas nervosque descendere deliciae. *Horat. 1. Ep.* 10. 28. Certius accipiet damnum, propiusque medullis. *Ovid. 1. Trist.* 5. 9. Haec mihi semper erunt ininis infixa medullis. *Id. 2. Amor.* 19. 43. Mordeat ista tuas aliquando cura medullas. *Propert. 1. 9. 21.* pueri totis arcum sentire medullis. *Catull. 35. 15.* misellae Ignes interiore edunt medullam. *Cic. 15. Fam.* 16. Qui mihi haeres in medullis. *che mi stai sempre fisso nella mente e nel cuore.* et 15. *Att. 4.* Quae mihi sunt inclusa medullis. ¶ 4. Dicitur et de cuiuspiam rei penitior parte et cariore. *Plaut. Stich.* 2. 2. 17. Cui misero medullam ventris percepit fames. *Cic. 1. Phil.* 15. 36. Aderant, et in medullis populi R. ac visceribus haerebant. *Quintil. 2. 1. 11.* Communes loci, qui in mediis litium medullis versantur. *Tibull. 3. 1. 25.* Teque suis jurat caram magis esse medullis. ¶ 5. Item de eo, quod in quaque re est praecipuum, et omnem ejus rei vim continet, *il midollo. Ennius* apud *Gell. 12. 2.* Flos delibatus populi, et suada medulla. Apud *Cic. Brut.* 15. 58. habetur: suadaeque medulla. *Cf. Quintil. 2. 15. 4. Gell. 18. 4.* Neque primam tantum eulem ac speciem sententiarum, sed sanguinem quoque ipsum ac medullam verborum eruere atque introspicere. — *NE.* De cognom. Rom. *V.* ONOM.

MEDULLARIS, *e*, *adject.* (medulla) ad medullas pertinens, *midollare. Apul. 7. Met.* Fustium ictibus persaepe dedolabar, ut usque plagurum mihi medullaris insideret dolor. *Theod. Priscian. 4. p. 314. ed. Ald.* Febris medullaris.

MEDULLATUS, *a*, *uni. V.* MEDULLO.

MEDULLITUS, *adverb.* (medulla) in ipsis medullis, usque ad medullas, *sin nelle midolle, intimamente, εν μυελος, εν μυελων.*

1) Proprie. *Varro* apud *Non. p. 139. 9. Merc.* Medullitus aequiloniam intus servat frigiditatem.

ll) Translate est penitus, imitus. *Ennius* apud *Non. loc. cit.* et *p. 33. 7. Merc.* Enni poeta salve, qui mortalibus Versus propinas flammis medullitus. *Plaut. Truc.* 2. 4. 85. Ostendit sese jam mihi medullitus, se mihi infidelem nunquam, se viva, fore. *Id. Most.* 1. 3. 86. Amare medullitus aliquem. *Apul. Florid.* n. 18. *sub fin.* Summis medullitus vitibus contendere. et 10. *Met.* dolore commotus. et 4. *post init.* ingemere. Sic *Ammian. 14. 1. ad fin.* Et haec quidem medullitus multis gementibus agebantur. Adde *eum.* 15. 2. Et *Id.* 30. 8. Invidia praeter haec medullitus urebatur. *Prudent. Hamartip.* 392. serit ille medullitus omnes Nequitias, spargatque suos per membra ministros.

MEDULLIUM, *V.* MEDITULLIUM.

MEDULLO, *as, atum, are, a.* 1. (medulla). *Part. Medullatus* *l.* et *ll.* — Medullare est medulla imple.

l) Proprie. *Augustin. Anim. et ejus orig.* 4. 5. Quando ossa durari, quando incipiunt medullari. *Cassiod. de anim.* 9. *a med.* Ossa nos medullata corroborant. *h. e. medullis plena.* — *NE.* *Medullatus* videtur esse etiam qui medulla privatus est.

Plin. Valerian. 3. 38. Radicibus rumicis, hoc est lapathi, medullatis, non coctis, sed cum sale tusis, aceto acri admixto, uteris in balneo. Ita *cl. Furlanetto* in *I. Append.* Mihi vero nihil ob stare videtur, quominus *to medullatis* accipiat pro *medulla plenis*: radices enim rumicis quum medulla privarentur hominum esui, jubentur medullatae in balneum immitti, ut ejusdem augeant acrimoniam, quum significant verba *sale et aceto acri admixto*. Quod si, ut placet *cl. Furlanetto*, contraria significatione accipiendum est vocabulum, puto corrigendum *emedullatis*, ut apud *Plin. 22. Hist. nat.* 22. 43. (87).

ll) Translate. *Venant. 3. carm.* 6. *extr.* Adde medullata in templis holocausta sacerdos. *h. e. adipe plena, pinguis. Cf. Vulgat. interpr. Ps.* 65. 15. Holocausta medullata offeram tibi cum incenso arietum, offeram tibi boves cum hircis. *Hieronym. in Isai.* 30. Non intelligentes Apocalypsis Johannis, in superficie litterae, medullata Ecclesiae sacramenta contedere. *h. e. intima, atque adeo adae perfectata.* — Apud *Apul. 2. Dogm. Plat.* Medullat nimis cura artus. *perique leg.* medicati.

MEDULLOSUS, *a, um, adject.* (medulla) medullam habens, medulla plenus, *midollosa, μυελος; Cels.* 8. 1. *a med.* Hinc bumerus incipit, extremi: utrimque capitibus tumidus, mollis, sine medulla, medius teres, durus, medullulosus.

MEDULLULA, *a*, f. 1. deminut. medullae. *Catull. 25. 2.* Mollior cuniculi capillo, vel asseris medullula.

MEFANCYLUM. *V.* MESANCYLUM.

MÉGALĒ, *es, f. i.* *μεγάλη*, magna: ita vocatur Cybele Magna Mater deum in *Fast. Ferris Flacci* apud *Fogginum*, *loc. cit.* in MEGALESIA.

MÉGALĒNTIS, *e*, *adject.* ad Megalesia pertinens: *a μεγάλιος*, inserta *n*: ut Megalenses ludi, apud *Gell. 2. 24.* et *Tac. 3. Ann.* 6. *extr.* et Megalensis sacra, apud *Plin. 7. Hist. nat.* 37. 37. (123). Absolute *Cic. 2. Fam.* 11. Scripsi haec ipsi Megalensibus. *h. e. ipsis diebus*, quibus Megalesia fiunt. Sic *Harusp. resp.* 12. 24. Ludi, quos in Palatio nostri majores ante templum, in ipso Matris conspectu, Megalensibus feri voluerant. — *Megalensis purpura* apud *Marital.* 10. 41. est qua praetor amictus ludos Megalenses edebat.

MÉGALĒSIA et Megalensia, *orum, n. plur. 2.* *Μεγαλήσια*, dies dicatur Magnae Matri deorum; *b. e. deae Cybele* (quam voc. *V.*) et ludi, qui celebrabantur ante ejus templum, quibusque praerant praetor. *V.* CIBELEIUS in *ONOM.* Alio nomine *Ludi Megalenses* dicebantur Latina terminatione: *a μεγάλη magna*. Differunt a ludis magnis, seu Romanis, qui per excellentiam *Circenses* vocantur, et a *Virg. 8. En.* 636. conjunctim *magni Circenses*. Nam ludi magni fiebant Jovi, Junoni, et Minervae, ut constat ex *Cic. 7. Ferr.* 14. 36.; at Megalenses fiebant deum Matri, ut patet ex *Cic. Harusp. resp.* 11. 22.; et dicebat scribit *Festus* p. 262. 18. *Müll.* Deinde ludi magni instituti sunt a Tarquinio Prisco, cujus opus esse circum maximum, qui et antiquissimus et nobilissimus inter circos fuit, scribit *Dionys. Halc.* 1. 4.; at Megalenses instituti sunt multo post, sub finem belli Punici secundi, M. Cornelio Cethego, P. Sempronio Tuditano Coss. ann. U. C. DL., ut est apud *Liv.* 29. 14. et 36. 36., quibus locis agit de advectione ejus deae. Praeterea ludi magni fiebant prid. Non. Sept., ut colligimus ex *Cic. 2. Ferr.* 10. 31.; Megalesia vero celebrabantur prid. Non. April., ut testatur *Ovid. 4. Fast.* 179., quo nempe die primum Romam dea advecta est, iterum etiam pridie Idus April., ut est apud *Liv. loc. citatis*, et in *Ital. Praenest. Ferris Flacci* apud *Fogginum* (et apud *Orell. Inscript. vol. 2. p. 388. et 399.*); quod eo die P. Cornel. Nasica et M. Aelilio Glabrone Coss. ann. U. C. DLXIII. aedes ejus in Palatio dedicata est a M. Junio Bruto. Denique ludi magni, quamquam et saepe non fuerint, quod ex *Liv.* 31. 4. et 7. 2. apparet, proprie tamen *circenses* erant; at Megalenses proprie erant *scantici*, ut *Ovid. ibid.* 187. et *Liv.* 36. 16. et 34. 54. indicant. Hinc et *Terentii* sex comediae quatuor ludis Megalensibus actae dicuntur. *Ital. Praenest. apud Foggin. FR. NON. APRIL. LVDI M. D. M. I. MEGALESIA VOCANTVR, QVOD EA DEAE MEGALE APPELLATVR: NOBILIVM MUTATIONES CENARVM SOLITAR SVKT FREQVENTER FIBRI, QVOD MATR MAGNA EX LIBRIS*

SIBYLLINIS ARCESSITA LOCVM MYTAVIT EX PHRYGIA ROMAN. et MOZ. PR. NON. LVD: IN CIRCO M. D. M. I. IN PALATIO, QUOD EO DIE ABDES BIVS DEDICATA EST. Cic. Harusp. resp. 12. 24. Nam quid ego de illis ludis loquar, quos in Palatio nostri majores ante templum in Ipso Matris Magnae conspectu Megalensibus fieri celebrarique voluerunt? et moz. Qui uni ludi ne verbo quidem appellanti Latino, ut vocabulo ipso et appetita religio externa, et Matris Magnae nomine suscepta declaratur. Id. ibid. 11. 22. Ni tu Megalesia illo die spectare voluisses etc. Ovid. 4. Fast. 357. Institeram, quara primi Megalesia ludi Urbe forent nostra; quum dea (h. e. Erato) (sensit enim) Illa (Cybele) deos, inquit, peperit, cessere parenti: Principiumque dati Mater honoris habet. h. e. primi tum dignitate, quia Matri omnium deorum sacri; tam ordine temporis, quia ab initio novi anni, quod a Martio mense ducebatur, atatorum ludorum primi erant: ceterum Romani multo antiquiores Komae fuerunt. — De conviviis, quae per Megalesia agitabatur, V. in MUTITO. — Olim Latine dicebant Ludi Megalesia vel Megalesia pro Ludi Megalenses: quod faciem solacismi habet: sic Ludi Floralia, teste Quintil. 1. 5. 52.

MEGALÉSIACUS, a, um, adject. a Megalesis ludis. Juvenal. 11. 191. Megalesiacae spectacula mappae. Cf. Auson. fer. Rom. 5. 2. Megalesiacae matris operta loquar.

MEGÁLUM, il, n. 2. unguenti genus ex oleo balanino, balsamo, calamo, junco, xylobalsamo, caelia, resina. Hujus proprietas, ut ventiletur in coquendo, donec desinat olere: rursus refrigeratum, odorem suum capit. Hæc Plin. 13. Hist. nat. 1. 2. (13). ubi addit, propter gloriam ita esse appellatum, nempe μεγαλειον, a magna viribus: alii aliunde appellationem arcessunt. Cf. Theophr. de odor. § 29. et Dioscor. 1. 69. Scribitur et megallium.

MEGALÓGRAPHIA, æ, f. 1. μεγαλογραφία, a μέγας magnus et γραφή pingo, picturæ genus est, quæ formantur grandia et magnifica, ut a simulacra deorum, fabularum explicationes, et hujusmodi: sicut σύνταξις, quæ res sordidæ et humiles. Vitruv. 7. 4. et 5.

MEGALOSTUS. V. MALISTUS.

MEGISTANES, um, m. plur. 3. μεγιστάνες, proceres, primates regni, qui cum rege versari et epulari solent: a μέγιστος, maximus. It. grandi del regno, magnati. Seneca Ep. 21. Omnes illos megistanas, et satrapas, et regem ipsum oblivio alta oppressit. Sueton. Cal. 5. Regum etiam regem convitum megistanum abstulisse: quod apud Parthos justitiam instar est. Tac. 15. Ann. 27. Megistanas Armenios pellit sedibus, castella eorum excindit.

MEHR pro me, αρχαϊκός. V. EGO.

MEHERCLE et mehercule et mehercules. V. HERCULES IN LEX.

MEJO, as, avi, are, n. 1. idem ac mejere. Afferitur, nullo tamen auctore laudato, a Diomed. 1. p. 366. Putsch. bisce verbis: Mingo, mizai, sed mio, mis, mit, et mejo, mejas, mejavi dicitur et mizi. et Priscian. 10. p. 875. Putsch. Quidam tamen etiam mejo, mejas dici putaverunt. V. voc. seq. Init. et MIO, aa.

MEJO, is, ere, n. 3. Præterito caret: quo si sit opus, ad mingo confugiendum. Martial. 3. 78. Ministi corrente semel, Pauline, carina: Mejere vis iterum? jam Palinurus eris. Valer. Prob. p. 1483. Putsch. tribuit ei præteritum mezi: et Diomed. 1. p. 366. ponit tamquam Latina mejo, as, avi, et mio, is, it. Neuter exemplo probat. Atqui Felagon. Veterin. 8. a med. Quod ai tardius mejaverit etc. V. ejusd. loc. cit. in STRANGURIA, in quo pluries hæc nititur forma verbi: et voc. præred. — Part. Meiens I. — Mejere est urina reddere, ούρησι (It. pisciare, ornare; Fr. uriner, pisser; Hiap. orinar, mear; Germ. harnen, pissen; Angl. to make water, or urine).

I.) Proprie. Catull. 97. 7. qualeni rictum Mejentia mutæ cubana habere solet. Pers. 1. 113. Plaga duos angues. poerl, oacer est locus, extra Mejite. Juvenal. 1. 131. Cujus ad effugiam non tantum mejere fas est etc. Inscript. apud Gruter. 792. 1., quæ est apud Orell. 4781. HOSPES AD HUNC TYMVLVM NE MEIAS, DESA PRÆCANTVR TRCTA HDMINIS. Colum. 7. R. R. 5. 17. Patiamurque auper obrutam majere totum gregam. Alii rectius leg. meare. — Obsca-

no seuu Horat. 2. Sat. 7. 52. Dittior, aut formæ melioris mejat eodem. αίσχρον τι hic latet. V. PERMINGO. — Caldum mejere, at frigidum portare, ber freddo, e pisciar caldo, proverb. apud Petron. fragm. Tragur. 67. Burmann., quum plura sunt, quæ erogantur, quam quæ accipiuntur.

II.) Translate. Martial. 12. 32. Matella curto rupia latere mejebat. h. e. urinam effundebat. V. COMMEJO.

MEJURUS. V. MIURUS.

MEL, mellis, n. 3. μέλι. In Ablativo sing. num. melli pro melle, ut igni, classi, legitur apud Plaut. Truc. 2. 4. 20. — In plurali num. Genitivus et Dativus nullo sunt in usu, nisi apud vetustissimos, inquit Priscian. 7. p. 744. Putsch — Mel, a Græca voce allata, per apocopen ultimæ litteræ, est liquor ille dulcis, qui conficitur ab apibus (It. mele; Fr. miel; Hisp. miel; Germ. Honig; Angl. honey).

I.) Proprie. Seneca Ep. 85. Quibusdam placet, non facienti mellis scientiam apibus esse, sed colligendi. Cic. Senect. 16. 56. Villaque tota locuples est; abundat lacte, caseo, melle. Virg. 4. Ecl. 30. rursida meila. Cels. 6. 5. in fin. Quæ omnia contrita, melle quam amarissimo coguntur. Ovid. 4. Pont. 2. 8. Quis mel Aristeo, quis Baccho vina Falerno, Triptolemo fruges, poma det Alcino? Adde Cic. 3. Fin. 10. 34.; Virg. 4. G. 163. et 213. et 4. En. 486.; Ovid. 1. Met. 112. et 5. Trist. 4. 30.; Horat. Epod. 2. 15.; Val. Flacc. 1. 63.; Justin. 13. 7. 10.; et Scribon. Compos. 154. — De variis mellis generibus V. Plin. 11. Hist. nat. 14. 14. Optimum est autem, quod sponte defluit sine ulla expressione, et Græce ακητος dicitur. V. ACETUM mel. Laudatissimum olim fuit, quod in Hymetto Atticæ monte nascebatur, cujus sapor dulcis quidem erat, sed ita tamen, ut acritudinem quandam haberet permixtam, gustu apprime jucundam, qualem in optimo quoque melle requiri ait Plin. 11. ibid. 15. 15. (39), nimirum ut ex dulci acre sit, γλυκὺ καὶ ἀκρὸν, dulce spiritoso. Hinc Cic. in Hortens. apud Non. p. 240. 31. Merc. Alterius ingenium sic dulce, ut acetum Egyptium, alterius sic acre, ut mel Hymettium dicimus. V. ACETUM. — Primum, qui mellis colligendi usum invenit, fuit quidam Gargoria, rex Cunctum in Hiapania, ad ostia Anæ fluvii, teste Justin. 44. 4. 2. In fabulis invenit dicitur ejus inventor Bacchus. Ovid. 3. Fast. 756. et 762. — Mos fuisse apud quasdam nationes, melle condire defunctorum corpora aervandi causa, colligit ex Nepot. Agesil. 8. et Colum. 12. R. R. 45. 4. — Mella petere in medio flumine, proverb. apud Ovid. 1. Art. am. 748. de eo, qui frustra querit, numquam inventurus: cercar maria per Ravenna.

II.) Translate. ¶ 1. Mel vox est blandientium. Plaut. Pæn. 1. 2. 152. Mea voluptas, meæ deliciae, mea vita, mea amenitas, meus ocellus, meum labelum, mea salus, meum salvum, meum mel, meum cor. Adde eund. ibid. v. 170. et 175. et alibi. Cælius apud Cic. 8. Fam. 8. Sempronium, mel ac delicias tuas. Adde Sidon. Ep. 9. 11. ¶ 2. Usurpatur de qualibet re suavissima. — a) Universalis. Horat. 1. Ep. 19. 44. fides enim, manare poetica mella Te solum. Id. 2. Sat. 6. 32. Hoc juvat et melli est. h. e. cordi est, placet, dulce est. — b) Speciatim mel mihi videor lingere, proverbialis locutione, de eo, qui summam in aliquo re voluptatem capit. Plaut. Cas. 2. 8. 21. — c) Item speciatim de suaviloquentia. Auct. Paneg. ad Pison. 64. Inclita Nestorei cedit tibi gratia mellis. Sic Plin. 4. Ep. 3. Homericis senis mella tibi profuunt. Adde Sil. 1. 15. 459.; et cf. Auson. Ep. 15. 5. et Quintil. 3. 1. 5. Ne parum hic liber mellis et absolute multum habere videatur. Confer etiam Plaut. Truc. 1. 2. 76. In melle sunt lingue sitæ vestrae atque orationes, lacteque: corda felle sunt lita atque acerbis aceto. R. linguis dicta dulcia datis, corda amare facillis amantes, si qui non danant.

MELAMPHYLLON, i, n. 2. μελαμύλλον, herba urbana et topiaria, crepidines marginum vestiens: a μέλας niger et φύλλον folium, propter foliorum nigredinem. Plin. 22. Hist. nat. 22. 34. (76). Eadem, dicitur acanthus, et pæderos. V. ACANTHUS et PÆDEROS.

MELAMPŌDION, ii, n. 2. μελαμπόδιον, veratrum genus nigri bellebori, ita dictum a Melampode Amythsonis nato, ut eum Ovid. 15. Met. 725. vocat, qui eo melancholicum humorem purgabat,

Præterque Argivorum regis filias furore liberavit. Vel dicitur ita a nigra radice, a qua et veratrum nigrum vocatur. Plin. 25. Hist. nat. 5. 21. (47).

MELAMPSYTHIUM, ii, n. 2. μελαμψύθιον, genus passi colore nigro: a μέλας niger et ψύθιον passum. Plin. 14. Hist. nat. 9. 11. (80).

MELANÆTOS, i, f. 2. minima ex genere aquilarum, viribus præcipua, colore nigricans (unde nomen, a μέλας, avos, niger et αἰετός aquila). Sola aquilarum fetus suos alit: ceteræ fugant: sola sine clangore, sine murmuratione. Plin. 10. Hist. nat. 3. 3. (6).

MELANCHŌLIA, æ, f. 1. malinconia, furore, μελαγχολία, atra bilis, nigra cholera, unus ex humoribus corporis animalium, qui sæpe homines in furorem agit. Cic. 3. Tusc. 5. 11. Græci volunt illi quidem, sed parum valent verbo: quem nos furorem, μελαγχολίαν illi vocant: quasi vero atra bili solum mens, ac non sæpe vel iracundia graviore, vel timore, vel dolore moveatur. Gell. 18. 7. Scitote, intemperiem istam, quæ μελαγχολία dicitur, non parvis, nec abjectis ingenii accidere. — Uterque Græce scripsit, quia Græca vox est usu et origine, a μέλας niger et χολή bilis. — At Latine scribit Cæli. Aurel. 3. Acut. 12. Melancholia est hydrophobica passio, sed ab hac quoque discernitur: siquidem tarda sit melancholia, acuta vel celeris hydrophobia. Hieronym. Ep. 2. 13. Qui humor vertitur in melancholiam. Isid. 16. Orig. 4. Melancholia dicta est eo quod ex nigri sanguinis fæce admixta sit abundantia fellis.

MELANCHŌLICUS, a, um, adject. malinconico, furioso, μελαγχολικός, qui nigra bile plurimum abundat. Cic. 1. Tusc. 33. 80. Aristotelea quidem ait, omnes ingeniosos melancholicos esse, ut ego me tardiores esse non moleste feram. Id. 1. Divinat. 38. 81. Aristoteles eos etiam, qui valetudinis vitio furent et melancholici dicerentur, censebat habere aliquid in animis præsagens atque divinum. Plin. 22. Hist. nat. 25. 64. (133). Melancholica insania. Id. 27. ibid. 12. 105. (130). Melancholicæ vertiginis. — Hinc

Melancholici, orum, m. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt qui melancholia laborant. Cæli. Aurel. 3. Acut. 13. in fin. Hydrophobica passio ex corporis necessitate descendit: quo fit, ut sit corporis passio, sed etiam anime occupet qualitate, tamquam in furiosis, vel melancholicis. Adde Theod. Priscian. l. 2. part. 2. c. 5. Sic Marcell. Empir. c. 20. p. 113. ed. Ald. Ad bilem atram generantes, quos melancholicos vocant. Adde Cæli. Aurel. 1. Acut. 4.

MELANCŌRYPHOS. V. ATRICAPILLA. MELANCRANIS, is, f. 3. μελαγκρανίς, genus juncei semen nigrum ferentis. Plin. 21. Hist. nat. 18. 69. (112): a μέλας niger et κρανίον caput. h. e. nigro capite. Ex hac planta solitus fuisse Baleares avas fundas conficere, narrat Strabo 3. p. 168.

MELANDRYUM, i, n. 2. μελάνδρυν. Plin. 9. Hist. nat. 15. 18. (48). de thynnis. Hi membratim cæsi, cervicæ ab abdomine commendantur, atque clidido, recenti dumtaxat, et tum quoque gravi ractu: cetera parte plenis palmentis sale asservantur. Melandrya vocatur casus (quam v. Sillig. om.) quercus assulis similitima. h. e. ideo melandrya vocantur, quia quernis assulis similia sunt. nam ὄρυς quercum, μέλας, avos, nigrum significat: et μελάνδρυν Græci medullam, seu intimum partem quercus, vocant. Ea porro Plinius haurisse putavit Schneiderus et his Xenocratis de alim. ex aquat. c. 35. Αὐχὴν μὲν γὰρ θύωνων γίνεται ὠμοτάριχος, κοιλία δὲ πρόσφατος μὲν ἐδωδῆμος, τὰ δὲ λοιπὰ μέρη μελάνδρυν διὰ τὴν ἐμψερῆσαν πρὸς τὰς μελανουσὰς τῆς δρυὸς σχίζας. Ideoque idem vore atque clidido, quæ apud Plin. loc. cit. leguntur, pro glossa docti hominis habuit, quum eadem potius a Plinio haurita videantur ab alio vetusto Græco scriptore; nam etiam Athenæus l. 7. p. 315. Τὰ κλειδιά thynnorum memorat, quæ seorsum salie bantur. V. CLIDION. Inter viliores cibos enumerantur a Martial. 3. 77. Teque juvant gerres, et pelle melandrya cana. V. ELACATA.

MELANĀ, æ, f. 1. livida, negrezza, μελανία, nigritudo cutis, livor: species vitiliginis colore nigro, et umbræ simili, ut Cels. 5. 28. n. 19. describit, et μέλας Græce vocat: a μέλας, avos, niger

Plin. 24. Hist. nat. 8. 29. (44). Pilulæ platani et lentiginem, et carcinomata, melanasque veteres emendant. Adde eumd. 26. ibid. 14. 88. (149).; at in hoc secundo loco Schneiderus ad Veget. 3. Veterin. 42. 1. pro melantias ex Codd. regis et editione princ. Parmensi malandrias legendum esse ait, quam lectionem Silligius in textum recepit.

MELANSPERMON, i, n. 2. μελανσπερμον a Græcis dicitur gith, a nigritia seminis: a μέλας, avos, niger et σπερμα semen. Plin. 20. Hist. nat. 17. 71. (183).

MELANTERIA, æ, f. I. μελαντηρία, creta sutoria, vel atiamentum sutorium. a colore sic dicta; a μέλας niger. Eâ veteres usi sunt in quibusdam medicaminum compositionibus. Scribon. Compos. 208. Cersussæ, æruginis, melanterias, quæ creta (al cerâ) sutoria dicitur, quia liquor calcolorum denigrantur. Melanterias Genitivus est Græcæ terminationis pro melanteriæ, μελαντηρίας. Cæli. Avul. 3. Acut. 4. Aliqui etiam melanteriam admisceant et thapsiæ succum (al. succi) obolos tres. Cf. Theod. Priscian. lib. 1. cap. 29. Omnes crepidines in calcaneis pix liquida illinita percurat. Quibus vero pili inhærentes molestiam fecerint, ferro subtili loca ante purganda sunt, et melanterium cum lotio pueri tritum apponendum. Melanterium est neutrum absolute, substantivorum more, usurpatum; quod confirmatur ex glossamate ad Eurip. Hec. 894. μελαντηρίω. — Jam vero Melanteria, h. e. creta sutoria apud Scribon., ni fallor, est unum idemque cum atramento sutorio, quo in conficiendis malagmaticis utendum esse præcipit Veget. 3. Veterin. 49. 3. et 64. Schneid., quodque in Hippiatr. p. 294. et 169. dicitur μέλαν καλλιγραφικόν; a Schneidero autem in Indice rerum et vocabulorum, sub v. Atramentum, Græcæ μελαντηρία, terra vitriolica (sic). Quum res ita sit, melanteria est Italorum vitriolo, Latinorum vero chalcanthum teste Marcell. Empir., qui c. 8. sect. 2. init. pag. 93. retro ed. Ald. ait: Ad lacrimas et tumores oculorum lippientium restringendos, atramentum sutorium, id est chalcanthum viride cyprinum tundes et cribrabis, et factum mollissimum pulverein ex ovi incocti albo, id est lacrima consperges, et facies collyria, quæ in umbra siccabis, atque inde palpebras inouges et tempora illines.

MELANTERIUM, ii, n. 2. V. voc. præced.

MELANTES, V. MELITITES 2.

MELANTHEMUM, i, n. 2. μελάνθεμον, herba eadem atque anthemis. Plin. 22. Hist. nat. 21. 26. (53). Sillig. ex optimis Codicibus legit melanthion.

MELANTHUM, ii, n. 2. μελάνθιον, herba eadem, quæ gith: ab ἄθος flos et μέλας, avos, niger. Plin. 20. Hist. nat. 17. 71. (182). Gith e Græcis alii melanthion, alii melanspermon vocant. Sic Marcell. Empir. c. 22. p. 118. ed. Ald. Melanthium, id est gith contere etc. Colum. 10. R. R. 245. gracillique melanthia grata cumino scil. quia gith nonnulli cumini speciem faciunt. V. et voc. seq. — Aliud est melanthium, quod Smyrniion etiam dicitur, quam vocem vide. Ita Forcellinus. At in voce SMYRNION nulla est melanthii mentio; et quidem recte. Fuerunt enim qui Smyrniis cognomen melanthio addiderunt decepti Catonis verbis, edente Ficorid, qui sic legebat R. R. 102. Melanthii acetabulum, quod medici vocant Smyrneeum, conterito in vini veteris hemina. At Schneiderus honorum Codicum et antiquarum editionum auctoritate fretus legit: Melanthii acetabulum, et quod medici vocant Smyrneeum, etc.: quod præstat; apud nullum enim scriptorem invenies melanthium et Smyrniion esse unum idemque, vel melanthio Smyrniis cognomen additum unquam fuisse. — V. et voc. præced.

MELANTHUM, i, n. 2. idem quod melanthium, seu gith. Seren. Sammon. 30. 574. Sumitur abrotanum, nec non et vile melanthium.

MELANCRUS, i, m. 2. μελάνκρουρος, occhiata, piscis saxatilis, caudam nigram habens: a μέλας nigra et οὐρά cauda, quod cauda, priusquam in rubescentes pinnas desinat, nigra notetur macula. Ennius apud Apul. de Mag. Melacrum, turdum, meulameque, umbramque marinam. Hic poeta priore loco usus est pede anapesto pro dactylo, ut et Virg. 1. G. 482. Flavianum rex Eridanus, camposque per omnēs. At el. Vahlen. leg.: Quid turdum, merulam, melanurum umbramque marinam Præterit? Ovid.

Haliect. 113. Quin laude insignis caudæ meloursus, et ardens Auratis murana notis. Meminere etiam Colum. 8. R. R. 16. S.; et Plin. 32. Hist. nat. 2. 8. (17). et ibid. 11. 53. (149). qui addit, ad nullos eum cibos, quibus insit hamus, accedere.

MELAPIMUM, ii, n. 2. μέλαπιον, genus mali cognitionem cum piro habentis: a μέλον pomum et πίον πύρον. Plin. 15. Hist. nat. 14. 15. (51).

MELAS, Ænos, n. 3. μέλας, species est vitiliginis nigri coloris apud Cels. 5. 28. n. 19., ubi modo Græce, modo Latice scribitur. V. MELANIA.

MELICULUM, i, n. 2. deminut. mellis, vox blandientis. Plaut. Cas. 4. 4. 14. Meum cuculum, melculum, verculum. Ita legit etiam Priscian. 3. p. 610. Putsch., quidam perperam melliculum pro melculum legunt. Id. Curr. 1. 1. 10. Egon apicularem opera congestum non feram, ex dulci oriundum, melculo dulci meo? Alii leg. melliculo. — Est etiam melculus, i, gen. masc., si ad uarem referas. Augustus in ep. ad Mæcenatem, apud Macrobr. 2. Saturn. 4. ante med. Vale mel gentium, melcule, ebur ex Etruria, laser Aretinum, etc.

MELÉ, es, f. I. μέλη, specillum, melotis, h. e. instrumentum chirurgicum, quo aliquid illinitur, vel fuditur, vel extrahitur, vel infunditur. Plin. Valerian. 1. 8. pag. 166. retro ed. Ald. Viridis rutæ folia scyphum plenum cum granis sinapis cochlear plenum teris; addis alborum (lege alboris) ovorum tantumdem, ut spissum sit non satis; et exinde linis penna, vel mellis (lege mele), sed non ea parte quæ dolet: hoc quum feceris, remediabitur. V. Μέλη in Thesaur. Ling. Græcæ, ubi plurima de hac re; et cf. SPATIOMELE in hoc Lexico. — De fortuna mele plur. num. et gen. neutr. a recto sing. melos, V. MELOS.

MELÉAGRIDES, um, f. plur. 3. Μελεαγρίδες, in fabulis suot sorores Meleagri, quæ quum ejus mortem misere delerent, io aves sui nominis conversæ sunt, ut est apud Hygin. fab. 174. et Ovid. 8. Met. 532. et seqq. Porro hæc aves sunt ex gallinaceo genere. De his Varro 3. R. R. 9. 18. Gallinæ Africanæ sunt grandes, variæ, gibberæ, quas μελεαγρίδας Græci. Hæc novissimæ in triclinium ganearium introierant et culina, propter fastidium hominum. Venenit propter penuriam magno. Plin. 10. Hist. nat. 26. 38. (74). Simili modo pugnant meleagrides in Bœotia. Africæ hoc est gallioarum genus, gibberum, variis sparsum: plumis: quæ novissimæ sunt peregrinarum avium in mensas receptæ, propter ingratum virus. Verum Meleagri tumulus nobiles eas fecit. Ex his Farron. et Plin. verbis colligimus. meleagrides et Africanas gallinas idem esse: et meleagrides dictas, quod ad Meleagri tumulum pugna re vise sint. Idem facere aves quasdam Iium ex Æthiopia quotannis advolantes, et ad Memnonis sepulcrum confligentes, ob id Memnonidas dictas. narrat Plin. ibid. 37. (74). Verum Colum. 8. R. R. 2. 2. eas ab Africanis distinguit: Africana est, quam plerique Numidicam dicunt, meleagrīdi similis, nisi quod rutilam galeam, et cristam capite gerit: quæ utraque sunt in meleagride cærulea. Propterea Scallig. ita distinguit verba Farron. Gallinæ Africanæ sunt grandes, variæ, gibberæ: quas μελεαγρίδας Græci, hæc novissimæ in triclinium etc. Hygin. fab. 198., in Class. Auct. T. 3. p. 68. ed. A. Mayo, eas vocat gallinas rusticanas. Sed quoniam tandem sicut meleagrides, magna est inter eruditos opinionum varietas. Certe negandum videtur, easdem esse ac gallinas Indicas, quæ ad nos et occidentali India, seu America primum allatæ, veteribus prius cognitæ fuerunt: ideoque sunt qui probabiliter putant, meleagrīdem esse quam nunc Germani perlühuhn, Galli poule de Guinée, Itali meleagride, et gallina di Faraone vocant. V. AFRICANUS in ONOM. G. Cuvier in nuperrima editione Parisiensi Plin. 10. Hist. nat. 26. 38. (74). putat, Africanas vel Numidicas aves easdem esse ac meleagrides, idemque ad eumd. ibid. 48. 67. (132) Numidicas a Colum. 8. R. R. 2. memoratas. fuisse varietatem io eadem meleagrīdem specie. Quam postremam sententiam confirmare mihi videtur Sueton. qui Cal. 22. Numidicas et meleagrīdes jungit. — Ceterum hæc vox in sing. numero legitur tantum apud Colum. loc. cit.

MELÉAGRIS, idis, f. 3. V. voc. præced.

MELÉS et Melis, is, f. 3. animal quadrupes ex agrestium felium genere. Varro 3. R. R. 12. 3.

Sæpta e maceris ita esse oportere in leporario, ut tectorio lacta sint, ne felis, aut melis, aliave quæ bestia introire possit. Plin. 8. Hist. nat. 38. 58. (138). Alia solertia in metu melibus: sufflatæ cutis distentu ictus hominum et morsus canum arcent. Grat. Cynege. 340. canaque e mele galeri. et ibid. 402. collaribus ergo Sunt oui iucifuga cristas inducere mellis Jussere. Martial. 10. 37. Venator capta mele superbus adest. Seren. Sammon. 48. 896. Nec spernendus adeps, dederit quem bestia melis. Al. leg. meles. Credunt multi, esse feram illam, quam nos tasso (quia δασύς pilosus est) vocamus, somniculosam, samt terra degentem, ut vulpes, vuisque inimicam, dentibus pugnacissimam, horrido pilo et invicto pluvii. Scribitur et mæles, aut mælis. V. MILLUS et TAXONINUS.

MÉLÉTĒ, es, f. I. μέλαι curæ est, herba est, quæ et chamæleon. Apul. Herb. 25. — NB. De nom. proprio V. ONOM.

MÉLIA, V. MÉLIS.

MELIACINUS, i, 2. Veget. 5. Veterin. 20. Schneid. Imponito malagma, quæ dicitur meliacinus, usque dum (jumentum) sanetur. Gesnero et Schneidero, quid hæc vox significet, non liquet.

MÉLICA, æ, f. I. V. MÉLICUS secundo loco.

MÉLICE gallinæ. V. MÉLICUS secundo loco.

MELICEMBALIS. V. ACTINOPHORA.

MÉLICERIS, idis, f. 3. μελικηρίς, Iava, ut Celsus interpretatur: a μέλι mel et κηρίς cera. Sunt melicerides abscessus et tubercula in cute, in quibus est pus crassum et flavum instar mellis. Plin. 21. Hist. nat. 20. 87. (151). Mellilotos contra meliceridas effiac. Habet et Cels. 5. 18. n. 18. et 7. 6., sed Græcæ. — In sing. num. Veget. 3. Veterin. 30. Schneid. Meliceris est tuber, in quo caro inspissata, quomodo in verrucis, invenitur.

MÉLICHLOROS, i, m. 2. μελιχλωρός, gemma duplicem in se colorem habens, parte melleum, et parte flavum seu luteum: a μέλι mel et χλωρός flavus. Plin. 37. Hist. nat. 11. 73. (191). At Isid. 16. Orig. 7. 15. Melichloros bicolor, ex una parte viridis, ex altera melli similis.

MÉLICHROS, dios, m. 3. μελιχρός, ὄπτος, gemma est inellei coloris: a μέλι mel et χρῶα color. Plin. 37. Hist. nat. 11. 73. (191). Colos appellavit chrysolithum aureus, chrysoprasum herbaceus, melleus melichrota. Sillig. vero ex optimis Codicibus legit: Colos appellavit drosolithum. Melichrus est melleus, cujus plura genera etc. Ipse namque obelo transcribit verba aureus, chrysoprasum herbaceus, quia hæc neque Codex Bamberg. habet, neque index agnoscit.

MÉLICHRUS, meliχρός, ους, mellis colorem habens: a μέλι mel et χρῶα color. Lucret. 4. 1153. Nigra melichrus est: immuoda et lætida acsmos. Rectius autem Græcæ scribitur. — Ceterum V. voc. præced.

MÉLICHRYSOS, i, m. 2. μελιχρυσός, gemma, quæ ex India mittitur, ex chrysolithorum genere, quasi per aurum sincero melle translucente. Plin. 37. Hist. nat. 9. 45. (128). Adde Isid. 16. Orig. 15. 6.

MÉLICRATUM, i, u. 2. μελικράτον, aqua mulsa recens, et vel cruda, vel decocta: a μέλι mel et κρῶανον misceo. Pelagon. Veterin. 8. a med. Fœnum melicrato asperge. Adde Veget. 3. Veterin. 15. sub fin.; Theod. Priscian. 1. 8.; et Isid. 20. Orig. 3.

MÉLICUS, a, um, adject. μελικός, ad cantum et carmen pertinens: a μέλος cantus et carmen, It. musicale. ¶ 1. Generatim. Lucret. 5. 335. modo organici melicos peperere sonores. h. e. citharædi, tibicines, fidicines, qui ad carmina tibæ, vel fidium sonos adhibent. Sic 2. 412. Ac musæa mele, per chordas organici quæ Mobilibus digitis expergefacta figurant. Capell. 9. p. 301. Et melicium recines modulatur tibia carmen. ¶ 2. Speciatim est lyricus, lyricus: quia lyrici poetæ ad lyræ, sozum carmina sua canebant. Cic. opt. gen. Orat. 1. 4. Poematia tragici, comici, epiæ, melici etiam, ac dithyrambici suum est genus diversum a reliquis. Capell. 1. p. 5. Canora modulatio melico quoque crepitabat appulsi. — Videtur tamen melicos a lyricis distinguere Ausonius, ubi ait Eayll. 4. 53. soccos aulæque regum Et melicos lyricosque modos præfando uocabis. — Ilinc

Melicus, i, m. 2. absolute, substantivorum more,

est poeta lyricus. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 24. 24. (89). et *ibid.* 56. 57. (192). Simonides melicus. *h. e.* qui scripsit egregium melios, ut ait *Phædr.* 4. 21. Erat autem natus in Ceo insula.

Melica, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, est idem atque ode, seu lyricum poemation, apud *Petron.* *Satyr.* 64.

MELICUS, a, um, adject. idem ac Medicus, *h. e.* ad Mediam pertinens. Melicum gallinarum genus laudat *Colum.* 8. *R. R.* 2. 4., *Paul.* *Diac.* p. 124. 10. *Müll.*, et *Plin.* (apud quem 10. *Hist. nat.* 21. 24. (48). Melici galli.), ita appellatum ab imperito vulgo, ut ait *ibid.* *Colum.*, quia revera Medicum dicendum est, ut est apud *Varron.* 3. *R. R.* 9. 19. ubi hæc habet: His (gallinis) quas Melicas appellanti falso: quod antiqui ut *Theſi.*, *Thelim* dicebant, sic Medicam, Melicam. Hæc primo dicebantur, quia ex Media propter magnitudinem erant alata, quæque ex his generata postea, propter similitudinem. Hæc *Varro*. — Porro exemplum non desunt I pro d positæ. Sic enim *Ulysses* ex *Ὀδυσσεύς*, lacryma a *δάκρυ*, delicare pro dedicare, cassitam pro cassidam, impediendum pro impedienda, apud *Paul.* *Diac.* Tamen *Colum.* loc. cit. imperiti vulgi esse ait, Melicæ pro Medicæ dicere. Itaque *ibid.* paullo post Medici generis gallinas dixit. — *Melicus* hæc ratione primam producet.

MELICUS, a, uni, adject. *Varro* in *Satyr.* *Memip.* quæ inscribitur Est modus matule, περί μέλις, apud *Non.* p. 146. 9., p. 545. 3. et 11. et 22. *Merc.* Dolia atque apothecas triticiarias, melicas, Calenas, obbas, et Cumanas calices. Al. leg. melicas Calenas sine commate interpositis. Melicæ, vel melicæ Calenæ sunt genus vasis vinarii vel poculi, fortasse in quo dulces potiones bibuntur, v. gr. mulsum: a μέλι mel. Al. intelligunt apothecas Calenas, in quibus Calenum vinum servabatur. Hæc *Forcellinus.* At *Oehlerus* aliter sensuit: ad allatum enim *Varronis* locum sic ait: Melicæ obbæ quæ sint, a nullo traditum est. *Forcell.* in Lex. refert melicas ad apothecas, et interpretatur apothecas vini mellitis plenas, quod ferri non potest. Multo probabilius videtur esse, melicas obbas idem esse poculi genus, quod μέλας appellat *Athæneus* *Deipnos*. xi. 486.: μέλας. Οὗτω καλεῖται τινὰ ποτήρια, ὅν μνημονεύει Ἀναξίππος ἐν Φρύατι. λέγων οὕτως: Σὺ δὲ τὴν μέλιν, Συρίσκε, ταυτηνὴ λαβών — ἐνεργον ἐπὶ τὸ μνήμῃ ἐκείνη (μαυδάνεις) — καὶ καταχρησ. — Ceterum inter Lexicographos non desunt, qui melica, æ, f. 1. substantivum nomen efferunt: quod minime probandum censeo: *Nomius* enim in eo libro, qui de generibus vasorum vel poculorum inscribitur, quem ter laudet allatum *Varronis* locum, et doceat quid sit dolium, quid obba, quid calix, melicas certe silentio non præterisset, nisi adjectivam esse vocem censisset.

MELILOTOS, i, f. 2. μέλιλωτος, herba croco similis, quasi dulcis et melles lutos. Dicitur etiam sertulla Campana, quod coronamentis adhiberi soleat, et in Campania frequentissima sit, It. meliloti, sertulla campana. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 11. 37. (63). Melilotus ubique nascitur: laudatissima tamen in Attica: ubicumque vero recens, nec candicans, et croco quam simillima: quamquam in Italia odoratior candida. *Id.* 21. *ibid.* 7. 18. (39). Aliqua arida diutius odore continent, ut melilotos. *Ovid.* 4. *Fast.* 440. Pars thyma, pars casiam, pars meliloton amat. Adde *Scribon.* *Compos.* 258.; *Pallad.* 11. *R. R.* 13. 8.; et *Feget.* 3. *Veterin.* 8. 1.

MELIMÉLA, drum, n. plur. 2. μέλιμα, poma mæstæ, sive dulcicia, quasi melles mala, pomi nani: a μέλι mel et μήλον malum. *Varro* 1. *R. R.* 59. 1. Quæ antea mæstæ vocabant, nunc melimela appellant. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 14. 15. (51). Mæstæ a celeritate mitescendi, quæ nunc melimela dicuntur a sapore melleo. *Horat.* 2. *Sat.* 8. 31. Post hoc me docuit, melimela rubere, minorem ad lunam detecta. *Martial.* 7. 25. Infanti melimela dabo, fatuasque mariscas. Meminit horum et *Colum.* 5. *R. R.* 10. 19. et 12. *ibid.* 45. 5. varia malurum genera enumerans. Iudic apte in nomine *Id.* *Martial.* 13. 24. Si tibi Cerropio saturata cydonia melle Patentur; dicas hæc melimela. licet. — Est et melimelum num. sing. apud *Isid.* 17. *Orig.* 7. Melimelum a dulcedine appellatum, quod fructus ejus mellis saporem habeat, vel quod in melle servetur, unde et quidam (*Martial.* 13. 24.) Si tibi Cerropio, etc. Ex

quo patet, melimela interdum esse cydonia melle condita, quorum succus vocatur melomeli. V. hæc vocem.

MELIMELUM, i, n. 2. Ἔ. voc. præced. ad fin. *MELINA*, æ, f. 1. μήλινη, subaudi crumena, nam vox adjectiva est, absolute, substantivorum more usurpata, et significat crumenam, sacculum, manticam scorteam, sacchetto o borsa di pelle a μήλον ovis, quia ex ovina pelle præcipue fiebat. *Plaut.* *Epid.* 1. 1. 20. Nisi si in vidulo, aut si in melina attulisti.

MELINA, æ, f. 1. subaudi potio, nam vox adjectiva est, absolute, substantivorum more usurpata, et significat potionem ex melle: a μέλι. *Plaut.* *Pseud.* 2. 4. 51. Murchinam, passum, defrutum, melinam promere. Est qui scribit mellinam.

MELINE, es, f. 1. herba eadem ac melisphyllon. *Philargyr.* ad *Virg.* 4. *G.* 63. Melisphylla herba est, quam, ut ait *Varro*, alii apiastrum, alii melinem appellant. *Varro* autem 3. *R. R.* 16: 10. Apiastrum, quod alii μέλιφυλλον, alii μελισσοφυλλον, quidam μέλιων appellant. V. ibi adnotata a *Schneidero*.

MELINUM, i, n. 2. μήλινον a μήλον malum. V. *MELINUS*, a, um.

MELINUM, i, n. 2. a Μήλος insula, est species coloris nativè candidi, a Melo insula una ex Sporadibus, ubi præstantissimum effoditur. In Samo quoque nascitur, sed eo non utuntur pictores propter nimiam pinguedinem. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 6. 17. (36). et *ibid.* 7. 31. (49). Adde *Virruv.* 7. 7., *Paul.* *Dig.* 32. 76. a med. et *Cels.* 2. 33., nisi malis hunc de unguento, aut oleo loqui. Inter pigmenta mulierum recenset *Plaut.* *Most.* 1. 3. 106. Non istanc ætatem oportet pigmentum ullum attingere, Neque cerussam, neque melinum, neque ullam aliam offusciam. — Hinc melinum alumen memorat *Scribon.* *Compos.* 226. et *Marcell.* *Empir.* c. 31. p. 132. ed. Ald. b. e. ab insula Melo. V. ALUMEN.

MELINUS, a, um, adject. μήλιος, ad malum cotoneum pertinens. *Cæc.* *Aurel.* 2. *Acut.* 37. med. Palmulæ nucleas tritæ cum oleo Hispano, aut myrteo, aut lentiscino, aut melino. *Id.* 2. *Tard.* 13. post init. Fomenta adhibenda (erunt) ex oleo viridi, aut roseo, aut lentiscino, aut melino, aut murtino. Sic *Scribon.* *Compos.* 256.; et *Theod.* *Priscian.* 1. 2. part. 2. c. 13. Melinum oleum. — Melinum emplastrum vel malagma; et Melinum vinum, V. infra melinum sub 3. — Hinc

Melinum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, 1. Subaudi oleum, est oleum ex floribus mali cotonei. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 6. 54. (103).

2. Item unguentum ex ipsis malis cotoneis, admixto omphacio, cyprino, sesamino, balsamo, junco, casia, abrotano. *Id.* 13. *ibid.* 1. 2. (11). 3. Est etiam color flavus, vel luteus, qualis est in malis cotoneis maturis. *Plaut.* *Epid.* 2. 2. 49. Cumatille, aut plumatille, cerinum, aut melinum. *h. e.* vestis eo colore tincta. Adjective *Emil.* *Macer.* c. 14. p. 231. ed. Ald. At leucamhemion foliis dependitur albis, Melinis crysanthemion. ubi serumdam producit malus prosodice auctor. Malini flores occurrunt apud *Plin.* 22. *Hist. nat.* 21. 26. (53). — Similliter melinum emplastrum et melinum malagma, μήλινη έμπλαστρος vel μήλιων έμπλαστρος, sic dictum (ut ait *Thestaur.* *Ling.* *Græce* in v. Μήλιος, η, ου) a colore mali cotonei: cujusmodi esse solet id, in quo serugo mediocriter coquitur, ut docet *Galen.* Videtur alia in *Thestaur.* loc. cit. *Cæc.* *Aurel.* 2. *Tard.* 1. n. 26. Utitur — et malagmatibus talibus, ex quibus est diachylon, atque Mænasium et diameliloton, et melinum simplex. *Id.* 2. *ibid.* 14. n. 211. Apponenda præterea extrinsecus emplastra, quæ in cicatricem ducere valeant, ut est melinum; ac deinde siccantia magis. Atque *eumd.* 5. *ibid.* 10. n. 117. Sic *Id.* 2. *Tard.* 1. n. 29. Apponentes etiam emplastrum ea, quæ restrictivæ virtutis a Græcis ενκριμα appellata sunt: vel si qua valent roncludere atque siccare fluentia, ut sunt vulnerum medicamina, quæ appellantur μέλανα. ubi legendum esse puto μήλινα vel Latine melina. — Hinc melinum absolute est etiam collyrium. *Inscript.* apud *Tôchon*, cachets des ocul. p. 81. n. 4. IVLI MYRRANI MELINEM AD CLARITATEM. — Fallitur autem *Forcellinus*, qui hoc refert melinum vinum apud *Varron.*; ut docet *Gell.* 13. 30.; ibi enim Codices omnes medium exhibent; melinum vero pro medium legerunt *Mæsius* et

Basilius vel glossemate aliquo, vel Græco *Mnesthei* vocabulo κρότος decepti; is enim a *Varrone* laudatur. Fuit revera et melinum vinum ita dictum non quod flavum vel subrufum colorem præ se ferret, sed quod ex malis cydoniis conficiebatur. *Cæc.* *Aurel.* 4. *Tard.* 3. ad fin. Item cibo danda alica cum vino melino, aut murtino aqua temperato. Adde *eumd.* 3. *ibid.* 2. a med.; et V. MELITES et MYRTITES.

MELIOR, us, G. ris, adject. comparat. anom. a bonus. V. BONUS.

MELIORATIO, ōnis, f. 3. (melioro), miglioramento, βελτιωσις, εὐπόνημα, refectio in melius. *Imp. Justin.* *Cod.* 4. 66. 2. et 3. et *ibid.* 2. 19. 24.

MELIORATUS, a, um. V. MELIORO.

MELIORESCO, is, are, n. inchoat. 3. (melior) melior fio, divenire migliore, βελτιωθῆμαι. *Colum.* 2. *R. R.* 10. 23. Atque glareosis sabulosisque arvis meliorescit. Al. rectius leg. melior exit. *Gloss. Philox.* Meliores o, βελτιωθῆμαι.

MELIORO, as, avi, atum, are, a. 1. (melior). Part. *Melioratus*. — Meliorare est meliorem redere, migliorare, βελτιωθῆναι. *Ulp.* *Dig.* 7. 1. 13. Siquidem permittitur ei meliorare proprietatem. Sic *Imp.* *Diocl.* et *Maxim.* *Cod.* 5. 71. 16. Melioratum prædium. *Novell. Theod.* tit. 26. Qui fundos inopes atque jejunos vix forte meliorare poterint. V. EMPHYTEUMA. *Ambros.* *Ep.* 9. 72. Christus enim nostrum est fundamentum, quod non eruratur, sed melioratur. *Id.* in *Ps.* 118. serm. 10. Meliorentur vasa aurea et argentea. Aude *Ennod.* *Ep.* 5. 6. et 6. 26.; et *Cassiod.* 8. *Variar.* 33., 9. *ibid.* 3. et alibi. V. DETERIORO.

MELIOSEM, antiquè pro meliorem. *Varro* 7. *L. L.* 27. *Müll.* Fædesum fœderum, plusima plurima, meliosem meliorem, asenam arenam etc. *Paul.* *Diac.* p. 264. 6. *Müll.* R pro S littera sepe antiqui posuerunt, ut majosibus, meliosibus, lasibus, festis; pro majoribus, melioribus, laribus, feriis.

MELIS, V. MELES, is.

MELIS, basta a ligno mali dicta. Ita *Paul.* *Diac.* p. 124. 13. *Müll.*, sed corrigunt eruditi ex *Hesychio*: melia, basta: a μέλις fraxinus: illam autem notationem a ligno mali idiculam esse et cum *Paulo* missam faciendam. Cl. *Müllerus* hæc adnotat: Hoc assumpsi, scilicet Homericum μέλισην, quod a poeta Romano in Latinum sermonem receptum fuisse et a grammatico male explicatum esse videtur. Non aliter sensit *Scalig.*

MELISPHYLLA, V. MELINE; et adde *Servium* ad *Virg.* 4. *G.* 63.

MELISPHYLLUM, i, n. 2. melissa, μέλισσοφυλλον, herba, quam *Virg.* 4. *G.* 63. et *Pallad.* 1. *R. R.* 37. enumerant inter eas, quarum sapor atque odor apibus est gratissimos. Hanc apiastrum vocat *Varro* (3. *R. R.* 16. 10.) teste *Servio* ac *Isid.* *Virg.* loc. cit. Trita melisphylla et cerinthæ ignobile gramen. A *Plin.* 20. *Hist. nat.* 11. 45. (116) dicitur melisophyllon, a μέλισσα apis et φυλλον folium, quasi herba apum; unde melisophyllum videtur per syncopen ab eo ductum. Addit autem 21. *ibid.* 9. 29. (53). venire etiam in coronamenta. Vocatur et citreago. Porro quod *Id.* 21. *ibid.* 12. 41. (70) et *Colum.* 9. *R. R.* 8. 13. seri sicut propter apes apiastrum, rosam, etc. melisophyllum, cerinthem, etc. per apiastrum his lucis intelligant agreste apium, quæ ab hac, de qua agimus, herba longe diversa est, et ipsa tamen apibus grata.

MELISSOPHYLLON, V. voc. præced.

MELITENSIS, e, adject. Melitens, ex Melita insula maris Africi, ut Melitensis vestis, *Cic.* 4. *Verr.* 72. 176. Nam extrinæcè uteribus ea insula celebris fuit, eodem teste 8. *ibid.* 46. 103. et *Sil.* It. 14. 250. Sic *Melitensis* rosa, qua factus erat pulvinus *Verris.* 7. *Verr.* 11. 27. in pretio fuit vel ob putritudinem, ut *Pæstana*: vel furtas, quia temporaria ceteris proveniatur, ut in calida regione. — *Melitensem* mitram habet *Varro* apud *Non.* p. 330. 27. *Merc.* — Hinc

Melitensia, tum, n. plur. 3. absolute, substantivum more. de Melitensi veste usurparunt *Lucret.* 4. 1423. et *Cic.* 4. *Verr.* 74. 103.

MELITES, æ, m. 1. μήλιτες οὖνος, a μήλον malum et speciatim malum cydoneum, est vinum ex malorum cydoneorum succo confectum, quod vinum melinum appellatur a *Cæc.* *Aurel.* 4. *Tard.*

3. ad fin. et 3. *ibid.* 2. a med. *V.* MELINUS, a, um. *Marcell. Empir. c. 27. p. 126. retro ed. Ald.* Succinum de cera silvatica exures, et de testa ostrei neque facies, paribusque mensuris pulverem tritum cum melite, aut cum vino austero candenti ferro calefacto libendum dysenterico dabis: mire proderit. *et parillo post. Rosæ silvaticæ barcas oblongas, rubicundas, maturas, impari numero, vel septem, vel x. tritas diligenter dabis laboranti dysenterico, ad potionis modum, cum melite styptico, vel vino vetere, si non febricitabit, vel cum aqua, si febricitabit. Confer eumd. c. 20. (de soluto stomacho et omnia rejicienti) p. 114. ed. Ald.* Vinis quoque utendum est satis stomacho utilibus, aut ex bacis myrti factis, aut ex malis cydoneis pressis, aut etc. Similiter *Cæli. Aurel. locis supra cit.* ait vinum melinum, aut myrtinum. *V. Plin. Valerian., qui 4. 42. hujusce vini conficiendi rationem tradit; et cf. Plutarch., qui Mor. p. 648. R. ait; Μηλίτας τινάς οι δὲ φοινικίνους οἴτους ποιοῦσιν.*

MELITINUS, a, um, adject. *μηλίτινος*, melleus, melle mistus. *Plin. Valerian. 3. 26.* Cera pituiti melitinae libra una. — De melitino lapide *V. MELITITES 2.* — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

MELITIS, idis, f. 3. *μηλίτις*, gemma colore mali cydonii: a *μηλον malum. Plin. 37. Hist. nat. 11. 73. (191).* At verba *meltis mali coloris*, quæ a vulgatis libris exhibentur, *Silligius* cum *Cod. Bambergensi* ne in indice quidem ea agnoscente omisit; suppositicia ea esse docet etiam inepte mutata constructio.

MELITITES, æ, m. 1. *μηλίτις* ¶ 1. Melitites, h. e. *μηλίτις οἶνος (V. ABROTONITES)* est genus potionis dulcis, ex melle et musto, idest ex congio mellis, et quinque congiis austeri musti, et cyatho salis una fervefactis. *Plin. 14. Hist. nat. 9. 11. (85). Sic Id. 22. ibid. 24. 54. (145)* Melitites quo fieret modo ex musto et melle, docuimus in ratione vini. Sacculus jam fieri nun arboris hoc genus inflationibus obnoxium; solebat tamen in veterum alvi causa dari in febre, item articulario morbo et nervorum infirmitate laborantibus, et mulieribus vini abstemiis. ¶ 2. Item lapis cinericii coloris, qui attritus, vel cum liquore contusus, liquorem dulcem emittit mellitumque, et ceræ mixtus eruptionibus, pituitæ, maculis corporis medetur: *μηλίτις λίθος. Plin. 36. Hist. nat. 19. 33. (140).* Melitites est vulgata lectio a *Dioscoride 5. 150.* fulta; optimi tamen Codices habent *Melitinus lapis*, et *Isid. 16. Orig. 4. 26.* exhibet *Melantes. V. Sillig. ad h. l.*

MELITON, i, n. 2. quædam vini species apud *Pitruv. 8. 3. 12.* ut habent vulgati libri: sed *Schneiderus Philandri* conjecturam secutus reposuit *Tmolitem*, a *Plinio* et *Galeno* pluribus locis memoratum vinum.

MELITOR, aris, etc. dep. 1. idem ac meditari. *Servius* ad *illud Virg. 1. Ecl. 2.* Silvestrem tenui Musam meditari avena. hæc habet: Meditari, cantas, quasi melitaris, d pro l posita: quod Græci *μελεω* dicunt, per *ἀντιστοιχον* melitor dixerunt Latini; l et d enim interdum sibi invicem cedunt, ut et *sella* pro *sedâ* dicitur a sedendo. *V. COMMELITO.*

MELITÆNA vel melitæna, æ, f. 1. *μηλίταινα*. ¶ 1. Est herba eadem ac *matrubium*, apud *apud. Herb. 45.* ¶ 2. Item est eadem ac *melissophyllon*, apud *Plin. 21. Hist. nat. 20. 86. (149).* Melissophyllon sive melitæna si perungantur alvi, non fugient apes.

MELITURGUS, i, m. 2. *μηλιουργος*, mellaris, qui mellificum exercet: a *μηλίτα apis* et *εργον opus. Varro 3. R. R. 16. 5.*

MELIUM. *V. MELLUM.*

MELIUS, adverb. *V. BENE.*

MELIUSCULE, adverb. deminut. (meliusculus) aliquando melius, aliquando meglio. — a) De valetudine. *Cic. 16. Fam. 5.* Volebam ad te Mariorem remittere, quem, quam meliuscule tibi esset, ad me mittere. h. e. quom convalescere aliquantum cœpisses. Fronto ad *M. Cres. 4. 12.* Meliuscule jam salere Faustiam nunciasti. — b) Generatim. *Plaut. Most. 4. 2. 51.* Vide sis, ne melluscule, quam sat fuerit. biberis. un poco più del bisogno.

MELIUSCULUS, a, um, adject. deminut. a me-

lior, aliquanto menor, aliquanto migliore. — a) De hominibus meliusculus dicitur, qui ex morbo aliquantulum convalescit. *Ter. Hecyr. 3. 2. 19.* Salvan' Philomena est? *PAM.* Meliuscule est. *Cels. 3. 22. in fin.* Qui meliusculus esse cepit, adijcere debet exercitationibus, fricationibus, cibos. — b) Generatim de rebus physicis et de abstractis. *Colum. 9. R. R. 3. 2.* Apes coloris meliuscule. *Est qui conjicit melleusculi. Seneca 1. Benef. 3. a med.* Gratiæ esse reate minores, quam *Horas*, sed meliuscule facie. *Plaut. Capt. 5. 2. 6.* Si eris verax, tua ex re facies: ex mala meliusculam. *Varro apud Non. p. 394. 10.* *Merc.* Nunc de te meliusculam spern habeo, qui etc. — Neutr. sing. numeri apud *Plaut. Curc. 4. 2. 3.* Meliusculum est monere.

MELIZOMUM, i, n. 2. *μηλιζωμων*, condimentum quoddam ex mellis despumati iuxta confectum, et refrigeriis viatoribus aptum. *Apic. 1. 2.*

MELLA, æ, f. 1. (mel). Extracto e ceris melle, ipsa cera minute resolvitur, et aqua fontana, vel caelesti maceratur: expressa deinde aqua colatur, et decoquitur, donec ad defrutri crassitudinem perveniat; et bene picatis lagenis conditur. Hæc mella appellatur, et adhibetur pro defrutro in condituris olivarum. *Hæc Colum. 12. R. R. 11. 1. et 2. Adde eumd. ibid. 49. 3.* Itali dicunt *melaggine.*

MELLACRUM, i, n. 2. (mel). *Non. p. 651. 21.* *Merc.* ita vocari nunc ait, quam veteres saram dixerat.

MELLARIUM, ii, n. 2. (mel). ¶ 1. Est locus, in quo apes nutriuntur, alvearium: *μηλιτροφορῆον. Varro 3. R. R. 16. 12.* *Μηλιτῶνας* ita facere oportet, quos alii *μηλιτροφορῆα* appellant, eandem rem quidam mellaria. ¶ 2. Item vas melli continendo. *Macrob. 1. Saturn. 12. V. BONA* dea in *ONOM.*

MELLARIUS, a, um, adject. (mel) ad mel pertinens. *Plin. 21. Hist. nat. 14. 48. (82).* Vasa mellaria, aut favos lavari aqua præcipiunt. — Hinc *Mellarius*, ii, m. 2. absolute, substantivorum more, est qui mellis opus exercet, *μηλιουργός. Varro 3. R. R. 16. 17.* Quam mellarium favum eximere possint. *Id. ibid. § 30.* Quom a mellarium id (apes) fecisse sunt animadversa etc. *Cf. Inscript. apud Henzen. 5091. A. FVFCIVS A. L. ZETHVS MELLAR. A. PORT. TRIGEM.*

MELLARIUS, ii, m. 2. *V. voc. præced.* in fin. MELLATIO, ðnis, f. 3. (mel) *μηλιτωσις*, mellis vindemia, quom mel eximitur. *Colum. 11. R. R. 2. 50.* Differenda est in mensem Octobrem mellatio. *Plin. 11. Hist. nat. 15. 15. (40).* Estiva mellatio. *Adde eumd. ibid. 16. 15. (41).*

MELLIS, a, um, adject. (mel) qui ex melle est, vel mellis dulcedinem refert, di melle, *μηλιτώδης*.

I.) Proprie. *Plin. 15. Hist. nat. 14. 15. (51).* Melleus sapor. *Id. 11. ibid. 16. 16. (45).* color. *Id. 25. ibid. 9. 70. (118).* Mellea crassitudo. *Id. 37. ibid. 6. 23. (89).* Melleæ sardoniches. h. e. mellei coluris. *Auson. Ephem. pareb. 12.* Melleum crustum.

II.) Translate est dulcis, suavis. *Apul. 6. Met. Aves* melleis modulis suave resonantes. *Id. Florid. n. 4.* Tibicen omnis vœculæ melleus modulator. *In fragm. Petron. 668. Burm.* Mellea purpureum depromunt ora ruborem. *Auson. epist. 19. sub fin.* Accessit tibi in artem poeticam inellea adulatio. *et epist. 17. in it.* Modo intelligo, quam mellea res sit oratio. *et Grat. act. ad. Gratian. 8.* Melleum equium. *Auct. incert. epithal. Laur. et Mar. 80.* Mellea tunc roseis bærescant basiæ labris.

MELLEUSCULUS, deminut. a melleus, pro meliusculus legendum quidam conjiciunt apud *Colum. 9. R. R. 3. V. MELIUSCULUS* sub b.

MELLICULUM, i, n. 2. deminut. mellis. *V. MELCULUM.* — Adjective. *V. MELLITULUS.*

MELLIFER, færa, ferum, adject. (mel et fero) *μηλιφόρος*, ferens mel. *Ovid. 15. Met. 383.* Melliferarum apium sine membris corpora nasci. *Claudian. 2. Rapt. Pros. 127.* Mellifer electis exercitus obstrepit herbis.

MELLIFICUM, ii, n. 2. (mel et facio) mellis opus, lavoro del mele, *μηλιουργία. Varro 3. R. R. 16. 13.* Ad mellificum aptissimum est thynnus. *Colum. 9. R. R. 13. 13.* Apes magis mellificis, quam fetibus student.

MELLIFICO, æ, are, a. 1. (mel et facio) mel facere, fare il mele, *μηλιουργέω, τιτθαβασω.* In quodam epigr. *Virg. apud Donat. in ejus Vita. Sic*

vos non vobis mellificatis apes. *Sic Venant. 4. carm. 11. 10.* Floribus æternis mellificatis apes. *Plin. 11. Hist. nat. 18. 19. (59).* Apum genera duo: aliarum, quæ in arboribus mellificat: aliarum, quæ sub terra. *Pallad. 5. R. R. 8. 1.* Si rariores (apes) videbuntur, in his locis mellificari utiliter non potest.

MELLIFICUS, a, um, adject. (mel et facio) ad mei conficiendum pertinens. *Colum. 9. R. R. 13. 14.* Ut apes ab opere mellifico avocatur etc. *et ibid. 8. 7.* Mellifici saltus et *ibid. mox.* Propter quom (apum penuriam) locum quoque non esse mellificum suspicabimur. *Sic Pallad. 5. R. R. 8. in it.* Sed loca mellifica indicant apes, si etc. *Coripp. 6. Johann. 338 de apib. vivoque fluenti Mellificum bibit agmen aquas.*

MELLIFLÜENS, entis, adject. (mel et fluo) qui mel fluit. Occurrit translate tantum de suaviloquentia apud *Auson. epist. 16. 14.* Mellifluentem *Nestora.*

MELLIFLÜUS, a, um, adject. (mel et fluo) mellifluens, mellifluo.

I.) Proprie. *Auven. Perieg. 468.* Antra mellifluus. II.) Translate de suaviloquentia. *Boeth. 5. metr. 2.* Homerus mellifluis oris. *Vet. Poeta apud Augustin. 3. de music. 7.* Quæ canitis sub antris Mellifluos sonores.

MELLIGENUS, a, um, adject. (mel et genus) qui est ejusdem generis ac mel, *μηλιγένης. Plin. 16. Hist. nat. 7. 10. (28).* De robore. Ferti et aliam luvulem pilulam cum capillo, verno tamen tempore melligeni succi. At *Silligius* legit *melliginis.*

MELLIGO, inis, f. 3. (mel) *μηλιγωμα, κήρωσις.*

I.) Proprie melligo est quod nondum mel est sed ad mellis naturam accedit, succus et lacrimis arborum, sive florum, quem apes devorant, postea ad alvos regressæ evomunt, operaque component. *Plin. 11. Hist. nat. 6. 5. (14).* Ceram ex floribus, melliginem et lacrimis arborum, quæ glutinum pariunt, salicis, ulmi, arundinis, succo, gummi, resino.

II.) Translate ponitur pro quocumque succo corescentis fructus adhuc atque immaturi. *Plin. 12. Hist. nat. 27. 60. (131).* In prima lanugine demittitur uva, ejusque melligo. *Harduin.* hæc paulo aliter explicat.

MELLILLA, æ, f. 1. deminut. mellis. Adhibetur in blanditiis. *Plaut. Cas. a. 1. v. 47.* Mea vita, mea mellilla, mea festivitas. *mia dolcezza.*

MELLINIA, æ, f. 1. potio ex melle: sed occurrit translate tantum et est res jucunda et dulcis. *Plaut. Truc. 4. 1. 6.* Hoc nimio magne mellis est mihi. *Alii leg. mellinæ. V. MELINA* secundo loco.

MELLITULUS, a, um, adject. deminut. a mellitus, melle saporis aliquidulatum habens, dulciculus: sed occurrit translate tantum. *Plaut. Cas. 4. 4. 19.* Corpusculum mellitulum! *Alii perperam leg. melliculum. Hieronym. Ep. 79. n. 6.* Puella ita suavis est et mellitula, ut honor sit omniū propinquorum. — Hinc absolute *Apul. 3. Met. Mea mellitula.*

MELLITUS, a, um, adject. (mel). Sup. *Mellitissimus 1. et II.* — Mellitus est melleus, aut melle conditus, *μηλιτώδης.*

I.) Proprie. *Varro 3. R. R. 16. 22.* Melliti favi. *Id. apud Gell. 13. 11.* Mellita bellaria. *Cf. Apul. 4. Met. dulciola. Horat. 1. Ep. 10. 11.* Pane ego jam mellitis potiore placentis. *Apul. 2. Met. Mellitum pulmentum. et 10. ibid. edulia. Sueton. Ner. 27. absorptio. V. MITELLITA. Plin. 36. Hist. nat. 19. 33. (140).* Succus dulcis mellitumque. At *Sillig. leg. melleumque. Cf. Marcell. Empir. c. 25. p. 121. retro ed. Ald.* Cythus floribus conclusis bene olentibus, id est mellito odore. *Plin. Valerian. 1. 2. in it.* Herbam cunitam in mellitissimo mulso triduo macerabis.

II.) Translate est suavis, jucundus, dulcis, soave, dolce: ad rem *Plaut. Pseud. 1. 2. 46.* Ubi isti sunt, quibus vos oculi estis? quibus vitæ? quibus delicia estis? quibus savia? mamilla? *mellitæ? Cic. 1. Att. 18.* Ut tantum quietis habeam, quantum cum uxore et Eliola et mellito Cicerone consumitur. *Sic M. Aurel. ad Fronton. 4. ad Cæs. (edente iterum A. Maio) ep. 6.* Valebis mihi, Fronto, ubi ubi es mellitissime. *et Apul. 5. Met. Mi mellite, mi marite. Cœtull. 3. 6.* Mellitus passer. *Id. 47. 1.* Melliti oculi. *Apul. 4. Met. Mellita suavia. et 2. ibid. Mellitissimum suavius. Petron. Satyr. 1. in fin. Melliti*

verborum globuli. *Apul. 5. Met.* Mellita cantus dulcedo.

MELLO, as, are, a. 1. (mel) mel facere, vel colligere. Legitur a quibusdam apud *Pallad. 7. R. R. 7.*; sed incerta animum ea lectio est. Profecto *Schneider.* hanc vocem rejicit.

MELLOPROXIMI ab *Impm. Honor. et Theod. Cod. 12. 19.* 5. dicuntur, qui insequenti anno futuri sunt proximi scriniorum. Est autem vox hybrida ex Græco μέλλω futurus sum, et Latino proximus. *Inscript. apud Murat. 890. 1. M. AVRETTIO AVG. LIB. ISIDORO MELLOPROXIMO A RATIONIBVS.*

MELLŌSUS, a, um, adject. (mel) melleus. *Cæl. Aurel. 2. Acut. 29.* Melliosa dulcedo.

MELLUM, i, n. 2. *V.* Millum.

MĒLO, ōnis, m. 3. genus cucumeris, rotunda et inali cotonei figura: a μήλον malum. *Pallad. 4. R. R. 9. ante med.* Nunc melones serendi rarius: distent inter se semina pedibus duobus, etc. Semina mulso et lacte per triduum inaceranda sunt: hinc suaves efficiuntur: odorati autem, si eorum semina multis diebus inter rosæ folia sicca mergantur. *Capitulin. Albin. 11.* Nam et quingentas ficas passariæ jejunum comedis, et centum persica Campana, et melones Ostiensis decem etc. *Vopisc. Carin. 17.* Vini plurimum effudit: inter poma et melones natavit. *Trebell. Gallien. 16.* Uvas triennio servavit: biennio summa melones exhibuit. Adde *Arnob. 2. 59.* Ex his appareat, melones in deliciis fuisse. An vero sint, quos Florentini vocant poponi, nos Patavini meloni, negat *Casaubon. ad cit. loc. Capitolini:* ignotos enim hos toti antiquitati fuisse. Alii contra sentiunt, inter quos *Salmas. ad Solin. p. 958.* Videntur autem iidem esse cum melopeponibus, de quibus mox.

MĒLO, onis, f. 3. est ovis et capra. *V. Isid. loc. cit. in MELOTE.*

MELŌCARPON, i, n. 2. herba alias aristolochia. *Apul. Herb. 19.*

MĒLODE, es, f. 1. eadem ratione, qua ode, es, est dulce carmen. *Terentian. de pedib. p. 244. Putsch.* et apud *Rufin. de metr. com. p. 2721. Putsch.* Optimus pes (creticus) et melodis et pedestri gloriæ. Sicut qui melodia per syncope dictum putant pro melodia a melodia, repugnantibus *Sanctio et Van Lennep;* quorum sententiam confirmat *Venant. 9. carm. 7. 13.* Cur mihi injungis lyricas melodas, Voce qui rauca modo vix susurro?

MĒLODES, is, adject. μελωδης, qui dulcia carmina cantat. *Sidon. 9. Ep. 15. in carm.* Proculus melodes insonare pulsibus. Alii leg. melodis, ut sit a melodus: at nihil mutandum. Usurpat enim tamquam cognomen R. feminin. in *Inscript. apud Gruter. 1157. 3. MNEMOSYNE MELODES.* Vocem confirmat *Viterius Sidon. Syracus. inter Puet. Lat. min. T. 2. p. 246. ed. Wernsdorf.* Cannâ Altimo, Thyrsis stipulâ, Theon ore melodas. *Ita Cudez Voss. et Scriverius;* at *Wernsdorf. legit melobus.* — *Cl. Furlanetto* huc retulit *lorum Venant. cit. in voce præced., arbitratus* τὸ melodas esse a melodes substantivè more usurpatum.

MĒLODĪA, æ, f. 1. μελωδία, melodia, concentus, melos. *Capell. 9. p. 306.* Nec mora, et ecce quædam suavitas intentata aulicæque dulcedinis cantus insonat, ac melodiæ ultra cuncta rerum oblectamina recinentes auditum mirantium complevere divùm. *Diomed. 3. p. 471. Putsch.* Ex hac dicitur tenores et numeros sonosæ, sicut in cantibus demonstratur, hoc est melodiis. *Keil.* vero Græce leg. μελωδίας. Sed paullo post ipse *Keil.* Latine hanc vocem exhibit *ibid. p. 472. Putsch.* Ut duabus longis melodiis, quasi dupliribus et jugibus votis prospera deorum voluntas firmaretur. *Cassiod. 1. Hist. Eccl. 2. a mel.* Veluti si quis melodiæ compositor propter utilitatem peregrini soni alias chordas plectro discurrat, aut super eas, quæ sunt, alia adiciat.

MĒLODĪCUS, a, um, adject. μελωδικός, ad melodium pertinens, melodioso. *Cassiod. S. Hist. Eccl. 6.* Harmoniosè Banilianus quædam cantica componens, et impietate melodiæ suavitali permissens.

MĒLODĪNA, drum, n. plur. 2. melodiæ, concentus. *Varro apud Non. p. 49. 33. Merc.* Si quis melodinis sit οὐός λυράς, Præsepibus se retinet torrensibus. *Alii aliter leg. Quum* Mercurus et *Codd. Guelf. et Lugd. habeant* melodinist onos vel melo-

din is tonos, ingeniosa est conjectura Canteri (Nov. Lect. 5. 22.), qui legit μελωδιν εστ' ὁ λ.

MĒLŌDUS, a, um, adject. μελωδός, suaviter sonans, vel canens. *Auson. Profess. 15. 7.* Te fabulantiem non Ulixes Inqueret, Liquit canentes qui melodas virgines. *h. e. Sirenas.* Tō melodas potest esse a melodes, is; item vlderī Accusativus a melode, es, qui a v. canentes regatur. *Prudent. 9. Cathemer. 1.* Da, puer, plectrum, choreis ut canam si delibus Dulce carmen et melodium, gesta Christi insignia. *V. et MELODES.*

MĒLŌFŌLIA, drum, n. plur. 2. vox hybrida a μήλον malum et folium, mala, quibus folium unum, aliquando et geminum erumpit e latere medio. *Plin. 15. Hist. nat. 14. 15. (52).*

MĒLŌMĒLI, n. μελωμελι, liquor mulsæ saporis ex cydoneis malis melle conditis, et in lagena servatis: cujus conficiendi rationem docet *Colum. 12. R. R. 47. 3. Schneid.* Alii leg. melimeli minus recte. *V. MELIMELA.* Hinc etiam apud *Cæl. Aurel. 3. Tard. 2. a med. pro melimelon* legendum est melomeli. *V. Schneider. ad Colum. loc. cit.*

MĒLŌPEPO, ōnis, m. 3. μελοπέπων, genus cucumeris; de quo ita *Plin. 19. Hist. nat. 5. 23. (67).* Cucumeres, in fistulam flore demisso, mira longitudine crescunt. Ecce quum inaxime nova forma eorum in Campania provenit, mali cotonei effigie. Forte primo natum ita audio unum; mox semine ex illo genus factum: melopeponas vocant. Non pendunt hi, sed humi rotundantur. Mirum in his, præter figuram coloremque et odorem, quod maturitatem adepti, quamquam non pendentes, statim a pediculo recedunt. Hæc *Plin.* Porro dicti sunt a μήλον malum, propter figuram, et πέπων ονος, maturus, a sole excoctus, a πέπων coquo, propter maturitatem.

MĒLŌPHYLLON, i, n. 2. herba eadem ac millefolium. *Apul. Herb. 88.*

MĒLŌPEŪIA, æ, f. 1. μελοποιία, est habitus modulationis effectæ; ut dicitur *Capell. 9. p. 326.*, ubi tres ejus species recenset. Est a μέλος cantus et ποιησῶ facio. In eo autem melopeia differt a melo, ut docet *Capell. ibid.*, quod melopeia est habitus modulationis effectæ, melos est actus acuti aut gravioris soni; itaque modulatio est soni multiplicis melo expressio: sive, ut ait *Aristid. p. 29. f. Meib.*, melodia est cantus indicium, επαγγελία μελους, melopeia vero est habitus effectivus, εἰς ποιητικῆ.

MĒLOS, i, n. 2. μέλος. In versu Persii allato infra sub prima syllaba produci videtur imitatione Græcorum, qui vocalem brevem liquidæ præpositam producant. *Homer.* in hymno Mercurii, v. 498. corriguit, Πηκτροῦ περιρρηγίς κατά μέλος, ἢ δ' ὑπὸ κάλον. At versu statim sequenti produxit, Γμερσὲν κοναβήσε. *Δεός δ' ὑπὸ μέλος ἄεισε.* At ex *Vet. Scholiast. ad Pers. loc. cit.* in aliis est nectar. Cave imiteris, et *V. Martial. 9. 12. — Masculino gen.* Cato apud *Non. p. 213. 16. Merc.* Omnes qui loquuntur, habere debent quosdam melos. *Parnvius apud eund. ibid.* Fremitu concidi melum. Adde *Varron. apud eund. ibid.* — Ceterum melos est suavis sonus, cantus, carmen (*1. canto, melodia, verso; Fr. chant;* *Hisp. canto, melodia;* *Germ. süsser Ton, Lied, Gesang;* *Angl. song, melody, harmony, verse, music, a song, tune, lay.*). Occurrit — a) In sing. nuni. Navius apud *Non. loc. cit.* Suave unum melos. *Accius apud Cic. 2. Nat. D. 35. 89.* Silvani melo Consimilem ad aures cantum et auditum refert. *Cato apud Non. p. 77. 7. Merc.* Melos alterum in cantibus est bipartitum: unum, quod est in aasa voce: alterum, quod vocant organico. *Horat. 3. Od. 4. 1. dic, age, tibia Regina longum Calliope melos.* *Pers. prol. extr.* Corvos poetas, et poetrias picas Cantare credas Pegasus melos. *Terentian. de metr. p. 2412. Putsch.* Auctor et ductor melorum, qui duas lreves habet. *h. e. pes pyrrichius, nempe hōnōr.* et *Anibros. Hymn. Pasch.* Meli dulcissimi non promere. — b) In plur. num. mele positione Græca, τὰ μέλη. *Lucret. 2. 412.* Ac musæa mele, per chordas organici quæ Mobilibus digitis eterpfecta figurant, et *ibid. 504.* et cygnea mele. *Inscript. apud Grut. 854. DOCTA SONARE MEL.* — Mela positione Latina. *Auson. Parental. 27.* Cui brevia mela modiflca recino. — In quo melos differat a melopeia, *V. in MELOPŪIA.*

MĒLOSMOS, i, m. 2. herba eadem ac polion, apud *Apul. Herb. 57.*

MĒLOTA, æ, et

MĒLOTĒ, es, f. 1. μηλωτή, pellis caprina, subintelligitur enim δορά pellis: a μήλον, ου, τό, quod de ovibus et capris usurpatur: hinc *Schol. in Homer. hymn. in Apoll. 50. καὶ γὰρ αἴγας μήλα λέγουσιν. Isid. 19. Orig. 24. 19.* Melote, quæ etiam pera vocatur, pellis est caprina, a collo pendens, præcinctæ usque ad lumbos. Est autem habitus proprie necessarius ad operis exercitium. Fiebat pius, ut quidam asstant, de pelliculis melonom, unde et melotæ vocatæ sunt. *Vulgat. interpr. Paul. ep. ad Hæbr. 11. 37.* Circueiunt in melotis, in pelliculis caprinis. *Hieronym. Ep. 108.* Et capriani pelliculam, quam melotem (lege meloten) vocant. *Amobros. Ep. 7. 59.* Siquidem eodem momento, quo ille (*Acholius Episcopus*) adhuc elevabatur (*h. e. in cælum*) velut quodam melotidis (lege melotes) suæ demisso amictu, sanctum Anysium discipulum suum induit, et snis vestivit infulis sacerdotii. *V. et Paulin. Nolan. loc. cit. in MASTRUCA.*

MĒLOTIRON, i, n. 2. μελωσίρον, herba, quæ et vitis alba dicitur, cujus foliis utebantur in coronamentis. *Plin. 21. Hist. nat. 9. 29. (53). et 23. ibid. 1. 16. (21).*

MĒLOTIS, idis, f. 3. μηλωτὶς, specillo, specillum, instrumentum chirurgicum. *Pelagon. Veterin. 31. ante med.* Quancumque melotidem, vel spathomelem miseris, ibit per ipsam fistulam. *Cæl. Aurel. 2. Tard. 3.* Ipsam quoque cavernam (*auris*) involuta lana per melotida oleo calido tinctam paulatim penetramus, atque illic lana derelicta, feramentum detrahimus. et 5. *ibid. 4.* Confirmabitur apprehensio lapidis generati (*in vesica*) adhibita melotide. *Id. 1. ibid. 4.* Tum collectum (*in ore et faucibus*) huiorem detrahimus appositione digiti, aut læne, aut spongice melotidi involutæ. *Itc legendum puto:* vulgati libri perperam exhibent melote *V. hanc voc.*

MĒLTON meliorem dicebant. *Paul. Diac. p. 122. 3. Müll.* ubi *Scaliger* scribendum putat meliom.

MĒMŌCYLON. *V. MIMŌCYLON.*

MEMBRANA, æ, f. 1. (membrum). *Membranum, i, n. 2.* etiam usurpatur ab *Isid. loc. cit. in CROCO,* ut et dicitur membranulum pro membranula — Ceterum membrana est pellis exterior, quæ membra tegit, pellicula, tunica, ὑμέν, διάρς (*11. pelle, membrana, pellicola, pellicina;* *Fr. membrane, pellicule, dont les membres sont couverts;* *Hisp. membrana, la piel delgada;* *Germ. d. Haut, d. Häutchen über den Glieder;* *Angl. a membrane, thin skin that covers the members, any thin skin.*)

1.) Proprie. — a) Generatim de animalibus. *Lucret. 4. 57.* Et vituli quum membranas de corpore summo Nascentes mittunt. *Cic. 2. Nat. D. 57. 142.* Natura oculos membranis tenuissimis vestivit. *Lucan. 9. 773.* Dissiluit stringens uterum membrana, fluitante viscera. *Cels. 8. 4.* Membrana cerebri. *meninge, meningē.* Sic *Id. 8. 3.* Neque periclitemur, ne mucrone cerebri membrana ledatur. et *moz.* Donec fiat auditus, per quem membrana custos immittitur: *μηνοροφύλακα* Græci vocant. et *Scribon. Compos. 206.* Facit hoc emplastrum ad detectam membranam tegentem cerebrum. *Plin. 11. Hist. nat. 23. 33. (96).* Membranis cervice volant. et *ibid. 39. 94. (228).* Membranis volant fragilibus insecta. — b) Speciatim de euvulis anguinarum, spoglia. *Ovid. 7. Met. 272.* Squamea Glycyphili tenuis membrana cheydrī. *Lucan. 6. 679.* Lilyci membrana ceraste.

11.) Translate. ¶ 1. Usurpatur de tenuioribus ligni lamellis, frugum et pomorum tunis, etc. *Plin. 15. Hist. nat. 22. 24. (88).* de nucæ juglandæ. Bifide putaminum carinæ, nuculoatque alia quadrupartita distinctio, lignæ intercurrente membrana. *Id. 16. ibid. 14. 25. (65).* de tibia. Inter corticem ac lignum tenues tunicæ multiplici membrana. *Id. 15. ibid. 23. 25. (92).* de rastaneis. Proxima corpori membrana et in his et in iucibus saporem, ni detrabatur, infestat. et *ibid. 28. 34. (112).* Crusta teguntur glandes, cute uvæ, corio et membrana Punica. Sic *Cæl. Aurel. 4. Tard. 3. ad fin.* Mali Punici grana cum ea tenuioribus membranæ exsiccata. *Rursus Plin. 29. Hist. nat. 3. 11. (63).* Membrana putaminis ovi. *Id. 18. ibid. 7. 10. (53).* Millium et panicum indēfensa membranæ continentur. *Id. 19. ibid. 6. 34. (111).* Tenuissimis Mem-

branis velatur allium. ¶ 2. De pelle detracta animalibus, et arte polita in uam scribeodi, aut pingendi, et compactos in volumen libros vestiendi, *pergamena*, *cartapepera*. *V.* PERGAMENUS. *Quintil.* 10. 3. 31. Scribi optime ceris, in quibus facillima est ratio delendi: nisi forte visus lobrior membranarum potius usum exigit: quæ ut iuvant aciem, ita crebra relatione, quoad intinguntur calami, morantur manum, et cogitationis impetum frangunt. *Martial.* 14. 7. cujus lemma *Pugillares membranei*. Esse puta ceras, licet hæc membrana vocetur: Delebis, quoties scripta novare voles. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 21. 21. (85). In luce inclusam Iliada Homeri carmen in membrana scriptum tradit Cicero. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 2. Sic raro scribis, ut toto non quater aono Membranam poscas. *Petron.* *Satyr.* 115. Membranæ ingenti versus ingerere. *Catull.* 22. 6. cbaræ regie, novi libri, Novi umbilici, lora rubra membrana Directa plumbo, et pumice omnia æquata. *Tibull.* 3. 1. 9. Lutea sed niveum involvat membrana libellum. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (63). de *Parrhasio*. Multa graphidis vestigia exstant in tabulis ac membranæ ejus, ex quibus proficere dicuntur artifices. Cf. *Sueton.* *Domit.* 10. Quod depictum orbem terræ in membranæ, contionesque regum ac ducom ex Tito Livio circumferret. *Ammian.* 18. 6. Notarum figuris membrana scripta. Adde *Hieronym.* *Ep.* 43. ¶ 3. De qualibet superficie, membranæ modo contegente. *Lucret.* 4. 93. tenuis summi membranæ coloris Quum jacitur, etc.

MEMBRANACEUS vel membranacijs, a, um, adject. (membrana) ad membranam pertinens, membranoso, *μεμβρανῶς*. ¶ 1. Est membranæ constans. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 61. 81. (168). Vespertilio, cui membranacæ pinnæ uni. *Inscript.* apud *Gruter.* 174. 7. LEGAVIT PUGILLARES MEMBRANACEOS OPERCVLIS EBORIS. *Cassiod.* 2. *Hist. Eccl.* 16. Membranacel codices. ¶ 2. Item membranæ similis. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 31. 55. (126). Quibusdam cortex membranaceus, ut viti, arundini.

MEMBRANARIUS, ii, m. 2. qui membranas parat. *Gloss. Philoz.* Membranarius, *διφραγερτικός*. *Edict. Dioclet.* p. 20. Membranario in... one pellic Pergamene.

MEMBRANEUS, a, um, adject. (membrana) membranæ constans, membranaceus, di membrana. *Ulp. Dig.* 32. 56. Codices membranei, vel cbaracæi, vel eborei. *Martial.* 14. 7. in lemna-te. Pugillares membranei.

MEMBRANŪLA, æ, f. 1. deminut. a membrana (*V.* et voc. seq.), parva membrana, membranuzza.

1.) Proprie. *Cels.* 8. 4. ante med. Ne quid ex ipsa membranula, quæ sub cute calvariam cingit, super os relinquatur. *periosteo.* et 7. n. 13. extr. Membranula oculi. *Marcell. Empir.* c. 16. p. 108. retro ed. *Ald.* Ventriculi gallinacæ membranula, qua sordes aqualiculi continentur. *Cels.* 7. 1. et 14. dixit membranulas, quas nunc anatomici nervos appellant, scil. ductus spirituum.

II.) Translate de scriptoriis et librariis. *Cic.* 4. *Att.* 4. Librariolis imperes, ut sumat membranulam, et qua indices fiant. h. e. pergamenam, in qua librorum tituli inscribantur, et exterius pittacii modo alligantur. *Scævola Dig.* 32. 104. Quæ membranulis mea manu acceptis continebuntur.

MEMBRANŪLUM, i, n. 2. deminut. a membranum, membranula. *Apul.* 6. *Met.* Hirudinis tenue membranulum circumdedit.

MEMBRANUM, i, n. 2. *V.* MEMBRANA init.

MEMBRATIM, adverb. (membrum) per membra singula, *μελῶδες* (h. a. *membro a membro*; Fr. *membre par membre*, de *membre en membre*; Hisp. de miembro en miembro; Germ. von Glied zu Glied; Angl. limb by limb, in pieces, piece-meal).

1.) Proprie. *Lucret.* 3. 527. sæpe hominem paulatim cernimus ire, Et membratim vitalem perdere sensum. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 11. 67. (107). Nunc peractis malis, quæ membratim sentiuntur, dicemus de his, quæ totis corporibus grassantur, in casum. *membro*. Similliter *Cæsar. Aurel.* 1. *Tard.* 1. a med Nisi (ægrota) sit ex superioribus ad inferiora membratim deductis manibus deficiendus. Rursus *Plin.* 9. *Hist. nat.* 15. 18. (48). Thynti

membratim cæsi, cervicæ et abdomine commendantur. in pezzi. et 28. *ibid.* 7. 20. (70). Divisi membratim abortus. *Ammian.* 19. 8. Membratim discerptus. *Id.* 31. 8. Lacerare aliquem membratim.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est singillatim, per partes. *Varro* 1. *R. R.* 22. 3. Membratim enumerare. h. e. singillatim. *Cic. Partit. orat.* 35. 121. Narratio accusatoris erit quasi membratim gesti negotii auspicio narratio. *Plin.* 12. *Hist. nat. præfat.* 1. (1). et 25. *ibid.* 11. 83. (132). Animalium naturæ generatim membratimque ita se habent. in generale e in particolare. ¶ 2. Speciatim de oratione usurpat, et est incise, per brevem periodi membra. *Cic. Orat.* 63. 212. et 67. 223. Incisim membratimque dicere. *Quintil.* 9. 4. 126. Ubi cumque acriter erit et instanter pugnaciterque dicendum, membratim cæsinique dicemus. Adde *eumd.* *ibid.* § 127.

MEMBRATUS, a, um, *V.* voc. seq.

MEMBRO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Membratus*. — Occurrit passive tantum membrari et est per membra formari, *διαφραγερται*. *Censorin.* de die nat. 11. Quinque et triginta diebus infans membratur. *Dracont.* 2. 78. Qui nasci dignatus homo membratur in alvo. *Id.* 1. 262. Pennantur (ova) membrata globis, animantur, anhelant.

MEMBRŌSUS, a, um, adject. (membrum) magnis membris instructus: occurrit speciatim tantum pro eo, qui magno instructus est membro virili, *Comp. Membrosior* apud *Auct. Priap. proem.* Sed ruber hortorum custos membrorior æquo.

MEMBRUM, i, n. 2. pars corporis animalis, ut pes, manus, caput, aures, nasus etc. *μέλος, κῶλον* (h. a. *membro, parte*; Fr. *membre du corps*; Hisp. *miembro, parte del cuerpo*; Germ. d *Glied des Körpers v. Menschen und Thieren*; Angl. a *member, limb*).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cic.* 3. *Fin.* 5. 18. Jam membrorum, id est partium corporis, alia videntur propter eorum usum a ostura esse donata, ut manus, crura, pedes etc.; alia quasi ad quendam ornatum, ut cauda pavoni, plumæ versicolores columbis, viris mammae atque barba. *Lucret.* 3. 475. Denique cur, hominem quum vini vis penetravit Acri et in venas discessit diditus ardor, Consequitur gravitas membrorum? præpeditur Crura vacillanti? tardescit lingua? etc. *Virg.* 9. *Æn.* 490. Quo sequar? aut quæ nunc artus avulsaque membra Et funis lacerum tellus habet? *Quintil.* 8. 3. 75. Ut medici alienatam moribus membra præcidant. *Id.* 2. 4. 6. Protinus omnibus membris expressus infans. *Sueton.* *Vesp.* 20. Statura fuit quadrata, compactis firmisque membris. *Id.* *Aug.* 72. Immanium belluarum ferarumque membra prægrandia. *Horat.* 2. *Sat.* 8. 86. Mazonomo pueri magno discerpta ferentes Membra juvenis. *Ovid.* 15. *Met.* 383. Mellilerarum aplum sine membris corpora nasci. — Sic de statu et picturis. *Quintil.* 2. 1. 12. Statum membra. *Id.* 7. *proem.* 2. Neque enim, quamquam fuis omnibus membris, statura sit, nisi colloctur. *Id.* 12. 10. 5. Plus membris corporis (*Zeuxis*) dedit. et 11. 3. 46. Sine quo, qui singulis pinxerunt coloribus, ne membris quidem suas lineas dedissent. — In quo membra differant ab artibus, *V.* in fin. hujus voc. — Scæpiissime membra pro toto corpore usurpantur. *Plaut. Amph.* 5. 1. 66. Mihi horror misero membra percipit dictis tuis. *Ter. Adelph.* 4. 4. 3. Membra metu debilia sunt: animus timore obstupuit. *Virg.* 6. *Æn.* 642. in gramineis exercent membra palæstris. et 4. G. 438. defessa membra componere. *coicarsi, adaptarsi.* *Horat.* 1. *Od.* 1. 21. nunc vidi membra sub arbute Stratus, nunc ad aquæ lece caput sardæ. *Id.* 2. *Sat.* 2. 81. dare membra sopoti. *Ovid.* 3. *Amor.* 7. 78. ponere membra toto. *Sil.* II. 7. 287. erigere membra cubili. *Id.* 1. 307. Concidit exarti medius per viscera telli; Effusisque simul prærupto ex aggere membris etc. ¶ 2. Δ: *ἀντονομαστικῶν* membrum positum pro mentula. *Auct. Priap.* 70. 17. Hujus et Alcinoi miras est filia membra. ¶ 3. *Membrum genitalis* dicitur etiam unus e testiculic. *Colum.* 7. *R. R.* 11. 2. Mediam cutem, quæ intervenit duobus membris genitalibus, rescindito. h. e. duobus testiculic.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim membra transferuntur ad significandas partes ejusque rei: sic — a) Membra dicuntur partes domus, navis, vel alius physicæ rei. *Cic.* 3. *ad Q. fr.* 1. 1. Nec habere poterat adjuncta cubicali et ejusmodi membra. *Colum.* 1. *R. R.* 6. 1. de villa. Modus autem membrorumque numerus aptetur universo coascepto. *Plin.* 2. *Ep.* 17. Adhæret dormitorum membrum, transitu interjuncte etc. *Ovid.* 1. *Trist.* 2. 12. Parcite quassatæ solvere membra ratis. *Pallad.* 1. *R. R.* 35. sub fin. Totius vineæ membra. h. e. vites. *Ammian.* 15. 7. Vulgus omne, paullo ante confertum, per varia urbis membra diffusum evanuit. per vari luoghi o parti della città. Sic *Id.* 20. 6. Membra oppidi. *Sueton.* *Aug.* 48. Reges socios non aliter universos, quam membra partesque imperii, curæ habuit. Cf. *Ammian.* 18. 5. Membra reipublicæ. et 25. 9. civitatis. — b) De abstractis et præcipue de scientiis. *Cic.* 1. *Nat. D.* 4. 9. Omnes philosophiæ partes atque omnia membra tum facillime noscuntur, quam etc. *Colum.* 10. *R. R.* *proem.* sub fin. Multa sunt ejus quasi membra, de quibus aliquid possumus effari. le parti di questo trattato. Sic *Quintil.* 2. 10. 1. Majorum (operum) quasi membra atque partes. Adde *Ammian.* 16. 5. — c) Poetica sunt illa *Ovid.* 4. *Trist.* 10. 47. Ponticus heros, Bassus quoque clarus Iambo. Dulcia convlctus membra fuere mei. et *Sil.* II. 2. 309. Respice — Egates Illyæque procul Bulteotia membra. h. e. Pænos in classe militantes post acceptam ad Egates insulas cladem. ¶ 2. Speciatim de parte orationis, aeu periodi longiore: nam brevior incisum dicitur. *Cic.* 4. *Hevenn.* 19. 27. Membrum orationis appellatur res breviter absoluta, sive tollis sententiæ demonstratione: quæ denuo alio membro orationis excipitur. *Id.* *Orat.* 62. 223. et 66. 223. Quæ Græci κόμματα et κῶλα nominant, nos recte incise et membra dicimus. *Id.* 3. *Orat.* 49. 190. Sæpe carpenda membris in notioribus oratio est: quæ tamen ipsa membra sunt numeris vincienda. *Quintil.* 9. 4. 123. Membrum est sensus numeris conclusus, sed a toto corpore abruptus et per se nihil efficiens. Adde *eumd.* 9. 4. 22. et alibi.

Homonyma. Differunt membra ab artibus, qui proprie commissuram nexuque membrorum significant; vel sunt ossa cum nervis: membra vero carnes, quibus artus conteguntur. *Plaut. Men.* 5. 2. 102. Ut ego hujus membra, atque ossa, atque artus comminam illo scipione. *Virg.* 5. *Æn.* 422. Et magno membrorum artus. Promiscue tamen aliquando usurpantur. *Ovid.* 1. *Amor.* 7. 53. Exanimis artus et membra trementia vidi. *V.* ARTUS. — Differunt præterea ipso usu, quia membra transferuntur ad significandas partes domus, navis etc., artus non item.

MEMECYLON, *V.* MIMECYLON.

MEMET, *V.* EGO.

MEMINENS, entis. *V.* voc. seq. sub 1. I.

MEMINI, isti, isse, defect. 3. Pro præsentibus et imperfectis in omnibus modis habet præterita, quæ, ut in notis, odi, cæpi, pro præsentibus ponuntur et explicantur. — Part. *Meminens* in fin. — Ratione habita etymol. voluit esse ab obsolete *meno*, quod a *μναι*, geminatione primæ syllabæ: certe est ab etymo *men*, a quo et *mens*: et *meminisse* est recordari, memoria tenere, in memoriam redire, et, ut ait *Seneca Ep.* 33. a med., rem cummissam memoria custodire. *μνηστικῶς* (h. a. *ricordarsi, rammentarsi*; Fr. se souvenir, se rappeler; Hisp. *recordar, traer á la memoria, recapacitar la memoria*; Germ. *sich erinnern, gedenken, eingedenk sein, an etwas denken, nicht vergessen, sich an etwas erinnern, wohl wissen*; Angl. to remember, keep in mind, call to recollection, recollect).

1.) Proprie occurrit — a) Cum Genitivo. *Ter. Eun.* 4. 7. 34. Faciam, ut hujus loci dieique melique semper memineras. *Cic.* 13. *Fam.* 75. Minus videbor meminisse constantiæ tuæ. *Liv.* 3. 61. Adsulecterat sibi potius fidere, quam meminisse ignominiam decemvirosum ductu acceptæ. *Justin.* 11. 5. 9. Nec belli periculumque, sed divitiarum memineras. Cf. *Virg.* 3. *Æn.* 201. Ipse dlem noctemque negat discernere cælo, Nec meminisse viæ media Palinurus in unda. *Val. Flacc.* 1. 773. meminuit patenti læti. non si dimentico di vendicare la

morte del genitore. — Similiter cum Genitivo personæ, ut *Ter. loc. cit. Cic. 5. Fin. 1. 3.* Vivorum meminî: nec tamen Epicuri licet oblivisci. *Id. 4. Ferr. 54. 136.* Ac non solum erat administer istius cupiditatum; verum etiam ipse sui meminerat aque. *et 15. Pam. 17. extr.* Et amabo te, quum dabes posthac aliquid domum litterarum, mei memineras. — b) Cum Accusativo rei. *Plaut. Merc. 5. 4. 51.* Suam quisque homo rem meminit. *quæp. Id. Truc. 3. 2. 71.* Is est honos homini pudico, meminisse officium suum. *Ter. Phorm. 2. 3. 41.* Si meministi id quod olim dictum est, subjice. *Cic. 6. de republ. 10.* Quum omnia ejus non facta solum, sed etiam dicta meminisset. *Id. Planc. 33. 80.* Qui patriæ beneficia meminerunt. *Id. 4. Acad. (2. pr.) 33. 106.* Omnia meministi Seyron Epicuri dogmata. *Virg. 9. Ecl. 45.* numeros memini, si verba tenerem. Adde *Accium, Turpilius, Varron. et al. apud Non. p. 500. 6. Merc.; Nepot. Att. 11.; et Ovid. Heroid. 15. 43.* — Similiter cum Accusativo personæ, sed tunc Infinitum aliquod subintelligendum videtur, præcipue si personæ nomini adjectivum accedat, ut apud *Plaut. Truc. 2. 1. 10.* Nos divitem eum meminimus, atque iste pauperes nos. *h. e. fuisse.* Sic *Cic. 5. Ferr. 82. 190.* Itaque hoc est, quod multi fortasse fecerunt: et ita multi, ut illi, quos innocentissimos meminimus, aut audivimus, non fecerint. *Id. 5. Phil. 6. 17.* Cinnam memini, vidi Sullam. *h. e. memini me vidisse ac novisse Cinnam, sui contemporaneo.* Sic *Id. Amic. 2. 9.* Memineram Paulum, videram Gallum. *Id. 3. Orat. 50. 194.* Antipater ille Sidorius, quem tu probe meminisset. *et 2. Fin. 20. 63.* L. Thorius Balbus fuit, Lanuvinus; quem meminisse tu non potes. *Cf. Ovid. 3. Met. 444.* Equem, quum vestræ tot agantar sæcula vitæ, qui sic tabuerit, longo meministi in ævo? — c) Cum Ablativo et præpos. *de. Plaut. Asin. 5. 2. 84.* De palla memento, amabo. *Cic. 15. Att. 27. extr.* De Herode et Mettio meminero, et de omnibus, quæ te velle suspicabor modo. *avò memoria.* — d) Sequenti propositione relativa. *Plaut. Aulul. 3. ff. 6.* Qui habent, meminere sese unde oriundi sient. *Cic. Amic. 1. 2.* Meministi, quanta hominum esset admiratio. *Phædr. 5. 7. Ludis,* non satis memini, quibus. *et 3. 2.* Memini, qui panem dederit. — e) Sequenti part. ut. *Ter. Phorm. 1. 4. 47.* Meministi, olim ut fuerit vestra oratio? *Horat. Epod. 10. 3.* Ut horridis utrumque verberet latus Auster, memento, fluctibus. *Colum. 11. R. R. 2. 55.* Meminisse autem oportebit, ut per hos et Augusti mensis dies — frondem pecudibus cædamus. *et 8. ibid. 17. 6.* Verum meminisse oportebit, ut rivis — præfugantur ænei foraminibus exiguis cancelli. Sic cum part. ut *et ne, Marcell. Empir. c. 15. p. 107. ed. Ald.* Chartam lino colligabis colloque suspendes, meminerasque, ut mundus hæc facias, et ne tertia manu scriptura tangatur. — f) Sequenti part. quum. *Cic. 7. Fam. 38.* Memini, quum mihi deslere videbare. — g) Cum Infinito: et quidem — Cum Infinito præsentis, etiam si de re præterita sermo sit. *Ter. Andr. 2. 5. 17.* Ego illum vidi virginem: forma bona memini videre. Adde *Plaut. Epid. 4. 1. 13.* Similiter *Cic. 9. Fam. 16. 8.* Memini, te mihi Phæmæ cænam narrare. *mi ricordo, che tu mi raccontavi.* *et Deiot. 14. 38.* Memini, tuisdemere verbis ad me te scribere. *Id. 3. Fam. 8.* Non meminisse, ullum tempus laudandi, aut locum dari. *h. e. datum esse.* *Id. 1. Legg. 4. 13.* Et a primo tempore ætatis juri studere te memini, quum ipse etiam ad Scævola ventitarem. *Virg. 9. Ecl. 52.* sæpe ego longos Cantando puerum memini me condere soles. — Cum Infinito præteriti. *Cic. 13. Fam. 72.* Peto, ut memineras, te omnia mihi cumulate recepisse. *Id. Rosc. Am. 42. 112.* Meministi, me ita distribuisse initio causam etc. *Id. 2. Fam. 16. 3.* Memini in hoc genere gloriam solitum esse familiarem nostram, Q. Hortensium, quod nunquam bello civili interfuisset. *Virg. 4. G. 125.* memini — Corycium vidisse senem. *Liv. 34. 36.* Solos (*Ætios*) obtrectasse gloriam suam, quum liberaret Græciam, meminerat. *Sueton. Domit. 12.* Interfuisse me adolescentulum memini, quum etc. *Plin. 3. Ep. 18.* Me recitasse memini. — Imperativus modus verbi memini occurrit cum Infinito præsentis temporis, ut apud

Plaut. Epid. 5. 1. 51. Memento mihi suppetias ferre. *Sueton. Cal. 29.* Memento, omnia mihi licere. *Id. Gramm. 10.* Hylen nostram aliis memento commendare. *Cic. 2. Cat. 3. 5.* Mementote, non tam exercitum illum esse nobis, quam hos, qui exercitum deseruerunt, pertimescendos. — Ceterum Imperativus modus sequentibus etiam formis effertur. *Plaut. Curc. 1. 3. 54.* Facito, ut memineras. *Id. Stich. 1. 1. 46.; et Ter. Haut. 3. 2. 39.* Fac, memineras. Sic *Sall. Cat. 45.* Fac, cogites, in quanta calamitate sis; et memineras, te virum esse. *Plin. 18. Hist. nat. 25. 56. (214).* Legentes tantum memineras, brevitatis gratia, quum Attica nominata fuerit, simul intelligere Cycladas insulas. — h) Absolute. *Cic. Mur. 20. 42.* Cui placet, obliviscitur: cui dolet, meminit. *Forcellinus* addit etiam illud *ejusd. pro leg. Manil. 16. 47.* Quam (*felicitem*) præstare ut se ipso nemo potest, meminisse et commemorare de altero possumus. Ceterum *Phædr. 4. in fin.* Pulcre meminero. — Sæpius in responsionibus. *Plaut. Pers. 2. 1. 8.* Potin' ut taceas? potin' ne moneas? memini et scio et calleo. *Ter. Andr. 5. 6. 12. ca.* Tuus est nunc Chremes: facturum, quos voles, scio esse omnia. *PAM.* Memini: atque adeo longum est, nos illum expectare dum exeat. *Horat. 1. Sat. 3. 67.* Certe nescio quid secreto velle loqui te Ajebas mecum. — Memini bene, sed meliori Tempore dicam. — A Poetis non raro interseritur ad animi motum significandum. *Ovid. 5. Met. 385.* Lassa revertetur (*memini*) Stymphalide silvâ. *Id. 15. ibid. 160.* Ipse ego (nam memini) Trojani tempore belli Panthoiles Euphorbus eram. *et 3. Fast. 473.* Dicebam (*memini*) perjure et perfide Theseu. Adde *Tibull. 1. 3. 25.* — i) *Meminisse* substantivi modo de ipsa memoria. *Lucret. 4. 766.* Præterea meminisse jacet languetque sopore. — l) *Meminens, entis,* est Particip. exigui usus. *Livius Andronicus* apud *Priscian. 11. p. 922.* *Putsch.* Memineus Varro corde volutat. *Auson. Profess. 2. 4.* Vivis adhuc ævi, quod perit, memineus. *Sidon. 2. Ep. 10. ad fin.* Sisque oppido memineus, quod etc. *Id. 4. Ep. 12.* Naturæ memineus et professionis oblitus. Ad *de eumd. ibid. Ep. 3. ad fin. et 6. Ep. 3. et 7. Ep. 8.*

11) Translate. ¶ 1. Significat mentionem facere, commemorare, *far menzione;* metonymia. *Cic. 2. Phil. 36. 91.* Meministi ipse de exulibus: scis, de immunitate quid dixeris. *Quintil. 11. 2. 16.* Neque omnino hujus rei meminit usquam poeta ipse. *Sueton. Cæs. 9.* Meminerunt hujus conjunctionis Tanusius Geminus in historia, M. Bibulus in edictis, C. Curio pater in orationibus. — Huc referri potest et singulariter illud *Apul. 9. Met.* Nam ipse gratias gratias asino meo memini, quod me suo celatum tegmine — multiscium reddidit. *h. e. gratias verbis ago, scil. fateor me multum debere asino meo.* ¶ 2. Transferatur ad res inanimas. *Lucret. 4. 152.* Nam neque, uti vestem, patris est transire, neque autem Scindi; quam meminit levor præstare salutem. *Lucan. 5. 108.* dedit ille minas impellere belli, Ut Salamœiacum meminit mare.

MEMNŌNIA, æ, f. i. gemina est, de qua hæc *Plin. 37. Hist. nat. 10. 63. (173).* Memnonia qualis sit non tractatur. *At leg. Memnonia, at Memnonia.*

MEMNŌNIDES, um, f. plur. 3. aves Memnonis, de quibus *F. in v. MELEAGRIDES Plin. 10. Hist. nat. 26. 37. (74); et Ovid. 13. Met. 819.*

MEMOR, ōris, adject. (*memini*). *Hic et hæc memoris et hoc memore* ab antiquis præferrebat, in quo testis est *Caper*, antiquitatis doctissimus inquisitor, inquit *Priscian. 7. p. 772. Putsch.* — *Id. Priscian. 6. p. 699.* testatur habuisse Comparativum *Memioris*. — *Memor* est qui meminit, animo retinens, non oblitus, *primum* (*h. e. ricordo, memore;* Fr. *qui se souvient, qui se rappelle;* Hisp. *que recorda, que trae à la memoria;* Germ. *eingedenk, sich einer Sache erinnernd;* Angl. *mindful, remembering*).

1.) Proprie. ¶ 1. Generativus usurpatur — 1.) De hominibus, et raro admodum de brutis animalibus; et quidem — a) Cum Genitivo rei, rufus quis meminit. *Ter. Andr. 1. 5. 46.* Unum hoc scio, hanc meritam esse, ut memor esses sui. *ella fu tale, da meritare che tu ti ricordi di lei.* *Cf. Virg. 6. Æn. 664.* Quique sui memores alios fe-

cere merendo. *Horat. 3. Od. 27. 13.* Sis licet felix ubicumque mavis, Et memor nostri, Galatea, vivas. *Cæs. 1. B. C. 13. extr.* Se eorum facti memorem fore pollicetur. *Sall. Cat. 61.* Audacius aggredimini, memores pristina virtutis. Sic *Nepos Hann. 12.* Memor pristinarum virtutum. *Id. Att. 16.* officii. *Cic. 2. leg. Agr. 8. 21.* Gratum ac memorem esse beneficii. *Liv. 2. 47.* Memor pugnae et 26. 8. rei. *Ovid. 11. Met. 380.* admissi. *Sueton. Galb. 4.* sacrificii. *Id. Vesp. 14.* offensarum. — De brutis. *Virg. 4. G. 156.* Venturæque hinc memores (*aves*), æstate laborem Experiuntur et in medium quæsitâ reponunt. *Id. 12. Æn. 533.* hunc crebro super ungula pulsu Incita, nec domini memorum procecat equorum. *ubi nota* Genit. plur. nom. — b) Sequenti Relativo. *Horat. 2. Sat. 6. 97.* Vive memor, quam sis ævi brevis. *Quintil. 11. 2. 13.* Memor, quo ordine quisque discubuerat. *Val. Flacc. 4. 396.* Nec, qua vaile, memor, nec, quo se vertice sistat. — c) Cum Infinito. *Plin. 25. Hist. nat. 3. 7. (25).* Memor Lucullum perisse. *Sueton. Aug. 28.* De reddenda republica cogitavit: primo post oppressum statim Antonium, memor objectum ab eo sibi sæpius, quasi per ipsum staret ne redderetur. — d) Absolute. *Ter. Adeph. 2. 2. 43.; et Cic. 13. Fam. 25.* Memorem et gratum esse. *Plancus apud Cic. 10. Fam. 24.* Malo præsens observantia, indulgentia, assiduitate memorem me tibi probare. *Quintil. 4. 2. 91.* Mendacem memorem esse oportet. *proverb., de quo F. in MENDAX I. — 2.)* De abstractis et aliis, quæ præcipue ad hominem referuntur: hæc *Forcellinus* inter translata recensuit. *Lucret. 2. 542.* memori mandatum mente tenere. *Ovid. Heroid. 13. 66.* Signatur memori pectore nomen habe. *et ibid. 20. 98.* Et vocem memori condidit aure tuam. *Id. 3. Amor. 14. 41.* Sit modo, non feci, dicere lingua memor. *Id. 3. Trist. 12. 48.* memori rumorem voce referre. *Id. 1. Pont. 4. 56.* Iuræque diis memori debita ferre manu. *Id. 4. ibid. 2. 7.* Carmina non data sunt memorem testantia curam. *Virg. 1. Æn. 8.; et Ovid. Heroid. 21. 9.; Liv. 9. 29.; et Sil. It. 13. 71.* Memor ira. *Sil. It. 3. 65.* amor. — Et cum Genitivo. *Tibull. 3. 2. 25.* Et nostri memores lacrimæ fundantur eodem. *Liv. 3. 36.* Si quis memorem libertatis vocem aut in senatu, aut in populo misisset. *Id. ibid. 69. T.* Quinctium orationem memorem majestatis Patrum, concordiaque ordinum et temporum in primis habuisse. *Cf. eumd. 4. 48. et Id. 7. 31.* At præces Campanorum, responsum senatus amicitia Sannitium memor, deditionem postremo factam, Sannitibus exponeret. *Id. 1. 28.* Primum ultimumque illud supplicium apud Romanos exempli parvi memoris legum humanarum tuit. *in cui si dimenticarono, si obliarono le leggi della umanità.* *et Id. ibid. 32.* Medium erat in Aneo ingenium, et Numæ et Romuli memor. *h. e. particeps, metonymia.* Possis etiam interpretari, medium ingenium, quod et Numæ et Romuli in memoriam revocabat; atque ita hunc locum ad inferiorem n. II. transferre. — Tribuitur et rebus inanimis. *Horat. 3. Od. 14. 18.* Et radam Marsi memorem ducti. *h. e. qui bello Marsio repositus fuit, atque adeo ejus meminisse potest.* ¶ 2. Speciatim de eo, qui memoria facultate pollet, *che ha buona memoria.* *Cic. 3. Orat. 50. 194.* Tantumque hominis ingenio ac memoris valet exercitatio, ut ruc. *Id. 3. Herenn. 16. 29.* Quare et illis, qui naturæ memores sunt, utilis hinc erit institutio. *Id. Brut. 88. 302.* Hortentius memur et (*Orellius* de hac lectioe dubitat: an pro et legendum eorum?) quæ essent dicta contra: quæque ipse dicitur. *Attulo ante dixerat § 301.* Primum memoria tanta, quantum in nullo cognovisse me arbitror, ut etc. Hoc adjumento ille tanto sic utebatur, ut sua et commentata et scripta, ex nullo referente, omnia adversariorum dicta meminisset.

II) Translate usurpatur de iis, quæ in memoriam nos fecerunt alicuius rei, seu quæ ejusmodi rei memoriam servant. *Horat. 1. Od. 13. 12.* puer furens Impressit memorem dente labris notam. *Id. 3. ibid. 11. 51.* nostri memorem seputero Scæne querelam. *Val. Flacc. 4. 314.* sic et memori noscere sepulcro. Rursus *Horat. 4. Od. 14. 1.* Quæ dura patrum quæve Quiritium Plenis honorum mu-

meribus tuas, Auguste, virtutes in ævum Per titulos memoresque fastos Æternæ? *Ovid. 8. Met. 744. Tabellæ memores. Id. 2. Pont. 7. 33. Per scribere aliquid memori versu. Id. 4. Met. 190. Exigit iudicii memorem Cythereia pœnam. — In multis votivis lapidib., qui in v. MINERVA in ONOM. indicantur, *memor* epitheton Minervæ est. — *NB.* De cognom. Rom. *F. ONOM.**

MEMORABILIS, e, adject. (memoro). Comp. *Memorabilior* sub *A.* — Memorabilis est memorari dignus; et quidem — a) Raro admodum est simpliciter dici dignus, vel qui dici potest, *da diri.* *Plaut. Curc. 1. 1. 8.* Istuc quidem nec bellum est, nec memorabile. *Ter. Andr. 4. 1. 1.* Hocine credibile est, aut memorabile, tanta recordia iunata cuiquam, ut siet etc. — b) Sæpe est memorandus, commemorabilis, memoria et laude dignus, *memorable, αξιομνημόνευτος, λόγιμος. Ter. Heaut. 2. 3. 73.* Facinus magnum et memorabile. *Sic Sull. Jug. 81.* Egregium atque memorabile facinus. *Cic. 13. Phil. 19. 44.* Cujus memorabilis ac divina virtus lucem affert reipublicæ. *Id. 2. ad Brut. 7.* Res a te gesta memorabilis et pæne caelestis. *Id. Amic. 1. 4.* Maxime memorabilis Lællii et Scipionis familiaritas. *Liv. 38. 53.* Vir memorabilis, bellicis tamen magis, quam pacis artibus: memorabilior prima pars vitæ, quam postrema fuit. *Virg. 3. Æn. 583.* namque etsi nullum memorabile nomen Fœmicea in pœna est, nec habet victoria laudem, etc. *Ovid. 4. Met. 416.* Tum vero totis Bacchi memorabile Tlebis Numen erat. *Colum. 1. R. H. 1. 4.* Multos memorabiles auctores comperi perasum habere etc. *Sil. It. 11. 172.* Memorabile letum. *Sueton. Tib. 8.* Memorabilis vox. *Id. Cal. 31.;* et *Justin. 2. 7. 5.* Hujus viri inter multa egregia illud memorabile fuit. *Adde Justin. 1. 8. 12. Sic Plin. 9. Hist. nat. 60. 86. (183).* Multo memorabilius dixerim Id, cujus etc. *Tibull. 2. 1. 57.* Huic datus a pleno memorabile munus ovili Dux pecoris hircus.

MEMORACULUM, i, n. 2. memoria, monumentum. *Apul. de Mag. Dixi,* me sanctissime tot aarorum signa et memoracula custodire. *Id. paulo ante de iisdem hæc habet:* Eorum quædam signa et monumanta tradita mihi ex sacerdotibus sedulo conservo.

MEMORALIS, e. *V. MEMORIALIS.*

MEMORALITER, adverb. (memoralis) in modo memorabilem, *memorabilmente.* *Venant. 5. carm. 5. 147.* Annuat Omnipotens, Innoç memorabiliter ævo, Ut tu laus illi, laus sit et ille tibi. *Adde eumd. ibid. 4. 20.*

MEMORALIS, i, m. 2. (memoralis) qui memorialia scribit, notarius. *Gloss. Philoz. Ἰστορικὴ ματογράφος,* actarius, memorialis.

MEMORANDUS, a, um. *V. MEMORO.*

MEMORATIVUS, adverb. memoriter, memorando. Afferitur, nullo tamen auctore laudato, a *Diomed. 1. p. 402. Putsch.* Rectius vero *Keil.* pro *memorativum* habet *membratum.*

MEMORATIO, ðnis. f. 3. (memoro) memorandi actus, commemoratio, *commemorazione.* *Corn. Gal. 1. 291.* Durs salis miseris memoratio prisca bonorum. *Sic Cæsar. Aurel. 3. Tard. 5. in fin.* Semper enim memoratio passionum tristes ac mesti necessario fiunt ægrotantes. *Id. 5. ibid. 2. in.* Specialiter autem veterum pertransfendo errores, vanum puto atque prolixum quod de podagricis scripserunt —, quom sufficit communis materiarum memoratio suprascripta. *h. e. mentio.* Sic confirmatur lectio apud *Arnob. 3. 40.* Penates deos Consentes et Complices Etrusci ajunt et nominant, quod una orientur et occident una, et totidem feminas nominibus Ignavis et memoratiois parcissimæ. *h. e. quorum nulla, vel parva mentio apud Etruscos in precibus et sacrificiis erat.* Ita cum *Ursino* legit *Schelling;* vulgati libri *miserationis* exhibent. *Sic apud Charis. 2. p. 264. Keil.* in alio Ciceronis loco *Rosc. Am. 8. 21.* pro *mentio* legitur *memoratio* (in edit. autem *Putsch.* leg. *commemoratio*).

MEMORATIVUS, a, um, adject. (memoro) qui memorat, *memorativo.* *Priscian. 14. p. 996. Putsch.* De non solum *τὸ ἀπο* significat, sed etiam *τὸ κει* memorativum, ut de partibus orationis. *Cf. eumd. ibid. p. 978.* *Πει* pro *cuicum* et *circa* et *erga* et *de* et *super*, quando memoriæ est, ponitur.

MEMORATOR, ðris, m. 3. qui memorat. *Proper. 3. 1. 33.* Nec non ille tui casus memorator Homerus.

MEMORATRIX, icis, f. 3. quæ memorat. *Val. Flacc. 6. 142.* Eos memoratrix tibia pugnat.

MEMORATUS, a, um. *V. MEMORO.*

MEMORATUS, us, m. 4. (memoro) memoratio. *Plaut. Bacch. 1. 1. 28.* Istæ lepida sunt memoratio. *Id. Cist. 2. 1. 15.* Est ne hoc miserum memoratu? *Plin. 3. Hist. nat. 10. 15. (95).* Flumen memoratu dignum. *Tac. 4. Ann. 32.* Parva, et levia memoratu. *Id. 2. Hist. 73.* Vix credibile memoratu est. *Gell. 19. 11* Qui (versus) quoniam mihi quidem visi sunt non esse memoratu indigni, subdidi.

MEMORE, adverb. (memor) memoriter. *Pomponius apud Non. p. 514. 23. Merc.* et apud *Priscian. 15. p. 1014. Putsch.* Quom istæ memore meministi.

MEMORIA, æ, f. 1. (memor) facultas mentis, qua res apprehendimus et retinemus, seu qua res a nobis perceptas atque apprehensas, quamquam præteritas et absentes, revocamus; item ipsa recordatio, quæ vi ejus facultatis fit, *μνήμη* (i. e. memoria, *rimembranza, ricordanza;* Fr. *la mémoire, la faculté de se souvenir, action de se rappeler quelque chose, souvenir, resouvenir, souvenirance, reminiscence;* Hisp. *memoria, acuerdo,* *noción de la memoria;* Germ. *d. Gedächtniss, d. Erinnerung, d. Andenken;* Angl. *memory, remembrance, recollection.*)

I.) Proprie. ¶ 1. Memoria est facultas mentis, qua res apprehendimus et retinemus, seu qua res a nobis perceptas et apprehensas, quamquam præteritas et absentes, revocamus. *Cic. 2. Invent. 53. 160.* Memoria est, per quam animus repetit illa, quæ fuerunt. *Quintil. 1. 3. 1.* Memoriæ duplex virtus, facile percipere et fideliter continere. *Cic. 1. Invent. 7. 9.* Memoria est firma animi rerum ac verborum ad inventionem perceptio. *Id. 1. Orat. 5. 18.* Quid dicam de thesauro rerum omnium, memoria? quæ nisi custos inventis cogitatisque rebus et verbis adhibeatur, intelligimus, omnia, etiam præclarissima fuerint in oratore, peritura. *Senec. 1. Controv. præf. sub inst.* Memoria, res ex omnibus partibus animi delicata et fragilis. *Cic. Brut. 88. 301.* Hortensius memoria tanta fuit, ut quæ secum commentatus esset, ea sine scripto verbis eisdem redderet, quibus cogitasset. *Id. 8. Att. 4.* Memoria bona. *Quintil. 1. 1. 19.* tenacissima. *Tac. 3. Ann. 48. iacta. Id. 4. ibid. 34.* egregia. *Sueton. Tit. 3.* singularis. *Plin. 2. Ep. 3.* incredibilis. *Quintil. 11. 2. 4.* prævelox. *Petron. fragm. Trugur. 4.* *Burmam. a med. mala. Quintil. 11. 2. 48.* naturâ durior. et *11. 2. 4.* tardior aut firmior. et *11. 2. 49.* infirma. et *11. 2. 42.* minime fidelis. *Cic. Senect. 11. 38.* Exercendæ memoriæ gratia, quid quique die egerim, commemo vespere. *Quintil. 1. 8. 14.* Memoriam agitare. *h. e. exercere. Cic. 2. Divinat. 71. 146.* Memoria completi aliquid. *mettersi a memoria.* et *1. Orat. 34. 154.* comprehendere. *Liv. 3. 71.* Memoriæ aliquid infingere. *Cic. Quinct. 6. 24.* Quæso, ut eum diem memoriæ mandetis. Et cum infinito *Id. 6. Fam. 13.* Quare mihi crede et memoriæ manda te tibi Id affirmasse, te in istis molestiis dilutus non futurum. *Id. 1. Ornt. 28. 127.* Percipere animo et memoria custodire. *Id. 2. ibid. 28. 122.* Hoc in memoria mea penitus inædit. *Ter. Andr. 1. 1. 13.* Habere in memoria. *Cic. Sull. 13. 37.* Hoc est mihi in memoria. *Id. 13. Att. 31. ad fin.* Ut mea memoria est. *per quanto mi ricordo. Id. Senect. 4. 12. et 2. Ornt. 86. 354.;* *Cæs. 1. B. G. 14.;* et *Sueton. Rhet. 2.* Memoria tenere aliquid. Et cum infinito *Cic. 3. Cat. 8. 19.;* *3. Orat. 3. 9. et 4. Fam. 3.* Te autem ab initio ætatis memoria teneo summe omnium doctrinarum studiosum fuisse, omnisque. quæ etc. didicisse. *Quintil. 9. 4. 125.* Memoria aliquid continere. *Nepos Att. 11.* Memoriæ immortalit retinere beneficia. *Cic. 5. Fam. 16.* Memoria repetere eventus alorum. *Id. 3. Cat. 6. 13.* Et quoniam nondum est perscriptum senatusconsultum, ex memoria vobis, quid senatus censuerit, exponam. *a memoria, a mente. Id. Sull. 6. 18.* Deponere aliquid ex memoria. *dimenticare. Liv. 26. 13.* Jam et memoria excessit, quo tempore et in qua fortuna a populo Ro-

mano defecerimus? *Plaut. Bacch. 1. 1. 2.* Ubi me fugiet memoria, ibi tu facito, ut subventas. *Liv. 9. 44.* Memoria fugit in annalibus dilgerendis. *Quintil. 4. 5. 3.* Hoc fugit memoriæ meam. *Colum. 12. R. R. 52. 8.* Et si quæ sunt alia, quæ nunc memoriæ meam resugunt. *Cic. 13. Phil. 5. 11.* Sunt alii plures fortasse: sed me memoria dilabuntur. *Quintil. 11. 3. 27.* Si memoria sefellerit, tradidisse. et *Plin. 10. Hist. nat. 42. 59. (118).* Nisi subinde eadem audiant, memoriæ falluntur. *Cic. 12. Att. 1.* Memoria vacillare. *Colum. 7. R. H. 9. 12.* defici. *manca di memoria. Cic. Senect. 7. 21.* Nec sepulcra legens vereor, quod ajunt, ne memoriæ perdam. *Sueton. Gramm. 9.* Fixit (*Orbilius*) prope ad centesimum ætatis annum, amissa jam pridem memoria. *Joculariter Plaut. Trin. 4. 3. 10.* Tribusne te poteris memoriæ esse oblitum? *Al. leg. memoria.* — Singularis memoriæ exempli habes apud *Senec. 1. Controv. præf. sub inst., Augustin. 4. Anim. 7., et Muret. l. 3. variar. lectio. c. 1.* — *Memoriam* veluti personam representat *Afranuis* apud *Gell. 13. 8.* Uus me genuit, mater peperit Memoria. *Sophiam* vacant me *Graji,* vs *Sapientiam. V.* hac de re plura apud *Gell. loc. cit.* ¶ 2. Item est actus ipsius memoriæ, ipsa recordatio, quæ vi ejus facultatis fit. *Cic. Brut. 2. 9.* Quorum memoriæ et recordatio in maximis nostris gravissimisque curis jucunda sane fuit. *Id. 2. Orat. 2. 8.* Tenere vivam allicujus memoriæ. *Id. Brut. 93. 322.* tenere rerum Romanarum. et *Dejot. 7. 20.* repetere temporis. *ri-ndare.* et *4. Fam. 13. extr.* conservare benefactorum. *Id. 5. Fin. 1. 2.* Hæc res adest mihi memoriæ Platonis. *mi sa* *sovenire.* et *Quintil. 11. 2. 19.* Reponere excidentes in memoriæ. *V. EXCÍDO. Cic. Senect. 7. 21.* His ipsis (*sepulcris*) legendis redeo in memoriæ mortuorum. *torno a ricordarmi, richiamo alla memoria.* et *Id. 1. Fam. 9. ante med.* Quid tibi si da me recepisset, in memoriæm redegit. *gli ridusse alla memoria, gli ricordò, gli se' sovenire.* et *1. Invent. 52. 98.* Oportebit — reducere in memoriæm, quibus rationibus unquamque partem confirmari. et *Plin. 3. Ep. 10.* in memoriæm gravissimi luctus aliquid reducere. *Justin. 1. 5. 3.* Admiratus constantiam, in memoriæ somnii responsique revocatur. *Sic Id. 7. 1. 8.* Revocatusque in memoriæ oraculi, quo jussum erat etc. *Cic. 3. Herenn. 18. 29.* Habere memoriæ allicujus rei. *ricordarsi.* et *Liv. 4. 21.* Pestilentior inde annus — tantum metum vastitatis in urbe agrisque fecit, ut non modo prædandi causa quisquam ex agro Komæ non exiret, bellive inferendi memoriæ patribus aut plebi esset; sed etc. *nè i padri, nè la plebe si ricordarono o pensarono di far guerra.* *Rursus Cic. 1. Invent. 52. 100.* Ex unaquaque argumentatione (in enumeratione) Id elligatur, quod erit gravissimum, et unumquodque quam brevissime transeat; ut memoriæ, non oratio renovata videatur. *Sic Liv. 22. 61.* Nec postquam is rediit, renovavitque memoriæ acceptæ cladis. et *Curt. 7. 2.* Veteris periculi memoriæ presentis cura renovat. *Cic. 1. Invent. 52. 99.* Auditoria memoriæ et de confirmatione et de reprehensione redintegrabitur. *Id. 8. Phil. 11. 33.* Abjicere memoriæ rei cujuscumque. *Id. Cæsar. 20. 50.* deponere. *Nepos Epam. 7.* Nullam adhibuit memoriæ contumeliæ. *Rursus Cic. 1. Phil. 1. 1.* Delere omnem discordiarum memoriæ oblivione sempiterna. *Cf. Sueton. Cal. 80.* Memoriæ Cæsaris abolere. — In plurali numero. *Plaut. Truc. 2. 1. 10.* Nos divitem eum meminimus, atque iste pauperes nos: verterunt sese memoriæ.

II.) Translate. ¶ 1. Sæpe refertur ad tempus et ad res præteritas, quarum memoria manet. *Cic. Rubr. perduell. 9. 25.* Causam suscepisti antiquorem memoriæ tus. *di quello che tu possa ricordarti.* et *Arch. 1. 1.* Fuerit memoriæ recordari ultimam. *Liv. 29. 14.* Sicut proditum a proximis memoriæ temporum illorum scripturibus. et *25. 11.* Plures propioresque ætate memoriæ rerum hoc anno tradunt facium. *Varr. 2. R. R. 1. 3.* Necessè est humanam vitam a summs memoriæ gradatim descendisse ad hanc ætatem. *dal tempo il più antico.* et *Cic. Balb. 11. 28.* Multi superiori memoriæ se in stias civitates contulerunt. *nell'età passata.* et *3. Off. 2. 5.* Cratippus princeps hujus memoriæ philosophorum. *di questa età.* et

Fontej. 7. 13. Quod persæpe et nostra et patram memoria accidit. *Id. pro leg. Manil.* 18. 54. Usque ad nostram memoriam. *sino ai nostri dñ. et 3. Ferr.* 7. 17. Sciebam in rejiciendis judicibus nonnullos, memoria nostra, pactionis suspicionem non vitasse. *ai nostri giorni. et pro leg. Manil.* 14. 42. Pompejus ad omnia nostra memoria bella conficienda — nata esse videtur. *Cæs. 6. B. G.* 19. Paulo supra hanc memoriam. *poco prima de nostri tempi. et Sueton. Aug.* 22. Janum Quirinum semel atque iterum a condita Urbe memoriam ante suam clausam — ter clausit. *Cic. Vatin.* 14. 33. Quod in omni memoria est omnino inauditum. *in ogni tempo. et Harusp. resp.* 17. 37. Quod sacrificium nemo ante P. Clodium omni memoria violavit. *Id. 1. Orat.* 4. 16. Ex omni memoria ætatum, temporum, civitatum. *Id. post redit. in senat.* 3. 5. Pompejus omnium gentium, omnium sæculorum, omnis memoriæ facile princeps. *Id. 1. Cat.* 7. 16. Hoc post hominum memoriam contigit nemini. *a'di de' nati: dopo che il mondo è mondo. Adde eumd.* 10. *Fam.* 16.; et *Nepot. Themist.* 5., *Arist.* 1. et *Reg.* 1. — Hinc ponitur pro vetustate, vel diuturnitate temporis, ut *Nomius p.* 142. 30. *Merc.* interpretatur illud *Pacuvii*: Per nostram egregiam unanimitatem, quam memoria dejungat. ¶ 2. Refertur etiam ad tempus futurum, quum posteritatis memoriæ consultur litteris vel aliis hujusmodi, et est historica cognitio, narratio, historia. *Cic. 5. Fin.* 1. 2. Loca, in quibus memoria dignos viros accepimus multum esse versatos. *Id. 8. Fam.* 3. extr. Aliquid ex tam multis tuis monumentis exstare, quod nostræ amicitiae memoriam posteris quoque prodant. et *3. Orat.* 4. 14. Memoriæ prodere sermonem alicujus. Adde *eumd.* *Brut.* 84. 289. et *2. Nat. D.* 2. 6.; et *Nepot. Hann.* 13., *Alcib.* 1. et *Iphicr.* 3. Similiter *Liv.* 5. 21. sub fin. Convertentem se inter hanc venerationem, traditur memoriæ, prolapsam cecidisse. *sta scritto, si legge, si racconta. Fellex.* 2. 66. Vivit vivetque per omnium sæculorum memoriam. *Cic. Brut.* 3. 14. Liber, quo iste annuum rerum memoriam breviter complectus est. et *ibid.* 5. 19. Veterum annuum memoriam comprehendere. *Nepot. Hann.* 8. De Magonis interita duplex memoria est: namque alii nefregio, alii a servis intersecta, scriptam reliquerunt. *Liv.* 3. 55. Cujus rei prope jam memoria aboleverat. *Id. 2. 4.* Quorum (adolescentium) memoria vetustate abiit. *Id. ibid.* 33. Nisi sædus cum Latinis, columna ænea insculptum, monumento esset, — Postunum Cominium bellum gessisse cum Volscis, memoria exsisset. *h. e. periisset. Id. 7. 3.* Repetitur ex seniorum memoria dicitur, pestilentiam quondam elavo ab dictatore filio sedatam. et *8. 18.* Memoria ex annalibus repetita, in secessionibus quondam plebis clavum ab dictatore fixum. *Scævola Dig.* 34. 1. 17. Dare, præstare alicui quidpiam in memoriam alterius. — Hinc *memoria mortuorum* et honor viventium alicui deo commendatur passim in vetustis inscriptionibus. *Inscript.* apud *Bertoli Antiq. d'Aquileja p.* 89. n. 58. BELENO AVO IN MEMOR. IVLII MARCELLI ET MARCELLÆ ET IN HONOREM IVLIIARVM CHARITES ET MARCELLÆ FILIAR. ET LICINI MACRONIS IVNIOR. NEPOTIS C. IVLII AGATHOPVS IIIII VIR AQVIL. L. D. D. O. ALIA apud *Labus. De la certitude etc.* SULTAN. AVG. IN HONOREM L. TITII ISMARI ET IN MEMORIAM L. TITII EPAGATHI HERMETIS FIL. ET L. TITII EPAGATHI SEN. L. TITIVS ONESIMVS ISMARI LIB. IIII VIR. A. QVIL. D. D. Item in honorem memoriæ et in honorem ac memoriam legitur in *Inscript.* apud *Fisc. Monum. Gab. p.* 81., quæ ad Domitiam Aug., Cn. Domitii Corbulonis filiam, et Domitiam Aug. uxorem jam defunctam pertinet. ¶ 3. Concreto, uti adjunt, sensu ipsæ historiæ, historiæ, monumenta memoriæ dicuntur. *Gell.* 4. 6. In veteribus memoriis scriptum legimus. et *10. 12. ad fin.* Favorinus memoriarum veterum exsequitissimus. *Sueton. Claud.* 1. sub fin. Ejus vitæ memoriis prosa oratione composuit. *Firmic.* 6. *Mathes.* 26. Antiquæ lectio-num memoriæ. *Inscript.* apud *Gruter.* 827. 8. SER-VILIUS TROILVS SE VIVO COMPARAVIT MEMORIAM SIBI ET SVIS ET. *h. e. sepulcrum.* Adde aliam apud *Don.* cl. 10. n. 40. et *Augustin.* 22. *Civ. D.* 8. n. 11. Episcopus memoriam martyris, populo præcedente atque sequente, portabat. et *n. 12.* Per me-

moriam supradicti martyris, quam Possidius Illo advesit episcopus. His lucis *Augustin.* intelligit conditorium, seu inculum reliquiarum S. Martyris, reliquiarum: alibi Ecclesiam, sacellum, aratorum martyri dicatum, ut *20. contr. Faust. Manich.* 21. In memoriis martyrum constituimus altaria. — *Magister memoriæ*, προσηγορῆς μνήμης, fuit inter officia domus Augustæ. Hic præerat illis, quibus perscribebantur quæcumque memoria digna erant imperii administratione: et commentarii de his rebus conficiebantur, quos proinde memoriæ vocabant, et sacram memoriæ. Dictabatur itaque adnotationes omnes, et emittit, et referebat responsa principis ad libellos supplices, ut est in *Notitia Imperii.* Ejus mentio fit in *Inscript.* apud *Gruter.* 28. 2. MAGISTER MEMORIÆ. Qui vero ei inserviebant, dicebantur a memoriæ. *Inscript.* apud *Reines.* cl. 6. n. 13. AVRELIO SYMPHORO AVG. LIB. OFFICIALI VETERI A MEMORIA ET A DIPLOMATIVS. *Spartian. Pescenn. Nigr.* 7. Quum unus ad memoriæ, alter ad libellos paruisset, statim præfecti facti sunt. *Lamprid. Alex. Sev.* 31. Post meridianas horas subscriptioni et lectioni epistolarum semper dedit operam, ita ut ab epistolis et libellis et a memoriæ semper assisterent. *Salmas.* putat hoc loco de ipsis memoriæ magistris sermonem esse. Huc pertinet alia *Inscript.* aequid *Murat.* 892. 11., ubi habetur a memoriæ et cubiculo Aug. — NB. De nom. propr. P. ONOM.

MEMORIALE, is, n. et
MEMORIALES, tum, m. plur. et
MEMORIALIA, tum, n. plur. 3. V. voc. seq.
MEMORIALIS, e, adject. (memoria) ad memori-
am firmandam inserviens. *Sueton. Cæs.* 56. a
med. Epistolæ quoque ejus ad sensum exstant,
quas primum videtur ad paginas et formam mem-
orialis libelli convertisse. *Arnob.* 6. 11. Memorialia
ut indicant scripta. *Al. minus recte leg. memora-*
lia. — Hinc
Memoriales, tum, m. plur. 3. absolute, substan-
tivorum more, dicti suot, quos in v. MEMORIA
sub II. 3. ad fin. a memoria vocatos fuisse dixi-
mus: itemque in aliis scriiniis inservientes epistol-
arum, libellorum sacrarumque dispositionum, ut
Imp. Constantinus dicit *Cod.* 12. 29. 2. Cl. *Fur-*
lanetto in suis MSS. hac refert *Inscript.* apud
Steiner., *Corp. Inscript. Rom. n.* 358. MENCVRIO
PATRICIVS SANCTIVS M. M. (h. e. memorialis) COS.
(h. e. consulis) v. S. L. L. M. IMP. COMMODI IIII.
ET VICTORIN. II. COS. H. E. ANNO A CHR. N. 183.

Memorialia, tum, n. plur. 3. absolute, substan-
tivorum more, sunt libri memorialis, memoriæ.
Hinc *Memorialia* inscripsit *Massur. Sabinus*, quos
libros de jure civili conscripsit, in quibus paucis ver-
bis plura memoriæ causa complexus est. *Paul. Dig.*
50. 16. 144. *Massurius* scribit libro memorialium,
pencilicem etc. *Al. minus recte leg. memorialium.* Sic
Gell. 5. 6. *Massurius* in undecimo libro memoriali-
um. *Al. leg. librorum memoriali, al. librorum*
memorialium. *Id. 4. 20.* Refert *Sabinus Massurius*
in memoriali septimo.

Memoriale, is, n. 3. absolute, est *μνησέλιον*,
ricordanza. Vulgat. interpr. Exod. 3. 15. Hoc no-
men mihi est in æternum, et hoc memorialis meum
in generationem. *Id.* alibi sæpius.

MEMORIOLA, æ, f. 1. deminut. a memoria,
memoriella.

1.) Proprie. *Cic. 12. Att.* 1. Ερπονισκώτερον est,
memoriola facillere.

II.) Translate est parvum sepulcrum: V. MEMO-
RIA sub II. 3. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 85. n.
155. AVREL. FILOCVRIVS FECIT SIBI ET VLPIÆ EV-
TROPIÆ CONJVGI MEMORIAM CVM HORTVLO ETC.
Adde aliam apud *Murat.* 994. 7.

MEMORIOSE, V. vocem seq.

MEMORIOSUS, a, um, adject. *ricordevole, μνη-*
μων. qui memoria valet. Agnoscitur a *Paul. Diac.*
p. 124. *Müll.*, tanquam Latinum. Sic enim habet:
Memoriosus memoriosior, et memoriosius, et me-
moriosissime facit. Etiam *Corn. Fronto de differ-*
enc. p. 2194. *Putsch.* memoriosus, et memoriose
habet. In *Gloss. Philoz.* legitur: *Memoriosus, μνη-*
μωνικός.

MEMORITER, adverb. (memor) ex memoria,
μνημονικῶς, ἀπὸ μνήμης, ἀπὸ στόματος (It. a me-
moriam, a mente; Fr. de mémoire, par cœur;
Hisp. de memoria; Germ. aus d. Gedächtniss, au-

swendig; Angl. by heart, from memory, readily).
Ter. Phorm. 2. 2. 47. Memoriter progeniem vo-
stram uque ab avo atque avo profertur. *Cic. 1.*
Orat. 19. 88. Memoriter pronunciare multa es ora-
tionibus Demosthenis. *Id. 4. Acad.* (2. pr.) 19. 63.
Oratorem memoriter habere. *Id. Vatin.* 4. 10.
Tum memoriter respondenti ad ea, quæ de te ipso
rogaro. *Id. 4. Att.* 3. Memoriter recitare. *Id. 3.*
Fin. 10. 34. Memoriter colligere. *Plin.* 6. *Ep.* 33.
in fin. Memoriter tenere. — *Memoriter meminisse*,
dixit *Plaut.* *Capt.* 2. 1. 53. et *Amph.* 1. 1. 261.
— *Memoriter cognoscere* apud *Ter. Eun.* 5. 3. 6.
est in memoriam redeundo quippiam agnoscere. —
Memoriter vocare apud *Plaut.* *Asin.* 3. 2. 38. est
nulla monente nomen alicujus meminisse, et per
illud ipsum vocare. Sic *Sueton. Ner.* 10. Memoriter
salutare.

MEMORO, as, avi, atum, are, a. 1. (memor). Part.
Memorans 1.; *Memoratus* et *Memorandus* 1. et
in fin. — *Memorare* ¶ 1. Est in memoriam nar-
rando revocare, atque adeo commemorare, narrare,
dicere, ἐπιμνησκῶν (It. richiamare alla memoria,
fare menzione, raccontare, dire; Fr. rappeler, ra-
conter, dire, exposer, présenter; Hisp. recordar,
traer a la memoria, mencionar, referir, relatar,
exponer, decir; Germ. in Erinnerung, ins Gedäch-
tniss bringen, daher erzählen, erwählen,
nennen; Angl. to mention, recount, tell, relate,
say). Occurrit — a) Sæpiissime cum Accusativum.
Plaut. Mil. glor. 3. 3. 39. Quid istis nunc memo-
ratis opus est, quæ commemorare? *Id. Trin.* 4.
2. 41. Nomen tuum memora mihi. *Id. Aulul.* 3.
5. 50. Memorare mores mulierum. *Id. Amph.* 5.
1. 63. Mira memoras: le gran cose che tu dici!
Huc pertinet illud ejusd. *Plaut. Pæn.* 5. 2. 103.
Memora dum (ex antecedentibus subaudi patrem
et matrem) mihi si novi forte, aut si sunt cognati
mihi. *Lex XII. Tab.* apud *Cic.* 2. *Legg.* 24.
61. Honoratorum virorum laudes in contione me-
morantur. *Cic.* 3. *Verr.* 47. extr. In plebem vero
Romanam utrum superbiam prius memorem, an
crudelitatem? *Sall. Cat.* 5. Quæ utraque his ar-
tibus auerant, quas supra memoravi. *Firg.* 10.
Æn. 680. Hæc memorans, animo nunc huc, nunc
fluctuat illuc. Adde *eumd.* 5. *ibid.* 641. et 743.
Sic *Ovid.* 14. *Met.* 154. Talia convexum pro iter
memorante Sibyllæ etc. *Rursum Firg.* 6. *Æn.* 123.
quid Thesea, magnum Quid memorem Alciden? et
1. *ibid.* 12. Musa, mihi causas memora etc. *Id.* 4.
G. 283. Prætereo, atque aliis post me memoranda
relinquo. Sic *Ovid.* 13. *Met.* 13. Nec memoranda
tamen vobis mea facta, Pelasgi, Esse reor: vidi-
stis, enim. *Id.* 4. *ibid.* 685. nomen terræque suum-
que, Quantaque maternæ fuerit fiducia formæ,
Indicat: et, nondum memoratis omnibus, unda In-
sonuit. *Propert.* 2. 1. 25. Bellaque resque tui
memorarem Cesaris. *Sil. It.* 2. 3. Fabius, Tirythia
proles, Ter centum memorabat avos, quos turbine
Martis Abstulit una dies. *h. e. numerabat. Tac.*
Agric. 10. Britannia populi multis scriptoribus
memorati. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 117. vocabula rerum,
Quæ prisca memoria Catonibus atque Cethegis,
usurpati, adoperati. et *Sil. It.* 12. 358. Inde
Ichnusa prius Græcis memorata (Sardinia) colo-
nis h. e. a Græcis appellata. — b) Cum Ablativum
et præpos. de. *Cic.* 2. *Fin.* 5. 15. Heraclitus,
cognomento qui *εὐχεστικός* perhibetur, quia de natu-
ra nimis obscure memoravit. *h. e. disseruit. Sueton.*
Tib. 32. Præterem colludavit, quod, honore
inito, consuetudinem antiquam retulisset de ma-
joribus suis pro contione memorandi. *Id. Oth.* 10.
Memorante quodam Inter epulas de Cassii Bruti-
que exito, cohortatur. — c) Cum Infinitivo. *Plaut.*
Truc. 1. 1. 65. Quem Infestum atque odiosum
sibi esse, memorabat. *Liv.* 1. 7. Herculeum in ea
loca, Geryone interempto, boves mira specie ab-
egisse memurant. *Annian.* 17. 4. Rationes physi-
cæ memorant, mores nullos inveniri posse etc.
— d) Sequente Relativo. *Sall. Cat.* 7. Sed civi-
tas incredibile memoratu est, quantum brevi cre-
verit. et *ibid.* extr. Memorare possem, quibus in
locis maternas hostium copias populus Romanus
parva manu fuderit, quas urbes naturâ munis
pugnando cepertit, ni ea res nos longius ab Ince-
pto traheret. ¶ 2. Significat etiam memoriæ
mandare, inquit *Paul. Diac.* p. 124. *Müll.*
— Hinc Part.

Memoratus, a, um (cujus exempla supra sub 1. retulimus) adjective quoque usurpatur, unde Sup. *Memoratisimus*, et est memoria celebratus; memorabilis, celebre, memorabile. *Gell.* 8. 4. in *lemmate*. Herodotus scriptor historiae memoratisimus. *Id.* 19. 8. Memoratisimus liber. *Id.* 10. 18. Artemisia sepulcrum illud memoratisimum. *Id.* 15. 21. Memoratisissima illa imago Ialysi.

Memorandus, a, um (cujus exempla supra sub 1. retulimus) adjective quoque usurpatur, et est memorabilis, memoria et laude dignus, celebrandus, memorando, memorabile. *Virg.* 10. *Æn.* 793. nec te, juvenis memorande, silebo. *Ovid.* 1. *Trist.* 4. 1. O mihi post ullos numquam memorande sodales. *Plaut.* *Epid.* 3. 3. 52. Pugnae memorandae meae. *Virg.* 4. *G.* 283. Tempus et Arcadii memoranda inventa magistri Pandere. *Flor.* 2. 8. Thermopylae, locus Laconum caede memorandis. *Id.* 4. 2. ante med. Memorandum posteris exitum dedit. *Lucan.* 3. 388. hoc memorandum contigit urbi. *Sil.* 1. 4. 36. juvat ire periculis Ad decus, et de xtra memorandum condere nomen, Quale dedit numquam rebus Fortuna secundis.

MÉMOROR, áris, átus sum, ari, dep. 1. (memor) recordari, reminisci, ricordarsi. — a) Cum Genitivo. *Fulgat. Interpr. Esther* 15. 2. Memorare, inquit, dierum humilitatis tuae, quomodo nutrita sis in manu mea. et *Psalm.* 70. 16. Domine, memorabor justitiae tuae solius. et *Eccl.* 51. 11. Memoratus sum misericordiae tuae, Domine, et operationis tuae, quae a saeculo sunt. — b) Cum Accusativo. *Id. Eccl.* 7. 40. In omnibus operibus tuis memorare novissima tua. et *Baruch* 4. 14. Veniant confines Sion, et memorentur captivitate filiorum et filiarum mearum. — c) Sequenti Relativo. *Id. Psalm.* 88. 48. Memorare, quae mea substantia.

MEMPHITES lapis est idem ac tephria, qui nunc serpentino bigio (*V. Corsi, Delle pietre antiche* p. 209.) vocatur. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 7. 11. (56). Contra serpentes autem a quibusdam praecipue laudatur ex his, quem tephria appellat a colore cineris. Vocatur et Memphites a loco, gemmantis naturae. — Ceterum *V. ONOM.*

MÉNA, æ, f. 1. *V. MCENA* in LEXICO; et de nom. propr. *V. ONOM.*

MÉNÆUS, i, m. *μνηαίος*. *V. MANACHUS.*

MENCEPS, mente captus. Agnoscitur a *Priscian.* 5. p. 668. *Putsch.*

MENDA, æ, f. 1. idem quod mendum, *difetto, macchia, magagna*: sed dicitur saepe de vitio et defectu corporis, et praesertim de eo, quod sine morbo est, ut macula in cute, verruca, brachium aut crus altero brevius, oculi aut oris distortio, turpis color, enormis statura, et hujusmodi alia, quae *Ovid.* 2. *Art. am.* 657. et *seqq.* et 3. *ibid.* 263. enumerat.

1.) Proprie. *Ovid.* 1. *Amor.* 5. 18. In toto nusquam corpore menda fuit. et 1. *Art. am.* 249. Nocte latent mendae. et 2. *ibid.* 653. Eximit ipsa dies omnes o corpore mendas. et 3. *ibid.* 261. Rara tamen mendo facies caret: occulte mendas, Quamque potes, vitium corporis abde tui.

II.) Translate usurpatur de mendo in libris, errore. *Sueton.* *Aug.* 87. Ne quis mendam magis, quam consuetudinem putet. *Gell.* 1. 7. Vitabatur compluribus, in extremo verbo menda esse. et 20. 6. extr. In plures libros menda istius Indoles manavit.

MENDACILOQUIUM, i, n. 2. (mendaciloquus) mendacium, vanum et mendax eloquium. *Gloss. Philox.* Mendaciloquium, *ψευδολογία*.

MENDACILOQUEUS, a, um, adject. (mendacium et loquor). *Comp. Mendaciloquior.* — Mendaciloquus est qui loquitur mendacium, *bugiardo, ψευδολόγος*. — Adjective. *Plaut. Trin.* 1. 2. 163. Nihil est profecto stultius, neque stolidius, neque mendaciloquius, neque argutum magis. — Substantivorum more *Tertull. advers. Psych.* 2. Mendaciloquorum doctrinae.

MENDACIOLUM. *V. MENDACIUNCULUM.*

MENDACITAS, átis, f. 3. (mendax) mendacium, vel mentiendi consuetudo. *Tertull. Praescript.* 31.

MENDACITER, adverb. (mendax). *Sup. Mendacissime.* — Mendaciter est cum mendacio, falso, *bugiardamente, falsamente, ψευδώς*. *Solin.* 1. post med. Nihil de se antiquitas mendaciter pra-

dicavit. *Arnob.* 5. 15. Historia mendaciter composita. *Id.* 1. 56. Sed conscriptores nostri mendaciter ista promiserunt. *Augustin.* 1. *Mor. Eccl.* 17. Mendacissime dicere. Adde eund. ad *Hieronymum.* *Ep.* 9. et 1. *advers. Jul.* 104.

MENDACIEM, i, n. 2. (mendax) falsitas dicti, orationis vanitas, *ψευδος* (It. *menzogna, bugia*; Fr. *mensonge, menterie, imposture, chose fausse, fausseté, fiction*; Hisp. *embuste, mentira, falsedad, ficcion*; Germ. *d. Lüge, absichtliche Unwahrheit*; Angl. *a lie, untruth, falsehood*).

1.) Proprie. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 33. Dicere alicui mendacium de re aliqua. *Id. Merc.* 1. 2. 96. proloqui. *Id. Pseud.* 4. 1. 33. Mera mendacia fundere. *Id. Mil. glor.* 4. 1. 20. Cave mendacium guardati dai dir bugia. *Cic. Cluent.* 26. 72. Qui esset totus et fraude et mendicio factus. *Id. Mur.* 30. 96. Improbi hominis est mendacio fallere. *Nepos Att.* 15. Mendacium neque dicebat, neque pati poterat. *Petron. Satyr.* 82. Trepidationa mendacium prodere. *Caes.* 1. *B. C.* 11. Mendacii religione obstrictus. *Ovid.* 2. *Fast.* 261. Culpa addere mendacia. *Quintil.* 5. 4. 1. Aliis patientia (*tormentorum*) facile mendacium facit, aliis infirmitas necessarium. *fa dire. Plin.* 8. *Hist. nat.* 22. 34. (82). Impudens mendacium. Adde *Ovid. Heroid.* 5. 55. et 3. *Amor.* 6. 17.; *Sueton. Cal.* 8.; *Vitell.* 17. et *Oth.* 10.; et *Stat.* 4. *Silv.* 6. 43. Similiter *Ovid.* 6. *Fast.* 253. valeant mendacia vatum. *finzion, fole.* Sic *Id.* 4. *ibid.* 311. Conscia meus recti famae mendacia risit. paullo ante dicebat. Casta quidem, sed non et credita: rumor iniquus Laerast, et falsi criminis acta rea est. — Particula testamenti apud *Paul.* *Dig.* 34. 2. 36. Titiae meae, cum qua sine mendacio vixi etc. h. e. sincere, sine simulatione et querela.

II.) Translate est deceptio seu falsa imitatio, inganno, *illusione*. *Poeta* apud *Sueton.* *Aug.* 70. Impis dum Phaebi Caesar mendacia ludit. h. e. Phaebum imitator. *Amman.* 29. 2. Egregium illud par consulum, Eusebium et Hypatium germanos fratres - et consuluisse et agitasse quaedam super imperio (*Heliodorus falso*) detulit: addens itineri ad mendacium fecte constructo, quod Eusebio etiam principalia indumenta parata sint. — Sic de rebus inanimis, seu de coloribus. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 8. 33. (112). de *callaide gemma*. Neque est imitabilior alia mendacio vitri. *Id.* 35. *ibid.* 6. 29. (48). Viride Applanum vocatur, et chrysocollam mentitur: ceu parum multa sint mendacia ejus. h. e. parum multi sint colores, qui chrysocollam falso imitantur. *Sillig.* ceu parum multa dicta sint mendacia ejus.

Homonym. *Mentiri* et *mendocium dicere* interdum ita differunt, ut *mentiri* dicatur, qui non ipse fallitur, sed alterum fallere conatur: *mendocium dicere*, qui se credit verum dicere, atque adeo ipse fallitur. Haec *Nigidius* apud *Gell.* 11. 11. et *Non.* p. 441. 15. *Merc.*, ubi addit: Vir bonus praestare debet, ne mentiatur: prudens, ne mendacium dicat.

MENDACIUNCULUM, i, n. 2. *deminut. a* mendacium, parvum mendacium, *bugietta*. *Cic.* 2. *Orat.* 59. 241. Quod tamen est mendaciunculis aspergendum. *Alii leg.* mendaciolis.

MENDAX, ácis, adject. (mentior). *Comp. Mendacior* et *Sup. Mendacissimus* I. — Mendax est qui mendacium dicit, *ψευστής* (It. *mendace, bugiardo, menzognero*; Fr. *menteur*; Hisp. *mentiroso, embustero*; Germ. *lügenhaft, subst. d. Lügner*; Angl. *lying, deceitful, false, untrue*).

1.) Proprie de hominibus. — a) Absolute. *Plaut. Rud.* 3. 4. 48. Ni offermentas habebis plures in tergo tuo, quam ulla navis longa clavos, tum ego ero mendacissimus. *Cic.* 2. *Divinat.* 71. 146. Quum mendaci homini, ne verum quidem dicenti, credere soleamus. *Id.* 2. *leg. Agr.* 35. 95. Carthaginienses fraudulentati et mendaces. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 112. Invenior Parthis mendacior. *Virg.* 2. *Æn.* 80. Vanus et mendax. — b) Cum addita persona, in quam quis est mendax. *Plaut. Pæn.* 1. 2. 188. Mendacem esse adversum aliquem. *Horat.* 3. *Od.* 11. 34. in aliquem. *Ovid. Heroid.* 2. 11. alicui. — c) Cum addita re, in qua quis est mendax. *Plaut. Pers.* 5. 77. Mendacem esse in re aliqua. Et cum Genitivo *Id. Asin.* 5. 2. 4. Neque divinal, neque ml humani posthac quicquam acce-

duas, si hujus me esse mendacem invenieris. — d) *Mendacem memorem esse oportet*, proverb. apud *Quintil.* 4. 2. 91. quia solent excidere, quae facta sunt.

II.) Translate de inanimis. *Cic.* 2. *Divinat.* 62. 127. Quid inscitius est, quam mentes mortalium falsis et mendacibus visis concitare? *Horat.* 3. *Od.* 1. 30. Non verberata grandine vineae Fundusque mendax. h. e. qui quos polliceri videbatur, fructus non dedit. Adde *Petron. Satyr.* 147. Rursus *Horat.* *Epod.* 17. 38. Paratus expiare, seu poposceris Centum juvencos, sive mendaci lyra Voles sonari. h. e. lyra, quae olim mendax fuit te diffamando, jam tuas laudes cantabit. *Ovid.* 3. *Trist.* 7. 38. Et speculum mendax esse querere tuum. *Propert.* 2. 19. 67. Mendaces ludant status in amore secundo. *Tibull.* 3. 4. 12. Mendaci somno credere. *Seneca Agam.* 558. Est humilis uoda, scrupulis mendax vadis. — Est etiam falsus, vanus, vano, falso. *Horat.* 1. *Ep.* 16. 39. Falsus honor juvat, et mendax infamia terret. *Ovid.* 1. *Art. am.* 431. mendaci damno mestissima plorat. — Item simulatus, iustus. *Tibull.* 3. 6. 35. Nec bene mendaci risus componitur ore. *Ovid.* 10. *Met.* 159. percusso mendacibus aere pennis. h. e. non suis, sed assumptis; loquitur enim de Jove in aequum verso.

MENDICABULUM, i, n. 2. (mendico) qui mendicat et ostiatum victum quaerit, *mendicante, pitocco*. *Plaut. Autul.* 4. 8. 2. istos reges ceteros memorare nolo, hominum mendicabula. (Peccat hic *Non.* p. 138. 27. *Merc.* mendicationem interpretando. Haec *Forcellinus*. At *Mercerus* aliter omnino legit.) *Apul.* 9. *Met.* Cum crotalis et cymbalis circumforaneum mendicabulum producitur ad viam. *Id. Apolog.* et *Florid.* n. 9. vocat *mendicabula palliata* veteres philosophos Diogenem, Antisthenem, et hujusmodi, qui, ut divitiarum se contemptores ostenderent, pera et baculo omnem suam suppellectilem definebant.

MENDICABUNDUS, a, um, adject. (mendico) mendicans. *Augustin.* *Ep.* 140. Mendicabunda prece stitem rogare.

MENDICATIO, ónis, f. 3. (mendico) actus mendicandi, *mendicagione, εἰσιτροχία*. *Seneca Ep.* 101. ad fin. Fada vitae mendicatio.

MENDICATUS, a, um. *V. MENDICO.*

MENDICĒ, adverb. (mendicus). *Comp. Mendicicus.* — Mendico est mendicorum more, *poveramente, mendicamento*. *Senec. Ep.* 33. circa med. Non tam mendice tecum agam, sed plena manu. *Tertull. Poll.* 5. sub fin. Ne mendicis patre cernat.

MENDICIMONIUM, i, n. 2. (mendico) inopia, mendicium, *πρωξία*. *Laberius* apud *Non.* p. 140. 31. *Merc.* et apud *Gell.* 16. 7.

MENDICITAS, átis, f. 3. (mendicus) inopia, *πρωξία* (It. *mendicità*; Fr. *mendicité, dernière misère*; Hisp. *mendicidad, mendiguez*; Germ. *d. Bettelarmuth, Dürftigkeit, Bettelstab*; Angl. *beggary, mendicity*). *Plaut. Rud.* 2. 6. 30. Mendicitem mihi obtulisti opera tua, dum tuis ausculto magnitudinis mendaciam. *Id. Men.* 2. 3. 21. Detrudere aliquem ad mendicitem. *Cic. Rosc. Am.* 31. 86. Hunc in summa mendicitate esse. *Id.* 5. *Fin.* 11. 32. Quum et mendicitem multi perpetiantur, ut vivant. *Id. Fatin.* 9. 23. Qui in eo magistratu non modo emeris ex mendicitate, sed etiam divitiis nos jam tuis terreas. *Petron. Satyr.* 125. Paupertatem nova mendicitate revocare.

MENDICIUM. *V. MENDICUM.*

MENDICOR, as, ávi, átuni, are, a, et n. 1. et

MENDICOR, áris, átus sum, ari, dep. 1. (mendicus). *Part. Mendicans* sub a.; *Mendicatus* sub b. — Mendicor est victum ostiatum quaeritare, *εἰσιτροχία, πρωξία* (It. *mendicare, pitoccare*; Fr. *mendier, demander l'aumône*; Hisp. *mendigar, quitonear, pedir dioses, gallofeur*; Germ. *betteln gehen, betteln*; Angl. *to beg, ask alms*). Occurrit — a) Neutorum more. *Plaut. Capt.* 2. 2. 73. Mendicatem vivere. *Juvenal.* 4. 117. Dignus Aricinus qui mendicaret ad ares. *Id.* 6. 542. A canan Judaea tremens mendicat in aeternum. — Etiam de meretricis stipem a convenientibus rogante usurpatur. *Seneca* 1. *Controv.* 2. circa med. Ego illam dico prostituisse; illa se dicit, etiam mendicasse. — Et Deponent. forma. *Plaut. Capt. prof.* 13. Quando histionem cogis mendiciter. Adde *ejusd. fragm.* apud *Non.*

p. 138. 29. *Merc.* — b) Active. Urbane *Plaut. Amph.* 4. 2. 12. Prodigum te fuisse oportet olim in adolescentia, quia seocta etate a me mendicis malum. *Apul. de Mag.* Animum avaritia egenus, semper aliquid, ante parta ut augeat, mendicabit. h. e. misere anquiret. Ceterum *Ovid.* 5. *Trist.* 8. 13. Vili qui quondam miseris alimonta negarat, Nunc mendicato pasitur ipse cibo. *Juvenal.* 10. 277. Mendicatus panis.

MENDICŪLA, e, f. 1. (deminut. a mendica, aubaudi vastis) vestimenti genus, mendicorum proprii. *Plaut. Epid.* 2. 2. 39. Quid erat induta? ao regillam induculam, an mendiculam? *Hic* facetus comicus jocum captavit in his vocibus. Nam ad ragum et mendicorum contrariam sortem aludeo, quum regillam nomlossset, subiecit mendiculam.

MENDICŪLUS, i, m. 2. deminut. a mendicus. *Cic.* 2. *Cat.* 3. 5. Collectum (exercitum) ex senibus desperatis, ex agresti lutturia, ex rusticis mendiculis. *Orellius* legit ex rusticis decoctoribus: alii vero aliter.

MENDICUM (al. mendicium) velum, quod in prora ponitur. *Paul. Diac.* p. 124. 18. *Müll.*

MENDICUS, a, um, adject. Comp. *Mendicior* et *Sup. Mendicissimus* I. — Meodicus (quod, ratione habita etymi, cl. *Furlanetto* videbatur esse a mendica, quatenus hæc defectum significat) est pauper, egenus, et victum ostiatim queritans, πτωχός (i. povero, mendico, pitocco; Fr. mendiant, tres-pauvre, réduit à la dernière misère, *Hisp.* mendicante, mendigo, pordosiero, qu'ion, gallofero; *germ.* bettelarm, armselig, dürftig; *Angl.* poor, beggarlike, beggarly, mean, pitiful, a beggar).

1.) Proprie occurrit — a) Adjective. *Plaut. Stich.* 1. 2. 75. an. Vosne ego patiar cum mendicis nuptas, me vivo, viris? r. Placet ille meus mihi mendicus: suus rex reginæ placet. *Cic. Mur.* 29. 61. Solos sapientes esse, si distortissimi sint, formosos; si mendicissimi, divites. *Id.* 5. *Fin.* 28. 84. Paupertas si malum est, mendicus esse beatus oemo potest. *Tertull. de Anim.* 33.; et *Ambros. Serm.* 81. Mendicior homo. *Apul.* 1. *Met.* Habitu mendico semper incedit. *Martial.* 14. 81. Mendica prandia. — Aliquando in malam partem sumitur pro eo, qui fraudulentè stipem querit, birba, birbante. *Ter. Andr.* 4. 5. 20. Clamitent me sycophantiam, hereditates persequi, mendicum. — b) Absolute, substantivorum more. *Plaut. Bacch.* 3. 4. 16. Mendicum malim meodicando vincere, quam etc. *Cic.* 8. *Phil.* 3. 9. Videruot enim, ex meodicis fieri repente divites. Adde *Horat.* 1. *Sat.* 2. 2.

II.) Translate. *Cic.* 3. *Orat.* 24. 92. Instrumentum autem hoc forense, litigiosum, acre, tractum ex vulgi opinionibus, exiguum hæc atque mendicum est.

MENDICUS, i, m. 2. absolute, substantivorum more. *V.* voc. præced. l. b.

MENDŌ, as, are, a. 1. (mendum) pro mendosum facere, corrumpere, corrompere, quastare, legitur apud *Capell.* 4. p. 135. Pellax (*Dialectica*) soritas quumque æosim congeris, Formasve mendas, comprobat quas veritas. h. e., ut *Koppius* interpretatur: Tu, o *Dialectica*, dum sopistatam mare cavillararis, eas formas, quæ veritati consentaneæ sunt, adulteras et detorques.

MENDŌSĒ, adverb. (mendosus). *Sup. Mendosissime* 1. — Mendose est cum mendis, con difetti, con macchie; sed occurrit translate tantum, et ¶ 1. Est cum erroribus, scorretamente, εζημαρτη μὲνος. *Cic.* 3. *ad Q. fr.* 5. extr. Libri mendose et scribuotur et voveunt. *Id.* 1. *Invent.* 6. 8. Ejus ars, quam edidit, mihi mendosissime scripta videtur. ¶ 2. Hinc latiori sensu est male, perperam, malamente. *Pers.* 5. 85. mendose colligis, inquit. *Zucet.* 4. 505. Reddere mendose causas, et *ibid.* 51b. ut in fabrica, si prava est regula prima Normaque si fellax reelis regionibus exit. — Omnia mendose fieri — necesse est etc. *Horat.* 2. *Sat.* 4. 24. Audisus forti miscebat melia Falerno: Mendose; quoniam vacuis committere venis Nil nisi lece decet.

MENDŌSITAS, atis, f. 3. (mendosus) Idem fere ac mendum. *Augustin.* *Ep.* 71. (al. 10.) n. 5. Coactus est homo velut mendositatem corrigere. Adde 1. *Retract.* 1.

MENDŌSUM, adverb. *V.* voc. seq. io fin.

MENDŌSUS, a, um, adject. (menda). Comp.

Mendosior II. 2. — Mendosus est pleus mendis, seu corporis vitii laborans (*V. MENDA*), difettoso nel corpo.

I.) Proprie. *Ovid.* 2. *Met.* 399. Mendosa et deterior facies.

II.) Translate. ¶ 1. Speciatim de libris et operibus est erroribus pleus, scorretto, pieno di errori, πικρμυδής. *Plin.* 10. *Ep.* 75. sub fin. Exemplar testamenti, quamquam mendosum, misi tibi. *Gell.* 28. 8. Nihil mendosum, sed recte atque integre scriptum. ¶ 2. Item qui menda scribendo facit. *Cic.* 4. *Verr.* 77. 188. Cur servus societatis, qui tabulas confecit, semper in Verrutii nomine mendosus esset. ¶ 3. Generatim de abstractis et de moribus est vitiosus, corruptus, depravatus, difettoso. *Cic.* 2. *Orat.* 19. 83. In quo et deesse aliquam partem et superare mendosum est. *Id. Brut.* 16. 62. His laudationibus historia rerum nostrarum est facta mendosior. s'è alquanto guastata. *Vitruv.* 4. 3. Mendosæ et inconvenientes symmetria. *Horat.* 1. *Sat.* 6. 65. Atqui si vitii mediocribus ac mea paucis Mendosa est natura, alioquin recta, velut si Regio inparos reprehendas corpore nævos etc. *Ovid.* 2. *Amor.* 4. 1. Non ego mendosus ausim defendere mores. ¶ 4. Est etiam mendax. *Apul.* 9. *Met.* Sed mendoso risu cavillantes. — Hinc *Mendosum* pro mendose, adverbii more. *Pers.* 5. 106. Ne qua subarato mendosum tianiat auro, dia cattivo suono.

MENDUM, i, n. 2. (*V.* et aliam formam *MENDA* loco suo) est corporis vitium, difetto, macchia.

I.) Proprie. *Ovid.* 3. *Art. am.* 261. Rara tamen mendo facies caret.

II.) Translate. ¶ 1. Speciatim est error, qui scribendo fit, errore, scorrezione, πταίωμα. *Cic.* 4. *Verr.* 42. 104. Quod mendum ista litura correxit? *Id.* 13. *Att.* 23. Librariorum menda tollere. Sic *Id.* 6. *Fam.* 7. sub init. Mendum scripturæ litura tollitur. Adde *eumd.* 2. *Att.* 7. ¶ 2. Generatim. *Cic.* 14. *Att.* 22. sub fin. Itaque me Idus Martiæ non tam consolantur, quam antea: magnum enim mendum continent. un gran fallo. — *Charis.* 1. p. 55. *Putsch.* Mendum in mendacii significatloe dicitur, menda in culpa operis, aut corporis. *Charisius* h. l. affirmare videtur, mendum morali significatione usurpari.

MENERVARE, monere, prisca vox. *V. PROMENERVAT.*

MENIANUM. *V. MÆNIANUM.*

MENES ab *Egyptiis* nominatur berbs satyrion, teste *Apul. Herb.* 15.

MENION, ii, n. 2. herba eadem ac menogonion. *Apul. Herb.* 64.

MENIS, idis, f. 3. lunula, deminut. a μήνη, luna. Videtur antiqui initio operis lunulam apposuisse, ut coronam fini, inquit *Turneb.* l. 22. *Advers.* c. 10. Hinc *Auson. Profess.* 25. Quos legis a prima deductos menide libri, Doctores patriæ scito fuisse meæ. h. e. a principio libri.

MENŌNIA. *V. MEMNONIA.*

MENŌGENION, ii, n. 2. herba eadem ac pœonia, lunaticis utilis: est a μήνη luna et γενιον mentum. *Apul. Herb.* 64.

MENS, mentis, f. 3. Olim mentis dixere in recto casu singulari. *Ennius* apud *Priscian.* 7. p. 764. *Putsch.* Terra corpus est, et meotis ignis est. *Id.* apud *Varron.* 5. *L. L.* 59. *Müll.* Est de sole sumptus ignis, isque totus mentis est. — *Menti* in Ablat. *Cic. Planc.* 33. 80. Meritam diis immortalibus gratiam memori menti persolvunt. Ita legit *Priscian.* loc. cit.; alii mente. — Ratione habita etymi, conjungenda est vox cum v. memini, ab etymo men, et cum Gr. μένος, quod apud *Hesych.* est etiam νόος, ψυχή. — Mens generatim est animi sensus, ratio sentiendi et cogitandi, ingenium, animus (i. sentimento, maniera di sentire e di pensare, cuore, animo; Fr. sens, manière de sentir et de penser, caractère, cœur, naturel, esprit, âme; *Hisp.* sentido, sentimiento, modo de sentir y pensar, caracter, natural, corazón, alma; *Geru.* d. Sinn, d. Sinnesart, Denkart, d. Gesinnung, d. Gemüth, Herz, d. Seele; *Angl.* sense, judgment, nature, disposition, spirit, mind).

I.) Proprie mens est, ut diximus, animi sensus, ratio sentiendi et cogitandi, ingenium, animus. — Aliquando mens animi dicitur. *Plaut. Epid.* 4. 1. 4. Paupertas, pavor territat mentem animi. *Id.*

Cist. 2. f. 6. Differor, distrahor, diripior: ita nubilam mentem animi habeo: ubi aum, ibi noo sum: ubi oon sum, ibi est animus. Ita mihi omnia ingenia sunt: quod lubet, non lubet jam id contiouo. *Zucet.* 4. 758. quum somnus membra profudit, Mens animi vigilat. Adde *eumd.* 3. 616. et 5. 150. Sic *Id.* 5. 1183. Perturbata animi mens in mærore meloque. *Catull.* 65. 3. Nec potis est dulces Musrum expromere fetus Mens animi. — *Animus* et *mens* eadem ferme ratione occurrunt apud *Cæs.* 3. *B. G.* 19. in fin. Ut ad bella suscipienda Gallorum alacer et promptus est animus, sic mollis ac minime resistens ad calamitates perferendas mens eorum est. — Ceterum *Cic.* 4. *Tusc.* 24. 54. Est igitur aliquid, quod perturbata mens melius possit facere, quam constans? *Id.* 1. *Cat.* 7. 17. Tu, quum conscientia scelerum tuorum ænoscas odium omnium justum et jam tibi duo debitum, dubitas, quorum mentesensusque vuleras, eorum adspæctum præsentiamque vitare? *Id.* 7. *Verr.* 14. 35. O dii immortales! Quid interest inter mentes boninum et cogitationes! quanto è diverso negli uomini il modo di sentire e pensare! et *Sueton.* *Cal.* 59. Nam neque eade (*Caligula*) vulgata statim creditum est. Fuitque suspicio, ab ipso Cajo famam eadis simulatam et emissam: ut eo pacto erga se boninum mentes deprehenderet. per conoscere come di se la sentissero. et *Virg.* 2. *Æn.* 170. fractæ vires, aversa deæ mens. il sentimento della dea divenne avverso. *Plin. Paneg.* 3. 5. Mens justit tenax. *Lucan.* 3. 303. Desertere duram mentem. — Hinc illa *Ovid.* 8. *Met.* 633. paupertatemque fatendo Effecere levem, nec iniqua mente ferendam. Cf. *Horat.* 1. *Sat.* 9. 20. Demitto auricular, ut iniquæ mentis asellus, Quum gravior dorso subit onus. *Rursus Ovid.* 13. *Met.* 213. Consolior socios, ut longi tædia belli Mente ferant placida. et 3. *Amor.* 572. Hic fera composita vulnera mente ferat. — *Liv.* 37. 4b. Animos, qui nostræ mentis sunt, eodem in omni fortuna gestimus gerimusque. senti menti che sono a noi naturali, proprii della nostra natura, namque mens, ut diximus, est etiam ingenium, natura, ut apud *Ter. Andr.* 1. 1. 137. Mala mens, malus animus. h. e. qui prave naturæ est, non potest non esse simul male animalis et paratus ad nocendum. *Tibull.* 3. 4. 63. Sed flecti poterit (femina): mens est mutabilis illi. — Hinc bona mens est sana, recta et justa, perfectus rationis usus, buon giudizio, seu bona valetudo animi. *Seneca Ep.* 10. Votorum tuorum veterum licet diis gratiam facias: alia de integro suscipe: roga bonam mentem, bonam valetudinem animi, deinde corporis. *Quintil.* 12. 1. 42. Si nocentes mutari in bonam mentem aliquo modo possint. *Pers.* 2. 8. Mens bona, fama, fides, hæc clare (petuntur), et ut audiat hospes. Adde *Ovid.* 1. *Amor.* 2. 31.; et *Petron.* *Satyr.* 84. Similiter mens integra apud *Horat.* 1. *Od.* 31. 17. Frui paratis et valide mihi, Latoc, donec, at, precor, integra Cum mente. — Contra mens mala est insania, dementia, mala animi valetudo. *Tibull.* 2. 5. 103. Nam ferus ille suæ plorabit sobrius idem: Et se jurabit mente fuisse mala. *Seneca* 3. *Benef.* 27. Quum malam mentem habuisse se pridie jurasset. Hinc collige, malam mentem habuisse, fuisse formulam, qua utebantur veociam petentes illatæ injuriæ.

II.) Translate. ¶ 1. Sæpissime mens est princeps animi facultas, pars animi potior et sublimior, ratio, intelligentia, qua res etiam ab omni materia abstractas contemplantur et percipiunt, mente, νόος. *Cic.* 3. *Tusc.* 5. 11. Mens, cui reatum totius animi a natura tributum est. *Id.* 5. *Fin.* 12. 34. Animus ita est constitutus, ut et sensibus instructus sit, et habeat præstantiam mentis, in qua est mirabilis quedam vis rationis et cognitionis et scientiæ virtutumque omnium. *Id.* *Mi.* 31. 84. Quasi nostram ipsam mentem, qua sapimus, qua providimus, qua hæc ipsa apimus ac dicimus, videre, aut plane qualis, aut ubi sit, sentire possimus. Secundum *Forcellinum* hoc loco mens de ipso animo dicitur. — Hinc cum ratione jungitur apud *Cic.* 1. *Nat. D.* 2. 4. Deorum mente atque ratione, omnem mundum administrari et regi. — Item cum animo jungitur apud *Cic.* *Senect.* 11. 36. Nec corpori soli subveniendum est, sed menti atque animo multo magis. *Horat.* 1. *Ep.* 14. 8. tamen istuc mens animusque Fert. *Stat.* 2. *S. l.* 1. 103. et te jam fecerat illi

Mens animusque patrem. *Virg. 6. Æn. 11.* namquam cui mentem animusque Delius inspirat vates. Cf. et locum *Plaut. Trin. 2. 4. 53.* infra in hac ipsa paragr. allatum. — In his et similibus interdum ad discrimen respiciunt auctores: interdum utrumque pro eodem accipiunt atque ἕν δὲ διῶν exprimunt. *V. ENDIADYS.* — Ceterum *Cic. Dom. 40. 105.* Pœna omnis oculorum ad cecitatem mentis est conversa. *Id. Orat. 29. 101.* Eloquentia ipsa, quam nullis, nisi mentis oculis, videre possumus. Cf. *Ovid. 2. Pont. 4. 8.* Et videor vultus mente videre tuos. Adde *Catull. 63. 46.* Rursus *Cic. 2. Nat. D. 17. 45.* Mentis acies. Cf. *eumd. 1. Tusc. 33. 80.* Multa, quæ acuant mentem, multa quæ obduntant. *Quintil. 2. 4. 5.* Alere teneras mentes. *Ovid. 1. Art. am. 267.* Quisquis ubique viri, dociles adventite mentes. *Cic. 1. Tusc. 16. 37.* Mente complecti aliquid. h. e. cogitatione. Sic *Id. 3. Nat. D. 8. 21.* Aliquid mente comprehendere. — Referret et ad rectum rationis usum, unde *amentes* et *dementes*, qui minus eo valent. *Plaut. Trin. 2. 4. 53.* Satin' tu sanus mentis, aut animi tui, qui conditionem hanc repudies? sano di mente. Sic *Cic. Pis. 21. 50.* Illic si mentis esset suæ, ausus esset advere exercitum? se avasse il suo buon giudizio. quod *Id.* dixit *ibid. 20. 48.*, item *Ovid. 8. Met. 35.*; et *Curt. 3. 5. 4.* et *7. 6. 23.* Si tuæ mentis compos fuisses. Et propter emphasin *Curt. 6. 3. 16.*; et *Cels. 5. 26. n. 31.* Mentis suæ compos. (De possessivis *mæus*, *suus* etc. propter emphasin additis cf. *Cic. 3. Ferr. 12. 32.*, *Client. 25. 68.* et *15. Fam. 5.*; *Liv. 34. 2.* et *5. 30.*; et *Ovid. 4. Pont. 4. 26.*; *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 17. 53.* Caput mente. *mentecalto.* *Ovid. 2. Amor. 8. 10.* mente carere bona. *Id. Heroid. 15. 39.* et *1. Art. am. 465.* Mentis inops. *privus di senno.* et *2. Trist. 335.* et egentem mentis *Orestem.* *Sueton. Aug. 99.* Alienatæ mentis signum ostendere. Sic *Plin. 28. Hist. nat. 8. 27. (92).* Mente alienari. *Sueton. Aug. 48.* Rectorem quoque solitus est apponere xatæ parvis ac mente lapsis, donec adolescerent, aut respicerent. (Cf. *Cels. 4. 19.* Mens labat.) *Horat. 2. Sat. 3. 209.*; et *Plin. 36. Hist. nat. 21. 40. (152).* Mens commota. *pazzo.* Similiter *Plin. 23. ibid. 1. 16. (23).* Mente commotus. *pazzo.* *Sueton. Aug. 99.* Mentis deminutio. *Plin. 14. Hist. nat. 22. 28. (137).* Vinum homines mente mutat ac furorem gignit. At *Sillig. rectius legit:* hominis mentem mutat etc. *Ovid. 9. Met. 409.* Attonitusque malis, ersul mentisque domusque. ¶ 2. Est etiam memoria, *memoria:* ad rem *Lucet. 2. 870.* Illud in his obsignatum quoque rebus habere Convenit, et memori mandatum mente tenere, Nil esse etc. *Cic. Brut. 61. 219.* Huic minime mirum est exemplo dicenti solitam effluere mentem. *Horat. 2. Ep. 1. 53.* Nævius in manibus non est, et mentibus hæret Pœne recens. h. e. Nævii exemplaria rara admodum sunt, et tamen multi Romanorum ejus versus memores recitare possunt. — Hinc venire in mentem sæpissime occurrit — Cum Nominativo rei. *Plaut. Asin. 3. 2. 42.* Attat! modo hæc in mentem venit. *Liv. 5. 54.* Equidem, fatebor vobis, etsi minus injuriæ vestræ, quato meæ calamitatis meminisse jvat, quam abessem, quotiescumque patria in mentem veniret, hæc omnia occurrerent. *Cic. 12. Att. 37.* Namquam ea res tibi tam belle in mentem venire potuisset. *Q. Cic. Petil. cons. 14. 54.* Hæc mihi veniebant in mentem de duabus illis etc. — Cum Genitivo rei. *Cic. Quint. 2. 6.* Non minus sæpe ei venit in mentem potestatis, quam equitatis tuæ. *Id. 7. Fam. 3.* Solet mihi in mentem venire illius temporis. — Cum Infinito. *Cic. 4. Fam. 10.* Venit mihi in mentem subrereri interdum, ne etc. *Id. 2. Divinat. 26. 57.* Quid in mentem venit Callistheni dicere, deos callis signum dedisse cantandi, quum etc. — Sequente Relativo. *Cic. 12. Att. 38.* Si quid in mentem veniret, quo modo eam effugere possumus, otemur. — Sequente part. ut. *Cic. Fonte. 3. 9.* Fontejo non in Gallia primum venisse in mentem, ut portorium vini institueret, sed in Italia. — Poetice *Virg. 10. Æn. 824.* Et mentem patriæ subit pietatis imago. ¶ 3. Item cogitatio, consilium, sententia, propositum, atque adeo voluntas, *pensiero*, *diseigno*, *intenzione*, *proposito*, *voluta.* *Cic. Mil. 31. 89.* Cui primum mentem injecit, ut vi irritare fortissimum

virum auderet. *gli mise in capo il pensiero di* etc. *Virg. 1. Æn. 680.* Qua facere id possis, nostram nunc accipe mentem. *Sil. It. 11. 326.* At tu securis concede penatibus, et me Linque meæ menti. *lasciami seguire il mio pensiero*, patere me consilium meum perficere. *Petron. Satyr. 21. extr.* In mente est mihi dormire. *ho intenzione*, *ho in animo.* Sic *Tertull. Habit. mul. 1.* Et adornari tibi in mente est? *Cic. 1. Orat. 39. 180.* Hac eum tum mente fuisse, qui testamentum fecisset, ut si filius non esset, Cuius esset heres. *Id. 12. Fam. 14.* Dolabella classem ex mente comparavit, ut etc. *Nepos Pelop. 1. ad fin.* Hac mente amicis suis summas potestates dedierant. Adde *eumd. Com. 4.* Et *Id. Hann. 2. sub fin.* Id jusjurandum usque ad hanc diem servavi, ut nemini dubium esse debeat, quin reliquo tempore eadem mente sim futurus. *Quintil. 5. 10. 52.* Bona vel mala mente facere aliquid. *Planctus* apud *Cic. 10. Fam. 2. a med.* Quæ mens eum, aut quorum consilia a tanta gloria avocarint. *Ovid. 3. Art. am. 713.* Quid tibi mentis erat, quum sic male sana lateres? *Stat. 4. Theb. 753.* nos ferro meritas excindere Thebas Mens tulit. — Cum voluntate jungitur apud *Cic. Harusp. resp. 19. 41.* Secutus est C. Gracchus: quo inzenio? quanta vi! quanta gravitate dicendi! ut dolerent boni omnes, non illa tanta ornamenta ad meliorem mentem voluntatemque esse conversa. Ceterum *Ovid. 15. Met. 136.* Mentis deorum scrutari in fibris. *il volere deqñ dei.* Sic *Sil. It. 5. 60.* mentesque deorum Explorant super eventu. et *1. 123.* Ast ubi quasitas artis de more vetustæ Intravit mentes Superum, sic deinde profatur. *Ovid. 1. Fast. 446.* Dique putant mentes vos (aves) aperire suas. *Liv. 1. 58.* Mentem peccare, non corpus; et, unde consilium afluert, culpam obdesse. — Sic pro voluntate propensa *Virg. 1. Æn. 307.* rexina quietum Accipit in Teucros animum mentemque benignam. Cf. *Ovid. 2. Met. 368.* Qui tibi materno quamvis a sanguine junctus, Mente tamen, Phaeton, propior fuit. *coll' affetto.* ¶ 4. Item prudentia, consilium, solertia. *Cic. Harusp. resp. 9. 19.* Quis est tam voros, qui ea, quæ tanta mente sunt, — casu fieri putet? ¶ 5. Item ea pars animi, in qua ira sælet: quæ et ipsa quandoque animus dicitur. *Horat. 1. Ep. 2. 59.* qui non moderabitur ire, Insectum volet esse, dolor quod suaserit et meus. Sic *Id. 1. Od. 16. 17.* Irræ Thyesten exitio gravi Stravere etc. Compescere mentem. h. e. tu irasci noli. ¶ 6. Item ea, in qua est vis, fortitudo et præsentia, *animo*, *coraggio*, *spirito*, *ardire.* *Liv. 6. 18.* Vobis dent mentem oportet, ut prohibeatis, sicut mihi dederunt, ut vos a barbaris hostibus defenderem. *Horat. 2. Ep. 2. 36.* hortari cepit eundem Verbis, quæ timido quoque possent adde mentem. Eodem sensu *Val. Flacc. 7. 245.* Quære malis nostris requiem mentemque reponere. *Virg. 12. Æn. 609.* Denittunt mentes. Ubi *Servius:* desperant: sicut contra, sperantes aliquid erigunt mentes. Cf. *eumd. Virg. 3. G. 266.* Scilicet ante omnes furor est insignis equarum: Et mentem Venus ipsa dedit. ¶ 7. Mens Romanis olea fuit et templo rulta. *Ovid. 6. Fast. 241.* Mens quoque nomen habet: Menti delubra videmus Vota metu belli, perfide Pœne, tal. et mox. Spem mrtus abstulerat: quum Menti vota senatus Suspexit: et melior protinus illa venit. *Liv. 22. 10. extr.* Menti adem T. Octacilius prætor vocit. Adde *eumd. 23. 31.*; et *Lactant. 1. 20.*; cf. *Propert. 3. 22. 19.*; et *V. Interpr. ad Augustin. 7. Civ. D. 3.*

MENSA, *z.*, f. 1. De vocis origine alii alia, et fere nimis subtilia omnes: sunt enim, qui hanc vocem cum v. *eminere* conjungunt, ita ut *mensa* sit quæ eminet; *Varro* autem ait *5. L. L. 118.* *Müll.* Mensam escariam cillibam appellabant: ea erat quadrata, ut etiam nunc in castris est. — Postea rotunda facta, et, quod quæ a nobis media, a Græcis *πρῶτα*, mesa dicta potest, nisi etiam, quod ponebant pleraque in cibo mensa, in mensa. Hinc *Charis. 1. p. 43.* *Putsch.* Mensam sine n littera dictam *Varro* ait, quod media poneretur. — Sed et mensam cum n posse dici idem *Varro* ait, quod et mensa (*βάρτα*) edulia in ea (esculentia) ponerentur. — Ceterum mensa est instrumentum variâ materiâ, h. e. ligno, marmore etc., variâque

formâ, ut quadratâ, rotundâ, oblongâ etc. constans, ad quod discumbimus cibum capturi, quodque aliis usibus inservit, *τράπεζα* (It. *tavola*, *mensa*; Fr. *table*; Hisp. *mesa*, *tabla*; Germ. *d. Tisch*, *d. Tafel*; Angl. *a table*).

1. Sæpissime occurrit de mensa escaria, h. e. ad quam discumbimus cibum capturi. *Cic. 5. Tusc. 21. 61.* Ad mensam eximia forma pueros jussit consistere. et *ibid. 62.* Manum in mensam porrigere. et *ibid.* Mensæ conquisitissimis epulis exstruebantur. *Catull. 64. 304.* Largæ multiplici constructæ sunt dape mensæ. *Virg. 1. Æn. 710.* Mensas onerare dapibus. et *3. ibid. 230.* instruere. *Plaut. Pers. 3. 1. 26.* apponere alicui. *Virg. 4. Æn. 603.* dapes apponere mensis. *Ovid. 11. Met. 119.* Mensam ponere alicui exstructam dapibus. *Id. 4. Fast. 367.* Moretum ponere in mensis alicujus. et *2. ibid. 473.* pices imponere iensis. *Plaut. Men. 1. 3. 29.* cibos in mensam alicui apponere. *Virg. 7. Æn. 134.* vina reponere mensis. *Id. 7. ibid. 176.* considerare. *Stat. 4. Silv. 2. 33.* discumbere mensæ. *Plaut. Pseud. 1. 3. 62.* Surgunt a mensa saturi, poti. *Id. Truc. 2. 4. 14.* auferre mensam. *sparecchiare.* et *Cic. Pis. 27. 67.* tollere. et *Virg. 1. Æn. 220.* removere. *Plin. 33. Hist. nat. 11. 50. (141).* Hoc argenti tota Carthago habuit, illa terrarum æmula, quot mensarum postea apparatu victi! servizio da tavola. — De ratione discumbendi *V. ACCUMBO 1.* — De luxu et pretiis citrearum mensarum multa *Plin. 13. Hist. nat. c. 15.* — Apud et super mensam est in ipsa mensa, vel ad mensam, a mensa, a tavola. *Flor. 4. 2. a med.*; *Gell. 2. 22. 12. 8.* et *19.*; et *Curt. 7. 4.* Hinc proverb. apud *Plaut. Trin. 2. 4. 77.* Verecundari neinheim apud mensam decet. *nè a tavola, nè a letto non bisogna aver rispetto.* ¶ 2. Quod ait *Petron. Satyr. 34.* Itaque jussit senex suam cuique mensam assignari: videtur mensa significare parvam aliquam tabulam, vel laucem, vel quid simile, singulis convivis appositum in mensa communi, ad reponendas dapes, quæ divisæ iis distribuebantur. Hinc *ibid. 68.* Quum secundas mensas Trimalchio jussisset afferri, sustulerunt servi omnes mensas, et alias attulerunt. Apud *Virg. 3. Æn. 257.* et *394.* et *7. ibid. 116.* et *125.* mensæ sunt quadræ patulæ e pane in crustum derocto, quas super mensa positas cibis onerabant: ipsas autem, unita cœna, in similibus alium usum servabant. Majores enim, inquit *Servius*, has mensas habebant in honorem deorum. ¶ 3. *Mensa vinaria*, in qua vinum reponebatur in usum cœnæ. Hæc erat rotunda, et cilybathum dicebatur. Alia fuit, quæ vocabatur cartibulum, lapidea, quadrata, oblonga, una columella. Hæc, inquit *Varro 5. L. L. 121.* et *125. Müll.*, in ædibus ad compluvium apud multos me puero ponebatur, et in ea et cum ea ænea vasa. Fuit et tertia, urnarium dicta, quod urnas cum aqua positas iei habebant in culina. *Id. ibid. 126.* ¶ 4. *Mensa lanionia*, in qua tanii carnes concidunt. *Sueton. Claud. 15.* Proclamante quodam præcidentes falsario manus, carnificem statim acciri cum machæna mensaque lanionia flagitavit. ¶ 5. Item argentiorum, et rationum, in qua numerantur pecuniæ, rationes condunt, banco: duplex vero fuit olim Romæ pecuniæ solvenda modus, prior de mensæ scriptura, h. e. de mensa argentiorum, quorum tabernæ in foro erant; alter ex arca domoque, h. e. ex arca, quam quisque domi habebat. *Donatus ad Ter. Adelph. 2. 4. 13.* Tunc enim in foro et de mensæ scriptura magis, quam ex arca domoque vel cista pecunia numerabatur. *Horat. 2. Sat. 3. 148.* mensam poni jubet, atque Effundi saccos nummorum, accedere plures Ad numerandum. *Cic. Flacc. 19. 44.* Si prætor dedit, a questore numeravit: questor a mensa publica: mensa aut ex vectigali, aut ex tributo. *Id. Pis. 36. 88.* Stipendium militibus per omnes annos a civitatibus, mensis palam propositis, numeratum. ¶ 6. Denique habet mensa locum in sacris sive pro ara sumatur, sive pro reposito vasorum sacrorum. *Festus p. 157. 25. Müll.* Mensa in ædibus sacris ararum vicem obtinebat. *Virg. 2. Æn. 764.* mensæ arum deorum, Crateresque auro solidi, etc. *Petron. Satyr. 135.* Mensam veterem posuit In medio altari, quam vivia implevit carbonibus. *Plin. 25. Hist. nat. 9. 59. (105).* Verbenacæ Jo-

vis mensa verritur. *Paul. Diac. p. 64. 11. Müll.* Curtiales mensæ, in quibus immolabatur Junoni, quæ Curis est appellata. *Anclabres* proprio nomine hæc sacræ mensæ appellabatur, teste *eod. p. 11. 11. et p. 77. 11. Müll.* Fuerunt aureæ, argenteæ, marmoreæ. De aureis *V. Val. Max. 1. 1. n. 3. et 4. 1. n. 7. extern.* De aliis *Cic. 3. Nat. D. 34. 84.* Idem mensas argenteas de omnibus delubris jussit auferri. *Id. 6. Ferr. 59. 131.* Iste mensas Delphicas e marmore ex omnibus ædibus sacris Syracusis abstulit.

II.) Translate. ¶ 1. Figurâ ductâ a superiori paragr. 1., per synecdochen mensa est ipsum convivium et ipsi cibi. *Plaut. Mil. glor. 1. 1. 51.* Communicabo te semper mensa mea. *It. ammettero alla mia tavola. Colum. 11. R. 1. 19.* Mensæ suæ adhibere aliquem. *Tac. 13. Ann. 16.* Parcior — mensa uti. *Horat. 2. Od. 16. 14.* mensa tenuis. *Id. Art. P. 198. brevis. Seneca Thyest. 452. angusta. Martialis. 10. 47.* Mensa sine arte. *Plin. Paneg. 49. communis. Virg. 11. Æn. 718. plena. Sil. It. 11. 283. opima. Catull. 60. 3. pingues. Horat. 2. Sat. 4. 87. divites. Cic. 5. Tusc. 35. 100.* Vita illa beata, plena Italicarum Syracusiarumque mensarum. — *De mensa mitte-re alicui, h. e. de ipsa cæna, ἀπό τραπέζης. Cic. 5. Att. 1. Cui tamen Quintus de mensâ misit: illa rejectit. — Prior, proxima mensa, prior, proxima honor et æstimatio in eibus et conviviis. Plin. 14. Hist. nat. 1. 3. (16). Ræticis uvis prior mensa erat. Id. 9. ibid. 17. 29. (63). Proxima est mensa jecori dumtaxat mustelarum. — Secunda mensa, fercula, quæ ultimo loco inferuntur, i postasti: pomis præcipue constans et nubicus et hujusmodi bellariis. *Cels. 1. 2. ad fin.* Secunda mensa bono stomaicho nihil nocet, in imbecillo coalescit. *Cic. 14. Att. 6. et 21.* Hæc ad te scripsi, apposita secunda mensa. *Virg. 8. Æn. 283.* mensæ grata secundæ Dona ferunt. *Nepos Agesil. 8.* Qui cum regis verbis, quæ attulerant, dedissent, ille præter vitullna, et hujusmodi genera obsonii, nihil accepit: unguenta, coronas, secundamque mensam servis dispertit. Vide *Martial. 5. 79.* ¶ 2. Interdum mensa dicuntur ipsi convivæ; i convitati. *Poeta apud Sueton. Aug. 70.* Quum primum istorum conduxit mensa choragum. ¶ 3. In catapultis et ballistis est pars plana et oblonga: de qua *Vitruv. 10. 16. et Bald. in Lex.* ¶ 4. Denique sumitur pro catasta, vel lapide, in quo prostabant servi veales. *Apul. 8. Met. Serv. Jussisse duos pueros in foro de mensa emi. Polux 1. 7. c. 2. sect. 11. Ἐφ' ὃ δὲ ἀναβαίνοντες ἐ δουλοῖσι παρασκευάζονται, τούτου τραπέζων ἀριστοφάνης καλεῖται. Huc pertinet quod Cic. dicit *Plin. 15. 35.* de lapide emptius. V. LAPIS. ¶ 5. Etiam in sepulchralibus monumentis usurpatur pro sepulchro, seu lapide sepulchrali. *Inscript. apud Gruter. 850. 6.* MINICIAE RVFINAE MINICIA DOMITIA SORORI POSUIT MENSAM CONTRA VOTVM.**

MENSALIS, e, adject. ad mensam pertinens, da tavola. *Vopisc. Tacit. 10.* Argenteum mensale. *Valerian. Aug. in epist. apud Vopisc. Aurelian. 9.* vinum. *Diomed. 3. p. 475. Putsch.* Scolius est eitharæ (lege cantilenæ) species mensalis. V. SCOLIUS. — *Terminus mensalis* a Gromaticis dictus esse videtur, qui mensæ figuram refert; idem et basis et intrametrum (quod *Lex. addequod*) dicitur. *Auct. apud Goes. p. 249. et p. 343. 6. ed. Lachmann.* Termini suot majores, qui juxta flumina positi suut; mensales vocantur: alii autem bases eos dicunt, alii autem intrametra.

MENSARIUM, ii, n. 2. V. voc. seq. in fin. MENSARIUS, a, um, adject. (mensa) ad mensam pertinens, qua ad pecuniam refertur: V. MENSA I. 5. ¶ 1. Generatim mensarius est idem atque argentarius: etenim *Sueton. Aug. 4.* proavum Augusti mensarium appellat, quem paulo ante nummularium dixerat. Sic *Paul. Diac. p. 124. 17. Müll.* Mensarii nummularii. ¶ 2. Speciatim viri mensarii magistratus fuit custodiæ deputatus pecuniæ publicæ sub quæstoribus. *Liv. 7. 21.* Quinquæviris creatis, quos mensarios alii dispensatione pecuniæ appellaverunt. *Id. 23. 21.* Romæ propter penuriam argenti triumviri mensarii rogatione Minucii tribuni plebis facti. *et 26. 36.* Omne aurum, argentum, æs sigoatum ad triumvi-

ros mensarios deferamus, i publici cassieri. — Idem non modo Romæ, sed in provinciis erant, nam de Temnitarum urbe Asiatica hæc habet *Cic. Flacc. 19. 44.* Civitas, in qua nummus commoveri nullus potest sine quinque prætoribus, tribus quæstoribus, quatuor mensariis, qui apud illos a populo creantur. Differunt ab argentariis, qui magistratus non erant, et pecuniam solum privatam tractabant. V. TRIUMVIRI. Adde *Capitolin. Anton. Phil. 9. — Ilinc*

Mensarium, ii, n. 2. absolute, substantivorum more. *Priscian. 2. p. 590. Putsch.* Collarium, quod in collo est: plantarium, quod in planta: mensarium, quod in mensa est.

MENSATIM, adverb. per measas *Juven. 3. 214.* Et cunctæ curat mensatim tradere plebi.

MENSIO, ðnis, f. 3. (metior) mensura: actus metiendi, *misura, μέτρησης. Cic. Orat. 53. 177.* Naturalem quamdam in se continet vocum omnium mentionem animus nunulo.

MENSIS, is, m. 3. *Ovid. 8. Met. 500.* mensum dixit pro mensium illo carmine: Et quos sustinuit bis mensum quinque labores. Adde *5. Fast. 187. et 424.; Senec. Phœniss. 535.; Auson. Eclogar. Quo mense quotæ etc.; Censorin. 22.; et Priscian. 7. p. 771. Putsch.* Alii volunt, ubique mensium scribi, et synæresim fieri. V. MELANIUS. Ceterum mensum pro mensium recentiores legunt etiam apud *Cic. 12. Phil. 9. 22.* et apud *Cæs. 1. B. G. 5. — Mesis pro mensis* haud raro legitur in *Inscript.*, ut apud *Gruter. p. 675.* VIXIT ANNO VNO ET MESES VIII. DIES VIII. et apud *Fabrett. p. 274.* QUI RIXIT ANNIS L. MIESIBVS VIII. DIEBVS X. Adde alias apud *Gruter. p. 138. 684. et 852.* et apud *Rénier. n. 362., 441.* etc. — Ratione habita etymii, est a nomine Græco μήνη, quod idem significat, a μήνη luna, quia est plus minus spatium illud, quo luna zodiacum percurrit. Ita *Farro 6. L. L. 10. Müll.* At *Cic. 2. Nat. D. 27. 63.* deditur a metior, bis verbis: Qui (lunæ cursus) quia mensa spatia conficiunt, menses nominantur. — Ceterum mensis est spatium temporis et nullis diebus constans, ex. gr. ex triginta, μήν (It. mese; Fr. mois; Hisp. mes; Germ. d. Monat. d. Monatszeit; Angl. a month).

1.) Proprie. Romulus annum in decem menses divisit. Numa Pompilius, quum Romuli annum nec solis, nec lunæ cursui congruere cerneret, duos menses addidit, Januariam et Februarium, *Ovid. 1. et 3. Fast. et Macrob. 1. Saturn. 12. et 13. C.* Julius Cæsar, qui ad solis cursum annum direxit, atque idcirco ex CCLXV. diebus et sex horis constituit, dierum numerum quibusdam mensibus auxit, ut v. gr. September et Novembet, qui antea habebant viginti novem, constarent ex triginta, et sic de reliquis. V. *Sueton. Aug. 40. et Macrob. 1. Saturn. 14. — Cato apud Priscian. 8. p. 789. Putsch.* Mense Octobri fecimus, Novembris reliquus erat. *Plaut. Pers. 4. 4. 75.* Tu si hanc cemeris, numquam hæc hanc mensem vertentem, credo, servabit mihi. Sic *Vitruv. 9. 4.* Sol autem signi spatium, quod est duodecima pars mundi, mense vertente vadens transit. *Ter. Adelph. 4. 5. 57.* Hæc dum dubitas, menses abiierunt decem. *Cic. Tim. 9.* Mensis autem, quando luna, lustrato suo cursu, solem consecrat est. *Id. 6. Att. 2. 6.* Nonis Maj. in Ciliçiam cogitabam: ibi quum Junium mensem consumpsissem, — Quinctilem in reditu ponere. *Virg. 4. Ecl. 12.* Incipient magni procedere menses. *Id. 3. G. 139.* exactis gravidæ quum mensibus errant. *Id. 1. Æn. 273.* Triginta magnos volvendis mensibus orbes Imperio explebit. *Horat. 4. Od. 6. 39.* Prostravam frugum (deam lunam) celeremque pronos volvere menses. *Stat. 3. Silv. 1. 17.* stupet ipse labores Annus, et angusto bis seculi limite menses Longævum mirantur opus. *Cels. Dig. 50. 6. 98. § 2.* Mensis intercalaris constat ex diebus viginti octo. — In illo *Virg. 1. G. 335.* Hoc metuens, cæli menses, et sidera serva: *Servius* adscribit, menses esse duodecim signa zodiaci, quæ omnia uno mense luna pertingit, et quodam modo designat — *Mensis Numæ* apud *Sidon. 9. Ep. 16.* Prius agere curavi, quam duodecimam nostrum, quem Numæ mensem vos nuncupatis, Favonius statu tempore pluviusque natalibus maritaret h. e. Februarium, a Numæ prius inventum una cum Janua-

rio: nam in Gallia tum anni principium habebatur Kal. Martii, ut olim apud Veoetos.

II.) Translate. ¶ 1. *Menses* in plur. num. accipiuntur etiam pro mulierum menstruis, μήνες. *Plin. 21. Hist. nat. 21. 89. (156).* Prodest mulierum mensibus retardatis. Adde *eumd. 22. ibid. 25. 71. (147.). 23. ibid. 7. 71. (138).* et alibi sæpe. Interdum et in num. singulari, sed rarius. *Id. 17. ibid. 28. 47. (266).* Privatim autem contra erucas ambiri arbores singulas a muliere incitati mensis, nullis pedibus, recincta. V. MENSTRUANS. Adde *eumd. 28. ibid. 7. 23. (77).* ¶ 2. Inproprie menses appellantur etiam profluvia eadem in quadrupedibus, quæ tamen non meostruæ, sed annua fere sunt, quæque tempus colui opportunum significant. *Farro 2. R. R. 7. 8.* Tum ea re naturam eam, quum menses fetunt, tangunt.

MENSOR, ðris, in 3. (metior) MENSOR pro MENSOR legitur in *Inscript.* apud *Orell. 3225.* — Mensor est qui aliquid metitur, μέτρον (It. misuratore; Fr. mesureur, celui qui mesure; Hisp. medidor; Germ. d. Messer, Abmesser; Angl. a measurer). ¶ 1. Generatim. Cæli mensor est astronomus, terræ mensor geometra. *Horat. 1. Od. 28. 1.* Te maris, et terræ, numeroque carentis arenæ Mensorum cohibent, Archita, etc. Cf. *Capell. 6. p. 194.* Eratosthenes vero a Syene ad Meroen per menses regio Ptolemæi certus de stadiorum numero redditus, quotaque portio telluris esset adveniens, multiplicansque pro partium ratione circulum mensuramque terræ, incunctanter quot millibus stadiorum ambiretur absolvit. — *Mensores* etiam fuerunt, qui annonam navibus adverso Tiberi in Urtem advectam, et in horrea publica inferendam metiebantur, *misuratori*, quos *Peul. Dig. 27. 1. 26.* mensores frumentarios appellat. V. PORTUFENSIS. *Inscript.* apud *Fabrett. p. 731. n. 450.* CN. SENTIO CN. FIL. TER. FELICI PATRONO MENSOR. FRUMENTARIORUM. CERERIS AVG. Alia apud *Maff. Mus. Fer. 319. 7.* ERVCIO AVGVSTI NOSTRI ADIVTORI TABVLARIO A RATIONIBVS, MENSORVM FRUMENTARIORVM CERERIS. — *Mensor machinarius.* V. MACHINARIUS. ¶ 2. Speciatim mensor est agrotum finitor, agrimensore. *Colum. 5. R. R. 1. 2.* Quemadmodum agrum metiri debeamus, non agricolæ, sed mensoris officium esse dicebam. *Ovid. 1. Met. 136.* Cautus humum longo signavit limite mensor. *Paul. Dig. 10. 1. 4. § 1.* Sed et si mensor ab altero solo conductus sit. *Inscript.* apud *Murat. 1091.* DE CONTROVERSIA FINIVM QVAM HÆBETIS CVM MARIANIS, PENDENTI EX HIS AGRIS, IVROS A PROCVATORIBVS MEO PVBLICIS MEMORIALE EMISTIS, VT FINIBVS CLAVDIVS CLEMENS PROCVATOR MEVS, SCRIPSIT EI ET MENSOREM MISI. Ille finitor dicitur a *Cic. 2. leg. Agr. 13. 32.; et decempedator* ab *eod. Cic. 13. Phil. 18. 37.; et agrimensore* a *Constantin. Aug. Cod. 3. 39. 3.* In *Inscript.* apud *Gruter. 1078. 6.* quæ est apud *Orell. 3225.* mentio est de mensore agrario territorii *Ardatini.* ¶ 3. Item qui viarum sternendarum curam suscipit, *ingegnere. Martial. 10. 17.* Mensorum longis sed nunc vacat ille libellis. Appia, quid facies, si legat ista Macer? h. e. vacat tabulis, in quibus viarum tractus sunt delineati. Quantum vero damni feres, Appia via, si Macer meis versibus legendis tempus terat? ¶ 4. Item mensor, vel mensor artificiorum est, qui ædificia, quorum diagramma architectus in chartis delineatum exhibuit, ex iisdem super soili faciem absolvenda curat, Itali dicunt *capomaestro, protomastro:* hinc *Colum.* verbis, quæ supra sub 2. laudavimus, addit: Quum præsertim ne architecti quidem, quibus necesse est mensurarum nosse rationem, digentur consummatorum ædificiorum, quæ ipsi disposuerint, modum comprehendere, sed aliud existiment professioni suæ convenire, aliud eorum, qui jam extracta metiuntur, et imposito calculo perfecti operis rationem computant. *Plin. 10. Ep. 28.* Dispicite, domine, an necessarium putes mittere hæc mensorem, et *Trajanus* ad *Plin. ibid. Ep. 29.* Mensores vix etiam iis operibus, quæ aut Romæ, aut in proximo fiunt, sufficientes habeo. *Inscript.* apud *Gruter. 623. 7. L. CARCLIVS LAXIVS MENSOR AEDIFICIORVM.* Adde alias *ibid. 8.* et apud *Murat. 924. 8.* ¶ 5. Mensor etiam dicebatur, qui singulis militibus, numeris, lepiunibus loca dimettebatur, vel hospitia præ-

parabat. *Veget.* 2. *Milit.* 7. Menses, qui in castris ad podium dimittuntur loca, in quibus milites tentoria figant; vel hospitia in civitatibus praestant. *Impp. Theodos., Valentinian. et Arcad. Cod. Theod.* 7. 8. 4. Si quis mensorum nostrorum manum, qua deputatas singulis quibusque domos enotant, et postibus hospitariis nomen adscribunt, delere non dubitaverit, ad instar falsi reus teneatur.

MENSORIUM, ii, n. 2. (mensa) discus, lanx. *Cassiod.* 10. *Hist. Eccl.* 15. Rursus Herodias vesanit, rursusque turbatur: denuo saltat, denuo caput Joannis in mensorio concupiscit accipere.

MENSORIUS, a, um, adject. (mensor) ad mensorem pertinens. *Auct. de limit. p.* 217. *Goes.* Principium artis mensoriae in agendis positum est experimentis. *Aggen. Urb. de contriv. agr. p.* 71. *Goes.* Haec controversia nec tantum jure ordinario, sed et arte mensoria componitur.

MENSTRUA, Gram. F. **MENSTRUUS**.

MENSTRUALIS, e, adject. (menstruus) idem ac menstruus, ad mensem pertinens, *μηνιαίος*. ¶ 1. Generatim est qui singulis mensibus fit, d'ogni mese. *Plaut. Capt.* 3. 1. 22. Dico unum ridiculum dictum de licitis melioribus, quibus solebam menstruales epulas ante adipiscier: nemo ridet. *Prudent.* 9. *περί σελή.* 537. Cadet rotati solis in terram globus, Sphaeram ruina menstruaem destruet. *Io zodiaci.* *Cassiod.* de anim. 12. a med. Numerus duodenarius annuum menstruali varietate composuit. ¶ 2. Specialim est ad feminarum mensura pertinens. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 15. 13. (63). Solum autem animal menstruale mulier est. *Id.* 19. *ibid.* 10. 57. (176). Hortensia omnia accessu mulieris menstruali flavescunt. *Cael. Aurel.* 3. *Tard.* 8. *init.* Generatur haec passio — longi temporis dysenteria, vel in feminis menstrualis fluxus retentione. *Marcell. Empir.* 35. *ad fin.* Pannus menstrualis. *Vulgat. interpr. Levit.* 15. 24. Tempore sanguinis menstrualis. *et ibid.* v. 25. Tempus menstruale.

MENSTRUANS, antis, particip. praes. ab inusitato, specialim tantum occurrit de muliere, quae in mensuris est. *Pallad.* 1. *R. R.* 35. Mulierem menstruantem contra urucas faciunt circumire. *V. MENSIS* 11. 1. *Theod. Priscian.* 4. *ab init.* Mulieribus menstruantibus hoc vitio (*epilepsos*) laborantibus coire convenit.

MENSTRUATUS, a, um, particip. praeter. ab inusitato, specialim tantum occurrit de muliere, quae in mensuris fuit. *Vulgat. interpr. Ezech.* 18. 6. Ad mulierem menstruatam (*vir*) non accesserit. *Id. Isai.* 64. 6. Et facti sumus ut immundus omnes nos, et quasi pannus menstruat universae justitiae nostrae. Adde *eumd. Esth.* 14. 16., *Baruch.* 6. 28. et alibi.

MENSTRUUM, i, n. 2. *V. voc. seq.* in omnibus paragr.

MENSTRUUS, a, um, adject. (mensis) ad mensem pertinens, *ἐμηνεός* (It. *mensuale*; Fr. *de mois*; Hisp. *de mes*, *menstruo*; Germ. *zum Monat gehörig*, *monatlich*; Angl. *of a month*, *monthly*, *menstruous*). Occurrit ¶ 1. Generatim, et est qui singulis mensibus fit, d'ogni mese. *Varro* 6. *L. L.* 13. *Mull.* Ferias menstruas edice. *Cic.* 6. *Att.* 1. Usura menstrua. *Tybull.* 1. 3. 34. Reddereque antiquo menstrua tura Lari. *Colum.* 11. *R. R.* 1. 30. Necessaria est mensuri ejusque officii monitio ea, quae pendet ex ratione siderum et caeli. *Cf. Virg.* 1. *G.* 353. Ipse Pater statuit, quid menstrua luna monet. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 47. 48. (128). Menstrua ventorum ratio. *Id.* *ibid.* 10. 7. (48). Mensuri non sunt lunae defectus. *Martial.* 3. 10. Constituit, Philomuse, pater tibi milia bina Menstrua. *la mesata.* — Hinc *Menstrua*, *orum*, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt menstrua sacra. *Sall.* *apud Non.* p. 492. 32. *Merc.* Duae mulieres ad menstrua solvenda montem ascendunt. — Item *menstruum*, i, *apud Plin.* 10. *Ep.* 24. Nam menstruum meum Calend. Septembr. (nilitur). *h. e.* officium mensuri spatii, quod cum collega partitus sum. Mos enim erat, ut uli plures essent in una magistratu, per mensem singuli rempublicam invicem curarent. ¶ 2. Specialim est ad feminarum mensuram pertinens. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 10. 45. (132). Canari menstruas purgationes expediunt. *h. e.* prolu-

vium sanguinis, quo laborant singulis fere mensibus feminae, quae ad concipiendum sunt habiles. *et mensuri*, i, *flori.* *Sic Id.* 11. *ibid.* 39. 94. (230). Quum mensuri cursus steterit. *Seren. Sammon.* 34. 645. Menstruus immenso si profluit impete sanguis, Succida lana malos remoretur subdita cursus. — Saepe *Menstrua*, *orum*, dicuntur ab solute. *Cels.* 6. 6. n. 38. Quod in feminam, bene respondentibus mensuris, non cadit. *Colum.* 11. *R. R.* 3. 64. Mulier, quae in mensuris est. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 21. 30. (65). Menstrua ciere: *et ibid.* 26. (54). pellere. *et 20. ibid.* 14. 54. (154). sedare. *et ibid.* 22. 93. (252). sistere. *et 30. ibid.* 14. 43. (128). adjuvare. *et 20. ibid.* 22. 89. (243); *et Lucret.* 6. 796. solvere. — Similiter *Menstruum*; i, in siag. num. *apud Plin.* 28. *Hist. nat.* 7. 23. (78). Quocumque alio menstruo si segetem ambient etc. *et ibid.* (85). Tactis menstruo postibus. Adde *Senec.* 4. *Benef.* 31. — *Menstrua femina*, quae in mensuris est. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 5. 32. (98). Menstrua canis. ¶ 3. Est etiam *menstruus*, qui mensem durat, d'un mese. *Varro* 1. *R. R.* 27. 1. Tempora duorum generum sunt, unum anuale, quod sol circuitu suo finit; alterum menstruum, quod luna circumiens comprehendit. *Sic ibid.* 5. 4. Quae ad solis circumlitum annum sint referenda, et quae ad lunae menstruum cursum. Similiter *Catull.* 34. 17. Menstruus cursus Dianae. *Cic.* 1. *Nat. D.* 31. 87. Solis lustrationem menstruo spatio luna complet. *Id.* 4. *Fin.* 12. 30. Ut ei, qui jucunde vixerit annos decem, si aequae vita jucunda mensura addatur, etc. *Lucan.* 5. 399. Menstruus consul. *Rursus Cic.* 2. *Legg.* 18. 45. Textile ne operosius, quam mulieris opus menstruum. *quanto plus fare in un mese una donna.* *et Rosc. Com.* 3. 8. Menstruas rationes transferre in tabulas, i, *conti d'un mese.* *et Id.* 5. *Verr.* 30. 72. Menstrua cibaria dare alicui. — *Et Menstruum*, i, absolute *apud Liv.* 44. 2. Consul, menstruum jussu milite secum ferre, profectus etc. *viveri per un mese.* — Hinc

Menstrua, *orum*, n. plur. 2. absolute, substantivorum more. *V.* sub 1. et 2.

Menstruum, i, n. 2. absolute, substantivorum more. *V.* in omnibus paragr.

MENSUALIS, e, adject. (mensis) idem ac menstruus, *mensuale*. *Boeth. Geometr.* 2. p. 1229. Deinde totius anni circulus mensuali numero fuit partitus.

MENSULA, ae, f. 1. *diminut. a mensa*, parva mensa, *tavolino*, *τραπέζιον*. *Plaut. Most.* 1. 3. 150 Appone hic mensulam: vide, tali ubi sint. *Petron. Satyr.* 136. Mensula pedem extorsi. *Apul.* 2. *Met. a med.* Diem ceterum lavacro, ac dein carnae dedimus. Nam Milonis boni mensulam rogatus accubueram etc. *et ibid.* non multo post. Et grabatulum meum assistit mensula, caeae totius honestas reliquias tolerans. *Fronto* 4. *ad M. Caes.* (eulente iterum *A. Maio*) *ep.* 12. Scis, ut in omnibus argentariis mensulis, pergulis, tabernis ubique imagines vestrae sint vulgo propositae. *Boeth.* 1. *Euchid.* ed. *Lachmann.* p. 379. 3. Praeter haec autem omnes quadrilaterae figurae trapezia calontae, id est mensulae nomenclatur. *Capell.* 6. p. 189. et 190. abaci mensulam memorat.

MENSULARIUS, ii, m. 2. (mensula) nummularius, mensarius, trapezita, *banchiere*, *τραπέζιτης*. *Seneca* 4. *Controv.* 24. *a med.*; *Scaevola Dig.* 2. 14. 47., ubi alii aliter leg.; *et Ulp.* *ibid.* 42. 6. 8.

MENSUM, i, n. 2. a *v. metior*, ut *pensum* a *pendo*, est certum laeae pondus, quod cuique lanificae domina metiebatur ad opus faciendum, *μετρημα*, *comptio*, *pensio*, *ilem* ac *pensum*. Utrumque vocabulum junxit *Fronto* de *Nep. am.* 2. p. 218. *ed. Rom.* 1823. Fata a famulo appellata ajunt: hocne est recte fari? Poetae autem colus et fila fati adsignant: nulla profecto tam sit importuna et insciens lanifica, quae erili togae solidum aut nodosum, servili autem subtile et tenue subtegmen venerit. Bonos viros luctu adfici, malos re familiari incolumi frui, neque mensum neque pensum fatorem lanificum duco. *Cf. Cayus Dig.* 18. 1. 35. Si pro numero corporum pretium fuerit statutum, tunc perlici emptioem existimavit, quum adnumerata, admensa, adpensa sint.

MENSURA, ae, f. 1. (metior) actio, qua quip-

piam metimur, seu quantitatem rei cuiuspiam deprehendimus (It. *l'atto del misurare*, *la misurazione*; Fr. *action de mesurer*, *mesurage*; Hisp. *acción de medir*, *medida*; Germ. *d. Messen*, *d. Abmessen*, *d. Messung*, *Ausmessung*; Angl. *a measure*).

1.) Proprie. *Ovid.* 3. *Art. am.* 265. Mensuram facere alicujus. *et Plin.* 2. *Hist. nat.* 1. 1. (3); *et Plin.* *alter* 10. *Ep.* 28. agere. *prendere*, *pi gliare*. *Colum.* 5. *R. R.* 3. 1. inire. *Sic Id.* *ibid.* 2. 1. Quadrati (*agri*) mensura facillima est: nam quum sit undique pedum totidem, multiplicatur in se duo latera etc.

11.) Translate. ¶ 1. Mensura est instrumentum, quo quippiam metimur, seu quantitatem rei cuiuspiam deprehendimus: item ipsa quantitas, modus, magnitudo cuiusque rei, *μέτρον*, *mezzo* o strumento con cui si misura; *ed anche risultato della misurazione*, cioè *quantità*, *dimensione*. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 56. 57. (198). Mensuras et pondera invenit Phidon Argius, aut Palamedes, ut maluit Gellius. *Cæs.* 5. *B. G.* 13. Certis ex aqua mensuris, breviores esse noctes, quam in continente, videbamus. *h. e.* *eclipsydris*. *et 6. ibid.* 24. Nosse mensuras itinerum. *Juvenal.* 10. 100. de mensura jus dicere. *h. e.* de heminis et hujusmodi. (*V. Pers.* 1. 130.). *Nepos Att.* 2. *extr.* Ut singulis sex modii tritici darentur: qui modus mensurae medimnus Athenis appellatur. *Cic.* 1. *Off.* 15. 48. Ea, quae utenda acceptis, majore mensura, si modo possis, jubet reddere Hesiodus. *Petron. Satyr.* 97. Lectulum vestimentis implevi, utiusque hominis vestigium ad corporis mei mensuram figuravi. *Sueton. Caes.* 26. Frumentum sine modo mensuraeque praebere. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 41. 96. (236). Cameli lae suavissimum existimatur, ad unam mensuram tribus aquae additis. *Id.* 35. *ibid.* 17. 57. (197). Creta Unbrica pondere emitur, Sarda mensura a peso, a misura. *et ibid.* 10. 36. (92). Tabulae pretium accepit aureos mensura, non numero. *Id.* 12. *ibid.* 19. 43. (95). Frutex mensura pedali. *Cael. Aurel.* 4. *Tard.* 1. *ad fin.* Dant etiam vipers mandantes, sed amputato capite atque cauda, mensura digitorum quatuor. *Rursus Plin.* 36. *Hist. nat.* 12. 17. (82). Mensuram deprehendere alicujus rei. *Quintil.* 2. 17. 38. Mensuras solis ac terrae colligere. *Ovid.* 8. *Met.* 748. trunci Circulerie modum, mensuraeque roboris ulnas Quinque ter implebat. *la grossezza*. *et 15. ibid.* 378. *de ranarum crurib.* Posterior partes superat mensura priores. *la lunghezza*. *et 9. ibid.* 788. *de Iphi femina in puerum conversa* incomptis brevior mensura capillis. *Tac. Agric.* 12. Dierum spatia ultra nostri orbis mensuram. *più lunghi*. *Juvenal.* 4. 74. Sed deerat pisci patina mensura. *piatto di capacità sufficiente*. ¶ 2. Figurata ducta a paragrapho proxime superiori, mensura de pluribus dicitur et elegantes habet usus. *Ovid.* 1. *Art. am.* 589. Dare alicui mensuram bibendi, *prescrivere quanto debba bere*. *et Spartian. Pescen.* 3. Sine mensura potare. *Juvenal.* 14. 316. mensura tamen quae Sufficit census, si quis me consulat, edam. *quanta entrata basti per mantenersi*. *Cic. Orat.* 20. 67. Quidquid sub aorium mensuram aliquam cadit, numerus vocatur. *Plin.* 10. *Ep.* 12. Beneficii mensuram intelligere. *Claudian.* II. *cons. Stilich.* 43. Est aliquod meriti spatium, quod nulla furentis Invidia mensura capit. *Tac.* 14. *Ann.* 51. Uterque mensuram implevimus, et tu, quantum princeps tribuere amico posset, et ego, quantum amicus a principe accipere. *Ovid.* 1. *Pont.* 2. 1. Marime, qui tanti mensuram nominis implet. *h. e.* vini et significatio nem. *Id.* 12. *Met.* 57. *de Fama.* Ili narrata ferunt alio: mensurae facti Crescit. *Juvenal.* 11. 34. bucca Noscenda est mensura suae. *h. e.* vis propriae eloquentiae. *Seneca Herc.* *Cl.* 400. auribus Argolicis fuit Mensura voti. *h. e.* tantum ille optabat, quantum ego habebam. *Tac.* 1. *Hist.* 52. Nec consularis legati mensura, sed in majus omnia accipiebantur. *h. e.* pro modo conditionis et auctoritatis legati consularis. *Lucan.* 1. 175. mensuraeque juris Vis erat. *Quintil.* 2. 3. 7. Summittere se mensurae discens. *Sic Hieronym.* 2. *Ep.* 13. Non est humilitatis mea, neque mensurae judicare. ¶ 3. Specialim in pictura est conventio et proportio partium, *simmetria*, *prospet-*

tiva, distribuzione, Finnanzi e indietro. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (80). Apelles cedebat Melanthio de dispositione, Asclepiodoro de mensuris, hoc est quanto quid a quo distare deberet.

MENSURABILIS, e, adject. misurabile, qui mensura deprehendi potest. *Prudent. Apotheos.* 881. Spatium non mensurabile. *Fugiat. interpr.* Ps. 38. 6. Ecce mensurabiles posuisti dies in eos.

MENSURABILIS, e, adject. ad mensuram pertinens, ut Mensuralis linea, apud *Sicul. Flacc. edit. Goes.* p. 19. et 23. Sic *Frontin.* 2. de limit. p. 31. *Lachmann.* Mensurales metæ. — *Mensuralia* absolute, est titulus operis deperditum M. Terentii Varronis, de quo ita *Priscian.* 8. p. 817. *Putsch.* Infit, cujus Varro in Mensuralibus primam ponit personam, infio.

MENSURABILITER, adverb. per mensuram. *Hygin.* de limit. p. 167. *Goes.* Extremitas mensuraliter obligata est.

MENSURATIO, ðois, f. 3. actus mensurandi, apud *Var.* *Auct. de limit.* p. 264. *Goes.* De mensuratione iugeri. *Jul. Vici. Art. rhet.* 3. § 5. De mensuratione agrorum.

MENSURATUS, a, um. V. MENSURO.

MENSURNUS, a, um, adject. di un mese, mensuratus. *Cic.* 1. *Invent.* 26. 39. Annuum mensurnum, diurnum, nocturnumve spatium. Ita legit *Priscian.* sub fin. l. 2., qui tamen ex vitioso exemplari hanc lectionem attulisse videtur. Alii rectius *menstrum*. Legitur etiam apud *Novatian.* de *Trinit.* c. 1. V. SPORTULA.

MENSURO, as, ðvi, ðtum, are, a. 1. (mensura). Part. *Mensuratus* I. et II. — *Mensurare* est metiri, *misurare*.

I.) Proprie. *Veget.* 1. *Milit.* 25. A centurionibus fossa inspicitur ac mensuratur. *Frontin.* de colon. p. 136. *Goes.* Ager ejus veteranis est assignatus, postea mensuratus limitibus intercisivis. *Boeth. Geometr.* 2. p. 1532. Esto ager octogonus, per singula latera pedibus septem mensuratus. *Vulgat. interpr. Jerem.* 31. 37. Si mensurari poterint cæli sursum, et investigari fundamenta terræ deorsum etc. Adde *eumd.* *Ezech.* 45. 3. et 48. 30. *Plin.* *Valerian.* 3. 14. p. 194. ed. *Ald.* Quæ omnia in aqua pariter coques, ita ut ad maximam mollitiem perducas: postea colabis et mensurabis ex eo sextarios octo. Sic *Marcell. Empir.* c. 20. p. 115. *retro* ed. *Ald.* Omnia ista tundes diligenter, et cernes bene, et in pulverem mollissimum redacta mensurabis. Adde *eumd.* c. 22. p. 118. *retro*.

II.) Translate. *Coripp.* 3. *Laud. Justin.* 372. Quisque suas mensurat opes viresque suorum. *Cassiod.* 11. *Variar. præf.* Mensuratus eloquens. *parlatore misurato*.

MENSUS, a, um. V. METIOR.

MENSUS, us, m. 4. (metior). Extra Ablativum casum non usurpaverim, antequam exempla reperiam. — *Mensus* est idem ac mensura, *misura*. In quodam fragm. quod tribuitur *Varroni de Geometr.* Longitudines et altitudines mensu certo distinguere. *Apul. de Mundo.* Cujus mensu appensuque distincta est natura regio.

MENTA, æ, f. 1. menta, ἄνθος, ἰνδὴν, herba hortensis odorifera, ita dicta a *Menthe*, seu *Minthe* nymphæ, Cocyli filia, Plutonis pellice, quam Proserpina in hanc herbam mutasse dicitur: unde et *mentha* cum aspiratione a nonnullis scribitur. *Ovid.* 10. *Met.* 728. an tibi quondam Famineos artus in olentes vertere mentas, *Persephone*, licuit? *Id.* 8. *ibid.* 663. æquatam (mensam) mentæ tersere virentes. — Postea ab odoris suavitate ἄνθος appellata: ab ἄνθος suavis et ἄσπις odor: ut *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 47. (154). docet. *Id.* *ibid.* (160). Grato mentis mentas odore percitur in rusticis dapibus. *Colum.* 10. *R. R.* 119. serpentis granina mentæ. *Martial.* 10. 48. Mentis retractor. Adde *Colum.* 11. *R. R.* 3. 37.; *Pallad.* 3. *R. R.* 24. 9.; et *Apul. Herb.* 105.

MENTAGRA, æ, f. 1. ἀγριος λειχίν, morbus, aliter lichen, qui mentum, deinde faciem, collum, pectus, manusque sædo quodam furtive occupat: a *mentum*, et ἀγριος captiva, quasi menti captiva, quia a mente incipit. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 1. 2. (2). Lichenas appellaverit Græco nomine: Latine, quoniam a mento fere oriebatur, joculari primum lascivia, (ut est procaz multorum natura

in alienis miseris) mox et usurpato vocabulo, mentagram. Hunc morbum aliis verbis describit *Martial.* 11. 98. Nec triste mentum sordidique lichenes etc.

MENTASTRUM, i. n. 2. (menta) menta silvestris, ἄνθος ἀγριος. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 47. (159); et *Colum.* 11. *R. R.* 3. 37. Silvestre mentastrum dicunt.

MENTHA. V. MENTA.

MENTIENS, entis. V. MENTIOR.

MENTIGO, inis, f. 3. (mentum) morbus aznorum, de quo ita *Colum.* 7. *R. R.* 5. 21. Est etiam mentigo, quam pastores ostiginem vocant, mortifera lactentibus. Ea plerumque fit, si imprudentiam pastoris emissi agni, vel etiam bædi, rosidas herbas depaverint: quod minime committi oportet. Sed quum id factum est, velut ignis sacer os atque labra sædis ulceribus obsidet. Hæc *Colum.*, ex quibus intelligimus, esse hunc morbum mentagræ speciem, a mento itidem dictum. Videsis OSTIGO.

MENTIO, ðnis, f. 3. (memini) commemoratio, μνήμη (It. *menzione*, *molto*, *parola*; Fr. *action de mentionner*, *mention*, *motif*, *ouverture*; Hisp. *mencion*, et *recuerdo* que se hace de alguna cosa; Germ. d. *Erwähnung*, *Erinnerung*, auch *Meldung*, *Mittheilung*; Angl. *mention*, a *making mention* or *speaking of*). Occurrit ¶ 1. Generatim. — a) Cum Genitivo rei, aut personæ. *Cic.* 7. *Ferr.* 64. 166. Ne moram quidem mortis mentione atque usurpatione civitatis assequi potuit. *Id.* *Divin.* in *Q. Cæcil.* 15. 50. Non consilio, sed casu in eorum mentionem incidi. *Id.* *Cluent.* 27. 73. Manarat sermo, pecuniæ quamdam mentionem inter iudices esse versatam. *Id.* 5. *Att.* 9. *extr.* Te amat, nec tui mentionem intermitteri sinit. *Id.* *Rosc. Am.* 2. 5. et *Pis.* 10. 23. Mentionem facere alicujus rei. *Cajus Dig.* 34. 5. 6. habere testamento. *Liv.* 28. 11. movere alicujus rei. *Id.* 38. 56. Ne Gracchi quidem oratio aut accusatorum, aut diei dicte ullam mentionem habet. *Fellej.* 2. 65. 1. Conditionum jacta mentio. Sic *Forcellinus* cum *Edit. pr.*: at *Bipont.*, probante *Ruhkopf*, leg. *facta*, inania enim jactantur, non vera. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 14. 28. (90). Insularum arbores in mentione earum dicte sunt, quando si *trattò dell'isole*. Sic 35. *ibid.* 4. 10. (27). Tabule, quas dicimus sub mentione artificum. *Id.* 22. *ibid.* 25. 82. (164). Ad vini transire mentionem. *passare a parlar dei vino*, et 33. *ibid.* 1. 4. (13). Sine mentione anulorum. *senza far parola delle anella*, et 28. *ibid.* 2. 5. (23). Cur ad mentionem defunctorum testamur, memoriam eorum a nobis non sollicitari? *al nominarsi i morti*. — In plur. num. *Liv.* 3. 43. L. Sicium secessionis mentiones ad vulgus militum sermonibus occultis serentem, ad locum castris capiendum mittunt. — b) Cum Ablativo et præpos. de. *Cic.* 3. *Legg.* 6. 14. Phalerus ille Demetrius, de quo feci supra mentionem. et 3. *leg. Agr.* 2. 4. Caput est legis XL. de quo ego consulto, Quirites, neque apud vos ante feci mentionem, ne etc. *V.* et infra sub 2. *Liv.* 31. 15. Tum primum mentio illata de tribu. et 4. 44. Mentio in senatu de agris dividendis illata est. *Horat.* 1. *Sat.* 4. 94. mentio si qua De Capitolini furtis injecta Petilli Te coram fuerit. — c) Sequente infinitivo. *Plaut.* *Amist.* 3. 2. 126. Noli facere mentionem, te nas emissis. non *far motto di* etc. *Cic.* 4. *Ferr.* 39. 95. In senatu consules faciunt mentionem, placere statui, ne absentes homines rei fierent. *Liv.* 4. 8. Mentio illata ab servato est, rem operosum ac minime consularem suo proprio magistrato egere. *Id.* 38. 34. Mentione illata, externos auxilios dimissos, et Lacedæmonis adscriptos urbe excessisse. — d) Sequente Relativo. *Liv.* 39. 11. Mentionem intulit, quid eo die dicendum esset. — e) Sequente part. ut et Conjunctivo. *Plaut.* *Cist.* 1. 2. 15. Sæpe mecum mentionem fecit, puerum, aut puellam alicunam ut reperirem sibi. *trattò meco*, *affinchè* etc. *Liv.* 4. 1. Mentio sensim illata a tribunis, ut alterum ex plebe consulem liberet fieri, eo processit, ut etc. ¶ 2. Speciatim mentionem facere est etiam formula sponsaliorum, quæ utitur, qui puellam in matrimonium sibi poscit: qui vero despondet, *promittere*, vel *repromittere* dicitur. *Plaut.* *Aulul.* 2. 2. 27. Credo edepol, ubi mentionem ego fecero de filia, tibi

ut despondeat, sese a me derideri rebitur. Adde *eumd.* *ibid.* 4. 7. 3. Hinc *Florentin.* *Dig.* 23. 1. 1. Sponsalia sunt mentio et repromissio futurarum nuptiarum.

MENTIO, is. V. voc. seq. sub C.

MENTIOR, Iris, Itus sum, iri, deo. 4. *Mentior* pro *mentiar* (quod in verbis quartæ non est infrequens) *Plaut.* *Mil. glor.* 1. 1. 35. Et assentandum est, quidquid hic mentibitur, et *ibid.* 2. 2. 99. Vera ut esse credat, quæ mentibitur. — Part. *Mentiens* sub A. I. 1. et II.: *Mentitus* sub A. I. 1., B. II. 1. et C.; *Mentiturus* sub A. I. 1. et II. — *Mentiri* est contra id, quod in mente est, loqui, mendacium dicere, *ψεῦδομαι* (It. *dire bugia*, *mentire*; Fr. *mentir*, *ne pas dire la vérité*, *dire des choses fausses*, *dire fausement*; Hisp. *mentir*, *decir lo contrario de lo que se entiende*; Germ. *lügen*, *tauschen*, *betriegen*, *fälschlich vorgeben*, *behaupten*, *täuschend etwas vorstellen*, *nachahmen*, *ansprechen*; Angl. *to lie*, *speak falsely*, *say the thing that is not*). Occurrit autem A) *Mentiri* dep. neutrorum more; B) *Mentiri* dep. cum Accusativo seu active; et C) *Mentire* activa positione.

A) *Mentiri* dep. neutrorum more

I.) Proprie de hominibus usurpatur. ¶ 1. Generatim est, ut diximus, contra id, quod in mente est. loqui, mendacium dicere; et occurrit — a) Absolute, vel addita persona, apud quam, aut re, de qua quis mentitur. *Ter. Heaut.* 3. 2. 38. Non est mentiri meum. *Id.* *Adelph.* 1. 1. 30. Qui mentiri, aut fallere insuerit patrem, aut audebit; tanto magis audebit ceteros. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 27. 87. Sed de physicis mor, et quidem ob eam causam, ne tu, qui idem me facturum paulo ante dixeris, videare mentitus. *Nepos Epam.* 3. Adeo veritatis diligens, ut ne joco quidem mentiretur. *Plaut.* *Truc.* 1. 2. 89. Mentiri palam. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 6. 18. Aperte mentiri. *Plaut.* *Amph.* 1. 2. 6. alicui. *Id.* *Pæc.* 1. 1. 24. apud aliquem. Sic *Cic.* 2. *Orat.* 45. 189. De me autem causa nulla est, cur apud homines prudentissimos atque amicissimos mentiar. *Gell.* 15. 22. Sertorius mentiebatur ad milites, si mendacium prodesset. *Plaut.* *Aulul.* 4. 7. 9. adversus aliquem. *Ci. Propert.* 2. 20. 3. Et quæcumque in me fueras mentita, fateri. *Cic.* 3. *Nat. D.* 6. 14. de re aliqua. Sic *Quintil.* 6. 3. 73. Multum de annis ætatis suæ mentientem. *Rursus Cic.* 12. *Att.* 21. a *meo*, in re aliqua. *Quintil.* 5. 12. 3. Non enim videtur in negando mentiturus fuisse. — b) Cum Infinito. *Liv.* 24. 5. Victum malis (h. e. *cruciatibus*) se simulans, averit ab consiliis in insontem iudicium, Thrasonem esse auctorem consilii mentitus, nec nisi tam potenti duce confisus, rem tantam ausuros. *Ovid.* 1. *Trist.* 3. 53. certam me sum mentitus habere *Horant*, propositæ quæ foret apta fugæ. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 15. 34. (67). Fuere, qui e turis arbore utrumque nasci mentirentur. *falsamente hanno asserito*. *Lucan.* 7. 446. quum cæco rapiantur sæcula casu, Mentimur regnare Jovem. — c) *Mentior nisi*, et si *mentior* formulæ sunt quippiam serio constanterque affirmantis. *Ovid.* 2. *Met.* 514. Mentiar, obscurum nisi non quum fecerit orbem, Nuper honoratas summo mea vulnere cælo Videritis stellas illic, ubi esse. *Seneca Ep.* 106. Mentior, nisi et quæ alunt illud, corpora sunt. sono un mendace, se etc. Adde *eumd.* *ibid.* 118. Rursus *Ovid.* 4. *Fast.* 227. si mentiar, inquit, Ultima, quam fallam, sit Venus illa mihi. — d) *Mentiri* et *mendacium* dicere interdum differunt. V. Homonym. in fine v. MENDACIUM. ¶ 2. Speciatim est imaginandi vi fingere. *Horat. Art. P.* 151. Atque ita mentitur (*Homerus*), sic veris falsa remissæ etc. ¶ 3. Item speciatim de eo, qui non sicut promissis, *mancare di parola*. *Cic.* 3. *Off.* 24. 93. Sed quoniam promissit, si saltare in foro turpe ducet, honestius mentietur, si etc. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 20. Ut nox longa quibus mentitur amica, diesque Longa videtur opus debentibus etc. *Ci. Catull.* 107. 3. Tu, quod promissit, mihi quod mentita, inimica es etc.

II.) Translate de inanibus. Urbane *Cic.* 1. ad *Q. fr.* 1. 6. Frons, oculi, vultus persæpe mentuntur, oratio vero sæpissime. *Poetice Ovid.* 4. *Trist.* 3. 15. Quodque polo fixæ nequeunt tibi dicere *Quæmæ*, Non mentiturâ tu tibi voce refer. et *Id.*

65. Hæc tibi natali facito Janique calendis Non mentituro quilibet ore legat. — Similiter *Id.* 10. *Mt.* 28. Famaque si veteris non est. mentita rapina; Vos quoque junxit amor. — *Mentientem* vertit *Cic.* 2. *Divinat.* 4. 11. genus argumentationis captiosæ, quam Græci *ψευδομένον* appellant: inde ducto nomine, quod æ sæpe in exemplum formula afferri solet *æ Gell.* 18. 2. Quum mentior et mentiri me dico, mentior, an verum dico?

B) *Mentiri* dep. active, h. e. cum Accusativo
1.) Proprie de hominibus usurpatur. ¶ 1. Generatim ponitur pro fingere, simulare mendacii causa. *Sall. Cat.* 49. Nisi de eo indicaretur, cujus consilio tantam rem esset mentitus. *Liv.* 10. 40. Quum pulli non pascerentur, pullarius, auspiciam mentiri ausus, tripodium solistimum consuli nunciavit. *Ovid. Heroid.* 21. 183. Tu quoque pro nobis, si non mentiris amorem, Tura feras. *Id.* 2. *Amor.* 19. 11. sani capitis mentita dolores. *Id.* 11. *Mt.* 281. Mentitusque fugæ causam. Adde *Propert.* 4. 7. 58. Similiter *Colum.* 1. *R. R. præfat.* § 15. Sexum viris denegatum muliebri motu mentiri. *Justin.* 35. 2. 4. originem alicujus. *Quintil.* 2. 13. 25. Qui colorem fucis et verum robur inani sagina mentiantur. *Martial.* 6. 57. Mentiris fletus unguento. Phœbe, capillis. *Id.* 11. 52. Mentiar, ut venias, pisces, cochyllia, sament, Et cortis saturas atque paludis ayes. *fingero e dirò d'avere.* Huc pertinet et illud *Lucan.* 3. 158. populum Pholoe mentita hiformem. h. e. fabulata centauros. ¶ 2. Speciatim de eo, qui non stat promissis. *Propert.* 2. 13. 57. Mentiri noctem, promissis ducere amantem. *Claudian. Cons. Prob. et Olybr.* 108. geminisque fidem mentita tyrannos.

II.) Translate. ¶ 1. Quoniam qui mentitur, veri similitudinem referre curat, mentiri dicitur de homine, qui alterum plane refert, *assomigliarsi.* *Sil. It.* 2. 636. Vos etiam primo, gemini, occidistis in ævo; Eurydemon fratrem, et fratrem mentite, Lycorma: Cuncta pares. *Martial.* 3. 43. Mentiris juvenem tinctis, Lentine, capillis. *Arnob.* 7. 42. de *Esculapio.* In augem convertisse se deum, quo mentiri se posset, quisnam esset. ¶ 2. Tribuitur eadem figurâ et rebus inanimis, et signiâcat similitudinem alicujus rei habere, imitari, simulare, quam re vera sit aliud. *Horat.* 4. *Od.* 6. 13. equo Minervæ Sacra mentito. *Virg.* 4. *Ecl.* 42. Nec varios discet mentiri lana colores. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 6. 29. (48). Color, qui chrysolocam mentitur. *Claudian. II. Laud. Stilicæ.* 248. oceanique æstum mentitur amictus. *Id. III. cons. Honor.* 140. de *dracone picto.* vivitque receptis Flatibus, et vario mentitur sibilu tractu. *Lucan.* 9. 820. virgas mentita Sabæas Toxicæ. *Theod. Priscian.* 1. 6. At fœditas illa vulpini vulneris similitudinem quamdam exhibet; deinde etiam serpēntis squamosi superferiem mentitur. ¶ 3. Item de inanimis est non stare promissis, atque adeo decipere, fallere. *Horat.* 1. *Ep.* 7. 87. Spem mentita seges. *Martial.* 5. 39. semel fac illud, Mentitur tua quod subinde tussis. h. e. morere, quod tussis tua, cito fore, pollicetur, sed non fallit. *Claudian. IV. cons. Honor.* 527. felix arcus, curvique petitor Vulneris, et jussum mentiri nescius ictum. h. e. fallere.

C) *Mentio*, is, activa positione olim ñctum fuit, teste *Priscian.* 8. p. 799. *Putsch.* Hinc passive. *Modestin. Dig.* 48. 10. 28. Si a debitore, preloso die, pignoris obligatio mentitur etc. — Ceterum Part. *Mentitus* sæpe occurrit passive et est fictus, simulatus, falsus, *finto, falso, contrafatto.* *Virg.* 2. *En.* 322. primi clipeus mentitaque lra Agno-cunt. *Ovid.* 5. *Met.* 326. Et se mentitis Superis coruscæ ligibus. *Pal. Flacc.* 7. 155. Non jam mentite vultum vœnœque re-onisit Chaleiops. *Ovid.* 10. *Met.* 439. Nonime mentita, veros erpōnt amores. In *cerm.* apud *Sueton.* *Oth.* 3. Cur (quo mentito sit, queritis, exsul honore. *Plin.* 6. *Ep.* 20. a *med.* Fictis mentitisque terrioribus vera pericula auerere. In illo *Avien. Phœn.* 345. Age-tore color hinc mentitrier ostro luitit. *Int. rppr.* passive accipiunt pro *simulari*; ad *Barchero* est verbum neutrum depon. *V.* similia supra sub *B.* II. 2.

MENTIOSUS, a, um, adject. (mentia) qui mentite odorem habet. *Marcell. Empir.* 33. sub *init.* *Euzomi*, quæ appellatur herba mentiosa, succus.

MENTITIO, ñnis, f. 3. (mentior) mendacium. *Cic.* 3. *Herenn.* 2. 3. Dolus consumitur in pecunia, pollicitatione, dissimulatione, muratione, mentione. *Alii*, inter quos et *Orellius*, leg. mentione.

MENTITUS, a, um, *V.* MENTIOR.
MENTO, ñnis, m. 3. (mentum) mentum habens solito majus, *chi la il mento grande, μὲντοόχνης.* *Arnob.* 3. Esse dicendum est quosdam capitones, silunculos, frontones: in his alios mentones, mævios atque nasicas. Hinc *C.* Julius Mento cos. ann. U. C. cccxxiii. apud *Liv.* 4. 26.

MENTOR, ñris, m. 3. nomen celeberrimi artificis in vasis argenteis celandis, de quo *V.* ONOM. — Hinc metonymice. *Juvenal.* 8. 104. raræ sine Mentore mensæ. *Martial.* 11. 11. Te potare decet gemma, qui Mentora frangis.

MENTULA, æ, f. 1. πῆδος. ¶ 1. Est membrum virile: videtur esse deminut. menti, a motu enim nomen habet, unde Græcis *παῖν* dicitur a *παῖν* agito (hinc etiam Mutinus a mutando dicitur est Priapus): quamquam *Cic.* 9. *Fam.* 22. a *menta* deducit. *Catull.*; *Martial.*; et *Auct. Priap.* ¶ 2. Apud *Catull.* est etiam non semel convicium in hominem impurum.

MENTULATUS, a, um, adject. (mentula) mutonatus, πῆδος. Occurrit tantum *Comp.* apud *Auct. Priap.* 37. extr. Deus Priapo mentulatio non est.

MENTUM, i, n. 2. duo diversa significat: scilicet

A) Est pars capitis ori subjecta et prominens, seu natæ inferioris media et ima pars, ut *Cels.* loquitur 8. 1. ante *med.*, unde barba nascitur: a motu frequenti nomen habere videtur, illud enim movemus, quoties loquimur, aut edimus; *μῆνος* porro Græcis est impetus, unde *μῆνοσ* pro *μῆνοσ* agitator. Gr. *ῆνος, ῆνοσ* (It. *mento*; Fr. *menton*; Hisp. *barba*; Germ. *d. Kinn*; Angl. *the chin*).

I.) Proprie. — a) De hominibus. Poeta apud *Cic.* 1. *Tusc.* 5. 10. Mento summam aquam attingens siti cœcatus Tantalus. *Cic.* 6. *Ferr.* 43. 94. Rictum Hercules ac mentum pello atritius, quod in precibus id osculari solent. *Id.* 2. *Orat.* 66. 266. Mentum in dicendo intorquere. *Ovid.* 2. *Pont.* 6. 14. Mento manum supponere. *Id.* 11. *Met.* 620. de *Somno.* Summaque percussions autanti pectora mento. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 3. 27. (45). Ex edito speculatur proni, terram mento attingente. *Id.* 11. *ibid.* 45. 103. (251). Antiquis Græciæ in supplicando mentum attingere nos erat. *Virg.* 6. *En.* 299. cui plurima mento canities inculca juret, et *ibid.* 809. nescio crines inanaque menta Regis Romani. h. e. barbam canam. Adde *Martial.* 11. 84. *Urbanæ Petron. fragm. Tragar.* 43. *Burmana.* Et, quod ei mentum sustulit, hereditatem accepit. *ciochè gli ha fatto alzar la testa.* Sed phrasis est plebeja. — Proprie uni homini est, ut ait *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 60. (159): nihilominus et de brutis dicitur per similitudinem. *Id.* 8. *ibid.* 50. 76. (204). Dependet caprarum mento villus. *Virg.* 3. *G.* 53. de *bove.* Ft erurum tenuis a mento palaris pendens et *ibid.* 311. barbas inanaque menta Cinythii tondent hirci.

II.) Figuratae transferuntur in architectura ad eam partem coronæ propendentem, per quam aqua defluit, *lo sporto del gocciolatojo, sottograndate.* *Vitruv.* 4. 3. a *med.* Ad ipsum mentum coronæ incidatur linea, quæ scotia dicitur.

B) Prisci *mentum* dixerunt pro *commentum*, inquit *Paul. Diac.* p. 124. 19. *Müll.* nempe a *memiscor*, unde *commiscor* factum est.

MENTUI, vox Indica, de qua ita *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 60. (169). Est et alia (*hamantidis*) ejusdem generis, quæ vocatur *mentui* ab Indis, canthos appellata a Græcis, e fulvo candicans.

MËO, as, ñvi, ñtum, are, n. 1. Part. *Means* I. et II. — *Meare* est vadere, transire; et dicitur sæpe de iis, qui eunt redeuntque: hinc universim ponitur pro ire, proficisci, *διαβαῖνω, παρσούω* (It. *passare, andare*; Fr. *aller, passer, circuler*; Hisp. *pasar, mudarse de un lugar a otro*; Germ. *gehen*; Angl. *to go, to and fro, pass*).

I.) Proprie de hominibus et brutis animalibus. *Zucret.* 4. 371. terra Luminæ privatur solis, quamcumque meantes Officimus. *Horat.* 1. *Od.* 4. 17.

Manes et domus Plutonia, quo simul mearis etc. *Seneca Herc. Fur.* 211. alius jussus ad bellum meat. *Tac.* 3. *Ann.* 34. Quoties divum Augustum in occidentem atque orientem meavisse comite Livia? *Curt.* 8. 4. 3. Fulgura — non oculos modo meantis exercitus, sed etiam acimos terrere ceperunt. *Ovid.* 1. *Pont.* 2. 81. ubi frigore coestilit Ister, Dura meant celeri terga per amnis equo. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 38. 54. (113). Aves ita feruntur ut, si pariter cernantur plura genera, non in eadem natura meare videantur.

II.) Figuratae de rebus et de abstractis. *Curt.* 5. 1. 30. Qui (*Euphrates*) retentus acrius, quam si libero cursu mearet, illiditur. *Claudian.* 1. in *Rufin.* 185. Nereus par semper simitiusque meat. h. e. mare, quamvis plura influant flumina, non crescit. *Ovid.* 15. *Met.* 71. qua sidera lege inearnt, et *Plin.* 2. *Hist. nat.* 39. 39. (106). Siderum meantium vis, et *Quintil.* 11. 2. 22. xii. signis, per quæ sol meat. Cf. *Cic.* 2. *Nat. D.* 19. 49. Quum duo sint genera siderum, quorum alterum spatii inmutabilibus ab ortu ad occasum conmeans etc. *Tac.* 4. *Ann.* 5. extr. Triformes huc illuc meant. Sic *Curt.* 9. 4. 9. Iter, qua meant navigia, in tenuem alveum cogitur. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 14. 17. (43). Interruptis angusto transitu jugis, ita ut vix singula meent plastra. *Curt.* 3. 5. 9. et 8. 4. 12. Liberius meare spiritus cœperat. *Zucret.* 2. 150. Vapor per inane meat vacuum. *Seneca Med.* 836. meent in pectus venasque calor. *Lucan.* 3. 640. Discursusque animæ diversa in membra meantis. *Claudian. I. cons. Stilich.* 10. Ordine vota meant. h. e. procedunt et succedunt. *Capell.* 1. p. 10. Et (*numquam magis*) fit collibitum manere jussis, Quam quum Deliacu inearre fatu Cura atque arbitrio monemur isto. h. e. quam quum Deliacu oraculo obedire Apollinis cura atque arbitrio moneor: ubi adverte verbum *meare* opponi v. *monere*.

MËOPTE, *V.* MEUS et IPSE.
MËPHITICUS, a, um, adject. (mephitis) fœtidus. *Sidon.* 3. *Ep.* 13. Mephiticus odor.

MËPHITIS, is, f. 3. *puzzore, Σειωδης ἀπορορα,* terræ putor ex aquis maxime sulphuratis atque corruptis proveniens, et in memoribus gravior ex densitate silvarum. *Servius* in *Virg.* 7. *En.* 84. Aliqui, *Servio* teste loco citato, Mephitim deum esse volunt, Leucothœæ connexam, sicut est Veneri Adonis, Dianæ Virbius. Alii Junonem intelligunt, quam aërem esse constat. Omnis autem putor ex corruptione aeris nascitur, sicut bonus odor ex aere incorrupto. Igitur Mephitis erit dea avertens molestiam odoris gravissimi, id est graveolentiæ. *Virg.* *ibid.* sævamque exhalat opaca mephitim. *Pers.* 3. 99. Gutture sulphureas lente exhalante mephitis. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 93. 95. (208). docet, Mephitis ædem fuisse Ampsancti in Hirpintis, ubi specus erat mortiferum spiritum exhalans. Etiam prope mania Cremonæ templum Mephitis fuit, teste *Tacito* 3. *Hist.* 34. Adde *Inscript.* apud *Gruter.* 96. 10.

MËRACË, adverb. (meracus) mere, pure, *puramente.* Occurrit tantum *Comp.* *Meracius* apud *Cels.* 1. 3. ad *fin.* Per actumnon cibo jam paullo pleniore uti licet; minus, sed meracius habere. *Scribon. Compos.* 170. Vini nistri meracius cyathi quatuor. *Sidon.* 4. *Ep.* 1. Purius, fortius, meracius amat. *Solin.* 33. a *med.* Superficies sardonychis prohatur, si meracius rubeat.

MËRACËLUS, *V.* voc. seq.
MËRACËLUS, a, um, adject. deminut. a *meracus.* Per synopen *Plaut. Cas.* 3. 5. 15. Meraculo se percussit flore Libyco. *Alii* leg. meraco. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 19. 80. (209); et *Cels.* 3. 19. Opiam ex vino meraculo si prolixius detur. *Scribon. Compos.* 134. Oportet autem his diebus dare eis cibos asæ carnis agrestis, aut volucrum, et vitium austerum meraculum.

MËRACUS, a, um, adject. (merus). *Comp. Meracior* et *Sup. Meracissimus* I. — Meracus est purus, solus, *ακατος* (It. *puro, mero*; Fr. *sans mélange, pur*; Hisp. *puro, libre y exento de toda mezcla*; Germ. *rein, lauter, unvermischt*; Angl. *pure, without mixture, meracious, strong, racy*).

I.) Proprie. — a) Fere de vino dicitur, cui nihil aquæ admixtum sit. Sunt qui putant dici de vino, cui parum admodum aquæ insit, *merum* autem de eo, cui nihil. *Cic.* 3. *Nat. D.* 31. 78.

Si medicus sciat, eum aegrotum, qui iussus sit vinum sumere, meracius sumpturum. *Cels.* 1. 3. ante med. Cibum modicum, potiones meracas assumere. et a med. Vinum austerum meracum. et infra. Vinum dilutius pueris, senibus meracius. *Propert.* 2. 24. 27. Ab pereat, quicumque meracas reperit uvas. — b) Dicitur et de aliis rebus, quae purae sunt. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 137. Expulit belleboro morbum bilemque meraco. *Plerique tamen Interppr.* meracum hoc loco absolute accipiunt pro vino meraco. *Pers.* 4. 16. Anticyras melior sorbere meracas. *Sidon.* 3. *Ep.* 10. Meracissimus scientiae fons. — Huc referri potest et illud *Apul. Florid.* 4. extr. Musarum cratera quanto crebrior quantoque meracior, tanto propior ad animi sanitatem. h. e. Musarum poculum quo saepius iteratur et purius bibitur, eo magis accedit ad sanitatem mentis.

II.) Translate. *Cic.* 1. de republ. 43. Quum inexplibiles populi fauces exaruerunt libertatis siti, malisque usus ille ministris, non modice temperatam, sed nimis meracam libertatem sitiens hausserit etc.

MERÁLIS, e, adject. (merus) ad merum, b. e. ad vinum pertinens. *Marcell. Empir.* 27. Mellis heminam, vini veteris sextarium, piporis grana ducenta teres diligenter, et conditum ex iis tribus speciebus facies; et jejuno dysenterico mane (ex eo condito) meralem calicem calidum plenum dabis; statim proderit. Sed si necesse fuerit, ex eo condito ipsam plenum meralem per triduum dabis. un calice o bicchiere da vino.

MÉRATUS, a, um, adject. (merum) vidatur esse idem atque aliquantum merus, scil. vinum aqua mistum, sed non admodum aqua dilutum, quod *Plaut. Stich.* 1. 3. 116. vinum sublerum appellavit. *Cael. Aurel.* 2. *Tard.* 7. n. 109. Erasitrus, et Asclepiades, item Themison — meratum potum dari iusserunt. Ait enim Asclepiades duplicandam vel triplicandam quantitatem vini solitae temperationis, adae ut vni cyatho unum admisceri iussit, quo vini et aquae quantitas conoquetur. et *moz* n. 111. Ait miatum calidum sorbendum, hoc est vinum cum aqua supradicta, meratum. Adde *eumd.* *ibid.* n. 110. et 1. *ibid.* 1. n. 17. et 4. *ibid.* 1. n. 10.; quibus in locis mss. Codices omnes exhibent meratus, contra meracus apud *eumd.* 1. *Acut.* 15. n. 147. et 17. n. 183. Editiones meratus in meracus mutandum putant: aliter omnino censet cl. *Kärcher.*, cui verba a nobis allata, ni fallimur, suffragantur.

MERCABILIS, e, adject. (marcor) qui emi potest, vende. *Ovid.* 1. *Amor.* 10. 21. Stat meretrix certo cuius mercabilis aere.

MERCÁLIS, e, adject. (mercor) mercabilis. *Impp. Diocletian. et Maximian. Cod.* 4. 7. 6. Mercalem te habuisse uxorem proponis.

MERCATIO, ōnis, f. 3. (mercor) emptio et venditio, mercatantia, ἐμπορευσις. *Gell.* 3. 3. sub fin. Pecunia omni in mercationibus perdit. *Firmic.* 3. *Mathes.* 8. ad fin. Sua vendere assidua mercatione.

MERCATOR, ōria, m. 3. (mercor) qui mercatur, ἐμπόρος (It. mercante, negoziante; Fr. marchand, négociant; Hisp. mercader, negociante; Germ. d. Kaufmann, Handelsmann, Händelsherr; Angl. a merchant, trader.) *Cic. Orat.* 70. 232. Neque me divitiæ movent, quibus omnes Africanos et Laelios multi venalicii mercatoreaque superarunt. *Id.* 1. *Off.* 42. 150. Sordidi etiam putandi, qui mercantur a mercatoribus, quod atam vendant. *Cæs.* 4. *B. G.* 3. Multi ad eos mercatores ventiant. *Varro* 3. *R. R.* 16. 11. Mercatorem suo tempore admittere. *Horat. Art. P.* 117. Mercatorne vagns, cultorne virentis agelli. *Id.* 1. *Od.* 31. 10. dives et aureis mercator exsiccet culullia Vina Syra reparata merce, Dis carus ipsis, quippe ter et quater Anno revlens æquor Atlanticum Impune. Adde *Ovid.* 5. *Fast.* 875. *Inscript.* apud *Marin. Frat. Arv.* p. 245. MERCATOR OMNIS GENERIS MERCIVM TRANSMARIARVM. Alia apud *Orelli.* 3331. MERCATORES FRUMENTARI ET OLEARI AFRARI. h. e. qui ex Africa frumentum et oleum afferebant. Alia apud *eumd.* 4229. L. PAPIVS. L. L. PHASELVS MERCATOR VINARIVS. — *Cic. post redit. in senat.* 4. 10. Non consulea, sed mercatorea provinciarum, ac venditores vestre dignitatis. — *Mercator in-*

scribitur etiam Comœdia Plautia, quæ adhuc extat, cuiusque mentionem facit *Varro* 7. *L. L.* 60. *Müll.* — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

MERCATORIUS, a, um, adject. (mercor) ad mercatorem pertinens, mercaturæ faciendæ inserviens, mercantile. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 2. Ecquæ advenierit in portum ex Epheso navis mercatoria.

MERCATORIA, æ, f. 1. (mercor) negotiatio, ars, seu actus mercandi, ἐμπορικὴ (It. mercanzia, il mercatate; Fr. commerce de marchandises, négoce; Hisp. negocio, comercio, tráfico; Germ. d. Handel; Angl. the trade of a merchant, the practice of buying and selling, mercature).

1.) Proprie. *Plaut. Most.* 3. 1. 109. Jam homo in mercatura vertitur. h. e. versatur, mercaturam exercet. *Cic.* 3. de republ. apud *Non.* p. 431. 14. Phœnices (Mercurus leg. Pœni) primi mercatus et mercibus suis avaritiam et magnificentiam et inexplibiles cupiditates omnium rerum exportaverunt (Mercurus leg. importaverunt) in Græciam. *Id.* 1. *Off.* 42. 151. Mercatura autem, si tenuis est, sordida putanda est; sin magna et copiosa, multa undique apportans, multisque sine vanitate imperitians, non est admodum vituperanda. *Id.* 7. *Verr.* 28. 72. Qui a prædonibus erant capti, quum mercaturas facerent. *Id.* 5. *Tusc.* 31. 86. Quæstiosa mercatura. *Cæs.* 6. *B. G.* 17. Deum maxime Mercurium colunt: — hunc ad quæstus pecuniæ mercaturaque habere viam maximam arbitrantur. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 107. Aversus mercaturis. *Capitolin. Pertin.* 13. Mercaturas exercere.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a super. paragrafo, de abstractis dicitur. *Cic.* 3. *Off.* 2. 6. Suscepisti onus præterea grave et Atheorum et Cratippi: ad quos quum tamquam ad mercaturam bonarum artium sis profectus etc. Ita legit etiam *Non.* p. 213. 5. et 431. 21. *Merc. Cf. eumd.* 1. *Nat. D.* 44. 122. Quam (amicitiam) si ad fructum nostrum referemus, non ad illius commoda, quem diligimus; non erit ista amicitia, ad mercatura quædam utilitatum suarum. ¶ 2. Mercatura dicitur ipsæ merces, quibus mercatura fit. *Plaut. Trin.* 2. 2. 51. Mercatorem ne, au venales habuit, ubi rem perdidit?

MERCATUS, a, um. *V. MERCOR.*

MERCATUS, us, m. 4. (mercor) Mercatis pro mercatibus, quasi a recto mercatum, Sallustium dixisse, testatur *Non.* p. 138. 9. *Merc.*; qua de re *V. Kritz.* ad *Sall. Histor. fragm.* 5. 8. — Mercatus est mercandi actus, ἐμπορευσις (It. mercanzia; Fr. commerce, trafic, négoce, achat, vente; Hisp. comercio, tráfico, Germ. d. Handel, Handelsverker, Kauf und Verkauf; Angl. a buying and selling).

1.) Proprie. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 126. Apud ædem Veneris hodie est mercatus (seminarum): eo conveniunt mercatores: Ibi ego me ostendi volo. *Cic.* 2. *Phil.* 3. 6. Quum domi tuæ turpissimo mercatu omnia essent venalia. *Cf. eumd.* 3. *ibid.* 12. 30. Earumque rerum omnium domesticum mercatum instituit.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro emporio, seu loco, ad quem mercatores emendi vendendique gratia conveniunt; atque adeo pro mundinis, quibus mercatores congregantur ad emendum et vendendum, mercato, fiera. *Plaut. Per.* 2. 3. 8. Hærus meus me Eretriam misit; donitos boves ut sibi mercarer, dedit argentum: nam ibi mercatum dixit die esse septimi. fiera. *Ter. Adelph.* 2. 2. 13. Nisi eo (Cyprum) ad mercatum venio, dampnum maximum st. *Varro* 2. *R. R. præfat.* § 6. Te empturiantem io campos Macroa ad mercatum adducunt crebro pedes. *Liv.* 1. 30. Tullus ad Feroniæ sanum mercatu frequenti negotiatores Romanos comprehensos querebatur. *Cic.* 2. *Invent.* 4. 14. In itinere quidam proficiscentem ad mercatum — est consecutus. *Id.* 4. *Verr.* 53. 133. Tanto mercatu prætoris Indicto, concurrunt undique ad istum Syracusas. *Sic. Id.* 5. *Tusc.* 3. 9. Habere mercatum. *far fiera.* et *Id.* 2. de republ. 14. Mercatus, ludos omnesque conveniendi causis et celebritates (Numa Pompilius) inventi. *Sueton. Ner.* 23. Hunc — circa conventus mercatusque Græciæ, ac mox Romæ circa Silligaria comitatus est. ¶ 2. Item pro quocumque conventu. *Justin.* 13. 5. 3. Litteræ recitatae præsentem universa Græcia, in mercatu Olympiaco. *Inscript.* apud *Orelli.* 3281. c.

ABMILIVS C. F. SERG. (h. e. Sergia tribu) KOMVLINVS DEC. COL. MYRS. (h. e. Coloniae Mursæ, ab Hadriano deducta, ubi hodie Essek) OB HONOREM FLAMINATVS TABERNAS L. CVM PORTICIBVS DVPLICIBVS IL (sic lege in) QVIB. MERCATVS AGBRETVR PECVNIA SVA FECIT. *Calendar. sive Fast. Antiatin.* apud *Henzen.* 6445. IVL. EID. NP. MERCATVS DIES V.

MERCEDARIUS. *V. MERCEDONIUS.*

MERCEDICIUS. *V. voc. seq.*

MERCEDONIUS, mercenarius, quod mercede se tueatur. *Paul. Diac.* p. 124. 8. *Müll.* Vulgati libri habent mercedicius: Dacerius malebat merceditus propter illa mercede tueatur, quam lectionem exhibet etiam *Müllerus.*

MERCEDINUS. *V. voc. seq.*

MERCEDONIUS vel merkedonius, a, um, adject. μερκηδόνιος, ad mercedem solvendam pertinens. *Paul. Diac.* p. 124. 6. *Müll.* Mercedonius (dies) dixerunt a mercede solvenda. *Gloss. Isid.* Mercedonius, qui solvit mercedem. Mercedarius, qui dat mercedem pro labore sibi impenso. *Cf. Not. Tyr.* p. 69. Mercenarius, mercedarius. *Merk.* est nota in *Vet. Kalend. Rom.* apud *Gruter.* 133. addita prid. *Id. Julias,* et aliquot seqq. diebus, itemque *XII. Kal. Oct.* et seqq., denique *XIV. Kal. Dec.* et seqq. *Merkedinos,* vel *Merkedonios* dies interpretatur *Scaliger de emend. temp.* 1. 2. p. 177. a Merkedona dea dictos, quæ præfuerit mercedibus et pensionibus solvendis: id apparere, inquit, in mense Julio, quo inquilini τὸ ενοικιον, mercedem pendebant, et migrabant ex ædibus in alias. — Ceterum merkedinus, μερκηδίνος, vel mercedonius, μερκηδόνιος, mensis dictus intercalaris ille Numa alternis bienniiis xxii. et xxiiii. dierum, de quo nomine nimirum *Scaliger,* nullam mentionem superesse, nisi apud *Plutarch.* in *Numa* c. 18. et in *Cæs.* c. 59. (Adde apud *Lydum de mensib.*) Ad eundem tamen recte referenda sunt *Tertulliani Idolol.* 12. verba, quæ legisis apud *Morcell. de stil. Inscript.* *Lat. T.* 1. p. 74., ubi alia multa huc pertinentia. *V. et Danieli Numism. Capuana* p. 105 et seqq., qui putat. vocem esse Etruscam, aut Oscam, et incertæ adhuc interpretationis. Alia porro de hujus vocis interpretatione est sententia *Petr. Fr. Foggini* in *Verr. Flacci Fast.* p. 124. et 135. Itaque cave, ne mercedonium mensem cum vocibus superioris allatis confundas; eo enim mense, quum intercalaris esset, nulla mercea solvi poterat. — Ceterum *Orellio* et *Henzenio* nota illa MERK., quæ in Calendariis occurrit, est mercatus.

MERCEDULA, æ, f. 1. deminut. mercedis, parva merces.

1.) Proprie. *Cic.* 1. *Orat.* 45. 198. Itaque ut apud Græcos infirmi homines mercedula adducti ministros se præbent in iudiciis oratoribus. *Seneca* 6. *Benef.* 15. Medico mercedulam debere. *Quintil.* 12. 11. 14. Cupiditate diutius exigendi mercedulas.

II.) Translate. *Cic.* 13. *Att.* 11. Constituire mercedulas prædiorum. stabilire il prezzo delle affittanze, constituere, quantum solvere debeant, qui prædia locata conduxerunt.

MERCENARIUS, a, um, adject. (merces) mercede conductus, pretio comparatus; cui gratuitus opponitur, ut apud *Cic.* 1. *Legg.* 18. 48. Libertas gratuita ne est, an mercenaria? si sine præmio, benigna est, gratuita: si cum mercede, conducta. *V. eumd.* *Cic.* et infra sub *Mercenarius*, ii. *Gr. μισθοφόρος* (It. mercenario, pagato; Fr. qui travaille pour un salaire, salarié, loué, payé, gagé, stipendié; Hisp. mercenario, el que por su estipendio trabaja; Germ. um Sold oder Lohn gemietet, gedungen, besoldet, bezahlt; Angl. hired, mercenary, stipendiary). Occurrit — a) De nominibus. *Cic. Pis.* 21. 49. Præbuit se mercenarium comitem regi Alexandrino. *Cato* apud *Gell.* 5. 21. Conpluriens eorum milites mercenarii inter se multi alteri alteros in castris occidere. *Liv.* 24. 49. Mercenarium militem in castris neminem ante, quam tum Celtiberos, Romanum babuerunt. *Nepos Eumen.* 1. Apud nos re vera, sicut sunt, mercenarii, scribæ existimantur. *Cic.* 3. *Fam.* 11. a med. Mercenarii testes. *Id.* 7. *Verr.* 21. 54. Audite decretum mercenarii prætoris. — b) De rebus et abstractis. *Liv.* 24. 49. Quem,

bene meritum de se ei gente sua, mercenariis armis in Africam oppugnatum venisset. *Horat.* 1. *Ep.* 7. 67. ille Philippo Excusare laborem et mercenaria vincla. *h. e.* officium et muosus praecoonis, quod mercedis et lucri gratia exercebat, eoque detinebatur. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 63. 83. (172). Ancilla mercenaria stipis. *Cic.* 3. *Verr.* 43. 111. Quam a te caput illud tam multis verbis, mercenario proemio, esset ornatum etc. *Quintil.* 12. 1. 25. Mercenaria vox. — Hinc

Mercenarius, ii, m. 2. absolute, substantivorum more, est opera mercede conducta, *h. e.* homo liber conducticius, ut *Varro* 1. *R. R.* 17. 2. loquitur. *Plaut.* *Poen.* a. 2. *extr.* In hunc diem jam tuus sum mercenarius. *Cic.* *Fontej.* 10. 22. Potestis igitur ignotos notis, iniquos aequis, — mercenarios gratulatis — anteferre? *Id.* 1. *Off.* 13. 41. Non male praecipunt, qui ita jubent uti servis, ut mercenariis: operam exigendam, justa praebenda. *Id.* *ibid.* 42. 150. Illiberales autem et sordidi quastus mercenariorum omnium, quorum opera, non quorum artes emuntur: est enim in illis ipsa merces auctoramentum servitutis. *Id.* *Cluent.* 59. 163. Ennius egens quidam, mercenarius Oppianici. *Petron.* *Satyr.* 103. Mercenarius meus, ut ex novacula comperistis, tonsor est. *Seneca* 3. *Benef.* 22. Servus, ut placet Chrysipi, perpetuus mercenarius est.

MERCES, edis, f. 3. (mereo) pretium, quod pro opera et labore alicui persolvitur, *μοδός* (*l. mercede, paga*; *Fr. salaire, gages, paye, solde, appointements, prix, récompense pour un service*; *Hisp. salario, gage, sueldo, estipendio, paga*; *Germ. d. Verdienst, Sold, Lohn, Gehalt, Belohnung, Honorar*; *Angl. hire, wages, pay, a reward for labour*).

1.) Proprie. — a) Generatim, in bonam partem. *Sall. Cat.* 38. Juventus, quae inanum mercede inopiam tolerabat. *Cic.* 1. *Divinat.* 41. 92. Ne ars tanta abduceretur ad mercedem atque quastum. *Id.* 4. *Acad.* (2. *pr.*) 30. 98. Minam Diogenes reddet: ab eo enim Stoico dialectica didicerat: haec autem merces erat dialecticorum. *Id.* 2. *Phil.* 4. 8. Magister, qui te, tanta mercede, nihil sapere docuit. *Id.* 2. *Fin.* 31. 99. Indicat, innatam esse homini probitatem gratuitam, non invitam voluptatibus, nec praemiorum mercedibus evocam. *Sueton.* *Tib.* 34. Mercedibus scaeniorum recisis. *Cæs.* 1. *B. G.* 31. Mercede milites accessere. *Cic.* 2. *Off.* 6. 22. conducere aliquem. Sic *Horat.* 2. *Sat.* 7. 18. diurna mercede conductus. et *Nepos praefat.* conductus ad aliquid. *Juvenal.* 7. 157. Mercedem solvere. *Cic.* 5. *Verr.* 32. 76. alicui dare operae pretiumque impudentiae. *Gell.* 5. 3. Protagoras victus quaerendi gratia in mercedem inissus. *h. e.* ut mercenariam operam locaret. — b) Speciatim, in malam partem. *Cic.* 7. *Verr.* 20. 50. Pretio atque mercede minuere majestatem reipublicae. *Liv.* 25. 33. Magna mercede pacisci cum aliquo, ut etc. *Cic.* *Rosc. Am.* 29. 80. Mercedem accipere ab aliquo. *Id.* *Pis.* 13. 30. Lingua adstricta mercede.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ sumptâ a superiore paragi. *Cic.* *Rosc. Am.* 29. 80. Una mercede duas res assequi velle. *proverb. F. FIDELIA.* *Horat.* 3. *Od.* 2. 25. Est et fideli tuta silentio Merces. *Sil. It.* 13. 663. Ipsa quidem virtus sibi met pulcherrima merces. *Cl. Ovid.* 2. *Pont.* 3. 55. caret mercede virtus. *Claudian.* *Cons. Mall.* 256. dilata merces officii. ¶ 2. Interdum est pretium. — a) In bonam partem universim est pretium, fructus, lucrum, praemium, *fructo, guadagno.* *Cic.* 7. *Verr.* 51. 134. Dico etiam, in illo supplicio mercedem lacrimarum, mercedem vulneris atque plae, mercedem funeris ac sepulturae constitui nefas fuisse. *Id.* 3. *ad Q. fr.* 3. *in fin.* Magna enim nobis a te proposita merces est, quam certe nostra culpa nunquam minus assequemur. *Id.* *Anic.* 21. 80. Ipse enim se quisque diligit, non ut aliquam a se ipse mercedem exigat caritatis suae, sed quod per se sibi quisque carus est. *Horat.* 1. *Od.* 27. 13. Cessat voluntas? non alia bibam Mercede. *Grat. Cyneq.* 176. O quanta est merces et quantum impendia supra! *h. e.* fructus, lucrum. *Sil. It.* 17. 359. discriminis alta In medio merces, quidquid tegit undique caelum. *h. e.* imperium orbis terrarum erat magnum certaminis praemium, in medio

quasi positum. — b) In malam partem. — Per ironiam est poena, supplicium, apud *Liv.* 39. 55. Debuisset gravem temeritatis mercedem statui. — Saepius est merces data atque adeo impensa, detrimentum, damnum, costo. *Cic.* 1. *Fam.* 9. Tameo in molestia gaudeo, te eam fidem cognoscere hominum non ita magna mercede, quam ego maximo dolore cognoram. *Id.* 3. *Tusc.* 6. 12. Nam istud nihil dolere non sine magna mercede contingit, inmanitatis in animo, stuporis in corpore. *Sil. It.* 7. 545. magna mercede piabunt Erroris rabiem et nostrum violasse parentem. *h. e.* magno suo malo, a gran costo. *Seneca Tranquill.* 11. Magna quidem res tuas mercede colui. *h. e.* magna mea impensa et cura. Adde *Plin.* 7. *Hist. nat. praefat.* (1). ¶ 3. Saepae dicitur de pretio, quod acquirimus ex aliqua re. — a) Sic de pretio, quod acquirimus ex locatione agrorum et domuum, *affitto.* *Cic.* 12. *Att.* 32. Ut sumptus hujus peregrinationis accommodat ad mercedos Argileiti et Aventini. *Cæs.* 3. *B. C.* 21. Mercedis habitationum annuas conductoribus donavit. — b) Similiter de pensionibus, quas publicani pro vectigalibus redemptis solvebant reipublicae. *Sueton.* *Cæs.* 20. Publicanos remissionem petentes tertia mercedum parte relevavit. — c) Item de praediorum redditibus, *le rendite, le entrate.* *Cic.* 15. *Att.* 20. a med. Mercedis dotalium praediorum. *Cl. eumd.* 2. *Fin.* 26. 55. Vides igitur, si amicitiam sua caritate metiare, nihil esse praestantius: sin emolumento, summas familiaritates praediorum fructuosorum mercede superari. — d) Item de usuris pecuniae fenori datae. *Horat.* 1. *Sat.* 2. 14. Quinas hic capiti mercedes execat. Adde *eumd.* *ibid.* 3. 88.

MERCES rectus casus pro *merx*. *V. MERX* sub *inil.*

MERCIMONIUM, ii, n. 2. (merx) est idem fere quod *merx, mercanzia, merce*.

1.) Proprie. *Plaut. Amph. prol.* 1. Ut vos in vobis vultis mercimoniis emundis vendundisque melatum lucris afficere. *Turpilius* apud *Non.* p. 213. 8. *Merc.* Videre cupio nostrum mercimonium *Tac.* 15. *Ann.* 38. Ubi per tabernas, quibus id mercimonium inerat, quo flamma alitur, simul ceptus ignis etc. *Cl. Plaut. Most.* 3. 3. 1. *TR.* Quid tibi visum est hoc mercimoni? *TR.* Totus gaudeo. *TR.* Num nimio emptae tibi videntur? *TR.* Numquam edepol me scio Vidisse usquam abjectas aedes, nisi modo hasce.

II.) Translate ponitur pro nundinis. *Capitolin. Anton. Phil.* 23. Jusserat, ne mercimonia impedirentur.

MERCOR, aris, atus sum, ari, dep. 1. (merx). *Mercassitur*, antiquae, mercatus fuerit. *Inscript.* apud *Lips.* in *Auct. Smet.* 15. et apud *Gruter.* 512. *lin.* 20. QUI RO NOMINE AB POPULO MERCASSITVA. — *Mercarier* per paragonem pro *mercari* *V. infra* sub 1. — Part. *Mercans, Mercatus, Mercaturus* et *Mercandus* I. — *Mercari* generatim est lucri causa merces commutare, mercaturam facere, *mercanteggiare, negoziare, εμπροσθουμαι*, ut apud *Plaut. Merc. prol.* 82. Dico iterum esse me mercatum, si velit. — Saepissime tamen speciatim occurrit, et est emere, seu vendendi causa, seu habendi, *ωνομααι* (*l. comparare*; *Fr. acheter, acquérir*; *Hisp. comprar, mercar, adquirir*; *Germ. handeln, Handel treiben, etwas kaufen, erkaufen*; *Angl. to trade, traffic*).

1.) Proprie. — 1.) Deponent. forma. — a) Cum Accusativo rei et Ablativo personae ac praepos. *ab vel de.* *Cic.* 1. *Off.* 42. 150. Qui mercatur a mercatoribus, quod statim vendant. *Id. Flacc.* 20. 46. Fundum mercatus est de pupillo Meculonio. — b) Cum Ablativo vel Genitivo pretii. *Plaut. Capt.* 2. 8. Servi, quos tam grandis sum mercatus praesenti pecunia. *Cic.* *Rosc. Am.* 46. 133. Authepsa illa, quam tanto pretio nuper mercatus est. *Gell.* 1. 19. Mercari aliquid pretio minore. *Horat.* 3. *Od.* 19. 6. pretio. *Cl. Virg.* 2. *En.* 104. sunite poenas: Hoc flacus velit, et magno mercetur Atridas. *Colum.* 3. *R. R.* 3. 12. sexcentis sestertiis. Similiter *Horat.* 2. *Ep.* 2. 158. Si proprium est, quod quis libra mercatus et aere est. Et *Plaut. Asin.* 1. 3. 45. Diem, aquam, solem, lunam, noctem, haec argento non emo: cetera quaeque volumus uti, Graeca mercamur fide. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 18. 31. (67). Quanti mercatura mul-

lum luxuria, suburbanis litoribus inventum? — c) Cum Accusativo rei tantum. *Ter. Eun.* 3. 5. 21. Quidam Eunuchus, quem mercatus fuerat frater Thaidi. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 24. Hortos egregiasque domos mercarier unus Cum lucro noram. *Id.* *ibid.* 6. 11. qui mercenarius agrum illum ipsum mercatus aravit. — d) Part. *Mercans* absolute, substantivorum more, pro mercatore occurrit apud *Sueton.* *Aug.* 75. Solebat incerto casu speem mercantium vel frustrari, vel explere. — 2.) Passive. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 11. 25. (108). Jam quidem facta emplastra mercantur. — Et Part. *Mercandus* translate apud *Cic.* 9. *Att.* 5. Haec officia mercanda vita puto. — Pro Part. *Mercatus* a *Sall. fragm.* apud *Non.* p. 138. 9. *Merc.* Pars sua negotia sequebantur commeatibus mercatis. Sic *Forcellinus*; at *Kritzius*: Ceteri negotia sequebantur familiaria legatorum aut tribunorum, et pars sua, commeatibus, mercatis..... ubi mercatis est pro *mercatus*, ut docet *Non.*, et haec postrema a verbo pendent, quod desideratur. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 2. 10. (29). Sestertiis centum quinquaginta millibus trullam unam non ante multos annos mercatam a matrefamilias, nec divite. *Sillig.* vero ex optimis *Codd. leg.*: mercata matrefamilias nec divite. *Propert.* 1. 2. 5. Naturaeque decus mercato perdere cultu.

II.) Translate. *Cic.* 4. *Verr.* 49. 122. Ab isto ordinem senatorium pretio mercedis est. Adde *eumd.* loco allato supra sub I. 2.º *Propert.* 2. 16. 5. Mercari amorem muneribus.

MERCURIALIS, e, adject. *Ερμαιοσ*, ad Mercurium pertinens.

1.) Proprie. ¶ 1. Universim. *Apul.* 11. *Met.* Ibat tertius antistes attollens palmam auro subtiliter foliatam, nec non Mercurialem etiam caduceum. ¶ 2. Speciatim *Mercurialis* appellatus est, qui quastui faciendo incumbit, quia Mercuria lucri et mercaturae deus habebatur. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 24. Hortos, egregiasque domos mercarier unus Cum lucro noram: unde frequentia Mercuriali Imposere mihi cognomen compita. Hinc *Pers.* 5. 112. Nec gluto sorbere salivam Mercurialem? *h. e.* salivam, quam in ore movet lucri cupiditas. *V. Plaut. Amph. prol.* ¶ 3. *Mercuriales* etiam dicti sunt, qui cooptati fuerunt in mercatorum collegium, quod Romae anno U. C. cccxix. institutum, et Mercurio aedem prope circum maximum Idbus Majis dedicatam fuisse narrat *Liv.* 2. 21. et 27., ad sedandas nempe, ut probabile videtur, civiles turbas, quae in Urbe propter feneratorum acerbissimam, et propter nexos ob aes alienum inter patres plebemque excitatae fuerant. *V. Ovid.* 2. *Fast.* 663. et *seqq.* *Cic.* 2. *ad Q. Fr.* 5. M. Furium Flaccum, equitem R., hominem nequam, Capitolini et Mercuriales de collegio eiecerunt, ad pedes uniusculujque jacentem. *V. CAPITOLINUS*; et *Cic.* 2. *de republ.* 33. ed. *A. Maio.* — Postea etiam Beneventi, et Rudii, et alibi fortasse institutum fuit idem *Mercurialium* collegium, qui e libertino plerumque genere erant, et decurionibus atque Augustalibus inferiores ante plebem censebantur, quemadmodum in Urbe equites R. inter senatores et plebem: eodem item loco fuisse constat Apollinares Mutinae, ut multis nuper docuit *Cavedonius Ant. marm. Moden.* p. 187. et *seqq.* Concordiales Patavii, Martiales Larini, etc. Differunt tamen mercatores et Mercuriales: hi enim in collegium cooptati fuerunt, illi vero mercaturam quidem exercebant nulli collegio adscripti. *Inscript.* apud *De-Vita Ant. Benev.* p. 165. CN. RVSTIVS CN. L. FESTIVS MERCVRIALIS ET MERCATOR SIBI ETC. *Alia* apud *eumd.* *ibid.* L. HELVIO L. L. HILARO NVMMVLARIO MERCVRIALI. L. HELVIO L. L. PABTO NVMMVLARIO. Ex harum priorum apparet, Mercuriales fuisse etiam mercatores, ex altera vero non modo mercatores, sed etiam nummularios in Mercurialium collegium adscriptos esse. *Alia* Rudii reperta apud *Marin. Frat. Arv.* p. 21. M. TVCCIVS AVGAZO OB CVIVS (fili) MEMORIAM PROMISIT MVNIFICIJE. RVDIV. HS. LXXXV, VT EX ROITU EORVM DIE NATALIS FILI SVI OMNIVS ANNIS VISCERATIONIS NOMINE DIVIDATVR DECVRIONIBVS SING. HS. XX. NV, AVGVSTALIBVS HS. XII. NV, MERCVRIALIB. HS. X. NV, ITEM POPVLO VIRITIM HS. VII. NV. ¶ 4. Item de viris eruditiss, et lyricis poetis, qui in ejus die tutelae esse dicuntur. *Horat.* 2. *Od.* 17. 27. Me truceus illapsus ce-

rebros sustulerat, nisi Faunus ictum Dextra levasset, Mercurialium Custos vltorum. *V. eumid.* 1. *Od.* 10. ubi curvæ lyræ parens Mercurius dicitur: et *Ovid.* 5. *Fest.* 687. ¶ 5. Item ad Mercurium planetam pertinens. *Macrob.* 2. *Somn. Scip.* 4. *Cursus Mercurialis.*

II.) Translate, mercurialis, quam nos *mercorella*, herba est a Mercurio inventa, quæ et lincozotis et parthenon dicitur, et Græcæ a multis Hermapoa, Ἑρμῶς ποῖα. Duo ejus generis, masculus et femina, quæ efficacior, caule cubitali, interdum ramoso in cacumine, ocimo angustioribus foliis, geniculis densis, alarum cavis multis, semine in geniculis dependente: feminæ copioso, mari juxta genicula stante, rarior et brevi confortoque: feminæ soluto et candido: folia maribus nigriora, feminis candidiora: radix supervasca, præconius. Varios habet in medicinis usus, præcipue solventæ alvo et concepttionibus juvenandis. *Cato R. R.* 158. Herbarum mercurialis, non multum. *Seren. Sammon.* 28. 520. Vincetur tælis mora gramine mercuriali. et 33. 620. Mercurialis item capitur communiter herba. *V. Plin.* 25. *Hist. nat.* 5. 18. (38). — *V. etiam MERCURIALIS in ONOM.*

MERCURIOLUS, i, m. 2. deminut. parvus Mercurius, primum sigillum ebeninum Mercurium representans. *Apul. Apolog.* bis.

MERCURIUS, ii, m. 2. Hermes, Ἑρμῆς, filius Jovis tertii et Majoris Atlantis filia: dicitur a mercibus, quia præstat lucro, rebus emendis ac vendendis: hinc negotiator et nundinator is dicitur in *Inscript.* in NEGOTIATOR. *V. alia plura in ONOM.* — Hinc

I.) Proprie. ¶ 1. Mercurius est etiam unus ex septem planetis, cujus corpus cunctorum siderum minimum fore semper subest radiis solaribus. *Cic.* 2. *Nat. D.* 20. 53. Infra autem hanc stellam Mercurii est: ea στῆλῶν appellatur a Græcis; quæ uno fere vertente signiferum lustrat orbem, neque a sole longius unquam unus signi intervallo discedit, tam antevortens, tam subsequens. *Id. Tim.* 9. Stella Mercurii. Et absolute *Id.* 6. *de republ.* 1. 7. Mercurii cursus. *Cassiod.* 11. *Variar.* 36. Mercurius, velocitate succinetus, tredecim mensibus proposita sibi intervalla prætervehit. ¶ 2. Dies Mercurii, seu Mercurii sequioris Latinitatis tempore dicitur esse hebdomadis dies, quem ideo nunc Itali *mercure*, et *mercurdii*, et *mercoledì* appellant. *Inscript.* apud *Murat.* 402. 7. D. FRIDIE IDVS AVGVSTAS DIE MERCVRIS DD. NN. THEVDOSIO AVG. XI. ET VALENTINIANO PVERO FLORENTISSIMO CAESARE. h. e. add. a Chr. n. ccccxxv. Adde *aliam* apud *Gruter.* 1054. 8. ¶ 3. Mercurii etiam dicitur sistum quædam, de quibus *V. HERMA.*

II.) Translate, mercurius vocatur prominentia illa in scapulis jumentorum inter cervicem et dorsum, quam Itali vulgo *guidalesco*, vel *garrese* dicunt: fortasse ita appellatur, quia Mercurius fuit ex Arcadia asinorum feracissima; is autem locus in jumentis, dum mercibus ferendis incumbunt, sagmate sæpe premitur atteriturque. *V. SCAPULÆ. Veget.* 3. *Veterin.* 59. 3. *Schneid.* Hic enim collisiones nascuntur, quum nimis locus inæquali premitur pondere, vel indecente stratura mercurius, aut spina deteritur. *Id.* 6. *ibid.* 2. 1. *Schneid.* A cirro, ubi desinit cervix, usque ad mercurium continentur calcuili octo. *Pelagon. Veterin.* 9. Item ad clavum de mercurio, vel de dorso. et *moz.* Item si læsus fuerit mercurius supra dorsum, utilissimum est cauteriarum subtiliter. — *V. etiam alia in ONOM.*

MERDA, æ, f. 1. σῶμα, stercus, merda Item Itali nunc dicta: est a μέδω prius, quia est ciborum excrementum, quo, dum eadem egeritur, privatur.

I.) Proprie. *Horat.* 1. *Sat.* 8. 37. Mentior at si quid, merdis caput loquiner abbis Corvorum. *Phædr.* 4. 17. *de canib.* Repente odorem mixtum cum merdis cacant. *Pelagon. Veterin.* 7. Merda leporina.

II.) Translate est cibus allicujus ore immundo sufflatus. *Martial.* 3. 17. scribitam protinus ergo Sufflavit buccis terque quaterque suis. Illa guldem tepult, digitoque admittente visa est: Sed nemo potuit tangere; merda fuit.

MERDACEUS, a, um, adject. qui merda inquinatur. *Auct. epigr.* in *Anthol. Lat.* T. 1. p. 607.

Burm. Et non laudatur mentula, merdacea est. Licenter pænitulum corripitur in hoc versu, cujus auctor ad sequiorem pertinet Latinitatem. *V. SMERDALEUS.*

MÉRĒ, adverb. (merus) puramente, pure. *Plaut. Truc.* 1. 1. 22. Si semel amoris poculum accepit mere, Eaque intra pectus se penetravit potio, Extemplo et ipsus perit, et res, et fides. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 1. 4. (9). Mere ferreum id erat, ut bellicæ virtutis insigne. di *puro ferro*. At *Sillig.* ex plurimis iisque optimis *Codd. leg.*: in more ferrei erant et virtutis bellicæ insigne. *V. intergrum locum.*

MÉRĒNDA, æ, f. 1. merenda, ἀριστον δειπνῶν, ut in *Gloss. Philoz.* habetur. *Paul. Diac.* p. 123. 23. *Müll.* docet antiquis dictam pro prandio, quod medio die caperetur. *Non. p.* 28. 32. *Merc.* exponit cibum, qui post meridiem datur. A meridie dicit etiam *Isid.* 20. *Orig.* 2., sed *ibid.* 3. derivari posse ait etiam a merus, quod pueris operariis merus panis daretur. *Rectius Scalig.* ad *Varron.* 4. *R.* dici putat a merendo, quod sit proprie cibus, qui datur ære merentibus, h. e. mercenariis. Merendæ tempus fuit circa meridiem, eaque vox vulgaris familiarisque idem significat ac prandium, quod stilo sublimiori convenit. *V. PRANDIUM sub I. Plaut. Most.* 4. 2. 49. puera, præter speciem stultus es. Vide sis, ne forte ad merendam quopiam devorteris, Atque ibi meliuscule, quam sat fuerit, biberis. *M. Aurel.* apud *Fronton.* 4. ad *M. Cæs.* (edente iterum *A. Maio*) ep. 6. Ergo ab undecima noctis in tertiam diei partem legi ex agricultora Catonis, partim scripsi. Sed faucibus curatis abili ad patrem meum, et immolanti adstiti. Deinde ad merendam itum. Quid me censes prandisse? panis tantulum; quum conchum, cæpas, et mænas bene prægnates alios vorantes viderem. Deinde uvis mæntendis operam dedimus, et consudavimus, et jubilavimus. Ab hora sexta domum redimus, etc. Hic vides, *M. Aurellum* multo ante horam sextam, seu ante meridiem, merendasse, quippe qui rurum degebat. *Calpurn.* 5. *Ecl.* 60. Verum ubi declivi jam nona tepescere sole incipit, se quæque videbitur hora merenda. Hic sera dicitur merenda, quia hora nona fiebat, h. e. tribus post meridiem hurs, æstis enim erat. — Dicitur et de clu qui datur brutis animalibus. Unde *Cyprio bovi merendam* dixit *Ennius* apud *Paul. Diac.* p. 59. 4. *Müll.*, qui addit, Ennium his verbis significasse id, quod solet fieri in insulis Cypri, in qua boves humano stercore pascuntur. *V. SURRINENSIS.* — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

MÉRĒNDARIUS, ii, m. 2. qui merendas colligit. *Seneca* 5. *Controv.* 33. in *fin.* Ostende nobis merendarios tuos. h. e. mendicos a te debilitatos, qui ostiatim queritando stipem, velut merendam tibi faciunt. Alii rectius leg. *mercenarios.*

MÉRĒNDO, as, are, n. t. merendare, prandere. *Isid.* 20. *Orig.* 2. Merenda est cibus, qui declinante die sumitur, quasi post meridiem edenda. Hinc merendare, quasi meridie edere.

MÉRĒNS, entis, particip. *V. voc. seq.*
MÉRĒNTER, adverb. (mereo). ¶ 1. Est ob meritum. *Inscript.* apud *Rénier.* 526. FILIO DVL-CISSIMO MÉRĒNTER FECIT. ¶ 2. Item utiliter. *Gloss. Cyrill.* ὠφελίμως, commode, merenter, utiliter.

MÉRĒO, es, si, itum, ere, a. 2. et

MÉRĒOR, æris, itus sum, eri, dep. 2. In præteritis promiscua est activa positio et passiva: in aliis temporibus passiva videtur esse frequentior. — Part. *Merens* et *Meritus* sub I. 1. et in *fin.*; *Meriturus* I. 1. — Mereo vel mereor idem est ac quippiam facio, propter quod præmio vel pæna dignus sum, promereo, commereo, lucror, ἀξίως ἀίμα, μισοδοπέω (It. meritare; Fr. mériter, être digne de; Hisp. merecer, meritar, hacerse digno de premio ú de castigo; Germ. etwas verdienen, ziner Sache würdig sein; Angl. to deserve, merit).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim occurrit — 1.º) In honam partem — a) Cum Accusativo rei, quam quis meretur. *Plaut. Trin.* 5. 2. 5. Non videor meruisse laudem. Sic *Cæs.* 1. *B. G.* 40. Non minorem laudem exercitus, quam Imperator meritus videbatur. *Id.* 7. *ibid.* 34. Mereri præmia. *Virg.*

5. *Æn.* 355. primam merui qui Isude coronam. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 30. 31. (117). Salve, primus in toga triumphum, linguæque lauream merite. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 87.; et *Quintil.* 6. *proæm.* 7. Mereri amorem. *Quintil.* 9. 2. 98. *idem.* *Id.* 4. 1. 44. favore, aut odium. *Plin. Paneg.* 26. immortalitatem. *Id.* *ibid.* 95. honorem. et *ibid.* 21. novos titulos. *Sueton.* *Tib.* 37. libertatem. — Sic meritus passive, meritato. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 28. 29. (106). Quæ Cannis corona merita? *Id.* 10. *ibid.* 51. 72. (141). Quæstus opimi et voce meriti. *Virg.* 5. *Æn.* 70. meritaque expectent præmia palmæ. *Liv.* 8. 7. Ignarus, laus, an pæna merita esset. — b) Cum Subjunctivo et part. ut *Plaut. Epid.* 5. 2. 46. Quum tu es liber, gaudeo. *Ærin.* Merui, ut fierem. *Cic.* 1. *Orat.* 54. 232. Respondit, seia meruisse, ut amplissimis honoribus decoraretur. — c) Cum Subjunctivo et part. ne. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 2. 2. (8). Mereri, ne quis etc. — d) Cum Infinito apud Poetas. *Ovid.* 5. *Trist.* 11. 16. Quæ merui vitio perdere cuncta meo. *Id.* 3. *Pont.* 2. 20. Sic appellari non meruere mali. *Cl. Stat.* 2. *Silv.* 6. 97. meritus doleri. h. e. dignus, quem omnes doleant. et *Val. Flacc.* 5. 224. Soligena falli meritus, meritusque reliqui. — e) Absolute. *Plaut. Trin.* 3. 2. 33. Tibi, proinde ac merere, summas habeo gratias. *Ovid.* 2. *Pont.* 2. 91. laurea decreta merenti. Similiter *Virg.* 4. *Æn.* 547. Quin morere, ut merita es. *Sall. Jug.* 100. Consul apud omnes adesse, laudare, increpare merentes. *Virg.* 2. *Æn.* 229. Scelus expendisse merentem Laocoonta ferunt. et *ibid.* 585. Extinxiæ nefas tamen, et sumpsissa merentis Laudabor pænas. h. e. de merente. *Ovid.* 8. *Met.* 116. cives odere merentem. — Si merear, formula est aliquid petentis, et se commendantis. *Cic.* 10. *Fam.* 17. in *fin.* Fac valeas, dignitateque meam, si mereor, tuearis. *Sueton.* *Aug.* 56. Numquam filios suos populo commendavit, ut non adjiceret, si merebuntur. Similiter *Id.* *Ner.* 10. Agenti senatus gratias, respondit: Quum meruero. — 2.º) In malam partem. *Liv.* 2. 38. Violaturi sumus ludos, piaculumque meriti. *Ovid.* 5. *Met.* 666. mereri supplicium. *Id.* 2. *ibid.* 290. exitium. *Id.* *Heroid.* 11. 109. necem. *V. alia supra sub c et e.* ¶ 2. Speciatim est lucrari, comparare, *quod agere, acquirere.* *Varron* apud *Non. p.* 345. 10. *Merc.* Iste, qui meret tertios vicenos. *Cic. Rosc. com.* 10. 28. Illa membris merere per se non amplius poterant duodecim æris: disciplina locabat se non minus HS. cccxxx. *Horat.* *Art. P.* 345. Hic meret æra liber Sosis: hic et mare transit, Et longum noto scriptori prologæ ævum. *Sueton.* *Cal.* 40. Ex gerulorum diurnis quæstibus quantum quisque uno die mereret. *V. similia sub II.* ¶ 3. Item speciatim *merere* dicuntur, qui turpem corpore quæstum faciunt: unde *meretrix.* *Gell.* 2. 18. A lenone domino puer ad merendum coactus. *V. paragr. proxime seq. in fin., et v. MERITORIUS.* ¶ 4. *Merere* vel *mereri stipendia* et *merere* absolute ad militantes pertinet, *militare, essere soldato*: et in hac significatione activa positio fere utitur. *Cic.* *Cæt.* 5. 11. Eademque erat, si statim mereri stipendia cæperamus, castrensium ratio ac militaris. *Id.* *Mur.* 5. 12. Meruit stipendia in eo bello, quod etc. Sic *Tac.* 1. *Ann.* 36. Placitum, ut epistolæ nomine principis scriberentur: missionem dari vicena stipendia meritis. (*Mereri æs militare* de lia, qui militavit, dixit *Varron* apud *Non. p.* 345. 5. *Merc.*). Rursus *Cic. Mur.* 5. 11. Adolescens patre suo imperatore meruit. *Liv.* 21. 4. in *fin.* Cum hac indole virtutum ac vitiorum sub Hasdrubale imperatore meruit. *Id.* 24. 18. Ut in omnes, quos censors notassent, pedibus mererent. *Id.* 5. 7.; et *Cic.* 1. *Phil.* 8. 20. Quicumque equo meruisset. *Varron* apud *Non. p.* 345. 1. *Merc.* Qui ære (al. equo) publico mererent. *Lucan.* 10. 409. Ære merent parvo. *militano per poca paga.* *Tac.* 2. *Ann.* 10. Pleraque Latino sermone (*Arminius*) interjaciebat, ut qui Romanis in castris ductor popularium meruisset. *Pellej.* 2. 109. *extr.* Exercitum, qui in Illyrico merebat, ducere in Marcomanos orsus est. *Tac.* 11. *Ann.* 18. Qui natione Caninefas, auxiliarius et diu meritus, post transfuga etc. *Sueton.* *Vesp.* 2. Tribunatu militum in Thracia meruit. *Stat.* 4. *Theb.* 236. non hi tibi solum, Ampliaræ merent; auget resupina maniplos Elis.

Inscript. apud Orell. 3547. c. ANINIUS C. F. POM. GALLVS DOMO ARRETIO - VIXIT AN. LX. MERV. (h. e. meruit) AN. XXXVIII. — Translate de millida amatoria. Ovid. 1. Amor. 9. 43. Impullit ignarum formosae cura puellae, Jussit et in castris aera merere suis. ¶ 5. Mereri de aliquo esse conferre in quempiam aliquid boni, aut mali. — a) Cum praepos. de et Ablativo personae tantum. Plaut. Astn. 1. 2. 22. Te ego, ut digna es, pendam, atque ut de me meres. Ter. Hecyr. 5. 1. 34. Nam meritus de me est, quod queam, illi ut commodem. Id. Heaut. 1. 1. 30. Quid istuc mali quæso? quid de te tantum meruisti? — b) Cum additis Adverb. bene, optime, male, et similibus. Cic. 10. Fam. 5. Nec quidquam ex omnibus rebus humanis est præstantius, quam de republica bene mereri. Id. Brut. 73. 254. Dixit te bene meritum de populi Romani nomine. Cf. Virg. 4. Æn. 317. Si bene quid de te merui, fuit aut tibi quidquam Dulce meum. Rursus Cic. Amic. 24. 90. Melius de quibusdam acerbos inimicos mereri, quam eos amicos, qui dulces videantur: illos verum sæpe dicere, huc numquam. Id. 10. Att. 4. Quom cogito me de republica meruisse optime. Id. 1. Fin. 3. 7. Male (al. non male), credo, mererer de meis civibus, si etc. Id. 3. Legg. 14. 32. Perniciosius de republica merentur vitiosi principes. Id. Mil. 34. 93. Siet hæc urbs præclara, quoquo modo erit merita de me. V. alia infra sub Merens et Meritis. — c) Cum Accusat. personae et praepos. erga apud Plaut. Amph. 5. 1. 49. Jam istuc gaudeo, ut ut erga me est merita. — d) Absolute. Virg. 6. Æn. 664. Quicque sui memores alios fecere merendo. Cf. Ter. Hecyr. 3. 5. 37.; et V. Donatum ad Ter. Adelph. 2. 1. 47.

¶ 1. Metaphorâ sumptâ a superiori paragr. 2. Plaut. Most. 1. 3. 124. Quibus anus dami uxores sunt, quæ vos dote meruerunt. v' hanno indotto a sposare per cagion della dote. Huc pertinent illa Cic. 6. Verr. 60. 135. Quid arbitrâmini Rheginos merere velle, ut ab eis marmore Venus illa auferatur? h. e. qua mercede induci posse putatis? et Plauti Men. 1. 3. 34. Ego hercle vero te et servabo, et sequar: neque hodie ut te perdam, meream dedam divitiis mihi. non torrei tutti i tesori degli dei per ismarrirti. et Bacch. 5. 2. 65. Quem quidem ego ut non excuriam, alterum tantum auri non meream. Id. Stich. 1. 1. 24. Neque ille sibi mereat Persarum montes, qui esse aurei perhibentur, ut istuc faciat, quod tu metuis. Adde Cic. 1. Vat. D. 24. 67. et 2. Fin. 22. 74. — Huc pertinet et illud Val. Flacc. 1. 519. Quid Myriæ meruere queri? h. e. potuere. ¶ 2. Interdum per meonymiam est consequi, consequere. Plin. 8. Ep. 13. a. med. Sequi gloria, non appeti, debet; nec si casu aliquo non sequatur, idcirco quod gloriam non meruit, minus pulcrum est. Paul. Dig. 35. 2. 21. Si pupillus legatum a creditore meruerit sub hac conditione, etc. ¶ 3. Item committere, admittere. Petron. Satyr. 139. Cæpit dicere, te noxam meruisse, daturumque serviles pœnas. Sic Ter. Phorm. 5. 8. 25. Ego, esse in hac re culpam meritam, non nego. Alii leg. meritum, quod est clarius. et Plaut. Trin. 1. 1. 1. Amicum castigare ob meritam noxiam. Sic Merc. 4. 6. 12. Quæ in se culpam commiserunt. V. COMMERO. — Hinc Part. præes.

Merens, entis, cujus exempla et supra retulimus, adjective quoque usurpatur, unde Sup. Merentissimus; et sæpe dicitur de eo, qui beneficia contulit, benemerito. — a) Cum praep. de et Ablativo personae tantum. Cic. fragm. apud Non. p. 344. 22. Merc. Quem perisse, ita de republica merentem, duleo. — b) Cum addito Adverb. bene frequentissimum est in Inscript., et legitur etiam benemerens conjuncte. Inscript. apud Gruter. 933. 4. L. ATTIO SUCCESSO FEGIT L. ATTIVS ANICETVS PATRONO BENE DE SE MERENTI. et ibid. 5. L. ATTIO SUCCESSO FEGIT OBYLVIA BENE MERENTI DE SE. et 955. 9. TREBELLIA TYCHEB PATRONO OPTIMO DE SE BENE MERENTI. — c) Cum Dativo personae. Plaut. Merc. 4. 3. 19. Quando tu me bene merentem tibi habes despiciat. Inscript. apud Gruter. 760. 3. LICINIA FAVSTINA MARITO SIBI MERENTISSIMO SVB ASC. POSVIT. — d) Cum Adverb. bene, sed omissio Ablativo vel Dativo personae, de qua quis meretur. Plaut. Capt. 2. 2. 65. Bene

merenti bene profuerit, male merenti par erit. Auct. B. Afr. 86. Præmia fortissimum cique ac bene merenti pro suggestu tributit. Inscript. apud Gruter. 932. 7. REGIVS ARISTIVS PRIMITIVVS ARISTIAE FILETINI PATRONAE BENE MERENTISSIMAE. Alia apud Reines. cl. 16. n. 8. HOMINI BENEMERENTISSIMO. — e) Absolute Inscript. apud Gruter. 932. 7. REGIVS HERMES VXORI MERENTISSIMAE F.

Meritus, a, um, part. præter., cujus exempla et supra retulimus, adjective quoque usurpatur, unde Sup. Meritissimus sub 1. et 2. ¶ 1. Dicitur de eo, qui beneficium contulit, qui operam fidemque præstitit, benemerito. — a) Cum praepos. de et Ablativo personae. Cæs. 1. B. G. 11. Ita se omni tempore de populo Romano meritos esse, ut etc. — b) Cum additis Adverbis bene, optime, et similibus. Cæs. 1. B. C. 13. Cæsarem imperatorem bene de republica meritis. Id. 3. B. G. 99. Optime eum de se meritum judicabat. Cic. 12. Fam. 12. Millies mirifice de republica meriti. Id. post redit. in senat. 12. 30. Homines de me divinitus meriti. Inscript. apud Gruter. 787. 5. OMNI BONO DE SE MERITAS. — c) Absolute. Inscript. apud Reines. cl. 5. n. 35. FVLVIVS INQVILINVS VICTIMARIVS SIBI ET FVLVIAE FILIAE MERITISSIMAE. h. e. optime meritæ. Cf. Virg. 2. G. 515. armenta bouum meritosque juvencos. ¶ 2. Sæpe in nomen transit, et est dignus, conveniens, congruus, justus, debitus, giusto, doruto, conveniente, ἄξιος. Cic. 2. Orat. 50. 203. Illam iracundiam non injustam, sed meritam ac debitam fuisse. Virg. 5. Æn. 696. merita morte perire. et 3. ibid. 118. meritos artis mactavit honores. Plin. 5. Ep. 15. Fama optima et meritissima frui. — Merito jure. h. e. congruo, justo jure. Tryphonin. Dig. 37. 4. 20. sub fin. Sed nec adversus eum constituendæ actionis legatorum ratio est, quia merito jure intestato heres existit. Al. leg. mero. — Meritis de causis, justis de causis. Paul. Dig. 48. 20. Liberi, ne iudicio quidem parentis, nisi meritis de causis, submoveri ab successione possunt. — Hinc

Meritum, i, n. 2. absolute, substantivorum more. V. MERITUM loco suo.

MERETRICIË, adverb. (meretricius) in modum meretricis. Plaut. Mil. glor. 3. 2. 58. Quam digne ornata incedit, haud meretricie.

MERETRICIUM, ii, n. 2. V. voc. seq. in Æn. MERETRICIUS, a, um, adject. (meretrix) ad meretricem pertinens, da meretricæ, puttanesco, meretricio, ἑταιρικὸς. Plaut. Truc. 2. 2. 63. Meretricia ornamenta. Ter. Eun. 2. 3. 91. et 5. 5. 18. domus. Id. Heaut. 2. 1. 14. ars. Cic. 5. Ferr. 3. 6. disciplina. Id. 2. Phil. 18. 44. Meretricios quæstus. Id. Cæl. 20. 48. Meretricii amores. Ovid. 5. Fast. 359. Turba quidem cur hos celebret meretricia ludos, etc. — Hinc

Meretricium, ii, n. 2. absolute, substantivorum more, est ars meretricia, puttania. Sueton. Cal. 40. extr. Et quæ meretricium et qui lenocinium fecissent.

MERETRICOR, aris, ari, dep. 1. (meretrix) meretriciis amoribus deditus sum, scortor, puttane giare, ἑταιρικῶς. Colum. 11. R. R. 1. 16. Si operatio meretricandi potestas fiat. Alii rectius leg. mane tricandi; Schneiderus τὸ mane omittit; Ursinus malebat meridiandi. Gloss. Philox. Meretricor, ἑταιρεῖον.

MERETRICULA, æ, f. 1. diminut. a meretrix, vilis meretrix, scortillum, puttana, πορνιδιον, ἑταιρικῶν. Cic. 1. Nat. D. 33. 84. Meretricula etiam Leontium contra Theophrastum scribere ausa est. Adde eumd. 5. Verr. 12. 30. Horat. 2. Sat. 7. 46. Te conjux aliena rapit, meretricula Davum. Adde Quintil. 11. 3. 74.; et Arnob. 4. 25.

MERETRIX, icis, f. 3. (merco). In Genitivo plur. est meretricium. Plaut. Epid. 2. 2. 29., Bacch. 3. 6. 34. et alibi. Ovid. 1. Art. am. 435. sacrilegas meretricium ut prosequar artes. — Aliquando meretricium. Plaut. Cas. 3. 5. 22. Non matronarum officium est, sed meretricium. — Meretrix est femina, qua corpore quæstum facit, scortum, a merendo, quia prostando aera meret, ἑταιρεῖα, πόρνη (h. meretricæ, puttana, cortigiana; Fr. courtesane, femme publique; Hisp. cortesana; Germ. Freudenmädchen, Buhlerin; Angl. a harlot, prostitute, whove, strumpet). Cic. Cæl.

20. 49. Ut non salum meretrix, sed etiam proterva meretrix procarque videatur. Ovid. 1. Amor. 10. 21. Stat meretrix certo culvis mercabillis ære. Horat. 1. Ep. 18. 3. Ut matrona meretrici dispar erit atque Discolor, Inludo scurræ distabit amicus. Adde eumd. 1. Od. 35. 26. Fur. Bibaculus apud Scholiast. ad Juvenal. 8. 16. Osce senex, Catinæque puer, Cumana meretrix. Juvenal. 6. 118. Meretrix Augusta. h. e. Messalina. Propert. 3. 9. 39.; et Plin. 9. Hist. nat. 35. 58. (119). regina. h. e. Cleopatra. — Non. p. 541. 9. Merc. tradit, meretricis apud veteres succinctiore veste usas esse: additque in eam rem testimonium Afranii. Postea togas adhibuerunt. V. TOGATUS. — Meretricis conductæ pretium habes in Inscript. apud Henzen. 7300., quæ pertinet ad a. 751. ab U. C., 3. a. Chr. n.

MERGE, ærum, f. plur. 1. forconi, furculæ, quibus ærvi frugum fiunt: dictæ a volucris mergis, quia ut illi se in aquam mergunt, dum pisces persequantur; sic messorias eas in fruges demergunt, ut elevare possint manipulos. Ita Paul. Diac. p. 124. 1. Müll. Eisdem mergas aliis verbis describit Varro 1. R. R. 50. 2. Altero modo ut in Piceno, ubi ligneum habent incurvum batillum (leg. bacillum), in quo sit extremo serrula ferrea: hæc quom comprehendit fascem spicarum, desecat, et tramenta stantia in segete relinquit, ut postea subsecuntur. Colum. 2. R. R. 20. 2. Schneid. Suot metendi genera complura: multi fatibus veruculatis, atque iis vel rostratis, vel denticulatis, medium culmum secant: multi mergis, alii pectinibus spicam ipsam legunt. Plaut. Pæn. 5. 2. 58. Palas vendundas sibi ait, et mergas dadas, Ut hortum fodiat, atque ut frumentum metat. Id. Rud. 3. 4. 57. si attigeris ostium, Jam hercle tibi messis in ore fiet mergis pugnes. Plin. 18. Hist. nat. 30. 72. (296). Stipulæ alibi mediæ falce præciduntur, atque inter duas mergites (lege cum Schneidero atque alibi inter duas mergas; Siliq. eoin vulgatum lectionem tuetur) spica destringitur. Ex his Pauli, Varronis, Columellæ, Plauti et Plinii locis satis apparet, mergas fuisse instrumentum ferreum bifurcum (hinc plur. nam. semper fertur), quo in spicas immisso, eas resecat serrula ferrea alteri cornu, vel intra cornua, adnexa messorias in manipulos colligebant. Huc spectant verba Hesychii. Καρφαμάτια, ἐν οἷς Σερίζουσι τοὺς ξηρούς στάχυας.

MERGES, itis, f. 3. fascio di spiche, οὐλοδέτης, manipulus, seu fascis spicarum mergis comprehensus. Virg. 2. G. 516. pomis exuberet annus, Aut fetu pecorum, aut cerealis mergite culmi. Servius: Manipulos spicarum mergites dicimus. Philargyrus: Mergites, fascies culmorum spicas habentium, quas metentes brachiis sinistris complectuntur: quidam avos (lege covos, unde Italorum covoni) dicunt. Servius ad Virg. 11. Æn. 532.) Quidam dicunt, Opin et Hecæergen primas ex Hyperboreis sacra io insulam Deli occultata in fascibus mergitum pertulisse. Idem ita narrat Herodot. 1. 4. c. 33. Ἀηλῖος λέγουσι ἰσθὰ ἐνδεδεμένα ἐν καλῶν πύλων ἐξ Ἱπέρβορέων φερόμενα. V. et voc. præed.

MERGITO, as, are, a. 1. intent. a mergo, vehementer vel sæpius mergere. Tertull. Cor. Mil. 3. de ritu baptismatis. Deinde ter mergitamur amplius aliquid respondentes, quam Dominus in Evangelio determinavit. Al. leg. mersitamur. Hieronym. advers. Luciferian. T. IV. p. 294. Velut io lavacro ter caput mergitare.

MERGO, gis, si, sum, gere, a. 3. Part. Mergens 1. et II.; Mersus in omnibus paragr.; Mersurus I. — Ratione habita etymii, volunt esse a mari, ut jurgo a jure; vel ab ἀμέρωω premoendo moveo: et mergere est in liquorem immittere, immergere, obruere, βαπτω (h. mergere, attuffare, sommergere, affondare; Fr. plonger, enfoncer, faire pénétrer dans, submerger; Hisp. somorgujar, somorrujar, sumergir; Germ. tauchen, eintauchen, in's Wasser senken, versenken; Angl. to put under water, dip, plunge, sink, immerse, overwhelm).

I.) Proprie. — 1.) Stricto sensu occurrit — a) Cum addito, quo quid mergitur. Cic. 2. Nat. D. 3. 7. Quom cavea liberati pulli non pascerentur, eos mergi in aquam jussit. Varro 3. R. R. 10. 3. Mergere se in flumen. Martial. 4. 23. se in lacus.

Ovid. 11. *Met.* 556. pariterque et pondere et ictu Mergit in ima ratem. *Id.* 3. *ibid.* 429. In medias quoties visum captantia collum Brachia mersit aquas. Cf. *eumd.* 2. *Fast.* 78. medii quoque terga Leonis In liquidas subito mersa notabit aquas. Cf. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 27. 31. (129). Fluvius in Euphratem mergitur. h. e. influit. Similiter *Seneca Thyest.* 1007. non ad infernam Styga Te nosque mergis? Rursus *Cic.* 2. *Nat. D.* 49. 124. Aves, quæ se in mari mergunt. *Ovid.* 4. *Fast.* 48. in Tusce gurgite mersus aquæ. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 103. 106. (226). Nihil in Asphaltite lacu mergi potest. *andare a fondo.* *Tibull.* 2. 5. 80. sed tu, jam mitis Apollo, prodigia indomitis merge sub æquoribus. *Sic Virg.* 6. *Æn.* 341. Quis te, Palinure, deorum Eripuit nobis medioque sub æquore mersit? et paulo post v. 348. nec me deus æquore mersit. *Sic Colum.* 10. *R. R.* 60. quo tempore sævus Tellurem ponto mersit Neptunus. et *Ovid.* 10. *Met.* 697. An Stygia fontes, dubitavit, mergeret unda. *Catull.* 66. 68. Bootes, Qui vit sero alto mergitur Oceano. s'attuffa e tramonta. *Sic Phædr.* 1. 2. Tigillum mersum limo. — b) *Mergere* absolute pro mergere in aquam. *Seneca Troad.* 648. proutis tumulo civis Mergetur? ossa fluctibus spargi sinam? *Sic Juvenal.* 14. 301. mersa rate naufragus assem Dum rogat. *Lucan.* 3. 632. pars maxima classis Mergitur. et *Fellej.* 2. 42. Partem classis fugavit, partem mersit. Cf. *Curt.* 4. 8. et 6. et *Prudent.* 5. *Cathemer.* 3. Mersus sol. tramontato. — 2.) Latiori sensu aqua ipsa, quæ obruit, *mergere* dicitur. *Ovid. Ib.* 343. Utque ferrox perii et fulmine et æquore raptor, Sic te mersuras adjuvet ignis aquas. *Lucan.* 5. 75. fluctu terras mergente. Hinc *Sil. It.* 1. 50. Dum Cannas tumulum Hesperiae, campique cruore Ausonio mersum sublimis Iapyga cernam.

II.) Translate. ¶ 1. *Mergere* est immittere, violenter ac penitus immittere aliquid in ea, quæ solida sunt. *Ovid.* 3. *Met.* 249. Canes mergunt rostra in corpore Actæonis. *Martial.* 3. 49. *Mergere* manum in ora ursæ. *Lucan.* 3. 435. ferrum in robora. *Seneca Agam.* 972.; et *Herc. Cl.* 992. ferrum jugulo. *immergere, ficcare.* *Sic Claudian.* 1. in *Eutrop.* 447. visceribus ferrum. Huc pertinent et *Illa Phædr.* 4. 5. *mergere* aliquem alio. *ingojare.* et *Quintil. Declam.* 6. 2. aliquem in carcerem. *seppellire.* — Nec aliter *Liv.* 41. 3. Vino somnoque mersi jacent. et *Fal. Flacc.* 8. 65. *Mergere* lumina somno. *immergere nel somno.* Sic de potatione immodica *Seneca Ep.* 12. *ante med.* Dedito vino potatio extrema delectat, illa quæ mergit, quæ ebrietati summam manum imponit. — Similiter *Pallad.* 1. *R. R.* 43. Acus, per quas in pastinis sarmentis merguntur. Cf. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 22. 35. (180). Palmitem per jugum mergere et alligare. h. e. ita per jugum flectere, ut ne exstet. *Forcellinus* affert etiam illud *Lucret.* 6. 1072. Purpureusque colos conchyli mergitur una Corpore cum lanæ, dirimi qui non queat unquam. s'insinua, penetra. At ibi legit *Lachmannus:* jungitur uno-usquam. ¶ 2. Item est condere, *coprire, nascondere.* — a) *Speciatim mergere diem et lucem* dicitur sol, quum occidit et diem condit. *Seneca Thyest.* 777. et *Hippol.* 679., item nox adveniens. *Id. Med.* 877. Mergat diem timendum Dux noctis Hesperugo. *Sic Terra cælum* mergens, apud *Lucan.* 4. 54. est occidentalis, quia ab ea parte videtur cælum in mare mergi. — b) Item *speciatim, mergere terram, montes* dicuntur, qui mari navigant. Dum enim feruntur in altum, terrarum conspectum, veluti se undis mergentium, amittunt. *Fal. Flacc.* 2. 6. Jamque fretis summas æquatam Pelion ornos, Tempaque Tisææ mergunt obliqua Dianæ: Jam Sciatibus subsedit aquis. — c) *Generatim.* *Ovid.* 10. *Met.* 498. mersique suos in cortice vultus. *Seneca Herc. Cl.* 1348. ora quid flectis retro. Vultumque mergis? *Stat.* 5. *Theb.* 502. Ille graves oculos languentiaque ora conianti Mergit humo. h. e. deprimit et abscondit in herbis. — Similiter *Virg.* 6. *Æn.* 267. Pandere res alta terra et caligine mersas. *Stat.* 5. *Silv.* 1. 201. mersumque in corde dolorem. *Seneca Cædip.* 798. Effare, mersus quis premat mentem timor? ¶ 3. Item est deprimit et occurrit de inanimitis. *Stat.* 6. *Theb.* 803. Sponte ruens mersusque humeris. h. e. ita contracto collo et adducto capite, ut incersum inter hu-

meros et absconditum videatur. *Sic Id. ibid.* 850. Collaque demersere humeris. *Lucan.* 7. 163. majori pondere pressum Signiferi mersere caput. h. e. inclinavere: quia quoniam gravius est pondus, eo majus se inclinat, qui vult tollere. *Quintil. Declam.* 19. 4. Mersis dejectisque luminibus, omnes ictus exceptit in faciem. *chiusi, abbasati gli occhi.* *Sil. It.* 10. 77. Ut canis occultos agitatur quum Belgicus apros, Erroresque feræ solers per devia mersâ Nare legit. h. e. humi pressa. *Sic Lucan.* 4. 443. canis presso vestigia rostro Colligit. *Id. ibid.* 745. mersos aciem deject in agros. h. e. humiles, depressus. *Al. leg. medios.* Cf. *Prudent.* 5. *mezzi cæpi.* 243. mersus fornic. h. e. depressus. ¶ 4. De abstractis est obruere, et usurpari de malis, vel de voluptatibus, quæ tamquam mala censentur, ut apud *Liv.* 9. 18. Alexander mersus secundis rebus. *nuotante nelle prosperità.* et *Curt.* 10. 3. Mergi in voluptates. Ceterum *Virg.* 6. *Æn.* 511. Sed me fata mea et scelus exitiale Lacænae His mersere malis. et 11. *ibid.* 27. Abstulit atra dies et funere mersit acerbo. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 40. 41. (132). Quam multos bona perdidere et ultimis mersere suppliciiis! *Juvenal.* 10. 56. Quosdam præcipit subjecta potentia magnæ Invidiæ, mergit longa atque insignis honorum Pagina. ¶ 5. Eleganter dicitur de iis, qui ære alieno censum obruunt et patrimonium evertunt, *indebitarsi fino agli occhi.* *Plin.* 9. *Hist. nat.* 17. 31. (67). de eorum pretiis. Nullus prope jam mortalis æstimatur pluri, quam qui peritissime censum domini mergit. *Ulp. Dig.* 27. 4. 3. Neque enim in hoc administrantur tutelæ, ut mergantur pupilli. *Juvenal.* 13. 7. sed nec Tam tenuis census tibi contigit, ut mediocris Jacturæ te mergat onus. ti spianti. Cf. *eumd.* 11. 39. ære paterno Ac rebus mersis in ventrem. consumato in crapule il patrimonio. Cf. et *Plaut. Epid.* 1. 2. 16. Malim istiusmodi mihi amicos furno mersos, quam fore. *falliti.* Illic pertinet et illud *Liv.* 6. 14. Multiplici jam sorte exsoluta, mergentibus semper sortem usuris, obrutum fenore esse. *sormontando gli affitti il capitale.*

MERGULUS, i, m. 2. *deminut. a mergus,* parvus mergus, *καταπαρτης,* avis marina (pelæcanus *Bassanus Linne).* quæ pisces prædatur in mare aliquantisper immergitur, ut illos inde extrahat ac devoret. *Fulgat. interpr. Levit.* 11. 17. Comedere non debetis bubonem et mergulum et ibin. *Adde Deuter.* 14. 17.

MERGUS, i, m. 2. (mergo). ¶ 1. Est *It. smergo, αἰσθα,* avis quædam, ita dicta, quod ut cilium caplet, in aquam se mergit, ut *Varro* 5. *L. L.* 78. *Müll. docet.* In fabulis est *Æsacus* filius *Priami*, et *Alexirhoes* *Grancii* filia, qui cum *Hesperien* *Nympham* persequeretur, illaque in fuga morsu calcati anguis periisset, ex desiderio se in mare projecit, et *Tethyos* miseratione in banc avem versus est. *Ovid.* 11. *Met.* 793. Fecit amor naciem: longa internodia crurum, Longa manet cervix, caput est a corpore longe: Equor amat, nomenque tenet. quia mergitur illo. et *ibid.* 753. spatiosus guttura mergus. et 8. *ibid.* 625. Haud procul hinc stagnum: tellus habitabilis olim, Nunc celebres mergis fulcisque palustribus undæ. *Id.* 1. *Pont.* 6. 51. Nam prius incipiunt turres vitare columbæ, Antra feræ, pecudes gramina, mergus aquas, Quam etc. *Virg.* 5. *Æn.* 127. immota atollitur unda Campus, et apricis statio tutissima mergis. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 35. 87. (362). Præsignunt pluviam mergi maria. aut stagna fugientes. *Id.* 11. *ibid.* 37. 79. (202). Insatiabilia animalium, quibus a ventre protinus recto intestino transeunt cibi, ut lupis cervariis et inter aves mergis. *Horat. Epod.* 10. 21. Opima quod si præda, curvo litore Projecta, mergos juveris, etc. — Hinc joculariter *agrarius mergus* *Lucretiano* dicitur dicitur, qui occupandis latissimis agnis inhabitat. *Capitolin. Pertin.* 9. ¶ 2. *Mergus* in vitibus est sarmentum et duro excitatum, quod deorsum curvatur et in terram mergitur, ut cacumine exeat (*Etrusci capogatto*, nostrates vulgo dicunt *refosso*), pars vero, quæ inter vitis truncum est ac terram, in arcus morem inclinatur. *Colum.* 4. *R. R.* 15. 2. Mergi genus est, ubi supra terram juxta adminiculum vitis curvatur, atque ex alto scrobe submersa perducitur ad vacantem palum: tum ex

arcu vehementer citat materiam, etc. *Adde Pallad.* 3. *R. R.* 16.; itemque *Colum.* 4. *R. R.* 15. 4., 2. 2., 22. 2. et 30. 7. Differt a dracone, quia mergus ab inferiore trunco ducitur, draco a summo ubi brachia vitis sunt. Itaque differt, ut species a genere. — *NB.* De cognom. *Rom. V. O. NOM.*

MÉRIBIBŪLUS, a, um, *adject. deminut. a merobibus,* qui meri bibax est, *merobibus.* *Augustin.* 9. *Confess.* 8. *ad fin.* Puella meribibula.

MÉRICA, æ, f. 1. *subaudi vitis.* *V. METICA.* MÉRIDIÁLIS, e, *adject. (meridies) meridianaus.* *Gell.* 2. 22. Meridialis ventus. Ita legit *Salmas.*, alii *meridionalis.* *Tertull. Anim.* 25. a med. Apud orientalem et meridiale (aeris) temperaturam. *Ammian.* 22. 15. A meridiali latere.

MÉRIDIĀNA, ōrum, n. plur. 2. et MÉRIDIĀNŌ, *adverb. et* MÉRIDIĀNŪM, i, n. 2. *V. voc. seq. I. et II.* MÉRIDIĀNUS, a, um, *adject. (meridies) ad meridiem pertinens, μεσημβρινός, meridiano, di mezzodi.*

I.) Proprie. *Varro* 1. *R. R.* 51. 2.; et *Cic.* 3. *Orat.* 5. 17. Meridianum tempus. *Martial.* 3. 67. Exarsitque dies, et hora lassos Interjungit equos meridiana. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 19. 42. (86). Meridianus sol. — *Sic meridianus* dicitur, qui meridie fit. *Plin.* 9. *Ep.* 40. Meridianus somnus. *Sueton. Claud.* 34. Bestiaris, meridianisque adco delectabatur, ut etc. h. e. gladiatoribus, qui meridie dabantur, inter se depugnantes, quom mane bestiaris dari solent. *V. MATUTINUS:* et cf. *Inscript.* apud *Orell.* 2587. L. ANNAEVS MERIDIANVS VICIT CIV. SECVND. TVLIT XXIIIIX. TERT. TVLIT XIIX. PALMAS ET CORONAS LX. VICIT DIVI TRAIANI AVG. MYN. *Fabrett. Col. Traj.* p. 203. ita τὸ MER interpretandum putat: in ipso autem marmore est vir nudus, chlamyde retro tectus et bastam dextra tenens. *Tertull. Apolog.* 15. Inter luderas meridianorum crudelitates. *Observat Lips.* 1. 2. *Saturn.* c. 15. ex *Senec. Ep.* 7. et 95. *circa med.*, non fuisse hos gladiatores legitimos, et pugnandi peritos, armis munitos ad ictus accendos: sed nudos, inermesque, solisque gladiis instructos, quo facilius invicem jugularentur. — Hinc *Meridiano* absolute, adverbii more, est meridianum tempus. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 26. 25. (96). et 9. *ibid.* 8. 8. (24). Fax, Germanico Cæsare gladiatorum spectaculum edente, præter ora populi meridianum transcurrit.

II.) Translate est ad partem cæli pertinens, in qua sol est meridie, *meridionale.* *Varro* 1. *R. R.* 7. 1. Agere spectet ad meridianam cæli partem. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 11. 8. (50). Meridiana plaga. *Id.* 5. *ibid.* 12. 13. (66). Babyloniam magis meridianam. *Id.* 13. *ibid.* 4. 9. (41). Meridianus orbis. *Seneca* 5. *Quæst. nat.* 17. Meridianus circulus. *Pequatore.* *Sic Colum.* 1. *R. R.* 6. 2. æquinoctialis. Et absolute *Fellej.* 2. 126. Quidquid meridianum, aut septentrione finitur. Item absolute in plurum. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 2. 2. (24). In meridianis Indiæ. *nelle parti meridionali.* — Hinc

Meridiano, absolute, adverbii more, *V. sub I. Meridiana*, i, n. 2. et *Meridiana*, ōrum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more. *V. sub II.*

MÉRIDIĀTIO, ōnis, f. 3. (meridio) quies et somnus meridianus. *Cic.* 2. *Divinat.* 68. 142. Nunc quidem, propter intermissionem forensis operæ, et lurrubrationes detraxi, et meridiations addidi, quibus uti antea non solebam.

MÉRIDIĒS, ōis, m. 5. media diei pars, quum sol altissimus est, et matutinum a vespertino tempore dividit: a *medius* et *dies*, quasi *medidies*, quod quia erat insuavius, primum d in r mutarunt, ut docet *Cic. Orat.* 47. 158. Ipsum quod erat *mediem*, rur non *medidiem*? credo, quod erat insuavius. Cf. *Quintil.* 1. 6. 30.; *Priscian.* 1. p. 551. *Putsch.*; et *Varron.* 6. *L. L.* 4. *Müll. F. SOLARIUM.* Gr. μεσημβρία (It. mezzodi, *meriggio*; Fr. le milieu de jour, midi; Itisp. medio dia; Germ. d. Mittag, d. Mittagszeit; Angl. midday, noon, noontide).

1.) Proprie. *Plaut. Most.* 3. 1. 52. Redito huc circiter meridiem *Ter. Adelph.* 5. 3. 62. Meridie ipso faciani ut stipulam colligat. *sul fitto meriggio.* *Cic.* 2. *Tusc.* 3. 9. Quum ante meridiem di-

ctioni operam dedissemus, post meridiem in Aca-
demiam descendimus. *Id.* 4. *Att.* 3. Milo media
nocte in campum venit: permansit ad meridiem.
Horat. 3. *Od.* 28. 5. Inclinare meridiem Sentis,
ac veluti stet volucris dies etc. *Censorin.* de die
nat. 24. Secundum diluculum vocatur mœne, quam
lux videtur solis; post hoc ad meridiem; tum
meridies, quod est medii diei nomen; inde de
meridie. — *Forcellinus* hæc addit: *Meridie* neutro
genere. *Varro* 1. *R. R.* 2. 5. Æstivo die si
non diffunderem meo insiticio somno meridie, vi-
vere non possem. Alii leg. *meridie* diem. Possis
etiam ita interpretari ut diem subintelligatur et
meridie sit Ablativus temporis. *V.* DIFFINDO.
Itacocus *Forcellinus*: At *Schneiderus*, *Salmastii*
ad *Solinum* p. 98. correctionem sequutus, quam
Schoetigen. et *I. Fr. Gronov.* probarunt, legit:
Æstivo (non æstivum, ut *Salmastius*, sed vulgatum
æstivo, quod *Pontedera* tuerit, quodque ut
alibi verno dicitur) diem si non diffunderem meo
insiticio somno meridie, ita ut meridie sit Ablativus
temporis. Eandem correctionem dederat et
Crusinus, fretus loco ejusd. *Varron.* 3. *R. H.* 2.
15. Ubi æstate diem meridie dividere soleam.

II.) Translate. ¶ 1. Meridies est pars cæli, qua
meridies notatur. *Cic.* 2. *Nat. D.* 19. 49. In-
suetans sol cursum tum ad septentriones, tum ad
meridiem. *Id.* *fragm.* apud *Macrob.* 6. *Saturn.*
4. Sol paulum a meridie devexus. *Colum.* 1. *R.*
6. 2. Æstiva cubricula spectent meridiem æ-
quinoctialem. *Tac.* 5. *Hist.* 6. A meridie Ægy-
ptus objacet, ab occasu Phœnicæ. *Id.* *Agric.* 10.
Britannia in occidentem Hispaniæ obtenditur,
Gallis in meridiem inspicitur. ¶ 2. Per cata-
chresin de medio noctis tempore. *Varro* apud
Non. p. 451. 9. *Merc.* Repente noctis circiter
meridiem, Quum pictus aer ferridis late ignibus Cæli
choreas astricas ostenderet. — *Nonius* *ibid.* æta-
tis meridiem dixit.

MERIDIO, as, Ætum, are, n. et Meridior, Æris,
Ætus sum, ari, dep. 1. (meridies). Part. *Meridians.*
— Meridiare vel meridiari est quietem, aut som-
num meridiæ capere, *prendere riposo o sonno sul mezzodi*, ελινύω το καύμα, μασμβρίζω.
Catull. 32. 3. Jube, ad te veniam meridiatum. h.
e. libidinatum; veteres enim meridiæ præsertim
libidini indulsisse, constat ex eodem 61. 117. et
Ovid. 1. *Amor.* 5. (Ex *Plin.* 3. *Ep.* 5, 7. *ibid.*
4. et 9. *ibid.* 40. constat, veteres meridiari solitis
fuisse, h. e. meridiario somno indulgere æstivis
tantum diebus, ut etiam apud nos usu venit, ideo-
que, quum bene pasti potique cubitum cum mu-
lieribus irent et eo præcipue tempore libidini lo-
cum darent, factum est, ut meridiari absolute
idem prope sit ac libidinari). *Cels.* 1. 2. ante med.
Longis diebus meridiari potius ante cibum: sin
minus post eum. *Sueton.* *Cal.* 38. Gloriatique
est expergefactæ Cæsoniæ, quantum egisset, dum
ca meridiaret. et *Ner.* 6. Missos, qui eum meri-
diantem strangularent. *V.* MERIDIATIO et DIF-
FINDO.

MERIDIONALIS, e, adject. meridionale, με-
σημβριωνής, ad meridiem situs. *Lactant.* 2. 9. Meri-
dionalis piaga. *Firmic.* 2. *Mathes.* 12. circa
med. Meridionale signum. *V.* MERIDIALIS.

MERIDIONARIUS, a, um, adject. meridianus.
Titinius apud *Apul.* de orthogr. (edente *A. Maio*)
p. 130. Gladiator mi. gloria quoque lemulcatus
(lege lemniscatus) meridionaria; nam erit hæc sep-
tima laurus. *V.* LEMNISCUS et LEMNISCA-
TUS.

MERIS, ydis, f. 3. μερίς, campo staccato, agri
pars a fundo divisa, eidem tamen addita et subje-
cta: a μερρω, divido. *Tabula alim. Vellej.* a *De-
lama* edita col. 7. lin 15. FVNDVM PHILETIANVM
CVM MERIDE VICRIANA IN PLACENTINO. et col. 4. l.
38. FVNDVM METILIANVM CVM CASIS ET SILVIS ET
MERIDIVS ET DEBELIS. et col. 6. l. 86. FVNDO
AFRIANO DEXTRIANO CVM MERIDIVS OMNIBVS ET
ALLVIONIBVS IYNCVIS PRAEDIVS SVPRASCRIPITIS. *V.*
DEBELUS.

MERISMOS, i, m. 2. μερισμος, Græca vox parti-
tionem significans, et est figura, de qua ita *Ru-
til.* *Lup.* de fig. sentent. et eloc. 1. 18. Merismos.
Hoc schema singulas res separatim disponendo, et
suum cuique proprium tribuendo, magnam efficere
utilitatem et illustrem consuevit. Sic *Sacerd.* in

Anal. gramm. p. 36. Merismos, quam nos parti-
tionem vocamus, etc. Forte hæc est figura, quam
Quintil. 9. 3. 91. ex *Rutilio* laudat dinumerationis
nomine: *V. Spalding.* ad h. l.

MÉRITISSIMO. *V.* MERITUM et voc. seq.

MÉRITO, adverb. (mereo). Sup. *Meritissimo* et
Meritissime dubia tamen lectione. — Merito est
idem atque digne, jure, ἀξίως (It. *meritamente*,
ragionevolmente, *con ragione*; Fr. *à bon droit*, *à
juste titre*, *avec raison*; Hisp. *justamente*, *razona-
blemente*; Germ. *nach Verdienst*, *mit Recht*;
Angl. *deservedly*, *with reason*). Occurrit — a)
Posit. *Ter. Andr.* 3. 2. 50. Nam gnatus quod polli-
citus 'st, haut dubium 'st mihi, si nolit, quin eum
merito possim cogere. Adde *eumd.* *Eun.* 1. 2. 106.
Cic. 5. *Verr.* 68. 158. Quamquam merito sum iratus
Metello, tamen hæc, quæ vera sunt, dicam. *Gell.* 1.
15. circa med. Neque non merito Homerus unum ex
omnibus Thersiten ἀπεροπούδων appellat. Rursus
Cic. 7. *Verr.* 67. 172. Recte ac iure merito commo-
vebamur. *Id.* 3. *Cat.* 6. 14. Prætores merito ac
jure laudantur. *Id.* *Dom.* 1. 2. Consilium majorum
jure ac merito laudare possumus. *Flor.* 2. 19.;
Senec. 1. *Clem.* 12.; et *Curt.* 10. 9. Jure merito-
toque fateatur. — Pleonasmus est in illo *Plauti
Most.* 3. 2. 23. Nihil erit, quod deorum ullum
accusites: Te ipso jure optimo, merito incuses,
licet. — Merito in formula solvendi vota, *V.* LI-
BENS. — Merito, exclamatio approbantis, si quid
mali culpam digno evenit. *Ovid.* 2. *Amor.* 14.
40. Et clamant, merito, qui modo cumque vident.
ben gh sta. et 6. *Met.* 687. Et merito, dixit: quid
enim mea tela reliqui? etc. — b) Sup. *Turpi-
lius* apud *Non.* p. 139. 17. *Merc.* Meritissimo te
magni facio. *Cæcilius* apud *eumd.* *ibid.* Meritissi-
mo me hic ejecit ex hac decuria. *Cic.* 1. *Orat.*
55. 234. Quem omnes amare meritissimo pro ejus
extima suavitate debemus. — Meritissime pro
meritissimo apud *Solin.* 7. Hymetto meritissime ac
jure attribuitur principatus. In *vet. S. C.* apud
Plin. 8. *Ep.* 6. VT PALLAS SINGVLARIS INDVSTRIÆ
FRVCTVM MERITISSIMÆ FERAT. Alii rectius leg. me-
ritissimo.

MÉRITO, as, Ævi, Ætum, are, e. 1. intens. a
mereo. ¶ 1. Generatim est quæstum, seu lucrum
labore atque industria capere, *guadagnare*, πο-
ταγνέω. *Cic.* 5. *Verr.* 50. 119. Ut, si quis villi-
cus ex eo fundo, qui HS dena meritasset, excisis
arboribus ac venditis etc. *Orellius* ita leg.; al.
mercasset; al. *merces* esset. Certior est lectio apud
Plin. 7. *Hist. nat.* 39. 40. (28). Roscius histrio
HS d. annua meritasse proditor. ¶ 2. Speciatim
pro merere stipendia, *militare*. *Paul.* *Diac.* p.
152. 10. *Müll.* Meritavere Cato ait pro meruere.
Absolute *Sil.* It. 10. 656. tum terga dedisse *Da-
mnat* Siculas longe meritare per oras Imposi-
tum.

MÉRITORIUM, ii, n. 2. *V.* voc. seq. in fin.

MÉRITORIUS, a, um, adject. (mereo) ad me-
rendum, seu lucrandum pertinens, *da guadagno*,
da nolo, μεριτικός. ¶ 1. Generatim. *Sueton.* *Vitell.*
7. Tanta egestate rei familiaris, ut uxore et
liberis meritorio cœnaculo abditis, domum ablo-
caret. in casa ad affitto. et *Cal.* 39. Comprehen-
sis ad deportandum meritoris quoque vehiculis.
Plin. 2. *Ep.* 17. ad fin. Meritoria balinea. *Val. Max.*
1. 7. extern. 10. taberna. *bettola*, *osteria*. et *Se-
neca* *Ep.* 88. artificia. *Id.* *Brevit. vit.* 14. Quum
per diversas domos meritorium salutationem cir-
cumtulerint. h. e. non gratuitam, sed quæ ex-
spectat et sperat aliquid. ¶ 2. Speciatim in re
turpi. *Cic.* 2. *Phil.* 41. 105. Ingenui pueri cum
meritoriis, scorta inter matresfamilias versabantur.
Sueton. *Claud.* 15. Meritoria scorta. Cf. *Spartian.*
Pescenn. 3. cubricula. h. e. lupanaria. *Arnob.* 6.
12. Publicare, divendere meritorii corporis for-
mam. — Hinc

Meritoria, Ærum, n. plur. 2. absolute, substan-
tivorum more, a superiori paragr. 1., sunt ædes,
vel cœnacula, vel cellæ, vel tabernæ, quæ pretio
locantur. *Juvenal.* 3. 234. nam quæ meritoria som-
num Admittunt? magnis opibus dormitur in
Urbe. *Ulp.* *Dig.* 50. 16. 198. Si forte stabula
sunt vel alia meritoria in villis. Adde *Paul.* *Dig.*
32. 89. a med. — Hinc meritoria facere, tener ostē-
ria o locanda: et differt a locando, quia locan-
tur ædes in longum tempus, certisque personis:

qui meritoria faciunt, fere in dies, et incertis per-
sonis locum concedunt. *Ulp.* *Dig.* 7. 1. 13. ad fin.
Si domus usus fructus legatus sit, meritorie illi
facere fructuarius non debet, nec per cœnacula
dividere domum. Atquin locare potest, etc. et *moz.*
Quod autem dicitur, meritoria non facturum, ac-
cipe quæ diversoria, vel fullonica vulgo appellan-
tur. Sic *Inscript.* apud *Orell.* 4430. VICVS SPV-
RIANVS CVM SVIS MERITORIBVS ET DIAETA QUAS EST
IYNCCTA HVIC MONVMENTO CVM SVIS PARIETIBVS ET
FVNDAMENTIS HVIC MONVMENT. CEDET.

Meritorium, ii, n. 2. absolute, substantivorum
more, a superiori paragr. 2., est cella meretri-
cis. *Vopisc.* *Tacit.* 10. Meritoria intra urbem at-
re vetuit. (*Salmas.* non de loco, sed de persone
accipiendum putat, quia stare dicit, quod meri-
tricum est.) *Sever.* *Imp.* in *epist.* apud *Spartian.*
Pescenn. *Nigr.* 3. Milites pro triclisis popinae ha-
bent, pro cubiculis meritoria. *Prudent.* *Hamar-
tig.* 763. Balnea, propolas, meritoria, templa, thea-
tra. *Firmic.* 6. *Mathes.* 31. post init. Illustribus
viris de meritorio detracta mulier conjugali gra-
tia copulatur.

MÉRITUM, i, n. 2. (mereo) proprie est edje-
ctivum seu particip. *meritus*, a, um, absolute, aub-
stantivorum more usurpatum; et

I.) Proprie ¶ 1. Stricto sensu est id quod quia
meruit, scilicet præmium aut pena, quæ pro me-
rito datur: qua tamen significatione raro admo-
dum occurrit. — a) Sic pro præmio apud *Ter.*
Phorm. 2. 1. 75. Nihil suave meritum est. — b)
Pro pena. *Ter.* *Heaut.* 1. 1. 40. ca. Hui, tam gra-
ves hos (rastros), quæso? MEN. Sic meritum 'st
meum. h. e. meritis sum. *Apul.* 8. *Met.* Specta
denique, quæ cælesti providentia meritum repor-
taverit. *Tertull.* *Apolog.* 21. Ne intelligerent, me-
ritum fuit delictorum. ¶ 2. Sæpissime latiori
sensu occurrit, et est quodvis nostrum factum vel
rectum, vel pravum, quo alicujus enim et vo-
luntatem demeremur, vel offendimus. Est enim
vocabulum medium, quod tam in bonam, quam
in malam partem accipitur. — c) In bonam. *Cic.*
3. *Phil.* 6. 14. Militibus exquirendi sunt honores
novi, propter eorum divinum atque immortale me-
ritum. *Id.* 3. *Cat.* 6. 15. Supplicatio dii immor-
talibus pro singulari eorum merito decreta est.
Sueton. *Aug.* 45. Pro merito certantium quemque
honoravit. *Cic.* 14. *Fam.* 2. Pisonem nostrum me-
rito ejus amo plurimum. *Id.* 5. *Att.* 11. Apud
Patronem te in maxima gratia posui: et hercule
merito tuo feci. *Sic Ter.* *Eun.* 3. 2. 4. PAR. Quam
venuste! quod dedit principium adveniens! TRA.
Plurimum merito tuo. (*Meritissimo* substantivi
more dixit *Plaut.* *Asin.* 3. 3. 147. Meritissimo
ejus, quæ volet, faciemus. Sic *peissimo publico* di-
xere *Varro* et *Liv.* V. MALUS). *Cic.* 1. *Fam.* 1.
Magnitudo tuorum erga me meritorum. *Plin.* 3.
Ep. 11. Meritum meum, ut vera, ita supra me-
ritum prædicatione circumfert. — Per metonymiam
est ipsum beneficium. *Cic.* *Amic.* 8. 26. Ut in dan-
dis recipiendisque meritis, quod quisque minus per
se ipse posset, id acciperet ab alio, vicissimque
redderet. *Liv.* 39. 29. Itaque ille vestrum me-
ritum habet, non vos illius. *Cic.* 11. *Fam.* 17. Ma-
gna ejus sunt in me non dico officia, sed merita.
Ovid. 2. *Amor.* 3. 10. Sunt tibi cum domina si-
gna ferenda tua. Itanc imple meritis: hujus tibi
gratia prosit. Sic *Virg.* 9. *Æn.* 253. pulcherrima
(præmia) primum Di moresque dabunt ventri:
tum cetera reddet Actutum pius Æneas atque In-
teger ævi Ascanius, meriti tanti non inimemor
unquam. — d) In malam partem, demerito,
colpa. *Cic.* *Sezt.* 17. 39. Cæsar, qui a me nullo
meo merito alienus esse debebat. *Fatinius* apud
Cic. 5. *Fam.* 9. Mea fortuna, nescio quomodo,
obtractores invenit, non meo quidem mehercu-
les merito. *Liv.* 40. 15. a med. Hodje me primum
aperte frater accusat, nullo meo in se merito.
Ovid. *Heroid.* 5. 7. Leniter, ex merito quidquid
patiari, ferendum est. et 3. *Pont.* 3. 76. Non gra-
vior merito vindicis ira fuit. Adde *ibid.* 6. 10. et
3. 16. Similiter *Justin.* 1. 6. 8. Astayga meriti
sui in Harpagum oblitus, summam belli eidem
committit. scil. Astayga Harpagum graviter læ-
serat, filium enim ejus interfecerat epulandumque
patri tradiderat. — e) Et duplici significatione
Lactant. 5. 23. Deus pro suis quemque meritis

aut honorat, aut punit. *Id.* 7. 20. Tempus, quo maximus iudex meritorum faciet examen. *Definite Macrob.* 1. *Somn. Scip.* 1. Pro contemplatu probi improbe meriti.

II.) Translate sumitur pro dote, dignitate, virtute innata, qua quælibet res censetur, et in pretio est, *pregio, valore, dignità. Pallad.* 1. *R. R.* 37. Primi saporis mella thymi succus effundit, secundi meriti thymura, tertii meriti rosmarinus. *Id.* 4. *ibid.* 13. In admittario quatuor spectanda sunt, forma, color, meritum, pulcritudo. *Spirito, generosità, bravura.* et 3. *ibid.* 9. *ante med.* Industrius vir vitium genera probata deligat, et terribis talibus mandet, quæ imitari eas possint, unde sumuntur: sic merita sua quæque servabit. *Grat. Cyneq.* 371. nec viribus ullis, Aut merito venia est, aut spes, exire precanti. *Martial.* 8. 65. Grande loci meritum testantur et altera dona. *Ovid.* 1. *Fast.* 7. Iovenies illic et festa domestica vobis, Et quo sit merito quæque notata dies. *Paul.* 5. *Sentent.* 35. Meritum appellationis causæ capitalis non nisi per nosmetipsos prosequi possumus. *h. e.* ipsam causam, vim et rationem. *Id. Dig.* 49. 1. 27. Post redditas rationes neque tutor, neque curator appellacionis merita probare cogetur. *Impp. Arcad. et Honor. Cod.* 8. 5. 2. Merita negotiorum. *Fimportanza. Impp. Valentinian.*, *Theodos. et Arcad. Cod. Theod.* 15. 1. 30. *Ædificia majoris meriti. di maggior prezzo.*

MÉRITUS, a, um. *V. MERO.*

MÉRO, ónis, m. 3. (merum) per jorum dictus est Tiberius Cæsar pro *Nero*, quod impendio vinosior esset. *Sueton. Ner.* 42. In castris tiro etiam tum, propter nimiam vini aviditatem, pro Tiberio Biberius, pro Claudio Caldius, pro Nerone Mero vocabatur. — Ceterum *V. ÉRO*, ónis.

MÉRÓBIBUS, a, um, adject. (merum et bibo) ghotto di vin buono, qui mero delectatur, meribibulus. *Plaut. Curc.* 1. 1. 77. anus multibiba atque merobiba.

MÉRÓIS, idis, f. 3. *μῆροῖς*, herba in Meroe nascens, folio lactucæ, hydropicis utilissima et multo pota. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 17. 102. (163).

MÉROPS, ópis, f. 3. *μῆροψ*, avis pallido intus colore pennarum, superne cyaneo, primori subrutulo. Nidificat in specu, sex pedum defessa altitudine. Infesta in primis est alveariis, apesque absumit. Unde *apiastra* a quibusdam appellatur, teste *Servio* ad *Virg.* 4. *G.* 13. Pietate in parentes volucris ceteris præstat. Nam ubi primum per ætatem volare potest, parentes in altissimis specubus reconditos alit. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 33. 51. (99). *Virg. loc. cit.* Absint et picti squalentia terga lacerti Pinguibus a stabulis, meropesque, aliæque volucres. Adde *Isid.* 12. *Orig.* 7. — *NB.* De nomine proprio *V. ONOM.*

MÉROSUS, a, um, adject. (merum) idem fere ac meracus. *Agroet. de orthogr.* p. 2273. *Putsch.* Aquosum locum, qui ex se aquam fundit; ita et meracum potionem; merosum autem vinum appellabimus.

MERSATUS, a, um. *V. MERSO.*

MERSIO, ónis, f. 3. (mergo) idem fere atque immerio. *Gloss. Philox.* *Mersio, βύθιος.*

MERSITO, as, are, 1. immergere spesso, frequentat. a *merso. Solin.* 45. in fin. Equus quo acrior fuerit, speique majoris, eo profundius nares mersitat in bibendo. *V.* et *MERGITO.*

MERSO, as, avi, átum, are, a. 1. frequentat. vel *intens.* a *mergo*, pro quo promiscue usurpatur. — Part. *Mersatus I.*; *Mersandus II.* — *Mersare* est sæpe mergere, vel vehementer mergere, immergere spesso o con forza, *βύθισω.*

I.) Proprie. *Virg.* 3. *G.* 445. Dulcibus idcirco furiis pecus omne magistri Perfundunt, undisque aries in gurgite villis Mersatur missusque secundo defluit amni. *Id.* 1. *ibid.* 272. Balantumque gregem fluvio mersare salubri. *Horat.* 4. *Od.* 4. 65. Merses profundo? pulchrior evenit. *Id.* 2. *Sat.* 4. 19. Vivam gallinam musto mersare Falerno. *Seneca* 4. *Quest. nat. extr.* Boletos raptim condimento suo mersatos demittunt pæne fumantes. *Tac.* 15. *Ann.* 69. Vivens adhuc balneo infertur, calida aqua mersatur. *Seren. Sammon.* 24. Proderit et lymphis corpus mersare marinis.

II.) Translate. *Lucret.* 5. 1005. Tum penuria deinde cibi languentia leto Membra dabat: contra

nunc rerum copia mersat. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 16. Nunc egilis fio, et mersor civilibus undis. *Catull.* 68. 13. mersor fortunæ fluctibus. *Prudent. Hamartia.* 833. Mersandam (animam) penitus puteo ferventis abyssis. *V.* et *MERTO.*

MERSUS, a, um. *V. MERO.*

MERTHYRX, ygis, f. 3. *μῆρθηρξ*, herba eadem ac geranium. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 11. 68. (108). Geranium aliqui myrrin, alii merthyryga appellant. At *Sillig.* cum *Harduin.* ex *Indice lib.* 1. et optimis *Codd. leg. myrrida:* alii *Codd.* habent *myrrhida* vel *myrrhidam*, alii *merthyryda*.

MERTO, as, are, a. 1. *intens.* pro *merso*, as, dicere veteres, t in locum s succedente, ut in *pultare* pro *pulsare*, ut docet *Quintil.* 1. 4. 14. Sic *Paul. Diac.* p. 124. 9. et p. 81. 10. *Müll.* Merta pro mersa dicebant. *Accius* apud *Non.* p. 138. 33. *Merc.* Fortassean sicut, quos hic non mertet metus. *Id.* apud *eumd.* p. 139. 2. Vel hic qui in ea parte effrenata impudentia Præsentem præsens dicitis merta institit.

MÉRULA, æ, f. 1. Quod ad genus attinet, *merulus* Latine dici negat *Varro* 9. *L. L.* 55. *Müll.* Nec multum auctoritatis habet *Auct. carn. Philom.* ubi ait 13. Et merulus modulans tam pulcris concinit odis. Habet tamen aliquid auctoritatis *Priscian.* *Perieg.* 415. Hic (in *Arcadia*) merulos perhibent albos, mirabile dictu; hic nasci lapidem, qui est. Sic *Isid.* 12. *Orig.* 6. Ut ranæ, leones, et vituli, et nigri meruli, et pavidi diverso colore. *Charis.* 1. p. 42. *Putsch.* cum *Varrone* consentit: Hoc quoque, de quo quaeritur, impensus in a, *merula*, potius, quam per us, *merulus*, enunciabitur. — Ratione habita elymi, est a *merus* solus, ut *Varro* 5. *L. L.* 76. *Müll.* et *Paul. Diac.* p. 124. 4. *Müll.* docent, quia solivaga est et solitaria pascitur: est autem avis genus, tum mas, tum femina, *κόττοφος* (It. *merlo*, *merla*; Fr. *merle*; Hisp. *merla*; Germ. *d. Amsel*; Angl. a *blackbird*, *ousel*, *merle*).

I.) Proprie. *Cic.* 5. *Fin.* 15. 42. Serpere anguiculos, nare anaticulas, evolare merulas, cornibus uti boves videmus. *Horat. Art.* p. 458. Si veluti merulis intentus decidit aiceps In puteum foveamve etc. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 29. 42. (80). Merula ex nigra rafescit, canit æstate, hieme balbutit, circa solstitium muta. et *ibid.* 53. 74. (147). Merula bis anno pariunt. et *ibid.* 30. 45. (87). Merula circa *Cyllenen Arcadiæ*, nec usquam alibi, candidæ nascuntur. (raras esse abas merulas etiam *Varro* significat 3. *R. R.* 9. 17.).

II.) Translate. ¶ 1. Est genus piscis, inter saxatiles laudati, ut ait *Plin.* 32. *Hist. nat.* 11. 53. (149). Adde *eumd.* 9. *ibid.* 15. 20. (52); item *Ennium* apud *Apul.* de *Mag.* c. 39. p. 484. *Oudend.*; *Varron.* 9. *L. L.* 28. *Müll.*; et *Colum* 8. *R. R.* 16. 8. et 17. 8. De hac etiam *Ovid. Halicut.* 114. Auratis muræna notis, merulæque viuentes. ¶ 2. Item genus machinulæ hydraulicæ, quæ aquæ pressione vocem merulæ reddit: cujusmodi in nostris sacrarum ædium organis dicitur usignuolo. *Vitruv.* 10. 12. a *med.* — *NB.* de cognom. Rom. *V. ONOM.*

MÉRULATOR, óris, m. 3. bevitore, potator meri. *Inscript.* apud *Murat.* 1442. 5. HIC SITUS ILLE EGO SYN MERVYLATOR PVBLIVS IFSSE QVOD VOCITATVS ERAM BAEIVS COGNOMINE PATRIS ROMA MIHI PATRIA NOMEN MEV' PRIMVS IN ABVOM. Hinc apparet, P. Bæbium Primum ob lusum nominis Bæbii, quod cum Bibulo, seu Biberio convenire videtur, merulatorum a mero, vel merulento dictum fuisse. *V. MERO.*

MÉRULENTUS, a, um, adject. vinolentus, meri bibax.

I.) Proprie. *V.* in *ABSTEMIUS* locum *Rubrii* poeta, ubi est qui legit *temulentus*.

II.) Translate est madidus. *Fulgent. Mythol. præf.* Pterides præpetis unguæ rivo merulentæ. *h. e.* aqua fontis Hippocrenes irroratæ.

MÉRULUS, i, m. 2. *V. MERULA* init.

MÉRUM, i, n. 2. *V.* voc. seq. in fin.

MÉRUS, a, um, adject. Sunt qui putant esse a *μῆρω* dividio. Et *Paul. Diac.* p. 124. 4. *Müll.* ait: Merum antiqui dicebant solum: unde et avis merula, quod solivaga est et solitaria pascitur: at nunc merum purum appellamus. — Quoniam vero postrema hæc notio facile cum priore con-

funditur, ea tamquam prima nobis habetur; et merus est purus, liquidus, sincerus, cui nihil est admixtum (It. *puro, mero, sincero*; Fr. *pur, sans mélange*; Hisp. *puro, libre y exento de toda mezcla*; Germ. *rein, lauter, unvermischt*; Angl. *mere, pure, unmixed*).

I.) Proprie. — a) De vino et aliis liquidis. *Plaut. Amph.* 1. 1. 276. Factum est illud, ut ego illic vini birneam ebiberim meri. *Varro* apud *Non.* p. 344. 2. *Merc.* Vino corpus corrupis mero. *Ovid.* 13. *Met.* 331. Haud aliter titubat, quam si mera vina bibisset. — Hinc *merum* absolute, quod *V.* in fine huj. voc. — *Lucret.* 1. 262. Ludit (nova proles *pecudum*) lacte mero mentes percussa novellas. et *Ovid.* 4. *Fast.* 369. Lacte mero veteres usi memorantur et herbis. *Id.* 15. *Met.* 323. Vina fugit, gaudetque meris abstemius undis. — b) De aliis. *Plaut. Asin.* 1. 3. 3. Aurum atque argentum merum. *Colum.* 3. *R. R.* 21. 10. Gustus cujusque generis (uvarum) non mixtus, sed vere merus. *Plaut. Most.* 3. 1. 111. Emit ædes speculo claras, clarorem merum. *Cistessa chiazrezza. Petron. fragm. Tragur.* 37. *Burmman.* Mero meridie si dixeris illi, tenebras esse credet. *di bel mezzodi.*

II.) Translate. ¶ 1. Speciatim mero pede est pede nudo in illo *Juvenal.* 6. 158. Observant ubi festa mero pede sabbata reges. Sic *Prudent.* 6. *rap. arep.* 91. Stabat calce mera. ¶ 2. Generatim merus est solus, ab aliis divisus ac segregatus, atque adeo insignis. *Varro* apud *Non.* p. 344. 10. *Merc.* Diogenem postea pallium solum habuisse, et habere *Ulysem* meram tunicam, pileum ideo non habere. *Varro* 2. *R. R.* 2. 2. Oves neque vetulæ, neque meræ agnæ. *h. e.* quæ nondum agni ætatem excessere. *Plaut. Capt.* 2. 3. 36. Quæ memini, inora mera est monerit. *Ter. Phorm.* 1. 2. 95. Non multum habet, quod det, fortasse. *cx.* Immo nihil, nisi spem meram. *Apul. de Mag.* Aliquantam pecuniam nullis tabulis, sed, ut æquum erat, mera fide acceptam, filiis debebat. *Plaut. Truc.* 2. 2. 14. Rus merum hoc quidem est. *Cic.* 4. *Att.* 7. *Chærrippus* mera monstra nunciarat. et 9. *ibid.* 11. Meræ proscriptiones, meri *Sullæ*. et *ibid.* 12. *extr.* Mera scelera loquuntur. et *ibid.* 13. *extr.* Dolabella suis litteris merum bellum loquitur. *non parla d'altro, che di guerra.* et 6. *ibid.* 3. circa *med.* Meræ nugæ. *Ulp. Dig.* 2. 1. 3. Imperium aut merum, aut mixtum est. Merum imperium est habere gladii potestatem ad animadvertendum in facinorosos homines; quod etiam potestas appellatur. Mixtum est imperium, cui etiam jurisdictio inest. ¶ 3. Item est non simulatus nec fucatus, sed verus ac præstans, vero pretto, schietto. *Plaut. Mil. glor.* 4. 2. 85. Meri bellatores gignuntur, quas hic prægnantes fecit. *Horat.* 1. *Ep.* 18. 8. mera libertas. Mera libertas apud *Liv.* 39. 26. in malam partem accipitur pro immoderata et effreni, et quæ nihil civilis modestiæ admixtum habeat. *Plin.* 8. *Ep.* 24. Cogita te missum in provinciam Achajam, illam veram et meram Græciam, in qua primum humanitas, litteræ inventæ etc. — Hinc

Merum, i, n. 2. (subaudi *vinum*) absolute, substantivorum more, est vinum purum et nulla aqua mixtum. *Plaut. Curc.* 1. 2. 35. Hoc vide, ut ingurgital impura se in merum avariter. *Virg.* 1. *Æn.* 732. Hic regina gravem gemmis auroque poposcit Impievitque mero pateram. *Horat.* 1. *Ep.* 19. 11. non cessavere potæ Nocturno certare mero, putere diurno. *Id.* 1. *Od.* 36. 13. multi Damalis meri. *h. e.* merobiba, ebriosa. *Ovid.* 2. *Fast.* 539. Inque mero mollita *Ceres.* *Val. Flacc.* 5. 595. profundo mero incumbens. *h. e.* alto somno, quod meri multum biberat. *Seneca Herc. Oet.* 572. Victus mero. *sopraffatto dal vino.* *Plin.* 14. *Hist. nat.* 22. 28. (144). Ad merum prunior. *Id.* 23. *ibid.* 1. 23. (43). Merum remedio est contra cicutas, aconita, argentum vivum, vespas etc. *Colum.* 10. *R. R.* 302. croceosque corymbos Sparge mero Bacchi. nam Bacchus candidi odores. *Auson. epigr.* 20. de *Meroe* *anu ebriosa.* Potare immixtum sueta merumque merum.

MERX, mercis, f. 3. (mercor). *Mercas* rectus casus pro *merx* usurpatus est a *Sallust. fragm.* apud *Charis.* 1. p. 27. *Putsch.* — Merx est res ipsa, quæ emitur venditurve, *τὰ ἀγοράζματα* (It. *merce*, *mercantanza*, *derrata*; Fr. *marchandise*; Hisp.

mercaderia, mercancia; Germ. d. *Waare*; Angl. any kind of ware or 'merchandise, goods, commodities).

1.) Proprie. *Plaut. Pæn.* 1. 2. 128. In vendibili merce oportet ultro emptorem adducere: proba merx facile emptorem reperit, tametsi in abstruso sita est. *al buon vino non bisogna frasca. Cic. Rabir. Post.* 14. 40. Merces fallaces et fucosæ, chartis et linteis et vitro delatæ. *Id. fragm.* apud Non. p. 431. 14. *Merc.* Pœni primi mercatoris et mercibus suis avaritiam et magnificentiam et inexplēbiles cupiditates omnium rerum importaverunt in Græciam. *Plin.* 4. *Ep.* 14. *Ep.* aliqua peregrina et delicata merce. *Ovid.* 13. *Met.* 165. Feminæ merces. *Colum.* 11. *R. R.* 3. 50. Cucurbitam esculentæ meri præparare. *zucche mangiative da vendere. Virg.* 4. *Ecl.* 38. nec nautica pinus Mutabit merces. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 55. 81. (171). Permutare aliquid pretio, vel merce alia. *Horat.* 1. *Sat.* 2. 105. Ostendere mercem. *Ovid.* 1. *Art. am.* 421. Expedit institor merces suas. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 25. 54. (118). Sarmata quoque in merce sunt. h. e. venalia sunt. *Id.* 29. *ibid.* 1. 8. (24). Invehere merces peregrinas. et 19. *ibid.* 1. 2. (7). Arabiæ et Indiæ merces importare. *Id.* 14. *ibid.* 4. 5. (52). Merces petiæ in Rubrum litus. *Id.* 5. *ibid.* 9. 11. (60). Indicarum mercium emporium.

II.) Translate — a) Dicitur de malo homine, astuto, callido. *Plaut. Cist.* 4. 2. 61. Mala merx (hera) hæc, et callida est. Adde *eum.* *Pseud.* 4. 1. 44. et *Pers.* 2. 2. 56. — b) Item de abstractis pro nato. *infortunio, incomodo. Plaut. Men.* 5. 2. 8. Ut ætas mala mala merx est tergo!

MESA, æ, f. (subaudi cannabis) μέσα pro μέση, h. e. media. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 9. 56. (174). de cannabi. Tria ejus genera: improbatior cortici proximam, aut medullæ: laudatissima est e medio, quæ mesa vocatur.

MESANCULON, i, n. 2. μεσάνκυλον, genus teli, in medio amentum habens. *Gell.* 10. 25., ubi notant interpretes, corrupte legi mesanculæ, pro neutr. plur. mesancula. Dictum est a μέσος medius et ἀγκύλη amentum. Apud *Paul.* *Diac.* p. 125. 2. *Müll.* (ubi alii corrupte legebant mesanculum): Mesanculon teli missilis genus.

MESAUULÆ, ærum, vel ut scribit Schneid. MESAULOE, on, f. plur. 1. μέσαιολοι, a μέσος medius et αὐλή atrium, aula. *Vitruv.* 6. 10. a med. de Græcorum ædificiis. Inter hæc peristyllia, et hospitalia, itinera sunt, quæ mesaulæ (Schneid. mesaulæ) dicuntur, quod inter duas aulas media sunt interposita. Nostri eas andronas appellant. *V. ANDRON.*

MESÆ, es, f. 1. μέση, idest media, chordæ nomen, quæ nunc a musicis vocatur *A la mi re. Vitruv.* 5. 4. et 5. *Cf. Capell.* 9. p. 315., 319. et 322. — Ita etiam vocatur digitus medius. *V. HYPATE.*

MESES, æ, m. 1. Græco, Μέσης, ventus flans inter Borean et Cæciani. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 47. 46. (120).

MESIS pro MENSIS, *V.* hanc vocem init. MESITES, æ, adject. μεσιτης qui medius est. *Victorin. de metr. instit.* p. 1956. *Putsch.* Pes amphibrachus, sive mesites. Sic *Cæs. Bassus de metr.* p. 2866. Amphibrachus est brevis, longa et brevis. Hunc alii mesiten appellaverunt,

MESOBRACHYS, yos, m. 3. (subaudi pes), μεσοβραχῆς, est pes quinque syllabarum, brevi inter duas utrinque longas interjecta, ut pulcherrimum: a μέσος medius et βραχῆς brevis. *Diomed.* 3. p. 479. *Putsch.*

MESOBORUS, i, m. 2. μεσοβόρος, qui in medio turbæ stans reliquis canendi, vel aliud agendi signum proponit: a μέσος medius et βορός chorus. *Sidon.* 1. *Ep.* 2. *sub fin.* Nullus tibi lyristes, choraules, mesoborus. *Plin.* 2. *Ep.* 14. Græce scripsit: Hoc inbenti clamores commoventur, cumi μεσοβόρος dedit signum.

MESOGITES, æ, m. 1. Mesogites vivum, quod capitis dolores facere, compertum est, ut ait *Plin.* 14. *Hist. nat.* 7. 9. (75). Est dictum a μεσογίτης mediterraneus, quia ex ovis in Tmolio Lydiæ monte collectis bebatur.

MESOIDES, is, f. 3. μεσοειδής, modulatio quædam musicalis. *Capell.* 9. p. 326. Mesoides, quæ dithyrambica nominatur, quæ tonos æquales mediosque custodit. *V. HYPATOIDES.*

MESOLABIUM, ii, n. 2. mesolabio, μεσολάβιον, instrumentum mathematicum, quo inter duas lineas alia, vel duas aliæ, vel plures proportionales inveniuntur: est a μέσος medius et λαβάνω capio. *Vitruv.* 9. 3. Eratosthenes organica mesolabii ratione idem explicavit.

MESOLEUCOS, on, adject. μεσολευκος, a μέσος medius et λευκός albus. ¶ 1. Est gemma nigra, quam mediam lineam alba distinguit. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 63. (174). ¶ 2. Est præterea hoc nomine herba quædam habens candidam lineam per folium discurrentem. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 11. 77. (102).

MESOMACROS, i, m. 2. (subaudi pes) μεσομακρος, pes quinque syllabarum, longam habens syllabam duabus utrinque brevibus interpositam, ut avidissimus: a μέσος medius et μακρός longus. *Diomed.* 3. p. 478. *Putsch.*

MESOMELAS, Æros, f. 3. μεσομέλας, gemma alba, quam lineam nigra distinguit. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 63. (174). Mesomelas, nigra vena quemlibet coloreis secante per mediam. Nam μέλας niger dicitur, λευκός albus. Hinc recte *Arcual.* legit mesomelas apud *Isid.* 16. *Orig.* 11. 6., ubi vulgati libri habent meramelas vel mesomelas.

MESON, genit. plur. Græcus τῶν μέσων, medium, aut mediarum. *Vitruv.* 5. 4. et 5.

MESONAUTA, æ, m. 1. μεσοναυτής, a μέσος medius et ναυτής nauta: vox hæc legitur apud *Pompon.* teste *Ulp.* *Dig.* 4. 9. 1. Videtur autem esse medius inter summos nautas, ut gubernatores et proretas, et imos, ut remiges, et omnium jussa exsequens: ea ratione, qua mediastinus in domo. *Turneb.* 1. 28. *Adversar.* c. 31.

MESONYCTIUM, ii, n. 2. μεσωνύκτιον, media noctis tempus. Hæc vox legitur in Taurobolio Lugdun., seu *Inscript.* quæ pertinet ad ann. a Chr. n. CLX. apud *Murat.* 333. CIVIS MESONYCTIVM FACTVM EST V. ID. DEC. h. e. visio, seu apparitio Magnæ Matris deorum Idææ medio noctis tempore facta est, ut censet *Philipp.* a Turre apud *Sallengr. N. Thes. Antiq. Rom. T.* 3. p. 863.; nam *Horat.* 1. *Sat.* 10. 32. Quirinus Post mediam noctem visus, quum somnia vera. Adde *Isid.* 5. *Orig.* 30.

MESOPYLUS, a, um, adject. della porta di mezzo, qui januæ mediæ præest: a μέσος medius et πύλη porta. *Inscript.* apud *Gruter.* 32. 11. SOLI AETERNI SACRUM PRO SALVTE P. VALERII CRISPI SEPTENTRIONIS SACERDOTIS DEI INVICTI M. ANTONIUS M. F. LIBER MESOPYLVS AEDITVVS LOCAVIT. Erat hic igitur ædituus portæ majoris in templo Solis.

MESOSPHERUM. *V. HADROSPHERUM.* MESOEUGMA, atis, a. 3. μεσοζευγμα, a μέσος medius et ζευγνμι jungo, est Ægura, quæ verbum in medio positum et præcedentibus et subsequentibus jungitur. *Diomed.* 2. p. 439. *Putsch.* de zeugmate loquens: Aut quum in medio sensuum loco positum (verbum) reperitur, ut est (*Virg.* 3. *Æn.* 359.): Trojuga interpres divum, qui numina Phæbi, Qui tripodas, Clari laurus, qui sidera sentis Et volucrum linguas et præpetis omnia pennæ: sentis enim verbum tam primis, quam ultimis jungitur, et ob id mesozeugma nominatur.

MESOZEUXIS, is, f. 3. idem ac mesozeugma, apud *Sacerd.* in *Anat. gramm.* p. 33., et usurpatum eadem ratione, qua hyozeugma et hyozeuzis.

MESPILUM, i, n. 2. μέσπιλον, nespolia. ¶ 1. Est fructus mespili arboris. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 20. 22. (84). Malorum pironumque generi adnumerantur jure mespila atque sorba. *Pallad.* 4. *R. R.* 10. a med. Mespila ad servandum leguntur necdum mitia. *Cæli. Aurel.* 3. *Acut.* 37. n. 209. Sed hæc nunc cocta, nunc sincera dare debentur, mala etiam cydonia atque ea quæ orbiculata vocant, et mespila, et paleales uvæ vel pensiles. ¶ 2. Videtur et ipsa arbor mespilum dici. *Pallad.* de *Insit.* 69. Mespilique exarmat pugnacibus horrida membris.

MESPILUS, i, f. 2. μέσπιλη, nespolo. ¶ 1. Est arbor mespila ferens, cujus folia, antequam decendant, rubescunt: radices multæ, atque aitæ, ideo inextirpabiles. Non fuit hæc arbor in Italia Catois ævo, testa *Plin.* 15. *Hist. nat.* 20. 22. (84),

ubi et tria ejus genera enumerat. *Pallad.* 3. *R. R.* 25. *sub fin.* Et mespilus inseretur, et ossa ponentur prunorum. *Id. de Insit.* 106. Mespilus admissio germinæ tuta subit. ¶ 2. Item ipse fructus, nespolia, ut videtur. *Pallad.* de *Insit.* 91. Mespilus huic (malo) parit, lapidosaque viscera mutans, Tenditur, et nive plena liquore rubet.

MESSENIACUS, a, um, adject. ita dicitur versus, de quo hæc *Mar. Victorin.* 2. p. 2522. *Putsch.* Cujus mensuræ est hoc quoque metrum, quod Messeniacum appellatur, et est, ut supra, trimetrum catalecticum in syllaba: verum eo distat, quod anapestis præcedentibus et spondeis sequentibus habet factas conjugationes et postremam syllabam brevem. Idem et embaterion dicitur etc.

MESSIO, ònis, f. 3. (meto) actus metendi, si metere. *Varro* 1. *R. R.* 50. 1. Frumenti tria genera sunt messionis: unum, ubi faice secundum terram succidunt stramentum; alterum, ubi etc. *Vulgat. interpr.* *Job* 29. 19. Radix mea aperta est secus aquas, et ros morabitur in messione mea. Adde 2. *Reg.* 21. 9. et *Jerem.* 51. 33.

MESSIS, is, f. 3. (meto) In quarto casu, etiam messim dicitur. *Plaut. Most.* 1. 3. 5. Nihil magis attinet, quam lavatio tua ad messim. Adde *Caton.* *R. R.* 134. et *Varron.* 3. *R. R.* 2. 6. — *Magnum messem* masc. gen. dixit *Lucilius* 1. 27. apud Non. p. 213. 3. *Merc.* — *Messis a metendo* generatim est sectus metendi vel secandi: hinc *Tertull.* *Anim.* 53. Cervicum messis. Sed spectatim fere usurpatur, et est collectio frumenti et aliarum segetum, *Σεπίμος* (It. messe, raccolta; Fr. récolte de blés, des grains, des fruits de la campagne, moisson; Hisp. siega, mies, segazon, cosecha de frutos; Germ. das Abschneiden des Fruchtertrags, das Abmähen und Einsammeln der Aehrenfrüchte, d. Aernnte; Angl. a harvest, a crop of ripe corn).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est collectio frumenti et aliarum segetum, ut docet *Varro* 1. *R. R.* 50. 1. Messis proprio nomine dicitur in iis, quæ metuntur, maxime in frumcoto, et ab eo est vocabulo declinata. Aliter vero, sed minus recte, *Id. ibid.* 50. 2. Tertio modo metitur, — ut stramentum medium subsecant, quod manu sinistra summum prebendunt: a quo medio messem dictam puto. *V. Schneider.* ad h. 1. *Cato R. R.* 134. Priusquam messim facies, porcum — beri oportet. Sic *Plin.* 18. *Hist. nat.* 30. 72. (298). Messem facere. *Cic.* 1. *Orat.* 58. 249. Quid sit sementis ac messis, quid arborum putatio ac vitium. *Id.* 5. *Verr.* 54. 125. Semente prohibita, aut messe amissa. *Virg.* 1. *G.* 252. Hinc tempestates dubio prædiscere cælo Possumus: hinc messisque diem, tempusque serendi. *Tibull.* 3. 3. 26. At magnas messes terra benigna daret. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 17. 21. (58). Binæ æstates in anno, binæ messes. *Id.* 18. *ibid.* 18. 47. (169); et *Pallad.* 5. *R. R.* 1. Messem peragere. ¶ 2. Latiori sensu dicitur de ipsis frumentis jam collectis. *Varro* 3. *R. R.* 2. 6. Nec enim — cœniscia videt arida in tabulato, nec vindemiam in cella, neque in granario messim. *Virg.* 1. *G.* 49. Illius immensæ ruperunt horrea messes. Adde *Propert.* 3. 11. 26. Sic *Lucan.* 6. 105. plena peregrina messe carina. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 30. 72. (298). Messis ipsa alibi tribulis in area, elibi equarum gressibus exterior, alibi peticia flagellatur. *Justin.* 24. 7. 6. Prohibiti agrestes oraculis feruntur, messes vinaque villis efferre. ¶ 3. Item latiori sensu messes dicuntur sata, ex quibus messis provenit, et segetes, quæ in agris adhuc videntur vel flavescunt. *Virg.* 1. *G.* 160. Dicendum et quæ sint duris agrestibus arma, Quæ sine nec potuere seri, nec surgere messes. Sic *Id.* 4. *Ecl.* 99. sotas alio vidi traducere messes. *Id.* 1. *G.* 314. Spicea jam campis quum messis inhorruit. *Ovid.* 8. *Met.* 781. Concussit gravidis oneratos messibus agros. *Id.* 4. *Fast.* 707. Qua fugit, incendit vestitos messibus agros. *Plin.* 5. *Ep.* 6. Pingues terrenique omnes planissimia campis fertilitate non cedunt, epilamque messem serius tantum percipiunt. — Hinc *Ovid. Heroid.* 17. 263. Sed nimium properas; et adhuc tua messis in herba est. proverb. de re præpropera. — *Messes suas urere*, aliud proverb., idem quod vineta sua cadere, *Virg.* a suis colombi. Est *Tibull.* 1. 5. extr. ¶ 4. Item de aliis rebus. — a) De collectione

mellis, quæ et vindemia dicitur. *Virg.* 4. *G.* 231. Bis gravidos cogunt fetus, duo tempora messis. — b) Messis Ciliensis et Arabum est crocus et tus. *Stat.* 3. *Silv.* 3. 34. *Stupea messis* apud *Grat.* *Cyreg.* 36. est lini proventus. Hinc *Id. ibid.* 57. Idcirco et primas litorum tangere messes ante bellata, quam etc. — d) *Messis* cum proprio modo bellata colono apud *Claudian.* 1. *Laud. Stilich.* 321. est seges hominum ex dentibus serpentis a Cadmo satis.

II.) Translate. ¶ 1. Messis dicitur de tempore metendi; in Italia vero, teste *Plin.* 18. *Hist. nat.* 18. 47. (169), *Pallad.* 7. *R. R.* 1. et 2., et *Liv.* 23. 32., messis peragebatur exeunte Maio vel incipiente Junio. *Virg.* 5. *Ecl.* 70. Ante focum, si frigus erit; si messis, in umbra. *Colum.* 12. *R. R.* 10. 1. Nunc quæ per æstatem circa messem vel etiam exactis jam messibus colligi et reponi debeant, præcipiemus. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 13. 15. (36). Semen colligi messibus oportet. et 24. *ibid.* 14. 74. (122). Flos mori messe colligitur. *Al.* per messes. ¶ 2. *Messes* metonymice sunt anni. *Martial.* 4. 79. sexagesima messis. et 1. 102. Quarta tribus lustris addita messis erat. Adde *eum.* 6. 28. et 12. 34.; et *Petron. Satyr.* 89. ¶ 3. Per metaphoram de abstractis ac præcipue de malis, quorum magnam copiam veluti fructum quis capit. *Plaut. Epid.* 5. 2. 51. Ut acerbum est, pro bene factis quum mali messem metas. *Id. Rud.* 3. 4. 58. Si attigeris ostium, jam tibi berce in ore fiet messis mergis pugneis. *Id. Trin.* 1. 1. 32. Neque quicquam hic vile nunc est, nisi mores mali: eorum licet jam metere messem maxumam. *Cic.* 6. *Parad.* 2. 46. Qui illam Sullani temporis messem recordetur.

MESSIVUS, a, um, adject. (messis) ad messem pertinens. *Messivæ feræ* dicuntur, in quibus messis fiebat. *Respons. Papiam.* tit. 11. Messivis vero feriis et vindemialibus et Nativis Domini viii., Dominicis etiam diebus ceterisque Epiphaniæ et Quinquagesimæ nulla porus litigio commovenda. *Vet. interpret.* ad *Cod. Theod.* 2. 8. 2. A die viii. Kalendarum Juliarum usque in Kalendas Augusti messivæ feræ conceduntur. *V. Imp. Theodos.* *Cod.* 3. 12. 2.

MESSOR, ðris, m. 3. (messis) qui metit, mētitor, ἀμνητής, θεριστής.

I.) Proprie. *Cic.* 3. *Orat.* 12. 46. Non mihi oratores antiquos, sed messoris videtur imitari. *Virg.* 1. *G.* 316. quum flavis messorum induceret arvis Agricola. *Id.* 2. *Ecl.* 10. rapido fessi aestu messorum. *Ovid.* 14. *Met.* 648. O quoties habitu duri messoris aristas Corbe tulit! *Colum.* 2. *R. R.* 18. 5. Messor fœniscæ. *Schneider.* voc. messor omisit. — De messorio deo *V. IMPORCITOR.*

II.) Translate. *Plaut. Capt.* 3. 5. 3. Sator scelerum et messor maxime. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

MESSŌRIUS, a, um, adject. (messor) idem ac messorius. *Servius* ad *Virg.* 8. *Ecl.* 82. Virgines Vestales alternis diebus spicæ in corbis mesuariis ponunt.

MESSŪRA, æ, f. 1. messio. *Diomed.* 1. p. 374. *Putsch.* Messuram dicimus, non metitionem.

MESSUS, a, um. *V. METO.*

MET, syllabica adjectio, quæ conjungitur cum pronom. ego, tu, ipse, ille, et similibus, ut ego-met, ipse-met etc. Sed in pronomine tu nominativo singulari addi non solet, nisi si dicitio syllabica te interponatur, ut tutemet, ne accipiet tu-met verbum intelligi possit, ut ait *Priscian.* 12. p. 947. *Putsch.* Significat discretionem, ut ipse-met, idest per se, et non per alios. *Ter. Adelph.* 3. 2. 31 hisce oculis egomet vidi. *Lucret.* 4. 913. Tutemet in culpa quam sis. *Cic.* 3. *Orat.* 20. 74. Non de memet ipso, sed de oratore dico. *Id.* 3. *Nat. D.* 18. 47. Quæ cogitatione nobismetipsis fingere possumus. *Orell.* nobismet ipsi. *Plaut. Truc.* 1. 1. 38. Quum rem, fidemque, nosque nosmet perdimus. — Cum tamquam. *Plaut. Curc.* 5. 2. 29.

Tamquammet genium meum. — Præposita prænumini. *Tryphonin.* *Dig.* 7. 1. 62. Si quas feras includerit operis suis, vel si metipaz incidierint. *Cf. Liv.* 5. 23. Quum sibi-metipaz prædam æstimasset, decimæ pretium partis in publicum deferret.

META, æ, f. 1. *Moeta* per diphth. oe legitur apud *Frontin.* de colon. p. 141. *Goes.* — Meta (quæ vox, ratione habita etymi, est a metiendo, vel metando, ut nonnullis placet) dicitur quidquid ita est acervatum vel congestum, ut conii fornam referat; sic meta lignorum, fœni, lactis, sacchari etc.

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim est quæcumque rerum congeries conum referens. *Cato R. R.* 55. Ligna domino in tabulato condito, codicillos oleaginos, radices in acervo sub dio metas facito. At *Pontedera* legendum putat metas; *V. NETUS: Schneiderus* vero verba sub duo metas facito pertinuisse olim putat ad fœnum: similiter enim *Colum.* 2. *R. R.* 19. 2. de fœno. Quidquid siccatum erit, in metas castrui conveniet, easque ipsas in angustissimos vertices exarui. *Vitruv.* 2. 1. Insuper stipites inter se religante metas efficiunt. *Cic.* 2. *Divinat.* 6. 17. Umbra terræ est meta noctis. h. e., ut ait *Plin.* 2. *Hist. nat.* 10. 7. (47), nil aliud est nox, quam terræ umbra: figura autem umbræ similis metæ, aut turbinis inverso. Huc fortasse perlinet et illud *Boeth.* 4. *metr.* 5. Palleant plenæ cornua lunæ Infecta metis noctis opacæ. h. e. eclipsis fiat. Ceterum *Ovid.* 10. *Met.* 106. metas imitata cupressus. h. e. meta in fastigium convoluta, ut ait *Plin.* 16. *Hist. nat.* 33. 60. (140). de eadem re loquens. *Id. Plin. ibid.* 16. 28. (70). Buxus in metas emittitur. et 36. *ibid.* 5. 4. (31). Pyramis in metæ cacumen se contrahens. *Liv.* 37. 27. a med. Ipæ collis est in modum metæ, in acutum cacumen a fundo satis lato fastigatus. *Martial.* 1. 44. Rustica lactantes nec misit fœcina metas. *ricotta in sacchetto.* *Id.* 13. 28. Hæc tibi quæ torta venerunt cottana meta. h. e. in barile fatto a guisa di meta; dixit vero torta, quia e tortis juncis contexta. *Sic Id.* 3. 58. Fert ille ceris cana cum suis mella, Metamque lactis. *Colum.* 9. *R. R.* 15. 12. Saligneus qualus, vel vimine contextus saccus, inveras metæ similis. — *Meta sudans* ob similitudinem vocatus est lapis conii specie prominens, ex quo aqua emanabat, unde populis stilim exstingueret. Ejus meminit *Seneca Ep.* 56.; et *Sex. Rufus de reg. Urb.* 4. — De meta molendariæ, *V. MOLA.* — Ob similitudinem meta dicitur etiam terminus agrorum. *Frontin.* de colon. p. 141. *Goes.* ¶ 2. Speciatim meta, meta, termine, μέσσα, καμπή, τήρημα, est lapis erectus et in acumen fastigiatus, figura pyramidis aut conii, cujusmodi in circo signabant locum flectendi quadrigas: eratque in eo aurigæ ars et virtus, ut neque propius accedens currum frangeret, gravissimo cum vitæ periculo; neque longius obeundo discederet et insequentibus præcedendi locum daret: apud *Virg.* 5. *Æn.* 159. et seqq; ejus rei exemplum babes in navali certamine. *Horat.* 1. *Od.* 1. 5. metaque fervidis Evitata rotæ. *Propert.* 2. 19. 65. An prius infecto deposcit præmia cursu, Septima quam metam triverit ante rota? *Ovid.* 3. *Amor.* 2. 11. Et modo lora dabo, modo verbere terga notabo: Nunc stringam metas interiore rota. *Virg.* 3. *G.* 202. Hic (*equus*) vel ad Elei metas et maxima campi Sudabit spatia et spumas æget ore cœruentas. *Sueton. Claud.* 21. Circo maximo marmoreis carcibus auratisque metis - culto. *Virg.* 5. *Æn.* 159. Jamque propinquabant scopulo metamque tenebant etc. — Hinc illa figurata *Ovid.* 3. *Amor.* 2. 69. Me miserum! meta spatioso circum orbe. Quid facis? admoto proximis aie subi. et 3. *Art. am.* 396. Metaque ferventi circumeunda rota. et 2. *ibid.* 426. Interior curru meta terenda meo est. et 4. *Trist.* 8. 35. Nec procul a metis, quas pæne tenere videbar, Curriculo gravis est facta ruina meo. et 2. *Art. Am.* 727. Propere ad metam. *Horat. Art. P.* 412. Qui cupit optatum cursu contingere metam, Multa tulit fecitque puer.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur de termino, quem quis obit ac circumit, vel interdum unde quis profisciscitur et quo tendit. *Lucret.* 5. 614. de sole. Quo pacto æstivis e partibus ægocerotia Brumales adeat flexus atque inde revertens Cancræ se ut ver-

tat metas ad solatiales. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 28. 68. (264). Sol ab ea meta incipit flecti. *Liv.* 1. 19. *extr.* Ad metam eandem solis, unde orsi essent, dies congruerent. *Ovid.* 3. *Met.* 144. Et sol ex æquo meta distabat utraque. h. e. meridies erat. *Virg.* 5. *Æn.* 835. Jamque fere mediam cæli Nox humida metam Contigerat. Similiter *Id.* 3. *ibid.* 429. Præstat Trinacrii metas lustrare Pachyni. h. e. circumnavigare fines Pachyni. *Pers.* 1. 131. metas vocat lineas, quibus mathematici suas figuras describunt. *Capell.* 4. p. 96. Metæ Marsicæ. h. e. fines seu montes Marsici: *V. tamen Kopp.* ad b. l. — *Cic. Cæc.* 31. 75. In hoc flexu quasi ætatis fama adolescentis paullum hæsit ad metas noitiæ nova mulieris et infelici vicinitate et insolentia voluptatum. ¶ 2. Item de fine. *Varro* 1. *R. R.* 4. 1. Hinc profecti agricolæ ad duas metas dirigere debent, ad utilitatem et voluptatem. *Virg.* 1. *Æn.* 282. His ego nec metas rerum, nec tempora pono. *Id.* 3. *ibid.* 714. Hic labor extremus, longarum hæc meta viarum. et 12. *ibid.* 546. Hic tibi mortis erant metæ. et 10. *ibid.* 472. metasque dati pervenit ad ævi. *Ovid.* 1. *Trist.* 9. 1. vitæ metam tangere. *Stat.* 5. *Silv.* 3. 255. Pylas ævi transcendere metas. h. e. Nestoris annos. *Ovid.* 3. *Amor.* 15. 2. Raditur hic elegis ultima meta meis.

METĀBASIS, is, f. 3. passaggio, μεταβάσις, transitio, interlatio: a μεταβαίνω transgredior, transeo: figura rhetoricum, quæ ab iis, quæ hactenus diximus, ad ea, quæ dicturi sumus, brevi interlatio transitum facimus, ut illud *Cic. Manil.* 8. 20. Quoniam de genere belli dixi, nunc de magnitudine pauca dicam. — Est etiam metabasis, quum a loquentis persona ad aliam personam transitum facimus, ratione aliqua, vel affectu, ut illud *Virg.* 11. *Æn.* 51. Nos juvenem exanimam, etc. vano mæsti comitatur honore: Infelix! nati funus crudele videbis. *Quintil.* 9. 3. 25. hyperbati figuræ sententiarum speciem esse ait, et Græce scribit: Latine autem *Rutil. Lup.* 2. de fig. sentent. 1. *V. METASTANIS* 3.

METĀBŌLE, es, f. 1. μεταβολή, trajectio: figura est, quæ fit contrariis ita dispositis, ut a priori posterius proficiscatur, ut *Ter. Andr.* 2. 1. 5. quoniam id fieri, quod vis, non potest, id velis, quod possit. Est a μεταβάλλω muto. Itaque dicitur etiam quum a periodo ad periodum, et a genere rhythmi ad genus aliud mutatio et transitus fit, ut ait *Quintil.* 9. 4. 50. Illam autem priorem *Id. ibid.* 3. 38. inter varios repetitionis modos recenset. Semper autem Græce scribit.

METĀCISMUS, i, m. 2. metacismo, μετακισμός, est quum verborum conjunctio M litteræ assiduitate colliditur, ut *Mammam ipsam amo, quasi meam animam.* Ita *Capell.* 5. p. 167. — Alia ratione definit *Diomed.* 2. p. 448. *Putsch.*, nempe ut sit, quum in fine partis orationis invenitur m littera, et sequens a vocali incipit, ut *Quousque tandem abutere. Foss.* 1. 4. *Instit. orator.* c. 2. vult legi *mytacismus, μυτακισμός*, a Græca appellatione litteræ m, quæ est μῶ: et reapse per my, habet *Consent. de barbar.* 11. *Bullmann.* et p. 394. *Keil.* Ceterum adde *Claud. Sacerd.* in *Anal. gramm.* 11. 7.; et *Isid.* 2. *Orig.* 32.

METĀCŪLUM. *V. MEACULUM.*

METĀLEPSIS, is, f. 3. μεταλήψις, transumptio: tropus est, quum aliqua dicitio aliud a propria sua significatione ex iis, quæ præcesserunt, denotat: seu quum aliquid ponitur, ex quo gradatim in alterius rei consequentis cognitionem veniatur: a μετά trans et λήψις acceptio. *Virg.* 1. *Ecl.* 70. Post aliquot mea regna videns mirabor aristas. h. e. post aliquot annos: nam gradatim ab aristis ad spicas, a spicis ad messes, ab his ad æstates, ab æstatibus ad annos acceditur. *Quintil.* 8. 6. 37. Est hæc in metalepsi natura, ut inter id, quod transfertur, sit medius quidam gradus, nihil ipse significans, sed præbens transitum. et *paullo sup.* tropum esse dicit rarissimum, et maxime improprium, Græcis tamen frequentiore, qui centaurum Chirona, et κήσους θοάς ὄζειας dicunt. Nos qui ferat, inquit, si Verrem suum, aut Lælium doctum nominemus? Adde *Charis.* 3. p. 244. *Putsch.*; et *Diomed.* 2. p. 453. *Putsch.*

METĀLIS, e, adject. (meta) conico, κοινικός, in modum metæ, seu conii factus. *Festus* p. 355. 32. *Müll.* Pileus lanatus forma metali figuratus.

MÉTALITER, adverb. *in forma di meta o cono*, *κωνοειδώς*. in metae, seu cono modum. *Capell.* 8. p. 294. Luna in eadem linea solis umbra terræ metaliter infusatur. *Sic Id. ibid.* p. 290. Quoniam maius corpus ejus, quo umbra metaliter jacitur, quam ipsa umbra est. *Cf. Plin. 2. Hist. nat.* 11. 8. (51). Quum constet, - si minor materia quam lux, metae existere effigiem in cacuminis finem desinentem, talemque certam umbram deficiente luna.

MÉTALLA, ōrum, n. plur. 2. *V. METALLUM.*

MÉTALLARIA, æ, f. 1. *V. vocem sequent.*

MÉTALLARIUS, ii, m. 2. *minerajo*, *μεταλλεύς*, *μεταλλουργός*, qui in effodiendis metallis laborat. Est in *lit. 6. lib. 11. Cod.* qui est *De metallariis, et metallis* etc., ubi *Imp. Theodos. leg. 7.* Metallarii, sive metallarii, qui, quæve ea regione deserta, ex qua videntur oriundi, vel oriundæ, ad externam migraverint, etc.

MÉTALLICUS, a, um, adject. (metallum) ad metallum pertinens, *minerale, metallico*, *μεταλλικός*. *Plin. 34. Hist. nat.* 18. 53. (173). Molybdæ nam metallicam vocant. *Id. 27. ibid.* 4. 5. (15). Aloes natura metallica. *Cod. Theod.* 10. 19. 4. Metallicus canon. et 12. 19. 15. § 1. Metallica loca. *Scarbon. Compos.* 23. Tum proderunt et ea, quorum genus superius improbavimus, composita ex rebus metallicis. Adde *Marcell. Empir.* 8. p. 93. ed. *Ad. Et Charis. 1. p. 21. Putsch.* Item metallica semper singularia sunt, ut puta aurum, stagnum, argentum, cassiterum, ferrum etc. Eadem habet et *Diomed. 1. p. 315. Putsch.* — Hinc *Metallicus*, i, m. 2. absolute, substantivorum more,

1.) Proprie ¶ 1. Est idem ac metallarius, *minerajo*. *Plin. 34. Hist. nat.* 16. 47. (157). Lavant eas arenas metallicas, et quod subsedit, coquunt in fornacibus. ¶ 2. *Marcell. Dig.* 48. 19. 10. *metallicus* vocat in metalla damnatos.

II.) Translate *metallicus* dicitur architectus, qui nimium rudis sit. *Cassiod. 7. Variar.* 15. Talia virum peritissimum (*architectum*) suscipere deest, ne inter illa nimis ingeniosa priscorum ipse videatur esse metallicus.

MÉTALLIFER, fœra, fœrum, adject. (metallum et ferro) metallum gignens. metalli ferax, *minerale*. ¶ 1. Stricto sensu. *Sil. It.* 15. 500. Auebant animos argenti pondera et auri, Parta metalliferis longo discrimine terris. ¶ 2. Latiori sensu est etiam qui marmor gignit. *Stat. 4. Silv.* 4. 23. Anue metalliferæ repetit jam mœnia Lunæ? scil. ubi Lunense marmor vetustis, nostrisque etiam temporibus effoditur. *V. LUNENSIS* in ONOM. et vocem seq. sub 1. 2. a.

MÉTALLUM, i, n. 2. *μετάλλιον*. Cadentis Lativitate tempore etiam gen. masc. usurpatur. *Spartian. Pescenn.* 12. Nigrum nomen habet, nigrum formavimus ipsi, Et consentiret forma, metalle, tibi. scil. de statua Pescennii Nigri, quæ ex nigro marmore Thebaico erat. — Rationem nominis hanc habes ex *Plin. 33. Hist. nat.* 6. 31. (96). Ubi cumque una (*argenti*) inventa vena est, non procul invenitur alia. Hoc quidem et in omni fere materia: unde metalla Græci videntur dixisse. scil. a *μετά simul vel post et ἄλλος alius*, quia simul cum uno, vel post unum invenitur aliud. — Ceterum *metallum* est materia illa dura, quæ ex terræ visceribus effoditur, ut aurum, argentum, ferrum, æs, plumbum etc. *μετάλλιον* (*lit. metallo*; *Fr. métal*; *Hisp. metal*; *Germ. ein Metall, wie Gold, Silber, Eisen*; *Angl. metal*).

1.) Proprie ¶ 1. Stricto sensu. *Virg. 2. G.* 165. Hæc eadem argenti rivos ærisque metalla Ostendit venis, atque auro plurima fluxit. *Id. 8. Æn.* 445. fuit æs rivis aurique metallum. et 10. *ibid.* 174. Insula inexhaustis Chalybuni generosa metallis. *Sic Ovid. 10. Met.* 220. Amathus secunda metalli. *Rursus Virg. 6. Æn.* 143. primo avulso non deficit alter Aureus, et simili frondescit virga metallo. *Horat. 1. Ep.* 10. 39. potiore metallis Libertate caret. *h. e. auro, argento, divitiis.* — *Metalium factum* idem est ac cælatum, aut signatum, et opponitur *infecto*, quod est rude. *Manil. 5. 535.* Et facti mercator erit per utrumque metalli. ¶ 2. Latiori sensu dicitur de pluribus aliis, quæ e terra effodiuntur. — a' De marmore. *Stat. 4. Silv.* 3. 98. Arcus belligeri ducis

tropæis, Et totis Ligurum nitens metallis. Adde *eumd. 1. ibid.* 5. 36. et 3. *ibid.* 1. 5.; et *Sil. It. 8. 482.* — b) Et de gemmis. *Pacat. Paneg.* 4. Adde auriferorum opes fluminum, adde radiantium metalla gemmarum. — c) Et de creta Puteolana in colle Leucogæo. *Plin. 18. Hist. nat.* 11. 29. (113). Admisceat creta, quæ invenitur inter Puteolos et Neapolim, in colle Leucogæo appellato: Campani negant alicam confici sine eo metallo posse. — d) Et de sulphure. *Apul. 7. Met.* Acerrimo odore sulphuris juvenis inescatus atque obnubilatus intercluso spiritu diffuebat: utque est ingenium vivacis metalli, crebras et sternutationes commovebat. — e) *Metalium fragile* dixit *Prudent.* massam salis, *Hamartig. 744.*

II.) Translate. ¶ 1. Est ipsa fodina, unde metallum aliquod effoditur, *cava, miniera*. *Lucret. 6. 814.* Quidve mali fit, ut exhalent aurata metalla! *Farro 1. R. H. 2. 22.* Quemadmodum exerceri oportet argenti fodinas, aut alia et alia metalla, quæ sine dubio in aliquo agro fiunt. *Nepos Themist. 2.* Pecunia publica, quæ ex metallis redibat. *Id. Cim. 1.* Callias, quæ magnas pecunias ex metallis fecerat. *Liv. 39. 24.* Metalla vetera intermissa recoluit Philippus Macedoniæ rex, et nova multis locis instituit. *Tac. Agric. 31.* Neque arva nobis, aut metalla, aut potius sunt, quibus exercendis reservemur. *Liv. 45. 18.* Metallum Macedonicæ, quod ingens vectigal erat, locationesque prædiorum rusticorum tolli placebat. *Seneca 5. Quæst. nat. 15.* Demissos quamplurimos a Philippo in metallum antiquum, olim destitutum, ut exploraret, quæ ubertas ejus esset, an aliquid futuris reliquisset vetus avaritia. *Liv. 45. 29.* Metalla auri, argenti, ferri et æris. *Lucan. 3. 209.* aurifera. *Plin. 34. Hist. nat.* 18. 55. (177). Metalla auraria et argentaria. *Id. 33. ibid.* 7. 40. (119). argentaria itemque plumbaria. et *ibid.* (118). Metallum miniarium. *Vitruv. 7. 7. sub fin. sandaracæ.* *Lucan. 4. 304.* silicium. *h. e. lapidicidæ.* — Hac pertinet et illud *Plin. 21. Hist. nat.* 7. 20. (43). Herba tantæ suavitate, ut metallum esse cœperit. *h. e. ut ex ea vectigal publice exigerat, velut si fodina auri argenteve sit.* Ita *Forcellinus*; alii vero ut ea tanti æstimetur, quanti aurum vel argentum. — Imperatoribus Romanorum rerum summam habentibus, *metallum* erat pœna mediocriorum delictorum, teste *Paul.* qui ait 5. *Sentent. 17. § 3.* Mediocrium delictorum pœna sunt metallum, ludus, deportatio. — Hinc *damnare in metallum* est ad metalla effodienda. *Plin. 2. Ep.* 11. et 10. *Ep. 66.* Crimine falsi damnatus in metallum. *Sueton. Cal. 27.* Condemnare aliquem ad metalla. *Ulp. Dig. 48. 19. 8.; et Modestin. ibid.* 23.; et *Callistrat. ibid.* 28. Dare aliquem in metallum. *Ulp. ibid.* 47. 11. 7. Metallo plecti. *Id. ibid.* 48. 13. 6. puniri. — *Damnare in metallum* est pœna major, quam in *opus metalli*. Hinc *Ulp. Dig. 48. 19. 8. § 6.* Inter eos, qui in metallum, et inter eos, qui in opus metalli damnantur, differentia in vinculis tantum est: quod qui in metallum damnantur, gravioribus vinculis premuntur: qui in opus metalli, levioribus; quodque refugæ ex opere metalli in metallum dantur, ex metallo gravius coercentur. scil. qui in metallum dantur, videntur esse *li minatori*: qui in opus metalli. sunt *li laboratori di metalli*. ¶ 2. Metaphorâ sumptâ a superiore paragr. 1. *I. Claudian. III. cons. Honor. 184.* Sæcula qui ruisus formæ meliorem metallo. *h. e. auream ætatem reducant. et Cons. Mall. Theod. 137.* Et ductos video mores meliorem metallo. *Martial. 4. 55.* sævum metallum. *h. e. ferrum.*

MÉTAMÉLOS, i, m. 2. *penitimento*, *μεταμέλος*, mutatio consilii, penitentia. Vox Græca. Tamquam persona indicitur a *Farron.* apud *Non. p. 79. 23. Merc.* Metamelos inconstantia filius me reprebuit. *Al. aliter leg.*

MÉTAMORPHIOSIS, is, f. 3. *trasformazione, metamorfosi*, *μεταμορφωσις*, transfiguratio, transformatio: a *μετά trans et μορφήω formo*. Hoc nomine *Ovid.* opus suum inscripsit, de mutatis deorum, hominum aliarumque rerum formis, et *Apulej.* (ut multi putant) suos libros, in quibus se in asinum conversum fingit. *Quintil. 4. 1. 77.* Ut *Ovidius* lascivire in *Metamorphoseis* solet. *Tertull. advers. Valentin. 12.* *Ovidius* *Metamor-*

phoseis suas delevisset. — Et generalitèr *Capell. 1. p. 12.* Atque ita metamorphosi supera pulciores (*Phæbus et Mercurius*) per Geminis proprietate quadam signi familiaris inventi, augusti refulserunt cælo, ac mox Tonantis palatium petiverunt.

MÉTANŒA, æ, f. 1. *penitencia*, *μετάνοια*, penitentia. Græca vox a *μετά post et νόος mens, sententia*, quia quem penitet, mentem post peccatum mutat. Est hoc nomine figura, de qua hæc *Rutil. Lup. 1. de fig. sentent. et eloc. 16.* *Metanœa.* Hoc schema fieri solet, quum ipse se, qui loquitur, reprehendit, et id, quod prius dixit, posteriori sententia commutat. — Tamquam dea fingitur ab *Auson. epigr. 12.* Sum dea, quæ facti, non factique exigo pœnas, Nempè ut peniteat, sic *Metanœa* vocor.

MÉTAPHŒORA, æ, f. 1. *traslazione, metafora*, *μεταφορά*, tropus, per quem vocabula a suis rebus, quarum propria sunt, ad alias res diversi generis cum similitudine transferuntur: a *μετά trans et φέρω fero*. *Translationem* vocant *Cic. 4. Herenn. 34. 45.* et 3. *Orat. 38. 115.* et alibi. *Quintil. 8. 6. 4.* et seq. *Festus* etiam *metaphoram*, modo Græce, modo Latine. Adde et p. 153. 2. *Müll.*; et *Charis. 4. p. 243. Putsch.*; et *Diomed. 2. p. 451.*

MÉTAPHŒORICĒ, adverb. *metaforicamente*, *μεταφορικώς*. *Acron ad Horat. 1. Ep. 20. 1.* Hanc epistolam metaphoricè inscripsit. *Hieronym. 2. in Isaj. 3. 15.* Alii metaphoricè de urbis Judææ dici arbitrantur. *Isid. 1. Orig. 36.* Metaphoricè loquens. Adde *Fet. Scholiast. ad Cic. Marcell. 1.* edit. ab *A. Maio* in *Class. Auct. T. 2. p. 271.*

MÉTAPHŒRENŒON, i, 2. *μετάφρενον*, dorsum. *Cæli Aurel. 3. Acut. 16.* Convenit laxativis cataplasmatibus thoracem curare, et a tergo inter utrasque palas, quod Græci *metaphrenon* vocant.

MÉTAPHŒSICUS, a, um, adject. *μεταφυσικός, metafisico*. *Boeth. Comment. min. in libr. de interpr. p. 230.* Cur autem una oratio sit, alterius est hoc tractare negotii, et de eo disputat in his libris, quos *Metaphysica* inscripsit, quod est primi opus philosophi.

MÉTAPLASMUS, i, m. 2. *μεταπλάσμις*, transformatio: a *μετά trans et πλάσσω fingo formo*. Est apud Grammaticos dictio, aliter quam debuit, figurata, metri aut decoris causa, inquit *Charis. 4. p. 248. Putsch.* ubi quatuordecim ejus species enumerat. Eadem fere habent *Valer. Prob. 1. p. 1437.* et *Diomed. 2. p. 435.* Locum habet in poetarum scriptis, in quibus quemadmodum qui solœcismi sunt *schemata* et *schematismi*, ita qui barbarisni *metaplasmi* appellantur, ut *Id. ibid. p. 446. et 449.* docet *Servius* tamen ad *Virg. 5. Æn. 120.* scribit, *metaplasium* non esse proprie barbarismum, sed medium quid inter eum, et Latinam perfectamque locutionem. Porro species illæ sunt, quæ figuræ grammaticæ appellantur, prosthesis, pænthesis, paragoge, aphæresis, syncope, apocope, ectasis, systole, diæresis, synalæphe, episyntalæphe, ecthlypsis, antithesis, metathesis: de quibus *V. suis loc. Quintil. 1. 8. 14.* In prælegendo grammaticus deprehendat quæ barbara, quæ impropria, quæ contra legem loquendi sunt posita: non ut ex his utique improbetur poëta. (quibus, quia plerumque metro servire coguntur, adeo ignoscitur, ut vitia ipsa aliis in carmine appellationibus nominentur: *metaplasmos* enim et *schematismi* et *schemata* vocamus, et laudem virtutis necessitati damus); sed ut commoneat artificialium, et memoriam agitet.

MÉTAPLASTICOS, adverb. *μεταπλαστικώς*, dicitur apud poetas usurpari id, quod propter necessitatem metri mutare consueverunt: quod idem barbarismum dicitur in soluta oratione. *Festus p. 153. 10. Müll.*

MÉTARIUS, a, um, adject. (meta) ad inetam pertinens. *Arnob. 2. 39.* Animæ corpore tactus, et metariæ circumscriptionis expertes. *h. e. nulla corporis meta circumscriptæ. Al. aliter leg.*

MÉTASTASIS, is, f. 3. *μετάστασις*. ¶ 1. Est figura Rhetoruni, qua crimen, quod defendere non possumus, in alium transferimus. *Quintil. 7. 4. 14.* sed Græce. Latine autem usurpat *Aquil. Rom. de fig. sentent. et eloc. § 16.* eamque *transmotionem* vertit, ut *Capell.* quoque 5. p. 172. ¶ 2. Item qua imaginamur, quæ futura fuere, ni-

aliquid evenisset, quod impediret: ut quom Cic. Mil. 12. enarrat quæ facturus fuit Clodius, si prætorum invasisset. Quintil. 9. 2. 41. itidem Græce ¶ 3. Item transitio: sed et hoc apud Græcos a μεσίτην aliud pro alio statuo, muto. Latine Jul. Rufinian. de schem. lex. § 23. Metastasis est, vel Metabasis, quom a loquentis persona ad personam transitum facimus, ratione aliqua, vel affectu. Adde eumd. ibid. § 23.

METASYNCRITICUS, a, um, adject. μετασυγκριτικός, qui vim habet mutandi statum meatuum in corpore. Cæli. Aurel. 3. Acut. 16. Recorporativis adiutoriis non est passio adspargenda, quæ Græci metasyncritica vocant. Id. 1. Tard. 1. Perfecto resumptivo cyclo, erit metasyncriticus adhibendus, primo ex parte, deince perfectus. Adde eumd. 2. ibid. 1.

METATHESIS, is, f. 3. μεταθεσις, transpositio, a μετά trans et τίθημι pono. ¶ 1. Metathesis in re grammatica est transpositio litterarum, ut Thymbræ apud Virg. 10. Æn. 394. pro Thymbræ. Charis. 2. p. 249. Putsch.; Diomed. 2. p. 437.; et Val. Prob. 2. in fin., sed Græce. ¶ 2. Est etiam verborum figura, de qua hæc Jul. Rufinian. de schem. lex. § 9. Metathesis est, quom quod ante dictum est, postponitur, et quod post dictum est, anteponitur, ut: Eripis, ut perdas; perdis, ut eripias.

METATIO, ōnis, f. 3. (metor) misuramento, dispositione, disegno, καταμέτρσις, actus metandi. ¶ 1. Generatim est dispositio, descriptio. Colum. 3. R. R. 15. 1. Hæc in quincuncem vinearum metatio expeditissima ratione conficitur. Sicul. Flacc. de condit. agr. p. 65. Goes. Quamvis una res sit forma, alii dicunt perticam, alii centurionem, alii metationem, alii limitationem, alii cancellationem etc. ¶ 2. Speciatim est idem ac metatum, quam vocem V. Novell. Theodos. tit. 25. 2. Ut metatione res sit immunis. Alii tamen leg. Ut metati onere sit immunis.

METATOR, ōnis, m. 3. (metor) misuratore, disponente, designatore, μετρητής, qui metatur, et in certas partes locum aliquem distribuit, ac per mensuras describit: ut metator castrorum, qui agmen prægressus locum castris ponendis metitur, ut docet Veget. 2. Milit. 7.: agri, qui agri mensuras agit, mensuror, decempedator: vineæ, oliveti, etc. qui loca disponit serendis vitibus, oleis, etc.

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. Cic. 11. Phil. 5. 12. Saxa nescio quis, castrorum antea metator, nunc, ut sperat, urbis. et 14. ibid. 4. 10. Urbis, quam jam peritus metator et callidus decempeda sua Saxa diviserat. Lucan. 1. 381. Castra super Tusci si (jubeas) ponere Thiridis undas. Aulax Hesperios veniam metator in agros. Apul. 9. Met. Agrestis veterocados amicos plurimos ad demonstrationem finium corrogat: ille tamen vesanus adseverat, parvi se pendere tot metatorum præsentiam. Plin. 18. Hist. nat. 33. 76. (329). Hunc (ventum) oliveti metator caveat. Sillig. vero aliter legit. Lactant. 4. 11. Volens Deus metatorem templi sui mittere in terram. ¶ 2. Speciatim metator dicitur, qui superveniens in provinciam militibus, vel civibus viris hospitia paranda curat, quartiermastro. Novell. Theodos. Omnibus, qui metata in suis domibus præstant, sive hospitia præbuerint metatoribus, seu quolibet pacto satis eis fecerint, nullam vel pensionis, vel discussionis domus gratia molestiam sustinere cogendis.

II.) Figurate. Tertull. 1. advers. Marcion. 8. extr. Tempus arboriter et metator initii et finis.

MÉTATORIUS, a, um, adject. (metator) Metatoriam paginam dicit Sidor. 8. Ep. 11. epistolam, quam patam hospitii causa, quasi metatodis castris, ad amicum, quom ad eum properant, præmiserat.

MÉTATUM, i. n. 2. (metor) est pars domus, quam quis provincialium superveniens militibus, vel civibus viris hospitandi causâ præbere debet: V. METATIO 2. et METATOR I. 2. Imp. Theodos. et Arcad. Cod. 12. 41. 9. Neminem volumus enjuslibet loci, vel ordinis in hac floentissima urbe domum propriam excusantem, metatum sibi in alienis ædibus privilegio militiæ vindicare. Novell. Theodos. 25., quæ est De metatis, 1. Certas domos in hac sacratissima urbe sitas metato-

rum præbendorum onere liberasse. et moz. Præbendi metati immunitas. Similiter Cassiod. 4. Hist. Eccl. 25. Interrogare mulierem, quis eam ad metatum deduxisset episcoporum.

MÉTATŪRA, æ, f. 1. (metor) metatio. Lactant. 4. 11. a med. (ex Jerem. 8. 8.) Incassum facta est metatura. Cf. Novatian. Trinit. 12. Cujus (urbis) metaturæ regio ad meridianam respicit plagam cæli.

MÉTATUS, a, um, V. METO, as.

MÉTAXA vel matara, æ, f. 1. μεταξα et ματαξα. ¶ 1. Est foniculus, vel filum: quo sensu accipiunt illud Lucilli apud Festum p. 265. 13. Müll. et Isid. 19. Orig. 4. in fin. Plumbi pauxillum rodus, linique metaxam. et Vitruv. 7. 3. Sin arundinis Græcæ copia non erit, de paludibus tenues colligantur: et metaxæ et tomicæ ad justam longitudinem una crassitudine alligationibus temperentur. Al. legunt, metaxatæ tomicæ, h. e. in metaxæ morem convolutæ. Al. aliter. — Alii his locis intelligunt filum glomeratum et convolutum, quod nos matassa dicimus: quo sensu Isid. loc. cit. 29. metaxam dicit a circulo filorum: nam metat, inquit, circuitus dicitur: vel quod transferatur, scil. από του μεταξάνου. Alii a Syra lingua ejus originem trahunt. — Legitur et mataxa. Unde in Gloss. legitur: Mataxa, γνία. h. e. lorum. Et alibi: Mataxa, σαρξ. h. e. fons, restis. — Metaxam autem vel mataxam esse foniculum vel filum, confirmat Theod. Priscian. 4. p. 312. retro ed. Ald. Ad profluvium. De capillis ipsius mulieris, qui eridunt quando se ornat, cum mataxa facit in medio noilum, et in arbore quæcumque pomifera liget de ipsis capillis unum nodum: quos capillos illic relinquit in arbore aliena. ¶ 2. Videtur etiam, cadente Latinitate, esse sericum rude, ac nondum tinctum, neque in fila diductum, apud Martian. Dig. 39. 4. 16. a mel.; et Imp. Arcad. Honor. et Theodos. Cod. 11. 7. 10. V. et voc. seq.

MÉTAXARĪUS, ii, m. 2. (metaxa 2.) sericus tractor. Imp. Justinian. Cod. 8. 14. 27.

MÉTAXĀTES, a, um, V. METAXA 1.

MÉTĒLLA, æ, f. 1. Veget. 4. Milit. 6. Inventum quoque remedium est, ut de ligno crates facerent, quas metallas voraverunt, lapidibusque complerent: ea arte inter bina propugnacula constitutas, ut si per scalas ascendisset hostis, et partem aliquam ipsius contigisset, supra caput suum vergerent saxa. Ubi Stewech. mirum esset, inquit, ni variarent libri in vocabulo incognito: itaque alibi metillis, alibi metullas legitur. Martinus in Lex. conjicit legend. mētulas. NB. De lege Metella V. METELLUS in ONOM.

MÉTĒLLUS, i, m. 2. in re militari est idem ac mercenarius. Gloss. Philox. Metellus, μισθιος. Festus p. 146. 30. et Paul. Dia. p. 147. 18. Müll. Metelli dicuntur in re militari quasi mercenarii. Attius in Annalibus: Calones famulique Metelli que caculæque: a quo genere hominum Cætiliæ familiæ cognomen potatur ductum. V. METELLUS in ONOM.

MÉTĒMPSYCHĪOSIS, is, f. 3. μετεμψυχισις, transmutatio animarum ex uno corpore in aliud: quod foisse ajunt Pythagoræ somnium: a μετα trans et ἐμψυχω animo. Tertull. Anim. 31., sed Græce; Latine vero ibid. 34. Quintil. declam. 10. 17. hæc de re verba facit, sed voce ipsa abstinet.

MÉTĒNSŌMATŌSIS, is, f. 3. μετενοματωσις, transmutatio unius corporis in aliud: a μετά trans et ἐνοματωσις corpus esse facio. Est Tertull. Anim. 31. et 32. et 34.

MÉTĒŌRIA, æ, f. 1. smemoratagine, μεταοργία, oblitio. M. Aurel. apud Fronton. 4. ad M. Cæs. redente iterum A. Anno ep 7. Quom, diis juvantibus, ad Urbem veniemus, admone me, ut tibi aliquid de hac re narrem. Sed, quæ tua et mea metœoria est, neque tu me admonebis, neque ego tibi narabo. Sueton. Claud. 39. In eo mirati sunt homines et oblivionem et inconsiderantiam, vel, ut Græci dicunt, μετεωριαν et ἀβλεψαν.

MĒTHODIARĪUS, ii, m. 2. qui in methodio, ludi theatralis genere, recitat, et exoliarius, qui in exodio. Vox a Lexico expurgenda; occurrit enim tantummodo in Not. Tyr. p. 173.

MĒTHŌDICE, es, f. 1. μεθωδική: a μεθωδος

via, ratio docendi ac discendi. Quintil. 1. 9. I. Grammaticæ partes duæ, id est ratio loquendi, et enarratio auctorum: quarum illam methodicam, banc historicam vocant.

MĒTHŌDĪCUS, a, um, adject. metotico, μεθωδικός, ad methodum pertinens. Methodici sunt mediri, quorum sententia est, medicinam esse viam quamdam, quam μεθωδον Græci nominant, eorumque, quæ in morbis communia sunt, contemplatiorem. Hi neque rationalibus se, neque experimenta tantum spectantibus annumerari volunt: quom ab illis eo nomine dissentiant, quod in conjectura rerum latentium nolunt esse medicinam: ab his eo, quod parum artis esse in observatione experimentorum credunt Cels. præf. a med. V. METHŌDIS in LEX. et THEMISON in ONOM. Sic Theod. Priscian. l. 2. part. 2. c. 13. Sæpe enim nonnulli methodici calidis tantummodo vel chafasticis adiutoriis imminentes, ipsam hepatis substantiam dissolverunt. Ceterum Cæli. Aurel. 2. Tard. 7. n. 109. Deressores vero medici, nondum rigore methodico obtinente, in quibus est Erasistratus, et Asclepiades, item Themison etc.

MĒTHŌDĪCUM, ii, n. 2. μεθωδικον, ludificatio. Petron. fragm. Traqu. 36. Burmann. Dams omnes plausum a familia ceptum, et res electissimas ridentes aggredimur. Non minus et Trimalchio ejusmodi methodio lætus, Carpe, inquit, etc. Al. leg. methodum μεθωδικον, h. e. cantum interjectum: sed methodium est retinendum; videtur enim fuisse genus quoddam ludi theatralis, quod ad oblectandos spectatores sub finem fabulæ introducebatur in scenam, simile exodio. In ipsis Not. Tyr. legitur p. 173. Methodium, methodiarium.

MĒTHŌDŪS vel methodos, i, f. 2. metodo, μεθωδος, via et ratio docendi et discendi. Auson. Etyl. 14. 67. triplex quoque forma medendi, Cui logos, et methodos, cuique experientia nomen. Marcell. in arm. de medic. 6. Quod logos, aut methodos, simplexque empirica laugit, Hoc liber iste tenet.

MĒTĪCA, æ, f. 1. subaudi vitis, est vitis genus, de quo hæc Plin. 14. Hist. nat. 2. 1. (35). Tolerat et annos metica, contra omne sidus firmissima, nigro acino, vlnis in vetustate rufescentibus. Sillig. ita legit: al. metica vel merica, quam postquam lertionem recepit Schneiderus ad Colum. 3. R. R. 2. 27.

MĒTĪCŪLOSUS, a, um, adject. (metus). ¶ 1. Passive est timidus, pauroso, timido, meticoloso. Plaut. Amph. 1. 1. 137. Nullus est hoc meticoloso. Neque. Apul. 2. Florid. extr. Lepus meticolosus. Cod. 4. 2. 7. Si quis meticolosus rem nullam frustra tinnuerit. Arnob. 5. 28. Discæ (mysteria) atque admiratus res tantas, parvis semper in sensibus meticolosa observatione custodi. ¶ 2. Active est metum inruens, spaventosa. Plaut. Most. 5. 1. 52. Nescis tu, quam meticolosa res sit, ire ad iudicem. Cæli. Aurel. 1. Frut. 15. n. 131. Cujus (curatio-nis) duplitem dicit differentiam, nam non meticolosam ac multum phreniticos aptandam, aliam vehementem atque peticolosam.

MĒTĪO, metis, mensum, mētre, a. 4. V. voc. seq. init.

MĒTĪOR, mēthis, mensus (raro mēthis) sum, metiri, dep. 4. Diomed. 1. p. 375. Putsch. Metior, metiris, ex quo perfectum fit mensus sum, non metilus sum, contra morem dicitur. V. tamen infra. — Metio passive occurrit apud Hygin. 1. Astron. 6. Quinque circuli sic in sphaera metiuntur. Lactant. Mart. perseus. 23. Agri glabatum metiebantur, vites et arboris numerabantur. Arnob. 2. 61. An sol pedis omnis latitudine metiatur. Part. Mensus apud Cic. 2. Nat. D. 27. 69. Qui (hæc cursus) quia mensa spatia conlirunt, menses monitantur, ubi Cicero hoc partim passivo usus esse videtur, ut vocis mensis etymon aper-tius declaratur. Curt. 5. 1. extr. Peregrinus eques quingenos (denarios) accepit: ducentis pedestrium stipendium mensum est. — Part. Metiens I. 1. et II. 1. 2.; Mensus dep. I. 1.; Metitus I. 1. et II. 2.; Metientius I. 1. et II. 2. Metiri (quod ratione habita etymii conjungitur cum Gr. μετρον, μετρώ) est explorare rei alicujus magnitudinem, definire modum, diartiri (It. misurare; Fr. mesurer; Hisp. medir; Germ. etwas unter das Maas neb-

men, ein Maass an etwas legen, es messen: Angl. to mete. measure, take measure of, survey).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Cic. 4. Acad.* (2. p.) 41. 128. Nec magis affirmabunt, signum illud, si eunt mensi, sex pedum esse, quam solem, quoniam metiri non possunt, plus quam duodeviginti partibus majorem esse, quam terram. *Id. 1. Off.* 43. 154. Etiam si dinumerare se stellas, aut metiri mundi magnitudinem posse arbitretur. *Id. 3. ad Q. fr. 1. 2. § 3.* Is se tenuis nummis in pedem tecum transexisse dicebat: sese autem mensam pedibus ajebat passuum modo. Mihi plus visum est. *Id. 9. Fam.* 17. Metiri agrum. *Varro 1. R. R.* 10. 1. Modos, quibus metirentur rura, alios alios constituit. Nam in Hispania ulteriore metiuntur jugis, in Campania versibus, apud nos in agro Romano ac Latino jugeris. *Cic. 5. Ferr.* 83. 192., 84. 193. et 85. 197. Metiri frumentum. *Liv. 23. 12.* Qui (anulorum) tantus acervus fuit, ut metientibus dimidium super tres modios explesse sint quidam auctores. *Horat. 1. Sat.* 1. 95. Unnidius tam dives, ut metiretur nummos, h. e. non numeraret pecuniam, sed modio metiretur, ut est apud *Petron. Satyr.* 37. (Cf. et *Juvenal.* 3. 220. Ille (Iabii) modium argenti). *Cic. 1. Nat. D.* 9. 21. Aeternitas, quam nulla temporum circumscriptione metiebatur. *Ovid. 4. Met.* 226. Ille ego sum (sol), qui longum metior annum. *Cic. Orat.* 57. 194. Syllabis metiendos pedes, non intervallis, existimat. — Similiter dicitur metiri aliquid oculis, auribus etc. *Apul. de habit. doct. Plat. Philos. circa fin.* Oculis namque (homo) metitus est caelum siderumque circuitus etc. *Horat. 1. Sat.* 2. 103. Metiri oculo latus alicujus. *squadrare.* et *Lucan. 6. 32.* terras oculis. *Ovid. Heroid.* 10. 28. Aequora prospectu metior alta meo. Cf. *eumd.* 2. *Met.* 188. Quid faciat (Phaeton)? multum caeli post terga relictum; Ante oculos plus est: animum metitur utrumque; Et modo, quos illi fato rutilingere non est. Prospicit occasus; interdum respicit ortus. *Cic. Orat.* 68. 227. Sonantia omnia, quae metiri auribus possumus. ¶ 2. Latiori sensu, cum Dativo personae est metiendus distribuere. *Cæs. 1. B. G.* 16. Diem instare, quo die frumentum militibus metiri oporteret. Adde *eumd.* *ibid.* 33. et 7. *ibid.* 71. Sic *Horat. Epod.* 9. 34. Aut Chia vina, aut Lesbia Vel, quod luentem nauscam coerceat, Metire nobis Cæcubum.

II.) Translate. ¶ 1. Eleganter metiri dicuntur, qui locum aliquem eundo percurrunt. *Lucilius* apud *Non. p.* 350. 18. *Merc.* Vir mare metitur manum et se fluctibus tradit. *Virg. 4. G.* 388. Caruleus Proteus, magnum qui piscibus æquor et juncto bipedum curru metitur æquorum. *trascorre.* *Ovid. 9. Met.* 447. ceterisque carina Ægeas metiris aquas. *Lucan. 5. 556.* Instabili gressu metitur litorea cornix. *Horat. Epod.* 4. 7. sacram metiente te viam Cum bis ter utuarum toga. *Catull. 34. 17.* Tu cursu, dea, menstruo Metiens iter annuum. h. e. conficiens, complens. *Ovid. 8. Met.* 564. Jamque duas lucis partes Hyperione mensa, avendo il sole trascorso due parti del giorno. — Huc pertinent et illud *Sil. 11. 4. 294.* Atque altum tota metitur cuspide pectus. et *Val. Flacc. 5. 476.* Illi tibi, tot casus, horrenda tot avia mensi Cerinur. — Absolute. *Plaut. Pseud. 4. 4. 11.* Quin hinc metiuntur gradibus militariis. h. e. viam ingrediuntur, imus, abimus. Hæc *Forcellinus.* At *Ritschellius* et *Fleckenstein* aliter legunt, scilicet rum Accusativo. ¶ 2. Per metaphoram est etiam æstimare, definire, ponderare, *stimare, pesare:* et occurrit — 1.) Cur Accusativo tantum rei, quam quis æstimat, definit, ponderat. *Quintil. 6. 1. 45.* Metiatur ac diligenter æstimat vires suas. *Martial. 12. 99.* Qui sua metitur pondera, ferre potest. *Stat. 11. Theb.* 683. quid anguste tantos metiris honores? h. e. Thebano regi longe plus licet, quam quod tu nunc agis. *Ulp. Dig. 32. 50. 1.* Quæ quis ingenio suo metitus est. — 2.) Sæpius addita re, quæcum aliam comparantes æstimamus ac definimus: et quidem — a) Per Ablativum et præpos. ex. *Plautus* apud *Cic. 10. Fam.* 4. Fidelitas, quam ego ex mea conscientia metior. *Cic. 6. Parad.* 1. 44. Ex eo, quantum cuique satis est, metiuntur homines divitiarum modum. Adde *Dig. 5. 1. 61. pr.* — b) Frequentissime per Ablat. sine præpos. *Cic. 2. Phil.* 43. 111. Nisi forte vis fieri, te omnia quæstu tuo, non illius dignitate metiri. *Id. opt. gen. Orat.* 4.

10. Vini eloquentiæ sua facultate, non rei natura metiuntur. *Id. 1. Tusc.* 37. 90. Tanta caritas patriæ est, ut eam non sensu nostro, sed salute ipsius metiamur. *Id. 1. Orat.* 2. 7. Clarorum hominum scientiam, rerum gestarum vel utilitate, vel magnitudine metiri. *Id. 3. Parad.* 1. 20. Peccata non rerum eventu, sed vitii hominum metienda sunt. *Id. 7. Fam.* 12. et *Pis.* 28. 68. Metiri omnia voluptate sua. *Sall. Cat.* 32. Suo quisque metu pericula metiri. *Liv. 3. 54.* Odium in se aliorum suo in eos metiens odio. *Nepos Att.* 14. Usam pecuniæ non magnitudine, sed ratione metiri. *Horat. 1. Ep.* 7. 98. Metiri se quemque suo modulo ac pede verum est. *Tac. 1. Hist.* 8. Pari dolore commoda aliena ac suas injurias metiebantur. — c) Per Accus. et præpos. ad *Juvenal.* 6. 357. nulla pudorem Pauperatis habet: nec se metitur ad illum, quem dedit hæc positique modum. Sic *Dig. 47. 10. 17. § 13.* Filii contumeliam ad suam utilitatem metiri. — d) Per Accus. et præpos. *infra. Vellej. 2. 127. extr.* Virum severitatis lætissimæ, hilaritatis præcæ, nihil sibi vindicantem, semperque infra aliorum æstimationem se metientem.

METITIO. F. MESSURA.

MÉTITOR, ōris, m. 3. (metior) mensor. *Frontin. Aquæd.* 79. A metitoribus reliquæ quinaris intra Urbem dividebantur.

MÉTITUS. F. METIOR.

MÉTO, as, ōrum, are, a. 1. Part. *Metatus* sub b. — Est idem quod metari, metiri; sed raro usurpatur. — a) Active. *Virg. Cul.* 172. de angui. Metabat sese circum loca. h. e. modo contracto, modo porrecto corpore, spatia illa quodammodo metiebatur. — b) Passive. *Cæs. 3. B. C.* 13. Quum prope Dyrrbachium Pompejus constitisset, castraque metari jussisset. (Sem metari etiam active hic accipi potest, si eos, ad quos pertinebat, subintellegas. *Seneca Thyest* 462. nullus mihi Ultra Getas metatur et Parthos ager. *Auct. B. G.* 8. 15. Castris eo loco metatis, niuniri jubet castra. *Sic Liv. 44. 37.* Paullus, postquam metata castra impedimenta que collocata animadverlit, etc. *Horat. 2. Od.* 15. 14. nulla decempedis Metata privatis porticus. *Id. 2. Sat.* 2. 114. videas metato in agello Cum percore et gnatis fortem mercede colonum. h. e. in agello, quem triumviri agris dividendis perlicæ sive decempedâ descriptum colono assignaverant.

MÉTO, mētis, messūi, messum, mētere, a. 3. Præteritum messui usurpant *Cato* apud *Priscian.* 10. p. 903. *Putsch;* *Paul. Diac.* p. 319. 2. *Müll;* et *Mamertin.* *Jun. qui Gratiar. act.* 22. bis exhibit: et *Fulgat. interpr.* qui sæpiissime usurpat, ut *Ruth* 2. 23., *Jerem.* 12. 13., *Levit.* 19. 9., 23. 10. et 22., *Deuter.* 24. 19. etc.: et confirmatur ex composito demessui: et agnoscitur a *Diomed.* 1. p. 374. et *Priscian.* 8. p. 817. et 1254. Videtur tamen esse rarioris usus, quia *Charis.* 3. p. 222. integram hujus verbi conjugationem exsequens, *messum feci* præteritum ponit. *Priscian.* 8. p. 817. tradit, quosdam messivi usurpasse: sed inprobatur. — Part. *Metens* 1. 2.; *Messus* 1. 1. et 11. 1.; *Metendus* 1. 2. et 11. 3. — Metere est messum facere, h. e. maturas segetes secare: hinc est idem ac secare apud *Servium* ad *Virg. 4. G.* 54. *ὄρω* (11. mietere; Fr. faire la moisson, la récolte, moissonner, récolter; Hisp. segar, hacer la cosecha, recoger las mieses; Germ. abmahen, abhauen, abschlagen, abschneiden; Angl. to mow, reap, crop, gather).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu de segete; et quidem — a) Absolute. *Varro 1. R. R.* 50. 3. Quum est matura seges, metendum. *Colum. 2. R. R.* 20. 2. *Schneid.* Sunt autem metendi genera conjuncta: multi falcebus medium culmum secant, multi mergis etc. *Cæs. 4. B. G.* 32. Tum dispersos, depositis armis, in metendo occupatos subito adorti etc. — Ut sementem feceris, ita et metes. proverb. apud *Cic. 2. Orat.* 65. 261., h. e. talem habebis fructum, qualis fuerit opera et labor. — Mihi istic nec seritur, nec metitur, aliud apud *Plaut. Epid.* 2. 2. 80., h. e. ad me ista res nihil pertinet, nullo meo neque periculo, neque emolumento fit. Quo pertinet illud *ejusd. Merc. prol.* 71. Tibi aras, tibi occas, tibi seris, tibi eidem metis, va per te. — b) Cum Accusativo rei, quæ metitur. *Plaut. Pæn.* 5. 2. 59. Ut hærum fodiat atque ut

frumentum metat. *Varro 1. R. R.* 50. 1. Messis proprio nomine dicitur in iis, quæ metuntur, maxime in frumento. *Id. ibid.* 50. 3. Messas spicas corribus in aream deferre. — Huc pertinet et figuratum illud *Plaut. Trin.* 1. 1. 10. Neque quidquam hic vile nunc est, nisi mores mali. Eorum licet jam messi metere maxumam. Cf. *eumd. Epid.* 5. 2. 52. Similiter *Mamertin. Jun. Gratiar. act.* 22. Num quisquam in eadem novali (h. e. terra) æstate uoa amplius, quam semel messuit? et *moz.* Ut de aliis optimis viris taceam, qui a priore in proximum auctumnum fructus honoris multipliciter messuerunt, mihi certe tertia ubius anni ubertas est consulatus. ¶ 2. Latiori sensu de fructibus aliis, quæ ex agris vel hortis colliguntur. *Oviâ. Heroid.* 6. 84. Metere pabula lætæ. *Id. 2. Fast.* 519. farra. *Plin. 12. Hist. nat.* 13. 29. (50). cardamomum. et *ibid.* 14. 32. (58). tus. *Cæl. Aurel. 1. Tard.* 1. n. 25. Oliva: ex viridi novitate messæ. — Sic pro vindemiare. *Virg. 2. G.* 408. Primus humum fodito, primus delecta cremato Sarmenta et vallos primus sub tecta referito. Postremum metito. *Plin. 14. Hist. nat.* 3. 4. (37). Uva consuina post quindecim dies, quam ulla alia, metitur. *M. Aurel.* apud *Fronton.* 4. ad *M. Cæs.* (edente iterum *A. Moio*) *Ep.* 6. Deinde uvis metendis operam dedimus et consudavimus et jubilavimus. Similiter *Plin. 17. Hist. nat.* 22. 35. (185). Metere vindemiam. et *Colum. 10. R. R.* 426. Ac metimus læti tua munera, dulcis larche. — Hinc poetice *Virg. 4. G.* 54. de apib. Purpureosque metunt flores, et flumina libant Summa leves. ¶ 3. Item latiori sensu de locis. *Propert.* 4. 10. 30. Metere arra. *Grat. Cyneq.* 313. Dum servata cavis potant Mareotica gemmis Nordiferumque metunt Gægeon. h. e. nardum Indicum. — Hinc poetice per metonymiam metere dicitur regionem, qui eam incolunt. Colunt enim ac serunt et fruges colligunt. *Sil. 11. 8. 566.* Qui Batulum Nucrasque metunt. *Sic Virg. 3. Æn.* 14. Thræces arant. et *Stat. 4. Theb.* 50. oliviferæ Sicyoni: culta serunt. et *Virg. 7. Æn.* 745. Qui Tiberim Fabarimque bibunt. h. e. ea flumina incolunt.

II.) Translate. ¶ 1. Universim ponitur pro secare, cædere, tagliare, troncare, far cadere. *Virg. 4. Æn.* 513. Falcebus et messæ ad lunam quaruntur aenis Pubentes herbae nigri cum lacte veneni. *Ovid. 2. Fast.* 706. Tarquinus — virga lilia summa metit. *Martial.* 7. 95.; et *Juvenal.* 3. 186. Metere barbam forficæ. *Martial.* 10. 83. capillos. *Id. ibid.* 93. rosam pollice. *Calpurn. 2. Ecl.* 74. olus. *Ovid. 3. Amor.* 10. 40. Et ferus in silva farra metebat aper. *Pallad. 7. H. R.* 7. Quam murmuris sonus magnus et rancus est, agnosceimus, non esse idoneas ad metendum crates favorum. *Demeter, succidere, castrare, descicare, ferramentis adhibitis, dixit Colum. 9. R. R.* 15. 4. et seq. hac ipsa de re verba faciens. ¶ 2. Speciatim locum habet apud Poetas in cæde militari, pro obruncare. *Virg. 10. Æn.* 513. Proxima quæque metit gladio. *Horat. 4. Od.* 14. 31. Primosque et extremos metendo Stravit humum. *Stat. 9. Theb.* 223. necopinaque ferro Colla metens. *Sil. 11. 10. 145.* Tum Vesulum, calido lapsantem in sanguine Iatrum, Ense metit rapido. *Id. 4. 464.* metit agmina tectus Cælesti clipeo. ¶ 3. Interdum ponitur et pro auferre, portar via. *Cic. Euripidem* vertens 3. *Tusc.* 25. 59. Reddenda terræ est terra; cum vita omnibus Metenda, ut fruges. *Horat. 2. Ep.* 2. 178. metit Orcus Grandia cum parvis, non exorabilis auro. *Seneca Phænis.* 340. facibus petite penetrales deos, Frugenique flamma metite natalis soli.

MÉTŌCHE, es, f. 1. μετοχή, a μετέχω, participium sum, apud Grammaticos participium significat. *Auson. epist.* 6. Vale, beatis nomen a divis, Theon: Metoche sed ista sæpe currentem indicat. Ludit in voce: nam Θεός Deus est, et Δείον particip. currentis. Scãgi. vult legi methodu... — Alio sensu, sed satis obscuro, legitur apud *Fitruv.* 3. 3. a med. et Græce: de qua *V. Bald.* in *Lex.* Sed alii *ibid.* rectius legunt μετόχη. F. METOPA.

MÉTŌDIUM. F. METHŌDIUM.

MÉTŌECUS, i, m. 2. colonus, advens, qui de una in aliam civitatem migravit habitandi gratia; *forestiere, colono, μέτοικος.* Vox Græca, qua uti-

tur *Eumen. Paneg. Flavensium nomine dicto 4. in fin.* Divus pater tuus civitatem Eduorum vult jacentem erigere, metacis undique transferendis. *Frontin. de colon. p. 134. Goes.* Ager ejus militi modico (lege metaco) est assignatus. et p. 141. Ager ejus militibus metacis nominibus in limitibus Augusteis est assignatus. *Lachmannus* eodem sensu utroque in loco habet *metycis*.

METONYMIA, æ, f. 1. μετανομία, h. e. positio nominis pro nomine, ut ait *Quintil. 8. 6. 23.* (a μετα trans et νόμα nomen) tropus est, de quo in DENOMINATIO satis diximus; sic enim Latine appellatur. Græce usurpat *Quintil. loc. cit.* et alibi; *Charis. 1. p. 244. Putsch.; Diomed. 2. p. 452.; et Donat. de Tropis p. 1776.* Latine *Festus p. 153. 21. Müll.; et Capell. 5. p. 167.*

METOPA, æ, f. 1. μετόπη, metopa: vox Græca a μετά inter et ὄπη foramen: spatium est inter duo foramina, vel cavaturas. *Vitruv. 4. 2. a med.* Inter denticulos, et inter triglyphos quæ sunt intervalla, metopæ nominantur. ὄπη enim Græci signorum cubilia, uti nostri ea cava, columbaria: ita quod inter duas opas est intertignum, id metopa est apud eos nominatum. In *cap. cit.* et in proxime seq. hæc vox pluries occurrit. *Id. 3. 5. 11. Schneid.* Intersectio, quæ Græce μετόπη dicitur, sic est dividenda, uti etc. *Fulgati libri μετοχή: sed Baldus recte μετόπη scribi jussit.* — Similiter *Theod. Priscian. lib. 4. pag. 316. bis in fin.* edente *Ad. Somnos* inquit fieri animæ atque corporis indulgentia, id est sedato fervore, qui insomnietatem facit, qui (lege quia) calefacit et desiccatur metucas (lege metopas) cerebri. Temperatis et humectis itaque metucis (lege metopis), dulcis somnus corpora reformatur.

METOPION, ii, n. 2. μετώπιον. ¶ 1. Est arbor in Africa Æthiopiæ subjecta, ex qua lacrima in arenas decidit, quam nonnulli metopium, alii ammoniacum vocant. *Plin. 12. Hist. nat. 23. 49. (107). A Solino 40. metops* dicitur, si sana est lectio. ¶ 2. Est et olei genus ex amaribus amygdalis confectum. *Plin. 15. Hist. nat. 7. 7. (26).* ¶ 3. Item genus unguenti, cui galbanum est admixtum. *Plin. 13. Hist. nat. 1. 2. (5). Cf. Dioscor. 2. 87.*

METOPS. *V.* vocem præced. 1. **METOPOSCOPUS**, i, m. 2. στρολόγο, μετοποσκοπος, frontis inspector, qui scilicet ex frontis et faciei lineamentis, quid cuique eventurum sit, divinat: a μετώπων frons et σκοπέω contemplor. *Sueton. Tit. 2.* Quo quidem tempore ajunt metoposcopon a Narcisso Claudii liberti adhibitum, ut Britannicum inspiceret, etc. Adde *Plin. 35. Hist. nat. 10. 36. (88).*

METOR, aris, atus sum, ari, dep. 1. Part. *Metans I. 1.* — Activum *METO V.* loco suo. — Metari

1.) Proprie ¶ 1. Stricto sensu est certos aliquis loci fines posita meta (a qua factum est) statuere, h. e. metiri locum aliquem eo fine, ut quippiam ordine in eo ponatur, statuendo fines certos et in partes distribuendo, ut omnia suis locis apte disposita appareant: ut metari agros, urbem, castra, designare, ὀρίζω. — a) Universim. *Virg. 2. G. 274.* si pinguis agros metabere campi, Densa serere. *Liv. 21. 25.* An in triumviros coloniam deducendæ agrum metantes impetus sit factus. *Plin. 5. Hist. nat. 10. 11. (62). de Alexandria.* Metatus est eam Dinochares architectus pluribus modis, memorabili ingenio. Adde *eumd. 7. ibid. 37. 38. (125). Liv. 1. 10.* Juppiter Feretri, hæc tibi victor Romulus rex regia arma fero, templumque iis regionibus, quas modo animo metatus sum, dedico. *Plin. 6. Hist. nat. 28. 32. (143).* Scænitarum (populi Arabiæ) vagi, a tabernaculis cognominati, quæ cilicis metantur, ubi libuit. h. e. cilicis extensis tabernacula statuunt ac disponunt. Similiter *Grat. Cynege. 101.* primum vidistis Amyclæ Per non assuetas metantem retia vales Dercylon. — b) Speciatim metari castra, frequens dictio in re militari, est locum ponendis castris designare, antequam exercitus eo perveniat: unde metator, quam vocem *V. Cælius* apud *Non. p. 137. 16. Merc.* Omnes simul terram cum classi accedunt; navibus atque scaphis egradiuntur, castra metati signa statunt. Sic figurate *Eumen. Paneg. Constant. 17.* Non frustra enim doctissimi viri dicunt

naturam ipsam magnis mentibus domiciliis corporum digna metari. Quem imitatus est *Pacat. Paneg. Theodos. 6.* Sive enim divinus ille animus venturus in corpus dignum prius metatur hospitium, sive quum venerit, fingit habitaculum pro habitu suo etc. — Hinc generatim castra ponere. *Sall. Jug. 114.* Sulla pariter cum ortu solis castra metabatur. *Curt. 3. 8. a med.* Itaque eo ipso loco metari suos castra jusserat. *Tac. 2. Ann. 8.* Metanti castra Cæsari Angrivariorum defectio nunciatur. *V. CASTRAMETOR.* — Metari, eodem sensu, absolute dixit *Liv. 44. 7. Consul.* — præmisso Popillio ad explorandos transitus circa Diom, postquam patere omnia in omnes partes animadvertit, secundis castris pervenit ad Diom; metarique sub ipso templo, ne quid sacro in loco violaretur, jussit. ¶ 2. Latiori sensu est idem quod metiri, misurare, μετρέω. *Ovid. 1. Fast. 309.* Nos quoque sub ducibus cælum metabimur illis. *Plin. 6. Hist. nat. 17. 21. (57).* Indiam Posidonius ab æstivo solis ortu ad hibernum exortum metatus est. *Gell. 1. 1.* Stadium Hercules pedibus suis metatus est, idque fecit longum pedes sexcentos.

II.) Translate de eo, qui locum aliquem percurrit, ut metior: poetice. *Seneca Hippol. 505.* Nunc ille ripam celeris Alpei legit: Nunc nemoris alti densa metatur loca. *Sil. It. 6. 58.* solos Per noctem metantur agros.

METRÊTA, æ, f. 1. μετρητής, genus vasis olearii et vini, ut cadus, amphora: a μετρέω metior. *Caro R. R. 100.* Oleum sic in metretam novam inditurus eris: amurea colluito, agitatoque diu, ut bene combibat. Id si feceris, metreta oleum non bibet, et firmior erit. *Colum. 12. R. R. 49. 11.* Huic conditura vasa nova fictilia præparantur: quæ ne possint oleum sorbere, tanquam olivariæ metretæ imbuuntur liquida gummi. et *ibid. 53. 2.* illud vas olearium quam maximum, quod *ibid. sub init.* posuit, mox metretam vocat. *Martial. 5. 16.* Plurimus Hispanas mittit mihi nauta metretas. *Cajus Dig. 18. 1. 35. sub fin.* Si ex doliarario pars vini venierit, veluti metretæ centum. *Juvenal. 3. 245.* ferit hic cubito, ferit assero duro Alter: at hic tignum capiti incutit, ille metretam. — Est etiam genus mensuræ, quam decem congiurum esse quidam tradunt ex *Dioscor. 1. 5. c. 82.*, atque adeo pendere libras centum. Verum et *Dioscoridis* locus incertæ lectionis est: quum alii octo legant, alii duodecim: et varia mensurarum ratio varias apud nationes. Ceterum metreta, amphora, cadus pro eodem mensuræ genere sæpe ponitur. *Plaut. Merc. prol. 74.* Ea pecunia Navim, metretas quæ trecentas tolleret, Parasse. *Colum. 12. R. R. 22. 1.* Picis liquidæ metretam adde in labrum, aut in alveum, et in eodem infundito cineris liviæ congiis duos.

METRICE, es, f. 1. μετρηχή, species geometriæ, per quam syllabarum longarum, et brevium, et mediocrium junctura, et modus congruens rum principii geometriæ aurium mensura examinatur. *Gell. 16. 18.*, sed Græce.

METRICI, drum, m. plur. 2. *V.* voc. seq. in fin.

METRICUS, a, um, adject. (metrum) ad metrum pertinens, metro, h. e. mensura, constans. — a) Generatim. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 88. (219).* Arteriarum pulsus in modulos certos legesque metricas descriptus. — b) Speciatim est ad versuum mensuram pertinens. *Quintil. 9. 4. 48. et 52.* Metrici pedes. *Diomed. 3. p. 500. Putsch.* Modi metrici sunt sex. *Capell. 9. p. 347.* Quæ ex his ad melos pertinent, harmonica dicuntur; quæ ad numeros, rhythmica; quæ ad verba, metrica. — Hinc

Metrici, drum, m. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt qui de metris et versibus tractant. *Gell. 18. 15.* In longis versibus, qui heta metri vocantur, item in senariis, animadvertuntur metrici, duos primos pedes, item extremos duos, habere posse singulos integras partes orationis, medios haud unquam posse. **METRŌCOMIA**, æ, f. 1. μετροκομία, matrix villa, vicus, vel pagus, unde in alios vicos ductæ sunt colonie: a μήτηρ mater et κομήη pagus. *Justinian. Cod. 11. 55.; et Imp. Honor. et Theodos. Cod. Theod. 11. 24. 6.* Itali vulgo dicunt *capoluogo*.

METRŌIACUS, a, um, adject. μετρωικός, ad matrem deum pertinens. *Mar. Victorin. 4. Art. gramm. p. 2602. Putsch.* Quod (metrum) quidam metroiacus, eo quod deum matris cantibus aptum sit, meritoque etiam galliambum a Gallis, minoribus deæ, appellantur.

METRŌPŌLIS, is, vel Græca posit. eos f. 3. μετροπόλις, civitas matrix, urbs ex qua colonia deductæ sunt, metropoli, città matrice: a μήτηρ mater et πόλις urbs, quasi mater urbium aliarum, quia sic se habet metropolis ad coloniam, ut mater ad filiam.

I.) Proprie. In nummis Septimii Severi Aug. apud *Mionnet. Descr. des méd. ant. T. 5. p. 428.* COLONIA SEPTIMIA TYRVS METROPOLIS. In aliis Elagabali Aug. *ibid. p. 388.* COLONIA AVRELIA PIA METROPOLIS SIDON. In aliis Alexandri Sev. Aug. *ibid. p. 492.* COLONIA PRIMA FLAVIA AVGVSTA CAESARENSIS METROPOLIS. Adde *Imp. Zen. Cod. 1. 49. et Imp. Valens, Gratian. et Valentinian. Cod. Theod. 13. 3. 11.* Habet etiam *Ulp.*, sed Græce *Dig. 1. 16. 4. Inscript. apud Orell. 3433. D. M. G. IVL. PAP. VALENTI. DEC. COL. SARMITA. METROPOLIS ARDILI. II. VIRAL. ET Q. PRAEF. COLL. FABR. ET PATRONO LORVNDUM AVREL. THEOPHILVS ET CASTOR DECC. MVN. PARAL. ANICO FIDISSIMO.* — Est qui tribuit etiam *Floro 2. 7. V. OPINATUS*, a, um.

II.) Translate. *Hieronym. 2. advers. Jovinian. 8.* Non potest ante metropolis et arx mentis capi, nisi etc. — *NB.* De nomine oppidi *V. ONOM.*

METRŌPŌLITA, æ, m. 1. μετροπολίτης, qui metropoli præest, et speciatim apud Scriptores Eccles. est episcopus in metropoli constitutus, qui ceteris ejusdem provinciæ episcopis præest. *Venant. 3. carm. 6. 20.* Euphronius fulget metropolitæ sacer. h. e. episcopus Turonensis. Adde *Epit. Novell. 6. § 25. et 31.*

METRŌPŌLITANUS, a, um, adject. metropolitano, ad metropolim pertinens. *Imp. Theodos. et Valentinian. Cod. 11. 21.* Propter multas justasque causas, metropolitano nomine ac dignitate civitatum Berytum decernimus exornandam. — Sic de episcopo, qui in metropoli sedem habet. *Sidon. 7. Ep. 9. in conc.* Sidonius ad clericatum quia de seculari professione translatus est, ideo sibi assumere metropolitano de religiose congregatione dissimulat. h. e. dignitatem episcopi metropolitani. — Ceterum *V. in ONOM.*

METRCM, i, n. 2. μετρον, metro, mensura. ¶ 1. Speciatim est mensura versuum. *Quintil. 9. 4. 46.* Omnis structura ac dimensio et copulatio vocum constat aut numeris (numeros ὀρίσμοις; accipi volo), aut μετρον, id est, dimensione quadam. Quod etiam si constat utrumque pedibus, habet tamen non simplicem differentiam: nam rhythmi, id est numeri, spatio temporum constat; metra etiam ordine: idque alterum esse quantitatis videtur, alterum qualitatis. *V. ibi reliqua. (V. etiam Diomed. 3. sub init.) Id. 1. 6. 2.* Poetas metri necessitas excusat. *Gell. 4. 17. a med.* In præpositionem metri causa protendere. *Martial. 4. 6.* Quum sis improbius, Malisiane, Quam qui compositos metro Tibulli In Stellæ revertat domo libellos. h. e. elegiaco carmine. — Usurpat et de ipso versu. *Colum. 5. R. R. 10. 20.* Quavis nullo alio sit scripto pruditum, excerptis, quæ retulimus, metris Virgili. At Schneiderus ex *Cod. Sangerruano legit*, excerptis quos retulimus numeros Virgili. — *Diomed. 2. p. 464. Putsch.* ait, non deesse qui Cicronem reprehendant et Sallustium, quod metris sui sunt. ¶ 2. Generatim de rerum mensura, quæ locum habet in venditionibus. *Inscript. Minturæ reperta et in utroque lateri mense ponderariæ insculpta, apud Henzen. 7316. D. GELLYS. E. F. PŌBICOLA. C. CAEDILYS. C. F. DVO. VIR. EX. S. C. PONDERA. ET. METRA. EXAEQVAVNT. RIDEM. DE. SYA. PECUNIA. PONENDA. G.*

METŪENS, entis, particip. *V. METUO* in fin. **METŪLA**, æ, f. 1. deminut. a metra, parva metra. *Plin. 5. Ep. 6. a med.* Alternis metulæ surgunt.

METŪO, tiis, tui, tatum, tere, 3. Part. *Metuens* in fin.; *Metulus* apud *Lucret. 5. 1139.* Nam rapide conculeatur nimis ante metulum; *Metuendus* sub *A. a. et e.* — *Metuiri* pro *metutum* tri quidam leg. apud *Modestin. Dig. 20. 1. 26.* —

Metuere, ratione potius habita soni, quam etymi, cum v. *moveri* jungitur a *Varron.*, qui ait 6. *L. L. 48. Müll.* *Metuere* a quodam motu animi, quom id, quod malum casurum putat, refugit mens. — Ceterum metuere est metum habere, in metu esse (*V. METUS* init.), timere, formidare, horre- re, φοβίσθαι (It. *temere, aver paura*; Fr. *craindre, être inquiet, redouter*; Hisp. *temer, tener miedo*; Germ. in *Furcht gerathen oder versetzt werden*; Angl. *to fear, be afraid*). Fere de personis usurpatur, raro admodum de inanimis; et occurrit *A)* Cum Accusativo personæ aut rei, quam quis metuit; vel *B)* Sine Accusativo.

A) Cum Accusativo personæ aut rei, quam quis metuit, usurpatur. — *a)* Cum Accus. *aliquem* aut *aliquid* tantum. *Ennius* apud *Cic. 2. Off. 7. 23.* Quem metuunt, odere. *Cato R. R. 143.* Ea (*willica*) te metuat. *Plaut. Amph. prol. 31.* Atque ego contagione mei patris metuo malum. *Ter. Hecyr. 5. 2. 6.* Nec poi istæ metuunt deos. *Id. Heaut. 5. 4. 9.* at ego, si me metuis, mores cave in te esse istos sentiam. *Id. Adelp. 1. 2. 4.* Quam neque pudet quidquam, neque inuiti quemquam. *Cic. 2. Off. 7. 24.* Qui se metui volent, a quibus metuuntur, eosdem metuunt ipsi necesse est. *Id. Harusp. resp. 28. 62.* Factus in agro Piceno nunciatur terræ motus horribilis cum quibusdam multis metuendis rebus. *Nepos Dion. 9.* Miseranda vita, qui se metuit, quam amari maluit. *Cf. eumd. Timol. 3.* Maluit se diligere, quam metui. *Horat. 2. Sat. 8. 36.* nil sic metuens, ut acres potiores. *Ovid. 13. Met. 114.* Cur spoliaris erit, non cur metuaris ab hoste. *Quintil. 12. 7. 41.* Bonos homines tuenti non sit metuendus ingratus. — Translate de inanimis. *Farro 1. R. R. 22. 6.* Quæ res quotidie videntur, minus metuunt furem. *Seneca Ædip. 790.* Puræ, nec ulla scelera metuentes manus. — *b)* Cum Accus. personæ et Ablativo rei præp. de. *Plaut. Merc. 3. 1. 22.* De lanificio neminem metuo. una ætate quæ sit. — *c)* *Metuere aliquid ab aliquo*, sibi *aliquid ab aliquo* occurrit apud *Plaut. Capt. 2. 1. 12.* Quid a nobis metuit? *Cic. Rosc. Am. 3. 8.* Supplicia, quæ a vobis pro maleficiis suis metuere atque horre debent. *Id. 5. Fam. 6.* Partin non credant, et a me insidias metuunt. *Id. 1. Att. 13. 2.* A quo nihil speres boni rei publicæ, quia non vult; nihil metuas mali, quia non audet. *Sic Id. 2. Hevenn. 19. 28.* A quo (*Ajace*) sibi non injuria summum periculum metuebat. — *d)* *Metuere aliquid ex aliquo* dixit *Sall. Cat. 55. extr.* Periculam ex illis metuit. — *e)* *Metuere aliquem* et sæpius *aliquid sibi* vel *aliis* occurrit apud *Plaut. Asin. 1. 1. 98.* Nemo est, quem jam dehinc metuam tibi, ne quid nocere possit. *Id. Pæn. 3. 1. 6.* Sciebam senes ætate tardiores: metui amori meo moram. *Ennius apud Diomed. 1. p. 378. Putsch.* Certare abnoeo: metuo legionibus labem. *Liv. 1. 9.* Tantam in medio crescentem molem sibi ac posteris suis metuebant. *Sic Virg. 2. G. 419.* Et jam matris metuendus Juppiter ovis. et *Plin. 18. Hist. nat. 29. 69.* (284). Tria tempora fructibus (*prisci*) metuebant. *V. infra sub B. e.* — *f)* Cum Accusativo personæ et Coniunctivo præposita part. *ne. Plaut. Pseud. 4. 3. 3.* Nimisque ego illum hominem metuo et formido male, ne malus item erga me sit, ut erga illum fuit. *Ter. Eun. 3. 5. 62.* Metuo fratrem, ne intus sit.

B) Sine Accusativo, h. e. neutrorum more, usurpatur — *a)* Absolute. *Ter. Eun. 4. 7. 15.* Hic nebulo magnus est: ne metuas. *Cic. 6. Fam. 41.* Sed quom plus in metuendo mali sit, quam in illo ipso quod timetur, desino. *Horat. 1. Ep. 2. 51.* Qui cupit aut metuit, jurat illum sic domus et res etr. *Quintil. 7. 2. 37.* Nam quem posse reperiri, qui non metuat, oderit, speret? — *b)* Cum præpos. de et Ablativo rei, cuius causa quis in metu est. *Cic. 10. Att. 4. ante med.* Jacet in marore meus frater, neque tam de sua vita, quam de mea metuit. — *c)* Cum præpos. ab et Ablativo personæ, a qua quid metuitur. *Ter. Andr. 1. 1. 79.* Hei metui a Chryside. *Liv. 23. 36.* Græchus, minus centum militum jactura castris hostium positus, Cumas se propere recepit, ab Hannibale metuens, qui super Capuam in Tifatis habebat castra. *Sic Quintil. 5. 13. 21.* A quo metuisse se dicat. — *d)* Cum præpos. pro et Ablativo personæ, cuius causa metuimus. *Petron. Satyr. 123.* Grandævosque patres oneris ignara ju-

ventus Et, pro quo metuit, tantum trahit. — *e)* Sæpius cum Dativo personæ vel rei, et *metuere aliquid* est sollicitum esse, ne quid incommodi cuiquam accidat. *Plaut. Amph. 5. 1. 60.* Ego cunas recessim sursum vorum trahere, metuens pueris, mihi formidans. *Virg. 1. G. 185.* populatque ingentem farris acervum Curculio atque inopi metuens formica senectæ. *Horat. 1. Sat. 2. 131.* Cruribus hæc metuat, doti deprensa, egomet mi. *Apul. 5. Met. Virginitati suæ pro tanta solitudine metuens. V. supra sub A. e.* — *f)* Cum Coniunctivo et part. ut, in iis, quæ fieri vellemus. *Plaut. Curc. 4. 1. 3.* Ornamenta, quæ locavi, metuo ut possim recipere. *Ter. Hecyr. 2. 2. 15.* Si metuis satis, ut meæ domi curetur diligenter. *Horat. 2. Sat. 1. 60.* o puer, ut sis Vitalis metuo. — *g)* Cum Coniunctivo et part. ne, in iis, quæ fieri nollemus. *Plaut. Pseud. 4. 1. 8.* Nimis metuebant male, ne abiisses. *Id. Asin. 3. 3. 153.* Ne uxor resciscat, metuit. *Ter. Eun. 3. 1. 59.* Metuit semper, ne quando iratus tu alio conferat. *Cic. Mil. 21. 57.* Metuebat scilicet, ne indicarent, ne dolorem perferre non possent, ne tormentis cogentur confiteri. — *h)* *Metuo ne non pro metuo ut. Plaut. Pers. 4. 6. 4.* Ne non sat esses leno, id metuebat miser. *Ter. Heaut. 5. 3. 15.* Quid? metuis ne non, quom velis, convincas esse illum tuum? — *i)* Cum Infinito. *Plaut. Pseud. 1. 3. 60.* Metuunt credere omnes. *Catull. 64. 146.* Nil metuunt jurare, nihil promittere parcunt. *Horat. 2. Sat. 5. 65.* Filia Nasicæ metuens reddere soldum. *Ovid. Heroid. 19. 185.* Quod copis, hoc nautæ metuunt, Leandre, natate. et *ibid. 16. 283.* metuis Venerem temerare maritam. *Lucan. 5. 128.* Limine terrifico metuens consistere Phæbas. *Liv. 32. 31.* Ita ut tentare spem certaminis metuerent. *Ita legit Gronovius, alii non aunderent. Curt. 8. 7. 9.* Liberam vorem innocenti audire metuis, ac ne vultum quidem patris. *Id. 9. 5. 25.* In tanto periculo terrilis manus admovent metuebat. Et cum passivo *Horat. 3. Od. 11. 10.* quæ ludit — evultum metuitque tangi. *Id. 1. Ep. 16. 60.* Labra movet metuens audiri. — Translate de inanimis et abstractis. *Virg. 1. G. 245.* Aretos (*h. e. Ursas*) Oceani metuentes æquore tingi. *Horat. 2. Od. 2. 7.* Illum aget penna metuente solvi fama superstes. *h. e. quasi cavente et solvi unquam nolente.* Nam qui metuit aliquid, id certe non vult. *Id. 4. ibid. 5. 20.* Culpari metuit fides. — *l)* Sequenti Relativo est aliquid metuendo expectare, metuendo dubitare. *Plaut. Truc. 4. 3. 35.* Matres duas habet et avias duas: jam metuo, patres quot fuerint. *temo, che abbia più d'un padre. et Ter. Heaut. 3. 3. 8.* Metuo, quid futurum denique esset. Pro dubito est etiam in illo *ejusd. ibid. 4. 3. 42.* Metuo, quid agam. *Id. Eun. 4. 6. 20.* Ab metuo, qualem te me esse hominem existimes. *Horat. 2. Ep. 2. 190.* Utar, et ex modico quantum res possit, acervo Tollam, nec metuoam quid de me iudicet heres; Quod non plura datis invenit. — Hinc non metuo, quin est non dubito, quin. *Plaut. Amph. 4. 1. 51.* Si istæ vera sunt, divinitus non metuo meæ quin uxori lætæ suppetiæ sient. — Hinc Part. præs.

Metuens, entis, adjective quoque occurrit. unde Comp. *Metuentior* sub *a* et *b*; et est qui metuit, timidus, timido. — *a)* Absolute. *Horat. 1. Ep. 16. 66.* Qui metuens vivet, liber mihi non erit unquam. *Id. 2. Sat. 5. 92.* Stes caput obstipio, multum similis metuenti. *Tac. 13. Ann. 25.* Nero meturatur in posterum, milites sibi circumdedit. *Sil. It. 8. 504.* Sed popularis nomen posuit metuentior hospes. — *b)* Cum Genitivo rei, quam quis metuit. *Cic. post redit. in senat. 2. 4. et Dom. 26. 70.* Nam consule, modesti linguæque metuentes, impediabantur lege. *Liv. 22. 3.* Consul, non modo legum aut patrum majestatis, sed ne deorum quidem satis metuens. *Virg. 5. Æn. 714.* Longævusque senes, ac fessæ æquore matres. Et quidquid terram invalidum metuensque pericli est. *Delige. Horat. 2. Sat. 2. 110.* contentus parvo metuentisq; futuri. *Jurenal. 7. 210.* metuens viræ jam grandis Achilles. *Ovid. 1. Met. 322.* Nam illo melior quisquam, nec amantior æqui Vir fuit, aut illa metuentior ulla deorum. — De abstractis. *Horat. 3. Od. 24. 22.* castitas metuens alterius viri. *Ovid. 6. Fast. 259.* Regis opus placidi, quo

non metuentius ullum Numinis ingenium terra Sabina dedit.

Homonym. Inter *metuere* et *vereri* interest, quod illud servorum est, hoc liberorum: illud percellit ac premit animum, hoc movet solummodo. *Cic. Senect. 11. 37.* Metuebant cum serri, verebantur liberi, carum omnes babeant. Similiter *Donatus ad Ter. Andr. 3. 2. 16.* Veretur liber, metuit servus. Rursus *Cic. Quinct. 1. 1.* Quæ res in civitate duæ plurimum possunt, hæc contra nos ambæ faciunt in hoc tempore, summa gratia et eloquentia, quarum alteram (*eloquentiam*) vereor, alteram metuo. Eloquentia *Q. Hortensii* ne me in dicendo impediatur, nonnihil commoveor; gratia *Sex. Nævii* ne *P. Quinctio* nuceat, id vero non mediocriter pertimesco. *Quintil. 9. 3. 94.* Neque accusatorem metuo, neque competitorem vereor. Huc pertinent et illa *Afrani* apud *Gell. 15. 13.* Ubi malunt metui, quam vereri se ab suis, et *Cic. 4. Hevenn. 36. 48.* Apud eos, quos aut vereri, aut metuere debemus, et *Plaut. Amph. prol. 22.* Quippe qui intellexerat, vereri vos se et metuere ita, ut æquum est, Jovem. — *Metuere pro vereri* apud *Ter. Phorm. 1. 2. 60.* Metuebat absentem patrem. Ubi *Donatus* discrimen assignat inter *metuo* et *timeo*. *Metuimus*, inquit, eos qui nos amant: timemus etiam inimicos. Hæc *Donat.* Rectius vero, *metus* est mali expectatio, quæ cum prudentia et cautione jungitur; *timor* est gravis animi ægritudo propter futurum et appropinquans malum, quæ ab ipsius animi imbecillitate atque alijectione originem ducit: *metus* intellectuali ratione ad cogitationem; contra *timor* morali ratione ad animi sensum pertinet. *Cic. 1. Fan. 5. 2.* In ejusmodi perturbatione rerum, quamquam omnia sunt metuenda, nihil magis quam perfidiam timemus. *Cf. eumd. 6. ibid. 4.* loco supr. allato sub *A. a.* Sed hæc promissæ sæpissime. *Plaut. Mil. glor. 4. 3. 38.* Metuo, et timeo, ne hor tandem propalam fiat nimis. *Cic. Mur. 37. 79.* Curavi, ne quis metueret; sed copias illius, quas hic video, dico esse metuendas: nec tam timendus est nunc exercitus *L. Catilinæ*, quam etc. *Id. 2. Fin. 16. 53.* Tum etiam pænæ timore, qua aut afficiantur, aut semper sint in metu ne afficiantur. *Virg. 8. Æn. 556.* Nota metu duplicant matres propiusque periculo It timor. *Horat. 2. Sat. 3. 54.* Est genus unum Stultitiæ, nihilum metuenda timentis. *Seneca 1. Controv. 2.* Cujus audaciæ es, puella? etiamsi nobis non timeremus, tu tibi metuere deberes. *Plin. Paneg. 7.* Non te propria cupiditas, proprius metus, sed aliena utilitas, alienus timor principem ferit. *Seneca. Igam. 73. de tyrannis.* Metui cupiunt, metuique timent. et *Ædip. 705.* Qui scæptra iluro saxus imperio regit, Timet timentes.

METUS, us, m. 4. Olim femin. gen. usurpatur. *Ennius apud Paul. Diac. p. 123. 12. Müll.* Vivam au moriar, nulla in me est metus. *h. e. cura. Id. apud Non. p. 214. 10. Merc.* Nec metus ulla tenet, freti virtute quiescunt. *Adde Festum p. 150. 28. Müll. et 286. 17; et Paul. Diac. p. 60. 8. Müll.* — In plur. num. usurpari negat *Charis. 1. p. 21. Putsch.* — Quod ad etymon attinet volunt esse a *μᾶτος*, quod apud *Hesyrh.* est et iam *μαῖτος*. Ceterum metus est timor, formido, pavor. *Cic. 4. Tusc. 37. 80.* obstitit, diffidentiam expectati et impendentis mali: item mali expectationem: et *5. ibid. 18. 52.* futuræ ægritudinis sollicitam expectationem: *V. Homonym in An. Gr. φοβος* (It. *timore, paura, tema*; Fr. *crainde, inquiétude, anxiété*; Hisp. *temor, miedo, apprehension, inquietud*; Germ. *die Furcht, Besorgniß, Angst*; Angl. *fear, dread, care, concern, apprehension*).

1.) Proprie, accipitur tum active, tum passive, h. e. quo timeus alios, et quo timeor. *Gell. 9. 12. a med.* Metus hostium recte dicitur et quam timent hostes, et quam timentur. Itaque *Sallustius*, in historia prima *metum Pompeji* dixit, non quod Pompejus metueret (quod est usitatus), sed quod metuentur. Verba hæc *Sallustii* sunt (1. *Histor.*): *Id bellum excitabat metus Pompeji victoris. Humpisalem in requam restituentis.* Item alio in locu (*ibid.*): *Postquam, remoto metu Punico, si-*

multates exercere vacuum fuit. Hæc Gellius. Sic Quintil. 6. 2. 20. Metum duplicem intelligi volo, quem patimur, et quem facimus. Hinc esse in metu dicitur et qui timet, et res, quæ metum affert. Cic. 1. Cat. 7. 18. Me totam esse in metu propter te unam. *Id. 3. Att. 9.* Mibi etiam unum de malis in metu est, fratris miseri negotium. et 14. *ibid.* 21. Quid autem absurdius, hoc metuere, alterum in metu non ponere? h. e. inter res metuendas. Sic Vellej. 2. 41. 2. Idem (Cæsar) Cinæ gener, cujus filiam ut repudiaret, nullo metu compelli potuit. Similiter spes pro promissis usurpatur: *V. SPES.* — Frequentius tamen de ægritudine usurpatur, qua timemus aliquid. Nam, ut ait Servius ad *Virg.* 11. *Æn.* 357., terror est proprie, qui aliis infertur; metus, quem habent timentes. ¶ 1. Universim. — a) Absolute. Nævius apud Non. p. 214. 9. *Merc.* Magni metus tumultus pectora possidet. *Ter. Heaut.* 2. 3. 100. Ademptum tibi jam saxo omnem metum. *Id. Andr.* 1. 1. 27. Dum ætas, metus, magister prohibebat. *Cic. 4. Tusc.* 6. 11. Ex malis metum et ægritudinem nasci censent, metum futuris, ægritudinem præsentibus. *Id. 1. Fam.* 21. Omni te, vir optime, de me metu libero. *Et 9. ibid.* 16. *sub fin.* Volo abstergere animi tui metum. *Liv.* 2. 2. a med. Exonera civitatem vano forsitan metu. *Sall. orat. 1. ad Cæs. ante med.* Semper in periculo, aut metu agitare. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 6. 37. (71). Est et in metu peregrinantium, ut tenent valetudinem aquæ ignotæ. h. e. inter ea, quæ perigrinantes metuunt, est etiam illud etc. — Jungitur plurimis Verbis, quorum præcipua, servato litterarum ordine, exhibentur. *Ter. Heaut.* 2. 3. 96. Accipere metum aliquem. h. e. subire. *Cic. Mur.* 24. 48. Adducere aliquem in metum. *Quintil.* 4. 1. 20. Adhibere metum. *Ter. Andr.* 2. 2. 2. Adimere metum. *Cic. Divin. in Q. Cæcil.* 7. 24. Adjungere metum ad gratiam. *Liv.* 40. 55. Adnovere metum. *Cic. 4. Ferr.* 54. 135. Afferre metum alicui. *Curt.* 3. 6. 11. Amisio metu. *Ter. Andr.* 1. 2. 10. Amoto metu. *Cic. 2. Legg.* 17. 43. Ardere metu. *Virg.* 12. *Ann.* 316. Aufferre metus. *Cic. 5. Tusc.* 18. 52. Cadit metus in aliquem. *Liv.* 33. 27. Capere metum. *Ter. Andr.* 5. 1. 34. Commotus metu animus. et *Lucret.* 3. 153. Commota metu mens. *Liv.* 27. 30. Compelli metu. *Id.* 25. 29.; et *Tac.* 2. *Hist.* 27. Compellere aliquem in metum. *Ovid.* 1. *Fast.* 485. Concipere metum. *Virg.* 12. *Æn.* 468. Concussus mentem metu. *Liv.* 39. 25. Conjicere aliquem in metum. *Cic.* 7. *Ferr.* 49. 130. Dejicere metum alicui. *Ter. Adelph.* 4. 7. 18. Demere metum alicui. *Cic. post red. in senat.* 8. 19. Depellere metum bonis. *Auct. B. Alex.* 65. Deponere metum. *Sall. orat. Philipp. contra Lepid.* Detrahere metum alicui. *Ovid.* 7. *Met.* 115. Dirigere metum Minyæ. *Lucret.* 3. 916. Dissolvere se metu. *Ennius* apud *Cic.* 3. *Orat.* 58. 218. Exallescere metu. *Ter. Andr.* 1. 5. 16. Exanimare aliquem metu. *Sic Cic. Mil.* 24. 65. Exanimari metu. *Cels.* 7. 26. Excipere metum. *Ovid.* *Heroid.* 14. 43. Excutere metum alicui. et 3. *Met.* 690. Excutere corde metum. *Ter. Phorm.* 5. 6. 3. Exonerare aliquem metu. *Cf. Liv.* 2. 2. allatum sub init. *Ovid.* 1. *Met.* 622. Exuere metum. *Id.* 5. *Trist.* 10. 28.; *Tac.* 6. *Ann.* 36.; et *Quintil.* 6. 2. 21. Facere metum alicui. *Cic.* 1. *Orat.* 26. 121. Frangi ac debilitari metu. *Cælius* apud *Cic.* 8. *Fam.* 10. Habui præcipuum metum, quod ad te attinebat, qui scirem etc. *Ter. Eun.* 5. 5. 7. Hæret lingua metu. *Cælius* apud *Cic.* 8. *Fam.* 4. Incutere metum alicui. *Liv.* 26. 20. Inferre metum alicui. *Cæs.* 4. *B. G.* 19. Injicere metum alicui. *Lucret.* 5. 74. Insinuat metus pectora. *Seneca Hippol.* 727. Intentare mortis metum. *Sall. Jug.* 39. et 43. Invadit me metus. *Sil. It.* 3. 131. Lenire metum. *Cic.* 2. *Tusc.* 24. 59. Levare metum alicui. *Liv.* 2. 22. Levatis metu Volscis animus rediit ingenium. *Ter. Andr.* 2. 2. 2.; et *Cic.* 11. *Fam.* 21. Liberare aliquem metu. *Cic.* 2. *Tusc.* 4. 10. Objicere metum alicui. *Id.* 15. *Fam.* 1. ad fin. Offerre metum alicui. *Ovid.* 13. *Met.* 74. Pallere metu. *Quintil.* 6. 2. 20. Pati metum. *Sall. Cat.* 6. Percussus metu. *Plin.* 6. *Ep.* 20. Perferre metus. *Ovid.* 1. *Met.* 736. Ponere metum. *Plin.* 8. *Ep.* 11. Redire in metum. *Liv.* 2. 2. Removere metum. *Cic.*

Cluent. 70. 200. Respirare a metu. *Lucret.* 2. 19. Semota metu mens. *Virg.* 12. *Æn.* 110. Solari metum alicujus. *Id.* 1. *ibid.* 467. Solvere metus. *Lucret.* 3. 313. Tentari metu. *Cæs.* 9. *B. G.* 6. 6. Territare metu. *Id.* 6. *ibid.* 20. Tollere metum. *Virg.* 6. *Æn.* 491. Trepidare ingenti metu. *Ovid.* 15. *Met.* 517. Turbari metu. *Lucret.* 3. 983. Urget mortales inanis metus. — *Infidelis recti magister est metus,* γοιφην apud *Plin.* *Paneg.* 45. *sub fin.* Simile est illud *Sil. It.* 5. 477. non æquus in arctis Nimirum rebus suavor metus. (*Cf. Stat.* 3. *Theb.* 6. Pessimus in dubiis augur timor.) Item illud *Cic.* 2. *Off.* 7. 23. Malus custos diuturnitatis metus. — b) Cum Genitivo rei, quam quis metuit. *Cic. pro leg. Manil.* 6. 14. Itaque hæc vobis provincia, Quirites, — non modo a calamitate, sed etiam a metu calamitatis est defendenda. *Id.* 3. *Ferr.* 37. 93. En, cui tuos liberos committas: in memoria mortui sodalis; en metus virorum existimationis! *Id.* 2. *Tusc.* 24. 59. His (Deciis) levabat omni vulnere metum nobilitas martis et gloria. *Lucret.* 3. 1014. Sed metus in vita penarum pro male factis est insignibus insignis etc. Similiter *Liv.* 39. 37. *extr.* Hæc vox audita quidem cum omnium genitum est, sed metum injecti imperata recusandi. — c) Cum Genitivo personæ, passivo sensu ita ut, ex. gr. *metus Pompeji sit metus a Pompejo alius injectus:* V. quæ dicta sunt ante hanc paragr. *Liv.* 31. 23. Macedonas, quia nullus in propinquo sit hostium metus, vagari passim. — d) Item cum Ablativo personæ et præpos. ab eodem sensu: verba enim ut ait *Handius, Tursell.* vol. 1. p. 52.) *expectare, sperare, metuere, timere* secum habent præpositionem ab propterea quia id, quod expectatur vel timetur, ab alicujus parte existiturum putatur, quod quidem simul comprehenditur et originis et exitus notio. *Sall. fragm.* apud *Augustin.* 3. *Civ. D.* 16. Neque amplius, quam regibus exactis, dum metus a Tarquinio et bellum grave cum Etruria positum est, æquo et modesto jure agiturum. *Liv.* 33. 20. Rhodiis, dempto metu a Philippo omni, erat consilium obviam eundi classe Antiocho. *Id.* 2. 24. At vero curia, mastia ac trepida accipit metum et ab rive et ab hoste, Servilium consulium orare etc. — e) Interdum persona per Adjectivum significatur. *Ter. Adelph.* 1. 1. 49. Hoc patrium est, potius consuefacere filium sua sponte recte facere, quam alieno metu. *Liv.* 2. 1. Plebs solita regio metu. *Sall. Jug.* 113. Qui (equites) temere et effuse euntes, Sullæ alisque omnibus et numerum amplioem vero et hostilem metum efficiabant. — f) Cum Conjunctivo et part. ne. *Cic.* 2. *Fir.* 16. 53. Animi conscientia improbos exercitari, tum etiam pœnæ timore, qua aut afficiantur, aut semper sint in metu, ne afficiantur. *Sall. orat. 2. ad Cæs. ante med.* Itaque metu ne solus rerum potiretur, consilia disturbaverunt. *Liv.* 30. 10. Speculatoriæ naves — propugnatoribus quoque incommode erant, quod permittæ cum hostium navibus inhilere sæpe tela cogebant, metu, ne ambiguo ietu suis incidere. — g) Cum Infinito. *Ter. Phorm.* 3. 1. 18. Quantum metus est mihi, venire huc salvum nunc patruum! h. e. quam metuo adventum patris. — *Metus,* tamquam deus, nobis repræsentatur. *Cic.* 3. *Nat. D.* 17. 44. Quod si ita est, Cæli quoque parentes dii habendi sunt, Æther et Dies eorumque fratres et sorores, qui a genealogis antiquis sic nominantur, Amor, Delus, Metus, Labor, Invidentia etc. *Virg.* 6. *Æn.* 275. Pallentesque habitant Morbi, tristicque Senectus, Et Metus, et malesuada Fames, et turpis Egestas. *Cf. euzad.* 3. *G.* 553. ¶ 2. Speciatim de timore deorum, quæ est religio: quod et Non. p. 349. 17. *Merc.* adnotavit. *Virg.* 7. *Æn.* 59. Laurus erat tecti in medio in penetralibus altis, Sacra comam, multosque metu servata per annos. *Cf. Justin.* 3. 3. 10. Hæc quoniam — dura (*Lycurgus*) videbat esse, auctorem eorum Apollinem Delphicum fingit, et inde se ea ex præcepto numinis detulisse, ut consuecendi tedium metus religionis vincat. *V. FORMIDO,* mis. ¶ 3. Item speciatim de furore poetico. *Horat.* 2. *Od.* 19. 5. Evocet! recenti mens trepidat metu.

II.) Impropre, vel concreto, uti ajunt, sensu *metus* dicitur ipsa res, quæ metum injicit. *Seneca Hippol.* 28. Hic versatur inrtus agricolis, vulnere multo jam notus aper. *Stat.* 12. *Theb.* 608.

Ipsa metus Libycos servatricemque Medusam Pectoris incussa movit Tritonia parma. h. e. Medusæ vultum, et angues quos gerit in pectore, quibus metum alius incutit. *Cf. Val. Flacc.* 1. 22. Hæmoniam primis Pelias frenabat ab annis, Jam gravis et longus populis metus. — Sic de formidare venatoria usurpat *Grat. Cyneq.* 85. et 88.; *Yemesan.* *Cyneq.* 311.; et *Manil.* 4. 182. *V. FORMIDO,* mis II. et LINEA.

Homonym. In quo *metuere* et *metus* differat a *timere* et *timor.* dictum est in fin. *V. METUO.* Hic duo addenda putamus. — Quoniam *metus,* ut diximus, est sollicita futuri mali expectatio, spei recte oppositur. *Cic.* 4. *Tusc.* 37. 80. Si spes est expectatio boni, mali expectationem esse necesse est metum. *Id.* 2. *Off.* 6. 22. Atque etiam subjungit se homines imperio alterius et potestati de causis pluribus. Vacuatur enim — aut spe sibi id utile futurum, aut metu ne vi parere cogantur. *Id.* 4. *Ferr.* 54. 135. Quibus opus esset, metum afferre; quibus expediret, spem ostendere. *Liv.* 30. 9. Partim spe, partim metu; partim vi subegit. *Virg.* 1. *Æn.* 218. Spemque metumque inter dubii. *Seneca Hippol.* 492. Spei metusque liber. *Seneca Ep.* 5. Spem metus sequitur. et *ibid.* 13. Spe metum tempera. *Sueton.* *Aug.* 25. Major emolumentum spes, quam damnum metus. *Plin.* *Paneg.* 35. Nec majores spes, quam metus habeant. *Tac.* 4. *Hist.* 18. Ut quemque metus vel spes impulerat. Quemadmodum vero *metuere* et *timere* promissione usurpantur, ita interdum *timor,* pro metu, spei opponitur. *Cic.* 1. *leg. Agr.* 8. 23. Spem improbis ostendistis; timorem bonis injeristis. *Sic Sall. Jug.* 113. Timor aliquantus, sed spes amplior, et *Tac.* 2. *Hist.* 80. Dum animo spes timor, ratio casus obversantur. — Præterea *metus* est gravis timor, sive, ut ait *Cic.* 4. *Tusc.* 7. 14. Metus opinio impendit mali, quod intolérable esse videatur, scilicet quod nos de statu deiciat, vel nobis vitæ periculum affrat. *Ilinc Dig.* 4. 2. 1. fr. 6. et 7. Metum accipimus — non quælibet timorem, sed majoris mali. *Et Cod.* 2. 19. 9. Metum non factationibus tantum vel concertationibus, sed atrocitate facti probati convenit. Itaque *metus* locum habet in juris formalis ad peccatum vel factum aliquod execrandum. *Interdictum in Dig.* 4. 2. 1. Quod vi metusque causa gestum est. *Et Dig.* 5. 2. 23. § 1. Justus metus. *Cic. Cæcin.* 15. 44. Tuus enim testis hor dixit, metu perterritis nostris advocatis, locum se, quæ effugerent, demonstrasse. — Quid igitur fugiebant? Propter metum. Quid metuebant? Vini videlicet. Potestis igitur principia negare, quam extrema conceditis? Fugisse perterritos contemini: causam fugæ dicitis eandem, quam omnes intelligimus, arma, multitudinem hominum, incursionem atque impetum armorum: hæc ubi conceduntur esse facta, ibi vis facta negabitur? *Id.* 1. *Off.* 10. 32. Jam illis promissis standum non esse quis non videt, quæ coactus quis metu, quæ dreptus illo promissit? quæ quidem pleaque jure prætorio liberantur, nonnulla legibus.

MÉTICUS, a, um. *V. METUO.*

METECUS. *V. METECUS.*

MÉUM, i, n. 2. absolute, substantivorum more, a pronom. possess. MEUS, quod *V.*

MÉUM, i, n. 2. μένυν vel μένον, herba duorum generum, quorum nobilior Athamanticum, vel ab Athamante inventum, vel quod laudatissimum in Athamante Phthiotidis monte invenitur: foliis aniso (al. anetho) simile, et caule aliquando bicubitali, radicibus multis nigris, quibusdam et albis. Minus rufum, quam illud, est alterum. Varios habet usus in medicina. *V. Plin.* 20. *Hist. nat.* 23. 94. (253).

MÉUS, a, um, pronom. possess. Quod ad formas attinet, — a) In Vocativo masculino est mi, quod sæpe blandiendi vim habet. *Ter. Adelph.* 2. 4. 4. O mi. Esrhine, o mi græmne! et 5. 7. 3. Item mi pater, tu hic eras? — Reperitur etiam cum femininis. *Plaut. Truc.* a. 5. v. 25. Heus amica mi, quid agis? *Al. omittunt mi. Apul.* 4. *Met.* Parce, inquit, mi parens. h. e. mea mater. et 5. *ibid.* mi soror. et 9. *ibid.* De isto, mi herilis, tecum ipsa videris. *Hieronym.* *Ep.* 22. n. 4. Mi dumina, Ruatochiun. et *ibid.* n. 29. Istiusmodi (virgines) hortari solent, et dicere: Mi catella, etc.

et *ibid.* n. 38. Mi virgo. et *Ep.* 39. n. 2. Testor, mi Paula, Iesum, quem Blasilla nunc sequitur. Tribuunt et *Tibullo* 1. 7. 69. Vive diu, mi dulcis anus: sed *Broukusio* plane invito, qui mihi repouit ex multis MSS. — Et cum neutris. *Apul. de Mag.* vertens *epigr. Platon.* Astra vides: utinam flum, mi sidus, olympus. — Item in plur. num. *Petron. Satyr.* 116. O mi hospites, si negotiatores estis, mutate propositum. *Plaut. Cist.* 4. 2. 8. mi homines, mi spectatores. *Diomed.* 1. p. 319. *Putsch.* docti, dixisse veteres *mius* pro *meus*: unde vocativus *mi*, et *mi* in utroque numero. *V.* mox infra sub d. — *Meus* pro *mi*. *Virg.* 6. *Æn.* 836. Projice tela manu, sanguis meus. *Sidon.* 1. *Ep.* 9. a med. Eja, Solli meus. et 4. *Ep.* 10. Erumpo in salutationem, licet serant, domine meus. — b) *Meum* pro *meorum*. *Plaut. Cas.* 2. 6. 66. Pietate factum est mea, et majorum meum. Adde *Pers.* 3. 1. 62. — c) *Meapte*, *meopte* pro *mea ipsius*, *meo ipsius* sunt *Plaut. Truc.* 2. 5. IS. Egu, quod mala sum, matris opera mala sum et meopte malitia. *Ter. Heaut.* 4. 3. 8. Non tam meapte causa laetor, quam illius. *Plaut. Most.* 1. 2. in fin. Id veru meopte ingenio reperi. Sic *Festus* p. 310. 8. *Müll.* Suopte (adde suo) ipsius, ut meopte meo ipsius, tuopte tuo ipsius. Cf. *Paul. Diac.* p. 311. 8. *Müll.* — *Meapse* dubia lectione occurrit apud *Plaut. Pen.* 1. 3. 37., ubi *Forscellinus* leg. *meamet*: num *meapte*? — d) *Relius*, a. um, antique pro *meus*, postea illud vulgo relictum, unde nunc Itali *miu* dicunt. *V. MIS.* *Diomed. loc. cit.* Sed veteres *mius* dicebant, ut *mi* sit vocativus secundum regulam. Adde *Fel. Long.* p. 2236. *Inscript.* optimæ nolæ apud *Viscont. Monum. degli Scip.* T. 1. tab. 5. *ed. Mediol.*, quæ est apud *Orell.* 554. VIRTUTEM GENERIS MIEIS MORIBUS ACCUMULAVI PROGENIEM GENVI FACTA PATRIS PETIEL. Hic *mieis* est monosyllabum, nō *miei* apud Italos. — Criterium *meus* a pronominis personali *ego*, *mei*, quocum confer *Gr. ἐγώ, ἐμός* et *ἐμός*, est qui ad me pertinet. a me possidetur. a me agitur, item qui me possidet, vel in me agit, *ἐμός* (It. *mio*; Fr. *mien*, qui est à moi, qui m'appartient; Hisp. *mio*, *mia*; Germ. *mein*, *meiner*, *meine*, *der*, *die*, *dus* *meinige*; Angl. *belonging to me*, *my*, *mine*, *my own*). ¶ 1. Universim *meus* est qui ad me pertinet. *Livius Andronicus* apud *Non.* p. 153. 26. *Merc.* Ego puerum interea ancillæ subdam lactantem meæ, ne fame perbitat. *Nævius* apud *Macrob.* 6. *Saturn.* 1. Numquam bodie effugies, quin mea manu moriar. *Ennius* apud *Cic.* 2. *Divinat.* 53. 112. Virgines æquales vereor, patris mei meum factum pudet, Optum viri. Mea mater, tui me miseret, mei piget. *Plaut. Amph.* 1. 1. 304. Hæc hero dicam meo. *Ter. Heaut.* 5. 3. 14. Egon confitear meum nun esse filium, qui sit meus? *Id. Eun.* 1. 2. 116. *Meus* fac sis animus, quando ego sum tuus. *Id. Andr.* 4. 1. 27. *Meus* carnifex. *Cic.* 2. *Fam.* 16. Quid enim in illis (*litteris*) fuit præter quemelam temporam, quæ non meum animum magis sollicitum habeat, quam tuum? *Liv.* 7. 40. Ut neque in hos meos et patriæ meæ milites militior, quam in vos hostis. ¶ 2. Specialim mea res dicitur, quæ a me orta, parata vel acta est. *Ter. Eun.* 3. 1. 39. *Meum* est hoc dictum. *Virg.* 9. *Æn.* 446. si quid mea carmina possant. *Cic. Senect.* 17. 59. Ego omnia ista sum dimensus: mei sunt ordines, mea descriptio: multæ etiam istarum arborum mea manu sunt sativæ. ¶ 3. Item specialim *meus* dicitur qui est in mea potestate: hinc — a) *Meus* est captus est, habeo hominem. *Plaut. Curc.* a. 3. v. 61. *Meus* hic est: hamum vorat. *Ovid.* 4. *Met.* 356. Vicinus: en *meus* est, exclamant Nais. — b) *Meus sum*, sum apud me: rui opponitur, attonitus sum, extra me sum. *Ovid.* 3. *Met.* 688. Restabam solus: pavidiu gelidumque trementi Corpore, vixque meum firmat deus, excutit, direns, Corde metum. — c) Item *meus sum*, mei juris sum, liber sum. *Pers.* 5. 88. Vindicta postquam meus a prætoris recessi. — Translate. *Cic.* 2. *Legg.* 7. 17. Sententias interpretari perfarile est: quod quidem ego facerem, nisi plane esse vellem *meus*. h. e. plane liber in scribendo, et non solum verba, sed etiam res et sententias de meo ponere. ¶ 4. Item *meus* dicitur, qui mihi favet. *Ter. Phorm.* 1. 1. 21. Nam ego meorum solus sum *meus*. ¶ 5.

Morali ratione, *meum* est, mea natura est, aut consuetudo, aut officium. *Plaut. Trin.* 3. 2. 5. Neque meuni' est, neque facere didici. *Ter. Heaut.* 3. 2. 38. Non est mentiri meum. Similiter *Id. ibid.* 4. 5. 34. Non mea est simulatio. *Cic.* 6. *Fam.* 5. Puto esse meum, quid sentiam, erponere. *Id. Att.* 13. Si intelligis, quam meum sit, scire et curare, quid in republica fiat, perscribere ad me omnia. *Id. Pis.* 30. 75. Omitto, non fuisse meum, quem multis sæpe orationibus decorassem, hunc uno violare versu. *che non era cosa da me.* ¶ 6. Pronomen possessivum *meus* haud raro *Genitivum* apponitur, et pronominis personalis *mei* vicem gerit. *Ter. Heaut.* 1. 1. 76. Hein tot mea solius solliciti sunt causa, ut me unum expleant? *Cic.* 11. *Att.* 15. 2. Quo minus debes mirari non posse me tanto dolori resistere. Solius enim meum peccatum corrigi non potest, et fortasse *Lælii. Id. Sext.* 60. 128. Quod numquam senatus in universæ reipublicæ periculo decrevit, id in unius mea salute conservanda decernendum putavit. *Id. Pis.* 3. 6. Ego juravi rempublicam atque hanc urbem mea unius opera esse salvam. *Id. Planc.* 10. 26. Cui nomen meum absentis honori fuisset, ei meas præsentis preces non putas profuisse? *Liv.* 7. 40. Quod meum factum durtumve consulis gravius, quam tribuni, audistis? *Ovid.* 1. *Amor.* 8. 108. Ut mea defunctæ molliter ossa cubent. ¶ 7. Pronomen possessivum *meus* pro personali pronominis *mei*, quod sit *Genitivum* objectivum, ut ajunt, interdum usurpatur. *Cic.* 2. *Cat.* 2. 3. Jam pridem ego L. Catilinam non modum invidiæ meæ, verum etiam vitæ periculo sustulisse. h. e. invidiæ, quæ mihi esset subeunda. *Sall. Jug.* 15. Vestra beneficia mihi erepta sunt, Patres conscripti; vos in mea injuria despecti estis. h. e. in injuria, quæ mihi est illata. *Liv.* 35. 19. Itaque, si quibus tuorum meis criminibus apud te crescere libet, aliam materiam credendi ex me querant. h. e. me incriminando. ¶ 8. In familiaris sermone jungitur proprio personæ nomen et refertur ad familiaritatem, amicitiam, benevolentiam. *Ter. Anib.* 1. 1. 107. Mea Glycerium, inquit, quid agis? cur te is perditum? *Id. Eun.* 4. 3. 14. An obscuro, mea Pythias, quid istuc nam monstri fuit? *Cic.* 11. *Fam.* 29. extr. Tu, mi Oppi, conservabis amorem tuum — meaque omnia tuebere. *Id.* 13. *ibid.* 64. Nero meus mirificas apud me tibi gratias agit, et *ibid.* 65. Ita et Hispanem meum per me ornaris. — Hinc *mea* et *mea tu*, in colloquiis familiarum, sunt invicem blandientium, aut trepidantium. *Ter. Adelph.* 3. 1. 2. Modo dolores, mea tu, occipiant primulum. *Ovid.* 14. *Met.* 761. quorum memor. o mea, lentos Pone, precor, fastus. *mia cara.* ¶ 9. *Meus homo*, is, de quo ego loquor: habet autem committam irrisionem, et fit tam stultitiæ commiserationem. in illo *Phædr.* 5. 7. Homo meus se in puppito totum prosternit, il *mio* sciocco. *Petron. fragm. Tragur.* 62. *Burmam.* Homo meus cepit ad stellas facere. *Quintil.* *declam.* 12. 48. extr. At levatus meus ad emrudum modo proficiscitur. *Catull.* 17. 21. Talis iste meus stupor nil videt, nihil audit. h. e. iste meus homo stupidissimus. — Hinc

Meu, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, — a) In Vocativo sing. *mea* vel *mea tu* est blandientium, aut trepidantium. *V.* supra sub 8. — b) In Ablativo sing. *mea*, subaudi re vel causa, jungitur verbo *refert* (h. e. *mea* re *ferti*) et præcipue v. interest: *V. REFERT* et *INTERSUM*.

Meum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est Italorum *il mio*, res mea. — a) In sing. num. *Plaut. Aulul.* 4. 10. 29. iv. Quid tibi ego refnam? kv. Quod surripuisti meum. Jam quidem herie te ad prætorum rapiam et tibi scribam diram. iv. Surripio ego tuum? — Præcipue in formula *de meo*, ut apud *Ter. Adelph.* 1. 2. 37. Obsonat. potat. oiet unguenta de meo. *del mio*, a mio costo. *Cic. Harusp. resp.* 19. 40. Haruspicum verba sunt hæc omnia, nihil addo de meo. — b) In plur. num. *Cic.* 1. *Parad.* 1. 8. Omnia mea merum porto. *Horat.* 1. *Ep.* 9. 8. Sed timui, mea ne fluxisse minora putarer. — c) *Meum* est. *V.* supra sub 5.

Meus, i, m. 4. absolute, substantivorum more, est propinquus, familiaris, civis meus. — a) Raro admodum in fac. num. *Ter. Adelph.* 1. 1. 21. Uxorem (*frater*) duxit; nati filii duo; inde ego

hunc majorem adoptavi mihi; eduxi a parvulo; habui, amavi pro meo. — b) Sæpius in plur. num. *Cic.* 3. *Fam.* 13. Vellem, ita fortuna tulisset, ut, quanti ego omnes tuos facio, tanti tu meos facere possis. Adde *eumd. ibid.* 11. Sic *Virg.* 2. *Æn.* 431. Iliaci cineres et flamma extrema meorum. *Horat.* 1. *Ep.* 11. 8. tamen illic vivere vellem, Oblitusque meorum, obliviscendus et illis.

MEUS, i, m. 2. *V.* voc. præced. in fin. *MEUSMET*, mæamet, mæummet, adject. idem ac *meus*, sed enclitica part. *met* majori vi donatus. *Sall. Jug.* 88. Quum (*illu*) apud vos, aut in senatu verba faciunt, pleraque oratione majores suos extollunt; eorum fortia facta memorando clariore sese putant. — Verum id, quod multo præclarior est, meamet facta mihi dicere licet. *V. MET.*

MI

MI pro mihi. *V. EGO.*

MI vocat. a meus. *V. MEUS* init.

MIA, æ, f. *mia*, *Chariton mia*, h. e. *χαριτων mia*, *Chariton mia*, legitur apud *Lucret.* 4. 1162. *V. CHARITES.*

MICA, æ, f. 1. Ratione habita etymi, conjungi potest cum *Gr. μικρός*, quod est idem ac *μικρός* parvus: mica enim est frustulum alicujus rei, v. gr. panis; item minutum granum salis, turis; item minutissimum auri ramentum, ut quæ in arena refuleant. *ψιξ, ψιχος* (It. *briciola*, *minuzzolo*, *pezzetto*, *granellino*; *mica*; Fr. *parcelle*, *miette*; Hisp. *partecilla*, *migaja*, *miaja*, *migajada*; Germ. *ein kleines Stückchen*, *geringes Theilchen*, *Bis-schen*, *Krümchen*; Angl. *a crumb*, *broken bit*, *morssel*, *small fragment*, *little piece*, *grain*).

I.) Proprie. *Lucret.* 1. 838. Ex aurique putat micris consistere posse Aurum et de terris terram concrecere parvis. *Seneca* 4. *Benef.* 19. de *Epicuro*. Sed te atomi et istæ micæ tum forte ac temere conglobaverunt. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 14. 32. (65). Tus in micæ friatur. *Id.* 33. *ibid.* 4. 21. (68). Aurum marinoris glareæ inhærens, non illo modo, quo in gemmis scintillat, sed micæ amplexum marmoris. *Id.* 22. *ibid.* 14. 16. (37). Herba lanium medetur cum mica salis contusis, incussisque. (*micæ* vulgo vorant etiam glæbas salis magni ponderis, qui in Cappadocia et terra effoditur, teste eod. 31. *ibid.* 7. 39. (77).) et *ibid.* 17. 20. (43). Medetur cum mica salis iisdem omnibus, quibus lanium. *Id.* 12. *ibid.* 18. 41. (83). Mica anioni. *Tibull.* 4. 1. 14. Parvaque cælestes placavit mica: nec illis Semper inaurato taurus cadit hostia cornu. h. e. mica turis. *Horat.* 3. *Od.* 23. 19. Mollivit aversos Penates Farre pio et saliente mica. h. e. mica salis. Sic *Tibull.* 3. 4. 10. Farre pio placant et saliente sale. *Petron. fragm. Tragur.* 42. *Burmam.* Quinque dies aquam in os suum non coniecit, non micam panis. *Cæli Aurel.* 1. *Tard.* 4. post init. Item velut scintillarum micæ, aut circulos igneos circumferri præ oculis sentiunt ægotantes.

II.) Translate. ¶ 1. Universim pro particula. *Catull.* 86. 3. nulla venustas, Nulla in tam magno est corpore mica salis. h. e. particula leporis, argutiæ, gratiæ. *Quintil.* 6. 3. 18. ubi docet, salisum in consuetudine pro ridiculo tantum accipi, negat tamen a *Catullo* hoc sensu hic usurpari. *Martial.* 7. 25. Dulcia quam tantum scribas epigrammata seniper, Et cersusata candidiora cute: Nullaque mica salis, nec amari fellis in illis Gutta sit; o demens, vis tamen illa legi. ¶ 2. *Mica* nomen fuit eujusdam cœnationis Romæ in Cæli-montio, et, ut quidam putant, in palatio Domitiani: ita dicta, quia parva erat, et paucis ad cœnandum locum dabat: de qua *Martial.* 2. 59. Mica vocor, quid sim, cernis? cœnatio parva. *P. Vict.* et *Sext. Rufus.* et *Hieronym.* ad *Chron. Euseb.* ann. a Chr. 90. vocant *micam auream*. ¶ 3. *Micæ panis* sunt panes delicatiores apud *Plin.* *Falerian.* *V. MICATIUS*, a, um.

MICANS, antis. *V. MICO.*

MICARIUS, ii, m. 2. (*mica*) qui micæ panis colligit, et victum sibi parce comparat. *Petron. fragm.*

Tragur. 73. Burmann. Homo præfiscini, frugi et micarius. *Al. aliter leg.*

MICATIO, ðnis, f. 1. (mico) idem ac micatus. *Gloss. Philox.* Micatio, λαχμος. Eadem leguntur apud *Grammat. inc. p. 105. Eichenfeld: V. et Excerpta ex Charis. art. gramm. p. 553. Keil.*

MICATUS, a, um, adject. (mica). *Plin. Valerian. 1. 63. pag. 175. ed. Ald.* Sed diebus ipsis cerebellum porcorum (ægroto) comedat et dactylos: panem autem modicum micatum cum ipsis cerebellis accipiat. Idem *Plin. Valerian.*, quum de diæta ægrotorum agit, *micæ panis* frequenter memorat: sic *lib. 5. c. 6.* Post pilanas vero dabis et micæ panis cum apomelitte ac (num opomelitte aut?) hydromelitte. et *ibid. c. 13.* Quod si virtus infirmantium imbecillis tibi esse videtur, et (num eis?) de pane mundo micæ dabis cum apomelitte (num opomelitte?) aut dulci hydrotosato (sic). et mox. Si autem micæ de mundo pane non habent qui infirmantur, ad accipiendum in aquam dulcem potionem accipiant et zemon (*lege zymon*) sine oleo factum, ac solam gallinam dabis, sed modice, quibus virtus imbecillis est et cibum fastidiunt. Ex his *Plin. Valerian.* verbis *micatus panis* et *micæ panis* videntur esse panes delicatiores, fermento abundantes ac digestibiles, qui propterea ægrotis darentur, quique ita sint appellati quia formâ minuti erant, quemadmodum et crustula. Cf. **BUCCELLA** et **BUCCELLATUM**.

MICATUS, a, um, particip. **V. MICO**. **MICATUS**, us, m. 4. (mico) actus micandi. *Capell. 4. p. 95.* Quum Cyllenius ceryce geminus anguis allambere feminam crebris linguarum micatibus attentaret. Cf. *Sil. It. 6. 222.* trifido vibrata per auras Lingua micat motu atque assultans æthera lambit.

MICCOTRÔGUS, i, m. 2. a μικρός, id est μικρός parvus et τρώγω rodo, comedo. Nomen fictum esse parati apud *Plaut. Stich. 1. 3. 85.* ca. Gelasime, salve. ca. Non est id nomen mihi. ca. Certo mecastor id fuit nomen tibi. ca. Fuit disertim: verum id usu perdidit: nunc Miccotrogus nomine ex vero vocor.

MICCO, es, ere, n. 2. videtur esse ab eodem etymo, quo micare, et significat tremulam vocem emittere: est autem vocabulum per onomatopœiam effictum, quod sonum hirci proprium imitatur. *Auct. carm. de Philom. 58.*, ubi alii pro micere legunt mutire.

MICHAELIUM, ii, n. 2. Μιχαήλειον, templum Michaeli Archangelo dicatum. *Cassiod. 2. Hist. Eccl. 19.* Ubi Vesta colebatur, postea Ecclesia facta est, qui locus nunc Michaelium nuncupatur.

MICIDUS, a, um, adject. (mica) qui micæ similis est, minimus. Occurrit tantum *Comp. Micidior* apud *Innocent. de cas. litt. p. 231. Goes.* Quoniam micidiores, hoc est minores invenies stantes quolquot cibus ostendunt.

MICO, cas, cti, (câum), care, n. 1. Docet *Priscian. 9. p. 862. Putsch.* supinum mictum ideo non esse in usu, quia cum mingo commune est; quam vis, inquit, ab eo verbo compositum dimico dimicavi facit et dimicatus. — Part. *Micans* in omnibus paragr. et in fin.; *Micatus* (?) sub 4. — *Micare* significat tremulum esse, coruscare, crebro celerique motu agitari, subsillire, vibrari, concuti (It. tremolare, saltellare, palpitare; Fr. s'agiter en sens divers, sautiller, bondir, trembler, battre, palpiter; Hisp. agitarse, botar, temblar, tremolar, palpar; Germ. zucken, in schneller Bewegung sich befinden oder gemacht werden, zappeln, zittern, schnellen, sprudeln; Angl. to move quickly, have a tremulous motion, quiver, beat, palpitate, pant). Occurrit ¶ 1. Generalim. *Ennius* apud *Servium* ad *Virg. 10. Æn. 396.* de capite absciso. Semianimesque micant oculi, leuocine requirunt. et *Virg. loc. cit. de manu recisa.* Semianimesque micant digiti, ferrumque retractant. Cf. et *Cic. 1. Divinat. 47. 106.* in *carm.* Subigit ipsa (aquila) feris transfigens unguibus anguem Semianimum et varia graviter cervicæ micantem. *Al. minantem.* *Cic. 2. Nat. D. 9. 24.* Venæ et arteriæ micare non desinunt, quasi quodam igneo motu. *Virg. 3. G. 439.* de anqui. et linguæ micat ore trisulcis. et *ibid. 84.* de equo. Stare loco nescit: micat auribus et tremit artus. Cf. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 50.* (137). Equis

fessis aures marcidæ, micantes pavidis, subrectæ furentibus. *Id. 29. ibid. 6. 38.* (117). Noctuarum genus, quibus pluma aurium modo micat. *Sillig. vocabulum modo Codicibus fretus omisit. Tibull. 1. 10. 12.* nec audissem corde micante tubam. Sic *Ovid. 3. Fast. 36.* Terrore admonit: corda timore micant. et *Heroid. 1. 45.* Usque metu micere sinus. *V. similia in Micans infra. Seneca (Edip. 376.* Tremulo vigore debiles artus micant. *Lucilius* apud *Non. p. 348. 5. Merc.* Omnia tum endo mari (*Mercerus leg. murho*) videas fervente micare. h. e. moveri, agitari. *Liv. 6. 12. ad fin.* Quum hostes effusi stantibus vobis se intulerint, tum micent gladii. Sic *Id. 1. 25.* Ut primo statim concursu increpueit arma micantesque fulsere gladii. Adde *eumd. 2. 30.* et alibi. *Lucan. 4. 300.* Aut micene novi, percusso pumice, fontes. scaturivano. ¶ 2. Specialim micare est digiti sortiri, giuocare o fare alla mora, λαχχάνειν: quum porrectis invicem crebro digitis, certantim uterque numerum eorum divinat: item quum extensis subito digitis, ex eorum numero decernitur, uter ex duobus, not quis ex pluribus in re quapiam habenda, aut facienda sit prior: quod Itali nunc fare al tocco dicunt. Græce ἐράλλαξις dicitur. *Varro* apud *Non. p. 347. 27. Merc.* Micandum erit cum Græco, utrum ego illius numerum, an ille meum sequatur. *Cic. 2. Divinat. 41. 85.* Quid nunc sors est? idem prope modum, quod micare, quod talos jacere, quod tosseras. *Id. 3. Off. 23. 90.* Quid? si una tabula sit, non naufragi eique sapientes? sibi ne uter rapiat, an alter celat alteri? Cedit vero: sed ei cuius magis intersit vel sua, vel rei publicæ causa vivere. Quid? si hæc paria in utroque? Nullum erit certamen, sed quasi sorte, aut micando victus alteri cedit alter. *Al. minus recte* micando. *Sueton. Aug. 13.* Patrem et filium pro vita rogantes, sortiri, vel micare iussit, ut alteruti concederetur. *Calpurn. 2. Ecl. 25.* Et nunc, alteris magis ut distinguere cantus Possitis, ter quisque manus jactate micantes. Nec mora, decernant digiti. — Secundo ex his ludendi modis utebantur in contractibus faciendis, ut si de pretio non conveniret, micando controversiam tollerent: quod in carnis de lano emendis fatigatum ostendit edictum Turci Aproniani V. C. præfecti Urbis ann. a Chr. n. cccclxx. apud *Gruter. 647. 6.* et apud *Orell. 3166.* qui veluti pecora in posteum micando distrahi, et sub exagio vendi jussit. Verba sunt: RATIO DDCVIT VITALITATE SVADENTE CONSVETVDINE MICANDI SYMMOTA SVB EXAGIO POTIVS PECORA VENDERE QVAM DIGITIS CONVIDENTIBVS TRADERE etc. Ad eumd. itidem micandi modum manifeste pertinet locus *Calpurn.* allatus, et probabilius etiam reliqui. *V. Casaubon. ad loc. Sueton. cit.* Huc fortasse pertinet et *Inscript. apud Henzen. 7336.* ITEM LECTISTERNIVM TEMPORE PARENTALIOR. EX. CC. MEMORIS EIVSD. VALERIANAE ET AVPI VALERIAN. FIL. EIVS PER OFFIC. TESSERARIOR. QVOD ANNIS PONANTVR ET PARENTIVR ITEM CORONAE MYRTÆ TERNAE ET TEMPORE ROSAE IVL. TERNAE EIS PONANTVR MICATAE DE X. SILECTIS PX. ET L. PROFVNDANTVR. *Salmas. de modo usur. p. 276.* et 281. pro MICATAE legit MICATAE: cf. *Furlanetto* in l. Appendix quid sit MICATAE significet, eruditus statoendim reliquit: cf. *Henzen.* verholium sententiam sibi certe obscuriorem fatitur; animadvertit autem *Gruterian* ex ingenio pro SILECTIS *Apiani* possidisse SILECTIS. hinc loco MICATAE DE X. SILECTIS, fortasse legendum MICATAE X. DE SOLITIS. ita in tempore rosae coronae myrtæ (to ivl. enim est fortasse lapidificæ errore pro m.), quæ insolita, ternæ ponantur, ac præterea micatae (assortite, in sorte, ut nos Itali dicimus) decem de solitis profundantur. Quanti faciendâ sit hæc conjectura, viderint alii. — Quum alibi quidem bonitatemque laudant rostri homines, pro verbo dicunt, dignum esse, quicum in tenebris mices. Nam, ut ait *Augustin. 8. Trin. 5. sub fin.*, cum quo miras in tenebris, ei liberum est, si velit, fallere. Habent hoc proverb. *Cic. 3. Offic. 19. 77.* et *Petrone. fragm. Tragur. 44. Burmann. Cic. loc. cit.* vocal rusticorum proverbium, et *Fronto 1. ad M. Cæs. (edente iterum A. Maio) ep. 4.* Aliud scurrarum proverbium: En cum qui in tenebris mices. Hic *Maius* mutandum putat scurrarum in rusticorum; at tum rustici, tum scurræ vilissimæ sunt conditionia in urbibus homines, qui hoc Indi genere utuntur. — *Micare* tribus digitis apud *Augustin.*

loc. cit. est more micantium tres digitos, reliquis conpicatis, protendere. ¶ 3. Item specialim, et secundum alios translate, quia ignis præ ceteris crebro agitur et corascat, et ideo lucem splendoremque emittit; hinc sæpe, præcipue apud *Poetas*, micare ponitur pro fulgere, splendere, resplendere, brillare, folgoreggiare, sfavillare, σπλῆσσω. *Acicius* apud *Priscian. de metris comicis p. 1325. Putsch.* Sol, qui micantem candido curru atque equis Flammam citatis fervido ardore explicas. *Cic. 2. Nat. D. 42. 110.* in *carm.* Stella micans radiis, Arcturus nomine claro. *Horat. 1. Od. 12. 46.* micat inter omnes Julium sidus, velut inter ignes Luna minores. *Virg. 1. Æn. 94.* crebris micat ignibus æther. et *Id. ibid. 102.* oculis micat acerbis ignis. *Ovid. 1. Trist. 2. 45.* celeri micant nubila flamma. *Liv. 21. 58.* Tum vero ingenti sono cælum strepere, et inter horrendos fragores micare ignes. *Id. 22. 17.* Qua minime dense micabant flammæ. *Virg. 7. Æn. 743.* Eratæque micant pelta, micat æreus ensis. *Lucret. 3. 290.* de irato, ex oculis micat acerbis ardor. *Lachmann;* sed al. et *Forcell.* æreus. Similiter *Id. 5. 1099.* Et micat interdum flammæ fervidus ardor. *Liv. 6. 13.* Vultum hostis ardore animi micantem ferre non potuit. *V. alia infra.* — Hinc *Pact. præc.* ejus et supra exempla retulimus.

Micans, antis, adjectivæ quoque occurrit, unde *Comp. Micantior* sub 3.; et ¶ 1. Univrsim est qui micat et salit, tremolante, palpitante. *Ovid. 9. Met. 37.* Et modo revicem, modo crura micantia captat. *Id. 6. Fast. 338.* Est fert suspensus, corde micante, pedes. ¶ 2. Specialim ad consuetudinem sortiendi digiti pertinet. *Calpurn. 2. Ecl. 26.* manus jactate micantes. *F. integrum locum sub 2.* ¶ 3. Item specialim est splendens, ardens, folgoreggiante, sfavillante, σπλῆσσω. *Ovid. 11. Met. 522.* præhæntique micantia lullina lumen. et *2. ibid. 40.* micantes radii. et *7. ibid. 100.* micantes stelle. *Id. 2. ibid. 1.* Rota solis erat, sublimibus alta columnis, clara micante auro. *Virg. 2. Æn. 734.* Ardentes clipeos atque æra micantia cerno. *Ovid. 15. Met. 671.* oculos circumtulit igne micantes. *Prudent. 5. Cathemer. 14.* radius sole mictantio.

MICROCOSMUS vel **microcosmus**, i, m. 2. μικροκοσμος a μικρός parvus et κοσμος mundus. *Isid. 3. Orig. 22. 2.*

MICROPSYCHIOS, on, adject. μικροψυχος, pusillanimitis, timidus; a μικρός parvus et ψυχή animus. *Plin. 22. Hist. nat. 24. 51.* (100). Item animi humilis ac præpari, quos illi dixerit micropsycho. *Martial.* micropsychoi mores describit 1. 87, ejus epigrammatis lemma est: *De Novio micropsycho.*

MICROSPHERUM, n. 2. **V. MADROSPHERUM.**

MICROTŌCISTES, æ, m. 1. vox composita a μικρός parvus et τωκοστής generator, eadem ratione qua μικροδιδασκ minorum servus, μικροτελεστής parvorum rerum perfector, μικροτεχνος parvus h. v. v. ulus artifex, μικροποικητής parvus histria et similia; est autem parvus generator, un picciolo usurajo, un piccolo capitalista. *Inscript. apud Mommsen. Inser. Neap. 990.* et apud *Henzen. 7251.* m. lxxcivvs. > l. filocalvs microlocvs (sic).

MICTILIS, e, adject. (mingo) dignus qui mingeretur; et translate vidis, contemptibilis, ut *merx mictilis* apud *Lucilius* teste *Non. p. 137. 31. Merc.*, at quidem emendat *Scalig.* in *Catull.* Alii aliter leg.

MICTIO, F. **MINCTIO**. **MICTIO**, as, are, 1. frequentat. a mingo. Affertur a *Priscian.*, nullo tamen auctore laudato, *10. p. 880. Putsch.* Plurimum regulam supini sequuntur tam meditativa quam frequentativa, exceptis quibusdam, de quibus in significatione verbi diximus, ut *lectum lecturio et lectito, mictum micturio et mictito, dictum dicturio et dictito.*

MICTORIOS, a, um, adject. (mingo), διψακτος, diuretico, ad mingendum pertinens, ut *Mictoria* medicamenta, apud *Cels. Aurel. 3. Acut. 8.*

MICTUALIS, e, adject. mictorius. *Apul. Herb. 117. ed. Ald.* Herba virtutis mictualis. Similiter *Id. 119. Ald.* Apium omnibus notum est ærriume virtutis esse et mictualis. *Cels. Aurel. 5. Tard. 10. n. 121.* Et si eruptio liquorum ad mictuales vias pervenerit, erunt adjungenda supradictis

etiam mictualia medicamina, quæ urinam provocant, a Græcis diuretica appellata, ut asparagi etc. *Id. ibid.* 4. n. 65. et 66. Ex collo (vesicæ) vel mictualibus (vis) sanguis excluditur. — Et absolute mictualia, subaudi medicamina, apud eund. *ibid.* 10. n. 122. Quapropter mictualibus prohibitis, cibo ordinarum malvum dandum etc.

MICTURIO, is, ire, n. 4. desider. Part. *Micturiens*. — Micturio est idem ac mectere cupio, vel interdu mejo, simpliciter, desiderari di orinare, οὐρηστικός. *Juvenal.* 6. 308. Noctibus hic ponunt lecticas, micturiunt hic. *Id.* 16. 46. Fusco jam micturientia. *V.* et *MICTIO*.

MICTUS, a, um. *V. MINGO*.

MICTUS, us, m. 4. (mingo) actus mingendi. *Cæli Aureli.* 5. *Tard.* 3. Sanguinis mictus. et 2. *ibid.* 1. Difficultas mictus. Adde eund. *ibid.* 4. n. 60. Et *ibid.* 8. n. 87. et 88. Mictum facere.

MIGULA, æ, f. 1. *minuzzolino*, deminut. micæ. *Cels.* 2. 6. extr. Si urina quasdam quasi miculas præsentat. *Fronto* 5. ad *M. Cæs.* (edentia iterum *A. Maño*) ep. 40. Post vesperam micularum minimum cum vino destillatum glutivi. *Arnob.* 7. 24. Arvina in exiguis miculas insecta. et 2. 49. Exiguæ miculæ, quibus coilquefactis nascitur aurum.

MIDINUS, a, um, adject. ad Midam pertloens. Translate *Capell.* 6. p. 189. Sed quia nunc Arcadicum ac Midnum sapis, amisisse mihi videris et hujus matronæ memoriam. h. e. quia asini in modum stupes: asinus enim est pecus Arcadicum, et Midas asini aures habuisse dictus est propter stultitiam.

MIGDILYBS, ÷bils, comm. gen. 3. mixtus genere ex Libyco et Tyrio, quales erant Carthaginienses: a *μυγδών μίξιμ* et *Αύψ Lybs*, *Afer*. *Plaut. Pcen.* 6. 2. 73. huc advenisti nos captatum, migdilybs, Blucilligus.

MIGMA, atls, n. 3. *μύγμα*, mixtura, farrago, quæ vescuntur jumenta. *Fulgat. interpr. Isaj.* 30. 24. Tauri tui et pulli asinorum, qui operantur terram, commixtum migma comedent, sicut in area ventilatum est.

MIGRATIO, ðnis, f. 3. (migo) actus migrandi, *partenza per abitare altrove, μετακίνησις*.

1.) Proprie. *Cic. Cæl.* 8. 18. Ostendam, hanc Palatinam Medeam migrationemque hunc adolescenti causam malorum omnium, sive potius sermonum fulsisse. *Liv.* 5. 53. Hæc migratio nobis misera ac turpis, Gallis gloriosa est. *Justin.* 18. 4. 12. Sed Elissa ministros migrationis a rege missos navibus prima vespera imponit. paulo ante § 10. Fratrem dolo (*Elissa*) aggreditur: fingit, se ad eum migrare velle. — *Cic.* 1. *Tusc.* 12. 27. Mortem non interitum esse omnia tollentem atque delentem, sed quamdam quasi migrationem commutationemque vitæ. Sic *Id. ibid.* 41. 98. Migrationem esse inortem in eas oras, quas, qui vita e excesserunt, incolunt.

II.) Translate. *Cic.* 16. *Fam.* 17. Cui verbo (*si delictis*) domicilium est proprium in officio, migrationem in alienum multæ. h. e. translationes, metaphora.

MIGRO, as, avi, atum, are, 1. Part. *Migrans* sub *A. I.* et *II.*; *Migratus* sub *B. I.*; *Migraturus* sub *A. I.* — Migrare occurrit *A)* Neutorum more; et *B)* Active.

A) Neutorum more migrare est alio se transferre habitandi causa, domicilium mutare, μετακένω (It. *passare ad abitare altrove*; Fr. *aller ailleurs, changer de séjour, passer d'un lieu dans un autre, émigrer*; Hisp. *mudar habitación, mudarse de un lugar a otro*; Germ. *weg oder ausziehen, wandern, umziehen*; Angl. *to remove from one place to another, change one's habitation, depart from, flit, emigrate*).

1.) Proprie occurrit — *a)* Cum addito termino, a quo vel ad quem quis migrat. *Ter. Hecyr.* 4. 2. 13. Ex urbe rus habitatum migrare. *Plaut. Curc.* 2. 1. 1. Migrare a sano loras. *Id. Epid.* 3. 2. 6. Sed ego bloc migrare cesso. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 17. 24. (59). Indi, gentium prope soli, numquam migraverit finibus suis. *Plaut. Amph.* 5. 2. 13. Ego in cælum migro. *Horat. Art. P.* 229. Migrare in tabernas obscuras. *Sueton. Cæs.* 79. Fama percrebuit, migraturum Alexandriam, vel Itum. *Cic.* 4. *Ferr.* 36. 89. Ad georum Agathini migrare maluit. *Liv.* 5. 53. Vastam locendils ruinisque relinquere urbem, et ad Integræ omnia Vejæ

migrare. Adde *Dig.* 43. tit. 31. qui de migrando loquitur. — *Migrare mensa*, inquit *Festus* p. 158. 18. *Müll.*, quæ loco sacro esset, disque templi posita, Inauspicatum apud antiquos habebatur. quom sequatur sua migrantem pæna. *Müllerus* ad h. l. illud *Plin.* 28. *Hist. nat.* 2. 5. (26). *Servii Sulpicii principis viri commentatio* est, quamobrem mensa linquenda non sit. Sed *Plinius*, ut *Müllerus* adnotat, de privatis, *Festus*, ut videtur, de sacris agit mensis. — Prægnante, uti ajunt, significatione. *Cic.* 4. *Ferr.* 36. 89. Verres dumo ejus emigrat, atque adeo exit; nam jam ante migrarat. h. e. exit solus, nihil secum vasorum ferens; nam jam ante migrarat, nempe supellectilem argentumque Sthenil ab hujus domo ad suam adspertaverat. Qui enim migrationem laclunt et domicilium mutant, præmittunt ex domo, quam relinquunt, omnem supellectilem, unde ipsi postea, parato jam atque instructo novo domicilio, pedem efferunt exeuntque. — *b)* Absolute, b. e. sine addito. *Cic.* 14. *Att.* 9. Tabernæ mihi duæ corruerunt, reliquæ rimas agunt: itaque non solum inquilini, sed etiam mures migraverunt. *Virg.* 4. *Æn.* 401. Migrantes cernas, totaque ex urbe ruentes. *Dig.* 19. 2. 13. § 7. Exercitium veniente migravit conductor. et 43. 32. 1. Inquilino, qui soluta pensione vult migrare. — *c)* Passive impersonaliter. *Liv.* 4. 11. Romam inde migratum est a propinquis rapturum. *Id.* 5. 49. sub fin. Quom prohibuit migrari Vejæ. *Cic.* 1. *Tusc.* 41. 97. Necessæ est, ut aut sensus omoes mors auferat, aut lo alium quemdam locum ex his locis morte migretur.

II.) Translate. — *a)* Migrare dicuntur homines, qui moriuntur. *Cic.* 6. de republ. 9. Migrare ex hac vita. *Id. ibid.* 15. Nec Injussu ejus (dei), a quo ille (animus) est vobis datus, ex hominum vita migrandum est. *Id.* 1. *Fin.* 19. 62. Non dubitat (sapienter), si ita mellus sit, migrare de vita. Adde *Vellej.* 1. 11. 7. — *b)* Migrare dicuntur res et abstracta, quæ a loco la locum transeunt. *Plaut. Pseud.* 1. 5. 54. Fac, sic, vacivas, Pseudoie, ædes aurium, mea ut migrare dicta possint, quo volo. *Id. Trin.* 3. 2. 13. Selo ego, et sentio ipse, quid agam, neque a me officium migrat. h. e. discedit. Alit leg. neque meum se officium migrat. h. a. mutat, active: de quo mox sub *B.* Alit: neque meum officium migrat, quod ratiis. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 187. Verum equit quoque jam migravit ab aure voluptas Omnis ad Incertos oculos et gaudia vana. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 2. 6. (16). Hæc erat antiqua medicina, quæ tota migrabat in Græcæ linguas. *Cæli Aureli.* 5. *Tard.* 2. n. 29. Videtur præterea plurimis antiquis medicis (arthritis et podagra) etiam genuino cursu in posteros migrare cum semine, et propterea succedentes invadere. — *c)* Item migrata dicuntur ea, quæ statum mutant. *Lucret.* 3. 756. Quod mutatur enim, dissolvitur, interit ergo. Trajiciuntur enim partes atque ordine migrant. *Id.* 5. 828. Mutat enim mundi naturam totius ætas, Ex alioque alius status accipere omnia debet, Nec manet ulla sui similis res: omnia migrant, Omnia commutat natura et vertere cogit. h. e. inantur et in alium statum transeunt. Al. leg. *migrat*, Omnia commutat natura etc. ut sit activum, ut mox dicam. *Id.* 2. 774. Nam quocumque modo perturbes cæcula quæ sint, Numquam in marmoreum possunt migrare colorem. h. e. transire et mutari. *Ovid.* 15. *Met.* 171. animam sic semper eandem Esse, sed in varias doceo migrare figuras. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 45. (125). Cornua omnia in mucronem migrantia. — Raro de hominibus. *Julian.* *Dig.* 24. 2. 6. Migrare ad aliud matrimonium. et *ibid.* ad alias nuptias.

B) Active migrare sumitur pro transferre, transportare.

1.) Proprie. *Gell.* 2. 29. ad fin. Atque ita casita nidum migravit. — Et passive. *Liv.* 10. 34. sub fin. Paucos graves ætate, aut invalidos levabant, relictaque, quæ migratu difficilia essent. *Sil.* 11. 7. 431. nam migrantur Rhætaia regna in Libyam Superis? h. e. nun Romanum Imperium a Superis ad Carthaginienses transferret? Huc referendum videtur et illud *Venant.* 6. *carm.* 7. 19. De proprio migrata solo.

II.) Translate est transillire, transgredi, oltrefasare, trasgredire, violare, παραβαίνειν. *Cic.* 3.

Legg. 4. 11. QVON QVIS KARVM RERYM MIGRASSIT, NOXIÆ POENA PAR ASTO. *Id.* 3. *Fin.* 20. 67. Qui jus civile conservaret, eum justum: qui migraret, injustum fore. *Id.* 1. *Divinat.* 5. 8. Na communia jura migrare videatur. *Est qui legit communi jure.* *Id.* 1. *Off.* 10. 31. Ut reddere depositum, promissum lacere, quæque pertinent ad veritatem et ad fidem, ea migrare interdum et non servare, fit justum.

MILII. *V. EGO*.

MILIPTE Cato pro mihi ipsi posuit. *Paul. Diac.* p. 152. 9. *Müll.* et *Festus* p. 154. 11. *Müll.* *V. EGO* et *IPSE*.

MILAGO. *V. MILUAGO*

MILE, MILESIMUS et similia. *V. MILLE*, MILLESIMUS, etc.

MILEON, l, n. 2. herba eadem ac scelersta, de qua *V. SCCELERATUS* sub II. Ita eam appellat *Apul. Herb.* 8.

MILES, tils, m. 3. In vet. *Inscript.* optimæ notæ apud *Murat.* 582. pluries MILES scribitur. — Ratione habita etymi, ut *ales* ab *ata* et *ire*, *pedes* a *pes* et *ire*, *equus* ab *equus* et *ire* etc., sic miles est a *mile* vel *mille* et *ire*, quod docet etiam *Varro* bisce verbis 5. *L. L.* 89. *Müll.* Milites, quod trlum inilium primo legi fcebat, ac singule tribus Titilensium, Ramnium, Lucerum milia singula inilium mittebant. Aliter *Paul. Diac.* p. 122. 15. *Müll.* Militem *Ællus* a molitia κατά άντίφρασιν dictum putat, eo quod nihil molle, sed potius asperum quid gerat. et *Ulp. Dig.* 29. 1. 1. Miles appellatur vel a mailitia, id est duritia, quam pro nobis sustinet: aut a multitudine: aut a malo, quod arcere milites solent: aut a Græco verbo χιλιοι. Sed ex his *Varronis* sententia amplectenda. — Est autem miles quicumque militiam exercet, στρατιώτης, οπλίτης; (It. soldato; Fr. soldat; Hisp. soldado, et que sirve en la milicia; Germ. der Soldat, Krieger; Angl. a soldier).

1.) Proprie. § 1. Universim. — *a)* Generatim. *Ennius* apud *Cic. Mur.* 14. 30. et apud *Gell.* 20. 10. Spernitur orator bonus, horridus miles amat. *Plaut. Amph.* 1. 1. 36. Iô vi et virtute militum victum atque oppugnatum oppidumst. *Ter. Eun.* 4. 7. 44. Sanga, ut lortes decet milites, domi folcique sac vicissim ut meminere. *Licinius Mæcer* apud *Priscian.* 6. p. 704. *Putsch.* Non minimo opera milites quietes volebant esse. *Claud. Quadrigrarius* apud *Non.* p. 359. 6. *Merc.* Inde postquam aliquantum recessit, offendit montem, loca munita, res omnes habere quæ militibus opus sunt, ligna, aquam, pabulum. *Sisenna* spud *Non.* p. 107. 15. *Merc.* Milites, ut lex *Calpurnia* concesserat, virtutis ergo elvitate donari. *Cic.* 2. *Tusc.* 16. 37. Scutum, gladium, galeam in onere nostril milites non plus numerant, quam humeros, factos, manus: arma enim membra militis esse dicunt. *Id. Cluent.* 46. 128. Miles, qui locum non tenuit, qui hostium impetum vilque pertulit, potest idem postea miles esse melior. *Id.* 7. *Phil.* 8. 24. Cohortatus est vicinos suos, ut milites fierent. *Cæs.* 1. *B. G.* 7. Provincias toti quam maximum potest militum numerum imperat. *Sall. Cat.* 11. Igitur bil milites, postquam victoriam adepti sunt, ubil reliqui vicils fecere. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 16. eris tu, qui inodo miles, Mercator. — De militum numero apud *Romanos*, *V. Cardinali Diplom. imp.* p. 209. — *b)* Jungitur pluribus Adjectivis. *Varro* 5. *L. L.* 161. *Müll.* Milites æraril. *Asinius Pollio* apud *Cic.* 10. *Fam.* 32. extr. auxiliarius. *Plaut. Curc.* 4. 4. 29. centuriatus. *Ovid.* 3. *Fast.* 117. manipularis. *Plaut. Capt.* 1. 2. 61. maritimus. *Liv.* 24. 49; et *Nepos Tmol.* 1. mercenaril. *Sil.* 11. 7. 637. pharetratus. *Liv.* 9. 19. statarius. *Tac.* 4. *Hist.* 66. subitus. *Cic.* 2. *Tusc.* 17. 39; et *Nepos Eumen.* 8. veterani. — *Miles ostensionatis*. Vide banc vocem suo loco. — *Plaut. Bacch.* 4. 9. 18. armati atque anmati probe. *Liv.* 9. 40. argentati, aurati: — *c)* Jungitur et plurimis Verbis. *Cæs.* 1. *B. C.* 28; et *Pompejus* apud *Cic.* 8. *Att.* 12. a. 4. Armare milites. *Trajanus* apud *Plin.* 10. *Ep.* 31. Avocare milites a signis. *Cic.* 7. *Ferr.* 51. 133. Colligere milites. *Liv.* 29. 5. Conducera mercede. *Centulus* apud *Cic.* 12. *Fam.* 15. 7. Conscribere ex aliqua terra. *Pompejus* apud *Cic.* 8. *Att.* 12. a. 4. Quodcumque militum contrahere poterit. *Liv.* 29. 1. Deiligere milites. et *Pompejus* apud *Cic.* 8. *Att.* 12.

A. 3. Legere milites. *raccogliere, far leva.* et *Sall. Jug. 47.* scribere. *Liv. 29. 1.* Ordinare milites. *h. e.* in ordinis describere. *Cic. 3. Fam. 3.* Dimittere milites. — d) Haud raro miles opponitur imperatori, ut apud *Cic. pro leg. Manil. 10. 28.* Qui extrema pueritia miles fuit summi imperatoris. *Id. Balb. 20. 47. P. Africani discipulus ac miles. Id. Planc. 11. 27.* Miles bujus Q. Metelli. *Sall. Cat. 60.* Strenui militis et boni imperatoris officia simul exsequabatur. *Xepos Thrasymb. 1.* Sed illa tamen omnia communia imperatoribus cum militibus et fortuna. — Itaque jure suo nonnulla ab imperatore miles, plurima vero fortuna vindicat. *Fellej. 2. 18. 2.* Consiliis dux, miles manu ¶ 2. Speciatim per synecdochen in singulari numero pro collectione militum adhibetur, *soldatesca. Liv. 22. 37. extr.* Hic miles magis placuit: quum pretio minore redimendi captivos copia Geret. *Id. 3. 62.* Ubi hæc fremere militem in castris consensit esse. *Curt. 3. 1. 1.* Ad conductionem ex Peloponneso militem Cleandro cum pecunia misso. *Fellej. 1. 15. 1.* Quum esset in bello conquiritendus potius miles, quam dimittendus. *Justin. 11. 14. 5.* Alexander ubi confertissimos hostes acerime pugnare conspexisset, eo se semper immergebat, periculaque sua esse, non militis volebat. et 22. 3. 1. His ita gestis, militem legit exercitumque conscribit. *Tac. 2. Ann. 13.* Incendit ea contumelia legionum iras: veniret dies, daretur pugna; sumpturum militem Germanorum agros, tracturum conjuges. *Virg. 2. Æn. 495.* late loca milite complet. *Id. 3. ibid. 400.* obsedit milite campos. *Horat. 4. Od. 14. 9.* milite nam tuo Drusus Genaunos, implacidum genus. — Dejecit acer. Similiter *Id. 3. ibid. 5. 25.* Auro repensum scilicet acrior Miles redibit. ¶ 3. Item speciatim miles junctus cum equis, est qui pedibus militat, pedes, *soldato a piedi, fante, πεζός. Cæs. 3. B. C. 61.* Nam ante id tempus nemo aut miles, aut eques a Cæsare ab Pompejum transierat. *Id. 5. B. G. 10.* Tripartito milites equitesque in expeditionem inisit. *Id. 2. B. C. 41.* Neque militibus quidem, neque equitibus studium ad pugnandum deest. *Liv. 26. 19.* Ad eas copias — decem millia militum et mille equites adduntur. Adde *eumd. 30. 9.; Plancum apud Cic. 10. Fam. 23.; Asinium Pollionem apud eumd. 10. Fam. 32.; Lepidum apud eumd. 10. Fam. 34.; et Fellej. 2. 15. 3.* — Similiter pro collectione peditum *Liv. 22. 37.* Milite atque equite, nisi Romano Latiniq; nominis, non uti populum Romanum. ¶ 4. Item speciatim, milites etiam dicti sunt, qui in sacro Palatio in aliquo officio domus Augustæ inserviebant: quia quum in principe ipsum nomen supremæ dignitatis militare esset, nempe *imperator;* etiam officiorum ipsi subjectorum nomina a militia sumebantur. *Imp. Theodos. et Valentinian. Cod. Theod. 11. 1. 34.* Tuus militi debiti postulati delegandam esse rationem. *h. e.* exactori annonæ. *Ulp. Dig. 4. 6. 10.* Qui a militibus, statoribusque, vel a municipilibus ministris asservantur. *h. e.* ab apparitoribus magistratum.

11.) Translate. ¶ 1. Miles in latruncolorum ludo est idem ac *latro vel latrunculus,* seu pedes, *la pedina.* *Ovid. 2. Trist. 477.* Discolor ut recto grassetur limite miles, Quum geminus medio calculus hoste perit. ¶ 2. Miles etiam dicebatur, qui Mithræ sacris initiabatur. *V. Tertull. Cor. mil. 15.; et Hieronym. Ep. 107. n. 2.* ¶ 3. De femina, quæ primilms puerpera est. *Ovid. Heroid. 11. 48.* Et rudis ad partus, et nova miles eram. ¶ 4. Item de Nympha venatrice et comite Dianæ. *Ovid. 2. Met. 414.* Et modo læve manu jaculum, modo sumperat arcum, Miles erat Phœbes, nec Mænalum attingit ulla Grator hæc Trivæ.

MILESIAE, Ærum, f. plur. 1. *V. voc. seq. in fin.*

MILESIUS, a, um, adject. *Μιλησιος,* ad Miletum urbem pertinens: *V. ONOM.* — Milesis, orum, populi ejus urbis et regionis, luxu et deliciis nobiles, *Milesis carminibus* dedere nomen, nempe ludicris, amatoris ac lascivis. *Ovid. 2. Trist. 413.* Junxit Aristides Milesia carmina secum: Pulsus Aristides nec tamen urbe sua. *Alii leg. crimina.* Hinc sermo *Milesius* apud *Apul. Met. init. et Milesiæ, Ærum,* f. plur. 1. absolute, substantivorum more, sunt poemata et narratiunculæ bujusmodi. *Septim. Sever. Aug. apud Capitolin. Albin. 12.* Quum ille nœniis quibusdam anilibus occupatus,

inter Milesias Ponicas Apuleji sui et ludicra litteraria consensuerat. *Id. Capitolin. Albin. 11. extr.* Milesias nonnulli ejusdem esse dicunt: quorum fama non ignobilis habetur, quamvis mediocriter scriptæ sint.

MILIACEUS, a, um, adject. (miliium) qui ex milio constat, *di miglio, κέγγυρος,* ut *Miliacea* puls apud *Paul. Diac. p. 83. 12. Müll.*

MILIACUS, a, um, vel rectius Miliaca, æ, f. 1. et

MILIARIA, æ, f. 1. *V. voc. seq. in fin.*

MILIARIUS, a, um, adject. (miliium) ad milium pertinens. *Plin. 22. Hist. nat. 25. 78. (161).* Miliaria appellatur herba, quæ milium necat. — *NB.* De miliario vase, *V. MILLIARIUS.* — Hinc

Miliaria, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, est avis, quæ milio vescitur (*It. ortolano*), ut docet *Varro 5. L. L. 76. Müll.* Ficedulæ et miliaria acibo, quod alteræ ficeo, alteræ milio flant pingues. (*Cf. Aelian. H. A. 13. 25. σακχάδας και τὰς καλουμένας κέγγυρας.*) *Id. 3. R. R. 5. 3.* Adjiiciunt aves alias quoque, quæ pingues veniunt carne, ut miliaria ac coturnices. — Eodem sensu *Cæli. Aurel. 1. Tard. 1. ante med.* Ficedulæ, sive quas miliarias vocant. *ubi est qui corrigendum putet miliarias.*

MILIARIUS, a, um. *V. MILLIARIUS.*

MILIES vel miliens. *V. MILLIES.*

MILIMINDRUS, i, f. 2. *Isid. 17. Orig. 9.* Hanc (herbam, b. e. *hyoscyamum*) vulgus milimindrum dicit, propter quod alienationem mentis inducit.

MILIO, Ænis, m. 3. *nibbio,* idem ac milvus, Gallis *milan* dicitur. *Marcell. Empir. 33. ante med.* Testiculi milionis.

MILITARIE, adverb. militariter. *Trebell. in XXX. Tyrann. 22. de Æmil.* Servus militarie cæsus, quod etc. *Al. aliter leg.*

MILITARIS, e, adject. Comp. *Militarior* sub a. — Militaris est ad militiam, vel milites pertinens, *στρατιωτικός* (*It. militare, di milizia, da soldato;* *Fr. relatif au soldat, au service militaire, militaire;* *Hisp. militar, lo que pertenece a la milicia;* *Germ. zum Soldaten gehörig, das Kriegswesen betreffend, soldatisch, kriegerisch, dem Soldaten oder Krieger eigentümlich;* *Angl. of or belonging to a soldier, pertaining to war, military, warlike, martial.*) Occurrit — a) Universim. — De hominibus. *Plaut. Epid. 1. 1. 13.* Scio te esse quidem hominem militarem. *Sic Sall. Cat. 62.* Homo militaris, quod amplius annos triginta tribunos, aut præfectus, aut legatus, aut prætor cum magna gloria in exercitu fuerat, — militum animos accendebat. Adde *eumd. ibid. 46. et Liv. 2. 56.* Rudis in militari homine lingua non suppetebat libertati animoque. *Tac. 2. Hist. 75.* Militaris vir. *h. e.* militiæ assuetus. *Horat. 1. Od. 8. 5.* Cui neque militaris Inter æquales equitat? *h. e.* habitu et animo militari. *Cf. eumd. ibid. 22. 13.* Quale portentum neque militaris Daunia in latis alit æsculetis. *h. e.* bellicosa. *Sic Tertull. Apolog. 11. sub fin.* Quis justior et militior Scipione? — Ceterum *Plaut. Truc. a. 5. v. 16.* Militares pueri. *h. e.* filii militum. *Cic. Cluent. 36. 99.* tribuni. — Hinc etiam *militaris* absolute est militaris homo. *Tac. 3. Ann. 1.* Adventu ejus audito, intus quisque amicorum et plerique militares, ut quique sub Germanico stipendia fecerant, — tuere ad oppidum Brundisium. *Cf. eumd. 14. ibid. 33.* — De rebus et abstractis. *Cæs. 3. B. C. 75.* Ut militare institutum seivarent. *et ibid. 103.* Ænis magno pondere ad militare usum in naves imposito. *et ibid. 53. extr.* Militaribus donis donare aliquem. *Id. 1. B. G. 21.* Rei militaris petitissimus. *Plin. 18. Hist. nat. 7. 42. n. 2.* Militaris panis. *da munitione. Liv. 8. 34.* disciplina. *Cic. Mur. 5. 11.* labor. *Id. 6. Ferr. 52. 116.* licentia. *et 2. Cat. 6. 13.* Militaria signa. *Cato apud Gell. 7. 10.* Es militare. *paqa. Cic. 1. Off. 18. 61.* Statuæ ornatu fere militari. *Id. Flacc. 32. 77.* Leges militares. *Tac. 1. Ann. 32.* animi. *Id. ibid.* Militaria odia. — b) Speciatim *militaris ætas,* est post annum decimumseptimum usque ad quadragesimum sextum: extra quod tempus, non nisi necessitate cogente, milites scribantur: quod colligitur ex *Liv. 25. 5.; Nepot. Caton. 1.; et Gell. 10. 28. V. etiam Lips. de mil. Rom. l. 1. dial. 2. et Sigon. de ant. jure Civium*

R. l. 1. c. 15., ubi plura. Tac. 2. Ann. 60. Refererat, habitasse quondam septingenta millia ætate militari. *atti all'armi.* In *Inscript.* tamen apud *Steiner. n. 313.* habetur miles annorum quindecim. — c) *Militaris gradus. V. GRADUS II.*

— d) *Via militaris,* est amplior et directior ceteris, et quæ ab oppido ad oppidum recta fert, atque adeo frequentior, *strada maestra, o regia:* ita dicta, quia per eam exercitus comitant: cujusmodi fuere *Salaria, Flaminia, Appia, Æmilia,* etc. *Liv. 36. 15. sub fin.* In valle iter est non latius, quam sexaginta passus: hæc una militaris via est, qua traduci exercitus possint. *Cic. Prov. cons. 2. 4.* Via illa nostra, quæ est usque ad Hellespontum militaris. *Colum. 1. R. R. 5. 6.* Nec esse oportet ædificiis junctam militarem viam, quod prætereuntium viatorum populationibus, et assiduis divertentium hospitibus infestat rem familiarem. — e) *Militaris herba,* est millefolia. *V. hanc vocem.* — f) *Militaris* denique unus est ex multis Jovis epithetis apud *Mauspices,* et Romanos veteres, teste *Apul. de Mundis sub fin.*

MILITARITER, adverb. (militaris) *da soldato, στρατιωτικώς,* more militum, more militiæ. *Liv. 4. 41.* Adversus hæc Tempanii oratio incomposita fuisse dicitur, ceterum militariter gravis, non suis vana laudibus, etc. *Id. 27. 3.* Milites in portis murisque sibimet ipsos tecta militariter rogerat ædificare. *Tac. 2. Hist. 80.* Ut primum tantæ vicissitudinis offusam oculis caliginem (*Vespasianus*) disjecit, militariter locutus, læta omnia et affluentia excepit. *Arrius Menand. Dig. 49. 16. 4. § 9.* Militariter punire.

MILITARIUS, a, um, adject. idem ac militaris. *Plaut. Pseud. 4. 4. 11.* Quin hinc metimur gradibus militariis? *h. e.* incitatis, quales fere incidentium militum sunt. *Ritschehus et Fleckeisenus* auctoritate *Cod. Vatic. a. pr. m. leg. militariibus.*

MILITIA, æ, f. 1. *Militia ἀρχαῖος* pro militiæ dixit more suo *Lucret. 1. 29.* Effice ut interea fera mœnera militiæ Per maria ac terras omnes sopita quiescant. — Militia est militaris munus, militaris vita seu disciplina, militaris ars, *στρατία* (*It. milizia;* *Fr. service militaire;* *Hisp. milicia, servicio militar;* *Germ. d. Stand. und Dienst des Soldaten, Kriegsdienst, Feldzug, Felddienst;* *Angl. the service of a soldier, warfare.*)

1.) Proprie. — a) Universim. *Vet. Poeta* apud *Cic. 2. Tusc. 15. 36.* Quis magi palæstra, Euryta, sol, pulvis, labor, Militia studio est, quanto fertilitas barbara. *Cic. pro leg. Manil. 10. 28.* Qui e ludo atque pueritæ disciplinis — ad patris exercitum atque in militiæ disciplinam profectus est. *Id. 1. Divinat. 25. 52.* Xenophon in ea militia, qua cum Cyro minore perfunctus est, sua scribit somnia. *Id. 1. Off. 41. 36.* Militiæ sacramento obligare aliquem. *et 3. ibid. 26. 97.* Simulatione insanie militiam subterfugere. *Cf. Ovid. 13. Met. 37.* deliravitque furor Militium lieto. *Cæs. 6. B. G. 17.* Suos liberos, nisi quum adoleverant, ut munus militiæ sustinere possint, palam ad se alie non patiuntur. *Cf. Colum. 1. R. R. præfat. 17.* Vera illa Romuli proles militiam belli facile sustinuit, durata parvis laboribus. *Rursus Cæs. 6. B. G. 13.* Militiæ vacationem habere. *Auct. B. Alex. 56.* Transmarina militia perterriti. *h. e.* quod trans mare militandum esset. *Sall. Jug. 67.* Etas militiæ patiens. *atti all'armi.* *et ibid.* Manio ad consulatam capiumum omnia abunde erant, industria, probitas, militiæ magna scientia etc. *et ibid. 86.* Fortissimum quemque, plerosque militia cognitis accire. *Id. Cat. 7.* Per laborem usu militiam disere. *Virg. 8. Æn. 516.* assuesat sub te tolerare magistris Militiam et grave Martis opus. *Horat. 1. Ep. 18. 55.* sævum Militiam puer et Cantabrica bella tulisti. *Id. 3. Od. 2. 1.* Augustam amice pauperiem pati Robustus acri milita puer Confiscat. *Ovid. 2. Fast. 508.* Et patrias artes militiamque colant. *Plin. 6. Hist. nat. 19. 22. (86).* Militiam capessere. *Tac. 1. Ann. 20.* Antiquam duramque militiam revorare. *Fellej. 2. 117. 2.* Otio magis castrorum, quam bellicæ assuetus militiæ. *Justin. 11. 6. 4.* Veterani emeritæ militiæ. — Tria sunt genera militiæ, Inquit *Servus* ad *Virg. 7. Æn. 614.* et ad 2. *ibid. 157.* Primum est sacramentum, in

quo jurat unusquisque miles, se non necessurum injussu coosulis, nisi expleto militiae tempore: quod fere erat viginquinque annorum. Alterum est *conjuratio*, quæ fit in tumultu, idest Italico bello et Gallico, quando vicinum Urbi periculum singulos jurare non patitur, ut inter Fabios fuit. Hi milites ad unum tantum bellum militare tenentur. Tertium est *evocatio*, quam ad subitum bellum evocabantur: unde etiam consul solebat dicere: *qui rempublicam salvam esse vult, me sequatur*. Hi non sunt proprie milites, sed *pro milite*: uode Sallust. *Ne quis miles, neve pro milite*. Hinc milites *sacramento rogati, tumultuarii, evocati*: quos tangit *Virg.* 2. *En.* 137. et 8. *ibid.* 5. et 9. — Quod ad militiae tempus attinet *Macrob.* 1. *Somn. Scip.* 6. p. 39. *Bip.* A sexta usque ad septimam septimanam (*annorum*) sit quidem deminutio, sed occulta; ideo novouillarum rerum publicarum hic mos est, ut post sextam ad militiam nemo cogatur: in pluribus datur remissio justa post septimam. — De militiae autem tempore imperante Augusto ejusque successoribus, v. *Borghesi Dipl. di Decio p.* 97. — *Militia imaginaria*. V. IMAGINARIUS. — *Succinum militiae* apud *Plin.* 4. *Hist. nat.* 13. 27. (97). est glessum. V. GLESSUM. — b) Genitivus militiae, ut *belli*, cum Verbis et Noniniis status in locu, significat in militia; et cum *domi*, cui ex adverso respondet, fere jungitur. *Ennius* apud *Gell.* 10. 10. Neque domi nunc nos, nec militiae sumus. *Ter. Adelph.* 3. 5. 49. Una semper militiae et domi fuimus. *Cic.* 3. *Legg.* 3. 6. Militiae, quibus jussi erunt, imperato eorumque tribuni sunt: domi pecuniam publicam custodiunt. *Id.* 5. *Tusc.* 19. 55. Quorum virtus fuerat domi militiaeque cognita. *in pace et in guerra. Liv.* 7. 32. *in fin.* Semper ego plebem Romanam militiae domique colui. Adde *Cic.* 3. *Orat.* 33. 134; et *Sall. Cat.* 5., 6. et 9. — *Militiae* sine voc. *domi* occurrit apud *Cic.* 3. *Legg.* 3. 6. Militiae ab eo, qui imperabit, provocatio nec esto, quodque is, qui bellum geret, imperasset, jus ratumque esto.

II.) Translate. ¶ 1. Militia sumitur pro bello et militari expeditione. *Justin.* 7. 3. 1. Ne ubique deformis militiae damnis haberetur. *per le disette della guerra. Sic Vellej.* 2. 120. 1. Germani hostes Cimbricam Teutonicamque militiam Italiae minabantur. *Tibull.* 1. 3. 82. Optavit lentas et mihi militias. h. e. longas et tardas expeditiones. *molte e lunghe campagne*. Eodem sensu *Justin.* 20. 1. 3. Prima illi militia adversus Graecos fuit. *la prima spedizione*. ¶ 2. Interdum militia sunt ipsi milites, ut *servitium ipsi servi. Liv.* 4. 26. Lege sacra, quæ maxima apud eos vis cogendæ militie erat, delectu habito, utrimque validi exercitus profecti in Algidum convenere. h. e. quæ maxima cogendorum militum vis erat. V. *Drackenborg.* ad h. l. *Ovid. Heroid.* 8. 45. Tantalides omnes ipsorumque regebat Achillem: Hic pars militiae, dum erat ille ducum. *Justin.* 32. 2. 2. Concursu insularium, cum omni militia interficitur. Adde *Val. Max.* 1. 6. *extern.* 11. ¶ 3. Ponitur et pro virtute militari. *Vellej.* 2. 5. 1. Præclara in Hispania militia D. Bruti fuit, qui ingenti vi hominum urbiumque potius numero, Gallæci cognovne meruit. *Flor.* 4. 5. Fulvia gladio cincta, virilis militiae utor. ¶ 4. De gradibus et emolumentis militiae. *Sueton. Claud.* 25. Equestres utilitas ita ordinavit, ut post cohortem alam, post alam tribuatum legionis daret. h. e. militiae ordines et gradus. Sic *Scævola Dig.* 32. 1. 102. *in fin.* Sejo liberto meo militiam do, lego: illam militiam, quam et testator habuit. Adde *Cels.* *ibid.* 31. 1. 22. ¶ 5. Militia est munus, seu officium aliquod in aula imperatorum. *Prudent. præm. Cathemer.* 19. Tandem militiae gradu Evertum pietas principis extulit. Assumptum propius stare jubens ordine proximo. h. e. præfectura prætorii, vel dignitate patriciatu, vel alia hujusmodi. Adde *Cois* 3. 25. 1. et 4. MILES § 5. — A militiae oritur in antiquis lapidibus apud *Reines.* cl. 13. n. 136., apud *Gruter.* 310. 5., 345. 10., 406. 9., 517. 12., 588. 7. et apud *Mural.* 820. 7.; quæ formula inter officia domus Augustæ fortasse est annuenda, et illum videtur significare, qui ad imperatorem ea referret, quæ præsertim ad militares expeditiones pertinebant. Sed res est valde dubia. V. *Orell. Inscript.* 3560. et 3562., ubi ille ait:

Fueruotoe qui delectibus habeodis præerat? Cui assentit *Borghesius in Inscript. del Reno dello Steiner p.* 7. At *Henzenio Inscript.* 7420. d. *in not.* vir a militiae est, quicumque sive præfectus sive tribunus militiae perfunctus est: vir autem a *vir. militiae* cum *Reniero* pro eo habendus, qui primum pilum, præfecturam cohortis, tribunatum, præfecturam alæ gessit, omnibus igitur militiae equestribus exornatus est. Idem *Henzen* in nonnullis a *Mommseni* sententia discrepat. *Inscript.* 6849. et 7420. b. a *in not.* ¶ 6. Metaphorâ sumptâ a superiori paragr. I., militia est quodcumque laboriosum munus, provincia. — a) Generativus. *Cic. Mur.* 9. 19. Servius hic nobiscum hanc urbanam militiam respondendi, scribendi, cavendi, plenam sollicitudinis ac stomachi, secutus est. *Or.* d. 2. *Fast.* 9. Hæc mea militia est: ferimus, quæ possumus, arma. *Plin.* de hirundinum labore in nidis faciendis, 10. *Hist. nat.* 33. 49. (94). Eaque militia illis cum anno redit semper. — b) Speciatim locum habet in re amatoria. *Plaut. Pers.* 2. 2. 49. At confidentiâ illa militia (subaudi Veneris) militatur multo magis, quam pondere. Cf. *eumd. Truc.* 2. 1. 18. Numquam amatoris metretrem oportet causam noscere; quin, ubi nihil det, pro infrequente eum mittas militia domum. *Propert.* 1. 6. 30. Non ego sum laudi, non natus idoneus armis: Hanc (scil. amatoriam) me militiam fata subire volunt. *Id.* 4. 1. 137. Militiam Veneris blandis patiere sub armis. Sic *Horat.* 4. *Od.* 1. 16. Late signa feret militiae (o *Venus*) tua.

MILITIOLA, æ, f. 1. deminut. a militia. Translate occurrit apud *Sueton. Vit. Juvenal.* In Paridem, pantomimum poetamque Claudii Neronis, semestribus militialis tumentem. h. e. gradibus et honoribus militaribus.

MILITO, as, avi, atum, are, n. 1. (miles). Part. *Militans* et *Militaturus* I. — Militare est militiam exercere, stipendia facere, merere, *στρατεύω* (It. *militare*; Fr. *être soldat, servir comme soldat, servir*; Hisp. *servir, como soldado*; Germ. *Soldat sein, Kriegsdienste thun*; Angl. *to serv as a soldier*).

I.) Proprie. — a) Neutorum more. *Ter. Heaut.* 1. 1. 65. In Asiam ad regem militatum abiit. *Cic.* 1. *Off.* 11. 36. In cujus exercitu Catonis filius tiro militabat. *Sall. Jug.* 68. Is eo tempore contubernio patris ibidem militabat. *Liv.* 23. 42. ad *fin.* Nostra juvenus omnis sub signis militat tuis. *Id.* 10. 10. Militatores tamen se dixerunt, si utique Etrusci velint. *Id.* 5. 3. Quom æra militatibus constituta sunt. *Justin.* 8. 3. 2. Civitates, quæ sub auspiciis ejus militaverant. *Vellej.* 2. 120. 3. L. Asprenas sub Varo militans. *Seneca Phœniss.* 621. Frater arma comitatus tua, tibi militat. *Sueton. Cæs.* 65. Militare adversus aliquem. *Curt.* 6. 5. apud aliquem. et *ibid.* et 8. 8. cum aliquo. *Id.* 7. 10. Equites mille adduxerunt mercede militatorum. *Plin.* 1. *Hist. nat. præfat.* § 30. Qui (Cato) sub Africano, immo vero et sub Hannibale didicisset militare. — b) Passive. *Horat. Epod.* 1. 23. Libenter hoc et omne militabitur Bellum in tuæ spem gratiæ. V. et infra sub II. 2. b.

II.) Translate. ¶ 1. Militare dicuntur, qui in sacro Palatio funguntur munere aliquo, et imperatori in re publica operam navant, ut in MILLES et MILITIA II. 5. dictum est. *Augustin.* 8. *Confess.* 6. usurpat de Agentibus in rebus. Adde *Cod.* 10. 69. 1. et 3. 25. 1. et 12. 19. 2. 3. 7. etc. ¶ 2. Metaphorâ sumptâ a superiori paragr. I., militare dicuntur qui munera militari inoneri similia sustinent: ad rem *Cato* apud *Jul. Rufinian.* *ae figur.* 6. p. 199. *Ruhnck.* Antiorhus epistolis bellum gerit, calamo et atramento militat. — a) Generativus. *Horat.* 1. *Ep.* 2. 66. venaticus ex quo Tempore cervinam pellem latravit in aula. Militat in silvis catulus. *Apul.* 2. *Doctr. Plat.* ad *fin.* Militare pro utilitate cunctorum. Singularis est illud *Theod. Priscian.* 1. 2. P. 1. c. 13. extr. Febribus vero interpositis, consideratis temporibus servendum est. Intensus tamen effusionum sollicitudini militabo; in quibus sæpe etiam sanguinis supervenientis effusio periculum procuravit. — *Militare* pro cunari, cum Infinito. *Tertull. Pall.* 1. ad *fin.* Aries machina est, quæ muros frangere militat. — b) Speciatim in re amatoria. *Horat.* 3. *Od.*

26. 1. Vixi puellis nuper idoneus, Et militavi non sine gloria. *Ovid. Heroid.* 7. 31. Durumque amplectere fratrem Frater Amor: castris militet ille tuis. *Id.* 1. *Amor.* 9. 1. Militat omnis amans, et habet sua castra Cupido. — Et cum Accusativo. *Plaut. Pers.* 2. 2. 49. At confidentiâ illa militia militatur multo magis, quam pondere. *Apul.* 9. *Met. de muliere et adolescente.* Prima stipendia Veneri militabant ovidi milites.

MILITO, ðnis, m. 3. miles. *Apul.* 9. *Met.* sub *fin.* Militones illi, nec usquam illum delitescere adjurant. Sed perique alii rectius leg. commilitones. *Vesp. judic.* apud *Wernsdorf. Poet. Lat. min.* T. 2. p. 232. Provocor, ut dicam, militonem tu tiro tentas. In *militonem* et in *tiro* vides hic perperam primam syllabam corripì, quom longa utrobique semper sit. Hinc *Wernsdorf.* legendum putat *Milonem tu Thraso tentas*.

MILICUM, ði, n. 2. miglio, κέρχρος, genus frugis, pterisque avium jucundissimæ, rotundi minutique grani, et frumentorum omnium maxime durans: quippe quam ad centum usque annos servari, tradit *Plin.* 18. *Hist. nat.* 30. 73. (307). ex *Farron.* 1. *R. R.* 57. 2. si ab humore custodiatur. Dictum est a maxima nummorum summa, quæ est mille (quod mille et milia etiam scribitur), ut ait *Festus* p. 157. 17. *Müll.*: sed ratione habita etym, videtur potius cum *Gr. μέλιον* conjugendum, ut ait *Id.* *ibid.* Ex eo candida puls, et panis conficitur in Campania præcipue, ut *Plin.* *ibid.* 10. 24. (100). et *Colum.* 2. *R. R.* 9. 19. docent. *Virg.* 1. *G.* 216. et milio venit annua cura. *Colum.* *loc. cit.* inter legumina numerare mallet, simul cum panico: nam multis regionibus cibariorum eorum colonos sustinet. — De milio Indico V. INDICUS in ONOM.

MILLE vel mille et in plur. num. millia, millium, millibus, nom. numerale. MILLIA legitur in *Inscript.* optimæ notæ apud *Orell.* 3308. — Mille et milia simplici l sæpissime scriptum reperitur in veter. codicib. et monum., teste *Pier.* ad *Virg.* 4. *G.* 473. et *Broukus.* ad *Propert.* 1. 5. 10., et confirmante *Cellar.* in *Orthograph.* ex *Inscript.* apud *Gruter.* 835. S. X. MILLIA NUMYM. et 868. 11. XC. MILLIA NUMORYM. Sed et *millia* habet sua præsidia in lapide Ancyrano, et in usu frequenti. Ceterum, regula est, ait *cl. Lachmannus ad Lucret.* 1. 313., post longam vocalem e duabus l alteram substitui, si sequatur i littera, nisi ea casualis sit; ut *Messalla, Messalina; mille, milleni, milli, milia, miliens; villa, villaticus, villula, villis, villicus; stilla* (nam in *stiria* i productum apparet), *stillare, stillis, stilicidium*. — In sexto casu olim dixere *milli*, quasi *mille*, is declinaretur: vel metri causa. *Lucilius* apud *Gell.* 1. 16. et *Macrob.* 1. *Saturn.* 5. Hunc milli passum qui vicerit atque duobus etc. *Id.* *ibid.* Tu milli nummum potes uno querere centum. h. e. potes mille nummis acquirere centum millia. Ubi nota Unum mille, un migliayo. — Mille et in plur. num. millia est nomeo numerale centum decies continens: a voce Græca χίλιοι, quæ idem signib. at; vel a *μύριοι*, quod tamen diversam habet significationem (It. *mille, mila; Fr. mille; Hisp. mil; Germ. tausend; Angl. a thou sand*). Et substantivi, et adjectivi morè usurpatur. Substantive in num. singulari est indeclinabile (nec pro eo ponitur, quod Græce χίλιος dicitur, sed quod χιλιάς; et sicuti una χιλιάς, et duæ χιλιάδες; ita unum mille, et duo millia, certa atque directa ratione dicitur: quæ sunt verba *Gell.* 1. 16. et *Macrob.* 1. *Saturn.* 5.: sed *V.* sub I. 2.); in plurali declinatur *millia, millium, millibus*: semper autem Genitivum regit. — Negat *Gronov.* 1. 1. de *perun. vet. c.* 10. mille unquam substantivum esse, aut Genitivum per se regere: multaque ea de re disputat. Semper itaque esse adjectivum, et pluratè, et indeclinabile: sed neutrum duplex habere, hæc mille, et hæc millia: priori nos uti, quom hic numerus nun exceditur: posteriori, quom plura sunt millia. *Catull.* 5. 7. Da mi basia mille, deinde centum: Dein mille altera, dein secunda centum: Deum quom millia multa fecerimus, etc. Quom vero dirimus *mille hominum, mille nummum*, ellipsis esse, et intelligi nominativum multitudinis, numerus, manus, aut quid simile: et quom ait *Liv.* 23. 44. sub *fin.* Mille fere passuum inter urbem erant castraque: subaudiri posse. *mille*

ere passuum campi erant. Et in illo *Plauti Mil. glor.* 4. 2. 87. Mille annorum perpetuo vivunt: subaudiendum tempus. Et in illo *Lucii. apud Gell.* 1. 16. Ad portam mille a porta est sex inde Salernum: suppleendum passuum spatium, vel intervalum. Porro integre locutum esse *Virgil.* quum ait *10. Æn.* 167. Sub quo mille manus juvenum. et *Plaut. Mil. glor.* 4. 2. 72. Plus mihi auri mille est modiorum *Philippi.* et *Val. Max.* 8. 15. n. 1. *extern.* Senatus, qui mille hominum numero constabat. Similiter quum legimus, sex millia hominum, intelligi sine dubio corpora: quum decem millia talentum, intelligi pondo: quum mille nummum, intelligi auri pondere vel auro: quum tria millia jugerum, intelligi spatia, etc. Hæc sane absurda non sunt, sed alicubi duriuscula.

1.) Proprie occurrit — 1.º) Tanquam nomen substantivum numerale neutrius generis cum Genitivo. — a) In singulari num. *Cato apud Gell.* 1. 16. Inde est ferme mille passuum. *Plaut. Mil. glor.* 4. 2. 87. Mille annorum perpetuo vivunt. *Ter. Heaut.* 3. 3. 39. Fuit quædam anus Corinthia hic. huic drachmarum argenti hæc mille dederat mutuam. *Claud. Quadrigarius apud Gell. loc. cit.* Ibi occiditur mille hominum. *Varro apud Gell. ibid.* et *Macrob.* 1. *Saturn.* 5. Plus mille et centum annorum est. *Cic.* 6. *Phil.* 5. 15. Quis L. Antonio mille nummum ferret expensum? *Id. Rabir. Post.* 11. 31. Mille talentum accessionem esse factam. *Id.* 4. *Att.* 16. 14. In Campo Martio sæpta tributis comitiis marmorea sumus et tecta facturi, eaque cingemus excelsa porticu, ut mille passuum conficiatur. — b) In plurali num. *Cic. Rabir. Post.* 8. 21. Decem millia talentum Gabinio esse promissa. *Id. Dom.* 22. 56. Illa tot virorum fortissimorum millia. *Id. Cluent.* 32. 87. Ad Stationem sexcenta et quadraginta millia nummum esse delata (dico). Si, ut tu dicis, gratiæ conciliandæ causa, quadraginta istorum accessio millium quid valet? *Cf. eumd.* 4. *Ferr.* 22. 53. Huic hereditas HS quingentorum millium venerat a muliere quadam. *Liv.* 10. 1. Albani in Equos sex millia colonorum scripta. *Id.* 10. 20. Cæsa ad sex millia hominum: duo millia et quingenti capti. *Sic Justin.* 11. 9. 10. Cæsa sunt peditum unum et sexaginta millia, equitum decem millia. — 2.º)

Mille tamquam nom. substantivum numerale in singulari numero cum Genitivo interdum haud aliter ac plurale et accipitur et constructur, spectatur enim illud quod intelligitur; non quibus verbis dicatur: quapropter nihili faciendæ, quæ *Gellius* et *Macrobius* locis cit. sub init. animadvertunt. *Plaut. Truc.* 2. 4. 23. Trapezitæ mille drachmarum —, quas de ratione debuisti, reddite. *Cic. Mil.* 20. 53. Quo in fundo, propter insanas illas substructiones, facile mille hominum versabantur valentium. *Forcellinus* et *Orellius* legunt *versabatur*: at *Pompejus* grammaticus p. 203. *Lindemann* et p. 186. *Keil.* exhibet *versabantur*. *Rursus Cic. apud Non.* p. 501. 27. *Merc.* Ut, quemadmodum scribit ille, cotidiano in forum mille hominum cum palliis conchylio tactis descenderent. Ubi *Nonius*: Genitivus pro Nominativo. *Cæs.* 3. *B. C.* 84. Ut equitum mille apertioribus etiam locis septem millium Pompejanorum impetum, quom adesset usus, sustinere auderent. *Sic recentiores libri; veteres leg.* equites mille. Adde *Liv.* 23. 44. *sub fin.* allatum sub int. — 3.º) Mille et millia cum Genitivo substantivorum more usurpantur, ita tamen ut nullo adjectivo aut verbo definiatur. *Plaut. Trin.* 5. 2. 33. *Lx.* Spondeo ergo tuam gnatum uxorem mihi? *Ch.* Spondeo, et mille auri *Philippum* dotis. *Varro* 2. *R. R.* 3. 10. Is enim, quum in suburbano mille jugerum haberet, — coegit mille eparum. *Nepos Miltiad.* 5. Ea civitas mille misit militum. *Cic.* 14. *Phil.* 5. 12. Si quis Hispanorum, aut Thracum mille, aut duo millia occidisset. *uno, o due mila.* *Id.* 1. *Nat. D.* 34. 96. Cur igitur non sexcenta millia esse mundorum? *Liv.* 44. 14. Binum millium æris singulis missum munus. *Id.* 31. 34. Ipse cum viginti millibus peditum, quatuor equitum, ducibus transfugis, ad bostem profectus. — 4.º) Numerus millia adjectivè hominibus aut rebus numeratis per appositionem jungitur et quidem absolute, b. e. nulla prorsus ratione habita generis. *Cæs.* 2. *B. C.* 18. Quibus rebus perter-

ritos cives Romanos ejus provinciæ sibi ad rem publicam administrandam HS. CLXXX. et argenti pondo xx. millia, tritici modios cxx. millia polliceri coegit. *Liv.* 27. 16. Millia triginta servilium capitum dicuntur capti. *Cf. eumd.* 37. 40. Decem et sex millia peditum more Macedonum armati fuere. *Id.* 44. 42. Ad sex millia, qui Pydnam ex acie perfugerant, vivi in potestatem venerunt. Similiter *Id.* 34. 52. Auri pondo fuit tria millia septingenta quatuordecim —: et *Philippi nummi aurei* quatuordecim millia, quingenti quatuordecim. Adde *eumd.* 39. 5. et *Colum.* 5. *R. R.* 1. 10. Pars sexta pedes quatuor millia et octingentes (efficit) —: pars quarta pedes septem millia et ducentos. — 5.º) Item mille quum adjectivè adhibetur, semper est indeclinabile et pluralis tantum numeri. *Planus* apud *Cic.* 10. *Fam.* 9. Equites mille via breviorè præmissi. *Cf. Cic.* 3. *Herenn.* 23. 38. Mille verborum imagines comparare. *Liv.* 38. 25. Mille ad eam rem ex omni numero audaciæ expertæ delegerunt equites. *Cæs.* 1. *B. G.* 22. Mille et quingentis passibus abesse. *Horat. Epod.* 9. 17. bis mille equos. *Id.* 2. *Sat.* 3. 61. Catenis mille ducentis clamantibus. — 6.º) Interdum nomen, quod cum mille vel millia jungendum esset, omittitur. — a) Sic mille passuum spatium milliarii significat, un miglio, un migliajo, ut apud *Liv.* 1. 14. Romulus exercitum educit: castra a Fidenis mille passuum locat. et apud *Cic. Sext.* 12. 29. Edixit, ut ab urbe abesset millia passuum ducenta. — Sed vox passuum omittitur, quia ex totius orationis contextu facile subauditur. *Cic.* 3. *Att.* 4. Ut mihi ultra quingenta millia liceret esse. *Sall. Jug.* 114. Circiter duum millium intervallo. *Liv.* 9. 43. Hostes secutos, duo millia inde, locis munitis et ipsos concessisse. *Paulin. Nolan.* 28. 659. Urbs (*Abella*) operæ hæc nostræ binc sex millibus absita Nolæ. et 695. per millia multa viarum. — b) Similiter, ubi de frumenti mensura sermo est, millia modiorum usurpantur, ut apud *Cic.* 5. *Ferr.* 49. 116. Deductis tritici modium cxxvi. millibus, quanti decumæ venderent, reliqua sunt tritici cccxxv. millia. — Interdum vox modiorum omittitur. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 45. Millia frumenti tua triverit area centum.

II.) Translate pro numero indefinito, sed magno ponitur. *Liv.* 3. 14. Ut mille pro uno Cæsones existitisse, plebes quereretur. *Id.* 35. 42. Euselem illum (*Hannibalem*) et Pœnum esse, cui mille in dies nova consilia vel fortuna sua, vel ingenium possit facere. *Virg.* 4. *Æn.* 701. de *Iride*. Mille trahens varios adverso sole colores. *Cf. eumd.* 5. *ibid.* 75. Ille e concilio nullis cum millibus ibat Ad tumulum. *Horat.* 3. *Od.* 7. 12. Tentat mille vafer modis. *Ovid. Heroid.* 17. 104. Quum mea virginitas mille petita procis. Si te vidissem, primus de mille fuisses. *Id.* 1. *Amor.* 3. 15. Non mihi mille placent.

MILLEFOLIA, æ, f. 1. *V. voc. seq. sub 1.*
MILLEFOLIUM, li, n. 2. *millesfolie.* ¶ 1. Herba est cubitali scapo, ramosa, minutioribus, quam fœniculi, foliis ab imo vestita. Utilissima habetur sanandis vulneribus: unde et herba militaris appellatur. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 5. 19. (42). et 24. *ibid.* 18. 104. (168). Vulgati libri habent *millesfoliam* vocant: at *Sillig.* ex plurimis liisque præstantibus *Codd. millesfolium* correxit. ¶ 2. Millesfolium apud *Plin.* 24. *Hist. nat.* 16. 95. (152). est etiam caulis tener, similis fœniculo, plurimis foliis: unde et nomen accepit. Nascitur in palustribus, magnifici usus ad vulnera: Græce *μυρίφυλλον*, myriophyllum. Etruria hoc nomine appellat herbam in pratibus tenuem, a lateribus capillamentum modo foliosam, eximii usus ad vulnera. Hæc *Plin.* Hinc *Seren. Sammon.* 36. 700. Herba chelidonæ fertur cum melle mederi, Herbaque cum sevo foliis de mille vocata. et 44. 819. Herbaque, quæ foliis nomen de mille recipit.

MILLEFORMIS, *V. MILLIFORMIS.*
MILLENNARIUS, a, um, adject. (mille) di mille, mille continens. *Augustin.* 20. *Civ. D.* 7. Millenarius numerus denarii numeri quadratum solidum reddit. *Cassiod.* 6. *Hist. Eccl.* 35. Millenarius dux lanceariorum. h. e. tribunus, qui mille peditibus præerat. *V. CHILIARCHES.*

MILLENI vel mileni, æ, a, adject. (mille) mil-

le, χίλιοι, nomen numerale distributivum, quo et extra distributionem poetæ utuntur. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 4. Atridæ Priami patriam millenium numero navium decimo anno post subegerunt. *A. W. Becker.* legendum conjecit: et mille numero navium etc. probante *Ritschelio.* — 1. Quicherat. hic retulit illud *Cassiod.* ubi millenium in sing. num. legitur, 2. *Variar.* 37. Cognoscat Spoletinis civibus aliam milleniam esse deputandam. Sed hic millesimam corrigendum puto.

MILLEPEDA, æ, f. 1. (nulle et pes) animal e vermibus terræ, ab aliis centipeda, et multipeda dictum, pilosum, multis pedibus arcuatum: repens, tactuque contrahens se: oniscion (ὄνισκον) Græci vocant, alii tyton (τυτων) Illam autem, quæ non arcuatur, sepa (σήπα, a σήψ, σήπος, quod a σήπω putrefacio) Græci vocant, alii scolopendram, minorem perniciosamque. Hæc ex *Plin.* 29. *Hist. nat.* 6. 39. (136). *Id.* 20. *ibid.* 2. 6. (12). Folia peponi sanant morsum millepædæ: sepa Græci vocant, oblongam, pilosis pedibus, perori præcipue nocivam: morsum tumor insequitur, et putrescit locus. Hoc in loco *Sillig.* legit multipædæ et ad calcem affert var. lectionem millepædæ. *Hieronym.* 2. in *Jovinian.* 7. Coque Syrum, Afum, Arabem, ut vermes Ponticos (cossos) glutiat, ita eos despiciet, ut muscas, millepædas et lacertos. *Sic Marcell. Empir.* 32. Bestiolæ multipædæ, quæ in locis humidis et sordidissimas nascuntur, quæque contactæ pilulam de se faciunt.

MILLESIMA, æ, f. 1. et
MILLESIMUM, *V. voc. seq. in fin.*
MILLESIMUS vel millesimus, a, um, adject. (mille) nomen numerale a mille. χίλιστος (It. millesimo; Fr. millième; Hisp. milésimo; Germ. der, die, das tausendste; Angl. the thousandth, millesimal).

1.) Proprie *Cic. Fat.* 7. 13. Quamquam id millesimo ante anno Apollinis oraculo elutum esset. *Cf. Inscript.* apud *Orellii.* 989. FRÆSENTIÆ MATRIS DRYM P. SEPTIMIUS FELIX OB CORONAM MILLESIMI VBBIS ANNI. Hæc *Inscript.* pertinet ad ann. post Ch. n. 247. *V. MILLIARIUS* ad fin. vocis adjectivæ, ibique adnotata ad *milliarium sæculum.* Ceterum *Pers.* 3. 27. an deceat pulmonem rumpere ventis, Sterninate quod Tusco ramum millesime ducis? h. e. tu millesimus, nempe dccccxxviii. ante te majores habens. *Ovid. Heroid.* 13. 97. Inter mille rates tua sit millesima puppis. (Eodem modo locutus est *Seneca Agam.* 455.). *Seneca* 3. *Ira* 33. Usura millesima. h. e. qua pro mille nummis unus quot mensibus penditur: quæ pensio mille mensibus sortem æquat, et minimus fœnois modus est. *V. MILLESIMA* in fin. hujus voc.

II.) Translate millesimus ponitur pro minimo. *Cic.* 2. *Att.* 4. Ex libro Serapionis millesimam partem vix intelligo. *Cf. Gell.* 14. 1. ad fin. Præ ceteris, quæ mentiuntur, pars ea non est millesima. — Hinc

Millesima, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, est usura, vel pars millesima. *Petron. fragm. Traquer.* 67. *Burmann.* Habeo decem pondo armillam, ex millesimis Mercurii factam. h. e. ex usuris millesimis, vel ex millesima cujuscumque lucri parte, Mercurio vota.

Millesimum, adverbii more, per la millesima volta, legitur apud *Cic.* 12. *Att.* 5. Quintus pater quartum vel potius millesimum nihil sapit, qui lætetur Luperco filio et Statio, ut cernat duplici dedecore cumulatum domum.

MILLIARE, is, n. 3. idem ac milliarium: a mille. *Cic.* 6. *Att.* 1. *init.* Accepi tuas litteras ad quintum milliare Laodiceæ, quas legi libentissime. Ita in aliquibus MSS. legit *Victorius*: critici reliqui a. d. quintum *Terminatia.*

MILLIARENSIS vel milliarenis, e, adject. milliarius, ut Milliarenis porticus, apud *Lucret. Aurelianus.* 49., sic dicta vel a mille colonis, quas haberet, vel quod mille passus, vel pedes longa esset. Sic enim varie exponunt interpretes, qui eodem modo accipiunt et *milliarias porticus*, quæ leguntur in *Sueton. Ner.* 31. *Inscript.* apud *Martin. Fyatt. Arv.* p. 630. MILITAVIT IN COHORTE MILLIARENS. h. e. milliaria.

MILLIARIUM vel milliarium, li, n. 2. *V. voc. seq. in fin.*

MILLIARIUS vel *millisarius*, a, um, adject. (mille) mille continens, millenarius, χιλιοστικός (lit. di mille; Fr. qui renferme le nombre mille, qui est de mille; Hisp. lo que contiene el mil; Germ. zum Tausend gehörig, ein Tausend in sich enthaltend; Angl. of a thousand, consisting of a thousand, millenary). Varro 9. L. L. 87. Müll. Ita tribus gradibus sex decuriae sunt, tres miliariae, et tres minores. Id. 2. R. R. 10. 11. Greges ovium miliariorum facere. et 3. ibid. 1. 6. Miliariorum clivus. h. e. mille passuum. Seneca Ep. 110. a med. Apri miliarium. h. e. mille librarum pondere. Plin. 17. Hist. nat. 12. 19. (93). In Africa (fides penes auctores erit) miliarias vocari multas oleas narrant, a pondere olei, quod ferant annuo proventu. Plin. alter 7. Ep. 31. Præerat alæ miliariae. h. e. mille militum. Adde Inscript. apud Gruter. 482. 4. Sic Miliaria cohors, Feget. 2. Milit. 6., quam Id. ibid. habuisse dicit pedites mille centum quinque, equites loricatorum centum triginta duos. Sic Inscript. apud Orell. 1833. SPRI AVGVSTAE G. SACCONIVS VARRO TRIB. COR. I. MILLIARIAE DELMATARVM V. S. Sueton. Ner. 31. Miliaria porticus. h. e. mille pedum. V. MILLIARENSIS. Hinc Lamprid. Alex. Sev. 26. Basilicam Alexandrinam instituerat in latum pedum centum, in longum pedum mille, ita ut tota columnis penderet. — *Miliarius agitator* bis dicitur in Inscript. apud Gruter. 337. 1., qui mille victorias in circo consecutus fuerat. Hinc in alia apud Murat. 623. 3. MILLE PALMAS COMPLEVI IN FACTIONE PRASINA EQVIS HIS. Tertull. Anim. 31. Miliarium ævum. h. e. mille annorum spatium. — *Miliarium* et sæpius *Miliarium sæculum* præferunt nummi Philippi Aug. apud Eckhel. D. N. V. T. 7. p. 324.; cusi enim sunt ob ludos sæculares maxima pompa Romæ celebratos anno a Chr. n. cccxvii., qui millesimus ab Urbe condita fuit. V. MILLESIMUS. sub I. — Hinc

Miliarium vel *miliarium*, ū, n. 2. absolute, substantivorum more ¶ 1. Est numerus mille continens, miglajo. Varro 9. L. L. 82. Müll. Numeri, qui æs non signifiant, usque a quatuor ad centum, triplices habent formas, quod dicuntur hi quatuor, hæc quatuor, hæc quatuor; quum perventum est ad miliarium assumit singulare neutrum, quod dicitur hoc mille denarium, a quo multitudinis 6t milia denaria. Müllerus ita legendum coniecit. Id. ibid. 85. In ipsi vocalibus, ubi additur certus numerus in miliaris, aliter atque in reliquis dicitur; nam sic loquuntur: hoc mille denarium, non hoc mille denarii. Spengel. ita legendum coniecit, probante Orellio: codices habent *militaris*. Dubias hasce lectiones quodammodo confirmat Augustin. 20 Civ. D. 7. Miliarium annorum. h. e. mille annorum spatium. ¶ 2. Item *miliarium* est columella, seu lapis erectus in viis, præsertim militaribus, inscriptis habens notas, quibus milia quæque passuum significant, ut et in LAPIS II. dictum est. Hos lapides miliarios omnium primum in viis posuisse C. Gracchum, Plutarch. in Gracch. c. 7. narrat: V. De Lama G., Mus. Parm. p. 41. Cic. Brut. 14. 54. Quum plebes prope ripam Anienis ad tertium miliarium consedisset. Id. 8. Att. 5. Postea audivi, a tertio miliario multa mala eum dixisse capiti suo. Sueton. Ner. 48. Offerente Phaonte suburbanum suum circa quantum miliarium. Frontin. Aquad. 6. Concipitur Anio vetus supra Tibur, vigesimo miliario extra portam. et ibid. 5. Concipitur Appia via Prænestina inter miliarium septimum et octavum. et ibid. 72. Ad septimum ab Urbe miliarium. et ibid. 21. Citra quartum miliarium. et ibid. Intra secundum miliarium. Inscript. apud Maff. Mus. Ver. 241. 1. IMP. CAES. L. SEPT. SEVERVS AVG. ET IMP. CAES. M. AVR. ANTONINVS AVG. MILLARIA VETUSTATE CONLAPSA RESTITVI IVSSERVNT. — *Miliarium* vel *Miliarium aureum* appellata fuit columna ab Augusto in capite Rom. Foni prope ædem Saturni statuta, in qua omnes viæ ab urbe Roma in Italiam provincias ferentes descriptæ fuerunt: harum vero distantia non ab ipso miliario, sed ab antiquis Romæ portis incipiebant, ut pluribus probat Marin. Frat. Avp. p. 8., et affirmat bis verbis Macer Dig. 50. 16. 154. Mille passus non a miliario Urbis, sed a continentibus ædificiis numerandi sunt. Aureum autem dictum

est, quia columna illa auro lita, vel quia aureis litteris insculpta erat. V. Plin. 3. Hist. nat. 5. 9. (66); Sueton. Oth. 6.; et Tac. 1. Hist. 27.; item V. Morisani Inscr. Reg. p. 216. et Bullettino archeol. ann. 1835. p. 78. — Videtur et ipsum spatium *miliarium* dici posse, un migljo. Sueton. Ner. 31. Fossam inchoabat longitudinis per centum sexaginta miliaria. ¶ 3. Item *miliarium* (sæpius *miliarium*, Σαμαρῆ) vas fuit altum et angustum (ut colligitur ex Pallad. 5. R. R. 8. in fin.) calefaciendæ aquæ in balneo positum, quod Vitruv. 5. 10. *ahenum caldariam, caldaja*, vocat: ita vero est appellatum, quia miliario viarum simile est. Pallad. 1. R. R. 40. Miliarium vero plumbeum, cui ærea patios subest, inter soliorum spatia forinsecus statuamus, fornace subjecta: ad quod fistulas frigidissima dirigatur, et ab hoc ad solium similis magnitudinis fistula procedat, quæ tantum calidæ ducat interius, quantum fistula illi frigidæ liquoris intuleat. Ceterum Pallad. loco cit. 5. R. R. 8. in fin. et rem et nomen hausit a Colum. 9. R. R. 14. 9. ¶ 4. Ex illius similitudine ita dictum etiam fuit parvum vas æneum, vel argenteum, Græcè ἰνπολεσθης, ad aquam in privatorum usus calefaciendam, cujus figuram habes in Mus. Borbon. T. 3. tab. 63. quodque memorat Seneca 3. Quæst. nat. 24. Facere solemus dracones, et miliaria, et complures formas, in quibus ære tenui fistulas struimus, per declivem circumdatas, ut sæpe eundem ignem ambiens aqua per tantum fluat spatii, quantum efficiendo calori sst est: frigida itaque intrat, effluit calida. Id. 4. ibid. 9. minorâ miliaria nominat; unde patet, variæ magnitudinis fuisse. Ulp. Dig. 34. 2. 19. § 12. etiam argenteum miliarium annumerat inter argentum escarium. ¶ 5. *Miliarium* in traspeto est ejusdem pars media instar cylindri, quæ miliariam columnam representat, circa quam ventorum orbes seu molæ oleariae, et in cujus medio erigitur ferrea columella, Itali dicunt *perno di ferro*, quæ cupam (Passe) pertusam, et molas circumagentem dirigit. Cato R. R. 20. et 22.

Miliarii, drum, m. plur. 2. absolute, substantivorum more, dicti sunt a Hieronymo et Augustino hæretici, qui inter alia docebant, mille annos post resurrectionem in terreno regno Christi, secundum carnales ventris et libidinis voluptates, futuros, ut ait Augustin. Hæres. n. 8. Adde eumd. 20. Civ. D. 7.; et Hieronym. præf. l. 18. in Esaj. 66. 33. a med. — Græco vocabulo *Chiliastæ*, Χιλιασταί sunt appellati. Augustin. loc. cit.

MILLIES vel *millies* vel *milliens*, adverb. Quamvis Caper p. 2241. Putsch. præcipiat sine n scribenda *millies, centies, decies*; tamen bis apud Cic. 3. de republ. 10. scriptum fuisse *milliens* in Cod. palimpsesto affirmat ibid. A. Maius. V. TOTIES init. — *Millies* est idem ac mille vicibus, χιλιακός (lit. mille volte; Fr. mille fois; Hisp. muchas veces; Germ. tausendmal; Angl. a thousand times).

I.) Proprie. Cic. 3. de republ. 10. Cur autem, si pecuniæ modus statuendus fuit feminis, P. Crassi filia posset habere, si unica patri esset, æris milliens, salva lege; mea tricies non posset? Vitruv. 1. 6. Senel et tricies millies mille. trenta un milione. et mox. Ter millies mille. tre milioni. Plin. 2. Hist. nat. 23. 21. (85). Posidonius (prodidit esse) a turbido ad lunam vicies centum millia stadiorum, inde ad solem quinquies millies. Val. Max. 3. 7. n. 1. Bis millies.

II.) Translate ponitur pro sæpissime. Ter. Eun. 3. 1. 32. Plus millies audivi. Adde eumd. Phorm. 3. 2. 2. Sic Cic. Rabir. perduell. 5. 15. Moleretur prius acerbius morte millies Gracchus, quam etc. Adde eumd. 1. Off. 31. 113.; et Sert. 58. 123. Liv. 5. 4. Agros nostros millies depopulati sunt. Catull. 35. 8. Quamvis candida millies puella Euntem revocet.

MILLIFORMIS, e, adject. (mille et forma) multiforme, mille formarum, multiformis. Prudent. 9. Cathemer. 55. Pulsa pestis lubricorum milliformis demonum. Al. rectius leg. milleformis.

MILLIMODUS, a, um, adject. (mille et modus) idem ac multimodus. Venant. 3. Vlt. S. Martin. 303. Hic ubi millimodas animalis adegerat iras. **MILLIO**, ōnis. V. MILIO.

MILLUS, i, m. 2. *collare da cane*, collare canum veaticorum, factum ex corio, confusumque clavis ferreis eminentibus, adversus impetum luporum. Scipio Emilianus ad populum: Vobis, inquit, reique publicæ præsidio erit is, quasi millus canis. Hæc Paul. Diac. p. 151. 4. Müll. — *Millum*, i, n. 2. quidam leg. in illo Varron. 2. R. R. 9. 15. Ne vulnereatur a bestiis, imponuntur his collaria, quæ vocantur millum, idest cingulum, circa collum ex corio firmo, cum clavulis capitalis, quæ intra capita insuitur pellis mollis, ne nocent collo duritia ferri. Schneiderus loc. cit. et Döderlein. Synonym. T. 6. p. 207. *millum* legendum putant: plerique al. leg. *mællum*, seu *melium*. V. MELES.

MILTITES, æ, m. 1. *subaudi lapis*, μιλιτικός λίθος, genus lapidis hæmatitis, colore rubricæ, vel minii. nam μιλιτικός minium est. Plin. 36. Hist. nat. 20. 38. (147).

MILTOS, i, f. 2. μιλιτος, Græcæ appellatio coloris ejus, qui Latine rubrica dicitur. Plin. 33. Hist. nat. 7. 38. (115). Trojanis temporibus rubrica in honore erat. Milton vocant Græci: minium quidam. cinnabari. Ita enim Harduin. distinguit. V. CINNABARIS. At Sillig. Milton vocant Græci miniumque cinnabarium. quam lectionem Salmasius coniecit et Cod. Bamberg. confirmavit: V. ibi a Sillig. adnotata. Ceterum Terentian. de litt. p. 2388. Putsch., v. 224. Lachmann. Has (litteras) versibus apte quoniam loqui negatur, Instat tituli fulgidula notabo milto. et Venant. 6. carm. 7. 41. Disputans multum, variante milto. — Alii minium interpretantur apud Vitruv. 9. 3. Signans cera ex milto, quæ esset expertus. h. e. ministra cerula, ut ait Cic. 15. Att. 14. extr. At Schneiderus (9. præfat. § 15.) præeunte Salmasio, correxit: Signans cera molli etc. V. Schneider. ad loc. cit.

MILVA vel *milva*, æ, f. 1. a *milvus*, convicium est in feminis nimis avidam et rapacem. Petron. fragm. Tragur. 75. Burmann. Suadeo, bonum tuum concoquas, milva.

MILVAGO vel *milvago*, gñis, f. 3. genus piscis, qui et *mitvus*: pesce rondine, ut quidam putant. Plin. 32. Hist. nat. 2. 6. (15). Milvago quoties cernatur extra aquam volitans, tempestates mutari. V. MILVUS sub II. 3. Apud Isid. 12. Orig. 6. 36. *milago* legitur, quod in *milvago* mutandum videtur: at Sillig. unius Cod. Bamberg. auctoritate fretus apud Plin. loc. cit. pro *milvago* leg. *loligo*: V. quæ idem ibid. adnotavit.

MILVINA vel *milvina*, æ, f. 1. V. voc. seq. in 6.

MILVINUS vel *milvinus*, a, um, adject. (milvus, milvus) ad milvum pertinens.

I.) Proprie. Plin. 37. Hist. nat. 10. 60. (167). Hiaracitis alternat tota milvini nigisqua veluti plumis. Marcell. Empir. c. 36. p. 139. retro Ad. Urtica trita cum sanguine milvino, aut palumborum.

II.) Translate. ¶ 1. *Milvinus pes* apud Colum. 12. R. R. 7. 1. nomen est herbæ milvi pedem referentis. Fortasse est catanance, quam Plin. 27. Hist. nat. 8. 35. (57). tradit, arescentem contrahere se ad speciem unguium milvi exanimati. ¶ 2. *Milvine tibie* dicuntur, quæ sunt acutissimi soni. Paul. Diac. p. 123. 4. Müll.: et Solin. 5. a med. ¶ 3. Refertur ad rapacitatem. Plant. Pseud. 3. 2. 62. An invenire postulas quemquam coquam, alsi milvini, aut aquilinis unguis? Cic. 1. ad Q. fr. 2. 2. Licinium plagiarium cum suo pullo milvino tribus exigere. Apul. 6. Met. circa fin. Nec tamen astutulæ anus milvino oculos effugere potui. h. e. acres, cujusmodi sunt oculi omnium avium rapacium. Petron. fragm. Tragur. 42. Burmann. sub fin. Mulier, quæ mulier! milvino genus. — Hinc

Milvina, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, subaudi *fames*, est vehementis orexis et rabida. Plaut. Men. 1. 3. 29. Madida quæ mihi apposita in mensam (al. mensa), inluniam suggerent.

MILVUS vel *milvus* (vel *milvius*), i, m. 2. *Milvius*, quamquam a Lexicographis afferatur, omni tamen casu MSS. Coicum auctoritate (V. infra sub I. in fin.): re vera scribendum *milvus*, pro quo Poetæ *milvus* dixarunt, ut tennia pro tennia. — Est etiam generis feminini, nam subintelligitur vox avis. Auct. epigr. in Anthol. Lat. T. 1. p. 690.

Burmman. Inter tot bivores rustice milvus aves.
 Ceterum milvus vel miltvus, κρυός (lit. hibbo; melos.
 Fr. *milvan, faucon colombarve, faucon; Hisp. ml-
 lano; Germ. der Geyre oder Falke; Angl. a kite*

(I) Proprie est avis ex genere accipitrum, sed ma-
 jor, rapacissimam, et semper famelicam. Traditur a
 veterum athenis ad discursus caudae flexibus.
 Plin. 10. Hist. nat. 10. 12. (28). Plin. 10. 12. 4.
 80. Vidi perire (scilicet praedam) milvum, etiam quum
 nihil auferret tamen. Ter. *Thorm. 2. 16. Non*
 123. Milvus est quoddam bellum quasi naturale
 cum corvo: ergo aliter alienus, ubiqueque natus
 est ova, frangit. *Horat. Epod. 16. 31. Juvet ut li-*
 ges subdierit cervicem, Adulteretur et columba mil-
 vio (de re impossibili). *Phaedr. 1. 31. Columbae*
 sepe quum fugissent milvum, Et ceteratiae penae
 viassent necem, etc. *Ovid. 2. Amor. 6. 34. Viti-*
 2. Met. 716. Ut volucris visis rapidissima milvus
 edax vultur, ducensque per aera gyros Milvus. *Id.*
 3. Met. 716. Ut volucris visis rapidissima milvus
 flectit in gyrum, etc. *Miltus* legitur cri-
 ticus in locis *Horatii, Phaedri et Ovidii* aliis:
 hanc enim significat esse veterem, probam, fre-

quentioreque scripturam.
 (II) Translate. I. Dicitur de homine rapaci
 atque avido. *Plaut. Pers. 5. 13. Mite ego meluo*
 milvos: mala illa bestia est. De eo, qui ingratas
 possessiones habet, proverbialiter locutione dictus,
 tantum habere, quantum milvi volat. *Petron.*
Tragur. 37. Burmann. Trimalchio fundos
 habet, quam (h. e. quantum) milvi volat. *Pers. 4.*
 26. Juvens erat Caribus, quantum non milvus ober-
 ret. *Juvenal. 9. 55. tot praedia servas Apulia, tot*
 milvos intra tua pascua lassos. I. Est etiam
 piscis hoc nomine, salis se supra mare attolens
 cuius: quem nonnulli putant esse *pesce rondine*,
 et nigro veligo milvi. *Horat. 1. Ep. 16. 50. Cau-*
 tus enim nequit foveam lupus, accipitresque Suspe-
 cios laqueos, et operum milvus hamum. I. 4.
 Item signum caeseres, quod vergit ad Uram majo-
 rem, in parte inferiore. Quum terra monstrum mi-
 rabile edidisset, quod superiore parte tantus erat,
 inferiore serpens, Parcaum montis inclusum sta-
 tim fuit apud Strygiam paludem, in nigra sphaera, et
 pluit murorum serie, inde oraculum fuit, qui Nam-
 mis viscera ejus monstrat adoneda dedisset, eum
 nem eorum, quibus semel utitur. *Plin. 6. Ep. 21.*
 2437. *Putsch.* Hoc mimambos Mattius dedit me-
 20. 9. etc. et *Tertullian.* de *meir. 2.*
 13. 25. Item Marti Mimambos laudat *Gell. 10. 24.*
 bulae, veribus piecumque lambdis conscriptae. Cu-
 miamam, grum, in plur. 2. sunt mimice fa-
 4. *Ep. 376.*
 jus genus habes apud *Ter. Eun. 1. 2. 75. et Virg.*
 2. 58, sed Graece. Eximium bu-
 3. 2. 58, sed Graece. Eximium bu-
 3. 2. 58, sed Graece. Eximium bu-
 3. 2. 58, sed Graece. Eximium bu-

mationes apae Fuderunt lepidum rustica turba
 pertinens, *Fers. 1. 99. Torva Mimalionis imple-*
 runt cornua bombis.
 MIMALIONIS, idis, f. 3. paronym. a *Mimalio-*
 nes, Bacchi, sacerdos Bacchi. *Ovid. 1. Art. am.*
 541. Ecce Mimalionides sparsis in terga capillis.
 MIMARUS, a, um, adject. ad mimum pertinens,
 Plin. 10. 12. (28). *Plaut. Rud. 4. 4.*
 Ver. 8. — Hinc
 MIMARUS, ut *Mimari scurrae* apud *Capitolin.*
 80. Vidi perire (scilicet praedam) milvum, etiam quum
 nihil auferret tamen. *Ter. Thorm. 2. 16. Non*
 123. Milvus est quoddam bellum quasi naturale
 cum corvo: ergo aliter alienus, ubiqueque natus
 est ova, frangit. *Horat. Epod. 16. 31. Juvet ut li-*
 ges subdierit cervicem, Adulteretur et columba mil-
 vio (de re impossibili). *Phaedr. 1. 31. Columbae*
 sepe quum fugissent milvum, Et ceteratiae penae
 viassent necem, etc. *Ovid. 2. Amor. 6. 34. Viti-*
 2. Met. 716. Ut volucris visis rapidissima milvus
 edax vultur, ducensque per aera gyros Milvus. *Id.*
 3. Met. 716. Ut volucris visis rapidissima milvus
 flectit in gyrum, etc. *Miltus* legitur cri-
 ticus in locis *Horatii, Phaedri et Ovidii* aliis:
 hanc enim significat esse veterem, probam, fre-

quentioreque scripturam.
 (II) Translate. I. Dicitur de homine rapaci
 atque avido. *Plaut. Pers. 5. 13. Mite ego meluo*
 milvos: mala illa bestia est. De eo, qui ingratas
 possessiones habet, proverbialiter locutione dictus,
 tantum habere, quantum milvi volat. *Petron.*
Tragur. 37. Burmann. Trimalchio fundos
 habet, quam (h. e. quantum) milvi volat. *Pers. 4.*
 26. Juvens erat Caribus, quantum non milvus ober-
 ret. *Juvenal. 9. 55. tot praedia servas Apulia, tot*
 milvos intra tua pascua lassos. I. Est etiam
 piscis hoc nomine, salis se supra mare attolens
 cuius: quem nonnulli putant esse *pesce rondine*,
 et nigro veligo milvi. *Horat. 1. Ep. 16. 50. Cau-*
 tus enim nequit foveam lupus, accipitresque Suspe-
 cios laqueos, et operum milvus hamum. I. 4.
 Item signum caeseres, quod vergit ad Uram majo-
 rem, in parte inferiore. Quum terra monstrum mi-
 rabile edidisset, quod superiore parte tantus erat,
 inferiore serpens, Parcaum montis inclusum sta-
 tim fuit apud Strygiam paludem, in nigra sphaera, et
 pluit murorum serie, inde oraculum fuit, qui Nam-
 mis viscera ejus monstrat adoneda dedisset, eum
 nem eorum, quibus semel utitur. *Plin. 6. Ep. 21.*
 2437. *Putsch.* Hoc mimambos Mattius dedit me-
 20. 9. etc. et *Tertullian.* de *meir. 2.*
 13. 25. Item Marti Mimambos laudat *Gell. 10. 24.*
 bulae, veribus piecumque lambdis conscriptae. Cu-
 miamam, grum, in plur. 2. sunt mimice fa-
 4. *Ep. 376.*
 jus genus habes apud *Ter. Eun. 1. 2. 75. et Virg.*
 2. 58, sed Graece. Eximium bu-
 3. 2. 58, sed Graece. Eximium bu-
 3. 2. 58, sed Graece. Eximium bu-

MIMUS, a, um, adject. ad mimum pertinens,
 Plin. 10. 12. (28). *Plaut. Rud. 4. 4.*
 Ver. 8. — Hinc
 MIMARUS, ut *Mimari scurrae* apud *Capitolin.*
 80. Vidi perire (scilicet praedam) milvum, etiam quum
 nihil auferret tamen. *Ter. Thorm. 2. 16. Non*
 123. Milvus est quoddam bellum quasi naturale
 cum corvo: ergo aliter alienus, ubiqueque natus
 est ova, frangit. *Horat. Epod. 16. 31. Juvet ut li-*
 ges subdierit cervicem, Adulteretur et columba mil-
 vio (de re impossibili). *Phaedr. 1. 31. Columbae*
 sepe quum fugissent milvum, Et ceteratiae penae
 viassent necem, etc. *Ovid. 2. Amor. 6. 34. Viti-*
 2. Met. 716. Ut volucris visis rapidissima milvus
 edax vultur, ducensque per aera gyros Milvus. *Id.*
 3. Met. 716. Ut volucris visis rapidissima milvus
 flectit in gyrum, etc. *Miltus* legitur cri-
 ticus in locis *Horatii, Phaedri et Ovidii* aliis:
 hanc enim significat esse veterem, probam, fre-

quentioreque scripturam.
 (II) Translate. I. Dicitur de homine rapaci
 atque avido. *Plaut. Pers. 5. 13. Mite ego meluo*
 milvos: mala illa bestia est. De eo, qui ingratas
 possessiones habet, proverbialiter locutione dictus,
 tantum habere, quantum milvi volat. *Petron.*
Tragur. 37. Burmann. Trimalchio fundos
 habet, quam (h. e. quantum) milvi volat. *Pers. 4.*
 26. Juvens erat Caribus, quantum non milvus ober-
 ret. *Juvenal. 9. 55. tot praedia servas Apulia, tot*
 milvos intra tua pascua lassos. I. Est etiam
 piscis hoc nomine, salis se supra mare attolens
 cuius: quem nonnulli putant esse *pesce rondine*,
 et nigro veligo milvi. *Horat. 1. Ep. 16. 50. Cau-*
 tus enim nequit foveam lupus, accipitresque Suspe-
 cios laqueos, et operum milvus hamum. I. 4.
 Item signum caeseres, quod vergit ad Uram majo-
 rem, in parte inferiore. Quum terra monstrum mi-
 rabile edidisset, quod superiore parte tantus erat,
 inferiore serpens, Parcaum montis inclusum sta-
 tim fuit apud Strygiam paludem, in nigra sphaera, et
 pluit murorum serie, inde oraculum fuit, qui Nam-
 mis viscera ejus monstrat adoneda dedisset, eum
 nem eorum, quibus semel utitur. *Plin. 6. Ep. 21.*
 2437. *Putsch.* Hoc mimambos Mattius dedit me-
 20. 9. etc. et *Tertullian.* de *meir. 2.*
 13. 25. Item Marti Mimambos laudat *Gell. 10. 24.*
 bulae, veribus piecumque lambdis conscriptae. Cu-
 miamam, grum, in plur. 2. sunt mimice fa-
 4. *Ep. 376.*
 jus genus habes apud *Ter. Eun. 1. 2. 75. et Virg.*
 2. 58, sed Graece. Eximium bu-
 3. 2. 58, sed Graece. Eximium bu-
 3. 2. 58, sed Graece. Eximium bu-

videretur mimam vitæ commode transegit? — Sunt quidam: veterum mimis, qui hodieque existant, plurimum multæ gravissimæque sententiæ, quia eorum finis erat ducere, castigare, mores corrigere. Sed quia illud item studebant, ut delectarent, usque rei causa nec verbis, nec gestibus obscenitatis abstinabant, immo hæc data opera captabant. Habiti sunt apud bene moratas urbes nullo in pretio: alibi etiam nunquam admissi; quod de Massensibus narrat *Val. Max.* 2. 6. n. 7. — Celebre: Romæ fuisse mimi P. Laberius, P. Syrus, Philitron Nicæus. Cn. Matius, Lentulus, M. Marullus etc. de quibus *Foss. l. 2. Institut. Poetæar. c. 33.* ¶ 2. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. *mimus* est quodvis ridiculum factum, et quasi fabula risu digna, præsertim quæ ficta tota est et simulata, *favola, cosa ridicola.* Sic *Sueton. Cal.* 45. de ficto *Caligulae triumpho.* In huc quoque mimo præter modum intemperans. *Id. Oth.* 3. de fictis et ridiculis nuptiis. Ne pœna acrior mimum omnem divulgaret. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 12. 10. (53). Antiocho regi Artemio in tantum similis fuit, ut Laodice conjux regia, necato jam Antiocho, mimum per eum commendationis regioque successionis peregerit. *Seneca Ep.* 80. a med. Nec enim ullo exemplo efficacius exprimitur hic humanæ vitæ mimus, qui nobis partes has, quas uale agamus, assignat. et *Ep.* 26. Non timide componor ad illum diem (mortis), quo de me iudicaturus sum, numquid simulatio fuerit et minus, quidquid contra fortunam jactavi verborum contumacium. — Huc pertinet et illud *Sueton. Tib.* 24. Principatum quamvis neque occupare festinim, neque agere dubitasset, et statione militum, hoc est vi et specie dominationis assumpta, diu tamen recusavit impudentissimo mimo. *Fulgati libri habent animo: Dukeris ad Flor.* 2. 14. 3. *peracule leg. mimo: quod sane cum ceteris congruit: hæc enim sequuntur:* nunc adhortantes amicos in crepans, ut ignaros quanta bellua esset imperium; nunc precantem senatum et procumbentem sibi ad genua, ambiguis responsis et callida cunctatione suspendens.

MIN, legitur apud *Auson.* in monosyllabis pro minto usurpatum. *V. AL.*

MIN? hoc est, mihi ne? *Pers.* 1. 2. Mio? tu istud ais? *V. EGO.*

MINA, æ, f. 1. tria diversa significat, scilicet
A) Est Græca μῆνα, libra, nummus. Latini minam vocantur; mna tamen occurrit apud *Plin.* 21. *Hist. nat.* 34. 109. (185). Mna, quam nostri minam vocant, pendet drachmas Atticas centum, et 35. *ibid.* 10. 36. (107). Pro duodecim diis dedit in singulos minas tricenas. Addunt et *Plauti* loca aliquot, in quibus tamen omnibus aliâ leg. mina. — Ceterum mina ¶ 1. Est libra apud Græcos. Mina Attica continebat stateres vigintiquinque, sive, quod idem est, centum Atticas drachmas: eratque major Romana libra drachmis quatuor. Nam hæc nonaginta sex tantum pendebat drachmas. Sed hoc de mina nova intelligi debet, quæ et Solonis mina a quibusdam appellatur. Constat enim, minam Atticam antiquitus fuisse drachmarum tantum septuaginta quinque, quæ, auctis postea a Solone ponderibus, mina vetus appellata est. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 34. 109. (185). *Rhemn. Fann. de ponderib. et mensur.* sentire videtur, minam Atticam eam esse, quæ constat septuaginta quinque drachmis, quam nos minam veterem vocavimus; alteram vero, quæ centum constat drachmis, minam Græcam vocari. Scripsit enim v. 32. Accipe præterea, parvo quam nomine Graji Mnam vocitant, nostrique minam dixere priores. Centum hæc sunt drachmæ, quod si modo dempseris illis Quattuor, efficies hanc nostram denique libram: Attica quæ fict, quartam si dempseris hinc, mina, idest si dempseris viginti-quinque drachmas, quæ est quarta pars numeri centenarii. Dempstis igitur 25. ex 100., remanent 75. — Quoties autem apud scriptores minæ mentio occurrit, de mina nova intelligendum est, quæ epitriti proportionem habet ad nilonrem, seu veterem minam: quemadmodum et talentum majus ad talentum minus, idest quarta parte major est. ¶ 2. Item est nummus aureus vel argenteus apud Græcos. *Plaut. Mil. glor.* a. 5. v. 27. c. Ergo des minam auri nobis. *Fr.* Quamobrem? *ca. Sal-*

vis testibus ut te hodie hinc amittamus. *Id. Pœn.* 5. 5. 8. Nactus est hominem, mina quem argenti circumduceret. *Id. Trin.* 2. 4. 1. Minus quindecim dies sunt, quam pro hisce ædibus minas quadraginta accepisti a Callicle. Adde *eumd. Pœn.* 5. 6. 22. Sic *Cic.* 5. *Tusc.* 32. 91. Xenocrates, quum legati ab Alexandro quinquaginta ei talenta attulissent, quæ erat pecunia temporibus illis, Athenis præsertim, maxima, abduxit legatos ad cœnam. — Quos quum tristiores vidisset, xxx. minas accepit, ne aspernari regis liberalitatem videretur. — *NB.* Mina etiam mensuræ genus est, qua agros metimur, qui et actus quadratus dicitur. Habet et omni parte pedes centum viginti. *Varro l. R. R.* 10. 2. ut quidam legunt: *Schneiderus* enim pro mina legit *acna*; alii vero aliter: *Schneideri* autem lectionem confirmat *Colum.* 5. *R. R.* l. 5. et *Frontin.* de limit. 2. p. 30. *Rudorff.*, cujus notas videsis ad *Gromatic. Institut.* Vol. 2. p. 279.

B) In re pecuaria — a) Mina ovis dicitur, quæ ventre est glabro, ita dicta fortasse, quia minus habet lanæ. *Varro l. R. R.* 2. 6. Pecus ovillum recte sanum est extra luscum, surdam, minam, idest ventre glabro. *Pontederæ* et *Schneider.* verba idest ventre glabro spuria existimant, et quidem recte. *Plaut. Truc.* 3. 1. 9. Ego prope minas oves in hæc crumena in urbem detuli. h. e. minas, quas pro ovibus venditis acceperat, urbane ad risum capiendum minas oves vocat. *V. APICA.* Sunt tamen qui apud *Plaut.* aliter leg. — b) Mina dicta est etiam mamma, quæ lacte deficit. *Paul. Diac.* p. 122. 8. *Müll.* Minam *Ælius* vocatam ait mammam alteram, lacte deficientem, quasi infirmior factam.

C) Mina singulari num., It. *minaccia*, pro eo quod pluraliter dicimus minas, arum, usurpata fuit a *Catone*, teste *Festo*, ut *Scaliger.* exhibet; *Müllerus* enim aliter omnino leg., quem videsis in *Suppl. Annotat.* p. 385. ad pag. 153.

MINABILITER, adverb. idem ac minaciter. *Gloss. Philox.* Minabiliter, ἀπειλητικῶς.

MINACIÆ, arum, f. plur. 1. minaciæ, minæ, apud veteres. *Plaut. Rud.* 3. 5. 16. Minacias ego istas floccis non facio tuas. Adde *eumd. Mil. glor.* 2. 4. 21. et *Id. Truc.* a. 5. v. 56. Melius te minis certare mecum, quam minaciis.

MINACITER, adverb. (minat). Comp. *Minactus* sub b. — Minaciter est cum minis, ἀπειλητικῶς (It. *minacciose* vel *menaçant*, *avec menaces*; Hisp. *amenazamente*; Germ. *drohend, mit, unter Drohungen*; Angl. *with threats or menaces, threateningly, in a threatening manner*). Occurrit — a) Posit. apud *Cic.* 1. *Orat.* 20. 90. Et adversarios minaciter terrere possemus. *Liv.* 2. 6. Hæc moverunt Veientes: ac pro se quisque Romano satem duce, ignominias demandas belloque amissa repetenda, minaciter fremunt. *Id.* 3. 39. L. Valerium Potitum, proditum memoriæ est, — postulando ut de republica liceret dicere, prohibentibus minaciter decemviris, proditurum se ad plebem denunciantem, tumultum excivisse. *Sueton. Tit.* 5. Suppliciter, necnon et minaciter efflagitantes (militēs), ut remaneret, aut secum omnes pariter: abduceret. *Tac.* 1. *Hist.* 33. Repugnantem huic sententiæ Vinium Laco minaciter invasit. *Quintil.* 1. 5. 9. Minaciter dictum. *Ammian.* 27. 10. Miles, velut repertis Barbaris, minaciter infrendebat. et 28. 4. Minaciter clamant. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 50. 76. (201). Torrens rapidus pontem minaciter subterfluens. — b) Comp. apud *Cic.* 5. *Phil.* 8. 21. Num putatis, dixisse eum minacius, quam facturum fuisse? *Ammian.* 20. 11. a med. Triplex acies nostrorum instructa, conisque galearum minacius nutans.

MINÆ, arum, f. plur. 1. De singulari num. *V. MINA* sub C. — Minæ

1.) Proprie sunt eminentiæ murorum, pionæ, merli delle mura: a minendo, h. e. eminendo. *Virg.* 4. *Æn.* 88. pendunt opera interrupta minæque murorum ingentes. Sic *Ammian.* 24. 2. circa med. Occupant arcem —, in qua excelebant minæ murorum, bitumine et cortilibus laterculis fabricatæ. *Id.* 20. 6. Cuius propugnatores — clausis oculis portis, ingentibus animis per turres discurrebant et minas, saxa tormentaque bellica congerentes, — multitudinem parati propellere, si mœnia subire tentasset. *Id.* 29. 6. Murorum maximam

partem pacis diuturnitate contemptam et subversam ad usque celsarum turrium minas expedit. *V. MINEO.*

II.) Translate minæ sunt metus incussio per verba et signa territantia, ἀπειλή (It. *minaccia*; Fr. *menaces*; Hisp. *amenaza*; Germ. d. *Drohung*; Angl. *threats, menaces*. Occurrit — a) De hominibus. *Cic.* 1. *Orat.* 58. 247. Virtutem hominibus instituendo et persuadendo, non mihi et vi ac metu tradi. *Id. Fonteij.* 11. Eorum minis et terrore commoti esse videremini. *Id. Mur.* 21. 43. Accusandi terrores et minæ, quibus in quotidie uti solebas. *Id. Cluent.* 8. 24. Aliquem clamore ac minis insequi. *Id. Quinct.* 14. 47. Minas jactare, pericula intendere, formidines opponere. *Sall. Jug.* 27. in fin. Minas graves nunciare alicui senatus verbis. *Tac.* 3. *Ann.* 36. Probra et minas alicui intendere. *Ovid.* 6. *Met.* 361. et conviciis adicere. *Id.* 1. *Amor.* 7. 46. rigidas intonare. *Phædr.* 3. 6. vnas exercere. *Paul. Dig.* 35. 3. 4. Iusorias alicui facere. *Auct. B. Afr.* 91. Nec minis, nec precibus moveri. *Horat.* 4. *Od.* 3. 8. Tumidas alicujus minas contondere. *Val. Flacc.* 1. 216. Nunc, patri nunc flecte minas. *Sil. It.* 4. 125. Sed compesce minas. *Stat.* 1. *Theb.* 198. Quas gerit ore minas! quanto premit omnia festu! — Huc referri potest et illud *Flor.* 2. 8. Ad hæc cælestes minæ terribant, quum humore continuo Cumani Apollon sudaret. — Et de verbis, quibus utuntur bubuli hubus agendis. *Ovid.* 1. *Pont.* 8. 55. Et discam Getici quæ norunt verba juveni: Aduetas illis adiciamque minas. *V. MINO.* — b) De brutis animalibus. *Virg.* 3. *G.* 421. de angue. Tollenteque minas et sibi colla tumentem. *Ovid.* 2. *Met.* 857. de tauro. Nullæ in fronte minæ, nec formidabile lumen. — c) De inanimis. *Lucret.* 5. 1002. Hic temere in cassum frustra mare sæpe coortum sævibat leviterque minas ponebat inanes. *Cf. Propert.* 3. 8. 6. stent acere venti, Ponat et in sicco moliter unda minas. *Virg.* 6. *Æn.* 112. Ille (genitor) neum comitatus iter, inaria omnia rebeat Invalidus. *Propert.* 1. 17. 6. Aspice, quam sævas increpat aura minas. *Tibull.* 2. 6. 28. Hibernas minas iregligere. *Ovid. Heroid.* 12. 208. Adversumque miras frigidis arma parat. h. e. vestes frigidis depellendo.

MINANTER, adverb. (minæ) idem ac minaciter. *Ovid.* 3. *Art. am.* 582. Multaque submisce, multa minanter agant.

MINARIO, V. MINURIO.

MINATIO, ðris, f. 3. (minæ) *minaccia*, ἀπειλησις, minæ vel actus minandi. *Cic.* 2. *Orat.* 71. 288. Colliguntur a Græcis alia nonnulla, execrationes, admirationes, minationes. *Tiro Tullius* apud *Gell.* 7. 3. Injuriis atque imperiosis minationibus confutare.

MINATOR, ðris, in. 3. (mino) qui minat, seu agit, ut pecora, armenta, etc. *Tertull.* 2. *ad Nation.* 3. *ad fin.* Animalia per se moventur, nullo apparente minatore. h. e. bubulo, qui bovea verbis minachus agit. *V. lucum Ovid.* 1. *Pont.* 8. 53. cit. in *MINÆ II. a.* in fin. et *MINO.* Ceterum generatim pro eo, qui minatur, caret exemplis.

MINATORIUS, a, un., adject. minax, *minaccioso.* *Ammian.* 17. 7. extr. Terræ motus sonitu audiuntur minatorio. *Al. leg.* minaci.

MINAX, æcis, adject. (minor, aris). Comp. *Minaci* et *Sup. Minacissimus II.* — Minax est eminentis, prominens, eminentis.

I.) Proprie. *Virg.* 8. *Æn.* 668. et te, Catilina, minaci Pendentem populo Furiarumque ora tremetem. h. e. eminenti, atque adeo alto et præcipiti. alto et precipitoso. *Cf. Lucret.* 1. 881. fruges quoque sæpe minaci Robore quum saxi franguntur etc.

II.) Translate et sæpissime minax est qui frequenter, aut valde minatur, minarum plenus, ἀπειλητικῶς (It. *minaccioso, minacciose*; Fr. *menaçant*; Hisp. *amenazante*; Germ. *drohend*; Angl. *threatening, menacing, minacious*). Occurrit — a) De hominibus. *Cic. Fonteij.* 12. 26. Inductionarius iste minax atque arrogans. *Horat.* 2. *Od.* 12. 11. ductaque per vias Regum colla minaciun. *Sueton. Cal.* 51. Adversus Barbaros minacissimus *Ammian.* 19. 10. Vi minacissimæ plebis, famam uttimum malorum omnium expectantis, Tertullus

verabatur ea tempestate præfectus. — b) De brutis animantibus. *Ovid. 3. Amor. 13. 15.* Et vituli nondum metuenda fronte minaces. *Cf. eumd. 11. Met. 37.* boves cornu minaci. *Al. leg. minaces. et Hæliut. 44. de muræna.* animos ponit captiva minaces. — c) De iis, quæ ad homines referuntur; item de inanimis et abstractis. *Cic. 16. Fam. 11.* Minaces et acerbæ litteræ. *Ovid. 1. Met. 91.* minacia verba. *Horat. 4. Od. 9. 7.* Alcæi minaces Camenæ. *h. e. σραουωτῶν* Alcæi carmina adversus tyrannos. *Id. 1. ibid. 10. 10.* Minaci voce terrere. *Val. Flacc. 5. 520.* vultu gravis ille minaci Jamdudum fremit. *Id. 1. 722.* furis iraque minaci Terribilis. *Id. 5. 260.* auguribus monstrisque minacibus urbem Territat. *Seneca Med. 751.* Luna fronte minax. *Ovid. 1. Trist. 2. 24.* aer nubibus minax. *Virg. 3. G. 77.* fluvios tentare minaces. *goufi e periculosi. Ovid. Heroid. 19. 85.* æquor sævum et minax. *Horat. 1. Od. 12. 31.* unda minax. *Id. 2. ibid. 4. 17.* minaci murmure cornuum. *Tac. 1. Ann. 28.* Noctem uinacem et in scelus erupuram fors lenivit. *h. e. homines noctu seditionem minitantes. Liv. 4. 52.* Pestilentia coorta minacior, quam perniciosior.

MINCTIO, ðnis, f. 3. (mingo) actus mingendi. *Veget. 2. Veterin. 22. 1.* Schneid. Conamen minctionis. et 5. *ibid. 14. 9.* Alia noxia in cibo sumpta impediunt minctionem. et *ibid. § 10.* Meatus minctionis. et 2. *ibid. 23.* Minctionem provocas, tam diu donec urinam faciat.

MINCTURA, æ, f. 1. (mingo) minctio. *Veget. 2. Veterin. 5.* Schneid. Sataget salientibus venis mincturam et naturam simul dimittere, ad terram transverse ambulabit. *Ita vulgati libri plerique; nonnulli vero mictura: et rectius Schneiderus:* Sataget salientibus venis, naturam mincturo similis demittit ad terram, transverse ambulabit.

MINËO, es, ði, ere, n. 2. promineo, immineo. *Lucret. 6. 561.* Ad cælumque magis quanto sunt edita quæque, inclinata minent in eandem proclita partem. *Lachmannus* verbum simplex *minere* rejiciendum putat, et mavult credere *Lucretium* suo et apto vocabulo scripsisse *meant*. *V. MINÆ* et *MINAX* 1.

MINERRIMUS pro minimo (veteres) dixerunt. *Paul. Diac. p. 122. 17. Müll.*

MINERVA, æ, f. 1. Ἀθήνη, Ἀθῆνᾶ, dea ingeniorum et disciplinarum præses, alio nomine Pallas, quam ex cerebro Jovis natam, poetæ fabulantur: *V. plurima in ONOM.* — Hinc translate ¶ 1. Metaphorâ ductâ a Minerva dea ingeniorum et disciplinarum præside, — a) *Pingui*, seu *crassa Minerva aliquid facere* est simplicius, rudius vel indoctius, *rozamente. Horat. 2. Sat. 2. 3.* Rusticus crassa Minerva. Ut docet *rl. Weichert., Poet. Lat. fragm. p. 26.*, utraque sane dictio *crassa* et *pinguis Minerva* non vt et notione, sed origine differt, metaphora illius a lanificio, hujus a corporis obesitate desumpta. Utramque rationem junxit *Colum. 1. R. R. præfat. 33.* Potest enim nec subtilissima, nec rursus, quod ajunt, pingui Minerva (*res aprestis*) administrari. Ceterum *Cic. Amic. 5. 19.* Agamus igitur pingui Minerva, ut ajunt. *Fronto 4. ad M. Cæs. 12.* Imagines vestrae male illæ quidem pirtæ pleræque, et crassa, lutea immu, Minerva fictæ sculptæve. — b) *Invita Minerva aliquid facere*, idem est, quod repugnante ingenio, vel repugnante natura, *contra la natura. Horat. Art. P. 385.* Tu nihil invita dices, faciesve Minerva. *Cic. 1. Off. 31. 110.* Ex quo niagis emergit, quale sit decorum illud, ideo quia nihil dleret invita, ut ajunt, Minerva, id est, adversante et repugnante natura. — c) *Sus Minervam*, subaudi docet, vel *monet*, tritissimum proverbium. *V. SUS.* — d) *Omnis Minervæ homo*, h. e. valde ingeniosus. *Petron. fragm. Trajur. 43. Bumann. ¶ 2.* Metonymice est lanificio; quod ab ea inventum esse dicitur. *Virg. 8. En. 409.* tolerare colo vitam tenuique Minerva. *Cf. eumd. 5. ibid. 284.* Olli serva datur, operum haud ignara Minervæ, Cressa genus. *Pholoe. Propert. 2. 7. 41. de Penelope.* Conjugium falsâ poterat differre Minervâ, Nocturno solvens texta diurna colo. *Tibull. 2. 1. 65.* Atque aliqua assidue teatrix operata Minervam, Cantat et appulso tela sonant latere. *Ovid. 4. Met. 32.* solæ Minyides intus, Intenpestiva turbantes festa Minerva, Aut ducunt lanas, aut stamina pollice versant. —

Hinc *Arnob. 5. 45.* In usu sermonis vestri Martem pro pugna appellatis, pro aquis Neptunum, Liberum patrem pro vino, Cererem pro pane, Minervam pro atamine.

MINERVAL, ðlis, n. 3. (Minerva) ἑδᾶ-κτρον, merces, quæ a discipulis magistris persolvebatur, vel, ut *Fossio* minus recte placet, gratuitum mutuosculum, quo aliquis se in discipulum tradens novo commendabat magistro: a *Minerva* præside ingeniorum et disciplinarum, cujus imago in scholis poni solebat. Ex *Horat. 1. Sat. 6. 75.* apparet, minerval datum fuisse magistris singulo mense Idibus. Ex *Lucian. vero Hermot. c. 80.* constat, apud Græcos minerval a discipulis solvi solum magistris pridie Kalendas cujusque mensis. *Farro 3. R. R. 2. 18.* Quin simul ac promiseris minerval, incipiam, inquit. *V. NEFRENDITIUM*, et *MINERVALIS*.

MINERVĀLICIUM, ði, n. 2. videtur esse idem ac *Minerval. Gloss. Philox. Minervalicium, σρατα-τακόν.*

MINERVĀLIS, e, adject. ad Minervam pertinet. *Tertull. Spectac. 11. in fin.* Minervales artes. *Hieronym. 3. in ep. ad Ephes. 6. 4.* Et quod virgo, vel vidua, vel quilibet pauper obtulerat, hoc calendariam strenam, et Saturnaliciam sportulam, et Minervale munus grammaticus et orator aut in sumptis domesticos, aut in templi stipes, aut in sordida scorta convertit. *V. MINERVAL.* — *Magister Minervalis* videtur fuisse primus collegii in Minervæ honorem instituti, vel eidem collegio præpositus. *Inscript. apud Murat. 190. 5. et 6.,* quæ est apud *Orell. 2421.* — Hinc

Minervalia, tum, n. plur. 3. absolute, substantivorum more, sunt festa Minervæ. Sergius in Donati edit. 2. p. 1846. Putsch. Sic *Tertull. Idolol. 10.* Quis ludimagister sine tabula septem idolorum, quinquatria tamen non frequentabit? Ipsam primam novi discipuli stipem Minervæ et honori et nunini consecrat. Tam Minervalia Minervæ, quam Saturnalia Saturni celebrari necesse est. *Alii minus recte Minerval, al. Minervalia.*

MINERVĪUS, a, um, adject. ad Minervam pertinet: *V. ONOM.* — Hinc *Minervium, ði, n. 2.* (subaudi templum) absolute substantivorum more, est Minervæ templum Athenis. *Arnob. 6. 6.* — Minervæ captæ delubrum Romæ ædificatum memoratur apud *Farron. 5 L. 47. Müll.*

MINGO, mingis, minxi vel mixi, minctum vel mictum, mingere, n. 3. — De præteritis et de aliis hujusce verbi temporibus, *V. quæ dicta sunt infra sub 1.* — Part. *Mingens* et *Mincturus* 1. — *Mingere* est urinam facere, mejere, *οὐρῶν* (l. pisciare; *Fr. uriner, pissen; Hisp. orinar, mear; Germ. harnen, pissen; Angl. to make water.*)

1.) Proprie. *Horat. 1. Sat. 8. 38.* in me veniant mictum atque cacatum. *Id. Art. P. 471.* Mincerit in patrios cineres. *Martial. 3. 78.* Minxisti corrente semel, Pauline, carina, Mejere vis iterum? jam Palinurus eris. *C. Titius apud Macrob. 2. Saturn. 12.* Judex testes poscit: ipsus it mictum. *Al. leg. minctum. Inscript. apud Fabrett. p. 110. n. 270.* QUI HIC MIXERIT, AVT CACARIT, HABBAT DEOS SUPEROS ET INFEROS IRATOS. Similiter alia apud *Henzen. 7302.* DYODECIM DEOS IIT DEANAM ET IOVEM OPTVMVM MAXVMVM HABBEAT IRATOS QVISQVIS RIC MIXERIT AVT CACARIT. *Seren. Sammon. 12. 78.* Si jungas onidæ grave quod minxere capelle. *Veget. 5. Veterin. 9. Schneid.* Si jumentum sanguinem minxerit. — Hactenus in præteritis tantum: in aliis enim modis barbarum quidam esse voluerunt, et *mejo* pro eo usurpavi, quod præcipue probat locus *Martial. allatus: item composita, circummingo, commingo, permingo,* quæ in præterito solum ab *Horat., Catull. et Petron.* adhiherent. Habent tamen posterioris ævi scriptores. *Fopisc. Bonos. 14. extr.* Ut quantum bibisset, tantum mingeret. *Amnian. 23. 6. a med.* Nec stando mingens. *Veget. 2. Veterin. 5. Schneid.* Naturam mincturo similis demittit ad terram. *Aide eumd. 5. ibid. 1. 4. et 11. Marcell. Empir. 26. p. 124. retro Ald. Calculosi,* et qui sanguinem mingunt. Quin et *Celsum* ipsum, cuius verba sunt 4. 20. *ad fin.* At quem urina super potionum modum mingitur, et jam sine dolore profluens maciem et periculum facit. Verum in *Edit. Florent. 1478.* quæ princeps habebatur, et in

Plantiniana apud Oporinum 1552., et R. Constantini apud Rovill. 1566., quas consului, ita legitur: At quem urina super potionum modum, et iam sine dolore profluens, etc. Atque ita edidit Targa

11.) Translate, obscæna metaphora est semen emittere, h. e. feminam stuprare. *Catull. 67. 30.* Qui ipse sui gnati minxerit in gremium. h. e. nurni suam constupravit. *V. IMMEJO.*

MINIACËUS vel miniacius, a, um, adject. (minium) *μιντωδης*, qui est ex minio. *Vitruv. 7. 9.* Si voluerit expulsiunem miniacem suum colorem retinere. *Id. ibid. 4. a med.* Miniacci cunei.

MINIĀNUS Juppiter dictus est, cujus statua minio illita erat. *Cic. 9. Fam. 16. ad fin. V. MINIO, as, et MINICIUM.*

MINIĀRIA, æ, f. 1. vel

MINIĀRIUM, ði, n. 2. *V. voc. seq. in fin.* MINIĀRIUS, a, um, adject. ad minium pertinens, ut *Miniarium metallum apud Plin. 33. 7. 40. (118).* — Hinc

Miniaria, re, i. 1. vel Miniarium, ði, n. 2. absolute, substantivorum more, est minii fodina, *miniera di minio. Plin. 33. Hist. nat. 7. 40. (121).* Sisaponensibus in Hispania Bætica miniaris sua vena arenæ sine argento excoquitur auri modo. *Inscript. mendosa apud Murat. 2044. 3. et emendata apud Fea Viagg. ad Ostia p. 42. VETTIA C. LIBERTA BRUTICE MINIARIJ ATIMETI (uzor). c. MINIARIJVS ATIMETVS PROCVRATOR SOCIORVM MINIARIJVM* etc. Unde apparet, Atimetum, quod manuivissus fuerat a sociis miniariorum, h. e. a publicanorum societate, quæ Romæ in suis officinis minium in Hispania effossum perficiendum curabat, ut constat ex *Plin. loc. cit. et Vitruv. 7. 9.,* ideo nomen gentilicium *Miniarii* sibi adscivisse, quemadmodum qui a municipio aliquo manumittebatur, indidem nomen accipere solebat. *V. AMITERNUM* in *ONOM.*

MINIĀSTRUM, i, n. 2. minium non omnino defæcatum. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantummodo in *Not. Tir. p. 160.*

MINIĀTŪLUS, a, um, deminut. *miniati. Cic. 16. Att. 11.* Ceras enim tuas miniatulas illas pertimescebam. *V. MINIO.*

MINIĀTUS, a, um. *V. MINIO.*

MINICŪLARIUS. *V. MINUSCULARIUS.*

MINICŪLĀTOR, ðris, n. 3. qui minium inducit. Legitur ab *Accurs. apud Ulp. Dig. 38. 1. 7.,* ubi alii fere omnes *nomenclator.*

MINIME, adverb. *V. PARUM.*

MINIMOPĒRE, adverb. et

MINIUS, a, um, adject. superlat. *V. PARVUS.*

MINIO, as, atum, are, a. 1. (minium). Part. *Miniatus* et *Miniandum.* — *Miniare* est minio tingere, *μιντῶν* (l. *miniare*; *Fr. farder de cinabre, vermillonner; Hisp. afeytar con bermellon; Germ. roth farben; Angl. to tinge with vermilion).* *Plin. 33. Hist. nat. 7. 36. (112).* A censoribus in primis Jovem miniandum locari. *Id. 35. ibid. 12. 45. (157).* Fictilem Jovem fuisse, ideoque miniari solum. *Id. 10. ibid. 42. 58. (147).* de psittaco. India hanc avem mittit. viridem toto corpore, torque tantum miniati in vertice distinctam. *Capitolin. Gordian. 3. ad fin.* Struthiones Mauri miniati trecenti. — Hinc *cera miniata* vel *miniatala*, erat cera rubra, qua notabant, quæ niuis probarent, et corrigi vellent. *Cic. 15. Att. 14. extr.* Quæ quidem (litteræ), vereor, ne miniata cerula tua pluribus locis notandæ sint.

MINIOLUM, i, n. 2. deminut. *minii.* Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantummodo in *Not. Tir. p. 160.*

MINISCITUR pro remissetur antiquitus dicebatur. *Paul. Diac. p. 122. 18. Müll. Cf. eumd. p. 124. 19. Müll.* Mentum dicebant, quod nos commentum.

MINISTER, tra, trum, adject. Ratione habita etymii, quidam volunt esse a *manus* (a in i versa, ut in *comminus, eminus*) et *v. sto.* — Proprie est adjectivum, ut præcipue testantur exempla sub 11. b allata, quæ videsis: hinc etiam nominibus haud raro apponitur, et feminino genere *ministra* sæpissime occurrit. Hinc

Minister, tri, m. 2. absolute, substantivorum more, est homo liber, aut servus, qui alteri inservit; famulus, administrator, ὑποπῆτης (l. *ministro,*

servente; Fr. *serviteur, domestique, esclave*; Hisp. *servidor*; Germ. d. *Diener, Aufwärter, Gehülfe*; Angl. *servant, attendant*).

I. Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Sæpissime de iis dicitur, qui convivis inserviunt; item de cubiculariis et similibus, qui plerique omnes apud Romanos servi erant. *Virg. 1. Æn. 709.* Centum aliae (*famulæ*), totidemque pares atate ministri, Qui dapibus mensas onerent et pocula ponant. Sic *Ovid. 11. Met. 119.* gaudet: (*regi Mydæ*) mensas posuere ministri Existuctas dapibus, nec tustæ frugis egentes. *Val. Flacc. 5. 694*; et *Martial. 12. 15.* Minister Phrygius. h. e. Ganymedes pincerna Jovis. *Catull. 27. 1.* Minister veteris, pueli, Falerii, Inger mi calices amatores. h. e. servus a cyatho, *coppiere. V. MINISTRATOR 1. Sueton. Tib. 39.* Incenante eo, romplura et ingentia saxa fortuito superne delapsa sunt; multisque conviviarum et ministriorum elisis, præter spem evasit. Adde *eumd. Iesp. 5. Ovid. 11. Met. 677.* Voce sua specieque viri (*Halcyone*) turbata soporem Exeruit: et primo si sit, circumspicit illic, qui modo visus erat. Nam noti voce ministri Intulerant lumen. *Sueton. Domit. 17.* Puer variabat, jussum se a Domitiano pugionem pulvino subditum porrigere ac ministros vocare. — b) De eo, qui alteri quomodocumque inservit. *Cels. 7. 16.* Minister oras vulneris leniter diducere debet: medicus intestina condere. *Petron. Satyr. 123.* non arma ministris, Non regium prodest. h. e. nautis. *Sueton. Claud. 34.* Præterque destinatos (*gladiatores*), etiam levi subitaque de causa quosdam committeret de fabricorum quoque ac ministrorum atque illi genus numero, si etc. h. e. eorum, qui fabricis inserviebant. Sic *ministri fontani et ministri fontis* una cum magistris memorantur in *Inscript. apud Orell. 1645.* et 5018. ¶ 2. Speciatim dicitur de eo, qui in sacris inservit. *Virg. 3. G. 486.* medio stans hostia ad aras, Inter cunctantes cecidit moribunda ministros. *Cic. Cluent. 15. 43.* Martiales quidam Latini appellabantur, ministri publici Martis. *Ovid. 1. Fast. 319.* Nominis esse potes succinctus causa minister, Hostia cælitibus quo feriente cadit. *Stat. 3. Silv. 1. 86.* ministrum dixit in Genit. multitudinis. — Hinc referri potest et illud *Grat. Cyneq. 99.* Minister Pierius. h. e. poeta, qui et Musarum sacerdos appellatur. Sic *Inscript.*, quæ pertinet ad ann. post Chr. n. 3., apud *Orell. 2465.* in basi. AGATHEMERVS VETTI SVAVIS CAESIAE PRIMAE POTHVS NVMITORÏ ANTHEROS LACVTYLAN. MINIST TRIM. FORTVN. AVG. etc. ubi memorantur ministri primi, ut in aliis *Inscript.* sacerdotis primi. *Alia*, quæ pertinet ad ann. post Chr. n. 44., apud *eumd. 2466.* in altera basi. TAVRO STATILIO TI. FLATILIO AELIAN. COS. L. STATIVS FAVSTVS PRO SIGNO QVOD E LEGE FORTVNAE AVGVSTAE MINISTRORVM PONERE DEBERAT REFERENTE P. POMPEIO ANETHYSTO QVAESTORE BASIS DVAS MARMOREAS DECREVERVNT PRO SIGNO PONERET. Vides hic Collegium ministrorum istorum cum Quæstore suo. Adde *aliam* apud *Henzen. 6402.* ¶ 3. Item speciatim de iis, qui summo magistratui inserviunt in administranda republica. *Cic. 1. ad Q. Fr. 1. 3.* Est circumspiciendum diligenter, ut in hac custodia provinciae non te unum, sed omnes ministros imperii tui, socios et civibus et reipubl. præstare videare. h. e. legatos, quæstorem, accensos, lictores, etc. *Justin. 16. 1. 14.* Minister regni. *Sall. Jug. 29.* Idem illi ministri regis interpellando, interdum jurgis trahendo tempus, atrocitatem facti leniebant. h. e. cives R. pecunia regis corrupti. *Sueton. Claud. 29.* His (*libertis*) uxorisque addictus (*Tib. Claudius*) non principem se, sed ministrum egit.

II.) Translate. *Cic. 1. Orat. 45. 198.* Apud Græcos inlimi homines, mercedula adulari, ministros se præbent in iudiciis oratoribus, ii, qui apud illos *παρρησιασται* vocantur. *Id. Cluent. 53. 136.* Legum ministri, magistratus: legum interpretes, iudices. *Id. 1. Fam. 9.* ante med Neque respublica consules haberet, sed mercatores provinciarum, et seditionum servus ac ministros, fomentatori, et 5. *Ferr. 8. 21.* Ministri ac satellites cupiditatum. *Lucret. 3. 61.* socios scriberam atque ministros. *Cir. Amic. 10. 35.* Ministri libidinis, aut adiutores ad injuriam. *Id. Cluent. 22. 60.* Ministrum esse in maleficio. *Plin. 6. Ep. 9.* Ego primum tuarum minister, adiutor, particeps eto. *riportatore. Virg.*

2. *Æn. 100.* Nec requievit enim, donec Calcante ministro, etc. h. e. opera Calcantis. *Tac. 2. Hist. 99.* Minister sermonum. *mezzano. Felleg. 2. 129. 13.* Consiliatorum suorum ministro et adiutorie usus Druo filio suo. *Horat. 4. Od. 4. 1.* Ates minister fulminis. h. e. aquila. — De rebus inanimis: et usurpatur etiam adjective. *Cic. 1. ad Q. Fr. 1. 4.* Sit anulus tuus non minister alienæ voluntatis, sed testis tuæ. *Ovid. Ib. 261.* trepidusque ministro Præterentes baculo, luminis oibus, iter. *Lucret. 5. 298.* Tædæ, ardore ministro, suppeditant novum lumen. *Ovid. Heroid. 21. 114.* Lumina propositi facta ministra tui.

Ministra, æ, f. 1. absolute, substantivorum more. *V. hanc vocem loco suo.*

MINISTERIALIS, e, adject. (ministerium) ad ministerium pertinens, ministeriale. Hinc

Ministerialis, is, m. 3. absolute, substantivorum more, est qui in ministerio principis erat: hinc in *Gloss. Isid. Anculus (lege Anculus), ministerialis domus reglæ. Imp. Constantius Cod. Theod. 8. 7. 5.* Habeant privilegium militiæ omnes, qui se probaverint in militia, si dumtaxat, qui ministeriales et pædagogiani et silentiarii et decuriones existunt. *Vet. Auct. gromat. apud Goes. p. 321.* Idcirco putamus, ministeriales imperatorum majores in accipiendo, minores in dando mensuras habuisse. Hinc in *Proverb. Salom. 20. 10.* Pondus et pondus, mensura et mensura, utrumque abominabile apud Deum.

MINISTERIÄNUS, a, um, adject. idem ac ministerialis. Occurrunt in *lemmate Cod. 12. 26.* De castrensiensis et ministerialis. In *Codd. marg. legitur ministeriarius.*

MINISTERIÄRIUS, a, um, adject. ad ministerium pertinens. *Gloss. Philox. Ministeriarius, ὑπηρετικός. V. et voc. præced.*

MINISTERIUM, ii, n. 2. (minister) opera et munus ministri et famuli, *ὑπηρεσία* (It. *ministero, servizio, opera, impiego, ufficio*; Fr. *service, office de serviteur, ministère, soin, fonction, occupation*; Hisp. *servicio, el acto de servir, ministerio, cuidado, funcion, ocupacion*; Germ. d. *Dienst, Bedienung, Verwaltung, Amt*; Angl. *service, attendance, office, ministry*).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Seneca 3. Benef. 18.* Sunt qui ita distinguant: quædam beneficia esse, quædam officia, quædam ministeria: beneficium esse, quod alienus det: officium esse lili, uxoris, etc.: ministerium esse servi, quem conditio sua eo loco posuit, ut nihil eorum, quæ præstat, imputet superiori. *Id. Ep. 47. a med.* Servos non ministeriis æstimabo, sed moribus. *Justin. 2. 13. 10.* Carere omni servorum ministerio. *Horat. 2. Ep. 2. 6.* Verna ministeriis ad nutus aptus heriles. *Ammian. 14. 11.* Regii spædones inter ministeria vitæ secretioris per arcanos susurros nutrimenta (odii) factis criminibus subserentes. *Justin. 32. 3. 16.* Ministerium facere alicui. *far servitii. Sic Paul. Dig. 13. 5. 15.* præstare cuiquam. et *Up. ibid. 47. 2. 51. a med.* atque adiutorium ad surripandas res præbere. et *Papinian. ibid. 50. 1. 17.* exhibere. *Sic Sall. fram. apud Priscian. 9. p. 863. Putsch.* Implicatæ rates ministeria prohibebant. h. e. rates rapido freto collisæ inter se, ut regi non possint: ministeria enim significant nautarum operam in gubernando regendoque navigio positam. *Plin. 8. Hist. nat. 18. 26. (67).* Cameli jumentorum ministeriis dorso funguntur. *Id. 10. ibid. 71. 94. (196).* Ministerium pedum. *Ammian. 22. 16.* Escortavit in portu Cleopatras turrim exarsam, quæ Pharos a loco ipso cognominatur, præluccentiis navibus nocturna suggerens ministeria. ¶ 2. Universim est opera, munus, officium quodcumque. *Justin. 31. 5. 8.* Ministerium consilii sui offerre. *Sueton. Cal. 2.* Germanicus Cesar elicit fraude Tiberii, ministerio et opera Pisonis. *Plin. 16. Hist. nat. 43. 84. (230).* Sunt vero et parvi usus fabricium ministeriorum insignes. *lavori. Ovid. 11. Met. 624.* Somne, quies terum, qui corda diurnis fessa ministeriis mulces. *Petron. Satyr. 108.* Gubernatore relicto, tum se navis ministerium, denunciant, il gubernare. *Cels. 8. 4.* In eo ministerio, quod utilitatis causa posteris traditur. h. e. arte medendi. *Petron. Satyr. 118.* Ministeriis forensibus exercitati. *Virg. 6. Æn. 222.* pars ingenti subiere feretro, Tiiste

ministerium. *Varro 2. R. R. 8. 2.* Ministerium lacticis præbet pulmo mater. *Cl. eumd. 3. ibid. 16. 24.* ¶ 3. De publicis muneribus, et officiis. *Virg. 7. Æn. 618.* Abstinet tactu patet (*Latinus rex*) aversusque refugit Fœda ministeria. h. e. aperienti Jani, bellique incendiendi. *Tac. 3. Ann. 48.* Quirinius impiger militiæ, et acibus ministeriis consulatum adeptus. et 2. *ibid. 78.* Haud ignavus ad ministeria belli juvenis. *Id. 1. Hist. 58.* Ministeria principatus per libertos agi solita, in equites R. disponit. *Felleg. 2. 39.* Cypius ministerio Catonis facta provincia est. *Felleg. 2. 116.* In Germania Illyricoque et mox in Africa splendidissimis functus ministeriis. *onoverolissimi impieghi.*

II.) Translate, abstractum pro concreto, sumitur pro ministris, sicut *servitium* pro servis. *Plin. 12. Hist. nat. 1. 5. (11).* Quindecim convivarum ac ministerii capat tricinium. *Ammian. 14. 6.* Juxta vehiculi frontem omne texturium incedit; huic atratum coquinæ jungitur ministerium, deinde totum pronissime servitium. *Plin. 10. Ep. 36.* Ex his (*militibus*) sicut inveneram, in ministerio ejus relinquendos existimavi. *nella sua corte. Marcell. Dig. 32. 67. P. Mævio omnes juvenes, quos in ministerio habeo, dari volo. Tac. 13. Ann. 27.* Ministeria magistratibus et sacerdotibus conscribere. h. e. lictores, viatores, prætores, calatores etc. et 2. *Hist. 59.* Circumdare principi ministeria. *far gli la corte. Lamprid. Alex. Sev. 41.* Aulicum ministerium in id contaxit, ut essent tot homines in singulis officiis, quot necessitas postularet. *Apul. 3. Met. Tunc me per proscænium medium velut quandam victimam publica ministeria perducent et orchestra mediæ sistent. h. e. ministri publici.*

¶ 2. Interdum pro vasis escariis et potioris, quibus in mensa ministratur, *servizio. Lamprid. Alex. Sev. 34.* Ducentarum librarum argenti pondus ministerium ejus nunquam transit. *Paul. 3. Sentent. tit. 7. ad fin.* Vasis argenteis legatis continentur tam potiora, quam escaria: item ministeria debebantur, veluti urceoli, patinæ, lances, calices, scyphi, trullæ etc.

MINISTRA, æ, f. 1. (minister) absolute, substantivorum more, est famula, administratrix, *ὑπηρετρία, ὑπηρετρία*; (It. *ancella, serva, ministra*; Fr. *servante, domestique*; Hisp. *criada, muger que sirve*; Germ. d. *Dienerin, Gehülfin, Helfershelferin*; Angl. *a female servant or attendant, a maidservant, handmaid*).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Ovid. 3. Art. am. 370.* Accipiat missas apta ministra notas. *Propert. 3. 4. 15.* Tristis erat domus? et tristes sua pensæ ministræ Carpebant? medio nebat et ipsa loco? ¶ 2. Speciatim de inservientibus in sacris. *Ovid. 3. Fast. 47.* Ara deæ certe tremuit, pariente ministra. h. e. Silvia Vestalis. Adde *eumd. 6. ibid. 283.* et 441. Sic *Inscript. apud Henzen. 6403.* VITELLIAE VIRGILIAE FELSIAE (?) MINISTRÆ SACROBYM IVBL. PRAESIDIS IVRONIS POPVLON. VIRGILIA FI... A MATER L. D. D. d. — Et de antiquis Christianorum Diaconissis. *Plin. 10. Ep. 98. a med.* Quo magis necessarium credidi, ex duabus ancillis, quæ ministræ dicebantur, quid esset veri, et per tormenta quærere. *V. si lubet, Cod. Justin. 1. 3. 20.* ¶ 3. Item speciatim de ministris in publicis muneribus. *Virg. 11. Æn. 655.* At circum lectæ comites Larinaque virgo, Tullaque, et æratam quatiens Tarpeja securem, Italides: quas ipsa decus sibi dia Camilla Delegit, pæsisque buas, bellique ministras.

II.) Translate. *Cic. 2. Fin. 12. 37.* Virtutes voluptatum satellites et ministras esse voluisti. *Id. 1. Orat. 17. 75.* Artes comites et ministræ oratoris. *Id. 1. Tusc. 31. 75.* Res familiaris ministra et famula corporis. *Id. 2. Nat. D. 60. 150.* Quam aptas, quaque multarum artium ministras manus natura homini dedit! *Id. Cæli. 21. 52.* Huic facinori tanto tua mens liberalis, conscia; tua domus popularis, ministra; tua denique hospitalis illa Venus, adiutrix esse non debuit. *Ovid. 3. Trist. 7. 2.* Littera, sermonis fida ministra mihi. *Id. 1. Amor. 7. 27.* manus cædis scelerumque ministræ *Varro 1. R. R. 13. 4.* Cohors exterior, crebro operata stramentis ac palea, occulcata pedibus pedum, sit ministra fundo, ex ea quod evehatur. h. e. fimum stercorando suppeditat. *Justin. 17. 1.*

4. Filium suum perosus, ministra Arsinoe noverca, veneno interiecit. *col mezzo, per opera.*

MINISTRATIO, ōnis, f. 3. (ministro) actus ministrandi. *Vitruv.* 6. 9. Torcular proximum sit culinæ. Ita enim ad olearios fructus commoda erit ministratio. *Inscript.* apud *Gruter.* 592. 9. COINTRA AVG. LIB. A. FRVM. MINISTRAT. h. e. a frumenti, vel frumentaria ministratio. *Vulgat. interpr.* 1. *Cor.* 12. 5. Et divisiones ministratorum sunt, idem autem Dominus. Adde *eumd.* 2. *Cor.* 3. 7. et 8. et 9.

MINISTRATOR, ōris, m. 3. (ministro) idem quod minister, δεικνωος (It. ministro, servente; Fr. *serveur, domestique*; Hisp. *servidor, el que sirve come criado*; Germ. *Diener, Bedienter, Aufwärter*; Angl. *a servant, attendant*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Seneca Ep.* 95. ante med. Transeo pistorum turbam, transeo ministratorum, per quos, signo dato, ad inferendam remam discurrunt. Sic *Varro 3. R. R.* 14. 3. de cocleis. Pareus iis cibus opus est, et is sine ministratore. Ita *Schneider. leg.*; alii administratore. *Petron. Satyr.* 31. Vinum dominicum ministratoris gratia est. del bottigliere, vel coppiere. Hoc sensu *Inscript.* apud *Gruter.* 601. 5. PARIS IMP. DOMITIANI SER. MINISTRATOR. Minister dicitur ab *Horat.* 1. *Od.* 38. 6., *Catull.*, *Val. Flacc.* et *Martial.* V. MINISTER I. 1. *Inscript.* apud *Orell.* 2812. DIS MANEVS ALYPI IMP. AVG. SER. MINISTRATORIS VERNÆ. Adde *aliam* apud *Henzen.* 6327. *Sueton. Vitell.* 17. Alterum femur subdebile, impulsu olim quadrigæ, quum auriganti Cajo ministratorem exhiberet. *Inscript.* apud *Spon.* *Miscell. ant.* p. 91. CAESIO AETFRNO TERRÆ MATRI MERCURIO MINISTRATORI SACRVM etc. ¶ 2. Speciatim de inservientibus in sacris. *Inscript.* apud *Orell.* 2463. P. SAENIVS P. O. L. ARSACES MINISTRATOR (sic) AB HERCVL. PRIMIG. PETRONIA D. L. FAVSTA CYNÆ. PETRONIA P. C. D. — Sic apud Christianos diaconus appellatus est ministrator, δεικνωος enim id significat. *Inscript.* apud *Maff. Mus. Veron.* 282. 1. et apud *Murat.* 1874. 5. PL. SECVNDINO BENENERANTI MINISTRATORI CHRISTIANO IN PACB QVI VIXIT ANN. XXXVI. D. III. NON. MAR.

II.) Translate dicitur de eo, qui oratori adest in causis, et subservit, ut patronus, advocatus, jurisperitus: de quibus *Cic.* 1. *Orat.* 45. 198. et 59. 253. verba facit. *Id.* 2. *ibid.* 75. 305. Quum te ipsum, Sulpici, objurgabam, quod ministratorem peteres, non adversarium. *Id.* *Flacc.* 22. 53. Quum quidem hic mihi Mæandrius quasi ministrator aderat, subiiciens, quid in suis civis civitatemque, si vellent, dicerem. Hæc ita interpretatur *Pet. Scholiast.* ab *A. Maio* editus in *Class. Auct. T.* 2. p. 30. Ministratorem is dicit, qui tela gladiatoribus suggerit; ad quem modum vult intelligi etiam ab hoc accusatoribus crimina subministrari.

MINISTRATORIES, a, um, adject. (ministro) ὑπηρετικός, ad ministratorem pertinet. *Martial.* 14. 105. in *lemmate*. Ministratorum uceoli. V. locum *Pauk. JCI* in MINISTERIUM II. 2.

MINISTRATRIX, icis, f. 3. idem quod ministra. *Cic.* 1. *Orat.* 17. 75. Sed ut omnes comites ac ministratrices oratoris esse diceris. Ita legit *Non.* p. 142. 13. *Merc.* Alii ministras.

MINISTRATUS, a, um, V. MINISTRO.

MINISTRIX, icis, f. 3. ministra. *Gloss. Philoz.* Ministris, ὑπηρετίς.

MINISTRO, as, avi, ōrum, are, a. 1. (minister). Part. *Ministrans* I. et II. 2.; *Ministratus* et *Ministrandus* I. — Ministrare est ministerium exhibere, inservire, serviendo præbere, porrigere: et sæpe de iis dicitur, qui convivis inserviunt, ὑπηρετῶν (It. *servire, porgere*; Fr. *servir, assister, aider*; Hisp. *servir, ayudar, asistir*; Germ. *diene, bedienen, bes. bei Tische auftragen, darreichen*; Angl. *to serve, attend, wait upon, minister, serve up*).

I.) Proprie. — a) Cum Accusativo rei. *Horat.* 1. *Sat.* 6. 116. Cæna ministrator pueris tribus. *Tac.* 2. *Ann.* 33. Vasa auro solida ministrandis cibis facere. *Seneca Tranquill.* 1. Placet cibus non ante multos imperatus dies, nec multorum manibus ministratus. h. e. ministrando præbitus. *Cic. Pis.* 27. 67. Extracta mensa multa carne subraccida: servi sordidati ministrant etc. Græci stipati, quini

in lectulis: ipse solus, bibiturus quæ eodem de solio ministratur. *Orellius leg.*: ipse solus; bibitur usque eo, dum de solio ministratur. *Id.* 1. *Nat. D.* 40. 112. Ganymedes pocula ministrans. — b) Sine Accusativo rei, hoc est absolute, cum Dativo personæ. *Cic.* 16. *Fam.* 14. Acastum retine, quo commodius tibi ministratur. *Tac.* 1. *Hist.* 48. Ministrare alicui scitilibus. *servire a tavola con istovigli.* *Sueton.* *Aug.* 45. Ut Stephanionem togatarium, cui in puerilem habitum circumtonsam matronam ministrare compererat, per trina theatra virginis cæsum relegaverit. Nam et *Quintil. Declam.* 304. constat, Romæ puellas præcipue ingenuas ministrare in convivio solitas non fuisse; sed pueros, et quidem servos. — c) Cum præpos. inter et Accus. personæ. *Plaut. Stich.* 5. 4. 7. Nosque inter nos ministratremus. — d) Sine additis. *Plaut. Curc.* 2. 3. 90. Tute tabellas consignato: hic ministrabit: ego edam. *Liv.* 24. 16. ad fin. Pileati, aut lana alba velatis capitibus volones epulati sunt: alii accubantes, alii stantes, qui simul ministrabant, vescebanturque. Adde *Cic. Pis.* 27. 67. allatum sub a. — e) Passive impersonaliter. *Cic.* 5. *Ferr.* 44. 103. Quum in eis conviviis symphonia caneret, maximisque poculis ministraretur. — f) Cum Infinito. *Cic.* 1. *Tusc.* 26. 65. Nec Homerum audio, qui Ganymedem a diis raptum ait propter formam, ut Jovi bibere ministraret. *Al. tamen* ut Jovi pocula ministraret vel administraret. — g) Passive, cum Nominativo personæ, est serviri, essere servito. *Colum.* 12. *R. R.* 1. 6. Si quis ex familia cæperit adversa valetudine affici, videndum erit, ut is quam commodissime ministratur. *Schneider.* confert cum illo *Xenoph.* Ὁς ἂν χάρων των οὐκείων, τούτων οὐκ ἐπιμελητέον πάντων ὁκως διατηρεῖνται. *Plaut. fragm.* apud *Non.* p. 138. 29. *Merc.* Boni ministrantur, illum nunc irridendū mali. *Al. hic aliter leg.*; *Mercer. habet* immiserantur. *Seneca dixit Tranquill.* 9. Paucioribus servis serviri.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro curare, administrare, regere. — a) Absolute, h. e. sine Accus., sed fere cum Dativo personæ aut rei. *Cic.* 2. *Off.* 4. 15. Quid enim ægris subveniret, quæ esset oblectatio valentium, qui victus aut cultus, nisi tam multæ nobis artes ministrarent? h. e. non cū servissero, non providesseſſero ai nostri bisigni. *Al. tamen aliter leg.* — *Ministrare velis* de gubernatore navis. *Virg.* 6. *Æn.* 302. Ipse ratem conto subigit, velisque ministrat. Ubi *Servius*: aut per vela; et est septimus: aut velis obsequitur; et est datus. *Sic* 10. *ibid.* 218. Ipse sedens clavumque regit, velisque ministrat. *Ministrare navem velis* est agere, regere, *farla andare a vela.* *Tac. Germ.* 14. Naves nec velis ministrantur, nec renos in ordinem lateribus adiungunt. (*Lips.* mallet ministrant, ut esset Virgiliano simile). *Val. Flacc.* 3. 38. ipse ratem vento, stellisque ministrat. Ex hoc loco prior *Servii* interpretatio firmatur. Eodem modo de auriga *Stat.* 7. *Theb.* 752. Ipse sedens telis, pariterque ministrat habenis. — Huc pertinent et illa *Propert.* 2. 18. 35. Aspire, ut cæto modo sol, modo luna ministret. h. e. inserviat lumen afferendo. et 3. 14. 15. Luna ministrat equis: demonstrant astra salebras. h. e. inservit equis euntibus, præluendo. *Al. pro equis legitur.* *Varro 2. R. R. præfat.* 6. Te empturientem ad mercatum adducunt crebro pedes, quo facilius suniptibus multa poscentibus ministres. — b) Cum Accusativo rei. *Horat. Art. P.* 171. de *sene.* res omnes timide gelidæque ministrat. h. e. administrat, regit. Sic *ministrare naves* apud *Tac.* loc. cit. sub a. *Ovid. Heroid.* 20. 133. Me miserum! quod non medicorum jussa ministro. h. e. capisso; etsequor, *eseguisco.* *Sic Sil. It.* 2. 673. Alecto, solium ante dei sedemque tremendam, Tartareo est operato Jovi pœnasque ministrat. h. e. exsequitur: alii malent pœnis. Sed *Id.* *Sil. It.* 13. 294. Ipsa (*Erinnys*) etiam Stygio spumantia pœnia tabo Porrigit, et large pœnas telumque ministrat. h. e. Virrio et senatoribus pocula porrigit, et omnes necat ac perfidiam eorum punit. V. *Burmam.* ad *Petron. Satyr.* 31. ¶ 2. Sæpissime ponitur pro præbere, dare, suppeditare, *somministrare, dare, fornire.* — a) De hominibus et brutis animantibus. *Cic. Pis.* 11. 26. Ardentes faces furis Clodianis pœne ipse consul ministrabas. *Varro 3. R. R.* 17. 6. Ministrare victum alicui. *Tac.* 4. *Hist.* 12. vires et ar-

ma alicui. *Id.* 2. *ibid.* 76. nova semina bello. *Virg.* 1. *Æn.* 207. Litore abena locant alii, flammæque ministrant. h. e. subjiciunt. *Id.* 9. *ibid.* 764. Juno vires animoque ministrat. *Val. Flacc.* 6. 216. Equus captiva terga ministrat. h. e. præbet insidenda hosti, a quo suus dominus occisus est. *Tibull.* 2. 21. Ministrare prolem. h. e. honorare, concedere. — b) De abstractis et de rebus inanimis. *Virg.* 1. *Æn.* 154. furor arma ministrat. *Varro 1. R. R.* 31. 2. Sarmentum colibus succum ministrat. e. 3. *ibid.* 17. 2. Lympha aquam piscinis ministrat. *Virg.* 2. *G.* 431. lædas silva alta ministrat. et 4. *ibid.* 146. ministrantem platanum potentibus umbras. *Horat.* 1. *Ep.* 15. 20. vinum verba ministrat. *Cal. Aurel.* 1. *Acut.* 19. init. Admovenda (hæc) etiam, tamquam odoramentum, ori vel naribus ægrotantis, ut spiramento alductus vapor suo ingressu laxamentum partibus ministret.

MINITABILITER, adverb. (minitor) minaciter, *minaciosamente*, apud veteres. *Pacuvius* apud *Non.* p. 139. 22. *Merc.* Minitabiliterque increpare dictis sævis incipit. Adde *Accium ibid.*

MINITABUNDUS, a, um, adject. (minitor) valde minans, plenus minarum. *Liv.* 39. 41. Tunc quoque minitabundus petebat. Adde *eumd.* 2. 13. *Sic Tac.* 2. *Ann.* 10. Cernebatur contra minitabundus Arminius preliumque denuncians.

MINITO, as, are, a. 1. F. voc. seq. init.

MINITOR, aris, ōris sum, ari, dep. 1. *frequentat a minari.* — Activa forma *minitare* occurrit apud *Plaut.* *Capt.* 3. 5. 85. Quæ minitas mihi. *Id. fragm.* apud *Non.* p. 473. 33. *Merc.* Quid minitabas te facturum, si istas pepulisses fores? *Nævius ibid.* Etiam minitas? Cf. *Physician.* 8. p. 799. *Putsch.* — *Minitariæ* paragoge pro *minitari* est apud *Plaut. Amph.* 3. 4. 3., *Bacch.* 1. 2. 44. etc. — Part. *Minitans* sub a et e. — *Minitari* est idem ac sæpe et valde minari; et occurrit translate tantum pro minis terrere, *ἀπειθεῖν, minacciare*; et usurpatur — a) Cum Accusativo rei et Dativo personæ, qui aliquando tamen omittitur. *Plaut. Curc.* 4. 4. 15. Mihin' malum minitare? cap. Atque cædop, non minitabor, sed dabo. *Cic.* 6. *Phil.* 4. 10. Dicitur mortem fratri esse minitatus. *Liv.* 3. 57. Decemvir ille perpetuus, bonis, tergo, sanguini civium infestus, virgas securæque omnibus minitans. — Et omisso Dat. personæ. *Ter. Phorm.* 5. 6. 11. Familiariorum oportet esse hunc, qui minitatur malum. *Ovid.* 2. *Met.* 199. de *scorpio.* Vulneca curvata minitantem cuspiæ vidit. *Quintil.* 3. 8. 19. Minitari bellum. — b) Cum Ablativo rei et Dativo personæ. *Cic.* 11. *Phil.* 14. 37. et 13. *ibid.* 21. 47. Huic urbi ferro ignique minitantur. *Al. utroque loco* (ut et 2. *Cal.* 1. 1.) *leg.* ignem ferumque. *Sull. Cat.* 49. a *med.* Ut eegredienti et senato Cæsari gladio minitarentur. — Et omisso Dat. personæ. *Ennius* apud *Festum* p. 177. 30. *Müll.* Qui ferro minitere. — c) Cum Infinito presentis. *Ter. Hecyr.* 3. 4. 13. Quod nunc minitare facere. h. e. affirmas te facturum: et de promissione rei male dicitur. *Propert.* 3. 6. 7. Tu minitare oculos subjecta exurere flamma. — Et futuri. *Plaut. Asin.* 3. 3. 21. Cur ergo minitaris tibi te vitam esse amissurum? *Virg.* 12. *Æn.* 760. Aeneas mortem contra præsensque minatur Exitium, si quisquam adeat; terretque trementes Excisurum urbem minitans, et saucius instat. *Cic.* 5. *Tusc.* 14. 42. Lacedæmonii Philippo minitanti per litteras, se omnia, quæ conarentur, prohibitorum, quasi verunt, nunt etc. — d) Cum Dativo personæ latenti. *Plaut. Amph.* 3. 4. 3. Nam mihi quidem, hercle, qui minus liceat minitariæ populo, ut decedat etc. *Cic.* 2. *Att.* 19. *mei.* Rosciæ legi, etiam frumentariæ minitabantur. *Al.* minabantur. — e) Absolute. *Plaut. Bacch.* 4. 6. 16. Etiam ne, carnifex, minitare? *Tac.* 2. *Hist.* 54. Ad Verginium versi (milites) ut reciperet imperium — minitantes orabant. *Lucr.* 1. 68. *Lachmann.* Quem neque sana deum, nec fulmina, nec minitanti Murnure compressit cælum. *Ovid.* 12. *Met.* 348. vultum minitantiaque ora Robore nodoso præduraque tempora fregit.

MINIUM, ii, n. 2. De forma *min* pro *minium* in *epig.* *Virg.* apud *Quintil.* 8. 3. 28. V. *Spatding.* loc. cit.; et apud *Junon. monosyll.* V. MIN loco suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

loci suo. — Ceterum ¶ 1. *Minium, minio*, ci-

νέλα, μέλας, est genus coloris nativi laudatissimi, qui in argenti fodinis invenitur. Arena est, quæ corali colore habet: ea teritur, dein lavatur farina: et quod subsidit, iterum lavatur. Differentia artis est, quod alii minium faciunt prima lotura: apud alios id est diffutius, sequentis autem loturæ optimum. Celeberrimum est, quod in Hispania invenitur, præsertim Sisaponensi regione in Bætica. *Propert.* 2. 2. 21. Ut Mæotica nix niriis si tertet Ibero. *Justin.* 44. 3. 4. scribit, Minium ampem (qui nunc *Minho*, et Callaicus a Bratarensis dividit) ab hujus coloris copia dictum esse (*Ejus* verba sunt: Regio (*Gallæcia*) quæ æris ac plumbi uberrima, tom minio, quod citius virino flomini nomen dedit): ex quo apparet, vocem esse Hispanicam. Unde *Vitruv.* 7. 9. § 6. Minium, inquit, et Indicum nominibus ipsis infiant, quibus in loris procreantur. At *Schneider.* probat hic pro *Minium* scribendum esse Armonium. ¶ 2. Est alterum genus minii (quod nunc Itali *minio* dicunt) in omnibus fere argentiis, itemque plumbariis metallis, quod sit exusto lapide venis permixto. Hoc est secundarium minium, multum infra naturales illas arenas: quo prius illo minium adulteratur. Est et tertium, quod dicunt Syricom. (*V. SYRICUS*.) Sincero cocci nitor esse debet: secundarii splendor in parietibus sentit uliginem. Qui minium in officinis poliant, faciem laxis vesicis illigant, ne in respirando pernicialem pulverem (est enim venenum) trahant, et tamen ut per illas spectent. Hæc et alia plura *Plin.* 33. *Hist. nat.* 7. 40. (119). *V.*, si lubet, etiam *Vitruv.* 7. 8. et 9., ubi rationem docet temperaturæ ejus, et quomodo tectoriis parietum inducatur. — Plurimum minii usus est in picturis: præterea in voluminibus clariores litteras illitum reddit, itemque in auro, et in marmore. Ad hæc, deorum statuas eo inficiebant, quia ætheris colorem refert: item triumphantes corpora, vel manus piuebant, quia Jovis insignia ipso habitu cultuque præferbant: et roscier minio suffosi Bacchi laudes canebant: quarum rerum omnium testes habes *Plin.* loc. cit.; *Servium* ad *Virg.* 6. *Ecl.* 22.; ipsum *Virg.* 10. *Ecl.* 27.; *Ovid.* 1. *Trist.* 1. 7.; *Arnob.* 6. 10.; et *Tibull.* 2. 1. 53. *V. RUBRICA*; et *Visconti*, *Sep. degli Scip.* p. 42. et 55. Si quando usum minii legus in medicina, ut apud *Cels.* 4. 15. *sub fin.* 5. 19. n. 25. et 6. 6. n. 22. terram Lemniam, vel sinopicam rubricam interpretantur. *V. SINOPSIS*.

MINIUS, a, um, adject. qui colorem f. bet nino similem. *Apul.* 4. *Met.* Fulgentium rosarium minius color vendebat. *Id.* 2. *Florid.* n. 12. de psittaco. Cervicola ejus circulo mimio velut aurea torque, pari fulgoris circumactu cingitur et coronatur. Adde locum *Isid.* cit. in SUBTERTIUS, ubi minius pro minius legitur.

MINO, as, avi, are, a. 1. *V.* voc. seq. init.

MINOR, aris, atos som, ail, dep. 1. *Mino* et *minor* in una eademque significatione veteres protulisse, testatur *Piscian.* 8. p. 799. *Putsch.*, sed nullum hujus significationis exemplum affert. *Lachmannus* ad *Lucret.* 6. 563. (al. 561.) ait *Prisciano* credendum non esse, quem *interminatus* participium fessellit. Posteriori ævo *minare* usurpatum est pro agere, unde Itolorum *menare*: nam translate *minas* diuinos etiam voces, quibus bubulci increpant boves, et ad progrediendum hortantur. *Apul.* 3. *Met.* Asinos, et equum sarcinis onerant, et domo jam varcos, minantes baculis, exigunt, et 8. *sub fin.* Me refertum sarcinis, planis gladiis minantes etc. *Auson.* *epigr.* 67. Ageret juvenas quum domum pastor suas, Soam reliquens, me minabat, ut suam. *Paul.* *Diac.* p. 25. 5. *Müll.* Agones equos agentes, idest minantes. et p. 23. 4. Agere modo significat ante se peltare, id est minare. Adde *Fulgat. interpr.* *Exod.* 3. 1., 2. *Reg.* 6. 3., 1. *Par.* 13. 7. et alibi. Etiam passive apud *eumd.* *Jacob* 3. 4. Ecce et naves, quum magnæ sint et a ventis validis minentur, circumferuntur a modico gubernaculo; et *V. MINÆ II*. — Ceterum Part. *Minans* a *minor* in omnibus paragi. — *Minari* proprie est idem atque eminere (*It. essere prominente, eminente; Fr. être proéminent, saillant, faire une saillie; Hisp. salir ó sobresalir demasiado afuera; Germ. emporragen; Angl. towers heaven*).

1.) Proprie. — a) Stricto sensu *minari* dicuntur, quæ eminent, alta sunt, et cælo quodammodo vicina. *Virg.* 1. *Æn.* 166. Hinc atque hinc vastas ropes, geminique minantur In cælo scopuli. *Sil. It.* 4. 2. Nubiferos montes, et saxa minantia cælo. — b) Hinc latiori sensu *minari* dicuntur, quæ supra caput sunt, instant, imminet. *Sil. It.* 15. 592. quo nam se sine minanti Servitio eripiat. — c) Item quæ excelsio cacamine in hanc et illam partem inclinantur, et veluti minantur ruina. *Virg.* 2. *Æn.* 626. Ac veluti summis antiqui in montibus ornum Quum ferro accisam, crebrisque bipennibus instant Eruere agricolæ certant: illa usque minatur, Et tremefacta comani concusso vertice nutat. et *ibid.* 237. scandit fatalis machina muros Feta armis, etc. Illa subit, mediæque minans illabitur urbi.

II.) Translate. ¶ 1. *Minari* est mimas factare, minis terrere, minitari, ἀπειλῆσθαι, minaccare; et occurrit — a) Cum Accusativo rei et Dativo personæ, qui aliquando etiam omittitur. — De hominibus. *Ennius* apud *Cic.* 3. *Orat.* 58. 218. Mater terribiliter minatur vitæ crociatum et necem. *Cic.* 1. *Tusc.* 43. 102. Cui (*Theodoro*) quum *Lysimachus* rex crocem minaretur etc. *Sueton.* *Cæs.* 4. Redactos (*prædones*) in potestate, supplicio, quod illis sæpe minatus inter jorum fuerat, affecit. *Id.* *Tib.* 57. Pompejo cuidam equiti Romano dum vincula minatur, affirmavit etc. et *Ner.* 40. Hacænos excanduit, ut malum iis, qui desissent, minaretur. — Et omisso Dat. personæ. *Ovid.* 2. *Met.* 858. Pacem vultus habet: miratur Agenore nata, Quod tam formosus, quod prælia nulla minetur. *Id.* 2. *Pont.* 2. 23. Sed licet arma feras et vulnera sæva mineris, Non tamen efficies, ut timeare mihi. — De inanibus et abstractis. *Cic.* *Planc.* 40. 95. Quum mea domus ardore suo deflagrationem Urbis atque Italæ toti minaretur. et *Virg.* 10. *Æn.* 196. de statua *Centauri* in proa navis. Instat aquæ, saxumque undis innante minatur *Arduus. sta in atto di scagliare.* Adde similem locum *Propert.* 4. 6. 49. Sic *Ovid.* *Heroid.* 10. 94. Multa mihi terræ, multa minantur aquæ. — b) Cum Dativo personæ tantum, omisso Acc. rei. *Cic.* 6. *Ferr.* 66. 149. Nisi vehementius homini minatus essem: nisi legum sanctionem pænæque recitasset etc. — Et de inanibus, *Claudian.* *Cons. Mall. Theod.* 237. Torrentes immane stentant lassisque minentur Pontibus. — c) Sine additis. *Cic.* 4. *Ferr.* 29. 73. Iste iratus et (rectius ei) gravius minari cepit. *Id.* 2. *Divinat.* 17. 33. Quæ inconstantia deorum est, ut prinis minentur extis, bene promittant secundis? — d) Cum Infinito. *Plaut.* *Asin.* 3. 3. 14. Ab hac minator se se abire. *Ter. Heaut.* 3. 1. 80. Abiturum se abs te esse illico inquitur. *Sueton.* *Cæs.* 24. Sed quum L. Domitius consulatus candidatus palam minaretur, cons. se effecturum, quod prætor nequisset, adempturumque ei exercitus etc. ¶ 2. Urbane est polliceri, parare, præ se ferre, profiteri. — a) De hominibus. *Horat.* 1. *Ep.* 8. 3. et 2. *Sat.* 3. 9. Atqui vultus erat multa et præclara mimantis. *Phædr.* 4. 22. Qui magna quum minaris, extricas nihil. — b) De inanibus. *Horat.* *Art. P.* 350. Nec semper feriet quodcumque minabitur arcus. h. e. ferire minabitur.

MINOR, us, oris, adject. comparat. *V. PARVUS*.

MINORATIO, onis, f. 3. (minor) deminutio, minorazione. *Arcim. Sentent. ex epist. ad Rom.* 9. Qui convicium etiam minorationis intendit. *Id.* *ibid.* aliquando post. Quapropter nec in humilitate minorationis absconditur claritas æqualitatis. *Fulgat. interpr.* *Ecll.* 40. 27. Non est in timore Domini minoratio. Adde *eumd.* *Ecll.* 20. 14. et 39. 23.; et *V. DEGENERATIO*.

MINORATUS, a, um, *V.* voc. seq.

MINORATUS, us, m. 4. (minor). *V. MAJORATUS*; et cf. *Probi Append.* p. 193. *Keil*.

MINORO, as, atum, are, a. 1. (minor, oris). Part. *Minoratus*. — *Minorare* est minorem facere, deminuerere, ελαττώσθαι. *Tertull.* *Anim.* 43. Perit anima, si minoratur. *Scævola Dig.* 18. 7. 10. Quos minorato pretii vendidit. *Theod. Priscian.* 1. 2. p. 2. c. 21. ad *fin.* pag. 308. *Ald.* Quum vero minoratis doloribus causa mollior fuerit, tunc etc. Sic *Id.* 1. 3. c. 2. pag. 309. *Ald.* Minoratis

vero supradictis accidentibus, plena quoque Jeclinatione, manifesto convenit etc. Adde *Tertull.* *advers. Jud.* 14.; et *Fulgat. interpr.* *Ps.* 88. 46., *Ecll.* 16. 23., 2. *Machab.* 13. 19., *Hebr.* 2. 9. et alibi.

MINUSAS, adis, f. 3. *V. MINYAS*.

MENTHA, æ, et

MINTHE, es, f. 1. μίνθη, Græcum nomen nymphae, et herbæ. *V. MENTA.* *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 47. (159). Mentæ nomen suavitas odoris apud Græcos mutavit, quom ante mîntha vocaretur, unde veteres nostri nomen declinaverunt.

MINTRIO, is, ire, n. 4. vel

MINTRO, as, are, n. 1. verbum exprimens vocem mutium. *Auct. carm. Philom.* 61. Mus avidus mîntrit. *Al. leg.* mîntrat. At *Thomæ Thesaur.* nov. *Latin.* (ed. *A. Maio* in *Class. Auct. T. 8.*) p. 367. mîntrire legendum esse confirmat, ait enim: *Mintire* (lege mîntrire), sonare, clamare: quod proprium est murium. Sic *Ald. gramm.* ed. *A. Maio* p. 370. Mures mîntriont.

MINUATIM, adverb. (minuo) minuendo, cum deminatione. *Boeth. Comment. maj.* in *libr. de interpr.* p. 374. Vestem possibile est quidem securi, sed fortasse ita rontingit, ut non ante ferro dividatur, quam eam exteret velustas, et hoc fieri potest, ut quælibet vestis non ferro potius minuatim pereat, quam usu ipso exteratur. Sic *Gloss. Cyriil.* κἀτὰ λεπτόν, minuatim, minotim.

MINUSICO, is, ire, n. 3. (minuo) minor fio. *Auson.* *Ephemer.* *sub fin.* profugi minuscunt crimina somni. *Al. aliter leg.*

MINUME pro minime. *V. PARUM*.

MINUMUS pro minimus. *V. PARVUS*.

MINUO, nūs, nūi, nūlmi, nūere, a. 3. Part. *Minuus* 1. 2.; *Minutus* II. et in *fin.*; *Minuendus* II. 1. et 4. — *Minuere* (quod ex Græco μειώνναι dicitur videtur *Paulo Diac.* p. 124. 6. *Müll.*) est minorem reddere, deminuerere, extenuare, detrahete, ελαττώω, μειώω (It. rendere minore, sninuczare, scemare, diminuire; Fr. rendre plus petit; Hisp. achicar, minorar, reducir a ménos; Germ. kleiner machen, verringern, verkleinern, vermindern; Angl. to lessen, make less, diminish, minish, abate, lower, impair).

1.) Proprie. ¶ 1. Est minorem reddere frangendo, h. e. frangere, perfringere, comminuerere, spezare. *Ovid.* 8. *Met.* 645. ramaliaque arida tecto Delutit, et minuit, parvoque admovit æneo. Sic *Id.* 2. *Past.* 647. Ligna senex minuit: concisæque construit altæ. *Id.* *ib.* 573. Aut, ut *Anaxarchus*, pila minuaris in alta. *Forcellinus* accepit pro terere, conuertere, et interpretatus est sibi pesto e infranto; sed addidit hæc: Possis etiam interpretari, frangere, perfringere, comminuerere, spezare, et apud *Ovid.* locc. supra cit. *Stat.* 10. *Theb.* 526. Portarum objectus minuunt, et ferrea sudant *Claustra* remoliri. Similiter *Id.* *ibid.* 47. de lupis ovile circumreuntibus. Quod superest, siccos minuunt in limine dentes. ¶ 2. Item est minorem reddere aliquid detrahendo. *Colum.* 7. *R. R.* 5. 9. Urinam subjectis iguibus quinta parte minuunt. h. e. decoquant, con la ebollizione la scemano d'una quinta parte. Apud *Veget.* 1. *Veterin.* 23. minuere est sanguinem mittere. et plenus *ibid.* 16. Minuere sanguinem. *Nepos Eumen.* 9. Hisque præcepit, ut prima nocte quàm latissime possint, igues faciant quam maximos, atque hos secunda vigilia minuunt, tertia perexiguos reddant. *Ovid.* 7. *Met.* 317. minuuntur corporis artus. *s'impicciolisco.* *Plin.* 11. *Hist. nat.* 54. 118. (283). Minuuntur corpora siccis et aridis ligidisque cribis. si smagriscono. *Horat.* 2. *Od.* 16. 30. Longa Tithonum minuit senectus. consumo. *Veget.* 1. *Veterin.* 14. 1. *Schneid.* Morbus per totum corpus collectiones plurimas facit, et aliis velut minuuntibus aliæ rursus nascuntur. Similiter *Cæs.* 3. *B. G.* 12. Minuente æstu. h. e. minnente se. nel calore della marea. Sic *Pallad.* 3. *R. R.* 24. Minuente luna. Huc referri potest et illud *Cic.* 3. *Fam.* 8. Minuere sumptus civitatum. et *Horat.* 2. *Sat.* 3. 177. rem sanntarem.

II.) Translate. ¶ 1. De abstractis ponitur pro detrahete, extenuare, debilitare. — a) Universim. *Tac.* 15. *Ann.* 39. Pretium frumentum minutum usque ad ternos numinos. *Quintil.* 2. 3. 7. Minuere gradum. *Id.* 11. 3. 19. Vocis bona negligentia

minuuntur. Cic. Flacc. 12. 28. Minuere gloriam aliquid. Cæs. 5. B. G. 33. spem. Sic Tac. Agric. 17. Ubi Vespasianus Britanniam reciperavit, minuta hostium spes. Rursus Cæs. 3. B. C. 43. Minuere auctoritatem. Cic. 1. Fin. 16. 51. cupiditates. Id. 1. leg. Agr. 5. 14. invidiam. Id. 1. Fin. 16. 51. molestias vitæ. Ter. Heaut. prol. 42. laborem. Horat. 1. Ep. 18. 101. curas. Auct. B. Alex. 8. timorem militum consolatiuæ et ratione. Cæs. 6. B. G. 22. desidiam militum. et 7. ibid. 53. ostentationem hostium. — Et in re medica Cæl. Aurel. 2. Acut. 18. n. 108. At si solutus fuerit aut leuigatus dolor, ut, ordinem accessionum servans, magnitudinem tamen minutus esse videatur, etc. — b) Speciatim apud Rhetores minuere opponitur verbis augere et amplificare, ut apud Quintil. 4. 1. 15. Pleraque augenda, aut minuenda, ut expedit. et 8. 6. 67. Virtus ejus (hyperboles) ex diverso par augendi atque minuendi. Id. 9. 2. 3. Quid agit omnino eloquentia, detractis amplificandi minuendi que rationibus? — c) Item speciatim de hominibus. Liv. 21. 52. Consul alter equestri prælio uno et vulnere suo minutus. h. e. debilitatus, infirmior factus. Ulp. Dig. 4. 5. 2. At prætor: qui capite minuti minutæ esse dicentur. V. CAPE. ¶ 2. Item est remittere, rei modum ponere. Ter. Phorm. 2. 3. 88. Minue vero iram. h. e. remitte, omite. Cf. Auct. B. Alex. 48. extr. Minuere militarem disciplinam et severitatem. vallentem. Liv. 4. 24. Minuere magistratum, censuram. h. e. modum ponere potestati. restringere la jurisditione. ¶ 3. Item violare. Cic. 1. Phil. 9. 21. Majestatem populi Romani per vim minuere. V. MAJESTAS. Plaut. Asin. 3. 1. 6. matris imperium. Nepos. Agesil. 4. extr. religionem. ¶ 4. Item evellere, convellere, dirimere, tollere. Cic. 10. Att. 16. Ut minuerem suspicionem profectonis, profectus sum in Pompejanum. Id. 1. Off. 22. 74. Quum plerique arbitrentur, res bellicæ majores esse, quam urbanas, minuenda est hæc opinio. Cæs. 5. B. G. 26. extr. et 6. ibid. 22. Habere sese, quæ de re communi dicere velient, quibus controversias minui posse sperarent. h. e. dirimi, tolli. Adde Cic. 1. Acad. (2. pr.) 26. 83. Ovid. 15. Met. 639. Minuere luctus. h. e. tollere: V. LUCTUS. ¶ 5. Item relinquere, desinere, mutare. Ter. Andr. 2. 3. 19. Nec tu ea causa minueris hæc quæ facta, ne is motet suam sententiam. Id. Hecyr. 4. 3. 10. Sed non minuum meum consilium: ex usu quod est, id persequar. — Et eum infinito pro desinere, cessare, lasciare a poco a poco. Lucret. 2. 1026. Nil a leo magnum, nec tam mirabile quæquam Principio, quod non minuam mitariæ omnes Paulatim. Est qui leg. quod non minus fiat mirabile cunctis. Sed hoc pacto elidenda est s in minus et fiat per synæresin contrahenda, ut versus constat. At Lachmanno hoc Latine dici posse non videtur, minuo hanc rem facere: itaque scribendum putat: Nil adeo magnum, neque tam mirabile quicquam, Quod non paulatim mittant mirari omnes. et confert illud ejusd. Lucret. 6. 1056. Illud in his rebus mirari mitte. et ibid. 68. longæque remittis Dis indigna putare. — Hinc Part. præter. pass., cujus exempla supra retulimus.

Minutus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde Comp. *Minutior* et Sup. *Minutissimus* I. et II.; et ponitur pro parvo, exiguo, tenui, subtili (It. *minuto*, *picciolo*, *sottile*; Fr. *petit*, *menu*, *délié*; Hisp. *pequeño*, *chico*, *chiquito*; Germ. *geringfügig*, *klein*, *unbedeutend*; Angl. *minute*, *small*, *little*, *nice*, *subtile*).

1.) Proprie. — a) De hominibus et brutis animalibus. Varro apud Non. p. 141. 17. *Merc.* Et pueros minutos vides libenter, et majores animaliter non vis. Cf. Plaut. Cist. 2. 1. 45. et Cas. 2. 5. 24. Dii omnes magni minutique. et *Propert.* 2. 22. 3. Obvia nescio quot pueri mihi turba minuta Venerat. Ter. Andr. 2. 2. 32. Otera et pisciculos minutos ferre obolo in cœnam sent. Gell. 14. 1. circa fin. Quid de muscis aut vermiculis aut echinis multisque aliis minutissimis terra inarique animalibus dicerent? — b) De rebus physicis. Lucret. 2. 116. Multa minuta modis multis per tuæ videbis Corpora misceri. Id. 1. 834. Pauxilla atque minuta ossa. Id. 4. 893.

Ad minutas corporis partes dispergi. Catull. 25. 12. velut minuta magno Deprensæ navis in mari, vesaniente vento. *picciola barchetta*. et *Propert.* 1. 11. 9. Minuti remi. *piccioli remi*, remuli, *χώρα*. Plin. 12. *Hist. nat.* 24. 53. (111). Folia breviora ac minuta. et 16. *ibid.* 31. 56. (128). capillamentum. et 23. *ibid.* 7. 64. (129). Ramenta minutissima ad scobis modum. Lucret. 4. 343. aer mobilior atque minutior. Plaut. Bacch. 4. 9. 68. Minutæ litteræ. Sic Sueton. Cal. 11. Prosequit quidem legem, sed et minutissimis litteris et angustissimo loco. Cic. 4. Acad. (2. pr.) 38. 120. Myrmecides minutorum opusculorum fabricator. — *Minutæ fruges*, quæ sicut, in FRUX dictum est. — Res *minutæ* sunt scruta, *ciapse*. Cic. Cluent. 64. 180. In auctione quadam vidisse in rebus minutis aduncam et tortuosam venire serrulam. — Huc pertinent et filia Sueton. Aug. 82. Itinera lenta et minuta facere. Auct. B. Afr. 20. Quotidie minutis præliis pugnare. *scaramucce*. Adde eund. *ibid.* 51. extr. et Sueton. Vitell. 17. extr. Minutissimis ictibus excarnificatus.

II.) Translate. ¶ 1. De oratione usurpatur, et est brevis, subtilis, in minutissima membra concisus. Cic. *proem. Parad.* 2. Minutis interrogatiunculis, et quasi punctis, quod proposuit, efficit. h. e. brevioribus ac subtilibus. Sic *Vet. Poeta* apud Plin. 4. Ep. 27. Canto carmina versibus minutis. h. e. brevioribus, et simpliciter subtilique stilo factis, ut sunt hendecasyllabi. — Rursus Cic. 2. Orat. 38. 159. Genus sermonis affect non liquidum, non sensum ac profluentem, sed exile, aridum, concisum ac minutum. Id. Brut. 83. 287. At quid est tam fractum, tam minutum. tam in ipsa concinnitate puerile? ¶ 2. Transfertur etiam ad animum, et significat parvum. Cic. 3. Orat. 43. 169. et Orat. 27. 94. Abutitur sæpe verbo, ut quum grandem orationem pro longa, minutum animum pro parvo dicimus. Similiter Id. 1. Fin. 18. 61. Ecce autem alii minuti et angusti, aut omnia desperantes etc. ¶ 3. Item est levis, frivolus, supervacuus, parvi momenti: et occurrit — a) De abstractis. Sueton. Gramm. 24. Nimis pauca et exigua de quibusdam minutis questionibus scripsit. Quintil. 8. 6. 28. Quæ singula persequi, minutioris est curæ. Cic. *Partit. orat.* 17. 57. Nec quidquam in amplificatione nimis enucleandum est: minuta est enim omnis diligentia; hic autem locus grandia requirit. (Hinc *Amnian.* 22. 16. Herodianus minutissimus artium sciscitator. *diligentissimo e percio minuzioso*). Quintil. 10. 1. 130. de *Seneca*. Si rerum pondera minutissimis sententiis non fregisset. — b) De hominibus, et est infimus, vilis, *infimo*, *basso*. *Phædr.* 4. 5. Periclitatu magnitudinem principum: Minuta plebes facili præsidio latet. *Petron. fragm. Tragur.* 44. *Burmman.* Itaque populus minutus laborat: nam isti majores maxillæ seniper Saturnalia agunt. — Similiter pro vulgari, *dozzinale*. Cic. 1. *Divinat.* 30. 62. Socrates et Plato, ut rationem non redderent, auctoritate locum minutos philosophos vincerent. Id. *Brut.* 73. 256. Multo inagnus orator præstat minutis imperatoribus. — Hinc

Minutum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, ¶ 1. Est particula, *particella*, seu pars tricesima cujuscumque signis celestis. *Amnian.* 20. 3. In domirilio ejusdem signi tota reperitur Luna sub Sole lineamentis objecta rectissimis, atque in his paullisper consistit minutis, quæ geometrica ratio partium partes appellat. Adde *Firmic. loc. cit.* in MYRIOGENESIS. ¶ 2. Item est decima pars horæ. *Incert. Auct. de mensuris* p. 374. ed. *Rudorff.* Hora constat ex v. punctis, x. minutis, xv. partibus, xl. momentis, lx. ostentis.

Minutus, i, m. 2. (subaudi) denarius absolute, substantivorum more, est denarius nummus. *Venant.* 8. *carm.* 6. 297. Sapphira vel mulier geminos largita minutos Illa tenendo perit. V. *Act. Apostol.* 5. 1. Quod vero ad vocabulum attinet, cf. *Vulgat. interpr. Marc.* 12. 42. Quom venisset autem vidua una pauper, misit (in *gacophylacium*) duo minuta, quod est quadrans. Lucas idem narrans dicit 21. 2. æra minuta duo.

MINURIO vel Minuratio, is, irc, n. 4. cante-rellare, *μυροίσο*, dicitur de cantu querulo avi-

cularum. Nam *minuritiones* interpretatur *Paul. Diac.* p. 122. 9. Müll. avium minorum cantus. *Sidon.* 2. Ep. 2. a med. Philometam inter frutres sibilantem, progrem inter asceres minurientem. — De cantu submisso palumbum *Spartian.* *Get.* 5. Agni balant, porcelli grunnant, palumbes minuriant. *Salmas.* hic vult legi *minuriant* eod. sensu. Cf. *Gloss. Labb.* Minurit, *μυροίσει*.

MINURITIO, f. in voce præced.
MINUS, adverb. comparat. V. PARUM.
MINUS, s. um. F. MINA sub B.
MINUSCULARIUM, iorum, n. plur. 2. V. voc. seq. in fin.

MINUSCULARIUS, a, um, adject. (minusculus) *minuto*, *picciolo*, minusculus, minor. *Imp. Valentinian.* et *Valens Cod.* 1. 55. 1. De tenuioribus et minuscularis rebus interpellare. *Imp. Zeno* *ibid.* 11. 42. 10. Ne quid contra minuscularios aquedortus pertentetur. h. e. tenuiores et deminutas. — Hinc

Minuscularii, iorum, m. plur. 2. absolute, substantivorum more, apud *Imp. Arcad.* et *Honor. Cod. Theod.* 11. 28. 3. putantur esse minorum vegetalium conductores, nempe ii, qui pro rei familiaris angustia, quum non possint integra reipubl. vegetalia conducere, minusculam eorum partem conducunt atque exigunt: opponuntur autem magnariis. *Augustin.* plene dixit 7. *Civ. D.* 4. Minuscularios vegetalium conductores. Ubi al. leg. *minutularios*. Fortasse his similes sunt, qui apud nos dicuntur *esattori de resti*. Male quidam leg. in *Cod. minicularii*, quasi sint, qui minium inducunt.

MINUSCULUS, a, um, adject. deminut. a *minor*, *oris*, aliquanto minor, *μικροτερος*, aliquanto minore — a) De rebus physicis. *Cato R. R.* 12. *Minuscula rupæ*. *Farro* 3. *R. R.* 5. 5. *Minusculum aviariuum*. *Vitruv.* 7. 5. a med. *Minusculum theatrum*. Cic. 14. *Att.* 13. a med. *Minuscula vitla*. Id. 3. *ad Q. fr.* 1. 4. Rescripsi epistolæ maxime: audi nunc de minuscula. *Plaut. Trin.* 4. 2. 46. *Minusculum nomen*. h. e. brevis. — De minusculis Quinquatribus: V. QUINQUATRUS. — b) De hominibus et brutis animalibus. *Plaut. Pæn. a. 2. v. 50.* *Minuscula metretis*. *Gell.* 4. 11. Porculus minusculus et hædis tenerioribus vitellare.

MINUTALIS, is, n. 3. (minuo) *cibreo*, *manicavello*, *μικτατόν*, *περικουμα*, genus edulii ex oleribus, aliisque cibis minutatim concisis, varietate conditis. Ejus specimina multa habes apud *Apic.* 4. 3. *Jurenal.* 14. 129. Hestrorum solitus medio servare minutal Septembri. *Martial.* 11. 31. Hinc exit varium coto minutal. — Hinc

Minutalia, ium, n. plur. 3. occurrunt de aliis quibuscumque minutis rebus, *minutaglia*, *minuz-zame*. *Petron. Satyr.* 47. Omnia foras parata sunt: aqua, lasanum, et cetera minutalia. *Marc. cell. Empir.* c. 8. sect. 5. pag. 96. *Ald.* In ollam rudem mittes tres sextarios aceti acenim et ferrum, id est clavos veteres minutos, vel alia minutalia ferræ vetusta, et claudes ollam diligenter. *Tertull. Habit. mul.* 6. Lapillos istos, qui cum auro superbiam jungunt, quid aliud interpretentur, quam lapillos, et calulos, ejusdem terræ minutalia? *Id. Anim.* 32. Calices, formicæ, tinea, et hoc genus minutalia.

MINUTALIS, e, adject. (minuo) minutos, exiguus, ut *Minutalia regna*, *Tertull.* 1. *advers. Marcion.* 4. Sic *Hieronym. proem. epist. ad Ephes.* Facco de ceteris minutalibus, qui necum in libris suis parriunt. h. e. minutos scilicet dolibus.

MINUTATIM, adverb. (minutus) in minutis partibus, minutim, adnutim, κατ' ἐλάχισον, εἰς λεπτότατα (It. *minutamente*, in picciola parti; Fr. *en petits morceaux*; Hisp. *en papillos peñazos*; Germ. *klein*, *stückweise*, in *Stücken*; Angl. *in very small pieces*, *in bits or crumbs*, *bit by bit*, *piecemeal*).

1.) Proprie. *Varro* 3. *R. R.* 10. 6. Nasturtium viride consecutum minutatim. *Colum.* 12. *R. R.* 59. 3. Cascum minutatim considerere. *Apul.* 4. *Met.* Hordeum minutatim tonsam. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 11. 15. (76). Terram minutatim tribrare.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ducta a superiori paragr. Cic. 4. *Acad.* (2. pr.) 29. 92. Minu-

latim interrogare. *h. e. minutis interrogatiunculis, ut ipse ait Parad. proem. 2. ¶ 2. Ponitur et pro paullatim, sensim, a poco a poco. Cic. 4. Acad. (2. pr.) 16. 49. Quom aliquid minutatim et gradatim additur, aut demitur. Lucret. 2. 1129. Inde minutatim vires et robur additum frangit. Sic Virg. 3. G. 485. Ossa minutatim morbo collapsa trahebat. et Scribon. Compos. 186. Coloris mali et veluti plumbei (ægotantes) sunt, minutatimque per labem quasi phthisici consumuntur. Lucret. 5. 1383. Inde minutatim dulces didicere querelas. Varro 1. R. R. 20. 2. Minutatim assuesciant. Q. Cic. Petit. cons. 9. 35. ex communibus proprii, ex fucosis firmi suffragatores evadunt. Auct. B. Afr. 31. se recipere intra munitiones. et ibid. 78. redere. ¶ 3. Item singillatim, ad uno ad uno. Ulp Dig. 2. 15. 8. ante med. Minutatim singulos convenire, difficile ei est.*

MINUTATUS, a, um. *V. MINUTO.*

MINUTE, adverb. (minutus). Comp. *Minutius* I. et II.; Sup. *Minutissime* I. — Minute est in minutis partes, minutim, λεπταίς, minutamente.

I.) Proprie. *Cato R. R. 107. Quam minutissime contondere. Colum. 12. R. R. 28. 1. Minutissime commolere. Id. 6. ibid. 31. 1. Lens minute mollita. et ibid. 17. 7. Sal minute tritus. Id. 12. ibid. 22. 2. Minute condidere aliquid. Cf. Cic. 4. Acad. (2. pr.) 13. 42. Dividunt enim in partes. — Hæc autem universa concidunt etiam minutius.*

II.) Translate est tenuiter, exiliter, jejune. *Cic. 4. Fin. 3. 7. Res enim fortasse veræ, certe graves, non ita tractantur, ut debent, sed aliquanto minutius. Id. Orat. 36. 123. Nec satuta jejune dicere, nec grandia minute. Quintil. 5. 14. 28. Minutius et scrupulosius scrutari omnia. per minuto. et Id. 12. 2. 41. Non tam est minute atque courise (philosophia) in actionibus utendum, quam in disputationibus. Gell. 2. 9. Nimis minute, et probe subfrigide Plutarchus in Epicuro accusando λέξεται τρηφί.*

MINUTIA, æ, f. (minuo). Aliam formam *V. in* voc. seq. — Minutia est minutissima pars, minuzia.

I.) Proprie. *Seneca Ep. 90. circa med. Utriusque lapidis attritu grana franguntur, et sæpius regeruntur, donec ad minutiam frequenter trita redigantur. in farina, in polvere. Lactant. Ira D. 10. Pulveris minutias videmus in sole, quam per fenestram radios immiserit.*

II.) Figurata in plur. num. minutia dicuntur res parvi momenti ab *Ammian. 26. 1. in it. Historia discurre per negotiorum vicissitudines adsecta, non humilium minutias indagare cansatum. Sic Id. 27. 2. extr. Alia multa narratu minus digna conserta sunt prælia, quæ superfluum est explicare, quoniam neque operæ pretium aliquod curam habuere videntur, nec historiam producere per minutias ignobiles deret. Id. 23. 6. a med. Ne igitur ista per minutias demonstrantes, a proposito longius aberemus etc. Id. 14. 6. extr. Aliquid per minutias scrutari.*

MINUTIES, ei, f. 5. (minuo) minutia, cujus nominis alia est forma. *Apul. 9. Act. Extremus digitos obliquata atque infesta ungula compressos, usque ad summam minutiam contero. et 11. ibid. Pentes saxi redeunt ad humanam minutiam. Arnob. 6. 18. Sæpenumero videmus ab artificibus hæc signa modo parvula fieri et palmarem in minutiam contrahi. modo in immensum tolli et admirabilem in amplitudinem sublevari.*

MINUTIOQUUM, i, n. 2. (minutus et loquor). *Tentul. Anim. 6. a med. Miras de minutiloqui. Aristotelis infestis. h. e. presso ac subtili diemidi genere. opponitur enim eloqui ad illum Platonis. Fulgent. 1. Mythol. præf. ad fin. vorit syllogismaticum. Aristoteles brevitiloquum.*

MINUTIM, adverb. (minuo) minutamente, minute, minutatim.

I.) Proprie. *Cato R. R. 123. Materiam condito minutim. Colum. 4. R. R. 14. 1. Fossorebris bidentibus equaliter et minutim soli terga comminuat. Gell. 17. 5. Uxoribus minutim cæse. Plin. 34. Hist. nat. 18. 51. (171). Scoria plumbi lavatur in mortariis minutim fracta. Lucilius apud Non. p. 515. 4. Merc. die, quam cogat sus-*

sire minutim Per commissuras rimarum nocti nigrore. *V. VISIO, is. Quamvis hic locus sit satis obscurus, Lucilius minutim dixisse, nemo dubitabit, teste Nonio; sed figurate dixisse videtur.*

II.) Translate est paullatim, sensim, a poco a poco. *Seneca Ep. 30. med. Si cui contigit, ut illum senectus leviter emitteret, non repente avulsam vite, sed minutim subductum etc. Plerique tamen leg. minutatim. V. et Lucilius sub I. Veget. 2. Veterin. 28. 39. Schneil. Præteres minutos gressus imitatur. — Minutum autem equus ambulans commodius vehit et pulcritus videtur credere. Sic Id. 3. ibid. 53. 3. Minutum (jumentum) deambulit loco sicco, donec sudet.*

MINUTIO, ðnis, f. 3. (minuo) diminutione, μειωσις, detractio. *Quintil. 8. 4. 28. Hoc si ad intellectum referas, minutio est; si ad obscuritatem, incrementum. Cæli Aurelian. 2. Acut. 36. extr. Recte autem sudantibus, pulsus erectior, respiratio facilius ac levior efficitur, et in somnum prona delectatio, et omnium adversorum minutio, cum animi atque corporis relevatione. Gell. 16. 5. Ve particula tum intensionem significat, tum minutionem. Id. 1. 12. Minutio capitis. h. e. deminutio. Sic Cajus Dig. 4. 5. 1. Capitis minutio est status permutatio. et Paul. ibid. 4. 5. 3. § 1. Minucipato filio, et ceteris personis capitis minuto manifesto accidit. V. CAPUT. — Apud Veget. 1. Veterin. 17. 13. et ibid. 28. minuto sanguinis est cavata di sanguis, venæ sectio. V. MINUO I. 2.*

MINUTO, as, ðtum, are, a. 1. Part. *Minutatus* I. et 2. — Minutare, frequentat. a minuere ¶ 1. Est valde minuire, frangendo comminere. *Plin. Valerian. 5. 27. in fin. Danda sunt pira, sorbi, mespila ac mala cidonia, atque uvæ in olla aut fumo suspensæ, quas cum semine suo (ægotus) comedat, donec ipsum semen in ære (lege ore) minutetur. Id. 2. 30. a med. p. 185. Aid. Mites (hæc) in patellam — iterumque impones super carbones molles, et mites ceram minutatam, ut solvatur. Sic Theod. Priscian. 4. p. 316. Aid. Vult enim ex crudis fieri redhibitiones; ut accepti cibi disjecta materies in corpusculis minutata seu coacta, et in lacteum humorem mutata, omnes per corporis partes ac particulas discurrat. ¶ 2. Item minorem reddere aliquid detrahendo. *Theod. Priscian. lib. 2. part. 2. c. 19. de hydropicis. Si vero multus humor ex putrefactis eorum carnis aggregatus ventrem satis adimpleverit, membrum ceteris minutatis, sacellos ex tostis salibus vel milio similiter sub umbilico locis admoveat.**

MINUTULARIUS, *V. MINUSCULARIS.*

MINUTULUS, a, um, adject. deminut. a minutus, admodum minutus, piccolino.

I.) Proprie. *Plaut. Pæn. prol. 28. Nutrices pueros infantes minutulos domi in procucient. Vopisc. Tacit. 11. ad fin. Legit sane sexus minutulas literas ad stuporem. Paul. Dig. 50. 16. 192. Minutula pecunia summa. Valerianus Aug. apud Vopisc. Avelian. 9. Decernes ei ad sumptus aureos Antonianos diurnos binos, argenteos Philippæos minutulos quinquagenos.*

II.) Translate est levis, parvi momenti. *Macrobi. 7. Saturn. 3. circa med. Minutulae questiones. h. e. de rebus minutis ac levioribus.*

MINUTUM, i, n. 2. et

MINUTUS, a, um, particip. et adject. et

MINUTUS, i, m. 2. *V. MINUO in fin.*

MINYANTHES, eos, n. 3. μινυανθές, genus trifolii majore folio. *Plin. 21. Hist. nat. 9. 30. (54). et ibid. 21. 88. (152).*

MINYAS, adis, f. 3. est herba quædam, quam *Harduinus* eandem esse putat, ac minyanthum, h. e. per breve tempus florens, a μινυς parvus et ανθος flos. *Plin. 24. Hist. nat. 17. 100. (157). Idem (Pythagoras) minyala appellat, nomine alio corysiam, cuius derecto in aqua sacro prolious sanari ictus serpentium dicit. Siliig. vero legit: Idem minyala appellat, nomine alio corinthiam, cuius etc.*

MIO, as, avi, ðtum, are, a. 1. *lordare, conspurcare. mingo: est ab inosit. μινω, unde μινωω contaminare. Inscript. apud Zaccaria, Marin. Saloni. p. 10. n. 15. quisquis in hoc vico stercus non poverit aut non caverit aut non maverit habeat illas (h. e. Falias, quæ supra inscriptionem sunt sculptæ) propitias; si neglexerit vi-*

DERIT. Si legitima est hæc inscriptio, unicum præbet hujus vocis exemplum. Ceterum *meio, meias, meiaui* legitur apud *Diomed. 1. p. 366. Putsch.*, ita ut ei coaliisse videantur in i: quamquam *Codices* hoc in loco maxime differunt.

MIRA pro mæra. *V. MCERA* Init.

MIRABILIA, tum, n. plur. 3. *V. MIRABILIS* in fin.

MIRABILIARIUS, ii, m. 2. qui mirabilia facit. *Augustin. tract. 13. in Johann. ad fin. Contra istos, ut sic loquar, mirabiliores cautum me fecit Deus.*

MIRABILIS, e, adject. (miror). Comp. *Mirabilior* et Sup. *Mirabilissimus* sub a. — Mirabilis est admiratione dignus, admirandus, θαυμαστός (It. meraviglioso, mirabile; Fr. prodigieux, singulier, rare, extraordinaire, surprenant, étonnant; Hisp. prodigioso, maravilloso, extraordinario; Germ. wunderbar, rungswerth, sonderbar; Angl. to be wondered at, wonderful, worthy of admiration, marvellous, admirable, strange, astonishing). Occurrit — a) Cum suo nomine tantum. *Cic. 2. Orat. 46. 191. Ne forte hoc magnum ac mirabile esse videatur. Ovid. 1. Pont. 5. 77. Finge legi, quodque est mirabile, finge placere. Nepos Timol. 5. Ad hanc hominis excellentem bonitatem mirabilis accesserunt casus. Horat. 1. Ep. 6. 24. Illic tibi sit potius, quam tu mirabilis illi. Virg. 1. Æn. 656. (palla et velamen) nostris Læde mirabile donum. Tibull. 4. 1. 18. Alter dicet opus magni mirabile mundi, Qualis in immensum desiderat æra tellus etc. Ovid. 4. Met. 271. Dixerat: et factum mirabile cepert aures. Pars fieri potuisse negant: pars omnia veros Posse deos memorant. Nepos Miltiad. 5. Mirabili pugnandi cupiditate flagrare. Cic. 5. Att. 13. Incredibilis multitudo mirabilem in modum mihi Ephesi præsto fuit. Id. 2. Orat. 18. 74. Quo ista majora ac mirabiliora fecisti, eo me major expectatio tenet. Liv. 9. 18. Et quo (consules dictatoresque) sint mirabiliores, quam Alexander, aut quisquam rex etc. Vellet. 2. 52. 6. Nihil illa victoria mirabilis, magnificentius, clarius fuit, quando neminem, nisi acie consumptum, civem patria desideravit. Colum. 6. R. R. 36. 3. Mirabilissima soboles. At hic rectius Schneider. Ursini emendationem secutus leg. Multi admissarii specie tenuis mirabiles pessimam sobolem forma vel sexu progenerant. — b) Cum Infinito. *Ter. Heaut. 2. 4. 7. Vos esse istiusmodi, haud mirabile est. — c) Sequente part. quam, quomodo, si, ut apud Cic. 3. Orat. 51. 197. Mirabile est, quam plurimum in faciendo intersit inter doctum et rudem, quam non multum differat in iudicando. Id. 2. Divinat. 19. 44. Nam esset mirabile, quomodo id Juppiter toties jaceret. Ovid. Heroid. 20. 63. Hac ego compulsus, non est mirabile, forma, si pignus volui vocis habere tuæ. — d) Cum Supino. *Cic. 5. Parad. 1. ad fin. Nec hoc est tam re, quam dictu inopinatum atque mirabile. Liv. 7. 26. Dictu mirabile! tenuit non solum ales captam semel sedem, sed etc. — Mirabile quantum, h. e. mirum quantum, apud Sil. It. 6. 620. Fabius mirabile quantum Gaudebat reducem patriæ adnumerare reveres, Duxerat egrediens quam secum in prælia, pubem. — Mirabile dictu! aut visu! eleganter a Poetis in re mira narranda interseritur, gran cosa! *Virg. 2. G. 30. Quin et candidibus scetis (mirabile dictu!) Traditur et siero radix oleagina ligno. Ovid. 3. Fast. 31. Inde duæ pariter (visu mirabile!) palmæ Surgunt. Adde *Virg. 3. G. 275. et 1. Æn. 443. et 12. ibid. 252. et alibi. —*****

hinc

*Mirabilia, imm, n. plur. 3. absolute, substantivorum more, apud Scriptores Ecclesiasticos sunt prodigia, portenta, et ea præcipue quæ supra naturam sunt et ab uno Deo fieri possunt, portenta, prodigi, miracoli. Sic Fulgat. interpr. Ps. 71. 15. Benedictus Dominus Deus Israel, qui facit mirabilia solus. Adde *ibid. 135. 4. et alibi.**

MIRABILITAS, atis, f. 3. (mirabilis) admirabilitas, θαυμασιότης, admirabilitas. *Lactant. 7. 4. Ut appareret ex mirabilitate operum suorum. Non. quoque p. 499. 9. Merc. agnosci, sed comprobatur verbis Cic. 2. Off. 11. 38., ubi admirabilitas habetur.*

MIRABILITER, adverb. (mirabilis). Comp. *Mi-*

rabilius. — Mirabiliter est mirandum in modum, vehementer, magnopere, *ὑπερβαρῶς* (It. mirabilmente, maravigliosamente, a maraviglia; Fr. étonnement, merveilleusement; Hisp. maravillosamente; Germ. ausserordentlich, wunderbar, bewunderungswürdig; Angl. wonderfully, admirably, amazing). Nepos Dion. 10. Mirabiliter vulgi mutata est voluntas. Cic. 1. Divinat. 54. 123. Quæ mirabiliter a Socrate divinata sunt. Id. 4. Fam. 13. a med. Omnes mirabiliter de te et loquantur et sentiunt. et 13. ibid. 16. Mirabiliter cupere. et 11. ibid. 14. lætari. et 10. Att. 4. ex cruciare. Plin. 29. Hist. nat. 6. 38. (131). mederi. Gell. 2. 23. ad fin. Motus animi mirabiliter acres et illustres. Cic. 1. Orat. 21. 94. Mirabiliter et magnificentius augere atque ornare. Id. Partit. orat. 5. 17. Ea, quæ obscuramus, quæ incredibiliter tollimus, quæque mirabilis, quæ sermonis consuetudo patitur, ornamus.

MIRABUNDUS, a, um, adject. (miror) vehementer admirans, pieno di meraviglia. Liv. 3. 33. Nova res mirabundam plebem convertit, quidnam irridisset, cur etc. Id. 25. 37. Pœni mirabundi, unde tot hostes tam subito exorti forent.

MIRACIDION primæ adolescentiæ. Paul. Diac. p. 123. 11. Müll. Est autem ipsum Græcum *μεταξιδιον* alterum demitit. a *μεγαλ* adolescens, *μεγαλον* et *μεταξιδιον* adolescentulus.

MIRACULA, æ, f. 1. meretrix deformi facie, et tantquam portentum aliquod, aut monstrum, pavorem videntibus incutiens. Plaut. fragm. apud Varron. 7. L. L. 64. Diobolares, schenacula, miracula. Varro ibid. Miracula a miris, id est monstris. Porro verba Plauti sunt de meretricibus, quæ ideo miracula dicuntur, quia turpes et obscuræ: nam miracula, inquit Paul. Diac. p. 123. 5. Müll., quæ apud nos sunt res admiratione dignæ, apud antiquos de rebus turpibus dicebantur. V. MIRIO.

MIRACULUM, i, n. 2. (miror) quidquid admirationem afferre potest, sive supra naturam sit, sive non, portentum, prodigium, *ῥαῖμα* (It. miracolo, maraviglia, prodigio; Fr. prodige, merveille, chose extraordinaire; Hisp. prodigio, maravilla; Germ. d. Wunderbare, Sonderbare, d. Wunder, Sonderbarkeit; Angl. a wonder, miracle, marvel, prodigy). Occurrit — a) Universim. Cic. 1. Nat. D. 8. 18. Portenta et miracula philosophorum somniantium. opinioni stranissime. Ovid. 7. Met. 294. Viderat ex alto tanti miracula monatri Libher. h. e. ex decepto aene juvenem factum Asonem. Liv. 1. 47. Convenere (Patres) extemplo, alii jam ante ad hoc preparati, alii metu, ne non venisse fraudi esset, novitate ac miraculo attoniti. Id. 5. 15. Lacus in Albano nemore sine ullis caestibus aquis, causave qua alia, quæ rem miraculo eximeret, in altitudinem insolitum crevit. Id. 1. 19. Qui (deorum metus) quum descendere ad animos sine aliquo commento miraculi non posset, simulat sibi cum dea Egeria congressus nocturnos esse. Id. 2. 7. Adjuvitur miracula huic pugnae: silentio proximæ noctis ex silva Arsis ingentem editam vocem etc. Phædr. 1. 11. hic auriculis Clamorem subito totis tollit viribus, Novoque turbat bestias miraculo. Liv. 25. 8. Minusque, iterum ac sæpius id eos audere, miraculo fuit. cagnoni maraviglia. Sic Plin. 7. Hist. nat. 1. 1. (6). Quid non miraculo est, quum primum in notitiam venit? Id. 9. ibid. 8. 8. (26). Esse in miraculo. h. e. haberi pro re mira. Id. 32. ibid. 4. 15. (42). Hoc est majoria miraculi. h. e. hoc magis homines admirantur. Id. 12. ibid. 1. 5. (19). Arbor digna miraculo. h. e. quam admiremur. Id. 27. ibid. 11. 74. (99). Nec quidquam inter herbas majore miraculo asperi. h. e. mirabilis. Id. 9. ibid. 30. 48. (93). Reliquæ aservatæ miracula. per maraviglia. — Iluc pertinet et illa Liv. 25. 9. a med. Miraculum magnitudinis grandezza maravigliosa. de grandi apro loquitur. et 1. 7. Euander — venerabilis vir miraculo litterarum, rei novæ inter ruæ artium hominea. et 5. 39. Gallos quoque velut obstupescitas miraculum victoriæ tam repentinæ tenuit. una vittoria maravigliosa. — De miraculis inscriptum est cap. 8. l. 1. Valerii Max. — b) Spectatim septem recensentur miracula, h. e. opera excellentis artificii, et insignis magnificentiæ toto orbe celebratissima. Primo loco sunt muri Babylonis,

de quibus Plin. 6. Hist. nat. 26. 30. (121). et Curt. 5. 1. secundo templum Dianæ Ephesiæ, de quo Plin. 36. ibid. 14. 21. (95). tertio Jovis Olympii simulacrum, opus Philæ ex ebore et auro, quo nullum (inquit Val. Max. 3. 7. n. 4. extern.) præstantius, aut admirabilis humanæ fabricatæ sunt manus. quarto Pyramides Ægyptiæ, de quibus Plin. 36. ibid. 12. 17. (78). et Ammian. 22. 15. quinto sepulcrum Mausoli, de quo Plin. ibid. 5. 4. (30). et Gell. 10. 18. sexto aeneus Colossus Solis in Rhodo insula, de quo Plin. 34. ibid. 7. 18. (41). septimo regie Cyri domus, in qua lapides non ferro, sed auro illigatos fuisse tradunt, de qua Cassiod. 7. Variar. 15. Alii alia his accensent, labyrinthum Græcæ, hortos pensiles Babylonis, muros, turrim Phari etc. (V. Cassiod. loc. cit. et Ampel. 8.) Inter hæc templum quoque Salomonis Hierosolymis enumerat Sidon. 4. ep. 18. in carm., sed omnia longe superant Urbis Romæ miracula, quæ Plin. describit cit. l. 36. c. 15. et seqq. Senec. Consol. ad Polyb. 1. Septem illa miracula, et si qua his multo mirabiliora sequentium annorum extruxit ambitio, at ubi solo æquata visentur. Et de Roma Ammian. 16. 10. Romam ingressus, — quum venisset ad Roatram, perspicissimum prisca potentia Forum obstupuit: perque omne latus, quo se oculi contulissent, miraculorum densitate præstrictus etc. — c) Item spectatim, miracula, inquit Paul. Diac. p. 123. 5. Müll., quæ nunc digna admiratione dicimus, antiqui in rebus turpibus utebantur. Ovid. 3. Met. 673. in que miracula, dixit, Verteris? Horat. 2. Ep. 2. 108. Somnia, terrores magicos, miracula, sagas, Nocturnos lemures, portentaque Thessala rides? Cf. Arnob. 5. 25. Veritè Banbo artes, et quam serio non quibat allicere, ludibrium statuit exhibitare miraculis. — d) Item Mira et miracula, inquit Non. p. 521. 29. Merc., veteres pro monstris, vel horrendis ponebant. Lucil. ibid. Miracula clere. Virg. 4. G. 441. de Proteo. Omnia transformat sese in miracula rerum, ignemque, horribilemque feram etc.

MIRANDUS, a, um. V. MIROR in fin.

MIRATIO, ōnis, f. 3. (miror) actus mirandi, maraviglia, ammirazione, *ὑπερβαρῶς*. Cic. 2. Divinat. 22. 49. Causarum ignoratio in re novamirationem facit.

MIRATOR, ōris, m. 3. (miror) qui miratur, ammiratore, apprezzatore, *ὑπερβαρῶς*. Seneca Vit. beat. 8. Mirator tantum sui. Plin. 14. Hist. nat. 4. 5. (51). Minime mirator inanium. Propert. 2. 10. 9. formæ honestæ. Adde Horat. 1. Sat. 2. 36. et Ovid. 4. Met. 640. reum. Lucan. 9. 961. famæ. Martial. 10. 87. veterum senæ avorum. Lucan. 9. 807. Magnanimo juveni miratorique Cato nis. h. e. imitatorii. V. MIROR. 5.

MIRATRIX, Icis, f. 3. (miror) quæ miratur, ammiratrice, che apprezza. Juvenal. 4. 62. Miratrix turba. Lucan. 4. 654. Illic ævi veteris custos famosa vetustas Miratrixque aui signavit nomine terræ. Seneca Hippol. 742. Fama miratrix senioris ævi.

MIRATUS, a, um. V. MIROR.

MIRE, adverb. (mirus) mirabiliter, mirifice, mirum in modum, maravigliosamente, a maraviglia, *ὑπερβαρῶς*, *ὑπερβαρῶς*. Occurrit — a) Cum Verbis. Ter. Heaut. 5. 1. 25. Tuus Syrus mire stixit filium. Cic. 16. Att. 11. Pueri municipia mire favent. Sall. in orat. Lepid. ad pop. R. ad fin. Secundæ res mire sunt vitii obtentui. Sueton. Domit. 2. Simulavit et ipse mire modestiam. Plin. 25. Hist. nat. 12. 91. (142). Chelidonia mire medetur. Id. 36. ibid. 13. 19. (86). Id opus invisum mire infestavere. Id. 29. ibid. 3. 12. (54). Mire laudatur. — b) Cum Part. præter. et Adjectivis. Plin. 35. Hist. nat. 10. 36. (102). Est in ea pictura canis mire factus. Id. 14. ibid. 4. 5. (50). Vanitas nota mire in illo fuit. insignem enim mensa est et mire mobilis ipsa. Liv. 1. 45. Id mire gratum regi et civitati fuit. Sic Plin. 29. Hist. nat. 1. 6. (13). Mire gratum. et 19. ibid. 5. 24. (70). tenuis. et 31. ibid. 7. 39. (80). similis. Pers. 6. 3. opifex. h. e. mire et valde peritus. — c) Mire quam, mirum quantum. Cic. 1. Att. 11. ad fin. Mire quam illius loci cogitatio delectat. Sic et Orellius, qui adnotat mire quam habere analogiam part. sane quam. Al. leg. quantum.

MIRIFICUS, a, um, adject. (mirus et dico). Gloss. Isid. Mirificus, mira dicens.

MIRIFICÆ, adverb. (mirificus) idem ac mire. Cic. 4. Acad. (2. pr.) 2. 4. Delectabatur autem mirificæ lectione librorum. Id. 6. Att. 3. ad fin. Mirificæ conturbatum vidi puerum. Auct. B. Afr. 74. Mirificæ hostium levis armatura anxium exercitum nostrum atque sollicitum habebat. Cic. 2. Att. 19. Mirificæ dolere. Id. 1. Nat. D. 21. 58. diligere. et 5. Att. 17. *σοφιστικῶς* gloria alicujus. Id. 3. Fam. 11. laudare. et 12. ibid. 12. de republica meriti milites. Id. 1. Orat. 13. 57. Ac jam tum erat adolescentulus his studiis mirificæ delitus. Catull. 83. 3. Et tum mirificæ sperabat se esse locutum, Quum quantum poterat, dixerat hisindias. Plin. 31. Hist. nat. 8. 44. (97). Mirificæ prodesse. et 21. ibid. 18. 105. (169). sanguinem sistere.

MIRIFICO, as, avi, atum, are, a. 1. (mirus et facio). Part. Mirificatus. — Mirificare est mirabilem facere, miris laudibus extollere, fare maraviglioso, *ὑπερβαρῶς*. Plaut. Amph. 2. 2. 46. Quamque adeo cives Thebani modo miro mirificant. Ita quidam Lexicographi; verum plerique MSS. et Edition. habent: Thebani vero rumificant probam. At Non. p. 167. 3. Merc. rumificant. — Ceterum verbum mirifico usurpat a Fulgato. interpr. Ps. 4. 4. Mirificavit Dominus sanctum suum. Adde ibid. 15. 3., 16. 7. et 30. 22. — Part. Mirificatus pro mirificus legitur apud Alcin. Ep. 1. ined. a med. Iste est centesimus fructus, qui in futuro quidem vitam æternam expectat, sed in præsentem quoque sæculo illatas martyribus contumelias mirificato honore compensat.

MIRIFICUS, a, um, adject. (mirus et facio). Sup. Mirificissimus et Mirificentissimus sub b in fin. — Mirificus est admirationem faciens, mirus, mirabilis, mirandus, *ὑπερβαρῶς* (It. maraviglioso, mirabile, Fr. admirable, merveilleux, prodigieux, extraordinaire; Hisp. maravilloso, prodigioso, extraordinario; Germ. Be-oder Verbunderung erregend, wunderbar, ausserordentlich, auffällig, Angl. marvellous, strange, extraordinary, wonderful, astonishing, amazing). Occurrit — a) Raro de hominibus. Cic. 4. Att. 11. Dionysius, homo mirificus. h. e. vir optimus et doctissimus, ut eum Atticus 7. Ep. 7. appellat. Gell. 6. 15. Homo in doctrinis mirificus. Cic. 1. Fam. 9. 2. In eis vero ulciscendis — mirificum me tibi comitem præbuissem. — Cum Infinito. Fronto ad Ver. 1. Pythagora mirificus clandestinis signis sancire omnia. misterios. — b) De rebus physicis et de abstractis. Auct. B. Afr. 40. Gallorum corpora mirifica specie amplitudineque. Cæs. 3. B. C. 112. Turris magna altitudine, mirificis operibus extracta. Cic. Senect. 3. 9. Mirificos fructus efferre. Id. 1. Att. 16. Mirificæ pugnae. et 1. ibid. 14. a med. Convictum mirificum alicui favere. Id. 14. ibid. 13. a med. Mirificas gratias agere alicui. Id. 3. Fam. 11. a med. Mirificam voluptatem capere. Id. 1. ibid. 9. ante med. Mirifica senatus consensio. Id. 14. ibid. 3. Mirificæ studio et officio esse in aliquem. et 15. ibid. 10. Mirificos animos erga quempiam. Id. 1. ad Brut. 3. Pueri mirifica indoles virtutis. Ovid. 4. Pont. 13. 5. Non quia mirifica est (structura carminis), sed quod nec publica certe. Petron. Satyr. 21. Gustatione mirifica initiati. Sunt qui leg. myrhiatica. Ter. Phorm. 5. 6. 32. Mirificissimum facinus. Augustin. 18. Civ. D. 42. Alexandri mirificentissima potentia.

MIRIMODIS, adverb. mirabiliter, miris modis. Claud. Mamert. 3. Stat. an. 12. Verum nunc mirimodis stupeo, te tsm dissidentia tanque diversa uno propemodum momento atque eodem pæne e verbo dixisse.

MIRIO, ōnis, m. 3. Accius apud Varron. 7. L. L. 44. Müll. personas distortas, oribus deformes, miriones dici ait: a miris, id est monstris. V. MIRACULA. — a) mirando dicitur etiam Tertull. Præscript. 3., ubi ait: Solent quidem isti miriones etiam de quibusdam personis ab hæresi captis, ædificari in ruinam. h. e. isti, qui mirantur, esse hæreses, et stupent, adeo valere adversus Catholicam veritatem.

MIRMICARIA vel murmicaria, æ, f. 1. V. MORMICARIA.

MIRMILLO vel mirmillo, ὄνις, m. 3. genus gladiatoris, qui cum Threce et retiario cummittetur. Prodiat autem galea, brevi tunica, et magno scuto tectus, cum sica in dextra, ut videre est A. atyanactem apud *Marin. Frat. Arv. p. 165. tab. 1.*, in summa vero galea piscis effigiem habebat, qui *mormyrus*, μὲρμυρος, et μὲρμυρῶν dicitur; unde *mirmillo* quibusdam factum videtur. Alii rectius a Myrmidonibus ducunt, Achillis militibus (quos immerito ridet *Lips. l. 2. Saturn. c. 10.*); vel a μύρμηξ, seu μύρμος, formica, quia propter gravem armaturam non incedere, sed formicarum more reperire potius videretur. *Cic. 3. Phil. 12. 31.* Ille autem ex mirmillone dux, ex gladiatore imperator quas fecit strages, ubique posuit vestigium? *Id. 6. ibid. 5. 13.* Tantum sibi posuit, quia Mylasis mirmillo Threccem jugulavit, familiarem aum. *Juvenal. 8. 200.* nec mirmillonis in armis, Nec illepe Græcibus pugnantem, salce supina, Nec galea frontem abscondit. *Sueton. Domit. 10.* Patresfamilias, quod Threccem mirmilloni parem, munerario imparem dixerat, canibus objecit. *Amian. 23. 6. ad fin. de Persis.* Pedites in apicem mirmillonem contecti, jussa faciunt, ut calones. *Id. 16. 12. ad fin.* Vulneribus declinandis intentus, seque in modum mirmillonis operiens. h. e. absidens, et scuto se tegens, ut facere mos fuit mirmilloni pugnantis. *Inscript. apud Gruter. 334. 3. m. vlpivs felix mirmillo veteranus.* Adde aliam apud *Marin. Iscriz. Alb. p. 12.*, quæ pertinet ad ann. a Cbr. n. clxxvii., ubi inter varia gladiatorum genera *Mur. Vet.*, b. e. mirmillo veteranus, quinquies legitur: et aliam in *Giorn. Arcad. T. 28. p. 351.* ubi doctor *Murm.* Alia mendosa apud *Murat. 2019. 6.* emendata apud *DeLama Guida al Mus. Parm. p. 106. a. postvms acometvvs doctor mirmillonum.* — Dicebatur etiam Gallus ab armorum genere. *Festus p. 285. 11. Müll.* Retiario pugnantis adversus mirmillonem cantatur: *Non te peto, piscem peto, quid me fugis, Galle?* Quia mirmillonum genus armaturæ Gallicum est, ipsique mirmillones ante Gallis appellabantur, in quorum galeis piscis effigies inerat. Hæc *Festus*.

MIRMILLONICUS vel mirmillonicus, a, um, adject. ad mirmillones pertinet. *V.* vocem præced. ad fin. — Huc pertinere videtur et illa *Paul. Diac. p. 144. 12. Müll.* Myrmillonica scuta dicebant, cum quibus de muro pugnant. Erant siquidem ad hoc ipsum apta. Hæc *Paul. Diac.* Fortassis quia scuta, cum quibus de muro pugnant, magna erant, quemadmodum scutum, quo gladiato: mirmillo tegebatur.

MIRO, ar, stum, are, a. 1. *V.* voc. seq. Init.

MIROR, aris, stus-sum, ari, dep. 1. Veteres etiam mirare activa forma dixerunt. *Varro* apud *Non. p. 480. 29. Merc.* Hospes, quid miras nummo (*Forcell.*; at *Mercerus* animo) curare Serapim? *Id. ibid.* Aut ambos mira, aut noli mirare de eodem. *Pomponius* apud *eumd. p. 474. 25. Merc.* Si studium mirabis dlu. Hinc *Miratus* passivè, ammirato. *Juvenal. 3. 58.* Ipse sed in primis, mirata virgionis arte, Atonitus stupuit. — Ceterum *Part. Mirans 1. b. et e. et 7.*; *Miratus 1. b. et e.*; *Miraturus 1. d.*; *Mirandus* in bn. — *Miror* est idem ac rem aliquam intuens audiensve suspicio, admiror, demitor, admiratione afflictor, obstupesco, θαυμάζω (It. ammirare, maravigliarsi, stupirsi; Fr. s'étonner, être surpris; Itisp. admirarse, asombrarse; Germ. sich wundern oder verwundern; Angl. to wonder, marvel, think strange, look up to with admiration, admire, be amazed or astonished). Occurrit ¶ 1. Generatim et quædam

— a) Absolute. *Plaut. Rud. 3. 1. 21.* Sed quid hoc in Veneris fano meæ vicinias clamoris oritur? animus miratur meus. *Ter. Eun. 3. 4. 8.* Quid hoc hominis? quid hoc ornata est? quid illud mali est? Neque satis mirari, neque conjicere. — b) Cum Accusativo rei, quam miratur. *Cic. 2. Invent. 1. 2.* Quum puerorum formas et corpora magno hic (*Zeuxis*) opere miraretur etc. *Id. Harusp. resp. 22. 46.* Hunc ego non miror: quid enim faciat aliud? Illos homines sapientissimos miror, primum quod clarum hominem violari patiuntur, deinde quod existimant etc. *Id. 10. Att. 5.* Mirari satis hominis negligentiam non queo.

Virg. 4. G. 362. domum mirans genitricis et humida regna. *Id. 3. ibid. 49.* Olymptacæ miratur præmia palmæ, Pascit equos. — Poëticè tributur et rebus inanimis. *Virg. 2. G. 81.* Exiit in cælum ramis felicibus arbor, Miraturque novas frondes et non sua poma. Sic *Pallad. Insit. 121.* Se quoque (*ficus*) miratur piogui grandescere succo. Adde *eumd. ibid. 136.* — c) Cum Genitivo per ellipsin. *Virg. 11. Æn. 126.* Justitiæ prius mirer, belline laborum? h. e. mirer ne te causa justitiæ etc. *V.* in LÉVO. — d) Cum Infinito, præcedente interdum hoc, id, etc. *Cic. 2. Orat. 14. 59.* Id mehercule, inquit Catulus, admirans, illud jam mirari desino, quod multo magis ante mirabar, hunc, quum hæc nesciret, in dicendo posse tantum. *Id. Divin. in Q. Cæcil. 1. 1.* Si quis forte miratur, me ad accusandum descendere etc. *Id. 1. Fam. 9. 12.* Ut neminem mirari possiteret, Nolo Decembribus tantum vel animi fuisse in illo ordine, vel auctoritatis. *Virg. 4. G. 197.* Illum autem placuisse apibus mirare morem, Quod etc. *Horat. 2. Od. 13. 30.* Utrumque sacro digna silentio Mirantur umbræ dicere. h. e. mirantur dicentem. *Ovid. 7. Met. 369.* Quia pater Alcidas placidam de corpore patæ Miraturus erat nasci potuisse columbam. — e) Sequente part. quod. *Cic. 2. Divinat. 24. 51.* Mirari se aiebat, quod non rideret haruspex, haruspicem quum vidisset. *Id. 16. Att. 16. f.* Non dubito, quin mirere, atque etiam stomachere, quod tecum de eadem re agam sæpius. *Liv. 34. 57.* Ex eo genere quum Antioribus esset, mirari ei, quod Romani æquum censeant, ei leges dicere, et 38. 10. Eo tandem legati Etolli, mirante consule, quod morarentur, venerunt. — f) Sequente Relativo. *Cic. 1. Divinat. 7. 13.* Mirari licet, quæ sint animadversa a medicis herbarum genera, quæ radicum ad morbos bestiarum, ad vulnera. *Cæs. 1. B. G. 32.* Ejus rei quæ causa esset, miratus etc. *V.* alla multa infra sub 2. — g) Sequente part. si. *Plaut. Pseud. 1. 5. 27.* Id ne tu miraris, si patrisas filius? *Ter. Andr. 1. 2. 4.* Mirabar, hoc si sic abiret: et heri semper lenitas verebar quorsum evaderet. *Cic. Amic. 15. 54.* Miror, illa superbia et importunitate si quemquam amicum habere potuit. *Nepos Cim. 4. extr.* Sic se gerendo, minime est mirandum, si et vita ejus fuit secura et mors acerba. *Horat. 1. Sat. 1. 86.* Miraris, quum tu argento post omnia ponas. Si nemo præstet quem non merearis amorem? ¶ 2. Latiori sensu, habet sæpe vim similem verbi ignoro, quia ipsum mirari ex quadam ignorantia nascitur. *Cic. 1. Att. 14.* Ne miraretur, cui idem iterum facerem. *Plaut. Amph. prol. 86.* Mirari nolim vos, quapropter Juppiter nunc histrionem curet. *Id. Autul. prol. 1.* Ne quis miretur, qui sim, paucis eloquar. *Ter. Eun. 2. 2. 59.* Viden, herilem filium huc advenire: miror, quid ex Piræo abierit; nam ibi custos publice est nunc. *Cic. Rosc. Am. 1. 1.* Credo, vos mirari, quid causæ sit, quod etc. *Id. Orat. 3. 11.* Mirabuntur, quid hæc pertinet ad ea, quæ quærimus. *Id. 2. Off. 18. 56.* Miror, quid in mentem venerit Theophrasto. Sic *Ter. Heaut. 5. 3. 2.* Id quæ adeo miror, quomodo tam ineptum quidquam tibi venire in mentem potuerit. *Rursus Cic. 4. Ferr. 54. 134.* Ne miremini, qua ratione hic tantum potuerit. et 1. *Nat. D. 34. 95.* Satis mirari non possum, unde ad istas opiniones ille venerit. Sic *Ter. Andr. 4. 4. 11.* Miror, unde sit. ¶ 3. Item mirari se, est sibi placere. *Catull. 22. 17.* Tam gaudet in se, tamque se ipse imitatur. *Martial. 13. 2.* qui se mitantur, io illos Virus babe; nos hæc novimus esse nihil. ¶ 4. Item est cupide intueri, magni aestimare, amare, delectari. *Cic. 6. Ferr. 56. 124.* Nimium forsitan hæc (scil. templi valvas ex auro atque ebore) illi (Græci) mirentur atque efferant. *Sall. Cat. 11.* Signa, tabulas pictas, vasa cæolata mirari: ea privatim et publice rapere. *Liv. 25. 40.* Marcellus, captis Syraculis, — ornamenta urbis, aliqua tabulasque Romanæ devexit. — Inde primum initium mirandi Græcarum artium opera, licentiæque huic sacra profanaque omnis vulgo spoliandi factum est. *Horat. 1. Ep. 6. 18.* cum gemmis Tyros mirata colores. *Id. 3. Od. 29. 11.* Omittit mirari beatæ Fumum et opes strepitumque Romæ. *Id. 1. Ep. 1. 47.* Stulte uirari et optare aliquid. — Huc pertinet et

illud ejusd. 1. *Ep. 6. 9.* Qui timet his adversa, fere miratur eodem Quo cupiens pacto. h. e. qui timet paupertatem et inopiam, sibilos et repulsa, is contraria illa miratur sive appetit non minus quam qui cupit: hinc *Forcellinus* hunc locum singulari paragr. distinxit et mirari interpretatus est cupiditatis duci. ¶ 5. Item probare, et imitari studere. *Virg. 8. Æn. 516.* tua cernere facta Assuescat, primis et te miretur ab annis. *Val. Flacc. 1. 268.* te parvus lituos et bella loquentem Miretur. *Ovid. Heroid. 2. 77.* Quod solum excusat. solum miraris in illo. *Stat. 5. Silv. 2. 75.* æquævo cedere fratri, Mirarique patrem. ¶ 6. Hæc digna miratu, h. e. contemplatione. *Seneca Ep. 94. a med.* Defectus solis et lunæ: alia deluceps diena miratu. ¶ 7. Pro intueri simpliciter. *Trebell. Gallien. 9.* Uniuscujusque vultum mira inhiatione mirantes. mirando fiso. — Hinc Particip. vel Gerundiv.

Mirandus, a, um, adjective usurpatur et est admiratione dignus, mirabilis, ammirando, mirabile, θαυμάσιος. *Plaut. Rud. 2. 3. 15.* Pol haud miranda facta dicis. Cf. *Ovid. 7. Met. 758.* mirandi novitate movere facti. *Cic. 7. Ferr. 27. 68.* Opus totum ex saxo in mirandam altitudinem depresso. *Plin. 30. Hist. nat. 13. 39. (115).* Vermium ipsorum genera mirandos usus habent. *Gell. 2. 3.* Liber mirandæ vetustatis. *Stat. 1. Silv. 3. 20.* miranda fides! gran cosa. — *Mirandum* in modum sæpe occurrit apud *Cic.*, ut 9. *Att. 7.* Mirandum in modum concupiscere. et 6. *Ferr. 60.* 134. delectari. et *Planc. 8. 19.* lætari. et 15. *Fam. 8. gaudere.*

MIRUM, i, n. 2. absolute, substantivorum more, *V.* voc. aeq.

MIRUS, a, um, adject. Comp. Mirior est veteriorum. *Tullianus* apud *Paul. Diac. p. 123. 6.* Müll. Mirior, inquam, tibi videor. *Varro* apud *Non. p. 135. 29. Merc.* Quid hoc mirius? — *Ducet Paul. Diac. p. 123. 5. Müll. et Non. p. 521. 29. Merc.* mira et miracula veteres dixisse prodigia, monstra, portenta, res deformes et horribiles aspectu. *V.* MIRACULUM sub c. — Ceterum mirus est admiratione dignus, θαυμάσιος, θαυμάσιος (It. mirabile, maraviglioso, ammirando; Fr. admirable, merveilleux, étonnant, extraordinaire; Hisp. admirable, maravilloso, extraordinario; Germ. wunderbar, erstaunlich, ausserordentlich; Angl. wonderful, marvellous, unaccountable, extraordinary, worthy of admiration, admirable). Occurrit — a) Cum suo nomine. *Plaut. Pseud. 1. 5. 97.* Mirum et magnum facinus. *Cic. 2. Fam. 11.* Mirum me desiderium tenet urbis. et *ibid.* De pantheris agitur mandato meo diligenter: sed mira paucitas est. *Virg. 9. Æn. 383.* humero simul exiit ense Auratum, mira quem fecerat arte Lycaea Gnosius. Cf. *Propert. 2. 9. 1.* Quicumque ille fuit, puerum qui pinxit Amorem, Nonne putas miras hunc habuisse manus? *Vellej. 2. 115. 4.* Mira pugnantis acientia. *Justin. 41. 5. 7.* Mira virtute pugnavit. *Id. 11. 12. 12.* Hinc illi aucti insolentia, mirusque animo increvit tumor. *Id. 9. 4. 10.* Mira prorsus audacia: de judicibus vitæ necisque suæ sententiam ferunt. *Ter. Hecyr. 1. 2. 104.* Miris modis odisse aliquem. *Cæs. 1. B. G. 41.* Hac oratione habita, mirum in modum conversæ sunt hominum mentes. — *Mira fides.* *V.* FIDES. — b) Absolute, neutro gen. mira et mirum, ut apud *Plaut. Amph. 5. 1. 53.* Nimia mira memoras! le grandi cosa che tu dici! et *ibid.* 5. Tanta mira in ædibus sunt facta. si gran prodigi. *Id. Men. 2. 3. 11.* Animule mi, mihi mira videntur, hic te stare foris, fores qui pateant. mi maraviglio, che etc. Cf. *Cæs. 1. B. G. 34.* Sibi mirum videri, quid in sua Gallia populo Romano negotii esset. *Ovid. 3. Fast. 503.* Nec, quod nos uris, mirum facis: ortus in igne Diceris. fai una gran cosa. — c) Mirum sequente part. si. *Cic. 2. Orat. 13. 55.* Minima mirum, ai ista res adhuc nostra lingua illustrata non est. *Id. Senect. 11. 35.* Quid mirum igitur in senibus, ai infirmi sunt aliquando, quum id ne adolescentes quidem effugera possint? — d) Mira sunt, quid cum Coniunct. est *Plauti Men. 5. 7. 56.* Socer et medicus me insanire aiebant. Quid ait, mira sunt. h. e. miror, quid hoc sit. — e) Mirum quam, aut quantum, θαυμάσιος ὄντος, mirabile est, quotum, mi

rum in modum, è una maraviglia, quanto, vel come, etc., non si può dir, quanto: ut immane quantum, nimium quantum. Cic. 15. Att. 40. Mirum quam luimicus ibat, ut ego objurgarem. Tac. 15. Ann. 54. Sed mirum, quam infer diversi generis, ordinis, ætatis, sexus etc. Liv. 2. 1. extr. 1d., mirum quantum profuit ad concordiam civitatis. — f) *Mirum ut*, mirum quam. Tac. 1. Hist. 79. Mirum dictu, ut sit omnis Sarmatarum virtus velut extra ipsos. Plin. 1. Ep. 6. Mirum est, ut animus agitatione motuque corporis excitetur. Cf. Horat. 3. Od. 4. 13. mirum quod foret omnibus —, ut tuto ab aris corpora viperis Dormirem et ursis, ut premerer sacra Lauroque collataque myrto Non sine dis animosus insana. ubi particula *ut*, *quæ*, explicativa vi fungitur, non consecutiva. — g) *Mirum* (interdum *mira*) ni, et nisi, est affirmantis, et significat sine dubio: h. e. mira res est, nisi hoc, quod dico, sit. Ter. Andr. 3. 4. 19. Ubi nunc est ipse? da. mirum, ni domi est. è un miracolo, se non è in casa. Sic Plaut. Capt. 4. 2. 43. Eæper! edicioleæ adiliæ hic habet quidem: Mirumque adco est, ni huic fecerit sibi Ætoli agoranomum. Sic Amph. 1. 1. 127. Mira sunt, nisi invlavit sese in cæna pusciculum. et ibid. 163. Mirum, nisi hic ma quasi iuramentum exorsara cogitat. et Pæn. 4. 2. 17. Omnia edepoi mira sunt, nisi berus hunc beredem facti. — h) *Mirum ni*, aut *quin*, eadem tamen qua supra, significatone, aliquando ironiam continet, et est stomachantis, seu indignantis. Nævius apud Cic. 2. Orat. 69. 279. Quid piores, pater? mirum, ni cælem: condemnatus sum. *fo assai se non canto: è un miracolo s'io non canto.* et Plaut. Trin. 4. 2. 125. Mirum, quin ab avo ejus, aut proavo acciperem, qui sunt mortui. Adde eumd. 2. 4. 94. et Most. 2. 2. 62. — i) *Quid mirum?* quid est quod miremur? *che maraviglia?* Ovid. 3. Ari. am. 110. Si fuit Andromacha tunicas laudata valentes, Quid mirum? duris militis uxor erat. Horat. 2. Od. 13. 33. Quid mirum? ubi illis carnalibus stupens etc.

MIS, antiquus genitivus poeticus pro mei. Refertur a Quintil. 8. 3. 25. inter illa, qua parce usurpata aspergunt velutatis inimitabilem arti auctoritatem. V. OLLUS. Ennius apud Priscian. 13. p. 955. Putsch. Ingens cura mis cum concordibus æquiparare. Cura mis, dactylus est extrito s. Aili jag. mis est concordibus. Aili vero rectus leg. Cura ingens mis cum concordibus; Ita ut mis scriptum fuerit pro mis. V. MIUS. Cf. Fahlen. legit: Ingens curast mis concordibus æquiparare: et adnotat: An concordis æquiparare? cf. Ritschel. Prof. Trin. p. LXXXIII. et O. Ribbeck. Pacuv. inc. fab. XLII. — Addi solent duo loca Plaut. Capt. 3. 5. 107. et Trin. 4. 1. 3. sed dubia utrobique lectione. Quintil. loc. cit. Ita loquitur, quasi etiam Virgil. hac voce usus ait, quæ tamen nunquam apud eumd. oon legitur.

MISARGYRIDES, æ, m. 1. Ita per antiphrasin vocat joculariter danistam Plaut. Most. 3. 1. 41. THRAE. Salvere jubeo te, Misargyrides, bene. DAN. Salve et tu: quid de argento? THRAE. abi sis, bella. Est autem a *μίσος* odium et *ἀργυρος* argentum.

MISCELLANEA, ðrum, f. voc. seq. in ðo. MISCELLANÆUS, a, um, adject. (miscellus) ex varlis dissimilibusque rebus conflatus, *mescolato*, *καμμυγής*. Apul. 3. Met. sub init. Magistratibus eorumque ministris et turbæ miscellanæ cuncta completa. h. e. omnis ordinis, ætatis, sexus. Anal. gramm. p. 207. Eichenf. Miscellanea patella. — Illuc

Miscellanea, ðrum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt ludi, in quibus nullum certum genus spectaculi exhibetur, sed varia promiscue, et sine ordina: quos *miscellos* appellat Sueton. Cal. 20. Juvenal. 11. 19. Et quadringentis nummis condire gulosum Fictile: sic veniunt ad miscellanæ ludi. h. e. lullis facit veniunt in arenam in ludis miscellis. Vet. Scholiast. Interpretatur *miscellanæ* cibum gladiatorum, quia hi omnia, loquit, quæ sponuntur eis, miscent, et sic manducant. Hac ratione tota *Juvenalis* sententia congruentior videtur. Dicit enim, parari cibos in unico sumpto, quo patrimonialia una pene mensa comeduntur: deinde supervenientem inopinam cogi-

re, vltioribus cibis nutriri, cujusmodi in ludo gladiatoribus præbebantur. — *Miscellanea Ptolemæi*, quam memorat Tertull. advers. Valentianum. 12., videtur fuisse opus alicujus scriptoris ex varlis aliorum scriptis compositum.

MISCELLIONES appelliantur, qui non certæ sunt sententiæ, sed varlorum mixtorumque judiciorum sunt. Paul. Diac. p. 123. 7. Mill.

MISCELLUS, a, um, adject. *Miscillus* habet Capell. locis infra cit. — *Miscellus* (miscuo) est Il. *mescolato*, vario, mixtus, varius, promiscuus. Cato R. R. 23. Uvas miscellas ad vinum præliganeum, quod operarii bibant, ubi tempus erit, legito. Id. ibid. 6. extr. et Plin. 14. Hist. nat. 4. 5. (47). Ceteræ vites, miscellæ maxime, in quævis agrum conveniunt. Varro 1. H. R. 51. 1. Uva præcox, et miscella, quam vocant nigram, mæto ante coquitur: quo prior legenda. Uva miscella his locis videtur esse, quæ legendi tempore non tota nigra est, sed albedinis retinet aliquid et cruditatis. Id. 3. ibid. 7. 2. de columbis. Ex his duobus stripibus fit miscellum tertium genus fructus causa. h. e. ex agresti genere et domestico. Sueton. Cal. 20. Edidit in Sicilia sxyceos iudos, et in Gallia miscellos. V. MISCELLANÆUS. Gell. pref. Variam et miscellam et quasi confusaneam doctrinam acquisiverant. Capell. 9. p. 336. Habet senilem, Martiane, fabulam, Miscello lusit quam lucerois flamine ad lucernam lusit. *Miscello flamine* camina denotantur immixta solutæ orationi; nisi maxis diversa vel varia eis verbis significari, ut ipse Capell. ibid. paullo post: Hæc (Satura) quippa loquax docta indoctis aggerans Fandis tæcenda farcinat, Immixcit Musas deasque etc. Eodem sensu *miscella* absolute dixit Id. ibid. p. 309. Miscella sacra dum feruntur curiæ. — *Lex Julia miscella*, quam memorat Justinian. in Authent. de nupt. c. 43. dicta est, non a *Julio Miscello*, qui eam tulit, (neque enim *Miscellus* cognomen R. est) sed a varietate plurium rerum ac personarum, quæ complectebatur. — *Es miscellum* apud Sicul. Flacc. de condit. agror. p. 23. Goes. est tabula menæ, in qua descripta erant nomina militum emeritorum, quibus agrî ad imperatorem assignabantur, et mixtum etiam eorum, qui postea in locum defunctorum successerant.

MISCEO, mices, misceli, mistum vel mixtum, miscere, a. 2. Quod ad Sup. et Part. præter. pass. atinet, de descriptione sic habeto, a Grammaticis fera probari st: in antiquis autem codicib. Virg., teste Pier. ad 1. En. 492., magno consensu ut legi, ut et in Inscript. apud Manut. in Orthogr., quæcum Dausquius facit. Cellar. et Voss. 1. 5. de Gramm. c. 22. neutrum damnant, aut præferunt. — Part. *Miscens* II. 1.; *Mistus* I. 1. et II. 1. et in ðo.; *Mixturus* I. 1.; *Miscendus* I. 1. et II. 1. — *Miscere*, quod a Græcis *μίσσωμι*, *μίσγω*, est confundere, temperare, permiscere, admiscere (It. *mescolare*, *meschiare*, *mescere*; Fr. *mêler*, *mêlanger*, *joindre*, *unir*, *associer*, *confondre*; Hisp. *mezclar*, *juniar*, *unir*, *incorporar*, *confundir*; Germ. *miscnen*, *mengen*, *vermischen*, *vermengen*; Angl. *to mix*, *mingle*, *intermix*, *blend*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Cum Accusativo tantum rerum, quas miscemus. Ennius apud Non. p. 483. 2. Merc. Et simul erubuit, ceu lacte et purpura mixta. lacte est casus Nomin. pro lac *ἀρραχιδός*. Cic. 2. Divinat. 41. 86. Quid in his (sortibus) potest esse certi, quæ, Fortunæ molito, pueri manu miscentur atque ducuntur? Cf. Horat. 1. Od. 28. 19. Mistia senum ac juvenum densentur funera. Plaut. Pseud. 1. 1. 61. Dulce amarumque una nunc mices inibi. Cf. Virg. 12. En. 714. sors et virtus miscentur in unum. et Liv. 30. 34. Pavidos fuga et vulneribus milites in integrum aciem miscere. — b) Cum Accus. et Ablativo sine præpos. vel Dat. Cic. 1. Nat. D. 27. 75. Ille fusus et candore mistus rubor. Sall. Jug. 61. Tieda mista pice et sulphure. Phædr. 1. 14. Miscere toxicum antidoto. Horat. 2. Sat. 4. 21. forti mella Falerna. et ibid. 2. 73. elixa assis. et ibid. 4. 55. vina Surrentina læce Falerna. Ovid. Heroid. 16. 198. aquas nectare. Colum. 6. R. H. 4. 2. largo sale pabula. Lucan. 7. 814. rogus ossibus astra Mixtura. Ovid. 4. Met. 140. miscere flumem cruori. Cf. eumd. 1. Trist. 3. 80.

Miscuit hæc lacrimis tristia dicta suis. — c) Cum Accus. et Ablat. præposita cum vel in. Ovid. 1. Pont. 9. 20. Cumque mels lacrimis miscuit usque suas. Cf. eumd. 12. Met. 321. miscendaque, dixit, Cum Styge vina libas. Id. Heroid. 10. 38. Verbera cum verbis mista fuere mels. Val. Flacc. 6. 188. Hinc gemitus, mistaque virum cum pulvere vilæ. h. e. corpora saucia, sed adhuc viventia, strata humi et pulvere sædata. Plin. 31. Hist. nat. 9. 45. (102). Mistus in vino sal. — d) Cum altero Accus. præpos. inter, vel ad. Lucret. 2. 804. Inter cæuleum (Lachmann. curialium) virides miscere smaragdos. Colum. 7. R. R. 5. 7. Ad facem et amurcam portione æqua miscere detritum album helleborum. — e) *Mare cælo miscere*, proverbiali locutione dicitur de his, qui nihil non conantur, ac turbant, fremunt, indignantur, exclamant, ut quipplam obtineant: *ἢ ἢ τὸν οὐρανὸν ἀναρραμίσχαι*. Liv. 4. 3. Quid tandem est, cui cælum ac terras misceant? Juvenal. 2. 25. quis cælum terris non misceat, et mare cælo, Si fur displiceat Verri, homicida Milioni? h. e. non vehementer stomachetur et exclamet. Id. 6. 282. clames illet, et mare cælo Confundas, homo sum. ¶ 2. Speciatim, post invecum morem miscendi aquam vino, quia merum capiti inimicum senserant, qui primi ejus usum invenerunt; *miscere* pro bibendum præbere usurpari capium, *dar a bere*, *mescere*, licet minime dilutum vinum detur. Cic. 2. Fin. 5. 17. Quid alteri misceat mulsum, ipse non sitiens. Ovid. 1. Amor. 4. 29. Quod tibi miscuerit, sapias, bibat ipse, jubeo. Martial. 3. 49. Vejentana mibi mices, tu Massica potas. Ovid. 1. Met. 147. Lurida terribiles miscent aconita noceræ. et 10. ibid. 160. Miscere pocula alicui. Martial. 6. 78. Misceri sibi protinus deuces, Sed crebros, jubet. ¶ 3. Item speciatim pertinet aliquando — a) Ad amplexus et *convocia*. Cic. 1. Divinat. 29. 60. Cum matre corpus miscere. Apul. 9. Met. Fulonius uxor cum illo juvene misceretur in Venerem. Ovid. 13. Met. 867. sic se tibi misceat. Virg. 7. En. 661.; et Val. Flacc. 4. 119. Nympha mista Tonanti. h. e. quæ concubuit. — b) Et ad connubia. Liv. 1. 9. Miscere sanguinem et genus. ¶ 4. Item *miscere se*, vel *misceri* Mediorum apud Græcos more, sa immittere, convenire, congregari. Virg. 1. En. 443. Infert se æptus nebula (mirabile dictu!) Per medios, miscetque vltis, nec cernit ulii. si caccia tra la gente. Similiter Felley. 2. 86. 3. Miscere se partibus alicujus. Rursus Virg. 4. G. 75. de apib. Et circa regem atque ipsa ad prætoris densæ Miscitur. s'adunano, si affollano. ¶ 5. Item *miscere manus*, *prælia*, est consedere, *azzuffarsi*, *venir a battaglia*. Propert. 2. 20. 66. Quam Mavors dublas misceat utrinque manus. Id. 4. 1. 28. Miscabant usta prælia dura aude. Adde Virg. 2. G. 282. et 3. ibid. 220. etc. Sic *vulnera miscere* apud eumd. 12. En. 720. de his, qui pugnano se inutua vulneribus conflunt. ¶ 6. Item, sæpe significat perturbare, confundere, permiscere, *sconvolgere*, *turbare*, *confondere*, *metter sossopra*. Virg. 1. En. 137. Jam cælum terramque meo sine numine, venti, Miscere, et tantas audetis tollere moles? et ibid. 128. magno misceri murmure pontus. Id. 9. ibid. 714. Miscent se maria, et nigrae attolluntur arenæ. et 1. ibid. 194. tum vulgus, et omnem Misceat ægea tellis nemora inter frondea turbam. h. e. agmen cervorum disjicit.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim metaphora ducta a superiori paragr. 1., de abstractis usurpatur, et est permiscere, admiscere translate sumptum, *ungere*. Cic. 2. de republ. 1. Tantus erat in homine (Catone) usus rei publicæ et modus in dicendo et gravitate mistus lepos. Id. 2. Off. 14. 48. Si inest in oratione mista modestiæ gravitas, nihil admirabilius fieri potest. Auct. B. Alex. 56. Mistam dolori voluptatem capiebat. Seneca Ep. 30. ante med. Alia genera mortis spei mista sunt. Ovid. 6. Fast. 463. interdum miscentur tristia lætis. Phædr. 1. 28. Hosti autorem damno miscens sanguinis. Ovid. 4. Met. 307. Et tua cum duris venalibus otia misce. et 13. Met. 549. postquam cum luctu miscuit iram. Sall. Jug. 85. Sibi consuleret, neu florentes res suas cum Jugurthæ perditis misceret. Sic Id. in Epist. Mithr. ad Arsac. post init. Neque petere audeam societatem, et frustra mala mea cum tuis

bonis misceri sperem. *Cic. Amic.* 21. 81. Qui et se ipse diligit, et alterum anquirit, cujus animum ita cum suo miscet, ut efficiat pæne unum ex duobus. *Id. 5. Tusc.* 15. 45. Ea bona mista ex dissimilibus si erunt. — Haud raro *miscere* et *temperare* junguntur. *Cic. 3. Off.* 33. 119. Nec vero finis bonorum, qui simplex esse debet, ex dissimilibus rebus misceri et temperari potest. *Id. Orat.* 58. 197. Ita in varia et perpetua oratione hi (numeri) sunt inter se miscendi et temperandi. — Interdum vero *τὸ* miscere opponitur *τὸ* temperare, ut apud *Cic. 2. de republ.* 23. Hæc ita mista fuerunt, ut temperata nullo fuerint modo. ¶ 2. Speciatim est partiri, communicare, *partecipare*; atque adeo immittere se, *ingerirsi*. *Seneca Ep.* 3. Cum amico omnes curas, omnes cogitationes luas misce. *communica, participa.* *Liv.* 39. 37. Quam concilii nostri eam civitatem fecerimus nobisque miscuerimus. *Laurem incorporata. Callistrat. Dig.* 27. 1. 17. *ad fin.* Miscere se administrationi. *Papinian. ibid.* 26. 7. 38. *a med. negotiis. Ulp. Dig.* 29. 2. 42. *ad fin.* paternæ hereditatis. *ingerirsi*. ¶ 3. Item speciatim ponitur pro moliri, cedere, agitare, commovere, atque adeo perturbare, confundere, permiscere: ad rem *Virg. 4. Æn.* 209. cæcique in nubibus ignes Terrificant animos et inania murmura miscent. et 2. *ibid.* 329. victorque Sinon incendia miscet. — Ceterum *Cic. 4. Cat.* 3. 6. Ego magnum in republica versari furorem, et nova quædam misceri et concitari mala, jam pridem videbam. *Tac. 1. Hist.* 68. *extr.* Miscero seditiones. *Nepos Pausan.* 1. Quæ victoria elatus plurima miscere cepit. *Ter. Heaut.* 4. 5. 35. Ita tu istæc tua misceto, ne me admisceas. *Virg. 2. Æn.* 486. At domus interior gemitu miseroque tumultu Miscetur. et 12. *ibid.* 805. tuctu miscere bymenæos. et *ibid.* 217. vario misceri pectora motu. *Cic. 1. Orat.* 51. 220. Animorum motus iudicibus aut populo dicendo miscere atque agitare. *Id. Harusp. resp.* 22. 46. Eas habet contiones, cæ miscet ac turbat, ut etc. *Tac. 1. Ann.* 16. Percennius procax lingua, et miscere cætus histrionall studio doctus. *Plin. 1. Ep.* 20. § 19. Non enim amputata oratio et absca, sed lata et magnifica et excelsa tonat, fulgurat, omnia denique perturbat ac miscet. (Cf. *Cic. Orat.* 9. 29. Qui (*Pericles*) si tenui genere uteretur, numquam ab Aristophane poeta fulgere, tonare, permiscere Græciam dictus esset). Eodem sensu *Capell. 5. p.* 137. Eloquentia totam funditus Græciam inmiscuisse ferebatur. *Cic. 2. leg. Agr.* 33. 91. Malis contionibus, turbulentis senatusconsultis, iniquis Imperiis miscere reipublicam. *Phædr.* 1. 2. Procax libertas civitatem miscuit. *Vellej.* 2. 74. 3. Omnia armis tumultuque miscebat. *Cic. 3. Legg.* 9. 19. Omnia infamia suminis patia fecit, turbavit, miscuit. Cf. *Vellej.* 2. 2. 3. Tib. Gracchus promulgatis agrariis legibus, omnium statum concutientibus, summa imis miscuit. h. e. omnia perturbavit. — Hinc Part. præter. pass., cujus multa exempla retulimus,

Mistu vel *mixtu*, *a, um*, adjective quoque occurrit, et est cummixtus, confusus, *mescolato*, *misto*, *μικτός*. Translate. *Val. Flacc.* 5. 100. mistoque sonantem Percutit ore lyram. h. e. adhibito cantu ad lyra sonum. *Id.* 6. 200. Mista perit virtus. h. e. in media pugna virtus cujusque non distinguitur, atque adeo latet sine laude. — De *misto* imperio. *V. MERUS*. — *a* Grammaticis *mixta* dicuntur verba, quæ in præteritis transeunt in formam passivorum et deponentium, ut *audeo, ausus sum, gaudeo, gavisus sum* et similia. *Diomed. 1. p.* 336. *Putsch*. — *Forcellinus* addidit etiam *Sup. Mistissimus* ex *Vellej.* 2. 98. 3. Esse mores ejus vigore ac lenitate mistissimos. h. e. maxime temperatos. Sed *Huhnken*. recte habet *temperatissimos*; nimirum glossa *mistissimos* veteris lectionis *temperatissimos* locum occupavit.

MISCELLUS. *V. MISCELLUS.*

MISCEPULO, *as, are, n.* 1. idem ac *poppyzo*. *Gloss. Philox.* *Miscipulat*, *μικροποιεῖ*.

MISCITATUS, *a, um, particip.* a frequentat. *miscito* inusitato, quod a *miscere*, sæpe mixtus. *Auct. incert. de limitib.* p. 267. *Goes.* Collectaculum de carbonibus in calce miscitatis et glaciæ fluminales ne despicias: signales constituidus.

MISCIX, *icis, m.* 3. (*miscio*) quasi *miscus* vel *mi-*

scus, hoc est vulgaris, legitur a nonnullis apud *Petron. Satyr.* 45., ubi alii *cimbix*, alii vero alia legunt.

MISELLUS, *a, um, adject.* *deinut.* a miser, *meschinetto, meschinello*. Occurrit — a) De hominibus et brutis animantibus. *Cic. 3. Att.* 23. *sub fin.* Meum Ciceronem, cui nihil misello relinquo præter invidiam et ignominiam nominis mei, tuere quoad poteris. *Id.* 14. *Fam.* 4. Illius misellæ et matrimonio et famæ serviendum est. *Catull.* 3. 16. O factum male! o miselle passer! — Speciatim *misellos* appellabant defunctos. *Terull. Testim. anim.* 4. Quam alicujus defuncti recordaris, misellum vocas eum. *Petron. fragm. Tragar.* 65. *Burmans.* Sacrum novendiale servo suo misello faciebat. Sic *Inscript.* apud *Gruter.* 715. 4. D. M. ET MEMORIAM MISERRIMORVM etc. — b) De rebus et abstractis. *Plaut. Rud.* 2. 6. 65. Redactus sum usque ad hanc unam tuniculam et ad hoc misellum pallium. *Lucret.* 4. 1089. *Misella spes.*

MISER, *ra, rum, adject.* Comp. *Miserior* I. 1. et II. 1. 2.; *Sup. Miserimus* I. 1. 3., et II. 1. *Miserissimus* legitur in *Inscript.* apud *Maff. Mus. Ver.* 177. 10. Aurelius Silvius centurio deputatus miserissimus conjugii. Hanc tamen inter spurias ipse recenset. — Ratione habita etym., *Varro 5. L. 2. 92. Müll.* videtur ducere a minus, cui quum opus est, minus nullo (*Scioppius* et *Müll.* nihil ex *conject.*) est. Alii a Græco derivant. Ceterum *miser* est ærumnosus, infelix, afflicus, calamitosus, ἀσθλιος, δυστυχος, τάλας (It. misero, infelice, meschino; Fr. miserable, malheureux, digne de pitié; Hisp. miserable, desdichado, infeliz, misero; Germ. elend, unglücklich, traurig, jämmerlich, bemitleidenswerth, armselig, kläglich, schlecht, leidig, misslich; Angl. miserable, wretched, distressed, unfortunate, woful, piteous).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Cum suo nomine. *Plaut. Bacch.* 5. 1. 20. Homo miser et infortunatus. *Ter. Eun.* 3. 2. 33. Servus domini pauperis miserique. *Cic. Quinct.* 30. 94. Miser atque infelix. *Id. Parad.* 1. 16. Ærumnosus, infelix, miser. *Id.* 4. *Tusc.* 38. 82. Miser, afflicus, ærumnosus, calamitosus. *Id. Partit. orat.* 17. 57. Nihil est tam miserabile, quam ex beato miser. *Plaut. Cist.* 2. 2. 2.; et *Cic. 14. Fam.* 7. Miserimum habere alicquem. h. e. affligere, vexare, miserimum reddere. Sic *L. Verus* apud *Fronton.* ad *Verum Imp.* (edente iterum *A. Maio*) ep. 2. Curæ me dies noctesque miserimum habuere. *Cic. Planc.* 34. 84. Miseris et laborantibus nihil negare possumus. *Id.* 11. *Phil.* 4. 8. O multo miserior Dolabella, quam ille, quem tu miserimum esse voluisti. *Virg. 3. Æn.* 622. Visceribus miserorum et sanguine vescitur atro. — Huc pertinet et illud *Cic. Cluent.* 3. 7. Fortuna misera atque jactata alicujus portum ac periculum esse. *Id.* 1. ad *Q. fr.* 3. 6. Illud quidem nec faciendum est, nec fieri potest, me diutius — in tam misera tamque turpi vita commorari. — b) Haud raro ad animum refertur, ut apud *Lucret.* 3. 1051. urgeris multis miser undique curis Atque animi incerto fluitans errore vagaris. Hinc *miser animo, ex animo, vel animi*, ut *Plaut. Truc.* 2. 7. 36. Animo berce homo suo est miser. *Id. Epid.* 4. 1. 1.; et *Lucret.* 3. 110. Miserum esse ex animo. *Plaut. Mil. glor.* 4. 2. 76. Quid illam miseram animi ex crucias? — c) Eleganter sermoni interseritur. *Ter. Andr.* 5. 2. 10. anne est intus Pamphilus? crudelior, miser. *Lucret.* 4. 1172. foribus, miser, oscula fugit. *Plaut. Capt.* 1. 2. 32. Ossa atque pellis sum, misera, macritudine. — d) Dolentis et querentis exclamations aunt apud *Ter. Adelph.* 3. 1. 4. Miseram me! neminem habeo: solæ sumus. et 3. 2. 3. Væ misero mihi! et 3. 2. 12. Me miserum! vix sum compos animi. et *Phorm.* 1. 4. 10. Eheu me miserum! povero me! meschino me! *Virg. 6. Æn.* 20. tum peodere pœnas Cætopidæ jussi (miserum!) septena quotannis Corpora — e) Cum Genitivo rei, qua quis miser est. *Horat.* 2. Sat. 2. 65. Mundus erit (sapiens), qua non offendat sordibus, atque in neutram partem cultus miser. h. e. neque in cultu, neque in incultu. *Plin. Paneg.* 58. *a med.* Miseros ambitionis, qui ita consules semper, ut semper principes erant! schiavi infelici dell'ambizione. *Stat.* 4. *Theb.*

403. Ab miseri morum! ¶ 2. Speciatim pro ægioto sumitur, *ammalato*: ad rem *Ter. Eun.* 5. 2. 7. Miserrimus fui fugitando, ne quis me cognosceret. h. e. fatigatus, languidus, lassus, ut et *Donatus* exponit. *Plaut. Pæn.* 5. 2. 43. Miseram esse prædicat buccam sibi: fortasse medicos nos esse arbitrari. *Id. Truc.* 2. 6. 39. Quo nunc etiam morbo misera sum. sono *travagliata*. *Petron. Satyr.* 129. Homini misero non invidio medicinam. *Veget.* 3. *Veterin.* 18. Interdum jumentis misera fit coxa. ¶ 3. Item speciatim, interdum miser de innocente dicitur, et qui sine sua culpa infelix est, ut adnotavit *Ascon.* ad *illud Cic. 3. Verr.* 15. 41. Ille miser quom esset, tum proditione istius nefaria, tum improbo ejusdem testimonio, tum istius flagitiorum invidia conflagravit. *Id.* 2. *Cat.* 7. 14. Et erunt, qui illud, si hoc fecerit, non improbum, sed miserum, me non diligentissimum consulem, sed crudelissimum tyrannum existimari velint. *Id.* 11. *Phil.* 4. 8. Dolores Trebonius pertulit magnos: multi ex morbi gravitate majores: quos tamen non miseros, sed laboriosos dicere solemus.

II.) Translate. ¶ 1. *Misera res*, quæ miseros facit. *Cic. 5. Fin.* 28. 84. Bonum liberi, miserum orbitas: bonum patria, miserum exilium. *Id. Rosc. Am.* 28. 77. O dii immortales! rem miseram et calamitosam! *Id.* 4. *Cat.* 6. 12. Nihil videntur hæc misera atque miseranda. *Id. fragm. pro Corn. majest. reo* apud *Ascon.* Spectaculum miserum ac funestum. *Id.* ad *Pompej.* 2. post ep. 11. l. 8. ad *Att.* Supplicia miserima et crudelissima perferre. *Horat.* 1. *Sat.* 4. 26. Misera ambitione laborare. *Val. Flacc.* 6. 418. Misera pestis. *Lucret.* 3. 1065. Misera curæ. *Sil. It.* 11. 419. miserisque bonis perit horrida virtus. h. e. abundantia omnium rerum et deliciis, quæ miseros reddunt homines. *Cic. 8. Att.* 11. *a med.* Nihil potest fieri miserius, nihil perditius, nihil scdus. *Auct. B. G.* 8. 7. *a med.* Ne miserior ac durior conditione cum toto exercitu decertare cogentur. *Cic. 3. Att.* 7. *sub fin.* Id est maximum, et miserimum mearum omnium miseriarum. Huc referri potest et illud *Cels.* 5. 26. n. 34. *extr.* Miserum, sed unicum remedium est, membrum, quod paulatim emoritur, abscondere. ¶ 2. Tribuitur et rebus inanimis, et est exills, parvi pretii, povero, scarso, di poco valore. *Cæsar.* 6. *B. G.* 35. Quid vos hanc miseram ac tenuem sectaminis prædam, quibus jam licet esse fortunatissimis? bottino scarso, da poco. *Virg. 3. Ecl.* 27. Stridentis miserum stipula disperdere carmen. h. e. incamptum, male natum. *Pallad.* 2. *R. R.* 13. Locus, qui misera virgulta produxerit. h. e. male provenientia, retorrida, infelicia. *Id.* 9. *ibid.* 2. Si terra exilis in vinea est, et vinea ipsa miserior.

MISERABILE, adverb. *V. voc. seq. in fin.*

MISERABILIS, *o, adject.* (*miseror*). Comp. *Miserabilior*. — *Miserabilis* est miserationem novens, miseratione dignus, miserandus, ελεεινός (It. *compassionevole, miserabile*; Fr. *digne de pitié, qui excite la pitié, touchant*; Hisp. *deño de piedad, lastimoso, desdichado*; Germ. *beklagenswerth, bemitleidenswürdig, kläglich, traurig*; Angl. *to be pitied, deserving of compassion, pitiable, deplorable, miserable, lamentable, wretched*). *Ovid. Ib.* 117. Sisque miser semper, nec sis miserabilis ulli. *Martial.* 6. 77. Quom sis tam pauper, quam nec miserabilis Irus. *Cic. Partit. orat.* 17. 57. Nihil est tam miserabile, quam ex beato miser. *Id. Dom.* 23. 59. Quom ejus mæror, squalor incredibilis et inauditus, omnibus mortaliibus miserabilis videretur. *Id.* 2. *Phil.* 29. 73. Auctionis miserabilis aspectus. *Liv.* 1. 59. Miserabilis cædes. et *moz.* Causa mortis indignior et miserabilior. *Sall. Jug.* 57. Pæne imprudentia admissum facinus miserabile. *Ovid. Heroid.* 21. 214. Miserabile corpus. h. e. macie et morbo confectum. *Cic. 7. Verr.* 63. 163. Acerba imploratio et vox miserabilis. *Liv.* 1. 29. *ad fin.* Voces etiam miserabiles exaudiebantur, mulierum præcipue. *Horat.* 1. *Od.* 33. 2. Miserabiles elegos decantare. h. e. *stribiles, miserationis plenos*. Sic *Virg. 4. G.* 514. de *philomela*. Flet noctem, ramoque sedens miserabile carmen integrat. *Ovid.* 13. *Met.* 422.; et *Virg.* 1. *Æn.* 114. tres Euris ab alto in brevia

et Syries arget (miserabile visu!) Illiditque vadis.
— Hinc

Miserabile, adverbii ritu. *Virg.* 12. *Æn.* 338. miserabile cæsis Hostibus insultans. Adde *Stat.* 12. *Theb.* 55.

MISERABILITER, adverb. (miserabilis). Comp. *Miserabilis*. — Miserabiliter eat miserabilem in modum, miserationem movendo, *miserabilmente*, *compassionevolmente*, ελεεινώς. *Cic.* 1. *Tusc.* 40. 96. Quam me delectat Therasmenes! quam elato animo eat! etsi enim stemus, quam legitmus, tamen non miserabiliter vir clerus emoritur. *Id.* 10. *Att.* 9.; et *Liv.* 26. 3. *extr.* Epistola scripta miserabiliter. *Cic.* 14. *Att.* 10. Cæsar in foro combustus, laudatusque miserabiliter. *Liv.* 45. 42. Orbitatem suam miserabiliter deslere. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 8. 19. (88). Infans matri interfectæ miserabiliter blanditus. *Val. Max.* 2. 6. n. 11. Turpiter et miserabiliter perire. et 4. 1. n. 4. *extern.* Dispersam et vagam vitam miserabiliter exigere. *Curt.* 4. 16. cadere. *Seneca* 4. *Excerpt. controuv. præf. a med.* Miserabilis dicere.

MISERAMEN, Inis, n. 3. miseratio. Legitur a quibusdam apud *Juven.* 4. 285. parvi miseramina panis. Sed alii rectius leg. mihi fragmina panis.

MISERANDUS, a, um. *V. MISEROR* in fin.

MISERANTER, adverb. *miserabilmente*, ελεεινώς, cum miseratione. *Gell.* 10. 3. Quod aut ampliter insigniterque, aut lacrymose, aut miseranter, etc.

MISERATIO, ðnis, f. 3. (miseror) significatio, seu ostensio misericordiæ, quæ ex alicujus infelicitate movetur, οἰκτιρμός, misericordiæ, compassione.

1.) Proprie. *Cic.* 5. *Fam.* 12. Quem enim nostrum ille moriens apud Mantioneam Epaminondas non cum quadam miseratione delectat? *Id.* *Orat.* 38. 131. Miseratione mens judicium permovenda. *Quintil.* 6. 1. 46. Miserationem commovere. *Id.* 3. 8. 12. movere. *Id.* 4. 2. 112. Animus occupatus vel ira vel miseratione. *Id.* 8. 3. 67. Urbium captarum misratio crescit. *Justin.* 7. 2. 11. Miseratione eos infantis tenebat. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 8. 10. (33). Miserationem petere. h. e. misericordiam et veniam.

II.) Figurata apud Rhetores est oratio miserationem movens. *Cic.* *Brut.* 21. 82. Miserationibus et communibus locis uti. *Id.* 2. *Phil.* 36. 91. Tua illa puera laudatio, tua miseratio, tua cohortatio. *Quintil.* 4. 1. 14. Sola rectum quoque judicem inclinat misratio. *Id.* 6. 1. 27. Numquam debet esse longa misratio. *Id.* 6. 2. 34. Ubi vero miseratione opua erit, nobis es, de quibus queremur, accidisse credamus. *Capell.* 5. p. 186. Epitogus enim tres habet partes, enumerationem, indignationem, quam δεινωσιον dicimus, miserationem, quam οἰκτιρμα vel εἰσος memoramus. Sic et *Curius Fortunatian.* p. 68.: *Cic.* 2. *Herenn.* 30. 47. appetat commiserationem.

MISERATOR, ðris, m. 3. is, quem alicujus miseret. *Juven.* 2. 295. peccantum largus miserator Iesus. Adde *Tertull.* 5. *contr.* *Marcion.* 11.; et *Fulgat. interpr.* *Ps.* 85. 15., 102. 8. et alibi. — *Miseror* per synopen *V. loco* auo.

MISERATRIX, Icis, f. 3. illa, quam alicujus miseret. *Prosper Aquit. de ingratis* c. 31. Et tamen ex istis miseratrix gratia Eligat.

MISERATUS, a, um. *V. MISEROR*.

MISERĒ, adverb. (miser). Comp. *Miserus* 1.; *Sup. Miserrime* II. 1. — Misere est infelicitate, miserum in modum, *miseramente*, *meschinamente*, ἀδύως.

1.) Proprie. *Plaut. Asin.* 1. 1. 108. Moriri sese misere mavolet, quam non perfectum reddat, quod promiserat. *Id.* *Aulul.* 4. 10. 1. Ego sum miser et misere perditus. *Id.* *Cist.* 4. 2. 21. Homines misere miseri. *Lucret.* 3. 898. misero misere, ajunt, omnia ademit Una dies infesta tibi tot præmia vitæ. *Cic.* 3. *Fin.* 15. 50. Beate, misereve vivere. *Justin.* 11. 10. 9. Misere vitam exhibens. *Seneca* 5. *Controv.* 34. ante med. Nemo ex Olympiis miserius servit, quam etc. *Cass. ad Cic.* 12. *Fam.* 12. a med. Bassus misere noluit mihi legionem tradere. h. e. nullo consilio, et auo malo.

II.) Figurata. ¶ 1. Pro miserabiliter *Plaut. Pseud.* 1. 1. 72. Est misere scriptum, Pseudole! *rservd.* o miserrime. ¶ 2. Pro cupide et vehe-

menter, et simul cum animi quodam cruciatu. *Ter. Adelph.* 4. 5. 64. Quia tsm misere hoc esse cupio verum, eo vereor magis. *Id.* *ibid.* 4. 5. 33; et *Plaut. Mil. glor.* 4. 6. 32. Misere amare. *Plaut. Cist.* 1. 2. 12. deperire. *Ter. Eun.* 3. 1. 22. invadere. et *Heaut.* 2. 3. 124. orare aliquid. et *Adelph.* 4. 1. 6. nimis cupere. *Horat.* 1. *Sat.* 9. 8. discedere quærens.

MISERĒO, es, ði, ðum, ere, n. 2. (miser) idem quod miseror, *avere* compassione: et occurrit. — 1.º) Personaliter. *Ennius* apud *Non.* p. 474. 30. *Merc.* Misere te anuis: Date ferrum, qui me anima privem. *Id.* apud *Priscian.* 8. p. 824. *Putsch.* Cogebant hostes lacrimantes ut miserent. *Lucret.* 3. 881. *Lachmann.* Ipse sui miseret. *Inscript.* apud *Murat.* 2062. 5. HOC LECTO ELOGIO IUVENES MISERRETE LACENTIS. — 2.º) Usitissimum est impersonaliter: et eadem forma dicitur qua piget, pœnitet, tædet. *Ennius* apud *Cic.* 1. *Divinat.* 31. 66. Mea mater, tui me miseret, mei piget. *Sic.* *Id.* apud *Festum* p. 162. 1. *Müll.* Lapidæ sunt corde multi, quos non miseret neminis. *Plaut. Pseud.* 5. 2. 25. Neque te mei tergi miseret, si etc. *Id.* *Trin.* 2. 4. 30. Miseret te aliorum, tui te nec miseret, nec pudet. et *ibid.* 2. 2. 62. Ita te aliorum miserescat, ne tui alios misereat. *Id.* *Capt.* 3. 5. 106. Neminis misereri certum est, quis mei miseret neminem. *Ter. Heaut.* 3. 1. 54. Me tuarum miseritum est fortunarum. *Id.* *ibid.* 4. 5. 1. Menedæi vicem miseret me, tantum devenisse ad eum mali. *Cic. Mil.* 34. 92. Eorum nos magis miseret, qui nostram misericordiam non requirunt, quam qui illam efflagitant. *Apul.* 8. *Met. a med.* Sic deprecantis totos quidem miseruit. — 3.º) Passive impersonaliter. *V. voc.* aeq. sub 3.º

MISERĒOR, ðris ertus, vel ðritus sum, eri, dep. 2. (miser). *Misererier* paragoge est apud *Zucet.* 5. 1022. pro *misereri*. — Part. *Miserens* sub 1.º b.; *Miseritus* sub 1.º a. et b.; *Miseritus* sub 1.º a. et c.; *Miseriturus* affertur s *Charis.* 3. p. 225. *Putsch.* nullo tamen suctore laudato. — *Misereri* eat ob alicujus miseriam dolore animo concipere, misericordia commoveri, ελεειν (It. *avere* misericordia, *avere* compassione; Fr. *avoir* compassion, *avoir* pitié, plaindre; Hisp. *lastimar*, *apiadarse*, *compadecer*; Germ. *Jemanden bemitleiden*, *sich seinen erbarmen*; Angl. *to pity*, *commiserate*, *have* compassion or pity on, *compassionate*). Occurrit — 1.º) Personaliter; et quidem — a) Cum Genitivo personæ aut rei, cujus nos miseret. *Afranlius* apud *Gell.* 20. 6. Nescio qui nostri miseritus tandem deus. Apud *Livium* quoque habetur *miseritus alicujus*: ubi sl. leg. *miseritus*: sic 27. 33. in fin. Ceterum deos immortales, miseritos nominis Romani, pepercisse noxiis exercitibus. et *ibid.* 34. Sordidati rei non miseritos, candidam togam invito offerre. *V. et infra* sub b. Ceterum *Cic.* 4. *Att.* 5. Quum misereri mei debent, non desinunt invidere. *Id.* 3. *Verr.* 28. 72. Audite, quæso, iudices, et aliquando miseremini sociorum. *Id.* 1. *Herenn.* 14. 24. Deprecatio eat, quum et peccasse se, et consulto fecisse reus confitetur, et tamen postulat, ut sui miserentur. *Cæcina* apud *Cic.* 6. *Fam.* 7. in it. Quod tibi non tam celeriter liber est redditus, ignosce timori nostro et miserere temporis. *Virg.* 2. *Ecl.* 7. Nil nostri miserere? *Id.* 2. *Æn.* 143. miserere laborum Tantorum. *Ovid. Heroid.* 12. 81. O virgo, miserere mei, miserere meorum. *Justin.* 15. 3. 6. Miseritus tanti viri, veneum ei in remedium dedit. — b) Absolute. *Phædr.* 3. 2. alii contra miseriti Misere panem. *Liv.* 22. 55. Si quid dii immortales miseriti imperii reliquum Romano nomini fecerint. *Alcim. Sentent.* 1. Fructuose miserenti Deo pro anitate luminum supplicari. — *Miserere* interseritur, et est idem ac *parce*, *perdonami.* *M. Aurel.* apud *Fronton.* 4. *ad M. Cæs.* 5. Ego orationibus his perfectis paululum (miserere) scripsi, quod aut Nymphis, aut Vulcano dicarem. et *ibid.* 6. Partim legi et agricultura Gatonis, partim scripsi: minus (miserere) mehercule, quam heri. — c) Cum Dativo. *Seneca* 1. *Controv.* 2. Et ego miseror tibi, puella. *Plerique omnes leg. tui. Quintil. declam.* 272. Cui misereri satis non possumus. *Hygin. fab.* 58. Cui Venus postea miserta est. *Diomed.* quoque 1. p. 294. *Putsch.* *miseror* tibi ut Latinum agnoscat. — d) Cum Accusat. *Grat. Cyneq.* 440. Tot miserere animas.

Al. leg. miserare. Sic *Fulg. vet.* (ed. *A. Maio*) *Proverb.* 14. 21. Qui miseretur pauperem, beatus est. et *Oseas* 1. 7. Filios autem Juda miserabor, et salvabo eos Domino Deo ipsorum. — 2.º) Impersonaliter *L. Crassius* apud *Priscian.* 8. p. 824. *Putsch.* Neque me minus vestri, quum mei miseretur. *Turpillius* apud *Non.* p. 477. 15. *Merc.* Nunc patris me miseretur mgis. *Pacuvius* *ibid.* *Miseretur* tui. *Quadrigrarius* apud *Gell.* 6. 20. Quando te nostrum et reipubl. miseretur? *Cic. Ligar.* 5. 14. Cave, ignoscas: esse te fratrum pro frstris salute deprecantium miseretur. Its legit etiam *Priscian.* 8. p. 797. Alii *miseret.* *P. Scipio Africanus* apud *Macrob.* 2. *Saturn.* 10. Quod me reipublicæ maxime misertum est. *Plaut. Trin.* 2. 4. 29. Eum vidi miserum, et me ejus miserum est. — 3.º) Passive. *Cic.* 1. *Invent.* 30. 48. Ut majoribus natu assurgitur, ut supplicium miseretur. ζευγμα. *V.* similem locum in *ASSURGO.* *Forcellinus* allatum *Ciceronis* locum huc retulit; qui tamen ad voc. præced. rectius pertinet.

MISERESCO, is, ere, n. 3. inchoat. a *miseror*, ¶ 1. Est misericordia moveri, misereri, *avere* misericordia, *muoversi* a compassione, οἰκτιζω: et occurrit — a) Personaliter. *Virg.* 2. *Æn.* 145. His lacrimis vitam damus, et iniserescimus ultro. et 8. *ibid.* 573. Arcadii, quæso, miserescite regis. *Stat.* 1. *Theb.* 280. Et generis miserescite tui. — b) Impersonaliter. *Ter. Heaut.* 5. 4. 3. inopis nunc te miserescat mei. *Liv.* 2. 5. Miserescat non pœnæ magis homines, quam sceleris. *Plerique al. et ipse Drakenborg.* leg. miserelat. Adde *Plaut. Trin.* 2. 2. 62. cit. in *MISEREO* 2.º

¶ 2. Est etiam idem ac *miser* flo, angor, apud *Plaut. Epid.* 4. 1. 1. Si quid est homini miseriarum, quod miserelat, miser ex animo est. h. e. propter quod angstur et fist miser.

MISERET et

MISERĒTUR. *V. MISEREO.*

MISERĒVIVIUM, ii, n. 2. its vocat *Apul. Herb.* 18. herban, quæ aliter proserpioas dicitur.

MISERIA, æ, f. 1. (miser) est ærumns, malum, calamitas, qua homo angitur et fit miser, τάλαιπωπία (It. *miseria*, *calamità*, *disgrazia*; Fr. *malheur*, *misère*, *détresse*; Hisp. *miseria*, *desgracia*, *desdicha*, *infortunio*; Germ. *das Elend*, *Unglück*, *die Noth*, *Armseligkeit*; Angl. *trouble*, *misfortune*, *calamity*, *misery*, *wretchedness*).

¶ 1. Generatim. *Ennius* apud *Gell.* 6. 16. et apud *Non.* p. 290. 17. *Merc.* Quibus nunc ærumna mea libertatem paro, quibus servitum meam miseria deprecor. *Id.* apud *Cic.* 3. *Tusc.* 26. 63. Copido cepit miseram uoc me, proloqui Cælo atque terræ Medæi miserias. *Plaut. Pæn.* 5. 4. 93. Miseriss voluptate sedare. *Cic.* 5. *Fin.* 32. 95. Ubi virtus est, ibi esse miseria et ærumna non potest, tamen labor potest et molestia. *Id.* 7. *Fam.* 3. *Miseriæ*, in quibus tot annos versamur. *Id.* 2. *Phil.* 10. 24. In miseria incidere. *Id.* 3. *Fin.* 14. 48. In miseria esse. *Id.* 1. *Tusc.* 5. 9. In miseriam nascitur sempiternam. *Id.* 3. *Fam.* 8. Levre aliquem miseris. et 9. *ibid.* 13. A miseris se vindicare. *Sall. Cat.* 10. Iis otium, divitiæ optandæ aliis, oneri miseriarumque fuere. — In fabulis Miseria est Erebi et Noctis filia. *Cic.* 3. *Nat. D.* 17. 44.; et *Hygin. præfat.* ¶ 2. Speciatim dici videtur de malo paupertatis. *Liv.* 6. 34. In urbe vis patrum in dies, miseriarumque plebis cresebant, quum eo ipso, quod necesse erat solvi, facultas solvendi impediretur. *Pain.* 7. *Hist. nat.* 32. 32. (119). Comitem æris alieni atque litis esse miseriam. ¶ 3. Item speciatim est dolor, angor, molestia, quæ ex malo, et ærumna oritur, *afflizione*, *travaglio*, *affanno.* *Ter. Adelph.* 5. 4. 22. Miseriam omnem ego capio: hic potitur gaudia. *Id. Eun.* 3. 1. 16. Exspuere omnem ex animo miseriam. *Cic.* 2. *Divinat.* 41. 86. Stoici omnia superstulosa sollicitudine et miseria credunt. ¶ 4. Item pro labore. *Quintil.* 1. 8. 18. Persequi quod quisque unquam vel contemptissimum hominum dixerit, aut nimis miseriarum, aut inanis iactantiæ est. *troppo* *meschina* *fatica*.

MISERICORDIA, æ, f. 3. (misericos) miseratione (*V. Ciceronis* definitionem allatam sub I. a.

primo loco) ελεος (It. compassione, misericordia; Fr. compassion, pitié; Hisp. piedad, compasión, lástima; Germ. d. Mitleiden, d. Barmherzigkeit; Angl. mercy, compassion, pity).

1.) Proprie. — a) In sing. num. Cic. 4. Tusc. 8. 18. Misericordia est æquitate ex miseria alterius, injuria laborantis. Negro enim parlicidæ, aut proditoria supplicio misericordia commovetur. Id. 2. Orat. 47. 195. Non prius quam conatus misericordiam aliis commovere, quam misericordia sum ipse captus. Id. 1. Orat. 12. 53. Mentis hominum ad lenitatem misericordiamque revocare. Id. post redit. in Senat. 7. 17. Vir clementia ac misericordia singulari. Id. Planc. 1. 3. Petam a vobis, judices, ut cujus misericordia salus mea custodita sit, et vos vestram misericordiam, me deprecante, tribuat. Id. Rabir. perduell. 2. 6. Oro atque obsecro, adhibeatis in hominis fortunis misericordiam. Id. 1. ad Brut. 12. Misericordiam impartiri alicui. Id. Mil. 34. 92. Implorare et exposcere. Id. 2. Phil. 34. 86. captare. Id. 1. Orat. 53. 227. populi concitare. Ulp. Dig. 16. 3. 7. exercere. Cic. Rosc. Am. 50. 145. Prædia mea tu possides, ego aliena misericordia vivo. Id. 7. Att. 12. circa med. Frangor sæpe misericordia puerorum. et 10. ibid. 11. Filii mei misericordia languidiora adhuc consilia cepi. Id. 1. Cat. 7. 16. Misericordia permotus. Ulp. Dig. 16. 3. 7. ductus. Sueton. Cal. 12. in fin. corruptus. Cic. Brut. 50. 188. Ad misericordiam inducere. Id. Quint. 2. 10. In fidem et misericordiam alicujus confugere. Id. Mur. 40. 87. Misericordiam spoliatio consulatus inagnam habere debet. — b) In plur. numero. Plaut. Most. 2. 3. 115. Misericordias jam habere haud hominem oportet. — c) Dea habita est, et celebrem Athenis aram habuit (V. CLEMENſIA), de qua Claudian. B. Gild. 404. ai flentibus aram, Et proprium miseris numen statuistis, Athenæ. Fundata dicitur a nepotibus Herculis, iram veritatis Atheniensium, quos avus afflixerat, ut docet Servius ad Virg. 8. Æn. 342. vel, ut alii, quia ab Eurystheo pulsus, ab Atheniensibus benigne excepti sunt. Hinc Quintil. 5. 11. 38. Si misericordiam commendabo judici, nihil proderit, quod prudentissima civitas Atheniensium non eam pro affectu, sed pro nomine accepit? Apul. 11. Met. Magnis exanclatis laboribus, et maximis actus procellis, ad portum quietis et aram Misericordiae tandem venisti.

II.) Translate. ¶ 1. Est ipsius misericordiae dolorisve significatio vel excitatio. Cæs. 2. B. C. 12. Hæc atque ejusdem generis complura, ut ab hominibus doctis, magna cum misericordia flentique pronunciantur. con grandi dimostrazione di dolore, fortemente commovendo a compassione. ¶ 2. Item est conditio, vel malum, calamitas, miseria, quæ aliorum misericordiam concitant. Cic. 1. ad Q. fr. 3. 8. Nihil enim tam timeo, quam ne, quanti intelligant homines, quantum misericordiae nobis tuæ preces et tua aial allatura sit, oppugnent te vehementius. et ibid. 4. in it. Amabo te, mi frater, ne, si uno meo facto et tu et omnes mei corruiſtis, Improbatis et aeleri meo potius quam imprudentiæ misericordiaeque assignes. Madvig. ita leg.; at Orellius miseræque. ¶ 3. Misericordiae num plur. apud Scriptores Ecclesiasticos sunt, quæ nunc apud Italos opere pie vocantur, scilicet elemosynæ et legata post mortem. Salvia. 2. advers. avar. 1. in it. Diximus de remediis peccatorum, imo potius de spebus remedium atque solatiis: scilicet hoc primum inquirendæ salutis esse suffragium, ut peccatorem peniteat erroris; tum ut juxta sermonem sacrum statim peccata sua misericordiam redimat; postremo, si id non fecerit, ne quid saltem moriens inexpertum relinquat, vel ultima sibi rerum suarum oblatione succurrat.

MISERICORDITER, adverb. (misericors). Comp. Misericordius et Sup. Misericordissimè. — Misericorditer est clementer, misericordiosamente, ελεημεριως. Claudius Quadrigarius apud Non. p. 510. 19. Merc. Crudeliter illi, nos misericorditer: avaciter illi, nos largiter. Lactant. 6. 18. Justus nunquam prætermittit, quo minus aliquid misericorditer faciat. Augustin. 1. Doctr. Chr. 16. Quid liberalius et misericordius facere potuit? Id. Ep. ad Paulin. 149. Susceptos suos per manus

impositionem misericordissime offerunt potestati. Sed legendum videtur misericordissimæ.

MISERICORS, cordis, adject. (miser et cor). Comp. Misericordior et Sup. Misericordissimus. — Misericors est ad misærendum facilis, clemens, misericordiosus, pietosus, ελεημων. Plaut. Rud. 1. 5. 23. Misericordior nulla me est feminarum. Cic. Cæcin. 10. 26. Testis in re misericordem se præbuit, et in testimonio religiosum. Id. 1. Invent. 55. 106. Animum auditoris mitem et misericordem conficere. Id. 2. Herenn. 17. 25. Mansuetus et misericors. Id. Ligar. 5. 15. Misericordem esse in aliquem. Sall. Cat. 54. Sint misericordes in furibus æraril. Apul. Florid. 17. Ille (Orpheus) immanium bestiarum delinitor; hic (Arion) misericordium belluarum oblectator. Augustin. Ep. 48. sub in it. et 1. Confess. 4. Quando utilissimus et misericordissimus exstitisset.

MISERIMONIUM, n. 2. miseria. Laberius apud Non. p. 214. 20. Merc. Tibi relictum est miserimonium.

MISERITER, adverb. idem ac miserabiliter, seu misericorditer. Laberius apud Non. p. 517. 2. Merc. Mens incorrupta miseriter corruptur. Catull. 63. 49. Patriam allocuta est ita voce mesta miseriter. Apul. 8. Met. post in it. Auxilium miseriter rogare. Adde Ennium apud Priscian. 15. p. 1010. Futsch.

MISERITUDO, inis, f. 3. idem ac miseria, et misericordia. Accius apud Non. p. 136. 18. Merc. bis pro miseratione usurpat.

MISERITUS et Miseritus. V. MISEREOR.

MISERO, as, are. V. voc. seq. in it.

MISEROR, aris, atus sum, ari, dep. 1. (miser). Misero, as, activa forma habet Accius apud Non. p. 470. 22. Merc. Ut jure hæc nunquam miserarent mala. — Part. Miseras sub a et d.; Miseratus sub a et d.; Miserandus in fin. — Miseror est idem ac alienam miseriam doleo, commiseror, conqueror, verbis, aut lacrimis, aut re ostendo, mihi alterius mala acerba esse. Inter miseror et misereor ita distinguit Paul. Diac. p. 123. 9. Müll. ut misereor is, qui conqueſcitur aliena incommoda; misereatur is, qui miserum subleat. Idem fere tradit Non. p. 445. 4. Merc. et Incerius Auct. de differenti. vocum apud Putsch. p. 2206. Sed hoc discrimen non servatur. Gr. οϊκτερω (It. commiserare, avere compassione, deplorare; Fr. avoir pitié de, plaindre; Hisp. lastimar, apiadarse, compadecer; Germ. bemitleiden, bejammern, beklagen; Angl. to have or feel compassion, pity, commiserate). Occurrit — a) Cum Accusativo. Plaut. Epid. 4. 1. 6. Quis illæc est mulier, quæ ipsa se miseratur? Cic. Mur. 27. 55. Non quo satis commuem omnium nostrum conditionem et hujus eventum fortunamque miserari. Virg. 1. Æn. 601. O sola iofandos Trojæ miserata labores. et 6. ibid. 332. sortemque animo miserata iniquam. Sic Id. 12. ibid. 243. Turni sortem miserantur iniquam. V. mox sub b. — Est autem verbis ac dicendo miseriam cujuspiam persequi apud Sall. Jug. 25. extr. Eos multa pollicendo, ac miserando casum suum, confirmat. Sic Tac. 3. Ann. 17. Etiam ipsius, quoquo modo meriti, casum miseratus. Cæs. 1. B. G. 39. Abditi in tabernaculis aut suum fatum querebantur, aut cum familiaribus suis commune periculum miserabantur. Gell. 10. 3. a med. Hæc M. Tullius atrociter, graviter, copiose atque miseratus est. Horat. 2. Od. 3. 24. Victima nil miserantis Orci. — b) Absolulte. Virg. 5. Æn. 451. accurrat Acestes, Equævunque ab humo miserata attollit amicum. Adde Petron. Satyr. 6. — Sic miserari animi pro animo. Virg. 10. Æn. 686. juvenemque animi miserata repressit. Ita Servius, Arustian. Messus, et Codex Medicus, teste Pierio: estque longe elegantius, quam quod quidam leg. animo. — c) Cum Infinito. Auct. B. Afr. 8. Iuse miserari, tanta homines esse dementia ut etc. — d) Cum Genitivo. Accius apud Non. p. 445. 11. Merc. Te commiserabar uagis, quam miserabar mei. Justin. 43. 4. 8. Mulier quædam, miserata formæ ejus, insidias aperuit. Al. leg. formam. Sil. It. 11. 381. pœnæ juvenem indignæ miseratus ab alto Jupiter. Minuc. Fel. Octav. 28. Nonnumquam etiam miserantes eorum. Prudent. Psychom. 580. miserando inopum, quos larga benigne Foverat. — e)

Cum Dativo. Coripp. 2. Laud. Justin. 402. dominus servus miseratus egenis. — Hinc Particip.

Miserandus, a, um, adjectivo usurpatur, et est miseratione dignus, miserabilis, degno di compassione, ελεεινός. Cic. 1. Orat. 37. 169. Hunc in minimis rebus ita labi, ut aliis miserandus, aliis irridentus esse videatur. Id. 4. Cat. 6. 12. Hæc mihi videntur misera atque miseranda. Sall. Jug. 15. Miseranda fortuna. Ovid. 6. Met. 276.; et Virg. 11. Æn. 259. manus. et 3. ibid. 591. Ignoti nova forma viri, miserandaque cultu. Cic. Prov. cons. 3. 5. Miserandum in modum milites capti, necati, deserti. — Sermoni interseritur, ut miser. Virg. 5. Æn. 509. Ast ipsam miserandua avem contingere ferro Non valuit.

MISERTOR, oris, m. 3. per syncop., idem ac miserator. Venant. 2. Vit. S. Martin. 478. Fer pietatis opem, misero, miserando misertor.

MISERUS, a, um, V. MISEREOR.

MISERULUS, a, um, adject. deminut. a miser, misellus. Lælius apud Priscian. 9. p. 869. Putsch. Cupidius miserulo obito. Catullus (corrigere Serenus) apud Non. p. 517. 4. Merc. Animula miserula propter abit. corrigere abiit. V. PROCELEUSMATICUS.

MISISŪLA, æ, f. 1. panis in cochlearis formam excavatus ad jus, vel pulmentum bauriendum. Gloss. Philox. Misisula, μυσίτλη. Habent et Not. Tyr. p. 167. Ofella, misisula.

MISITHEUS. V. TIMESITHEUS.

MISOPŒGON, ois, m. 3. qui barbam odit: a μισος odium et πώγων barba. Titulus est libelli a Juliano Aug. scripti adversus philoŒophos, cujus meminit Ammian. 22. 14.

MISSA, æ, f. 1. (mitto) idem ac missio: ideoque minime auscultandi qui putant, missæ nomen apud Christianifideles exoticum esse, Hebraicum nempe, non Latinum: id autem evincitur ex his verbis Alcim. Ep. 1. sub in it. Specialius in epistola memoratis, quid vel unde dictum ait, Non misum facitis: quod nihil est aliud, quam non dimittitis. A cujus proprietate sermonis in Ecclesiis, palatiisque sive prætorii, missa fieri pronunciat, quem populus ab observatione dimittitur. Nam genus hoc nomina etiam in sæcularia auctoribus, nisi memoriam vestram per occupationis lectio desueta auferat, invenietis. V. MITTO sub C. 2. Aliter Isid. 6. Orig. 19. Missa tempore sacrificii est quando catechumeni foras mittuntur. Ceterum missam miseratio: gratior hæc est.

MISSARIUM, n. 2. V. MISSUM.

MISSIBILIA pro missilia dixit Sidon. 4. Ep. 20. Probat autem hisce verbis Priscian. de XII. vers. Æn. p. 1254. Putsch. Naacitur et simpliciter missus hic et hæc missilis et hoc missile. Possumus etiam hic et hæc missibilis et hoc missibile dicere, quomodo penetrabilis et penetrabilis, docilis docibilis.

MISSICIUS vel missitius, a, um, adject. qui mittitur, vel mitti potest. Hinc missicius miles dicitur veteranus, qui missionem bonætam impetravit, vel confectis atpendiis missione donandus est. Sueton. Ner. 48. Agnitus a quodam missito prætoriano. Inscript. apud Gruter. 1109. 5. MISSICIVS LEG. VI. AVG. Alia apud Murat. 786. 4. c. ATINIVS C. F. QVIRINA ADIVTOR ANNON. LEG. XXX. VLP. ET MISSICIVS LEG. DIVSDEM. Adde 809. 6. et 822. 2., quatuor item apud Spon. Miscell. p. 243., item apud Orell. 3579. et 3582. — In loco Suetonii quidam perperam putant nomen viri proprium.

MISSICŪLO, as, are, a. 1. frequentat. mandare spesso, πεμπάζω, idem quod missio, sæpe mitto: est a missus, ut pensiculo a pensus. Plaut. Epid. 1. 2. 29. Quod tute ad me litteras missiculas.

MISSILE, is, n. 3. et

MISSILA, n. plur. 3. V. voc. seq.

MISSILIS, e, adject. (mitto) ad mittendum, seu jaciendum aptus, da lanciare, βλησιμος. ¶ 1. Generatim. — a) Adjective. Propert. 3. 12. 10. Missile nunc disci pondus in orbe rotat. Liv. 1. 43. Fundas lapidesque missiles hic secum gerebant. Virg. 10. Æn. 421. et 773. Da nunc, Tibri parter, ferro, quod missile libro, Fortunam atque viam dari per pectus Hæssi. Stat. 8. Theb. 524. libras uni sibi missile ferrum. h. e. bastam adeo

gravem, ut a se uno possit. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 35. 53. (125). Hystriaci longiores aculei, et, quom intendit cutem, missiles. — b) Hinc *Missile, is*, et saepius *Missilia, ium*, n. 3. absolute, substantivorum more sunt arma, quae jaciuntur, ut hastae, sagittae, saxa, ῥιπαα, *ibid.* *Liv.* 34. 39. Missilibus Lacedaemonii pugnabant, a quibus se magnitudine scuti perfacile Romanus tuebatur miles. *Virg.* 10. *En.* 715. Non ulli est animus stricto concurrere ferro: Missilibus longe et vasto clamore lacessunt. *Lucan.* 7. 485. Spargitur innumerum diversis missile votis: Vulnera pars optat, pars terrae figere tela. ¶ 2. Specialim res missiles et missilia dicebantur, dona variarum rerum, quae a principiis spangebantur in populum ad diripiendum. *Sueton.* *Ner.* 11. Sparsa et populo missilia omnium rerum per omnes dies, singula quotidie millia. Avium ejusque generis multiplex penus, tesserae frumentariae, vestis, aurum, argentum, gemmae, margaritae, tabulae pictae, mancipia, jumenta, atque etiam inanes ferreae: novissime naves, insulae, agri. *Id.* *Aug.* 98. Permissa licentia diripiendi pomorum et obscuriorum rerumque missilium. *Inscript.* apud *Henzen.* 5320. M. AEMILIIUS BALLATOR PRAETER HS. X. M. N. QVAE IN OPVS CVLTVMVE THEATRIS POSTVLANTE POPVLO DEDIT STATVAS DVAS — SVA PECVNIA POSVIT AD QVARVM DEDICATIONEM DIEM LYDORVM CVM MISSILIBVS EDIDIT. Cf. *Inscript.* apud *Orell.* 3994. — Translate. *Seneca Ep.* 74. Qui aliquid virtute melius putat, ad haec, quae a fortuna sparguntur, sinum expandit, et sollicitus missilia ejus expectat. — Hinc

Missile, is et *Missilia, ium*, n. 3. absolute, substantivorum more. *V.* sub 1. b. et 2.

MISSIO, ōnis, f. 3. (mitto) actus mittendi, et latissime patet.

1.) Proprie duo praecipue significat, scilicet A) actus mittendi, et B) dimittendi.

A) **Missio** ¶ 1. Generatim est actus mittendi, missione, spedizione, πομπή, ἀποστολή. *Cic.* 5. *Att.* 5. Missio litterarum. *Id.* 7. *Phil.* 1. 1. Legatorum. *Cels.* 2. 10. a med.; et *Cael. Aurel.* 2. *Acut.* 18. n. 105. Missio sanguinis. cavata di sanguis. *V.* MITTO. ¶ 2. Item jactus, lanciamento, getto. *Vitruv.* 2. 9. ad fin. Jussit extra telorum missionem eos circumvallari. ¶ 3. In jure est rei in manus traditio, consegna, tradizione, immisione in possesso. *Ulp.* *Dig.* 39. 2. 15. Missio in aedes. ¶ 4. Item est captivi liberatio, manu missio. *Cic.* 1. *Tusc.* 48. 114. Silenus a Mida captus, hoc ei muneri pro sua missione dedisse scribitur.

B) Missio est etiam actus dimittendi, dimissio, licenziamento, licenza. ¶ 1. In re militari missio est liberatio a militia: aut eam triplex, ut *Macer docet Dig.* 49. 16. 13. et *Ulp.* *ibid.* 3. 2. 2.: alia honesta, quae emeritis stipendiis datur: alia causaria, quae causa valetudinis: alia ignominiosa, (cujus exemplum habes apud *Suet.* *B. Afr.* 54. ubi et ipsa formula mittendi legitur; *Sueton.* *Cæs.* 69. et *Aug.* 24.), quom quis propter delictum a militia ejicitur. *Liv.* 26. 1. Ne quem militem legeret ex eo numero, quibus senatus missionem reditumque in patriam negasset ante belli finem. *Id.* 7. 39. Exercitum purgare missionibus turbulentorum hominum. *Cæs.* 1. B. C. 86. Id vero militibus fuit pergratum et jurandum, ut, qui aliquid victi incommodi expectavissent, uitro praemium missionis ferrent. *Inscript.*, quae pertinet ad a. post Chr. n. 130., apud *Henzen.* 6862. C. MARCVS C. P. SERG. SALVTANS NOREA GENIO CENTVRIAE COH. X. PR. >

MARI BASSI IN QVA MILITAVIT A. XIII. VOTO suscepto MISSVS HONESTA MISSIONE PR. NON. IANVARIAS Q. FABIO CATVLLINO M. FLAVIO APRO COS. ANIMO LIBENS ARAM SVA PECVNIA POSVIT. Adde alias apud *eund.* 6860., 6863., 6857. — Missio vero gratiosa dicitur, quae militibus per ambitionem imperatorum inaceris commneatur. *V.* GRATIOSUS. *Liv.* 43. 14. ad fin. Missorum quoque causas sese cognituros esse: et, quorum, ante emerita stipendia gratiosa missio sibi visa esset, eos milites fieri jussuros. ¶ 2. In re civili est eorum dimissio, qui minoribus officiis funguntur. *Sueton.* *Cæs.* 7. Quom mandata praetoris jure dicendi conventus circumiret, missionem continuo efflagavit. ¶ 3. In re gladiatoria missio dicta, quom alteri gladiatoris saucio, submittenti arma, ac supplici concedebatur a populo, aut a principe vita,

et abeundi pro illa vice licentia: et gladiator sine missione est, qui ad certam mortem pugnat, sine spe, si gravius ictus fuerit, evadendi. *Martial.* 12. 29. Nuper cum Myrino peteret missio laeso. *Liv.* 41. 20. sub fin. Gladiatorum munus saepius dando, et modo vulneribus tenuis, modo sine missione etiam. *Seneca* 2. *Benef.* 20. extr. Non enim servavit is, qui non interfecit: nec beneficium dedit, sed missionem. *V.* MISSUS, in v. MITTO. Sic translate *Petron. Satyr.* 66. extr. Perna missione dedimus. non habbiamo toccato.

11.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a gladiatoribus, h. e. a superiori paragr. B. 3., dicitur de certa morte. *Flor.* 3. 20. extr. Tandem eruptione facta, dignam viris obire mortem: et, quod sub gladiatore duce oportuit, sine missione pugnatum est. Sic de *κλονοπαλή* *Apul.* 2. *Met.* Hodierna pugna non habet missionem. *Seneca Ep.* 37. Quid prodest, paucos dies, aut annos lucrifacere? sine missione nascimur. *V.* BALENARIUS. ¶ 2. Est etiam cessatio, finis. *Cic.* 5. *Fam.* 12. sub fin. Quom ipsi ante ludorum missionem corona donentur. ¶ 3. Item est pena remissio. *Petron. fragm. Tragus.* 52. *Burmman.* Tandem exoratus a nobis missionem puero dedit. Ille dimissus circa mensam percucurrit etc. h. e. puero, qui scyphum proiecerat, pena remissionem dedit, puerum impunitum dimisit. Similiter *Id.* *ibid.* 54. Puer quidem, qui ceciderat, circumibat jamdudum pedes nostros, et missionem rogabat. h. e. pena remissionem.

MISSITATUS, a. um. *V.* MISSITO.

MISSITUS. *V.* MISSICIUS.

MISSITO, as, avi, atum, are, a. 1. frequentat. a mitto. Part. *Missitatus*. — Missitare est sepe mittere, mandare spesso, προσαναπεμπο. *Liv.* 9. 45. Samniti auxilia missitaverunt. *Fronto de eloq.* (edente iterum *A. Maior*) p. 234. Caesarum est per orbem terrarum litteras missitare. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 1. 4. (12). Codicillos missitatos, epistolarum gratia indicat.

MISSOR, ōris, m. 3. (mitto) qui mittit. *Cic.* in *Arat.* 84. Hic missore vacuus fulgens jacet una sagitta. *Al. rectius leg.* Illic misso roveans etc. — *NB.* De cognom. Rom. *V.* ONOM.

MISSORIUM, ii, n. 2. (mitto) discus, ferrulum, quo cibi convivis mittuntur in mensam. *Venant. Vit. S. German.* 13. Iridentes aurata missoria, argentea vasa comminuens. *Id.* *Vit. S. Radeg.* 49. Parata mensa, missorium, cochleates, intellus — intro mittebat. Cf. *Not. Tir.* p. 38. Missorium, submissorium. *Gloss. Isid.* Lanceis, missoria. Haec vocem confirmat *Remigii Archiep. Remens. testam.* apud *Bisson.* de formul. l. 7. c. 160. ad fin. II: sorium argenteum sex librarum.

MISSUM, i, n. 2. (mitto) certaminis pretium. *Gloss. Graec. Lat.* Missum, ἄστυον. Eadem significatione missarium legitur in *Vet. Scholiast.* ad *Juvenal.* 8. 227.

MISSUS, a, um. *V.* MITTO.

MISSVS, i, m. 2. (mitto) Christus. *Arnob.* 2. 73. extr. Religio nostra nunc nata est: nunc enim Missus advenit, qui eam nobis ostenderet, qui in ejus induceret veritatem etc. *Isid.* 7. *Orig.* 2. Missus dicitur eo, quod apparuit huic mundo Verbum caro factum.

MISSVS, us, m. 4. (mitto) missio, mittendi actus.

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cæs.* 5. B. G. 27. Qui jam ante missu Caesaris ad Ambiorigem ventitare consueverat. Sic *Id.* 6. *ibid.* 7. Janque ab eo non longius hinc via aberant, quom duas venisse legiones missu Caesaris cognoscunt. *Virg.* 7. *En.* 750. Marnbia venit de gente sacerdos, Arhippi regis missi. — *Ennius* apud *Nep.* p. 555. 15. *Herc.* Quae valido venit conurta falatica missu. *Liv.* 9. 19. Pilius, haec paelio, quam hasta, vehementius ictu missuque telum. — Hinc figurate *Lucret.* 4. 409. Vix absunt nobis missus his mille sagittae. ¶ 2. Specialim in rivensibus et aliis ludis missus dicebantur singula procursantes equorum, postquam septem spatia confecerant, singula ferarum immissiones, aut gladiatorum etc., quos fere xxv. fuisse (si de equorum, aut quatuordecim cursibus sermo sit) notat *ex Varro. Servius* au *Virg.* 3. G. 18. ubi addit, ultimum missum dictum fuisse ararium. *V.* ARARIUS. Ceterum et plures fuere, pro luxu et opibus eorum, qui indos da-

bant. Hinc *Sueton. Domit.* 4. scribit, Domitianum singulos missus ad quina spatia redegisso, quo facilius centum missus peragerentur, quom antea septeni absolvi solerent: non enim dabatur corona victori, antequam septem spatia currendo peregisset. *V.* OVUM. *Id.* *Ner.* 22. Spectaculum multiplicatis missibus in serum protraxit. ¶ 3. Denique missus in caenis sunt singulae ferrulorum illationes in mensam, portata. *Capitolina. Pertin.* 12. Novem libras carnis per tres missus ponebat. Adde *Lamprid. Elagab.* 30.

11.) Figurate. *V.* *Lucret.* loc. cit. supra sub 1. **MISTARIUS** vel mixtarius, ii, m. 2. (miscero) ζῆλαρος, vas, quo vinum aqua miscetur. *Lucilius* apud *Nep.* p. 546. 30. *Herc.* Uceus, aut gemina longus mistarius ansa.

MISTI pro misisti. *V.* MITTO init.

MISTICUS vel mixticus, a, um, adject. (miscero) mestizo, qui est ex parentibus natus variorum gentium. *Hieronym.* 5. in *Jerem.* 25. 19. Qui non est Aegyptius, sed in ejus regionibus commoratur, quos Septuaginta vetere συμμικτος, id est mixticus, vulgus non Aegyptiae regionis, sed peregrinum et adventivum.

MISTIM vel mixtim, adverb. (miscero) mescolatamente, μίχην. *Lucret.* 3. 567. per venas et viscera mixtim.

MISTIO vel mixtio, ōnis, f. 3. (miscero) actus miscendi, mescolamento.

1.) Proprie est confusio rerum mistarum, temperatura. *Vitruv.* 1. 4. Aliam mixtionem habet genus avium, aliam piscium. temperamento, constitutione. *Pallad.* 12. R. H. 7. 4. Ossa vero, quae ponenda sunt, aliqui sircata prius paucis diebus cineris mistione terra soluta in qualis reservant. mescolamento.

11.) Figurate, abstractum pro concreto, uti ajunt, mixtio sunt ipse res mistae, massa. *Pallad.* 1. R. H. 31. 5. Melius erit rubi semina et spinæ, quae rubus caninus vocatur, natura colligere, et cum farina crvi ex aqua macerata miscere. Funes de hinc sparteos veteres hoc genere mistionis sic inducere, et etc.

MISTURA vel mixtura, æ, f. 1. (miscero) confusio rerum mistarum, temperatura, mistura, mescolanza, μίξις.

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Lucret.* 2. 976. Multaque de rerum mistura dicere callent. *Varro* apud *Nep.* p. 190. 28. *Herc.* Propter talem misturam immoderatum ex aquis cunctis. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 1. 2. (4). Mistura et compositio unguentorum. ¶ 2. Specialim de comitio. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 33. 79. (213). In nullo genere aequae facilis mixtura cum fero, qualiter natos antiqui hybridas vos abant. *Lucan.* 9. 899. de *Psyllis*. in terram parvas cum deridit infans, Ne qua sit exterrae Veneris mistura, timentes, Latifica dubios explorant aspidem partos.

11.) Figurate. ¶ 1. Mistura dicitur ipsae res mistae. *Colum.* 7. R. H. 5. 22. Ea mistura palatum atque lingua totumque os perficitur. *Id.* 12. *ibid.* 10. 2. Simili mistura vas suppletur. et *ibid.* 59. 1. Hanc misturam quom in ratillo composueris, oleum superfundito. ¶ 2. Ad abstracta transferitur. *Sueton. Domit.* 3. Mistura aequabilis vitiorum atque virtutum. *Quintil.* 1. 10. 6. Quorum ex diversis fit illa mistura una, quae nulli rationum singularis est, quibus constat, sed proprias vires ex omnibus sumit. *Id.* 6. 3. 63. Frequentissima aliorum generum cum aliis mistata est. *Id.* 9. 3. 10. Mistura figuratum. et 5. 11. 22. translationum. et 8. 2. 14. verborum. *Petron. Satyr.* 94. Raram facit misturam cum sapientia forma. et *ibid.* 132. Misturam animarum facere.

MISTURATUS vel mixturatus, a, um, particip. ab inest. *mauro*, *mescolato*. *Pelagon. Veterin.* 6. sub init. Quos spastillos cum melle et oleo et passo et ovis bene mixturatis jungis.

MISTVS vel mixtus, a, um. *V.* MISCEO.

MISTVS vel mixtus, us, m. 4. mistura, mistio. In ablat. sing. *Colum.* 6. R. H. 37. 7. Et avitus color primordii seminis mistu reddatur nepotibus. At *Schneiderus* tertius legit: Ut avitus color primordii seminum mistus reddatur nepotibus.

MISY, yos, n. 3. misy, το ποσόν. ¶ 1. Est tubelis genus suavitate odoris et saporis praecipuum, quod in Cyrenaea provincia nascitur nostrate car-

uosius. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 3. 12. (36). ¶ 2. Item genus metalli, *copperosa gialla*, est ab Hebr. מִטָּה *masa*, liquefecit, hinc particip. מִטָּה

masis, et per syncop. מִטָּה *maris*, liquefactus: Et

autem exusto lapide calcatide, concretum natura discretumque: cuius nota sunt friati auræ acintillæ, et quæ teratur, arenosa natura, ut *Plin.* 34. *Hist. nat.* 12. 31. (121). docet. *Cels.* 5. 19. n. 8. Misys crudi, æruginis rasæ etc. et n. 27. Misys cocti, æris combusti etc. Apud *Scribon. Compos.* 34. et 240. legitur et misys in Genitivo positione Latina: et fortasse etiam apud *Cels.* alicubi. Quin et *misys* in Genitivo legitur, apud *eumd.* 6. 7. n. 2.; et apud *Pegel.* 6. *Peterin.* 16. 1. et 2. et *ibid.* 19. 1., ut sit indeclinabile.

MITE, adverb. (mitis). Comp. *Mitius* et *Sup. Mitissime*. — Mite est placide, mansuete, *mitemente*, *placidamente*, *piacevolmente*, *πραῶς*. *Apul.* 10. *Met.* Nunc mite conviventibus, nunc acre commanantibus gestire pupillis. *Ovid.* 3. *Pont.* 7. 29. Mitius ille perit, subita qui mergitur unda. *Id.* 15. *Met.* 494. similes aliorum respice casus: Mitlus ista feræ. h. e. æquiore animo. *Cæs.* 7. *B. G.* 43. Quam mitissime potest, legatos appellat.

MITELLA, æ, f. 1. diminut. a mitra. *μετρίον*. ¶ 1. Est parva mitra. *Virg. Cop.* Copa Syrisca cæpit Graja redimita mitella. *Cic. Rabir.* *Post.* 10. 26. Nobles adolescentes Neapoli cum mitella sæpe vidimus. *V. MITRA*. ¶ 2. Item fascia. *Cels.* 8. 10. n. 3. *sub fin.* Brachium involutum mitella commodissime excipitur, quæ latitudine ipsa brachio, perangustis capitibus collo injicitur: atque ita commode brachium ex cervice suspensum est.

MITELLITA vel mitellita, æ, f. 1. erogatio et distributio coronarum, in modum mitellæ compactarum, quæ ex nardi foliis, aut rosæ, et serico factæ, pretiosisque unguentis imbutæ gestabantur a convivis in lautioribus cænis. *Sueton. Ner.* 27. Indicebat et familiaribus cænas, quorum uni mitellita quadragies HS constitit, alteri aliquanto pluris absorptio rosaria. *At rectius alii legunt melilita, scil. absorptio.*

MITESCO, la, ere, n. *inchoat.* 3. (mitis). Part. *Mitescens* II. 1. — Mitesco est idem ac mitla, seu tener ac maturus sive atque esul aptus, *πέπτομαι*, *τελειοῦμαι* (It. *maturarsi*; Fr. *mûrir*, *perdre son âpreté*; *Hisp. madurar*, *razonarse los frutos*; Germ. *milde werden*; Angl. *to grow ripe or mellow*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est maturum fieri atque esui aptum, et usurpatur de pomis et ceteris terræ fructibus. *Pacuvius* apud *Non.* p. 115. 10. et p. 343. 16. *Merc.* Nec grandiri possa frugum setuni, nec mitescere. *Cic. Econ.* apud *Gell.* 15. 5. *extr.* et *Colum.* 3. *R. R.* 1. 7. Uvæ a sole mitescunt. *Colum.* 7. *ibid.* 9. 6. Cornus, arbutus, prunus, pluri diversis temporibus mitescunt. *V. MITIGO* 1. 1. et *MITIS* I. 1. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 14. 15. (51). Mala mustea a celeritate mitescendi. ¶ 2. Latiori sensu est tenerescere, *inteneriri*, *ammolliri*. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 25. 73. (153). Ervum madefactum pluribus diebus, mitescit. et 25. 74. (154). Lupini mitescunt cinere, aut aqua calida. *Ovid.* 15. *Met.* 78. Sunt herbæ dulces, sunt quæ mitescere damna Molliri queant.

II.) Translate. ¶ 1. Transfertur ad inanima, præcipue ad vim frigoris; et est asperitatem rigoremque amittere, leniri. *Fel. Poeta* apud *Cic.* 1. *Tusc.* 28. 69. Cælum mitescere, arbores frondescere. *raddolcisci* *Varia.* *Liv.* 23. 19. Mitecente jam bleme. *Sil. It.* 15. 505. bleme affecta, mitescera cæperat annus. *Horat.* 4. *Od.* 7. 9. Frigora mitescunt Zephyris. *Ovid. Heroid.* 7. 179. Irela mitescunt. si *calmano.* *Lucan.* 10. 257. Equo-rosque sales longo mitescere tractu. h. e. salsum vaporem amittere. *raddolcisci.* *Plin.* 3. *Hist. nat.* 25. 28. (147). Mitescentia Alpium juga molli in destra ac læva deversitate consistunt. *divenendo più praticabili.* *Claudian. B. Get.* 273. nec vanis mitescunt flamina volis. si *placano*, *depongono la furia*. et 2. *Rapt. Pros.* 145. Insolitissime docet gateam mitescere sentis. h. e. borrorem deponere. ¶ 2. Item ad animalia bruta, et est mansuescere, *farsi mansueto*, *addomesticarsi*, *τεταρασθῆναι*. *Liv.* 33. 45. Ut feræ quædam nunquam mitescunt,

sic immitis, implacabilis ejus viri animus est. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 45. 62. (128). In mari vitullinqua piscium genera mitescunt. *Pallad.* 4. *R. R.* 14. *de arino admisario*. Si morau furens lædit objectas, aliquatenus labore mitescat. ¶ 3. Transfertur et ad animum. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 39. Nemo adao ferus est, ut non mitecera possit, Si modo cultura patientem accommodet aurem. *Virg.* 1. *Æn.* 295. Aspera tum poitis mitescant sæcula bellis. *Id.* 16. *Ecl.* 61. Aut deus ille malis hominum mitescere discat. *Ovid.* 14. *Met.* 696. tota referam notissima Cypro Facta, quibus flecti facila et mitescere possis. *Id.* 2. *Pont.* 7. 79. Spes quoque, posse mora mitescere principis iram. *Liv.* 5. 17. *extr.* Mitescere discordiæ intestinum metu communi captæ. *Claudian.* 2. in *Eutrop.* 322. Mitescere precibus. *Tac.* 2. *Hist.* 67. pace et otio. et *ibid.* 18. Seditio mitescit.

MITHRAX vel mitras, æcis, m. 3. *μῆτραξ*, gemma a Persis accepta, et rubri maris montibus, multicolor, contra solem varie refulgens. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 63. (173). — Apud *Solin.* 37. et *Isid.* 16. *Orig.* 12. legitur *mithridax*, fortasse corrupte pro *mithrax*.

MITHRIDAX. *V. voc. præced.*
MITIFICATUS, a, um. *V. voc. seq.*
MITIFICO, as, avi, atum, are, a. i. (mitis et facio). Part. *Mitificatus* I. — Mitificare est mitem facera, emollire, lenire, *ammollire*, *amman- sare*.

I.) Proprie. *Cic.* 2. *Divinat.* 26. 57. In omne corpus diviso et mitificato cibo. h. e. concocto, *digerito*: sic legit etiam *Orellius*; alii *modificato*. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 31. 50. (96). *de marinis locustis*. Auctumno et vere pinguescunt, et plenitudo magis, quia nocte sidus tepido fulgore mitificat. *Id.* 8. *ibid.* 7. 7. (23). *de elephantis*. Capti celerrime mitificantur hordei succo. h. e. mansuescunt, mitescunt.

II.) Translate. *Gell.* 2. 12. a *med.* Majoris auctoritatis viri suos, apud quos sunt, regunt atque mitificant, et adversarios sanatos inagis cupiunt, quam perditos. h. e. placant, flectunt.

MITIFICUS, a, um, adject. mitis, lenis, levis, mollis. *Sil.* 12. 474. Mitifica mens. Al. aliter leg., sed nihil mutandum. *Prudent. Hamartig.* 963. mitificos incendia lenta vapores Eshalent, æstuque calor laugente tepescat. *Apul. de Munda extr.* Eumdem ultis Necessitas semper et ubiqua comitatur: quam ille faciet mitificam, qui etc.

MITIGABILITER et MITIGANTER, adverb. (mitigo) mitigando, cum mitigatione. *Cæc. Aurel.* 3. *Acut.* 4. Partes mitigabiliter relaxandæ. *Id.* 5. *Tard.* 1. Partes mitiganter emollire. *Id.* 1. *Acut.* 11. *mit.* Rasis partibus cucurbitam apponimus ocellipti mitiganter. et 4. *Tard.* 3. n. 62. Lac multo tempore immoratum, liquida concrassat et ulcera mitiganter amplectitur.

MITIGATIO, ðnis, f. 3. (mitigo) actus mitigandi, delinitio, mitigatione, *mitigamento*, *ἡμψρωσις*, *πραῦσις*. *Cic.* 3. *Orat.* 30. 118. Omniscie ad omnem animi motum et impulsio, et, si ita res feret, mitigatio. *Id.* 4. *Herenn.* 37. 49. Ejusmodi licentia, si nimium videbitur acrimonie habere, multis mitigationibus lenietur. *Cæc. Aurel.* 1. *Acut.* 17. n. 175. Medicamina vero, quæ ob vigiliarium mitigationem dantur, magis accessionis tempora offerenda dicuntur. *Id.* 2. *Tard.* 4. n. 83. Sicut alias quoque partes in tumore constitutas non detractione, sed mitigatione curamus; sic etiam deotes eurandos accipimus. Etenim si quisquam dentium fuerit esesus, exigit primo mitigationem, tum sui detractionem faciendam. *Sic Theod. Priscian.* l. 2. p. 2. c. 21. Ea frigida interim adhibeantur, quæ turborem magis in tempore, quam mitigationem præstare possint.

MITIGATIVUS, a, um, et MITIGATORIUS, a, um, adject. *mitigativo*, *πραυτητικός*, qui habet vim mitigandi. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 6. 17. (63). Contra renium et lumborum vesicæ cruciatus in balnearum solis pro nos urinam reddere, mitigatorium habetur. *Cæc. Aurel.* 1. *Acut.* 5. Laxativa et mitigativa curatio. *Aide* *ibid.* 16. n. 161. et 2. *Tard.* 4. n. 82. Quorum (medicaminum) singula, tamquam recorporativa, noo mitigativa, in lanimento adhibere pro-

basus. et 5. *ibid.* 2. n. 37. Cataplasma mitigativum.

MITIGATUS, a, um. *V. voc. seq.*
MITIGO, as, avi, atum, are, a. 1. (mitis et ago). Part. *Mitigatus* I. 2. et II.; *Mitigandus* I. 1. c. — Mitigata est mitem, b. e. mollem ac teneram reddere, mollire, *μαλακῶν* (It. *ammollire*, *intenerire*; Fr. *rendre doux*, *tendre*, *amollir*; *Hisp. ablandar*, *entenercer* y *poner blando le que está duro*; Germ. *milde*, *gelinde*, *sansf*, *weich*, *mürbe machen*; Angl. *to make soft or tender*, *soften*).

I.) Proprie. ¶ 1. Strictiori sensu — a) Dicitur de frugibus, et de fetibus arborum, qui in maturitate tenerescunt, et edules sunt. *Cic. fragm.* apud *Non.* p. 343. 21. *Merc.* (4. *de republ.* 1.) Quam fruges æstiva maturitate alias mitigaverit, alias torruerit. — b) Significat etiam plus aliquid, quam maturare, nempe qualitatem illam inducere, quam habent poma et fruges ioter maturitatem et putredinem. *Auson. Edyll.* 8. 17. Discolor arboreos variet Pomona saporis: Mitiget auctumnus, quod maturaverit æstas. Huc pernitit illud *Farron.* 1. *R. R.* 68. *extr.* Sorbum prius domi maturitatem assequi vult, quam æquit in arbore, quam mitescat. — c) Adhibetur etiam ubi de cibi sermo est, et significat coquere, cuocere. *Cic.* 2. *Nat. D.* 60. 151. Arborum confectione, igni addibito, ad mitigandum cibum utimur. — d) Faceta *Turpilius* apud *Non.* loc. cit. Misero mibi mitigabali sandaio caput. h. e. frangebat, atque adeo tencrum reddebat. Hoc modo et *Ter.* locutus est *Eun.* 5. 8. 4. Hinc *mitis* dicitur ab *eod.* *Adelph.* 2. 4. 12. et *Plauto Mit. glor.* a. 5. v. 31. qui verberibus et colphis contusus est, quasi inde duritiam euerit, et tener ac mansuetus factus siet. Sic *mollis* *festibus* apud *eumd.* *Aulul.* 3. 2. 8. — e) Singulare est illud *Martial.* 9. 44. Hic, qui dura sedens porre clo saxa leone Mitgat. h. e. sessui molliora reddit, leonis pellem stergendo. ¶ 2. Un-

versim est asperitatem, feritatem, acrimoniam, vim rebus demere. lenire, sedare, levare, temperare, *mitigare*, *raddolcire*, *disaccbare*. *Cic.* 2. *Nat. D.* 52. 130. Indus (fluvius) non aqua solum agros lætificat et mitigat, sed eos etiam conserit. h. e. fertiles reddit. *Sic Horat.* 2. *Ep.* 3. 186. *mitigare* silvestram agrum ferro et flammis. *ridurre a coltura.* *Plin.* 15. *Hist. nat.* 13. 13. (45). *de persicis*. Falsum est venenata in Persis gigni, et translata in Ægyptum, terra mitigata. *Id.* 17. *ibid.* 10. 12. (66). *Mitigare* silvestres arbores. *domesticare*. et 16. *ibid.* 12. 23. (61). Arbor feritatis paulum mitigatæ satu. — Similiter *Id.* 14. *ibid.* 22. 29. (149). vina diluendo. et 23. *ibid.* *proem.* 4. (7). ompachiæ vinu melle. et 18. *ibid.* 10. 40. (141). amaritudinem frugum. *Id.* 20. *ibid.* 15. 58. (164). sugillata et oculorum epiphoras. et *ibid.* 22. 92. (250). cervicium duritias. et *ibid.* 23. 96. (256). tormina. *Quintil.* 2. 17. 9. februm quiete et abstinentia. *Plin.* 1. *Ep.* 12. a *med.* morbum temperantia. *Curt.* 9. 10. Mitigata hlems. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 6. 19. (37). Mitigare pilos. h. e. extenuare, *rarefare*. — Sic de brutis animalibus. *Curt.* 8. 14. Aures (elephantorum) olim ad notum sonum (tympanorum) mitigatæ. (Sic *Quintil.* 12. 1. 14. Mitigare aures. h. e. aversas ab audiendo lenire). *Seneca* 1. *Benef.* 3. Nullum tam immanuetum animal est, quod non cura mitiget. Similiter *Plin.* 24. *Hist. nat.* 17. 102. (167). Mitigare ferientium animalium. *Id.* 16. *ibid.* 63. 83. (182). rabiem suum. et 8. *ibid.* 40. 61. (146). impetus et sævitiæ canum. et *ibid.* 16. 19. (48). Leonum impetus alloquin mitigant.

II.) Translate sæpe refertur ad affectus, mores, animum, pro minuere, lenire, placare, flectere. *Cic.* 3. *Orat.* 4. 14. Summi labores nostri, magna compensati gloria, mitigantur. *Tac.* 14. *Ann.* 24. Penuria aquæ, fervida æstas, longinqua itinera, sola ducta patientia mitigantur. *Cic.* 1. ad *Q. fi.* 1. 7. Mitigare acerbam severitatem condimentis humanitatis. *Id.* 2. *Orat.* 75. 304. invidiam extenuando. *Id.* 3. *Att.* 15. Ceteri dolores mitigantur voluptate. *Ovid.* 4. *Trist.* 6. 15. tempus paulatim mitigat iras. *Cic.* 2. *Orat.* 58. 236. Risus tristitiam ac severitatem mitigat et relaxat. *Justin.* 18. 4. 9. Dissimulato odio mitigatoque interim vultu. *rasserenato.* *Quintil.* 12. 2. 28. Mitigare metus. *Colum.* 1. *R. R. præfat.* 1. querimonias.

Plin. 3. *Ep.* 9. a med. Seatui licet et mitigare leges et intendere. moderare, spjegare benignamente. et 8. *ibid.* 4. Nihil est, quod nan arte curaque, si aan potest vinci, mitigetur. γωμῶν. *Tac.* 14. *Ann.* 12. Mitigare spiritus alicuius. *Liv.* 38. 48. a med. Gallorum animos, si possent mitigari a feritate lasita, tentavi. *Cic.* 2. *Legg.* 14. 36. Ex agresti immanique vita exculti ad humanitatem et mitigati sumus. *Flor.* 1. 8. Quid Numa religiosus? ita res popascit, ut serox populus deorum metu mitigaretur. *Id.* 3. 3. a med. In Venetia, quo fere tractu Italia mollissima est, ipsa soli caelique clementia (Cimbrorum) robor elanguit. Ad hoc panis usu carnisque coctæ et dulcedine vini mitigatos, Marius in tempore aggressus est. *Cic.* *Mur.* 31. 65. Te ipsum animi quodam impetu concitatum, et vi naturæ atque ingenii elatum, et recentium præceptorum studiis flagrantem isum slectet, dies leniet, ætas mitigabit. *Tac.* 6. *Ann.* 38. Noa enim Tiberium, quæ ceteros mollire solent, tempus, preces, satias mitigabant, quin puniret etc. *Id.* 1. *Hist.* 63. Precibus ductis mitigati, ab excidio civitatis temperavere. *Id.* *ibid.* 66. Mitigare aliquem pecunia. piagare a forza d'oro. *Cic.* 6. *Fam.* 1. Magna signa dedit animi erga te mitigati. *Id.* 1. *ibid.* 9. *extr.* Ut quibus rebus possis, eum tibi ordinem aut reconcilias, aut mitiges. *Justin.* 31. 4. 4. Romani ad Antiochum legatos misere, qui, sub specie legationis, et regis apparatus specularentur, et Hennibalem aut Romanis mitigarent, aut assiduo colloquio suspectum inuisumque regi redderent. *Id.* 9. 7. 6. Vixque revocanti mitigatus est patri, precibusque cognatorum ægre redire compulsus. — Neutorum more occurrit, si aaaa est lectio, apud *Veget.* 2. *Veterin.* 24. 4. *Schneid.* Si ex hac ratione non mitigaverit, clysterizabilis eum calida est. *Aliquot Codd. habent refrigeraverit.*

MITILO, as, are, n. 1. verbum exprimens vocem a credulæ. *Auct. Carm. Philom.* 16. componit a credula cantus, Matutinesii tempore tunc mitilans. ubi in quodam codice est trutilans, in al. truculans.

MITIS, e, adject. In Genit. plur. num. habet iam. *Plin.* 1. *Ep.* 4. Mitium dominarum apud servos ipsa consuetudine metus exolescit. γωμῶν. — *Comp. Mitior* I. 23. et II. 1.; *Sup. Mitissimus* II. 1. — Mitis est tener, mollis, maturus: et dicitur de frugibus, et pomis, et hujusmodi, μαλακός, πεπτός (It. tenero, maturo; Fr. moux, tendre, mûr, doux; Hisp. tierno, blando, maduro, dulce; Germ. mild, gelind, sanft; Angl. soft, tender, ripe, mellow, mature).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu de frugibus et pomis et hujusmodi. *Virg.* 1. *Ecl.* 81. suot nobis mitia poma, Castaneæ milles etc. *Id.* 1. *G.* 448. male tum mites defendit pampinus uvas. et 2. *ibid.* 522. Mitis in apricis coquitur vindemia saxis. *Petron.* *Satyr.* 135. Mitia sorba. *Curt.* 7. 4. a med. Multa arbor et vitis largos mitesque fructus alit. ¶ 2. Latiori sensu est lenis. *Virg.* 1. *G.* 344. Cui tu lacte favos et miti dilue Baccho. *Ovid.* 14. *Met.* 690. hortus alit cum succis mitibus herbas. ¶ 3. Item qui maturandis fructibus favet. *Horat.* 1. *Od.* 18. 2. Circa mite solum Tiburis vitem serere. h. e. ubi boni fructus maturique et lenes proveolunt. *Curt.* 7. 4. a med. Solum pingue crebri fontes rigant. Quæ mitiora sunt, frumento conseruntur: cetera armentorum psuulo cedunt. Adde *Stat.* 1. *Silv.* 1. 102. et 3. *ibid.* 5. 79. — Huc referri potest et illud *Plin.* 14. *Hist. nat.* 21. 27. (133). Mitiores plagæ doliis (vina) condunt infodiuntque terræ. là dove la temperatura è più mite. ¶ 4. Item tranquillus, placidus. *Seneca Thyest.* 589. Mitius stagno pelagus recumbit. *Virg.* 8. *Æn.* 88. Mitis fluvius in morem stagni. h. e. leoi cursu fluens. Adde *Lucan.* 1. 403.; et *Sil. It.* 4. 85. et 17. 642. ¶ 5. Item innocuus, innoxius. *Sil. It.* 16. 120. coruscum Vertice fuisit apex, crispamque involvere visa est Mitis Æsma comam. Cf. *Virg.* 2. *Æn.* 683. tactuque innoxia molles Lambere flamma comas.

II.) Translate. ¶ 1. Sæpissime refertur ad animum, mite, trattabile, clemente, piacevole, mansueto, umano, πρᾶός; et occurrit — a) Cum suo nomine tantum. *Cic.* 5. *Att.* 1. Nihil tam vidi mite, nihil tam placatum, quam tum meus frater erat lo sorarem tuam. *Vellej.* 2. 117. 2. Vir ingenio mitis, maribus quietus. *Plaut. Truc.* 4. 3. 2. Mitis

tranquillusque homo. *Cic.* 4. *Cat.* 5. 10. Homa mitissimus atque lenissimus. *Id.* 1. *Invent.* 2. 2. Mites animi et mansueti. et *ibid.* 55. 106. Animus mitis et misericors. *Val. Flacc.* 2. 647. cultu mitis corda. *Quintil.* 6. 2. 9. et 10. 1. 71. Affectus vel coocitati, vel mitiores. *Auct. B. Alex.* 70. Mitibus verbis monere aliquem. *Tibull.* 1. 9. 2. miti lenia verba sono. *Ovid.* 1. *Trist.* 5. 5. Qui mihi consilium vendi mite dedisti. *Cic. Mur.* 29. 60. Doctrina non moderata, nec mitis, sed paullo asperior et durior. — Mites opes sunt pace longa partæ. *Sil. It.* 14. 653. Hic mites Hieronis opes. — b) Cum Dativo. *Ovid.* 2. *Pont.* 1. 48. Quum videam mites hostibus esse deos. *Tac. Agric.* 16. Turpilius delictis hostium novus, eoque pœnitentiæ mitior. h. e. erga pœnitentiam, seu facilitior erga pœnitentes. — c) Cum Accus. Græco more. *Horat.* 3. *Od.* 10. 17. oec rigida mollior æsculo, Nec Mauris animus mitior anguibus. *Al. leg. animo.* ¶ 2. Speciatim est etiam levis, lenis, mite, leggiéro. *Cic.* 2. *Tusc.* 22. 53. Hæc cogitatio dolorem mitiorem facit. *Lucilius* apud *Nom.* p. 343. 9. *Merc.* mite malum, blandum atque dolosum. *Ovid.* 2. *Trist.* 185. Mitius exsilium. *Propert.* 2. 16. 20. Mite servitium. *Quintil.* 6. 4. 16. Mitiozem pœnam irrogare. ¶ 3. Item speciatim refertur et ad orationem, quæ veluti matura est, lenis, suavis. *Cic. Brut.* 83. 288. Thucydides si posterius fuisset, multo maturior fuisset et mitior. *Id. Senect.* 9. 28. Facit persæpe ipsa sibi audientiam disertis genis compta et mitis oratio. h. e. quieta, remissa, lenis, et sine vi et clamore. ¶ 4. Mitis urbane a Comicis dicitur, qui verberibus contusus est. *V.* in MITIGO sub 1. 1. d.

MITIUSCŪLUS, a, uin, adject. aliquanto mite, deminut. mitioris. *Cæsar. Aurel. Acut. præf.* Febres parvæ et mitiusculæ.

MITRA, æ, f. 1. μίτρα. ¶ 1. Mitra, μίτρα, ἀνὰ δέσμη (It. sorta di berretta, turbante, mitra; Fr. mitre, coiffure avec des mentonniers; Hisp. mitra; Germ. d. Mitra; Angl. a mitre, turban) est — a) Tegumentum capitis Lydorum, Phrygiorum, Syrorum, Arabum, Persarumque, et Ægyptiorum, Græcorum etiam, fascia longa constans obvoluta (nam μίτρα Græce fasciam significat.) Aliis est pileolus in angustum desinens, et in anteriorem partem incurvus, fascia circumdatus, et redimiculis instructus, quibus a mento religaretur. Commune fuit apud hos populos viris feminisque. *Claudian.* 1. in *I. cons. Stilich.* 156. Hic mitra velatus Arabs. — b) Apud Romanos barbararum mulierum gestamen erat, præsertim meretricum: item virorum effeminatorum atque externum cultum affectantium. *Cic. Har. resp.* 21. 44. P. Clodius a crocata, a mitra, a muliebribus soleis, purpureisque fasciis, a strophio est factus repente popularis. *Claudian.* 2. in *Eutrop.* 185. de *Beltona Targibilibi uxorem mentita.* Inque orbem tereti mitra redimiente capillum Struxerat. *Seneca Herc. Cæ.* 374. de *Hercule.* Nempe illa cervix spolia deposuit feræ, Crinemque mitra pressit, et famulus stetit Hirtam Sabæa marcidus myrtha comam. *Virg.* 4. *Æn.* 215. Et nunc ille Paris cum seniviro comitatu Mæonia mentum mitra crinemque madentem Subnixus, etc. Ubi Servius: hoc est pileo incurvo, de quo pendeat etiam buccarum tegimen. *Id.* 9. *ibid.* 616. juvat indulgere choreis: Et tunicae manicas, et habent redimicula mitræ. O vere Phrygiæ. neque enim Phryges. *Stat.* 9. *Theb.* 795. haud unquam deformes vertice mitras Induimus. *Martial.* 2. 36. Nec tibi mitrarum, nec sit tibi barba reorum: Nolo virum nimium, Panaice, nolo parum. *Lucret.* 4. 1122. Et bene parta patrum sunt anademata mitræ. h. e. avita patrimonium profunduntur in sumptus deliciarum. *Lachmannus* recte jungit anademata, mitræ (quemadmodum et in *Aristoph. Temosphor.* sec. 6. 2. *Bergk. μίτρας, ἀνὰ δέσμη*) ex *Paul. Dig.* 26. 34. 2. Sic uti mitræ et anademata. *Prudent. Psychom.* 358. Ut mitra cesariem cobidens aurata viritem Combibat infusum creceo religamine nardum. — c) De feminis, et præsertim meretricibus. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 9. 35. (58). Polygnotus primus mulieres tralucida veste pinxit, capita earum mitris versicoloribus operuit. *Juvenal.* 3. 66. Ite, quibus grata est picta lupa barba mitra. *Servius* ad *cit.* 4. *Æn.* Quibus effe-

minatio crimini dabatur, etiam mitra eis adscribatur, multa enim lectio mitras proprie meretricum esse docet. — *Scalig.* in *Copam Virg.* ab servat, fuisse propriam vetularum: unde colligit animum fuisse copam illam, quæ dicitur caput *Græja redimita mitella.* Sic *Ovid.* 4. *Fast.* 517. simularat animum, mitraque capillos Presserat. et 3. *ibid.* 669. Illa levi mitra canus redimit capillos, Fiogebat tremula rustica liba manu. *Id.* 14. *Met.* 654. Ille etiam picta redimitus tempora mitra, Innotens baculo, positus ad tempora canis, Adsimulavit animum. *Propert.* quoque in supellectili anus lenæ, 4. 5. 70. et immuodo pallida mitra situ. — d) Est etiam gestamen proprium Bacchi, deorum delicatissimi. *Propert.* 4. 2. 31. Cinge caput mitra; speciem surabor Iacchi: Furabor Phæbi, si modo plectra dabis. Adde *Senec. Hippol.* 756. et *Ædip.* 413.; *Val. Flacc.* 2. 271.; et *Stat.* 1. *Achill.* 617. et 2. *ibid.* 41. ¶ 2. Item funis, quo navis media viocitur, ut ait *Isid.* 19. *Orig.* 4. *Tertull. Carm. de Jona et Ninive* 42. Nauticus Interea geminus clamor omnia tentat Pro rate, proque anima, spiras mandare morantes, Oblaqueare mitram, clavorum stringere nisus. Alii perperam scribunt mitram, ut sit a *Mithras*, æ, quam vocem *V.* suo loco.

MITRATUS, a, um, adject. mitra tectus, ornatus. *Propert.* 4. 7. 42. Mitratissime sonat Lydia plectra choris. *V.* vocem præced. 1. b. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 28. 32. (162). Arabes mitrati degunt, aut intonso crine.

MITRŪLA, æ, f. 1. parva mitra, deminut. *Solin.* 27. a med. Basiliscus est serpens alba mitrula lineatus. Cf. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 21. 33. (78). Basiliscus candida in capite maculâ ut quodam diademate insignis.

MITTENDARIUS, ri, m. 2. publicus minister palatinus, qui ad exactionem tributorum urgendam io provincias sæpius mittebatur. *Impp. Gratian., Valentin. et Theodos. Cod. Theod.* 6. 30. 2. Idaneos itaque singulis annis e numero mittendariorum ad hoc eligere debebis, et mittere. Adde eosd. *ibid.* 8. et 9.; et *Cassiod.* 4. *Variar.* 47.

MITTIX. *V. MISICIX.*

MITTO, mittis, misi, missum, mittere, a. 3. *Misti* pro misisti syncope est apud *Catull.* 14. 14. — *Mittier* paragoge est pro mitti apud *Plaut. Capt.* 2. 3. 78. — Part. *Mittens* sub *A.* 1. a.; *Missus* sub *A.* 1. a. b.; *C.* 1.; *D.* 1. 2.; *E.* 1. et 3.; *Missurus* sub *C.* 1. 3. et *E.* 2.; *Mittendus* sub *A.* 1. a. — Mitto (quod ratione habita etymi conjungi potest cum Gr. μετά, μεταίναί, et cum Lat. meo) est idem ac facio vel jubeo, aut permitto, ut quis vel quid eat vel currat aliquo: hinc

A) Mittere ¶ 1. Generatim est allegare quenpiam ad aliquem, item rem ad alium ferendam curare, ire jubeo, πέμπω, στέλλω (It. mandare, inviare; Fr. envoyer, faire aller; Hisp. enviar, mandar; Germ. schicken, abschicken, fortschicken, senden, absenden; Angl. to send, despatch, depu- te). Occurrit — a) Cum additis terminis s qua, et ad quem, quis aut quid mittitur. *Ter. Heaut.* 4. 4. 14. Quo mittis istanc, quæso? Jube maneat. *Id.* *ibid.* 1. 2. 17. Nunc servulum ad eam in urbem misit. *Cic.* 3. *Ferr.* 26. 65. Filium suum foras ad propinquum suum quemdam mittit ad cœnam. *Cæs.* 1. *B. G.* 27. Legatos de deditioe ad eum miserunt. (Paullo aliter *Flor.* 3. 7. 5. Ad eoque sæve in captivos consulebatur, ut veneno se plerique conficerent, alii deditioem suam ad Pompejum absentem mitterent.) *Stat.* 2. *Theb.* 115. Ipse deum genitor tibi me miseratus ab alto Mittit. *Ovid.* 9. *Met.* 19. gener externus hospes tibi missus ab oris. *Val. Flacc.* 1. 360. Hinc quoque missus adest, quamvis arcentibus Idmon Alitibus. *Cæs.* 5. *B. G.* 10. Milites in expeditionem mittere. *Virg.* 3. *Æn.* 595. pratriis ad Trojanum missus in armis, et 12. *ibid.* 516. fratres Lycia missos et Apullinis avis. *Ovid.* 2. *Fast.* 236. de *Fabius.* Ad bellum missos perdidit una dies. *Virg.* 2. *G.* 385. Ausonii, Trojâ gens missa, coloni. — Hinc missus ad juventutem legendam vel ad dilectum est dilectorum. *Inscript.* apud *Henzen.* 5478. M. CLAUDIO TI. F. QUIRINA FRONTONI COS. AB IMPERATORE ANTONINO AVG. ET A DIVO VERO AVA. CORONA MYRALI (AANATO) — MISSO AQ IVVEN-

TVTEM PER ITALIAM LEGENDAM etc. Sic *Inscript.* apud *eumd.* 7420. A. T. CAESERNIO... F. PALAT. STATIO QUINTIO STATIANO MEMMIO MACRINO CONS. — MISSO AD DILECTUM INVIOBAM A DIVO RADRIANO IN REGIONEM TRANSPADANAM etc. — *Cic.* 8. *Att.* 12. *extr.* Librum, quem ad te misit de concordia, velim tibi mittas. *et* 7. *ibid.* 22. in fin. Caesaris litterarum exemplum tibi misi. Sic *Brutus* ad *Cic.* 1. ad *Brut.* 16. Particulam litterarum tuarum, quas misisti Octavio, legi missam ab Attico mihi. Rursus *Cic.* 6. *Att.* 5. Velim obvias mihi litteras de omnibus rebus crebro mittas. *Nepos.* *Att.* 20. Numquam ad suorum quemquam litteras misit, quia Attico mitteret, quid ageret. *che non iscrivesse per sapere del suo stato.* Hinc absolute *mittere est epistolam mittere* apud *Ovid.* *Heroid.* 14. 1. Mittit Hypermaestre de tot modo millibus uni. *Cæs.* 2. *B. G.* 6. *extr.* Subsidiis alicui mittere. *Id.* 1. *ibid.* 18. *extr.* Equitatum auxilium Casari Edui miserant. *Auct. B. Alex.* 21. Suis laborantibus subsidio scaphas mitteus. *Cæs.* 1. *B. C.* 61. Ne per pontem equitatus esset mittendus. *Ovid.* 5. *Fast.* 251. Olenis mihi missus ab arvis. *Flos. Plin.* 15. *Hist. nat.* 30. 39. (130). Laurus missa e caelo. (Ceterum caelo missus. *V. CÆLUM.* Pro demittere absolute dixit *Phædr.* 5. 7. Aulæo misso, devolutis tonitribus. *calato. Cic.* 2. *Nat. D.* 40. 103. Luna eam lucent, quam a sole accepit, mittit in terras. *Val. Flacc.* 5. 262. reddi jubet exiliatæ sacerdos Vellus, et Hæmonis iustitiam mittere terris. *Ovid.* 8. *Met.* 545. Mittere aliquem per aera. — Similiter *Ovid.* 2. *Trist.* 189. Solus ad egressus missus septemplex Istri. *et* 4. *ibid.* 9. 9. extremum missus in orbem. *Ennius* apud *Cic.* 3. *Tusc.* 13. 28. Præterea ad Trojam quoniam misi (filios) ob defendendam Græciam, Scibam me in mortiferum bellum, non in epulas mittere. *Virg.* 9. *Æn.* 483. sub tanta pericula missus. *Ovid.* 11. *Met.* 670. Mittere aliquem sub Tartara. *mandare all'altro mondo.* Sic *Id.* 5. *Fast.* 385. aliquem leto. *et* *Plaut.* *Capt.* 3. 5. 34. morti. *et* *Cic.* 1. *Tusc.* 41. 97. ad mortem. *Stat.* 6. *Theb.* 821. corpus sepulcro. *Cic.* *Quinct.* 26. 83. in possessionem. *mandare* al. *possesso. et* 3. *Off.* 30. 109. sub jugum. *V. JUGUM. Virg.* 4. *Æn.* 231. totum sub leges mitteret orbem. — *b)* Cum Supino, vel Gerundio. *Ter. Andr.* 3. 2. 34. Missa est ancilla obstetricem accessitum. *Cæs.* 1. *B. C.* 40. His pontibus pabulatum mittebat. *Virg.* 2. *Æn.* 114. Suspensæ Eurypylum scitatum oracula Phœbi Mitimus. *Nepos Themist.* 2. Miserunt Delphos consultum, quidnam facerent de rebus suis. *Sall. fragm.* apud *Arusian.* p. 256. *Lindemann.* Neque virgines nuptum a parentibus mittebantur, sed ipas belli promptissimos delegabant. *h. e.* a parentibus tradebantur et ad maritum deducebantur, sed sua sponte viros sumebant. *Horat.* 1. *Sat.* 5. 18. Mula missa pastum. *Ter. Hecyr.* 3. 2. 7. Non vias, ne mittas quidem visendi causa quemquam. *Ovid.* 6. *Met.* 41. vel me visendam mitte sorori, Vel soror huc veniat. — *c)* Cum part. ut, vel Relativo qui, quæ, et Coniunctivo. *Ter. Phorm.* 5. 6. 42. Missus sum, te ut requirerem atque adducerem. *Cæs.* 4. *B. G.* 16. Ad quos quum Cæsar nuncios misisset, qui postulare etc. *Cic.* 1. *Phil.* 5. 12. Quum de via languerem, nisi, pro amicitia, qui hoc diceret. *Id.* 1. *Att.* 3. Misimus, qui pro vectura solveret. *Justin.* 8. 3. 7. Ad abolendam invidiæ famam per regna mittit et opulentissimas civitates, qui opinionem sererent, regem Philippum etc. — *d)* Cum Infinito. *Plaut.* *Cas.* 3. 5. 48. Ego huc missa sum ludere. *Id.* *Curc.* 1. 3. 50. Parasitum misi Cariam petere argentum. *Ter. Eun.* 3. 3. 22. Misit porro orare, ut venirem serio. *mandò a pregarmi. Propert.* 2. 13. 17. Semper in Oceanum mittit me querere gennias. *Adde Cæl. Antipatr.* apud *Charis.* 2. p. 183. *Putsch.*; *Ovid. Heroid.* 1. 37.; *et* *Stat.* 1. *Achill.* 210. ubi alii aliter leg. — *e)* *Missum facere aliquem* pro mittere singularis est constructio in illo *Pompeji* ad *Domit.* 1. post ep. 2. l. 8. *ad Att.* *Equum* est, me a te impetrare, ut cohortes, quæ ex Piceno venerunt, quæ fortunas suas reliquerunt, ad me misam facias. — *d)* Nec minus singularis est altera, et maxime ad illud Italorum accedens, *il messo*, apud *Auct. Itiner. Alex. M.* (edente *A. Maiò*) 54. Quamvis Mazucus (lege Mazæus) mis-

sus Darli inturbaret. ¶ 2. Speciatim mittere aliquid est donare, mandare in dono: qua significatione occurrit — *a)* Cum addito muneris vel munere, ut apud *Nepot. Pausan.* 2. Quos Byzantii ceperat, tibi muneri misit. Sic *Callul.* 12. 14. Nam sudaria Sætæa ex Hiberis Miserunt mihi muneri Fabullus Et Verannua. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 5. 19. (74). Missus munere smaragdus. Unus *Cod. Bamberg.* exhibet muneri, quam lectionem *Sillig.* in textum recepit. — *b)* Absolute. *Ter. Eun.* 3. 2. 27. Atque bæc qui misit, non sibi solum postulat te vivere. *Virg.* 9. *Ecl.* 6. Illos illi (quod nec bene vertat) mittimus bædos. *Martial.* 10. 14. Quando brevis gelidæ missa est toga tempore brumæ? *et* *ibid.* Silibra argenti missa. *mandata in dono.* ¶ 3. Item speciatim, eleganter mittere dicuntur aliquid populi, regiones etc., unde commercio petuntur ea, quibus nos indigemus, ipsi abundant. *Virg.* 1. *G.* 57. India mittit ebur, molles sua tura Sabæi: At Chalybes nudi ferrum, virosaque Pontus Castorea, Eliadum palmas Epirus equorum. *Ovid. Medic. fac.* 53. Horde, quæ Libyci ratibus misere coloi. *Id.* 1. *Amor.* 12. 10. cera, quam Corsica mittit apis. *Id.* 2. *Met.* 366. Padus electra mittit nurbus gestanda Latinis. *Adde Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 59. (163). *et* 10. *ibid.* 47. 66. (131). *et* alibi. ¶ 4. Item, prægnante, uti ajunt, significatione, est etiam mandare, jubere, sive per litteras, sive per nuncium; et occurrit — *a)* Cum part. ut. *Cic.* 16. *Fam.* 9. *a med.* Curio misi, ut medico honos haberetur. *Id.* 11. *ibid.* 16. Mitte ad lupum nostrum, ut is nobis eas centurias conficiat. — *b)* Absolute. *Cic.* 13. *Att.* 10. Hodie Spintberem exspecto: misit enim Brutus ad me. ¶ 5. Hinc est etiam renunciare, significare. — *a)* Cum Accusativo rei. *Cic.* 1. *Fam.* 8. Tu me hoc tibi mandasse existimas, ut mihi gladiatorum compositiones, ut vadimonia dilata, ut Chrestii compilationem mitteres? *mi mandassi la relazione, mi scrivessi etc.* *Ovid.* 5. *Trist.* 13. 1. Mittere salutem alicui. *mandare un saluto. Propert.* 4. 3. 1. mandata alicui. — *b)* Cum Infinito. *Cic.* 15. *Fam.* 4. Dejotarus legatos ad me misit, se cum omnibus copiis esse venturum. *subaudi* qui dicerent. *Id.* 2. *Att.* 2. Nam ita ad me mittunt, Nigidium minari in contione, se iudicem, qui non adfuerit, compellaturum. Sic *Justin.* 5. 3. 7. Statim igitur Athenas mittit, ex continentis se cum exercitu venturum. — *Hac denunciatione optinates territi etc.* ¶ 6. *Mittere in suffragium* pertinet ad comitia. *V. SUFFRAGIUM* 1.

B) Mittere est etiam deponere, abjicere, arcerè, deponere, mandar via. ¶ 1. Generatim. *Virg.* 1. *Æn.* 206. revocate animos mastuque timorem Mittite. *et* 6. *ibid.* 85. mitte banc de pectore curam. Sic *Horat.* 3. *Od.* 8. 17. Mitte civiles super urbe curas. *Id.* 1. *Ep.* 5. 9. Mitte leves spes et certamina divitiarum. *Liv.* 40. 46. *ad fin.* Mittere vere ac finire odium. — *Illic missum facere* est omittere, deserere, curam alicujus rei deponere, *tralasciare, abbandonare, lasciare da parte.* *Ter. Hecyr.* 5. 2. 14. Missam iram facere. *et* 3. 3. 48. Consilio missum facere amorem. *Cic. Sext.* 66. 138. Si qui voluptatibus ducuntur, missos faciant honores, ne attingant rem publicam. ¶ 2. Speciatim, in oratione præcipue est omittere, prætermittere, desinere, *omettere, lasciare da parte, tralasciare:* et occurrit — *a)* Cum Accusativo rei. *Ter. Adelph.* 5. 3. 9. Mitto maledicta omnia. *et* *ibid.* 52. Mitte jam istæc: da te hodie mihi. *Cic. Mur.* 15. 33. Mitto prælia, prætereo oppugnationes oppidorum etc. *Liv.* 34. 39. Quia mittimus ambages? — *Eadem significatione eademque ratione missum facere usurpat.* *Cic.* 5. *Ferr.* 44. 104. Horum agrorum ego missos faciam questus triennii: unum annum eligam, quo etc. *Id. Rosc. Am.* 45. 132. Verum, ut bæc missa faciam, quæ jam facta sunt etc. — *b)* Cum Infinito. *Ter. Andr.* 5. 3. 2. Mitte male loqui. *Ovid.* 3. *Met.* 614. pro nobis mitte precari. *Horat.* 1. *Od.* 38. 3. Mitte sectari, rosa quo locorum Sera moretur. — *c)* Sequentem quod. *Cic.* 15. *Fam.* 4. *a med.* Mitto, quod invidiam, quod periculum, quod omnes meas tempestates subire paratissimus fueris. — *d)* Cum Ablat. et præpos. *de*, omisso Infinito per ellipsin. *Cic.* 4. *Ferr.* 74. 183. Mitto de melle: sed tantum no Melitensium?

subaudi querere. *Id. Pis.* 20. 47. Mitto de amissa maxima parte exercitus. *subaudi* dicere.

C) Mittere est dimittere, sinere abire, *lasciar andare.* ¶ 1. Generatim. *Varro* 5. *L. L.* 153. *Müll.* In circo primo unde mittuntur equi, nunc dicuntur carceres, Nævius oppidum appellat. Carceres dicti, quod coerentur equi, ne inde exeant ante, quam magistratus misit. *Müllerus:* magistratus signum misit. *Ovid.* 3. *Amor.* 2. 66. Quadrijuges æquo carcere misit equos. *et* 5. *Trist.* 12. 26. Carceribus missi equi. *et* 3. *Amor.* 2. 9. equi de carcere missi. *Plaut. Pæn. prol.* 100. Neque duxit unquam, neque ille voluit mittere. *Id. Truc.* 4. 2. 43. Mittit me intro? *mi lasci tu entrare?* *Ter. Adelph.* 5. 2. 5. Mitte me. *Horat. Art. P.* in fin. Non missura cutem, nisi plena cruoris, birudo. — *Eodem sensu missum facere aliquem usurpat.* *Ter. Andr.* 5. 1. 14. Illam hinc civem esse ajunt: puer est iatus: nos missos face. *Nepos Eumen.* 11. Ut sic deuteretur victo, quin aut interfici, aut missum fieri juberet. *Cæs.* ad *Opp.* post ep. 8. l. 9. *ad Att.* Cn. Magium Pompeji præfectum deprehendens, scilicet meo instituto usum sum, et eum statim missum feci. ¶ 2. Speciatim locum; *licenziare.* — *a)* Universim. *Cic.* 9. *Att.* 1. Remotis, sive omnino missis lictoribus. *licenziati.* *Virg.* 5. *Æn.* 286. *et* 345. misso certamine. *Cf.* infra sub c.; *et* *V. MISSA*, æ, loco suo. — *b)* De militibus. *V. MISSIO. Inscript.* apud *Don.* cl. 6. n. 69. L. CORNELIO FIRMIANO VETERANO MISSO HONESTA MISSIONE etc. — *Eodem sensu missum facere militem* dixit *Auct. B. Afr.* 54. sub fin. Indignos vos esse arbitror, qui in meo exercitu ordines ducatis, missosque facio, et, quantum potest, abesse ex Africa jubeo. — *c)* *Missus est etiam gladiator,* qui missionem obtinuit: *V. MISSIO. Inscript.* apud *Gruter.* 334. 4. FLAMMIA SECUTOR PYGNAT XXXIII. VICIT XXI. STANS VIII. MISSUS INT. H. E. EX PUGNIS XXXIII. VICIT XXI., stetit victoriæ anceps novies, superatus, sed tamen dimissus quater. Itaque strenuus admodum hic est dicendus, quum, ut ait *Cic.* 11. *Phil.* 5. 11. sexta palma in gladiatore difficilis sit. — *d)* *Missam facere uxorem* pro repudiare dixit *Sueton.* *Cal.* 25. Lolliam Paullinam perductam a marito conjunxit sibi, brevique missam fecit. ¶ 3. Item speciatim mittere in consilium est dimittere iudices ad sententiam dicendam, ubi, allegatis omnibus argumentis, orator dixerit, Dixi, ut *Ascon.* docet ad *Cic.* 3. *Ferr.* 9. 26. Pertinet autem ad eum, qui quæstioni præest. *Cic. ibid.* Accusabo: respondebis. Testibus editis, ita mittam in consilium, ut etc. *h. e.* ita perorabo. metonymia. *Adde eumd.* *Cluent.* 30. 83. Urbane *Plin. Paneg.* 67. *a med.* Omnibus annis in consilium de te deos mittis, exigisque, ut sententiam suam mutent, si talis esse desideris, qualis electus es. *Seneca* 4. *Benef.* 11. *extr.* Ubi mors interclusit omnia, et ad ferendum sententiam incorruptum iudicem misit etc. ¶ 4. *Edes mittere sub titulum* apud *Ovid. Remed.* am. 302. est proscribere, *mettere l'appigionasi.* Hinc *Tibull.* 2. 4. 54. Ite sub imperium, sub titulumque, Lares.

D) Mittere est sinere exire, emittere, *lasciare andar fuori, emettere, mandar fuori.* ¶ 1. *Mittere sanguinem* est viam aperire, ut creat, *cavare sanguine,* *ψαβοροποι.* *Cels.* 2. 10. Sanguinem incisa vena misit, novum non est. *et* *ibid.* Mittere sanguinem alicui. *Petron. Satyr.* 91. cuiquam a capite. *Cf. Lucret.* 2. 194. nostro quum missus corpore sanguis Emicat. *V. et* *MISSIO.* — *Translate Cic.* 6. *Att.* 1. Appius quum sē *ἀπαρπέσας* provinciam curarit, sanguinem miserit, quidquid potuit, detraxerit, mihi tradiderit enectam etc. *et* 1. *ibid.* 16. *a med.* Missus est sanguis invidiæ sine dolore. ¶ 2. Universim pro emittere, fundere, *mandar fuori, produrre.* — *a)* De arboribus et similibus. *Colum.* 3. *R. R.* 18. 6. Sarmentum radices et capite, qua recisum est, mittit. *Al.* emittit. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 7. 10. (58). Folium quædam ole radire mittunt, quædam a cucumine. *Id.* 24. *ibid.* 9. 38. (60). Vitæ album florem mittit cum purpureo. *Id.* 25. *ibid.* 6. 32. (69). Centauris succum sanguineum mittit. — *b)* De anima. *Ennius* apud *Non.* p. 150. 7. *Merc.* Certando prudens animam de corpore mitte. — *c)* De brutorum avi-

malium sono. *Ovid. 3. Met. 38.* serpens horrenda sibilis misit. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 65.* (172). Ranæ vocem mittunt. — d) Hinc de hominibus vocem mittere, loqui, *parlare. Lucret. 3. 944.* si vocem verum natura repente mittat. *Cic. Sext. 19. 42.* Vocem pro me ac pro republica nemo mittit. *non dice una parola. et Id. Flacc. 3. 6.* Vox de quæstura nulla missa est. *non s'è fatto motto. Horat. Art. P. 390.* nescit vox missa reverti. *Liv. 35. 32.* Qui vocem liberam mittere adversus regis legatum auderet. *parlare con franchezza. et Id. 30. 12.* Si vocem supplicem mittere licet. *Cæs. 1. B. C. 2.* Hæc Scipionis oratio ex ipsius ore Pompeii mitti videbatur. — e) Similiter signa mittere est significare, h. e. externis indicibus animi affectum monstrare. *Cæs. 1. B. C. 71.* Omnium esse militum paratissimos signa: Aftanianos contra multas rebus sui timoris anima misisse; quod suis non subvenissent, quod etc. *Cf. Virg. 1. G. 229.* Haud obscura cadens mittit tibi signa Rotes. *et Lucret. 1. 881.* Conveniebat enim fruges quoque sæpe, minaci Robore quum saxi franguntur, mittere signum Sanguinis.

E) Mittere est etiam jaculari, jacere, *gettare, lanciare, scagliare*; unde *missilia*. ¶ 1. Universim. *Ovid. 11. Met. 8.* hastam Vatis Apollinei vocalla misit in ora. *Virg. 10. En. 799.* missa manu sonitum dedit basta per auras. *Ovid. 2. Art. am. 195.* Pectora nec missis jubeo præbere sagittis. *Cæs. 3. B. C. 93.* Renovato cursu, pila miserunt, celeriterque gladios strinxerunt. *Petron. Satyr. 90.* Mittere lapides in aliquem. *Horat. 1. Od. 12. 59.* Mittere fulmina parum castis lucis. *Sic Ovid. Heroid. 3. 61.* missi fulminis igne cerner. *Plin. 10. Hist. nat. 8. 10.* (23). Arripit missus in sublime. *Ovid. 3. Trist. 8. 2.* Misit in ignotam qui rude semen humum. *Cf. eumd. 5. Fast. 360.* Accidere in meas ut rosa missa solet. *h. e. sparsa. Ceterum Val. Flacc. 3. 313.* Mittere aliquid igni. *gettare nel fuoco. Petron. Satyr. 115. extr.* Mittere oculos longius. *h. e. longius aspiciere. Auct. B. Hisp. 15.* Hospites de muro præcipites mittere coperunt. *Catull. 17. 23.* eum volo de tuo ponte mittere pronum. *Ovid. 3. Fast. 583.* nec longius abfuit inde, quam quantum novies mittere funda potest. *Id. 5. Fast. 621.* Mittere roboreo ponte simulacra scirpea. *et S. Met. 250.* Præcipitem aliquem ex arce mittere. *et 11. ibid. 340.* Quum se Dædalion saxo misisset ab alto. *Id. 4. ibid. 528.* Sequæ super pontem, nullo tardata timore, Mittit. *Id. 3. Amor. 6. 80.* Atque ita se in rapidas perdita misit aquas. *Quintil. 11. 1. 54.* Mittere se in medium. *mettersi, cacciarsi.* ¶ 2. Speciatim hæc faciendi notio pertinet ad talorum jactum, *tirare il punto. Augustus* apud *Sueton. Aug. 71.* Talis enim jactatus, ut quicque canem, aut senionem miserat, in singulos talos singulos denarios in medium conferebat. *Seneca Apocoloc. sub fin.* Nam quoties missurus erat resonante fritillo etc. *Horat. 2. Sat. 7. 17.* Mittere talos in pyrgum. *Porphyryon ad h. l.* Pyrgum, quem nos fritillum dicimus, in quo conjectæ tesserae agitæque mittuntur. ¶ 3. Item ponitur pro immittere, injicere, ponere. — a) *Mittere se in aliquem* est immittere, aggredi, *scagliarsi contra. Cic. Mil. 28. 76.* Vota enim faceretis, ut in eos se potius mitteret, quam in vestras possessiones. *Al. immitteret.* — b) Similiter est immittere, agere. *Horat. 4. Od. 14. 24.* Fremementi mittere equum medios per ignes. *Lucret. 5. 1304.* Tentarunt (homines) etiam tauros in manere belli, Expertique suos sævos sunt mittere in hostes. *Forcellinus* addidit etiam illud *Varron. 5. L. L. 159. Müll.* Ibi quum jaceret pater occisus, supra eum ut mitteret carpentum mulio, jussit. At rectius leg. *Müllerus*: supra eum carpentum mulio ut inigeret jussit. — c) Aliquando est injicere. *Virg. 2. G. 451.* torrentem undam levis innatat alius Missa Pado. *et 3. ibid. 447.* aries missus secundo desluit anni. *Pallad. 12. R. R. 7. a med.* Aliqui in vasculis servant, arena pariter missa. *messavi. Val. Flacc. 7. 587.* Incitat Asonides dextram, inque ardentia mittit Cornua. *afferra le corna. Confer Seneca loc. infra cit. sub e.* — d) Translate est conjicere, immiscere, immittere. *Propert. 3. 7. 3.* Quid me scribendi tam vastum mittis in æquor? *Cic. Rabir. Post. 2. 4.* Nec interea locupletare ami-

cos suos destitit, mittere in negotium, dare partes. *Quintil. declam. 14. 8. et ibid. 18. 5.* Nos in fabulas sermonesque misisti. *hai fatto dire di noi. Ovid. de nuce 110.* mittere aliquem in arma. *Fopisc. Tacit. 11. ad fin.; et Lamprid. Alex. Sev. 48. ad fin.* Mittere aliquem in litteras. *h. e. mandare litteris. Virg. 12. En. 190.* paribus se legibus ambæ Invictæ gentes æterna in fœdera mittant. — e) Valet id, quod nos dicimus, *mettere, porre, ponere*, in his: *Ovid. 6. Fast. 310.* Fert missos Vestæ pura patella cibos. *h. e. positos, appositos, oblatos. Seneca 2. Ira 2. extr.* Alexandrum ajunt, Xenophanto canente, manum ad arma misisse. *Pallad. 3. R. R. 25. ante med.* Pira simvestria mittantur in vasculo. *et ibid. 31.* Myrti bacras tusas mittis in linteos. *et 4. ibid. 10. ante med.* Grana matura purgata in palmae fiscella mittis. *et 11. ibid. 14. a med.* Cinis mittatur in dolio. *Adde 8. ibid. 14.; quæ omnia (Forcellinus ait) ad notionem injiciendi et immittendi jam positam reducuntur.*

MITULUS vel mitulus vel mytilus, i, m. 2. dactero di mare, μυτιλος, et rectius τελλινη, teste *Athenæo*, qui docet 3. 31. p. 85. E: Τὴν τελλινᾶν ἢ Ρωμαῖσι μῆλον ὀνομάζουσι etc. *Mutulus* (versa Græca v in Latinam u) legitur apud *Caton. R. R. 158.* — Mitulus est piscis e genere concharum, molli testa instructus, sponte naturæ in arenosis nascens, cujus usui cinis causticum vim habet. *Plin. 9. Hist. nat. 51. 74.* (160). *et 32. ibid. 9. 31.* (98). — Vim habet molliendæ alvi, teste *Catonæ loc. cit.* Hinc *Horat. 2. Sat. 4. 27.* si dura morabitur alvus, Mitulus et viles pellent ostantia conchæ. Idem confirmat *Cels. 2. 29.* Alvum navent-ostrea, pelorides, echini, muscoli et omnes fere conchulæ, maximeque jus earum. — In cihis est villioris pretii. *Martial. 3. 60.* Ostrea tu sumis stagno saturata *Lucretio*: Sugitur inciso mitulus ore mihi.

MICRUS vel meirus, a, um, adject. μικρός et μειός, ecaudis, qui cauda minor est: ἀπὸ τοῦ μειώσθαι τὴν οὐράν, qui veluti cauda mutilus est. Ita vocatur apud Grammaticos versus heroicus, in quo extremo iambus est pro spondeo: a *Diomed. 3. p. 499.* *Putsch.* etiam οκάζων vocatur. *Terentian. de metr. p. 2425.* Quem μειότρον Archaicus vocitare solita est. *et mox p. 2426.* Præmissis heroo subjungit namque μειότρον. *Serv. Centim. p. 1824.* Meiturum constat ita ut heroicum, sed pyrrichio clauditur, ut est hoc: *Mortem contemnunt laudato vulnere Getæ. V. BGAUDIS et TELIAMBUS.*

MICUS, a, um, adject. antique pro meus; quam vocem V.

MIXTARIUS, a, um, MIXTIO, ðnis, et similia. V. MISTARIUS, MISTIO, etc.

MN

MNA, æ, l. 1. μνά, ᾶ. V. MINA. MINEMONICA, ðrum, n. plur. 2. μνημονικά, præcepta, quæ memoria adjuvant. *Cic. 3. De rena. 17. 30.* Ita qui mnemonica didicerunt, possunt, quæ audierunt, in locis collocare, et ex his memoriter pronunciare. *Adde ibid. 24. 40.* Sed utrobique optimi libri Græce scribunt: Græca enim vox est, a μνήμη memoria. MINEMOSYNON, i, n. 2. μνημόσυνον, monumentum, memoria, pignus memoriæ causa. *Catull. 12. 13.* Verum est mnemosynon mei sodalis. In multis codicibus. Græcis litteris scriptum legitur. nam Græca vox est.

MINESTER, æris, m. 2. μνηστήρ, procus. Vox Græca. *Hygin. fab. 126.* Quem quom Eumæus ad mnesteras peiduxisset, etc. *h. e. procos Penelopes. et mox. Melanthius* unus ex mnesteribus. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

MO

MÓBILIS, e, adject. Comp. *Mobilior* I. 1. et II. 1.; *Sup. Mobilissimus* I. 1. et II. 2. — Mobilis per syncopen pro *movibilis* a *moveo* (et produciatur prima, licet in *moveo* corripiatur) est qui facile movetur, qui huc illuc facile vertitur, levis, εὐκίνητος (It. *mobile, leggiero*; Fr. *qui peut être mu, qui se meut souvent ou aisément, mobile*; Hisp. *lo que se mueve y puede moverse, movable*; Germ. *leicht zu bewegen, beweglich, unfest, wankend, wakkelnd*; Angl. *easy to be moved, moveable, light, rolling*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est qui facile movetur, qui huc illuc facile vertitur. — a) Universim. *Horat. 2. Sat. 7. 82.* Duceris, ut nervis alienis mobile signum. *Cic. 2. Nat. D. 57. 142.* Oruli lubrici et mobiles. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 51.* (138). Supercilium homini et pariter et alterna mobilia. *Lucret. 4. 343.* Mobilior aer. *Cic. 2. Nat. D. 11. 31.* Mundus acerrimo et mobilissimo ardore tenetur: qui ardor, non agitatus ab alio, neque externo pulsu, sed per se ipse ac sua sponte movetur. *h. e. incitatisimo. Ovid. Heroid. 2. 128.* Equor mobile. *et ibid. 5. 110.* Mobiles venti. *Id. 2. Art. am. 62.* Mobilis penna. *Id. 3. Amor. 5. 35.* Folia mobilia. — b) Speciatim apud Jctos res mobiles, et bona mobilia sunt, quæ solo non continentur, et moveri transferrique possunt, *mobili.* Sunt autem duplicis generis, animalia, quæ et se *moventia* appellantur, ut servi, jumenta, altilia: et quæ anima carent, ut pecunia, vestis, vasa, etc. *Ulp. Dig. 6. 1. 1.; Labeo* apud *eumd. ibid. 21. 1. 1.; et Paul. ibid. 4. 2. 3. a med. Nepos Themist. 2.* hoc idem exprimens, quæ moveri possunt *Latinus* dixit. ¶ 2. Mobilis est etiam instabilis, qui labascit. *instabile, varillante. Plin. 21. Hist. nat. 31. 105.* (180). Remedium ad dentium mobiles firmandos. *Sic Cæsar. Aurel. 2. Tard. 4. n. 83.* Dentes integri, hoc est, qui non fuerint exesi, vel corrupti, aut immobiles. ¶ 3. Lstiori significatione est celer, *veloce, presto. Plaut. Mil. glor. 3. 1. 36.* Pernix sum manibus, pedibus mobilis. *snello, agile. Cl. Curt. 4. 14. 16.* Nostrium mobile et expeditum agmen est, illud præda grave. *Horat. 1. Od. 7. 13.* Tibutani lucus et uda Mobilibus pomaria rivis. *h. e. celeri motu currentibus. Seneca Hippol. 446.* Etate frueri: mobili cursu fugit. *et ibid. 1141.* Volat ambiguus Mobilis alis hora. — Hinc pertinere videtur et illud *Veget. 3. Feterin. 13.* Quum ad maturitatem venerint illa quæ fracta fuerant, tenta celerter, et mobili manu vel forficibus eximito.

II.) Translate. ¶ 1. Est flexibilis, mutabilis, in utramque partem, *flessibile, mutabile, variabile. Virg. 3. G. 165.* Dum latices animi juvenum, dum mobilis ætas. *Sic Horat. Art. P. 156.* Etatis cuiusque notandi sunt tibi mores, Mobilibusque decor naturis dandus et annis. *h. e. prout moventur naturæ hominum et anni, sive prout mutantur naturæ annis accedentibus. Cic. Dom. 58. 146.* Bona fortuna cadura semper et mobilia esse duxi. *Sall. Jug. 96.* Res humanæ fluxæ et mobiles. *Seneca Cædip. 992.* It cuique ratus, prece non ulla Mobilis ordo. *Gell. 2. 22.* Exortus et occasus mobilia et varia sunt; meridies septentrionesque statu perpetuo stant et manent. *Liv. 6. 6.* Populus mobilior ad cupiditatem agri. *h. e. inclinior. Tac. 1. Hist. 24.* Flagrantibus jam militum animis velut faces addiderat *Mævius Putens*, e proximis *Tizellini*: is mobilissimum quemque ingenio, aut pecuniæ indigum et in novas cupiditates præcipitem alliciendo etc. ¶ 2. Item, morali ratione et in malam partem, est varius, volabilis, inconstans, *volabile, inconstante. Cic. 5. Fam. 2. ad fin.* Nec in te, ut scribis, animo fui mobilis, sed ita stabilis, ut etc. *Cæs. 4. B. G. 5.* Galli sunt in consiliis capiendis mobiles, et novis plerumque rebus student. *Sall. Jug. 50. et 70.* Mobili ingenio esse. *et ibid. 120.* Regiæ voluntates mobiles. *et ibid. 96. in fin.; et Liv. 29. 3. ad fin.* Gens ad omnem auram spei mobilis atque infida. *Horat. 1. Od. 1.*

7. Hunc (juvat), si mobilium turba Quiritium Certat tergeminis tollere honoribus. *Seneca Vit. beat. 1. extr.* Mobilis favor. ¶ 3. *Ingenium mobile* apud *Vitruv.* est celeriter arripieos, docile, minime tardum, aut stupidum, 5. 7. *ad fin.* Si architectus erit usu peritus, prætereaque ingenia mobili, solertique non fuerit viduaris. ¶ 4. *Mobilis* nomina apud Grammaticos sunt quæ declinantur. *Priscian.* 8. p. 823. *Futsch.* Inter mobilia tamen nomina ejusdem formæ et hæc (id est supina) hoc interest, quod hæc communem habent significationem, ut *amandi*, illa vero passivam aolam, ut *amandus*. *Adda eumd.* 5. p. 649., 13. p. 961. et alibi.

MOBILITAS, f. 1. (mobilis) facilitas se movendi, agilitas, *σύννοια* (It. *mobilità*, prontezza di muoversi; Fr. *mobilité*, facilité à se mouvoir ou à être mu; Hisp. *mobilidad*; Germ. die *Beweglichkeit*, *Veränderlichkeit*; Angl. *mobility*, *moveableness*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est facilitas se movendi. *Cic.* 2. *Nat. D.* 15. 42. Animal sensu acerrimo et mobilitate celerissima. *Cæs.* 4. *B. G.* 33. Ita mobilitatem equitum, stabilitatem pedum in præliis præstant. *la facilità di passare prontamente da un luogo all'altro.* *Forcellinus* addit etiam *Lucret.* 2. 931. sed mobilitate Ante aliqua tamquam partum, quam proditor extra. Sed ibi *Lachmannus* rectius *mutabilitate* et alia quoque aliter omnino legit. ¶ 2. Est etiam abstracta qualitas, qua quid vscillat ac labat, *instabilità*. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 21. 84. (234). Sanare mobilitates dentium. *Sic Cæli. Aurel.* 2. *Tard.* 4. n. 84. Dentis mobilitate laxati. et *Marcell.* *Empir.* c. 12. p. 103. *Aid.* Curcubitæ succus dentium coeret mobilitatem. *Rursus Plin.* 9. *Hist. nat.* 31. 51. (100). Tradunt sævitiam maris præsigire eos (cancros) correptisque opperiri lapillis, mobilitatem pondere stabilientes. *Cæli. Aurel.* 3. *Acut.* 6. n. 67. Sina ratione veluti ridens vultus cum quadam mobilitate avarum partium. *h. e.* palpitatione. ¶ 3. Latiori sensu est celeritas, *celerità*, *velocità*. *Cic.* 1. *Orat.* 28. 127. Mobilitas linguæ, celeritas verborum. *speditæzza*. et *Lucret.* 6. 323. *Lachmann.* Mobilitas etiam fit fulminis et gravis ictus Et celeriter ferre percurrunt fulmina lapsu, Quod etc. et v. 337. Mobilitas dupliciter et impetus ille gravescit. et v. 340. Denique quod longo venit impete, sumere debet Mobilitatem etiam atque etiam, quæ crescit eundo.

II.) Translate. ¶ 1. Est inconstantia, levitas, *volubilità*, *incostanza*, *leggerezza*. *Nepos Dion.* 6. Fortuna sua mobilitate, quem paulo ante extulerat, demergere est adortis. *Cic.* 7. *Phil.* 3. 9. Quid est inconstantia, mobilitate, levitate, quum singulis hominibus, tum vero universo senatui, turpius? *Sall. Jug.* 61. Tanta mobilitate se ac Numidæ gerunt. et *ibid.* 93. *extr.* Mobilitas ingenii. et *Cat.* 49. a med. animi. *Tac.* 5. *Hist.* 8. vulgi. *Justin.* 26. 2. 12. millium. ¶ 2. Pro ingenii dexteritate *Quintil.* 10. 7. 8. Opus est naturali quadam mobilitate animi.

MOBILITER, adverb. (mobilis). Comp. *Mobilis* I. — Mobiliter est cum facili motu, agilitate, *mobilemente*, *agilmente*.

I.) Proprie. *Lucret.* 4. 745. *Lachmann.* Quæ quum mobiliter summa levitate feruntur etc. *Id.* 6. 635. Propterea fit, ut hæc (luna) ad signum quodque reverti Mobilis videatur, ad banc quia signa revisunt. *Cic.* 2. *Nat. D.* 9. 24. Cor aolmantis allicujus evulsim ita mobiliter palpitare, ut imitetur igneam celeritatem.

II.) Translate. *Cæs.* 3. *B. G.* 10. Quum intelligeret, omnes fere Gallos novis rebus studere, et ad bellum mobiliter celeriterque excitari etc.

MOBILITO, as, are, a. 1. (mobilis) mobile facere, *fare mobile*, *εὐκίνητος ποῖω*. *Cæcilius* apud *Non.* p. 346. 14. *Merc.* Lætula me mobilitat. *mi fa snello.* *Lucret.* 3. 249. Iode omnia mobilitantur.

MOCOSUS, a, um, adject. *buffonesco*, intmicus; et dicitur de lis, qui ore distorto, valgis labiis et sanna derident: a *μῶκος* sanna: Item subannator, *darisor*. Resitutam voluot magni nominis crittel *Ciceroni* 1. *Att.* 13. Coosul ipse parvo animo et pravo: tantum cavillator genera illo mocoio, quod etiam sine dicacitata rideur. *Ubi alii rectius leg.*

moroso. *Quintil.* 11. 3. 183. Quors oon immerito reprehenditur pronunciatio vultuosa, et gesticulationibus molesta, etc. Nec inutiliter ex Græcis veteres transtulerunt, hanc esse mocosam actionem. *Alii leg.* *jocosam*, *al. injocosam*, *al. melius* *inotiosam*, *recentiores quidam* *motiosam*. etc. Hæc pluribus disputat *Salmas.* ad *Trebell. Gallien.* 8.

MODERABILIS, e, adject. (moderor) quem moderari possumus. *Ovid.* 1. *Amor.* 6. 59. Nox et amor vinumque nihil moderabile suadent.

MODERAMEN, Inis, n. 3. (moderor) id quo quippiam moderamur, ut gubernaculum navis, *habena* *currus*, et hujusmodi, *il mezzo di guidare* et *dirigere*, *governo*.

I.) Proprie. *Ovid.* 15. *Met.* 726. innixus moderamine navis, in alta Puppe caput posuit. *appoggiato al timone.* et 3. *ibid.* 644. Obstupui, capiatque alius moderamina, dixi: Meque ministerio scelerisque ariisque removi. et 2. *ibid.* 47. currus rogat ille paternus, Inque diem alpedum jus et moderamen equorum. **REMORAMEN**. *Sic Sil.* 11. 16. 417. cunctantem et sero modersmina equorum Discentem rapido prætervolat luctus axe.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. *Ovid.* 6. *Met.* 677. Sæptra loci, rerumque capit moderamen *Erechtheus*. *Id.* 13. *ibid.* 362. ingenium est, quod eget moderamine nostro. *Sil.* 11. 7. 14. tumefactum cladibus ille (*Pabius*) *Hesperis* lento Pænum moderamine lusi. ¶ 2. Item moderatio, temperamentum. *Impp. Honor.* et *Theodos.* *Cod. Theod.* 11. 30. 64. Verum aereolitas nostra certum moderamen invenit.

MODERAMENTUM, i, n. 2. (moderor) moderamen. *Gell.* 13. 6. Accentus moderamenta vocum. *Cæli. Aurel.* 3. *Tard.* 2. n. 23. Tum capitis fomentatio et resumptionem moderamenta adhibenda, ut panis calidus etc. *Theod. Priscian.* 3. 5. p. 309. retro *Ald.* Cui anserinos vel gallinseos adipos et cetera jungimus, ut pessario moderamentum faciamus. *paullo post.* ut pessarii temperies procuratur.

MODERANTER, adverb. (moderor) ideam ac moderat. *Lucret.* 2. 1093. Quis regere immensi summam, quis habere profundi Iodu manu validas potis est moderanter habenas? — Comp. *Moderantius* quidam leg. *spud Ovid.* 1. *Met.* 510. moderantius, uro, Curre, fugamque inhihe, moderantius insequar ipse. *Plerique tamen leg.* moderatius.

MODERATE, adverb. (moderatus). Comp. *Moderatus* et *Sup. Moderatissime*. — Moderate est cum moderatione, *μετρίως*, *σωφρονως* (It. *moderatamente*, *con moderazione*; Fr. *avec modération*, *avec mesure*; Hisp. *moderadamente*, *con moderación*; Germ. *gemässigt*, *mit Mässigung*; Angl. *moderately*, *with moderation*, *discreetly*). *Cic. Fontey.* 10. 21. Ab his quicquam sancte, aut moderate dictum putabitis? *Id.* 2. *Off.* 5. 18. Uti iis, quibuscum congregamur, moderate et scienter. *Id.* 6. *Fam.* 1. circa med. Omnia humana placite et moderate feramus. *Id.* *Orat.* 52. 176. Gorgias his festivitibus insolentius abutitur, quas *Isocrates* moderatius temperavit. *Liv.* 30. 42. a med. Rebus secundis uti modeste ac moderate. *Cæs.* 3. *B. C.* 20. Clementer et moderate jus dicere. *Auct. B. G.* 8. 12. *extr.* Moderatius cedentem insequi hostem. *Cic.* 5. *Verr.* 68. 158. Sensim atque moderata ad lætius amicitiam adreperat. *Stai.* 10. *Theb.* 423. moderatius, oro, Ducite. *strascinato* *con un po' più di pietà.* *Cic.* 1. *Fin.* 1. 2. Qui, si maxime hoc placeat, moderatius tamen id volunt fieri. *Id.* 3. *Legg.* 5. 12. Quæ res quum sapientissime moderatissimeque constituta esset etc.

MODERATIM, adverb. (moderatus) idem ac moderate. *Lucret.* 1. 322. Postremo quæcumque dies naturaque rebus *Paullatim* tribuit, moderatim crescere cogens, etc.

MODERATIO ðnis, f. 3. (moderor) actus moderandi, temperatio, modus, modestia, mediocritas, *ἡπιότητα*, *μετρίωτης*, *κοσμοσύνης* (It. *moderazione*, *temperamento*; Fr. *modération*, *mesure*; Hisp. *moderación*, *templanza en las acciones morales y físicas*; Germ. d. *Mässigung*, *Zügelung*, *Regelung*, *Leitung*, *Milderung*; Angl. *moderation*, *discretion*).

I.) Propria latissime patet. — a) Sæpissima refertur ad animum ajuetus morales actus. *Cic.* 2. *Orat.* 9. 35. Languentis populi incitatio, et effre-

osti moderatio. *Id.* *Cæli.* 18. 42. Vioeat aliquando cupiditas voluptasque rationem, dummodo illa in hoc genera præscriptio moderatiæque teneatur. *Id.* 2. *Att.* 6. Lætari te nostra moderations et continentia video. *Id.* *Sext.* 33. 72. Quæ gravitas *Lentuli* consulis fuerit, quæ collegæ ejus moderatio de ma. *Id.* 2. *Leg. Agr.* 1. 2. Adhibera certam rationem moderatiæque dicendi. *Cl. Cels.* 3. 18. a med. Moderatiæ in cibo adhibere. *Cic. Senect.* 1. 1. Novi moderatiæ animi tui et æquitatem. *Id.* 3. *Tusc.* 8. 16. Græci eam virtutem *σωφροσύνην* vocant: quam aotio equidem tum temperatiæ, tum moderatiæm epellere, nonnunquam etiam modestiam. *Sueton.* *Cæs.* 75. Moderatiæm clementiamque exhibere. *Cic.* 2. *Phil.* 5. 10. Si meam quum in omni vltâ, tum in dicendo moderatiæm modestiamque cognostis.

Petron. *Satyr.* 93. *extr.* Multa moderatiæm veterundique verba. *Justin.* 1. 1. 1. Imperium penes reges erat: quos ad fastigium hujus majestatis non ambitio popularis, sed spectata inter bonos moderatio provehebat. *h. e.* moderatio, cujus effectus est, ut recusantibus imperia ingerantur, ut *Id.* ait 6. 8. 7. *Sic Liv.* 5. 18. P. Licinium Calvum prærogativa tribunum militum non petentem erant, moderatiæm expertæ in priori magistratu virum. *Rursus Justin.* 23. 4. 1. Magistratus Hiero creatur: cujus tanta moderatio fuit, ut, coassociante omnium civitatum favore, dux adversus Carthaginienses primum, innox rex crearetur. — De moderatiæm animi exempla veterum habemus a *Val. Max.* 1. 4. — b) In physicis aut moderatiæm rerum conditio, æquus modus, regula et ordo. *Cic.* 2. *Nat. D.* 35. 92. Atque bi tanti ignes (*cælestes*) tamque multi non modo nihil nocent terris rebusque terrestribus, sed ita prosunt, ut, si mota loco sint, conflagrare terras necesse sit a tantis arboribus, moderatiæm et temperatiæm subasta. *tolto quello stato moderato, regolato, quella giusta misura.* et *Id.* 1. *Orat.* 60. 254. Solet idem *Roscius* dicere, se, quo plus sibi ætatis accederet, eo tardiores libiculis modos et cantus remissiores esse facturum. Quod si ille, adstrictis certa quadam numerorum moderatiæm et pedum, tamen aliquid ad requiem senectutis excogitat, quanto facilius etc. ordine e misura *regolare.* *Cæli. Aurel.* 2. *Acut.* 36. n. 190. Ex quantitate (*sudoris*) signum accipimus moderatiæm considerantes. Modicus enim sudor bonus, immodicus malus accipitur. Sed denique sudantes, excessa moderatiæm, diaphoresin incurrentur. *h. e.* quum sudor nimius et immodicus est. Huc referri possunt et illa *Cic.* 3. *Off.* 25. 96. Altera (*pars honestatis cernitur*) in conformatiæm et moderatiæm continentiæ et temperantiæ. *nell'informare e ordinare l'animo.* et *Dom.* 58. 146. Etenim ad nostrum usum propatandum jam est. definita moderatio rei familiaris. *h. e.* modus et quantitas facultatum.

II.) Translate est gubernatio, regimen, governo. *Cic.* 3. *Nat. D.* 35. 85. Mundi divina in homines moderatiæm profecto nulla est, si in ea discrimen nullum est bonorum et malorum. *Id.* 3. *Legg.* 2. 5. Magistratibus igitur opus est, sioe quorum prudentia ac diligentia esse civitas non potest, quorumque descriptione omnis rei publicæ moderatiæm continetur.

MODERATOR, ðris, m. 3. (moderor) translate fere occurrit, et ast qui moderatur, gubernator, rector, *ἐπιτάτης*, *σωφρονάρχης* (It. *moderatore*, *governatore*, *regolatore*, *vettore*; Fr. *celui qui gouverne*, *chef*, *maître*, *guide*, *directeur*; Hisp. *moderador*, *el que arregla y gobierna las cosas*; Germ. *der Lenker*, *Leiter*, *Regierer*; Angl. a *governour*, *ruler*, *director*, *moderator*). *Cic.* 2. *Nat. D.* 35. 90. Inesse aliquem non solum Fabitorem in hac cælesti ac divina domo, sed etiam rectorem et moderatorem, et tanquam architectum tanti operis tantique mueris. *Id.* 1. *Tusc.* 28. 69. Sol moderator dierum, noctium, temporum. *Sall. Orat.* Lepidi contra *Sull.* ante med. Populus R. paullo ante gentium moderator, exutus imperio, etc. *Martial.* 2. 90. *Quintiliana* vagæ moderator summe juventæ. *precettore.* *Vellej.* 2. 103. 1. M. Lollius, quem veluti moderatorum juvenlæ filii sui (*C. Cæsaris*) Augustus esse voluerat. *ajo.* Hic idem a *Sueton.* *Tyb.* 12. dicitur comes et rector *C. Cæsaris.* *Flor.* 4. 2. Pacis bellique

moderator. *arbitro. Ovid. 3. Fast. 593.* Vincitur ars vento, nec jam moderator habens Utilitur, at votis. *il piloto. et 4. Met. 245.* moderator equorum. *cocchiere. Sic Tibull. 4. 1. 114.* velox celerem super edere corpus Gaudet equum, validusque sedet moderator habenis. *Ovid. 8. Met. 856.* arundinis. *pescatore da canna. Lucret. 6. 1251.* curvi aratri. *agricoltore. Stat. 1. Silv. 2. 151.* Tyrii abeni. *tintore di porpora. Claudian. 2. in Eutrop. 381.* doctissimus artis Quondam lanificæ, moderator pectinis unci. *h. e. carminator, pettinatore. Plin. Paneg. 13.* Quum spectator moderatorque ineuntium certamina virorum, arma componeres, tela tentares. *presidente. Tac. 4. Ann. 18. C.* Silius ingentis exercitus septem per annos moderator. *duce, generale. Eumen. Grat. act. 13. extr.* Terra mater frugum, Juppiter moderator aurarum. *Nazar. Paneg. ad Constantin. 15.* Illi veteres laudati vite moderatores.

MÖDERÄTRIX, icis, f. 3. (moderator) quæ moderatur, quæ modum adhibet, *moderatrice.*

I.) Proprie *Plaut. Cist. 2. 3.* Ut illæ anus bodie quot modis sibi moderatrix fuit! *come, e in quante maniere ha saputo contenersi! Cic. 5. Tusc. 14. 42.* Temperantia est moderatrix omnium commotionum.

II.) Figurata est reatrix, gubernatrix, gubernatrix, regitrix, *ἐπιτάκτις. Cic. 3. Nat. D. 39. 92.* Materiam universæ fictricem et moderatricem divinam esse providentiam. *Id. 5. Phil. 18. 50.* Cæsar republicam sibi iudicem constituit et moderatricem omnium factorum. *Id. Flacc. 24. 57.* Speculatur atque obsidet rostra vindex temeritatis et moderatrix officii, curia. *Stat. 10. Theb. 365.* arcana moderatrix Cynthia noctis.

MÖDERÄTUS, a, um, V. MODERO.

MÖDERNUS, a, um, adject. moderno, recens, nuperus, bodiernus: est a modo, nuper. *Priscian. de accent. p. 1298. Putsch.* Pronomina, quæ in ultimis accentum servant, sicuti huic, nostras, vestras, ideo hæc apud modernos ita habent, quia apud antiquissimos huicce et nostratis, vestratis declinabatur. *Cassiod. 4. Variar. 51.* Antiquorum diligentissimus imitator, modernorum nobilissimus institutor. *Id. præf. orthogr. Veteres quom, moderni cum scribi rectius æstimarunt.*

MÖDERO, as, avi, atum, are, a. 1. (modus). Part. *Moderatus* in fin. — Moderare est idem ac moderari, modum adhibere, temperare, *moderare, temperare.*

I.) Proprie occurrit — a) Cum Accusativo. *Pacuvius apud Non. p. 471. 7. et p. 473. 22. et p. 336. 25. Merc.* Neque tuum te ingenium moderat, neque fraternum ira exsilium levat. *Accius apud eund. p. 472. 21.* Viden' ut te impietas stimulat, nec moderat metus? — b) Cum Dativo. *Plaut. Mil. glor. 2. 2. 115.* Ego voci moderabo meæ.

II.) Figurata est regere, gubernare. *Passive Paul. Dig. 3. 5. 14. extr.* Pro qualitate personarum et actio formatur et coadmodatio moderatur. *Ulp. ibid. 23. 3. 39.* Ita res moderatur, ut etc. — Hinc Part. præter. pass.

Moderatus, a, um, adjective usurpatur, unde Comp. *Moderatior* et Sup. *Moderatissimus*; et eat qui sibi moderatur, qui modum servat, temperatus, modestus, temperato, modesto, regulato, moderato, *μαρτιος, εὐτακτος, σωφρων.* — a) De hominibus. *Cic. Senect. 3. 7.* Moderati et nec difficiles, nec inhumani aenes tolerabilem agunt senectutem. *Id. Mur. 30. 63.* Nostris illi a Platone et Aristotele moderati homines et temperati. *Id. Fonteij. 14. 30.* Frugi homo, et io omnibus vite partibus moderatus ac temperans. *Id. Balb. 4. 9.* Quem ultimæ gentes castiorem, moderatorem, sanctiorem viderunt? *Id. 2. Phil. 16. 40.* Moderatum esse in re aliqua. — b) De iis, quæ ad homines pertinent. *Cic. 12. Fam. 27.* Est ita temperatis moderatisque moribus, ut summa severitas summa cum humanitate iungatur. *Plancus apud Cic. 10. Fam. 24. a med.* Cæsar moderatissimi atque humanissimi fuit sensus. *Cic. 3. Phil. 11. 28.* Nihil apparet io eo ingenium, nihil moderatum, nihil pudens. *Sall. Cat. 12.* Sua parvipendere, aliena cupere: pudorem, pudicitiam, divina atque humana proniscula, nihil pensi, neque moderati habere. *h. e. nihil ducere, neque quicquam in iis se mo-*

derari. — c) Moderata dicitur etiam res, in qua ratio, modus, mediocritas servatur. *Cic. Mur. 29. 60.* Doctrina non moderata, non mitis, sed paulilo asperior et durior. *Id. 1. Divinat. 29. 61.* Qui salubri et moderato culta atque victu quieti se tradiderit. *Id. Brut. 2. 8.* Otium moderatum atque honestum. *Id. Mur. 6. 13.* Convivium moderatum atque honestum. *Id. 3. Orat. 25. 99.* Unguentis minus diu delectamur, summa et acerrima suavitate conditis, quam his moderatis. et 2. *ibid. 8. 34.* Qui cantus moderatæ (at. moderata) orationis pronuntiatione dulcior inveniri potest? *Ovid. 2. Trist. 4. 57.* jactantur moderatis æquora ventis. *Vellej. 2. 126. 3.* Quando anno moderator? quando pax lætior? meglio regolata. *Pelagon. 21. 1.* Aquam moderatam præbet. *acqua scarsa. — NB.* De cognom. Rom. V. O. NOM.

MÖDEROR, aris, atus sum, ari, dep. 1. (modus). *Moderarier* est parageo apud *Lucret. 5. 1297.* — Part. *Moderans* et *Moderandus* 1. et II. — Moderari est modum adhibere, temperare, *ὑποψῆσαι, εὐδύνω* (It. moderare, regolare, temperare, porre una misura, un limite, una regola; Fr. imposer une mesure à quelque chose, modérer, tempérer, régler; Hisp. moderar, temprar; Germ. einer Sache Maass, Ziel oder Schranke setzen, regeln, ordnen, mässigen; Angl. to moderate, restrain, govern, regulate, rule, guide, manage).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est modum adhibere, modum imponere. *Plaut. Truc. 4. 3. 57.* Non vinum hominibus moderari, sed vino homines solent, qui quidem probi sunt. ¶ 2. Latiori sensu est temperare, in officio continere, cohibere, domare: et occurrit — a) Cum Dativo. *Plaut. Curc. 4. 1. in fin.* Moderari linguæ. *h. e. tacere. Cic. 5. Att. 20. a med.* alicui. tenero in lovere. *Sic Id. fragm. apud Non. p. 599. 15. Merc.* Sit censor, qui viros doceat moderari oratoribus. *Horat. 1. Ep. 2. 59. et Liv. 4. 7.* Moderari iræ. *Liv. 37. 35.* fortunæ suæ. *Cic. 1. ad Q. fr. 1. 13. a med.* Moderari animo et orationi, quum sis iratus. *Tac. 2. Ann. 70.* Nec moratus ultra, naves solvit, moderabaturque cursui, quo propius regrederetur. *Cic. 5. Tusc. 25. 70.* Causis ab æterno tempore fluentibus ratio mensque moderatur. — b) Cum Accusativo. *Tac. 2. Ann. 75.* Neque ipse gaudium moderans. et 1. *ibid. 79.* Ob moderandas etundationes Tiberis. *Sueton. Claud. 14.* Moderari duitiam legum. *Id. Domit. 7.* pretia.

II.) Translate est regere, gubernare, reggere, governare, *ἐπιτάττειν.* — a) Cum Accusativo. *Plaut. Curc. 1. 3. 44.* Hocce fieri, ut immodestis te hic moderere mritibus? *h. e. immodeste te geras. Cic. 1. Orat. 52. 226.* Quis probare posset, senatum servie populo, qui populus ipse moderandi et regendi sui potestatem, quasi quasdam habenas, tradidisset? *Id. 6. de republ. 24.* Deus, qui regit et moderatur et movet id corpus. *Id. 4. Acad. (2. pr.) 37. 119.* Mens, quæ omnia moderatur, movet, regit, et 3. *Nat. D. 39. 93.* Mens divina cælum versans, terram tuens, maria moderans. *Id. 2. Fam. 7.* Te hortor, ut omnia gubernes et moderere prudentia tua. *Id. 2. Invent. 51. 154.* Moderari navim. (Sic in illo *Statij. 10. Theb. 13.* viduæ moderantibus alni: moderantes sunt gubernatores.). *Cæs. 4. B. G. 33.* equos ac flectere. *Lucret. 5. 1297.* equum frenis moderarier. *Ovid. 6. Met. 223.* habenas. *Sueton. Galb. 6.* Ipse maxime insignis, quod campestem decursionem sento moderatus etc. *Cic. 5. Tusc. 36. 104.* Tibicines lique, qui fidibus utuntur, suo, non multitudinis arbitrio, cæsus numerosque moderantur. *Cf. Horat. 1. Od. 24. 13.* Quid si Theicio blaodius Orpheo Auditam molierer arboribus fidem? *Cic. 5. Ferr. 98. 227.* Res rustice (jasmodi sunt, ut eas non ratio, neque labor sed res incertissimæ, venti tempestatesque moderentur. *Id. 2. Fin. 25. 81.* Non voluptate, sed officio consilia moderari. — b) Cum Dativo. *Plaut. Men. 2. 3. 88.* Sed ego incertus, qui hero me postulem moderarier: dicto me emit audientem, haud imperatorem sibi. *Cic. 3. Orat. 48. 184.* Oratio sic est vere soluta, non ut fugiat tamen, aut erret, sed ut sine vinculis sibi ipsa moderetur. *la prosa non abbia altre leggi che quelle ch'essa stessa s'impone. — c) Absolute. Sall. Jug. 76.* In utroque (*Metello ac Ma-*

rio) magis studia partium, quam bona aut mala sua, moderata. *potè più lo spirito di parte, che etc.*

MÖDESTE, adverb. (modestus). Comp. *Modestius* 1. et 2.; Sup. *Modestissime* 1. — Modeste ¶ 1. Stricto sensu est moderate, temperate, modice, *μαρτιος, σωφρων* (It. moderatamente, con moderazione; Fr. avec modération, mesure; Hisp. moderadamente, con moderacion; Germ. mit Maassen oder Mässigung; Angl. moderately, with moderation, temperately, discreetly). *Plaut. Pers. 3. 1. 18.* Modice et modeste vitam vivere. *Cf. Varro apud Non. p. 55. 30. Merc.* Non eos optime vixisse, qui diutissime vixerint, sed qui modestissime. Rursus *Plaut. Men. 5. 6. 5.* Tergum, quam gulam, crura, quam ventrem oportet potiora esse, cui cor modeste situm est. *h. e. qui animum habet moderate affectum: qui modum novit, quem in re qualibet servare oportet. Ter. Phorm. 1. 3. 18.* Palam beatus, ni unum hoc desit, animus, qui modeste istæ ferat. *che usi moderazione in tanta prosperità. et Liv. 30. 42. a med.* Rebus senectudis modeste ac moderate uti. *Cic. 1. leg. Agr. 6. 18.* Et, credo, qua in urbe homines copiam rerum moderate ferre non potuerunt, in ea isti vestri satellites modeste insolentiam suam continebunt. *Sall. Jug. 45.* Ante Carthaginem deletam populus et senatus Romanus placide modesteque inter se rempublicam tractabant. *Horat. 1. Sat. 2. 50.* Modeste munificum esse. *Ovid. 2. Fast. 607.* Lingua non modeste uti. *Tac. 4. Ann. 44.* Lento: gloriæ fuerat bene tolerata paupertas, dein magna opes innocenter partæ ei modeste habitæ. *Id. 2. Hist. 67.* Et quidem partes modeste distraxerat. *Inscript. apud Henzen. 6275.* HIPPOCRATI PLAVT. VLTIC. FAMULIA RVST. QVIBVS IMPERAVIT MÖDESTE. *Gell. 9. 11.* Hosti inreprede modesteque obviam ire. *h. e. moderato grati, non effuso cultu. Palat. 12. R. R. 14. 15.* Tertia vero die ex supra scriptis pulveribus quaterna cochlearia completa modestius in denas vini amphoras mittes. *Schneider. ita legit: alicui verba modestius et denas omitunt. Cf. eund. 13. ibid. 7. 15.* ¶ 2. Latiori sensu, vel figurate ut aliis placet, est pudenter, verecunde, modestamente, umiliter, con civiltà. *C. Gracchus apud Gell. 13. 12.* In convivio liberi vestri modestius erant, quam apud principia. *Cic. 3. Legg. 2. 5.* Qui modeste parit, videtur, qui aliquid imperet, dignus esse. *Ter. Eun. 3. 5. 32.* Terram intuens modeste. *Ovid. Heroid. 20. 53.* Aut esses furnosa minus: peterere modeste: Audaces facie cogimur esse tua. et *ibid. 15. 99.* Si tam certus eras hinc ire, modestius ises: Et modo dixisses, Lesbi puella, vale. *h. e. pudenter, con un po' più di creanza. et 1. Pont. 2. 67.* tentare modeste pro aliquo. *Quintil. 4. 1. 28.* Parcius et modestius præterare misericordiam iudicis.

MÖDESTIA, æ, f. 1. (modestus) generativum est idem ac modus, temperatio (hinc *Terull. Exhort. ad cast. 9.* Abuteris indulgentia, quam sine modestia abuteris (matrimonio), modestia a modo intelligitur) *μαρτιος, moderacione, misura.*

I.) Proprie raro usurpatur; et ¶ 1. De rebus physicis est modus. *Tac. 12. Ann. 43.* Magna deam benignitate et modestia hincis rebus extremis subventum. *per la mite temperatura, per la mitezza dell' inverno.* Simili ratione *Clementinus hiemis dicit Colun. 2. R. R. 9. 16.* Et *Plin. 6. Hist. nat. 20. 23. (74).* Indos XIX. recipit annes —, quædam tamen aquarum modestia nusquam latior L. stadiis, aut altior XV. passibus. *per moderato placido corso.* ¶ 2. Item mediocritas conditionis, fortunarum, animi ad magna minime apti, aut minime tridentis. *Tac. 1. Ann. 11.* Versæ inde ad Tiberium preces: et ille varie disserebat, de magnitudine imperii, sua modestia. et 3. *ibid. 56.* Simul modestie Neronis, et suæ magnitudini fidebat.

II.) Translate, vel latiori sensu ut aliis placet, sequissime refertur ad animum, vitam, mores: et ¶ 1. Interdum punitur pro temperantia, temperantia. *Cic. 3. Tusc. 8. 16.* Eam virtutem Græci σωφροσύνη vocant: quam soleo equidem tum temperantiam, tum moderationem appellare, nonnunquam etiam modestiam. *Id. 3. Herenn. 2. 3.* Rectum dividitur in prudentiam, iustitiam, fortitudinem, modestiam. et mox. Modestia est in animo

contineus moderatio cupiditatum. *Sall. Cat.* 57. At Catoni studium modestiæ, decoris, sed maxime severitatis erat. ¶ 2. Sæpius pro virtute subjecta temperantiæ. *Cic. 2. Invenit.* 54. 164. Temperantiæ partes sunt continentia, clementia, modestia, et mox. Modestia est, per quam pudor honestus carum et stabilem comparat auctoritatem. — Itaque modestia est in eo, qui modum et pudorem servat in dictis factisque, cavetque, ut intra fines eorum, quæ licent, se contineat, neve in jaulantiam incidat et superbiam, *moderazione, modestia, κοπιωτης. Cæs. 7. B. G.* 52. *extr.* Non minus se in milite modestiam et continentiam, quam virtutem et animi magnitudinem desiderare. *Cic. 2. Phil.* 5. 10. Si meam quum in omni vita, tum in dicendo moderationem modestiamque cognovisti. *Id. Pis.* 4. 9. Severitas censoria, magistra pudoris et modestiæ. *Id. 7. Att.* 5. Tironem propter humanitatem et modestiam malo saluum, quam propter usum meum. *Liv. 8. 7. ad fin.* Exanimati tam atroci imperio, metu magis, quam modestia quieverunt. *Stat. 2. Silv.* 1. 39. Modestia, pudor, probitas. *Sall. Cat.* 11. Neque modum, neque modestiam victores habent. et *ibid.* 39. Neque illis modestia, neque modus contentionis erat. *Id. Jug.* 89. Quum me vosque maledictis lacerent, non placuit relicere, ne quis modestiam in conscientiam duceret. *Nepos. Agesil.* 4. Taota modestia dicto audiens fuit jussis absentium magistratum, ut si privatus in comitio esset Spartæ. *Matius ad Cic.* 11. *Fam.* 28. *ad fin.* Vitæ modestia valet contra falsos rumores. — Item in eo, qui demisse de se sentit, et laudem, honores, præmia, licet dignus sit, verecunde recusat, *umilla, modestia. Plin. Paneg.* 5. Obstinatum tibi non suscipere imperium, nisi servandum fuisset. Quare illum motum castrensem reor existisse, quia magna vi modestia tua vincenda erat. — De Modestia, ut dea, loqui quidam putant *Tac.* ubi ait 4. *Ann.* 7. Præcedam post hæc Modestiam, ut contentus esset. ¶ 3. Est etiam veterundia, pudor, honestas. *Quintil.* 4. 1. 55. Frequentissime præmium decebit et sententiarum et compositionis et vocis et vultus modestia. *Ennius (V. Vanlen., Ennian. Poes. reliq. p. 99.); secundum Forcellinum et al. Pacuvius apud Cic.* 1. *Divinat.* 31. 66. Ubi illa tua panilo ante sapiens virginali modestia? *Stat. 2. Theb.* 232. primæque modestia culpæ Confundit vultus. *h. e. pudor, il rossore. — Vacui modestia lecti apud eund.* *Stat. 1. Silv.* 2. 162. est vita cælebs, vel viduitas sancte custodita. — Denique est honestas, dignitas, fama, pudor, existimatio, onore, decoro, apud *Sall. Cat.* 14. Neque sumptui, neque modestiæ suæ parcere, dum illos obnoxios flosque faceret. ¶ 4. Præterea modestia dicitur, quæ Græcè εὐταξία, hoc est scientia earum rerum, quæ ageantur, aut dicentur, loco suo collocandarum, ut a Stoicis apud *Cic.* 1. *Offic.* 40. 142. describitur. *Id. ibid.* Modestia est scientia opportunitatis idoneorum ad agendum temporum.

MODESTUS, a, um, adject. (modus et fortasse sto). Comp. *Modestior* I. et II.; Sup. *Modestissimus* I. — Modestus est moderatus, modicus, in quo mediocritas servatur, μετριοσ, moderato, limitato, temperato.

1.) Proprie. *Pallad.* 4. *R. R.* 25. 14. *Schneid.* Poma, sicut piri, amant modestas rigationes. *h. e. modicas, vel moderatas* ut alii Codices exhibent. *Fronto* 3. *ad M. Cæs.* 13. Veritus sum ne tibi litteræ nec crebriores oneri essent; nam quo mei amantiorem, tanto ne laborum tuorum parciorem et occupationum tuarum modestiorem esse oportet. *Sil. It.* 16. 134. Hannibal ipse etiam jam jamque modestior animis. *h. e. arina bellumque tractans minore impetu atque animo, minore ira atque insolentia; alii tamen aliter interpretantur. Tac.* 4. *Ann.* 7. Rari per Italiam Caesaris agri, modesta servitia, intra paucos libertos dominus. *h. e. pauca, modica, pauca servitia, ut Forcellinus interpretatur: recentiores tamen hunc Taciti locum referunt ad II. 2 — Huc referri potest et illud Pers.* 5. 149. nummis, quos hic quincunce modesto Nutrieras. *h. e. moderatis ac licitis usuris. Item illud Stat.* 2. *Silv.* 2. 27. Hic præceps minus audet hiems, nulloque tumultu Stagna modesta jacent, dominique imitantia mores. *h. e. traquilis: F. MODESTIA* I. 1.

II.) Translate, vel latiori sensu ut aliis placet, modestus est, qui animi elationi ceterisque cupiditatibus moderatur, et in rebus omnibus modum servat: qui se intra fines recti honestique continet: qui minimum sibi in quaque re licere putat, moderatus, modicus, temperatus, σωφρων, κόσμιος, moderato, modesto: hinc ¶ 1. Interdum modestus dicitur, qui suis cupiditatibus et iræ præcipue moderatur, quique propterea est animo leni ac miti. Itaque modestum esse alicui est modeste se erga aliquem gerere parcendo, non nocendo, abstinendo ab injuria. *Plaut. Trin.* 4. 1. 12. Hoc diis dignum est, ut semper mendicis modesti sint. *Cic.* 3. *Ferr.* 47. 124. O modestum ordinem, quod illinc vivus surrexit! *Id.* 10. *Att.* 5. Sed modestior non ero. *Orellius* tamen leg. *molestior*. — Huc referri potest et illud *Plin. Paneg.* 20. Iter inde placidum ac modestum, ut plane a pace redeuntis. *h. e. in quo abstinentia servatur et coercetur licentia. Eodem ratione modestia a Liv.* 3. 54. adhibetur. ¶ 2. Sæpius est qui se intra fines recti honestique continet, atque adeo qui est probus, honestus, frugi. — a) De hominibus. *Ter. Adelph.* 5. 8. 7. Mulier proba et modesta. *Cic.* 13. *Fam.* 10. a med. Nam et modestum hominem cognosces et pudentem (al. prudentem) et a cupiditate omni remotissimum. *Id. Arch.* 5. 9. Homo sanctissimus modestissimusque omnium. *Id. Amic.* 13. 47. Itaque videas rebus iniustus justos maxime dolere, imbecillibus fortes, flagitiosis modestos. *Quintil.* I. 2. 4. Nec tulior inter servos malos, quam ingenuos parum modestos conversatio. — b) De rebus et abstractis, quæ ad homines pertineat. *Cic. Planc.* 1. 3. Integerrima vita, modestissimi mores. *Sall. Cat.* 26. Sermone uti vel modesto, vel molli, vel procaci. *Ovid.* 3. *Amor.* 14. 16. Verba modesta loqui. et *Heroid.* 19. 63. Multaque præterea liogæ relicenda modestæ. *Id.* 2. *Amor.* 4. 11. oculus in se dejecta modestos. et 1. *ibid.* 4. 15. Vultu modesto ire. ¶ 3. Item qui minimum sibi in quaque re licere putat, qui oihli sibi arrogat, potentiam non appetit, qui peulantia, ambitione et superbia caret, præcipue in re civili vel politica, senza pretese, modesto, et nel senso politico leale. *Cic.* 2. *Att.* 1. circa med. Quid quæris? hominem petulantem modestum reddo gravitate orationis. *Sall. fragm.* apud *Donat.* ad *Ter. Phorm.* 1. 3. 18. Modestus ad omnia alia, nisi ad dominationem. *Cic.* 10. *Att.* 7. Modestior rex et probior et integrior. *Id.* 2. *leg. Agr.* 31. 84. Plebs optima et modestissima. *Id.* 13. *Att.* 29. Vir modestus et frugi. *Id.* 13. *Fam.* 70. Homo frugi et modestus. *Id. Planc.* 11. 27. Adolescentuli modestissimi pudor. *Id.* 3. *Fam.* 13. *extr.* Eo brevior est hæc epistola, et, ut adversus magistrum morum, modestior. *Ovid.* 3. *Trist.* 8. 18; et *Lucan.* 5. 532. vota modesta. — NB. De cognom. Rom. F. ONOM.

MODIÁLIS, e, adject. modium continens. *Plaut. Capt.* 4. 4. 8. Aulas calicesque omnes confregit, nisi que modiales erant. *Tertull.* 2. ad *Nat.* 8. Cujus (Serapidis, *h. e. Josephi*) suggestus modialis figura frumentationis memoriam obsignat, et curam frugum super caput ejus fuisse, ipsis spicis, quibus per ambitum notatur, apparet.

MODIÁTIO, ōnis, f. 3. mensura per modios exacta. *Imppp. Theodos., Arcad. et Honor. Cod.* 11. 24. 2. et *Impp. Honor. et Theodos.* *ibid.* 5. 6. Adde *Cassiod.* 2. *Variar.* 26. et *S. ibid.* 7.

MODICĒ, adverb. (modicus). ¶ 1. Stricto sensu est moderate, modeste, temperate, eo quo decet modo, μετριοσ (It. moderatamente, modestamente, con misura e moderazione; Fr. avec mesure, moderation, modérément; Hisp. moderadamente, con moderacion; Germ. mit Maassen, mässig, mittelmässig; Angl. moderately, modestly, with moderation). *Ennius* apud *Non.* p. 342. 23. *Merc.* Quæ tibi in concubio veterunde et modice morem gerit. *Turpilius* apud *eund.* *ibid.* Quæ mulier volet sibi amicum esse diuinum, modice atque parce ejus serviat cupidini. *Plaut. Mil. glor.* 4. 5. 15. PA. Reddam impetratum. FR. At gestio. PA. At modice decet; moderare animo (al. minus recte modice decet moderari animo): ne sis cupidus. *Id. Pers.* 3. 1. 18. Modice et modeste vitam vivere. *Cic.* 4. *Fam.* 4. a med. Quoniam effugi ejus offensioem, qui fortasse arbitra-

retur, me hæc rempublicam non putare, si perpetuo tacerem, modice hoc faciam, aut etiam intra modum. *Sall. Jug.* 119. Ad ea Sulla pro se breviter et modice, de pace — multis disseruit. *Cf. Liv.* 23. 24. Dictator de se pauca ac modice locutus, in magistrum equitum magnam partem gloriæ vertit. *Cic. Sull.* 29. 80. Quamquam a me timide modiceque dicitur. *Id.* 1. *Orat.* 29. 132. Modice et scienter uti re aliqua, et ut ne dedecet. *Id.* 2. de *republic.* apud *Non.* loc. cit. Statu esse optimo constitutam rempublicam, quæ ex tribus generibus illis, regali et optimati et populari confusa modice. *Id.* 11. *Phil.* 3. 7. Est sapientis, quidquid homini accidere possit, id, præmeditari. ferendum modice esse, si evenit. Sic *Varro* apud *Non.* loc. cit. Sapiens et bonum ferre potest modice, et malum fortiter. *Liv.* 28. 15. Ab tergo esse colles, tumque receptum, si modice se recipiant. *h. e. modico gradu, ut Plaut. Pæn.* 3. 1. 19. loquitur, non cursu præcipiti. ¶ 2. Latiori sensu est parum, parce, mediocriter. *Cic.* 2. *Att.* 7. Minæ Clodii modice me tangunt. costi costi, poco. *Liv.* 38. 14. Postero die in castra tyrannus venit: vestitus comitatusque vix ad privati modice locupletis habitum. *Id.* 41. 4. Istrorum pauci, qui modice vinosis erant, memores fuerunt fugæ; aliis somno mors continuata est. *Sueton.* *Aug.* 73. Ne toro quidem cubuisse ajunt, nisi humili et modice instrato. *apparato alla buona.*

MODICĒLLUS, a, um, adject. deminut. modici. *Sueton. Ner.* 48. sub *fin.* Decubuit super lectum, modicella culcita, veteri pallio strato instructum. *materazzo poco buono.* Optimæ editiones habent *modica culcita*, quod unice probandum. *Porro Id.* *Aug.* 73. dixit: virum humili et modice instrato.

MODICITAS, atis, f. 3. (modicus) exiguitas, pochezza. *Venant. Ep.* præmiss. *carm.* 6. lib. 5. circa med. Quid vero pro munere modicitas preferret?

MODICUM, adverbii more. F. voc. seq. in flu.

MODICUS, a, um, adject. (modus). ¶ 1. Stricto sensu est qui modum servat, inoderatus, temperatus, modestus, μετριοσ, κόσμιος (It. moderato, modesto; Fr. modéré, qui est dans la mesure convenable; Hisp. templado, moderado, modesto; Germ. mässig, das gute Maas haltend, angemessen; Angl. moderate, modest, temperate, sober). *Plaut. Pæn.* 3. 1. 19. Per urbem modico gradu ire. cui opponit *ibid.* festinantem currere. *Cic.* 1. *Divinat.* 51. 115. Escæ temperatæ modicæque potiones. *Id. Senect.* 13. 44. Modicis conviviis delectari. *Id.* 5. *Fam.* 12. A principio conjurationis usque ad reditum nostrum, rixetur mihi modicum quodam corpus (historiæ) cooffici posse. *Ovid.* 2. *Art. am.* 645. Omnibus Andromache visa est spatiosior æquo: Unus, qui modicam diceret, Hector erat. *Id. statura moderata. Tac.* 1. *Ann.* 73. Falanius et Rubrius modici equites Romani, di mediocri fortune. *Cic. Senect.* 18. 65. Severitatem probo, sed modicam: acerbitatem nullo modo. *Tac.* 6. *Ann.* 30. Vir effusæ clementiæ, modicus severitate. *Plin. Paneg.* 83. *ad fin.* Uxor modica cultu, parca comitatu. *Cic.* 4. *Att.* 5. Sed tamen modici fuimus ὀλιγοσσι: erimus uberiores, si ille libenter accipiet. *Sall. Jug.* 87. Primo industrius, supplices, modicos esse: dein per ignaviam et superbiam ætatem agere. et *ibid.* 67. de *Mario.* Animus belli ingens, domi modicus, lubidinis et divitiarum victor. *Tac.* 4. *Hist.* 40. Pauca et modica disseruit. *se poche e modeste parole.* ¶ 2. Latiori sensu est medius, mediocris. *Cic. Orat.* 21. 69. Genus dicendi subtile in probando, modicum in delectando, vehemens in flectendo. et *ibid.* 28. 98. Medius ille, quem modicum et temperatum voco, non extimescet ancipites dicendi incertosque casus. *Colum.* 6. *R. R.* 2. 15. Habilis et modica corporatura pecoris operarii debet esse. *mezzana statura Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 53. (141). Oculi homine numerosissima varietatis: grandiores, modici, parvi, prominentes, conditi. *Id.* 14. *ibid.* 1. 3. (13). Modici hominis altitudo. ¶ 3. Paurus, exiguus, poco. *Cic.* 2. *Orat.* 32. (137). Ea, si ex reis numeres, et innumerabilia sunt et obscura: si ex rebus, valde et modica et illustra. *Id.* 6. *Parad.* 2. 47. Mea pecunia est ad vulgi opinionem mediocris, ad tuam nulla, ad meam modica. *Pe-*

iron. fragm. p. 668. Burmann. Placata decens modicos nescit calcare lapillos. — *Modicum* absolute, poco. Juvenal. 9. 9. certe modico contentus agelas. ¶ 4. Item exiguus, parvus, picciolo. Horat. 2. Ep. 2. 190. es modico, quantum res poscet, a cervo Tollam. Ovid. 8. Met. 620. quercus modico circumdata muro. Justin. 7. 1. 2. Macedonix sicut incrementa modica, ita termini parangusti fuerit. — Sic de tempore est brevis, breve. Quintil. 1. 2. 12. Ergo modicum tempus est, quo in totum diem velut opus ordinetur. — Cum Gentilivo. Tac. 6. Ann. 39. Sabinus modicus originis, principum amicitia consularum adeptus, di mediocri natali. et 4. ibid. 52. Domitius recens prætor, modicus dignationis, et quoquo facinore propeus flarescere. poco avanti nella grazia del principe. Pers. 5. 100. et Sil. It. 5. 11. Modicus voti. h. e. moderato vota Diis faciens, modico contentus. Fellej. 1. 12. 4. Modicus virium, di non molte forze. et Tac. 3. Ann. 72. pecuniarum non molto danaroso. et 2. ibid. 73. voluptatum. moderato ne' piaceri. — Hinc absolute

Modicum est adverbium eadem significatione ac parum. Apul. 6. Met. Modicum te progressam textiles orabant anus.

Modico similiter est adverbium et significat parum. Apul. 1. Met. Modico deinde regressa. h. e. post modicum tempus. Id. ibid. Modico prius, quam Larissam accederem. Id. 3. Florid. n. 18. Dolore intestinorum modico ante sedatus est, quam me violentus exanimaret. Id. 1. Met. Polentæ caseatæ modico securius offulam grandiore contrutare gestio. Id. ibid. Modico secus progressus ostium accedo. Capell. 8. p. 209. Saturni sidus modico minus annis triginta circulum suum per longitudinem circumcurrit. — V. et supra sub 3.

MODIFICATIO, ðnis, f. 3. (modifico) modus, mensura, ratio faciendi aliquid. Senec. ep. 88. sub init. Verum lex ac modificatio. Gell. 10. 3. a med. Quem lux ista, et amenitas orationis, verborumque modificatio parum delectat. h. e. structura, compositio, numerus. Capell. 1. p. 6. Nec mirum, quod Apollinis silva ita rata modificatione congrueret, quam cali quoque orbis idem Delius moduletur in sole. rata modificatione est ilem ac rata succentibus, quod paulo supra legitur.

MODIFICATOR, ðris, m. 3. qui iudicat, moderatur. Apul. Florid. n. 4. Tibicen omnis vocule mellis modulator, et omnis mudi (al. omnimodis) peritus modificator.

MODIFICATUS, a, um, particip. et

MODIFICO, as, are, a. 1. V. voc. seq.

MODIFICOR, aris, ðtus sum, arl, dep. 1. (modus et facio). Activ. Modifico sub II.; Part. Modificatus in Sn. — Modificari est modum et mensuram inire alticuju rei, misurare.

I.) Proprie. Gell. 1. 1. Cumprehensa mensura Herculanei pedis, quanta longinquitas corporis ei mensuræ conveniret, secundum naturalem membrorum omnium inter se competentiam, modificatus est.

II.) Translate. Est idem ac moderari, modum imponere, modificare, moderare, riformare: et occurrit — a) Deponent. more cum Dativo. Fronto p. 190. Fac modificeris desideris omnibus. Similiter Apul. 11. Met. Sulent parentes immaturis liberorum desideris modificasti. Id. Florid. n. 15. sub fin. Gravioribus viris brevi spatio satis videbatur taciturnitas modificata. et ibid. n. 23. Oratioui modificator. — b) Mediorum apud Græcos moie. Apul. 2. Dogm. Plat. Qui tenuis est, si modificetur in sompitiibus, nullam noxiam ex eo sentiet. h. e. si sibi met ipse moderetur, si modum sibi imponat: Forcellinus hunc locum asserens sit: Passive, ut videtur. — c) Nam et modifico, as invenitur usurpatum a Fronton. 4. ad M. Cæs. (edente iterum A. Maio) ep. 3. Tibi vero neuo in ea re intercedere, aut modificare juve ullo poterit. Sic Cassiod. 1. Variar. 35. Quom sulte reflexus austrialia signa discurrrens naturæ ordinem modificat. V. RE-FLEXUS, us. Adde Augustin. 6. Music. 17. et 2. Doctr. Chr. 9. — Hinc Part. præter. pass.

Modificatus, a, um, h. e. a propria natura ad alium eum modum reductus et immutatus, modificato, riformato. Cic. 2. Divinal. 26. 57. In omne corpus diviso et modificato cibo. Alii rectius leg. mificatq. Id. Partit. orat. 5. 17. Verba

ab oratore modificata et inflata quodam modo. h. e. per tropos immutata. Id. 9. Orat. 49. 186. Membra (periodi) modificata esse debent. h. e. certia et variis intervallis distincta, ut numerum efficiant. Apul. de Deo Socrat. Corpora neque tam bruta, quam terra, neque tam levia, quam ætheria, sed modificata utriusque rei participatione. Sidon. 8. Ep. 12. Tuas laudes modificato celeumate inter traetra remiges canent. Id. 9. ibid. 2. Modificatæ lusciniarum querelæ.

MODIFICUS, a, um, adject. (modus et facio) certo modo, certa que mensura factus. Auson. Parental. 27. Cui brevia mela modifica recino.

MODIMPERATOR, ðris, m. 3. (modus et imperator) imperator convivi, qui potandi modum præscribit. Varro apud Non. p. 142. 7. Merc. In conviviis qui sunt instituti, polandi modimperatorum magistri. Hunc Horat. vocat 2. Od. 7. 25. arbitrum bibendi.

MODIOLUM, i, n. 2. deminut. a modius, parvus modius. Cl. Quicherat. ad Plin. Valerian. 1. 64. mediola ovi mutat in modiola. Ipse nihil mutandum puto, præsertim quum idem Plin. Valerian. diserit 3. 34. Ovi medium, quod est rulum, teritur, sublato albo, in vase cupreo. — «Hinc (addit Quicherat.) nostris moyeus pro jaune d'œuf». At moyeus est a moyen medius.

MODIOLUS, i, m. 2. deminut. a modius, parvus modius.

I.) Proprie. Plaut. Cist. 2. 2. 7. Ei promisi modiolum vini dare. Plerique rectius leg. dolium.

II.) Translate. ¶ 1. Modiolus est genus vasis potorii. Scævola Dig. 34. 2. 37. Quæro, quum in hereditate non sint nisi trullæ, scyphi, modioli, phialæ; an Seja de his speciebus eligere possit? Respondi, quom omnia potui parata, pocula dicantur, posse eam ex his eligere. ¶ 2. Modioli etiam vasa sunt figura modii, quo frumenta metuntur, quæ rotæ aquariæ infixa, quum ea in flumen deprimunt, aqua impienter et versatione tollunt, ac defundunt in ligneum labrum, ex quo ad varios usus diducitur. moggioioli, cassette: de quibus Vitruv. 10. 9. ¶ 3. Sunt alii bujus generis modioli et ei in similibus machinis, quos describit Id. ibid. 2. 13. et 18. Cato R. R. 20. in descriptione trapeti. ¶ 4. In tota modioli est lignum illud, cui radii infinguntur, mozzo della ruota, τὸρμη, πλήμνη: quod habet foramen in medio, qua axis immittitur. Plin. 9. Hist. nat. 4. 3. (8). Diomed. 3. p. 474. Putsch. Qui in bello laborant, quoties amissos ordines reparant, ex longo et dispero anibitu in brevem et artum ordine coguntur, rotæ scilicet similitudine se ventilantes, cujus satis latus ac breviter canthus radiis luminibus in angustum modioli circulum cohilatur. Vulgat. interpr. 3. Reg. 7. 33. Tales autem rotæ erant, quales solent in curia fieri: et axes earum et radii et caothi et modioli, omnia fusilia. ¶ 5. Item simile lignum extra quadratum, intra rotandum, quod centro molam seu orbium oleatorum inditur, quo facilius molæ in trapeto circa cupam seu axem revolvantur. Cato R. R. 20. Modioli in orbis oleaginis ex orchite olea sarito, et eos circumplumbatu; caveto, ne laxi sient. ¶ 6. Denique est instrumentum chirurgicum, γωνίχιον: id est, describitur Celso 8. 3., ferramentum concavum, teres, inis oris serratum, per quod medium clavus, ipse quoque interiore orbe cinctus, demittitur. Eo ulnari excidendis ossibus. Dicitur videri a similitudine modioli rotam, quia sicut in eo est foramen, per quod transit axis; ita per medium illud ferramentum clavus: corona del trapano. V. SYRINGOTOMIUM.

MODIUM, ii, n. et sæpius

MODIUS, ii, m. 2. De genere neutr. V. sub I. C. — De Genitivo plur. num. V. sub I. b. — Modius

I.) Proprie est genus mensuræ aridorum, et liquidorum, continens sextarios sexdecim, seu sextam partem medianni Attici, et Romanæ amphoræ tertiam, uti docent Rhemn. Fann. de ponderib. etc. 65. et Nep. Attic. 2. extr. Non solum aridorum, sed etiam humidorum mensuram esse indicat Fannius loc. cit. Fere tamen de frugum mensura dicitur. Vinum autem continet libras Romanas sex et viginti cum besse, ut est in veteri plebisclto apud Festum p. 246. 6. Müll. Sextarius æquus libræ

cum besæ aiet; sexdecimque sextarii in modio sient. (Forcellinus ita legit ex correct. Scalig.) At si tritico plenum sit, habet ponderis libras quatuor et viginti, ex supputatione Romæ de l'Isle, Métrolog. p. 25. Unde potest, multo minorem esse, quam ea menaura, quæ ab Etruscis nunc moggio dicitur, quum modius Romanus octava et quadragesima bujus pars sit. Incerl. Aucl. Agrim. p. 324. Goes. Est enim modius (in liquidis) juxta quosdam sextariorum xvi., juxta quosdam autem xx. et duorum, apud quosdam vero xxiv.; nobis vero videtur esse rectissimum ut trium librarum sextario vicies et quater multiplicato modius impleatur; qui modius medi talenti pondere cœquatur, lxx. duabus efficitur libris; sive ut quinque libras habens sextarios similiter vicies et quater ductus martimi talenti, id est centum viginti librarum pondere mensuretur. Modius et semis urnam faciunt. Et mox. Modia quinque (in aridis) medimnam faciunt. — De modii figura V. Cavedoni Marm. Moden. p. 155. — a) Masc. gen. Horat. 1. Ep. 16. 55. Nam de mille sabæ modis quum subripis unum, etc. Cic. Divin. in Q. Cæcil. 10. 30. quum esset tritici modius HS II., pro frumento, in modios singulos, duodenos sestertios egesisse. Id. 2. Off. 17. 58. M. Sejus in caritate annonæ asæ modium populo dedit. Cl. Inscript. apud Gruter. 434. 1. OB MERITA RIVS QVOD ANNONA CATA FRVMENT. DENARIO MODIVM PRÆSTITIT. Seneca Ep. 80. a med. Servus est: quinque modios accipit et quinque denarios. scilicet ditensum et cibarium in mensum. Plin. 18. Hist. nat. 9. 20. (88). Siliginæ farinæ modius Gallicæ xxii. libras panis reddit, Italicæ duabus tribusve amplius. — b) In Gen. plur. unum. sæpe habet modium, rarius modiorum. Plaut. Mil. glor. 4. 2. 72. Plus mihi auri mille est modiorum Philippi. Cic. 5. Verr. 46. 110. Agri Leontini decumæ venierunt tritici medimnam xxxvi., hoc est tritici modium ccxvi. et mox § 111. In hac vna emptione loci Bercii tritici modium centum et paulo post. Qui cccc. milia modium iucri faciunt. Adde ibid. 36. 83. — c) In neutro gen. Cato R. R. 58. Salis unicuique in anno modium salis est. Plin. 18. Hist. nat. 16. 43. (145). de Medica. Opus est densitate seminis omnia occupari: id præstant in jugera modia vicena. — d) Proverb. Cic. Amic. 19. 67. Verum illud est, quod dicitur, multos modios salis simul edendus esse, ut amirritæ nunus expletum sit. — Modio nummos metiri dicitur de valde pecunioso. Petron. Satyr. 37. Hinc Horat. 1. Sat. 95. qui tam dires, Ut metiretur nummos. et Juvenal. 3. 220. Hic modium argenti dabit. — Pleno modio est laige, abundanter, a buona misura. Cic. 6. Att. 1. a med. Hic jam habent plenum modio, verborum honorem, invitationem crebram. — Modio ornatur caput deorum apud Romanos, quia id est symbolum divitiarum. V. Borghesi, Descriz. dell'arco di Rimini, p. 73. — e) Usurpatur et de aliis rebus. Cato R. R. 144. Omnem oleam puram meliur modio oleario. Ltu. 25. 12. 43. Effundi in vestibulo curiæ jussit anulos aureos: qui tantus acervus fuit, ut metientibus ditindium super tres modios explesse, sint quidam auctores. Fama tenuit, quæ propior veri est, havi plus luisse modio. Hoc idem confirmat his verbis Front. de B. Parthico (edente iterum A. Maio) p. 202. Post Cannensem cladem Pænnis imperator anulorum aureorum, quos cæsis equitibus Romanis Pæni detraxerant, tres modios cumulos misit Carthaginiens. Itali dicunt a misura colma, et opponitur alteri a misura rasa.

II.) Translate. ¶ 1. Apud Varr. Aucl. de l'imil. p. 264. Goes. et p. 312. in re agraria modius est tertia pars jugeri: quemalmodum in mensura aridorum et liquidorum est tertia pars amphoræ. Pallad. 6. R. R. 4. 1. Cædendi (silvam) hic modus est, ut optimus operarius in alta silva modii spatium, mediocri vero tertia nihius posset abscondere. Sic Id. 7. ibid. 2. 1. de hordeo. Quinque modios recidere potest pleni agri opera una mensotis experti, mediocri vero tres, ultimi etiani minus. ¶ 2. Apud Isid. 19. Orig. 2. dicitur modius cavum illud in navi, cui arbor insistit, a similitudine ipsius mensuræ. ¶ 3. Quæ Varronis Satyræ Modius luscribatur, cujus fragmenta sliquot servavit Nonius, videtur sic dicta, quia mensuram

et moderationem, at mediocritatem in omni vita servandam docebat et nimium cultum ac delicias sordidamque avaritiam reprehendebat. — *NB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

MODO, adverb. et proprie Ablativus v. *Modus*. Quod ultimam produxit *Cic. to Arat. 2. Nat. D. 43. 107.* Huc non una modo caput ornans stella reiuget; cæsura beneficio fecisse videtur. — *Mo-*do proprie significat hæc mensura, nec plus, nec minus; et limitibus circumscribitur *A)* notionem quæcumque præter tempus, vel *B)* tempus.

A) Adverbium modo generalitèr notionem aliquam limitibus circumscribens iungitur præcipue Adiectivis et Verbis (apud veteres etiam Numeribus) et ponitur pro tantum, solum (quibuscum et iungitur, *V. TANTUMMODO, SOLUMMODO*), dumtaxat (*It. solamente, soltanto; Fr. seulement; Hisp. solamente; Germ. nur, allein, bloss, wenigstens; Angl. only, alone*): itaque modo ita limitibus circumscribitur rem vel notionem et sententiam, ut unum affirmet, contrarium rejiciat aut negetur, aut reliquæ res omittantur. Quod quatuor modis consequitur, scilicet ¶ 1. Vim habet restringendi notionem vocis vel sententiæ, almulque facti, ut restricta præceteris emineat clariorque in luce ponatur. — *a)* Vocabulis additur numerum et magnitudinem significantibus. *Plaut. Most. 1. 3. 43.* Unum gessi murem. *Cic. Acad. (2. pr.) 32. 101.* Hoc autem si ita sit, ut unum modo sensibus falsum videatur, præsto est qui neget, rem ullam percipi posse seosibus. *Sall. Jug. 94.* Apud Thalam non longe a membris aliquot fontes erant: Capsenses una modo, atque ea intra oppidum iugi aqua, cetera pluvia utebantur. *Quintil. 12. proæm. 4.* Unum modo in illa immensa vastitate cernere. *Id. 3. 3. 4.* Nec audiendi — qui tres modo primas esse partes volunt. *Ennius apud Varron. 6. L. L. 81. Müll.* Nam ter sub ornis malum vitam cernere, quam semel modo parere. *Sic Plaut. Pseud. 1. 3. 30.* Potin' ut senel modo, Ballio, huc cum lucro respicias? *Id. Capt. 1. 2. 73. R.* Sed si paucillum potes contentus esse. *Id. Næ perpaucillum modo. Varro apud Gell. 13. 16.* Præxiteles, qui propter artificium egregium nemini est paulum modo humaniuri ignotus. *Sic Cic. 1. Fam. 5. v.* Quod sine ulla dubitatione, si Pompejus paulum modo ostenderit sibi placere, faciet. *Cæs. 6. B. G. 35.* Manus erat nulla, quæ parvam modo causam minoris afferret. — Huc pertinet et illud *Liv. 3. 52. ad fin.* Victi consensu decemviri, futuros se, quando ita videatur, in potestate patrum affirmant. Id modo simul orant ac moneant, ut ipsis ab invidia caveatur. *h. e.* unum modo. — *b)* Vocabulis iungitur qualitatem, aut actionem significantibus, ac propterea Verba præcipue afficit. *Cic. 2. Orat. 34. 146.* Quæ (*argumenta*) quidem omnibus, qui ea mediocriter modo considerant, studio adhibito et usu, pertractata esse possunt. *Sall. Jug. 93.* Quæ postquam gloriosa modo, neque belli patrandi cognovit, statuit etc. *Id. ibid. 54.* Ipsi modo eminus sauciabantur, neque contra ferendi aut conserendi manum copia erat. *et ibid. 79.* Denique Romani, — post dies quadraginta, quam eo ventum erat, oppido modo potiti: præda omnis a perfugis corrupta. *h. e.* oppido sine præda. *Plaut. Pseud. 1. 2. 88.* Tu autem, quæ pro capite argentum mihi jam jamque sæpe numeras, ea paci-sci modo scis; sed quæ pacta es, non scis solvere. *Cic. 3. Off. 4. 18.* Itaque existimo, Panælium, quem dixerit homines solere in hac comparatione dubitare, hoc ipsum assensisse quod dixerit, solere modo, non etiam oportere. *Cf. Quintil. 8. 6. 39.* Cetera jam non significandi gratia, sed ad ordiendam modo, non augendam orationem assumuntur. *Cic. 6. Fam. 12. sub fin.* Unum est perfectum doctrina et litteræ, quæ secundis rebus delectationem modo habere videbantur; nunc vero etiam salutem. *Id. 2. Invent. 23. 69.* Quam fore nos esset Grajis, quam inter se bellum gessissent, ut ii, qui vicissent, tropæum aliquod in finibus astiterent, victoriæ modo in præsentia declarande causa, non ut in perpetuum belli memoria maneret. etc. *Liv. 9. 8.* Quam omnes laudibus modo prosequentes vivum in sententiam ejus pedibus ment, tentata paullisper intercessio est ab L. Livio et Q. Melio tribunis plebis. *Id. ibid. 31.* Consciterentur modo uno animo omnes invadere

hostem. — *c)* *Modo* conditionali sententiæ præfigitur eamque advertendam designat: et quidem — *Modo* ut sæpe componitur præcedente Imperativo vel Coniunctivo. *Ter. Adelph. 5. 3. 59.* Modo facito, ut illam aeres. Confer *Cic. 16. Fam. 11.* Modo fac, id quod est humanitatis tuæ, ne quid aliud cures hoc tempore, nisi ut quam commodissima convalescas. *Plaut. Asin. 2. 2. 8.* Etatem velim servire, Libanum ut conveniam modo. *h. e.* ea conditione sola, ut conveniam. *Ter. Phorm. 1. 2. 7. cæ.* Nesels, quo in metu et quanto in periculo simus. *Da.* Quid istuc est? *gr.* Scies: modo ut tacere possis. *Cic. 6. Verr. 5. 10.* Concede, ut impune emerit, modo ut bona ratione emerit. *Id. 14. Fam. 14.* Quomodo quidem nunc se res habet, modo ut hæc nobis loca tenere liceat, hellissime vel mecum vel in nostris prædiis esse poteritis. *Id. 16. ibid. 12. a med.* Videbitur si insaniet, posse opprimi, modo ut Urbe salva. — Hinc modo est idem ac dummodo, purchè; et modo ne est idem ac dummodo ne, purchè non. *Cic. 10. Fam. 10.* Sit modo aliqua respublica, omnibus honoribus abundans. *Id. Orat. 9. 28.* Putant enim, qui horride inculteque dicat, modo id eleganter enucleateque faciat, eum solum Attice dicere. *Id. Brut. 16. 64.* Qui non tam habitus corporis optimos, quam gracilitates consecantur; quos, valetudo modo bona sit, tenuitas ipsa delet. *Id. Senect. 7. 22.* Manent ingentia scribis, modo permanet studium et industria. *Virg. 3. En. 110.* Nec longo distant cursu: modo Jupiter adstet, Tertia lux classem Cretæis sistet in oris. *Tibull. 2. 5. 105.* Pace tua pereant arcus pereantque sagittæ, Phæbe, modo in terris erret inermis Amor. Adde *Quintil. 12. 9. 8., 10. 1. 131.* et alibi. *Cic. Amic. 17. 61.* Declinandum est de via, modo ne summa turpitudine sequatur. *Id. 5. Att. 4. a med.* Quæ de Sicinio audistis, ea mihi probantur: modo ne illa exceptio in aliquem incurrat bene de nobis meritum. *Id. 1. Off. 30. 105.* Si quis est paulo ad voluptates propensior, modo ne sit et pecudum genere, — occultat et dissimulat appetitum voluptatis propter verecundiam. — Si modo, si tamen. *Cic. 2. Orat. 38. 157.* In hac arte, si modo est hæc ars, nullum est præceptum, quo etc. *se pure. et 12. Att. 44.* Contudi animum, et fortasse vici, si modo permansero. *Id. 5. ibid. 8.* Tu si modo es Romæ; vix enim puto: sin es, hoc vehementer animadvertas velim. *et 12. ibid. 18.* Tute scis (si modo meministi) me tibi tum dixisse, ut de tuis aliquos adduceres. *Horat. Art. P. 270.* At vestri proavi Plautinus et numeros et Laudavere sales, nimium patienter utrumque, Ne dicam stulte, mirati, si modo ego et vos Scinius inurbanum lepido seponere dicto. *Ovid. 4. Pont. 12. 44.* Si modo, qui perit, ille perire potest. *Propert. 1. 18. 3.* Illic licet occultos impune proferre dolores, Si modo sola queant saxa tenere fidem. — *Modo* si pro dummodo usurpatum legitur ab *Ovid. 2. Trist. 263.* Persequar inferlus, modo si licet ordine ferri, Posse nocere animis carminis omni genus. Adde *Ulp. Dig. 19. 2. 10. extr.; Papinian. ibid. 26. 2. 28., 31. 1. 78. extr. et 30. 1. 18.* ¶ 2. *Modo*, haud aliter ac particula γέ apud Græcos, vim habet definendi vel determinandi, et universum aliquod genus vel latissimam aliquam notionem terminis circumscribit: — *a)* Relativo additum, præcipue præcedentibus verbis quisque, nemo et similibus. *Sall. Cat. 40. extr.* Lentulus-quoscumque moribus aut fortuna navis rebus idoneos credebat, aut per se aut per alios sollicitabat, neque solum civis, sed cuiusque modi genus hominum, quod modo bello usui foret. *Liv. 27. 14.* Tum jam non unus manipulus, sed pro se quisque miles, qui modo assequi agmen fugientium elephantorum poterat, pila coniecit. *Cic. 5. Tusc. 23. 66.* Quis est omnium, qui modo cum Musis — habeat aliquid commercium, qui se non hunc mathematicum malit, quam illum tyrannum? *Quintil. 12. 10. 69.* Quam omnis species, quæ modo recta est, habeat usum. *Rursus Cic. Flacc. 27. 64.* Quamquam quis ignorat qui modo unquam mediocriter res istas scire curavit, quin tria Græcorum genera sint vere? *Id. 1. Divinat. 39. 86.* Nemo aliter philosophus sensit, in modo modo esset auctoritas. *Id. 4. Cat. 8. 16.* Servus est nemo, qui modo tolerabili condi-

tionem sit servitutis, qui non audeam civium perhorrescat. *Quintil. 6. 2. 25.* Satisfacerem huic parti, nihil eorum, quæ legi vel didici, quod modo probabile fuit, omitto. — *b)* Adverbium modo apponitur etiam Nomini, præcipue Adiectivo, vel Adverbio. *Cic. 1. Off. 26. 92.* Quam plurimis, modo dignis, esse utilem præbet. *Cic. 1. ad Brut. 17. a med.* Servitutem, honorificam modo, non spernatur. *Quintil. 12. 9. 10.* Hoc quidem quis hominum, liberi modo sanguinis, austineat? *Curt. 9. 10. ad fin.* Mille hercule, viri modo et sobrii, septem dierum crapula graves in suo triumpho capere putauerunt. *Cic. 16. Att. 13.* Itaque veniam, quo vocas, modo adjutore te. *Id. Rosc. Am. 48. 138.* Decerne, modo recte. *Id. 1. Off. 44. 156.* Eloquenti copiose, modo prudenter, melius est, quam etc. *Id. 2. ibid. 17. 58.* Bonis viris faciendum est, modo pro facultatibus, nos ipsi ut fecimus. ¶ 3. Item modo cohortandi vim habet, et sæpissime iungitur Imperativo, quo aut rem respicientes admonemus, ne quid aliud agatur, neu quid magis curetur, aut ob temporis niuram aliquem cohortamur, ne cesset, neu remoretur: hinc *Forcellinus* in his et *roû interim* vim esse ait. — *a)* Universim. *Plaut. Men. 5. 5. 23.* Mane modo: etiam percontabor. *Id. Asin. 5. 2. 26.* Sequere hæc me modo: jam saxo, ipsum hominem manifesto opprimas. *Id. Men. 1. 4. 32.* Propere modo. *et Rud. 4. 4. 83.* Cedo modo mihi istum vidulum. *Id. Stich. 3. 2. 23.* I modo: alium convivium quaerito tibi in hoc diem. *Id. Asin. 5. 2. 19.* Tace modo. *Id. Curc. 5. 2. 55.* Sine modo. — *b)* *Vide modo est* admomentis cum comminatione, guarda bene quello *che fai, o che dici.* *Cic. Divin. in Q. Cæcil. 14. 46.* Vide modo: etiam atque etiam considera: mihi enim videtur periculum fore, ne etc. Adde *Cælium ad Cic. 8. Fam. 2.; et Petron. fragm. Tragar. 51. Burmann.* Sic cave modo apud *Plaut. Asin. prol. 5.* — *c)* *Modo* apponitur etiam eadem ratione Pronominibus personalibus, eisque vim addit. *Virg. 3. G. 72.* Nec non et pecori est idem delectus equino. Tu modo, quos in spem satues submittere gentis, Præcipuum iam iade a teneris impende laborem. *Propert. 2. 12. 49.* Tu modo, dum licet, hunc fructum ne desere vitæ. *Phædr. 2. 8.* Vos modo, inquit, parcite. Occasione rursus erumpam data. *Ovid. 1. Art. am. 269.* Prima tuæ menti veniat fiducia, cunctas Posses capi: captes tu modo tende plagas. *Curt. 9. 6. 24.* Vos modo me ab intestina fraude et domesticorum insidiis præstate securum. ¶ 4. Demum modo adverbii tantummodo vim habet atque usum, et est idem ac tantum, solum. Occurrit autem — *a)* *Modo non*, et valet tantum, ferme, propemodum, sive Græcum ποσὸν οὐχι; (*Demosith. Olynth. 1. init.*), poco meno che, ut docet *Donatus* ad illud *Ter. Phorm. 1. 2. 17.* Is senem per epistolam pellexit, modo non montes auri pollicens. *Val. Max. 8. 45. extern. 7.* Præcipue artis pictor equum ab exercitacione venientem, modo non vivum, labore industriæ suæ comprehenderat. *Ammian. 21. 14.* In huc rerum adversarum tumultu hærens ejus fortuna jam et subsistens adventare casum vitæ difficilem, modo non loquentibus signis aperte monstrabat. Adde *euand. 22. 6. et 30. 1.* — *b)* *Non modo* in primo membro, cui respondet in altero *sed, sed etiam, sed et, verum etiam*, notionum gradus exhibet vimque addit. *Cic. 2. de republ. 44.* Nisi erit confirmatum, non modo falsum illud esse, sine injuria non posse, sed hoc verissimum esse, sine summa justitia rem publicam geri nullo modo posse. *Quintil. 2. 17. 3.* Non ab eruditione modo, sed a sensu humanis remotus. *Cic. 3. Off. 19. 77.* Non modo facere, sed ne cogitare quidem audebit, quod non audeat prædicare. (pro non modo non, vel nedum. Sic locutus est *10. Att. 8. et 11. ibid. 24. et 1. Fam. 9. ante med.* aliisque in locis, quæ jam congressere *Manut. ad 1. Fam. 9. et Muret. l. 10. Var. lection. c. 7.*) *Id. 10. Fam. 10.* Cujus rei non modo non præterit tempus, sed ne matutum quidem etiam nunc fuit. *Id. 6. ibid. 13. in fin.* Ut non modo secunda sperare debeas, sed etiam adversa fortissimo animo ferre. *Quintil. 11. 1. 15.* Non facitundum modo, sed plerumque etiam odium. *Cic. 11. Att. 9.* Illum tamen non modo favisse, sed et tantam illi pecuniam dedisse hono-

ris mei causa. *Quintil.* 11. 1. 2. Non modo non illustrabit eam, sed et destruet. *Cic. Cael.* 19. 45. Fieri enim non potest, ut animus libidini deditus - hoc, quidquid est, quod nos facimus in dicendo, non modo agendo, verum etiam cogitando possit sustinere. — Minus usitata sunt non modo - sed quoque, non modo - sed vel magis, non modo - etiam, ut apud *Quintil.* 9. 3. 47. Nec verba modo, sed sensus quoque. *Id.* 1. 8. 4. Non modo quæ diserta, sed vel magis quæ honesta sunt. *Tac.* 4. *Ann.* 35. Græci, quorum non modo libertas, etiam libido impunita est. — *Modo* interdum omititur, ut apud *Cic. Amic.* 19. 68. Nec vero in hoc (modo addunt nonnulli Codices), quod est animal, sed in iis etiam, quæ sunt inanimata, consuetudo valet. — *Interdum* non modo in secundo membro ponitur, et respondet Italico non che. *Cic.* 3. *Off.* 19. 77. Italic igitur viro bono, quem Fimbria etiam, non modo Socrates noverat, nullo modo videri potest quidquam esse utile, quod non honestum sit. *Justin.* 9. 2. 6. Quod eo promptius eum facere debere, quod missis a se in auxilium ejus militibus, ne sumptum quidem viæ, non modo officii pretia dederit. — *Modo non*, non modo, non solum. *Tibull.* 1. 1. 47. Jam modo non possum contentus vivere parvo, Nec semper longæ deditus esse viæ, Sed etc. Hæc *Forcellinus*: at pro modo non legendum videtur modo nunc: V. infra sub B. 2.

B) Particula modo etiam tempus designat, et ¶ 1. sæpissime refertur ad tempus proxime præteritum, et significat paullo ante, *aptè* (It. *testè*, pur ora, poco fa, poc'anzi; Fr. *tout à l'heure*, tout récemment, il n'y a pas longtemps, naguère, Hisp. *recentemente*, nuevamente, ahora mismo; Germ. *eben erst*, vor ganz Kurzem; Angl. *just now*, even now, a little while since, but just before, but this moment, lately). Et quidem — a) Opponitur nuper, h. e. temporis longius remoto. *Cic.* 6. *Ferr.* 3. 6. Nuper homines nobiles ejusmodi, judices: et quid dico nuper? imo vero modo, ac plane paullo ante vidimus: qui forum ac basilicas, non spoliis provinciarum, sed ornamentis amicorum - ornant. — b) Opponitur nunc, h. e. temporis præsentis. *Plaut. Asin.* 5. 2. 76. Nunc uxorem me esse meministi tuam: modo, quum dicta in me ingerebas, odium, non uxor eram. *Cic.* 4. *Fam.* 13. ante med. In qua urbe modo gratia, auctoritate, gloria floruitis, in ea nunc his quidem omnibus caremus. *Id. Mur.* 40. 86. Modo maximo beneficio populi Romani ornatus, fortunatus videbatur -; nunc idem squalore sordidus, confectus morbo, lacrimis ac mœre perditus, vester est supplex, judices. Adde *eumd.* *ibid.* 41. 88. *Propert.* 1. 18. 7. Qui modo felices inter numerabar amantes, Nunc in amore tuo cogor habere notam. *Curt.* 4. 14. 21. Modo Græcis ultro bellum inferebamus; nunc in sedibus nostris propulsamus illatum. — c) Opponitur historico tunc apud *Tac.* 2. *Ann.* 75. Miserantibus cunctis, quod femina nobilitate princeps, pulcherrimo modo matrimonio, inter venerantes gratantesque adspici solita, tunc ferale reliquias sinu ferret. — d) Opponitur futuro apud *Liv.* 22. 29. extr. Castra cum Fabio jungamus: ad prætorium ejus signa quum tulerimus, ubi ego eum parentem appellavero; vos, milites, eos, quorum vos modo arma dextereque texerunt, patronos salutabitis. — e) Sine opposito. — Cum Perfecto. *Plaut. Amph.* 2. 2. 59. At. Qui nun abisti ad legones, ita uti dudum dizeras? Am. Dudum! quam dudum istuc factum est? At. Tentas; jam dudum, pridem, modo. *Ter. Eun.* 4. 4. 29. do. Venit Chærea. Fr. Fraterne? do. Ita. Fr. Quando? do. Hodie. Fr. Quam dudum? do. Modo. Rursus *Plaut. Aulul.* a. 5. v. 20. Redde quod modo fassus es esse in arca. *Id. Amph.* 1. 1. 254. Quin quæ dixisti modo, omnia ementibus. *Ter. Andr.* 1. 2. 2. Davum modo tinere sensi, ubi nuptias futuras esse audivi. *Cic.* 2. *Legg.* 2. 4. Quin ipse, vere dicam, sum illi villæ alicuius modo factus. *Id.* 1. *Nat. D.* 21. 57. Quæras, putemne talem esse (deorum naturam), qualis modo a te sit exposita. *Liv.* 22. 30. Magister equitum quum patrem Fabium appellasset -, parentibus, inquit, dictator, quibus te modo nomine - æquavi, vitam tantum debeo, tibi quum meam salutem, tum ho-

rum omnium. — Cum Imperfecto in eo membro, in quo modo inest, et Præsenti in altero. *Liv.* 22. 14. Qui modo, Saguntum oppugnari indignando, non homines tantum, sed fœdera et deos credebamus, scandentem mœnia Romanæ colonie lenti spectamus. *Tac.* 2. *Ann.* 19. Qui modo ahire, trans Alhim concedere parabant, pugnam volunt, arma rapiunt. *Phædr.* 1. 9. Qui modo securus nostra irridere mala, Simili querela facta deploras tua. — Cum Plusquam-perfecto in membro, in quo modo inest, et Præsenti in altero. *Plin. Paneg.* 61. Modo prætextas exierant; resumptant: modo Helotes abire jusserant; revocent. — Subauditur Verbum in primo membro apud *Cic.* 2. *Phil.* 27. 66. Exsultabat gaudii, persona de mimo, modo egens, repetite dives. *Curt.* 4. 1. 1. Darius, tanti modo exercitus rex, - per lora, quæ prope incensis agnibus impleverat, jam inania et ingenti solitudine vasta fugiebat. — f) Interdum modo de tempore aliquanto remotiore usurpatum; quod accidit quum qui loquitur, longinquitatem temporis non annis metitur, sed recentem rei memoriam tenet. *Cic. Amic.* 2. 6. Unum te (Læli) sapientem (omnes) et appellat et existimant. Tribuebatur hoc modo M. Catoni. h. e. ante annos xxx. *Id.* 2. *Off.* 21. 75. Modo enim hoc malum in hanc rem publicam invasit. h. e. ante annos circiter lxx. *Id.* 1. *Divinat.* 44. 99. Cæciliæ Q. filix somni, modo, Marsico bello, templum est a senatu Junoni Sospitæ restitutum. h. e. ante annos lxxx. *Liv.* 22. 14. ad fin. Modo C. Lutatio quæ alia res, raam celeritate, victoriam dedit? h. e. ante annos xv. Adde *eumd.* 6. 40. et *Justin.* 38. 6. 6. Cum hujus nepote bellum modo in Africa gestum adeo inexplabile, ut etc. h. e. ante annos xvi. ¶ 2. Interdum pro nunc ponitur, *id est*, *adesso*, *at presente*, eo ipso tempore, quo quid fit. *Ter. Adelph.* 3. 1. 2. Modo dolores occipiunt primulum. *Id. Donatus*: Evidenter hic modo temporis præsentis adverbium est. Rursus *Ter. Hecyr.* 3. 5. 8. Advenis modo? PAM. Admodum. Ubi *Donatus*: Difficile invenitur præsentis temporis modo. Cf. *Priscian.* 18. p. 1168. *Putsch.* Ceterum *Plaut. Epid.* 5. 1. 43. Quid? ego modo huic frater factus, dum intro eo atque exeo? *Id. Men.* 5. 7. 31. Edrpol, here, næ tibi suppetias tempore adveni modo. h. e. adsum nunc. *Ascon.* in *Cic.* 3. *Ferr.* 3. 7. De signis et furtis tacet modo, quasi nunc idoneis ad furorem avaritiam. h. e. tacet nunc, ut et *Forcellinus* interpretatur: at *Handius* rei singularis affirmationem intelligit. — *Modo denique* et *modo demum* fere idem significant atque *nunc denique* et *nunc demum*. Sic apud *Ovid.* 7. *Met.* 15. loquitur *Medea de Jasone*, cur quem modo denique vidi, Ne pereat, timeo? *Id.* 3. *ibid.* 650. Tam deus illudens, tamquam modo denique fraudem Senserit etc. Cf. *Ter. Andr.* 5. 3. 11. Modone id demum sensi, Pamphile? Olim istuc, olim, quum ita animum induxisti tuum etc. — Iluc pertinet et illud *Tibull.* 1. 1. 47. Jam modo nunc possum contentus vivere parvo etc. h. e. nunc quidem, pace restituta, militia solutus, ut legit atque interpretatur *Handius* (V. supra sub A in fin.); qui addit etiam illud *Virg.* 9. *Æn.* 140. peccare fuisse Ante satis, penitus modo nunc genus omne perosos Fœmineum. h. e. eos, qui nunc demum totum genus feminarum perosi esse debeant. In utroque loco vulgati libri pro modo nunc habent modo non. ¶ 3. Refertur etiam ad tempus statim futurum, vel potius etiam proximum tempus procedens et subsequens complectitur, et usurpatur de eo, quod statim fit; sive paullo post: inde factum est postmodo, quod V. *Ter. Andr.* 3. 4. 17. Domum modo ibat ut apparerent, dicam, audiam, tosto. — *Liv.* 26. 15. Quum Flaccus negaret, profecto satis competem mentis esse, modo, prohiberi etiam se, - diceret; tum etc. subito dopo, tosto appresso. Sic *Tac.* 6. *Ann.* 32. Cognitis insidibus Artabanus tardari metu, modo cupidine vindictæ inardescere. Et barbaris cunctatio, sevilis: statim exequi, regium videtur. — Iluc referendum videtur et illud *Ovid.* 10. *Met.* 520. ille surire Natus avocæ suo, qui conditus arboris nuper, Nuper erat genitus, modo formosissimus infans, Jam juvenis, Jam vir, Jam se formosior ipso est. ¶ 4. *Modo* repetitum ponitur pro alias, interdum, nunc, et dicitur non solum de tempore, verum etiam de re-

bus ipsis eorumque partibus altera vi apparentibus. — a) *Modo* geminatur. *Cic.* 1. *Nat. D.* 18. 47. Cotta meos modo hoc, modo illud. *Id.* 2. *Divinat.* 41. 93. Eorum vi celum modo huc, modo illo modo temperatur. Adde *eumd.* 2. *Nat. D.* 19. 49. et *Id.* 13. *Att.* 25. sub fin. O Arademiani volatitantes, et sui similem, modo huc, modo illuc! *Ter. Eun.* 4. 4. 46. Modo ait, modo negat, ora dice di si, ora di no. *Liv.* 22. 12. Et modo citato agnoscere et conspectu atibat, modo repente in aliquo flexu viæ - occulis obsistebat, at. subsistebat. *Sall. Jug.* 61. Evadere alii, alii succedere, ac inurum modo suffodere, modo scalis aggredi. *Curt.* 7. 1. 24. Modo Indiam adire et Oceanum Rhæti: modo conjugum et liberorum patriæque memoria occurrit. *Sueton. Aug.* 83. Animi lavandi causa modo piscabatur hamo, modo talis, aut ucellatis nuchisque ludebat. *Curt.* 6. 1. 9. Diei quoque unius tam multiplex casus modo spem, modo metum utriusque partis agebat. — Particula juxta ponuntur apud *Sall. Cat.* 15. extr. Citus modo, modo tardus incessus, et *Jug.* 64. Lætus modo, modo pavidos animadvertentes. *Liv.* 38. 56. Nebulonem modo, modo negatorem appellat. — *Modo modo* additur pro incertum per pleonasmum a *Cels.* 6. 7. Sic tenetur, ut javicem modo rusa, modo passum instilletur. *Id.* 2. 3. Bibenda aqua, postero die etiam vinum, deinde invirem alterius diebus modo aqua, modo vinum. Adde *eumd.* 1. 3. 7. 7. 3. 22. et alibi. — b) *Modo* ter vel pluries positum legitur apud *Cic. Fantej.* 1. 2. Populi modo al nobis imperatoribus sabacti, modo bello domiti, modo triumphis ac monimentis notati, modo ab senatu agris multati. *Cels.* 7. 14. Meæ tres has possunt: modo intestinum eo irumpere, modo quantum, modo laudare. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 9. 6. 311. Et modo curvata in cornua facies, modo æqua portione divisa, modo sinuata in cubem. — c) In secundo atque in tertio membro alia particula ponuntur, quæ sunt aliquando interdum, nonnunquam, sæpe, rursus, nunc: quibus omnibus alia res aliis temporibus factæ notantur. — *Aliquando* apud *Tac.* 2. *Hist.* 74. Vespasianus modo in spem erectus, aliquando adversa reputat. *Id.* 16. *Ann.* 10. Modo mulleci ejulatu, aliquando strum egressa voce intensa claustrabat. Adde *eumd.* 6. *Ann.* 35. 1. *ibid.* 81. et 11. *ibid.* 34. — *Interdum* apud *Sall. Jug.* 77. Modo adversum hostes, interdum in solitudines pergere. *Id.* *ibid.* 59. Modo se Metello, interdum Mario ostendere. *Horat.* 1. *Sat.* 9. 9. Ire modo ocios, interdum consistere. Adde *Ovid.* 13. *Met.* 541. *Nepos Att.* 20. Quin modo aliquid de antiquitate alii n requirent, modo aliquam ei questionem poetram proponeret, interdum jocans ejus verbosiores eliceret rursulas. Sic et *Sueton.* *Ner.* 49. Ac modum sportum hortabatur, ut lamentari ac plangere inciperet: quolu orabat, ut se aliquis ad mortem expensendam exemplo jvaret: interdum segnitiam suam his verbis increpabat. — *Nonnunquam* apud *Sueton.* *Tib.* 66. Libellis diversissime affiebat, modo ut præ puore ignota et relata cuncta cuperet, nonnunquam eadem contineret. *Id.* *Claud.* 15. In cognoscendo autem ac decernendo mra varietate aniqui fuit, modo circumspicere et sagax, modo inconsultus ac præceps, nonnunquam fivulus amentique similis. — *Sæpe* apud *Horat.* 1. *Sat.* 10. 11. Et sermone opus est modo tristis, sæpe jocosus. (at ordine mutato *Id.* 2. *ibid.* 7. 8. Sæpe notatus cum tribus anellis, modo lrya Priscus iani, Vivit inæqualis etc.). *Tac.* 11. *Ann.* 16. Modum temperantiam, sæpius violentiam usurpans. *Sall. Jug.* 49. Item in æmine in primis modo, modo in postremis, sæpe in medio orbes. Ad *Tac.* 4. *Hist.* 84. — *Rursus* apud *Propert.* 1. 3. 41. Nam modo purpureo fallaciam stantice sonantem, Rursus et Orpheæ carminis fessa lyra. — *Nunc* apud *Ovid.* 13. *Met.* 922. Nam modo durebam durantia retia pisces, Nunc in mole scæcis moderatar manducæ lynam. Adde *eumd.* 4. *Fast.* 643. et 1. *Trist.* 2. 27. Sic *Tac.* 2. *Hist.* 51. Ad Virginitium versi, modo ut inciperet impertum, nunc ut legatione apud Cæcinam ac Valentem fungeretur, imitantes orabant. Et inveius ordine *Liv.* 8. 32. Quum nunc quæretur, eundem accusatorem capitis sui ac judicem esse; modo, vitam sibi eripi citius, quam

gloriam rerum gestarum, posse, vociferaretur etc. — c) In secundo membro ponuntur etiam *tum, deinde, et tertio loco postremo vel postremum, quibus ab inferiore parte ad superiorem fit gradus. Cic. 1. Nat. D. 12. 31. Xenophon facit Socratem disputantem, formam dei quæri non oportere: eundemque et animum deum dicere: et modo unum, tum autem plures deos. et *ibid.* 13. 35. Modo menti divinum tribuit principatum, modo cælo, tum autem signis sideribusque cælestibus. *Id.* 2. *ibid.* 40. 102. Sol modo accedens, tum autem recedens, binas in singulis annis reversiones ab extremo contrarias facit. (*Modo-modum pro modo tum dixit Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (87). Ne dilectæ quidem respectu motus, quam modo regis ea fuisset, modo pietioris esset.). *Sall. Jug.* 98. Et forte in eo loco grandis illex coaluerat inter saxa paulum modo prona, deinde flexa atque aucta in altitudinem, quo cuncta gignentium natura fert. *Tac.* 4. *Hist.* 46. Modo Mucianum, modo absentem principem, postremum cælestium ac deos obtestari. et 3. *ibid.* 85. Vitelliana infestis macronibus coactum modo erigere os et offerre contumelias, nunc cadentes status suas, plerumque rostra aut Galbæ occisi locum contueri, postremo ad Gemonias propulere. — d) *Modo cum vicissim composuit Cic.* 2. *Legg.* 17. 43. Quidquid agerent, modo timentes, vicissim contemnebat religiones. — e) Absolute. *Sall. Jug.* 93. Nulli, vulneribus acceptis, neque fugere posse, neque quietem pati: nili modo, ac statim concidere. *alle volte.* Ita *Forcellinus*: al *Hardius* hunc *Sallustii* locum irritum ad 1. 1., sic enim interpretatur: Nec incedere poterant, nec stare, sed nitentur tantum, ac statim concidebant.*

MODULABILIS, e, adject. (modulor) cantabile, qui cani potest. *Calpurn.* 4. *Ecl.* 63. Hyblæa modulabile carmen avena.

MODULAMEN, inis, n. 3. (modulor) modulatio. *Gell.* 13. 20. Ciceroni mollis teretisque visum, in quinta in Verrem (7. *Ferr.* 66.) *fretu* scribere, quam *fretu*. *Idem* in *sermone* 4. *Ferr.* 78.) simili usum modulamine. *manifesto peccatu* inquit, non peccato. *suo non grato all'incendio, numero.* *Macrob.* 2. *Sonn.* *Scip.* 12. Cæli ac siderum naturam, motum a: modulamen agnoscere. *armonia.* *Sidon. carm.* 1. 9. Castalidumque chorus vario modulamine plausit, Carminibus, cannis, pollice, voce, pede. *canto e suono.*

MODULAMENTUM, i, n. 2. (modulor) modulamen. *Gell.* 1. 7. ad fin. Sonus et positura ipsa verborum satis declarant, id potius *ἐπιμελέτεια πῶν λέξεων* modulamentis orationis M. Tullii convenisse. *al numero.*

MODULANTER, adverb. (modulor) ilem ac modulante. *Gloss. Philox.* Modulanti, *ἐμμετρως.*

MODULÂTE, adverb. (modulor). Comp. *Modulatus.* — Modulate est continue et cum mensura. *con misura*; sed occurrit spectatum tantum de mensura vocum et sonorum. *Cic.* 2. *Nat. D.* 8. 22. Si ex oliva modulata canentes tibia nascerentur. *Ammian.* 16. 5. Ais modulatus incendendi concitavitibus fistulis. *piu ordinatamente; e come a battuta, in nummum.* *Gell.* 1. 11, in fin. hoc idem *modulationem incendendi* vocat: qua utebantur Lacedæmonii, quibus mos fuit ingulienendi prælium ad tibicinum modulatos. *Id.* 11. 13. In ejus orationis (C. Gracchi) principio colloata verba sunt accuratius modulatusque, quam veterum oratorum consuetudo fert. *con piu numero e armonia.*

MODULATIO, ōnis, f. 3. (modulor) est actus modulandi, conformatio per modos seu mensuras, mensuratio. *harmonia, misura.* *μετρησις, αρμονία.* ¶ 1. Generatim. *Vitruv.* 5. 9. § 3. *Schneid.* De teri operis modulationes, uti de ædificiis sacris scriptum est, ita perficiantur. et *ibid.* § 2. Quæ (porticus et anabulationes) habeant exteriores columnas Doricas cum epistyllis et ornamentis ex ratione modulationis Doricæ perfectas. — De modulatione incidendi apud *Gell.* 1. in voce præcel. Hanc eandem modulationem agonisticam vocat *Cel. Aurel.* 5. *Tard.* 11. n. 133. ¶ 2. Spectatim, sæpe dicitur de mensura vocum, et sonorum, modulatione. *Quintil.* 1. 6. 2. Poetas metri necessitas excusat, nisi si quando, nihil impediende in utroque modulatione pedum, alterum malunt: quia sunt (*Firg.* 12. *En.* 208.) imo de *stirpe recisum*; et (1. *Ecl.* 15.) silice in nuda. *Id.* 11. 3.

57. Quodcumque ex his vitium magis tulerim, quam cantandi. Quid enim minus oratori convenit, quam modulatio scenica? et *moz.* Vocis modulationem fidibus ac tiliis adjuvare. *Auson. epist.* 25. 13. Est et arundineis modulatio musica ripis: Cumque suis loquitur tremulum coma pinea ventis. *concento.* Hinc modulationem ita definit *Diomed* 2. p. 433. *Putsch.* Modulatio est continuati sermonis in jucundiorum dicendi rationem artificialis flexus in delectabilem auditus formam conversus, asperitatis atque imperitiæ vitandæ causa.

MODULÂTOR, ōris, m. 3. (modulor) *misurato* re, qui per modulos matitur, præsertim voces et sonos, moderator, phonascus. *Horat.* 1. *Sat.* 3. 129. quamvis tacet Hermogenes, cantor tamen, atque Optimus est modulor. *Colum.* 1. *R. R. proæm.* § 3. Vocis et cantus modulatore scrupulosissime requirunt musicæ rationis studiosi.

MODULATRIX, tris, f. 3. *Tertull.* *Baptism.* 3. Quid quod extrinseca dispositio mundi, modulatricibus quodammodo aquis, Deo constitit? *h. e.* modulatum et rationem quodammodo præbentibus.

MODULATUS, a, um. *F. MODULOR.*

MODULATUS, us, m. 4. modulatio. *Seneca Herc. Fur.* 263. de *Amphione.* Canoro saxa modulatu trahens. *Capell.* 9. p. 306. Non enim simplex quidam et unius materiæ tinnitibus modulatus, sed omnium organicarum vocum consociata permixtio quondam plenitudinem exactissime voluptatis admisit.

MODULO, as, etc. *V. voc. seq. inii.*

MODÛLOR, ōris, ōtus sum, ōri, dep. 1. (modus; modulus). *Modulo* et *Modulor* ancipiti terminatione in una eademque significatione protulisse antiquos, ait *Priscian.* 8. p. 799. *Putsch.*: sed nullo auctore confirmat. Part. *Modulans* 1.; *Modulatus* 1., 2. et in fin.; *Modulamus* 1. et 2. — Accusativam regit; sed et Dativum regere potest, ut *medicor, modovor*, si *Servio* credimus ad *Virg.* 7. *En.* 756., qui nullo tamen auctore il confirmat. — Ceterum Modulari est modulis dimetiri, cum mensura et numerorum ratione componere, moderari, *μετρω* (l. *misurare*; Fr. *mesurer*; Hisp. *medir, arreglar*; Germ. *messen, abmessen, gehörrig einrichten, reguliren*; Angl. *to measure, regulate, modulate*). ¶ 1. Generatim. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 54. 55. (142). Ictum et sonitum congruere, ita modulante natura; sed sonitum profecti esse fulminis, non illati. *Gell.* 1. 1. In repertienda modulandaque status longitudinisque ejus (*Herculis*) præstantia. *h. e.* dimetienda. — Similiter *modulatus* passivè est modulo seu mensura peritaque ratione conformatus. *misurato, regulatu*, apud *eumd.* *Gell.* 1. 15. Lingue in promento esse gratiam plurimam, si modesta et parca et modulata sit. *moderata, rattemuta.* ¶ 2. Spectatim et sæpiissime dicitur de sonis, voce, cantu certis modis et musica ratione inflexo ac temperato. *Cic.* *Orat.* 18. 58. Ipsa natura, quasi modularetur hominum orationem, in omni verbo possit acutam vocem. *Id.* 3. *Orat.* 48. 185. Hominum auribus vocem natura modulatur ipsa. *piega, varia.* *Plin.* 2. *Hist. nat.* 95. 96. (209). Insula Saliæres dictæ, quoniam in symphoniciæ cantu ad ictum modulantium pedum moventur. *alla battuta regolata de' piedi.* Sic *Liv.* 27. 37. *sub fin.* Virgines sonum vocis pulsu pedum modulantes incessant. *misurando e regolando.* *F. MODULARE.* *Firg.* 5. *Ecl.* 14. Carmina descripsi, et modulans alterna notavi, e *mettendoli in musica*: vel *accompagnandoli alternamente col suono*: quod fere eodem recidit. Sic *Liv.* 50. Chalcedio que sunt inhi comita versu Carmina, pastoris Siculi modulabor avena. *li canterii sull'aria del Siciliano pastore.* *Horat.* 2. *Ep.* 2. 143. verba sequi fidelius modulanda Latini. *Tibull.* 3. 4. 30. Hanc (*lyram*) primum veniens plectro modulatus eburno. *Heynius* legendi. putat hac pro hanc, scil. *lyra.* *Justia.* 30. 1. 9. Adduntur instrumenta luxurix, tympana et crepidinæ: nec jam spectator rex, sed minister nequitix, nervorum oblectamenta modulatur. *Seneca Agam.* 670. mobile cænium Ramo riant latræ aedon. Ityn in varios modulata sonos. — Hinc Part. præter.

Modulatus, a, um, passivè occurrit, et A-jective usurpatur, unde Comp. *Modulatio* et Sup. *Modulatus*: dicitur autem fere de sono et

cantu ad musicam rationem dimenso, *armonioso.* *Quintil.* 9. 2. 35. Incipit esse quodammodo *παρρησι*: quod nomen ductum a canticis ad aliorum similitudinem modulatis. *Fior.* 2. 7. in fin. Nec aliter illa consulari sententia, quam modulatissimo aliquo tibiurum aut fidium cantu, fruebatur. *Ovid.* 14. *Met.* 428. Illic cum lacrimis, ipso modulata dolore Verba, sono tenui merens fundebat. *Sueton.* *Aug.* 57. et *Ner.* 42. Modulata carmina. *versi messi in musica, o sulle note.* Sic *Plin.* 10. *Hist. nat.* 29. 43. (81). de cantu *lusciniæ.* Modulatum sonum edere. *Gell.* 11. 13. *sub fin.* Uti eaveratis, ne vos facile perstringeret modulatus aliquis rurentis facundiæ sonitus. *h. e.* numerus verborum apte compositorum. Sic 13. 24. ante med. Orationem modulationem aptioremque reddidit. *Id.* 1. 11. Lacedæmonios tibiurum modulis in præliis usos esse, non ut excitarentur animi, quod cornua et litui molliuntur; sed contra ut moderatiorum modulationesque ferent, quod tibiicis numeris temperatur. — *Barbitos modulatus, pulsatus, sonato.* *Horat.* 1. *Od.* 32. 3. age, dic Latinum, Barbite, cæmen, Lesbio primum modulate civi.

MODÛLUS, i, m. 2. *deminut. a modus*, est quantitas, magnitudo, mensura cujusque rei, *ποσότης, μέτρον* (l. *quantità, grandezza, misura*; Fr. *mesure*; Hisp. *medida, cantidad*; Germ. *ein kleines Maass*; Angl. *measure, quantity*).

1.) Proprie. Generatim. *Varro* 2. *R. R.* 2. 20. Relinquitur de numero, quem faciunt alii majorem, alii minorem: nulli enim hujus moduli naturales. *Sueton.* *Ner.* 49. Scrobem coram fieri imperavit, dimensus ad corporis sui modulum. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 309. ab imo ad summum moduli bipedatis. Hinc illud, quod proverbium sapit, apud *eumd.* 1. *Ep.* 7. 98. Meliori se quemque suo modulo ac pede, verum est. ¶ 2. Spectatim apud architectos est parva mensura, ad cujus rationem totius operis conformatio perficitur. *Modulo, modello, norma, ἐμμετρως.* *Vitruv.* 5. 9. Si Dorici generis erunt columnæ, dimetiantur earum altitudines cum capitulis in partes quindecim, et ex eis partibus una constituatur, et fiat modulus: ad cujus moduli rationem omnis operis erit explicatio, et in imo columnæ crassitudo fiat duorum modulorum, etc. ¶ 3. Item in aquæductibus est mensura et capacitas fistulæ, unde erogatur aqua: qui et calix dicitur. *Frontin.* *Aquæd.* 36. Est autem calix modulus aeneus, qui rivo, vel castro induitur: huic fistulæ applicatur. Longitudo ejus habere debet digitos non minus duodecim: lumen, id est capacitatem, quanta imperata fuerit. Adde *Ulp.* *Dig.* 39. 2. 30. — Horum modulorum alii erant erogatorii, alii acceptorii: hi ad accipiendam impetratam aquam, illi ad dandam. *Frontin.* *Aquæd.* 34. ¶ 4. Item in vocibus et sonis est certa mensura et distributio varietatum et discriminum, unde musica ratio, et orationis numerus existit, *battuta, aria.* *Plin.* 7. *Hist. nat.* 56. 57. (204). Lydios modulos invenit Amphion, Doricos Thaletyris Thrac, Phrygios Marsyas Phryx. *Id.* 11. *ibid.* 37. 88. (219). Arteriarum pulsus in modulos certos legesque metricas descriptus ab Herophilo, etc. *Gell.* 1. 4. Crispum sane agmen orationis, rotundumque, ac modulo ipso numerorum venustum. *Id.* 5. 1. Vocum festiuitates et moduli verborum. *Eumen. Grat. act. Flav. nom.* Paucissima clarorum instrumenta modulorum, per compendia sæpius tibi occursura, protulimus. *h. e.* instrumenta musica sonora, *strumenti di chiaro suono.*

1.) Translate. *Varro* apud *Non.* p. 119. 11. *Merc.* Ganeones, quibus modulos est vitæ culina. — *Cassiod.* *fragm.* apud *A. Maium* in *Class. Auct. T.* 3. p. 350. Pro modulo ingenii. et p. 355. Pro modulo nostro.

MODÛS, i, m. 2. mensura, quantitas, id quo rerum longitudinem, altitudinem, latitudinem, quantitatem, numerum etc. metitur, *μέτρον* (l. *misura, quantità*; Fr. *mesure*; Hisp. *medida, cantidad*; Germ. *das Maass*; Angl. *measure, quantity*).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Varro* 1. *R. R.* 10. 1. Modos, quibus metirentur rura, alius alio constituit. Nam in Hispania metiuntur jugis, in Campania versibus, apud nos in agro Romano ac Latino jugeris. *Val. Max.* 7. 3. § 4. Urosque se-

psratim mouit, ut, omnia cupiditate, regredi modo controverso, quam progredi mallent. h. e. modo finium suorum controverso. Cic. 13. Att. 33. Nihil scripsit, nisi de modo agri. Colum. 11. R. 3. 4. Modum altitudinis et istitudinis (sui-corum) abunde est esse bipedaneum. Id. Arbor. 1. Collis modum iugeri continens. Cels. 3. 27. Sevum miscere cum hyoscyami et urticae contritis seminibus, sic ut omnium par modus sit. V. ANA indecl. Colum. 12. R. R. 23. 3. Salis contriti semunciam in eundem modum austi adijcere. Curt. 6. 4. ad fin. Pomorum quoque ingens modus nascitur; et uberrimum gignendis uvis solum est. Frontin. Aqved. 10. Ingeniem aq̄e modum invenerunt. grande copia d'acqua. Est titulus sextus libri undecimi Pandectarum, Si mensur falsum modum dixerit. et Felleg. 2. 73. 3. Servitia fugitivosque in numerum exercitus sui recipiens, magnum modum legionum effecerat. Similliter Liv. 6. 35. Alteram (legem promulgavit) de modo agrorum, ne quis plus quingenta jugera agri possideret. et 42. 1. Cujus (agri publici) ingentem modum possidere privatos constabat. Cic. Flacc. 32. 80. Voluisti magnum sgr̄i modum censerī. et Horat. 2. Sat. 6. 1. Hoc erat in rotis, modus agr̄i non ita magnus. Cf. Sicul. de condit agr. p. 2. et 3. Goes. Cic. Marcell. 8. 25. Modum vitæ suæ equitate animi definire. lo spazio, la durazione, il tempo. Sic Id. 2. Tusc. 19. 45. Terminare magnitudinis et diuturnitatis modum. Inscript. apud Spon. Miscell. p. 198. n. 4. q. VIBIO SECVNDINO QVI VIXIT AN. XII. M. VI. D. VIII. SVPR̄A MODVM AETATIS PIENTISSIMO etc. ¶ 2. Speciatim, et quidem pragnante, uti ajunt, significatione, est justa vel rectis mensura, ea, intra quam si consistas, mediocritas servatur, moderatio, modestia, giusta misura, mediocritas, moderazione. Varro 1. R. H. 11. 1. In modo fundi non animadverso lapsi sunt nulli; quod alii villam minus magnam fecerunt, quam modus postulavit. Grat. Cynege. 121. Omnia tela modi melius finire salubres. h. e. meliora sunt, si in iis fingendis temperata mediocritas servetur. Cic. Orat. 22. 73. In omnibus rebus videndum est, quatenus: etsi enim suus cuique modus est, tamen magis offendit nimium, quam pr̄sum. Id. 1. Off. 5. 14. Omnium, quæ sunt quæque dicuntur, ordo et modus: in quo inest modestia et temperantia. Id. Mur. 31. 72. Morc et modo facere aliquid. Id. 4. Ferr. 59. 144. Quid vero? modum statuarum haberi nullum placet? Atqui habeatur necesse est. Id. 3. Orat. 11. 41. Vox quasi extra modum absona. et 1. Divinat. 44. 100. Quam locus præter modum crevisset. — Jungitur cum modestia. Sall. Jug. 45. Ita cum potentia, avaritia sine modo modestiaque Invadere, polluere, vastare omnia. h. e. sine fine et pudore. V. MODESTIA; et cf. Cic. 1. Off. 5. 14. paulo sup. allatum. Item cf. eumd. Cic. 1. Orat. 15. 67. Sic quæ res incidit, in qua de natura, de vitis bonitum, de cupiditateque, de modo, de continentia — dicendum sit etc. ¶ 3. Item speciatim, sæpe dicitur de mensura sonorum et vocum, unde musica ratio et carminum metra constant, tuono, cantio, verso, vopos. Cic. 2. Divinat. 3. 9. Non potest surdus varietates vocum, aut modos noscere. Ovid. 10. Met. 145. tentavit pollice chordas, Et sensit varios, quamvis diversa sonarent, Concordare modos. Quintil. 1. 10. 14. Musicis modis exercitum accendete. Ovid. Heroid. 15. 6. Lyrici modi. Stat. 5. Silv. 5. 26. discordes. Horat. 1. Ep. 3. 12. fidi-busque Lestinis Thebanos aptare modos. Id. Art. P. 404. gratia regum Pieris tentata modis. Cic. 1. Tusc. 44. 106. Pressis et flebilibus modis concinere aliquid. et 3. ibid. 19. 46. Præclarum carmen: est enim et rebus, et verbis, et modis lugubre. e per la materia, e per le parole, e per la sorta di metro. Id. 1. Orat. 42. 187. Quæ sunt conclusa nunc artibus, dispersa quondam fuerunt, ut in musicis numeri, et voces, et modi. Harmonia, le voci e i tuoni. Liv. 7. 2. Salutare ad tibicinis modos. ballare a suon di flauto. Quinam vero et quot fuerint modi musici. V. in IASTIUS. — Initio comædiarum Terentii: Modos fecit Flaccus Claudii F. tibiis paribus dextris et sinistris, fecit le sonate, o la musica. Donatus in fragm. de Com. et Trag. docet, diverbia ab histrionibus fuisse pronuntiata; cantica vero temperata fuisse

modis, non a poeta, sed a perito artis musicæ factis. Ubi vero nulla fuere cantica, probabile est, in fine cujusque actus modos a tibicinis fuisse factos: quod significare videtur Plaut. quum ait in fin. a. 1. Pseudoli. Concedere aliquantisper me intro libet, Dum concenturio in corde scyphoatias: Tibicen vos iuterea hic delectaverit. — Translate. Horat. 2. Ep. 2. 143. Ac non verba sequi fidibus modulanda Latinis, Sed veræ numerosque modosque ediscere vitæ.

¶ 1. Modus est finis, terminus, quo excedere minime licet, termine, sine, regula: hinc cum sine jungitur, ut apud Horat. 1. Sat. 1. 106. Est modus in rebus, sunt certi denique fines, Quos ultra citraque nequit consistere rectum. Cic. 4. Verr. 48. 118. Modum aliquem et finem orationi et criminibus facere. et 1. Off. 29. 102. Finem et modum transire. — Ceterum Ter. Neaut. 4. 5. 6. Verum ubi videbit tantos sibi sumptus domi cotidianos fieri, nec feri modam, optabit rursus ut abeat ab se filius. Cic. 1. Fin. 1. 3. Quis est, qui alienæ modum statuat industriae? Id. ibid. 1. 2. et 4. Ferr. 59. 145. Modum alicui rei constituere. Id. 5. Tusc. 28. 80. adhibere. Virg. 7. Æn. 129. ponere exitiis. Liv. 4. 24. imponere alicui. Cic. 2. Legg. 26. 66. finire. Id. 1. Off. 29. 104. retinere. Lucan. 2. 38. servare. Cic. 1. Legg. 20. 53. aliquem controversiarum facere. Id. 5. Fam. 16. ad fin. lugeudi aliquando facere. Liv. 25. 40. sub fin. alicui. prescrivere, comē contere si debba. Adde eumd. 9. 14. Similiter Id. 4. 13. Sp. Mælius plebem hoc munere delinitam, quacumque incederet, conspectus elatusque supra modum hominis privati, secum trahere. Cf. Spartian. Hadrian. 9. Omnia denique ad privati hominis modum fecit. et Claudian. 2. Rufin. 315. Solus hic invidiæ genes virtute reliquit Humanumque modum. Liv. 4. 58. Parum cogitarunt, nulla virtute superser humanarum virium modum. Seneca Thyest. 251. Nil quod doloris capiat aduerti modum. — Poëtica cum Infinito pro Gerundio Genitivi. Stat. 12. Theb. 573. Nam quis erit scire modus? ¶ 2. Sæpissime est ratio, vis, forma, qua fit aliquid, modo, maniera, foggia, guisa, τρόπος. — a) Universim. Cic. 1. Invent. 27. 41. Modus est, in quo, queniadmodum, et quo animo factum sit, queritur. Ejus partes sunt prudentia et imprudentia. Id. Orat. 35. 122. Ias partes quemadmodum tractet, difficile dictu est: nec enim semper tractantur uno modo. Id. Quint. 7. 28. Modo et ratione aliquid facere. nella dovuta maniera. — Cum Infinito. Virg. 2. G. 73. Nec modus inserere atque oculos imponere simplex. — b) Speciatim frequentissime occurrunt cum Gerativo vel Adjectivo — Modo vel modis, ut apud Liv. 39. 26. Servorum modo, præter spem manumissorum, licentiam linguæ experiri. Tac. 4. Ann. 25. Pecorum modo trahi, occidi, opoli. Nepos Att. 21. Tali modo quum septem et septuaginta annos complexset etc. Id. Datam. 10. Pari modo complura castella ei tradit. Cic. Amic. 2. 6. Te vero alio quodam modo, non solum natura et moribus, verum etiam studio et doctrina esse sapientem etc. Horat. 1. Sat. 9. 48. non isto vivimus illic Quo tu rere modo. Cic. 2. Att. 6. a med. Omni modo egi cum rege et ago quotidie. Id. 4. Ferr. 76. 186. Nullo modo. Ter. Andr. 1. 126. Sine, meo me vivere modo. a mio modo. Sall. in orat. Macr. Licin. ad pleb. a med. Gerant hæbantque suo modo imperia. come lor piace. Ter. Hecyr. 2. 3. 7. Fillum multis modis jam exspecto, ut redeat domum. h. e. vehementer, ut exponit Donatus. Alii minus recte leg. multimodis. Similiter et apud alios divisim legendum est. V. MULTIMODIS loco suo, ubi plura afferuntur. Rursus Ter. Hecyr. 4. 4. 79. Omnibus modis miser sum. Horat. 3. Od. 7. 12. Tentat mille vafer modis. — More et modo divisim dicit Cic. 4. Verr. 3. 9. Si humano modo, si usitato more peccasset. Coniunctim vero Id. Tim. 1. Multis sunt a nobis et in Academicis conscripta contra physicos et sæpe cum P. Nigidio, Carneadeo more et modo, disputata. et Horat. 4. Od. 2. 27. apud Matinæ More modoque. — Ad modum (unde Adv. ADMODUM, et QUEMADMODUM, quæ V. loco suo). Liv. 37. 46. ad fin. Intra vallum compulsi et ad modum fugientium in agrum

pacatum reducti. Cæs. 3. B. G. 15. Naves ad hunc modum factæ. et 5. ibid. 24. Ad hunc modum distributis legionibus. et 2. ibid. 31. Ad hunc modum locuti sunt. — In modum, ut apud Colum. Arbor. 22. In modum ramorum alias radices emittit. Cic. 2. Verr. 5. 13. Servilem in modum cruciari et necari. Tac. 3. Hist. 25. Signa armaque in nostrum modum, desidia licentiamque Græcorum retinebant. Cæs. 1. B. G. 41. Mirum in modum. Cic. 2. ad Q. fr. 14. sub fin. Commendo tibi majorem in modum hominum domi splendidum etc. meglio che posso. — c) Bono modo aliquid facere est mediocritate et moderatione servata, temperate, modice, modeste. Cato R. R. 5. Villicus, si quis quid deliquerit, pro noxa bono modo vindicet. Plaut. Amph. 3. 4. 12. Animo obsequitur suo: quod omnem hominem facere oportet, dum id modo fiat bono. Adde eumd. Merc. 4. 5. 61. et Cic. 4. Acad. (2. pr.) 44. 137. Hæc tibi tam sunt defendenda, quam mœnia: mihi autem bono modo, tantum, quantum videbitur. Id. 2. ad Q. fr. 6. Bono modo desiderare aliquid. ¶ 3. Apud Grammaticos modi verborum sunt diversæ eorum inclinationes, per quas varios animi affectus significamus, ut Indicativus, Imperativus, optativus etc. Quintil. 1. 5. 41. In verbo sunt solæismi per genera, tempora, personas, modos, sive cui status eos dicit, seu qualitates placet, vel sex, vel, ut alii volunt, octo. Adde Gell. 15. 13.; Priscian. 8. p. 819. Putsch.; Charis. 2. p. 142.; et Diomed. 1. p. 328. — Similiter de ipsa passiva vel activa verborum forma Quintil. 9. 3. 7. In natura verborum est etiam quæ facit, ut patiendi modo (h. e. passiva forma) sæpe dicere, ut arbitror, suspicor: et contra faciendi (h. e. activa forma), quæ patimur, ut vapulo. Adde eumd. 1. 6. 26.

MOECHA, æ, f. 1. concubina, adultera, πορνῆ, concubina, et speciatim adultera. Horat. 1. Sat. 4. 113. Ne sequer mœchas, concessa quum Venere uti Possent. Martial. 10. 13. Ad nocturna jaces fastosæ limins mœchæ. — Adjective, seu per appositionem. Auson. epigr. 10. Toxicæ zelotypo dedit uxor mœcha marito.

MOECHIA, æ, f. 1. fornicazione, adulterio, πορνεία. Tertull. Pudic. 5. et alibi; et Fulgat. interpr. Sap. 14. 26.

MOECHILE, is, n. 3. adulterium, vel locus in quo adulteris committi solent. Petron. Satyr. 113. Burmann. Redierat in animum mœchile. Alii aliter leg.

MOECHILLUS, i, m. 2. deminut. a mœchus. Legitur a nonnullis apud Catull. 113. Consule Poinpejo primum duo, Ciona, solebant Mœchilli: facto consule nunc iterum etc. Fulgati libri habent Mœchl: illo facto etc. Rectius Lachmann. leg. Mœclillam et fortasse Mœclillam.

MOECHIMONIUM, ii, n. 2. adulterium. Laberius apud Gell. 16. 7. et apud Non. p. 140. 31. Merc.

MOECHISSO as, are, a. 1. adulterio mulierem poluo. Plaut. Cas. 5. 4. 6. Quid fecisti scipione, aut, quod habuisti pallium? an. In adulterio dum mœchissat Casinam, credo, perdidit. scil. pallium.

MOECHOCINÆDUS, i, m. 2. πορνόκινῆδος, qui adulter simul et mollis cinædus est. Lucilius apud Non. p. 493. 26. Merc. Imberbi andrugyao barbato mœchocinædo. h. e. qui facit, et patitur, ut ait Auson. epigr. 119.

MOECHOR, æris, stus sum, ari, dep. 1. fornicare, adulterare, πορνέω, cum scorto, vel cum conjuge alterius concubio: est a præter. perf. μίπορξα verbi μίπορξω pro μίπορξω ab οίπορξω, mejo. V. IMMEJO. Catull. 94. 1., Horat. 1. Sat. 2. 49; et Martial. 6. 91. etc.

MOECHUS, i, m. 2. fornicatore, adultero, πορνός, qui cum scorto cubat, et qui cum aliena uxore concumbit: a voce Græca allata. Plaut. Mil. gior. 3. 1. 180. Herus meus ita magna mœchus mulierum est, ut etc. Adde Ter. Andr. 2. 1. 16. et Eun. 5. 4. 35. Horat., Juvenal., Martial. Iluc portio et poeticum illud apud Sueton. Oth. 3. Uxoris mœchus ceperat esse suæ. h. e. videbatur esse adulter uxoris suæ, quum Nero diligebat.

MEDIÆ. V. IEMIOLIUS.

MENÆ, is. V. MœNIA primo loco init.

MENÆRA pro munera. V. MUNUS init.

MENIA, ium, ibus, n. plur. 3. in singulari num. est mœne, is, perrarum tamen. Nævius (alii mi-

nus recte Ennius) apud Festum p. 145. 25. Müll. Apud emporium in campo hostium pro mœne. mœne Ablativus casus est, ut mare apud antiquiores. — Arce mœniorum dixere veteres, teste Cleodion in Arte p. 1898. Putsch. ut anciliorum pro ancilium dixit Horat. 3. Od. 5. 10. — Mœniis pro mœnibus habetur in Inscript. sub Antonio Pio apud Gruter. 408. 1. lin. 34. UNIVERSAM R. P. N. (h. e. rem publicam nostram) CVM RO MOENIIS AMPLIATVS. Alii rectius leg. cum gregariis. — Ceterum mœnia sunt muri, qui urbem cingunt; ab antiquo mœnio pro munio, ut docent Varro 5. L. L. 141. Müll. (Uti haberent tuta oppida quod operis muniebant, in mœnia dicta.) et Servius ad Virg. 11. Æn. 567. τῶν τῶν (li. mura, muraglia, fortificationi; Fr. muraille de ville, mur, rempart, fortification; Hisp. muro, muralla, terraplen, fortification; Germ. die Schutzmauern, Stadtmauern, Mauern als Schutzwehr und Sicherheitsmittel, Bollwerk; Angl. the walls of a city, the fortifications of a city, the towers, ramparts, parapets etc.).

1.) Proprie. — a) De muris urbium. Cic. Sext. 42. 91. Domicilia conjuncta, quas urbes dicimus, mœnibus asperserunt. Id. 3. Nat. D. 40. 91. Diligentius urben religione, quam ipsi mœnibus cingit. Id. 4. Acad. (2. pr.) 44. 137. Hæc tam sunt delendenda, quam mœnia. Id. 1. de republ. 11. Sub ipsis Numantia mœnibus. Virg. 11. Æn. 569. Non illum tectis ullæ, non mœnibus urbes Accipere. Cæs. 3. B. C. 80. Oppidum altissimis mœnibus oppugnare. Nepos Themist. 6. Piræus mœnibus circumdatus. et ibid. 4. Mœnibus se defendere. Plin. 7. Hist. nat. 29. 30. (109). Obsidere mœnia. Auct. B. Hisp. 36. delere. Auct. B. G. 8. 43. occupare. Seneca Phœnix. 343. dejicere. Sall. Cat. 66. Intra mœnia deprehensi hostes. — b) Item quæcumque munitiones, propugnacula, aggeres, muniendi causa extructi, fortificationi, parapetti, argini, trincerie. Unde Festus p. 145. 27. Müll. Mœnia et muri et alia muniendi urbis gratia facta. Cæs. 2. B. C. 16. Ut ipsis consistendi in suis munitionibus locus non esset: quom pæve inædificata in muris ab exercitu nostro mœnia viderentur, ac tela manu conjicerentur. Cf. Ennius apud Macrobi. 1. Saturn. 4. Qua Galli furtim noctu summa arcis adorti Mœnia, concubia vigilesque repente cruantant. — In illo Virg. 2. Æn. 234. Dividimus muros, et mœnia pandimus urbis: Servius putat, mœnia esse urbis tecta, ædes, etc. corpo della città. Sic v. 252. fusi per mœnia Teucrici Conticuere: mœnia interpretatur domos, mœnia enim et publica et privata dici. Sed non videtur hæc interpretatio esse necessaria. Tametsi in Cod. Theod. 14. 17. 11. Imppp. Theodos., Arcad. et Honor. ita mœnium voce utitur, ut omne corpus ædificiorum urbis tum publicorum, tum privatorum complectantur. Qua ratione et Flor. 1. 4. de Anco. Illic mœnia muro amplexus est. et Vitruv. 8. 4. Zama est civitas Afrorum, cujus mœnia rex Juba duplici muro sapsit. et Virg. 6. Æn. 549. Mœnia lata videt triplici circumdata muro. Est etiam locus Plin. 6. Hist. nat. 26. 30. (122). ubi de Babylone loquitur, qui aptius de toto urbis corpore intelligitur, quam de murorum sæpto. Situm vero, inquit, inœnium aquilæ pendens alas. Cassiod. 2. Variar. 34. Atque ideo universa pecunia, quæ fuerat fabricis deputata Romanis, sine aliqua dilatione resumatur, et vobis ordinantibus iterum Romanis mœnibus applicetur.

11.) Translate. ¶ 1. Mœnia mundi apud Lucret. 1. 73. et alibi, et mœnia cæli apud Ovid. 2. Met. 401. est ipse ambitus, et quasi sæptum extremum. Eadem ratione mœnia navis dixit Id. 11. inid. 532. quibus navis excludit undas, et ab insullibus fluctuum vectores defendit: et mœnia theatri dixit Lucret. 4. 80. ipsos parietes, quibus inclus spectatores sedent, et mœnia alta dixit Grat. Cyneq. 431. juga montana quæ circa Ætnam aut instar mœnium. ¶ 2. Item mœnia omne corpus ædificiorum urbis tum publicorum, tum privatorum complectuntur. Cic. 2. Cat. 1. 1. Nulla jam pernicies a monstro illo atque prodigio (h. e. Catilina) mœnibus ipsis intra mœnia comparabitur. Adde Virg. 6. Æn. 549; Vitruv. 8. 4; Flor. 1. 4. et alia allata sub 1. b. in fin. ¶ 3. De una tantum

domo Virg. 6. Æn. 541. Dextera quæ Ditis magi sub mœnia tendit.

Mœnia pro munia. V. MUNUS.
Mœnianum. V. Mœnianum.
Mœnio, is, Ivi, Itum, Ire, et
Mœnitus, a, um. V. MUNIO init.
Mœrens vel mœrens, entis. V. voc. seq. in fin.

Mœreo vel mœreo, es, ere, 2. Quod ad scripitionem attinet, diphthongum oe in mœreo, mœror et mœstus retinent Dausq., Scalig. et alii, itemque octo lapides apud Gruter., quos affert Noris. in Cenotaph. Pis. dissert. 4. c. ult., quibus adde alium apud Gruter. 658. 5., quem indicat Cellar. in Orthograph. Ipse tamen Norisius antiquiorem putat æe, quæ constanter habetur in Cod. Virg. Mediceo, et in aliis lapidib. quinque apud Manut. in Orthogr. Ex etymologia alii, quibus æe placet, cum Varron. 6. L. L. 50. Müll. a mœcere deducit, quia corpus mœrendo marcescere videatur: alii, ut oe defendant, a Græco μῆρα (hinc mœra), ut Dausq., quas ego notationes nihil moror. Porro neutram scripitionem vel improbarim, vel prætulerim. — De Præterito ita Priscian. 8. p. 817. Putsch. A mœreo, unde mœror, mœrui debuit facere: sed in usu non est. — Mœreor, eris, dep. 2. valde dubium est. Matius apud Varron. 7. L. L. 95. Müll. Corpora Grajorum mœrebar mandier igni. Sic MSS. Codices, præter unum, qui habet mirabar: Müllerus leg. mœrebat. Cic. Sext. 39. 68. Nos pulsus eramus: vos taciti mœrebamini. Alii leg. mœrebatis, alii mirabamini. — Part. Mœrens sub A et B et in fin. — Mœreo (quod, ratione habita etymi, nonnulli cum voc. miser conjungunt) est idem ac tristis sum, æresco, in mœstia sum, ejusque ægritudinis signa do querendo, lamentando, lugendo: nec audiendus Servius, qui ad Virg. 11. Æn. 211. mœrere ait esse cum silentio dolere, si cum silentio intelligit occulte et in corde intus, λυγρόμαι (li. rattristarsi, essere mesto, affliggersi; Fr. être triste, affligé, abattu; Hisp. ser triste, afligido, desconsolado; Germ. betrübt -, traurig sein, trauern, jammern, klagen; Angl. to grieve, be afflicted or sad, sorrow, repine, lament, mourn). Occurrit autem A) Neutorum more, et B) Active, h. e. cum Accusativo.

A) Neutorum more. Cic. Orat. 22. 74. Quum immolanda Iphigenia tristicis Calchas esset, mœstior Ulises, mœreret Menelaus. Id. 1. Tusc. 13. 30. Nemo mœret suo incommodo: dolent fortasse et anguntur; sed illa lugubris lamentatio fletusque mœrens ex eo est, quod eum, quem dileximus, viæ commodis privatum arbitramur idque sentire. Id. Pis. 9. 21. Quum omnes boni obditi inclusive mœrerent, templa gement, tecta ipsa urbis lugerent. Id. 3. Tusc. 27. 65. Apud Homerum quotidianæ nees interitæque multorum sedationem mœrendi afferunt. et ibid. § 64. Nihil profici mœrendo. Balb. 25. 56. Homines alienis bonis mœrentes. Sulpicius apud Cic. 4. Fam. 5. ad fin. Da hoc illi mortuus: da ceteris amicis, qui tuo dolore mœrent. Tibull. 3. 2. 14. Mœreat hæc genero, mœreat illa viro. Ovid. 1. Fast. 487. Nec tamen ut primus mœre mala talia passus. — Passive impersonaliter. Apul. 4. Met. Mœretur, fletur, lamentatur diebus plusculis.

B) Active. — a) Cum Accusativo. Cic. 14. Fam. 2. Mœreo casum ejusmodi. Id. Sext. 17. 39. Perditorum civium mortem mœrere. Id. 1. Tusc. 48. 115. graviter filii mortem. et ibid. 44. 105. illa sicut acerbissimum rem. Id. Sext. 14. 32. calamitatem reipublicæ. — Similiter Id. 1. ad Q. fr. 3. sub fin. Quin illud mœreo, quod tibi non ininore dolore illorum orbitas affert, quam mihi. Ovid. 1. Met. 664. talia mœrens. h. e. has edens querelas. Adde Val. Flacc. 8. 209. — b) Cum Infinito, qui Accusativi vicem gerit. Cic. Sext. 11. 25. Qui, patriam nimium tarde concideret, mœrerent. Adde Matii locum allatum sub init. — Hinc Part. præs. cujus exempla supra retulimus,

Mœrens, entis, adjectivæ quoque usurpatur, unde Sup. Mœrentissimus; et est idem ac mœstus, mesto, malinconico. Ennius apud Diomed. 2. p. 442. Putsch. et apud Charis. 4. p. 251. Mœrentes, fientes, lacrimantes, commiserantes. Cic. Sull. 26. 74. Quis Sullam, nisi mœrentem, demissum

afflictumque vidit? Id. 2. Orat. 47. 195. Huic quam afflictum, debilitatum, mœrentem, in summum diacrimen adductum viderem. Id. 4. Fam. 6. Non enim, ut tum me a re publica mœstum domus excipiebat, quæ levaret; sic nunc domo mœrens ad rem publicam confugere possum, ut in ejus bonis acquiescam. Horat. 3. Od. 5. 47. Interque mœrentes amicos Egregius properaret exsul. Virg. 1. Æn. 201. dictis mœrentia pectora mulcet. Ovid. Heroid. 11. 93. Mœrens vultus. Seneca Herc. Cæ. 1063. Mœrentem feriens chelyn. Inscript. apud Murat. 1229. 7. Mater mœrentissima.

Mœrica vitis. V. METICA.
Mœro, as, are, a. 1. attristare, λυγῶν, mœrentem facio. Accius apud Non. p. 137. 32. Merc. Quod si, ut decuit, stares mecum, aut meus te mœraret dolor, jamdiu inflammari tetre navis viderent suas. Ita ex Cod. leg. Bothe: alii male mœraret, quasi significet mœrentem facere. Mercerus habet mœraret.

Mœror vel mœror, òris, m. 3. actus mœrendi, luctus: cum lætitia apud Sall. Cat. 61. opponitur, λυγῶν, δία (li. lutto, duolo, tristezza, mestizia; Fr. tristesse, profonde affliction, douleur, abattement; Hisp. tristezza, congoza; Germ. die Traurigkeit, Trauer, Betrübniß, der Jammer; Angl. the expression of grief, lamentation, sorrow, sadness, heaviness of heart, dole). Occurrit — a) sæpissime in sing. num. Cic. 4. Tusc. 8. 18. Mœror est ægritudo flebilis. h. e. quæ in fletum, gemitum aliaque signa doloris facile erumpit. Id. 12. Att. 29. Quod me ipse per litteras consolatus sum, non pœnit me, quantum profecerim: mœrorem minui; dolorem nec potui, nec, si possem, vellem. Id. Sext. 31. 68. Decefferat ex Asia frater meus magni aqualore, sed multo etiam majore mœrore. Id. 3. Tusc. 12. 26. Est impudens luctus mœrore se conficiens. Id. Amic. 3. 11. Quam autem civitati corus fuerit, mœrore funeris indicatum est. Id. 2. Orat. 47. 196. Quum C. Marius mœrorem orationis meæ præsens multum lacrimis suis adjuvaret. Lucret. 6. 1181. Perturbata animi mens in mœrore metuque. Sall. Jug. 16. Clausi in tenebris cum mœrore et luctu, morte graviorem vitam exigunt. — Jungitur plurimis Verbis, quorum præcipua hæc sunt. Plaut. Cist. 4. 2. 60. Mœrorem alicui afferre. Id. Cas. 3. 5. 50. offerre alicui. Justin. 38. 8. 14. inferre convivio. Cic. 3. Att. 8. ad fin. Animum mœrore dare. Ter. Andr. 4. 2. 10. Esse in mœrore. Cic. 10. Att. 4. Jacere in mœrore. Id. 5. Fam. 2. Versari in mœrore. Gell. 3. 15. Mœrore et luctu affectus. Cic. 11. Att. 2. Mœrore urgeri. Plaut. Capt. 1. 2. 30. mœrari. Id. Stich. 1. 3. 63. atque ægritudine consensescere. Cic. 3. Att. 8. Meus me mœror lacerat et cunclit. Id. 2. Cat. 1. 2. Mœrore afflictus et profligatus. Plin. 8. Hist. nat. 12. 12. (33). Mœroris tæbe confecti. Cic. 12. Att. 14. A mœrore recreari. Id. 14. Phil. 13. 34. Deponere mœrorem atque luctum. Plaut. Stich. 2. 1. 31. Ex mœrore extimere. — b) In plur. num. Cic. 1. Fin. 18. 50. Ægritudines, molestia; mœroris, qui animos exedunt conficiuntque curis.

Mœrus, i. m. 2. V. MURUS Init.
Mœsileum pro mausoleum, legitur apud Frontin. de limit. agr. p. 43. Goes.
Mœstè vel Mæste, adverb. (mœstus) con dolore, con tristezza, in atto di mestizia, cum mœrore, λυγρός. Cic. 3. Herenn. 14. 24. Acriter, clamenter; mæste, hilariter.

Mœstificatus vel mæstificatus, a, um. V. voc. seq.

Mœstifico, as, avi, atum, are, a. 1. (mœstus et facio). Part. Mæstificatus. — Mæstificari est mæstum facere, attristare. Augustin. Ep. 121. Si paupertas angit, si luctus mæstificat. — Hinc Part. Mæstificatus est idem ac mæstus, tristis. Sidon. 3. Ep. 13. circa med. Facies umbris mæstificata larvalibus. Capell. 9. init. Insuetia lædor mæstificata modis.

Mœstificus, a, um, adject. (mæstus et facio) qui mæstum facit. Epitaph. Alcim. init. Quisquis mæstificum tumuli dum cernis honorem Cespite concludi, totum debles Avitum.

Mœstiter vel Mæstiter, adverb. (mæstus) mæste. Plaut. Rud. 1. 5. 6. Unde vos ire cum avida veste dicam, tam mæstiter vestitas?

MOESTITIA vel **mæstitia**, *æ*, f. 1. (mæstus). De orthographia *V.* in **MOEREO** init. — Mæstitia est idem quod mæror: cui opponitur hilaritas et lætitia (It. *mestizia*, dolore, tristezza; Fr. *tristesse*, vive douleur, affliction, abattement; Hisp. *tristeza*, congoza, aflicción, abatimiento; Germ. das Traurig -, Betrübtheit, die traurige, betrübt Stimmung, Traurigkeit, Niedergeschlagenheit; Angl. *sadness*, *gries*, sorrow, trouble, heaviness).

I.) Proprie de hominibus. Cic. 1. Off. 41. 146. Ex oculorum obtutu, es superciliorum aut remissione, aut contractione, ex mæstitia, es hilaritate, es rlsu etc. Id. 1. Tusc. 44. 106. Hæc quum pressis et flebilibus modis, qui totis theatris mæstitiam inferant, concinuntur. Id. 2. Phil. 15. 37. Esse in mæstitia. Id. Orat. 43. 148. Mæstitiæ resistere. Id. 1. Fin. 13. 43. Sapientia est una, quæ mæstitiam pellat es animis. Tac. 3. Ann. 16. Oa in mæstittiam flectere.

II.) Translate. Cic. Orat. 16. sub fin. Aliqui duritatem et severitatem quamdam verbis, et orationis quasi mæstittiam sequuntur. Colum. 7. R. R. 3. 11. Ut totius auctumni pabulo satiatas agnus, ante mæstittiam frigorum atque biemts jejunium, confructur.

MOESTITUDO vel **mæstitudo**, Inis, f. 3. mæstitia. Accius apud Non. p. 136. 24. Merc. Ni vestitus leter, mæstitudo, vastitudo prædicarent hominem esse. Plaut. Autul. 4. 10. 1. Ego sum miser, cui tanta mæstitudo obligit. Pallad. 1. R. R. 26. de turdis. Claudantur cum aliis ante nutritis, quorum societate captivitatís mæstitudinem consoletur. Cæli Aureli. 1. Acut. 3. sub init. Alienatio cum cabinio et cantilena, vel certe mæstitudine, silentio etc. et 3. ibid. 5. Init. Gravedo, vel dolor capitis, aut vertigo; aut aurium tinnitus; vultus mæstitudo etc.

MÆSTO vel **mæsto**, *as*, *are*, a. 1. (mæstus) mæstum facere. Laberius apud Non. p. 137. 27. Merc. Concitatum mobilitate mæstas.

MÆSTUM, adverb. *V.* voc. seq. sub I. c.

MÆSTUS vel **mæstus**, *a*, *um*, adject. De ratione scribendi *V.* in **MOEREO** init. — Comp. *Mæstior* I.; Sup. *Mæstissimus* I. et II. 1. — Mæstus est mærens, dolens, tristis, lugens, λυπηρός, ἀλγόμενος (It. *addolorato*, mesto, afflito, gramo; Fr. *triste*, affligé, abbattu, mélancolique; Hisp. *triste*, affligido, abatido, melancólico; Germ. *traurig*, *betrübt*, *schweremüthig*, *niedergeschlagen*; Angl. *sad*, *sorrowful*, *woful*, *pensive*, *afflicted*, *malancholy*, *doleful*, *mournful*, *dismal*).

I.) Proprie — a) De hominibus. Cum *v. tristis* jungitur apud Plaut. Bacch. 4. 4. 18. Quid vos mæstos tam tristesque esse conspicio? Cf. Cic. 1. Divinat. 28. 59. Visum tibi esse, quom in locis solis mæstus errares, C. Marium cum fascibus laureatis quærere ex te, quid tristis esses, et Orat. 22. 74. Quum immolanda Iphigenia tristis Calchas esset, mæstior Ulises. Ceterum Id. 2. Orat. 47. 195. Quum excitavi inæstum ac sordidatulo senem. Id. post redit. in senat. 6. 13. Incultus, horridus, mæstus. Horat. 1. Sat. 2. 3. Mæstus ac sollicitus morte aliquid. Virg. 2. En. 270. mæstissimus Hector. — b) De his quæ ad hominem referuntur atque animi mæstittiam significant. Justin. 18. 7. 10. Mæsta ac lugentia castra. Cic. 3. Herenn. 15. 27. Mæsto et conturbato vultu. Virg. 4. G. 515. mæstis late loca questibus implet. Ovid. 4. Fast. 454. Et feriunt mæstæ pectora nuda manus. et ibid. 854. mæstas Acca soluta comas. Id. 2. Amor. 6. 5. mæstos lanare capillos. Id. 3. Trist. 5. 15. Brachiaque accepi mæsto pendente collo. Virg. 1. En. 208. mæstus timor. — c) Cum Infinito. Stat. 10. Theb. 774. insignemque animam mucrone corusco, Deditigantem artus pridem mæstamque teneri, Arripit. — d) Hinc *mæstum* adverbii more legitur apud Senec. *Cædip*. 569. ter valles cavæ Sonuere mæstum.

II.) Translate. ¶ 1. Speciatim de hominibus, haud aliter ac *tristis*, est valde turbatus, et vultu ad tristittiam ac severitatem compositus. Val. Flacc. 5. 568. tacta mæstissimua ira. Sic in illo Virg. 12. En. 514. Ille nec mæstum mittit Onytem; Servius, severum, Inquit, naturaliter tristem, quem Græci οὐδωρον δειπνι, ἀγάστον: aut imaginatus est exprimentem. — Huc refertur potest et il-

lud Tac. Dial. de Orat. 23. Quos (oratores), more prisco apud iudicem fabulantes, non auditores sequuntur, non populus audit, vix denique litigator perpetitur: adeo mæsti et inculti illam ipsam, quam jactant, sanitatem non firmitate, sed jejunio consequuntur, severi, digni, irri. ¶ 2. Generatione de rebus, et est mæstittiam significans vel afferens, mærorem ac luctum portendens, funestus, lævus. Propert. 3. 4. 13. mæsta vestis. h. e. atrata, signum luctus. Sic Id. 4. 11. 9. mæstæ tubæ. Seneca *Cædip*. 2. Et nube mæstum squalida exoritur jubar. Virg. 5. En. 47. ossa parentis Candidinus terra, mæstasque sacravimus aras. h. e. funebres et diis Manibus sacras. Ovid. 6. Fast. 660. mæsta funera. Id. 3. Fast. 641. ne dubita, mæstum fuge, dicere, tectum. h. e. funestum, dirum, in quo insidiæ parantur. Id. ib. 128. a læva mæsta volavit avis. h. e. mali ominis. Virg. 1. G. 480. Et mæstum illacrimat templis ebur. — Ventrem mæstum fovere es molito bordeo, apud Lucitium exponit Non. p. 350. 33. Merc. enectum fame.

MÆTA pro meta legitur apud Frontin. de Colon. p. 141. Goes.

MOIRUS, *i*, *m*. 2. *V.* **MURUS** Init.

MOLA, *æ*, f. 1. μύλη (It. *mola*, *macina*; Fr. *moulin*; Hisp. *molino* *harinero*; Germ. *die Mühle* *jeder Art*; Angl. *a mill*, *millstone*).

I.) Proprie est instrumentum, quo frumenta, aliæque fruges conteruntur, et in farinam rediguntur: a Græca voce allata. Constat autem duobus saxis, quorum inferius quadrata primum figura solo insistit, deinceps in conum desinit, et ob formæ similitudinem *meta* dicitur: superius (Græci ὄνον vocant) dupliciter est cavatum, et ex inferiore quidem parte metæ superincumbit, superiore vero, quæ catillus appellatur, grana conterenda continet, quæ per medium foramen later utrumque saxum decidunt, ibique facile commoluntur, quum superius assum ab axe transverso, qui *mobile* nominatur, circumducitur. Hujus molæ figuram, pueris abbinæ annis Pompejis in Campania reperitæ, babes apud Schneiderum in adnot. ad *Catonem* tab. 11. n. 7. Molarum formam indicat etiam Manli. 5. 285. Subdere fracturo silici frumenta superque Ducere pendentes orbis. Et Seneca Ep. 90. § 23. Hoc aliquis secutus exemplar (*aquaticuli* nemp), lapidem asperum aspero impositum, ad similitudinem dentium, quorum pars immobilis motum alterius expectat; deinde utriusque attritu grana franguntur, et sæpius regeruntur, donec ad minutiæm frequenter trita redigantur. Paul. Dig. 33. 7. 18. § 5. Idem Scævola consultus de meta molararia, respondit, si rusticis ejus fundi operariis moleretur, eam quoque debere; esse autem meta inferior pars molæ, catillus superior. Ennius apud Non. p. 506. 3. Merc. Quo nunc me duclis? — Ubi molarum strepitum audibis maximum. — Molarum aliæ sunt *trusatiles* aut *manuariæ*, χειρομύλαι, quæ manu hominum truduuntur. Gell. 3. 3. sub fin. de Plauto. Quum ob quærendum victum, ad circumagendas molas, quæ trusatiles appelluntur, operam pistori locasset. *V.* **MANUARIUS**. — Aliæ *asinariæ* aut *jumentariæ*, quæ ab asinis seu jumentis versantur. Ovid. 6. Fast. 318. Et quæ pumiceas versat asella molas. Juvenal. 8. 66. de *caballis*. tritoque trahunt epirbedla colle Segnipedes, digneque molas versare Nepotis. *V.* **ASINARIUS** et **JUMENTARIUS**. Aliæ *aquariæ*, ὕδρομύλαι, quæ impetu Incurrentis aquæ et ope rotarum circumaguntur. Pallad. 1. R. R. 42. Si aquæ copia est, furas balnearum debent pistrina suscipere, ut ibi formati aquaril molis sine hominuni, vel animalium labore frumenta frangantur. Hinc Plin. 18. Hist. nat. 10. 23. (97). Major pars italice rolis utitur, quas aqua verset obiter, et far molat. Venant. 3. carn. 12. 37. Ducitur in rigidis sinuosa canalibus unda, Ex qua fert populus hic mola rapta elbum. Hujusmodi molas describit Vitruv. 10. 10. *V.* et **HYDRAULA**. *V.* etiam, si vis, Strab. l. 12. p. 556., et *Heringium* de molendinis. Ad alias etiam fruges et res comminuendas molæ adhibentur. Ovid. *Medic. fac. 72*. de lupinis et faba. Utraque da nigris comminunda molis. h. e. molis ex nigro lapide, quas Id. loc. cit. in § 3. pumiceas vocat, quia plerumque liebant es lapide Pompejano, qui niger et pumicis similis est. Plin. 18. Hist. nat. 7. 14. (73). Hordeum molis frangunt.

Petron. fragm. Tragar. 74. Burmann. Mola burea piper trivit. stritolò il pepe con macinella di bosso. Colum. 12. R. R. 52. 6. Schneid. Oleo autem conficendo molæ utiliores sunt, quam trapetum. Molæ quam fallissimam patiuntur administrationem; quoniam pro magnitudine baccharum vel submitti, vel etiam elevari possunt, ne nucleus, qui sapore olei vitiat, confringatur. et ibid. 54. 2. Suspensa mola olivam frangito. Id. 2. ibid. 10. 35. Citera suspensa mola divisa. Varro 1. R. R. 55. 5. Molæ oleariæ e duro et aspero lapide. — Quas memorat Plin. 36. Hist. nat. 18. 29. (135). molas versatiles, Volsiniis inventas, Harduin. intelligit cotes acueudis ferramentis aptas. Easdem memorat Liv. 29. 45. a med.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur *mola* ipsum far tostum, molitum, et sale sparsum (unde et *mola salsa* dicitur) κρυσθὴ πειρηγμένη, qua in sacris utebantur, et vel solam offerebant, vel victimas ea spargebant, ut Festus p. 141. 31. Müll. et Valer. Max. 2. 5. n. 5. docent: unde immolare. Virg. 8. Ecl. 82. Sparge molam, et fragiles incende bitumine lauros. Servius ad hunc loc. tradit rationem ejus conficiendæ, quæ Romæ in more fuit: Virgines, Inquit, Vestales et Non. Majis ad prid. Id. Majas alternis diebus spicas adreas in coribus mensuariis ponunt: easque ipsæ torrent, pinsunt, molunt, atque ita molitas condunt. Inde ter in anno molam faciunt, Lupercalibus, Vestalibus, Idib. Septembr. adjecto sale cocto, et sale duro. Plaut. Amph. 2. 2. 108. Prodigiali Jovi aut mola salsa hodie, aut ture comprecant oportuit. Cic. 2. Divinat. 16. 37. Caput est in jecore, cor in estia: jam abscedet, simul ac molam et vinum insperserit. Tibull. 1. 5. 14. Ipse procuravi, ne possent sæva nocere Somnia, ter sancta devenersa mola. Seneca Thyest. 688. Tangensque salsa victimam culter mola etc. Martialis. 7. 54. Consumpsi salisæque molas et turis ærvoja. Plin. 18. Hist. nat. 2. 2. (7). Mola salsa supplicare. Id. præfat. § 11. Rustici mola tantum salisa litant. Virg. salisæ fruges. Ovid. salsa farræ vocat. *V.* **SALSUS** I. ¶ 2. Dicitur etiam *mola* in uteris mulierum massa carnea sine ossibus ac visceribus, ex imperfecta conceptione loco fetus concrevens. μύλη; ex ejus forma ita appellata. Plin. 7. Hist. nat. 15. 13. (63). Unius mulieris utero quas appellatur molas. Ea est caro informis, inanima, ferri icum et aciem respuens: et, ut pertus, alias letalis, alias una senescens, aliquando alvo citatore excidens. Simile quiddam et in viris in ventre gignitur, quod vocant scirrhone. Adde eumd. 10. ibid. 64. 84. (184). *V.* **MYLE**. ¶ 3. Est etiam idem ac cunnos. Vet. epigr. in Anthol. Lat. T. 2. p. 465. Burmann. Redde, maritus ait, et dixit femina, reddam: Sed magis ad nostram non molet ille (*adulter*) molam. *V.* **MOLO** II. — *V.* *Mola* pro maxilla legitur a quibusdam apud Apul. 3. Dogm. Plat. circa med., sed plerique alii rectius mala.

MOLÆ, *rum*, *f.* plur. I. In libro sacerdotum populi R. (apud Gell. 13. 22.) in quo perscriptæ sunt Comprecationes dedum immortalium, inter varia deorum nomina habetur *Heriem Junonis*, *Molas Martis*, *Nerinem Martis*. Putant quidam, *Molas* esse Illas Martis, sic dictas a molimine et conatu in bellorum apparatu: alii a molis, quod ut molis fruges, sic bellis Mars homines frangat.

MOLARIS, *e*, adject. da *mola*, μύλικός, ad molam pertinens, ut *molaris lapis*, es ouo molæ sunt, μύλιτης λίθος. Plin. 36. Hist. nat. 19. 30. (137). et ibid. 23. 53. (174). Similiter *Auct. Colon. 1.* edente Rudorff. p. 214. Termini lapidel alii assei, alii molares. — Hinc

Molaris, *is*, *m*. 3. (Priscian. 5. p. 653. Putsch. Molaris a mola derivatum potest esse commune, quum adjectivum est, sed quia plerumque ad dentem vel lapidem refertur, usus frequens masculinum hoc profert), absolute, substantivorum more. ¶ 1. Subaudit lapis: et *molaris* sæpe dicuntur lapides prægrandes et asperissimi, quos vel manu, vel ballistis jacebant in hostes: vel a magnitudine, quasi apti sint mollis faciendis; vel a duritie, aut scabritie, *sasso grande*, *ciottolone*. Virg. 8. En. 249. insueta rudentem (*Cacum*) Desuper Alcides tellis premit, omniaque arma Advocat, et ramis vastisque molaribus Instat. Ovid. 3. Met. 59. dextraque molarem Sustulit, et magnum magno canamine misit. Illius

impulsu quum turribus ardua celsis Mœnia moia forent. *Stat. 5. Theb. 560.* quo turbine bellica quondam Librati salient portarum in claustra molares. et 2. *Achill. 426.* Excipere immissos curvato umbone molares. ¶ 2. Subaudi *dens*: et molares dentes sunt in interiori maxilla utrinque post caninos siti, latiores ceteris crassioresque: ita dicti, quod incisum ab aliis cibum ipsi comminuunt et veluti molunt, iidem *maxillares* appellantur, *mascellari*, *μύλαι*, *μύλῃται ὀδόντες*. *Juvenal. 13. 212.* interque molares Difficili crescente cibo. et 5. 60. ut per lacrimas effundere bilem Cogaris, pressoque diu stridere molari. *Scribon. Compos. 61.* Ubi super extremum molarem increverit gingiva.

MOLĀRIUS, a, um, adject. da *macina*, ad molam pertiōens: molaris, *μύλῃκος*. *Cato R. R. 11.*; et *Varro 1. R. R. 19. 3.* Asinus molaris. *h. e.* qui molam circumagit.

MOLAXO, as, are, a. 1. *ammollire*, idem ac malaxo. *Pelagon. Veterin. 5.* ad *fin.* Azungiam veterem cum olio purgato, et simul tunso diligenter molaxas.

MOLE V. MOLESTIA init.

MOLEMONIUM, ī, n. 2. nomen herbæ, quæ facili præstat vomitiones, ut ait *Plin. 26. Hist. nat. 7. 25. (40).* Ita legit *Sillig.*; alii aliter.

MOLENDĀRIUS, a, um, adject. da *mulino*, *μυλωνοειδής*, ad molam, seu molendinum pertinens. *Paul. Dig. 33. 7. 18. § 2.* Asinam molendariam et molam negat Neratius instrumento luodi contineri. et *ibid. § 5.* Scævola consultus de meta molendaria respondit, etc. *Alii leg.* molendinaria.

MOLENDĀRIUS, a, um, adject. ad molendinum pertinens, idem ac moleodarius, molaris. *Amian. 17. 4.* ad *fin.* Obeliscus diu pensilis, hominum millibus multis tamquam molendinarias rotantibus metas, cavea locatur io media. *V. et voc. præced.* — *Ilinc*

Molendinarius, ī, m. 2. absolute, substantivorum mole, est molitor, qui frumentum aliasque fruges molendas curat, *mugnajo*. *Inscript.* quæ pertinet ad ann. a Cbr. n. ccccxc., apud *Gruter. 1114. 6.* et *Fabrett. p. 529. n. 382.* Vt omnium molendinariorum fraudes ammittentur statuas fieri præcepimus etc. *Gloss. Philoz.* Molendinarius, *ἀλεστής*.

MOLENDĀRIUS, ī, m. 2. *V. voc. præced.*

MOLENDĪNUM, ī, n. 2. *mulino*, *μύλων*, molatrina, ubi molitur frumentum, ut pistrinum, ubi pinsitur: est a *molendo* dictum, quia illuc frumentum molendum fertur. *Augustin. in Psalm. 132. n. 4.* ad *Matth. 24. 40.* Quare in molendino? quia in isto mundo versantur, ubi molendinum intelligitur; quia sic vertitur mundus iste, quomodo mola. Adde *eumd. in Psalm. 36. n. 2.*

MOLENDO, as, are, a. 1. (molo) idem ac molere. *Pompej. in libr. Donat. de barbarism. p. 473.* frugesque receptas Et torrere parant flammis et frangere saxo. Ecce prius dixit coquere panem, postea molendare triticum hoc dicit (*Virg. 1. Æn. 178.*): hystorologia est.

MOLĒS, is, f. 3. Ultima in mole a vetustissimis producebatur. ut in *fame*, si *Prisciano* credimus 7. p. 768. *Putsch.* — Motes est corpus ingens, res magna et multi ponderis, *ὄγκος*, *κύτος*, *μέγεθος* (i. mole, grandezza; Fr. *charge, masse*; Hisp. *masa, muelle*; Germ. *die grosse, schwere unförmliche Masse, die Last, der Klumpen*; Angl. *a mass, heap, huge bulk*).

1.) Proprie. ¶ 1. Georaticum. *Ovid. 1. Met. 7.* Cbaos, rudis indigestaque moles. *Virg. 3. Æn. 656.* vasta se mole moventem Pastorem Polyphemum. *Colum. 3. R. R. 8. 3.* India perhibetur molibus ferarum mirabilis. *Propert. 4. 6. 19.* stetit æquore moles Pineæ. *h. e.* classis magnarum navium. *Lucan. 3. 462.* Opiterginis moles onerata colonis. *h. e.* oavis. *Propert. 4. 11. 23.* Sisyphus, mole vacas. *h. e.* ingenti saxo. V. SISYPHIUS in ONOM. *Claudian. 1. in Rufin. 350.* Hinc Stilicho turmas, illior Gradivus agebat, Et clipeis et mole pares. *corporatura*. ¶ 2. Speciatim sæpe dicitur de magnis ædificiis, substructionibus, aggeribus, præsertim qui et saxo, terra, aut materia in mare jaciuntur vel muniendis portubus, vel piscinis faciendis, vel ædificiis in ipso mari excitandis. *Horat. 3. Od. 1. 33.* Contracta pisces æquora sentiunt, Jactis io altum molibus. *Tibull. 2.*

6. 27. Claudit et Indomitum moles mare. *il molo. Flor. 2. 2.* Quamvis fretum (scil. Siculum) Italiæ nec mole jungi, nec pontibus posset, armis belloque iungenda præda. *Cæs. 1. B. C. 25.* Molem atque aggerem ab intraque parte litoris jaciebat. *Cic. 6. Verr. 53. 118.* Foes fluctu totus operiretur, nisi munitione ac mole lapidum a mari distinctus esset. *Id. 2. Offic. 4. 14.* Moles oppositæ fluctibus. *Id. 4. Att. 16. a med.* Aditus iosalæ muoit mirificis molibus. *Sueton. Claud. 20.* Portum Ostiæ extruxit, circumducto dextra sinistraque brachio, et ad introitum profundo jam solo mole objecta. *Curt. 4. 2.* Nec ulla tam firma moles est, quam non exedant undæ per nexus operum manantes et, ubi acrior status existit, summi operis fastigii superfusæ. *Liv. 23. 5. a med.* Pontibus ac molibus ex humoorum corporum strue faciendis. *Cic. Mil. 31. 85.* Insanæ substructionum moles. *Horat. 3. Od. 29. 10.* Molem propinquam nubibus arduis. *Cic. 14. Phil. 12. 33.* Extructa moles opere magnifico, incisæque litteræ virtutis testes sempiternæ: depositio, memoria. *Lucan. 8. 865.* Proderit hoc olim, quod non mansura sepulcri Ardua marmoreo surrexit pondere moles. — Similiter de scopulis. *Ovid. 2. Met. 11.* Dor:daque et natas: quarum pars nare videntur, Pars in mole sedens virides siccare capillos. *Sic. Id. 13. ibid. 921.* Nam modo ducebam ducentia retia pisces: Nunc in mole sedens moderabar arundine linum. — *Moles aquarum*, immanis vis et copia. *Sil. It. 3. 46.* surgentis mole profundi Injunctum terris subitum mare. Adde *eumd. 14. 123.*; et *Solin. 23. a med.* Precesserat *Virg. 1. Æn. 137.* Jam cælum terramque meo sine numine venii, Miscere, et tantas audeas tollere moles? et 5. *ibid. 789.* Ipse mihi nuper Libyis tu testis in undis Quam molem subito excierit. *h. e.* quos fluctuum cumulos tempestate suscitaverit. *Justin. 31. 5. 7.* Perinde falli, ac si quis amnes non ab ipsis fontium primordiis derivare, seu concretis jam aquarum molibus avertere vel exsiccare velit.

¶ 3. Item speciatim de belli apparatu interdum dicitur. *Tac. 1. Hist. 61.* Vitellius suas copias supplevit, tota mole belli securus. *con tutto il grosso delle forze.* et 2. *ibid. 46.* Non alias majore mole concursum, *con maggiore apparecchio, ossia sforzo e numero di soldatesca.* *Sic Justin. 22. 3. 9.* Prima igitur illi (*Agathochi*) cum Hamilcare, Gisco. Alio, prælii congressio fuit: a quo victus, majore mole reparaturus bellum, Syracusas concessit.

II.) Translate. ¶ 1. Est magnitudo, aut multitudo cujuslibet rei, item vis. *Cic. 1. Cat. 9. 23.* Vix molem istius invidiæ, si in exilium ireris, sustinebo. et 3. *ibid. 7. 17.* Non facile hanc tantam molem mali a cervicibus vestris depulsem. *Horat. 3. Od. 4. 65.* Vis consilii expertus mole ruit sua. *Tac. 12. Ann. 66.* In tanta curarum mole. *Liv. 26. 6. a med.* Apud alios nequaquam tantam molem pugne inveio. *si gran battaglia.* *Sil. It. 12. 143.* Hercules prostrati mole gigantes. *h. e.* magnis viribus Hercules. *Virg. 12. Æn. 574.* animis certantibus omnes Dant cuneum, densaque ad muros mole feruntur. *h. e.* denso agmine et impetu urgente. *Sic Val. Flacc. 1. 757.* leo cunctatus in arcta Mole virum. *h. e.* densa venantium turba. — Similiter est majestas, pompa, potentia, vis apud *Val. Flacc. 6. 673.* non illa levi turbata metallo, Sed iacibus, sed mole Dei. *Tac. 15. Ann. 52.* Cæsar balnea et epulas inibat omissis excubiis et fortunæ suæ mole. *la pompa del suo seguito.* ¶ 2. Item molimen, conatus, nisus, labor. *Tac. 13. Ann. 35.* Corbuloni plus molis adversus ignaviam militum, quam contra perfidiam hostium erat. *avea più da fare.* et *Liv. 25. 11. a med.* Plaustris transveham naves haud magna mole. *h. e.* haud magno molimine: *con non molta difficoltà.* et *Virg. 1. Æn. 37.* Tanta molis erat Romanam condere gentem. *tanto ci volea.* *Terentian. præfat. v. 49. p. 2384.* *Putsch.* Sodor dum solitus cadat Nulla mole palæstrica.

MOLESTĒ, adverb. (molestus). Comp. *Molestius* et Sup. *Molestissime* 1. — Moleste ¶ 1. Si ad nosmet ipsi referamus, est idem atque ægre, graviter, iniquo animo, *di mota voglia*: quæ significatione sæpiissime cum v. *fero* jungitur. *Cic. 13. Att. 22.* Te de prædio aviæ exerceri, moleste fero.

mi spiace, mi duole. et *Cæs. 2. B. G. 1.* Populi R. exercitum hiemare in Galliis, moleste ferebant. *Petron. Satyr. 100.* Inquietatus ille moleste tullit. *Cic. 1. ad Q. Fr. 1. 1.* Quoniam ea molestissime ferre homines debent, quæ ipsorum culpa contracta sunt; igit quiddam io hac re mihi molestius ferendum. *Id. 3. Fam. 6. a med.* Molestissime fero, quod, te ubi visurus sim, nescio. *Auct. B. Hisp. 30.* Moleste et acerbe accipiebant, se impediri, quominus etc. — *Moleste fero*, formula est dolentis alterius calamitatem. *Seneca Ep. 67. sub fin.* ¶ 2. Si ad alios referamus, moleste est cum molestia, molestiam exhibendo, noiosamente, *spiacevolmente*, *δυσχερῶς*. — a) Generatim. *Cic. 1. Att. 17. extr.* Jam illud moleste rogo, quod maxime cupio, ut quamprimum veolias. *At plerique al. et ipse Orell. leg.* modeste. *Curt. 3. 6.* Animum sollicitudine intemptiva amici sane fideles, sed moleste seduli turbant. — b) Speciatim apud Rhetores est affectate. *Catull. 42. 7.* illa, quam videtis Turpe incedere, inimice ac moleste. *con odiosa affectazione.* *Augustus in ep.* apud *Sueton. Aug. 8b. in fin.* Opus est, dare te operam, ne moleste scribas, aut loquaris. *h. e.* affectando obscuritatem, aut obsoleta verba sectando. hoc enim molestiam exhibet legentibus, aut audientibus. *Gell. 3. 19.* Superstitiose, et nimis moleste atque odiose confabricatus est originem vocabuli. *Quintil. 11. 3. 181.* Nec in loquendo distinctionibus, temporibus, affectionibus moleste utemur.

MOLESTIA, æ, f. 1. (molestus). Mole pro molestia dixerunt Romani. V. LABOR, oris, init. — Molestia est ægritudo, sollicitudo, cura, angor, negotium, *δυσχέσις, ὄγκος* (i. molestia, noia, fastidio, travaglio, spiace; Fr. *peine, désagrément, déplaisir, chagrin, inquietude, souci, inconvenient, embarras*; Hisp. *pena, dolor, descontento, desplacer, desazon, embarazo*; Germ. *die Beschwerlichkeit, Lästigkeit, Unannehmlichkeit, Beschwerde, Verdross, Missvergnügen, Ferdriesslichkeit, Betrübnis, Unlust*; Angl. *trouble, troublesomeness, uneasiness, discontent, dissatisfaction, chagrin, noiance, molestation*).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cato R. R. 154.* Vinum emptoribus sine molestia admetiaris. *senza questione.* *Plaut. Amph. 1. 2. 2.* Amovi a foribus inaximam molestiam. *un grandissimo disturbo.* *Cic. 2. Orat. 52. 209.* Par atque una ratio est spei, lætitiæ, molestiæ. *Id. 3. ibid. 4. 14.* Pergamus ad ea solatia, quæ non modo sedatis molestiis, jucunda, sed etiam hærentibus, salutaria nobis esse possunt. *Id. 1. Fin. 11. 37.* Quum privamur dolore, ipsa liberatione et vacuitate omnis molestiæ gaudemus. — Ut enim quum cibo et potione fames sitisque depulsa est, ipsa detractio molestiæ consecutionem affert voluptatis: sic etc. *Id. 12. Fam. 30.* Noli mihi molestiam exhibere, et a me litteras crebriores, quom tu mihi raras mittes, flagitare. et 13. *ibid. 23.* Pergatum mihi feceris, si eum, quod sine molestia tua fiat, si qua in re opus ei fuerit, jueris. *senza tuo incomodo.* et 16. *ibid. 12. a med.* Habeo etiam illam molestiam, quod Dolabella noster apud Cæsarem est. *Id. 8. Att. 3. a med.* Sed in hoc ipso habent tamen iidem fasces molestiam. *portano seco.* et *Sull. 1. 1.* Ex hujus incommodis magnam animo molestiam capio. *Id. 4. Fam. 3.* Ex pernicie reip. molestiam trahere. et *ibid. 13.* Esse in molestiis. et 14. *ibid. 7.* Omnes molestias et sollicitudines deponere et ejicere. et 2. *ibid. 16.* depellere. *Id. 3. ad Q. Fr. 8.* delere. *Id. 1. Fin. 16. 51.* minuere, aut augere. *Id. 4. Fam. 3.* levare. *Id. 3. Tusc. 16. 34.* extenuare et diluere. et 2. *ad Q. Fr. 10.* alicui aspergere. *Ter. Hecyr. 3. 2. 9.* afferre. *Plaut. Pæn. prol. 35.* Essi molestias. *recare disturbo o noia.* *Rursus Ter. Adalph. 5. 3. 33.* Molestiam demere. *Cic. 5. Fam. 14.* ad *fin.* Molestiis se laxare. et 4. *ibid. 13.* Abducere a molestiis. et 3. *Orat. 1. 1.* Acerba recordatio veterem animi curam molestiamque renovavit. *Id. Rosc. Com. 12. 31.* Liberato quempiam molestia ei cura. *Gell. 1. 6.* Molestia et incommodum rei uxoriæ. *Plin. 30. Hist. nat. 3. 8. (25).* Ut dentes sine molestia cadant. *Cic. 16. Fam. 11.* Suscipere molestiam nauseæ. *Sueton. Cal. 23.* ad *fin.* Vitare molestiam navigandi. ¶ 2. Speciatim est et in scribendo *molestia*, quum exquiritus obscura, aut obsoleta, aut nimis elaborata sectamur, *affectazione*: quod molestiam affert audien-

tibus. *Cic. Brut.* 38. 143. Latine loquendi accurate, et sine molestia diligens elegantia.

11.) Translate, concreto, uti ajunt, sensu est vitium corporis in cute, quod molestiam magis, quam malum, affert. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 8. 28. (109). Crocodilla illita ex oleo cyprino molestias in facie nascentia tollit.

MOLESTO, as, are, a. 1. (molestus). Part. *Molestans*. — Molestare est molestia afficere, vexare, infestare, *molestare, travagliare, λυπεῖν, τριπεῖν*. *Petron. fragm.* apud *Fulgent.* de *prisco serm.* in *Alucinari*, n. 54. Nani centum vernaes me alucitæ molestabant. *Id. fragm. Tragur.* 58. *Burm.* Aut tace, aut meliorem noli molestare. *Apul. Herb.* 71. Neque bestia, neque occursum mali molestabant hunc. *Marcell. Empir.* cap. 4. p. 90. ed. *Ald.* Ulcera in capite, tamquam proprius morbus, præcipue Infantibus nascuntur, sed et viros et mulieres graviter molestant. *Scribon. Compos.* 71. Uva hoc succo ter die tacta non solum resistit ac fit minima, sed etiam raro valde molestat. Adde *Theod. Priscian.* 1. 21. *Iul. Obseq.* 42. Pestilentia utrumque exercitum molestante. — Deponentis forma, et cum Dativo. *Mo. destina. Dig.* 34. 3. 20. Aurelio Sempronio fratri meo neminem molestari volo nomine debiti, nec exigere aliquid ab eo. Quum vero optimæ editiones habeant *Aurelio Sempronio fratri meo. Neminem molestari volo*, etc, patet, molestari esse infinitivum verbi passivi *molestor*.

MOLESTUS, a, um, adject. Comp. *Molestior* et *Sup. Molestissimus* 1. 1. — Volunt esse a *moles*, licet quantitas primæ syllabæ sit dissimilis: vel potius est a *mola*, quæ ingratiss a servis in pistrino movebatur. Ceterum molestus est gravis, laboriosus, odiosus, Injurundus, negotiosus, *δυσάρετος, δυσήμος, ἀνώδης* (ll. *molesto, gravoso, spiacevole, nojoso, incresevole, travaglioso*; Fr. *embarassant, gênant, fâcheux, pénible, incommode, désagréable, déplaisant, importun*; Hisp. *desplaciente, desagradable, penoso, embarazoso, enfadoso, molesto, importuno*; Germ. *beschwerlich, lästig, Beschwerde verursachend, beswerlich fallend, unangenehm, widerwärtig*; Angl. *troublesome, painful, offensive, irksome, grievous, noisome, unreasonnable, importunate, teasing, uneasy*).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Plaut. Asin.* 2. 4. 63. Abscede hinc, molestus ne sis! *Ter. Adelph.* 5. 3. 20. Ausculta paucis, nisi molestus est, De mea, se non t'incresece: se non t'è d'incomodo. Sic *Cic. Cluent.* 60. 168. Tu autem, nisi molestus est, paulisper exsurge. (officiose dictum.) *Id. 2. Orat.* 3. 14. Nos quidem, nisi forte molesti intervenimus, venisse delectat. *Id. Mur.* 8. 18. Provincia negotiosa et molesta. *Id. 2. Nat. D.* 23. 59. Operosus ac molestus labor. *Id. 3. Legg.* 8. 19. Nihil erit bis urbe, nihil domo sua dulcius; nec laboriosius molestiusque provincia. *Id. 1. Off.* 21. 70. Minus aliis gravis, aut molesta vita est otiosorum. *Id. Senect.* 14. 47. Cupidis rerum talium odiosum et molestum est fortasse carere. *Id. Amic.* 6. 22. Amicitia numquam intemptiva, numquam molesta est. *Id. ibid.* 24. 89. Molesta veritas, sed obsequium multo molestius. *Id. Divin. in Q. Cæcil.* 11. 36. Quum omnino arrogancia odiosa est, tum illa ingenii atque eloquentiæ multo molestissima. *Phædr.* 4. 6. Noli molestus esse omnino litteris, Majorem exhibeant ne tibi molestiam. *Id. 1. 22.* Molestis muribus mustela purgat domum. — *Molestiora loca* apud *Pallad.* 1. *R. R.* 6. circa med. opponuntur *placidioribus*, et sunt, quæ venti liberius ac vehementius perflant. — *Molesta tunica* fuit indumentum genus e cannabe, aut sluppa, aut sparto, aut hujusmodi materia contextum, et pice, bitumine, resina, aut cera illitum, quò induebantur ad ignem dammati, ut diutius ardentem lento calore urerentur. *Juvenal.* 8. 235. Ausi, quod liceat tunica punire molesta. *Martial.* 10. 25. Nam quum dicatur tunica præsentem molesta, Ure inanum; plus est dicere, non facio. Hinc *Seneca Ep.* 14. ante med. Cogita illam tunicam, alimentis ignium et illitam et intexam. — Erant qui sponte se offerrent, in ludis, ut certo temporis spatio ea induti perstarent. *Terull. Martyr.* 5. Jam et ad ignes quidam se auctoraverant, ut certum spatium in tunica ardente conficerent. ¶ 2. TUNICA. ¶ 2. Eleganter *molestum* dicitur, quod exquiretur, quam

par est, studio et cura sit: molestiam enim exhibet, ut arrogantia plenum, atque adeo ingratum, *affektato, odioso*. *Cic. Brut.* 30. 116. Volo, ut in scæna, sic etiam in foro, non eos modo laudari, qui ceteri motu et difficili untur, sed eos etiam, quos ceterarios appellant, quorum sit illa simplex in agendo veritas, non molesta. *Ovid.* 1. *Art. am.* 459. Discere bonas artes, moneo, Romana juvenus, etc. Sed lateant vires, nec sis in fronte disertus: Effugiant ceræ verba molesta tua. h. e. nimis erudita, et a communi usu remota. *Quintil.* 11. 3. 183. Pronunciatio vultuosa, et gesticulationibus molesta. *Sueton. Tib.* 56. Zenonem quandam exquisitius sermocinantem quum interrogasset, quænam illa tam molesta dialectos esset etc.

II.) Translate. ¶ 1. Est laboriosus, difficilis, *difficile, faticoso*. *Ulp. Dig.* 9. 2. 27. circa med. Alia species damni est, ipsum quid corrumpere, et mutare: alia, nulla ipsius mutatione, applicare aliud, cujus molesta separatio sit. ¶ 2. Damnum afferens, perniciosus. *Catull.* 51. 12. Otium, Catulle, tibi molestum est.

MOLETRINA, æ, f. 1. *mulino, μολών*, locus ubi molitur, pistrinum: a *molitus*, ut *subrina* a *sutis*. *Cato apud Non.* p. 63. 27. *Merc.* Nervo, carcere, moletrina.

MOLILE, is, n. 3. apud *Caton. R. R.* 10. et 11. videtur esse vel manubrium, quo mola versatur, vel helcium, quod servo, aut jumento molam versanti aptatur; vel axis, circa quem mola vertitur. V. *Annal. dell'Inst.* arch. T. 10. p. 245; et cf. v. *MOLUCRUM*.

MOLIMEN, Inis, n. 3. (molior) vox fere poetica: et ¶ 1. Est molimentum, molitio, conatus, *sforzo, επίχειρημα*. *Lucret.* 4. 899. Quippe etenim ventus subtili corpore tennis Tradit agens magnam magno molimine navem. *Ovid.* 12. *Met.* 356. solidoque revellere dumo Annosam pinum magno molimine tentat. et 6. *ibid.* 693. Idem ego quum fratres cælo sum nactus operto (Nam mihi campus is est) tanto molimine luctor, Ut medius nostris concursibus intonet æther. ¶ 2. Item apparatus, machinatio, ubi multæ vires, et magnum studium, contentio, impensæ sunt opus. *Ovid.* 15. *Met.* 808. Intra licet ipsa Sororum Tecta trium: cernes illic molimine vasto Ex ære et solido rerum tabularia ferro. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 93. Quanto cum fastu, quanto molimine circum Spectemus vacuum Romanis vatibus ædem. *Val. Flacc.* 6. 34. Musa mone, quanto Scythiam molimine Perses Conciert. *Ovid.* 6. *Met.* 473. ipso sceleris molimine Tereus Creditor esse pius. *Liv.* 2. 56. Res tamen, suo ipsa molimine gravis, certaminibus in annum extrahitur. ¶ 3. Item administratio, gubernatio, cura multarum magnarumque rerum. *Ovid.* 1. *Pont.* 2. 75. Magna tenent illud rerum molimina nomen (h. e. *Cæsarem Aug.*): hæc est caelesti pectore cura minor. *Id.* 15. *ibid.* 578. Magna quidem rerum molimina vidit in illis (extis).

MOLIMENTUM, i, n. 2. (molior) idem quod molimen. *Sisenna apud Non.* p. 142. 5. *Merc.* Contra magno cum molimento ac perpetuo sono procedunt. *Cæs.* 1. *E. G.* 34. Neque se exercitum sine magno commeatu atque molimento in unum locum contrahere posse. *Liv.* 5. 22. de signo lapideo *Junonis*. Motam certe sede sua parvi molimenti adminiculis, sequentis modo, accepimus levem ac facilem translato fuisse. di *piccolo apparato e sforzo*. et 37. 14. ad fin. Eo minoris molimenti ea claustra esse, quod in fluminis modum, longum et angustum et vadosum ostium portus sit. di *minore fatica e lavoro*. et *ibid.* 15. Minore molimeoto aperti sunt hostes portum, quam obstruatur. *Seneca Consol. ad Marc.* 11. a med. Res inagui molimenti est.

MOLINA, æ, f. 1. *mulino, moletrina, pistrinum*. *Ammian.* 18. 8. ad fin. Quem adscensum scissis collibus molinæ ad calles artandas edificatæ densius constringebant.

MOLINARIUS, i, m. 2. *mulinaro, molitor*. *Gloss. Philox.* Molinarius, *ὄρμαλέτης*.

MOLINUM, i, n. 2. idem ac molendinum. *Cassiod.* *Instit. divin.* lib. 29. Amnis influit vobis arte moderatus, ubicumque necessarius judicatur, et hortis vestris sufficiens et molinis. *Alii frustra legendum moment molendinis.*

MOLINUS, a, um, adject. molaris, ut *Mollnum*

saxum, *macina, mola*, qua frumenta teruntur. *Terull.* 4. *advers. Marcion.* 35. ex *Luca* 17. 2. Si molino saxo ad collum deligato præcipitatus esset in profundum. *Fulgatus interpres* habet molaris lapis.

MOLIO, is, ire, a. 4. *F.* voc. seq. in it.

MOLIOR, Iris, Itus aum, iri, dep. 4. Activa forma *molio, is*, affertur, nullo tamen auctore laudato, a *Priscian.* 8. p. 797. *Putsch.*; sed legitur in *vet. S. C.* apud *Frontin.* *Aquæd.* 129. Neque quis in eo loco quid opponit, molit, obsæpit, figit, statuit. h. e. struit, ædificat. *Moliret* pro *moliretur* quidam leg., sed perperam, apud *Val. Max.* 5. 10. n. 2. in fin. — Hic passiva significatione *Apul.* 11. *Met.* Sosipatris deæ peculiaris pompa moliebatur. *Lucilius* quoque videri potest passive usurpasse in illo apud *Non.* p. 346. 15. et p. 139. 6. *Merc.* Muginamur, molimur, subducimur. Ubi *Non.* interpretatur, retinere, morari, ac repigrare, addito illo *Cæcili:* Ita quod lætitia me mobilitat, inæror molitur metu. Est qui affert etiam illud *Justin.* 38. 1. 7. Quod ubi Ariarathes junior moliri cognovit, etc. at ibi cum *Scheffer.* legendum videtur: Quem id ubi etc. — *Molirier* paragoxe pro *moliri* est apud *Lucret.* 5. 932. — Part. *Molientis* 1. 1. et II. 3.; *Molitus* I. 1. et II. 1.; *Molientis* II. 3. — *Moliri*, a *moles*, est molem, seu rem aliquam ingentem loco movere; conatu et viribus quippiam agere, *ἐπιχειρῆσθαι* (ll. *movere, mettere in moto, fare con apparato o sforzo o difficoltà*; Fr. *mettre en mouvement, faire des efforts, des apprêts, entreprendre quelque chose qui demande des efforts, du travail*; Hisp. *poner, meter en movimiento, hacer esfuerzo, emprender con esfuerzo*; Germ. e. *Hebel oder überhaupt etwas Grosses und Schweres in Bewegung setzen, beginnen, unternehmen*; Angl. *to attempt something difficult, make a powerful effort, take pains and labour about, struggle, strive, labour, toil, toil, move or stir with great exertion*).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim occurrit — 1.º) Absolute, h. e. neptorum more sine Accusativo. Sic de studio, apparatu, opera, impensis mulierum in orando *Ter. Haut.* 2. 2. 11. Nosti mores mulierum; dum moliantur, dum comuntur, annus est. *Cic.* 6. *Verr.* 43. 95. Horam amplius jam in demolendo siguo permulti homines moliebantur. *Id.* 6. *Fum.* 10. Agam per nie ipse et moliar. *m'accingerò, tenerò*. *Id.* 7. *Verr.* 34. 88. Evolarat e conspectu quadrimis, quum etiam tunc ceteræ naves suo in loco moliebantur. *s'affaccendavano a partire*. Sic *Liv.* 37. 11. ad fin. Naves quædam a Nicandro, dum moliantur a terra, captæ. Similiter *moliri* est fugam difficili conatu aggredi apud *eumd.* 28. 44. Audietis arde bello Africani, et molientem hinc Hannibalem. — 2.º) Active, seu cum Accusativo. *Virg.* 1. *G.* 494. Agricola incurvo terram molitus aratro. ubi *moliri* est *smuovere, arare, lavorare, scavare*. Adde *Liv.* 10. 29.; et *Colum.* 2. *R. R.* 16. 1. Sic *Lucret.* 5. 932. ferro mulier arva. *Rursus Virg.* 4. *G.* 331. Ure sata et validam in vites molire bipennem. h. e. impinge, illide magna vi in vites. *Val. Flacc.* 6. 648. saxumque prehensum Concussa molitur humo. *Liv.* 9. 3. Moliri montes sua sede. *Id.* 28. 17. sub fin. ancoras cavare, salpare. et 25. 36. onera objecta *smuovere, dismuovere*. *Calpurn.* 4. *Ecl.* 83. pondus h. e. subire, portare. *Liv.* 36. 24. ex somno corpora affecta labore ac vigiliis *smuovere a stento, a fatica rizzare in piè*. *Virg.* 1. *G.* 329. Fulvia molitur dextra. *Id.* 10. *Æn.* 131. Moliri ignem. h. e. vel jaculari, vel accendere conari. *Id.* 12. *ibid.* 327. Emicat in currum, et manibus molitur habenas. h. e. fortiter tenet ac regit. ¶ 2. Speciatim, cum Accusativo, ponitur pro labefactæ, demoliri, *abbattere, atterere*. *Liv.* 25. 36. a med. Turris igni circumdata, atque ita exustis foribus, qua nulla moliri potuerunt vi, captæ. *Tac.* 1. *Ann.* 39. Concursu ad januam facto moliantur fores: extractum cubili Cæsarem tradere vexillum subigunt. Adde *eumd.* 2. *ibid.* 82. et translate *Liv.* 6. 11. a med. Non contentus agrariis legibus, fidem moliri cepit. *Est qui aliter legit.* ¶ 3. Item pro extruere, *fabbricare*: præsertim ubi molitis operis impensisque opus est. *Virg.* 7. *Æn.* 127. et 290. Moliri aggere tecta. et 3. *ibid.* 132. muros urbis. et 1. *ibid.* 424. pars ducere muros Molirique

arcem. et *ibid.* 6. et 4. *ibid.* 309. classem. *Flor.* 1. 7. ædem. *Val. Flacc.* 1. 94. navem. *Solin.* 15. circa med. pocula de capitibus hominum.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est facere, sed magis cum vi, manu et conatu. *Cic.* 2. *Nat. D.* 23. 59. Dii nec cessantes, nec ea, quæ agunt, molientes cum labore operoso ac molesto. *Virg.* 4. *Æn.* 567. Res dura et regni novitas me talia cogunt Moliri. — Moliri viam, vi sibi viam facere, *farsi strada per forza.* *Virg.* 10. *Æn.* 477. de hasta. viam clipei molita per oras, Tandem etiam magno strinxit de corpore Turni. — iter, peragere, studiose intentoque gradu pergere. *Virg.* 6. *Æn.* 477. Inde datum molitur iter. — gradus, ire, pergere, sed cum labore et conatu. *Seneca Hippol.* 431. Quid huc seniles fessa moliris gradus? *Claudian.* 3. *Rapt. Pros.* 438. prima gressus molitur ab Ætna. — compita lucis aeriis apud *Grat. Cyneq.* 483. est solemnī apparatu in nemore Aricino excisis arboribus ad unum locum, quo compitum sit, coire, ubi venatores solebant idibus Augusti sacra Dianæ facere. V. HECATEIUS in ONOM. — laborem, suscipere, exercere. *Virg.* 4. *Æn.* 233. et 273. Nec super ipse sua molitur laude laborem. — animum, in tertum statum studiose componere. *Ovid.* 2. *Art. am.* 119. Jam molire animum qui duret, et adstrue formæ: Solus ad extremos permanet ille rogos. ¶ 2. Speciatim est aggredi, tentare, accingens, tentare. — a) Cum Iofinito. *Cic.* *Tim.* 4. ad fin. Mundum efficere moliens Deus. *Val. Flacc.* 3. 491. Pallada fallere prima Molitur, caroque dolis avertere fratri. et 6. 625. si duræ natum subducere sorti Moliar. — b) Cum Accus. *Liv.* 23. 39. Movere ac moliri aliquid. *Val. Flacc.* 3. 153. Glaucumque ruentem Occupat, et jugulo vulnus molitur aperto: Ille manu contra telum tenet. ¶ 3. Item est machinari, struere, parare, cogitare, machinari, *apparechciare, intraprendere.* — a) Sæpissime cum Accusativo. *Cic. Cluent.* 64. 178. Struere et moliri aliquid calamitatis alicui. et *ibid.* 63. 176.; et *Virg.* 1. *G.* 271. alicui insidias. *Cic. Sext.* 1. 1. periculum optimis civibus. *Flor.* 4. 4. palam arma ad opprimendum aliquid. *Val. Flacc.* 5. 249. dolos oportos. et *ibid.* 826. exitia in aliquem. et 6. 431. opem extremam alicui. *Ovid.* 14. *Met.* 719. triumphos. h. e. parare, vel agere. *Tac.* 12. *Ann.* 22. crimina et accusatore. *Vellej.* 2. 46. bellum in animo. *Virg.* 2. *Æn.* 109. fugam. *Sic Ovid.* 3. *Amor.* 6. 60. Ter molita fugam, ter restitit. *Rursus Virg.* 1. *Æn.* 418. Moliri moram. *frapporre.* — Moliri locum, parare, preparare. *Id.* 7. *ibid.* 157. humili designat mœnia fossa, Moliturque locum. — sibi imperium, parare variis artibus. magnoque studio et conatu. *Tac.* 1. *Hist.* 5.; et *Liv.* 1. 47. nuptias, conari, et aggredi ut fiant. *Id.* 12. *Ann.* 3. gratiam, captare, querere. *Petron. Satyr.* 107. *Colum.* 6. *R. R.* 17. 4. Cæcilii morsum tumorem suppurationemque molitur. h. e. promovet. *Cels.* 1. 3. de his, quæ extenuant. Offensus eorum consuetudine, qui quotidie ejiciendo, vorandū facultatem moliantur. h. e. per vim provocant. *Sic Id.* 3. 18. circa med. Quidam somnum moliantur potui dando aquam, in qua papaver etc. — Part. *Molientis* apud *Cic.* 2. *Orat.* 51. 206. Apud iudices oratione molienda sunt amor, odium, iracundia, invidia, misericordia etc. — b) Cum Ablativo et prepos. de. *Cic.* 2. de *republ.* (edente *A. Maiō*) 35. Sp. Cassium de occupando regno molientem quæstor accensavit.

MOLITIO, ðnis, f. 3. (molior) actus molendi, machinatio, instructio alicujus rei, conatus. *Colum. R. R. præc.* § 32. Molitio agrorum. h. e. cultura, subactio. *Sic Id.* 11. *ibid.* 2. 98. Molitionem terrenam facere; disserre usque in proximas idus. h. e. sgrī cultivationem. *Liv.* 33. 5. Facilis molitio eorum valli erat. h. e. evulsio, demolitio. *Cic.* 1. *Nat. D.* 8. 19. de mundi creatione. Quæ molitio, quæ terramenta, qui veretes, quæ machinæ, qui ministri tanti muneris fuerunt? *Petron. Satyr.* 95. Quid sibi vult tam furtiva molitio?

MOLLIO, ðnis, f. 3. (molo, is) idem ac molitur. *Ambros. Serm.* 29. Quod pistrinum sit, quive molitionis effectus.

MOLLITOR, ðnis, m. 3. (molior) fabricator, architectus, machinator, fabricatore, *architetto, macchinatore,σκευαστης, μηχανητης.* *Cic. Tim.* 5. extr. Effector mundi molitorque Deus. *Ovid.* 5. *Met.* 302. primæque ratis molitor Iason. *Tac.*

11. *Ann.* 29. Appianæ cædis molitor Narcissus. *Sueton. Domit.* 10. Molitores rerum ovarum. *Seneca Tranquill.* 7. ad fin. scelorum.

MOLLITOR, ðnis, m. 3. (molo, is) est qui molit, idem ac molendinarius, *magnaio, μωλωδρος.*

I.) Proprie. *Ulp. Dig.* 33. 7. 12. § 15. Mulieres, quæ panem coquant, item molitores, si ad usum rusticum parati sunt. *Gloss. Philoz.* Molitor, *ἀλεστης.* V. MOLO, is, I.

II.) Translate et obscuro seorsu est subactor. *Auson. epigr.* 90. 3. Quum dabit uxori molitor tuus, et tibi adulter. — Item mulierum stuprator. *Petron. fragm. Tragar.* 43. Burmann. Noveram hominem ollin molitorem, et adbus salax erat. Alii leg. *mulierarium.* V. MOLO, is, II.

MOLLITRIX, Icis, f. 3. machinatrix: a moliendo. *Sueton. Ner.* 35. Antoniam, quasi molitricem rerum novarum, interemit.

MOLLITURA, æ, f. 1. macinatura, *ἀλετος*, actus molendi: et illud ipsum, quod molitum est. Tribui solet *Plinio* 15. *Hist. nat.* 23. 25. (93). Molitura etiam præstant, etc., sed mire lectio variat. *Sillig.* leg.: Moliturque et præstant (castaneæ nuce) in jejuniu feminarum quamdam imaginem panis.

MOLLITUS, a, um. V. MOLIOR.

MOLLITUS, a, um. V. MOLO, is.

MOLLE, adverb. V. MOLLIS in fin.

MOLLEO, es, ere, n. 2. mollis fio. *Cl. Freund.* et *Klotz.* affirmant hoc verbum legi apud *Theod. Priscian.* 1. 28.; at ipse in editione *Ald.* minime inventi.

MOLLESCO, is, cre, n. inchoat. 3. (mollis) mollis fio, *ammollirsi, μαλακύνομαι.*

I.) Proprie. *Catull.* 64. 38. Rura colit nemo mollescunt colla juvenis. *Ovid.* 10. *Met.* 293. Tentatum mollescit ebur. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 17. 37. (76). Ipsum visu aridum, tactu statim mollescere. *Marcell. Empir. cap.* 20. p. 115. ed. *Ald.* Si durius (medicamentum) videbitur quam esse debet, oleum nardinum aut glucinum adijce, ut mollescat. *Sic Plin. Valerian.* 3. 14. p. 193. retro ed. *Ald.* Quod si (malagma) induruit, modice ad ignem calefactum manibus perfricabis, et sic mollescat.

II.) Translate. ¶ 1. Est mansuetum fieri, mittem, humanum. *Zucet.* 5. 1013. Tum genus humanum primum mollescere cepit. *Ovid.* 1. *Pont.* 6. 7. Artibus ingenuis, quarum tibi maxima cura est, Pectora mollescent, asperitasque fugit. ¶ 2. Item est mollem et effeminatum fieri. *Ovid.* 4. *Met.* 385. Quisquis in bos fontes vir venerit, exeat inde Semivir, et tactis subito mollescat in undis. *Vib. Sequest. de fontib.* Salmacis Cariæ, ex quo qui bibit, mollescit.

MOLLESTRAS dicebant pelles oviles, quibus galeas extergebant. *Paul. Diac.* p. 135. 3. *Müll.* Videtur autem facta vox ex *μηλωτη melota*, inde *meletra, moletra*, et inserto s, *molestra*: nisi malis ducere a *mollis*.

MOLLICELLUS, a, um, adject. deminut. molliculi. *Catull.* 25. 10. Ne ianeum latusculum, natesque mollicellas Inusta turpiter tibi flagella conscribent.

MOLLICINA, æ, f. 1. vestis a mollicie dicta, ut ait *Non.* p. 540. 22. *Merc.*, mox addit: *Novius*: Mollicinam, crocotam, chirodotam, ricani, ricinium. *Bothe* legend. putat *Molliculam crocotam* etc., sed nihil mutandum; etenim legitur in *Gloss. Philoz.* Mollicina, *μαλακὸν ἱμάτιον.*

MOLLICOMUS, a, um, adject. qui molles comas habet. *Avien. Persieg.* 1082. mollicomis tellus insternitur herbis.

MOLLICULUS, a, um, adject. deminut. a mollis, tenellus, delicatus, *delicato, tenerello, ἀβρος.*

I.) Proprie. *Plaut. Cas.* 2. 8. 58. Sed lepide volo molliculas escas, ut ipsa mollicula est.

II.) Translate. *Catull.* 16. 4. Qui me ex versiculis meis putastis, Quod sint molliculi, parum pudicum. — NB. De cognoni. *Rom. V. ONOM.*

MOLLIFICO, as, are, a. 1. (mollis et facio) molli-re, mollem reddere. *Gloss. Cyrill.* Ἀπαλύνω, mollifico, mollio. *Gloss. Lat. Gr.* Mollifico, ἀπαλύνω, μαλακάζω. Affertur etiam *Pseudo-Macer de herb.* 4. 14. Escis illius quia venter mollificatur.

MOLLIFICUS, a, um, adject. (mollis et facio) ammolliente, qui molli. *Cæ. Aurel.* 4. *Tard.* 1.

Phiehotomia est arifica (al. rarifica) carnis, atque mollifica corporis.

MOLLIFLŪS, a, um, adject. (mollis et fluo) qui mollior fluit. *Servius Centim.* p. 1822. *Futsch.* Alcaonium constat dimetro hypercataiecto, ut est hoc: Tremulum mare molliſſua nitet aora. *Alii minus recte leg.* molliſſua.

MOLLIGO, inis, f. 3. V. MOLLUGO.

MOLLIMENTUM, i, n. 2. (mollio) leuimeotum. *Seneca Tranquill.* 10. Calamitatum molliementum natura consuetudinem invenit.

MOLLIO, is, Ivi, Ituin, ire, a. 4. (mollis). *Molliat* pro *molliēbat* habet *Accius* apud *Non.* p. 347. 16. *Merc.* et *Ovid.* 8. *Met.* 199. Sic *molliat* pro *molliet* legitur apud *Horat.* 3. *Od.* 23. 19. — Part. *Molliens* II. 1.; *Mollius* I. et II. 1.; *Molliendus* II. 1. — Molli-re est mollem reddere, tenerum facere, *μαλακίζω* (It. *ammollire, mollificare*; Fr. *rendre mou, flexible, souple, assouplir*; Hisp. *hacer blando, flexible*; Germ. *erweichen, weich oder geschmeidig machen*, Angl. *to soften, mollify, make soft, tender, or supple, mitigate*).

1.) Proprie. Cum opposito *durescere* apud *Cic.* 2. *Nat. D.* 10. 26. Frigoribus durescit humor, et idem vicissim mollior tepescit. *Id.* *ibid.* 52. 130. Nilis recedit, mollior et oblimatos agros ad serendum relinquit. *Ovid.* 6. *Met.* 220. turba rotarum Duraque molliant subjectas ungula glabras. *Id.* *ibid.* 741. Molli humum foliis. h. e. sternit, ne dura humus jacentem lædat. Hoc imitatus videtur *Claudian.* *Nupt. Honor.* et *Mar.* 150. de *Tritone*. vivo squalentia murice terga Purpureis molliat rosis. h. e. strata et temperata. *Horat.* 1. *Sat.* 4. 20. dum ferrum molliat ignis. Cf. *Claudian.* *B. Get.* 542. Chalybs mollius flammis. *Seren. Sammon.* 207. Fel quoque de gallo mollium simplice lymphæ Etacuet puros dempta caligine visus. *Ovid.* 3. *Met.* 123. Semina molli humus. *Id.* *ibid.* 198. Navam modo pollice ceram Molliat. pro molliēbat. *Plin.* 30. *Hist. nat.* 13. 40. (119). Molliat rosaceo cera. *Rursus Ovid.* *Heroid.* 3. 70. et 2. *Met.* 411. Molli-re lanam. h. e. tractando, petendo, nendo tenuiorem et molliorem reddere. *Sic Claudian.* *IV. Cons. Honor.* 592. Quos tantum digitis potuit molli-re rigorem Ambitosas colos? *Plin.* 20. *Hist. nat.* 5. 20. (43). et 22. *ibid.* 21. 29. (58). Molli-re alvum. h. e. adstrictam ac duram leniter solvere. *Id.* 22. *ibid.* 25. 88. (138). Panis ex oleo molli collectiones. et 28. *ibid.* 17. 70. (234). duritias.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est temperare, mitigare; et varios elegantesque habet usus. — a) De rebus physicis usurpatur; et est eorum rigorem, acrimoniam, duritiem minuire, detrahere, temperare. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 47. 47. (124). Molli-ventos solis vapor. h. e. tepidiores facit. *Sic ibid.* (122). Favonii hibernum molliunt caelum. *Id.* 30. *ibid.* 8. 21. (68). Gallinæcorum jus acris molli-t. *raddolcisce, mitiga.* et 23. *ibid.* 4. 42. (85). Oleum amygdalinum molliit corpora. *rammorbidiscce.* et 34. *ibid.* 12. 31. (122). Molli-re vim alicujus rei. *temperare, moderare.* et 7. *ibid.* 16. 15. (70). Dentes serie structuræ atque magnitudinis mitilantes, mollientesque, aut hebetantes verba. h. e. molli lenique sono fundentes. Alio sensu *molli-re verba* dixit *Cic.* 1. *Nat. D.* 34. 95. Ista, sive beatitas, sive beatitudo dicenda est. Utrumque durum. sed usu mollienda nobis verba sunt. *Id.* 3. *Orat.* 41. 165. Translationem paullo duriori molli-re. Huc referri potest et illud *Quintil.* 10. 1. 19. Lectio non cruda, sed multa iteratione molli-ta, et velut confecta, memoriæ tradatur. h. e. veluti cibis stomachi calore concoctus. — *Molli-re clivum* est ejus arduitatem minuire, oblique ascendendo. *Cres. T. B. G.* 46. Quidquid huic circuitus ad molliendum clivum accesserat, id spatium iitneris augebat. *Sic Virg.* 9. *Ecl.* 8. qua se subduere colles incipiunt, molli-que jugum demittere clivo. — b) De corporis animique labore est lenire, levare. *Ovid.* 4. *Trist.* 1. 5. Hoc est, cur canet vincius quoque compe de fessor, Indocili numero cum grave molliit opus. et 3. *ibid.* 5. 53. ut molliat ipse Mutati pœnam conditione loci. — c) De impetu, ira et similibus est sedare, mitigare, placare. *Accius* apud *Non.* p. 347. 16. *Merc.* Subter saxa ad lævam, qua mons molliat mare. h. e. maris impetum frangebat. *Gell.* 19. 1. Quam mol-

liti essent venti maris. *Vellej. 2. 121. 1.* Accensas plebis dissensiones coercitione magis, quam pœna mollivit. *Virg. 1. Æn. 61.* mollitque animos, et temperat iras. *Liv. 1. 9.* Mollire fram. *Cic. Senect. 4. 10.* Hannibalem juveniliter exultantem patientia sua molliebat. *Liv. 3. 35.* Propalam obvlam ire cupiditati parum ausi, obsecrandum mollire impetum aggrecluntur. *Claudian. de magnete, 44.* Sic Venus horrificum belli compescere regem, Et vultu mollire solet. *Sil. It. 13. 118.* grato parvas (cervæ) mollitus amore. *h. e. captus.* — d) De hominibus, fructibus, agris est a feritate abducere, mansuesfacere, cicurare, mansuescere, ammansare, incivilire. *Flor. 2. 11.* Illa genuina feritas eorum Asiatice amœnitæ mollita est. *Plin. 3. Hist. nat. 5. 6. (30).* Italia numine deum electa, quæ sparsa congregaret imperia, ritusque molliret. *Virg. 2. G. 36.* fructusque feros mollire colendo. *Justin. 2. 1. 6.* Locorum vitia quæsitis arte remediis mollire. ¶ 2. Speciatim ponitur pro effeminare. *Cic. 12. Phil. 3. 8.* Ipsa legio Martia hoc nuncio languescet et mollietur. *Id. 2. Tusc. 11. 27.* Videsne, poetas quid mali afferant? Lamentantes inducunt fortissimos viros, molliunt animos nostros etc. *Claudian. Cons. Prob. et Olybr. 86.* Colla nec ornata patitur mollire retorto. *h. e. lascivior torquis ornato circumdari. Quintil. 11. 3. 24.* Mollire vocem delictis. — Hinc pro castrare. *Stat. 3. Silv. 4. 68.* hand ulli puerum mollire potestas Credita. *Cf. Lucan. 10. 133.* infelix ferro mollita juvenus Atque exsecta virum.

MOLLIPES, ōdis, adject. molles pedes habens, μαλακῆς ποδῶν. *Cic. Prognost. 1. Divinat. 9. 15.* Mollipedesque boves spectantes lumina cæli.

MOLLIS, e, adject. Molli, ait *Charis. 1. p. 110.* *Putsch.*, numquam per e Ablativo singulari evadat, quia proprium id nomen hominis esse non potest. — *Comp. Mollior I. 2. 4. 5. 6. et II. 1. 6. et 10.;* *Sup. Mollissimus I. 2. 4. 5. 6. et II. 3. 7.* — Ratione habita etymia, sunt qui deducunt a verbo movere, ut mollis sit pro movilis, quia et pro flexibilis sæpe usurpatur; haud aliter agilis et facilis ab ago et facio derivata sunt. *Döderlein., Latein. Synonym. vol. 6. p. 223.* cum Græco μαλλός putat conjugendum esse τὸ mollis, unde et molluscus μαλλῶσιον. Quidquid sit, mollis est flexibilis, qui flecti potest, tactui cedens, tractabilis, tener: cui opponitur durus, rigidus, Gr. μαλῶσις (It. pieghevole, flessibile, tenero, molle, soffice, pastoso, morbido, delicato; Fr. souple, flexible, mou, tendre, non âpre, doux, délicat; Illsp. blando, flexible, que se dexa doblar facilmente, tierno, suave; Germ. weich, geschmeidig, biegsam, mild, zart, sanft; Angl. soft, supple, yielding, tender, delicate).

1.) Proprie. — 1.) Mollis est ita tener, ut flecti possit, flexibilis. *Virg. 2. Ecl. 72.* Mollis juncus. *Id. 4. G. 137.* acanthus. *Ovid. 10. Met. 92.* Tiliæ molles. *Rursus Virg. 10. Æn. 818.* tunicam mollis neverat auro. *h. e. in tenula fila tracto. Id. 3. G. 76.* de pullo equino. Altius ingreditur, et mollia crura reponit. *h. e. flexibilia, agilia, et molli ter terram pulsantia. ὑπὸ πᾶσι δὲ χερσίν:* quod et de gruibus dixisse *Ennium*, testatur *Servius* *ibid.* *Sic Id. 11. Æn. 622.* Clamorem tollunt, et mollia colla reflectunt. scil. equorum facile frenis parentium. *Ovid. 1. Art. am. 595.* Si vox est, cantata: si mollia brachia, salta. — 2.) Item tactui cedens, tractabilis, tener. *Ovid. 1. Met. 19.* Frigida pugnabant calidis, bumentia siccis, Mollia cum duris, sine pondere habentia pondus. *Cæs. 5. B. G. 9.* Mollis litus. *h. e. ex molli arena, ut est apud Ovid. 2. Met. 577. Id. 1. Art. am. 476.* Quid magis est saxo durum? quid mollius unda? Dura tamen molli saxa cavantur aqua. *Id. 13. Met. 816.* Mollia fraga. *Virg. 1. Ecl. 82.* Castanæ molles. *Cels. 4. 4. n. 5. sub fin.* ovum molle potui dare. novo da sorbere. *Cic. 3. Orat. 45. 177.* Mollissima cera. *Virg. 11. Æn. 69.* Mollis viola. *Id. 2. G. 384.* Mollia prata. *Ovid. 6. Fast. 328.* mollis gramine membra levat. *Id. 3. Art. am. 688.* viridi cespite mollis humus. *Sall. fragm. apud Servium ad Virg. 3. Æn. 522.* Italiam plana ac mollia. *h. e. loca quæ humum fertilem frugibusque gignendis aptam habeat, et asperis, montanis, saxosis opponuntur. Sic Id. apud eumd. ibid. v. 414.* Natura mollioris Italæ. *Ovid. 2. Fast. 742.* Mollis lana. *Id.*

2. *Amor. 4. 14.* torus. *Id. Heroid. 4. 92.* arcus. *Id. 4. Fast. 185.* cervix. et 1. *Amor. 4. 24.* manus. *Id. 14. Met. 709.* posuitque in limine duro Molle latus. *Id. Heroid. 10. 44.* Molles genæ. et 3. *Pont. 3. 17.* capilli. — Hinc mollia absolute substantivorum more, apud *Plin. 13. Hist. nat. 12. 26. (82).* Mollia panis. *molisa, mollica.* — Præterea mollia appellantur piscium genera foris molli carne obducta, quæ Italice molluscus, Græce τὰ μαλῶσια et μαλῶσιόστραχα. *Plin. 9. Hist. nat. 28. 44. (83).* Sanguine carent piscium genera, præterea quæ mollia appellantur, delin contacta crustis tenuibus, postremo testis conclusa duris. Mollia sunt lolligo, sæpia, polypus et cetera ejus generis. *Id. 11. ibid. 51. 112. (267).* Mollia et crusta intacta nec vocem, nec sonum ullum habent. — Huc pertinet et illud *Cels. 3. 12. extr.* Mollis alvus. *h. e. modice soluta.* — Item in re statuarum mollia dicuntur, quæ exquisita arte facta sunt, ita ut mollia esse et flexibilia videantur. *Quintil. 12. 10. 7.* Duriora Caloni, atque Egæsiæ: jam minus rigida Calamiæ, molliora adhuc supradictis Myron fecit. *Molliora* tamen a nonnullis translate accipiuntur pro jucundioribus ac delicatioribus, præterea piacevoli et delicati: at *Cf. Cic. Brut. 18. 70.* Quis non intelligit, Canachi signa rigidiora esse, quam ut imitentur veritatem? Calamidis dura illa quidem, sed tamen molliora, quam Canachi: nondum Myronis satis ad veritatem adducta; jam tamen quæ non dubites pulcra dicere. *Horat. Art. P. 33.* molles imitabitur ære capillos. — Item pensilis, in illo *Virg. 8. Æn. 666.* castæ ducebant sacra per urbem Pileitis matres in mollibus. Sic *oscilla mollia* (2. *G. 389.*) et *molle feretrum* (11. *Æn. 64.*) inquit *Servius*. Sed pilentum ac feretrum molle intelligi etiam potest molli materia stratum. Huc usque *Forcellinus*. Recentiores cum *Forcellino* convenientes *molle feretrum* interpretantur molli materia stratum; *mollia oscilla* ex molli cera effecta; sed *molle pilentum* interpretantur commodum, opportunum. — Huc pertinent etiam illa, in quibus mollis est lævis et tactu jucundus. *Colum. 6. R. R. 1. 3.* Boves novelli, corpore denso, colore rubeo, tactu corporis mollissimo. — 3.) Item ascensu facilis, clementer acclivis, non erectus, non arduus. *Virg. 9. Ecl. 8.* mollisque jugum demittere elivo. *Cæs. 2. B. C. 10.* Has trabes inter se capreolis molli fastigio conjungunt. *Adde Stat. 6. Theb. 260. et Ovid. 3. Fast. 13.* Hinc *molle* adverbii ritu pro molli ter. *Stat. 1. Theb. 330.* qua molle sedens in plana Cithæron Porrigitur. — 4.) *Mollis via* est minime salebrosa aut aspera, sed plana facilis que. *Quintil. 4. 2. 46.* Amœnum ac molle iter. *Id. 1. 6. 22.* Recta est hæc via: quis negat? sed adjacet et mollior, et magis trita. *Liv. 34. 17.* Volo id quam mollissima via consequi. — Sic *mollis aditus*, extra metaphoram, est qui facile aditur. *Sil. It. 4. 49.* Dumquæ vada et molles aditus par davya flexo Circultu petit etc. — 5.) Item lenis, placidus, temperatus. *Id. 3. Art. am. 728.* Molles Zephyri. *Lucret. 4. 988.* Mollis quies. *Stat. 3. Silv. 5. 83.* hieus. *Virg. 1. G. 312.* Mollior æstas. *Flor. 16. 4.* Molle cælum. *Virg. 8. Æn. 727.* Euphrates ibat jam mollior undis. — *Mollia vina*, minime austera, aut aspera, sed lenia, suavia. *Virg. 1. G. 341.;* *Horat. 1. Od. 7. 17.;* et *Juvenal. 1. 69.* — *Mollis* cibis, non acer. *Cels. 4. 4. n. 4. extr.* — 6.) *Mollis* est etiam levis. *Ovid. 2. Pont. 7. 13.* Membra reformidant mollem quoque saucia tactum. *Plin. 12. Hist. nat. 19. 43. (97).* Casia odoris mollissimi. *Cic. 2. Att. 1.* Molli brachio oburgare aliquem. *fare ad alcuno un dolce rimprovero.*

II.) Translate. ¶ 1. Est facilis, flexibilis, obsequens: et — a) Ad animum refertur. *Cic. 1. Att. 17. 2.* Quanta sit in Quinto fratre meo comitas, quanta jucunditas, quam mollis animus et ad accipiendam et ad deponendam offensivam, nihil atinet me ad te, qui ea nosti, scribere. *Ovid. 2. Amor. 3. 5.* Mollis in obsequium facilisque rogantibus esses. *Propert. 3. 13. 29.* Et durum Zebulum et lacrimis Amphiona mollem. *Cf. Cic. 2. ad Q. fr. 15. circa med.* Tu quemadmodum me censes oportere esse in republica et in nostris inimicillorum. — b) Refertur et ad orationem, quæ flexibilis est, et fracta, et suavis, nihil duri asperum

que habens. *Cic. Brut. 9. 38.* Hic primus inflexit orationem, et eam mollem teneramque reddidit. *Id. Orat. 16. 52.* Oratio mollis et tenera, et ita flexibilis, ut sequatur, quocumque torqueas. ¶ 2. Item de animo est inconstantis, movibilis. *Cic. Mil. 16. 42.* Nihil est tam molle, quam voluntas erga nos civium. ¶ 3. *Molle cor, molle pectus* tenerum ac facile ad affectus quoslibet. *Ovid. Heroid. 15. 79. et ibid. 17. 111. 4. Trist. 10. 66. et 1. Pont. 3. 32.* — *Mollis vultus, molle os*, facile ad ruborem: cui opponitur durum, impudens. *Ovid. 4. Trist. 3. 70.* Purpureus molli fiat in ore pudor. (Eadem ratione mollissimas aures dixit *Plin. Paneg. 68. sub fin.* quæ verecundæ sunt, et suas laudes aversantur.) *Id. 10. Met. 609.* Molli vultu aspicere aliquem. *h. e. ad favendum et assentiendum composito.* ¶ 4. *Molles anni* sunt pueritiam, anni teneri. *Ovid. Heroid. 1. 111.* Est tibi, sitque, precor, natus, qui mollibus annis in patrias artes erudiendus erat. ¶ 5. *Mollis* significat etiam imbecillum, imbellem, non resistentem, minime fortem. *Virg. 9. Æn. 340.* Iupus mandique trahitque Molle pecus. *Propert. 2. 15. 23.* Lepores molles excipere. *Cæs. 3. B. G. 19.* Ut ad bella suscipienda Gallorum alacer et promptus est animus; sic mollis ac minime resistens ad calamitates perferendas mens eorum est. *Cic. 1. Cat. 12. 30.* Qui scem Catilinæ molliibus sententiis aluerunt. ¶ 6. Item delicate viventem, voluptuosum, effeminatum. *Cic. 1. Orat. 52. 226.* Philosophus tam mollis, tam languidus, tam enervatus, tam omnia ad voluptatem corporis referens, etc. *Virg. 1. G. 57.* Molles Sabæi. *Cic. 1. Fin. 11. 37.* Voluptaria, delicata, mollis disciplina. cui opponitur *ibid.* gravis, continens, severa. et 5. *ibid. 5. 12.* Hæc mihi videtur delicatior, ut ita dicam, molliorque ratio, quam virtutis vis gravitasque postulat. *Ovid. 5. Trist. 3. 9.* Mollis vita, et vacua laboribus. *Cic. 1. Off. 35. 129.* Ne quid effeminatum, aut molle, et ne quid durum, aut rusticum sit. *Quintil. 11. 3. 23.* Mollis teneraque vox. *Id. 1. 2. 6.* Mollis illa educatio, quam indulgentiam vocamus, nervos omnes et mentis et corporis frangit. *Id. 11. 3. 128.* Longissime fugienda mollis actio, quatenus in Titio Cicero dicit fuisse: unde etiam saltationis quoddam genus Titius sit appellatus. *V. Cic. Brut. 62. 225.* — Speciatim molles dicuntur pathici. *Phædr. 4. 14.;* *Catull. 25. 1.;* *Petron. Satyr. 23.;* et *Martial. 3. 73.* Sic *Id. 2. 84.* Mollis erat facilisque vitis Pœantius heros. *h. e. Philoctetes.* — In molli carne vermes nascuntur, proverb. apud *Petron. fragm. Tragar. 57.* *Burmann.* in otiosa et delicata vita obvoluntur vitia: vel in vita voluptuosa morbi. ¶ 7. Item mollis est facilis, commodus; ut apud *Quintil. 4. 2. 46.* Iter amœnum et molle. Hinc — *Mollia jussa*, laxa, et quibus parera facile est. *Virg. 3. G. 41. et 9. Æn. 804.;* et *Ovid. 2. Art. am. 196.* — *Molles aditus, mollia tempora*, quibus quia facie vacat, et aditur tuto, et cum spa Impetrandi. *Virg. 4. Æn. 423.* Sola virti molles aditus et tempora noris. et *ibid. 293.* et quæ mollissima sandi Tempora. Sic *Ovid. 3. Pont. 3. 84.* Et veniet votis mollior hora vitis. ¶ 8. Item gratus, jucundus. *Cic. 3. Orat. 25. 98.* Quanto molliores sunt et delicatiores in cantu flexiones et falsæ voculæ, quam certæ et severæ? *Virg. 3. G. 464.* molli succedere sæpius umbrae. et *ibid. 295.* Mollia stabula. *h. e. clementia et aeris temperati, atque adeo grata pecori. Id. 2. ibid. 470.* molles sub arbore somni. *Cic. Senect. 1. 2.* Mihi quidem ita jucunda hujus libri confectio fuit, ut non modo omnes abstererit senectutis molestias, sed effecerit mollem etiam et jucundam senectutem. — Sic *molle ævum* est vita prospera, felix, tranquilla. *Ovid. 6. Fast. 416.* valeas, anus optima, dixi: Quod superest ævi, molle sit omne tui. ¶ 9. *Preces, aut verba mollia*, submissa, blanda. *Tibull. 3. 4. 76.* Vincuntur molli pectora dura prece. *Horat. Epod. 5. 83.* Verbis mollibus lenira aliquem. *pacevoli, umili.* Hinc frequenter mollis est amatorius, quoniam blanditiis amor altitur. *Horat. 2. Od. 9. 17.* desine mollium Tandem querelarum. *Ovid. 2. Trist. 307.* Non tamen est facinus molles evolvere versus. — Sic ridere mollia est blande ridere. *Ovid. 3. Art. am. 513.* Spectantem specta: ridenti mollia ride. ¶ 10. Item est lenis, remissus. *Ovid. 1. Trist. 5.*

84. et 2. *ibid.* 28. *Mollior ira. Tac. 14. Ann. 39.* Cuncta tamen ad Imperatorem in mollis relata. h. e. minueudo aut dissimulando. — Hinc

Mollia, tum, n. plur. 3. absolute, substantivorum more. V. aut. 1. 2.º; Item sub II. 9., ubi mollia adverbii ritu occurrunt.

Molle, adverbii ritu, molliter, Ovid. 9. Met. 221. nitibus quoque molle rotatis Adstringi, et spissa glomerari grandine corpus. At fortasse *molle* ad corpus pertinet. *Prudent. 10. peri step. 281.* quod Dianam molle succinctam vident. *Stat. 5. Silv. 3. 86.* tumulto, quo molle quiescens Jugera nostra tenens. V. et sub 1. 3.º

MOLLITER, adverb. (mollis). Molla pro molliter V. in voc. præced. — Comp. Mollisus 1. et II. 2. et 4; Sup. Mollissimus 1. — Molliter est leniter, non dure, μαλακῶς (It. mollemente, teneramente; Fr. mollement; Hisp. blandamente, delicadamente; Germ. weichlich, sanft, gelind, zart; Angl. softly, gently, calmly, easily, moderately).

I.) Proprie. *Cic. 2. Nat. D. 52. 129.* Aves nidos mollissime sobsternunt. *Plin. 15. Hist. nat. 10. 9 (35).* Mira naturæ cura molliter semina collocandi. *Rursus Cic. 3. Orat. 17. 63.* Recubans molliter et delicate. *Ovid. 3. Trist. 3. 75.* ne sit grave quisquis amasti Dicere, Nasonis molliter ossa eubent. (Quæ fuit mortuis bene precandi formula). *Virg. 6. Æn. 847.* Excudent alii spirantia mollis æra. h. e. artificiosius et delicatius. *Plaut. Pseud. 5. 2. 7.* Molliter siste nunc me; cave, ne cadam: non vides me, ut madide madeam? *Colum 1. R. R. 2. 3.* Colles ad orientem molliter deversi. h. e. paululum declives.

II.) Translate. ¶ 1. Est leviter, facile, æquo animo. *Cic. Senect. 2. 5.* Quod ferendum est molliter sapienti. ¶ 2. Item est imbecilliter, timide. *Liv. 30. 7.* Hasdrubal Cartaginensis contendit, ne quid per metum et recentis cladis mollis consuleretur. — *Molliter facere aliquid* est ægre, imbecilliter, infirme. *Sall. Jug. 84.* Vir egregius in allis artibus, nimis molliter ægritudinem pati. ¶ 3. Item delicate, effeminate. *Ter. Adelph. 5. 1. 1.* Edepol te curasti molliter. *Cic. 1. Off. 30. 106.* Delicate et molliter vivere. ¶ 4. Item leniter, remisse. Sic *molliter abnuere*, apud *Liv. 30. 3. a med.*, est mollibus verbis recusare. Similiter est leniter in illo *Cic. 1. Fam. 9. 23.* Scripsi etiam versibus tres libros de temporibus meis, quos jam pridem ad te misissem, si esse edendos putassem: sed quia verebar, non eos, qui se læsos arbitrantur (etenim id fecit parce et molliter), sed eos, quos etc. *Tac. 2. Hist. 98.* Amici adulescentes mollis interpretabantur. trovavano delle dolci interpretazioni.

MOLLITIA vel mollitia, æ, f. 1. et **MOLLITIÆ** vel mollitiæ, Æ, f. 5. (mollis). *Mollitiæ* plur. num. usu caret. — *Mollitia* vel *mollitiæ* est flexibilitas, teneritas, mollitudo, μαλακότης It. *flexibilità, tenerezza, morbidezza*; Fr. *souplesse, flexibilité*; Hisp. *flexibilidad*; Germ. *die Weichheit, Biegsamkeit, Geschmeidigkeit, Gelenkigkeit*; Angl. *softness, tenderness*.

I.) Proprie. *Cic. Orat. 18. 59.* Status erectus et celsus: rarus incessus, nec ita longus: — nulla mollitia cervicium, nullæ argutæ digitorum —; trunco magis toto se ipse moderans, et virili laterum flexione, brachiorum projectione in contentionibus, contractione in remissis. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 87. (216).* Auriculæ ac nares flexilibus mollitia, naturæ providentiæ, ne frangerentur. *Cic. 5. Fin. 21. 58.* In primo ortu inest teneritas et mollities quædam. *Plin. 9. Hist. nat. 17. 28. (61).* Mollitia carnis. *Id. 19. ibid. 3. 18. (48).* lanæ. *Id. 36. ibid. 22. 45. (162).* Mollitia lapidis eujusdam. *Varro 1. R. H. 41. 5.* Ea quæ laxiora, et secundiora; ut femina, quam mas. — Itaque ficus, malus Punica et vitis propter femineam mollitiam ad crescendum proæa. — Hinc *mollities* est etiam morbus junientorum, *debolezza. Pelagon. Veterin. 16. 10.* Mollities ad colla mularum saponem lavabis.

II.) Translate. ¶ 1. Transfertur ad animum, qui est tener et facilis ad affectus quoslibet. *sensibilita, delicatezza di sentimento, tenerezza d'animo. Cic. Sull. 6. 18.* Quæ mollitia sum animi ac lenitate, nunquam mebertule illius lacrimis ac precibus restitsem. *Id. 1. Att. 17. 4.* Si ita staveris et irritabiles animos esse optimorum sæpe

boninum et eosdem placabiles; et esse banc agilitatem, ut ita dicam, mollitiamque naturæ plerumque bonitatis, et si etc. *Plin. 6. Ep. 29.* Isocrate mollitie frontis, ne in publico diceret, impediebatur. h. e. pudore et timiditate, ut ait *Cic. 2. Orat. 3. 10.* — Similiter significat sensum horrores, quo quis cædes et sanguinem ne cernere quidem, nedum facere, audet. *Ovid. 3. Amor. 8. 17.* Quæ perillt aliquis, potes banc contingere dextram? Heu ubi mollities pectoris illa tui? ¶ 2. Item in malam partem de animo usurpatur, et significat languorem, imbecillitatem, laborum et dolorum fugam, *mollitiæ, debolezza d'animo. Cic. 12. Att. 26.* Nostri Nicæ nostri imbecillitatem, mollitiam, consuetudinem victus. *Cæs. 7. B. G. 77.* Animæ est ista mollities, non virtus, inopiam paullisper ferre non posse. *Sall. Cat. 56.* Inertia et mollitia animi. *Id. Jug. 73.* Mollities et socordia. ¶ 3. Item effeminationem, delicias, *effeminatezza. Plaut. Pseud. 1. 2. 40.* Vos, quæ in munditiis, mollitiis deliciisque ætulam agitis. *Cic. 2. Legg. 15. 38.* Civitatum mores lapsi ad mollitiam. *Vellej. 2. 88. 2.* Mæcenas otio ac mollitiis pæne ultra feminam fluens. *Justin. 1. 7. 13.* Gens quondam potens, et manu strenua, effeminata mollitie luxuriaque virtutem pristinam perdidit. *Claudian. 1. in Eutrop. 441.* Mollities vocis. voce da donna. ¶ 4. Item turpem libidinem, ut in **MOLLIS** II. 6. dictum est. *Plin. 28. Hist. nat. 8. 27. (106.); Seneca Constant. Sap. 18.; et Tac. 11. Ann. 2. ¶ 5.* Item remissionem, lenitatem. *Sall. in orat. Philippi contra Lepid.* Neque intelligitis, mollitie decretorum vobis dignitatem, illis metum detrahi. — *Mollities maris* est tranquillitas omni vento cessante, *calma, malaxia: apud Aurel. Vict. Vir. illustr. 22.,* ubi tamen alii leg. *malacia, al. ævicitia.*

MOLLITUDO, inis, f. 3. (mollis) idem ac mollities.

I.) Proprie accipitur pro facilitate, flexibilitate. *Cic. 3. Herenn. 11. 20.* Mollitudo vocis est, quam eam torquere pro commodo nostro possumus. *V. etiam ibid. 13. 23.* ubi de hac re plura disserit. — Ceterum pro teneritate, tenerezza, *morbidezza Cic. 2. Nat. D. 55. 136.* in pulmonibus autem inest raritas quædam, et assimilis spongii mollitudo. *Id. 3. Orat. 25. 99.* In ipso tactu est modus et mollitudinis et levitatis. *Pacuvius apud Gell. 2. 26.* Mollitudo manuum. *morbidezza. et Vitruv. 10. 6.* Campestris viarum mollitudo. *stradæ che sfondano. et Lactant. 5. 4.* Infans liquore lactis et mollitudine allitur.

II.) Translate. ¶ 1. *Mollitudo humanitatis* metaphora est, ducte a sensu tactus; neque improbat a *Cic. 3. Orat. 40. 161.* ¶ 2. *Mollitudo virtutum* est corruptela et mollities, qua animus vitilis mollitur ac enervatur. *Arnob. 2. 30.* Ne animus delictis marceat, et corruptatur mollitudine vitiorum.

MOLLITUS, a, um. V. **MOLLIO.**

MOLLISCUCLUS, a, um, adject. V. in **LEVIUSCULUS.**

MOLLUGO vel molligo, inis, f. 3. (mollis). ¶ 1. Ita vocatur species lappaginis, similis anagallidi, nisi quod ramosior est ac pluribus foliis. *Plin. 26. Hist. nat. 10. 65. (102).* ubi *mollugo* legitur. ¶ 2. Molligo est idem ac mollia panis. (*Plin. 13. Hist. nat. 12. 26. (82).*), *mollitia di pane. Marcell. Empir. 26.* ante med. Molliginem ex vino optimo bibat, qui renium dolore vexabitur.

MOLLUSCA Nux et Mollusca absolute, genus est nucis juglandis, cortice adeo tenui, ut nullo negotio frangatur. *Plin. 15. Hist. nat. 22. 21. (90).* Præterea molluscæ putamen rumpentes. *Macrob. 2. Saturn. 14.* Nucem molluscam, licet hiemis nobis tempus invidet; tamen quia de nucibus loquimur, indetam non relinquamus. *Plautus* in *Caecolo* sic ejus meminit: *Molluscam nucem super ejus dixit impendere tegulas.* Est autem persicum quod vulgo vocatur: et mollusca nux dicitur, quod omnibus nucibus mollior sit. Hæc *Macrob.,* qui subdit carmina *Latina Sævi,* viri longe doctissimi, quibus significatur, hanc nucem a Græcis quibusdam, qui cum Alexandro in Persis militaverant, post expeditionem fuisse inde in Græciam delatam.

MOLLUSCUM. V. BRUSCUM.

MÔLO, is, ūi, ūtum, ere, a. 3. Præteritum *molu* habet *Petron. Satyr. 23., Pompon. apud Diomed. 1. p. 370. Putsch., Charis. 3. p. 217., et Priscian. 10. p. 902.* — Part. *Mollitus* et *Molendus* I. — *Molere*, a mola, est mola terere, ἀλέω, ἀλεῖν, μᾶλλω (It. macinare; Fr. moudre; Hisp. moler; Germ. mahler. in der Mühle; Angl. to grind).

I.) Proprie. *Ter. Phorm. 2. 19.* Molendum usque in pistrino, vapulandum, habendæ compedes. *Cæs. 1. B. G. 5.* Trium mensium molita cibaria sibi quemque domo afferre jubent. *Plin. 7. Hist. nat. 56. 57. (191).* Ceres frumenta invenit, quam antea glande vescerentur: eadem molere etc. *Sic Id. 18. ibid. 7. 18 (78).* Molitum frumentum, et *ibid. 7. 14. (74).* Thordeum in subtillem farinam molere. *Colum. 11. R. R. 3. 5.* Ervi moliti farina. *Hieronym. 13. in Isaj. 47. 2.* Quæ quondam regina fuerat, molendinæ farinæ operi serviat. *Vitruv. 7. 6.* Micæ marioris contusæ et molitæ.

II.) Translate et obscuro sensu idem est ac stupro polluere. *Auson. epigr. 72. 7.* Crispa tamen molitur per utramque caverum. Adde eumd. 123. 2.; et *Petron. Satyr. 23.*

MÔLÔCHE. V. MALACHE.

MÔLÔCHINARIUS, ii, m. 2. molochini coloris infector. *Plaut. Aulul. 3. 5. 40.* Astant molochinarii, petunt fallones. *Inscript. apud Murat. 939. 6. P. AUCTIUS P. L. LYSANDER VESTIARIUS TENVIARIUS MÔLÔCHINARIUS. h. e. venditor tenuiaris vestium colore molochino infecturum.*

MÔLÔCHINUS, a, um, adject. *μολόχινος*, ad colorem malvæ inclinans: a *μολόχη malva*, quod malvæ florum similitudinem habeat. *Cæcilius apud Non. p. 548. 14. Merc. Carbasina, molochina, ampelina.*

MÔLÔCHITES, æ, m. 1. *μολόχίτης*, gemma non translucens, spissius virens et crassius, quam smaragdus, a colore malvæ nomine accepto (nam *μολόχη malva* est), reddendis laudata signis, et infantium custodia, quodamque innato contra pericula medicamine. Nascitur in Arabia. *Plin. 37. Hist. nat. 8. 36. (114).*

MÔLON, onis, m. 3. *μολών*, herba eadem ac moly. *Plin. 26. Hist. nat. 7. 19. (33)* Molon scapo est striato, foliis mollibus, parvis, radice quatuor digitorum, in qua extrema alibi caput est. V. **MOLY** 1.

MÔLORRHUS, i, m. 2. perpendiculum, idest plumbum rectum flo et gnomone dependens: a *μολύρρῳς plumbum* et *ὀρθῶς rectus*. Afferunt nonnulli *Illud Statii 3. Silv. 2. 30.* Sint quibus exploret rupes gravis ante molorrhus. Ubi alii leg. *molybdus, alii molybdis.*

MÔLOSSAMBOS, i, m. 2. *μολοσσάμβος*, pes metricus molosso et lamba constans, b. e. tribus longis, brevi, et longa, ut *admirabiles. Diomed. 3. p. 478. Putsch.*

MÔLOSSICUS, a, um, adject. ad Molossos pertinet, ut apud *Plaut. Capt. 1. 1. 18.* Parasit Molossici. h. e. edaces tamquam canes Molossi. V. **INVENATICUS.** — *Molossicum carmen* apud Grammaticos est, quod Molossis pedibus constat. Durissimum genus carminis: eujus exemplum dat *Cæsius Bassus* tale: Romani victores Germanis devictis. *Diomed. 3. p. 513. Putsch. V. MÔLOSSUS.*

MÔLOSSOPYRRHÏCHUS, ii, m. 2. *μολοσσοπύρρῳχος*, pes metricus, molosso et pyrhhichio constans, h. e. tribus longis et duabus brevibus, ut *admirabiles. Diomed. 3. p. 478. Putsch.*

MÔLOSSOPONDEUS, i, m. 2. *μολοσσοπονδεῖος*, pes metricus, molosso et spondeo constans, seu quinque syllabis longis, ut *conturbatores. Diomed. 3. p. 479. Putsch.*

MÔLOSSUS, a, um, adject. *Μολοσσός*, ad Molossos populos, vel Molossium regem, vel Molossiam regionem pertinens. V. in **ONOM.** — Hinc *Molossus* pes metricus trisyllabus constat tribus longis, ut *Arpinae, evertunt. Quintil. 9. 4. 82.* Ideo *Molossus* dictus est, inquit *Diomed. 3. p. 475. Putsch.,* quia *Molossi, h. e. Thessali* ad bellum procedentes hujus modulata compositione utebantur. Confirmant *Isid. 1. Orig. 16. et Mar. Victorin. 1. Gramm. p. 2487.* Alii inde dictum putant, quia *Inventus* sit a *Molosso* Cretensi viro. *Mar. Plotius de Metr. p. 2625.*

MÔLUCRUM, i, n. 2. non solum, quo molæ ver-

tuntur, dicitur, id quod Græci μολικρον (al. μολικρον) appellant; sed etiam tumor ventris, qui etiam virginibus incidere solet: cæus mamini A-franici in Virgine: Ferme virgini, tamquam gravidæ mulieri, crescit uterus: molucrum vocatur: transit sine doloribus. Clostrus etiam in fibris sacrorum: Molucrum ajunt esse lignum quoddam quadratum, ubi immolatur. Idem Ælius in explanatione carminum Salliorum eodem nomine appellari ait, quod sub moia supponatur. Aurelius Opilius appellat, ubi molatur. Hæc Festus p. 141. 20. Müll. Porro μολικρον, seu μολικρον est a μολη mola tum quæ grana terit, tum quæ in uteris feminarum nascitur. Sunt qui in prioribus Festi verbis legunt, quo mola verruntur, et μολικρον dictum ajunt a μολη et κορεα verro, quasi μολικρον. At μολικρον tumor ducunt a κρεας caro, quasi μολικρος, h. s. massa carnis.

MOLY, γος, n. 3. μολυ. ¶ 1. Est herba radice rotunda et nigra, magnitudine cæpæ, foetis scillæ, flore lacteo, vel candido, ut Homerus scripsit *Odyss.* l. 10. v. 304., vim summam habens adversus omnia veneficia. Hæc fere ex *Plin.* 25. *Hist. nat.* 4. 8. (26). *Ovid.* 14. *Mét.* 291. Moly vocant Superi, nigra radice tenetur. Adde *Auct. Priap.* 70., qui tamen ejus herbæ notionem ad turpiora trahit. *V.* et **MOLON**. ¶ 2. Moly dicitur etiam a nonnullis alterum trychni vel strychni ganua quod ballicacabon vocant, soporiferum atque opio velocius, ab aliis morion appellatum. Hæc *Plin.* 21. *Hist. nat.* 31. 105. (180.). ubi alla da hæc planta videsis.

MOLYBDÆNA, α, f. 1. μολυβδαινα. ¶ 1. Est vena communis plumbi et argenti. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 18. 53. (173). ¶ 2. Item plumbago, genus herbæ folio lapathi, radice crassa, hispida: sic dicitæ, quod plumbum idest oculorum vitium, commundicata tollat. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 13. 97. (155). Adde *Theod. Priscian.* lib. 1. c. 27. p. 297. ed. *Ald.*; et **V. PLUMBUM**.

MOLYBDÆTIS, idis, f. 3. μολυβδαιτις, plumbi spuma, sicut argyritis, spuma argenti. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 6. 35. (106).

MOLYBDUS, i, m. 2. et molybdis, idis, f. 3. μολυβδος et μολυβδος, plumbum: vox Græca. Pro plumbo illo, quo aquæ similitudinem assuetæ explorant, usurarii putant nonnulli a *Stat.* 3. *Sily.* 2. 30. Locum *V.* in **MOLORTHUS**.

MOMAR Siculi stultum appellant. Sic *Paul. Diac.* p. 140. 1. edente *Müllero*, qui hæc adnotavit: *Gloss. Isid.* Momar Siculus, stultus, qui cito movatur ad iram. *Plautus*: Quid tu, o Momar Sicule homo, præsumis? (quod *Plauti* fragmentum non reperia apud *Bothium*). Eadem, addit *Müllerus*, in hisdem glossis iterum, sed corrupta leguntur: *Marsicule* pro *Momar Sicule*. Non puto etiam *Siculum* dici pro stulto, ut *Scaliger*: sed *Siculum hominem* dici Momarem, quod ea persona in Siculorum comædia spectabatur. Cf. *Henrych.* Μόμαρ, μέμφεις, οναιδος, αίσχος.

MOMEN, inis, n. 3. a supin. motum verbi moveo, ut nomen a notum, ait *Forcellinus*; vel rectius per synopen pro movimen, est idem ac momentum, movimento.

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est motus, quo aliqua res impellitur. *Lucret.* 6. 472. Quo magis ad nubes augendas multa videntur. Possa quodque a falso consurgere nomine ponti. ¶ 2. Latiori sensu vel metonymica est causa ipsius motus: *V.* **MOMENTUM** I. 2. *Lucret.* 3. 189. Momiua uti parvo possent impulsa moveri. Namqua movetur aqua et tantillo momine flutat, Quippe volubilibus parvisque creata Oguris. ¶ 3. Item tempus. *Mamili.* 3. 675. Momiua in adversum flectat rursunque resolvat. h. e. tempora.

II.) Translate pro pondere, metaphorâ ductâ a superiori paragr. 2. *Arnob.* 2. 49. Non parvi, sed esse nullus existimandum est mominis, quod per omnia diffusum perit. d. n. ium momento.

MOMENTALITER, adverb. momentaneamente, momento temporis. *Fulgent.* 2. *Mythol.* 3. Iris ornatus varios pingens arcuato curvamine, momentalliter refugit. et *ibid.* 4. Libido libet momentalliter, fugit perennitar.

MOMENTANA, α, f. 1. parva libra, bilancetta: ita porro appellata a momento, quatenus pondus significat. *Isid.* 16. *Orig.* 25. 4. Trutina est gemina ponderum lances, æquali examine pandens,

facta propter talenta et cantenaria appendenda, sicut momentana pro parva modicæ pecunia. *Ejusd. Gloss.* Momentana duabus lancibus, et uno in medio stillo æqualiter constat: est trutina modicæ pecuniæ. et *ibid.* Momentum, stilus quo momentaria (lege momentana) inclinatur.

MOMENTANEUS, a, um, adject. momentaneo, δλιγοχροῖνος, qui momento temporis, vel brevi facie mutatur ac deficit. *Tertull.* 3. *advers. Marcion.* 17. Momentaneus ardor. *Cassiod.* 8. *Variar.* 33. De amœnis frondibus intextæ subito momentaneæ domus. Sunt qui et *Livio* tribuunt 2. 7. ad fin., sed plerique alii aliter legunt.

MOMENTANUS, a, um, adject. qui exigui momenti est. *V.* **MOMENTANA**.

MOMENTARIUS, a, um, adject. momentaneo, breve, δλιγοχροῖνος, qui momento temporis, vel brevi admodum durat. *Apul.* 2. *Mét.* Momentaria vita. et 9. *ibid.* init. salus. et 10. *ibid.* Momentarium venenum. h. e. quod momento temporis conficit. et 5. *ibid.* Momentarius maritus. *Papinian.* *Dig.* 34. 1. 8. Ea res præsentem ac momentarium curam Injungit.

MOMENTOSUS, a, um, adject. momentarius, momentaneus. *Quintil. declam.* 13. 12. de apib. Nunc vero disserendum mihi est, quam momentosa sit hujus animalia rapina. Nescimus, qua pernicitate plerumque vix contactis floribus revolcat, discurratque per singulos velox experimento: quam etiam ubi immorantur, libratis pendeant alis etc. h. e. quam brevi tempore fiat. Alii interpretantur, quam parvi momenti et damni sit. Alii lectionem sollicitant, et mallent quam non damnosa, vel quam non onerosa.

MOMENTUM, i, n. 2. Licenter primam syllabam corripuit *Venant.* 8. *carm.* 6. 369. Quem semel effudit, per cuncta momenta requirit. — Momentum, dictum per synop. pro movimentum a moveo, significat motum, quo aliqua res impellitur, ῥοπή (It. movimento, moto, momento; Fr. mouvement; Hisp. movimiento, Germ. die Bewegung; Angl. a motion or impulse, motion, movement).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim est motus, quo aliqua res impellitur. *Cic.* 2. *Nat. D.* 46. 117. Astra se et nixu suo conglobata continent, et forma ipsa figurata sua momenta sustentant. *Seneca Ep.* 90. circa méd. Pisces cauda reguntur, et levi ejus in utrumque momento velocitatem suam flectunt. *Apul. Florid.* n. 22. Manum hominis (medicus) prehendit, eam pertractat; venarum pulsum et momenta captat. h. e. motus: quamquam momenta hoc loco tempora esse videntur. ¶ 2. Latiori sensu, vel metonymice significat causam ipsius motus, scil. pondus, quo premente res movetur. Quare præcipue locum habet in statera, quæ, dum æqualiter pendet, ponderis alicujus vel levissimi accessione facile inclinatur. Hinc usurpatur de exigua quantitate, particula, particella. *Plin.* 30. *Hist. nat.* 10. 27. (87). Cœsypum cum myrrbæ momento et vini cyathis duobus dilutum. h. e. perexigua quantitate. Sic *ibid.* 11. 28. (93). Sordes autium denaril pondere cum myrrbæ momento. *Id.* 31. *ibid.* 3. 21. (32). Nullo pæne momento ponderis aquæ inter se distant. — Similiter de quacumque parva re. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 1. 1. (7). Naturæ rerum vis atque majestas in omnibus momentis fide caret. *Id.* 36. *ibid.* 5. 4. (18). de *Phidia*. In scuto Minervæ Amazonum prælium cælavit intumescente ambitu parmæ; ejusdem concava parte deorum et gigantum dimicationes; in soleis vero Lapitharum et Centaurorum: adeo momenta omnia capacia artis illi fuere. *Id.* 18. *ibid.* 34. 77. (333). Sol quotidie ex allo cæli momento, quam pridie, oritur. — *Capell.* 8. p. 298. de stella *Mercurii*. Ab eo quippe Soils lumine intra viginti momenta abessa non poterit, licet majoribus partibus aberrarit. et *ibid.* paullo *infr.* Venus latitudinis partibus duodecim Lunæ similis pervagatur, quinquaginta momentis a Solis orbe discedens, licet plus quadraginta sex partibus aberrare non valeat. (Cf. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 8. 6. (38)). In allatis *Capellæ* locis momenta sunt celestis spatii partes, fortasse partes unius ex 360 gradibus, in quos sphaera dividitur. — *Quintil.* 3. 11. 23. Corpus orationis in parva momenta dducera. — Translate *Cic. Mur.* 2. (3). Cato diligentissime perpendens momenta

officiorum omnium. Et pro additamento, accessione. *Justin.* 7. 3. 1. Mittit ad subigendam Thraciam, ceteraque ejus tractus regna: quibus pro ignobil momento erat accessura Macedonia. — Hinc ¶ 3. Speciatim et sæpissime de exigua parte temporis. *Cic.* 6. *Fam.* 10. ad fin. Quæ quoniam in temporum inclinationibus sæpe parvis posita sunt, omnia momenta observabimus, neque ullum prætermitemus tui juvandi et levandi locum. *Id.* 1. *Divinat.* 52. (118). Parvis momentis multa natura aut affingit, aut mutat, aut detrahit. *Plin.* 4. *Ep.* 30. Fons certis dimensionisque momentis vel subtrahitur, vel assurgit. h. e. certis temporibus, statts horis. *Id.* *Paneg.* 56. Quod momentum, quod inmo temporis punctum aut beneficio sterile, aut vacuum laude? *Cæs.* 2. *B. C.* 6. Sed tantum, re provis, Brutus celeritate navis enisus est, ut parvo momento antecederet. *Petron. Satyr.* 28.; *Liv.* 21. 33.; et *Tac.* 2. *Hist.* 86. Momento temporis. in brevissimo tempo. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 7. horæ Momento aut cita mors venit, aut virtutia læta. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 51. 52. (172). Mæcenati triennio supremo nullo horæ momento contigit somnus. *Sueton.* *Aug.* 50. Ad epistolas omnes horarum quoque momenta, quibus data significarentur, addebat. anche i minuti. Hinc *Popisc. Florian.* 3. Hæc ego de Probo credidi prælibanda, ne dies, hora, momentum aliquid sibi vindicaret. *Edict. Dioclet.* in præm. Ardet avaritia desævians sine respectu generis humani non annis modo, vel mensibus aut diebus, sed pæne horis ipsisque momentis ad incrementa sui et augmenta festinat. *Auson. Grat. act.* 3. Neque vero unum aliquod bonum uno die præstas, sed indulgentias sæculares per singula horarum momenta multiplicas. *V.* **SCRUPULUS**. Ex disticho sequenti *Paulin.* *Nol. carm.* 1. 163. edit. ab *A. Maio* in *Class. Auct. T.* 5. p. 376. videtur momentum esse plus quam scrupulus et punctum. En distichon: Nox dies, hora, et quodque momentum, scrupulus oranis, Puncta etiam nostræ crescere dent fidei. ora, momento, scrupulo, instante. Ceterum *Justin.* 2. 14. 9. Tam brevi horarum momento, in si poche ore. *Ovid.* 3. *Pont.* 5. 47. te inomentis video omnibus absens. ogni momento. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 22. 41. (84). Sion illitum lentigini momento citem emendat. in brevissimo tempo. Sic *Seneca* 3. *Quæst. nat.* 27. Momento sit cinis, diu silva. *Seneca alter Hippol.* 770. fulgor, teneris qui radiat genis, Momento rapitur. *Petron. Satyr.* 92. Ut solum hospitem vidi, momento recepi. tostissimo. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 7. 66. (132). Pruna stomacho non utilissima, sed brevi momento. h. e. stomacho nocent, sed ad breve tempus. — Apud *Horat.* 1. *Ep.* 10. 16. momenta Leonis sunt ipsum tempus, quo sol in signo Leonis est, simulque pondus et vis calorâ, quo terras urget. Recentiores tamen plerique vini Leonis, influsso, intelligi volunt; quidam vero incensus, quidam motus Leonis cum sole cæli spatium permeantis.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. 1., momentum est mutatio, perturbatio. *Liv.* 4. 12. Qui (*L. Minucius præfectus annonæ*) quin, multis circa finitimos populos legationibus terra marique necquidquam missis, (nisi quod ex Etruria haud ita multum frumental advection est) nullum momentum annonæ fecisset h. e. nihil contulisset ad annonam levandam. non avesse dato alcun moto ai viveri. *Vellej.* 2. 78. 1. Provincias magnis momentis Labienus concusserat. *Lucan.* 7. 118. Si sine inmento rerum patisque ruina Casurum est etc. ¶ 2. Translatione ducta a superiori paragr. 2. — 1.) Usurpatur pro perexigua quantitate, pro pondere generatim. *Cic.* 5. *Phil.* 10. 26. Minimis momentis maxinæ inclinationes temporum sunt, quin in omni casu republ., tum in bello, et maxime civili. *Id.* 3. *Off.* 3. 11. Omnia ex alterâ parte collocata, vix minimi momenti instar habent. *Id.* *Fontej.* 6. 11. Unamquamque rem æstimare, momentoque suo ponderare. *Cæs.* 7. *B. G.* 39. extr. Levi momento æstimare aliquid. *Cic.* 1. *Orat.* 31. 142. Inventa non solum ordine, sed etiam momento quodam atque judicio dispensare atque componere. *Ovid.* 10. *Mét.* 376. sic animus nutat Huc levis atque illuc, momentaque sumit utroque. Sic *Ter. Andr.* 1. 5. 31. Dum in dubio est animus, paullo momento huc illuc impellitur. Ubi *Donat.*

Translatio est hæc a mole alicujus ponderis, quæ, ante quam in loco sedarit, quam incerta pœdet, facillime commovetur. *Liv.* 39. 5. Non pendere ex alterius vultu ac antu, nec alieni momenti animi circumagi, dai *movimenti, dalle inclinazioni, e dagli affetti dell'animo altrui.* — 2. Speciatim frequenter admodum significat vim impellentem ad aliquid faciendum, pondus, robur, quo accedente quippiam facilius fit: ducta translatione a statera, ut dictum est. *Cic. Mur.* 30. 62. Petunt aliquid publicani? cave quidquam habeat momenti gratia. *Justin.* 11. 4. 12. Qui ad Darii profecti, non mediocriter momentum Persarum viribus accessere. *Cic.* 5. *Fin.* 13. 37. In iis esse ad bene vivendum momenta maxima. *Id. Mur.* 41. 90. Si quid habet aut momenti commendatio, aut auctoritatis confirmatio mea. *Cæs.* 3. *B. C.* 70. Ita parvæ res insignem in utramque partem momentum habuerunt. *Cic.* 2. *Invent.* 26. 77. Qui locas bene tractatus magno ad persuadendum momento futurus est. *Id.* 1. *Fin.* 17. 56. Maximam animi aut voluptatem, aut molestiam plus aut ad beatam, aut ad miseram vitam afferre momenti, quam eorum utrumvis, si etc. *Liv.* 29. 35. Quorum adventus hoc tamen momenti fecit, ut Scipio abscederet inde irritato incepto. *Id.* 1. 47. Nihil momentum in dando adimendoque regno facere. *Sil. It.* 8. 252. Tantum in quassata bellis caput extulit urbe, Momentum aut rerum, et facti foret arbiter unus. h. e. ut ab eo rerum inclitio mutatioque penderet. *Sic Liv.* 3. 12. Juvenis egregius, maximum momentum rerum ejus civitatis, in quæcumque venisset. (Adde *Lucan.* 4. 818.). *Justin.* 5. 4. 12. Tantum in uno viro fuisse momenti, ut maximi imperii subversi, et rursus recepti auctor esset. — *Momenta rationum*, quibus ad reddendum impellimur, *forza, peso delle prove.* *Cic.* 1. *Acad. (post.)* 12. 45. Quum in eadem re paria contrariis in partibus momenta rationum invenirentur. Absolute *Ovid.* 11. *Met.* 285. Adjicis hinc animo momenta potentia, clarum Nomen, avumque Jovem, forti motivi. — Apud *Ovid.* 4. *Pont.* 13. 49. præbet momenta salutis. h. e. adjumenta, quibus a Cæsare detur Ovidio salus. — *Magni, parvi, nullius momenti* esse, h. e. auctoritatis, ponderis, prelii, momento, peso, importanza. *Cic. Vat.* 1. 1. Cujus testimonium propter turpitudinem vitæ nullius momenti putaretur. et *ibid.* 4. 9. Id est maximi momenti et ponderis. *Id.* 7. *Verr.* 69. 177. In republica permagui momenti est ratio atque inclinatio temporum. *Nepos Alcib.* 8. Sentiebat, se, Alcibiade recepto, nullius momenti apud exercitum futurum. diu nuna auctorità e niun credito.

MONERIUM, ii, n. 2. irrisio, quam modo recentiores Galli *merie* vocant, et derivatur a *μῆρος vituperatio.* *Commodian.* 59. Das tibi monerium clarissima femina quondam. h. e. quondam clarissima femina vorata, nunc lascivlore cultu ornata ludibrio hberis.

MONACHA, æ, f. 1. *μοναχή, monacha*, solitaria vitæ femina. *Hieronym.* *Ep.* 39. n. 4. Si parentem rogitō, non reprehendo quod plangia; si Christianam et monacham, istis nominibus mater excluditur. — De tonsis monachorum crinibus hæc docet *Id. Ep.* 147. n. 5. Moris est in Ægypto ad Syriæ monasteria, ut tam virgo, quam vidua, quæ se Deo vorerit et, sæculo renunciantes, omnes delicias sæculi conculcarint, crinem monasteriorum matribus offerant desecandum, non intecto postea contris Apostoli voluntatem incursum capite, sed ligato pariter ac velato. Neque hoc quispiam præter tondentes novit et tonsas; nisi quod, quia sb omnibus fit, pene scitur ab omnibus. Hoc autem duplicem hoc rausam de consuetudine verum est in naturam, vel quia lavarrum non adunt, val quia oleum nec rapite, nec ore norunt, ne a parvis animalibus, quæ inter cutem et crinem signi solent, et concretis sordibus opprimantur.

MONACHICUS, a, um, adject. *μοναχικός, di monaco*, ad monachum pertiniens. *Justinian.* *Novell. constitut.* 133. 5. Monachicum certamen. *Paulin. Nolan.* *Ep.* 4. Fraternitatemque monacham (*lege monachicam*)—fermentatis orbibus sut soluto pane distendat. *Cassiod.* 9. *Hist. Eccl.* 48. Monachicam vitam applrime est sectatus.

MONACHIUM, ii, n. 2. *μοναχίον*, locus, vel sodalitas monachorum. *Imp. Valentinian.* et *Marcan.* *Cod.* 1. 2. 13.

MONACHUS, i, m. 2. *μοναχός, monaco*, solitarius, qui vitam vivit solitariam: est a *μονάζω, solus dego*, unde præf. perf. *μῆμοναχῆ*, hinc *μοναχός. Ruilil.* 1. *Itiner.* 441. Ipsi se monachos Grajo cognomine dicunt, Quod soli nullo vivere teste volunt. *Sidon.* 5. *Ep.* 17. Cultu perarato villiarum, quæ, siterante mulcedine, monarbi clericique psalmicines concelebraverant. *Hieronym.* *Ep.* 22. n. 34. Tria sunt in Ægypto genera monachorum. Unum, cœnobita, quod nos in commune viventes possumus appellare. Secundum, anchoretæ, qui soli habitant per deserta; et ab eo, quod procut ab hominibus recesserint, nuncupantur. Tertium genus est, quod *remothoth* dicunt, deterrimum atque neglectum: hi bini, vel terni, nec multo plures simul habitant, suo arbitratu ac ditione viveat; et de eo, quod laboraverint, in medium partes conferunt, ut habeant alimenta communia; habitant autem quam plurimum in urbibus et castellis. *Id. Ep.* 58. n. 5. Sin autem copia esse, ut videris, monachus, id est solus, quid facis in urbibus, quæ utique non sunt solummodo habitacula, aed multorum? — Monachi fusca tunica utebantur, teste eod. *Ep.* 66. n. 13. ad *Pammachium monachum.* Esto; incedas nudis pedibus, fusca tunica vestiaris, æqueris pauperibus etc.

MONADICUS, a, um, adject. *μοναδικός, singularis.* *Cassiod.* *Instit. liber. litt.* 4. Primus et simplex numerus est, qui monadram mensuram solam recipere potest, ut verbi gratia III, V, VII, XI, XIII, XVII, et bis similia. Cf. *Isid.* 3. *Orig.* 5. Quis non habet commune numerum, nisi monadicum. *Servius ad Virg.* 4. *Æn.* 402. *Far* solum nomen est, quod r geminet in Genitivo; monadicon (*lege monadicon*) ergo est, sicut *sol* item cor, cordis solum in dis mittit Genitivum: item s geminat *as, assis*.

MONALITER. *V. MONALITER.*

MONARCHA, æ, m. 1. *μονάρχης, qui solus imperat:* a *μόνος solus* et *ἀρχή imperium.* *Vet. Poeta apud Mar. Victorin.* p. 2551. *Putsch.* Cærulei monarcha ponti ratisque recitator. Adde *Isid.* 9. *Orig.* 3. 23.

MONARCHIA, æ, f. 1. *monarchia, μοναρχία, unius principatus:* a *μόνος solus* et *ἀρχή imperium.* *Capitolin. Max. et Balb.* 14. Sed Balbinus Maximum, quem putabat monarchiam velle, primum frustratus est. Adde *Tertull. advers. Prax.* 14.

MONARIUS, a, um, adject. a *μόνος solus*, qui unica inflexione gaudet, scil. nomen monarium est idem ac monoptotum. *Probus grammat.* edente *A. Maio in Class. Auct. T.* 5. p. 240. Sunt nomina senaria, ut puta unus: sunt quaternaria, ut puta doctus: sunt quaternaria, ut puta niger: sunt ternaria, ut puta statura: sunt binaria, ut puta se: sunt monaria, ut puta cornu.

MONAS, ædis, f. 3. *unità, μονάς, unitas, singularitas.* *Capell.* 7. p. 237. Præ cunctis igitur affata sarræ monas esto, quam ante cuncta vibrantem sociati postmodum numeri principia docuerunt. et *ibid.* p. 238. Hanc (*monadem*) sili concordiam, hæc pietatem amicitiamque dixere, quod Ita nectatur, ut non secetur in partes; tamen rectius Jupiter nuncupatur, quod sli idem caput ac pater deorum. Cf. *Macrob.* 1. *Sonn.* *Scip.* 6. Hæc monas principium finisque omnium, non ipsa principil finisque srius, ad summum refertur Deum. Adde *Tertull. advers. Valentinian.* 37. et *Præscript.* 49. extr.; *Augustin.* 4. *Confess.* 15.; et *Venant.* 8. *carm.* 7. 119., ubi *V.* adnotat. Sic *Capell.* 9. p. 327. Primum igitur tempus est, quod in more atomi nec partes nec momenta reisionis admittit, ut est in geometricis punctum, in arithmetics monas, id est singularis quædam ac se ipsa natura contenta.

MONASTERIÁLIS, e, adject. qui ad monasterium pertinet, in monasterio usurpatur. *Sidon.* 7. *Ep.* 9. in conc. ante med. Monasterianibus disciplina egre subditur vel popularium cervicositas, vel lrentia clericorum.

MONASTERIOLUM, i, n. 2. deminut. a monasterium. Vox a Lexico expungenda; occurrit eniuntantummodo in *Not. Tir.* p. 192.

MONASTERIUM, ii, n. 2. *monasterio, μονα-*

στήριον, locus, in quo monachi degant. *Sidon.* 4. *Ep.* 25. Nunc ergo Viresbia si te remittunt jam monasteria, in quæ libenter solitis ascendere, jam ræstibus supernisque præludis habitaculis, raudere te par est etc. Adde *eumd.* 7. *ibid.* 17. ad fin.; *Augustin.* *Ep.* 86. ad *Casulan.*; et *Hieronym.* *loc. cit.* in *MONACHA.*

MONASTRIÆ, ærum, f. plur. 1. *monache, μοναστριά, mulieres Deo dicatæ, et solitariam vitam agentes:* quorum si mentio in *Novell. constitut.* *Justin.* 123. 27.

MONAULES, æ, m. 1. *μοναυλης, qui unicus tibia, seu monaulo canit.* *V. MONAULES.* Vux a Lexico expungenda; occurrit enim tantummodo in *Not. Tir.* p. 173. *Monauls, ascules, calamaules.*

MONAULITER, adverb. cum simplici tibia, quæ monaulo dicitur. *Capell.* 9. p. 307. Puer monauliter sonabat. Ita recte *Grotius* legi oportere affirmat ex *MS.*, quum *monaliter* in editis legatur; h. e. solitarie: solus puer sonabat.

MONAULOS vel *monaulus*, i, m. 2. *μοναυλος, tibia simplex, seu singularis:* a *μόνος solus* et *αυλος tibia.* *Plin.* 7. *Hist. nat.* 56. 57. (204). Fistulam et monaulum invenit Pan Mercurii, obliquam tibiā Miles, geminas tibiās Marsyas. *Marital.* 14. 64. cuius lemma Tibiæ. Ebrria nos madias rumpit tibiina buccis: Sæpe dnas pariter, sæpe monaulon habet.

MONAZONERS, ium, m. plur. 3. *μονάζοντες, apud Imp. Valentinian. et Valent. Cod.* 10. 31. 26. et *Cod. Theod.* 12. 1. 63. sunt monachi solitariam vitam agentes. Græca vox: onde *monachus* derivatur.

MONEDULA, æ, f. 1. *mulacchia, putta, pola, gazza, κολοίος, avis* ex genere grarulorum: eadem et *pica* dicitur. *V. PICA.* *Plin.* 17. *Hist. nat.* 14. 22. (99). Monedula cunctis semina in thesauris cavernarum. *Id.* 10. *ibid.* 29. 41. (77). Immensa finitimo Iosubrium tractu examina grarulorum monedularum rui soli avi lucacitas auri argenti que præcipue mira est. *Cic. Flacc.* 31. 76. Re vera non plus aurum tibi, quam monedula romittebant. *davano te pera in guardia all'orso,* proverbium. — Fabulantur, in hanc avem versam esse Armem nympham, quod patriam auto capta et rorrupta vendidisset. *Ovid.* 7. *Met.* 465. quæque impia prodidit Atæ Sitbonis accepto, quod avstra pproserat, auro, Mutata est in avem, quæ nunc quoque diligit aurum, Nigra pedem, nigris velata monedula pennis. — Est vox blandientium, quia deliciarum est avis, sermonem hominum facile perdiscens. *Plaut. Capt.* 5. 4. 5. Patriicis pueris aut monedulas, aut autes, aut coturnices dantur, quicum luscent. *Id. Asin.* 3. 3. 103. Dic me anticultam, rolumbam, vel ratellam, biruandinem, monedulam, etc. — Apud *Plaut. Capt. loc. cit.* in *MS.* Codicibus legitur *monexula*, quasi a *μῆνυρ-σδα* *minurire.*

MONELA, æ, f. 2. (*moneo*). *ammonizione, avvisio, monitio.* *Tertull. Patient.* 8. et 4. *advers. Marcion.* 34.

MONEMERON, i, n. 2. *μονήμερον, collyrium in singulos dies compositum:* a *μόνος solus* et *ἡμέρα dies.* *Marcell. Empir.* 8. a *meil.* Collyrium nomine monemeron facit ad impetus lippitudinis ex ovo iunctum. — Idem vorstur etiam *authemerum:* ab *αὐτός ipse* et *ἡμέρα dies;* quam vocem vide in *ANTHEMERUM*, quod in *authemerum* est mutandum.

MONENDA, ðrum, *V. voc. seq.*

MONÈO, es, ði (et antiquitus *mōni*), ðlum, ere, 2. *Monerim* pro *mōnēdum* habet *Pacuvius* apud *Non.* p. 507. 25. *Merc.* *Die,* quid lariam: quod me moneris, effectum dabo. *Id. ibid.* Dii monerint meliora. — *Part. Monens* II. 1; *Monitus* I. et II. 1; *Moniturus* I; *Monendus* I. et II. 1. — Ratione habits etymi, volunt esse vel ab obsoleto *meo*, a quo *memini*, (vnde a memoria deducit *Varro* 6. *L. L.* 45. *Müll.*); vel a *μῆνωω* *significo*, indico: certe est ab etymo *men*, quod inest in vocabullis *mens, memini, mentio, μῆνησχω* et *μῆνησαι.* Ceterum monere est idem atque admonere, commone, prædicare, susdere, παραγγελλω, παραίνω (*It. ammonire, ricordare, avvisare, avvertire*; *Fr. avvertir, faire souvenir*; *Hisp. advertir, avisar*; *Germ. Jemanden eingedenk machen, woran erinnern, ermahnen, warnen, lehrens*

Angl. to put in mind, bring to one's recollection, advise, admonish. v. n.).

1.) Proprie — 1.) Stricto sensu de hominibus usurpatur: et quidem — a) Absolute. *Ennius* apud *Non. p. 469. 24. Merc.* Bene mones; tute ipse cunctas. Vide fortem virum! *Cic. Amic. 13. 44.* Plurimum in amicitia amicorum bene suadentium valeat auctoritas, eaque et adhibeatur ad monendum non modo aperte, sed etiam acriter, si res postulabit; et adhibita pareatur. — *Plaut. Curc. a. 3. in fin.* Qui monet, quasi adjuvat. *γωμν.* — V. et infra sub h. — b) Cum Accusativo personæ et Ablativo rei ac præpos. *de. Cic. 11. Att. 16. sub fin.* Oro, ut Terentium monentis de testamento. *Id. 2. ad Q. fr. 3. sub fin.* Quod me de retinenda Sestii gratia litteris monuisti. — c) Cum Accusativo et personæ et rei. *Cic. 3. Fam. 3.* Fabius ea me ex tuis mandatis monuit, quæ universoni senatui venerant in mentem. *Id. 14. Att. 19.* Id ipsum, quod me mones, quadrifido ante ad eum scripseram. — Et passive. *Cic. Amic. 24. 88.* Absurdum descimus, nec ea, quæ a natura monemur, audimus. Sic *Plaut. Capt. prol. 53.* Sed etiam est, paucis vos quod monitos voluerim. et *ibid. 2. 2. 59.* Hoc te monitum volueram. — Proverbii speciem habet illud *ejusd. ibid. 2. 3. 36.* Quæ meministi, mora mera est munier. — d) Cum Accus. personæ et Genitivo rei. *Tac. 1. Ann. 67.* Tunc contractos in principia, jussosque dicta cum silentio accipere, temporis ac necessitatis monuit. *Id. 2. ibid. 43.* Plancinam haud dubie Augusta monuit muliebri emulatione Agrippinam insectandi. — e) Cum Coniunctivo et part. ut (quæ interdum omittitur), aut ne. *Cic. 10. Fam. 1.* Illud erat amoris mei, monere te atque hortari, ut in republicam incumberes. *Sall. Jug. 10.* Per hanc dexteram moneo obtestorque, ut etc. *Id. ep. Pompeji ad Senat.* Quod ego vos moneo quæsoque, ut etc. *Cæs. 1. B. G. 20.* Monet, ut suspiciones vitet. *Id. 1. B. C. 28.* Moniti a Brundisinis, ut vallum cæcum caveant. — *Cic. 2. Ferr. 12. 36.* Moneo, prædico, ante denuncio: abstineant manus. *Id. 2. Cat. 9. 20.* Sed eos hoc moneo: desinant furere. — *Ter. Eun. prol. 16.* Is ne erret, moneo. *Justin. 11. 13. 8.* Macedones monebat, ne multitudine hostium moverentur. — Apud *Plaut. Pseud. 4. 1. 11.* Monendus, ne me moneat. *proverb.*, quo significamus contemptum ejus, cujus monita aspernamur. Huic simile est *sus Minervam.* — f) Sequente Infinito, qui Accusativi vicem gerit. *Cic. 1. Herem. 1. 1.* Si te unum illud monuerimus, artem sine assiduitate dicendi non multum juvare. *Auct. B. G. 8. 34.* Monet rationem frumenti esse habendam. *Nepos Phoc. 2.* Quum Phocion moneatur, Nicanorem Piræo Iusidiari. *Tac. 1. Ann. 63.* Arminius suos propinquos silvis monitus vertit repente. *Virg. 10. Æn. 439.* Interea soror alma monet succurrere Lauso Turnum. — g) Sequente Relativo. *Ter. Adelph. 3. 4. 65.* Moneo, quid factio opus sit. — h) Interdum Infinitus vel Coniunctivus, scilicet Accusativus rel omittitur; ex præcedentibus enim facile Inferitur. *Plaut. Pseud. 4. 7. 2.* Nihili est, suum qui officium facere immemor est, nisi adeo monitus. *Cic. 4. Fam. 3. sub init.* Multo ante tamquam ex aliqua specula prospexi tempestatem futuram: neque id solum mea sponte, sed multo etiam magis, monente et denunciante te. *Propert. 1. 15. 41.* Quis ego nunc perco, similes moniturus amantes. — i) *Monere aliquem* dicitur esse a *Plauto* quidam putant, *Truc. 4. 1. 12.* Unum animus monuit mihi. h. e. subiecit, suscit. *Alti leg.* Unum animus movit mihi. *at. Unum animus me movet.* — 2.) Latiori sensu, eleganter tribuitur rebus inanimis. *Plaut. Mil. glor. 1. 1. 49.* Edepol memoria est optima. *ANTR. QUA* me monent. h. e. memorem faciunt. *Cic. 10. Att. 8.* Et res ipsa monebat, et tu ostenderas, et ego videbam, finem inter nos scribendi fieri tempus esse. *Virg. 1. G. 464.* sol cæcos instare tumulus sæpe monet. *Horat. 1. Sat. 2. 73.* At quanto meliora monet pugnantiæ istis Dives opis natura suæ! *Id. 4. Od. 7. 7.* Immortalia ne speres, monet annus. *Phædr. 1. prol. Duplex libelli dos est, quod risum movet, Et quod prudenti vitam consilio monet.* h. e. dirigit. *Plin. 18. Hist. nat. 25. 60. (227).* Natura monet festinare. — Huc pertinet illud *Senec. Agam. 428.* Et cla-

ra lentum remigem monuit tuba. h. e. hortata est, excitavit. Hunc locum singularem paragrafo *Forcellinus* distinxit, atque addidit illud *Propert. 2. 15. 19.* Incipiam captare feras, et reddere pliu Cornu, et audaces ipse munere canes.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro docere. — a) Generatim. *Virg. 7. Æn. 42.* Tu vatem tu, diva, mone. Sic *Val. Flacc. 1. 5.* Phæbe mone. Adde *eumd. 6. 33.* et *Plin. Paneg. 26.* Labor erat parentibus adulantia verba educere: reddebant illi, quæ monebantur. — Pro narrare. *Horat. 3. Od. 7. 19.* Et peccare docentes Fallax historias monet. *Alti leg. movet.* Sic *Forcellinus.* Recentiores perique leg. movet, b. e. excitat. — b) Speciatim pro prædicere, et reteritur ad auguria, prodigia et oacula. *Cic. Harusp. resp. 25. 53.* Quum dii immortales monent de optimatum discordiis. Sic *Sil. It. 4. 120.* et *5. 117.* Quippe monent Superi. *Virg. 3. Æn. 158.* Cedamus Phæbo, et moniti meliora petamus. *Stat. 8. Theb. 33.* et vera monentibus aris. *Sueton. Cal. 57.* Monuerunt et sortes Antiatinæ, ut a Cassio caveret. *Virg. 3. Æn. 712.* Nec vates Helenus, quum multa horrenda moneret, Hos mihi prædixit luctus. *Sueton. Aug. 91.* Egreditur tamen, amici somnio monitus. *Virg. 9. Ecl. 14.* nisi me quacumque novas incidere lites, Aute sinistra cava monuisset ab ilice cornix etc. *Amian. 28. 1.* Quid augurales alites vel cantus monerent. — Hinc *Monenda, orum,* absolute, sunt sacrificia, per quæ Dii monentur, ut succurrant mortalibus. Ita *Glossa ad Capell. 1. p. 5.* Jam pridem quippe offensus contamine monendorum Mercurius, dedignatur augur Pythius nuncupari. ¶ 2. Pro castigare, punire. *Tac. 5. Ann. 9.* Puerrili verberare monere aliquem. V. ADMONEO. — Hinc

Mōnēda, orum, n. plur. 3. V. supra sub II. 1. MŌNĒRIS, is, f. 3. *μὲνις* (subaudi *νός*), *feluca, galeotta,* genus navigii, quod simplici remorum ordine agitur: Græca vox a *μῆνος* solus et *ἑπέωω* remigo. *Liv. 38. 36.* Neve plures quam decem naves actuarias habeto, neve monerem ex belli causa.

MŌNETA, æ, f. 2. a monendo, est mater Musarum, quæ et *Mnemosyne* dicitur a memoria; de qua V. in ONOM. — Præterea

1.) Proprie, *Moneta* fuit cognomen Junonis, quia Romanos monuisse credita est, ut propter terræ motum sue plena rem divinam facerent, ut est apud *Cic. 1. Divinat. 45. 101.* et *2. ibid. 32. 69.* Huic ædem vocit L. Furius Camillus Auruncio bello: cui senatus locum destinavit in arce Capitolii, ubi fuerat arca ædium M. Manlii Capitolini, ut *Liv. 7. 28.* et *Ovid. 6. Fast. 183.* narrat. De ea *Ovid. 1. Fast. 638.* Quæ fert sublimes alta Moneta gradus. et *Lucan. 1. 380.* Numina miscet castrensium Numina Monetæ. — Allam causam addidit *Vet. Scholast. ad Juvenal. 11. 111.* Conturbantibus Gallis Senonibus, repente vox monentis audita est: Hostem caverent. Itaque hostibus pulsus, restituta Urbe, templum constitutum est et consecratum deæ Monetæ. Dicunt namque Junonem, adventum prænucciassse Gallorum. Sic *Vet. Scholast. ad Lucan. 1. 379.* Juno dicitur Moneta eo, quod monuit Romanos dormientes per anserem de adventu Gallorum, ne Capitolium introirent. V. *Wernsdorff. ad Poet. min. T. 2. p. 150.* — Porro *Suidas* aliam bujus appellationis causam affert in *Μονήτα*, scilicet, quod quum Romani pecunia indigerent bello contra Pyrrhum et Tarentinos, Junonem oraverunt: quæ respondit, si iustitia in bellis uterentur, pecuniam eis non defuturam: quod quum illis successisset, Junonem Monetam, hoc est consulticem, colere cœperunt: simulque decrevere, monetam in ejus templo ferri. *Liv. quoque 6. 20.* ædem et officinam Monetæ juncta fuisse indicat. Ex quibus patet, nomen pecuniæ a Junonis cognomine ductum esse. V. *Cavelioni, Saggio 172.* et *Appendice p. 150.*

II.) Translate. ¶ 1. Moneta est templum, sive locus, in quo pecunia cuditur, *zecca.* *Amian. 22. 11.* Dracontius monetæ præpositus, aram in monetam, quam regabat, recens locatam evertit. *Sidon. Carm. 23. 41.* Delubris, capitoliis, monetis. *Sueton. Cæs. 76.* Monetæ, publicisque vectigalibus pœcullares servos præposuit. h. e. tum loco, tum universæ procurationi pecuniæ eudendæ: cui præ-

se antea consueverant triumviri auro, argento, ære flando, feriendo: qui et monetales dicti sunt. Pertinent huc illa *Cic. 7. Phil. 1. 1.* Parvis de rebus, sed fortasse necessariis, consulimus, P. C., de Appia via, et de moneta etc. et *8. Att. 7. extr.* Ad Philotimum scripsi de viatico, sive a moneta, sive ab Oppis. h. e. seu argentum infectum permutando cum pecunia signata, a moneta sumpta, seu ab Oppis generatoribus accipiendo peruniam in viaticum. *Lactant. Mort. persec. 7.* Hic basilicæ, hic circus, hic moneta, hic armorum fabrica, hic uxori domus, hir filicæ. — Et translatione hinc ducta *Macrobi. 1. Somn. Scip. 6. a med.* Semine semet intra formandi hominis monetam locato. h. e. uterum. *Seneca 3. Benef. 35.* Jam tempus est quedam ex nostra, ut ita dicam, moneta profert. h. e. de nostra Stoica doctrina. ¶ 2. Item est pecunia signata forma publica, nummus, *moneta, νόμισμα:* (hinc perperam *Cassiod.* hoc vocis etymon exhibet *6. Variar. 7.* Monetam facis de nostris temporibus futura sæcula commone). *Ovid. 1. Fast. 221.* Æra dabant olim: melius nunc omen in auro est: Victicæ concedit priaca moneta novæ. *Martial. 1. 100.* convivia sumptuosiora Nigræ sordibus expleas monetæ. h. e. æræ. *Id. 14. 12.* cui titulus *Loculi eburnei.* Hos nisi de fulva toculos implere moneta Non decet: argentum villa ligna ferant. h. e. aurea. *Lucan. 6. 404.* aurumque moneta Fregit. h. e. in monetam incidit. *Tyebell. Gallien. 12.* et in *XXX. Tyrann. 26.* Muetam eudere. *Paul. 5. Sentent. tit. 25.* signare vultu principis. *Lamprid. Diadum. 2.* percutere. *Ulp. Dig. 48. 13. 6.* adulterinam exercere. *far il monetario. Plin. 33. Hist. nat. 9. 46. (132).* Falsæ monetæ ara miscere. *Imppp. Valentin., Theod. et Arcad. Constit. Sirmond. 8.* Non falsæ monetæ reos absolvendorum felicitati connectimus. — De monetæ causa V. *Dig. 18. 1. 1.* ¶ 3. Item moneta ipsam notam pecuniæ significat. *Martial. 12. 35.* Aut libram petit illa Cosmiani, Aut binos quater a nova moneta. di nuovo impronto. — Translate. *Juvenal. 7. 55.* Comuni feriat carmen triviale moneta. *Apul. Apolog.* Ea tamen nomina labore meo et studio ita de Græcis provenire, ut tamen Latina moneta percussa sint. h. e. forma et positione.

MŌNETĀLIS, e, adject. (moneta) ad monetam seu pecuniam pertiuit, *di monetæ, νόμισματικός.* *Apul. 7. Met.* Auro monetali zonæ refertæ. — *Triumviri monetales,* auri, argenti, æris statores, eudendæ monetæ provinciæ curabant. *Pompon. Dig. 1. 2. 2. circa med.; et Cic. 10. Att. 11. extr. Inscript. apud Gruter. 379. 7. c. CARSELLIO VINDIO III VIR. MONET. A. A. A. P. P.* Aliquando idem *triumvir monetalis* dicitur *XXvir monetalis,* quia erat unus ex vigintiviris. V. hanc vocem suo loco. *Inscript. apud Spon. Miscell. p. 189. n. 2. q. POMPRIVS Q. F. QVIR. SRNCIO XX. VIR. MONETALIS.* — *Jocose monetalis* vocatur *Vectenus* quidam, qui generator quum esset, pecuniæ nimium cupidus videbatur. *Cic. loc. supra cit.* Vectenum mihi amicum, ut scribis, ita puto esse: cum eo, quod *ἀνοτόμος* ad me scripserat de nummis curandis, *Συμμοκράτες* eram locatus. Id tu, si ille aliter acceperit, ac debuit, lenies. *Monetali* autem adscripti. quod ille ad me pro consuli. h. e. in summa epistola scripserat: *Vecteno monetali,* quia ipse ad Ciceronem scribens *M. Tullio Ciceroni pro consuli* scripisset. — *Monetalis pes* est idem ac Romanus, et opponitur *Ptolemaico,* quia in æde Monetæ servabatur, eoque utebatur tota Italia. *Hygin. de limit. p. 210. Goes.* Præterea pes eorum, qui *Ptolemaicus* appellatur, habet monetalem pedem et semunciam. et paullo post. *Monetalis mensura.*

MŌNETĀRIUS, ii, m. 2. *zecchiere, monetiare,* ἀργυροκόπος, qui monetam cudit: qui in moneta publica operatur. Hujusmodi artificum corpus quoddam Romæ fuit, tantaque aliquando copia, ut seditionem movere et rebellare sub Aureliano Aug. potuerint, Felicissimo rationali, seu fisci procuratore rebellionis ejusdem auctore. *Aurel. Vict. Epit. 33.; Eutrop. 9. 14.; et Fopisc. Aurel. 38. Inscript. apud Murat. 968. 5. L. PACCIO HERMETIS LIB. MONETARIO. V. FLATURARIUS.* Adde *Firmic. 8. Mathes. 17. a med.; et Imppp. Gratian. Valent. et Theodos. Cod. 11. 7. 7. etc.*

MÓNILE, is, n. 3. Producitur prima in illo *Petronii fragm.* apud *Burm.* p. 668. Guttur nunc aliæ magnis inonilibus ornat. At *Burmannus* nepos in *Anthol. Lat. T. 1.* p. 680. recte edidit *magnisve monilibus*. — Monile est ornamentum colli ex auro, aut margaritis, aut gemmis: proprium feminarum; quum *torquis* sit hominum: tametsi et pueris, præsertim delicatis ornatis, aliquando tribuitur: ita dictum fuit, quia virtutis admoneat; primo enim ob aliquod egregium factum ingenulis juvenibus tribui solitum videtur: ὑποδαρῖς, ὄππος (It. *collana*, *monile*, *vezzo*; Fr. *collier*; Hlsp. *collar*; Germ. *das Halsband*, *die Halskette*; Angl. *an ornament for the neck*, *a necklace*, *collar*). Occurrit — a) De feminis. *Africanus* apud *Non.* p. 150. 28. *Merc.* Tui monilis possestricem. *Festus* p. 138. 31. *Müll.* Monile dictum est: ornatus mulieris; qualem habuisse *Eriphyllam* fabulæ ferunt: ex eo etiam equis præpendis a collo ornamentum monile appellant. *Cic.* 6. *Verr.* 18. 39. *Eriphyllam* accepimus in fabulis ea cupiditate, ut quum vidisset monile, ut opior, ex auro et gemmis, pulchritudine ejus incensa, salutem viri proderet. (*V. Stat. 2. Theb. 265.*) *Quintil.* 11. 1. 3. Monilibus et margaritis ac veste longa, quæ sunt ornamenta feminarum, deformantur viri. *Virg.* 1. *Æn.* 653. colloque monile *Baccatum*. *Val. Flacc.* 6. 688. *derapta monilia divæ* *Contractat*. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 3. 11. (44). *Feminae monillum vice succina gestantes*. *Cyprian.* *de hab. virg. c.* Neque enim *Deus* distinctis auro lapillis et margaritis, contenta serie et numerosa compage digestis, monilia instituit, quibus cervicem, quam fecit, absconderet, ut operiretur illud, quod *Deus* in homine formavit, et conspiciatur id desuper, quod diabolus advenit. *Baluzius* hic perperam contendit pro lapillis legendum capillis. *Inscript.* apud *Murat.* 1991. 3. **MONILE GEMMIVM.** *Asia* apud *Spon. Miscell.* 219. *NOVERAT HIC DOCTA FABRICARE MONILIA DEXTRA ET MOLLE IN VARIAS AVRYM DISPONERE GEMMAS.* — b) De pueris. *Ovid.* 5. *Met.* 52. *de Athide puero*. ornabant aurata monilia collum. Sic *Id. Heroid.* 9. 57. *Vidit in Herculeo suspensa monilia collo.* — c) In collis eorum, aliorumque animalium. *Virg.* 7. *Æn.* 277. *Instrata ostro alipedes, pictisque tapetia: Aurea pectoribus demissa monilia pendunt.* *Ovid.* 10. *Met.* 112. *de cervo*. *Cornu fulgebant auro, demissaque in armos Pendebant tereti gemmata monilia collo.*

MÓNIMEN, ina, n. 3. avertur a *Friscian.*, nullo tamen auctore laudato, 4. p. 826. *Putsch.* *Sin a secunda vel tertia (derivata sint), i habent correptam, ut moneo mones monimen, rego regis reginæ.*

MÓNIMENTUM, i, n. 2. *V. MONUMENTUM* lat.

MÓNITIO, ònis, f. 3. (moneo) actus monendi, monitus, ammonizione, αυλαο, παραίσεις. — a) Io slog. num. *Paul. Diac.* p. 196. 7. *Müll.* *Obiurgatio post turpe factum castigatio: monitio vero est ante commissum.* *Cic. Amic.* 24. 89. *Monitio acerbitata, obiurgatio contumelia caret.* *Sueton.* *Tib.* 18. *Addita monitione, ut se interprete averteret.* *Id. Ner.* 56. *Iconculam puellarem pro summo numine coluit: volebatque credi, monitione ejus futura prænosceret.* *Colum.* 11. *R. R.* 1. 30. *Necessaria est menstrui cujusque officii monitio.* — b) In plur. num. *Colum.* 11. *R. R.* 1. 6. *Adolescentulum corporis robusti peritissimis agricolis commendemus, quorum monitionibus vel unus e multis rusticationis consequatur scientiam. insegnamenti.*

MÓNITO, as, are, a. 1. frequentat. sive intens. a *moneo*. *Fenani.* 2. *Pit.* 5. *Martin.* 387. *Martinus monitit, cunctis talam esse sequendum.* *Adde 5. carm.* 5. 23.

MÓNITOR, òris, m. 3. (moneo) qui monet, ammonitore, consigliere, suggeritore, παραβάτης. ¶ 1. *Generatim.* *Ter. Heaut.* 1. 4. 119. *Nifopus fuit monitor.* et 5. 1. 2. *Adjutor meus et monitor, et præmonstrator* *Chremes.* *Horat.* 1. *Ep.* 18. 67. *monitoris egere.* *Id. Art. P.* 163. *Juvenis monitoris asper.* *Sall. Jug.* 87. *extr.* *Sumat aliquem ex populo montiorem officii sui.* *Seneca Ep.* 94. *ante med.* *Montiorem non desiderabit ad singula, qui dicat, sic lucente, sic cæca.* ¶ 2. *Speculatum est qui in foro oratoris adest, et dicenda*

agendaque monet, sollicitatore, πραγματικός. *Cic. Divin.* in *Q. Cæcili.* 16. 52. *Video mihi, non te, sed hunc librum esse resposurum, quem monitor tuus hic tenet.* *Adde eumd. 2. Orat.* 24. 99. et *Quintil.* 6. 4. 9. ¶ 3. *Item nomenclator.* *Cic. Mur.* 36. 77. *Per montiorem appellandi sunt.* *Plin. Paneg.* 23. *Gratum erat, quod equestris ordinis decora boniorum nomis sine monitoribus signares.* ¶ 4. *Item qui ceteris præsuat, ut eos officiis admoneant.* — a) *Sic servi in agro operis præfecti, qui officii sui quemque admonent, et signiores castigant, gastaldi.* *Colum.* 1. *R. R.* 9. 8. *Is numerus in opere commodissime custoditur, nec præcunctis monitoris diligentiam multitudinem confundit.* *Ulp. Dig.* 33. 7. 8. *Homines qui agrum colunt, præpositive sunt bis: quorum in numero sunt villici, montiorea.* — b) *Similiter qui, pueritiam alicujus regit, pædagogus, ajo.* *Stat.* 5. *Silv.* 3. 147. *Hinc tibi vota patrum credi, generosaque pubes Te montiore regi.* *Id. 12. Theb.* 205. *Olim hic virginæ custos montiore pudoris.* ¶ 5. *Item qui in scena inonet histrionem, υποβόλεως.* *Festus* p. 138. 20. *Müll. Inscript.* apud *Morcell.* *Dissert. delle tessere*, etc. *con annot. del D. G. Labus* p. 46. **GENIO COLLEGI SCAMICORVM KVLAV SECUNDVS MONITOR N. N. SUGGERITORE, RAMMENTATORE.** — *Item libri commentarii montiores dicuntur, quia in memoriam redire nos faciunt.* *Festus* loc. cit. ¶ 6. *Item qui præbat verbis, dum sacerdos sacrificium, vel consecrationem templi perageret, quique et præcentor dicebatur.* *Tertull. Apolog.* 30. *Capite nudo, quia non erubescimus, denique sine montiore, quia de pectore oramus, præcantes sumus.* *Inscript.* apud *Don.* cl. 1. n. 44. **MARTI BRADIVO D. D. L. PLVTVIA PIVS AEDILIA MONITOR AVGVRYM PRÆFECTVS SACRORVM.** *V. Marin. Frat. Av.* p. 111. ¶ 7. **Monitor musicus** est idem ac *phonascus* apud *Cæc. Aurel.* 1. *Tard.* 5. n. 167.

MÓNITORIUS, a, um, adject. *manitorio*, aptus ad monendum. *Seneca.* 2. *Quæst. nat.* 39. et 49. *Moitorium fulmen. h. e. quod de futuris moneat, et quid cavendum sit.*

MÓNITUM, i, n. 2. (moneo) quod quis nos moneat, ammonizione, documento, ricordo, παραίσεις.

I.) *Proprie.* *Cic.* 5. *Fam.* 8. *Meis consiliis, monitis, studiis actionibusque nituntur.* et *ibid.* 13. *Tuis monitis præceptisque omnis est abjciendus dolor.* *Id.* 14. *Phil.* 7. 20. *Mææ aures omnium præceptis monitisque patuerunt.*

II.) *Improprie* refertur ad *vaticinationes, oracula, osteota.* *Cic. Har. resp.* 25. 54. *Ad quem metum si deorum monitis non duceremur, tamen etc.* *Virg.* 8. *Æn.* 336. *matrisque egere tremenda Carmentis Nymphæ monita.*

MÓNITVS, a, um. *V. MONEO.*

MÓNITVS, us, m. 4. (moneo). In *Dativis* et *Ablat.* plur. non est in usu propter asperitatem, ut et *Servius* ad *Virg.* 10. *Æn.* 689. docet. — *Monitus* est idem ac *monitio, monitum, avviso, ricordo.*

I.) *Proprie.* *Ovid. Heroid.* 18. 115. *monitu nutreles amaro Frigidæ deserta litore turpe peto.* *Id.* 2. *Met.* 103. *Finitur monitus: dictis tamen ille repugnat.* *Val. Flacc.* 1. 475. *Monitus acra tradere.*

II.) *Improprie* refertur ad *vaticinia, oracula, auguria.* *Cic.* 2. *Divinat.* 41. 86. *Sortes, quæ hodie Fortunæ monitu tolluntur.* *Plin. Paneg.* 76. *Consultare aves, revererique numinum monitus.* *Plin. alter 2. Hist. nat.* 7. 5. (24). *Fulgurum monitus, oraculorum præcita, haruspicum prædicta.* *Val. Flacc.* 1. 29. *pecudumque per aras Terrifici monitus.*

MONNŪLA, æ, f. 1. vox *Insæcillis* blanditiæ, ut *issulus*, cui fortasse respondet *Italorum monella*: pro amica, sodali, compagna, usurpari videtur. *Inscript.* apud *Murat.* 2083. 2. *SULPICIA PARTHENOPARÆ FRVCTVOSAE ALVYNNAE SVAE QVAE VIXIT ANNOS VIII. M. II. D. XV. QVÆ SVPRÀ MONNVLAM SVAM SVPRAVIXIT OIRS XXIII.*

MÓNŌBELVS, i, m. 2. a *μῶνος solus* et *βαλός telum*. *Monobeli* dicebantur ab *Elagabalo* homines maxime conditionibus instructi: quasi toti telum essent, vel ea parte potissimum censerentur. *Lampriid.* *Elagab.* 8. *extr.*, ubi *Lips.* malebat *onobelti*, ab *ὄνος asinus*.

MÓNŌBOLON, i, n. 2. *ludi* genus, quo quis corpus arte quadam saltando jactat: a *μῶνος solus* et *βόλος jactus*. Differt a *contomonobolo*, in quo lusor conto subultus saltabat. *Imp. Justiniani Cod.* 3. 43. 3. *Deiiceps* vero ordinant quinque ludos, *monobolon*, *contomonobolon*, *Quintæum cordacem sine fibula*, et *perichyten*, et *hippican*, quibus sine dolo atque callidis machinationibus ludere permittimus. Sed nec permittimus etiam in his ludere ultra unum solidum, si multum dives sit; ut si quem vinci contigerit, casum gravem non autineat.

MÓNŌCEROS, òris, m. 3. *μονόκερως*, unicornis: a *μῶνος solus* et *κέρας cornu*. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 21. 31. (76). *Asperissimam autem feram monocerotem, reliquo corpore equo similem, capite cervo, pedibus elephanto, cauda apro, mugitu gravi, uno cornu nigro medla fronte cubitorum duum eminente. Hanc feram vivam negant capi.* *V. adnotat. ad Plin. loc. cit.* in nupera editione *Parisiensi T. 6.* p. 430.-435., et *Memor. dell'Accademia Ercolan.* T. 2. p. 59.

MÓNŌCHORDON, i, n. 2. *μονόχορδον*, musicus sonus, qui unica fit chorda. *Boeth. Music.* 4. 4. p. 1135. Sed jam tempus est ad regularis *monochordi* divisionem venire.

MONŌCHORIUS, ii, m. 2. qui solus, silente choro, saltat: a *μῶνος solus* et *χῶρος chorus*. *Vox a Lexico expungenda; occurrit enim taotummodo in Not. Ty.* p. 173. *Symphoniacus, monochorius.*

MÓNŌCHROMĀTA, a, plur. 2. *χιαριστῆρι, μονοχρώματα*, picturæ unius tantum coloris: a *μῶνος solus* et *χρῶμα color*. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 7. 39. (117). *Cinnabari veteres, quæ etiam nunc vocant monochromata, pingebant.* (*V. Mus. Borbon.* T. 4. *lav.* 4 n. 2.). *Id.* 35. *ibid.* 9. 36. (64) *de Zeuzi.* *Pinxit et monochromata ex albo.*

MÓNŌCHROMĀTEVS, a, um, adject. uno colore constans. *μονοχρωματικός.* *Plin.* 35. *Hist. nat.* 5. 11. (29). *Qui monochromateia genera picturæ vocaverint, dicemus in mentione artificum. Pro qui monochromateia genera picturæ vocaverint, probabili conjectura legendum propositi Henr. Theod. Sussius hæc: qui monochromateia generi picturæ vocaverint. Cl. vero Sillig. ex optimis Codicibus pro monochromateia recepit neogrammateia, quam vocem V. loco suo.*

MÓNŌCHROMĀTOS, on, adject. *Monochromatos* pictura, h. e. unius coloris. *μονοχρωματος γραφή.* *Plin.* 35. *Hist. nat.* 3. 5. (15). *Picturam secundam singulis coloribus et monochromatom dictam etc.* (*V. Annali dell'Institut. archeol.* T. 14. p. 112. ubi *bujsmodi pictura* indicatur). *Petron. Satyr.* 83. *Jam vero Apella (picturam) quam Græci monochromatom appellant, etiam adorant.* *V. UNICOLOR.* *Sunt tamen qui leg. monochromon.*

MÓNŌCHRONOS, on, adject. *μονόχρονος*, unius temporis: a *μῶνος solus* et *χρόνος tempus*. *Capell.* 9. p. 331. *Monochronon dicitur tempus, etiam quum longa syllaba ponitur, etc. quæ longa duo tempora recipere consuevit, vel quum tria tempora simul breviter collocantur, vel quum sunt quatuor numero; quæ omnia ad comparationem longæ syllabæ comparantur.* *Fragm. gramm.* in *Analect. gramm.* *Vindob.* p. 535. § 30. *Brevem (syllabam) monochronon; longam diebrocon appellamus, duo enim longa syllaba habet tempora.*

MÓNŌCLITVS, a, um, adject. *μονόκλιτος*, qui una tantum ratione declinat, h. e. *indeclinabilis.* *Gramm. incert. ed. Eichenf.* p. 139. n. 46. *Posteritas inter monoclitia posuit.*

MÓNŌCLŌNOS, on, adject. *μονόκλωνος*, unicum ramum aut caulem habens: a *μῶνος solus* et *κλών, ὠνός ramulus*. *Apul. Herb.* 10. *Herba Artemisia monoclonos. h. e. simplicis caule, ut est apud Plin.* 25. *Hist. nat.* 7. 36. (74).

MÓNŌCNEMOS, i, m. 2. *μονόκνημος*, cui una tantum sura est, vel crura unam. *V. MONOCHROMATOS.*

MÓNŌCŌLVS, i, m. 2. *μονόκωλος*, uno membro constans: a *μῶνος solus* et *κῶλον membrum*. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 2. 2. (23). *Hominum genus, qui monocollu vncarentur, slogulis cruribus, mltæ pernicitatis ad saltum: eodemque sciapodæ vocari (a σκία umbra et ποῦς pes) quod in majore statu humi jacentes reapiunt, umbra se pedum protegant: non longe eos a Troglodytis abeat*

Adde *Gell.* 9. 4. a med.; *Solin.* 52. ante med.; et *Hygin.* fab. 217. edit. ab A. Moio in *Class. Auct. T.* 5. p. 77.

MONOCREPIS, idis, m. 3. μονοκρηπίς, unam tantum crepidam habens, a μόνος solus et κρηπίς crepida. *Hygin.* fab. 12. Si quis monocrepis, idest uno pede calcatus superveisset, mortem appropinquare, responsum est. — Græce est epitheton Mercurii, qui alterum calcem Perseo commoda- vit ad Gorgonas devotiāti.

MONOCŪLUS, i, m. 2. d'un oocchio solo, monocolo, μονοὄφθαλμος, oculus: vox hybrida, ex Græco μόνος solus et Latine oculus. *Fyrmic.* 8. *Mathes.* 19. Erunt surdi, monoculli, etc. Adde *eumd.* *ibid.* 19. 22. et 27. ad fin.

MONŌDIA, æ, f. 1. μονῳδία, cantio solitaria. *Isid.* 6. *Orig.* 19. fi. Quum unus caelit, Græce monodia, Latine sicciniū dicitur: quum vero duo caunt, bicliniū appellatur: quum multi, chorus. *V. SICCINIUM.*

MONŌDIARIA, æ, f. 1. cantatrice a solo, quæ in scæna, silente choro, cantit: est a μονῳδία cantio solitaria, a μόνος solus et ὄδη cantio. *Inscript.* apud *Gruter.* 1035. 11. ΗΕΡΙΑ ΤΗΙΣΣΕ ΜΟΝΟΔΙΑΡΙΑ (uxor) τ. ΚΛΑΥΘΙ ΓΛΑΦΥΡΙ ΧΟΡΑΥΛΑΡ. *V.* de hac *Inscript.* *Guthberti dissert.* in *Antiq. R. Poleni T. IV.* p. 350.

MONODIARIUS, il, m. 2. qui solus in scæna cantit. Vos a Lexico expungenda: occurrit enim tantummodo in *Not. Tyr.* p. 173. Atellæ, Atellanus, monodiarius. *V. ATELLANUS.*

MONŌDIUM, ii, n. μονῳδιον, idem ac monodia. *Diomed.* 3. p. 489. *Putsch.* Si quando artifex monodio agebat, unam tibiam inflabat; ai quando synodlo, utramque.

MONŌDUS (minime vero monodos, ut in præced. editionibus: est enim a μόνος solus et ὄδους dens) appellatus est Prusiæ (*Bithyniæ regis*) filius, qui unum os (in superno parte oris) habuit dentium loco. Similiter habuit et Pyrrhus rex Epirotarum. Hæc *Paul. Diac.* p. 148. 12. *Müll.*, quæ confirmantur a *Plin.* 7. *Hist. nat.* 16. 15. (69). et *Val. Max.* 1. 8. n. 12. extern.

MONŌGAMIA, æ, f. 2. μονογαμία, matrimonium cum una tantum uxore. *Hieronym.* 1. in *Jovinian.* 14. Rursus monogamiam digamiam comparat. Adde *Tertull. Monog.* 2. 3. 4. etc.

MONŌGAMUS, i, m. 2. μονογάμος, qui unam tantum uxorem habuit. *Hieronym.* 1. in *Jovinian.* 15. Primus Adam monogamus; secundus agamus. *Id. Ep.* 69. n. 3. Jubentur monogami in clerum eligi.

MONŌGENES, is, m. 3. μονογενής, unigenitus. *Tertull. advera. Valentini.* 7. Ita et ipse pater dicitur et initium omnium, et proprie monogenes quia prior genitus; quanto congruentius protogenes vocaretur?

MONŌGRAMMA, Ætis, n. 3. μονογράμμα, simplex littera, plures continens, ex quibus aliquid nomen signficatur: v. gr. X Christus. *Paulin.*

Noian. carm. 26. 618. Nunc eadem Cruz dissimill compacta paratu Eloquentur dominum, tamquam monogrammate, Christum.

MONŌGRAMMOS, on, vel monogrammus, um, adject. μονογράμμος, solis lineis constans: a μόνος solus et γραμμῆ linea. Dicitur proprie de pictura solis lineis laformata, et sine colore, qualem initio ejus artis fuisse, tradit *Plin.* 35. *Hist. nat.* 3. 5. (15). Translate *Cic.* 2. *Nat. D.* 23. 59. Epicurus monogrammos deos, et nihil ageotes commentus est. h. e. tenues sine corpore vitas, ut ait *Virg.* 6. *Æn.* 292., gracillimis membris, et nihil concretū habentibus. Nam, ut est apud *Cic.* 2. *Divinat.* 17. 40. Deos Indulsi Epicurus per lucidos et perfabiles: et 1. *Nat. D.* 25. 71. Negavit esse corpus deorum, sed tamquam corpus; nec sanguinem, sed tamquam sanguinem. — Item in re comica monogrammi dicti sunt, ut ait *Non.* p. 37. 11. *Merc.*, homines macie pertenuis ac decoloris, tractum a pictura, quæ, prius quam coloribus corporatur, umbra ſingitur. *Lucilius* apud *Non.* loc. cit. Vis vivo homiōi ac monogrammo. *Id. ibid.* Monogrammi quinque adducti pietatem invocant.

MONŌHEMĒRON, idem ac monemeron, quod *V.* suo loco.

MONŌLINUM, i, n. 2. una fitza di perle, μονολίνον, linea ex margaritis, uno glo constans. *Capitolin. Maximin.* jun. 1., ubi all leg. monolium: sed *Salmas.* retinet monolinum, defenditque pluribus.

MONŌLITHUS, a, um, adject. μονολίθος, uno saxo constans, ex uno lapide, ut ait *Plin.* 36. *Hist. nat.* 5. 4. (n. 13.): a μόνος solus et λίθος lapis. *Laberius* apud *Non.* p. 544. 33. *Merc.* Columnæ monolithæ. d'un solo pezzo. *Ampel.* 8. Postes marmorei monolithi. *Inscript.* apud *Marin. Inscriz.* *Aib.* p. 10. ΣΙΛΥΑΝΥΜ ΜΟΝΟΛΙΘΥΜ ΣΑΝΚΤΥΜ ne suo pœerunt. Habent et *Not. Tyr.* p. 163. Monolithus, bololithus.

MONŌLIUM. *V. MONOLINUM.*

MONŌLŌRIS. *V. DILORIS.*

MONŌMACHIA, æ, f. 1. μονομαχία. ¶ 1. Est singulare certamen, duello. *Cassiod.* 3. *Vorior.* 24. Illud vos credimus admouendos, ut non in vos, sed in hostem sævire cuplatis. Cur ad monomachiam recurratis, qui venienti judicem non habetis? Quid opus est homini illogis, si causam manus agat armata? *Servius* ad *Virg.* 6. *Æn.* 136. Dabatur fugitivis potestas, ut, si quis eslude ramum potuisset auferre, monomachia cum fugitivo tempis sacerdote dlicaret. ¶ 2. Est etiam certamen gladiatorum. *Cassiod.* 2. *Hist. Eccl.* 18. Constantinus M. removit monomachias. h. e. gladiatorum pugnas.

MONŌMACHUS, i, m. 2. μονομάχος, singulari certamine pugnas, gladiator. *Cassiod.* 1. *Hist. Eccl.* 9. ante med. Apud Romano tunc plurimum (scil. imperante Constantino M.) monomachorum spectacula sunt remota. *Id.* 4. *ibid.* 37. Neopianus imperium assumpserat, monomachorum virtute suffultus. *Id.* 11. *ibid.* 15. a med. Ariobindus fortissimum Persarum monomachum interemit.

MONŌMĀRITA, æ, f. 1. univira, unicuba, quæ uni marito nupsit: vox hybrida, a μόνος solus et marita. *Inscript.* apud *Murat.* 1010. 10. PÆVSVA CÆSŌRIS SRRVA MONOMARITA. VIXIT ANN. XVIII. M. IIX. ΒΥΧΑΣΣΤΥΣ ΚΟΝΥΓΕ ΣΥΑΕ Β. Μ.

MONŌMĒTER, tra, trum, adject. μονομῆτρος, qui uo metro, h. e. duobus pedibus constat. *Priscian. de metr. Terent.* p. 1320. *Putsch.* Iambi versus vel monometri sunt ex duobus pedibus simplicibus conjunctis, vel dimetri ex quatuor, vel trimetri ex sex, vel tetrametri ex octo. et p. 1323. Utilitur (*Plautus*) etiam monometris, ut in *Truculento*: Pessima mane; Optime odio es. *Mor. Victorin.* 2. p. 2537. *Putsch.* Scanditur autem (*Ionium metrum*) per dipodas. Erit igitur hujus monometrum acatactum tale: Phæbus comes. Adde *eumd.* 1. p. 2497. — Hinc

Monometrum, i, n. 2. absolute, substantivorum more ¶ 1. Est mensura unus pedis. *Mar. Victorin.* 1. p. 2497. *Putsch.* Consideranda præterea in metris cola, quæ Latine membra, item comma, quod cæsum a nobis proprie dicitur, id est extrema et exigua pars in metris. Mensura enim seu modus metrorum hujusmodi accipietur; nam extremum in his atque ultimum, quod monometrum dicitur, coostat ex uo pede, maximum vero usque ad periodum decametrum porrigitur. ¶ 2. Item est idem ac penthemimeres. *Auct. incert. fragm. de vers.* p. 516. *Vindob.* Monometrum hypercatalectum, quod penthemimeres, sive pancration appellatur.

MONŌPEDIUS. *V. MONOPODIUS* in fin.

MONŌPHTHONGOS, on, adject. μονοφθονγος, qui in omnibus syllabis unam tantum habet vocalem, h. e. diphthongo caret. *Gloss. Placid.* ed. A. *Maio* in *Class. Auct. T.* 3. p. 427. Editus qui ædilis est custos; et scribimus cum diphthongo. Editissima vero loca monophthonga.

MONŌPŌDIA, æ, f. 1. μονοπόδια, dimensio versusum per singulos pedes. *Mar. Victorin.* 1. p. 2497. *Putsch.* Metra autem quædam singulis pedibus, quem monopodiam, quædam binis, quam dipodiam vocaverunt, scandi moris est (hanc oos conjugationem appellamus): et per monopodiam quidem sola dactylica, per dipodiam vero cetera. *V. DIPODIA.*

MONŌPŌDIUM, ii, n. 2. μονοπόδιον, tovulino d'un solo piede, mensura unam tantum pede suffulta: a μόνος solus et πούς, podos, pes. *Liv.* 39. 6. ad fin. Il primum lectos seratoa, vestem stragulam pretiosam, plagulas, et alia textilia, et, quæ tum ma-

gnificæ supellectilis habebantur, monopodia et abacos Romani advererunt. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 3. 8. (14). Triclinis ærata abacosque et monopodia Cn. Manlius Asia devicta primum invenisse (lege invenisse) triumpho suo, quem duxit Urbis anno DLXVII., L. Piso auctor est.

MONŌPŌDIUS, a, um, adject. chi ha un sol piede, qui unum tantum pedem habet: a μόνος solus et πούς, podos, pes. *Lamprid. Commod.* 10. Monopodios eos, quibus singulos pedes frigisset, appellabat. — Legitur et monopodius: qua ratione vox hybrida est.

MONOPOLA, æ, m. 1. μονοπόλης. Affertur a *Fyeund.* et *Klotz.* es *Capell.* 3. p. 55., ubi minime invenit.

MONŌNŌPŌLIUM, ii, n. 2. μονοπόλιον, appollo, monopolio, dicitur, quum penes unum aliquem speciel alicujus vendendæ potestas est, quod ſit, quum unus solus aliquid genus mercis universon emitt, ut solus vendat, pretium suo modo statuens: a μόνος solus et πωλάω vendo. *Sueton. Tib.* 71. Monopoliū nominatur prius venis postulat, quod albi verbo peregrino utendum esset. Adde *eumd.* *ibid.* 30.; et *Plin.* 8. *Hist. nat.* 37. 56. (135).

MONOPTĒROS, on, adject. μονοπτερος, unani tantum alam habens: a μόνος solus et πτερά ala. A *Vitruv.* 4. 7. ædes monoptera dicuntur, quæ unum tantum porticum habent, vel ordinem columnarum. Adde *eumd. præf.* l. 7. a med. *V. DIPTĒROS.*

MONOPTŌTA. *V. DIPTŌTA.*

MONŌSCHEMĀTISŌTICUS, a, um, adject. qui unius est figuræ; a μόνος solus et σχῆμα figura. *Plot. de metr.* p. 2635. *Putsch.* Præsepeum metrum monoschematisticum est. Constat enim spondeo, duobus dactylis et spondeo, dactylo et spondeo, ut est apud Homerum versus ille Κουρήτες δὲ μάχοντο καὶ Ἀτῶλοι μνηχαίρμαι. et p. 2636. Archilochium dipenthemericum pentametrum constat ex duabus divisionibus penthemericis monoschematisticis. Semper enim binis dactylis constat, ut est Græcum ἐν δὲ βατουσιᾶδης, ἀν δὲ βατουσιᾶδης. Latine sic: *Simplici summe virum, Maxime summe virum.* Hoc metrum Archilochium dactylicum dipenthemericum ad *Æolico* (lege elegiaco) metro hoc differt, quod illud habet primum versum heroicum hexametrum, secundum vero dimetrum penthemericum, et quod illud primam cæsuras trischematisticam habet, hoc vero utramque monoschematisticam. Adde *eumd.* p. 2635. loco allato in v. *SIMMŌEUS*, ubi legitur monoschematisticus, quod in monoschematisticus corrigendum videtur, a σχῆμα enim fieret schematicus, a σχηματίζω vero schematisticus.

MONŌSCHEMĀTISTUS. *V. voc. præced.*

MONŌSCHEMUS, a, um, adject. μονοσχημος, unius figuræ. Vos a Lexico expungenda: occurrit enim tantummodo apud *Aldehlm.* edente A. *Maio* in *Class. Auct.* 5. p. 529. Monoschemius versus.

MONŌSEMOS, on, adject. μονοσημος, uolus temporis. *Mor. Victorin.* 1. p. 2484. *Putsch.* Secundus autem rhythmus in iambo dupli ratione subsistit, qua trochaica (lege in qua et trochaica) et utrsque ionica. Monosemos unius enim temporis (omitte v. unius temporis, sunt enim glossema) arsis ad disemon thesin comparatur. *V. DISĒMOS, TRISEMOS* et *TETRASEMOS.*

MONŌSŌLIS, e, adject. di una suolo sola: vox hybrida, a μόνος solus et soleo. *Edict. Dioclet.* Gallicæ viriles monosoles par X quinquaginta: taurinæ muliebres bisoles par X triginta.

MONŌSTICHĪUM, ii, n. 2. idem ac monostichum. *Auson. Eclog.* n. 7. Non placitum divis tolle monostichium.

MONŌSTICHUM, i, n. 2. μονοστιχον, carmen unius tantum versus: a μόνος solus et στιχος versus. *Auson. de Cæsar.* n. 1. Accipe bis senos: sua quemque monosticha signant.

MONŌSTRŌPHE. *V. MONOTROPHUS.*

MONŌSTRŌPHUS, a, um, adject. μονοστροφος, una constans strophe. *Mar. Victorin.* 1. p. 2502. *Putsch.* Inter hæc sunt quædam carmina, quæ monostropa appellatur, quod duas perludos et eas pares habeant, neque epodo, ut alia, concludatur. et 4. p. 2610. Monostropa vocantur hæc (*Horatii*) carmina, quia ad primam stropben cetera (sic) respondent, neque ulla intervenit epodus, quæ a prima

strophe discrepet. Similia leguntur apud *Attil. Fortunatian.* p. 2699. *Putsch.* Hæc autem Horatii carmina, de quibus dicere institui, monostrophæ Græci appellaverunt, quod prima strophe duobus vel tribus collis explicata ceteras sequentes similes habeant, neque in aliqua parte interveniente epodo cola mutantur.

MÓNOSYLLABUS, a, um, adject. monosyllabo, μονοσυλλαβος, unius syllabæ: a *μονος solus* et *συλλαβή syllaba*. *Quintil.* 9. 4. 42. Etiam monosyllaba si plura sunt, male continuabuntur. *Auson. Edyll.* 12. *de litter. monosyll.* 13. Dividuum Betæ monosyllabon Italicus *B. Charis.* 1. p. 27. *Putsch.* Monosyllaba (nomina) quoque per is syllabam Genitivos habent præno omnia. Adde *eumd.* *ibid.* p. 33. et 113.; et *Priscian.* 6. p. 720. et 716.

MÓNŌTŌNOS, on, adject. μονότονος, qui est unius tantum toni. *Cæli. Aureli.* 3. *Acut.* 1. n. 4. Exclamatio vebemens, atque eodem modo perseverans, quam Græci monotonon vocant. Sed Græcis litteris scribendum videtur.

MÓNŌTRĪGLYPHUS, a, um, adject. μονοτριγλυφος, unius tantum triglyphi. *Monotriglyphum* opus apud *Vitruv.* 4. 3. a med. est, quum propter columnarum crebritatem intercolumnia its sunt angusta, ut unum tantum triglyphum capiant. *V. Bald. in Lex.*

MÓNŌTRŌPE et *Monotrophe*. *V.* vocem acq. **MÓNŌTRŌPIUS**, i, ni. 2. μονότροπος, qui solus vescitur, ministrum non habens, a quo sibi cœna paratur. *Plaut. Stich.* 5. 4. 7. Nosmet inter nos ministrum, monotrophe, hoc convivium est. Alii *monotrophe* ita accipiunt, ut sit adverb. h. e. more eorum, qui soli cœnant. Est autem a *μόνος solus* et *τρέφω nutrio*. *Alii leg.* monotrophe hoc convivium est: ut sit *monotrophe*, es, quo significatur unus poculorum ordo, non multiplex, ut sit quum plures convivantur, et pocula sibi invicem ministrant. Hoc ducitur a *στροφη conversio*. *Bothe* legit *monotrophe*, ut significet sumptum simpliciter, a *μόνοτροπος simpliciter*.

MÓNŌXYLUS, a, um, adject. μονόξυλος, ex uno ligno constans. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 23. 26. (105). Regio, ex qua piper monoxylis intribus convehunt. *barchette* d. un pezzo. Adde *Solin.* eadem repetentem 54. *V. SCAPHULA*. *Veget.* 2. *Milit.* 25. Scaphas quoque de singulis trabibus excavatis secum legio portat; quatenus contextis eisdem (sicut dicunt) monoxylis, super textis etiam tabulatis, fluminis transeuntur.

MÓNŌZONTES legunt nonnulli pro *monazontes* quam vocem *V.*

MONS, ontis, m. 3. in Ablat. habet monte: sed et monti dici potest, auctore *Varron.* 9. *L. L.* 112. *Müll.* — Ratione habita etymii, fortasse, ait *Forcellinus*, est a *βουνός collis, tumulus*: rectius vero conjunges cum etymo *min*, a quo *minari* et *eminere*. Ceterum mons est terræ tumor altissimus, *ὄρος* (It. monte, *montagna*; Fr. *montagne*; Hisp. *montaña*; Germ. *der Berg*; Angl. *a mountain, high hill*).

1.) Proprie. *Cic.* 2. *Nat. D.* 39. 98. Impendentium montium altitudines. et *ibid.* 53. 132. Montes vestiti atque silvestres. *Cæs.* 3. *B. G.* 1. Vicus positus in valle, altissimis montibus undique continetur. *Sall. Jug.* 97. Mons saxeus, imdium editus. *Nepos Milit.* 5. Sub montis radicibus acie instructi. *Claudian.* 3. *Rapt. Pros.* 383. ascendit festigia montis anhelii. *Stat.* 11. *Theb.* 319. ad insani scandeat culmina montis. *Ovid.* 10. *Met.* 172. per juga montis iniqui. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 16. 20. (117). Padus e gremio Vesull montis profluens. *Id.* 33. *ibid.* 4. 21. (75). In supercillis montium. *Ovid.* 1. *Met.* 666. montis sublimis cacumen. et *ibid.* 316. Mons ibi verticibus pellit arduus astra duobus. *Phædr.* 2. 5. Villa monte summo posita. *Virg.* 8. *Ecl.* 59. Præcepit aeri specula de montis in uudas Deferat. *Horat.* 1. *Od.* 23. 2. avil montis. *Seneca Troad.* 1084. mons præruptus. *Id. Herc. Et.* 1167. abruptus. *Colum.* 2. *R. R.* 2. 1. non sublimis et asper, sed nemorosus et herbidosus. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 28. 32. (144). inaccessus. *Ovid.* 1. *Met.* 44. lapidosos surgere montes. *Sil.* 1. 4. 2. nubiferi. et 13. 219. umbriferi. *Ovid.* 6. *Met.* 88. gelidi. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 17. 21. Montes assurguol. — Celebriora montium nomina sunt Athos, Taurus, Ossa, Olympus, Pelios, Othrys, Eryx, Rhodope, Nimas, Hæmus, Caucasus, Alpes,

Apenninus, Pindus, Pyrene, etc. quæ congerit *Ovid.* 2. *Met.* a. v. 217., et *V.* suis locis. — *Festus* p. 318. 20. *Müll.* Sæcer mons appellatur trans Anienem, paullo ultra tertium milliarum; quod eum plebes, quum secessisset a patribus, creatis tr. plebis, qui sibi essent auxilio, discedentes Jovi consecraverunt. Adde *Ascon.* ad *Cic. pro Corn. fragm.* n. 23.; *Liv.* 2. 32. et 33.; et *Cic. Brut.* 14. 54. — Parturiant montes: nascetur ridiculus mus. proverb. apud *Horat. Art. P.* 139. de iis, qui magna promittunt, jactant, præ se ferunt, minantur, ut ait *Phædr.* 4. 22. extricant nihil.

11.) Translate. ¶ 1. Dicitur de magna mole et quantitate cujusque rei. *Plaut. Merc.* 3. 4. 32. Montes mali in me ardentis janidudum jœcis. *Id. Pseud.* 1. 2. 55. Quibus montes maximi acervi frumenti sunt domi. *Id. Mil. glor.* 4. 2. 73. Argenti montes, non massas habet. *Virg.* 1. *Æn.* 109. Insequitur cumulo præruptus aquæ mons. et 2. *ibid.* 15. Instar montis equum ædificat. *Sil.* 1. 10. 549. mons armorum ingenti constructus acervo. *Ter. Phorm.* 1. 2. 18. Senem per epistolâs Pellexit, modo non montes auri pollicens. *promittendo Roma e toma*: vel *mari e monti*: proverbium. Sic *Pers.* 3. 65. Et quid opus Cratero magnos promittere montes? *Sall. Cat.* 24. Repente gloriam, maria montesque polliceri cepit. ¶ 2. Per synecdochen pro saxo vel marmore ponitur, ut in illo *Virg.* 12. *Æn.* 687. Fertur in abruptum magno inopas improbus actu. h. e. saxum ingens, pars montis. (Adde *Juvenal.* 3. 258.) *Stat.* 1. *Theb.* 145. Montibus aut alte Grajis exulta nitebant Atria. h. e. Grajis marmoribus. ¶ 3. Item pro feris, quæ in montibus habitant. *Claudian. Cons. Mall. Theod.* 310. consumant totos spectacula montes. h. e. omnes montanas feras.

MONSTRĀBĪLIS, e, adject. (monstro) conspicuo, qui monstrari potest, conspicuo, illustris. *Plin.* 6. *Ep.* 21. Est enim probitate morum, ingenii elegantia, operum varietate monstrabilis. *Sidon.* *Ep.* 5. Campi prælorum replicatione monstrabiles.

MONSTRĀTĪO, ōnis, f. 3. (monstro) monstramento, *mostrazione*, δείξις, actus monstrandi, ostensio. *Vitruv.* 6. 1. *sub fin.* Quum habeamus ab ipsa rerum natura solertem et expeditum monstratorem. *Ter.* de eo, qui iter monstravit. *Adelph.* 4. 6. 1. Defessus sum ambulando; ut, Syre, te cum tua Monstratione magous perdat Jupiter.

MONSTRĀTĪVUS, a, um, adject. (monstro) idem ac demonstrativus. *Boeth. Analyt. poster.* 1. 21. p. 540. Quod autem monstrativa propositio sit dignior privativa, hinc manifestum est. *Id.* in *Arist. de interpr.* id. 2. p. 359. Hoc solum monstrativum est naturæ instabilis.

MONSTRĀTOR, ōris, m. 3. monstratore, inventore, δείκτης, qui monstrat, ostensor. *Virg.* 1. *G.* 19. oleæque Minerva Inventrix, unicus puer in onstrator aratri. h. e. Triptolemus, vel Osiris, qui serendarum frugum rationem docuit. Sic *Ovid.* *Ib.* 399. sacri monstrator iniqui. h. e. humanæ victimæ immolandæ. *Lucan.* 9. 979. Hæceas, monstrator ait, non respicias aras! *Tac. Germ.* 21. Qui modo hospes fuerat, monstrator hospitii et comes.

MONSTRĀTUS, a, um. *V.* MONSTRO.

MONSTRĀTUS, us, m. 4. monstratio. In sexto singul. *Apul.* 1. *Met.* Assidebat pedea uxor: cujus monstratu, en, inquit, hospitium. *Auson. Perioch.* 3. *Iliad.* Priamus spectat e muris, et monstratu Helenæ de viris insignibus edocetur.

MONSTRĪFER, fers, ōrum, adject. (monstrum et fero). ¶ 1. Est monstrum ferens, *ferace* di *monstri*, τσατορφυγός. *Val. Flacc.* 5. 222. Impia monstriferis surgunt jam prælia campis. et *ibid.* 43. Ubi monstriferæ par ille novæcæ. h. e. Hercules Junoni monstræ alia super alia ei domanda obijciunt. et 2. 498. Monstriferi mugre sinus. h. e. mare belluam ferens. *Lucan.* 2. 2. legesque et sædera rerum Præscia monstrifero vertit natura tumultu. *Claudian.* 2. in *Eutrop.* 4. monstriferis præscia discitis anni. et 2. in *l. cons. Stilich.* 110. monstriferis quæ Tartarus edidit antris. ¶ 2. Item monstruosus, *monstruosus*. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 30. 35. (187). Animalium hominumque effigies monstriferæ gigni. Adde *eumd.* *ibid.* 13. 19. (88). *Sil.* *lig.* vero utroque in loco legit *monstriferus*.

MONSTRĪFĪCĀBĪLIS, e, adject. monstrificus, monstruosus. *Lucilius* apud *Non.* p. 138. 25.

Merc. Nunc ignobilitas bis mirum ac monstrificabile.

MONSTRĪFĪCE, adverb. (monstrificus) *monstruosamente*, monstruose. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 11. 49. (181). Equarum virus in ellychniis accensum, Anasilus prodidit, equiuorum capitum usus representare monstrificæ.

MONSTRĪFĪCUS, a, um, adject. (monstrum et facio) *monstruosus*, τσατορφυγός, monstra faciens, monstruosus. *Val. Flacc.* 6. 152. omnibus artes Monstrificæ. h. e. magicæ. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 8. 27. (92). Monstrificæ natura byzæna. *Id.* 37. *ibid.* 11. 73. (192). Monstrificæ gemmæ. h. e. monstruosos effectus reddentes. *Id.* 21. *ibid.* 5. 13. (26). Monstrificæ hominum Ingenia. h. e. res miras et monstruosas excogitantia. *Id.* 2. *ibid.* 3. 3. (7). Monstrificæ gignuntur effigies.

MONSTRĪGĒNA, æ, m. 1. (monstrum et gigno) monstrum genitus, monstruosus. *Avien. Perieg.* 799. monstrigenis bostem licet inferat æstus Flucibus.

MONSTRĪGER, gers, gërum, adject. (monstrum et gero) idem ac monstrifer. *Salvian.* 5. *Gub. D.* 8. a med. Illud quale, quam non ferendum atque monstrigerum!

MONSTRĪVŌRUS, a, um, adject. (monstrum et voro) qui monstrum vorat. *Commodian.* 13. Quum, si Deus esset unquam, non furto vivebat, Terrenus ulique fuit et monstrivora natura.

MONSTRO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Monstrans* 2.; *Monstratus* 1. et 2.; *Monstraturus* 1. — *Monstrare*, quod a *monere* deducunt (*V.* voc. seq.) est ostendere, ducere, commonstrare, *δείκνυμι* (It. *mostrare*, *additare*, *insegnare*; Fr. *montrer*, *indiquer*, *désigner*; Hisp. *mostrar*, *manifestar*, *enseñar*, *señalar*; Germ. *zeigen*, *weisen*, *lehren*, *anzeigen*, *andenten*, *unterweisen*; Angl. *to show*, *point out*, *tell*, *declare*, *inform*, *signify*, *direct*). Occurrit ¶ 1. Generatim — a) Cum Accusativo rei. *Ennius* apud *Cic.* 1. *Divinat.* 58. 132. Qui sibi senitam non sapient, alteri monstrant. *viam* *Id.* apud *eumd.* 1. *Off.* 16. 51. Homo, qui erant comiter monstrat viam. *Cf. Virg.* 1. *Æn.* 422. Corripere viam Interea, qua semita monstrat. et *Curt.* 5. 13. Nunciabant, ipsos brevius iter monstraturos. *Cic.* 1. *Legg.* 1. 2. Quod Homericus Ulises Deli se proceram et teneram palmam vidisse dixit, bodie monstrant eandem. *Nepos Datam.* 11. Quem quum digito monstraret, et ille conspiceret, etc. et *Horat.* 4. *Od.* 3. 21. Totum muneri hoc tui est, Quod monstror digito prætereuntium Romanæ fideiç lyncæ digito monstrare populi et turbæ proprium est: *V. Tac. Dial. de orat.* 7. et *Pers.* 1. 28. Et absolute *Tac. Germ.* 31. Hostibus simul suisque monstrat. *monstrati a dito*, conspiciunt, nobiles. Huc pertinet et illud *Lucan.* 8. 822. *de sepulcro Pompeji*. Quod nisi monstratum Romanus transeat hospes. — Similiter Accusativus facile subauditur apud *Plaut.* 5. 1. 42. Quæso hercule, mulier, si scis, monstra quod bibem. *Ter. Adelph.* 4. 2. 31. Scio, ubi sit, verum bodie numquam monstrabo. *Cic.* 16. *Fam.* 22. Tu istic, si quid librarii meæ manu non intelligunt, monstrabis. — b) Cum Infinito. *Horat.* 2. *Sat.* 8. 51. inulas ego primus amaras monstravi inacquere. *Ovid.* 1. *Amor.* 6. 7. Ille per excubias custodum laniter ire Monstrat. — c) Sequente part. si, vel Relativo. *Virg.* 1. *Æn.* 325. deus, inquit, juvenes, monstrate, mearum Vidistis si quam hic errantem forte sororum. *Horat.* 2. *Sat.* 8. 25. qui, si quid forte lateat, Indice monstraret digito. *Id. Art. P.* 73. Res gestæ regumque ducumque et tristis bella Quo scribi possent numero, monstravit Homerus. *Ulp. Dig.* 11. 1. a med. Etsi malum bortatus est, vel inalo servo monstravit, quemadmodum faceret. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 3. 2. (9). Monstrare quale sit aconitum. — d) Impersonaliter. *Ennius* apud *Varron.* 7. *L. L.* 89. *Müll.* si voles advortere animum, comiter monstrabitur. ¶ 2. Speciatim est ostendere imperando, indicare imperando, jubere; et locum habet præcipue apud Poetas et in re sacra. *Virg.* 4. *Æn.* 636. Et pæudes secum et monstrata picula ducat. *Id.* 4. *G.* 549. monstratas excitat aras. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 17. 20. (44). Herba monstrata Pericli somno a Minerva. *Ovid.* 3. *Trist.* 11. 53. *de Perilla*. monstrata crudeliter Ignibus ustus. ¶ 3. Item est deferre,

accusare, denunciare, apud Tac. 4. Hist. 1. Pessimis servorum prodere ultro dices dominos; alii ab amicis monstrabantur. et *ibid.* 41. Tanquam Neroni Scribonius fratres ad exitium monstravisset. et 1. *ibid.* 88. Nullum ob crimen, sed vetusto nomine et propinquitate Galbæ monstratus. ¶ 4. Pro monere. *Plaut. Bacch.* 1. 2. 24. Pervidisti te atque me atque operam meam, Qui tibi nequicquam sæpe monstravi bene. *ti ho insegnato bene.* Sic *Id. Curc.* 1. 3. 43. Bene monstrantem pugnis cædis. — Cum Infinito. *Virg. 9. Æn.* 44. et si conferre manum pudor iraque monstrat, Objiciunt portas tamen h. e. monet, stimulat, instigat. *Justin.* 2. 6. 5. Arare quoque et serere frumenta glandem vescentibus monstrarunt. — Cum part. ut et Coniunctivo. *Plaut. Men.* 5. 2. 37. Quoties monstravi tibi, vino ut morem geras? ¶ 5. Item probare, demonstrare, indicis et rationibus ostendere. *Ulp. Dig.* 3. 1. 1. a med. Qui adversus ea fecisse monstratur, postulatione repellitur. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 22. 44. (88). Erastriatus calculos per urinam pelli eo monstrat.

MONSTRŌSĒ et MONSTRŌSUS. F. MONSTRUOSE et MONSTRŌSUS.

MONSTRUM, i, n. 2. τέραξ (It. cosa straordinaria, prodigio, mostro, segno dato dagli dei con un fenomeno straordinario; Fr. tout ce qui sort de l'ordre naturel, signe donné par les dieux; Hisp. monstruo, signos dados por los dios; Germ. ein Wahrzeichen der Götter als naturwidrige Erscheinung; Angl. any thing out of the ordinary course of nature, a prodigy, monster).

1.) Proprie monstrum, vox ad religionem pertinens, est res naturæ modum egrediens, sive sit deformis sive non: a monendo, quasi monestrum, ut *Ælius Stilo* ait apud *Festum* p. 138. 13. *Müll.* (quocum cf. *Paul. Diac.* p. 140. 5. et *Fest.* p. 157. 11.); monet enim, quæ sit circa futura deorum voluntas: idque ex Gentilium superstitione, quibus futuri aliquid portendere videbatur, quiddam inusitatum et præter naturæ ordinem fieret. Ab eo est monstrum, as. *Cicero* tamen a monstro monstrum deducit 1. *Divinat.* 42. 93. Quorum quidem vim verba ipsa, pruden-ter a majoribus posita, declarant. Quia enim ostendunt, portendunt, monstrant, prædicunt (al. prodicunt), ostenta, portenta, monstra, prodigia dicuntur. Hæc *Cicero*, quibus similia habet 2. *Nat. D.* 3. 7. Inter hæc autem discrimen statuit *Corn. Fronto* p. 2192. *Putsch.*, ut ostentum sit, quod præter consuetudinem offertur, ut si videatur terra ardere, vel cælum: portentum, quod porro et diutius manet, futurumque postmodum aliquid significat: monstrum, quod est contra naturam, ut minotaurus: prodigium, quod mores faciunt, per quod detrimentum expectatur. In ostento raritas admirationem facit: in monstro rectus naturæ ordo vincitur: in portento differtur eventus: in prodigio detrimentum significatur. Hæc *Fronto*: quibus diversa tradit *Non.* p. 429. 31. et seqq. et p. 435. 31. *Herc.* F. etiam PORTENTUM. Hæc tamen passim scriptores non servant. *Virg.* 2. *Æn.* 171. Nec dubiis ea signa dedit Tritonia monstris. Vix positum castris simulacrum, arsere coruscæ Luminibus flammæ arrectis, salusque per artus Sudor lit, terque ipsa solo (mirabile dictu!) Emicuit. *Val. Flacc.* 3. 355. sed quis non primæ refellat Monstra deum, longosque sibi non yuguret annos? *Virg.* 3. *Æn.* 58. Delectos populi, ad proceres primumque parentem Monstra deum refero. Ubi *Servius* adnotat, vocabulum medium esse, et laterdum etiam bonum monstrum dici. Hinc *Flor.* 1. 7. ad fin. In fundamentis humanum repertum est caput. Nec dubitare cuncti, monstrum pulcherrimum imperii sedem caputque terrarum promittere. Sic apud *Virg.* de viso inusitato quidem, sed minime turpi aut terribili accipitur 9. *Æn.* 120. hinc virgineæ (mirabile monstrum!) Reddunt se totidem facies, pontoque feruntur. *Id.* 4. G. 554. Hic vero subitum, ac dletu mirabile monstrum Aspicunt, liquefacta boum per viscera toto Stridere apes utero, etc. Adde *eumd.* 2. *Æn.* 680. et 3. *ibid.* 307. et 8. *ibid.* 81.; et *Sil.* It. 16. 132.

II.) Translate monstrum dicitur quiddam deformitate sua naturæ modum egreditur terroremque inficit. ¶ 1. De animalibus. — a) *Monstrum hominis* convulsi in hominem deformem, turpem, aut deterrimum. *Ter. Eun.* 4. 4. 29. tacet? Mon-

strum hominis, non dicturus? et 5. 2. 21. monstrum! etiam ultro derisum advenit. *Plaut. Pæn.* 1. 2. 61. En monstrum mulieris. — Sic morali ratione de homine pestifero et perniciosissimo. *Cic.* 2. *Cat.* 1. 1. Nulla iam perniciosa a monstro illo atque prodigio comparabitur. *Val. Flacc.* 6. 45. de *Medea*. Nescius, heu, quanti libalimos ascendere monstri Arserit. *Horat.* 1. *Od.* 37. 21. daret ut catenis Fatale monstrum. h. e. Cleopatram hostem infestissimam R. populi. *Cic. Pis.* 14. 31. Tu ne etiam, immanissimum ac fœdissimum monstrum, ausus es etc. Adde *Ovid.* 8. *Met.* 100. de *Scylla Nyxi*. — b) De feris et similibus. *Virg.* 6. *Ecl.* 75. de *Scylla*. Candida succinam latrantibus iugina monstris. *Id.* 3. *Æn.* 658. de *Polyphemo*. Monstrum horrendum, informe, ingens, cui lumen ademptum. *Id.* 1. G. 184. Inventusque cavis bufo, et quæ plurima terræ Monstra ferunt. ¶ 2. De rebus et abstractis. — a) De re quacumque perniciosa. *Virg.* 3. G. 152. de *æstro*. Hoc quondam monstro horribiles exercuit iras Inachia Juno pestem meditata juvenæ. *Id.* 2. *Æn.* 245. de equo durateo. Et monstrum infelix sacra sistimus arce. *Id.* 5. *Æn.* 849. de *maris*. me ne buic considere monstro? *Val. Flacc.* 6. 470. dedit acre decus, secundaque monstris Cingula. *Id.* 3. 29. nova monstra viro, nova funera volvit. h. e. calamitates inusitatas, mala ingentia. — b) Universum de quacumque re mira, inusitata, incredibili. *Plaut. Asin.* 2. 2. 23. Pro monstro extemplo est, quando qui sudat, tremit. *Ter. Eun.* 2. 3. 42. Eho, nonne hoc monstri simile est? *Catull.* 64. 15. Equoræ monstrum Nereides admirantes. h. e. primam navem Argo. *Cic.* 5. *Verr.* 73. 171. Non mihi jam furtum, sed monstrum ac prodigium videbatur. *Ovid.* 10. *Met.* 553. veteris monstrum mirabere culpæ. Contra *Flor.* 1. 10. Tot tantisque virtutum exterritis monstris. strane mostre e saggi di virtù. *Stat.* 1. *Theb.* 234. immeritæ gremium incestare parentis Appetit, proprios monstro revolutus in ortus. h. e. monstruose, nomen pro adverbio. — Monstra dicere, loqui, incredibilia narrare, jactare miracula. *Lucret.* 4. 591. Cetera de genere hoc monstra ac portenta loquuntur. *Cic.* 4. *Tusc.* 24. 54. Remove perturbaciones, maximeque iracundiam: jam videbuntur monstra dicere. *Id.* 4. *Att.* 7. Venerat horis duobus ante Chæripus: mera monstra narrabat.

MONSTRŌSĒ vel monstruose, adverb. (monstrum). De scribendi ratione F. voc. seq. init. — Monstruose, monstruosamente, τερατωδῆς, præter naturam, monstrificæ. *Cic.* 2. *Divinat.* 71. 146. Nihil tam præpostere, tam incondite, tam monstruose cogitari potest, quod non possimus somnari.

MONSTRŌSUS vel monstruosus, a, um, adject. (monstrum). Quod ad descriptionem attinet, prius magis placet, quia frequentius est in opt. MSS., ut testantur *Schæffer.*, *Heins.*, *Goes.* et *Burm.* ad *Petron. fragm. Tragar.* 69., item *Dausqu.* in *Orthograph.* Hinc *Prudent.* 2. *negi arsq.* 7. Nunc monstruosis idolis Imponis imperi jugum. Posterius tamen alii defendunt, tum quod et ipsum in probatis codicibus legitur, tum quod cauda illa vosus fere a omnibus quartæ declinationis oritur, ut a vultu, actu, saltu saltuosus, actuosus, vultuosus. Quare usurpari toto potest: præsertim a poetis in heroico carmine, nisi velint ad synæresin confugere. Idem dicendum est de montuosus, et montosus. — Comp. *Monstruosior* et Sup. *Monstruosissimus*. — Monstruosus est monstrum referens, portentosus, monstruosus, stupendo, τερατωδῆς, τερατωδῆς. *Cic.* 2. *Divinat.* 32. 69. de semina. Monstruosissimus bestia. *Lucan.* 1. 562. Monstruosique hominum partus numeroque modoque. *Petron. loc. cit.* Ferculum longe monstruosius. *Sueton. Gramm.* 15. Vita scriptisque monstruosus. *Id.* *Cal.* 16. Monstruosæ libidines. *Arnob.* 6. 26. Personarum monstruosissima torvitas. — De loco *Cic.* 1. *Fin.* 18. 61., ubi alii leg. monstris, alii vero morosis, V. *Orell.* ad loc. cit. et *Seyffert.* ad *Cic. Amic.* p. 420.

MONTĀNA, ðrum, n. plur. 2. et

MONTĀNI, ðrum, m. plur. 2. F. MONTANUS in fin.

MONTĀNICŪLUS, a, um, adject. deminut. a montanus. Afferitur, nullo tamen auctore laudato,

a *Charis.* 2. p. 128. *Putsch.* Sunt deminutiva, quæ ab absolutis nominibus, adjecta in novissima parte aut littera aut syllaba, capiunt deminutionem sine ulla comparatione, ut montanus montaniculus, scholasticus scholasticulus.

MONTANŌSUS, a, um, adject. montagnoso, idem ac montanus. *Auct. rei agrar.* p. 239. *Goes.* Si in loco montanioso fuerit.

MONTANUS, a, um, adject. (mons) ad montem pertinens. ὄρειος, ὄρειος (It. di monte, montano, montanesco; Fr. relatif aux montagnes, de montagne; Hisp. de montaña, montaña; Germ. zum Berg gehörig, gebirgig; Angl. of or belonging to a mountain). Occurrit — a) De rebus inanimis. *Quintil.* 5. 10. 37. Locus montanus, an planus. *Varro* 1. *H. R.* 6. 2. Montanus ager. *Virg.* 2. *Æn.* 305. rapidus montano flumine torrens. *Ovid.* 1. *Met.* 310. montana cacumina. et 11. *ibid.* 147. antra. et 1. *ibid.* 104. fraga. et 2. *ibid.* 841. Montanum gramen. *Colum.* 6. *R. R.* 17. 7. Montanus sag. *Virg.* 5. *Æn.* 440. et *Plin.* 5. *Hist. nat.* 27. 28. (100). Montana oppida. — b) De hominibus et bestiis est qui in montibus habitat, monticola. *Cæs.* 1. *B. C.* 57. Homines asperi et montani, exercitati in armis. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 35. 95. Ligures montani, duri atque agrestes. *Id.* *Dom.* 28. 74. Nulli pagani, aut montani. *Ovid. Heroid.* 11. 90. lupi. et *ibid.* 4. 171. montanæque numina Panes. *Id.* 1. *Art. am.* 305. armenta. — c) De regione est montibus abundans, montuosus, montuosus. *Ovid.* 2. *Pont.* 2. 78. Dalmatia montana. — Hinc

Montana, ðrum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt loca montana. *Liv.* 31. 24. Perventum inde ad frequentem cultoribus alium, ut inter montana, populum. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 19. 22. (70). Prætorum gens, quorum in montanis Pygmæi traduntur.

Montani, ðrum, m. plur. absolute, substantivorum more, sunt monticolæ. *Cæs.* 1. *B. C.* 39. Hinc optimi generis hominum ex Aquitania montanisque, qui Galliam provinciam attingunt. — Montanorum cohors I. memoratur in *Inscript.* apud *Gruter.* 368. 5. et alibi, quæ ideo fortasse est appellata, quia ejus milites et monticolis primo eidem fuerunt adscripti. — NB. De cogoom. *Rom. V. ONOM.*

MONTENSIS, e, adject. (mons) montanus. *Inscript.* apud *Gruter.* 21. 3. nu. MONTENSES. *Auct. incert. Orb. descript.* ab *A. Maio* editus in *Class. Auct. T.* 3. p. 403. Est enim provincia brevis et montensis. — *Cod. Theod.* 16. 5. 43. Donatistæ, qui et Montenses vocantur. Cf. *Sirmond. Const.* 12.

MONTESIĀNI, ðrum, m. plur. 2. qui montes esse deos crederent. *Commodian.* 21. in lemma. Montesiani. Montes et deos dicitis, dominantur in auro, Obscurati malo, aliena mente juvenes. h. e. dii dominantur in auro, quod sub montibus latet, sub obscuris montium cavis, qui mortalibus aurum suffodentibus prosunt invili.

MONTICĒLLŪLUS, i, m. 2. deminut. a monticellus. *Pompeji gramm. Comm.* p. 143. *Keil.* Deminutio hæc arte faciendæ est, ut, quando sensus minuitur, crescat numerus syllabarum. Puta mons una syllaba est: monticellus crevit, quatuor sunt syllabæ: monticellulus quinque sunt syllabæ.

MONTICĒLLŪS, i, n. 2. monticello, deminut. montis. *Auct. rei agrar.* p. 231. *Goes.* Inter vallem et vallem monticellus descendit, et de laterè hujus monticelli alveus. Adde p. 243. 252. etc.

MONTICŪLA, æ, m. et f. 1. (mons et colio) ὄρειος, montes incoleas, montanus. *Ovid.* 1. *Met.* 193. Faunique, Satyrique, et monticolæ Silviani.

MONTICŪLUS, i, m. 2. monticello, deminut. montis. *Gloss. Philoz.* Monticulus, ὄρειον, βουνός. *Probus grammat.* edente *A. Maio* in *Class. Auct. T.* 5. p. 184. col. 2. Deminutio nominum est, quando ex ipsa positione nominum unaquæque res brevatur, ut puta, a monte monticulus, a ponte ponticulus.

MONTIFĒR, fēra, fērum, adject. (mons et fero) montem ferens. *Montiferum Titiana* dixit *Seneca Herc. Cl.* 1212. quia flagitur montibus superinjectis a Jove oppressus, et sepultus. Quidam tamen antiqui *Codd.* hab. monstiferum.

MONTIGĒNA, æ, comm. gen. 1. (mons et gi-

gno) qui in montibus genitus est. *Gloss. Philoz.* Montigena, ὄρεσγενής.

MONTIVAGUS, a, um, adject. (mons et vagor) qui per montes vagatur, *che vaga per monti*, ὄρεπλανής. *Lucr.* 1. 403. Namque canes ut montivagus persæpe feral Naribus inveniunt Intectas fronde quietes etc. et 2. 596. Unde etiam fluvios, frondes et pabula læta Montivago generi possit præbere ferarum. *Cic.* 5. *Tusc.* 27. 79. Non frigus, non famem, non montivagos atque silvestres curus, Illustrationesque patiuntur? *Stat.* 1. *Achill.* 450. Diana montivaga. *Seneca Herc.* *Æt.* 137. Montivagum pecus. *Id.* *Hippol.* 784. Montivagi Panes.

MONTIUS, a, um, adject. idem ac montanus. Afferitur, nullo tamen auctore laudato, a *Pompejo gramm.* *Comm.* p. 144. *Keil.* Invenimus varias declinationes, fons fontius fontanus, mons montius montanus. Ergo vides quoniam varie invenimus, et fontius et fontanus, et montius et montanus. — Sequere auctoritatem.

MONTOSA vel montiōsa, ōrum, n. plur. 2. *V.* voc. seq. in fin.

MONTOSUS et

MONTUOSUS, a, um, adject. (mons). De ratione scribendi *V.* dicta in **MONSTRUOSUS** init. — Montuosus est montibus abundans, *montuoso*, ὄρειος. *Cic. Partit. orat.* 10. 36. Loci plani, an montuosi. *Id.* *Planc.* 9. 22. Regio aspera et montuosa. *Virg.* 7. *Æn.* 744. Et te montosæ misere in prælia Nursæ. — *Hinc*

Montuosa, ōrum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt loca montuosa. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 53. 116. (280). Montuosa Cilicis.

MONUBILIS, e, adject. *Sidon.* 2. *Ep.* 2. ante med. Porticus magis rotundatis fulta columnis, quam columnis invidiosa monubilibus. *h. e.* insignibus, quales in monumentis adhiberi solent. *Sirmond.* *Al. leg. munibilibus*, *h. e.* munientibus.

MONUMENTALIS, e, adject. ad monumentum pertinens. *Vet. Auct. de limit.* p. 305. *Goes.* Monumentalis lapis.

MONUMENTARIUS, a, um, adject. ad monumentum, seu sepulcrum pertinens. *Apul. Florid.* n. 4. Ceraula monumentarius. *h. e.* qui ad defunctorum sepulcra canit, silicem.

MONUMENTUM vel monumentum, i, n. 2. (monne). Pro monumentum dixere etiam monumentum, u in i converso, quomodo ex optimum et maximum facta optimum et maximum. Utraque autem scribendi ratio proba est, suosque habet et ductores, et Lapides, teste *Cellar.* In *Orthogr.* Priorem probat *Manut.*, cui favet analogia in documentum, nocumentum, etc.; posteriorem præfert *Dausqu.* ut leniorem et usitatorem. — *Monumentus*, i, m. 1. legitur in *Inscript.* apud *Guasco Inscr. Capitol.* T. 2. p. 12. q. *CASSIUS P. P. GAL. VALENS-PISIS MILIT. IN COH. IIII PR. ANN. XVIII. EVOCATUS AN. II. VIX. ANN. XXXX. HIC SITVS EST MONUMENTVS HIC EST.* Adde alias apud *Gruter.* 777. 6. et 1133. 3. — Monumentum est quidquid nos monet, sive monere potest rei alicujus præterite, ut libri, historiarum, statuarum, sepulcrum, tituli, fana, porticus ceteraque hujus modi, *μνημα*, *μνημεῖον* (i. l. memoria, monumento; *Fr.* souve nir, monument; *Hisp.* señal, monumento, auferdo; *Germ.* d. Denkmal, Erinnerungsmal, Andenken, vom Gebäuden, Statuen, Gallerien, Grabmalern etc.; *Angl.* a monument, memorial, record).

1.) Proprie. — a) Generalim. *Cic. fragm.* apud *Non.* p. 32. 18. *Merc.* Sed ego quæ monumenti ratio sit, nomine ipso admoer, ad memoriam magis spectare debet posteritati, quam ad presentis temporis gratiam. *Cæs.* 2. *B. C.* 21. Pecunias monumentisque, quæ ex fano Herculis collata erant in privatam domum, refert in templum jubet. *h. e.* ornamenta publica, scil. simulacra, donaria, etc. *ἠεροματτα*. — b) Specialim dicitur de sepulcris et cenotaphiis, quibus memoria defunctorum conservatur, monumentum, sepulcro, deposito. *Florentin.* *Dig.* 11. 7. 42. Monumentum generaliter res est memoris causa in posterum prodita: in qua si corpus, vel reliquæ inferantur, sicut sepulcrum: si vero nihil eorum, erit monumentum memoris causa factum, quod Græci *μνηματῶν* appellant. *Paul. Diac.* p. 139. 6. *Müll.* Monumentum

est, quod et mortui causa edificatum est et quidquid ob memoriam alicujus factum est, ut fana, porticus; scripta et carmina. Sed monumentum quævis mortui causa sit factum, non tamen significat ibi sepulcrum. *Varro* 6. *L. L.* 45. *Müll.* Monumenta quæ in sepulcris; et ideo secundum viam, quo prætereuntes admoerant et se fuisse et illos esse mortales. *Cic.* 14. *Phil.* 12. 31. Placet mihi, militibus, qui pugnant occiderunt, monumentum fieri quam amplissimum. *Sulpicius* ad *Cic.* 4. *Fam.* 12. in fin. Ibi eum combussimus: posteaque curavimus, ut Athenienses in eodem loco monumentum ei marmoreo faciendum locarent. *Ovid.* 13. *Met.* 524. Condelurque tuum monumentis corpus avitis. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 1. 5. (9). Quum monumento suo, quod est Appia via, latronem se inscripserit. *Nepos* *Att.* 22. Sepulcrum est in monumento avunculi sui. *Horat.* 1. *Sat.* 8. 13. Mille pedes in fronte, trecentos cippus in agrum hic dabit, heredes monumentum ne sequeretur. *Nepos* *Dion.* 10. Sepulcrum monumento donatus est. — c) Item specialim de scriptis. *Cic.* 1. *Orat.* 46. 201. Monumenta rerum gestarum et vetustatis exempla oratori nota esse debent. *Id.* *Rabir.* *Post.* 16. 43. Celebrare aliquid monumentis annalium. *Id.* 5. *Fam.* 12. Commendare aliquid monumentis. Sic *Varro* *L. L.* loc. cit. Ab eo cetera quæ scripta ac facta memoris causa, monumenta dicta.

II.) Improprie. ¶ 1. De re physica, *h. e.* aliquo, quo aliquid agnoscere possumus. *Ter.* *Eun.* 4. 6. 16. Abi tu, cistellam, Pythias, domo effer cum monumentis. *h. e.* signis, quibuscumque puella exposita erat, ut ex iis aliquando cognosci posset. *Id.* *ibid.* 29. hæc monumenta vocat signa. ¶ 2. De iis omnibus, quæ morali ratione bonos aut malos alicujus actus in memoriam revocant. *Cic.* *Mil.* 38. 104. Hujus vos animi monumenta retinebitis, corporis in Italia nullum sepulcrum esse patiemini? *Id.* 3. *Cat.* 11. 26. Insigne honoris et monumentum laudis. *Id.* *Deiot.* 14. 40. Multa sunt tuæ clementiæ monumenta. *Id.* 4. *Verr.* 72. 177. Indicia ac monumenta furtorum. *Virg.* 5. *Æn.* 538. cratera impressum signa — Ferre sui dederat monumentum et pignus amoris. *Cic.* 3. *Off.* 33. 121. Tibi persuade, te multo ferre ceterum, si talibus monumentis præceptisque lætare. *h. e.* monitis.

MORA, æ, f. 1. duo diversa significat: scilicet A) Mora (quæ vox, ratione habita etym., a nonnullis jungitur cum *μωρη* mansio et cum *v. manere*) est cunctatio, tarditas, dilatio, tergiversatio, *διατριβή*, *ἀναβολή* (i. l. indugio, lunghezza, ritardo, dilazione; *Fr.* délai, retard, retardement; *Hisp.* plazo, dilacion, retardacion, demora; *Germ.* die Verzögerung, der Verzug; *Angl.* a delay, stay, stop, let, hinderance).

1.) Proprie. — a) Universim. *Cic.* 10. *Fam.* 22. Propter tarditatem sententiarum, inoramque rerum. *Liv.* 31. 48. ad fin. Reill tempora moras et dilaciones Imperatorum non expectant. *Cic.* 2. *Invent.* 49. 146. Utrum stitum fieri necesse sit, utrum habeat aliquam moram et sustentationem. *Id.* 5. *Phil.* 9. 25. Ista legatio moram et tarditatem afferet bello. *Id.* *Mil.* 20. 54. Mora et tergiversatio. *Id.* 1. *Invent.* 9. 12. Moram atque impedimentum rei cuiusdam inferre. *Cæs.* 3. *B. C.* 75. Neque vero Pompejus moram ullam ad insequendum intulit. *Val. Flacc.* 1. 356. Dea ipse moras spatiumque indulget amori. *Tibull.* 1. 4. 32. Formæ non ullam ista dedere moram. *Cic.* 7. *Verr.* 64. 165. Moram supplicio quærere. et *ibid.* Crudelestissimi supplicii aliquam parvam moram afferre. *Seneca Med.* 1015. donare supplicia. *Liv.* 6. 31. facere delectui. *Id.* 21. 32. facere dimicandi. *Cic.* *Sull.* 20. 58. facere creditoribus. *h. e.* solutionem differendo. *Id.* 16. *Att.* 2. Moram facere, indugiare. *Seneca* 3. *Ira* 39.; et *Val. Flacc.* 3. 375. Moras necere. *Plaut. Pseud.* 1. 3. 16. offerre. *Id.* *Pæn.* 1. 3. 37. objicere. *Seneca Med.* 281. scire. *Virg.* 10. *Æn.* 888. trahere. et 1. *ibid.* 418. moliri. *Ter.* *Andr.* 3. 5. 9. producere malo allici. *Quintil.* 4. 2. 58. auerere et *ibid.* 4. 4. tollere. *Virg.* 4. *Æn.* 569.; et *Val. Flacc.* 1. 306. rumpere. *Virg.* 8. *Æn.* 443. et 12. *ibid.* 699. præcipitare. *Ovid.* 10. *Met.* 659. pellere. et 9. *ibid.* 292. corripere. *Plaut. Stich.* 2. 1. 37. removere. *Pompon. Dig.* 18. 6. 17. adhibere. *h. e.* differre.

Cic. 10. *Phil.* 1. 1. Ne minimam quidem moram interposuisti, quin quam primum gaudium maximo frueremur. *Id.* 1. *Cat.* 4. 9. Dixisti, paullulum tibi esse etiam tum moræ, quod ego viverem. *Cassius* ad *Cic.* 12. *Fam.* 12. Habeo psullulum moræ, dum promissa militibus persolvō. *Vellej.* 2. 51. 2. *Cæsar* nihil in mora habuit, quominus perveniret. *h. e.* nulla re impeditus retardatusque est. *Cic.* 13. *Att.* 31. Non puto tam expeditum negotium futurum, ut non habeat aliquid moræ. *Ter.* *Andr.* 5. 6. 7. Nec mora ulla est, quin eam uxorem ducam. *Justin.* 24. 7. 2. Anputari moras jubent. — b) *Esse in mora* dicitur, qui moræ causa est. *Asin. Poll.* ad *Cic.* 10. *Fam.* 31. Saltus Castulonensis nequamquam tantam in mora est, etc. *h. e.* tam retardat tabellarios. *Ter.* *Andr.* 3. 1. 9. Sequere me intro, ne in mora illi sis. — c) *Per me nulla est mora*, nullam ego moram interpono, promptus sum. *Ter.* *Andr.* 3. 4. 14.; et *Seneca Thyest.* 1122. — d) *Nulla in me est mora*, idem. *Virg.* 3. *Ecl.* 52. — e) *Nihil in me est mora*, idem. *Ter.* *Andr.* 2. 5. 9. Neque istic, neque alibi tibi usquam erit in me mora. — f) *Esse moræ*, esse in mora. *Plaut. Amph.* 3. 3. 17. Faxo, haud quicquam sit moræ. *Ter.* *Adeph.* 4. 5. in fin. Ne moræ melis nuptilis egomet siem. *Al. leg. mora*. — g) *Est mora*, longum est. *Plaut. Capt.* 4. 3. 6. Nam si alia memorem, mora est. — h) *Inter moras*, interim, interea. *Plin.* 9. *Ep.* 13. a med. Inter moras consul, peracta discessione, mittit senatum. *Flor.* 3. 10. Quum inter moras Cæsar, ponte rescisso, abstulisset fugam. Adde 4. 10. — i) *Sine mora*, statim, senz indugio, tosto. *Cic.* 1. ad *Brut.* 18. Quod ego, ut debui, sine mora feci. Sic *Propert.* 1. 14. 2. Tibure ne nulla jussit adesse mora. — l) *Nec mora*, nulla mora fit. *Propert.* 4. 4. 82. Nec mora, vocales occupat ense cænes. *Sil.* *It.* 9. 603. Nec jussu mora: collectis fumantia lucent Terga elephantorum flammis. *Propert.* 4. 10. 36. Nec mora fit: piano sistit uterque gradu. *Val. Flacc.* 5. 60. Haud mora: reliquias socii, desetaque miscet Nomina. *Virg.* 5. *Æn.* 140. ubi clara dedit sonitum tuba, sinibus omnes (Haud mora) prostruere suis. Adde 4. *G.* 548. — m) Apud *Petron.* *Satyr.* 134. Etatisque longæ moram tremulis vocibus cepit accusare. *h. e.* quod tamdiu vitam finire tardaret. Sic *Seneca Troad.* 939. Abrumpere ense lucis iuvivæ moras. et *ibid.* 1169. Ubi hæc anilis exspuam leti moram? *Val. Flacc.* 6. 733. Sæva quidem lucis miseris mora.

II.) Translate. ¶ 1. In oratione mora est paus. *Cic. Orat.* 16. 53. Flumen aliis verborum, volubilitasque cordi est, qui ponunt in orationis celeritate eloquentiam: distincta alios et interpuncta, intervalla, moræ respirationesque delectant. — De mora, seu media vel submedia distinctione, quæ est punctum medium, multa habet *Diomed.* 2. p. 433. *Putsch.* ¶ 2. Pro intervallo et spatio temporis. *Ovid.* 9. *Met.* 734. Longa fuit mediæ mora temporis, actaque magni Herculis implerant terras. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 15. 24. (114). Opus maximum omnium, quæ unquam fuerunt, non temporaria mora, verum etiam æternitatis destinatione. ¶ 3. Metonymice est res ipsa, quæ aliquid retinet, sustinet, aut retardat, obex, vinculum. *Cels.* 8. 10. n. 5. Crus fractum in canaleum conjiciendum est. Is canalus ab inferiori parte foramina habere debet, per quæ etc. et a planta moram, quæ simul et sustineat eam, et delabi non patitur: et a lateribus cava, per quæ loris datis, moræ quædam crus detineant. et *ibid.* 29. a med. Fustium imas partes oppositæ moræ objicere. *Virg.* 10. *Æn.* 485. Loræque moras, et pectus perforat ingens. *Sil.* *It.* 5. 318. per tegmina velox Tunc, arisque moras lævo stetit hasta læcuto. *Val. Flacc.* 6. 97. quos crudi mora corticis arnat. *Sil.* *It.* 9. 217. propulo munimine valli, Fossarum rapere moras. *Stat.* 11. *Theb.* 244. Portarumque moras frenis adsultat et bustis. *Grat. Cyneq.* 108. Ille etiam valido primus venabula dente Indult, et proni moderatus vulnere iram, Omne moris exceptit onus. *h. e.* duabus quasi alis exstantibus prope summitatem venabuli, quibus exceptæ feræ onus atque impetus susteretur. Similiter *Sil.* *It.* 1. 51. n. pressumque ira simul exigit ense, Quæ capuli statuere moræ. — Haec ratione eleganter transfertur ad hominem. *Virg.* 10. *Æn.* 427. primus Abantem Oppositum interfuit,

pugna nodumque moramque. *Liv.* 23. 9. *sub fin.* Restituenda Romanis Capuae mora atque impedimentum est. *Abronus Silo apud Senec. Suasor.* 2. belli mora concidit Hector. *Sil. It.* 8. 33. *de Fabio Max.* sola illa Latinos Sub juga mittendi mora Adde *Lucan.* 1. 100.

B) Mora est Græca vox *μῆρα*. Quod scripsit *Nepos Iphicr.* 2. Hoc exercitu moram Lacedæmoniorum interfecit: moram significat certam partem ac numerum militum, a Lacedæmonis ita dictum, ut phalanx spud Macedones, constantem militibus vel trecentis, vel quingentis, vel septingentis. Est autem a *μῆρα* divido, unde *μῆρα pars*, a quo *μῆρα*. Quidam apud *Nepotem* scribi volunt *mavam*, Græcam diphthongum or ut servant. Sic *Cic. 2. Tusc.* 16. 37. Militiam vero (nostram dico, non Spartiatarum, quorum procedit mora ad tibiam, nec adhibetur ulla sine anapæstis pedibus hortatio) nostri exercitus primum unde nomen habeant, vides. *Orell.* ita legit cum aliis; plerique tamen leg. *agmen*, quod a multis Codicibus exhibetur.

MORACIAS Noces, Titinius duras esse ait. unde fit deminutivum moracillum. *Paul. Diac.* p. 139. 5. *Müll.* Porro moracius videtur esse a mora, quia quæ dura sunt, moram frangenti afferunt. *Frid. Henr. Bothe ad Paul. Diac.* loc. cit. In *Poet. Lat. com. fragm.* p. 73. pro moracias legendum putat *moraculas*: at nihil niutandum est, nam in *N. Thesaur. Latinit.* ab *A. Maio* edito in *Class. Auct. T.* 8. p. 355. hæc leguntur: Moror, aris, atus sum, atum, aris; inde verbalia, et hæc mora, unde hæc moruis, et morosus, et morose adv., et hæc moracia, æ. h. e. dura nux. Hanc lectionem confirmat et *Gloss. Placidi* ed. *A. Maio* in *Class. Auct. T.* 3. p. 485. *Moragis* (lege moracis), nucleus longis.

MORACILLUM. *V.* vocem præcedit.

MORĀLIS, e, adject. *che appartiene a' costumi, morale*, ἠθικός, ad mores pertinens. *Cic. Fat.* 1. Quia pertinet ad mores, quos ἠθῆ Græci vocant, nos eam partem philosophiæ de moribus appellare solemus. Sed decet, augumentum linguam Latinam, nominare moralem. *Seneca Ep.* 89. Philosophiæ tres partes esse dixerunt, moralem, naturalem, et rationalem. Prima componit animum, etc. Adde *Quintil.* 6. 2. 8. et 12. 2. 10. Sic *Epistola morales* dicuntur, quibus mores philosophiæ instituti formantur. *Gell.* 12. 2. Et *Cassiod. de anim.* 4. Virtutes morales. — Speciatim in re litteraria moralis est ad mores pertinens illius personæ quam loquentem inducimur vel alio modo representamus: *V. MORALITAS* et *MORALITER* 1. *Priscian. Præexercit.* p. 1341. *Putsch.* Sunt autem quedam allocutiones morales, quedam passionales, quedam mixtæ. — Morales, in quibus obtinent mores, ut quibus verbis uti potuisset rusticus, quum primum aspexerit navem. Mixtæ, quæ utrumque habent, ut quibus verbis uti potuisset Achilles interfecto Patrochio: habet enim et passionem funeris amici et morem de bello cogitantis.

MORĀLITAS, atis, f. 3. (moralis). ¶ 1. Speciatim in re litteraria est morum conditio. *Macrobi.* 5. *Saturn.* 1. Sunt still dicendi duo, dispari moralitate diversi. *V. voc. seq. sub 1.* ¶ 2. Generatim est id quod ad mores pertinet, aensus moralis, morum sanctitas, moralitas. *Ambros. in Ps.* 118. *serm.* 3. Qui apostolicis sermonis moralitatem adverterit. *Boeth. Music.* 1. 1. p. 1371. Unde fit, ut musica non modo speculationi, verum etiam moralitati conjuncta sit.

MORĀLITER, adverb. (moralis). Comp. *Moralitus* 2. ¶ 1. Speciatim est ex comicorum more. Est *Donati ad Ter. Adelph.* 5. 8. 35. et ad *Phorm.* 1. 1. 2. ¶ 2. Generatim est juxta bonos mores. *Ambros. Apolog. David* 6. Quam moraliter me docuit! *Id. de Interpell.* 1. 1. Sed iste moralis (fecerat), ille vehementer. *Id. in Luc. præfat.* Quis autem moralis secundum hominem singula prosecutus, quam sanctus *Matthæus*, qui edidit nobis præcepta vivendi?

MORĀMENTUM, i, n. 2. (moror) ritardo, moratio, mora. *Apul. Florid.* n. 21. Hinc igitur moramenti omnibus qui volunt etc.

MORĀNS, antis, particip. *V. MOROR.*

MORĀRIA, æ, f. 1. herba, quam et stationem, et chamæconem vocant. *Apul. Herb.* 25.

MORĀTIM, adverb. (mora). Comp. *Moratus*. — Moratim est cum mora, tarde. *Solin.* 3. Ut moratim insularum omnium oras legamus. *V. ORATIM.* *Seneca 6. Quæst. nat.* 14. a med. Neque enim in nobis febris alias partes moratus impellit, sed per omnes pari æqualitate discurrit.

MORĀTIO, ōnis, f. 3. (moror). ¶ 1. Stricto sensu est idem ac mora. *Vitruv.* 9. 4. circa *mei.* Quum faciunt eæ stellæ regressus et morationes. et *ibid.* Morationibus impediunt. ¶ 2. Latiori sensu est actus manendi, commorandi. *Cæc. Aurel.* 3. *Tard.* 5. n. 74. Utendum etiam aeris mutatione, et gestatione varia, et litoraria moratione, animi quoque laxamento ac jucunditate.

MORĀTOR, ōris, m. 3. (moror) qui moram affert, ritardatore, impeditore. ¶ 1. Generalim. *Liv.* 2. 4. Quatuor tribunorum, adversus unum moratorem publici commodi, auxilio delectum consules habent. h. e. qui publico commodo moram afferbat. ¶ 2. Speciatim moratores dicebantur milites, qui postremi erant in itinere faciendo. *Liv.* 21. 47. Ad sextentes moratorum in ceteriore ripa, segniter ratem solventes, cepit. et *ibid.* 48. Paucos moratorum occiderunt, citra flumen interceptos. Sunt quibus inoratorum in his Livli locis est *Genit. plur.* a Particip. MORĀTUS, a, um. ¶ 3. Item speciatim in foro erant obturbatores quidam, sordidique caudiculi, qui adhibebantur ad moram faciendam, dum meliores advocati recrearentur, et se denuo compararent ad dicendum: quæ sunt verba *Asconii* ad illud *Cic. Divin. in Q. Cæcil.* 15. ad *fin.* Quartum quem sit habiturus, non video, nisi quem forte ex illo grege moratorum, qui subscriptionem sibi postularunt, culcumque vos delationem dedissetis. *interruttori.* ¶ 4. Item moratores in ludis circensibus fuisse videntur, qui frontes aurigarum jam jam dimittendorum in carcere æquabant, delinebantque, ne ante datum signum transilirent lineas; vel potius, qui canistra, aut ollas bigis vel quadrigis in circo currentibus subjiciebant; eos enim videre est in omnibus anaglyptis, qui circenses ludos representant, ut animadvertit *Visconti. Mus. Pio-Clem. T.* 5. p. 220. edit. *Mediol.* Si tamen *Nibbyum* audias in *Diss. del circo di Caracalla* p. 36., hujusmodi moratores nasiteris aquam, non sabulum, ut alii putarunt, in equos et aurigas funderent solebant. *V. NASITERNA.* Hujusmodi moratores erant fortasse et pedites et equites: auriga enim quilibet suum equitem habebat, qui et sibi auxilio, et alii impedimento esset. *Inscript. apud Gruter.* 339. 3. *Q. RAPIDIO Q. F. LEM. MYLIONI MORATORI LVDI CIRCENSIS.* Adde aliam *ibid.* 5.

MORĀTORIUS, a, um, adject. (morator) ad morandum pertinens, moram faciens. *Ulp. Dig.* 26. 7. 6. Partibus suis fungi, non quidem præcipiti festinatione, sed moratoria cunctatione. *Paul.* 5. *Senten. tit.* 35. Moratoria appellationes recipi non placuit. h. e. quæ moram inferendæ causa sunt. *Imp. Justinian. Cod.* 4. 31. 14. Moratoriis ambagibus spem condemnationis excludi. *Imp. Constantin. Cod. Theod.* 1. 2. 5. Quoties rescripto nostro præjudicium, vel moratoria præsumptio remittitur, aditus supplicandi panditur.

MORĀTUS, a, um. *V. MOROR.*

MORĀTUS, a, um, adject. (mus, moris). ¶ 1. Generatim moribus præditus, sive bonis, sive malis, costumato, εὐσεβής. *Plaut. Most.* 1. 3. 132. Nequiquam mulier exornata est bene, si morata est male. *Id. Aïn.* 3. 1. 3. Ubi pleni Pietatem, si isto more moratam tibi Postulem placere? *Ter. Hecyr.* 4. 4. 22. Quid mulieris uxorem babes? aut quibus moratam moribus? *Cic. Partit. orat.* 23. 82. Quemadmodum quisque educatus, quemadmodum institutus moratusque fuerit. *Id.* 1. *Fin.* 19. 63. Morati melius erimus, quum didicerimus, quæ natura desideret. *Id. Brut.* 2. 7. Bene morata et bene constituta civitas. *Id.* 2. *Orat.* 43. 184. Ut probi, ut bene morati, ut boni viri esse videantur. *Id.* 2. *leg. Agr.* 31. 84. Genus hominum optime moratum. *Colum.* 1. *R. R.* 8. 19. Bene moratam disciplinam obtinere. — Transfertur et ad alia. *Plaut. Aïn.* 2. 3. 10. Ita hæc morata est Janua: extempio janitorem Clamat, procul ai quem videt ire ad sese calcitronem. ubi Janua tamquam persona representatur. *Ovid.* 15. *Met.* 94. placere voracis Et male morati poteris jejunia ventris.

¶ 2. Speciatim morata oratio, ἠθροποιός λόγος, ἠθικός; est quæ mores aptos, convenientesque affectus personis tribuit. *Quintil.* 4. 2. 64. Cicero narrationem vult esse evidentem, moratam, cum dignitate. Sed in oratione morata debent esse omnia; cum dignitate, quæ poterunt. *Locus Cicer.,* quem hic designat *Quintil.,* est in *Topic.* 26. 97. ubi pro morata, al. leg. moderata. *Horat. Art. P.* 319. morataque recte *Fabula.* *Cic.* 1. *Divinat.* 31. 86. O poema tenerum et moratum atque molle!

MORĀX, acis, adject. (moror) qui moratur. *Varro apud Non.* p. 451. 11. *Merc.* Evigilia igitur silquando, et moracium cogitationum, dum ætes in meridie est, torpidum pelle. *Mercerus* ita restituit locum male sanum.

MORBESCENS, entis, particip. ab inus. morbesco, morbo affici incipio. *Venant. Epist. præf. c.* 6. l. 5. Torpore recordis otii, quo mens ebria desipit, diutina tæbe morbescente, brutescens.

MORBIDE, adverb. (morbidus) cum morbo. Afferitur a *Freund.* et *Klotz.* ex *Hieronym.,* loco tamen non laudato.

MORBIDUS, a, um, adject. (morbus). ¶ 1. Est morbosus humoribus plenus, morbo infectus, vel morbo proximus, infetto, malsano, infermo, νοσῆτος. *Varro 3. R. R.* 16. 22. Quom sunt apes morbidæ propter primores vernos pastus. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 26. 40. (96). Profluvio sanguinis morbidum alias corpus exonerat. *Cæc. Aurel.* 3. *Tard.* 1. n. 3. Tussicula cum spulis tenuibus, et sudoribus, et calore morbidus, atque pulsu humilli. *Theod. Priscian. lib.* 4. *præfat.* p. 310. retro ed. *Ald.* Morbidorum animalium genus. *Prosper Aquit. Epigr.* 93. 9. Morbida rimetur penetralia dextra salutis. ¶ 2. Item morbum inferens. *Lucret.* 6. 1222. Extorquebat enim vitam vis morbida membris. et *ibid.* 1095. fit morbidus aer. ¶ 3. Morbidus est etiam mollis, tactu jucundus, morbido item recentiorum Italorum, a Teutoniorum morbe, quod idem significat. *Hieronym. Ep.* 130. n. 19. Quæ puellæ vivunt in monasterio, nunquam solæ, nunquam sine matre procedant; morbide oves suum relinquunt gregem et luporum faucibus devorantur.

MORBIFER vel morbiferus, færa, færum, adject. (morbus et ferro), νοσῆτος, morbum afferens. *Paulin. Nolan. carm.* 25. 238. morbifera de labe cada-veris.

MORBIFICUS, a, um, adject. (morbus et facio) morbosus, νοσῆτος. *Boeth. Topic. Aristot.* 6. 6. a med. p. 718. Maxime manifestum, quod nunc dictum est, in salubribus et morbificis; nam quedam medicamentorum sic se habent, ut utrumque quidem sit bonum, si autem utraque dentur mixta, malum.

MORBONIA, æ, f. 1. vox ficta a morbus, et vulgari sermone trita, qua utebantur, qui alicui male precari vellent; eum enim abire morboniam jubebant; h. e. in locum morbis plenum, in malam crucem. Itali dicunt andare alla mal' ora. *Suetor. Pesp.* 14. Trepidum enim quidam abire morboniam jusserrat. *Xiphil.* in *Dion.* compendio l. 66. c. 11. Idem narrans dicit: ἐς χορῶνας ἀπέδρασε. h. e. in locum quendam supplicis nocentium destinatum, quo neque plurimi corvi convolare solent. *V. CORVUS.* At *A. Maius* in *Vatic. Coll. auct. vel. T.* 2. p. 219 recte putat, pro abire morboniam legendum abire in gemonias. *V. GEMONIUS.*

MORBOSITAS, atis, f. 3. (morbosus) conditio morbosa. *Fallad. 1. R. R.* 16. Vitandum est autem, quod plerique fecerunt aquæ causa, villam in luffimis vallibus mergere, et paucorum dierum voluptatem præferre habitatorum salutis; quod etiam magis metuenus, si provincia, quam colimus, de morbis æstate suspensa est. *Cod. MS. Biblioth. Marcianæ* pro morbis æstate habet morbositate; quod et sententiæ maxime convenit, et Latinæ lingue indolem servat, in qua et morositas, et mulierositas, aliaque his similia invenire est. Ne quis vero putet, a nullo unquam ex Latinis scriptoribus usurpatam fuisse hæc vorem, quum plurima eorum scripta jam peritisse constet, et in his, quæ remanent, oscitanter admodum verba hactenus sint investigata.

MORBOSUS, a, um, adject. (morbus). Comp. *Morbosior* II. — Morbosus est obnoxius morbo, valetudinarius, νοσῆτος.

1.) Proprie. *Cato R. R.* 2. Ferramenta vetera, ævrum senem, servum morbosum, et si quid aliud

supersit, vendat. *Cic. 4. Tusc. 24. 54.* Bene igitur nostri, quum omnia essent in morbis vitia, quod nullum erat iracundia fœdus, iracundos solos morbosos nominaverunt. *Orellius vero legit:* quum omnia essent in moribus vitia, iracundos solos morbosos nominaverunt. *Gell. 4. 2. ex Labeone.* Equus mordax, aut calcitro villosus, non morbosus est. *Masur. Sabin. ibid.* Furiosus, mutusve morbosus aut. *Cœl. Aurel. 2. Acut. 36.* Multi imperitii medici, prosperos atque medicos sudores constringentes, morbose ægrotantibus reddiderunt corpora.

11.) Improprie. *Morbosus* apud *Catull. 57. 6.* est turpiter molliis, *παδύδος.* Sic *Auct. Priap. 47.* *Morbosior* omnibus claudis.

MORBUS, i, m. 2. Ratione habita etymi, voluit esse a *μαρῆναι* *macero*; sed jungi etiam potest cum *ν. μόρος* *mors*. — *Morbosus* est adversa valetudo, ægrotatio, imbecillitas, vitium, malum, *νόσος* (It. *malattia*, *infermità*; Fr. *maladie physique*, *mal du corps*; Hisp. *enfermedad*, *indisposición*, *achaque*; Germ. *d. Krankheit*; Angl. *a disease*, *distemper*, *disorder*, *malady*, *sickness*).

1.) Proprie fere de hominibus et ceteris animalibus. — n) Universim. Desinitur a *Labeone* apud *Gell. 4. 2.* habitus cujusque corporis naturam, qui usum ejus facit deteriore. Dicitur differre a vitio, quod hoc perpetuum sit, ille temporalis, ut est apud *Modestum. Dig. 50. 16. 101.* Præterea qui morbum habet, vitiosus, eo manente, appellatur: qui vitium, non continuo morbosus est. *Cic. 4. Tusc. 13. 28.* Morbum appellant totius corporis corruptionem: ægrotationem morbum cum imbecillitate: vitium quum partes corporis inter se dissident; ex quo pravitas membrorum, distortio, deformitas. Itaque illa duo, morbus et ægrotatio, ex totius valetudinis corporis conquassatione et perturbatione gignuntur: vitium autem integra valetudine ipsum ex se cernitur. *Id. ibid. 10. 23.* Quum sanguis corruptus est, aut pituita redundat, aut bilis, in corpore morbi ægrotationesque nascuntur. *Id. 1. Cat. 13. 31.* Homines ægri morbi gravi. — Jungitur plurimis Verbis, quorum præcipua sunt hæc. *Id. 3. Tusc. 4. 9.* In morbo esse. et *1. ibid. 32. 79.* In morbum cadere. *Id. Cluent. 62. 175.* incidere. *Id. 7. Att. 5. deabi. Id. 1. Divinat. 30. 63.* Morbo gravi et mortifero affectum esse. et *1. Fam. 18. 59.* laborare. *Sueton. Cæs. 45.* corripit. et *Cal. 50.* venari. *Plin. 17. Hist. nat. 24. 37. (216).* In festari. *Cic. Fat. 9. urgeri. et Pis. 35. 85.* affligi. *Id. 3. Nat. D. 35. 84.* misero diuturnoque tabescere. *Id. 4. Tusc. 11. 31.* tentari. *Id. 12. Fam. 30.* levare. *Plin. 28. Hist. nat. 13. 57. (201).* liberari. *Lucet. 6. 1219.* languere. *Paul. Dig. 3. 3. 54.* teneri. *Horat. 2. Sat. 3. 121.* jactari. *Flor. 4. 12. a med. solvi. Nepos Dion. 2. cunctari. Id. Reg. 2. consumi. et ibid. 3. perire. Id. Themist. 10. mori. Sall. Jug. 5. absumi. et ibid. 9. cunctari. Justin. 10. 2. 7. ex dolore contracto decedere. Cæs. 3. B. C. 18. Graviore morbo ex frigore et labore implicitus. *Cic. 5. Verr. 25. 63.* impediri. *Id. Cluent. 7. 22.* opprimi. *Id. 1. Cat. 13. 31.* Morbus ingravescit. *Id. 7. Fam. 26.* Senescens morbi remissio. et *13. ibid. 29.* Ex morbo convalescere. *Id. post redit. ad Quir. 1. 4.* recitari. *Plaut. Epid. 1. 2. 26.* A morbo valere. *Cic. 2. Divinat. 5. 13.* Evadere e morbo. *Id. 1. Off. 24. 83.* Curationem morbo adhibere. et *2. Orat. 44. 186.* inderi. *Plaut. Cist. 1. 1. 70.* Medicinam facere. *Cic. 7. Fam. 26.* Morbum depellere. *Plin. 30. Hist. nat. 8. 21. (65).* contrahere. *Plaut. Capt. 3. 3. 3.* alicui afferre. *Id. Trin. 1. 2. 38.* incurrere. *Id. Mil. glor. 4. 6. 57.* levare. *Petron. Satyr. 17.* Morbi impetum lenire. *Cels. 3. 22. circa med.* Morbus inveteravit. *Ter. Hecyr. 3. 1. 50.* amplior fit. et *3. 2. 2.* aggravescit. *Sueton. Cæs. 1.* Morbo quartanæ aggravante. *Plin. 23. Hist. nat. 1. 24. (49).* declinare. et *25. (50).* minuire se. et *34. ibid. 15. 44. (151).* prævalente. — b) *Morbosus major*, est comitialis, *mal caduco.* *Cels. 3. 23.* Inter notissimos morbos est etiam is, qui comitialis, vel major nominatur. Adde *Festum p. 234. 27. Müll.* Idem dicitur et *sacer*, sive quia (ut ait *Cœl. Aurel. 1. Tard. 4.*) divinitus putatur immissus; sive quod sacram contaminet animam; sive quod in capite sit, quod multorum philosophorum judicio sacram templum est*

partis animæ in corpore natæ; sive ob magnitudinem passionis, majora enim vulgus sacra vocavit. Hæc *Cælius.* Græci *ἰεραὺ νόσος* dicunt, et *Apul. de Mag. divinum morbum.* — c) *Morbosus regius*, arquatus. *Itierizia. Cels. 3. 24. V. ARQUATUS.* — d) *In morbo consumat*, videtur esse imprecatio in eum, qui pecuniam alienam injuria possidet. *Seneca 4. Benef. 39.* Quingenti denarii sunt. illud, quod dici solet, in morbo consumat. Potest etiam, inquit *Manut.*, ab amico dici, qui nolit deesse amico quod impendat, ai morbus incidit. — e) Dicitur etiam de arboribus. *Plin. 17. Hist. nat. 24. 37. (216).* Infestantur et arbores morbis: quid enim genitum caret bis malis? et paulo post (218). Arborum quidam communes morbi, quidam privati generum.

11.) Translate. ¶ 1. Morbi sunt vitia animi, vizi, passioni. *Seneca Ep. 75.* item 85. ante med. Morbi sunt inveterata vitia et dura, ut avaritia, ut ambitio nimia, etc. *Cic. 1. Fin. 18. 59.* Animi morbi sunt cupiditates immenses, et inanes divitiarum, gloria, dominationis, etc. *Seneca 1. Benef. 14.* Numquid me dignum judicavit? minime: morbo sui morem gessit. *Cic. 6. Ferr. 1. 1.* Venio nunc ad istius, quemadmodum ipse appellat, studium; ut amici ejus, morbum et insaniam; ut Sicull, latrocinium. *Id. 3. ibid. 36.* Nam ille quocumque sodalis istius erat in hoc morbo et cupiditate. *Catull. 16. 25.* Ipse valere opto, et tetrum hunc deponere morbum. h. e. amorem. Sic *Horat. 2. Sat. 3. 79.* Quisquis luxuria tristive superstitione Aut alio mentis morbo calet. Adde *eum. 1. ibid. 6. 30.* et *alibi. Cic. Cluent. 65. 182.* Mulier jam non morbo, sed scelere furiosa. *Vellej. 2. 83. 1.* Plancus non judicio recta legendi, neque amore reipublicæ aut Cæsaris, sed morbo proditor. *Petron. Satyr. 90.* Quid tibi vis cum isto morbo? h. e. caecitate faciendi carminia. — Huc pertinet et illa dicebatur ratio: *Id mihi morbo est*, morbum afferi, è la min *malattia.* *Plaut. Truc. 2. 5. 12.* quod nulli facere incepti, nisi id efficere perpetrat, *Id. illi morbo, Id illi senio est.* — Videtur *Cic.* hanc translationem (tametsi tum locis cit., tum alibi sæpius est usus) non omnino probare, ut minus Latine usitatum. Hæc enim habet *3. Tusc. 4. 7.* Perturbationes animi, quæ Græci *παθή* appellant: ego puteram morbos, et id verbum esset e verbo; sed in consuetudinem nostram non caderet. Nam misereri, invadere, gestire, lætari, hæc omnia morbos Græci appellant: nos recte, ut opinor, perturbationes dixerimus; morbos autem non satis usitate. Hæc *Cic.*, qui videtur ita sentire, philosophum agens: contra oratorie loquens. ¶ 2. In fabula *Morbosus* deus est, Erebi et Noctis filius, ut et apud *Cic. 3. Nat. D. 17. 44.* et *Hygin. in præf. fab. Virg. autem 6. Æn. 275.* sedem ejus ponit vestibulum ante ipsum, primisque in faucibus Oris, una cum Luctu, Curia, Senectute, Metu, Fame etc.

MORDACITAS, ætis, f. 3. (mordax) vis mordendi pungentive, mordacitû.

1.) Proprie. *Plin. 21. Hist. nat. 15. 54. (91).* Urticæ foliis inest aculeata mordacitas. et *ibid. 18. 72. (120).* Juncus rotundus, vinosæ mordacitatis ad linguam. h. e. apore vint acri, et linguam gustantis vellicante. *Pallad. 2. R. R. 15. ante med.* Amygdala antequam ponamus, pridie mulsa aqua, ita ut ne nimis, maceremus, ne germen extinguat ex multo melle mordacitas.

II.) Translate est maledicentia, mordacità, maldicenza. *Cassiod. Instit. divin. litter. 20.* Hieronymus derogatoribus tuis vlcem necessaria mordacitate restituens. *Id. 1. Hist. Eccl. 12.* Sed et mordacitate compulsus, litis quærebat initium.

MORDACITER, adverb. (mordax). Com. *Mordacius* I. et II. — *Mordaciter* est acriter, cum mordacitate, *mordacemente*: sed occurrit translate tantum; et est — a) Abradendo. *Ovid. 1. Pont. 5. 19.* Scilicet incipiam limâ mordacius uti, Et sub judicium singula verba vocem? — b) Transfertur etiam ad orationem et pertinet ad carpendum et detrectandum. *Macrob. 7. Saturn. 3.* Ait mimus ille mordaciter, etc. *Lactant. 5. 2. a med.* Alias eandem materiam mordacius scripsit.

MORDAX, æcis, adject. (mordæo). Comp. *Mordacior* II. 1. et 2.; Sup. *Mordacissimus* II. 1. —

Mordax est promptus, facilis ad mordendum, *δακνύδης, δακνύδης* (It. *mordace*; Fr. *habitué à mordre*, *qui mord volontiers*; Hisp. *el que muerde*, *morderor*; Germ. *beissend*, *bissig*; Angl. *biting*, *given to bite*, *snappish*, *mordacious*).

I.) Proprie. *Plaut. Bacch. 5. 2. 27.* *Mordax canis.* *Labeo apud Gell. 4. 2.* Equus mordax, aut calcitro. *Cic. 2. Orat. 59. 240.* Lacerat lacertum *Largi mordax Memmius.*

II.) Translate. ¶ 1. Physica ratione de rebus usurpatur: scilicet — a) De fibula. *Sidon. carm. 5. 18.* pepit textus, quem fibula torto *Mordax* dento vorat. *V. vuc. seq. 11. 1.* — b) *Mordax* est aculeatus, pungens, pungente. *Ovid. Medic. fac. 4.* *Mordaces rubi.* *Id. 2. Art. am. 417.* Urtica mordax. *Plin. 17. Hist. nat. 8. 4. (45).* *Mordacissima margo.* *Id. 18. ibid. 7. 10. (61).* *Arista mordacior bordeo.* — c) Item cædens, acutus, tagliente. *Horat. 4. Od. 6. 9.* *Mordaci ferro lecta pinus.* — d) Item qui abradendi vim habet, corrosivo. *Ovid. 1. Art. am. 506.* Nec tu mordaci pumice crura teras. *Plin. 15. Hist. nat. 29. 37. (123).* *Folia myrti siccantur in farinam, ad ulcerum remedia in corpore humano, leniter mordaci pulvere.* — e) Item qui acri et aspero gustu est, et linguam lædens, piccante, frizzante, acro, amaro. *Plin. 25. Hist. nat. 8. 50. (89).* *Succus croci mordax.* *Pers. 5. 86.* acetum. *Ovid. 3. Pont. 3. 106. fol.* ¶ 2. Transfertur etiam morali ratione ad bumines vel ad ea, quæ ad homines pertinent, et est maledicus, maledico, satirico. *Ovid. 2. Trist. 563.* Non ego mordaci destruxi carminem quemquam. *Horat. 1. Ep. 17. 18.* *Mordacem Cynicum ale eludebat.* *Id. 1. Sat. 4. 93.* *Lividus et mordax.* *Phædr. 5. prol.* *Invidia mordax.* *Id. 4. 7.* *Mordaciorem qui imprubro dente appetit.* *Pers. 1. 107.* *Aures teneras mordaci radere vero.* ¶ 3. De abstractis est etiam excedens, sollicitum habens, affannoso. *Horat. 1. Od. 18. 4.* neque *Mordaces* aliter diffugiunt sollicitudines.

MORDĒO, mordes, mōmordi (olim mēmordi), morsum, mordere, a. 2. Præterito *memordi* præter *Enn.* et *Laberium* ut sunt etiam *Nigidius*, *Plaut.* et *Atta*, item *Cic.* et *Cæsar*, teste *Gell. 7. 9.* qua ratione et *peposci*, et *pepugi*, et *occurri*, et *spondei* dixere. Nunc omnes doctiores, inquit *Gell. ibid.*, *poposci*, *momordi*, *pupugi*, etc. dicunt. — Part. *Mordens* I. 1. 2. et II. 2. c.; *Morsus* I. 1.; *Mordendus* II. 3. — *Mordere* est dente lædere, vulnerare, arripere, mordicus apprehendere, *δακνῶ* (It. *mordere*, *addentare*, *stringere col denti*; Fr. *mordre avec les dents*; Hisp. *morder*, *asir con los dientes*; Germ. *beissen*, *hineinbeissen*, *kauen*, *beissend essen*, *verzehren*; Angl. *to bite*, *gnaw*, *champ*, *to pinch*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricim sensu. *Ennius* apud *Gell. 7. 9.* et apud *Non. p. 140. 25. Merc.* Si me canis memorderit. *Cic. Rosc. Am. 20. 57.* Canes latrare et mordere possunt. *Plin. 29. Hist. nat. 5. 32. (100).* Datur morsus a cane rabioso, ne rabidi fiant. *Propert. 3. 25. 24.* Ungue meam morso sæpe querere fœdem. *Martial. 14. 83.* mordendo molesto Pulice. *Luenn. 9. 737.* Anulum Tortæ caput retro dipsas calcata momordit. *Ovid. Met. 68. de angue vulnerato.* Ille dolore ferox caput in sua terga retorsit, Vulneraque aspexit, 6nunque bastile momordit. *Id. 13. ibid. 943.* manaque *Pabula* decerpsi, decerptaque dente momordi. *addentat*, *nbboconni.* *Martial. 0. 74. de sutore.* Dentibus antiquas solitus producere pelles, Et mordere luto putre vetusque solum. *Id. 1. 105.* *Mordent aurea quod lupata cervi.* quod *Virg. dilii 4. Æn. 135.* *Irena mandere.* — *Mordere frenum*, proverbialis dictio. *V. FRENUM.* — *Mordere terram* dicuntur, qui graviter iciti, in faciem procumbunt morituri. *Virg. 11. Æn. 418.* Procubuit moriens, et humum seinel ore momordit. Adde *Ovid. 9. Met. 61.* et *Claudian. B. Get. 588.* Sic *Sil. It. 5. 526.* Labitur infelix, atque appetit ore cruento Tellurem expirans. et *9. 383.* Voluitur ille ruens, atque arva hostilia morsu Appetit, et mortis premit in tellure dolores. *Virg. 11. Æn. 668.* Sanguinis ille vomens rivos cadit, atque erucantam Mandit humum. ¶ 2. Latiori sensu pro mandere, comedere. *Pers. 4. 30.* tunicatum cum sale mordens Cæpe, et farratam, pueris plaudentibus, ollam. *Juvenal. 6. 301.* Grandis quæ mediis jam noctibus

ostrea mordet. et 5. II. et sordes farris mordere cenini. — Quod ait *Id.* 7. 18. necit quicumque canoris Eloquentium vocale modis, laurumque momordit: alludit ad *δαφνηφόρος*, h. e. laurum comedentes, quæ erebatur vim vaticinandi, atque cestrum inspirare vescentibus, ut et in LAURUS dictum est. — Hinc pro consumere, absumere. *Laberius* apud *Gell.* et *Non.* locis sup. cit. De iotegro patrimonio meo centum millia nummum memordi. *Petron.* fragm. *Tragur.* 44. *Burmann.* Interim nemo curat, quid annonam mordet. *Al. aliter leg.*

II.) Translate. ¶ I. Physica ratione de rebus dicitur, quæ aliis tam apte adhaerent, ut eas arripere ac detinere videantur. — a) Sic mordere poetice dicuntur fibulae, quarum altera ab altera recipitur, et quasi ore retinetur, vestemque adstringit. *Virg.* 12. *Æn.* 274. laterum juncturas fibula mordet. *Ovid.* 8. *Met.* 318. Rasilis huic summam inordebant fibula vestem. *Claudian.* *Cons. Prob.* et *Olybr.* 88. latumque coercens Mordet gemma sionum. *Sidon.* *carin.* 2. 325. perque lacertos Pendula gemmiferæ mordebant suppara bullæ. Adde *Ovid.* 14. *Met.* 394.; *Stat.* 7. *Theb.* 659.; et *Sil.* *It.* 7. 624. — b) Pro arripere et detinere. *Celsus* 7. 4. n. 4. Id quod a lino mordetur, inciditur. et *ibid.* 5. n. 4. In osse usque eo movendum est, donec lactetur is locus, qui mucronem (*telid*) momordit. Sic apud *Stat.* 9. *Theb.* 499. arbor dicitur radice mordere humum. — c) Similiter poetice de lumine pro alluere, atque adeo abradere, ut *Forcellinus* accepit, apud *Horat.* 1. *Od.* 31. 7. Non rora quæ Liris quæta Mordet aqua taciturnus amnis. ¶ 2. Item physica ratione de rebus usurpat, et est arripiendo ac detinendo lædere: sic — a) Est perstringere, vellicare, urere, lædere. *Horat.* 2. *Sat.* 6. 45. Matutina parum cautos jam frigora, mordet. *Id.* 1. *Ep.* 8. 5. quia grando contuderit vites, oleamque momorderit æstus. *Martial.* 8. 14. Mordeat et tenerum fortior aura nemus. — b) Mordet etiam, quæ aeri sapore sunt, et linguam lædente. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 13. 109. (133). Radix smyrnii gustu acri mordet. *Id.* 29. *ibid.* 2. 0. (34). Linguam adstringit leniter, nec mordet. *Id.* 28. *ibid.* 9. 40. (146). Feiliss vis exalfacere, mordere, scindere etc. — c) Item quæ tactu aspera sunt, et pungunt. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 14. 16. (37). Urtica foliis non mordentibus. *Id.* 21. *ibid.* 6. 17. (32). Croci probatio, si, manu relata ad ora, leniter faciem oculosque mordeat. *Id.* 29. *ibid.* 2. 9. (30). Lanæ succellæ plurima præstant remedia ex oleo, rinoque, aut aceto, prout quæque mulceri, morderive opus sit, et adstringi, laxative. *conforme san d'uopo i lenitivi, o i corrosivi.* — d) Item de iis, quæ abradunt. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 18. 48. (171). Culter futuris sulcis vestigia præscribens incisuris, quas resupinus in arando mordeat vomer. *Martial.* 5. 81. Quem (*libellum*) censoria cum meo Severo Docti linia momorderit Secundi. ¶ 3. Morali ratione, sæpe pertinet ad carpendum, detrectandum, maledicendum, *dir male, attaccare con maldicenza.* *Ter.* *Eun.* 3. 1. 20. Invidere omnes mihi, Mordere clanculum. *Ovid.* 4. *Trist.* 10. 123. Nec, qui detrectat præsentia, livor iniquo Ullum de nostris dente momordit opus. et 1. *ibid.* 1. 25. Tu cave, defensas, quamvis mordebere dictis. *Horat.* 1. *Ep.* 16. 38. Mordeat opprobriis falsis. *Ovid.* 4. *Pont.* 14. 46. Non mordenda mihi turba fidelis erat. *Juvenal.* 9. 10. convida joco mordente facetus. *scherzo, motto piccante.* ¶ 4. Item morali ratione sæpe etiam refertur ad animum, et ponitur pro pungere, ferire, irritare, affligere, angere, cruciare, lædere. *Ter.* *Eun.* 3. 1. 55. par pari referto, quod eam mordeat. *Cic.* 6. *Att.* 2. a med. Scribis, morderi te interdum, quod non simul sis. et 13. *ibid.* 12. Valde me inomorderunt epistolæ tuæ de Attica nostra: eadem tamen sanaverunt. *Quintil.* 1. 3. 7. Hunc mordebit objurgatio, hunc honor exorbitat. *Ovid.* 2. *Amor.* 19. 43. mordet cura medullas. et *Heroid.* 13. 30. Pectora legitimus casta momordit amor. *Seneca Troad.* 1011. Lentius luctus lacrimæque mordent. *Ovid.* 2. *Met.* 805. Occulto dolore morderi. *Cic.* 4. *Tusc.* 20. 45. conscientia. aver del rimorso. et 3. *ibid.* 34. 82. Si paupertas momordit, si ignominia pupigit. ¶ 5. Pro ruminare, cogitare. *Seneca Ep.* 79. ad fin. Inte-

rim hoc tene, hoc morde, adversis non succumbere, lætis non credere.

MORDEX, icis. V. MORDICITUS.

MORDICANS, antis, particip. ab inusit. mordico, mordens, morsicans: sed occurrit translate tantum, et est pungens, vellicans, lædens. *Cæli. Aurel.* 2. *Acut.* 8. Est acerrimæ atque mordicantis qualitatis. *Id.* *ibid.* 33. n. 176. Fervor mordicans atque febrem designans. et 2. *Tard.* 2. n. 39. Acriora facimus vel mordicantis injici collyria.

MORDICATIO, ðnis, f. 3. levis arrosio. Translate *Cæli. Aurel.* 3. *Acut.* 20. Ventris mordicatio. *Id.* 2. *ibid.* 18. n. 105. Fluor ventris mordicationem facit podici vel intestinis. et *ibid.* 30. Mordicatio sequitur partium. Sic *Theod. Priscian.* 4. p. 315. retro ed. *Ald.* Frequenti venere vexatis urinam facientibus partium mordicatio sequitur. *Plin. Valerian.* 5. 9. p. 208. ed. *Ald.* Cibos mitiores et sine mordicantis accipiant.

MORDICATIVUS, a, um, adject. mordicativo, idem ac mordicans. Translate *Cæli. Aurel.* 3. *Tard.* 8. a med. Item dat mordicativum acetum.

MORDICES. V. in seq. voce.

MORDICITUS, adverb. (mordeo) idem quod mordicus. *Plaut. Aulul.* 2. 2. 57. Asini me mordicitus scindant, boves incursent cornibus. Ita leg. *Gruter.*, plures alii *mordicibus*, h. e. morsibus, ut sit a Nominativo *mordices*, icum. Eadem lectionis diversitas est in illo *Apul.* 3. *Met.* Mordicitus appetens. Sunt etiam, qui *mordicus* apud *Plaut.* respondent.

MORDICUS, adverb. (mordeo) mordendo, co'denti, mordendo, *ὄδαξ*.

I.) Proprie. *Plaut. Curc.* 5. 1. 7. Ut eum eriperet, manum arripuit mordicus. *Id.* *Men.* 1. 3. 12. Nam si amabas, jam oportebat nasum abreptum mordicus. *Nævius* apud *Charis.* 2. p. 184. *Putsch.* Ulinam nasum abstulisset mordicus. et *Africanus* *ibid.* Vaba retinet nunc linguam mordicus. *Farro* 2. *R. R.* 7. 9. Ille impetum fecit in eum (prorigam) ac mordicus interfecit. *Cic.* 2. *Nat. D.* 49. 129. Usque eo premere eorum capita mordicus, dum illæ captum amitterent. *Id.* 3. ad *Q. fr.* 4. Auriculam fortasse mordicus abstulisset. *Sueton.* *Cæs.* 64. Paludamentum mordicus trabens. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 37. 55. (132). Cauda mordicus apprehensa. Adde eund. 9. *ibid.* 15. 17. (46); *Colum.* 7. *R. R.* 13. 14.; et *Apul.* 9. *Met.* — Proverb. est illud *Lucilii* apud *Non.* p. 138. 21. *Merc.* Mordicus petere aurum e flamma expediat, e cæno cibum.

II.) Translate. ¶ I. Physica ratione pro tenaciter complectendo est cadentis Latinitatis. *Apul.* 3. *Met.* Ac mox alium pedibus meis mordicus inhaerentem peremi. ¶ 2. Apud optimos auctores transfertur ad animum, qui aliquid tenaciter apprehendit et retinet. *Cic.* 4. *Fin.* 28. 78. Verba tenent mordicus. h. e. nullo pacto mutant, sed omni ratione sibi vindicant. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 16. 51. Perspicuitatem, quam mordicus tenere debemus.

MORDICUS, a, um, adject. (mordeo) mordens. *Hygin.* *fab.* 273. de *Glaucio*. Quem equi mordici distraxerunt. *Al. leg.* mordicus, al. mordicibus.

MORDOSUS, a, um, adject. (mordeo) qui mordet, morsicans. *Gloss. Gr. Lat.* Mordosus, *ὄδαξ*.

MORÈ, adverb. *μορῶς*, stulte. *Plaut. Stich.* 5. 1. 1. More hoc sit, atque stulte, inea sententia. *Alii* ita interpretantur: sit hoc quidem ex consue tudine, at, ut opinor, stulte tamen. V. MORUS, a, um.

MORÉTARIUS, a, um, adject. ad moretum pertinens, ut *Moretaria condimenta.* *Apic.* 6. 4. — Hinc

Moretarium, *ti*, n. 2. absolute, substantivorum more, est ipsum moretum. *Donatus* ad *Ter. Phorm.* 2. 2. 4.; et *Apic.* 1. 35. V. MORTARIUM.

MORËTUM, i, n. 2. *τρίμμη*, genus cibi, idem atque intritum et alliatum, quod ex his octo conficitur: allio, apio, rova, coriandro, bulbo, caseo, oleo, aceto: est a *μειζω* seu *μειζω* dividit, unde verbale *μορῆτος*; divisus; etenim ex prædictis rebus edulibus scetis, et pistillo operose tritis, minutis, coactisque in mortario moretum conficitur. V. COCETUM. *Ovid.* 4. *Fast.* 367. Non pudet herbosum, dixi, posulæ moretum In domina mensis? *Plin.*

Valer. 2. 28. sub invit. Ruta cum caseo teritur in vino in modum moreti, at illa editur. In edit. *Ald.* 1547. peperam legitur mereti.

MORIBUNDUS, a, um, adject. (morior). ¶ I. Moribundus est idem ac moriens, moribondo, *ἀπο-Συναξων.* *Plaut. Bacch.* 2. 2. 15. Si illa inventa est, quam ille amat, vivit recte et valet; Si non inventa est, minus valet, moribundus est. *Cic. Sext.* 39. 85. Jacentem moribundumque vidistis. *Liv.* 26. 15. extr. Jubellius gladio per adversum pectus transfusus ante pedes imperatoris moribundus procubuit. *Virg.* 10. *Æn.* 590. Excussus curru moribundus volvitur arvis. et *ibid.* 341. Dexteræque et humero nervis moribunda pependit. et 6. *ibid.* 732. quantum non noxia corpora tardant, Terrenique hebetant artus, moribundaque membra. *Ubi Serv.* morienti similia, semper morientia. nunquam enim in eodem statu sunt, sed aut minuuntur, aut crescent. *Ovid.* 4. *Trist.* 5. 3. Cujus ab alloquiis anima hæc moribunda revixit. *Stat.* 8. *Theb.* 643. Moribunda vox. *Diomed.* 1. p. 397. *Putsch.* Moribundus, licet mortem non sit subiturus, nihilominus similis est morienti. Tale est fatibundus, similis furenti, sed sine furore. Similiter *Priscian.* 4. p. 636. In bundus desinentia similitudinem habere significat, ut vitabundus similis vitanti, prædabundus similis prædanti, moribundus similis morienti etc. Da hæc fæitione bundus in nominibus consule *Gell.* 11. 15. et *Servium* ad *Virg.* 10. *Æn.* 341. ¶ 2. Est etiam causativus et significat mortem afferens. *Catull.* 81. 3. moribunda a sede Pisauri. h. e. mortiferæ propter aerem pestilentem, ex quo incolæ ita pallidi sunt, ut moribundi esse videantur.

MORIFICUS, as, are, a. 1. moram facere, morari. *Gloss. Isid.* Morificando, moram faciendo.

MORIGERATIO, ðnis, f. 3. actus morigerandi. *Africanus* apud *Non.* p. 2. 6. *Merc.* Etas, et corpus tenerum, et morigeratio, hæc sunt venena formosarum mulierum.

MORIGERO, as, are, n. 1. idem ac morigeror apud veteres. *Plaut. Amph.* 3. 3. 26. Dum cum hac usuraria Uxore nunc mihi morigero.

MORIGEROR, aris, atus sum, ari, dep. 1. (mos et gero). Aliam veterem formam V. in voc. præced. — Morigerari est morem gerere, obsequi, servire, satisfacere, *fare a modo altrui, compiacere, andare a verso, χρεῖσθαι.* — a) In bonam partem. *Plaut. Capt.* 2. 1. 4. Nunc si servitus evenit, ei vos morigerari mos bonus est. *Ter. Adelph.* 2. 2. 9. si nunc de tuo jure concessisses paululum, Atque adolescenti esses morigeratus. *Cic. Orat.* 48. 159. Voluptati aurium morigerari debet oratio. — b) Turpem sensum habent loca *Africanii* et *Plauti* in MORIGERATIO et MORIGERO allata; turpissimum *Suetonii Tib.* 44. in qua ore morigerari idem est ac fellare. V. FELLO.

MORIGERUS, a, um, adject. (mos et gero) morem gerens, obediens, obsequens, ubbidiente, compiacente, condiscendente, *ἐπιεικής.* — a) In bonam partem. *Plaut. Amph.* 3. 4. 21. Meo me æquum est morigerum patri, ejus studio servire addeat. *Id. Cist.* 1. 3. 27. uxorem duxit: Ea diem suum obit: facta morigera est viro. *ha fulto appunto quel ch'ei voleva.* et *Epid.* 5. 1. 1. Male morigerus mihi est danista, qui de me argentum non petit. *Africanus* apud *Non.* p. 433. 29. *Merc.* Dum me morigeram, dum murosam præbeo. — b) De obsequente in rebus obscænis. *Plaut. Cas.* 5. 2. 20. et *alibi, Lucret.* 4. 1275. etc. V. vocem præced. sub b.

MORIO, ðnis, m. 3. deminut. sciocco, scimmuito, buffone, homo qui naturali stoliditate et stultitia risum excitat: a *μωρός* stultus, fatuus. *Augustin.* *Ep.* 26. a med. Quidam tantæ sunt fatuitatis, ut non multum a pecoribus differant: quos moriones vulgo vocant. *Martial.* 8. 13. Morio dictus erat: viginti millibus enim: Reclie mihi nummos, Gargillane: sapit. *Id.* 14. 210. cui lemma *Morio*: Non mendax stupor est, nec fingitur arte dolosa. Quisquis plus justo non sapit, ille sapit. *Id.* 12. 94. Parvum basiat usque morionem. *Imp. Ferus* ad *M. Aurel.* apud *Fulcat.* in *Avid. Cass.* 1. Me (*Avidius Cassius*) luxuriantem morionem vocat. Adde *Plin.* 9. *Ep.* 17. V. FATUUS et STUPIDUS.

MORIO vel morion, ðnis, m. 3. est nomen gemmæ, quam *Franci topaze enfumé, quartz hy-*

alim enfumè vocant. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 63. (173). Morion ab India nigerrimo colore translucet; vocatur et Præmion; quoniam in ea miscetur et carbunculi color, Alexandriom; ubi Sardæ, Cyprium; nascitur et in Tyro et in Galatia; Xenocrates et sub Alipibus nasel tradit. *Al. leg.* morio; *Sillig.* mormorion.

MORIO, is, Ivi vel Ii, ire, n. 4. *V.* MORIOR sub init.

MORIOLA. *V.* LORIOLA.

MORION, Ii, n. 2. μῦριον. ¶ 1. Est trychni genus, de quo *Plin.* 21. *Hist. nat.* 31. 103. (180). Qain et alterum (trychni) genus, quod halicacabon vocant, soporiferum est atque etiam opio velucius ad mortem, ab aliis morion, ab aliis moly appellatum. ¶ 2. Morion etiam dicitur mandragoræ candidum genus, quod est mas, et quod alii arsena, alii hippophomion vocant. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 13. 94. (148).

MORIOR, morëris, mortuus sum, mōri, dep. 3. Olim in quibusdam temporibus quartæ fuit conjugationis. *Ennius* apud *Priscian.* 10. p. 880. *Putsch.* Nunc est ille dies, quum gloria maxima sese Nobis ostendat, si vivimus, sive morimur. *Plaut.* *Asin.* 1. 1. 108. moriri sese in morte mayolet, Quam etc. *Ovid.* 14. *Met.* 215. mortemque timens, cupidusque moriri. Adde *Plaut.* *Rud.* 3. 3. 22. — Activa forma morio, is, Ivi vel Ii, occurrit apud *Venant.* 9. *carin.* 2. 51. Diversa est merces, funus tamen omnibus unum; Infantes, juvenes, sic moriote senes. — Singulari est illud *Priscian.*, qui Herodotum vertens ait 18. p. 1206. *Putsch.* Obiit, vel mortuus est a suis. Nos quoque Itali dicimus fu morio ad sui. — Part. *Moriens* in omnibus paragr. *Mortuus* in fin.; *Morturus* I. — Mori, quod videtur esse a μῦρος fatum, mors, est extremum spiritum effundere, vita decedere, *Συναγω* (Ii. morire; Fr. mourir; Hisp. morir, acabar, senecer la vita; Germa. sterben; Angl. to die, expire).

1.) Proprie usurpatur de hominibus et ceteris animalibus. — a) Universim. *Ennius* apud *Paul.* *Diac.* p. 123. 12. *Müll.* Vivam an moriar, nulla in me est metus. *Id.* apud *Cic.* 3. *Tusc.* 13. 28. Ego quem genui, tum mortuos scivi et el rei sustuli. *Plaut.* *Bacch.* 3. 4. 24. Mori me insim extrucitum inopia. *Cic.* *Senect.* 20. 74. Moriendum certe est: et id incertum, an eo ipso die. *Id.* *Quinct.* 4. 14. Moritur in Gallia Quinctius, et moritur repentinus. *Id.* 1. *Att.* 3. Aviam tuam scito desiderio tui mortuam esse. *Pollio* ad *Cic.* 10. *Fam.* 33. Mori ex vulnere. *Lucan.* 2. 264. quis noit in isto Ense mori? *Alii leg.* ab isto. *Val.* *Flacc.* 7. 484. An me mor merita morituram patris ab ira dissimulas? et 4. 243. Tu ne Amyci moriere manu? *Ovid.* *ib.* 307. jaculis moriaris adactis. *Id.* 2. *Amor.* 7. 10. alterius dicor amore mori. *Tibull.* 2. 7. 33. Mori curis. *Petron.* *Satyr.* 10. fame. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 13. 14. (89). inedia. *Stat.* 9. *Theb.* 787. leto moriere virorum. *Sall. fragm.* apud *Servium* ad *Virg.* 3. G. 482. Ne simpliciter quidem morte moriebatur. *Cæs.* 3. *B. C.* 64. Hanc vivis defendi, morioes Cæsari restituo. *Cic.* *Senect.* 20. 74. Seos moriendi aliquis esse potest. *Virg.* 2. *Æn.* 530. Nunc more-re. *Horat.* 3. *Od.* 19. 2. Codrus pro patria non timendus mori. *Veget.* 3. *Milit.* 21. Libenter cupit commori, qui sine dubio scit se moriturum. *Cic.* *Cæl.* 24. 59. Significabat interruptis atque morientibus vocibus. *Seren.* *Sammou.* v. 173. Si vero obstrusa sensus morietur in aure, etc. — Morientibus non assidere, criminosis erat apud veteres. *Seneca* 3. *Quæst. nat.* 13. 5. Ex his nemo morienti amico assidet, nemo videre mortem patris sui sustinet, quam optavit. Quotusquisque funus domesticum ad rogum prosequitur? Fratrum propinquorumque extrema hora deseritur: ad mortem nulli concurrunt. — b) *Moriar* formula jurantis, ut *Disperam, poss'io morire: ch'io muoja.* *Cic.* 8. *Att.* 6. ad fin. *Moriar*, si magis gauderem, si id mihi accidisset. — c) Si non aliqua nocuisses, *Mortuus esses, saresti morto di rabbia.* *Virg.* 3. *Ecl.* 15. — d) *Mori* dicuntur, qui cupisiam rei studio ita tenentur, ut pene in eo vitam animumque ponere videantur. *Cic.* *Senect.* 14. 49. Mori pene videbamur in studio dimittendi cæli atque terræ C. Gallum. *andava perduto dicto* etc.

Propert. 1. 10. 5. Quam te complexa morientem, Galle, puella Vidimus. h. e. ita languentem præ gaudio, ut mori videretur.

II.) Transiste usurpatur de rebus physicis et abstractis, quæ vires amittunt, vel esse desinunt. — a) De corporis membris. *Cels.* 7. 14. a med. Id quod supra vinculum est, moritur. *Ovid.* 6. *Met.* 223. frenisque manu moriente remissis. — b) De plantis. *Virg.* 9. *Æn.* 435. Purpureus veluti quum flos succis aratro Languescit moriens. *Claudian.* *Cons. Prob. et Olybr.* 218. de arundine. Quam neque fas Zephyris frangi, nec sole perustam Æstivo candore mori. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 7. 23. (79). Rutam et hederas Illico mori. *Stat.* 5. *Theb.* 528. moriturque ad sibia campus. — c) De igne et lumine. *Ovid.* 1. *Amor.* 2. 11. Nammas Et vidi nullo concutiente mori. *Claudian.* *B. Gel.* 248. de comete. Donec in exiguum moriens vanesceret igoem. — d) *Dies mori* dicitur, quum in occasu sol est. *Plaut.* *Men.* 1. 2. 45. Dies quidem jam ad umbilicum est dimidiatus mortuus. *Stat.* 4. *Silv.* 6. 3. Jam moriente die rapuit me cœna benigni Viadicis. — e) De aliis vita, aut sensu carentibus. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 3. 4. (20). Unguenta illico aspirant, ac suis moriuntur horis. — *Juculariter Plaut.* *Capt.* 3. 4. 117. Væ illis virgis miseris, quæ hodie in tergo morientur meo. h. e. frangentur. *Manil.* 4. 623. Donec in Egyptum redeat curvata per undas Litora, Nillicis iterum morientia ripis. h. e. desinentia, andando a finire, vel a morire. Sic *Petron.* *Satyr.* 122. nec vaga passim Flumina per notas ibant morientia ripas. h. e. passim vaga noo continebant se inter ripas. Al. aliter interpretantur, aut legunt. — f) *Urbaniora*, ac decentius translata sunt illa de abstractis. *Cic.* *post. redit. in Senat.* 2. 3. Quod tempus erit noquam, quo vestrorum in nos beneficiorum memoria ac fama moriatur? *s'estinguat.* et *Cæl.* 31. 76. Ut iste interpositus sermo deliciarum desidique moreretur. *Ovid.* 3. *Pont.* 2. 27. Tunc igitur meriti morietur gratia vestri, Quum cinis assumpto corpore factus ero. *Quintil.* 8. 6. 32. Quum multa quotidie ab antiquis ficta moriantur. — Hinc Part.

Mortuus, a, um, adjective usurpatur, et est vita functus, morto, defuncto, τεθνεως, νεκρος.

I.) Proprie de hominibus et ceteris animalibus. *Cic.* *Brut.* 11. 43. Sanguine tauri potio mortuus concidit. *Id.* 1. ad *Q. Fr.* 3. Non enim vidisses fratrem tuum: ne vestigium quidem ejus, sed quandam effugium spirantis mortui. *Id.* *Pis.* 36. 88. Quum tu, quod tibi succederetur, exanguis et inortuus concidisti. — *Mortuus esse alicui*, est nihil velle rei habere cum aliquo. *Plaut.* *Cist.* 3. 1. 15. *MEL.* Hau, voluisti istuc severum facere? *ALC.* nihil mecum tibi, Mortuus tibi sum.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim de rebus physicis et abstractis, quæ vires amiserunt. — a) De corporis membris. *Cic.* *Senect.* 9. 27. Lacerti mortui. *braccia spossate.* — *Mortuus* dicitur etiam ineptus ad Venerem, inhabilis Veneri. *Martial.* 8. 75. Cui merito dici, mortue Galle, potest. — b) De plantis. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 8. 8. (18). Apes mortuis ne floribus quidem, non modo corporibus insidunt. — c) De abstractis. *Cic.* 7. *Verr.* 18. 45. Leges antiquæ et mortuæ. *Id.* 2. *Att.* 19. circa med. Cæsar quum venisset mortuo plausu, Curio filius est insectus: huic ita plausum est, ut salva republ. Pompejo plaudì solebat. *freddo, fiacco, languido.* *Martial.* 11. 42. Vivida quum poseas epigrammata, mortua ponis Lemmata: quid fieri, Cæciliane, potest? — *Mortua re verba facere*, est dictum proverbiale. *Plaut.* *Pseud.* 1. 3. 27. mortua re verba nunc facis. Stultus es, rem actam agis. ¶ 2. Speciatim *Mare mortuum*, vel congelatum vel pigrum, sive reciprocalione fluctuum. Quod *morimarusam* Cimbri vocant Oceanum septentrionalem Europæ adjacentem, *mare mortuum* interpretatur *Plin.* 4. *Hist. nat.* 13. 27. (91). Ita dicitur etiam lacus Asphaltites in Judæa, in quo nihil vivum gigni, pestilentibus aquis omnia enecatibus, tradunt. *Justin.* 36. 3. 6. — Hinc

Mortuus, ūi, m. 2. absolute, substantivorum more, est vita functus, morto, defuncto. *Cic.* *Mil.* 27. 75. Ausus est dicere, mortuum se in domum ejus illaturum. *Id.* 1. *Orat.* 57. 242. Arripuiti

defensionem testamentorum ac voluptatis mortuorum. et § 245. Patrem ejus dicendo a mortuis excitasses. *Id.* *Quinct.* 15. 49. Amandare aliquem infra mortuos. *Impm. Dioclet. et Maxim.* *Cod.* 3. 44. 12. Mortuorum reliquias, ne sanctum municipiorum quæ polluantur, intra civitatem condi jampridem vetitum est. — *Mortuo verba facere*, surdo narrare fabulam, νεκρῶ μῦθους λέγειν, *parlar a un morto, o a chi fa il sordo*, quum quis frustra vel suadet, vel orat. *Ter. Phorm.* 5. 8. 26. et *Plaut.* *Pen.* 4. 2. 18. — *Cum mortuis non nisi larvæ luctantur*, aliud proverb. apud *Plin. præf. Hist. nat.* § 3t. h. e. nobis cum iis, qui obierunt, nullam rem esse. — *Mortuus vixit* singularis est dictio in *Inscript.* Beneventana, mendosa apud *Mural.* 1997. 1., emendata et suppleta a *Marin.* *Frat. Arv.* p. 145., quæ significat quispiam gravi morbo implicitus lectoque decumbens vixisse tamen per annos quinque mensesque sex, antequam moreretur: ea autem est hujusmodi: CLASSETIUS . . . C. V. NATVS IIII IDVS MART. ANNO LARGO FRATINO MESSALINO COS. VITA FVNCTVS V. IDVS APRIL. IMP. ANTONINO AVG. III. ET OKTA NOBILISS. CAES. II. COS. ANNI (SUNT) LXI. DIES XXVIII. MORTVVS VIXIT EX MENSE OCTOBR. IMPF. SEVERO III. ET M. ANTONINO COS. ANNIS V. MENSIBVS VI. ADLECTVS INTER PRÆTORIOS A DIVO COMMODO . . . Ex his porro patet, eum natum fuisse IIII. Id. Mart. ann. a Chr. n. CXLVII., mortuum vixisse ex mense octobri anno. CCII. annis quinque, mensibus sex, vita autem functum fuisse v. Id. April. ann. CCVII.

MORITURIO, is, ire, n. 4. *desiderar di morire*, mori cupio. Usurpasse *Ciceronem* testis est *Augustin.* de gramm. p. 2006. *Putsch.*, ubi de verbis desiderativis agit.

MORMICARIA herba memoratur a *Plin.* *Valerian.* 2. 30. p. 185. retro ed. *Alid.* Estne a *mormyrus* vel *mormyr*, μῶρμυρος, unde et *mirmilionem* quidam deducunt, h. e., herba gladiatoria? vel rectius legendum *myrmecaria* a μῶρμηξ *formica* eodem sensu, aut quod herba sit quæ formicæ in morem pungat? Viderint eruditi.

MORMORION. *V.* MORION, onis, secundo loco.

MORMOR. *V.* MURMOR init.

MORMYR, yris, f. 3. μῶρμυρος, species piscis in Ponto. *Ovid.* *Halieut.* 110. et pictæ mormyres, et auri Chrysophrys linitata decus. Adde *Plin.* 32. *Hist. nat.* 11. 54. (152).

MORQ, as, arc. *V.* MOROR init.

MORŌCHITES, æ, m. 1. et

MORŌCHITIS, Iudis, f. 3. gemma porracei coloris, quæ lacte sudat, de qua mentio est apud *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 63. (173). Eadem videtur esse ac galania: Græcis μῶροχθος dicitur. *Al. leg.* merocetes: rectius vero *Sillig. leg.* morochthos.

MORŌCHTBOS. *V.* PŌCHTOS.

MORŌLOGUS, i, m. 2. μωρολόγος, *chi parla da stolto*, stulte loquens: a μωρός *stultus* et λόγος *sermo*. *Plaut.* *Pers.* 1. 1. 50. Amoris vitio tibi morologus fio. *Id.* *Pseud.* 5. 1. 20. Sermonibus morologis uti.

MORŌMEL, ellis, n. 3. conditura et succo a fructibus mori arboris expresso et melle; vel quædam omphacomeilis species. *Cæl.* *Aurel.* 3. *Tard.* 8. n. 144. Utitur etiam cataplasmatibus aromaticis, quorum species non designat, sed solum cum moromelli vel lini semine adhiberi jubet, vel mialis cydoniis etc.

MOROR, aris, atus sum, ari, dep. 1. Activa forma *moro*, as, usurparunt ceteres. *Pacuvius* apud *Diomed.* 1. p. 395. *Putsch.* Paucis absolvit, ne moraret diutius. *Nævius* *ibid.* Quid moras? Adde *Ennium* *ibid.* — Passive imperson. *V.* infra sub I. A. 2. — Part. *Morans* I. A. 1. et II. 1.; *Moratus* A. 1. 1. 2. et II. et B.; *Moraturus* A. 1. 1.; *Morandus* B. 1. 2. — *Morari*, a mora, occurrit A) Neutorum more; et B) Active.

A) Neutorum more est cunctari, tardare, moram interponere, cessare, διαταρῖω, ἐπιχω (h. indugiare, tardare, stare a bada; Fr. restier, s'arrêter, retarder; Hisp. quedar, estarse, retardar; Germ. sich aufhalten, verweilen, verziehen, säumen, zögern; Angl. to delay, tarry, stay, linger, loiter).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. — a) Absolute. *Ter. Eun.* 3. 2. 6. Eamus ergo ad cenam: quid stas? *Ubi via: non moror. Cic. 16. Att. 5. a med.* Lucretius narravit, Brutum valde morari, non tergiversantem, sed expectantem, si qui forte casus. *Horat. 2. Od. 17. 5.* Ab, te meae si partem animae rapit Maturior via, quid moror altera? *h. e.* quid vitam traho? vel, quid mori cesso? *Ovid. 6. Fast. 679.* At dominus, discedite, ait, plastroque morantes Sustulit. *Sic Virg. 4. G. 76.* namque morantes Martius ille æris rauci canor inerepat. *et 3. ibid. 565.* nec longo deinde moranti Tempore. *h. e.* neque ita multo post. — In illo *Virg. 5. Æn. 207.* Consurgunt nautæ, et magno clamore morantur: *Servius* explicat, retro agunt, scil. navem, quæ in scopulum impegerat, et saxis in procurrentibus hæserat. Sed aptius dicitur morantur, cursum sistunt, et clamore ac viribus hærentem navem divellere conantea moram faciunt. — Et de rebus *Sall. fragm.* apud *Non. p. 282. 20. et p. 530. 30. Merc.* Puris turbam morantibus. *Kritz.* ita legit et recte interpretatur: Quam portæ moram facerent (sæpe fugæ vel receptui) propter turbam, ac in angusto introitu ortam. *Propert. 3. 19. 3.* Phæbe, moraturæ contrahe lucis iter. *Plin. 26. Hist. nat. 15. 90.* (152). secundas morantes radicea panacis appositæ extrahunt. — *Morans alvus, venter,* est qui officio suo non satisfacit, stypticus. *Marcell. Empir. c. 30. ad fin. p. 131.* bis retro ed. *Alid.* Serum de lacte bubulo, adjecto melle et sale quantum satis sit, potui sumptum, morantem alvum impellit. *et mor.* Potenter hoc remedio ventrem morantem tilesque purgabis. — b) Cum infinito. *Cic. 5. Phil. 12. 33.* Hem cui bellum morem inferre. *Ovid. Heroid. 12. 186.* Nec moror ante tuos probuisse pedes. Huc pertinet et illud *Val. Flacc. 7. 6.* haud lapsæ morabor Quæ petitis. *h. e.* cunctator abse. — c) *Ne nullus morer, ne plura dicam, vel ne pluribus verbis audientem detineam, per non annojare, per finire.* *Ter. Andr. 1. 1. 87.* Quid multis moror? Egomet quoque ejus causa in funus prodeco. *Cic. 6. Ferr. 46. 104.* Hæc iste omnia, ne nullia morer, utro Impetu aportanda curavit. *Ovid. 1. Fast. 161.* non multis ille moratus, Contulit in versus aie sua verba duos. *Plin. 7. Hist. nat. 49. 50.* (164). Ne pluribus morem in te confessus. Similiter active, ut infra sub *B. 1. b.* ¶ 2. Latiori sensu est manere, commorari, dimorare, trattenseri, stare. *Cic. 5. Att. 16.* Moratus triduum Laodiceæ, totidem dies Synnæde. *et 15. Fam. 17. ad fin.* Tu quod adhuc Brundisii moratus es, valde probo. *Id. 7. Att. 1. a med.* Quam vellem etiam nunc in provincia morari! *Virg. 4. Æn. 235.* qua spe iniuncta in gente moratur. *h. e.* inter hostes. — De rebus et abstractis. *Ovid. 13. Met. 125.* oculos paulum tellure moratos Sustulit ad proceres. *Horat. 1. Od. 33. 3.* Mitte sectari, rosa quo locorum Sera moretur. *Cic. Pis. 12. 27.* Non est passus, in republica diutius vestrorum scelorum peatem morari. — Anmadverte illud *Horat. 2. Sat. 7. 86.* in se ipso totus (sapienti), tereos atque rotundos, Externi ne quid valeat per læve morari. *h. e.* in loco lævi adhærescere; metaphora ducta, ut ait *Acro ad h. l.*, a lævi ligno sive marimore, cui aliquid imponas, hæerere non potest, sed labitur. — Passive impersonaliter *Cælius* apud *Cic. 8. Fam. 5.* Sic multum ac diu ludetur, atque ita diu, ut plura biennium in his tricis moretur. — *Morari cum aliquo, versari, vivere, ease.* *Seneca Ep. 2.* Primum argumentum compositæ mentis exiatio, possa consistere, et secum morari. *et Ep. 32.* Ab omnibus sciscitor, quid agas, ubi, et cum quibus moreris.

II.) Translate idem est ac diu durare, longum esse. *Ovid. 1. Amor. 8. 82.* Sæpe simultates Ira morata facit. *h. e.* quæ diu sedet in animo. *Horat. 2. Od. 7. 6.* Cum quo morantem sæpe diem mero Fregi. *h. e.* longum. *Sic Virg. 9. Ecl. 52.* sæpe ego longos Cantando puerum meum me condere aoties.

B) Active, *h. e.* cum Accusativo sæpius usurpatur pro detinere, retardare, moram et impedimentum afferre, sistere, retardare, trattensere, fermare, impedire.

I.) Proprie. ¶ Stricto sensu. — a) Cum Accusativo et part. quin. *Plaut. Aulul. 4. 2. 5.* Ne affli-

nem morer, qui extemplo filiam ducat domum. — b) Cum Accusativo tantum. *Cic. 6. Fam. 20.* Si aliqua res eum vel impedit, vel morabitur. *et 15. ibid. 11. extr.* Si me navigatio non morabitur, propediem te videbo. *Id. 5. Phil. 9. 26.* Legatorum nomen bellè celeritatem morabitur. *Planc. ad Coss. 10. Fam. 8. ad fin.* Si modo meo casu aut confirmare patriæ salutem, aut periculum possim morari. *Cres. 2. B. C. 26.* Impetum hostium sustinere ac morari. *et ibid. 39.* Morari victoriam. *et 7. ibid. 40.* Iter, atque impedire. *Cic. 2. Fam. 16. sub fin.* Curtius noster dibabum cogitat, sed eum infector moratur. *Io tira in lungo. Horat. 3. Od. 27. 50.* Impudens Orcum moror. *Io fo aspettare differendo il morire. Plin. 9. Hist. nat. 25. 41. (80).* Echeneis naves moratur. *h. e.* tardius ire facit, ut ipsemet ibid. ait. — Accusativus subauditur apud *Virg. 7. Æn. 620.* regina deum cæpio delapsa morantes Impulit ipsa manu portas. *h. e.* obstantes ac moram afferentes. — Et de oratione. *Horat. 2. Ep. 1. 3.* In publica commoda peccem, Si longo sermone morer tua tempora, Cæsar. *h. e.* si nullis te detineam. *V. supra sub A. I. 1. c. — c) Nihil moror, nullam interpono moram. Ter. Eun. 1. 2. 104.* Profecto non plus biduum, aut. *rx. aut?* nihil moror. *non indugio, non voglio altro.* — Hinc illa *haud multa moratus, nec plura moratus;* ut apud *Virg. 3. Æn. 610.* dextram Anchises, haud multa moratus, Dat juveni. *Val. Flacc. 4. 243.* nec plura moratus. ¶ 2. Prægnante, uti ajunt, significatione morari aliquid est detinere delectando. *Horat. 1. Ep. 13. 17.* Carmina, quæ possint oculos auresque morari. *Id. Art. P. 321.* Valdius obiectat populum meliusque moratur. *et ibid. 223.* Illecebris erat et grata novitate morandum Spectator.

II.) Translate. ¶ 1. Nihil moror, non obsisto, non impedio, non renuo. *M. Anton. in epist. apud Cic. 13. Phil. 17. 35.* Nihil moror, eos salvos esse, et ire quo jubellis. *non mi oppongo, non impediçõ.* — Et sequente *quominus. Liv. 3. 54.* Nihil ne ego quidem moror, quominus decemviratu abeam. — Hinc nihil te moror formula est reum dimittentis, et abire sistentis. *Liv. 4. 42. sub fin. C.* Sempronium nihil moror, quando hoc est in imperio consecutus, ut tam carus esset militibus. *Id. 8. 35. a med.* Quin se nihil morari magistrum equitum pronunciasset. *Id. 43. 16. extr.* Absoluto Claudio, tribunus plebis negavit, se Gracchum morari. Hinc nihil vos moramur, *P. C.* vox erat consulis senatum dimittentis, apud *Capitolin. M. Aurel. 10.* Sic *Cic. 2. ad Q. Fr. 4.* Tum ille se negavit senatum tenere. ¶ 2. Non curo, nihil æstimio, non ne fo conto, non curo, non ci penso. *Plaut. Capt. pro. 16.* Alieno uti nihil moror. *Id. Aulul. 2. 1. 44.* Ego dives sum satis: istas magnas factiones, imperia, eburata vehicula, pallas, purpuram nihil moror. *Horat. 1. Ep. 15. 16.* nam vina nihil moror illiua oræ. *et 2. ibid. 1. 264.* Nihil moror officium, quod me gravat. ¶ 3. Item nolo, recuso, abnuo. *Accius apud Non. p. 433. 3. Merc.* Tu pertinaciam esse, Antiloche, hanc prædicas: Ego pervicaciam ajo, et hac me uti volo. Nam pervicacem dici me esse et vincere, Perfacile patior: pertinacem, nihil moror. *Forcellinus* huc retulit etiam illud *Ter. Eun. 1. 2. 104.*, quod *V. sub 1. 1. c.*

MOROR, æris, ari, dep. 1. fatuum esse. Ludus est in ambiguo apud *Sueton. Ner. 33.* Omnibus contumeliis mortuum (Claudium) insectatus est, modo stultitiæ, modo sævitie arguens. nam et morari eum inter homines desiisse, producta prima syllaba, jocabatur. *h. e.* stulte agere, desipere, fatuum esse? a *μωρος stultus.* Eadem ratione usurpasse videri potest *Plaut. Truc. 3. 1. 23.* ibitur, Ne me morari censeas. *et Mil. glor. 2. 4. 17.* ego stulta moror multum, Quæ cum hoc insano fabulem. *Al. leg. stulta atque mora multum.* Confer *Vespæ judicium ed. Wernsdorff. Poet. Lat. min. T. 2. p. 231. v. 12.* Moror enim, fateor, et jam vix credo paratus De cujus manibus semper sit, panis, an uilua Quive sit uilior, audeo contendere mecum. *Barthius* emendat: *Humor enim sat erit: et jam vix cede parato.* Et alibi sic refingit: *Me moror in fatuo, vix et jam credere promptus.* At *cl. Wernsdorff.* retinet: *Moror enim etc.* ut exhibuimus, et sic locum interpretatur: Stultus profecto sum, fateor, qui in certameo descendam, atque etiam paratus certamini

vix credo, an ullus alius mecum contendere audeat, quum is ego sim, de cujus manibus semper sit panis.

MOROSE, adverb. (morosus). Comp. *Moroius* et Sup. *Moroissime.* — Morose est difficulter, fastidiose, fastidiosamente, *incresevolmente, δυσκολως. Cic. Brut. 67. 236.* Hominum ineptiss et stultitias non ferebat, iracundiusque insepibat, sive morose, ut putabatur, sive ingenuo liberoque fastidio. *Plin. 18. Hist. nat. 13. 34. (128).* Terram non morose eligit, pæne ubi nihil aliud seri possit. *scrupolosamente. Tertull. Pall. 4. sub fin.* Pallium morosius ordinatum. *h. e.* curiosius, affectatius. *Sueton. Aug. 66. a med.* Amicorum suprema judicia morosissime pensavit.

MOROSITAS, atis, f. 3. (morosus) est illa morum difficultas, quin nulla pæna res, quantumvis exacta, animo alicujus satisfacit, *fastidiosaggine, incontentabilita, δυσκολια. Cic. 1. Off. 25. 88.* Ne, si irascamur ad impetive accedentibus aut impudenter rogantibus, in morositatem inutillem et odiosam incidamus. *Id. Senect. 18. 65.* Ac morositata tamen et ea (senum) vitia, quæ dixi, habent aliquid excusationis. *Sueton. Tib. 70.* Affectatione et morositate nimia obscurabat altum. *Tertull. Præscript. 40.* Nonne manifeste diabolus morositatem illam Judaicæ legis ininitatus est? *h. e.* morum ac rituum Judaicorum scrupulositatem. *Arnob. 3. 10.* Avet animus videre deas gravidas, gliscentibusque per dies alvis intestinali ponderis morositate cunctari.

MOROSUS, a, um, adject. Comp. *Morosior 1;* Sup. *Morosissimus 11. 2.* — Est a *mos, moris:* quare primam producit apud *Martial., Horat., Ovid., Pers.* Corripuisse videtur *Capell. 2. extr. in carm.* Quæ tam morosis Implicata ductibus: quasi a mora duceretur. *Sic Id. eodem sensu 6. p. 206.* Non alienum est inter fluentes emergentes terras, quæ quod in salo sint insulæ vocitantur, præsertimque nobiles commovere. Neque enim morosa debet esse percursio. — Morosus dicitur et est, qui nimis exacte omnia fieri postulat: cui non placet id, quod placere debet: cui nulla re satisfactum, difficilis, fastidiosus, curiosus, *δυσάρετος, δυσκολος* (It. difficile da contentare, fastidioso, incresevole, fantastico; Fr. capricieux, chagrin, morose, dont l'humeur est difficile, qu'on ne peut contenter; Hisp. caprichoso, malcontento, difícil de contentarse, fantastico; Germ. voll besonderer Sitten, voll Eigenheiten, eigensinnig, verdriesslich, mürrisch, launenhaft, peinlich genou; Angl. difficult to please, peevish, froward, testy, freful, captious, morose, over-nice, fastidious).

I.) Proprie de hominibus et iis, quæ ad hominæ pertinet. *Plaut. Trin. 3. 2. 43.* Amor mores hominum moros et morosos facit. *Cic. Orat. 29. 104.* Usque eo difficiles ac moros sumus, ut nobis non satisfaciatur ipse Demosthenes. *Id. Senect. 18. 65.* Morosi et antii et iracundi et difficiles senes. Eodem sensu *Horat. 1. Od. 9. 17.* Morosa cantiles. Similiter abstractum pro concreto, apud *Martial. 14. 105.* Morosa stis. *h. e.* quæ vulgares potionæ respuit. *Seneca 1. Ira 4.* Inter hos morosum ponas licet, delicatum iracundiæ genus. *Sueton. Cæs. 45.* Circa corporis curam morosior, ut non solum tonderetur diligenter ac raderetur, sed velleretur etiam.

II.) Translate. ¶ 1. De inanibus et abstractis. *Plin. 16. Hist. nat. 33. 60. (139).* Cupressus natu morosa. *h. e.* difficillime nascens. *Ovid. 2. Art. am. 323.* Morosus morbus. *h. e.* quod difficile curatur. *Plin. 14. Hist. nat. 2. 4. (28).* Vitis in eligendo solo morosa. *Id. 35. ibid. præm. (1).* Morosa calandi fingendique ac tingendi subtilitas. ¶ 2. *Morosus* etiam dicitur, qui tædium ac fastidium affert. *Martial. 14. 23.* Si tibi morosa prurigne verminat auris. *Tertull. Cor. mil. 1.* Speculatoriam morosissimam pedibus absolvit.

MORPHNOS, i, m. 2. *μωρνος,* aquilæ genus, circa paludes et lacus vitam præcipue agens. *Plin. 10. Hist. nat. 3. 3. (7).*

MORS, mortis, f. 3. a *μωρος, μοῖρα, fatum, mora,* unde etiam *morior,* est animæ separatio a corpore, interitus, letum, obitus, casus, *μωρος, θάνατος* (It. morte; Fr. mort, trépas, décès; Hisp. muerte, fallecimiento, fin; Germ. d. Tod; Angl. death).

I.) Proprie. — a) Universim et in sing. numero. *Cic. 6. Fam. 21.* Omnia rerum mors est extremum. *Sic Horat. 1. Ep. 16. 79.* mors ultima linea rerum est. *Imp. Honor. et Arcad. Cod. 9. 8. 5. § 1.* Sit his mors solatiu[m], vita supplicium. — Jungitur multis Adjectivis. *Propert. 1. 19. 20.* Mors amara. *Virg. 3. G. 512.* agra. *Horat. 2. Od. 16. 29.* cita. *Seneca Herc. Fur. 56.* dira. *Virg. 10. Æn. 791.* dura. *Ovid. 2. Amor. 9. 41.* gelida. *Val. Flacc. 5. 26.* frigida. *Cic. 4. Cat. 2. 3.* tarpis, imatura, misera. *Seneca Troad. 143.* miseranda. et *Herc. Fur. 555.* avidis pallida dentibus. et *Herc. Et. 1948.* horrida. *Sil. It. 13. 561.* nigrum pandens lurida rictum. *Tibull. 1. 3. 65.* rapax. *Plin. 7. Hist. nat. 53. 54.* (180). repentina. *Lucret. 6. 1194.* rigida. *Nemesian. 1. Ecl. 47.* invida. *Virg. 11. Æn. 839.* tristis. *Plin. 2. Ep. 20.* bona. *εὐδαίμωνία*, placidus et facilis exitus. *Stat. 11. Theb. 582.* imperfecta. *h. e. cæcitas.* — Item plurimis Verbis, quorum præcipua hæc sunt. *Cic. 5. Ferr. 56. 129.* Mortem sibi consciscere. et *ibid.* appetere. et *5. Phil. 17. 48.* obire. *Seneca Herc. Et. 1773.* adire. et *Herc. Fur. 486.* pati. et *Troad. 397.* perpeti. *Cic. 1. Tusc. 42. 102.* occumbere. *At. leg. morte. Virg. 2. Æn. 62.* certæ occumbere morti. *Justin. 14. 6. 11.* succumbere. *Sulpicius ad Cic. 4. Fam. 5.* Mortem commutare cum vita. *Plaut. Amph. 2. 2. 177.* Aliquem ad mortem dare. *Horat. 2. Sat. 3. 197.* morti. *Cic. Patin. 9. 23.* obijcere. *Virg. 12. Æn. 464.* sternere. et *5. ibid. 692.* demittere. et *11. ibid. 796.* Subita morte sternere aliquem. *Cic. Mil. 7. 17.* Mortem cuiuspiam ioffere per scelus. *Sulpicius ad Cic. 4. Fam. 12.* asferre. *Colum. 2. R. R. 2. 7.* Pestilens ager mortem facit. *Cic. Sext. 21. 48.* offerre. *Ter. Adolph. 1. 2. 9.* Mulcare aliquem usque ad mortem. *Horat. 4. Od. 2. 15.* morte cadere. *Sulpicius ad Cic. 4. Fam. 12.* acerbissima afflicti. *Tibull. 1. 3. 55.* consumi. *Ovid. 11. Met. 583.* fungi. *Cic. Har. resp. 20. 42.* mactare. *Id. 1. Oat. 43. 194.* multare. *Seneca Herc. Et. 888.* damnari. *Cic. 1. Tusc. 42. 100.* Ad mortem duci. *Id. 9. Phil. 1. 3.* Cui legatio ipsa morti fuit. *fu la sua morte.* — b) Specialim, morte sua mori, naturali ex morbo, aut senecta, non illata vi externa, di sua buona morte. *Seneca Ep. 69. extr.* Bella res est, mori sua morte. *Sueton. Cæs. 89.* Percussorur Cæsaris nemo sua morte defunctus est. — c) Mortis causa stipulatio existimatur fieri, ut ait Antistius Labeo, quæ ita sit ut morte promissoris confirmetur, aut, ut quidam dixerunt, cuius stipulationis mors fuit causa. *Festus p. 161. 23. Müll. V. Dig. lib. 39. tit. 6.* — d) In plurali num. *Cic. 2. Fin. 30. 97.* Præclare mortes sunt imperatorum. *Virg. 10. Æn. 854.* Omnes per mortes animam sentem ipse dedissent. *Seneca 1. Clem. 18.* O hominem mille mortibus dignum! *Colum. 9. R. R. 11. 2.* pœnis ac mortibus afflicti. *Plin. 8. Ep. 16.* Mortes meorum. *Stat. 9. Theb. 58.* perdere mortes. *h. e. cædes.* *Tac. 3. Hist. 28. extr.* Omni imagine mortium. *Adde Ovid. 11. Met. 538; Lucan. 7. 848; Val. Flacc. 7. 332; Quintil. declam. 12. 9. ad fin.; Stat. 11. Theb. 174.* — e) Mortis annus et dies in monumentis sepulchralibus quandoque sub Augusto notati sunt, deinceps omissi, postea sub Christianis Cæsariis iterum signati. *Borghesi in Bullett. archeol. a. 1845. p. 150.* — f) Post mortem addere solebant Romani, quoties alicui defuncto statuum ponebant. *Guarini. Fast. duumv. p. 65. M. LYCRETIO DECIDIANO RFXO IIVIR. III. QVING. PONTIF. TRIB. MIL. A POPVLO POST MORTEM.* — g) Mortis emblema, quod Itali *teschio* dicunt, videre est in *Inscript. apud Spreti, Mon. Ravenn. T. 1. p. 264. tab. xi. n. 297.* — h) In Fabulis est dea, *Erebi et Noctis filia*, ut *Cic. 3. Nat. D. 17. 44;* et *Hygin. præf. docent.*

II.) Translate. ¶ 1. Raro admodum de inanimitas dicitur. *Plin. 14. Hist. nat. 22. 28.* (142). Postero die ex ore halitus cædi ac fere rerum omnium obliuio morsque memorie. *Auson. Epigr. 35. 10.* Mors etiam satis inarmoribusque venit. *h. e. finis.* ¶ 2. Sæpius de ipso mortuo, seu cadavere. *Plaut. Bacch. 5. 2. 33.* mortem appellat senem squallidum, macerillum, semimortuum. *una morte in piedi.* — Hinc pro cadavere. *Accius apud Non. p. 110. 31. Merc. Morte campos contegi. Cic. Mil. 32. 86.* Non fulse credo fas, ullo in loco potius mortem

ejus (*Clodii*) lacerari, quam in quo vita esset damnata. *Propert. 2. 10. 22.* Nec sit in Attalico mors mea nixa toro. *Plin. 14. Hist. nat. 19. 23.* (119). Vitis, quam juxta hominis mors laqueo pependerit. ¶ 3. Iuterum mortes poetice suata leta ipsa, vel ictus, unde mors est. *Stat. 6. Theb. 792.* motu Spartanus acuto Mille cavet lapsas circum cava tempora mortes. *Sil. It. 9. 368.* dum vulnera tergo Bellator timet Ausonius, per pectora sævas Exceptat mortes.

MORSICATIM, adverb. (morsico) mordendo, *ὀδαξ.* *Nævius apud Non. p. 139. 25. Merc. Labelis morsicatim lusitant.*

MORSICATIO, *ōnis*, f. 3. morsicandi actus. *Paul. Diac. p. 143. 3. Müll.* Munio morsicatio ciborum. Munio hoc sensu est vocabulum incognitum.

MORSICO, *as*, are, 1. frequentat. vel intens. a mordeo. Part. *Morsicans.* Translate usurpat *Apul. 7. Met. Ore improbo compulsat et morsicat. et 2. ibid. Limis et morsicantibus oculis. h. e. intente evideque intuentibus, et quasi morsu arripientibus. Firenzuola vertit con occhi ladri.*

MORSIO, *ōnis*, f. 3. (mordeo) mordendi actus, morsus. Agnoscutur a *Gramm. incert. ed. Eichenf. p. 96.* Hæc descensio, accensio, morsio, dilectio, amotio et cetera.

MORSIUNCULA, *æ*, f. 1. deminut. a morsio, parvus morsus, *morsicchiatura*, *δρηματιον.* *Plaut. Pseud. 1. 1. 65.* Teneis labellis molles morsiuuncula. *Apul. 8. Met. Fornica parvis quidem, sed numerosis et contiauis morsiuunculis inhaerentes membra (hominis) nudarunt. Marcell. Empir. c. 20. p. 117. ed. Ald.* Tortiones ventris qui patiuntur, ex aqua calida dabis; morsiuunculas leves qui patiuntur, ex aqua calida dabis.

MORSUM, *i*, n. 2. (mordeo) res mordendo avulsa, particula cuiuspiam rei morsu abstracta. *Catull. 64. 316.* de nente. Lancaque aridulis hærebant morsu labellis. *Novius apud Non. p. 96. 20. Merc.* In molis ludunt raptim-pula, datatim morso. *Capell. 7. p. 236.* Ne nunc sexus jugalis Cura ferale morsum Et vulsa pellis acre Laceros trahat capillos.

MORSUS, *a*, um. V. MORDEO.

MORSUS, *us*, m. 4. (mordeo) dentium, vel rostri ictus, *δρημα*, *δρηματις* (11. *morsicatura*, morsio; Fr. action de mordre, morsure; Hisp. *mordedura*, *mordiscon*, *mordisco*; Germ. d. *Beissen*, d. *Biss*; Angl. a bite, biting).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est dentium, vel rostri ictus. *Cic. Senect. 15. 51.* Contra avium minorum morsus munitur vallo aristarum. *Id. Fat. 16. 36.* Ulceratus serpentis morsu. *Id. 5. Tusc. 27. 77.* Adolescentes incredibili contentione certant pugnis, calcibus, unguibus, morsu deique. *Val. Flacc. 2. 459.* Taurus frangentem morsu super alta leonem Terga ferens. *Propert. 4. 8. 65.* Impunitaque notam collo, morsuque cruentat. *Lucret. 5. 132.* læ Morsibus affixæ validis, atque unguibus unctis. *Ovid. 7. Met. 785.* de cane venante. similisque tenenti Non tenet, et vacuus ærexit in aera morsus. *(Stat. 2. Theb. 680.* vacuis ferit aera malis.) *Virg. 12. Æn. 754.* vividus Umber hæret hians, jam jamque tenet, similisque tenenti Increpuit malis, morsuque elusus inani est. *Plin. 11. Hist. nat. 21. 28.* (84). Morsu apprehendere. et *10. ibid. 40. 56.* (115). corripere. *Lucret. 3. 664.* premere. *Ovid. 13. Met. 568.* morsibus insequi. et *8. ibid. 877.* artus divellere morsu. et *11. ibid. 58.* inferre morsus. *Tac. 4. Hist. 42.* Morsu appetere. *Virg. 2. Æn. 215.* serpens miseris morsu depascitur artus. *Id. 7. ibid. 755.* morsus arte levare. *sanar le morsicature. Nemesian. Cynege. 221.* infligere. ¶ 2. Latiori sensu dicitur de comedentibus. *Virg. 3. Æn. 394.* Nec tu mensarum morsus bõresce futuros. et *7. ibid. 112.* vertere morsus Exiguam in Cerecerem penuria adegit edendi. *Juvenal. 4. 141.* an Lucricum ad saxum, Rutupinove edita fundo Ostrea, callebat primo deprendere morsu. *Ovid. 13. Met. 926.* herbe, Quas necque curtigere morsu læsere juventa.

II.) Translate. ¶ 1. Physica ratione usurpatur da rebus, quæ arripunt ac detinent, pungunt, vellicant, torquent, credunt. — a) Sic est quidquid tenaciter arripit, stringit ac detinet. *Sil. It. 7. 624.* qua stibula morsus Loricæ crebro laxata re-

solverat ictu. V. MORDEO II. 1. a. Similiter *Virg. 1. Æn. 173.* unco non alligat ancora morsu. et *12. ibid. 782.* Viribus haud ullis valuitcludere morsus Roboris Æneas. — b) Dicitur et de gustu acri et vellicante. *Plin. 36. Hist. nat. 26. 65.* (190). Aquæ marino creduntur adstringi morsu. *Martial. 7. 25.* Nec cibus ipse juvat morsu fraudatus acetii. — c) Item de torminibus. *Front. 5. ad M. Cæs.* (edente iterum A. Maio) ep. 54. Per noctem morsus ventris cum profluvio patior. Similiter *Marcell. Empir. cap. 30. p. 131. ed. Ald.* In unum mixta hæc solvunt ventrem, febres quoque advenientes imminuunt, morsus stomachi sedat, acres liquores bilesque reprimunt. — d) De rubigine, qua ferrum exeditur. *Lucan. 1. 243.* Et scabros nigrae morsu rubiginis enses. ¶ 2. Mortali ratione sæpe refertur ad animum; et tribuitur — a) Curis et dolori. *Cic. 4. Tusc. 7. 15.* Egritudo quasi morsum aliquem doloris efficit. *Id. 2. Off. 7. 24.* Acriter morsus sunt intermissæ libertatis, quam retentæ. *Seneca Consol. ad Marc. 7.* Ex discussu, non solum amissione carissimorum, necessarius morsus est. *Ovid. 1. Pont. 1. 73.* Sic mea perpetuus curarum pectora morsus, Fine quibus nullo conficiantur, habent. — b) Item invidiae ac maledicentiæ. *Horat. 1. Ep. 11. 37.* Non istis obliquo oculo mea carmina quisquam Limat, non odio obscuro, morsuque venenat.

MORTALIA, *Ium*, n. plur. 3. V. voc. seq. io fin.

MORTALIS, *e*, adject. (mors). Comp. *Mortalior* II. 1. — Mortalis est morti et fini subjectus, *δυνάτος* (It. *mortale*, soggetto alla morte; Fr. *mortel*, sujet à la mort; Hisp. *mortal*; Germ. *sterblich*, dem Tode unterworfen; Angl. *mortal*, subject to death, perishable).

1.) Proprie. *Cic. 1. Legg. 23. 61.* Quid in iis mortale et caducum, quid divinum æternumque sit. *Id. 1. Nat. D. 8. 20.* Requiro, cur mortalem fecerit mundum, nun, quemadmodum Platonius deus, sempiternum. *Id. 3. ibid. 13. 32.* Omne animal contulendum est esse mortale. *Id. Senect. 22. 80.* Dum animi in corporibus essent mortalibus.

II.) Translate. ¶ 1. Mortalis est ad hominem pertinens, hominis proprius, humanus. *Cic. 14. Phil. 12. 33.* Ita pro mortali conditione vitæ immortalitatem estis consecuti. *Sic Vellej. 2. 104. 3.* Neque illi spectaculo, quo fructus sum, simile conditio mortalis recipere videtur mihi. et *ibid. 97. 2.* Adolescens tot tantarumque virtutum, quot et quantas natura mortalibus recipit. *Lucret. 3. 869. Lachmann.* Mortalem vitam mors quum immortalis ademit. *Liv. 1. 2.* Secundum inde prælium Latinis, Æneæ etiam ultimum operum mortalium fuit. *Ovid. 1. Trist. 2. 97.* acta deos numquam mortalia fallunt. *Val. Flacc. 1. 838.* Mortales curæ. *Virg. 12. Æn. 740.* Mortalis mucro. *h. e. ensis mortali manu factus.* *Sic ibid. 797.* Mortale vulnus. *Id. 6. ibid. 50.* majorque videri, Nec mortale sonans. *Plin. 36. Hist. nat. 15. 24.* (110). Ut aliquid ipso homine mortalius intelligant. — Hinc mortalibus absolute: V. infra. ¶ 2. Metaphorâ ductâ a paragr. proxime superiori, mortale dicitur quidquid caducum est, fluxum et brevi durat. *Cic. Rabir. Post. 12. 32.* Mortales inimicitias, sempiternas amicitias habere. *h. e. breves.* *Liv. 34. 6.* Si quas tempora aliqua desiderarunt leges, mortales, ut ita dicam, et temporibus ipsis mutabiles esse video. *Quintil. 5. 12. 3.* In clarissimum solem mortale lumen inferre. *h. e. quod facile et brevi extinguuntur.* *Tac. Agric. 46.* Ut vultus hominum, ita simulacra vultus inbecilla ac mortalia sunt. ¶ 3. Mortale crimen apud *Cyprian. de bono Patient. a med.* est mortem afferens. *peccato mortale.* — Hinc

Mortalis, *is*, m. 3. absolute, substantivorum more, est homo: occurrit vero sæpius in plur. num. *mortales*, *h. e. homines, i mortali, ci* *δυνάτοι.* *Ennius apud Augustin. 13. de Trinit. 6. et Ep. 231. 3.* Omnes mortales sese laudatier optant. *Plaut. Truc. a. 5. v. 57.* Lepidus cæcatur mortalibus. *Id. Pæn. 5. 2. 147.* Hercle mortalem catum et subdolum. *Lucret. 4. 1177.* tribuisse quod illi Flus videat, quam mortali concedere par est. *Varro 5. L. L. 75. Müll.* Quod ad immortales attinet, hæc; deinceps quod ad mortales attinet, videmus. *Cic.*

Pis. 40. 96. Omnes mortales omnium generum, istum, ordinum. *Id. Divin. in Q. Cæcil. 2. 5.* Defendo multos mortales, multas civitates, Siciliam totam. *Sall. Cat. 2. ad fin.* Sed multi mortales dediti ventri atque somno, indocti incultique, vitam sicuti peregrinantes transigere. *Id. Jug. 1.* Sed dux sitque imperator vitæ mortaliū animos est. *Horat. 1. Od. 3. 37.* Nil mortalibus arduum est. *Tac. Agric. 11.* Britanniam qui mortales initio coluerat, indigenæ ad advecti, parum compertum. *Gell. 13. 28.* ex *M. Frontone* docet, multos mortales ἐμπατικώτατον esse, et majorem hominum magisque pronisuum multitudinem significare, quam multos homines.

MORTALIA, ium, n. 3. absolute, substantivorum more, sunt res et facta hominum. *Virg. 1. Æn. 466.* mentem mortalia tangunt. *Tac. 14. Ann. 54.* Invidia quidem, ut omnia mortalia, infra tuam magnitudinem jacet.

MORTALIS, is, m. 3. *V. voc. præced. in fin.*
MORTALITAS, ritus, f. 3. (mortalis) rei mortalis et esduæ conditio, fragilitas: item ipsa mors, τὸ θνητόν (*It. mortalità, morte; Fr. mortalité, condition de ce qui est sujet à la mort, mort; Hisp. mortalidad; Germ. die Sterblichkeit, das Sterben, Stehlichsein, der Tod; Angl. mortality, subjection to death, the state of a being subject to death*).

1.) Proprie. *Cic. 1. Nat. D. 10. 26.* Omnia, quod ortum sit, mortalitas consequitur. *Justin. 12. 16. 2. de matre Alexandri.* Profecto majus humana mortalitate opus utero tulit. *Tac. 6. Ann. 50.* Mortalitem explere. *h. e. mori. Papinian. Dig. 5. 2. 15.* Turbato mortalitatis ordine. scilicet quum filius ante patrem moritur. *Inscript. apud Reines. cl. 5. n. 35.* FVLVIVS INQVILINVS FVLVIÆ FILIÆ INVERSO MORTALITATIS ORDINE FECIT. — Pro morte ipsa. *Ulp. Dig. 48. 4. 11.* Is, qui in restu decedit, integri status decedit: extinguunt enim crimen mortalitate. et *ibid. 23. 4. 2.* Quum mariti mortalitas intervenit. *Plin. 10. Ep. 50. ad fin.* Rex mortalitate interceptus.

II.) Translate. ¶ 1. Transfertur ad insulma. *Plin. 36. Hist. nat. 22. 48. (166).* Tofus ædificiis inutilis est mortalitate mollitiæ. *h. e.* quia propter mollitiam minime durat. ¶ 2. Pro ipsis hominibus. *Plin. 2. Hist. nat. 7. 5. (21).* Invenit taneu medium sibi ipsa mortalitas nomen. *Curl. 8. 4. a med.* Contra fortunam non satis cauta mortalitas est. *Quintil. declam. 8. 16.* Publico mortalitatis contendo nomine, non debere etc. *Adde Arnob. 4. 36.*

MORTALITER, adverb. (mortalis) conditione mortali. *Augustin. Enchir. 64.* Quandiu mortaliter vivunt, cum morte confingunt. *Adde Tract. 110. in Joann.*

MORTARIOLUM, i, n. 2. deminut. a mortarium, parvum mortarium, acerca, *Σοικον. Vulgat. interpr. Num. 7. 14.* Mortariolum ex decem siclis aureis plenum incenso. *Adde eumd. ibid. 4. 7. 3. Heg. 7. 50.* et alibi sæpe. *Hieronym. Ep. 2. 12. ad Nepotian. Patellas, scyphos, mortariola et cetera. Theod. Priscian. 1. 23.* Postquam (turiones) combustil fuerint, projectis sordibus in mortariolo contuadit. *Emil. Macer c. 35. de sinapio v. 29. p. 237. ed. Ald.* In mortariolo tritum bene pone sinapis Semen etc.

MORTARIUM, ii, n. 2. videtur esse per synopen a *moretarium*, quod sit vas, in quo herbæ moreto conficiendo aptæ contuoduntur. Ceterum mortarium est vas, in quo res, quæ resolvende sunt, pistillo, verte, aut manibus teruntur subliguntur: ut ait etiam *Non. p. 543. 22. Merc.* Mortarium, in quo teruntur quæ solvenda sunt. Porro mortarii forma modo lata est et fundo plano, modo angusto et cavo: materia marmor, lignum, testa, æs etc. *Virg. Mor. 96. orbem eorum lapidis appellat. Gr. ὄμας (It. mortajo; Fr. mortier, vase à piler; Hisp. mortero, almirez que sirve para machacar en el especias y drogas; Germ. der Mörse; Angl. a mortar).*

1.) Proprie. *Cato R. H. 74.* Panem depisicium sic facito. Manus, mortariumque bene lavato: farina in mortarium iudito, aquæ paulatim addito, subligitoque pulcre. *la madia. Colum. 12. R. H. 57. 1.* Semen sinapis dusbis horis in aqua sinito, postea tollito, et manibus expressum in morta-

rium novum conleito, et pistillis conterito: quum contritum fuerit, totam intritam sed medium mortarium contrahito, et comprimito manu plaua etc. *Plin. 34. Hist. nat. 18. 50. (168).* Plumbum se ipso teritur in mortariis plumbeis. et (169). Quidam in mortario ispidæ, et maxime Thebaicæ, plumbum pistillum terere maluit. et 33. *ibid. 9. 41. (123).* Æreis mortariis pistillisque tritum minium ex aceto. *Scribon. Compos. 111.* Teruntur hæc sicilli mortario. *Marcell. Empir. c. 36. ad fin. p. 140. retro ed. Ald.* Delude in mortarium marmoreum diligenter colata mutabuntur, quæ adhuc tepentia diligentissime conterentur. — Mortarium a pila ita distingui videtur, ut in eo res terantur, et subligantur, ut dictum est: in hac contendantur. Tametsi promiscue hæc accipi solent. *Scribon. Compos. 74.* Pila et pilo mundo contuendere, et cetera trita mortario curiose admiscere. et *ibid. 75.* Glycyrrhizum contusam et cribratam, mortarioque nihilominus tritam etc. — Mortarium lapides habuere et in medicina usum. *V. Plin. 36. Hist. nat. 22. 43. (157).*

II.) Translate. ¶ 1. A similitudine ejus, quod planum latumque habet fundum, sic dicitur cava arca, seu iscus, in quo calx, arena et hujusmodi maceratur et subligitur. *Plin. 36. Hist. nat. 23. 55. (177).* In Græciæ tectoriis etiam arenatum quod inducitur sicut, prius in mortario ligneis vectibus subligitur. *Vitruv. 7. 3. ad fin.* Mortario colloca-to, calce et arena ibi confusa. *Adde eumd. 5. 12. et 8. 7. sub fin.* ¶ 2. A similitudine etiam est illud *Pallad. 4. R. R. 8.* Arbori mortarium statim faciunt. *h. e.* terram circa arborem excavant ad formam mortarii, ad excipiendum humorem. ¶ 3. Per synecdochen videtur esse ipsa materia macerata et subacta in illis verbis *Vitruv. 8. 7.* Mortario cæmentum addatur. Sic 7. 1. a med. Calcis duæ partes ad quinque mortarii etc. *h. e.* ruderis, seu cæmenti in mortario tritii.

MORTICINA, ñrum, n. plur. 2. *V. voc. seq. in fin.*

MORTICINUS, a, um, adject. (mors) non maciatus aut occisus, sed ab se mortuus, morto da sè, morticino, *Synonymis.*

1.) Proprie de brutis animalibus dicitur. *Farro 2. R. R. 9. 10.* Morticine ovis carne vesci. et 3. *ibid. 2. 18.* Morticinas volucres, aut pisces edere. *Id. 7. L. L. 84. Müll.* In sacris ne morticinum quid adsit. *Capell. 2. p. 28.* Calceos ex papyro textili subligavit, ne quid ejus membra pollueret morticinum. — Hinc morticinus convicium est in hominem pallidum, exsanguem, cadaverosum. *Plaut. Pers. 2. 4. 12.* Non hercle, si os percliderim tibi, metuam, morticine.

II.) Impropric. — a) *Servius ad Virg. 4. Æn. 518.* Flaminiæ non licebat neque calceos, neque soleas morticinas habere: morticine autem dicuntur, quæ de pecudibus sua sponte mortuis liebant. *Festus p. 161. 3. Müll.* Mortuæ pecudis corio calcæ, aut soleas fieri flaminiæ nefas habetur, sed aut occisæ aliqui, aut immotatæ: quoniam sua morte existitæ omnia iuncta sunt. — b) *Seneca Ep. 122.* Morticina caro. — Sic morticini clavi vulgo dicuntur, vel quia morticinam carnem referunt, vel, ut putat *Harduin.*, quia mortiferi sunt. *Plin. 22. Hist. nat. 23. 49. (103).* Laser imponitur clavis, qui vulgo morticini appellantur, nitro mixto. Sic *Marcell. Empir. cap. 34. ad fin. p. 137. ed. Ald.* Ad verrucas et clavellos pedum remedium efficitur sic. Raporum semen, quantum tribus digitis apprehendi potest, adjecto lasere contritum et impositum et illigatum: clavellum etiam morticinum excutit et persanat. — c) *Morticina* urna est sepulcrum, quo conduntur cadavera. *Prudent. 10. per: cæp. 384.* Homines fuisse quum scias, quos conseras; Urnas reorum morticinas lambere? *Atii leg.* urnas, reorum morticinas. *h. e.* sepulera et carnes mortuorum. — Hinc

Morticinum, i, n. et sæpius
Morticina, ñrum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more

1.) Proprie sunt carnes animalium, quibus homines vescuntur. *Jornand. Get. 26.* Caperunt daces, avaritia compellente, non solum ovium domique carnes, verum etiam canum immundorumque animalium morticina eis pro magno contradere. *Vulgat. interpr. Levit. 11. 11.* Quidquid autem

pinnulas et squamas non habet eorum quæ in aquis moventur et vivunt, abominabile vobis exserendumque erit; carnes eorum non comedetis, et morticina vitabit. et *ibid. v. 24.* Quicumque morticina eorum tetigerit, polluetur.

11.) Translate est iues, pestis, quidquid polluit, apud *Vulgat. interpr. Jerem. 16. 18.* Qui contaminaverunt terram meam in morticiis idolorum aorum. *Alcim. Avit. Ep. 6.* Expulisti morticiam dogmatis alieni.

MORTIFER vel mortiferus, fera, ferum, adject. (mors et fero) qui mortem affert, mortifero, mortale, *Σαυαττῆροπος. Cic. 4. Acad. (2. pr.) 38. 120.* Cur Deus mortifers tam multa terris inatque disperserit. *Id. 1. Tusc. 29. 71.* Quum panæ in manu jam mortiferum illud teneret poculum. *Cels. 5. 26. n. 22.* Musculus percussus mortiferus est, præcisus sanitatem recipit. *Claudian. 3. Rapt. Pros. 237.* seu mortifer æstus. Seu mors ipsa fuit. *Colum. 6. R. R. 17. 1.* Est etiam mortifer iis serpentis ictus. At *Morgagnius*, probante *Schneidero*, mortiferus legit et *ibid. 32. 1.* Scabies mortifera. *Pallad. 9. R. R. 9.* Locus, quem spiritus mortifer occupabit. *Cic. 1. Divinat. 30. 63.* Morbo gravi et mortifero affectus. *Id. Sull. 26. 73.* Vulnus vehemens et mortiferum. *Id. 2. Legg. 5. 13.* Medicorum præcepta pro salutaribus mortifera. *Virg. 6. Æn. 279.* Bellum mortiferum. *Manil. 4. 110.* mortifers herba.

MORTIFERE, adverb. (mortiferus) ita ut mors sequatur, mortalmente. *Plin. 3. Ep. 16.* Mortifere ægrotare. *Marcell. Dig. 9. 2. 36.* vulnerare. *Adde Ulp. ibid. 29. 5. 21. § 38.*

MORTIFICATIO, ñnis, f. 3. (mortifico) mors. *Tertull. 5. advers. Marcion. 9.* In eadem substantia mortificationis in Adam vivificatio concurrebat in Christo. *V. MUNITIO.*

MORTIFICATUS, a, um, *V. voc. seq.*

MORTIFICO, ss, ñvi, ñtum, are, a. 1. (mors et facio). Part. *Mortificatus* et *Mortificandus*. — Mortifices est ad mortem dare, morte afficere. *Tertull. Resurr. carn. 37.* Caro nihil prodest: mortificatur eorum. *Prudent. 10. Cathemer. 101.* Sic corpora mortificata Redeunt uelloribus annis. *Prosp. Aquil. epigr. 63. 8.* Vis est corporei mortificanda hominis.

MORTIFICUS, a, um, adject. (mors et facio) idem ac mortifer. *Tertull. carn. 4. advers. Marcion. 5.* Mortificus cibus. *Val. Max. 5. 6. n. 1.* Mortifico vulneri. *Al. leg. mortifero.*

MORTUALIA, ium, n. plur. 3. (mortuus) quæ ad mortuos pertinent. ¶ 1. Speciatim sic dicuntur vestimenta, quæ in lectu sumuntur. *Nævius apud Non. p. 548. 28. Merc.* Pallis, patagiis, crocotis, malacis mortualibus. ¶ 2. Item nenia, seu carmina præficarum, quæ nugis ineptisque sententiis plena erant. *Plaut. Asin. 4. 1. 63.* Hæc sunt non nugæ; non enim mortualia. *h. e.* hæc sunt res apertæ seriæ, non nugæ, nec præficarum neniæ. *V. et voc. seq.*

MORTUARIUS, a, um, adject. ad mortuos pertinet. *Cato apud Gell. 18. 7.* mortuaria glossaria vocat philosophos, quod res tetricas, inausæ ac frivolas, et similia præficarum carminibus, quæ nuda voces essent, dissererent. *Al. leg. mortualia.*

MORTUOSUS, a, um, adject. mortuo similis, squalidus, exsanguis. *Cæc. Aurel. 1. Acut. 3.* Vultus mortuosus. *Id. ibid. 10. n. 71.* Timendum enim hoc sæpe est accidens, quod Græci *ὀμπτωμα* vocant: quamvis enim in omnibus passionibus, si sit mortuosus, plus tamen in phreuticis etc. *h. e.* si letale quid subest.

MORULUS, a, um, deminut. a mora in fin.

MORULA, æ, f. 1. deminut. a mora, parva mora, breve indugio, picciolo ritardo. *Augustin. 11. Confess. 15. ad fin.* Tempus nulla morula extenditur. et *ibid. 13.* Morula solis super terram. *Apul. fragm. 10. Met. p. 71.* Oudent. Medicum illud morula, quæ lustrum sterni mandaverat, anni sibi revolutionem autumabat.

MORULUS, a, um, deminut. a morus pro maurus, *h. e.* niger, μαυρός. *Plaut. Pten. 5. 5. 10.* Jam pol ego illam pugnis totam faciam ut sit morula, Itaque reptæ ab atitate, atior multo ut siet, Quam Ægyptii. At *Bothius* affirmat in MSS. et veterib. editionib. haberi *merula*, at nempe verberibus ita livida seu nigra sit, atque avis merula.

MORUM, i, n. 2. *μῶρον* et *μῶρον*, fructus mori arboris *mora*, *gelsa nera* a *μαύρος* *maurus*, *niger*. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 24. 27. (96). Moris succus in carne vinosus: trini colores, candidus primo, mox rubens, maturis niger: in novissimis floret, inter prima maturescunt: tingunt manus succo natura, elouit acerba. et *ibid.* 28. 34. (112). Carne et succo mora constari, cute et succo cerasi. et (116). Carne palmæ placent, succo uvæ, callo pira, inna cartilagine. *Cels.* 2. 24. Stomacho apta sunt ex pomis cerasum, morum, sorbum etc. *Horat.* 2. *Sat.* 4. 21. ille salubres *Astas* peraget, nigris qui prandia moris Finiet, ante gravem quæ legerit arbore solem. *Virg.* 6. *Ecl.* 22. Sanguineis frontem moris et tempora pingit. *Martial.* 1. 73. cadente moro nigrior. *Id.* 8. 64. Sit moro conia nigrior educo. — In fabulis est, hæc pona olim candida fuisse: sed postquam sub ea arbore se *Pyramus*, *Thisben* putans a fera laceratam, gladio transfixit, nigrum colorem induisse. *Ovid.* 4. *Met.* 126. inademactaque sanguine radix Puniceo tingit pendenti mora colore. Adde *Servium* ad *Virg.* 6. *Ecl.* 22. — Etiam ruborum quoddam genus mora fert, *more*, *prugnole*, *μῶρα*, *βάρβα*. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 13. 73. (117). Nec rubos ad maleficia tantum genuit natura: ideoque et mora his, hoc est vel hominibus cibos dedit. et (120). Mora, quæ in his nascuntur, vel efficaciorum stomacum præbuerint, quam saliva morus. *Id.* 15. *ibid.* 24. 27. (97). Nascuntur mora et in rubis, multum differente callo. *Ovid.* 1. *Met.* 105. et in duris barentia mora rubetis. Adde *eumd.* 4. *Fast.* 509.

MORUS, a, um, adject. *μῶρός*, stultus, fatuus, stolto, folle. *Vox Græca.* *Plaut.* *Mil. glor.* 2. 4. 17. ego stulta atque mra multum, Quæ cum hoc insano fabulem. et 3. 1. 78. Morus es. *Id.* *Men.* 4. 2. 1. Ut hoc utimur maxime more moro, Molestoque multum! *Id.* *Trin.* 3. 2. 43. Amor morus hominum moros et morosus facit.

MORUS, i, f. 2. *μῶρα*, *μῶρῶν*, *συκκίμνος*, arbor mora ferens, *morogelso*. De notatione *V.* **MORUM** iait. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 25. 41. (102). Serotino quædam germinatu florent, maturantque celeriter, sicuti morus, quæ novissima urbanarum germinat, nec nisi exacto frigore: ob id dicta sapientissima arborum. Sed quom cepit, in tantum universa germinatio erumpit, ut una nocte peragat etiam cum strepitu. *Id.* 18. *ibid.* 27. 67. (253). Quom germinare videris morum, injuriam postea frigoris tinere nolito. *Id.* 16. *ibid.* 38. 73. (186). Tota ossea est illex, cornus, robur, morus, ebenus. et *ibid.* 28. 51. (149). Morus tardissime senescit, fructu minime laborans. et *ibid.* 40. 79. (218). Morus vetustate etiam nigrescit. *Ovid.* 4. *Met.* 89. arbor ibi, nireis uberrima pomis, Ardua morus erat, gelido conternina fonti. *V.* **MORUM**.

MOS, moris, m. 3. Ratione habita etymy, est vel a *motus*, extritis mediis litteris, vel a *μῶρος* *lex*, etc. *V.* etymologos. — *Mos* est institutum consuetudine usque firmatum, sive bonum, sive malum sit; vel sunt boni aut mali agendi modi, qui non a legibus, sed a libera hominum etiam singulorum voluntate quom processerint, habitu atque usu firmati sunt. *Festus* p. 157. 15. *Müll.* tradit, esse institutum patrium, id est memoriam veterum pertinentem maxime ad religiones cæremoniasque antiquorum; et cum ritu confundi. Sed latius accipitur pro instituto quolibet. A consuetudine quid differat, *V.* in **CONSuetudo**, Gr. *ἔθος* (*It. condotta*, *costume*, *usanza*, *stile*; Fr. *condrite*, *procédé des hommes*, *usage*, *coutume*; Hisp. *conducta*, *uso*, *usacion*, *usanza*, *costumbre*; Germ. d. *Sitte*, *Gewohnheit*, *d. Brauch*, *das Herkommen*, *Beibragen*, *die Handlungsweise*, *Aufführung*, *Lebensart*; Angl. *a manner*, *custom*, *way*, *fashion*).

1.) Proprie. ¶ 1. Generalit. — a) Universim. *Ovid.* 2. *Met.* 245. Ille more suo (nam morem fecerat usus) Plangorem dederat. *Cic.* *Brut.* 21. 84. Mos est hominum, ut nolint eumdem pluribus rebus excellere. *Virg.* 1. *Æn.* 340. Virginitus Tyriis mos est gestate pharicam. *Cic.* 13. *Fam.* 17. Quia mos est ita rogandi. et 7. *Ferr.* 11. 27. Nam ut mos fuit Bithyniæ regibus, lectica octo-horo ferrebat. *Horat.* 1. *Sat.* 9. 1. Ihan forte via sacra, sicut meus est mos. *Cic.* 1. *Off.* 41. 148. Contra morem consuetudinemque civilem aliquid facere. et

ibid. Quæ more aguntur institutisque civilibus. *Id.* 2. *leg. Agr.* 1. 1. Est hoc in more positum institutoque majorum, ut etc. *Id.* *Tim.* 11. Legi morique parendum est. *Plaut.* *Trin.* 4. 3. 36. Leges mori servant. *Cic.* 10. *Att.* 7. Pompejus Sullano more exemploque vincet. *Id.* 3. *Ferr.* 26. 66. Negavit, moris esse Græcorum, ut in convivio virorum accumberent mulieres. *Id.* *Flacc.* 6. 14. Quæ accusatorio jure et more sunt facta. *Id.* *ibid.* 7. 15. O morem præclarum disciplinamque, quam a majoribus accepimus! *Id.* 3. *Orat.* 24. 94. Prudentiam Græcorum ad nostrum usum moremque transferre. *Virg.* 12. *Æn.* 836. morem ritusque sacrorum Adjiciam. *Ter.* *Andr.* 5. 3. 9. præter civium Morem, atque legem, et voluntatem patris, contra il costume. *Cic.* 1. *Orat.* 23. 107. Non gravabor breviter meo more, quid sentiam, dicere. *Id.* 2. *ibid.* 28. 121. Qui hoc primus in nostros moros induxit. *Id.* 2. *Invent.* 54. 162. Perducere aliquid in morem. *Tac.* 1. *Hist.* 15. Ut moris est, come si usa. et *Agric.* 39. Ut moris erat Domitiano. *Plin.* 1. *Ep.* 12. Habebat hoc moris. *Tac.* *Germ.* 21. Abenti, si quid poposcerit, concedere moris. *Sic Capell.* 9. p. 301. Omnia que tenero moris fervescere ludo. h. e. moris est. *Iuv.* 42. 21. sub fin. Quod jam in morem venerat, era passato in costume. *Ovid.* 2. *Pont.* 7. 39. Jam dolor in morem venit mens. — b) Speciatim. *More*, de *more*, ex *more*, in *morem*, secundum morem, secundo il costume, conforme *l'usanza*. *Cic.* 11. *Fam.* 29. in fin. Etsi more magis hoc scribo, quam quo te admonendum putem. (Sic *more militari* et *more militiæ*, apud *Sall.* *Jug.* 44. *Kritz.* Neque muniebantur castra, neque more militari vigiliæ deducebantur. et *ibid.* 54. *Metellus* meritis in præliis more militiæ donat. *Cf. Tac.* 1. *Ann.* 6. Nuncianti centurioni, ut mos militiæ, factum esse quod imperasset, respondit. *Virg.* 11. *Æn.* 142. de mora vetusto Funereas rapere faeces. et 10. *ibid.* 832. comptos de more capillos. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 280. Ex more imponens cognata vocabula rebus. *Virg.* 5. *Æn.* 556. Omnibus in morem tonsa coma pressa corona. *Plaut.* *Trin.* 4. 3. 27. Petere honorem pro flagitio, more fit. si usa. *Sic Ter.* *Andr.* 5. 6. 3. more hominum evenit, ut etc. è cosa usata, vel ordinaria fra gli uomini. — c) *Sine more*, sine exemplo, si e ullo bono more, præter aut contra morem ac leges. *Virg.* 8. *Æn.* 635. raptas sine more Sabinas. et 7. *ibid.* 377. Immensam sine more furit lymphata per urbem. *Stat.* 1. *Theb.* 238. facinus sine more. et 11. *ibid.* 524. coeunt sine more, sine arte, Tantum animis iraque. — d) *Nullo more* idem est. *Flor.* 4. 6. Nullo bono more triumviratus invaditur. *Al. omitt.* bono. *Stat.* 7. *Theb.* 135. Arma, arma insani, sua quisque, ignotaque nullo More rapit. — e) *Supra morem*, præter consuetudinem, *fuor dell'usato*. *Virg.* 2. *G.* 227. Terra supra morem densa. — f) *Suo, alieno more vivere*, conformare vitam ad suum, aut aliorum morem, *vivere a modo suo*, o *d'altrui*. *Ter.* *Heaut.* 1. 2. 24. Huncine erat æquum ex illius more, an illum ex hujus vivere? *Id.* *Andr.* 1. 1. 125. Prope adest, quom alieno more vivendum est mihi: Sine nunc meo me vivere interea mollo. — g) *Morem alicui gerere*, suum morem ad alienum accommodare, morigerari, obsequi, assentiri. *V.* **GERO**. — *Sic* in illo *Plaut.* *Most.* 1. 3. 128. amator meretricis moris sibi emit auro et purpura: *mores* sunt morigeratio, facilitas obsequendi, et qui a *Lucret.* 4. 1275. dicuntur *morigeri* modo. — h) Aliquando accipitur pro jure veterato, populi consensu introducto, quod jus non scriptum appellant. *Cic.* *Topic.* 5. 28. Jus civile est, quod in legibus, senatusconsultis, rebus judicatis, jurisperitorum auctoritate, editis magistratum, more, æquitate consistit. *Tac.* 3. *Ann.* 28. *Esia* continua per viginti annos discordia: non mos, non jus. ¶ 2. Speciatim morati ratione, *mores* sunt ratio vitæ ejusque, sive bona, sive mala, i *costumi*, *τα ἔθη*. *Cic.* 12. *Fam.* 27. Est ita temperatis moderatisque moribus, ut summa severitas summa cum humanitate jungatur. *Id.* ad *Planc.* 1. ad fin. post ep. 16. l. 16. ad *Att.* Tua singularis humanitas, suavissimique mores. *Id.* *fragm.* apud *Non.* p. 254. 8. *Merc.* Boni mores, et modestiores, et ad capienda præcepta molliores. *Id.* 2. *Orat.* 43. 184. Reorum exprimere oratione

mores justos, integros, religiosos, timidos, perfectos injuriarum. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 8. 27. (106). Severi et pudici mores. *Plin.* alter 10. *Ep.* 20. extr. sanctissimi. et 6. *Ep.* 20. Morum probitas. *Cic.* *Rosc. Am.* 13. 38. Mores feri, immanisque natura. *Id.* *ibid.* 38. 109. Totam vitam, naturam, moresque alicujus cognoscere. *Id.* 2. *Fam.* 5. extr. Republicam afflictam miseris temporibus ac perditis moribus in veterem dignitatem vindicare. *Id.* *Deiot.* 10. 28. Imitari mores, disciplinamque alicujus. — *Moribus præfectus* et *morum judex* est censor. *V.* **PRÆFECTUS**. — Absolute pro bonis moribus. *Manil.* 4. 18. artesque datæ, moresque creati, Et vitia. *Propert.* 4. 11. 101. Moribus et cælum patuit. *Seneca Agam.* 112. Pericula mores, jus, decus, pietas, fides. — Et pro pravis. *Tac.* 3. *Hist.* 72. Propitius, si per mores nostros liceret, diis. — In singulari numero, ut videtur. *Cic.* 1. *Off.* 32. 118. Plerumque parentum præceptis imbuti, ad eorum consuetudinem moremque deducimur. *Id.* 1. *Acad.* (post.) 10. 38. Virtutes natura, aut more perfecta.

11.) Translate. ¶ 1. Poniatur pro natura, consuetudine, modo, forma. — a) Sic pro natura seu affectione cujusque rei. *Virg.* 1. *G.* 51. varium cæli prædiscere morem. *Manil.* 4. 122. Nunc tibi signorum mores ex ordine reddam. *Stat.* 3. *Silv.* 2. 87. Quos tibi currenti præcepit fert *Adria* mores. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 24. 56. (206). Mores siderum. — b) *Mos ingenii* est consuetudo et natura cujusque. *Justin.* 8. 3. 15. Philippus more ingenii sui regno utroque, non judicis more, sed fraude latronis, spoliavit. et 6. 1. 4. *Lacedæmonii*, more ingenii humani, quo plura habent, eo ampliora cupientes. — Huc pertinent et illa *Cic.* 4. *Verr.* 3. 9. Si humano modo, si usitato more peccasset. et *Tim.* 1. Multa sunt a nobis Carneadeo more et modo disputata. et 3. *Verr.* 26. 66. Græco more libere. — c) Hinc usitatissima illa *more*, ad *morem*, in *morem*, in modum, a *guisa*, a *foggia*. *Virg.* 10. *Æn.* 604. torrentis aquæ, vel turbinis atri More furens. *Horat.* 4. *Od.* 2. 27. apis Matinæ More modoque. *Quintil.* 6. 3. 47. Neque illa obscura, quæ Atellanæ more captant. *Spalding*, et *Burmans*, leges conjiciunt *Atellanæ* etc. *Id.* 4. 1. 43. Materias ipsi sibi fingunt, et ad morem actionum prosequuntur. *Virg.* 1. *G.* 245. in morem fluminis. et 2. *ibid.* 256. piscis in morem. *Id.* 8. *Æn.* 88. in morem stagni placidæque paludis. *Horat.* 2. *Sat.* 1. 62. quom est *Lucilius* ausus *Primus* in hunc operis componere cauinis morem. *Virg.* 7. *Æn.* 616. Hoc tunc *Æneadis* indicere bella *Latinus* More jubebatur. in questa forma, o *guisa*, et 3. *G.* 461. *Bisaltæ* quo more solent. come *sogliono*. — d) *Mos vestis*, modus et forma, *foggia di vestire*, *moda*. *Justin.* 1. 2. 3. Eodem ornato populum vestiri jubet: quem morum vestis exinde gens universa tenet. *Id.* 41. 2. 4. *Parthis* vestis olim sui moris: posteaquam accessere opes, ut *Medis*, per lucida ac fluida. ¶ 2. Poniatur etiam pro lege. *Virg.* 1. *Æn.* 268. moresque viris et præntia ponet. et 6. *ibid.* 833. regere populos, pacisque imponere morem. *Nepos Hamilc.* 3. Quod moribus eorum interdici non poterat. — *Accipere aut pati morem*, legi subijci. Translate. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 16. 25. (126). Quid ferri duritia pugnacius? sed cedit, et patitur mores. *Sillig.* vern legit *pedes ei imperavit et mores*. *V.* *ibid.* adnot. *Stat.* 2. *Achill.* 133. Ut leo, materno quom raptus ab ubere, mores Accipit, plectique jubas hominemque vereri *Ecclidit*.

MOSCILLIS Cato pro parvis moribus dixit. *Paul.* *Diac.* p. 159. 3. *Müll.*, quom cf. *Fest.* p. 158. 17. *Alii* leg. *mosillis*, *alii* et ipse *Forcellinus* leg. *moscillis*. Voc. deminut. a *mos*.

MOSCULIS. *V.* voc. præced.

MOSTELLARIA, æ, f. 1. comædia *Plauti*, alio nomine *Plusma*, dicta est a *mostellum*, h. e. parvum monstrum, quod in ea, ut ipse *Plaut.* ait, vel quisquis est is, qui argumentum scripsit, Senem, ut reverti, ludiffratur *Tranio*: Terrifica monstra ait videri in *ædibus*. *V. a. 2. sc.* 2. Porro etiam *phasma*, *φάσμα*, visum, spectrum, monstrum significat. *Gloss.* *Φάσμα*, *mostellum*. et *Φάσματα*, spectra.

MOSTELLUM. *V.* vocem præced.

MOTABILIS, e, adject. a verbo moto, as, idem ac mobilis a moveo, es. *Fulgat. interpr. Genes.* 1. 21. Cresvit Deus omnem animam viventem atque motabilem.

MOTACILLA, æ, f. 1. (moto, as) avis, quæ semper caudam agit, *cutretola, coditremla, cáisoura, ceisomys*. *Varro 5. L. L. 76. Müll.* Motacilla, quod semper movet caudam. Adde *Plin. 37. Hist. nat. 10. 56. (156); et Arnob. 7. 17. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.*

MOTACISMUS, i, m. 2. quoties m litteram vocalis sequitur, ut *bonum aurum, justum amicum*. Sed hoc vitium aut suspensione m litteræ, aut de tractione vitamus. Hæc *Isid. 1. Orig. 32.* Alii tamen rectius scribunt *mytacismus, vel metacismus*, quæm vocem videtur suo loco.

MOTAMEN, inis, n. 3. (moto, as) idem ac motatio. *Paulin. Petrocor. 5. 632. de pisce.* Rejectione applaudens signis motamine caudæ.

MOTARIUM, ii, n. 2. linteum captum, quod vulneribus inditur. *Cæli. Aurel. 3. Tard. 8. a med.* Post primam (liquoris) detractionem motarium aqua infusum apponimus.

MOTATIO, ðnis, f. 3. (motu) frequens motio. *Tertull. Anim. 45. et advers. Hermog. 41.,* sed ubique varia est lectio.

MOTATOR, ðris, m. 3. (moto) qui frequenter movet, motor. *Tertull. Anim. 12.* Universitatis motor animus. *Arnob. 3. 31.* Neptunus tremebundi motor soli. *Al. leg. sll.*

MOTATUS, a, um. *V. MOTO.*

MOTIO, ðnis, f. 3. (moveo) actus movendi, motus, κίνησις (It. movimento, mozione, moto; Fr. mouvement; Hisp. movimiento; Germ. die Bewegung, Entfernunq, Wegschaffung; Aogl. a motion, moving, movement).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cic. Fat. 19. 43.* Qui protrusit cylindrum, dedit ei principium motionis, volubilitatem autem non dedit. *Id. 2. Nat. D. 58. 145.* In corporum motione atque gestu cernunt oculi multa subtilius. *Theod. Priscian. l. 2. part. 1. c. 2. p. 209. ed. Ald.* Lectus eorum suspendendus est, et ad vicem gestationis agitandus. Frequenter enim ex illa lecti motione — somnos his dulcissimos procurabimus. ¶ 2. Speciatim in re medica ide motu venarum et febris. *Cels. 3. 5. a med.* Si post alteram febrem motio manet, post alteram integrum corpus est. ¶ 3. Item speciatim apud Jctos dicitur pro remotione, degradatione. *Ulp. Dig. 47. 20. 3. sub fin.* Ad tempus relegatio, vel ab ordine motio.

II.) Translate motiones animi sunt affectus. *Cic. 1. Tusc. 10. 22.* Sic ipsum animum ἐντρέχεσθαι (al. ἐνδρέχεσθαι) appellat novo nomine, quasi quamdam continuatam motionem et perennem. *Forcellinus* laudat etiam illud ejusd. 1. *Acad. (post.) 8. 32.* Scientiam autem nusquam esse censebant, nisi in animi motionibus atque rationibus. Sic enim plerique *Codd.*: at ibi cum *Orellio* legendum motionibus.

MOTIO, as, are, a. 1. idem quod moto, as, sæpe moveo. Agnoscitur ut Latinum a *Gell. 9. 6.* Quidam etiam leg. apud *Plaut. Truc. 1. 2. 89.* motitatur ira: sed al. aliter.

MOTIUNCULA, æ, f. 1. deminut. a motio, levis motio, picciolo movimento. Occurrit speciatim tantum de motu levi febris. *Seneca Ep. 53. et Tranquill. 2.* Levis aliquem motiuncula decipit: sed quæ creverit, et vera febris exarserit, etc. *Sueton. Fesp. 24.* Teutatus in Campania motiunculis levibus. Adde *Tertull. advers. Valentin. 23.*

MOTO, as, avi, atum, are, a. 1. frequentat. vel intens. a moveo. Part. *Motans, Motatus et Motandus.* — Motare est idem ac sæpe vel vehementer movere, muovere spesso o con forza, κινέω. *Virg. 5. Ecl. 5. sub incertis, Zephyris motantibus, umbras, et 6. ibid. 28.* rigidas motare cacumina querens. *Ovid. 11. Met. 674.* motatque lacertos Per sonnum. *Prudent. Hamartig. 596.* semine adulto, Incipiunt calidis corpuscula parva latebris Serpere, motatunque uterum vibrata fetire. *Paulin. Nolan. carm. 27. 345.* subgrunni (sus) alunino Blandus, et olfaciens motando dat oscula rostru.

MOTOR, ðris, in. 3. (moveo) qui movet, motore, motore, κινήτης. *Martial. 11. 39.* Cunarum fueras motor, Charideme, inearum. *Incert. auct.*

de limit. p. 259. *Goes.* Motores (terminorum) pessimi morbis et vulneribus afficiuntur, membrisque suis debilitantur.

MOTORIUM, ii, n. 2. *V. voc. seq. in fin.*
MOTÓRIUS, a, um, adject. (motus) motum habens, κινήτικός. *Motoria* comædia apud *Calpurn. Scholiast. ad Ter. Heaut. prob. 36.* est que motibus, h. e. affectibus abundat, et tumultuose agitur, Clamore summo cum labore maximo, ut ait *Ter. ibid. 40.,* cui opponitur *stataria.* Agnoscit hanc vocem etiam *Priscian. 2. p. 590. Putsch.,* Item *Donatus ad Ter. Adolph. prob. 24. et in argum. Andr. — Hinc*

Motorium, ii, n. 2. absolute, substantivorum more, est movendi vis. *Tertull. Anim. 14.* Non enim membra sunt substantiæ animalis, sed ingenia, ut *motorium*, ut actorium, ut cogitatorium, h. e. vis movendi, agendi, cogitandi.

MÓTUS, a, um. *V. MOVEO.*

MÓTUS, us, m. 4. (moveo) motio, agitatio, κίνησις, κίνημα (It. moto, movimento; Fr. mouvement, agitation, secousse; Hisp. movimiento, agitación, sacudida; Germ. die Bewegung; Angl. a motion, moving, movement).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cic. 3. Nat. D. 11. 27.* Natura omnia ciens et agens motibus et mutationibus suis. et 2. *ibid. 9. 23.* Cieri et agl motu suo. *Id. 6. de republ. 17.* Orbis, qui versantur contrario motu. *Id. Tim. 6.* Deus motum dedit celo eum, qui figuræ ejus sit aptissimus. *Pioper. 3. 13. 31.* magnos quum ponunt æquora motus. *Curt. 4. 4. sub fin.* Crebris motibus terræ fstitigati. *tremuoti.* Sic *Tac. 4. Ann. 55.* Mille et ducentos pro annos nullo motu terræ mutavisse sedes suos. ¶ 2. Speciatim de saltatione et gestu corporis, qui fit ad certas leges. — a) De saltatione. *Liv. 7. 2.* Ludiones ad tibicinis modos saltantes, haud indericos motus more Tursa dabant. *Virg. 1. G. 350.* Cereri, tota redimitur tempora queru, Det motus incompositos, et carmina dicat. *Horat. 3. Od. 6. 21.* Motus doceri gaudet Ionicis Matura virgo. *balli.* — b) Sic de gestu corporis in palestra. *Cic. 1. Off. 36. 130.* Palæstriæ motus sæpe sunt odiosiores, et histrionum nonnulli gestus inepti non vacant offensione. atque *glagamenti et portamento di vita.* — c) Et de oratorum gestu. *Cic. Brut. 30. 116.* Volo enim, ut in scena, sic etiam in foro, non eos modo laudari, qui celeri motu et difficili utantur, sed eos etiam, quos statarios appellant, quorum sit illa simplex in agendo veritas, non molestia. — d) De militibus. *Nepos Iphicr. 1.* Ille peltam pro parma fecit, a quo postea peltastæ pedites appellantur; ut ad motus concursusque essent leviores.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur de germinatione atque incremento plantarum. *Colum. 4. R. R. 28. 2.* Tres esse motus in vite seu potius in omni surculo naturales: unum, quo germinat; alterum, quo floreat; tertium, quo matureseat. *V. MOVEO II.*

¶ 2. Sæpiissime pro affectu animi, passione, affecto. *Cic. 1. Off. 36. 132.* Motus animorum duplices sunt, alteri cogitationis, alteri appetitus. et *ibid. 38. 136.* Rectissime præcipitur, ut perturbationes fugiamus, id est motus animi nimios rationi non obtemperans. *Id. 1. Orat. 51. 220.* Animorum motus dicendo miscere atque agitare. *Id. 3. Att. 8.* Ex epistolarum mearum inconstantia puto te meæ mentis motum videre. *Pagitatione.* et 2. *Off. 5. 18.* Cohibere motus animi turbatos, quos Græci πένθη nominant. *Virg. 12. Æn. 217.* vario misceri pectora motu. *Cic. 2. Fin. 3. 10.* Quam vescimur iis rebus, quæ dulcém motum afferunt sensibus. ¶ 3. Speciatim pro instinctu numinis, astro, ἐνδυστασµός, qui vatibus humiliti creditur. *Tibull. 1. 7. 51.* Hæc ubi Bellonæ motu est agitata, nec artem Flamman, non amens verbera torta timet. *Ovid. 6. Met. 158.* Manto, Per medias fuerat, divino conceita motu. *Al. leg. cursu.* ¶ 4. Item est commotio et perturbatio rerum, turba, tumultus, commozione, tumulto, sollevamento, sedizione. *Cic. Flacc. 37. 94.* Videtis, in quo motu temporum, quanta in conversione rerum ac perturbatione versetur. *Id. 2. Cat. 12. 26.* Mibi, ut urbi sine vestro motu ac sine ullo tumultu satis esset præsidii, provisum est. et *moz.* Omnes Catilinæ mo-

tus conatusque prohibere. et *ibid. 2. 4.* Motum afferre reipublicæ. *Id. 2. Orat. 48. 199.* Si quis motus populi factus est. *Liv. 39. 29.* Magnus motus servilis eo anno in Apulia fuit. *Tac. 1. Ann. 32.* Id, militares animos altius coniectantibus, præcipuum indicium magni atque implacabilis motus, quod neque disjecti, nec puorum institutu, sed pariter ardescerent, psiter silerent. — In bonam partem. *Cic. Dom. 56. 142.* Italiæ magnificèntissimus ille motus, municipiorum concursus. — Pro mutatione. *Cic. 3. Att. 8.* Motum in republ. non tantum ego impendere video, quantum tur ad me consolandum affers. ¶ 5. Apud Rhetores usurpatur de tropis. *Quintil. 9. 1. 2.* Plerique figuras tropos esse existimant, quia si ve ex hoc duxerint nomen, quod sint formati quodam modo; si ve ex eo, quod vertant orationem, unde et motus dicuntur; fatendum est, esse utrumque eorum etiam in figuris. *Id. 8. 5. 35.* Tropi, quos motus clarissimi nostrorum auctores vocant. ¶ 6. Pro causa, impulso, motivo. *Plin. 3. Ep. 4. sub fin.* Audisti consilii mei motus: superest alterutra ex parte iudicium tuum.

MÓVENS, entis. *V. MOVEO.*

MÓVENTER, adverb. (moveo) cum motione et iracundia. *Vel. Scholiast. ad Cic. Mil. 7. ab A. Maio editus in Class. Auct. T. 2. p. 107.* Moven ter hoc exemplo utitur, nec sine aculeis.

MÓVĒO, mōves, mōvi, mōtum, mōvere, a. 2. *Motis* pro *movistis* sycope apud *Martial. 3. 67.* Cessatis, pueri, nimbique *motis.* *Alii leg. motis, al. postis* pro *potestis.* Et *morunt* pro *moverunt* spud *Sil. It. 14. 141.* *Movens* 1. d., II. 2. et 11.; *Motus* 1. a. h., II. 5. et 9.; ubi *alii norunt.* — *Movere* pro *moveri* neutrorum ritu, *V. sub I. c. — Part. Moturus* 1. b.; *Movendus* II. 6. — *Movere*, quod ratione habita etymi volunt esse causalium a meo, ut κινέω a κίω, est de loco abducere, locum mutare facere, clere, impellere, agitare, κινέω (It. muovere; Fr. mouvoir, remuer, agiter; Hisp. mover, agitar, menear; Germ. in Bewegung setzen, bewegen, forbringen, fortschaffen, entfernen; Angl. to move, stir).

1.) Proprie, latissime patet. — a) De corporibus physicis, sine addito. *Cic. 6. de republ. 25.* Solum igitur quidd sese movet, quia nunquam deseritur a se, nunquam ne moveri quidem desinit. Quin etiam ceteris, quæ moventur, hic fons, hoc principium movendi. *Virg. 1. Æn. 139.* motos præstat componere fluctus, procellosi. *Lucan. 7. 861.* nec terram quisquam movisset arator. *Ovid. 11. Met. 600.* moti flamine rami. *Propert. 4. 1. 101.* si quis motas cornicis senserit alas. *Ovid. 5. Met. 634.* Quæque pedem movi, manat lacus. *Seneca Thyest. 420.* Movere gradum. h. e. ire, muovere il passo. — b) *Movere* dicitur et de pulsante fides, sonare, toccare la cetra. *Ovid. 10. Met. 89.* et flia sonantia movit. et 5. *ibid. 112.* citharam cum voce movere. *Auct. Paneg. ad Pison. 161.* Ipse fidem movisse ferax narratur Achilles. *Ovid. Heroid. 4. 48.* Quæque sub Ideo tympana colle movent. Huc pertinet et illud *Horat. 2. Ep. 2. 86.* Verba lyre motura sonum. — c) *Movere* se et *moveri* de personis aliquando est saltare, ballare. *Tibull. 1. 8. 38.* Movit et ad certos nescia membra modos. *Horat. Art. P. 232.* Ut festis matrona moveri jussa diebus. *Id. 2. Ep. 2. 125.* Nunc Satyrum, nunc agrestem Cyclopa movetur. *Pers. 5. 123.* Tres tantum ad numeros Satyri movere Bathylli. — *Moveri*, absolute dicitur etiam in obscenis. *V. EQUITO.* — d) *Movere* pro *moveri*, neutrorum ritu, de rebus dicitur. *Liv. 35. 40. ad fin.* Terra dies duodequadraginta movit. si scosse, fu tremuoti. Eodem modo *Sueton. Claud. 22.* et *Gell. 4. 6.* locuti sunt. *Seneca Troad. 1180.* Classis movet. In veteri S. C. apud *Gell. loc. cit.* Quod C. Julius L. F. pontifex nunciavit, in sacratio in regia bastas Marcias movisse. — Similiter *movens, entis*, interdum absolute adhibetur pro *se movens, vel mobilis.* Hinc *res moventes* sunt bona nobilita, mobili. *V. MOBILIS.* *Liv. 5. 25.* Ex ea præda, quæ rerum moventium sit. *Gell. 11. 18.* Non hominum tantum, neque rerum moventium, quæ afferri occulte et surripi possunt, sed fundi quoque et ædium fieri furtum. *Marcell. Dig. 46. 3. 43.* Reditus exegit, et moventia distraxit. Sic *voluptas movens* apud *Cic. 2. Fin. 10. 31.* est,

quæ in motu consistit, et stanti oppoitur. — e) *Movere* se de personis, præcipue addito termino a quo, est ire, ambulare, abire, partire, allontanarsi. *Ter. Andr.* 4. 3. 16. Move ocus te, ut, quid agam, porro intelligas. *Liv.* 34. 20. Præcepit eis, ne se ex eo loco moverent. *Cæs. 3. B. G.* 15. Tota subito malacia exstitit, ut se loco movere non possent. *Cic. 5. Fam.* 21. in fin. Fac, ut istinc te ne moveas tam infirma valetudine. *Catull.* 3. 8. Nec sese a gremio illius movebat. *Nepos Att.* 7. Usus est ætatis vacatione, neque se quoquam movit ex Urbe. — f) *Ilinc movere castra*, et *movere absolute, levar il campo*, alio transferre exercitum. *Cæs. 1. B. G.* 15. Postero die castra ex eo loco movent. *Liv.* 24. 44. Consules, legioibus scriptis, priusquam ab Urbe moverent, prodigia procurarunt. *Cic. 9. Att.* 1. Postquam ille Canusio moverat. — g) *Sic movere aliquid* cum addito termino a quo, est removere, *levar via, rimuovere*. *Cic. 1. Divinat.* 35. 77. Quum sigoiser signum non posset movere loco. *Cels.* 8. 2. Os aut frangitur, aut de loco movetur. — h) *Movere aliquem loco, gradu etc.* frequenter usurpatur, et est: removere, pellere, *rimuovere, cacciare, degradare*. *Cic. 13. Fam.* 5. Movere aliquem ex agro. *Id. 3. Ferr.* 45. 116. et 2. *leg. Agr.* 21. 57. aliquem possessione. *Id. Cæcin.* 13. 37. Ne tuorum quidem quisquam loco motus. *cacciato*. (Similiter *Id. 3. Fin.* 22. 74. Quid non sic aliud ex alio neritur, ut non, si ullam litteram moveris, labeat omnia?). *Id. 3. Off.* 19. 76. Ut vera heredes moveat, in eorum locum ipse succedat. *Liv.* 39. 42. Movere aliquem senatorio loco. *Cic. Cluent.* 43. 122. aliquem senatu. et *Liv.* 39. 42. Ut censores mota senatu adscriberent notas. *Al. leg. e. senatu*. *Cic. 2. Orat.* 67. 272. Censor tribu movet centurionem. *Sic Liv.* 24. 18. Movere aliquem tribu. *Id.* 30. 18. Hostem turbare ac statu movere. Huc pertinet et illud *Plaut. Capt.* 4. 2. 10. Move abate moram. *togli ogni indugio*. — i) *Movere nummum ab aliquo*, est eum cogere, ut omnium solvat. *indurlo a sborsare un danaro*. *Cic. 1. Att.* 12. de acerbissimo fenerator. A Cæcilio propinqui minore centesimis nummum movere non possunt. *h. e. non possono cavarghi un danaro a minor usura del dodici per cento*. Eadem repetit *Seneca Ep.* 118.

II.) Translate. ¶ 1. *Movere* se dicitur de plantis, quum germinant, aut crescunt. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 26. A Cal. Martii eximia est vitium putatio, si tamen se gemmæ noodum movent. *Ovid.* 3. *Trist.* 12. 13. de palmito gemma movetur. *V. MOTUS*, us, sub II. 1. ¶ 2. Perlitet etiam ad sacra. *Cato R. R.* 134. Ferctum Jovi moveto, et mactata sic: Juppiter te fercto obmovendo bonas preces precor, uti sies volens propitius mihi etc. *h. e. admoveto, offero*. Simili ratione commovere usurpatur ibid. *Sic Val. Flacc.* 5. 399. Sacraque terrificæ supplex movet irrita Nocti. *h. e. facit*. Similiter *Id.* 3. 540. Bacchum thyasos et sacra moventem. *Seneca Med.* 86. qui tripodas movet Frater virginis asperæ. *h. e. ræponsa ex tripode reddit*. — De acitibus movendis. *V. AN-CILE*. ¶ 3. *Movere* est etiam provocare, promovere, excitare: et occurrit — a) In re medica. *Cels.* 2. 17. Sole et exercitatione sudor movetur. *Id.* 3. 21. ante-med. Potio, quæ urinam movet. et 8. 16. Cubitus luxatus interdum febrem vomitumque bilis movet. *Id.* 7. 4. ad fin. Movere dolorem. et 8. 9. tussim, sternutamentum. *Cato R. R.* 115. rivum. — b) Item de clamoribus, plausu, et animi affectibus usurpatur pro excitare. *Cic. Orat.* 71. 236. Eloquens non approbationes solum, sed admirationes, clamores, plausus movere debet. *Id.* 2. *Orat.* 62. 251. et 6. *Att.* 3. ad fin. risum. et 2. *ibid.* 11. aliquid expectationem de re quapiam. *Liv.* 4. 5. indignationem. *Cic. 2. Orat.* 69. 278. misericordiam. *Id. Partit. orat.* 33. 114. suspicionem. *Quintil.* 4. 2. 77. lacrimas. *Cic. 1. Orat.* 53. 228. sietum populo. *Sall. Cat.* 26. jocum. ¶ 4. *Movere* quippiam dicitur, qui aliquid aggreditur, suscipit, incipit. — a) *Generatim*. *Liv.* 23. 39. Movere ac moliri aliquid. *Ter. Andr.* 5. 4. 18. Ego istæc moveo, aut curo? *Ovid.* 6. *Fast.* 622. solemani voce movere preces. *Virg.* 10. *Æn.* 163. Pandite nunc Heliconæ, deæ, cantusque movete. *Ovid.* 14. *Met.* 21. carmen Ore move sacro. *Liv.*

28. 11. mentionem eujuspiam rei. *fare*. *Quintil.* 3. 6. 10. conjecturam. *proporre*. *Julian. Dig.* 37. 10. 4. controversiam. *Ulp. Dig.* 4. 3. 33. litem. *Id. ibid.* 19. 1. 10. actionem. — b) *Speciatim* de bello pro aggredi. *Cic. 1. Off.* 11. 37.; et *Sall. Cat.* 31. Movere bellum. *Virg.* 10. *Æn.* 6. arma. *Sic Liv.* 21. 52. Galli in duorum præpoteitium populorum certamine, per ambiguum favorem, haud dubie gratiam victoris spectantes. *Id. Romani*, ne quid modo moverent, æquo satis, Patous periniquo animo ferebat. Huc referri potest et illud *Curt.* 8. 14. 6. Jam undique pugna se moverat, quum etc. ¶ 5. Movere est etiam turbare, *perturbare*. *Seneca Ep.* 36. Res est inquieti, felicitas: ipsa se exagitat, movet cerebrum, etc. *Sall. Cat.* 22. Quæta movere, magna merces videbatur. *Liv.* 35. 13. Filio misso ad custodiam ultimarum partium regni, ne quid, absente se, a tergo moveretur. *Sic Tac.* 2. *Ann.* 43. Non posse motum Orientem nisi Germanici sapientia compool. *sollevato, tumultuante*. — Hoc seosus dicitur etiam de mente. *Seneca Ep.* 94. circa med. et 6. *Quæst. nat.* 1.; et *Ovid.* 5. *Trist.* 6. 24. et 25. Mens mota. *turbata, confusa, fuori di sé, matta*. *Sic Hieronym. advers. Vigilant. n.* 4. Homo molli capitis atque Hippocratis vinculis alligandus. *matto*. ¶ 6. Item est incitare, hortari, impellere; atque adeo irritare, lacessere. *Liv.* 35. 12. Legatos censuit circa reges mittendos, qui non solum tentarent animos eorum, sed suis quemque stimulis moverent ad Romanum bellum. *h. e. iucitarent, impellerent*. *Cic. 11. Att.* 5. Quæ me causæ moverint, quam acerbæ, quam graves, non possum etc. *h. e. iocitarent, impulerint*. *Horat. Epod.* 17. 3. Per et Dianæ non movenda numina. *h. e. non irritanda, non lacessenda*. ¶ 7. Item labefactare. *Cic. 7. Att.* 3. Tantum abest, ut meam ille sententiam moveat, ut valde ego ipsi, quod de sua sententia decesserit, penitendum putem. Huc pertinet et illud *Liv.* 25. 26. Intoleranda vis æstus per utraque castra omnium ferme corpora movit. ¶ 8. Item removere, abducere. *Liv.* 3. 21. Nec ante moverunt de sententia consulem, quam etc. Adde *eumd.* 39. 39. ad fin. ¶ 9. Item numine afflare, æstro concitare, inspirare. *Seneca Tranquill.* 16. Noo potest grande aliquid et supra ceteros loqui, nisi mota mens: *h. e. æstro percita, numine afflata, enthea*. *Sic Ovid.* 4. *Trist.* 1. 43. Sic ubi mota calent viridi mea pectora thyrso etc. *Lucan.* 1. 565. tum, quos sectis Bellona lacertis Sæva movet, cecinerunt deos. *Al. leg. monet. V. MOTUS*, us, sub II. 3. ¶ 10. Sæpissime ad animum transferitur, et est afficere. — a) *Generatim*. *Cic. 1. Off.* 28. 98. Ut pulcritudo corporis movet oculos et delectat; sic decorum, quod elucet in vita, movet approbationem eorum, quibuscum vivitur. *Forcellinus* hunc locum singulari paragrapho distinxit, et movere accepit pro afficere, allicere, delectare. *Ovid. Heroid.* 21. 77. Moti loci fama properabam visere Delon. *mossa, invitata, inlotta*. — b) *Speciatim, movere animum et movere absolute* est aliquo affectu percellere, flectere, agere, *commuovere, piegare*. *Virg.* 3. *G.* 521. non mollia possunt Prata movere animum. *Quintil.* 6. 2. 1. Movere animos judicium, atque in eum, quem volumus, habitum formare. *Liv.* 39. 39. Quoniam Flaccum auctoritas patrum nihil movisset. et 3. 20. Moverat plebem oratio consulis. *Cæs. ad Cic. post ep.* 19. *L. V. ad Att.* Neque illud me movet, quod ii, qui etc. *Tibull.* 2. 7. 36. Moverit et votis pars quotacumque deos. *Quintil.* 6. 1. 7. Athenis affectus movere, etiam per præconem prohibebatur orator. — c) *Item moveri, affiri, aliquo affectu commoveri, flecti*. *Propert.* 1. 15. 9. At non sic Ithaci digressu mota Calypso. *h. e. turbata, dolore affecta*. *Virg.* 6. *Æn.* 399. Nulla hic insidiae tales: assiste moveri. *h. e. turbari, timere*. *Propert.* 3. 23. 25. Nil moveor lacrimis. *Ovid.* 4. *Trist.* 10. 23. Motus dicitur. *persuasus*. *Curt.* 6. 5. a med. precibus. *vinto*. *Cic. Deiot.* 2. 5. Moveret animi ipsius loci insolentia. et *ibid.* 4. 11. Movebatur animo, et de salute populi R. extimescebat. *Liv.* 39. 47. Quum senatus et tirocinio et perturbatione juvenis moveretur. *movendos a compassione*. *Cæs. 1. B. C.* 44. Fere sit, quibus quisque io locis miles inveteravit, uti multum eorum regionum consuetudine moveatur. *si sente tirato dalle usan-*

ze. *Cic.* 4. *Acad.* (2. post.) 42. 130. Io his rebus neutram in partem moveri: quæ *ἀδίαφορία* dicitur. ¶ 11. Est etiam mente agitare, versare animo, cogitare. *Virg.* 3. *Æn.* 34. Multa movens animo Nymphas venerabam agrestæ. *Stat.* 2. *Theb.* 145. at Inachio tenuis sub pectore regi Tracta quies, dum mente deos inceptaque versat Hospitia, et quæ sint generis adscita reperiis Fata, inestet. ¶ 12. Demum ponitur, pro mutare, quod est per syncopen pro *movitare a movere*. Ad rem *Petron. Satyr.* 18. Ex lacrimis in risum motus. Ceterum *Liv.* 34. 54. Nihil motum ex antiquo probabile est. *mutato*. *ἴσχυον*. *Sic Ovid.* 8. *Met.* 728. Sunt, o fortissime, quorum Forma seniel mota est, et in hoc renovamine mansit. Sunt, quibus in plures jus est transire figuras. — Ilinc a Grammaticis moveri dicuntur nomina et verba, quæ declinantur, *h. e. figuræ et accidentia mutant*. *Phiscian.* 9. *init.* *Pulsch.* Dictionum aliæ sunt uniformes, id est indeclinabiles, aliæ declinabiles. Earum ergo aliæ in principio movebunt, ut pronomina transeundo in personas mei tui sui —; in genera vero et numeros et in casus transeuntia finem movent, sicut nomina —: verba autem et in principio et in fine et in medio moventur.

MOX, adverb., quod ratione habita etymol. volunt esse a *v. movere*, significat statim, celeriter, *εὐθύς, αὐτίκα* (It. *tosto, presto, da qui a poco*; Fr. *bientôt, dans peu de temps*; Hisp. *præsto, dentro de poco*; Germ. *bald*; Angl. *by and by, presently, anon, quickly, immediately, soon*).

I.) Proprie de tempore dicitur; et quidem ¶ 1. Stricto sensu de tempore statim futuro. *Plaut. Capt.* 1. 2. 91. Ad fratrem, quod ire dixeram, mox ivero. *Id. Merc.* 4. 4. 62. Eadem licet mox canare rectius. *Cic. 10. Att.* 4. Præterit villam meam Curio, jussitque mihi nunciari. mox se venturum. *Cl. Horat.* 2. *Ep.* 2. 161. Quum segetes occat tibi mox frumenta daturas, Te dominum sentit. *Ter. Andr.* 3. 2. 4. Quod jussi ei dare bibere, date: mox ego huc revertor. *ubi est præsens pro futuro*: cf. *Cic. 1. Divinat.* 23. 47. Discedo parumper a somniis, ad quæ mox revertar. — In altera sententiæ parte interdum adest *jam*, sæpe *nunc*, et opponitur *ante*. *Ter. Eun.* 2. 1. 13. Nam aut jam revertere, aut mox noctu te adiget horum insomnia. *Cic. 1. Orat.* 32. 148. Verum illa mox: quæc, de ipsa exercitatione quid sentias, quærimus. *Id. Orat.* 49. 163. De numero mox, nunc de sono quærimus. *Id.* 4. *Fin.* 4. 8. Sequitur disserendi ratio cognitioque natura: nam de summo bouo mox, ut dixi, videbimus. Adde *Plin.* 2. *Hist. nat.* 107. 111. (211); et *Lucret.* 5. 1134. Nec magis id nunc est, nec erit mox, quam fuit ante. ¶ 2. Latiori sensu mox usurpatur pro brevi, cito. Hinc — *Quam mox* est quam cito. *Festus p.* 281. 11. *Müll.* Quam mox significat quam cito: sed si per se ponas mox, significabit paullo post, vel postea. — In interrogatione recta. *Ter. Eun.* 4. 7. 18. Quam mox irruimus? *quanto stiamo ad assatire?* *Plaut. Bacch.* 4. 6. 6. Quam mox oavigo in Ephesum, ut aurum repetam ab Theotimo domum? Adde *eumd.* *Cas.* 3. 6. 16. et *Men.* 1. 2. 44. — In obliqua sententiâ, post verba in primis expectationis. *Ennius apud Cic.* 1. *Divinat.* 48. 107. Expectant, reluti, consul quam mittere signum Vult, omnes avidi spectant ad carceris oras, Quam mox emittat pectis e faucibus curus. *Ter. Phorm.* 1. 3. 9. Dum specto, quam mox veniat qui adimat hanc mihi consuetudinem. *Cic. Rosc. com.* 1. 1. Exspecto, quam mox Chærea hac oratione utatur. *quanto stia a parlare cost.* *Id.* 2. *Invent.* 28. 85. Non necesse est, quam mox judicium fiat, expectare. *Forcellinus* cum veteribus Edit. legebat *quin*; *Ernestius* coniecit *quam*, et hanc conjecturam antiqui Codices firmarunt. *Sic Liv.* 34. 11. Et quam mox signis collatis dicendum sibi in dies expectet. *Gronovius* ita restituit. *Id.* 5. 45. Corpora curant, intenti quam mox signum daretur. Similiter *Plaut. Amph.* 1. 1. 204. Vide sis, quam mox vapulate vis, nisi actulum hinc abeas. *Id. Truc.* 4. 3. 46. Timeo, quam mox nominer. Adde *Ter. Adelph.* 5. 6. 1. — *Quam mox* interdum idem fere significat quod *nunc* vel *statim*, ut apud *Plaut. Rud.* 2. 3. 12. Quam mox coctum est prandium? et 4. 7. 1. Quam mox licet te compellere, *Dæmones*.

h. e. nunc. Id. Asin. 2. 4. 43. Quam mox mihi operam das. et Bacch. 4. 8. 30. Quam mox dico, dabo. h. e. statim. ¶ 3. Mox etiam cum præteritis jungitur, et usurpatur de rebus pene eodem tempore factis, aut de brevissimo tempore: occurrit — a) Sine alia particula. Plaut. Men. 2. 3. 76. Ergo mox aufero tecum, quando abibis. Horat. Art. P. 221. mox etiam agrestes Satyros nudavit. Stat. 2. Theb. 262. In regem conversi omnes formidinae prima, Mox audisse negant. Propert. 4. 6. 37. Mox ait. V. integrum locum. — b) Mox quum, mox ubi, simul ac, statim ac, totis che, appena che. Plaut. Pæn. 3. 4. 16. Isthæc volo ergo vos commemorasse omnia, mox quum ad prætorem usus veniet. Liv. 38. 41. Eundem mox, quum iam Mutines manum cum hoste conseruisset, terrorem ab tergo præbuisse. Colum. 2. R. R. 11. 9. Curandumque, ne florentem segetem tangamus, sed aut antea, aut mox. quum defloruerit. — Et interjecto vocabulo Plaut. Cas. 2. 2. 39. Mox magis quam otium mihi et tibi erit, igitur tecum loquar. et Pæn. 1. 2. 193. Mox dabo, quum ab re divina rediero. — Horat. 2. Od. 1. 10. mox, ubi publicas Res ordinaris, grande murus Cecropio repetes cothurno. Liv. 3. 52. Quid, si plebs mox, ubi parum secessionem moveamur, armata veniat? Colum. 5. R. R. 5. 13. Mox ubi materias vitis exigit, insequitur pampinator. Plin. 8. Hist. nat. 21. 36. (88). Mox ubi pluribus eodem modo se coriis toricavit, in dimicationem pergit. — c) Mox ut, mox quam pro simul atque sunt radicalis latinitatis. Flor. 2. 4. 2. Mox ut caluere pugna, statim in sudorem eunt. ubi rō statum reduntat. Paul. Dig. 7. 4. 13. Fructuarii fructus tunc fieri, quom eos perceperit; bonæ fidei autem possessoris, mox quam a solo separati sint. Ulp. fragm. 1. 22. Qui testamento liber esse iustus est, mox quam unus ex hereditibus adierit hereditatem, liber sit. ¶ 4. Argentei ævi scriptores post Livium per mox quodecumque tempus posterior, non distincte definiendum, designarunt. — a) Mox aut per se solum, aut cum oppositis ante, primum, olim, significat in posterum, in sequito. — Sueton. Aug. 47. Nec est, ut opinor, provincia, excepta dumtaxat Africa et Sardinia, quam non adiecit. In has, fugato Sexto Pompejo, trajicere ex Sicilia apparantem continuæ et immodicæ tempestates inhibuerunt: nec mox occasio aut causa trajiciendi fuit. Adde eumd. Tib. 93. et Oth. 10. Sic Tac. Germ. 34. Nec defuit audentia (in Herculis columnas inquirendi) Druso Germanico: sed obstitit Oceanus. — Mox nemo tentavit: sanctitasque ac reverentius visum, de actis deorum credere, quam scire. Quintil. 5. 10. 120. Sed dicta sunt omnia, antequam præciperentur: mox ea scriptores observata et collecta ediderunt. Flor. 3. 19. 2. Primum servite bellum inter initia urbis Herdonio Sabino duce in ipsa urbe tentatum est: sed hic tumultus magis fuit, quam bellum. Mox, imperio per diversa terrarum occupato, quis crederet Siciliam multo eruentius servili, quam Punico bello esse vastatam? Plin. 33. Hist. nat. 1. 6. (22). Multis hoc modis luxuria variavit, gemmas addendo exquisiti fulgoris censuque opimo digitos onerando: mox et effugies varias cælando. Adverte illud Quintil. 4. 1. 21. Ut corporum mox etiam fortissimorum educatio a lacte cuisque initium ducit, ita futurus eloquentissimus edidit aliquando vagitum. h. e. qui posthæc fortissima sunt. — Tac. Germ. 13. Ante hoc domus pars videntur, mox rei publicæ. Id. 12. Ann. 29. Prima imperii ætate clarus acceptusque popularibus, mox diuturnitate in superbiam mutans. Id. 1. ibid. 53. Julia ob impudicitiam olim a patre Augusto Pandateria insula, mox oppido Reginorum clausa. Adde eumd. 1. Hist. 67. — b) Per paulo mox, b. e. paulo post, breve tempus distinctione modo definitur. Plin. 21. Hist. nat. 2. 3. (5). Sic coronis et floribus receptis, paulo mox subiere, que vocantur Egyptianæ, ac deinde hibernæ. Id. 4. ibid. 16. 30. (102) De quibus mox paulo dicemus. Adde eumd. 28. ibid. 11. 49. (182). et 14. ibid. 16. 19. (104). Huc pertinet illud ejusd. 18. ibid. 33. 78. (341). Paucis mox horis sævo imbri raticatione approbata, poche ore dopo. — c) Ex vulgari usu, quo æquales particula duplicari solent (sic post deinde apud Ter. Andr. 3. 2. 3.), factum est ut poe-

tæ et recentiores oratores mox deinde, mox post usurpaverint. Tibull. 1. 7. 35. Et simulat transire domum, mox deinde recurrit. Ovid. 9. Met. 142. Indulsit primo lacrimis, flendoque dolorem Diffudit miseranda suum: mox deinde, Quid autem Fiemus, ait? Curt. 10. 3. 12. Mox deinde quom stirpem generis mei latius propagare cuperem, uxorem Darii filiam duxi. Colum. 1. R. R. præf. 15. Omnes enim, sicut M. Varro jam temporibus avorum conquestus est, patresfamilie falce et aratro relictis intra muros correpsimus, et in circis potius ac theatris, quam in segetibus et vinetis manus movemus. — Mox deinde ut apti veniamus ad ganeas, quotidianam crudelitatem Iaconicis excoquimus. Cl. Furlanetto addidit etiam illud ejusd. 9. ibid. 14. 5.; sed ibi pro mox deinde nunc ex antiquis libris legitur mox dicitur. ¶ 5. De longo post tempore interdum occurrit et mox ideum est ac progressu temporis, volentibus annis. Sueton. Ner. 6. C. Cæsar, rogante sorore, ut infanti quod vellet nomen daret, intuens Claudium patrum suum, a quo mox principe Nero adoptatus est, ejus se dixit dare. h. e. post undecim annos. Lucan. 6. 419. turbæ sed mixtus inertis Sextus erat —, Qui mox Scyllæis exsul grassatus in undis Polluit æquoreos Siculus pirata triumphos. Quintil. 3. 7. 25. Idem (Aristoteles) præcipit illud quoque, quod mox Cornelius Celsus prope supra modum invasit. Adde Sueton. Tib. 26.; et Aurel. Vict. Vir. ill. 74. — Huc, ait Forcellinus, perfinere potest illud Firg. 1. G. 24. Tuque adeo, quem mox quæ sint habitura deorum Concilia, incertum est etc. Gnifo apud Charis. 2. p. 184. Putsch. ait, pro cito positum esse: Servius autem: potest, inquit, ad vitæ humanæ brevitate referri. Huc usque Forcellinus. Handius vero pro cito accepit, ait enim: Poeta ipsa brevitate temporis designari voluit, quam prope Augustus ad divinitatem accessisset. ¶ 6. Interdum refertur ad ordinem temporis, et ponitur pro deinde, atque ordinem, quo res factæ succedunt, constituit cum aliis generis ejus vocabulis tunc etc. Liv. 40. 48. ad fin. Nam extemplo fusi, fugati: mox intra vallum compulsi: postremo exuuntur castris. Plin. 6. Hist. nat. 30. 35. (183). Primus Dalion ultra Meroem longe subvectus: mox Aristocreon. Tac. 1. Hist. 72. Quia præmia virtutum velociter erat vitiiis adeptus, crudelitatem mox, deinde ararum exercuit. Plin. 8. Hist. nat. 40. 61. (149). Cujus specie delectatus jussit ursos, mox apros, et deinde damas emitti. Tac. 11. Ann. 22. Creati primum Valerius Potitus et Æmilius Mamercus —, Dein, gliscentibus negotiis, duo additi —. Mox duplicatus numerus —. Post, lege Syllæ, viginti creati. Plin. 24. Hist. nat. 12. 67. (109). Spissatur succus ex folliculis aqua cælesti perfusus: mox in pila tasis exprimitur organis: tunc densatur in sole mortariis in pastillos. Vellej. 2. 14. 3. Domus, quæ quondam Ciceronis, mox Censorini fuit, nunc Statilii Sisennæ est. ¶ 7. Sunt qui perperam affirmant mox usurpari aliquando etiam de tempore proxime præterito, pro statim ante, modo, pur ora, testè, poco fa: et afferunt quæ sequuntur. Colum. 3. R. R. 20. 4. De altero, quod mox proposueram, nihil dubito, quin etc. At ibi legendum est modo. Stat. 12. Theb. 818. Mox tibi, si quis adhuc præterit nubila livor, Occidit. Alii rectius leg. Occidet. Amian. 14. 10. Mox dicta finierat, multitudo omnis consensit in pacem. At Wagnerus pro mox desiderat vix.

II.) Translatæ. ¶ 1. Mox refertur ad ordinem situs et loci, et rem post aliam vel infra positam significat. Plin. 6. Hist. nat. 10. 11. (29). Ab Albanæ confinio gentes Silvorum fera, et infra Lubienorum, mox Diduri. et ibid. 30. 35. (190). Ultra eos Dorchi, dein Gymetes, mox Andetæ. Adde eumd. ibid. 11. 12. (30). et 26. 30. (118). ¶ 2. Item dignitatis, aut pretii. Plin. 18. Hist. nat. 7. 17. (77). Post amyllum Chium maxime laudatur Creticum, mox Egyptianum. Id. 25. ibid. 13. 95. (154). Maxima vis natæ Susis Parthorum, mox Laconicæ, Grecicæ, Asiaticæ. Adde eumd. 16. ibid. 6. 8. (20). et 11. ibid. 41. 96. (237).

MU

MU, μῦ, vox propria canum, unde et mutire dicuntur, inquit Charis. 2. p. 213. Putsch., item Scalig. in conjectan. ad Varron. in ea verba 7. L. L. 101. Müll. Mussare dictum, quod multi non amplius quam mu (al. μῦ) dicunt: a quo idem Ennius (dicit, id quod minimum est): Neque, ut ajunt, mu (al. μῦ) facere audent. Item Ennius apud Donatum ad Ter. Andr. 3. 2. 25. Nec dico, nec facio mu. Lucilius apud Charis. loc. cit. Non laudare hominem quemquam, neque mu facere unquam. zittre. Conferatur Id. Charisius ibid. p. 214. Putsch. Mut. Mut non facere audent, et apud Apulejum Platonicum de proverbis scriptum est libro secundo. Quom dixit Plaut. Stich. 1. 3. 102. Negato esse quod dem, nec mu, nec mutuum: mu, rem minimum intellexit, simulque primam τῶς mutuum syllabam respexit. — Videtur etiam esse vox dolentis, desperantis, exclamantis Id. fragm. apud Charis. loc. cit. Qui tu es qui dncis me? mu! perii hercle: Afer est.

MUCEDO, MUCCIDUS, MUCCILAGO, MUC-CINIUM, MUCCOSUS, MUCCOLENTUS, MUC-CUS. V. MUCCO, MUCIDUS etc.

MUCEDO vel mucedo, inis, f. 3. mucus. Apul. de Mag. Si pernicioza illa mucedo intus cohibita et bili atra sociata. Alii leg. dulredo, al. albedo.

MUCEO, es, mucui, ere, n. 2. esser muffo, contraer la muffa, εὐζωρία, mucidus sum. Cato R. R. 148. Vini singulae uræ dabuntur, quod neque aceat, neque muceat.

MUCESCO, is, ere, n. 3. inchoat. a muceo, mucidus fio. Plin. 14. Hist. nat. 20. 26. (131). Proprium est vino muceescere, aut in acetum verti. Id. 18. ibid. 20. 23. (98). Sesama macerata lundo colore murescit.

MUCIDUS vel mucidus, a, um, adject. (mureo, mucus). ¶ 1. Est qui mucorem ex vetustate contraxit, muffo, muffato, εὐζωρία, σαπρός. Juvenal. 14. 128. Mucida carulei panis consumere fusta. Martial. 8. 6. Mucida vina. ¶ 2. Mucidus vel mucidus est etiam mucosus, mucoso, mucro fluens, μῦζωδης. Plaut. Epid. 3. 4. 58. homo es, Qui nie emunctisti mucidum. Id. Mil. glor. 3. 1. 52. Senex mucidus.

MUCILAGO vel mucilago, inis, f. 3. (mucus) mucosus liquor, mucilagine, ἐκμύσση. Theod. Priscian. 4. 1. Qui sanguinem, vel mucilaginem adscliant.

MUCULENTUS. V. MUCCULENTUS. MUCINIUM vel mucinium, ii, n. 2. mucicchio, linteum, quo extergitur nasi muens. Arnob. 2. 23. Mitra, strophium, fascia, mucinium.

MUCOR, oris, m. 3. (muceo) lanugo diutino situ contracta, ut in pane, carne, vino etc., unde et sapor corrumpitur, εὐζωρία, σαπρότης (H. muffa; Fr. moisissure; Hisp. moho; Germ. der Schimmel am Brod etc.; Angl. mouldiness, mustiness). Occurrit ¶ 1. Generatim. Colum. 12. R. R. 4. 4. Locum esse debere quam siccissimum, ne situ penora mucorem contrahant. et ibid. 17. 1. Situm, aut mucorem contrahere. Ulp. Dig. 18. 6. 4. Periculum acoris et mucoris (vini) præstare. ¶ 2. De humore et lacrima coacta in vite. Plin. 17. Hist. nat. 15. 25. (116). Ut inde potius destillaret mucor, qui maxime vites infestat.

MUCOSUS vel mucosus, a, um, adject. (mucus) mucro abundans, mucoso, μῦζωδης. Colum. 6. R. R. 7. 1. Sequitur torminum vitium, quorum signum est ruenta et mucosa ventris proluvia. Cels. 5. 28. n. 15. Exulceratio mucosa.

MUCRO, onis, m. 3. fortasse a μακρός maces, est summitas cojasurumque rei in acutum desinentis, ferulæ ac cælendo apta, cuspid, apex, acumen, ἀκμή, ἀκί, κούρμα (H. punta aguzza; punta che trafigge et taglia; Fr. pointe; Hisp. punta; Germ. die stechende Spitze, Schneide, Schärfe; Angl. the sharp point of any thing).

1.) Proprie. Colum. 4. R. R. 25. 1. Mucro

felis. *Plin. 8. Hist. nat. 3. 4. (8). deotis. et ibid. 15. 17. 41. unguim. Martialis. 4. 18. Tsbuili in calido vulnere mucro (stillicidi) tener. Plin. 16. Hist. nat. 10. 16. (38). Follom mucrone aculeatum. Id. 2. ibid. 25. 22. (89). Cometae in mucronem fastigiat. Id. 9. ibid. 33. 52. (102). Concha margo in mucronem emissus. Id. 18. ibid. 18. 48. (172). Cuspis vomeris acutior, in mucronem fastigiata. Id. 17. ibid. 10. 11. (63). Amygdalas mucrone defigi, aciem lateris aequilone speclare: teras simul serendas etc. et 37. ibid. 4. 15. (56). Adamas, lsterum sexangulo levore turbinatus in mucronem. et ibid. 2. 9. (26). Mucrones crystalli. *Nemesion. frogm. de Aucup. Mucro rostri. — Videtur et pro acie ferri usurpari, tagliu, in lilo Juvenal. 14. 916. quom pectere barbam Caperit, et longi mucronem admittere cultri.**

11.) Translate. ¶ 1. Sæpissime dicitur de cupide gladii, bastæ, tell: et per aynedochon sumitur pro ense. *Ovid. 12. Met. 484. medio jugularibus ense, Quandoquidem mucro est bebes, loquit. Lucan. 7. 139. Nec gladii habuere fidem, nisi oculibus asper exarsit mucro. Virg. 2. Æn. 333. stat ferri acies mucrone corusco. et 10. ibid. 651. strictuque cornescat Mucrone. Cic. 14. Phil. 2. 6. Nisi mucrones etiam nostrorum militum tremere vultis, dubitantes, utrum in cive, an in hoste figantur. et 3. Cat. 1. 2. Gladios in republicam distractos retulimus, mucronesque eorum a jugulis vestris deiecit. Virg. 12. Æn. 740. Mortalis mucro, glacies cœn fulfills, letu Dissiluit. et 7. ibid. 665. teretl pugnent mucrone, vterque Sabello. et 10. ibid. 681. Mucrone se induere ¶ 2. Pro fine, extremitate, quis mucro extremum est bastæ, aut ensis. *Lucret. 2. 518. Ergo folia distant ratione creata, Accipit quoniam mucrone utroque notantur. Hinc stemmis, illinc rigida infesta pruinis. — Mucro fauelum, si luogo più angusto dello stretto, loquendo de erctia faubus, quibus oim crededetur Oceanus Scythicus Irrumpere in mare Caspium. Plin. 6. Hist. nat. 13. 15. (38). ¶ 3. Metaphorice est suctoritas, vis, potentia. *Cic. Cluent. 43. 123. Ne censorium stilum, enjus mucronem multis remediis majores nostri reuderunt, æque posthac atque illum dictatorum gladium perlimescimus. Id. 3. Legg. 9. 21. Mucronem tribunicium exacueri in aliquem. Id. Cæcin. 29. 84. Peracutum hoc tibi videtur: hic est mucro defensionis tuæ: In eum ipsum causa tus incurrit, necesse est. Seneca 2. Controv. proem. Deerat hili oratorum robur, et ille pugnatorius mucro. Quintil. 10. 5. 10. Ipse ille mucro legemil quotidiana pagna retunditur. — NB. De cognom. Rom. P. ONOM.***

MUCRONATIM, adverb. Aferitur, nulla tamen auctore laudato a *Charis. 1. p. 161. Putsch. Fuerant autem qui ex his quæ o terminantur, putarent adverbia trahi posse, ut est ordo mucro, diversis tamen figuris: ab ordioe enim ordinate et e mucrone mucronatim dicitur. Sed mihi non videtur hoc quod est ordinis ab ordine tractum sed ab ordinato, nec minus e mucrone mucronatim sed a mucronato.*

MUCRONATUS, a, um, adject. In mucronem oensineus, che finisce in punta, aguzzo. *Plin. 32. Hist. nat. 2. 6. (15). Piscia mucronata rostro. Id. 23. ibid. 13. 102. (161). Mucronata folia.*

MUCULANTUS vel muculentus vel muculentus, a, um, adject. (mucus). Comp. *Muculentior. — Muculentus est mucro abundans, mucosus. Prudent. 2. rapa orap. 284. Muculentas osres. Arnob. 3. 13. Munctiones narium muculentæ. M. Aurel. apud Fronton. 4. ad M. Cæs. (edente lterum A. Moia) ep. 5. Certe homo sicut pluitosus, hodie tamen multa muculentior mihi esse rideor. Cæc. Aurel. 2. Acut. 10. n. 74. Plerique plurima per lntestina exeuante rento, rei muculentio huiore, aut stercore, ventris subsedit lntestio. Adde eumd. 1. Tard. 1. n. 30., 3. ibid. 1. n. 3. et 5. ibid. 2. n. 33. Sic Id. 4. Tard. 6. init. Muculenta ventris egestio.*

MUCUS vel mucosus, i, m. 2., quod ratione habita etymil conjungi potest cum v. *mungere*, est narium homiditas et ersalior pituita, mucio, *μύξα, κόρυζα. Cotull. 23. 17. Mucusque et mala pituita nasi. Cels. 4. 18. Descendunt pituitæ, mucisque similia.*

MÜGER, dici solet a castrensibus hominibus, quæsi mucosus, la, qui telis male ludil. *Festus p. 158. 27. Müll. Dicitur voluit a mugo pro mungo.*

MÜGIL et MÜGILIS, is, m. 3. piscis maris, *muggine, μύζων, κηφαλος. Plin. 9. Hist. nat. 17. 26. (59). Mugilum oatura ridetur, in metu capite abscondito, lotos se occultari credentium. lisdem tam lntercapta salacitas, ut etc. et ibid. 42. 67. (144). Mugil velocissimus omoim. Adde ibid. 8. 9. (20). Id. 10. ibid. 70. 89. (193). Productor clarissime audire mugil, lupus, salpa etc. et 9. ibid. 62. 88. (185). Mugil et lupus mutuo odio flagrant. Id. 32. ibid. 2. 5. (12). Scit et mugil esse in esca hamum, insidiasque non igoorat: ariditas tamen tanta est, ut cauda rerberando excutiat cibum. — Deprehensis olim mæchis pœna fuit lmmisus podicil. *Juvenal. 10. 317. quosdam mæchos et mugillis lnterat. Adde Cotull. 15. 19. P. RAPHANUS. Fortasse huc pertinet illud Luciliil apud Non. p. 65. 30. Merc. Natibu' natricem impressit crassam et capitata. Sed P. NATRIX. — Quooiam mugilis recto casu legitur apud *Juvenal. loc. cit.*, fallitur *Charis. qui ait 1. p. 82. Putsch. Mugil Nominatulo casu dici debet, ut vigil et pugil, et facit Genitiro plural mugilum. Si eoin esset hic mugills, etiam mugillum in plurali Genitiro faceret. Cf. eumd. ibid. p. 110.***

MÜGINOR, aris, arl, dep. 1. cum mugitu mucro; etenim ponderosiora quæque cum mugitu molliuntur, mugitus autem est mimum illud, quo molientes se lovicem ad cooatus conjungendos hortantur: porro, quæ ite moventur, lente procedant, necesse est. Traostollet neugas agere, causal, moras neclere, tergirsari, otiose ac tarde conari, quasi qua recusando agere et contra voluntatem. *Cic. 16. Att. 12. De Ocella, dum tu muginaris, nec mihi quidquam rescribis, cepl coosilium domesticum. stol a bada. Atta apud Non. p. 139. 7. Merc. Atque etiam muginamur hodie. Poul. Diac. p. 147. 1. Müll. Muginar est nugarl, et quasi tarde conari. Lucilius apud Non. loc. cit. Muginamur, mollium, subduclimur, h. e. comici poetæ fabulas usque adeo admiramur, ut, dum aguntur, admurmuremus primam, deinde atrabi nos lente sentiamus, et a subselliis sensim ad scenam sitonitos impellim. *Plin. præf. Hist. nat. § 18. Vel hoc solo præmic contentil, quod, dom lta, ut ait M. Varro, muginamur, pluribus horis rlvimus. h. e. otiose et quasi nolentes commentamur. ci perdiamo intorno a queste cose. In quodam MS., teste *Harduino*, legitur *musinamur*: quod *Turneb.* a Musis deducti, quodque *Sillig.* recepit. Ceterum *Gloss. Isid.* Muginatur, causatur. *Gloss. Labb.* Muginor, γογγυζω. *Non. loc. cit.* Muginari, murmurare. *Cf. Döderlein. Lat. Synonym. vol. 6. p. 229. de voce musinari apud Plin. loc. cit.* agens, eandem confert cum *Fr. omuser* et cum *Gr. μωσωνειν, μαωσωνας βραδιως et μωττωε, παττω, ἀμωτος*, arbitratur enim esse idem ac lente alioal rei operam dare, *louorare con ogia e comodiio.***

MÜGIO, is, xvi vel ii, itom, ire, n. 4. Part. *Mugiens 1. et 11. — Mugire est verbum exprimeas vocem vitulorum (ut Varro docet 7. L. L. 104. Müll.) et boum, quæ est μῦ, uode et *Gr. μύζω* idem significans, est mugilum edere (It. *muggire*; *Fr. mugir, beugler*; *Ilisp. mugir*; *Gerin. brüllen*; *Angl. to bellow, low*).*

1.) Proprie. *Liv. 6. 7. 16de* quum actas boves ad desiderium, ut 6t, relictarum mugissent, etc. *Propert. 3. 21. 19. In versa caput primos mugiverat annos. Horat. Epod. 2. 11. Aut in reducta valle mugientium Prospectat errantes greges.*

II.) Transfertur ad tubam, ad terræ motum, ad tonitrua, et alla mugitus similem edentia sonum. *Ennius epud Varron. loc. cit.* Tiblicina maximo labore mugit. *Virg. 8. Æn. 520. Tyrbenusque tubæ mugire per æthere clangor. Lucret. 4. 544. Quum tuba depresso graviter sub murmure mugit. Virg. 6. Æn. 256. Sub pedibus mugire solum. Adde eumd. 4. ibid. 480. Lucon. 3. 418. Sæpe cavas mota terræ mugire cævernas. Horat. 3. Od. 29. 67. si muglat Africla Malus procella. Id. 2. Ep. 1. 202. Garganum mugire putes nemus, anl mero Tuscum. Virg. 3. Æn. 92. mugire adytis cortina reclusis. *Sil. It. 11. 521. pulsus mugil Olympus. Bi-**

*nuc. Fel. Octav. 5.; et Lactant. 7. 6. Nimbis collidentibus mugire tonitrua, rutilare fulgura. Sil. It. 8. 631. fudoque imo mugivit aobetans Aufidus. Quintil. 12. 10. 31. Pleraque nos illa quasi mugiente llttera cludimus M, qua nollum Græce verbum cadit. Martial. 3. 46. At tibi tergemiou mugiet ille sopbos. h. e. euge, clamabit, belle, co-
fwo.*

MÜGITOR, aris, m. 3. (mugio) qui mugit. *Val. Flacc. 3. 208. Ut magis lntarioie, magis ut mugitor anbeiat Vesuyis etc.*

MÜGITUS, us, m. 4. (mugio) vox boum, *μύζωμα* (It. *muggito*; *Fr. mugissement, beuglement*; *Hisp. mugido, bromido*; *Gerin. das Brüllen*; *Angl. a bellowing, lowing*).

1.) Proprie. *Virg. 2. G. 470. Mugitusque boum. Id. 12. Æn. 103. Mugitus veluti quum prima in præjia taurus Terrificos clet. Ovid. 3. Met. 21. hos mugitibus Impulit auras. et 7. ibid. 597. mugitus vltima diros Edidit. Id. 1. Faust. 566. Dare mugitus. Virg. 2. Æn. 223. tollere.*

II.) Translate. *Plin. 18. Hist. nat. 35. 86. (360). Montium sonitus, memoratque mugitus. Cic. 1. Divinat. 18. 35. terræ. Stat. 10. Theb. 263. Ne gravis exclamet portæ mugitus abentæ.*

MULA, æ, f. 1. (mulus). In Dativo plur. habet *mulis*, ubi a masculino distinguere non est necesse: Item *mulabus. P.* quæ in ASINA init. dicta sunt. *Capitolin. Fer. 5. Quæ et reblicula com mulabus ac mulionibus. Adde Tertull. 2. ad Uxor. 8.; Priscion. 7. p. 733. Putsch.; et Rhemn. Pætern. sub init. Artis etc. — Mula*

1.) Proprie est quadrupes notum, *ἡμίονος* (It. *mula*; *Fr. mule*; *Hisp. mula*; *Gerin. die Mauleseelin*; *Aogl. a she-mule*). Dicitur de utroque sexu, ubi dilerimine opus non est: quod in CERYA adnotavimus. *Plin. 8. Hist. nat. 41. 69. (171). Ex asino et equa mula gigitur mense tertio decimo, animal riribus in labores eximium. et (172). Equo et asina genitos mares hinnos (Sillig. et ol. hinnulos) antl qui vocabot: contraque mulos, quos asini et equæ geocerant. et (171). Gignitur autem mula ex equo et asina, sed effrenis, et tarditatis lndomitæ. et (171). Generatur ex equa et oagris mansuetactia mula: relectos in cursu, duritia cœniua pedum, reuuois strigoso corpore, lndomito animo. (Eadem babet *Colum. 6. A. R. 37. 4. et 5. Juvenol. 7. 181. hic muude nitet ungula mulæ. scil. curium trabentis. Freques est autem mentio mularum rebentium, vel currum trahentium. V. Martial. 0. 23., 8. 61., 11. 79., 14. 197.; et *Sueton. Ner. 30. — Femina non parit, quia e duobus diversis generibus nata, tertill generis sit, et neutri parentum est simills, ut ait *Plin. loc. cit.* Hinc lo portentis est mula partus. V. *Varron. 2. A. R. 1. 27.; Sueton. Galb. 4.; et Juvenal. 13. 66. — Quum mula pepererit proverbiale dictum de re, quæ nunquam fiet. Sueton. loc. cit. Confer Cic. 2. Divinat. 22. 49. Mula partus prolatus est te. P. ibi cetera.****

II.) Translate est plebeja vox perunione significans, *pedigone*, si filies est *Ennil. Mocr.*, qui c. 54. de Colubrino v. 31. p. 242. retro ed. *Ald. alt.* Esse pedum vitium dicitur, cui pernio nomen Est a pernicio incembi patiens lldipsum: Plebs dicit mutari: solet hoc de frigore nasci.

MULARIS, e, adject. (mulus) mulinus, *mulino, ἡμίονεος. Colum. 6. A. R. 27. I. Est geerosa msterica, quæ circo sacrisque certianibus equos præbet: est mularis, quæ pretio sul fetus comparatur generoso. — Mularis vocata berba, quæ et *Rexodum. P. hanc vocem.**

MULCATOR, aris, m. 3. (mulco) qui rerberat. *Gloss. Flacid. ed. A. Maio in Class. Auct. T. 3. p. 483. Mulcator corporis, qui corpora sfficit vel mulcat.*

MULCATUS, a, um. P. MULCO. MULCÉDO, inis, f. 3. (mulceo) blandimentum, illicebra, *vadolesimento, ottivativo, Σιγγηρον. Gell. 19. 9. Ejus lllingæ exercitationes doceret, quæ nullam mulcedioem Veneris atque Musæ haberet. Adde *Sidon. 5. Ep. 17.**

MULCÉO, ces, si, sum (et raro admodum etum), cere, a. 2. Præteritum *mulsi* commune cum *muggeo* agnoscltur etiam a *Priscian. 0. sub fin., Charis. 3. p. 216. et Diomed. 1. p. 363. Putsch. — Part. Mulcens 1. 1. et 2. et II. a.; Mulus in 6n.; Mulcendus 1. 2. — Mulcere, verbum plerumque*

poeticum, est palpare, leni manu tractare, demulcere (It. *palpare, palpeggiare*; Fr. *palper, caresser, passer doucement la main sur*; Hisp. *palpar, halagar, acariciar con la mano*; Germ. *streichen, streicheln, leicht berühren, bewegen, fort treiben, durchsäusen*; Angl. *to sooth, soften, to touch or stroke gently*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est, ut diximus, palpare, leni manu tractare. Ovid. 7. Met. 117. Pendulaque audaci mulcet palcaria dextra. Id. 1. Fast. 259. Ille manu mulcens propexam ad pectora barbom. Adde Plin. 28. Hist. nat. 13. 56. (198). Quintil. 11. 3. 158. Sunt quædam non indecentes moræ, caput mulcere, manum intueri, infringere articulos. Ovid. 2. Art. am. 341. Quem taurum metuis, vitulum mulcere solebas. Id. 10. Met. 118. de cervo. mulcendaque colla Quamlibet ignotis manibus præbere solebat. ¶ 2. Latiori sensu pro leviter tangere. Ovid. 14. Met. 295. conantem (Circen) virga mulcere capillos Reppulit. h. e. leviter tangere. supra dicitur v. 278. Et tetigit summos virga Dea dira capillos. Sic Id. 5. Fast. 161. Frigidus Argestes summus mulcebit aristas. h. e. leviter agitat, notabit. Alii leg. miscerebit. Propert. 4. 7. 60. Mulcet ubi Elysias aura beata rosas. Ovid. 1. Met. 108. placidique tepentibus auris Mulcebant Zephyri oatos sine semine flores. Pertinet hoc illud Cic. in Arat. 88. Igniterum mulcens tremebundis æthera pennis. h. e. concutiens, agitans. et Lucret. 4. 138. nubes concrecere in alto Cernimus, et mundi speciem violare serenam, Aera mulcens motu. h. e. impellentes, agitatesque motu suo. et Ennius apud Priscian. 9. p. 870. Putsch. Mulserat hac navem compulsam fluctibus pontus. h. e. impulerat. Sunt qui hoc a mulgeo trahunt, ut sit absorbere, ad se trahere: et apud Cicero. et Lucret. leg. *mulgens*.

II.) Translate. ¶ 1. De rebus physicis est dulcem facere: Sil. It. 7. 169. Pocula nec norant sucris mulcere Lyæi. Alii leg. miscere. Hinc Particip. MULCUS, de quo V. in Iu. ¶ 2. Mulcere de animo et in re medica est lenire, mollire, permulcere, mitigare, placare, delectare, ut ait Paul. Diac. p. 144. 2. Müll. Mulcere mollire est, sive lenire. — a) Sæpissime refertur ad animum. Pacuvius apud Paul. Diac. loc. cit. Quid me obtutu teres, mulces laudibus? Horat. 3. Od. 11. 22. stetit unda paulum Sicca, dum grato Danaï puellas Carmine mulces. Id. 2. Ep. 1. 210. Ille per extentum funem nihil posse videtur Ire poeta, meum qui pectus inaniter angit, Irritat, mulcet, falsis terroribus implet. Quintil. 1. 10. 9. Rudes atque agrestes animos admiratione mulcere. Vellej. 2. 117. 3. Qui gladii domari non poterant, posse jure mulceri. Gell. 20. 9. Delectari, mulcerique aures figmentis verborum novis. Virg. 4. G. 510. de Orpheo. Mulcentem litigres, et agentem carmine quercus. Id. 5. Æn. 464. Mulcere aliquem dictis. et 1. ibid. 70. fluctus tranquillare. et 7. ibid. 755. iras. et ibid. 34; et Ovid. 1. Fast. 155. æthera cantu. Sil. It. 12. 220. plectro labores. Claudian. II. cons. Stilich. 211. alicujus suspiria. Sil. It. 17. 46. cunctis spes pectora mulcet, Finem armis tandem fineinque venire periculis. Iusina. — b) Pertinet etiam ad medicinam et ad leniendos dolores. Ovid. 5. Fast. 401. lectas Pegasæis collibus herbas Temperat, et varia vulnera mulcet ope. Plin. 22. Hist. nat. 21. 50. (107). Mulcere dolores nervorum. et ibid. 51. (110). os, stomachumque. Id. 28. ibid. 11. 49. (178). oris graveolentiam. et 21. ibid. 20. 81. (138). ebrietatem. et 37. ibid. 5. 16. (63). lassitudinem. — Hinc Part.

Mulsus, a, um, adject. usurpatur, et est mel habens admixtum, vel mellis saporem (V. supra sub II. 1.), melato.

I.) Proprie. Colum. 12. R. R. 12. 3.; et Plin. 22. Hist. nat. 24. 51. (110). Mulsas aquas. ὄρνυμα. Sic M. Aurel. apud Fronton. 4. ad M. Cæs. (evidente iterum A. Maio) ep. 6. Aqua mulsasorbendo ad guttam et rejectandam saucem sivi potius, quam ulcereim gargarizavi. Plin. 10. Hist. nat. 22. 52. Lac mulsom. Colum. 5. R. R. 10. 18. Mulsas pira.

II.) Translate mulsus est gravis, jucundus, dulcis. Plaut. Rud. 2. 3. 34. Mea Ampeliscas, ut dulcis es! ut mulsas dicta dicis! Id. Pen. 1. 2. 112. ut mulsas loquitur! — Mea mulsas, appellatio est a-

matoria blandientis. Plaut. Stich. 5. 5. 14. Age, mulsas mea, suavitudo, salta. Adde eumd. Cas. 2. 6. 20. — Hinc

Mulsom, i, n. 2. (subaudi vinum) absolute, substantivum more, est vinum melle admixtum, οἶνόμελι, μελιχαρτον: quæ potio fuit antiquis Iocupletibus et delicatioribus usitata, et in deliciis. Ejus conficiendi rationem Colum. 12. R. R. 41. 1., utilitates in medicina Plin. 22. Hist. nat. 23. 49. (105). et ibid. 24. 53. (113). tradit. Plaut. Pers. 1. 3. 7. Commisce mulsom, struthæa, coluthæaque appara. et 5. 2. 40. Age, circumfer mulsom, bibere da usque plenis cantharis. Cic. 2. Orat. 70. 282. Quom vocem in dicendo obtudisset, suadebat Granius, ut mulsom frigidum biberet. Id. 3. Tusc. 19. 44. Huic calix mulsis impingendus est, ut plorare desinat. Farro 3. R. R. 16. 2. Mulsom pæne quotidie in convivio omnibus dare. Horat. 2. Sat. 4. 26. leni præcordia mulso Prolueris melius. Martial. 13. 6. Nos alicam, mulsom poterit tibi mittere dives. — Proverbium est gulum, inquit Macrobi. 7. Saturn. 12., mulsom, quod probe temperes, miscendum esse novo Hymetto et vetulo Falerno. — Mulsom aceti apud Seren. Sammon. 49. 914. est acetum, quod habet Cato R. R. 157. ante med. — Mulsom etiam pro pharmaco æris datum fuisse probat Inscript. allata in AROMATARIUS. — Mulsas absolute in plur. num. barbarismus est, docente Quintil. 1. 5. 16.

MULCÆTRA, æ, f. i. ita vocatur a mulcendo herba heliotropium minus apud Apul. Herb. 49., quia ad omnia venenata ejus vis præcipua est, ut habet Plin. 22. Hist. nat. 21. 29. (63).

MULCĪBER, b̄ris vel b̄ri, m. 3. et 2. Vulcanus: V. multa in ONOM. — Hinc translate ponitur pro igne. Ovid. 14. Met. 533. Jamque picem et ceras alimentaque cetera flammas Mulciber urebat. Adde eumd. 9. ibid. 263. Et Capell. 6. p. 189. Mulcibero devorante.

MULCO, as, avi, atum, are, a. I. Sunt qui scribunt *multatus* et *mulcatus*, a *mulcto*, sed adversantibus criticis fere omnibus, qui *mulcatus* volunt, et *mulco*, as, quoties de verberibus sermo est: multo vero et *multatus* quom de pœna exsilii, pecunie, et hujusmodi irroganda loquimur. Est enim, inquit Foss. in Etymol., diversa his origo. nam *multa* et *multare* sunt a Sabinis, vel Oscis, ut Farro et Festus p. 142. 21. Müll. docent: *mulcare* vero est Latinum, a mulcendo, h. e. mitigando: unde committigare sandalio caput dixit Ter. Eun. 5. 8. 4. V. MITIGO. *Mulcto* tamen legitur in Inscript. sub Domitiano apud Gruter. 155. I. EA GENTE MALE MULCATA. — *Mulcassitis* antiquæ, mulcaveritis. Plaut. Mil. glor. 2. 2. 8. — Part. *Mulcatus* I. et II. — *Mulcare* est percutere, verberare, cædere, pulsare, ferire, τινάω (It. *battere, percuotere, bastonare*; Fr. *battre, frapper*; Hisp. *pegar, cascarr, golpear*; Germ. *schlagen, prügeln, misshandeln, übel zurechtigen*; Angl. *to beat, strike, buffet, cudgel*).

I.) Proprie. — a) Sæpissime de hominibus. Plaut. Most. 4. 2. 23. Cautio est opus, non huc exeat, qui me male mulcet. Sic Id. Truc. 4. 4. 3. Dividia est tonstricem meam sic mulcatam male. et Cic. 6. Verr. 43. 94. Male mulcati clavis et fustibus repelluntur. Ter. Adelph. 1. 2. 9. Ipsum dominum et omnem familiam mulcavit usque ad mortem. Liv. 3. 11. Qui obvius erat, mulcatus nudatusque abibat. Id. 20. 9. Lictores indignum in modum mulcati. Petron. Satyr. 134. Arundinem ab ostio rapuit, iterumque nihil respondentem mulcavit. Tac. 1. Ann. 32. Prostratos verberibus mulcant, sexageni singulos. — Similiter Id. ibid. 70. Pernoctare sine utensilibus, sine igni, magna pars nudo aut mulcato corpore. contuso, offeso. Sic Sall. fragin. apud Non. p. 406. 10. Merc. et apud Arusian. p. 215. Lind. Qui errare coacti fuerunt, icti sæpe fragmentis navium aut afflicti alveos undarum vi, mulcato sæde corpore postremo interiire tamen. et Curt. 7. 42. 17. Enituntur in verticem montis mulcati parte membrorum. Liv. 8. 24. a med. Sperare, corpore regio utcumque mulcato, se suos redempturum. tagliato in pezzì, maltrattato. — b) De inanimis pro male tractare, nocere, cædere. Liv. 28. 30. extr. Quinqueremis Romana prælata impetu, lateris alterius remos detorsit: ceterasque, quas indepta esset, male mulcasset, alii etc.

II.) Translate et urbane. Cic. Brut. 22. 88. Addebat etiam, scriptore illos male mulcatos existere cum Galba. molto stancati e quasi maltrattati.

MULCTA. V. MULTA init.

MULCTO, as. V. MULLO, as, init.

MULCTOR, oris, m. 3 qui mulcet. Gloss. Flacid. ed. A. Maio in Class. Auct. T. 3. p. 484. Mulcator (lege Mulctor), definitor, compositor; mulctoris enim delinire est.

MULCTRA, æ, f. et Mulctrum, i, n. 2. (mulgeo) vas in quo lac mulgetur, secchia, in cui si munge, ἀμολγεύς.

I.) Proprie. — a) Fem. gen. Virg. 3. Ecl. 30. de vitula. Bis venit ad mulctram, bivos alit ubere fetus. — b) Neutr. gen. Horat. Epod. 16. 49. Illic injussas veniunt ad mulctra capellæ. Nemesian. 2. Ecl. 35. scis, mille juvenas Esse mihi: nosti, nunquam mea muletra vacare. Calpurn. 4. Ecl. 25. Duc ad mulctra greges.

II.) Translate. Metonymice est ipsum lac. Colum. 7. R. R. 8. 1. Casei faciendi non erit omnittenda cura, usque longinquis regionibus, ubi mulctram devehere non expedit.

MULCTRÆLE, is, n. 3. idem quod mulctra, quodcumque vas lacti continendo aptum. Virg. 3. G. 177. nivea implebunt mulctra lactia vaccæ. Al. leg. *mulctaria*, seu *multraria*; alii *mulgaria* eodem sensu: quæ voce usus est et Falgius apud Philargyr. ad hunc loc. Sed nos ante casam tepidi mulgaria lactis, Et sinum vini cessamus fundere Baccho.

MULCTRARIUM vel multrarium, ii, n. 2. V. voc. præced.

MULCTRUM, i, n. 2. V. MULCTRA.

MULCTUS, us, m. 4. actus mulgendi. In Ablat. sing. Farr. 2. R. R. 11. 2. Lactis sunt discrimina quædam et a pastionibus, et a pecudum natura, et a mulcto.

MULGARIA. V. MULCTRÆLE.

MULGEO, mulges, mulsis et mulsis, mulsum et muletum, mulgere, a. 2. Quod præteritum *mulsis* commune huic verbo est cum *mulceo*, quidam discriminis gratia *mulsis*, *mulctum* dixerit, ut Priscian. 9. p. 870. Putsch. docet: *mulsis* habet etiam Charis. 3. p. 216. Hinc *mulctus* apud Varron. V. MULCTUS. Part. *Mulsus*. — *Mulgere* est lac e mammis manu exprimere: voce Græca idem significante ἀμολγεῖν (It. *mulgnere*; Fr. *traire*; Hisp. *ordeñar, estrujar las tetas*; Germ. *melken*; Angl. *to milk*). Virg. 3. Ecl. 5. Hic alienus oves custos bis mulget in hora. Id. 3. G. 400. Quod surgente die mulgere horisque diurnis, Nocte præmunt. Plin. 10. Hist. nat. 40. 55. (115). Caprisque cæcitas, quas ita mulcere, oboritur. — Passive. Marcell. Empir. cap. 23. ad fin. p. 120. retro ed. Ald. Capræ lactares abstinentes a cibo per triduum tertio die hedera tantummodo saturantur, et mulgentur antequam bibant. Si et eo lacte sextarios tres per triduum, calidos statim, quo modo mulsis fuerint, jejunos lienosus acceperit, poterit sanabitur. — *Mulgere hircos* proverbialiter de re absurda et impossibili. Virg. 3. Ecl. 91. Atque idem jungat vulpes, et mulget hircos. — *Mulgere aera motu*, h. e. absorbere, ad se trahere, apud Lucret. etc. V. MULCEO. II. 2. Eod. sensu videtur dixisse Ennius apud Priscian. 9. p. 870. Putsch. Mulserat hac navem compulsam fluctibus pontus.

MULCURIUS, ii, m. 2. qui mulos curat, seu qui mulos tondet; a *mulus* et *κουργεῖν* tonsor. Vox hybrida. Gloss. Philox. Mulcurius, ἡμῶκουρος.

MULIEBRIS. V. voc. seq. in fin.

MULIEBRIS, e, adject. (mulier) ad mulieres pertinetis, femineus, γυναικείος (It. *donnesco, femmineile*; Fr. *concernant les femmes, de femme*; Hisp. *femenino, femineo*; Germ. *weiblich, zum Weibe gehöig*; Angl. *of or pertaining to a woman or women, feminine, female, womanly, womanish*).

I.) Proprie. — a) Universim. Farro 5. L. L. 15. Müll. Loci muliebres, ubi nascendi iniitua consistunt. Plaut. Truc. 4. 3. 35. Muliebre facinus. Cic. Cæl. 28. 67. bellum. Id. Mil. 10. 28. Muliebri et delicatus ancillarum puerorumque conitatus. Id. 3. Orat. 11. 41. Muliebris vox. Id. 1. Off. 38. 130. venustas. Nepos Alcib. 10. vestis. Tac. 2. Ann. 71. fraus. et 1. ibid. 4. impotentia

donnaea alterigia. Peiron. Satyr. 9. Mullebris patientis acutum. *h. e. pner pathicus et ibid. 25.* Nec poella mullebris patientis legem possit accipere. *h. e. nondum matura viro. Liv. 1. 3.* Tantisper tutela mullebris (tanta indoles in Lavina erat) res Latina stetit. *Cael. Aurel. 3. Tard. 8. n. 133.* Delinda, mullebris coetethare liquorem (*homini aegrotato*) detrahimus. *h. e. fistula quae vesicas mullerum laeditur proliciendae nrinae causa.* — b) Spesalim *Fortuna mullebris*, dea eadem aique Juno, quem colebant metronae (sicut Fortunam virginalem puellas innoptas), memoratur a *Festo p. 242. 34. Müll.*: ejusque simulacrum via Latina positum ad quartum miliarium nefas, inquit, erat attingi, nisi ab ea, quae scemel nupsisset. *Vol. Max. 1. 8. n. 4.* Fortunae mullebris simulacrum, quod est via Latina ad quartum miliarium, eo tempora cum sede sua consecratam, quo Coriolanum ab excidio Urbis materos preces repulerunt, non aemel, sed his locutum constitit bis pene verbis: *Rita me, matronae, vldlatie, ritque dedicastis. Adde Liv. 2. 40.*

II.) Translata est mollis, effeminatus. *Vet. Poelo* apud *Cic. 1. Off. 18. 11.* Vos etenim, juvenes, aolium geritis mullebrum, illa virogo viri. *Ovul. 1. Pont. 3. 31.* Siva pium vis hoc, sive hoc mullebre vocari; Consteor misero molle cor esse mihi. *Plin. 37. Hist. nat. 2. 6. (17).* Caius princeps, qui super omnia mullebrila soccos induebat a margaritis. *Cic. 2. Tusc. 6. 15.* Eocvato mullebrisque sententia. — Hinc

Mullebricia, n. plur. 3. absolute, substantivorum more, ¶ 1. Sunt loci mullebres. *Tac. 14. Ann. 60.* ¶ 2. *Mullebricia pati*, apud *Tac. 11. Ann. 36.*, γυναικοναδισιν, ἀποδοιασμοδα, est proprium puerorum, dum stuprantur. *V. MULLEBRITER.*

MULLEBRITAS, atis, f. 3. (mullebris) atque et conditio mullebris. *Tertull. Virg. veland. 14.* usurpat de virgine corrupta, quae in mulierem transit: et virginitati opponit. Porro *ibid. 12.* mulieritas bis habetur eodem sensu, nisi sit scriptura mendum. *MULLEBRITER*, adverb. (mullebris) more mullebril *femminilente, donnescamente, γυναικιστι.*

1.) Proprie. *Horat. 1. Od. 37. 21. de Cleopatra.* quae generosus Perira quercus, nec mullebriter Expavit ense etc. *Liv. 38. 35.* Mullebriter indignabunda. *Plin. 35. Hist. nat. 11. 40. (140).* Jupiter Liberum parturientem et mullebriter ingemiscens inter obstetricia deorum. *Ammian. 31. 2.* Hunni equis mullebriter insidentes. *h. e. more mulierum, quae equitare solent crutibus non divaricatis, sed in unum latus demissis: non περιβαδην, sed συμβαδην. Imp. Valent. Theod. at Arcad. Cod. Theod. 9. 7. 6.* Omnes, quibus flagitii usus est virile corpus mullebriter constitutum aieni sexus damnare petentia (nihil eorum discretum videntur habere cum feminis), hujusmodi acclus expectante populo flammis vindictibus explant.

II.) Translato ast molliter, effeminato. *Cic. 2. Tusc. 21. 49.* Si se lamentis mullebriter lacrimisque dedet. et *ibid. 23. 55.* Hoc in dolore est maxime providendum, ne quid abjecte, ne quid timide, ne quid igne, ne quid cervilliter mullebriter faciamus.

MULLEBROSUS, e, um, adject. Idem ac mullerosus. *Plaut. Pten. 5. 5. 24.* Sane genus hoc mullebrosum est tunicis demissitilis *Al. leg. mullerosus.*

MULIER, eris, f. 3. Ratione habita etymi, *Isid. 11. Orig. 2.* Mulier a mollitie, tamquam *molliter*, detracta littera at mutata, appellata est mulier. *Hinc Horat. Epod. 11. 23.* mulierculam vincere mollitie. — Ceterum mulier est femina, γυνή (It. donna, femina; Fr. femme, femme mariée et non mariee; Hisp. muger casada ó soltera; Germ. das Frauenzimmer; Weib; Angl. a woman, dame, lady).

1.) Proprie. ¶ 1. Significat universim feminam omnium aetatis et conditionis. *Plaut. Pten. 1. 2. 36.* Mulieres sunt insulse admodum atque invenustae sine munditia et sumptu. *Cic. Mur. 12. 27.* Mulieres omnes, propter infirmitatem consilii, majores in tutorum potestate esse voluerunt. *Id. 14. Fum. 18.* Video omnes bonos abesse Rome, et eos mulieres suos secum habere. *Modest. Dig. 32. 79. 1.* Mullebribus legatis, otiam virgines debeatur. *Ulp. ibid. 34. 2. 26.* Mulieres, omnes dicuntur; quaecumque sexus feminini sunt. — Interdum virgini opponitur. *Lactant. 1. 17. de Junone.* Si adjuverit, sit virgo sult

primo, postea mulier. *Cicero reprehensus quod Pa-billiam virginem aegronarius duxisset*, respondit apud *Quintil. 6. 3. 75.* Cras mulier erit. *Adde Cic. 3. Ferr. 24. 63.; et Ulp. Dig. 18. 1. 11. ¶ 2.* De uxore videtur intelligendum illud *Scaevola De dig. 32. 91. 1.* Sempronius mulierem meam reddi jubeo ab heredibus meis centum aureos, quos mutuo acceperam. *at Modest. ibid. 33. 10. 13.* Nunquam ex eo, quod supellectilem legerit maritus testamentum, habitationem, in qua supellex fuit, legesso videtur. Quare contra defuncti voluntatem habitationem sibi mulierem vindicare, procul dubio est. *et Horat. Epod. 2. 39.* Quod si pudica mulier in partem juvet Domum atque dulces liberos, Seblna qualis, aut perusta solibus Pernicis uxor Appuli etc. *Sueton. Vitell. 2.* Cuius filius sectionibus et cognituris ubgrlus compendium nactus, ex muliere vulgari equitem Romanum genuit. *Inscript. epud Orell. 2061.* Dns MANIVS. AEMILIVS CELVS. VIXIT ANNIS XXV. H. S. E. S. T. T. L. (h. e. hic situs est, sit tibi terra levis). IVLIA HONORATA MVLIER SVA MONVMENTVM FECIT. ¶ 3. Interdum mulier dicitur, quae id est aetatis, ut concipere et parere baud amplius possit. *Hieronym. in Helvid. n. 20.* Quae non est in partus anxietatibus et dolore, quae, deficientibus menstrual cruoris officils, mulier esse desit, a Dei maledictione sit libera. *et n. 21.* Non negamus viduas, non negamus maritetas, sanctas mulieres inveniri, sed quae uxores esse desiderint, quae in ipsa necessitate conjugii virginum imitentur castitate.

II.) Translate dicitur de igne et molli per concivium. *Plaut. Bacch. 4. 8. 4.* Non me arbitrar mulitam, sed mulierem, Qui ore meosque non queam defendere.

MULIERARIUS, e, um, edject. (mulier) donnesco, femminile, *donnaiuolo*, idem quod mullebris: item mullerosus. Utraque notionem amplectitur *Cic. Cael. 28. 66.* ubi mulierariam manum appellat bo-minum multitudinem Clodiae amoribus deditem, et ab ea in insidiis collocatam. *Jul. Alerian. apud Trebell. XXX. Tyronn. 6.* Sed omnia haec libido et cupiditas mullebrarum voluptatis perdidit. — Hinc *Mulierarius*, i, m. 2. absolute, substantivorum more, est homo mullerosus. *Capitolin. Albin. 11.* Fuit mullebrarius inter primos amatores.

MULIERCULA, ae, f. 1. deminut. mulieris, femminello, *donnicciola*, γυναικιστιον. *Lucret. 4. 1274.* Deleriere sit ut forme mullebrula ametur. *Cic. 5. Tusc. 36. 103.* Qui illo susurro delectari se dicebat aquam fontis mullebrulae. *Id. Amic. 13. 46.* Ex eo fieri, ut mullebrulae magis amicitiarum praesidia quaerant, quam viri. *Id. 2. Cat. 10. 23.* Num suas accum mullebrulas sunt in castra ducturi? *Horat. Epod. 11. 23.* Nunc glorientis quamlibet mullebrulem vincere mollitie amor Lycisci me tenet.

MULIERCULARIUS, i, m. 2. a Constantino imperatore dictus est, qui uxores elienes et mulieres impudicas amat. *Cod. Theod. 3. 16. 1.*

MULIERITAS. *V. MULLEBRITAS.*

MULIERO, as, are, a. 1. effeminare, γυναικιστω, effemino. *Varro apud Non. p. 140. 16. Merc.* Hic ephebatum mulieravit. *h. e. stupro quasi mulierem poluit.*

MULIEROSITAS, atis, f. 3. (mullerosus) inclinatione alle donne, φιλογυναια, amor mulierum, propensio erga mulieres. *Cic. 4. Tusc. 11. 25.* Ut gloria cupiditas, ut mullerositas, ut ita appellem eam, quae Graece φιλογυναια.

MULIEROSUS, a, um, adject. (mulier) troppo desideroso di donne, *donnaiuolo*, φιλογυναιος, qui ninium appetit mulieres. *Cic. Fot. 5. 10.* Hunc scribum ipsius familiares et ebriosum et mullerosos fuisse. *Adde Afranium apud Non. p. 28. 25. Merc.*

MULINUS, e, um, adject. (mulus) ad unum pertinens, di mulo, *μυλωνος* ut *Mulina* ungula, apud *Vitruv. 8. 3. o med.* *Mulinae* nares, *Plin. 30. Hist. nat. 4. 11. (31).* *Mulinum* stercus, *Marcell. Empir. cap. 23. p. 120. ed. Ald.*

MULLIO, onis, m. 3. (mulus). ¶ 1. De hominibus est qui mulos curat et agit: item curige, quia mulus curri jungere frequentissimus fuit usus: Immo id genus quadrupedum primum putatur captum curri jungi, ut *Poul. Diac. p. 148. 1. Müll. trahit. Vet. Scholiast. ad Cic. Müll. 10.* ob *A. Moio* editus in *Class. Aucl. T. 2. p. 111.*

Quos nunc vulgo muliones dicimus, eos scilicet, qui jumento vehiculis subjuncte moderantur et regunt, eos veteres rbederios dicebant: muliones autem proprie eos, qui negotiationem lucri sui causa in hujusmodi jumentis exercebant. *Gr. ορεωκομος, ατραβλατης* (It. mulottiere, cochiere; Fr. muletier, cocher; Hisp. mulatera, muletero, mozo de mulas, cochoero; Germ. der Mouthhiertreiber oder händler; Aogl. a mule-driver, muleteer, keeper or driver of mules). Occurrit — Univer-sim. *Varro 5. L. L. 159. Müll.* Ibi quum jaceret pater occisus, supra eum carpentum mulio ut ingeret jussit. *Juvenal. 3. 317.* Nam mihi commota jam dudum mulio virga Inouit. *Sueton. Ner. 30.* Nunquam estrucis iminus mille fecisse iter traditur, soleis multarum argenteis, canusietis mulionibus. — b) Apud *eumd. Vesp. 4.* dicitur *Vespasienus* per convivium aliquando vocatus *mulio*, quia ob egestatem coactus fuerat ad mangonicos quales descendere. Mulionum autem professio servilis, aut institoria fuit. Unde muliones proprie institores appellari possunt, inquit *Ulp. Dig. 14. 3. 5.* — c) *Infantior, quam meus est mulio*, proverb. de homine infantissimo. *Varro apud Non. p. 56. 11. Merc.* — d) Fuisse muliones inter officia domus Augustae, apparet ex *Inscript. apud Murat. 924. 14.*, in qua *Livius Gratus Augusti* mulio. *Adde 925. 4. et 5.* ¶ 2. *Muliones* dicuntur etiam certi generis culices, *μυγιες*: fortasse quia mulos aestate iofestant. Hi sunt apibus inimici, ut est apud *Plin. 11. Hist. nat. 18. 10. (61).* Creduntur autem non amplius, quam uno die vivere, teste *ead. 30. ibid. 16. 53. (147).* — *ND.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

MULLIONICUS et *MULLIONIUS*, a, uni, edject. (mulio) do mulatiere, ad mulionem pertinens. *Lamprid. Elagab. 31. sub fin.* Tectus cucullone mullionico, ne agnosceretur. *Cic. Sext. 38. 82.* *Mullionum* peneulam arripuit. *Al. leg. mullioniam. Edict. Dioclet. p. 22.* Caligae prima forma mullionica, sive rusticae par sine clavis X deucetis viginii.

MULLEOLUS, e, um, adject. diminut. mulleil. *Tertull. Pall. 4. od fin.* Impuro cruri purum, aut mulleolum inducit caeleum.

MULLEUS Calceus, et *Mulleus*, absolute, *borzacchino, calzavetto*, genus calcei, coloris purpurei, seu puniceo, quem *Festus p. 142. 25.* primum a regibus Albanis gestatum tradit, deinde a patriciis Romanis: editique, putari esse ob obsoleto *mulare*, hoc est suere. Alii censent, mulleos, quia purpurei essent, nomen accepisse a rubro colore nulli piscis (*Isid. 19. Orig. 34. 10.*). Unde puniceos mullos dixit *Auson. Edyll. 117.; et Ovid. Halieut. 123.* et tenui suffumum esingine mullum. Sed contra *Fenestella* apud *Plin. 9. Hist. nat. 17. 30. (65).* nullis nomen a colore mulleorum calceamentorum datum putat. Fuit gestamen patriciorum, non tamen omnium, sed eorum, qui curulem meritratum cepissent, ut disertè tradit *Cato* apud *Festum loc. cit.*, nam ceteris esclci erent ex nigra aluta. At sub Augustis, qui sibi solis mulleos vndicare, magistratibus auroti sunt attributi. *Tilinius loc. cit.* apud *Festum* Jam cum mulleis te ostendist, quos tibiatim calceas. Ita *Scalig.*, quum epud *Fest.* legatur quos tibiatim in colceos. Est autem tibiatim, ad mediam usque tibiam, quia erant omnia ea genere calceamentorum, qualis Turcarum bodie, medio crure tenui. unde *Tertull. Pall. 4. ad fin.* Impuro cruri purum, aut mulleolum inducit caeleum. *Cic. Horat. 1. Sat. 6. 27.* nigris medlum impedit crus Pellibus. Plura de his *Salmas.* ad illud *Vopisc. Aurelian. 49.* Calceos mulleos, et cereos, et albos, et bederacos viris omnibus tuffi, mulieribus reliquit.

MULLO, as, are, a. 1. suo, coisuo. *V. in voce praerel.*

MULLULUS, i, m. 2. deminut. nulli. *Cic. 5. Parod. 2. 38.* Et videt aliquem, auminis populi beneficils usum, barbatulos mululos exceptantem de piscina. *Al. leg. nullus.*

MULLUS, i, m. 2. *triglia, triglana*, piscis marinus, et fluvietilis: sed marinus praecipue in honore: dictus *barbatus* e *Cic. 2. Att. 1. a med. et Varron. 3. R. R. 17. 7.* quoniam, ut ait *Plin. 9. Hist. nat. 17. 30. (64).*, barba gemina insignitur inferiori labro: coloris puniceo, quia teuti sanguine suffusus

est, ut est apud *Ovid. Halieut.* 123., modicæ magnitudinis, ut scribit *Plin. loc. cit.*, ut qui binas libras ponderis raro admodum excedit, nec in vivariis piscinisque crescit. *Macrob.* tamen 2. *Saturn.* 12. majoris ponderis passim suo tempore visum esse tradit. *Horat.* quoque 2. *Sat.* 2. 33. trillibrem memorat: quadrilibrem *Martial.* 10. 31., quatuor vero librarum et selibræ, tamquam rarè ponderis, donatum Tiberio Cæsari, *Seneca Ep.* 95. a med., ab eo in macellum missum, et quinque millibus HS emptum a P. Octavio. Ad sex libras pervenit ille, de quo *Juvenal.* 4. 15. nullum sex millibus emit, Equantem sane paribus aestertia libris, Ut perhibent, qui de magnis majora loquuntur. Asinius Celer, Cajo principe, hoc pretium excessit, unum mercatus uto millibus omnium teste *Plin. ibid.* 18. 31. (67.), qui paulo post ex Licinio Muciano narrat, captum unum in mari Rubro octoginta librarum. Sed tam magni ponderis ignoti nulli Romanis fuisse. Decrevit etiam paulatim pretia, ut *Macrob.* ait *loc. cit.* Interim ex his fit palam, quantà olim gula fuerit, quantumque luxuria sibi licentia sumperit, quæ majoris piscem modicum unius cænx causa, quam bovinem emerit. *Martial.* reprehendens Calliodorum, qui servum vendiderat nummis mille ducentis, eaque pecunia quadrilibrem nullum emerat, *loc. cit.* Exclamare libet, non est hoc, improbe, non est Piscis: homo est: hominem, Calliodore, voras. — Mullum expirantem versicolori quadam et numerosa varietate spectari, proceres gulæ narrant, inquit *Plin. cit.* 9. *Hist. nat.* 17. 30. (66.), rubentium squamæ multiplici mutatione pallescentem, utique si vitio spectetur inclusus. Cf. *Senec.* 3. *Quæst. nat.* 18. Nihil est mullo expirante formosius. Ipsa collectatione animam agenli rubor primum, deinde pallor suffunditur. — *Plin. loc. cit.* mullorum plura genera facit, pro vario cibi genere, quo vescuntur, et vario sapore inde contracto. nam et alga vescuntur, et ostreis, et limo, et aliorum piscium carne. Lutarium ex his vilissimis generis appellatur: nec litoralibus gratia: laudatissimi conchylium sapiunt. — Delicatiores divites in vivariis et piscinis eos alebant, se beatos prædicantes, si ita eorum aliquis mansuervisset, ut ad manum heil cibum capturus accederet. *Cic.* 2. *Att.* 1. a med. et 5. *Parad.* 2. 33.

MULOMEDICINA, æ, f. 1. ἰατρικία, ars mendendi mulis ceterisque jumentis. *Veget.* 1. et 2. *Veterin. præf.* V. APTATURA.

MULOMEDICUS, i, n. 2. maniscalco, ἰατρικὸς, κτηνίατρος, medicus mulorum ceterorumque jumentorum. *Veget.* 1. *Veterin. præf.*; et *Firmic.* 8. *Mathes.* 13. V. APTATURA.

MULSEUS, a, um, adject. (mulsum) dulce, μολῆς, mulsis saporem referens, dulcis. *Colum.* 12. *R. R.* 47. 3. Sed etiam liquorem mulsæ saporis præbet. *Id.* 8. *ibid.* 7. 4. Mulsæ aqua. h. e. melle mixta. Adde *Plin.* 21. *Hist. nat.* 19. 75. (128); et *Scribon. Compos.* 230.

MULSURA, æ, f. 1. (mulgeo) actus mulgendæ: *Calpurn.* 5. *Ecl.* 34. rursusque premetur Manc, quod occidæ mulsura redegerit horæ.

MULSUM, i, n. 2. et

MULSUS, a, um. V. MULCEO in fin.

MULTA vel muleta, æ, f. 1. Ad descriptionem quod attinet, multa magis placet *Manut.* et *Cellar.* quod in libris veteribus sic habetur, et in *Inscript.* apud *Gruter.* 52. 42.: pluries vero in alia opt. notæ apud *Marin. Frat. Arv.* p. 70. Accedit auctoritas *Pauli Diac.*, apud quem eo loci est in serie litterarum, ut sine c scribi debeat. item *Scaligeri ad Varron.*, et *Fossii*, qui in *Ety-mol.* deducit a multo, as, quod olim pro numerare usurpatum fuit, et *Pierii ad Virg.* 11. *Æn.* 839. qui in pluribus codicibus multare, quam mulciare reperit. Et *Muleta* tamen suus habet antiquos libros, et *Inscript.* apud *Gruter.* 155. 1. quam in MULCO init. attulimus. — Vox est Sabinorum, teste *Varrone* apud *Gell.* 11. 1., vel O-scorum, ut est apud *Festum* p. 142. 22. *Mull.* Sed turba grammaticorum novicia, inquit *Gell.*, Latinam putat, et κατ' ἀντιθέσιν dicit, quasi minime multa sit, aut esse debeat. Quod est place frigidum. V. de hac voce disputantem *Müllerum* in *Etr. rer.* 1. 3. 11. — Multa est pœna in peccore, vel pecuniaria, quæ pro delictis irrogatur.

Inter multam et pœnam, inquit *Ulp. Dig.* 50. 16. 131., multum interest: quum pœna generale nomen sit, omnium delictorum coercitio; multa specialis peccati, cujus animadversio hodie pecuniaria est: pœna autem non tantum pecuniaria, verum capitibus, et exstimationis irrogari solet. Et multa quidem ex arbitrio ejus venit qui multam dicit: pœna non irrogatur, nisi quæ qua lege, vel quo jura specialiter huic delicto imposita est. Hactenus *Ulpian.* Hæc tamen discrimina non sunt perpetua, nisi forte apud *Jctos.* Gr. ζῆμιον (h. multa, pœna, condanna; Fr. amende, peine; Hisp. multa, pena; Germ. die Strafe; Angl. a fine, mulct, penalty; forfeiture, amercement).

I.) Proprie. — a) De multa, quæ fuit pœna in peccore. Multa suprema appellabatur primis reipubl. temporibus (quibus non nisi ovium bovumque impendio multatio constabat, ut ait *Plin.* 18. *Hist. nat.* 3. 3. (11). et *Cic. infra cit.*, quia hæc solæ tum divitiæ fuerit) quæ erat duarum ovium, bovum triginta: pro copia scilicet bovum, proque ovium penuria: minima erat ovium unius, ut *Gell.* 11. 1. docet: rectius vero a *Niebuhr* (*Hist. Rom. T. II.* p. 341. et seq.) docemur, multam a magistratu singulis diebus una ove unove bove augeri potuisse a minima inde, quæ erat unius ovium, ad supremam, duarum ovium triginta bovum. Postea lege Aternia constituti sunt in oves singula æris deni, in boves æris centeni. In ea dicenda cautum fuit, ne bos prius, quam ovis nominaretur, ut ait *Plin. loc. cit.*, et ut ovis maculino genere efferretur: adeo ut in feminino negare justam multam videri, ut *Gell. loc. cit.* tradit. De multæ quantitate, et taxatione eadem ac *Gellius* habet *Festus*. Procedente tempore, et crescentibus divitiis, multæ quoque taxatio crevit. *Cic.* 2. de *republic.* (edente *A. Maio*) 9. *Romulus* plebem multæ dictione ovium et bovum, non vi et supplicis coercerat. *Varro* 5. *L. L.* 95. *Müll.* Tum quum perore diceretur multa. *Id.* apud *Gell. loc. cit.* M. Terentius quando citatus neque respondit, neque excusatus est, ego ei unum ovem multam dico. *Cato* apud *enrod.*; et ipse *Gell.* 7. 14.; et *Macrob.* 1. *Saturn.* 5. Imperator noster, si quis extra ordinem depugnatum ivit, ei multam facit. *τιμὴν ποιεῖ.* — b) De multa pecuniaria, et generatim. *Liv.* 10. 37. Multa præsens quingentum millium æris in singulas civitates imposita. *Cic.* 3. *Legg.* 3. 6. Per populum multæ, pœnæ certatio est. *Id. Balb.* 18. 42. Hujus accusatorum multa et pœna multavit. *Id. Cæcin.* 33. 98. In colonias Latinas sæpe cives nostri, aut sua voluntate, aut legis multa proferti sunt: quam multam si sufferre voluissent, tum manere in civitate potuissent. *Ovid.* 5. *Fast.* 289. Multam subire. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 3. 3. (11). inducere. *Cic. Cluent.* 37. 103. committere. *meritari, tirarsi addosso.* et 5. *Fam.* 20. depellere alicui. *Id.* 11. *Phil.* 8. 18. remittere. V. *infra.* *Varro* 5. *L. L.* 177. *Müll.* exigere. — Dicere, et irrogare multam est tribuni plebis, vel alterius indidentis multam alicui, et ad populum disceptandam ferentis: certare multam est de ea apud populum utriusque verba facere; cujus suffragiis vel confirmatur, vel tollitur. V. CERTATIO. *Liv.* 23. 3. a med. Duo tribuni plebis ducentum millium æris multam M. Postumio dixerunt. Cui certandæ quum dies advenisset, etc. *Cic. Mil.* 14. 36. de *Clodio.* Diem mihi, credo, dixerat; multam irrogarat; actionem perduellionis intenderat. *Id.* 11. *Phil.* 8. 11. Crassus consul et pontifex mat. Fiacco cæcæz flammii Martiali multam dixit, si a sacris discessisset: quam multam populus remisit. — Multam petere dicebatur, qui multam irrogabat, postulans a populo, ut ea rata haberetur. *Cic. Cluent.* 37. 103. — De multa apud Germanos V. Interpret. ad *Tac. Germ.* 12.

II.) Improperie pro quacumque pœna. *Plaut. Asin.* 4. 1. 55. Nec ulli verbo maledicat: si dixerit, hæc et multa esto: vino viginti dies ut careat. *Fronto* 1. ad *imp. Antonin.* 5. In eam multam duplicatam amorem tuum desero; non ut antiquitas multas irrogari mos fuit mille minus dimidio asse.

MULTANGULUM vel multiangulum, i, n. 2. V. voc. seq. in fin.

MULTANGULUS vel multiangulus, a, um, ad-

ject. multos habens angulos, di molti angoli, πολυγωνος. *Zucet.* 4. 655. Multa rotunda, modis multis multangula quedam. *Capell.* 1. p. 35. Furmæ multiangulæ. — Hinc

MULTIANGULUM, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est idem ac polygonum. *Boeth.* 2. *Arithm.* 24. p. 1340. Ad primum multiangulum ejus generis, et *ibid.* In omnibus ab omni multiangulo progredientibus.

MULTANIMIS, e, adject. animoso, qui multum animi habet. *Inscript.* apud *Marin. Frat. Arv.* p. 690. HERMIA MULTANIMIS HANC VIAM EXPLICUIT.

MULTATICIUS vel Muleticius, a, um, adject. περιηγητικός, ad multam pertinens, ut *multaticia pecunia*, quæ multis irrogatis exigitur, denaro di condanne. *Liv.* 10. 23. extr. Et multaticia pecunia, quam exegerunt pecuariis damnatis, ludi facti. *Id.* 30. 39. in fin. Quum signa tria ex multaticio argento facta in Capitolio posuissent. *Inscript.* apud *Murat.* 640. 1. c. TITINIVS ARDILIS PLEBIS MULTAVIT LANIOS QUOD CARNEM VENDIDISSENT POPULO NON INSECTAM DE PIGNIA MULTATICIA CELLA EXTRACTA AD TALLYRIS LAVERNÆ. V. INIQUITAS.

MULTATICUS vel muleticius, et antiquo more muletarius, a, um, adject. muleticius. *Inscript.* apud *Maff. Mus. Ter.* 469. 2. QUANTORIS AIRR MOLTATICUS DEBERONT. Alia apud *Donat.* 263. 1. N. SCAVDIVS C. F. C. MYNATIVS T. F. AEDILES AERE MVLTATICO.

MULTATIO vel multatio, ôis, f. 3. actus multandi, multa. ζῆμιον; *Cic. Rabir. perduell.* 5. 16. Misera est ignominia judiciorum publicorum, misera multatio bonorum, miseram exilium, confiscatione. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 3. 3. (11). Multatio non nisi ovium bovumque impendio dicebatur. V. MULTA 1. a.

MULTATUS vel multatus, a, um. V. MULLTO.

MULTESIMUS, a, um, adject. πολλοστρόμος, ex multis unus, parvus: ut *millesimus* unus et mille. *Zucet.* 6. 630. Et videas cælum summa totius unum. Quam sit parvula pars, et quam multesima constet, Nec tota pars, bono terræ quota totius unis.

MULTIANGULUM, i, et

MULTIANGULUS, a, um. V. MULTANGULUS.

MULTIBARBUS, a, um, adject. di multa barba, δασυπόσῳ, multam barbam habens. *Apul. Florid.* n. 3. Marsyas hispidus, multibarbus, spinis et pilis obsitus. *Atii* rectius leg. illutibarbus. V. *Mus. Borbon.* T. 7. tav. 30. ubi Sitenus multibarbus exhibetur.

MULTIBIBUS, a, um, adject. chi molto bee, πολυπόσῳ, qui multum bibit. *Plaut. Curc.* 1. 1. 77. Iena multibiba atque merobiba. *Id. Cist.* 1. 3. 1. et multiloqua et multibiba est anus. *Macrob.* 5. *Saturn.* 21. Et Herculem multibibum heroa fuisse, argumentum est etc.

MULTICAULIS, e, adject. multos caules emittens. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 16. 56. (94). Quædam in iis multicaulia ramosaque sunt, ut carduus; uno tamen caule nec ramosum enecus.

MULTICAVATUS, a, um, adject. multis locis cavatus. *Varro* 3. *H. R.* 16. 24. Favus est, quem fingunt (apes) multicavatum ex cera.

MULTICAVUS, a, um, adject. multicavatus. *Ovid.* 8. *Met.* 561. Pumice multicavo. nec levibus atria topiis Structa subit.

MULTICIA, ðrum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more. V. voc. seq.

MULTICIUS, a, um, adject. qui multis vicis textus est, per synopen a *multicius*, idem ac polyumbus, Græce πολυμυτις, a πολυς multus et μίτος licium. Hinc *Multicia tunica*, vel *synthesis*, et absolute *Multicia, orum*, sunt vestes molliores femininarum proprie, ut colligitur ex illo *Juvenal.* 11. 186. utor Humida suspensit referens multicia rugis. Hæc tamen etiam a viris loca dediti gestabantur: quare ita reprehendit *Criticum* *Id.* 2. 66. sed quid Non facient alii, quum tu multicia sonas? Ubi *Vet. Scholiast.* ait: Vestes nulli intextas subtemine, quibus solent uti puellæ. Rursus *Juvenal. ibid.* 76. quæro, an deceant multicia testem. *Valerian. Aug.* in epist. apud *Vopisc. Aurelian.* 12. Dabis Aureliano tunicas

multicolas viriles decem, lineas Aegyptias viginti. *Atti leg. multicoloris. Tertull. Pall. 4. circa med.* Ita et endomidias solocem aliqua multicolora synthesi pugil Cleomachus extrusit. *Auct. incert. carm. de verb. Achill. in Parthen. ed. Wernsdorff. T. 4. p. 429.* Tenria loricea cedant multicolora forti. *V. ibid. adnot. Nol. Tyr. p. 159.* Babylonicum, polymitum, multicum, sericum, pseudosericum, holosericum. *Gloss. Philox. Multicia, πολύμυτα.* — Scriptores operis, cui titulus *Pittura di Ercolano. T. 1.*, putant multicoloriam vestem esse illam, quam describit Seneca hisce verbis 7. *Benef. 9. 4.* Video sericas vestes, si vocandæ sunt, in quibus nihil est quo defendi aut corpus aut denique pudor possit. *Salmastius* putat, multicoloris esse a *multum* et *icere*, quod genus panni sit pectine probe ictum seu pulsatum, et *levidensi* opponit. *Forcellinus* autem, quia *Juvenal. loc. cit.* ait, *Creticum* in ea veste pellucere, *Salmastii* egyptinum improbat, nec itidem nostrum supra allatum probat, quasi vero Latini pellucidum tantummodo appellaverint id, quod Itali nunc dicunt *traspante*, qualis fuit Coa vestis, *V. COUS* in ONOM; quia certo constat, illos ea voce id, quod valde levet, etiam significasse. Videtur itaque multicoloriam Latinorum idem esse ac πολύμυτος Græcorum, quod genus sericarum vestium instituisse Alexandriam Aegypti urbem celeberrimam, auctor est *Plin. 8. Hist. nat. 48. 74.* (196).

MULTICOLOR, ōris, m. et f. 3. di molti colori, πολύχρους, habens multos colores. *Plin. 37. Hist. nat. 10. 60.* (167). Hæc orientalibus in parva magnitudine multicolor hoc sibi nomen adoptavit. *Apul. de Mundo. Iris multicolor est. Capell. 1. p. 17.* Insidabat ex pavonum pennis intertextæ oculatæque pallæ, ex qua multicoloribus notulis variata pictura vernabat — Hinc absolute. *Id. 11. Met. Multicolor bysso tenui pertexta. h. e. vestis multicolor.*

MULTICOLORUS, a, um, adject. multicolor. *Gell. 11. 16.* Sicuti multijuga diciunt, et multicolora, et multiformia. *Prudent. 3. Cathemer. 104.* Prætaque multicolora latex Quadrifido ceter anime rigat.

MULTICOMUS, a, um, adject. bene comatus, vel multas comas habens, πολύκομος. Translate *Paulin. Nol. carm. 26. 418.* Densaque multicomis imitantur sidera flammis.

MULTICOMIDUS, a, um, adject. qui multa cupit. *Varro apud Non. 124. 8. et 433. 24. Merc.* Quam dicitur multicipitula juvenilitas.

MULTIFACIO, facis, fieri, facere, a. 1. magni facere, stimare molto. *Paul. Diac. p. 152. 5. Müll.* Multifacere dicitur, sicut magnifacere, parvifacere. *Cato:* Neque fidem, neque jurandum, neque pudicitiam multifacit. *Plant. Rud. 2. 3. 49.* Verum tractor ut multifecit, ita probe curavit Pleusidippus. *Plerique apud Plaut. divisim scribunt.*

MULTIFARIAM, adverb. Proprie est Accus. sing. num. et gen. fem. ut *maquam partem*, a multifariis, adverbii more usurpatus, ut *promiscuam*, item *bifariam*, *trifariam*, *aliquotfariam*; et significat multis in locis, πολλάχῃ (lit. in molti luoghi; *Fr. en beaucoup d'endroits; dans beaucoup de lieux;* *Hisp. en muchos lugares;* *Gerin. an vielen Seiten, Orten, Stellen;* *Angl. in many places.*) *Festus p. 142. 32. Müll.* Multifariam dixerunt antiqui, videlicet, quod in multis locis facti poterat. *Cf. Paul. Diac. p. 144. 1. Müll. et V. BIFARIAM* et *BIFARIUS*. *Cato anud Gell. 3. 7.* Quam saucius multifariam ibi factus esset, tum vulnus rapit nullum evenit. *Sisenna apud Non. p. 144. 30. Merc.* Loca palustria que erant et alte multifariam confossa. *Cic. 2. Orat. 41. 174.* Si autem cui, quod esset multifariam defossus, monstrare vellem etc. *Id. 1. Legg. 14. 40.* Judicia quondam nusquam erant, hodie multifariam nulla sunt. *Liv. 3. 50.* Torque multifariam in castris visæ, majus aliquanto, quam erat, speriem urbanæ multitudinis fecerant. *Id. 37. 5.* Quam viri propagarent, feminæ tela multis generis saxaque in muros gererent, multifariam scalis appositis. *Id. 33. 18.* Omnibus ex præstidiis, quæ multifariam disjecta erant, devorantis. *Plin. 9. Hist. nat. 57. 83.* (176). Multifariam in ponto unum genus esse, quod etc. *Id. 30. ibid. 6. 15.* (46). *Cochleæ multifariam nascentes. Id. 25. ibid. 8. 53.* (93). Utramque nasei multifariam, sed deteiores in agris pinguibus. *Sueton. Galib. 19. Le-*

gionarii, qui multifariam diverseque tendebant. *Adde eund. Cal. 18.; Gell. 18. 2.; Liv. 3. 5.*

MULTIFARIE, adverb. idem quod multifariam. ¶ 1. In multis locis. *Plin. 18. Hist. nat. 7. 10.* (51). Panis multifarie et e milio fit, et panico rarus. *Sillig. legit multifariam* et laudat *Hand. Tursell. 3. 664.* ¶ 2. Item multis modis. *Solin. 11. a med. de Delo.* Eadem est Ortygia, quæ clarissima in Cycladum numero multifarie traditur: nunc Asteria a cultura Apollinis: nunc a venatibus Lagia, vel Cynethor: Pypile etiam etc. h. e. multis modis. *Forcellinus* tamen interpretatus est: *Multis in locis multa habet nomina.*

MULTIFARIUS, a, um, adject. multiplice, vario, πολύτροπος, multiplex, varius. *Gell. 5. 6.* Militares coronæ multifarie sunt.

MULTIFER, fæta, færum, adject. fertile, πολύφόρος, fertilis. *Plin. 16. Hist. nat. 8. 11.* (34). Tam multifera sunt, tot res, præter glandem, pariunt robora.

MULTIFIDUS, a, um, adject. (multos et findo) qui in multas partes fluiditur, fesso in molte partii.

1.) Proprie. — a) Generatim. *Ovid. 8. Met. 644.* Multifidasque faces, ramaliaque aida etc. *Seneca Med. 111.* Multifidam jam tempus erat succendere piam. *Sic Stat. 10. Theb. 843.* Multifidam querent flagranti lumine vibrat. h. e. facem e quercu. *V. INSPICO. Plin. 11. Hist. nat. 37. 45.* (128). Cornua ovium nulla, nec cervarum, nec quibus multifidi pedes, nec solidipedum ulli. *Martial. 14. 25.* Multifido boxus que tibi dente datur. h. e. pecten e buxo. *Val. Flacc. 1. 6.* Draco multifidas linguas vibrans. h. e. trisulcas. *Id. 4. 93.* Multifidum jubar. h. e. solis radii. — b) Speciatim de crinibus in multos cirros divisus. *Claudian. 2. Rapt. Pros. 15. de Venere.* Illi multifidos crinis sinuatur in orbes, Idalia divisus acu. *Id. Nupt. Honor. et Mar. 102.* hæc morsu numerosi dentis eburno Multifidum discrimen arat. — Multifida dicuntur flumina, quæ in multos divisiva rivos in mare influunt. Unde multifidus Timavus, *Martial. 8. 28.* Multifidas Ister, *Lucan. 3. 202.* Multifida undæ, *Id. 10. 311.* de Nilo crescente, et extra ripas passim vagante. *Sic Claudian. de Apono 59.* Multifidas dispergit opes, attemque secutus, Quæ jussere manus, mobile torquet iter.

2.) Translate. *Val. Flacc. 4. 661.* Sic ubi multifidus rupis e nubibus burru Effugit etc. h. e. fulmen, vel fulgur in multas partes se spargens et horrendum incutiens. *Claudian. Cons. Probr. et Olybr. 55.* Non mihi centenis resonent si vocibus ora, Multifidusque ruat centum per pectora Phœbus, Acta Probrî narrare queam. h. e. multiplex.

MULTIFLORUS, a, um, adject. multos flores habens. *Isid. 17. Orig. 9.* Cardanomum fulvum, multilorum, purpureum, tenue.

MULTIFLŪS, a, um, adject. multum fluens. Translate *Juven. 1. 586.* Multifluisque diem verbis ducendo fatigant. *Arator 2. 1065.* cunctosque rigari Multifluis sermone jubet.

MULTIFORABILIS et **MULTIFORATILIS** et

MULTIFORIS, e, adject. multas habens fores, seu alitus, exitusve. *Apul. 10. Met.* Jam tibiæ multiforabiles cantus Lydicos dulciter consonant. *Id. Florid. n. 3.* Nec tam pluriformi modo, nec tam multiforabili tibia. *Adde Sidon. 8. Ep. 9. Pân. 8. Hist. nat. 55. 81.* (218). Specus, qui sunt multifores in terra. *V. MULTIFORUS.*

MULTIFORMIS, e, adject. vario, multiforme, πολύμορφος, varius, quasi multiplicis formæ ac variæ. *Colum. 7. R. R. 9. 8.* Ut per anni diversa tempora multiformes nices ac frum præbeat. *Cic. 1. Acad. (post.) 7. 26.* Qualitates principes sunt uniusmodi et simpliciores: et his autem ortæ, varietate sunt et quasi multiformes. *Gell. 19. 14.* Aste multiformes et variæ. *Seneca Ep. 120. sub fin.* Præter sapientem nemo unum agit: ceteri multiformes sumus. *Macrob. 7. Saturn. 1. ad fin.* Multiformis allinonia deprehenditur causa morborum. *Cæli Aurel. 1. Acut. 15. n. 135.* Confectis fomentis ex multiformi materia (ægrotum) abluendum existimant. *Adde Theod. Priscian. t. 21.*

MULTIFORMITER, adverb. in molte maniere, πολύτροπος, variis modis. *Gell. 9. 5.* Plato ante hos omnes ita varie et multiformiter disseruit de

voluptate. *Plin. 36. Hist. nat. 27. 69.* (202). Pestilentis ignis sufflu (*Sillig. legit, ignes si flant.*) multiformiter auxiliari.

MULTIFORUS, a, um, adject. multa habens foramina, πολύτροπος. *Ovid. 12. Met. 157.* Non illos citharæ, non illos carmina vocum, Longæ multifori detectat tibia buxi. *Seneca Agam. 348.* Tibi multifora tibia buxo Solemne canit. *V. MULTIFORIS.*

MULTIFRUCTUS, a, um, adject. πολύκαρπος, qui multos fructus affert. *Fulgent. 3. Mythol. 2.* Perdicea matrem Polycasten habuit, quasi Polycarpen, quod nos Latine multifructam dicimus. *Adde Lactant. Placid. apud A. Maium in Class. Auct. T. 3. p. 133.* ubi eadem leguntur verba.

MULTIGENERIS, e, adject. di molte sorte, πολύγενής, multorum generum. *Plaut. Capt. 1. 2. 56.* Multis et multigeneribus opus est tibi Militibus. — *Multigenerum* absolute pro multorum generum. *Plaut. Stich. 2. 2. 59.* Post hæc unguenta multigenerum multa.

MULTIGENERUS, a, um. *V. voc. seq.* **MULTIGENUS**, a, um, adject. di molti generi, πολύγενής, qui est multorum generum. *Lucret. 2. 335.* Percipe, multigenis quam sint variata figuris. *Plin. 11. Hist. nat. 1. 1.* (1). Multa hæc et multigena terrestrium volucrumque vita. *Harduin. et Sillig. ex MSS. legit multigenera*, quod est a recto *multigenerus. Capell. 2. p. 35.* Pictura animalium membra multigenum in unam speciem complicabat. h. e. multigenorum.

MULTIGRŪS, a, um, adject. multos habens grumos, seu cumulos, aut acervos. Vox est prisca dicta a *Nævio in Alcesti*, de tumidis magnisque fluctibus: et recensetur a *Gell. 19. 7.* inter ea, quæ nimium poetica sunt, et a prosæ orationis usu alieniora.

MULTIJUGUS, a, um, et *Multijugis*, e, adject. a multis et jugum, ut *bijugi*, *quadrijugi*. Equi multijugi sunt plures equi multis jugis ad currum juncti.

1.) Proprie. *Liv. 28. 9. a med.* Itaque iret alter consul sublimis curru, multijugis, si vellet, equis: uno equo per urbem verum triumphum vehi. *Gell. 19. 8. a med.* Quadrigæ semper, etsi multijugæ non sunt, multitudinis tamen numero tenentur.

2.) Translate est multiplex, varius, vario, multiplice. *Cic. 14. Att. 9.* De republica multa cognovi ex tuis litteris, quas quidem multijuges accepi uno tempore a Vestorij liberti. *Gell. 2. 11.* Spolia habuit multijuga: in his provocatoria pleraque. *Id. 10. 2.* Multijuga hominum partio. *Id. 14. 2.* Multijuga et sinuosa quæstio. *Apul. de Mag. Aristotellus multijuga volumina. Front. ad Verum* (edente itorum *A. Maio*) ep. 1. Historiam scripsit Cato verbis multijugis.

MULTILATERUS, a, um, adject. multilaterus, πολύπλευρος, plurilaterus, qui multis constat lateribus. *Auct. fragm. operis*, quod *Censorino* tribuitur, c. 7. Trigonum, trilaterum: tetragonum, quod quatuor; multilaterum, quod pluribus lineis continetur. *Boeth. Geom. 2. p. 1499.* Figura multilatera, quæ sub pluribus, quam quatuor, lateribus continetur.

MULTILAUDUS, a, um, adject. qui est multæ laudis, πολύπαινος. *Ammian. 21. 10.* Vir sobrietatis gratia multilaudus. *Atti rectius leg. æmulanda.* **MULTILICUS. V. MULTICIUS.**

MULTILOQUAX, acis, adject. omn. gen. multiloquus. *Plaut. Aulul. 2. 1. 5.* Multiloquax multiloquus. *At. leg. multum loquacæ. Gloss. Cyrill. Πολύλαλος, multiloquat, verbosus.*

MULTILOQUIUM, ii, n. 2. multus sermo. *Plaut. Merc. prol. 31.* Amori accedunt etiam hæc, multiloquium, panciloquium etc.

MULTILOQUUS, a, um, adject. chi parla molto, cienciatiore, πολύλογος, πολύλογος, qui multa loquitur. *Plaut. Pseud. 3. 2. 5.* cuquam ducere Multiloquum, gloriosum, insulsum. *Id. Cist. 1. 3. 1.* multiloqua et multibibana anus. *Cæli Aurel. 2. Acut. 2. n. 10.* Erit præterea tacitus is, qui natura atque sanitatis tempore fuerat multiloquus.

MULTIMAMMIA, æ, f. 1. πολύμαρτος, multas habens mammias, mammosa. Epitheton est *Dianæ Ephesæ*, quæ mammis multis (ut loquitur *Minuc. Fel. Octav. 21. ad fin.*) et uberibus extracta colebatur. *Hieronym. præcæm. in epist. ad Ephes. circa*

med. Ephesii Dianam colentes, non hanc venatri-
cem, quæ arcum tenet atque succincta est, sed il-
lam multimammiam, quam Græci etc. *Apul.* hanc
eamdem designat, quom ait 11. *Met. sub init.* Phœ-
bi soror, quæ partu fetarum medella lenientibus
recreato, populos tantos educasti, præclarisque nunc
veneratis delubris Ebbesi.

MULTIMETER, tri, m. 2. abundans metris. *Si-
don. S. Ep. 11. circa med.* Si poemata illius metria-
ris, multimeter, argutus, artifex erat.

MULTIMÔDĒ, *V.* in voce seq. ad fin.

MULTIMÔDIS, adverb. in *molti modi*, πολυτρό-
πος, multis inodis, multipliciter. *Ennius apud Cic.*
3. *Orat.* 58. 217. Multimodis sum circumventus,
morbo, exsilio atque inopia. *Zucret.* 1. 893. Ve-
runt semina multimodis immixta latere Multarum
rerum in rebus communia debent. (Adde alibi sæpe.)

Cic. 2. Fir. 26. 82. Hoc etsi multimodis reprehendi
potest, tamen accipio. *Ter. Heaut.* 2. 3. 79. multi-
modis injurus, Clitippo, es. *Nepos Themist.* 10.
De ejus morte multimodis apud plerosque scri-
ptum est. *Plaut. Mil. glor.* 4. 4. 53. multimodis
sapis. — In loco *Ennii* allato alii leg. *molti mo-
dis*: quod et de locis *Zucret.* suscipiari possumus
(in quo sæpissime lectio variat) et *Nepolis*, *Plaut.*
ne *Terentii*. Apud *Cic.* alii leg. *multis modis*: et
in quodam MS. etiam *multimode*. At certe legitur
apud *Boeth.* *Comment. in Categ. Aristot.* 1. p. 116.
Ratio quoque multimode dicitur.

MULTIMÔDUS, a, um, adject. di *molti modi*,
πολυτροπος, (ut *omnimodus*) multorum inodorum,
multiplex; varius. *Liv.* 21. 8. Oppidani multimoda
arte distineri cœpti sunt. *Apul. Dogm. Plat. post
init.* Quod istis evenit, quarum substantia (non
est simplex, sed) multimoda potestatum cõitione
conficitur. *Id.* 10. *Met.* At ubi discursus recipro-
ci multimodas ambages tubæ terminalis cantus
explicuit etc. *V.* voc. aeq. II.

MULTINÔDUS, a, um, et *Multinodis*, e, adject.
multos nodos habens.

1.) Proprie *Apul.* 5. *Met.* Multinodis voluminal-
bus serpens coluber. *Id.* 8. *ibid.* Indidem sese multi-
nodis commulcat icibus. *Prudent.* 7. *Cathemer.*
139. Tectus flagellis multinodi germinis.

II.) Translate. *Apul.* 10. *Met.* Discursus reciproci
multimodea ambages explicuit. *Alii* rectius leg.
multimodas. *Capell.* 4. p. 134. Et multimodus per-
peti amfractus diu Hymen recuset. h. e. ne ad
contortiora procedas, quæ impatientiam Hymenis
moeant.

MULTINÔMINIS, e, adject. comm. gen. πολυὸ-
νμος, qui multa habet nomina. *Apul.* 11. *Met.* Multi-
nominis deæ divina imperia.

MULTINÔBENTĪA, æ, f. 1. *il maritarsi molle
volle*, πολυγαμία. *Tertull. advers. Psych.* 1. Multi-
nubentia pronos.

MULTINÔBUS, a, um, adject. qui multas duxit,
quæ multis viris nupsit. *Hieronym.* 1. *advers. Jo-
vianian.* 28. Nobis adversarius proposuerat Salomo-
nem multinubum. *Id.* *Ep.* 123. n. 10. Vidi unum,
qui viginti sepelisset uxores, unam quæ vicesimum
secundum habuisset maritum, extremo sibi, ut ipsi
putabant, matrimonio copulatos. Vicit maritus, et
coronatus uxoris multinubæ feretrum præcedebat.

MULTINÔMUS vel *multinummus*, a, um, adject.
qui multorum nummorum pretio emitur. *Varro* 3.
R. R. 17. 6. Ego enim uno servulo, bordeo non
multo, aqua domestica meos multinummos alo asi-
nos. (De ingentibus. asinorum pretiis *V. etim.* 2.
ibid. 1. 14. et 3. *ibid.* 2. 7.) *Id.* apud *Non.* p. 216.
9. *Merc.* Multinummus piscis, heliops.

MULTIPARTĪTUS, a, um, adject. divisus in
multas partes, sive res. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 19. 22.
(66). Namque vltā mitioribus populis indorum
multipartita degitur. Alii tellurem exercent, mili-
tiam alii capessunt, merces alii suas evebunt etc.

MULTIPĀTENS. *V.* **MULTIPOTENS**.

MULTIPĒDA, æ, f. 1. *ὄνιπος*. 1.) Est genus
insecti, de quo *V.* in **MILLEPEDA**. 2.) Est
etiam norma quædam geometrica sic appellata,
quod plures habet pedes ductiles, qui ad artificis
natum vel cohiberi, vel extendi poterant; quum e
contrario norma communis duos tantum habeat fi-
xos et recto rigore. *Hygin. de limit. constit.* p.
176. *Goës.* Has deinde umbras pro portione ad
multipedam in tabula describimus.

MULTIPE, ædis, adject. omni. gen. di *molti pie-*

di, ποδῶπος, multos habens pedes. *Plin.* 11. *Hist.*
nat. 45. 102. (249). Sunt autem crura his obliqua:
sic et multipedibus. — Absolute, substantivo
more, est idem ac multipeda. *Isid.* 12. *Orig.* 5.
Multipes vernis terrenus ex multitudine pedum
vocatus, qui contra lectum contractus in globum
complicatur: nascitur sub petris ex humore et
terra. Cf. *Marcell. Empir. cap.* 35. p. 138. ed.
Ald. In locis humidis et sordidis sub lapidibus
inveniuntur bestiolæ multipedes, quæ contactæ con-
trahuntur et rotundantur. et *Id.* cap. 15. p. 106.
retro. Multipedes cutiones, qui in stercore nasrun-
tur, quique contacti in globulis complicantur.

MULTIPLĒX, plicis, adject. omni. gen. (multus
et plico). Comp. *Multiplicior* sub II. 3. — Multi-
plex est qui multis præditus est plicaturis, *che
ha molte pieghe*, πολλαπλούς.

1.) Proprie. *Cic.* 2. *Nat. D.* 54. 136. Alvus est
multiplex et tortuosa, arcetque et continet, quod
recepti.

II.) Translate. 1.) Est sinuosus, tortuosus,
pleno di *sinuosità*, di *attortigliamenti*. *Cic.* *Se-
nect.* 15. 52. Vitis serpens multiplici lapsu et er-
ratice. *Ovid.* 8. *Met.* 158. Multiplici domo et cæcis
includere tectis. h. e. labyrintho. 2.) Sæ-
pissime est multus, copiosus, varius, ποικίλος,
copioso, numeroso, *molteplice*; eique simplex oppo-
nitur, ut apud *Plin.* 16. *Hist. nat.* 31. 55. (125).
Cortex multiplex tunicis, ut vitibus, tilhe, alieti:
quibusdam simplex, ut ficeo, arundini. Occurrit —

a) De rebus physicis. *Virg.* 5. *Æn.* 264. Lorica
multiplex. Cf. *ibid.* 259. consertam hamis atroque
trilicem *Donat. Catull.* 64. 395. Large multipli-
ci constructæ dapè mensæ. *Cic.* 2. *Nat. D.* 51.
128. Quæ multiplices fetus procreant, ut sues, canes,
his manmarum data est multitudo. *Plin.* 13.
Hist. nat. 7. 10. (58). Multiplicia folia fabæ, pi-
so. h. e. multa. At *Sillig.* vocem *multiplicia* in
multifida mutavit. — *Multiplex locus* apud *Zucret.*
est amplius, latus, spatiosus, magnus, 2. 162. et 4.
207. Multiplicisque loci spatium transcurrere e-
dem Tempore. *Al.*, inter quos et *Lachmannus*, leg.
multiplexque loci spatium, producta secunda syl-
laba. — *Multiplex domus* apud *Senec.* *Hippol.* 523.
est ampla et pluribus constans membris: quam
multiplicatam dicit *Cic.* 1. *Off.* 39. 138. — b)

De abstractis et de ipso homine. *Plin.* 18. *Hist.*
nat. 12. 30. (117). Fabæ multiplex usus omnium
quadrupedum generi, præcipue homini. *Plaut.*
Epid. 4. 1. 3. Multiplex ærumna me exercitiam
habet. *Cic.* *Orat.* 3. 12. Multiplices varitque ser-
mones. *Id.* 4. *Herenn.* 54. 67. Verborum an-
cipites, aut multiplices potestates. *Id.* *Flacc.* 3. 6.
Præturæ jurisdictioni res varia, et multiplex ad au-
spiciones et simulatas. *Id.* 1. *Orat.* 3. 10. II, qui
mathematici vocantur, quanta in obscuritate rerum,
et quam recondita in arte et multiplici subtili-
tate versantur! et *ibid.* 51. 222. Quorum re-
rum fateor magnam multiplicemque esse discipli-
nam, et multas, copiosas variasque rationes. *Id.*
Brut. 31. 119. Adhibere genus orationis vagum
et suam et multiplex. di *molte sorte*. *Id.* *Amic.*
18. 65. Neque enim fidum potest esse multiplex
et tortuosus ingenium. h. e. varium, duplex, in-
constans. Sic *ibid.* 25. 92. Animus non unus et
idem, sed varius, commutabilis, multiplex. et *Cæ-
l.* 6. 14. de *Catullina*. Hac ille tam varia multipli-
cique natura etc. *Vellej.* 2. 105. 2. Vir multi-
plex in virtutibus, navus, agilis, providus, milita-
riumque officiorum patiens ac peritus. *che nel ta-
lento e virtù valea per molti*. *Sil.* *It.* 5. 544.
Vir multiplex proavis. h. e. qui multos proavos
honoratos habuit, genere clarus. 3.) Interdum
multiplex dicitur id, quod ratione habita alterius
rel, eadem re innotitius majus est, πολλαπλάσιος.

Liv. 5. 20. Gratius id fore lætusque, quod quis-
que sua manu ex hoste captum domum retulerit,
quani si multiplex alterius arbitrio accipiat. *mol-
to di più*. Sic *Id.* 7. 8. Tunc inter primores duo-
rum populorum res geritur. Quidquid hinc aut il-
line communis Mars belli aufert, multiplex, quam
pro numero, damnum est. h. e. multo majus da-
mnum erat, quam pro numero eorum, qui cade-
bant; quia utrimque primores juventutis, non vul-
gus militum, in quorum morte non magna jactura
est, pugnabant. *Id.* 22. 7. Mille quingenti hostium
in acie, multi postea utrimque ex vulneribus per-

iere. Multiplex cædes utrimque facta traditur ab
aliis. *Id.* 25. 3. In veterea quassasque naves pau-
cis et parvi pretii rebus impositis, quum mersis-
sent eas in alto, — multiplices fuisse merces emen-
tiebantur. — Comp. *Multiplicior* legitur apud *Boeth.*
de *Unit.* p. 1275. Quanto (unitas) remotior fue-
rit a prima unitate, tanto erit multiplicior et com-
positior. *Id.* 1. *Musica.* 1. a med. *Timotheus* Mi-
lesius suæ eos, quos ante repererat, unum addi-
dit nervum, ac multipliciorem musicam fecit, quum
Lacedæmonii exegere de *Laconica*.

MULTIPLICĀBĪLIS, e, adject. *multiplicabile*,
multiple, qui multiplicari potest: item multi-
plex. *Cic.* verrens *Sophoclis* carmina, 2. *Tusc.* 9.
22. Hæc interemit tortu multiplicabili *Draconem*,
auriferam obtutu observantem arborem.

MULTIPLICĀTĒ, adverb. (multiplicatus) *mol-
tiplicatamente*, per multiplicationem. *Boeth.* 1.
Musica. 4. p. 1067. Quæ sunt inæqualis, quinque
inter se modis inæqualitatis momenta custodiunt.
Aut enim alterum ab altero multiplicatæ tran-
scedunt, aut singulis partibus, aut pluribus, aut
multiplicate et parte, aut multiplicatæ et partibus:
et primum quidem inæqualitatis genus multiplex
appellatur.

MULTIPLICĀTĪO, õnis, f. 3. (multiplico) mul-
tiplicandi actus, *moltiplicazione*, πολλαπλασια-
σμός. — a) Generatim. *Colum.* 3. *R. R.* 2. 5.
Ut multiplicatione frugum reditus augeatur. *Fronti-
n.* *Aquæd.* 34. Multiplicatio quinariorum. *Seneca
Ep.* 12. Temporem multiplicatione vita componi-
tur. — b) Speciatim in rationibus ducendis. *Co-
lum.* 5. *R. R.* 2. 1. Multiplicatur in se duo la-
tera, et quæ summa ex multiplicatione efficitur
etc. Adde *Vitruv.* 9. 1. et 10. 16.; et *Capell.* 7.
p. 249. et 250.

MULTIPLICĀTĪVUS, a, um, adject. (multipli-
co) *multiplicativo*, aptus multiplicationi. *Boeth.*
in *Porphy.* *dialog.* 1. p. 27. Est igitur genus col-
lectivum specierum suarum, et quodammodo ada-
nativum: species vero divisæ generis quodammodo
et multiplicativæ.

MULTIPLICĀTOR, õris, m. 3. qui multiplicat.
Paulin. Nolan. ep. 44. (al. 31.) a med. Herilium
talentorum multiplicator. *Cassiod.* *Instit. div. litt.*
5. Sanctus Hieronymus Latine linguæ multipli-
cator egregius. — Dicitur etiam de numeris a
Boeth. 2. *Musica.* 27. p. 1412. Antequam bis ter-
narius multiplicator accederet. *Id.* *Geom.* 1. p.
1517. Minor majoris multiplicator existit.

MULTIPLICĀTUS, a, um. *V.* **MULTIPLICICO**.
MULTIPLICĪTAS, õtis, f. 3. multiplex quanti-
tas, *moltiplicità*. *Boeth.* in *Porphy.* 1. p. 54.
Quod si est quidem genus et species, sed multi-
plex neque unum numero, non erit ultimum ge-
nus, sed habebit aliud super se positum genus,
quod illam multiplicatatem unius sui nominis voca-
bulo concludat. Adde alium ejusd. loc. cit. in
SUBMULTIPLICITAS.

MULTIPLICĪTER, adverb. (multiplex). Comp.
Multiplicis apud *Plin.* 7. *Hist. nat.* 14. In *lemma-
te*; et apud *Lactant.* *Flacid.* ab *A. Maio* edit. In
Class. Auct. T. 3. p. 143. *fab.* 163. — Multipliciter
est idem ac multis modis, in *molte maniere*, πολ-
λαπλάσιος. *Sall. orat.* 2. ad *Cæs.* a med. Multipli-
citer animus curis atque laboribus fatigatur. *Flor.*
3. 2. Multo atrocius et multipliciter magis a Se-
plentrione sævitum. *Quintil.* 7. 4. 22. Locum mul-
tipliciter intueri. *Gell.* 14. 1. circa med. Tam sæ-
pe ac tam multipliciter. *Cæli. Aurel.* 3. *Acut.* 4.
n. 35. Variæ ac multipliciter peccare.

MULTIPLICICO, as, avi, atum, are, a. 1. (multi-
plex). Part. *Multiplicans* sub b; *Multiplicatus*
sub a et b; *Multiplicandus* sub a. — Multiplica-
re est multum seu multiplicem facere, augere, πολ-
λαπλασιάζω (II. *multiplicare*, accrescere; *Fr.*
multiplier, *augmenter*, *accroître*; *Hisp.* *multiplicar*,
engrandir; *Germ.* *vervielfältigen*, *vermehreren*,
vergrössern, *erweitern*; *Angl.* *to multiply*, *increa-
se*, *augment*). Occurrit — a) Generatim. *Cæs.* 3.
B. C. 32. Es alienum provinciæ eo biennio multi-
plicatam est. *Nepos Att.* 2. Es alienum multipli-
candis usuris crescit. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 15. 23.
(99). Turres septem acceptas voces numero 20.
Flumina collectis multiplicantur aquis. *Id.* 4. *Pont.*
9. 67. Multiplicat tamen hunc gravitas auctoritatis

honorem. *Stat. 6. Theb. 790.* geminatque rotatas, Multiplicatque manus. *h. e.* adeo celeriter vibrat, ut plures quam duas habere videatur. *Liv. 37. 54. circa med. Lycaonia et Phrygia et Pisidia in vestra sunt potestate: quarum una quaelibet regi adjecta multiplicare regnum Eumenis potest.* — Similiter Part. præter. pass. *Plancus ad Coss. etc.* apud *Cic. 10. Fam. 8.* Aucto exercitu, auxiliisque multiplicatis. *Cic. 1. ad Q. Fr. 2. sub fin.* Totæ Italia concurret, ut multiplicata gloria discedamus. *Ovid. 4. Trist. 6. 38.* Et mala sunt longo multiplicata die. *Cic. 1. Off. 39. 138.* Domus multiplicata. *ampliata, accresciuta.* et *Liv. 42. 61.* Hæc per se ampla: pleræque multiplicata verbis regis. — *b)* Speciatim in supputandis rationibus. *Colum. 5. R. R. 2. 1.* Multiplicentur in se duo latera. et paullo post. Latitudinis pedes cum longitudinis pedibus sic multiplicabis. *Id. ibid. 1. 6.* Utræque summæ inter (*al. in*) se multiplicatæ faciunt etc. et *moz.* Stadium habet passus *cxxy.* quæ (*summa*) octies multiplicata efficit millo passus. *Manil. 3. 486.* atque huic numerum revocabia in ipsum Multiplicatis decies.

MULTIPLICUS, a, um, adject. idem ac multiplex. Legunt plerique apud *Gell. 19. 7. in fin.* Et quæ multiplica ludcos (*Lævius*) composuit, quale illud est, quod vituperones suos *subducti supercili carptores* appellavit.

MULTIPLUS, a, um, adject. idem ac multiplex. *Boeth. Topic. Aristot. 2. 3. p. 677.* Si triplum multiplex, et subtriplum submultiplex dicitur, dicitur eum triplum quidem ad subtriplum, multiplex autem ad submultiplex, et *ibid. p. 720.* Nam duplum et multiplex non eadem significant.

MULTIPOTENS, entis, adject. omn. gen. *che può molto, πολύπρεπής,* qui multum potest. *Plaut. Bacch. 4. 4. 9.* nisi habet Pectus multipotens. *Alii leg. multipotens. h. e. amplum, et omnia tolli capax.* *Id. Trin. 4. 1. 1.* Salsipotentis et multipotentis Jovis fratri laude ago. *Id. Cas. 4. 4. 17.* Venus multipotens.

MULTIRADIX, icis, adject. omn. gen. *di molte radici, πολυρρίζος,* multas habens radices. *Apul. Herb. 35.* Centaurea minor multiradix.

MULTIRAMIS, e, adject. *di molti rami, πολίκοζος,* multos habens ramos. *Apul. Herb. 4.* Hysocyamus thyro fruticoso, multiramis.

MULTISCĪUS, a, um, adject. *che sa molto, πολυμαθής,* qui multa scit. *Apul. 9. Met.* Etsi minus prudentem, multiscium certe reddidit. *Id. Florid. n. 0.* Homo tunc numerosa arte multiscius. *Id. ibid.* Sophista longe multiscius.

MULTISONĀLIS, e, adject. qui multum sonat. *Vet. Scholiast. ad Juvenal. 7. 134.* Et melior navis, quam quæ stilaria purtat; id est, multisonalis, quæ vulgo dicitur batalaria. *V. BATALARIUS.*

MULTISONŌRUS, a, um, adject. idem ac multisonus. *Claudian. epigr. 1. 18.* Esseda concordæ multisonora trahunt.

MULTISONŪS, a, um, adject. qui est multi soni. *Martial. 1. 54.* Sic ubi multisona servet sacer athide lucus. *V. ATTHIS. Stat. 3. Silv. 2. 103.* Multisonum stratum.

MULTITUS. *V. MULTICIUS.*

MULTITUDO, inis, f. 3. (multus) Ingens numerus, magna vis, copia, frequentia, *πλήθος* (It. *moltitudine, grande quantità, gran numero;* Fr. *multitude, foule, grand nombre, masse;* Hisp. *multitud;* Germ. *die Menge, Masse, grosse Anzahl, der Haufen;* Angl. *a multitude, great number or quantity.*) ¶ 1. Generatim. *Varro 1. R. R. 2. 7.* In agro Faventino trecentarum appellantur vites, quod jurgerum trecentas amphoras reddidit, etc. in fundo suo Faventino hanc multitudinem dicebat suas reddere vites. *Id. apud Non. p. 465. 27.* Merc. Multitudo argentii facti. *Nepos Hannib. 10.* Multitudo navium. et *ibid. serpentum.* et 5. jumentorum. *Cic. 3. Orat. 19. 73.* sacrificiorum. *Sueton. Cæs. 68.* hostilium sagittarum. *Id. Tit. 4.* statuarum et imaginum. *Gell. 19. 8. a med.* Multitudo et copia minimarum partium. *Cic. post redit. ad Quir. 2. 5.* Vestrorum magnitudinem multitudinemque beneficiolorum. *Id. 1. Orat. 4. 15.* Magnitudo et varietas multitudoque in omni genere causarum. *Id. Prov. cons. 12. 31.* Natloues, quæ numero hominum ac multitudine ipsa

poterant in provincias nostras redundare. *Id. 4. Ferr. 66. 160.* Quanta illuc multitudo, quanta vis hominum convenisse dicebatur etc. ¶ 2. Spectatim sæpissime dicitur de magno hominum numero, populo, plebe, vulgo, turba, vulgo, populo. *Cic. 2. Ferr. 7. 18.* Hortensius consul designatus, domum reducebatur cum maxima frequentia a multitudine. *Alii leg. ac multitudine. Cæs. 2. B. G. 6.* Tanta multitudo lapides ac tela coniciebat, ut in muro consistendi potestas esset nulli. *Nepos Hannib. 12.* Multitudine domus ejus circumdedere. *Justin. 2. 8. 9.* Invidiosa oratione multitudo credula accenditur. *Cic. 1. Off. 19. 65.* Qui ex errore imperitæ multitudinis pendent, hic in magna vis non est habendus. *Id. 2. Tusc. 26. 63.* Fama, et multitudinis judicio moveri. ¶ 3. Item spectatim, Numerus multitudinis, pluralis apud Grammaticos: qui alquando et multitudo absolute dicitur. *Gell. 19. 8. ad fin.* Cur mel et vinum, atque id genus cetera numerum multitudinis capiunt, lac non capit? *Varro 8. L. L. 36.* *Müll.* Omnia fere nostra nomina virilia et muliebria multitudinis. et 9. *ibid. 65.* *Müll.* Injuria postulant, si qua sunt singularia, oportere habere multitudines.

MULTIVĀGUS, a, um, adject. *che vaga molto, vagabondo, πολύπλανής,* qui multum vagatur. *Seneca Herc. Fur. 533.* Intravit Scythiæ multivagas domos. *Stat. 6. Theb. 1.* Nuncia multivago Danus perferat ad urbes Fama gradu. *Plin. 10. Hist. nat. 37. 52. (109).* Ferunt non mutare sedem columbas, multivaga alioquin ave. *Id. 2. ibid. 10. 7. (48).* Multivagus lunæ flexus. *Sic Capell. 8. p. 272.* Et sacra multivagos qua tollunt sidera flexus, Dicere tempus adest.

MULTIVĪDUS, a, um, adject. multum videns. *Capell. 2. p. 27.* Connubium sibi lætabunda alio mentis fluctu multivida conclavit. *Schellerus in Lex. coniecit hanc vocem significare valde vividum: at apud Cæcium multividus est oculus homo vel vir perspicacis ingenii; Papiæ multivida multa videns est; denique ipse Capell. 6. p. 188. noctividam noctuum appellat.*

MULTIVĪRA, e, f. 1. quæ multis viris nupsit. *Minuc. Fel. Octav. 24. a med.* Alla sacra coronat univira, alia multivira; et magna religione conquirunt, quæ plura possit adulteria numerare.

MULTIVĪUS, a, um, adject. *di molte strade,* qui et per multas vias. *Apul. 0. Met.* Multiviv jumentorum circuitus. *Id. ibid.* Multiviva circumcursio. *Al. leg. multijuga.*

MULTIVŌCUS, a, um, adject. qui multis vocibus exprimitur; et sunt ea, quæ plurivoca dixit *Capell. 4. p. 104.*, nos vero plerumque synonyma appellamus. *Boeth. Comment. in Categ. Aristot. 1. p. 115.* Alia diversis nominibus nuncupantur, et uni definitioni designationique subduntur, ut gladius, ensis: hæc enim multa sunt nomina, sed id, quod significant, una definitione declaratur, et hoc vocatur multivocum.

MULTIVŌLUS, a, um, adject. *chi vuole molto, πολύβουλος,* multa cupiens, qui multarum rerum desiderio tenetur. *Catull. 68. 128.* Multivola est mulier. *h. e. plurium virorum concubitum appetens.* Eadem significatione utitur *Vulgat. interpr. Eccli. 9. 3.* Ne respicias mulierem multivolam. *V. OMNIVOLUS.*

MULTIVŌRANTIĀ, e, f. 1. edactas, ingluvies. *Tertull. advers. Psychom. 1.* Multivorantiæ pronus.

MULTO, adverb. a *multus*, cujus proprie est Ablativus casus, quia sæpissime Comparativus jungitur, et significat multum, valde, longe, multis partibus, *πολύ, πολλῶν* (It. *molto, di molto, assai;* Fr. *beaucoup, bien, considérablement;* Hisp. *mucho, considerablemente;* Germ. *um Vieles, viel, weit, bei Weitem;* Angl. *much, bymuch, far, by far, a great deal, considerably.*) Jungitur — a) Nominibus et Adverbis Comparativis. — Comparativus præponitur. *Ter. Eun. 4. 5. 5.* Certe tu quidem pol multo hilarior. *Cic. 1. Orat. 3. 11.* Multo pauciores oratores, quam poetæ boni reperientur. *Cæs. 1. B. G. 8.* Iter multo facillius atque expeditius. *Nepos Themist. 9.* Multo plura bona seculi. *Quintil. 10. 1. 74.* Ut multo infirmior, ita aliquatenus lucidior. *Id. 12. 10. 37.* Ego aliquid, ooo multo tamen, altius lu-

veniam. *Cic. 2. Divinat. 15. 35.* Illud vero multo etiam melius. — Et sequente part. *quam. Lucilius apud Non. p. 327. 11.* Merc. Improbius multo, quam de quo diximus ante. *Horat. 2. Od. 8. 5.* sed tu simul obligasti Perfidum votis caput, entescis Pulchrior multo, juvenumque prodis Publica cura. *Cic. ad Pomp. post ep. 11. l. 8.* ad *Att. E.* cognovi commodiora esse multo, quam ut erat nobis nunciatum. *Multo* in his, etiamsi Comparativus postpositum, majorem vim minime addit. — *Ter. Adelph. 4. 2. 41.* Sane hac multo propius ibis. *Cic. 2. Nat. D. 22. 57.* Id multo artificiosius naturam effecere. *Id. 8. Att. 0. a med.* Lepido numquam placuit ex Italia exire, Tullio multo minus. *Id. Amic. 19. 70.* Quod est multo profecto magis in veris partibus faciendum. *Cæs. 6. B. G. 42.* Multum futurum in repentino hostium adventu potuisse judicavit; multo etiam amplius, quod pæne ab ipso vallo portisque castorum barbaros avertissent. *Plaut. Pseud. 4. 6. 32.* Is secum abduxit mulierem haud raulto prius. *Liv. 1. 23.* Postulare multo minaciter magis quam suppliciter, ut senatum vacarent. — *Multo* aliquando geminatur. *Mamertin. jun. Gratiar. act. 21.* Sed multo multoque nunc facilius est ratio honorum petendorum. *Macrob. 1. Somn. Scip. 20.* Postidonius dicit multo multoque sæpius multiplicatum (*mensuram terræ*) solis spatium efficere. — Interdum multo post sum nomen ponitur et graviore accentu intenditur, atque adeo orationi majorem vim addit. *Ter. Heaut. 5. 2. 4.* Scio tibi esse hoc gravius multo ac durius. *Id. Adelph. 4. 5. 71.* Quo vir melior multo es, quam ego. *Cic. 2. Orat. 46. 193.* Sed alia sunt mensura multo, fides, obsequium, diligentia. *Sic ibid. 42. 178.* Plura enim multo homines judicant otium, aut amore, quam veritate. — Similitar ex colloquutione gravius vis et lumen afferitur in his *Cic. 5. Tusc. 36. 104.* Vir sapiens multo arte majore præditus. et 3. *Nat. D. 27. 69.* Nec vero scæna solum referata est his sceleribus, sed multo vilita communis pæne majoribus. — Comici componebant verba multo tanto cum Comparativis. *Plaut. Rud. 2. 6. 37.* Ego multo tanto miserior, quam tu. *Id. Bacch. 2. 3. 76.* Næ ille hercle mihi sit multo tanto carior, si etc. *Sic Apul. de Mag. Accipit aliud pari quidem stultitia, sed multo tanto vanius et nequius excogitatum. et 7. Met.* Humana facie recepta, multo tanto pluribus beneficiis honestarum. *Rursus Plaut. Stich. 2. 2. 15.* Nimio impertitur multo tanto plus, quam speras. et *Bacch. 4. 4. 26.* Fortassis tu auri dempsisti parum. *MESSE.* Quinam, parum? Immo vero nimio minus multo parum. *tropo poco, di gran lunga troppo poco.* — *b)* Cum Superlativis, ut apud Græcos *πολλῶ μέγιστον.* *Plaut. Truc. 1. 1. 62.* Quod amantis multo pessimum est pecunia. *Ter. Heaut. 4. 8. 1.* Multo omniura me nunc fortunatissimum facium puto esse. *Lucilius apud Non. p. 388. 15.* Merc. Et save ac duro in bello multo optimos hostis. *Cic. pro leg. Manil. 18. 54.* Magna et multo maxima pars. et *ibid. 1. 1.* Quamquam mihi semper conspectus vester multo jucundissimus est visus etc. *Liv. 1. 11.* Novissimum ab Sabinis bellum ortum multoque id maximum fuit. *Horat. 2. Sat. 3. 82.* Danda est hellebori multo pars unatima averis. *Nepos Alcib. 1.* Omnium ætatis suæ multo formosissimus. *Id. Agesil. 3.* Regio multo luculentissima. *Quintil. 9. 4. 26.* Verbo sensum cludet, multo optimum est. — Quod ad Adverbia attinet, vocabulo maxime tantum junctum occurrit. *Ter. Hecyr. 1. 2. 85.* Atqui ea res multo maxime disjunctit illud ab illo. Adde *Cic. 4. Hærenn. 4. 58.*; et *Sall. Cat. 37.* — *c)* Cum Adverbis diversitatis et dissimilitudinis. *Ter. Andr. prot. 4.* Verum aliter evenire multo intelligit. *Quintil. 10. 1. 41.* Nec multo aliud de novis sentio. *Al. leg.* multo aliter. *Nepos Hamilc. 2.* Multo aliter ac sperabat. *Cic. 4. Fam. 9. ante med.* Quod non multo secus feret, si is rem publicam teneret, quem sequenti sumis. *Plin. 19. Hist. nat. 3. 15. (40).* Laser in Arnenia nascitur larga, sed multo infra Cyrensiam. — *d)* Item cum ante et post. *Cic. 4. Fam. 1.* Mala multo ante providens. *Nepos Eumen. 3.* Copia nun multo ante contractæ. *Ter. Phorm. 5. 6. 39.* Haud multo post cum patre idem recipit ac iuro denuo. *Liv.*

5. 13. Nec ita multo post jam palantes-ralliquias pugnae absumpere. *Nepos Pelop.* 2. Nequa ita multo post. *Id. Pausan.* 3. At ille post non multo ad exercitum rediit. *Id. Cim.* 3. Post, neque ita multo, in Cyprum missus. *Cic. 12. Att.* 49. Non multo post, quam tu a me discissisti. *Id. 1. Cat.* 6. 15. Neque enim sunt aut obscura, aut non multo postea commissa. — e) Cum Verbis praestantiam significantibus. *Cic. 4. Fin.* 18. 51. Virtutem omnibus rebus multo anteponebant. *Adda eumd.* 12. *Att.* 25. *Nepos Reg.* 2. Duo multo ceteros gloria antecesserunt. *Tac. 4. Hist.* 13. Julius Paulus et Claudius Civilis, regia stipe, multo ceteros anteibant. *Sall. Jug.* 36. in fin. Multo praestantia beneficii, quam maleficio immemorem esse. — f) Et cum verbo malo. *Plaut. Paen.* 1. 2. 88. Bono ingenio me esse ornatam, quam auro, multo masulo. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 35. Quasi tu non multo malis narrare hoc mihi, quam ego, quae percontor, scire. *Cic. 12. Att.* 21. ad fin. Meo iudicio multo stare malo, quam omnium reliquorum. — g) Cum positivo nomine rarum est. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 83. Postquam hunc alienum ab sese videt, maligna multo et magis procaz facta illico est. *Nisi velis tō magis etiam priore loco subintelligere; quod praestat.*

MULTO vel muleto, as, avi, aium, are, a. f. (multa). De muleto pro multo, V. dicta in voce MULTA init. — Deponens forma legunt nunnulli apud *Sueton. Aug.* 21. Neque rebelantes gravioe unquam multatus est poena; quin ut etc. *Alii leg.* ultus est. — Part. *Multans* I. 2.; *Multatus* I. 4. et 2. — Multare est multam imponere, poena afficere, punire; et saepe dicitur de poena, quae iudicio infligitur, *ἕμωδω* (It. *imporre poena, condannare, punire, Fr. punir; Hisp. punir, condenar; Germ. mit Strafe belegen, strafen; Angl. to impose a fine, fine, amerce, mulet, punish*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu et saepe dicitur de poena, quae iudicio infligitur. *Cic. Balb.* 18. 42. Populus Gaditanus accusatorem huius multa et poena multavit. *Id. Prov. cons.* 15. 38. Multari imperatore deminutione provinciae, contumeliosum est. *Id. Balb.* 18. 41. Multare populus stipendio. *condannari a pagare. Id. 1. Orat.* 43. 104. Vitia hominum atque fraudes dsmnis, ignominia, vinculis, verberibus, exiliis, morte multantur. *Id. Caecin.* 34. 100. Maleficio exilio multatum. *Plin. Paneg.* 40. in fin. Tarditatem solvend, dupli vel etiam quadrupli irrogatione multare. — Insolens locutio est illa *Liv.* 10. 23. a med. Feneratoribus diem dixerunt: quorum bonis multatis, ex eo, quod in publicum reductum est, aena in Capitolio limina posuerunt. *confiscati.* — *Multare* aliqua re est poena causa plvare, spoliare in poenam ejusjuspiani delicti, *spogliare, privare. Cic. 5. Turc.* 37. 105. Multare exules bonis. *Nepos Pelop.* 1. Multare aliquem pecunia. *Confer Vellej.* 2. 37. 5. Servatus regi honos imperii, sed multato ingenti pecunia. *Auct. B. Afr. sub fin.* Multare aliquem certo numero frumenti. *Cic. 2. leg. Agr.* 13. 34. agris. *Id. Sext.* 27. 58. Antiochum majores nostri Asia multarunt. *Sueton. Cæs.* 1. Sacerdotio et uxoris dote et gentilicis hereditatibus multatus. *spogliato, privato. Sic Vellej.* 2. 38. in fin. Creta, Metelli ductu, longissimae libertatis sine multata. ¶ 2. Adhibetur et extra iudicium. *Plaut. Amph.* 2. 2. 222. Numquid causam dicitis, quin te hoc multum matrimonio? h. e. divortium faciam, ac te expellam. *Id. Stich.* 5. 4. 43. uter denutassit, poculo multabitur. *Id. Truc.* 4. 3. 70. ham ego te multabo bolo: Sex talenta a dote demam. *Catull.* 64. 192. facta virum multantes vindice poena Eumenides. *Caecin.* ad Cic. 6. *Fam.* 7. Stultitia fama multatur. h. e. punitur divulgando. *Cic. Rindir. Post.* 1. 2. Quam ab ipsa fortuna crudelissima videat huius consilia esse multata. *Virg.* 11. *Æn.* 839. multatam morte Campaniam. *Al. leg.* mulcatam. V. dicta in MULCO. *Colum.* 2. *R. R.* 4. 6. Quo evenit, ut — boves iniquitate operis pessima multentur. *patiscano, si risentano. Alii leg. mulcentur:* quod fortasse verius est propter ea, quae in MULCO init. dicta sunt. *Idem* die de illo *Caton.* apud *Colum.* 1. *R. R.* 2. 2. Agrum pessima multari, cuius dominus, quid in eo faciendum sit, non docet, sed audit vil-

licum. ¶ 3. Speciatim, *multare aliquem votis* dixit *Novius* apud *Non. p.* 462. 33. *Merc. b. e. v.* votorum compotem facere; ea ratione, quae dicitur *damnare votis.*

II.) Translate, olim *multare* significabat nomen. *Plaut. Stich.* 3. 1. 19. sclo, scire te, Quam multas tecum miseris multaverim. *ἔφηριμυράμην.* Ita *Voss.* in *Etymol.* et *Scalig.* in *Conjectan.* ad *Varron.* cuius hmc sunt verba 5. *L. L.* 177. *Müll.* Itaque quum in dolium aut euleum unum addunt rustici, prima urna addita, dicunt etiam nunc, multa. h. e. numera, ut iidem exponunt. Addunt etiam, proprie esse, polliceri in auctionibus, et plura liceri, quam ceteri. Sed huius significationis nullum exemplum afferunt. At *Militerus* aliter legit *Varronis* locum, scil. Olim unum dicebant multam; itaque quum in dolium aut euleum vinum addunt rustici, primam urnam additam dicunt etiam nunc multam. V. in voc. MULTA 1. a. allata ex *Niebuhr.*

MULTOPERE, adverb. multum, valde; *grandemente.* Afferunt tantum illud *Plaut. Merc. prol.* 65. Multopere in mundo rustico se exercitum. *Sed ibi rectius legendum est Multo opere immundo rustico etc., ut multo sit adjectivum.*

MULTOR, aris. V. MULTO, as, init. *MULTOTIES* vel multotiens, adverb. saepe, saepenumero, multis vicibus, *molte volte, πολλάκις.* Afferunt illud *Epit. Livii* 57. Multotiens adversus eruptiones hostium feliciter pugnavit. *Sed plerique alii leg.* Saepe adversus etc. *Justinian. praefat. Novellae* 29. Quae multoties cum ipsis etiam regis certamen suscepit. et *Novell.* 125. Mulier licet pro marito multoties in privato aut in publico debito intercedat, tamen non teneri saociamus.

MULTUM, adverb. (et proprie Accus. neutr. gen. nam. sing. a multus) valde, *πολύ* (It. molto, assai; Fr. beaucoup, bien, considérablement; Hisp. mucho; Germ. viel, vielfach, vielmals, oft, sehr, lange; Angl. much, very much, greatly, far). Occurrit — a) Cum Verbis. *Plaut. Trin.* 5. 2. 56; et *Ter. Hecyr.* 1. 2. 7. Salve multum, gnate mi. *Plaut. Stich.* 3. 2. 40. Multum vale. *Cic. 3. Legg.* 15. 53. Res difficilis, ac multum et saepe quaesita. *Id. 7. Ferr.* 44. 115. Longe omnes multumque superabit. *Id. 2. Divinat.* 1. 1. Multum et diu cogitans. *Id. 1. Orat.* 33. 152. Diu multumque scripsit. *Id. Brut.* 34. 128. Non multum ille quidem, nec saepe dicebat, sed etc. *Id. 7. Fam.* 23. a med. Opinor, Cassium uti non ita multum suror. *Id. 8. Att.* 13. Multum mecum municipales homines loquuntur. *Cæs.* 3. *B. G.* 25. Auxiliares, quibus ad pugnam non multum Crassus confidebat. et 4. *ibid.* 1. Neque multum frumento, sed maximam partem lacte atque pecore vivunt: multumque sunt in venationibus. *Cic. 4. Fam.* 13. Familiarissimi Cæsaris me admodum diligunt, multumque mecum sunt. *Nepos Lysandr.* 3. Multum eum antistites Jovis sefellentur. *Id. Con.* 2. Apud aliquem multum gratia valere. *Liv.* 42. 44. Haud multum absuit, quin Interficeretur. *Horat. Art. P.* 114. Intererit multum, Davusne loquatur, an heros. *Cic. 6. Ferr.* 43. 94. Tametsi non tam multum in istis rebus intelligo, quam multa vidit. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 8. 7. (20). Nisi multum infra rostrum os illi foret. *Cic. Brut.* 90. 310. Commentabar declamans: idque faciebam multum etiam Latine, sed Graece saepius, saepe volte. — b) Cum Adjectivis positivis. *Plaut. Aulul.* 2. 1. 5. multum loquaces merito omnes habemur. *Virg.* 1. *Æn.* 7. multum ille terris jactatus et alto. *Plin.* 1. *Ep.* 9. extr. Multum inepti labores. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 147. medicum multum celer atque fidelis. *Id. 3. Od.* 27. 47. et *Epod.* 17. 20. Multum amatus. *Id. 1. ibid.* 10. 3. dissimilis. *Plaut. Stich.* 1. 3. 53. miseri. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 67. tabulas multum Nasica negatas accipiet tandem. h. e. diu. — c) Cum Comparativis, apud Poetas. *Plaut. Most.* 3. 2. 139. multum improbiore sunt quam a primo credidi. *Stat.* 9. *Theb.* 559. multumque aliis jactantur umbris. *Juvenal.* 19. 107. multum hic robustior illo. *Sil.* 11. 13. 708. cuius spectavi Martia facta Multum uno majora virus. — d) Ut multum, al piū al piū, ad summum. *Martial.* 10. 11. Et lotam, ut multum, terque quaterque togam. *Vopisc. Aurelian.* 46. Con-

cessit, ut blattas matronae tunicas haberent, quam antea colorem habuissent, et, ut multum, oxypæderotinas.

MULTUS (et olim moltus), a, um, adject. (cujus Comp. est Plus, Plures, a, sub B, et Sup. Plurimus, a, um, sub C) ratione habita etymi conjungi potest cum v. *μαλα* et *melior*, vel, ut aliis placet, cum v. *molere*. Ceterum

A) Posit. *Multus* ¶ 1. Universim est multiplex, ingens numero, frequens, creber; in plurali refertur ad numerum, copiam, multitudinem, *πολύς* (It. molto; Fr. nombreux, en grand nombre, beaucoup de; Hisp. mucho, numeroso; Germ. viel; Angl. many, much, numerous). Occurrit — a) Generatim. *Cato* apud *Gell.* 10. 3. Decemviro Brutiani verberaver: videre multi mortales. *Poeta* apud *Cic.* 7. *Fam.* 6. Multi usum rem bene gessere et publicani patria procul: Multi, qui domi ætatem agerent, propterea sunt improbatii. *Ter. Andr.* 5. 4. 28. Eadem hæc multi alii in Androtum audivere. *Cic. 5. Fam.* 17. Multis fortissimis viis tales casus incidisse. *Id. 1. Orat.* 51. 222. Multæ, copiosæ variaeque rationes. *Id. 3. Fam.* 8. Quum tu tam multis verbis ad me scripsisses. *Id. 4. Ferr.* 63. 154. Non minus multas statuas istum posuisse Syracusis, quam abstulisse. — b) Cum Genitivo partilionis. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 25. 40. (96). Multi hominum. et *ibid.* 31. 56. (128). Multæ silvestrium arborum. — c) Neutr. plur. num. multa, ut apud *Cic.* 2. *Not. D.* 54. 136. Multa sunt mirabiliter effecta. *Id. 4. Fam.* 14. a med. Sed de nostris rebus satis, etiam nimium multa. *Id. 2. Fin.* 18. 59. Sed nimis multa. — d) Cum Adverbis. *Cic. 1. Herenn.* 1. 1. Ne parum multa scisse viderentur. *Pollio* ad *Cic.* 10. *Fam.* 33. a med. Inermes bene multi. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 7. 7. (41). Insula non ita multa. *Liv.* 31. 8. Jusus ex eo exercitu, quem consul habuisset, ut quisque minime multa stipendia haberet, legere. h. e. quam paucissima. *Sic Nepos Timol.* 3. Ut quam minime multa vestigia servitutis manerent. *Cic.* 7. *Ferr.* 34. 88. In hac quadremi minime multi remiges deerant. *pochissimi.* — e) Multi est idem ac multi alii apud *Sueton.* *Cæs.* 50. Nam certe Pompejo, et a Curionibus patre et filio, et a multis exprobratum est. — f) Apud Poetas etiam in singulari ponitur. *Horat. Epod.* 2. 31. Aut trudit acres hinc et hinc multa cane Apros in obstanes plagas. *Id. 4. Od.* 5. 33. Multa prece prosequi. *Virg.* 1. *Ecl.* 35. Quamvis multa meis exiret victima sæptis. *Ovid.* 4. *Fast.* 772. in stabulo multa sit agna meo. *Id. 3. Amor.* 5. 4. in ramiis multa latebat avis. *Tibull.* 1. 3. 28. Picta docet templis multa tabella tuis. *Lucan.* 3. 707. multus sua vulnera puppi affixit moriens. h. e. multi affixerunt. *Sil.* 11. 2. 547. multus seipens circum colla micat. — g) Multa in plurali aliquando est multa verba. *Horat.* 1. *Sat.* 5. 65. Multa Cicerrus ad hæc. Hinc ne multa, ne multis, ne multis verbis rem persequar, per dirio in poche parole. *Cic. Cluent.* 64. 180. Ne multa: perquiratur a coactoribus. et *ibid.* 16. 47. Ne multis: Diogenes emittit. *Ter. Andr.* 1. 1. 87. quid multis moror? Egomet quoque ejus causa in funis prode. — Aliquando multa adverbii vicem praestat pro multum. *Virg.* 4. *G.* 301. Multa relictari. *Id. 3. Æn.* 610. haud multa moratus. et 5. *ibid.* 869. Multa gemens. — His similia sunt illa *Caton.* apud *Gell.* 13. 23. Vitio vertunt, quia multa ego. *Caecin.* ad *Cic.* 6. *Fam.* 7. Qui multa deus venerali sunt contra ejus salutem. *Nepos Epam.* 6. Quum in oratione sua multa innectus esset in Thebanos. ¶ 2. Speciatim multus est idem ac multorum hominum. Hinc — a) Multi aliquando sunt maii, quia boni fere pauci. *Accius* apud *Non. p.* 519. 6. *Merc.* Video ego te, mulier, more multarum uter. *Id. ibid.* Probis probatus potius, quam multis forem. *Africanus* apud *eumd.* *ibid.* Noli ex stultitia multarum credere esse animum meum. — b) Unus e multis dicitur, qui nihil excellit, nulla re singularis est, *dozzinale, ordinario.* *Cic.* 2. *Fin.* 20. 66. Tenus L. Virginus, nusque de multis. *Id. 1. Off.* 30. 109. Quamvis præpotens sit, efficit, ut unus de multis esse videatur. *Id. Brut.* 79. 274. M. Calidius non fuit orator unus e multis: potius inter multos prope singularis fuit. *Sic ibid.* 97. 333. Si mihi accidisset, ut numerarer in multis. *Ovid. Remed.* am. 682.

Jam facito, e multis una sit illa tibi. — *Multus homo* est qui multorum hominum libidini inservit apud *Catull.* 112. *Multus homo* ea, *Naso*; nam tecum multus homo est, qui Descendit: *Naso* multus es et pathirus. — *Sic multa opinio*, multorum, per vulgata, recepta. *Gell.* 3. 16. Et multa opinio est, eaque jam pro vero recepta. — *Multa pace*, quam pax habetur passim. *Tac.* 4. *Hist.* 35. *Misros* Novesium frumentatores, dasaque in praesidium cohortes, velut multa pace ingredi. ¶ 3. Item speciatim *multus* est magnus, vehemens, ingens, grande, molto. *Plaut.* *Pæn.* 1. 2. 194. Multam salutem dicere alicui. *Sall.* *Jug.* 13. Cum auro argenteoque multo legatos Romam mittit. *Virg.* 3. *Æn.* 151. Penates multo manifesti lumine. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 7. 39. (81). Multo sole. *Brutus* ad *Cic.* 11. *Fam.* 20. Sermonem multum de te habitum esse. *Cic.* 1. *Orat.* 60. 257. *Stilus* tuus multi sudoris est. *Id.* *Sull.* 26. 73. Multo labore quaerere aliquid. *Sall.* *Jug.* 7. Multa cura. *Horat.* 1. *Sat.* 4. 5. multa cum libertate nutabant. *Virg.* 1. *Æn.* 414. Et multo nebulae circum dea fudit amictu. h. e. denso. *Cic.* 2. *Fam.* 10. Nomen nostrum multum est in his locis. si parla con molta lode, stamo comunemente e spesso lodati. ¶ 4. Refertur etiam ad tempus. *Cic.* 2. ad *Q. Fr.* 9. Multa nocte veni ad Pompejum. essendo di molto avanzata la notte. *Sic.* 5. *Att.* 4. Litteras multo mane mihi dedit. et *Cæs.* 1. *B. G.* 22. Multo denique die per exploratores cognovit, etc. *Cic.* 13. *Att.* 9. Multus sermo ad multum diem. *Tac.* 2. *Hist.* 44. Multo adhuc die vallum ingressua. h. e. quam superest alihuc pars multa diei. — Similiter occurrit neutro genere cum Genitivo apud *Sall.* *Jug.* 55. Jam multum diei processerat. Adde *Liv.* 27. 1. a med. ¶ 5. Item de boniobus, et multus esse in re quamlibet dicitur qui intentus est, assiduus, diligens, prolixus, quasi multorum solva vicem praestet. — a) In bonam partem. *Sall.* *Jug.* 101. In operibus, in agmine atque ad vigilias multus adesse. h. e. frequens, assiduus. *Flor.* 4. 2. circa med. Multus in eo praelio *Cæsar* fuit, mediurus que inter imperatorem et militem. — b) In malam partem. *Plaut.* *Men.* 2. 2. 41. Heu hercle hominem multum et odiosum mihi! *Sall.* *Jug.* 86. *Marius* antea jam infestus nobilitati, tum vero multus atque ferax instare. h. e. acer et infestus. — Speciatim in oratione *multus* dicitur qui verbis abundat, vel minima quæque sectatur. *Cic.* 2. *Orat.* 4. 17. Qui denique in aliquo genere aut inconcinuus, aut multus est, is ineptus dicitur. *Id.* *ibid.* 87. 358. Ne in re nota et per vulgata multus et insolens sim. per non essere lungo, per non difendermi troppo. ¶ 6. *Multum* est, multum valet, multum interest, è assai, vuol dir assai. *Virg.* 2. *G.* 272. adeo in teneris consuescere, multum est. ¶ 7. In multum, valde, multum, di molto. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 30. 52. (108). Alioquin soluto volatu in multum velociore.

B) *Plus, pluris*, et in plur. num. *plures*, a, et Adverbium usum habet, et Adjectivum; praesertim in obliquis casibus; et tunc est Comparat. a *multus*, a quo nec *multior*, nec *multissimus* fit. — Quod ad descriptionem attinet, *πολύς* *plous* legitur in *Senatusconsulto* de *Bacchanal.*, et *pleores, pleoris* pro *plures* in *Carm. Frat. Arv.* apud *Marin.* — *Plure* pro *pluris*, vel tamquam Adverb. *Plaut.* *fragm.* apud *Charis.* 2. p. 189. *Putsch.* *Plure* altero tanto, quanto ejus fundus est, velim. *Lucilius* apud *eumd.* *ibid.* *Plure* foras tendunt, quod pro minore emptum. *Cicero* quoque dixit, si *Charisio* fides *ibid.* et 1. p. 84., *plure* venit, vel venit. — *Dativ.* sing. *pluri* non est in usu, nec Ablativus ejusdem positionis: et si qua loca afferuntur Latini scriptoris, dubiam unquam lectionem habent. — In plur. num. invenitur etiam *pluria* pro *plura*; unde *compluria*. *Lucret.* 1. 876. Apparere unum, cujus sint *pluria* mixta. Adde *Calon.*, *Claud.*, *Quadrigrar.*, *Faler. Antiat.*, *L. Elium, Nigid.*, *Farron.*, et *Sirmitium Capiton.*, quorum auctoritate *Gell.* 5. 21. recte *pluria* dici confirmat. Sed quod *hii* *Capitio* dicit, *pluria* Latinum esse, *plura* barbarum, contra consuetudinem est. — *Plurum* pro *plurimum* putat esse dicendum *Jul. Modest.* apud *Charis.* 1. p. 56. *Putsch.*; sed usus rejicit. — Comp. *Plurior* *V.* in *Laniolium*. — Ceterum *plus* est ab etymo *ple*, unde *plenus*, im-

plere, atque adeo *pleus, plerus* vel *ploerus* (a quo *plurimus*); quæ omnia conjungenda sunt cum v. *πολύς* et *πλεός*, item cum v. *πλείων* et *πλείον*: est autem idem ac *magis, amplius, quantitate, numero* etc. major. ¶ 1. In sing. num. — a) *Plus* occurrit sine addito. *Fragm.* *xii. Tab.* apud *Gell.* 20. 1. *Libras* *farris* endo dies dato; ai vobis, plus dato. *Liv.* 9. 24. Vos et numero decem, et, quod plus est, *Romani*. e *quel che è più*. *Cic.* 7. *Att.* 3. a med. Tantum, et plus etiam ipse mihi deberet. *Id.* *Topic.* 25. 96. *Verbane* plus, an sententia valere debeat. *Ter. Hecyr.* 2. 1. 39. Ut cum matre plus una esset. *più lungo tempo*. — *Plus minusve* est idem ac *πλείων*, η *ελάττων*. *Fragm.* *XII. Tab.* apud *Gell.* 20. 1. Tertius nondum parvis secant. Si plus minusve accuerunt, se fraude esto. *Sic Plaut. Capt.* 5. 3. 18. *Eheu!* cur ego plus minusque feci, quam æquum fuit! et *Ter. Phorm.* 3. 3. 21. Obsecro, ne quid plus minusve faciat. *nè più, nè meno*. *Sic Sueton.* *Aug.* 84. *Sermones* quare — e libello habebat, ne plus minusve loqueretur ex tempore. *Cl. Plaut. Men.* 4. 2. 25. *Haud* plus aut minus quam opus erat multo, dixeram. — *Hinc plus minus vel plus minusve* est idem ac *circiter*. *Auct. B. G.* 8. 20. *Abesse* plus minus octo millibus passuum. *poco più, poco meno*. — *Plus minus* in Inscriptionibus Christianis sæpissime adhibetur, quam mensis et dies emortualis certo designari nequit, quamvis etiam legitur in *hæc Inscript.* apud *Gruter.* 590. 2. *VIXIT ANN. R. M. XXIII.* Hæc autem pertinet ad *Rhodonem* servum *Domitiae* *Aug. Domitiani* *Aug. uxoris*. — b) Cum Genitivo partitionis. *Cic.* 1. *Invent.* 47. 88. *Vultis* autem pecuniam plus habere. *Id.* 1. *Legg.* 2. 6. Ex his alius alio plus habet virium. *Id.* 3. *de republ.* 16. In hæc causa eo plus auctoritatis habent, quia etc. et 1. *ibid.* 4. Quinquam nostris casus plus honoris habuerunt, quam laboris. *Horat.* 1. *Ep.* 17. 51. plus dapis, et rixæ multo minus invidiæque. *Liv.* 2. 42. Plus hostium. *Id.* 1. 27. *Albano* non plus animi erat, quam fidei. — c) Sequentem quam. *Ter. Eun.* 1. 1. 17. Nihil plus agas, quam si etc. *Cic.* 3. *Off.* 15. 61. Uterque, si ad eloquendum venerit, non plus quam senel eloquetur. *Id.* 2. *Phil.* 13. 31. Confiteor eos, nisi liberatores populi Romani sint, plus quam scitaros, plus quam homicidas, plus etiam quam parricidas esse. *Id.* *Amic.* 16. 58. Ne plus reddat, quam acceperit. *Ovid. Remed. am.* 53. Sed bibe plus etiam, quam quod præcordia poscent. *Cæs.* 1. *B. G.* 17. Qui privati plus possint, quam ipsi magistratus. et *ibid.* 42. Plus quam pollicitus esset, *Cæsar* rem facere. *Cic. Harusp. resp.* 3. 5. *Rum* numquam a me decusandum putavi, non plus quam stipitem illum, qui etc. *Id.* 1. *Invent.* 34. 57. Partim quinque ejus partes esse dixerunt, partim non plus quam in tres partes posse distribui putaverunt. *Id.* 2. *Phil.* 13. 31. Si ab urbe plus quam decem dies abfuisset. *Liv.* 38. 38. Nulla (*navis*) plus quam triginta remis agatur. *Nepos Thrasyb.* 2. Non plus habuit secum, quam triginta de suis. h. e. non plures. — d) Et omissio quam. *Ter. Eun.* 3. 1. 32. Plus mille aulivi, *più di mille volte*. *Id. Adelph.* 2. 1. 46. Plus quingentos enaphos infregit mihi. *Id. Eun.* 1. 2. 5. Jam valesces plus satis. *più del bisogno*. *Varro* 3. *R. R.* 10. 3. Singulæ non plus quater in anno parunt. At *Schneiderus* legit non plus quam ter etc. *Id.* apud *Plin.* 14. *Hist. nat.* 11. 17. (96). In quo plus senel Græcum vinum daretur. *Cic.* 6. *Att.* 6. Plus annum obtinere provinciam. *Id.* 2. *Tusc.* 16. 37. Ferre plus dimidiati mensis cibaria. *Id.* 2. *de republ.* 22. Qui non plus mille quingentum æris, aut omnino nihil in suum censum præter caput attulissent. *Liv.* 24. 41. Plus mille capti. *Id.* 31. 34. *Paullo* plus ducentos passus a castris. *Id.* 29. 25. Parte plus dimidia rem auctam. *Seneca* 1. *Clem.* 19. *de apib.* Nec unquam regem plus unum patiuntur. — e) Cum Ablativo comparationis. *Balbus* apud *Cic.* 8. *Att.* 15. A. 2. Cave, putes hoc tempore plus in quemquam cruciari. *Cic.* 1. *Nat. D.* 2. 5. Alterum fieri profecto potest, ut earum nulla, alterum certe non potest, ut plus una vera sit. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 25. 79. In columba plures videri colores, nec esse plus uno. *Id.* 13. *Fam.* 29. Non plus duobus, an tribus mensibus. *Id.* 2. *Legg.* 23. 59. ex *XII. Tab.* Hoc plus ne

facito. *Ter. Heaut.* 1. 1. 11. Annos sexaginta natus es, aut plus eo. *Cic. Amic.* 16. 58. Aut ne plus æquo quid in amicitia congeratur. *Ter. Heaut.* 2. 1. 8. Ubi addidit plus paulo. *Cic.* 4. *Herenn.* 4. 7.; et *Liv.* 31. 34. *Paullo* plus. *Anton.* ad *Cic. post Ep.* 8. i. 10. ad *Att.* *Ninio* plus. *Horat.* 1. *Ep.* 10. 30. Plus nicio. *Cic.* 1. *Nat. D.* 35. 99. Molestum est uno digito plus habere. *Liv.* 2. 7. Uno plus *Etruseorum* cecidisse in acie. — f) *Pluris* cum Verbis aestimandi. — Cum addito pretii nomine apud *Farron.* 1. *R. R.* 4. Ut plus reddant musti et olei, et pretii pluris. — Sæpius omissio nomine. *Cic. Rosc. Corn.* 12. 33. *Ager*, qui nunc multo pluris est, quam tunc fuit. *Cl. Id.* 3. *de republ.* 9. Nos *Transalpinæ* gentes ulam et vitem serere non sinimus, quo pluris sint nostra oliveta nostræque vineæ. *Id.* 7. *Fam.* 2. Pluris emere. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 300. post damnatum ac vendas omnia pluris. Adde *Cic.* 3. *Off.* 12. 51. et 4. *Ferr.* 3. 19. *Colum.* 1. *R. R.* 4. 7. Pluris edificare. *con più spesa*. *Plaut.* *Truc.* 2. 8. Pluris est ornatus testis, quam aritii deceni. *Cic.* 12. *Att.* 28. Mea mihi conscientia pluris est, quam hominum sermo. *Id.* 8. *ibid.* 2. Pro *Pompejo* emori possum: facio pluris hominum neminem. *Id.* 6. *Phil.* 4. 10. *Hic* pluris habetur, quam *L. Trebellius*. *Id.* 6. *Parad.* 2. 48. Utrum pluris aestimemus pecuniam *Pyrrhi*, an continentiam *Fabricii*? *Id.* 3. *Off.* 4. 18. Pluris putare, quod utlle videatur, quam quod honestum. *Id.* 7. *Att.* 3. Aliquid pluris ducere. — Et cum addito Ablat. *Inscript.* apud *Marin.* *Inscr. Alb.* p. 100. OSSA HÆC SVNT VRBILIAS PRIMI (scil. uxoris *Primi*) MIHI ME PLURIS. DECESIT AN. XXIII. CARISSIMA SVIS. h. e. quæ pluris (ut adnotat *Orellius* ad n. 4632.) mihi fuit, quin ego inlibet ipsi. — g) *De plure*, Ablativo pretii, *V.* sub *B.* init. — h) *Plus plusque* apud *Cic.* 6. *Att.* 2. sub *fin.* Quem mehercule plus plusque in dies diligo. — i) Cum Adjectivis pro magis. *Nemesian.* 4. *Ecl.* 72. Plus iamco ipse meus, plus est formosus solas. — Quomodo plus a magis differat, in ea voce dictum est. — l) Cum Comparativo. *Plaut. Bocch.* 3. 3. 58. Ingeioium plus triginta annis majus est. ¶ 2. In plurali *plures*, et *ra, rium, ribus*. — a) Stricto sensu sunt plures numero cum aliis comparati. *Cic.* 7. *Att.* 3. Omnes qui ære alieno premantur, quos plures esse intelligo, quam putaram. *Ter. Hecyr.* 3. 1. 1. Nemini egu plura acerba esse credo ex amore homini unquam oblata, quam mihi. *Cic.* 2. *de republ.* 31. Ne plura insignia essent imperii in libero populo, quam in regno fuissent. *Quintil.* 3. 6. 28. Erunt enim plura multa, quam quæ his elementis comprehenduntur. — b) Generatim usurpatur de magno numero. *Cic.* 1. *de republ.* 35. Adsunt optimates, qui se melius huc idem facere profiteantur, plusque fore dicant in pluribus consilii, quam in uno. *Sic ibid.* 39. Quid, quæso, Interest inter unum et plures, si iustitia est in pluribus? *Id.* pro *leg. Manil.* 7. 19. Non enim possunt in civitate multi rem atque fortunam amittere, ut oon plures secum in casum calamitatem trahant. *Cæs.* 1. *B. G.* 18. Pluribus praesentibus ea res jactari volebat. *Id.* 3. *B. C.* 52. Plura rastella pariter tentaverat. *Cic.* 2. *Fin.* 28. 93. Summus dolor plures dies inanere non potest. *Sic Quintil. proem.* 7. Pluribus diebus. et *Plin.* 11. *Hist. nat.* 29. 35. (103). Continuata plurium dierum fame. *Quintil.* 8. 4. 27. Illic plurium rerum esse congeries. — *Sic pluribus verbis* apud *Cic.* *Cluent.* 41. 115. Cujus rei quæ consuetudo sit, quoniam apud homines peritissimos diro, pluribus verbis docere non debeat. et 4. *Ferr.* 4. 28. Eum pluribus verbis rogat. — *Hinc etiam pluribus et plura* pro ellipsis pro pluribus verbis, plura verba. *Phaedr.* 3. 10. Hæc exsecutus sum propterea pluribus, Brevitate nimia quoniam quosdam offendimus. *Cl. Catilina* apud *Sall.* 38. in *fin.* Plura quum scribere velle, unciatum est mihi, vlu parari. Ceterum *Cic.* 1. *Orat.* 5. 18. Nam quid ego de actione ipsa plura dixeram? *Id.* 2. *Legg.* 1. 3. Hic sacra, hic genus, hic majus multa vestigia. Quid plura? hanc vides villam etc. h. e. quid multa? Similiter *Id.* 13. *Fam.* 1. ad *fin.* Sed. ne plura (dixerunt enim aliquando est), *Pomponium* *Atticum* sic ano, ut etc. h. e. ne multa. *per non estendermi di vantaggio, per finirla*. — c) Speciatim *plures* interdum suut mortui, ut apud Græ-

eos οὐ πλείονες. *Plaut. Trin. 2. 2. 14.* Lacrimas hæc mihi eliciunt, quia ego ad hoc genus hominum duravi, quam prius me ad plures penetravi. διὰ τὸν εὐφρημονίαν sic dicebant, ne voce mortui mali omnino uterentur. Ideo autem plures, quia illi majores numero sunt, quam vivi.

C) *Plurimus*, a, um, adject. superlat. a plus, pluris; et vices gerit superlativi τοῦ multus, a quo multissimus, ut dictum est, non fit, assaisimo, moltissimo, πλείστος. — Veteres dixerunt plurima pro plurima, teste *Festo p. 205. 17. Müll.*, quocum cf. *Paul. Diac. p. 204. 5.* — ΠΛΟΥΡΥΜΑ pro plurimum, item ΠΛΟΥΡΥΜΑ legitur in *Inscript. apud Orell. 552. et 2623.* — Ceterum ¶ 1. Adjective occurrit — a) Generatim in plurali num. *Cæs. 6. B. G. 16.* Deum maxime Mercurium colunt: hujus sunt plurima simulacra. *Cic. 1. de republ. 17.* Quamque nos in exigua (terre) parte affixi, plurimis ignotisque gentibus, spemus tamen, nostrum nomen volitare et vagari. et *ibid. 4.* Ille nos patria lege genuit et educavit, ut plurimas et maximas nostri animi, ingenii et consilii partes ipsa sibi ad utilitatem suam pigneraretur. et *3. ibid. 9.* Quæ (gens Ægyptiorum) plurimorum sæculorum et eventorum memoriam litteris continet. et *1. ibid. 7.* Hæc plurimis a me verbis dicta sunt. *Plaut. Most. 5. 1. 11.* Facio idem quod plurimi alii. *Sall. Jug. 101.* Id laborare, ut illi quam plurimi deberent. — Cum opposito adject. paucissimus apud *Colum. 8. R. II. 14. 6.*; et *Plin. 10. Hist. nat. 59. 79. (162).* Supponuntur gallinis ova plurima quinque, paucissima tria: anseribus paucissima septem, plurima quatuordecim. *al più al più.* — Cum apposito pronom. plerique apud *Tac. Dial. de-orat. 31.* Incidunt plurimæ causæ ac pæne omnes, quibus juris utilitas desideratur; pleræque autem, in quibus hæc quoque scientiæ requiruntur. et *4. Hist. 84.* Plerique Jovem ut rerum unumque potentem, plurimi Ditem patrem conjectant. *V.* et locum proxime seq. — Cum Genitivo partitionis. *Tac. 13. Ann. 27.* Plurimis equitum, plerisque senatorum non aliunde originem trahi. *Plin. 18. Hist. nat. 11. 28. (107).* Ipsi pæne faciebant Quirites, mulierumque id opus erat, sicut nunc in plurimis gentium. ¶ 2. Speciatim in sing. num. — a) Universim. *Plaut. Rud. 4. 2. 4.* Plurima præda onustus. *Quintil. 2. 2. 5.* Plurimus ei de honesto ac bono sit sermo. *Id. 6. 3. 85.* Plurimus visus. *Id. 8. proem. 28.* Plurima exercitatio. *Horat. 4. Od. 2. 29.* per laborem plurimum. — Similiter *Plaut. Curc. 1. 3. 60.* Hospiti suo plurimum salutem dicit. Sic *Lucilius* salutem plurimam et plenissimam. Hinc epistolarum formula s. p. d., h. e. salutem plurimam dicit. — b) Apud Poetas plurimus (hæud aliter ac multus) est maximus, vehementissimus. *Ovid. 14. Met. 53.* incendio quani plurimus orbe Sol erat. *Id. 11. ibid. 140.* Spumiferæque tuum fonti, qua plurimus exit, Suhde caput. *in maggor copia, et Ib. 600.* Plurima quam flammæ Sicanis Ætna vomit. vomita moltissimo fuoco, plurimas flammæ. et *14. Met. 361.* Plurima qua silva est, et equo loca pervia non sunt. *dove la selva è densissima. et 13. ibid. 844.* coma plurima torvos Prominet in vultus. et *Martial. 8. 51.* Plurima quam tota lampade luna nitet. plena. Iluc pertinet illud *Stat. 1. Theb. 114.* abrupta qua plurimus arce Cithæron Occurrit cælo. h. e. altissimus est. et *Virg. 3. G. 51.* optima torvæ Forma havis, cul turpe caput, cui plurima cervix. h. e. cervix longa et crassa, nam in ea spectatur præcipue robur tauri. Item huc pertinet et illud *Ovid. 2. Fast. 272. de Pane.* Arcadiis plurimus ille jugis. *pratica spessissimo ne monti d'Arcadia. et 4. Trist. 10. 128.* in toto plurimus orbe legor. sono letti i miei versi da moltissimi. — Cum Genit. *Sil. II. 16. 363.* de equo. Insignis multa cer vice, et plurimus idem Ludentis per colla jubæ. h. e. plurimam jubam habens. — c) Interdum apud Poetas plurimus in sing. num. collectivi vici gerit. *Horat. 1. Od. 7. 8.* Plurimus in Juvonis honorem Aptum dicit equis Argos dilesque Mycenæ. h. e. plurimi. Sic *plurima ales*, plurimæ elites. *Martial. 9. 56.* et *plurima mappa*, plurimæ mappæ, *Id. 8. 59.* et *plurima rosa*, plurimæ rosæ, *Ovid. 4. Fast. 441.* Similia sunt multa avis, multa canis, multa prece etc. ¶ 3. Absolute.

a) *Plurimi*, Genit. cum Verbis æstimandi. *Plaut. Bacch. 2. 2. 29.* Unice unum plurimi pendit. *Cic. 6. Parad. 2. 48.* Ut quisque, quod plurimi est, possidet, ita divitissimus habendus est. *Nepos Eumen. 2.* Quem unum Alexander plurimi fecerat. — b) *Plurimum* cum Genitivo partitionis. *Cic. 1. Invent. 18. 25.* Exordium gravitatis plurimum debet habere. *Nepos Epam. 2. extr.* In armis plurimum studii consumebat. *Quintil. 10. 5. 3.* Plurimum artis. *Id. 9. 4. 91.* Plurimum auctoritatis et ponderis. *Id. 10. 3. 1.* Ut laboris, sic utilitatis etiam plurimum. *Id. 12. 1. 20.* Plurimum virtutum, nonnihil vitiorum. — c) *Plurimum* absolute, substantivorum more. *Cic. Rabir. Post. 14. 39.* An, quum credebatur inductus usuris, id agebat, ut haberet quam plurimum? *Id. 1. Orat. 35. 150.* Caput autem est, quam plurimum scribere. *Id. 1. de republ. 27.* Ut in quoque oratore plurimum esset. *Quintil. 3. 3. 6.* Pronunciationem vel plurimum ex eo mutuari. ¶ 4. *Plurimum* adverbii more, assaisimo. — a) Sine addito. *Cic. 2. de republ. 22.* Et is valebat in suffragio plurimum, cujus plurimum intererat, esse in optimo statu civitatem. *Cf. Plin. 2. Hist. nat. 45. 45. (116).* Plurimum Interest, status sit, an ventus. *Rursus Cic. Rosc. Am. 1. 4.* Qui apud me dignitate plurimum possunt. *Id. 1. Fam. 7.* Te-plurimum diligo. *Id. 1. ibid. 16.* Hoc ego teo omnium plurimum. *Id. 2. Invent. 1. 1.* Zeuxin muliebri in corpore pingendo plurimum aliis prestare. *Nepos Cim. 2.* Plurimum valuit auctoritate. *Id. Alcib. 3.* Et obesse plurimum, et prodesse putaret. Huc pertinet et illud *Plaut. Epid. 3. 3. 9.* Plurimum malefacta. h. e. plurima. — *Plurima* pro plurimum dixit *Virg. 9. Æn. 335.* Et juvenem Serranum, illa qui plurima nocte Luserat. — De tempore *Nepos Chabr. 3.* Quoad ei licebat, plurimum aberat. et mox. Plurimum Cyprî vixit. *longhissimo tempo.* Sic *Ter. Phorm. 1. A. 17.* Domum ire pergam: ibi plurimum est. — *Plin. 9. Hist. nat. 36. 60. (125).* Purpure vivunt annis plurimum septenis. *al più al più.* et *30. ibid. 6. 16. (48).* Diebus plurimum novem. Sic *25. ibid. 5. 22. (54).* Helleborum datur ad leniter molliendam alvum, plurimum drachma, modice quatuor obolis. — b) *Uly*, et quum plurimum eodem sensu dicuntur. *Plin. 15. Hist. nat. 3. 4. (18).* Nec tam numerosa differentia (olei quam vini); tribus, ut plurimum, bonitatibus distat. *tull' al più.* *Id. 2. ibid. 17. 15. (78).* Non comparere in cælo Saturni sidus, quum plurimum, diebus centum septuaginta: Jovis triginta sex, aut, quum minimum, denis detractis diebus: Mercurii tredecim, aut, quum plurimum, octodecim. — c) *Plurimum quantum*, nigrum quantum, immane quantum quantum favoris partibus dabat fraternitas duceum. *Mimic. Fel. Octav. 40.* Octavio meo plurimum quantum gratulor. Adde *eumd. ibid. 22.*

MULUS, i, m. 4. animal quod ex asino et equa gignitur, vel ex equo et asina, *V. Mula, ἵπποβοσ* (It. mulo; Fr. mulet; Hisp. macho, mulo; Germ. der Maulesel, das Maulthier; Angl. a mule).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Plaut. Aulul. 3. 5. 21.* Ego faxim, muli pretio qui superant equos, Ut sient viliores Gallicis canteris. *Varro 3. R. R. 17. 7.* Rhedarii muli. *Cic. Topic. 8. 36.* Mulus clitellarius. *Horat. 1. Sat. 6. 104.* nunc mihi curto Ire licet mulo, vel, si libet, usque Tarentum. — b) Mulus vehiculo Lunæ habetur, quod tam ea sterilis sit, quam mulus: vel quod, ut mulus non suo genere, sed equi creatur, sic ea solis, non suo fulgore luceat. *Paul. Diac. p. 148. 8. Müll.* quocum cf. *Festus p. 149. 30.* — c) Mullis celebrabantur ludi in circo maximo, Consulibus: quia id genus quadrupedum primum putatur caput curvi vehiculoque adjungi. *Paul. Diac. p. 148. 1. Müll.* — d) *Muli Mariani* dicitur sunt militis C. Marii, quos ille recidendorum impeditentorum gratis, sarcinas sibi suas furcis aptatas, et humeris impositas, mulorum vice portare coegerat. *Frontin. 4. Strateg. 1.*; *Festus p. 149. 25. Müll.*; et *Paul. Diac. p. 148. 6. et 24. 1. Müll.* — e) *Mutuum muli scabunt*, proverb. de his, qui se mutuo laudant, mirantur, prædicant, et sibi invicem favent. Fuit titulus unius ex Sisyris Menippeis *Farronis*, et adhibetur ab *Auson. Edyll.*

12. præf. ad monosyll. in fine positis. Huc pertinet epligrammation *Pomponii* apud *Farron. 7. L. L. 28. Müll.* Rhilicium est, quod te Cascan tua dicit amica, Fill Potoni, aequisenex (al. Casca Philotoni ipsa senex) puerum. Dico (al. Dic tu) illam psam: sic fiet mutua mull. Nam vere pus tu, tua amica senex. — f) *Mulum* de asino pingere, proverbio utimur, quum exemplar et res efficta non multum inter se distant: vel quando ineptiæ ineptis representantur, aut mendacia mendaciis adstruuntur. *Tertull. advers. Valentinian. 19. extr.*

II.) Translate est convicium hominis stolidi, stupidi. *Catull. 83. 3.* Mule nihil sentis. *Plaut. Cist. 4. 2. 12.* Mulo inscitior. *Al. leg. Non sum scitior.*

MUNCTIO, ōnis, f. 3. (mungo) actus mungendi, ut Munctiones muculentæ, apud *Arnob. 3. 13. med.*

MUNDANUS, a, um, adject. (mundus) ad mundum pertinens, *mondano, κοσμικός.* *Mundanus* oculus dicitur sol apud *Capell. 2. p. 43.* Sic *Ovid. 4. Met. 226.* Ille ego sum, dixit, qui longum metior annum, Omnia qui video, per quem videt omnia tellus, Mundi oculus. *Macrob. 1. Saturn. 21.* Solem Jovis oculum appellat antiquitas. — *Mundanus annus* apud *Macrob. 2. Somn. Scip. 11.* est qui conversione plene universalitatis efficitur, quum scilicet stellæ omnes omniaque sidera a certo loco ad eundem locum remeaverint: quod quindecim millium annorum spatium fieri, physici volunt. *V. plura ibid.* — *Anima mundana* apud *eumd. ibid. 16. sub fin.* est anima mundi, quam falso putabant veteres causam esse motus siderum, sphaerarum cælestium, omnium uno verbo, quæ in mundo moventur. — *Avien. Arat. 47.* Mundanum pro cælesti dixit, quia mundus pro cælo aliquando ponitur. *Id. ibid. 216.* mundanas oras dixit terræ plagas ratione Inferorum. — Hinc *Mundanus*, i, m. 2. absolute, substantivorum more. ¶ 1. Generatim. *Cic. 5. Tusc. 37. 108.* Socrates quidem, quum rogaretur, cujatem se esse diceret: Mundanum, inquit: totius enim mundi se incolam et civem arbitrabatur. ¶ 2. Speciatim *mundani* apud auctores Christianos opponuntur clericis, laici. *Cassiod. 8. Variar. 24.* Mundani coercentur humano jure; vos (clerici) sanctis moribus obsecute.

MUNDANUS, i, m. 2. *V. voc. præced. in fin.*

MUNDATIO, ōnis, f. 3. actus mundandi, purgatio, *καθαρσις*.

I.) Proprie. *Theod. Priscian. 1. 19.* Olivarum amurcam coques primum igne fortiori ad primam mundationem.

II.) Translate. *Augustin. 1. Confess. 11.* Dilata est mundatio mea.

MUNDATOR, ōris, m. 3. qui mundat. *Fam. 8. Mathes. 19. sub fin.* Cloacarum mundator.

MUNDATORIUS, a, um, adject. qui mundatione inservit. *Plin. Valerian. 2. 25.* Item mundatorium choleraum (lege choleraum) et provocatorium ventris.

MUNDATUS, a, um. *V. MUNDO.*

MUNDĒ, adverb. (mundus). Sup. *Mundissime.* — Munde est idem ac pure, nitide, *mondamente, nettamente, καθαρῶς.* *Cato R. R. 66.* Quam mundissime purissimeque Bat. *Plaut. Pæn. 5. 4. 5.* Tanta tibi copia venustatum adest, in sua queque loco sita munde. *Tilinius* apud *Charis. 2. p. 183.* *Putsch.* Verrite ædes, spargite munde. *Pomponius* apud *Non. p. 234. 30.* *Merc. Hæus*, aptate, pueri, munde atque ampliter convivium. *Seneca. Ep. 70. a med.* Parum munde, et parum decenter. *Gell. 10. 17.* Visus satis munde atque graphice facti. *Colum. 12. R. R. 53. 3.* Aromata in pila quam mundissime contundito.

MUNDIALIS, e, adject. *mondano, κοσμικός,* mundanus. *Tertull. Spectac. 9. extr.* Mundialia rimenta. *Id. Anim. 54.* Mundiales solues. *Prudent. 1. Cathemer. 90.* Mundialis gloria. *Hieronym. Ep. 43. n. 2.* Mundialibus negotiis occupari. *Sulpit. Sev. 2. Hist. 14.* mundiales historicos apponit sacris; Itali profani dicunt.

MUNDIALITER, adverb. more mundanorum. *Tertull. Resurr. carn. 46. extr.* Vivere mundialiter.

MUNDICINA, æ, f. 1. instrumentum, vel medici-

na ad mundandum. *Apul. de Mag. de dentifricio.* Misi, ut petisti mundicinas dentium, Nitelas oris ex Arabibus frugibus, Tenuem, candidum, nobiliter pulvisculum, etc.

MUNDICORS, ordis, adject. omn. gen. 3. qui mundum habet cor. Quod est apud *Matth. 5. 8.* Beati mundo corde, *Augustin. serm. 53. de verb. Euang. (in edition. recent.)* habet: Beati mundicordes.

MUNDIFICO, as, are, a. 1. (mundus et facio) mundificare, munda.

I.) Proprie. *Emil. Macer de aloe p. 246. retro ed. Ald. Phlegmate mundificat stomachum, ca put articulosque.*

II.) Figurate. *Cassiod. de anim. 11.* Istis, qui se caelesti conversatione mundificant, virtus supernae conversationis conceditur.

MUNDIGER, gēis, gērum, adject. qui gerit mundum. *Auct. incert. in Anthol. Lat. T. 1. p. 16. Burmann. volitabo per axem Mundigerum.*

MUNDIPOTENS, entis, adject. omn. gen. 3. qui in mundo potest. *Tertull. Anim. 23.* Virtus despretit mundipotentium potestatum.

MUNDITENENS, entis, adject. omn. gen. 3. mundum tenens, mundi dominus. *Tertull. advers. Valentianum. 22.* Diabolum munditenentem appetant. *Id. de fuga 12.* Dominus illum redemit ab Angelis, munditenentibus potestatibus.

MUNDITER, adverb. mundamente, καθαριως, cum munditie.

I.) Proprie. *Plaut. Pæn. 1. 2. 26.* Nam quum sedulo munditer nos habemus, Vix aegreque amatorculos invenimus. *Marcell. Empir. 29. p. 130. retro ed. Ald.* Filium munditer reconlere.

II.) Translate. *Apul. de Mag.* Feminam nullo pacto reperiri munditer dicere, ad mea scripta confugit. h. e. polite et decenter.

MUNDITIA vel mundicia, æ, f. 1. et Mundities, Æ, f. 5. (mundus) laetitia et nitor, qui e sordium remotione consequitur, καθαριότης, εὐλοσία (It. mondezza, nettezza; Fr. propreté par opposition à sale; Hisp. limpieza, curiosidad; Germ. die Reinlichkeit, Sauberkeit; Angl. cleanness, neatness, cleanliness, niceness, finicalness, delicateness).

I.) Proprie. *Plaut. Men. 2. 3. 4.* sternite lectos, incedite odores: Munditia illecebra animo est amantium. *Catull. 23. 18.* Hanc ad munditiam adde mundiozem Quod culus tibi purior salillo est, Nec toto decies cacas in anno. *Plaut. Cas. 2. 3. 9.* Postquam uno Casinam, magis initio munditiis munditiam antileo. *At. leg. munditiam, alii aliter. I. INITIO.* — Munditias facere dicebant, quum vasa mundabant, verrebant pavimenta, vestes, armaria, menses detergebant, et omne genus sordium in milibus tullebant. *Cato R. R. 39.* Per imbrem in villam quaesito, quid fieri possit: ne cesetur, munditias facito. *Plaut. Stich. 2. 2. 22.* Munditias volo fieri: efferre huc scopas, simulque arundinem, Ut opera araneorum perdam.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est nitor et elegantia in ornatu adium cultuque delicato corporis, pulitezza, delicatezza, lusso, pompa, attillatura. *Plaut. Pseud. 1. 2. 40.* Vos que in munditiis, mollicis deliciis ætatum agitis. *Cic. 1. Off. 36. 130.* Adhibenda præterea munditia est non odiosa, neque exquisita nimis. *Sall. Jug. 67. de C. Mario.* Ubi primum ætas militiæ patiens fuit, stipendiis faciendis, non Græca faciundia, neque urbanis munditiis sese exerruit. *Ovid. 3. Art. Am. 133.* Munditias capimur: non sint sine lege capilli, etc. et 2. *ibid. 677.* Illæ munditiis annorum damna rependunt: Et faciunt cura, ne videantur anus. *Gell. 1. 5.* Hortensius multa munditia, et circumspicte compositæque indulus. *Seneca 1. Controv. præm. ante med.* Inmundissimis se excolere munditiis, nostrorum adolescentium sperimen est. *Tertull. Pall. 4.* Quid tibi, Lybia et Europa, cum tylicis munditiis, quas vestire non nosti? Revera enim quale est Græcitate depilati magis, quam amicti? ¶ 2. Panis munditie est i. nem ar. panis mundus, annonæ munde, de quibus I. in MUNDO, a, um, sub II. 2. In formula præfecti annonæ apud *Cassiod. 6. Favian. 18.* Per officium pistorum discursis, pensum et munditiam panis exigit. ¶ 3. Item specialim transferat ad orationem puram, elegantem. *Cic. Orat.*

23. 79. de stilo subtili et submisso. Fucati vero medicamenta candoris et ruboris omnia repellentur: elegantia modo et munditia remanebit. *Horat. 2. Ep. 1. 157.* sic horridus ille Deduxit numerus Saturnius, et grave virus Munditiæ pepulere. h. e. elegantia Græcorum pepulit Latinorum rusticitatem. *Quintil. 8. 3. 87.* Sunt quædam velut e tenui diligentia circa proprietatem significationemque munditiæ. *Gell. 1. 23.* Venustas, lux, munditia verborum. *Id. 10. 3.* Venustas et munditiis nratiōis.

MUNDITIANS. F. INITIO.

MUNDITIARIUS, a, um, adject. munditiam habens, et translate coinis, numeris omnibus absolutus, compitissimo Itali dicunt. *Inscript. apud Murat. 158. 1.* HVC STATYAN FLAVIUS MOSCHILVS V. C. ISACVS HVIVS LOCI MEMOR BIVS SANCTIMONIAE CASITAT. TESTAMENTO SVO CONSTITVI AB HÆREDIB. SVIS IVSSIT PATRONO MUNDITIARIO.

MUNDO, as, avi, etum, are, a. 1. Part. *Mundatus I. et in fin.; Mundaturus II.; Mundandus I.* — Mundare est detergere, purificare, καθαριωω, καθαριωω, mundare, nettare.

I.) Proprie. *Colum. 12. R. R. 53. 10.* Baccam diligenter mundatam. *Schneider.* emundatam in torcular deferre. *Id. ibid. 3. 8.* Villam debet praesepis mundanda curare. *Plin. 33. Hist. nat. 6. 34. (103).* Mundatur nitro. *Sillig. atter legit. Mamerlin. Grat. act. ad Julian. 9. sub fin.* Perlui et mundari.

II.) Translate. *Venant. 8. carm. 7. 123.* Mundatura novo partu de crimine mundum. *scil. Maria Virgo Deipara.* — Hinc Part. præter. pass.

Mundatus, a, um, adjectivæ quoque occurrit, unde Comp. Mundator apud Augustin. 10. Confess. 37. Quam sim ab illa peste mundator.

MUNDULÆ, adverb. deminut. a munde, pure, nitide. *Apul. 2. Met.* Linea tunica mundula amicta.

MUNDULUS, a, um, adject. mondello, pulito, attillato, deminut. mundi; occurrit autem translate tantum et est nimis munditia utens, delicatulus, multilucus. *Plaut. Truc. 3. 1. 13.* Nunc ego istos mundulos urbanos amasios Hoc icu exponam. Adde *Accium apud Non. p. 144. 17. Merc.*

MUNDUM, i. P. MUNDO, i, init.

MUNDUS, a, um, adject. Comp. *Mundior II. 1. et 4.; Sup. Mundissimus I.* — Mundus (forlasse a v. μῶδῶν humectare, ut ait *Döderlein. Latein. Synonym. 6. 227.*) est purus, tersus, nitidus, luitus, καθαριος (It. mondo, netto, pulito, puro; Fr. propre, net, opposé à sale; Hisp. limpio, aseado, curioso; Germ. rein, sauber, nett, zierlich; Angl. clean, cleanly, plain, neat).

I.) Proprie. *Colum. 7. R. R. 3. 8.* Quata mundissima. *Schneider.* cum Cod. Lips. hæc verba omittit. *Gell. 19. 12.* Agrum mundum purumque farere. *Pallad. 2. R. R. 10.* Mundæ novales. h. e. sine silva et stirpibus et lapidibus. *Gell. 19. 9.* Mundissimum cubile. *Horat. 1. Ep. 5. 7.* munda supellex. *Ovid. 3. Fast. 668.* Præter sed munda deputatis anus. *Horat. 3. Od. 29. 14.* Mundæque parvo sub iare pauperum Cænx. *Id. 1. Ep. 20. 2.* liber Sotiorum punitæ mundus. *Seneca Ep. 70. a med.* Præferendam esse spurcissimam mortem servituti mundissimæ. *Edict. Dioclet. 27.* Speltæ mundæ K. M. X centum: scandule, sive speltæ K. M. X. triginta.

II.) Translate. ¶ 1. *Mundus* homo dicitur, qui elegantia studet in cultu corporis, qui munditias sectatur, comendo se, faciendo, frivando, ungendo, exorando, et hujusmodi, attillato, ludo, pulito, pomposo: tum in bonam, tum in malam partem. *Cic. 2. Fin. 8. 23.* Nemo nostrum istius generis asutos jucunde putat vivere, mundos, elegantes, optimis cocis, pistoribus, piscatu, aucupio, venatione, his omnibus exquisitis, vitantes cruditate. *Horat. 1. Sat. 2. 123.* munda hactenus, ut neque longa, Nec magis alba velit, quam fort natura, vidri. *Liv. 8. 15.* Vestalis suspecta propter mundiores iusto cultum. ¶ 2. *Annonæ mundæ* apud *Lamprid. Alex. Sev. 42.* sunt panes siliqnei, puri, non vulgares, non furfuracei, et mundis lautisque cœnis apti. P. ANNONA. Sic mundus panis. *Id. ibid.* Panis mundi pondo XXX, panis sequentis, ad donandum populo, quinquaginta.

¶ 3. Est etiam mundus ornatu, instructus. *En-*

nus apud *Festum p. 258. 15. Müll.* Ostia multa est: idem (*Ancus Mart.*) loca navibu' pulcris Mundata fecit, nautisque mari quæsentibu' vitam. ¶ 4. Transferatur ad orationem. *Ovid. 3. Art. am. 479.* Munda, sed e medio, roosuetaque verba, puellas. *Scribite. Gell. 17. 2. circa med.* In Gallos mundus subtiliusque est, quam cum Gallis, aut contra Gallos. et 19. 9. a med. Versus, quibus mundus, venustius, limatius, pressius nihil reperiri puto. *Propert. 4. 5. 43.* mundi Thais pretiosa Menandri. h. e. munditia utentis et elegantis orationis: nisi malis ad vltæ cultum referre; nam a *Phædr. 5. 1.* Menander describitur Unguento delibutus, vestitu affluens, gressu delicato et languido, ut adnotavit *Brouckus.*

MUNDUS, i, m. 2. *Mundum, i,* neutr. gen. dixit *Lucilius* apud *Gell. 4. 1. et Non. p. 214. 17. Merc.* Legavit quidam uxori mundum omne penumque. — Mundus duo præcipue significat, instrumentum ornatu muliebris, et universitatem rerum. Utinque a munditia, ut *Varro 5. L. L. 129. Müll.* tradit: munditia autem ad ornatu elegantiamque refertur. Hæc *Foscellinus;* sed *Varro ibid.* de mundo tantum muliebris agi: et infra sub II. 2. Itaque

I.) Proprie mundus instrumentum est, quo mulieres mundiores et cultiores fiunt, abbigliamenti donneschi, provvisione da ornarsi delle donne: et fere usurpat cum addito muliebris, γυναικῆος κόσμος. Differunt autem ornatu et mundus, quia, ut ait *Ulp. Dig. 34. 2. 25.* ornamenta muliebra sunt, quibus mulier ornatu, veluti inanres, armillæ, viriolæ, anuli (præter signatorios) et omnia, quæ ad aliam rem nullam parantur, nisi corporis orandi causa: quo ex numero etiam hæc sunt, aurum, gemmæ, lapilli, qui aliam nullam in se utilitatem habent. His adde vittas, mitras, semimitras, calvaticas, acus cum margarita, reticula, croenphantia. Mundus vero muliebris est, quo mulier mundior fit: continentur eo specula, unguenta, vasa unguentaria, et si qua similia diri possunt, veluti lavatio, ruscus, argentum balneari, silla balnearis. Hæc *Ulp. itemque Paul. ibid. 35. ad fin. et 3. Recept. sentent. tit. 7. ad fin.* Hinc formulæ illæ testamentorum apud *Paul. cit. l. 33. et Jabolen. ibid. 32. 98. 1.* Uxori meæ vestem, mundum muliebre, ornamenta omnia, aurum, argentum, do, lingo. *Phædr.* quoque 4. 4. vestem a mundo muliebris secerit. *Tertull.* alia ratione distinguit, *Habit. mul. 4.* Habitus, inquit, femine duplitem speciem circumfert, cultum et ornatum. Cultum dicimus, quem mundum muliebre vocant: ornatum, quem immundum muliebre convenit dici. Ille in auro, et argento, et gemmis, et vestibus deputatur: iste in cura capilli, et cutis, et earum partium corporis, quæ oculos trahunt. Alteri ambitionis crimen intendimus, alteri prostitutionis. *Mundum muliebre* dicit, quem *JCI ornamentum:* et ornatum, quem illi mundum. I.

CULTUS. — Hæc tamen discrimina perpetua non sunt: et mundi nomine sæpe quidquid ad muliebre ornatu pertinet, significatur. *Liv. 34. 7.* Munditiæ, et ornatu, et cultu, hæc feminarum insignia sunt: hunc mundum muliebre appellatur majores nostri. *Apul. 2. Met.* Quamvis auro, veste, gemmis, omnique cetero mundo exornata mulier incedat. et 4. *ibid.* Mundo nuptialis decoret ornare puellam. *Ibid.* In carm. puellam Ornatam mundo funerei thalami. et 11. *ibid.* Indutus serica veste, mundoque pretioso. *Acinus apud Festum p. 142. 18. Müll.* Virginalis mundus.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim dicitur de instrumento et ornatu aliarum rerum. *Apul. 6. sub init.* Erant et sales, et operæ messoriarum mundi omnis. Afferunt et *Plauti* mundum rusticum, *Merc. prol. 65.* sed incepta ea lectio est. *Apul. de Mag.* mundum Cereis vocat ristas arranis Cereis plenas, in ejus sacris gustari solitas. — In mundo, inquit *Festus (sic Foscellinus),* loco tamen non laudato mibi que ignoto), dicebant antiqui, quum, aliqui in promptu esse, volebant intelligi. Videatur autem ductum a mundo muliebris, quia quæ ad corporis cultum pertinent, omnia mulieres in promptu habent, nondumque diligenter, ut præsto ad usum semper sint. *Charis. 2. p. 184. Putsch.* exponit, panem, iu expedito, ac cito, in prompto, ala mano. *Ennius ibid.* Seu ibi vita,

seu mors in mundo est. *Plaut. Pseud.* 1. 5. 84. Plurimum in mundo scibam, si id faxem, mihi. *Id. Cas.* 3. 3. 3. cui, quod amet, in mundo siet. *Id. Epid.* 5. 1. 12. cui libertas in mundo sita est. *Id. Pers.* 1. 1. 46. Nempe habeo in mundo. ¶ 2. Speciatim ac sæpe mundus est ingens illud corpus cælo terraque constans, perfectum undique, itaque omnia in se complexus, ut ait *Cic. 2. Nat. D.* 14. 38., ut nihil sit, quod non insit in eo, *mondo, κόσμος*. De etymio autem *Plin. 2. Hist. nat.* 4. 3. (8). *Quem κόσμον Græci nomine ornameuti appellaverunt, eum et nus a perfecta absolutaque elegantia innotuit. Sicut qui a moveo ducunt, quasi movendus, quia non alius est, quam quod moveri potest, ut ait Paul. Diac. p. 143. 1. Müll. Et Varro 6. l. l. 3. Müll.* Itaque ab eorum (solis et lune) tenore temperato tempus dictum, unde *tempestita*; et a motu eorum, qui toto cælo conjunctus, *mundus*. — Ceterum *Paul. Diac.* p. 143. 2. *Müll.* *Mundus* appellatur cælum, terra, mare et aer. *Ovid. 5. East.* 11. Post chaos ut primum data sunt tria corpora mundo. *h. e. cælum, terra, aqua. Viruv. 9. 4.* *Mundus* est omnium naturæ rerum conceptio summa, cælumque sideribus conformatum. *Cic. 2. Nat. D.* 62. 154. Ipse mundus deorum hominumque causa factus est, etc. Est enim mundus quasi communis deorum atque hominum domus, aut urbs utroqueque. *Id. 2. Divinat.* 43. 91. Cælum ipsum, quod extremum atque ultimum mundi est. *Id. 4. Acad.* (2. pr.) 17. 55. Democritus dicit, innumerabiles esse mundos. *Id. 3. Legg.* 1. 3. Impetium, sine quo nec hominum universum genus stare, nec rerum natura omnis, nec ipse mundus potest. ¶ 3. Hinc alligando dicitur de solo cælo, *cielo, οὐρανός. Seneca 7. Quæst. nat.* 2. Cometæ inanis mensibus senis, nec illos conversio mundi solvit et velocitas. *et mox.* Utrum mundus, terra stante, circumeat, an, mundo stante, terra vertatur. *Lucret. 5. 1435.* mundi magnum et versatile templum. *Catull. 64. 205.* et tellus, atque horrida contremuerunt Æquora, concussitque incantata sidera mundus. *Virg. 1. G.* 240. *Mundus* ut ad Scythiam Rhiphasque arduus arcus, etc. *Adle Cæsarem, ut videtur, 6. B. G.* 13. in fin.; *Stat. 3. Theb.* 493.; *Senec. Herc. Cel.* 1343.; *Plin. 2. Hist. nat.* 3. 3. (7). et alibi; *Monil.* 1. 3. et alibi sæpe. Etiam *Cic.* adhibuit, sed cum addito, *Tim.* 10. Ut hunc hac varietate distinctum bene Græci κόσμον, nos lucentem mundum nominaremus. *Sic Tibull. 3. 4. 17.* Jam non ætherium nigris emensa quadrigis Mundum, etc. — *Mundus cæli divus est ab Ennio apud Macrob. 6. Saturn.* 2. a med. *Mundus cæli vastus constitit silentio.* ¶ 4. Quia vero olim non defuere, qui mundum animalium, sapientem, summo Deum, æternumque crederent; interdum de eo ita sunt locuti, ut de Deo, providentia, fato, numine. *Seneca 2. Quæst. nat.* 45. Vis illum (*Jovem*) vocare mundum? non falleris. Ipse enim est totus, quod visus, totus suis partibus inditus, et se sustinet videri. *et 3. ibid.* 28. Quocumque placere res oovæ mundo, etc. *Paulo ante dixerat, Quom Deo visum ordiri meliora.* ¶ 5. Non raro dicitur de terrarum orbe, et mortalibus. *Horat. 3. Od.* 3. 53. Quicumque mundo tenuinus obstitit, Hunc tangat armis, etc. *Lucan. 1. 160.* ut opes nimlas, mundo fortuna sobactio, Intulit etc. *Id. 5. 469.* niarique fult spes Irrita mundi. *Stat. 3. Silv.* 3. 87. partæque per omnes Divitiæ populos magnique Impendia mundi. *Seneca Herc. Cel.* 541. quem mundus et superi timent. *Propert. 4. 3. 37.* Cogor et e tabula pictos ediscere mundos. *h. e. mundi partes.* ¶ 6. De inferis, et regno Platonis intelligitur apud *Festum p. 134. 30. Müll.* et *Macrob. 1. Saturn.* 16. qui docent, putasse veteres, mundum patere ter in anno, scilicet postidie Vulcanalia, tertio Non. Octobr., et sexto Id. Novembr., quibus diebus non cum hoste manus conserebatur, non exercitus scribatur, non romitia habebantur, ooc aliud quidquam in republica, nisi quod ultima necessitas admoneret, administrabatur. Utorem quoque ducere, religiosum erat. Dicebatur autem *mundus* ab eo mundo, qui supra nos est, ut *Cato apud Fest.* docet, similis nempe creditus in inferia, atque est in superis. Hunc itaque, veluti consecratum Diis Manibus, clausum esse omni tempore putabant, exceptis mo-

do dictis diebus, quos religiosos habebant, quia eo tempore ea, quæ occulta et addita religionis Deorum Manium erant, velut in lucem quamdam adducebantur, et patefiebant. eratque illud sacrum Diti patri et Proserpinæ. Hæc illi. Fortasse his diebus celebrabatur Proserpinæ captus, quom Plutoni terra patuit et Manes cælum vidisse finguntur. Alii ad sacra Eleusinia referunt. *Varro apud Macrob.* *Mundus* quom patet, deorum tristium atque inferum quasi janua patet.

MUNERĀBUNDUS, a, um, adject. qui muneratur. *Apul. 11. Met.* Quisque varie munerabundi ad meum festinant illico reducem ab inferis conspectum.

MUNERĀLIS, e, adject. ad munera pertinet. *Paul. Diar. p. 143. 4. Müll.* *Munerialis* lex vocata est, qua Cincius cavet, ne cui liceret munus accipere. *Plaut. ibid.* Neque muneralem legem, neque lenoniam roga: fuerit, nec ne, flocci aestimo. **V. CINCIVS** in ONOM.

MUNERĀRIUS, a, um, adject. ¶ 1. Generatim est ad munus seu largitionem pertinet. *Cassiod. 6. Variar.* 7. Sed huic, ut ita dixerim, munerariæ dignitati præconem largitatis nostræ, publicæ felicitatis indicium, locum quoque primiceriarius adjungimus, ut per te demus honores, per quem et notæ pecuniæ conferimus largitates. *Gloss. Cyrill. Φιδότιμος*, ambitiosus, munerarius, liberalis. et *ibid. Χαριστικός*, munificus, munerarius. *Gloss. Philox. Μινεραριος, Φιδότιμος.* ¶ 2. Speciatim *libellus munerarius* est, in quo describuntur nomina gladiatorum, qui ludis exhibentur. *Trebell. Claud.* 5. Habuit proxime tuus libellus munerarius (*Aureolus gladiator*) hoc nomen in indice ludorum. **V. voc. seq.**

MUNERĀRIUS, li, m. 2. Primus hac voce usus est *Augustus*, teste *Quintil.* 8. 3. 34. Est autem qui munus, seu spectaculum, ludumque gladiatorum edit, ἀγωναδότης, muneratur: et sic adhibetur a *Senec. 4. Excerpt. Controv. præf. init.* et a *Quintil. declam.* 9. 6. 7. et 8. eodemque sensu *Sueton. Domit.* 10. Thracem mirmilloni parem, munerario imparem dixerat. et *Inscript. apud Murat.* 654. 1. et apud *Orell.* 1185., 2534., 2585. et 3746. *Tertull. Apoloq.* 44. De vestris semper æstuat carcer, de vestris semper metalla suspirant, de vestris semper besiliæ saginantur, de vestris semper munerarii noxiorem greges pascent.

MUNERĀTIŌ, ōnis, f. *donazione, regalamento, δότης*, actus munerandi, largitio. *Ulp. Dig.* 27. 3. 1. ante med. Si munus nuptiale matri pupilli miserit, non eum pupillo imputaturum; nec enim tam necessaria est muneratio ista.

MUNERĀTOR, ōris, m. 3. ¶ 1. Generatim est qui munerat, donatore. *Salvian. 1. Cub. D.* 8. Deus est munerator (*Abrahami*), quia locupletavit. ¶ 2. Speciatim est idem ac munerarius, *ii. Flor.* 3. 20. a med. Quasi plane expiatus omne præteritum dedecus, si de gladiatore munerator fulset.

MUNERĀTUS, a, um. **V. MUNERO.**

MUNERĀGĒRŪLUS, li, m. 2. qui munera et dona gestat. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 48. Manipulatum mihi munerigeruli jam hic adsint.

MUNERO, as, avi, stum, are, a. 1. et

MUNEROR, āris, ātus sum, ari, dep. 1. Part. pass. *Muneratus* sub a. — *Munerare* et *munerari* est munus dare, donare, δαπέσθαι, regularie, donare, presentare. — a) Activa forma. *Accius apud Non. p. 499. 11. Merc.* Cajus cruxias et coronam huic muneravit virgini. *Turpilii apud eumd. p. 477. 19.* Dat ultro ac munerat, quod ab illo abstulit. *Plaut. Capt.* 5. 1. 15. Ut beneficium benemerenti nostro merito muneris. *h. e. rependas, gratiam referas pro beneficio. Cic. Deiot.* 6. 17. Locus erat quidam, in quo erant ea romposita, quibus rex te munerare constituerat. *Al. leg. munerarii. Seneca Ep.* 119. ante med. Inani me, Inquis, lance munerat. *Callistrat. Dig.* 48. 20. 6. ad fin. Barbaros munerare venientes ad se. *Spartian. Hadrian.* 3. Ob hoc a Trajano locupletissimie muneratus. *Ammian.* 14. 7. Muller munerata, vehiculoque imposita. *Apul. 10. Met.* Liberto magnifice munerato. — b) Depon. forma. *Ter. Heaut.* 2. 3. 59. disciplina est eisdem, munerarier Ancillas primum, ad dominas qui affectant viam. *Cic. 7. Att.* 2. ante med. Alexio me opipare muoera-

tus est. *Horat. Epod.* 2. 20. Certantem et uvam purpuræ, Qua muneretur te, Priape. — Hac forma significat etiam munera rei publicæ gerere, administrare, apud *Ulp. Dig.* 50. 5. 1. § 2. Qui in fraudem ordinis (*decurionum*) in honoibus gerendis, quom inter eos ad primos honores curati possint, qui in civitate inunerabantur, evitanturum majorem onerum gratia ad colonos prædiorum se transtulerunt, ut minoribus (*oneribus*) subjiciantur, hanc excusationem sibi non paraverunt. *Alii minus recte numerabantur legunt.*

MUNGO, giis, xi, ctum, gere, a. 3. *soffiare e purgare il naso, μύσσω*, mucum, excusso per nares digitis compressas spiritu, expello: est a μύω, vel μύω premo, unde inusit. μύω, hinc Latinorum *mugo*, dein *mungo* est derivatum. *Gloss. Philox. Mungo, μύσσω.* — Nullum præterea, qui usurpaverit, Latini scriptorem invenio. Nam pro eo utinam composito *emungo*. Quidam Lexicographi afferunt *Catonis* fragmentum hoc de liberis educandis: Neque inungentur libertateni, (alii *emungentur*) adduntque esse deponentis forma. Apud nullum ego alium hæc invenire adhuc potui.

MUNIA, ōrum, n. plur. 2. *Munia* pro munia dixerunt antiqui, teste *Festo p. 145. 31. Müll. et Paul. Diac. p. 151. 6.*, quemadmodum *mærus* pro *murus*, et *mænio* pro *munio* olim scriptum fuit. *Plant. fragm.* apud *Festum l. c.* Prohibentque mœnia alia, unde ego fungar mea. *Ita Müllerus;* aut vero *Prohibent, quia mœnia aliunde* etc. *Lambinus* alio trahit, sed huc pertinere *Forcellino* videbatur illud ejusd. *Stich.* 5. 4. 13. Nos tamen effugimus pro quibus nostra mœnia. *Sic Trin.* 3. 2. 61. Sua mœnia tolerare. *h. e. onera et sumptum quotidianum familiæ.* — Ceterum *munia* (quod extra casus *Nom. et Acros,* item *Genit. in Inscript.*, non facile reperies) a *munis*, e, sunt munera, officia, tum quæ publice, tum quæ privatim sunt, *ufficiū, ἔργα. Cic. Mur.* 35. 73. Omnia hæc sunt officia necessarium, comoda tenuiorum, munia candidatorum. *Id. Sext.* 66. 138. Qui suis civibus tanta munia atque rem publicam sustinent, ei semper habiti sunt optumatum principes, auctores et conservatores civitatis. *Liv.* 1. 42. Belli pacisque munia facere. *Sall. fragm.* apud *Non. p. 137. 12. Merc.* Ac tum maxime, uti solet extrinxis in rebus, sibi quisque carissimum domi recordari, euntique omnium ordinum extrema munia sequi. *Ejusd. fragm. Vatic. ed. Kritz.* 3. *Hist.* 77. p. 252. Soliti more militiæ vigiliis stationesque et alia munia exsequi. *Cf. Tac.* 4. *Ann.* 11. Plures facillius munia reipublicæ sociali laboribus extenturos. Rursus *Sall. Orat. M. Licini* 19. Nisi forte repentina ista fumentaria lege munia vestra pensantur. *h. e. stipendia et militiæ labores plebi pro potentia nobilitatis subeundi. Horat. 2. Ep.* 2. 131. Vitæ munia servare. *Tac. 2. Ann.* 25. consulatus olive. *Id. 1. Hist.* 62. Implere ducis. *Fronto Laud. negl. p. 328.* Qui nimis anxie munia perficiunt, parum amicitia condunt. *Inscript.* apud *Spon. Miscell. antiq. p. 36.*, plenior vero apud *Amadot. Monum. Matthæj. T.* 3. p. 109. **NYC** IGTVR OB HÆC INSIGNIA GENERA MNIVORVM STATVAM SARVENSIVM ORDO DELREVIT ETC. DEDIC. IDVS AVG. DD. NN. ARCADIO III. ET HONORIO II. AVGG. CONSS. *h. e. ann. a Chri. u. CCLXXXIV.*

MUNIBĪLIS. **V. MUNIBILIIS.**

MUNICĀS pro communias dicebant. *Paul. Diac.* p. 152. 4. *Müll.* Est a *munia*, ōrum. Ceterum *Müllerus* in adnotat: *Placid.* in *Glossis* ta *Ma-* (non editis): *Municare*, communicare dicitur a *manis*, id est operibus.

MUNICEPS, cipis, ōm, gen. 3. In *Genit.* plur. *municipium* pro *municipum* recte scribitur in *Tab. Hevæcl.* apud *Mazoch. lin.* 71., cujus adnotat. vide p. 481. **V. FRATER** init. — Ceterum *municeps* (a *munia* et *capio*) est civis alicujus municipii, πολίτης (i. e. cittadino, castellano; *Fr. citoyen d'une ville libre; Hisp. ciudadano de una ciudad libre; Germ. Bürger eines Municipiums, Municipalbürger; Angl. the inhabitant of a municipality or free town, a burges, citizen.*)

1.) *Proprie. Festus p. 142. 6. Müll.* *Municeps* est, ut ait *Ælius Gallus*, qui in municipio liber natus est. *Gell.* 16. 13. *Municipes* sunt cives R. ex municipiis, legibus suis et suo jure utentes: *muneris* tantum cum populo R. honorarii participes.

a quo munere capessendo appellati videntur, nullis aliis necessitatibus, neque ulla populi R. laga adstricti, nisi, inquam, populus eorum fundis factus est. Primos autem municipes sine suffragii jure Cærites esse factos, arcepinus: concessumque illis, ut civitatis R. honorem quidem caperent, sed negotiis tamen atque oneribus vacarent pro sacris bello Gallico receptis custoditisque. Hactenus *Gell.* — Proprie *municipes* est quisvis homo, qui munus aliquod functus sit, ut ait *Festus* ibid. Deinde idem est ac municipii civis. (*Justin.* 2. 12. 14. Patriam municipes esse, non mœnia: civitatemque non in edificiis, sed in civibus positam.) Tertio, qui civis quum sit, in civitatem R. admissus est. *Festus l. c.* Municipes erant, qui ex aliis civitatibus Romam venissent. Horum autem tria fuere genera, ut docet *Paul. Diac.* p. 127. 1. *Müll.*: alii, qui quum Romam venissent, neque cives R. essent, participes tamen fuerunt omnium rerum ad munus fungendum una cum civibus R., præterquam de suffragio ferendo, aut magistratu capiendo: sicut fuerunt Fundani, Formiani, Cornani, Accranni, Lanuvini, Tusulanii (*Liv.* 8. 14. et 17.), qui post aliquot annos cives R. effecti sunt (*Id.* 38. 36.). Alii, quorum civitas universa in civitatem R. venit, ut Aſtici, Cærites, Anagnini. Alii, qui ad civitatem R. ita venerunt, ut municipes essent suæ quisque civitatis, suisque uterentur legibus, simulque suffragium Romæ haberent, et ibi magistratus capere possent, ut Tiburtini, Prænestini, Pisanii, et alii. Hæc *Paulus*. *Cir.* 7. *Ferr.* 62. 161. Claimabat ille miser, se civem esse R., municipem Cosanum.

II.) Translate. ¶ 1. Municipes, inquit *Paul. Dig.* 50. 16. 228., intelligendi sunt et illi, qui in eodem municipio sunt: item universum qui sunt ejusdem patriæ, compatrioti, paesani: etiam si eorum patria municipium non sit: qui etiam *com-municipes* appellati fuerunt. *Cic. Brut.* 70. 246. M. Pontilius municipes noster. *Id. post redit. ad Quir.* 8. 19. Vidi fortissimum virum, municipem meum, C. Marium. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 11. 40. 125. Anavit Glyceram municipem suam. *Martial.* 10. 65. Quam te municipem Corinthiorum Jartes. *Id.* 12. 21. Municipem rigidi quis te, Marcella, Salonis, Et genitum nostris quis patet esse locis? *Salo* fluvius est Cellinaria. — Hinc *dii municipis* contemptum dicit sunt, qui nationum, aut civitatum quarundam erant propitii ac peculiare. *Minuc. Fel. Octav.* 6. Inde ateo per universa imperia, provincias, oppida videntur singulos sanctorum ritus Grætes habere, et deos colere municipes, ut Kleusipios Ceretum, Phrygas Matrem, Epidaurios Esculapium, etc. Similiter hi dicuntur a *Tertull. Apolog.* 24. dii, qui municipali consecratione censentur. Et ab eod. 2. ad *Nat.* 8. dii decuriones. Et a *Serrio* ad *Virg.* 7. *Æn.* 47. dii topici. — Apud *Poetas* adjectivæ et de rebus inanitis. *Juvenal.* 4. 33. magna qui voce solebat Vendere municipes fracta de merce siluros. *Id.* 14. 271. municipes Jovis advenisse lagenas. h. e. Cretenses. *Martial.* 14. 114. Testa municipes Sibyllæ. h. e. Cumana. ¶ 2. Præterea municipes dicitur, qui in municipio a servitute se liberavit. *Festus l. c.* Sic *Ulp. Dig.* 50. 1. 4. Municipem aut nativitas facit, aut manumissio, aut adoptio. *Hermogenian. ibid.* 25. Manumissi a municipio ejus municipii efficiuntur municipes, unde originem trahit. Adde *Ulp. ibid.* 27.

MUNICIPALIS, e, adject. πολιτικός, ad municipem, vel municipium pertinens. — a) Generativum. *Cic. Sull.* 8. 25. Est enim ipse a materno genere municipalis, honestissimi ac nobilissimi generis. *Id.* 8. *Att.* 13. Maltum mecum municipales homines loquuntur, maltum rusticani. *Id.* 3. *Legg.* 16. 36. Utramque isto animo in summa republica publicum versari, quam in municipali, maluisse. *Juvenal.* 3. 34. Municipalis arena. h. e. theatrum in municipio. *Tac.* 4. *Ann.* 3. Sequæ ac majores et posteror municipali adulterio lædabat. *Sueton.* Aug. 2. Municipalia magistrata. Confer *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 370. n. 141. Municipales honores. *Cic.* 7. *Att.* 11. a med. Ex dolore municipali, sermonibus eorum, quos convenio, videtur etc. h. e. ex dolore municipium. *Ulp. Dig.* 47. 12. 3. § 5. Quid tamen, si lex municipalis permittat in civitate sepeliri? *Id. ibid.* 50. 9. 3. Lege municipali cavetur, ut ordo non ali-

ter babeatur, quam duabus partibus adhibitis. h. e. con la pluralità dei membri componenti l'ordine. *Imp. Gordian.* Cod. 7. 9. 1. Si ita, ut lege municipali constitutionibusque principum comprehenditur, quom servus publicus esses, ab ordine, consentiente etiam præside provincie, manumissus es. *Inscript. Patavin.* n. 83. M. IUVENS SABINVS ITRI. VIR AEDILICVS POTESTATIS LEGE IVLIA MVNIPALI.

b) Speciatim sacra municipalia vocabantur, quæ ab initio habuerunt municipes ante civitatem Romanam acceptam: quæ observare eos voluerunt pontifices, et eo more ferere, quo adjuerant antiquitus. *Festus* p. 157. 6. *Müll.* — c) *Municipalia* prodigia dixit *Flor.* 3. 18. homines sceleratos atque impios ex municipiis, qui arma contra Urbem ferebant. — d) Aliquando *municipalis* in contemptu ponitur, quia municipia præ urbe Roma ignobilia et obscura erant. *Juvenal.* 8. 236. de Cicerone. Hic novus Arpinas, ignobilis, et modo Romæ Municipalis eques. *Auson. Grat. act. ad Gratian.* 13. Sed gloriosus ille municipalem scholam variando vilitate consenuit. *Sidon.* 4. *Ep.* 3. sub fin. Municipales et creberrari oratores. *Id. carm.* 9. 310. Municipales poetæ. *Martial.* 4. 6. Egisti vitam semper, Line, municipalem, Qua nihil omnium vilis esse potest.

MUNICIPALITER, adverb. municipis more, vel conditione. *Sidon.* 1. *Ep.* 11. Non emioentius, quam municipaliter natus.

MUNICIPĀTIM, adverb. per municipia, ut oppidum per oppida. *Sueton.* Cæs. 14. Municipatim dividendos censuit.

MUNICIPĀTUS, us, m. 4. (municeps) jus municipii.

I.) Proprie. *Inscript.* apud *Orell.* 3702. D. M. L. OCTAVIVS VICTORIS CYRANTE IVLIO CRESCENTE MVNICIPĀTUS ET AMICITIÆ CAUSA.

II.) Translate. *Tertull.* 3. *advers. Marcion.* 24. Apostolus πολιτεύμαστρον, id est municipatum in cælis esse pronuncians. Adde *Cor. Mil.* 13. Hieronymus. *Ep.* 16. n. 2. Ita municipatur cæli cum Paulo consequari.

MUNICIPĪOLEM, i. n. 2. deminut., parvum municipium. *Sidon.* 3. *Ep.* 1.

MUNICIPĪUM, i, n. 2. (municeps). MUNICIPIIS pro municipiis legitur in *Fragin. legis Thoriae* apud *Lips.* aurt. *Smet.* 7. et *Gruter.* 202. l. 31. — Municipium est oppidum, in Italia præsertim. jure suo utens et legibus, cujus incolæ jure civium Romanorum gaudebant: V. MUNICEPS I. Quomodo differat a colonia, V. COLONIA.

I.) Proprie. *Cic. Roac. Am.* 6. 15. Sex. Roscius, pater hujusce, municipes Amerinus fuit, quom genere et nobilitate et pecunia non modo sui municipii, verum etiam ejus vicinitalis facile primus. *Sic. Id. Mur.* 23. 47. In suis vicinitalibus et municipiis gratiosi. *Id. Planc.* 8. 19. Tu es e municipio antiquissimo Tusculano. — Coloniae opponitur apud *eumd.* *Sext.* 14. 32. Nullum erat Italiae municipium, nulla colonia, nulla præfectura etc. et *Mil.* 8. 20. Spulent municipia, afflictaur colonia.

II.) Improprie. ¶ 1. Municipium est genus ipsum hominum, qui municipes dicuntur, ut municipium, servitium ipsi servi. *Paul. Diac.* V. MUNICEPS I. ¶ 2. Aliquando dicitur de colonia. *Cic.* 13. *Fam.* 13. L. Castronius longe princeps municipii Lucensis. (Ex *Fellej.* 1. 15. 2. constat multo ante Lucam coloniam deductam fuisse.) Adde *Gell.* et 16. 13. *Ulp. Dig.* 50. 1. 1.: et consule *De Vita Dissert.* 1. c. 3. in *Antiquitatib. Benevent.* et *Cardinali, Iscriz. Felit.* p. 22.

MUNICO, V. MUNICIAS.

MUNIDATOR, ōris, m. 3. qui munera dat, municus. *Inscript.* apud *Rénier.* 2928. ADMOVIVS LARGVS MVNIDATOR.

MUNIFER, sēra, sērum, adject. *Gloss. Isid.* Muniferi, qui munera fert.

MUNIFEX, ficiis, omn. gen. 3. (munus et facio) qui munus facit, λειτουργός.

I.) Proprie. *Charis.* 1. p. 61. *Putsch.* Munificus est tamquam beneficus et maleficus; munifex autem tamquam opifex et artifex. Itaque munificus munera largitur; munifex autem munere fungitur. *Paul. Diac.* p. 33. 5. *Müll.* Beneficarii dicebantur milites, qui vacabant muneris officio; e contrario munifex vocabantur, qui non vacabant, sed munus reipublicæ farie-

bant. *Veget.* 2. *Milit.* 7. in fin. *Munifices*, milites, qui munera facere coguntur. Sunt tamen qui legunt *Munifici*. V. MUNIFICUS sub B. et MUNUS.

II.) Metaphorice *munifex mamma* pro lactanti dicitur. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 40. 95. (235). Uno vero ex omni turba relicto, sola *munifex mamma*, quæ genito fuerat attributa, dependet. V. SYNERGUS.

MUNIFICE, adverb. (munificus) liberalmente, abbondevolmente, δαπανηρός, liberaliter, large, abundanter. *Cic.* 3. *Nat. D.* 27. 69. Sic haud scio, an melius fuerit humano generi motum istum celerem cogitationis non dari omnino, quam tam munifice et tam large dari. *Liv.* 22. 37. a med. Munifice adjuvare rein alicujus.

MUNIFICENTĪA, æ, f. 1. duo diversa significat, scilicet

A) A munus et facio est liberalitas, μεγαλόδοξια, φιλοτιμία (It. splendidezza, munificenza, liberalità; Fr. générosité, libéralité, munificence; Hisp. liberalidad, munificencia; Germ. die Wohlthätigkeit, Mildthätigkeit; Angl. munificence, bountifulness, liberality, splendour, pomp). Occurrit ¶ 1. Speciatim, et est liberalitas ejus, qui in munitis faciendis, h. e. inuneribus Indorum edendis large pecuniam insumit. *Sall. Cat.* 57. Cæsar beneficiis ac munificentiâ magnus habebatur. *Sueton.* Cæs. 10. Ita suam, Cæsarisque munificentiam, unice Cæsaris dicit. (Aide eumd. *Fesp.* 7.) *Plin.* 8. *Hist. nat.* 7. 7. (21). Tanto populi dolore, ut oblitus imperatoris, ac munificentie honori suo exquisita, fens universus consurgeret, etc. ¶ 2. Generativum est liberalitas in aliis rebus quibuscumque. *Sall. Jug.* 111. Barbari et famam Romanorum avaritiæ falsam, et Sullam, ob munificentiam in sese, amicum rati, et 7. extr. Huc accedebat munificentia animi, et ingenii solertia. *Justin.* 25. 1. 4. Quos Antigonus, pro regali munificentiâ, ingenti apparatu epularum ad cæsum invitavit. *Fellej.* 2. 130. 1. Pia munificentia templum patri molitur. *Sueton.* Tib. 48. Publice munificentiam his omnino exhibuit, proposito milibus HS gratuito in trienni tempus: et rursus quibusdam dominis insularum, quæ desagrarrant, pretio restituit. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 1. 1. (1). Natura ipsius munificentia. *Julian.* *Dig.* 39. 5. 1. Liberalitatem et munificentiam exercere.

B) A munia et facio est id quod munifex colonie suæ aut municipio præstare debet. *Aggen. de controu. agr.* p. 71. Ut munificentiam quoque colonie aut municipio et his locis deberi defendant.

MUNIFICIUM, i, n. 2. res non immanis, non libera a vectigalibus et portoriis. *Paul. Dig.* 39. 4. 4. Ut si quid amplius, quam mandatum est, transferat, id munifitium sit. *Atii melius leg. munificium.*

MUNIFICO, as, are, a. 1. donare, regalare, munero, dono. *Luciet.* 2. 625. Munificat tacita mortales muta salute.

MUNIFICIOS, a, um, adject. Comp. *Munificior* et *Munificiosior*, et Sup. *Munificentissimus* V. sub A. c. — Munificus duo diversa significat, scilicet

A) A munus et facio est largus in sumptibus tum publicis, tum privatis, liberalis in dando, μεγαλόδοξος, δωρητικός (It. splendido, munifico, liberale; Fr. généreux, libéral; Hisp. liberal, generoso; Germ. Geschenke machend, freigebig, wohlthätig; Angl. liberal, bountiful, bounteous, generous, munificent). Occurrit — a) De hominibus. *Plaut. Amph.* 2. 2. 212. ut munifica sim lomis, prosim probis. *Cic.* 2. *Off.* 12. 64. Conveniet autem quum in dando munificum esse, tum in exigendo non acerbum. *Ovid.* 3. *Amor.* 10. 5. de Cerere. Te, dea, munificam gentes ubicumque loquuntur. *Claudian.* IV. *Cons. Honor.* 499. Munificus largi, sed non et prodigus auri. — b) De abstractis et inanitis. *Cic.* 1. *Orat.* 8. 32. Quid puto tam regium, tam liberale, tam munificum, quam opem forte supplicibus etc.? *Ovid.* 4. *Pont.* 1. 24. Nec mihi munifex arca negavit opes. *Martial.* 8. 38. Vir de munifica profusus arca. — c) Comp. et Sup. *Paul. Diac.* p. 155. 1. *Müll.* Munifexior a munifico identidem Cato dixit, quum nunc munificentior dicamus, quamvis munificus non sit in usu. *Cic. Rosc. Com.* 8. 22. Semper liberalissimus, munificentissimus.

B) A munia et factio munificus est qui munia, h. e. officia, facit, munificus. Munificus milita memorat Paul. Dig. 50. 16. 18., ubi ait leg. munificus. et Isid. 10. Orig. Munificus dicitur, vel quia alicui munera multa dat, vel quia munus suum, id est officium, quod debet, adimplet.

MUNIMEN, *is, n. 3.* (muolo) *defensa, riparo, munimentum, munitio. Virg. 2. G. 351. Jamque reperti, Quil saxo super, atque ingentis pondere testæ Urgerent: hoc effusus munimen ad Imbres. Ovid. 4. Met. 772. locus solidæ tutus taunimine molis. et 13. ibid. 212. munimulae clangere fossas. Pallad. 3. R. R. 21. Muimen horti. siepe. Sil. It. 7. 528. vallique tenet mudimine turmas. et 9. 217. propulso munimine valli Fossarum rapuere moras. et ibid. 238. nullo eueos munihale vallat. et 13. 252. Obnixi torquent obices munimina seræ.*

MUNIMENTUM, *i, n. 2.* (munio) est quiddam ad muniendum et defendendum pertinet: et præcipue dicitur de castris, fossis, vallibus ceterisque, quibus se mittis contra hostem munit, ἀσφάλισμα, παρατείχισμα (li. fortificatione, riparo, difesa, quarnimento; Fr. tout ce qui défend, qui garantit, abri, rempart, fortification; Hisp. fortificacion, terraplen, defensa, asilo; Germ. das Befestigungs-, Verwahrungs-, Schutzmittel, Bollwerk, Schutz; Angl. a fortification, shelter, defence, protection, rampart, bulwark, muniment).

1.) Proprie. a) Geogratim. *Cæs. 2. B. G. 17.* Ut instar muri hæc sæpes munimenta præberent, quo non mudo non intrari, sed ne perspicui quidem posset. *Liv. 1. 33. a med. Quiritium fossa, hæud primum munimentum a planioribus aditu locis, Ancl regis opus est. Tac. 15. Ann. 38. Neque enim domus munimentis sæptæ, vel templa muris cincta, aut quid aliud moræ interscebat. recinti. Plin. 19. Hist. nat. 5. 23. (84). Munimenta specularium hibernis diebus. Id. 17. ibid. 14. 21. (101). Casam cingere munimento sæpis. *Macer Dig. 11. 7. 37. Munimentum sepulcri id esse, divus Hadrianus rescripsit, quod causa muniendi ejus loci factum sit, ia quo corpus impositum sit. — b) Speciatim in re militari. Liv. 2. 59. Nec ante testitit, quam signa inferentem Volscum munimentis vidit. Id. 5. 1. Ita munitabant, ut incipitia munimenta essent. et 23. 17. Per intermissa munimenta neglectasque custodias silentio noctis dilapsi. Justin. 2. 15. 3. Munimenta extruere. Tac. 13. Ann. 36. Tenere se munimentis. Id. 5. Hist. 20. Munimentis se defendere. et 2. ibid. 18. Cuercere intra munimenta militem. Id. 12. Ann. 17. Munimenta perumpere. et 15. ibid. 12. imponere alicui loco. et 13. propugnare. et 15. ingredi. — c) Item de iis, quæ tegunt corpus. *Juvenal. 9. 28. pinguis allquando lacernas, Munimenta togæ. Justin. 41. 2. 10. Munimentum ipsis equisque loricae plumatae sunt, quæ utrumque tuto corpore tegunt. Id. 2. 2. Sine tecto munimento (at Gronov. reclus: Sine tecto munimentoque) pecora et armenta inter silvas habentibus quid salvum esset, si furari liceret?***

1.) Translate est præsidium, subsidium. *Ennius apud Cic. 2. Fin. 32. 100. Nam tibi (o Horv) munimenta mei pepererit labores. Sall. Jug. 54. Jugurtha — præsidio quasi duum militum peditem montem occupat, qua Metellus descenderat; ne forte cedentibus adversarii receptui, ac post munimento foret. Id. ibid. 102. Rati, noctem sibi munimento fore. Liv. 2. 10. Pons subiectus iter pæne hostibus dedit: ni uas vir fuisset, Horatius Cocles, (id munimentum illo die fortuna urbis Romanæ habuit) qui etc. Tac. 4. Hist. 52. Non legiones, noa classes perinde firma imperii munimenta, quam numerum liberorum. Val. Max. 6. 3. Munimenta legum. Id. 2. 1. n. 5. Matronale decus verecundæ munimento tutius est.*

MUNIO, *is, ivi, tum, ire, a. 4.* Antiqui dixerunt *mænio, is* etc. (a quo *munio*, ut a *pæna* est *punio*), unde *Circummunio* apud *Plaut. Capt. 2. 2. 4.* et *Mænitis* apud *eumd. Bacch. 4. 9. 2.* Pergamum divina *mænium* manu. *Ennius apud Festum p. 258. 15. Mûil.* Ostia *mænita* est. h. e. fossa circumdata. Alii et ipse *cl. J. Wahlen.* leg. *munita. Inscript. apud Cotugno, Mem. di Fenasio p. 207. L. AGLVIVS L. F. TER.*

GALLVS DVORIV VRBIS MOENIVNDÆ. *V. Varron. loc. cit. in V. DESABULO. — Munibus pro munitis est apud Veget. 1. Feterin. 10. — Part. Munitis I. 2.; Munitus in omnibus paragr. et in fa.; Muniturus I. 2.; Muniendus II. 1. — Mualre est mænitis, seu muris quodammodo cingere, atque adeo firmare, fulchie, defendere, tueri, obvallare, instruere, ἀσφάλισμα, τετείχισμα (li. cingeri di muro, armare, fortificare, quarnire, munire; Fr. bâtir un mur, fortifier, munir, couvrir, défendre, mettre en état de défense: Hisp. construir, hacer un muro, fortalecer, municionar, pertrechar, quarnecer; Germ. eine Mauer ausführen, einen Ort ummauern, befestigen, schützen, wahren, verwahren, decken, bedecken; Angl. to build, construct, to enclose with walls, fortify, secure, fence, protect. defend, strengthen, munit).*

1.) Proprie. a) Stricto sensu est muro vel mænitis cingere: *hiac Plaut. Mil. glor. 2. 2. 73. magna munitis mænita. h. e. extruisti, fabbricati. Et absolute Nepos Themist. 6. Undique quod idoneum ad muniendum parent, congenerent. Cf. Auct. B. Afr. 31. Milites, qui muniendi gratia vallum petierant. ¶ 2. Latiori sensu et sæpiissime est, ut diximus, firmare, fulchie, defendere, tueri, obvallare; et occurrit — a) Generatim. *Cic. Prov. cons. 14. 31. Alpibus Italiam munitat ante natura. Id. 4. Att. 16. a med. Aditus insulæ munire mirificis molibus. Cf. Ovid. 15. Met. 690. incurro munitis aggere portus. Rursus Cic. 1. Cat. 4. 10. Domum meam majoribus præsidis muniti atque firmavi. Colum. 1. R. R. 3. 2. Non magna opera hortum ab incursu hominum pecudumque munitis. Plin. 17. Hist. nat. 10. 14. (69). Solum elapidatum, munitumque ad incursum etiaro gallinacei generis. chiuso, difeso. — b) Speciatim in re militari. *Cæs. 2. B. G. 29. Quem locum duplici altissimo muro muniunt. Nepos Timol. 3. Arcem Syracusis, quam muniat Dionysius ad urbem obsidebant, a fundamentis disiecit. Rursus Cæs. 3. B. G. 23. Oppidum et natura loci et manu munitum. forte per natura e per arte. Sic Sall. Jug. 79. Oppidum et operibus et loco munitum. et ibid. 94. Muniti adversum hostes non mænibus modo et armis atque viris, sed multo magis locorum asperitate. Liv. 21. 7. Nec quidquam satis tutum munitentibus pati. Sall. Jug. 50. Munito agmine credere, iste explorare omnia. — Munire castra est aggerem extruere, vallum jacere, fossas cavare, aliaque sapientia facere contra vim hostium, alzare terreno, fortificare il campo. *Cæs. 2. B. G. 5. extr. Castra in altitudinem pedum duodecim vallo fossaque duodeviginti pedum munire jubet. Auct. B. Alex. 73. Intervallo castra muniturus. Cf. locum Auct. B. Afr. allatum sub 1. — c) De corpore. *Propert. 4. 3. 8. munito Sericus hostis equo. h. e. thuracum munito tegminibus et limbis ferreis clauto, ut Ammian. 16. 10. loquitur, cataphranto. Plin. 19. Hist. nat. 8. 45. (157). Ruta runcatur non sine difficultate, pruriliis ulceribus, ni munitis manibus id fiat, oleove defensis. h. e. velatis, inguantate, ut Colum. loquitur 11. R. R. 3. 38. hac eadem de re verba faciens. Sueton. Aug. 35. Lorica sub veste munitus. Id. ibid. 82. Hieme quaternis cum pingui toga tunicis et feminalibus et tibialibus munitur. — Collum munitum est vestitum, ligatum, et quasi collari clausum adstrictumque. Ammian. 16. 10. Et velut collo mucito lectam aciem luminum tenens, nec dextra vultum, nec læva floctebat, tamquam figneatum hominis. ¶ 3. Latissimo sensu, vel, ut aliis placet, translate. — a) Generatim. *Cic. Senect. 15. 51. Spica contra avium minorum incursus munitur vallo aristarum. Similiter Id. 2. Nat. D. 57. 143. Munitæ sunt palpebræ tamquam vallo pilorum. Plin. 15. Hist. nat. 22. 24. (86). Nucum juglandium fetus tot modis munitus. — Munire pice, inpegolare, calafatare. *Plin. 16. Hist. nat. 11. 21. (52). Pice liquida coquitur navalibus muralendis. Sic Id. 17. ibid. 16. 26. (118). Munire emplastrum luto et vinculo. impiastare l'innestatura. et 34. ibid. 18. 50. (167). foramina spiritus. coprire, chiudere, otturare. — b) Speciatim munire viam est facere, reficere, sternere lapidibus, fare, aprire, lastricare, accomodare la strada. *Nepos Hannib. 3. Loca patefecit, itinera laualit, effectique, ut ea elephantus oratus lte********

posset, qua antea unus homo inermis vix poterat reperere. *Liv. 21. 37. Inde ad rupem muniendam, per quam via una esse poterat, milites ducti: quum cædendum esset saxum etc. Alii leg. muniendam. Sed mox. Quies munitendo fessis hominibus data triduo. Cic. Mil. 7. 17. Perinde quasi Appius ille Cæcus viam muniertit, non qua populus uteretur, sed ubi Impune sui posterii latrocinarentur. Adde Liv. 9. 29. Hinc illud Veget. 3. Milit. 21. Scipionis laudata sententia est, qui dixit, viam hostibus qua fugiant muniendam. — Similiter Sil. It. 15. 516. qua munitum declivis ab alto Agger monstiat iter. V. et *Munita, orum*, in fin.*

1.) Translate. ¶ 1. Generatim. — a) Cum Ablat. sine additis. *Accius apud Cic. 1. Divinat. 22. 45. Sapientia munitum pectus. Cic. 2. Fin. 26. 84. Multorum se benevolentia tueri et muniere. Cæs. ad Opp. post ep. 8. l. 9. ad Att. Hæc nova sit ratio vincendi, ut misericordia et liberalitate nos muniamus. Cic. 2. Att. 25. Firmissima benevolentia hominum munitus. Id. Flacc. 41. 103. Omnium bonorum præsidio noa modo munitus, sed etiam ornatus. Id. Harusp. resp. 7. 14. Domus humano et divino jure munita. *Propert. 3. 10. 17. Quid facies nullo munita puella timore? Q. Cic. Petii. cons. 7. 25. Paris et fundatis amicis fretum ac munitum esse. Lucret. 4. 1249. natis munire senectam. Nepos Reg. 2. de Dionysio. Dum Imperium studuit munire, aullius pepercit vite. h. e. firmare sibi que perpetuum reddere. — b) Cum addito, contra quod quis munitur. *Cic. 9. Fam. 18. Munio me ad hæc tempora. mi premunisco. Id. 4. ibid. 14. a med. Novarum me necessitudinum fidelitate contra veterum perfidiam muniendum putavi. Id. 7. Verr. 15. 39. Nullius res tuta, nullius domus clausa, nullius vita sæpta, nullius pudicitia munita contra tuam cupiditatem et audaciam posset esse. Sall. Jug. 38. Cujus Impudentia contra Jns et injurias omnes munitus foret. Tac. Agric. 46. Sexus ille vultus et rubor, a quo se contra pudorem munitabat. Plin. 37. Hist. nat. 13. 76. (198). Muniri adversus fraudes. Sillig. vero ex Codice B. præstitit moneri. — c) In illo Plauti Truc. 2. 54. suam non enim ille meretriculis Muniendis rem coegit, verum parsimonie Duritiæque. h. e. victu vestitque instruendis, ornandis, alendis, quasique munitis suo sumptu contra egestatem. Alii interpret. munerandis: quasi munire a munus sit; al. aliter leg. ¶ 2. Speciatim, metaphoræ ducta a superiori paragr. 3. b, munire viam est viam parare, aditum patefacere. *Cic. Mur. 23. 48. Hæc omnia tibi accusandi viam munitabant, adipiscendi obsepiebant. ti aprivano la strada. et 1. Tusc. 14. 32. Hercules nunquam ad deos abisset, nisi, quom Inter homines esset, eam sibi viam munitisset. Id. 3. Verr. 25. 64. Alia sibi ratione munire viam ad stuprum cepit. Id. Mur. 10. 23. Munita ad consulatum via. — Hinc Part. præter. pass., cujus plurima exempla retulimus,****

Munitus, a, um, adjective quoque usurpat, unde *Comp. Munitior* I. et II., et *Sup. Munitissimus* I., et septus, vallatus, firmatus, armatus, communitus, τετειχισμένος, munito, fortificato, quarnito, difeso, guardato.

1.) Proprie. *Cic. 2. ad Q. fr. 3. ante med. Dixitque se munitiorem ad tuendam vitam suam fore, quam Africanus fuisset. Cæs. 4. B. G. 53. Et loci natura et manu munitissima castra. V. et **MUNTE.***

1.) Translate. *Cic. Mur. 27. 56. Cujus ingenio paterni omnes necessarii munitiores esse debebant. — Hinc*

Munita, orum, *n. plur. 3.* absolute, substantivorum more, sunt viæ munitæ. *Liv. 27. 39. Per munita pleraque transitu fratris, quæ antea invia fuerant, docebat. strade aperte, appianate, accomodate. — Lucret. 3. 496. semina vocis Efficiuntur et oræ foras glomerata feruntur. Quæ quasi consueverunt et sunt munita viai. h. e. εὐχρος ὁδοῦτων.*

MUNIO, *is, etc.* pro *mandere*, V. **MUNITIO**, sub *B.*

MUNIO, *ōnis*, vox est, de qua valde dubitant critici, quæque genus quoddam versuum significare videtur apud *Cic. 1. Orat. 59. 251. Hoc nos si facere velimus, aut condemnentur ii, quorum causa receperimus, quam toties, quoties perscribi-*

tur, pœanem aut munitionem citarimus. *Orellius* ad h. l. plurimas affert varr. lectiones, quas videsis; sed his omnibus longe præstare ait *nomum collato Photio* p. 285. et *Aristot. Poet. p. 90.*: sed *Klotzius (M. T. Cicerois Part. 1. vol. 2. p. viii.)* legendum putat: *quam toties, quoties præscribitur, Pœanem aut Nomionem citarimus.*

MUNIS, e, adject. (munus) qui munus, sive officium facit: ut qui pro accepto beneficio gratiam, quum potest, refert, *offizioso, grato, cortese. Paul. Diac. p. 143. 6. Müll.* Munem significare certum est officiosum: unde e contrario immunis dicitur, qui nullo laugitur officio. *Non. p. 23. 10. Merc.* Munus apud veteres dicebatur non a largitione, quæ ignota erat, sed consentientis ad ea, quæ amici velint. *Lucilius ibid.* Munifici, munesque viri videantur amicis. *Plaut. Merc. prol. 104.* Dico, ejus pro meritis gratium nie et munem fore.

MUNITA, orum, n. plur. 2. *V. MUNIO* in fin.

MUNITIÆ, adverb. (munitus) tuto, con difesa, sicuramente. *Comp. Munitus* legebatur apud *Varron. 5. L. 141. Müll.* Opere muniant mœnia, quo munitionis essent. At *Müllerus* legit: Uti haberent tuta oppida quod operis muniebant, mœnia dicta. Quo mœnitius esset quod exaggerabant, aggeres dirti.

MUNITIO, ōnis, f. 3. duo diversa significat, scilicet

A) *v. munire*, qua significat firmare, vallare etc., est actus muniendi, *περιτειχοςμός, l'alto del fortificare, del muniere, del riparare.*

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Cæs. 1. B. G. 49.* Milites munitione prohibere. *h. e. castris muniendis. Sueton. Galb. 10.* In munitione oppidi. *Tac. 1. Ann. 56.* Munitiones fluminum. *h. e. riparum, ne inundatio fiat. Pallad. 1. R. R. 34.* Munitionis multa sunt genera. *h. e. sœpimentis hortorum. Nepos Themist. 7.* Quum audisset, non multum superesse munitionis. *h. e. fabricationis mœnium. Sueton. Cæs. 68.* Dyrarrhina munitione. *assedio, vel blocco.* Sed postrema hæc duo inter translata recensenda esse videntur. ¶ 2. Latiori sensu (*V. MUNIO* 1. 3.). *Cic. Fontej. 4. 7.* Ex viarum munitione questum facere. *lastricamento. Sic Sueton. Cal. 27.* Multos ad munitiones viarum condempnavit.

II.) Improprie est ipsum munimentum, vallum, agger, fossa, etc. *Cic. 6. Ferr. 53. 118.* Fons aquæ dulcis, qui fluctu totus operiretur, nisi munitione ac mole lapidum a mari disjunctus esset. *Id. 13. Phil. 9. 20.* Urbem oppribus munitionibusque sœpente. *con linee di circonvallazione. Sic Justin. 4. 4. 5.* Munitionibus circumdatis, hostes in ube clausi. *Sic Liv. 3. 26.* Postquam parum vis aperta profecerat, munitiones postero die circumdant. *Auct. B. G. 8. 11.* Locum munitionibus claudi. *Nepos Eumen. 5. ad fin.* In hac conclusione apparatus et munitiones Antigoni alias incendi, alias disjecit. *Sull. Jug. 42.* Per munitionem, quam uil defenderet, acceperat, locum hostibus introeundi dedit. *Id. fragm. apud Non. p. 95. 21. Merc.* Pluteos reserudere, munitiones demoliri. *Tac. 3. Ann. 74.* Castella et munitiones idoneis locis imponere. *Quintil. 3. 7. 26.* Loci positio ac munio. *Liv. 5. 5.* Munitiones non in urbem modo, sed in Etruriam etiam sprtantes opposuerunt. *Vellej. 2. 23. 3.* Multiplices Piræi portus munitiones.

B) Munio est morsicatio ciborum, inquit *Paul. Diac. p. 143. 3. Müll.*, ubi veteres *Codd.* et *Edd. mortificatio*; at *Scalig.* mallet legere *morsificatio*; alii *molitio*. Alii nihil mutant, quia censent munie dictum a præcis pro mandere cibum.

MUNITIONCULA, æ, f. 1. denotat munitionis; occurrit improprie tantum, et est parvum munimentum, *εχρηματισιον. Vulgat. interpr. 1. Marhab. 16. 15.* Et suscepit eos filius Abubi in munitionem, quæ vocatur *Doeb*, cum dolo.

MUNIO, as, are, a. 1. intens. a *munio*. *Cic. Rosc. Am. 48. 140.* Quam viam muniet, quod iter offerret, videtis.

MUNITOR, ōnis, m. 3. qui munit. *Liv. 7. 23. ad fin.* Qui pro munitoribus intenti armatique steterant. *Alij leg. munitionibus. Tac. 1. Ann. 61.* Bartani perfringere stationes, sequæ inferre munitionibus nisi. *Ovid. Heroid. 5. 139.* Me fide conspicuus Trojæ munitor anavit. *h. e. Apollo, qui*

mœnia Trojæ extruxisse dicitur. *Liv. 5. 19. in fin.* In partes æx munitorum numerum divisit. *h. e. eorum qui terram effodiendo cuniculum in arcem hostium agebant. de' minorari.*

MUNITORIA, V. vocem seq. II.

MUNITUS, æ, f. 1. munimentum, munio. 1.) Proprie. *Inscript. apud Gruter. 589. 7. STAVCTVRAM CVM MNITVRA SARCOPHAGI SVIS IMPRÆSIS FECIT.*

II.) Improprie. *Augustin. 2. in Julian. Pelag. 6.* Succinctoriis, vel præcinctoillis, quæ Græce *περιζώματα* nuncupantur, lumbos hominum contegi, vel præcingi, quas vulgus etiam munituras vocat. *h. e. campestre, subligar, brachetta, grembiule. In Gloss. Isid.* appellantur munitoria.

MUNITUS, a, um. *V. MUNIO*, is.

MUNUS, ōnis, n. 3. Olim *mœnus* scripsere, ut *mœnio* pro *munio*. *Lucret. 1. 29.* fera mœnia nullitai. *Africanus apud Non. p. 497. 28. Merc.* Tandem ut possimus nostra fungi mœnera. *Sic Forcellinus; at Mercerus legit munera.* — Munus (quod ratione habita etym nonnullis conjugendum videtur cum *v. merere, V. Döderlein. Latein. Synonym. vol. 4. p. 406.*) tria significat, ut docet *Paul. Dig. 50. 16. 18.*, primo donum; inde munera dari, mittive dicuntur: secundo onus, quod quum remittitur, vacationem militiæ munerisque præstat; inde immunitas appellata: tertio officium; unde munera militaria, et quidam milites munifices vocantur. Igitur municipes dicuntur, quod munera civitatis capiunt. *Itæ Paulus.* Quoniam vero munia et munus idem significant, nos hæc a *Paulo Dig. l. c.* exposita inverso ordine exhibemus; imo *Paulum Diac.* sequimur, qui ait p. 140. 12. *Müll.* Munus significat officium, quum dicitur quis munere fungi. Item donum, quod officii causa datum. Itaque

A) Munus est onus, officium, partes: et dicitur tum de privatīs, tum de publicis, v. gr. magistratibus et administratione reipublicæ, (*It. obbligo, dovere, carico, carica, ufficio, impiego, peso, posto; Fr. office, fonctions, service public, charge, emploi; Hisp. oficio, ejercicio, empleo, carga; Germ. der Dienst, d. Geschäft, Amt, die Pflicht, Verpflichtung, Forderung; Angl. an office, part, duty, charge, trust, post, employment, function.*)

1.) Proprie. — a) Generatim. *Plaut. Truc. 2. 4. 76.* Munus curare. *Ter. Adelph. 5. 1. 2.* Laute munus administrasti tuum. *Cic. 1. Orat. 25. 116.* Magna quidam est onus atque munus, suscipere atque proficere, se esse, omnibus silentibus, unum maxime audiendum. et 3. *ibid.* 30. 119. Meque ad meum munus pensumque revocabo. *Id. 2. Legg. 3. 6.* Tamquam id habuerit operis ac muneris, ut etc. *Id. Fontej. 7. 15.* Non surdus judex huic muneri atque officio præst. *Id. 4. Fin. 11. 36.* Omne officium munusque sapientiæ. *Id. 1. Orat. 45. 199.* Honoribus et reipublicæ muneribus perlunctus senex. *Id. 1. ad Q. Fr. 1. sub fin.* Extrema pars et conclusio muneris ac negotii. *Id. 6. Fam. 14.* Nullum prætermittere officii studique munus. *nuna parte del suo debito. Id. Senect. 11. 35.* Ita multi sunt imberilli senes, ut nullum officii, aut onus vite munus exsequi possint. *Id. Partit. orat. 38. 132.* Eo exposito munus primum omne confectio. *Id. 6. de republ. 15.* Ne munus humanum assignatum a Deo defugisse videantur. *Liv. 24. 35.* Inter se munera belli pariti sunt. *Cic. Brut. 30. 113.* Magnum munus de jure respondendi sustinere. *Id. 1. Legg. 3. 10.* Senectutis non inertis grato atque honesto munere fungi, consulentibus respondendo. *Id. Prov. cons. 14. 35.* Explere susceptum reipublicæ munus. *Liv. 3. 6. in fin.* Munus vigiliam obire. *Cic. 1. Legg. 5. 18.* Cujus muneris colendi efficiendum causa nati sumus. *Cælius ad Cic. 8. Fam. 8.* Munus deferre alicui. *Cic. Senect. 9. 29.* Adolescentulos ad omne officii manus instruere. *h. e. ad functionem et executionem officii.* — b) Specialim meum, tuum munus est, meæ, tuæ sunt partes, officium meum, tuum est, a me, a te *occa, e mio obbligo, o tuo. Cic. 11. Fam. 5. a meil.* Tuum est hoc munus, tuæ partes: a te hoc civitas expectat. *Id. 3. Fin. 2. 8.* Hoc proprium tuum munus est, ut erudiat, etc. *Id. Mil. 8. 22.* Principum munus est resistere levitati multitudinis. — c) Aliquid munus suum facere, ut

se et in suum arbitrium trahere. *Tac. 15. Ann. 52.* Vestini quoque consula acre ingenium vitavisse Pisonem crediderunt, ne, delecto imperatore alio, sui muneris rempublicam faceret. *tirasse a sè tutto il governo.*

II.) Translate. ¶ 1. Per metonymiam munus est opus ipsum, quod in aliquo munere sit, opera. *Cic. proem. Parad. 5.* Accipies igitur hoc parvum opusculum, lucubratum his jam contractioribus noctibus: quoniam illud majorum vigiliarum munus in tuo nomine apparuit. *Id. 3. Off. 1. 4.* Nulla ejus ingenii monumenta mandata litteris, nullum opus otii, nullum solitudinis munus exstat. ¶ 2. Spectatum et sæpe ponitur pro funere et exsequiis, quod supremum est officium et munus defunctis debitum, *esequie, funerals. Nepos Eumen. 4. extr.* Pro boninis dignitate, proque pristina amicitia ampo munere extulit. *Val. Max. 8. 15. n. 2.* Quotiescumque munus aliquod Corneliæ genti celebrandum est. Plerique alii utroque loco leg. *funus.* Sed non desunt loca alia, in quibus *munus* de exsequiis dicitur. *Virg. 11. Æn. 25.* egregias animas decore supremis Muneribus. *Catull. 101. 3.* Ut te supremo donarem munere mortis. *Val. Flacc. 5. 13.* inter lacrimas, interque extrema virorum Munera. et 3. 312. date debita cæsis Munera. *Ovid. 13. Met. 525.* tibi munera mæris Contingent setus, peregrinæque haustus aræ. *Stat. 2. Silv. 1. 165.* desunt in munera Namnæ. *Virg. 6. Æn. 885.* animamque nepotis His saltem accumulent donis, et fungar inanimi Munere.

B) *Munus* est etiam donum, *δώρον, δωρημα, dono, regalo, presente*: quomodo autem a dono differat *V. DONUM*. ¶ 1. Generatim est donum. *Cic. Tim. 14. in fin.* Philosophiam adscripti sumus, quo bono nullum optabilis datum est mortalium generi deorum concessu atque munere. *Id. 2. Divinat. 2. 4.* Quod enim munus reipublicæ afferre majus meliusve possimus, quam si etc? *Id. Harusp. resp. 4. 6.* Vir quasi divino munere donatus reipublicæ. *Id. 6. Ferr. 27. 62.* Muniti homini munera satis large. *Catull. 12. 14.* Natio sudania Sætaba æ Ibera Miscenti mihi muneri Fabullus Et Veranium in dono. (*Adde Nepot. Pausan. 2.*) *Plin. 37. Hist. nat. 5. 19. (74).* Mittere aliquid alicui munere. *Ita plerique Codd., at Sillig. ex Cod. Bamb. leg. muniti. Ovid. 2. Amor. 15.* Huic festiva tuo libertas munere detur. *Tac. 14. Ann. 31.* Quasi totam regionem muneri accepissent. *Virg. 5. Æn. 282.* Sergestum Aeneas promisso munere donat. *Nepos Thrasyb. 4.* Quum ei Mitylenæi multa nullia jugatum agri muneri darent. *Auct. B. Alex. 36.* Munera ferre alicui. *Virg. 4. Æn. 217.* templis ferre. et 5. 532. Magnis muneribus cumulare aliquem. *Horat. 1. Sat. 9. 57.* servos corrumpere. *Sall. in orat. Licinii ad pleb. extr.* Cunctaque præsentia ignavia mutavistis, abunde libertatem tui, quia tergis abstinetur, et hoc ire licet atque illic, munera ditium dominorum. Ita *Kritzius*, ut munera sit casus oppositionis; *Forcellinus* autem et alii *munere*: sunt etiam qui vocem hoc loro aliter interpretantur. *Ovid. 1. Trist. 6. 6.* Si quid adhuc ego sum, muneris omne tui est. *Horat. 4. Od. 3. 21.* Totum munus est tui, Quod monstror digito præterentium. *Ovid. 14. Met. 124.* Numis instar eris semper mihi, meque satelior Muneris esse tui. — Apud *Horat. 4. Od. 15. 26.* Munera Lihri. *h. e. vinum. et 2. ibid. 14. 10.* Munus terræ. *h. e. fruges. et Ovid. 10. Met. 71.* Cereis. *h. e. vibus, panis.* ¶ 2. Hinc altera muneris significatio est ludorum, et spectaculorum, ut sunt venationes, naumachia, gladiatorum pugnae, epulum publicum, et similia his, quæ a magistratibus, præcipue ab ædilibus, populi oblectandi causa, edebantur, *feste, giuochi.* Ratio appellandi, quia tanquam donum dabantur populo in remunerationem accepti ab eo honoris: vel quia (loquendo de munere funebri), ut sit *Tertull. Spectac. 12.*, munus dicitur est ab officio, quoniam officium etiam muneris nomen est. Officium autem inortuis hoc spectaculo facere se, vetera arbitrabantur. Aliam hujusce appellationis causam affert *Seruius*, qui ait ad *Virg. 3. Æn. 67.* In exsequiis apud veteres etiam homines interfeciebantur; sed mortuo Junio Bruto, quum multæ gentes ad ejus funus captivus misissent, nepos illius

cos, qui missi erant, inter se composuit, et sic pugnauerunt, et quod muneri missi erant, inde munus appellatum. *Cic. Vat. 12. 30.* Ita illud epulum est funebre, ut munus sit funeris, quæ quidem ipsæ, dignitatis. *Id. Sext. 58. 124.* Maxime populi iudicium universi consensu gladiatorio declaratum est: erat enim munus Scipionis, dignum et eo ipso, et illo Q. Metello, cui dabatur. *Id. 3. ad Q. Fr. 8. sub fin.* Munus magnificentum dare. *Id. Sull. 19. 54. præbere. Id. 2. Off. 16. 57.* Functus est ædificio maximo munere, et mox. Magnificentissima nostri Pompeji munera secundo consulatu. *Id. 2. Phil. 45. 116.* Muneribus, monumentis, congiariis, epulis multitudinem delenire. *Sueton. Tit. 7.* Munus edidit apparatusissimum largissimumque. *Martial. de Naumachia, Spectac. 24.* Cuius prima sacri muneris ipsa fuit, sacra quæ in honorem Neptuni: vel quia a Domitiano exhibita. *Lactant. 6. 20. sub fin.* Venationes, quæ vocantur munera. *Plin. 33. Hist. nat. 3. 16. (53).* Cæsar primus in ædilitate, munere patris funebri, omni apparatu arenæ argenteo usus est. *Inscript. apud Murat. 181. 7. P. ACILIO P. F. NEM. PAVLLO CIV. MVNERIS PUBLICI etc. Alia apud Fabrett. p. 643. n. 368. L. RVNTIO L. F. ASM. GEMELLO QVOD CIVRAM MVNERIS PVBLICI SPLENDIDE ADMINISTRAVERIT etc. ¶ 3. Munera etiam vocantur publica ædificia ab aliquo exstructa in commodum populi. Felleg. 2. 130. 1. Pompeji munera assumpti. igni. h. e. theatrum. et 48. 2. Pompejus perfectis muneribus theatri et aliorum operum, quæ ei circumdedit, etc. *Albinov. 1. 287.* Nec sua conspicit (miserum me!) munera Drusus. h. e. ædem Concordiæ, quam, eo mortuo, Tiberius dedicavit, ut *Sueton. 20. narrat. Ovid. 1. Art. am. 69.* Aut ubi muneribus nati sua munera mater Addidit, externo marmore dives opus. h. e. theatro Marcelli pontificum Octaviam: de quibus *V. Sueton. Aug. 29.* Fuit autem Octavia Marcelli mater, Augusti aoror. — Similiter apud *Frontin. Aquæd. 3., 23. et 78.* munera dicuntur ædificia, quæ aquæ præhændere inserviunt, fontane.*

MUNUSCULUM, i, n. 2. deminut. a munus, parvum munus, picciol dono, presentuzzo, regaluccio, δωρηματιον.

I.) Proprie. *Plaut. Aulul. 2. 9. 2.* Congrum, murænam exdorsua, quantum potes. — Optime inter murænos habebantur, quæ capiebantur in fiato Siculo, quas *Macrob. 2. Saturn. 11. ex Varone* flutaa vocari ait, quod in summa aqua præpinguedine flutent. *Martial. 13. 80.* Quæ natal in Siculo grandis muræna profundo, Non valet exustam mergere sole cutem. — Fuit hoc piscis genus apud veteres in maximis deliciis, partim ob præstantiam saporis, partim ob insignem vivacitatem, partim etiam quia domnum agnoscere dicebant, et ad manum accedere. *Martial. 10. 30.* Natal ad magistrum delicata muræna: Nomenclator mugilem citat notum. *Plin. 9. Hist. nat. 55. 81. (172).* Hortensius orator murænam adeo dilexit, ut exanimatam fesse crederet. *Antonia Drusi murænae, quam diligebat, insauræ addidit.*

II.) Translate. ¶ 1. Inter varia mensarum citreorum vitæ enumerat *Plin. 13. Hist. nat. 13. 30. (98).* murænam nigro limite transcurrentem, h. e. nigram longamque venam in murænae modum. ¶ 2. Item est mollis. *Isid. 19. Orig. 31.* Muræna vulgo vocatur, quod scilicet auri metallo in virgulas lentescente quædam ordinis fle-

ruosi catena contextitur, in similitudinem murænae serpentis. *V. MURÆNULA II. — NB.* De cognomine *Rom. V. ONOM.*

MURÆNULA, æ, f. 1. deminut. murænae, parva muræna.

I.) Proprie. *Hieronym. præf. in Joh.* Ut si velis anguillam, aut murænulam strictis manibus tenere, quanto fortius presseris, tanto citius elabitur.

II.) Translate in Sacris Litteris *Cant. 1. 10. et alibi est catenula, torquis, colli ornamentum, ad murænae figuram. Hieronym. Ep. 24. n. 3.* Antrum colli sui, quod quidem murænulam vulgus vocat, quod, metallo in virgulas lentescente, quædam ordinis flexuosi catena contextitur, vendidit. *Id. 2. in Isaj. 3. 18.* Murænulæ, quæ auri atque argenti texturæ virgulis. *V. murænulæ descriptionem apud Casiod. Expos. in Cant. cant. 1. 10. V. et MURÆNA II. 2.*

MURÆNALIS, e, adject. (murus) ad murum pertinens, τειχος; (It. *da muro*; Fr. *de mur, de muraille, mural*; Hisp. *mural*; Germ. *zur Mau-er gehörig*; Angl. *of a wall, mural*). Occurrit — a) Generalim. *Cels. 2. 33. et Plin. 21. Hist. nat. 30. 104. (176).* Muralis herba. *Sillig. ita legit: alii vero muralium vel muralium neutr. gen. absolute. Ceterum, muralis herba eadem est ac parietaria: V. PARIETARIUS. Cæs. 5. B. G. 39. et 7. ibid. 72.* Muralia pila. h. e. quibus pugnatur e muris. *Virg. 12. Æn. 921.* Murele tormentum. h. e. muris quatiendus. *Sic Plin. 7. Hist. nat. 56. 57. (202).* Muralis machina. *Sic Sil. It. 6. 269.* Donec murali ballista coercuit ictu. *Id. 8. 555.* muralis fossa. h. e. quæ sub muris est. *Imp. Honor. et Theod. Cod. 8. 10. 10.* Permittatur murali ambitu fundos proprios vallare. — b) Specialim *muralis falces* erant instrumenta diudivis muris idonea: quarum formam ita describit *Veget. 4. Milit. 14.* De materia ac tabulatis testudo contextitur, etc. Illeç intrinsicus accipit trabem, quæ aut adunco præfigitur ferro, et saxi voratur, ab eo quod incurva est, ut de muro extrahat lapides: aut certe ipsius caput vestitur ferro, et appellatur aries, etc. *Cæs. 3. B. G. 14.* Falces præcutæ, insertæ afixæque longuiss, non assimili forma muralium falcium. — c) Apud *Lip. 23. 18. et Plin. 7. Hist. nat. 28. 29. (102).* Muralis corona. h. e. qua donabatur is, qui primus obsessæ urbis inurum ascendisset, ut *Gell. 5. 6. doret. Ex Polyb. 6. 37. constat auream fuisse; sed Val. Max. 3. 2. 24. distinguit octo coronas aureas a tribus muralibus. et Inscript. apud Avellan. Bullett. arch. Nap. T. 4. p. 34. DONATO AB IMP. VESPAS. CORONIS III. VALLARI MYRATI CIVICA AVREA. Apud *Lucret. veio* dicitur muralis corona, 2. 606. quæ est in capite Magnæ deùm Matris, quæ turrita pingitur, quia Tellus, quam dea ipsa significat, eximilis munita locis sustinet urbes. — d) Muralis honos *Claudian. Laud. Seren. 182.* est muralis coronæ decus virtute partum.*

MURÆNALIUM vel muralium, i, n. 2. *V. voc. præced. sub a.*

MURÆNATUS, a, um. *V. MURO.*

MURCIDUS, a, um, adject. desidiosus, inactuosus, ignavus, stultus. *Augustin. 4. Civ. D. 16.* Dea Murcia, quæ præter modum non moveret, ac faceret huminem, ut ait Pomponius, murcidum, id est nimis desidiosum et inactuosum. *V. MURCIDUS. Capell. 9. p. 336.* Jugariorum murcidam viciniam obsidens. *Id. 4. p. 5.* Crepidæ site murcidæ. *Sic leg. omnes Codic. præter unum, qui habet marcidæ. Gloss. vell. Murcidus pro marcidas veteres.*

MURCIDOLUS et murceolus. *V. MYRTEOLUS.*

MURCUS, i, m. 2. ita per contemptum appellabatur in Italia, qui, ne militiae onus subiret, pollicem sibi præhædebat; quasi *murcidus*: hinc translate a *pollice truncato* Itali nunc *pollrone* appellant desidiosum hominem et ignavum. *Ammian. 15. 12.* Nec Gallorum aliquando quisquam, ut in Italia, munus Martium pertinens, pollicem sibi præcidit, quos localiter *murcos* appellant. Sunt autem leges *Imp. Valentin. et Valent. in Cod. Theod. 7. 13. 4. et 5. et 10., item Dig. 49. 16. 4. § 12., quibus graviter puniuntur, qui se, ne milites sint, hac ratione deliniverint. V. POLLEX et TENEBRIO, et TRUNCATIO. — NB.* De cognom. *Rom. V. ONOM.*

MUREX, icis, m. 3. *μυρξου*, piscis ex genere concharum, qui et buccinum dicitur: qua in voce de notatione nominis dictum est. Erat gratus in cibis: et præterea ex ejus contriti sanguine, seu sanie colui purpureo olim fiebat: unde et pro purpura, et pro ipso colore accipitur.

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu de pisce. *Colum. 8. R. R. 16. 7.* Limosa regio maxime idonea est conchyliis, muricibus et ostreis. *Horat. 2. Sat. 4. 32.* Murice Bajano mellior Lucina peloris. *Martial. 13. 87.* cuius lemma *Murices*. Sanguine de nostro tincta, ingrate, lacernas Induis: et non est hoc satis: esca sumus. — Distinguit *Colum. 8. R. R. 16. 7.* a conchyliis muricem. *Sic Servius ad Virg. 4. Ecl. 44.* Murex est coctlea similis conchyliis. Est enim utroque ex genere testaceorum: sed specie differunt tamen, item gustu, et colore sanie. Ceterum scripturæ conchylium, muricem, purpurum passim confundunt. Muricem enim *Martial.* pro conchylio ponit 1. 50. Lunata nusquam pellicis, et nusquam toga, Ollidæque vestes murice. *olatas* dicit, quia, ut *Plin. doct. 9. Hist. nat. 39. 61. (138).* in conchyliata veste tingenda jus temperatur aqua et, pro indicio, humani potius extremum de hoc odore rursus *Martial. 4. 4. et 9. 63.* — Epitheta *muricis* a locis ducta sunt, *Gætulus, Horat. 2. Ep. 2. 181.* (quia, ut ait *Plin. 5. Hist. nat. 1. 1. (12).* omnes Gætulie scopuli eo abundant) *Afer, Id. 2. 16. 36.* *Od. Sidonius, Tibull. 3. 3. 18.* *Tyrios, Id. 2. 4. 28.* *Phocæicus, Ovid. 6. Met. 9. Sarranus, Sil. It. 10. 205.* ¶ 2. Specialim a testa hujus piscis (eandem enim veteres ad multos usus adhibuerunt) *murex* dicitur concha, qua oleum, unguentum, aut hujusmodi quippiam seivatur. *Martial. 3. 82.* Et Cosmianus ipse fusus ampullis Non erubescit mutire aureo nobis Dividere mæchæ pauperis capillare. ¶ 3. Item tuba, qua utuntur Tritones: quæ et concha appellatur. Hujus quoque appellationis ratio in BUCCINUM dicta est. *Val. Flacc. 3. 726.* Dat procul interea toto pater æquore sigoum Phoreys, et immanes intorto murice phocas Contrahit antra petens. Quod intorto dicit, satis significat muricem testam intortam convolutamque fuisse, qualis est conchalis in cauda. *Hinc Plin. 9. Hist. nat. 33. 52. (102).* inter varia concharum et muricium genera ponit ea, quæ sunt *vertece muricatum intorto.* ¶ 4. Præterea ponitur pro testa aspera et acuminibus obsita, qualis in muricibus aliisque marinis conchis cernitur. *Ovid. 8. Met. 563.* Summa lacunabant alterno murice conchæ, et 1. *ibid. 331.* humeros innato murice tectum; *Carruleum Tritonia* vocal. *Claudian. Nupt. Honor. et Mar. 150. de Venere Tritonem insidente.* vivo squalentia murice terpa Purpuris mollita rosis.

II.) Translate. ¶ 1. Quoniam ex muricis contriti sanguine, seu sanie color purpureus olim fiebat; *murex* et pro purpura, et pro ipso colore accipitur. *Virg. 4. Æn. 262.* Tyrioque ardebat murice laeva. *Id. 4. Ecl. 43.* Ipse sed in pratibus aries jam suave valenti Murice, jam proceco mutabit vellera luto. *Id. 9. Æn. 614.* porta croco et fulgenti murice vestis. *Sil. It. 4. 326.* aurato præfulgens murice duntor Sidonius. *Martial. 8. 72.* Murice cultus libellus. — Et pro veste purpurea *Imp. Gratian. Valent. et Theodos. Cod. 12. 54. 1.* Nulli prorsus eorum, qui provincialia officia peregrint, tranquillitatis nostræ muricibus adorare sit liberum. *V. ibid.* reliqua: unde discis, emittentibus tantum viris liraisse purpuram imperatoris adorare. ¶ 2. Ratione habita teste, quia murex obtegatur, ponitur pro asperitate et acuminibus saxi. *Virg. 5. Æn. 205.* et acuto in murice remi Olivixi crepente, illisque proia pependit. *Sil. It. 17. 277.* tum murier acuto Dissiliens sonnit, illisque proia pependit. *Plin. 19. Hist. nat. 1. 6. (24).* Cato sternendum forum muricibus censuatur. *h. e. saxis minutis acutisque, ut litigantes raris ac minus libenter in eo versarentur. Prudent. 3. per. crep. 446.* Saxi petrarum murices. ¶ 3. Et pro freno asperiori et acuminibus instructo, vel etiam ex testa muricis confecto. *Stat. 1. Achill. 221. de Thetide.* Elicit inde fatis, et acuto murice frenat Delphinus hujes. ¶ 4. Denique murices, τριπολοσ, sunt instrumenta, seu machinulae ferreis instructæ cuspidibus, tetragona forma, quæ in quancunque partem inciderint, aculeos aliquos proten-

dunt: unde in terram dolose conjici solent, ut his hostilis equitatus ingruens induatur. *Val. Max.* 3. 7. n. 2. Ut circa munia ferreos murices spargeret etc. *Curt.* 4. 13. sub fin. Murices ferreos in terram defodisse Dailum, qua hostem equites emissurum esse credidit. ¶ 5. In illo *Gell.* 6. 4. Captivos in armario muricibus praefixo destitutos, et insomnia cruciatis, etc. vel militares isti murices, vel aculeati quicumque stimuli ad pungeodum et lacerandum intelliguntur.

MURGISO, ūnis, m. 3. *Paul. Diac.* p. 144. 11. Müll. Murgisonem dixerunt a mora et decisione. h. e. quasi moriciso. *Gloss. Isid.* Murgiso callidus murmurator. *Al. leg. morator. Gloss. Placid.* ed. A. Maio in *Class. Auct. T. 3.* p. 484. Murgisior (sic), irrisor, lusor.

MURIA, æ, f. 1. Est et alia forma muries, ði, f. 5., quam *V.* sub e. — Muria, ἀλμη, τάρχος, ἀλμυρ; (l. salamoja; Fr. saumure, eau salée; Hisp. salmuera; Germ. die Salzlake, Salzbrühe; Angl. salt liquor, (strong brine or pickle) est — a) Generatim, salsugo, aqua salata, liquor ex sale resolutus, quo aliquid maceratur et servatur. Videtur esse per aphæresin ab ἀλμυρός salsus. Duplex est, dura, et soluta. Fit autem soluta, quæ ad vini condituram paratur, ex aqua marina, vel etiam dulci, decocta ad tertias, et sale ac melle condita, ut pluribus *Colum.* 12. *R. R.* 25. 2. et seq. et *Cato R. R.* 105. docent. Duræ faciendæ rationem *Colum.* *ibid.* 6. 1. tradit, ex aqua cælesti, vel fontana insolata diu, et candido sale tandem condita, donec ipsam sal liquescere desinat, et integer permisceat; tunc enim matura est, alioquin ciuda. Ea cuodiuntur ac servantur multa, quæ in usum ciborum reponuntur, ut cyme, capparitis, caulis, oleæ, etc. Hac utebantur etiam pro ægrotis. *Cels.* 4. 9. de lientosis. Edenda sunt salsamenta, vel oleæ ex muria dura. *Id. ibid.* 15. de torminibus. Potulacæ vel coctam, vel ex dura muria edisse. *Colum.* 12. *R. R.* 25. 1. Quoniam quidam, imo etiam fere omnes Græci, aqua salata, vel muria multum condunt. At Pontedera, probante *Schneide-ro*, leg. vel marina. *Cato R. R.* 7. Oleæ conduntur vel virides in muria. *Cels.* 4. 15. Muria dura quam asperrima uti. *Colum.* 6. 9. 30. *R. R.* de jumentis bile laborantibus. Alii marina aqua lavant alvum, alii recenti muria. — b) Speciatim est item muria liquameo thynnoorum, ut garum scombrorum: illud erat pauperum, hoc divitum. *V. GARUM.* Fit etiam ex mænis, ut ex *Plin.* 26. *Hist. nat.* 4. 11. (20). colligitur: item ex aliis piscibus. *Pers.* 6. 20. Tinguat olus siccum muria vaser in calire eupta. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 7. 40. (83). E muria salsamentorum sal recoque. — De muria thynno- rum est illud *Manil.* 5. 668. Altera fit cædis cædes: scinduntur in artus corpora, et ex uno vario describitur usus. Illa datis melior succis pars: illa retentis. Hinc sanies pretiosa fluit, florentque cruoris Evomit. et mixtu gustum sale temperat olis. — c) *Quintil.* 8. 2. 3. reprehendit oratorum quemdam ex his, qui omnia, quæ sunt in usu, reformidant: nam ut salsamenta vitænt, duratos muria pisces dixerat. — d) Narcat *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 66. quom M. Livius Drusus Philippo consuli, legibus agrariis resistenti, illa collum in comitio obturisset, ut sanguis ei e naribus efflueret, ditisse, luxuriam exprobrando, illum sanguinem mortuam de turdis esse, quia Philippus tardos sapissime esitabat. — e) Forma muries occurrit apud *Caton. R. R.* 88. Si natabit, ea muries eist, qua vel carum, vel caseos, vel salsamenta condas. — Murien *Festus* p. 158. 28. Müll. ex Verannii sententia interpretatur salem in pile lusum, et in ollam fictilem coactum, ibique opertum, gypsatumque, et in furno peccotum, quo Vestales terra ferrea secto, et in seriam coniectu, que erat intus in aede Vestæ, in penu exteriori, aquam jument addentes, vel quælibet, præterquam que per fistulas venit, in sacrificiis utebantur. *V. EXFIT.*

MURIA TICUS, a, um, adject. condita in salamoja, in muria conditus, ἀλμυρτικός. *Plaut. Pæn.* 1. 2. 32. Sorori, cogita, amabo, itin nos perhiberi. Quasi salsa muriatrica esse autumantur. Sine omni lepore et sine suavitate: Nisi multa aqua usque et diu macerantur, Oment, salsa sunt, tangere ut non velis. et *ibid.* 38. Coqua est hæc, ut epinor: Scit, muriatrica ut maceret.

MURICATIM, adverb. convolutum, muricum instar. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 33. 52. (102). Vertice muricatum intorto. *V.* in MUREX sub I. 3.

MURICATUS, a, um, adject. muricis modo factus.

I.) Proprie. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 23. 99. (202). de carduis. Utrique folia pauca, spinosa, muricatis cacuminibus.

II.) Translate muricati gressus pro formidolosis, seu timidis dicuntur, quasi per murices ferreos fiunt. *Fulgent.* 1. *Mythol.* post init. Muricatos, quod ajunt, sigillaverunt gressus.

MURICEUS, a, um, adject. (murex) ad murices pertinens, vel asper, aculeatus, scruposus. *Auson. epist.* 9. 4. Ostrea muricis scopulorum mersa lacunis.

MURICIDA, æ, comm. gen. 1. qui muros furandi causa cædit, effractor. Videtur esse a τοιχωρύχος, parietum perforator, ut ait *Plaut. Pseud.* 4. 2. 23., quod apud Græcos comicos est solemne convicium. *Id. Epid.* 3. 1. 12. Væ tibi, muricida homo. Ita edidit et interpretatur *Bothe*, alii aliter. *V.* vocem sequent.

MURICIDUS, a, um, adject. ignavus, imbellis, stultus: quasi mures cædere valens, μωροτόνος; vel a μωρᾶς, μωρός, ut docet *Döderlein. Latæin. Synonym.* Vol. 6. p. 228. *Plaut. Epid.* 3. 1. 12. Væ tibi, muricide homo. Est qui legit muricide. *V. MURCIDUS, et MURCUS.* — Apud *Paul. Diac.* p. 125. 11. Müll. scribitur muricidus: quod nolent critici. *V.* vocem præced.

MURICULUS, l, m. 2. diminut. muricis. *Ennius* apud *Apul. de Mag. Paupura*, muriculi, murex, dulces quoque echini.

MURICUS, a, um, adject. (mus) ad inurem perti- tens, murinus. *Venant. præf. lib. 1. med.* Poeta non musicus, sed muricus. *V.* lotegrum loc. in BONDICO.

MURIES, ði, f. 5. *V. MURIA.*

MURIFEX, ficis, m. 3. (murus et facio) qui muros exstruit. Afferitur a *Priscian. de accent.* p. 1295. *Putsch.*, nullo tamen auctore laudato.

MURILÉGULUS, l, m. 2. κορχυλιετής, (murex et lego) qui murices piscatur in usum purpuræ. Est titulus septimus l. 11. *Cod. Justin.*, et vigesimus l. 10. *Cod. Theodos.* inscriptus *De murilegulis, et gynæceariis*, etc. ubi multa de his. Itanc vocem affert etiam *Eutyches* l. p. 2150. *Putsch.* Strido stridulus, gero gerulus, lego legulus, unde murilegulus.

MURILÉGUS, l, m. 2. (mus et lego) qui mures legit. *Gloss. Isid.* et *Gloss. Pith.* Murilegus, catus. *Gloss. Isid.* et *Gloss. Pith.* Pitax, murilegus, catus.

MURINUS, a, um, adject. ad mures pertinens, μωροτός (l. di sorcio, topino; Fr. de souris, de rat; Hisp. de rata, de raton; Germ. von Mäusen kommend, d. Mäusen angehörig; Angl. of a mouse).

I.) Proprie. *Plin.* 30. *Hist. nat.* 9. 23. (81). Murinus sanguis. *Id. ibid.* 13. 39. (114). smus. *Id.* 29. *ibid.* 6. 36. (113). Murina pellis. *Seren. Sammon.* 49. 910. Aut facilem jeroris murini ducere sfram. — *Murinus* color qualis fere est in asinis. *Colum.* 6. *R. R.* 37. 6. Murinus color quam sit in asino vulgaris, tum etiam non optime respondet in mula. Adde *Farron.* apud *Non.* p. 80. 3. *Merc.*

II.) Translate. ¶ 1. Quod *Justin.* 2. 2. 9. murinis pellibus, aut ferinis uti Scythas tradit, intelligit pelles e majusculis animalibus, illius regionis propriis, ut sunt feles agrestes, vulpecule, et quas Itali ermellini, et martori vocant, et hujusmodi: et fontasse hi habent et mures ejusdem speciei cum nostris, sed majores tamen, quoniam pelles vestibus conficiendis apte sunt. *Ferinas* vero pelles intelligit majorum ferarum, ut luporum, tigrum, leonum, pantherarum, etc. *V. MUS* II. 1. Cf. *Jornand. Gel.* 5. Hunugari hinc (e Scythia) sunt noti, quia ab ipsis pellium murinarum venit rommercium. ¶ 2. *Murinum hordeum* herba est, quæ Græco nomine herba Phœnicæ dicitur. Hæc trita et e vino pota mensibus prodest. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 25. 65. (135). ¶ 3. *Auricula murina* apud *Scribon. Compos.* 153. herba est, de qua *V.* in MYOSOTA. — NB. De Murinis campis *V. MYRINUS* in ONOM.

MURMILLO. *V. MIRMILLO.*

MURMUR, ūris, n. 3. Maaculino genere etulit *Varro* apud *Non.* p. 214. 14. *Merc.* Acciti sumus, ut deponantur: murmur fit verus. — Murmur vox est a sono ficta, teste *Quintil.* 8. 6. 31., ut mugitus, sibilus; a sono, inquam, non Latine litteræ u, sed Græcæ o et v. Est enim a μωρῦ- πο, quod indidem fictum est. Est autem idem ac susurrus, confusus et gravis strepitus, φόρος (l. mormorio, strepito, bisbiglio, susurro; Fr. murmure, bruit; Hisp. mormullo, mormureo, rumor; Germ. das Murmeln, Gemurmel, Bnummen, Sausen, Krachen, Summen; Angl. a murmur, small shrill sound, still small noise).

I.) Proprie. — a) De hominibus, et sæpe dicitur de submissa voce, aut inarticulata. *Plaut. Rud.* 5. 3. 48. Palam age: nolo murmur ullum, neque susurum fieri. *Liv.* 45. 1. Murmur repente populi tota spectacula pervasit, devictum regem esse. *Virg.* 12. *Æn.* 239. scripfitque per agmina murmur. *Id.* 5. *ibid.* 369. magnoque virum se murmure tollit. *applauso. Martial.* 9. 70. de ludimagistro. Murmure jam sævo verberibusque tonas. *Stat.* 10. *Theb.* 440. de moribundo. suprenaque murmur volvens. *borbottamento.* — b) De brutis animalibus. *Virg.* 6. *Æn.* 709. de apib. strepit omois murmuræ campus. *Martial.* 8. 55. Auditur quantum Massyla per avia murmur, In numero quoties silva leone furit. *Stat.* 12. *Theb.* 170. Tigridis Hiranæ jejunum murmur.

II.) Figurata. ¶ 1. Occurrit de precibus submissa voce conceptis. Mos enim erat, ut qui cupide ardentere aliquid a diis peterent, præsertim si turpe esset votum, ut de forma, divitiis, ultione, et hujusmodi, submissius peterent, ne ab aliis exaudirentur. Unde *Seneca Ep.* 10. sub fin. Tunc scito te esse omnibus cupiditatibus solutum, quam eo perveneris, ut nihil Deum roges, nisi quod rugare possis palam. Nunc enim quanta dementia est hominum! turpissima vota diis insurrant: si quis adinoverit aurem, conticescent: et quod scire homines nolunt, Deo narrant. *Pers.* 2. 6. Haud cuivis promptum est murmurque humilesque susurros Tollere de templis, et aperto vivere voto. *Petron. Satyr.* 85. Timidissimo murmuræ votum feci. *Ovid.* 7. *Met.* 251. Placare deos precibus et murmure longo. *V. ENDIABYD.* *Junenat.* 10. 289. Formam optat modico pueris, majore puellis Murmuræ, quam Veneris fauim videt anxia mater. — Idem servabatur in sacris areis, et nocturnis. *Val. Flacc.* 7. 463. Carmina nunc totus volvit litigique per artus Æsonidæ, et totum septeno murmuræ seitur Per clipeum. *Sidon. carm.* 2. 85. Chaldeus in exis Pontificum de more senex areana petegit Murmuræ. ¶ 2. De inanibus: ad rem *Cic.* 3. *Orat.* 40. 161. Nam et odor urbanitatis, et molitudo humanitatis, et murmur maris, et dulcedo orationis sunt ducta a ceteris sensibus. — a) De strepitu maris et fluctum, vel decurientis aquæ. *Zucret.* 6. 141. Sunt etiam fluctus per nubila, qui quasi murmur dant in frangendo graviter; quod item fit in altis Fluminibus magnoque mari, quam frangitur æstus. *Virg.* 1. *G.* 109. unda cadens raurum per levia murmur Saxa ciet. *Horat.* 1. *Ep.* 10. 21. Aqua per prionum trepidat cum murmure rivum. *Ovid. Remed. am.* 177. jumento labentes murmuræ rivos. *Propert.* 4. 7. 4. Murmur ad extiemæ nuper humata via. h. e. ad ripam Anienis fluvii, cum murmuræ labentis. Alii leg. marmorinus recte. — b) De cæli tempestate et vento. *Virg.* 4. *Æn.* 160. magno misceri murmuræ cælum. *Id. V. Ecl.* 58. ventosi reciderunt murmuræ ante. — c) De Ætna, terræ motu et similibus. *Sueton. Cal.* 51. Ætnæ verticis fumio ac murmuræ pavelfactus. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 80. 82. (193). de terræ motu. Præcedit murmur similis mugitibus, aut clamori humano, amiorumve pulsantium flagiti. At Sillig. ius legit. Præcedit sonus alias murmuræ similis, alias mugitibus aut clamori etc. *Val. Flacc.* 2. 338. clausæ murmuræ flammæ. *Sil. It.* 3. 698. alta sonoro Colli- sâ trebbibus voluntur murmuræ loca. — d) De tubis et similibus. *Propert.* 4. 4. 59. tubicem fera murmuræ runde. *Lucan.* 9. 310. de Tritone. ventosa perflantur murmuræ concha. *Horat.* 2. *Od.* 1. 17. minari murmuræ cornum Perstringens au- res. *Ovid.* 14. *Met.* 537. Aera complere inflati

murmure buxi. — e) De aurium tinnitu. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 7. 21. (75). Lacte mulieris 'murmura aurium ejicere. In *trōnatura*. ¶ 3. Poeticæ *Propert.* 2. 4. 29. contempere murmura famæ.

MURMURABUNDUS, a, um, adject. valda murmurans. *Apul.* 2. *Met.* Qui cunctorum obstinatione confusus, indigna murmursbundus, quam vellet exurgere, etc.

MURMURATIO, ōis, f. 3. actus murmurandi, *μῦρμυρισμός*.

I.) Proprie. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 3. 3. (8). Murmuratio querula aquillarum.

II.) Figurata est fremitus reuolentis, et contradicentis. *Seneca Ep.* 107. a med. Optimum est, Deum sine murmuratone comitari. senza brontolare. et 5. *Benef.* 15. Nec est, quod hanc tantum nostram murmuratorem putes, pro pessimo pravoque numerantium, quidquid citra recti formulam cecidit.

MURMURATOR, ōris, m. 3. qui murmurat. Figurata occurrit et est obtrektor, *mormorator*, apud *Augustin.* 2. *Retract.* 20. Illi adversus Deum murmuratores, qui profecto allas ecas non desiderarent, si hoc eis speret manna, quod vellet. — *Paul.* *Diac.* p. 299. 3. *Müll.* Summurassi murmuratores. h. e. submisisse loquentes.

MURMURATUS, a, um. *V. MURMURUM.*

MURMURILLO, as, are, n. 1. deminut. a murmuro, submurmuro, *μῦρμυροδουζω*. *Plaut. fragm.* apud *Non.* p. 143. 3. *Merc.* Quid murmurilla tecum, et te discrucias?

MURMURILLUM, i. n. 2. *μῦρμυροδουζός*, submurmuratio. *Plaut. Rud.* 5. 3. 48. nolo, murmurillum, neque susurrum fieri. Ita *Non.* legit p. 143. 2. *Merc.*; alii melius murmur ullum.

MURMURIOSUS, a, um, adject. *Gloss. Philoz.* Murmuriosus, *γογγυσις*.

MURMURIO, as, ōis, ōrum, are, 1. Est et dep. **MURMUROR**, quod *V.* in voc. seq. — Part. *Murmurans* II.; *Murmuratus* I. — Murmurare (quod factum est e similitudine sonitus, ut in **MURMUR** dictum est, et *Cic.* 4. *Herenn.* 31. 42. et *Varro* 6. *L. L.* 67. *Müll.* docent) est sonum confusum edere, strepere, *μῦρμυρῶ* (h. e. *mormoreggiare, mormorare, rombare, fare grande strepito; Fr. murmurer, faire entendre des murmures; Hisp. murmurar, hacer mormullo; Germ. murmeln, murren, brummen. rauschen, sausen, brausen; Angl. to raise a noise or murmur, yield a low or hollow sound, murmur, make a loud noise grumble, rumble, roar*).

I.) Proprie. — a) Neutorum more. — De hominibus. *Cic.* 4. *Herenn.* 31. 42. Imitationis, hoc modo, ut majores rudere, et vagire, et mugire, et murmurare, et sibilare appellaverunt. *Forcellinus* et alii addunt locum *Varron.* 6. *L. L.* 67. *Müll.*, ubi *Müller* vocem *Murmuratus* omisit: *V.* integrum locum in voc. seq. *Ovid.* 11. *Met.* 52. *Lebille* lingua Murmurat exanimis. — Aliquando est quippiam recusantis et submissis vocibus indignationem significantis. *Plaut. Aulul.* 1. 1. 13. At ut scelesti aola secum murmurat! Oculos herele ego Istos, scelus, effodiam tibi. *Id.* *Mil. glor.* 3. 1. 149. Tamen tal dominus non invitatus patitur, servi murmurant. — De brutis animalibus. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 29. 43. (81). *De lusciniæ cantu.* Interdum et secum ipse murmurat. — b) Passive. *Apul. de Mag.* Magia occulta non minus, quam terra, plerumque noctibus vigilata, et carminibus murmurata.

II.) Figurata de inanitis. — a) De mari et fluminibus. *Cic.* 5. *Tusc.* 40. 116. Frenitus murmurantis maris. *Virg.* 10. *Æn.* 212. Spumæ semiferæ sub pectore murmurat unda. *Stat.* 2. *Silv.* 7. 98. ripæ murmurantis Hebræ. *Nemesian.* 4. *Ecl.* 47. Illic tibi lenis fluens fons murmurat. *Varro* 6. *L. L.* 67. *Müll.* Hinc etiam poeta murmurantia litora. — b) De tonitru. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 35. 84. (357). Ignes pallidi murmurantesque tempestatum nuncioli sentiuntur. — c) De intestinis. *Plaut. Cas.* 4. 3. 6. mibi inanitate Jæmdudum intestina murmurant. *gorgogliano. V. RUGIO.*

MURMUROR, ōris, ōtus ōrum, ari, dep. 1. Idem quod murmurare.

I.) Proprie de hominibus. *Varro* 6. *L. L.* 67. *Müll.* Murmuratur dictum a similitudine soni

sardi, quom (al. quia murmurat) qui ita leviter loquitur, ut mægls e sono id facere, quom ut intelligatur, videatur. *Id.* apud *Non.* p. 478. 4. *Merc.* Ita ut soliti eramus Romæ in balneis, plodere cepimus et murmurari. *Claud. Quadrigarius* apud *eumd.* *ibid.* In eo loco populus murmurari cepit.

II.) Translate. ¶ 1. De inanitis. *Varro* apud *Non.* loc. cit. Quom ventrem meum coerream, nec murmurari patiar. ¶ 2. Pro obtrektare, carpere, cum Accusat. *Apul. Florid.* n. 16. Quidam tsrditatem poetæ murmurari, plures defendere.

MURO, as, ōvi, ōtum, are, a. 1. (murus). Part. *Muratus*. — Murare est muro claudere, cingere di muro, murare. *Cassiod.* 12. *Hist. Eccl.* 2. De qua civitate (*Chrysopoli in capite Bosphori*) Xenophon in primo libro *Helladicorum* dicit, quia cam muravit Alcibiades. *Veget.* 1. *Milit.* 21. de castrorum munitione. Muratam civitatem videatur se cum ubique portare. *Id.* 3. *ibid.* 8. sub fin. Ca stella murata.

MURRHA vel myrrha, æ, f. 1. *μύρρα*. Sunt quibus placet *Murra* scribi sine aspiratione. Itaque in vet. marmore apud *Gruter.* 341. *Murra* nomen est equi circensis: fortasse quia maculosus. et in *alia* apud *eumd.* 464. 6. *VOLVMNIA F. L. MYRRA*. — Ceterum *murra* est lapis quidam, ex quo pocula fiebant magni pretii: de quibus *V.* in **MURRHINUS**. — Hinc per synerduchen de ipsius poculis dicitur. *Martial.* 4. 86. Nos bibimus vitro, tu myrrha, Pontice. quare? Prodat perspicuum ne duo vina calix. *Id.* 10. 80. maculosæ pocula myrrhæ. *Id.* 14. 113. Si calidum potas, ardenti myrrha Falerno Convenit, et melior sit sapor inde mero. *Stat.* 3. *Silv.* 4. 57. hic pocula magno Prima dulci myrrhasque graves crystallaque portat Candidiore manu: crescit nova gratia Baccho. Adde *Lucan.* 4. 380. — Aliud est Myrrha, lacrima: de qua *V.* suo loco.

MURRHATUS. V. MYRRHATUS.

MURRHÆUS vel myrrhæus, a, um, adject. ad murram pertinens. *Propert.* 4. 5. 26. Murrhæque in Parthis pocula cocta fucis. *Seneca Ep.* 119. ante med. Utrum sit aureum poculum, an crystallinum, an murrhæum; an Tiburtinum calix, an manus concava, nihil refert. *Plin. Valerian.* 1. 50. Vas lapideum vel murrhæum mundum. *V.* vocem sequent. — De myrrhæo crine *V. MYRRHÆUS.*

MURRHINA vel myrrhina, ōrum, n. plur. 2. *V.* voc. seq. in fin.

MURRHINUS vel myrrhinus, a, um, adject. ad murram pertinens. *Murrhina* absolute sunt pocula, abaci, trullæ ex murra. de quibus hæc habet *Plin.* 37. *Hist. nat.* 2. 8. (21). Oriens murrhina mittit. Inveniuntur enim ibi pluribus locis, nec insignibus, maxime Parthici regni; præcipua tamen in Carmania. Humorem sub terra putant calore densari. Amplitudine nunquam parvos excedunt abaros; crassitudine raro, quanta dicta sunt potiora. Splendor est his sine viribus, nitorque verius, quam splendor. Sed in pretio varietas colorum, subinde circumagentibus se maculis in purpuram, candoreneque, et tertium ex utroque, ignescente veluti per transitum coloris purpura, aut resubescente lacteo. Sunt qui maxime in his laudent extremitates, et quosdam colorum repererunt, quales in cælesti arcu spectantur. Aliis pingues placent, (translucere, aut pallere quidquam, vitium est), itemque sales verrucæque non eminentes, sed, ut in corpore, etiam plerumque sessiles. Aliqua et in odore commendatio est. *Id.* 33. *proem.* 2. (5). Murrhina et crystallina ex eadem tellure effodimus, quibus pretium faceret ipsa fragilitas. *Harduin.* ad hæc verba adscribit, putasse aliquos, murrhina esse *porcellanæ*: alios testam et concharum genere quippiam; alios induratum myrrham et coloribus pictam; alios ipsum onychen. Sed nihil horum esse, verum lapidem sui generis, terra effossum, ut crystallum, ut ex *Plinio* apparet. Auctor est *Plin.* 37. *Hist. nat.* 2. 6. (13). et 7. (18.). *Cui.* Pompejum Magnum tertio ipsius triumpho, quem egit de piratis, Asia, Ponto, gentibusque et regionibus pluribus M. Pisonem et M. Messala consulibus pridie Kal. Octobr., h. e. ann. U. C. DCCXIII. ante Chr. n. LXXI., vasa murrhina primum in Urbem invexisse. Ex hujus porro narratione *Faustinus Corsi* in opere, cui titulus est *Trattato delle pietre antiche*, Romæ ann. MDCCXXXIII. typis edito, pag.

166.—195. pluribus firmissimisque argumentis probavit, hujusmodi vasa fuisse ex ea materia, quam recentiores physicae et chemicae scientiæ cultores vocant *spato fluore* aut *fluato di calce*, quæ nempe sub terra calore densatur, ut idem *Plinius* loc. cit. ait; id ipsum confirmant neperrii editores *Pliniani operis*, Parisiis ann. MDCCXXXIX.—MDCCXXXIII. typis excusit, in annotationibus ad ejusdem loc. cit., et *Henr. Guilielm. Schulzium* in *Annal. dell' Institut. di corrisp. archeolog.* T. XI. p. 97. Romæ editis. Vasa murrhina Italice vocantur *buccheri*. — Ceterum adjectivè *Martial.* 3. 82. *Optimiam* morionibus nectar Crystallinisque murrhinisque propinat. *Cf. Juvenal.* 6. 154. Grandia tolluntur crystallina, innoxia rursus Murrhina. *Lamprid. Elagab.* 32. Ovis ventris auro exepit: in myrrhinis et onychinis mixxit. *Paul. Dig.* 33. 10. 3. a med. De murrhinis et crystallinis dubitari potest, an debeant adnumerari supellectili, propter exitium usum et pretium. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 2. 7. (20). T. Petronius consularis moriturus, invidia Neronis principis, ut mensam ejus exheredaret, trullam murrhinam trecentis talentis emptam flegit. et *Paulo sup.* (18). Murrhinus calix septuaginta talentis emptus. *Utrouque in loco* *Sittig. pro talentis leg. sesteris.* *Ulp. Dig.* 34. 2. 19. § 19. Murrhina vasa in gemmis esse, Cassius scribit. — Murrhinum vitrum est, quod picturæ genere murrhina pucula imitatur. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 26. 67. (193). — De murrhina potione *V. MYRRHINUS*. — Hinc

Murrhina vel *myrrhina*, ōrum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt ipsa vasa murrhina. *V.* duo plura *Plinii* luca supr. allata.

MURRHOBATHRARIUS, ii, m. 2. profumiere, qui calcamenta muliebria varils odorantibus et unguentis imbuit: a *μύρρα myrrha*, seu *murra*, et *βάθρον* solum, solea. Legitur apud *Plaut. Aulul.* 3. 5. 37. ubi alii *myrobathrarius*, a *μύρρον* unguentum: alii *malobathrarius*, h. e. qui in alobathrum vendit: alii *myrobrecharius*, a *μύρρον* et *βρεχω* tingo, ungo: quod rectius videtur, nam ita legitur in *Inscript.* apud *Spon.* *Miscell. antiq.* p. 225. P. IVNVS F. L. DIONYSIVS MYROBRECHARIVS.

MURRICIDUS. V. MURICIDUS.

MURRINUS, a, um. *V. MYRRHINUS.*

MURRIO, is, ire, n. 4. (mus) vox exprimens sonum a mure editum. *Gloss. Isid.*

MURRIOLA. V. MYRRHIOLA.

MURTA, æ. *V. MYRTUS.*

MURTATUS, a, um, et

MURTEUS, a, um. *V. MYRTATUS* et *MYRTEUS*.

MORUS, i, m. 2. Legitur et *mærus* veteri scribendi more. *Ennius* apud *Festum* p. 198. 30. *Müll.* de mæris rem gerit *Opscus. At Müllerus legemur.* *Id.* apud *Gell.* 16. 10. mæros urbemque forumque *Excubiis* curant. *Varro* 5. *L. L.* 141. *Müll.* Qui aggerem contineret, mærus. *Virg.* 10. *Æn.* 24. atque ipsi prælia niscent Aggeribus mærorum. Ubi *Servius*: Antiquæ pro mærorum, nam veteres pleraque eorum, quæ nos per u dicimus, per æ diphthongum pronunciabant. *Lucret.* 4. 219. æstus ab unda *Æquoris*, exors mærorum litora circum. — In omnibus allatis locis etiam *murus* legitur in optim. quoque libris. — Item scribitur *moirus*, ut in *Inscript.* opt. notæ apud *Guarin. Ric. di Eclano* p. 93., quæ est apud *Orell.* 566. PORTAS TYRREIS MOIRAS TYRREISQUE AEGVAS QVM MOIRO FACIVNDVM COIRAVRINT. *V. TURRIS*. — Ceterum *murus* (a *mærus*, nam antiquitus Latini *moirus* a *μοίρα* divisio vel *μοίρω* dividio, deinde *mærus*, inox *murus*, ut prius coïro, dein cæro, tandem cura scripserunt) est lapideus ambitus circa urbem, munimentum causa; atque hinc differt a *pariete*, qui est privatarum ædium, *τείχος* (h. *muraglia, muro*; *Fr. mur, muraille, rempart*; *Hisp. mur, muralla*; *Germ. d. Mauer, bes. die Stadtmauer*; *Angl. a wall built round a city or other place for defence*).

I.) Proprie. — a) Stricto sensu. *Cic.* 3. *Nat. D.* 40. 91. Muri urbis, quos vos, pontifices, sanctos esse dicitis. *Id.* 1. *Cat.* 5. 10. Magno me metu liberabis, dummodo inter me atque te murus interstet. *Id.* 1. *Off.* 11. 35. Quamvis murum aries percussisset. *Cæs.* 2. *B. G.* 12. Oppidum, propter latitudinem fossæ, murique; altitudinem, expugnare

non potuit. et 7. *ibid.* 65. Helvii intra oppida murosque compelluntur. *Varro* 5. *L. L.* 48. *Müll.* Eidem regioni attributa Subura, quod sub muro terreo Carinarum. — Subura Junius scribit ad eo, quod fuerit sub antiqua Urbe: quod testimonium potest esse, quod subest et loco qui Terrens murus vocatur. *Liv.* 1. 38. *ad fin.* Lapidus murus. *Sueton. Ner.* 38. Saxeus murus. *Nepos Themist.* 6. Muros instruere. *Virg.* 1. *Æn.* 427. ducere. *Ovid.* 11. *Met.* 204. edificare. *Nepos Con.* 4. *extr.* dirutos reficere. *Id. Hamilc.* 2. Hostes a muris removere. *Id. Themist.* 7. Urbem muris sapire. *Virg.* 4. *Ecl.* 32. cingera oppida. *Justin.* 14. 5. 6. Præsidio murorum urbem includere. *Calpurn.* 7. *Ecl.* 48. ubi finis arenæ, Proxima marmoreo peragit spectacula muro. *h. e.* podio. — b) Latiori sensu dicitur etiam de privati sapientia. *Cic.* 2. *Att.* 4. *sub fin.* De muro, imperavi Philotimo, ne impediret, quo minus id feret, quod tibi videretur. *Tac.* 15. *Ann.* 43. Nec communiione parietum, sed propriis quæque muris ambirentur. *In vet. S. C.* apud *Frontin.* *Aquæd.* 127. et 129. muri dicuntur ipsæ aquæductuum substructiones.

II.) Translate. ¶ 1. *Muros* vocabant quidam aggeres sine fossa. *Varro* 1. *R. R.* 14. 3. Aggeres qui faciunt sine fossa, eos quidam vocant muros, ut in agro Reatino. Adde *Servium* ad *Virg.* 1. *G.* 264. ¶ 2. Ita etiam dicitur quodvis æptum. *Juvenal.* 4. 132. testa alta parietum, Quæ tenui muro spatiosum colligat orbem. *h. e.* ambitu, margine. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 69. (181). Cor munium costarum et pectoris muro. ¶ 3. *Muros* etiam dixit *Silius* 11. 9. 601. turre lignæ in tergis elephantorum. ¶ 4. *Crinalem murum* vocat *Claudian.* 2. in *Eutrop.* 284. ornamentum capitis Cybeles matris deum, quia turrita fingitur. ¶ 5. Figurata est præsidium, munimentum, tutela. *Cic.* *Pis.* 1. 9. *Lex* *Ælia* et *Fufia* eversa est, propugnacula murique tranquillitatis atque otii. *Id.* 4. *Cat.* 11. 23. Consulatus mei memoria dum erit vestris mentibus infixa, firmissimo me muro septum esse arbitror. *Justin.* 14. 5. 7. Murus urbi civium virtus. *Sall. Cat.* 61. a *med.* Audacia pro muro habetur. *Ovid.* 13. *Met.* 280. Græjum murus Achillex. *Claudian.* 14. *cons. Honor.* 109. Non dabitur inurum sceleri. *h. e.* per fugium et defensionem. Adde *Sil.* 11. 16. 68. — Hinc murus etiam dicta legio Romanæ, ad Græci τείχος quoque dicebatur. *Veget.* 1. *Milit.* 20. Unde apud antiquos murus dicebatur pedestris exercitus, nisi quod pilatæ legiones præter scuta etiam cataphractis galeisque fulgebant?

MUS, muris, m. et f. 3. exiguum animal, incoita domuum, penari et vestibus et chartis infestissimum, sed idem fellium et mustelarum insidiis ad necem semper quæsitum, μῦς (*li. sorcio, sorce, topo; Fr. souris; Hisp. rata; Germ. die Maus; Angl. a mouse.*)

1.) Proprie. *Cic.* 14. *Att.* 9. Tabernæ mihi dux corruerunt, reliquæ rimas agunt. Itaque non solum inquilini, sed etiam mures migraverunt. *Id.* 2. *Divinat.* 27. 59. Mures diem noctem aliquid rodentes. *Id.* 2. *Nat. D.* 63. 157. Neque enim homines murium, aut fornicarum causa instrumentum condant. *Charis.* 1. p. 110. *Putsch.* hic legit murum, confirmatque auctoritate *Plinii* 1. 6. *de dub. erm.* Sed idem tamen *Plin.* *Hist. nat.* pluribus in locis habet murium: quod sane est usitatus. *Virg.* 1. *G.* 181. sæpe exiguus mus Sub terris pusillique domos, atque borrea fecit. *Horat.* 2. *Sat.* 6. 80. Rusticus urbanum murem mus paupere fertur Accepisse cavo. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 65. 65 (185). Ex una mure genitos cix. tradiderunt. *Plaut.* *Pers.* 1. 2. 6. et *Capt.* 1. 1. 9. de parasitis. Quasi mures semper edimus alienum cibum. — Cur murium pernicies ab *Arnob.* 3. 33. dicitur sit Apollo, *V.* in SMINTHEUS in ONOM. — Creditur differre a sorice, quod sorax major sit, clariusque strepat, et pius afferat detrimenti. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 50. 111. (265). sorici tribuit cavandam in ima parte setosam, ut bubus et leoni: et 8. *ibid.* 57. 82. (223). ex *Nigidio* tradit, sorices hieme condit: quæ in nostros mures non conveniunt. Præterea *ibid.* docet, mures esse baud spernendum in ostentis etiam publicis animal: soricum occentum dirimi auspacia. *Colum.* 12. *R. R.* 31. Si quod animal in mustum ceciderit et interiorit, uti serpens,

aut mus, sorax. — Mutta sunt murium genera: domestici, agrestes, aranei, Pontici, Libyci, marini, etc. *V. Plin.* 8. *Hist. nat.* 57. 82. (221). 9. *ibid.* 19. 35. (71). 10. *ibid.* 65. 85. (186). et alibi. — *Mures Africani* Romanis olim dicebantur (ut opinatur *Lips.* 1. 2. *Elect. c.* 4.) pantheræ, quum primum illis visæ, sicut elephantis Lucæ boves. *Plaut. Pæn.* 5. 2. 51. mures Africanos prædicat In pompam ludis dare se velie ædilibus. Hoc tamen comice dictum putes: nam *Plin.* 30. *Hist. nat.* 6. 14. (43). mures Africanos intelligit simpliciter mures in Africa natos, quos decoctos et in cibo sumptos pulmonum vitis moderi, docet.

II.) Impropric. ¶ 1. Latiori sensu mures interdum vocantur silvestres quædam, feræque bestiarum minores, exterarum regionum, ut feles feri, vulpes, de quibus et in MURINUS II. 1. dictum est: quorum pellibus ad vestes est usus. *Ammian.* 31. 2. *de Hunnis.* Indumentis operiuntur linteis, vel ex pellibus silvestrium murium consarcioatis. *Seneca Ep.* 90. Hodieque magna Scytharum pars tergis vulpium induit ac murium, quæ tactu mollia, et impenetrabilia ventis sunt. — Sunt et mures odorati, quorum pellirulas gestabant delicatiora, et bene ulere cupientes: Itali moscardini vocant. *Hieronym. Ep.* 127. n. 3. Rubri maris pretiosissima grana suspendere, fragrare mure. *Id.* 2. in *Jovinian.* n. 8. Odoris suavitas, et diversa thymiamata, et amumum, et muscus, et peregrini muris pellicula, dissolutis et amatoribus convenit. zibetto, muschio, μύσχος. ¶ 2. Ceterum, ratione habita propria significationis sub n. 1., proverb. est illud *Senecæ Apocoloc. ante med.* Venisti buc, ubi mures ferrum rodunt. Eo utimur, quum significare volumus, magnam loci ac rerum mutationem factam esse, et novas subito exortas esse difficultates, ut aliis omnino artibus ac moribus vivendum sit. (Mures aliquando ferrum rosisse, leges apud *Plin.* 8. *Hist. nat.* 57. 82. (222). Et *Antigonus Carystius*, ut refert *Pier.* ad 3. *Æn.* 76., tradit, in Gyaro insula mures esse, qui ferrum abrodant.) *Id. ibid. paullo post.* Romæ mures molam liugunt: hic nobis curva corrigit. Aliud proverb. quo videtur significari, Romæ omnia humano et translatio more feri, nibique agi, quod non et alibi usuveniat; nam ubique mures molas liugunt, quum possunt: vel omnia Romæ abundare, et deliciarum esse affluentiam: vel denique magnam ibi esse viveudi licentiam. ¶ 3. Aliquando mus est convicium hominis villoris ac sordidi. *Petron. siagn. Tragar.* 58. *Burmman.* Videbo te in publicum, mus, iuno terræ tuber. ¶ 4. Fuit etiam vox blandientis. *Martial.* 11. 29. Nam quum me murem, quum me tua lumina diris, etc. ¶ 5. *Mus marinus*, piscis est ex iis, qui in mari quidem vivunt, sed in terram quoque aliquando exeunt. Is in terra effosso scrobe parit ova, et rursus terra obruit: tricesimo die refossa aperit, fetumque in aquam ducit. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 19. 35. (71). et *ibid.* 51. 76. (166). — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

MUSA, æ, f. 1. Μοῦσα, *Musa*, dea, quæ poeticæ, et musicæ, et ceteris liberalium artium disciplinis præest; de qua *V.* plurima in ONOM. — Hinc translate ¶ 1. *Musa* per metonymiam pro cantu et carmine ponitur. *Virg.* 8. *Ecl.* 5. Damonis Musam dicemus et Alpheidæi. *Horat.* 2. *Od.* 1. 37. *Musa* proca. *Id. ibid.* 10. 18. quondam cithara tacentein Suscitavit Musam, neque semper arcum Tendit Apollo. *Id.* 1. *Ep.* 19. 28. Temperat Arrhiliuchi Musam pede mascula Sappho. — Sic *Musa pedestris* apud eundem, est genus carminis tenui stilo, ac veluti domestico et translativo, quale est *Satyrarum*: 2. *Sat.* 6. 17. Quem pius illustrem Satyris Musaque pedestri? ¶ 2. Item pro ingenio, ductrinas. Sic nulla *Musa*, invita *Musa*, sine gratia, sine ingenio, sine doctrina. *Varro* apud *Non.* p. 448. 16. *Merc.* Quum tot comædias sine ulla fecerit *Musa*, ego unum libellum non edoleam? *Cf. Martial.* 2. 89. Musis et Apolline nullo. — *Crassiore Musa*, crassa *Minerva* et sermone, qui ab omnibus intelligatur, nihil subtile habens aut abstrusum, *alla grossolana*. *Quintil.* 1. 10. 29. Libet, propter quosdam imperitiores, etiam crassiatum, ut vocant, *Musa* duntationem hujus utilitatis eximere. ¶ 3. Item in plur. num. pro quavis disciplina liberali. *Cic.* 5. *Tusc.* 23. 66.

Quis est omnium, qui modo cum Musis, id est cum humanitate et cum doctrina habeat aliquid commercium, qui se non hunc mathematicum matit, quam hium tyranum? *Id. Orat.* 3. 12. Foranses causas agrestioribus Musis reliquerunt. *Id.* 1. *Fam.* 9. *ad fin.* Ab oratoribus disjungo me ferre, referoque ad mansuetiores Musas. *h. e.* ad studia philosophica.

MUSÆARIUS vel muselarius, ii, m. 2. Idem ac musivarius. *Edict. Dioclet.* p. 10. Marmorarius, musæarius, sibiarius. *Inscript.* apud *Gruter.* 586. 3. T. (corrige Tr.) IVLIVS AVG. IUB. NICEPHORUS MUSÆARIUS FECIT etc. *V. MUSIVARIUS.*

MUSÆUM. *V. MUSEUM.*

MUSAGETES, æ, m. 1. Μουσᾶγέτης, a Μοῦσα *Musa* et ἄγω δᾶκο, dux et comes Musarum. Est epitheton Græcum non solum Apollinis, sed etiam Herculis, qui ideo sic dictus est, quod et Musarum quies defensione Herculis, et virtus Herculis voce Musarum indiget, quæ prædicetur. Fuit Romæ sedes Herculis in circo Flaminio, in quam a *M. Fulvio Nobiliore* Musarum signa, quæ *Ambrosia* capta asportaverat, illata fuere: indeque *ædes Herculis Musarum* illata est: quam postea *L. Marcus Philippus Augusti* vitreus instauravit, refecitque. Vocem *Musagetes* habes apud *Eumen. Restaur. schol.* 7.; rem ipsam *ibid.* et apud *Sueton.* *Aug.* 29., *Ovid.* 6. *Fast.* 799., *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (66). etc.

MUSCA, æ, f. 1. parvum animal volatile, a Græca voce idem significante μύς, μύσχα (*li. mosca, Fr. mouche; Hisp. mosca; Germ. die Fliege; Angl. a fly.*)

1.) Proprie. *Varro* 3. *R. R.* 16. 6. Non ut musca liguunt. *Martial.* 3. 82. Fugate muscas myrtea puer virga. — *Ne musca quidem*, respondit *Vibius Crispus* cuidam interroganti, solus ne esset in cubiculo *Domitianus*, quod ille imperator soleret arcu per otium muscas venari; quod in proverbium transit. *Sueton. Domit.* 3.

II.) Translate. ¶ 1. *Plaut. Pæn.* 3. 3. 76. muscas pro parasitis posuit, qui ad aliorum cœnas non vocati advolant. ¶ 2. Muscam idem *Plaut. Merc.* 2. 3. 26. vocat curiosum hominem, et hac illar. discurrerentem. ¶ 3. *Puer abige muscas*, apud *Cic.* 2. *Orat.* 60. 247. dictum de homine importuno et molesto. Simile est illud *Caulli* 116. 4. ne conarere Infestum telis icere, musca, caput. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

MUSCARIUM, ii, n. 2. (musca) stabellum, quo muscæ abiguntur, ventaglio da mosche, paramosche, οἰστῆρ.

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu *Martial.* 14. 67. cui lemma *Muscaria paronina*. Lambere quæ turpes prohibet tua prandia muscas, Alitis exiniæ cauda superba fuit. ¶ 2. Item peniculus ad detergendum pulverem, setola, setoletta. *Id. ibid.* 71. cui titulus *Muscarium bubulum*. Sordida si flavu fuerit tibi pulvere vestis, Colligat hunc tenui verberare cauda levis. *Muscarium bubulum* est cauda bovis, quæ in extremo villosa et birla est, ideo muscis abigendis et detergendo pulveri idonea. *Veget.* 4. *Veterin.* 1. 2. 3. et 4. sic vocat caudam ipsam equinam.

II.) Translate. ¶ 1. Ab horum similitudine sic etiam appellatur coma quarundam herbarum, ut fœniculi, ferulæ, sursum sambuci, etc. *ακκάδιον*. Has ideo plantas Itali nunc vocant *ombellifere*. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 26. 57. (127). Semine in muscariis dependente. ¶ 2. *Muscarium* videtur quæque esse armarium, in quo tabulae publicæ inembranæ, aut chartæ condabantur, ne a muscio inquinarentur, quemadmodum nunc Itali *moscaiuola* dicunt repositorium illud, in quo cibi eadem de causa reconduntur. *Inscript.* apud *Romanelli* *Viagg. a Pompei* T. 1. p. 248., quæ est apud *Orell.* 2558. ΤΑΒΥΛΑΙ ΡΟΪΤΑΙ ΙΝ ΜΥΣΚΑΡΙΟ, cccviii.

MUSCARIUS, a, um, adject. ad muscas pertinens.

1.) Proprie. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 6. 38. (131). Aranei muscarii tela. *h. e.* muscarum venatoris.

II.) Translate *Muscarii clavi* dicuntur a *Vitr.* 7. 3. *sub fin.* qui sunt capite latiore, et in modum umbellæ, cujusmodi sunt comæ quarundam herbarum, quæ ideo *muscaria* appellantur. *V.* voce præced. II. 1.

MUSCELLARIUM, ii, n. 2. Idem ac muscipula

Gloss. Philox. Muscellarium, viverrarium, γαλάρα.

MUSCERDA, æ, f. 1. sterco di topi, μυροχόρον, marium stercus. Plin. 29. Hist. nat. 6. 34. (106). Præterea, ut Varro noster tradit, murinum simum, quod item muscerdas appellat. Festus p. 146. 21. Mill. Muscerdas prima syllaba producta dicebatur antiqui: stercus murum. Gloss. Isid. Muacerda stercus murinum. — Muscerdæ sunt stercoris murini pillule apud Marcell. Empir. 25. p. 122. ed. Ald. Remedium cotendicis mirum de experimento sic. Muscerdæ novem tritæ ex vini quartario super scabellum vel sellam laboranti potui dantur, ita ut etc. Cf. eumd. 29. p. 130. retro ed. Ald. Stercus murinum ex quocumque liquoore ignoranti colico, ne horrescat, bibendum dabis; mirum est.

MUSCIDUS, a, um, adject. musco oblitus, muscosus. Sidon. 8. Ep. 16. Muscidi pumices.

MUSCIPŪLA, æ, f. 1. et muscipulum, l, n. 2. (mus et capio) instrumentum ad capiendos inures, μωσφόρον (lit. trappola; Fr. souricière; Hisp. ratonera; Germ. die Mausfalle; Angl. a mousetrap). Lucilius apud Non. p. 181. 31. et p. 385. 30. Merc. Muscipula contenta. tesa, caricata. et Varro t. R. R. 8. 5. Si parit humus mures, minor sit vindemia; nisi totas vineas oppieris muscipulis, quod in insula Pandataria faciunt. Phædr. 4. 1. Qui sæpe laqueos et muscipula effugerat. Seneca Ep. 48. Verendum est, ne quando in muscipula syllabas capiam, aut ne caseum liber comedat. Gloss. Philox. Muscipulum, μωάρα. Et in plur. Muscipula πωάδες.

MUSCIPULĀTOR, ōris, m. 3. qui inures muscipula captat. Translate. Gloss. Isid. Muscipulator, deceptor, alterplex.

MUSCIPŪLUM, l, n. 2. M. MUSCIPULA.

MUSCO, as. V. EMUSCO.

MUSCOR, āris, ari, pass. 1. musco indect. Gloss. Lat. Gr. Muscari, μωωσάδα.

MUSCŌSĒS adverb. (muscosus) cum musco. Sidon. 2. carm.

MUSCŌSUS, a, um, adject. Comp. Muscosius. — Muscosus est musco abundans, musco oblitus, muscoso, μωωδης, βρωωδης. Cic. 3. ad Q. fr. 1. 2. ad fin. Αποδοτηρησ nihil alsius, nihil muscosius. Virg. 7. Ecl. 45. Muscosi fontes, et somno mollior herba. Varro 1. R. R. 9. 5. Prata retorrida, et muscosa. Plin. 12. Hist. nat. 1. 5. (10). Saxæ crepidinis corona muscosos complexa pumices. Id. 16. ibid. 8. 13. (33). E glandiferis sola æglipos fert panos arentes, muscoso villo canos.

MUSCŪLA, æ, f. 1. deminut. a musca, parva musca, moschella. Augustin. 7. Trin. 3. Scyulphes musculæ sunt brevissimæ, qua tertia plaga superbus populua Ægyptiorum cædebatur. Arnob. 2. 45. Ut ferarum patenterent aliæ lanistius, muscularum aliæ ut interirent veneno. h. e. cantu ridum.

MUSCŪLŌSUS, a, um, adject. ¶ 1. Est musculus instructus, musculoso, μωωδης. Cels. 4. 1. Cor natura musculoso. et 5. 20. Si nervosis, aut inmusculosus is locus est. ¶ 2. Item torosus, polupto. Colum. 8. R. R. 2. 10. de gallis gallinæcis. Lata et musculosa pectora, lacertosæque similes brachijs atq. Id. 6. ibid. 37. 6. de asino admisario. Sit amplissimi corporis, pectore musculosos et vasto, feminibus lacertosis. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

MUSCŪLUS, i, m. 2. deminut. a mus, parvus mus, topolino, μωων.

1.) Proprie. Cic. 2. Divinat. 14. 33. Musculorum jecuscula bruma dicuntur augeri. Plin. 27. Hist. nat. 7. 28. (52). Absinthium litteras a musculis tuetur. — Hinc translate musculus dicitur, qui curiosule muris instat res quaslibet furtim rimatur. Fronto 2. ad M. Cæs. ep. 1. Chertam diligenter lino transul, et ita illum obsignavi, ne musculus iste aliquit aliquid rimari posset.

11.) Translate. ¶ 1. Est nomen piselis (a similitudine figuræ) balanzæ amicitia nobilis, quando prægravi supercilliorum pondere obrutis ejus oculis, infestantia magnitudinem vada prænantans demonstret, utrorumque vice fungitur: quæ sunt verba Plin. 9. Hist. nat. 62. 83. (186). Hoc idem, tacito nomine, visibus persequitur Claudian. 2. in Eutrop. 425. ¶ 2. Etiam concharum cuiam generis nomen musculo est. Cels. 3. 6. ad fin. Util

ciba exiguo, maximeque oleribus, vel jure etiam concharum, musculorumve, aut locustarum. Id. 2. 20. inter ea, quæ alvum movent, recenset ostrea, pelorides, echinos, musculos, et omnes fere conchulas. Illic pertinere videtur illud Marcell. Empir. 34. p. 137. ed. Ald. Talorum tumoribus et doloribus musculus marium tritus ex olco vetere impositus medetur. Adde Plaut. Rud. 2. 1. 9., ubi alii leg. mytilus: videtur autem musculus idem esse ac mytilus. ¶ 3. In corpore animalis — a) Vocatur musculus instrumentum motus, muscolo, scilicet membrum constans fibris nervosis intertextis, vena, arteria, et membrana sapiente. In illud immittitur nervus, qui spiritum deferat, quo musculus intumescit, et aliteratim e duabus partibus movet, quibus inflexus est. Insurgit autem fera in ipsa ossa. Ex una parte caput habere dicitur, ex altera caudam, seu tendinem, ut vocant: itaque conformatus sicuti est, ut parvum murci quodammodo referat. Sunt autem musculi in corpore animalis ubicumque moveri membra debent, ac pæne totidem, quot sunt ejus mulus. Cels. 5. 26. n. 3. extr. et 22. Infiamatio tineri potest, ubi læsum est vel os, vel nervus, vel cartilago, vel musculus. et 8. 1. Maxillæ alter processus sub osse jugali subit, et super id temporum musculus illigatur. Sic Cæsar. Aurel. 2. Tard. 1. n. 8. Item σακων paralysis vilitatis (sic quidem nos musculum, qui buccas colligat, dicere poterimus) condecitur, aut laxatur. et 1. ibid. 1. n. 36. Buccarum, vel temporum musculi, quos siagonas appellant. — b) Aliquando latiore significatione accipitur pro loro et carne. Lucan. 9. 774. de tabescente ex veneno. sine ullo Tegmine poples erat: femorum quoque musculus omnis Liquitur. — c) Hinc translate Plin. 5. Ep. 8. a med. Hanc (historiam) sæpius ossa, musculi, nervi: illam (orationem) tori quidam et quasi jubæ decent. ¶ 4. Est etiam hoc nomine machina militaris, obsidentibus arribus adhibita, qua testis milites, aut materia sportata fossas complebant, aut vectibus murum fundamenta convellebant, galleria. Tradit Veget. 4. Milit. 16., ejus usum fuisse etiam, ut sub ea milites terram solidarent, munirentque viam turribus ambulatillis, dum muros accederent: unde nomen et factum a marinis musculis, qui balænis prænantant, et vada demonstrant. Majoris musculi formam ita describit Cæsar. 2. B. C. 10. Dux primam trabes in solo, æquo longæ, distantes inter se pedes iv. collocat, inque eis columellæ pedum in altitudinem v. debungunt. Has inter se caprellis molli fastigio conjungunt, ubi tigna, quæ musculi tendendi causa ponant, collocantur. Eo super tigna bipedalia injiciunt, easque laminis clavisque religant. Ad extremum musculi tectum, trabesque extremas, quadratas regulas iv. patentes digitos debungunt, quæ lateres, qui super musculo struantur, continent. Ita fastigiato aque ordinatim structo, ut trabes erant in caprellia collocatæ, lateribus lutoque musculus, ut ab igne, qui ex muro jaceretur, tutus esset, contegitur. Supra lateres coria inducuntur, ne canalibus aqua immissa lateres diluere posset. Coria autem, ne rursus igni ac lapidibus corrumpanter, centonibus conteguntur. Examinat hæc omnia atque illustrat Lips. l. t. Poliorc. dial. 9. Musculi vero figuram Guichardus (Mémoir. milit. T. 2. p. 58. tab. 2.) exhibuit Cæsariorum descriptioni maxime congruam. ¶ 5. Item nomen parvæ navis, quam Veneti nunc vulgo topo vocant. Isid. 10. Orig. l. Longæ naves sunt, quas dromones vocamus; dicitur eo quod longiores sint ceteris: quibus contrarius musculus, curtum navigium. Cf. Not. Tir. p. 178. Cymbula, musculus, lembus.

MUSCUS, i, m. 2. ¶ 1. Est villosa illa lanugo, quæ in arboribus ac saxis provenit, qualem videmus circa fustes et loca humida, qualia etiam est illa, quæ in mari petræ insancitur ac mari innat, unde et in litus evolvitur ac projicitur, quæ aliter alga dicitur, musco, muschio, βρωων. Cato R. R. 6. Arbori muscus ruber molestus erit. Colum. 5. R. R. 9. 15. Plerumque locis siccis et humidis arbores musco infestantur. Ovid. 8. Met. 563. molli tellos erat humida musco. Sid. It. 45. 778. antra virentia musco. Horat. 1. Ep. 10. 7. musco circumdata sata. Virg. 6. Ecl. 62. Phacchontidas musco circumdata amaræ Corticis. h. e. cortice mu-

soso et amaro. ¶ 2. Muscum, qui a Hieronym. 2. in Jovinian. n. 4. inter odoramenta recensetur, quidam putant esse illum, quem ex cujusdam animalis Indici vomicæ erui, Actius tradit, muschio, zibetto, μωωχος. V. Hieronym. loc. cit. In MUS If. t.; et quæ hæc de re disseruit Sabnarius ad Solin. p. 231., altata etiam ab Orelisio ad Arnob. 7. 30. p. 431.

MUSEARIUS, V. MUSEARIUS.

MUSEUM, i, n. 2. (rectius quam Museum, est enim Græce Μουσειον). In quibusdam libris legitur Musium pro Museum. Et quia Musion invenitur etiam pro Musivo, hinc ut, ut Museum æquivaleret utrique, et in unam sæpe significationem coalescant. V. MUSIVUM. — Ceterum Museum ¶ 1. Est sacrarium Musarum, Museo, luogo consecrato alle Muse, locus ubi Musæ colebantur et responsa reddebant: cujusmodi fuisse in Macedonia ad Olympum montem scribit Philostrat. in vita Apollon. Accipitur pro loco, seu ædificio, quo litterarum et studiorum causa bonitones conveniunt, quale fuit celeberrimum Alexandriæ, in quo publico sumptu viri docti quamplures alebantur, ut litteris vacarent. Sueton. Claud. 42.; et Spartian. Hadrian. 20. — Varro 3. R. R. 5. 9. narrat, habere se sub oppido Casino, in insula fluminis, Musenm; quemadmodum Cic. 2. Legg. t. t. narrat sibi fuisse villam Arpinatensem in insula, quæ est in Fibreno, ubi ille solebat disputare. — Latinam consuetudinem sequuntur illi, qui ita appellant ea loca, in quibus reponuntur et asservantur veterum monumenta, litterata mariora et quæcumque ad rem nummariam et naturæ historiam spectant, et alia hujusmodi καμήλια artium, studiorum ac litterarum causa collecta. Museum enim est quasi Musarum sedes; Musæ vero nusquam alibi habitare libentius splendidusque possunt, quum doctrinarum vel antistitæ et artium præsidis habeantur, ut ait Horcell. Inscript. comment. subject. p. 242. ed. Patav. ¶ 2. Musea item in ædificiis appellantur opera ex pumicibus et saxis erosis constructa, ad specus insignem arte reddendam, grottesco. Plin. 36. Hist. nat. 21. 42. (134).

MUSEUS, a, um, adject. Μουσειος, ad Musas pertinens, musicus, poeticus. Lucret. 2. 412. Ac Musca miele, per chordas organici quæ Mobilibus digitis expergefacta figurant. sonate musicali. et 1. 932. Musco contingere cuncta lepore. colla grazia de' versi. Etiam Apul. 2. Met. Orpheum Museum vatem dixisse videtur. Incert. auct. Epithalam. Laur. et Mar. 40. apud Fernsdorf. Poet. Lat. min. T. 4. p. 493. Musea tuis insedit cura medullis.

MUSICA, æ et musicæ, es, f. 1. musica, μουσική, scientia, quæ modum canendi demonstrat: a Musis. Antiquis signabat unversæ humanitatis studia, idque ex vi nominis. V. MUSCIUS, l. Sed posteriores modulatum numerorum speciem id nomen tribuerunt. Cic. 3. Orat. 33. 132. Num geometriam Euclide, aut Archimede, num musicam Damonæ, aut Aristoxeno tractante, etc? Auson. epist. 10. 43. Succi et cothurni musica. h. e. pœsis comica et tragica. — Apud Græcos antiquos tantæ venerationis fuit, ut iidem musici et vates et sapientes iudicaretur. Cujus scientiæ quam se imperitum Theuistorcles confessus esset, ut ait Cic. 1. Tusc. 2. 4., habitus est indoctor. Quintil. 1. 10. 9. Masire antiquis temporibus tantum venerationis habuit, ut etc. — Occultæ musicæ nullus est respectus, Græcum proverb. usurpatam a Nerone, causas prodeundi in scenam injuciente, ut est apud Sueton. Ner. 20. Τῆς λαυδανούσης μουσικῆς οὐδὲς λόγος: vel Οὐδὲν ὄρελος ἀπορρήτου καὶ ἀφανούς τῆς μουσικῆς. Significat autem, animi doctæ si non profæras, perinde esse, quasi non babeas. Etiam Eccl. 20. 32. Sapientia abronsa, et thesaurus invisus, quæ utilitas in utriusque? Gell. 13. 30. Nosti verbum illud in Græcia vetus, musicam, quæ sit abscondita, eam esse nulli rei. Adde Ovid. 3. Art. am. 397. — Musicæ inventor fuit Amphion juxta Plin. 7. Hist. nat. 56. 57. (204). At multo rectius Lucret. 5. 1378. et seqq. ex avium imitatione musicam ortam fuisse putat, quod his verbis confirmat Fronto de eloq. (reduat iterum A. Mado) p. 235. Voris modulate amatores primas audisse feruntur aves venas luro oparo. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

MUSICA, ōrum, n. plur. 2. *F.* MUSICUS, a, um, in fin.

MUSICARIUS, ii, m. 2. musicorum instrumentorum artifex. *Inscript.* apud *Gruter.* 654. 1. COLLOCATIO VERNAE DVLCISS. ET MUSICARIO INGENUOSISSIMO etc. At *Athen.* in *Add. Holt.* et *Orellii* n. 4238. recte putant legendum esse MUSIVARIO.

MUSICATUS, a, um, adject. ad musicæ artis regulas factus. *Apul. Trismeg.* Ut dii musicatis hominum cantibus concelebrentur laudibus. *Alii leg.* inusitatis. *F.* MUSICOR.

MUSICĒ, adverb. μουσικῶς. Musicæ ætatem agere, h. e. concinne et eleganter, alii interpretantur splendide, delicate, laute, et alienis sumpptibus. *Plaut. Most.* 3. 2. 40. Musicæ hecile ætatem agitis, ita ut vos decet; Vino, et victu, piscata probo, electili Vitam colitis. Huc pertinet Græcum proverb. Ἀκαπνα ἀκούει Σούρα, nos cantores sacrificamus sine fumo. Et aliud Ἀδελφῶν βίος ζῆς, tibi vitam visis. Nam musici, quoniam alios oblectant arte sua, opipare haberi ab iis solent: et tibi, quoniam in sacrificiis canant, de pontificum mensa laute vivunt, atque adeo sine fumo, seu impensa cœnam coquunt.

MUSICĒ, es. *F.* MUSICA.

MUSICOR, ōis, ari, dep. 1. ad musicum sonum accommodare. *Palæm. gramm.* p. 1378. *Putsch.* Sic *idem*, sic eadem acceperunt dem syllabam, non ut aliud significarent, sed ut euphonia esset. Etenim studium fuit omnibus musicari latinitatem, et id addere quod in aures laberetur, id demere quod rancidius offenderet auditum.

MUSICUS, a, um, adject. μουσικός. ¶ 1. Est ad musicam, h. e. ad cantum pertinens, *musicale.* *Cic. 2. Legg.* 15. 39. Plato oegat mutari posse musicas leges sine immutatione legum publicarum. *Phædr.* 4. 19. Qui tristis audis musicum citharæ sonum. *Quintil.* 1. 12. 14. Musicis modis cantica excipere. *Gell.* 19. 9. Ingenium facile ac libens ad rem musicam intendente e dilectante di musica. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 1. 5. (6). Herophilus in musicis pedes venarum pulsus descripsit. a *battuta.* ¶ 2. Est etiam musicus ad litteras, humanitatem et præsertim ad poeticam pertinens, *letterarum, poetico.* Musæ enim his omnibus præesse dicuntur. *Cic. 3. Orat.* 44. 174. Namque hæc duo, musici, qui erant quondam iidem poete, machinati ad voluptatem sunt, versum atque cantum. (*Musicum* de poeta usurpat *Auson. epist.* 11. et *epist.* 21. in fin.) *Ter. Heaut. prol.* 23. Applicare se ad studium musicum. h. e. comicam poesim. *Sic Id. Phorm. prol.* 18. Artem musicam tractare. *Gell. præf. ad fin.* Ut hæc commentaria ne attingat, neve adeat profectum et profanum vulgus, a ludo musico diversum. h. e. studio litterarum, aversum a Musis. ¶ 3. *Musicus* pes a *Diomed.* 3. p. 478. *Putsch.* enumeratur inter pentasyllabos, constans longa, brevi, longa et duabus brevibus, ut *temperantia.* — Hinc

Musica, i, m. 2. absolute, substantivum more, est musicæ artis peritus, *musico.* *Cic. 1. Off.* 41. 146. In fidibus musicorum aures minima sentiunt. *Id.* 2. *Tusc.* 4. 12. Si absurda canat is, qui se haberi velit musicum. *Id.* 1. *ibid.* 2. 4. Ergo in Græcia musici floruerunt. *Quintil.* 1. 10. 27. Contionanti (*C. Graccho*) consistens post eum musicus fistula modos monstrabat. *Cæc. Aurel.* 1. *Tard.* 5. n. 167. Vocis exercitium musico monitore compositum. h. e. pbonasco.

Musica, ōrum, n. plur. 2. absolute, substantivum more, est musica ars, *la musica.* *Cic. 1. Orat.* 42. 187. In musicis numeri et voces et modi: in geometria lineamenta, forma, intervalla: in astrologia cæli conversio etc. et *ibid.* 3. 10. Dederit se musicis. et 5. *Tusc.* 22. 63. Musicorum per studiosus.

MUSICUS, i, m. 2. *F.* voc. præced. in fin.

MUSICĒNA, æ, com. gen. 1. Musa genitus, Musæ filius. *Rufin. de compos. et met. orat. init.* Musigenæ numeros vates et intra sequuntur. h. e. poete Musis geniti, ut putabant.

MUSIMO et musmo, ōnis, m. 3. μουζωμ.

1.) Proprie est animal, de quo hæc *Plin.* 8. *Hist. nat.* 49. 75. (199). Est et in Hispania, sed maxime Corsica, non maxime ab similitate pecori genus musimonum, capino villu, quam pecoris velletur propius. *Eugen. Toletan. carm.* 22. dicit,

musimonem esse ex capra et ariete: quod verbis *Plin.* valde congruit. Itali vocant *musione.* — Ad illud *Virg.* 3. *G.* 446. undique aries in gurgite villis, etc. adscribit *Seruius*: Musimonem dicit ducem gregis, quem ita et Varro commemorat. *Isid.* 12. *Orig.* 1. ad fin. Musmo ex capra et ariete: est autem dux gregis. *Cl. Epigr.* in *Anthol. Lat. T.* 2. p. 454. *Burm.*, ubi musimonem; et *F. OPHION.*

2.) Translate est animal ex duobus animalibus diversæ speciei procreatum, *bastardo.* *Non.* p. 137. 22. *Merc.* Musimones, asini, muli, aut equi breves. *Cato* *ibid.* Asinum aut musimonem, aut arietem. *Lucilius* *ibid.* Pretium emit, qui vendit equum musimonem.

MUSINOR. *F.* MUGINOR.

MUSICOR, ii, *F.* MUSEUM init.

MUSIVARIUS, ii, m. 2. artifex musivi operis. *Imp. Constantin.* *Cod. Justin.* 10. 64. 1. et *Cod. Theod.* 13. 4. 2. Intestinati, staurarii, musivarii. *F.* GYPSOPLASTES, MUSÆARIUS et MUSICARIUS.

MUSIVUM, i, n. 2. opus lapidibus concinne contextum varietate picturatum, *lavoro a musai-* co, cujusmodi videre est Venetiis in æde Divi Marci: ita appellatum videtur, quod esset quasi Musarum manibus elaboratum, vel quod sic sæpe exornaretur Musæ, seu ædes Musis dicata, in quas viri litterati conveiebant. *F.* MUSEUM § 1.: est autem a *Musium*, digaminate Æolico, seu consona v, ut sæpissime alias, duabus vocalibus interjecta. *F.* MUSEUM init. Musivum porro dicitur generatim veteres omne opus, quod sive marmoreis, sive vitreis lapillis summa arte consertis picturam imitatur vel ad pavementa, vel ad parietes, vel ad cameras adornandas: ejus species multiplex; *tessellatum*, quod tessellis, lapillis scilicet quadratis vel quadrangulis constat; *vermiculatum*, quoniam iidem ea sunt figura, ut vermiculos imitentur; *sectile*, Itali dicunt a *commesso*, a *compartimento*, quoniam e crustis modo trigonis, modo quadratis, modo hexagonis inter se junctis pro figurarum varietate componitur; *musivum* autem proprie dicitur, quoniam pro marmoreis vitrei sunt lapilli, bique aliquando una cum illis mixtum adhibiti, varietate ita colorati, ut picturæ speciem potius referant: hujusmodi musivum circa Vespasiani Aug. tempora Romæ usitatum fuisse ex *Plin.* 36. *Hist. nat.* 25. 64. (189). constat. *Spartian. Pescenn.* 6. Hinc in Commodianis hortis, in porticu curva, pictum de musivo videmus, sacra Isidis ferentem. *Trebell. XXX. Tyrann.* 24. Accipiens ab his coronam civicam picturam de musivo. a *smalto*: hic alii leg. *museo.* *Augustin.* 16. *Civ. D.* 8. Hominum genera, quæ in maritima platea Carthaginiensis musivo picta sunt. — Adjective. *Inscript.* apud *Orell.* 3323. FONTEM HUNC LYSIVM (*Henzen. corr.* LVSIUM) QVEM C. LYSIVS C. L. SECVNDVS PATER CONSTRVIT C. LYSIVS POSTVMVS OPERE MUSIVO EXORNAVIT. *Cl. alia* apud *Spon. Miscell. antiq.* p. 39. ET HOC AMPLIVS PRO SYA LIBERALITATE CAMERAM SVPERPOSVIT ET OPERE MUSVO EXORNAVIT.

MUSIVUS, a, um, adject. *F.* voc. præced. in fin.

MUSMO. *F.* MUSIMO.

MUSSATIC, ōnis, f. 3. mussitatio, actus mussandi. *Ammian.* 20. 8. Salutem mussatione queritabam et latebris. *Alii leg.* simulatione. *Fet. interpr.* *Virgil.* ab *A. Maio* editus p. 15. Mussationes persequi.

MUSSITABUNDUS, a, um, adject. qui mussitat. *Gloss. Vet.*

MUSSITATIO, ōnis, f. 3. actus mussitandi. *Cæc. Aurel.* 1. *Acut.* 3. *init.* de phrenitico. Alienationis autem intercedinata, cum risu tacito, aut cum cachinno et cantilena, vel certe mœstitudine, silentio, vel murmure, aut vagitu, aut levi secum ipsius mussitatione. *Apul.* 8. *Met. post init.* de *canibus venaticis.* Tacitaque prius servata mussitatione, signo sibi repente reddito, latratibus miscet omnia. *Hieronym.* 9. in *Isaj. præf.* Invidiorum livorem et mussitationem garrulam contemnentem.

MUSSITATOR, ōris, m. 3. qui mussitat; et figurate murmurator, *inmurmuratore*, γογγυστής. *Vulgat. interpr.* *Isaj.* 29. 24. Mussitatores discent legem.

MUSSITO, as, are, 1. frequentat. siva intens. a musso. — Part. *Mussitans* 1.; *Mussitandus* 2. — Mussitare est multum et frequenter mussare, μύζω. ¶ 1. Cum Accusativo est multum et frequenter submissa voce loqui, *parlare sotto voce.* *Plaut. Mil. glor.* 3. 4. 119. Illi inter se certant donis, ego hæc mecum mussito: Bona mea inhiant, etc. *Tit. Pseud.* 1. 5. 85. Num a me scibas pistrinum in mundo tibi, Quam ea mussitabas? *Apul. de Mag.* Huic illa timorem mussitabat, adversari propalam non audebat. *Liv.* 1. 50. Jam enim ita clam quidam mussitantes, vulgo tamen eum appellabant. ¶ 2. Absolute significat tacere, cum silentio pati. *Plaut. Mil. glor.* 2. 5. 65. quid propius fuit, Quam ut perirem, si locutus fuisset heroi! *P. ergo*, si sapias, Mussitabis. *Ter. Adelph.* 2. 1. 53. Accipienda et mussitanda injuria adolescentium est. Ubi *Donatus* notat, proprie mussitare esse dissimulandi causa tacere. *Plaut. Cas.* 3. 5. 33. insectatur omnes domi per ædes, nec quicquam Prope ad se sinit adire: ita omnes sub arcis, sub lectis Latentes metu mussitant. Adde eumd. *Truc.* 2. 57.

MUSSITUS, us, m. 4. idem ac mussatio. *Grammat. incert.* p. 81. *Eichenfeld.* Quædam ficta sunt a sonis, ut stridor, clangor, tinnitus, mugitus, ululatus, hianitus, mussitus.

MUSSO, as, avi, alium, are, a. 1. Part. *Mussans* 1. — In illo *Farron.* apud *Non.* p. 249. 10. et 349. 13. *Merc.* Discumbimus mussati, dominus matura ova ad cœnam committit. *mussati* videtur esse participium *mussor*, aris, depon. — Quod addit *Seruius* ad *Virg.* 12. *Æn.* 657. ex *Clodio Tusco*: Mussare est ex Græco, comprimere oculos; Græci μύζω dicunt: Corrigitur est *comprimere labia*; id enim valet Græcum verbum. — Ceterum mussare est a *muttere*, μύζω, *mutus*; vel, quod eodem recidit, ut ait *Farro* 7. *L. L.* 101. *Müll.* Mussara dicitur, quod muti non amplius quam μύ dicunt. Est autem idem ac submissa voce loqui, clam murmurare, μύζω (It. *parlare sotto voce* o *vo'a denti*, *mormurare*, *brontolare*; Fr. *dire à voix basse*, *parler entre les dents*, *murmurer*; Hisp. *murmurar*, *decir á voz baxa*; Germ. *leise reden*, *murmeln*, *mit der Sprache nicht heraus wollen*, *etwas verschweigen*, *unterdücken*; Angl. *to speak low or to one's self*, *mutter*, *murmur*, *grumble*)

1.) Proprie. ¶ 1. Est submissa voce loqui, clam murmurare. *Paul. Diac.* p. 144. 14. *Müll.* Mussare murmurare. *Ennius*: In occulto mussabant. *Cl. Festus* p. 208. 31. *Müll.* Similiter *Plaut. Merc. prol.* 49. Summo hæc clamore, interdum mussans. *Liv.* 33. 31. Soli Ætoli id decretum clam mussantes capiebant. *Id.* 7. 25. Mussantes inter se rogabant, num etc. *Virg.* 11. *Æn.* 451. Fleat mœsti, mussantque patres. *Cl. Stat.* 3. *Theb.* 82. Excussæ procerum mentes, turbataque mussant Concilia. *Fronto* 1. ad *M. Cæs.* (edente iterum *A. Maio*) ep. 2. ad fin. Sed jam hora decima tangit, et tabellarius tuus mussat. Finis igitur sit epistolæ. — Pro bombum edere, *ronzare*, de apibus figurate dixit *Virg.* 4. *G.* 188. Fit sonitus, mussantque oras et limina circum. ¶ 2. Item est secum ipse tacitus loqui, atque adeo tacere. *Paul. Diac.* p. 144. 14. *Merc.* Mussare vulgo pro tacere dicitur ut *Ennius*: Non decet mussare bonos. *Corrigunt critici*: Non decet hic mussare bonos. vel Namque decet etc. *Seruius* et *Philargyrius* alium *Ennii* locum referunt ad *Virg.* 4. *G.* 188. Non possunt mussare boni, qui famam (al. facta, al. taota)... Nisi millie multo peperere labore. — Passive. *Plaut. Aulul.* 2. 1. 13. Equum non est occultum id haberi, neque per metum mussari, Quin participem pariter egu te et tu me ut facias.

2.) Translate dicitur de hærentibus et dubitantibus. Qui enim dubitat, secum ipse tacitus loquitur, nec rem clare sperit. Item de iis, qui timent, neque se explicite audent, sed dissimulant. *Virg.* 12. *Æn.* 657. mussat rex Ipe Latinus, Quos generos vocet, aut quæ se ad fœdera slectat. *Lucret.* 6. 1177. mussabat tacito medicina timore. h. e. hæretat dubia, quodnam inusitato morbo remedium afferret. *Plin.* 7. *Ep.* 1. Quam mussantes medicos repente vidissem. *Virg.* 11. *Æn.* 341. cuncti se scire fatentur, Quid fortuna ferat populi,

sed dicere mussant. *Sall. in orat. Licin. ad pleb.* L. Siciuius, primus da potestate tribun. loqui ausus, mussantibus vobis, circumventus erat. *Cæcilius* apud *Paul. Diac. p. 299. 4. Müll.* Quod potes, site, cela, occulta, tege, tace, mussa. *Virg.* comode transtulit ad boves, 12. *En. 718.* Stat pecus omne inetu nutum, mussantque iuvenæ, Quis nemori imperitet, quem tota armenta sequantur.

MUSSOR, āris, ātua sum, ari, depon. 1. *V. voc. præced. init.*

MUSTĀCĒ, es, f. 1. lauri genus maximo folio, ita dictum quod mustaceis subjiceretur. *Plin. 15. Hist. nat. 30. 39. (127).*

MUSTĀCĒUM, i, n. et

MUSTĀCĒUS, l, m. 2. *mostacciolo*, calicione, *ομόυρτα*, edulii genus, forma oblonga, et ad lauri folia, quibus imponebatur, composita, quod convivis post cœnam discedentibus pro apophoretis distribuebatur, cujusque conficiendi rationem docet his verbis *Cato R. R. 121.* Mustaceos sic facito: farinæ siliiginæ modulum unum musto conspergito: anisum, cuminum, adipis pondo duo, casei libram, et de virga lauri deradito, eodem addito: et ubi defineris, lauri folia subius addito, dum concoques. *Cl. Pallad. 11. R. R. 21.* qui diversa nonnihil a *Catone* tradit. *Juvenal. 6. 200.* Si tibi legitimis pactam junctamque tabellis Non es amaturus, ducendi nulla videtur Causa, nec est, quare cœnani et mustacea perdas, Labente officio, erudis donanda. Adde *Arnob. 2. 23. Cic. 5. Att. 20. ante med.* Laureola in mustaceo quarere. *proverb. V. LAUREOLA;* et *Cavedoni, Marm. Hoden. p. 101. not. 27. et p. 151. not. 11.*

MUSTĀRĪUS, a, um, adject. ad mustum pertinent. *Cato R. R. 11.* Urceos mustarios decem.

MUSTĒCŪLA, æ, f. 1. deminut. mustelæ. *Auct. carn. Philom. 61.* Mus avidus minitri, velox mustecula dicitur. *Alii leg. velox mustelaque dicitur.*

MUSTĒLA vel mustella, æ, f. 1. (mus). *Mustella* legitur in *Inscript. tranalata*, ut videtur, si gulbescit, apud *Reines. cl. 20. n. 368.* hic *ἐκϋιεςcit* *δύλεις* *mustella* *gordianys* *filivs*. — Ceterum *mustela* ¶ 1. Est animal quadrupes parvum, sed oblongum, flavi coloris, muribus, cu lumbis, gallinis infestum, *γυλῆ* (It. *faina*, *donnola*; Fr. *belette*, *fouine*; *Hisp. comodreja*, *fuina* *ó raposa*; *Germ. das Wiesel*; *Angl. a weasel*). Duo autem, inquit *Plin. 29. Hist. nat. 4. 16. (60).*, sunt mustelarum genera: altarum domesticum, quod in domibus nostris oberrat, et catulos suos, ut auctor est *Cicero*, quotidie transfert, inutaque aedem, serpentes persequitur; alterum silvestre, distans magnitudine, Græci *ιξίδα* vocant. *Plaut. Stich. 3. 2. 43.* Certum est mustelæ posthac nunquam credere. Nam incertiorum nullam novi bestiam. Quæne et ipsa decies in dia mutat locum. *V. GALANTHIS.* Lepidas de ea fabellas habet *Phædr. 1. 22., 4. 1. et 5. ¶ 2.* Est etiam genus piscis marini, et fluviatilis, *γαλεός*, cuius meminit *Plin. 9. Hist. nat. 17. 29. (63).* et *32. ibid. 9. 37., (119).*; item *Ennius* apud *Apul. de Mag.; et Colum. 8. R. R. 17. 8. Auson. Mosell. 105.* Quæque per Illyricum, per atagna binonionis Istris, Spumarum Indicis caperis, mustela, nstantum, In nostrum adrecta fretum etc. *V. EXORMISTON.* Fluviatilem quidam esse putant, quam nostrates *lampreda* vocant, et æquioris Latinitatis auctores *lampetram*. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

MUSTĒLĀTUS vel mustellatus, a, um, adject. a mustela, ut Mustellatum peplum, h. e. colore mustellino tinctum, apud *Apul. 2. Met.*, ut quidem nonnulli legunt. Sed alii omnino aliter.

MUSTĒLINUS vel mustellinus, a, um, adject. *γαλεώδης*, ad mustelas pertinet. *Plin. 30. Hist. nat. 14. 43. (124).* Utriculus mustellinus. *Ter. Eun. 4. 4. 21.* votus, vietua, veterosus senex, Colore inuatelino. h. e. subilvdo. *V. hic Donat.*

MUSTĒLLĀGO, suis, f. 3. *Apul. Herb. 58.* Mustellago terrestris herba, eadem ac laurago, chamædaphne.

MUSTĒUS, a, um, adject. *mostoso*, *recente*, *fresco*, *γλευκός*, succo abundans, et sapore musti: item recens, quia recentia teneriora et succosiora esse solent: *V. MUSTUS.* *Cato R. R. 7. et Varro 1. R. R. 59. 1.* Mala, quæ antea mustea vocabant, nunc mellimela appellant. *Plin. 13. Hist. nat.*

14. 15. (51). Mala mustea, a celeritate mitescenti; quæ nunc mellimela dicuntur, a sapore melleo. *Colum. 9. R. R. 15. 13.* Ubi liquidum mel in subiectum alveum defluxit, transfertur in vasa fictilia, quæ paucis diebus aperta sicut, dum musteus fructus defervescat. *Martial. 13. 55.* Musteus petaso. *Plin. 11. Hist. nat. 42. 97. (240).* caseus. *Id. 12. ibid. 7. 14. (29).* Musteum piper. h. e. recens decerptum. *Id. 13. ibid. 4. 9. (50).* Musteæ palmæ. *Id. 37. ibid. 3. 11. (46).* Succinum liquidum primo destillare argumento sunt quædam intus translucentia, ut fornicæ cuticesque et lacertæ, quæ adhæsisse mustei non est dubium et inclusa durescente eodem remansisse. — Quod *Varro* dicit apud *Non. p. 400. 14. Merc.* Pueri in ædibus sæpius pedibus offendant, dum recentes musteos in carnario fluitare suspiciunt: musteos recentes videtur intelligere petasones, vel farcinina, vel larida recentia, aut hujusmodi: et fortasse *τὸ* *recentes* glussemæ est. — *Plin. 8. Ep. 21. ad fin.* Non dubito cupere te pro cetera mei caritate, quam maturissime legere hunc adhuc musticum librum. h. e. novum, recentem. — *Nævius* apud *Non. p. 136. 8. Merc.* Utrum est melius, virginemne, an viduam uxorem ducere? virginem, si mustes est. h. e. adulescens et succi plena. *Alii leg. musta.*

MUSTĪCUS. *V. MYSTICUS.*

MUSTĪO, ðnis, m. 3. idem ac bibio, quam vocem vide suo loco.

MUSTRĪCŪLA vel

MUSTRĪCŪLA, æ, f. 1. forma da calzolajo, est machinula ex regulis, in qua calcens novus suitur. *Africanus*, Mustricolam in dentes impingam tibi. *Hæc Paul. Diac. p. 147. 2. Müll.*, ubi legitur *mustricula*. Ita porro appellata videtur, quia similis est figuræ cum machina illa, qua utimur ad stringendos mures, de qua *max*; est autem a *mus* et *stringo*: hinc fortasse quispiam non male scriberet *mustrigula*, ut item *strigilis* est a *stringo*. — In *Gloss. Isid.* dicitur esse machina ad stringendos mures.

MUSTŪLENTUS, a, um, adject. *mostoso*, musto abundans, musteus. *Plaut. fragm. apud Non. p. 63. 33. et p. 415. 15. Merc.* Nam ita mustulentus æstus nres attingit *Non.* altero loco *ventus* habet pro *æstus*, et *oblitgit* pro *attingit*. *Apul. 2. Met.* Mustulentus auctumnus. et *9. ibid.* Mustulentæ autumnii deliciae.

MUSTUM. *V. vocem sequent. in fin.*

MUSTUS, a, um, adject. novus, recens, novellus; fortasse a *μῶσχος* tener, *νῆος* (It. *recente*, *fresco*, *giovine*; Fr. *jeune*, *nouveau*, *fraîs*; *Hisp. joven*, *nuevo*, *fresco*, *reciente*; *Germ. jung*, *frisch*, *neu*; *Angl. new made*, *fresh*, *new*, *young*). *Cato* apud *Priscian. 6. p. 711. Putsch.* De agna musta pasceuda. *Id. R. R. 115.* In vinum mustum veratri manipulum conficito. *Martial. 13. 120.; et Prudent. 1. advers. Symmach. 127.* Mustum Falernum. *V. locum Nævii in v. MUSTEUS* in fin. — Hinc

Mustum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est vinum novum, nondum purgatum, *mosto*, *vino nuovo*, *γλευκός*. *Cato R. R. 120.* Mustum si voles totum annum habere, in anphoram mustum indito, et corticem oppicito, demittito in pisiriani, post xxx. diem eximito: totum annum mutatum erit. *Virg. 1. G. 295.* Dulcis musti buxor. *Plin. 9. Ep. 16.* Mustum novum. *Plin. alter 23. Hist. nat. 1. 18. (29).* Musta differentias habent naturales has, etc. *Martial. 1. 19.* In Vaticanis condita musta cadis. *Tibull. 1. 1. 6.* pleno pinguis musta lacu. *Ovid. 1. Amor. 15. 11.* mustis uva tumbet. — *Id. 14. Met. 146.* Tercentum messes, tercentum musta videra. h. e. tercentum æstites, totidem auctumnos, uno verba tercentum annos: metalepis. — Et figurate *Cic. Brut. 83. 258.* Sic ego istis censuim et novam istam, quasi de musto ac lacu fervidam orationem fugiendam. *Sunt tamen qui abier leg.* — *Musta olei* est recens oleum. *Plin. 15. Hist. nat. 1. 2. (5).* Consequens olearum vindemia est, arque vel major olei musta temperandi. Ita *Harduin.* ex *MSS.*; alii leg. olei, quam musta. *Sillig.* veru legit oleum quam musta.

MUT. *V. MU.*

MUTĀBĪLIS, e, adject. (muto). *Comp. Mutabilior*, et *Sup. Mutabilissimus*. — Mutabilis est

qui facile mutatur, *μεταβλητικός*, *εὐμταβλός* (It. *mutabile*, *instabile*; Fr. *changeant*, *variable*, *inconstant*; *Hisp. mudable*, *variable*; *Germ. veränderlich*, *unbeständig*; *Angl. changeable*, *subject to change*, *mutable*, *alterable*, *unsettled*) *Cic. 3. Nat. D. 12. 30.* Omne corpus mutabile est. *Id. Tim. 10.* Quæ (sidera) autem vaga et mutabili erratione (al. ratione) labuntur, ita generata sunt etc. *Id. 2. de republ. 23.* Ea autem forma civitatis mutabilis maxime est hanc ob causam, quod etc. *Virg. 4. En. 569.* varium et mutabile semper *Femina. Horat. 2. Ep. 2. 189.* Vultu mutabilis. *Liv. 2. 7.* Mutabilis vulgi animus. *Val. Max. 6. 9. n. 14.* Quid hujus conditione inconstantius, aut mutabilius? *Porcius Latro declam. in Catil. 16.* Mutabilissimæ sunt deorum voluntates.

MUTĀBĪLITAS, ātis, f. 3. *mutabilità*, *incostanza*, *ἀστασία*, *εὐκωνοσία*, *mobilitas*. *Cic. 4. Tusc. 35. 76.* Hæc inconstantia mutabilitasque mentis quem non ipsa pravitate deterreat? *Capell. 8. p. 294.* Hæ species diversitatesque lunæ superæ mutabilitatis varietate confunduntur.

MUTĀBĪLITER, adverb. *mutabilmente*, cum inconstantia. *Varro* apud *Non. p. 139. 26. Merc.* Instabilis animus ardens mutabiliter avet habere, et non habere.

MUTĀTIŌ, ðnis, f. 3. (muto) actus mutandi, conversio, motus, *μεταβλή* (It. *mutazione*; Fr. *action de changer*, *changement*, *mutation*, *variation*; *Hisp. el acto de mudar*, *mudanza*, *mutacion*; *Germ. die Veränderung*, *Umdänderung*, *Umwälzung*; *Angl. a changing*, *altering*, *change*, *exchange*, *alteration*, *shifting*, *mutation*). Occurrit ¶ 1. Generalim et sæpe de rei publicæ motibus. *Cic. 12. Phil. 2. 7.* Consilii mutatio optimus est portus pœnitenti. *Id. 4. Acad. (2. pr.) 38. 119.* Ut nulla vis tantos queat motus mutationemque movi. *Id. 1. Off. 33. 120.* Mutationem facere. *Id. 8. Att. 3. circa med.* Multi mutationis rerum cupidi. *ai cose muove, di mutacion di governo.* *Sic Id. 1. de republ. 41. extr.* Vides unius injustitia concidisse genus illud totum rei publicæ. — Video vero, inquit, et studeo cursus istos mutationum non magis in nostrâ, quam in unâ rei publicæ noscere. et *ibid. 42.* Accuratius mihi dicendum de commutationibus rerum publicarum; etsi minime facile eas in ea rei publicæ futuras puto. Sed hujus regis prima et certissima est illa mutatio. Similiter *Tac. 3. Ann. 44.* Cupido mutationis. Adde *Justin. 40. 2. 1.; et Sueton. Galb. 8. ¶ 2.* Speciatim de rebus physicis et officiis est permutatio, *scambio*, *permuta*. *Ter. Eun. 4. 4. 4.* Mutatio vestis. *Plin. 13. Hist. nat. 4. 8. (36).* sedis. *Id. 28. ibid. 8. 29. (113).* de *chamæleone*. Nullum animal pavidius existimatur, et ideo versicoloris esse mutationis. h. e. in varios colores mutari. *Tac. Agric. 28.* Ac fuere, quos per commercia venundatos, et in nostram usque ripam mutatione adductos, inflicti tanti casus illustravit. h. e. *compra-vendita*. *Cic. 1. Off. 7. 22.* Communes utilitates in medium afferre, mutatione officiorum, dando accipiendo. h. e. permutatione, vicissim officia tribuendo, ut in mercatura et mercibus fieri solet. *Lambin. arg. mutuatione.* ¶ 3. Item speciatim in cursu publico *mutatio* est locus, ubi equi erectionis mutantur, *una posta*. *Imp. Arcad. et Honor. Cod. Theod. 8. 5. 53. et Cod. Justin. 12. 51. 15.* — Videtur etiam esse ipse veredus, qui mutatur, *cavallo da posta*. *Ammian. 21. 9.* Præfectus prætorio vectus mutatione celeris cursus publici, transitis Alpibus, etc. Adde *Cassiod. 1. Variar. 29.* In quo autem mutatio differat a *mansione*, *V. MANSIO*.

MUTĀTORĪUS, ðnis, m. 3. qui mutat, *μεταποιητής*. ¶ 1. Generalim. *Lucan. 10. 202.* mutator circulus anni. h. e. *Zodiacus*, quia per eum sol decurrens mutationes temporum facit. ¶ 2. Speciatim de rebus physicis. *Val. Flacc. 6. 161.* comitumque celer mutator equorum *Mæsus*. h. e. desultor. *Stat. 5. Silv. 2. 135.* mutatoresque domorum *Saurumatas*. *Lucan. 8. 854.* mercis mutator *Eoæ*. h. e. mercator. *Arnob. 3. 32.* Mercium commerciorumque mutator.

MUTĀTORĪUM, ii, n. 2. *V. voc. seq. in fin.*

MUTĀTORĪUS, a, um, adject. ad mutandum pertinens. *Testull. Resurr. carn. 56.* Mutatorium iudicamentum. *Sic Fulg. interpr. 4. Reg. 5. 22.*

Da ei talentum argenti et vestes mutatorias duplices. — *Mutatoria tussis* apud *Pelagon. Veterin.* 6. Ad tussem mutatoriam (equorum) Pelagonii. *Sarchianus* Italus interpres ita vertit: *Ricetta di Pelagonio per la tosse de' cavalli di cambiatura.* — Hinc

Mutatorium, ū, n. 2. absolute, substantivorum more, ¶ 1. Est vestis mutatoria. *Hieronym.* 2. in *Isaj.* 3. 22. Mutatoria, quæ significantius Symmachus transtulit ἀναβολαία, ornamenta sunt vestium muliebrium, quibus numeri et pectora proteguntur. Adde *Vulgat. interpr.* 4. *Reg.* 5. 5. et *Zach.* 3. 4. ¶ 2. *Mutatorium Cæsaris*, locus fuit Romæ in regione prima, apud *Sext. Ruf.* et *Publ. Victor.* Quidam putant fuisse privatas aedes ad secessum et delicias, quas pro anni tempore mutaret Cæsar. Alii locum, ubi Cæsar, iturus ad bellum, togam sagam mutaret. *Inscript.* apud *Gud.* 199. 7. c. IULIO PSEBIO (lege Psebio pro Psepio) C. L. PROCUR. MUTATORII CAESARIS.

MŪTĀTCRA, æ, f. 1. (mutō) permutatio pecuniæ, cambio di monete, κἀλλυβος. *Imp. Leo et Majorian.* *Novell.* 7. § 14. (a. 458.). Omnis concussionum removeatur occasio, nihil mutaturæ nomine postuletur, ita ut quisquis hoc posthac usurpandum esse crediderit, fustuarie subditus pœnæ, servilibus supplicii periturum se esse cognoceat. et *moz* § 16. Quem a multis molestiis et sportularum et numerosis mutaturæ dispendiis liberamus.

MŪTĀTUS, a, um. *V. MUTO*, as.

MŪTĀTUS, us, m. 4. idem ac mutatio. *Terull. Pall.* 4. circa med. Incredibili mutatu.

MŪTESCO, scis, scere, n. 3. (mutus). Part. *Mutescens*. — Mutesco est idem ac mutus fio, obmutesco, divener mutō, tacere, κωφάομαι. *Imp. Arcad.* et *Honor. Cod. Theod.* 9. 40. 17. Omnia mutescant tempora. *Paulin. Nolan. carm.* 24. 407. vaniloquas docuit mutescere linguas. *Apul. Trismeg.* p. 81. *Elmenh.* Omnis vox divina necessaria taciturnitate mutescet. *Capell.* 9. p. 308. Cuncta illa, quæ dissona suavitas commendarat, velut mutescentia tacerunt.

MŪTICUS, a, um, adject. mutilus. Spica mutica, inquit *Varro* 1. *R. R.* 48. 3., dicitur, quæ non habet aristam: eæ enim quasi cornua sunt splacarum.

MŪTĪLAGO, Inis, f. 3. herba eadem ac tithymalus. *Apul. Herb.* 108.

MŪTĪLĀTĪO, ōnis, f. 3. truncamento, mutilatione, ἀκρωτηριασμός, κολοβωσις, actus mutilandi. *Cels.* 7. 9. Quod etsi in levi mutilatione fallere oculum potest, in magna non potest. Hic *Targa* tum in prima, tum in altera *Celsi* editione adnotat, vocem *mutilatio* nulla Codd. auctoritate fretum induxisse *Lindanium*, ideoque ipse ex antiquis editionibus habet *mutatione*. Ceterum legitur ea vox in *Gloss. Philox.* *Mutilatio*, ἀκρωτηριασις. *Cassiod.* 10. *Variar.* 28. Corpora nulla mutilatione truncata.

MŪTĪLĀTUS, a, uni. *V. voc. seq.*

MŪTĪLO, as, ōvi, ōtum, are, a. 1. (mutillus). Part. *Mutilians* II. 1.; *Mutilatus* I. et II. 2. — Mutilare est truncare, abscindere, partem detrabere, abrumper, deminuer, κολοβώω, ἀκρωτηριαζέω (II. *truncare*, *mozzare*, *tagliar via*; Fr. *mutiler*, *couper*, *tronquer*, *estropier*; Hisp. *mutilar*, *cortar*, *troncar*; Germ. *verstümmeln*, *stutzen*, *abstutzen*; Angl. *to cut or lop off*, *maim*, *mangle*, *lacerate*, *cripple*, *mutilate*).

I.) Proprie. *Liv.* 29. 9. Ipsum hostilliter lacerant, naso auribusque mutilatis. *Curt.* 9. 2. circa med. Corpora securibus falcibusque mutilare. et 7. 5. ad fin. Mutilare alicui aures et nares. *Spartian.* *Hadrian.* 14. Moverunt ea tempestate et Judæi bellum, quod vetabantur mutilare genitalia. h. e. præputium præcidere. *Ovid.* 6. *Met.* 559. mutilatæ cauda colubræ Palpiat. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 5. 5. (11). Elephas altero dente mutilato. *Ovid.* de *nauce* 37. At mihi sæva nocent mutilatis vulnera ramis.

II.) Translate. ¶ 1. *Mutilare verba*, trunca efferre, trincar le parole. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 16. 15. (70). Dentes serie structuræ atque magnitudine mutilantes, mollientes, aut bebetantes verba. ¶ 2. Generatim de abstractis. *Ter. Hecyr.* 1. 1. 7. Te moneo et hortor, ne cujusquam misereat,

Quo spoliis, mutiles, laceres, quemque nacta sis. *V. ADMUTILO. Cic.* 3. *Phil.* 12. 31. In Galliam mutilatum ducit exercitum. h. e. deminutum, scemato. Sic *Imp. Gordian. Cod.* 11. 33. 1. Mutilatum patrimonium. *Imp. Valentinian.*, *Theodos. et Arcad. Cod.* 11. 42. 2. Si quis florentissimæ urbis commoda voluerit mutiare, aquam ad suum fundum ex aqueductu publico derivando. *Imp. Constantin.* et *Licin. ibid.* 7. 22. 2. Sola temporis longiquitate libertatis jura minime mutillari oportet.

MŪTĪLUS, a, um, adject. a μῦτιλος seu μῦτιλος, quod idem significat et cum v. *metere* jungitur, est truncatus, mancus, curtus, allqua sui parte carens, sine qua recte esse non potest (II. *tronco*, *mozzo*, *cionco*; Fr. *mutilé*, *tronqué*, *dont on a coupé ou retranché quelque chose*; Hisp. *mutilado*, *troncado*; Germ. *verstümmelt*; Angl. *having the horns broken off*, *wanting horns*, *maimed*, *disfigured*, *mutilated*).

I.) Proprie. — a) Dicitur de quadrupedibus cornuti generis, sed cornu carentibus, ut capris etc. *Varro* 9. *L. L.* 33. *Mūti.* Mutilus bos. *Cæs.* 6. *B. G.* 26. Alces mutillæ sunt cornibus. *Colum.* 7. *R. R.* 6. 4. Mutila capella. et *ibid.* 3. 3. Mutilus aries. Hinc ille locus *Horat.* 1. *Sat.* 5. 6. o, tua cornu Ni foret exsecto frons, inquit, quid facerea, quom Sic mutilus miniteris? — b) De illis rebus. *Liv.* 37. 24. Claudæ mutillæque naves. *Al. leg.* *mutilatæque. Gell.* 17. 9. Truncæ atque mutillæ litteræ. *Apul.* 1. *Met.* Grabatulus uno pede mutilus. *Capell.* 5. p. 168. In *Verrinis* (*Cicero*) plenum versum una quidem syllaba mutillum fudit, quom dicit: Quom loquerer tanti fletus gemitusque fiebant. h. e. claudicantem, nam antepænultima, quæ brevis esse debuerit, longa est. — c) Mutillum caput Sileni, apud *Nemesian.* 3. *Ecl.* 33. est calvum, depilatum, glabrum. Hinc *admutilare* tondere ad cutem, et translate emungere, spoliare. *V. d) Imp. Gratian., Valentinian. et Theodos. Cod. Theod.* 7. 13. 10. mutilos appellant, qui sibi digitos amputarunt ad declinandum onus militiæ. *V. MURCUS.*

II.) Translate. *Cic. Orat.* 53. 177. Animus aurium nunco naturalem quædam in se continet vocum omnium mentionem. Itaque et longiora, et breviora judicat, et perfecta ac moderata semper expectat: mutilla sentit quædam, et quasi decurtata, etc. *Id. ibid.* 9. 32. Mutilla quædam et biantia loqui. — *Mutillum* esse genus quoddam coloris rubri docent *Not. Tir.*, quæ auctoritate careat. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

MŪTĪLUS, I. *V. MITULUS.*

MŪTĪNUS vel *Mutunus*, i, m. 2. deus idem qui *Priapus*, de quo *V. ONOM.* — Hinc figurate est ipsum fascinum. *Auct. Priap.* 74. rubro, *Priape*, furibus minare mutlno. — Ad illud *Lucili* apud *Non.* p. 11. 2. *Merc.* Nam quid *Mutino* (al. *Mætinio*, al. *Mutuno*) subrectoque bulc opu' signo, Ut lurcaretur iardum, et carnaria furtim? etc. *Scalig.* in *Priape*. adscribit, *Mutinum Lucilio* esse *σφαγίδα*, vel *γδακτῆριον*: nam pudenta pro amuletis suspendi et collo pueris, auctorem *Varronem* esse. Ex *Lucilio* vero nos cognoscere, etiam signis notam veretri apponi, veluti *προβασκάκιον* quoddam. Hæc *Scalig.*

MŪTĪO vel *muttio*, is, ōvi, ōtum, ire, n. 4. Part. *Mutitus* I. — Mutire est verbum exprimens sonum syllaba mu vel mut; unde videtur proprium infantium, mutorum, canum etc. syllabas non explanantium, et pro iis eum sonum edentium: sed fere ponitur pro submissa voce loqui, timide dicere, mussare, vel minimam vocem emittere, vel unum verbum proferre (II. *parlare sotto voce* o *fra' denti*, *fatrare*, *zittire*, *brontolare*; Fr. *entre ses dents*, *murmurer*, *marmotter*, *dire tout bas*; Hisp. *murmurar*, *gruñir*, *hablar entre dientes*; Germ. *mucken*, *mucken*, *murmeln*, *munkeln*, *leise oder auch wenig reden*; Angl. *to speak softly* or *between the theeth*, *speak ever so little*, *mutter*).

I.) Proprie. *Plaut. Amph.* 1. 1. 225. Etiam mutlis? so. jam tacebo. *Id. Bacch.* 4. 7. 2. Impligge pugnum, si muttiverit. *Id. Men.* 5. 1. 11. Mutlire unum verbum audes, aut mecum loqui? *Ter. Andr.* 3. 2. 25. nihil jam mutire audeo. *Ennius* apud *Festum* p. 145. 26. *Mūti.* et apud *Phædr.*

4. in fin. Palam mutire, plebejo piaculum (al. periculum) est. *Pers.* 1. 119. Men' mutire nefas nec clam, nec cum scrobe? *Petron. frag. Tragur.* 61. *Burmman.* Solebas suavius esse in convictu: nunc taces, nec mutis. *Lucilius* apud *Non.* p. 38. 19. et p. 249. 5. *Merc.* At enim dicit, clandestino quod commissum foret, Neu mutires quidquam, neu mysteria efferres foras. *Ter. Hecyr.* 5. 4. 25. neque opus est Adeo mutlto. h. e. vel tenui dicto, ut exspolit *Donat.* *Alii leg.* neque opus est: adeo mutlto. h. e. taceto.

II.) Translate. *Auct. carm. Philom.* 58. At mutlire capris, birce petulce, soles.

MŪTĪTĪO, ōnis, f. 3. *banchetto a vicenda*, cena per turno, mutua, vel alterna conviviolorum agitatio. *Ferr. Flacc.* in *Kalend. Prænest.* ad prid. Non. April. (edente *Foggino*) apud *Orell. Inscript.* vol. 2. p. 388-389. LVDI M. D. I. MEGALENSIA VOCANTVR, QVOD EA DEA MEGALÆ APPELLATVR. NOBILIVM MUTITATIONES GENARVM SOLITAE SVNT FREQVENTER FIERI, QVOD MATER MAGNA EX LIBRIS SIBVLLINIS ARCESSITA LOCVM MUTAVIT EX PRRYGA ROMANÆ. *V. MUTIO.*

MŪTĪTĪO vel *muttulo*, ōnis, f. 3. actus mutiendi. *Plaut. Amph.* 1. 3. 21. Quid tibi banc curatio est rem, verbero, aut mutitio? h. e. quid curas, aut mutis?

MŪTĪTĪO, as, are, a. 1. frequentat. a *mutō*: *banchettare a vicenda*, vetus verbum, quod significat mutua agitare convivia, epulas vicissim commutare: *V. MUTITATIO. Gell.* 2. 24. Principes civitatis, qui ludis Megalensibus antiquo ritu mutillarent, id est, mutua Inter se convivia (al. dominia) agitent. *Id.* 18. 2. ad fin. Quam ob causam patricii Megalensibus mutillare soliti sunt, plebes Cerealiibus? Hinc *Ovid.* 4. *Fast.* 353. Cur vicibus factis inest convivia, quæro, Tum magis, indictas concelebrentque dapes. Quod bene mutarit sedem *Berecynthia*, dixit, Captant mutatis sedibus omen Idem.

MŪTĪTUS vel *muttillus*, a, um. *V. MUTIO.*

MŪTĪO, as, ōvi, ōtum, are, a. 1. *Mutamus* pro *mutavinus* est *Propert.* 2. 12. 7. *V. infra* sub 1. in fin. — Part. *Mutans* II. 5. a.; *Mutatus* I. et II. 1. 3. et 7.; *Mutaturus* II. 1.; *Mutandus* II. 1. et 6. — *Mutare* contractum pro *movitare*, in tens. a *moveo*, est movere, vertere de loco ad locum (II. *muovere fortemente*, *muover via*, *rimuovere*; Fr. *mouvoir*, *déplacer*, *écarter*; Hisp. *mover*, *mutar*, *de lugar*, *alejar*; Germ. *stark bewegen*, *von der Stelle bewegen*, *wohin bewegen*, *fortbringen*, *versetzen*; Angl. *to move*, *stir*, *to go from place to place*).

I.) Proprie, h. e. stricto sensu, est movere, removere, transferre. Hinc *mutare se*, se movere de loco ad locum. *Plaut. Amph.* 1. 1. 117. neque se septentriones quoquam in cælo commovent. Neque se luna quoquam mutat. *Horat.* 2. *Sat.* 7. 64. illa tamen se Non habitu mutare loco. — Sic *mutare aliquid aliquo*, h. e. transferre in aliquem locum, dixit *Lucilius* apud *Non.* p. 351. 4. *Merc.* Sic *mutari*, transferri in alium locum, *Ovid.* 1. *Pont.* 1. 79. Inque locum Scythico vacuum mutabor ab arcu. et 5. *Trist.* 2. 73. Hinc ego dum mter, vel me *Zanclæa* Charybdis *Devoret.* *Liv.* 5. 46. extr. Quod nec in jussu populū mutari sinitibus posset *Camillus*. h. e. mutare fines, quos exsul servare debebat. *uscire dai confini*. — Et de plantis *Virg.* 2. *G.* 49. tamen hæc quoque si quis Inserat et scrobibus mandat mutata subactis, Exerint silvestrem animum. h. e. translata, *trasportati*. — Hinc figurate *Cic. Balb.* 13. 31. Ne quis invitatus civitate mutetur. *sia trasportato d'una in altra città.* *Id.* dixerat *ibid.* 11. 27. Neque mutare civitatem quisquam invitus potest. — *Gronov.* *Observat.* 1. 3. c. 1. particip. *mutatus* pro *motus* usurpavit ait a *Lucret.* 4. 909. Atque eadem paulo inter se mutata creare Ignes et lignum. Item a *Petron.* *Satyr.* 124. Sentit terra deos, mutataque sidera pondus Quæsiere suum. — Huc pertinere videtur et *mutare brachia*, quod est proprium eorum, qui se mutuo amplexantur. *Propert.* 2. 12. 7. Quam vario amplexu mutamus brachia. *intrecciammo.* Etenim *mutamus* est per syncope. pro *mutavinus*. Hinc *Lucret.* 4. 790. mollia membra movere, Mollia, mobiliter cum alternis brachia militant. *Alii leg.* mutant; *Lachmann* mituit.

II.) Translate. ¶ 1. Generalim est commutare, immutare, vertere, permutare, h. e. facere, ut res alio, atque antea, modo existat, aut in diversam vertatur, mutare, cangiare, cambiare, variare, ἀλλάττω, μεταποιῶ; et occurrit — 1.º Universim. — a) Active, seu cum Accusativo. — Absolute. *Plaut. Mil. glor.* 4. 1. 36.; et *Ter. Phorm.* 3. 2. 27. Mutare fidem cum aliquo. *mancar di fede, voltar casacca. Ter. Andr.* 5. 4. 46. De uxore, ita ut possedi, nihil mutat *Chremes. Cic. Mur.* 29. 61. et 30. 62. Mutare sententiam. *Id.* 4. *Fam.* 4. consilium. *Id. Brut.* 91. 314. consuetudinem dicendi. *Id. Prov. cons.* 10. 25. meum et voluntatem. *Sic Id. Divin. in Q. Cæcil.* 1. 4. Mutata voluntate ad accusandum decendere. *Ci. eumd.* 5. *Fam.* 21. Quom alii interiorint, alii abisint, alii mutati voluntate sint. *Id. Cluent.* 11. 31. testamentum. *Sic Quintil. Declam.* 321. ante med. Mutaturus testamentum. *Liv.* 1. 36. sub fin. Mutare quippiam de re aliqua. *Petron. Satyr.* 116.; et *Phædr.* 3. prol. propositum. *Quintil.* 1. 5. 59. Negat, quidquam ex Latina ratione mutandum. *Virg.* 2. *Æn.* 274. Hei mihi, qualis erat! quantum mutatus ab illo Hectore, qui redit exuvias indutus Achillis! *Stat.* 2. *Theb.* 635. Ille nihil vultum mutatus. *Virg.* 1. *Æn.* 662. ut faciem mutatus et ora Cupido Pro dulci Ascanio veniat. h. e. transformatus. *Sic Id.* 6. *Ecl.* 78. Aut ut mutatos Tereii narraverit aitus. *Plin. Paneg.* 24. Nihil in ipso te fortuna mutavit. *Tac.* 14. *Ann.* 23. Facilis mutatu gens. *Seneca Tranquill.* 2. a med. Mutare latus. *voltare il fianco, voltarsi sull'altro fianco. Horat. Art. P.* 60. At silvæ foliis pronos mutantur in annos. h. e. mutant lolla. *Stat.* 3. *Silv.* 5. 27. Et semel insertas non mutaturus habenas. *Seneca Ep.* 58. ante med. Una syllaba est quam mutare non possum. Quæ hæc sit, quæris? τὸ δὲ h. e. in Latinum vertere, tradurre. — Cum addito, in quod quid mutatur. *Cic.* 3. *Orat.* 45. 177. Oratio ad omnem rationem—mutatur et vertitur. At *Orellius leg.*: Orationis genus ad omnem et aurium voluptatem et animum motum mutatur et vertitur. *Phædr.* 4. 16. Faciem ad serenam subito mutatur dies. in sereno. *Cic. Rosc. Am.* 36. 103. Videte nunc, quam versa et mutata in pejorem partem sint omnia. *Quintil.* 1. 1. 5. Bona facile mutantur in pejus. *Ovid.* 1. *Met.* 4. 1. nova lert animus mutatas dicere Iornas Corpora. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 4. 3. (36) Ex feminis mutari in mares. *Ovid.* 15. *Met.* 46. e nigro color est mutatus in album. *Id.* 6. *ibid.* 115. et 9. *ibid.* 81. Te quoque mutatum torvo, Neptune, juvenco Virgine in Æolia posuit. h. e. transformatum. *Plin.* 5. *Ep.* 16. Mutare gaudium merore. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 100. quadrata rotundis. *Id.* 1. *Od.* 16. 26. tristitia mitibus. et *ibid.* 34. 12. ima summis. *Sall. Jug.* 85. incerta pro certis. — 2.º) Specialim mutare nomina amicarum solebant amatores, ne invidi eorum amori possent nocere. *Propert.* 2. 15. 31. Quin ego in assidua mutem tua nomina lingua, Absenti nemo ne nocuisse velit. — 3.º) Item non mutare dicuntur, qui aliquid ab alio dictum, factumve laudant, probant. *Varro* 2. *R. R.* 11. 12. Illi hoc: neque ab hoc, quod mutaret, *Cossinius. Cic.* 13. *Att.* 52. Tum audivit de Mamurra, non mutavit. *Alii leg.* vultum non mutavit. *Id.* 3. *Phil.* 10. 26. O felicem utramque (sortem)! nihil enim mutaverunt. *Alii leg.* maluerunt, al. metuerunt. — 4.º) Non mutat, sequente Relativo, non obest, non movet, non refert, ad rem non facit. *Papinian. Dig.* 46. 1. 52. Nec mutat, confestim, an interjecto tempore fidem suam adstrinxerit. *Id.* *ibid.* 50. 8. 3. Nec mutat, quod in eum pater partem bonorum donationis causa contulit. *Ulp. ibid.* 15. 1. 3. extr. Nec quidquam mutare arbitror, an voluntate patris decurio lactus sit. non mutat acil. speciem facti vel responsum, seu decisionem. — b) Nonnunquam mutare pro mutari usurpatur, si ve absolute ponitur, ita tamen ut accusativus aliquis subintelligatur. *Cic. Orat.* 18. 59. Ergo ille princeps variabit et mutabit; omnes sonorum, tum intendens, tum remittens, persequetur gradus. *Liv.* 39. 51. Morea populi R. quantum mutaverint, vel hic dies argumento erit. *Id.* 5. 13. Annona ex ante convecta copia nihil mutavit. non se mossa, non alterò il prezzo de viveri. et 9. 12. Adeo aumi

mutaverant, ut etc. et 3. 10. Sparsum ita jaculae per aliquot dies, ut nihil oder mutaret. *Lucret.* 1. 786. Nec cessare hæc inter se mutare, meare A caelo ad terram, de terra ad sidera mundi. — *Varro* 2. *R. R.* 2. 12. Pastiones hiberno ac verno tempore hoc mutati, quod etc. h. e. hoc differant. *Gell.* 2. 23. Quantum mutare a Menandro Cæcillus visus est! h. e. differre, degenerare, deficere. *Id.* 13. 3. Plerique grammaticorum asseverant, necessitudinem, et necessitatem mutare longe, longaque differre. h. e. habere diversam significationem. *Id.* 18. 12. hujusmodi alia recitat ex *Caton., Varron.* et aliis. ¶ 2. Specialim de colore. *Virg.* 4. *Ecl.* 43. arles jam suave rubenti Murice, jam croceo mutabit vellera luto. tingerà. Ceterum *Quintil.* 12. 5. 4. Mutari colore. mutarsi di colore, impallidire, vel arrossire, quod fit in metu. Plerique tamen, eod. sensu, leg. Mutare colorem. ¶ 3. Item mutare sine additis tum in bonam, tum in malam partem dicitur: — a) In bonam, est in melius mutare. *Ter. Adelp.* 4. 7. 19. Placet tibi factum, Micio? an. Non, si queam mutare. correggerlo. — b) Pro mutare in pejus occurrit apud *Horat.* 2. *Sat.* 2. 58. Ac, nisi mutatum, parci defundere vinum. *guastato, ἐτροπιάζω οἶνον. Plin.* 12. *Hist. nat.* 25. 54. (122). Balsamum melle mutatum. adulterato. ¶ 4. Interdum ad mercaturam pertinet, quæ, ante inveciam pecuniam, mercium commutatione constabat: ad rem *Plaut. Capt.* prol. 27. Cæpit captivos commercari hic alios, Si quem reperire posset, cum quo mutet suum illum captivum. Hac itaque significatione est idem, quod Italice permutare, cambiare, negoziare. *Virg.* 4. *Ecl.* 38. nec nautica pinus Mutabit merces: ornis feret omnia tellus. *Horat.* 1. *Sat.* 4. 29. Hic mutat merces surgente a sole ad eum, quo Vespertina tepet regio. et 2. *ibid.* 7. 109. puer uram Furtiva mutat strigili. *Sall. Jug.* 48. Pecoris et maucipiorum prædas agere, eaque mutare cum mercatoribus vino advecticio. et *ibid.* 21. Mutare res inter se instituerant. *Colum.* 7. *R. R.* 9. 4. Lactens porcus ære mutandus est. si dee vendere a danari. et *Pallad.* 8. *R. R.* 4. sub fin. Debiles quæque oves pretio mutantur. ¶ 5. Sæpe de loco dicitur: et — a) Mutare locum loco, passare da un luogo all'altro. *Horat.* 1. *Od.* 17. 4. Velox amœnum sæpe Lucretilem Mutat Lycæo Faunus. *Sic Plin.* 2. *Hist. nat.* 48. 49. (132). Typhon locum ex loco mutans rapida vertigine. et *ibid.* 37. 37. (101). Volucres sedem ex sede mutant. — b) Mutare solum, mutar paese: et sæpe de iis dicitur, qui alio migrant exsili causa, andare in bando. *Cic.* 4. *Purad.* 2. 31. Omnes impii, quos exsilio affeci volunt, exules sunt, etiam si solum non mutant. — c) Mutare urbem, lares, terras, passare in altra città, casa, paese: sive ponatur in accusativo locus ipse, quo migramus, sive unde discedimus. *Horat.* 2. *Od.* 16. 18. quid terras alio calentes Sole mutamus? *Id. Carm. sæc.* 39. Jussa pars mutare lares et urbem Sospite cursu. *Ovid.* 6. *Fast.* 665. Exsilio mutant urbem, Tiburque recedunt. *Curt.* 3. 7. a med. Sisinæ exsiliū patria sede mutaverat. ¶ 6. Item de aliis rebus et abstractis. *Cæs.* 3. *B. C.* 41. Mutare iumenta ad celeritatem. correr le poste. *V. MUTATIO.* — *Cic. post redit. in senat.* 5. 12. Quom vestem mutandam censuissetis, cunctique mutassetis. *Cf. Horat.* 1. *Od.* 35. 23. Utcumque mutata potentes Veste domos inimica (o Fortuna) linqvis. *V. VESTIS.* Alio sensu *Sueton. Tib.* 14. Mutare vestimentum. *Ter. Eun.* 3. 5. 24. Mutare vestem cum aliquo. — *Mutare pugnam* est Italice dare una fronte diversa a tutta la linea di battaglia, apud *Curt.* 3. 2. ad fin. Obsistere, circumire, discurre in cornu, mutare pugnam, non duces (*Persarum*) magis, quam milites callent. — *Lucilius* apud *Non.* p. 351. 7. *Merc.* Publicanus vero ut Asiæ fiam scripturarius pro Lucilio, id ego nolo: at uno hoc non muto omnia. non cambio: ipse *Nonius* hoc loco mutare interpretatur aliud pro alio accipere. et *Ovid.* 3. *Amor.* 8. 65. O si neglecti quisquam deus ultor amantis Tam male quesitas pulvere mutet opes! cambi, riduca in polvere. ¶ 7. Mutata verba, inquit *Cic. Orat.* 27. 92., ea dico, in quibus pro verbo proprio subjicitur aliud, quod idem significet, sumptum ex re aliqua consequenti. h. e. per metonymiam Immutata, ut quom Africam pro Afris *Ennius* posuit, ut *ibid.* § 93. subjicitur. Distinguuntur autem a translatis, quæ *Cic. ibid.* 92. ita vocat, quom per metaphoram offeruntur. Apud *eumd. Partit. orat.* 5. 16. et 7. 23. genus dicendi *versum*, seu *conversum atque mutatum* opponitur sua sponte *fuso*: explicaturque *ibid.* accurate. — Mutare orationem apud *eumd. Orat.* 31. 109. est ita dicere, ut modo simpli dicendi genere, modo temperato, modo gravi, pro re, utamur. ¶ 8. Mutare est etiam drelinquare, abbandonare. *Lucilius* apud *Non.* p. 351. 2. *Merc.* Mibi quidem non persuadetur, publice ut mutem meos. *Alii* pro publice legunt pulices. *Cf. Tac.* 3. *Hist.* 44. Plerique centuriones ac milites a Vitellio proVecti expertum jam principem anxii mutabant.

MUTO, ònis, m. 3. πέος, penis, ut interpretantur *Glossæ Philox.* Hinc *Horat.* 1. *Sat.* 2. 68. Hinc si, mutonis verbis, mala tanta videntis, etc. *Lucilius* apud *Porphyr.* ad *Horat. loc. cit.* A læva lacrimas mutori absterget amica. *Id.* apud *Festum* p. 359. 13. *Müll.* Et mutoni manum perscribere posse tagacem. — Quomvis et *Glossæ Philox.* et *Porphyr.* et *Acro* ad *Horat. loc. cit.*, alique plurimi recentiores mutonem ita interpretentur, ut mentulam significet, tamen ex *Ciceronis* locis mox afferendis patet, *Muto*, vel *Multo* esse cognomen virile, fortasse a *Mutinus* derivatum, ad indicandum hominem sordidæ libidinis. *Cic. fragm. orat. pro Fundanio.* Non modo hoc a Villio Annale, aed meherente a Q. Mutone factum probare potest. *Id. fragm. orat. pro Scauro* (edente iterum *A. Maio*) 3. et (edente *A. Peyronio*) 23. Audisse videor, *L. Aelium*, quom ulcisceretur patroni injurias, nomen *T. Quintii Muttonis* hominis sordidissimi detulisse.

MUTONIATUS, a, um, adject. λάστωρος, σάσω, grandi peculio, magnis conditionibus instructus, apud *Martial.* 3. 73. et 11. 63. et *Auct. Priap.* 53., in quibus locis, fortasse propter metri necessitatem, quod est Phalæcium endecasyllabum, prima syllaba brevis est, licet longa sit in *MUTO*, ònis.

MUTIO et MUTITIO *V. MUTIUS.* MUTIUS, F. MUTIO, MUTITIO, MUTITUS. MUTIUM, i, n. 2. marmor, suono pronunziato a bassa voce, bisbiglio. *Gloss. vet.* Mutium, γῆβ. MCTUARIUS, a, um, adject. idem quod mutuos. *Apud de Mag.* Mutuarias operas cambire cum vicinis.

MCTUATICIUS, a, nm, adject. δανειστός, qui mutuo datur. *Gell.* 20. 1. a med. Maximeque in pecunie mutuaticæ usu atque commercio. *Al. leg. mutuaticæ.*

MCTUATIO, ònis, f. 3. il prendere ad imprestito, acceptio mutui. *Cic.* 1. *Tusc.* 42. 100. Qui me ea pœna multaverit, quam sine mutacione et sine versura possem dissolvere. *Id. Flacc.* 20. 47. Quom multos minutis mutacionibus defraudavisset. *Id.* 3. *Orat.* 38. 156. Translationes quasi mutaciones sunt, quom, quod non habeas, aliunde aumas.

MCTUATUS, a, um. *V. MUTUO*, as, et *MUTUOR*.

MCTUË, adverb. Idem ac mutuo. *Cic.* 5. *Fam.* 7. Quibus siquando non mutue responderetur. *Alii leg. mutuo.* Adde *ibid.* 2., ubi eadem est lectio via varietas.

MCTUËTER, adverb. scambievolmente, mutuo. *Varro* apud *Non.* p. 513. 16. *Merc.* Vive, meque ama mutiter.

MCTUITO, as, are, n. 1. mutuari cupio, mutuum rogito. Occurrit tantum *Part. Mutuitans* apud *Plaut. Merc. prol.* 52. Mutuitanti credere. *Alii tamen aliter leg.*

MUTULUS, i, m. 2. κρύος. ¶ 1. Est lignum, vel lapis extra parietem prominens, ad fulciendas coronas, aut tignorum capita, vel ad quippiam aliud sustinendum: porro ita videtur appellatum, quia multilium; est enim quasi mutila trabs (It. mensola, beccatello, peduccio, modiglione; Fr. corbeau; Hisp. garfios; Germ. der Sparrenkopf, Dielenkopf; Angl. a corbel, bracket). *Varro* 3. *R. R.* 5. 13. Mutuli crebri omnibus columnis impositi, sedilia avium. *Colum.* 8. *R. R.* 9. 3. Receptacula turdorum non, tamquam columbis, loculamenta, vel cellula cavata efficiuntur, sed ad lineam mutuli per parietem defixi tegetica,

cannabinas accipiunt, etc. *Vitruv.* 4. 2. Uti e tignorum dispositionibus triglyphi; ita e canteriorum projecturis mutulorum sub coronis ratio est inventa. ¶ 2. De mutuo pisce. *V. MITULUS.*

MŪTŪNUS. *V. MUTINUS.*

MŪTŪO, adverb. (mutuus) invicem, vicissim, πρὸς ἀλλήλους, ἀμοιβαίως (It. scambievolmente, vicendevolmente; Fr. mutuellement, réciproquement; Hisp. mutualmente, recíprocamente; Germ. wechselseitig, wiederum, gegenseitig; Angl. mutually, by turns, reciprocally, one with another, together). Occurrit — a) In bonam partem. *Lepidus* ad *Cic.* 10. *Fam.* 34. Elsi omni tempore summa studia officii nutuo Inter nos certatim constituerunt. *Sueton.* *Aug.* 53. Officia cum multis mutuo exercuit. *Plancus* ad *Cic.* 10. *Fam.* 15. extr. Fac valeas, meque mutuo diligas. *Id.* *ibid.* 9. extr. Te, ut diligas me, si mutuo me facturum scis, rogo. *Alti leg.* te facturum. h. e. te amaturum amantem te. — b) In malam partem. *Auct. B. Alex.* 48. Quod vel ex conscientia sus, quum de se mutuo sentire provinciam crederet, vel multis signis eorum, qui difficulter odia dissimulant, animadvertere poterat. *Sueton.* *Tib.* 44. Mutuo flagitia exprobrabant. Adde ipsius *Cicer.* duo locs, sed dubia lectiois, quæ in MUTUE allata sunt. — c) *Mutuo petere.* *V. in MUTUUS* in fin.

MŪTŪO, as, ūvi, ūtum, are, a. 1. (mutuus). Part. *Mutuatus* sub b. — Mutuare est mutuum sumere, mutuari, pigliare in prestanza, δανειζομαι. — a) De pecunia. *Cæcilius* apud *Non.* p. 474. *Merc.* Ad amicum currat mutuatum, mutuati mea causa. — b) De aliis rebus. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 9. 6. (45). Luna in totum mutuata a sole luce fulget. *Apul.* 6. *Met.* De solis flagrantia mutuato calore. *Capell.* 4. p. 104. Aliena sunt, quæ ratione aliqua mutuatur vel propter necessitatem, vel propter decorem. *Koppius* ita legendum probat; sed *Grot.* perperam scribit *mutantur.* *Val. Max.* 3. 4. n. 2. Effectit, ne hæc civitas penitentiam ageret, quod regi a finitimis potius mutuasset, quam de suis elegisset. *Forcellinus* hunc locum inter translata retulit.

MŪTŪOR, āris, ātus sum, āri, dep. 1. (mutuus). Part. *Mutuatus* I. et II. — Mutuari est mutuum accipere, utendum sumere, sive gratis, aive cum usuris, δανειζομαι (It. pigliare in prestanza, pigliare prestato; Fr. emprunter; Hisp. pedir prestado; Germ. vom Jemandem borgen, leihen; Angl. to borrow).

I.) Proprie. — a) Dicitur fere de pecunia, frumento, et hujusmodi, quæ non redduntur eadem. *Cic.* 15. *Att.* 15. Protectionem meam *Erotis* dispensatio impedit: nam quum ex reliquis vel abundare debeam, cogor mutuari. *Id.* 7. *Att.* 3. ad fin. Solvamus, inquis: age, a *Cælio* mutuabimur. *Id.* 8. *ibid.* 6. sub fin. Mutuari ab aliquo in sumptum. *Tac.* 6. *Ann.* 17. Facta mutuandi copia sine usuris per triennium. *Seneca* *Ep.* 81. circa med. Quanto hilarior est qui solvit, quam qui mutuatur; tanto etiam. *Cæs.* 3. *B. C.* 60. Quam maximas potuerunt pecunias mutuati. *Sueton.* *Aug.* 39. Notavit aliquos, quod pecunias levioribus usuria mutuati, gravius sentire collocassent. *Apul.* 1. *Met.* Sub qua specie mutuari cupis? an tu solus ignoras, præter aurum argentumque, nullum nos pinguis admittit? — b) De aliis rebus, quæ ab alio sumuntur. Sic significat commodatum sumere apud *Tac.* *Dial. de Orat.* 9. de poeta recitatur. Rogare cogitur, ut sint, qui dignentur audire; et ne id quidem gratis. Nam et donum mutuatur, et auditorium extruit, et subsella conducit, etc. et *ibid.* 32. Aliter utimur propriis, aliter commodatis: longæque interesse manifestum est, possident quis quæ profert, an mutuatur. — *Auct. B. G.* 8. 21. A Germanis ad id bellum auxilia mutuatus erat. *Ju. stin.* 9. 1. 5. Philippus longa absidionis mora exhaustus, pecunias commercium de piratica mutuatur.

II.) Translate est universim quippiam ab alio sumere utendi gratia. *Cic.* *Fat.* 2. 3. Orator subtilitatem ab *Academia* mutuatur, et ei vicissim reddit ubertatem orationis. *Id.* 2. *Tusc.* 18. 43. A viris virtus nomen est mutuata. *Id.* *Orat.* 62. 21. Necessitas cogit aut novum facere verbum, aut a simili mutuari. *Quintil.* 6. 3. 61. Subtilior illa

translatio, quum quod in alia re fieri solet, in aliam mutatur. *Liv.* 30. 12. ad fin. Ab amore temerarium atque impudens consilium mutuatur. *Tac.* 1. *Ann.* 38. Mutuari præsidium ab audacia. *Val. Max.* 6. 2. n. 1. extern. Mulier præsidium ab innocentia mutuata.

MŪTUS, a, um, adject. a *μῦ*, seu *mu* sono, quem muti edunt. *Nonius* p. 9. 21. *Merc.* Mutus onomatopœia est incerta vocis: nam mutus sonus est proprie, qui intellectum non habet. — Ceterum mutus dicitur et est qui linguae usu in loquendo caret, elioquis, tacitus, κωφός, ἀφώνος (It. muto, mutolo; Fr. muet, qui ne parle pas; Hisp. mudo; Germ. stumm, nicht redend, schweigend; Angl. that cannot speak, speechless, dumb, mute).

I.) Proprie, latissime patet. — a) Est epitheton brutorum animalium. *Nævius* apud *Non.* p. 9. 24. *Merc.* Mutæ quadrupes. *Cic.* 1. ad *Q. fr.* 1. 8. Præesse mutis pecudibus. *Id.* 1. *Fin.* 21. 71. Mutæ bestias. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 219. Muta agna. *Stat.* 5. *Theb.* 334. armenta. *Quintil.* 1. 2. 20., 1. 10. 7. et alibi. Muta animalia. — Et absolute de bestiis *Id.* 2. 16. 16. Quia caret sermone, muta atque irrationabilia vocantur. *Id.* 5. 11. 35. Nec, si mutis finis voluptas, ideo rationalibus quoque. Adde *eumd.* 5. 11. 23. et 7. 3. 15. — b) De hominibus dicitur, qui vel linguae usu in loquendo caret, vel loqui noluunt. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 4. 7. (21). Quum *Q. Pedius* nepos *Q. Pedii* consularis - natura mutus esset, cum *Messala* oratoris pictura docendum cecidit. *Cic.* 3. *Phil.* 9. 22. Nonne satius est mutum esse, quam, quod nemo intelligat, dicere? *Id.* 3. *Legg.* 1. 2. Vere dici potest, magistratum legem esse loquentem, legem autem mutum magistratum. *Ter.* *Eun.* 3. 1. 27. papæ! Jugularis hominem. quid ille? τὰρ. mutus illic. Non sepe dir parola. *Id.* *Heaut.* 4. 4. in fin. Tu necis id, quod scis, *Dromo*, si sapias. pro. mutum dices. *Plaut.* *Merc.* 2. 4. 26. quid taces? εἴ. muto imperas. h. e. taceo hercle. — c) Hinc dicitur etiam de iis, quæ ad hominem pertinent. *Ovid.* 2. *Pont.* 7. 52. Omnis pro nobis gratia muta fuit. h. e. amicum favor vocem non habuit, quæ pro me deprecaretur. *Id.* *Heroid.* 15. 198. Plectra dolore tacent, muta dolore lyra est. *Quintil.* 6. 1. 26. Miserorum etiam mutus aspectus lacrimas movet. *Ovid.* 5. *Trist.* 14. 17. nunquam vox est de te mea muta. h. e. nunquam taceo laudes tuas. — d) Mutæ personæ in comædiis et tragædiis sunt, quæ prodeunt quidem, sed nunquam loquuntur, licet cum iis loquantur alii. *V. Ter.* *Andr.* 3. 2. et *Adelp.* 1. 1., *Senec.* *Thyest.* a. 3. etc. — e) Mutæ res sunt irrationabilia et inanimæ. *Cic.* 1. *Nat. D.* 14. 36. Res inanimæ atque mutæ. *Id.* 7. *Ferr.* 67. 171. Omnis muta atque inanima. *Quintil.* 6. 1. 25. Mutæ tamen res movent, aut quum ipsis loquimur, aut quum ipsis loqui fingimus. — f) Commode etiam muta dicuntur, quæ nullum sonum edunt. *Plaut.* *Trin.* 4. 2. 163. Mutum tintinnabulum. *Prudent.* 2. in *Symmach.* 949. mola muta. macina che non va. *Quintil.* 6. 2. a med. de tabula picta. effigies. *Cic.* 3. *Cat.* 5. 10. Imago avi tui te a tanto scelere etiam muta revocare debuit. et *ibid.* 11. 26. Nihil me mutum potest delectare, nihil tacitum. h. e. nulla status, vel Imago. *Sil.* *It.* 8. 127. Oscula bis terque mutæ infixit arenæ. *Horat.* 4. *Od.* 3. 19. Muti pisces. *Virg.* 9. *Æn.* 341. leo mandique, trahitque Molle pecus, mutumque metu. *Plaut.* *Mil. glor.* 3. 1. 69.; et *Senec.* *Herc. Fur.* 536. Mutum mare. h. e. tranquillum. *Ovid.* 11. *Met.* 602. de sede *Somni*. Muta quies habitat. *Quintil.* 1. 4. 6. Consonantes in semivocalium numerum mutarumque partiri. h. e. quæ sine auxilio vocalium enunciarî non possunt, ut ait *Diomed.* 2. p. 417. *Putsch.* Sunt autem octo b, c, d, g, k, p, q, t. Hæ a semivocalibus quomodo differant, *V.* in SEMIVOCALIS. — g) Mutæ artes sunt omnes præter musicam, poeticam, divinandi artem, et augurium, quæ sunt artes *Apollineæ*, et cantu ac versibus perficiuntur: poetæ autem jactant, sibi solis veram æternamque gloriam licere criminibus comparare. *Virg.* 12. *Æn.* 396. Scire potestates herbarum, usumque melendi *Maluit*, et mutas agitare inglorius artes. Alia rationes mutas artes dixit *Cicero*, quæ sine eloquentia exercentur, 3. *Orat.* 7. 26. Si hoc in his quasi mutis artibus est mirandum, quoso-

to admirabilius in oratione atque in lingua? *Quintil.* 5. 10. 119. Mutum quamdam scientiam consequi. h. e. cogitationem locorum, ex quibus ducuntur argumenta, sine vi et facultate dicendi. Hoc sensu intelligi possunt etiam mutæ artes apud *Virg.*, quis morbi non eloquentia, sed remediis curantur, ut ait *Cels.* *præf. circa med.* — h) Muti magistri sunt libri. *Gell.* 14. 2. — i) Mutum fundi instrumentum *Varro* 1. *R. R.* 17. 1. vocat plaustra, semivocale boves, vocale servos. — l) Muti lapides, quibus nihil est inscriptum. *Hygin.* de limit. p. 156. *Goes.* — m) Muta exta apud *Festum* p. 157. 14. *Müll.* sunt, ex quibus nihil divinationis, aut responsi elicitur.

II.) Translate. — a) Muta dicuntur loca, in quibus siletur. *Cic.* post redit. in senat. 3. 6. Mutum forum, ellinguem curiam, lscitam et fractam civitatem videbatis. *Id.* *Mil.* 19. 50. Muta solitudo. *Stat.* 1. *Achill.* 239. speluncaque docti Muta sentis. *Id.* 4. *Sibv.* 5. 20. uoique canenti Mutus ager domino reclamat. — b) Et tempora. *Cic.* 8. *Att.* 14. Nullum fuit tempus, quod magis debuisset mutum esse a litteris. *Stat.* 4. *Theb.* 183. mutos *Thamiris* damnatus in annos. h. e. spoliatus facultate poetica. *Ovid.* 7. *Met.* 184. mediæ per muta silentia noctis. — c) Et ea, de quibus tacetur, quæ prædicari non solent, iogloria, ignobilia, obscura. *Stat.* 11. *Theb.* 284. mutus, et e grege sanguis. *Sil.* *It.* 3. 579. mutum volvens inglorius ævum.

MŪTŪUM, i, n. 2. *V.* voc. seq. sub I. et II.

MŪTŪUS, a, um, adject. a muto, as, ut infra sub I. init. dicitur, (quismquam *Cajus* vocem derivare videtur a meum et tuum 3. *Instil.* § 90. Unde etiam mutuum appellatum est, quia, quod tibi a me datum est, ex meo tuum fit.) significat commodatum (It. preso a prestito, avuto a prestito; Fr. prêt, emprunté; Hisp. pedido o tomado prestado; Germ. geborgt, geliehen; Angl. borrowed).

I.) Proprie, dare, accipere mutuum est ita utendum dare, aut accipere, ut tantundem, non tamen idem, reddatur: et dicitur de pecunia, frumento, et hujusmodi, quæ numero, pondere, mensura constent, quæ non redduntur eadem, sed idem genus: nam si eadem reddantur, commodare, et commodatum accipere dicimus, dare, o prendere imprestito, δανειζω. χάρις, ἐν δανει λαμβάνω. *Varro* 5. *L. L.* 179. *Müll.* dicit a *Siculo* μοῖρον, quod est χάρις gratia. *Paul.* *Dig.* 12. 1. 2. et *Cajus* 3. *Instilut.* (edote *Goeschenio*) § 93. ex eo, quod ex meo tuum fit. Alia a muto, as, quia in his, quæ mutuo sunt, mutatio et alternatio est. Atque hæc duæ posteriores notiones omnem hujus vocis vim et usum complectuntur. — a) Adjective *Plaut.* *Asin.* 1. 3. 95. Si viginti minas mutus non potero, certum est, sumam fenore. (*Vett. Edd. Non.* 5. 70. legebat mutuo; *Merc.* vero p. 439. 19. mutuas). *Id.* *Pers.* 1. 3. 37. ut nunquos sexcentos mihi *Dares* utendos mutuos. et 1. 1. 5. miser fio querendo argento mutuo. *Id.* *Trin.* 4. 3. 48. nam ego talentum mutuum Quod dederam, talento inimicum mihi emi, amicum veudidi. *Id.* *Pseud.* 1. 3. 60. nullus est tibi, quem roges mutuum Argentum. et *Pers.* 1. 1. 44. Argentum mutuum alicunde exorare. *Sueton.* *Cæs.* 51. Aurum in Gallia effutisti: at hic sumpsisti mutuum. *Cic.* 10. *Phil.* 11. 26. Pecunias, a quibus videatur, ad rem militarem mutuas sumat. *Id.* 2. *leg. Agr.* 30. 83. *Siciliæ* civitatibus *M. Aquilius* etiam mutuum frumentum dedit. — Hinc translate. *Plaut.* *Amph.* 2. 2. 187. Saltem tute, si pudoris egeas, sumas mutuum. — b) Absolute mutuum est pecunia, aut alia res mutua, item ipse contractus, imprestito. *Cic.* 12. *Fam.* 28. Tibi autem ex senatus consulto imperandum mutuumque sumendum censeo. *Paul.* *Dig.* 12. 1. 2. Mutuum damus, recepturi nun eandem speciem etc. et paulo post. Mutui datio. et mox. Creditum a mutuo differt, quo geous a spele. et mox. Mutuum non potest esse, nisi proficietur pecunia. — Dicitur etiam mutuo petere. *Justin.* 17. 2. 13. Ab *Antigono* naves, ad exercitum in *Italiam* deportandum, mutuo petit; ab *Antiocho* pecuniam; a *Ptolemæo* militum auxilium.

II.) Translate est vicissim habitus, reciprocus, pariter respondens, vicendevole, scambievole, πρὸς ἀλλήλους, ἀμοιβαίως. — a) Adjective. *Cic.* ad

Planc. post ep. 16. l. 16. ad Att. Ad paternas necessitudines magnam attulit acclamationem tua voluntas erga me, meaue erga te par atque mutua. *Id. 5. Fam. 2.* Quod autem ita scribis «pro mutuo inter nos animo»: quid tu existimes esse in amicitia mutuum, nescio: equidem hoc arbitror, quum par voluntas accipitur et redditur. et *13. ibid. 65.* Multa et magna inter nos officia parla et mutua intercedunt. *Id. Amic. 6. 22.* In amici mutua benevolentia conqueacere. *Nepos Datam. 10.* Mutua beneficia. *Catull. 45. 20.* Mutuis animis amant, amantur. *Virg. 1. G. 301.* Mutuaque inter ae læti convivia curant. si *banchettano a vicenda. Seneca Agam. 268.* Mutuum veniam pacisci. accordare perdono scambievole. *Justin. 22. 4. 5.* Ratus, exæquata utriusque ordinis conditione, mutua inter eos virtutis emulationem futuram. *Id. 18. 5.* Mutuarum rerum commercio gaudentes. *Liv. 4. 41.* Nox omnia erroris mutui implevit. *h. e. tam ex parte Romanorum, quam hostium. Ovid. 1. Met. 655.* relices, nec mutua nostris Dieta refera. non *rispondi alle mie parole. Plin. 10. Hist. nat. 23. 32. (63).* Olores mutua carne vescuntur inter se. si *mangiano Fun Paltro. Virg. 10. En. 755.* Jam gravis æquabat luctus, et mutua Mavors Funera. *Seneca Med. 470.* Terrigena miles mutua cæde occidit. *Justin. 13. 8. 8.* Cum Eumene cingressus, diu, mutuis vulneribus acceptis, colluctatus est. *Tac. Germ. 1.* Germania a Sarmatis Dacisque mutuo metu, aut montibus separatur. *Id. 14. Ann. 3.* Anicetus mutuis odiis Agrippinæ invisua. et *6. ibid. 4.* Mutuam accusationem intendere. et *3. Hist. 33.* Præda ipsos direptores in mutuam perniciem agebat. — *b) Absolute. Mutuum facere, respondere ex æquo, par pari referre. Plaut. Curc. 1. 1. 47.* ea me deperit: Ego autem cum illa facere nolo mutuum. non *voglio far altrettanto. et Trin. 2. 4. 37.* Bene tibi vult. *Lssb. edepol mutuum mecum facit. Id. Mil. glor. 4. 6. 38.* Ut amore perdit est hæc misera! *Pyra. mutuum fit. Non. p. 138. 18. Merc.* adverbii ritu mutuum accipit in illo *Lucili: Et si maxime, quod spero, mutuum hoc mecum facis. Sed potest referri ad modo dicta. — c) Adverbialiter. Mutua pro mutuo adverb. vicissim. Pompon. apud Farron. 7. L. L. 28. Müll.* Dice tu illam pusam: sic fiet mutua nulli. *supple scabunt. V. MULUS. Lucr. 2. 75.* inter se mortales mutua vivunt. et *4. 301.* hic idem Nunc sit lævus, et e lævo sit mutua dexter. et *5. 1099.* Mutua dum inter se rami stirpesque tenentur. *Propert. 1. 5. 30.* Alter in alterius mutua flere sinu. *Catull. 50. 6.* Reddens mutua per jorum atque vinum. — *Per mutua, mutuo, vicissim. Virg. 7. En. 66.* pedibus per mutua nexis Examen sublimo ramo frondente pendit. — *Hinc Mutuum, i, n. 2. absolute, substantivorum more. V. sub I. et II. ad fin.*

MY

MYA, æ, f. 1. *μύα*, genus conchæ, sive margaritæ in freto circa Bosphorum Thracium, uniones rufos ac parvos gignens. *Plin. 9. Hist. nat. 35. 56. (115).*

MYACANTHON, i, n. 2. et

MYACANTHIOS, i, f. 2. herba, quæ alio nomine corruda dicitur. *Plin. 19. Hist. nat. 8. 42. (151).* Hunc intelligo silvestrem asparagum, quem Græci hormenum, aut myacanthou vocant. *Silligius* Græcis litteris edidit *ὄργανον*, aut *μυάκανθον*.

MYACHES, um, m. plur. 3. *μύαχες*, pisces ex concharum genere, qui muricum modo coacervantur, vivuntque in locis algosis, et ubi dulcis aqua copiosa mari miscetur. *Plin. 32. Hist. nat. 9. 31. (95).*

MYAGROS, i, m. 2. *μύαγρος, πελάγυρον*, herba ferulacea, foliis similibus rubiæ, tripedanea, semine oleoso. Fit enim ex eo oleum, quod oris ulceribus eo perunctis medetur. *Plin. 27. Hist. nat. 12. 81. (106).*

MYCEMATIAS, æ, m. 1. *μυκηματίας*, genus terræmotus cum sonitu minaci, quum dissolutis elemea-

ta compagibus ultro adiliunt, vel relabuntur, consentibus terris. Tunc enim necesse est velut taurinis reboare mugitibus fragores fremitusque terrenos. Ita describit *Ammian. 17. 7. in fin.* Est autem *ἀπό τοῦ μυκηματος* mugitus a *μυκάω* mugio. *V. voc. seq.*

MYCETIAS, æ, m. 1. *μυκητίας*, species terræmotus, eadem, quæ mycematias, et ab eadem origine. *Apul. de Mundo.*

MYCTERISMUS, i, m. 2. *μυκτηρισμός*, inter schemata dianoeas enumeratur a *Charis. 4. p. 252. Putsch.* Fit igitur schema dianoeas per has species xv. — Per mycterismum, id est derisum quemdam, tamquam: Vidi te, Ulixes, saxo sternentem Hectora, Vidi tegentem clipeo classem Doricam: Ego tunc pudendam tepidus hortabar fugam. Hæc omnia derisu quodam dicta sunt a fortiori ad non formata.

MYDRIASIS, is, f. 3. *μυδριάσις*, oculorum morbus, quo pupilla effunditur et dilatatur, aciesque ejus hebescit, ut describit *Cels. 6. 6. n. 37.*, ubi semel Græcis litteris, et semel Latinis hanc vocem scribit. *Theod. Priscian. lib. 2. P. 2. c. 6.* Phthisis et mydriasis certissima paralyssis oculorum est. Quæ phthisis ex contractione vel deminutione pupillæ contingit: ex resolutione vero, vel dissolutione pupillæ mydriasis.

MYGALÆ, es, f. 1. *μυγάλη*, a *μῦς* mus et *γάλη* feles, mus araneus. *Veget. 3. Feterin. 4. a med.* Araneus quoque, quem Græci mygalem appellant, parvi quidem corporis, non parvam solet inferre perniciem. Hæc verba sumpta sunt ex *Colum. 6. R. R. 17. 1.*, qui tamen Græce scribit. Latine legitur apud *Fulgat. interpr. Levit. 11. 30.*

MYISCÆ, arum, f. plur. 1. *μύισκαι*, species mycum, rotunditate differentes, minores aliquanto, atque hirtæ, tenuioribus testis, et carne duriores. *Plin. 32. Hist. nat. 9. 31. (98).*

MYISCUS, i, n. 2. idem quod myisca. *Plin. 32. Hist. nat. 9. 31. (98) V. vocem præced.* *Sillig.* ad *Plin. l. c.* hæc adnotat. Utraque forma, et *myiscus* et *myisca*, in usu fuisse videtur; certe *Schneiderus* hanc ubique non nisi per vim aliquam expellere potuit. — Ceterum *myiscus* apud *Plin.* legitur *32. Hist. nat. 11. 53. (149).*

MYLASEA, æ, f. 1. species quædam cannabis apud *Plin. 19. Hist. nat. 9. 56. (174).*

MYLÆ, es, f. 1. *μύλη*, eadem ac mola, quam vocem vide sub *II. Theod. Priscian. 3. 2.* Si vero dicitur *matrix* contraxerit, quam alibi *mylen* appellamus, hanc primo, sicut contra inflationem ordinando contextimus, adjectoriis chalcisticis imminens solvere laborabo.

MYLÆCOS, i, m. 2. *μυλαίκος*, genus vermiculi ex blattis: a *μύλη* mola et *οίκεω* habito, quod circa molas fere solet nasci. *Plin. 29. Hist. nat. 6. 39. (141).*

MYOBARBUM Liberi Patris, titulus est epigrammatis *30. Ausonii*, quod cantharum interpretatur *Scalig. lection. Auson. l. 2. c. 27.*, ita vero dici putat a Græca voce *μύς* et Latina *barba*. Sed nihil certi avertit, nec dum ab ullo erudito allatum est.

MYOCTONOS, i, m. 2. *μυοκτόνος*, aconitum herba, seu radix aconiti, ita dicta, quod e longinquo odore inures interfaciat: a *μῦς* mus et *κτείνω* occido. *Plin. 27. Hist. nat. 3. 2. (10).*

MYOPARO, õnis, m. 3. *μυοπαρών*, fusta, fregata, genus navigii forma angusta et oblonga: cujusmodi piratæ uti solent. *Paul. Diac. p. 147. 3. Müll.* Myoparo genus navigii ex duobus dissimilibus formatum. nam *midion* (corrige *myon*) et *paron* per se sunt. *Scalig.* putat dictum esse a *Paro insula*, et *μύων* *astrictus*, quod a *μύω* claudo. *Isid. 19. Orig. 14.* Myoparo, quasi minimus paro. Est enim scapha ex vimine facta, quæ connecta rudo corio genus navigii præbet, qualibus utuntur Germanorum piratæ in Oceani litoribus, vel paludibus ob agilitatem. *V. PARO* et *PARUNCULUS. Non. p. 534. 14. Merc.* Myoparo est navicula piratarum. *Cic. 5. Ferr. 80. 186.* Te *patrore*, paucorum adventu myoparonum, classis pulcherrima piratarum manibus incensa est. *Id. fragm. apud Non. ibid.* Quum quæreretur ex eo, quo scelere impulsus mare haberet infestum uno myoparone; eodem, inquit, quo tu orbem terræ. *Sall. ibid.* Et forte in navigando cohora una grandi faselo vecta a ceteris

deerravit, marique placido a duobus prædonum myoparonibus circumventa. ¶ 2. Non solum piratæ eo utuntur. *Cic. 3. Ferr. 34. 86.* Milesios navem poscit, quæ eum præsidii causa Myndum prosequeretur. Illi statim myoparonem egregium de sua classe, ornatum atque armatum dederunt. Ubi *Ascon.* Habent Milesii præsidiarum classem, ex fœdere præbendam populo *R. maritimis* necessitatibus. *Auct. B. Alex. 46.* Ipse Octavius se in scapham confert: in quam plures quum confugerent, depressa scapha, vulneratus tamen adnata ad suum myoparonem.

MYOPHONON, i, n. 2. *μυφόνων*, herba moribus exitialis, forte eadem, quæ myotonos, et aconiton: a *μῦς* mus et *φόνος* cædes. *Plin. 21. Hist. nat. 9. 30. (54).*

MYOPS, õpis, comm. gen. corto di *vista, losco, μυωφ, ωπος*, qui adeo infirma est oculorum acie, ut nisi proxime admotas oculis res cernat; cernat autem, etiam minima sint: longe autem posita non cernat, quamvis grandiora: quasi *μύω ωπας claudens oculos*, quia hujusmodi prope connivere solent, ut videant. *Ulp. Dig. 21. 1. 10.* De hydropico quæsitum est, an sanus esset; et puto redhiberi posse. Sed quid de myope? morbosum esse constat. — Vox Græca est, cui Latina *luscitiosus* æque respondet, ut docet *Gell. 4. 2.*

MYOSOTA, æ, f. 1. et

MYOSOTIS, idis, f. 3. lævis herba, caulibus pluribus ab una radice, aliquatenus rubentibus, concavis, ab inno foliis angustis, oblongis dorso acuto, nigris, per intervalla assidue geminatis, tenuibus cauliculis ex alis prodeuntibus, flore cæruleo, radice digitali crassitudine, multis capillamentis fibrata. Ita *Plin. 27. Hist. nat. 12. 80. (105).* Est autem *μύωσ ωτα*, vel *ωτίς* muris auris, vel *auricula*; et *murina auricula* dicitur a *Scribon. Compos. 153.*

MYOSOTON, i, n. 2. dicitur herba alsine, quia quam propterea, musculorum aures imitatur folia. *Plin. 27. Hist. nat. 4. 8. (23).*

MYOTACISMUS, i, m. 2. *μυοτακισμός*, vitium sermonis, quum *m* littera nimium sæpe repetitur. *V. LABDACISMUS. Cassiod. Instit. div. litt. 15.* Myotacismus et hiatus vocalium omnino derelinque. et *moz.* Si *m* litteram inconvenienter addas, aut demas, dictio tota confusa est. *Diomed. 2. p. 448. Putsch.* Myotacismi sunt quin in fine partis orationis inventur *m* littera et incipit sequens a vocali, quæ non sit loco consonantis posita: hæc enim scribitur quidem, non autem enunciat, ut: *Quousque tandem abutere.* Tunc autem pronuncians *m* litteram, quum sequitur vocalis loco consonantis posita, ut est: *Quum Iuno æternum* etc. Adde *Donat. 2. Art. gramm. p. 1768. Putsch.* et *Serivium. Comm. in Donat. ed. Keilio.*

MYRÄPIA pira, ita dicta sunt ab odore: nam *μύρον unguentum* et *πίρον pira* est. *Cels. 4. 19. ad fin.; et Plin. 15. Hist. nat. 15. 16. (55).* Alii scribunt *myrrhopia*, quasi myribæ odorem habeant. Apud *Colum. 12. R. R. 10. 4.* legitur etiam *myrappia*: at *Schneiderus* leg. *myrappia*, quemadmodum *Silligius* apud *Plin. loc. cit.*

MYRICA, æ vel

MYRICE, es, f. 1. *μυράκη*, tamarisco, *tamarigja*, genus humilis virgulti: de quo *Plin. 13. Hist. nat. 21. 37. (116).* Myricen fert et Italia, quam alii tamaricen vocant: Achaja autem bryam silvestrem insignem quod in ea saliva tantum ferat gallæ similem fructum. *Id. 24. ibid. 9. 41. (67).* Myricen *Lenæus* similem scopis Amerinis dicit. et paulo post (68). Vulsus infelicem arborem eam appellat, quoniam nihil ferat, nec seratur unquam. *Virg. 4. Ecl. 2.* Non omnes arbusta juvant humilesque myricæ. *Ovid. 3. Art. am. 691.* fragiles. et *10. Met. 97.* tenues. — De re impossibili. *Virg. 8. Ecl. 54.* Plu-gua corticibus sudent electra myricæ. *Ovid. 1. Art. am. 747.* Si quis idem sperat, jacturas poma myricas Speret, et in medio flumine mella petat. — *NB.* De Myricæ Nympha *V. ONOM.*

MYRIOGENESIS, is, f. 3. a *μύριος innumerus* et *γένεσις genesis*, est genesis multiplex, *h. e.* tractatus de singulis signorum partibus, quas monomærias vocant. *Firmic. 8. Mathem. 148.* Nunc ad sequentes partes sphaeræ barbaricæ omnem tractatum transferam, qui myriogenesis ex aliqua parte imitatur. Quidquid enim myriogenesis, de singulis

minutis pronunciat, hoc nos de singulis partibus lacrimos.

MYRIONYMUS, a, um, adject. μυριώνυμος, Innumera habens nomina, a μυρίος innumerus et ὄνομα nomen. Myrionyma est epitheton Idis in Inscript. apud Gruter. 83. 11. et in altera apud Fabrett. p. 469. n. 108. et Murat. 73. 5., quibuscum cf. Inscript. apud Orell. 1876. et 1877. Dicta est enim Ceres, Venus, Juno, Eleusina, Lucina, Proserpina, Diana, Luna atc., ut est apud Apul. 11. Met. init. Eadem ab eod. ibid. mox dicitur dea multi nominis.

MYRİÖPHYLLON, l, n. 2. idem ac millefolium: a μυρίος innumerus et φύλλον folium. Plin. 24. Hist. nat. 16. 95. (152).

MYRIZA. V. MYRRHA sub B.

MYRMECIAS, a, m. 1. μυρμηκίας λίθος, genus lapidis: a myrmecio, verruca. Plin. 37. Hist. nat. 10. 63. (174). Myrmecias nigra habet eminentias similes verrucis.

MYRMECITIS, ydis, f. 3. μυρμηκίτις, gemma dicta est a μύρμηξ formica, quia innatam rapentis formicæ effigiem habet, ut Plin. docet 37. Hist. nat. 11. 72. (187). Adde Isid. 16. Orig. 15. 19.

MYRMECIUM, n, n. 2. μυρμηκίον. ¶ 1. Est verruca lupini amplitudine, fere in palmis manuum et plantis pedum nascens: a μύρμηξ formica, quod formicæ in morem pungat. Contrarium est acroborodon, quæ verruca pensillis dicitur, myrmecium verruca sessilis, porro delle mani o piedi. Cels. 5. 20. n. 14. Myrmecla radices alius exigunt, majorisque dolore movent. et mox. Myrmecla et clavi sine curatione vix unquam desinunt. et infra. Myrmecla latissimis radicibus inbærent: ideoque nec excidi quidem sine magna exulceratione possunt. Cf. Marcell. Empir. c. 34. p. 137. ed. Ald. Verrucas minores congestas, quas Græci myrmeclias vocant, ut abstergeas, hoc facto. ¶ 2. Est etiam genus aranei capite formicæ similis, alio nigra, guttulis albis distinguentibus, describente Plinio 29. Hist. nat. 4. 27. (87).

MYRMECŪLEON, ontis, m. 3. μυρμηκόλεων, mirmecoleone, insectum formicæ simile, quod et leo formicarius (lt. formicoleone) vulgo dicitur, quia formicis infestum est. Pseudo-Hieronym. Ep. ad Præsid. (T. XI. p. 219. ed. Venet. 1771.) ad fin. Myrmecoleon, ab ante leo, retro formica, de duabus feris nascitur. Esca vero ipsius inprimis lac matris, id est formicæ. Cf. Abdo Floriac. Quæst. gramin. ed. A. Maio in Class. Auct. T. 5. p. 343. Si ille animadvertisset genitivum myrmecoleontis, non negaret nomen appellativum desinere in on, cuius genitivus etiam simplicis more Græco τ assumit, ut leon, leontis.

MYRMEC, icis, f. 3. μύρμηξ, formica. Hygin. fab. 52. Tunc Jupiter formicas in homines transfugeret, qui Myrmidones sunt appellati, quod Græce formicæ myrmices dicuntur. — NB. De nom. propr. V. ONOM.

MYRMECĒ, adverb. come le formiche, more formicarum: a μύρμηξ formica. Itaque myrmice incidere est, ut ait Plaut. Men. 5. 3. 12., formiceino gradu. h. e. paulatim, sensim. Catull. 42. 8. Turpe incidere, myronice ac moleste. Alii leg. mimice relictis.

MYRMILLO, ōnis, m. 3. V. MIRMILLO.

MYRMILLŪNICUS. V. MIRMILLONICUS.

MYRŪBĀLANUM, l, n. 2. μυροβαλανον, glans unguentaria, glans Ægyptia, huc est fructus cujusdam arboris heliotropio similis, magnitudine nucis avellanæ. Plin. 12. Hist. nat. 21. 46. (100), et ibid. 22. 47. (103). Ex ea fiebat unguentum quoddam odoratum, quo capilli ungebantur. Eodem id nomine vocatur, et legitur apud Martial. 14. 57. in lemmate. Quoniam vero heroicum carmen logredi non potest, sic explicat Martialis. ibid. Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus Hoc ex unguento constat et ex balano. Cels. 4. 9. Græcis litteris scribit. V. BALANUS.

MYRŪBRĒCHĀNIUS. V. MURRHORATHIRIUS.

MYRON vel myrum, i, n. 2. μύρον, unguentum: Græca vox. Hieronym. præf. in l. Reg. sub fin. Quæ Domini discumbentis pretiosissimo Fldei myro unguis caput. Vulgat. interpr. Judith 10. 3. Et lavit corpus suum et unxit se myro optimo. Plin. Falerian. 3. 14. p. 194. retro ed. Ald. Re-

cipe sampsuci libram unam et semis, miro crocini (legendum videtur myri crocini) nram. — Si vero crocinum non est, Syriacum milites. V. et XEROMYRRA.

MYRŪNĒTES vel myronites, a, m. 1. emptor et venditor unguentorum: a μύρον unguentum et ὠνήτης emptor. Inscript. apud Reines. cl. 5. n. 39. SEX. ATTIVA MYRONITES IIIII AVG. Reines. In dubio hæret, utrum Myronites cognomen sit, an professionis appellatio. V. et Murat. Dissert. præmissa Thesaur. Inscript., qui MYROSITES legit.

MYRŪPŌLA, a, m. 1. venditor di unguenti, profumiere, μυροπωλήτης, unguentorum venditor, unguentarius: a μύρον unguentum, oleum odoratum, et πωλέω vendo. Plaut. Cas. 2. 3. 10. Myropolas sollicito omnes: ubicumque est lepidum unguentum, uogor. Adde eumd. Trin. 2. 4. 7. Nævius apud Fulgent. Planc. In Exposit. serm. antiq. n. 43. p. 565. 17. Merc. Myropola astatim mihi unguentum largitus est, quo me venustarem.

MYRŪPŌLIUM, n, n. 2. bottega da unguenti, profumeria, μυροπωλείον, μυροπωλείον, officina unguentaria. Plaut. Epid. 2. 2. 15. Per medicinas, per constrinas, per myropolia, et lanienas. Adde eumd. Amph. 4. 1. 3.

MYRŪTHĒCIUM, n, n. 2. ripostiglio, o scatolino, o vaso da unguenti, profumiera, μυροθήκιον, vas, aut arcula, in qua unguenta asservantur: a μύρον unguentum et θήκη theca, repositorium. Græce scribit Cic. 2. Att. 1. Meus liber totum Isocratis μυροθήκιον, atque omnes ejus discipulorum arculas, ac nonnihil etiam Aristotelis pigmenta consumpsit. h. e. oratoria ornamenta. Myrothecium Latinis litteris legitur tantum in Not. Tir. p. 184.

MYRRHA, a, f. 1. Scribitur etiam murrrha et murra ex consuetudine Latiorum vertendi in u Græcam v. — Tria diversa significat, scilicet

A) Myrrha vel murrrha vel murra, μύρρα, σαρκί, (est ab Hebr. מור mor, quod idem significat, מור autem marar, amarum sult).

I.) Proprie est arbor latitudinem habens ad quinque cubita, nec sine spina, caudice duro et intorto, crassiore, quam turis, et ab radice etiam, quam reliqua sui parte: cortice lævi, et unedonis similis: foliis olivæ, verum crispioribus, et aculeato. Gignitur in multis Arabiæ locis, et in Insulis adjacentibus, aut non longe distitis. Inciditur a radice usque ad ramos, qui valent: manatque ex vulnere humor albi-cos et tabescens, qui in minutas glæbas, nec rotundas concretæ, (quæ optima myrrha est) fractaque candidos veluti unguis habet, gustu teniter anariæ. Adhibetur in unguentis, odoris gratia et pinguetudinis. Antequam incidatur, sponte sudat humorem, qui et stacte dicitur, cui nulla myrrha præfertur. Hæc ex Plin. 1. 12. Hist. nat. c. 15. et 16., ubi etiam varia ejus genera, et varias adulterandi rationes persequitur. Tac. 6. Ann. 28. Sublato murrrhe pondere.

II.) Translate ponitur pro myrrhæ succo, de quo Plin. 13. Hist. nat. 1. 2. (17). Myrrha et per se unguentum facit sine oleo, stacte dumtaxat: alioqui nimiam amaritudinem affert. Cf. Ovid. 10. Met. 499. stillatque cortice myrrha. — a) Ea veteres vina condiebant. Plin. 14. Hist. nat. 13. 15. (92). Lautissima apud priscos vina erant, myrrhæ odore cuncta. Cf. eumd. ibid. 21. 27. (134). Dolia myrrhæ sulfure. et Catull. 66. 78. murrrhæ millia multa bibi. — b) Hæc et crines ungebant. Virg. 12. Æn. 99. fœdare in pulvere crines Vibratos calido ferro myrrhæque madentes. Sic Ovid. 5. Met. 53. crines myrrhæ madidi. — c) Hæc demum et sese ornabant et mortuorum rogam lospergebant. Ovid. Medic. fac. 88. Et modicum e myrrhis pinguibus adde cubum. Alii aliter leg. Martialis. 11. 54. Unguenta et casias et otentem funera myrrham. h. e. raptam e rogo, in quem injecta fuerat. — NB. De nomine propr. V. ONOM.

B) Est etiam myrrha, seu myrrhis, μύρρις, herba simillima cicutæ caule foliisque et flore, minor tantum et exiliior, cibo non insuavis. Plin. 24. Hist. nat. 16. 97. (154). Eadem et myrriza, ut Sillig. vel smyrhiza, ut alii tegunt, dicitur. Idem ibid. C) Aliud est myrrha lapis et poculum: de quo V. MURRHINUS.

MYRRHACOPUM, i, n. 2. medicamentum ex myrrha ad levandam lassitudinem: a μύρρα myrrha et ἄκοπον, V. ACOPUM. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in Not. Tir. p. 160. Ejus conficiendi rationem, suppresso nomine, tradit Cels. 3. 5. 24.

MYRRHĀPIA. V. MYRAPIA.

MYRRHĀTUS et murrrhatus seu murrratus, a, um, adject. myrrha conditus. Festus p. 158. 22. Müll. Murrrata potione usos antiquos, indicio est, quod etiam nunc ædiles per supplicationes diis addunt ad pulvinaria, et quod duodecim tabulis cavetur, ne mortuo lodatur, ut ait Varro in Antiquitatum libro primo. Hæc Festus, qui videtur intelligere vinum myrrha conditum. V. MYRRHINUS. Alii intelligunt potionem unguento quolibet temperatam, μύρρα κεκραμένην. Sidon. 8. Ep. 3. ad fin. Sarrapæ myrrhati. h. e. unguentis delibuti.

MYRRHĒUS et murrrheus seu murrrheus, a, um, adject. ad myrrham pertinens. ¶ 1. Est myrrha delibutus. Horat. 3. Od. 14. 22. Murrrheum nodo cohibere crineum. ¶ 2. Murrrheum onychen, apud Propert. 3. 8. 22. interpretantur coloris flavi, qui in eo lapide probatissimus est, ut Plin. ducet 36. Hist. nat. 8. 12. (61). Porro myrrha maxime laudatur, si eum colorem habeat: unde fulvam dicit Ovid. 15. Met. 399., et Plin. 12. Hist. nat. 16. 35. (70). albicantem commendat. Broukhusius.

MYRRHĒNA, a, f. 1. V. voc. seq. in fin.

MYRRHĒNUM, i, n. 2. V. voc. seq. in fin.

MYRRHĒNUS et murrrhinus seu murrrinus, a, um, adject. ad myrrham pertinens, murrrheus. Plaut. Pæn. 5. 4. 5. Tanta tibi copia venustatum aderat, in suo quæque loco sita munde. At sibi murrrhinousque omnis odor complebat. — Hinc

Myrrhina, a, f. 1. absolute, substantivorum more, (subaudi potio) est vinum myrrhæ odore conditum: de qua hæc habet Plin. 14. Hist. nat. 13. 15. (92). Lautissima apud priscos vicia erant, myrrhæ odore condita, ut apparet in Plauti fabula, quæ Persa inscribitur: quoniam in ea et calamum addi jubet. Ideo quidam aromata detectatos maxime credunt. Sed Fabius Dossennus his versibus decernit: Mittebam vinum pulcrum, myrrhinam. Et in Acharistione: Panem, et potentiam, vinum murrrhinam. Scævulam quoque et L. Alium et Atejum Capitonem in eadem sententia fuisse video, quoniam in Pseudolo sit (2. 4. 50.): Quid, si opus siet, ut dulce promat indidem, æquid habet? CHAR. rogas? Murrrhinam, passum, defrutum, etc. Quibus apparet, non inter vina modo murrrhinam, sed inter dulcia quoque nominant. Hæc Plin., qui quod ex Persa, Plautina fabula, affert, in ea, quæ hodie existat, non reperitur. Gell. 10. 23. Mulieres Romæ bibere solitas ferunt Iorem passam (al. passum), murrrinam, et quæ id genus sapiaot, potu dulcia. Ex his Gellii verbis dubitare quis possit, an ex vino murrrhinam constaret, quia ut Gell. ibid. tradit, vino semper feminæ olim Romæ et in Latio abstinerunt. Sed dicendum, ita temperatam fuisse, ut inebriare non posset. Varro apud Non. p. 551. 20. Merc. quorundam opinionem affert, qui putantur, murrrhinam apud Plautum idem fuisse, quod passum. Sed Plaut. in Pseud. loc. cit. aperte a passo distinguit. Sic Varro apud Non. p. 551. 8. Merc. Non modo vinum dare, sed etiam, ut Plautus ait, murrrhinam, passum, defrutum. Paul. Diac. p. 144. 8. Müll. hæc habet: Murrrina genus potionis, quæ Græce dicitur vixtap. Hanc mulieres vocabant murrrinam: quidam murrratum vinum: quidam id dici putant ex uvæ genere murrrinæ nomine. Hæc Paul. V. omnino Foss. in Etymol. in voce Murrrina. Ceterum murrrhinum, seu murrrhatum vinum ad levandam lassitudinem dari consuevisse, patet ex V. FORTIUSCULUS et MYRRHACOPUM. — Aliud sunt murrrhina, seu murrrhina, pocula: de quib. V. MURRHINUS.

Myrrhinum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, (subaudi vinum) est vinum myrrhæ conditum, ut ait Placid. Gloss. in Class. Auct. T. 3. p. 485. ed. A. Maio.

MYRRHŪLA vel murrrbiola vel murrriola, a, f. 1. eadem potio ac myrrhina. V. locum Pauli Diac. allatum ad fin. voc. præced. in Myrrhina.

MYRRHUS, herba, de qua V. MYRRHA sub B.

MYRRHITES, a, m. 1. μύρριτης. Plin. 37. Hist. nat. 10. 63. (174). Myrrhites myrrhæ colorem ha-

bet, facie minima gemma: odorem attrita etiam nardi. *Silligius* murrinis. *V. Solin.* 37.; et *Isid.* 16. *Orig.* 7. 14.

MYRSINEUM, i, n. 2. a nonnullis vocari silvestre fœniculum, ait *Plin.* 20. *Hist. nat.* 23. 96. (235c.), ubi *Sillig.* leg. *myrsineum*; alii *murrhineum* vel *murrhinum*; alii, ut *Harduin.*, *smyrneum*.

MYRSINTES, æ, m. 1. *μυρσίντης*. ¶ 1. Est species thymali, foliis myrti acutis, et pungentibus, sed mollioribus. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 8. 40. (66). *Silligius* legit myrtites, sed adnotat myrsinites præferri a *Schneidero* ad *Theophr.* ix. *Hist. plant.* 11. 9. ¶ 2. Item gemma mellis nigricantis colore, myrti odore. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 63. (174).

MYRTA et morta, æ, f. 1. *F.* MYRTUS init. MYRTACEUS, a, um, adject. a myrto. *Cels.* 7. 17. Ad similitudinem myrtacei folii.

MYRTARIA, æ, f. 1. vulgo idem fuit ac myrtetum. *Porphyr.* ad *Horat.* 1. *Ep.* 15. 5. Myrteta quæ vulgo myrtarias dicunt.

MYRTATUS et murtatus, a, um, adject. myrto conditus. *Murtatum* absolute est genus quoddam farcininis myrto conditum: unde apud nostrates vulgo *mortadella*, Italice *tomasella* nominata est, quamvis aliud esse videatur. *Farro* 5. *L. L.* 110. *Müll.* *Murtatum* a murta, quod ea large fartum. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 29. 35. (118). Alius usus bacca myrti fuit apud antiquos, antequam piper reperiretur, illius obtinens vicem, quodam etiam generosi obsonii nomine inde tracto, quod etiam nunc myrtatum vocatur.

MYRTEOLUS et myrteolus, a, um, adject. deminut. myrtel. *Colum.* 10. *R. R.* 237. de cinnara. Hæc modo purpureo surgit glomerata corymbo, Myrteolo modo crine viret. h. e. colore floris myrti. Al. leg. *myrtiolo*, eodem sensu: alii *murceolo*, vel *murciolo*, h. e. languidulo et inflexo, a *murcius*. *F.* MURCIA.

MYRTEA, æ, *F.* voc. seq.

MYRTEUM vel myrtetum, i, n. 2. Formam aliam *Myrteta*, æ, f. 1. *F.* infra. — Myrtetum est locus myrtis consitus, luogo *plantato* di *miri*, *myrtelo*, *μυρσίνων*. *Plaut.* *Rud.* 3. 4. 27. Quasi murtae juncis, item ego vos virgins circumvinciam. *Sall. Jug.* 52. Collis vestitus oleastro ac murtelis. *Virg.* 2. *G.* 412. Littora myrtetis lætissima. *Martial.* 3. 58. villa Non otinensis ordinata myrtetis, Sed rare vero. — Dicitur et *myrteta*, æ, f. 1. *Plaut.* in *Vidular.* apud *Priscian.* 4. p. 825. *Putsch.* Nescio qui servus e myrteta prosiliit. — Apud *Bajas* locus fuit, in myrtetis, nunc te *stefe* di *Tritoli* dictus, ubi sudatoria erant medicinae causa, calido terræ vapore in ædificiis incluso. *Cels.* 2. 17. et 3. 21.; et *Horat.* 1. *Ep.* 15. 5.

MYRTEUM, i, n. 2. *F.* voc. seq. sub 1. b.

MYRTEUS vel murteus, a, um, adject. ad myrtum pertinens, di *mirto*, *μυρσίνος*.

1.) Proprie. — a) Generatim. *Virg.* 6. *Æn.* 443. Myrtea silva. *Ovid.* 3. *Amor.* 1. 34.; et *Martial.* 3. 82. virga. *Tibull.* 1. 3. 86. sarta. *Paul.* *Diac.* p. 144. 13. *Müll.*; et *Fal. Maz.* 3. 6. n. 5. Myrtea corona *Papirius* usus est, quod *Sardos* in campis myrteis superasset. h. e. myrto consitis. — b) *Myrteum* absolute, apud *Cels.* 2. 33. a med. est oleum e myrto: ejus conficiend rationem *Plin.* 15. *Hist. nat.* 7. 7. (27). tradit. *Myrteum* oleum plene vocat *Id.* 28. *ibid.* 14. 58. (207); et *Scribon. Compos.* 219. — c) *Myrteum* vinum apud *Plin.* 26. *Hist. nat.* 11. 74. (121). est myrto conditum. Ejus confectionem docent *Cato R. R.* 125., *Colum.* 12. *R. R.* 38. et *Pallad.* 2. *R. R.* 18. Negat *Plin.* 23. *Hist. nat.* 9. 81. (161). eo vino quemquam inebriari. — d) Inter varia olearum genera *murteam* recenset *Colum.* 5. *R. R.* 4. Quænam ea sit, ignoratur. *Myrteum* nominat *Nicander Alexiph.* 87., ubi *Scolia* murteæ baccam brevem esse ajunt.

II.) Translate. ¶ 1. *Myrtea coma*, myrto coronata, vel colore inter flavum et nigrum, Itali dicunt *castagno*: *F.* infra. *Tibull.* 3. 4. 28. Stillabat Syrio myrtea rote coma. ¶ 2. *Myrteus* refertur etiam ad colorem. *Petron. Satyr.* 21. Myrtea subornatus gausapilla. *castagno scuro*. *Pallad.* 4. *R. R.* 13. de equis. Colores hi præcipui, badlus, aureus, albivocus, russeus, murteus, cervinus etc. *Isid.* 12.

Orig. 1. murteum colorem dicit esse qui est presus in purpura. h. e. subniger, aut fuscua sine splendore. *hajo scuro*. — Hinc

Myrteum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, (subaudi oleum). *F.* supra sub 1. b.

MYRTIDANUM, i, n. 2. vinum e silvestris myrti baccis factum, quod manus tingit. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 16. 19. (104)., qui 23. *ibid.* 9. 82. (164). monstrat varios ejus usus in medicina. *Silligius* veretur, ne multum corrupta sint *Plinii* verba primo loco laudata.

MYRTINUS vel murtinus, a, nm, adject. *μυρτινός*, idem quod murteus. *Apul. Herb.* 121.; et *Cæli. Aurel.* 4. *Tard.* 3. Myrtinum oleum. *Marcell. Empir.* C. 27. p. 126. ed. *Ald.*; et *Theod. Priscian.* *lib.* 2. P. 2. c. 18. Myrtinum vinum.

MYRTIOLUS. *F.* MYRTEOLUS.

MYRTIS, idos, f. 3. *F.* MERTRIX.

MYBTITES, æ, m. 1. *μυρτιτης οίνος*, vinum myrto conditum. *Colum.* 12. *R. R.* 38. 1. Vinum myrtiten ad tormina et ad alvi proluviem sic facito, etc. *Pallad.* 2. *R. R.* 18. et 3. *ibid.* 27. et 31. Vinum myrtite sic facies, etc. *Colum.* Græca ratione locutus est, de qua *F.* ABROTONITES: Latina et adjectivi more *Pallad.* — *F.* et MYRSINTES 1.

MYRTOPÉTALON, i, n. 2. herba eadem ac polygonon: ita appellata propter foliorum similitudinem cum myrto: a *μυρτος* myrtus, et *πέταλον* folium. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 91. (113).

MYRTUM, i, n. 2. *μύρτον*, fructus, h. e. bacca myrti. *Virg.* 1. *G.* 306. Et lauri baccas, oleamque, cruentaque myrta. h. e. matura, quia tunc cruoris imitantur colorem. *Cels.* 2. 30. Olea, myrta, palmula, etc. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 29. 35. (118). Aprorum sapor commendatur, ad Intinctus additis myrtis.

MYRTŪSUS, a, um, adject. myrti similis. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 13. 28. (48). Amomi uva frutice myrtooso, palmi altitudine.

MYRTUS, i, et us, f. 1. et 4. Mascul. gen. extulit *Cato R. R.* 8. et 133. Myrtum conjugulum, et album, et nigrum. — Declinat etiam *myrtus*, us. *Virg.* 2. *G.* 63. Sed truncis oleæ mellis, propinsie vites Respondent, solido Paphiæ de robore myrtus. *Catull.* 64. 89. Quales Eurotæ progignunt sumina myrtus. — Olim dixere etiam *myrta* seu potius *murta*, æ, ex consuetudine vertendi in u Græcam v. *Cato R. R.* 125. Murta nigram arfacito in umbra. — *Murtus* pro *myrtus* legitur apud *Scribon. Compos.* 109. — Ceterum

1.) Proprie myrtus, *mirto*, *mortella*, *μύρτος*, *μυρσίνη*, est arbor baccas ferens saporis præcipui, et gratissimi odoris, ex quibus et vinum, et oleum fit: veteres etiam condendis cibis usi sunt, ante inventum piper. *Cato*, inquit *Plin.* 15. *Hist. nat.* 29. 37. (122)., tria myrti genera prodidit, nigram, candidam, conjugulam. (V. CONJUGULUS). Nunc et alia distinctio, sativæ, aut silvestris, et in utraque latifolia. In silvestri propria oxymyr sine. Salutarum genera topiarum faciunt, Tarentinam folio minuto, nostratem pustulo, hexasticham densissimo, senis foliorum versibus: hæc non est in usu: ramosa utraque alis. Odoratissima est in Ægypto. *Cato* docuit vinum fieri e nigra, siccata usque in ariditatem in umbra, atque ita musto iudita: si non siccatam bacca, oleum gigni. Postea compertum, et ex alba vinum fieri album, duobus sextariis myrti tusæ, in vini tribus heminis macerata expressæque. Quinimo oleo quoque Inest quidam vini sapor, simulque pinguis liquor, præcipuus vi ad corrigenda vina saccis ante perfusus; reinet quippe facem, nec præter purum liquorem transire patitur, datque se comitem præcipua commendatione liquato. Bellicis quoque se rebus inseruit, coronantibus se ea quibusdam in ovalionibus. *Massurius* auctor est, curru quoque triumphantes myrtea corona usos. Veneri sacra habetur (*F.* MURCIA): unde ara vetus Romæ fuit Veneri myrteæ. Hæc ex *Plinio*, qui 23. *ibid.* c. 9. persequitur myrti vires in medicina: idemque tradit 35. *ibid.* 12. 46. (160). multos se defunctos condi voluisse ficilibus dolls, (*Silligius* solis legendum esse multis probat), in myrti atque oleæ et populi nigra foliis, ut *M. Varro* nem, Pythagorico modo. In sacris etiam locum habulæ *Id.* tradit 15. *ibid.* 29. 36. (119). adhibitam suffimentis et lustrationibus. Myrto coronabantur in

conviviis, in nuptiis: poetæ etiam, præsertim amatorii, myrteas coronas amabant. *Ovantes* quoque coronam e myrto gestasse, ex *cod.* 15. *ibid.* 29. 38. (125). diximus. *Horat.* 1. *Od.* 4. 9. viridi caput impedire myrto. *Virg.* 7. *Ecl.* 61. Populus Alcideæ gratissima, vitis Iaccho, Formosæ myrtus Veneri, sua laurea Phæbo. *Grat. Cyneg.* 129. Cornus et umbrosæ Veneris per littora myrtus. *Horat.* 1. *Od.* 38. 5. Simplici myrto nihil adlabores Sedulus, curo: neque te ministrum dedecet myrtus, neque me sub arcta vite bibentem. *Ovid.* 2. *Art. am.* 733. Finis adest operi, palmam date, grata juvenus, Sertæque odorata myrtea ferte comæ. *Claudian.* de *Magnete* 27. Connubium celebrat: festa froudentia myrto Limina cinguntur.

II.) Translate. ¶ 1. Myrtus est idem ac myrtetum apud *Virg.* 3. *Æn.* 22. Forte fuit juxta tumulus, quo cornea summo Virgulta et densis hastilibus horrida myrtus. ¶ 2. *Virg.* 2. *G.* 447. myrtum bonam esse ait validis hastilibus. Unde per syoedochen pro hasta ponitur spud *eum*. 7. *Æn.* 817. Et pastoralem præfixis cuspidis myrtum. Apud *Val. Flacc.* 3. 524. stricta myrtus habena, videtur esse scutica, seu virga myrtea loro pendente.

MYRUM, i, n. 2. *F.* MYRON.

MYRUS, i, m. 2. *μύρος*, dicitur mas murænae. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 23. 39. (76). Idem *smyrus* vel *zmyrus* dicitur ab *cod.* 32. *ibid.* 11. 53. (151)., quam lectionem *Silligius* prætulit etiam in allato *lib.* 9. loco.

MYS, γος, m. 3. *μύς*, piscis marinus, quem et murem marinum appellant. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 11. 53. (149). — *NB.* De nom. propr. *F.* ONOM.

MYSTA vel mystes, æ, m. 1. *μυστης*. *Muste* legitur in *Inscript.* apud *Henzen.* 6043. (quæ pertinet ad ann. a. Chr. n. 62.) et 6044., ubi de sacris Bacchidis agitur. — Est Græca vox a *μύσος* sacra doceo, sacris imbuo, initio, quæ potius a *μύσος* claudo, labia comprimo, quia qui sacris initiabantur, eorumdem arcana celare jubebantur: est autem sacrorum, seu mysteriorum peritus, sacris initiatus, sacerdos.

1.) Proprie. *Ovid.* 4. *Fast.* 536. Tempus habent mystæ sidera visa cibi. *Seneca Herc. Fur.* 845. Turba secretam Cererem frequentant, Et citi tectis properant relictis Attici noctem celebrare mystæ. *Id.* *Ædip.* 431. Conditæ lascivi deducunt orgia mystæ. Adde *Auson. Edyll.* 1. 2.

II.) Figurata. *Fulgent. præf. Mythol.* p. 612. *Staver.* Anacreonticis jam dudum novus mystes initiatus es sacris. — *NB.* De cognom. *F.* ONOM.

MYSTAGŌGUS, i, m. 2. *μυσταγωγός*. ¶ 1. Apud classicos auctores est rerum sacrarum custodia præfectus, quique hospitibus sacra solet ostendere. *Cic.* 6. *Verr.* 59. 132. Qui hospites ad ea, quæ visenda sunt, ducere solent et unumquodque ostendere, quos illi mystagogos vocant. Adde *Varron.* apud *Non.* p. 419. 9. *Herc.* Illos vulgo nostrates *Ciceroni* vocant. ¶ 2. Pro eo, qui silios sacris imbuunt et mysteriis initiat, occurrit tantum apud *Symmach.* 5. *Ep.* 64.

MYSTAGŌGICUS, a, um, adject. *μυσταγωγικός*, ad mystagogum pertinens. Hoc titulo fuit opus *L. Cincii Alimentii*, historici Latini. *Festus* p. 363. 26. et 30. *Müll.* Tridentem tertium pondo - significare ait *Cincius Mystagogicon* libro 11. duas libras pondo et tridentem.

MYSTERIARCHES, æ, m. 1. *μυστηριάρχης*, sacrorum custos, vel princeps. *Prudent.* 2. *peri stez.* 349. Bene est, quod ipse ex omnibus *Mysteriarches* incidit.

MYSTERIUM, ii, n. 2. *μυστήριον*, res arcana, præsertim sacra, a *μύσος* claudo, quia decet, res sacras non temere divulgari, re a vulgo contemptantur: vel a *mysta*.

1.) Proprie, hoc nomine nationes appellabant Orgia Samothracia, et Cabironum (de quibus *Pausanias* in *Bæoticis*, et *Apollonii Interpres*), aut Liberi Patris, et in primis initia Eleusina (de quibus *Clemens Alexandrinus*, et *Euseb. de Præp. Evang.*), quæ duplicia dicuntur quise, magna, quæ Cereri sacra erant, et parva, quæ Proserpinae. *Cic.* 2. *Nat. D.* 24. 62. Hunc dico Liberum Semela natum, non eum, quem nostri majores auguste sancteque Liberum cum Cerere et Libera consecraverunt: quod quale sit, ex mysteriis intelligi pot-

est. *Id.* 2. *Legg.* 14. 35. Quid erga aget facchus Eumolpidæque nostri et augusta illa mysteria, si quidem sacra nocturna tollimus? et *moz.* § 36. Nam mihi quom multa eximia divinaque videntur Athenæ tuæ peperisse atque in vita hominum attulisse, tum nihil melius illis mysteriis, quibus ex agresti immanique vita exculit ad humanitatem at mitigati sumus: Initiaque ut appellantur, ita re vera pricipia vitæ cognovimus. — *Mysteria facere* sacra Cereris facere. *Nepos Alcib.* 3. in fin. Aspergebatur etiam infamia, quod in domo sua facere mysteria dicebatur: quod nefas erat more Atheniensium. *Justin.* hoc idem narrans, 5. 1. 1. Alcibiades insulmatur mysteria Cereris initiorum sacra, nullo magis quam silentio solemniter, enunciavisse. — Sumitur etiam pro ipsis festis, quæ e. g. in honorem Cereris celebrabantur et ab Atheniensibus et a Romanis. *Cic.* 6. *Att.* 1. in fin. In quem diem Romana lucidant mysteria. Adde *eumd.* 5. *ibid.* 24. *extr.* et 15. *ibid.* 25. Sunt autem, qui rectius putant, bis a *Cicer.* intelligi sacram Bonæ Deæ. *Pontedera* tamen *Antiquit. Gr. et Lat.* p. 332. et *Op. posthvm.* T. 2. p. 270. ita appellatum fuisse conjicit diem Intercalarem, qui singulis lustris ex quadrantibus computatur; et quia, quo mense et quo ejusdem die inserendus esset, ignorabatur, ideo mysteria dictum. *Cf.* et *Annal. dell' Institut. archeol.* a. 1843. p. 25.

II.) Translate. *Cic.* 4. *Tusc.* 25. 55. Ne rhetoricum aperlamus mysteria. *Id.* 4. *Att.* 18. Epistolæ nostræ tantum habent mysteriorum, ut eas ne librariis quidem fere committamus. *Auson. epist.* 4. 67. Accipe congestas, mysteria frivola, augas. **MYSTES**, æ. *V.* MYSTA.

MYSTICA, ðrum, n. plur. 2. *V.* MYSTICUS in fin.

MYSTICE, adverb. *misticamente*, con mistero, arcana, cum mysteria, *μυστικώς.* *Solin.* 32. ante med. de *Ægypto.* Delubra mystice thalamo aominant. *Macrob.* 3. *Saturn.* 4. Samothracicis religionibus mystica imbutus.

MYSTICUS, a, um, adject. *μυστικός.* *Pier.* ad loc. *Virg.* infra cit. In Romano cadice invenit mysticus: cujusmodi sunt *Corcura*, *Sulla*, *Purrus*, *Phruges*, et sexcenta alia, in quibus Græca u in u Latinum vertitur. — Mysticus dicebatur et erst qui in arcanis deorum sacris fiebat, ut Mystica sacra, idest arcana sacra. *Martial.* 8. 81. Non per mystica sacra Dyndymenes. *Virg.* 1. 6. 166. et mystica vannus Isacchi. h. e. quæ in Bacchi sacris adhibetur et arcansum aliquid significat. *Tibull.* 3. 6. 1. Candide Liber, ades: sic sit tibi mystica vitis, etc. *Stat.* 8. *Theb.* 766. mystica lampas. — Hinc

Mystica, ðrum, n. plur. absolute, substantivorum more, sunt ipsa arcana sacra. *Lamprid.* *Alex. Sev.* 26. Isium et Serapium decenter ornavit, additis signis et deliacis et omnibus mysticis. h. e. omni sacrorum instrumento. — Speciatim de mysteriis Cereris. *Festus* p. 278. 19. *Müll.* Adversus mystica legem ad populum ferre. *Scalig.* ita leg.; *Codices* enim habent *mysticæ*.

MYSTRUM, i, n. 2. *μύστρον*, mensura liquidorum, ita appellata, quis plerumque fiebat ex concha mituli, qui ab *Aristotele* *μύς* vocatur; erat autem cyathi quarta pars. *Rhemn. Fann. de ponderib.* et mens. 77.

MYTACISMUS. *V.* METACISMUS.

MYTHICUS, a, um, adject. *μυθικός*, fabulosus, fabulas continens: a *μῦθος* fabula: ut *Pantomimus* mythicus, apud *Plin.* 7. *Hist. nat.* 53. 54. (184.), ubi *Sillig.* legit *Mystico*, et ait hoc esse nomen proprium. *V.* PANTOMIMUS. *Farro* apud *Augustin.* 6. *Civ. D.* 5. (*Antiq. rer. Divinar.* 1.). Tris annt genera theologie eorumque unum mythicon appellatur, qua maxime utuntur poetæ. — Hinc

Mythicus, i, m. 2. absolute, substantivorum more, est qui fabulas scribit. *Macrob.* 1. *Saturn.* 8. *Saturnum* mythici fictionibus distrahunt, physici ad quamdam similitudinem revocant.

MYTHICUS, i. *V.* voc. præced. in fin.

MYTHISTORIA, æ, f. 1. narratio fabulosa, et frivola, *μυθιστορία*: a *μῦθος* fabula et *ιστορία* historia. *Capitolin. Macrin.* 1. Libras mythistoris replevit.

MYTHISTORICUS, a, um, adject. *μυθιστορικός*,

fabulosus, mixtus ex historia et fabulis, ut *Mythistoria* volumina, apud *Vopisc. Firm.* 1.

MYTHOLOGÍA, æ, f. 1. *μυθολογία*, narratio fabularum: a *μῦθος* fabula et *λόγος* sermo. *Mythologiarum liber* est titulus operis *Fabii Fulgentii Planciadis*, in quo fabularum origines explicantur.

MYTHOLOGÍCUS, a, om, adject. *μυθολογικός*, ad fabularum narrationem pertioens. *Mythologicon liber* est titulus operis *Fabii Fulgentii Planciadis*, qui et *Mythologiarum* dicitur. *V.* vocem præced.

MYTHOS vel

MYTHUS, i, m. 2. *μῦθος*, fabula, fabulosa narratio. *Auson. Profess.* 21. 25. Ambo loqui faciles, ambo omnia carmina docti, *Callentes* mytho plasmat et historiam. h. e. fabulrum. *Ed. Lugdun.* legit *mythoplasmata*; quod *Scalig.*, probante *P. Canali*, in *mythón plasmata* emendavit. *Capell.* 2. p. 25. Certe mythos, poetica etiam diversitatis delicias Milesias, historiasque mortalium, postquam supera condescerit, se penitus amissuram non cassa opioatione formidabat. *Id.* *ibid.* p. 47. Nunc ergo mythos terminatus; infunt Artes libelli qui sequentes asserent. *Koppius* ita legit; alii *mythis terminatis infunt* etc. *Id.* 3. p. 48. Titulus monet libelli, Mythos ab ore pulsus. h. e. omissos esse, ut legit *Koppius*; alii *puisans*. — *NB.* De cognom. Rom. *V.* ONOM.

MYTÍLUS et **MYTÚLUS**. *V.* MITULUS.

MYXA, æ, f. 1. *μύξα*, Græcis est mucus, seu pluita e naribus effluens. ¶ 1. Apud *Plin.* 13. *Hist. nat.* 5. 10. (51.), 15. *ibid.* 13. 12. (43.) et 17. *ibid.* 10. 14. (75). genus est pruni, exiguus ferens fructus (quibus nomen est *myxum*) et gustu suaves, ex quibus in *Ægypto* et vina fiunt, ita dictum ab mucosum lentore. *Cæli. Aurel.* 3. *Acut.* 3. n. 16. Tunc etiam decoctione bibisli utendum, vel malvæ agrestis, aut myxarum Syriacarum. ubi legendum videtur *myxorum*. Similiter *Id.* 4. *Tard.* 8. n. 119. Decoctione noxarum (*corrige* myxarum vel potius myxorum). *V. Schneider.* ad *Pallad.* 3. *R. R.* 25. 32. ¶ 2. Item prominens pars lucernæ. *V.* MYXOS.

MYXIS, is, f. 3. Græca vox a *μύξα* mucus, quæ mucî extractionem significat. *Cæli. Aurel.* 2. *Tard.* 7. n. 108. Ex pulvere nitreo lacera (*fortasse legendum* iscerans) fricatio, quam Græci myxin appellant.

MYXO vel *myxon*, ðois, m. 3. *μύξων* (h. e. mucosus), piscis est ex genere mugilum, alio aomine hæcibus, ita dictus, quis suo sibi mucu pascitur. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 7. 25. et *ibid.* 35. 12. 46.

MYXÓLYDIUS, adject. dicitur unus ex modis musicis a *Boeth.* 4. *Mus.* 14. et 16.

MYXOS vel *myxus*, i, m. 2. *lunicello*, *μύξος*, prominens pars lucernæ, ex quæ profertur ellychnium, quemadmodum ex naribus mucus: a *μύξα* mucus. *Martial.* 14. 41. cujus lemæa est *Lucerna polymyxos*. Illustrem quom tota meis convivia flammis, Totque geram myxos, una lucerna vocor. *Recentiores* vero legendum putant *myxas*.

MYXUM, i, n. 2. *sebeste*, fructus *myxæ* arboris. *Pallad.* 3. *R. R.* 25. 32. Nunc seruntur myxa ex nucleis in aliquo vasc positis, donec plantæ induant firmitatem. *Gargil. de pomis* (edente *A. Maio* in *Class. auct. T.* 3. p. 422.). Myxorum virtutem frigidam suspicatur.

DE LITTERA N

N littera — a) Una semivocalium, ab antiquis later liquidis cannumerata, plenior in primis sonet et in ultimis partibus syllabarum, ut *nomen*, *stamen*, *exillor* la mediis, ut *amnis*, *dammum*, quemadmodum docet *Priscian.* 1. p. 556. *Putsch.* — b) *Acuus* et veteres, Græcam scribeodi rationem imitatis, ante gutturalem pro n aciebant litteram g, scil. *Agchises*, *agceps*, *agguus*, *aggens*, *agguilla*, *iggerunt* etc., testa *Farron.* apud *Priscian.* loc.

cit. et *Mar. Victorin.* 1. p. 2462. et 2465. *Putsch.*; hinc a *Nigidio* apud *Gell.* 19. 4. littera n vocatur *adulterina*. — c) In compositione, si altera n sequatur, aliquando traosit in g, ut *ignosco*, *ignavus*, *ignotus*, *ignarus*, *ignominia*, *cognosco*, *cognatus*: potest tamen in quibusdam eorum etiam per concisionem ademptis videri n, quia in simplicibus quoque potest inveniri per adjectionem g, ut *gnatus*, *gnarus*. Hæc *Priscian.* loc. cit. — d) Quandoque mutatur in l, ut *Messana* *Messala*, ut est spud *Senec. Brevit. vit.* 13., item *unus* *ullus* *nul-lus*, *catinum* *catillum* etc. ut est apud *Priscian.* loc. cit. — e) Mutatur in m sequentibus labialibus b et p, ut *imbellis*, *imbibo*, *impono*, *improbus*: in l, m et r, si eæ ipsæ liquida sequantur, ut ab in el lacio et *mitto* et *rogo*, *illicio*, *immitto*, *irrogo*; et similiter *colligo*, *commينو*, *corruo*. Quod tamen non est necessarium, quom et *inbellis*, *inpono*, *inlicio*, *inrogo*, *conligo*, *corruo* recte scribatur. — f) Sæpiissime deest in vocibus Latiois, quosdocumque præcedit litteram s, ut *meses* pro *menses*, *prægnas* pro *prægnans*; hinc etiam *cos* pro *consul*, *ces* pro *ensor*. — g) Contra vulgo in aliquibus addita est n ante s, unde *Megalasia* et *Megalensia*, *quoties* *toties* et *quotiens* *totiens* etc.; hinc etiam duplices formæ *laterna* et *lanterna*, *liquia* et *lingula*. — h) Euphoniæ causæ n addita est in fine v. *alioqui* et *ceteroqui*. — i) N cum apostrophi nota est ne interrogativum, ut *min'*, *tun'*, *vin'*, *nemon'* pro *mine* seu *minine*, *tune*, *visne*, *nemone* etc. — l) N in fastis significat nefastum diem. — m) In notis addita l significat *non liquet*, quo signo utebantur in tabellis judicialibus. *V.* LIQUET. — Est etiam nepos, ut *M. Tullius M. F. M. N.* — Item sibi vult natus, nomine, novum, numero, numine, *Numerius* etc.

NA

NABIS vel *nabun*, lingua *Æthiopicæ* est camelopardalis, quod *V. Plin.* 8. *Hist. nat.* 18. 27. (69.), ubi *nabun* habetur. Sic apud *Solin.* 30. a med.

NABLA vel **NABLIA**, ðrum, n. plur. 2. In sing. num. *nablium* occurrit tantum in *Noi. Tir.* p. 172. — *Nablia* vel *nabla*, *ναβλία*, *ναβλια*, et *ναβλα*, (Hebr.

נבל) iostumentum musicum, de quo *Ovid.*

3. *Art. am.* 327. Disce etiam duplici genialis nablia psalma Verrere: conveniunt dulcibus illa jocis. Alii leg. *navlia*, et *vertere*. Quid porro hoc instrumentum sit, utrum psalterii, aut cymbali genus, qua figura, qua ratione pulsetur, ignoratur adhuc. *Poli-tian.* in *Miscellan.* c. 14. putat esse psalterium. — Formæ *nabla* legitur apud *Vulgat. interpr.* 1. *Par.* 15. 16. Dixitque David principibus Levitarum, ut constituerent de fratribus suis cantantes io organis musicorum, nablis videlicet et lyris et cymbalis. Adde *ibid.* 15. 20. et 28., et 1. *Machab.* 13. 51.

NABLIÓ, ðnis, m. 3. qui nablium pulsat. *Gloss. Philox.* *Nablio*; *ναβλιτης*.

NABLIZO, as, are, n. 1. nablium pulso. *Gloss. Philox.* *Nablizo*, *ναβλιζω*.

NABLUM. i. *V.* NABLA.

NABUN. *V.* NABIS.

NACCA vel *nacta* vel *natta*, æ, m. 1. *νάκκης*, homo sordidam artem exerceus, ut fullo. *Festus* p. 166. 2. *Müll.* *Naccæ* appellantur vulgo fullones, ut ait *Cariatias*, quod nauci non sint, id quod est nullius pretii. Idem sentit et *Cincius*. Quidam ajunt, quod omnia fere opera ex lana naccæ dicantur a Græcis. Hæc *Fest.* *Νάκη* Græce est pellis cum suo villo. At profecto derivanda vox est a *νάσσω* premo, unde a 3. pers. præter. pass. *νήνακται* factum est *νάκκης* fullo. *Apul.* 9. *Met.* *Neritus* apud necem proximum cœnitabat. — Translate da quovis sordidissimo et vilissimo homine dicitur. Itaque pud pertinere quidam putant illud *Pers.* 3. 21. Non bucet ad morem discincti vivere *Nattæ?* et illud *Horat.* 1. *Sat.* 6. 124. ungor olivo, Non quo fraudatis immundus *Natta* lucernis. Melius tamen bis locis lamquam nomen proprium accipitur. *Natta* enim fuit cognomen R. in gente *Pinaria* apud *Eckhel.* *D. N. V. T.* 5. p. 272.

NACCINUS vel *naccinus*, a, um, adject. ad *naccam*, vel *nactam* pertinens, fullonica. *Apul. 9. Met.* Nec ad exemplum *naccinae* truculentiae sulphuris teletali fumo necabo. h. e. ad exemplum *naccæ* aeu fullonis hospitis mei, qui nuper deprehensum adultum truculenter sulphuris fumo necare tentavit.

NACTUS, a, um. *V. NANCISCOR.*

NÆ vel *ne*, adverb. *vai, vñ.* Et verbis *Donati* ad *Ter. Andr. prol. 17.*, alitatis infra sub *a*, disces, etiam *ne* aine diphthongo scribi posse, ex Græco *vñ*, particula item affirmante: quod ex libris optima et veterrima *Cicer.* et *Terentii* confirmantur critici non uni, ut videre est apud *Burmam.* ad *Quintil. Declam. 7. 9. V.* etiam *Bentley.* ad *Ter. Andr. prol. 17.*, *Ritschl.* ad *Plaut. prolegom. T. 1. p. xcvi.*, et *Hand. Tursell. 1. p. 23.* — Ceterum *næ* vel *ne* eat adverbium graviter et acrio affirmantem, quod pronomini iungitur, fere præcedente vel subsequente, apud *Classicos* prosæ *Auctores*, conditionali aliqua propositione; est autem idem ac *vero*, certe, profecto, sane, *hercle* (It. *certamente, veramente, affè, si, per certo*; Fr. *assurément, certes*; Hisp. *seguramente, ciertamente*; Germ. *ja, fürwahr, wahrlich, wahrhaftig*; Angl. *certainly, truly, surely, for certain, verily, really, in very deed, indeed*). Occurrit — a) *Absolute*, h. e. sine aliis affirmandi vocibus. *Plaut. Amph. 1. 1. 169.* *Næ* ego homo infelix fui, qui non alas intervelli. *Id. Curc. 1. 2. 48.* *Næ* ego, si idem [tu] mecum servas, aurea pro statua vineam tibi statuam. *Id. Pseud. 3. 1. 1.* Quod servitute dī danunt lenoniam puero, — *næ* illi — malam rem magnam inultasque ærumas danunt. *Id. Bacch. 4. 9. 192.* *Edepol* qui me esse dicat cruciatu malo dignum, næ ego cum illo pignus haud auam dare. *Ter. Eun. 2. 2. 54.* Qui mihi nunc uno digito fores aperis fortunatas, oæ tu istas saxo calcibus sæpe insultabis frustra. Adde *eumd.* *Andr. 2. 1. 29.*, *Heaut. 4. 6. 21.* et alibi sæpe. *Cic. 2. Cat. 3. 9.* *Næ* illi vehementer errant, si illam meam pristinam lenitatem perpetuam sperant futuram. *Id. 3. Fin. 3. 11.* Si enim sapientia aliquis miser esse possit, næ ego istam gloriosam — virtutem non magno æstimandam putem. *Id. Brut. 74. 249.* *Næ* ego, inquam, si ita est, velim eum tibi placere quam maxime. *Id. 2. Fam. 30.* Incredible est, quam turpiter mihi facere videar, qui his rebus intersim: næ tu videris multo ante providisse, quid impenderet tum, quum hinc profugisti. *Id. 2. Phil. 2. 3.* *Næ* tu, si id fecisses, melius famæ tuæ consulisses. *Id. Senect. 10. 33.* Moderatio modo vitium adsit, et tantum quantum potest quisque nitatur, næ ille non magno desiderio tenebitur virium! *Id. 3. Tusc. 4. 8.* *Næ* ista gloriosa sapientia non magno æstimanda eat, siquidem non multum differt ab insania. *Sall. Jug. 14.* Quod utinam illum eadem hæc simulantem videam —, næ ille fratris mei necis necarumque miseriarum graves pœnas reddat. Adde *eumd.* *ibid. 85.*; et *Plin. 7. Ep. 12.* et *Paneg. 16.* — *Næ* pronomini postponitur in illo *Plauti Trin. 3. 2. 7.* *LESB.* Qui mihi male facis, male consulis. *LYA.* Egone? *LESB.* Tu næ. — b) Cum aliis particulis affirmantibus, h. e. *hercle, edepol, mecastor, mediua fidiu*, et apud *Plaut. Asin. 2. 4. 6.* *Næ* tu hercle cum magno malo mihi (*al. rectius* tuo mi) obviam accessisti. *Id. Bacch. 2. 3. 76.* *Næ* ille hercle mihi sit multo tanto carior, si me illuc auro tanto circumduxerit. *Id. Amph. 2. 2. 213.* *Næ* ista edepol, si vera hæc loquitur, examussum est optima. *Id. Men. 4. 2. 40.* *Næ* illam mecastor (*al. ecaator*) generato mi abstulisti. *Cic. 1. Tusc. 30. 74.* Quum vero causam justam deus ipse dederit, ut tunc *Soerati*, nunc *Catonis*, sæpe multis, næ ille mediis fidiis vir sapiens lætua ex his tenebris in lucem illam exesserit. — Interdum altera particula particulam *næ* excipit, vel illi præponitur. *Plaut. Pers. 1. 1. 7.* Qui bero auo aervire vult bene servus servitutum, næ edepol illum multa in pectore suo collocare oportet. *Id. Men. 5. 5. 10.* Heu, edepol næ ego homo vivo miser. *Ter. Hecyr. 5. 3. 1.* *Edepol* ne meam herus esse operam deputat parvi preti. *Cic. 4. Att. 4. b.* *Medius fidiua* oæ tu emisti ludum (sic *Orell.*, alii *leg.* locum) præclarum: gladiatores audio pugare mirifice. — c) *Forcellinus* nonnulla in medium affert, in quibus, ut ipse animadvertit, *Ciceronis* aliorumque optimorum mos non servatur, hoc est in quibus

particula *næ*, non pronomini, sed alii vocabulo præponitur. Quam vero inter recentiores criticos constet, a *Ciceroniano* illo more *ne* uoquem quidem descendendum esse, factum est ut ea omnia emendantur. Hic itaque a nobis exhibentur cum recentiorum emendationibus, quas uncis inclusimus. *Plaut. Asin. 2. 2. 106.* *Hercl* vero tu cavebis, ne me attingas. Si me tagis, næ (*corr.* attingas, alii *sapis, ne*) hodie malo cum auspicio nomen commutaveris. *Id. Rud. 4. 3. 38.* *Næ* (*adde* tu homo a) impudenter impudens! *Ter. Andr. prol. 17.* *Faciant* næ (*corr.* *Faciantne*) intelligendo, ut nihil intelligant. (*corr.* 7) *Ubi Donatus*: *Ne* quidam corripunt et cum interrogatione pronunciant: quidam produunt, quorum alii *ne* pro *nec* accipiunt, id est non. Alii *ne* pro *valde*, nimis, multum, plurimum, ut (*Adelph. 4. 2. 1.*): *Ne* ego homo auo infelix. Et hoc melius. *Liv. 26. 31. sub fin.* Ea vos rata habeatis, patres concipiti, næ magis (*corr.* *necne*, magis) rei publicæ interest, quam mea. *Id. 34. 4. a med.* *Næ* (*omitte* *Ne*, vel *corr.* *Ne* eaa) pudere, quod non oportet, cæperit; quod oportet, non pudebit. *Id. 30. 14. a med.* Qui se (*ipsi veteres* Qui eas h. e. voluptates) temperantia sua frenavit ac domuit, næ (*ipsi veteres* et *Codd.* *omittunt* *næ*) multo majua decus majoremque victoriam sibi peperit, quam ooa Syphace victo habemus. *Seneca 1. Benef. 14. in fin.* Quare si quis existimat nos, quum ista præcipimus, benignitatis fines introrsus referre et illi nimis laxum limitem aperire, næ (*corr.* *ne*, quod *prohibendi vim habet*) perperam monitiones nostras exaudit (*corr.* exaudit).

NENIA, æ, f. 1. *V. NENIA.*

NÆVIUS, a, um, adject. (*nævus*) qui *nævus* in cute habet. *Arnob. 3. 14.* Ergo esse dicendum est quosdam (*deos*) capitonea, siluoculos, frontonea, labeones: in his aliis meutones, *nævios*, atque nasicas etc. Ceterum *V. ONOM.*

NÆVULUS, i, m. 2. deminut. *nævi.* *Gell. 12. 1.* An tu quocque putas, naturam feminis mammam ubera, quasi quosdam *nævulos* venustiores, non liberum alendorum, sed ornandi pectoris causa dedisse? *Apul. de Mundo.* *Minores* aliæ insulæ, ut *nævuli* quidam, per apertas Ponti sunt sparæ regiones. *Fronto 1. ad M. Antonin. Imp.* (edente *lterum A. Maio*) ep. 2. a med. Ut quisque amore quempiam deperit, ejus etiam *nævulos* saviatur.

NÆVUS, i, m. 2. olim *gnævus* et *gnævus* (ait enim *Paul. Diac. p. 96. 8. Müll. Gneus* et corporis insignie et prænomine a generando dicta esse, et ea ipsa ex Græco *γινεσθαι* apparet.); est corporis insigne, verruca, genitiva macula, *η κηλὶς σμπεροχία* (It. *neo, tacca*; Fr. *tache sur le corps, envie, verrue*; Hisp. *verruca*; Germ. *e. Muttermal, Mal, angeborener Flecken*; Angl. *a mole or mark on the body, a spot, blemish*).

1.) *Proprie.* *Cic. 1. Nat. D. 28. 79.* *Nævus* in articulo pueri delectabat *Alcæum*. At est corporis macula *nævus*. Illi tamen hoc lumen videbatur. *Horat. 1. Sat. 6. 67.* *Egregio* inspersos reprehendas corpore *nævos*. *Ovid. 5. Trist. 13. 14.* Nullus in egregio corpore *nævus* erit. *Plin. 22. Hist. nat. 25. 67. (137).* Farina decocta in aceto tollit *nævos*. *Id. 28. ibid. 4. 6. (34).* *Nævus* in facie tondere, religiosum habent multi.

It.) Translate in re morali est macula, mendum, *macchia, difetto.* *Symmach. 3. Ep. 34.* *Nævi* instar est, ut frater meus etc.

NAM, conjunctio. In oratione primum tantum locum sortitur, nisi encliticæ vicem gerat in interrogatione: extra interrogationem interdum post aliam vocem collocatur, ut *enim* (qua de re *V. Probum p. 144. Keil.*), non tamen in prosa oratione, quod sciam. *Virg. 4. Æn. 421.* Solam nam perfidus ille Te colere. *Horat. 2. Sat. 3. 20.* olim nam quærere amabam, quo etc. et *ibid. 41.* Primum nam inquiram etc. et *ibid. 302.* ego nani videor mihi sanus. Adde *eumd. 2. Ep. 1. 186.* — Ceterum *nam* est conjunctio ¶ 1. *Declarativa*, quæ rebus exponendi inservit, h. e. qua res aliqua declaratur, sive qua intelligimus qualia ait res, *γὰρ, chè, perchè, e in fatti* — a) *Ulveraim.* *Ennius* apud *Cic. 2. Herenn. 22. 34.* Utinam ne in nemore *Pellio* securibus *Cæsa* cecidisset abiegnat ad terram trabes. Nam numquam heræ errana mea domo efferret pedem *Medea*. *Cic. 3. Cat. 10. 23.* Quamobrem, *Quiritea*, celebratoe illos dies cum conjugibus

ac liberis vestris. Nam multi sæpe honores diis immortalibus justis habiti auri, sed profecto justiores numquam. — b) *Speciatim* locum habet post pronomem demonstrativum. *Cic. Roac. Am. 6. 15.* Itaque ex suis omnibus commodis hoc solum illo reliquit: nam patrimonium domesticis prædones vt ereptum possident; etc. *Id. Orat. 43. 137.* Est id omnino verum, sed proprie in hoc dicitur: nam omnium magnarum rerum, sicut arborum, altitudo nos delectat, radices stirpesque non item. *Cæs. 1. B. G. 12.* Is pagus appellabatur *Tigurinus*. Nam omnis civitas *Uelvetia* in quatuor pagos divisa est. — c) Item usurpatur ubi narratio vel demonstratio alicujus rei faciendæ est. *Plaut. Most. 5. 1. 1.* Qui homo timidus erit in rebus dubiis, *nanci* non erit: atque equidem quid id esse dicam verbum *nanci*, nescio. Nam herus me postquam rus misit, ut filium suum arcesserem, abii etc. *Ter. Andr. 1. 1. 24.* Rem omnem a principio audies: eo pacto et gnati vitam et consilium meum cognosceat; et quid facere in hac re te velim. Nam is postquam excessit ex ephelis etc. *Cic. 1. Acad. (post.) 2. 4.* Itaque non hæsitans respondebo, sed ea dicam, quæ mihi sunt in promptu: quod ista ipsa de re multum, ut dixi, et diu cogitavi. Nam quum philosophiam viderem diligentissime Græcia litteris explicatam, existimavi etc. *Tac. 16. Ann. 18.* De *C. Petronio* pauca supra repetenda sunt. Nam illi dies per somnum, nox officii et oblectamenta vitæ transigebatur. — d) *Conjunctionis nam* propria est parenthesis, quæ explicandi causa interponitur. *Cic. 2. Off. 12. 42.* *Omni* igitur ratione colenda et retinenda justitia est, tum ipsa per sese (nam aliter justitia non esset), tum propter amplificationem honoris et gloriæ. *Id. 2. Orat. 14. 60.* Quum istos libros ad *Misenum* (nam *Romæ* vir licet) studiosius legerim, sentio etc. *Id. 2. Legg. 1. 1.* In insula, quæ est in *Fibreno* (nam opinor illud alteri *Humini* nomen esse), sermoni reliquo demus operam. *Sall. Jug. 63.* Tamen is ad id locorum talis vir (nam postea ambitione præcepta datus est) petere non audebat. — e) *Generali* aliqua veritate affirmata, quæ hanc eandem probant per particulam *nam* (interdum repetitam) afferuntur. *Cic. 1. Nat. D. 1. 2.* Qui vero deos esse dixerunt, tanta sunt in varietate ac dissensione, ut eorum inolestum sit enumerare sententias. Nam et de figuris deorum, et de locis atque sedibus et de actione vitæ multa dicuntur etc. *Id. Brut. 21. 81.* *Vivo* *Catone* *minores* natu multi uno tempore oratores floruerunt. Nam et *Albinus* litteratus et disertus fuit; et tenuit cum hoc locum quemdam *Serv. Fulvius*. Nam *Q. Metellus* in primis est habitus eloquens. ¶ 2. *Nam* est etiam conjunctio causalis, — a) *Eâ* enim causa et ratio exponitur ejus rei, quæ antea dicta est, et demonstrato argumento res comprobatur. *Cic. Partit. orat. 11. 38.* Rerum bonarum et malorum tria sunt genera: nam aut in animis, aut in corporibus, aut extra esse possunt. *Id. 15. Fam. 1.* Et, quod genus hoc militum sit, judicavit vir fortissimus *M. Bibulus* in Asia; qui, quum vos ei permisissetis, delectum habere noluerit. Nam sociorum auxilia propter acerbitatem atque injurias imperii nostri aut ita imbecilla sunt, ut non multum nos juvare possint; aut ita alienata a nobis, ut neque expectandum ab his, neque committendum iis quidquam esse videatur. — b) Interdum hæc particula, ea que ab adversariis objici possunt, refelluntur. *Cic. Arch. 10. 22.* Ergo illum, qui hæc fecerat, *Rudinnu* hominem majores nostri in civitatem receperunt; vos hunc *Heracleensem* multis civitatibus expetitum, in hac autem legibus constitutum, de nostra civitate ejiciemus? Nam si quis minorem gloriæ fructum putat ex Græcis versibus percipi, quam ex *Latinis*, vehementer errat. — c) Hæc eadem particula aliquando ad opposita gradum facimus. *Cic. 5. Att. 20. ad fin.* *Eas* (*litteras*) diligentissime *Philogenes*, libertus tuus, curavit perlonga et non satis tuta via perferendas. Nam quas *Læni* pueris scribis datas, non acceperam. *Colum. 8. R. R. 14. 7.* *Pullis* formandis triginta diebus opus est, quin sunt frigora: nani tepidis quinque et viginti satis est. — d) Hinc arripitur etiam pro *vero*, *autem*, vel simili discretiva particula, et habet vim transeundi ab una re ad aliam, simulque subjunctendi, quod quis requirere posset. *Cic. Amic. 27. 103.* Una domus, Idem victus isque commoia; neque

solum militia, sed etiam peregrinationes rusticationesque communes. Nam quid ego de studiis dicam cognoscendi semper aliquid atque discendi? in quibus remoti ab oculis populi omne otiosum tempus contrivimus. *Id. 2. Off. 13. 47.* P. Rutilli adolescentiam ad opinionem et innocentiam et juris scientiam P. Mucii commendavit domus. Nam L. quidem Crassus, quum esset admodum adolescens, non aliunde mutuatus est, sed sibi ipse peperit maximam laudem ex illa accusatione nobili et gloriosa. *Id. 9. Att. 2.* Nam quod negas te dubitare, quin in magna offensa sim apud Pompejum, non video etc. *Id. Topic. 11. 49.* Nam alia quoque sunt contrariorum genera, velut ea, quae cum aliquo conferuntur, ut etc. *V. Integrum loc.* — e) Saepius locum habet in praeritione et occupatione. *Cic. 1. Orat. 5. 18.* Tenenda praeterea est omnis antiquitas exemplorumque vis: neque legum ac juris civilis scientia negligenda est. Nam quid ego de actione ipsa plura dicam? quae motu corporis, quae gestu, quae vultu, quae vocis conformatione ac varietate moderanda est; quae etc. *Id. Sext. 60. 128.* Quis est Italicae loci, in quo non fixum sit in publicis monumentis studium salutis meae, testimonium dignitatis? Nam quid ego illa de me divina senatusconsulta commemorem? vel quod in templo Iovis optimi maximi factum est etc. *Id. 3. Verr. 48. 128.* Quid est aliud, omnibus omnia peccata et maleficia concedere, nisi hoc, hominum honestissimorum testimonis et virorum honorum tabulis non credere? Nam quid ego de quotidiano sermone querimoniamque populi Romani loquar? de istius impudentissimo furto, seu potius novo ac singulari latrocinio? — f) Nam interponitur post allocationem, cui causa adjiciatur, quasi quis dicat: te ita alloquor, nam etc. *Virg. 3. Aen. 374.* Nate dea: nam te majoribus ire per altum Auspicis manifesta fides est. *Horat. 3. Od. 11. 1.* Mercuri, nam te docilis inagistro Movit Amphion lapides canendo, etc. — g) Saepius particula *nam* affirmationem exprimit simulque rationem affirmationis complectitur; et interdum *mehercule*, *hercule* et similia ad augendam orationis vim adduntur. *Cic. 1. Orat. 22. 101.* De his, credo, rebus, inquit Crassus, ut in cretionibus scribi solet, quibus sciam poteroque. Tum ille: Nam quod tu non poteris aut nescies, quis nostum tam impudens est, qui se scire aut posse postulet? *Plaut. Capt. 4. 2. 115.* Sume. posce, prone quid vis: te facio cellarium. Ea. Nam hercule nisi mantincinatus probe ero fusti peccito. Adde *Ter. Adelph. 2. 1. 36. Cic. 2. Orat. 33. 144.* Nam hercule, inquit Antonius, si haec vere a Catulo dicta sunt, tibi necum in eodem est pistrino, Crasse, vivendum. *Id. 3. Verr. 51. 133.* Dicunt ei, fere nullam esse columnam, quae ad perpendicularum esse possit. Nam mehercule, inquit, sic agamus: columnae ad perpendicularum exigantur. ¶ 3. Particula *nam* adhibetur in interrogationibus, et commotum loquentis animum fere significat: ea vero — a) Ino accentu comprehensa enclitico more componitur, ut *quisnam*, *undenam*, *quandonam*, etc. *Plaut. Pseud. 1. 3. 7.* Quonam pacto possim vincere animum? *Cic. 6. Verr. 36. 80.* Quisnam igitur tebitur P. Scipionis memoriam mortui? *Caelius ad Cic. 8. Fam. 15.* Sed tamen quodnam ob scelus iter mihi necessarium retro ad Alpes versus incidit? *Cic. 1. Cat. 4. 9.* O dii immortales, ubinam gentium sumus? — b) Interdum occurrit uno aut pluribus verbis interjectis, ut apud *Plaut. Pers. 2. 5. 13.* Quando istae iunatae est nam tibi? *Id. Bacch. 5. 1. 26.* Quid tibi ex filio nam egre est? *Id. Aulul. 3. 2. 13.* Sed in aedibus quid tibi meis nam erat negotii? *Id. Most. 1. 3. 101.* Quid cerussa opus nam? *Virg. 9. Ecl. 39.* quis est nam ludus in undis? — c) Saepius praepositum. *Plaut. Epid. 1. 2. 29.* Perdidi omnem operam. *Kr. Nam qui perdidisti h. e. quare.* *Id. Most. 2. 1. 21.* Quid ego 20? *Tr. Nam quid tu, malum, me rogitas, quid 23s.* *Id. Truc. 4. 2. 11.* Nam quid est? num inra refert? *Id. Asin. 1. 1. 29.* *De. Nam quousque?* *Tr. Usque ad mortem volo.* *Ter. Phorm. 5. 1. 5.* Nam quae haec anus est examinata, a fratre quae exressa est in eo? *h. e. quanam.* *Id. Eun. 5. 2. 57.* Quam tu reia actura, obscuro, es? *Tr. Nam quid ita?* *h. e. cur ita interrogas?* *Virg. 4. G. 445.* Nam quis te, juvenum confidentissime, nostras Jussit adire domos? *Id. 12. Aen. 637.* Nam quid ego?

sul quae jam spondet Fortuna salutem? *h. e. quidnam.* *Id. 2. ibid. 373.* nam quae tam sera moratur Segnitias? *Horat. 1. Ep. 1. 78.* Bellua multorum es capitum. Nam quid sequar, aut quem? **NAMA**, *aitis*, n. 3. *vāma*, liquor, scaturigo. Vox haec legitur insculpta in duobus monumentis Mithraeicis prope fluentum sanguinis, qui ex vulnere tauri a Mithra mactati effluit. *Inscript. apud Murat. 138. 1. et 918. 9.*, quae sunt apud *Orell. 1914. et 1915. SOLI INVICTO MITHERAE SICUT IPSE SE IN VISU IVSSIT REFIICI VICTORINVS CAES. N. VERNA DISPENSATOR NVMINI PRAESENTI SVIS IMPENDIIS REFIICIENDVM CVRAVIT PEDICAVITQVE NAMA CVNCTIS. Alia apud Viscont. Mus. Pio-Clem. T. 7. p. 39. ed. Mediol. NAMA SEBESIO. h. e. vāma σεβασίου, liquor venerabilis (dei). Hunc ritum imitati videntur Christiani; nam apud *Bertoli, Antiq. d' Aquil. p. 406.* videre est picturam Christi crucifixi, ex cujus latere dextro exit sanguis in subjectum piscem avide eundem ore excipientem delabens. Notum porro est, per piscem significari Christianos. **NAMQUE** vel *namque*, conjunctio. *Namque* in oratione primum saepe locum sortitur; interdum tamen uni verbo postponitur, etiam apud Historicos. *Virg. 6. Aen. 117.* gnaticque patrisque - misereie -, potes namque omnia, nec te etc. *Varro apud Gell. 3. 10.* Is namque numerus etc. *Liv. 22. 50.* Fuga namque ad Alliam sicut urbem prodidit, ita exercitum servavit. *Tac. 4. Ann. 21.* Is namque, ut retuli, etc. *Flor. 1. 5.* Duodecim namque populos etc. *Plin. 36. Hist. nat. 15. 24. (120).* Vera namque confidentibus etc. et 25. *ibid. 2. 4. (8).* Pinxere namque effigies herbarum etc. *V. alia infra.* — Ceterum *namque* est conjunctio, qua aliquid declaramus, vel rationem ac causam alicujus rei afferimus, majori tamen vi ac certius rem affirmantes, quod particula *nam* adjecta est enclitica *que, xai γαρ, perchè appunto, perchè in vero, perchè veramente.* ¶ 1. *Namque* est particula declarativa, quae rebus exponendis inservit. *Ennius apud Cic. 3. Tusc. 19. 44.* pol mihi fortuna magis nunc desit, quam genus. *Namque* regnum suppetebat mi, ut scias, quanto e lucro, quantis opibus, quibus de rebus lapsa fortuna accidit. *Cic. 3. Orat. 48. 184.* Liberior est oratio et plane, ut dicitur, sic est vere sulata: non ut fugiat tamen aut erret, sed ut sine vinculis sibi ipsa moderetur. *Namque* ego illud assentior Theophrasto, qui putat etc. *Liv. 2. 36.* Magno illi ea cunctatio stetit; filium namque intra paucos dies amisit. *Nepos Alcib. 1.* Ad omnes res aptus, consiliique plenus. *Namque* imperator fuit summus et mari et terra. *Horat. 1. Sat. 6. 40.* At Novius collega gradu post me sedet uno: *Namque* est ille, pater quod erat meus. *Id. ibid. 5. 48.* Lusum it Maecenas, dormitum ego Virgiliusque: *Namque* pila lippis inimicum et ludere crudis. — Sic *namque* adhibetur, ubi narratio vel demonstratio alicujus rei facienda est. *Liv. 4. 13.* Tum Sp. Maelius ex equestri ordine, ut illis temporibus praedives, rem utilem pessimo exemplo, pejore consilio est aggressus. Frumento namque ex Etruria privata pecunia per hospitum clientiumque ministeria coempto etc. — Lorum habet et in parenthesis. *Liv. 3. 44.* Virgini venienti in forum (ibi namque in tabernis litterarum ludi erant) minister decemviri libidinis manum iniecit. *Nepos Miltiad. 5.* Sub montis radicibus - nova arte - praelium commiserant (namque arbores multis locis erant rarae), hoc consilio, ut etc. ¶ 2. Item est conjunctio causalis, qua scilicet causa et ratio exponitur ejus rei, quae ante dicta est. *Cæs. 1. B. G. 38.* Id ne accideret, magnopere praecavendum sibi Caesar existimabat. *Namque* omnium rerum, quae ad bellum usui erant, summa erat in eo oppido facultas. *Id. 4. ibid. 34.* Quibus rebus, perturbatis noctis novitate pugnae, tempore opportunissimo Caesar auxilium tulit: namque ejus adventu hostes constiterunt, nustris se ex timore receperunt. *Cic. 2. Legg. 15. 38.* Quorum (sonorum) dici vix potest quanta sit vis in utraque partem. *Namque* et incitat languentes et languet facit excitatos. *Apud eundem Cic. 1. Orat. 22. 101.*, ubi *Forcellinus* et alii legebant *namque*, *Orellius* legit *nam*. *V. locum allatum in v. NAM 2.* — Sic particula *namque* refellit, quae ab adversariis objici possunt. *Virg. 1. Ecl. 6.* O Meliboe, dea nobis haec otia fecit. *Namque* erit ille mihi semper deus. — Allocutioni postpo-*

nitur, ut apud *Virg. 1. Aen. 65.* *Æoie*, namque tibi divum pater atque hominum rex Et mulcere dedit fluctus et tollere vento, etc. — Iungitur aliis affirmandi vocibus. *Plaut. Trin. 3. 3. 3.* Namque hercule honeste fieri ferme non potest. *Id. Mil. glor. 4. 6. 11.* Namque edepol vix fuit copia aduendi atque impetrandi. **NANA**, *æ*, f. 1. *V. NANUS* sub I. **NANCIO** is, ire, a. et **NANCIOR**, Iris, iri, dep. 4. idem ac *nanciscor*, apud veteres. *Gracchus* apud *Friscian. 10. p. 888. Putsch.* Si nanciam populi desiderium, comprobabo reipublica commoda. — Depon. *nancior*, iris, in Fœdere Latino apud *Festum* p. 166. 25. *Müll.* Pecuniam quis nancitor, habeto: et si quid pignoris nancitor, sibi habeto. *nancitor* est pro *nancitur*. *Festus* interpretatur, nactus erit, praedatus erit. *V. adnotata a Müllero.* **NANCISCOR**, *nancisceris*, nactus vel nactus sum, nancisci, dep. 4. Ad descriptionem quod attinet, *nactus* pro *nactus* est in optimis MSS. apud *Liv. 23. 2., 24. 36., 25. 30. et 28. 31., Plaut. Pœn. 5. 5. 8., Val. Max. 4. 4. n. 6., Ulp. Dig. 48. 22. 7. et in Cod. palimpsesto Cic. 1. de republ. 10.*, ubi vide annotationem *A. Mai* editoris diligentissimi. Cf. et *Drakenborg. ad Liv. 24. 31. et 25. 30. et Wagner. ad Virg. 5. p. 459.* Hinc *Friscian. 10. p. 888. Putsch.* *Nanciscor* etiam *nactum* facit absque *n*, ut *Probo* et *Capro* et *Pollinio* et *Plinio* placet; sicut et *pangor pactum* et *singor fictum* et *tangor tactum*. — *Nactus* passive occurrit apud *Hygin. fab. 8.* Ea occasione nacta, fugae se mandavit. Adde *eumd. fab. 1. et 120.* — Part. *Nactus* I. et II. — *Nancisci* a *nancio* (quod ratione habita etymi alii cum *v. ενεργεσθαι, άναρχα-ζου*, alii cum *v. ληρξανω* conjungunt) est forte invenire, casu incidere in aliquid, adipisci, *τυρξανω* (It. *trovare a caso, imbattersi in qualche cosa, trovare, ottenere, conseguire*; Fr. *trouver, acquérir, obtenir, recevoir, surtoit sans peine, par hasard*; Hisp. *hallar, topar por acaso, casualmente, adquirir, obtener*; Germ. *etwas erlangen, bekommen, zu etwas gelangen, einer Sache theilhaftig werden, sie erwischen, antreffen, finden*; Angl. *to meet with, find, find by chance, fall on, light or stumble upon*). I.) Proprie de hominibus et raro de belluis: fere usurpatur in praeterito. — a) Generatim. *Ter. Hecyr. 5. 3. 27.* Unde annulum istum nactus? *Cic. Orat. 9. 32.* Nactus sum etiam, qui Xenophontis similem esse se cuperet. *Sall. fragm. apud Non. p. 553. 22. Merc.* Unam epistolam forte cum servo nacti praedatores. — b) Speciatim et saepe dicitur de eo, qui fortuito quidem aliquid invenit ac praeter opinionem, sed optatum tamen; qui quum adipiscitur, quod volebat, in rem gratam incidit, *trovare per buona sorte, imbattersi in cosa di suo genio, acquistare, conseguire.* *Donatus ad Ter. Hecyr. 4. 4. 59.* *Nancisci* proprie dicitur, qui paratus ad tenendum, antequam possit reperire quod teneat, statim, quod occurrerit, prehendit. *Cic. 1. Fin. 5. 14.* Quoniam nacti te, inquit, sumus aliquando otiosum. *Id. 2. Nat. D. 64. 161.* Immanes belluas nanciscimur venando. *Id. 1. de republ. 10.* Eum Philolai commentarios esse nactus. *Cæs. 5. B. G. 9.* Repulsi ab equitatu, se in silvas abdidierunt, locum nacti egregie et natura et opere munium. *Nepos Cat. 2.* Sorte provinciam nactus Hispaniam citeriorem. Adde *Auct. B. Afr. 34.* Rursus *Cæs. 6. B. G. 34. extr.* Germani, quam nacti erant, praedam in oculo relinquunt. *Horat. Art. P. 299.* *Nanciscetur* enim pretium nomenque poetae. *Cic. 3. Nat. D. 36. 87.* Si aliud quiplam nacti sumus fortuiti boni. *Id. 3. Fam. 7.* Pluribus verbis ad te scribam, quam plus otii nactus ero. *Id. 13. ibid. 7.* Majorem spem impetrandi nactus sum, posteaquam etc. — *Id. 2. Nat. D. 49. 125.* Miliuo est quoddam bellum quasi naturale cum corvo; ergo alter alterius ubicumque nactus est ova, frangit. — c) Aliquando dicitur de eo, qui in malum incidit. *Ter. Phorm. 3. 3. 10.* Si ex nuptiis tuis nihil nanciscor mali. *se non incontro qualche disgrazia.* *Nepos Agessil. 8.* Ut naturam fauticem habuisset in tribuendis animi virtutibus, sic maleficam nactus est in corpore. *Id. Att. 21.* Nactus est morbum. *cadde in malattia.* *Sic Sueton. Tit. 10.* Ad primam statim mansio-

oem febrim nactus. — *Ut nactus es, habe, est formula malum cuique contigisse gaudentis, si sta bene, tuo danno. Plaut. Rud. 3. 6. 33. et Trin. 1. 2. 25.*

IL) Translate tribuitur rebus inanimis. *Plaut. Rud. 4. 3. 46.* Meum, quod rete atque hami nacti sunt, mentem potissimum est. *Cic. Senect. 15. 52.* Vitis, ut ae erigat, claviculos suis, quasi manibus, quidquid est nacta, complectitur. *Ovid. 1. Fast. 475.* Dixerat hæc nato motus instare sibi que, Multaque præterea tempore nacta fidem. h. e. quæ tempus et eventus vere fuisse monstravit.

NANCITOR. *V. NANCIORE.*

NANCTUS, a, um. *V. NANCISCOR.*

NANQUE. *V. NAMQUE.*

NANS. antia. *V. NO.*

NANUS, l, m. 2. *vávovs*, et *vávovs*, vox Græcæ originis, qua significatur homo brevis atque humilli corpore paulum supra terram exstans, ut *Gell. 19. 13.* definit: qui et *pumilio* Latine dicitur (It. *nano*; Fr. *un nain*; Hisp. *enano*; Germ. *der Zwerg*; Angl. *a dwarf*).

I.) Proprie. — a) Masc. gen. *Propert. 4. 8. 41.*

Nanus et ipse avos breviter concretus in artus Iactabat truncas ad cara huxa manus. *Juvenal. 8. 32.* nanum ejusdem Atlanta vocamus, Æthiopem cygnam, parvam extortamque puellam Europam. Etiam *Laber*. In *Mimis* hanc vocem usurpavit: qua in re a *Gellio 16. 7.* reprehenditur, ut voce usus obsoleta et sordidiore. Sed enim idem postea *loc. sup. cit.* admittit et probat: ejus judicium *Propertii* et *Juvenalis* et aliorum auctoritas confirmat. — Hujusmodi homines in deliciis habere mos fuit, ut colligitur ex *Sueton. Tib. 61.* — b) *Nana* de femella. *Lamprid. Alex. Sev. 34.* Nanos et nanas et moriones populo duavit.

IL) Translato. ¶ I. Transfertur ad animalia brevioris corporaturæ. *Helv. Cinna apud Gell. 19. 13.* At nunc me Geniane per sacta Binis rheda rapit citata onis. h. e. hionulis, aut equulis. ¶ 2. Item, testa *Paul. Diac. p. 176. 5. Müll.*, ad genus vasis aquaril humillis et concavi, quod vulgo vocant situlum barbatum. *Farro 5. L. L. 119. Müll.* Vas aquarium vocant situm, quod in triclinio aliatam aquam infundebant: quo postea accessit nanus cum Græco nomine, et cum Latino nomine Græca figura barbatus. *Gloss. Philox. Návovs*, *rov oxávovs*, barbatus. Ita hæc legit *Scalig. in Varrone*, et *Glossis*. Quod vera *Festus* videtur appellationem hujus vasis transferre ad homulum, non homuli ad vas, neque ipsi, neque aillis probatur: putantque verba *Festi* esse a *Paulo* aut confusa, aut motilata.

NÁOFLAX. *V. NAUPHYLAS.*

NAPHTHA, a, f. 1. *vávθα* et *vávθα*. *Forcellinus* masculinum hoc nomen protulit; sed femininum esse confirmat *Plin. 24. Hist. nat. 17. 101. (158).* et *35. ibid. 15. 51. (179).* et *Ammon. 23. 6. ante med.*; et *Hieronym. ad Daniel. c. 3.* Unde *Probus 2. p. 1473. Putsch.* hanc vocem affert, ut probet *Sallustium* (in *4. Histor.*) contra consuetudinem dixisse hoc *naphthas*, hujus *naphthæ*. Idem tamen p. 1465. *naphthas* monoptotum barbarum dicit a *Sall.* usurpatum. Cf. et *Hieronym. loc. cit.* — Ceterum *naphtha* est genus bituminis, circa Babylonem copiosissime proveniens, cui tanta est cum igne cognatio, ut flamma transillat in eam undecomque visam. Ita ferunt a *Medea* pellicem crematam, postquam sacrificatura ad aras accesserat, corona igne raptâ. Hæc ex *Plin. 2. Hist. nat. 105. 109. (235).* Hæc autem bituminis in defendeadia urbibus ad opera obsidentium inrendenda usi sunt veteres, ut *Tigranocertorum* incolæ ad machinas Romanorum urbem obsidentium (anu. a. Chr. n. *LXIX.*) teste *Dion. Cass. fragm. 178. vol. 1. p. 76. ed. Reim. Ammian. 23. 6. ante med.* eadem fere habet, quæ *Plin.*, et *naphtham* oleum Medicum appellat. *Veget. 4. Milit. 8. et 18.* oleum incediarium. *Grat. Cyneq. 435.* oleum vivum. Est autem vox ex duabus *Ægyptis* composita, utempe ex *na*, oleum, et *phthas*, Vulcanus, h. e. oleum igneum. *V. Jablonsk. Opusc. T. 1. p. 158. et 381.*

NAPHTHAS, a, n. 2. *V. voc. præced. loit.*

NÁPINA, a, f. 1. a *napus* (*subaudi* terra) locur ubi seruntur *napis*. *Colum. 11. R. R. 2. 71.* *Napisæ*, itemque *rapisæ* siccatis locis per hos dies sunt. *V. RÁPINA.*

NAPURAS Nectito, quom dixit pontifex, funiculi ex stramentis sunt. *Festus p. 169. 20. Müll.*; qui p. 165. 2. aliquanto plenius de hac re sic habet: Nectere ligare significat, et est apud plurimos auctores frequens. Quin etiam in commentario aacrorum usurpat hoc modo: Pontifex minor ex stramentis *napuras* nectito, idest funiculos facito, quibus sues adnectantur.

NÁPUS, l, m. 2. genus raporum oblongius et exilius, *βουβιάς* (It. *navone*; Fr. *sorte de navet*, *chou navet*; Hisp. *nabo*; Germ. *die Steckrübe*; Angl. *a naphew*, long rapas). *Colum. 2. R. R. 10. 23.* Rapa campis et locis humidis lætantur: *napus* deversam amat et siccam tenuique propiore terram. Itaque glareosis sabulosisque arvis melior exit: locique proprietatis utriusque semen commutat. Namque in alio solo rapa biennio sola convertuntur in *napum*; in alio *napus* raporum accipit speciem. Adde *Pallad. 8. R. R. 2.* Amierni nos commendat *Plin. 18. Hist. nat. 13. 35. (131).* et *19. ibid. 5. 25. (77).*; et *Marzial. 13. 20.* Eorum condiendorum rationem docet *Colum. 12. R. R. 54.*

NÁPUS, vos, n. 3. *vávov*, idem ac *sinapi*: vocis etymon vide in *SINAPI*. *Plin. 19. Hist. nat. 8. 54. (171).* *Sinapi* Athenienses *napy* appellaverunt. *Id. 27. ibid. 13. 113. (140).* Alterum *thlaspi* aliqui *Persicum napy* vocant.

NARCE, es, f. 1. *vάρκη*, torpor. Vox Græca. *Plin. 21. Hist. nat. 19. 75. (129).* A narce *narcissus* dictus, non a *sabuloso* puero.

NARCISSINUS, a, um, adjert. *vάρκισσινος*, qui ex *narcisso* fit, ut *Oleum narcissinum*, Unguentum *narcissinum*. *Plin. 21. Hist. nat. 19. 75. (129).* Ex hoc flore fit *narcissinum* oleum ad emolliendas duritias. *Id. 13. ibid. 1. 2. (6).* *Narcissinum* unguentum ex flore *narcisso* desit componi.

NARCISSITES, æ, m. 1. ut vult *Forcellinus*, vel rectius

NARCISSITIS, ydis, f. 3. ut legit *Sillig.*, *vάρκισσινος*, gemma *narcissi* venis et odore distincta. *Plin. 37. Hist. nat. 11. 73. (188).*

NARCISSUS, l, m. 2. *narcisso*, *vάρκισσος*, lilii genus, radice carnosa atque odora, flore purpureo, tolla in radice habens ad similitudinem fallurum arundinis, sed aliquanto crassiora: a *vάρκη* torpor, quia gravis ejus odor torporem affert. *Plin. 21. Hist. nat. 5. 12. (25).* et *ibid. 19. 75. (129).* *Virg. 5. Ecl. 33.* purpureus *narcissus*. et *4. G. 123.* sera comans. — In *sabulis* est puer, *Cephalis* amnis et *Lyriopes* *Nymphæ* filius, tanta formæ præstantia, ut quum aliquando ad fontem bibituum accessisset, conspecta suæ imaginis amore captus ait; quumque nulla potuendi amoris spes esset, nimio desiderio contabescens, in florem sui nominis commutatus fuerit. *Ovid. 3. Met. 407. et seq. Pausan. l. 9. c. 31.* narrat, *Narcissum* sororem suam aibi simillimam amavisse, quam, quum præmorta esset, in imagine propria adamare oon desiit. De *Narcisso* *V. Auson. epigr. 96. 97., 98. et 99.*; et *Mus. Borbon. T. 1. tab. 4. et T. 2. tab. 18.* — NB. De cognom. Rom. *V. NARCISSIANUS* in *ONOM.*

NARDIFEB, fers, ferum, adjert. *nardum ferens*. *Grat. Cyneq. 314.* *Nardiferumque* metunt *Gaugem*.

NARDIFOLIUM, il, n. 2. folium *nardi*, quod etiam absolute folium dicitur; conjunctim vero recte scribitur, nam in *nardo*, teste *Plin. 12. Hist. nat. 12. 25. (41).* et *26. (42).*, duo in pretlo sunt, radix, quæ et *spica nardi* et *nardostachyon* appellatur, et folium, quod etiam *nardifolium* dicitur in *Not. Tir. p. 160.* *Nardus*, *nardifolium*. Ita et *Furlanetto*. Sed *Notis Tir.* nulla inest auctoritas.

NARDINUS, a, nm, adjert. *vάρδιος*, ad *nardum* pertinens. ¶ 1. *Nardinus* dicitur qui est ex *nardo*, ut *Nardinum unguentum*, alio nomine *foliatum*, cujus conficiendi rationem docet *Plin. 13. Hist. nat. 1. 2. (15).* *Marcell. Empir. c. 15. p. 106. ed. Ald.* *Nocturæ* *jecur* ex unguento *nardino* trito (*lege* tritum), auriculis subinde infusum etc. — *Nardinum vinum* apud *Plaut. Mil. glor. 3. 2. 11.* est vel *nardo*, vel unguento *nardino* conditum. — *Nardinum oleum* memoratur a *Marcell. Empir. c. 20. p. 115. ed. Ald.* — *Nardinum folium* epud *Pelagon. Veterin. 6. 34.* est idem ac *folium nardi*: ubi tamam male legitur *filinardini*.

¶ 2. *Nardina pira* dicuntur, quæ *nardi* odorem habent. *Plin. 15. Hist. nat. 15. 16. (55).*

NARDOMYRUM, l, n. 2. (*nardus* et *myrum* vel *myron*) *nardinum unguentum*. *Marcell. Empir. c. 20. extr. p. 117. retro ed. Ald.*, ubi legitur *nardomyri drachmas* etc.: nisi quis *maist nardini myri drachmas* etc.

NARDOSTACHYON, li, n. 2. *vάρδοσταχϋος*, *nardi spica*. *Apic. 7. 6.* *Piper*, *nardostachyon*, folium, etc. h. e. *nardi spica*, *nardi folium*. Adde *Marcell. Empir. c. 20. p. 116. ed. Ald.*, ubi legitur *Genit. nardostachyos*. Sic et eod. cap. extr. p. 117. retro.

NARDOSTATIUS, yi, m. 2. idem quod *nardostachyon*, apud *Theod. Priscian. de dieta 15.*

NARDUM, i, n. et

NARDUS, i, f. 2. Neutro genera præter *Plin. et Tibull.* infra allatos, usurpat etiam *Cels. 3. 21. ante med.* *Iris*, *nardum*, *crocum*, *cassia*, *myrrha*. Adde *eumd. 5. 3. et Colum. 12. R. R. 20. 5.* — Ceterum

I.) Proprie, *nardus* vel *nardum*, *nardo*, *spigo*,

vάρδος, Hebr. נֶרְדְּ nerd, frutex est gravi et crassa radice, sed brevi ac nigra fragillique, quamvis pingui, situm redolente, ut cyperi, aspero sapore, folio parvo densoque: cacumina in aristis sese spargunt: ideo gemina dote *nardi* *spicas* ac *folia* celebrant. Hæc *Plin. 12. Hist. nat. 12. 26. (42).* — Est præterea herba huic non dissimilis, quam ob id *pseudonardum* vocant, folio crassiore, carnoso, angusto, colore languido in candidum vergente, frequentibus *spicis* in aristis sparsis, flosculis purpureis, gaudens petrosis locis et apricis, tanta suavitate fragrantia, ut omnes flores odoris suavitate provocet, qua dote in vestibus inseritur. *Id. ibid.* — *Nardus Gallica*, sive *Celtica*, herba est, e *pseudonardi* speciebus diversa, folia habens longiuscula et *lavescencia*, floremque luteum. *Id. ibid. (45).* *Baccharis* vocatur *nardum rusticum*, de quo etc. *Id. ibid.*

II.) Translate *nardus* pro unguento *nardino* ponitur. *Horat. 2. Od. 11. 16.* Assyriaque *nardo* *Potamus* uncti. *Tibull. 3. 6. 63.* *Syrio* *madefactus* tempora *nardo*.

NARES, ium, ibus, f. plur. 3. *V. NARIS.*

NARENOSUS, a, um, adjert. qui latis *naribus* est. *Lactant. 5. 12. in fin.* Cum *diis* suis *nariois* reliquantur. Ita quidam *Cudices MSS.* alii leg. *varicosis*, alii *cariosis*, et *curiosis*.

NÁRIO, onis, m. 3. (*naris*) qui *nares* corrugat, *subsonator*. *Gloss. Isid. et Gloss. Pith.* *Nario*, *subsonans*. Cf. *CACHINNO*, onis.

NARIPÜTENS, entis, particip. ab *Inusit. nariputeo*, h. e. ex *naribus puteo*. *Vet. epigr. in Athol. Lat. T. 2. p. 468. Burmann.* Accipe *nariptens* oris *latrina*, *Philippe*, etc. Tertia syllaba in *nariptens* licenter corrigitur: at fortasse legendum est *NARIPUTRENS*.

NARIS, is, f. et *sepius* *nares*, ium (*V. Charis. 1. p. 20. Putsch. et Diomed. 1. p. 315.*) plur. 3. *Nar* in recto casu affertur, nullo tamen auctore laudato, a *Charis. 1. p. 27. Putsch.*, quocum ef. *Charis. Excerpt. p. 546. et 553. Keil.* Ratione *habita* etymi, *nares* derivari videtur per *metathesin* a voce Græca *νάρις*, idem significante. *Lactant. Opif. D. 11.* vult ita dici, quia per eas *spiritus nare* non desinit: *Festus p. 166. 19. Müll.* quia per eas *nari* sumus odorum. Hinc hæc habet *Donatus ad Ter. Adelph. 3. 3. 43.* Ideo *oares* a *naritate* seu *guaritate* dictæ sunt, quod nos odoratu doceant præsto et prope esse, quod adhuc oculi oon vident. *V. etiam OLFACIO.* — Ceterum *nares* sunt *nasi foramina*, per quæ et odor et *spiritus* ducitur (It. *narici*, *nari*, *naso*; Fr. *les narines*, *le nez*; Hisp. *las ventanas de la nariz*, *nariz*; Germ. *die Nasenlöcher*, *die Nase*; Angl. *the nostrils*, *the nose*).

I.) Proprie. — a) In ploral num. *Cic. 2. Nat. D. 56. 141.* Itemque *oares*, eod quod omnis odor ad supera fertur, recte *sarsum* sunt. et *ibid. 57. 145.* *Nares*, quæ semper propter *accessarias* utilitates patent, *contractiores* habent *introlitus*, ne quid in eas, quod noceat, possit pervadere: *humoremque* semper habent, ad pulverem multaque *alia* *depellenda* non inutilem. *Quintil. 11. 3. 80.* *Corrugare* *nares*, et *infare*, et *movere*, et *digito*

inquietare, et pulso subito spiritu excutere, et diducere sæpius, et plana manu resupinare, indecorum est. *Cic. 3. Tusc. 18. 43.* Fasciculum ad nares admovere. *Horat. 1. Ep. 5. 22.* ne turpe toral, ne sordida mappa Corruget nares. *Id. 4. Od. 1. 21.* Illic plurima naribus Duces tura. et 2. *ibid. 15. 6.* omnis copia narium. *h. e.* florum odoratorum. *nictomyia. Virg. 1. G. 375.* aut bucula cælum Suspicens, patulis captavit naribus auras. *Colum. 6. R. R. 1. 3.* Boyes naribus resimis patulisque. *Virg. 12. Æn. 114.* alio se gurgile tollunt Soliis equi, lucentque elatis naribus efflant. *Ovid. 7. Met. 806.* naribus acres Ire canes. *Hieronym. Ep. 133. n. 7.* Duobus digitulis narium purgamenta decutere. *Veget. 1. Fetein. 3.* Cui de naribus promucis humor defluit male olens. et *ibid. 4.* Nul-lus ei per nares supra solitum humor emanat. — b) In singulari num. *Macr. apud Charis. 1. p. 82. Putsch.* Saucia naris. *Apul. 8. Met. p. 577. Oud.* Nare detorta, magistrum suum varie cavillantur. *stoncendo il naso. Ovid. 12. Met. 253.* disjectis ossibus oris, Acta retro naris medioque infixa palato est. et 3. *ibid. 674.* panda loquenti Naris erat. *Grat. Cyneq. 172.* fides et solertia naris. *h. e.* sagacitas in cane venatorio. *Ovid. 1. Art. am. 520.* Inque cava nullus atet tibi nare pilus. *Pers. 1. 33.* beiba de nare loqui. *parlar nel naso. Tertull. 1. advers. Marcion. 13.* Narem contrahere. *h. e.* corrugare irridendi causa.

II.) Translate. ¶ 1. Refertur ad iudicium, censuram, sagacitatem intelligendi, irridendi acinoniam: qua ratione et *nasutum hominem* dicitur, et *naso suspendere*, etc. Hinc *Quintil. 11. 3. 80.* Naribus non ferre quidquam decenter ostendimus, tametsi derisus iis, contemptus, fastidium significari solet. Ceterum *Horat. 1. Ep. 19. 45.* ad hæc ego naribus uti Formido. *Id. 1. Sat. 4. 8.*; et *Phædr. 3. 3.* Emunctæ naris homo. V. EMUNCTUS. Rursus *Horat. Epod. 12. 3.* Naris obesa. V. OBESUS. *Pers. 1. 41.* rides, et nimis unciis Naribus indulges. — Huc pertinet illa *Lucilii* apud *Non. p. 427. 32. Merc.* Calpurni sævam legem Pisoni repretid, Eduxique animam in primoribus naribus. *h. e.* vehementer et irate insectatus sum. et *Africanus ibid.* Apage sis clientum animum: in naribus primoribus vix pertuli edepol. ¶ 2. A similitudine dicuntur nares extrema canalium partes, per quas humor egerit. *Vitruv. 7. 4.* Inter duos parietes canalis ducatur, habens nares ad lucem patentem. *Id. 7. 10.* Fit fornicula habens in lacunnicum nares spiragii, foramina fumum emittentia. *Popisc. Prob. 21.* Ingentem parans fossam, qua, dejectis in satum naribus, loca siccaret. Ita legit *Sabmas.*, alii aliter. *Pallad. 9. R. R. 9.* Puteos fodientes, et ab his foramina hinc inde patefacta, velut nares, intus agemus, qua nocens spiritus evaporet.

NARITA est genus piscis minuti. *Plautus:* Muristica autem video in vasis stazenis, naritam Bonam, etc. Hæc *Festus p. 166. 20. Müll. Nηριτις* autem genus est marinæ conchæ.

NARITAS, atis, f. 3. ut *gnaritas*, est perspicacia, sagacia. V. locum *Donati* allatum in v. NARIS init.

NARRABILIS, e, adject. *raccontabile*, qui narrari potest. *Ovid. 2. Pont. 2. 61.* Lingua sile: non est ultra narrabile quidquam. *Cæli. Aurel. 2. Acut. 13.* In utraque definitione (*Apollonius*) peccavit. Primo enim sunt proluxæ atque narrabiles. *h. e.* non desinunt, aed narrant.

NARRATIO, ōnis, f. 3. (narro) actus narrandi, rei gestæ expositio; item res ipsa narrata, ἀφήγησις, διήγησις (It. racconto, narrazione; Fr. action de raconter, narration, récit, histoire; Hisp. narracion, recitacion; Germ. die Erzählung, sowohl das Erzählen, als die Geschichte; Angl. a telling, relating, recounting, a tale account, relation, story, narration, narrative). Occurrit ¶ 1. Generatim. *Cic. Orat. 36. 124.* Narrationes credibiles, nec historico, sed prope quotidiano sermone explicatæ dilucide. *Id. 2. Orat. 19. 80.* Rem narrare, ita ut veri similia narratio sit, ut aperta, ut brevis. *Id. Orat. 62. 210.* Si exponenda est narratio, quæ plus dignitatis dealderat, quam doloris. *Phædr. 4. 4.* Plus esse in uno saepe, quam in turba, boni, Narratione postera tradam brevi. *Sueton. Rhet. 1. a med.* Narrationes tum breviter et

presse, tum latius et uberius explicare. ¶ 2. Speciatim usurpatur de narratione oratoria. *Cic. 1. Invent. 19. 27.* Narratio est rerum gestarum, aut ut gestarum, expositio. Narrationum genera sunt tria. Unum genus est, in quo ipsa causa et omnis ratio controversiæ continetur. Alterum, in quo degressio aliqua extra causam aut criminacionis, aut similitudinis, aut delectacionis non alienæ ab eo negotio, quo de agitur, aut amplificacionis causa, interponitur. Tertium genus est remota a civili-bus causis, quod delectacionis causa, non inutili cum exercitacione, dicitur et scribitur. Ejus partes sunt duæ, quarum altera in negotiis, altera in personis maxime versatur etc. Adde *eumd. 1. Herenn. 8. 12. 2. Orat. 19. 83.* et 80. 326. et *Partit. orat. 9. 31.*; *Quintil. 4. 2. 2.*; *Capell. 5. p. 180.*; et *Priscian. de præexercit. rhet. p. 1331. Putsch.*

NARRATIUNCŪLA, æ, f. 1. deminut. a narratio, breve racconto, διήγηματιον, brevis narratio. *Quintil. 1. 9. 6.* Narratiunculas a poetis celebratas tractare. Adde *Plin. 6. Ep. 33. a med.*

NARRATIVE, adverb. narrando. *Donat. in argum. Andr.* Ut a novissimis rebus incipiens, initium Fabulæ narrative reddat spectatoribus.

NARRATIVUS, a, um, adject. (narro) narrati-oni idoneus. *Empor. de loc. comm. in fin.* Mihi videtur comparacionis et eventus loco narrativum aliquod posse misceri exemplum, vel historicum, dummodo ab his locis iterum ad speciem revertamur. *Servius ad Virg. 1. Æn. 1.* Est narrativum principium: *Urbs antiqua fuit.*

NARRATOR, ōris, m. 3. *raccontatore*, narra-tore, ἀφήγητις, qui narrat. *Cic. 2. Orat. 54. 219.* Natura fugit homines et creat imitatores et nar-ratores factos. et *ibid. 12. 54.* Non exornatores rerum, sed tantummodo narratores. *Quintil. 11. 1. 36.* Abunde disertus rerum suarum narrator. *Tac. 16. Ann. 2.* A narratoribus oratoribusque præcipua materia in laudem principis assumpta est.

NARRATUM, i, n. 2. V. NARRO in fin.

NARRATUS, a, um, V. NARRO.

NARRATUS, us, m. 4. *racconto*, narratio. *Ovid. 5. Met. 498.* Mota loco cur sim, tantique per æ-quoris undas Advehar Ortygiam, veniet narratis hora Tempestiva meis. *Apul. 9. Met.* Lector reprehendens narratum meum.

NARRO, as, avi, atum, are, a. 1. *Narramus* syncop. pro *narravimus* habet *Propert. 2. 12. 9.* Quam multa apposita narramus verba lucerna! — *Part. Narrans, Narratus, Narraturus et Nar-randus I.* — Ratione habita etymii videtur esse a *gnarurus*, gnarus: ab eo enim factum fuit *gnaruro*, quod in *Gloss. Philox.* legitur: et inde *nar-ro*. V. alia huc pertinentia apud *Voss. in Elymol. in Gnari*; et confer *ρωρις*. — Ceterum narra-re est dicere, exponere, recitare, rem gestam ser-mone explicare, διηγῆσαι (It. dire, raccontare, narrare; Fr. dire, raconter, exposer dans un récit; Hisp. narrar, referir, contar; Germ. Jemanden einer Sache kundig machen, sie ihm erzählen, berichten, kund thun, Nachricht geben, schildern, auch auseinandersetzen, darthun; Augl. to tell, recount, relate, report, recite, speak of, make mention of, narrate).

1.) Proprie occurrit — a) Cum Accusati-vo. *Ter. Adelph. 4. 1. 20.* Narrare virtutes alicujus. *Id. ibid. 3. 2. 53.* Cognato rem omnem narrato ordine. *Cic. 9. Fam. 6. extr.* Ego tibi ea narro, quæ tu melius scis, quam ipse, qui narro. *Catull. 9. 6.* audianque Hiberum Narrantem loca, facta, nationes. Huc pertinet et illud *Stat. 3. Silv. 3. 207.* Verhaque dilectæ fert narraturus Etruscæ. *Plin. 6. Hist. nat. 22. 24. (84).* Percentanti narravit Romanos et Cæsarem. *diede conteeza de Romani* etc. *Id. ibid. 23. 26. (96).* Circumvectus in mediterranea Persidis, narrata proxime a Juba. *Id. 20. ibid. præfat. 1. (1).* Narrabimus homini elbos suos. *h. e.* ostendemus, explicabimus. *Justin. 1. 9. 19.* Ne res per quemquam narraretur. *h. e.* vulgaretur. — Et de inanimis *Plaut. Pers. 4. 3. 29.* Quid istæc tabellæ narrat? — b) Sequenti In-finito, vel Coniunctivo cum Relat. *Cic. 6. Fam. 1. ad fin.* Mihi Philargyrus tuus fidelissimus ani-mo narravit, te interdum sollicitum esse venientis. *Id. 2. ibid. 10. a med.* Quo loco Clitarchus tibi narravit, Darlum ab Alexandro esse supera-

tum. *h. e.* Clitarchus in historia sua a te lecta. — Et de inanimis *Martial. 3. 87.* Narrat te rumor, Chione, nunquam esse etc. — *Ter. Hecyr. 1. 2. 70.* Narratque, ut virgo integra etiam tum siet. *Cic. 3. Fam. 1.* Si resplicata tibi narrare posset, quomodo se haberet. — c) Cum præpos. de et Ablativo. *Cic. 3. Fam. 1.* Jucunda mihi ejus oratio fuit, quum de animo tuo, de sermonibus, quos de me haberes quotidie, mihi narraret. *Id. 3. He-renn. 14. 24.* Si quæ admirationes inciderint, de quibus nus narrabimus. *Id. 2. Orat. 59. 241.* Ut mores ejus, de quo narres, exprimentur. *Id. 3. Att. 15.* Crassi libertum ais tibi de mea sollicitudine narrasse. *Cf. Justin. 17. 3. 1.* De origine regni ejus pauca narranda sunt. — d) *Male, bene narrare*, tristem, bonum nuncium afferre, dar trista, buona nuova. *Cic. 16. Att. 14.* Male narras de Nepotis filio. et 13. *ibid. 33.* Othonem quod speras posse vinci, sane bene narras. — e) *Narrari*, in sermone omnium esse, fabulam fieri. *Cf. Plin. 9. Hist. nat. 15. 16. (39).* Belua nunquam visa in hoc orbe, multis tamen narrata. *h. e.* a multis. et 11. *ibid. 52. 114. (274).* Frivola hæc, ut reor, et vulgo tamen narrata. *Id. ibid. 37. 79. (203).* In ventre hiruudinum pullis lapilli, qui chelidonii vocantur, magici narrati artibus, reperiuntur. *Id. 5. ibid. 1. 1. (4).* Nec præter oleastros, aliud exstat ex narrato illo aufero nemore. Hæc tamen *Plinii* loca ad superiorum paragr. a referri possunt. Ceterum *Quintil. Declam. 14. sub fin.* Rideor ubique, narror, ostendor. *h. e.* fabula fio. *Martial. 12. 52.* Dulcis in Elysiis narraris fabula campo. — f) *Sæpius narror* est idem ac dicor, feror, si *rac-conta*, si *dice che io* etc. *Horat. 1. Ep. 2. 6.* propter Paridis narratur amorem Græcia Barbarie lento cullis duello. *Ovid. Heroid. 6. 19.* Barbara narratur venisse venefica tecum. *Martial. 3. 9.* Versiculos in me narrat scribere Ciona. — Singulare est illud *Tac. Germ. 33.* Juxta Tencteros Bructeri olim occurrebant: nunc Chamavos et Angriarios immigrasse narratur. — g) Eodem sensu *narrant*, *h. e.* dicunt, ferunt. *Plin. 2. Hist. nat. 47. 48. (126).* Narrant, et in Ponto Cæciani in se trahere nubes. Adde *eumd. ibid. 106. 110. (236).* et *ibid. 32. ibid. 7. 24. (75).*

II.) Translate. ¶ 1. Occurrit pro dicere, lo-qui, dire, parlare. *Horat. 2. Sat. 7. 4.* libertate Decembri (Quando ita majores voluerunt) utere, narra. *Ter. Andr. 2. 2. 30.* Non opinor, Dave. da. opinor, narras? non recte accipis: Certa res est. *Plaut. Pæn. 5. 2. 67.* narra, quid est? quid ait? *Ter. Andr. 3. 1. 19.* ego quid narres, nescio. *Id. Phorm. 2. 3. 54.* filium narras mihi? Cujus de stultitia etc. Adde *Phædr. 3. 17.* — Et cum præpos. de et Ablat. *Propert. 2. 1. 43.* Navita de ven-lis, de tauris narrat arator. *h. e.* disputat, disserit, discorre. ¶ 2. *Narro tibi*, vere loquor, verum tibi dico, ti dico il vero, ti parlo sinceramente. *Cic. 2. Att. 11.* Narro tibi: plane relegatus mihi videor, postea quam in Formiano sum. (Adde 15. *ibid. 16. et 21.*) et *ibid. 7.* Narra mihi: reges Ar-meniæ patrios salutare non solent? *dimmi il vero. Petron. Satyr. 129.* Narrabo tibi adolescentis: paralyisin cave. *ti parlerò da senno.* ¶ 3. Pro dicere, nonopare, ut videtur, dixit *Plin. præfat. Hist. nat. § 1.* Libros naturalis historiæ — *natos* apud me proxima setura, licentiore epistola narra-re constitui tibi, jucundissimo imperator. *h. e.* Ves-pasiane. — Hinc

Narratum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, id quod expositum fuit. *Horat. 2. Sat. 5. 1.* Hoc quoque, Tiresia, præter narrata, petenti Responde.

NARTHECIA vel narthecya, æ, f. 1. *ναρθηκία* et *ναρθηκία*. species ferulæ humilioris, quæ ad justam altitudinem narthecis non assurgit, folia habens maxima, ut quæque terræ proxima. Dicitur videtur per demutationem, a fructibus humilitate. Quare etiam a quibusdam ferula minor, et ab aliis ferulago appellatur. *Plin. 13. Hist. nat. 22. 42. (123).* de ferula. Duo ejus sunt genera; narthecia Græci vocant assurgentem in altitudinem, nartheciam vero semper humilem.

NARTHECIUM, ii, n. 2. *ναρθηκιον*, reposito-rium medicamentorum, vasculum, in quo reponde-bant medicamenta: a *ναρθηκί* ferula. Primo enim narthecia appellata sunt vasa medicamentaria, quæ

ex narthece conficiebantur, quia narthece lignum ad medicamenta asservanda accommodatissimum est, quippe quum ejus caulla medulla exempta sit vacuus; postea vero quævis vasa in hunc usum comparata, quamvis ex ferula confecta non essent, hoc nomine dici cæperunt. *Cic. 2. Fin. 7. 22.* Jam doloris medicamenta illa Epicurea tamquam de narthece promant. *Martial. 14. 78.* ejuja femina *Nartheceum*. Artis ebur medicæ narthecea cerne habere Munera, quæ cuperet *Pactius* esse sua.

NARTHEX, Æcis, f. 3. *ναρθηξ*, arbuscula, alferula, lignum foris corticeis loco habens, intus ligni loco fungoam medullam. *Plin. 13. Hist. nat. 22. 42. (123).* V. et voc. præced.

NARUS. V. GNARUS.

NĀSALE, is, m. 3. *τηγμέν*, quod nasum tuetur. *Gloss. Isid. et Gloss. Pith.* Nasale, ornamentum eorum.

NĀSAMŌNITES, æ, m. 1. nt legit *Forcellinus*, vel

NĀSAMŌNĪTIS, idis, f. 3. ut legit *Sillig.* *νασαμωνίτης*, *νασαμωνίτης*, gemma sanguinea, nigricantibus venis. *Plin. 37. Hist. nat. 10. 64. (175).* Cf. *Solin. 27. 43.*

NASCENS, entis, particip. **V. NASCOR.**

NASCENTIA, æ, f. 1. *γένεσις*, nascimento, natiuitas. *Vitruv. 9. 7. a med.* Non e nascentia, sed ex conceptione genethiologiæ rationes explicatas reliquit.

NASCIBILIS, e, adject. qui nasci potest. *Terull. 3. advers. Marcion. 19. ad fin.* Mortalem negat, quem nascibilem profitetur. Adde eumd. *ibid. 11.*

NASCĪTUS, a, um. **V. NASCOR** inlt.

NASCO, is. **V. voc. seq. init.**

NASCOR, nascēris, nātus sum, nasci, dep. 3. Pro natus, nasci, legitur etiam gnatus, gnasci. Præcipue vero (*V. Priscian. 2. p. 569. Putsch. et Mar. Victorin. 1. p. 2456.*) gnatus, i, m. 2. pro natus, *νός*, *figliuola*, et *gnata*, æ, f. 1. pro *nata*, *νύατος*, *figliuola*, voces sunt frequentissimæ in usu familiari, quas sæpissime habent *Plautus Terentiusque*; item ter aut quater *Horatius* in *Sat. 2. 3. et 5. lib. 2. et Ovid. l. 7. et 13. Met.* Quidam tribuunt etiam *Ciceroni Planc. 24. 59.* Quamquam ad præcepta ætas non est gnati etc.; sed ea lectio certa non est; et præterea illa verba veteris eujuspiam poetæ esse videntur. — **Nascere** in infinito pro nasci, a nasco, is, quidam confirmant verbis *Catonis R. R. 151. extr.* Ubi germen nascere cepit. *Schneider.* ipse ita edidit; sed ea lectio certa non est. — Part. *Nascens* I. et II. 1. et in fin.; *Natus* in omnibus paragr. et præcipue in fin.; *Nasciturus* (*V. infra annotat.*) et *Nascendus* I. — Part. *Nascitus* est idem ac *natus*, quod postremum ex syncope ortum videtur. *Vet. Scholiast. in Bull. dell' Instit. archeol. ann. 1838. p. 146.* referens verba *Cassiod. in Psalm. 102. 5.* Huic avi (*aquilæ*) jam ætate protractæ suprenum labium cornea inflexione nascitum tantum fertur exrescere, ut ei non sit liberum escas solita libertate decerpere. Apud *Cassiod. loc. cit.* perperam legitur in editionibus *nasutum* pro *nascitum*. — **Nasci** volunt esse a *γενάω*, unde *γενάωμαι*. Est etiam cui placet a *nasciscor* ducere per synopen, quasi vitam adipiscor. Aliis demum est Incoativum a *v. genuisse, gignere*. Ceterum nasci est oriri, in vitam venire, in lucem edi, *φύσσει*, *γενήσεται* (It. nascere, venire alla luce; Fr. naître; Hisp. nacer; Germ. gezeugt, geboren werden; Angl. to be born, come into the world, spring, arise, grow).

I.) Proprie. — a) De hominibus. *Ennius* apud *Philargy. ad Virg. 3. G. 35.* Assaraco natus Capia optimus, isque pium et se Anchisen generat. *Ter. Heaut. 5. 4. 7.* Ita mihi stque huic sis superstes, ut ex me atque hoc natus es. Sic *Cic. 3. Nat. D. 19. 48.* Circe et Pasiphae et Perseide natæ, patre Sole. *Ter. Andr. 3. 2. 6.* scitus puer est natus Pamphilo. *Cic. 2. Nat. D. 2. 1.* Quod ex nobis natos liberos appellamus, idcirco Cerere nati nominati sunt Liber et Libera. *Id. 3. Tusc. 12. 26.* Ille Tantalo prognatus, Pelope natus. *Id. 3. Nat. D. 18. 45.* Orpheus et Rhesus Musa matre natus. *Id. Rosc. Am. 16. 46.* Si tibi fortuna non dedit, ut patre certo nascerere. *Virg. 4. Ecl. 8.* Nascenti puero fave, Lucina. *Ovid. 15. Met. 639.*

Apolline natos. Id. 4. ibid. 422. de pellice natus. et 9. *ibid. 613.* neque enim de tigride natus. et 11. *ibid. 312.* Alipedes de atlrpe dei verata propago Nascitur Autolicus. *Cic. 1. Tusc. 5. 9.* Quoniam mortui miseri sunt, in inseriam nascimur sempiternam. — Similiter est etiam originem ducere. *Cæs. 7. B. G. 37.* Amplissima familia nati adolescentes. *Virg. 1. En. 290.* Nascitur pulcra Trojanus origine Cæsar. *Tac. 1. Hist. 16.* Generari et nasci a principibus fortuitum est. — **Nascendus** apud *Gell. 3. 10.* Ad homines quoque nascendos vim numeri hujus (*septenarii*) pertinere ait. h. e. ad homines in utero matris formandos: docet enim totum hominem in utero septem hebdomadis absolvi. Ita etiam usurpatur *senescendus*, quod vldet in *Senescio*. — b) De brutis animalibus. *Cic. Amic. 8. 27.* Bestiæ ex se natos smant ad quoddam tempus, et ab eis amantur. *Virg. 3. G. 389.* de ovibus. de maculis infuscet vellera pullis Nascentum. h. e. letus. *de nascenti. Plin. 10. Hist. nat. 53. 74. (149).* Aves omnes in pedes nascuntur, contra quam reliqua animalia. *Pallad. 7. R. R. 7.* Ubi signum nascituri regis (*apum*) Invenieris. (Falluntur itaque *Phoca* qui in *Art. 9. p. 1722. Putsch.* docet *v. nasci* futuri temporis participio carere; et *Cledonius*, cui *Art. p. 1913. Putsch.* Part. est *naturus*, non *nasciturus*).

II.) Translate. ¶ 1. Usurpatur de rebus physicis, quæ vel existere incipiunt vel oriuntur. — a) Hinc de plantis, mineralibus, lapillis, luminibus, de stellis orientibus, de ventis surgentibus etc. Generatim *Cic. Orat. 3. 10.* Ideas Plato signi negat, et ait semper esse: cetera nasci, occidere, fluere. — *Natu* supinum. *Plin. 16. Hist. nat. 33. 60. (139).* Cupressus natu morosa. *difficile da nascere*. — Ceterum *Virg. 2. G. 110.* Fluminibus salices, crassisque paludibus alni Nascentur, et 3. *Ecl. 92.* bumi nascencia fraga. *Horat. 2. Od. 20. 11.* nascunturque leves Per digitos humerosque plumæ. *Cæs. 5. B. G. 12.* Nascitur ibi plumbum album in mediterraneis regionibus. *Plin. 36. Hist. nat. 8. 12. (61).* Onyx nascitur circa Thebas Ægyptias. *Id. 6. ibid. 18. 22. (65).* Ganges in Scythiis montibus nascitur, et 36. *ibid. 26. 65. (190).* Ex palude nascitur annis. *Virg. 8. Ecl. 17.* Nascere. præque diem veniens age, Lucifer, album. et 1. *G. 434.* Totus et ille dies, et qui nascuntur ab illo. verranno dopo. et *ibid. 441.* Sol ubi nascentem maculis variaverit ortum. h. e. quum oriens faciem habuerit maculosam. *Horat. 3. Od. 23. 1.* Cælo supinas si tuleris manus Nascente luna. *al sorge re della luna. Virg. 3. G. 278.* unde nigerrimus Auster Nascentur. — Huc pertinet etiam illud *Petron. fragm. Tragar. 38. Burmann.* Parum illi bona lana nascebatur: arietes a Tarento emit. Mel Atticum et doni nasceretur, apes ab Athenis jus sit afferri. Cf. *Tac. Dial. de orat. 9. 11 (versus)* etiam Basso domi nascuntur, pulcri quidem et jucundi. — b) Hinc nascens est idem atque incipiens, recens ortus; et occurrit de rebus physicis et de abstractis. *Cic. Brut. 7. 27.* Ante Periclem et Thucydidem, qui non nascentibus Athenis, sed jam adultis fuerunt, littera nulla est etc. Cf. *Tac. Dial. de orat. 25. extr.* Fateor, quædam eloquentiæ eorum, ut nascenti adhuc, nec satis adultæ, defuisse. *Horat. 2. Sat. 4. 30.* nascentes implent conchylla lunæ. h. e. novæ et crescentes. *Colum. 11. R. R. 3. 9.* Nascent annus. h. e. vernum tempus. *Martial. 6. 4.* nascencia templa. h. e. recens exstructa, nova. *Cic. 1. Cat. 12. 30.* Conjuratio nascens. — Apud *Flor. 2. 6. ad fin.* Livius in diversissimam partem, id est in ipsas nascentis Italiæ fauces, signa converterat. h. e. Alpes, ubi Italia incipit. *Fitzius* verba illa id est fauces utpote puerile, quod in textum irrepit, interpretamentum rectissime improbat ac rejicit. ¶ 2. Est etiam exsurgere, existere, erumpere. *Cæs. 2. B. G. 18.* Ab eo lumine collis nascebatur. *cominigiava, sorgeva, ergevasi in alto.* Sic *Sil. It. 3. 530.* de *scandentibus Alpes*. ardua supra Sese aperit fessis et nascitur altera moles. — tunc *nascencia, ium*, n. plur. 3. absolute, sunt plantæ, quippe quæ in altum eriguntur. *Vitruv. 5. 1. 3.* *Schneid.* Columnæ superiores quæ parte minore quad oneri ferendo quæ sunt inferiora firmiora debent esse quam superiora: non minus quod et-

iam nascentium oportet imitari naturam, ut in arboribus teretibus abiete, cupressu, pinu. h. e. quæ naturaliter exsurgunt. ¶ 3. Est etiam initium ducere, proficisci, provenire. *Cic. 16. Fam. 22.* Scribes ad me, ut mihi nascatur epistolæ argumentum. *Virg. 3. En. 44.* major rerum mihi nascitur ordo. Rursus *Cic. 2. Off. 5. 16.* Nulla tam detestabilis pestis est, quæ non homini ab homine nascatur. *Id. Quinct. 28. 85.* Ex quo uno hæc omnia nata et profecta esse concedit. *Id. 2. leg. Agr. 33. 90.* Ille in oculis senatus nihil posse existere, quod non ante extinguit atque opprimi posset, quam plane exortum ac natum. *Cæs. 7. B. G. 43. in fin.* Ne profectio nata a timore defectionis, similis fugæ videretur. *Auct. B. G. 8. 48.* Postulatio ab justo timore nascitur. *Catull. 63. 188.* Querelæ veræ nascuntur pectore ab imo. *Auct. B. Alex. 58.* Ne dissensionis initium natum seditiosa militum suaque videretur natura. *Plin. 17. Hist. nat. 14. 23. (100).* Hinc nata inoculatio. *Petron. Satyr. 25.* Hinc puto proverbium natum etc. — Et sequente part. ut, *Plin. 16. Hist. nat. 4. 4. (10).* Inde natum, ut etiam triumphaturis conferrentur (*coronæ*) in templis dicendæ. — Hinc a Part. præc.

Nascencia, ium, n. plur. 3. absolute, substantivorum more. **V. supra** sub II. 2.

Natus, a, um, particip. et adject. (quod substantivorum quoque more usurpatur) plures, et quasdam peculiare habet significationes: scil.

A) Particip. *natus* proprie est in lucem editus, ortus, nato, *γενωτός*. ¶ 1. Stricto sensu. — a) Generatim. *Cic. Brut. 62. 224.* Longe post natos homines Improbissimus Glaucia. *dopo che il mondo è mondo: a' di de' nati. C. Gracch. apud Gell. 15. 12.* Si ulla meretrix domum meam introivit, omnium natorum postremissimum nequissimumque existimato. *il peggiore di quanti mai son nati al mondo.* — b) Speciatim nemo natus, nemo mortalium, nullus. *Plaut. Most. 2. 2. 21.* nemo natus in ædibus Servat. non vi è anima viva, vel anima nata. Sic *Id. ibid. 2. 1. 55.* Tamquam si intus natus nemo in ædibus habet. — c) Cum additis. *Claudius Quadrigarius* apud *Gell. 7. 11.* Qui summo genere natus erat. *Cic. 3. Orat. 32. 131.* Tu in alia lingua ac moribus natus, occupatissima in civitate etc. et *mor. Græci nati* in litteris. *Justin. 6. 8. 9.* Homo inter literas natus. — Figurate *Id. post redit. ad Quir. 2. 5.* A parentibus parvus sum procreatus: a vobis natus sum consularis. — d) Iterum mihi natus videtur, *mi pare d'esser rinato*, est impense lætantis, et bonum aliquod insperato consecuti. *Plaut. Pen. 5. 2. 117. et Capt. 4. 2. 111.* ¶ 2. Latiori sensu, addito Accusativo temporis, (cui deficit præpos. ante, si *Prisciano 18. p. 1214. Putsch.* sit fides) de hominis ætate dicitur. *Cic. 5. Ferr. 25. 62.* Eques Romanus prope annos nonaginta natus. *Id. Brut. 64. 229.* Undeviginti annos natus erat eo tempore. *avea diciannov'anni. Id. Cluent. 40. 110.* Quam annos ad quinquaginta natus esset. — Interdum ipsa hominis ætas rectius definitur additis vocibus major vel minor et ommissa vel sequente part. quam. *Cic. Rosc. Am. 14. 30.* Patrem occidit *Sex. Roscius*. Qui homo? Adolescentulus corruptus—annos natus inajor quadraginta. *che aveva più di quarant'anni. At dubia est lectio: Orellius leg. annis major q. Nepos Reg. 2.* Dionysius major annos sexaginta natus decessit. *Liv. 45. 32.* Quos (principes Macedonum) cum liberis majoribus quam quindecim annos natis præcedere in Italiam placeret et *Gell. 1. 12.* Qui de virgine capienda scripserunt, quorum diligentissime scripsit *Labeo Antistius*, minorem quam annos sex, majorem quam annos decem natam, negaverunt capi fas esse.

B) Adjective. ¶ 1. *Natus* alicui rei, vel ad aliquam rem etc. dicitur qui aptus et idoneus est, quasi in hoc sit in lucem editus, nato per etc., *atto, abile, buono, unico a qualche cosa.* — a) Cum Dativo. *Ter. Adelp. 4. 2. 6.* me credo huic esse natum rei, ferundis miseris. *Cic. 2. Fin. 14. 45.* Non sibi se soli natum meminere, sed patriæ, sed suis. *Id. Cæc. 24. 59.* Ille vir, qui se natum huic imperio putavit. *Id. Pis. 17. 41.* Ille gurgis natus abdomini suo, non laudi atque gloriæ. *Id. Prov. cons. 5. 10.* Judæi et Syri rationes ser-

vilitati natus. *Inscript.* apud *Gruter.* 408. 1. VT NOBIS DECLARATVM VELIT NASSE SE NON ALII, QVAM PATRIAE SVAE NATVM. *Vellej.* 2. 118. 1. Germani, natum mendacior genus. Cf. *Seneca 2. Suasor.* p. 18. ed. Bipont. de *Thermopylis*. Natus trecentis locus. — b) Cum præpos. ad et Accus. *Cic. Brut.* 68. 239. Vir ad omnia summa natus. *Id.* 12. *Phil.* 4. 9. C. Cæsar deorum beneficio natus ad hæc tempora. *Id.* 1. *Orat.* 22. 99. Quum te unum ex omnibus ad dicendum maxime natum aptumque cognossem. *Id.* 5. *Fin.* 22. 63. Ad laudem et ad decus nati, suscepti, instituti sumus. *Id.* *Orat.* 28. 99. Si ad hoc unum natus est, aut in hoc solo se exercuit, aut huic generi studet uni. *Id.* 2. *Fin.* 13. 39. Ut ad cursum equus, ad arandum bos, ad indigandum canis, sic homo ad intelligendum et agendum natus est. *Id.* *Harusp. resp.* 4. 6. Ut P. ille Scipio natus mihi videtur ad interitum exitumque Carthaginiæ etc., sic T. Annii ad illam pestem comprimendam, extinguendam, funditus delendam natus esse videtur. *Justin.* 27. 2. 5. Quasi ad ludibrium tantum fortunæ natus esset. — *Ovid.* 2. *Met.* 223. Natus ad sacra Cithæron. *Id.* 5. *ibid.* 561. canor mulcendas natus ad aures. — c) Cum Accus. et præpos. in apud Poetas. *Horat.* 1. *Od.* 27. 1. Natis in usum lætitiæ scyphis. *Ovid.* 14. *Met.* 99. natæ dira in perjuris lingue. — d) Cum Infinito apud Poetas. *Ovid.* de *nuce* 113. At rubus et sentes tantummodo lædere natæ. *Id.* 15. *Met.* 120. Quid meruere boves, animal sine fraude dolisque, Innocuum, simplex, natum tolerare labores? *Seneca Ep.* 95. § 21. Femine libidine nec insubris quidem cedunt, pati natæ. ¶ 2. Natus sedito Adverbio est natura conformatus, factus, constitutus. *Liv.* 9. 2. Ita ostus locus est: saltus duo alti, angusti silvoscusque sunt etc. — Hinc bene aut male natus de re bonæ aut malæ naturæ. *Varro 1. R. R.* 6. 1. Alius ager bene natus, alius male. di cattiva natura, sterile, malnato. et *Colum.* 4. *R. R.* 24. 7. Sarmata vetera, male nata, contorta, deorsum spectantia recidit. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 233. Inculti versus, et male nati. — *E re natus* est subito, vel ex ipsa re natus. *Quintil.* 4. 1. 54. Multum gratiæ exordio est, quod ab actione diversæ partis materiam trahit, hoc ipso, quod non compositum domi, sed ibi atque e re natum, etc. *sul fatto*, o *dal fatto*. — *E re nata*, ex eo, quod casu, sul præter nostram voluntatem accidit (cf. *Plaut. Truc.* a. 5. v. 70. Ut rem natam video, hoc accipiendum est, quod datur.). *Ter. Adelph.* 3. 1. 8. E re nata melius fieri haud potuit, quam factum est. *Apul.* 4. *Met.* E re nata subtile consilium tale commiscitur. h. e. ex occasione. — *Pro re nata*, pro præsentium rerum statu. *Cic.* 7. *Att.* 14. ad fin. Velim eas cohortere, ut exeant: præsertim quum es prædia in ora maritima habeamus, cui ego præsum, ut in his pro re nata non incommode possint esse. *per quel che ora corre.* et 14. *ibid.* 6. Antonii colloquium cum herodibus nostris pro re nata non incommodum. Adde *eumd.* 7. *ibid.* 8. — Hinc

C) *Natus*, i, m. 2. *figliuolo*, et *Nata*, æ, f. 1. *figliuola*, et sapius in plur. num. *Nati*, *orum*, sunt filii, liberi. Frequentius vero scribitur *gnatus*, *gnata* etc. Fere tamen tunc adhibetur, quum parentum simul mentio fit; et perraro a prosæ scriptoribus. — a) *Nati*, *orum*, in plur. num. *Cic. Amic.* 8. 27. Caritas, quæ est inter natos et parentes. *Virg.* 7. *Æn.* 548. Et trepidæ matres presere ad pectora natus. *Id.* 3. *ibid.* 98. Et nati natorum et qui nascuntur ab illis. *Horat.* 2. *Sat.* 2. 114. videas metato in agello Cum pecore et gnatis fortem mercede colorem etc. — Sic de brutis animalibus. *Phædr.* 1. 28. Aquila, ut periculo mortis eriperet suos, Incolumes natos supplex vulpi tradidit. et *Colum.* 6. *R. R.* 27. 13. id genus pecudis (equini) amore natorum, nisi fiat potestas, notam trahit. — b) *Natus*, i, m. sing. *Ennius* apud *Non.* p. 246. 11. *Merc.* mihi Auscultat, nate, pueros iube cremarier. *Horat.* 1. *Sat.* 3. 43. At pater ut nati, sic nos debemus amici Si quod sit vitium, non fastidire. *Quintil.* 1. *proem.* 6. Erudiendo nato tuo non inuiles fore libri videbantur. — c) *Nata* in Dat. plurali habet *natis*, non *natabus*, ubi distinctione opus non est. *Quintil.* 13. *Met.* 660. Eubæa duabus, Et totidem

natis Aodros fraterpa patita est. Adde *Priscian.* 7. p. 733. *Putsch.* Ad vitandam autem sexus ambiguitatem *natabus* dici poterit, ut a viris peritis, inquit *Phocas* p. 1707. *Putsch.*, usurpatum est. *V.* dicta in *ASINA* sub init. — Ceterum *Ennius* apud *Cic.* 1. *Divinat.* 20. 40. o gnata, tibi sunt ante ferendæ *Ærumnæ*, post ex fluvio fortuna resistet. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 219. si qui gnatum promuta devovet aqua. Cf. *eumd.* *ibid.* v. 199. Tu quum pro vitula statuis dulcem Aulide natam Ante aras etc. *Virg.* 1. *Æn.* 658. Ilioue, maxima natarum Priami.

NASICA, æ, m. et f. 1. qui nso est acuto, subtili et contracto. *Arnob.* 6. 10. Potest fieri, ut barbatus in cælo sit, qui esse a vobis effingitur levis: displosas ut gestitet nares, quem vos esse facitis figuratisque nascam. Adde *eumd.* 3. 14. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

NASITERNA, æ, f. 1. *secchia*, *brocca*, *urna*, *annaffiatejo*, *idpca*. Est genus vasis aquarii ansati et patentis, quale est, quo equi perfundi solent. *Plautus* in *Bœchidibus*: *Ecquis* evocat cum nasiterna et cum aqua istum impurissimum? Et in *Nervolaria*: *Ecquis* huc effert nasiternam cum aqua sine suffragio? Et *Cato* in *Q. Sulpicium*: *Quotiens* vidi trulleos, nasiternas, pertusos aequales, matelas sine ansis. Hæc *Festus* p. 169. 11. *Müll.* qui *nassiterna* scribit duplici ss. Alii unico, quia a ternis nasis (quod etymon *Müllerus* improbat p. 168.), seu ansis, vel potius tutulis existimibus, per quos liquor effunditur, dictam putant, quemadmodum *Juvenal.* 5. 46. *Vatilianos* calices nasorum gustare fuisse, sit. *V. NASUS.* *Cato R. R.* 11. in instrumento vineæ enumerat amphoram, nasiternam, pelvium, mstellionem, trulleum, etc. Adde *Varron.* apud *Non.* p. 546. 7. *Merc.* Quod solum affert *Festus* ex *Nervolaria* *Plauti*, habetur *Stich.* 2. 2. 28. hoc modo: *Ecquis* huc effert nasiternam cum aqua? ex. sine suffragio Populi tamen ædilitatem hic quidem gerit. *V. Nobby, del creduto circo di Caracalla*, p. 36. In illa *Caton.* loco est qui legit *amphoram nasiternam*, sine nota distinctionis, ut *nassiternam* sit adjectivum: quod sane absurdum non videtur.

NASITERNATUS, a, um, adject. *nssiterna* instructus. *Calpurn.* apud *Vulgent.* in *Exposit. serm. antiq.* p. 563. 31. *Merc.* Ubi tu nasiternatus aquam petas.

NASSA, æ, f. 1. *nassa*, *κρότος*, vel *κρότην*, piscatorii vasis genus, quo quum intravit piscis, exire non potest. Ita *Festus* p. 169. 19. *Müll.*

1.) Proprie. *Sil.* It. 5. 47. vitreas solers piscator ad undas, Ore levem patulo texens de vimine *nassam*, Cautius interiora ligat, medianque per alvum, Sensim fastigias, compressa carumina necit: Ac fraude arcetati remeare foraminis arret Introitu facilem, quem traxit ab æquore piscem. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 37. 61. (132). Capluntur purpureæ parvulis rarisque textu veluti nassis in alto jactis. et *ibid.* 30. 48. (91). *Polypus* mire expetens odorem salsamentorum: qua de esusa et nassis illinuntur. *Id.* 21. *ibid.* 18. 69. (114). Junci usus ad *nassas* marinas. *Id.* 32. *ibid.* 2. 5. (11). Scarus inclusus nassis non fronte erumpit, nec infestis viminibus caput inserit, sed aversus etc.

II.) Translate. *Plaut. Mil. glor.* 2. 6. 98. Numquam hercle ex ista *nassa* ego hodie escam petam. (Unde proverb. e *nassa* escam petere. h. e. utilitatem inde querere, ubi majus periculum est.) *Cic.* 16. *Att.* 2. Ex hac *nassa* (al. *naxa*) exire constitui, non ad fogam, sed ad spem mortis velloris.

NASITERNA. *V. NASITERNA.*

NASTURTIUM, ii, n. 2. (quod et *nasturtium* scribitur) *nasturtio*, *κάρδαμον*, quasi *nasitor* *tium*, est herba hortensis, ita dicta, quod nasum torqueat, ut ait *Varro* apud *Non.* p. 12. 24. *Merc.*; est enim acerrimi odoris, et caustica vi præditum: Venereim inhibet, torporem excitat, animum exauit. Habet etiam vim contra serpentes, maxime si ustum sit. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 44. (155). *Nasturtium* nomen accepit a narium tormento: et inde vigoris significatio proverbio id vocabulum usurpavit, veluti torporem excitans. Adde *eumd.* 20. *ibid.* 13. 50. (127). — Proverb. quod innotuit *Plin.* loc. cit. Græce est *κάρδαμον ἑσθιε*, *nasturtium comedere*, dictum in socurdem, ignavum, hebetem. — Ceterum *Virg. Mor.* 84. Quæque tra-

hunt acri vultus nasturtia morsu. *Colum.* 10. *R. R.* 230. parvo discrimine sulci Spargantur cæcis nasturtia dira colubris. *Cic.* 5. *Tusc.* 34. 99. Per sss negat Xenophon ad panem adhibere quidquam, præter nasturtium.

NASUM, i, n. apud veteres et

NASUS, i, m. 2. Neutro genere *Lucilius* apud *Non.* p. 215. 4. *Merc.* Queis oculi non sunt, neque nssum. *Id.* *ibid.* *Nasum* rectius nunc homini est. *Plaut. Mil. glor.* 4. 6. 4. Nam odore nasum sentist, si intus siet. et *Anph.* 1. 1. 288. Oculi, nssum, dens, Isbra. Adde *eumd.* *Curc.* 1. 2. 18. et *Men.* 1. 2. 57. Cf. *Prob.* de nom. excerpt. p. 212. *Keil.* — Ceterum *nasua* (vox, ratione habita etymi, cum v. *nares* conjungenda) est prominens membrum in facie hominis, inter utrumque oculum, gemino foramine, unde spiritus, ore clauso, ducitur et emittitur, et odorum vis sentitur, *ῥίψ*, *μύκτις* (It. *naso*; Fr. *nez*; Hisp. *nariz*; Germ. *die Nase*; Angl. *the nose*).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Cic.* 2. *Nat.* D. 57. 143. *Nasus* ita locatus est, ut quasi nutus oculis interjectus esse videatur. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 59. (158). Altior homini tantum, quem novi mores subdolæ irrisioni dicavere, *nasus*. Non alii animalium nares eminent. Avibus, serpentibus, piscibus foramina tantum ad olfactus sine naribus. Et hinc cognomina *Simorum*, *Silonum*. *Martial.* 7. 37. Exprimers rorantem frigore *nasum*. h. e. stiria fluentem emungere. et *ibid.* Turpis ab invisio pendebat stiria naso. et 11. 98. Congelati gutta nasi. *Juvenal.* 10. 109. madidique insania nasi. h. e. mucus et pituita defluens e naso senum, non secus atque infantium. Contra *Id.* 6. 147. sicco venit altera nso. *Seneca 2. Ira 22. a med.* Collis *nasus*. *schiacciato*. *Ter. Heaut.* sub fin. aduncus. *aquilino*. (*Nasum* rectum præoptabant *Græci*. *V. Annal. dell' Institut. archeol.* T. 6. p. 208.) *Plaut. Capt.* 3. 4. 115. acutus. *Martial.* 2. 11. indecens. *Horat. Art. P.* 36. pravus. toto. *Catull.* 69. 9. *nasorum* pestem vocat tetrum odorem alarum, qui caper et hircus vocatur. *Pers.* 3. 87. Ingeminat tremulos naso crispante carbinos. *Juvenal.* 1. 57. ad calicem vigilanti stertere naso. h. e. stertere quidem, sed somnum simulando. *Plaut. Mil. glor.* 3. 2. 9. Naso clariare magnum. h. e. vehementer stertere. *Id.* *Men.* 1. 3. 12. Ahripere alium *nasum* mordicus. *Id.* *Capt.* 4. 2. 37. Naso exhibere molestiam. *scil.* tetros odores admovendo. ¶ 2. Latiori significatione est idem atque odoratus, sive odorandi sensus. *Horat.* 2. *Sat.* 2. 89. Ranridum aprum antiqui laudabant, non quia *nasus* illis nullus erat etc. *odorato*. ¶ 3. Item latiori significatione, vel translate ut *Forcellino* placuit, dicitur sedes iræ, et bilis, quia iratis cum contractione vultus rugat et *nasus*. *Plaut.* in *suppos. Amph. scæna*, Dii vostrum fid. v. 42. Fames et mora bilem in *nasum* concinit. *san venit la mulla al naso*. *Pers.* 5. 91. Disce, sed ira cadat naso, rugosque sanna. *Martial.* 6. 64. rabido nec perditus ore Fumantem *nasum* vivi tentaveris ursi. ¶ 4. Refertur etiam ad sagacitatem, acrimoniam in deprehendis aliorum vitiiis, et acri irrisione satsaque dicacitate insectandi: ducta metaphorâ a sagacitate canum, abstracta quæque olfactu inquirentium: hinc *Plin.* 11. *Hist. nat.* 59. 37. (158). l. c. Altior homini tantum, quem novi mores subdolæ irrisioni dicavere, *nasus*. *Horat.* 1. *Sat.* 6. 5. *naso* suspendis alinco liguos, ut me libertino patre natum. *motteggi*, *pungi*, *μύκτις*. *quæ ratione* et *Pers.* 1. 118. loratus est. (Similiter *Horat.* 1. *Sat.* 3. 29. Iracundior est paulo, minus aptus acutis Naribus horum hominum. h. e. naribus in aretum contractis, quod proprium est irridendum, unde *Hieronym.* *proem.* *Comment. lib.* 2. in *Osee*. Contracta nre desipiunt. Et *Auson.*, *Horatium* imitatus, *præf. Edyll.* 11. Neque me fallit, fore aliquem, qui hunc jorum nostrum acutis naribus et caperata fronte rondemnet.). *Plin. præfat. Hist. nat.* § 8. *Lucilius*, qui primus candidit still *nasum*. h. e. satyram. *Martial.* 1. 42. Non cuiquam datum est habere *nasum*. et *ibid.* 4. Et pueri *nasum* rhinocerotis habent. et 5. 19. tacito rides, Germanice, *naso*. *Seneca Suasor.* 1. ante med. Et bene illis cesserat, si *nasus* Atticus ibi substisset. h. e. adulatoria irrisio, *μύκτις*. Idem adulandi sensus

est etiam in illo *Horat. 2. Sat. 8. 64.* Balatro suspendens omnia naso etc., ut sequentiâ indicant. *Tertull. Pudic. 2.* Deus naso non deridetur adulationum scilicet bonitati ejus.

II.) Translate a similitudine dicitur de ansa vasis, vel de rostro, unde liquor e vase effunditur. *V. NASITERNA. Juvenal. 5. 46.* Tu Beneventani sutoris nomen habentem Siccabis calicem nasorum quatuor, ac jam Quassatum, et rupto poscentem sulphura vitro. *Beneventanus sutor* est ille Vatinius, a quo Vatini calices dicti sunt, qui bujusmodi nasus instructi erant: de quibus *Martial. 14. 96.* Villa sutoris calicem monumenta Vatini Accipe: sed nasus longior ille luit. *h. e.* habet quidem calix hic nasos suos: sed longior fuit nasus Vatinio artificii, sive quod fuit nasutissimus, sive potius quid valde irrisor fuit et maledicus. Dicitur enim a *Tac. 15. Ann. 34.* factiis scurrilibus abundasse.

NASCITE, adverb., quod translate tantum occurrit, et est acriter, acerbe. *Seneca 5. Benef. 6. ad fin.* Maluit illi nasute negare, quam contumaciter ac superbe. *h. e.* astute. Est qui leg. *vafre*, in *Lipsio. V.* vocem sequent. sub II. in fin.

NASCUTUS, a, um, adject. Comp. *Nasutior* et *Sup. Nasutissimus II.* — Nasutus est magnam habens nasum, *εἰς, ἐμπίπτος, nasuto.*

I.) Proprie. *Horat. 1. Sat. 2. 93.* Depygis, nasuta, brevi latere ac pede longo est. *Cassiod. 10. Fariar. 30.* Est (elephantis) nasuta manus, per quam data suscipit, et orl suo voranda transmittit.

II.) Translate est sagax, acutus in deprehendis aliorum vitii, irrisor, dicax. *Martial. 12. 37. in scurram ineptum.* Nasutus nlmium cupis videri: Nasutum volo, nolo polyposum. et 13. 2. *in detractorem.* Nasutus sis usque licet, sis denique nasus. *Id. 2. 54.* Nil nasutius hac malignaque est. *Seneca Suasor. 7. a med.* Cestius, homo nasutissimus, dissimulavit exaudivisse, etc. — In illo *Phædri 4. 6.* Tu qui nasute scripta destrigis mea: nasute potest esse adverbium, *acremente, mordacemente, acerbamente.*

NATA, æ, f. 1. *V. Natus*, a, um, sub C c in fine v. **NASCOR.**

NATABILIS, e, adject. idem quod natalis. *Coripp. 4. Laud. Justin. 43.* Cedrus olens, sollidum numquamque natabile robur. *Boeth. in Top. Cic. 3. p. 805.* Animal natabile.

NATABULUM. V. MEDICABULUM.

NATABUNDUS, a, um, adject. natans. *Jul. Valer. res gest. Alex. M. (edente A. Maio) 2. 31.* Una cum armis præcipit ponte, ac natabundus exit.

NATĀLE, is, n. 3. et

NATĀLES, ium, m. plur. 3. *V. NATALIS* in fin.

NATĀLICIA vel natalitia, æ, f. 1. et

NATĀLICIA vel natalitia, ðrum, n. 2. et

NATĀLICĪUM, ii, n. 2. *V. vac. aeq. in fin.*

NATĀLICĪUS vel natalitiuus, a, um, adject. *natalizio, γενεθλιακός*, ad natalem diem pertinens, natalis. *Cic. 2. Divinat. 42. 89.* Qui hæc Chaldaeorum natalicia prædicta defendunt. et *ibid. 43. 91.* Natalicia sidera. *Martial. 7. 86.* Natalitiæ dapes. *Id. 8. 64.* Ut poscas, Clyte, munus exigasque, Uno nasceria octies in anno, Et solas, puto, tresve quatuorve Non natalicias habes calendæ. *Juvenal. 11. 84.* Et natalitium cognatis ponere lardum. *h. e.* natalicio convivia servatum, quando delicatioribus cibis mena instruebatur: vel anti-quum et rancidum, quasi eo anno conditum aale, quo dominus natus est. Sic *Petron. Satyr. 136.* Dum coæquale natalium suorum sicutip in esarnarium furca reponit. *Pers. 1. 16.* Et natalitia tandem cum sardonyche albus. *h. e.* dona data natali die: vel natali die gestata. — ilinc

Natālicia, æ, f. 1. vel

Natalicia, ðrum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, est celebritas, convivium, munera pro die natali. *Cic. 2. Phil. 6. 15.* Hodie non descendit Antonius: cur? dat natalicia in bortis. cul? neminem nominaba: putatate eum Phormioni alicui, tum Gaethoni, tum Ballioni. *Quod si cum Vatic. Cod. malis legere nataliciam, subaudi cœnam.*

Natalicium, ii, n. 2. (subaudi munus) absolute, substantivorum more, dixit *Mensorin. de die*

nat. 1. Quodcumque hoc libri est, meis opibus comparatum, Natalicii titulo tibi misi. *h. e.* natalicii muneris.

NĀTĀLIS, e, adject. (natus, nascor) ad nativitatem pertinens, *γενεθλιος* (It. *natale, natalicio, natio*; Fr. *de naissance, natal*; Hisp. *natal*; Germ. *zur Geburt gehorig*; Angl. *natal, native*). Occurrit — a) Sæpissime de iis, quæ ad hominum nativitatem pertinent. *Cic. 9. Att. 4.* Natali die tuo scripsisti epistolam ad me plenam consilii. *Id. Flacc. 40. 102.* Quem ego diem vere natalem hujus urbis appellare possum. — Natalem diem reditus sui *Cic. 3. Att. 20.* vocat enim diem, quo die ab exilio in patriam fuit revocatus: est enim civilis mors exsilium; et exsilii finis nova quædam nativitas. — Ceterum *Horat. 2. Ep. 2. 187.* Scit Genius, natale comes qui temperat astrum. *Ovid. 6. Fast. 797.* Natale tempus. *Id. Ib. 219.* Natalis lux. *Horat. 2. Od. 17. 18.* hora. *Ovid. 2. Pont. 9. 78.* humus. *la patria.* Sic *Id. 1. ibid. 3. 35.* Natale solum. et 4. *Fast. 685.* Pelignos, natalia rura, petebam. *Horat. 1. Od. 21. 10.* Delos natalis Apollinis. *Val. Flacc. 3. 321.* Natalis domus. *Tibull. 4. 6. 1.* Juno. *h. e.* quæ præest feminis nascentibus, quæ et Lucina. Sic *Id. ibid. 5. in fin.* — Natalem vocat Genium, qui nativitatibus virorum præses est. *Manil. 3. 613.* morbus. *h. e.* nascendo contractus. — b) De inanimis et abstractis est idem ac nativus, congenitus, insitus, ipsa nativitate contractus, *nativo, naturale, innato. Colum. 3. R. R. 7. 2.* Vites natali et ingenta sterilitate laborantes. *Val. Flacc. 6. 61.* cui candidus olim Crinis inest natale decus. — Hinc

Natalis, is, m. 3. (subaudi dies) absolute, substantivorum more, ¶ 1. Est dies quo die quis nascitur, *giorno natalizio, τὰ γενέθλια. Cic. 7. Att. 5.* Ad urbem (veni) tertio Non. natali meo. *Horat. 2. Ep. 2. 210.* Natales grate numeras. *Juvenal. 5. 36.* Quale coronati Thræsa, Helvidiusque bibebant, Brutorum et Cassi natalibus. *Firg. 3. Ecl. 76.* Phyllida mitte mihi, meus est natalis, Iola. *Ovid. Heroid. 15. 61.* Sex nihi natales ierant. *Id. 1. Art. am. 417.* Magna superstitio tibi sit natalis amica. *Marcell. Dig. 23. 1. 22.* et *Ulp. ibid. 4. 4. 3.* Die natalis sui. — Hunc diem celebrabant sacerdotibus, viri quidem Genio, feminae Junoni: item conviviis, et munera ab amicis accipiebant. Testimonia passim occurrunt. De muneribus lepulum est *epigr. 64. Martial. l. 8.* quem vide in voc. præced. *V. etiam Ovid. 3. Trist. 13. et 5. ibid. 5.* ubi ritus celebrandi Natalis commemorat. *Cf. Gell. 19. 9.* Adolescens cœnam dabat amicis ac magistris, sub urbe in rusculo, celebrandæ lucis anouæ, quam principem sibi vitæ habuerat. *Id. Gell. 2. 3.* Homines, inquit (Varro), qui ex media nocte in proximam mediam noctem in his horis xxiv. nati sunt, una die nati dicuntur. Quibus verbis (addit *Gellius*) ita videtur dierum observationem divisisse, ut qui post solem occasum ante mediam noctem natus sit, is ei dies natalis sit, a quo die ea nox cœperit; contra vero, qui in sex noctis horis posterioribus nascatur, eo die videri natum qui post eam noctem diluxerit. — Etiam annus, quo condita est urbs, *natalis* dicitur. *Plin. 14. Hist. nat. 4. 6. (55).* Ea cæli temperies fulsit, quam cocturam vocant, solis opere, natali Urbla mccccxiii. — Natalem alicui eripere, *h. e.* facultatem nascendi. *Lucan. 7. 390.* geutes Mars iste futuras Obruet, et populos ævi vententis in orbem, Erepto natale, feret. ¶ 2. Apud Christianos Scriptores *natalis* vocatur dies enaturalis, quo nempe quis sancto vita perfunctus videbatur cælo tum primum renasci. Hinc *Augustin. serm. de sanctis.* Digne natalem istorum colimus, quos beatus æternæ vitæ mundus edidit, quam inuado maternorum viscerum partus edidit. *Paulin. Nol. nat. 3. 1.* Venit festa dies cælo, celebrerrima terris, Natalem Felicis agens, qua corpore terris Occidit, et Christo superis est natus in astris. Adde *eum. id. ibid. 3. 117.*

Natales, ium, m. plur. 3. absolute, substantivorum more, sunt ipsa nativitas, item conditio generis, origo familiæ, nobilitas vel ignobilitas, *natali, condizione, sangue, parentado, γένος.*

1.) Proprie. *Seneca 2. Quæst. nat. 32. a med.* Natalium periti. *h. e.* genetlicii, astrologi giuziari. *Tac. 2. Hist. 86.* Cornelius Fuscus, vigena

etate, claris natalibus. *Juvenal. 8. 231.* Quis, Callina, tuis natalibus atque Cethegi Inveniet quicquam sublimius? *Plin. 10. Ep. 3. et 7.* Natalium splendor. *Tac. 1. Hist. 49.* claritas. et 11. *Ann. 21.* dedecus. — *Natalibus suis restitui* dicebatur libertini homines, sive servi nati essent, sive non, qui principis beneficio ad ingenuitatis statum restituebantur, perinde ac si nunquam servi fuissent. Dicebatur autem *natalibus suis*, ut ait *Marcell. Dig. 40. tit. 11.* qui est De natalibus restituendis, *leg. 2.*, hoc est in illo originis statu, in quo omnes homines initio fuerunt: *εἰς τῆς παλιγγενεσίας δίκαιον. Plin. 10. Ep. 77.* Postulantibus quibusdam, ut de agnoscendis liberis, restituendisque natalibus ipse cognoscerem. *Ulp. Dig. 38. 2. 3.* Libertus natalibus redditus.

II.) Translate *natalis* dicitur de rebus inanimis. *Plin. 37. Hist. nat. 4. 15. (56).* Adamanti pallor argenti, et in auro non nisi excellentissimo natales. *h. e.* in auro, seu aurariis metallis gignitur. *Tertull. Patient. 5.* Natales impatientiæ in ipso diabolo deprehendo. *h. e.* originem, initium. *Id. 1. advers. Marcion. 10.* A Pentateucho natales agnitionis supputabuntur. — *Natalem arborum* dicit *Plin. 17. Hist. nat. 10. 14. (73).* ipsum semen, ex quo arbor gignitur. — *Veget. 3. Milit. 39.* sextum Idus Martias natalem navigationis appellat, nam paulo ante ait: Ex die tertia Idum Novembris usque in diem sextum Idum Martiarum maria clauduntur.

Natale, is, n. 3. (subaudi solum) absolute substantivorum more, est natalis locus, patria. *Plin. 4. Hist. nat. 7. 12. (25).* Bœotiæ Thebæ, duorum numinum, Liberi atque Herculis, patria. Et Musis natale in nemore Helliconis assignant. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

NĀTĀLIS, is, m. 3. *V. voc. præced. in fin.*

NĀTĀLITĪUS. V. NATALICIUS.

NĀTĀNS, antis. *V. NATO.*

NĀTĀLĪCIUS, a, um, adject. idem ac natalilis. *Gloss. Philox. Nataticius, νηπιτικός.*

NĀTĀLĪES, ium, m. plur. 3. *V. voc. seq. in fin.*

NĀTĀLĪS, e, adject. *che nuota, νηπιτικός*, qui natat, vel natare potest. *Tertull. advers. Heremog. 33.* Ex aquis natatiles et volatiles animæ. — *Natatiia*, locum ad natandum, apud *Farron. 3. R. R. 5. 14.*, jam critici mutaverunt in *navatia* ex MSS. — Hinc

Natātilis, ium, m. plur. 3. absolute, substantivorum more, sunt natantes, pisces. *Prudent. 10. nepi στειρ. 332.* Feras, volucres, reptiles, natatiles. **NĀTĀTĪO**, ðnis, f. 3. *il nuotare, nuoto, νηζῆς*, actus natandi, natatus: a *nato*, as.

1.) Proprie. *Cic. Senect. 16. sub fin.* Sibi habeant arna, sibi equos, pilam, natationes atque cursus. *Al. leg. nationes, quod esset a no, nas. Cels. 3. 24. sub fin.* Utendum est, si hiems est, balneo; si æstas, frigidis natationibus.

II.) Translate est locus ipse natationi aptus, *bagno, piscina. Cels. 3. 27. n. 1.* Si quo loco vel naturales, vel etiam manufactæ natationes sunt, iis potissimum utendum. *Cæc. Aurel. 1. Tard. 1. a med.* Natationes vero sub divo fieri reprobamus. Ceteris enim corporis partibus aqua complexis, solum supernatans remanet caput, quod necessario perfrigescentis inæqualitatem corporis facit.

NĀTĀTOR, ðris, m. 3. qui natat, *nuotatore, νηπιτής. Varro 5. L. L. 94. Müll.* Sic etiam quæ a studio quodam dicuntur, cursor, natator, pugil. *Ovid. Remed. am. 122.* Pugnat in adversas ire natator aquas. *Id. Heroid. 19. 70.* Cur toties a me, lente natatur, abes? Adde *Stat. 10. Theb. 437.*

NĀTĀTĀRIA, æ, f. 1. *V. voc. seq. in fin.*

NĀTĀTĀRIUS, a, um, adject. *da nuotare*, ad natandum pertiuenis, ut *Natatorius* cortex apud *Isid. 17. Orig. 7. 27.*, quocum cf. *Festus p. 264. 14. Müll.* — Ilinc

Natatoria, æ, f. 1. (subaudi aqua) absolute, substantivorum more, *luogo da nuotare, piscina, κολυμβηθρα*, locus ad natandum, piscina, lavacrum. *Sidon. 2. Ep. 2. ante med.* In hanc piscinam fluvium de supercilio montis elicatum, canalibusque circumactis per exteriora natatoriæ latera curvatum, sex fistulæ effundunt.

Natatoria, n. plur. 2. absolute, eodem sensu

dixit *Vulgat. interpr. Johann.* 9. 7. Vade, lava in natatoria Siloe. et *ibid.* v. 11. Vade ad natatoria Siloe et lava.

NĀTĀTŪRA, æ, f. 1. locus natationis, baptisterium. *Gloss. Philox.* Natatura, κολυμβηθρα.

NĀTĀTUS, a, um. *V. NATO.*

NĀTĀTUS, us, m. 4. *il nuotare, nuoto, νηξίζε*, natatio. *Stat.* 1. *Silv.* 5. 25. Nymphæ, Quas præceps Aoniæ, atque exceptura natatus Virgo juvat. *Pallad.* 1. *R. H.* 17. Anguillas piscesque fluviales mitti in his (cisternis) conveniet, ut borum natatu aqua stans agilitatem currentis imitetur. *Claudian.* 11. *cons. Honor.* 347. Fluvios natatu scindere. et 3. *Rapt. Pros.* 333. fontem secare.

NĀTES, um, f. plur. 3. *V. NATIS.*

NĀTĪCIDĪUM vel gnaticidium, ii, n. 2. nati, seu filii cædes. *Gloss. Philox.* Gnaticidium, τεκνοκτονία.

NĀTĪNĀTĪO dicebatur negotiatio: et

NĀTĪNĀTORES, ex eo seditiosi. *Festus.* *V. voc. sup.*

NĀTĪNOR, aris, ari, dep. 1. negotiari, et, ut ait *Scalig.*, quasi in negotiis natate, fluctuare. *Festus* p. 165. 30. *Müll.* Natinatō dicebatur negotiatio et natinatores ex eo seditiosa negotia gerentes. *M. Cato* in *Orig.* 1. v. scripsit: Auditio tumultu Macedonia, Etruriam, Samnites, Lucanos inter se natinati atque factiones esse.

NĀTĪO, ōnis, f. 3. actus nandi. *V. NATATIO I.*

NĀTĪO, ōnis, f. 3. (nascor) actus nascendi, nativitas. *nascimento, γενεαίς.* — Hinc translate

¶ 1. Natio dea est habita: de qua *Cic.* 3. *Nat. D.* 18. 47. Quod si tales dii sunt, ut rebus humanis intersint, Natio quoque dea putanda est, cui, quam sana circumsus in agro Ardeati, rem divinam facere soleamus: quæ quia partus matronarum tueatur, a nascentibus Natio nominata est. *Al. leg. Nascio.* ¶ 2. Item est genus, origo, creatio, atque adeo certus ordo, secta, origine, stirpe, razza, ordine, setta. *Auct. B. Alex.* 7. Quum et natio eorum et natura cognoscatur, aptissimum esse hoc genus ad proditionem nemo dubitare potest. *Farro* 9. *L. L.* 93. *Müll.* Itaque in hominibus emendis si natione alter est melior, emimus pluris. *Id.* 2. *R. R.* 6. 4. de asinis. Præquantur opere levant: venter enim labore nationem reddit deteriorē. *h. e.* pullum ex iis natum. *Id.* 9. *L. L.* 92. *Müll.* Sic equos eadem facie nonnullos negamus esse similes, si natione procreati dissimiles. *Festus* p. 166. 14. *Müll.* In pecoribus quoque bonus prævultus feturæ, bona natio dicitur. — Sic de certo ordine, societate, secta, ordine, setta. *Cic. Sext.* 44. 96. Natio optimatum. Adde *eumd.* *ibid.* 63. 132., ubi vide *Scholias.* ab *A. Maio* editum in *Class. Auct. T.* 2. p. 156. et adnotat. ad *eumd.* *Oration.* p. 184. in edit. *Neapol. Garatini* T. 10. *Id.* *Ps.* 23. 55. officiosissima candidatorum. — Sæpe in malam partem, *h. e.* in contemptum. *Plaut. Rud.* 2. 2. 6. Salvete, fures maritimi, Pamela hominum natio, quid agitis? *Cic.* 2. *Nat. D.* 29. 74. Ita saltem istum, quo caret vestra natio (*Epicureorum*), in irridendis nobis nolite consumere. *Id.* *Harusp. resp.* 26. 57. Deteriores cavete, quorum quidem magna est natio. *Phædr.* 2. 5. Natio ardelionum. *Catallact. Virg.* 7. Scholasticorum natio madens pingui. — Figurata de rebus inanimis. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 24. 50. (109). Mellis causas atque differentias nationesque in apulum natura diximus. *Id.* *ibid.* 35. (116). et 21. *ibid.* 14. 49. (83). Cera natione Pontica. *Id.* 12. *ibid.* 25. 55. (125). Styrcis color in quacumque natione præfertur rufus.

¶ 3. Sæpissime sumitur pro hominum genere, ut ait *Cincius* apud *Festum* p. 166. 7. *Müll.*, qui non aliunde venerunt, sed ibi nati sunt ubi incolunt, natione, γένος, ἔθνος: apud *Ciceronem* sæpissime occurrit de exteris et barbaris populis. *Cic.* 10. *Phil.* 10. 20. Omnes nationes servitutum ferre possunt: nostra civitas non potest. *Id.* 3. *Nat. D.* 39. 93. Deus non curat singulos homines, ne civitates quidem, ne nationes quidem et gentes. *Id.* 1. *ad Q. fr.* 1. 9. § 27. Si te sors Afris, aut Hispanis, aut Gallis præfecisset, immanibus ac barbaris nationibus. *Id.* *Prov. cons.* 5. 10. Publicanus tradidit in servitutum Judæis et Syris, nationibus natis servituti. *Id.* 2. *Orat.* 4. 18. Hoc vi-

tio cumulata est eruditissima illa Græcorum natio. *Cæs.* 3. *B. G.* 7. Victis in Alpibus Sedunis quum inita hieme in Illyricum profectus esset, quod eas quoque nationes adire et regiones cognoscere volebat. *Nepos Datam.* 1. Patre natione Care, matre Scythissa natus. — A gente aliquando ita differt, ut genus a specie: gens enim latius patet, et plures nationes complectitur, ut gens Græca habet Atticos, Bæotos, Thebanos, qui eisdem gentis nationes sunt. *Cic. Fonteij.* 11. 25. Non modo vestris civibus, verum etiam exteris nationibus ac gentibus ostendere, etc. *Tac. Germ.* 38. Nunc de Suevis dicendum est, quorum non una, ut Cætorum Tenectorumque gens; majorem enim Germaniæ partem obtinent, propriis adhuc nationibus, ncmibusque discreti. *V.* in *GENS* alia huc pertinentia. — In vetustis inscriptionibus natio sæpe ad regionem pertinet, ut in *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 495. n. 189. Natione Cilix, et apud *Gruter.* 552. 3. Natione Dacus. Aliquando ad urbem spectat, ut in *Inscript.* apud *Don.* cl. 6. n. 181. Natione Arretio. et apud *Murat.* 817. 5. Natione Fero Vincontii. et 1023. 5. Natione Anava. ¶ 4. Ad nationes appellata est Romæ porticus ab Augusto extracta, ut *Serapio* ducet ad *Virg.* 8. *Æn.* 721., quia in ea omnium gentium simulacra collocaverat. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 5. 4. (39.) Hercules humi stans, ante aditus porticus Ad nationes. ¶ 5. Apud *Tertull.* passim nationes sumuntur pro Ethnicis, qui scilicet Christianam religionem non profitentur, ut de *Idolol.* 22. Benedicti per deos nationum, Christo initiatus non sustinebit.

NĀTĪONĀTUS, us, m. 4. idem ac natio. *Inscript.* *Chr.* apud *Jos. March.* edit. Utini a. 1847. p. 6. **AVRELIVS TAVRVS NATIVNATV PANNONICVS.**

NĀTIS, is et sæpius in plur. num. nates, um, f. 3. clunes, carnæ prominentia in imo dorso, quibus homo sedens insidit, γαυροί (It. natiche, chiappe; Fr. fesses, derrière; Hisp. asentadera, anca, nalga; Germ. die Hinterbacken, der Hintere, das Gefäss; Angl. the buttocks, hips, haunches). Occurrit — a) In singulari num. *Horat.* 1. *Sat.* 8. 46. Nam, displosa sonat quantum vesica, pependi Diffusa nate firus. *Paul. Diac.* p. 244. 7. *Müll.* Quod ejus natis fulmine icta erat. — b) In plurali num. *Plaut. Pers.* 5. 2. 66. Hei nates pervellit. *Pæ.* Licet: diu sæpe sunt expunctæ. *Juvenal.* 6. 611. soles pulsare nates. *V. MOLLICELLUS.* *Martial.* 14. 18. Alea parva nates et non damnosa videtur: Sæpe tamen pueris abstulit illa nates. *h. e.* dedit occasionem, ut cæderentur. — *V.* adnotata in *MANIGO*, a quo nates puerorum quotidie verberabantur, ut iotumescerent. — Stultorum nates, lucri captandi causa, ab hariolis in plateis publice verberabantur, teste *Hieronym.* *Ep.* 127. n. 9., et 2. in *Jovinian.* n. 36. et 1. in *Rufin.* n. 17. ad fin.; quocum *cf. Lucian.* de *mort. Peregr.* 2. 17. — *Scalpere nates.* *V. SCALPO.* — *Nates* et *clunes* idem sunt. *Martialis* utramque vocem conjunxit non discriminis causa, sed contemptus et irrisio- nis, 3. 53. Et vultu poteram tuo carere, Et collo, manibusque, cruribusque, Et mammis, natibusque, clunibusque. — c) De brutis animalibus. *Martial.* 3. 82. Nates turturum donare alicui.

NĀTĪUNCULA, æ, f. 1. denunt. nationis. Vox a *Lexico* expungenda: occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 79.

NĀTĪVĪTĀS, atis, f. 3. nativitas, nascimento, γενετή, γενεαίς, ortus, origo. *Ulp. Dig.* 50. 1. 1. Municipem aut nativitas, sed adoptio facit. *Inscript.* apud *Gruter.* 712. 11. **VARIÆ IVCVNDÆ DE- FVNCTÆ ANNO NATIVITATIS XVIII.** *Tertull. Anim.* 39. Ab ipsa etiam Janua nativitatis. Adde *Arnob.* 1. 38. — In plur. uum. *Tertull. Spectac.* 30. Similiter *Cæc. Aurel.* 1. *Tard.* 4. n. 70. Hæc passio frequens est in pueris, et magis tempore quo dentium nativitates habentur.

NĀTĪVĪTUS, adverb. a nativitate. *Tertull. Anim.* 39. Quæ omnia nativitus animæ collata sunt. Adde *eumd.* *ibid.* 12.

NĀTĪVUS, a, um, adject. qui nascitur, qui ortum habet, *che nasce.*

1.) Proprie. *Cic.* 1. *Nat. D.* 10. 25. Anaximandri opinio est, nativos esse deos, longis interval- lis oriente occidentesque. Sed nos Deum, nisi sempiternum, intelligere qui possumus? *Lucret.* 5.

66. mortali consistere corpore mundum, Nativumque esse. *Id.* 3. 418. nativos animantibus et mortales Esse animo.

11.) Translate. ¶ 1. Est innatus, insitus, no- biseum natus. *Cic. Dom.* 5. 12. Major fuit adhi- benda medicina, quæ et illud nativum, et hoc de- latum malum sanare posset. *Id. Har. resp.* 9. 19. Nec denique hoc ipso hujus gentis ac terræ dome- stico nativoque sensu, Italos ipsos ac Latinos su- peravimus. *Gell.* 4. 2. a med. Mulier si nativa sterilitate sit. *Nepos Attic.* 4. Tanta erat suavitas sermonis Latini, ut apparet, in eo nativum quem- dam leporem esse, non adscitum. ¶ 2. Item nul- lo artificio constans, sed talis, qualis est natus, germinans, sincerus, simplex, nativo, naturale, nat- io, γένεος. *Cic.* 2. *Nat. D.* 39. 100. Beluæ partim fluitantes, partim ad saxa nativis testis in- hærentes. *Id.* 2. de republ. 6. Urbis (Romæ) au- tem ipsius nativa præsidia quis est tam negligens, qui non habeat animo notata planeque cogita? *Plin.* 8. *Hist. nat.* 48. 73. (191). Nativæ oves. *h. e.* quarum lanis utimur in veste, nullo colore infectis, sed eo, quo natæ sunt. *Id.* 32. *ibid.* 7. 24. (74). Nativi coloris pannus. et 31. *ibid.* 7. 39. (77). Montes nativi salis. *Id.* 23. *ibid.* 5. 26. 87. Nativa chrysocolla. *Ovid.* 1. *Amor.* 14. 55. Nativa coma. *Id. Heroid.* 5. 61. moles. *Id.* 3. *Met.* 158. de antra. simulaycrat artem Ingenio natura suo, nam pumice vivo Et leyibus topbis nativum duxerat arcum. *Sic Tac.* 4. *Ann.* 59. Nativus specus. ¶ 3. Nativa verba sunt, quæ pri- mæ positionis dicuntur a grammaticis, ut a *Priscian.* 8. p. 824. *Putsch.* *Farro* autem 6. *L. L.* 36. *Müll.* primigenia appellat: quibus opponuntur re- perta, id est derivata. *Cic. Partit. orat.* 5. 16. Simplicia verba partim nativa sunt, partim reperta: nativa ea, quæ significata sunt sensu (*h. e.* primitiva, et ipso sensu olim primum monstrata loquentibus. *Quintil.* 8. 3. 36. habet quæ signifi- cata sunt primo sensu); reperta, quæ ex bis facta sunt, et novata aut similitudine, aut imi- tatione, aut inflexione, aut adjunctione verburum. *Coscon.* apud *Varron.* loc. cit. scripsit ea esse ad mille in Latina lingua. *Quintil.* loc. cit. Nobis jam ponere alia, quam quæ illi rudes homines primi- que fecerunt, fas non esse: ad derivare, flectere, conjungere, quod natis postea concessum est, nu- quam licere desilisse.

NĀTO, as, avi, stum, are, n. 1. Part. *Natans* I. et II. et in fin.; *Natatus* et *Nataturus* I. — Natate, frequentat. vel intens. a no, nas, pro quo sæpe ponitur, est idem atque in aqua volvi et ex- currere, νηχουαι (It. nuotare; Fr. nager; Hisp. nadar; Germ. schwimmen; Angl. to swim).

1.) Proprie. — a) Stricto sensu et multorum more. *Cic.* 7. *Fam.* 10. Qui neque in Oceano nata- re volueris, studiosissimus homo natandi. *Ovid.* *Heroid.* 18. 212. Triste nataturo nec querere esse fretum. *Id.* 2. *Pont.* 7. 28. natant æquore pisces. *Virg.* 4. *Æn.* 308. natat uncta carina. — b) Latiori sensu dicitur de naufragantibus. *Propert.* 4. 1. 115. Nauplius ultores sub noctem prorrigit ignes: Et natat exuviis Græcia pressa tuis. et 2. 19. 64. Quum sæpe in portu fracta carina natet. *Cl. Lucret.* 2. 552. *Lachmann.* Sed quasi naufragis magnis multisque coortis Dissectare solet ma- gnum mare transira, guberoa, Antennas, proram, malos tonsasque natautes etc. *h. e.* remos fluctuantes. — Similiter de iis, qui tempestale agi- tantur. *Propert.* 3. 10. 32. de *Ulysses.* Totque hie- mis noctes, totque natasse dies. — c) Cum *Ac- cus.* apud Poetas est natando decurrere. *Virg.* 3. *G.* 259. abruptis turbata procellis Nocte natat cæca serus freta. *Martial.* 14. 196. aquas. — Pas- sive. *Ovid.* 5. *Trist.* 2. 25. et 1. *Art. am.* 48. Silva feras quot habet, quot piscibus unda natat. *Stat.* 4. *Theb.* 703. deceptum margine ripæ Stat pecus, atque amnes quærunr armenta nata- tos. *h. e.* natando decursos. *Lucan.* 9. 954. Threic- iasque legit fauces et amore natatum Equor. *h. e.* a Leandro ob Heronam. *Al. leg.* notatum.

11.) Translate. ¶ 1. Est fluere, disfluere, va- gari, ondeggiare, scorrere. *Ovid.* 4. *Fast.* 291. qua se Tibicinus in altum Dividit, et campo II- beriore natat. *Propert.* 2. 12. 54. Ac veluti folia arentea liquere corollas, Quæ passim calathis atra- ta natate vides. *Stat.* 2. *Theb.* 42. ingens medio

nata umbra profundo. — Hinc translate. *Id.* 1. *Achill.* 161. niveo natat ignis in ore. ¶ 2. Item madere, manare, redundare, inundari. — a) Cum Ablativo. *Virg.* 1. *G.* 372. omnia plenis Rura natant insals. *Ovid.* 2. *Amor.* 16. 34. amulbus arva natant. *Cic.* 2. *Phil.* 41. 105. Natabant pavimenta vino, maderant parietes. *Virg.* 3. *En.* 625. sanieque aspersa natabant Limina. *Stat.* 2. *Theb.* 337. Fletibus ora natant. — b) Absolute. *Lucan.* 4. 330. Expectant imbres, quorum modo cuncta natabant Impulsu. *Sil.* 1. 4. 749. Plana natant, putricque gelu liquentibus undis Invia limosa restagnant arva palude. h. e. planities, seu campi paludosi sunt. Similiter campi natantes apud *Lucet.* 6. 1140. et 5. 489. sunt maria et lacus. ¶ 3. Eleganter natate dicuntur oculi ebriorum. *Ovid.* 6. *Fast.* 673. Nox erat, et vinis ocutique animique natabant. — Item dormitantium. *Virg.* 5. *En.* 856. cunctantique natantia lumina solvit. Sic *Stat.* 5. *Silv.* 5. 84. natantes genas. — Item morientium. *Ovid.* 5. *Met.* 71. Jam moriens oculis sub nocte natantibus atra. Adde *Virg.* 4. *G.* 496. Et *Sil.* 1. 2. 122. labentia virgo Membra levat parvaque oculos jam luce natantes. *Stat.* 2. *Theb.* 638. oculos etiam num in luce natantes. ¶ 4. Natant etiam quas laxa sunt. *Ovid.* 1. *Art.* am. 516. Nec vagus in laxa pes tibi pelle natet. *Caipurn.* 6. *Ecl.* 43. rutioque monilia collo Extrema cervice natant. *Nemesian.* *Cyng.* 170. Infirmosque pedes, et crura natantia ponunt. h. e. titubantia, vacillantia, quasi laxata, remissa, ienta. ¶ 5. Item quæ volant et serpunt, vel generantur quæ nutant, vacillant, huc et illuc feruntur. *Lucan.* 5. 554. quodque ausa volare Ardea sublimis pennæ confisa natanti. *Colum.* *Arbor.* 6. Summa parte terræ natantibus radicibus. *Id.* dixit 4. *R. R.* 2. 7. In summo labantes radices. *Tibull.* 4. 1. 41. Justa pari premitur veluti quum pondere libra, Prona nec bac plus parte sedet, nec surgit ab illa: Qualis, inæquatum si quando onus urget utrimque, instabilis natat alterno depressor orbe. *Stat.* 5. *Silv.* 3. 57. Et mæstum pelagus gementis Helles Intercludere ponte non natanti. *Virg.* 3. *G.* 198. campi natantes. h. e. arva maturis inessibus, quæ instar aquarum, vento agitant, fluctuant. *Cæsar.* *Aurel.* 3. *Tard.* 2. n. 31. At si cibum sibi in stomacho natate senserint ægrotales, convenit etc. ¶ 5. Morali significatione est fluctuare animo, instabilem, inconstantem esse. *Cic.* 3. *Nat. D.* 21. 62. In quo quidem magis tu mihi natate visus es, quam ipse Neptunus. *Id.* 1. *ibid.* 43. 120. Democritus natate videtur in natura deorum. At Orellius ad *plerique al. leg. natate.* *Horat.* 2. *Sat.* 7. 6. Pars hominum vitis gaudet constanter, et urget Propositum: pars multa natat, modo recta capessens, Interdum pravus obnoxia. *Manil.* 4. 256. Hinc est inobilitas rerum, mutataque sæpe Mens natat. *Seneca.* *Ep.* 35. *sub fin.* Mutatio voluntatis indicat animum natate, aliubi atque allubi apparere, prout tulit ventus. *Sil.* 1. 7. 725. Torpebant dextræ, et sese meruisse negabant Servati, subitisque bonis mens ægra natabat. h. e. fluctuabat, ambigebat, turbabatur. — Hinc a Part. præz., cujus plurima exempla retulimus,

Natantes, um, m. plur. 3. absolute, substantivorum more, sunt pisces. *Virg.* 3. *G.* 541. Jam maris immensi prolem et genus omne natantum.

NATRIX, icis, f. 3. Quod *Lucan.* dixit 9. 720. Et natrix violator aquæ, *Priscian.* 5. p. 656. *Futsch.* et *Phocas* p. 1700. masculini generis esse putant. Verum si est a *nando*, masculinum esse non potest: hujusmodi enim verbalia in *ix* semper feminina sunt: et *natrix violator* erit dictum figurate, vel respiciendo ad *serpens*, vel potius ut Juno loquitur apud *Virg.* 12. *En.* 159. Auctor egu audendi. *V. AUCTOR*, ubi similia concessimus. — Ceterum *natrix* a *nando* est genus anguis venenati, in aqua viventis, *natrice, v̄dpos.*

I.) Proprie. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 38. 120 Cur Deus omnia nostra causa quam feceret, tantam vim natrix viperarumque fecerit? — Hinc *natrixem* vocabat Tiberius Caliguiam, h. e. pestiferum hominem. *Sueton.* *Cal.* 11. Ut aliquoties prædicaret exitio suo omniumque Cajum vivere, et se natrixem populo R. Phaethontem orbi terrarum educare.

II.) Translate. ¶ 1. Apud *Lucil.* 1. 2. virgam, seu scuticam significat, quæ serpentis instar curvatur et mordet. Sic ille apud *Non.* p. 65. 30. *Merc.* Natib' natrixem impressit crassam et capitam. Nam *Isid.* 5. *Orig.* 27. Anguilla est, qua coercentur in scholis pueri, quæ vulgo scutica dicitur. Alii tamen interpretantur de mentula paediconis; alii de mugile in mæchi podicem immisso. *V. MUGIL.* ¶ 2. Est etiam hoc nomine herba, cujus radix eyulsa virus hirci redolet. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 83. (107).

NATTA. *V. NACCA.*
NATU, Ablat. sing. nominis defectivi *natus*, us, quod idem est ac *nativitas*. Hic solus casus in usu est. ¶ 1. Stricto sensu de plantis. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 33. 60. (139). Cupressus advena et difficillime nascentium fuit. — Natu morosa, fructu supervacua. *Forcellinus* hæc ipsa in *NASCOR* retulit, *V.* sub I. ¶ 2. Latiori sensu sæpius de hominis ætate usurpatur; et conjungitur fere cum *Adjectivis grandis, magnus, parvus* etc. et cum eorum Comparativis et Superlativis. — a) Cum Posit. *Cic.* *Senect.* 4. 10. Quamquam eum colere cæpi non admodum grandem natu. *Plaut.* *Bacch.* 1. 2. 16. Qui tantus natu deorum nescis nomina. — b) Cum Comp. *Plaut.* *Aulul.* 2. 1. 37. Sed est grandior natu. *Cic.* 1. *Tusc.* 1. 3. Qui fuit major natu, quam *Plautus* et *Nævius*. *Id.* 1. *Off.* 30. 109. Audivi ex majoribus natu, hoc idem fuisse in P. *Scipione Nasica*. Cf. *Ter.* *Heaut.* 4. 1. 32. Quanto tuus est animus natu gravior. — c) Cum Sup. *Liv.* 21. 19. a *med.* Ita enim maximus natu ex iis in concilio respondit. *Cic.* *Cluent.* 38. 107. Ex his omnibus natu minimus P. *Saturius* est. — d) *Magno natu* eodem sensu dixit *Liv.* 3. 71. *Consurgit* P. *Scaptius* de plebe, magno natu. h. e. valde proventus ætate. Adde *Nepot.* *Pausan.* 5. Similiter idem *Nepos* *Datam.* 7. Ab hoc tamen viro *Scrimas*, maximo natu filius, descit. il più vecchio dei figli.

NATULA vel gnatura, æ, f. 1. deminut. *natae*, filiola. *Inscript.* apud *Gud.* 335. 12. ET NATVLA TYCHE. *Accius* apud *Non.* p. 314. 20. *Merc.* Infando homini gnatura erat. *Mercerus* et *Foss.* hæc corrupta censent, et legenda: *Infando homini, gnato Laertæ.* — *NB.* De cognom. *Rom.* *V. ONOM.*

NATURA, æ, f. 1. (nascor) est idem ac *nativitas*.

I.) Proprie raro admodum occurrit, et — a) Abstracte est generatio, procreatio *Ter.* *Adelph.* 1. 2. 46. Natura illi pater es, consiliis ego. *Id.* *ibid.* 5. 7. 4. Tuus hercle vero et animo et natura pater. — b) Concreto, uti ajunt, sensu dicitur de genitalibus tam masculinis, quam femininis, quæ a Græcia item φῶρξ dicuntur. *Cic.* 3. *Nat. D.* 22. 56. de *Mercurio ithyphallico*. Cujus obscæniis excitata natura traditur, quod aspectu *Proserpine* commotus sit. *Id.* 2. *Divinat.* 70. 145. Patere quædam matrona cupiens, dubitans, esset ne prægnans, visa est in quiete obsignatam habere naturam. *Jul.* *Obseq.* 113. Puer ex ancilla natus sine foramine naturæ, qua humor emittitur. — Sic posterior natura est *podex* apud *eumd.* 85. Romæ puer solidus posteriore naturæ parte genitus. et 100. *Nursiæ* ex muliere ingenua puer posteriore natura solidus natus. *Capitolin.* *Gordian.* jun. 19. Quem vulgo jencantis, quod esset natura propensior, *Priapum*, non *Priamum*, vocitarunt. — De brutis animantibus dixit *Theod.* *Priscian.* 1. 4. p. 314. retro; et *Marcell.* *Empir.* c. 33. p. 133. retro ed. *Ald.*

II.) Translate. ¶ 1. Sumitur pro proprietate, seu pro vi et Ingenia rei alicui virtute et potentia, constitutione, situ. *Cic.* 6. de *republ.* 26. Quod autem animal est, id motu cietur interiore et suo. Nam hæc est natura propria animæ et vis. *Id.* 2. ad *Q. fr.* 16. a *med.* Quos tu situs, quas naturas rerum et locorum, quos mores etc. *Cæs.* 1. *B. G.* 21. Qualis esset natura montis, qui cognoscerent, misti. *Id.* *ibid.* 2. Undique loci natura *Helvetii* continetur: una ex parte flumine *Rheno*; altera ex parte monte *Iura*; tertia lacu *Leinanno* et flumine *Rhodano*. *Virg.* 4. *G.* 149. Nunc age, naturas apibus, quas *Juppiter* ipse *Addidit*, expediam. — Sic prægnanti, uti ajunt, significatione, pro bona natura, buona qualità. *Tac.* *Agric.* 12. extr.

Ego facillius crediderim, naturam margaritis deesse, quam nobis avaritiam. ¶ 2. Morali significatione accipitur pro indole, habitudine, ingenio, moribus, insita inclinatione. *Cic.* 2. *Divinat.* 45. 95. Uno et eodem temporis puncto nati dissimiles et naturas et vitas et casus habent. *Id.* 13. *Fam.* 78. Cognitum per te ipsum, quæ tua natura est, dignum tua amicitia judicabis. *Liv.* 22. 59. ad *fin.* Si ipse in nos militis *Mannibal* contra naturam suam esse velit. *Horat.* 1. *Ep.* 10. 24. Naturam expellas furca, tamen usque recurrit. *Cic.* 3. *Fam.* 8. ad *fin.* De tua prolifica beneficiaque natura limavit aliquid posterior annus. *Nepos* *Attic.* 5. Homo dives, difficillima natura. *Propert.* 2. 16. 27. In me una petisti. Possum ego naturæ non meminisse tuæ? *Cic.* *Amic.* 17. 63. Imbecilla enim est natura ad contemendam potentiam. *Puman* cuore non vale. etc. *Tac.* *Agric.* 42. Proprium humani ingenii est odisse quem læseris: *Domitiani* vero natura præcepit in iram. *Id.* 13. *Ann.* 47. Maxime despecta, et nullius ausi capax natura ejus, a crimine abhorrebat. — *Cic.* *Amic.* 5. 17. Ego vos hortari tantum possum, ut amicitiam omnibus rebus humanis anteponas; nihil est enim tam naturæ aptum, tam conveniens ad res vel secundas, vel adversas, ac naturalis sentimento, ac bisogni naturæ dell'uomo. Sic *Id.* 5. *Fin.* 9. 24. Omne animal ceptat et ea, quæ naturæ sentit apta, appetere, et propulsare contraria. — Præter naturam. *Ter.* *Adelph.* 5. 5. 4. jam nunc hæc tria primam addidi Præter naturam: O noster, quid sit? quid agitur? contro il mio naturale. — Verti in naturam. *Sall.* *Jug.* 87. Mihi benefacere jam ex consuetudine in naturam vertit. — Facere sibi naturam alicujus rei, apud *Quintil.* 2. 4. 17. est rendersi qualche cosa come naturale. — *Cæsar.* *Aurel.* 3. *Turd.* 2. n. 32. Non quidem digitis immissis, quo vomitum provocemus, quippe quum consuetudo sæpissime transeat in naturam. *Vabito* diventa una seconda natura, ut nos *Itali* dicimus.

¶ 3. Item pro lege divina et humana, legge della natura, disposizione, ordinamento del mondo, corso delle cose. *Cic.* 3. *Off.* 5. 23. Atque hoc multo magis efficit ipsa naturæ ratio, quæ est lex divina et humana; cui parere qui velit, numquam committet, ut alienum appetat etc. — Secundum naturam vivere, secondo i dettami della natura. *Cic.* 5. *Fin.* 9. 26. — Naturæ satisfacere, et naturæ cedere vel concedere, est mori. *Cic.* *Cluent.* 10. 29. De eo, qui et naturæ et legibus satisfacit. *Sall.* *Jug.* 16. Pater, uti necesse erat, naturæ concessit. Hinc *Id.* *Sall.* In orat. *Cotta* 2. *Hist.* n. 50. § 5. ed. *Kritz.* Pro quibus beneficiis vix satis gratus videar, si singulis animam, quam nequeo, concesserim; nam vita et mors jura naturæ sunt; ut sine dedecore cum civibus, fama et fortunis iqueget agas, id dono datur atque accipitur. — Ut fert natura, come porta la natura, semplicemente. *Ter.* *Andr.* 4. 4. extr. Paullum Interestesse censes, ex animo omnia, ut fert natura, facias, an de industria? ¶ 4. Rerum natura, tutte le cose. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 17. 58. Quod rerum natura non patitur. *Cels.* 7. 2. a *med.* Est etiam in rerum natura, ut cutis laxius excidenda sit. h. e. eventit aliquando. Sic *Quintil.* 2. 17. 32. In rerum naturam cadere. h. e. ad bu-manitatem, et ad id quod inter homines rerum natura fert. umanità, discrezione, ragionevolezza.

¶ 5. Natura dicitur etiam id, quo fit ut aliquid in nobis insitum sit, non institutione, neque moribus, neque arte adscitum. *Sall.* *Jug.* 57. Quanta cujusque animo sudacia natura, aut moribus inest. — Natura insitum est, è cosa naturale. *Cic.* *Sull.* 30. 83. Hoc natura insitum est, ut quem timueris, semper odesis. — Ita natura comparatum est. *V. COMPARO.* — Natura, Ablat. absolute positus, naturalmente. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 19. 18. (80). Quibus natura concreta sunt ossa. *Q. Cic.* *Petil.* cons. 11. 41. Deinde id, quod natura non habes, induc in animum ita simulandum esse, ut natura facere videare. — Natura sua, di sua natura. *Tac.* 4. *Hist.* 14. Delectum suapte natura gravem onerabant ministri avaritia ac luxu. ¶ 6. Item natura est principium et cau-

sa efficiens omnium rerum naturalium, quo sensu a veteribus philosophia cum Deo confundebatur. V. Cic. 1. Nat. D. 8. et seqq. et 2. ibid. 22. et 32. ubi varia eorum placita refert. ¶ 7. Sumitur etiam pro mundo, seu pro rerum universitate. Cic. 1. Nat. D. 14. 37. Cleanthes autem tum ipsum mundum Deum dicit esse, tum totius naturae menti atque animo hoc nomen tribuit. ¶ 8. Speciatim accipitur — a) Pro eo, ex quo aliqua res intrinsecus et essentialiter constat, id est pro essentia, ut philosophi loquuntur. Lucret. 2. 232. Natura tenuis aeris. — b) Item pro re, seu substantia, ut philosophi loquuntur. Cic. 1. Tusc. 10. 22. Aristoteles quum quatuor genera illa principiorum esset complexus, e quibus omnia orientur, quintam quamdam naturam censet esse, a qua sit mens. — c) Item pro naturali substantia et complexu cuiusque corporis. Cic. 2. Nat. D. 57. 144. Aurea duos et quasi corneolos habent introitus, multisque cum steribus, quod his naturis retatus amplificatur sonus. Ter. Eun. 2. 3. 24. Tametsi bona est natura, reddunt curatura iuvenes.

NATURABILIS, e, adject. naturalis. Apul. Florid. n. 15. et Dogm. Plat. 2.

NATURALE, is, n. et

NATURALLIA, tum, n. plur. 3. absolute, abundantiorum more. V. voc. seq. 1.

NATURALLIS, e, adject. ¶ 1. Stricto sensu est ad naturitatem, seu generationem et procreationem pertinens. Hinc naturalis pater, aut filius opponitur adoptivo. Cic. 3. Phil. 6. 15. (ubi tamen pro naturalis pater Orell. leg. naturā pater) Liv. 42. 52. et 44. 44.; et Sueton. Tib. 52. Filiorum neque naturalem Drusum, neque adoptivum Germanicum patria caritate dilexit. Sic naturalis avus apud Ulp. Dig. 37. 8. 1. circa med. — Interdum naturalis pater, aut filius opponitur justo, seu legitimo, h. e. qui filium ex non justa uxore, vel serva procreat, et qui ita procreatus est. Ulp. Dig. 40. 5. 40. et alibi; et Augustin. 6. Confess. 15.; item Inscript. apud Gruter. 945. 3. Filius autem naturalis dicitur etiam spurius filius, seu spurii filius. V. SPURIUS. — Huc pertinent etiam illa Colum. 8. R. R. 7. 2.; et Cels. 7. 26. Loca naturalia. — Hinc naturalia absolute, pudenda, tum in hominibus, tum in bestiis. Colum. 6. R. R. 27. 10.; Justin. 1. 4. 2.; et Cels. 2. 7. et 1. 9. Et in singulari numero Id. Cels. 7. 26. n. 1. Inter imas oras super naturale. Hygin. fab. 105. (edente A. Maio in Class. auct. T. 3. p. 39.) Iuppiter illato cultro amputavit naturalia eius (Saturni), quae in mare projecit. ¶ 2. Latiori sensu est qui secundum naturam est, a natura profectus, naturae conveniens, conjunctus, innatus, insitus, φυσικός (ll. naturale; Fr. naturel, inné, fait par la nature; Hisp. natural, inato; Germ. zur Natur gehörig, durch die Natur entstanden, natürlich, naturgemäß; Angl. of or belonging to nature, consistent with nature, implanted by nature, natural). Occurrit — a) Genitivum. Cic. 1. Fin. 6. 19. Ille motus naturalis omnium ponderum e regione inferiorem locum petentium. Id. 2. Nat. D. 48. 124. Anates quum primum aquam, quosi naturalem domum, videre etc. Id. 1. Off. 16. 50. Naturalis societas. Id. 1. Nat. D. 14. 36. lex. Id. 1. Fin. 9. 31. Ajunt, hanc quasi naturalem atque insitam in animis nostris inesse notionem. Id. Brut. 9. 36. Naturalis, non fucatus nitor. Id. Cael. 5. 11. Qui se ipse quum domestica disciplina, tum etiam naturali quodam bono defenderat, con certa sua naturalis bona. Sic Nepos Attic. 9. Si divinatio appellanda est perpetua naturalis bonitas, quae nullis casibus augetur, neque deminuitur. Ovid. 10. Met. 117. de cervo. Ipse metu vacuus, naturalique pavore Deposito. Colum. 6. R. R. 24. 2. et 27. 7. de jumentis. In id fere tempus naturalia congruunt desideria. scil. coeundi. et ibid. 30. 8. Naturales exitus. scil. excrementorum. — Naturalis ratio, Italire la ragion naturale, apud Cajum 1. Instit. (edente iterum Goeschenio) § 189. Quia id naturali rationi conveniens est. — Naturalis dies. V. CIVILIS. — b) Speciatim interdum naturalis opponitur violento, ut naturalis mors, Plin. 7. Hist. nat. 53. 54. (180). — b) Item arte facta. Colum. 7. R. R. 6. 6. Capule vel naturali saxo, vel manu constratum eligi

debet. Justin. 12. 7. 7. Mons naturalibus bonis, vite bederaque non aliter vestitus, quam si manu cultus colentiumque industria exornatus esset. — c) Item extraordinario, et praeter consuetum naturae cursum facto. Plin. 12. Hist. nat. 14. 32. (58). Prior atque naturalis vindemia turis antea Canis ortum. — d) Naturale est, est ex natura. Id. 17. ibid. 2. 12. (2). Arbores fetu exinanitas, naturale est avide esurire. Id. 11. ibid. 37. 54. (144). Plerisque naturale, ut nictari non cessent. ¶ 3. Item est ad rerum naturam pertinens. Cic. Partit. orat. 18. 64. Naturales quaestiones. h. e. de natura tractantes. — Naturalis historiae libri apud Plin. Hist. nat. praefat. 1. — Naturalis philosophia dicitur ab Isid. 2. Orig. 24., ubi uniuscujusque rei natura discutitur, quia nihil contra naturam generatur in vita, sed unumquodque iis usus deputatur, quibus a creatore definitum est, nisi forte quum voluntate Dei aliquid miraculum provenire monstratur. V. quae allata sunt in INSPECTIVUS. ¶ 4. Naturalis est etiam verus, et fabuloso, ficto, simulato opponitur. Lactant. 1. 11. circa med. Philosophi duos Joves fecerunt, unum naturalem, alterum fabulosum.

NATURALITAS, atis, f. 3. naturalezza, natura. Tertull. Anim. 43. Qui de somni naturalitate dubitabit, habet quidem etc. Adde ibid. 16.

NATURALITER, adverb. Comp. Naturalius. — Naturaliter est idem atque a natura, vel aecundum naturam, naturaliter, κατά φύσιν. Cic. 1. Divinat. 50. 113. Nec vero unquam animus hominis naturaliter divinatur. Id. Senect. 9. 27. Quod enim homini naturaliter insitum est, eo uti decet. Plerique saniores critici leg. Quod est, eo decet uti. Cæs. 3. B. C. 92. Est quaedam animi incitatio atque alacritas naturaliter innata omnibus. Auct. B. Alex. 8. Omnia litora naturaliter aqua dulcis venas habent. Vellej. 2. 60. 5. Inter naturaliter dissimillimos ac diversa volentes crecabat odium. Plin. 11. Hist. nat. 37. 47. (130). Quaedam animalium naturaliter calvent. Quintil. 3. 8. 6. Est aliquid in omni materia naturaliter primum. Boeth. in Porphyry. Dial. t. p. 7. Proprio tamen, id est risibili, quod solus habet homo, naturaliter substantiusque dividitur. et ibid. p. 285. Quod bonum est, naturaliter habet bonum esse, quam non esse inatum.

NATURALITUS, adverb. idem quod naturaliter. Sidon. 9. Ep. 11. Mortalium mentibus vis hæc naturalitius inest.

NATERIFICATUS, a, om, adject. in rerum naturam inductus, vel natura factus. Vox est Tertull. advers. Valent. 29.

NATUS, a, um. V. NASCOR.

NATUS, i, m. 2. V. NASCOR in fin.

NATUS, us, m. 4. V. NATU.

NAUCL. V. NAUCUM.

NAUCLERICUS, a, um, et

NAUCLERICUS, a, um, adject. ναυκληρικός, ναυκληρός, navicularius, navis dominus, a ναύς navis et κληρός sors, quod navia in sorte ejus sit. Alius est a gubernatore. Gubernator enim est, qui ad clavum sedet: at nauclerus est navis dominus. Isid. 19. Orig. 1. Differt etiam a navarcho. Navarchus enim est praefectus navis. Plaut. Mil. glor. 4. 3. 16. Cubare in navi lippam atque oculis turgidis Nauclerus dicit. Inscript. apud Henzen. 7255. L. CASSIO HERMODORO NAVCLERO QUI ERAT in COLLEG. SERAPIS SALON. PER FRATA etc. — Ceterum V. Labus, Mus. Mant. T. 3. p. 336., ubi distinctio notatur inter navarchum et nauclerum: nam navarchus est praefectus militum et remigum: nauclerus est praefectus remigum navium onerariarum. — Est hoc nomen et Caecilii comædia. Non. p. 12. 32. Merc. et alibi.

NAUCULA, æ, f. 1. per syncop. pro navicula: deminut. navia. Paulin. carn. 21. 247. Salens in illam decidisset nauclum. Habent etiam Nat. Tyr. p. 177. Naucula, navicella, navicula.

NAUCULOR. V. NAVICULOR.

NAUCUM, i, n. vel naucus, i, m. 2. Naucum

ait Atejus Philologus poni pro nugis. Cincina pro nucleo nucis, aut oleæ (Müllerus legit: quod oleæ nucisque intus sit). Aelius Stilo omnium rerum putamen. Glossematorum autem scriptores pro bilo, quod est in fabæ grano (Müller.: fabæ grani quod hæreat in fabulo). Quidam ex Græco, quod sit vai καὶ οὖγι, levem hominem significari. Hæc omnia refert Festus p. 166. 6. Müll. Videtur autem proprie esse putamen, aut nucleus, aut bilum (unde quidam ducunt a nucus, quod idem significet, a quo fiat nuculus, nuculeus, et per syncop. nucleus); translate autem dici de nugis, et de re nullius pretii aut momenti. Nævius apud Festum l. c. Ejus noctem naucio ducere. h. e. nihili ducere. Bothe edidit nauci. — Usurpator fere in secundo casu, et cum verbis æstimandi. Charis. 2. p. 185. Putsch. recenset inter adverbia: et Priscian. 6. p. 682. inter aptota. Utcumque sit, hominem non nauci dixerunt hominem nihili, non locci, h. e. qui ne naucum quidem valeat. Ennius apud Festum l. c. Illic nugator nihili, non nauci 'st homo. Id. (at V. J. Vahlen, Enniana Poës. Reliq. p. 136.) apud Cic. 1. Divinat. 58. 132. Non nauci facio Marsum augurem. non lo stimo um frullo, due man di noccioli. Plaut. fragm. apud Fest. Ambo magna laude lauti: postremo ambo sumus non nauci. Id. Most. 5. 1. 1. Qui homo timidus erit in rebus dubiis, nauci non erit. Id. Tusc. 2. 7. 50. tympanotribam Amas, hominem non nauci? Id. Bacch. 5. 1. 16. hoc servum meum non nauci facere esse ansum?

NAUFRAGALIS, e, adject. naufragiosus, ut Capraria naufragalis, apud Capell. 6. p. 206., quam insulam naufragiis insidioam dicit Plin. 3. Hist. nat. 5. 11. (78).

NAUFRAGIOSUS, a, um, adject. naufragiosus, naufragiis frequens, procellosus. Sidon. 4. Ep. 12. Naufragioso pelago conformis at motus animorum.

NAUFRAGIUM, ii, n. 2. quasi navifragium, a navis et frango, est fractio, vel submersio navis, ναυραγία (ll. naufragio; Fr. bris de navire, naufrage; Hisp. naufragio; Germ. der Schiffbruch; Angl. shipwreck).

I.) Proprie. Cic. 16. Fam. 9. Qui capide proferri sunt, multi naufragia fecerunt. Id. Deiot. 9. 25. Quum esset ei nunciatum, Domitium naufragio perisse. Cæs. 3. B. C. 27. Tempestas naves afflixit, ita ut ad unam omnes eliderentur, et naufragio interirent. Seneca Herc. Et. 118. naufragium pati. Sall. in epist. Mithrid. circa med. Naufragiis militum optimos cum classibus amisit. Sueton. Ner. 34. Solitilem navem, cujus vel naufragio, vel camera ruina periret, commentus est. Petron. Satyr. 115. Cibis naufragio corruptis utcumque curati. Tac. 14. Ann. 3. Naufragio interceptus. Flor. 3. 10. a med. Improbam classem naufragio castigavit Oceanus. Plin. 3. Hist. nat. 5. 11. (78). Capraria insidiosus naufragiis. Ovid. 1. Trist. 2. 52. Demite naufragium, mors mihi munus erit. Cf. Servius ad Virg. 1. Æn. 97. Ingit non propter mortem, sed propter mortis genus. Grave enim est secundum Homerum perire naufragio, quia anima ignea est et exstingui videtur in mari. i. e. elemento contrario, ut (6. 670.): igneus est ollis vigor. — Aliorum naufragia ex terra intueri, proverbii speciem habet apud Cic. 2. Att. 7. ad fin. b. e. in tuto positum videre aliorum pericula. Sic Lucret. 2. 1. Suave, mari magno, turbantibus æquora ventis, E terra magnum alterius spectare laborem. — Illud quoque proverbium est, naufragium in portu facere, apud Quintil. declam. 12. 23.

II.) Translate. ¶ 1. Poëticè naufragium dicitur ipsa tempestas, unde naufragium st. Lucret. 2. 552. naufragiis magna multisque coortis, Disjectare solet magnum mare transtra, gubernas, Antennas, proram, etc. metonymia. ¶ 2. Item res ipsa naufragio disjectæ. Sil. 11. 10. 323. Sic ratis, illisit scopulis ubi nubifer Eurus, Naufragium spargens operit freta. ¶ 3. Metaphoricè est ruina, calamitas, clades, exitium, damnum, jactura, eversio fortunarum. Cic. Rabir. perduell. 9. 25. Nec tuas unquam rationes ad eoa scopulos appulisses, ad quos Sex. Titii afflicta navem, et in quibus C. Decian. naufragium fortunarium videres Plin. Paneg. 66. Erant sub oculis naufragia mul

torum, quos, insidiosa tranquillitate provector, inprovisis turbo perculerat. *Val. Max.* 8. 1. n. 12. Inter maximos et gravissimos infamiae fluctus emerit, tamquam fragmentum naufragii, leve admodum genus defensionis amplexus. *Cic.* 12. *Phil.* 8. 19. Qui ex naufragio luculenti patrimonii ad hanc Antoniana saxa projectus est. *It. l. Fam.* 9. *pro init.* Naufragia rei familiaris. *Flor.* 1. 13. ad fin. Quam Gallica gens per Italiam naufragia sua latius traheret. h. e. clades et ruinas, a Camillo fusa et fugata. *Id.* 4. 11. Immensa classis, naufragio belli facta, toto mari ferebatur. *Firmic.* 6. *Matthes.* 12. Pudoris exhibitionis naufragium. — Hinc naufragū tabula, metaphorice est periculum, solatium in calamitate. *Cic.* 4. *Att.* 18. Perspicue aequitate animi mel, et cum Cæsare suavissimam conjunctionem: hæc enim me una ex hoc naufragio tabula delectat. ¶ 4. Item quæ ex ruina et calamitate supersunt, reliquæ, avanzæ, resti: ad rem *Sall. fragm.* apud *Servium* ad *Virg.* 1. *Æn.* 117. et 3. *ibid.* 425. Charybdis mare vorticosum forte illata naufragia sorbena gurgitibus occultis. h. e. naves vel rates naufragium passas, v. partes navigatorum naufragio disjectorum. *Cic.* 13. *Phil.* 2. 3. Adde illa naufragia Cæsaris amicorum, Barbæ Cassios, Barbati, Polliones: adde Antonii collusores et sodales etc. *It. Sext.* 6. 14. Colligere naufragium reipublicæ. *Ovid.* 1. *Pont.* 2. 62. Quam subit, Augusti quæ sit clementia, credo, Mollia naufragi litora posu dari. et 2. *ibid.* 9. 9. Excipie naufragium non duro litore nostrum.

NAUFRĀGŌ, as, are, n. 1. naufragare, ναυζῆναι, naufragium facio. *Petron. fragm. Tragur.* 76. *Burmān.* Omnes naves naufragarunt. *Sidon.* 4. *Ep.* 21. Quo plus industria quisque æquor frequentat, hoc minus naufragat.

NAUFRĀGŌSŪS, a, um, adject. idem ac naufragiosus. Translate *Claud. Mamert.* 1. *Stat. an.* 1. ad fin. Naufragosum propter argumentorum latentis quosdam scopulos pelagus disputationis intrare.

NAUFRĀGŪS, a, um, adject. (navis et frango) occurrit A) Passive, et B) Active.

A) Passive naufragus, per synopen a navisfragus, quo utuntur Poetæ; est qui navein fregit, ut *Ter.* loquitur *Andr.* 1. 3. 17. et naufragium passus est, ναυαγός (It. naufrago, naufragante, rotto in mare; Fr. qui a fait naufrage, naufragé; Hisp. el qui ha sufrido naufragio; Germ. Schiffbruch leidend, schiffbrüchig; Angl. having suffered shipwreck, shipwrecked, wrecked).

1.) Adjective. *Cic. Pis.* 19. 43. Marius Africa devicta expulsus et naufragum vidit. *Virg.* 3. *G.* 541. genus omnie natantum Litore in extremo, cæa naufraga corpora, fluctus Protulit. *Ovid. Heroid.* 2. 16. Mersa foret cæna naufraga puppis aquas. *Seneca Troad.* 1031. tabulaque litus Naufraga spargi. *Tac.* 14. *Ann.* 11. Mulier naufraga. — Absolute substantivorum more, *Cic.* 2. *Invent.* 31. 153. Naufragum quendam natantem, et manus ad se tendentem animadvertentur. *Seneca* 3. *Benef.* 9. 11. naufrago tabulam. *Juvenal.* 14. 301. mersa tate naufragus assem Dum rogat, et picta se tempestate tuetur.

II.) Translate est qui bonorum jacturam fecit, qui decortit, calamitosus, perditus. *Cic.* 2. *Cat.* 11. 24. Contra illam naufragorum ejetam ac debilitatam manum, florem totius Italiæ ac robur educite. *quel branco, o masnada di spianciati, o fultiti.* et *Sull.* 14. 41. Ut aliquis patrimonio naufragus.

B) Active apud Poetas est navem frangens, naufragium inferens, naufragoso. *Horat.* 1. *Od.* 16. 10. Mare naufragum. *Ovid.* 4. *Fast.* 500. Et vos Nisæi, naufraga monstra, cones. *Val. Flacc.* 1. 584. naufraga tempestas. *Tibull.* 2. 4. 10. uoda. *Sil.* 11. 17. 635. Syttis.

NAUFRĀGŪS, i, m. 2. absolute, substantivorum more. *V.* voc. præced. 1.

NAUFŪLAX et NAUFŪLAX. *V.* NAUPIYLAX. NAULIA vel NAULIUM. *V.* NABLIA.

NAULIUM, i, n. 2. ναύλον, merces, quæ a vectore solvitur ei, qui navem exercet (It. roto, porto; Fr. fret, nautage; Hisp. flete; Germ. das Schifflohn, Fährgeld; Angl. the freight, or nautage).

Juvenal. 8. 97. furor est, post omnia perdere naulum. *Paul. Dig.* 30. 39. 1. Idem in operis servorum, vel vectoris jumentorum, vel vaulis navium dicendum. *Ulp. ibid.* 20. 4. 6. Ut merces aulvæ fiant, vel ut naulum exsolvatur. *Cassiod.* 12. *Variar.* 22. Naulorum præbitio.

NAUMĀCHIA, æ, f. 1. ναυμαχία, a ναύς navis et μάχη pugna, est pugna navalis (It. combattimento navale; Fr. combat naval; Hisp. combate naval; Germ. d. Schiffskampf; Angl. a naval engagement). Dicitur tere de ludicris pugnis, quæ aut arte collecta aqua, aut in stagno lacuve aliquo, spectaculi loco edebantur.

I.) Proprie. *Sueton. Claud.* 21. a med. Emisurus Fucinum lacum, naumachiam ante commisit. *It. Ner.* 12. Exhibuit et naumachiam, marina aqua innantibus belluis. *Id. Cæs.* 44. Naumachiam spectaculum edere. *Marzial. Spectac.* 28. extr. Hanc norint unam sæcula naumachiam. — *Servius* ad *Virg.* 5. *Æn.* 114. docet, Romanos Naunico bello primo naumachiam ad exercitium instituisse, postquam cognoverant, exteras gentes etiam navali certamine plurimum posse.

II.) Metonymice est ipse locus, in quo navalis pugna editur. *Sueton. Tit.* 7. Edidit et navale prælium in veteri naumachia. Adde *Tib.* 72. et *Domit.* 5; et *Frontin. Aquæd.* 11. et 22. Hujusmodi naumachias quinque vel sex Romæ fuere in regione XIV. Traostiberina, ut est apud *Publ. Victor.*

NAUMĀCHIĀRIUS, a, um, adject. ad naumachiam perticiens. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 39. 74. (190). et *ibid.* 40. 76. (200). Naumachiaris pons. *Harduino* videtur ille, quo plures simul jungebantur naves, naumachiam edituræ. — Hinc

Naumachiaris, i, m. 2. absolute, substantivorum more, qui in naumachia pugnat. *Sueton. Claud.* 21. ad fin. Proclamantibus naumachiaris, ave imperator: inorturi te salutant.

NAUMĀCHIĀRIUS, ii, m. 2. absolute. *V.* voc. præced. in fin.

NAUMACHUS, i, m. 2. ναυμαχος, idem ac naumachiaris, qui in naumachia pugnat. Vox a *Lexico expungenda*, occurrit eadem tantum in *Not. Tir.* p. 77.

NAUPĒGIĀRIUS, ii, m. 2. idem ac naupegus. *Inscript.* apud *Spon. Miscell.* p. 67. et *Gruter.* 225. 6. et *Reines.* cl. 10. n. 7. DIANÆ COLLEGIUM NAUPĒGIABIORUM.

NAUPĒGIUS, i, m. 2. ναυπηγός, qui naves fabricatur: a ναύς navis et πήγνυμι compingo. *Edict. Dioclet.* p. 19. Naupego in ovi maritima diurni X sexaginta: in navi amnica diurni X quinquaginta. Adde *Arcaid. Aurel. Dig.* 50. 6. 6; et *Firmic.* 4. *Matthes.* 7. a med.

NAUPHYLAX vel nauylax vel naufulax, æcis, m. 3. ναυφυλάξ. Scribitur et ναύφυλαξ, quamvis ναυφυλάξ aliud significet; est enim a ναύς templum et φύλαξ custos, quam ναυφυλάξ sit a ναύς navis et φύλαξ custos. *Inscript.* apud *Maff. Mus. Ver.* 125. 3. c. IVLIO MAXIMO VETERANO EX NAUPHYLACE etc. Alia apud *Labus. Diss. int. aue epitaph.* etc. p. 11. L. CRESPIO ALEXANDRO III TAVRO NAUPHYLACI etc. — Ceterum nauphyllax est qui eas res custodiendas recipit, quas vectores secum afferunt, et in aliqua navis parte deponunt: differt a diaetario, qui eas tantum res asservandas curat, quæ in navis cubiculo reponuntur. *Ulp. Dig.* 4. 9. 1. § 3. Et sunt quidam in navibus, qui custodiæ gratia navibus præponuntur, ut ναυφυλάκες et diaetaril. Si quis igitur ex his receperit (aliquod cuiusquam salvum fore), puto, in exercitorem dandam actionem, quia is, qui eos hujusmodi officio præponit, committit eis permisit. *Inscript.* apud *Donat.* 278. 5. L. BARBIO SILVANO VETERANO EX NAUPHYLACE CL. PR. RAV. N. SVR. etc. Alia apud *Mural.* 831. 6. ... MACER NATIONE BASSVS NAUPHYLAX IIII. FORTYNA etc. et 851. 7. AVRELIUS VITRELLIVS MIL. CL. PA. MIS. NAV. FEL. (lege nauylax). III. MINERVO. et 1083. 6. ... EX NAUPHYLACE SIBI etc. Alia apud *Donat.* 273. 2. AVRELIU MARVILLO NAVYLLACI III. VICTORIA NATIONE CILIX etc. Alia apud *Maff. Mus. Ver.* 349. 3. ANTHEBAX NAVF. III. AVG. etc. Alia apud *Mural.* 2031. 6. AVH. MARTINVS NAVFVLAR (lege naufulax) V. VICTORIA etc.

NAUPLIUS, ii, m. 2. ναυπλιός, piscia sæpiæ similis, qui in cocham, ludendo societate, se con-

dit, et in ea veluti navigat. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 30. 49. (94). Ita est appellatus a ναύς navis et πλιών navigo. *V.* NAVIGER. — *NB.* De nom. propr. *V.* ONOM.

NAUSCIT (quasi naviscit) de grano fabæ dicitur, quoni non dissimile navis forme sese aperit. *Paul. Diac.* p. 168. 5., quocum cf. *Festus* p. 169. 19. *Müll.*

NAUSEA, æ, f. 1. ναυσία (*V.* aliam formam in NAUTEA sub B), Ionice ναυσία, ναυτησις, stomachi ad vomitum ex gravi odore perturbatio et concitatio, quæ navigationibus evenire solet: *V.* NAUSEO (It. incitamento al vomito, nausea; Fr. mal de mer, envie de vomir, nausée; Hisp. nausea; Germ. die Seekrankheit; Angl. seasickness, squeamishness, a qualm or inclination to vomit).

1.) Proprie. *Cic.* 16. *Fam.* 11. Festinare te nolo, ne nausæ molestiam suscipias æger. *Id.* 5. *Att.* 13. Navigavimus sine timore et nausea. *Cels.* 1. 3. Qui navigavit, et nausea pressus est. *Petron. Satyr.* 103. Acclinatus lateri navis exonerabat stomachum nausea gravem.

II.) Translate. ¶ 1. Usurpatur de stomachi ad vomitum perturbatio et concitatio, quæ aliis de causis fit. *Cato R. R.* 136. Ubi libido venit nausea, eumque apprehendet, decumbat purgetque se se. *Seneca Ep.* 53. Nausea me, segnis hæc et sine exitu, torquebat, quæ bilem movet, nec effundit. *Ovid. Remed. am.* 355. Illa tuos redolent, Phineu, medicamina mensas: Non aenel hinc stomacho nausea facta meo. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 11. 69. (112). Cruditates, quæ nausæam faciunt. *Id.* 20. *ibid.* 21. 84. (225). Liberare a nausæis. et *ibid.* 23. 96. (256). Nauseam sedare. *Id.* 27. *ibid.* 7. 28. (52). arcere. *Id.* 8. *ibid.* 27. 41. (99). restinguere. *Horat. Epod.* 9. 35. fluentem coerere. *Colum.* 6. *R. R.* 34. 1. discutere. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 14. 54. (153). Nauseas inbibere. et *ibid.* 15. 57. (162). sistere. *Id.* 23. *ibid.* 4. 59. (96). Elæoneili, sapore melleo, non sine nausea, alvum solvit. ¶ 2. Metonymice est fastidium, satietas. *Marzial.* 4. 37. Numeres oportet aliquid, ut pati possim. Quotidianam relicte nausæam nummis. Audire gratis, Afer, ista non possum.

NAUSEABILIS, e, adject. nausæam afferens. *Cæli. Aurel.* 3. *Tard.* 2. Oris buncnectio nauseabilis.

NAUSEABUNDUS, a, um, adject. nausea plenus.

1.) Proprie, seu stricto sensu. *Seneca Ep.* 108. sub fin. Gubernator in tempestate nauseabundus.

II.) Translate, seu generatim, is dicitur qui, non maris, sed ciborum vel alia causa stomachum sibi turbati sentit et ad vomitum provocari. *Seneca Ep.* 47. ante med. Adjice obsonatores, quibus ilominel palati notitia subtilis est: qui sciunt, cuius rei illum sapor excitet, cuius delectat aspectus, cuius novitate nauseabundus erigi possit.

NAUSEĀTOR, ōris, m. 3. qui nausæat. *Seneca Ep.* 53. Ulysses nauseator erat.

NAUSEO, as, are, n. 1. Part. *Nauseans* II. 1. et 2. — Nauseare est nausæam habere, vomere. Proprie is nauseare dicitur, qui navigando stomachum sibi turbati sentit, et ad vomitum provocari, ex agitatione navigii, ex sentinæ graveolentia etc. ναυτιζῶ (It. aver nausea, vomitare; Fr. avoir le mal de mer, avoir des nausées, avoir envie de vomir; Hisp. sufrir nausea, vomitar; Germ. die Seekrankheit haben; Angl. to be sea-sick, vomit, be ready to vomit, be squeamish or qualmish, nauseate).

1.) Proprie, seu stricto sensu. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 93. conducto navigio æque Nauseat, ac locuples, quem ducit priva triremis. *Cels.* 1. 3. Si sine vomitu nauseavit etc.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim nauseare dicitur, qui, non ex agitatione navigii vel maris, sed alia ex causa ad vomitum concitatur. *Cic.* 2. *Phil.* 34. 84. Sudat, pallet, quidlibet, modo æe nauseat, faciat. *Id.* 12. *Fam.* 25. Sic sum in Antonium irvectus, ut ille non ferret, omnemque saum violentum furorem in me uoum effunderet, quem ego ructantem et nauseantem conjei in Cæsaris Octaviani piagas. *Cæli. Aurel.* 4. *Tard.* 3. n. 61. Tunc post Intermissionem mediocrem si quisquam auseaverit, erunt danda mali puoci grana. Adde

Marcell. Empir. c. 20. p. 112. retro ed. Ald. ¶ 2. Figurate adhibetur in illo *Cic. I. Nat. D. 30. 84.* Quam bellum erat, Vellei, confiteri potius nescire, quod oescires, quam ista effluentem nauseare, atque ipsum sibi displicere! (*Manut. wallei tibi.*) h. e. effundere, eructare, evomere, ea nimirum dicendo, quæ et audientibus et dicenti ipsi displiceant. Simile est illud *5. Phil. 7. 20.* In me absentem orationem ore impurissimo evomit. *Cl. et 12. Fam. 25.* Ut effunderet *supr. allata. ¶ 3.* Pro fastidire. *Phædr. 4. 6. extr.* Hoc illis dictam est, si qui stulti nauseant, Et, ut putentur asperere, cælum vituperant. *Al. leg. qui stultitiam nauseant.* — Uterus nauseans videtur esse mulieris vetula, quæ viri concubitum respuit, vel inmunditia sua corrumpit. *V. PIPPIO, as.*

NAUSEOLA, æ, f. 1. *μῆρα ναυρία*, deminut. nauseæ quo sensu **NAUSEA** II. 1. *Cic. 14. Att. 8.* Nauseolam tibi tuam causam otii dedisse, facile patiebar.

NAUSEOSUS, a, um, adject. *ναυτώδης*, qui nauseam inducit. *V. NAUSEA* II. 1. *Plin. 26. Hist. nat. 20. 38. (59).* Radica crassa, madida, nauseosa.

NAUSTIBULUM vocabant antiqui vas alvei simile: videlicet a navis similitudine. *Festus p. 169. 23. Müll. Et Paul. Diac. p. 168. 3.* Naustibulum alveum ad navis similitudinem factum. — Putat autem *Scalig.* potius eo *ναύσταβρον*, h. e. navale, quasi navium stabulum, significari.

NAUSUM, i, a. 2. genus navigii Gallici. *Auson. epist. 22.* Ut nauso, aliave quavis navi usque ad oppidum præbita, frugis aliquantulum nostræ advehi possit. et mox in carm. Ut inde nauso devehat.

NAUTA, æ, m. 1. *V. NAVITA.*

NAUTĀLIS, e, adject. ad nautam pertinens. *Auson. 10. Edyll. 223.* Reddit nautales vitreo aub gurgite formas.

NAUTĀE, æ, f. 1. duo diversa significat.

A) *Opilius Aurelius apud Festum p. 165. 27. Müll.* (quocum *cf. Paul. Diac. p. 164. 12.*) dicit esse herbam granis nigris, qua corlarii utuntur. Fjus videri a nausea ductum nomen, quia nauseam facit. *Labeo in comment. jur. pontif. apud eumd.* ait esse rubidum quiddam, quo pontificum vestimenta quædam colorant. *Non. p. 8. 6. Merc.* Nautæa, inquit, est aqua de coriis, vel, quod est verius, aqua de sentina. *Plaut. Asin. 5. 2. 44.* nautæam Bibere malim, si necesse est, quam illanc oscularier. *Id. Curc. 1. 2. 5.* omnium nunguentum odor præ tuo nautæa est. *Id. Cas. in fin.* hircus unctus nautæa. *de re valde factida.*

B) Videtur etiam idem esse quod nausea, quæ Græce *ναυρία*. *Plautus in Artemone apud Festum p. 165. 32. Müll.* Unguentum, quod narius mulionum nautæam fecisset.

NAUTICĀRIUS, ii, m. 2. idem ac nauticarius. *Inscript.*, quæ pertinet ad ann. post Chr. n. 197., apud *Fen. Fast. cons. n. 40.* et apud *Henzen. 7205. L. MORTENSIVS GALLVS quinquennalis NAVTICARIORVM.*

NAUTICI, ðrum, m. plur. 2. *V. voc. seq. in fin.*

NAUTICUS, a, um, adject. *ναυτικός*, ad nautas pertinens, et ad naves agendis, et ad rem navalem administrandam (*It. marinaresco, navale*; *Fr. de matelot, de nautonnier, naval, nautique*; *Hisp. naval, lo que pertenece a la marina*; *Germ. schiffsmännisch, zu den Schiffen oder Schiffsteuten gehorig*; *Angl. of or belonging to mariners or ships, nautical, naval*). *Cic. 13. Att. 21.* Inhibere est verbum totum nauticum. *Virg. 3. Æn. 128.* Nauticus exoritur vario certamine clamor. et *4. Ecl. 38.* nec nautica pinus Mutabit merceæ. *Suct. B. Alex. 12.* Nautici homines. *Auson. 10. Edyll. 228.* Nautica pubea. *Cæs. 3. B. G. 8.*; et *Cic. 2. Nat. D. 60. 152.* Scientia et usus nauticarum rerum. *Id. Manil. 18. 55.* Locus exuviis nauticis, et classium spoliis ornatus. *Modestin. Dig. 22. 2. 3.*; et *Scævola ibid. 45. 1. 122.* Nautica pecunia. h. e. quæ maritimo fenore occupatur. *Plin. 22. Hist. nat. 25. 68. (138).* Panis nauticus. *biscotto.* *Nepos Alcib. 8.* Castra nautica iuxta hostes habere. h. e. classem. — Hinc

Nautici, ðrum, m. plur. 2. absolute, substantivorum more, omnes qui in navi iaserviant, nau-

tæ, remiges, gubernatores, navales socii etc. Liv. 37. 28. Macria nautici vocant. *Id. 28. 7.* Philippus supererit, tumultumque etiam ex terra nauticis præbuit. *Id. 41. 3.* Nautici tabernacula delectant, commeatumque in litore expositum in naves rapiunt. *Plin. 16. Hist. nat. 37. 70. (178).* Verificant in Pado nautici.

NAUTĪLUS, i, m. 2. *ναυτικός*, piscis genus, qui navis ritu velis actæ, per summa æquora fertur: quod graphice describit *Plin. 9. Hist. nat. 29. 47. (88).* *V. NAVIGER.*

NĀVĀCŪLUM, i, n. 2. idem ac navale. *Gloss. Philox. Navaculum, ναύσταβρον.*

NĀVĀLE, is, n. sing. et

NĀVĀLIA, ium, n. plur. 3. *V. voc. seq. in fin.*

NĀVĀLIS, e, adject. (navis) ad naves pertinens, *ναυτικός* (*It. navale*; *Fr. de vaisseau, de navire, naval*; *Hisp. naval*; *Germ. die Schiffebetreffend, zu den Schiffen gehorig*; *Angl. of or belonging to ships, naval*). Occurrit — a) Generalim. *Cic. Senect. 5. 13.* Pedestres navalesve pugnæ. *Id. 10. Att. 8.* Navalis apparatus. *Cæs. 5. B. G. 22.* Castra navalia. h. e. quibus naves subductæ defenduntur. *Plin. 7. Hist. nat. 45. 46. (148).* Navalis fuga. h. e. quæ fit navibus. *Ovid. 1. Fast. 229.* forma. h. e. figura navis. *Plin. 13. Hist. nat. 9. 17. (61).* arbor. h. e. apta navibus faciendis. *Amian. 21. 7. extr.* pons. fatto sulle barche. *Val. Flacc. 8. 298.* uncus. h. e. quo hostilem navem in pugna arripunt. *Liv. 26. 47. in fin.* materia ad classem ædificandam. *Inscript. apud Gruter. 640. 1. P. LONGIDIENVS P. F. FABER NAVALIS. h. e. navium fabricator. Cic. Manil. 10. 28.* bellum. et *ibid. 18. 54.* Disciplina et gloria navalis. *Plin. 5. Hist. nat. 12. 13. (67).* Navales artes. *Parte marinareca, la nautica. Virg. 5. Æn. 493.* navali certamine victor. et *8. ibid. 684.* navalia corona. h. e. ob victoriam ovaleam, quæ et classica, et rostrata dicta est. *Sic Ovid. 3. Art. nm. 392.* navali cinctus honore caput. Est etiam, ut *Gell. doct. 5. 6.* et *Festus p. 162. 2. Müll.*, navalis corona, quæ datur ei, qui primus navali prælia in hostium navem armatus vi transiit. *Virg. 3. G. 29.* navali argentes ære columna. h. e. conlato ex rostris captarum bello navium. *Tac. 4. Ann. 15.* Navale atagum. h. e. ad naumarchiam edendam. — b) Specialim *Navalis Phæbus apud Propert. 4. 1. 3.* est Actiacus Apollo, cui Augustus templum Romæ dicavit ob devictum M. Antonium navali pugna. *V. ACTIACUS* et *ACTIUS* in **ONOM.** — c) Item *Navales* socii sunt classiaril, et remiges, *le ciurme*: non tamen, ut nunc, catenati et coacti, sed volentes et liberi: lique non solum remos, sed et arma tractabant interdum. Eligebantur autem sæpe vel ex libertinis colonorum, aut aciorum, vel ex sociis ipsis civibus R., qui aliquando ærervitum ærervissent, ut est apud *Liv. 36. 2. extr. et 40. 18.* Habebant etiam longius præfinitum tempus atpendiis fñiendis, quem ceteri milites, ut est apud *Lips. 1. 5. de Mil. R. dial. 19.* His de causis fiebat, ut hæc navalis milita vilior esset multo, quam legionaria, ut adnotavit *Id. ibid. 1. 1. dial. 2. a med. et de magnitud. R. 1. 1. c. 5.* Idem dicuntur etiam *classici*, ut ex *Liv. 26. 48.* apparet: ubi etiam aperte colligitur, pugnas ab iis initas, et victum etiam aliquando hostem. His qui præerant, *magistri* dicebantur, ut ex eod. *43. 8. nd fin. constal. V. MAGISTER. Id. 21. 50.* Ut sociis ovalibus lostratam classem, ita ioopem milite habebat. et *26. 48.* Postero die militibus, navalibusque sociis convocatis etc. et *ibid. 17.* Quum expositis ibi copiis, socios quoque navales, multitudinis augendæ causâ, armasset. *Id. 32. 23.* Navales socii, relictis navibus, ad apem honoratoris militiæ transgressi. — Navalis militiæ spatium erat annorum *xxvi.* usque ad Antoninum Pium, deinde ann. *xxviii.* *V. B. Borghesi, dipl. di Decio p. 38.* — Quamvis autem navales socii sint idem cum remigibus et nautis, quod vel ex *Liv. 26. 35. et 24. 11. extr.* clare cognoscitur; tamen interdum a remigibus distinguuntur. *Id. 37. 10. a med.* Non remigem, non socios navales ad classem frequentes habiturum. Loquitur de Polyxenida præfecto classis Antiochi. — d) *Nautis* scriba, qui in nave apparebat, inter aliud genus scribarum minimæ di-

guitatis habebatur, quod periculis quoque ejus misterium esset objectum. *Plautus:* non ego te novi, navalis scriba. *Hæc Festus p. 169. 4. Müll.* — e) *Navales pedes* per contemptum sunt ipsi remiges, quia in navi loco pedum sunt: qua ratione et portitores, qui Venetiis merce devehunt quoslibet, dici solent per contumeliam, *cavalli da acqua. Plaut. Men. 2. 2. 75.* Asservatote hoc sultis, navales pedes. Sunt qui *pedes* intelligant pueros seu ministros, a Græco *παῖδες*. *Non. p. 381. 12. Merc.* ipsos remos navales pedes appellat. — f) *Duumviri navales*, classis ornatæ et relictæ causa, item ducentæ, aliquando Romæ creati leguntur apud *Liv. 9. 30. et 40. 18. et 26.* — g) *De navali porta, V. Navalia* infra. — Hinc

Navale, is, n. 3. absolute, substantivorum more, teste etiam Servio ad Virg. 11. Æn. 326., dicitur de loco ubi asservantur subductæ naves, quod Græce *νεώριον*, stazione navale, cantieri, porto o luogo dove si tengono le navi. *Ovid. 3. Met. 660.* stetit æquore puppis, Haud aliter, quam si sicum navale teneret. *Id. Heroid. 18. 207.* Illis est aptum nostræ navale carinæ. Et in plur. num. *Virg. 4. Æn. 593.* Diripienteque ratea alii navalibus, dai cantieri.

Navalia, tum, et ðrum, n. plur. absolute, substantivorum more, ¶ 1. Generalim sunt loca, in quibus naves sunt et relictur, *arsenale, ναύσταβρός, νεών, ναυπηγίον. Cic. 2. Off. 17. 60.* Atque illæ impensæ meliores, muri, navalia, portus, aquarum ductus. *Id. 1. Orat. 14. 62.* Si M. Antonio pro Hermodoro fuisset de navium opere dicendum. *Cæs. 2. B. C. 3.* Appulsisque Messaniam navibus, inde, propter repentinum terrorem principum ac senatus fuga facta, ex navalibus eorum unam deducit. *Vitruv. 5. 12.* Navaliorem ea erit ratio, ut etc. *Flor. 4. 2. post med.* Ac primum, proximorum ædificiorum atque navium incendio, infestorum hostium tela submovit. ¶ 2. Specialim *Navalia* locus Romæ fuit trans Tiberim, cujus mentio apud *Liv. 3. 26. h. 8. 14. et 40. 51. Inscript. apud Orell. 3627. 1. o. m. et IVNONI REGINÆ T. ALBANVS PRIMARVS SIGNIFER LEG. XXII PRIMIGENIO PIÆ FELICIS OPTIO NAVALIORVM PRO SE ET SVIS V. S. L. M. MATERNO ET BRACVOCOS. h. e. ann. post Cbr. n. 185.* Ceterum *V. E. Borghesi, Inscriz. del Reno dello Steiner p. 7. (Apud Varron. 5. L. L. 164. Müll., qui a Forcellino laudatur, pro navalia legendum esse Novavia, coniecit Scalig. et Nordinius, probante Müllerero).* Hinc *navalis porta* ab horum navalium vicinia dicta. *Festus p. 178. 4. et Paul. Diac. p. 179. 1. Müll. ¶ 3.* *Navalia* absolute sunt etiam navigiorum instrumenta et ipsa navigia. *Virg. 11. Æn. 327.* jacet omnis ad undam Materies: ipsi numerumque modumque carinis præcipiant; nos æra, manus, navalia demus. *Liv. 45. 23.* Navalibus, armis, juventute nostra, sicut prioribus bellis, ad omnia paratos fore. *Alii legendum conj. navibus. Plin. 16. Hist. nat. 11. 21. (52).* Pix e tæda coquitur navalibus muniendis. Ita *Harduin. ex MSS. itemque Sillig.*

NĀVARCHIUS, a, um, adject. ad navarchum pertinens. *Cod. Theod. 13. 5. 20.* Nec navarchie obnoxius functioni.

NĀVARCHVS, i, m. 2. *capitan di nave, ναυαρχος*, qui in una navi imperat: vox Græca a *ναύς* navis et *ἀρχος* princeps. *Cic. usurpat, de rebus Siculorum agens, 7. Ferr. 24. 60.* Sumptum omnem in classem frumento, atpendio, ceterisque rebus navarcho suo quæque civitas semper dare solebat et *ibid. 32. 84.* Harum civitatum militibus, navibus, navarchis Syracusanus Cleomenes jussus est imperare. *Veget. 5. Milit. 2.* Singula Liburnæ aingulos navarchos habebant, qui, exceptis ceteris nautarum officis, gubernatoribus stque remigibus et militibus exercendis quotidianam curam et jugem adhibebant industriam. Adde *Inscript. apud Orell. 3634.,* quam emendatam exhibet *Henzen. p. 379.*

NĀVANTER, adverb. (navus) idem ac naviter *Cassiod. 7. Variar. 7.* Quid est tibi picricius, quam in illa urbe operam navanter impendere diligentiae tuæ, ubi tales testes videntur assistere? Adde *eumd. 8. ibid. 23.*

NĀVĀTUS, a, um. *V. NAVO.*

NAVĒ, adverb. idem quod naviter. *Plaut. apud Festum. p. 169. 3. Müll.* Nave agere oportet quod

agas, non ductarie. V. DUCTARIE. *Sall. Jug. 79. (77. Kritz.) sub fin.* Imperata nave fecerant. *Magna est Codicum discrepantia, ex qua tamen nave legendum contendit Kritzius. Vellej. 2. 125. 4. Ut pleraque egit nave Germanicus. Ita Ruhnkem. ; Ed. pr. ignave, quod Ed. Bignon. mutavit in ignovit. Agnoscitur etiam a Charis. 1. p. 88. Putsch. et Diomed. 1. p. 402.*

NAVIA, æ, f. 1. vox a navis vulgari sermone corrupta et

1.) Proprie est scapha, linter, uarpata in proverb. *Aut caputa, aut naviam pro Aut capul, aut naviam. Aurel. Vict. Orig. gent. Rom. 3. ; et Paulin. Nol. 38. 73. ; quibuscum cf. Macrob. 1. Saturn. 7. V. CAPUT.*

II.) Translate navia eat alveus ex uno ligno exsculpto in modum navis, quo utuntur in vendemia, ut *Festus p. 169. 25. Müll. docet. Mela 3. 7. ante med.* Arundinum fissa internodia, velut navia, binos et quaedam terna etiam vehunt. — NB. De Navia fcti V. NAVIUS in ONOM.

NAVICELLA, æ, f. 1. *barchettina, deminut. navis. Martian. Dig. 33. 7. 17.* Instrumento piscatorio contineri Aristo ait navicellam, quæ piscium capiendorum causa paratæ sunt. In editione *Torrentini est naucellas. V. tamen NAUCULA.* Sed vox *navicella* legitur etiam apud *Fulgent. Exposit. Serm. antiq. p. 562. Merc.* Oriam dicunt navicellam modicam piacatoriam.

NAVICOLA, æ, f. 1. *navicella πλοῦνιον, deminut. navia, parva navis, qua vel in mari, vel in flumine circumvehimur. Cic. 4. Acad. (2. pr.) 48. 148.* Nos ad naviculas nostras descendimus. *Id. post redit. ad Qutr. 8. 20.* Parva navicula trajectus in Africam. *Cza. 2. B. C. 3.* Præmiasaque clam navicula, Domitium Massiliensæque de suo adventu certiorea facit. *Adde eumd. 3. ibid. 104.*

NAVICOLARIA, æ, f. 1. ναυτιλία, ars negotiandi, et questum faciendi ex navigatione, vel navem locando. *Cic. 7. Verr. 18. 46.* Naviculariam te, quum Romam venisses, eae facturum.

NAVICOLARIS, e, adject. ad naviculariam pertinena. *Hermogenian. Dig. 50. 4. 1.* Munerum civilium quædam sunt patrimonii, alia personarum. Patrimonii aut numeræ rei vehicularia, item navicularis etc.

NAVICOLARIUS, a, um, adject. ad navicularium pertinens. *Imp. Valentinian. et Valens Cod. Theod. 13. 5. 12.* Navicularii oneris munus. *Imp. Arcad. et Honor. Cod. 11. 2. 3.* Navicularia functio. *Inscript. apud Murat. 984. 1.* Navicularia portitor

NAVICOLARIUS, li, m. 2. *padron di nave, ναύκληρος, idem qui nauclerus. Cic. 16. Fam. 9. ad fin.* Si poteris, cum Mescinio: ai minua, cum honesto aliquo homine, cuius auctoritate navicularius moveatur. *Id. 9. Att. 3. sub fin.* Audita navicularius hominis liberalitas est. *Id. 4. Verr. 55. 137.* Aratores, mercatores, navicularii. *h. e.* qui navi mercaturam exercent, vel navim ad transferendas merces locant; item qui publicas species et annonam mercede conveyunt. *V. et voc. seq. Tac. 12. Ann. 55.* Inde (a montibus asperis) decursu in litora aut urba vini cutoribus et oppidanis, ac plerumque in mercatores et navicularios, audebant. *Inscript. apud Gruter. 449. 6.* Collegium naviculariorum. Similiter hoc idem collegium memoratur in *Inscript. apud Orell. 4069. et 4108.* et naviculariorum corpora la *Inscript. apud eumd. 3655.* quacum cf. *aliam apud Henzen. 6029.*

NAVICULĀTOR, ōria, m. 3. idem ac navicularius. *Cic. Manil. 5. 11.* Majores vestri sæpe, mercatoribus ac navicularioribus injuriosius tractatis, bella gesserunt. Ita *Forcellinus* ex multis Codd.: at *Orellius* ex *Vet. Schol.* aliisque MSS. libra et receptiore a plerique omnes rectius legunt *navicularis.*

NAVICULOR, ōria, ari, dep. 1. *barcheggiare, navigare, πλέω, navicula vehor. Per synop. est navictor, quo usus Martialis. 3. 20.* Piger Lucrino uavictatur in atagno. *Al. leg. nauculator.*

NAVIFRĀGUS, a, um, adject. *naufragos, ναυφόρος, navem frangens, naufragium inferens. Vox poetica. Virg. 3. Æn. 553.* naufragum Scylaceum. *Ovid. 14. Met. 6.* fretum. *Stat. 5. Theb. 415.* dextraque obtorquet in undas Protram, naufragis avidam concurrere saxis. — Apud *Ovid. 5. Triat.*

8. 11. Vidi ego, naufragum qui riserat, æquore mergi: Et, numquam, dixi, justior unda fuit recentiores leg. recte naufragium.

NAVIGĀBĪLIS, e, adject. ¶ 1. Passive apud clausiica, *navigabile, πλωϊμός, πλωτός, qui navigari potest. Liv. 38. 3. in fn.* Navigabilem armem opportunum ad comportanda, quæ usui sint. *Id. 35. 44.* Simul primum anni tempus navigabile præbuisse mare. *Tac. 15. Ann. 42.* Fossa navigabilis. *et 13. 53.* Sublatisque itinerum difficultatibus, navigabilia inter se occidentis septentrionisque litora fierent. *Colum. 1. R. R. 2. 3.* Agrum babebimua - non procul a mari aut navigabili flumine, quo deportari fructus et per quod merces invebi possint. *Plin. 6. Hist. nat. 29. 33. (165).* Portus, ex quo navigabilem alveum perdere in Nilum-Sesostris cogitavit. *Id. 3. ibid. 4. (21).* Iberus amnis navigabilii commercio dives. *Al. navigabilis.* ¶ 2. Active (ut *ambulabilis, gressibilis, latrabilis* etc.) est qui navigare potest, qui navigat, apud *Boeth. in Porphy. Dial. 2. p. 34.* Nam si homo navigat, potest dici animal navigabile.

NAVIGANS, antis. V. NAVIGO in fin.
NAVIGĀTIO, ōnia, f. 3. (navigo) actus navigandi, cursus maritima, navis vectio, πλοῦσις, πλοῦς, πλοῦς (It. *navigazione*; Fr. *navigation, trajet par mer*; Hisp. *navegacion*; Germ. *das Schiffen, die Schiffahrt*; Angl. *a sailing, navigating, navigation, a voyage*). *Cic. 13. Fam. 68.* Ex tuis litteris cognovi cursus navigationum tuarum. *Id. Senect. 19. 71.* Aliquando in portum ex longa navigatione venire. *Id. 2. ad Q. Fr. 6.* Prima navigationem, dummodo idonea tempestas sit, ne omiseris. *et ibid. in fn.* Alebant, te prima navigatione transmissurum. *Id. 16. Fam. 4. Te neque navigationi, neque viæ committas, quoad plane valeas. Auct. B. Alex. 69.* Difficultas itinerum ac navigationum. *et ibid. 28.* Celeriore fluminis navigatione usus est. *Tac. 2. Hist. 81.* Celeri navigatione preparare. *Id. 2. Ann. 8.* Secunda navigatio. *a secunda del flume. et 4. Hist. 49.* Propera navigatione prævenire aliquem. *Id. 2. Ann. 53.* Adversam maris navigationem perpessua. *Justin. 36. 3. 7.* Lacus navigationis patiens. *navigabile. Plin. 37. Hist. nat. 8. 32. (108).* Insulam a continente diei navigatione abesse. *Ita Codd. multi, sed inchores a continenti stadiis CCC. abesae, ut Sillig. editit. Id. 4. ibid. 6. 19. (28).* Navigatio Ægyptia. *h. e.* qua Ægyptus petitur. *Id. 2. ibid. 67. 67. (169).* Circumvectus a Gadibus ad finem Arabia, navigationem eam prodidit scripto.

NAVIGĀTOR, ōris, m. 3. *marinajo, vel nocchiero, nauta, qui navigat. Quintil. 5. 10. ante med.* Rusticus, forensis, negotiator, miles, navigator, medicus aliud atque aliud efficiunt. *Id. declam. 12. 23.* Infelix navigator eat, et cuius volis auræ non respondent. *Inscript., quæ pertinet ad ann. ante Chr. n. XII. apud Henzen. 7041. F. RAMMIVS P. L. CHRISTVS NAVIGATOR I. O. M.*

NAVIOĀTUS, a, um. V. NAVIGO.
NAVIGER, gera, gèrum, adject. (navis et gero) naves gerens, navigabilis, πλωφόρος. ¶ 1. Stricto sensu. *Lucret. 1. 3.* Quæ mare navigerum, quæ terras frugiferentes Concelebras. *Martial. 12. 98. de Batti.* cui rector aquarum Albua navigerum per freta pandit iter. *Eumen. Paneg. Constantin. Flav. nomine 7.* Navigera flumina ipsas oppidorum portas alluentia. Sic *Cassiod. 5. Variar. 17.* Flumen navigerum. ¶ 2. Latiori sensu, vel, ut aliis placet, figurate, *navigera similitudo, species piscia navium modo venientis aliquid. Plin. 9. Hist. nat. 30. 49. (94).* Navigeram similitudinem et aliam (præter eam, quam descripsit in fin. cap. præced. de navilio verba faciens) in Propontide visam sibi prodidit *Mucianus: concham esse acatili modo carinatum, inflexa puppe, prora rostrata: in hac condi nauphium, animal sæpiæ simile etc. V. NAUPLIUS.*

NAVIGIOLUM, i, n. 2. deminut. navigii, parvum navigium, navicula, picciolo navigio, *le-gnetto, πλωφόρον. Leutulus ad Coss. Prænt. etc. 12. Fam. 13. ante med.* Nos vix ipsi singulis cum navigioliis recipere. *Auct. B. Afr. 63.* Ipse navigiolum parvum conscendit.

NAVIOIUM, ūi, n. 2. (navigo) omne genus

navis, quo aqua iter facimus, πλοῖον (It. *naviglio, nave, vascello, legno, bastimento*; Fr. *toute espèce de navire, bâtiment, barque, nacelle*; Hisp. *nave, qualquier genero de nave, navecilla*; Germ. *das Fahrzeug, das Schiff*; Angl. *a ships, vessel, boat*).

1.) Proprie. *Cic. 2. Nat. D. 60. 152.* Magnos usus affert arborum confectio ad navigia facienda. *Id. 3. Orat. 46. 180.* Quid tam in navigio necessarium, quam latera, cavernæ, prora, puppis, antennæ, vela, mali? *Id. 5. Att. 11. ad fin.* Navigium dissolutum, vel potius dissipatum. *Id. 4. Acad. (2. pr.) 31. 100.* Proficisci probo navigio, bono gubernatore, hac tranquillitate. *et 16. Att. 4. ad fin.* Navigium læculentum. *et ibid. 1.* Navigia minuta. *Virg. 2. G. 107.* Aut ubi navigiis violentior incidit Eurus. — Proverb. est illud *Livii 44. 22. a med.* Qui in eodem velut navigio participes sunt periculi. V. NAVIS. 1. g. — *Navigii* appellatione etiam rates continentur, teste *Ulp. Dig. 43. 11. 1. a med.*

II.) Translate significat ipsam navigationem. *Lucret. 5. 1004.* Improba navigii ratio tum cæca jacebat. *l' arte del navigare.* Hunc versum tamquam spurium *Lachmannus* (V. *ejusd. Comment. in T. Lucret. p. 325.*) expunxit. *Cic. 4. Herenn. 44. 57.* Contemendus est, qui in navigio se, quam navim, mavult incolunem. At *Orellius et alii rectius leg.* in navigando. *Scævola Dig. 45. 1. 122.* In omnes navigii dies et paulo post. Quasi perfectio navigio. *Ulp. loc. cit.* Ait prætor iterque navigio. hoc pro navigatione positum esi *Rutil. 1. Itiner. 541.* Tempora navigii clarus reparaverat Eurus. *Al. leg. navigiis.*

NAVIGO, as, avi, ōtum, are, 1. (navis et ago). Part. *Navigans* in fin.; *Navigatus* 1. B.; *Navigaturus* 1. A.; *Navigandus* sub init. — *Navigare* proprie significat *navim agere*: binc *Ulp. Dig. 4. 9. 1.* Nautæ appellantur omnes, qui navis navigandæ causa in navi aunt. Ita *Ulp.* Hanc vim universim habet quandocumque refertur ad nautas, naucleros, navarchos, gubernatores. Hi enim dicuntur navem agere, vel agi jubere. Sæpiissime tamen refertur ad eos omnes, qui navi vehuntur, πλέω (It. *navigare*; Fr. *naviguer*; Hisp. *navegar*; Germ. *schiffen, segeln*; Angl. *to sail, set sail, sail, in or upon, navigate*).

1.) Proprie occurrit A) Neutorum more; et B) Active.

A) Neutorum more. — a) De hominibus. *Cic. 16. Fam. 7.* Quum per anni tempus navigare poteris, ad nos veni. *Cæs. 4. B. G. 23.* Nactus idoneam ad navigandum tempestatem. *Cic. Dom. 10. 24.* Quum ipse plenissimis velis navigares. *Id. 2. Luvent. 51. 153.* Navigare in alto. *Lucan. 4. 134.* Sic Venetus stagnante Pado, fusoque Britannus Navigat Oceano. *Quintil. 4. 2. 41.* Navigare e portu. *h. e. so'vere. Cic. Flacc. 14. 32.* Hac classe Crassus ab Æno in Asiam, his navibus Flaccus ex Asia in Macedoniam navigavit. *Sulpicius ad Cic. 4. Fam. 5.* Quum ah Ægina Megaram versus navigerem. *Horat. 2. Sat. 3. 166.* Naviget Anticyram. *Sueton. Tib. 13.* Rhodum navigaturus. *Cic. 3. Nat. D. 34. 83.* Dionysius navigabat Syracusas. *Id. 3. Fam. 6. inil.* Si ad Sidam navigassem. *Plin. 26. Hist. nat. 8. 28. (43).* Navigare ad Phasin. *Quintil. 10. 2. 7.* ratibus. *Sall. orat. Cottæ ad pop.* classe minore, quam antea. — Speciatim *navigare, navim conscendere, et in mari degere. Cic. 7. Verr. 31. 90.* Quo tempore ceteri prætores ohire provinciam consueverunt, aut etiam in tanto prædonum metu et periculo ipsi navigare. *inetteri in mare.* — *Navigare in portu, abesse a periculo, in tuto esse. Ter. Audr. 3. 1. in fin.* Nunc hujus periclo fia: ego in portu navigo. — b) Non raro ipsa navis uavigare dicitur. *Cic. Flacc. 14. 32.* Utrum ista classis cursu et remis, an sumpto tantum et litteris navigarit. *et ibid. 13. 30.* Pompejo auctore decrevimus, ut classis in Italia navigaret. *che vi fosse una flotta, e scorresse i nari d'Italia. et Ovid. 2. Art. am. 9.* mediis tua pinus in undis Navigat *Id. 2. Fast. 844.* Naviget hinc alia jam milia linter aqua. *Ulp. Dig. 47. 5. 1.* Quid adhibentur, ut navis naviget, hoc est nautæ. — c) Item ipsæ merces, quæ navi feruntur. *Id. ibid. 52. 2. 1.* Intereat, utrum etiam ipsæ merces periculo creditoris navigent. — d)

Impersonaliter. Cic. 16. Fam. 7. Iis enim ventis istine navigatur. Adde eumd. ibid. 13. sub fin. et Plin. 6. Hist. nat. 26. 30. (126). Si Tigri navigetur.

B) Active. Virg. 1. Æn. 71. Gens inimica mihi Tyrrhenum navigat æquor. Cic. 2. Fin. 34. 112. Quum Xerxes, Hellepontio juncto, Athone perfosso, maria ambulavisset, terramque navigasset. Hæc quidem expressa aunt ex illis Isocrat. Paneg. c. 21. ὥστε πλεῦσαι μὲν διὰ τῆς ἡπείρου, πέρουσαι δὲ διὰ τῆς θαλάσσης, τὸν μὲν Ἑλλέσποντον ζεύξας, τὸν δὲ Ἄθω διορύξας. Sueton. Claud. 1. Oceanum septentrionalem primus Romanorum ducum navigavit. Ovid. 15. Met. 49. ventisque faventibus æquor Navigat Ionium. — Passive. Plin. 2. Hist. nat. 67. 67. (167). Totus hodie navigatur occidentis: septentrionalis vero oceanus magna ex parte navigatus est. Quintil. 1. 4. 28. Est etiam quidam tertius modus, ut urbs habitatur: unde et mare navigatur. Tac. Germ. 34. Lacus immensi Romani classibus navigati. Plin. 36. Hist. nat. 15. 24. (104). de Roma. Urbs pensilis subterque navigata.

1.) Translate. ¶ 1. Commode navigare bellum dicitur, quoniam classis navigat bellum illatura. Cic. Manil. 12. 34. Quam celeriter, Cn. Pompejo duce, belli impetus navigavit. Flor. 2. 2. ante med. Regulo duce, jam in Africam navigabat bellum. Sic ibid. 8. Ut cum terrarum orbis situ ipse victoriarum ordo navigaret. ¶ 2. Pro natate, mutare. Ovid. Heroid. 19. 47. Jam certe navigat, inquam: Lentæque dimotis brachia jactat aquis. ¶ 3. De ipso mari. Manil. 5. 583. de belum marina circumsonat æquor Deotibus, inque ipso rapidum mare navigat ore. h. e. exundat, fluctuat: tanta aquarum vis latum illum rictum intrat et exit. ¶ 4. In illo Sall. Cat. 2. Quæ homines arant, navigant, edificant, virtuti omnia parent: rō navigant est navigando et merces mari convehendo comparant. — Hinc

Navigans, antis, particip. absolute, substantivo more usurpatur, et est navigator, navigante, πλωτορ. Cic. 3. Off. 23. 89. Quoad perventum ait eo, quo sumpta navis est, non domini est navis, sed navigatorum. Petron. Satyr. 107. Nec omen, nec legem navigantium noverant. Plin. 6. Hist. nat. 29. 34. (174). Fons expitibus navigantibus. Martial. 3. 64. Sirenas, hilarem navigantium pœnam.

NAVIS, is, f. 3. ναῦς. In quarto et sexto casu duplicem habet positionem, in e, et in i: et quidem in i frequentius præsertim in Ablativo, ut ex allatis exemplis videre est, et alibi in Latinis scriptoribus passim occurrit. — Navis est machina e ligno, qua per mare, flumen, lacumve iter facimus: a voce Græca allata. Dicitur fere de navigio majori, interdum etiam de cymba, lintre, scapha et hujusmodi (It. nave, barca, vascello, naviglio, legno; Fr. toute espèce de navire, bâtiment, vaisseau, bateau, barque; Hisp. qualquier genero de nave, vaso, navio, navichuelo, buque; Germ. das Schiff; Angl. a ship, bark, vessel, galley, boat).

1.) Proprie. — a) Multas navium appellationes collegerunt Gell. 10. 25. et Non. lib. 13. — b) Earum alia sunt apertæ, alia tectæ. seu constructæ, aunt longæ, onerariæ, bellicæ, rostratæ, maritimæ, fluviales, tabellaræ, speculatoriæ, prædatoriæ, actuariæ, piscatoriæ, vectoriæ, etc. de quib. V. suis locis. — c) Nave primus in Græciam ex Ægypto Danaus adventit: antea ratibus navigabatur, inventis in mari Rubro. Reperiuntur qui, Mysos et Trojanos priores excogitasse in Hellepontio, putent. Plin. 7. Hist. nat. 56. 57. (206). — d) Navium tutela erat picta, vel ficta dei, vel herois alicujus imago, in puppi collocata, nautarum et vectorum præcipua religio, cui supplicabant, ejus opem auxiliumque tempestatum procellis jectati implorabant, quinque, si quid mali omninis esset commissum, variis ritibus expiabant. Val. Flacc. 1. 301. Visa coronatæ fulgens tutela carinæ Vocibus his instare duci. Id. 8. 202. de ead. Puppe procul summa vigilis post terga magistri llæserat auratæ genibus Medea Minervæ. Ovid. 1. Trist. 10. 1. Est mihi, sitque preror, flavæ tutela Mineræ Navis, et a picta casside nomen habet. Id. Heroid. 16. 112. Accipit et pictos puppis adunca deos. Pers. 6. 29. jacet ipse in litore, et una Ingentes de puppe dei. — e) Earundem vero in-

signe, παρασημον, erat simulacrum sive dei, sive herois, seu virtutis alicujus, vel animalis προσημον, vel cujuacumque tandem rei imago, in prora semper constituta, unde naves nomen accipiebant. Propert. 4. 6. 49. Quodque vebunt proræ Centauros saxa cinantes. Virg. 10. Æn. 157. Æneia puppis Prima tenet, rostro Phrygios adjuncta leones. Inscript. apud Murat. 780. 5. Trireme Marte. et 834. 5. Trireme Venere. et 876. 3. Trireme Spe. et 862. 3. Trireme Tauro. et 870. 7. Quadrireme Pado. et 841. 4. Trireme Athenis. — Apud Phœnices tameo et Græcos deorum simulacra, quæ et navium insignia erant, in prora collocata fuisse, ostendit Dav. Rhunkenius in Dissert. de tutel. et insign. navium c. 3. — f) Locutiones buc pertinentes sunt hæc præcipue. Cic. 4. Att. 20. E Pompejano navi advertus sum in Luculli nostri hospitium. Id. 7. Verr. 17. 44. Navem maximam, triremis instar, palam ædificatam sumptu publico, etc. Tac. 14. Ann. 29. Naves fabricatur plano alveo adversus breve litus et incertum. Cic. Senect. 20. 72. Navem construere. Cæs. 1. B. C. 26. adornare. Id. 5. B. G. 1. armare. et 4. ibid. 31. reficere. Colum. 4. R. R. 3. 1. instruere armamentis. Virg. 4. Æn. 398. deducere litore. trarre all'acqua. et absolute eod. sensu 3. 71.; et Cæs. 5. B. G. 23. deducere. Liv. 28. 17. extr. deducere in aquam. Id. ibid. 7. moliri ab terra. Cæs. 1. B. G. 57. ex portu educere. Virg. 1. Æn. 555. et 577.; et Cæs. 5. B. G. 11. subducere. tirar in secco. Petron. Satyr. 101. deducere in portum. Cæs. 4. B. G. 29. subducere in aridum. Horat. 2. Ep. 1. 114. Navem agere ignarus navis timet. γνώμη. Ovid. Remed. nm. 285.; et Cæs. 3. B. C. 6. Navem solvere. sciogliere dal lido. (Apud eumd. Cæs. 4. B. G. 28. ipsa etiam navis solvere dicitur, quum discedat a litore.) Nepos Hann. 7. conscendere. imbarcarsi. Phædr. 4. 21. ascendere. Cic. 13. Att. 21. appellere ad aliquem locum. Curt. 4. 2. appellere litori. Liv. 28. 17. applicare terræ. Ter. Andr. 1. 3. 17. frangere. patir naufragio. Quintil. 4. 1. 61. impingere. dare in iscoglio. Tac. 4. Hist. 79. deprimere. gettar a fondo. et Cic. 1. Orat. 38. 174. in portu evertere. Id. ibid. et Pis. 9. 20. gubernare, et salvam in portu collocare. Cæs. 4. B. G. 25. remis iocitare. Plaut. Bacch. 2. 3. 57. statuere. h. e. sistere. Ter. Heaut. 1. 2. 9.; et Cæs. 4. B. G. 26. et 27. E navi egredi. Cæs. ibid. 25. desilire, et ibid. se projicere. Horat. 2. Ep. 2. 200. Nave ferri. Cic. 3. Nat. D. 37. 89. In navi vehi. Sulpicius ad Cic. 4. Fam. 12. Navi Piræeum advectus sum. Cæs. 4. B. G. 25. transportare aliquid, et ibid. 37. Ex navibus milites exponere. Horat. 1. Od. 6. 3. Navibus rem gerere. h. e. maritimis expeditionibus. Cic. Plonc. 39. 94. Navis secundis ventis cursum suum tenens. Phædr. 4. 21. de Simonide. Ascendit navem, quam tempestas horrida simul et vetustas medio dissolvit mari. — g) In eadem navi esse, proverb. in eodem cum aliis periculo versari, esser nella medesima barca. Cic. 12. Fam. 5. Tibi, etsi ubicumque es, in eadem es navi, tamen etc. V. NAVIGIUM I. ad fin. — h) Navem perforare, qua ipse naviget, proverbio item dicitur is, qui, ut aliis malum creet, se ipse lædit. V. loc. Cic. apud Quintil. in PERFORO I. — i) Navibus et quadrigis petere aliquid, aliud proverb. omni conatu et studio, velis remisque, manibus pedibusque. Horat. 1. Ep. 11. 28. navibus atque Quadrigis petimus bene vivere. — l) Navem mortuo applicare, aliud proverb. de sero auxilio, apud Quintil. declam. 12. 23. Etrusci dicunt si soccorso di Pisa. Simile est illud ibid. Medicina mortuorum sera est. — m) Navis ita velis instructa, ut hæc quidem nautæ colligere videntur, est symbolum vitæ anteaectæ et portus capiendi post longam navigationem. Huiusmodi navis cernitur in facie exteriora monumenti sepulchralis Nevoletæ Tyche in suburbio Pompejorum. V. Mus. Borbon. T. 1. tab. xiii. p. 2. et Lup. Epitaph. S. Sev. p. 123., ubi navis una velis expansis, et p. 180., ubi binæ itidem, et Maff. Mus. Ver. p. 281. n. 9., ubi pariter navis prope pharum demissis velis cernitur. Hinc Cic. Senect. 19. 71. Quæ (senectus) mihi quidem tam jucunda est, ut quo propius ad mortem accedam, quasi terram videre videar, aliquandoque in portum ex longa navigatione esse ven-

turus. et ad rem Petron. Satyr. 71. Te rogo, ut naves etiam monumenti mei facia plenius velis euntes.

1.) Translate. ¶ 1. Interdum navis est in obscans, pars nempe, qua femina sunt. Plaut. Men. 2. 3. 51., Mil. glor. 3. 3. 46. et Rud. 2. 3. 24.; et Macrob. 2. Saturn. 5. sub fin. κηπος Ἀφροδίτης. V. Lips. epistol. quæst. 1. 5. ep. 3. ¶ 2. Navis Argolica est sidus, de quo Cic. Arat. 276. (522. ed. Orell.). inde pedes Canis, et simul amplam Argolicam retinet crebro cum lumine Navem. ¶ 3. Apud Apic. 6. 9. navis est venter pullorum gallinaceorum, navis, aut carinæ figura similis. ¶ 4. Allegorice, de re publica. Cic. 12. Fam. 24. Quamobrem, mi Quinte, conscende nobiscum, et quidem ad puppim. Una navis est jam honorum omnium: quam quidem nos damus operam, ut rectam teneamus: utinam prospero cursu. Sed quicumque venti erunt, ars nostra certe non aberit. Cf. Id. Sext. 20. 46. Quum vero in banc rei publicæ navem, ereptis senatui gubernaculis, fluitantem in alto tempestatibus seditionum ac discordiarum, armatæ tot classes, nisi ego unus deditus essem, incursura viderentur etc. Cf. et Horat. 1. Od. 14., de qua Quintil. 8. 6. 44. At ἀλλήγορία quam inversionem interpretantur, aliud verbis, aliud sensu ostendit; etiam interim contrarium. Prius ut: «O navis, referent in mare te novi Fluctus! O quid agis! Fortiter occupa Portum». totusque ille Horatii locus, quo navem pro re publica, fluctuum tempestates pro bellis civibus, portum pro pace atque concordia dicit.

NAVISALVIA, æ, f. 1. hoc nomine fuit appellata, et quasi dea Romæ culta, Claudia Quinta virgo Vestalis, Appii Claudii neptis, quæ ann. U. C. n. lxxix. ovium simulacrum Matris deum e Pessinunte translatum vehentem, per adversum Tiberim sola adduxit, ut narrat Liv. 29. 14., utque patet ex insigni niarmore anagyptico et litterato apud Maff. Mus. Ver. 252. 4., et ex nummo Faustinae senioris apud Venut. Mus. num. Alban. T. 1. tab. 27. n. 3. Hujus virginis Vestalis statua, in vestibulo templi Matris deum posita et consecrata, his ea eade incendio consumpta, in sua basi flammis intacta stetit, ut constat ex Tac. 4. Ann. 64. et Val. Max. 1. 8. n. 11., quamqoa sedentem, velatam, et simpulum dextra porrigentem videre est in nummo apud Morell. Num. fam. Rom. in G. Claudia tab. 2. n. 3. Inscript. apud Maff. loc. cit., quæ est apud Orell. 1905. MATRI DEVM ET NAVISALVIAE VOTO SVSCEPTO CLAVDIA SYNTYCHE DD. Alia apud Clem. Cardinal. Inscr. V. lit. p. 5., quæ est apud Orell. 2403. MATRI DEVM ET NAVISALVIAE Q. NVNNIVS TELSPHVS MAGISTER COLLEGI CULTORVM RIVS DE SUO DD. Consule et Ovid. 4. Fast. 305. et seqq.; Cic. Har. resp. 13. 27. et Cæl. 14. 34.; Sil. It. 17. 33.; et Lactant. 2. 7. At probabilius videtur, navim ipsam, qua Mater magna deum a Pessinunte Romam deportata est, Navim Salviam appellatam fuisse, et putat Cardinali loc. cit. et Orell. Inscript. n. 1906. et B. Borghesius Dec. num. 14. oss. 10. p. 56.

NAVITA et nauta, æ, m. 1. ναῦτης. Festus p. 169. 20. Müll. docet, navita dici secundum incorruptam consuetudinem: et ex eo factum nauta per aync. quo nunc utimur. Alii dicunt, nauta esse primitivum, a Græco ναῦτης: ex eo per epenthesis factum esse navita, quo fere Poetæ utuntur. — Ceterum navita et nauta est quicumque in navi adhibetur, ut eam agat (It. barcajuolo, marinajo; Fr. matelot, nautonnier, pilote; Hisp. marinero, nauta; Germ. der Schiffer, Schiffsmann, Seemann, der Matrose; Angl. a sailor, seaman, mariner, marine). Occurrit — a) Navita apud Poetas et seriores prosæ auctores. Plaut. Men. 2. 1. 1. Nulla est voluptas navitia major, quam quando ex alto procul terram conspiciunt. Petron. Satyr. 121. viz navita Portibus Sufficit simulacra virum traducere cymba. Propert. 2. 1. 43. Navita de ventis, de tauris narrat arator. Adde Virg., Horat., Catull., Ovid., Tibull. etc. Adde etiam Gell. qui prosa oratione non semel usurpat 16. 19.; et Apul. 6. Met.; item Caton. apud Festum l. c. Navitæ quod secum portaverat vioum atque oleum, usus tantum eo sum. — b) Nauta apud classicos prosæ Auctores. Cæs. 3. B. G. 9. Naves ædificari in flumine Ligeri, remiges q̄

Provincia institui, nautas gubernatoresque comparari jubet. *Id. 3. B. C. 8.* Eodem igne nautas dominosque navium interfecit. *Cic. 16. Fam. 9. ad fin.* Solent nautæ festinare quæstus sui causa. *Horat. 1. Sat. 1. 30.* nautæque, per omne Audaces mare qui currunt. *Ovid. 1. Art. am. 723.* Candidus in nauta turpis color: æquoris unda Debet et a radiis sideris esse niger. — Nautarum collegia vel corpora passim memorantur in antiquis *Inscriptt.*, ut apud *Orell. 2855., 4077., 365., 4120., 4243.* etc. et apud *Henzen. 6654., 7254.* et 6950.

NĀVITAS vel gnavitas, ātis, f. 3. *njuto, diligentia in accorrere all' altrui uopo, σπουδή, ἐπιμέλεια*, auxilium, diligentia in adjuvando. *Cic. 10. Fam. 25.* Istam operam tuam, navitate, animum in rempubl. celeritati prætura anteponebam censeo. *Est qui legit operam tuam navitar.* *Arnob. 1. 2.* Ipsi homines denique, quos per inhabitabiles oras terræ sparsit prima incipiensque navitas, non etc. *Al. leg.* navitatis: at *Cannegietero*, probante *Orellio*, legendum videtur *nativitas*, industria enim et labor in quærendo victu dissociavit primo mortales.

NĀVITER vel gnaviter, adverb. (navus, a quo et nave) diligenter, strenue, magnus industria, diligentemente. *attentamente, ἐπιμελῶς.*

1.) Proprie. *Siaenna* apud *Charis. 2. p. 185. Putsch.* Quid nunc os tuum scalpis? quid tergiversaris, nec bene naviter is? *Liv. 10. 39.* Ibi aliquamdiu nec cessatum ab armis est, neque naviter pugnatum. *Sic Id. 30. 4.* Tempus esse, aut pacem componi, aut bellum naviter geri. *Id. 24. 23.* Sed quod volebant, non, quam maturato opus erat, naviter expediebant. *Horat. 1. Ep. 1. 24.* quæ spem Consiliumque morantur agenda gnaviter id, quod etc. *Gell. 15. 4.* In provincia naviter versari. *Apul. 2. Met.* Naviter grassare.

2.) Translate est omnino, perfecte. *Lucret. 1. 524.* Alternis igitur, ni mirum, corpus insani distinctum, quoniam nec plenum naviter existat, Nec porro vacuum. *Cic. 5. Fam. 12.* Qui semel verendæ fines transierit, cum bene et naviter oportet esse impudentem. *Forcellinus* hunc *Cic. locum* ad superiorem paragr. retulit.

NĀVITĒS, ēi, f. 5. industria, diligentia. *Gloss. Philox.* Navitias, ἀρητή.

NĀVO, as, āvi, ātum, are, a. 1. *Gnavo, as* pro *navo, as* legitur in quibusdam libris apud *Cic. 2. Orat. 7. 26.*; et *Val. Flacc. 3. 145.* — Part. *Navatus* sub *a* et *b.*: *Navaturus* et *Navandus* sub *c.* — *Navare* est strenue et diligenter agere, totis viribus agere, a *navus*. Alii ducunt a *navis*, et proprie dici ajunt de nautis, qui aliis auxilium præbent in navi vel e navalibus deducenda, vel in mari gubernanda; quo in miniatio multorum manibus et magno labore opus est, *σπουδᾶς, προσέχου, διαπράττονται* (It. *fare con diligenza, servire, assistere, adoperarsi con tutte le forze*; Fr. *faire avec soin, avec zèle, avec ardeur*; Hisp. *hacer, obrar con cuidado, con zelo, con ardor*; Germ. mit *Anstrengung etwaa thun, eifrig betreiben, verrichten, besorgen*; Angl. *to perform vigorously or diligently*). Occurrit — *a)* Generetum *navare* aliquid, h. e. strenue et diligenter sgerere. *Cic. 6. Fam. 1. in fin.* Nemo est tam afflictus, qui si nihil aliud studeat, nisi id quod agit, non possit navare sliquid et efficere. *Cf. Gell. 7. 20.* Est adeo invenire apud nobiles poetas hujuscemodi suavitatis multa, quæ apparet navata esse, non fortuita. *h. e.* studiose et de industria facta, arte conquistata. — *b)* *Navare operam altui personæ, non rei*, (quod sæpe occurrit) est præstare, exhibere, auxilium dare, adjuvare, operam conferre. *Cic. 15. Fam. 12.* Utinam potuisses, pro tuis amplissimis erga me studiis, tibi operam meam atudiumque navare. *Id. 10. ibid. 25.* Navare operam rei publicæ. *Id. Brut. 81. 282.* Qui quia navarat miles operam imperatori, imperatorem se statim esse cupiebat. *Liv. 28. 35.* Cupere se, illi populoque Romano operam navare, ita ut nemo unius externus magis enixe adjuverit rem Romanam. *Id. 9. 16.* It ad reconciliandam pacem consuli opera navaretur. — *c)* *Navare operam sine Dat. personæ* dicitur qui strenue et diligenter operatur, totis viribus operam confert. *Cic. Cæl. 28. 57.* Si me audiant, navent aliam operam, aliam inean gratiam, in alia

se rebus ostentent. *s' impieghino, s' adoprino in altro. Id. 2. Orat. 7. 26.* Jam mihi videor navasse operam, quod buc venerim. *d' avere fatto qualche cosa. Liv. 7. 16.* Fortiter in acie navare operam. *Id. 24. 14. extr.* Quibus merces navatæ in unum diem operæ libertas futura erat. *Id. 2. 43. ad fin.* Exsecrantes nunc imperatorem, nunc navaliam ab equite operam, redeunt in castra. *Curt. 7. 5.* Ceteris gratiæ actæ quod ad reliqua belli navaturos operam pollicebantur. *Tac. 3. Ann. 42.* Julius Indus, e civitate eadem, discors Floro, et ob id navandæ operæ avidior. — *d)* *Navare opus* idem est. *Val. Flacc. 3. 144.* ferro potius mihi dextera, ferro Navet opus. *Cic. 9. Att. 11.* Utinam aliquod in hac miseria reipublicæ πολιτικόν opus efficere et navare mihi liceat. — *e)* *Navare studium*, exhibere, præstare, adhibere. *Q. Cic. Petit. cons. 5. 18.* Instituenti sunt cujusque generis amici, qui etiam si suffragandi studia non navant, tamen etc. *Cic. 15. Att. 4. ad fin.* Quam vellem, Bruto studium tuum navare potuisses! *Sic navate benevolentiam, Id. 3. Fam. 10 ante med.* Ut quum hic tibi satisfecerimus, istic quoque nostram in te benevolentiam navare possimus. — Similiter *navare bellum*, strenue bellum gerere. *Tac. 3. Hist. 25.* Si Vespasiano bellum navaverint, Vespasianum rerum potiri. *Sic navare flagitium*, strenue perpetrare. *Id. 4. ibid. 59.* Ceteros, ut quisque flagitium navaverat, præmiis atollit. — *f)* *Navare rem publicam*, opera sua adjuvare. *Cic. 9. Fam. 2. sub fin.* Si minus in curia atque in foro, at in litteris et libris, ut doctissimi veteres fecerunt, navare rem publicam, et de moribus ac legibus quærere. *Alii leg. gnavare: alii juvare; alii reipublicæ.*

NĀVUS vel gnavus, a, um, adject. (cui *ignavus* opponitur et quod a navium velocitate dictum *Festus p. 166. 32. Müll. putat*) est celer ac strenuus, industrius, diligens, attentus, actuosus, *σπουδαῖος ἐνεργῆς* (It. *diligente, sollecito, attento, pronto*; Fr. *diligent, actif, zélé, appliqué, soigneux, attentif*; Hisp. *diligente, cuidadoso, activo, atento*; Germ. *betriebsam, emsig, eifrig, thätig*; Angl. *active, diligent, industrious, prompt, vigorous*) Occurrit — *a)* De hominibus. *Ennius* apud *Festum loc. cit.* Navus reperitus homo. et *Id. ibid.* Navorum imperium servare est induperantum. *Cic. 5. Verr. 21. 53.* Homo navus et industrius. *Sic Id. leg. Manil. 7. 18.* Homines gnavi et industrii. *Rursum 5. Verr. 51. 120.* Magni et navi aratores. et *ibid. 69. 161.* Navus et prudens et probus filius. *Horat. 1. Ep. 18. 89.* Oderunt bilarem tristes, tristemque jocosus, Sedalum celeres, siglem gnavumque remissi. et *ibid. 60. 20.* Gnavus mane forum, et vespertinus pete tectum. *Vellej. 2. 155. 2.* Vir navus, agilis, providus. *Colum. 11. R. R. 1. 16.* In agresti negotio dici vix potest, quid navus operarius ignavo et cessatore præstet. *Id. 7. ibid. 9. 10.* Sit autem (*custos porcorum*) vigilans, impiger, industrius, navus: omnium, quas pascit, et matricum et juniorum meminisse debet, ut etc. Alii legebant: *navus omnium, quas pascit: et matricum* etc., et *tò navus in gnarus* mutari volebant. — *b)* De abstractis. *Sil. It. 1. 549.* Nava rudimenta, et primos in Marte labores. *Vellej. 2. 120. 3.* Nava virilisque opera. *Sil. It. 7. 349.* stimulatque ruentes Navus abire timor. *h. e.* qui navos et celeres facit, quia pedibus timor addidit alas, ut ait *Virg. 8. Æn. 224.*

NAXIUM, ii, n. 2. Apud *Plin. 36. Hist. nat. 7. 10.* (54). naxia vocantur cotes in insuiss Cypro genitæ, sed a Naxo Cretæ oppido, ut constat ex *Suida*. ubi eas concinnari mos erat, Romam advectæ, ad marmora polienda, et scalpendas atque limandas gemmas accommodatæ. Adde *eumd. 37. ibid. 8. 32.* (109).

NAXUM vel nstus, i, n. vel m. 2. videtur esse juncua Naxius, de quo plura *Plin. 21. Hist. nat. 18. 69.* (115). Legitur hæc vox apud *Theod. Priscian. 2. 12. p. 301. ed. Ald.* Pulveribus aspergo membra sudantis, menthæ vel rosarum foliis siccis, contusis et cribellatis, gypsi, naxi, manne thuris, gallarum, singulis tunsis et commixtis cum vino styptico vel ejus fæcibus; simul mixtis odoribus bonis vel thymiamatibus vires labentes et membra densitatis reparabo. *Plin. Valerian. 2. 28. ante med. p. 183. ed. Ald.* Naxum fullo-xum teres diligenter, et dabis in vino, vel ovo,

vel aqua calida mane et sero. *Cf. Plin. Hist. nat. loc. cit. et seqq. paragr. et viderint eruditi.*

NE

NĒ, adverb. et conjunct. negativa. Quod ad etymon attinet, inter eruditos jamdiu constat, universæ generis humani linguæ hoc innatum esse, ut negatio per vocem *n* exprimeretur, atque vocalis vel præponeretur (quod in part. in factum est apud Lstinos) vel adderetur. Apud Lstinos prima omnium formis fuit *nei*, quæ etiam nunc exstat in *Inscript.* apud *Orell. 3121.*; postea ex *nei* factum est modo *ni* (quod veteres dixisse testantur *Inscriptt.* apud *Prell. 3121.* et 642. et docent *Servius* ad *Virg. 3. Æn. 685.* et *Donatus* ad *Ter. Eun. 2. 3. 35.* et 3. 3. 2.), modo *ne*, quæ postrema forma omnibus deinceps Latinæ linguæ usu venit ætaliibus. Confer, si vis, Latinum *ne* cum Græcis, *νήπιονος, νηπεινός, νηλεής, νηλεῖς*; atque illud ipsum animadvertite in Latinis compositis *nefas, ueuter, nemo, nescire, nequaquam, nullus, numquam, nusquam, nedum*, et gutturali littera inserta, in *neubi, necopinus, negotium, negligo* etc. — Itaque *ne* est negandi A) Adverbium; et B) Conjunctio.

A) *Ne* adverbium (ut *Quintil. 1. 5. 50.* vocat) negativum, μή (It. *non*; Fr. *ne... pas*; Hisp. *no, ni*; Germ. *nicht*; Angl. *not, that not*) usurpatur ¶ 1. Ad negandam essentialē notionem; et — *a)* *Ne* præponitur nominibus *plus, minus, amplius* et aliis Comparativis. *Senatuscons. de Bacchan.* HACEI VTEI IN COVENTIONID EXDECATIS NE MINUS TRINVM NVNDINVM. *Legg. XII. Tabul.* apud *Gell. 20. 1.* VINCITO AVT NERVO AVT COMPEHVS QVINDECIM PONDO, NE MINORE. *Varro 2. R. R. 4. 21.* Castrantur verres commodissime anniculi, utique ne minores quam semestres. *Cic. 2. Legg. 27. 68.* Nec imponi (*sepulcro*), quam quod capiat laudem mortui, incisam ne plus quatuor berois versibus. *Id. ibid. 26. 66.* Super terræ tumulum noluit quid statui, nisi columellam, tribus cubitis ne sctiorem, aut mensam, ad labellum. *Liv. 26. 24.* Navibus ne minus viginti quinqueremibus adjuvaret Romanus. *Id. 28. 39. sub fin.* Muneris ergo in singulos dari ne minus dena millia æris. *non meno di. et 38. 24.* Quo duo, ne plus, necessarii captivæ venirent. *due e non piu.* *Alii leg. nec. Colum. 5. R. R. 6. 18.* Absit autem, hic ab arbore ne minus sesquipedali spatio. — *b)* Cum verbis et aliis nominibus. *Plaut. Most. 1. 2. 22.* Operæ ne parcant. et *ibid. v. 43.* sibique aut msteriæ ne parcant. *Id. Trin. 2. 2. 85.* Eo ne multa, quæ nevolt, eventum, nisi fictor melius est. *Id. Rud. 3. 4. 25.* Ita hinc ego te ornatum amittam, tu ipse te ut non noveris: Vos adeo, ubi ego innuere vobis, si ne ei cspat exoclassitis, Vos virgis circumvinciam. *Forcellinus* ait, etiam *nec* hac ratione usurpari, et addit illud *Catull. 64. 82.* potius quam talia Cretam Funera Cecropiæ ne funera portsrentur. (Simili sententia *Manil. 5. 548.* Virginis et vivæ rapitur sine funere funus). At *Lachmannus legit. nec.* Similiter apud *Lucret. 1. 807.* Crescere ne possunt fruges. *Lachmannus legit non.* — *c)* Sæpissime *ne* usurpatur sequente *quidem*, quam negando aliquid augetur: hoc est, si res respiciamus, inest in verbis descensus a majore re ad minorem; sin vero negationem consideramus, ascendit oratio ad majorem polestatem negandi. Ita tamen *ue quidem* usurpatur, ut semper verbum sliquoed, vel etiam duo vocabula in unam notionem coeuntis interponantur, *ne pure, ne meno.* — Absolute, h. e. sine ullis sequentibus particulis. *Cic. 2. Divinat. 9. 22.* Atque ego ne utilem quidem arbitror esse nobis futurarum rerum scientiam. *h. e.* ne dicam necessarium. *Id. Quint. 15. 49.* Etenim mors honesta sæpe vitam quoque turpem (*quæ vox omittenda est*) exornat: vita turpis ne mori quidem honestæ locum relinquit. *Id. 6. Att. 1.* Quum decretum sit, tu judicabis, ne ad Catonem quidem provocabo. *h. e.* nullo niunus ad alios. *Id. 1. Nat. D. 29. 82.* Ut vero ne fando quidem auditum est crocodilum, aut ibim, aut felem violatum ab Ægyptio. *Id. 5. Tusc. 6. 16.* Maris tranquillitas intelligitur, nulla ne minima quidem aura fluctus commovente. *Id.*

Mi 29. 78. Non potest dici scitis, ne cogitari quidem, quantum etc. *Id.* 3. *Verr.* 60. 155. Non enim prætereundum est ne id quidem. *Liv.* 29. 2. Neque enim ne ipsius quidem regis abhorrebat animus. *Cic.* 6. *Verr.* 1. 2. Nihil in ædibus cujusquam, ne in oppidis quidem; nibit in locis communibus, ne in fanis quidem istum reliquisse. *Gæs.* 7. *B. G.* 47. Matresfamilias obstabantur Romanos, ut sibi parcerent, neu, sicut Avarici fecissent, ne mulieribus quidem atque infantibus abstinerent. *Cic.* *Cæcin.* 25. 73. Qui anus est dicere, fecisse videri eum, de quo, ne cuius rei argueretur quidem, scire potuisset. *Colum.* 7. *R. R.* 12. 3. *de cane villatico.* Ut ne visus quidem, horribili fremito suo fngret insidiantem. *cosi che anche non veduto.* *Cic.* 3. *Tusc.* 9. 20. Quod quoniam non cadit in sapientem, ne ut irascatur quidem cadit. *Id.* *Mil.* 1. 2. Ne non timere quidem sine aliquo timore possimus *h. e.* ne esse quidem possimus sine timore aliquo. *Nepos Iphicr.* 1. Ne de majoribus natu quidem quisquam anteponeatur. *Quintil.* 6. 5. 1. Qui (*locus*) - adeo partibus operis huius omnibus connexus - est, ut ne a sententiis quidem, aut verbis saltem aingulis possit separari. *Vellej.* 2. 116. 2. Quem vivum, ne qui intellexit quidem, abunde miratus est, nihil non optimo civi, simplicissimo duci, perisse. *Cic.* 1. *Tusc.* 27. 65. Nihil est in animis mixtum sitque concretum: nihil ne aut humidum quidem, aut flabile, aut igneum. — Interdum inter *ne* et *quidem* conditio interponitur per part. *si.* *Cic.* 3. *Off.* 10. 43. At neque contra rempublicam, neque contra jusjurandum sc fide amici causa vir bonus faciet, ne si iudex quidem erit de ipso amico. *Id.* *Pis.* 28. 68. Cui generi esse ego iratus, ne si cupiam quidem, non possum. *Seneca* 4. *Conatant. sap.* 3. Qui pati, ne si fiat quidem, non potest. *Cic.* 5. *Phil.* 9. 24. Qui illum, ne si ita quidem venisset, ut nullum bellum inferret, ferre potuisset. *Id.* 9. *Fam.* 5. Consilii nostri, ne si eos quidem, qui id sequi non sint, non pœniteret, nobis pœnitendum putarem. (In quibus et similibus oratio contrahitur atque negatio altera omittitur, ut et in illo *Cic.* 2. *Divinat.* 71. 146. Quum mendaci homini ne verum quidem dicenti credere soleamus). — *Ac ne illud quidem* formula est frequentissime a *Cicerone* usurpata. *Sic.* 1. *Orat.* 3. 13. *Ac* ne illud quidem vere dici potest etc. *Id.* 3. *Off.* 25. 94. *Ac* ne illa quidem promissa servanda sunt etc. *Adde* 1. *ibid.* 34. 124., *Sull.* 7. 15., 13. *Phil.* 6. 13., *pro leg. Manil.* 7. 17. Similiter *Id.* 2. *de republ.* 33. *Ac* ne Lycurgi quidem disciplina tennit illos in hominibus Græcia frenos. *Id.* 1. *Legg.* 21. 55. Dixit - ceteras res omnes plane pares, ac ne minimum quidem, utrum adessent an ahessent, interesse. *Sic Cels.* 1. 2. *Ac* ne hia quidem athletarum exemplo vel certa esse lex, vel immodicus esse labor debet. *Id.* 2. 3. Neque terrere debet ea febris, quæ eodem die finita est: ac ne ea quidem, quæ etc. *Adde eumd.* *Cels.* 3. 6., 3. 7., 4. 4. et 7. 7. — *Post ne - quidem*, interdum sequitur nisi, præterquam, *nedum, sed, sed etiam, non modo, non inodo non.* *Cic.* 9. *Fam.* 8. Munus flagitare ne populus quidem solet, nisi concitatus. *Id.* 1. *Nat. D.* 24. 67. Nam de vita beata nihil repugno, quam tu ne in deo quidem esse censes, nisi plane otio langueat. *Id.* *Rosc. Am.* 18. 52. Convivia cum patre non inibat: quippe qui ne in oppidum quidem, nisi perraro, veniret. *Suelon. Cæs.* 36. Ipse prosperrime semper, ac ne ancipiti quidem unquam fortuna, præterquam bis, dimicavit. *Cic.* *Planc.* 37. 9. Ego vero ne immortalitatem quidem contra rem publicam accipiendum putarem, nedum emori cum pernicie rei publicæ vellem. *Liv.* 3. 14. Ne voce quidem incommoda, nedum ut ulla vis fieret, paulatim permulcendo tractandoque mansenefecarant plebem. *Cic.* 1. *Phil.* 7. 15. Chirigraphis ne prolatis quidem, sed tsntummodo dictis. *Tac.* 15. *Ann.* 11. Ne dux quidem obruti adversi: eod cuncta militiæ munia deseruerat missis iterum ad Corbilonem precibus. *Liv.* 3. 10. *a med.* Tribuni coram in foro personare, - jam ne virtute quidem premi libertatem populi Romani, sed arte etndi. *Tac.* 15. *Ann.* 1. Eo contemptiois descendum, ut ne dnca quidem Romano incursarentur, sed temeritate obhidis tot per annos intar mancipia habitū. *Cic.* *Mil.* 17. 45. Ergo illi ne causa quidem itineris, etiam causa manendi:

Miloni manendi nulla facultas, exundi non causa solum, sed etiam necessitas fuit. *Id.* *Pis.* 5. 11. Pro Auretio tribunali ne connivente quidem te, quod ipsum esset scetus, sed etiam hilsrioribus oculis, quam solitus eras, intuente, delectus servorum habebatur. *Id.* 2. *Divinat.* 55. 113. Numquam ne mediocri quidem eniquam, non modo prudenti, probata sunt. *Id.* 1. *Tusc.* 38. 92. Ne sui quidem id velint, non modo ipse. *Id.* 14. *Att.* 19. Cui facile persuasi, mihi id quod roget, ne licere quidem, non modo non lubere. *et* 2. *Parad.* 17. Mihi vero quidquid acciderit in tam ingrata civitate, ne recusanti quidem evenerit, non modo non repugnant. — Interdum non modo præcedit, *sed ne quidem* sequitur. *Cic.* *Amic.* 24. 89. Quæ (*assentatio*) non modo amico sed ne libero quidem digna est. *At* Io. Saresber. *Policr.* 3. 4. *legit*: quod quidam non modo amico, sed ne libero homine dignum est. *et* 3. *Off.* 19. 77. Talis vir non modo lacere, sed ne cogitare quidem quidquam audebit, quod non honestum sit. — Qui docent, *ne quidem* etiam nullo interjecto verbo usurpari, afferunt loca. *Cic.* 1. *Nat. D.* 24. 67., 5. *Phil.* 9. 25., 2. *Att.* 16. *sub fin.*, *Cæcin.* 13. 37. et 3. *Tusc.* 33. 80.; item *Liv.* 53. 25. *ad fin.* Verum omnium horum locorum ne unus quidem est, qui certo rem conficiat, si probatos libros consulat. *V. et Hand. Tursellin.* vol. 4. p. 52. — Interdum *quidem* subicitur. *Cic.* 2. *Cat.* 4. 8. Non modo Romæ, sed ne ullo in angulo totius Italiæ. *Al. rectius leg. nec Pompejus* ad *Domit.* 3. *extr. post. ep.* 12. l. 8. *ad Att.* Quod inter se ne noti sunt. *Al. leg. ne noti quidem: al. nec noti. Petron. Satyr.* 9. Cujus ne spiritus purus est. *Liv.* 44. 36. Neque enim ne his cunctationem aperuerat suam. *Drakenborch.* mallet *ne his quidem* collatis aliis loc. *Suelon. Aug.* 35. Ne admissum tum quemquam senatorem, nisi etc. *Al. leg. ne admissum quidem. Pelron. fragm. Tragur.* 47. *Burmans.* Hoc solum vetare ne Jovis potest. *Al. leg. nec. Colum.* 8. *R. R.* 11. 1. Sed ne hæc tamen aliena est agricolæ. *At Schneiderus ex Cod. Sang., teste etiam Heinsio leg. nec. Justin.* 38. 7. Justitiæ atque liberatatis suæ ne ipsos milites testes refugere. *Al. rectius nec. De his V. et Hand. Tursell. vol.* 4. p. 70-72. — *d)* Demum in formula *ut ne, et non* est antiquum adverbium, quod majori enim vi præ non dicitur (quam sententiam tueri videtur ipse *Forcellinus* et plurimis confirmat *Hand. Tursellin.* vol. 4. p. 30-32.): hæc autem formula *ut ne* occurrit frequenter apud Comicos et apud *Cicer.*, et triplici quidem ratione: scil. — Primum ubi negatio cum nomine, cui additur, in nnam coit notationem; hinc *ne quis, ne qui, ne quando* etc. *Plaut. Most.* 5. 1. 12. Pergunt turbare nsque, ut ne quid possit conquiescere. *Ter. Adelph.* 4. 4. 18. Fieri potis, ut ne qua exeat. *Cic.* 1. *Off.* 7. 10. Primum justitiæ munus est, ut ne cui quis noceat. *Id.* 10. *Fam.* 14. In illam igitur curam incumbere, mi Plance, ut ne qua scintilla terrissimi belli relinquantur. *Id. Amic.* 16. 60. Illud potius præcipiendum fuit, ut eam diligentiam adhiberemus in amicitias comprandis, ut ne quando amare inciperemus eum, quem aliquando odisse possemus. Huc pertinet et illud *Varron.* 2. *R. R.* 2. 19. Itaque faciunt lapide strata, ut urina necubi in stabulo consistat. — Hinc *ne* Verbis etiam præfigitur, quorum notio neganda est ita, ut contrarium cogitetur; sic *ne deesse* pro *adesse, ne ignorare* pro *scire* etc. *Ter. Eun.* 5. 4. 19. Ego pol te pro istis dictis et factis, scelus, ulciscar, ut ne impune nos illuseris. *h. e.* cum pœna. *Cic.* 6. *Verr.* 63. 140. Tum eos hortatus sum, ut causæ communi salutique ne deessent. *Id.* 1. *Nat. D.* 7. 17. Sod ut hic, qui intervenit, me intuens ne ignoret, quæ res agatur etc. *Id.* 1. *Orat.* 29. 152. Illud assequi possunt, ut iis, quæ habeant, modice et scienter utantur et ut ne dedeant. *Id.* *Dom.* 17. 44. Jubeatis, ut M. Tullius in civitate ne sit. *Adde eumd. Ligar.* 4. 11.; et vetus *Senatuscons.* apud *Suelon. Rhet.* 1. *Rursus Cic. Sext.* 15. 33. Lata lex eat, ne auspica valerent: ut omnibus fastis diebus legem ferri liceret: ut lex *Ælia*, lex *Fufia* ne valerent. *Cf. post redit. in senat.* 5, 11. — Secundo cum part. *ut* usurpatum *ne*, nomini alicui præfixum, valet *ne - quidem*, ut apud *Plaut. Merc.* 5. 3. 5. At ego expurgationem habeo, ut ne succenseat. *Id. Asin.* 3. 3. 128. Licet laudem Fortunam, tamen

ut ne Salutem culpam. *Ter. Andr.* 5. 3. 28. Hoc modo te obsecro, ut ne credas a me allegatum hunc senem. *Cic.* 9. *Att.* 7. Ne tam ut illa adjuvem, quam ut hæc ne videam, cupio discedere. *Id.* 2. *Fin.* 8. 24. Ex quo efficitur, non ut voluptas ne sit, sed ut voluptas non sit summum bonum. — Tertio, posito ut, diversæ res verbis *ne - neu* disjungi possunt. *Cic.* 2. *Legg.* 22. 55. Eas in eos dies conferre jus, ut ne ipsius, neve publicæ feriæ sint. *Id. Amic.* 21. 78. Omnium horum incommodorum una cæutio est, ut ne nimis cito diligere incipiamus neve non dignos. *Al. indignos.* — *Qui vel quo vel quomodo* ne raro occurrunt apud Comicos et apud serioris ævi Scriptores. *Ter. Andr.* 2. 1. 35. Ego id agam, mihi qui ne detur, ubi *Donatus*: Veteres frequenter *ne* pro *non* dicebant. *Diocl. Cret. B. Tr.* 4. 11. Ad aram, quo ne hostis dolum persentisceret, - adstitit *Rutil. Lup.* 1. 9. Quæritis maxime sumptibus faciendis quomodo ne tributa conferatis. *h. e.* quæritis, quomodo, etiamsi maximi sumptus faciendi sint, tamen nulla conferatis tributa. ¶ 2. *Ne* adverbialiter usurpatur, quem negamus vel id quod ipsi volumus, vel id quod a nostre voluntate quocumque modo proficiatur. Itaque — *a)* Inservit ad imperandum, precandum, et invitandum vel hortandum. — Cum imperativo. *Plaut. Pers.* 4. 3. 20. Abi, ne jura: satis credo. *Ter. Eun.* 1. 2. 15. Ne crucia te, obsecro, anime mi. *Id. Andr.* 5. 2. 27. ah ne sævi tantopere. Sic apud *Poetas: Virg.* 6. *Æn.* 833. Ne, pueri, ne tanta animis assuescite hella. *Id.* 2. *ibid.* 202. Ne fugite hospitium, neve Ignorate Latinos Saturni gentem. *Ovid.* 1. *Art. am.* 343. ne dubita cunctas superare puellas. *Stat.* 4. *Theb.* 512. Ne tenues annos nubemque hanc frontis opacæ Speruite, ne moneo. *Cf. Liv.* 3. 2. *ad fin.* Erit copia pugnandi: ne timete. Et in formulis legum, aut præceptorum. *Lex regia.* SI HOMINEM FVLMEI IOVIS OCCISIT, NE SVPEA GENVA TOLLITUR. *Inscripl. apud Orell.* 8121. VECTIGAL INVITE DARE NEI DEBENTO. *Cic.* 2. *Legg.* 9. 22. Impia ne sudento placare donis iram deorum *et ibid.* Præter Idææ Mstris famulos, eosque justis diebus, ne quis stipem cogito. *et ibid.* 23. 58. Hominem mortuum in urbe ne sepelito, neve nrito. *Liv.* 38. 38. Antiocho regi jus ne esto. Similiter *Plin.* 18. *Hist. nat.* 33. 76. (330). Frondem medio die ne cæditio. *et ibid.* 34. 77. (334). Semen ne jacio. — Cum Coniunctivo. *Plaut. Mil. glor.* 4. 9. 1. Ne me monestis: meminero ego officium meum. *Ter. Eun.* 2. 3. 95. Si certum est facere, facias: verum ne post conferas Culpam in me. *ma non me ne dar poi la colpa.* *Cic.* 3. *ad Q. fr.* 1. 6. 19. Hæc inter cænam Tironi dictavi; ne mirere alia manu esse. *Id.* 2. *All.* 5. Quare si quid *Θεοφάνης* tecum forte contulerit, ne omnino repndiaris. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 94. ne facias quod Numidius quidam. *at ibid.* 2. 90. ne corporis optima Lyncei (*al. Lynceis*) Contemplare oculis. *Id.* 1. *Od.* 11. 1. Tu ne quæsieria (scire nefas) quem mihi, quem tibi Finem di dederint. *Liv.* 30. 30. Ne tot annorum felicitatem in unius horæ dederis discrimen. *Curt.* 7. 8. Jurando gratiam Scythas sancire ne crederis. — *b)* Inservit etiam desiderando, obtestando, jurando, et cum *v. utinam* haud raro jungitur. *Ennius* apud *Cic.* 2. *Herenn.* 22. 34. Utinam ne la memore Pello securibus Cæsa accessisset (*ita cl. Vahlen;* alii cecidisset) abiegnas ad terram trahes. *Id.* apud *Non.* p. 297. 18. *Merc.* Utinam ne nunquam Medea Colchis cupido corde pedem extulsaes! *Ter. Phorm.* 1. 3. 5. quod ntimam ne Phormionem id snadere in mentem incidisset. *Dio volesse, che non* etc. *Cic.* 5. *Fam.* 17. Illud ntimam ne vere scriberem. *Liv.* 4. 2. et 28. 28. Ne id Juppiter opt. max. sneret, regiæ majestatis imperium eo recidere. *Forcellinus* addit etiam illud *Curt.* 4. 10. *extr. Precor*, ne quis rex Asiæ sit, quam iste etc. — Ne vivam, *ch' lo non viva, poss' io morire*, formula jurandi. *Cic.* 4. *Att.* 15. *circa med.* Quid poteris, iniques, pro iis dicere? ne vivam, si scio. *Sic.* 15. *ibid.* 13. Ne sim salvus, si aliter scribo, quam sentio. — *c)* Locum habet et in concessionalibus. *Cic.* *Orat.* 29. 101. Nemo ia, iniques, nunquam falt. Ne fuerit. Ego enim quid deaderem, non quid viderim, diaputo. *Id.* 2. *Tusc.* 5. 15. Quare ne alt sane summum malum dolor: mainm certe est. *Id.* 1. *Nat. D.* 31. 88. Ne ait igitur sol, ne luna, ne stellæ, quoniam nihil esse potest, quod attingimus, sat vidimus. *non*

sia mai stato. Adde eumd. 4. Acad. (2. pr.) 26. 84. et 32. 102. Liv. 31. 7. Ne æquaveri is Hannibali Philippum, ne Cartaginiensibus Macedonas: Pyrrho certe æquabilis. — Hinc ne pro etiam si non apud Cic. 4. Tusc. 17. 39. Nec porro malum (esse), quo aut oppressus jaceas, aut ne opprimere, mente vix eonstes? ancorchè non. — d) Ne aliquando pro nedom dici videtur, quum in iis rebus opponendis ponitur, quæ magis quam aliæ, vel maxime sunt removendæ. Plaut. Amph. 1. 1. 174. Vix incedo inanis: ne ire posse cum onere existimes. Cic. Planc. 11. 27. Vittia mehercule Gn. Planci res eæ, de quibus dixi, tegere potuerunt: ne tu in ea vita, de qua jam dicam, tot et tanta adjumenta huic bonori fuisse mirere. Id. 9. Fam. 26. Me vero nihil istorum ne juvenem quidem movit unquam: ne nunc senem. non che. Liv. 3. 52. ad fin. Novam incerpertatque eam potestatem eripueri patribus nostris: ne nunc, dulcedine semel capti, ferant desiderium. Sall. Cat. 11. extr. Secundæ res sapientium animos fatigant: ne illi corruptis moribus victoriæ temperarent. At Kritizius legit nedum illi etc.: V. adnotat. ad b. l. — Forcellinus docet ne usurpari pro dummodo non in illo Sall. Cat. 55. Sint sane liberales ex sociorum fortunis, sint misericordes in furibus ærarii; ne illis (at Kritizius leg. illi, rectius) sanguinem nostrum largiantur, et, dum paucis sceleratis parcunt, bonos omnes perditum eant. purchè non. Liv. 36. 1. Permissum, ut, si res postulasset, auxilia ab sociis, ne supra quinque millium numerum, acciperet. Forcellinus addit etiam illud Cic. 2. Legg. 26. 66. a nobis allatum sub a: ei vero suffragantur Kritizius et alii multi; aliter arbitratur Hand. Tursellin. vol. 4. p. 54. — e) Dum ne idem valet quod Italice purchè non. Cic. 6. Att. 1. ante med. Ut quot vellet, præfecturas sumeret, dum ne negotiaretur. — Dummodo ne, modo ne, V. in MODO.

B) Ne adverbium noius tantum nominis nollem negat atque ideo a præcedenti aliqua sententia non pendet: Ne autem Conjunctio totam cui additur, sententiam negat; hæc vero talis est, ut pendeat ex alla, quæ aut animi voluntatem aut actionem aliquam declarat et consilio prohibendi vel impediendi profectam. ¶ 1. Generatim ne est conjunctio finalis, et valet ut non, quominus, affinchè non, per non, nò, ò, ò, ò. Ennius apud Cic. 3. Tusc. 12. 26. Nolite, hospites, ad me adire: illico isti: Ne contagio mea bonis umbrave obsit. Cic. 4. Fam. 7. Neque tu multum interfuisti rebus gerendis, et ego id semper egi, ne interessem. procurat sempre di non trovarmici. Id. 6. Ferr. 66. 148. Ne tamen istum omnino sine amicis, plane nudum esse ac desertum patetis: retinere cepit tabulas Theomnastus quidam. Id. Flacc. 9. 21. Ne corrumpi tabulæ facile pussint, ideoque lex obligatas in publico poni voluit. Id. 1. de republ. 7. Quæ (disputatio) ne frusiva haberetur, dubitationem ad rem publicam adeundi in primis debui tollere. et ibid. 5. Proinde quasi bonis et iustibus et magno animo præditis ulla sit ad rem publicam adeundi causa iustior, quam ne pareant improbis, neve ab iisdem lacerari rem publicam patiantur. Liv. 1. 2. a med. Aneas, adversus tanti belli terrorem et animos Aboriginum sibi conciliaret, ne sub eodem jure solum, sed etiam nomine omnes essent, Latinos utramque gentem appellavit. Cæs. 1. B. G. 20. Cæsarem complexus obsecrare cepit, ne quid gravius in fratrem statueret. Horat. 1. Ep. 12. 25. Ne tamen ignores quo sit Romana loco res, Caotaber Agrippæ, Claudii virtute Neronis Armenius cecidit etc. — Interdum ne ponitur pro ut, sequente particula negativa. Cic. 9. Fam. 26. sub fin. Quotidie aliquid legitur, aut scribitur: dein ne amicis nihil tribuamus, epulatur una. h. e. ut aliquid amicis tribuamus. — Ne dicam, ut non dicam, correctio nolentis gravius dicere, dicentis tamen, per non dire. Cic. Dejot. 1. 2. Crudelem Castorem, ne dicam sceleratum et implum! Atii leg. Crudelis Castor, ne etc. Id. 12. Fam. 30. Non esse me tam imbecillo animo, ne dicam iuhun ano, ut etc. Ovid. Heroid. 16. 285. Ab nimium simplex, Helene, ne rustica, dicam. — Ne multis, ne pluribus, ne longum sit, ne te diutius teneam formulæ sunt, quibus brevitate sermonis pollicemur. V. suis lucis. ¶ 2. Specialim. post verba timendi, ne cum Conjunctivo, locum habet in iis, quæ fieri nollemus: nam in iis,

quæ vellemus, ut ponitur. Plaut. Mil. glor. 4. 8. 38. Metuo et timeo, ne hoc tandem propalam fiat. Ter. Andr. 1. 1. 46. vereor, ne quid Andria apporet mali. Cic. Mil. 21. 57. Cur igitur eos manumisit? metuebat scilicet, ne indicarent. Id. Mur. 41. 88. Mater cruciatur et sollicita est, ne filium spoliatum omni dignitate conspiciat. Id. 5. Att. 21. Hic, ne quid mihi protergeret, borreo. Balbus ad Cic. post ep. 13. l. 9. ad Att. Quomodo me nunc putas torqueri, ne qua res eorum computationem impediatur? Liv. 4. 50. Cura iucesserat patres, ne plebs tribunos nullum ex plebe crearet. Id. 24. 42. Pavor ceperat milites, ne mortiferum esset vulnus. Nepos Alcib. 8. ad fin. Periculum est, ne occasio detur Lysandro nostri opprimendi exercitus. Sic Cic. 15. Fam. 1. 10. Hoc autem tempore res sese sic habet, ut summum periculum sit, ne amittendæ sint omnes hæc provinciæ. Ovid. 7. Met. 715. Esse metus cepit, ne jura jugalia conjux Non bene servasset. Sueton. Aug. 94. Metu ac pudore, ne minor inveniretur. Ovid. 2. Amor. 5. 53. Torqueor infelix, ne tam bona sumperit alter. Horat. 1. Od. 2. 5. Terruit gentes, grave ne rediret Sæculum Pyrrææ. — In iis, quæ vellemus, ut pro ne ponitur. Ter. Andr. 2. 2. 12. Id paves, ne ducas tu illam, tu autem ut ducas. Id. Phorm. 5. 7. 72. vereor, ut placari possit. Cic. 12. Fam. 19. Non dubitabam, quin meas litteras libenter lecturus esses: verebar, ut redderetur. Est qui legit ne, sed invitit criticis et lib. melioribus. Id. Marcell. 4. 12. Vereor, ut hoc, quod dicam, perinde intelligi auditu possit, etc. Al. leg. non perinde: al. vereor ne: sed prior lectio firmatur etiam auctoritate Ascon. in Cic. Divin. in Q. Cæcil. 5. — Reperiri tamen videtur positum ne etiam in iis, quæ vellemus. Cic. 6. Fam. 1. 3. Tamen vereor, ne consolatulo ulla possit vera reperiri. Ita libri omnes, quos Manut. vidit et Græv. Ille tamen et Camerar. mallent nulla (quod habet Orell.): vel vereor ut ulla: quod Lambin. in quibusd. lib. se reperisse ait. Stewechius affert et illud 6. Att. 4. Vereor, ne satis diligenter actum in senatu sit de litteris meis. Sed probatæ quæque editiones habent ut satis. — Ne non est ut non, cum iisdem verbis timendi, in iis, quæ vellemus. Cic. 9. Att. 6. a med. Timeo, ne non impetrem. temo di non impetrare. et 7. ibid. 12. Vereor, ne exercitum firmum habere non possit. et 5. ibid. 18. Unum vereor, ne senatus Pompejum nolit dimittere. Id. 1. Tusc. 31. 76. Tantum abest, ut malum mors sit, ut verear, ne homini nihil sit non malum aliud certe, sed nihil bonum aliud potius. — Et cum verbis alius generis. Id. 12. Att. 18. Tibi ad me venire, vide, ne non sit facile: est enim longum iter. — Si negans particula ipsi verbo præponatur, omnem timorem aut dubitationem excludit. Cic. 2. Fam. 7. Non vereor, ne quid temere, ne quid stulte facias. non temo, che tu faccia: son certo, che tu non farai. et 7. Verr. 67. 171. Timere non debeo, ne non iste illa cruce dignus judicaret. ¶ 3. Item specialim usurpatur cum verbis providendi, curandi, cavendi; quo sensu interdum dicuntur videre, considerare et similia. Cic. 4. Acad. (2. pr.) 19. 62. Provide etiam, ne uni tibi istam sententiam minime liceat defendere. Seneca Ep. 99. Ne quis insepultus esset, rerum natura prospexit. Plaut. Capt. 2. 2. 5. Qui cavet, ne decipiatur, vix cavet, quum etiam cavet etc. Cic. Rosc. Am. 53. 153. Cavete per deos immortales, judices, ne nova per vos proscriptione instaurata esse videatur. Id. 3. Fam. 12. 4. Afnitas nova curam mihi affert cavendi, ne quid de suo. meo erga te amore deductum esse videatur. Ter. Heaut. 2. 3. 128. Videtis, ne quid imprudens rursus. Cic. 12. Att. 18. Coccejus, vide, ne frustreretur. Id. 14. Fam. 18. Vos videte, quid aliæ faciant isto loco femine, et ne, quum velitis exire, non liceat. Id. 15. ibid. 11. Considera, ne in alienissimum tempus cadat adventus tuus. guarda bene, che non cada. Id. 4. ibid. 9. Cogitandum tamen est, ne tutior non sit. ¶ 4. Item cum omnibus prohibendi verbis. Cic. 1. Fin. 3. 7. Nec mihi tamen, ne faciam, interdicitur puto. Sall. Cat. 30. Imperatores erant impediti, ne triumpharent, calumnia paucorum. Cic. 13. Fam. 2. Impediunt verecundia, ne te pluribus verbis rogem. Id. Divin. in Q. Cæcil. 10. 32. Tamen ne qua deductio fieret, magna ex parte tua potes-

tas erat. h. e. prohibendi. et ibid. 10. 33. Potuisti prohibere, ne fieret. Id. 2. Herenn. 28. 45. Sulpicius intercesserat, ne ersules reducerentur. Horat. 2. Sat. 3. 187. Ne quis humasse velit Ajacem, Atrida, vetas curi Nepos Att. 3. Ne qua sibi statua poneretur, restitit. Cic. 3. Off. 27. 100. Sententiam ne diceret, recusavit. ricusò di dire il suo parere. Cæs. 1. B. G. 30. Jurejurando, ne quis enuncieret, sanxerunt. Id. 3. ibid. 89. Toti exercitui imperavit, ne injussu suo concurrerent. Id. 2. B. C. 13. Per litteras Tribonio magnopere mandaverat, ne per vim oppidum expugnari pateretur. Plancius ad Cic. 10. Fam. 21. Præsto mihi fuit stator ejus cum litteris, quibus, ne venirem, denunciabat. Cæs. 1. B. C. 19. Hortatur eos, ne animo deficient. Cic. 6. Att. 1. 16. Efficio, ne cui molesti sint. Liv. 33. 52. Scipio in Linternum concessit certo consilio, ne ad causam dicendam adesset. ¶ 5. Per conjunctionem ne in multis significatur ratio et modus agendi, præmissis vocabulis sic, ita, ideo, idcirco, propter quod. Colum. 4. R. R. 29. 16. Terebram longe habiliorem comperimus: nam sic excavat truncum, ne foramen inurat. h. e. ita ut non, costi che non. Liv. 22. 61. Ita admissos esse, ne tamen iis senatus daretur. et Curt. 9. 5. Medici lignum sagittæ corpori infixum ita, ne speculum moveretur, abscedit. Liv. 4. 6. Ideoque decemviros conubium diremisit, ne incerta prole auspicia turbarentur. Cic. 13. Fam. 7. Quas idcirco non commemoro, ne de miseris meorum necessariorum conquerens, homines, quos nolo, videar offendere. Colum. 12. R. R. præfat. 1. Quod etiam Cicero ait, ne genus humanum temporis longinquitate occideret, propter hoc marem cum femina esse conjunctum. — Ne nisi, ut non nisi. Cels. 4. 4. n. 2. Quum accessit id quod, ne, nisi recta cervice, spiritus trahatur, oðð-mwota appellatur. che non si respiri, se non etc. NE pro ne, profectio, sane, certamente, vi. V. N.E.

NE, particula enclitica, interrogationi serviens, et vim habens totum an, utrum, num; quæ, ratione habita etymi, una eademque est cum adverbio negativo nē, de quo supra, sed quum facta sit enclitica, syllaba correpta est. Semper autem affixit verbo postponitur, eique vocabulo ad hæret, quod ipsam Interrogationem format et quod ob præstantiam suam primo loco ponitur. — 1.) In recta interrogatione. — a) Generatim. Plaut. Bacch. 3. 6. 32. Misine ego ad te ex Epheso epistolam? Ter. Andr. 2. 1. 1. Daturne illa bodie Pamphilo nuptum? si dà ella in isposa? Cic. 1. ad Q. fr. 3. Tunc id veritus es, ne ego etc? è vero che tu hai dubitato, che etc. Id. 2. Fam. 11. Putaresne, unquam accidere posse, ut etc? crederesti? Id. 2. Fin. 32. 104. In nostrane potestate est, quid meminimus? Id. 1. Tusc. 34. 84. Mitto alios: etiamne nobis expedit? Id. 3. ibid. 17. 37. Numquid est aliud? rectane interpretor sententiam tuam? Id. Pis. 1. 1. Jamne vides, bellua, jamne sentis, quæ sit hominum querela frontis tuæ? vedi tu ancora? l'accorgi tu? vel non vedi tu ormai? etc. Liv. 23. 9. Torpescentem in amentia illa? — Sed multiplex est interrogatio, quæ per ne particulam effertur, usus atque vis: nam interrogatio modo admirationem, modo indignationem significamus, modo etiam verbis inhæret ironia quædam. Cic. 2. Verr. 18. 47. Apollinemne tu Delium spoliare ausus es? Sulpicius ad Cic. 4. Fam. 5. 10. Visne tu te, Servi, colubere et meminisse hominem te esse natum? Plaut. Bacch. 2. 3. 21. Vulcanus, Sol, Luna, Dirs, dei quatuor celestiorum nullum illuxere alterum. ni. Quanne Archidemidem? cu. Quam Archidemidem. Virg. 4. Æn. 537. Iliacas igitur classes atque ultima Teuctum Iussa sequar? Quiane auxilio juvat ante levatos, Et hinc apud memores veteris stat gratia facti? perchè mi quon eh? et est ironia. Sic Stat. 10. Theb. 387. quiane ante duci bene prædita nostra Consilia, et monitus quum perflida bella veterem? ubi Fet. Scholiast.: Εἰπωμενός, cur modo fatua non diram, qui ante, quum ventura prædicarem. ita sum libenter auditus? Tac. 4. Ann. 42. Primane et vicesima legiones egregiam duci vestro gratiam refertis? — b) Specialim. Priscian. 16. p. 1032. Putsch. doret, aliquando ne nec interrogativam, nec dubitativam esse, sed confirmativam præ-

utique. Afferit autem illud *Horat. 1. Sat. 10. 21.* o seri studiorum, quine putetis Difficile et mirum, Rhodio quod Pitheleonti Contigit! (*Alii leg. o seri studiorum* quine putetis Difficile et mirum, Rhodio quod Pitheleonti Contigit? *h. e.* vosne estis, qui putetis etc? vel, ergone vos putatis etc? et simile est illi *Catull. 64. 180.* An patris auxilium sperem? quemne ipsa reliqui, Respersum juvenem fraterna cæde secuta? Coniugis an fido consoler memet amore? Quine fugit lentos incurvans gurgite remos?) Item illud *2. Sat. 3. 97.* Clarus erit, fortis, justus, sapiensne etiam, et rex (*Alii leg. sapiensne* etiam et rex: *alii omittunt ne.*) Item illud *Ter. Andr. 5. 3. 14.* Nuncne demum istud verbum in te incidit. (*Libri omnes nunc hab. Eodem die istuc verbum vere io te accidit.*) et *Virg. 10. Æn. 847.* Tantane me tenuit vivendi, nate, voluptas, Ut pro me hostili paterer succumbere dextræ Quem genui. Al. omnes interrogationis notam appingunt: et vero sententia postulat. Hæc *Forcellinus.* Sed *Priscianus loc. cit.* omnia miscuit aliosque deceptit: quæ autem ex *Horatio* et *Catullo* allata sunt, per interrogationem sunt efferenda. Latini enim relativis pronominiibus particulam ne in contracta oratione addiderunt, et pro eo, quod dicendum erat *esne ille, qui, dixereunt quine,* quod majori cum vi admirationis pronuntiabant: porro hac forma Cunicii tantum usi sunt et *Poetæ. Plaut. Epid. 5. 2. 54.* Quemne hodie per urbem uterque sumus defessi quærere? *h. e.* tunc ille es, quem hodie etc. *Id. Mil. glor. 1. 1. 13.* Quemne ego servavi in campis? *Ter. Andr. 4. 4. 29.* Quemne ego heri vidi ad vos adferri vesperi? *h. e.* tunc dixis eum, quem ego etc. *Id. Phorm. 5. 7. 28.* Sed transi sodes ad forum, atque illud mihi argentum rursus jube rescribi, Phormio. *Ph.* Quodne ego perscripsi porro illis, quibus debui? — c) Particula ne nonnunquam in interrogatione redundat, ut docet *Forcellinus,* vel, ut alii volunt, magnitudinis vel veritatis rei admirationi significandæ inservit. *Horat. 2. Sat. 3. 295.* Quone malo mentem concussa? timore deorum. et *ibid. v. 316.* illa rogare Quantane? *Lucan. 7. 301.* Quone poli motu, quo cæli sidere verso Thessalicæ tantum, superi, permittitis oræ? *Catull. 8. 15.* quene te manet vita? *Ita* *Manlius: alii quæ tibi; alii aliter.* — *Horat. 2. Sat. 2. 107.* uterne Ad casus dubios sibi fides certius? *V. Hand. Turcellin. vol. 4. p. 80. et 81.* — *Anne* quæque hujus generis est: de quo *V. in AN.* — d) *Egone* in colloquio plerumque aliam rogationem excipit, et admirationem vel indignationem significat. *Ter. Heaut. 3. 3. 46.* Quid nunc facere cogites? *sr. Egone?* *Cic. 2. Legg. 13. 32.* Hac tu de re quæro quid sentias? *m. Egone?* Divinationem esse censeo. *Id. 3. Nat. D. 3. 8.* Dic igitur, quid requiras? *Egone?* primum illud etc. *Plaut. Most. 3. 1. 29.* Quil nunc faciendum censes? *ra. Egon?* quid censeam? et *ibid. 3. 1. 103. ra.* Dir te daturum, ut abeat. *ra. Egon* dicam dare? *ra. Dic, ra. Egone?* *Id. Asin. 4. 2. 1.* Egon hæc patiar? *Id. Merc. 2. 2. 45.* Nunc tu me, credo, castigare cogitas. *lv. Egon* te? — e) *Itane,* *itane* vero instantibus interrogat, an sit res, quæ incredibilis aut dubia est visa, sed ab aliis affirmata. *Ter. Phorm. 2. 2. 1.* Itane patris ais conspectum veritum hinc abisse? *Cic. 2. Divinat. 32. 68.* Itane? Censes, ante coronam herbæ extillisse, quam conceptum esse semen? *Id. 2. Nat. D. 4. 11.* Itane vero? Ego non justus, qui et consul rogavi et augur et auspicio? *V. Ita.* — f) *Post ne* ponitur ut, ubi cum indignatione aliquis miratur, quemquam aliter sentire de re, quæ fieri non possit aut non debeat. *Plaut. Aulul. 4. 7. 9.* Egone ut te advorsum mentiar, mea mater? *Ter. Andr. 1. 5. 28.* Eine ego ut advorser? *Cic. Sext. 7. 17.* Hocine ut ego appelles nomine? *Liv. 5. 24. ad fin.* Vicetamne ut quisquam victrici patriæ præferret? *Horat. 1. Sat. 1. 108.* Nemone ut avarus Se probet, ac potius laudet diversa sequentes? — g) Aliquando vocalis e, non modo ad tollendum hiatus, sed etiam ante consonantem abijicitur, appositâ apostrophæ nota, ut docent *Diomed. 2. p. 430., Priscian. de accent. p. 1287., Donatus ed. pr. p. 1732. et Mar. Victorin. 1934. Pulsch.;* at in Codicibus MSS. nullum apparet apostrophæ signum (*V. Wagner. ad Virg. 6. Æn. 780.*). Præterea

com Comicis etiam alii Poetæ in verborum formis, quæ litteram s habent, ipsam hanc eliserunt, adeoque vocalem longam corripuerunt. *Plaut. Asin. 2. 4. 18.* Jussin, scelestè? *Id. Trin. 1. 2. 87.* emistin de adolescente bas ædes? *Ter. Eun. 3. 5. 25.* pro euouchon? *Id. Andr. 3. 2. 17.* credon tibi hoc nunc? *Id. Eun. 2. 3. 88.* pergin? *h. e.* pergisne? et *4. 4. 7.* haben hominem? et *5. 2. 22.* abin hinc? *Plaut. Truc. 2. 8. 1.* datin soleas? *Virg. 10. Æn. 668.* tanton me crimine dignum Duxisti? *Id. 3. ibid. 349.* Hectoris, Andromache, Pyrrhin connubia servas? *Ferr. 1. 22.* Tun, vetule, auriculis alienis colligis escas? *Horat. 1. Sat. 10. 78.* Men moveat cimex Pantilius? *Id. ibid. 9. 69.* vin tu? *Plaut. Pæn. 5. 2. 155.* vin eum videre? *Ter. Adelph. 4. 2. 42.* Scin Cratini bujus ditis ædes? *Plaut. Aulul. 3. 62.* ain? *Ter. Eun. 2. 2. 10.* viden me? *Virg. 6. Æn. 780.* viden ut etc? — 2.) Particula ne locum habet etiam in obliqua interrogatione (quæ liberiori structura gaudet); item in dubitatione. — a) *Geueratim.* — Particulam ne præcedunt conjunctiones et alia verba, quibus interrogatio substructa est. *Plaut. Most. 2. 1. 15.* Sed ego sumne ille infelix? *Cic. 1. Nat. D. 29. 81.* Quid si etiam falsum illud omnino est? tamenne ista tam absurda defendes? et *Rosc. Am. 15. 44.* Quid, si constat hunc non modo colendis prædiis præfuisse, sed certis fundis, patre vivo, frui solitum esse? tamenne hæc attentæ vitæ et rusticianæ, amandatio appellabitur? *pur tuttavia si chiamerà ella rilegazione?* *Id. 1. Nat. D. 34. 96.* Mundum præter hunc unquamne vidisti? *Negabis.* — Duplex est questio in illo *Cic. Cluent. 34. 94.* Quid conferam Sullamne cum Junio? — Obliquæ orationis est illud *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 39. 122.* Ut videamus, terra penitusne defixa sit. *Id. 6. Ferr. 67. 150.* Hæc sum rogaturus, navem populo Romano debeantne. — Frumentum ab his sumperitne *C. Verres. Id. Vatini. 14. 34.* Quæro ex te, Vatini, num etc. scriasne tum fugisse Memmium. — hæc omnia scriasne diligentia *C. Memmii* publicis tabulis esse notata atque testata. Singulare est illud *Varron. 7. L. L. 4. Müll.* Quare qui ostendit equitatum esse ab equitibus, equites ab equite, equitem ab equo, nrque equos unde sit dicit, tamen hic docet et plura et satisfacit grato, quem imitari possimusne, ipse liber erit indicio. *Cf. eum. 10. ibid. 9.* Perspicendum ei qui, declinationes verborum proportionem sintne, quæret. — In dubitatione. *Cato R. R. 1.* Ad villam quum venies, videto vasa, torcula et dolia multane sient. Ubi non erunt, scito, pro ratione fructuum esse. *Cic. 12. Att. 24.* Pubilius iturusne sit in Africam, et quando, ex Aledio scire poteris, se sia per andare. et *1. Acad. (post.) 12. 43.* Ut videamus, satisne ista sit justa defectio. — b) *Speciatim* ne reperitur etiam in principio positum. *Liv. 40. 49.* Quæsivit ab eo, ne sibi liceret ac suis vivere? quum prætor victurum respondisset, quæsivit iterum, si cum Romanis militare liceret? *Signon. et Gronov.* mutant et conjectura. Huic affine videtur esse illud *Cic. 5. Tusc. 15. 45.* Videamus, ne, ut aceruus ex sui generis grauis, sic beata vita ex sui similibus partibus effici debeat. Quod si ita est, ex homis, quæ sola honesta sunt, efficiendum esse beatum. *h. e.* an effici debeat: quod postea *Cic. concedit.* Sunt qui hoc pertinere putant etiam hæc: *Farro 2. R. R. 9. 16.* Quum circumspiceret Atticus, ne quid præterisset. *mentre considerava, se avesse omissa qualche cosa. et Colum. 8. R. R. 5. 17.* Singuli pulli tentandi, ne quid hesterni habeant in gutture. et *Pallad. 1. R. R. 39.* Speculemur, ne omne januas suas egrediatur examen, hoc enim signo fugam meditantur assumere. et *Calpurn. 5. Ecl. 72.* Sed tibi quum vacuas posito velamine costas Denudabit ovis, circumspecte, ne sit acuta Forficæ læsa cutis, tacitum ne pustula vitus Terebit occulto sub vulnere. His locis ne et in principio collocatum est, et pro an poni videtur: neque corrumperetur sententia, si hoc pro illo substitueretur. Nihilominus non est dubitativum, sed negativum, tum quia ellipsis est in his, et similibus loquendi formis, quod scribitur quam integrum sit an, necne, secundum exprimitur, prius reticetur: tum quia quod post ne subjicitur, semper est aliquid, quod respuitur. Recte itaque *Calpurn. loc. cit.* produxit, quum, si dubitativum

esset, corripere debuisset. *V. quæ hac de re fuse disputata sunt ab Hand. Turcellin. vol. 4. p. 88-90.* — c) Aliquando omittitur. *Cic. 1. Off. 9. 30.* Vetant, quidquam agere, quod dubites, æquum sit, an Iniquum. *Plin. 7. Ep. 27.* Velim scire, esse aliquid phantasmata putes, an inania et vana ex metu nostro imaginata accipere. — d) Interdum subjicitur pro an. *Liv. 5. 28.* Ut in incerto fuerit, vicissent, victine essent. *Nepos Attic. 9.* Experiri voluit, verum, falsumne esset relatum. *Id. Iphicr. 3.* Quum interrogaretur, utrum pluris patrem, matremne faceret. *Horat. 1. Ep. 11. 3.* Smyrna quid, et Colophon? majora, minorane fama. Hæc *Forcellinus.* Sed apud *Liv. loc. cit.* itemque *2. 40. et 1. 46.* non omnes libri consentiunt; apud *Nepot. Iphicr. 3.* unus tantum Codex habet *matremne,* reliqui *matremve;* in *Horat. loc. cit. Ritters leg. minorave.* — 3.) Quum plura sunt interrogationis, aut dubitationis membra — a) *Post ne* sequitur an. *Plaut. Pseud. 1. 3. 23.* Licetne, obscuro, vivere, an non licet? *Ter. Phorm. 5. 6. 12.* Sed isne est, quem quæro, an non? *Ipsust. Cic. 1. Off. 3. 8.* Honestumne factu sit, an turpe, dubitavit. *Id. 16. Att. 8. extr.* Romam venio, an hic maneo, an Arpinum fugiam? *debo* *to venire a Roma,* o etc. *Sic Id. Cluent. loc. supra cit. 34. 94.* Quid? conferam Sullamne cum Junio? an hunc tribunum plebis cum Quintio? an vero tempus cum tempore? — b) In dubitatione ne ipsum repetitur, apud *Poetas. Virg. 5. Æn. 95.* Incertus, geniumne loci, famulæne parentis Esse putet. *Sic 12. ibid. 320.* incertum Quis tantam Rutulis laudem casusne deus-oe Attulerit. *Ovid. 13. Met. 912.* moostrumne, deusoe Ille sit, ignorans. *Horat. A. P. 113.* Intererit multum divusne loquatur, an heros, - Mercatorne vagus, cultorne virentis agelli. *Tibull. 4. 5. 20.* quid refert, clamne palamne roget? — c) *NECNE V.* locu suo.

NEANISCOLOGUS, i, m. 2. vox composita a νεανικός juvenis et λόγος sermo. *Fet. Scholiast. ad illud Juvenal. 8. 190.* Planipedes audit Fabios; hæc adnotat: Nobiles neaniscologos. *h. e.* mimos, aretalogos.

NEBRIDÆ, arum, m. plur. 1. νεβριδῆες νεβριδæ tecti, Cereris ministri in sacris Eleusiniis, ita appellati, quia hincutea pellicula cingebantur. *Arnob. 5. 39.* Nonne Ceres, oras ut venit ad Atticas, nebridarum familiam pellicula honestavit hincutea? *V. Orellii* adnot. ad loc. cit.

NEBRIDUS, a, um, adject. ad nebridem pertinet. *Dracont. Satisf. 266.* Et rapiunt aquilæ nebrida membra pedes.

NEBRIS, illis, f. 3. pelle di cervo, o di dama, νεβρίς, pellis hincutea, *h. e.* pulli cervini, item damæ: quam gestare solebat Bacchus, et qui Bacchi orgia celebrabant: a νεβρός pullus cervi, item dama, ut in *Gloss. Philox.* habetur. Ratio, cur in orgiis hujusmodi pelles gestarentur, esse potest, quia per silvas montesque discurrere mos erat, atque in iis etiam aliquando pernoctare. Cervinas itaque pelles adhibebant, quia, ut *Plin. docet 28. Hist. nat. 9. 42. (150).*, substratæ securus præstant somnos a morsa serpentum. *Stat. 2. Theb. 664.* Nebridæ et fragiles thyrsos portare putastis Imbellium ad sonitum. *Id. 1. Achill. 609.* a tereti demisit nebrida collu, Errantesque sinus hedera collegit. *Claudian. IV. cons. Honor. 605.* Talis Erythræis intextus nebrida gemmis Liber agit curus. — Etiam venantes nebride uti consuevisse, docet *Servius* ad illud *Virg. 4. G. 342.* Ambæ auro, pietis incinctæ pelibus ambæ. Et fortasse hoc pertinet illa *ejusd. 1. Æn. 279.* Inde lupæ fulvo nutricis tegmine lætus Romulus. et *327.* Succinctam phætra, et maculosæ tegmine lyncis. ut nebris non de sola cervina, sed de quacumque ferarum pelle, quæ aniculum præbeat, dicatur. — *NE. De cognom. Rom. V. ONOM.*

NEBRITIS, æ, m. 1. vel NEBRITIS, idis, f. 3. νεβριτης vel νεβριτης, gemmæ species, Libero Patri sacra: a nebridum pellium similitudine, quibus in Liberi sacris utebantur. *Plin. 37. Hist. nat. 10. 64. (175).* *Sillog.* legit nebritis; vulgati libri nebrites.

NEBRUNDINES Lanuvini appellant testiculos, Græci νεβροῦς, Prænestini nefrone s, inquit *Paul. Diac. p. 163. 10. Müll. Et Festus p. 277. 14.*

Müll. (quocumq. cf. *Paul. Diac.* p. 276. 3.) docet, renes quoque ab antiquis dictos esse nefrondios: aciliret quia magna est res inter et testiculos similitudo. Hæc autem omnia sunt a νεφρός, quæ voce tum testiculos, tum ren significatur.

NEBŪLA, æ, f. 1. νεφάν, vapor e terra atque aquis surgens, qui vel statim evanescit, vel in altum sublatus convertitur in nubem: a Græcæ voca silata. Differt a nube, quia ex ea nubes formatur: deinde nubes fere semper alta petit, nebula terram obsidet: hæc rarior esse videtur, nubes densior: Item nubes quocumque tempore sit, nebula nec æstate, inquit *Plin.* 2. *Hist. nat.* 60. 61. (152.), nec maximo frigore existit (It. nebbia, caligine, vapore; Fr. brouillard, vapeur, exhalation, émanation qui sort de la terre, des rivières; Hsp. bruma, vapor, exhalacion; Germ. der Damps, Dunst, Nebel, Rauch; Angl. a mist, fog, vapour).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Lucret.* 8. 475. fluvis ex omnibus et simul ipsa Surgere de terra nebula æstusque videmus, Quæ, velut balitus, hinc ita sursum expressa feruntur, Suffunduntque sua cælum caligine, et altas Sufficiunt nubes paulatim conveniundo. *Virg.* 2. *G.* 217. Quæ tenuem exhalat nebulam fumosque volucres. *Id.* 8. *Æn.* 258. nebulaque ingens specus (Caci) æstuat atra. *Auct. B. Hisp.* 6. Incidit, ut matutino tempore nebula esset crassissima. ¶ 2. Latiori sensu a Poetis interdum pro nube ponitur. Quam enim *Virg.* 1. *Æn.* 418. et 439. nebulam diserat, quæ Venus Æneam circumdederat, ne conspiceretur; eisdem *ibid.* 584. et 591. nubem vocat. *Horat.* 3. *Od.* 3. 54. visere gestibus Quæ parte debacchentur ignes, Quæ nebula, pluvilique rores. ¶ 3. Item de fumo est igne. *Ovid.* 5. *Trist.* 5. 31. Scelus inest igitur nebulae, quas exigit ignis. ¶ 4. De re mollissima et lævissima. *Plaut.* *Cas.* 4. 4. 21. Nebula haud est mollis, atque cutis hujus est. ¶ 5. Stellis nebulam spargere candidis, apud *Horat.* 3. *Od.* 15. 6. allegoria est, quæ significatur, velulum deformem versari inter puellas nitidas ac formosas, et cum illis ludere.

11.) Translate. ¶ 1. A Poetis dicitur de rebus physice, quæ nebulae similitudinem referunt. *Lucret.* 5. 253. terra multa pulsata pedum vi Pulveris exhalat nebulam. *Pers.* 5. 181. plinguem nebulam vumere lucernæ. *Sil. It.* 6. 281. de angue moriente. tandem exhalavit in auras Liventem nebulam fugientis ab ure veneni. *Ovid.* 5. *Fast.* 269. Vina quoque in magnis operose condita cellis Florent, et nebulae doliis summa tegunt. ¶ 2. De tenui veste et pellucida, quæ mala corpus tegit. *Laber.* apud *Petron.* *Satyr.* 55. exir. Equum est, induere nuptiam veotum testilem, Palam prostrata nudam in nebula linea. Sic *Ovid.* 6. *Met.* 20. repetitaque longo Vellera mollibat nebulas sequentia tractu. — Sic *Martial.* 8. 33. nebulam appellat tenuissimam bracteam. ¶ 3. Refertur ad animum. *Juvenal.* 10. 2. pauci dignoscere possunt Vera bona, atque illis multum diversa, remota Erroris nebula. — *Nebulae questionum* apud *Gell.* 8. 10. in *lemmate* sunt ambages, præstigiæ, officinæ, triæ questionibus propositis ad fallendum. ¶ 4. Fer nebulam audire, aut acre alliquid, in confuso, oscuramente. *Plaut.* *Pseud.* 1. 5. 47. Sunt quæ ta volucris percontari quæ quasi per nebulam nosmet acinuis atque audivimus. Adde eund. *Capt.* 5. 4. 76. Sic *Cic.* 12. *Phil.* 2. 3. Quod videbam equidem, sed quasi per caliginem. ¶ 5. *Nebula* de re specie magna, reapse lev. *Pers.* 5. 7. Grande locutur nebulas Helicone leguato. — *Nebulae cyathus* proverbiali locutione dicitur de re vilissima, ac nullis opinio pretii. *Plaut.* *Pæn.* 1. 2. 62. Simili ratione Itali dicunt imbottar nebbia, dare operam vel nullus pretii, atque adeo ipsam oleumque perdere. Hæc *Forcellinus*: ac ci. *Furlanetto* in *I. Append.* hæc addidit: Locus *Plauti* hic citatus ita affertendus et interpretandus est: Tantilla tanta verba fundit, quos ego nebulae cyathus septem noctes non emam. h. e. cuius meretricis ventosæ et arrogantis nubes, seu concubitus per septem noctes, non emam uno vini cyatho: bine etiam nebula dicitur homo vanus, Italice millantatore. ¶ 6. *Nebula* est etiam commentum, Imaginarium aliquid, Italice cosa fantastica, ghiribizzo, apud *Auson.* ep. præfixa *Edyll.*

6. En unquam vidisti nebulam pictam in pariete? Vidisti utliqua et meministi. Treveris quippe in trilellio Eoli fucata est pictura hæc: Cupidinem cruci affigunt mulieres amantices. Quæ sic optima vertit *P. Canal.* vedestè mai un ghiribizzo figurato in aria su una parete?

NEBŪLO, as, are, a. 1. fuliginem offundo. *Tertull.* *Apolog.* 35. Clarissimis lucernis vestibula nebulabant. *Alii* rectius leg. enubabant.

NEBŪLO, ðnis, m. 3. da nulla, quocione, birba, impostore, ουδενός ἀξιος, ουτιδενός, πλάνος, homo vanus et obhili, ut nebula: Item fallax, fraudulentus, et qui doli et fallacis quasi nebulam se tenebras offundere conatur, ea tamen calliditate et versutia, ut facile deprehendat. *Festus* p. 165. 31. *Müll.* Nebulo dicitur est, ut ait *Ellius Sillo*, qui non pluri est, quam nebula, ut ait non facile perspicit potest, qualis sit, nequam, nugator. *Donatus* ed *Ilud Ter.* *Eun.* 2. 2. 38. Nebulonem hunc certum est ludere: Vel furem, inquit, quæ nebulas obijciat: vel mollem, ut nebulam: vel Inanem et vanum, ut nebula est. *Non.* p. 19. 2. *Merc.*

Nebulones et tenebriones dicti sunt, quia mendacis et astutis suis nebulam quamdam et tenebras obijciat. *Gloss. Philox.* Nebulo, μάλδων, ó τὰ ἴδια λάδρα καταργών, εικαίος, λάδρα άάστρος. h. e. mollis, qui bona sua etiam comedit, futilis, occulto intemperans. *Charis.* 1. p. 25. *Putsch.* Nebulo, οξαιός. h. e. tenebrosus, lectus. Hæc sunt fera antiquorum de bujus vocis significatione sententiæ. — a) Substantivorum more. *Lucilius* apud *Non.* loc. cit. Lucifugus nebulo. *Id.* *ibid.* Nugator quidam est nebulo sit maximè multo. *Horat.* 1. *Ep.* 2. 27. Nos numerus sumus, et fruges consumere nati, Sponal Penelope, nebulones, Alcinoique In cute eranda plus æquo operata juvenis. scioperoni, da nulla. Sic *Ter.* *Eun.* 4. 7. 15. Sane quod tibi nunc vir videatur esse hic, nebulo magnus est. *Cic.* *Rosc.* Am. 44. 128. Nos ab isto nebulone facetus eiudimur, quam putamus impostore, birba, furbo. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 104. non ego, avarum Quam veto te fieri, vappam jubeo ee nebulonem. Adde *ibid.* 2. 12. godiote, dissipatore. — b) Adjectiva *Gell.* 1. 2. Vulgus nebulonum hominum, qui se Stoicos nuncupant, atque verborum et argularum fulgine ob oculos auditorum jacta, sanctissimæ disciplinæ nomen ementuntur. *impositori, spocritoni, insignitori.* et 18. 6. Facetas nebulois hominis risi, et reliqui. — c) *Acron* ad *Horatii* 1. *Sat.* 2. 12. docet, nebulones dici etiam obscuro loco natos: unde a *Comiciis* servos nebulones vocati.

NEBŪLOR, aris, ari, dep. 1. nebulo sum, ut nebulonem me gero. *Gloss. Philox.* Nebulor, ἀχρηστώ.

NEBŪLÓSITAS, atis, f. 3. celigo, fuligo. *Arnob.* 7. 28. Cælum vaporum nebulositate clauditur.

NEBŪLÓSUS, a, um, adject. (nebula). Comp. *Nebulosior* I. — Nebulosus est nebulis abundans, nebulis obductus, ομίχλωδης, nebbioso.

1.) Proprie. *Cato* R. 8. 8. Ager si nebulosus est. h. e. frequentibus nebularum humoribus objectus. et sub fin. Qui locus crassus erit, aut nebulosior. *Cic.* 1. *Tusc.* 25. 60. Nubulosum et caliginosum cælum. *Cels.* 2. 1. Melliores dies pluvii, quam tantum nebulosi nubillæ. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 3. 27. (45). Nebulosa exhalatio. *Id.* 21. *ibid.* 7. 18. (36). Nebulosus et roscidus aer. *Seneca Med.* 583. auster.

11.) Translate est obscurus, intellectu difficilis. *Gell.* 20. 3. L. Accius poeta in Pragmaticis appellat scinoistas aut nebuloso nomine: credo propterea, nebulo, quod sicinnium eur diceretur, ei obscurum esset.

NEC et neque, part. negativæ. Quod ad etymon attinet, sunt qui putant (ut *Priscian.* de XII. vers. *En.* p. 1225. *Putsch.*), nec a neque factum esse per apocopam extremam vocalium; et quæ in 8no syllabæ q scribi non potest, transisse in c: sed et nec et neque sunt a ne particula negativæ, quæ Idem est ee μή. Hæc porro part. ne assumptis litteram c non modò ad corroborandam vocem, aut ad evitandum hiatus, sed cum significationis incrementum; est enim illud demonstrativum ee, quod etiam in v. illie, sic, tunc, nunc inest: ne igitur gravior est negatio quam non, nec etiam gravior quam ne, gravissima ne-quidem,

nequaquam: paucis, ne est demonstrativa particula ad intendendam negationem usurpata. Aliud est neque es ne et que factum: que autem, cum relationalivo quis cognatum, non modo copulati, sed etiam propter relationalivam, quæ gaudet, dativam æquationi inservit: quare neque significat modo et ne sive et non, modo etiam non. Hinc sit, ut demonstrativum nec ad ea, quæ sequuntur, referatur; relationalivum vero neque ad ea, quæ antecedunt, atque ita quidem, ut lo part. neque vis copulandi, in part. nec ipsa negatio plus valeat. — Grammatici plurimi ad formam tantum respexerunt atque docuerunt, ante vocalem neque, ante consonantem nec poni; quod Latine loquendi usu minime comprobatur. Illud potius, illa quæ supra exposuimus, adeodum videtur, sæpe particulam nec continuandæ orationi ita inservere, ut officio particulae neque fuogatur; et contra relationalivam formam aliquando pro demonstrativa poni, quemadmodum qui pro hic dicitur. Præterea ob hæc Ipsam cognationem hæc particulae inter se facile commutatæ sunt a recentioris ætatis scriptoribus, Itemque a Poetis; ob formæ vero similitudinem a librariis. ¶ 1. In conjunctiva oratione — a) In media oratione Nec pro simplici non, vel rectius pro ne cum majori negationis vi, præcipue apud veteres, usurpatum occurrit. *Festus* p. 162. 14. *Müll.* Nec conjunctionem grammaticam fere dicunt esse disjunctivam, ut nec legit, nec scribit: quum si diligentius inspiciatur, ut scit Sinius Capito, intelligi possit eam positam esse ab antiquis pro non, ut et lo XII. (Tabulis) est: AST ac CVSTOS NEC ESAT: Item: SI AORAT FVRO, QVOO NEC MANIFESTVM ERIT, et apud *Plautum* in *Fasmale*: Nec recte si illi dixeris, et *Turpilium* in *Demetrio*: Nec recte dici mihi, quod jara dudum audio. *Cic.* 3. *Legg.* 3. 6. Magistratus nec obedientem et nosium eivem multa-coerecto. et *ibid.* 4. 11. Senatori, qui nec aderit, aut eausa, aut culpa esto. *Cætul.* 30. 4. Nec facta lupia cælicolis proent. *Cl. Crat.* *Cyng.* 507. Nec savos ultrast equos terrena Syene. *Val. Flacc.* 8. 225. Incipit Idaliæ nomen nec spernere divæ. *Liv.* 1. 25. a med. Pritus quam alte; qui nec procul aberat, consequi posset. *Plaut.* *Bacch.* 1. 2. 11. Tu diis nec recte dicis: cum æquum facis. h. e. maledicis. Eodem modo locutus est *Asin.* 2. 4. 65., *Most.* 1. 3. 83. et sibi *Cajus* 2. *Instit.* 18.; et *Ulp. fragm.* 19. 8. Res nec mancipi. Huc pertinent et illa nec opinans, nec opinatus, nec opinus, nec dum, quæ *V.* Infra suo loco. Sui Item loco *V.* nec ne, nec non. — Simili modo particulam neque usurpari ait *Forcellinus*, et affert *Ca-ton.* R. R. 141. Mars patet, si quid tibi in illico suoviltaurilibus lactentibus, neque satisfactum est, te hisce suoviltaurilibus piaculo. Sed post v. lactentibus aliquid subintelligendum est. Item illud *Fel-lej.* 2. 57. 2. Et libelli conjugationem nunciantes dati, ab eo neque protinus lecti erant. Sed abii leg. dati, neque protinus ab eo lecti erant. *Al.* conditi ab eo (h. e. in sinu), neque protinus lecti erant. *Al.* delati ad eum, neque protinus etc. — b) In conjugenda negativa sententia nec vel neque ab initio ponitur pro et non. *Cic.* 1. de republ. 41. Denique ne reges quidem appellabant, sed patrum custodes, sed nates et dea. Nec sine causa. *Id.* 2. *Legg.* 10. 26. Patrum delubra esse in urbibus censeo: nec sequor magos Persarum. *Id.* *Brut.* 74. 258. Adhibenda tanquam obrussa ratio, quæ tontari non putest, nec utendum pravis consuetudinis regula. *Nepos Attic.* 13. ad fin. Nec hoc præteribo, quamquam nonnullis levè risum Iri pulem. — Hinc nec ullus pro et nullus, nec quisquam pro et nemo; Immo alia etiam nomina negationem sibi propriam rejiciunt, etiamsi ea universam sententiam non regit. *Liv.* 38. 25. Nec utlo Gallurum ibi viso, regressus in castra esset. *Tac. Agric.* 16. Nec ullum in barbaris savitig genua omisit Ira et victoria. *Cæs.* 1. *B. G.* 20. Scire se, illa esse vera, nec quencquam ex eo plus, quam ac, doloris capere. *Curt.* 4. 2. Nec accipiendò operi quidquam magis, quam ille ventus obstabat. *Ovid. Heroid.* 12. 33. Et vidi et perii, nec notis ignibus arsi. *Id.* 3. *Art. am.* 77. Anguibus exiit tenul cum pelle velustas, Nec faciunt cervos cornua jacta senes. h. e. faciunt non senes. *Liv.* 7. 9. Insequente anno quam C. Sulpicius et Licinius Calvus consules in Herolico exercitum duxissent, ne-

que inventa in agro hostibus, Ferentium orbem eorum vi cepissent, etc. h. e. et non inventis hostibus. *Colum. 2. R. R. 10. 34.* Eryum autem lætatur loco macro, nec humido. et 5. *ibid. 7. 1.* Id desiderat arborem humilem, oec frondosam. — e) Quam illud Latinæ lingue proprium sit, ut negatim ab initio enunciationis ponatur (quapropter non dicitur et quis non aivo quique non, sed neque is); plures occurrunt formulæ animadversionem dignæ. Sic — Ad rejiciendam argumentationem præmissa nec interponitur conditionalis sententia et causa adjectur per particulas nec-si-idecirco, vel ideo, vel propterea. *Cic. 3. Nat. D. 28. 70.* Nec, si is, qui accepit, bene ullur, ideocirco is, qui dedit, amice dedit. *Id. 2. Off. 22. 79.* Nec, si plures sunt illi, quibus improbe datum est, quam illi, quibus injuste ademptum, ideocirco plus etiam valent. *Farro 1. R. H. 18. 2.* Nec si bis tanto ampliore fundum, aut eo plus colas, ideo duo villicii aut tres habendi suere. *Cic. 1. Orat. 50. 216.* Nec, si P. Crassus idem fuit eloquens et juris peritus, ob eam causam inest in facultate dicendi juris civilis scientia. — *Nec ideocirco minus, nec eo minus, nec eo secius* dicitur pro et nihilominus, et neque eo magis pro et nihilominus non, ut apud *Cic. 2. Orat. 35. 151.* Nam orationis quidem copia videmus ut abundant philosophi, qui nulla dant præcepta dicendi, nec ideocirco minus, quæcumque res proposita est, suscipiunt, de qua copiose et abundantanter loquantur. *Sueton. Orh. 4.* Quoties cæca principem acciperet, aurea excubatio cohorti viritum dividebat: nec eo minus alium alia via militem demerebatur. *Nepos Att. 2.* Neque eo secius adolescentem Marium, hostem judicatum, jovit opibus suis. *Id. Eumen. 4.* Ab hoc aliquot plagis Eumæos vulnerat: neque eo magis ex prælio excessit, sed acrius hostes institit. — Per nec minus conjungitur æqualia, ut intelligatur atque, itemque. *Nepos Alcib. 5.* Alcibiades simul cum collegis receperat Ioniam, Hellespootum, multas præterea urbes Græcæ, quæ in ora sitæ sunt Asiæ: neque minus multas consilio ad amicitiam adjunxerat. *Ovid. 3. Amor. 9. 15.* Nec minus est confusa Venus moriente Tibullo, Quam juveni rupit quem ferua inguen aper. *Quintil. 4. 1. 56.* Nec minus diligenter, ne suspecti simus illa parte, vitandum. — *Nec minus et nec minus interea sæpe* a Poetis in transitione usurpat, ut a *Virg. 1. G. 393. 2. ibid. 429.* etc. *V. Wagner ad Virg. 1. Ecl. 57.* — Recentiora ævi scriptores nec minus pro et dixerunt. *Colum. 7. R. R. 12. 9.* Quoniam et ad rixam, et ad pugnam, nec minus ad cursum comparatur. et 3. *ibid. 3. 5.* Quum ea res, si omissa sit, plurimas operas, nec minus arcam patrisfamilias semper exhauriat. — *Neque solum sed etiam* pro et non solum sed etiam. *Cic. 1. Nat. D. 29. 81.* Reliquos deos ea facie novimus, qua pictorea fiteoresque voluerunt, nequa solum facie, sed etiam ornatu, ætate, vestitu. — d) Particula neque ea quæ præcedunt explicat et valet id est non, nam non; part. nec definit aut restringit et valet et quidem non. Sic apud *Cic. 1. Legg. 10. 28.* Nihil est profecto præstatilius, quam plane intelligi, nos ad justitiam esse natos, neque opinione, sed natura constitutum esse jus. *Sall. Jug. 112.* Quum talem virum in pulesatem habuisset, tum fore, uti jussu senatus atque populi Romani fædus fletet; neque hominem nobilem non sua ignavia, sed ob rem publicam in hostium potestate relictum iri. *Cic. 3. Alt. 17.* De Quinto fratre nuncii nobis tristes, nec varii venerant. *Id. Quinct. 4. 15.* Quo mortuo, nec ita multo post in Galliam proficiscitur Quinctus. *Id. Brut. 76. 265.* Erant in eo plurimæ litteræ, nec eæ vulgares, sed interiores quædam. — e) In sententia negativa inest aliquando conclusio. *Cic. 4. Fin. 15. 42.* Isti quum ex appetitione rerum virtutis pulcritudinem adspexissent, omnia, quæ præter virtutem ipsam viderant, abiecerunt, oblitæ naturam omnem appetendarum rerum ita late patere, ut a principis permaneret ad fines: neque intelligunt se rerum illarum pulcherram atque admirabilium fundamenta subducere. h. e. atque non intelligunt, et ita non intelligunt etc. — f) *Neque etiam* sæpius in descensu usurpat pro et ne quidem, ut apud *Varron. 1. R. H. 65. 1.* Mustum non promendum, dum ferret, neque etiam dum processit ita, ut sit vinum

factum, et 3. *ibid. 16. 6.* Itaque nulla barnm assidit in loco inquinato, aut eo, qui male oleat, neque etiam in eo, qui bona o'et unguenta. — g) *Nec quidem* pro ne quidem Interjecto verbo occurrit apud serloris ævi scriptores, qui nec pro et ne, etiam ne acceperant, ne pure, ne meno. *Flor. 2. 17.* Alioquin ita undique mari Pyrenæoque vallata est, ut ingenio situs nec adiri quidem poterit. *Sueton. Cal. 11.* Naturam tamen sævam atque probrosam nec tunc quidem Inhibere poterat. *Justin. 7. 5. 8.* Perdicæ hoc indignior cædea videbatur, quod ei apud matrem misericordiam nec parvulus quidem filius conciliaverat. *Petron. Satyr. 132.* Nam nec nominare quidem ta inter res serias fas est. *Id. ibid. 110.* Quem alloquio dignum nec Lycas quidem crederet. *Al. leg. ne. Seneca 1. Ira 6. 2.* Non est ergo natura hominis pœnæ appetens: et ideo oec ira quidem secundum naturam hominis, quia pœnæ appetens est. *Id. Ep. 3.* Adioones me, ne omnia cum eo communicem, quia oec soleas ipse quidem hoc facere. *Alti leg. non soleas ne ipse quidem. Plin. Paneg. 27.* Pauperiore esse factum principem tantum: quamquam nec hunc quidem. *Alter Plin. 8. Hist. nat. 36. 54. (129).* Nec somno quidem saginatis. — Apud probatissimos aures ætatis scriptores non facile invenies. Quotquot enim afferri solent *Cic. loca, et præsertim 4. Parnd. 1. 27., 3. Fam. 8., 6. de republ. 8.* etc., dubiæ cuncta lectionis sunt, reponentibus ne optimis libris. Videri posset certum essa illud *Cæs. 1. B. G. 32.* Hoc esse misericordiam furlunam Sequanorum, quam reliquorum, quod soli nec in sequulo quidem queri, nec auxilium implorare auderent. Sed quia aliterum nec sequitur, cui primum respondet, rem plana non conficit. Incerta sunt etiam quæ afferuntur ex *Virg. 1. G. 126. et 390.,* ut videre est apud *Pier.,* item quæ ex *Sall. Jug. 53.* etc. *Goerenzius* tamen ad *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 26. 82.* contendit, quandoque nec quidem recte dici, quom id ab altero ne quidem diversum omnino sit. (*V. Hand. Tursetlin. vol. 4. p. 145. 146.*) — Et sane nec sequentem quidem apud aures ætatis scriptores pro et non ponitur, rō quidem autem vi sua per se pollet. *Cic. 6. Fam. 6.* His litteris animum tuum confirmandum puto: nec illis quidem verbis, quibus te consoler, aed etc. et non certe ante con parole da consolari etc. Et *ibid. pullo post.* Nec nos quidem nostra divinatim fallit. *Id. 4. Ferr. 20. 48.* De isto, id quod omoes videbant, neque ille quidem obscure locutus est. — *Nec absolute pro ne quidem* nonnunquam adhibetur, ne pure, ne meno. *Cic. 1. Acad. (post.) 2. 7.* Quod bonum quale sit, negat Epicurus, sine voluptatibus sensum moventibus nec suspicari. *dice, che ne meno sa immaginarselo. Alti leg. vet. et 1. Tusc. 26. 65.* Quid est enim memoria rerum et verborum? profecto id, quo nec in Deo quidquam majus intelligi potest. *Ita Orellius: at recentiores leg. ne in Deo quidem. Quintil. 1. 6. extr.* Quæ nec ipsi jam dicerent. *Justin. 12. 16. 10.* Tantam fiduciam sui militibus fecit, ut illo præsentem, nullius hostis arma, nec inermes timerint. *Id. 11. 8. 4.* Ut non spes modo remedii, sed nec dilatio periculi inveniretur. *Adde Flor. 2. 8. n med.; Martial. 5. 70.; et Pallad. 1. R. R. 1.* — *Neque pro ne quidem* serioris tantum ævi scriptores usurparunt. *Colum. 3. R. R. 21. 7.* Quo (tempore) vitis neque folium notabile gerit. *Adde Plin. Paneg. 16.; et Quintil. Declam. 19. Forcellinus* affert etiam illud *Cic. 3. leg. Agr. 2. 4.* Caput est legis, de quo ego consulto, Quirites, neque apud vos anto feci mentioem, ne vlderer etc. *Sed recentiores docent hic negativam particulam priori loco eleganter omisnam fuisse, ita ut sensus sit: de quo consulto non mentionem feci, neque apud vos ante.* — h) Habet post se particulas vero, enim, tamen, præcipue in transitionibus. *Cic. 1. Nat. D. 12. 29.* Empedocles autem in deorum opinione turpissime labitur. — *Nec vero* Protagoras quidquam videtur de natura deorum suspicari. *Id. 2. ibid. 61. 162.* Nec vero supra terram, sed etiam in Intinis ejus tenebris plurimarum rerum lalet utilitas. *Id. 1. Orat. 53. 228.* Hæc Rutilius valde vituperabat et huic humilitati, dicebat, vel exsilium fuisse, vel mortem antependendam. Neque vero hoc solum dixit, sed ipso et sensit, et fecit. *Id. Senect. 10. 32.*

Non corla vires meas desiderat, non roaira, non amici, non cileotes, non hospitea. Nec enim unquam som assensus veteri illi laudatoque proverbio, quod monet maturo fieri senem, si diu velis esso senex. *Id. Amic. 2. 6.* Sunt ista, Læli. Nec enim melior vir fuit Africano quisquam, nec clarior. *Id. ibid. 13. 47.* Quæ est enim lata securitas? specie quidem blanda, sed reapse multia locis repudianda. Neque enim est consentaneum, uliam honestam rem actionemva, ne sollicitus ais, aut non suscipere, aut susceptam deponere. *Id. 3. Off. 10. 40.* Incidunt multæ aape causæ, quæ conturbent animos utilitatis specie. — Quum Collatino collegæ Brutus imperium abrogabat etc. Nec tamen nostræ nobis utilitates omittebdæ sunt aliisque tradendæ, quum bis ipsi egeamus. *Id. 5. Fam. 12.* Cerno jam animo, quanto omnia uberiora atque ornatiora futura sint. Neque tamen ignoro; quam impudenter faciam, qui primum tibi tantum oneris imponam. — i) *Neque autem, neque vero.* *Cic. 5. Fam. 12. a med.* Neque autem ego sum ita demens, ut etc. *Cels. 2. 17.* Neque terrere autem ea res debet. *Id. 7. 9.* Neque senila autem corpus hule medicinæ idoneum est. — *Nec autem rarum esse videtur.* *Quintil. 4. 1. 60.* Nec argumentis autem, nec locis, nec narrationi similis essa in præmio debet oratio. — l) *Nec vel neque* junctum cum alla negativa interdu affirmat. *Ter. Eun. 5. 9. 47.* Ad omnia hæc magis opportunus, nec magis ex usu tuo Nemo est. h. e. et magis ex usu. Nisi velis ita verbu ordinare: Ad omnia hæc nemo est magis opportunus, nec magis ex usu tuo. *Plaut. Curc. 4. 4. 23.* tua magnifica verba, neque istas tuas magnas minas Non pluris facio, quam ancillam meam, quæ latinam lavst. — m) Interdu, Græcorum more, negat adhue. *Plaut. Epid. 4. 1. 6.* Neque ea nunc ubi ait, nescio. *Id. Bacch. 4. 9. 111.* Neque ego baud committam, ut si quid peccatum siet, Fecisse dicas da meamet sententia. *Id. Epid. 5. 1. 37.* neque ille baud objicent mihi, Pedibus sese provocatum. *Ter. Andr. 1. 2. 34.* neque tu baud dicas tibi non prædictum. *Ita legit etiam Donatus. Alti* neque tu bac dicas. — n) *Neque non. V. NEC NON* loco suo. — o) *Neque dum. V. NEC DUM* loco suo. — p) *Nec* jungitur cum Conjunctivo perfecti et præsentis, quo Optativi modus exprimitur; cum Imperativo ad rem prohibendam a Poetis tantum. — Cum Conjunctivo, qui Optativi officium præstat. *Cic. 1. Fam. 9. 19.* Recordare enim, quibus laudationem ex ultimis terris miseris: nec hoc pertineueris: nam a me ipsa laudantur. *Propert. 1. 9. 25.* Nec te decipiat, quod sit satis illa parata. — Præcedit Conjunctivus in affirmativa sententia. *Cic. 1. de republ. 2.* Teneamus cum cursum, qui semper fuit optimi cujusque, neque signa audiamus, quæ receptui canunt. *Virg. 11. Æn. 353.* Unum adicias: nec te ullius violentia vincat. *Id. 8. Ecl. 89.* Talis amor teneat, nec sit mihi cura meteri. *Plin. 8. Ep. 21.* Absit superbia, imperitas: nec timueris contemptum. — Præcedit Imperativus in affirmativa sententia et nec jungitur Conjunctivo. *Liv. 23. 3.* Clausos omnes in curiam accipite solos, inermes: oec quidquam raptum aut forte temere egeritis. *Sall. Jug. 85.* Anthonim mecum et capessite rempublicam, neque quemquam ex calamitate aliorum melius ceperit. *Virg. 12. Æn. 800.* Desine jam tandem, Nec te tantus edat tacitam dolor. *Adde Val. Flacc. 8. 102.* — Nihil præcedit, ad quod Imperativus respiciat. *Virg. 3. Æn. 393.* Ia loca urbis erit, requies ea certa laborum. Nec tu mensuram murus horresce futura. *Id. 2. G. 95.* et quo te carmine dicam, Rhetica? nec cellis ideo contendere Paternis. h. e. ne tamen ideo contendas: sed dubia est lectio. *Ovid. 11. Met. 285.* Adicias huic animo momenta potentia, clarum Nomen avumque Jovem. Nec tempore perde precando: Quod petis, omne feres. *Tybull. 1. 4. 17.* Nec jurare time. — In parenthesis. *Virg. 10. Ecl. 40.* Tu procut a patria (nec sit mihi credere tantum) frigora Rheni Me sine sola vides. et 9. *ibid. 6.* Hos illi (quod nec vertat bene) mittimus bædos. — q) *Neque pro et ne. Sall. Jug. 14.* Tamen erat majesticis Romani populi prohibere Injuriam, neque ejusquam regnum per scelus cresceret. *Cortius* fusc et acriter hanc lectionem tuctur excursu 2. in Jugurth.; at rectius

legit *Kritizius*: neque pati cujusquam regnum per scelus crescere. ¶ 2. In disjunctiva forma orationis. — a) *Non nec sive neque, nihil-nec sive neque* occurrunt: sed *nec* usurpatur ubi rea non minus valet atque fertur est neganda; *neque* (quod est *et non, etiam non*) ubi altera rea accedit, aut aliquid distinctius debetur. *Cic. 13. Fam. 69.* Hæc ad te eo pluribus scripti, ut intelligeres me non vulgariter, nec ambitiose, sed ut pro homine intimo ac mihi pernecessario acribere. *Id. 1. de republ. 4.* Quam mihi nihil improviso, nec gravius, quam expectavissem, pro tantis meis factis evenisset. *Id. Mil. 11. 31.* Certe optabilis Miloni fuit dare jugulum P. Clodio non aemel ab illo, neque tum primum petiit, quam jugulari a vobis. *Id. 1. de republ. 14.* Nihil novi vobis afferam, neque quod a me sit cognitum, aut inventum. *Id. 3. Orat. 55. 210.* Quamquam id quidem perspicuum est, non omni causæ, nec auditori, neque personæ, neque temporis congruere orationis unum genus. — b) Pro verbis negativis, ut *nescire, nolle* etc., secundo loco ponendis, particula *nec* adhibetur. *Cic. 5. Tusc. 40. 116.* Epicurei nostri Græce fere nesciunt, nec Græci Latine. *Id. 12. Fam. 30.* Non impudens esse, nec mihi molestiam exhibere. — Similiter in negativa sententia, pro aut ponitur *nec*, negatione duplicata, pro nihil vero ponitur *nec sive neque*; Poetæ alterum *nec* omittunt. *Ter. Heaut. 1. 1. 11.* Agrum in his regionibus meliorem, neque pretii majoris nemo habet. *Brutus ad Cic. 11. Fam. 20.* Nihil eoim tua vita potest esse jucundius, neque carius. *Liv. 2. 30.* Nihil ex ea familia triste, nec superbum timebat. *Cic. 2. Fam. 13.* Nihil autem feci unquam, neque dixi, quod contra istius existimationem esse vellem. *Horat. 1. Sat. 2. 84.* nec si quid honesti est, Jactat habetque palam, quærit quod turpia celet. *h. e. nec quærit.* — Interdum *neque* ita ponitur, ut abesse etiam possit. *Cic. 3. Orat. 30. 121.* Non enim solum acuenda nobis, neque procedenda lingua est, sed onerandum pectus maximam rerum copia, atque si dixisset, eadem erat sententia. — c) *Nec et neque* bis et ter et quater poni possunt: dicitur autem *neque-neque*, in quibus oppositio non est tam gravis, quam in *nec-nec*; et *neque-nec* adhibetur, ubi per oppositionem ascendit oratio. *Cic. 3. de republ. 22.* Est quidem vera tex recta ratio, quæ voret ad officium jubeodu, vetando a fraude deterreat, quæ tamen neque probus frustra jubet aut vetat, nec improbus jubendo aut vetando movet. Huic legi nec ubrogari fas est, neque derogari ex hac aliquid licet, neque tota abrogari potest. *Id. 2. Phil. 8. 20.* Tantum dicam breviter: neque illos (*versus*), neque ulla te omnino literas dedisse: me nec reipublicæ, nec amicis unquam dedisse. *Id. 1. Tusc. 38. 91.* Quom mors nec ad vivos pertineat, nec ad mortuos. *Id. 3. Off. 27. 100.* Neque eum caritas patriæ retinuit, nec suorum. *Horat. Epod. 12. 2.* Munera quid mihi, quidve tabellas Mittis nec firmo juveni, neque naris obese? *Ter. Adelph. 1. 2. 61.* Nec nihil, neque omnia hæc sunt, quæ dicit. *Cic. 8. Att. 12.* Nam certe neque tum peccavi, quom etc., neque quom post conditiones etc. *Horat. 1. Sat. 5. 41.* anime, quales neque candidiores Terra tulit, neque quis in sit devinctior alter. *Cic. 1. Fin. 3. 7.* Id neque feci adhuc, nec mihi tamen, ne faciam, interdium puto. *Id. 1. Off. 2. 4.* Nulla enim vitæ pars neque publicis, neque privatis, neque forensibus, neque domesticis rebus, neque si terum agas quid, neque si cum altero contrahas, vacare officio potest. *Id. 5. Fam. 17.* Publico tuo neque opera, neque consilio, neque labore, neque gratia, neque testimonio defui. — Ab Historicis pro *neque neque* usurpatur *nec aut-aut*. *Cic. 1. Cat. 6. 15.* Neque enim sunt aut obscura, aut non inulto post commissa. *Sueton. Ner. 36.* Neque tamen conscientiam sceleris aut statim, aut unquam postea ferre putuit. — d) Quando post particulam negativam geminatur, primum *nec* vel *neque* minime negat. — Post non. *Cic. 9. Att. 12.* Non medius fidius præ lacrimis possum reliqua nec cogitare, nec scribere. *Liv. 1. 26.* Non tulit populus nec patris lacrimas, nec ipsius parem in omni periculo animum. *Cic. Mur. 27. 55.* Ita sum animo affectus, ut non queam satis neque communem omnium nostrum conditionem, neque

hujus eventum fortuoamque miseriari. — Post v. nihil, nullus, nemo. *Cic. 3. Off. 19. 76.* Immo intelligat, oibis nec expedire, nec utile esse, quod ait injustum. *Id. Cluent. 1. 1.* Ut omnes intelligant, oibis me subterfugere voluisse reticendo, nec obscurare dicendo. *Liv. 4. 7.* Præterquam quod nulli nec exemplo, nec jure fieret. *Id. 6. 16.* Nullus nec oculi, nec aures indignitatem ferebant. *Martial. 12. 21. 5.* Nulla nec io media certabit nata Suburra, Nec Capitolini collis alumna tibi. *Id. 11. 33.* nulla est ancilla, nec infans, Nec sera, nec clavis, neque canis, atque calix. *Cic. 1. Legg. 8. 24.* Ipsisque in hominibus nulla gens est, neque tam immanueta, neque tam fera, quæ etc. *Ter. Eun. 1. 2. 67.* Habeo hic neminem neque notum, neque cognatum. *Cic. 8. Att. 1.* Quorum nemo nec stultior est quam L. Domitius, nec inconstantior quam App. Claudius. *Id. 1. Orat. 29. 132.* Ego enim neminem nec motu corporis, neque ipso habitu atque forma aptiorem, nec voce planiorem aut suaviorem mihi video audisse. — Etiam quando sequitur *ne-quidem*, videtur negandi vim amittere. *Liv. 29. 12.* Neque enim ne ipsius quidem regis abhorrebat animus. *Idem erat sensus si dixisset:* Etenim ne ipsius quidem etc. *Sic Id. 30. 30.* Neque enim ne nobis quidem Sicilia et Sardinia etc. — Pro *nec-nec* geminatur, Metri causa, vel rectius ubi non disjunctionis ratio habetur, *nec-nec* Poetæ posuerunt. *Propert. 3. 1. 49.* Quod non Tænariis domus est mihi fulta columnis, Nec camera auralas inter eburna trabes, Nec mea Phæacas æquant pomaria silvas, Non operosa rigat Marcus antra liquor: At etc. *Tibull. 1. 7. 51.* Hæc ubi Bellonæ motu est agitata, nec acrem Flammam, non amens verbera torta timet. — e) Interdum sequitur et cum membro affirmante: et aut descendit oratio per *nec-et* ita, ut gravius negatione aliquid ortius negetur, cui aliud accedat, quod vel illa sublata, vel præterea esse dicitur; aut ascendit oratio per *neque-et* ita, ut sententia consistat verborum non modo non - sed adeo, sed potius. — *Nec-et* apud *Cic. 4. Fam. 6. sub fin.* Homo nec a me alienus, et tibi amicissimus. *Id. 2. Off. 12. 43.* At ejus filii nec vivi probantur bonis, et mortui numerum obtinent jure cæsorum. *Id. 10. Fam. 1. sub fin.* Furnium notatum tanti a te fieri, quantum ipsius et humanitas et dignitas postulat, nec miror et gaudeo. *h. e. nequam miror et gaudeo etiam.* — *Nec-et certe* apud *Cic. 6. de republ. 21.* Qui nec pauciores et certe meliores fuerunt. — *Nec-nec-et* apud *Cic. Orat. 58. 198.* Sed omnis nec claudicans, nec quasi fluctuans et æquabiliter constanterque ingreditus, numerosa habetur oratio. — *Neque-et* apud *Ter. Eun. 5. 5. 23.* vide, Parmeno. Quid agas, ne neque illi prorsus, et tu peras. *h. e. et adeo.* *Cato R. R. 130.* Ita neque fumosa erunt, et bene ardebunt. *Cic. 1. Att. 20.* Id neque amoris mediocritas, et ingenii summi et sapientiæ judicio. *Sic Id. leg. Manil. 1. 2.* Ita neque hic locus vacuus unquam fuit ab iis, qui vestram causam defendere, et meus labor - ex vestro judicio fructum est amplissimum consequutus. *h. e. non modo nun;* sed etiam. *Cæs. 4. B. G. 1.* Atque in eam se consuetudinem adduxerunt, ut loris frigidissimis neque vestitus præter pelles habeant quidquam, quarum propter exiguitatem magna est corporis pars aperta, et laventur in fluminibus. — *Neque-et non, nec-et tamen* eadem ratione occurrunt. *Cic. 3. Off. 1. 1.* Quæ declarat, illum et in otio de negotia cogitare et in solitudine secum loqui solitum, ut neque cessaret unquam, et interdum colloquii alterius non egeret. *Id. 2. Fin. 20. 64.* Qui (*dolor*) si adesset, nec molliter ferret, et tamen medicis plus quam philosophis uteretur. — Liberiori compositione dixit *Liv. 27. 10.* Ad id sibi neque opes desse, animum etiam superesse. — f) *Nec-que* duas res, alteram negativam, affirmativam alteram, simpliciter componunt. *Cic. 1. Fin. 14. 48.* Ex quo intelligitur, nec intemperantiam propter se fugiendam esse, temperantiamque expectandam. *Id. 1. Divinat. 32. 68.* Tum neque te ipsum non esse cominutum, Marcumque Varronem et M. Catonem, doctos homines, vehementer esse perterritos. — Et post que addito potius. *Cic. Amic. 27. 104.* Sed nec illa extincta auro, alioque potius et augentur cogitatione.

NECATIO, ðnis, f. 3. necaodi actus, occisio. *Isid. 5. Orig. 26.* Quasi hominis quedam necatio. **NECATOR**, ðris, m. 3. (neco) uccisore, *ἀνακτερός, φονεύς*, qui necat. *Lamprid. Commod. 18.* Necator civium. *Macrob. 1. Saturn. 12. ante med.* Marti dicitur, deo plerumque hominum necatori. **NECATRIX**, Ictis, f. 3. (neco) ucciditrice, interfectrix, *ἐκτετρα.* *Augustin. de consens. Euang. 13. ante med.* Necatrix Domini lingua Judæorum. **NECATUS**, a, uin. *V. NECO.*

NECDUM vel nec dum et neque dum vel nequedum, adverb. vel conjunctio, quæ valet et nondum, sed nondum, *οὐτε ποτε, ουδέπω* (l. e. non per anche, ma non ancora, non ancora; Fr. et pas encore; Hisp. no aun; Germ. und noch nicht; Angl. nor as yet, not yet). Occurrit — a) Apud aures ætatis Scriptores primo loco positum. *Cic. 6. Att. 1.* Cassius ineptas litteras misit: necdum Bibuli erant allatæ. *Liv. 33. 1.* Querentes coloniam suam novam et inlirmam, necdum satis munitam esse. *Sic Tac. 15. Ann. 3.* Ceterum Pietus, spretis omnibus, necdum satis firmatis hibernaculis, rapit exercitum trans montem Taurum. *Sueton. Aug. 10.* Quamquam patricius, necdum senator. *Virg. 9. Ecl. 26.* Immo hæc quæ Varro, necdum perfecta, canebat. *Id. 5. En. 608.* Multa movens, necdum antiquum salutaris dolorem. *Id. 11. ibid. 70.* Cui neque fulgor adhuc, necdum sua forma recessit. *Id. 2. G. 539.* Necdum etiam audierant inflari classica, necdum Impositos duris crepitare incudibus enses. — Et uni postpositum voci apud eund. *5. En. 414.* bis ego suctus, Dum melior vires sanguis dabat, æmula necdum Temporibus geminis canebat sparsa senectus. *Cic. 14. Att. 10. extr.* Ille autem quid agat, si scis, neque dum Roma es profectus, scribas ad me velim. *Id. Cluent. 27. 73.* Qui quodam odore suspicionis Stalenum corruptum esse sensit, neque dum rem perfectam arbitraretur. *Cæs. 1. R. C. 58.* Qui repente ex onerariis navibus erant producti, neque dum etiam vocabulis armamentorum cognitis. *Cels. 5. 26. n. 33.* Si nigrities est, neque dum serpit, imponenda sunt, quæ carnem eredant. Si magis putre est, jamque procedit ac serpit, opus est etc. *Ita edidit Targa; at Lindenius:* quæ nequedum etc. — b) Apud recentiores, *necdum*, præsertim particulis et, atque præmissis, est idem ac *nondum*. *Plin. Paneg. 56.* Quo fit, ut prope in immensum diffundatur oratio mea: et necdum de biennio loquor. *Colum. 10. R. R. 55.* Atque ubi jam tuto necdum cunctis Olympo, Sed trepidus profugit Chelas et spicula Phæbus Dira Nepæ -, Nescia plebs generis matris ne parcite falsæ. — c) *Necdum tamen* majore, quam simplex *necdum*, pollet gravitate. *Cic. 6. Att. 3. ante med.* Necdum tamen ego Quintum conveneram. *Id. 3. Tusc. 28. 68.* Philosophi summi, neque dum tamen sapientiam consecuti, nonne intelligunt in summo se malu esse? — Similiter *Id. 3. ad Q. fr. 8.* Sed ejus rei maturitas neque dum venit, et tamen, quom voles, depones. — d) *Adhuc*, quod sane abundat, cum *necdum* jungitur apud *Sueton. Ner. 7.* Tricer adhuc, necdum inatura pueritia. *Id. Galb. 5.* Quæ maritum quoque adhuc, nemum cælibem Galbam adeo multis sollicitaverat modis, ut etc.

NECERIM, nec eum. *Festus p. 162. 21. Müll.* Est autem pro *nec im*, h. e. nec eum, inquit *Scalig. F. 1M.*

NECES. *V. NEX.*

NECESSARIE et

NECESSARIO, adverb. (necessarius). Ille illo est multo usitatus; et valet idem atque ex necessitate, *ἐξ ἀναγκῆς, ἀναγκαστικῶς* (l. e. necessariamente, di o per necessita; Fr. nécessairement, par nécessité; Hisp. necesariamente; Germ. nothwendig, unumgänglich, unvermeidlich; Angl. necessarily). Occurrit — a) Forina *necessarie* apud *Cic. 1. Invent. 29. 44.* Necessarie demonstrantur ea, quæ aliter ac dicuntur, nec fieri, nec probari possunt. *Val. Max. 7. 6. n. 3.* Care quidem, verum necessarie comparato cibo. — b) Forma *necessario* apud *Cic. 6. Fam. 10. ad fin.* Ut jam simul cum republica necessario reviviscat. et *5. ibid. 21.* Plerique eorum, quibuscum vivo necessario. *Nepos Alcib. 8.* Necessario classe conflicturus. *Cæs. 1. B. G. 17.* Quod necessario rem Cæsari enunciarit.

Sall. Jug. 24. Necessario copia pasat. *Auct. B. Alex. 5.* Plebes ac multitudo ea (aqua) contenta est necessario, quod fons urbe tota nullus est.

NECESSARIUS, a, um, adject. (necesse). Caret gradibus, et pro his dicimus magis, minus, maxime necessarius. *Tertull.* tamen dixit Testim. anim. 4. necessarium sententiam: *Patient.* 11. necessarium medela: *Habit. mul.* 5. necessarios operas: *Car. Chr. 7.* a med. quasi necessarius aliquid afferent: *Resurr. carn.* 31. necessarios restitutionis. — Necessarius est is, sine quo aliquid fieri non potest, necessitatem conjunctam habens. Necessarium, inquit *Opilius Aurel.* apud *Festum* p. 162. 6. *Müll.* in quo non sit cessandum: aut sine quo vivi non possit: aut sine quo non bene vivatur: aut quod non possit prohiberi, quin fiat. *V. NECESSÉ.* Gr. ἀναγκαῖος (lit. necessario; Fr. nécessaire, absolu, inévitable, forcé; Hisp. necesario, absoluto, inevitable; Germ. nothwendig, unumgänglich, unvermeidlich; Angl. necessary, needful, unavoidable, indispensable).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cic. 10. Phil. 9.* An, quom illum necessarium et fatalem pœnem casum non tulerimus, hunc feremus voluntarium? *Id. Tim. 12.* Commonstravit leges fatales et necessarias. *Id. 2. Invent. 49. 145.* Id quod imperatur, necessarium; illud quod permittitur, voluntarium est. *Id. Topic. 16. 60.* Quom erit talis causa, ut in ea non sit efficiendi necessitas, necessaria conclusio non sequitur. *Cæs. 1. B. C. 40.* Necessaria re coactus locum capit superiorem. et 3. *ibid.* 96. Cui semper omnia ad necessarium usum defuisse. *Cic. 2. Fam. 6.* Res maxime necessaria. *Id. 2. Invent. 49. 145.* Res utiliores, honestiores, magis necessaria. *Id. 1. Off. 4. 11.* Omnia, quæcumque sunt ad vitam necessaria, anquirere. *Id. 3. Legg. 18. 44.* Est senatori necessarium nosse rempublicam. *Quintil. 12. 11. 17.* Philosophorum quoque opinionibus valim legere, necessarium est. *Cæs. 1. B. G. 16.* Quod tam necessario tempore, tam propinquis hostibus, ab his non subleventur. in tempo così urgente, quo tempore tam necessarium est habere frumentum. *Sall. Jug. 76.* Plebs sic accensa, uti opifices agrestesque, relictis operibus, frequentarent Marium, et sua necessaria post illius honorem ducerent. ¶ 2. Speciatim. *Necessariæ partes* sunt pudenda virilia, nam, ut ait *Artemidor.* *Onirocrit. l. 1. c. 47.* Τὸ αἰδοῖον ἀναγκαῖον τε καλεῖται, καὶ τῆς ἀνάγκης ἐστὶ συμβολὸν. *V. Caji loc. cit.* in CONSUTUS. Similiter de pudendis muliebribus *Firmic. 4. Mathes. 18.* At ex necessariis et muliebribus locis grave valetudinis discrimen inducit. *V. NECESSITAS I. d.*

II.) Translate. *Necessarius absolute*, et *Necessaria est parente, congiunto, amico, confidente, ἀναγκαῖος.* Necessarii sunt, ut *Gallus Aelius* ait apud *Festum* p. 162. 9. *Müll.*, qui aut eugasti, aut affines sunt, in quos necessaria officia conferuntur præter ceteros. Adde *Non. p. 354. 9. Merc.* Neque tamen solum de cognatis et affinibus, sed de amicis quoque et familiaribus dicitur. *Gell. 13. 3.* Qui ob hoc ipsum jus affinitatis familiaritatisve conjuncti sunt, necessarii dicuntur. — a) Absolute. *Cic. Mur. 35. 73.* Virgo Vestalis, hujus propinqua et necessaria. *Id. Sull. 1. 2. L.* Turquatus, meus familiaris ac necessarius. *Id. 13. Fam. 20.* In his necessariis, qui tibi a patre relictis sunt, me tibi esse vel conjunctissimum. et *ibid.* 72. *Cerellia,* necessariae meæ, rein, nomina, possessiones commendavi tibi. *Brutus* ad *Cic. 1. ad Brut. 6. extr.* Noli pati, a necessariis tuis necessarium meo injuriam fieri. *Balb. et Opp. ad Cic. post ep. 8. l. 9.* ad *Att.* Ut contra alterutrum, quom utriusque sis maxime necessarius, arma seras. *Priscian. 18. p. 1169. Putsch.* Nos quoque (ut *Græci*) «similis illius» et «illi affinis, cognatus, hospes, necessarius, frater, fratruelis» et similia. — *Necessarius angustus*, est qui maxima cognatione vel affinitate cum aliquo est conjunctus, parente *stretto.* *Fragm. jur. civ. edente A. Maio* p. 86. *Divus Titus Antoninus* parens noster necessarius angustus ratione ejus consortii, quod nascendi tempore liberis et parentibus datur, cogitans, non ad milli scrupulosam inquisitionem statuit: nec id circo patris indignatione posse donationem justam unquam rescindi, summa cum ratione pla-

colt. — b) Adjective *Nepos Datam. 6.* Ab homine tam necessario se scilicet. *h. e. a socero. Matus* ad *Cic. 11. Fam. 28.* Mortem hominis necessarii graviter fero. *h. e. amici. Ulp. Dig. 24. 3. 21.* Si ideo maritus ex dote expendit, ut a latronibus redimeret necessaria mulieri personam. — *Heres necessarius*, et *Heres suus* et *necessarius. V. HERES.*

NECESSÉ, adject. n. indeclin., ut abunde. Olim, teste *Donato* ad *Ter. Eun. 5. 6. 27.* declinabatur *necessis, necesse*, et *necessus*, a, um. Unde *necessum* non raro reperitur. — Quod ad etymon attinet, derivat ali a *ne* et *cesso* vel *cedo*, quia ubi est necesse, minima est cessandum: alii a *nec esse*: alii per aphoresin ab ἀνάγκη. — Ceterum *necesse* et *necessum* (quod jungitur tantum cum verbis esse et habere) est quod vi aliqua cogente fieri opus est, necessarium, ἀναγκαῖον (lit. necessario, di necessità; Fr. nécessaire, absolu, indispensable, inévitable, forcé; Hisp. necesario, absoluto, inevitable; Germ. unausweichlich, unumgänglich, unabänderlich, nothwendig; Angl. necessary, of necessity, needful). Occurrit — 1.º) Forma *necesse* — a) Cum v. esse et relativo. *Cato* apud *Senec. Ep. 94. ante med. Emas*, non quod opus est, sed quod necesse est, non cùd che torna a bene, ma che è puramente necessario. *Cic. Sull. 7. 22.* At hic etiam, quod tibi necesse minime fuit, faceret esse voluisti. — b) Cum v. esse et Infinito. *Ter. Eun. 5. 28.* Necesse fuit hoc facere. *Cic. Fat. 9. 18.* Homini necesse est mori. *Id. 7. Fam. 31.* Acilio non fuisse necesse meas dari litteras, facile patior. — c) Cum v. esse et Conjunctivo sine part. ut. *Cic. 1. Orat. 12. 50.* Hæc oratio aut nulla sit, necesse est, aut omnium irrisione ludatur. *Horat. 1. Sat. 3. 111.* Jura inventa metu injusti fœtare necesse est. *Nepos Epam. 10.* Leuitica pugna non modo mihi superstes, sed etiam immortalis sit, necesse est. — d) Cum v. esse et Conjunctivo præmissa part. ut perrarum est. *Cic. 4. Herenn. 16. 23.* Quos tanto opere timeat, eos necesse est, ut, quoquo modo possit, beneficium petat. *Colum. 3. R. R. 21. 6.* Si vero capere ejusque generis fructum aveat, primum necesse est, ut negligenter vindemiarum aleam subeat. *Gell. 2. 27.* Neque necesse est, hodie uti vos auferam. — e) Cum v. habere et Infinito. *Cic. Partit. orat. 13. 47.* Non habebimus necesse semper concludere. *Id. 10. Att. 1. extr.* Eo minus habeo necesse scribere, aut etiam cogitare, quid sim facturus. — 2.º) *Necessum* occurrit — a) Cum v. esse et Infinito. *Afranius* apud *Charis 2. p. 196. Putsch.* Quod sit necessum scire. *Plaut. Stich. 1. 3. 66.* Foras necessum est, quidquid habeo, vendere. *Id. Mil. glor. 4. 3. 25.* Dicess, uxorem tibi necessum esse ducere. Adde eund. *Cas. 2. 5. 36.* et *Asin. 5. 2. 45. Lucret. 2. 467.* nec tamen hæc reliquæ hamata, necessumst. Adde eund. 4. 1000. *Liv. 34. 5.* Necessum est paucis respondere. *Alii leg.* necesse. *Id. 39. 5.* Num omne id aurum in ludos consumi necessum esset? *Martial. 5. 57.* Tonsorem capiti noo est adhibere necessum. — b) Cum v. esse et Conjunctivo sine particula *ut.* *Lucret. 4. 118.* quid præterea primordia quæque, Unde anima atque animi constat natura necessumst? *Id. 5. 377.* Quare etiam nativa necessumst contere hæc eadem.

NECESSITAS, asis, f. 3. (necesse) vis, qua cogimur aliquid facere aut omittere, fatum, necessitudo, ἀνάγκη (lit. necessità, bisogno estremo, stretta, premura urgente; Fr. nécessité absolue, ce qui ne peut être évité, changé, différé, empêché; Hisp. necesidad, lo que obliga, precisa à executar alguna cosa; Germ. die Unausweichlichkeit, Unabänderlichkeit, Unvermeidlichkeit, Nothwendigkeit, d. Zwang; Angl. necessity, needfulness, force, compulsion, constraint, fate).

1.) Proprie — a) Generatim. *Cic. 1. Nat. D. 20. 55.* Hinc existit illa fatalis necessitas, quam εἰπαμένην dicitis, ut, quidquid accidat, id ex æterna veritate causarumque continuatione fluxisse diratis. *Id. 4. Fam. 9.* Ut etiamsi natura tales non sint, necessitate esse cogantur. *Id. ibid.* Tempori cedere, id est necessitati parere, semper sapientis est habitum. *Id. 2. Off. 16. 56.* Veniam necessitati dare. *Id. Orat. 69. 230.* servire. *Id. Quinct. 16. 51.*

VI ac necessitate coactus. *Id. 1. Nat. D. 7. 17.* Nulla necessitate adstrictus. *Cæs. 6. B. G. 11.* adduetus. *Cic. 10. Phil. 1. 2.* Necessitatem alicui afferre. *Id. 4. Att. 5.*; et *Liv. 21. 43.* imponere. *Auct. B. Alex. 44.* Injuogere. *Cic. Rosc. Am. 34. 97.* Quæ necessitas eum tanta premebat, ut etc? *Id. Mil. 17. 45.* Miloni erendi non causa solum, sed etiam necessitas fuit. *Id. 2. Off. 21. 74.* Necessitas mihi obvenit ejusjuspium rei. *Tac. 6. Ann. 10.* ingruit. *Auct. B. Afr. 79.* Ad necessitatem adductus dimirandi. *Tac. 3. Hist. 62.* Ex necessitate aliquid facere. *Liv. 21. 43.* Ac nescio an majora vincula majoresque necessitates vobis, quanta est vis hujus cupiditatis, fortius circumdederit. *Dexta* levæque duo maria claudunt, etc. — b) Speciatim *extrema et ultima*, et *suprema necessitas* est mors. *Sall. in orat. Lepidi contra Sull. circa med.*; et *Tac. 15. Ann. 61. extr. et 1. Hist. 72.* — c) De summa vi, qua in tormentis quia fateri cogitur. *Tac. 15. Ann. 57.* Clariore exemplo libertina mulier, in tanta necessitate alienos ac prope ignotos protegendo, quom ingenui et viri et equites R. senatorisque intacti tormentia, carissina suorum quisque pignorum proderent. — d) De vi cupidinis Venereæ. *Lactant. 6. 23. sub init.* Scit ergo adversarius ille noster (diabolus), quanta est vis hujus cupiditatis, quam quidam necessitatem dicere maluerunt — e) Facere de necessitate virtutem, far di necessità virtù, est apud *Hieronym. 3. in Rufin. n. 2.* et *Ep. 54. n. 6.*

II.) Translate. ¶ 1. Concreto, uti ajunt, sensu *necessitates* sunt res *necessariæ, necessaria negotia, interessi, premure.* *Cic. 1. Off. 5. 17.* Reliquis autem tribus necessitates propositæ sunt ad eas res paradiss, quibus actio vitæ continetur. *Cæs. 7. B. G. 89.* Id se bellum suscepisse, non suarum necessitatum, sed communis libertatis causa, demonstrat. — Item onera, et impensæ *necessariæ* et *inevitabiles, spese necessarie:* quibus opponuntur largitiones, apud *Tac. 1. Ann. 11.* ¶ 2. Item inopis, et indigentis rerum ad vitam *necessariarum, bisogni.* *Sueton. Cæs. 68.* Famem et eeteras necessitates tantopere tolerabant, ut etc. *Id. Tib. 46.* Paucorum senatorum inopia sustentata, negavit se aliis subventurum, nisi senatus justas necessitatum causas probassent. *Plin. 5. Ep. 19. sub fin.* Est enim tam parvus et continens, ut non solum delicias, verum etiam necessitates valetudinis frugalitate restringat. ¶ 3. Est etiam *necessitas vinculum affinitatis, cognationis, amicitia, necessitudo, vincolo di parentela o amicizia.* *Cic. Rosc. Am. 24. 66.* Magnam vinm, magnam necessitatem, magnam possidet religionem paternam maternamque sanguis. *Id. Sull. 1. 2.* Si nostram in accusatione sua necessitatem familiaritatemque violasset. *C. Cæsar* apud *Gell. 13. 3.* et *Non. p. 354. tt. Merc.* Equidem mihi videor, pro nostra necessitate, non labore, non opera, non studio defuisse. ¶ 4. *Necessitas* quasi dea a Romanis est habita. *Horat. 1. Od. 35. 17.* Te (*Fortuna*) semper anteis sæva (al. serva) *Necessitas.* *Cl. Macrobi. 1. Saturn. 10.* et *V. CLAVUS.* Similiter *Horat. 3. Od. 1. 14.* æqua lege *Necessitas* Sortitus iniques et imis: Omne rapax movet una nomen.

NECESSITUDO, inis, f. 3. (necesse) idem quod *necessitas, ἀνάγκη, necessità.*

1.) Proprie occurrit præcipue apud veteres, raro admodum apud *Cicer.*: *V. Iurum Gellii* titulum infra sub II. 1. *init. Sisenna* apud *Non. p. 354. 6. Merc.* Id me neque mori, neque calamitatis necessitudinem inducium facere. *Cic. 2. Invent. 57. 170.* Puto hæc esse necessitudinem, cui nulla vi resisti potest: quæ neque mutari, neque leniri potest. *Id. ibid.* 20. 61. An (agatur) necessitudine, quod alio modo agi non possit. *Id. ibid.* 57. 471. Esse quasdam cum adjunctione necessitudines, quasdam simpliciter et absolutas. *Sall. Cat. 34. in fin.* Neve eam nobis necessitudinem imponatis, ut queramus quonam modo maxime illi sanguinem nostrum percamus. *Id. ibid.* 61. Non eadem nobis et illis necessitudo impendit. et *ibid.* *Necessitudo* etiam timidus fortes facit. *Id. Jug. 52.* Coactus rerum necessitudine, statuit amicus certare. *Id. Cat. 17.* In unum omnes curvarat, quibus usumma necessitudo, et plurimum audacie. *h. e. vis aliqua calamitatis, quæ conjurare cogebat.* *Tac. 3. Ann. 64.* *Julia* valetudo atrox necessitudinem

principi fecit festinat in Urbem rediit. *Velley.* 2. 50. 2. Miserrima necessitudo. Adde *Sempron. Asellionem* apud *Gell.* 13. 3. in fin.

11.) Translate. ¶ 1. Frequentius sumitur pro vinculo cognationis, affinitatis, amicitiae et familiaritatis, *vinculo di parentela o amicitia*: ad rem *Gell.* 13. 3. in fin. Plerique grammaticorum asseverant, necessitudinem et necessitatem longe differre, ideo, quod necessitas sit vis quaedam preniens et cogens; necessitudo autem dicatur jus quoddam et vinculum religiosae conjunctionis idque unum solitarium significat. (Distinguit tamen *Ennod.* 3. *Ep.* 15. Rarum est, ut necessitati amor fulvus necessitudine colla submittat.) *Sall. Jug.* 82. Etiam antea Jugurthae filia Burchi nupsit: verum ea necessitudo apud Numidas levis ducitur. *Cic.* 13. *Fam.* 10. Mos majorum hanc quæsturæ liberorum necessitudinem proximam voluit esse. *Id. Cluent.* 70. 129. Atque etiam nomina necessitudinum, non solum naturæ nomen et jura mutavit: uxor generi, noverca filii, filiae pellex. *Histius* ad *Cic.* 1. ad *Brut.* 6. Ex nostra necessitudine, quæ ad summam benevolentiam pervenit. *Cic. Amin.* 20. 71. Qui sunt in amicitia conjunctionisque necessitudine superiores, exæquare se cum inferioribus debent. et *Quinct.* 4. 16. Necessitudo et affinitas. *Id. Mur.* 3. 7. Familiaritatis necessitudinisque oblitus. *Id.* 13. *Fam.* 27. Summa necessitudine et summa conjunctione adductus. *Q. Cic. Petit.* cons. 7. 26. Aliqua necessitudine adjunctus alicui. *Cic. Orat.* 56. 186. Habere cum quopiam aliquam necessitudinem, aut cognationem. *Id.* 13. *Fam.* 11. Bonos viros ad necessitudinem suam adungere. et *ibid.* 19. Recipere aliquem in suam necessitudinem. et *ibid.* Necessitudinem sancte colere. *Id.* 1. ad *Q. Fr.* 1. sub fin. Summa necessitudine aliquem attingere. *Id.* 6. *Ferr.* 65. 145. Necessitudinem cum aliquo conjugere. *Sueton. Aug.* 62. Jungi necessitudine alicui. *Auct. B. G.* 8. 53. Necessitudines parare. *Cic. Sext.* 17. 39. Sunt mihi cum illo omnes amicitiae necessitudines. *Id.* 13. *Fam.* 39. Cum familia Titurnia necessitudo mihi intercedit veteri. *Plin.* 7. *Ep.* 16. Celestrium Titonum familiarissimam diligo, et privatis mihi et publicis necessitudinibus implicitorum. — Necessitudines regni dicit *Cæsar* vincula tutelæ atque hospitii, quæ erant Pompejo cum Ægypti rege, 3. *B. C.* 106. ¶ 2. Necessitudines (abstractum pro concreto, uti ajunt) sunt etiam ipsi affines, aut amici, parenti, o amici. *Sueton. Tib.* 11. ad fin. Petiit, ut sibi permitteretur revisere necessitudines, quarum desiderio teneretur. *Id. Aug.* 17. Remisit tamen hosti judicato necessitudines amicos omnes. *Tac.* 3. *Hist.* 59. extr. Vitellius, respectu suarum necessitudinum, nihil in Domitianum atrox parabat. *Curt.* 4. 10. a med. Crederes Alexandrum inter suas necessitudines flere. *Festus* p. 289. 4. *Müll.* Rapi simulatur virgo ex gremio matris, aut si ea non est, ex proxima necessitudine, quom ad virum trahitur. *Animian.* 13. 5. Relictis obsidum loco necessitudinibus suis.

NECESSO, es, arr, a. 1. necessitare, necessitatem assero, cogo. *Venant.* 2. *Vit. S. Martin.* 412. Nam cibis et somnis, nisi quod natura necessat, etc. *Inscript.*, quæ pertinet ad ann. 444. post Chr. n., apud *Harin. Pap. Dipl. n.* 73. in quod POMVI NOSTRAE NECESSATVR. h. e. necessarium est.

NECESSUM. V. NECESSÉ.

NECEUNT, non cunt. *Paul. Diac.* p. 163. 11. *Müll. V. Müllerum* in *Supplem. Annotat.* p. 387. cl. 1.

NECHON, i, n. 2. est nomen cujusdam aromatis, quod bellariis servandis inserviebat. *Apic.* 1. 14.

NECNE vel nec ne, particula interrogativa, dubitativa, quæ secundo loco ponitur (It. o no; Fr. ou non; Hisp. ó no; Germ. oder nicht; Angl. or not, or no). Occurrit — 1.) Sæpissime in obliqua interrogatione; — a) Sine addito Verbo, quod primo tantum loco ponitur præcedente part. *ne*, vel *utrum*. *Plaut. Capt.* 2. 2. 33. Nunc vivatne, necne, id Orcum scire oportet scilicet. et *ibid.* 3. 5. 53. Cogitato emitteresne, necne, eum servum manu. Sic *secentiores restituerunt*. Ceterum *Cic. Rosc. com.* 17. 52. Quæro, potuerint Roscius ex societate partem suam petere, necne? — *Id.* *Cic.*

6. *Ferr.* 16. 35. Jamdudum ego erro, qui quæram, utrum emeris, necne. *Orellius* omisit necne, quod tamen aliqui Codd. exhibent. *Cæs.* 1. *B. G.* 50. Utrum prælium committit ex usu esset, necne. — b) Sive addito Verbo, quod primo tantum loco ponitur sine ulla particula. *Ter. Heaut.* 1. 1. 43. Nunc habeam, necne, incertum est. *se l'abbia*, o no. *Cic. Mur.* 11. 25. Posset agi lege, necne, pauci quondam sciebant. *Id.* 2. *Fam.* 17. Parthi transierint, necne, præter te video dubitare neminem. *Nepos Eumen.* 11. Nondum enim staterat, eum conservaret, necne. — Pro an. (sic *Forcellinus*) apud *Horat.* 1. *Sat.* 4. 45. Idcirco quidam, cumœdia necne poema esset, quæsiere. h. e. air comedie esset poema. Subintelligitur tamen: an comœdia esset poema, necne. Sic et *Forcellinus*. Sed an ne nunquam dicitur: V. *Spalding.* ad *Quintil.* 1. 4. 21. et 7. 3. 30. — c) Verbum in secunda parte apponitur, et sæpius idem Verbum iterum ponitur. *Cic.* 1. *Nat. D.* 14. 37. Aristo dubitat omnino, deus animans, necne sit. *Id.* 1. *Nat. D.* 22. 61. Quæritur, sintne dii, necne sint. et 3. *ibid.* 7. 17. Dii utrum sint, necne sint, quæritur. *Id.* 2. *Tusc.* 12. 29. Hoc doce, doleam, necne doleam, nihil interesse. *Id.* 1. *Divinat.* 39. 86. Fiat, necne fiat, id quæritur. — 2.) In recta interrogatione raro admodum occurrit. *Cic.* 3. *Tusc.* 18. 41. Sunt hæc tua verba, necne? *Lucret.* 3. 713. *Lachmann.* Seinina præterea iniquuntur, necne, animar Corpore in exanimio.

NECNON vel nec non et neque non, conjunct., et, etiam (It. e e anche, parimente, così pure; Fr. et, et aussi; Hisp. y, y tambien; Germ. und auch, und doch; Angl. and, also, and also, and besides, likewise). Hæc conjunctio inservit — 1.) Affirmationi in clariori luce collocandæ; et occurrit — a) Sine additis. *Varro* 1. *R. R.* 1. 6. Quibus propitiis, neque rubigo frumenta atque arbores corrumpit, neque non tempestive florent. *Id.* *ibid.* 7. 10. Paria singula veniunt ducentis nummis, necnon eximia singulis millibus oommum. et 3. *ibid.* 2. 14. Ibi vidi greges magnos anserum, gallinarum, gruorum, pavonum, necnon glittum, piscium, aprorum. Adde *eumd.* 2. *ibid.* 11. 11. et alibi sæpe. *Virg.* 9. *En.* 169. armis Alta tenent, necnon trepidi formidine portas Explorant. *Ovid.* 7. *Met.* 317. misuntur corporis artus, Cornuaque exiunt, necnon cum cornibus annus. *Colum.* 3. *R. R.* 2. 8. Vitis habilis arbori, necnon jugo. *Pallad.* 11. *R. R.* 11. Item belam locis siccioribus, necnon amoraceam seremus. — b) Uno pluribusve verbis interpositis, præcipue apud *Cicer.*, ut *Mil.* 32. 86. Nec vero non eadem ira decorum hanc ejus satellitibus iniecit amentiam. *Id.* 2. *Orat.* 85. 347. Neque tamen illa non ornant, habent honores, decreta virtutis præmia etc. *Id.* *Hosc. Am.* 15. 45. Neque hæc tu non intelligis. *Id.* 4. *Cat.* 2. 3. Nec tamen ego sum ille ferreus, qui fratris carissimi-mæreore non moveat: neque meam mentem non dumum sæpe revocat exanimata uxor. Animadversione dignum est illud *ejusd.* *Cic.* 1. *Orat.* 14. 62. Nec, si huic M. Antonio pro Hermodoro fuisset de navalium opere dicendum, non, quum ab illo causam didicisset, ipse ornate de alieno artificio copioseque dixisset. *Varro* 1. *R. R.* 4. 4. Nec hæc non deminuit scientia. — c) *Necnon* habet post se etiam, et, que, quoque. *Virg.* 2. *G.* 413. necnon etiam aspera rusci Vinnia per silvas et ripis fluvialis arundo Cædrum. *Varro* 2. *R. R.* 1. 22. Laborant propter æstus, aut propter frigora, necnon etiam propter omnium laborem. *Sueton. Gramm.* 23. Necnon etiam poemata faciebant ex tempore. — *Virg.* 1. *En.* 707. Necnon et Tyrii per linina læta frequentes Convehere. *Varro* 1. *R. R.* 13. 6. Orce in Hispania fervore musti ruptæ, neque non et dolia in Italia. *Al.* necnon d. ut in. *Colum.* 8. *R. R.* 15. 6. Gratissima est esca panicum et milium, necnon et hordeum. *Sueton. Tit.* 5. Suppliciter, necnon et minariter efflagitantes. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 22. 38. (118). Inlus granum spissum, letale animalibus: necnon et folio eadem vis. — *Virg.* 12. *En.* 23. necnon aurumque animasque Latino est. — *Quintil.* 3. 7. 18. Afferunt laudem liberi parentibus, arte inventoribus, necnon instituta quoque auctoribus. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 41. (144). Necnon olus quoque silvestre est celebratum. — d) *Nec si-*

ve neque non tamen est et tamen. *Ovid.* *Heroid.* 4. 69. Tunc mihi præcipue (necnon tamen ante) placebas. *Cic.* 3. *Fam.* 12. Neque enim trisilius dicere quiddam debeo ea de re, quam tu ipse omnibus optimis prosequeris: neque non me tamen mordet aliquid. *Cælius* apud *Cic.* 10. *Att.* 9. Neque id, quid esset, perscripsisti, neque non tamen, quale esset quod cogitares, aperuisti. — 2.) Servit continuandæ jungendæque orationi. *Virg.* 2. *G.* 449. Nec tilia leves, aut torno rasile buxum Non formam accipiunt, ferroque cavantur acuto: Nec non et torrentem undam levis innatal alnus Missa Pado. *similmente, parimente.* *Varro* 1. *R. R.* 1. 6. Nec non etiam precur Lympham et Bonum Eventum. et 2. *ibid.* 11. 11. Neque non quædam nationes caprarum pellicibus sunt vestitæ. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 1. 1. (3). Necnon et hodie multifariam ab oraculis medicina petitur. *Varro* 2. *R. R.* 5. 9. Neque non præterea, ut mares seminis boni sint etc.

NECO, cas, cavi, catum (*frequentius quam cūi, ctum*), care, a. 1. Part. *Necans, Necatus, Necaturus* et *Necandus* I. — *Nectus* pro *necatus* agnoscitur a *Diomed.* 1. p. 362. *Putsch.* et *Priscian.* 9. p. 861. cum eo dîscrîmine, de quo infra dictum est. Quidam legunt etiam apud *Cic.* 3. *Legg.* 10. 24. Quin per ipsum Ti. Græcchum non solum nectus, sed etiam sublatul intercessor fuerat. Sed alii aliter. Locus est enim varie veratus. Idem dic de loco altero *Sereni Sammon.* 33. 627., apud quem nonnulli leg. Pulegiu admixtu venit embryo nectus aceto. *Alii* repon. Pulegi quoque purgati tuoc convenit imber. *Morgagnus* priorem versum retinere videtur. — *Necare*, a *vixus* mortuus, unde et *nex*, est necem alleire, occidere, interiunere. Volunt proprie usurpari, quom de morte illata sine vulnere et ictu sermo est, ut veneno, fame, igne, præfocando, etc. *Festus* p. 162. 4. *Müll.* Neci datus proprie dicitur, qui sine vulnere interfectus est, ut veneno, aut fame. *Id.* p. 178. 18. *Müll.* Occisum a necato distingui quidam volunt, quod alterum a cædendo atque ictu fieri dicunt, alterum sine ictu. *Priscian.* 9. p. 861. hoc discrimen agnoscit in præteritis. Proprie, inquit, *necatus* sero, *nectus* vero alia vi percipit dicitur. Eadem habet *Diomed.* 1. p. 362. Hoc tamen discrimen non est perpetuum; nam *Coripp.* 4. *Johann.* 361. *necuisse*, non *necavisse* usurpat de morte sero illata. *Justin.* dicit *occisum* eum (17. 1. 6.), qui veneno sublatul fuerat. Et *Inscript.* apud *Gruter.* 519. 3. QVI PRANA IN PENSILI POSITA ARGVENTE FATO SANVM NECAVIT SE. Gr. *νεκρωειν*, *νεκρωειν* (It. *far morire, ammazzare*; Fr. *tuer, faire périr, mettre à mort*; Hisp. *matar, quitar la vida à otro*; Germ. *töden*; Angl. *to put to death, slay, kill, destroy*).

1.) Proprie. — a) De hominibus et brutis animalibus. *Ennius* apud *Priscian.* loc. cit. Hos pestis necuit, pars occidit illa duellis. *Id.* apud *Rufinian.* de *fig. sent.* et *eloc.* § 37. *Ruhnck.* Pro malefactis Helena redecit, virgo percat innocens? Tua reconcilietur uxor, neca necatur filia? *Cic. pro leg. Manil.* 5. 11. Legatum populî Romanî vinculis ac verberibus atque omni supplicio excruciatum necavit. *Phædr.* 4. 18. Colubra ot refracta est, necuit hominem protinus. *Sall. Jug.* 50. Uti Jugurtham maxime vivum, sin id parum procedat, necatur sibi traderent. *Sueton. Ner.* 36. extr. Quosdam cum prædagogis et capsariis uno prandio pariter necatos. *Ovid.* 4. *Fast.* 363. apes cum stirpe necatæ. et *ibid.* 38. lervent examina pulri De bove: mille animas una necata dedit. *Id.* 2. *Amor.* 14. 22. Vidissem nullos, matre necante, dies. *Juvenal.* 6. 596. Quæ steriles larci, atque homines in ventre necandos Conducit. *Sueton. Cæs.* 81. Consanguineorum manu necari. *Cic.* 2. ad *Q. Fr.* 3. Plebem fame necare. *Sall. Jug.* 46.; *Pelson. Satyr.* 117.; et *Horat.* 2. *Sat.* 7. 58. ferro aliquem. *Lucret.* 6. 787. odure tetra. *Ovid. Remed. am.* 421. morsu. *Cæs.* 1. *B. G.* 52. in fin. igni atque omnibus tormentis. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 37. 56. (135). suspensio ac fame. *Sillig.* vero *leqit* suspensiosa fame. *Sueton. Ner.* 43. veneno. *Gell.* 17. 21. secuit. *Virg.* 8. *En.* 488. sanie laboque fluentes Completu in misero longa sic morte necabat. *Paul. Dig.* 25. 3. 4. Necare videtur non tantum is, qui partur præfocet, sed et is, qui abjicit, et alimoniam denegat, et qui exponit. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 7. 26. (63). Venena, quæ stran-

quindo necant. *Id.* 27. *ibid.* 13. 113. (140). Thlaspi mensae ciet, sed partus necat. *Ovid.* 1. *Trist.* 2. 36. Ore necatur accipiemus aquas. *Plaut. Curc.* 2. 1. 21. lien necat, renes dolent, Pulmones distrahantur, curiaur jecur. — b) Refertur ad plantas. *Colum.* 2. *R. R.* 4. 1. Radices herbarum vomere prurptae necantur. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 4. 29. (52). Salsi inbres necant frumenta. *Id.* 16. *ibid.* 44. 92. (243); et *Laber.* apud *Macrob.* 2. *Saturn.* 7. *Hedera serpens vires arboreas necat.* *Plin.* 17. *Hist. nat.* 12. 18. (89). Necat granina pinus. — c) Et ad alia. *Id.* 31. *ibid.* 1. 1. (2). Aquae flammam necant.

II.) Translate. *Seneca Hippol.* 454. Quid te coeres, et necas rectam indolem? *sosfocli et opprimi.* — A *Plauto Bacch.* 5. 2. 44. adhibetur eo sensu, quo *Id.* dicit *Merc.* 1. 2. 45. Lassitudinem verba tua mihi addunt: enicas. et *Horat. Epod.* 14. 5. occidit saepe rogando.

NECOPINANS (*rectius quam* Nec opinans) et neque opinans, non opinans, nihil tale cogitans; nec et neque primum. *Ter. Heaut.* 1. 2. 12. Ut haec laetitiam necopinanti primus obicierem domi. *Lucret.* 3. 972. Imperfecta tibi elapsa est ingrataque vita, Et necopinanti mors ad vaput adstitit ante. *Phaedr.* 5. 7. Dum pignora rapitur, concidit gravi casu Necopinans, et sinistram fregit tibiam. *Cic.* 15. *Fam.* 4. ante *meil.* Ariobarzaneum praesentibus insidiis necopinanti me liberavi, quando men lo credeam, mentre non sel pensava. *Auct. B. Alex.* 63. Auxilia regis in id castellum, neque opinantibus omnibus, impetum fecerunt. et *B. Afr.* 66. Atque equitibus praemissis, neque opinantes insidiatores levi armatura concidit. *colli all'improvviso.* et *B. Alex.* 75. Caesar neque opinans imparatusque oppressus.

NECOPINANTER et Nec opinanter, adverb. idem ac necopinato. *Gloss. Philox.* Nec opinanter, ἀποροδοχῆτος.

NECOPINATŌ, adverb. (*rectius quam* Nec opinato) inopinatamente, all'improvviso, praeter expectationem, de improvviso, ἀδόχητος. *Cic.* 3. *Tusc.* 22. 52. Tum aegritudinem existere, si necopinato quid venerit. *Cf. eumd.* *ibid.* 24. 59. Et 3. *Fin.* 2. 8. Quod quum accidisset, ut alterutrum necopinato videremus, surrexit statim. *Id.* 2. *Phil.* 31. 77. Ut te calamitum, necopinato quum ostendisses, praeter spem mulier aspiceret. *Liv.* 3. 15. Propiusque novum malum necopinato exortum. *Alii leg.* necopinatum.

NECOPINATUS et Nec opinatus, a, um, adject. *impensato, inopinato, non praevius, non expectatus, ἀδόχητος.* *Cic.* 1. *Nat. D.* 3. 6. Desertae disciplinae et jampridem relictae patrociniū necopinatum a nobis esse susceptum. *Id.* 2. *Off.* 10. 36. Admirantur si perspiciunt necopinata quaedam bona. *Liv.* 26. 51. Necopinato adventu, ac prope facto unius diei urbem interceptam. *Id.* 27. 33. *sub fin.* In necopinatam fraudem labi. *Id.* 39. 49. Vix sibi met ipsis praecopinato gaudio credentes. *Flor.* 3. 5. a *med.* Italiam necopinatus invadere cogitavit. — Absolute, adverbiorum more. *Liv.* 4. 27. a *med.* Lunum secretum ab tumultu petit, unde ex necopinato aversum hostem invadat.

NECOPINUS (*rectius quam* Nec opinus), a, um, adject. ¶ 1. Passive est necopinatus, non praevius, non expectatus. *Ovid.* 1. *Met.* 224. Nocte gravem somno necopinata perdere morte Me parat. *Stat.* 6. *Theb.* 778. necopinum interserit itum Callidus. *Sil.* 14. 789. Et struit arana necopina pericula cura. ¶ 2. Active est necopinans, qui non praevidet. *Phaedr.* 1. 10. ipsum accipiter necopinum rapit. *Auson. Grat. act. ad Gratian.* 12. Tu, indulgentissime Gratiane, ut ad benefaciendum subito es necopinus ingenio, adhuc aliquid invenis. *h. e.* ea extrogitans, quae nemo opinatur.

NEC RECTE. *F. NEC* sub 1.º b.

NECROMANTIA, ae, f. 1. negromanzia, νεχρομαντια, divinatio per cadavera et umbras mortuorum evocatas ad sua cadavera. *Cic.* 1. *Tusc.* 16. 37. Graecis litteris scripsit. Graeca enim est a νεκρος mortuus, et μαντια vaticinatio. At Latinis *Augustin.* 7. *Civ. D.* 35.; *Lactant.* 2. 16.; et *Plin.* 35. *Hist. nat.* 11. 40. (132). ubi ait, de Nicia pictore loquens: Opera ejus, Neinea, Hy-

cinthus, Liber pater, Necromantia Homeri. Ubi intelligit eam Odyssea partem (*l.* 11. v. 23. et seqq.) in qua inducitur Ulysses ad inferos descendens, et cum mortuorum umbris verba faciens (*V. Bull. Lett. archeol. Napol.* 1. p. 100., ubi vas describitur, in quo hujusmodi necromantia habetur.). Sunt qui hic leg. necyomantia, quod idem est: nam νεκρος idem sonat ac νεκρός. *Necyomantia* inscriptum fuit unus ex Mimis *Laberii*, ut constat ex *Gell.* 16. 7. et 20. 6.

NECROMANTIUS, ii, m. 2. negromante, qui necromantiam exercet. *Isid.* 8. *Orig.* 9. Necromantii sunt, quorum praecantationibus videntur resuscitati mortui divinare, et ad interrogata respondere. Adde *Vet. Scholiast.* ad *Lucan.* 6. 431. *Alii leg.* nerromantici.

NECROSIS, is, f. 3. νεκρωσις, ammortimento, mortificatio. *Cael. Aurel.* 1. *Tart.* 4. a *med.* Quum importune adhibita (*ferulago*) partes faciat emori; has Graeci necroses vocant.

NECROTHYTUS, a, um, adject. νεκροθῦτος, umbris inferorum datus, oblatas per sacrificium: a νεκρος mortuus et θυσια sacrificio. *Tertull.* *Spectac.* 13. Ab idololatriis et necrothytis voluptatibus abstinemus.

NECTAR, aris, n. 3. nettare, νεκταρ, potus deorum, ut ambrosia cibus est. Graeci promiscue et ambrosiam pro nectare, et nectar pro ambrosia ponunt, ut *Anaxandridis*, *Sapphus* et *Alcmanis* locis *Athen.* 1. 2. c. 2. comprobatur.

I.) Proprie. *Cic.* 1. *Tusc.* 26. 65. Non enim ambrosia deos, aut nectare, aut Juventute pocula ministrante lalari arbitror. *Sic Id.* 1. *Nat. D.* 40. 112. Poetae quidem (dii) nectar, ambrosiam epulas comparant et aut Juventatem aut Ganyemedi pocula ministrantem. *Sic Apul.* 6. *Met.* Accumbebat cum sua Junone Jupiter, ac deinde per ordinem toti dei. Tunc poculum nectaris Jovi quidem suum pocillator ille rusticus puer, ceteris vero Liber ministrabat. *Prudent.* 1. in *Symmach.* 276. Nectaris ambrosii sacrum putare lyceum.

II.) Translate usurpatur — a) Pro ipso etiam melle, aut lacte, et pro quovis vino dulcitate. — Pro melle *Virg.* 4. *G.* 164. et 1. *En.* 437. et dulci (*apes*) distendant nectare cellas. — Pro lacte *Ovid.* 15. *Met.* 116. Quid meristis oves, etc. pleno quae fertis in ubere nectar? *Sic Martial.* 13. 47. Piceatina Ceres niveo sic nectare crescit. *h. e.* panis est alicia agri Picientini, qui lacte malso ma defactus commendabatur in cibo, ut *Plin.* docet 18. *Hist. nat.* 14. 27. (106). — Pro vino *Stat.* 2. *Silv.* 2. 99. Bacchæum nectar. — b) De grato odore. *Lucret.* 2. 847. Et nardi florem, nectar qui naribus balat. — c) De saviorum dulcedine. *Horat.* 1. *Od.* 13. 15. oscula, quae Venus Quinta parte sui nectaris imbuat. — d) De poetico melle. *V. Persii* loc. cit. in *MELOS*; et *cf. Capell.* 9. p. 308. Post hos honoratior virginum chorus Pegasæ voris nectare diffusebat.

NECTAREA, ae, f. 1. et

NECTAREUS vel nectarius, a, um, adject. νεκταρεος, ad nectar pertinens.

I.) Proprie. *Ovid.* 7. *Met.* 707. Nectareis quod alatur aquis.

II.) Figure. ¶ 1. Est nectaris saporem, vel odorem habens. *Martial.* 13. 108. Falernum nectareum. *Claudian.* *Nupt. Honor.* et *Mar.* 209. pars nectareis aspergite tecta Fontibus. *Est qui legit Floribus.* ¶ 2. Translate est suavissimus. *Apul.* 2. *Met.* Occursantis lingue illius nectareo. et 5. *ibid.* Nectareum vinum. — Hinc

Nectarea, ae, f. 1. (*sicil. herba*) absolute, substantivorum more, est herba, aliis nominibus helenion, medica, symphyton etc., ex qua conditur vinum, quod nectarites appellatur, radice ponderis XL. in sectariis sex musti addita in linteo. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 16. 19. (108).

Nectareum, adverbii more pro dulce habet *Vet. Poeta* in *Anthol. Lat.* T. 2. p. 320. *Buzmann.* Nectareum ridens late splendet Cytherea. — *NEB.* De cognom. *Rom.* *F. ONOM.*

NECTARITES. *F. Nectaria* in *fln. voc. praeced.* NECTO, ctis, xii et ci, sum, etere, a. 3. Part. *Nectens* II; *Nexus* in omnibus paragr., *Nectendus* I. 1. — Nectere (quod intensivum esse videtur ab *inus. necere*, et ratione habita etymii conjungi pot-

est cum *necesse* et Germ. *nähen, nielen*) significat simul ligare, jungere, plectere, innectere, circumdare, cingere, πλέκω (*It. legare insieme, annodare, intrecciare, attaccare, congiungere*; *Fr. attacher, lier, nouer, unir, entrelacer, joindre*; *Hisp. atar, unir, entlazar, ligar, anudar*; *Germ. knüpfen, verknüpfen, binden, verbinden, anfügen, zusammenschlingen, befestigen*; *Angl. to tie or link together, tien in a knot, knit, bind, tie, join, or fasten together, connect*).

I. Proprie. ¶ 1. Generatim. *Festus* p. 163. 2. *Müll.* Nectere ligare significat, et est apud plurimos auctores frequens, quin etiam in Commentario sacrorum usurpatur hoc modo: «Pontifex minor ex stramentis naputas nectito», id est funiculos facito, quibus sues adnectantur. *Cf. Sall. fragm.* apud *Non.* p. 554. 21. *Merc.* In locorum pergnari, et soliti nectere ex viminibus vasa agrestia. *Virg.* 8. *Ecl.* 77. Necte tribus nodis terans, Amarylli, colores. *Horat.* 4. *Od.* 29. 4. horribillique Medo Nectis catenas. et 4. *ibid.* 11. 2. est in horto, Phylli, nertendis apium coronis. *Id.* *ibid.* 26. 7. apiculis necte flores, Necte meo Lamiae coronam. *Ovid.* 6. *Fast.* 329. Hi iudant, hos somnus habet, pars brachia nectit, Et viridem celeri ter pede puisat humum. *h. e.* ut ait *Stat.* 1. *Achill.* 319. simulare choros, et brachia ludo Nectere. *Horat.* 1. *Ep.* 19. 31. Nectere cupiam laqueum. *Virg.* 4. *En.* 239. talaria pedibus. *Plin.* 9. *Ep.* 28. a *meil.* alicui compedes. *Martial.* 14. 206. vinculum collo. *Id.* 7. 89. comas sertis. *Ovid.* 1. *Amor.* 2. 23. comam myrto. *Val. Flacc.* 5. 79. cornua vitulae. et 6. 297. tempora ramo. *Ovid.* 4. *Met.* 490. Nexaque vipereis distendens brachia nodis. *Id.* *Heroid.* 5. 48. brachia nexa collo. *Seneca Herc. Et.* 1098. Nectite stamina colo. *Propert.* 3. 6. 37. nostro nexisti retia lecto. (Ita legit etiam *Diomed.* 1. p. 366. *Putsch.* item *Priscian.* 10. p. 903. *Lucil.* *ibid.* Et quum id mihi visus est facere, tum retia nexit.) *Al. leg.* tendisti. *Sall. fragm.* *ibid.* Nectuit ratenae modo. *Virg.* 5. *En.* 309. Naavaque caput nectentur oliva. *saranno coronati.* *Sic Ovid.* 1. *Fast.* 412. pinu tempora nexa. *h. e.* coronata. *Horat.* 1. *Od.* 38. 2. Nexae philyra coronae. *Virg.* 1. *En.* 452. nexae Ere trahes. et 5. *ibid.* 66. apes pedibus per intua nexis. *Sueton.* *Ner.* 30. Funes nexae puppora et cocco. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 42. (150). Nectis inter se radicibus. — Poetice *Propert.* 4. 3. 48. Africanus in glaciem frigore nectit aquas. ¶ 2. Speciatim nexi dicuntur, quos ob aem alienum sibi servire creditor coegat, sive vinctos, sive solutos, donec debitum solvissent, obbligati a servire per debiti. *Varro* 7. *L. L.* 105. *Müll.* Liber qui suas operas in servitute pro pecunia quadam debebat, diu solveret, nex us vocatur, ut ab aere obaeratus. Hoc C. Poppilio auctore, Visolo dictature (V. ad h. l. *Mülleri* adnotat.) sublato, ne fieret, ut omnes, qui bonam copiam jararent, ne essent nexi, sed soluti. *Cic.* 2. de *republ.* 34. Quum sunt propter unius libidinem omnia nexa civium liberata, nectierque postes desitum. *Liv.* 8. 28. *extr.* Ita nexi soluti: cautumque in posterum, ne nectentur. *Id.* 2. 27. Et qui ante nexi fuerant, creditoribus tradebantur, et nectebantur alii. et *ibid.* 23. Nexi soluti, sicutque se undique in publicum praeripiunt. *Alii leg.* nexa vincti. *V.*

NEXUS, us; et *Liv.* his *loris* et 8. 28. — Item universim nexi dicuntur, qui in carcere, aut vinculis sunt, *prigionieri, schiavi in catene.* *Justin.* 21. 1. 5. Nexorum tria millia e carcere dimittit. et *ibid.* 2. 2. Nec carcerem nexis, sed caedibus civitatem replet.

II.) Translate. — a) Dicitur de pluribus ac variis, quorum alia cum aliis junguntur, et usurpatur cum Ablat. et praepos. *ex.* *Cic.* 1. *Legg.* 19. 52. Videturne, quanta series rerum sententiarumque sit; atque ut ex alio alia nentantur? *Id.* *Topic.* 15. 50. Et hoc genere causarum, ex eternitate penduntium, fatum a Stoicis nectitur. *Id.* 5. *Tusc.* 25. 70. Rerum causa alie ex aliis apte et necessitate nexae. — b) Item de una tantum, vel multis ejusdem generis rebus, quae per se vel inter se ligatae et conjunctae sunt. *Cic.* 3. *Tusc.* 8. 17. Omnes virtutes inter se nexae et iugatae sunt. *Id.* *Orat.* 41. 140. Sed haec, nisi collocata, et quasi structa, et nexa verbis, ad eam laudem, quam volumus, adspirare non possunt. *Seneca Oedip.* 92. Sphinx

nectens verba cæcis modis. accozzando, intrecciando. Ovid. 4. Pont. 2. 30. Numeris verba nectere. *far versi.* (Sic Stat. 2. Silu. 2. 115. carmina.) Id. 2. Amor. 2. 35. jurgia cum aliquo. *attaccar conlese.* et Liv. 27. 28. dolum. *tramare.* Sic Seneca Troad. 523. pectore astus callidos. et ibid. 928. scelera. *Val. Max. 3. 8. n. 5. extern. insidias. Sil. It. 6. 326. fraudem. Virg. 9. Æn. 219. causas inanes. infiltare pretesti frivoli. et Val. Flacc. 3. 374.; Seneca 3. Ira 39.; Tac. 12. Ann. 14.; et Seneca alter Herc. Æt. 10. moras. attaccar indugi. et ibid. 367. choros. intrecciar danze, brachia vicem neclendo saltare. Val. Flacc. 3. 593. fœdera. stringere alliance. Et absolute Stat. 8. Theb. 637. Talia nectebant. *h. e. colloquebantur.* — c) Hinc de morali quoque et civili obligatione occurrat. Justin. 20. 4. 14. Quom solialitii juris, sacramento quodam nexi separatam a ceteris, civibus vitam exercent. *obligati con giuramento. Martian. Dig. 48. 21. 3. Crimine aliquo nectus. h. e. obstrictus. Id. ibid. 49. 14. 22. Res pignori nexas distrahere. impregnate. Sic nexum cæs est pecunia, quæ per nexum obligatur apud Festum loc. cit. in NEXUS, us.**

NECTUS, a, um. *V. NECO* init.
 NECUBI, adverb. *acciocchè non da qualche luogo, ne in aliquo loco. Est a ne et alcubi, non a nec et ubi.* Quare producit primam. Cæs. 7. B. G. 35. Dispositis exploratoribus, necubi Romani copias transluerent. Liv. 22. 2. Hispanos et Afros necubi consistere coactis necessaria ad usus deessent, primos ire jussit. Adde eumd. ibid. 16. et 28. et 25. 33. et 38. 49. Lucan. 9. 1058. Scilicet hoc animo terras atque sequora lustras, Necubi suppressus pereat gener? — Quemadmodum ut ne, etiam ut necubi dicitur. Varro 2. R. R. 2. 19. Itaque faciunt lapide strata, ut urina necubi in stabulo consistat. Colum. 2. R. R. 18. 4. Grumosis dissipabimus, ita ut necubi ferramentum fœniseis (al. fœniseæ) possit offendere. *Libri nonnulli omittunt ut.*

NECUNDE, adverb. *acciocchè non da qualche luogo, ne alicunde. Liv. 22. 23. extr. Circumspectans, necunde impetus in frumentarios fieret. Id. 28. 1. extr. Signa quam maxime ad lævam jubebat ferri, necunde ab stationibus Punicis conspiceretur.*

NECUNQUEM, nec unquam quemquam. Festus p. 162. 22. Müll.

NEDEM, conjunct., per quam res tollitur omnino atque dicitur non in considerationem venire: ea scilicet ratione, ut, in negativa sententia, res quæ dicitur, multo minus quam res ante dicta suum locum obtineat; in affirmativa autem, ut res, quæ per se intelligitur, ne demonstranda quidem videatur. Itaque nedum significat non solum, non modo, multo minus, οὐχ ὅσον, οὐχ ὡς (It. non che, molto meno; Fr. non seulement, je ne veux pas dire, je ne dis pas; Hisp. no solamente; Germ. volends nicht, nun gar nicht, um so weniger, viel weniger, geschweige denn; Angl. much less, not to say, not only). Apud Plautum nusquam occurrit; apud Terentium semel; apud Cicer. cum Verbis et quidem cum Coniunctivo componitur; apud posterioris ætatis scriptores Adverbii vice fungitur. ¶ 1. Nedum fere subjicitur et aervi parti deteriori, præcedente negatione vel expressa, vel tacita, et est idem ac multo minus. — a) Expressa, ut Ter. Heaut. 3. 1. 43. satrapa si siet Anator, numquam sufferre ejus sumptus queat, nedum tu possis. Cic. Cluent. 35. 95. Optimis hercle temporibus — nec P. Popillius, nec Q. Metellus, clarissimi atque amplissimi viri, vim tribuniciam sustinere potuerunt, nedum his temporibus, his moribus, sine vestra sapientia salvi esse possimus. Adde Propert. 1. 4. 9. — Præcedente ne-quidem majori negandi vi, ut apud Cic. Planc. 37. 90. Ego vero ne immortalitatem quidem contra reipublicam accipiendam putarem, nedum emori cum perniciæ reipublicæ vellem. Colum. 8. R. R. 17. 8. Nam vile ne captare quidem, nedum alere conducit. Adde Liv. mox citand. Quo modo ne ut, eodem etiam neitum ut componuntur. Liv. 3. 14. sub fin. Ne vore quidem incommoda, nedum ut ulla vis fieret, paullatim prurulentum tractantibusque mansueverant plebem. Tac. Dial. de orat. 10. Quando enim rarissimarum revitationum fama in totam urbem

penetrat? nedum ut per tot provincias innotescat. Hoc l. interrogatio par est negationi, sicut apud eumd. 4. Ann. 11. — b) Tacita, ut in sequentibus, in quibus, vocabula vix, ægre negationis instar sunt. Cic. 16. Fam. 8. Vix in ipsis lectis et oppidis frigus infirma valetudine vitatur; nedum in mari et via sit facile abesse ab injuria temporis. Id. 2. leg. Agr. 35. 97. Singularis homo privatus, nisi magna sapientia prælitus, vix facile sese regionibus officii, magnis in fortunis et copiis, continet: nedum isti non statim conquisitori sint aliquid sceleris et flagitii. Liv. 24. 4. Puer vix dum libertatem, nedum dominationem modice laturus. Id. 6. 7. Ægre inertem tantam multitudinem, nedum armatam, sustineri posse. — Tacitam negationem continet illa quoque Cic. 7. Fam. 28. Erat enim multo domicilium hujus urbis aptius humanitati tuæ, quam tota Peloponnesus, nedum Patræ. Sall. Cat. 11. extr. Quippe secundæ res sapientium animos fatigant, nedum illi corruptis moribus victoriæ temperarent. Al. minus recte ne illi. Liv. 9. 18. Adulationes etiam victis Macedonibus graves, nedum victoribus. Id. 7. 40. Quintius, quem armorum etiam pro patria saletas teneret, nedum adversus patriam. Sueton. Claud. 40. in fin. Multaque talia, etiam privatis deformia, nedum principi. Tac. 13. Ann. 20. Sed cuiuscumque, nedum paranti, defensione tribuendum. et ibid. 38. Cuiuscumque mortaliū, nedum veteri et provido duci, barbaræ astutiæ patuissent. Propert. 1. 9. 31. Illis et silices, et possunt cedere queicus; Nedum tu possis, spiritus iste levis. Horat. Art. P. 68. immortalia facta peribunt, Nedum sermonum stet honos et gratia vivax. ¶ 2. Interdum tacita illa negatio, non quidem in verbis est, sed in rebus, quum scilicet prius membrum affirmativum posteriori aliquo modo contrarium est. Itaque ratione nedum habet interdum eam vim, quam multo magis. Liv. 45. 29. Insuetia omnia oculis auribusque, quæ vel socios, nedum hostes victos terriere possent. Id. 26. 26. Extr. Consules bellicosi, qui vel in pace tranquilla bellum excitare possent, nedum in bello respirare civitatem forent passuri. Val. Max. 3. 2. n. 26. extr. Ornamenta etiam legionis, nedum militi, satis multa. Seneca Ep. 99. Mehercules satis mihi jam videbaris animi habere etiam adversus solida mala, nedum ad istas umbras maiorum, quibus ingemiscant homines moris causa. Quintil. 12. 1. 38. Concedant mihi omnes oportet, factum aliquando bonum virum, ut mendacium dicat, et quidem nonnunquam levioribus causis, uti poetis ærotantibus, utilitatis eorum gratia, multa non facturi promittimus; nedum si ab homine occidendo grassator averterendus sit, aut hostis pro salute patriæ fallendus. ¶ 3. Raro ponitur priore loco, ut non solum. Balb. et Opp. ad Cic. post. ep. 8. l. 9. ad Att. Nedum hominum humilium, ut nos sumus, sed etiam amplissimorum virorum consilia ex eventu, non ex voluntate, a plerisque probari solent. Est qui pro nedum corrigendum putet nimirum.

NEFANDARIUS, a, um, adject. qui ex nefando constat, vel nefanda perpetrat. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in Not. Tir. p. 74. Habent tamen hanc vocem et Gloss. Isid., sed omissa interpretatione.

NEFANDÉ, adverb. (nefandus). Sup. Nefandissime. — Nefande est idem ac nefarie, ἀσέβως. Sall. fragm. apud Priscian. 14. p. 993. Putsch. Ubi multa nefande ausi atque passi. Cassiod. 10. Hist. Eccl. 28. Nefandissime blasphemans.

NEFANDUS, a, um, adject. (ne et fari). Sup. Nefandissimus. — Nefandus est qui non est fandus, nefarius, infandus, nefando, ita non dicitur, ἀσέβως. — a) De rebus et abstractis. Liv. 1. 59. Nefandum vehiculum. Cic. 1. ad Brut. 6. a med. Nefanda arma. Id. apud Quintil. 5. 11. 2. Nefandum adulterium. Al. leg. nefarium. Id. Harusp. resp. 20. 42. Per nefandum scelus. Virg. 1. Æn. 547. At sperate decem memores fandi atque nefandi. Sall. fragm. Hist. apud A. Mainm in Clavis. Auct. T. 1. p. 447., 3. Hist. 77. 47. ed. Kritz. Neque sanctum aut nefandum quidquam fuit ire barbarorum et servili ingenio. Justin. 16. 4. 11. Nefandissima quæque tyrannicæ crudelitatis exereat. Sall. fragm. Hist. loc. cit. § 16. ed. Kritz. Nunc restantes ei illudebant simul, nefandum in modum per-

verso vulnere, et interdum lacerum corpus semianimum omittentes. — b) De hominibus. Quintil. 1. 3. 17. Nefandi homines. Plin. 28. Hist. nat. 1. 2. (9). Etiam quin obscænos vixeris, aut nefandus. Quintil. declam. 18. 11. Nefandissime senex. Justin. 18. 7. 10. Nefandissimum caput.

NEFANS, antis, adject. idem ac nefandus, apud veteres. Lucilius apud Non. p. 489. 14. Merc. Tantalus, qui pœnas ob facta nefantia luvit. Mercerus pro luvit legit pendit. Adde Varron. apud eumd. ibid.

NEFARIE, adverb. (nefarius) est idem ac nefande, scelerate, impie, scelleratamente, ἀσέβως. Cic. 2. Ferr. 13. 37. Quæ in rebus iudicandis nefarie flagitioseque facta sunt. et 3. ibid. 2. 6. Impie nefarieque committere aliquid. et Divin. in Q. Cæcil. 12. 38. Quæ ille libidine, quæ nefarie, quæ crudeliter fecerit. Id. 2. Cat. 1. 1. Peitem patriæ nefarie moliri. Id. Rosc. Am. 11. 30. Patris necis nefarie. Auct. B. Afr. 44. Cives et optimum quemque nefarie consecrati.

NEFARIUS, ii, n. 2. *V. voc. seq. in fin.*
 NEFARIUS, a, um, adject. (nefas). Sunt qui deducunt a ne et fari, quod de eo ne fari quidem decet. Varro apud Non. p. 59. 7. Merc. durit a far, quo scelerati viri uti non debent: unde significatur, quod qui indigni sunt qui vivant, nefarii vocantur. Ascon. quoque in Cic. 3. Ferr. 2. indidem trahit, et sacrilegum proprie esse docet, quasi sacra pollentem, in quibus far adhibetur. — Ceterum nefarius est nefandus, sceleratus, impius, pessimus, ἀσέβως, ἀσέβως, ἀσεβωτός (It. nefando, scellerato, ribaldo; Fr. impie, scelerat, criminel, abominable; Hisp. impio, picaro, abominable; Germ. gottlos, verrucht, verflucht, schandlich, verabscheuungswürdig; Angl. wicked, impious, base, heinous, enormous, execrable, nefarious; Occurrit — a) De rebus et abstractis. Cic. 3. de republ. 9. Helmbia magnifica humanis consecrata simulacris, quæ Persæ nefaria putaverunt. Id. Brut. Am. 13. 37. Sceleratum ac nefarium facinus. Id. 2. Off. 8. 28. Multa commemorata nefaria in socios. Cas. 2. B. C. 32. Nefario scelere se obstinere. Id. 7. B. G. 77. Singularis et nefaria crudelitas. Cic. Sull. 9. 28. Vultuatus concelerata ac nefaria. — b) De hominibus. Cic. 2. Off. 14. 51. Homo nefarius et impius. Horat. Art. P. 186. Aut humana patam cogant exta nefarius Atreus. Quintil. 8. 3. 48. Nec paritridam, nequam dixeris hominem, ure scditum forte meretriri, nefarium: quod alterum patam, alterum nimum est. — Hinc Nefarium, ii, n. 2. substantive positum pro nefario scelere. Liv. 9. 34. a med. Nisi universam reipublicam eo nefario obstinueris, quod omnium etiam reformidat animus.

NEFAS, n. indeclin. (ne et fas; cf. ἀσέβως) quod non est fas, quod divinis præceptis, atque adeo nature legibus contrarium est: scelus, nefandum facinus, flagitium, impietas, ἀσέβως (It. ciò che non lice, cosa illecita, iniquità, nefandità, scelleraggine, empietà; Fr. tout ce qui est impie, illicite, injuste, impitè, sacrilège; Hisp. acción perversa, maldad, acción sacrilega, impiedad; Germ. d. Unrecht, d. Frevel, die Sünde, das Unheilige, d. Grauel; Angl. what is not lawful, an unlawful thing or action).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim occurrit — a) Adjective. Cic. 3. Parat. 2. 25. Quidquid non licet, nefas putare debemus. Id. 13. Fam. 21. extr. Officia tua, que quum tibi liceat, mihi nefas est obvisari. Id. 3. Nat. D. 22. 56. Mercenarius, quem Egyptii nefas habent nominare. Cæs. 7. B. G. 40. extr. Quibus nefas more Gallorum est, etiam in extrema fortuna deserere patronos. Nepos Epam. 7. Pattris inasci nefas esse dicebat. Virg. 6. Æn. 391. Corpora viva nefas Stygia vertare carina. Cic. Mil. 27. 73. Num, cui nihil inquam nefas fuit nec in facinore, nec in libidine. Id. Senect. 5. 13. Nefas est dicitur, miseram fuisse talem sceleritatem. — b) substantive est scelus, nefandum facinus, nefandità, scelleraggine, empietà. Juvenal. 13. 54. Credent hoc grande nefas, et nante piandum, si etc. Virg. 2. Æn. 181. Nefas triste piandum, et 4. ibid. 553. Illa dolos diciturque nefas in pratre versat. Circa mori re 6. ibid. 624. Ansi omnes immane nefas, ansique patiti. Horat. 1. Od. 5. 22. Lex maculosam edomuit nefas. h. e. adulteria con-

pescauit. *Ovid.* 6. *Mel.* 613. in omne nefas ego me, germsas, paravi. *Lucan.* 2. 507. belli nefas. h. e. civile bellum. Sic *Id.* 7. 432. Quod fugiens civile nefas. et *Claudian.* 7. in *Rufin.* 123. Omne nefas victoriam erat. scilicet quod cives suos in prælio interfecit. *Justin.* 24. 3. 8. Magnum nefas contra here. ¶ 2. Spectatim fas et nefas, æquum et iniquum, jus et injuria. *Virg.* 1. *G.* 505. ubi fas verum atque nefas. *V. FAS.* — Per fas et nefas, quacumque ratione sive æqua, sive iniqua, in tutti i modi, a ragione, o a torto. *Liv.* 6. 14. a med. Id vero ita accendit animos, ut per omnes las ac nefas secuturi vindicem libertatis viderentur. ¶ 3. Item spectatim, abstractum pro concreto uli ajunt, nefas pro homine nefario. *Virg.* 2. *En.* 585. Existisse nefas tamen, et sumpsisse mereotis Laudabor pœnas. h. e. Helenam, exitium Trojæ. ¶ 4. Nefas aliquando interseritur sermone, more interjectionis, ut *malum*, indignum. *Virg.* 10. *En.* 673. Quosne (nefas!) omnes infanda in morte reliqui? et 8. *ibid.* 688. sequiturque (nefas!) Egyptia conjur. ah cosm indegna! Sic *Horat.* 3. *Od.* 24. 30. quatenus (heu nefas!) Virtutem incolumem odimus, etc. et 4. *ibid.* 6. 17. heu nefas, heu!

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro moostro, prodigio, re insolita inauditaque. *Virg.* 7. *En.* 73. Lavinia virgo Visa (nefas!) loogis comprehendere criminibus ignem. gran cosa! cosa orrenda! Hæc *Forcellinus*, quæ tamen ad paragrahum proxime superiorem conmode referri possunt. *Lucan.* 6. 195. Eumenides Stygiumque nefas. Sic *Id.* 7. 170. Stygli numina regi inferoumque nefas. *Stat.* 6. *Theb.* 942. penitus latet exitus Ingens. Monstratumque nefas. Adde eumd. *ibid.* 498. ¶ 2. Nefas est, pro fieri non potest, è impossibile. *Horat.* 1. *Od.* 24. 20. levius fit patientia Quidquid corrigere est nefas.

NEFASTUS, a, um, adject. (nefas)

I.) Proprie cum voce dies junctum dicitur de iis diebus, qui dies fasti non sunt, h. e. in quibus non licebat prætori jus publice dicere, tria illa solemnia verba usurpando, *Do, Dico, Addico*. *V. FASTUS*, a, um. Ne magistratus quidem licebat his diebus cum populo agere. *Liv.* 1. 19. in fin. de *Numa*. Ille nefastos dies fastosque fecit, quia aliquando nihil cum populo agi, utile futurum erat.

II.) Translate. ¶ 1. Nefastum est idem quod nefas, scilicet quod deorum religioni adversatur in eamque graviter peccat. *Cic.* 2. *Legg.* 8. 21. QUAE AVGVRY INIVSTA, NEFASTA, VITIOSA, DIRA NEFIXERIT, IRRITA INFECTAQVE SVNT. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 19. 23. (119). Prohibere diis nefastum habetur vina vitis fulmine tactæ. h. e. nefas habetur. ¶ 2. Hinc nefastus est idem ac nefarius, nefandus, iniquus, impius, scelcratus, scellerato, nefando. *Horat.* 1. *Od.* 35. 36. quid intactum nefasti Lliquimus? unde manum juvenus Metu deorum continui? *Seneca* *Œdip.* 1027. Morere, et nefastum spiritum ferro exire. *Panama infame*. *Plin.* 4. *Hist. nat.* 11. 18. (47). Arx regum Thracæ, a Terel nefasto crimine Iovis hirundinibus. *Siliq.* vocem crimine omittit optimis fretus Codd. ¶ 3. Nefastus dies ioterdum est religione contactus, ominosus, funestus, ater, *infausto*, *funesto*. Et quidem *Gell.* 4. 9. et 5. 17. multitudinem ait imperitorum prava et perperam religiosus dies appellare nefastos: fortasse quia credidit ad prætorem respicere jus dicentem. *Horat.* 2. *Od.* 13. 1. Ille et nefasto te posuit die, etc. *Sueton.* *Tib.* 53. Quum diem quoque natalem ejus inter nefastos referendum suasisset. — Eadem ratione *Liv.* 6. 28. sub fin. Ne qua terra sit nefasta victoriæ suæ. h. e. inauspicata, tristis, mali ominis. *Stat.* 1. *Theb.* 273. Arcades hic tua (nec pudor est?) deiubra nefastis Imposuere locis. h. e. consecratis, inauspicatis. Sic 4. *ibid.* 456. Acheron nefastus. et *ibid.* 630. Sacra nefasta. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 11. 44. (114). Aplum inter nefastos fructices damnare. h. e. infelices, noxios.

NEFELA. *V. NEPIELA.*

NEFRENDENS. *V. NEFRENS.*

NEFRENDITIUM, ti, n. 2. *Gloss.* *Isid.* Nefrenditium, annuale tributum, quod certo tempore rustici dominis, vel discipuli doctoribus afferre solent, dumtaxat sit carneum, ut porcellus. *V. MINERVAL.*

NEFRENS, dis, 3. Nefrendes diechantur, ut

Attejus Capito scripsit, iofantes nondum frendentes, idest frangentes, vel, ut *Q. Mutius Scævola*, arietes, vel (ut *Varro* 2. *R. R.* 4. 17.) porci, primo illo tempore, postquam a lacte amoti sunt: a ne et frendens, id est sonum edens dentibus collisis, et melonymice frangens dentibus, quia nondum solidum cibum, ut sabaum, freondere seu frangere possunt. Alii dicunt, nefrendes reoes esse, alii testiculos, quos Lanuvioi appellat nebrundios, Græci νεβρουνός, Prænestini nefrones. Hæc *Festus* p. 163. 12. *Müll.* Huc pertinet illud *Martial.* 3. 47. Nondumque victa lactens saba porcus. *V. INFRENDIS.* — in sing. numero. *Livius* apud *Festum* loc. cit. Quem ego nefrendem aiul, iactam immuigens opem. *Fulgent.* de *prisc.* *serm.* p. 559. 32. *Merc.* Cœperunt efferre porcum castratum, quem nefrendem vocabant, quasi sine νεβρουνός, id est renibus. h. e. testibus. *V. Oriolium* in *Annal. del'Institut.* *archeol.* T. 6. p. 170. not. 3.

NEFRONES. *V. NEBRUNDINES.*

NEFRUNDINES. *V. NEBRUNDINES.*

NEGABUNDUM. *V. NEGIBUNDUM.*

NEGABUNDUS, a, um, adject. qui negat. *Lcz.* *Lat. Gr.* Negabundus, εἰς ἀπονοῦς.

NEGANS, antis. *V. NEGŌ.*

NEGANTIA, æ, f. 1. idem ac negatio. *Cic.* *Topic.* 14. 57. Deinde addunt conjunctionum negantium, sic: Non et hoc, et illud: hoc autem: non igitur illud.

NEGANTINUMMIUS, a, um, adject. nummos dare negans, ut *Negantinnumia basiola*, apud *Apul.* 10. *Mel.* Tunc exosculata pressu, non qualla in lupanari soleo basiola jactari vel meretricum pocinnumia, vel adventorum negantinumia. scilicet meretrices per basia nummos poscunt, adventores vero eadem ingerunt, ut nummos minime dent. Alii perperam leg. *negantinumia*.

NEGATIO, ðnis, f. 3. negatione ἀπονοῦς, ἀπόφασις, infictio, et est magis facti, vel dicti, quam petitionis, vel postulationis.

I.) Proprie. *Cic.* *Parit. orat.* 29. 102. Negatio infictioque facti. *Id.* *Sull.* 13. 39. Eadem vim esse negationis hujus.

II.) Translate. ¶ 1. Metonymice accipitur pro particula negativa, non, nec, nemo, etc. *Apul.* 3. *Dogm. Plat.* Propositio si assumat in principio negativam particulam, etc., si ei negatio præponatur etc. ¶ 2. De corporis membris, quæ sua carent functione vel actione, dixit *Cæli. Aurel.* 2. *Tard.* 1. n. 12. Sed si ex tumora, vel sanguinis gelati corpusculis, aut lapide, vel vulnere, difficultas fuerit mictus, aut in toto negatio, discernitur etc. Sic 5. *ibid.* 4. n. 64. Perfecta ejus officii (h. e. mictus) negatio.

NEGATIVE, adverb. negando, cum negatione. *Boeth.* in *Cic.* *Topic.* 5. p. 827. Sive affirmative, sive negative, ita eam (propositionem) reddit assumptio. Adde eumd. p. 481. et 626.

NEGATIVUS, a, um, adject. negativus, ἀρνητικός, negans. *Apul.* 3. *Dogm. Plat.* Negativa particula. *V. NEGANS* in *V. NEGŌ*, et *NRGATIO*. — Duæ negativæ particule simul positæ affirmant. *Cic.* *Planc.* 9. 22. Nemo Arpinas non Plancio studuit. *Cajus Dig.* 50. 16. 237. Duobus negativis verbis quasi permittit lex magis, quam prohibet. — Interdum magis negant. *Varro* apud *Non* p. 532. 14. *Merc.* Quod a rege munera eorum noluerit nemo accipere. *Id.* apud eumd. p. 530. 22. *Merc.* Me omnino omnes heros negat nescisse. — Ceterum *Cajus* 4. *Instil.* 3. Negativa actio. *V. NEGATORIUS.*

NEGATOR, ðris, m. 3. qui negat. *Tertull.* *advers. hæret.* 11. Fidem meam deserens, negator iovenior. *Prudent.* 1. *Catheiner.* 57. Flevit negator denique. *Sidon.* 9. *Ep.* 18. in *carm.* Negator Jovis ac Minervæ. *Alicim.* *Ep.* 39. Callidus negator depositi.

NEGATORIUS, a, um, adject. ad negandum inscrivens, negativus, ut *Negatoria actio*, qua libertatem prædiorum defendimus, negantes, aliquid ab his servitutem debere. *Ulp.* *Dig.* 7. 6. 5. Quamquam actio negatoria domino competit adversus fructuarium. *Torrentin.* habet *negativa*. et *ibid.* sub fin. Si negatoria actione utatur. Adde *ibid.* 8. 5. 2. et 4. Hujus actionis formulas habes *ibid.* 8. 13. et 14.

NEGATRIX, icis, f. 3. quæ negat. *Prudent.* *A.*

potheos. 617. Christum confessa triumphat Gens infida prius, Christi sed victa negatrix Subditur imperio. *Tertull.* *Idolol.* 23. extr. Litteræ negatrices.

NEGATUS, a, um. *V. NEGŌ.*

NEGIBUNDUM (pro negabundum) negantem dixit *Cato* apud *Festum* p. 165. 1. *Müll.*

NEGITO, as, are, a. 1. frequentat. a nego, pernego. *Plaut.* *Merc.* *prol.* 50. negitare adeo me natum suum. *Lucret.* 4. 911. Ne fieri negites, quæ dicam, posse. *Sallust.* *Jug.* 119. Rex primum negitare. *Horat.* 1. *Ep.* 16. 49. renuit negitare Sabellus. h. e. se dissentire Sabellus et ore (renuit) et verbis (negital) ostendit. Alii minus recte negat etc.

NEGLECTE, adverb. (neglectus) negligenter, trascuratamente. Occurrit tantum *Comp. Neglectus* apud *Hieronym.* *Ep.* 39. n. 1. Neglectus incedebat. h. e. cultu ornatuque contempto.

NEGLECTIM, adverb. neglecte. *Pet.* *epigr.* in *Anthol.* *Lat.* T. 1. p. 637. *Burm.* negligenti mihi se quæ comit amica, Hæc et inornata simplicitate valet.

NEGLECTIO, ðnis, f. 3. trascuranza, idem ac neglectus. *Cic.* *Mur.* 4. 9. Neglectio amicorum improbitatem coarguit.

NEGLECTOR, ðris, m. 3. trascuratore, qui negligit. *Augustin.* *serm.* 45. de *divers.* circa med. 9. Non neglector, sed effector præceptorum Dei.

NEGLECTUS, a, um. *V. NEGLIGO.*

NEGLECTUS, us, m. 4. (oegligo) neglectio, negligentia. *Ter.* *Heaut.* 2. 3. 116. hæc res neutiquam neglectui est mihi. *Al.* *leg.* neglectu. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 51. 52. (171). Signa letalia, simbriarum curam, et stragalæ vestis plicaturas, a somno momentum neglectum, præfandi buinoris et corpore el-fluvium. *Theod.* *Priscian.* l. 2. P. 2. c. 13. Si duxerit longum tractum morbi neglectus, omnia adhibeo, quæ difficultatem callositatis resolvere valeant.

NEGLIGENS vel negligens, entis, particip. a negligo, quod Adjective usurpat, unde *Comp. Negligentior* in omnibus paragr.; *Sup. Negligentissimus* I. — *Festus* p. 162. 12. *Müll.* Negligens dictus est non legens, neque dilectum habens, quid facere debeat, omnia ratione officii sui. Itaque negligens est non curans, incuriosus, socors, indormiens, indiligens, ἀμελής, ὀλιγόωρος; (It. non curante, trascurato, disattento, negligente, strato; Fr. qui ne regarde pas à, indifferent, negligent; Hisp. indiferente, negligente, descuidado, omiso; Germ. nachlässig, lässig, unachtsam, gleichgültig; Angl. negligent, careless, heedless, reckless, inattentive, neglectful, thoughtless).

I.) Proprie de hominibus. — a) Generatim occurrit — Absolute. *Cic.* *Brut.* 68. 239. Socors negligensque natura. *Id.* 7. *Att.* 20. Improvidi et negligentes Iuces. *Id.* 5. *Verr.* 69. 162. Negligens ac dissolutus. *Pacat.* *Paneg.* *Theodos.* 31. Ille quondam domus tuæ negligentissimus vernula. — Cum Genitivo. *Cic.* 5. *Verr.* 62. 143. Legum, officii, republicæ, sociorum atque amicorum negligentior. *Sueton.* *Aug.* 79. Forma fuit eximia, quamquam et omnis lenocinii negligens, et in capite comedo tam incuriosus, ut etc. *Tac.* 3. *Hist.* 38. Vitellius amicorum inimicorumque negligens. — Cum Accus. personæ et præp. in, circa. *Cic.* 13. *Fam.* 2. sub fin. Noo te in me liberalem, sed me in se negligentem putabit. *Justin.* 32. 3. 1. Non negligentior tantum in patrem, verum etiam contumacior erat. *Sueton.* *Tib.* 69. Circa deos ac religiones negligentior. — Cum Abl. rei et præpos. in, de. *Cic.* *Amic.* 17. 62. In amicis eligendis negligens esse. *V.* locum *Plin.* paullo infra sub b. — Cum Infinito. *Paul.* *Most.* 1. 2. 60. Post illa med obtegere negligens ful. — b) Speciatim de eo, qui in re sua servanda minime diligens est. *Catull.* 12. 3. de *fur.* Tollis lintea negligentiorum. et 19. 20. Vicinus prope dives est, negligensque Priapus: inde sumite. *Plin.* 14. *Ep.* 13. a med. Nam qui fortasse de alleo negligentes, certe de suo diligentes erunt. — c) Item oscitans et incautus in loquendo. *Catull.* 10. 33. Sed tu insuisa male et molesta vivis, Per quam non licet esse negligentem.

II.) Translate. ¶ 1. Passive usurpat, hoc est de rebus, quarum quis oegligens est. *Petron.* *Sa-*

tyr. 128. Quid est? numquid te osculum meum offendit? numquid spiritus jejunio macer? numquid alarum negligens sudor? h. e. ex neglecto corporis cultu proveniens. Simile est illud Quintil. 11. 3. 147. Quum vero magna pars est exhausta orationis, pæne omnia decent, sudor ipse et fatigatio, et negligentior amictus, et soluta ac veluti labens undique toga. Id. 10. 7. 28. Negligens sermo. et 2. 4. 13. stilus. ¶ 2. De hominibus est profusus, prodigus. Cic. 3. Fam. 8. circa med. Non potui in illo sumptu non necessario negligens esse. Liv. 27. 8. Adolescentia negligens luxuriosaque. Sueton. Galb. 14. Modo acerbior parciorque, modo remissior ac negligentior. Quintil. 7. 2. 29. Sunt pleraque non solum dissimilia, sed etiam aliquando contraria: ut si reus furti prodigus dicatur aut negligens etc.

NEGLIGENTER vel neglegenter, adverb. (negligens). Comp. Negligentius et Sup. Negligentissime. — Negligenter est non curando, indiligenter, incuriose, ἀμελῶς (It. senza cura, trascuratamente, negligentemente; Fr. négligemment, sans soin, avec indifférence; Hisp. negligentemente, descuidadamente; Germ. nachlässig, sorglos, achtlos, fahrlässig; Angl. negligently, carelessly). Ter. Heaut. 2. 3. 30. Capillus passus, prolixus, circum caput rejectus negligenter. Cf. Tac. Germ. 17. Gerunt et ferarum pelles, proximi ripæ negligenter, ulteriores exquisitius. Nepos Alcib. 7. Quum eum aut negligenter aut malitiose fecisse loquerentur. Phædr. 4. 1. mustela involvit se farina, et obscuro loco abiecit negligenter. si sdrājō. sic Temere Horat. 2. Od. 11. 14. dixit. Auct. B. Af. 18. Languide negligenterque tela mittere. Sueton. Gram. 9. Librum etiam edidit continentem querelas de injuriis, quas professores negligenter ab ambitione parentum acciperent. per loro trascuraggine e dabbennaggine. Al. rectius leg. negligentia et ambitione, h. e. ex contemptu. Cic. Rosc. Com. 2. 7. Negligenter scribere adversaria, et diligenter conficere tabulas. Quintil. 2. 4. 17. Nec a nobis negligenter locus iste transibitur. Cic. Cæcin. 26. 73. Negligentius adversare aliquid. Plin. 1. Ep. 12. Veteor, ne negligentius vivam. Seneca Ep. 63. circa med. Negligentissime amicos habere etc.

NEGLIGENTIA vel negligentia, æ, f. 1. (negligens) incuria, socordia, indiligentia, pigritia, ἀμελεια (It. noncuranza, trascuraggine, trascuratezza, negligentia; Fr. négligence, incurie, indifférence, insouciance, défaut de soin; Hisp. negligencia, desuicio; Germ. die Nachlässigkeit, Fahrlässigkeit, Sorglosigkeit, Unachtsamkeit, Verwahrlosung; Angl. negligence, neglect, carelessness, heedlessness, recklessness, supineness). Cic. 1. Off. 9. 28. Aut negligentia, pigritia, inertia, aut suis studiis occupationibus sic impediuntur, ut etc. Id. Rosc. Am. 21. 59. Operæ pretium erat negligentiam ejus in accusando considerare. Id. 1. Off. 36. 130. Adhibenda est præterea munditia non odiosa, neque exquisita nimis: tantum quæ fugiat agrestem et inhumanam negligentiam. Id. 1. Att. 6. Accusare quempiam de litterarum negligentia. h. e. quod raro scribat. Id. 8. ibid. 11. ad fin. Epistolarum duarum, quas ad me misit, negligentiam, meamque in rescribendo diligentiam voluit tibi notam esse. h. e. brevitate, languorem, et quasi frigus. Id. Orat. 23. 78. Quædam etiam negligentia est diligens: nam ut mulieres esse dicuntur nonnullæ inornatæ, quas id ipsum deceat; sic hæc subtilis oratio etiam incompta delectat. Id. 4. de republ. 3. In qua una (disciplina puerili) Polybius nostrorum institutorum negligentiam accusat. Ter. Phorm. 5. 8. 27. Nam neque negligentia tua, neque odio id fecit tuo. h. e. quod te negligeret, parvi faceret, poshaberet. Liv. 22. 9. Plus negligentia carimoniarum suspiciorumque, quam temeritate atque inscitia, peccatum a C. Flamio consule esse. Id. 5. 51. Negligentia horum.

NEGLIGO vel neglego vel neclego, Ægis, lexi (et raro admodum lægi), lectum, legere, a. 3. (nec et lego). Negligi pro negligi. Emilius Macer (corripit C. Licinius Macer, ut docet Weichert. p. 92.) apud Diomed. 1. p. 366. Putsch. et Priscian. 10. p. 895. Omnium nostrum neglexerit auctoritatem. Negligi pro negligi A. Maius fortasse nimis con-

fidenter adscribit Frontoni p. 328. — Part. Negligens V. loco suo et 2.; Neglectus in omnibus paragr. et in fin.; Neglecturus 1. et 3.; Negligendus 2. — Negligere proprie dicitur qui non legit seu colligit ea, quæ sub sensu cadunt; atque adeo negligere est non curare, prætermittere, contemnere, ἀμελῶς, ἀγνοῶν (It. non si curare, trascurare, trasandare, mettere in non cale, omettere, non far conto; Fr. négliger, ne pas faire attention à, ne pas s'occuper, omettre, faire peu de cas de, ne pas tenir compte de, mépriser, dédaigner; Hisp. desuiciar, ser negligente, omitir, menospreciar; Germ. nicht achten, nicht beachten, ausser Acht lassen, vernachlässigen, etwas bei Seite setzen, geringschätzen, verachten; Angl. to neglect, disregard, not heed, slight, make light of, pus over, disesteem, scorn, contemn).

¶ 1. Qua verbum negligere recta opponitur verbo curare, est non curare, nullam rei curam adhibere, nullam rei rationem habere, prætermittere, non curarsi, non pigriarsi cura di una cosa, passarvi sopra senza attenzione. — a) Cum Accusativo rei. Ovid. 3. Art. am. 105. Cura dabit faciem: facies neglecta peribit. Id. ibid. 153. Et neglecta decet multas coma. incolla. Sic 1. ibid. 509. Forma viros neglecta decet. Horat. 1. Sat. 3. 37. Neglectis urenda filix innascitur agris. Cic. Rosc. Am. 38. 112. Quid recipis mandatum, si aut neglecturus, aut ad tuum commodum conversurus es? Id. Cluent. 47. 130. Prætermitti ab censoribus et negligi macula judiciorum posse non videbatur. Id. 5. Ferr. 62. 144. Dissimulare et negligere aliquid. Seneca Vit. beat. 27. a med. pecuniam. Nepos Themist. 1. rem familiarem. Propert. 2. 13. 48. preces aure surda. Liv. 28. 1. ad fin. Castra soluta neglectaque, ut barbarorum et tironum et minus timentium, quod in sua terra essent. Seneca Agam. 424. Neglecta summas scuta per puppes jacent. h. e. a militibus deposita et abjecta. — b) Cum Infinito. Plaut. Amph. 2. 1. 39. Herus quod imperavit, neglexisti persequi. Cic. 3. Phil. 8. 20. Diem edicti obire neglexit. — c) Absolute. Cic. 13. Phil. 16. 33. Magnum crimen senatus! de Theopompo summo homine negleximus h. e. quod ad Theopompu attinet. ¶ 2. Negligere est etiam idem ac spernere; et — 1.º) Generatim ponitur pro parvi pendere, parvi facere, non timere, contemnere. — a) Cum Accusativo rei aut personæ. Plaut. Merc. 5. 2. 97. Matris jam iram negligo. Ter. Adelph. 4. 3. 16. Propter suam impotentiam se semper credunt negligi. h. e. contemni. Cic. 3. Fin. 20. 66. Minime autem convenit, quum ipsi inter nos abjecti neglectique simus, postulare, ut diis immortalibus cari simus. Cf. Lucan. 10. 176. O sacris devole senex, quodque arguit metas, Non neglecte deis. Rursus Cic. 14. Fam. 4. Qui periculum fortunarum et capitis sui pro mea salute neglexit. Id. Quint. 30. 92. Negligere minas. Id. Vatin. 2. 4. legem. Tac. 12. Ann. 45. vim. h. e. contemnere, non timere. Cæs. 5. B. G. 7. imperium alicujus. Id. 5. ibid. 28. Etsi ab hoste ea dicebantur, non tamen negligenda existimabant. Phædr. 4. 4. Neglectum jus. Cæs. 6. B. G. 16. Neglecta religio. Sall. Cat. 10. Deos negligere. et Horat. 3. Od. 6. 7. Dii multa neglect: dederunt Hesperia mala luclusæ. — b) Cum Infinito. Cic. Orat. 23. 77. Verba etiam verbis quasi cogmentare negligat. Tibull. 2. 6. 27. Claudit et indomitum moles mare, lentus ut infra Negligat hibernas piscis alicse minas. nulla si curi, punto non tema. (Sic Pallad. 1. R. R. 34. Altius tribus pedibus fodies hortulum, qui sic cultus negligat siccitates.) Horat. 1. Od. 28. 30. Negligis inmeritis nocituram Postmodo te natis fraudem committere? h. e. parvi pendis, nihili rereris? non istimi punto? non hai riguardo? Eodem modo loquitur Catull. 30. 5. et Anton. in ep. ad Hirt. apud Cic. 13. Phil. 16. 33. Theopompu confugere Alexandriam neglexistis. h. e. parvi fecistis, non laborastis, et quasi permisistis. — c) Sequentie ne part. Horat. 3. Od. 8. 25. Negligens, ne qua populus labore, Parce privatus nimium cavere. h. e. quum minime sis sollicitus, quum sis securus, ubique timeas, ne sit. Ad Nic. Madvigius comma tollendum esse ait, ut negligens et iucuriosus ipse populus dicatur, qui ne (quæ part. pendet a v. cavere) illa ipsa negligentia aliqua in re labo-

ret, nimis cavere Mæcenatem poeta non vult. — d) Absolute. Sall. Jug. 31. extr. Bonus tantummodo segnior filii, ubi negligas; at malus improbius. — 2.º) Speciatim de injuriis et peccatis dicitur, et est ea impune ferre. Cæs. 1. B. G. 36. Quod sibi Casar denunciaret, se Eduorum injurias non neglecturum. Cic. pro leg. Manil. 5. 11. Illi libertatem civium Romanorum imminutam non tulerunt: vos vitam erptam negligistis? Id. 5. Ferr. 94. 218. Quid facere potestis? Utrum, quum judices sitis —, tantam pecuniam captam negligere: an, quum lex sociorum causa rogata sit, sociorum querimonias non audire? — Hinc Part. præter. pass., cujus plurima exempla retulimus,

Neglectus, a, um, adjective quoque usurpatur, nam Sup. Neglectissimus legitur apud Stat. 7. Theb. 164. Scilicet e cunctis ego neglectissima natis Progenies. — Pro Negligenti, negligente, trascurato, affertur illud Cic. post redit. in senat. 6. 14. Cum hoc homine, an cum stipite Æthiope, si in foro constitisses, nihil crederes interesse, sine sensu, sine sapore, elinguem, tardum, inhumanum, neglectum. At Orellius et alii leg. negotium.

NĒGO, as, avi, alium, are, I. Negassim pro negaverim est Plaut. Asin. 2. 4. 96. — Part. Negans 1. 1., 2. et II.; Negatus 1. 4.; Negaturus 1. 3.; Negandus 1. 4. — Ratione habita etymi, Forcellinus deducit a ne et ago; alii a negativa particula ne vel nec; alii, fortasse rectius, a ne et ajo, proprie enim negare est idem ac negationem efferre, promere, ἀποφραῖναι, ἀφραῖναι (It. dire di no; Fr. dire non; Hisp. negar; Germ. nein sagen: Angl. to say no or not).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est verbum intransitivum quod verbo ajo recta opponitur et significat negationem efferre. Nævius apud Priscian. 10. p. 875. Putsch. Vel ai, vel nega. Plaut. Rud. 2. 4. 14. Vel tu mihi ajas, vel neges. Ter. Eun. 2. 2. 20. Quidquid dicunt, laudo: id rursum si negant, laudo id quoque: Negat quis? nego. Aii? ajo. Cic. 3. Off. 23. 91. Diogenes ait, Antipater negat. Id. 2. Fin. 22. 70. Quasi ego id curem, quid ille ajat, aut negat. — Huc referri potest et illud Cic. Topic. 11. 49. Sunt etiam valde contraria alia, que appellantur negantia: ea ἀντιπαρὰ Græci, contraria agentibus: ut: Si hoc est, illud non est. Cælius Dig. 50. 16. 237. Duobus negantibus verbis quasi permittit lex magis, quam prohibet. A Torrentin. legitur negativis. ¶ 2. Item stricto sensu est verbum transitivum et valet quod nos Itali dicimus dire che non, dire di non. Occurrit — a) Cum Infinito. Cic. 3. Orat. 14. 54. Qui ita dicerent, eos negavit adhuc se vidisse Antonium. disse di non averli sin ora veduti. et Harusp. resp. 8. 16. Nego ullo de opere publico tot senatus exstare consulta, quot de mea domo. Sic Id. 6. Ferr. 1. 1. Nego, in Sicilia tota ullum argenteum vas, nego, ullam picturam fuisse, quin abstulerit. dico, non esservi stato etc. Id. Orat. 8. 27. Demosthenes negat, in eo positus esse fortunas Græciæ, hoc an illo verbo suo sit. Id. 2. ad Q. fr. 1. Causa sero prorata, sententias se rogaturum negavit, ne quod onus simultatis nobis imponeret. disse di non volere etc. vel ricusò di etc. Cæs. 6. B. G. 31. Si ita fricent, fines eorum se vastaturum (al. violaturum) negavit. Tibull. 1. 2. 38. Perque deos omnes se inmemisse negat. h. e. jurando per deos omnes. — Interdum duobus membris post nego positus, et ab eo pendentibus, in priori quidem negat, in altero non negat. Cic. 7. Att. 15. a med. Plerique negant, Cæsarem in conditione mansurum: postulataque hæc ab eo interposita esse, quo minus quod opus esset ad bellum, a nobis pararetur. Sall. Jug. 114. Negat, se toties fusum Numidam pertimescere: virtuti suorum satis credere. Liv. 35. 1. Negabat cessandum, et utique prius confidendum. — Interdum negationem inferit, etiam si nec sequatur. Ter. Phorm. 2. 3. 6. Hanc Demipho negat esse cognatam? Neque ejus patrem se scire qui fuerit? Nec Stilponem ipsum scire qui fuerit? item enim erat sensus, si dixisset atque ejus patrem etc., et Stilponem etc. Cic. 1. Acad. (post.) 2. 7. Quod hominum quale sit, negat Epicurus sine voluptatibus sensum moventibus nec suspicari. Eandem sententiam haberet vel suspicari: quod non desunt qui

substituunt. — Affirmat in illo *Farron*. apud *Non. p. 530. 23. Merc.* Quæ non modo ignorasse me clamat, sed omnes omnino heros negat, nescisse. *V. NEGATIVUS.* — *b) Passive. Colum. 8. R. R. 14. 6.* Negatur aëser aliena excludere ova, nisi etc. *si dice, che Poca non cova etc. Ovid. 4. Fast. 321.* Casta negor. *rien detto, ch'io non son casta. et Martial. 2. 5.* Sæpe domi non es: quum sis quoque, sæpe negaris. *et Plin. 29. Hist. nat. 6. 38. (128).* Ciconiæ pullum qui egerit, negatur annis continuis lipiturus. *Id. 20. ibid. 5. 15. (31).* Habentes eam (*radicem*) negatur feriri a serpentibus. *Sueton. Aug. 94.* Ex eo negatur ibi rana coarare. — *c) Ellipsis est in his. Ter. Heeyr. 1. 2. 41.* pater, uxorem ut ducat. orare occipit, etc. Ille primo se negare: sed postquam acrius Pater instat, etc. *scil. uxorem ducere. et Phorm. 1. 2. 63.* obsecrat, ut sibi ejus faciat copiam: illa enim se negat; Neque eum æquum ait facere. *scil. sarturam copiam. et 2. 3. 35.* expiscare, quasi non nosset. *DE. Ego me nego. scil. nosse. ¶ 3.* Latiori sensu negare dicitur qui, quod ab aliis affirmatur, infirmatur, qui rem aliter esse contendit, *negare, smentire, sostenere che la cosa non è così. Ter. Adelph. 5. 3. 12.* factum est: non nego. *Id. Phorm. 3. 2. 39.* Num ego istuc nego? *Cic. Brut. 19. 76.* Qui a Nævio vel sumpsisti multa, si fateris; vel, si negas, surripuisti. *Id. 5. Att. 21. ante med.* Sed posthæc omnia, quæ certa non erunt, pro certo negato. *Liv. 38. 43.* Negatorum aut me pro M. Fulvio, aut ipsum M. Fulvium censetis? ¶ 4. Latissimo sensu est quod expetitur, recusare, denegare, recusare, diniegare. *Ennius apud Cic. 4. Herenn. 12. 18.* Quidquam quisquam cuiquam, quod ei conveniat, neget? *Cic. 8. Att. 4. a med.* Numquam reo cuiquam tam præcise negavi, quam hic mihi. *Cæs. 5. B. G. 6.* Postquam id obstinate sibi negari viderit. *Ovid. 15. Met. 648.* parsque negandum Non putat auxilium. *Id. 3. Amor. 4. 17.* Nilimur in vetitum semper cupimusque negata. *Pers. pro. 10.* Magister artis, ingenique largitor Venter, negatas artifex sequi voces. *Rursus Ovid. 13. Met. 741.* Impune negare alicui. *Id. Heroid. 3. 96.* Negare opem patriæ. *Id. 5. Trist. 8. 13.* alimenta miseris. *Sueton. Aug. 40.* civitatem alicui. *Id. Tit. 8.* quidquam potentii. — Non negare se alicui rei, non se subtrahere, non recusare. *Tibull. 2. 3. 79.* Non ego me vincis verberibusque nego. — Negare alicui rei, rem aliquam recusare. *Martial. 13. 7.* Si spumet conchis rubra tibi pallida testa, Lautorum crenis sæpe negare potes. *Sil. It. 9. 532.* Non Teucros delere aderam, sed lumen alumna Hannibalem Libyæ pellicentibus annis Vita, atque exstingui primordia tanta negabam. *h. e. nolebam.*

II.) Translate tribuitur rebus inaninis et est recusare. — *a) Cum Accusativo. Virg. 3. En. 142.* Arebant herbæ, et victum seges ægra negabat. *Ovid. 3. Trist. 10. 73.* Poma negat regio. *et 2. ibid. 321.* Nec mihi materiam bellatrix Roma negabat. *Cæc. Aurel. 3. Acut. 3. n. 15.* Apponendæ quoque spongæ collo atque gutturi et his partibus, quæ haustum negant. *h. e. deglutitionem impediunt. et ibid. 2. ad fin.* At si sine ulla ratione adutorii cujusquam medicinalis beneficii repente (*tumor*) non apparet, salubre negabit. — *b) Cum Infinito. Virg. 2. G. 234.* sin (*arenæ*) in sua posse negabant Ire loca. *Claudian. 2. Hapt. Pros. 179.* quum Thessaliam scopulis inclusa tenet, Peneo stagnante, palus, et mersa negarent Arva coli. — *c) Ellipsis est in his. Lucan. 8. 3.* Carnipellente exhanstum rursus, stimulisque negantem Mænuis agit. *scil. obedire, obsequi. Sic Stat. 2. Theb. 668.* ast tamen illi Membra negant. *et 3. Silv. 1. 124.* excindere dextra Oppositas cantes et saxa negantia ferro. *che resistono. et Id. de agilitate currendi. 6. Theb. 552.* nec inutile bellis Subsidiâ, si dextra neget.

NEGOTIALIS vel negotialis, e, adject. ad negotia, actiones, causas forenses, et civiles pertinentes, *πραγματικός.* *Cic. 1. Invent. 11. 14.* Hæc constitutio, quam generale nominamus, partes nobis videtur duas habere, juridicalem, et negotialem. Juridicalis est, in qua æqui et iniqui natura, aut præmiâ, aut pœnæ ratio quaeritur. Negotialis est, in qua, quid juris ex civili more et æquitate sit, consideratur: cui diligentia præesse

apud nos jurisconsulti existimantur. Adde *eumd. 2. ibid. 21. 62.*, ubi et exemplum subjicit. *Ascon. in Cic. Divin. in Q. Cæcil. argum.* Qualitas (causæ) negotialis comparativa de constituendo accusatore, qui potissimum de duobus, aut qui solus accuset. *Quintil. 3. 6. 58.* tradit, negotialem partem esse, in qua de rebus ipsis quaeritur, remolo personarum complexu. *V. ibid. Jul. Valer. ars rhet. (edente A. Maio) 27. inid. Epistolarum species duplex est: sunt enim aut negotiales, aut familiares. Negotiales sunt argumento negotioso et gravi etc.*

NEGOTIANS vel negotians, antis, (*negotias V. infra sub 2.)* particip. a negotior, quod et Adjective et Substantivorum more usurpat, et est negotiator, negotiante. Occurrit ¶ 1. De maximo negotiatore, qui scil. in provinciis pecunias mutuas provincialibus dabat ac fenus exercebat, mercante in grande, *banchiere.* *Cic. 5. Att. 20. a med.* Præfecturam petivit: negavi me cuiquam negotianti dare. ¶ 2. Generationi de quocunque mercatore. *Inscript. apud Gruter. 645. 8. et 12. q. OYILIO VENUSTIANO NEGOTIANTI etc.* Alia *ibid. 640. 4. TI. CLAUDIVS TI. FILIVS NEGOTIANS FERRARIUS. Apul. 5. Met. Magnis pecuniis negotians. Inscript. apud Reines. cl. 3. n. 88. ann. ccli. a Chr. n. NEGOTIANTES VINI SYERNATES ET ARMINENSES. — Negotias pro negotians suppressa littera n, ut sæpe alibi apud Latinos. Inscript. apud Fabrett. p. 449. n. 58. q. OCTAVIVS DAPHNICVS NEGOTIAS VINARIVS A SE.*

NEGOTIATIO vel negotiatio, ðnis, f. 3. actus negotiandi, mercatura, *negotiazione, ἐμπορία.* *Cic. 13. Fam. 66. extr.* Rogo, ut eum (*Cæcinam*) in reliquiis veteris negotiationis colligendis juves. *Id. 6. ibid. 8.* Ut ad reliquiis Asiaticæ negotiationis proficiscare. *Sueton. Vesp. 16.* Negotiationes quoque vel privato pudendas palam exercuit. *Ulp. Dig. 14. 4. 5. a med.* Negotiatio sagaria et lintearia. *Colum. 8. R. R. 1. 1. pecuaria. Plin. 6. Hist. nat. 28. 32. (157).* Oppidium, in quo omnis negotiatio convenit. *Inscript. apud Murat. 132. 3. FORVM NEGOTIATIONIS FABARIAE.*

NEGOTIATOR vel negotiator, ðris, m. 3. (negotior) qui negotiatur, mercator, *negoziatore, mercatante, ἐμπόρος.* Occurrit ¶ 1. De maximo negotiatore, qui in provinciis pecunias mutuas provincialibus dabat ac fenus exercebat, mercante in grande, *banchiere.* *Cic. 1. ad Q. fr. 1. 2.* Improbus negotiator, paulo cupidior publicanus. *Auct. B. Afr. 90.* Negotiatores Romani Uticæ in Africa, qui bis milles sestertium Cæsari solverunt multæ nomine. *h. e. 50. milioni di denari Romani. V. Bulletin. archeol. ann. 1843. p. 9.* — Distinguit Cicero negotiatorem a mercatore, *4. Terr. 77. 188.* Postulo mihi respondeat, qui sit iste Verrutius: mercator, an negotiator, an arator, an pecuniarus. *Id. Planc. 26. 64.* Negotiatoribus comis, mercaturibus justus, municipibus liberalis, soritis abstinentis. *Id. Valin. 5. 12.* Quum homines negotia gerentes iudiciis iniquissimis irretires, mercatores e navi egredientes terrores, consedentes morare, etc. *Negotiatores videntur esse, qui eodem loco hærentes comparant et coeunt merces, quas pluris abstrahant: mercatores, qui nullo certo loco consistunt, et merces coemptas hinc inde exportant, atque huc illuc important. V. Ernesti Clav. Ciceron. in Negotiator. ¶ 2.* Generationi. *Fellej. 2. 110. 6.* Oppressi cives Romani, trucidati negotiatores. *Tac. Agric. 24.* Aditus (*Hiberniæ*) portusque per commercia et negotiatores cogniti. *Quintil. 1. 12. 17.* Merces sordide negotiator. *Servola Dig. 38. 1. 45.* vestiarius. *Paul. ibid. 50. 5. 9.* frumentarius. *Apul. 2. Met. Cerdo negotiator. Quintil. 5. 12. 17.* Mancipiorum negotiatores formæ puerorum, virilitate exorsa, lenocinantur. *h. e. manigones. Inscript. apud Gruter. 333. 3. NEGOTIATOR FAMILIAR GRADIATORIAE. h. e. qui pecunia sua gladiatores comparabat, ut a lanistis exercitatos venderet, vel spectaculorum editionibus locaret. V. Henzen. de gladiat. p. 32. ¶ 3.* Praestitum cognomen fuit Mercurii, qui mercatus species. *Inscript. apud Gruter. 55. 1. MERCVRIO NEGOTIATORI SACRVM NYMIVS ALBINVS EX VOTO. Hinc Ovid. 4. 32.* Te, quicumque suas proficitur vendere merces, Ture dato, tribuas ut sibi luera, rogat. ¶ 4. Item qui aliorum negotia exercet, præ-

fectus negotiationi. *Labeo apud Martian. Dig. 32. 63.* Negotiatores servi videntur, qui præpositi sunt negotii exercendi causa, veluti qui ad emendum, aut locandum, et conducendum præpositi sunt. Eodem sensu accipienda videtur hæc vox apud *Cæs. 3. B. C. 103.* Pompejus æris magno pondere ad militarem usum in naves imposito, duobusque millibus hominum armatis, partim quos ex familiis societatum delegerat, partim a negotiatoribus coegerat, quosque ex suis quisque ad hanc rem idoneos existimabat, Pelusium perveniit.

NEGOTIATORIVS vel negotiatorius, a, um, adject. ad negotiatorem, vel ad negotium pertinens. *Vopisc. Firm. 3.* Naves quoque ad ludos negotiatorias misit. *navi mercantili. Lamprid. Alex. Sev. 32. extr.* Aurum negotiatorium et coronarium Romæ remisit. *h. e. quod a negotiatoribus pendebatur.*

NEGOTIATRIX vel negotiatrice, teis, f. 3. quæ negotiatur. *Inscript. apud Murat. 935. 3. NEGOTIATRIX FRUMENTARIA ET LEGUMENTARIA. Tertull. 2. advers. Marcion. 3.* Bonitas apparituri boni negotiatrice. *Paulus Dig. 34. 2. 32. § 4.* Quum testatrix negotiatrice fuerit.

NEGOTIINUMMIVS, a, um, adject. nummos acquirens, lucrum afferens. *Apul. 10. Met. Adventorum negotiinummia basiola. Alii rectius leg. negotiinummia. V. NEGANTINUMMIVS.*

NEGOTIOLUM vel negociolum, i, n. 2. deminut. a negotium, exiguum negotium, *faccenduzza. Plaut. fragm. apud Priscian. 3. p. 616. Putsch.* Datores bellissimi negotioli. *Cic. 3. ad Q. fr. 4. ad fin.* Erit nescio quid negotioli.

NEGOTIOR vel negotior, æris, ðtus sum, ari, dep. 4. (negotium). Part. *Negotians V. loco suo; Negotiaturus II.* — Negotiari est negotia maxima exercere, mercaturæ amplissimæ operam dare, in provinciis pecunias mutuas provincialibus dare ac fenus exercere, *exercitare il commercio in grande, fare speculazione pecuniarie, fare il banchiere.*

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu de Romanis civibus, qui in provinciis pecunias mutuas dabant. *Cic. 3. Off. 14. 58.* Quum se Syracusas oliandi causa, non negotiandi contulisset. *Id. 13. Fam. 17.* Curius, qui Patris negotiatur. *Sall. Cat. 40.* Umbrenus, quod in Gallia negotiatus erat, plerisque principibus civitatum nolus erat, atque eos noverat. Adde *Cæs. 3. B. C. 102. ¶ 2.* Generationem est cuiusque mercaturæ operam dare. *Liv. 33. 29.* Negotiandi ferne causa argentum in zonis habentes.

II.) Figurate. ¶ 1. Negotiari animas. *Plin. 29. Hist. nat. 1. 5. (10).* de medicis. Nec ambium est, omnes istos famam novitate aliqua europantes, animas stalli nostras negotiari. *h. e. animæ et vita nostra ad quæstionem et negotiationem suam abuti. Harduin. ex MSS. legit anima nostra, probante Silligio. ¶ 2.* Item est in re aliqua versari, alicui rei operam dare, *occuparsi in qualche cosa. Seneca Ep. 119. ante med.* Circumsperiebam in quod me mare negotiaturus inmitterem.

NEGOTIOSITAS vel negotiositas, ætis, f. 3. negotiorum, seu rerum agendarum multitudo. Ita vertit *Gell. 11. 16.* Græcam vocem *πολύπραγμοσύνη.*

NEGOTIOSVS vel negotiosus, a, um, adject. (negotium). *Cump. Negotiosior et Sup. Negotiosissimus.* — Negotiosus est negotii plenus, *πραγματικός, pieno di succende, operoso.* — *a) Generationi. Plaut. Merc. 1. 2. 79.* Quia negotiosus eramus nos nostris negotiis, Arimantis complerandis et componendis studuimus. *Cic. Mar. 8. 18.* Provinciam Ostiensem non tam gratiosam et illustrem, quam negotiosam et molestam. *Sall. Cat. 8.* Prudentissimus quisque negotiosus maxime erat. *h. e. in gerenda republica occupatus. Tac. Dial. de orat. 7.* Oratores non illustres in urbe solum apud negotiosos et rebus intentos, sed etiam apud juvenes et adolescentis, qui etc. *Seneca 2. Ira 13. ad fin.* Quid elementia remissius, quid crudelitate negotiosius? *Augustin. ep. 54.* Vir negotiosissimus. — *b) Speciatim. Negotiosa cogitatio, est quæ in negotiis suis considerandis occupatur. Cels. 4. 32.* In convalescit, ambulare debet, circummissa omni negotiosa cogitatione. — *c) Negotiosi dies, profesti, diebus sacris oppositi. Tac. 13.*

Ann. 41. extr. Boque oportere dividi sacros, et negotiosos dies. giorni da lavoro. — d) Negotiosum tergum, a Plauto dicitur Mil. glor. 2. 5. 37. quod plagis exercetur.

NEGOTIUM vel aegocium, n, a. 2. a nec et otium, ut *Festus* docet p. 177. 16. Müll., est res, eura, provincia, occupatio, πράγμα (lit. negotio, facienda, affare, briga, interesse, occupazione; Fr. occupation, travail, affaire, devoir, obligation; Hisp. ocupacion, trabajo, negocio; Germ. das Geschäft, die Ferrichtung, Obliegenheit, Angelegenheit, die Beschäftigung überhaupt, praktische Thätigkeit; Angl. a business, office, employment, occupation, any thing to be done, an affair, transaction).

1.) Proprie. — a) Universim. — Voci otium recta opponitur apud *Cic. 3. Off. 1. 2.* Nostrium otium negotii inopia, non requiescendi studio, constitutum est. et *Front. de fer. Als.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep. 3. a med.* Jovem patrem ferunt nocti otium, diei negotium tradidisse. Cf. etiam *Cic. 3. Off. 28. 102.* At hoc quidem commune est omnium philosophorum, non eorum modo qui deum nihil habere negotii, nihil exhibere alteri, sed eorum etiam, qui deum aemper agere aliquid et moliri volunt, numquam nec irasci deum, nec nocere. — Ceterum *Cic. 1. ad Q. fr. 1. sub fin.* Te oro et hortor, ut in extrema parte maneris ac negotii tui diligentissimus sis. *Id. 2. Orat. 6. 24.* Quando ages negotium publicum? quando amicorum? quando tuum? quando denique nihil ages? *Id. 2. Phil. 9. 21.* Quidam homines putarent, si tui occisus esset, quin tu illum in foro gladio insecutus es, negotiumque transeges, nisi ille se in scalas tabernae librariae coniecisset? *Id. 13. Fam. 11.* Negotium quam commodissime administrare, et quam primum conficere. et *ibid. 26.* explicare et expellere. *Sueton. Rhet. 6. a med.* affligere. rovinare, perdere. *Id. Horat. 2. Sat. 3. 19.* alienum curare. *Id. 1. Ep. 7. 59.* decidere. *Cic. 5. Ferr. 64. 149.* suum procurare. *Id. Rosc. Com. 12. 34.* gerere. *Id. 3. Cat. 2. 5.* auspicere. *Quintil. 4. 1. 8.* subire. In vet. S. C. apud *Frontin. Aqued. 104.* imperare alicui, ut inspiciat etc. *Cic. Dom. 20. 52.* dare alicui de re aliqua. *Id. 13. Fam. 26.* mandare. *Id. Harusp. resp. 8. 15.* dare magistratibus, ut etc. commissione, ordine, incombenza. et *1. Fam. 6.* Interesse et praesae negotiis. *Id. 1. Nat. D. 20. 52.* molestis et operosis implicari. *Id. 5. Att. 10.* In negotio versari. et *ibid.* Ex negotio emergere. *Id. 1. ad Q. fr. 1. 1.* Obrui magotudine negotii. *Id. 3. Herenn. 24. 40.* Negotio detineri. *Cæs. 1. B. G. 45.* desistere. h. e. sociis defendendis. *Sueton. Cæs. 23.* In magno negotio habere aliquil. h. e. existimare rem magni momenti. — Est mihi negotium cum aliquo, *ho da fare. Nepos Datam. 7.* Artaxerxes commotus est, quod intelligebat, sibi cum viro forti ac strenuo negotium esse. *Ter. Adelph. 4. 5. 8.* mirabar, quid hic negotii esset tibi. Eadem dicendi ratione ponitur pro certamine, dissidio, inimitia a *Cælio* apud *Cic. 8. Fam. 8. ad fin.* Illis vocibus, ut existimarent homines, Pompejo cum Cæsare esse negotium, efferit. — b) Speciatim de iis, quæ ad reipublicam pertinent. *Horat. 2. Ep. 1. 1.* Quam tot sustineas et tanta negotia solus, etc. Cf. *eumd. 1. ibid. 7. 54.*; et *Cic. 3. Off. 1. 2.* et *2. Orat. 6. 24.* sub a cit. *Liv. 3. 4.* Alteri consulum negotium daretur, videre, ne quid respública detrimenti caperet. Cf. *Cic. Harusp. resp. 8. 15.* et *S. C.* apud *Frontin. sub a cit.* — c) Item speciatim significat mercaturam, mercimonium, negotio, mercanzia, unde *negotiari, negotiator* etc. *Cic. 1. Fam. 3.* Trebonius ampla et expedita negotia in tua provincia habet. *Id. Cluent. 69. 198.* Qui in agro Larinati prædia, qui negotia, qui res pecunias habent. *Horat. 1. Ep. 6. 33.* Ne Cibiratica, ne Bithyna negotia perdas. — d) Item de privato, hoc est familiari ejusque re, *gli affari domestici, Pecunia privata;* qua significatione suum additur. *Cic. Anic. 23. 86.* Qui suum negotium gerunt otiosi. *Id. 1. Off. 9. 29.* Sunt etiam, qui aut studio rei familiaris luendae, aut odio quodam hominum, suum se negotium agere dicant. Adde *eumd. ibid. 34. 125.*; et cf. *eumd. 5. Ferr. 64. 149.* et *Rosc. Com. 12. 34.* sub a cit. — e) De

rebus forensibus. *Cic. 3. Off. 1. 1.* A re publica forensibusque negotiis armis impis vique prohibiti otium persequimur. *Quintil. 4. 2. 2.* Negotii, de quo apud iudices quaeritur, expasitio. *Id. 3. 5. 11.* Illic (in thesi) veritatis tantum gratia disputari, hic (in causa) aegotium agi. Adde *eumd. 4. 1. 8.*; et *Sueton. Rhet. 6. a med.* sub a cit. et *eumd. Sueton. Cat. 40.* — la re forensi et rhetorica negotium, desinit *Apollodoro* apud *Quintil. 3. 5. 17.*, est congregatio persuasarum, locorum, temporum, causarum, modorum, casuum, factorum, sermonum, scriptorum, et non acriptorum. Subdit *Quintil.* Causam nunc intelligimus *ὁμοθεσίων*, negotium *negiότατων* (h. e. *circumstantiam*). Sed ipsam causam quidam aimilliter floierunt, ut *Apollodoros*, negotium.

II.) Translate. ¶ 1. Sæpe refertur ad difficultatem, laborem, molestiam. *Sall. Cat. 2.* Tum demum periculo atque negotiis compertum est, in bello plurimum ingenium posse. h. e. rebus gravioribus iisque implicatioribus. Sic *Id. in orat. Cottæ ces. ad pop. in it.* In quis omnibus neque animus negotio defuit, neque decretis labos. h. e. neque animus rebus asperis defuit etc. *Cic. 5. Att. 17. ad fin.* Salis habeo negotii in sanandis vulneribus, quæ sunt imposita provinciae. *ho assai che fare.* et *ibid. 12.* Magnam negotium est navigare, atque id mense Quintilii. *Id. 3. Fam. 10.* Alicui negotium facessere. h. e. molestiam creare. Græci item *παρέχειν πράγματα* dicunt. *Id. 1. Nat. D. 30. 85.* et *3. Off. 31. 112.* cuiuspiam exhibere. *Quintil. 5. 12. 13.* facere innocenti. *Nepos Eumen. 12.* Ut quoad ille viveret, ipsi securi esse non possent: intersecto, nihil habituri negotii essent. *Cic. 12. Fam. 2.* Nihil est negotii libertatem recuperare. *Nepos Agesil. 5. extr.* Sine negotio, quum voluerit, nos opprimet. senza fatica. et *Cic. 10. Att. 16.* Cato Siciliam tenere nullo negotio potuit. *Plin. 21. Hist. nat. 10. 34. (60).* Abrotonum seritur semine non sine negotio. non senza difficoltà e fatica. *Cels. 7. 5.* Tela, quæ illata corporibus intus baserunt, magno negotio sæpe ejiciuntur. *con molta difficoltà.* et *Cic. 2. Fam. 10. ad fin.* Oppugnabam oppidum munitissimum tantis operibus, tanto negotio, ut etc. *Id. 1. Tusc. 6. 11.* Quid negotii est, hæc poetarum et pictorum portenta convincere? *che difficoltà è?* — *Negotium facessere, exhibere, et facere* apud *Cicer.* et *Quintil.* locis cit. de eo, qui accusat, dicuntur. ¶ 2. Significat etiam rem, factum, causam, *πράγμα.* *Cic. 1. Tusc. 35. 86.* Pompejo, quum graviter ægrotaret Neapoli, melius est factum. Coronati Neapolitani fuerunt: nimirum etiam Puteolani; vulgo ex oppidis publice gratulabantur. Ineptum sane negotium, et Græculum; sed tamen fortunatum. *Id. 2. ad Q. fr. 13. ad fin.* Ad Callisthenem et Philistum redeo, in quibus te video volutatum. Callisthenes quidem vulgare et notum negotium, quemadmodum Græci aliquot locuti sunt: Siculus ille capitalis, creber, acutus, etc. Loquitur de horum auctororum scriptis. *Id. post red. in senat. 6. 14.* Cum hoc homine, an cum stipite Æthiopo si in foro constitisses, nihil crederes interesse: sine sensu, sine sapore, elinguem, tardum, inhumanum negotium. *una cosa, che non ha dell'umano.* Est qui neglectum substituit. *Plaut. Most. 3. 2. 53.* quid est negotii? rra. berus peregre venit. *che cos'è?* — Negotia humana, apud *Arnob. 1. 3. et 8.* sunt res humane. Sic *6. 13.* negotia Thespiaca, res Thespiacæ. — Pro causa. *Plaut. Capt. 3. 3. 10.* neque de hac re negotium est, quin male Occidam. et *3. 5. 11.* quid negotii est, quamohrem successus mihi?

NEGRIU in auguriis significat ægritudo. *Festus p. 165. 30. Müll.*

NEGUMATE, in carneine Co. Marci vatis significat negate, quum ait: Quamvis moventium duorum negumate. *Festus p. 165. 28. Müll.* ubi alii nallent *neginate, vel negumate.* Verba *Marcii* ita legit *Scalig.* Quamvis imlucitium duorum, *negumate.* h. e. quamvis initium bonum sit, tamen negate semper futurum.

NĒMA, atis, n. 3. filo, filato, *νήμα*, filum, stamen: a *vto* *neo.* *Martian. Dig. 39. 4. 16. § 7.* Vela tincta, carbæsea, nerina sericum. *V. vuc. seq.*

NEMEN, inis, n. 3. filo, filum, stamen: a *νήμα* stamen. *Inscript. apud Gruter. 690. 5.* sic

ETENIM DVISEE OLIM PALMATA PARCAE ET KEVRE SYPER VORIS VITALIA FILA: NOBIS PDRRO ALIA EST TRINO DR NEMINE FATI DICTA DIRS LETI. *V. voc. præced.*

NĒMĒONICES, m, m. 1. *Νεμεσίωνης*, victor in ludis Nemeæis: a *Νεμεός* *Nemeus* et *νίκη* victoria, ut *Isthmionices*, qui victor fuit in ludis Isthmiis. *Vox a Lexico expungenda; occurrit eniuntantum in Not. Tir. p. 174.*

NĒMĒSIĀCI, ōrum, m. plur. 2. Hi in *Cod. Theod. 14. 7. 2.* a Nemesi dea ita appellati, cum signiferis et cantabariis conjunguntur, auperstitiosi homines fuisse dicuntur, vanique futurorum divinatos, qui simulacra deorum circumferentes, falsam divinationem venditabant. Ita *Gothofred. Apud Commodian. 19.* Ienma habetur *Nemesiacis* vanis, ubi eorum hominum fallaciae indicantur.

NĒMO, inis, m. et f. 3. Genitivus neminis infrequentis est usus: *V. NULLUS.* *Ennius* apud *Festum p. 162. 33. Müll.* Lapideo aunt corde multo, quos non miseret neminis. Adde *Caton. apud eumd. ibid.*; et *Lucilium* apud *Non. p. 143. 19. Merc. Sic Plaut. Capt. 3. 5. 107.* neminis Misereri certum est, quia mei miseret neminem. — Item Ablativus raro admodum occurrit. *Justin. 9. 1. 4.* Quæ incerta possessio effecti, ut, nemine quasi suam auxiliis juvante, libertatem constantius tueretur. — Quod ad elymon attinet, ait *Festus p. 162. 1. Müll.* Nemo compositum videtur ex *ne* et *homo*: quod confirmatur magis, quia in persona semper ponitur, nec pluraliter formari solet, quia intelligitur pro nullo. *V. infra sub b.* Ut ex his *Festi* verbis patet, nemo differt a nullus, quod de re et de homine dicitur, nemo autem est idem ac nullus homo, *οὐδείς* (lit. nessuno, veruno, niuno; Fr. aucune personne, personne; Hsp. nadie, persona alguna, ninguna persona; Germ. kein Mensch, niemand; Angl. no one, nobody, no man). Occurrit — A) Substantivorum more; et B) Adjective.

A) Substantivorum more occurrit — 1.º) Masculino genere — a) Absolute. *Ennius* apud *Cic. 1. Tusc. 49. 117.* Nemo me lacrumis decorat, nec funera fletu fasit. *Cæs. 1. B. G. 18.* Illo licente, contra liceri audent nemo. *Cic. 2. Ferr. 16. 46.* Nulla est laus ibi esse integrum, ubi nemo est, qui aut possit aut conetur corrumpere. *Id. ad Cæs. post ep. 11. l. 9. ad Att.* Magis iloneum, quam ego sum, ad eam causam, profecto reperies neminem. *Id. 8. Att. 2. a med.* Pro Pompejo lubenter emori possum: facio pluris omnium hominum neminem. *Id. 6. Fam. 6. in fin.* Me amicissime quotidie magis Cæsar amplectitur: familiares quidem ejus, sicuti neminem. et *1. ibid. 5. sub fin.* Amicum ex consularibus neminem tibi esse video, præter etc. *Id. 3. Legg. 10. 24.* Quod est tam desperatum collegium, in quo nemo e decem sana mente sit? *Id. Fonte. 2. 5.* Nemo ex tanto numero est, quin etc. *Id. 1. Orat. 43. 191.* Ut ei nemo de iis, qui peritissimi sunt, anteponatur. *Id. 4. Ferr. 43. 107.* Omnium mortalium Stenio nemo inimicior, quam etc. — *Neion?* nemo ne? *Ter. Phorm. 1. 2. in fin.* *neion?* huc prodit? — De homine nullius momenti, aut pretii. *Cic. 7. Att. 3. a med.* Sed me inoverat neim magis, quam is, quoci tu neminem putas. — Cum Verbo pluralis num. *Liv. 24. 20.* Hannibal, quin nemo eorum, qui ad lacum Averni adissent, aut ipsi venirent, aut nunciuni litterasve mitterent, castra inde movit. — b) Aliquando additur homo. *Plaut. Pers. 2. 2. 29.* Nemo homo unquam ita arbitratus est. *Ter. Adelph. 2. 3. 6.* Fratrem homini nemini etc. Ubi *Donatus*: Nove auribus nostris, sed veterum consuetudine locutus est: nam quum nemini hominem significet, quid opus fuit dicere homini nemini? Sed, ut diximus, figura est ἀρχαϊσμός. *Cic. 2. Nat. D. 38. 96.* Ut pro biduum nemo hominem homo agnosceret. *Id. 13. Fam. 55.* Ut hominem nemini plaris faciam. — c) Item unus, quisquam, alius, alter. *Cic. 5. Tusc. 36. 105.* Nemo de nubis unus excellat. *Liv. 28. 35. a med.* Ita ut nemo unus externus magis enite adjuverit rem Romanam. *Tac. 14. Ann. 45.* Nemo unus contra ire ausus est. *Cic. 4. Herenn. 5. 8.* Quod unus omnes artis partes consequi nemo poterit. — *Ter. Eun. 5. 9. 1.* equis me vivit hodie fortunator? Nemo berele quisquam.

Gell. 2. 6. circa med. Nemo quisquam tam efflicis est moribus, quin faciat etc. — Ter. Adelph. 3. 2. 55. Nam hercle alius nemo respicit nos. Cic. 11. Att. 9. ad fin. Alium enim, cui illa commendem, habeo neminem. Id. Mil. 17. 46. Ut neminem alium, nisi T. Patinam, rogasset. — Plin. 2. Hist. nat. 25. 23. (91). Nemini compertum alteri, quod sciam. — d) Nemo non, omnes: non nemo, aliquis. Cic. Attic. 26. 99. Aperte adulantem nemo non videt, nisi qui admodum est excors. non v'è chi noi conosca. et Planc. 9. 22. Nemo Alpinas non Plancio studuit, nemo Soranus, nemo Casinas, nemo Aquinas. Id. 4. Fam. 7. Tuum consilium potest nemo non maxime laudare. Id. 2. Parad. 17. Nemo potest non beatissimus esse. — Id. Pis. 5. 10. Quas leges ausus est non nemo improbus, potuit quidem nemo convellere. Id. 4. Cat. 5. 19. Video, de istis abesse non neminem. — e) Etiam si alia negatio sequatur, adhuc negat. Cic. 1. Nat. D. 43. 121. Neminem deo nec deum, nec humanum carum esse vultis. Ter. Eun. 1. 2. 67. habeo hic neminem Neque amicum, neque cognatum. Liv. 3. 11. Ut nemo, non lingua, non manu promptior in civitate haberetur. Similia sunt illa, in quibus nemo pro aliquis ponitur. Tibull. 4. 7. 8. Ne legat id nemo, quam meus, ante, velim. Ennius apud Festum supra cit. Quos non miseret neminis. Plaut. Mil. glor. a. 5. v. 18. Jura te non nociturum esse homini nunc har de te memini. Alti omittit. non. — f) Nemo loco τοῦ ὕλλου. Cic. Brut. 33. 126. Eloquentia quidem nescio an habuisset parem neminem. Id. 3. Off. 2. 1. Quod quum omnibus est faciendum, tam haud scio an nemini potius, quam tibi. — 2.) Feminino genere. Plaut. Cas. 2. 2. 12. vicinam neminem amo magis, quam te. Ter. Andr. 3. 2. 26. Hoc scio unum, neminem pepercisse hic.

B) Adjective. — a) De hominibus. Cic. 1. Orat. 28. 129. Quum ita dicat, se adhuc reperire discipulum, quem quidem probaret, potuisse neminem. Id. 2. Legg. 16. 41. Vir nemo bonus ab improbo se donari vult. Id. 2. Nat. D. 32. 81. Cujus (naturæ) sollicitiam nulla ars, nulla manus, nemo optiter consequi possit imitando. Ennius apud Senec. Ep. 18. Hic est ille situs, cui nemo civis neque hostis quisvis pro factis reddere opis pretium. et Cic. Dom. 41. 108. Civis est nemo in tanto populo, qui non etc. Sic Nepos Att. 19. Quod nemo adhuc civis Romanus quisvis consequi. — b) Infrequentius est adjunctum rebus. Prudent. 10. περὶ στερφ. 744. Mandavit annos, neminem excepit diem.

NEMORALIS, e, adject. boschereccio, ὕλλαιος, ad nemus pertinens, nemorensis. Ovid. 3. Amor. 1. 5. Ille ego dum spatior tertus nemoralibus umbis. Id. 1. Art. am. 259. suburbanæ templum nemorale Dianæ. h. e. quæ in loco prope Ariciam colebatur. Sic Stat. 1. Silv. 3. 76. Egeiæ nemoralin abjungebat Phæben. (F. vorem seq. § 2.) Ovid. 3. Met. 157. nemorale antrum. Id. 6. Fast. 511; et Martial. 13. 19. Aricia nemoralis. h. e. nemori apposita.

NEMORENSE, is, n. 3. F. voc. seq. in fin. NEMORENSIS, e, adject. boschereccio, selvatīco, nemoralis, silvestris. ¶ 1. Generatim. Colum. 9. R. R. 4. 7. Sed ex omnibus deterrime notæ meli habetur nemorensis, quoniam ex spatio atque arbute provenit. ¶ 2. Speriatim et sæpe refertur ad nemus iuxta Ariciam, rum laru sacro, ubi Diana colebatur, quæ ideo Nemoralis et Nemorensis est appellata: et ipse locus, veluti per antonomasiam, nemus Dianæ dictus est apud Plin. 35. Hist. nat. 7. 33. (52); Ovid. 3. Fast. 261.; et Vitruv. 4. 7. ad fin. Sic Strabo l. 5. a. med. Το δ' Ἀρεμῆσιον, ὃ καλοῦσι Νέμορ. (nunc Nemî vocatur). Servius ad Virg. 7. Æn. 516. hunc factum speculum Dianæ dictum ait. Inscript. apud Gruter. 41. 7. DIANAE NEMORENSI SACR. etc. et ibid. 8. DIANAE OPERIB. NEMORENSI L. APYLEIUS etc. Propert. 3. 21. 25. Albanusque laevis socii Nemorensis ab unda. — Hinc Hex Nemorensis, rix sacrorum Dianæ Nemorensis. Sueton. Cal. 35. Nemorensi regi, quod multos jam annos potiretur sacerdotio, validiorem adversarium submovit. — Hinc

Nemorensis, is, n. 3. absolute, substantivorum more, est villa Cæsaris ad illud Ariciæ nemus. Sueton. Cæs. 46. Villam in Neuorensi a funda-

mentis inchoatam, magnoque sumptu absolutam, quia non tota ad animum ei responderat, totam diruisse, quamquam tenuem adhuc et obæratum. Cf. Cic. 6. Att. 1. ad fin. Cæsarem in Nemorensi ædificando diligentiore. Turnebus ita legendum esse conjecit. Cf. eumd. 15. ibid. 4. sub fin. L. Cæsar, ut veniam ad se, rogat, in Nemus.

NEMORICULTRIX, icis, f. 3. quæ nemora incolit. Phædr. 2. 4. Sus nemoricultrix. h. e. aper. NEMORIVAGUS, a, um, adject. vagans in nemoribus. Catull. 63. 72. Ubi cervæ silvicultrix, ubi aper nemorivagus.

NEMOROSUS, a, um, adject. nemoribus abundans, ὕλλαιος, selvoso, boscoso.

1.) Proprie. Virg. 3. Æn. 270. Jam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos. Plin. 35. Hist. nat. 11. 38. (121). Nemorosus hospitium. Id. 4. ibid. 8. 15. (30). Nemorosa convallis. Id. 5. ibid. 1. 1. (6); et Ovid. 3. Art. am. 427. Atlas opacus, nemorosus. Plin. alter 8. Ep. 8. Collis antiqua cupressu opacus, nemorosus. Colum. 2. R. R. 2. 8. Nemorosus arboribus locus.

11.) Translate. Plin. 12. Hist. nat. 1. 5. (9). Cupressus nemorosa vitæ, et se vastis protegens ramis. frondosa, ramosa. Sil. It. 13. 505. vasta comas, nemorosaque brachia fudit Taxus.

NEMPE, adverb. vel particula (ex nam et demonstrativa particula pe, ut quippe) est idem ac certe, sine ullo dubio, utique, liquet, res per se patet (hinc a Priscian. 15. p. 1020). Putsch. inter adverbia confirmativa recensetur), ὀλῶδῃ (It. certo, sicuramente, si, per l'appunto, naturalmente; Fr. assurément, sans doute, ainsi ilou; Hisp. oseguradamente, ciertamente, si; Germ. denn doch, doch, ja, nun ja, allerdings, natürlich, wirklich, Engl. surely, however, exactly, just so). Est autem particula colloquii propria, et significat rem, qua de agitur, esse apertam et certam. Ommittit — 1.) In oratione recta ac plana — a) De re clara ex colloquente mente vel sententia, hinc nempe dicis et similia. Plaut. Mil. glor. 1. 1. 16. Memini: nempe illum dicis cum armis aureis, Cujus tu etc. h. e. sine dubio. Id. Asin. 2. 2. 72. Ita enim vero: sed tamen tu nempe eos asinos prædicas Velulos, elandos etc. Cic. 4. Ferr. 61. 150. Nunc, quod mihi abs te datur, id accipio, eos tibi esse inimicissimos. Nempe ita dicis, propter decumas. Horat. 1. Ep. 16. 75. adimam bona, Nempe perus, rem, tertos, argentum: tollas licet. h. e. tu intelligis pecus etc. Plaut. Merc. 4. 4. 20. Nempe uxor ruti est tua, quam dudum dixeras te odisse æque atque angues. si, è in campagna la moglie tua etc. — b) De re, quæ per se constat. Ter. Andr. 4. 4. 27. Recte ego nempe has fugi nuptias. h. e. patet, nec negari potest me recte fugisse nuptias. Horat. 2. Ep. 2. 162. dis nummos, accipis ovam, Pullos, ova, radum teineli. Nempe modo isto Paullatium mercaris agrum fortasse trecentis, Aut etiam supra, nummorum millibus emptum. h. e. plane intelligitur, liquet. Plaut. Pseud. 1. 2. 18. Nempe ita animalis estis vos. h. e. apertum est, vos etc. Huc pertinet etiam illud ejusd. Plaut. Trin. 2. 2. 47. lx. Bene volo ego illi facere, si tu non ncvis. r. Nempe de tuo. lx. De meo. h. e. hoc per se intelligitur, de tuo. — c)

Nempe argumentum affert rei ante oculos observantis, vel satis notæ. Ovid. 13. Met. 93. Nempe ego mille meo protevi pectore puppes. h. e. ut omnibus est notum. Propert. 4. 1. 88. Nempe meam firmant nunc duo busta fidem. h. e. ecce. Horat. 1. Ep. 10. 22. Nempe inter varias nutritur silva columnas. Ovid. 2. Met. 663. in equam cognataque corpora vector. Tota tamen quare? Pater tibi mihi nempe bifomis. h. e. ut notum est. — d) Orrupatur per hanc particulam sententia ex certa conjectura. Plaut. Rud. 2. 3. 13. nempe rem divinam facitis hic. av. Quil sunnias? amabo. Ter. Andr. 5. 4. 47. h. h. h. causa optima est: Nisi quid pater ait aliud. r. Nempe id. si. Scilicet. appunto. et ibid. 1. 1. 2. Adesdum: paucis te volo. so. Dictum puta: Nempe ut curantur recte hæc. — e) Sæpe nempe inservit conclusioni, quæ recto et aperto argumento nititur, et ponitur in apodosis, addito etiam igitur, ulcirco, ergo. Ter. Eun. 1. 2. 78. Nempe omnia hæc nunc verba hic redeunt denique, ego excludor. Simile videtur illud Plaut. Merc. 4. 4. 35. lx. Quin me eradicas

miserum. co. Scio jam, quid velis: Nempe hinc me abire vis. lx. Volo, inquam. h. e. estne ita? tu me hinc abire vis: in hoc enim loco gravior est affirmandi vis. Ceterum Lucret. 1. 385. duo de concursu corpora lata Si cita illisiliant, nempe aer omne necesse est. Inter corpora quod frat, possidat inane. Horat. 2. Ep. 2. 155. At si divitiæ prudentem reddere possent, Si cupidum timidumque minus te, nempe rubores, Viveret in terris te si quis avarior uno. Cic. 4. Fin. 15. 41. In qua (natura) si nihil est præter rationem, sit in una virtute finis honorum: sin est etiam corpus, ista explanatio naturæ nempe hoc effecerit, ut ea, quæ ante explanationem tenebamus, relinquamus. Id. Partit. orat. 12. 42. Nempe igitur ea restant, quæ, quum et factum constet et nomen, qualia sint, vocatur in dubium. Id. Flacc. 37. 91. Si dat tantam pecuniam Flacco, nempe idcirco dat, ut rata sit emptio. Plaut. Most. 2. 2. 59. Ait venisse in somnis ad se mortuumm. r. Nempe ergo in somnis? r. Ita. Ter. Andr. 1. 2. 24. Nempe ergo aperte vis, quæ restant, me loqui. r. Sane quidem. — f) Nempe locum habet etiam in concessivis sententiis, quum tamen vel aliud quid opponitur, vel rem, quæ excipitur, affirmamus. Horat. 1. Ep. 16. 30. Quum patris sapiens emendatusque vocari, Respondestur tino, dic sodes, nomine? Nempe Vir bonus et prudens dici delector ego, ac tu: Qui dedit hoc hodie, cras, si volet, auferet. h. e. concedo quidem me sapientis nomine delectari; sed qui hodie id dedit, cras auferet. Cic. 9. Att. 15. Scimus nempe: hæremus nihilo minus. Id. 3. Tusc. 20. 49. Non istam dicit voluptatem. Dicit quamlibet: nempe eam dicit, in qua virtutis nulla pars instat. — 2.) In interrogatione (quæ multiplici firmi potest consilio) nempe occupat alterius affirmationem vel ex ejus dicitis conceptam, vel ex ipsa rei probabilitate petitam, et valet estne ita? nonne? Ita. la cosa è veramente così? la è proprio così? n'è vero? Plaut. Pseud. 4. 7. 73. Quid ais? nempe tu illius servus es? r. Planissime. tu dunque sei veramente lo schiavo di lui? et Id. Rud. 4. 4. 13. Nempe hic tuus est? et Trin. 4. 3. 67. Liberi quid agunt mei, quos reliqui hic, filium atque filiam? r. Vivunt, valent. ca. Nempe uterque? r. Uterque. Id. Asin. 1. 1. 103. r. Apud Archibulum ego ero argentarium. r. Nempe in foro? r. Ibi. Cic. 5. Tusc. 5. 12. Nempe negas ad beate vivendum satis posse virtutem? a. Prorsus nego. Plaut. Pseud. 1. 3. 149. r. Fateor. ca. Nempe conceptis verbis? r. Etiam consulti quocumque. Id. Most. 3. 3. 16. Nempe octoginta debentur huic minæ? r. Haud nummo amplius. Id. Mil. glor. 3. 3. 48. Nempe tu nvnisti militem meum herum? ac. Rogare mirum est. Pers. 3. 1. Nempe hoc assidue? sempre così eh? Est quædam acerbitas sermonis in his. Cic. Brut. 3. 14. Nempe eum (librum) dicit, laquit, quo iste omnem rerum memoriam breviter complexus est? tu intendi, n'è vero, quel libro etc. — Huc pertinent et illa Plauti Curc. 1. 1. 43. r. Et ancillula est. r. Nempe huc lenoni, qui hic habitat? r. Recte tenes. et Epid. 3. 4. 12. Sed istum quem queris Peiphantem Platenium, ego sum, si quid vis. r. Nempe quem in adolescentia memorant apud regem armis, arte ducticia divitiis magnas indeptum? — 3.) Interrogatione lacta respondent Latini affirmando per particulam nempe, quando res ipsa aperta aut omnibus nota, aut necessaria esse videtur; est igitur sine dubio, revera, plane, ut apud Plaut. Mil. glor. 4. 4. 26. r. Militem lepide et facete et laute Iudicariar volo. — Scin tu quemadmodum? ac. Nempe ut assimulem me amore istius differri. r. Rem tenes. Cic. 1. Phil. 7. 18. Cn. Pompeji tertius consilatus in quibus actis constitit? Nempe in legibus. Id. Mil. 3. 7. In qua tandem (urbe) hoc homines stultissimi disputant? Nempe In ea, quæ pinum iudicium de capite vidit M. Horatius. h. e. videtis, in ea urbe quæ etc. et ibid. 6. 15. Quid ergo tulit? Nempe ut quæretur. h. e. sine dubio, constat. Id. Ligar. 3. 7. Apud quem igitur hoc dico? Nempe apud eum, qui, quum hoc scriet, tamen me antequam vidit, reipublicæ redidit. h. e. ut omnibus notum est. — Poetæ per particulam nempe lectorum animos ad ipsam rem conspiciendam

provocant. Virg. 3. G. 258. Quid juvenis (Leander), magnum cui versat in ossibus ignem Durus amor? nempe abruptis turbata procellis Nocte natæ cæca serus freta: quem super ingens Porta tonat cæli etc. — Saepem nempe significat sciticit, et inservit irrisioni, cavillationi et ironiæ; affirmatur enim, quod approbari non poterit. Plaut. Cas. 2. 3. 18. Respice oh mi leposi! c. Nempe ita uti tu mihi es. Phædr. 1. 23. aras frequentas. Nempe abigeris, quo venis. Tibull. 2. 3. 27. Delos ubi nunc, Phæbe, tua est? ubi Delphica Pytho? Nempe amor in parva te jubet esse casa. Cic. 3. Phil. 6. 16. At avus nobilis. Tuditanus nempe ille, qui cum palla et coturnis nummos populo de rostris spargere solebat. Val. Flacc. 3. 512. Phrygiis ultro concurrere monstris Nempe virum, et pulcro reserantem Pergama ponto Vidimus.

NEMUS, òis, n. 3. νέμος, silva, locus, locus pascuus (It. bosco con pascoli, selva, pascolo; Fr. forêt qui renferme des pâturages, forêt, bois; Hisp. floresta con pastado de ganado, floresta, bosque; Germ. der Wald mit Triften und Weiden für das Vieh, weidenreiches Gehölg, der Hain; Angl. a grove or wood, a forest).

1.) Proprie. Festus p. 162. 23. Müll. nemus ait significare silvam amœnam: item locum, qui campos et pasua habeat. a νέμος pasco. Hoc sensu Ovid. 1. Met. 568. Est nemus Hemoniæ, prærupta quod undique claudit Silva: vocant Tenipe. Virg. 6. Ecl. 56. nemorum jam claudite saltus. Seneca Herc. Cl. 137 gratum pecori montivago nemus. — Discrimina inter nemus, lucum et silvam attulimus in LUCUS. Latini saepe promiscue utuntur. Ennius apud Cic. 2. Herenn. 22. 34. Utinam ne in nemore Pelio securibus Cæsa accidisset abiegnat ad terram trabes. Cic. Harusp. resp. 11. 24. Matrem magnam accepimus agros et nemora cum quodam strepitu fremituque peragrare. Id. 1. Divinat. 50. 114. Multos nemora silvaque multos amnes aut maria commorent. Horat. 1. Od. 1. 30. Nemus pelidum. Ovid. Heroid. 12. 67. et piceis et frondibus ilicis atrum. Id. 6. Fast. 9. densum arboribus. Id. 2. Met. 418. quod nulla ceciderat ætas. et 1. ibid. 479. nemorum ævia lustrat. Tibull. 3. 3. 15. Quid (juvant) nemora in domibus sacros imitantia lucos? — De nemore Aricino Dianæ sacro, v. NEMORENSIS. Regina nemorum est ipsa Diana. Seneca Hippol. 406.

II.) Translate apud Poetas. — a) De plurimis plantis. Virg. 2. G. 400. omne levandum Fronde nemus. h. e. totum vinetum frondibus exonerandum. — b) Nemus dicuntur ipsa ligna nemoris. Seneca Herc. Fur. 1216. structum accervans nemore congesto aggerem. — c) De una platano. Martialis. 9. 62. Auctorem dominique nemus sentire videtur. Alii leg. dominique suum.

NEMUS, nisi etiam, vel nempe. Cato apud Festum p. 162. 23. Müll.

NENIA vel nenia, æ, f. 1. Nenia ex ordine litterarum habetur apud Festum. Diphthongum abiecit Toss., Dausq., Cellar. — Ablativus nenia dissyllabus legitur apud Ovid. 6. Fast. 142. Nemjaque in volucres Marsa figurat anus. — Nenia (quod vocabulum, ratione habita etymy, conjungi potest cum Gr. νέμος sermo, iaus) est lessus, Carmen funebre, præcipue ultimum illud, quod in funere laudandi gratia cantabatur ad tibiam antea calaver sepultum, ut Festus p. 161. 13. et Paul. Diac. p. 163. 1. Müll. docet. Cujus moris rationem affert Macrobius. 2. Somn. Scip. 3., quia anima post corpus ad originem dulcedinis musicæ, id est ad cælum redire credantur. Scalig. in conjectan. Varron. docet ex Polluce, esse vocem Phrygium, quorum etiam inventum esse canendi ad tibiam laudes mortuorum, et ab iis præficus cepisse. Diomed. 3. p. 482. Putsch. Apud Romanos id carmen (elegia), quod cum lamentatione extremum atque ultimum mortuo accinitur, nenia dicitur, παρά τὸ νεάρον, h. e. εἶχαρον. Ceterum Gr. ὀλοφύριος, ἐπιχθόνιον, νηνία (It. canto lugubre, canto mortuario; Fr. chant funèbre; Hisp. canto funeral; Germ. das Leichenlied, der Leichengesang; Angl. a funeral song, song of lamentation, dirge, mournful ditty).

1.) Proprie. Cic. 2. Legg. 24. 62. Honoratorum virorum laudes in contione memorentur, easque etiam cantus ad tibicinem prosequatur, cui nomen

neniæ: quo vocabulo etiam Græcis cantus lugubres nominantur. Horat. 2. Od. 20. 21. Absint inani funere neniae. Sueton. Aug. 100. Funus triumphali porta ducendum, canentibus neniã principum liberis. Quintil. 8. 2. 8. Carmen funebre proprie nenia.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur de alii carminibus mæstis, ut apud Horat. 2. Od. 1. 37. Cææ retractas muneris neniae. et 3. ibid. 28. 16. Dicitur merita Nox quoque neniae. — Joculariter. Plaut. Pseud. 5. 1. 32. id fuit nenia ludo. h. e. ludum in luctum mutavit. Id. Truc. 2. 1. 3. Huic homini amanti mea hera dixit neniã de bonis. Nam fundi et ædes obligatæ sunt ob amoris prandium. ¶ 2. Dicitur item de incantamentis, quia in his mortuorum maniumque mentio fit. Horat. Epod. 17. 28. Sabelia pectus increpare carmina, Caputque Marsa dissillire nenia. ¶ 3. Et quia funebres illi versus a præficus conductis cantari capti sunt, quæ multa incondita atque inepta, bonarum litterarum rudes, admiscere consueverunt, ut Non. p. 145. 25. Merc. tradit, nenia interdum dicitur quodlibet carmen vulgare, translaticium, nugatorium, ineptum, canone, cantofera. Phædr. 3. prol. legesae potius viles nenias? Horat. 1. Ep. 1. 62. Roscia, dic, sodes, melior lex, an puerorum Nenia, quæ regnum recte facientibus offert? Arnob. 7. 32. Somni quiete dii solvuntur, occupanturque ut hoc possint, lenes audieudæ sunt neniae. h. e. nugatorii cantus, quibus nutrices sopiunt infantes: Itali cantar la ninna nanna dicunt. Id. 6. 12. Cum plectro et fidibus Dellus citharistæ gestus servans, cantaturi et nenias histrionis. — Res quoque ipsæ nugatoriæ neniae appellari videntur. Arnob. enim l. 7. postquam irrisit carneum strebulam, rumam, hiras, et hujusmodi, quæ diis offeruntur in sacris, inquit c. 25. Neque prius iras dii atque animos ponunt, nisi sibi adolere paratas conspexerint nenias offasque penitas. Adde ibid. 24. Sed rectius alii utroque loco leg. tæniã, h. e. exta tæniarum more prosecta. Orellius tamen ad Arnob. II. cit. legendum esse neniã contendit, Festi auctoritate fretus, qui ait p. 161. 2. 3. Müll. Quidam ajunt neniã ductum nomen ab extremi intestini vocabulo. et subdit verba Plauti Bacch. cit. in seq. paragr. ¶ 4. Soricina nenia, est stridor, et questus, et quasi nenia soricis depressi in muscipula, ubi constrictus, et veru, stimulo, stilove confossus moritur. Plaut. Bacch. 4. 8. 46. Si tibi est machæra, et nobis veruina est domi: Qua quidem te faciam, si tu me irritaveris, Confossiore soricina nenia. Eodem fere modo Donatus interpretatur ad Ter. Eum. 5. 7. in fin. ¶ 5. Denique Nenia nomen est dæ funerum praesidis. Arnob. 4. 7. In tutela sunt Orbonæ orbatu liberi parentes: in Neniã, quibus extrema sunt tempora. Adde Augustin. 6. Civ. D. 9. ad fin. ex Varrone. Ejus scellum fuit Romæ ultra portam Viminalem, teste Festo lac. cit. sub init.

NENUM vel nenu pro non, dixerunt veteres, teste Non. p. 143. 33. Merc. ubi nenum; quam scriptionem J. Grimmus, probante Lachmanno ad Lucret. 3. 198., rectam esse judicat, quum nenum nenum sive non nihil aliud sit quam ne ænum, hoc est nec unum. Alii ex ne et num compositum esse voluit cum eoque comparant Græcum πρό νέν. Nihil tamen ob stare videtur, quominus sit idem prorsus ac non adjecta syllaba. Lucilius apud Non. loc. cit. Sed tamen hoc dicas quid est (Lachmannus quid rest), si nenum molestum est. Varro apud eumd. p. 144. 2. Merc. Si hodie nenum venis. Lachmannus affert etiam illud Plaut. Aulul. 1. 1. 28. Nenum mecastor, quid ego hero dicam meo, — Quo compositum. Eidem Lachmanno haud incredibile videtur pro non, quod habent vulg. libri. scribendum esse nenum apud eumd. Plaut. Bacch. 4. 4. 84. Quia tibi aurum reddidi, et quis nenum te fraudaverim. Ennius (edente cl. J. Vahlen) apud Cic. 2. Divinat. 62. 127. Somnia vera aliquid, verum omnia nenum necessest. et apud Macrobius. 6. Saturn. 1. Unus homo nobis cunctando restituit rem. Nenum rumores ponebat ante salutem. et apud Festum p. 229. 32. Müll. Nenum (Müllerus Non in) sperando cupide rem prode aumam. Lucret. 4. 713. Nenu quent rabidi contra constare leones. Adde eumd. 3. 200. — Etiam nenc dixisse videntur. Ter. Eun. 1. 1. 7. Atque

ubi pati non poteris, quum neno expetet. Plerique omnes leg. nemo.

NEO, nes, nēvi, nētum, nère, a. 1. Part. Nens I.; Netus I. et II. — Nere est filium torquere, vel ducere, a Græcæ voce νέω, νήσω, κλίσσω (It. filare; Fr. filer; Hisp. hilar; Germ. spinnen; Angl. to spin).

1.) Proprie. Plaut. Merc. 3. 1. 20. Subtemen tenue nere. Plin. 33. Hist. nat. 3. 19. (63). Superque omnia (aurum) netur ac textitur lanæ modo vel sine lana. Ovid. Medic. fac. 14. Assiduo durum pollice nebat opus. Id. 2. Fast. 771. Sic sedit, sic culta fuit, sic stamina nevit. Id. 1. Pont. 8. 64. Nerunt fatales fortis fila deæ. Tibull. 1. 8. 1. Hunc cecinere diem Parcæ fatalia nentes Stamina. Justin. 1. 3. 2. Invenit eum purpuram colo nentein. Martialis. 6. 3. Et totam Phryxi Julia nebit ovem. Claudian. 1. in Eutrop. 274. stamine nense. Ulp. Dig. 32. leg. 70. Quæsitum est, utrum lanæ appellatione ea sola contineatur, quæ neta non est; an et ea, quæ neta est, ut puta stamen et subtemen. Alcim. 6. 36. vestis nelo quæ fulgurat auro. Paulin. Nolan. carm. 22. 106. netum vellus. Adde Hieronymus. Ep. 130. n. 15. — Nentis femine descriptionem habes apud Catull. 63. a v. 311. — In illo Tibulli 3. 3. 36. Stamina qui ducunt, quæque futura neunt: Scatig. to neunt ducit a neo: alii a neo, is. Sed multo rectius alii leg. canunt.

II.) Translate est implettere, intrecciare. Virg. 10. Æn. 818. Et tunicam (transiit), molli mater quam neverat auro. Plin. 17. Hist. nat. 20. 33. (144). Inter se radices serpunt, multoque discursu nentur. Sillig. pro nentur legit necantur. Cato R. R. 55. Ligna domino in tabulato condito, codicillos oleaginos, radices in acervo sub dio metas (lege ex Pontedera Op. posth. T. 1. p. 227. neta) facito.

NEOCŌRUS, i, m. 2. custode, aut servente del templo, νεωκόρος, ædilius, qui verrendi, purgandi ornandique templi curam habet: a νεός, Attice pro νέος templum, et κορῆν verro, purgo, orno. Neocori officium, suppresso nomine, memorat his verbis Firmicus. 3. Mathes. 7. n. 9. In nono loco Venus ex horoscopo constituta faciet etiam in templis manere sordide. Id. de err. prof. relig. ante med. c. 14. Hic (Serapis) in Ægypto colitur, hic adoratur, hujus simulacrum neocorum turba custodit. — Neocorus postea dictus etiam est templi antistes, qui nempe cæremoniis et sacrificiis rite celebrandis præerat. Inscript. apud Gruter. 1102. 2. VETTIO AGORIO PRÆTEXTATO V. C. PONTIFICI VESTÆ NEOCORO HIBROPHANTAB PATRI SACRORUM etc. — Aliquando ipsi populi et civitates suorum nummum, et nonnunquam etiam alicujus Augusti neocoros se appellabant, ut publice pietatem suam testarentur. Ita porro Ephesii se vocare dicuntur propter templum Dianæ apud D. Lucam Act. Ap. 19. 35. Τὴς ἐστὶν ἀνδρῶνος, ὅς αὐ ἠνωσκεὶ τὴν Ἐφεσίον πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης Θεᾶς Ἀρτέμιδος, καὶ τοῦ Διοπετοῦς; sic urbs Neapolis in regione Samaritide neocorum Philippiorum Aug. se appellat in nummis apud Millonet Descript. des med. ant. T. 5. p. 508. COL. NEAPOL. NEOCORO. Consule Eckhel. D. N. V. T. 4. p. 288. — 306.

NEŌGRAMMATEA pro monochromata vel monochromate quinq. Codicum auctoritate in textum recepit Sillig. apud Plin. 35. Hist. nat. 5. 11. (29). Quæ mox neogrammatea genera picturæ vocantur qui deinde et quæ lavenerint et quibus temporibus, dicemus in mentione artificum, quoniam indicare naturas colorum prior causa operis instituti est. Ut Sillig. adnotat, nullum quidem hujus vocis neque apud Græcos, neque Latinos scriptores exemplum invenitur: sed vox, ad analogiam certe linguæ Græcæ formata, omnia ea genera picturæ comprehenderit necesse est, quæ pictores post artis incunabula (qualia genera paleogrammatea dici poterant) viventes invenerunt: hanc sane rem conficere videntur verba et quæ invenerint, quæ quadrant in neogrammatea, non in monochromate genera. Quomodo autem vocabulum neogrammatea sit explicandum, Silligius frustra queri fatetur: videtur tamen significare novam ducendarum linearum in pingendo rationem, h. e. novam pingendi rationem.

NEŌMENIA, æ, f. 1. νεομηνία, novilunio, novæ lunæ, vel prima dies lunæ, aut mensis. Græci

enim suos menses ad iunæ cursum dirigebant, et a primo novæ lunæ die menses suos auspicabantur: a νεός novus et μήνη luna. *Tertull. Idolol. 14. ex Isai. 1. 13. et 1. advers. Marcion. 20. ex Osee 2. 11.*

NEOPHYLAX. F. NAOPHYLAX.

NEOPHYTUS, a, um, adject. νεώφυτος, h. e. nuper plantatus: a νεός novus et φυτός plantatus. ¶ 1. Translate ita dicitur, qui recens ad Christianam religionem accessit. *Tertull. Præscript. hæret. 4.* Nunc neophytos collocaot, nunc etc. — In antiquis Christianorum monumentis sæpissime neophilus et neophila insculptum legitur. *Inscript. apud Don. cl. 20. n. 64. q. FRANCIO HABENTIO NEOPHYTO etc. et ibid. n. 50. FLAVIA IOVINA NEOPHYTA.* Alii apud *Freib. p. 565. n. 152*, quæ pertinet ad ann. post Chr. n. 359. IVANVS BASSVS V. C. IN IPSA PRAEPECTYRA VRBI NEOPHYTVS HIT AD DEVM VIII. CAL. SEPT. EYSEBIO ET YPADIO COS. ¶ 2. Pro feclis, qui a thye matris ventre gestatur, dixit *Theod. Priscian. o. 6.* Succum ratæ viridiss potui dederunt ad neophyta excludenda. Cf. eumd. *ibid. paulo post.* Dietamnum cum vino tritum post balnea lotui dabant, et continuo pæne immaturas aninas includebant. NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

NEOSSÔTROPHIUM. F. NESSOTROPHIUM.

NEOTERICÉ, adverb. modernamente, nove, recens. *Pseudo-Iscon. in Cic. Divin. in Q. Cæcil. 4. ad fin.* Hoc leviter a Cicerone dicitur et neoterice putant.

NEOTERICUS, a, um, adject. moderno, νεωτερικός, juvenis, recens: a νεώτερος junior, ut Scriptores neoterici, quibus antiqui opponuntur. *Aurel. Vict. de orig. Gentis R. imit. Ut quisque neoteriorum asseveravit. Sulpic. Sev. 1. Dial. 6.* Libri neoterici et recens scripti.

NEPA vel

NEPAS, æ, m. f. scorpione, σκορπίος, Afrorum lingua est animal venenatum, cauda feriens, alio nomine scorpius, cujus natura est, ut in parietum latibulis deliteat et, quam aliquid senserit, retrocedat. *Paul. Diac. p. 164. 10. Müll.* (quocum cf. *Festus p. 165. 22.*) dubitat, num cancer sit, an scorpius, nempe quia utroque modo veteres usi, pro canero *Plautus*, ut videtur, pro scorpio *Tullius* in *Arateis*. Quod confirmat etiam *Lydus* de magistrat. *Rom. l. 1. c. 42.* Τὸν σκορπίον οἱ Ρωμαῖοι πατριῶς νέπαι καλοῦσιν, οἷον ἀποδα κατὰ σκέρπηρον. et *Scholast. Cod. Palat. ad Odys. l. 4. v. 104.* Νέπιδες, ἢ ἀποδες τοῖς ποσσὶν νηχόμενα. *Plaut. Cas. 2. 8. 7.* Recessim cedam ad parietem, imitator nepam. *Cic. 5. Fin. 15. 42.* Cornibus uti videmus boves, nepas aculeis. — Verius est esse scorpioneam, ut e. *Non. duet p. 145. 16. Merc.*, unde pro signo illo caelesti *Ennius* apud *Cic. 1. de re publ. 18.* Astrologorum signa in caelo quaerit, observat, Jovis Quum capra aut nepa aut exoritur lumen aliquid belluae. Quod est ante pedes, nemo spectat: caeli scrutantur plagas. *Cic. in Arat. 2. Nat. D. 42. 109. de Ophiucho.* Atque oculus urget pedibus pectusque Nepai, ubi *Aratus* habet σκορπίος ὀφθαλμῶν τε, etc. *Colum. 11. R. R. 2. 39.* Prædie Nonas Majas Nepa medius occidit. *Id. 10. ibid. 56.* trepidus profugit chelas ut spicula Phiebus Dira Nepæ. Adde *Cic. in Arat. 418. et 438.*; et *Manil. 2. 32. et 4. 356.* Porro *Nepai* supra allato *Cicer.* loco Genitivus est antiquus, ut terræ frugiferat. *Capell. 2. p. 42. de Mercurio.* Sub dextra testudo minitansque nepa, a leva capra, quia Cancri tutelaris deus habitus est Mercurius. Pro canero est etiam in illo *Sereni Sammarin. 13.* de oculorum dolore mitigando: seu v. 199. Viventisque nepæ lumen gestatur amicum. Cf. *Plin. 32. Hist. nat. 7. 24. (74).* Cancri oculos adalligatos collo mederi lippitudini dicunt.

NEPARCUS, a, um, adject. non parcus. *Plaut. Pseud. 1. 1. 77.* id quidem tibi neparcus dabo. *Ital. Acidalius.* Alii melius ne parsis, h. e. ne peperceris.

NEPENTHES, n. Inleclin. νηπενθές, h. e. tristitiam et dolorem fugans: a νή, particula privativa, et πένθος luctus. Hoc nomine vocatur herba, quam quidam eandem ac buglosson esse putant, quod vino injecta hilaritatem inducat. *Plin. 21. Hist. nat. 21. 91. (159). et 25. ibid. 2. 5. (12).* — Vox est ab Homero primum usurpata *Odys.*

3. v. 221., ubi consule ejus interpretes. *Macrob. 1. Saturn. 1.* Si Homeri latentem prudentiam scruteris altius, delententum illud, quod Helena vino miscuit (*Odys. loco cit.*) Νηπενθές, ἢ, ἀχρόλον τε, κακῶν ἐπιλήθων ἀπαρωτόν, non herba fuit, non ex India succus, sed narrandi opportunitas, quæ hospitem mæroris oblitum llexit ad gaudium.

NEPEIA, æ, f. 1. herba hortensis, quam inter eas, quæ mali succi sunt, *Cels. 2. 21.* recenset. Ex ea vinum fieri *Plin.* tradit 14. *Hist. nat. 16. 19. (105).* — Aliter omnino *Cæli. Aurel. 3. Tard. 5. ad fin.* Vel nepeta, quam Græci calaminthen vocant. Adde *eumd. 2. Tard. 13. n. 188.* Cælio igitur nepeta est mentastri species. Sic et *Theod. Priscian. 1. 11.* Succum nepete, quam Græci calaminthen vocant, frequenter infunde.

NEPHELA vel nefela, æ, f. 1. genus quoddam dulcorum ita tenue, ut nebula, quam Græci νεφέλη dicunt, simile sit. Vox a Lexico expungenda; occurrit tantum in *Not. Tir. p. 176.* Nefela, nucunculus, fævus, subitillium. *Koppius* putat legendum nepeta. — NB. In synonym. Rom. V. ONOM.

NEPHELION, ſi, n. 2. νεφέλιον, herba eadem ac personala, apud *Apul. Herb. 36.*

NEPHRITICUS, a, um, adject. νεφριτικός, qui renum dolore laborat. — a) Absolute, substantivorum more *Cæli. Aurel. 5. Tard. 1. ante med.* Interiores musculi dolore accipiunt, tamquam in nephriticis. *Emil. Macer de alio v. 19. p. 226. ed. Ald.* Idem nephriticis elixum suaviter jussit. et de *ſæniculo v. 18. p. 232. retro ed. Ald.* Cum vino vel aqua radice coctio sumpta Nephriticis et vesicæ morbis medicatur. *Emil.* utroque in loco secundam licentiam corripuit. Adde *Plin. Valerian. 2. 36. et 37. — b) Adjective. Marcell. Empir. c. 26. p. 123. ed. Ald.* Confectio conditi nephriticæ, quod facit ad dolorem renium.

NEPHRITIS, idis, f. 3. νεφριτίς, morbus renum. *Isid. 4. Orig. 7.* Nephritis a renum languore nomen accepit: renes enim Græci νεφρός dicunt. *Cæli. Aurel. 5. Tard. 3.* eundem morbum vocat renalem passionem, ejusque remedia ibidem enumerat.

NEPOS, ſils, m. perraro f. 3. duo diversa significat: scil.

A) Nepos, ratione habita ætymi, a *Paul. Diac. p. 164. 8. Müll.* (quocum cf. *Festus p. 165. 11.*) ab eo compositus dicitur, quod natus post sit patris, quam filius. Alii ducunt a νεπος, quia non sit pous, h. e. pes, seu fundamentum generis: alii a νεός παίς, novus puer (ut putat etiam *Lydus* de magistr. l. 1. § 42.): alii a νεός, cum digammate *Æolico νεφος* novus enim est filius filii: alii a νε et potis, h. e. haud potens, debilis. Quidquid sit de etymo, nepos est filius filii, vel filia mææ, et refertur ad avum et aviam, ἕγγονος, νεώτος (It. figlio di mio figliuolo, o di mia figliuola; Fr. petit-fils; Hisp. nieto; Germ. der Enkel, das Enkelkind; Angl. a grandson, son's or daughter's son).

1.) Proprie. — 1.) Masculino genere. — a) Absolute. *Cic. Dejot. 1. 2.* Qui nepos evum in discrimen capitis adduxerit. *Id. 1. Tusc. 35. 85.* Metellum multi filii, filia, nepotes, neptes in rogam imponerunt. *Paul. Dig. 38. 10. 10. § 2.* Nepos quoque dupliciter intelligitur, ex filio, vel filia natus: idem est et in nepte. *Cajus ibid. 1.* Secundo gradu nisi supra avum, avia: infra nepos, neptis. — b) Nepos ex filio, vel filia idem est ac nepos absolute: sed tunc ita loquimur, quom significare volumus, ex qua parte sit nepos. *Cic. Brut. 76. 263.* C. Sicinius Q. Pompeij ex filia nepos. *Cels. Dig. 2. 14. 33.* Avus neptis nomine, quam ex filio habebat, sitem promissit. *Scævola ibid. 44. 4. 18.* Avus nepotibus ex filia legavit singulis centena. *Gell. 13. 19.* M. Cato M. Catonis censorii ex filio nepos. Adde *Modest. ibid. 37. 9. 4. et Cojum ibid. 26. 4. 7. — c) Nepos fratris, aut sororis, vel ex fratre, aut sorore, non est mei fratris, vel sororis filius, sed filius filii fratris mei, aut sororis. Sueton. Cæs. 27.* Octaviam sororis suæ neptem condidone et detulit. h. e. filiam Atiæ, cujus mater erat Julia Cæsaris soror. *Tac. 4. Ann. 44.* Hunc admodum adolecentulum sororis nepotem seposuit Augustus in civitatem Massiliensem. h. e. filium Marcellæ, quæ matrem habuerat Octaviam sororem Augusti. *Quintil. proæm. l. 4. § 2.* Quom

mibi Domitianus Augustus sororis suæ nepotum delegaverit curam. h. e. filiorum Flaviæ Domitillæ, quæ erat filia Domitillæ sororis Domitiani. — 2.) Feminino genere pro neptis. *Ennius* apud *Non. p. 215. 8. Merc.* et apud *Festum p. 286. 16.* *Müll. et Charis. 1. p. 70. Putsch.* Illa dia nepos, quas ærumas telutisti? *Inscript. apud Gruter. 477. 5. FLAVIA VALERIANA NEPOS.* et 678. 11. ETREBIA FORTVNATA NEPOTI SVÆ. F. NEPTIS.; et *Bullett. archeol. Nap. T. 2. p. 66.*

11.) Translate. ¶ 1. Aliquando per nepotem fratris, aut sororis, vel ex fratre aut sorore intelligimus filium fratris, vel sororis, qui Italice vulgo dicitur nipote, Græce ἀδελφίδος, et ἀδελφίδης; et refertur ad patrum, avunculum, et aviam, matertram, quom enim fratris, vel sororis mee filius propria appellatione careat, facile ad proximam nepotis confugimus, qua filius filii filiaæ meæ nominatur. In *Suppositis Plautinis Amphitr. scæna, quæ incipit, Quis tam vasto, v. 49.* Ego idem ille sum Amphitruo, Gorgophones nepos. h. e. quæ fuit soror patris mei, atque adeo amita mea. *Spartian. Hadrian. 2. sub fin.* Nepte per sororem Trajani uxore accepta. h. e. Sabina filia Matidia, quæ fuit Marcianæ Trajani sororis filia, atque adeo ejusdem Trajani pronipote, id est nepis sororis Trajani: qua ratione *Eutrop. 7. 1.* Octavianum, seu Octavium vocat nepotem C. Cæsaris, quia filius erat Atiæ, cujus mater Julia C. Cæsaris soror. *Inscript. sub Gallieno apud Reines. cl. 8. n. 37.* ΑΥΝΟΥΛΟΣ ΝΕΡΟΤΙ ΒΕΝΕ ΜΕΡΕΝΤΙ. *Jenant. 6. carm. 4. 16.* Non cecidit patruus, dum stat in urbe nepos. *Hieronym. in Chron. Euseb. prope fin. et Oros. 7. 28.* Licinius adolescens Licinii Augusti filius, Constantini autem ex sorore nepos. h. e. filius Constantie sororis Constantini. *Hieronym. Ep. 60. n. 9.* Ut primum, si fieri posset, sororem cum parvulo vitulam; deinde, si consilium illa respueret, saltem nepotem dulcissimum conservares. Adde his *Sueton.*, cujus hæc sunt verba, *Cæs. 83.* Tres instituit heredes sororum nepotes, C. Octavium, L. Pinarium, Q. Pedium. Sed *Sueton.* per figuram ἕγγονος locutus videtur, et Pedium Pinariumque, qui Juliae sororis Cæsaris filii erant, conjunxisse cum Octavio, qui natus erat ex Atia filia Juliae minoris, quæ eidem Cæsaris soror fuit. Itaque Octavius vere nepos erat sororie Cæsaris (et ita appellatur a *Vellej. 2. 59. 1.* et *Epit. Livii 116.*, tametsi hoc posteriore loco al. leg. ex sorore nepos); Pedius autem et Pinarius sororis filii, sed tamen a *Sueton.* eadem cognationis appellatione comprehensit. Antiquiores his Latinis scriptores, qui fratris sororisve filium nepotem dixerint, non facile invenies. ¶ 2. Quandoque nepotes dicuntur posteri, proprie quidem qui recta linea per patrem et matrem descendunt; improprie qui etiam obliqua per fratres et sorores, posteris, descendenti, ἀπογονοί. *Virg. 6. Æn. 865.* Filius anne alique magna de stirpe nepotum? et *ibid. 885. de Marcello.* animamque nepotis His saltem accumulem donis. *Horat. 2. Od. 13. 3.* in nepotum Perniciem, opprobriumque pagi. *Ovid.* Cupidinem alloquens 3. *Pont. 3. 62.* Cæsar, ab Ænea qui tibi fratre nepos. *Sidon. carm. 11. 52.* Ommatius majorum major avorum, Patriciaque nepos gentis. *Catull. 58. 5.* Glubit magnanimos Remi nepotes. ¶ 3. De bestiis. *Colum. 6. R. R. 37. 4. de mulis.* Ejusmodi admissarius nepotibus, quam filiiis, utilior est. *Id. 7. ibid. 2. 5.* ¶ 4. De arboribus. *Virg. 2. G. 58.* arbos Tarda venit, seris factura nepotibus umbram. h. e. arbusculis, quæ ex ea oriuntur. Ita *Serius*: sed rectius intelliges de nepotibus et posteris hominum. — In vitibus nepos est palme novus et palmit egrædens in aliis foliorum, quia flagellum gignit pampinum, hic alium pampinum, qui flagelli veluti nepos est. *Colum. 4. R. R. 10. 2.* Semina, ut materiam educaverint, adradenda, et nepotibus, quos pampinator in superiore parte miserat, liberanda censemus. et *ibid. 6. 4.* Omnes intra id spatium nepotes enatos sæpius decerpemus.

B) Nepos etiam dicitur, qui prodigus est, et rem familiarem absuntit, heiluo, ganeo, scialacquatore, goditore, dissipatore. *Festus p. 165. 7. Müll.* Tuscam esse vocem ait, et inde ducit, quod prodigis non magis res sua familiaris cura est, quam illis, quibus pater, avusque vivunt. Alii, quod pueri

parentibus orhati, si in avorum potestate sint, qui solent esse indulgentiores, fere patrimonium dissipant, metu parentum sublato. Alii, quod frugalitas propria antiquorum virtus fuerit: eorum, qui post eos venero, h. e. nepotum, luxus et prodigiosa vitium sit fere commune. Cic. 2. Cat. 4. 7. Quis ganeo, quis nepos, quis adulter? Id. 1. leg. Agr. 1. 2. Ut sit non minus in populi R. patrimonio nepos, quam in suo. Id. Quinct. 12. 40. Quis iam perditus ac profusus nepos, non adea jam, sed abundantius etiam pecunia, sic dissolutus fuisset, ut fuit Sex. Nævius? Horat. Epod. 1. 32. haud paravero, Quod aut avarus, ut Chremes, terra premam, Discinctus aut perdam, ul nepos. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

NEPŌTĀLIS, e, adject. (nepos sub B) di lusso, luxu abundans, profusus. Ammian. 31. 5. In nepotali mensa diu discumbens, vino marcebat et somno. Apul. 2. Met. sub init. Nepotalis luxus.

NEPŌTĀTUS, us, m. 4. (nepos sub B) scialacquo, lusso, luxus, prodigiosa. Plin. 9. Hist. nat. 35. 56. (114). Subeunt luxurie ejus nomina, et tædia, exquisita perditio nepotatu. Id. 14. ibid. 4. 6. (57). Nec nisi in nepotatu, singulis testis militia nimum. F. et NEPOTINS.

NEPŌTĪA, æ, f. 1. (nepos). Inscript. haud multis abdicis Salonæ reperta, et allata in Bull. dell'Inst. archeol. ann. 1840. p. 95. VIRIAB AFRONIAE MAXIMVS NEPOTIAB SVABE P. B. M. H. E. posuit bene merenti. B. Borghesius ibid. putat nepotiam significare sororem uxoris nepotis mei, quemadmodum sororia dicitur soror uxoris mei, et sororius maritus sororis inæ. Viderint eruditi; præcipue quoniam sodalia eadem est ac sodalis, et per analogiam nepotia videtur esse eadem ac nepotis: F. Lanza, Ant. lap. Salon. p. 65. Cf. etiam Inscript. quæ Trau exstat apud conitem Garagninum. C. IVLIVS CRESCES LIBERALI NEPOTIAB DEF. AN. XXV.

NEPŌTĪLLA, æ, f. 1. deminut. nepotis, nipotina, nepticula. Inscript. apud Fabrett. p. 31. n. 148. L. SEPTIMIAB PATABINIAB NEPOTILLAB ODAB NATHIANAB ETC. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

NEPŌTĪNUS, a, um, adject. (nepos sub B) smoderato, prodigo, profuso, luxuriosus, immoderatus. Sueton. Cal. 37. Nepotinis sumptibus omnium prodigiorum ingenia superavit. Alii leg. nepotatus. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

NEPŌTOR, aris, ætus sum, ari, dep. 1. (nepos sub B) luxuriose et prolixe vivere, vivere prodigamente, scialacquate, ἀκλασταινω.

I.) Proprie. Tertull. Apolog. 46. ad fin. Aristipus in purpura nepotatur.

II.) Figurata. Seneca 1. Benef. 15. Veto liberalitatem nepotari. h. e. in prodigalitatein verti. Sed rectius alii explent, beneficium non dandum esse ei, qui nequiter profusus sit.

NEPŌTŪLA, æ, f. 1. deminut. parva nepotis. Inscript. apud Murat. 1445. 9. APVLE NEPOTVLA.

NEPŌTŪLUS, i, m. 2. deminut. nipotino, nepotuccio, parvus nepos. Plaut. Mil. glor. a. 5. v. 20. Si te saluum hinc mitemus Venereum nepotulum.

NEPTĪCŪLA, æ, f. 1. deminut. nipotina, parva nepotis. Symmach. 6. Ep. 33. (al. 32.) Nepticulæ inæ infirmitas. Adde Not. Tir. p. 80.

NEPTIS, is, f. 3. (nepos) quæ ex filio filiaevata est, νεπτὴ, Νεπτιστὴς (It. nezza, nipote; Fr. petite-fille; Hisp. nieta; Germ. die Enkelin; Angl. a granddaughter). Cic. Brut. 58. 211. Et filias ejus Mucias ambas et neptes Licinias. Sueton. Aug. 73. Vestis ab uxore et filia neptibusque confecta, et ibid. 31. Si cujusquam neptium suarum completet ætas. Spartian. in Hadrian. 2. ad fin. Nepte per sororem Trajani uxore accepta. F. NEPOS. — Masculino genere pro nepote. Inscript. apud Murat. 692. 2. et De-Lama Guida al Mus. di Palma p. 96. M. COLEVS VOT. VAVS L. COELIO VERO F., C. COELIO VERO NEPTI. Hæc Forcellin. At hic mihi error marmorarii videtur, qui nepti pro nepoti scripserit.

NEPTŌNĀLIA, tum vel ōrum, n. plur. F. voc. sep.

NEPTŌNĀLIS, e, adject. Ποσειδωνίας, ad Neptunum pertinens, ul Neptunales Indi, apud Tertull. Spectac. 6, qui absolute Neptunalia, τὰ Ποσειδωνίας, dicuntur a Varron. 6. L. L. 22. Müll., Charis. p. 21. Dioned. p. 315., Priscian. p. 663. et Auson. Eclogar. de fer. R. 19. Celebrabantur autem X. Kal. Aug. frondeis cassis in ripa Tiberis excitatis, et tauro immolato. Paul. Diac. p. 377. 4. Müll. Umbra vocabantur Neptunaliibus casæ frondæ pro tabernaculis. Inscript. apud Gruter. 376. 5., et emendatior apud Aldini Maxim. Corn. p. 113. et Labus Mon. scop. in Carturio p. 33. QVOTANNIS PER NEPTVNALIA OLEVVM IN CAMPO ET IN THERMIS ET BALINEIS OMNIBVS POPVLO PRAEBEREVTYR. ET 460. 3. DIE NEPTVNALIVM PRAESENTIVS SPORTVLOS BINI DIVIDERENTYR. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

NEPTŪNĪA, æ, f. 1. (subaudi herba) est unum ex plurima nominibus, quibus polium vocatur. Apul. Herb. 57.

NEPTŪNICŌLA, æ, comm. gen. Neptunum colens. Sil. It. 14. 443. Et Neptunicolæ transverberat ora Telonis.

NEPTŪNŪS, i, m. 2. deus maris et aquarum ceterarum, de quo F. multa in ONOM. — Hinc ¶ 1. Frequenter a Poetis pro mari et pro quavis aqua per metonymiam ponitur. Plaut. Rud. 2. 6. 2. Credere se Neptuno. Lucet. 2. 470. mixta pute magis aspera levibus esse Principiis, unde est Neptuni corpus acerbum. Virg. 4. G. 28. si forte morantes (apes) Sparserit, aut præcepis Neptuno immiserit Eurus. Horat. Epod. 17. 54. Non saxa nudis sordiora navitis Neptunus alto lundit hibernus salo. ¶ 2. Pro piscibus. Paul. Diac. p. 58. 14. Müll. Cocum et pistorem apud antiquos eundem fuisse accepimus. Nævius: «Cocum, inquit, edit Neptunum, Venerem, Cererem». Significat per Cererem panem, per Neptunum pisces, per Venerem olera.

NEPUS, non purus. Paul. Diac. p. 164. 11. Müll., ubi Scalig. vult legi nepurus; Döderlinus vero (Latin. Synonym. vol. 6. p. 235.) putat corrigendum nepius, h. e. impius.

NE QUA, adject. f. V. in NEQUIS. — Est etiam adverb.; et significat ¶ 1. Ne per aliquem locum, μήτε; pro quo Terent. dicit ne aliqua, in Aetaph. 2. 4. 18. ne, si magis irritatus siet, Aliqua ad patrem hoc permanet. ¶ 2. Item ne aliqua ratione. Virg. 1. Æn. 686. Ne qua scire dolos, mediuse occurrere possit. Plaut. Cas. 3. 2. 4. ne qua ignavissimis Liberi loci potestas sit velulis vervecibus.

NEQŪALĪA, detrimenta. Festus p. 162. 23. Müll.

NEQUAM, adject. indecl. comm. gen. Comp. Nequior et Sup. Nequissimus. — Ratione habita etym., Varro 10. L. L. 81. Müll. Ut ex non et volo, nolo; sic ex ne et quidquam, item media extrita syllaba, coactum est nequam. Itaque ut eum, quem putamus esse non hili, dicimus nihili; sic in quo putamus esse nec quidquam, dicimus nequam. Hæc Varro. Priscian. 4. p. 625. Putsch. Nequam detivatur a nequeo vel nequis. Fr. Capel de Orthogr. p. 2246. Putsch. Nequam non malum significat, sed inutilem. Paul. Diac. p. 156. 5. Müll. Nequam, qui ne tanti quidem est, quam quod habetur minimi. Demum, ut alii putant, nequam est Accusativus feminini generis a nequis vel nē qui, scilicet qui haud factus est, ut dicit. Certe nequam est nihili, nullius pretii atque adeo inutilis (It. da nulla, inutile, disutile; Fr. qui ne vaut rien, qui n'est bon à rien, vautrien, inutil; Hisp. picaro, haragan, ocioso, inútil; Germ. nichts werth, nichts taugend, untauglich, schlecht, unbrauchbar, verwerflich, fehlerhaft; Angl. worthless, good for naught, naughty, profligate, bad). Occurrit ¶ 1. De rebus. Cato R. R. 6. Nequam hostus. V. HOSTUS. Plaut. Asin. 1. 3. 26. pisris nequam est, nisi recens. Id. Trin. 2. 4. 38. Nequam illud verbum est, bene vult, nisi qui bene facit, et 4. 3. 28. STA. Pitera honorum pro flagitio, more sit. CLAR. morem improbum, sta. Strenuus præterite, more sit. CLAR. nequam quidem. h. e. more inutili et pernicioso. Varro 7. L. L. 54. Müll. Carminari dicitur tant, quam caret eo, quod inest nequam. At Milleus: (ex quo carminari dicitur tunc lana) (quæ insituta esse ait), quum ex ea carunt quod in ea hæret. Colum. 3. R. R. 10. 22. Nisi tamen crediderunt flagellum (vitis) destitutum materno alimento, frugiferum, quod in Ipse matre nequam fuis-

set. Gell. 7. 3. circa med. Enthymems nequam et vitiosum. Lucilius apud Festum p. 165. 11. Müll. Nequam aurum est, aures quodvis vehementius ambit. Hoc versu Lucilli significari ait Sennius Capito nequam esse aurum, quod aures lædat; vel pondere inaurium, quum molliissima pars auris inciditur; vel ex auro intelligi pecuniam, cujus respectu et nimia cupiditate homines ad peccandum adduci. Scalig. suspicatur Lucilianum versum ita corrigendum: Nequam est aurum aures quoque vehementius ambit. h. e. nequam est is homo, cuius aures aurum ambit. Male enim audiebant apud Romanos Barbari, qui aures perforatas habebant et inauribus instructas. ¶ 2. De homine dicitur, et est nihili, nebulo, item luxu diffusus, dissolutus, voluptatibus bona sua dissipans, atque adeo aliis perniciosus: quia qui nulli rei est, in hæc vitia fere dilabitur: unde et fugi opponitur, et frugalitati nequitia. — a) Universim. Gell. 7. 11. Qui proprie atque integre locuti sunt, dixerunt nequam hominem, nulli rei, neque frugis bonæ: quod genus Græci fere ἀσόνον, ἢ ἀκόλαστον, ἢ ἀχρεῖον, ἢ ἀχρηστον, ἢ κενότροπον, ἢ μαρῖον, et μοξ. Quum Cicero in emendat. Antouium probra quædam ludibrosa et turpia inaccessisset, ad extremum hoc addidit (2. Phil. 31. 77.) O hominem nequam! quid enim aliud dicitur? magis proprie nihil possum dicere. (Ardle 7. ibid. 1. 3.) Quintil. 6. 3. 97. Nec parricidam, nequam dixeris hominem: nec deditum forte meretrici, nefarium: quod alterum parum, alterum nimium est. Cic. 1. Alt. 12. quem nequam hominem dixerat, mox nebulonem appellat. Itaque huc facient non parum, quæ ad eam vocem illustrandam suo loco dicta sunt. Id. Rosc. Am. 45. 130. Liberti nequam et improbi. Lucilius apud Festum p. 258. 31. Müll. Porro homines nequam, malus ut quartarius, cippus Colligere omnes. Seneca Const. sap. 13. Nequam mancipia emere et vendere. Plaut. Asin. 2. 2. 39. Malus et nequam es. Id. Most. 1. 2. 23. nequam homo et indiligens. Cui pignra familia, immundus, instrenuus. Horat. 2. Sat. 7. 10. nequam et cesator Davis. Plaut. Cist. 4. 2. 62. Imitatur nequam bestiam et damnificam. Cic. Pis. 27. 66. Nihil scitote esse luxuriosius, nihil libidinosius, nihil posterius, nihil nequius. Id. 3. Tusc. 17. 36. Quid est nequius, aut turpius effeminato viro? Id. 4. Ferr. 78. 192. Hominem flagitiosissimum, libidinosissimum nequissimumque delendere. Plin. 18. Hist. nat. 6. 8. (40). Nequam esse agricolam, quisquis emeret, quod præstare ei fundus posset. et 19. ibid. 4. 19. (57). Nequam esse in domo matremfamilias, ubi indiligens esset hortus. — Martial. 1. 110. Ipsa esse passere nequior Catulli. — b) Opponitur homini frugi. Plaut. Pseud. 1. 5. 33. Cupis, me esse nequam, tamen ero fugi bonæ. Cic. 1. Att. 16. ante mel. Quum accusator, tanquam censor bonus, homines nequissimos rejiceret; reus, tanquam clemens laetitia, frugalissimum quemque severaret. Id. Fonteja. 13. 29. 1. Piso tanta virtute atque integritate fuit, ut etiam illis optimis temporibus, quum hominem invenire nequam neminem posses, solus tamen Frugi condonaretur. — c) Speciatim dicitur de eo, qui in turpibus est lascivior. Martial. 3. 69. Hæc igitur juvenes nequam, facilesque puellæ, Hæc senior, sed quem torquet amica, legat. Adde 11. 15. et F. NEQUITIA sub B 4. — Hinc

Nequam substantivum quoque more occurrit, et est malum. Plaut. Pæn. 1. 4. 31. Vin' tu illi nequam dare? me dato. h. e. malum dare. et mox r. 34. Utinamque faxo habebit, et nequam, et malum. Et malumne e la mala pasqua. Item 3. 3. 41. Locum sibi velle liberum præberet, Ubi nequam faciat. h. e. nequiter faciat, et ubi ne quis sit arbiter.

NEQUANDO, adverb. ἀτιοχέη in nessun tempo, μήποτε, ne ullo tempore, sicut siquando, si aliquo tempore. Cic. 10. Att. 12. Tu tamen eas epistolas, quibus asperius de eo scripsi, aliquando concepito, nequando quid emanet. Id. Amic. 16. 60. Ut nequando amare inciperemus eum, quæ aliquando obisse possemus!

NEQUAQUAM, ex ne et quæquam (h. e. ulla via, ullo modo), neutiquam, non, minime; particula vehementer negans, μάλαμὸς (It. a nium modo, non certamente, non già; Fr. par de tout, nulle-

ment, en aucune manière; Hisp. de ninguna manera, de ningún modo; Germ. keineswegs, auf keine Art und Weise, ganz und gar nicht; Angl. in no wise, by no means, far from being; Ennius apud Cic. 3. Nat. D. 25. 65. Nequaquam istuc istac ibit: magna inest certatio. *Plaut. Trin.* 2. 4. 16. Nequaquam argenti ratio comparat tamen. *Cæs. 4. B. G.* 23. Hunc ad egrediendum nequaquam idoneum arbitratus locum. *Cic. Cluent.* 64. 180. Strato in vineula conjertus est: atque etiam in taberna ejus nudimi, nequaquam omnes, reperiantur. *Id. Amic.* 19. 69. Q. Maximus, egregium virum omnino, sibi nequaquam parem, tantquam superioriorem colebat. *Id. 2. Ferr.* 12. 35. Illud mihi nequaquam dignum industria mea videbatur. *Horat. 2. Ep.* 1. 20. Cetera nequaquam simili ratione modoque æstimat. *Id. 2. Sat.* 4. 48. Nequaquam satis in re una consumere c. rain. *Adde Liv.* 7. 37.

NEQUE. F. NEC.

NEQUEDEM. F. NECDUM.

NEQUEO, is, ivi vel ii, itum, ire, n. anom. *Festus* p. 162. 21. *Müll.* Nequunt pro nequunt, ut solinunt, ferunt pro solent et ferunt, dicebant antiqui. *Livius* in *Olyseæ*: «Partim errant, nequunt in Græciam redire». — Part. Nequens, euntis sub c; Nequitus sub b. — Nequeo est pro non queo, ut dicit *Cic. Orat.* 45. 154. Libenter etiam copulanda verba junguntur, ut *satis* pro si audes, nequire pro non quire, malle pro magis velle. Itaque nequire est non quire, non posse, *ἀδύνατον, ἀδύνατον* (It. non potere; Fr. ne pouvoir pas, n'être pas en état de; Hisp. no poder; Germ. nicht können, nicht im Stande sein; Angl. not to be able). Occurrit — a) Activa forma cum Infinito. *Sall. in orat. Macri Licin. ad pleb.* Quod ego nequeo satis mirari, *Quirites. Horat. Art. P.* 86. descriptas servare vices operumque colores, Car ego, si nequeo ignoroque, poeta salutor? *Plaut. Verr.* 3. 4. 51. Ubi habitaret, invenires saltem, si nomen nequis. *Cic. 6. de republ.* 5. sub fin. Solem adversum intueri nequis. *Id. Orat.* 65. 220. Ut va, quin velimus, laxare nequeamus. *Lucret. 1. 673.* actam ætatem neminisse nequimus. *Horat. 1. Sat.* 4. 84. commissis tacere Qui nequit, hic niger est. *Cic. 2. Orat.* 75. 303. Ea, quæ sanare nequeant, exulerant. *Virg. 6. Æn.* 507. tr. amice, nequius conspiciere, et patria decedens ponere terra. *Titinius apud Non. p.* 406. 18. *Merc.* Inter decem annos nequisti unam legam detexere. *Horat. 2. Sat.* 5. 78. Quam nequire proci recto depellere cuncto. *Lucret. 4. 1218.* sermone sæpe nequisti vultus parere. *Cic. 2. Divinat.* 46. 96. Quam Demosthenes rho direre nequiret. *Lucret. 1. 380.* Quo poterant nulle, quam pisces ire nequibunt? *Sall. Cat.* 62. Quod prælio adesse nequibat. *Id. Jug.* 18. Quod injuriam facere nequisti. *Liv. 3. 52.* Quid sine restituta potestate redigi in concordiam res nequeant. *Colum. R. R. præfat.* 1. Existunt, effectum solum nequire præbere mortaliibus alimenta. — b) Passive, seu dependentis forma. *Sall. Jug.* 31. Quiquid sine sanguine civium ulcisci nequunt, jure factum sit. *Plaut. Bud.* 4. 4. 20. ut nequunt comprimi? *Id. fragm. apud Festum* p. 162. 29. *Müll.* Retrahi nequunt, quoquo progressa est semel. *Pacuvius ibid.* Sed quam emendandi nequunt vi, clam tendenda est ploga. (*Bochius* in *Poet. Lat. trag.* p. 150. contrahit in hoc *Pacurii* loro nequunt prononciandum esse. ut nequitur apud *Plaut.* loro mox ritaio, ubi *Furcellinus* legebat nequitur, aus autem cum *Millero* leg. nequunt: nam *Priscian.* de *accen.* § 29. *Salus, situs, latus, latus, quibus* corripuntur non solum in simplicitate, sed etiam in compositione, ut *insitus, illitus, nequitus*. Ceterum *Cato ibid.* Fana in eo loco rmpioria furr: ea exauguravit, præterquam quod *Terensio* tantum fuit: id nequunt exaugurari. *Omnib. his loc.* activa posito eandem habent sententiam, quam passivo Infinito junctur: nam et *ultrici* apud *Sall.* passive accipiendum est. — c) Passive. Nequens, euntis est *Sall. fragm. apud Andr. Schut.* (habentur in sue fragmentor. *Sall. et p.* 267. *Ariz.*) Quæ *Spartæ* nequens prohibere. *Apul. 8. Met.* Nequens idoneum exitum presentî cladi reddere. *Auson. Profess.* 2. sub fin. digna nequens promere. *Ammian. 15. 10. a med.* Hannabalem assequi nequens. *Sall. fragm.*

3. *Hist.* apud *Arusian. Mess.* Sustinere corpora plerique nequeutes. *Arnob. 1. 24.* Nequeutes videre. et 7. 34. Nequeutes scire. — d) Nequeo quin, Italice non posso non, non posso a meno, apud *Plaut. Mil. glor.* 4. 8. 32. Nequeo quin Æam. et *Ter. Hecyr.* 3. 3. 35. Nequeo quin lacrumem.

NEQUEBUNT pro neceunt nonnulli legunt apud *Festum* loc. cit. in NECEUNT.

NEQUE OPINANS. F. NECOPINANS.

NEQUICQUAM et

NEQUIDQUAM et nequiquam, adverb. Quod ad descriptionem attinet, apud *Festum* p. 162. 33. *Müll.* habetur nequiquam, atque Ita in multis MSS. *Virgilii, Propert., Val. Flacc.* et aliis reperitur est, teste *Voss* in *Elymol. in Quis, Pier.* ad 2. *En.* 102., *Broutus* ad *Propert.* 2. 3. 5. et *Dausq.* in *Orthogr.* Volunt enim esse a sexto casu quiquam masculino, ut nequaquam a feminino. — *Festus* loc. cit. Nequiquam significare idem quod frustra, plurimis auctorum exemplis manifestum est. Hæc *Festus*. Sed quod in adv. frustra ad conatum irritum et spei fraudem refertur, id in adv. nequidquam spectat ad effectum irritum et ad utilitatis defectum, *μάρτυ* (It. in vano, indarno, senza effetto e senza frutto; Fr. en vain, inutilement, sans succes, sans effet; Hisp. en vano, inutilmente, sin efecto; Germ. vergeblich, unsonst, ohne Wirkung, ohne Schaden; Angl. in vain, to no purpose, fruitlessly). Occurrit — a) Cum suo Verbo et alia nulla præcedente particula. *Ennius* apud *Cic. 7. Fam.* 6. Qui ipse sibi sapiens prodese non quit, nequidquam sapit. h. e. nihil efficit sapientia sua. *Plaut. Asin.* 1. 4. 71. Cupis id, quod cupere te nequidquam intelligo. *Id. Most.* 1. 3. 132. Nequidquam exornata est bene, si morata est male. *Cic. Quinct.* 25. 79. Verum et sero et nequidquam pudet. *Orellius* hæc e comica fabula husta esse suspicatur, et sane cf. *Ter. Haut.* 2. 3. 104. Hodie sero ac nequidquam voles. *Bru-tus* ad *Cic. 1. ad Brut.* 16. ante med. Nequidquam perierit ille. *Cæs. 1. B. C. 1. extr.* Nequidquam alicujus auxilium implorare. *Sall. Cat.* 20. Ni virtus fidesque vestra spectata mihi forent, nequidquam opportuna res cecidisset, spes magna, dominatio in manibus frustra fuisset. *Liv. 21. 39.* Nequidquam latigato milite, postquam nullis spes erat potiundi castris, signum receptui dedit. *Id. 5. 43.* Galli quoque per aliquot dies in tecta modo urbis nequidquam bello gesto, quum inter incendia ac ruinas capte urbis nihil superesse præter armatos hostes viderent, nequidquam tot cladibus territos, impetum facere in arcem constitunt. h. e. territos quidem Romanos, sed ita tantum ut animos ad deditionem non flecterent. *Virg. 9. Æn.* 219. causas nequidquam necis inanes. *Id. 2. ibid.* 515. Hic Hæcuba et natæ nequidquam altaria circum-selebant. h. e., ut ait *Heynius*, nullum fructum salutis e loci sanctitate habituræ. *Horat. 1. Od.* 15. 13. Nequidquam Veneris præsidio ferox Pertes cæcænim etc. — b) Absolute, h. e. omisso Verbo, et sequentibus causalibus nam, quoniam, quæ ipse interdum omittuntur. *Lucret. 4. 464.* Quæ violare fidem quasi sensibus omnia querunt. Nequidquam: quoniam pars horum maxima fallit. *Auct. B. G.* 8. 19. Hostes concidunt animis atque itineribus diversis fugam querunt. Nequidquam: nam quibus difficultatibus locorum Romanos claudere voluerant, iis ipsi tenebantur. *Liv. 42. 64.* Atque ita media nocte profectus, ut prima luce aggressus falleret. Nequidquam. Primæ stationes oppressæ tumultu ac terrore suo reterus exciverunt. *Val. Flacc.* 6. 248. Contra autem geminis fidens thoracibus, ictum sustulit, et gladio Sibotes ferit ultima telli. Nequidquam. Jam cuspis iurist, nec fragmina curat Ambronus. — c) Aliquando alia negans particula præcedit. *Virg. 1. G.* 95. neque illum Flava Ceres alto nequidquam spectat Olympo. *Cæs. 2. B. G.* 27. Ut non nequidquam tante virtutis homines judicari deberet assis esse transire latissimum flumen, subire iniquissimum locum etc. h. e. non temere. — Apud *Comicos* occurrit etiam ne nequidquam, quod interdum significat ne impune, interdum ne sine mercede. *Plaut. Bacch.* 4. 4. 50. Emungam hercle hominem probe hodie, ne id nequidquam dirrit. *Id. Most.* 1. 3. 95. Ob istuc verbum ne nequid-

quam, Scapha, tam lepide dixeris, dabo aliquid hodie tibi peculii. *Id. Men.* 1. 2. 14. Atque adeo, ne me nequidquam serves, ob eam industriam hodie ducam scortum. — d) *Servius* haud recte nequidquam pro non vel nihil accepit apud *Virg.* et *Pers.* tribus hisce locis. *Virg. 1. G.* 402. Solis et occasum servans de culmine summo Nequidquam seros exeret noctua cantus. ubi recte *Heynius*: Nequidquam conjunge cum exercet, h. e. assidui noctuæ invidiosæ cantus non efflicere possunt, ut non maneat serenum cælum. *Id. 2. Æn.* 544. telumque imbelles sine ictu Conjecit, rucio quod protinus ære repulsum, Et summo clipei nequidquam umbone pependit. h. e. summo umbone pependit telum, nequidquam, id est irritò impetu, frustra, temere emissum. *Pers. 2. 49.* Attamen hic extis et opimo vincere farto Intendit, donec deceptus et exspes Nequidquam fundo suspirid nummus in imo. h. e. nummus, id est homo superstitioso cupidus, deceptus frustra suspiret, nec pœnitentia quidquam proficiat. — *Cic. 1. Tusc.* 31. 75. Scernere a corpore animus, nequidquam aliud est, quam emori discere. *Alii leg.* nec quidquam eodem sensu, posito nec pro non; alii nihil quidquam; *Orellius* et recentiores plerique rectius nec quidquam aliud, est mori discere. — e) Frustra et nequidquam conjuncti *Catull.* 77. 1. Rufe mihi frustra ac nequidquam credite amico. Et ommissa conjunctiva particula per pleonasmum *Apul. 8. Met.* Sed nequidquam frustra timorem illum satis inanem perfuncti, longe pejores inbasimus laqueos.

NEQUIONT. F. NEQUEO IOT.

NEQUIOR. us. F. NEQUAM.

NEQUIQUAM. F. NEQUIDQUAM.

NEQUIS vel ne quis, a, od, et id, acciocchè non alcuno, μὴ τις, ne aliquis. — a) Universim. *Cic. opt. gen. Orat.* 7. 19. Quis esset lex Athenis, nequis populi scitum faceret. *Id. Divin. in Q. Cæcil.* 10. 32. Nequa deductio feret, tua potestas erit. *Nepos Attic.* 10. Nequod periculum incidere. *Ter. Phorm.* 4. 5. 1. curabo, ne quid verborum duint. *Virg. 1. Æn.* 417. Cernere ne quis eos, neu quis contingere possit. *Cic. Cluent.* 60. 168. Uti ne cui innocenti mœtor tuus calamitatem afferret. *Id. 2. Off.* 19. 68. Animadvertant, quum alios juvare velint, nequos offendant. *Plin. 28. Hist. nat.* 2. 4. (18). Ne qui hostium simili modo agerent. — b) Speciatim ne quid nimis. *ἀνδρῶν ἀγὰρ*, dictum septem Sapientum, quo modus in rebus omnibus commendatur. *Ter. Andr.* 1. 4. 34. — c) In recto masculino est etiam ne qui pro ne quis, et ne qua pro ne qua. *Cic. Sull.* 12. 34. Nequi forte insipiat improbus subito te amare, Torquate, et *ibid.* 15. 43. Nequi possent tantum de republica periculo neminisse, quantum vellet. et 5. *Att.* 10. Nequi conspectus feret, aut sermo. *Varro 2. R. R.* 4. 15. Ne qui porcellus a matre opprimatur. *Id. 3. ibid.* 9. 14. Circum caveas incendendum cornu cervinum, ne quæ seipens accedat. *Cic. 16. Att.* 9. Metuo, ne quæ ἀσπείρα me absente.

NEQUITER, adverb. (nequam). Comp. Nequius sub it et e; et Sup. Nequissime sub f. — Nequiter est inutiliter, sine ullo pretio, atque adeo male, prave, dissolite, ἀκόλαστον, inutilmente, da nulla, di nessun momento. Hinc — a) Est remisse, languide. *Plaut. Asin.* 3. 3. 88. Nonquam hercle farerem. genua ni tam nequiter fricares. — b) Item infelicitate, misere. *Plaut. Amph.* 1. 3. 23. Nequiter pæne expellivit prima parasitatio. — c) Item dissolute, profuse: qui opponitur frugaliter. *Cic. 3. Tusc.* 17. 36. Aderit temperantia, quæ est ealem moderatio, a me quidem paulo ante appellata frugalitas, quæ te turpiter et nequiter facere nihil patitur. *Id. 2. Fin.* 8. 25. Ille porro malè, prave, nequiter, turpiter cenabat. — d) Ponitur et pro male, prave, malamente, viziosamente, κακῶς. *Liv. 41. 7.* Utrum bellum susceptum sit nequius, an inconsultius gestum, dici non potest. — e) Item male, perperam, injuste, malamente, ingiustamente. *Martial.* 10. 77. Nequius a Caro nihil nequam, Maxime, factum est, Quam quod lehrè peit. — f) Item maliciosamente, furbescamente. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 25. 54. (121). de balsamo. Vitiatur oleo rosæ, cyprî, resina, galbano, etc. nequissime autem gummi, quoniam arecchi in manu inversa, et in aqua sidit: quæ proba-

tio ejus gemina est. — g) Item lascivamente, lascive, incontinenter. Cato apud *Gell.* 16. 1. Si qua per voluptatem nequit feceritis, voluptas cito abibit, nequiter factum illud apud vos semper manebit. *Martial.* 2. 27. Effete, graviter, cito, nequiter, euge, beate. h. e. ingeniose in nequitias explicandis. Voces sunt, quibus applaudebant recitantes, aut causas agentibus.

NEQUITIA, æ, f. 1. et nequities, ãi, f. 5. (nequam) est mala rei qualitas vel conditio, qua aliquid nullo est pretio nullique usui, ἀχρεϊότης (Il. l'essere buon da nulla, inutilità, cattiva qualità, stato d'alterazione; Fr. mauvais état, mauvaise qualité, état d'altération; Hisp. malo estado, mala calidad, estado de alteracion; Germ. die ungeeignete, nicht natürliche, schlechte Beschaffenheit, Verderbenheit, Untauglichkeit; Angl. the malignity). Occurrit

A) Raro admodum de rebus. Nequitia acetii, est vitium vini in acetum versi. Est enim acetum vinum corruptum. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 20. 25. (125). Aceti nequitia inest virtus magnos ad usus, et sine quibus vita mitior degi non possit. — Iluc referri potest et illud *Auson.* *Edyll.* 12. præf. monosyllab. in fin. positor. Similium nugarum subtexo nequitiam. inutilità di simili frascherie.

B) Sæpissime de hominibus dicitur morali ratione, et ¶ 1. Est ignavia, inertia. *Cic.* 3. *Tusc.* 8. 18. Frugalitas, ut opinor, a fruge: nequitia ab eo (etsi hoc erit fortasse durius) quod nec quidquam est in tali homine: ex quo idem nihili dicitur. *Id.* 1. *Cat.* 2. 4. Cupio, me esse clementem: cupio, in tantis reipubl. periculis non dissolutum videri: sed jam me ipsa inertia nequitiaque condemno. et *ibid.* 11. 29. Si quis est invidiæ metus, num est vehementis severitatis ac fortitudinis invidia, quam inertia ac nequitia pertimescenda? *Id.* 5. *Fin.* 20. 56. Inertissimi homines, nescio qua singulari nequitia præditi. ¶ 2. Item est temeritas, qua quis inconsulto agit, scõsideratezza, leggerezza d'animo: itaque discrimen inter malitiam et nequitiam cognoscimus ex illis *P. Africani* verbis apud *Gell.* 7. 11. Omnia mala, probra, flagitia, quæ homines faciunt, in duabus rebus sunt, malitia atque nequitia. Si nequitiam defendere vis, licet. Sed tu in uno scorto majorem pecuniam absumpsisti, quam quanti omne instrumentum fundi Sabini in censum dedicavisti. Non vis nequitiam: age, malitiam saltem defende. Sed tu verbis conceptis conjuravisti sciens sciente animo tuo, etc. *Cic.* 3. *Herenn.* 6. 11. Utile putamus, ab omnibus unicam malitiam atque nequitiam cognosci. ¶ 3. Item profusio, prodigentia: vitium ejus, qui frugalitate caret et in luxu vivit, prodigalitã, profusione. V. FRUGALITAS. *Cic.* *Cluent.* 51. 141. Brutum autem, hominem sapientem, quod filii nequitiam videret, quæ prædia ei relinqueret, testificari voluisse. *Paul.* 3. *Sentent.* tit. 4. Moribus per prætorum bonis interdicitur hoc modo: Quando tibi bona paterna avitæ nequitia tua disperdis, liberosque tuos ad egestatem perducis, etc. *Horat.* 2. *Sat.* 2. 131. Illum aut nequities, aut vafri inscitia juris, Postremum expellet certe vivacior heres. *Claudius Quadrigarius* apud *Gell.* 7. 11. Luxuria et nequitia pecuniam magnam consumpserat. ¶ 4.

Et quia profusio præcipue versatur in queritandis turpibus corporis voluptatibus, quarum gratia sæpissime homines bona sua comedunt; nequitia accipitur pro turpi incontinentia, flagitiosa cupiditate, probrosa libidine, lascivia, malizia libidinosa. *Donatus* ad *Ter.* *Adelph.* 3. 3. 4. Nequitia proprie libidinosa inertia dicta est. *Horat.* 3. *Od.* 15. 1. Uxor pauperis Ibyci Tandem nequitia pone modum tuæ, Famosisque laboribus. et *ibid.* 4. 77. Incontinentis nec Tityi Jecur Relinquit ales, nequitia additus Custos, scilicet quia in Latonam petulans fuit. *Martial.* 4. 42. Nequitias teitus scit dare nulla magis. Adde *Petron.* *Satyr.* 87.; item *Ovid.* 1. *Fast.* 414.; et *Phædr.* 3. 8. ¶ 5. Est etiam universio malitia, improbitas, vitiositas, malvagità, malizia. *Cic.* *Rosc.* *Am.* 46. 134. Si domus hæc habenda est potius, quam officina nequitia: et deversorium flagitiorum omnium. *Id.* 7. *Terr.* 33. 87. Qui alterum se Verrem cum luxuria atque nequitia, tum etiam imperio putaret. *Seneca* 2. *Ira* 8. Certatur in-

genti quodam nequitia certamine: major quotidie peccandi cupiditas, minor verecundia est. *Phædr.* 2. 6. Vis et nequitia quidquid oppugnant, ruit. *Ulp. Dig.* 21. 1. 23. Dolo malo, et per nequitiam. ¶ 6. Item flagitium, scelus. *Propert.* 1. 15. 38. Nec tremis admittæ conscia nequitia? ¶ 7. Hinc translate in re medica *Cæli. Aureli.* 1. *Acut.* 5. Febrium nequitia. κακότης. et 5. *Tard.* 2. n. 37. Propter passionis nequitiam adhibenda etiam cerotaria ex oleo dulci etc.

NEQUITIALIS, e, adject. ad nequitiam pertinens, nequam Est vox *Vet. Scholiast.* ad *Lucan.* 8. 452.

NEQUITIES, ãi, f. 5. V. NEQUITIA.

NEQUITO, as, are, a. 1. et

NEQUITOR, aris, ari, dep. 1. nequam sum. Agnoscit *Priscian.* 8. p. 799. *Putsch.*, sed nullum affert Latini scriptoris exemplum. *Aug.* tamen *Arethius* edidit nequit, et nequitur pro nequito, et nequitur. Ita edidit et *Henr. Keilius*: at cl. *Quicherat* in sua *Lex. Append.* sub v. *Inquieto* mallet legere inquieto et inquietur.

NEQUO et Ne quo, adverb. ne in aliquem locum, μήπω. *Cato R. R.* 143. Villica ad cenam nequo eat, neque ambulatrix siet.

NEREUS, I et eos, m disyllab. Νηρεΐς, Oceani et Tethyos filius, deus maris, de quo V. multa in ONOM. Hinc metonymice est ipsum mare. *Tibull.* 4. 1. 58. de *Ulyse*. Vexit et Æolios placidum per Nerea ventos. *Val. Flacc.* 1. 450. Iosurgit transtris, et remo Neres versat. *Ovid.* 1. *Met.* 187. qua totum Nereus circumsonat orbem. *Lucan.* 2. 713. Illic primum robuit civili sanguine Nereus.

NERION, ii, n. 2. νηριον, planta, quæ et rhododendron, et rhododaphne dicitur, caretque appellatione Latina, fronde sempiterna, rosæ similitudine, caulibus fruticoso. Jumentis, caprisque, et ovibus venenum est: eadem homini contra serpentium venena remediis. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 20. 33. (79). et 24. *ibid.* 11. 53. (90). Hanc plantam Itali oleandro vocant. V. VIBURNUM et LAUREUS.

NERITA, æ, m. 1. νηριτης, concha marina nautilio, ut videtur, similis. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 33. 52. (103). Navigant ex bis neritæ, præbentesque concavam sibi partem, et auræ oppositas, per summa æquorum vellicant. *Harduin.* pro neritæ edidit veneriæ, minus recte; nam νηριτης legitur apud *Aristot.* *Hist. anim.* l. 4. c. 4. et *Ælian.* *Nat. anim.* l. 14. c. 28. Ipse tamen *Sillig.* habet veneriæ.

NERVALIS, e, adject. ad nervos pertinens, nervosus. *Scribon.* *Compos.* 12. Herbam, quam Græci νεραβυρον, nos nervalem appellamus.

NERVIA, ærum, f. plur. 1. et

NERVIA, ñrum, n. plur. 2. (nervus) fiduciat ex nervis concinnatæ, chordæ citharæ, vel alius musicæ instrumenti; τὰ νηρια, corde della cetra, minige.

1.) Proprie. *Farro* apud *Non.* p. 215. 16. *Merc.* In psalterio extendamus nervias. *Gell.* 9. 7. Nervias in fidiibus brumali die alias digitis pelli, alias sonare. *Frontin.* 2. de limit. p. 32. *Lachmann.* Oculo ex omnibus corniculis extensa ponderibus et inter se comparata fila seu nervias ita perspicere, donec etc. *V. Rudorff.* vol. 2. p. 337.

2.) Translate pro nervis. *Farro* apud *Non.* p. 215. 18. *Merc.* Quæ ejus nervia tractare solebat. *Petron.* *fragm. Traqu.* 45. *Burmam.* Gladiator, qui habuit nervia præcisa.

NERVICÆUS, a, um, adject. νερωϊκος, nervinus, nerviis, h. e. chordis constans. *Vulgat. interpr. Judic.* 16. 7. Si septeni nervicis funibus nudum sieris et adhuc humentibus ligatus fuero, infirmus ero, ut ceteri homines.

NERVICŌSUS, a, um, adject. *Gloss.* *Isid.* Nervicus, nervicosus, fortis. Eadem exhibent et *Gloss. Pith.*

NERVICUS, a, um, adject. nervorum vitio laborans, νερωϊκος. *Vitruv.* 8. 3. ante med. Ita aut nervicos, aut podagricos efficiunt homines. *Al. leg.* nervicos a Græco, et fortasse rectius. V. et voc. præced. — Ceterum V. ONOM.

NERVINUS, a, um, adject. di nervo, e nervo factus, ut Nervini funes. *Veget.* 4. *Milit.* 9.

NERVŌSĒ, adverb. (nervosus). Comp. *Nervo-*

sus. — Proprie est cum validis nervis, sed occurrit translate laetum et est enixe, fortiter, valide, con forza, con energia, con vigore, ενεργως. *Plancus* ad *Cic.* 10. *Fam.* 23. a med. Tu, mi Ciceri, quod adhuc fecisti, idem præsta, ut vigilanter nervoseque nos, qui stamus in acia, subornes. *Cic. Orat.* 36. 127. Dicitur autem non Peripateticorum more (est enim illorum exercitatio elegans jam inde ab Aristotele constituta), sed aliquanto nervosius. *Id.* 3. *Off.* 29. 106. Itaque, nervosius qui ista disserunt, quom audent malum dicere id, quod turpe sit: qui autem remissius, etc.

NERVŌSITAS, atis. f. 3. (nervosus) ipsa nervorum compages.

1.) Proprie. *Cæli. Aureli.* 3. *Acut.* 18. Patitur tota nervositas, quod est conjiciendum et mentis alienatione et contractu membrorum. *Id.* 1. *Tard.* 4. Patitur communiter omnis nervositas, sed principaliter caput. Adde *sumb.* 1. *Acut.* 10. et 3. *Tard.* 3. extr. V. RHIGOLETHRON.

2.) Translate est robor, firmitas. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 1. 2. (9). Nervositas filo æqualior pæne, quam araneis.

NERVŌSUS, a, um, adject. Comp. Nervosior I. et II. 2. — Nervosus est multos, vel validos habens nervos, νερωϊδης (It. nervoso, nerboruto, vigoroso; Fr. nerveux, musculéux, qui a beaucoup de muscles, de tendons; Hisp. nervoso, musculoso; Germ. nervig, voll Sehnen, Muskeln; Angl. full of sinews or fibres, sinewy, strong, nervous, newy).

1.) Proprie. *Cels.* 5. 28. n. 12. et 7. 5. Nervosus iocus. *Lucret.* 4. 1153. Nigra, melichrus est; imunda et fatida, acinosus; Cæsia, Palladion; nervosa et lignea, dorcas. *Ovid.* 6. *Met.* 255. qua crus esse incipit, et qua Mollia nervosus facit intermedia poples. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 77. (198). de diaphragmate. Nulla est ei caro, sed nervosa exilitas. et *ibid.* 86. (214). Medulla nervosa, et in spina tantum dorsa, ossa non habentibus. *Id.* 23. *ibid.* 3. 34. (69). Decoetum olearum profluvium sanguinis e nervosis partibus cohibet. *Cæli. Aureli.* 1. *Tard.* 1. n. 33. Nalutã caput est nervosum et duris cutibus et capillis obtectum. — Nervosius illud apud *Catull.* 67. 27. est τὸ ἀνδραϊον ἀνδρῶν.

2.) Translate. ¶ 1. Per similitudinem dicitur de partibus plantarum exiliioribus ac fruturioribus. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 9. 30. (54). Nervosi cauliculi quibusdam, ut maratho. *Id.* 27. *ibid.* 12. 97. (122). Posterior radices habet nervosas, candidas, firmas. ¶ 2. Eleganter transfertur ad vim et efficaciam dicendi. *Cic. Brut.* 31. 121. Quis uberior in dicendo Platone? quis Aristotele nervosior? ¶ 3. Pro forti. *Prudent.* 2. in *Symmach.* 320. Sanguine præcidiis fervet nervosa juvenus. *Val. Max.* 8. 13. n. 4. extern. Nervosa vivacitas.

NERVULUS, i, m. 2. deminut. a nervus, parvus nervus, ut habent etiam *Not. Tir.* p. 108., νερωϊον, nervetto. Translate. *Cic.* ad *Capiton.* 1. in fin. post ep. 16. l. 16. ad *Att.* Quod certe faciet, si tu nervulos tuos, mihi sæpe cognitos, suavitateque, qua nemo tibi par est, adhibueris. h. e. vim tuam in dicendo.

NERVUS, i, m. 2. νερωϊον. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 88. (127). Nervi orsi a cordis, bubulique etiam circumvolati, in omnibus lubricis applicati ossibus, nodosque corporum, qui vocantur articuli, aliubi interveult, aliubi ambitu, aliubi transitu ligantes: hic teretes, illic lati, ut in unoquoque poscit figuratio. Neque hi solidantur incisi: mirumque, vulneratis summus dolor, præsertim nullus. Sine nervis sunt quædam animalia, ut pisces: arteriis enim constant. Ubi sunt nervi, interiores conducunt membra, superiores revocant. Inter hos latent arteriæ, id est spiritus sensitivæ. Hæc *Plin.* (It. nervo, muscolo, tendine, ligamento; Fr. tendons, ligaments, nerfs; Hisp. tendón, ligamento, nervio; Germ. d. Sehnen und Flechsen, d. Muskeln, Nerven; Angl. a sinew, tendon, nerve, muscle, ligament, fibre).

1.) Proprie. *Cels.* 2. 10. a med. Juncta est vena arteria, his nervi. Ita si nervus scalpellus attingit, sequetur nervorum distentio. *Cic.* 2. *Nat. D.* 55. 139. Huc adde nervos, a quibus artus continentur, eorumque implicationem toto corpore pertinentem: qui, sicut venæ et arteriæ, a corde tracti et profecti in corpus omne ducuntur. *Cels.* 8. 1. circa

med. Cervix ne sustinere quidem caput posset, ni si utrimque recti valentesque nervi collum continerent, quos *τὸν κάρυον* Græci appellant, siquidem horum inter omnes flexus alter semper intentus, ultra prolabi superiora non patitur. et *mor.* Vertebra innitit nervis et multa cartilagine continetur. et *post.* Ossa validis musculis nervisque contracta. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 8. 58. (90). Nervus, qui platys appellatur. *Id.* 34. *ibid.* 8. 19. (59). de *Pythagora pictore.* Hic primus nervos et venas expressit capillunisque diligentius. — Festive *Plaut.* *Pæn.* 5. 4. 99. Condamus alter alterum in nervum brachiale. *h. e.* invicem amplectamur. — *Cæs.* 6. *B. G.* 20. Hoc alii statorem, alii vires, nervosque confirmari putant. *Cels.* 2. 10. a med. Nervorum dissolutio et rigor et distentio. *Seneca Ep.* 66. contractio. *Cels.* 2. 8. et 3. 27. resolutio. *ibid.* n. 3. tremor. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 22. 92. (250). Lini semen musculorum, nervorum, articularum, cervicis duritiam mitigat. *Id.* 28. *ibid.* 6. 17. (61). Pedes in humo deponi prodest, si nervi in his cruribus tendantur in lectulo. se tibi *prænda il granchio.* — Ex his patet, nervo significati a Latinis ea omnia, quorum italicam appellationem posui, quæque ab anatomicis diligentius distinguuntur. Præcipue vero significantur musculi, quibus membrorum motus, vires corporis, firmitas, robor constat. Unde plura translata.

II.) Translate. ¶ 1. Nervus est τὸ αἰδοῖον ἀρρῆκτον, fascinum. *Horat. Epod.* 12. 19.; *Petron. Satyr.* 131.; *Ovid.* et alii. ¶ 2. Dicuntur etiam nervi de fidibus, corde, minuge. *Cic.* 3. *Orat.* 57. 216. Omnes voces, ut nervi in fidibus, ita sonant, ut a motu animi quoque sunt pulsæ. *Id.* *Rosc.* *Am.* 46. 134. Quotidiano cantu vocum et nervorum et tibiarum tota vicinitas personat. *Virg.* *Æn.* 776. cui carmina semper Et citharæ cordi, numerosque intendere nervis. *Horat.* 3. *Od.* 11. 3. testudo resonare septem Callida nervis. ¶ 3. Item chorda arcus, corda dell'arco: quia sæpe e nervo est. *Accius* apud *Farron.* *T. L. L.* 80. *Müll.* *Reciproca* tendens nervo equino concita tela. *Virg.* *Æn.* 622. nervoque obversus equino Intendit telum. et 10. *ibid.* 131. nervo aptare sagittas. *incoacare.* et 4. *G.* 313. euumpit nervo pulsante sagitta. *Fal. Flacc.* 6. 376. levi dicere cor qua nervo. et 1. 437. certus Æthalides subitas nervo redeunte sagittas Cogere. ¶ 4. Per synecdochen est ipse arcus. *Id.* 3. 182. At diversa Sagen turbantem fallere nervo Tum primum puer annus Hylas. ¶ 5. Nervus pro corio. *Tac.* 2. *Ann.* 14. Ne scuta quidem ferro, nervove firmata, sed viminum textus etc. *Sil.* *It.* 4. 293. subtactaque tegmina nervis. ¶ 6. Item genus vinculi, quo seivorum et obætorum cervices, aut potius pedes constinguntur, ceppi. In *Glossis* enim *Philox.* Græce dicitur ξυλοπύδον. et *Tertull.* ad *Martyr.* 2. *sub fin.* Nihil eris sentit in nervo, quam animus in celo est. et *Cult. fem.* 13. Nescio, an erus de potestello in nervum se patitur artari. Huc facit etiam, quod nexos ob res alienam *Heseyeh.* docet ἐγκαλοσκέλεις vocari. Quod etiam e ferro esset, coque cervices colligaretur, docet *Festus* his verbis: Nervum appellamus etiam ferream vinculum, quo pedes impediuntur: quantum *Plautus* eo etiam cervicis vinciri ait (in *fragm.*) Perfidoie captus, eo edepol nervo cervicis probat. Hæc *Festus* p. 165. 23. *Müll.* Ceterum ipsa vox vinculum e nervo significat: et veri simile est, alium tale fuisse, deinde inmutatum in ligneum. aut ferream, servato nomine. A compedibus et pedicis distinguit *Plaut.* servorum pœnas enumerans. *Asin.* 3. 2. 5. adversum stimulos, laminas, cinesque, compedesque, Nervos, catenas, carcereis, numellas, pedicas, hoias. et in *Leg. XII. Tab.* apud *Gell.* 20. 1. a med. Secum ducito, vincito aut nervo, aut compedibus quindecim pondo ne minoribus. et *Cato* apud *Gell.* 11. 18. a med. Fures privatorem fontium in nervo atque in compedibus latentem agunt: fures publici in auro atque in purpura. ¶ 7. Vinculum e nervo aperte esse videtur in illo *Plauti Curc.* 5. 3. 11. et e bodirfaciam plium catapultrariim: Atque ita te nervo torquebo, itidem uti catapulta solent. *Veget.* 4. *Milit.* 9. Nervorum quoque copiam summo studio expediri colligi, quia onagri, vel balistæ, crateraque tormentis, nisi funibus nervinis intenta, nihil prosunt. *Vitruv.* quoque funes e nervo tortos memorat

1. 1., 10. 13. et 16 ¶ 8. Ceterum universim sumitur pro carcere et vinculis. *Plaut. Capt.* 5. 3. 45. Ego te in nervum, baud ad prætorum, hinc rapiam. *Id. Curc.* 5. 3. 40. in nervo jacebis, nisi mihi argentum redditor. *Id. Capt.* 3. 5. 71. noctu nervo vinctus custodibitur. *Liv.* 6. 15. Eximere de nervo aliquem. — *Urbane Ter. Phorm.* 2. 2. 10. O vir fortis, atque amicus! verum hoc sæpe, Phormio, Vereor, ne istæc fortitudo in nervum euumpat denique. vada a finire in prigione. Aludit ad nervos pro viribus et robore. ¶ 9. Per metaphoram et generatim nervi sunt id, quo maxime quæque res sustinetur et valet, vires, robor, vigor, firmitas, forza, vigore, nervo, costanza. *Cic.* 2. *Ferr.* 12. 35. Magnum fortasse onus et mihi periculosum: verumtamen dignum, in quo omnes nervos atatis industriæque meæ contenderem. *usassi ogni sforzo, mi adoperassi con ogni vigore.* *Sic Ter. Eun.* 2. 3. 20. digna res est, ubi tu nervos intendas tuos. *Cic.* 5. *Ferr.* 56. 130. Omnibus nervis mihi contendendum est, atque in hoc laborandum, ut etc. *Q. Cic. Pettit. cons.* 10. 39. Nervos atque artus esse sapientiae, non temere credere. *Cæs.* 1. *B. G.* 20. Opibus ac nervis ad percipiendam suam uti. *Cic.* 5. *Phil.* 12. 32. Expectari consentientis senatus nervos atque vires. *Id.* 6. *Fam.* 1. Vereor, ne consolatio nulla possit vera reperiri præter illam, quæ tanta est, quantum in cujusque animo roboris est atque nervorum. *Id.* 5. *Phil.* 2. 5. Nervi belli pecunia. *Id. Manil.* 7. 17. Vectigalia nervos esse reipubl. semper duximus. *Quintil. proæm.* l. 8. 18. Qui omnia rerum (qui nervi sunt in causis) diligentia, quodam inani circa voces studio senescunt. *Liv.* 7. 39. Nervum conjurationis. *Cic.* 12. *Phil.* 3. 8. Legionum nostrarum nervos nonne his consiliis incidimus? non isneriamo nos? et 2. *Tusc.* 11. 27. Poetæ molliunt animos, nervos omnes virtutis elidunt. *Id.* 3. *Fam.* 10. Plane videtur fore nervis opus, sapientiaque tua, ut etc. ¶ 10. Speciatim de vi vehementiaque orationis. *Cic. Orat.* 19. 62. Quamquam enim et philosophi quidam orate locuti sunt, tamen horum oratio neque nervos, neque sculeos oratorios ac forenses habet. *Horat. Art. P.* 26. sectantem lenia nervi Deservit animique.

NESAPIUS, a, um, adject. (ne et sapio) non sapiens, insipiens. *Petron. siagm. Tragar.* 50. *Burmam.* Ne me putetis nesapium esse. *Q. Terent. Scaurus de Orthogr.* p. 2251. *Putsch.* Ne pro non positum apud antiquos: sic ferientes porci, qui sine dentibus suat, idest qui nefam frendere non possunt: sic nesapius, qui non sapit.

NESCIBILIS, e, adject. qui nesciri potest. *Boeth.* in *Aristot. lib. de interpret.* ed. 1. p. 266. Quenadmodum Homerus quidem est quiddam, id est poeta, non tamen est per se; ita id, quod non est, est quidem aliquid, id est opinabile, vel ignobile, vel nescibile, non tamen est aliquid per se in natura.

NESCIENTIS, entis, participii. *V. NESCIO.*

NESCIENTER, adverb. inscienter. *Augustin.* 2. *Doctr. Chr.* 40. Ipsiis Ægyptiis nescienter commodantibus ea, quibus non bene utebantur. *Prudent.* 2. *Apoltheos. præf.* 4. Et nescienter labimur. *St. Ier.* nescientes.

NESCIENTIA, æ, f. 1. ignorantia, ignorantia. *Claud. Mamert.* 1. *Stat. anim.* 11. ad *fin.* Agnosce, te nobis querentibus veritatem pio una, quam polliceris, scientia multorum nescientias attulisse. *Adde eund.* 3. *ibid.* 2. ad *fin.* et 11.

NESCIO, is, ivi et ii, itum, ire, a. 4. (ne et scio). Nescisse trisyllab. *Ovid.* 2. *Art. am.* 555. Sed melius nescisse fuit. *syncretis* est, nam olim duo ii nunquam scribentur. — Part. *Nesciens* in *fin.*: *Nescitius* et *Nesciturus* 2. — Nescire est non scire, ignorare, ἀγνοεω, (lit. non sapere, ignorare; *Fr. ne pas savoir; Hisp. no saber; Germ. nicht wissen; Angl. to be ignorant, not to know.*) ¶ 1. Stricto sensu et universim. — a) Generatim usurpat cum Ablativo rei et præpos. *de,* cum Accusativo, cum Accus. et Infinito, cum Relativo et Coniunctivo. *Plaut. Merc.* 2. 3. 48. hunc nescire sat scio de illa amica. *Cic.* 12. *Att.* 23. De Otio opinor, sed certum nescio. *Id.* 1. *Tusc.* 25. 60. Nec me pudet, at istos, fateri nescire, quod nesciam. *Ter. Eun.* 4. 5. 10. nesciebam, id dicere illam. *Farro* apud *Gell.* 1. 22. Nescis, quid vesper serus vebat. *Cic.* 7. *Att.* 12. Sin discedet, quo, aut qua,

aut quid nobis agendum sit, nescio. *Id.* 1. *Tusc.* 25. 60. Anima sit animus, ignisne, nescio. *Adde Plaut. Curc.* 4. 1. 2. *Rursus Cic.* 3. *Nat.* D. 1. 2. Hic Vellejus, Nescis, inquit, Cotta, quanta cum expectatione sim te auditorus. *Ter. Eun.* 4. 7. 29. nescis cui maledicas nunc viro. *Ovid.* 1. *Met.* 514. Nescis temeraria, nescis, Quem fugias. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 73. Nescis quo (alii quid) valeat nummus, quem præbeat usum. *Petron. Satyr.* 137. Nescis, quam magnum flagitium admiseris. — Et omisso per ellipsin Coniunctivo. *Plaut. Cist.* 4. 2. 59. aufugit quædam nescio quo mihi. *Id. Epid.* 4. 1. 11. Nam videor, nescio ubi, ne vidisse (hanc) prius. — b) Speciatim. Si nescis, formula, quæ ultimor, quom quippiam vehementius inculcatus. *Ovid. Heroid.* 17. 197. nobis omnia de te Quæreret, si nescis, maxima cura fuit. et *ibid.* 20. 150. Si nescis, dominum res habet ista suum. *Id.* 3. *Pont.* 3. 28. Quæ sunt, si nescis, invidiosa tibi. — c) Quod scis, nescis, formula, quæ silentium alicui, et fidem in arcano custodiendo commendamus: quasi id, quod scit, perinde continere debeat, ac si prorsus nesciret. *Ter. Eun.* 4. 4. 54. tu pol, si sapias, Quod scis, nescis neque de eunurbo, neque de vitio virginis. *Id. Heaut.* 4. 4. 26. Tu nescis id, quod scis, Dromo, si sapias. *Plaut. Mil. glor.* 2. 6. 89. Næ tu hercle linguam comprimes Posthac: etiam illud quod scies, nesciveris: Ne videris, quod videris. — d) Nescio quis, quæ, quid, quib, unde, ut apud *Plaut. Pers.* 1. 3. 9. Prope me hic nescio quis loquitur. *Sic Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 25. 81. Ille nescio quis, qui in scholis nominari solet, mille et octoginta stadia quod abesset, videbat. non so chi. *Sall. in orat. Macri Licin. ad pleb. sub fin.* Occupavit vos nescio quæ torpedo. non so male. *Ter. Heurr.* 3. 1. 39. nescio quod magnum malum Profecto me celant. *Id. Andr.* 2. 2. 3. Lætus est nescio quid. non so di che. *Id. Heaut.* 2. 2. 7. Nescio quid profecto mihi animus præsigit mali. *Cic.* 15. *Fam.* 4. Fortasse non jejunum hoc nescio quid quod ego gessi, et contemnendum videtur. *Id.* 1. *Nat. D.* 33. 93. Quia nescio quid in philosophia dissentiet. *Id.* 15. *Att.* 4. Nescio quid litterarum, et 16. *ibid.* 5. Rumoris nescio quid afflavit. *Id.* 13. *ibid.* 28. Nescio quid e queru exculpseram quod videretur simile simulacri. *Id.* 1. ad *Q. fr.* 1. 6. Nisi forte me Pacioni nescio cujus queielis moveri putas. *h. e.* viliis hominis, per contemptum. *Sic Id. Flacc.* 17. 39. O pastores, nescio quos, cupidos litterarum! *Id.* *Cel.* 15. 35. Quæ te quoniam, mente nescio qua effrenata atque præcipiti, in forum deferri iudiciumque voluisti, etc. *Id. Orat.* 24. 79. Sententiam nescio unde ex abdo eruat. — e) Nescio quomodo, quæ pacto, item quo fato, quo casu, ut apud *Cic.* 5. *Fam.* 15. Nescio quomodo, ipse illæ litteræ excludere me a pacto et perfugio videntur. *Id. Scet.* 47. 119. Boni, nescio quomodo, tardiores sunt. non so come. Eodem sensu *Plaut. Merc.* 2. 3. 54. nescio qui animus mihi dolet. *Cf. Nepos Dion.* 8. Quam, quemadmodum sedaret, nesciret. non sapendo in qual modo. *Cic.* 5. *Fam.* 15. Atii, nescio quo pacto, obdurebant. *Id.* 15. *ibid.* 13. Sed ita fato nescio quo contigisse arbitror, ut etc. et 5. *ibid.* 15. Casu nescio quo in ea tempora retas nostra incidit. *Cf. Nepos Miltiad.* 7. Lucus, nescio quo casu, nocturno tempore incensus est. per non so quale accidente. — f) Nescio an, ut apud *Cic.* 4. *Cat.* 5. 9. Sin illam alterum, nescio an amplius mihi negotii routhaam. *Liv.* 23. 16. Ingens eo die res et nescio an maxima illo bello gesta sit. *Nepos Timol.* 1. Huic uni contigit, quod nescio an ulli, ut etc. non so se. *V. HAUD* et præcipue *AN.* — g) Nescio si est *Pallad. de Insit. proæm.* Nescio, si tuam ad has minutias inclinor ingenium. — h) Passivè impersonaliter. *Car.* 7. *Att.* 12. Utcum consistere usquam velit, an mare transire; nescitur. non si sa, se etc. ¶ 2. Latiori sensu nescire est haut novisse, non conoscere; et occurrit — a) Cum Accusativo personæ, aut rei. *Plaut. Autul. prol.* 30. Illa illum nescit, non sa chi sia. *Ter. Heaut.* 2. 4. 16. Nescio alias: me quidem sæpè scio fecisse sedulo, Ut etc. non so dell'altre. *Sic ibid.* 5. 4. 15. so. Dii istæc prohibeant. *CHR.* Deos nescio: ego quod potero, enitar sedulo. *Lucan.* 1. 453. Nescire deos. *Arnob.* 2. 22. Ipsam sese est ante omnia nesciturus. *Ter.*

Adelph. 4. 2. 32. Nescire nomen alienum. *Seneca* 2. *Clem.* 1.; et *Sueton. Ner.* 40. litteras. *Virg.* 1. *G.* 390. Nec nocturna quidem carpentes pensa puellae Nescivere hiemem. *Stat.* 7. *Theb.* 674. sua vulnera nescit. non sente. *Juvenal.* 7. 97. vinum toto nescire Decembri. h. e. vino abstinere. — b) Passive. *Pallad.* 11. *R. R.* 4. Talibus locis prunarum vis et natura nescitur. *Sidon.* 8. *Ep.* 6. ante med. Litem intra Gallias ante nescitam primus edidit. *Alii leg.* nesciam: *V. Amadut.* in *Leg. Nov.* p. 236. col. 1. *Boeth. Consol. Philos.* 5. *metr.* 3. Aut quis valeat nescita sequi? ¶ 3. Latissimo sensu, vel, si placet, translate, nescire est nequire, et aliquando nolle; occurrit autem — a) Absolute. *Cic. Brut.* 37. 140. Non tam praeclarum est scire Latine, quam turpe nescire. h. e. recte loquendi facultate carere. — b) Saepissime cum Infinito. *Cic.* 3. *Orat.* 18. 65. Stoici omnino irasci nesciunt. *Virg.* 3. *G.* 84. de equo. Stare loco nescit. non sa, non può contenersi. *Horat.* 3. *Od.* 24. 54. Nescit equo rudis Haerere ingenuus puer. *Id. Art. P.* 390. nescit vox missa reverti. non può. *Stat.* 9. *Theb.* 743. Liberi amat campos et nescit in antra reverti. h. e. non vult. — Hinc Part. praes.

Nesciens, entis, est idem ac nescius, ignarus. *Ter. Heaut.* 3. 1. 59. Ut nescientem sentiat te id sibi dare. *Apul. de Mag.* Confluvium, puerum quempiam carmine cantatum commisisse, postea nescientem sui excitatum.

NESCITUS, a, um. *V.* voc. nræred.
NESCIVS, a, um, adject. (nescio) nesciens, ignorans, ἀνεπιστήμων (It. ignorante, che non sa, inscio; Fr. qui ne sait pas, qui ignore; Hisp. ignorante; Germ. unwissend, unkundig; Angl. not knowing, unknowing). Occurrit ¶ 1. Active et stricto sensu. — a) Cum Genitivo. *Virg.* 10. *Æn.* 501. Nescia mens hominum fati sortisque futuræ. *Horat.* 1. *Od.* 5. 9. Qui nunc te fruitur credulus aurea, Qui semper vacuum, semper amabilem Sperat, nescius auræ Fallacis. *Plin.* 8. *Ep.* 23. sub fin. Impendentis mali nescius. *Tac.* 4. *Ann.* 20. extr. Insonites magistratus et culpæ alienæ nescii. *Quintil.* 1. 3. 12. Etas simulandi nescia. — b) Cum Ablativo et præpos. de. *Ovid. Heroid.* 16. 140. Nullaque de facie nescia terra tua est. h. e. nulla regio pulchritudinem tuam ignorat. — c) Cum Accusativo et Infinito. *Tibull.* 1. 9. 76. Nescius, ultorem post caput esse deum. *Val. Flacc.* 4. 708. Imperio fixos Jovis æternumque revinctos, Nescius. — d) Cum Relativo et Coniunctivo. *Ovid. Heroid.* 11. 47. Nescia, quæ faceret subitōs mihi causa dolores. *Id.* 14. *Met.* 2. Arvæque Cyclopium, quid rastra, quid usus aratri, Nescia. *Val. Flacc.* 6. 45. Nescius, beu! quanti thalamos ascendere monstri Arserit. — e) Absolute. *Tac.* 4. *Hist.* 37. In via dispersos et nescios milles noster invaserat. — O nescii, o ignorant. *Arnob.* 1. 53. Desistite, o nescii, in maledicta convertere res tantas. et 2. 5. Quid dicitis, o nescii, etiam fletu et miseratione uliginosissimi? — f) Eleganter usurpatur præcedente negatione. *Cic.* 5. *Fam.* 12. Neque tamen, quum hæc scribebam, eram nescius, quantis oneribus premerere susceptarum rerum. *Id.* 1. *Orat.* 11. 45. Non sum nescius, Scævola, ista inter Græcos dici so hemissimo. *Id.* 1. *Fin.* 1. 1. Nun eram nescius, fore etc. *Id.* 15. *Att.* 11. a med. Heus tu, ne forte sis nescius, Dolabella me sibi legavit. *Virg.* 9. *Æn.* 552. Contra tela furit, seseque baud nescia morti Injicit. a ocelli veggenti. ¶ 2. Item active, sed speciatim nescius dicitur qui non potest aliquid facere, aut non vult, aut non solet. — a) Cum Infinito apud Poetas. *Virg.* 2. *G.* 465. At securo quiete et nescia fallere vita. et 4. *ibid.* 470. Nesciaque humanis precibus mansuescere corda. *Horat.* 4. *Od.* 6. 18. Pueri fari nescii. *Id.* 1. *ibid.* 6. 6. Pellides cœtere nescius. *Ovid.* 2. *Pont.* 9. 45. vincit nescius armis. *Id. Heroid.* 12. 49. Lumina custodis succumbere nescia somno. — b) Cum Gerundio Genitivi casus apud *Tac.* 3. *Ann.* 1. Agrippina illic paucos dies componendo animo insumit, violenta luctu et nescia tolerandi. et *ibid.* 67. Quum, super tot senatores adversos, facundissimis totius Asiæ, eoque ad accusandum delectis, responderet solus et orandi nescius. ¶ 3. Usurpatur etiam passive (ut ignarus) pro ignorato, incognito, non saputo, non conosciuto, incognito.

Plaut. Rud. 1. 5. 17. Quæ in locis nesciis nescia spe sumus. *Id. Capt.* 2. 2. 15. si quid nescivi, id nescium tradam tibi. *Tac.* 1. *Ann.* 59. Aliis genitibus inexpecta esse supplicia, nescia tributa. et 16. *ibid.* 14. Neque nescium habebat, Anfejum invisum Neroni.

Homonym. Inter inscium et nescium ita distinguit *Fronto de differ. voc.* p. 2198. *Putsch.*, ut inscius aliquid nesciat; nescius nil novērit: ille in parte erret, hic in toto.

NESI pro sine positum est in lege dedicationis aræ Dianæ Aventinensis. *Festus* p. 165. 26. *Müll.*

NESSIŌN, ū, n. 2. herba eadem, quæ centaurium majus, apud *Apul. Herb.* 24.

NESSOTRŌPHIUM et nescotrophium, i, n. 2. *servaglio da anitre*, νησοτροφιόν, locus, in quo inclusæ anates aluntur: a νησσα anas et τροφία nutritio. *Varro* 3. *R. R.* 11. 1. Qui volunt greges anatum habere ac constituere nescotrophium, etc. *Colum.* 8. *R. R.* 15. 1. Nescotrophii cura similis, sed inajur impensa est. *Al. leg.* nescotrophium, quod est aviarium: a νεσσός pullus avium. *Sed Varro* et *Colum.* non de avibus in universum, sed de anatibus disputant.

NESTIS, ūdis, m. 3. νηστis, intestinum jejunum. *Cæsar. Aurel.* 2. *Tard.* 1. Nestide paralyti vitatio, et τρυλὴ ἐντέρω, quod nos ræcum intestinum dicere poterimus, erunt ea, quæ per ventrem excluduntur, plurima et minus fluida. Adde *eumd.* 4. *ibid.* 6. et 5. *ibid.* 10.

NETĒ, es, f. 1. νήτη pro νεάτη ultima, subaudi χορδή.

1.) Proprie nomen est chordæ musicæ. *Diomed.* 3. p. 482. *Putsch.* Unde et in chorda extremus nervus appellatus est νήτη. *Alde Vitruv.* 5. 4. *V. Balb.* in *Lex. Vitruv.* Cf. *Censorini fragm. de musica* p. 2723. *Putsch.* Organum quondam habuit tres intentiones, gravem, mediam et acutam: inde Musæ quoque tres olim existimata, Hypæie, Mese, Nete. Nunc in ampliore numero soni considerantur, et hi a Censorino tredecim enumerantur, inter quos nete symmenon. *V.* etiam *Capell.* 9. p. 315. et 322.

II.) Translate ita appellatur digitus in manibus minimus. *V.* **HYPATIE**.

NETŌIDES, is, m. 3. νητοειδής, modulatio quædam musicalis. *Capell.* 9. p. 326. Neteides, quæ et νητοικός consuevit vocari, quæ plures sonos ex ultimis recipit. *V.* **HYPATOIDES**.

NĒTUS, a, om. *V.* NEO.

NĒTUS, us, m. 4. (neo) flamen, nomen. *Capell.* 2. p. 28. Peplum ex candentis byssi netibus videbatur.

NEU. *V.* NEVE.

NEUNQUAM, antique pro nunquam. Velus lapis apud *Dausquium* in *Nunquam*. *ITA NEUNQUAM DE NOMINE FAMILIÆ NOSTRÆ.* *Al. Festus* p. 162. 10. *Müll.* Neunquam ponitur pro nullatenus et pro non ita. *Gloss. Placid.* ed. *A. Maio* in *Class. Auct.* T. 3. p. 487. Neunquam et non significat et non ita et non adeo. *V.* *Hand. Tursell.* T. 4. p. 180.

NEURAS vel nevræs, ūdis, f. 3. νευράς. ¶ 1. Ita appellata herba, quæ ex genere trychni, quia nervos excitat: a νεύρον nervus. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 31. 105. (179). Qui parcius (cam) insectabantur, manicom cognominaverit, qui nequiter, erythron, aut neurada. ¶ 2. Est etiam eadem ac puterion. *Id.* 27. *ibid.* 12. 97. (122). Poterion, aut, ut alii vocant, phrynon, vel neuras, large fructicat.

NEURICUS. *V.* NERVICUS.

NEURŌBATA vel neurobatæ, æ, m. 1. νευροβάτης, super nervum, seu funem ambulans. Differt a *funambulo*, qui super crassum funem incedit: hic vero super tenue filum e nervo, seu fiduculam, ita ut procul spectantibus in aere consistere videatur. *Firmic.* 8. *Mathes.* 17. Erunt funambuli, oribatæ, neurobatæ. *Vopisc. Carin.* 18. Nam et neurobaten, qui velut in ventis cœturnatus ferretur, exhibuit. *V.* **CATADIOMUS**.

NEURŌIDES, n. νευροειδής, genus betæ silvestris, multum minoribus tenuioribus ac densioribus foliis, undecim sæpe, caule lili. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 8. 28. (72).

NEUROSTASTON, i, n. 2. νευροσπαστων, Imaginatione quædam tali artificio intus comparta, ut si occultum nervum, seu fiduculam trabas, ad spe-

ciem hominis vivi movere membra et totum corpus videatur: quæ ab Italis bamboccia, burattino, fantoccio dicitur: a νεύρον nervus et σπῆμα traho. *Gell.* 14. 1. a med. Ut plane homines non, quod dicitur, λαγυλά ζῆα, sed ludera et ridenda quædam neurospasta esse videantur, si nihil sua sponte, nihil arbitrato suo faciunt, sed ducentibus stellis et aurigantibus. *Apul. de Mundo.* Qui in ligneolis hominum liguris gestus movent, quando filum membri, quod agitari solet, traxerint, torquebitor cervix, notabit caput, oculi vibrabunt, inanus ad omne ministerium præsto erunt, nec invenuste totus videbitur vivere. *Petrone. fragm. Tragur.* 34. *Burmann.* Larvam argenteam atulit servus sic aptalam, ut articuli ejus vertebræque laxatæ in omnem partem vertentur. Hinc *Horat.* 2. *Sat.* 7. 82. Duceris, ut nervis alienis mobile linguam. Apud *Gell.* multi scribunt Græcis litteris.

NEUROSPASTOS, νευροσπαστος, herba folium habens vestigio hominis simile, et uvam nigram ferens, in cujus acino nervus conspicitur; unde et nomen habet. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 14. 74. (124). *V.* vireum præced.

NEUROTRŌTOS vel neurotrotus, i, m. 2. a τρυπάσαι, cujus thema est τρυπάσαι, qui nervus vulneratis laborat. *Theod. Priscian.* 1. 19. 51 (lege Seu) telo, seu morsu canum aliarumve ferarum, seu ex quolibet casu nervo vulnerata, quos neurotrotos appellamus, — continuo hoc adhibendum erit, quod glutinare et curare valeat membræ vulnerata.

NEŪTER, tra, trom, adject. trisyllabo. *Consentius de barbar. et metapl.* (edite *Phil. Butmanno*) 6. Si aliquis dicat neutrum dissyllabo, quod trisyllabum nunciamus, barbarismum faciet. Poetica vero licentia usus videtur *Virg. Cir.* 68. Sive est neutra parens. — In *Græc.* habet neutrius, in dativo neutri. Sed et neutri in Genit. legitur. *Varro* 9. *L. L.* 62. *Müll.* In declinationibus voluntariis maris et feminae et neutri. *Ita Cœsares:* at *Müllerus, ex conject.* neutra. *Auson. epigr.* 50. Hæc vota dixit nuptiis: Et masculini et feminini gigante Generisque neutri filius. Etiam neutivæ in Genit. et Dat. feminino dictum fuit, teste *Priscian.* 6. p. 678. *Putsch.* — Ceterum neuter, a ne et uter (hinc etiam neuter usurpatum invenitur in *Inscript.* apud *Orell.* 4859.) est neque hic, nequo ille, μηδέτερος, οὐδέτερος. (It. nè l'uno nè l'altro, nessuno de' due; Fr. ni l'un ni l'autre, aucun des deux; Hisp. ni el uno, ni el otro; Germ. keiner von beiden; Angl. neither the one nor the other, neither of the two, neither). Occurrit ¶ 1. Generatim. — a) In singulari numero. *Cic.* 7. *Att.* 1. Feci igitur, ut neutri illorum quisquam esset me rarior. *Cels.* 1. 2. a med. Ex his vero neutrum semper mihi oportet; sed sæpius alterutrum, pro corporis natura. *Quintil.* 1. 4. 14. Ita fiet, ut quam æquali cura linguam utramque turri experimus, neutra alteri officiat. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 42. 130. Huic summum bonum est, in his rebus in neutram partem moveri; quæ ἀδιάφορα (indifferencia) ab ipso dicitur. *Id.* 2. *Off.* 6. 20. Hæc sine humanum opibus et studiis neutrum in partem elici possunt. *Id.* 2. *Divinat.* 4. 10. Quid bonum sit, quid malum, quid neutrum. *Ovid.* 4. *Met.* 378. de *Hermaphrod.* nec femina dici, Nec parvi tibi possit; neutramque et utramque videatur. *Sueton. Cæs.* 75. Medius et neutrius partis, suorum sibi numero futuros pronuntiavit. *neutrally*. et *Ner.* 2. Medii et neutram partem sequentes. *Ovid.* 2. *Trist.* 114. in neutrum conspiciendus eques. h. e. neque paupertate, neque divitiis insignis. — b) Cum Verbis pluralis numeri. *Plaut. Men.* 5. 2. 34. quoties edici tibi, Ut caveres, neuter ad me iretis roin quærimonia? — c) In plurali nam. *Cic.* 1. *Off.* 21. 70. Alteri, — si opes magnas habeant; alteri, si contenti sint et suo et parvo: in quo neutrorum omnino contemenda est sententia. *Al. Amic.* 15. 53. Tui se intellexisse, quos fidos amicos habuisset, quos infidos, quum jam neutris gratiam referre posset. *Tac.* 1. *Hist.* 1. Ita neutris cura posteritatis. *Seneca* 2. *Tra* 23. In neutris partibus esse. *esser neutrale.* *Justin.* 6. 7. 1. Neutris quoqueam boatile facientibus. ¶ 2. Spectatim *Neutra nomina* dicuntur a Grammaticis, quæ neque masculina sunt, neque feminina: neutra verba, quæ neque activa, neque passiva. *Varro* 9. *L. L.* 55. *Müll.*; *Cic. Orat.* 46. 155;

Gell. 1. 7.; Charis., Diomed., Priscian. Sic Pompejus Comment. art. Donat. § 22. Neutra verba dicuntur, non quoniam neutrum significant, sed quoniam non utrumque significant, id est alium facere, alium pati.

NEUTIQUAM, adverb. (ne et utiquam), quod omnes Grammatici, auctore Donato ad Ter. Andr. 2. 1. 30., ajunt significare nequaquam, nullo modo, probante ipso Forcellino, II. per niente, a niun modo, μηδαμῶς. Sed verum perspexit idem Donatus ad Ter. Heeyr. 3. 3. 43. et 1. 2. 50., ubi ait: Neutiquam non est omnino negantis, sed aliquid assensionis habet; est enim neutiquam non nimis, non valde. Hæc Donatus. Itaque neutiquam est idem ac non omnino, non nimis, non del tutto, non pienamente, non troppo. — a) Componitur hæc negatio cum Verbis placere, putare, videri et aliis ad opinionem pertinentibus. Plaut. Capt. 3. 4. 54. Filium tuum quod redimere se ait, id neutiquam mihi placeat. Ter. Heeyr. 1. 2. 50. Usque illud visum est Pamphilo neutiquam grave, donec jam in ipsis nuptiis, et ibid. 3. 3. 43. Id vero neutiquam honestum esse arbitrator. Atticus ad Cic. 9. Att. 10. Nihil relinquitur nisi fuga, cui te socium neutiquam puto esse oportere. Liv. 7. 12. Dictatori neutiquam placebat. V. voc. seq. — b) Generatim. Ennius apud Cic. 4. Acad. (2. pr.) 17. 52. Sed mihi neutiquam (cl. Fahlep. na utiquam) cor consentit cum oculum adspexit. Plaut. Mil. glor. 3. 1. 37. Si albus capillus hic videtur, neutiquam ingenio est senex. Id. Pæn. 1. 1. 71. Macula sine damno magno quæ elui neutiquam potest. Ter. Heaut. 2. 3. 116. Quapropter hæc res neutiquam neglecta est mihi. Cic. Tim. 11. Immortales vos quidem esse et indissolubiles non potestis: neutiquam tamen dissolvemini. Ita vulgati libri, sed Codd. Augustin. 13. Civ. D. 16. habent nequaquam. Similiter variant lectiones apud eundem. Senect. 12. 42.: certa tamen est lectio apud eundem. 6. Att. 9. ubi Attici verba allata sub a refert; itemque certa est in ejusd. fragm. apud Charis. 2. p. 186. Putsch. V. et voc. seq.

NEUTIQUÆ, adverb. idem ac neutiquam. Imppp. Gratian., Valentinian. et Theodos. Cod. Theod. 15. 2. 3. Supra ternas aquæ uncias neutique possidera decernimus. Apud Liv. 4. 27., 7. 12. et 30. 11. plures Codices legunt neutique; at Drakenborchius edidit neutiquam.

NEUTRALIS, e, adject. neutro, neuter, ουδέτερος, eo sensu, quo dicitur a Grammaticis. Quintil. 1. 4. 24. Quæ feminina positione mares, neutrali feminas significant, ut Muræna, Glycerium et ibid. 5. 54. Neutralia nomina.

NEUTRALITER, adverb. ουδέτερος, vox est Grammaticorum, quum neutro genere significare volunt. Charis. 1. p. 55. Putsch. Gellius fora navium neutraliter dixit.

NEUTRE, adverb. idem ac neutraliter. Gloss. Philoz. Neutre, ουδέτερος.

NEUTRO, adverb. nè all'una, nè all'altra parte, neutram in parte, ουδέτερος. Liv. 5. 26. ad fin. Teri tempus, neutro inclinata spe. Tac. 3. Hist. 23. Neutro inclinaverat fortuna. Quintil. 7. 2. 39. Si neutro litis conditio præponderet.

NEUTRÔDEFECTIVUS, a, um, adject. Ita dicuntur a Grammaticis quædam neutra verba, quæ nonnullis carent personis. Cledon. ars p. 1916. et 1911. Putsch.

NEUTRÔPASSIVUS, a, um, adject. Neutropassiva dixerunt Grammatici verba, de quibus hæc Priscian. 8. p. 818. Putsch. Inveniuntur tamen etiam in o desinentia (verba), sed non multa, in quibus præteritum perfectum per participium solet demonstrari, quæ neutropassiva auctum scriptores nominant. Sunt autem hæc sola: «gaudeo gavisus sum, audeo ausus sum, soleo solutus sum, fido fisis sum, fio factus sum», quorum tamen antiquissimi solebant etiam præteritum perfectum proferre hoc modo: «gaudeo gavisus, audeo ausus, soleo solutus, fido fisis, fio factus», sed nunc bis non utimur. Adde eundem. 11. p. 920.

NEUTRÛRI, adverb. (neuter et ubi). ¶ 1. Est neutro in loco, nè in questo, nè in quel luogo. Plaut. Autul. 2. 2. 56. Neutrubi habeam stabile stabulum, si quid divortii fuit. ¶ 2. Item neutro. Ammian. 19. 2. A dei principio ad usque luceni obscuram neutrubi prælo inclinatio. Id. 24. 2. Di-

micabatur bibliomitus utrobique saxorum manuum nimis, et, neutrubi inclinatio momento, prælitum atrox-pari sortis direptum est.

NEVE et per apocopen ne, conjunctio disjunctiva a ne et vel, idem ac vel ne, μήτε (II. e acciocchè non, ovvero che non; Fr. et ne pas, et que ne pas, ni; Hisp. y no, y que no, ni; Germ. uud nicht, oder nicht, noch; Angl. nor, neither, and not). — a) Negativa sententia, qua jubetur, optatur, rogatur etc., ne quid sit aut fiat, sive Imperativo, sive Conjunctivo expressa, ubi duæ vel plures res significantur, in altero membro, aut in utroque recipit neve. — Ne neu, vel ne-neu-neu usurpatur, ubi res duobus verbis distinguuntur, quarum neutri concedatur esse. Plaut. Capt. 2. 1. 27. Sæcede, ne arbitri dicta nostra arbitrari queant, neu permanet palam hæc nostra fallacia. Ter. Eun. 2. 2. 46. Te quietum reddam, ne sursum deorsum cursites, neve usque ad lucem vigiles. Cic. 15. Fam. 12. Efficias, ne quid mihi fiat injuria, neve quid temporis ad meum annum munus accedat. Id. 1. ad Q. fr. 1. 1. Hoc te rogo, ne contrahas aut demittas animum, neve te obrui magnitudine negotii sinas. Brutus ad Cic. 1. Brut. 16. ad fin. Te rogo atque hortor, ne defatigare, neu diffidas. Cæs. 1. B. C. 86. Ne quid iis necatur, neu quis invitus sacramentum dicere cogatur a Cæsare, cavetur. Liv. 3. 50. Ne quod scelus Ap. Claudii esset, albi attribuerent: neu sa ut patricidam liberum aversarentur. Virg. 1. G. 79. arida tantum Ne saturare fimo pingui pudcat soia; neve Effatos cinerem Immundum jactare per agros. Cato R. R. 37. Caveto, ne quam materiam doles, neu cadas, neu tangas, nisi sileam; neu gelidam, neu rorentam. — Ne-neu-neu, ut-neu-neu, vel neu-neu omisso ut, usurpatur, quum utriusque parti una est ratio unumque verbum. Cic. 2. Legg. 27. 67. Eam ne quis nobis minuat, neve vivus, neve mortuus. Id. 3. Orat. 43. 171. Struere verba sic, ut neve asper eorum concursus, neve biulus sit. Id. 1. Fam. 9. 51. Ut id a me neve in hoc reo, neve in aliis requiras. Cato R. R. 38. Ignem caveto ne intermittas: quia semper silet, neva noctu, neve ullo tempore intermittatur caveto. Cæs. 1. B. C. 76. Ne se, neu Pompejum absentem, imperatorem suum, adversariis ad supplicium tradant, obsecrat. Horat. A. P. 189. Neve minor, neu sit quinto productior actu Fabula quæ etc. — Poetæ jure suo neu ponunt pro simpliciter ne, nec, aut neque, nulla alia præcedente particula, in iis tamen quæ ipsi præcipiunt. Virg. 4. G. 47. Neu propius teclis taxum sine, neve rubentes Ure foco caneros, altæ ne crede paludi. et 2. ibid. 298. Neve tibi ad solem vergant vinea cadentem, Neve inter vitæ corylum sere, neve flagella Summa pete. — Utinam ne-neu dixit Ennius apud Cic. 2. Herenn. 22. 34. Utinam ne securibus Cæsa accedisset-ad terram trabes, Neva inde navis Inchoanda exordium Cœpisset. Ter. Phorm. 1. 3. 6. Quod utinam ne Phormioni id suadere in mentem incidisset, neu me cupidum eo impulisset. — b) Neu propius accedit ad particulas copulativas, atque bine post ut usurpatur pro et ne. — Ut-ne occurrit apud Plaut. Men. 5. 7. 18. Obsecro te, quisquis es, operam ut des mihi, neu sinas in ma insignita fieri tantam injuriam. Cæs. 4. B. G. 17. extr. Aliæ item supra pontem mediocri spatio, ut, si arborum trunci, sive naves dejiciendi operis essent a barbaris missæ, his defensoribus earum rerum vis minueretur, neu ponti nocerent. Unus Codex nec. Id. 7. ibid. 47. Matresfamilie obstabantur Romanos, ut sibi parcerent, seu, sicut Avarici fecissent, ne mulieribus quidem atque Infantibus abstinerent. et 2. ibid. 21. Cobortatus est, uti sua pristina virtutis memoriam retinerent, neu perturbarentur animo. Sall. Cat. 34. Uti respublica quieta foret, neve ex sua contentione seditio oriretur. — Neu tantum, præcedente Conjunctivo sine ulla particula. Cæs. 5. B. G. 58. Interdicitur unum omnes petant Indutiouatum, neu quis quem prius vulneret, quam illum interfectum viderit. Sall. Jug. 83. Proinde sibi regnoque suo consuleret, neu florentes res suas cum Jugurthæ perditis miseret. Liv. 28. 36. Conjungeret se Hannibali, neu senescera bellum sine-ret. — Apud Poetas neu sequitur post Imperativum, vel Conjunctivum. Tibull. 2. 1. 17. di pa-

tri-Vos mala de nostris pellite limitibus: Neu seges eludat messem fallacibus verbis, Neu tmeat celeres tardior agna lupos. Virg. 2. G. 36. fructusque feros nullite colendo, Neu segnes jaceant terræ. Horat. 1. Od. 2. 50. Illic ames dici pater atque princeps, Neu sinas Medos equitare inultos. Id. 1. Ep. 109. Sit bona librorum et provisæ frugis in annum Copia, neu fluitem dubiæ spe pendulus horæ. — Utinam-neu dixit Sall. Jug. 14. Utinam emori fortunis meis honestus exitus esset, neu vivere contemptus viderer. — c) A Poetis tantum neve pro et ne usurpatur in sententia simpliciter adjungenda. Ovid. 4. Met. 799. aversa est et castos ægide vultus Nata Jovis terit, neve hoc impune fuisset, Gorgoneum crinem turpes mutavit in hydros. Id. 2. ibid. 482. Neve preces animos et verba precantia flectant, Posse loqui eripitur. Id. Heroid. 18. 191. Neve putes id me, quod abest, promittere tempus.

NEVÔLO, nevis, nevelt. V. NOLO.

NEX, necis, f. 3. Olim necis, aut neces in recto dictum fuisse creditur. Aurel. Vict. Cæsar. 35. ad fin. Ut ejus neces auctoribus exitio esset. Al. leg. necis: al. aliter. Quintil. declam. 8. 13. Quando quaesita neces est alteri ex geminis. Plerique alii aliter leg. — Ratione habita etymi, hæc vox conjungenda est cum Gr. νέκω, νεκρός, auctore ipso Paul. Diac. p. 176. 7. Müll. (quocum cf. Festum p. 177. 8.). Necem a Græcæ dici certum est: νέκω enim mortuum dicunt. Festus p. 162. 4. Müll. docet, proprie de ea dici, quæ sine vulnere inferitur: sed hoc usu non servatur; V. NECO. — Ceterum nex est mors quæ aliqua externa vi alteri inferitur, φόνος (II. morte, ammazzamento; Fr. morte violente, meurtre, assassinat, carnage; Hisp. muerte violenta, homicidio, matanza; Germ. d. gewaltsame Tod, d. Mord, d. Ermordung; Angl. violent death).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est mors externa vi alteri illata. — a) Sæpiissime in singulari num. Cic. Mil. 4. 10. Insidiatori et latroni quæ potest inferri injusta nex? Id. 2. Nat. D. 3. 7. Necem sibi consciscere. Sueton. Cæs. 14. comminari alicui. Tac. 13. Ann. 1. cupiam moliri. Ovid. 1. Art. am. 73. alicui parere. Tac. 2. Ann. 88. patrare. Ovid. 10. Met. 627. indignam pati. et 15. ibid. 499. neci occumbere. Id. Heroid. 14. 12. nec cadere. Virg. 4. G. 90. neci dedere. Id. 2. Æn. 85. demittere. et 12. ibid. 513. mittere. et ibid. 341. dare. Cæs. 1. B. G. 16. et 6. ibid. 18. Vitæ necisque potestatem habere in aliquem. Stat. 3. Theb. 69. Eripere necem alicui. h. e. a necē liberare. Seneca Herc. Cel. 1833. Gravi necē urgere alicum. Id. Thyest. 693. devotus neci. h. e. morti destinatus. — b) In plurali num. Val. Flacc. 3. 381. misera neces. h. e. eadem facere. — Cum addito Genitivo occisorum. Cic. 1. Cat. 7. 18. Tibi uni multorum elvium neces, tibi vexatio direptioque sociorum impunita fuit ac libera. — Cum Genitivo occidentium. Phœdr. 2. 9. Neces venatorum. ¶ 2. Latiori sensu de morte naturali. Justin. 42. 1. 1. Post necem Mithridatis. h. e. qui adversa valetudine decesserat, ut Id. ait 41. 6. 9. Sic Sueton. Cæs. 5. Post necem consulis. h. e. Lepidi, qui morbo et penitentia interierat, ut Flor. 3. 23. narrat. Seneca Consol. ad Marc. 20. sub fin. Facta nobis sensum nostræ necis auferunt.

II.) Translate. ¶ 1. Nex est idem ac cruor cassorum. Ovid. 2. Art. am. 714. Manns nec Phrygia imbutæ. h. e. sanguine cassorum Phrygum. ¶ 2. In necem alicujus aliquando significat in perniciem, fraudem, damnum, in danno, in prejudicio: ea opinor ratione, qua causa capitis dicitur, quum de gravi jactura bonorum agitur. Ulp. Dig. 38. 5. 1. a med. Si libertus rem suam pro alio pignori dedit in necem patrum. Id. ibid. 36. 4. 5. ante med. Dolus, qui in necem legatariorum et fidei commissariorum factus est. et ibid. 15. 1. 21. Sed etsi eum intricata peculium in necem creditorum passus est, etc.

NEXABUNDË, adverb. strettamente, astricte. Occurrit tantum Comp. Nexabundius translate apud Jul. Valer. 1. res gest. Alex. M. (cedente A. Maudio) 2. Quicumque ea (fortuna) viciant nexabundius, consulendos della fortuna.

NEXIBILIS, e, adject. (necto) nexilis.

1.) Proprie. Lactant. 7. 5. Nexibilia membra.

II.) Translate. *Ammian.* 29. 2. Nexibili adseveratione. *h. e.* callide mendacius connexis.

NEXILIS, e, adject. (necto) *che si agpropa, o attortiglia, πλεκτός*, qui nectitur. *Lucret.* 5. 1349. Nexilis ante fuit vestis, quam textile tegmen. *Ovid.* 6. *Met.* 128. Nexilibus flores hederis habet intertextos. *et 2. ibid.* 409. Nexilibusque plagis silvas Erymanthias ambit. *Terentian. Maur.* p. 2394. *Putsch.* I magis Romanæ lingua non potest præmittere, Edat ut diphthongon ulli nexilis vocabulum.

NEXIO, ōnis, f. 3. actus nectendi, connexio, πλοκή. *Arnob.* 5. 2. Vinculorum nexiones. Adde *Capell.* 1. p. 12. et 23.

NEXO, as, are, a. 1. agpropare, προσαυπλέκω, frequent. a necto. *Lucret.* 2. 98. Pars etiam brevibus spatii nexantur ab icu. *Al. leg.* vetantur. *Virg.* 5. *Æn.* 279. Nexantem nodis, sequæ in sua membra plicantem. *Priscian.* 9. p. 861. *Putsch.* et 469. *Keil.* nexantem: at recentiores critici *rectius leg.* nixantem. *V.* et voc. seq.

NEXO, xis, xū vel xi, xere, a. 3. intensiv. necto. *Livius Andron.* apud *Priscian.* 10. p. 904. et apud *Diomed.* 1. p. 366. *Putsch.* Nerebant multa inter se flexu odororum Dubio. Ita edidit *Keil.*; sed *Putschius* nerebant. *Actus* apud *Priscian.* loc. cit. Nos continuo ferrum eripimus, omnibus manicas neximus. — Præteritum *est nexui, vel nexi* eodem *Priscian.* teste *ibid.* et 9. p. 860. et *Diomed.* 1. p. 366., sed hæc etiam ad *Necto* pertinent.

NEXUS, i. *V.* NEXUS, us, inii. NEXUCŌSUS, a, um, adject. (necto) Sup. *Nexuosissimus* II. — Nexuosus est qui nectit et implicat.

1.) Proprie. *Cassiod.* 11. *Variar.* 40. a med. Sic et sauri, argulum piscium genus, a velocitate nominati, quum se in insidias nexuosas impulerint, quasi quibusdam funibus æquabiliter illigati, totis nisibus trahentes retrorsum, socios conantur liberare captivos.

II.) Translate. *Claud. Mamertin.* 2. *Stat. an.* 6. sub *inii.* Non ego nunc rationum trahentem per nexuosissimas quæstionum minutias revolvo.

NEXUS, a, um. *V.* NECTO.

NEXUS, us, m. 4. (necto). Dicitur etiam *nezum*, i, u. 2. a *Cic. Cæcin.* 35. 102., *Harusp. resp.* 7. 14. et 3. *Orat.* 40. 159. — Nexus est nectio, connexio, conjunctio, ligamentum, πλοκή, συμπλοκή (II. *legame, connessione, intrecciamento, avvolgimento, congiunzione, vincolo*; Fr. *enlacement, nœud, lien, étreinte*; Hisp. *entazamento, nudo, atadura, ligamento*; Germ. *das zusammenknüpfen, zusammenschlingen, d. Umschlingung, Verschlingung*; Angl. *a tying, binding, linking, knitting, a tie, band, fold*).

1.) Proprie. *Tac.* 4. *Ann.* 62. Neque firmis nexibus lineam compagem superstruxit. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 37. 69. (177). Salix solido ligat nexu. *Ovid.* 15. *Met.* 459. serpens, baculum qui nexibus ambit. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 11. 11. (32). Dracones nexu nodi præstringunt elephantos. *Ovid.* 6. *Met.* 242. *de luctantib.* Et jam contulerant arcto luctantia nexu Pectora pectoribus. *Sueton. Ner.* 53. Brachiorum nexibus aliquem elidere. *Martial. Spectac.* 26. Fuscina dente minax, curvo fuit ancora nexu. *h. e.* unco, quo infixæ arenæ nectit ac sistit paves.

II.) Translate. ¶ 1. *Nexus* et *nezum* in Jure est obligatio civilis, qua quippiam, siæ traditione, aut sine cessione, alterius dominio subicitur, ejusque temporariæ potestati quodammodo vertitur, *l'ipotecare, l'impegnare. Festus* p. 165. 20. *Müll.* *Nexum* est, ait *Ælius Gallus*, quodcumque per æs et libram geritur: idque necti dicitur. quo in genere sunt hæc, testamenti factio, nexi statio, nexi liberatio. *Nexum* æs apud antiquos dicebatur pecunia, quæ per nexum obligatur. *Heec Festus.* Magis autem *Varro* 7. *L. L.* 105. *Müll.* *Nexum*, *Mamilii* scribit, omne, quod per libram et æs geritur, in quo sint mancipia. *Mutius*, quæ per æs et libram fiant, ut obligentur, præter quæ mancipio dentur. Hoc verius esse, ipsum verbum ostendit, de quo quærit; nam idem, quod obligatur per libram, neque suum sit, inde nexum dicitur. *Libertus*, qui suas operas in servitutem pro pecunia quam debebat, has dum solveret, nexum

vocatur, ut ab ære obreratus. *Hæc Varro. Cic. Topic.* 5. 28. Alienatio est ejus rei, quæ mancipi est, aut traditio alteri nexu, aut in jure cessione. Itaque — a) Speciatim obligatio nexi locum habet in debitoribus, qui quum solvendo non essent, addicebant se creditoribus, ut dictum est in *NECTO. Lex XII. Tab.* apud *Festum* p. 173. 11. *Müll.* *CVM NEXVM FACIET MANCIPIVM QVE, VTI LINGVA SYNCPASSIT, ITA IVS ESTO. Cic. Mur.* 2. 3. In iis rebus repetendis, quæ mancipi sunt, is periculum iudicii præstare debet, qui se nexu obligavit. *Liv.* 7. 19. Etsi unciariorum fenore facta, levata usura erat, sorte ipsa obruebantur inopes, nequumque inibant. *soggiacevano al darsi in pegno.* et 8. 28. L. *Papirius* is fuit, cui quum se C. *Publilius*, ob æs alienum paternum, in nexum dedisset, etc. *Al. omitt. in rectus. Colum.* 1. *R. R.* 3. 12. *Agros* occupatos nexu civium, aut ergastulis tenent. *Cic.* 1. *de republ.* 17. *Nec civili* nexu, sed communi lege natura. — Et neutro gen. *Id. 2. ibid.* 34. Quum sunt propter unum libidinem omnia nexa civium liberata nectierque postea desitum. *Id. Cæcin.* 35. 102. *Sulla* ita tulit de civitate, ut non sustulerit horum nexa atque hereditates. Adnotant hic interpretes, sotos cives R. jure nexi usos fuisse, quum, quibus Romanam civitatem admississe *Sulla* dicitur, his nexa tamen atque hereditates reliquerit. — Et figurate. *Cic.* 7. *Fam.* 30. ad *Curion.* *Atticus* noster, cuius quoniam proprium te esse scribis mancipio et nexu, meum autem usu et fructu, contentus isto sum. *Scripserat Curio epist. præced.* Sum enim *χρήσι μὲν tuus, χρήσι δὲ Attici* nostri. Hinc discimus, tam nexu, quam mancipio justam rei possessionem acquiri. Est tamen discrimen, quod mancipio perpetua, nexu temporaria acquirebatur. quod idem usuvenit in venditione et in pignore. — Solemnitate in nexu celebrando eadem fuerit, quæ in MANCIPIUM ex *Cajo Institut. tit. 6.* descriptæ sunt. — b) Generatim de cujusque obligationis vinculo. *Modestin. Dig.* 46. 4. 1. *Acceptilatio* est liberatio pro mutuo interrogationem, qua utriusque contingit ab eodem nexu absolutio. *Papinian. ibid.* 10. 2. 33. Partem hereditatis a nexu pignoris liberam consequi. *Cic. Harusp. resp.* 7. 14. Multæ sunt dumtaxat in hac urbe jure privato, jure hereditario, jure mancipi, jure nexi. ¶ 2. Per metaphoram *Tac.* 3. *Ann.* 24. Apud quos exsoluit plerique legis nexus modicum in præsens levamentum fuere.

NI

NI, adverb. et conjunctio. Ratione habita etymia, est alia forma negativæ particulae *ne*: ita ut etiam *nei* et *neive* scriptum occurrat. *V.*, si placet, *Noris. dissertat.* 4. in *Cenotaph. Pis.* c. 5.; et infra sub *A. 2.* Inno. scriptionem hanc *Lachmann* restituit in *Catulli* 6. 2. *Nei* sint illepidæ. *Ceterum*

a) *Ni* est Adverbium negativum pro non, ne; et ¶ 1. *Lorum* habet — a) In negativæ interrogatione, quæ sit per *quidni, quippini*: quorum utrumque *V.* loco suo. — b) Item in compositione vocis *mirum*, quam *V.* loco suo. ¶ 2. Est etiam *ni* pro *ne* prohibente, aut dehortante, *che non, acciocchè non.* Docet hoc *Servius* ad illud *Virg.* 3. *Æn.* 686. *Contra jussa* monent *Heleni, etc.* *Ni* teneant cursum. Ubi ait: *Antiqui ni* pro *ne* ponebant, qua particula plenus est *Plautus: Ni mala, ni stulla sis.* *Hæc Servius*: quibus similia habet *Donatus* ad *Ter. Eun.* 2. 3. 36. et 3. 3. 2. (Sed in verbis *Plauti*, quæ sumpta sunt ex *Men.* 1. 2. 1. commodè potest *ni* etiam pro *nisi* accipi.) Confirmat *Priscian.* *in initio* l. 15. *affertur eumdem Virgilii* versus. *Cassius Hemina* apud *Plin.* 32. *Hist. nat.* 2. 10. (20). *Nama* constituit ut pisces, qui squamosi non essent, ni polluerent. *Varro* apud *Non.* p. 281. 31. *Merc.* *Dominum* convivii, vinum, aliudve quid ni laudato. *Inscript.* apud *Gruter.* 267. col. 3. *DVM NI MINVS VICINTI ADIANT.* In *vel. decreto* apud *eumd.* 629. *DVM NI QVEM IN KIS VIATORIBVS* etc. *LEGANT.* In *vel. epitaph. ibid.* 996. 12. *BOGO PER DEOS NI VELTIS OSSA MEA VIOLARE.*

In *Cenotaph. Pis. C. Cæsaris.* *CAVERIQUE NE QVOD SACRIFICIVM NEVE QVÆ SYFFICATIONES NIVE SPONSALIA NIVE CONVIVIA IN EVM DIEM FIANT.* *Vet. lex* in *lib. Coloniæ.* 1. p. 212. *Lachmann.* Quos limites faciet, in his limitibus reciproce terminos lapideisposito ex saxo silice aut molari aut ni deteriori, supra terram sesquipedem. *Alia lex* p. 263. *Lachmann.* Qui limitus decimanique hæc lege deducti erant, niquis eos limites decimanosve obsæpito. Adde *Propert.* 2. 6. 3., ut quidem in omnibus libris scriptis et editionibus vetustis legi testatur *Brouckus.*, nam atii ne edidere: quæ mutatio et in *Silio It.* 1. 374. facta est, teste *Drakenborchio*; item in *Lucret.* 2. 734. et 887. *V. Lachmann.* ad v. 734. cit.

B) *Ni* est etiam Conjunctio et valet si non; nec tamen facta est ex nisi per apocopen, ut plerique putaverunt, sed per se constat. *Ni* igitur ilem est, quod si non; numquam tamen in iis sententiis, in quibus nisi ob exceptionem requiritur, ab antiquis est usurpatum. Illud unum interest inter *ni* et *si non*, quod *ni* ad totam sententiam pertinet, in *si non* negatio sejuncta ad unum aliquod vocabulum refertur. Utrumque dixit *Horat.* 1. *Ep.* 2. 34. *Ni* postres ante diem librum cum lumine, si non *Intendes* animum studiis et rebus honestis, *Invidia* vel amora vigil torquere. *Cl. Liv.* 1. 22. *Ni* reddantur, bellum indicere jussos. *et 1. 32.* Si non dardantur, quos exposcit, bellum ita indicit. Itaque ¶ 1. *Generatim* usurpatur — a) Quoties eam cogitamus conditionem, sine qua res fieri non potest. — *Ni* sine auditis. *Plaut. Rud.* 3. 4. 48. *Ni offermentas* habebis plures in tergo tuo, *Quam ulla navis longa clavos*, tum ego ero mendacissimus. *Id. Merc.* 3. 4. 4. *Ni oculos* lacrimæ defendant, jam ardeat, credo, caput. *Id. Aulul.* 4. 6. 3. *Ni* subvenisset corvus, perissimus miser. *Cic.* 5. *Ferr.* 96. 223. *Republicam* sistere negat posse, *ni* ad equestrem ordinem judicia referantur. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 151. *Ni* tua custodis, avidus jam hæc auferet heres. *et ibid.* 7. 118. *oculus* hinc te *Ni* rapis, acerdes opera agro nona *Sabino.* *Sall. Cat.* 20. *Ni* vitus fidesque nostra spectata forent, nequidquam opportuna res recidisset. *Id. Jug.* 25. *Timebat* iram senati, *ni* parvisset legatus. *Tac.* 12. *Ann.* 51. *Arsis*que bello provincia, *ni* *Quadratus* Syriae rector subvenisset. — *Cum* additis *pol, hercle* etc. ad majorem affirmandi vim. *Plaut. Asin.* 5. 2. 10. *Pol* *ni* vera ista essent, nonquam faceret ea, quæ nunc facit. *Id. Truc.* 2. 7. 59. *Petii* hercle hodie, *ni* hunc a te abigo. — *Cum* addita part. demonstrativa *ita.* *Cic.* 3. *Fin.* 20. 66. *Quod* *ni* ita se haberet, nec justitiæ ullus esset, nec bonitati locus. *Id.* 5. *Tusc.* 30. 115. *Ni* ita se res haberet, *Anaxagoras* aut hic ipse *Democritus* agros et patrimonia sua reliquissent? *Liv.* 3. 24. *Ni* ita esset, multi privatiu forebant *Volscio* judices. — b) *Miram* *ni* rem affirmat, et est *mirum* si non, non dubito quin, est *ita.* *Nævius* apud *Cic.* 2. *Orat.* 69. 279. *Quid* ploras pater? *Miram*, *ni* cantein: condemnatus sum. *Plaut. Trin.* 2. 4. 94. *Miram*, *ni* tu illuc tecum divitias feras. *Ter. Andr.* 3. 4. 19. *Miram*, *ni* domi est. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 46. *Mira* sunt, *ni* *Pistorius* *Lydas* pugnis contudit. — Et cum asseveratione *Plaut. Asin.* 5. 2. 24. *Atque* edepol *mirum*, *ni* subolet jam hoc huic vicina *meæ.* *et Capt.* 4. 2. 25. *Mira* edepol sunt, *ni* hic in ventre sumpsit confidentiam. — c) Propriam sedem *ni* obtinet in iis, quæ minas atque vehementem indignationem significant. *Plaut. Asin.* 2. 2. 96. *Mihi* tilique *intemiuatu* est, nos futuros *ulmeos*, *ni* hodie *Argyrippio* viginti essent argenti *minæ.* *Id. Cure.* 5. 3. 45. *Ego* te in nervum, haud ad pretorem hinc rapiam, *ni* argentum refers. *Id. Men.* 5. 2. 96. *Ni* jam ex meis oculis abscedat in malum maxam crucem, faciam, quod *Jules*, *Apollo.* *Virg.* 12. *Æn.* 567. *regna* ipsa *Latini*, *Ni* frenum accipere et victi parere fiantur, *Eruam.* — d) Item in detestatione et asseveratione. *Plaut. Bacch.* 3. 4. 5. *Nam* *mibi* divini nunquam quisquam credam, *ni* ego illam exemplis plurimis plauque anno. *Id. Most.* 1. 3. 65. *De* me faciant quod volunt, *ni* ob istam orationem liberasso denuo. *Varro* 3. *R. R.* 3. 10. *Peream*, *ni* piscem putavi esse. *Cic.* 7. *Fam.* 13. *Murari*, *ni* puto te malis a *Cæsare* consuli, quam ianuari. ¶ 2. *Speciatim* in sponsonibus et in

stipulatione ni est sollemnis formula, de qua *Brisson. de Formul.* 5. p. 369. *Gronov. ad Gell.* 5. 4., *Drakenborch. ad Liv.* 3. 57. et alii; optime vero disputavit *Rostius* in libello *De usu vocabulorum si et ni in sponsionibus*, Lips. 1820. In provocando ad sponsionem pignoris vel ad iudicem Romani vocabulo ni utebantur: stipulatio et sponsio ipsa sebat cum particula si, restipulatio et responsio per ni: prator iudicem dabat adhibita particula si. *Cic. 3. Off.* 19. 77. Quum is sponsionem fecisset, ni vir bonus esset. *avendo fatto scommessa, che era uomo da bene. Liv.* 3. 57. Sic se iudicem illi ferre, ni vindicias ab libertate in servitutem dederit. *Plaut. Rud.* 5. 3. 24. cedo quicum habeam iudicem, Ni dolo malo instipulatus sis, nive etiam dum siem Quinquet et viginti natus annos. *nive est et ni, et sive, et si, ut neve est et ne:* habetque locum, quando in iudicio aut sponsione de pluribus rebus agitur. *Cic. Cæcin.* 23. 65. Tum illud, quod dicitur, *sive, nive, irridet. Plaut. Rud.* 3. 4. 8. ergo dato quemvis arbitrum, Si tuas esse oportet, nive eas esse oportet liberat, Nive te in carcerem compingi est æquum. ¶ 3. *Ni quis scivit* apud *Festum* p. 177. 21. *Müll.* nomen est centuriæ, quæ dicitur a *Ser. Tullio* rege constituta, in qua liceret ei suffragium ferre, qui non tulisset in sua: ne quis civis suffragii iure privaretur. Sed in ea centuria neque censetur quisquam, neque centurio præficitur, neque centuriatis potest esse, quia nemo certus est ejus centuriæ. *Hæc Festus.* ¶ 4. *Ni pro nisi quod.* *Ammian.* 22. 11. sub fin. Poterat miserandi homines Christianorum auxilio defendi, ni *Georgii* odio omnes iudicere flagrabat.

NICA, vixæ contracte pro vixæ, 2. pers. præ. imperat. verbi vixæ vincæ. Hæc voce *Nica*, et quandoque etiam Latine *Vincas*, sedens in circo populo factionis quisque suæ agitator sive aurigæ, clara voce, acclamatione consueverat. Hinc *Onid.* 3. *Amor.* 2. 1. Non ego nobilium sedeo studiosus equorum: Cui tamen ipsa faves, vineat ut ille, præter. *Inscript.* apud *Gruter.* 338. 2. GARAMANTI NICA: GENTI NICA. Alia apud *Fabret.* p. 573. n. LIV. LEAENI NICA. In nummo apud *Eckhel.* D. N. V. T. 8. p. 297. VRSÆ VINCAS.

NICATOR, oris, m. 3. νικητωρ, Dorice pro νικτωρ victor. Ita cognominati sunt quidam milites *Persei* Macedoniae regis. *Liv.* 43. 49. Cohors regia, quos nicatoras appellavit, transcendit. *Nicatoras* est Accusativus plur. Græcæ positionis pro nicatoras. — *NB.* De cognom. propr. V. ONOM.

NICEPHORIUM, ni, n. 2. Νικηφόριον, templum *Minervæ* apud *Pergamum*, quæ *Victoriam* manu gestabat, ut *Græcorum* victoriam contra *Trojanos* representaret. *Liv.* 32. 33. *Nicephorium* *Venerisque* templum. V. *Le-Bas, Explication d'une Inscript.* Gr. p. 127. — *N.* De urbis nom. V. ONOM.

NICEUS, a, um, adject. νικησιος, victoriæ largitor. Cognomen *Jovis* apud *Liv.* 43. 21. Altero die ad templum *Jovis*, quem *Niceum* vocant, posuit castra. V. et voc. seq.

NICEPHORUS, i, m. 2. νικηφόρος, victoriam ferens: a νίκη victoria et φέρω porto. Ita appellatus est *Juppiter* sedens cum parva *Victoria* in dextra, quemadmodum *Phidias* statuam *Jovis Olympici* sculpsit: quem videre est in nummis apud *Viscont. Iconogr. Gr. T.* 2. tab. 20. n. 3. 4. 5. 6. cum inscriptione Νικηφόρος. *Spartian. Hadrian.* 2. Ex sano quoque *Nicephori* *Jovis* manante responso. Cf. et voc. præced. — Ceterum V. et ONOM.

NICETERIUM, ni, n. 2. νικητήριον, præmium victoriæ, ut torques, aut hujusmodi: a νίκη victoria. *Juvenal.* 3. 67. *Rusticus* ille tuus sumit trechedipna, *Quirine*, Et ceromatico fert niceteria collo. h. e. insignia victoriæ in gymniciis certaminibus, e collo pendente. V. PHYLACTERIUM.

NICO, eis, ei, cere, a. 3. signum facio, moveo, ut *Nicere* manu, far segno, o molto colla mano. *Plaut. Truc.* 2. 7. 63. emoriere oculis, si manu niceeris. c. Quin manu niceerim? *Turneb.* l. 24. *Adversar.* c. 17. hinc deluci putat verbum nicto, as.

NICOLAUS, a, um, adject. ad *Nicolaum* pertinet, genus dactylorum ita appellatum a *Nicolao* *Damasceno* *Augusti* familiarissimo, ut tradunt *Plu-*

tarch. *Sympos.* l. 8. quæst. 4. et *Athenæus* l. 14. c. 18. Hinc *Plin.* 13. *Hist. nat.* 4. 9. (45). *Sicciores* ex hoc genere *Nicolai*, sed amplitudinis præcipuæ, quaterni cubitorum longitudinem efficiunt. *Edict. Dioctet.* p. 18. *Dactylos* *Nicolaos* optimos octo X quattuor. *Gargil. de pom.* 26. ed. A. *Maio* in *Class. Auct. T.* 3. p. 425. *Palmarum* *Thebaicarum*, vel *Nicolaorum* *ponia* sunt dactylica. *Cod. habet dactylia.*

NICOPHOROS, i, m. 2. smilacis genus. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 10. 49. (82). *Smilax* quoque, qui et *niciphoros* cognominatur: coronam ex eo factam impari foliorum numero ajunt capitibus doloribus mæderi. *Sillig.* vero optimorum *Codd.* et *Lobeckii* (ad *Phrynic.* p. 635.) auctoritate fretus legit *anthophoros.*

NICOSTRATEGUS. V. NYCTOSTRATEGUS.

NICTATIO, onis, f. 3. il battere delle palpebre, actus nictandi. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 57. (156). Ne genæ quidem omnibus: ideo neque nictationes iis, quæ animal generant. — *Columbæ* et similia utraque genæ connivent. Ad quadrupes, quæ ova pariunt, ut testudines, crocodili, inferiore tantum, sine ulla nictatione, propter præduros oculos. Adde *Festum* p. 177. 13. *Müll.* V. voc. seq. II. 2.

NICTO, as, avi, atum, are, n. 1. et *Nictor*, aris, atus sum, ari, dep. 1. Aliam formam *Nictio*, is, V. infra sub I. 1. — Part. *Nictans* I. 1. et II. 1. — *Nictare* et *nictari* frequentativum a *nico* (quamquam alii volunt esse a *niceo* inusitato; unde *conniveo*) est oculos subinde claudere genas movendo; quod semper facimus vigilantes, etiam sine sensu, *παρδαινω* (It. battere gli occhi o le palpebre; Fr. remuer les paupières, cligner; Hisp. quinar, revolver los parpados; Germ. mit den Augen zwinkern oder blinzeln; Angl. to wink or twinkle with the eyes, wink often, blink, nictate).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu, ut diximus, est oculos subinde claudere genas movendo. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 57. (144). Plerisque naturale, ut nictari non cessent; quos pavidiore accerpimus. *Al. leg.* nictare (Hinc *Capell.* 9. p. 301. *Nictantes* oculos reptimil stupefacta pavore.) et *ibid.* 57. (156). Gravior alium inferiore genæ connivent: eadem nictantur, ab angulis membrana obeunte. *Arnob.* 3. 18. Si enim dixerimus iisdem rationibus (Deum) videre, quibus nos videmus: sequitur ut intelligi debeat superjectas pupillis cum habere membranulas, connivere, nictare etc. — Hoc pertinet videtur et illa apud *Festum* p. 177. 16. *Müll.* Nictit canis in odorandis ferarum vestigiis leviter ganniens, ut *Ennius* in L. x.: *veluti si quando vinclis venatica venenot apta solet*, si forte ex nare sagaci sensit, voce sua niela ululatuque ibi acuta etia, unde ipsa gannitio. *Hæc Festus:* quocum est. *Paul. Diac.* p. 176. 3. *Müll.* Verba *Ennii* ita legit et. *Fahlen.* (*Ennian. poes. reliq.* p. 51.) Sicut si quando vinclis venatica velox *Apta* solet canis forte feram sei nare sagaci sensit, voce sua nictit ululatuque ibi acuta. *Thesaurus nov. Latin.* ed. A. *Maio* in *Class. Auct. T.* 8. p. 372. Hinc etiam *nictio*, as, eii vel *nictui*, quod proprie pertinet ad cones, quando bestiarum vestigia insequuntur; unde et *Cæcilius* de quodam cane bene inquit: *«nictit holetque»*. ¶ 2. Latiori sensu est oculis signum dare, vel utrumque, vel alterutrum claudendo. *accennare cogli occhi, far d'occhio, ammiccare. Plaut. Asin.* 4. 1. 39. Neque illa ulli homini nutet, nictet, adnat. *Non.* p. 439. 28. *Merc.* hunc ipsum *Plauti* locum afferens *nutare*, inquit, capitibus; *adnuere* narium vel lalliorum: *nictare* oculorum significantiam esse veteres decreverunt. *Plaut. Men.* 4. 2. 49. Non hercle ego quidem usquam quicquam nuto, neque nictio tibi. Adde *eumd.* *Merc.* 2. 3. 72.

II.) Translate. ¶ 1. De igne pro agitari dixit *Lucret.* 6. 180. ardoris semina, quæ faciunt nictantia fulgura flammæ. ¶ 2. Sæpius figurate est aliquid conari, fare sforzo, quasi sit a *nictum* pro *nizum* a verbo *nitor*. Atque hæc fortasse prima et propria est ejus significatio. *Festus* p. 177. 7. *Müll.* *Nictare*, et oculorum, et aliorum membrorum nisu sæpe aliquid conari, dictum est ab antiquis, ut *Lucretius* in libro quarto (corr. *VI.*): Hic ubi nictari nequeant, insistereque aliis. *Cæcilius* in *Hymno*: *Garrulis* medentes jacent, sine nictentur peticis. *Novius* in *Macchoco*: *Pone* actutum scibus, cum

in nervo nictabere. Unde quidam nictationem, quidam nictum, ut *Cæcilius* in *Pugile*: *Tum* inter laudandum hanc timidum tremulis palpebris percute-re nictu: hic gaudere, et mirari. *Hactenus Festus.* Verba *Lucretii* babes 6. 836., ubi al., inter quos et *Lachmannus*, leg. *nizari*, a *nizum* τοῦ *nitor*, eris. Illa *Cæcili* priora sic legit *Scalig.* *Garruli* sine dentes jacent, sine nictentur peticis. Locum *Novii* ita emendat *Idem*: *Novius* in *Macco* copone: *Actutum* scibus, quum etc.

NICTO, is, ere, et

NICTOR, aris, etc. V. voc. præced. init.

NICTUS, us, m. 4. (nico). ¶ 1. Stricto sensu est nictandi actus, nictatio. *Cæcilius* apud *Festum*, cujus verba V. in NICTO II. 2. ¶ 2. Latiori sensu est actus dandi signum oculis, vel utrumque, vel alterutrum claudendo. *Ovid.* 3. *Met.* 460. *lacrimas* quoque sæpe notavi, *Me* lacrimante, tuas: *nictu* quoque signa remittis. *Alii leg.* nutu. Adde *eumd.* 1. *Art. am.* 138. et 1. *Fast.* 418.; et *Claudiam.* *Cons. Mall. Theod.* 312., sed ubique al. nutu reponunt.

NIDAMENTUM, i, n. 2. (nidus) est quidquid construendo nido inservit.

I.) Proprie. *Plant. Rud.* 3. 6. 51. In nervum ille hodie nidamenta congeret. h. e. musum, paleas, tormentum, et id genus alia, ex quibus aves nidos construunt suos. Est autem ibi allegoria, qua significatur, lenonem (de quo est sermo) nidum parare, ex quo nascatur nervus, h. e. ea facere, propter quæ brevi nervo plectendus sit, vel compedibus vincendus. Ita *Turneb.* l. 26. *Adversar.* c. 2. V. integrum *Plauti* locum.

II.) Translate est ipse nidos. *Arnob.* 6. 16. Non videtis sub istorum simulacrorum cavis stelliones, sorices, blattasque nidamenta ponere?

NIDICUS, a, um, adject. ad nidum pertinet. *Farro* apud *Non.* p. 336. 10. *Merc.* Ad quos tum volucres venit pusillos Usque ad limina nidica esca vilis. *Alii nitida* legunt. *alii aliter.* Est enim locus varie textatus, nec quidquam certi inde colligi potest.

NIDIFICIUM, ni, n. 2. (nidifico) nidi constructio. *Apul.* 8. *Met.* In carioso stipite inhabitantium fornicarum nidificia burriabant.

NIDIFICO, as, are, n. 1. (nidus et facio). Part. *Nidifrans.* — *Nidificare* est nidum facere, *far nido, νιδίζω.* *Colum.* 8. *R. R.* 15. 5. *Pedalia* in quadratum cubilla, quibus nidificat aves. *Schneiderus* editit *innidificent* nulla var. lect. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 26. 42. (81). *Nidificare* ex alga. *Id.* 10. *ibid.* 53. 74. (147). *Turdi* luto nidificantes. *Virg.* apud *Donat.* *Vit. Verg.* 17. *Sic vos non vobis nidificatis* aves. *Plin.* *Valer.* 1. 52. *Hirundo*, quæ in dumibus nidificat.

NIDIFICUS, a, um, adject. nidum faciens. *Seneca Med.* 714. Quodcumque tellus vere nidifico creat.

NIDOR, oris, m. 3. (quæ vox, ratione habita etym conjungi potest cum Gr. νίσσα) est vapor et odor cocti cibi, aut alterius rei ambustæ, vel quocumque alio modo olentis, *νίσσα* (It. vapore e ulivento, o sia odore de cibi, o d'altra cosa abbruciata, leppo; Fr. odeur, exhalation, vapeur; Hisp. olor, exhalacion, vapor; Germ. der Duff, Dunst, Broden, Dampf, von verbrannten, gekochten, gebratenen od. and. fetten Gegenständen; Angl. the smell or steam arising from any thing roasted or burnt, any unctuous or strong smell).

I.) Proprie. — a) De odore. *Lucret.* 6. 794. *Nocturnumque* recens exstinctum lumen, ubi acri *Nidore* offendit nares etc. *Cic. Pis.* 6. 13. *Paulisper* stetit in illo *ganearum* tuarum *nidore* atque fumo. *Cf. Cæc. Aurel.* 4. *Tard.* 3. n. 62. *Nullo* *nidore*, sive fumo, aut ustione lacti natura vitatur ob aquæ admixtionem. *Juvenal.* 5. 162. *Captum* te *nidore* suæ putat ille *culinæ.* *Martial.* 1. 93. *Pascaris* et *nigra* solo *nidore* *culinæ.* *Id.* 7. 26. *de apio cocto.* *Pinguescant* *nadidi* *læto* *nidore* *Penates.* *Verg.* 3. *G.* 415. *Galbanoque* *agitare* *graves* *nidore* *ebelydros.* *Id.* 12. *Æn.* 300. *Occupat* os *flammis*: *illi* *ingens* *barba* *relixit*, *Nidoremque* *ambusta* *dedit.* *Liv.* 38. 7. *extr.* *Fœdus* *quidam* *nidore* *ex* *adusta* *pluma.* *Plin.* 28. *Hist. nat.* 17. 67. (230). *Lethargicus* *excitat* *caprini* *cornus* *nidor*, aut *pilorum.* *Id.* 35. *ibid.* 15. 50. (176). *Nidor* *sulphuris* *igni* *impositi.* *Apul.* 4. *Met.* *Putore* *nidoris* *fœtidi* *abigere* *ali-*

quem. h. e. egesti stercoreis. et 8. ibid. Formica dulcem ac mellitum corporis nidorem persentiscunt. — Apud Ovid. 12. Met. 153. et Tertull. Apolog. 22. et Idolor. 6. nidor est odor carniū crematarum in sacrificiis. — b) Pro vapore. Lucret. 6. 986. Nam penetrare alio sonitus, alioque sapores Cernimus e succis, alio nidoris odores. Plin. 24. Hist. nat. 15. 85. (135). Chamæleuces radix imponitur carbonibus cupressi, atque is nidor per infundibulum imbibitur inveteratæ tussi. Apul. 1. Met. In cujus hospitio nec fumi, nec nidoris nebulam vererer. Minuc. Fel. Octav. 34. a med. Corpus omne sive arescit in pulverem, sive in humorem solvitur, vel in cinerem comprimitur, vel in nidorem tenuatur.

II.) Translate. *Nidor* e *culina* convivium in serum, qui in culina est assiduus, ejusque maxime nidore capitur: possetque et in parasitum aptari. Plaut. Most. 1. 1. 5. Eri, inquam, nidor e culina, quid lates?

Homonym. *Nidor* differt ab *odore*: quia odor in malam partem sumi non solet, nisi cum addito, ut *malus odor*, *teter*, *gravis*; at *nidor* absolute positus fœtorem sæpe significat, aut odorem gravem, vel vaporem mixtum. Plin. 13. Hist. nat. 1. 1. (2). Cedri tantum et citri in sacris fumo convolutum nidorem verius, quam odorem noverant. Harduin. ita verba verius quam odorem omittit ex MSS. At Sillig. ea in textum recepit.

NIDORO, as, are, n. 1. nidorem exhalo. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in Not. Tir. p. 167.

NIDORŌSUS, a, um, adject. nidorem multum exhalans. Tertull. 5. advers. Marcion. 5. ad fin. Holocanostoma nidorosa. Cæli. Aurel. 4. Tard. 3. n. 62. Incoctio aquosi liquoris, quo amisso, sincerior lactis qualitas fit; quæ neque curiosa confectione, neque nidorosa, vel fumosa sufficitur, si simpliciter coctione fuerit procurata. Id. 2. Acut. 19. n. 121. Milium frizum graveolens et nidorosum. Adle eumd. 3. ibid. 17. n. 151.

NIDŪLUS, i, m. 2. deminut. nidi, parvus nidus, νεοττῆδιον, nidiuzzo.

I.) Proprie. Gell. 2. 29. De aviculæ nidulo lepidæ atque jucundæ præmonet. Cic. 1. Orat. 44. 196. Itacam illum in asperrimis saxulis, tamquam nidulum, affixam.

II.) Translate de domicilio. Plin. 6. Ep. 10. Hunc incolere secessum, atque etiam senectutis suæ nidulum vocare consueverat. V. vocem seq. II. 2.

NIDUS, i, m. 2. avium domicilium, καλαί (It. nido; Fr. nid; Hisp. nido; Germ. d. Nest; Angl. a nest).

I.) Proprie. Cic. 2. Orat. 6. 23. Quemadmodum volucres videmus profectionis atque utilitatis suæ causa fingere et construere nidos. Virg. 4. G. 307. nidum lignis suspendit hirundo. Ovid. 8. Met. 257. Nec facit in ramis atque cacumine nidos. Plin. 10. Hist. nat. 33. 49. (92). Nidum construere, et tibi. (93). confugere. Tac. 6. Ann. 28. struere. Horat. 4. Od. 12. 5. ponere. Quintil. 2. 16. 16. texere. Ovid. 11. Met. 746. Incubat alcyone penitentibus æquore nidis. — Hinc figurate *Majores pennas nido extendisse*, proverb. apud Horat. 1. Ep. 20. 21. de iis dictum, qui supra fortunam et genus suum se extulerunt: quod si bonis artibus fiat, laudabile est. Simili sententia nos dicimus *distendersi pinnæ, che'l lenzuol non è lungo*.

II.) Translate. ¶ 1. Per metonymiam accipitur pro fetu avium, quasi continens pro contento, *nidiata*, *piccini*. Virg. 12. Æn. 475. Pabula parva legens nidisque loquacibus escas. Adde eumd. 4. G. 17. Seneca Herc. Fur. 148. Nidi queruli. — Similiter Colum. 7. R. R. 9. 13. Et in cubili suam quisque matrem nidus expectat. Colum. de serofæ fetu loquitur. ¶ 2. Item de quovis cujusque domicilio. Horat. 1. Ep. 10. 6. Tu nidum servas, ego laulo ruris amœni Rivos. Id. 3. Od. 4. 14. rursæ nidum Acherontis. h. e. Acherontiam oppidum in edito monte situm, tamquam nidum altis saxis affixum, ut de Itaca dixit Cic. 1. Orat. 44. 196. V. voc. præced. II. ¶ 3. *Nidi* dicuntur etiam loculi, *scaffali*, *scansie*, in quibus libri in tabernis servantur, οὐκίσκοι. Martial. 1. 118. De primo dabit altero nido Rasum pumice purpuraque cultum. Id. 7. 17. Hos nido licet inaeræ vel imo Septem, quos tibi mittimus, libel-

los. ¶ 4. Pro poculo nidi figura, Varro apud Non. p. 145. 3. Merc. Cape hanc caducam Liberi mollem dapem De fronde Bromiæ acutumnitatis uvitam, Quam, lympha melius e lacuna fontium Allata, nido potilli permisceat.

NIGELLA, æ, f. 1. subaudi herba. ¶ 1. Est idem ac melanthium. Onomast. lat. gr. Nigella, μέλανθιον. Habent hanc vocem Cæli. Aurel. 2. Tard. 2. n. 33.; Theod. Priscian. lib. 2. part. 2. c. 13. ed. Alh. ¶ 2. Item lolium. Æm. Macer de lolio p. 244. retro ed. Ald. Frumentis nocuam lolium Graecus vocat herbam, Quam nostri dicunt vulgari more nigellam.

NIGELLUS, a, um, adject. *negretto*, *nericcio*, deminut. nigri. Varro apud Non. p. 550. 5. Merc. Propinquæ adolescentulæ etiam anthracinis, proxima amiculo nigello, capillo demisso sequerentur. Id. ibid. p. 456. 8. Merc. Oculi suppetatuli nigellis populis. Pallad. 3. R. R. 25. circa med. Nigella vicia. Auson. epist. 4. 74. Cadmi nigellas filias. h. e. litteras. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM. — Hinc

Nigella, æ, f. 1. absolute, substantivorum more. V. voc. præced.

NIGER, nigra, nigrum, adject. *Nigrai* pro *nigræ* more suo dixit Lucret. 4. 538. nigrai noctis ad umbram. — Comp. *Nigrior* et Sup. *Nigerrimus* I. — Ratione habita etymi, Jul. Scalig. ducit a νεκρός mortuus, quia mortui nigri sunt, et niger color proprius est mortuorum et Manium (V. infra sub II. 1.): recentiores hanc vocem cum Gr. νεξ nox conjungunt. Ceterum *niger* est qui coloris est albo contrarii, pullus, ater, fuscus, obscurus, μέλας, μέλαινα, μέλαν (It. nero, negro, bruno, fosco, oscuro; Fr. noir, brun, noivâtre, de couleur sombre ou foncée, sombre, ténébreux; Hisp. negro, moreno, oscuro; Germ. dunkelbarbig, schwarz, schwarzlich, düster; Angl. black, sable, dusky, dark, darksome, gloomy, lurid).

I.) Proprie. — a) De colore in universum hæc habeto. Cic. 2. Divinat. 3. 9. Nescio, qui ille divinus, si oculis captus sit, possit, quæ alba sint, quæ nigra, dicere. Virg. 2. Ecl. 16. Quavis ille niger, quamvis tu candidus esses. moro. et 10. ibid. 38. quid tum, si fuscus Amyntas? Et nigre violæ sunt, et vaccinia nigra. et 4. G. 468. Et caligantem nigra formidine lucum. Horat. 1. Od. 21. 7. nigre silvæ. Id. 4. ibid. 12. 11. Nigræ colles Arcadiæ h. e. silvis frequentis. Virg. 6. Ecl. 54. Illic sub nigra. et 2. G. 258. nigra hederæ. Ovid. 3. Art. am. 690. nigra myrtus. Id. 15. Met. 187. not. Id. Heroid. 18. 7. cælum pice nigrus, et freta venitis Turbida. Id. 10. Met. 449. nigra nubes. Lucret. 4. 341. umbræ. Stat. 4. Silo. 4. 62. nigra litura Thules. h. e. caligantis, obscuræ. Virg. 3. G. 278. nigerrimus Auster Nascitur, et pluvio contristat frigore cælum. (Sic Horat. 1. Od. 3. 6. aspera Nigris æquora ventis. et Epod. 10. 5. niger rudentes Euris differat.) et 4. ibid. 126. niger fluvius. h. e. profundus, quia tales nigri apparent. Horat. 3. Od. 27. 23. Æquoris nigri fremitus. Martial. 8. 56. nigra Falerna. — b) Poëticæ. Juvenal. 1. 71. Per famam et populam nigrus effere maritos. h. e. colore luridus, quia veneno sublatis. Sic Propert. 2. 20. 68. Porula nigra. h. e. venenata. Tetra venena dixit Id. ibid. 13. 70., lurida aconita Ovid. 1. Met. 147. — c) *Nigrum* absolute, nigra nota. Ovid. 1. Art. am. 291. de tauro. Signatus tenui media inter cornua nigro. — d) *Nigra* in candida vertere proverbio dicitur, qui recta prava facit, ut Ter. loquitur Phorm. 5. 2. 6., et vitia ipsa obtegit simulatione virtutis. Juvenal. 3. 29. Cedamus patriâ: vivant Arturios istic El Catulus: maneat, qui nigra in candida vertunt. Ovid. 11. Met. 312. Alipedis de stirpe dei versuta propago Nascitur Autolytus, furtum ingeniosus ad omne, Qui facere adsuerat, patriâ non degener artis, Candida de nigris, et de candentibus atra.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur de iis, quæ ad mortem et fatum pertinent. Ovid. 4. Met. 438. nigri fera regia Ditis. Virg. 4. G. 547. Et nigram mactabis ovem. scil. inferiis mittendis. Horat. 4. Od. 12. 26. Nigrorumque memor, dum licet, ignium. h. e. rogii et mortis. Tibull. 3. 5. 5. At mihi Persephone nigram denunciat horam. Propert. 2. 19. 19. At me non ætas mutabit tota Sibylle, Non labor Alcidiæ, non niger ille dies. Id. 4. 11. 2. Panditur ad nullas janua nigra preces. Seneca Herc. Cæli.

1705. Jupiter niger. h. e. Pluto. ¶ 2. Hinc pro mæsto, tristi, in luctu Jacenti. Stat. 5. Situ. 1. 18. Sed quam plaga recens et adhuc in vulnere primo Nigra domus questu, etc. Fal. Flacc. 3. 404. arvaque nigro Vasta metu. — Huc referri potest et illud Senec. Hippol. 493. niger livor. *l'insidia*. ¶ 3. *Niger* pro infausto, ominoso. Horat. 1. Sat. 9. 72. huncine solem Tam nigrum surrete mihi? Propert. 2. 21. 38. Nigraque funestum concinit omen avis. — Hinc *niger lapis* apud Festum p. 177. 32. Mith. locus in Comitio, ubi Romulus accisus, et Faustulus nutricius ejus sepultus, vel Quintilius quidam, qui a Romulo steterat. ¶ 4. Morali ratione est malus, improbus, dolosus, duplex, vafer. Cic. Cæcin. 10. 27. Argentarius Sex. Clodius, cui nomen est Phormio, nec minus niger, nec minus confidens, quam ille Terentianus. (V. Ter. Phorm. a. 2. sc. 2. et 3.) Horat. 1. Sat. 4. 81. absentem qui rodit amicum; Qui non defendit, alio culpante; solutos Qui captat risus hominum famaque dicacis; Fingere qui non visa potest; commissæ tacere Qui nequit, hic niger est: hunc tu, Romane, caveto.

NIGNA, æ, f. 1. herba tribus foliis longis in tubaccis, quæ illita cicatrices ad colorem reducit. Plin. 27. Hist. nat. 12. 82. (106). Sillig. vero legit nyma.

NIGRANS, antis, et NIGRATUS, a, um. V. NIGRO.

NIGREDO, inis, f. 3. *negrezza*, μέλαινα, color niger, nigrities. Apul. 2. Met. Capilli corvina nigredine carulos columbarum colli fusculos æmulantur. Capell. 1. p. 18. Hujus vero calcei admodum furvi: quorum maxime solea atra noctis nigredine coloratur. Sic It. 2. p. 35. Libri sacra nigredine colorati. Cæli. Aurel. 2. Acut. 14. n. 93. Alia (sputa) in nigredinem veniunt, ob feroris usturam. Marcell. Empir. 19. p. 113. ed. Ald. Ad nigredinem et maculas colli et vultus purgandas, farinam etc.

NIGRĒFACIO μέλανοποιώ. Ita Gloss. Lat. Gr. V. et voc. seq.

NIGRĒFIO, is, icri, anom. idem fere ac nigresco. Theod. Priscian. 1. 5. Acipies pistillum ejusdem metalli (plumbi), et teris, quamdiu oleum pinguescat et nigrescat.

NIGRĒO, es, ere, n. 2. niger sum, vel fio, *farsi nero*, *oscurarsi*, μέλανοποιά. Pacuvius apud Non. p. 141. 11. Merc. Solis exortu capessit splendorem, ocrasus nigret. Accius apud eumd. ibid. Nimis interdum nigret.

NIGRESCO, gressis, grūi, grescere, n. 3. inchoat. Part. *Nigrescens*. — Nigresco est idem ac niger, vel obscurus suu, *farsi nero*, *oscurarsi*, μέλανοποιά. Virg. 4. Æn. 451. latentes nigrescere sacros, Fusaque in obscuro se vertere vina cruorem. et 11. ibid. 811. tenebris nigrescent omnia circum. Ovid. 3. Art. am. 503. Ora tument ira: nigrescent sanguine venæ. Plin. 15. Hist. nat. 4. 2. (6). Bacca incipiens nigrescere. Id. 26. ibid. 1. 5. (7). Nigrescens rantis. Id. 31. ibid. 10. 46. (117). Nigrescentes dentes. Theod. Priscian. 1. 30. Quibus autem forte aliqua luna nigrescent, farina tritici rom pice soluta admitta corantur. Colum. 12. R. R. 50. 1. Schneid. Bacce quin jam nigrescunt, nec adhuc tamen permutare fuerunt.

NIGRICANS, antis. V. voc. seq. in fia.

NIGRICO, as, are, n. 1. Part. *Nigricans*. — Nigricare est idem ac nigrescere. Plin. 37. Hist. nat. 10. 58. (161). Epinecias sit, quam in candida gemma superne nigricat colos. Habent et Not. Tir., que tamen auctoritate caret, p. 128. Niger, nigricat, nigrescit, nigridius. — Hinc Part. præss.

Nigricans, antis, adjectivæ occurrit, et est ad nigrum colorem accedens, nigrescens, nigrans, *neraggiante*, *nericcio*, μέλανίζον. Plin. 9. Hist. nat. 38. 62. (135). Tyrius color nigricans aspectu, idemque suspecto refulgens. Id. 36. ibid. 26. 66. (193). Massa colore pingui nigricans.

NIGRICOLOR, oris, comm. gen. 3. nigrum colorem habens. Salm. 2. ad fia. Nigricolor facies.

NIGRIDUS, a, um, adject. nigricans. V. NIGRICO.

NIGRIFICO, as, are, n. 1. *annerire*, *far nero*, ut Nigricare dentes apud Marcell. Empir. 35. a med.

NIGRITIA, æ, f. 1. et NIGRITIES, ei, L. 5. et

NIGRITUDO, Inis, f. 3. *nerezza, color nero, μακρῆ, nigror, nigredo. Plin. 9. Hist. nat. 38. 62. (134). de purpura. Buccinum pelagio admodum alligatur, minimeque ejus nigrilitas dat austeritatem illam nitoremque, qui quaeritur, cocci. Id. 29. ibid. 6. 34. (109). Corvii ovam nigrilitem capilli affert. Cels. 8. 2. a med. Sin autem nigrilitis est, aut si caries ad alteram partem ossis transit, etc. Plin. 10. Hist. nat. 36. 52. (107). Nulla apparet nigrilitudo in rostro.*

NIGRO, aa, avi, alium, arc, 1. (niger). Part. *Nigrans* sub A; *Nigratus* sub B. II.; *Nigrandus* sub B. I. — Nigrare occurrit

A) Neutorum more, et est idem ac nigrescere, *essere nero. Lucret. 2. 732. ne forte haec albis ex alba rearis Principis esse, ante oculos que candida cernis; Aut ea, quae nigrant, nigro de semine nata. — Et Mediorum apud Graecos more. Theod. Priscian. 4. p. 342. ed. Ald. Saue sub hora infectionis oleum intra os habendum est, ne dentes nigrentur. — Hinc Part. praes.*

Nigrans, antis, adjective usurpatur, et est idem quod fuscus, niger, nereggiante, nero. Varro 2. R. R. 5. 7.; et Colum. 6. R. R. 1. 3. Nigrantia boum cornua. Id. 8. ibid. 2. 9. de gallinaceis maribus. Ravid, vel nigrantes oculi. Seren. Sammon. v. 57. de capillo tingendo. Si praegnans artus captivi aorticis edit, Dicuntur fetus nigrantia lumina singl. Virg. 5. Aen. 97. nigraotes terga juvencl. Lucret. 2. 792. Nigrans color. Sil. It. 9. 225. Corpore ab Immodico servans nigrantia Phoebo. Ovid. 2. Met. 535. Coryus nigrantes versus in alas. Stat. 12. Theb. 254. nigrantes laxabant ostra tenebras. Propert. 3. 10. 33. Nigrantesque domos animarum intrasse silentium. Sil. It. 17. 258. nigrante profundo. h. e. mari. Val. Flacc. 1. 13. Solymo nigrantem pulvere fratrem. h. e. pulvere conspersum et sordidatum. (Sic Horat. 1. Od. 6. 14. pulvere Troico Nigrum Merionem.) Val. Flacc. 4. 697. oigrantia litorea. h. e. quae sunt ad promontorium, quod nigrum vocatur, silva et arboribus umbrosam. Virg. 8. Aen. 353. Credunt se vidisse Jovem, quum saepe nigrantem Egida conculeret dextra, nimbosque cieret. h. e. nubes et tempestates commoventem.

B) Active est nigrum facere, seu lividum.

1.) Proprie. Stat. 2. Silo. 6. 83. non aevius atros Nigrasset planctu genitrix sibi saeva lacertos. Marcell. Empir. c. 7. sect. 1. p. 91. retro ed. Ald. Capillis nigrandis infectio optima etc. et paullo post. Ad nigrandum capillum egregie facit si etc.

II.) Translate. Tertull. 4. advers. Marcion. 8. Nigrall igoorantia tenebris.

NIGROR, oris, m. 3. idem ac nigredo. *Lucilius apud Non. p. 515. 5. Merc. nigror noctis. Sic Pacuvius apud Cic. 1. Divinat. 14. 24. et 3. Orat. 39. 157. Nuctisque et nimbum occecat nigror. Cels. 2. 1. circa med. Nigrorem In uferibus excitat. Lucret. 3. 39. Omnia suffundens mortis nigrare. Gell. 2. 26. a med. Rubidus est rufus, atrore et nigrore multo mixtus. Arnob. 2. 7. Quibus ex causis pili nigrorem ingenitum ponant, neque omnes pariter, sed paulatim adjiciendo canescant?*

NIHIL, n. indecl. Primam produxisse videtur *Lucret. 1. 647. Nihil prodesset calidum denseriet ignem. Nisi dicas, lambum pro spondeo posuisse: aut rectius legas cum Lachmanno et aliis, Nil prodesset enim calidum etc. V. NIHILUM Init. — Nihil idem est quod nihilum, a quo per apocopen factum est (confer etiam NILUM et NIL) *κόδη* (It. niente, nulla, non punto; Fr. rien; Hisp. nada; Germ. nichts; Angl. nothing, naught, not a with, nothing at all). Occurrit autem A) Substantivi nominis, et B) Adverbii more:*

A) Substantivi nominis more nihil — a) Generatim siue ullo Adjectivo vel cum Adjectivis dicitur — De rebus inanimis. *Cic. Senect. 6. 15. Nihil ergo agebat Q. Maximus? nihil L. Paulus? ceteri senes nihil agebant? Id. 1. Off. 42. 151. Omnia rerum, ex quibus aliquid acquiritur, nihil est agricultura melius, nihil uberius, nihil dulcius, nihil homine libero dignius. tra tutte le cose non v'è la migliore etc. et Id. 3. ad Q. Fr. 9. De Gabinio nihil fuit faciendum istorum, quae cogitatis sunt. nulla di quanto s'è pensato. et ibid. 5. Aliud hoc tempore de republ. nihil loquebantur. et post red. ad Quir. 5. 11. Ksi. Jan. consul ol-*

hil humanarum rerum sibi prius, quam de me agendum judicavit. *Nepos Miltiad. 5. Qua pugna nihil aduc est nobilius. h. e. nulla pugna. Cic. 1. Fin. 17. 55. Si nihil tale metuamus. h. e. nullam rem talem. — Nihil unum, nihil quidquam apud Liv. 41. 20. Rhodis ut nihil unum insigne, ita omnis generis dona dedit. h. e. nullum donum. Cic. 1. Orat. 30. 134. Sine studio nihil quidquam egregium nemo unquam assequetur. — Quamvis post nihil sequatur nec, non affirmat tamen. *Cic. Cluent. 1. 1. Nihil me nec subterfugere voluisse reticendo, nec obscurare dicendo. Pro nec posset subjici aut, eademque esset sententia: ut Justin. 8. 2. 11. Nihil sine majestata numinis ejus aut privatæ unquam, aut publicæ rei gesserant. — De personis. Cic. 4. Fam. 4. Victor, quo nihil erat moderatius. et 14. ibid. 3. Ita tibi persuadeas, mihi te carius nihil fuisse. Id. Partit. orat. 17. 57. Nihil est tam miserabile, quam ex beato insler. Id. 3. Tusc. 10. 22. Peripatetici, familiares nostri, quibus nihil est uberius, nihil eruditius, nihil gravius, hæc non sane probant. Adde eumd. 2. Off. 7. 24. Sic Sall. Cat. 47. ed. Kritz. Docetque, so paucis ante diebus a Gabinio et Caparulo socium adscitum nihil amplius scire, quam legatos. *Nepos Alcib. 1. Nihil illo fuisse excellentius vel in vitiis, vel in virtutibus. h. e. neminem. Tac. 4. Hist. 79. Mirum dictu, ut sit omnis Sarmatorum virtus velut extra ipsos. Nihil ad pedestrem pugnam tam ignavum: ubi per turmas advenere, vix ulla acies obstiterit. — b) Nihil cum Genitivo Adjectivi. Cic. 2. Fam. 14. Tam diu nihil novi ad nos afferebatur V. alia sub d et g. — Nihil tamen in casu etiam eodem usurpatur, quo Adjectivum, præcipue quum Adjectivum est terlice declinat. Cic. 1. Orat. 31. 137. Nihil enim dicam reconditum, nihil expectatione vestra dignum, nihil aut inauditum vobis, aut cuiquam dignum. V. alia et supra et infra. — c) Nihil agis, nequidquam conaris, quod enim tibi propositum est, minime assequeris, non ne fai nulla, non ci riesci. Cic. 2. Tusc. 25. 61. Nihil agis, dolor! quamvis sis molestus, nunquam te esse confitebor malum. *Fellej. 2. 66. 3. Nihil tamen egisti, M. Antoni, nihil, loquam, egisti, mercedem caelestissimæ oris et clarissimi capitis (M. T. Ciceronis) absclsi numerando. Vivit, vivetque per omnia seculorum memoriam. Cf. Cic. Rosc. Am. 45. 130.; Horat. 1. Sat. 9. 15.; Propert. 2. 23. 69.; et Lucan. 7. 809. — d) Nihil mihi cum illo est, non ho che fare con lui. Ovid. 2. Fast. 308. Nil mihi vobiscum est. Ter. Phorm. 2. 1. 74. tecum nihil rei nobis, Demipho, est. — e) Nihil es, nihil potes, nihil vales, non vagli punto. Cic. 7. Fam. 27. hæc tibi acrispl, ut isto ipso in genere, in quo aliquid posse vis, te nihil esse cognosceres. et ibid. 33. Nos plane aut nihil amum, aut nobis quidem ipsis displicemus. Id. Divin. in Q. Cæcil. 14. 47. Sin mecum in hac prolusione nihil fueris, quem te in ipsa pugna cum acerrimo adversario fore putemus? et ibid. 15. 47. Esto: ipse nihil est, nihil potest: at venit paratus, etc. — f) Nihil est, mea, tua etc. minime interest, minime juvat, non giova punto. *Plaut. Capt. 2. 2. 94. At nihil est, ignotum ad illum mittere: operam luseris. Adde eumd. Truc. 4. 4. 76. — g) Nihil est, ut, nihil existit ejusmodi, ut etc. Cic. 1. Off. 37. 133. Nihil fuit in Catulis, ut eos exquisito judicio putares uti litterarum: hi autem optime uti lingua Latina putabantur. — h) Nihil est quod, cur, quomobrem, quare, nulla est causa, cur etc. Cic. 3. ad Q. Fr. 8. Superiori epistolæ quod respondeam, nihil est. non ho che rispondere: non occorre ch'io risponda. et 9. Fam. 26. extr. Nihil est quod adventum nostrum extimescas. et 6. ibid. 20. Nihil est cur adveniendibus te offerre gestias. Id. Cluent. 26. 70. Nihil excogitem, quomobrem Oppianico damnari necesse sit? ch'io non pensi e trovi qualche cosa, per cui etc.? Id. Dom. 32. 84. Nihil poterat dicere, quara rata non essent. — i) Post nihil sequitur etiam quin, quominus. Cic. 2. Phil. 10. 23. Nihil prætermisi, quantum facere entique potui, quin Pompejum s Cæsaris conjunctione avocarem. non omisi così alcuna a fine di distinguere etc. Liv. 3. 54. Nihil moror, quo minus decemvirstu abeam. Cels. 3. sub fin. Nihil facere oportet, quo minus, quidquid est puris, exeat. —*****

l) Nihil ad me, subaudi pertinet, aut facit. *Cic. Pis. 28. 68. Recte, an accus, nihil ad uni: aut si ad nos, nihil ad hoc tempus. Ter. Andr. 1. 2. 16. quod antehac fecit, nihil ad me attinet. — m) Nihil nisi, nihil aliud nisi, aut quam, præter, præterquam. non altro che, o fuorchè. Ter. Adelph. 3. 4. 30. Tu quantum quaotus, nihil nisi sapientia es. Cic. Amic. 27. 100. Amare nihil aliud est, nisi eum ipsum diligere, quem ames. non è altro che. et Rosc. Am. 37. 198. Si nihil aliud fecerunt, nisi rem detulerunt, se non fecero altro, che riferire. et 2. ad Q. Fr. 19. Nihil aliud dicam, nisi verebor, nequando etc. non dirò altro, se non che avrò paura etc. et Manil. 22. 64. Ut nihil aliud, quam de hoste cogitet. Id. 4. Fam. 7. Nihil tibi deest præter voluntatem. Id. Harusp. resp. 19. 41. Nihil ut a patria virtute, præterquam quod a senatu desciverat, deflexisset. Auct. B. Alex. 8. Qui nihil, præterquam de vita, cogitarent. Sic Sueton. Galb. 19. Nihil amplius, quam continere se, statuit. Apul. 6. Met. Nihil ergo superest, quam edicere. — In his aliquando ellipsis est commoda. Liv. 3. 26. extr. Ila quidem nocte nihil præterquam vigilatum est lo urbe. non si fe altro che vegliare. et Sueton. Aug. 83. Mox nihil aliud quam vectabatur, et deambulabat. — n) Nihil minus, negat vehementius, nulla meno. Cic. 3. Off. 20. 81. Cedit ergo in virum bonum mentiri, fallere? Nihil minus. — o) Nihil dum et nihildum, nihil adhuc, nondum quidquam, nulla fin ora. Cic. 12. Fam. 7. Quamquam nihil dum audieramus, nec ubi esses, nec etc. Id. 9. Att. 2. Brundisium nihildum erat allatum. Id. 3. Cat. 3. 6. Cimbrum Gabiolum statim ad me nihildum suspicantem rocavi. Liv. 35. 20. Nihildum ad id bellum præter animum parabant. Quintil. 1. 1. 34. Quæ (ætates) nihildum ipsæ ex se generare queunt. — p) Nihil non, omnia, tutto. Cic. Brut. 37. 140. Nihil non ad rationem dirigebat. et Nepos Att. 19. Tanta prosperitas Cæsarem est consecuta, ut nihil ei non tribueret fortans. — q) Non nihil, aliquid. Cic. 12. Fam. 2. Non nihil, ut in tantis malis, est profectum. et 4. ibid. 14. Quo in periculo non nihil me consolatur, quum recordor etc. Scribant et conjunctim nonnihil. — Cum Genitivo. *Nepos Hann. 13. Non nihil temporis tribuit litteris. Similiter nihil non apud Cic. 8. Att. 4. ad fin. Nihil cognovi ingratus: In quo vitio nihil mali non inest. — r) Nihil pro aliquid. Ulp. Dig. 39. 2. 24. Quum, nemine nihil faciente, locus ipse damnum inserat sui natura. Petron. fragm. Tragicur. 42. Burmann. Neminem nihil boni facere oportet.**

B) Adverbii more nihil usurpatur, quemadmodum Accusativo casu alia multa Adjectiva et substantiva nomina, veluti nimium, multum, magnam partem etc.; et majori, quam non, negandi vi pollet. — a) Generatim nihil ponitur pro non omnino. — Cum Verbis. *Plaut. Bacch. 5. 2. 63. Me nihil pœnitel, ut sim acceptus. Id. Stich. 4. 1. 10. Nunc me gratiam abs te joire verba, nihil desidero. Cic. 5. Fam. 20. 21. Qui ambitione nihil uteret. Id. Parad. proæm. 5. Hoc tamen opus in acceptum ut referas, nihil postulo. Id. 1. Phil. 6. 13. Ut decernerentur supplicationes mortuorum? Nihil dico, cui. Cæs. 2. B. G. 21. Nihil jam Cæsaris imperium spectabant. Sall. Jug. 31. Nihil vi, nihil secessionis opus est. Liv. 6. 38. Si C. Licinius et L. Sextius Intercessionis collegarum cedunt, nihil patricium magistratum inseram concilio plebis. Id. 3. 65. Nihil magnopere ad pstrum, aut plebis causam inclinati. Quintil. 2. 17. 15. De Epicuro, qui disciplinæ omnes fugit, nihil miror. — Cum Adjectivis. Liv. 4. 9. Pulsa plebs, nihil Romæ plebi similis, armata ex urbe profecta, colle quodam capto etc. Id. 7. 54. Terminus est nunc imperii vestri mons Taurus. Quilquid intra eum cardinem est, nihil longinquum vobis videri debet. V. Drakenborg. ad h. l. Id. 9. 22. Nihil consulto dictatore, magister equitum submovit hostem. Sall. Cat. 16. ad fin. Ipsi (Pompejo) consulatum petenti magna spes; senatus nihil sene intentus; tutæ tranquillæque res omnes. Quintil. 6. 1. 38. Nihil vultu commotos-vidi. Stat. 9. Theb. 609. Militiamque truceam, sexum Indignata, frequento Mure nihil Grajo. — b) Speciatim nihil pro frustra*

indarno. *Plaut. Mil. glor. 4. 2. 16.* hercle hanc quidem Nihil tu amassis: nihil hæc desponsata est. — c) Pro nulla de causa. *Cic. 1. Legg. 1. a med.* Quorsum tandem, aut cur ista queris? *M. Nihil* sane, nisi ne nimis diligenter inquiras, etc.

NIHIL DUM. *V. voc. præced. sub A o.*

NIHILI. *V. NIHILUM 2.*

NIHILOMINUS. *V. NIHILUM 5.*

NIHILU, ðnis, m. 3. homo nihil, nullius pretii. *Gloss. Gr. Lat. Οὐδαμῶς,* nihilo, nugatorius, gerra.

NIHILUM, i, n. 2. (ne et hilum; *V. HILUM*). *Nihilum* et *nihil* a *Lucret.* sæpe contrahuntur (ut *vehemens* ab *eod.* 3. 153. et a *Catull.* 50. 21.) ut 1. 205. Nihil igitur ferri de nihilo posse, fatendum est. Adde *ibid.* 160. 237. 265. 544. et *alibi.* Sic *Horat.* 1. *Sat.* 5. 67. Nihilo deterius dominæ jus esse, rogabat. Quibus locis *nihil* (quod usitatum est) pro *nihil* et *nilum* pro *nihilum* (quod minus placet) reposuerunt. *V. Voss. l. 2. de Grammatica. c. 18. sub fin.* et *V. NILUM* loco suo. — Ceterum *nihilum* est nulla res, nihil, nil, *οὐδὲν* (It. *nulla, niente, niuna cosa*; Fr. *rien, aucune chose*; Hisp. *nada*; Germ. *nichts*; Angl. *nothing, naught*). Occurrit ¶ 1. Generatim. *Lucret.* 1. 265. docul, nil posse creari De nihilo, neque item genita ad nihilum revocari. *Cic. 2. Divinat. 16. 37.* Erit aliquid, quod aut ex nihilo oriatur, aut in nihilum subito occidat. *Id. Fat. 9. 18.* Ut de nihilo quippiam fiat. *Pers.* 3. 83. gigni de nihilo nihil, in nihilum nil posse reverti. In *quadam lege Sullæ* apud *Cic. Cæcin.* 33. 95. Si quid jus non esset rogari, ejus ea lege nihilum rogatum. *Cic. 1. Acad. (post.) 7. 27.* Interire in nihilum. *Lucret.* 1. 790. redigi ad nihilum. *Cic. 11. Fam. 12. venire. Id. 7. Phil. 8. 27.* revidere. *Cic. Marcell. 9. 27.* Pro nihilo esse. *Id. 14. Att. 9.* Dii immortales, quam mihi ista pro nihilo! (*h. e.* videntur, ut *Id. 2. Fin. 13. 43.* loquuntur.) et *Divin. in Q. Cæcil. 7. 24.* Contemnere aliquid, ac pro nihilo putare. et *4. Ferr. 16. 40.* Pro nihilo ducere. *Liv. 33. 46.* habere. *Cic. 2. Phil. 23. 56.* Quoniam condemnatum esse, pro nihilo est. *si ha per nulla.* ¶ 2. Speciatim. *Nihil* absolute, (quod adverbium putat esse, non nomen, *Charis. 1. p. 46. Putsch.*) *da nulla,* nullus pretii, cum Verbis æstimandi. *Varro 10. L. L. 81. Müll.* Quem putamus esse non hili, dicimus nihil. et *9. ibid. 54.* Dilectus enim, hic homo nihil est, et hujus hominis nihil, et hunc hominem nihil. *Plaut. Cas. 2. 3. 29.* Unde is nihil? ubi fuisti? *Id. Pseud. 4. 7. 1.* nequam est homo, qui nihili Imperium heri Sui servus facit: nihil est autem, suum Qui officium facere immemor est. *Ter. Andr. 3. 5. 6.* Pater nihili pendit. *Cic. 1. ad Q. fr. 2. 4.* Parvi pretii est, qui jam nihil sit. *Gell. 2. 14.* Falsi et suaves emendatores e scripto per libros *stetissæ* fecerunt, tamquam *stittissæ* vanum et nihil verbum esset. — *Homo nihili factus* dicitur a *Plauto Mil. glor. a. 5. v. 16.* qui castratus est. — *Nihilo æstimare* pro *nihili.* *Cic. 4. Fin. 23. 62.* Non quia bonum sit valere, sed quia sit non nihilo æstimandum. *Lambin. leg. nihili.* ¶ 3. Item speciatim. *De nihilo,* sine causa, per niente. *Plaut. Curc. 4. 1. 17.* Qui alteri de nihilo audacter dicunt contumelliam. *Liv. 34. 61. a ræd.* Mall rem exempli esse, de nihilo hospites corripit. — *Non de nihilo,* non sine causa. *Liv. 39. 29.* Maxime hostis fiducia, que non de nihilo profecto concepta est, perculsus. *non senza fondamento.* et *Ter. Hecyr. 5. 1. 1.* Non hoc de nihilo est, quod Laches me nunc conveniam esse expellit. *non è per fronde di porri.* *Propert. 3. 16. 52.* Nec sic de nihilo fulminis ira cadit. *nè così per nulla.* ¶ 4. *Nihilo* cum Comparat. *Cic. 3. Fam. 12. sub fin.* Benevolentior tibi, quam fui, nihilo sum factus. *niente meno amorevole.* et *6. ibid. 3.* Nihilo te nunc majore in discrimine esse. *Ter. Eun. 1. 1. 17.* nihilo plus. *Id. Andr. 3. 2. 27.* scius. *Cæs. 5. B. G. 4. et 7.* tamen scius. *Liv. 6. 33. a med.* segnius. *Plaut. Bacch. 3. 4. 21.* pluris, quam si etc. *Ter. Phorm. 3. 3. 1.* unde ego argentum inveniam miser, Cui minus nihilo est? *ho manco di niente.* *Plaut. Men. 5. 5. 49.* quot homines sunt satis? *med.* quatuor: nihilo minus. *niente manco.* ¶ 5. *Nihilo mi-*

nus, et copulatis vocibus *nihilominus* est — a) Idem atque non minus, æque, non meno, niente di meno, *egualmente.* *Ter. Phorm. 4. 2. 7.* Ubi Phædræ se ostenderet nihilo minus Amicum esse, quam Antiphoi. *Lucret. 3. 96.* Primum animum dico, mentem quam sæpe vocamus, Esse hominis partem nihilo minus, ac manus et pes. *Cic. 1. Off. 21. 72.* Capessentibus rempublicam, nihilo minus quam philosophos, haud scio an magis etiam et magnificentia et despicentia adhibenda sit rerum humanarum. *Id. ad Pompejum 2. post ep. 11. l. 8. ad Att.* Neque enim eos solos arbitrantur capi, qui in armatorum manus incidissent, sed eos nihilo minus, qui regionibus exclusi intra præsidia atque intro arma aliena venissent. *Plin. 7. Ep. 27. circa med.* Percontatus, omnia Cocetur: ac nihilo minus, immo tanto magis conduct. — *Omisso minus, Plaut. Most. 1. 3. 43.* Nihilo ego, quam nunc tu, amata sum. — b) *Nihilo minus* est etiam idem ac tamen, *nientedimeno, nondimeno, tuttavia;* et significat, id, quod dictum est (vel quod non verbis exprimitur, sed in cogitatione inest), non impedire, quic alterum fiat. — *Nihilominus* sine ulla particula. *Cic. 5. Phil. 9. 26.* Legati proficiantur, bellum nihilominus paretur. *Id. Rosc. Com. 18. 56.* Siquidem sine cautione et repositione nihilominus id Pannius societati, hoc est Roscio, debebat. *Id. Mil. 7. 19.* Minus dolendum fuit re non perfecta, sed puniendum certe nihilominus. *Quintil. 5. 14. 6.* Mihi et plurimis nihilominus auctoribus tres summum videntur. *h. e.* etiamsi aliter Cicero statuit. *Id. 8. 3. 85.* Tacuit enim illud, quod nihilominus accipimus, non deesse hominea, qui ad crudelitatem eum impellant. *Cels. 7. 7. n. 15.* Si nihilominus madent, manifestum est sub osse descendere. *Id. 5. 6. n. 21.* Intercidenda (venæ) sunt, ut et in se ipsæ coeant, et nihilominus ora præclusa habeant. — Cum particulis concessivis, *etsi, etiamsi, si, quamvis, quamquam,* etc. *Cic. 1. Invent. 4. 5.* Quare meo quidem animo nihilo minus eloquentiæ studendum est, etsi ea quidam perverse abutuntur. *Liv. 26. 48.* Ceterum, etiamsi vis absit, nihilominus detestabili exemplo rem agi. *Adde Colum. 12. R. R. 20. 2. Cato R. R. 39.* Cogitato, si nihil fiet, nihilominus sumptum futurum. *Plancus ad Cic. 10. Fam. 11.* Quod si nihil profecero, nihilominus maximo sum animo. *Quintil. 1. 2. 5.* At si bona ipsius indoles, si non cæca ac sopita parentum socordia est, et præceptorem eligere licet, et nihilominus amicum gravem virum lateri illi sui adjungere. *Adde Cels. 3. 12. et Justin. 12. 4. 9. Colum. B. R. præfat. 28.* Nam prata et salicta-quamvis tenuem, nihilominus aliquam desiderant industriam. *Seneca Ep. 86.* Alia sunt, quæ quamvis nolit accidere, nihilominus et laudat et comprobant. *Auson. Grat. Act. p. 296. Biont.* Quamquam me istam dixerim seposuisse materiam et in tempus aliud reservare, nihilominus tamen, ut nunc aliqua contingam, -cobortantur. *Liv. 27. 26.* Quibus quum extrahi æstatem posse consules crederent, nihilominus oppugnari Lucros posse rati etc. *Cic. 10. Fam. 2.* In iis rebus, quæ nihilo minus, ut ego absim, conosci possunt, pecto a te etc. *Id. 9. Att. 15.* Scimus nempe: hæremus nihilominus. *Cels. 7. 7. n. 15.* Levata altera parte, nihilominus altera infestat. *Seneca Ep. 120.* At nos corpus tam putre sortiti, nihilominus æterna proponimus. — Cum addito tamen. *Ter. Heaut. 5. 3. 10.* Non postulo: jam loquere: nihilominus ego hoc faciam tamen. *Cic. 13. Fam. 15.* Aut posse eumdem *ἀμὲν πρόσω καὶ ὀπίσω* videre, et tamen nihilominus *ἀμὲν ἀπὸ πρὸθεν* etc. *Id. Cluent. 28. 16.* Nonnulli autem severi homines, -etsi alii pecunia accepta verum judicabant, tamen nihilominus se superioribus suis iudicibus constare putabant oportet. *Cæs. 3. B. C. 17.* Si illud tenerent, se quoque id retenturum: nihilominus tamen agi posse de compositione, ut hæc non remitterent. ¶ 6. *Nihilo magis* (quæ duo numquam in unum coalescunt) in sententiis concessivis usurpatur, sed non minuta comparativi potestate, atque ita, ut tamen numquam adiciatur. *Cic. 2. Divinat. 50. 104.* Hoc vos dialectici non facitis: nec solum

ea non sumitis ad concludendum, quæ ab omnibus concedantur, sed ea sumitis, quibus concessis nihilo magis efficiatur, quod velitis. *Id. 6. Fam. 3.* Superioribus litteris - fui longior. - Hoc item tempore brevior esse debeo. Sive enim nihil tum opus fuit tam multis verbis, nihilo magis nunc opus est: sive tum opus fuit, illud satis est, præsertim quam accesserit nihil novi. *Adde Varron. 1. R. R. 2. 23;* et *Nepot. Datam. 10.* ¶ 7. *Nihilo aliter,* nihil dissimiliter. *Ter. Phorm. 3. 2. 45.* Ego isti nihilo sum aliter, ac fui. — Hinc *Nihilum* adverbii more, ut nihil, legitur apud *Horat. 2. Sat. 3. 53.* est genus unum Stultitiæ nihilum metuenda timentis.

NI, Nom. et Acc., idem quod nihil, et ab eo factum per synopen, niente, nulla, *οὐδὲν.* *Lucret. 5. 264.* Nil opus est verbis. *Al. leg. nihil. V. dicta in NIHILUM init. Cæs. 5. B. G. 29.* Si nil sit durius. *Al. leg. nihil. Auct. B. Afr. 57.* Nil attinere, eum cum adversariis colloqui. *Nepos Thrasib. 2. sub fin.* Nil attigit nisi arma, quibus indigebat. *Al. leg. nihil. Horat. 2. Ep. 1. 31.* Nil intra est oleam, nil extra est in nucce duri. *Id. 1. Od. 14. 14.* Nil pictis timidus navita puppibus Fidit. *Id. 4. ibid. 4. 73.* Nil Claudia non perficere manus. *Petron. Satyr. 34.* Heu heu nos miseros! quam totus homonicio nil est! — Tam nil, tanto poco. *Pers. 1. 122.* Hoc ridere meum, tam nil, nulla tibi vendi Iliade.

NILICOLA, æ, comm. gen. 1. ad Nilum incolens, *Ægyptius. Prudent. 2. in Symmach. 493.* Isis Nilicolas, Rhodios Cytherea reliquit.

NILIGENA, æ, comm. gen. 1. Nilo genitus, *Ægyptius. Macrobi. 1. Saturn. 16. a med.* Argutus Niligena, et gentis accola numerorum potentis. *Ovid. 1. Art. am. 77.* Niligenæ Memphitica sacra juvenæ. *h. e. Isidis. Al. lectius leg. liriqeræ.*

NILIOS, ii, f. 2. *νιλιος,* gemma colorem habens fumidæ topazii, aut aliquando mellæ. *Plin. 37. Hist. nat. 8. 35. (114).* India et has generat, et nilion fulgore hebeti et brevi, et quam intueare, fallaci.

NILUM, Nom. et Accus., *nili,* Genit. et nilo, Ablat., idem ac nihilum, a quo factum est per synopen: *V. Lachmann. ad Lucret. vol. 2. p. 27. et 28. Ennius (ed. cl. I. Fahten.) apud Festum p. 168. 18. Müll.* Illic nugator nili, non naucist homo. *Lucret. 1. 237.* Haud igitur possunt ad nilum quæque reverti. *Id. ibid. 674.* De niloque renata vigescat copia rerum, et v. 697. quæ nilo clara minus sunt. *Adde eumd. ibid. v. 797. et 2. 756. et 964.* Similiter *Horat. 1. Sat. 5. 66.* scriba quod esset, Nilo deterius dominæ jus esse. *Atii tamen leg. Nihilo.*

NILUS, i, m. 2. fluvius maximus Africae, de quo *V. multa in ONOM.* — Hinc translate *nili* apud veteres accipiuntur pro fossis, seu canaliis, quibus aqua in locum aliquem deducitur; cujus generis erant ii, qui aquam in privatas domos derivabant, et qui spectaculis circumdari solebant, *acquedotti, canali.* *Cic. 3. ad Q. fr. 9. sub fin.* Imagines istæ, et palaestra, et piscina, et nilus, multorum Philotimorum est, etc. *Id. 2. Legg. 1. 2.* Ductus vero aquarum, quos isti nilos et euripos vocant, quis non, quum hæc videat, irriserit?

NIMBATUS, a, um, adject. nimbo similis. *Plaut. Pæn. 1. 2. 135. de metrice.* Quam magis adspecto, tam magis est nimbata, et pugæ mææ. *h. e. ventosa et arrogans.*

NIMBIFER, fera, ferum, adject. *ὀμβροφόρος,* ferens nimbus. *Avien. in Arat. 878.* Inter nimbiferas nubes spectabilis existet. *Ovid. 4. Pont. 8. 60.* Ad Styga nimbifero vindicis igne datos. Ita legit *Scalig. et Heins. ex MSS. Alii nubifero.* — Hinc *Nimbifer, feri,* m. 2. absolute, substantivorum more, est Aquarius, qui et Uriger dicitur. *Vet. epigr. in Anthol. Lat. T. 2. p. 315. Burmann.* Urinaque Nimbiferi.

NIMBOSUS, a, um, adject. *νιμβώσος,* piovosus, *ὀμβροδής,* pluviosus, gravis nimbis, asserens nimbos. *Virg. 1. Æn. 539.* Fluctu nimbosus Orion. *Plin. 18. Hist. nat. 11. 20. (109).* Campus est montibus subjacens nimbosus. *Ovid. 2. Pont. 3.*

27. nimbo tumuerunt æquora vento. *Stat. 1. Silv. 3. 89.* nimbo bruma. *Lucan. 5. 631.* nimboſus aer.

NIMBUS, I, m. 2. (quæ vox, ratione habita etymi, conjungi potest cum νεφέλη, νεφέλην νίψ, nubes et nubo) est pluvia repentina, præceps et brevis: in quo differt a pluvia, quæ jugis est et lentior. Ita Servius ad *Virg. 1. Æn. 55.* et *Apul. de Mundo ante med. docent.* Gr. ὀμβροία (It. pioggia repentina e impetuosa, nembro; Fr.averse, ondée, pluie d'orage; Hisp. turbian del agua, de la lluvia; Germ. der heftig stürzende Regen; Angl. a violent storm of rain. sudden shower).

1.) Proprie. Lucilius apud *Farron. 5. L. L. 24. Müll.* Terra abijt in nimbos imbremque. *Lucet. 3. 19.* Quas neque concutiunt venti, nec nubila nimbis Aspergunt. *Cic. 2. Nat. D. 5. 14.* Terrere animos fulminibus, tempestatibus, nimbis, nivibus, grandinibus. *Liv. 1. 16.* Subito coorte tempestas cum magno fragore tonitribusque, tam deoſo regem operuit nimbo, ut conspectum ejus contioni abstulerit. *Virg. 4. Æn. 120.* nigraſ comixta grandine nimbus. *Ovid. 1. Met. 269.* Densifundantur ab æthere oimbi. *Plin. 31. Hist. nat. 4. 30. (53).* Detracta collibus silva, continere nimbos ac digerere consueta. — Huc referendum videtur et illud *Virg. 1. Æn. 55.* Nimborum in patriam, loca feta furentibus Austris, Æoliam venit. *Forcellinus* hunc locum iuter translata recensuit, et ait nimbum usurpari de vento, quia nimbus adducit impellitque. Ceterum cf. *Horat. 2. Od. 16. 23.* Oclor cervis et agente nimbo Oclor Euro. — Nimbus dicitur etiam aqua ipsa, quæ nimbo cecidit. Unde *nimbus legatos* dixit *Petron. Satyr. 123.* aquam pluviam huius concretam glacie. — De tempore nimboſo et pluvio. *Val. Flacc. 2. 371.* nimboſque educere luxu. h. e. traducere. P. EDICCO.

II.) Translate. ¶ 1. *Nimbus* dicuntur nubes præsertim glomeratæ et obscuræ, unde fere nimbi existunt. *Pacuvius* apud *Cic. 1. Divinat. 14. 24.* et *3. Orat. 39. 157.* noctisque et nimbum occæcat nigror. pro nimborum. *Virg. 3. Æn. 198.* Involvere diem nimbi. et *ibid. 587.* Et luam io nimbo nox intempeſta tenebat. *Stat. 1. Theb. 97.* piceo nox obria nimbo Lucentes turbavit equos.

¶ 2. De iis, quæ obscuræ nubis imaginem referunt. — a) De fumo ex incendio. *Virg. 5. Æn. 666.* Respicunt atram in nimbo volitare favillam. — b) De globo pulveris. *Claudian. 2. in Rufin. 176.* Pulveris extolli nimbos, lateque videres etc. Sic *Virg. 3. G. 110.* fulvæ nimbus arenæ Tollitur. ¶ 3. Item de nube lucida, et splendore, qui circa caput et corpus deorum esse fingitur. *Virg. 10. Æn. 634.* cæto se protinus alto Misit, agens hiemem nimbo succincta per auras. et *2. ibid. 615.* Jam summās arces Tritonia (respicit) Pallas Inſedit, nimbo effulgens. *Servius* ad hunc loc. Nube divina, est enim fulgidum lumen, quo deorum capita cinguntur: sic etiam pingi solet. *Id. ad 3. Æn. 585.* Proprie nimbus est, qui deorum, vel imperatorum capita, quasi clara nebula, ambire fingitur. *Mæmerin. Paneg. Maxim. 3.* Trabes vestræ triumphales, et fasces consulares, et sellæ curules, et fulgor, et illa lux divinum verticem claro orbe complectens, vestrorum sunt ornamenta meritorum pulcherrima. V. *Bollettin. dell'Inst. Archeol. a. 1841. p. 102.*, ubi plura de nimbi coloribus et usu. Cl. et *Fronto de laud. sum. p. 327.* Ut Poetæ ferunt, simulantur dii nubibus. et *Horat. 1. Od. 2. 30.* venias, precantur. Nube candentes humeros amictus Augur Apollo.

¶ 4. Sæpe dicitur de subita et densa sparsioſe cujusque rei, quæ in modum nimbi ingruit. *Flor. 3. 8.* Ingenti lapidum saxorumque nimbo classem operuerunt. *Sil. It. 5. 215.* pilorum in Pænos nimbus funditur. et *9. 341. et 580.*; et *Lucan. 4. 776.* telorum. *Colum. 10. R. R. 363.* Non sicut quam decussa pluit arbore nimbus Vel teretis mali, vel lectæ cortice glandis. *Claudian. Nupt. Honor. et Mar. 298.* purpureoque duces perfandere nimbo. h. e. florum copia. *Martial. Spectac. 3.* Et Citices nimbis hic maduere suis. h. e. sparsioſe croci. quam *5. 25.* rubrum, et *9. 39.* Corycium nimbum vocat. *Stat. 10. Theb. 535.* exundant sævo fastigia nimbo. h. e. missillum multitudine. *Claudian. 1. in I. cone. Stilich. 353.*; et *Prudent. 2. in*

Symmach. 702. nimboſ equitum. h. e. ingentem equitum numerum. *Virg. 7. Æn. 793.* Insequitur nimbus peditem. *Martial. 10. 33.* lucera Nimbis ebrina Nicerotianis. h. e. plena onguentis odoratis. ¶ 5. Item apud Christianos nimbus dicitur radiantis splendoris corona, qua picta et sculpta sanctorum capita decorantur: cf. super. paragr. 3. *Isid. 19. Orig. 31. 2.* ¶ 6. Ita dicitur etiam fasciola transversa ex auro assuta in linteis, quod est in fronte feminarum. Ita defuit *Isidor. 19. Orig. 31. 2.* Alii autem illud gestabant mulieres, ut frontis spatium imminuerent, quia frons parva, ut est apud *Petron. Satyr. 126.*, inter formæ decora reputabatur. *Arnob. 2. 41.* Laminas pertunderent surium, imminuerent frontem nimbis, conficiendis quærent corporibus fucos, fuligine oculos obumbrarent. *Al. rectius leg. limbis.* Ceterum de bujace nimbi origine V. *Bollettin. dell'Inst. Archeol. loc. cit.* ¶ 7. *Nimbus vitreus* apud *Martial. 14. 112.* in lem-nate est poculi vitrei genus. Distichon autem tale est: Ab Jove qui veniet, miscenda ad pocula largas Fundet nimbus aquas: hic tibi vina dabit. *Vitreus nimbus* videtur esse vas cum rostro plurifario perforato, quales sunt ampboræ, quibus modo utimur ad hortulos irrigandos. ¶ 8. De subita calamitate dixit *Cic. 15. At. 9.* Quid autem iste in domo tua casus armorum? Sed hunc quidem nimbum cito transisse lætor.

NIMIE, advrb. (nimius) idem ac nimis, ὑπόδρα, troppo, smoderatamente.

1.) Proprie. *Capitolin. Gordian. 6.* Cupide, aot immodeste, aut nimie aliquid facere. *Macrob. 6. Saturn. 6.* ad illud *Virg. 7. Æn. 417.* Et frontem obsecant rugis arat: hæc habet: Arat non nimie, sed pulvere dictum.

II.) Translate est valde. *Pallad. 4. R. R. 10. a med.* In locis nimie frigidis præcoquas fœcus seramus. *Cæli. Aurel. 2. Turd. 13. init.* Stramentis non nimie cedentibus, neque calidis.

NIMIETAS, ætis, f. 3. (nimius) superfluitas, redundantia, nimia copia, περισσεια, troppo, soverchio. — a) In sing. num. *Colum. 6. R. R. 24.* 2. Nimietaſtate verni pabuli pecudes exhilaratæ lascivunt. Sic *vulgati libri*; at *Schneider. legit* satietate. *Pallad. 6. R. R. 7.* Sanguinis nimietaſtatem prohibet. *Apul. 9. Met. Rei* nimietaſtate commotus. h. e. nimia frequentia. *Arnob. 4. 10.* Quæ vel cursim perstrinximus, vel nimietaſtatis non attigimus tædio. *Cæli. Aurel. 1. Acut. 11. n. 84.* Oportet ægros perseveranter movere; sed leniter atque sensim et sine ulla nimietaſtate. *Marcell. Empir. c. 27. ed. Ald.* Si quis tortiones subito pati cœperit de ventris nimietaſtate, etc. — b) In plur. num. *Pallad. 2. R. R. 13. a med.* Inter omnes nimietaſtates temperamentum tenere.

NIMIO, P. NIMIUS.

NIMIOPERS, advrb. Idem ac nimis, vel admodum nimis. *Cic. 5. Parad. 2. 26.* Quos ædificia magnifica nimiopere delectat. Sed alii legunt disjunctum nimio opere, multo rectius. Idem dic de allo loco *6. Verr. 59. 132.*

NIMIRUM, advrb. De vocis compositione recte *Donatus ad Ter. Eun. 3. 3. 1.* Solve nimirum et fac non est mirum. — Nam ni ne significat et ne non. — Usurpatur autem in explicanda vel demonstranda re, quæ per se intelligitur, aut de qua nemo miretur: itaque ponitur pro sine dubio, videlicet, certe; et sæpe tæ nimirum ex adverso posuit sine dubio ipse *Cic. 1. Invent. 23. 32.* Nam genus est, omnium nimirum libidinum, cupiditas; ejus autem generis sine dubio pars est avaritia. Hæc *Cic. Gr. δηπου, δηπουδεν* (It. senza dubbio, certamente, appunto; Fr. sans doute, assurément, certainement, certes, en vérité; Hisp. seguramente, ciertamente, sin duda, de verdad, con verdad; Germ. allerdings, freilich, unſehbar, unſtreitig, ohne Zweifel, in der That, in Wahrheit, nämlich; Angl. doubtless, surely, certainly). Occurrit ¶ 1. In judicio de rebus extra dubitationem positis. — a) Generationem in explicanda vel demonstranda re, quæ per se intelligitur. *Plaut. Aulul. 2. 8. 23.* Nimirum occidit, nisi ego intro huc propere propere currere. *Ter. Eun. 3. 3. 1.* Profecto quanto magis magisque cogito, Nimirum dabit hæc Thais mihi magnum maturo. et *ibid. 4. 7. 14.* Nimirum consillum illud rectum est de oc-

cludendis ædibus. *Cic. Mur. 22. 45.* Non parva res, sed nimirum omnium maxima. *Id. 1. Orat. 4. 16.* Sed nimirum majus est hoc quiddam, quam homines opinantur. *Id. 1. Tusc. 22. 52.* Est illud quidem vel maximum animo ipso animam videre: et nimirum hanc habet vim præceptum Apollinis, quo monet, ut se quisque noscat. *Id. 1. Divinat. 54. 122.* Hoc nimirum est illud, quod de Socrate accepimus. *Horat. 1. Ep. 9. 1.* Septimius, Claudi, nimirum intelligit unus, Quanti me facias. *Quintil. 12. 2. 8.* Id quod est oratori necessarium, nec a dicendi præceptoribus traditur, ab iis petere nimirum necesse est, apud quos remansit. — b) Nimirum usurpatur ab eo, qui aliquid concedit, aut se non negare proficitur. *Cic. 2. Legg. 1. 3.* Sed nimirum me alia quoque causa delectat, quæ te non attingit ita. h. e. Sed (quod infitari non possum) certe me etc. *Auct. B. G. 8. præfat.* Sed ego nimirum, dum omnes excusationis causas colligo, ne cum Cæsara conferar, hoc ipso crimine arrogantia subeo, quod me judicio cujusquam existimem posse cum Cæsare comparari. — c) In appositi adjectum nimirum sententiam confirmat. *Cic. Mur. 15. 32.* Atqui si diligenter, quid Mithridates potuerit et quid fecerit et qui vir fuerit, consideraris, omnibus regibus, quibuscumque populus Romanus bellum gessit, hunc regem nimirum antepones. *Id. 2. Off. 20. 71.* Sed si res in contentionem veniet, nimirum Themistocles est auctor adhibendus. Adde *Vellej. 2. 23. 4.* — d) Etiam simpliciter addit affirmationem, cui expositio causæ subjicitur. *Cic. 3. Nat. D. 36. 86.* Virtutem autem nemo unquam acceptam deo retulit. Nimirum recte: propter virtutem enim jure laudamur et io virtute recte gloriamur. *Id. 13. Att. 10. extr.* Nimirum id fecit: solvendo enim non erat. *Id. 2. Off. 20. 69.* Nimirum enim inops ille, si bonus est vir, etiamsi referre gratiam non potest, habere certe potest. *Lucret. 3. 194.* Hæret enim inter se omnis materialis Copia: nimirum quia non tam levis existat Corporibus. Adde *eumd. ibid. v. 227.* et alibi sæpe. — e) In conclusione cum igitur, itaque jungitur. *Cic. 5. Tusc. 7. 18.* Nimirum igitur conferta res est. Adde *eumd. 3. ibid. 33. 79.* Et *Id. 9. Att. 9. a med.* Itaque nimirum hoc illud est, quod Cæsar scribit in ea epistola. — f) In responsione, nimirum et dubitationem et ipsius interrogationis causas rejicit. *Cic. Quinct. 23. 79.* Sed quid id ad rem? Nimirum, inquit, in eo causa consistit. Adde *eumd. Orat. 16. 50.* Sic *Quintil. 12. 1. 9.* Uter melior dicitur orator? Nimirum qui homo quoque melior. Adde *eumd. 4. 1. 21.* ¶ 2. Nimirum usurpatur etiam in ironia, quemadmodum scilicet, videlicet, significatioſe tamen baud mutatas. *Liv. 40. 9.* Aperienda nimirum nocte janua fuit et armati commissatores accipiendi. *Horat. 2. Sat. 3. 120.* Nimirum insanus paucis videatur eo, quod Maxima pars hominum morbo jactatur eodem. *Juvenal. 2. 104.* Nimirum summi ducis est occidere Galbani Et curare cutim summi constantia civis. *Tac. 2. Ann. 82.* At Romæ, postquam Germanici valetudo percrebuit, cunctaque, ut ex longinquo, aucta in deterius afferebantur, dolor, ira; et erumpabant questus: Ideo nimirum in extremas terras relegatum: ideo Pisoni permissam provinciam. *Plin. 36. Hist. nat. 2. 2. (5).* Trecentas scilicet columnas M. Seauri ædilitate ad scenam theatri temporarii viderunt portari silentio legum, sed publicis nimirum indulgentes voluptatibus.

NIMIS, advrb. Nimis et nimum nihil differre, patet e *Plaut. Mil. glor. 4. 2. 12.* Illa ipsa est nimum lepida nimisque nitida femina. et *Pseud. 1. 2. 71.* Sed nimis sum stultus, nimum fui indoctus. Cf. *Cic. 2. Orat. 24. 88.* — Ceterum nimis est idem ac plus satis, ultra modum, plus æquo, ὑπὲρ, ὑπόδρα (It. troppo, eccessivamente, più del dovere; Fr. trop, plus qu'il ne faut, avec excès; Hisp. demasadamente, muy, muchacho; Germ. zu sehr, zu viel, allzu sehr, allzu viel, über die Massen; Angl. too much, over much, extremely, exceedingly; beyond measure, above what is right).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est, ut diximus, plus satis, ultra modum, plus æquo; et occurrit — a) Cum Verbis. *Ter. Andr. 1. 1. 34.* id arbitror Apprime in vita esse utile, ut ne quid ni-

mis. μηδὲν ἄγαν. dictum Pittaci, anis ex septem Sapientibus, quo monemur excessum vitare in omnibus: *tutti gli estremi sono viziosi*. Rursus Ter. Eun. 2. 1. 16. nimis me indulgeo. Cic. 3. Tusc. 9. 20. Quod verbum (*invidia*) ductum est a nimis intuendo fortunam alterius. Id. 1. Off. 29. 104. Laudandi est etiam quidam modus retinendus, ut ne nimis omnia profundamus. Plin. 8. Ep. 6. 17. Facilius est, ut me parum doluisse, quam nimis viedas. Singulare est illud ejusd. Plin. Paneg. 45. Et priores quidem principes excepto patre tuo, præterea uno aut altero (et nimis dixi), vitibus potius civium, quam virtutibus lætabantur. — b) Cum Adjectivis. Plaut. Merc. 3. 4. 9. Id illi vitium maximum est, quod nimis tardus est. Cic. Arch. 11. 28. De meo quodam amore gloriæ, nimis acri fortasse, verumtamen honesto, vobis confitebor. Id. Brut. 92. 318. Nimis multa videor de me. Horat. 1. Ep. 7. 91. Durus, ait, Vultei, nimis attentius videris Esse mihi. Nepos Iphier. 3. In labore remissus nimis, parumque patiens. Cels. 1. 3. ante med. Somnus plenus et non multum nimis longus. e non troppo lungo. — Substantivum pro Adjectivo positum est ab Apul. 7. Met. Videtis istum pigrum tardissimumque et nimis asinum? — Nimis Adjectivo postponitur apud Plaut. Aulul. 2. 3. 5. Verum ecastor non potest: subitum est nimis. Ter. Heaut. 3. 1. 31. Vehemens in utramque partem, Menedeme, es nimis. Cic. 4. Herenn. 19. 27. Non sunt omnia committenda fortunæ, ne magnam nimis in nos habeat dominationem. — c) Cum Adverbis. Plaut. Epid. 3. 1. 2. Nimis diu maceror. Ter. Heaut. 5. 5. 1. Chremes nimis graviter cruciat adolescentulum nimisque inhumane. Nævius apud Non. p. 421. 25. Merc. Edepol, Cupido, quom tam pusillus sis, nimis multum vales. Cic. 3. Legg. 1. 1. Tu eum nec nimis valde unquam, nec nimis sæpe laudaveris. Id. 7. Fam. 2. De Bursa te gaudere certo scio: sed nimis verecunde mihi gratularis. — d) Sententiæ vis augetur adjecto tandem. Plaut. Pseud. 4. 1. 11. Nimis tandem ego abs te contemnor. Id. Pers. 2. 1. 2. Nimis tandem me quidem pro bada et pro rustica reor habitam esse abs te. — e) Rebus nimis significandis fides additur per obtestandi nomina. Plaut. Men. 4. 3. 22. Nimis iracundo hercie. Id. Amph. 2. 2. 228. Nimis ecastor facinus mitum est. — f) Nimis etiam cum Genitivo, substantivorum more, occurrit. Cic. Orat. 51. 170. Nimis insularum ad capiendas aures adhiberi videtur. Ovid. 6. Fast. 115. Illic loca lucis habent nimis, et cum luce pudoris. ¶ 2. Præcedente negatione, vim suam minuit, et non nimis, haud nimis significant haud omnino, haud maxime, haud prorsus. Cic. 7. Att. 26. Philotimi litteræ me quidem non nimis, sed eos, qui in his locis erant, admodum delectarunt. Id. 1. Orat. 29. 133. Quæ a natura expetenda sunt, ea dicit non nimis deesse nobis. Id. 9. Fam. 22. 14. Testes, verbum honestissimum in judicio: alio loco non nimis. Cæs. 7. B. G. 36. Is locus præsidio ab his non nimis firmo tenebatur. Liv. 8. 4. Est quidem nobis hoc per se haud nimis amplum.

II.) Translate apud Comicos ponitur pro valde, magnopere, maxime, assai, molto, grandemente, ἄνω: et ὑπερβολῶν quamdam continet. — a) Generaliter cum Verbis, Adjectivis, Adverbis. Plaut. Amph. 2. 2. 133. Nimis demior. Id. Pseud. 1. 2. 67. Nimis sermone hujus ira incendor. Id. Amph. 1. 1. 63. Legiones nimis pulcris armis prælitæ: et ibid. 1. 3. 8. Nimis hic scitus est sycophanta. Cf. Sempron. Asell. apud Gell. 13. 3. Se patrem suum audisse dicere L. Emilianum Paulum, nimis bonum imperatorem, signis rollatis non decertare, nisi summa necessitate, aut summa ei occasio data esset. Plaut. Pers. 2. 5. 22. Nimis tu facete loquere. Id. Asin. 3. 2. 36. Nimis egre risum contini. Id. Men. 1. 4. Qui fugitivis servis induunt compedes, nimis stulte faciunt. — b) Specialiter cum Adverbis bene et male. Plaut. Stich. 2. 2. 50. et Epid. 2. 2. 15. Nimis factum bene. Id. Men. 5. 7. 30. Nimis autem bene ora commentavi. Id. Aulul. 2. 2. 31. Nimis inole timui. Id. Rud. 4. 2. 15. Nimis id genus ego odi male. — c) Item specialiter Verbis velle, nolle præponitur. Plaut. Most. 1. 3. 119. Nimis velim lapidem, qui ego illi speculo diminui caput. Ter.

Eun. 4. 7. 16. fundam tibi nunc nimis vellem dari, ut tu illos procul cæderes. Plaut. Bacch. 4. 10. 8. Sed nimis noto desidiæ ei dare ludum. — d) Nimis quam augendi causa dicitur. Plaut. Most. 2. 2. 79. Nimis quam formido, ne manifesto hic me opprimant. h. e. mirum quam. Id. Capt. 1. 2. 17. Quod ego quidem nimis quam cupio ut impetret. Apul. de Mag. Quæsisisti tu nimis quam prudenter.

NIMIUM, adverb. (Accus. neutr. gen. a nimius) idem omnino, quod nimis; V. NIMIS init.

I.) Proprie. ¶ 1. Stulto sensu occurrit — a) Cum Verbis. Ter. Adelph. 2. 1. 14. Decede illuc, Parmeno. Nimium istoc abisti. Cic. 2. Orat. 21. 88. Sicut facilius in vitibus revocantur ea, quæ sese nimium profuderunt etc. Id. Cluent. 58. 160. Pro Cluentii voluntate nimium, pro republicæ dignitate parum dixisse videor. Liv. 20. 21. Aut Pleminio nimium, aut sibi parum creditum. Cels. 7. 30. n. 2. Quod consequitur is, qui neque nimium, neque parum hamos ducit. Virg. 2. Ecl. 17. nimium ne crede colori. Horat. 1. Ep. 7. 48. foro nimium distare carinas. — b) Cuius Adjectivis. Cic. 12. Att. 18. Tempus nimium longum. Id. Cluent. 46. 128. Ne nimium multi penam capitis subirent. Id. 5. Fin. 27. 81. Nemo nimium beatus est. Cælius ad Cic. 8. Fam. 1. Ut vrear, ne tibi nimium aguta hæc sedulitas videatur. — Cum voc. paullo componitur apud Cic. 2. Orat. 21. 88. Verba effervescentia et paullo nimium redundantia. — c) Cum Adverbis. Ter. Andr. 2. 6. 19. nimium parce facere sumptum. Cic. 1. Cat. 5. 10. Nimium diu te imperatorem illa tua Manliana castra desiderat. Id. 2. Fin. 13. 41. Quod vos interdum, vel potius nimium sæpe dicitis. — d) A Poetis dupliciter. Tibull. 3. 6. 21. Jam venit iratus nimium nimiumque severis. Ovid. Heroid. 1. 41. o nimium nimiumque oblite tuorum. ¶ 2. Præcedente negatione vim suam minuit: hinc non nimium, non multum, non molto, non troppo. Cic. 12. Fam. 30. sub fin. Illud non nimium probo, quod scribis etc.

II.) Translate ponitur pro valde, maxime, assai, molto, grandemente, per hyperbolam. — a) Generaliter. Plaut. Mil. glor. 4. 2. 8. Homo nimium lepidus. Id. Trin. 4. 2. 86. loci nimium miris modis mirabiles. Id. Aulul. 3. 6. 1. nimium labeunter. Cic. 1. Herenn. 7. 11. Quod nimium apparate verbis compositum, aut nimium longum est. Virg. 2. G. 458. O fortunatos nimium, sua si bona norint, Agricolas. Clavian. III. Cons. Honor. 96. O nimium dilecte Deo. — b) Specialiter cum Verbo volo. Ter. Eun. 3. 5. 49. Tuus equidem istuc os tuum impulens videre nimium vellem. — c) Item specialiter, nimium quantum, maximopere, plurimum, nimis quam, mirum quantum. Cic. 4. Fin. 25. 70. Differt inter honestum et turpe, nimium quantum. Id. Orat. 26. 87. Sales in dicendo nimium quantum valent. Gell. 16. 6. Ille nihil cunctatus, sed nimium quantum audacter; Oves, inquit, etc. Adde 15. 1. et 18. 3. ubi al. leg. nimium quanto præstabilis. — d) Nimium quam idem est. Plaut. Bacch. 1. 2. 13. nimium quam, o Lyde, es barbarus. Quintil. 4. 2. 70. Pecunia nimium quam in animis hominum potest. At valde dubia est lectio: V. Spalding. aut h. l. — e) Nimium multum idem valet. Plaut. Merc. 2. 4. 11. nimium multum seis.

NIMIUS, n, n. 2. V. voc. seq. I. 1. c. et II. b. NIMIUS, a, um, adject. qui modum exccellit, nimis magnus, nimis multus, ὀ γὰρ, περισσός (It. troppo, smoderato, eccessivo, soverchio; Fr. qui passe la mesure, excessif, trop grand; Hisp. demasiado, excesivo, cosa que excede y sale fuera de regla; Gerin. zu viel, zu gross, übermässig; Angl. too much, too great, excessive, immoderate, above measure).

I.) Proprie. ¶ 1. Generaliter. — a) De rebus. Cic. 1. Off. 36. 131. Ne in festinationibus suscipiamus nimius celeritates. Cæs. 1. B. C. 85. Nimia pertinacia atque arrogantia. Cic. Senect. 15. 52. Vitem ferro amputans coeret ars agricolarum, ne silvescat samentis, et in omnes partes nimia fundatur. Ovid. 5. Met. 484. Et modo sol nimius, nimius modo corripit imber. Martial. Spectac. 7. In Scythica religatus rupe Prometheus Assiduam nimio pectore pavit avem. h. e. nimis feraci. Fin-

gitur enim viscera rursus producere, postquam ea vultur absumperit. — Sic de re molesta et gravi. Val. Flacc. 7. 21. Tum jactata toro, nimiumque experta cubile. Claudian. 1. Laud. Stilich. 250. Et quos interior nimio plaga sole relegat. — b) De hominibus, qui modum non servant. — Cum Ablativo rei. Sall. fragm. apud Arusian. Mess. Post, ubi fiducia nimius, etc. Tac. 4. Hist. 23. Præferores initio, et rebus secundis nimii. Horat. 2. Od. 12. 5. Nec sævos Lapithas et nimium mero Hytaeum. Cic. 1. ad Brut. 15. Quod in honoribus decernendis essem nimius et tamquam prodigus. Hieronym. 1. advers. Jovinian. 6. Nimius fortasse fucini in expositione propositionum ejus. h. e. nimio sermone usus fuerim. — Cum Genitivo. Liv. 6. 41.; et Sall. fragm. apud Arusian. Impotens, et nimius animi est. Liv. 3. 26. eutr. Nimius imperii. Tac. 3. Hist. 75. sermoneis. Sil. It. 6. 81. vitæ. et 5. 232. pugnae, nimiusque cruoris. — c) Nimium, ii, absolute, substantivorum more, quod nimium est. Cic. 1. Off. 25. 89. Numquam enim, iratus qui accedet ad præam, mediocritatem illam tenebit, quæ est inter nimium et parum. et Id. Orat. 22. 73. Magis offendit nimium, quam parum. — Cum Genitivo. Ovid. 2. Amor. 17. 11. nimium regui. At. leg. regnum. Plin. 33. Hist. nat. præam. 2. (5). Auri ægentique nimium fuit. Sil. It. 14. 670. nimium juris. ¶ 2. Specialiter est præpotens, qui nimia potentia valet. Vellej. 2. 32. 1. Esse quidem præclarum virum Cn. Pompejum, sed nimium jam liberæ republicæ. h. e. onerosum, gravem, impotentem. Flor. 3. 15. Jam nimius et potens altero tribunatu. Tac. Agric. 7. Legio legatis quoque consularibus nimia ac formidolosa erat.

II.) Translate nimius per hyperbolam est multus, plurimus, maximus. — a) Adjective. Plaut. Mil. glor. 4. 2. 8. Homo nimia pueritidine. Id. Amph. 2. 1. 69. et 5. 1. 52. Nimia memoras mira. Martial. 5. 64. Pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo. — b) Nimium absolute, substantivorum more, cum Genit. Ennius apud Cic. 2. Fin. 13. 41. Nimium boni est, cui nil est (in diem) mali. — c) Ablativus nimio adverbii ritu, vaide, magnopere, maxime. Plaut. Truc. 4. 1. 6. tum hoc nimio magna inellinæ mihi est. — Cum Comparativis. Id. Pæn. 1. 2. 90. Bonam ego, quam beatam me esse nimio dicit mavolo. Id. Pers. 1. 3. 31. Nimio melius. h. e. longe, aut multo melius. Plin. 24. Hist. nat. 12. 67. (109). Semen colligitur autumnis: ante collectum nimio validius. di troppo più forte. et Anton. ad Cic. post ep. 8. l. 10. ad Att. Quia te nimio plus diligo. quanto mai si può dire. et Ovid. 2. Trist. 209. Nam non sum tanti, ut renovem tua vulnera, Cæsar: Quem nimio plus est induluisse semel. è pur troppo. et Horat. 1. Od. 33. 1. Albi, ne doleas plus nimio. più del dovere, smoderatamente.

NINGIT vel ninguit, elat, nit, ere, 3. (nix). Part. Ningens 1. a. — Ningit est idem ac nive pluit, νίγγω, νίγγω (It. nevicare; Fr. neiger; Hisp. nevar, caer nieve; Gerin. schneien; Angl. to snow).

I.) Proprie. — a) Neutorum more. Virg. 3. G. 367. Interea luto non secius acre ningit. Pier. in antiquioribus libris omnibus ningit reperisse testatur: unde ninguro, ninguis, ninguidus. quod probat Priscian. loc. infra cit. Contra Caper de verb. dub. p. 2249. Putsch. mavult ningit. Colum. 11. R. R. 2. 31. X. Cal. April. pluvius dies: interdum ningit. Capell. 6. p. 196. Pluvius ningentibus. Koppius ita edidit ex Grotii Cod.; vulgati libri habent mergentibus. — b) Active. Accius apud Priscian. 10. p. 882. Putsch. Quin nixent caelestium molem mihi. — c) Passive impersonaliter. Apul. Florid. n. 2. Totum illud spatium, qua pluit et ningit.

II.) Translate. Lucret. 2. 627. ninguntque rosarum Floribus. Est qui leg. pingunt. Seren. Sammon. 3. 35. Quam caput inmensa pectum porrigit ne ningit. h. e. nivis instar inmensa porriginis copia dechlit.

NINGOR, oris. m. 3. (ningit) nevazzo, nivis copia decidens. Apul. de Mundo. Eam tempestatem nos nivorem vocamus.

NINGUIDUS, a, um, adject. nevoso, νιφόεις, nivosus, nivalis, nivibus abundans.

I.) Proprie. *Auson. epist.* 24. 68. bimaribus jugam ninguida Pyrenæi. et *ibid.* 124. jam ninguida linquit Oppida Iberorum. *Prudent. Apotheos.* 729. Ninguibus Boreas.

II.) Translate cibum ninguibus dicitur *Prudent. 5. Cathemer.* 97. manna Hebræorum, quis nivis instar cadebat.

NINGUIS, is, f. 3. idem quod nix apud veteres. *Lucret.* 6. 736. albas descendere (sic *Lambinus* et *Lachmann.*; alii decedere) ninguibus. et *ibid.* 964. Extractas ninguibus (soli) radiis tabescere cogit. *Lachmann.* Extractasque nives. *Apul.* apud *Priscian.* 6. p. 724. *Putsch.* Aspera hiems erat; omnia ninguibus caneant. Adde *Lucilium* apud *Charis.* 1. p. 71. *Putsch.*; et *Servium* ad *Virg.* 4. *Æn.* 250. *V. CHIONE.*

NINGUIT. *V. NINGIT I. a.*
NINGULUS, a, um, adject. nullus, nemo. *Ennius* apud *Festum* p. 177. 30. *Müll.* Qui ferro minitere, atque in te ningulus mederi queat. *Al. ita leg.* Qui ferro minitaris, ut in te ningulu' modo Ire queat. *Cl. Paul.* *Diac.* p. 176. 4. *Müll.* Ceterum *cl. Vahlen.* verba mederi queat omisit; *Enniani* enim versus particulam interisse prodit *Pauli* glossa.

NINNIVS, ii, m. 2. parvus equus, qui et binus dicebatur, ex Græco γίνος, ut docet *Scalig.* ad 5. *Manilii. Mæcenas* apud *Sueton.* in *Vita Horatii.* tu tuum sodalem Ninnio videas strigosiotem. *Al. aliter leg. V. HINNUS.*

NIPTRA, ñrum, n. plur. 2. *νιπτρα*, lavaera: a *νιπτρο* lauo. Hoc nomine dicta est tragedia *Paucii.* *Cic.* 2. *Tusc.* 21. 48.; *Gell.* 13. 29.

NI QUIS SCIUIT. *V. in NI 3.*
NIS dat. plur. pro nobis apud veteres. *Paul. Diac.* p. 47. 3. *Müll.*

NISI, conjunct. Quod ad quantitatem attinet, utraque in nisi syllaba passim a poetis corripitur. Produxisse alteram putant *Sidon. carm.* 15. 104. quom denique saxa sint tantum, penitusque nisi nihil esse probentur. Sed leg. alii: nihil nisi esse probentur, ita ut synalopse non fiat. — Nise pro nisi legitur in duabus *Inscript.* apud *Orell.* n. 4609. et 4627., et in *Tav. legistat.* apud *De Lama tab.* 1. lin. 47. — Nisi, ex ne, hoc est uon, et si, est conjunctio conditionalis negativa, quæ a si non in eo differt, quod per nisi negatur id, quod conditionis nomine intercedit; per si non ponitur conditio, quæ negationem in se habet: utrumque vero sæpe ad idem redit. Itaque nisi est idem ac si non, et *μη* (It. se non; Fr. si.... ne pas, si toutefois.... ne pas, à moins que; Hisp. si no, a ménos que; Germ. wenn nicht, wo nicht, wofern nicht; Angl. if not, unless, but that). Occurrit — 1.º) Absolute, b. e. sine additis; et — a) Generaliter nisi usurpatur in propositione conditionalis negativa. *Plaut. Aulul.* 3. 2. 35. quid tu, malum, curas, Utrum erodum, an coctum edim? nisi tu mihi es tutor. se per te non mihi sei tutore. et *Id. Men.* 3. 2. 6. Non herede is sum, qui sum, nisi hanc injuriam meque ultus pulcre fuero. *Cic. Senect.* 7. 21. At memoria minuitur. Credo, nisi eam exerceas. et *ibid.* 15. 52. Vitis quidem, quæ natura caduca est et, nisi fulta sit, ad terram fertur, eadem ut se erigat, clavicularis suis quidquid est nacta, complectitur. *Id. 7. Att.* 10. Nisi ego insanio, stulte omnia et incaute. *Cæs.* 1. *B. G.* 31. ad fin. Non posse ejus imperia diutius sustineri, nisi quid in Cæsare sit auxiliis. *Horat.* 1. *Sat.* 5. 79. Numquam vrepsemus, nisi nos vicina Trivici Villa recepisset. *Nepos Agesil.* 6. Ut omnibus apparuerit, nisi ille luisset, Spartam futuram non fuisse. *Tac.* 1. *Ann.* 23. Ferrum parabant, nisi nilles ferrum et minas interjecisset. — Nisi molestum est sæpe cum urbanitate, interdum cum ironia usurpatur. *Plaut. Pæn.* prol. 50. Sed nisi molestum' st, nomen dare vobis volo comedie. *Id. Trin.* 4. 2. 87. Labet audire, nisi molestum' st. Adde *eumd.* *Pers.* 4. 4. 49. et *Rud.* 1. 2. 52.; et *Ter. Adelph.* 5. 3. 20. Sic *Cic.* 1. *Acad. (post.)* 4. 14. Immo vero et ista, et totam veterem Academiam, a qua absum jam diu, revocari a te, nisi molestum est, vellim: et stultum, assidamus, inquam, si videtur. Adde *eumd.* *Cluent.* 60. 163. et 1. *Fin.* 8. 28. — Si non molestum est eodem sensu occurrit apud *Plaut. Epid.* 3. 4. 25.; *Cic.* 5. *Fam.* 12. 31.; et *Catull.* 53. 1. — Ubi nisi antecedit in altera parte, sententiæ via

augetur in altera adjectis vocabulis certe, profecto, scilicet. *Cic. Cluent.* 66. 189. Quod nisi esset, certe postea, deprehensa re, non illa ut ab improbo viro discessisset, sed ut a crudellissimo hoste fugisset. *Id. 4. Att.* 1. Nisi etiam prætermisso fructus tuæ suavilitatis omnis exegero, profecto hac restitutione fortunæ me ipse non satis dignum judicabo. *Liv.* 21. 41. Quem nisi Saguntinum scelus agitare, respiceret profecto, si non patriam victam, domum certe patremque. *Tac.* 3. *Ann.* 54. Nisi provinciarum copiæ et dominis et servitiis et agris subvenerint, nostra nos scilicet memora nostræque villæ tuehantur? — b) Post negativam propositionem nisi adhibetur ad aliquid definiendum, sive certis limitibus circumscribendum, sive denique excipit, et valet præterquam, *Italice fuorchè, eccetto che, tranne.* *Cic. Brut.* 6. 23. Dicere nemo potest, nisi qui prudenter intelligit. *Id. 3. Tusc.* 20. 49. Negat Epicurus jucunde posse vivi, nisi cum virtute vivatur. *Cæs.* 1. *B. G.* 30. extr. Ne quis enuncietur, nisi quibus mandatum esset. *Id. 3. B. C.* 85. Juravit se, nisi victorem, non reversurum. *Nepos Dion.* 5. Nullum esse imperium tutum, nisi benevolentia munitum. — c) Hinc contracta, sive brevata oratione, conjunctio nisi in vicem Adverbii cedit, et exceptionem simpliciter indicat, ut sit exceptio. *Cato R. R.* 48. Nucæ pineas ad eundem modum, nisi tamquam alium, serito. *h. e.* serito in eundem modum, uno hoc excepto, ut fiat sicut in alio. *Plaut. Bacch.* 3. 2. 2. Homini amico, qui est amicus ita, uti nomen possidet, nisi deos, qui nihil præstare (arbitror). *Cic.* 2. *Legg.* 18. 45. Tincta vero absint, nisi a bellicis insignibus. *Ovid. Heroid.* 2. 27. Dic mihi, quid feci, nisi non sapienter amavi *Nepos Dion.* 1. Ejus consilio multum movebatur tyrannus, nisi qua in re major ipsius euclidis intercesserat. *Velje.* 2. 17. 1. Finito ex maxima parte, nisi qua Nolan bellii manebat reliquæ, Italico bello, etc. *Tac.* 1. *Ann.* 50. Ne pax quidem, nisi languida. *Liv.* 8. 12. Negantibus, nisi Peto capto aut dedito, triumphum. *Colum.* 2. *R. R.* 22. 3. Vetant quoque lanarum causa lavari oves, nisi propter medicinam. *Sueton. Aug.* 6. Huc introire, nisi necessario et caste, religio est. *Q. Cic.* apud *Cic.* 16. *Fam.* 8. Neve naviges, nisi explorete. *Justin.* 25. 2. 10. Tantus terror Gallis nominis et armorum invicta felicitas erat, ut aliter neque majestatem suam tutari, neque amissam recipere se posse, nisi Gallica virtute, arbitrantur. *Plerique Codd.* pro nisi habent sine. — Ubi præpositio præcedit, eam etiam post nisi iterum ponit *Cicero*, ut 4. *Fin.* 17. 47. Errare Zenonem, qui nulla in re, nisi in virtute, propensionem ad summum bonum adipiscendum essa diceret. et *Pis.* 20. 48. Quod ad neminem, nisi ad ipsum te, pertinetur. *Cl. et Cic.* locum proxime seq. — Ceterum hoc pertinet illa, in quibus nisi pro præterquam ponit *Forcellinus* docuit. *Cic. Rosc. Am.* 12. 33. Hoino longe adacidsimus, C. Fimbria, et quod inter omnes constat, nisi inter eos, qui ipsi quoque insanunt, insanissimus. *Seneca Suasor.* 2. ante med. Taygeti montis difficilia, nisi Laconibus, juga. *Ovid.* 4. *Trist.* 10. 85. Si tamen extinctis aliquid, nisi nomina, restat. *Aurel. Vict. Caesar.* 1. Pacata exterarum gentium ferocia, nisi Germaniæ. — Item illa hæc pertinent, in quibus nisi pro sed, ma, se non che, usurpari ait *Forcellinus*: ita tamen, (sic ille cl. vir) ut et adversativam et exceptivam simul vim habeat. *Calo R. R.* 77. Spiram sic facito. Quantum voles pro ratone, ita uti placenta fit, eadem omnia facito, nisi alio modo fingito. se non che. *Cic.* 13. *Fam.* 76. De re nihil possum judicare: nisi illud mihi certe persuado, te talem virum nihil tenere fecisse. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 117. Quid egerint inter se, nondum etiam scio: Nisi sane curæ est, quorsum eventurum hoc siet. *Id. Adelph.* 1. 2. in fin. ecce autem de integro, nisi, quidquid est, volo scire. Adde *Eun.* 3. 4. 10. et 5. 1. 10. Illis autem locis potest reddi etiam per quamquam, aut nisi quia. *Hæc Forcell.* — d) His adde et illis, in quibus post nomina multitudinis vel quantitatis per nisi adjiciuntur ea, quæ excipiuntur. *Ter. Heaut.* 1. 1. 90. Ancillas, servos, nisi eos qui opere rustico facundo facile sumptum exercent suum, omnes procul ac vendidi. *Plaut. Capt.* 4. 4. 8. Aulas calicesque omnes confregit,

nisi quæ modiales erant. *Sall. Jug.* 17. Pterosque senectus dissolvit, nisi qui ferro aut bastilis Interiere. *Cic.* 11. *Att.* 7. Prohiberi omnes Italia, nisi quorum ipse causam cognovisset. *Sall. Jug.* 44. Plerumque milites statibus castris habebat, nisi quom odos aut pabuli egestas locum mutare subegerat. *Id. ibid.* 75. Igitur omnia jumenta sarcinis levare jubet, nisi frumento dierum decem. — Insoleto loquendi ratio est in illo *Plauti Men. prol.* 59. Et liberorum, nisi divitiæ, nihil erat. Nisi enim similia et ejusdem generis solet excipere: hic dissimilia. Vult autem dicere, liberis caruisse, divitiis abundasse. — e) Interdum nisi pro non nisi (*V. infra sub 2.º*) ponitur. *Liv.* 34. 16. Circumducto exercitu, procul navibus suis castrisque, ubi spem, nisi in virtute, habent, inter medios hostes prælium commisit. *Colum.* 7. *R. R.* 3. 15. Quo magis etiam propter hos casus, nisi validissima (ovis submitenda est), quæ non comprehendatur hieme, etc. *At Schneider. legit:* nisi quæ validissima non comprehendatur. *Cic.* 1. *Legg.* 20. 54. Zeno nisi quod honestum esset, putavit bonum. *Al. leg.* nihil putsit bonum. *Al. nihil nisi quod, etc. Sotin.* 37. Carinis ita tenaciter adcorporatur, ut nisi abrasa parte ligni separatur. *Al. leg.* ægre separatur. *Handius* vero, *Tursell. Partic. Lat. vol.* 4. p. 253., docet nunquam dici nisi pro non nisi; exempla enim, quæ afferuntur, aut per negligentiam librorum negatione sunt destituta, aut alio modo explicanda. — f) Nisi in asseverationibus. *Plaut. Most.* 1. 3. 36. Di me interficiant, Nisi illam anum interfecero. *At recentiores critici omnes* Ni illam etc. Similiter ni pro nisi restituit *Bentley* apud *eumd. Aulul.* 2. 8. 23., et *Göllerus* apud *eumd. Truc.* 2. 7. 59. Legitur nisi etiam apud *Cic.* 16. *Att.* 11. Moriar, nisi facete. Sed hæc ex criticorum conjectura; *Codes* enim facete nisi. *Handius* igitur, *Tursell. Partic. Lat. vol.* 4. p. 229-230., putat pro nisi, quod habent omnes vulgatæ libri, legendum esse ni apud *eumd.* *Cic.* 15. *Fam.* 19. Veream, ni sollicitus sum. Ceterum *Ovid.* 2. *Met.* 514. Mentiar, obscurum nisi nox quom fecerit orbem, Videritis etc. *Augustus* in quadam epist. apud *Sueton. Claud.* 4. ad fin. Tiberium nepotem tuum placere mihi declamantem potuisse, peream nisi, mea Livia, admiror. — g) Pro etiamsi non assertur illud *Cic.* *Mil.* 19. 51. Quod nisi sciret Milo, illum Aricæ fuisse, suspicari tamen debuit etc. *At Orell. et optimæ notæ Codd.* Quod ut sciret etc. — 2.º) Nisi cum aliis particulis; scil. — a) Non (nec, neque) nisi vim habet gravioris affirmationis et pro solum dici videtur, se non se, solamente. *Plaut. Amph.* 1. 2. 34. Non loquar, nisi pace facta. *Cic. Amic.* 20. 72. Quod non fere contingit, nisi iis, qui etiam contemnendos se arbitrantur. *Id.* 2. *Tusc.* 1. 1. Nam nec pauca, nisi e multis, eligi possunt. *Id.* 3. ad *Q. fr.* 1. Neque fere solet, nisi in his difficilis fieri, in quibus est atrium majus. *Sueton. Cæs.* 58. Exercitum neque per insidiosa itinera duxit uoquam, nisi persculaturo locorum situs; neque in Britanniam transvexit, nisi ante per se portus et navigationem et accessum ad insulam explorasset. *Cels.* 3. 4. Alvum duci non nisi raro concedo. *Quintil.* 5. 11. 115. Quia bello parts non nisi eadem vi possideantur. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 9. 37. (138). Omnino enim non nisi ad ea, quæ purganda sunt, salsa recipitur. *Sueton. Cæs.* 52. Quam denique accitam in urben, non nisi maximis honoribus præmiisque auctam remisit. *Plin.* 5. *Ep.* 6. 10. Campi, quos non nisi ingentes boves et fortissima aratra perfringunt. *Sueton. Cæs.* 44. Mox Parthis inferre bellum per Armeniam minorem, nec nisi ante expertos aggredi prælo. — Et nisi-non transverso ordine. *Cic.* 1. *Fam.* 1. Quoniam tu, nisi perfecta re, do me non conquesti. *Id. Senect.* 8. 27. Quæ dirimi, nisi detestabili scelere, non potest. — b) Nihil nisi vim habet gravioris affirmationis et pro uno dici videtur. *Cic.* 2. *Fam.* 10. Vineis, turribus oppugnabam oppidum munitissimum Pindoeisum, tantisque opibus tantoque negotio, ut mihi ad summam gloriam nihil desit, nisi nomen oppidi. — Similiter nihil amplius, nisi apud *eumd.* *Planc.* 41. 99. De prætoris Macedonia nihil dicam amplius, nisi eum et civem optimum sæmpet et mihi amicum fulsese. — Interrogatio par est negationi. *Cic. Planc.* 33. 80. Quid est pietas, nisi voluntas grata in parenta? *Sall. Jug.* 85. Quid responsuros creditis, nisi sesa

liberos quem optimos voluisse? — e) Nihil aliud, nisi idem valet, ad majori quadam vi. Cic. *Rosc. Am.* 37. 108. Si nihil aliud fecerunt, nisi rem detulerunt, nonne satis fuit his gratias agi? *Id. Planc.* 96. 64. Sic tum existimabam, nihil homines a me habere, nisi de quaestura mea, loqui. *Id.* 1. *Off.* 23. 80. Bellum ausum ita suscipiatur, ut nihil aliud nisi pax quaesita videatur. — Interrogatio par est: negationi. Cic. 8. *Phil.* 1. 3. Quid est enim aliud tumultus, nisi perturbatio tanta, ut major timor oriatur? Adde *eumdem.* 1. *Tusc.* 31. 75. — Huc pertinet etiam formula nihil, sive nihil aliud agere, nisi ut, quae usurpator praecipue, quum de consilio aut conatu agitur, et quae ante ut verbo caret. Cic. 2. *leg. Agr.* 6. 15. Reperio oblii aliud cogitatum, nihil aliud susceptum, nihil aliud actum, nisi ut decem reges constituerentur legis agrariae amulatione atque nomine. h. e. nihil aliud actum, nisi illud actum ut etc. *Id. Quintil.* 30. 91. Res ipsa cogere videtur, ut obsecret obtesteturque P. Quinctius per aedectum ac solitudinem suam nihil aliud, nisi ut vestrae naturae bonitatisque obaequiam. *Tac. Agric.* 15. Nihil profici patientibus imperentur. — Similiter per interrogationem. Cic. *Lig.* 4. 10. Quid aotem aliud egimus, Tubero, nisi ut, quod hic potest, nos possemus? Adde *eumdem.* *Caecil.* 13. 32. — Denique hae pertinent formulae nihil nisi quod, nisi si, nisi dum, in quibus sententia post quod et si adjecta, unius nominis vicem gerit. Cic. 9. *Fam.* 16. De illo aotem oblii video quod timeam, nisi quod omnia sunt taerata, quum a jure discessum est. *Id.* 7. *Att.* 4. Nihil me aliud consolatur, nisi quod illud non arbitror fore tam amotem, ut huc in discrimine aduocat. *Nepos Att.* 13. In quo nihil commutavit, nisi si quid velutate coactus est. *Seneca Herc. fur.* 212. Nec ulla regales, tempus aut ullum vacat, nisi dum jobetur. *Cl. Ter. Heaut.* 1. 1. 98. Nec fas esse, ulla me voluptate hic trahi, nisi ubi ille hoc savius redierit meus particeps. — d) Nisi si, idem fere quod nisi, ac non se, acciliet hoc uno excepto; et loterdum cum itroola dictum est. *Plaut. Curc.* 1. 1. 51. Tam a me pudica est, quasi aor mea est: oia si est osculando quippiam impudicior. *Farro 2. R. R.* 9. 9. Nisi si (ut quidam putant) etiam illuc pervenerint, ut etc. *Falvianus ad Cic. 5. Fam.* 9. Profecto tibi illum reperiam, nisi si in Dalmatiam aufugerit. *Ovid. 5. Met.* 614. vldi procedere longam Aote pedes umbram: nisi si timor illa videbat. et *Heroid.* 4. 111. nisi si malissima negemus. *Cels.* 2. 8. Quae non facile sentescunt, nisi si multa algos bonae valetudinis subsecuti suot. *Quintil.* 3. 10. 2. Quia, quamvis in multis personis, causa tamen una est, nisi si conditio personarum quaestiones variaverit. *Colum. 2. R. R.* 10. 17. Lini semen, nisi si magus est ejus in ea regione, quam colia, preventus, serendum non est. *Tac. Germ.* 3. Quis Italia relicta Germaniam peleret, in formem terris, asperam caelo, tristem cultu adpectaque, nisi si patria ali? — Praesertim verba si quis habent nisi ante se. Cic. 14. *Fam.* 4. Noli putare, me ad quemquam longiores epistolae scribere, nisi si qui ad me plura scripsit, cui potio rescribi oportere. *Ovid. 14. Met.* 560. jactatis ampe caribus Supponere manus, nisi si qua vebat Achivos. *Liv.* 6. 26. Hic ooster, hic plebis nostrae habitus fuit eritque semper, nisi si quando a vobis proque vobis arma arceperimus. — Nisi si forte, nisi si vero apud *Ter. Eun.* 4. 3. 20. Nisi si domum forte ad nos rediit. Cic. 2. *Orat.* 58. 237. Miseros illiudi noliut, nisi si se forte jactant. *Id.* 2. *Cat.* 4. 6. Nisi vero si quis est, qui Castillon similes cum Castilios sentire non putet. Sic nisi si tamen apud *Quintil.* 6. 1. 31. Stratum deoque jacere et genus complecti: nisi si tamen persona nos et ante acta vlla et rei conditio prohibebit. *Colum. 4. R. R.* 15. 4. Binæ materlae submittendae erunt: nisi si tameo gracilitas vllis alieujus angustioram amputationem desiderabit. *Id.* 3. *ibid.* 13. 8. Praestat non conserere, quam lo summa terra suspendere: nisi tamen si acaturigo palustris prohibeat isoludere. *Schneiderus convelti statim esse legendum.* — Iroois in his locis. *Ter. Adelph.* 4. 3. 2. Meum offitium facio: quod peccatum a nobis ortum est, corrigo; nisi si me in illo credidit esse hominum numero, qui

ita putant etc. *Liv.* 28. 31. Nuocils ad L. Marcium missis, nisi si terere frustra tempus sedendo ad Gades vellent, redeundum ad Imperatorem esse. — e) Nisi quod usurpatur, quum de ratione agitur, et idem valet atque Italicum se non che; sive contractam In se habet hanc sententiam: non est, si in considerationem venit quod. *Plaut. Cap.* 2. 3. 31. Nam equidem, nisi quod custodem habeo, liberum me esse arbitror. Cic. 13. *Fam.* 1. Cum Patrooe Epicoreo mihi omnia sunt communia; nisi quod in philosophia vehementer ab eo dissentio. *Ovid. Heroid.* 18. 11. Adscensus eram, nisi quod, quum vincula proae Solveret, in speculis omnis Aoydos erat. *Tac.* 14. *Ann.* 14. Notos quoque equites Romanos operas arenae promittere subegit donis loquentibus, nisi quod merces ab eo, qui jubere potest, vim necessitatis abert. — f) Nisi qua, nisi quod, ubi agitur de causa. *Ter. Eun.* 4. 5. 10. at desiebam, id dicere illam, nisi quis Correst mites, quod intellesi minus. *Plaut. Pseud.* 1. 1. 104. Atque id futurum unde unde dicam pascio, nisi quia futurum est. — g) Nisi quum eodem sensu, ubi de tempore agitur. Cic. *Orat.* 36. 126. Id ita dici placet, ut traducatur ad perpetuum questionem atque de universo genere dicator: nisi quum de vero ambigitur, quod quaerit conjectura solet. Adde *Farro. 9. L. L.* 18. *Mith.* — h) Nisi ut, nisi ex conditione ut, nisi ita ut, apud senioris ari scriptores. *Sueton. Claud.* 35. Neque convivia inire ausos est, nisi ut spicuosiores cum lanceis circumstarent. *Plin.* 2. *Ep.* 11. 16. Neque enim jam inchoari poterat actio, nisi ut noctis interventu desideretur. *Tac. Dial. de orat.* 33. Nec quisquam percipere tot recorditas aut tam varias res potest, nisi ut acientiae meditatio, meditatilon facultas, facultati vis eloquentiae accedat. *Plurimi editores ejecerunt ut.* — i) Nisi tamen, tamen non est ita, si etc. Cic. 13. *Fam.* 1. Rquidem si, quid ipse sentiam, quaeris, nec ear ille tantopere contendant video, nec cur tu repugnes: nisi tamen multo minus tibi concedi potest, quam illi, laborare sine causa. h. e. tamen non est ita, si multo minus tibi concedi potest; etc. *Id.* 5. *ibid.* 11. Nihil mihi gratius lacere potes: nisi tamen id erit mihi gratissimum, si, quae tibi mandavi, confeceris. *Sall. Jug.* 21. Plura de Jugurtha scribere deboratur me fortuna mea, et jam antea expertus sum, parum fidei miseris esse; nisi tamen intelligo, illum supra quam ego sum petere. h. e. plura de Jugurtha scribere nolo, nam miseris nulla fides; hoc unum addere placet, mihi persuasum esse, illum etc. *V. Arista.* ad h. l. *Cels.* 5. 26. n. 24. Nam nodus vulnus laedit: nisi tamen longe est. h. e. tamen non laedit, si longe est. — Adverbialiter *Colum. 3. R. R.* 1. 3. Haec non ceteris stirpibus jure praepominas, non tantum fructus dulcedine, sed etiam facilitate, per quam omni parte regione et oia declinatione mundi, nisi tamen glaciali vel praefervida, cura mortalium respondet. — l) Nisi forte, nisi vero, e. μὴ ἀπα, e. μὴ γὰρ, servituti transitionibus; et ampe, etiam per ironiam, sententiam adjuvant veritati a nobis pronuntiate contrariam et absurdam. Cic. *Fat.* 16. 37. Et bis igitur necesse erit, iavito Epicuro, alterum verum esse, alterum falsum — nisi forte volumus Epicureorum opinionem sequi, qui tales enunciationes nec veras, nec falsas esse dicunt. *Id. Mith.* 7. 17. Mors quidem illata per scelus iustem et poenis teceatur et laibus: nisi forte magis erit parricide, si qui consularum patrem, quem si quis humilem necaverit: et *ibid.* 3. 8. Ad est quisquam, qui hoc ignoret: aut negari solere omnino esse factum, aut recte ac jure factum esse defendi? Nisi vero existimatis, demumtem fuisse Africanum etc. *Id. Sall.* 9. 28. Pienam forum esse eorum hominum, quos ego a vestris cervicibus depulsi, iudices, a meis non removi. Nisi vero pauros fasae arbitramio, qui coarati, aut sperare possent, se tantum imperium posse delere. NISUS, a, um. J. NITOR, eris.

NISUS vel nixus, us, m. 4. coitor, eris, ubi V. init. de duobus scribendis ratione, est artus nitendi, incumbendi et intendendi, atque adeo conandi, conatus (1) atto dell' appoggiarsi, *Fortis*; Fr. effort; pour s'appuyer, effort; Hiss. esfuerzo vor appoyarse, esfuerzo; Germ. dar Anstemsien, der Anhalt; der Schwung zur Ausföhrung einer Bewegung; Angl. a leaning or resting on, effort.

I) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cur.* 7. 2. Nictela quidem consil nixu vibrare pultrera, quum nitendi sine periculo, quom hostem intendendi, cura esset. Cic. 2. *Nat. D.* 46. 116. In aere autis volutur, quae se et nixu suo circuglobate contorquet; et tota ipsa sicurata sua momenta sustentant, h. e. quum nixu volvuntur. *Pacuvius apud Cic. 2. Tusc.* 2. 45. Pedetentum et sedato nixu, de succussu attingit major dolor. *Virg.* 5. *En.* 437. Stas gravi Ex tellus bisuque immitis eodem Corpore teri: mox atque oculis vigilantibus exit *ferm.* p. 1104. *Quintil.* 2. 12. 2. Luratus, qui totius cornu in in id, quod semel invasit, incumbit: At te, nisi quod idem est; neque enim audiendi, qui nixum, a animam, nixum ad corpus referunt. ¶ 2. Spetiatim de actu ascendendi. *Sall. Jug.* 94. im. ee *Arista.* Ceteram illi, qui ascensus erant, praedon: ab duce, arma ornatumque mutaverat, capite aliquo pedibus nudis, uti prospectus nisusque per seia latitius foret. et paullo post. Ipse quae dubia nixu videbantur, potissimum nitare, sepius eadem ascendens descendensque. ¶ 3. Item spectatum de vitata. *Virg.* 11. *En.* 802. Hic dea se primas rapido pulcherrima nixu Sistit, h. e. volatur quo seos, et *Horat.* 4. *Od.* 4. 8. Insolito duerit nixu, et *Lucret.* 6. 831. pionarum nixus insais. ¶ 4. Item de coactu parturientium, ponamento. *Quintil. Heroid.* 4. 125. O utinam noctura tibi, pulcherrimorum, In medio nixu rissera rupta forent. *At. Jug. nixu Id.* 5. *Fast.* 171. Hunc stirps Oceani mlturibus Aetbra Edidit. h. e. partu. Sic *Virg.* 4. G. 199. aut fetus nixibus eund. *Gell.* 12. 1. Quam diutinum puerperium et quam laboriosi nixus fuissent. II) Translate est labor, sforzo, fatica, sianca. *Quintil.* 8. 4. 9. Hic in sublime etiam currit, et ad summum pervenit, non nixu, sed impetu. h. e. non paulatim gradatimque nitendo et ascendendo sed uno impetu et quasi saltu *Id.* 1. 12. 10. Ne suo nixu studiis insistant, sed formandos se tantummodo praestant.

NITELA, f. 1. deminut. a nitela, quam voc. J. secundo loco; muris eruiq genus, sorto di. topo. Cic. *Sezt.* 33. 72. Id etiam salum civilis fuit, ut illa ex vepreulis extracta nitelula tempubi. coaratur arroderet. Adde *Arnob.* 2. 47; item *Horat.* 1. *Ep.* 7. 29., ut quidem *Bentley* placet, quem legisse non poterit, quemque tamen *Ritlerus* improbat.

NITELACIO, facis, fcel, ferulum, facere, a. 3. Part. *Nitelactus.* — Nitelacere est nitentem facere et spleodidum *Gell.* 18. 11. Velut mare caruleum crispicans nitelacit. *Juvenc.* 1. 607. grato crimem nitelactus olivo.

NITELACTUS, a, om. J. voc. praed.

NITELA, a, f. 1. verbale a nitelo, ut *suadela* a suadeo, et moneta a monere Proprie significat nitorem, splendorem, nitiditatem, splendore.

I) Proprie. *Solin.* 22. Praecipua virtus gloria est lo armorum nitela.

II) Translate. ¶ 1. Apud *Solin.* 23. nitelae pulveris sunt micae pulveris nitentes. Depurgant, inquit, lo minum nitelas pulveris. ¶ 2. Item id, quo quippiam nitelacimus. *Catull.* apud *Apul.* de *Mag.* Misi, ut petisti, mundicinas dentium, Nitelas oris ex Arabis frugibus. h. e. dentifricum.

NITELA vel nitella, a, f. 1. a quo deminut. nitelula, est a nitore, eris, hujusmodi quippe animal eniti et arbore et superiora quaeque scandere solet (hinc legitur in *Gloss. Philoa.* Nitela. *ὀνυλοζάρων*). genus est maris agrestis, frumentis corrodenis, colore rubeo, ut *Servius* loquitur, putans describit. ¶ *Virg.* 1. G. 181. nepe estraus mur Sub terris possit: que domos, atque horrea fecit. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 37. 81 (224). de gliribus. Conditi et bi cubant: turus estate juvenesquunt, simili et nitelis quiete. *Marth.* 3. 37. Quae crine vincti Baetici gregis vellus. Rbenque nodos, aureamque nitelam *Nadner* perperam hic intelligit micas aurei pulveris, quo illumitur capiti, quum certo constat hic quoque de animalium verba fieri.

NITELINUS, a, um, adject. ad nitelam. h. e. murtem pertinetis ad Nitelinus color, rufus, aut fuscus. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 37. 69. (177). Viminalem nitelam vocant eandemque purpuream: alteram nitelinam a colore, quae si tenuior: tertiam Gallicam, quae tenuissima.

NITENS, entis. *V. NITEO.*

NITEO, es, (ō), ere, n. 2. Perf. nitui, cuius

infra laudantur auctores *Tibull.* 1. 4. 58, *Horat.* 2. Sat. 2. 4. et *Valley.* 2. 9. 1. et 1. 17. 1. fortasse ad *v. nitescere* pertinent. — Part. *Nitens* II. 3. et in fin. — Quod ad etymon stinet, plerique hanc vocem cum *v. nit* junctam, ita ut *nitere* sit haud aliter ac *nix* fulgere, *nitare*; *Döderlein.* vero *Lat. Synonym.* vol. 6. p. 236. deducit a *νίττω* humectare, lavare, polire. Ceterum *nitere* est idem ac *luceo*, fulgere, splendere, politus sum, *σπλιζω*, *ἀγλαίζωμαι*, *ἀνθίζω* (*lit. nitescere, resplendere, brillare, essere nitido; Fr. briller, reluire, être luisant, luire; Hisp. brillar, resplandecer, relucir; Germ. glänzen, gleissen, blitzen; Angl. to shine, look bright, glisten, glitter*).

I.) Proprie. *Lucret.* 1. 9. Placatumque nitet diffuso lūmine caelum. *Id.* 5. 703. Luna potest solis radiis percussa nitere. *Cic.* 2. *Cat.* 3. 5. Qui nitent ugentis, fulgent purpura. *Ovid.* 6. *Met.* 65. diversi nitent quum mille colores. *Tibull.* 1. 4. 58. Et humero Pelopis non nituisset ebur. *Tac.* *Dial.* de *Orat.* 20. extr. Tempus marmore nitent et auro radiantur. *Martial.* 9. 58. Nec qui litibus nitent lapilli. *Ovid.* 4. *Fast.* 126. Vere nitent terræ. *Horat.* 1. *Ep.* 10. 19. Deterior Libycis olet, aut nitet herba lapillis? *Fr. men paga mostra.* — Sic de lapidibus, et metallis, quæ usu atteruntur, et splendidiore sunt. *Ovid.* 1. *Amor.* 8. 51. Era nitent usu. *Tibull.* 1. 11. 19. Psece bideos, vomerque nitent. *Martial.* 8. 6. Pollice de Pylo trita columba nitet.

II.) Translate. ¶ 1. Usurpatur de animalibus bene habitis, bene pastis, et pinguibus. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 5. 6. (27). Cato in conterminis hoc amplius testari jubet, quo pacto nitent: In bona enim, inquit (*H. N.* 1.), regione bene nitent. sono di bel sangue; hanno buona ciera: sono ben nutriti. *Phædr.* 3. 7. unde sic, queso, nites? Aut quo ribo fecisti tantum corporis? Adde *Horat.* 2. Sat. 2. 128. ubi *Forcellinus* et alii *nituisit* de corporis nitore; al alii de vestium nitore acceperunt. ¶ 2. Item de formosis et ornatis. *Horat.* 1. Od. 5. 12. miseri, quibus Intentista nites! *Martial.* 10. 89. Ore oitit tanto, quanto superasset in Ida Iudice coovictas non dubitante deas. *Stat.* 2. *Schili.* 148. oitit ante alias regina, comesque Pelides. *Martial.* 5. 23. Non nisl vel coeco madida, vel inurice tincta veste nites. et 6. 93. psilothro nitet. *Al. leg. viret.* ¶ 3. De agris bene cultis, et pinguibus. *Petron.* *Satyr.* 99. In cultis asperisque regionibus diutius nives hærent: ast ubi ea aratro domefacta tellus nitet, dum loqueris, levis pruina dilabitur. *Virg.* 6. *Æn.* 677. camposque nitentes Desuper ostentat. Sic *Cic.* 5. *Verr.* 18. 47. Campi collesque nitidissimi viridissimique. — Ipsæ etiam plantæ et sata nitere dicuntur. *V. NITIDUS* II. 4. *Ovid.* 15. *Met.* 202. tunc herba nitens et roboris expertus Turgit. *Alii leg. vireos, ol. recens.* *Plin.* 17. *Hist. nat.* 4. 3. (26). Non utique latum solum est, in quo proceræ arbores nitent. ¶ 4. Referunt etiam ad copiam et opem, quia divitiæ splendide sunt. *Horat.* 2. Sat. 5. 12. devolet illuc, Res ubi magna nitet domio sene. *Tibull.* 3. 1. 183. quum magnis opibus domus alta niteret. *Cic.* 1. *leg. Agr.* 7. 21. Vectigal in pace nitent, in bello non obsolescat. *h. e. vigeat, abundet.* ¶ 5. Est etiam cultum et politicum esse, illustrem, splendidum, conspicuum. *Cic.* 4. *Fin.* 3. 5. Sed vos squalidus: illorum vides quam oitent oratio. Sic *Horat.* *Art. P.* 351. Verum ubi plura nitent in carmine, non ego etc. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 5. 7. (49). Ab altero ejus latere ad Padum annem Italiæ ditissimum omnia oibilibus oppidis nitent. ¶ 6. Item florere, celebrem esse. *Valley.* 2. 9. 1. Eodem tractu temporum nituerunt oratores Scipio Læliusque. et 1. 17. 1. Dulces Latini leporis facietis per Cæciliam, Terentium, Afranium sub pari ætate nituerunt. — Hinc Part. præ.

Nitens, entis, adjective quoque usurpatur, uode Comp. *Nitentior* I. et II. 2., et est apudens, luccus, nitidus, *δειδής, σπλιζω, φαεινός, nitido, risplendente, riluciente.*

I.) Proprie. *Tibull.* 1. 3. 93. Lucifer nitens. *Ovid.* 5. *Fast.* 543. astra nitentia. *Vol. Flacc.* 5. 413. nitentes Solis equi. *Virg.* 1. *Æn.* 226. lacri-

mis oculis suffusus nitentis. *Liv.* 9. 40. Arms nitentia ante teum, deformis inter sanguinem et vulnere. *Lucan.* 9. 669. clipeus ære nitens. *Horat.* 2. Sat. 2. 4. inter lances mensasque nitentes. *h. e. auro argenteove instrumento operatis.* *Ovid.* 4. *Met.* 636. Arboreæ frondes auro radiante nitentes. *Horat.* 2. Od. 7. 7. coronatus nitentes Malobathro Syrio capillos. *Ovid.* 14. *Met.* 262. pallamque induta oitentem. *Id.* 10. *ibid.* 211. Tyrioque oitentior ostro Flos oritur. — Hoc referri possunt et illa *Ovid.* *Halieut.* 101. nitentes spumæ bianchegiantii. Sic *Plin.* 33. *Hist. nat.* 6. 33. (101). Spuma candida et niteos. et *Horat.* 1. Od. 14. 19. Cyclades nitentes. *h. e. ob scopulis calcis.* — *Nitentes res. V. CENTURIO, onis.*

II.) Translate. ¶ 1. De animalibus bene pastis et pinguibus. *Virg.* 3. *Æn.* 20. nitens taupus. *h. e. opimus, nitent enim quæ pinguis sunt.* *V. NITEO* II. 1. et *NITIDUS* II. 1. ¶ 2. Item de formosis. *Catull.* 61. 193. Uxor ore floridulo nitens. *h. e. forma splendens.* *Id.* 2. 5. desiderio meo nitenti. *h. e. puella meæ formosæ.* *Ovid.* 12. *Met.* 405. *Hylonoome*, qua nulla nitentior inter Semiferos altis habitavit femina silvis. ¶ 3. Item de agris bene cultis et pinguibus. *Virg.* 1. G. 153. nitentia culta. *Gell.* 12. 1. circa med. Arbor læta et nitens. ¶ 4. Transferuntur et ad orationem. *Cic.* *Brut.* 67. 238. Non valde nitens, non plane horrida oratio. ¶ 5. Et ad animum. *Stat.* 1. *Silv.* 5. 63. macte, oro, oitenti Ingenio curaque puer. ¶ 6. Nitens est etiam illustris, clarus, inclitus. *Liv.* 3. 12. *Lucretius* recenti gloria nitens. *Sil.* II. 6. 19. Tenuis opum non patre nitens liaguave; sed asper Ense.

NITESCO, tescis, tūi, tescere, u. 3. inchoat. a nitere. Perf. nitui. *V. in NITEO.* — Part. *Nitescens* I. — Nitescit est idem ac nitere incipio, splendens, nitens fio: et adhibetur etiam pro nitere, *ἀγλαίζωμαι, farsi risplendente.*

I.) Proprie. *Ennius* apud *Cic.* 1. *Tusc.* 28. 69. Cælum nitescere, arbores frondescere. *Cic.* *Arat.* 171. Etiguo qui stellarum candore nitescit. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 4. 1. (2). Nitescite nova luna. *Virg.* 5. *Æn.* 134. juvenis Nudatos numeros oleo perfusa nitescit. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 12. 74. (194). Omnes geminæ mellis decocto nitescunt. *Id.* 17. *ibid.* 5. 3. (37). Terra post vomerem nitescens. *h. e. post vomeris proscissionem spleadescens ex pinguitudine.* *Manil.* 5. 687. tum pontus per æolem humore nitescit. *h. e. candescit.*

II.) Translate. ¶ I. Ponitur de beo pastis, et pinguibus. *Plin.* 2. *Ep.* 17. sub init. Eorum bonumque armenta, quæ herbis et tepore vero nitescunt. s'ingrassano. *V. NITEO* II. 1. ¶ 2. De plantis, quæ læte proveniunt. *Plin.* *alter* 12. *Hist. nat.* 25. 54. (112). de balsami arbore. Toadetur similiter fruticans, ac rastris nitescit, properatque oasci, etc. *V. NITIDUS* II. 1. ¶ 3. De animo est cultiore fieri, splendescere. *Cic.* 3. *Herenn.* 16. 29. Ingenio doctioris, præceptione natura oitescit. *Quintil.* 9. 4. 5. Quid non cultu nitescit? *Al. leg. inaitescit; al. nitescit.* ¶ 4. Item illustrum, clarum fieri. *Tac.* 12. *Ann.* 58. Studia honestis et eloquentiæ gloria oitescere.

NITIDUNDUS, a, um, adject. (nitore, eris) nitenti similis. *Gell.* I. II. Achæos Homerus pugnam indipisci ait non tibarum concentu, sed mentium conspirata tacito nitidundo. *h. e. nitentes, contententes.* *Solin.* 25. a med. Elephantii arboribus sc, vel satis applicant, ut pondere nitidundo puritos necent sogues. col peso premente.

NITIDATUS, a, um. *V. NITIDO.*

NITIDE, adverb. (nitidus). Sup. *Nitidissime.* — Nitide est lucide, splendide, luculeter, *chiaramente, splendemente, σπλιζθών, λαμπρός, κσταρωσ, λαμπρός, Plaut.* *Truc.* 2. 4. 3. Ut tota floret! ut olet! ut nitide nitet! *Marcell.* *Empir.* c. 27. p. 126. ed. *Al.* Nitide aliquid combure. *Id.* c. 31. extr. p. 137. ed. *Al.* Florem cineris, id est summitatem favillæ colliges nitidissime et cum azungia contusa miscabis. Adde eund. c. 8. sect. 5. p. 96. ed. *Al.* — Item splendide, copiose. *Plaut.* *Cus.* 3. 6. 19. Cænare lepide nitideque volo. Adde eund. *Cist.* I. 1. 12.

NITIDITAS, itis, f. 3. oitor, splendor, pulcritudo. *Accius* apud *Non.* p. 143. 29. *Merc.* Formæ, figuræ nitiditate hospes regis.

NITIDUSCŪLE, adverb. *δειδής*, aliquantum nitido, deminut. adverbii nitide, a comparat. nitidius. *Plaut.* *Pseud.* 3. 1. 9. Neque ego amatozem mibi invenire ullum queo, Qui amet me, ut cuer tandem nitiduscule. *h. e. laute aliquantum et copiose, ut nitidus et pinguis sim.*

NITIDUSCŪLUS, a, um, adject. deminut. comparativ. nitidius. *Plaut.* *Pseud.* 1. 2. 82. En excetra tu, quæ tibi tot amicos babes, tam probe oleo onustus: Num cuiplam est bodie tua tuorum opera conservorum Nitidusculum caput? *h. e. aliquantum unctum et nitens.*

NITIDO, as, ōvi, ōtum, are, a. f. (nitidus). Part. *Nitidatus* I. — Nitidare est nitidum et lucidum reddere, *ἀγλαίζω, lustrare.*

I.) Proprie. *Colum.* 12. *R. R.* 3. 9. Ferramenta detera nitidentur atque rubigine liberentur. *Marcell.* *Empir.* 8. § 5. onte med. Colobla linteo tenui, et mittes in bucculare rude vel diligeotissime nitidatum. *h. e. lucidum factum, lustrato, ut cl. Furlanetto interpretatus est: si quis tamen huoc locum inter translate referat, non morror.* — *Pallad.* 3. *R. R.* 17. Arborem serra redidemus: post serraturam, plagam serramentis acutis nitidamus. *h. e. levigamus, polimus, lisciamo.* Alii tamen aliter leg.

II.) Translate est lavare. *Ennius* apud *Non.* p. 144. 14. *Merc.* evot ad fontem, oitidant corpora. ubi *Nonius:* Nitidant, abluunt, dictum a nitere. — *Marcell.* *Empir.* c. 26. p. 121. ed. *Al.* Cujus radiis corticem diligenter nitidatam sicca bis optime. *mondata, rimondata, netta.* — Et passive deponuntur vi *Accius* apud *Non.* l. c. *Quin* id *Circæo* fonte adveniunt mundatæ, Nitidatur vulgo.

NITIDŪLUS, a, um, adject. deminut. nitidi, nitidusculus. *Sulpic.* *Sever.* *dial.* 2. 8. Quamdam viduam vagam, nitidulam, sumptuosam oburgare.

NITIDUS, a, um, adject. (nitere). Comp. *Nitidior* II. 1., 2., 3. et 5. et Sup. *Nitidissimus* I. et II. 4. — Nitidus est nitens, splendens, lucens, clarus, *ἀγλαός, λαμπρός* (*lit. lucente, risplendente, nitido, terso, lustro; Fr. luisant, brillant, resplendissant, tamineux, poli, net; Hisp. brillante, reluciente, lucido, polid limpo; Germ. blinkend, blank, gleissend, glänzend, hell; Angl. bright, shining, clear, glittering, nitid*).

I.) Proprie. *Virg.* 1. G. 467. Sol caput obscuro nitidum ferrugine textit. *Ovid.* 3. *Fast.* 867. arlos nitidissimus auro. *Id.* 2. *Met.* 3. Ebur nitidum. *Val.* *Flacc.* 3. 467. Nitidus ether, puro, sereno. *Plaut.* *Stich.* 1. 2. 8. Facite, sultis, oitidæ ut mdes meæ sint, quom redeam domum. *Virg.* 3. G. 437. de angue. Quom posita novus exavilis oitidusque juvenita. *Id.* 4. *ibid.* 337. Nitida casaria. *Ovid.* 3. *Art. am.* 443. Coma nitidissima nardo. *h. e. unguentis delibuta; unguenta enim nitent.* Similiter dixit *Martial.* 4. 8. Nitidæ palæstræ. *Val.* *Flacc.* 3. 553. Nitidus tons. chiaro, *Impido.* *Cic.* *Orat.* 11. 36. In pictoria alios horrida, inculta, abdita et opaca: contra alios nitida, læta, collustrata delectant.

II.) Translate. ¶ I. Dicoitor nitidus qui sano solidoque corpore sunt, bene habitis, bene pastis, pingues. *Horat.* 1. *Ep.* 4. 15. Me pinguem et nitidum bene curata cute vides. *ben nutrito e grasso.* *Liv.* 28. 35. Etas in medio virum robore, quod plenus nitidusque ex morbo, velut renovatus flos juvenas sciebat. *Nepos Eumen.* 5. Ut jumenta æque nitida ex castello educerit, ac si campestribus ea locis habuisset. *V. NITEO* II. 1.

¶ 2. Item qui formæ studeat, quique exquisito ornatu cultuque corporis utuatur. *Plaut.* *Mil. glor.* 4. 2. 12. Illa est nimium lepida nimisque nitida femina. *Id.* *Autul.* 3. 6. 4. aliquanto factas rectius, Si nitidior sis Blie nuptiis. *un po' più splendido.* et *Cic.* 2. *Cat.* 40. 22. Quos pero capillo nitidos videsis. — Hinc ducta metaphora apud *Claudian.* *Cons. Mall. Theod.* 193. nitidis sensibus baurire aliquid, est, integris, poris, nullogo pravo affecta corruptis. ¶ 3. Transferunt etiam ad cultum animi, et vitæ urbanitatem atque elegantiam: Item ad liberalitatem et lautitiam. *Horat.* 1. *Ep.* 7. 83. ex nitido sit rusticus, aut Suleos et vinolet crepat mera. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 16. 30. (100). Inter pauca nitidioris vite instrumenta. *Juvenal.* II. 175. hæc eadem illi Omnia quum sciant, bila-

res nitidique vocantur. *Martial.* 4. 64. Lantior et nitido sis Meliore licet. — Sic nitidum opus apud *Lucret.* 6. 795. est delicatum ac tenue, qualia sunt mulierum lanam trabentium, terentium, acu pingentium. ¶ 4. Dicitur et de locis bene cultis, uberibus, fertilibus. *Cic.* 5. *Verr.* 18. 47. Quos ego campos antea collesque nitidissimos viridissimosque vidissem, hos ita vastatos ac desertos videbam, ut etc. *Horat.* 1. *Ep.* 15. 45. nitidis suodata pecunia villis. h. e. aumptuosis, amplis, marmore ceteroque ornatu ditiore edificatis. — Quam *Plinius*, de lustratione verba faciens, 17. *Hist. nat.* c. 14. et 16. vocat nitidissimam arboris partem, intelligit eam, qua viridior est arbor, formosior, ac laetior et, ut ita dicam, habitior, sine asperitate nodorum et corticis. Nam et plantæ nitere dicuntur, ut in NITEO II. 3. adnotavimus. Sic *Colum.* 5. *R. R.* 6. 12. Ulmus decacuminanda est juxta ramulum, qui videbitur esse nitidissimus. et *Plin.* 5. *Hist. nat.* 1. 1. (14.) Arborum proceritas spectabilis enodi nitore. *Lucret.* 2. 594. nitidæ fruges, arbutaque læta. h. e. opimæ, uberes. — Sic poetica nitidus annus apud *Ovid.* qui oleo abundat: 5. *Fast.* 263. Si bene, floruerint segetes, erit area dives: Si bene oruerit vinea, Bacchus erit: Si bene oruerint oleæ, nitidissimus annus. *Forcellinus* hoc loco metaphoram ductam putat ab unguentis, quæ nitent. ¶ 5. Denique transfertur ad ornatum cultumque orationis. *Cic.* 1. *Orat.* 18. 81. Nitidum quoddam genus verborum et lætum. *Id. Partit. orat.* 5. 17. Verba sonantiora, grandiora, læviora, et quodammodo nitidiora. *Quintil.* 10. 1. 79. Isocrates nitidus et comptus, et palæstræ, quam pugnae, magis accommodatus. — Huc referri potest et illud *Quintil.*, quod *Forcellinus* inter propria retulit, 11. 3. 26. Nitida et curata vox.

NITOR, teris, sus vel xus sum, ti, dep. 3. Quod ad descriptionem attinet, in MSS. sæpe nixus legitur, et in compositis omnibus, adnixus, connixus, enixus, innixus, obnixus, subnixus. *Diomed.* 1. p. 374. *Putsch.* et *Priscian.* 10. p. 903. docent melius per s, quam per x scribi. Sane in ipso verbo nitor nulla est littera, ex qua duplex illa x nasci possit. *Servius* ad 1. *En.* 148. Adnixus antiquum est, ut connixus: sed et multa alia usus contra antiquitatem vindicavit. In MSS. *Luivii* sæpius nixus scribi, quam nixus, jam adnotarunt viri docti. Sunt qui hæc ita distinguunt, ut nixus ad conatum corporis referatur, nixus ad animi. Sed hoc discrimen nulla probabilis ratione fulcitur. — Part. Nitens sub A I. et II. et B I. et II.; Nixus sub A I. et II. et B I.; Nixurus sub B II. — Ratione habita etymol. *Paul. Diac.* banc vocem cum genibus conjungit, ait enim p. 96. 11. Müll. Gnitus (h. e. nixus pro nixus) et gnixus (h. e. nixus) a genibus prisca dixerunt. Quod confirmare videtur *Festus* qui ait p. 174. 33. Müll. Nixi di appellantur tria signa in Capitolio ante cellam Minervæ genibus nixa, velut præsentibus patientium nixibus. Quidquid vero sit de etymo,

A) Nitit est incumbere, Inalti, fulciri, ἐπιδοῦσαι (It. appoggiarsi, poggiarsi, sostentarsi, puntellarsi; Fr. s'appuyer, se soutenir; Hisp. apoyar, estribar, sostenerse; Germ. sich an oder auf etwas stemmen oder stützen; Angl. to lean upon, rest upon, be supported by).

1.) Proprie occurrit — a) Cum Ablat. rei, qua quis nititur. *Plaut.* *Rud.* 3. 3. 33. ambæ te obsecrsmus genibus nixæ. *inginochiare.* Adde *Liv.* 26. 9. Sic *Seneca Thyest.* 600. Quem genu nixæ tremuere gentes. — De DIIS NIXIS. V. NIXI. *Cic.* 7. *Verr.* 33. 86. Stetit soleatus prætor populi R. cum pallio purpureo, tunicaque talari, muliercula nixus, in litore. *Id. Habir. perduell.* 7. 21. Scævola membris omnibus captus, hastili nixus. *Ovid.* 1. *Pont.* 8. 52. baculo. *Id.* 8. *Met.* 727. cubito. et 4. *ibid.* 732. scopulo. *posatosi, postosi.* et 3. *Fast.* 751. Constitit ipse super ramoso stipite nixus. *Virg.* 6. *En.* 760. Ille, vides, pura juvenis qui nititur hasta. *Cic.* 5. *Tusc.* 13. 37. Quod ita ortum est e terra, ut stirpibus suis nitatur. *Id. Senect.* 15. 51. Herbescentis viriditatis, quæ nixa Obris stirpium sensim adolescit. *Virg.* 10. *En.* 736. Tum super abjectumposito pede, nixus et hasta. et 2. *ibid.* 380. Improvisum aspris velut qui sentibus anguem Pressit, humi niteos. — b) Cum præpos.

in et Accosat. *Virg.* 12. *En.* 398. Stabat acerba tuens, ingentem nixus in hastam. — c) Absolute. *Vetus Poeta* apud *Cic.* 1. *Tusc.* 5. 10. Sisiphus verasat Saxum sudans nitendo, neque proficit bilum. *Ovid. Halieut.* 60. Et ruit opposit nitens in vulnera ferri. *premo.* — d) Ad nixas dicebatur Romæ locus, in quo tres ciconiæ rostro nixæ seu conjunctæ erant. V. CICONIA.

II.) Translate. — a) Cum Ablat. sine præpos. *Cic.* 1. *Fam.* 5. Quum maxime consilio, studio, labore, gratia, de causa regia niteremur. *Id.* 3. *Att.* 9. a med. Sustineblimus nos, et spe, qua jubet, nitetur. *Id.* 1. *Off.* 34. 122. Est adolescentis majores natu vereri, exque his deligerè optimos et probatissimos, quorum consilio atque auctoritate nitatur. *Nepos Phoc.* 3. Niti patrociniis alicujus. *Cæs.* 3. *B. C.* 43. auctoritate apud exterarum nationes. *Cic. Cluent.* 1. 1. Niti, et magno perere confidere invidia judicii. et *ibid.* 40. 112. Si quis hoc uno nititur, quod sit ignobilis. *Id.* 2. *Orat.* 7. 30. Res, quæ mendacio nixa est. *Id. Balb.* 15. 34. Quum præpotens Cartbago, nixa duabus Hispaniis, bulc Imperio immineret. *Id. Cluent.* 57. 156. Si obtinuerit causam Cluentius, sicuti vestra æquitate nixi confidimus. *Al. leg. nisi. Ovid.* 3. *Pont.* 4. 15. Cunctaque quum mea (scripta seu carmina) sint propenso nixa favore, etc. *Gell.* 14. 1. ad fin. Lubrica conjectione nitentes. *appoggiandosi.* — b) Cum Ablat. et præpos. in. *Lucret.* 5. 907. Nixus io hoc uno novitatis nomine inani. *Cic.* 2. *Divinat.* 26. 55. Conjecturæ omnis, in qua nititur divinatio. *Id. Cæc.* 10. 25. Ea, in quibus causa nititur. *Id. Mil.* 7. 19. Cujus in vita nitetur salus civitatis. — c) Cum Adv. ubi. *Cic.* 4. *Verr.* 64. 155. Quid te futurum est? quo confugies? ubi nitere? — Hinc

B) Niti est conari, contendere, sforzarsi in qualche azione; quo sensu est qui putat esse per metathesin a τεινωσαι intendor.

1.) Proprie de physico vel corporis conatu dicitur ac late patet; et — a) Est pedibus incumbendo cum constu ire, ferri, tendere, portarsi, andare. *Cic.* 2. *Nat. D.* 48. 124. Quædam serpentes ortæ extra aquam, simul ac primum niti possunt, aquam persequuntur. *Virg.* 2. *En.* 433. postesque sub ipsos Nituntur gradibus. h. e. ascendunt. Cf. *Pacuvius* apud *Non.* p. 353. 14. *Merc.* Ardua per loca agrestia ac trepidante gradu nititur. — Sic de inanimis. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 43. 43. (112). Si in nube luctetur vapor, tonitrua edi; si erumpat ardens, fulmina; si loogiore tractu oitatur, fulgura. *Virg.* 3. *G.* 172. valido nitens sub pondere faginus axis Instipat. *Forcellinus* interpretatus est: obnitens, sustentans. — b) Est etiam incumbendo premendi et impellendi conatus edere; hinc — Niti est parturientium, ponere; unde enitor. *Ovid. Heroid.* 21. 100. Et de qua pariens arbore nixa dea est. h. e. Latona, quam ferunt in Delo insula, palmæ et oleæ innixam, Apollinem et Dianam peperisse, ut est apud *Euclid.* 6. *Met.* 335. Similliter *Plin.* 9. *Hist. nat.* 35. 54. (107). Conchas impleri rosclodo conceptu tradunt: gravidas postea niti. — Item cacaturientium. *Sueton. Vesp.* 20. Statura fuit quadrata, vultu veluti nitentis. h. e. cacare conantis (a guisa d'uom che punta, inquit *Petrarca* in capitulo, ejus initium *Nel corpien d'amarissima* etc. Sic *Martial.* 3. 89. sariens durum, Phæbe, cacantis babes. — c) Significat et incumbendo consistere, mantenersi sul sito puntandosi sui piedi. *Cæs.* 1. *B. C.* 45. Tamen (nostri) virtute et patientis nitentur atque omnis vulnera sustinebant. si mantenevano fermi sul luogo. *Virg.* 4. *En.* 251. paribus nitens Cylentius alis. *librandosi sulle ali.* — d) Item est erigendi sese vel surgendi conatum edere. *Sall. Jug.* 101. ad fin. Equi atque viri afflicti, ac multi vulneribus acceptis neque fugere posse, neque quietem pati, niti modo, ac statim concidere. h. e. niti ad surgendum, ut *Faber* recte, probante *Kritzio*, explicat. — e) Cum addito, quo quis nititur. *Lucret.* 1. 1053. In medium summæ quod dicunt omnia niti. et v. 1055. neque quoquam posse resolyi Summa atque ima, quod in medium sint omnia nixa. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 65. 65. (165). Aquæ in interiora nituntur. *Ovid.* 2. *Met.* 72. Nitor in adversum. *Gell.* 20. 1. Quadrigris in diversarum nitentibus. *Ovid.* 2. *Pont.* 7. 27. aves motis ni-

tuntur in sera pennis. *Lucret.* 4. 37. miles rupes oneratus in altis Nititur. *Virg.* 2. *G.* 427. ad sidera raptim Vi propriis nituntur. *Lucret.* 1. 1059. omnia pondera sursum Nitier. *paragoge.*

II.) Translate de animo ponitur pro mlirli, conari, contendere, laborare, operam dare, sforzarsi, fare di tutto, adoperarsi, fare ogni sforzo, affaccendarsi. Occurrit — a) Absolute, vel cum præpos. contra et Accusativo, aut cum præpos. pro et Ablativo personæ, in quam aut ejus gratia quis nititur. *Cic. Senect.* 10. 33. Moderatio modo virium adsit, et tantum, quantum potest, quisque nitatur. *Nepos Att.* 15. Idem in nitendo quod semel admisisset, tanta erat cura, ut non mandatum, sed suam rem videretur agere. *Sall. Cat.* 39. Contra eos summa ope nitetur pleraque nobilitas. *Cæs.* 2. *B. C.* 37. Nihil contra se regem niturum existimabat. *Liv.* 35. 10. a med. Ne in plebeo quidem consule, quum pro C. Lælio niteretur, Africanus valuit. *adoperandosi in favore di C. Lælio.* *Sall. Jug.* 35. Pro libertate nonne summa ope nitentior? *Tac.* 1. *Hist.* 55. Nullo tribunorum pro Galba nitente. — b) Cum Conjunctivo et part. ut, ne. *Sall. Cat.* 13. extr. Singulos ex senatu ambiundo nitentur, ne gravior in eum consulere. *Nepos Miltiad.* 4. Unus Miltiades maxime nitentur, ut primo quoque tempore castra fierent. *Tac.* 1. *Ann.* 11. Nitens, ut seosus suos penitus abderet. *studiandosi di nascondere.* — c) Cum Infinito. *Sall. Jug.* 25. Summa vi Cirtam irrupere nititur. *Liv.* 21. 28. Qui (miltres) nitentur percurrere impetum fluminis. *Nepos Pelop.* 2. Ut patriam recuperare niterentur. *Ovid.* 3. *Pont.* 5. 34. Ingenio nitor non perisise meo. *Tac.* 2. *Ann.* 54. Atque illum in regressu sacra Samothracum visere nitentem obvii aquilones depulere. *Gell.* 5. 9. Diduxit adolescens os, clamare nitens. *sforzandosi.* Huc pertinet et illud *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 21. 68. Nitamur igitur, nihil posse percipi. *fermiarumoci, stiamo su questo, che* etc. — d) Cum addito, quo quis nititur, per Accus. et præpos. ad, in. *Cic. Senect.* 23. 82. Optimi cunisque animus maxime ad immortalitatem nititur. *Quintil.* 1. *proem.* 20. Niti ad summa. *Id.* 12. 11. 30. ad optima. *Tac. Agric.* 6. Idque matrimonium ad majora nitenti deus ac robur fuit. *Ovid.* 3. *Amor.* 4. 17. Nitimur in vetitum semper. *Quintil.* 12. 10. 78. In adversa niti.

NITOR, teris, m. 3. (nitico) splendor, fulgor, claritas et munditia, lævitate, aut pinguedine, ejuscumque coloris sit, σπλῆξη, ἀγλαία (It. lustro, splendore, lucentezza, nitidezza; Fr. le brillant, le poli, l'éclat; Hisp. lustre, brillantez, lucimiento, esplendor; Germ. der Glanz, Strahl, Schimmer; Angl. brightness, splendour, sheen, neatness).

1.) Proprie. — a) Generatim. *Cic. Arat.* 92. Delphinus jacet, haud nimio lustrati nitore. *Catull.* 66. 3. Flammeus ut rapidi solis nitor obscuratur. *Lucret.* 4. 539. Nitor exorients auroræ. *Ovid. Heroid.* 18. 78. diurnus. h. e. lux diei. *Id.* 3. *Pont.* 4. 23. argenti et auri. *Cic.* 4. *Herenn.* 50. 63. gemmæ. *Viruv.* 10. 1. olei. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 15. 13. (64). eboris. *Id.* 12. *ibid.* 1. 5. (10). marmorum. *Id.* 16. *ibid.* 40. 79. (215). materiæ. h. e. ligni, v. gr. cupressi. et 37. *ibid.* 9. 49. (123). roseus. et 12. *ibid.* 9. 19. (36). siccus. et 11. *ibid.* 37. 64. (170). speruli. et 2. *ibid.* 25. 22. (89). gladii. et 37. *ibid.* 10. 69. (184). nigerrimus gemmæ. *Lucret.* 5. 781. herbarum viridis. — b) Speciatim in arboribus est soliditas ligni, et robur, et lævitas sine asperitate corticis, aut odorum. V. NITIDUS II. 4. — c) Item aliquando sumitur pro eandem, bianchezza, candore. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 8. 33. (49). Cuti nitorem inducere. *Id.* 31. *ibid.* 7. 41. (84). Nitorem cutis facit sal.

II.) Translate. ¶ 1. Nitor corporis — a) Interdum est soliditas carnis, et sana pinguedo. V. NITEO et NITIDUS II. 1. *Ter. Eun.* 2. 2. 10. Viden' me ex eodem ortum loco? qui color, nitor, vestitus, quæ habitudo est corporis? *Plin.* 11. *Hist. nat.* 18. 20. (64). Apum sanitas hilaritate et nitore æstimatur. — b) Interdum ipsa corporis pulcritudo. *Horat.* 1. *Od.* 19. 5. Urit me Glycera nitor, Splendentis Pario marmore purius. et 3. *ibid.* 12. 5. Liparæi nitor Hebri. V. LIPARÆUS. ¶ 2.

Aliquando nitor est cultus, et ornatus corporis elegans, *attillatura*. *Cic. Cael.* 31. 77. Si quem offendit purpure genus, si amicolorum calervæ, si splendor, si nitor. Adde *Plin.* 6. *Ep.* 32. — Hinc est etiam elegans nitidusque vitæ cultus, et morum elegantia atque urbanitas. *Plin.* 4. *Hist. nat.* 12. 26. (85). Megarice, oppidum præcipui nitoris in toto eo tractu, custoditis Græciæ muribus. *Justin.* 43. 4. 2. Adeo magnus et hominibus et rebus impositus est nitor, ut Gallia in Græciam translata videretur. ¶ 3. Interdum ponitur pro colore. *Lucret.* 2. 817. omnia principiorum Formamenta queunt in quovis esse nitore. *Propert.* 2. 14. 26. Ludis et externo tincta nitore caput. h. e. colore adsciticio, fucio. ¶ 4. Est etiam splendor generis et rerum gestarum. *Ovid.* 2. *Pont.* 9. 17. Nitor generis. nobilità, splendore del casato. et *ibid.* 5. 29. Obruit audentem rerum gravitasque nitoreque. lo splendore e la nobiltà delle imprese. ¶ 5. Item liberalitas, splendor rei familiaris. *Stat.* 3. *Silv.* 3. 149. Testis adhuc largi nitor inde assuetus Etrusci. ¶ 6. Sæpe refertur ad splendorem et puritatem verborum et orationis. *Cic. Orat.* 32. 115. Sed quia sua sponte squalidiora sunt, adhibendus erit in his explicandis quidam orationis nitor. *Ovid.* 2. *Pont.* 2. 51. Nunc tibi et eloquii nitor ille domesticus adsit, Quo poterat trepidis utilis esse reis. *Tac. dial. de Orat.* 20. Nitor et cultus descriptionum. et *ibid.* 23. Summus nitor et cultus verborum. *Quintil.* 10. 1. 33. In digressionibus historicorum nonnunquam nitore uti. et 12. 10. 36. Oratorum translationum nitore illuminare.

Homonym. Differunt proprie nitor et splendor. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 2. 8. (21). de murrhinis. Splendor his sine viribus, nitorque verius, quam splendor. h. e. lævitas quidem et munditia, sed non transmittens, aut renitens lucem.

NITRARIA, æ, f. 1. νιτρική, locus, ubi nitrum invenitur. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 10. 46. (109). Salinis mare infundunt, Nilum autem nitraris. *Ibid.* (115). Nitrarie calceamenta protinus consumunt. *Ibid.* In nitraris non lipiunt.

NITRATUS, a, um, adject. cui nitrum admixtum est. *Colum.* 12. *R. R.* 57. 1. Nitratam aquam suffundito. *Martial.* 13. 17. Nitrata viridis brassica fiat aqua. *Pallad.* 12. *R. R.* 1. 3. Fabæ semina nitrata aqua respersa cocturam non habent difficilem.

NITRÆUS, a, um, adject. qui est vel constat e nitro, di nitro. *Cæc. Aurel.* 2. *Tard.* 7. n. 108. Dehinc etiam ex pulvere nitreo lacera (malum laceras) fricatio, quam Græci μύριον appellant.

NITRION, ii, n. 2. herba eadem quæ et daphnoïdes. *Apul. Herb.* 58.

NITRODES, is, adject. comm. gen. νιτροδής, nitrosus, nitrum habens. *Inscript.* apud *Henzen.* 5702. APOLLINI. BT. NYMPHIS. NITRODIIVS. C. METILIVS. ALCIMVS. V. S. L. ANIMO. Cf. *aliam* apud *eund.* 5760. LEIVS NYMPHIS NITRODIS (sic) VOT. SOL. L. ANIMO. In bis *Inscript.* agit de aquis nitrosus, quibus ægroti ad sanitatem reducti sunt. Cf. *locum Cæc. Aurel. cit.* in voc. seq.

NITROSUS, a, um, adject. nitroso, νιτροδής, qui nitrum habet, vel nitri saporem. *Vitruv.* 8. 3. Aquæ frigide genus nitrosum. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 10. 46. (107). Lacus est nitrosus, exsiliante e medio dulci fonticulo. et *ibid. sup.* Aquæ vero nitrosæ pluribus locis reperitur, sed sine viribus densandi. Sic *Cæc. Aurel.* 1. *Tard.* 5. n. 169. Utendum quoque naturalibus aquis, ut sint nitrosæ, et magis si odoris non fuerint lætari.

NITRUM, i, n. 2. νιτρον, nitro, salnitro,

1.) Proprie est succus quidam concretus, salis genus, de quo multa *Plin.* 31. *Hist. nat.* 10. 46. (106), ubi docet, colligi apud Medos, canescentibus siccitate convallibus: in Thracia quoque, sed terra sordidum: fieri etiam ex quereu cremata: item in quodam lacu Macedonia gigni certis temporibus, h. e. circa Canis ortum: in Ægypto etiam fieri pæne eodem modo, quo sal, infuso Nilo in nitraras, etc. Persequitur inde varios ejus usus in medicina. Habet enim vim calfaciendi, extenuandi, mordendi, spissandi, siccandi, exulcerandi. Nitrum est etiam, quod nos e parietibus et pavimentis colligimus, sal petrae quibusdam dictum. Ipsa vox Græca est, quam a νιτρον ducunt: fortasse illud

respicientes, quod aqua immissa fit. — Dicitur et sal nitrum. *Plin. loc. cit.* (122). Sal nitrum sulphuri concocum in lapidem vertitur. At *Sillig. leg.* Sal et nitrum. — Ejus usus ad vestes eluendas fuit apud veteres. *Isid.* 16. *Orig.* 2. Ex nitro et sordes corporum vestiumque lavantur.

II.) Translate. *Cælius ad Cic.* 8. *Fam.* 14. Permissum est ei (Appio censori) censuram lomentum, et nitrum esse. Errare mihi videtur: nam sordes eluere vult.

NIVALIS, e, adject. (nix) ad nivem pertinet, nivosus, νιπερωδής, νιφοεις, χιονωδής (lt. nevoso; Fr. de neige, neigeux; Hisp. nevoso; Germ. schneeig, zum Schnee gehörig; Angl. snowy, nival).

1.) Proprie. *Liv.* 21. 54. a med. Erat forte brumæ tempus et nivalis dies. *Horat.* 3. *Od.* 23. 9. nivalis Algidus. *Val. Flacc.* 5. 225. Nivalis axis. h. e. septentrionalis plaga. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 8. 29. (46). Nivalia loca. *Id.* 2. *ibid.* 47. 48. (126). Nivales venti. *Horat.* 1. *Ep.* 3. 3. Hebrusque nivali compede victus. h. e. glacie. *Martial.* 14. 118. Nivales undæ. h. e. aqua nive refrigerata. *Gell.* 19. 5. Aqua nivalis. h. e. ex nive diluta. *Capell.* 9. p. 310. nivalibusque Irrestinctus aquis triumphat ardor. h. e. amor Nympharum non exstinguitur, licet aquis nivalibus ipsæ immergantur. *Ulp. Dig.* 34. 2. 19. § 12. Vasa vinalia et nivalia. Atque perperam leg. nivalia. V. NIVARIUS.

II.) Translate. ¶ 1. Est idem ac frigidus. *Seneca* 4. *Quæst. nat.* 4. extr. Dicimus nivalem diem, quom alium frigus et triste cælum est. gior no da neve (Sic Flor. diem pugnae ad Trasimenum nivalem dicit 2. 6. ante med., quem *Liv.* 22. 4. nra ex lacu nebula obscurum fuisse tradit.). *Martial.* 7. 95. Nivale osculum. h. e. frigidum, nivali tempore datum. ¶ 2. Item nivis candorem referens. *Virg.* 3. *Æn.* 538. equi candore nivali. ¶ 3. Hinc ducta metaphorâ est purus. *Prudent.* 2. in *Symmach.* 240. Templum mentis amo, non marmoris: aurea in illo Fundamenta manent Fidei: structura nivali Consurgit Pietate nitens.

NIVARIUS, a, um, adject. ad nivem pertinet. *Nivarium colum*, saccus vinarius, nive repletus, qua transmittitur vinum, ut mitius sit. *Martial.* 14. 103. quod Colum nivarum inscribitur: Setinus, moneo, nostra nive frange trientes: Pauperiore mero tingere lina potes. Sensus est: vinum nobile, quale est Setinum, colo nivarum per nivem transmittite: ignobile, et quod pauperes bibere solent, simplici sacco vinario lino et sine nive percolato. — *Nivarius saccus*, quo nix injecta colitur, et bibitur deliciarum causa. *Id.* *ibid.* 104. cui titulus Saccus nivarum: Attenuare nives norunt et linæ nostra. Frigidior colo non salit unda tuo. — *Nivaria dicta* est una ex Fortunatis insulis, a perpetua nive, teste *Plin.* 6. *Hist. nat.* 32. 37. (204), quocum cf. *Capell.* 6. p. 226.; eadem vocatur *Convallis*, nunc *Teneriffa*. Apud *Plin loc. cit. Sillig. leg. Ningarua.*

NIVATUS, a, um, adject. nevato, nive refrigeratus. *Sueton. Ner.* 27. Refotus sæpe calidis piscinis, ac tempore æstivo nivatis. *Seneca* 4. *Quæst. nat.* sub fin. Nivatae potiones. *Petron. Satyr.* 31. Nivata aqua. Sic *Theod. Priscian.* l. 2. part. 1. c. 12. extr. Aquam frigidam per intervalla similiter subministrabo; et, si ætatis adhuc vapor calidior coegerit, nivatas non aspernabor.

NIVĒ, V. NI.

NIVĒO, es, ere, n. 2. idem ac nivesco. V. *Venantii loc. cit.* in RUBICO, as.

NIVESCO, is, ere, n. 3. nivis instar albesco. *Tertull. Pall.* 3. a med. Lini herbida post virorem lavaeto nivescunt. *Vet. epigr.* in *Anthol. Lat.* T. 2. p. 406. *Burmam* Ut mersa indigenis unda nivescat aquis.

NIVĒUS, a, um, adject. qui est ex nive, νιφοεις; (lt. di neve, niveo; Fr. de neige; Hisp. de nieve; Germ. aus Schnee, schneeig; Angl. of snow, snowy, niveous).

1.) Proprie. *Virg.* 3. *G.* 351. Sed jaret aggeribus nivis informis, et alto Terra gelu late. *Catull.* 64. 210. Niveus mos. h. e. nive tectus. *Germanic. Arat.* 241. audit Stridentes auras, niveus quas procreat Hæmus. — *Martial.* 12. 17. Nivæam aquam dixit nive refrigeratam: qua utebantur frangendis vini viribus et in frigidis potionibus. Qua de re *Id.* 14. 117. cujus lemma Nives: Non potare nivem,

sed aquam polare rigentem De nive, commenta est ingeniosa siliis. V. DECOCTA. Ad frangenda viæa pertinet epigrammata ejusd. *ibid.* 103. 104. et 116.

II.) Translate est qui colore est nivis, candidus, bianco di neve. *Cic.* 4. *Herenn.* 33. 44. Niveus candor. *Val. Flacc.* 1. 219. Nivei artus. *Ovid. Heroid.* 20. 120. subest nivem lætus in ore rubrum. *Virg.* 8. *Æn.* 387. Nivei lacerti. *Horat.* 2. *Od.* 4. 3. Serva Briseis niveo colore Movit Achillem. *Virg.* 6. *Ecl.* 53. de Tauro. Ille latus niveum molli fultus byacintho. et 2. *ibid.* 20. dives pecoris nivei. *Ovid.* 10. *Met.* 432. nivea velatæ corpora veste. et 13. *ibid.* 789. Candidior nivei folio, Galatæ, ligustri. *Calpurn.* 7. *Ecl.* 29. nivei loca densavere tribuni. h. e. albis togis induti. Sic *Juvenal.* 10. 45. niveosque ad frena Quiritis. *Ovid. Heroid.* 18. 18. Niveus dens. *Seneca Œdip.* 495. Niveum lac. *Id.* *ibid.* 427. et *Hippol.* 504. Numen. h. e. aquis perspicuis fluens, et spumis inter saxa candidans. Niveas undas dixit etiam *Martial.* 7. 32. elaras, puras, perspicuas. *Auson. epist.* 4. 44. Sic certa crinem fluvius niveusque lacertos Cæsariem rutilam per candida colla refundis. *Ovid.* 3. *Art. am.* 309. Hoc vos præcipue, niveæ, decet. h. e. puellæ, quibus candidi humeri et lacerti sunt.

NIVIFER, færa, færum, adject. nevoso, qui nives fert. *Salvian.* 6. *Gubern.* D. 2. Conscenduntur nubiferæ Alpes, penetrantur niviferæ valles.

NIVITOR, æris, ari, dep. 1. (nix) ningit. *Gloss. Cyrill.* Χιονίζομαι, nivitor.

NIVO, is, ere, n. 3. idem quod ningo, nevicare. Translate *Pacuvius* apud *Non.* p. 507. 27. *Merc.* Sagittis, plumbo et saxis grandinat, nivit.

NIVOSUS, a, um, adject. nevoso, χιονωδής, νιπερωδής, nive abundans, nivalis. *Liv.* 5. 13. Insignata annus hieme gelida ac nivosa fuit. *Colum.* 2. *R. R.* 9. 7. Loca prægelida ac nivosa. *Liv.* 21. 53. Nivosa grandio. *Ovid. Heroid.* 12. 29. Scythia. *Stat.* 1. *Silv.* 3. 95. Pliadumque nivosum sidus. *Ovid.* 5. *Trist.* 3. 21. Strymon nivosus.

NIX, nivis, f. 3. Olim in obliquis ninguis, ningues, dixere: V. NINGUIS loco suo. — Secundum *Priscian.* 10. p. 882. *Putsch.* est a ninguo, nini, extrito n, ut a duzi dux, a rezi rex. Certe vox cum Gr. thomate νιξ, νιξ जुंगenda est. — Ceterum nix est aquarum cælestium spuma, ut *Plin.* 17. *Hist. nat.* 2. 2. (14). definit. *Id.* 2. *ibid.* 60. 61. (152). docet, grandinem conglaciato imbregigni, nivem eodem buniore mollius coacto, pruina ex rore gelido. Cf. *Manil.* 1. 99. Cur-Hiberna æstiva nix grandine mollior esse. Gr. χιων, νιπερος (lt. neve; Fr. neige; Hisp. nieve; Germ. der Schnee; Angl. snow).

1.) Proprie. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.). 23. 72. Anaxagoras nivem nigram dixit esse: ferres me, si ego idem dicerem? *Id.* 1. *Nat. D.* 10. 24. Pars terrarum obrigitur nive pruinaque. *Liv.* 5. 2. Miles nivibus pruinisque obrutus. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 2. 2. (14). Vota arborum frugumque communia sunt, nives diutinas sedere. *Val. Flacc.* 5. 175. Litora discussa sterni nive. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 103. 106. (234). Nives in alto mari non cadere. et *ibid.* 49. 50. (133). Nive jacente. essendo la neve in terra. et 8. *ibid.* 55. 81. (217). liquescente. *Petron. Satyr.* 137. in *carm.* et *Ovid.* 3. *Fast.* 236. Pereunt nives, si dis fanno. *Virg.* 1. *G.* 310. Nix alta. *Val. Flacc.* 6. 306. borrifera. *Lucret.* 3. 20. cana, acri concreta pruina. et 6. 106. nives gelidæ. *Horat.* 3. *Od.* 24. 39. duratæ gelu. *Ovid.* 3. *Amor.* 6. 93. soluta. *Id.* *Heroid.* 16. 249. pura. *Horat.* 4. *Od.* 12. 4. Fluvii hiberna nive turgidi. — De usu nivis in deliciis cænarum, V. dicta in NIVEUS I.

II.) Translate. *Horat.* 4. *Od.* 13. 12. te quia rugæ Turpant, et capitis nives. *Quintilian.* hanc metaphoram reprehendit, 8. 6. 17., ut duram, id est a longinqua similitudine ductam. Vitiosam quidem in prosa oratione, sed in versu prosum defendit *Voss.* l. 4. instituit. *Orat. c.* 6. § 7. *Horatium* imitatus est *Prudent. præf. Cathemer.* 25. Sub quo prima dies mihi Quam multas hiemes vulverit, et rosas Pratis post glaciem reddiderit, nix capitis probat. — *Generatim. Apul. de Mundo.* Tectis fulgebant aboris nive, argenti luce, flammea auri claritate. h. e. candore. V. CONSPICO. Et de calce *Seren. Sammon. cap. Carbnni* medendo, p. 68. retro ed. *Aid.* Nonnullus calcem

vivam dissolvit aceto, Fumantemque nivem u
lis apponit acerbis.

NIXABUNDUS, a, um, adject. (nixor) subnixus,
fretus. *Jul. Valer. res gest. Alex. M. p. 4. A. Mario*
in Class. Auct. T. 7.) c. 11. Quicumque illa dea
rivum nixabundi.

NIXI Di appellatur tris signa in Capitolio,
ante cellam Minervæ, genibus nixa, velut præsi-
dentes parientium oisibus: quæ sigoa sunt qui me-
morie prodiderunt, Antiocho rege Syriæ supera-
to, M. Acilius subtracta populo R. adpostasse, at-
que abi sunt, posuisse. Sunt etiam, qui dicant, ca-
pia Corintho advecta buc: quæ ibi subjecta fuerat
mensæ. *Festus p. 174. 33. Mûll. Al. leg. Nixi.*
Cf. Nonius p. 57. 18. Merc. Enixæ dicuntur femi-
næ nixendi, hoc est conandi et dolendi labore
perfunctæ, a Nixa, quæ religionum genera parient-
tibus præsumt: sed elegantior intellectus, ut ex
hoc dictæ esse credantur, quod vinculis quibusdani
periculi, quibus implicarentur, fuerint exolutæ;
nexum enim dicimus arctum et colligatum. Ovid.
9. Met. 294. Lucinam Nixosque pares clamore vo-
cabam. Al. aliter leg.

NIXOR, aris, arl, dep. 1. frequentat a nitor,
eris. Part. Nixans 1. et II. 2. — Nixari est ve-
hementer locumbere, inaiti, fulciri, appoggiarsi,
puntearsi con forza.

I.) Proprie. *Lucret. 6. 836. Hic ubi nixari æ-*
queunt insisterereque alis. Al. leg. nictari. Virg. 5.
En. 279. pars vulnere elauda retereat Nixantem
nodis. Al. leg. Nexantem.

II.) Translate. ¶ 1. Poniur pro fulciri, susti-
neri, sed metaphorice. *Lucret. 4. 508. Fundamen-*
ta, quibus nixatur vita salusque. h. e. fulcitur, sus-
tinetur, atq. ¶ 2. Prægonati, uti ajunt, signifi-
catione est alacriter conari, contendere, laborare.
Lucret. 4. 1000. Lachmann. Hoc est adverso ni-
xantem tradere monte Saxum.

NIXURIO, is, ire, a. 4. desiderat. a nitor, eris,
¶ 1. Generatim est idem ac niti volo seu cupio,
conor facere. *Nigidius apud Non. p. 144. 19.*
Merc. Nixuriti, qui niti vult et in conatu sæpius
alliqua se perpellitur. ¶ 2. Item parere cupio,
parturilo. Gloss. Philox. Nixurio, ἰδὲ τὸ ξῆλον.

NIXUS vel nisus, a, um. ¶ NITOR, eris.
NIXUS, i, m. 2. nomen est sideris, de quo ¶
in ENGONASI.

NIXUS, us, m. 4. ¶ NISUS, us.

NO

NO, as, avi, are, n. 1. Part. Nana I. et II. 2.
— Quod ad etymon attinet, *Festus p. 168. 28.*
Mûll. Nare a nave ductum Cornificius ait, quod
aqua feratur ostans, ut navis. Hæc Fest. Alii a-
ptius ducunt vel a νῆος, vō nare, unde et navis,
vel potius a νῆος, vō fluo. — Nare est per aquam
excurrere: proprium piscium, quos etiam homines
et alia animalia imitantur: tribuitur et aliis, quæ
leviora quom sint, super aquam fluitant, ut ligna,
vō, νῆος (It. nuotare, notare; Fr. nager;
Hisp. nadar; Germ. schwimmen; Angl. to swim,
float).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Ennius apud*
Festum loc. cit. Alter nare capit, alter pugna
paratus. Plaut. apud eumd. ibid., Autul. 4. 1. 9.
Quis pueris, qui nare discunt, scitpea loquuntur
ratis. Catull. 64. 1. Pellaco quondam prognata
vertice pinus Dicuntur liquidas Neptuui nasse per
undas. Tibull. 1. 7. 38. In liquida nat tibi liater
aqua. Ovid. Heroid. 20. 199. pentem delphina per
undas. Id. 11. Met. 358. Nant alii, celoque ex-
stant super æquore collo. Id. 1. ibid. 304. Nat
lupus Inter oves. Id. Heroid. 18. 210. piger ad
mandum. Id. 2. Trist. 486. ars nandi. Lucan. 8.
374. nando violenti vorticis æmum Frangere.
Ovid. 6. Met. 334. de Delo. tunc quum levis in-
sula nabat. et 15. ibid. 338. tempusque fuit, quo
navit in undis. Nunc sedet Ortygie. — b) Grege-
nantium apud Colum. 8. R. R. 14. I. sunt ana-
tam, aserum et bujusmodi ia aqua degentium. —
c) Nare sine cortice. ¶ CORTEX. ¶ 1. Pro

navigare *Catull. 66. 45. quum Medi peperere no-*
vum mare, quumque juvenus Per medium classi
barbara navit Atbon. ¶ 2. Pro fluctuare, agitari,
ondeggiare, fluttuare. Id. 61. 274. de undis mar-
ris. Post, vento crescente magis magis increbre-
scunt. Purpureque procul nantes a luce resurgunt.
Sil. It. 14. 550. et pelago repetuntur nantia tela.
¶ 3. Per cataphresia refertur ad volatum. Virg.
4. G. 59. de apib. Nare per ætatem liquidam sus-
spexeris agmen. ¶ 4. Vant oculi ebriorum, apud
Lucret. 3. 431. ¶ NATO II. — Hinc Part. præf.
Vans, antis, m. 3. absolute, substantivorum mo-
re usurpatur. ¶ sub I. b.

NOBILIS, e, adject. (nosco). Antiqui scribebant
gnobilis. — In Ablativo fere in i desinit: reperit-
ur et in e. *Cic. fragm. apud Charis. 1. p. 111.*
Putsch. Aliquo excellenti ac nobile viro. Charis.
ibid. paullo sup. docet nobili da re dici, nobile de
homine: sed cave credideris. — Comp. Nobilitior
3.; Sup. Nobilissimus 2., 4. et 5. — Nobilis a
nosco, quasi noscibilis (ut a moveo mobilis, a la-
bor labilis) est cognitus, notus, sive in bonam, sive
in malam partem, γνωστός (It. conosciuto, noto;
Fr. connu, visible, qu'on peut voir, remar-
quer; Hisp. conocido; Germ. kenubar, kenntlich,
bekannt; Angl. known, well known, noted, no-
torious) Ornat. ¶ 1. Generatim. Festus p. 1. 174.
22. Nôu. — Item antiqui pro noto ponebant, et
quidem q litteram, ut Plautus in Pseudolo
(4. 2. Pnegrina facies videtur hominis, atque
ignobilis et (2. 1. 13.). Oculis meis obvium igno-
bilis ubi nunc legitur ignorabilis) objicitur. Ac-
cius in Diomede (et apud Non. p. 351. 29. Merc.):
Erzo me Argos referam, nam hic sum gnobilis: ne
cui cognoscat nota. Livius in Virgo: Ornamenta
incedunt gnobilis ignobili. Hæc Fest. Ceterum
Plaut. Pseud. 4. 7. 9. cum his mihi nec locus, nec
sermo Convenit, neque his unquam nobilis sui
Tac. 3. Hist. 39. Addidit faciori fidem nobilit
gaudio, Blæsum visenda. h. e. pilam gaudens. Do-
natus ad Ter. Heeyr. 5. 2. 31. Et merellix et
gladiator nobilis dici solent. ¶ 2. Speciatim est
insignis, famosus, excellens, eximius, celebris, con-
spicuus, in quacumque re, sive bona, sive mala, nō-
bile, insigne, famosus, illustre, conspicuo, celebri e,
λόγιμος, ἐπίσημος, ἀειδίμος. — 1.) In re bona.
— a) Absolute. Cic. 2. Invent. 2. 7. Fuit tem-
pore eodem, quo Aristoteles, magnos et nobilis
rhetor Isocrates. Id. 7. Ferr. 18. 40. Illustrate et
nobile municipium. et 3. ibid. 24. 63. Oppidum
in primis clarum et nobile. Id. Opt. gen. Orat.
6. 17. Gladiatorum par, nobilissimum. Id. Brut.
32. 122. Nobilis oratio. Martial. 7. 97. Nobiles
libelli. Horat. 1. Od. 1. 5. Palma nobilis. et ibid.
14. 11. Pontica pinus Sive Ælia nobilia. et ibid.
12. 36. Catonis nobile telum. Ceterum Quintil. 1.
5. 20. epigramma Catulli. Plaut. Penn. 3. 5. 13.
Die festo celebri nobilitate, Aphrodisiis. Cic. fragm.
apud Hierob. 2. Saturn. 12. Acipenser, piscis in
primis nobilis. — b) Cum addito quo quis nobi-
litas est, per Ablat. apud prosæ scriptores. Cic. Ra-
bir. Post. 9. 23. Demetrius ex doctrina nobilis et
clarus. Id. 1. Orat. 11. 46. Multi in philosophia
præclari et nobiles. Ovid. 6. Met. 416. et nobilis
ære Corathus. Vellej. 2. 25. 4. Aquæ salubri-
tas et medendis corporibus nobiles. — c) Cum
addito quo quis nobilit per Infinitum apud Poet-
as. Horat. 1. Od. 12. 25. puerosque Ledæ, hunc
equis, illum superare pugnis Nobilem. Propert. 4.
10. 42. Nobilis et tectis fundere gessa rotis. Sil. It.
11. 73. Torquatus avem fronte æquavisse severa
Nobilis. — d) Cum addito sine, cui quæ nobile
inservit, per Accus. et præpos. ad vel per Dat.
Cels. 5. 10. n. 12. Sunt quedam emplastra no-
bilia ad extrahendum. Sic Plin. 11. Hist. nat. 37.
75. (195). Vitulis marinis ad multa nobile fel.
Liv. 2. 5. sub fin. Ut arceoidis accleribus exemplum
nobile esset. — 2.) In re mala. Cic. 6. Ferr.
33. 73. Ille nobilis taurus, quem crudelissimus o-
mnium tyrannorum Phalaris habuisse dicitur. Liv.
39. 9. Scortum nobile libertina Hispana Fecenia.
Aurel. Vict. Epit. 28. Nobilissimus latronum dur.
Cic. 4. Ferr. 34. 82. Accipito nunc alium ejus
facionis nobile, et multis locis sæpe commemora-
tum, et ejusmodi, ut in ugo omnia maleficiâ in-
esse videatur. Ovid. 3. Amor. 18. 37. Et Paris
est illic, et adultera, nobile crimem. Id. 2. Trist.

381. Nobilis est Canace fratris amore sui. *Plac.*
Rud. 3. 2. 5. qui se scelere volunt fieri nobiles.
¶ 3. Item speciatim et sæpe est claro genere or-
tus, nobile, gentile, di sanguine illustre, εὐγενής,
εὐγενέας: quia illustri sanguine geniti notiores
sunt quam plebej, tum ob divitiis, tum quia por-
tior illis pars committi solet, reipublicæ. Cic. Flacc.
22. 52. Homines apud nos noti, inter suos nobi-
les. Id. Cr. 13. 31. Clodia, mulier non solum
nobilis, sed etiam nota. Id. 7. Ferr. 70. 180. Qui
nobili genere nati sunt. Ovid. 1. Fast. 474. Euan-
der, qui quamquam clarus utroque. Nobilitæ sacræ
sanguine matris erat. — Hinc nobilis, absolute,
homo nobilis, gentiliusmo. Plin. 5. Ep. 17. sub
fin. Cupio, ne nobiles nostri nihil in domibus suis
pulerum, nisi imagines, habeant. Liv. 22. 58. Mâ-
sus cum his Carthago, nobilis Carthaginiensis. —
Romæ nobiles, præcipue habebantur, qui avorum
imagines ostendere poterant, quorum essent res
præclaræ gestæ in republ. sive patricio, sive e-
questri, sive plebejo sanguine orti essent. Contra
ignobiles et novi dicebantur, qui nullas majorem
imagines habebant. Cic. 7. Ferr. 17. 181. Quanta
sit in ignavia apud quosdam homines nobiles no-
vorum hominum virtus et industria. Seneca Ep.
44. a med. Non facit nobilem atrium plenum fu-
mosis imaginibus. Nemo ad nostram gloriam vixit.
Add. eumd. 3. Benef. 38.; et Juvenal. 8. inilio,
et 1. IGNOBILIS. Vellej. 2. 117. 2. Varus Quin-
tilius, nobili magis, quam illustri ortus familia.
¶ adnotata a Ruhnken, ad h. l. — Patriciorum ta-
men nemo fere ignobilis dicebatur, quia saltem
ejus imaginem ostendere poterant, qui primus in-
ter patricios lectus fuerat. Quia totus eorum or-
do nobilitatis nomine significari solet. ¶ NOBI-
LITAS. ¶ 4. Nobilis et nobilissimus, temporibus
imperatorum, titulus fuit Cesarum, filiorum,
fratrum, sororum imperatoris, etc., qui nobilissi-
matus dignitate gaudere dicti sunt. ¶ de his Bris-
son. de verbor. Jur. signific. ubi plura ex Codi-
ce loca profert. Hujusmodi sunt Cod. Theod. 10.
25. 1.; et Dig. 40. 11. 3. — Ex Augustis prior
Commodus hoc titulo appellatus fuit, qui in In-
script. apud Maff. Mus. Ver. p. 101. n. 2. j dicitur
nobilissimus princeps et in nummo ejus apud
Eckhél. D. N. F. T. 7. p. 116. legitur nobilitas
Aug.; ac deinceps ex Cesarum filiis prior Geta
nobilissimus Cesar dicitur in Inscript. apud Gru-
ter. 45. 13. ¶ 5. De rebus. — a) Nobilis, quum
de jumentis dicitur, generosum significat. Ovid. 2.
Met. 690. Nobillimumque greges custos servabat e-
quarum. — b) De laudis est excellens, qui ce-
teris longe præstat. Cic. Rosc. Am. 35. 99. Tres
nobilissimi fuudi. — NB. De Nobilitium fami-
lia, et de nom. servilli V. in ONOM. — Hinc
Nobilis, is, m. 3. absolute, substantivorum mo-
re. ¶ supra in § 3.

NOBILISSIMATUS, us, m. 4. dignitas nobilissi-

simi, ut egregiatu egregii. *H. vocem præced. § 4.*
NOBILITAS, atis, f. 3. (nobilit) notitia, fama,
quæ res aliqua nota est pluribus, γνωσιμότης (It. fa-
ma, riputazione, nome; Fr. gloire, grande re-
nommée; Hisp. gloria, honra, estimacion, repu-
tacion; Germ. die Berühmtheit, der grosse Ruf,
Ruhm; Angl. fame, reputation, renown).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim, vel potius stricto
sensu. *Cic. Arch. 11. 26. In eo ipso, in quo præ-*
dicatorem nobilitatemque fugiunt, prædicari de
se ac nominari volunt. — Huc referri potest et
illud Sicut. Flacc. de condit. agror. p. 142. ed.
Rudorff. Nobilitates, quæ manu litant, fidem ha-
bere debent. h. e. potentia signa, quæ in limitibus
constitutis manu sunt, cujusmodi sunt Inscriptio-
nes, alphabeti litteræ etc. ¶ 2. Speciatim, vel
prægonati, uti ajunt, sensus est claritas generis,
sanguine illustre, nobilit, εὐγένεια: Optime defini-
tur a Boeth. Consol. Philos. 3. pros. 6. Videtur
esse nobilitas, quædam de meritis veniens laus pa-
rentum. Cic. Brut. 16. 62. Ad memoriam laudum
domesticarum, et ad illustrandam nobilitatem suam
Id. Rosc. Am. 6. 15. Genere et nobilitate sui au-
gicipii facile primus. Ovid. 4. Pont. 16. 43. Ma-
ternos Cottas cui, Messalique paternus Matino
nobilitas ingeminate dedit. Juvenal. 8. 20. nobili-
tas sola est atque unica virtus. Tac. Agric. 4. Cneus
Julius Agricola: utrumque avum Procuratorem Ce-
sarum habuit: quæ equestris nobilitas est. Id. 14.

Ann. 22. Babellius Plautus, cui nobilitas, per
nam, ex Julia familia. *Id.* 1. *Hist.* 49. Velus
o familia. *Ser. Galbae* nobilitas, magna opes.
11. Trauslate. ¶ 1. Nobilitas ponitur pro ipsis
nobilitas, ha nobilitas et praesertim pro patricio
viro, qui plebi opponitur. *Sall. Jug.* 64. Super-
ius commuue nobilitatis malum. *Id.* *ibid.* 44. Nam-
que cupere nobilitas dignitatem in dominationem,
populus libertatem in lubidinem vertere. *Cic. Rosc.*
Am. 5. 16. Quom omni tempore nobilitatis fautor
fuerit. *Ovid.* 2. *Fast.* 225. ad Fabios. Quo ruitis
generosa domus? male creditur hosti: Simplex
obicitas peritida tela cave. *Cæs.* 7. *B. G.* 38. Omnis
nostrer equitatis nobilitas omnia interit. *Liv.* 26.
12. Nobilitas reipubl. deseruerat, neque in sena-
tum cogi poterat. *Id.* 6. 42. Concessumque ab no-
bilitate plebi de consule plebejo. Adde eumd. 7.
1. et 39. 40; et *Aurel. Vict. Cæsar.* 23. 27. et
29, ubi nobilitas est senatus R. — Et in plur.
num. *Tac.* 12. *Ann.* 20. Claudius nobilitatibus
externis iudis. h. e. regulis et principibus viris. ¶ 2.
Metonymice est altitudo et similitas animi, fiducia,
confidentia, superbia, quæ ex nobilitate oriri solet,
confidentia, arrogantia, superioritas, nobiles enim
viri, si cum minoribus et plebeis agant, confidenti-
ores superbioresque esse consueverunt. *Tac.* 1.
Ann. 29. Drusus vocata contione, quamquam rui-
dis diceodi, nobilitate inenita incusat priors, pro-
bat presentia. *Plaut. Mil. glor.* 4. 8. 14. Et qui
terum erant, propterea nimio eram ferocior: Eam
nobilitatem amittendam video. ¶ 3. Item est id,
quo quis famam ac gloriam acquirit, excellentia,
dignitas, pretium, excellencia, pregio, stima, no-
bilitas, *επισημητις*. *Cic.* 3. *Orat.* 35. 141. Quom flore-
re Isocratem nobilitate discipulorum videret. *Ovid.*
2. *Pont.* 5. 56. Eloquio tantum nobilitatis inest.
Plin. 14. *Hist. nat.* 15. 17. (97). Postea alia
omnia (vina) in nobilitatem venerunt. *Id.* 21. *ibid.*
3. 14. (22). Liliom rosæ nobilitate proximum est.
Id. *ibid.* 6. 17. (31). Nobilitas prima croco Cilicio.
Id. 3. *ibid.* 5. 6. (40). Nobilitas locorum. *Id.* 10.
ibid. 47. 67. (132). In ceteris (alibus) nihil, præ-
ter nobilitatem longiquitate factani, memoran-
dum occurrit. — *Id.* 29. *ibid.* 6. 18. (67). Obste-
trum nobilitas non alto sucto efficacius curari pro-
nuociavit corporum pruritus. h. e. nobilitatis et
peritissimæ obstetrices. — Et in plur. num. *Fi-
truv.* 9. 3. (9. præfat. § 15. *Schneid.*). Athleta-
rum nobilitates brevi spatio cum suis corporibus
revescunt. — Sic est generositas, secunditas in il-
lo *Plin.* 10. *Hist. nat.* 37. 53. (110). de colum-
bis. Nobilitatem singularum et originis narrant.
NOBILITATUS, a, um. F. NOBILITO.
NOBILITER, adverb. (nobilis). *Comp.* Nobiliter
et Sup. Nobilissime. — Nobiliter est insigniter,
elebriter, præclare, inaignemente, famosamente,
nobilitate, excellentemente, *ενομαστως*. *Vitruv.*
præf. 1. 7. a med. Columnarum collocationem Cos-
tulus nobiliter est architectatus. *Plin.* 31. *Hist.*
nat. 8. 19. (91). Posidonius argentum cavavit no-
bilitate. *Id.* 23. *præf.* 2. (2). Pomona delicias et
stures atque unguenta nobiliter instruxit. *Sidon.*
2. *Ep.* 9. a med. Nobilitus philosophari. In *Epist.*
Liv. 34. Ab exercitu nobilissime tumulatus.
NOBILITO, as, avi, alium, ore, a. 1. (nobilis).
Part. *Nobilitatus* et *Nobilitaturus* 2. — Nobilitare
¶ 1. Stricto sensu est notum facere, fare noto,
nociare. *Liv.* 1. 17. Manavit hæc quoque, sed
terribiora fama: illam alteram admiratio viri et
strensus valor nobilitavit. *Id.* 23. 47. Quom jam
ante ferocibus dictis rem nobilitassent, infestus ha-
bitus ducebant equos. h. e. palam fecissent, præ-
senteque, quanta insimè amulatione invidia-
stare essent. ¶ 2. Præstanti, uti agunt, si
dignatione est celebri et lanosum reddere, si-
gnificare, *ενομαστως* ut. rendere celebre, rendere
famoso, nobilitare; Fr. illustrer, rendre fameux;
Lat. illustrari, ennobescere; Germ. berühmte ma-
chen, auszeichnen; Angl. to make famous, make
celebrated, ennoble, nobilitate. Dicitur in utram-
que sententiam. — a) In bonam. *Cic.* 1. *Tusc.* 15. 34.
Quæ nobilitatem nobilitati volunt. *Id.* *Senect.* 9.
27. Neque enim ea te unquam ex nobilitate, sed
tribus et libertate tuis. *Xenos Hieric.* 1. Non
tam magnitudine rerum æstiarum, quam disciplina
nobilitati nobilitatus est. *Cic.* *Flacc.* 26. 63. Cujus ci-
vilitatis spectata ac nobilitata virtus est. *Plin.* 36.

Hist. nat. 5. 1. (21). Illo signo Praxiteles nobilita-
vit Gaudum. et *ibid.* (26). Venus nuda Scopæ quem-
cumque alium locum nobilitatur. Adde eumd. 7.
ibid. 39. 39. (127). et *Id.* 16. *ibid.* 13. 24. (62).
Fraxinus multum Homeri præconio et Achillis ba-
sta nobilitata. *Martial.* 9. 60. Pocula Mentora
nobilitata manu. — b) In malam partem. *Titi-
nius* apud *Yon.* p. 352. 8. *Merc.* Ne eam male-
factis nobilitarent. *Ter.* *Eun.* 5. 7. 20. stultum
adulescentulum nobilitas Flagitii et eundem In-
dicæ. *Cic.* 2. *Off.* 7. 36. Phalaris, cujus est præ-
ter ceteros nobilitas crudelitas. *Plin.* 29. *Hist.*
nat. 1. 5. (8). Vettius Valens adulterio Messal-
ine nobilitatus. ¶ 3. Latiori sensu est ad sple-
ndorem ductoritatemque perducere, pretium addere.
Fellej. 2. 96. 1. Qui (Agrippa) notitatem suam
multis rebus nobilitaverat, atque in hoc perduce-
rat, ut et Nerois esset socer. h. e. ad summum
splendorem auctoritatemque sustulerat. *Pallad.* 1.
R. R. 6. ante med. Aquilo vites sibi objectas se-
cundat, Auster nobilitat. h. e. famam addit atque
pretium.
NOBISCUM. F. EGO.
NOCENS, entis. F. NOCEO.
NOCENTER, adverb. (nocens) noxie, damose,
con nocentem, con danno, *πλαβερός*. *Colum.* 8.
R. R. 2. 10. Sed infestis velut sudibus nocen-
ter armata. *Cela.* 5. 28. n. 11. Abscessus nocenter
adolescit, et sitim villigamque exprimit. *Tertull.*
Apolog. 14. Esculapium avertit nertio, qua me-
dicinam nocenter exercebat, fulmine vindictam.
Qui nocenter leg, male leg.
NOCENTIA, æ, f. 1. (nocens) nocimento, rei-
tà, contrarium innocentiæ. *Tertull.* *Apolog.* 40.
Deus innocentiæ magister, nocentiam judex. Adde
eumd. 2. *advers.* *Marcom.* 13.
NOCEO, ces, cti, ctum, cere, 1. *Voxim,* is,
it, pro nocentem, vel nocentem, ut *farim.* *Luci-
lius* apud *Festum* p. 360. 20. *Müll.* *Loguen* essi-
stat, papulæ, tams, ne bos noxit. *Fronto* 3. ad *M.*
Cæs. (edente iterum *A. Mæio*) *Ep.* 13. a med.
Ne ductus, ne vadus, ne piscis aliquo noxiit. —
Nocenter paragoge pro noceri est apud *Plaut.* *loc.*
cit. infra sub c. — *Priscian.* verbum nocere Ac-
cusativo jungi, non sine dubitatione, ait l. 18. p.
1189. *Putsch.* *Romsio* *lædo* te et *noceo* tibi di-
cunt et te. *Lucanus* in 3. (v. 626): *insulsiit* solo
nociturus pondere puppim, sed magis per ellipsis
in præpositionis prolatus est, *insulsiit puppim* pro
in *puppim*. F. sub b. — Part. *Nocens* in fin.; *No-
centurus* sub b. — *Nocere* (quod, ratione habiti es-
tymi). *Döderlinus, Latæm. Synonym.* vol. 3. p. 175.
et vol. 6. p. 237., cum *neco* et *noxus* conjungit
est officere, damnum inferre, fraudi esse, *βλαττω*
(h. nocere, fare danno, pregiudicare; Fr. nuire,
causer du tort; Hisp. nuçar, dañar, ofen-
der, perjudicar; Germ. schaden; Angl. to hurt,
injure, harm, do harm, or mischief). Occurrit
— a) Absolute, vel cum Dativo personæ, cui no-
cetur. *Cic.* 1. *Off.* 4. 11. Ut declinet ea, quæ no-
citura videatur. et *Cæcili.* 21. 60. Arma alia
ad legendum, alia ad nocendum. *Id.* 12. *Att.* 47.
De quo nihil nocuerit, si aliquid cum Balbo eris
locutus. *Id.* 3. *Off.* 5. 23. Non licet sui commodi
causa nocere alteri. *Cæs.* 3. *B. C.* 28. Jurjurando
accepto, sibi iis nocituros hostes. — b) Cum
Accusativo. Eleganter regere potest aliquem ex
Accusativo communibus. *Cic.* 3. *Nat. D.* 35. 86.
Si uredo, aut grandio quippiam nocuit. — *Dicim*
etiam nocere noxam, ut currere cursum, etc.
Liv. 9. 10. in *formulis* *dedition.* *Fezial.* *ενακνο-
ογες* *hica* *homines* *inissv* *populi* *R.* *quiritivm*
foedes *ictum* *ibi* *spondent* *atque* *ob* *eam*
rem *noxam* *nocerent*. Est qui leg. *noxæ*. — Af-
feruntur etiam *Plaut.* *Mil. glor.* a. 5. v. 18. Ju-
ra te nociturum esse hominem hac de re neminem.
Al. leg. homini nemini, præsertim quom v. 21. re-
petit, juro me nociturum nemini. *Salmas.* in
Spartian. *Hadrian.* 20. addit illud *Placid.* 4. 18.
Namque ut reflecta est (colubra) nocuit hominem
probrus. h. e. momordit. Sed perique al. leg. *no-
cuit*. Item illud *Seren.* *Sarmam.* 46. Quem no-
cuit serpens. Sed al. leg. *quom*. Item illud *Ha-
drian.* *Aug.* in *epitaph.* *Boynthenis* equi in *An-
thol.* *Lat. T.* 2. p. 259. *Burmam.* *Pannonicus*,
nec ullas Aptos eum insequenter Deute aper al-
bicanit Ausus fuit nocere. Sed hic quoque suspe-

cta lectio. — c) Passivo Impersonaliter. *Cæs.* 5.
B. G. 19. Reſinguebatur ut tantum in agris va-
standis, incendiarie faciendis hostibus noceretur.
et *ibid.* 36. Ipsi vero nihil nociturum iri. *Cic.* 1. *Off.*
10. 31. Ut ne cui noceretur. *Id.* 3. *Cal.* 12. 27.
Mibi nihil ab istis noceri potest. *Ulp.* *Dig.* 9. 3.
1. in *Edicto* *Præf.* Si vires nociturumque et esse
dicetur. *Plaut.* *Curc.* 2. 3. 73. Neque diem deceat
me morari, neque nocti noceris. nocetur nocitur,
quom non tempori reditur domum emandandi causa.
— d) Pass. personaliter *Vitruv.* 2. 9. a med. Larix
ab earie, sut a linea non nocetur. *Solin.* 40. *extr.*
de ciconiis. Noceri eas, omnibus quidem locis ne-
fas dicunt, sed in Thessalia vel maxime, ubi ser-
pentum immanis copia est. Sic *Cæf. Aurel.* 3. *Acut.*
18. Nocetur enim (ægroti) aliqui vesantur hoc
usu. Adde *Marcell.* *Empir.* c. 20. p. 113. retro
ed. *Ald.* Et *Inscript.* apud *Orell.* 4786. quod si
noceris noceris ab alio. — Hinc Part. præf.
Nocens, entis, adjectivæ quoque usurpatur, unde
Comp. *Nocentior* 1. et Sup. *Nocentissimus* 2. ¶ 1.
Generatim est nocuus, noxius, periculosus, nocivus,
inutilis, *πλαστικος*. *Horat.* *Epod.* 3. 3. Edat ei-
cutia allium nocentius. *Cic.* 2. *Nat. D.* 47. 120.
Vites a caulibus, ut a pestiferis et nocentibus,
refugere dicuntur. *Claudian.* III. *cons. Honor.*
166. flamma nocens Gradivi. h. e. sidus notium
Martia. ¶ 2. Speciatim est noxius, sonus, qui in-
juriam, aut maleficium committit, vel commisit,
cattivo, ribaldo, colpevole, reo, *κακοποιος*. *Cic.* 2.
Off. 14. 51. Item est habendum religioni, nocentem
aliquando, modo ne nefarium impiamque, defendere.
(Et his verbis *Yonius* recte colligit, p. 437. 33.
Merc. nocens levius esse quam nefarius, impius.)
Id. *Divin.* in *Q. Cæcili.* 9. In hac libidine homi-
num nocentissimum. *Id.* 2. *Verr.* 14. 41. Se a-
rissimi hominis cupiditati satisfacere posse, no-
centissimæ victoriæ non posse. *Quintil.* 2. 15.
32. Nocentissimi mores. *Ovid.* 1. *Pont.* 8. 19. Nec
prius abscessit, merita quam cæde nocentum. Se-
nimis ulciscens existit ipse nocens. *Juvenal.* 13.
3. se iudice nemo nocens absolvitur. *P. Syr.* *Iudex*
damaatur, quom nocens absolvitur. *Seneca Phæ-
niss.* 538. Parens scelera nullo nocens. h. e. nul-
lius sceleris reus. et *Ædip.* 235. Regis hæc no-
cens. *Ovid.* 1. *Art. am.* 260. Partaque per gladios
regna nocente manu.
NOCIVE, adverb. nocenter. *Fenand.* *Vil.* 5.
Martin. 3. 311. Innoctam perudem desiste agita-
re nocive.
NOCIVUS, a, um, adject. qui nocet, nocivo, dan-
noso, *πλαβερος*. *Phædr.* 1. 29. Et sibi nocivum
conciat periculum. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 2. 6. (12).
Pecori præcipus nociva.
NOCTANTER, adverb. *νυκτω, nocte tempo,* noc-
tulo. *Cassiod.* G. *Hist. Eccl.* 31. Quod (incendium)
noctanter præfectus orientis tum nomine Julianus,
Juliani arunculus, agnoscent. festinanter venit ad
Daphnem. *Id.* *ibid.* 33. ad fin. Ita venerunt noc-
tante in Palæstinam. Adde eumd. 8. *ibid.* 1. a
med.
NOCTESCIT, ebat, etc, imp. 3. (nox) farsi noc-
te, *ενακνοογες*, tenebræ incipiunt, aer obtenebra-
tur. *Furius* apud *Yon.* p. 145. 11. *Merc.* et apud
Gell. 18. 11. Omnia noctescunt tenebris caliginis
atra. *Cærell.* *Fandæ* hoc verbum improbat: *Gell.*
probat; *Yon.* *Furium* poetam esse ait auctorita-
tus incerta.
NOCTIANUS, l, m. 2. excubitor. *Gloss.* *Cyrril.*
Nux: *φύλαξ*, noctionus, nocte custos, vigil.
NOCTICOLA, m, m. et f. 1. qui noctem colit,
ut *Nocticola* Iodius apud *Prudent.* *Hamartig.* 636.,
quis scilicet ob diurnos nimios calores noctem
amat, qua refrigeratur.
NOCTICOLOR, oris, adject. noctis colorem ha-
bens, h. e. strum, ut *Nocticolor* *Slyx*, apud *Auson.*
Monoryll. de *Diis* 11. Sic, *Memnonem* *nocticolo-*
rem, dixit *Lælius* apud *Gell.* 19. 7., quia *Æthiops*
fuit.
NOCTICULUS, l, m. 2. *Farro* 4. *L. L.* 19. *extr.*
(5. *L. L.* 99. *Müll.*). Catulus a sagaci sensu et o-
cuto: hinc capis: nisi quod, tuba et cornu signum
quom dant, canere dicuntur: quod bic item, et no-
cticulus in custodia, et venando signum voce dat,
canis dicitur. *Nocticulus* hic dicti videtur nocte vi-
gilans: sed totus hic locus corruptus videtur *For-
sio* in *Enymol.* in *Canis*. At *Müllerus* ex lect. no-

ctulucus, quam duo Codices exhibent, legendum conj. quod hic item et noctu *lucuce* in custodia etc. Deluda addit: «Pateat etiam nomen fuisse noctulucus, sicutum ex noctu et lucu. Hoc *lucu* ex Terentio notum».

NOCTIFER, fēra, fērum, adject. νυκτοφόρος, noctem afferens: epithetum Hesperii stellæ: a nocte et fero, ea forma, qua *mana Lucifer* vocatur. *Catull.* 62. 7. Jam dudum *Estas* ostendit Noctifer ignas. Adde *Calpurn.* 5. *Ecl. extr.* *V. SUPERAP-PARRO.*

NOCTILŪCA, æ, f. 1. noctu lucens, νυκτιλαμπής. ¶ 1. Est epitheton *lucæ*. *Varro* 5. *L. L.* 68. *Müll.* Luna, quod sola lucet noctu. itaque ea dicta noctiluca in Palatio. nam ibi noctu lucet templum. *Horat.* 4. *Od.* 6. 38. canentes Rite crescentem face noctilucam. ¶ 2. Item *lucerna*, *lucerna*, nō eandem causam. *Varro* in *Marcopol.* apud *Non.* p. 234. 4. *Merc.* Noctilucam tollo, ad focum fero, iusto, anima reviviscit. Alii leg. *noctilugam*, alii *noctilucam*, alii *noctu lucam*, id est hovem. ¶ 3. *Festus* p. 174. 8. *Müll.* Noctilucam *Lucillus* quum dixit, obscœnum significat. Al. leg. *noctilucum*, vel *noctilugum* (ut habet *Paul.* *Diac.* p. 175. 2. *Müll.*) et dici putant de re mali ominis, ut auro bubones et hujusmodi noctu lugentes. Alii melius *noctipugam*, h. e. τὸ χεῖρον αἰδοῖον. Hæc lectio nulli suffragatur *Gloss.* apud *Salmas.*, *Exerc. Plin. col.* 2. Noctipugam obscœnum, quod quasi noctibus compungat. *V. PUNCTULUM.*

NOCTILŪGA et

NOCTIPŪGA. *V. voc. præced.*

NOCTISURGIUM, n, n. 2. noctu surgere. *Paul.* *Diac.* p. 78. 4. *Müll.* *Nyctegersia*, quasi noctisurgium.

NOCTIVĀGUS, a, um, adject. (nox et vagus), quod ex corrupto et integro compositum ait *Quintil.* 1. 5. 68., est qui noctu vagatur, *noctivago*, νυκτοπόρος. *Lucret.* 5. 1190. *Noctivagæ* faces cæli. *Virg.* 10. *Æn.* 216. almaqua curru *Noctivago* Phœbe medium pulsabat *Olympum*. *Val. Flacc.* 2. 44. *Noctivagum* iter. *Stat.* 10. *Theb.* 158. *Noctivagus* deus. h. e. *Somnus*.

NOCTIVIDUS, a, um, adject. qui noctu videt. *Capell.* 6. p. 188. An magis *noctividæ* tibi traditur alitis usus. h. e. *noctux*.

NOCTIVIGILUS vel *noctivigillus*, a, um, adject. qui noctu vigilat. *Noctivigilam* *Venerem* dixit *Plaut.* *Curc.* 1. 3. 40., quia nox amantibus amica est; et ipsi noctes insomnes ducere solent. In quibusdam codicibus legitur *noctuvigila*.

NOCTU, adverb. *V. NOX* in fin.

NOCTŪA, æ, f. 1. (nox) avis carnivora genus, inde nomen habentis, quod noctu canit et vigilat, ut ait *Varro* 5. *L. L.* 76. *Müll.*, quocum et *Festus* p. 174. 4. *Müll.* et *Paul.* *Diac.* p. 175. 1. *Müll.* Gr. γλαυξ (h. civetta; Fr. effraie, hibou, chouette; Hisp. mochuelo; Germ. die Nachteule, das Käuzchen; Angl. an owl, owlet, madgehowle). Differre ajunt a bubone, quod caret pennis in capite auriculas referentibus. *V. BUBO*. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 17. 19. (39). *Noctuarum* contra aves solers dimicatio. Majore circumdata multitudine, resupinae pedibus repugnant, collectæque in arcum, rostro et unguibus totæ teguntur. *Id.* 18. *ibid.* 35. 87. (362). *Noctua* in imbre garrula. *Id.* 10. *ibid.* 29. 41. (76). *Noctuarum* genus in *Creta* insula non est. *Virg.* 1. *G.* 404. seros exercet *noctua* cantus. *Plaut.* *Men.* 4. 2. 90. Egon' dedi? *FR.* tu, tu, inquam, via' affert noctuam, Quæ, tu, tu, usque dicat tibi? nam nos jam defessi sumus. *Pallad.* t. *H. H.* 35. Contra grandinem *noctua* pennis patentibus extensa suffigitur. — *Noctuas Athenas* mittere, γλαυκὴ εἰς Ἀθήνας, proverbium de iis, qui eo quippiam afferunt, cujus ibi maxime est copia, portat æqua al mare. Quum enim *noctua* sacra sit *Palaedi Athenarum* praesidi ob vigilantiam in litterarum studiis (quia, ut ait *Fulgent.* 2. *Mythol.* 2., spicientia in tenebris proprium fulgorem possideat. Adde a Græco nomine γλαυξ verbum γλαύσσω derivari, quod videre significat.); *noctuarum* in ea urbe mira copia erat, tum vivarum, tum pictarum, sictarumque, et in nummis insculptarum. Utitur eo Græce *Cic.* 6. *Fam.* 3. et 9. *ibid.* 3. et 2. ad *Q. Fr.* 16., atque postremo hoc loco *Latinæ* etiam legitur in quibusdam libris. *V. LIGNUM.*

— Fabulam de *Noctua* habes in *NYCTIMENE* in *ONOM.* — *NB.* De cognom. *Rom.* *V. ONOM.*

NOCTŪABUNDUS, a, um, adject. (noctu) noctu vagans, vel iter faciens. *Cic.* 12. *Att.* 1. Quum complicarem hanc epistolam, noctuabundus ad me venit cum epistola tua tabellarius. h. e. de multa nocte iter faciens.

NOCTŪINUS, a, um, adject. (noctua) ut *Noctuini* oculi, h. e. glauci, quales noctux sunt. *Plaut.* *Curc.* 1. 3. 35. Tun' etiam cum noctuinis oculis odium me vocas?

NOCTURNĀLIS, e, adject. idem quod *nocturnus*. *Sidon.* 7. *Ep.* 16. Per quos nocturnalem cucullum transmisit. *Alcim.* ep. 33. *Nocturnal*is habitatio.

NOCTURNINUS. *V. voc. seq. in fin.*

NOCTURNUS, a, um, adject. (nox) ad noctem pertinens, νυκτιος, νυκτερινός (h. nocturno; Fr. de la nuit, qui se fait pendant la nuit, nocturne; Hisp. nocturno, nocturnal; Germ. nächtlich, zur Nachtzeit; Angl. of night, nocturnal). Occurrit — a) Adjective stricto sensu. *Cic. Rosc. Am.* 7. 19. Decem horis nocturnis sex et quinquaginta millia passuum celsis pervolavit. *Id. Senect.* 23. 82. Labores diurnos nocturnosque suscipere. *Id. Mil.* 3. 9. *Nocturnum* furem, quoquo modo, diurnum, si se telo defenderit, impune interficere. *Id.* 1. *Cal.* 1. 1. *Nocturnum* praesidium *Palatii*. *Id.* 2. *Legg.* 15. 37. *Nocturna* sacra. *Horat.* 4. *Od.* 1. 37. *Nocturna* somnia. *Id.* 1. *Ep.* 19. 11. non cessare poetæ *Nocturno* certare mero, putere diurno. *Id.* t. *Sat.* 5. 85. *Nocturna* vestis. *Seneca Hippol.* 420. Luna regans frena nocturni ætheris. *Virg.* 11. *Æn.* 736. At non in *Venerem* segnes, nocturnaque bella. h. e. coitus. — *Nocturna ora* apud *Plaut.* *Pæn.* t. 2. 107. habere dicuntur feminae deformes. — b) Adverbii vice, *nocturnus* dicitur, qui noctu quippiam facit. *Virg.* 3. *G.* 538. lupus gregibus nocturnus obambulat. *Horat.* 1. *Sat.* 3. 117. Et qui nocturnus sacra divum legerit. et 2. *ibid.* 6. 100. urbis aventes *Mœnia* nocturni subreperere. *Calpurn.* 5. *Ecl.* 73. Ut mala nocturni religavit brachia *Mopsi Tityrus*, et medio furem suspendit ovili. h. e. noctu vagantis furandil causa. *Petron.* *Satyr.* 15. *Advocati* jam paene nocturni, qui volebant pallium lucrifacere. Adde *Marzial.* 10. 70. — Hinc

Nocturnus, i, m. 2. absolute, substantivorum more, est deus noctis. *Plaut.* *Amph.* 1. t. 116. Credo ego, hac noctu *Nocturnum* obdormivisse ebrium. Est qui legit *Nocturninum*. Porro hic deus videtur esse *Lucifer*, qui vespere oriens noctem fert, (sicut mane diem) unde *noctifer* dicitur a *Catull.* et *Calpurn.* *V. NOCTIFER*. Quo pertinet illud *Statii* 6. *Theb.* 238. *Roscida* jam novies cælo dimiserat astra *Lucifer*, et totidem *Lunæ* prævenerat ignes *Mutato Nocturnus* equo. *Capell.* t. p. 16. Post ipsum *Jovem* dii Consentes, *Penates*, *Salus* ac *Lares*, *Janus*, *Opertanej*, *Nocturnusque*. *V. ibi a Kopp.* adnotat. *Inscript.* haud multis abhinc annis *Salonæ* reperta et allata in *Bullett. dell' Institut. archeol.* ann. 1840. p. 95. *NOCTVRNO SACRVM. C. CASIVS VALENS BENIF.* (sic pro benef. h. e. beneficiarius) EX IMPER. (scil. imperio).

NOCTURNUS, i, m. 2. *V. voc. præced. in fin.*

NOCTŪVIGILUS. *V. NOCTIVIGILUS.*

NŌCŪS, a, um, adject. (noceo) *nocevole*, nocivo, βλαβερός, nocens, noxius. *Ovid.* *Halieut.* 128. *Lubriferus*, et spina nocuus non gobius ulla. *Scribon.* *Compos.* 114. A quibusdam ignorantibus ejus usus accusatur quasi nocuus.

NŌDĀREN, inis, n. 3. (nodo) ligamen, nodus. *Paulin.* *Nolan.* *carm.* 26. 593. proprii captus *nodamine* tori.

NŌDĀTIO, ōnis, f. 3. (nodo) *nodositia*, nodorum laqueo frequentia, nodositas. *Vitruv.* 2. 9. ante med. Quæ pars est proxima terræ, enodis efficitur: quæ vero est superior, propter nodationis luridum dicitur esse fusterna.

NŌDĀTUS, a, um. *V. NODO.*

NŌDĪA, æ, f. 1. herba alio nomine *mularis* et *exedum*, quæ nomas curat, et efficacissima est ad versus scorpiones pota in vino, aut posca. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 19. 115. (175). Ad *Sittig.* pro *nodia* legit *notia*, et pro ea *mularis* legit in *hila-*

ris. *V. ibi* adnotat. — Fortassa huc pertinet et illud *Marcell. Empir.* c. 1. p. 88. *Noditis* radices, ex qua rhus nascitur. Confer *Plin.* cum *Marcello* et *V. RHUS* et *EXEDUM*.

NODITIS. *V. voc. præced.*

NŌDO, as, avi, atum, are, s. 1. (nodus). Part. *Nodatus* 1. et II. — *Nodare* est nodosum facere, nodis instruere, fare *nodoso*, *gropposo*.

I.) Proprie. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 22. 42. (123). *Ferula* geniculatis nodata scapis. *gropposa*, *nodososa*, εἰς ὄδης. *Sic Id.* 16. *ibid.* 38. 73. (186). *Cornus* incisuris nodata.

II.) Translate. ¶ 1. Est in nodos ligare, colligare, annodare, legare, aggroppare, πλέκω. *Colo.* *R. R.* 32. Vites bene nodentur per omnes ramos. *Virg.* 4. *Æn.* 138. crines nodantur in aurum. *Ovid. Remed. am.* 17. collum laqueo nodatus ab arcto. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 3. 11. (15). Ut retia coercendis feris podiumque tegetia succinis nodarentur. *Claudian.* 1. in *Rufin.* 118. caruleo vestes connexuit angue, *Nodavitque* adamante comas. *Stat.* 2. *Achill.* 440. *Cebalios* in nubila condere discos, Et liquidam nodare palen. h. e. luctando implicare crura et brachia. Al. leg. *nudare*. Eadem lectionis varietas est in illo ejusd. 3. *Situ.* 1. 157. ad *Hercul.* Seu tibi dulce manu *Libycas* nodare palæstras. *Lactant. Opif. Dei* 7. *Solidamenta* corporis, quæ ossa dicuntur, nodata et adjuncta invicem nervis alligavit. ¶ 2. Poëticæ *Stat.* 9. *Theb.* 278. *Surgentes* dextra *Chaletum* vulnusque minsntem *Sorbebat* rapidus *nodsto* gurgite vortex. h. e. in morem nodi contorto.

NŌDŌSĒ, adverb. (nodosus) occurrit translate tantum pro involute *Comp. Nodosius* apud *Tertull.* *Resurr. carn.* 46. Et quid ego *nodosius*, quum *Apostolus* absolutius (loquatur)?

NŌDOSĪTAS, atis, f. 3. (nodosus) *nodosita*, nodorum multitudo, durities. Translate. *Augustin.* 2. *Confess.* 10. Quis exaperit istam tortuosissimam et implicatissimam *nodositatem*?

NŌDŌSUS, a, um, adject. (nodus). Sup. *Nodosissimus* II. a. — *Nodosus* est multos habens nodos, εἰς ὄδης (h. nodoso, nodoso, gropposo, nochiuto; Fr. qui a beaucoup de nœuds, noueux; Hisp. nudoso; Germ. voller Knoten, knollig; Angl. full of knots, knotty, knotted, nodous).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Ovid. Heroid.* 10. 101. *Nodoso* stipite mactare aliuem. *Val. Flacc.* 8. 298. *nodosi* roboris uncus. *Pers.* 3. 11. *nodosa* arundo. *Val. Mar.* 2. 7. n. 8. *Nodosi* ictus. h. e. *nodosa* virga, seu bacillo inficti. *Ovid.* 3. *Met.* 153. *Nodosa* lina. h. e. retia. *Sic* 6. *Past.* 110. *nodosas* tendere plagas. *Lucan.* 8. 672. *Nodosa* ossa frangere. — b) Speciatim *nodosa* in plantis sunt nimis dura, aspera, inutilia fructui. *Seneca Ep.* 12. *Nodosi* et retortilli rami. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 22. 35. (176). *Fructus* retorturus et *nodosus*. *Colum.* 4. *R. R.* 24. 4. *Nodosam* et scabram plagam (in vite) relinquere. — c) Item *nodosa* dicitur cheragra et podagra, quia nodos et articulos infestat: et quia ipsi nodi tument et indurescunt. *Horat.* t. *Ep.* t. 31.; et *Orid.* 1. *Poni.* 3. 23.

II.) Translate. — a) Generatim est solutu difficile, implicatas, intricatas, involuptas, difficile. *Seneca Edip.* 101. *Nodosa* sortis verba et implexos dolos solvere. *Macrob.* 7. *Saturn.* t. a med. Nec *nodosas* et anxias, sed utiles quidem, faciles tamen questiones movere. *Augustin.* 4. *Confess.* 16. *Nodosissimi* libri enodati. — b) Translate sunt et illa *Horat.* 2. *Sat.* 3. 69. *Scribe* decem a *Nerio*: non est satis: adde *Cirata* *Nodosi* tabulas centum, mille adde catenas: Effugiet tamen etc. *cantissimo*. Dicitur *Cicuta* scilicet callidissima fuisse, qui juris firmulus omnis, et quasi nodos in tabulis adhibebat, quibus alligarentur debitores, ne quamlibet acciperet pecunie reddende obligationem effugere. Cf. *Journal.* 8. 50. cit. in *NODUS* H. B. 3. *Val. Mar.* 2. 9. n. 1. *Nodosam* absolvite stigem. h. e. quam presolvere multis obligationibus et quasi nodis tenemini. *Supra* dixerat: *Parentes*, vos alendo, nepotum nutriendurum debito alligaverunt. Sed præstat legere *uzoriam*. *V. EXORUS.*

NŌDULUS, i, m. 2. deminut. a *nulus*, *picciol* *nodo*, *grappetto*, parvus nodus. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 5. 13. (26). de *serendis* *liliis*. *Lilia* suspen-

dantur in fumo: dein, nudantibus se nodulis, in faece vini macerantur. *Apul. 3. Met.* Per latum capilli tui nodulum, quo meum vinxisti spiritum. *V. DEVASTUS.*

NÓDUS, i, m. 2. ligatura, nexu, vinculum, quod non facile dissolvitur, *ἀμυξ* (It. *nodo*, *laccio*, *caprio*, *groppo*; Fr. *nœud*, *enlacement*; Hisp. *nudo*, *nudillo*; Germ. *d. Knoten*; Angl. *a knot*, *tie*, *bond*, *nodel*).

1.) Proprie. — a) Generatim. *Cic. Tim. 4. ad fin.* Omnia autem duo, ad cohærendum, tertium aliquid requirunt, et quasi nodum vinculumque desiderant. *Virg. 8. Ecl. 77.* Necte tribus nodis ternos, Amarylli, colores. *Id. 1. Æn. 300.* centum vinculus ænis Post tergum nodis. et 11. *ibid. 775.* tum eroeam chlamydemque sinusque crepantes Carbaseos fuiso in nodum collegerat auro. et 12. *ibid. 603.* Et nodum informis læti trabe necit ab alta. *Petron. Salyr. 94.* Cervices nodo condere. *appiccarsi per la gola. Cic. 2. Nat. D. 43. 111.* ex *Arat.* connectere nodum. Sic *Ovid. 12. Met. 429.* qui sena leonum Vincerat inter se connexis vellera nodis. *Id. 2. ibid. 560.* nodos manu diducere. *sgroppare. Virg. 2. Æn. 220.* Ille simul manibus tendit divellere nodos. *Id. 5. ibid. 510.* nodos et vincula linea rupit. *Ovid. 4. Met. 490.* Nexaque viperæ distendens brachia nodis. *Virg. 8. Æn. 260.* Cæcum Corripit in nodum complexus. *h. e.* brachia circumdatis, veluti nodo constringens. *Marcell. Empir. c. 8. sect. 2. p. 94. retro ed. Ald.* Illico ei subvenies, si quot litteras nomen ejus habuerit, nominans easdem, totidem nodos in rudi lino stringas. — b) *Nodus Herculeus* genus est vinculi arctissimi, et absoluti difficillimi, quod inventum ferunt ab Hercule: ob id in religione habitum, occultantque vim ad multa habere creditum. *Macrob. 1. Saturn. 19. ad fin.* docet, dracones, qui in caduceo Mercurii stringunt, media parte voluminis sui invicem hoc Herculis nodo obligari. *Plin. 28. Hist. nat. 6. 17.* Vulnera nodo Herculis præligare, nitrum quantum ocior medicina est. Atque etiam quotidiani cinctus tali nodo vim quandam habere utilem dicuntur: quippe quum Hercules eum proflerit. *Paul. Diac. p. 63. 6. Müll.* Cingulum Herculeo nodo vincit novæ nuptæ vir sultit omnis gratia, ut sic ipse felix sit in suscipiendis liberis, ut fuit Hercules, qui septuaginta liberos reliquit. *V. Senec. loc. cit. infra H. B. 3;* et cf. *Quaranta in Atti della Società Pontan. T. 3. p. 213. et Bulet. di corrisp. Archeol. ann. 1842. p. 159.* — c) De nodo Gordii, quem Alexander, quum alia ratione non posset, esse expeditit, *V. GORDIUS* in ONOM.

11.) Translate occurrit A) De rebus physicis; et B) Morali significatione.

A) De rebus physicis. ¶ 1. Per synecdochen *nodus* est cingulum, *cinto. Virg. 1. Æn. 324.* nodoque sinus collecta fluentes. *Martial. 6. 13.* Ludit Acidalus, sed non manus aspera, nodo, quem rapuit collo, parve Cupido, tuo. — *Lucret. 5. 687.* hac ratione *nodum* pro circulo æquatoris posuit. ¶ 2. Similiter de amento, quo hastæ et jacula fortius vibrantur. *Sil. It. 1. 317.* Illic valido librat stridentia saxa lacerto; Illic impulsa levi torquetur lancea nodo. ¶ 3. De comendibus erinium ratione; ac synecdoche est etiam in illo *Martial. 5. 37.* Quæ crine vicit Bæticis gregis vellus, Rheuque nodos. *h. e.* crines Germanorum in nudum collectos. *Tac. Germ. 38. de Suevis.* Insigne gentis obliquare erinem, nodoque substringere. ¶ 4. Sic de retibus in illo *Manil. 5. 664.* de thynnus capitis. luctantur corpora nodis. *h. e.* retibus. ¶ 5. Est etiam *nodus* in corpore animalis junctura et vinculum, quo artus et ossa luter se connectuntur, *nodi, giunture, noeca. Plin. 11. Hist. nat. 37. 88. (217).* Nervi orsi a corde, nodos corporis, qui vorantur articuli, alibi interveniunt, at ubi ambitu, alibi transitu ligantes. *Cæs. 6. B. G. 26.* Abres citra sine nodis articulisque habent. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 67. (177).* Cervix vertebratis orbiculatim ossibus flexilis, articulorum nodis jungitur. *Manil. 1. 333.* de serpente. corpus explicat, et nodus, sinuatque terga per orhem. ¶ 6. In arboribus ceterisque plantis est eminens et durior ille callus, unde rami exeunt: quia juncturam in corpore imitatur, vel quia lignum eo loco in nodum nodi contortum est, *nocchio, nodo, 525.*

Colum. Arbor. 3. Virgæ malleolaris imam partem juxta nodum, sic ne gemmam lædas, amputato. *Liv. 1. 18.* Baculum siue nodo aduncum tenens. *Virg. 7. Æn. 507.* Stipes gravidus nodis. *nocchioruto, nocchiuto.* et 11. *ibid. 533.* Telum solidum nodia, et robore cocto. *Id. 5. Ecl. 90.* Pedum formosum paribus nodis. *Seneca 7. Benef. 9.* Lignum eo pretiosius, quo illud in plures nodos arboris infelicitas torait. *Plin. 16. Hist. nat. 36. 64. (158).* Gracillitas arundinis distincta nodis. *h. e.* calamus scriptorius, quia a nodo ad nodum auctus in scribendo utebantur veteres: *V. Ausonii loc. cit. in GNIDIUS. Id. 13. ibid. 5. 11. (52).* Cedrua ramosa, et nodis infesta. — Hoc per synecdochen *nodus* dicitur clava Herculis, quia tota nodosa est. *Seneca Herc. (Et. 1661).* Hic nodus, inquit, nulla quem capiet manus, mecum per ignem flagret. — *Nodus* in scirpo *querere*, prov. *V. SCIRPUS.* ¶ 7. In aliis rebus *nodus* est pars durior. Sic — a) In metallis *nodus* est materia durior. *Plin. 34. Hist. nat. 13. 37. (136).* Ipsum vero non percoquo, nisi translatum in alias fornaces, et esse nodum quendam materiæ. — b) In gemmis quoque durior pars, et minus pellucida. *V. CENTRUM. Id. 37. ibid. 10. 55. (150).* Baroptena nigra, sanguineis et albis nodis. *Est qui malit notis.* — c) *Nodus articuli*, aut nervi est contractio, tumor, et durities ex icu aut alia causa, qua articulus moveri nequit, *γῆγλιον. Plin. 24. Hist. nat. 5. 13. (21).* Galbanum imponitur ischiadicis, strumis, articulorum nodis. *Id. 30. ibid. 12. 36. (110).* Nervorum nodis capitulis viperini cinis ex oleo cyprino. ¶ 8. In cælo *Nodus* est stella inter utrumque Piscem, in ipso æquatore posita, quasi vinculum, quo caudis invicem colligantur. *Cic. in Arat. 14.* Atque borum et caudis duplices velut esse catenæ dicuntur, sua diversæ per lumina serpunt, atque una tandem in stella communiter hærent, Quam veteres soliti cælestem dicere *Nodum. Cæs. German. in Arat. 243.* Non illis liber cursus, sed vincula cauda Singula utrumque tenent, uno coeuntia nodo: *Nodus* stella premit. ¶ 9. Dicuntur etiam *nodi* quatuor cæli partes, seu loca, quibus quatuor anni tempora incipiunt ac desinunt: quia sunt quasi juncturae et articuli, per quos una tempestas anni desinens cum alia incipiente jungitur. *Manil. 5. 618.* Quæ Tropica appellant, quod in illis quatuor anni Tempora vertuntur Signis, nodosque resolvunt. *Articulos* alibi vocat, ut 2. 430.

B) Morali significatione. ¶ 1. Metaphorice et generatim *nodus* est quodvis vinculum et conjunctio, qua quippiam continetur. *Cic. Orat. 66. 222.* His igitur singulis versibus quasi nodi apparent continuationis. *Horat. Art. P. 191.* Nec deus ioterst, nisi dignus vindice nodus Inciderit. *Pintreccio del dramma. Rursus Cic. Amic. 14. 51.* Amabilissimum nodum amicitia tollere. *Cf. Horat. 3. Od. 21. 22.* Segnesque nodum solvere Gratia. *h. e.* quæ quum invicem inter se manibus netæ sint, quales apparent in vetustis monumentis, non facile disjungi solent: ita enim eas ubique junctas cernere est; atque ita amicorum concordia significatur. ¶ 2. Speriatur est moralis obligatio. *Lucret. 4. 7.* Exsolvere animos nodis religionum. *Ovid. Heroid. 20. 39.* Dii facient possim plures imponere nodos, Ut tua sit nulla libera parte fides. ubi *Ruhnkenio nodus* est jurjurandum. *Cf. Lucret. 4. 1148. Lachmann.* validos Venenis percurrere nodos. ¶ 3. Item sæpe quævis res difficultatem habens, quæ remoratur et retinet: et præsertim æuigina, obscura quæstio, interrogatio, cui difficile est satisfacere, et hujusmodi, *difficulta, intoppo, questione difficile, imbroglia. Cic. 5. Att. 21.* Dum hic nodus expeditur, non putet senatus, nos oportere decedere. *Cælius ad Cic. 8. Fam. 11.* Aciliter nos tuæ supplicationibus torserunt: incidere enim in difficilem nodum. *Cic. 1. ad Brut. 18. a med.* Maximus in reblira nodus est, inopia rei perunitaria. *Juvenal. 8. 59.* Qui juris nodos et legum æuigmata solvat. *Seneca Ep. 87. ad fin.* Bonum animum habe: unus tibi nodus, sed Herculeus, restat. *h. e.* unum argumentum sulvendum, sed ceterorum difficillimum. *Gell. 5. 9.* *Nodus* linguæ. *impedimento di lingua. Flor. 4. 9.* Nondum ad pacis stabilitatem profecerat Cæsar, quum scopulus et nodus et mora publicæ securitatis superesset Antonius. *Virg. 10. Æn. 428.* pri-

mus Abantem Oppositum interluit, pugnae nodumque moramque. *Servius* hic aliam hujus vocis significacionem aperit. *Nodus*, inquit, proprie est densa peditum multitudo, sicut *turma* equitum, ut lectum est in disciplina militari. Eadem habet *Isid. 9. Orig. 3. ad fin.*, additque, ita dici a difficultate, quia vix resolvitur et fundi potest.

NŒGËUM, i, n. 2. quidam dicunt amiculo genus prætextum purpura, quidam candidum ac perlucidum: quasi a nauco, quod putamen quorundam pomorum est tenuissimum, non sine candore, ut *Livius Andron.* ait in *Odyssea*: Simul ac lacrimas de ore nægeo detersit. id est candido. *Hæc Festus p. 174. 28. Müll.* *Dacerius* monet, male *Festum* interpretari *nægeo*, id est candido: dicendum fuisse, id est amiculo. Verti enim a *Livio* illud *Homeri Odys. l. 8. v. 88. Δάκρυ' ὀμοζήαιμενος κεφαλῆς ἀπὸ φάρως ἔλεσεν*, quod et *Scaliger* viderat. *Dacerii* sententiam confirmant *Placidi Gloss. ed. A. Maio in Class. Auct. T. 3. p. 436.* *Nægeum* (*lege Nægeum*) oigram pallium tenue.

NŒMA, ætis, n. 3. *νόημα*, figura est sententiarum, quum quibusdam prolatis, aliud quiddam intelligi volumus. Eam describit *Quintil. 8. 5. 12.* Græcis tamen litteris scribitur *νόημα*, non Latinis.

NŒRUS, a, um, adject. *νοῦρός*, a *νοῦς mens*, intellectu præditus. *Tertull. advers. Valent. 20.* Cælos autem noeros deputant, et interdum angelos eos faciunt.

NŒLA, æ, f. 1. *Cælius* apud *Quintil. 8. 6. 53. de Clodia.* Quadrantariam Clytæmnestram et in trichinio Coam (at. Choam), in cubiculo Nolam. *Hactenus Cæl.* Est autem vox nove conficta ad ænigma conficiendum, quod expedit adhuc nemo. *V. CHOÆ.* *Hæc Forcell.* Nustrorum temporum critici vocem a verbo *nolo* deducunt, ita ut *nola* dicta ita quæ non vult, quæ aliis minime morem gerit.

NŒLA, æ, f. 1. a recentioribus adhibetur ad significandum tintinnabulum, vulgo *campana*, quod hæc primum usurpata fuerit *Nolæ* a S. Paulino episcopo. Quod tamen factum esse arguit *Fr. Cancellarius* in opere, cui titulus *Le campane di Campidoglio* p. 1. et 11. Est autem *Nola* urbs Campaniæ, Romanorum colonia, a Chalcedenisibus condita. *Plin. 3. Hist. nat. 5. 9. (63).* *Sil. It. 12. 161.* Hinc ad Chalcedicam transfer citus agmina Nolam. *Campio* *Nola* sedet crebris circumdata in orbem *Turris*, etc. *Vellej. 1. 7. 2.* a Tusis una cum *Capua* conditam fuisse tradit. — *De nola tintinnabulo Avien.* (qui *Paulini Nola* neri æqualis fuit) *fab. 7.* Hunc (*canem*) dominus, ne quæi probitas simulata lateret, Jusserat in rabido gutture ferre *Nolam. At. rectius leg. nutam.*

NŒLENS, entis. *V. NOLO.*

NŒLENTER. *V. NOCENTER.*

NŒLENTIA, æ, f. 1. noluntas. *Tertull. 1. advers. Marcion. 25. ad fin.* Indignatio, bilis, nolentia, offensio.

NŒLO, non vis, non vult etc., nolli, nolle, anom. Obsoleta sunt — *Nevis* pro *non vis* apud *Plaut. Trin. 5. 2. 32.* Filiam meam tibi desponsatam esse audio. *v. Nisi tu nevis.* — *Nevolt* vel *nevult* pro *non vult* apud *Plaut. Trin. 2. 2. 80.* Multa eventum homini, quæ vult, quæ nevult *Tullius* apud *Non. p. 144. 7. Merc.* Hercle ducere sane nevult. — *Nollis* pro *non vultis* est *Lucili* apud *Dionem. 1. p. 381. Putsch.* Vultis, empta est; nollis, non empta est. — *Part. Nolens* t. a. b. et h. — *Nolo* est a *non* (vel potius *ne*) et *volo*, ea ratione, quæ ex *ne* et *quidquam* factum est *nequam*, ut *Varro 10. L. L. 81. Müll.* docet. *Cf. Cic. Orat. 45. 134.* Libenter etiam copulando verba jungebant, ut *sodes pro si audes, sis pro si vis* —, *nolle pro non velle.* *Hæc Cic.* Non omnes tamen verbi *volo* personæ sic componuntur; quia *non vis, non vult, non vultis* illius adverbis usurpantur. — *Nolo* itaque est idem ac *non volo*, ἀβούλεα, οὐ θέλωμαι, οὐ θέλω (It. *non volere*; Fr. *ne pas vouloir*; Hisp. *no querer*; Germ. *nicht wollen*; Angl. *to be unwilling*). Occurrit ¶ 1. Generatim, et quidem — a) *Raro* absolute, ita tamen ut Infinitus vel Accusativus facile intelligatur. *Lex XII. Tabul. apud Gell. 20. 1.* SI NOLET, ACERBRAM NE STERNITO. *Ter. Eun. 4. 7. 43.* novi imperium nullum. *Noluit*, ubi velis: ubi

nolis, cupiunt ultro. *Seneca Thyest.* 420. Moveo nolentem gradum. Adde *Martial.* 8. 30. — b) Cum Infinito. *Plaut. Stich.* 1. 2. 85. nam quo dedisti nuptum, abire nolumus. *Id. Epid.* 4. 2. 25. Ubi volēs pater esse, ibi esto: ubi noles, ne fueris. *Id. Amph.* 2. 2. 74. certa res Est hanc objurgare, quæ me nolunt: salutare. *Cic. 4. Att.* 15. med. Debemus patriam familias domi suæ occidere nolle. *Horat.* 1. Sat. 6. 72. Noluit in Flavi ludum me mittere. *Nepos Epam.* 4. Quod delatum accipere noluissem. *Fior.* 2. 6. Aquilæ prodire nolentes. *Seneca Phœniss.* 99. Qui cogit mori nolentem, in æquo est, quique prosperantem impedit. — Imperat. noli, nolite etc. cum Infinito usurpatur pro ne cum Imperativo. *Plaut. Capt.* 4. 2. 60. et 65. Noli irascier. *Id. Trin.* 3. 2. 1. Ita illico, noli avorsari, neque te occultassis mihi. *Ter. Andr.* 4. 2. 2. Noli te macerare. *Lucilius apud Non. p. 505.* 20. *Merc.*; et *Horat. Art.* p. 427. Nolito, tibi me male dicere posse putare. *Sic Cic. Brut.* 33. 125. Noli putare, quemquam uberiores ad dicitum fuisse. *Sisenna apud Non. p. 481.* 2. *Merc.* Nolite mirari. *Sic Petron. Satyr.* 88. in fin. Nolito mirari, si etc. *Cic. Flacc.* 42. 105. Nolite, judices, existimare, eos, qui etc. *Id. 2. leg. Agr.* 6. 16. Nolite dubitare. — Similiter cum Verbo *velle*. *Cic. Cæl.* 32. 79. Nolite, judices, — hunc jam nara ipsa occidentem velle maturius extinguji vulture vestro, quam suo fato. *Nepos Att.* 4. Noli, o te, inquit Pomponius, adversum eos me velle durere, cum quibus etc. *Liv. 7. 40. ad fin.* Cujus auspicia pro vobis experti nolite (milites) adversus vos velle experiri. Adde *Ovid. Heroid.* 21. 58. — Cum Accusativo et Infinito. *Ter. Hecyr.* 5. 1. 32. noli, laisa fama esse gnatum suspectum tuum. *Cic. 4. de republ.* 7. Nolo enim, eundem populum imperatorem et portitorem esse terrarum. *Cæs. 1. B. G.* 18. Pluribus presentibus eas res jactari volebat. *Horat.* 2. Ep. 1. 153. Nollit carmine quemquam Describi. — Cum Part. præter. pass. pro Infinito. *Liv. 25. 3.* Ea fraus indicata M. Atilio prætori priore anno fuerat, ac per eum ad senatum delata, nec tamen ullo senatusconsulto notata: quia Patres ordinem publicarum in tali tempore offensam nolebant. — c) Cum Conjunctivo. *Ter. Heaut.* 4. 3. 23. nolo mentiare. *Id. Eun.* 5. 2. 67. nolo, me in via Cum hac veste videat. — d) Cum Accusativo. *Nepos Thrasyb.* 4. Ex istis nolo amplius, quam centum jugera. — e) Non nolle, non recusare, non luvitum esse. *Cic. 2. Orat.* 18. 75. Quam invitatus esset, ut eum, si vellet, audiret; quumque se non nolle dixisset etc. *Id. Sull.* 26. 72. Quos ego nominarem, neque ipsi nolunt: sed etc. *Id. 4. Ferr.* 74. 182. Sciebant enim hanc magistrorum, qui tabulis haberent, consuetudinem esse, ut quam tabulas novo magistro traderent, exempla litterarum ipsi habere non nolent. — Idem valet v. *nolle* cum aliu vocabulo negativo. *Cic. Topic.* 1. 5. Noli deesse, ne tacite quidem flagitationi tuae. *Liv. 2. 45.* Miles nolle inultus hostes, nolle successum non patribus, non consulis. — Non negat in illo *Varron.* apud *Non. p. 532.* 14. *Merc.* Quod a rege muneris eorum noluerit nemo accipere. — f) *Nollem factum*, quum displicet quippiam factum esse. *Ter. Phorm.* 5. 3. 13. *CHRE.* Jam illi data est argentum? *nem.* curavi illico. *CHRE.* nollem datum. *Id. Adolph.* 2. 1. 11. nollem factum. *Cic. 1. Off.* 11. 35. Carthagoem et Numantiam funditus sustulerunt: nollem Corinthum; sed credo aliquid secutus, etc. *Plaut. Amph.* 3. 2. 8. adjuret insuper, Nolle esse dicta, quæ in me insontem protulit. *Cic. 6. Ferr.* 20. 43. Imprudens huc incidit, judices: emit enim, non abstulit: nollem dixisse. — g) *Quod nolim interseritur*, ut quod abominor, ad omen avertendum. *Cic. 7. Att.* 18. Videbis, si erit, quod nolim, accessendus, ne etc. *Ovid. Heroid.* 20. 100. Quam sua, quod nolim, numina læsa videt. — h) *Nolente me*, me invito. *Quintil.* 3. 6. 68. In ipsis etiam illis sermonibus me nolente vulgaris. *Lucan.* 1. 274. quisvis nolente senata, Traximus imperium. et 2. 175. forsā nolentibus umbris. — i) *Infu.* *nolle* loco Substantivi nominis interdum adhibetur. *Martial.* 5. 83. Velle tuum nolo, Dyadime, nolte volo. — 2. Speciatim *nolle* alicui, non favere, aversari. *Cic. 1. Fam.* 1. a med. Cui qui nolunt, iidem tibi, quod eum ornasti, non sunt amici.

NOLUNTAS, Ætis, f. 3. *il non volere*, nolentia. *Ennius apud Calpurn.* Pison. Vini tua noluntas facit imperiosa, velando, Quem consul meruit, quum res bene gesta, triumphum. *Paul. Merula*, qui hæc affert, et *Calpurnii* librum se vidisse testatur, addit, reperiri aliquoties in Glossariis Galliarum, et usurpari etiam ab *Augustino* 14. Civ. D. 6. sed ibi in opt. lib. voluntas legitur. Suspectus præterea est eruditus *Enni* versus, ut *Vossio* de vitiliis serm. l. 3. c. 29. et liber *Calpurnii* adhuc MS. in biblioth. latet. *V. et Vahlen.*, *Ennianæ* poës. relig. p. 185., qui allatus versus ab *Enni* reliquiis expuntit.

NOMĒ, Ærum, f. plur. et in sing. num.

NÔME, es, f. 1. *vopar*, a *vopao* pasco, sum ulcera serpentia et eamem depascuntia, *ulcere* corrosive. — a) In plur. num. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 9. 36. (93). Comperere mala corporis, quæ serpunt: nomas vocant. *Id. 26. ibid.* 8. 33. (50). Folia contra ulcerum nomas, cum melle. et *ibid.* 40. (67). Ad nomas oris folium cum melle estur. et *ibid.* 14. 87. (144). Cohibere nomas. *Id. 24. ibid.* 19. 115. (175). curare. *Id. 23. ibid.* 4. 46. (91). et 30. *ibid.* 13. 39. (115). sanare. *Id. 21. ibid.* 16. 94. (151). sistere. *Plin. Valer.* 3. 22. Hæc imposita nomas, quos vorant caneros, sistunt. — b) In singul. num. *Id. 31. ibid.* 8. 44. (97). Dysenterici utilis est, etiam si nome intestina corripit. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

NÔMEN, inis, n. 3. Antiquitus nomenis pro nominis usurpatum in vet. S. C. apud *Fabrett.* p. 427. *V. VENUS* in ONOM. — Quod ad etymon attinet, *nomen* vel *ἀπὸ νομῆς* gnomen est a nosco vel gnosco, *novi*, ut his verbis docet *Festus* p. 173. 34. *Müll.* Nomen sive ex Græco νομα dictum est, sive quasi novimen, quod notivim dicitur. Hæc *Fest.* Sicut enim a *moveo*, *novi* est *movimen* iunxit, unde *nomen* per synocpen; ita a *nosco*, *novi* est *novimen*, et per synocp. *nomen.* *Claud. Mamert. epist.* 1. Nomen dixere priores, quod ipsius rei imagines, quas per sensus corporis dirigit memoria, in auribus introrunt. *Boeth. Comment. in Aristot. de interp. ed. pr. p. 221.* Præcipue quum nomina dicatur quasi notivim. — Ceterum *nomen* est vocabulum, quo singulari res appellatur et asseculum, νομα (lt. nom.; Fr. nom; dénominacion, appellation; Hisp. nombre; Germ. der Name, die Beuennung; Angl. a name, appellation).

1.) Proprie. ¶ 1. Universim. — a) Generativum. *Cic. 1. Invent.* 24. 34. Nomen est, quod univocis personæ attribuitur, quo suo quæque proprie et certo vocabulo appellatur. *Id. 3. Fin.* 1. 3. Imponere nova novis rebus nomina. *Id. 3. Tusc.* 5. 10. Qui hæc rebus nomina posuerunt. (Adde *Virg.* 7. *Æn.* 63.). *Liv.* 1. 3.; *Virg.* 1. *Æn.* 252.; et *Quintil.* 2. 1. med. Nomen alicui dare. *Plaut. Stich.* 1. 2. 20. Indere. *Ovid.* 5. *Met.* 525. et 9. *ibid.* 357. addere. *Gell.* 3. 16. facere alicui. h. e. imponere. *Cic. 1. Orat.* 56. 239. Appellare aliquem nomine. *per nome.* *Sic Colum.* 11. *R. R.* 1. 22. Mancipia per nomina quotidie citare debebit. et *Virg.* 11. *Æn.* 731. Namine quemque vocans. et 4. *ibid.* 674. moricentem nomine clamat. et 4. *G.* 355. Stat lacrimans, et te crudellem nomine dicit. *Tac.* 1. *Ann.* 21. Clere nomina singulorum. *Cic. Orat.* 19. 62. Theophrastus divicitate loquendi nomen invenit. *Id. 1. Divinat.* 17. 30. Lituis ab ejus litui, quo canitur, similitudine nomen invenit. et 2. *ibid.* 32. 60. Ajus iste Loquens æjebat, et loquharatur, et ex eo nomen invenit. et 4. *ibid.* 10. 16. Aristolo hia nomen ex iuventore reperit. *Id. 4. Phil.* 2. 5. Legim Martia ab eo deo nomen traxit. *Cæs.* 1. *J. G.* 13. Ut is locus ex calamitate populi R. nomen caperet. *Quintil. proœm. lib.* 1. ante med. Duo jam sub nomine meo libri creabantur artis rhetoricæ. *Virg.* 2. *Æn.* 166. minores Italiam dixisse, duois de nomine, gentem. et *ibid.* 210. Strophades Græco stao nomine dicitur. *Horat.* 1. *Sat.* 9. 3. quidam notus mihi nomine tantum solo di name. — b) Speciatim Ablativus nomine sæpe occurrit. *Liv.* 8. 11. Prætorum eorum nomine Midionium dixisse ferunt. *Id.* 30. 7. Quatuor militia Celtiberorum circa urbem nomine Abham-sili occurrisse. *Horat.* 1. *Ep.* 7. 55. It, redit, et narrat, Vultejum nomine Menam, Præconem etc. *Nepos Cim.* 1. Habebat autem in matrimonio sororem

germanam suam, nomine Elpincen. et *Timol.* 5. Idem, quum quidam Lamestii similis, nomine Demænetus, in contione populi, de rebus gestis ejus detrudere capisset etc. Adde *Justin.* 2. 9. 2., 7. 1. 6. et 13. 2. 7.; et *Vellej.* 2. 5. 2. — c) Est nomen cum Dativo personæ et Nominativo ipsius nominis, vel cum Dativo et personæ et ipsius nominis, vel raro admodum cum Dat. personæ et Genit. ipsius nominis. (*Gell.* 15. 29. duos esse ait loquendi modos satis ositatos, mihi nomen est Julio tal. Julius) et mihi nomen est Julii. Tertium addit inusitatorem ex *Pisone*; L. Tarquinium collegam suum, quia Tarquinium nomen esset, metueret. Hoc, inquit *Gell.* proinde est ac si dicas, mihi nomen est Julium. Sed *Julium* et *Tarquinium* adjectiva sunt: et præterea apud *Gell.* in quibusd. MSS. habetur *Tarquinio*.) Ceterum — Cum Dat. personæ et Nom. nominis. *Cic.* 6. *Verr.* 53. 118. Fons aquæ dulcis, cui nomen Arebusa est. *Id. Brut.* 62. 225. Cui saltationi Titius nomen est. *Id. 4. Tusc.* 11. 24. Eique morbo nomen est avaritia. *Liv.* 1. 34. Nomina his Lucumo et Aruns fuerunt. et 9. 27. Cui nunc urbi Beneventum nomen est. *Curt.* 3. 4. Gordium nomen est urbi. et 6. 7. Nobili juveni (Metron erat ei nomen) super armamentarium posito, quod scelus pararetur, indicat. — Cum Dat. et personæ et nominis. *Plaut. Cist.* 1. 3. 6. Nomen mihi est Auxilio nomen. *Id. Rud. prol.* 5. nomen Arcturo est mihi. *Cic.* 2. *Legg.* 24. 62. Cantus, cui nomen nevæ. *Ovid.* 6. *Fast.* 139. Est illis Strigibus nomen. *Liv.* 2. 16. Atta Clausus, cui postea Appio Claudio fuit Romæ nomen. *Id.* 3. 48. Seducit filiam ac nutricem prope Cloacinæ ad Taliernas, quibus nunc Novis est nomen. — Similiter cum duplici Dat. *Liv.* 1. 34. Pnero ab inopia Egerio iudicum nomen. *Plaut. Men.* 1. 1. 1. Juventus nomen fecit Peniculo mihi. — Cum Dat. personæ et Genit. nominis. *Plaut. Amph. prol.* 17. Nunc cujus jussu venio, et quomobrem venerim, Dicam: simulque ipse eloquar nomen meum. Jovis jussu venio: nomen Mercurii est mihi. — d) Animadversione digna sunt illa *Ovid.* 1. *Met.* 168. Est via sublimis etc. Lactea nomen habet. et 6. *ibid.* 399. Inde petens rapidum ripis delivibus æquor, Marsya nomen habet; Phrygiæ liquidissimus amnis. Cf. *eumd.* 15. *ibid.* 740. *Liv.* 1. 1. in fin. Cui parentes Auscanum dixerit nomen. *Id.* 1. 34. a med. Urbein ingressi sunt, domicilioque ibi comparato, L. Tarquinium edidere nomen. *Ovid.* 15. *Met.* 96. At vetus illa ætas, cui fecimus aurea nomen. *Auson. Edyll.* 2. 1. Nomen ego Ausonius, non ultimum arte medendi. Est qui leg. nomine. ¶ 2. Speciatim, aliquando refertur ad militiam: nam dare, edere, proficere nomen est militiæ opus subire, quum magistratu delectum habenti nomen suum edit citata juvenis, arrolari. *Liv.* 2. 24. Alius alium confirmare, ne nomina darent: patres militarent, patres arma cuperent et infra. Ne quis civem R. victum teneret, quo minus ei nominis edentis apud consules potestas heret. et mor. Et qui aderant mexi, procleri exemplo nomina. *Id.* 7. 4. Virgisi casu, qui ad nomina non respondissent. h. e. qui citati nomine, ut militiam capessissent, non apparuissent. *Quintil. declam.* 3. 5. Festiverunt parentes ad nomen liberos mittere. h. e. ad militiam. — Hinc etiam *Tac.* 15. *Ann.* 48. Dare nomen in conjurationem. — Et figurate. *Ter. Eun. prol. init.* Si quisquam est, qui piacere se studet bonis, In his poeta nomen proficitur snum. *Cic. Dom.* 44. 116. Quem in numerum ex multis Clodius nemo nomen dedit, nisi aut egestate, aut scelere perditus. *Liv.* 1. 11. Plures inventi, qui, propter ubertatem terræ, in Crustuminum nomina darent. h. e. colonos Crustumini se fieri vellent. ¶ 3. Item speciatim. Tria nomina habere proprium est Romani hominis ingenii et liberati. ut M. Terentius Varro, P. Claudius Pulcher, M. Numisius M. L. Athabopus etc.; nam servi unum tantum habebant, ut Tiro, Sosia, Stichus. *Juvenal.* 5. 125. si quid tentaveris unquam Miscere, tamquam (al. prænomen) habeas tria nomina. Horum primum prænomen, alterum nomen, tertium cognomen dicebatur. Sed nomen quum dicitur, cognomen quoque intelligitur oportet, inquit *Cic.* 2. *Invent.* 9. 28. Prænomen distinguebat unum ab altero in eadem familia, ut M. Tullius Cicero, Q.

Tullius Cicero fratres: nomen discernebat gentem a gente: cognomen familiam a familia. Nam **Ti. Claudius Nero** quom dicitur, significatur, Tiberium hanc fuisse et gente Claudii et e familia Neronom. *V. singula suis locis.* Si qui convenienter in iisdem nominibus, addebatur ante cognomen ad discernendum, prænomen patris, et si opus esset, etiam avi et proavi, ut **C. Julius C. F. Cæsar: L. Munatius T. F. L. N., L. Pron. Plancus** (apud Gruter. 439. 8.): quæ leguntur **Cajus Julius Caji filius Cæsar: Lucius Munatius Lucii filius, Lucii nepos, Lucii pronepos Plancus.** Addebatur aliquando agnomen ex rebas gestis, ut apud Reines. *cl. 6 n. 33. P. Cornelius P. F. Scipio Africanus.* Aliquando ex adoptione, ut **P. Cornelius Scipio Africanus Æmilianus,** apud *Vellej. 2. 4. 2.; et Aurel. Vict. Vir. Illustr. 58. h. e. filius L. Æmili Pauli,* in adoptionem genti Cornelie Scipionum datus, et ab Africanus majoris filio adoptatus, quod et *Flor. docet 2. 15., item Q. Fabius Maximus Æmilianus,* qui quom item filius esset ejusdem Pauli, in gentem Fabiam adoptione transierat, quod *Liv. tradit 45. 31. extr. et 44. 35. — In appellando et scribendo modo solum prænomen usurpabatur, ut O Tite, si quid ego adiuero,* usquequ岸 **Ennius T. Quinctium Flamini-** num, apud *Cic. Senect. 1. 1. Modo solum cognomen, ut Cic. Ligar. 6. 17. Scelus tu illud vocas, Tubero?* Aliquando utrumque, ut *Cic. ibid. 1. 1. Novum crimen, C. Cæsar, etc., prout magis minusque notus erat is, quo de agebatur. Tria simul vel quatuor locum habent præcipue in inscriptionibus et historia, ubi ad notitiam distinctius designari homines opus est. Nonnunquam eorum ordo invertitur, et cognomen ante nomen ponitur, ut C. Crispus Sallustius, Agrippa Menenius, Crassus Licinius, Nepos Cornelius, Cato Porcius, et alia, quæ concessit Curtius ad init. *Catil. Sallust. V. COGNOMEN. — Nomen interdum dicitur de prænominis. Cic. Mur. 12. 27. Quia in alioquos libris id nomen inveniant, putarunt, omnes mulieres, quæ coemptionem facerent, Cajas vocari. — Item de cognominis. Id. Cæcili. 10. 27. Sex. Clodius, cui nomen est Phormio. — Mutare prænomen, nomen et cognomen fuit olim licitum ex lege unica Diocletiani Cod. 9. tit. 25. Cl. Cæcedoni. Atti de SS. Mun. Tarrac. p. 12. nota 3. ¶ 4. Nomen commune apud Cels. 7. 18. et generate apud eum. 5. 28. n. 11. est illud quod pluribus morbis convenit; quemadmodum bernia apud Latinos significat eos omnes morbos, quos Græci distinctis nominibus εντεροχλην, επιπλοχη λην, υδροφολην appellant. ¶ 5. Apud Grammaticos nomen est pars orationis, quæ declinatur in casus. Quintil. 1. 4. et 5., Charis., Priscian., etc. II.) Translate. ¶ 1. Nomen pertinet ad forum et accusationis. Nam deferre nomen alicujus dicitur, qui ad magistratum accedit, et rei ejuspiam nomen accusandi gratia defert, querelare: ipse vero magistratus recipere, quam accusationem admittit, ricevere la querela. Cic. 4. Ferr. 38. 94. Pacitius quidam accedit: ait, si liceret, nomen absentis deferre se velle. Iste vero, et licere, et fieri solere, et se terepturum. Itaque defertur. Id. Rosc. Am. 10. 28. Nomen alicujus de parricidio deferret: ad eam rem aliquem accusatorem veterem comparare. — Hinc abolere reorum nomina est reos discriminare liberare (ut ait Sueton. Domit. 9., Italicæ cancellarij dai ruoli, annullare il processo) apud Sueton. Aug. 32. Diuturnorum reorum, et ex quorum sordibus nihil aliud quam voluptas iniuriis quæreretur, nomina abolere; conditione proposita, ut si quom quis repetere vellet, par periculum pæne subiret. ¶ 2. Sæpe dicitur de capite rationum, sive debita pecunia sit, sive credita, partita, debito, o credito: quia in tabulis rationum perscribitur nomen ejus, qui pecuniam accepit. Et nomen dicitur etiam ipsa pecunia credita. — a) Generativum. Pseudo-Iscon. in Cic. 3. Ferr. 10. Fitali debiturum nomina dicuntur, præsertim in iis debitis, in quibus hominum nomina scripta sunt, quibus pecuniæ commodatæ sunt. Cic. Rosc. Com. 1. 4. Non confudit tabulas? immo diligentissime. Non refert parva nomina in codices? immo omnes summas. Leve et tenue hoc nomen? IIS CCCCDD sunt. Id. Quinct. 31. 38. Qui tibi, ut ais, certis nominibus grandem pecuniam debuit.**

partite, e debiti liquidi. et 3. Ferr. 39. 100. Hinc illæ extraordinariæ pecuniæ redundarunt: hinc ratio cum Postumis, multis nominibus: quorum in tabulis iste habet nullum. et ibid. 102. Si neque in tuas tabulas ullum nomen referres, cum tot ibi nominibus acceptum Curtii referrent. Id. 6. Att. 2. a med. Nomen solvere. pagare il debito. et 16. ibid. 6. ad fin. expedire, exsolvere. Id. Planc. 28. 68. Hoc nomen, quod urget, nunc, quom petitur, dissolvere. Id. 3. Ferr. 10. 28. Nomina sua exigere, riscuotere i suoi crediti. Liv. 35. 7. Nomen transcribere in alium. trasportare e adibssare altrui la partita di debito. Plaut. Cist. 1. 3. 40. volo persolvere, Ut expungatur nomen, ne quid debeam. Cic. 7. Ferr. 7. 17. Pecuniam sibi esse in nominibus: numeratam in præsentia non habere. in crediti. Petron. Satyr. 117. Habere in Africa trecentis sestertium, fundis nominibusque depositum. parte in fondi, parte in crediti. — b) Nomina facere est creditoris, qui pecuniam aut mercem alteri dat in diem soluturo, et debitorem sibi facit, far crediti. Cic. 7. Fam. 23. Accepi Avianii litteras, in quibus hoc inerat liberalissimum, nomina se facturum, qua ego vellem die. Seneca 1. Benef. 1. Nomina facturi diligenter in patrimonium et vasa debitoris inquirimus. Id. Vit. beat. 24. Numquam magis nomina facio, quam quom dono. — Aliquando est debitoris, far debiti. Cic. 3. Off. 14. 59. Emit homo cupidus tanti, quanti Pythius voluit, et emit instructos: nomina facit, negotium conficit. Sunt qui putant vocem Pythius excidisse, legendumque Pythius nomina facit: qua ratione ad creditorem pertineret. — Ceterum nomina facere per se significat nomina in codice perscribere, piantar una partita, sive debiti sint, sive crediti. Pompon. Dig. 15. 1. 4. Ut etiam si nuda voluntate remiserit dominus, quod debuit, desinat servus debitor esse: si vero nomina ita fecerit dominus, ut quasi debitorem se servo faceret, quom debitor non esset, contra puto. — c) Nomen locare est pecuniam accipientis et ad solvendum se obligantis. Phædr. 1. 16. Fraudator nomen quom locat sponsu improbo, Non rem expellere, sed mala videre expetit. Sed hic locus ab interpretib. mire vexatur. — d) Nomen interdum ipsum debitorem significat. Cic. 5. Fam. 6. sub fin. Meis rebas gestis hoc sum assecutus, ut bonum nomen existirem. h. e. debitor fidelis, buon pagatore. et Seneca 5. Benef. 22. Lenta nomina, non mala. h. e. qui tarde solvunt, solvunt tamen. Colum. 1. R. R. 7. 2. Optima nomina non appellando fieri mala, fenerator Alpbis dixisse verissime fertur. h. e. etiam si optimi sint debitores, si tamen diutius debitum exigere distuleris, negligentia pessimos fieri. Seneca 7. Benef. 29. Quædam nomina bona lentus ac sapiens creditor fecit, qui sustinuit ac mora fovit. — Nominis meo ex possessionibus ces alienum solvere est liberarmi dal debito contratto in mio nome sui proprii fondi: et alieno nomine ces alienum persolvere suis copiis est con mallevaria pagare il debito suo colle proprie sostanze apud Sall. Cat. 36. ¶ 3. Pro familia, stirpe, gente. — a) Aliquando refertur ad familiam, quia in ea unum nomen commune est multis. Catull. 60. 212. non decet Tam vetus sine liberis Nomen esse, sed indidem Semper ingenerari. Virg. 6. Æn. 758. Illustres animas, nostrumque in nomen ituras. Sueton. Cæs. 83. C. Octavianum in familiam nomenque adoptavit. Plin. 8. Ep. 18. Domitius Afer, qui illos in nomen assumpsit. ablotto, et Tac. 3. Ann. 30. Crispum C. Sallustius in nomen adscivit. Sic Sueton. Galb. 17. In bona et nomen testamento adscivit. Interp. apud Maff. Mus. Ver. p. 126. n. 5. HOC MONUMENTVM VETO NE DE NOMINE MEO EXIAT. h. e. de gente Fabia, Q. enim Fabius Nicanor is e. t. qui sibi et aliis posuit. V. ibid. Maff. feji adnotat. — Hinc figurate Ammian. 15. 11. Rhodanus Alarum in suum nomen adscivit. — b) De stirpe ac gente: sic nomen Latinum. Romanum etc. est ipsa gens Latina, Romana. Senatus. de Bacchan. CEIVS ROMANVS NEVE NOMINVS LATINI NEVE SOCIVM QVËSIVAM etc. Cic. 1. de republ. 19. Concitatis sortis et nomine Latino. Liv. 23. 6. Ubi deletum omnibus videretur nomen Romanum. Adde Nepot., Sall., Justin., Tac. etc. ¶ 4. Metonymice ponitur pro persona. Liv. 37. 51. Pro

dignitate et gloria apud omne genus humanum, quod vestrum nomen imperiumque juxta ac deos immortales jam pridem intuetur, pugnastis. ubi vestrum nomen valet vos Romanos: est tamen qui nomen leg. Val. Flacc. 5. 118. nova dux accedere gaudet Nomina. Sil. It. 17. 192. Jamque ardore trucel lustrans fortissimam quæque Nomina oblit ferro. Ovid. 2. Trist. 451. Nec minus Hartensi, nec sunt minus improba Servi Carmina: quis dubitet nomina tanta sequi? Tibull. 3. 4. 61. Ab crudele genus, nec fidum femina nomeo! non è cosa da fidarsi. Sil. It. 6. 298. Nec, Trasymene, tuus premeret tot nomina gurges. Ovid. 8. Met. 464. In diversa trahunt unum duo nomina pectus. h. e. maternus et frater amor. — Similiter Sil. It. 13. 44. nomen Ledæ. h. e. Helena Leinæ filia. et 14. 70. Quid referam Æolio regnates nomine terras? h. e. ab Æolo. et 5. 161. Quosque nefas vetiti transcendere nomen Iberi. h. e. vetitum Iberum. Val. Cato Dir. 90. Dulcia rura, valete, et Lydia dulcior illis, Et casti fontes, et felix nomen agelli. ¶ 5. Nonnunquam nomeo opponitur rei. Liv. 7. 29. a med. Campani magis nomen ad præsidium sociorum, quam vires, quam attulissent etc. Justin. 22. 5. 6. Coituraque auxilia omnium adversus unam urbem, nomine quam opibus ampliorum. Nepos Ages. 1. Ut duos haberent semper reges, nomine magis, quam imperio. et Id. Reg. 1. Lacedæmonius autem Agesilaus nomine, non potestate fuit rex. Adde Justin. 13. 2. 11. Cic. 5. Att. 15. Tantum me nomen habere duarum legionum exsilium? Ovid. 1. Art. am. 740. Nomen amicitia est, nomen inane fides. Cf. Sil. It. 1. 292. misit largo quam dives alumnio Magnanimis regnata viris, nunc Ardes nomen. et Tac. 4. Hist. 75. Muciani ac Domitiani vana et sine viribus nomina. ¶ 6. Sæpe ponitur pro estimatione, fama, rinomanza, fama, nome. Cic. Brut. 67. 238. Hujus magnum nomen in patris fuit. et ibid. 69. 244. Memoria quidem dignos perpaucos; verum qui omnino nomen habuerint, non ita multos fuisse. Virg. 2. Æn. 89. et nos aliquid nomenque decusque Gessimus. Sil. It. 13. 722. Mereri nomen immortale. Ovid. 3. Met. 512. nomenque erat Auguris ingens. Horat. 3. Od. 9. 7. Multi Lydia nominis Romana vigui clarior Iliis. Quintil. 6. 2. 36. Pervenire ad aliquod nomen ingenii. Ovid. 2. Trist. 350. Nomen alicujus stringere. h. e. famam lædere. Liv. præsem. 1. 1. Officere nomini alicujus. Vellej. 2. 94. 4. Tanti nominis fama territus. Plin. 7. Ep. 20. Homines non nullius in litteris nominis. Flor. 3. 10. C. Gracchus homo sine tribu, sine nomine. h. e. ignobilis, ignotus, obscurus. Virg. 9. Æn. 343. multam sine nomine plebem. Sil. It. 10. 238. cadit ingens nominis expertis Uni turba viro. — Hac ratione transfertur ad inaniam. Cato R. R. 25. Nec vinum nomen perdat. Sic Virg. 2. G. 239. Nec Baceho genus, aut pomis sua nomina servat. h. e. suum saporum et pretium. ¶ 7. Sæpe etiam pro causa, titulo, prætexta, pretesto, titolo, cagione. — a) In singulari numero. Cic. 7. Ferr. 5. 11. Nominis sceleris conjurationisque damnati, ad supplicium traditi. At Orellius pro Nominis legit Homines. Id. 2. Fam. 1. Nominis negligentia alicui esse suspectum. In Epit. Livii 47. extr. Praetores avaritiæ nomine accusati. Cic. Rosc. Com. 14. 40. An alio nomine et alia de causa abstulisse? Id. 2. leg. Agr. 6. 15. Orbis terrarum domini constituerentur legis agrariæ simulatione atque nomine. Tac. 14. Ann. 59. Decretæ eo nomine supplicationes. Vellej. 1. 5. 4. Quo nomine non est mirandum, quod sæpe illud usurpat, etc. Cels. 7. 26. n. 2. a med. Idque eo nomine opus est, ne quom adduci uncus creperit, calculus rufusque. Cassius ad Cic. 12. Fam. 12. a med. Hæc a te petu amicitia nostræ nomine. Cic. Flacc. 12. 27. Clasis nomine pecuniam imperatam queruntur. — b) In plurali num. Cic. 6. Att. 2. ante med. Is multis nominibus Græcos in eo reprehendit, quod mare tam secuti sunt. Sall. Cat. 38. Namque per illa tempora quicumque rempubl. agitare, honestis nominibus, alii sicuti populi jurâ defenderent, pars quo senati auctoritas maxima foret, bonum publicum simulantes pro sua quisque potentia certabant. Justin. 38. 2. 6. Sed senatus, studin regum intellectu aliena regna fai-

sis nominibus furantium, et Mithridati Cappadociam et Nicomedi-Paphlagoniam ademit. — c) *Meo, tuo nomine*, vice, verbis, propter, a mio nome, da mia parte. *Cic. Mur.* 33. 69. Præsertim talia viri nomine rogatos. et *ibid.* 36. 75. Quum epulum Q. Maximus patri sui nomine populo daret. *Cæs. I. B. G.* 18. a med. Odisse suo nomine Cæarem et Romanos, quod eorum adventu potentia ejus deminuta sit. per suo particolore riguardo, o interesse: vel lui come lui. *Sic Brutus ad Cic. 1. ad Brut.* 4. Cicero, vii optime, mihi que merito et meo nomine, et reipublicæ, carissime. *Cic. 1. Phil.* 12. 30. Mihi etiam, quo auctore te in iis rebus uti arbitrabantur, et gratias boni viri agebant, et tuo nomine gratulabantur. *Id. 2. Cat.* 6. 14. Manlius iste, credo, bellum populo R. suo nomine indixit. *Nepos Attic.* 6. Neminem neque suo nomine, neque subscribena accusavit. *Cic. Mur.* 38. 82. Neque isti me meo nomine interficere, sed vigilantem consulem de reipubl. præsidio demovere volunt. *me come me. et Id. Amic.* 21. 77. Ab amicitia Q. Pompeii meo nomine se removerat, ut scitis, Scipio. h. e. propter meam a Pompejo dissensionem.

NOMENCLATIO, ònis, f. 3. (nomenclator) appellatio nominatim facta, recitatio nominis, *il chiamare per nome, ὀνομασία*. — a) De personis. *Q. Cic. Petit. cons.* 11. 41. Illa altera pars petitionis, quæ in populari ratione versatur, desiderat nomenclationem, blanditiam, assiduitatem, etc. — b) De rebus. *Colum. 3. R. R.* 2. 31. Prudentis magistri est, ejusmodi nomenclationis aucupio, quo potiri nequeant, studiosos non demorari. h. e. recitatione nominum, quibus vites appellantiur.

NOMENCLATOR, ònis, m. 3. Legitur et *nomenclator*, quod integrum est, apud *Sueton. Aug.* 19., *Cal.* 41. et *Claud.* 31.; *Martial.* 10. 30.; et *Inscript.* apud *Gruter.* 599. 2. — Legitur etiam in *Inscript.* apud *eumd.* 630. 5. Nomenclator a censu. h. e. qui nomina in censum inscribenda deferbat. *V. Annali dell'Instit. archeol.* a. 1846. p. 322.; et adde *Inscript.* apud *Henzen.* 5727. et 6347. — *Nomenclator*, a nomine calando, id est vocando, est qui memoriter unumquemque nominatim vocare didicit, *nomenclatore, ὀνοματολόγος*. *Q. Cic. Petit. cons.* 8. 32. Ne nomenclator solum, sed amicus etiam bonus esse videare. — Ceterum de iis usurpatui, qui aliorum nomina uscienti suggererant. — a) De personis. Ex his, quæ mox afferemus, patet, duo præcipua fuisse nomenclatorum ministeria. Nam extra domum inserviebant prensationibus, ut candidati, iis suggestentibus, nomina civium scirent, quos nominatim in prensando compellere vellent: domi in compellendis nominatim iis, qui inane salutatum advenirent. Porro Imperatorum R. temporibus nomenclator dietus est etiam servus, qui hero suo aliorum servorum nomina suggereret. *Cic. 4. Att.* 1. circa med. Ut nemo ullius ordinis homo nomenclatori notus fuerit, qui mihi obviam non venerit. *Seneca I. Benef.* 3. ad fin. Nomenclatori memorie loco audacia est. *Id. Ep.* 27. Nemo vetulus nomenclator, qui nomina non reddit, sed imponit, tam peperam tribus, quam ille Trojanus et Achivos, persalutabat, et *Ep.* 19. ad fin. Habebis convivas, quos ex turba salutantium nomenclator digesserit. *Id. 6. Benef.* 33. ad fin. Quid? tu istos libros, quos viz nomenclatorum complexit aut memoria, aut manus, amicorum existimas esse? *V. FODIO. Sueton. Aug.* 19. Telephi servi nomenclatoria. *Macrob. 2. Saturn.* 4. Nomenclatori Augustus, de cuius oblivione querebatur, dicenti: Num quid ad forum mandas? Accipe, inquit, commendaticias, quia illic neminem nosti. *Inscript.* apud *Henzen.* 6196. **ÆMILIO LEPIDI LIB. FELICI NOMENCLATORI VIRO PRIORI DECIMIAE L. L. LIBERALIS.** — b) De rebus. *Martial.* 10. 30. Nomenclatori mugilem citat notum.

NOMENCLATORA, æ, f. 1. *nomenclatura*, nomenclatio, appellatio. *Pin. 3. Hist. nat. proem.* 1. (2). Sit quædam in his nomenclatura quædam, sed mundi rerumque naturæ. h. e. recitatio nominum locorum, oppidorum, fluminum etc., quæ in terra sunt. *Id. 21. ibid.* 9. 28. (52). Sunt et alia genera, nominibus Græcis indicanda, quia nostris hujus nomenclaturæ deficit cura.

NOMENCLATUS, a, um, adject. nomine suo

appellatus. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir. p.* 35. Nomenclatus, nominativus, nominatim.

NOMINUS, i, m. 2. *νόμιμος*, legitimus. *Inscript.* nuperrime reperta Venetiis, quæ nunc libidem servatur in *Mus. Lapid. Semin. Patriarch.*, quæ est apud *Orell.* 5039. SOLI SACRUM Q. BATEVUS PROCVLVS PATER NOMINVS. *V. PATER.* h. e. rite consecratus, ut docet *Zabus* in *Annal. del'Instit. archeol.* a. 1846. p. 271. et apud *Orell.* 5039.

NOMINABILIS, e, adject. (nomen). Legitur in plerisque MSS. Codicibus apud *Amian.* 28. 4. ad fin. Clamitant sæpe, republicano stare non posse, si futura concertatione quem quisque vindicet, carceribus non exsiluerit princeps et nominabilis equis parum coherenter circumflexerit uertam. *Valesius* pro *nominabilis* equis legendum coniecit ediditque *funalibus* equis, quemadmodum et alia hoc loco dubia, nec integra, ipse conjecturâ immutavit.

NOMINALIA, ium, n. plur. 3. *V. voc. seq.* in fin.

NOMINALIS, e, adject. ad nomen pertinens, *nominale*. *Varro 8. L. L.* 4. *Müll.* Ut enim ab Æmilio homines orti Æmilii ac gentiles: sic ab Æmilia nomine declinatæ voces in gentilitate nominali. — Hinc

Nominalia, ium, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, dies solemnæ quo puero imponeretur nomen: de quo *Capitolin.* in *M. Aurel.* 9. Liberales causas ita munivit, ut primus juheret, apud præfectos ætarii Saturni unumquemque civium natos liberos profiteri, intra tricesimum diem nomine imposito. Iluc spectat et locus ejusd. *Capitolin.* in *Clod. Albin.* 5. Septima ejus diei hora convivio, quod celebritati pueri deputabatur, quum ei fierent nomina, septem aquitæ parvulæ de nido allatæ sunt et quasi ad jocum circa cunas pueri constitutæ: nec hoc omen pater abuit, qui jussit aquilas ali et diligenter curari. *V. FATUM. Tertull. Idolol.* 16. Officia privatuum et communium solemnitatum, ut togæ puræ, et sponsalium, ut nuptialium, et nominalium. *V. LUSTRICUS.* — Die nominalium parentes ex tabulario publico tabulas serum domi asservandas referebant, testes scilicet ætatis neonati pueri, ibique consules erant adnotati: quod nos dicimus *fedè di nascita*. *V. Apul. de Mag.* p. 577. *Oudend.*

NOMINALITER, adverb. *nominatamente*, nominatim, nominando. *Arnob.* 2. 55. Nominatiter annuere.

NOMINATIM, alverb. (nominatus) nomen enunciando, nominando, *nominatamente*, *espressamente*, *ὀνομαστικῶς*. *Cic. 11. Att.* 7. Ille edixit ita, ut me eriperet, et Lælium nominatim: quod sane nollem. Poterat enim sine nomine, re ipsa excipi. et 7. *ibid.* 15. De quo senatus nominatim iteravit, ut statim mitteretur in Siciliam. et 11. *ibid.* 6. Ut non nominatim, sed generatim proscripta esset informata. *Id. 1. Nat. D.* 40. 111. Obscenas voluptates non erubescens, persequitur omnes nominationum. *Id. 3. Off.* 16. 65. Quilquid esset in prædio vitii, id staturerit, si venditor sciret, nisi nominatim dictum esset, præstari oportere. *Yepos Müll.* 1. His consulentibus nominatim Pythia præcepit, ut Miltiadem sibi imperatorem sumerent. *Cæs. I. B. C.* 39. Nominatim ex omnibus præcitatibus nobilissimum et fortissimum quoque evocato. *Zin.* 2. 28. Consules in tribunal adsurgunt: rident nominatim juniores. *Capell.* 1. p. 17. Ingressuros etiam cunctos nominatim vocalat fama præconans.

NOMINATIO, ònis, f. 3. (nominus) actus nominandi, appellatio, *nomina, ὀνομασία*.

I.) Proprie. *Vitruv.* 6. *extr.* Nec tamen ego, ut nuteur consuetudo nominationum aut sermoneis, ideo hæc proposui, sed, ut ea non sint ignota, philologis exponenda iudicavi.

II.) Translate. ¶ 1. Apud *Varron.* 9. *I. I.* 95. *Müll.* nominationes sunt vocabula, seu nomina quibus res singule nominantur. Dubia tamen est lectio; variant enim *Codd.*: Müllerus, auctore *Spengelio*, pro *nominatio* legit *nominatus*. *ns m.* 4. *Priscian.* 8. p. 842. *Putsch.* Præterea in nominationibus, id est *ὀνομαστικῶς*, sive nominum seu verborum novis conformationibus, non omnes declinationis motus sunt querendi. ¶ 2. Apud Rhetores *nominatio* est figura verborum,

quæ nos admonet, ut cui rei nomen aut non sit, aut satis idoneum non sit, eam noamet idoneo verbo nominemus, aut imitationis, aut significationis causa. Imitationis, hoc modo, ut majores rudere, et vagire, et mugire, et murmurare, et aibilare appellaverunt. Significandæ rei causa, sic: Postquam iste in republ. fecit impetum, fragor civitatis in primis est auditus. *Ilæc Cic. 4. Herenn.* 31. 42. ¶ 3. Sepe dicitur de ea, quia quis ad sacerdotium, aut auguratum nominatur. *Cic. 13. Phil.* 5. 12. Paternum auguratum locum, in quem ego eum ut, quod a patre accepi, filio reddam, mea nominatione cooptabo. *Liv.* 26. 23. *extr.* Pontifex quia exacto anno mortuus erat, ideo nominatio in locum ejus non est facta. *Pin. 8. Ep.* 3. Successi Julio Frontino principi viro, qui me nominationis die, per hos continuos annos, inter sacerdotes nominabat, tamquam in locum suum cooptaret. *Tac.* 6. *Ann.* 45. Estimando cujusque detrimento quatuor pugneri Cæsaris defecti, additisque nominatione consulum P. Petronius.

NOMINATIVUS, a, um, adject. *nominativo*, ut Nominativus casus, vel absolute Nominativus apud Grammaticos, qui et *rectus* et *casus nominandi* (*V. NOMINO*) dicitur. Usus est hac voce, præter ceteros, *Varro 10. L. L.* 23. *Müll.*; *Quintil.* 1. 7. 3., 7. 9. 13., 8. 3. 46. et alibi; et *Petron. fragm.* p. 886. *Burm.* — *Nominativæ interrogationes* sunt quæ per nomina solent fieri. *Præcian.* 17. p. 1054. *Putsch.* — *Forcellinus* hæc addit: Idem *Varro* nominativum pro nomine posse videtur, quum loquitur 7. *L. L.* 33. (h. e. 8. *L. L.* 63. *Müll.*). Dicunt, debuisse omnes nominativos et articulos habere totidem casus. Adde *eumd.* *ibid.* 29. (h. e. § 52. *Müll.*) At *Müllerus* utroque in loco, auctore *Spengelio*, legit *nominatus*, us. *V. hæc vocem.*

NOMINATOR, ònis, m. 3. *nominatore*, qui nominat. *Ulp. Dig.* 27. 8. 1. Nec nominatores magistratum ex hac causa tenebuntur, sed soli magistratus. Adde *lemma tit.* 7. *ejusd. lib.* quod est *De fidejussoribus et nominatoribus et hereditib. tutor.* et *curat.* h. e. qui nomina dederint, et quibus tutores eligerentur. *Impp. Dioclet. et Maxim.* *Cod.* 8. 14. 11. Nominatoris pignori capere sine præsidis auctoritate res nominati non licet. h. e. qui nomen suum tamquam creditoris dederit. *V. Cassiod.* 4. *Varian.* 10.

NOMINATORIUS, a, um, adject. qui ad nomina pertinet, vel nomina continet. *Impp. Arcad. et Honor.* *Cod. Theod.* 11. 28. 3. Ordinarii iudicis nominatoris breves absque ulla conscriptione fraude transmittant. h. e. quibus nomina continentur eorum, qui reliqua ætario debent. Adde *eisd.* *ibid.* 11. 28. 3.

NOMINATUS, a, um, *V. NOMINO*.

NOMINATUS, us, m. 4. idem ac res nominata, seu nomen. *Varro 8. L. L.* 52. *Müll.* De nominationibus quæ accedunt proxime ad infinitam naturam articulorum atque appellantur vocabula, ut *homo, equus*. Sic *Id.* 10. *ibid.* 30. Ad nominalium similitudinis animadvertendas. et *ibid.* 21. Nominati ut similes sit nominatus, habere debet ut sit eodem genere, specie eadem, sic casu, exitu pedem. *V. NOMINATIO* II. 1. et *NOMINATIVUS*.

NOMINIVATUS, a, um, *V. voc. seq.*

NOMINITO, as, avi, atum, are, a. 1. *frequentat.* a nomino. Part. *Nominivatus* et *Nominivantus*. — Nominivare est sæpe nominare, *nominare* spesso. *Lucret.* 3. 353. Suscipere hunc motum, quem sensum nominivantus. *Id.* 4. 48. Quæ quasi membrana est, vel cortex nominivanda. *Id.* 6. 424. Præteras Graii quos ab re nominivaverunt. *Inscript.* apud *Mural.* 1522. 2. VIVA PHILERMATIVM SVM AVBELIA NOMINIVATA LASTA PVENS VOLGEI NESCIA PVDA VINA. *Arnob.* 7. 43. Si nomen hoc sordidum est, anguem dicimus, serpentem nominivamus.

NOMINO, as, avi, atum, are, a. 1. (nomen). Primum syllabam perperam corripit *Ennod. carin.* 4. 67. culpa est italiam nominivasse pudicos. — Part. *Nominivus* II. 3.; *Nominivus* I., II. 3. et in fin.; *Nominivatus* I.; *Nominivatus* II. 3. — Nominivare est nomen imponere, suo nomine appellare. *voivre, nomenclare, ὀνομαζω* (h. nominare; Fr. *nomme, appeler, désigner par un nom;*

Hisp. nombrar, llamar; Germ. bein Namen nennen, benennen, nennen; Angl. to name, call by name).

I.) Proprie, vel stricto sensu. — a) Generatim. Ennius apud Cic. 2. *Herenn.* 22. 31. navis quæ nunc nominatur nomine Argo, quia Argivi in ea dilecti viri Vecti etc. Cic. *Amic.* 8. 26. Amor enim, ex quo amicitia est nominata, etc. *Phædr.* 1. 5. nominor quia leo. *Nepos Miliad.* 2. extr. Insulas, quæ Cyclades nominantur, sub Atheniensium redegit potestatem. Cic. 3. *Off.* 33. 116. Atqui ab Aristippo Cyrenaici atque Anticeri philosophi nominati omne bonum in voluptate posuerunt. *Id. Cæcin.* 18. 51. Res ut omnes suis certis ac propriis vocabulis nominantur. *Id. Cæl.* 18. 43. Quorum partim nimia libertas in adolescentia, partim profusa luxuries, magnitudo aeris alieni, sumptus, libidines nominantur. si direbbono, si racconterebbono. *Ter. Heaut.* 2. 3. 62. quid ait, ubi me nominas? h. e. ubi mentionem facis de me. *Id. Phorm.* 5. 1. 12. meum nomen nominat. *Plaut. Most.* 3. 2. 97. tr. Heus Theoprides. tu. quis nominat me? chi mi chiama per nome, chi m'interroga? Cic. 6. *Ferr.* 25. 55. Quem voles de conventu Syracusano virum bonum nominato: producant. *Id. 3. Nat. D.* 22. 56. Quartus (*Mercurius*) Nilo patre, quem Ægyptii nefas habent nominare. Per anacoluthon *Plaut. Capt.* 4. 2. 71. ær. scombrum et trigonum et cetum et mollem caseum. us. Nominandi istorum tibi erit magis, quam eundi copia hic apud me, Ergasile. *Sueton. Tib.* 71. Nomenclium nominatur. — b) Nominare honoris causa, formula est, qua utimur, quum honestos viros nominamus. Eam autem usurpabant, ut docet *Manut.*, quum nesciebant, nominari, nec ne, aliquis vellet, se nominando offenderetur. Cic. *Rosc. Am.* 2. 6. Sulla, quem honoris causa nominor. *Id. ibid.* 6. 15. Quas, ut æquum est, familias honestatis amplitudinisque gratia nominor. — c) Sequenti Relat. *Apul. de Mag.* Nominante, quis ille fuerit, quem etc. dite.

II.) Figurata, vel latiori sensu. ¶ 1. Est celebrare, predicare. Cic. *Arch.* 11. 26. Prædicari de se, ac nominari voluit omnes. *Quintil.* 10. 1. 94. Sunt clari hodieque et qui olim nominabantur. *V. et Nominatus* in fin. ¶ 2. Est etiam aliquem ad aliquem honorem deligere, seu præsentem sistere, nominare designandum. *Liv.* 1. 32. Mortuo Tullo res ad patres redierat: hique inter regem nominaverant. Cic. 2. *Phil.* 2. 4. Me augurem a toto collegio expetitur. Cn. Pompejus et Q. Hortensius nominaverunt. *Plin.* 2. *Ep.* 1. Illo die, quo sacerdotes solent nominare, quos dignissimos sacerdotio judicant, me semper nominabat. *Sueton. Claud.* 22. In cooptandis per collegia sacerdotibus, neminem nisi juratus nominavit. Adde *Tac.* 4. *Ann.* 16.; et *V. NOMINATIO* II. 3. ¶ 3. Item est deferre ad magistratum, accusare. *Liv.* 39. 17. Si quisquam ad se deduxisset, nomenve absentis detulisset, qui nominatus profugisset, diem certum definituros, ad quem nisi citatus respondisset, absens daturaretur: si quis eorum, qui tum extra terram Italianam esset, nominaretur, ei laxiorem diem laturos. *Sueton. Cæs.* 17. Inter socios Catilinae nominatus. *Cur.* 6. 10. Quum quærenti socios vel falso fuerim nominandus. et *ibid.* Num hodie dicerem causam, nullo me nominante? ¶ 4. *Nominandi casus* idem est ac *Nominativus* apud *Varron.* 8. *L. L.* 42., 9. *ibid.* 76. et 10. *ibid.* 23. *Müll.*; et *Gell.* 13. 22. — Hinc Part. præter. pass.

Nominatus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde Comp. *Nominator* et Sup. *Nominatissimus*, et est celebratus. Cic. 6. *Ferr.* 12. 27. Quid? illa Attalica, tota Sicilia nominata, ab eodem Hejo periplectasmata enere oblitus est? *Tertull. Anim.* 13. Nominatiora pericula. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 9. 19. (35). Vicina est Bactriane, in qua bellum nominatissimum. At Sillig. legit laudatissimum. *Priscian. de metr. com. p.* 1327. *Putsch.* Inventaque exempla diversorum nominatissimorum Græciæ auctororum.

NOMINOSUS, a um, adject. (nomen). *Gloss. Isid.* Nominosus, famosus, nominatus, celebratus.

NOMISMA vel *numisma*, Ætis, n. 3. *νμισμα*. *Numisma* duplici m. licenter scripsit ad primam syllabam producendam *Venant.* 2. *Vit. S. Martin.* 338. Inde crucis trinita pretii numismata pen-

sans. — Primam syllabam alii acerbunt per u, per o alii: quod receptius videtur; congruit enim cum Græco vocabulo et etymo. Est vero Græca vox a *νομισμα* lege sancio, moribus instituo: quia nummi tum pretio suo, tum institutis legum et recepto hominum more valent; nomisma autem est pecunia signata, numus (It. moneta, medaglia; Fr. monnaie, pièce de monnaie; Hisp. moneda; Germ. eine Münze, ein Geldstück; Ang. a coin, piece of money).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 233. incultis qui versibus et male nata Retulit acceptos, regale nomisma, Philippos. *Martial.* 1. 12. Quum data sint equiti bis quina nomismata, quare Bis decies solus, Sextiliane, bibis? Adde *eumd.* 12. 62. et *Seren. Sammon.* 28. 525. frustra que immensa nomismata fundes. *moltissimi denari.* ¶ 2. Speciatim. *Eckhel. D. N. V. T.* 1. p. III. putat, apud inferloris avi scriptores nomismata esse appellatos numos veteres et fere peregrinos, qui jam Romæ in mercis potius, quam in monetæ usu haberentur. Hinc *Ulp. Dig.* 34. 2. 27. ad fin. Si aurum vel argentum signatum legatum est, id paterfamilias videtur testamento legasse, quod ejus aliqua forma est expressum, veluti quæ Philippi sunt, itemque nomismata, et similia. *Paul. ibid.* 7. 1. 28. Nomismata aurea vel argentea vetera, quibus pro gemmis uti solent.

II.) Figurata sumitur pro imagine in numo impressa. *Prudent.* 2. *repi* σραφ. 95. En Cæsar agnoscit suum Nomisma numis inditum.

NOMOS et

NOMUS, i, m. 2. *νόμος*, quod videtur esse a *νέμος* rego, præsum. ¶ 1. Dst præfectura. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 9. 9. (49). de Ægypto. Summa pars contermina Æthiopiæ Thebais vocatur, dividitur in præfecturas oppidorum, quas nomos vocant, duodecim. *Trajanus* ad *Plin.* 10. *Ep.* 23. Tu, ex quo nomo sit, notum mihi facere debes. Hic quoque de Ægypto loquitur. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 9. 9. (50). Substituunt alios nomos, ut Heroopoliten. ¶ 2. In musicis nomos est idem ac cantilena, seu modus certa lege compositus: *νόμος* enim Græce etiam legem Latine significat. *Sueton. Ner.* 20. Nec ante cantare destitit, quam inchoatum absolveret nomon. *Pleneque editiones habent νόμος Græcis litteris.*

NON, advarb. negandi (quod in omnibus fere linguis ex uno eodemque themate n factum est) haud, minime, nequam, ου, ούκ (It. non, no; Fr. non, ne pas, ne point; Hisp. no; Germ. nicht; Angl. not, no). Occurrit — 1°) Absolute, h. e. sine aliis particulis, quæ eidem respondeant. — a) Cum Verbis. *Ter. Andr.* 4. 4. 4. non inhi respondes? et 1. 2. 15. Hocce agis, an non? Cic. *Brut.* 67. 238. Non erat abundans, non inops tamen: non valde nitens, non plane horrida oratio. *Id. Pis.* 16. 37. Confer nunc, Epicure noster, ex hara producte, non ex schola, confer, si audes, absentiam tuam cum mea. et *ibid.* 19. 43. Fortunæ enim ista tela sunt, non culpæ. *Id.* 12. *Fam.* 2. 6. Itaque omnibus est visus - vomere suo more, non dicere. *Liv.* 3. 44. Att se jure grassari, non vi. Cic. *Mil.* 7. 19. Perinde quasi exitus rerum, non hominum consilia legibus vindicentur. *Id.* 2. *Tusc.* 12. 29. Quasi de verbo, non de re laboretur. *Sall. Jug.* 31. Perinde quasi ea honori, non prædæ habeant. *Quintil.* 9. 1. 23. In dicendo irasci, dolere, misereri, timere, non sunt figuræ, non magis quam suadere, minari, rogare. — Aliquando in fine ponitur. Cic. 3. *Att.* 3. circa med. Eam (*fugam*; alii leg. *eum*) si nunc sequor, quonam? Cum illo non. *Seneca Ep.* 102. circa med. Fama utique vocem desiderat: claritas non. — Sæpius iteratur ad negationis vim augendam. *Ter. Phorm.* 2. 1. 73. non non sic futurum est: non potest. *Catull.* 14. 16. Non non hoc tibi, salse, sic abibit. Cic. *Harusp. resp.* 13. 37. Non ignovit, mihi crede, non. Nisi forte tibi ignotum putas, quod etc. *Id. Flacc.* 22. 53. Non est ita, judices, non est profecto. *Seneca 7. Benef.* 25. Non est ita admonitio, non convicium est. *Virg. Cîr.* 18. Nou ego te talem venerarer munere tali: Non equidem. — Pluries interdum ponitur, præcipue cum uno tantum Verbo. *Liv.* 42. 3. Quod non Pyrrhus, non Hannibal violassent. *Id.* 21. 11. Non nocte, non die unquam cessaverunt ab opere. *Id.* 37. 20. Non

stratos, non infrenatos magna pars habebant equos. Cic. 1. *Off.* 11. 35. Partæ autem victoria conservandi il, qui non crudelia in bello, non immanes fuerunt. Sic et Orellius; al. leg. nec immanes. *Id.* 2. *Parad.* 16. Non enim magnitudo animi ejus (*Reguli*) cruciabat a Pœnis, non gravitas, non fides, non constantia, non ulla virtus, non denique animus ipse. *Liv.* 5. 6. extr. Ea demum Romæ libertas est, non senatum, non magistratus, non leges, non mores majorum, non instituta patrum, non disciplinam vereri militiæ. Adde Cic. 5. *Ferr.* 4. 8. — b) Si negationi, quæ vel in Verbo, vel in aliquo alio vocabulo, vel in re ipsa, quæ dicitur, insit, non præponatur, affirmat, sed leviter, ut *nonnihil* aliquid, *nonnullus*, *non nemo* aliquis. Sic Cic. 2. *Fam.* 16. Moveo nonnullis auspicionem, velle me navigare: quod tamen fortasse non nolem, si possem ad otium. *Sueton. Claud.* 30. Auctoritas dignitasque formæ non defuit vel stanti vel sedenti. Cic. 4. *Cat.* 5. 10. Video de istis, qui se populares haberi volunt, abesse non neminem, ne - sententiam ferat. *Sueton. Cæs.* 55. Pronunciasset autem dicitur voce acuta, ardenti motu gestuque non sine venustate. — c) Si postponatur, plane et omnino affirmat, ut *nihil non*, omnia. *Ovid.* 3. *Fast.* 623. Multa tibi memores, ubi non debemus Eliæ. *V. Nihil.* Cic. *Amic.* 28. 99. Aperte enim adulantem nemo non videt, nisi qui admodum est excors. — d) Sequenti negatione una et altera, adhuc negat, præcipue in formula non potest non, aut quum nullus vel nemo adest. Cic. 2. *Fin.* 8. 29. Qui mortem in malis ponit, non potest eam non timere. *Liv.* 2. 45. Nolle inultos hostes, nolle successum, non patribus, non consulibus. ubi *Forcellinus* illud non redundare ait. Cic. 9. *Att.* 12. Non mediis fidus præ lacrimis possum reliqua nec cogitare, nec scribere. Simile est illud ejusd. 5. *Fam.* 17. extr. Nullo loco deero neque ad consolandum, neque ad levandum fortunam tuam. Ceterum *Id.* 6. *Phil.* 3. 7. Horam eximera nullam in tali cive liberando sine scelere non possum. *Cl. eumd.* 4. *Ferr.* 23. 60. Debebat Epicrates numum nullum nemini. *Plaut. Mil. glor.* a. 5. v. 18. Jura, te non nociturum esse homini hac de re nemini. Sic Ennius apud *Festum* p. 162. 33. *Müll.* Lapideo sunt corde multi, quos non miseret neminis. — e) *Unus non*, ne unus quidem. *Flor.* 2. 18. extr. Unus enim vir Numanitius non fuit, qui in catenis duceretur. *nè pur uno.* — f) Cum Superlativis negantibus, aut vituperium laudemve significantibus, interdum, per quamdam urbanitatem, contrarium vim habere videtur. Cic. 6. *Ferr.* 56. 125. Vidi enim vos in hoc non minime, quum testes dicerent, commoveri. h. e. valde. At Orellius pro in hoc non minime legit in hoc nomine. *Id.* 5. *Parad.* 3. 40. Cethegus, homo non probatissimus. h. e. valde improbatissimus. *Id.* 2. *Nat. D.* 17. 46. Hic quam volet, jocetur Epicurus, homo non aptissimus ad jocandum. h. e. parum aptus. *Nepos Agesil.* 8. Vestitu humili atque obsoleto, ut hominis non beatissimi suspicionem præberet. h. e. pauperis. *Sulpicius* ad Cic. 4. *Fam.* 12. Etsi scio, non jucundissimum nuncium me vobis allaturum. h. e. tristissimum. — Hac ratione inservit modestiæ et verecundiæ. Cic. 1. *Fam.* 9. *sub init.* Et ego te auctore amicissimo et sapientissimo, et tu me consiliario fortasse non imperitissimo, fidei quidem et benivolo certe, usus esses. *Id. Divin.* in *Q. Cæcil.* 21. 67. Soclorum querimoniarum delata ad hominem non inertissimum. — g) Quamvis *inhonestus*, *indignus*, *infrequens*, *indebitus* etc. optime dicantur, interdum tamen optimi scriptores pro his non *honestus*, non *dignus*, non *frequens* maluerunt. Cic. 3. *Off.* 25. 95. Sic multa, quas honesta natura videtur esse, temporibus sunt non honesta. *Virg.* 2. *Æn.* 144. miserere animi non digna ferentis. *Pollio* ad Cic. 10. *Fam.* 33. ad fin. Duas non frequentes legiones Brutum habere audio. Cic. *Topic.* 26. 100. Sic tibi non: ad id, quod quasi mancipio dare debulimus, ornamenta quædam voluimus non debita accedere. — h) Non Adjectivis solum, sed et Substantivis aliquando apponitur. Cic. 1. *Acad. (post.)* 11. 39. Nec veru aut quod efficeret aliquid, aut quod efficeretur, posse esse non corpus. *Modestum. Dig.* 31. 1. 14. ad fin. Quasi servitute prædii non possessori relicta. *Paul. ibid.* 43. 15. 7. Fulcinus dice-

bat, si possideri, quoties vel non dominus vi defectus est. *Quintil.* 4. 1. 22. Nam et minari et deferre etiam non orator potest. *Id.* 12. 10. 29. Pæne non humana voce, vel omnino non voce potius. — Et cum Infinito, quod vicem gerit Substantivi. *Cic.* 2. *Fin.* 7. 18. Si hoc non dolere solum voluptatis nomine appellaret. — Et cum præpos. *Lucret.* 2. 929. Scire licet gigni posse ex non sensibus sensus. Adde *eumd.* *ibid.* v. 932. — *l*) Locum habet etiam in responsionibus. *Cic.* 4. *Acad.* (2. *post.*) 32. 104. Ut sequens probabilitatem, ubi-cumque hæc aut occurrat aut deficiat, aut etiam aut non respondere possit. Cf. *eumd.* *ibid.* 30. 97. et 1. *Nat. D.* 25. 70. — *l*) Non in illo *Varron.* 3. *R. R.* 9. 16. Gallinæ rusticæ similes facie non his villaticis nostris sed Africanis, etc. *Scalig.* vult esse pro non solum, quia *Colum.* 8. *R. R.* 2. 2. rusticam gallinam ait esse villaticæ non dissimilem. Sic *Ulp. Dig.* 8. 2. 4. Invitum in servitutibus accipere debemus non eum, qui contradicit, sed eum, qui non consentit. Ita *Torrentin.* apud quem est *lex 5.*, sed *Haloander* habet non solum qui contradicit, sed et qui etc. — *m*) Pro ne dum esse videtur in illo *Cic.* 2. *leg. Agr.* 9. 22. Vix mereretur servis hoc eum suis, non vobis omnium gentium dominis, probaturum arbitraret. — *n*) Aliquando non interrogando adhibemus pro nonne? *Cic. Quinct.* 26. 82. Quid hæc amentia significat? non vim? non scelus? non latrocinium? non denique omnia potius, quam jus, quam officium, quam pudorem? *Id. Rosc. Com.* 2. 5. Sussum perscriptionum adversaria proferre non amabilia est? Adde *eumd.* 6. *Verr.* 23. 50. — *o*) Ratio pro ne in vetando utitur. *Plaut. Asin.* 4. 1. 29. Suspiciones omnes abs se segreget: Neque illæc ulli pede pedem hominæ premat, Quam surgat: non in lectum ascendat proximum, Neque etc. Alii plures pro non in lectum leg. neque in lectum. *Quintil.* 1. 5. 50. hunc loquendi modum inter solæcismos enumerat. Hæc *Forcellinus.* Ceterum negatio, quæ, ut aliquid fieri prohibeatur, cum Imperativo aut cum Coniunctivo verbi conjungitur, nunquam per non exprimitur: quæ de re multa disserit *Hauidius, Tursell.* vol. 4. p. 261. 257. — *p*) Morem, quæ Græci post verba negandi, abnuendi, impediendi Infinitivum præfixa negatione *non* ponere solebant, seriore tantum ævo Latini scriptores imitati sunt. *Curt.* 5. 3. Diu Sygambis supplicum precibus repugnavit, abnuens deprecationem pro illis non conscire fortunæ, in qua esset. *Est qui non omittit.* — 2.) Non conjunctior eleganter eum quibusdam particula et dictionibus. — *a*) Cum particulis, quæ sententiam restringunt, b. e. scilicet, quidem, sane. *Cic.* 9. *Att.* 10. Tum poterimus desiderare non scilicet integra re, sed certe minus infracta. *Tac. Dial.* de orat. 3. Emittentes Catonem non quidem meliorem, sed tamen securiorem. *Cic.* 13. *Att.* 21. In quo (libro) non sane multa mutavi, sed tamen quædam. — *b*) Non ita, ut apud *Cic.* 6. *Verr.* 47. ad fin. Simulacra perampla, sed non ita antiqua. *Id. Senect.* 20. 74. De qua non ita longa disputatione opus esse videtur. *Id. Rosc. Am.* 23. 64. Non ita multis ante annis, ajunt, T. Clælium quemdam etc. *Nepos Pelop.* 2. Magnæ sæpe res non ita magnis copiis sunt gestæ. — *c*) Non nisi vel nisi non, ut apud *Cels.* 6. 1. Ad ea veniam, quæ non nisi in singulis partibus incidere consueverunt. *Cic. Amic.* 20. 72. Quod non fere contingit nisi iis, qui etiam caventendos se arbitrantur. *Ovid.* 3. *Frist.* 12. 36. Non nisi vicinas tutus aratit a-quas. *Cic. Amic.* 5. 18. Sed hoc primum sentio, nisi in bonis amicitiam esse non posse. — *d*) Non fere, ut apud *Cic.* 7. *Verr.* 71. 182. Hominum nobilium non fere quisquam nostræ industriæ favet. *Id. Sext.* 23. 51. Denique ex bellica victoria non fere quemquam est invidia civium consecuta. *Est qui leg. temere.* — *e*) Nec non, et, etiam. *V. NEC* — *f*) Non possum quin, æque ac non possum non, significat non posso fare di meno. Sic *Plaut. Trin.* 3. 2. 79. Non enim possum, quin exclamem: Euge. Quæ *Plauti* verba laudantur a *Cic.* 2. *Orat.* 10. 39. Rursus *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 7. Neque potest, quid. si id inimicis usui est, obstiti mihi. *Cic.* 8. *Att.* 2. Nun potui non dare. Adde *eumd.* 2. *Nat. D.* 21. 54. — *g*) Non quod, non quo, non quia fere

eum Coniunctivo usurpantur, etque in altero membro cum Indicativo respondent sed quod, sed quia, sed ut, sed ne, sed quo, verum quia, etc. *Cic. Orat.* 39. 134. Sunt enim similia illis, quæ in amplo ornatu scænz aut fori appetantur insignia, non quod sola ornent, sed quod excellent. *Id.* 2. *Tusc.* 23. 56. Non quod doleant animove succumbant, sed quia profundenda voce omne rursus intenditur. *Id. Cæcin.* 35. 101. Verum id feci, non quod vos in hac causa hæc defensionem desiderare arbitraret, sed ut omnes intelligerent etc. *Id. Dom.* 26. 69. Non quod dubitaret, sed ne quis arretur aliquando in tanta ubertate improborum, qui etc. *Cels.* 7. 20. Intestina prolapsa secari supervacuum est, non quo excludi a seroto non possint, sed quo repulsa inguinibus immorentur. *Cic. Cæcin.* 20. 58. Non quo sit servulus unus idem quod familia, verum quis etc. *Id.* 4. *Att.* 3. Non quo certiora sint, verum ut perspicias etc. *Id.* 16. *ibid.* 15. a med. Me non sane movet respublica; non quo sit mihi quidquam carius, aut esse debeat, sed desperatis etiam Hippocratea vetat adhibere medicinam. *Id.* 3. *Orat.* 24. 93. Quos ego censor edicto meo susuleram, non quo acui ingenia adolescentium nollem: sed contra ingenia obtundi nolui, corroborari impudentiam. *Id.* 1. *Tusc.* 1. 1. Hoc mihi Latinis litteris illustrandum putavi, non quia philosophia Græcis et litteris et doctoribus percipi posset, sed meum semper iudicium fuit etc. — *h*) Non ut sed ut, verum ut, sed ne, indicando consilio inseriunt. *Cic.* 4. *Cat.* 9. 19. Hæc non ut vos excitarem, sed ut mea vox-officio functa consulari videretur. *Id.* 2. *Orat.* 87. 356. Non ut aliquid pariat, verum ut ea, quæ sunt orta et procreata, educet. *Liv.* 41. 24. Valeant et nunc eadem illa, non ut præcipue amici, sed ne præcipue inimici simos. *Cic. Amic.* 21. 80. Ipse enim se quisque diligit, non ut aliquam ipse a se mercedem erigat, sed quod per se sibi quisque carus est. — *i*) Similiter non quin sed quod, sed quia, sed ut. Sic *Cic.* 4. *Fam.* 7. Etsi eo te aduc consilio usum intelligo, ut id reprehendere non audeam, non quia ab eo ipse dissentiam, sed quod ea te sapientia esse iudicem etc. *Id.* 7. *Att.* 26. Ego me duces in civili bello negari esse, non quia lectum esset, sed quia id mihi fraudem tulit. *Liv.* 2. 15. Non quia brevis reddi responsum potuerit non recipi reges, ideo potius delectos patrum ad eum missos, quam legatis ejus Romæ daretur responsum, sed ut in perpetuum mentio ejus finiretur. *Cic.* 16. *Fam.* 24. Non quin considerem diligentia tuæ, sed rei magnitudo me movebat. — *l*) Non cum Comparativis et particulis magis, minus, tam etc. sequente quam. *Curt.* 4. 1. a med. Id consilium non ratione prudentius, quam eventu felicius fuit. *Liv.* 30. 15. Non locuta est ferocius, quam acceptum pcculum, nullo trepidationis signo dato, impavide hausit. Similiter *Sueton.* Aug. 67. Cosmam servum gravissime de se opinantem non ultra quam compedibus coercuit. *Nepos Attic.* 6. Non magis eos in sua potestate existimabat esse, qui se iis dedissent, quam qui meritibus iactarentur. *Curt.* 3. 6. Et nunc credo, te non minus pro tua fide, quam pro mea salute esse sollicitum. *Cic. Senect.* 9. 27. Non vero tam isti, quam tu ipse, nugator! *Id.* 4. *Verr.* 34. 83. Non tam suæ delectationis causa, quam ad invitationes adventusque nostrorum hominum. *Id. Topic.* 1. 2. Ego te non tam vitæudi laboris mei causa, quam quod id tua interesse arbitraret, ut eos per te ipse legeres, hortatus sum. — Et omissio tam (de qua tamen lectione sunt qui dubitant), *Liv.* 25. 15. Quem facile elici ad certamen temere in eadum rebantur posse, non militum, quos perpaucos habebat, fiducia, quam juventutis Thurinæ. *Sall. Jug.* 100. Vigiliæ ipse circumire, non diffidentia, futurum quæ imperavisset, quam uti militibus exæquatus cum imperatore labora volentibus esset. Adde *Liv.* 2. 56. et 26. 31.; *Justin.* 12. 8. 14.; et *Plin. Paneg.* 58.; et *V. Criticos* ad bh. 11. — Interdum alterum membrum, quod per part. quam efferendum esset, per ellipsin omittitur. *Cic. Brut.* 15. 58. Et oratorem appellat et suaviloquentiam tribuit: quæ nunc quidem non tam est in plerisque. *Id.* 2. *Divinat.* 27. 58. Atque hæc in bello plura et majora videntur timentibus: eadem non

tem animadvertuntur in pace. — *m*) Non si idcirco, ideo, eo, propterea, interposita conditionali sententia parte, ut negatio majorem vim recipiat. *Cic.* 2. *Orat.* 40. 170. Non si Opium defendisti, Carbo, idcirco te isti bonum civem putabunt. *Liv.* 3. 45. Non si tribunicium auxilium et provocationem plebi Romanæ ademistis, ideo in liberos quoque nostros conjugesque regum vestræ libidini datum est. *Cic.* 2. *Orat.* 9. 37. Non si qui aliarum artium bene locuti sunt, eo minus id est hujus unius proprium. *Id. Topic.* 16. 60. Non enim si sine parentibus filii esse non possunt, propterea causa fuit in parentibus gignendi necessaria. — Et omissis causalibus verbis idcirco etc. *Cic. Ligar.* 8. 23. Non enim si tibi ea res grata fuisset, esset etiam probata. *Varro 2. R. R.* 6. 2. Non enim si murænz optimæ flutæ sunt in Sicilia, continuo hi pisces in omni mare similes nascuntur. — *n*) Non si adhibetur etiam, quum de obstinato eujuspiam animo sermo est, qui nulla conditione flecti possit: et valet non, etiam si. *Liv.* 7. 10. Injussa tua, imperator, extra ordinem nunquam pugnaverim, non si certam victoriam videam. *Seneca Ep.* 59. ante med. Sapiens ad omnem incursum munitus et intentus, non si paupertas, non si luctus, non si ignominia, non si dolor impetum faciat, pedem referet. *Horat.* 2. *Od.* 14. 5. Non si tricenis, quotquot eunt dies, Amice, places illacrimabilem Plutona tauris. — *o*) Non modo sed, sed etiam, sed et, sed quoque, verum etiam, verum et, sed pæne, sed prope, sed potius, sed multo magis, sed vel magis, sed vix, sed ne-quidem sæpe occurrit. *Cic. Planc.* 31. 76. Non modo lacrimulam, sed multas lacrimas et Retum eum singultu videre potuisti. *Id. Senect.* 11. 37. Tenebat non modo auctoritatem, sed etiam imperium in suos. *Sueton. Claud.* 27. Pompejum atque Silanum non recusavit modo, sed et interemit. *Liv.* 5. 18. Tantum inde terroris non Romæ modo, quo multiplex fama pervenerat, sed in castris quoque fuit ad Vejos. *Cic.* 1. *Legg.* 14. 41. O rem indignam, in qua non modo docti, verum etiam agrates erubescant. *Sueton. Domit.* 4. Spectacula assidue magnifica et sumptuosa edidit non in amphitheatro modo, verum et in circo. *Cic.* 3. *Legg.* 18. 40. Actor enim moderatur et fingit non modo mentem ac voluntates, sed pæne vultus eorum, apud quos agit. *Id. Brut.* 91. 316. Ita recepi me biennio post, non modo exercitator, sed prope mutatus. *Id. Amic.* 12. 43. Talis improborum consensio non modo excusatione amicitia legenda non est, sed potius omni supplicio vindicanda. *Id.* 2. *Tusc.* 4. 11. Fortes enim non modo fortuna adjuvat, sed multo magis ratio. *Quintil.* 1. 8. 4. Ut teneræ mentes non modo quæ diserta, sed vel magis quæ honesta sunt, discant. *Cic.* 4. *Fam.* 1. Itaque mihi venire in mentem nihil potest, non modo quid sperem, sed vix jam quid audeam optare. *Id.* 11. *Att.* 24. Mihi non modo Irasci, gravissima injuria accepta, sed ne dolere quidem inhære licet. — *p*) Non modo non sed, sed potius, sed etiam, sed vix, sed ne-quidem, verum etiam, ut apud *Cic. Divinat.* in *Q. Cæcil.* 9. 29. M. Cæcilium non modo non adesse, sed esse cum Verre. *Id.* 1. *Off.* 19. 62. Non modo enim id virtutis non est, sed est potius immunitatis. *Id.* 3. *Att.* 15. Dies autem non modo non leat luctum hunc, sed etiam auget. *Id.* 2. *Verr.* 18. 46. Tum subito tempestates coorte sunt maximæ, ut non modo proficisci, quum cuperet, Dolabella non posset, sed vix in oppido consisteret. *Id.* 10. *Fam.* 10. Cujus rei non modo non præterit tempus, sed ne maturum quidem utinam fuit. *Id.* 16. *Att.* 7. Tu id non modo non prohibebas, verum etiam approbas. — *q*) Non solum sed, sed etiam, sed et (apud scriptores senioris ævi), sed quoque, verum etiam, verum et, verum, sed pæne, sed prope, sed vix, sed ne-quidem, verum ne-quidem, ut apud *Cic. Mil.* 24. 66. Cavebat magis Pompejus, quam timebat nunc ea solum, quæ timenda erant, sed omnino omnia, ne aliquid vos timeretis. *Id.* 1. *Orat.* 8. 30. Magis utrumque collaudandum videri, quod tantum jam essent facultatem adepti, ut non æqualibus solum anteponeantur, sed cum majoribus utroque compararentur. *Id. Amic.* 15. 54. Non enim solum ipsa fortuna cæca est, sed eos etiam plerumque efficit cæcos, quos complexa est. *Colum.* 7. *R. R.*

12. 2. Idque non solum nihil agricolam juvat, sed et advocat desiderare ab opere suo reddit. *Quintil.* 4. *proem.* 4. Quod si nomen miratur poetas maximos saepe fecisse, ut non solum inutilis operum suorum Musas invocarent, sed proveci quoque longius repeteret vota etc. *Cic. Pis.* 5. 11. Omnibus consiliis, quae ad me opprimendum parabantur, non interfuisti aolum, varum etiam crudelissime praefuisti. *Sueton. Vitell.* 5. Non solum honoribus, verum et sacerdotiis amplissimis auctus. *Cic. Sull.* 3. 10. Videor enim non solum studium ad defendendas causas, verum opinionis aliquid et auctoritatis afferre. *Id. Mil.* 24. 64. Haec non delata solum, sed pæne credita. *Id. 6. Ferr.* 31. 69. Non iudicis solum severitatem in hoc crimine, sed prope inimici vim suscipere debes. *Id. 2. Orat.* 62. 252. Non solum non foro digna, sed vix convivio liberorum. *Id. Amic.* 18. 64. Non solum ab aliquo allatas criminationes repellere, sed ne ipsum quidem esse suspiciosum. *Id. 9. Att.* 10. Quum me ægritudo non solum somno privaret, verum ne vigilare quidem sine summo dolore pateretur.

NONA, æ, f. 1. *V. NONUS* in fin.

NONÆ, arum, f. plur. 1. i cinque, o i sette del mese, le none, πέμπτη ἑβδομή, dies quintus, vel septimus mensis. Erant dies septimus in Martio, Majo, Julio, Octobri, quintus in reliquis. Prioris Nonæ septimanae dicuntur a *Varrone* 6. *L. L.* 27. *Müll.*, posteriores quintanae. — Dictæ sunt a nonus, quia a die V., vel VII. inclusive, usque ad Idus. idest diem XIII., vel XV. inclusive novem dies numerantur. Quidam putarunt, dictas esse a novus, quasi novæ initium observationis, quia post novam lunam Nonarum die popularis, qui in agris erant, conuebant in Urbem, accepturi causas fœtiarum a rege Sacrorum, scilicetque, quid esse: eo mense faciendum. Utrumque etymon adducit *Varrone loc. cit.*; *Festus* p. 173. 6. *Müll.*; et *Macrob.* 1. *Saturn.* 15. *Cic. Flacc.* 40. 102. O Nonæ illæ Decembres, quæ me consule fuistis! *Id. Quint.* 18. 57. Nonis Februarius si Romæ fuit. *Id. 5. Fam.* 2. A. d. tertium Non. Januarius quum agere cepisset etc. *Horat.* 3. *Od.* 18. 9. Ludit herboso pecus omne campo, Quum tibi (Faune) Nonæ redeunt Decembres. — Nonis conventus universæ multitudinis vitandus existimabatur, quoniam populus Romanus exactis etiam regibus, diem hunc maxime celebrabant, quem natal-em Servii Tullii existimabant: quia quum incertum esset, quo mense natus fuisset, omnes Nonas celebrabant. Veriti ergo, ne quid mundanis collecta universitas, ob regis desiderium, moveret, caverunt, ut a Nonis nundinæ segregarentur. *Macrob.* 1. *Saturn.* 13. — Aliam vero vitandarum Nonarum causam, eamque valde superstitionem habuit Augustus, ut narrat *Sueton.* *Aug.* 92. Observabat et dies quasdam, ne aut postridie nundinas quoquam proficisceretur, aut Nonis quidquam rei serie inchoaret; nihil in hoc quidem aliud devians, ut ad Tiberium scribit, quam *δυσφημίαν* nominis. scil. dissecta voce non is oritur, quo ire et omnino aliquid agere se prohibitum esse putabat. *V. CAUNEUS.* — Nonarum, sicut calendarum et Iduum, dies copulandis nuptiis religiosi habebantur, idest vitandi; quia quum postridie eorum dierum dies ater esset, novam autem nuptiam postridie, quam in domum viri venisset, rem divinam facere mos esset; cavendum erat, ne atro die id faceret. *Macrob. cit.* 1. *Saturn.* 16. in fin.

NONAGENARIUS, a, um, adject. di novanta, qui nonaginta continet. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 15. 12. (60). Motus stellæ Martis nonagenarius. h. e. quum stella movetur nonaginta partibus, seu gradibus a sole distans. *Frontin. Aquæd.* 60. Nonagenaria fistula. h. e. quæ facta est ex lamina habente nonaginta digitos latitudinis, antequam in rotundationem duceretur. — Hinc

Nonagenarius, n, m. 2. absolute, substantivorum more, in re militari videtur esse, qui nonagesimum locum obtinet, quasi proximus ut centurio sit, vel qui nonaginta militibus præstat. *Inscript.* apud *Murat.* 806. 1., quæ est apud *Orell.* 3628. n. *claudius MARINUS NONAGENARIUS CLASSIS PRÆTORIÆ Misenatis* etc. Cf. *Veget.* 2. *Milit.* 8.; et *V. Orell.* loc. cit.

NONAGENARIUS, n, m. 2. *V. voc. præced.* in fin.

NONAGENI, æ, s, novanta, ἐνενηκοντά, adject.

numerale distributivum, quod tamen ad pro cardinali nonaginta adhiberi potest. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 13. 19. (88). Porticus descendunt nonagenis gradibus omnes. a novanta gradini per uno. *Frontin. Aquæd.* 61. Fistula nonagenum quinquem digitorum.

NONAGESIMUS, a, um, adject. nonagesimo, ἐνενηκοντά, primus post octoginta et novem. *Cic. Senect.* 5. 13. Isocrates quarto et nonagesimo anno scripsisse dicitur. — *Nonagesimus motus* apud *Plin.* 2. *Hist. nat.* 15. 12. (60). est qui a planeta fit in quadratura solis, h. e. ab nonaginta partibus seu gradibus sphaeræ. *V. Kopp.* ad *Capell.* 8. p. 299.

NONAGESISSI, is, adject. qui nonaginta assibus constat. Agnoscitur a *Priscian. lib. de ponder.* p. 1356. *Putsch.*, nullo tamen auctore laudato.

NONAGIES, adverb. novanta volte, ἐνενηκοντάκις, nonaginta vices. *Cic. 5. Ferr.* 70. 163. In alteras decumas ferme ad nonagies, etc.

NONAGINTA, novanta, ἐνενηκοντά, nomen numerale cardinale, indeclinabile. *Cic. Senect.* 10. 34. Hospes tuus Masinissa nonaginta annos natus. *Auson. epist.* 5. 5. Nonaginta dies sine te, carissime, traxi. Adde *eumd. Eclogar. de ratione dier. ann.* 1. et 16. et *epist.* 7. 18.

NONALIS, e, adject. ad Nonas pertinet. Hinc *Nonalia sacra*, quæ Nonis fiebant in arce; quibus ferias primas menstruas, quæ futuræ essent eo mense, rex sacrorum prædicebat populo. *Varro* 6. *L. L.* 28. *Müll.*

NONANUS, a, um, adject. *Nonani milites*, qui in nona legione erant, ut *vicesimani*, qui in vicesima. *Tac.* 14. *Ann.* 38. Quorum adventu nonani legionario mille suppleti sunt. et 1. *ibid.* 23. *extr.* Ni miles nonanus minas interjecisset. Et absolute, ut supra in plur. num., *Id. ibid.* 30. Primum octava, dein quattodecuma legio rediere. Nonanus operiendus Tiberii epistolæ clamitaverat. — *Nonani limites*, quemadmodum *undecimani* et *duodecimani*, memorantur a *Siculis. Flacc.* p. 26. *Goes.*: quinam vero sint, viderint alii.

NONARIUS, a, um, adject. qui fit nona hora, vel die, vel mense, etc. a nonus. Hinc *Nonaria meretrix*, quæ circa nonam horam cellam aperit et prostat. Hoc enim Romæ usuvenisse testatur *vet. Scholiast.* ad *Illud Persii* 1. in fin. Si Cynico barbam petulans nonaria vellat. Idem ideo factitatum scribit, ne, si ante illud tempus ad eas accedi posset, matutina officia ab adolescentibus omitterentur.

NONCUPUS, a, um, adject. ἐνεακάλπιος, qui rei alicuius quantitatem novies in se continet. *Boeth.* 2. *Musica.* 4. p. 1087. Duplus, triplus, quadruplus, quintuplus, sextuplus, septuplus, octuplus, noncupus, decuplus. *Id.* 4. *Geom.* p. 1210. Comparatio dupla, tripla, quadrupla, quintupla, sexcupla, septupla, octupla, noncupla, decupla.

NONDUM, adverb. In *Cenclaph. Pisano* C. Cæsaris legitur non dum disjunctum: quod etiam *Manutius* placet. — In Adverbio nondum negatio ad temporis decursum refertur: et ideo significat tempus quoddam non venisse, aut rem, de qua loquimur, adhuc non esse factam aut faciendam; valet igitur adhuc non, μήπου (It. non per anche, non ancora; Fr. pas encore; Hisp. no aun; Germ. noch nicht; Angl. no yet, not as yet). Occurrit — a) Cum part. quum in altera sententiæ parte, quæ designat id, quod evenit antequam tempus exactum esset. *Plaut. Pers.* 1. 3. 57. hic leño nondum sex menses Megaribus Iluc est quum commigravit. *Cic. 2. Off.* 21. 75. Nondum centum et decem anni sunt, quum de pecuniis repetundis a L. Pisone lata est les. *Liv.* 27. 42. Nondum Hannibal e castris eiserat, quum pugnantium clamorem audierat. — Poetice part. quum omittitur; sed quæ præcedit sententia, idem valet. *Virg.* 3. *Æn.* 106. Centum urbes habitant magnas, uberrima regna: Maximus unde pater, si rite audita recorder, Teucrus Rhœteæ primum est adiectus in oras Optavitque locum regno; nondum illum et arces Pergæuæ steterant. — b) Componitur nondum cum voc. satis; eique aliud, quod factum esse dicitur, per sed vel tamen opponitur. *Cic. 11. Fam.* 28. Nondum satis constitui, molestiæ ne plus, an voluptatis attulerit. *Curf.* 9. 10. *extr.* Et præsens ætas et posteritas deinde mira a est, per gentes non-

dum satis domitas incessisse temulentos. *Plin.* 10. *Ep.* 3. Liberalitatem nondum satis legitime peregerat. — *Cic. Brut.* 27. 104. Nam et Carbonis et Gracchi habemus orationes nondum satis splendidas verbis, sed acutas prudentiæque plenissimas. Adde *eumd.* 7. *Fam.* 8. Rursus *Id. Brut.* 18. 70. Nondum Myronis satis ad veritatem adducta, jam tamen, quæ non dubites pulcra dicere. — c) Ad idem etiam apud *Comicos*, et tamen apud *Quintil.*, augetur sententia. *Ter. Heaut.* 3. 3. 35. aut est tibi, quod placeat, an nondum etiam? *Id. Andr.* 1. 2. 30. Quid hoc intellexim? an nondum etiam ne hoc quidem? Adde *eumd. Hecyr.* 1. 2. 117. — *Quintil.* 3. 5. 9. Tyrannus enim geminat questionem, subestque et temporis et qualitatis tacta vis; nondum tamen hoc proprie dixeris causam. Adde *eumd.* 7. 1. 59. — d) Absolute. *Plaut. Mil. glor.* a. 5. v. 16. nondum nihil factus. *Ter. Adolph.* 3. 4. 21. Mane: nondum audisti, Demea, quod est gravissimum. *Cic. 2. Divinat.* 6. 16. Nondum dico, quam hæc signa nulla sint. *Id. 7. Att.* 13. Sed ego nondum habeo, quod ad te ex his locis scribam. *Cæs.* 1. *B. G.* 12. Ad eam partem pervenit, quæ nondum lumen transierat. *Ovid.* 9. *Met.* 463. Sed nondum manifestis sibi est, nullumque sub illo Igne facit votum. — e) *Nondum* semel positum, hæud repetitur, sed a part. non excipitur. *Cic. 1. Invent.* 2. 2. Nam fuit quoddam tempus, quum in agris homines passim bestiarum more vagabantur: nondum divina religionis, non humani officii ratio colebatur.

NONEOLAE vocantur papillæ, quæ ex faucibus caprarum dependent. Hæc *Paul. Diac.* p. 175. 1. *Müll.*; quocum cf. *Festum* p. 174. 7. Similiter *Isid. Gloss.* Nomiculæ (lege Noncolæ) tubercula, quæ sub mento capræ sunt. Has *Colum.* 7. *B. R.* 6. 2. et *Fallad.* 12. *H. R.* 13. verruculas appellant. *Scaliger* ad *Paul. Diac.* l. c. suspicabatur *noncolæ* legendum esse.

NONGENTENI et per syncope. nongeni, æ, a, adject. idem ac nongenti vel nongentesimi. Agnoscitur a *Priscian. lib. de ponder.* p. 1353. *Putsch.*, nullo tamen auctore laudato.

NONGENTESIMUS, *V. NONINGENTESIMUS.*

NONGENTI vel nongentii, æ, a, adject. novecento, ἐνεακόντι, novies centum. — a) In plur. num. *Varro* 9. *L. L.* 87. *Müll.* Actus primus ab uno ad nongenta, secundus a mille ad nongenta millia. *Cic. Flacc.* 37. 91. Falcidius emerat sestertii nongentis millibus. *Colum.* 5. *R. R.* 2. 7. Flunt quatuor millia et nongenti pedes. *Schneider.* Ita leg.; al. nongenti. — b) In sing. num. *nongentus*, i, qui est nongentis est. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 2. 7. (31). Decuriæ quoque ipsæ (judicum) pluribus discretæ nominibus fuerit, tribunorum æris, et selectorum, et iudicum. Præter hos etiam nongenti vocabantur (a numero opinor) ex omnibus selecti ad custodiendas cistas suffragiorum in comitiis. Et divisus hic quoque ordo erat superba usurpatione nominum, quem alius se nongentum, alius selectum, alius tribunum appellaret.

NONGESIMUS, *V. NONIGESIMUS.*

NONGENTIES, *V. NONINGENTIES.*

NONIES vel noniens, adverb. nove volte, novem vicibus: a nonus, ut novies a novem. *Inscript.* in Hadriani Aug. honorem apud *Don.* cl. 2. n. 82. et *Murat.* 451. 1. QVOD REMISIT DCIES NOVIES CENTENA MILLIA N. etc. Verum quum eadem quædam alia insolentiora admodum contineat, nullius videtur esse auctoritatis (immo spuria dicitur ab *Henzen.* p. 82.); præcipue quum in alia apud *Gruter.* 10. 6., in qua de eodem eadem remittente sermo est, hæc leguntur: REMITTENDO SESTERTIUM NOVIES MILLIES CENTENA MILLIA N. (et hic titulus nullius est auctoritatis; nam *Henzenio* teste loc. cit., nullus hæc tantum exhibet REMITTENDO.....IES CENTENA N.....); et in numo ejusd. Hadriani apud *Echhel.* *D. N. V. T.* 6. p. 478. RELIQUA VBIQUE HS. NOVIES MILL. ABDOLTA. Fatendum tamen est, nonies legi in *Not. Tyr.* p. 100. Quinquies, sexties, septies, octies, nonies, decies. Quæ quidem adverbialia quum ex nomine numerali quinque, sex, septem etc., minime vero ex ordinali quintus, sextus, septimus etc. deriventur, apparet etiam a novena, non nonies a nonus esse derivandum.

NONIGESIMUS et nongesimus, syncope pro non-

gentesimus (ut octogesimus pro octingentesimus) agnoscuntur a Priscian. in lib. de ponderib. p. 1353. Putsch.

NONINGENARIUS et

NONINGENTENARIUS, a, um, adject. qui nongentos continet. Agnoscuntur a Priscian. lib. de ponder. p. 1355. Putsch., nullo tamen auctore laudato.

NONINGENTRISIMUS et nongentesimus, a, um, adject. novecentesimo, novies centum continens. Agnoscuntur a Priscian. loc. cit. in voce praeced.

NONINGENTI. V. NONGENTI.

NONINGENTIES et nongenties, adverb. novecento volte, novies centies. Vitruv. 1. 6. a med. Majus octava pars est ter millies mille, et noningenties trigiesies septies mille, et passus quingenti. h. e. 3,337, 500. Adde Priscian. lib. de ponder. p. 1355. Putsch.; et V. TRIGESIES.

NONNA. V. NONNUS.

NONNE, adverb. dubitandi et interrogandi, quod affirmationem expectat, esse rem; et sane omittit nonne et habebis sententiam ejus, qui loquitur; nam negatio non est verbi, sed interjicitur interrogationis causa: itaque nonne est idem atque an, an non, estne ita, ut putas esse rem? ei, ou yap (It. forse non; Fr. est-ce que ne pas?; Hisp. qui-za no? Germ. nicht?; Angl. whether or not, not!) Occurrit — a) In recta oratione; et quidem — In ipso orationis initio. Cic. Flacc. 27. 65. Nonne hoc vestra voce vulgatum est? Id. 2. Divinat. 18. 42. Nonne perspicuum est, ex prima admiratione hominum, quod tonitrua jactusque fulminum extimuisse, credidisse ea efficere rerum omnium praepotentem Jovem? — Post aliqua verba. Cic. 1. Tusc. 43. 102. Cyrenaeum Theodorum philosophi non ignobilem nonne miramur? Id. 3. Nat. D. 37. 89. Tu, qui deos putas humana negligere, nonne animadvertis ex tot tabulis pictis, quam multi votis vim tempestatis effugerint? Id. 5. Tusc. 16. 48. Vir igitur temperatus, constans, sine metu nonne beatus? — In brevi oratione omittitur verbum. Cic. Caelin. 13. 37. Te dejectum deo intellegere, etiamsi tactus non fueris. Nonne? h. e. estne ita? non e vero? non e cosi? — Interdum nonne ponitur pro non interrogante. Cic. Cael. 14. 34. Nonne te, si nostrae imagines viriles non commovebant, me progenies quidem mea, Q. illa Claudia, simulam domesticae laudis in gloria muliebri esse ad-monebat? Sic Propert. 2. 25. 9. Lynceus, tunc meam potuisti tangere curam? Perfide, nonne tuae tunc cecideret manus? — Gell. 17. 8. Verbero, nonne is curiulo, atque oleum petis? h. e. quare non, quin: curiulo non vai curando? — Quando interrogatio ad alias interrogationis partes procedit, in his ponitur non. Plaut. Amph. 1. 1. 250. Nonne ego nunc hic sto ante teles nostas? Non mihi est latera in manu? Cic. 1. Cat. 11. 27. Nonne hunc in vincula duci, non ad mortem rapi, non summo supplicio mortari imperabis? Cæs. 2. B. G. 32. Nonne extremam patri fortunam paratos projecit ille? Non sibi, iam volis, salutem fuga petivisti? Non, prodiit per illum, Caesaris beneficium estis conservati? — b) In obliqua oratione. Cic. 5. Tusc. 12. 34. Quam esset ex eo quaesitum, Archelaum Perlicæ filium, qui tum fortunatissimus haberetur, nonne beatum putaret, etc. Id. 4. Acad. (2. post.) 24. 76. Quamquam ex me quaesiras, nonne putarem post illos veteres inveniri verum potuisse.

NONNIHIL. V. NIHIL.

NONNISI. V. NISI.

NONNULLUS, a, um, adject. (non et nullus). Scribitur et non nullus divisim. — Nonnullus est aliquis, quidam (It. qualche, alcuno; Fr. quelque; Hisp. alguno; Germ. einiger, -e, es, mancher, -e, -es; Angl. some). Occurrit — a) Adjective. Ter. Adelph. 1. 2. 68. Æschinus Nonnullam in hac re nobis facit injuriam. Cic. Mur. 29. 60. Tuum consilium nonnulla in re emendare possunt. Id. 4. Acad. (2. pr.) 22. 70. Sunt inter illos nonnulla communia. Cæs. 7. B. G. 37. Esse nonnulla se Caesaris beneficium affectum. Plaut. Capt. 1. 1. 23. Quod mihi ne eveniat, nonnullum periculum est. Plin. 7. Ep. 20. Homines nonnulli in literis nominis. Nepos Agestil. 8. Quae res nonnullam afferebat deformitatem. Id. Cim. 2. Nonnulli eusulae defecerant. Cæs. 1. B. C. 13. Nonnulla pars militum Jomum discedit, reliqui ad Ca-

sarem perveniunt. et ibid. 24. Nonnullæ cohortes in agmen Caesaria, aliae in equites incidunt. Auct. B. Alex. 62. Nonnullæ civitates rebus Cassii studebant, plures Marcello savebant. — b) Absolute, substantivorum more, nonnulli, quidam, alcuni, évoc. Nepos Pausan. 5. Quum eundem nonnulli dicerent inferri oportere, quo etc. Cæs. 1. B. G. 26. Nonnulli inter carros tragulas subjiciebant. Sall. Cat. 23. Nonnulli facta hæc existimant. — Et cum Genitivo. Sueton. Cæs. 20. Unus ex eo tempore omnia in re publica ad arbitrium administravit: ut nonnulli urbanorum, quum quid per jocum testandi gratia signarent, non Cæsare et Bibulo, sed Julio et Cæsare coss. actum scriberent. Id. Aug. 59. Nonnulli patrum familiarum testamento caverunt, ut etc. — Et in sing. num. Seren. Sammon. 10. v. 12. p. 66. cl. 1. ed. Ald. Nonnullus liquidum sumit mulsurque.

NONNUNQUAM et non nunquam, adverb. interdum, aliquando, évoc. παρέ (It. alle volte, qualche volta, talora; Fr. quelquefois, parfois; Hisp. alguna vez; Germ. bisweilen; Angl. sometimes, now and then). Occurrit — a) Sine ullo adverbio, quod eidem respondeat; item saepe repetitur; et Adverbis nunquam, interdum, aliquando opponitur. Cic. Planc. 3. 8. Solet nonnunquam dignos praeterire. Nepos Timol. 1. extr. Quibus rebus ille adeo est cominotus, ut nonnunquam vitæ suam facere voluerit. Cels. 5. 8. n. 14. Eaque nonnunquam subito desinunt, nonnunquam medicorum inflammationem excitant. Cic. Vatin. 2. 4. Quum in hac civitate oppugnatio soleat nonnunquam, defensio nunquam vituperari. Ter. Eun. 2. 3. 75. Cibum nonnunquam capiet cum ea: interdum propter dormiet. Cic. 5. Fam. 8. Quædam pestes hominum et te nonnunquam a me alienarunt, et me aliquando immutarunt tibi. Seneca 1. Clem. 14. Qui objurare liberos nonnunquam blande, nonnunquam minaciter solent, aliquando admonere etiam verberibus. — b) Cum oppositis saepe, plerumque, frequenter, semper, ut apud Cæs. 1. B. G. 8. extr. Alii vadis Rhodani, qua minima fluminis altitudo erat, nonnunquam interdiu, sæpius noctu, si percurrere possent, conati. Cic. 1. Divinat. 14. 25. Ea fallit fortasse nonnunquam, sed tamen ad veritatem sæpissime dirigit. Id. Partit. orat. 17. 58. Enumeratio reliqua est, nonnunquam laudatori, suasori non saepe, accusatori sæpius quam res necessaria. Id. 1. Tusc. 34. 82. Et fit plerumque sine sensu; nonnunquam etiam cum voluptate. Colum. 7. R. R. 6. 7. Parit etiam, si est generosa proles, frequenter duos, nonnunquam trigeminos. Id. ibid. 12. 5. Satis est severos esse nec blandos, ut nonnunquam etiam conservos iratius intueantur, semper exandescant in externos. — c) De loco (V. NUMQUAM) dixit Ammian. 28. 2. Nonnunquam ultra flumen ædificiis positus. h. e. nonnullis in locis.

NONNUS, i, m. 2. et Nonna, æ, f. 1. ¶ 1. Nomen est reverentiae et gravitatis, quo majores, et precipue monachi et monachæ eadente Latinitate vocati sunt; hinc etiamnum Itali nonno et nonna dicunt avum et aviam: vorem Ægyptiacam putat Jablonskius in Lex. Ægypt. Hieronym. Ep. 117. n. 6. Quae in adulationem tui, sanctum et nonnum coram te vocant: quum se paululum averterint, portentosam ridebant maritum. Id. Ep. 22. n. 16. Quia maritorum expertæ dominatum, viduitatis praferant libertatem, castæ vocantur et nonnae, et post eandem dubiam Apostolos somniant. ¶ 2. Est etiam idem ac nutritor, educator. Inscript. apud Zaccharia Stor. lett. d'Italia T. 3. p. 462. d. m. s. AVHELIAE IUSTINAE ALYNNAE PEGERYNT NONNI SVL. Alia apud Marin. Frat. Arv. p. 252. p. PASCINIUS CHRISTIO ALYNNVS CLVDIAE ASTIOCHAE (lege Astiochæ) NONNAE SVAR FELIT. Orellius ad hanc Inscript. 2815. observat, quod Italos nonnam nunc esse aviam, quia aviæ saepe nutritricam officio funguntur. — AV. De cognom. Rom. V. ONOM.

NONNUSQUAM et non nusquam, adverb. in aliquo loco (It. in qualche luogo; Fr. dans quelque endroit; Hisp. en alguno lugar; Germ. an pini-gen, manchen Orten oder Stellen; Angl. in some place). Plin. 11. Hist. nat. 19. 24 (129). Nonnusquam vini fece, arctove cuniant. Id. 36. ibid. 22. 49. (168). Silices quibusdam in locis ruentes, nonnusquam vero et alii. Adde Gell. 13. 24.

NONEOLÆ. V. NONEOLÆ.

NONPERITIA, æ, f. 1. imperitia. Pompej. Art. Donat. p. 144. Quotiescumque circa genera peccaverimus, excusatio est nonperitia. h. e. petenda excusatio ab imperitia.

NON PRIDEM, non ha molto, æque et recte, et frequenter dicitur, ac jam pridem, quam pridem. Festus p. 165. 10. Müll.

NONUNCIUM (h. e. novem unciae) et rescuncium, quod magistri ludi appellat, significat dodrantem et dimidium teruncium, quod singula sexuncia uncia et dimidium sit. Festus p. 173. 30. Müll. Sic Paul. Diac. p. 172. 8. Nonuncium et teruncium dicitur, quod novem unciarum sit, sive trium.

NONUS, a, um, adject. primus ordine ab octavo, évoc. (It. nono; Fr. neuvième; Hisp. noveno; Germ. der, die, das neunte; Angl. the ninth). Cic. 6. de republ. 18. Summus caeli stellifer cursus acuto et excitato movetur sono: gravissimo autem hic lunaris atque infimus. nam terra, nona, immobilis manens, etc. Horat. 2. Sat. 7. 118. accedes opera agro nona Sabino. Id. 4. Od. 11. 1. Est mihi nonum superantis annuum Plenus Albani cadus. Cic. 1. Invent. 55. 109. Nonus (locus est misericordiae), per quem oratio ad mutas et expertes animi res refertur. Adde Liv. 7. 18. — Hinc

Nona, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, ¶ 1. Subaudi hora, est tertia ante occasum solis, erat finis actionum forensium et laborum urbanorum, tempus balnei, vel cœnae, aut cœnae proximum. Martial. 4. 8. Imperat extractos frangere nona toros. Horat. 1. Ep. 7. 70. Ignovisse putato Me tibi, si cœnas hodie mecum. Ut libet. Ergo post nonam venies. ¶ 2. Subaudi pars, ut apud Justin. 20. 3. 3. Quum (Crotonenses) vovissent Apollini decimas praedæ, Locrenses, et voto hostium et responso dei cognito, nonas voverant.

NONUSDECIMUS et nonus decimus, a, um, adject. decimono, decimus nonus, qui sæpius undevicesimus dicitur. Tac. 13. Ann. 6. Nonodecimo ætatis anno. Adde eumd. Dial. de Orat. 34. extr.; et Inscript. apud Gruter. 449. 7.

NONUSSIS, is, m. 3. numus, qui novem asses valebat: pro nonassis, ut decussis, qui decem. Varro 5. L. L. 169. Müll. Ab tribus assibus trissis, et sic proportionem usque ad nonussis. V. Æcician. de asse § 56.

NORMA, æ, f. 1. est instrumentum fabricorum dualis regulis constans, inter se ab uno capite coagmentatis, Latine litteræ L figuram, vel Græcæ Γ, et rectum angulum referentibus. Ea exiguntur anguli, an recti sint. Fuit inventam Theodori Samii, ut Plin. 7. Hist. nat. 56. 57. (198). docet. Gr. χαρῶν, γωνίαν, πᾶχος (It. squadra, norma; Fr. quere; Hisp. cartabon, squadra; Germ. das Winkelmaass; Angl. a square or rule).

1.) Proprie. Vitruv. 7. 3. a med. Uti longitudines ad regulam et lineam, altitudines ad perpendicularium, anguli ad normam respondentes exigantur. Plin. 36. Hist. nat. 22. 51. (172). Structuram (parietis) ad normam et libellam fieri, et ad perpendicularium respondere oportet. V. LIBELLA. Rationem normæ deformandæ, a Pythagora inventam, tradit Vitruv. 9. 2. Si sumantur, inquit, regulæ tres, e quibus una sit pedes tres, altera pedes quatuor, tertia pedes quinque; heque regulæ inter se compositæ tangant alia aliam suis eademque extremis, schema habeates trigoni, deforinabunt normam emundatam.

II.) Translate est regula, præscriptio, ratio, lex, regola, forma, dellame, norma. Cic. 3. Orat. 49. 190. Nec sunt hæc rhythmicorum ac musicorum æcriterina norma dirigenia. Id. Mur. 2. 3. Cato vitam ad certam rationis normam dirigens, et diligetissime perpendicularis munera officiorum emanum. Id. Amic. 5. 18. Namquam ego dicam, Fabritium, Curium, Coruncaniam ad istorum (Stoicorum) normam fuisse sapientes. Id. 2. Leg. 24. 61. Natura norma legis est. Id. 4. Acad. (2. pr.) 46. 149. Fontem omnium honorum in ratione esse: hanc normam, hanc regulam, hanc præscriptam esse naturæ. Id. 2. Orat. 42. 178. Norma juris Horat. Art. P. 72. loquendi. Gell. 3. 3. judicii. Val. Max. 4. 3. n. 5. M. Curius exactissima norma Romane frugalitatis. Plin. 9. Ep. 26. circa mod. Demosthenes ipse, illa norma oratoris et regula, num se exhibet?

NORMALIS, v; adject. ridotto, o fatto a squa-

drn. κανονικός, ad normam directus. *Quintil.* 11. 3. 141. Sinistrum brachium eo usque allevandum est, ut quasi normale angulum faciat. *Manil.* 2. 289. Normalis virgula. h. e. norma ipsa. *Aggen. in comment. in Frontin.* p. 53. *Goes.* Normales rigores. *Auct. Gromat. coloniar.* p. 218. *Rudorff.* Normalis limes. *Frontin. de agr. qualif.* p. 7. linea. *Hygin. de limit. constit.* p. 167. longitudo. *Auct. Gromat. coloniar.* p. 247. ager.

NORMALITER, adverb. a *squadra*, κανονικός, ad normam. ¶ 1. Stricto sensu. *Hygin. de limit.* p. 168. et 176. *Goes.* ¶ 2. *Amman.* 20. 3. nd *fin. de luna.* E regione vero quam normaliter steterit contra, lumine pleuo fulgebit. n. diritturn. ad regulam, ad libellam.

NORMATIO, ōnis, f. 3. ad normam directio. *Fragm. de limit.* p. 217. *Goesii.* Proximam quamque extremitatem per omnes angulos facta normatione complectitur. *Frontin.* p. 36. *Goes.* Quod ad extremam lineam normationem pertinet.

NORMATŪRA, æ, f. 1. normatio. *Innocent. de casis litter.* p. 221. *Goesii.*

NORMATUS, a, um. *V.* voc. seq.

NORMO, as, avi, atum, are, a. 1. (norma). Part. *Normatus* I. et II. — Normare est ad normam dirigere, tirre n. *squadra*.

I.) Proprie. *Colum.* 3. R. R. 13. 12. Mediæ parti, qua regulæ committuntur, illam ciconiam infiximus, ut tamquam suppositæ basi, ad perpendicularum normata insisteret. *Optatun. Ara Pythic.* Normata ubique sic deinde regula.

II.) Translate. *Diomed.* 1. p. 274. *Putsch.* Normata orationis integritas. *Id. ibid.* p. 324. Ex numeri pluralis imagine dualis declinatio formata normabatur.

NORMŪLA, æ, f. 1. deminut. a norma. Translate *Boeth.* 2. *Geom.* p. 1216. Cui si secundum nostri præcepti normulam superius designatam unum auferatur, etc. Habent et *Not. Tir.* p. 119.

NOS, nostrum, etc. *V.* EGO.

NOSCĒNTIA, æ, f. 1. cognitio, notitia. Quidam tribuunt *Symmacho* 4. *Ep.* 9. et 6. *Ep.* 11. Sed utroque loco alii leg. notitia.

NOSCĪBĪLLIS, e, adject. cognoscibile, γνωστός, qui nosci potest. *Tertull.* nd *Scapul.* 2. *extr.*; et *Augustin.* 9. *Trin.* 5. et 12. *Sic Capell.* 4. p. 112. At vero noscibilis res prior est natura, quam notio; nam si noscibilia tollas, notio non erit; at vero si notionem tollas, potest aliquid esse noscibile, quamvis illud qui novit.

NOSCĪTABUNDUS, a, um, adject. noscicans, agnoscens. *Gell.* 5. 14. Deinde sensim atque placide, tamquam noscitantibus, ad hominem accedit.

NOSCĪTO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Noscitans* I. — *Noscito* est frequentat. a nosco, et idem ferme valet, διαγνωσκω (II. noscere, riconoscere; Fr. connaître, reconnaître; Hisp. conocer; Germ. kennen, erkennen; Angl. to know, distinguish, discern, observe, take notice of, recognise).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est noscere, agnoscere. *Plaut. Men.* 5. 9. 4. m. Tua est imago: tam consimilis est quam potest. m. so. Poi profecto haud est dissimilis, meam quum formam noscito. *Liv.* 22. 6. Facie quoque noscicans. *Curt.* 8. 13. ad *fin.* Adco spisse intendere se nubes, ut conderent lucem, vixque colloquentium inter ipsos facies noscicaretur. *Plin.* 6. *Ep.* 20. a med. Alii parentes, alii liberos, alii conjuges vocibus requirebant, vocibus noscitant. *conoscevano alle voci.* et *Catull.* 61. 221. Sit suo similis patri Manlio, et facile insciis Noscitur ab omnibus. *Tac.* 2. *Hist.* 12. Quibus, temere collectis, non castra, non ducem noscitantibus etc. *Curt.* 3. 11. Inter hos (qui egregia morte defuncti circa *currum Darii jacebant*) Atiaces et Tronantes et Sabaces prætor Ægypti, magnorum exercituum præfecti, noscitantur. ¶ 2. Latiori sensu est cernere, notare. *Liv.* 3. 38. a med. Circumspectare omnibus fori partibus senatorem, raroque usquam noscitate. *Sic Il.* 2. 20. Nos agmine venientes T. Herminius legatus conspicuatus, interque eos insignem veste armisque Mamiliam noscicans. Adde *eund.* 6. 25.

II.) Translate. In illo *Plauti Trin.* 4. 2. 21. Loca contemplet, circumspectat sese, atque ades noscitat: noscitare est explorare, noscere ronari.

Simile est illud *Virg.* 7. *Æn.* 283. Supposita de matre nothos furata creavit. h. e. creati fecit, ut et *Macrob.* interpretatur 6. *Suturn.* 6. Geminum vero illud *ejusd.* *Cist.* 4. 2. 14. Nunc vestigia, si qua sunt, noscibabo.

NOSCO, noscitur, novi, nōtum, noscere, a. 3. Olim dictum fuit gnosco, gnovi, gnotus, ut *Priscian.* 2. p. 569. *Putsch.* docet. *Sic gnoscier* legitur in *Vet. Sc. de Bacchan.*, et gnotu apud *Paul. Diac.* p. 96. 12. *Müll.* — Præteritum novi sæpe syncopen patitur, ut nosti, noram, nosse, norim etc. Quin et nomus pro novimus dixisse *Ennius*, testatur *Diomed.* 1. p. 382. *Putsch.*, quod et *Voss.* 1. 5. de *Gramm. c.* 39. *extr.* observat. — Part. *Nosscens* et *Nosscendus* I.; *Notus* in *fin.* — *Noscere*, a Gr. γνῶσις, γινώσκω, præsentem tempore significat discere, rei alicujus notitiam sibi comparare, rem inquirere et indagare, ut ipsa mente percipiatur, *impārare* n. *conoscere*, indagare, *apprendere*; præteritum vero novi (quod sæpe pro presenti usurpatur, ut odi, meminī) est idem ac cognovi, cognitum habeo, notitiam alicujus rei habeo, scio, *conoscere*, *sapere*. Pertinet autem tum ad mentem, tum ad omnes sensus corporis.

I.) Proprie. — 1.º) Præs. temp. — n) Activa forma. *Cic.* 1. *Tusc.* 22. 53. Est illud quidem vel maximum animo ipso animum videre: et nimirum hæc habet vim præceptum Apollinis (h. e. γνῶσις σεαυτῶν), quo monet, ut se quisque noscat. — Quum igitur nosce te dicit, hoc dicit, nosce animum tuum. *Plaut. Asin.* 2. 4. 58. m. Sauream non novi. L. At nosce sane. *Id. Bucch.* 4. 6. 19. ca. Nosce signum. m. Novi. *Id. Pæn.* 4. 2. 71. m. Qui id potest? s. Facile. m. Fac ergo id facile noscam, ut ille possit noscere. *Id. Rud.* prol. 12. nos per gentes alium alia (*Juppiter*) disparat, Hominum qui facta, mores, pietatem et fidem noscamus. *Ter. Adelph.* 5. 4. 8. Id esse verum, ex me atque ex fratre cuius facile est noscere. *Cic.* 1. de *republ.* 14. *extr.* Studeo cursus istos mutationum non magis in nostra, quam in omni re publica noscere. *Id.* 1. *Nat. D.* 14. 37. Ita fit, ut deus ille, quem mente noscimus atque in animi notione tamquam in vestigio volumus reponere, nusquam prorsus appareat. *Catull.* 68. 140. Noscens omnivoli plurima furta Jovis. *Sil. It.* 6. 519. Ultima vox duras hæc tunc penetravit ad aures: Cetera percussi veterunt noscere remi. *sentire e intendere*. — b) Passive. *Sc. de Bacchan.* xam (*tabulam*) *FIGIER IOVBEATIS VBI FACILYMBN GNO SCIER POTISIT.* *Ter. Hecyr.* 4. 1. 57. Forma in tenebris nosci non quita est: Neque detractum est ei quidquam, qui posset post nosci, qui siet. *Cic.* 1. *Nat. D.* 4. 9. Omnes ejus (*philosophiæ*) partes atque omnia membra tum facile noscuntur, quam totæ quæstiones scribendo explicantur. *Ovid.* 14. *Met.* 153. nulleque videnda, Voce tamen noscar. *Id.* 1. *Trist.* 5. 29. nec noscitur ulli, Agminibus cunctis qui modo cinctus erat. *Sic Tac. Agric.* 5. Noscere provinciam, nosci exercitui. h. e. ab exercitu. *Stat.* 9. *Theb.* 357. misera ninium noscenda parenti Parma natat. — 2.º) Præter. temp. — n) Generativ. *Plaut. Aulul.* 4. 10. 47. Si me novisti minus, Genere qui sin gnatus. *Il. Men.* 2. 2. 20. Cylindrus ego sum, non nosti nomen meum? *Id. Amph. prol.* 104. vos novisse credo, ut sit pater mens. *Ter. Andr.* 4. 4. 50. Novi rem omnem. *Id. Hecyr.* 3. 4. 25. At non novi hominis faciem. *PAM.* Faciam ut noveris. *Id. Heaut.* 2. 3. 7. vesperascit, et non noverunt viam. *Id. Andr.* 5. 4. 32. Phania illic frater meus fuit. s. Noram et scio. *Id. Phorm.* 2. 4. 35. Unum cognoris, omnes noris. *Cic. Pis.* 13. 30. Quisquam vos consules putet, qui non leges, non instituta, non jura noritis? *Id. Amic.* 21. 79. Plerique neque in rebus humanis quidquam bonum norunt, nisi quod fructuosum sit. *Tac. Germ.* 30. Audire præpositos, nosse ordines. *Cic.* 2. *Fin.* 22. 71. Nosti, credo, illud: *Nemo pius est* etc. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 6. 57. (107). Vulgus novit pellicere coria. *Id.* 13. *ibid.* 4. 9. (13). Pomum sapore ferino, quem ferme in apris novimus. h. e. senimus. At *Sillig.* utroque loco aliter leg., v. noscere omissio. *Virg.* 2. *G.* 108. Nosse quot Ionii veniant ad litora luetus. — b) Speciatim si hunc bene novi, h. e. si re- etc. novi, si penitus. *Cic. Rosc. Am.* 20. 57. Si ego hos bene novi *Sic Balbus* ad *Cic. post ep.*

8. 1. 9. ad *Att.* Si Cæsarem bene novi. *Horat.* 1. *Sat.* 9. 22. Si bene me novi, non Viscum pluris amicum, Non Varium facies. nam quis me scribere plures Aut citius possit versus? quis etc. *Cf. Cic.* 5. *Att.* 21. § 13. Si tuos digitos novi. *Cf. et Nepos Con.* 4. *Id.* arbitrium Conon negavit sui esse consilii, sed ipsius, qui optime suos nosse deberet. — c) Nosse de facie, *conoscer* di vista. *Cic. Pis.* 32. 81. Virtutem tu ne de facie quidem nosti. — d) Nosse animum alicujus, *conoscere* la sua natura. *Ter. Heaut.* 3. 3. 9. novi ego Amanrium animum: advertunt graviter quæ non censeas. — e) Nosti cetera, formula qua utimur quum quippiam reticemus, quod notum est. *Cic.* 7. *Fam.* 28. Ut ibi esses, ubi nec *Pelopidarum*, nosti cetera. *Sic Plin.* 3. *Ep.* 9. ante med. Qui robustissimum et infirmissimum militem jussit caudam equi-reliqua nosti. — f) *Nostin*? novisti ne? *Ter. Eun.* 3. 5. 15. *Nostin* hæc, quam frater amat? *ANT. Novi.* — Interdum valet intendi? sat? audin? *Id. Andr.* 2. 6. 9. bidui est, aut tridui hæc sollicitudo: nosti? deinde desinet. *Id. Eun.* 3. 1. 15. Requiescere ubi volebst, quasi: nostin? gn. Scio.

II.) Translate, præter. tantum temp. ¶ 1. Noscere est idem atque agnoscere, riconoscere, ravvisare. *Horat.* 2. *Sut.* 7. 89. potesne Ex his ut proprium quid noscere? *Tac.* 1. *Hist.* 90. In rebus urbanis Galerli Trachali ingenio Othonem uti credebatur: et erant, qui genus ipsum orandi noscerent. ¶ 2. *Noscere causam, excusationem*, est interdum probare et admittere, agnoscere, *immittere la scusa.* *Plaut. Truc.* 2. 1. 18. Numquam amatoris meretricem oportet causam noscere, Quin, ubi nil det, pro infrequente eum mittas militia domum. *Cic.* 11. *Att.* 7. a med. Quod te excusas, ego vero et tuas causas nosco, etc. *Id.* 4. *Fam.* 4. Illam partem excusationis nec nosco, nec probabo. Adde 1. *Legg.* 4. 11. — Hinc Part. præter. pass.

Notus, n, um, adject. quoque usurpatur, unde *Comp. Notior* et *Sup. Notissimus* I. 1.; et est cognitus, manifestus, patens, γνωστός, γνωρίμος, noto, noscicito, suputo.

I.) Proprie. ¶ 1. Generativ. — a) Absolute, vel cum Ablativo rei, qua quis est notus. — De hominibus. *Cic.* 11. *Phil.* 5. 10. Noti atque insignes latrones. *Cæs.* 2. *B. C.* 19. Nullus fuit civis Romanus paullo notior, quin ad diem conveniret. *Sueton. Gramm.* 4. Significat haud dubie Valerium Catonem poetam simul grammaticumque notissimum. *Nepos Pelop.* 1. Pelopidas Thebanus magis historicis, quam vulgo, notus. *Liv.* 8. 8. ad *fin.* Duo primipili ex utraque acie inter triarios erant: Romanus corpore haudquaquam satis validus, ceterum strenuus vir peritusque militiæ: Latinus viribus ingens bellatorque primus; notissimi inter se, quia pares semper ordines duxerant. *Horat.* 1. *Sat.* 9. 3. notos mihi nomine tantum. *Cic. Cluent.* 16. 46. Quumque essent vitiosi atque improbitate omnibus noti etc. *Virg.* 1. *Æn.* 383. fama super æthera notus. *Sil. It.* 8. 146. Me quoque fors dulci quondam vir notus amore Exspectat, curas cupiens æquare priores. — De rebus et abstractis. *Cic.* 2. *Verr.* 16. 48. Ejusmodi res, ita notas, ita testatas, ita manifestas proferam, ut etc. et 5. *ibid.* 58. 134. Res nota et manifesta omnibus. et 7. *ibid.* 13. 34. Unum illud, quod ita fuit illustre notumque omnibus ut etc. *Id. Mil.* 28. 76. Fingi hæc putatis quæ patent, quæ nota sunt omnibus, quæ tenentur? *Id.* 5. *Fam.* 12. et *Prov. cons.* 13. 33. Facere aliquid alicui notum. *Virg.* 2. *Æn.* 21. Est in conspectu Tenedos, notissima fama Insula. *Cic. Orat.* 33. 118. Habere omnes philosophie notos et tractatos locos. *Id.* 4. *Verr.* 34. 85. Cupiditas nota atque apud omnes pervulgata. *Id. Mur.* 7. 16. Tua nobilitas hominibus litteratis est notior, populo obscurior. *Id. Sull.* 26. 72. Vita P. Sulle vobis populoque Romano notissima. *Quintil.* 9. 3. 13. Quod a Cicerone reprehendi notum est. *Sueton. Aug.* 65. De filia, absens, ac libello per questorem recitato, notum senatui fecit. *Tybull.* 2. 6. 41. Nota loquor. *Amman.* 20. 4. Quos ignota pari sollicitudine movebant et nota. — b) Cum Genitivo. *Horat.* 2. *Od.* 2. 6. Notus in fratres animi paterni. *Stat.* 2. *Theb.* 274. laborant Cyclopes, notique operum Telechines amica Certa-

tim juvere manu. *Sil. It.* 17. 148. notusque fugarum Veritit terga. — c) Cum Infinito. *Id.* 12. 330. Delius avertet propiora pericula vates, Trojanos notus semper minuisse labores. ¶ 2. Speciatim Notii, orum, sunt amici, domestici, vicini, familiares, qui nobis noti sunt, nosque noverunt. *Cic. Cael.* 2. 3. De dignitate Caelius notis ac majoribus natu facile respondeat: quibus autem non aequè est cognitus, hi sic habeant, etc. *Horat.* 1. Sat. 1. 84. Non uxor salvum te vult, non filius: omnes vicini oderunt, noti, pueri, atque puellæ. *Virg. Cir.* 260. Nec mihi notorum defleat lmina vultus. ¶ 3. Interdum etiam notus in malam partem sentitur pro infami. *Cic. Cael.* 13. 31. Clodia, mulier non solum nobilis, sed etiam nota. *Id.* 2. *Ferr.* 6. 15. Qui non tam me impediunt, quod nobiles sunt, quam adjuvant, quod noti sunt.

II.) Translate. Active sumitur pro eo, qui novit, ut ignotus, qui non cognoscit. *Plaut. Pseud.* 4. 2. 39. herus meus est imperiosus. *ra.* novi, notis prædicat. *F. IGNOTUS.* Sic *Phædr.* 1. 12. notis est derisus.

NOSMET. *V. EGO* et *MET.*

NOSOCŌMIUM, *li.* n. 2. *spedale, infermeria, νοσοκομείον,* locus, in quo recipiuntur, curanturque pauperes ægroti, valetudinarii: a *νοσος* morbus et *κομῆ* cura. *Imp. Justinian. Cod.* 1. 2. 19. et 22. Item *Hieronym. Ep.* 77. n. 6., sed *Græc.* ubi narrat, Fabiolam matronam omnium primam Romæ nosocomium instituisse.

NOSOCŌMUS, *i.* m. 2. *spedaliere, infermiere, νοσοκόμος,* qui in nosocomio ægros curat. *Imp. Justinian. Cod.* 1. 3. 42., sed *Græc.* Latine habet *Jul. epit.* nov. c. 111. § 140. et c. 115. § 452.

NOSTER, tra, trum, pronom. possess. *Nostrai* pro *nostræ* in Genit. singul., ut terrai, pictai, antiquam est. *Vel. Long. de Orthogr. p.* 222. *Putsch.* — De Genit. plur. *V. infra* sub 1. c. — Noster est ad nos pertineus, a nobis possessus, *ἡμέτερος* (It. *nostro*; Fr. *notre*; Hisp. *nuestro*; Germ. *unser, unsere, unser, der, die, das* usque; Angl. *our, ours, our own*). Occurrit ¶ 1. Generatim. — a) Adjective, h. e. cum suo substantivo. *Plaut. Cas.* 2. 8. 75. Nostra omnis lis est. h. e. vicinus. *Ter. Eun.* 2. 3. 24. Haud similis virgo est virginum nostrarum. *Sic Virg. 2. G.* 89. Non eadem arboribus pendet vindemia nostris. *Cic. 1. de republ.* 2. Studemus nostris consiliis et laboribus tutiorem vitam hominum reddere. *Cæs. 1. B. G.* 2. Rhodanus, qui provinciam nostram ab Helvetiis dividit. *Sall. Cat.* 4. Nostra omnis vis in animo et corpore sita est. *Cæs. 1. B. G.* 12. Patrum nostrorum memoria. *Nepos Ages.* 4. Cujus exemplum utinam imperatores nostri sequi voluissent! *Id. Epam.* 1. Scimus enim musicen nostris moribus abesse a principis persona. *Id. Eumen.* 6. Illa phalanx Alexandri Magni non parere se ducibus, sed imperare postulabat: ut nunc veterani faciunt nostri. — Animadvertendum est etiam illud *Plaut. Mil. glor.* 2. 5. 20. perscrutari hic volo, nos nostri, an alieni simus; ne dum quispiam Nos vicinorum imprudentes inmutaverit. *sc.* Certe equidem noster sum. *se stiam noi o altri. Io per certo son io.* *Sic Id. Amph.* 1. 4. 243. Certe tu me alienabis nonquam, quin noster siem. *che non sia io.* *V. infra* sub 2. a. — Cum adiectione syllabica *Ter. Phorm.* 5. 2. 1. nostrapte culpa facimus, ut etc. — b) *Nostra* neutr. gen. absolute. *Tac. Dial. de orat.* 28. Quamquam nostra nobis notiora sunt. *Ammian.* 21. 6. Ad reges et satrapas legati cum muneribus missi sunt amplius, monituri cunctos et hortaturi nostra sentire, et nihil fallax tentare vel fraudulentum. h. e. nobiscum sentire. *Id.* 19. 7. Hostiles ballistæ ferratis impositæ turribus nostra multo crudeo sædabant. *Id.* 18. 6. ad med. Docetque speculatore se missum ad nostra. *Id.* 17. 1. Petiturus ipse Mogontiacum, ut, ponte compacto transgressus, in suis requireret barbaros, quum nullum reliquisset in nostris, refragante vetabatur exercitu. — c) Genitivus pluralis nostrum pertinet ad nos: de quo *V. EGO.* Differunt etiam usu, quia nostrum refertur solummodo ad nos ipsos, nostrorum ad alios etiam, qui nostræ sunt familiæ, patriæ, etc. *Plaut. Pæn.* 4. 2. 39. *sv.* Dii omnes deæque ament. *mi.* quemam hominem? *sv.* nec te, nec me, Neque herum meum adeo. *mi.* quem ament igitur? *sv.* alium quemlibet, Nam

nostrorum nemo dignus est. *Si herum meum* non addidisset, nostrum nemo dicendum erat. — Reperitur tamen nostrum pro nostrorum, ut meum pro meorum. *Plaut. Men.* 1. 2. 25. Averti prædam ab hostibus, nostrum salute socium. Quod et *Priscian.* adnotavit 7. p. 743. *Putsch.* — Et nostrorum pro nostrum est *Plauti in fragm.* apud *Non.* p. 285. 26. *Merc.* Qui nequeas, nostrorum nter sit Amphitruo, decernere. Hæc de Genit. plur. *Forcellinus.* ¶ 2. Speciatim nostri dicuntur consanguinei, affines, domestici, conterranei, amici, fautores: quibus opponuntur exteri et alieni. — a) Cum substantivo. *Plaut. Rud.* 4. 7. 19. Egone ut quod ad me allatum esse alienum sciam, Celem? Minime istuc faciet noster Dæmonis. *il carissimo nostro Demone,* b. e. ego. *Cic. 1. ad Q. fr.* 1. 3. Alienus autem noster est quam animo et benevolentia, tum vero etiam imitatione vivendi. *Cf. Plaut. Mil. glor.* 2. 5. 20. et *Amph.* 1. 1. 243. allatum sub 1. a. Rursus *Cic. 1. ad Q. fr.* 3. sub *fin.* Ciceronem nostrum quid tibi commendem? — b) Absolute. *Cæs. 1. B. G.* 26. Diu quam esset pugnatum, impedimentis castrisque nostri potiti sunt. *Liv. 8. 9.* in formula devotionis. Divi, quorum est potestas nostrorum hostiumque. *Plin. 12. Hist. nat.* 25. 54. (112). Balsami in totum alia natura, quam nostri externique prodiderant. *Cic. Pis.* 8. 17. O noster misericors, quid facis? quod nulla in barbaria quisquam tyrannus. — *Ter. Adelph.* 5. 8. 28. pro patre huic est, bonus est, noster est: recte datur. *Val. Flacc.* 2. 561. Noster ades junctusque veni. *del nostro sangue.* *Liv. in fragm.* apud *Servium ad Virg.* 2. *En.* 148. Quisquis es, noster eris. (Formula imperatoris transfugam recipientis in fidem). — Noster esto est laudantis, probantis, amplectentis ob dictum factumque, quod placet. *Plaut. Mil. glor.* 3. 3. 24. hem tibi adsunt, Quas me jussisti adducere, et quo ornatu. *ra.* noster esto. *Id. Bacch.* 3. 3. 39. Noster esto, dum te poteris defendere injuria. ¶ 3. Quum aliquem alloquimur, adhibetur in blanditiis. *Ter. Adelph.* 5. 5. 2. *de.* Quis homo? o Syre noster, aive: quid fit? quid agitur? *sv.* Recte. *de.* optime est. jam nunc hæc tria primum addidi Præter naturam: o noster, quid fit, quid agitur. ¶ 4. Aliquando nostrum dicitur quod nobis aptum est, quod laet, quod placet. *Cic. Mil.* 1. 3. Reliqua vero multitudo, quæ quidem est civium, tota nostra est. *Sic Virg. 12. En.* 187. Sin nostrum annuerit nobis victoria Martem etc. h. e. nobis faventem. *Liv. 9. 19. ad fin.* Utique nunquam nostris locis laboravimus. *Sil. It.* 12. 193. Perge, age, fer gressus: dexter teus; boraque nostra est. Hæc iter ad muros Capuæ.

NOSTRAS, aīis, adject. omn. gen. 3. *Nostratis* in recto singulari. *Cassius Hemina* apud *Priscian.* 12. p. 943. *Putsch.* Hos libros si quis nostratis sapiens. — Nostras dicitur qui est a nostra patria, vel regione, vel gente, *di nostra patria, o paese, o gente, nostrale, ἡμετερος.* *Cato* apud *Priscian.* loc. cit. Rex Seleucus arma nostratis facit. *Cic. 2. Fam.* 11. Verba non solum vestra oratoria, sed etiam levia nostratis. et 9. *ibid.* 15. Mirifice capior faciliis, maxime nostratibus. *Id.* 5. *Tusc.* 32. 90. Nostrates philosophi. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 16. 28. (70). Tertium genus nostrates vocant silvestre. *Colum.* 9. *R. R.* 4. 6. Nostras cunila, quam saturejam rustici vocant. *Id.* 8. *ibid.* 2. 13. Nostrates gallinæ. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 11. 10. (37). Colonea candidiora, nostratis appellata. *Sueton. Tib.* 71. In quodam decreto patrum, quum ἐμψλημα recitaretur, commutandam censuerit vocem et pro peregrina nostratem requirendam. *Marcell. Empir.* c. 20. p. 116. retro ed. *Aid.* Nostrate paver.

NOSTRATIM, adverb. nostro more, ut *tuatim,* tuo more. *Charis.* 2. p. 196. *Putsch.* Tuatim. *Plaut.* in *Amphit.* (2. 1. 4.) Jam tuatim facis ubi Sisenna, ut nostratim. Significat autem, tuo more. Hæc *Charis.* Adde *Non.* p. 179. 30. *Merc. V. SUATIM.*

NOSTRATIS. *V. NOSTRAS* init.

NOTA, æ, f. 1. a nosco, quod in supinis compositorum agnitum et cognitum pœnultimam corripit, quamvis in ignotum producat. *Festus* p. 174. 13. *Müll.* Nota alias significat signum, ut in pecoribus, tabulis, libris, litteræ singulæ aut

binæ; alias ignominiam. Hæc *Fest.* Itaque nota est signum, quod alicui rei apponitur, vel per se inest, dignoscendi causa, insigne, vestigium, indicium, *χαρᾶκτηρ, σύμβολον, σημεῖον, στίγμα* (It. segno, contrassegno, bollo, marchio, marca, segno; Fr. signe, marque, indice, indication; Hisp. signo, señal, indice, nota; Germ. das Merkmal, Kennzeichen; Angl. a mark, sign, note).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Liv.* 37. 31. sub *fin.* Inde in altum liogus mille passuum excurrrens, medium ferme sinum velut nota distinguit. *Cic. 2. Orat.* 41. 174. Si aurum cui, quod esset multifariam defossum, commonstrare vellem, satis esse deberet, si signa et notas ostenderem locorum. *Horat.* 1. *Od.* 13. 11. sive puer furens impressit memorem deote labris notam. *Id.* 2. *Ep.* 1. 235. tractata notam labenque remittunt Atrawenta. *Colum.* 7. *R. R.* 9. 12. Pice liquida notam porcis imponere. *Virg.* 5. *En.* 87. de angue. Caruleæ cal terga notæ, maculosus et auro Squamam incendebat fulgor. *Cic. 13. Fam.* 6. Reliquis epistolis tantum faciam, ut notam apponam eam, quæ mihi tecum convenit. *Liv.* 34. 61. Instruct etiam secretis notis, per quas haud dubie agnoscerent, sua mandata esse. *Quintil.* 1. 4. 9. Nota aspirationis et *ibid.* 12. 14. Nec moduletur, aut musculis notis cantica excipiat. *Pterique alieg.* modis expedit. *Seneca Troad.* 1112. Signa clari corporis Et ora et illas nobiles patris notas Confudit imam pondus ad terram datum. *lineamenti e somiglianze.* ¶ 2. Speciatim dicitur de signis, quibus formantur litteræ, carattere. *Cic. 1. Tusc.* 25. 62. Qui primus sonos vocis, qui infiniti videbantur, paucis litterarum notis terminavit. *Id.* 2. *Divinat.* 41. 85. Sortes in robore insculptæ priscarum litterarum notis. ¶ 3. Et poetice per synecdochen de scripto, epistola. *Horat.* 4. *Od.* 8. 13. incisa notis marmora publicis. *Ovid.* 3. *Trist.* 3. 72. Grandibus in tumuli marmore cæde notis. *Id. Heroid.* 4. 6. Inspecit acceptas hostis ab hoste notas. *lettera.* et 90. *ibid.* 209. Postmodo nascio qua veniata volubile malum, Verba ferens doctis insidiosa notis. et *ibid.* 470. Accipiat missas apta ministra notas. *Virg.* 3. *En.* 444. foliis notas mandare. *Ovid.* 3. *Pont.* 3. 58. Credor adulteril composuisse notas. h. e. descripsisse adulteria. ¶ 4. Item speciatim de signis, quibus utuntur, qui scribendi compendia celeritatis causa sectantur, *breviatura, cifra,* unde postea notarii dicti. Ea sunt triplicis generis — a) Primo enim littera una, vel duæ, vel tres integram vocem significant, ut nempè *P. Publius, S. P. Q. R. senatus populusque Romanus, Eq. B. eques Romanus, Cos. consul,* etc. Hujusmodi notæ singulariæ dicuntur, a recentioribus siglæ, a Græcis σιγλα, quod scilicet angulæ verbum expriment. Hinc ita *Val. Probus de notis Rom.* p. 1494. *Putsch.* Veteres scribendi facultatem ut celeriter comprehenderent, quædam verba ex communi consensu primis litteris notabant, et singulæ quid significarent, in promptu erat. Earum porro usus præcipuus est in antiquis monumentis marmore vel ære expressis, quarum longam seriem exhibent *Id. loc. cit., Sert. Ursatus de not. Rom. et J. D. Coletius in Not. et sigl. quæ in numm. et lapidib. apud Rom. obtinebant.* Hæc tamen vocum compendia *Imp. Justinian. in epist. ad Tribonian.* § 13., in alia ad antecessores § 8. et ad senatum § 22., quæ Digestorum libris præmittuntur, sub gravi interminatione in legibus a librario describendis usurpari vetuit: quod item confirmat *Isid.* 1. *Orig.* 23. — Huc pertinet illud *Cic. Mur.* 11. 25. de *Jctis.* Itaque irati, quod sunt veriti, ne, dierum ratione pervulgata et cognita, sine sua opera lege posset agi, notas quasdam composuerunt, ut omnibus in rebus ipsi interessent. scil. patricii, quibus solis jurisprudentiæ studium permittebatur, postquam *Cn. Flavius Appii Claudii* scriba non. ab *U. C. CCCCLXIX.* legis actionum formulas cum factis in plebem evulgasset (*V. FLAVIANUS* in *O-NOM.*), novas juris formulas subtilissime notis expressas composuerunt, ut ut pro singulis verbis singulariæ litteræ ponerentur, ne earum significatio plebi innotesceret. — b) Secundo una littera pro alia ponitur, ut *d* pro *a,* etc. *Sueton. Cæs.* 56. Exstant epistolæ ad familiares domesticis de rebus, in quibus, si qua occultius preferen-

da essent, per notas scripsit, id est sic atructo litterarum ordine, ut nullum verbum effici posset: quæ si quia investigare et persequi vellet, quartam elementorum litteram, id est D pro A, et perinde reliquis commutet. *Id. Aug. 88.* Quoties per notas scribit, B pro A, C pro B, ac deinceps eadem ratione sequentes litteras ponit: pro X autem duplex A. A. *Adie. Gell. 17. 9. init. et Isid. 1. Orig. 25.* Hæc scribendi ratio Græcè στεγανόγραφα dicitur. — c) Tertio est signum confectum ad litteras et vocem significandam, ut ff pro Digestis, etc. Signorum huiusmodi confictorum characteres, licet litteræ proprie non sint, ad litteras tamen proxime accedunt, ut aperti erit capiunt, qui eorum prælongam seriem investigandam suscipiunt, quæ exstat apud *Gruter. extremo Tom. IV. Inscriptionum*, quæ Notæ Tironis et Senecæ appellantur. Hæc autem scribendi ratio Græcè ταχυγραφα dicitur, et a *Cic. 13. Att. 32. dix. στυγεωv.* Huc spectant loca *Manil. 4. 197.* Hic et scriptor erit velox, cui littera verbum est (*V. supra n. in Gn.*), Quique notis linguam superet, cursimque loquentis Excipiat longas nava per compendia voces. *Seneca Ep. 90. ante med. Quid verborum notas, quibus quisvis citata excipitur oratio, et celeritatem linguæ manus acquirit? Sueton. Tit. 3. E pluribus comperi, notis quoque excipere velocissime solitum, cum amanuensis ausis per lusum jocumque certantem. Paul. Dig. 37. 1. 6. extr. Notis scriptæ tabulæ non continentur edicto, quia notas litteras non esse Pedius scripsit. Id. ibid. 29. 1. 40. L. Titius miles notario testamentum scribendum notis dictavit, et aotequam litteris perscriberetur, vita defunctus est. Respondi, militibus quo modo volunt, et quo modo possunt testamentum facere concessum esse. Ulp. ibid. 50. 13. 1. § 7. Sed ceterarum artium opificibus sive artificibus, quæ sunt extra litteras, vel notas positæ, nequamquam estra ordinem jus dicere præsea debebit. *Prudent. 9. asp. orap. 23.* Verba notis brevibus comprehendera cuncta peritus, Raptimque punctis dicta præpetibus sequi. *Sidon. 9. Ep. 9. ante med. Tribuit et quoddam dicere celeranti scribarum æquacitas saltuose compeodium, qui comprehendebat signis, quod litteris non tenebant. V. NOTARIUS, li. i. et EXCEPTOR.* § 5. Item interpungendi signa libraria usitata. *Cic. 3. Orat. 44. 173.* Interspirationis enim, non defatigationis nostræ, neque librariorum notis, sed verborum et sententiarum modo interpuncta clausules in orationibus esse voluerunt. § 6. Sunt etiam notæ signa, quæ appingebantur libris, dum in legendo probaretur quid, aut improbaretur: qua de re aliquid dictum est in CERA: eratque hoc præcipue grammaticorum mutus. *Cic. Pis. 30. 73.* Quoniam te non Aristarchum, sed Phalarin grammaticum habemus, qui non notam apponas ad malum verbum, sed poetam armis persequere, etc. *Seneca Ep. 6.* Mittam ipsos tibi libros, et ne multum operæ impendas, dum passim profutura aectris, imponam notas, ut ad ea ipsa protinus, quæ probo et miror, accedas. *Isidor. v. 21.* viginti sex profert notarem figuras, 1. *Orig. 21.*, quas sententiarum notas appellat, quæ apponerentur ad demonstrandam unamquamque verbi sententiarumque ac versus rationem. In his sunt obelli, asterisci etc. sua quodque vi ac significatione præditum: de quorum ætate et auctoritate alii videntur. § 7. Neque solum signa, sed traoslate quo scribuntur in ductorem sliquein, aut confirmandi, aut improbandi, aut Illustrandi causa, notæ dici possunt, annotationi, note. *Imp. Theodos. et Valent. Cod. Theod. 1. 4. 1.* Notas etiam Pauli atque Ulpiani in Papiniani corpus factas, sicut dudum statutum est, præcipimus infirmari. *Pompon. Dig. 49. 17. 10.* Ex nota Marcelli constat, nec patribus aliquid ex castrensibus bonis filiorum deberi. § 8. Item de signis, quæ imponebantur cadis et ampboris, ad significandum vini tempus et præstantiam. *Horat. 2. Od. 3. 6.* Seu te in remoto gramine per dies Festos reclinatum besris Interiore nota Falerni, et 1. *Snt. 10. 24.* ut Chlo nota ai comista Falerni est. § 9. Translate a nota cadodum est genus, sortis, qualità. *Colum. 9. R. R. 15. 13.* Secundæ notæ mel. *Id. 12. ibid. 17. 1.* Primæ notæ acerrimum acetum, et *ibid. 59. 3.* Casus Gallicus, vel cujuscumque notæ, et *ibid. 37.**

extr. Vini nota parum Græca, et *ibid. 38. 8.* Hic liquor utilior est ad valetudinem, quam alterius myrtæ notæ compositio. At *Schneider.* rectioa leg. myrtitis notæ etc. *Seneca 2. Quæst. nat. 2. extr.* Ex hac nota corporum est aer. — Huc pertinent illa *Curii ad Cic. 7. Fam. 29.* Persevere nos conservare, et *Sulpicii successori nos de meliore nota commenda. Seneca Med. 906.* Levia scelera et vulgaris notæ. *Seneca alter 3. Benef. 9.* Quædam beneficia non sunt ex hac vulgari nota, sed majora. *Petron. Satyr. 83.* Eum es hac nota litteratorum esse, quos odisse divites solent. § 10. Item quidquid inservit ad rem aliquam discernendam: ducte metaphora a notis, quæ imponuntur pecoribus et jumentis. *Cic. Orat. 23. 75.* Sequitur, ut cuiusque generis (dicendi) nota quærat et formula. *il carnitère. Phædr. 4. 23.* Tsbella talis hominum discernit notas Eorum, qui se falsis ornant laudibus, Et quorum virtus exhibet solidum decus. § 11. Item dicitur de nutibus, cæcni. *Ovid. 3. Art. am. 514.* Innuet: acceptas tu quoque redde notas. *Id. 11. Met. 585.* stantemque in puppæ recurva Concussaque manu dantem sibi signa maritum Prima videt, reddiditque notæ. § 12. Item de stigmatibus, quæ inurebantur fronti, aut humero improborum aevorum et fugacium. *Sueton. Cal. 27.* Multos honesti ordinis, deformstos priua stigmatum notis, ad metalla condemnavit. *Cic. Tbracum morem fuisse indicat, ut æe notis compungerent, 2. Off. 7. 25.* Barbarum compunctum notis Threiciis districto gladio jubebat antelre. § 13. Item de nævis, tuberculis et maculis, quæ corpori innascuntur. *Plin. 11. Hist. nat. 39. 95. (232).* Mammæ homo aolus a msribus habet: cetera animalia mammarum notas tantum. *Sueton. Aug. 80.* Corpore traditur maculosos sive per pectus atque alvum genitilia notis. *Horat. 4. Od. 2. 59. de vitulo.* Quæ notam duxit, niveus videri, Cetera sivevia. *Justin. 15. 4. 9.* Originia ejus argumentum etiam in posteris manait; aliquidem filii nepotesque ejus anchoram in femore, veluti notem generis naturalem, habere. Cf. *Auson. de Antiochia.* Illa Seleucum Nuncupat, ingenuum cujus fult anchora signum: Qualis inuata solet generis nota certa, per omnem Nam sobollis seriem nativa cucurrit imago. *Sueton. Aug. 80.* Genitiva nota. § 14. Nota virilis est mente. *Auct. Priap. 67.* Tu, quæ ne videas notam virilem, Hinc everteris, ut decet pudicam. § 15. Item notæ dicuntur simulacra, imaginea et signa cujuscumque generis, in numis excusa. *Sueton. Ner. 25.* Posuit statuaæ suas citharædico habitu: quæ nota etiam numum percussit. *con la qual impronta battè anco una moneta.* Sic *Id. Aug. 75.* Numos omnis notæ, etiam veteres regio ac peregrinos. Adde *eumd. ibid. 94.* et *Aurel. Vict. Cæsar. 35.* Quam monetæ opifices numariam notam corrosissent, pænæ meto bellum fecerunt. § 16. Item nota dicitur quodcumque signum hominis erte in re aliqua impressum. Sic de anulo, quo testaments signabantur a testibus, dicit *Ovid. 2. Pont. 9. 69.* Nec mea subjecte convicta est gemma tabella Mendacem linis imposuisse notam. — Et *Grat. Cyneq. 142.* Post ubi proceris generosam atirpibus arbor Se dederit, teretesque ferent ad sidera virgæ, Stringe notas circum et gemmantes exige versus. h. e. frondes, quæ districtæ notam faciunt, sive ulcus, ut mox vocat v. 146. *Putean.* coniecit nothas, h. e. spurias virgas. § 17. Translate. § 1. Generalim est indicium, signum. *Cic. 4. Ferr. 47. 115.* Ut multis in locis notas ac vestigia acclerum suorum relinquit velint. *Cels. 2. 6. a med.* In vicino sæpe quædam notæ positæ Imperitis medicos decipiunt, et in fin. In acutis morbis fallaces magis notis esse et salutis et mortis. *Stat. 1. Silv. 1. 15.* juvat ora (Domitiani) tueri Mixta notis belli, placidamque gerentia pacem. *Plin. 3. Ep. 11.* Mibi quoque impendere idem exitium, certis quibusdam ootis augurabar. *Cic. 2. Divinat. 21. 47.* Romulus lactens fulmine ilcus; urbi igitur periculum ostenditur el, quam ille condidit: quam scite per notas nos certiores facit Juppiter! h. e. per signa cælo missa. *Sueton. Cal. 49.* Nomina et notæ mortis destinatorum. *Cic. fragm. pro Rabirio perduell. (edente B. G. Niebuhr)* n. 36. Qui hæc ore adverso pro republica cicatrices ac notas virtutis ac-

cepit. § 2. Speciatim de morali hominum habitis, il carattere. *Sueton. Tib. 54.* Patefacta interiori nota animi sul. § 3. Item speciatim, traoslate a nævis corporis, eat insigne, momentum. *Ovid. 1. Fast. 595.* Hunc Numidæ faciunt, illum Messane auperbum, Ille Numantina traxit ab urbe notam. h. e. cognomen Numantini. § 4. Translate a nota aevorum, vel a macule est note censoria, h. e. judicium Igoomioiosum, quo censores affliciebant aliquem ob delictum, senatu, aut tribu movendo, equo publico apoliando, in æarios referendo, etc. quarum rerum exempia habes apud *Liv. 4. 24. et 39. 42. et 44.; Gell. 4. 20.; et Val. Max. 9. 9. etc. Cic. Cluent. 46. 129.* Qui pretio adductus eriperit patriam civi Innocenti, is censoriæ severitatis nota non inuretur? § 5. Hinc sæpissime ignominiam significat, infamiam, probrum, dedecus, infamia, disonore, marco d' infamia, taccia. *Lucilius apud Non. p. 354. 21.* Merc. Quem scis scire tuas omnes maculas notasque. *Cic. 1. Cat. 6. 13.* Quæ nota domesticæ turpitudinis non inusta vitæ tuæ est? quod privatarum rerum dedecus non baret infamiae? *Id. Prov. cons. 10. 25.* Gsbini litteras insigni quadam note atqua ignominia nova condemnastis. *Id. Rabir. perduell. 9. 24.* Homo omnibus notis turpitudinis insigois. *Cic. 3. Off. 18. 74.* O turpem temporeporum illorum! *Id. Pis. 18. 41.* Scmpiternas fædissimæ turpitudinis notas subire. *Seneca Herc. Fur. 634.* Hanc ferat virtua notam? *Gell. 4. 20.* Notæ aliquem eximere. *Ulp. Dig. 3. 2. 2.* Nota laborare. *Plin. 2. Ep. 6.* Eadem omnibus pono: ed cænam enim, non ad notam invito. *Tertull. Ptenit. in fin.* Peccator omnium notarum. h. e. qui omnia scelera admisit, quæ notam merentur.

NOTABILIS, e, adject. (note). Comp. *Notabilior.* — Notabilis est qui notari potest, observari dignus, insigois, conspiciendus, conspicuus in utramque partem, ἀνίσχυος (It. notabile, segnalato, insigne; Fr. notable, remarquable, insigne, signalé; Hap. notable, insigne; Germ. bemerkenswerth, merkwürdig, auffallend, bemerkbar, sich auszeichnend; Angl. notable, observable, remarkable, memorable, extraordinary). *Cic. 5. Fam. 12.* circa med. Viri excellentis ancipites varillque cæsus bsent admirationem, expectationem, etc.; si vero exitu notabili concluduntur, expletur enim jucundissima lectionis voluptate. *Ovid. 1. Met. 169.* Lactea nomen habet; candora notabilis ipso. *Seneca 1. Irn 2.* Aspice nobilissimarum civitatum fundameota vis notebilia; has ita disjecit. che appenn si veggono. *Plin. 9. Ep. 13.* circa med. Adject etiam: notabilem te futuris principibus fecisti. Esto, inquam, dum malis. *Id. 7. Ep. 6.* Rara et notabilis res contigit Vareno. *Quintil. 8. 3. 22.* Id tamen in declamatoribus est notabilis laudarique me puero solebat. *Tac. Agric. 40.* Notabilis celebritate et frequentia occurantium introitua. *Sueton. Tib. 29.* Atque hæc eo notabiliora erant, quod ipse in appellationis venerandisque singulis et universis prope excesserat humanitalis modum. *Plin. 36. Hist. nat. 5. 4. (12).* Hipponaclit notabilis fœditas vultus erat. *Ulp. Dig. 3. 1. 1.* Personæ turpitudine notabiles. *Quintil. 1. 3. 1.* Et si quid in pejus notabile est. *Id. 9. 4. 33.* Quæ Imperitils quoque ad reprehensionem notabilia videntur. *Imp. Arcad. et Honor. Cod. 9. 8. 5.* Inbemus, eos notabiles esse sine venia. h. e. infamia notatos. *Tac. 3. Hist. 25.* Eo notabilior cædes fuit, quia filius patrem interfecit. *Fronto ad Antonin. imp. 2. 5.* Notabile verbum. *Mamertin. jun. Gratiar. act. 22. ad fin.* Flagrans ambitione notabilis.

NOTABILITER, adverb. (notabilis). Comp. *Notabilius.* — Notabiliter est notabilem in modum, insignter, notabilmente, segnalatamente, insigne, mente, ἀνίσχυος. *Quintil. declam. 17. 6. extr.* Pater, qui me tam notabiliter odit. *Plin. 1. Ep. 5. n. med.* Expalluit notabiliter, quamvis pallere semper. *Sueton. Aug. 87.* Quotidianon sermone quædam frequentius et notabiliter usurpavit. *Tac. 1. Hist. 55.* Quibusdam, ut in tumultu, notabiliter turbantibus.

NOTACULUM, i, n. 2. nota, signum. *Minuc. Fel. Octav. 31. ad fin.* Nos non notaculo corporis, sed Innocentiæ ac modestiæ signa facile dignoscimus.

NOTAMEN, Inis, n. 3. *Servius Art. gramm.* (edente primum *Frid. Lindemanno*) p. 483. Nomen dictum est quasi notamen; notitia enim rerum tenet. Et quum majores nostri viderent rerum naturam, et nescirent, quemadmodum appellerent, fecerunt sibi nomina, quibus res diversas appellerent. Sic *Diomed.* 1. p. 306. *Putsch.* Nomen autem dicitur quod unamquamque rem monstret eum notet, quasi notamen, media syllaba per syncopen substracta. Ex his hausit *Boeth. Comment.* in *Aristot. de interpr. ed. pr.* p. 231., cujus verba *V.* in **NOMEN** sub loit.

NOTARIA, æ, f. 1. *V.* voc. seq. in fin.

NOTARIUS, a, um, adject. ad notas pertinens, quibus in scribendo utitur. *Fulgent.* 3. *Mythol.* 10. In puerilibus litteris prima abecedaria, secunda notaria. *V.* **ABECEDARIUS**. — Hinc

Notarius, H, m. 2. absolute, substantivorum more, ¶ 1. Est qui notis quibusdam brevibus (de quibus in **NOTA** I. 4. est dictum) citissime excipit, et excipit quem quis dictaverit. Erant servi, aut liberti, qui studiis hari aderant, excipientes, quæ ille mediatas excipit vellet: item qui actiones oratorum in foro, dum agerent, excipiebant: item qui causidicis inserviebant, perscribendis actis forensibus. Horum ars olim perill: quod dolet etiam *Lips. centur.* 1. ad *Belg. epist.* 27., ubi tota hæc de re multa; nunc autem vigeat, *chi scrive in cifra* o in abbreviatura, ταχυγράφοι, σημειογράφοι. *Martial.* 14. 208. cujus lemma *Notarius*. Currant verba licet, manus est velocior illis. Nondum lingua, suum dextra peregit opus. Sic *Hieronym. Ep.* 118. Illa apposito notario cogebat loqui quem velociter etiam edita velox consequeretur manus, et linguæ celeritatem præstenderent signa verborum. *Auson. epigr.* 146. Puer notarum præpetum Solers minister, advola: Bipatens pugillar expedit, Cui multa fandi copia, Punctis peracta singulis, Ut una vox absolvitur. *Plin.* 9. *Ep.* 36. Notarium voco, et die admissio, quæ formaveram, dicto. *Quintil.* 7. 2. 24. Ceteræ actiones, quæ sub nomine meo ferantur, negligentia excipientium in quantum posteriorum corruptæ. *Martial.* 5. 31. de causidico. Hic qui libellis prægravem gerit lævam, Notarium quem pramit chorus lævis, etc. *Seneca Apocoloc.* circa med. Is multa diserte dixit, quæ notarius persequi non potuit. *Lamprid. Alex. Sev.* 28. Eum notarium, qui falsam causam hævem in consilio imperatoris ratulisset, inclaus digitorum nerva, Ita ut numquam posset scribere, deportavit. — Differt a tabellione, scriba, librario, quod hi non per notas et signa, sed per litteras et integras voces scribebant. *Paul.* *Dig.* 29. 1. 40. L. Titius miles notario testamentum scribendum notis dictavit, et antequam litteris perscriberetur, vita defunctus est. ¶ 2. Paullatim tamen notarius aliquem ex his significare cepit, scribano, copista. Porro notarii fuerunt etiam servi publici, qui magistratibus inserviebant: quorum mentio fit in *epist. Valeriani* apud *Trebell. Claud.* 14. et alibi. Tria notariorum genera notantur: lo officia domus Augustæ: tribunus et notarius principis, qui et tribunus notariorum dicitur notus (*Amman.* 17. 5. sub fin.); tribunus et notarii prætoriani (*Cassiod.* 6. *Variar.* 3. et 11. *ibid.* 18. et 20.); domestici et notarii. *V. Cod. Theod.* 6. tit. 10. qui est De primicerio et notariis, etc. et *Guther. de officiis domus Aug.* l. 3. c. 9.

Notaria, æ, f. 1. Subaudi scriptura, et est scriptura, quæ aliquid fit: præsertim deferendi et secusandi causa: quæ et notoria dicitur. *Augustin. Ep.* 160. et *collat.* 3. cum *Donatist.* c. 2. *relazione, αναφορά.*

NOTARIUS, H, m. 2. *V.* voc. præced.

NOTATIO, ðnis, f. 3. (noto). ¶ 1. Stricto sensu est ipsa notandi actio. *Cic. Cluent.* 47. 130. Paucis postea mensibus alia vehementer erat in iudiciis ex notatione tabellarum invidia versata. h. e. quia cerâ alium prorsus colorem præferente quædam in tabellis notata erant. ¶ 2. Item est castigatio et animadversio censoria. *V.* **NOTIO** I. b. ¶ 3. Item examen ac iudicium, quod fit de aliquo, inquisitione, esame. *Cic.* 5. *Phil.* 5. 13. Delectus autem et notatio iudicum etiam in nostris civibus haberi solet. ¶ 4. Item generalis actus notandi, animadversio, observatio. *Cic.* 2. *Divinat.* 42. 87. Chaldæis in prædicatione, et in notatione cujusque

vitas ex natelli die, minime essa credendum. *Id. Brut.* 17. 65. Licet ex his eligent ea, quæ notatione et laude digna sint, etc. et *ibid.* 19. 74. Ego vero delector ista quasi notatione temporum. *Id. Orat.* 55. 183. Notatio naturæ et animadversio peperit artem. ¶ 5. Speciatim est propria cujusque verbi vis et significatio, quæ habetur notando atque observando, unde verbum illud ortum habeat, etimologia. *Cic. Topic.* 2. 10. Tum notatio, quum ex vi verbi argumentum aliquid elicitor. et *ibid.* 8. 35. Multa etiam ex notatione sumuntur. Ea est autem, quum ex vi nominis argumentum elicitor: quam Græci ἐτυμολογία vocant, id est, verbum e verbo, veriloquium. Nos autem novitatem verbi non satis quæ fugientes, genus hoc notationem appellamus, quia sunt verba rerum notæ. Itaque hoc idem Aristoteles σύμβολον appellat, quod Latine est nota. Sed quum intelligitur, quid significetur, minus iahorandum est de nomine. Hactenus *Cic.*, cui edde *Quintil.* t. 6. 1. ¶ 6. Item exornatio rhetorica, quum alicujus natura certis describitur signis, quæ, sicuti nota quædam, naturæ sunt attributa. *Cic.* 4. *Herenn.* 50. 63.

NOTATUS, a, um. *V.* **NOTO**.

NOTESCO, *V.* voc. seq. init.

NOTESCO, tescis, itti, tescere, inchoat. n. 3. (notus). *Priscian.* 8. p. 800. *Putsch.* hæc ait: *Noto* quocumque et *notor* et *noteo*, unde *notesco*. — *Notesco* vult idem ac *notus* 60, γνωρίζομαι (It. *farsi noto*; Fr. *devenir connu*, se faire connaître; Hisp. *hacerse conocido*; Germ. *bekannt werden*; Angl. *to be made known*, become known). *Catull.* 68. 47. *Notescatque magis mortuus atque magis. Propert.* 2. 10. 37. Nec minus hæc nostri notescet fama sepulcri. *Lucan.* 10. 197. cælicolis gratum reor, ire per omnes hoc opus, et sacras populis notescere leges. *Tac.* 1. *Ann.* 73. Quæ ubi Tiberio notuere, scripsit consulibus. et 12. *ibid.* 8. At *Agrippina*, ne malis tantum facinoribus notesceret, veniam exsili pro *Seneca* impetrat. *Id.* 4. *ibid.* 7. *Sejanus*, incipiente adhuc potentia, hominis consiliis notescere volebat. *Sueton.* *Aug.* 43. Existimans, claræ stirpis indolem sic notescere.

NOTHUS, a, um, adject. νόθος, non legitimus, non ejusdem generis, aut originis: a voce Græca allata (It. *bastardo*, illegitimus; Fr. *bâtard*, illegitime; Hisp. *bastardo*, espurio; Germ. *unächt*; Angl. *spurious*, of a mixed or bastard breed, natural, illegitimate).

I.) Proprie. ¶ 1. In hominibus *nothus* est, qui habet patrem quidem certum et nobilem, sed matrem concubina et ignobili est progenitus; *spurius* aut, qui ex ignobili vel incerto patre, matre autem nobili, quasi sine patre, nascitur. Hæc fere ex *Isid.* 9. *Orig.* 5. At *Festus* p. 174. 14. *Müll.* *Nothum* Græci natum ex uxore non legitima vocant: qui apud nos spurio patre natus dicitur. *Quintil.* 3. 6. 97. *Νόθος*, qui non sit legitimus, Græci vocant: Latinum rei nomen, ut *Cato* quoque in oratione quadam testatus est, non habemus: ideoque utimur peregrino. *Virg.* 9. *Æn.* 697. *Antiphaten* Thebana de matre *nothum* *Sarpedonis* alii. ¶ 2. De hestis etiam dicitur, quæ ex diversis generis, aut regionis parentibus procreantur. *Colum.* 8. *R. R.* 2. ad fin. Omnium horum ganarum *nothi* sunt optimi pulli, quos conceptos ex peregrinis maribus nostrates ediderunt. *Virg.* 7. *Æn.* 282. de equis. Semine ab ætherio, spirantes naribus ignem, Illorum de gente, patri quos *dædala* *Circe* Supposita de matre *nothos* furata creavit. h. e. filios equorum *Sollia* immortalium, et equos mortalis. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 1. 1. (3). *nothos* dicitur sit elephantorum genus, qui ceteris minores sunt.

II.) Translate. *Catull.* 63. 27. Simul hæc comitibus *Atys* cecinit *notha* mulier. h. e. non vera mulier, sed vir executus. *Al. leg. nova. Lucret.* 5. 575. Lunaque, sive *notho* fertur loca lumine lustrans, Sive etc. h. e. non suo, sed alieno. Adde *Catull.* 34. 15. Et *Arnob.* 5. 36. *Nothæ* atque adulteræ lectiones.

NOTIA, æ, f. 1. *Notia*, gemma, quæ cum imbribus cadere dicitur: nempe a *Noto*, qui ventus est humilissimus et maxime imbrifer. Eadem dicitur et *ombria*, ab ὄμβρος imber. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 65. (176). *V.* **OMBRIA**. — De *notia* herba *V.* **NOTIA**.

NOTIALIS, e, adject. ad *Notum* pertinens, australis. *Avien. Arnt.* 550. *Troicus* haurit aquas fundique ubi *Ephebus* ab urna *Pone* avidus, jacet in *Notiaila* nubila pronus. *V.* **AQUARIUS**.

NOTIFICATUS, a, um. *V.* voc. seq.

NOTIFICO, as, avi, atum, ara, a. 1. (notus et factio). Part. *Notificatus*. — Notificare est notum facere, indicare, monstrare. *fere noto, notificare*, γνωρίζω. *Pomponius* epud *Non.* p. 144. 24. *Merc.* Nunc te obsecro, stirpem ut avolyas, meorumque genus notifices mihi. *Gell.* 9. 3. *Philippi* vim toti Græciæ cavendam, *Demosthenis* orationes notificant. *Al. leg. vociferant.* *Ovid.* 1. *Pont.* 2. 12. Atque modum culpæ (al. *pœnæ*) notificare meæ. Sed hic versus merito a criticis suspectus habetur, et *Ovidio* indignus. *Auct. carm. de pulice* (edente *Wernsdorfio* inter *Poet. Lat. min.* T. 6. p. 383. — 387.) 24. res est notificata satis.

NOTIO, ðnis, f. 3. (nosco) noscendi actio, vel alicujus rei cognitionem sibi acquirendi, l'imparrare a conoscere, il procacciarsi la cognizione di una cosa.

I.) Proprie. ¶ 1. Generalit. Cum *Accus.*, quia verbale est a nosco. *Plaut. Truc.* 2. 7. 62. Quid tibi hæc aditio est? quid tibi hæc notio est, inquam, *Amicam* meam? ¶ 2. Speciatim est cognitio causæ, quæ fit a magistratu cum jurisdictione, et ipsa jurisdictione. — a) Universim. *Tac.* 3. *Ann.* 59. *Tiberius* dilata notione de jura *Oaminis*, decretas caeremonias temperavit. *Ulp. Dig.* 50. 16. 99. *Notionem* scipera debemus, et cognitionem, et jurisdictionem. *Id. ibid.* 42. 1. 5. *Prætor* ait: cujus de ea ra jurisdictione est, melius scripsisset: cujus de ea re notio est, etiam *notionis* nomen etiam ad eos pertinet, qui jurisdictionem non habent, sed habent de quavis alia causa *notionem*. *Cic. Dom.* 13. 34. Quæ omnis notio, quum adoptare, pontificum esse debuit. *Ulp. Dig.* 49. 1. 10. Si quis pluribus summis sit condemnatus, quarum singulæ *notionem* principis non faciunt, omnes autem conjunctæ faciunt; poterit ad principem appellare. — b) De iudicio et punitione censoria. *Cic. Sext.* 25. 55. Ut censoria notio et gravissimum officium sanctissimi magistratus tolleretur. *Id.* 3. *Off.* 31. 111. *Notiones* animadversionesque censoriæ. *Id. Prov. cons.* 19. 46. et *Pis.* 5. 10. *Censorium* iudicium ac notio. *Liv.* 27. 25. Ad censoras, non ad senatum *notionem* de eo pertinere dicentes. Adde *Gell.* 17. 18. Sunt qui his locis *notationem* substituunt. — c) In illo *Cic. Cæcin.* 12. 35. Quid denique ad jus civile, aut ad actoris *notionem* atque animadversionem ages injuriorum, notio est quæstio vel cognitio rei ab actore cupita, l'investigazione desiderata dall'attore.

II.) Translata est cognitio, notitia, intelligentia, species, quam in animo habemus ex concipiendis percipiendisque rebus, idea, concetto, cognizione, έννοια, νόσις. *Cic. Topic.* 7. 31. Genus et formam defialunt hoc modo: Genus est notio ad plures differentias pertinans. Forma est notio, cujus differentis ad caput generis et quasi fontem referri potest. *Notionem* appello, quod Græci tum έννοιαν, tum πρόληψιν dicunt. Ea est insita et ante percepta cujusque formæ cognitio, enodationis indigens. *Id.* 1. *Tusc.* 24. 57. Nec fieri posse, ut a parvis tot rerum atque tantarum insitas et quasi consignatas in animis *notiones*, quas έννοιας vocant, haberemus, nisi animus, antequam in corpus intravisset, in rerum *cognitiona* viguisset. *Id.* 3. *Fin.* 10. 33. Quumque rerum *notiones* in animis fiant, si aut usu aliquid cognitum sit aut conjunctione aut similitudine aut collatione rationis; hoc quarto, quod extremum posui, boni notio facta est. *Id.* 3. *ibid.* 6. 21. Simul autem homo cepit intelligentiam, vel *notionem* potius, viditque etc. *Id.* 1. *Nat. D.* 16. 43. In omnium animis deorum *notionem* impressit natura. et 2. *ibid.* 5. 13. In animis hominum informatas deorum esse *notiones*. *Id.* 3. *Off.* 20. 81. Excute intelligentiam tuam, ut videas, quæ sit in ea species, forma et notio veri boni. *Id.* 5. *Tusc.* 39. 114. Sine varietate colorum licebat vivere beate, sine *notione* rerum non licebat. — Huc pertinet et illud *ejusd.* *ibid.* 10. 29. Neque alia huic verbo, quum beatum dicimus, subjecta notio est, nisi, secretis malis omnibus, cumulata honorum complexio. *Forcellino*

hoc loco notio est vis et significatio. — Item il-
lud ejusd. 1. Nat. D. 11. 27. Aperta simplexque
mens, nulla re adjuncta, fugere intelligentiæ no-
atæ vim et notionem videtur. Forcellinus Inter-
pretatus est vim et facultatem cognoscendi.

NOTION, n. 2. ita etiam appellatur cucumis
silvaticus apud Apul. Herb. 113.: a νότιος uvi-
dus.

NOTITIA, æ, f. 1. (notus). Genit. sing. Noti-
tiae antiquum pro notitiæ. Lucret. 2. 123. Exem-
plare dare et vestigia notitiae. — Est et alia for-
ma Notities, et, f. 5. Lucret. 5. 1046. unde insita
notities est Utilitatis? Adile eumd. ibid. 183. et
Vitruv. proæm. l. 6. a med. Ideo notities par-
um est assecuta. — Notitia a notus passivè ac-
cipienda est, atque ideo est conditio ejus, qui no-
tus est, notoriètà, condicione di chi è conosciuto,
celebrità.

I.) Proprie raro occurrit. Ovid. 4. Pont. 8. 48.
virtus Notitiam seræ posteritatis habet. h. e. nosci-
tur a posteritate. Id. 3. ibid. 1. 49. Exposuit mea
me populo fortuna videndum, Et plus notitiæ,
quam fuit ante, dedit. mi se più conoscere. et Ne-
pos Dion. 9. Hi propter notitiam sunt intromis-
si. h. e. quia noti et familiares. Seneca Ep. 19.
Tanta notitia te invasit. tanto sei tu conosciuto.

II.) Translate. ¶ 1. Speciatim notitia est actus,
quo duo sibi invicem noti fiunt. la conoscenza. Ter-
Heaut. 1. 1. 1. Quamquam hæc inter nos nupera
adhuc notitia est. Cic. Cæc. 31. 75. Fama adole-
scentis paulum hæsit ad metas notitia nova mu-
lieris. Ovid. 4. Met. 59. Notitiam primosque gra-
dus vicinia fecit. — Hinc notitiam femine habe-
re, est cum ea concubere. Cæs. 6. B. G. 20. In-
tra annum vigesimum femine notitiam habuisse
in turpissimis habent rebus. γνωσκειν γυναίκα. V.

COGNOSCO. ¶ 2. Generatim notitia est cognitio, notio,
notitia, cognizione, γνώσις, γνωσις. Cic. 1. Legg.
8. 24. Itaque ex tot generibus nullum est animal
præter hominem, quod habeat notitiam aliquam
Dei. Id. 2. Off. 24. 86. Vætetudo conservatur no-
titia sui corporis. Id. 4. Acad. (2. pr.) 10. 30.
Notitiæ rerum, quas Græci tum γνώσις, tum προ-
λήψις vocant. Id. 5. Fin. 21. 59. Natura ingenuit
sine doctrina notitias parvas rerum maximarum.
Lucret. 5. 125. Notitiam præbere. Ovid. 2. Pont.
10. 5. notitiam eripere. Quintil. 6. 4. 8. habere
alicujus rei. Cels. 6. 6. n. 14. extr. Quippiam no-
titiæ subtrahere. Quintil. 4. 2. ante med. Instrue-
re iudicem notitia rerum. Ovid. de nuce 29. Hoc
in notitiam veniat maloque piroque. Plin. 7. Hist.
nat. 1. 1. (6). Hoc venit mihi in notitiam. Id.
3. ibid. 5. 9. (57). Tradere aliquid notitiæ homi-
num. Plin. alter 10. Ep. 15. et 18. Perferre in
notitiam alicujus. far sapere. Vellej. 2. 7. 4. Res
parum ad notitiam pertinentes. che poco importa
il sapere. ¶ 3. In variis locis Codicis Justin.
ut 1. 27. 1. § 4. et 12. 60. 10. etc. notitia est li-
bellus, in quo descripti sunt officiales, qui publi-
ce inseriunt, et ratio omnis administrationis eor-
um, et annonæ, quæ unicuique ab imperatore
præstatatur, etc. Exemplum habes priore loc. cit.
Cod.

NOTITIES, et, f. 5. V. voc. præced. sub init.
NOTIUNCULA, æ, f. 1. deminut. a notio. Gloss.
Cyrill. Ενωκουλα, notiuicula, significatio.

NOTIUS, a, um, adject. Νότιος, australis, a No-
to vento. Manil. 1. 436. Quæ Notia antiqui di-
xerunt sidera vates. et ibid. 427. Tum Notus pis-
cis, venti de nomine dictus, Exsurgit de parte
Noti. — Græcorum aliqui, teste Plin. 3. Hist. nat.
5. 10. (75), Notium mare vocant, quod alii Tyr-
rhenum, et Latini Inferum. Sic Notus polus est
australis, apud Hygin. 1. Astron. 5. et 6. et 4.
ibid. 11. — Notia, gemma, V. NOTA.

NOTIVUS, a, um, adject. ad notitiam pertinens,
notus. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim
tantum in Not. Tyr. p. 79.

NOTO, as, avi, âtum, are, a. 1. Part. Notans I. 4.
et II. 2.; Notatus in omnibus paragr. et in fin.;
Notandus II. 3. — Priscian. 8. p. 826. Putsch. Di-
citur tamen etiam noto, as; in quo similiter no-
tandum, quod quæ a noto sit derivatum, corri-
puit tamen penultimam. Nec mirum, quum com-
posita a notus est quando mutant o in i corre-
ptam, ut agnitus, cognitus, quum ignotus serva-
verit o productam. Hæc Priscian. Certe notare,

ratione habita etymi, et cum notus conjungi pos-
est; rectius tamen cum nota: notare enim est no-
tam, signum apponere, distinguere, σημειώω (II.
segnare, notare, marcare, bollare; Fr. marquer,
faire une marque sur; Hisp. marcar, señalar,
poner una marca ó señal en alguna cosa; Germ.
bezeichnen, mit Kennzeichen versehen; Angl. to
mark, distinguish by a mark, note).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est, ut diti-
mus, notam, signum apponere, distinguere. Cic. 4.
Verr. 32. 79. Notaro tabellam cera, aut sangui-
ne. Id. post redit. in senat. 7. 16. Frons cala-
mistri notata vestigiis. Ovid. 1. Amor. 7. 50. un-
gue notaro genas. Sic 3. ibid. 6. 48. Ungue notata
comas, ungue notata genas. Id. de nuce 155. no-
tare fusco succo digitos. Id. 3. Amor. 2. 11. equo-
rum terga verberare. Id. 3. Art. am. 785. cui rugis
uterum Lucina notavit. Cf. Martial. 7. 18. corpus
nulla litura notat. h. e. nulla ruga, aut macula
deformat. Colum. 8. R. R. 11. 12. Notare ora atra-
mento. Pallad. 3. R. R. 9. a med. lineam can-
didis signis. Martial. 10. 38. O nox omnis et hor-
ra, quæ notata est Caris litoris Iudici lapillis. Lu-
cret. 6. 611. ignis nullo fulgore notatus. h. e. ignis
sine splendore. Cic. Prov. cons. 2. 4. Via illa
castris Threiciis distincta ac notata. Ovid. 4. Met.
329. pueri rubor ora notavit. Petron. Satyr. 89.
Reducta cuspidè uterum (equi lignei) notavit. h.
e. feriendo signavit. Martial. 3. 21. famulus fronte
notatus. bollato, marcato. ¶ 2. Latiori sensu,
vel translate ut aliis placet, est scribere. Ovid. 9.
Met. 522. Incipit et dubitat: scribit damuanteque
tabellas: Et notat et delet. Id. Heroid. 3. 1. a
raptâ Briseide littera venit Vix bene barbarica
Græca notata manu. et ibid. 5. 21. Incisæ servat
a te mea nomina fagi, Et legor Cnone falce no-
tata tua. Id. 1. Amor. 4. 20. Verba notata mero.
Id. 3. Pont. 3. 26. verbis charta notata tribus.
Martial. 7. 17. mittimus libellos Auctoris calamo
sui notatos. ¶ 3. Item latiori sensu, vel trans-
late, dicitur de iis, qui compendiose ac per nota
scribunt, scribere in abbreviatura o in cifra.
Quintil. 1. proæm. 7. Alterum, quantum notan-
do consequi poterant boni juvenes, temerario e-
ditionis honore vulgaverant. Sueton. Galb. 5.
115. quingentes, quia notata, non perscripta
erat summa, herede Tiberio legatum ad quingenta
revocato, ne hæc quidem accepit. Id. Aug. 64.
Nepotes et litteras et notare aliaque rudimenta
per se plerumque docuit. ¶ 4. Item est descri-
bere, litteris mandare, posteris tradere. Nepos Cat.
3. Atque horum bellorum duces (Cato in Origini-
bus) non nominauit, sed sine nominibus res no-
tavit. Id. Att. 18. Nulla res illustris est populo
Romano, quæ non in eo volumine suo tempore
sit notata. et mox. Juniam familiam a stirpe ad
hanc ætatem ordine enumeravit, ootans, qui a quo
ortus, quos honores, quibusque temporibus cepis-
set. Plin. 8. Hist. nat. 36. 54. (131). Annalibus
notatum est, Domitium ursos Numidicos centum
in circo dedisse. ¶ 5. Notare etiam dicuntur,
qui libris aliorum adscribunt aliquid vel arguen-
di, vel confirmandi, vel explicandi causa, far no-
te. Ulp. Dig. 3. 5. 9. Idque et Labeo probat: sed
Proculus apud eum notat, non semper debere da-
ri. Id. ibid. 35. 1. 19. extr. Marcellus apud Ju-
lianum libro vicesimoseptimo Digestoruto notat:
Non dubitamus, quin etc. Arcad. ibid. 50. 4. 18.
§ 26. Mixta munera sunt δεκαπρωταί, εικοσα-
πρωταί, ut Herennius Modestinus, et notando
et disputando, bene et optima ratione decrevit.

II.) Translate. ¶ 1. Notare est significare, ex-
terno aliquo signo docere, monstrare, designare,
significare, monstrare, spjegare. Cic. 14. Phil. 8.
21. Sed, quod tum non licuit, P. C., id hoc tem-
pore non solum licet, verum etiam necesse est,
eos, qui re sunt hostes, verbis notari, sententias
nostris hostes judicare. Sic Ovid. 9. Met. 259. con-
jux quoque regia visa est Cetera non duro, duro
tamen ultima vultu Dicta tulisse Jovis, seque in-
doluisset notatam. h. e. Jovis dictis ootatam. Suet-
on. Ner. 39. Histrio in novissima clausula sena-
tum gestu notavit. accendit. Cic. 1. Cat. 1. 2. In
senatum venit: sit publici consilii particeps: no-
tat et designat oculis ad credem unumquemque
oostrum. Quintil. 11. 1. 4. L. Crassus, quum
apud summos oratores dicat, satia habet partem

hanc velint notare inter agnoscentes. accennare,
toccar di passaggio. Et Plin. 17. Hist. nat. 22.
35. (187). Quæ genera vitium, et in quali solo
cæloque essent conserenda, quum enumerarem
naturas earum, notavimus. — Similiter Cic. 3. Fin.
2. 4. Agricultura eas res, in quibus versatur, no-
minibus notavit novis. Id. 3. Tusc. 5. 10. Multo
melius hæc notata sunt verbis Latinis, quam Græ-
cia. Id. 7. Fam. 32. Equidem sperabam, ita no-
tata me reliquisse genera dictorum meorum, ut
cognosci sua sponte possent. Id. 2. Orat. 58. 236.
Hæc ridentur vel maxime, quæ notant et designant
turpitudinem aliquam non turpiter. Id. Partit.
orat. 11. 37. Insunt etiam in temporibus illa, quæ
temporis quasi naturam notant, ut hiems, ver, æ-
stas, auctumnus. ¶ 2. Est etiam videndo obser-
vare, animadvertere, videre, osservare, notare, ve-
dere: idque non videndi causa solum, sed memo-
riæ et doctrinæ et operis gratia. — a) Cum ad-
dito oculis, visu, vultu, mente, animo etc. Ovid.
3. Met. 593. Addidici regimen, dextra moderan-
te, carinæ Flectere: et Oleniæ sidus pluviale ca-
pellæ Taygetenque Hyadasque oculis Arctoreque
notavi. Id. 15. ibid. 660. Perspice, et usque nota
visu, ut cognoscere possis. Sic Heins.; alii nota,
visum et etc. Id. Heroid. 16. 71. Nec timui vultu
quamque notare meo. Id. 5. Fast. 10. silent aliæ,
dictaque mente notant. Id. 3. ibid. 177. Disce,
Latinorum vates operose dierum, Quod petis, et
memori pectore dicta nota. Id. 9. Met. 777. me-
morique animo tua jussa notavi. Id. 15. ibid. 814.
Fata tui generis legi ipse, animoque notavi. Cf.
Cic. 1. Divinat. 18. 34. Ratione aut conjectura
observata ac notata signa. — b) Absolute. Cic.
3. Orat. 48. 186. Numerum in cadentibus gut-
tibus notare possumus, in amne præcipitante non
possumus. Id. 1. Divinat. 42. 94. Arabes et Phry-
ges, campos et montes peragrantes, facile can-
tus avium et volatus notaverunt. et 2. ibid. 43.
91. Animadvertere et notare sldera. Sic 1. ibid. 7.
12. Animadversus et notatus. Id. Topic. 2. 7. De-
monstratus et notatus locus. Virg. 3. Ecl. 68.
Parta mæx Veneri sunt munera: namque ootavi
Ipse locum, aeræ quæ congestere palumbes. Ho-
rat. 2. Sat. 7. 8. sæpe notatus Cum tribus an-
ellis, modo læva Priscus inani. Ovid. 3. Fast. 108.
Helicen Graja carina notat. Petron. Satyr. 6. Dum
hæc diligentius audio, oon notavi mihi Ascylli fu-
gam. Cic. 7. Fam. 22. Id caput, ubi hæc contro-
versia est, notavi et descriptum tibi misi. et 7.
Verr. 10. 27. Veris initium iste noo a Favo-
nio notabat, sed quum rosam viderat etc. Plin.
2. Hist. nat. 8. 6. (29). Apud nos quoque id li-
quore olei notamus accidere, Sic cum Infinito Suet-
on. Aug. 96. Notante omni exercitui, futuram quan-
doque inter collegas discordiam tatem, qualis se-
cuta est, atque exitum præsigiente. Quintil. 3. 2.
3. Notare aliquid ad imitandum vitandumque.
Val. Flacc. 2. 311. Erce procul validis Lemnon
tendentia remis Arma notant. scorgono, scuopro-
no. Martial. 5. 49. Nudum est in medio caput,
nec ullus In longa pilus area notatur. si vede.
¶ 3. Sæpe dicitur de iudice, qui, causa cognita,
rem sententia et punitione ignominiosa afficit,
aut factum improbat et damnat: et ignominia in-
famaque dignum esse declarat: et præcipue de
censoribus, ut in NOTA II. 4. dictum est. Cic.
Cluent. 42. 120. Quos censors furtil et captarum
pecuniarum nomine notaverunt. Id. Mil. 11. 31.
Ita senatus rem, non hominem notavit. Id. Cluent.
47. 130. Homines, quos ceteris vitiis atque omol
dedecore infames videbant, eos hac quoque sub-
scriptione notare voluerunt. Id. 7. Phil. 8. 23.
Ignominiam notandos censuerunt eos, si qui mili-
tiam subterfugissent. Plin. 33. Hist. nat. 11. 50.
(142). Propter quinquæ pondo notatum a censori-
bus triumphalem senem, fabulosum jam videtur.
Martial. 6. 22. Ne lex Julia te notare possit. ¶ 4.
Hinc accipitur universim pro reprehendere, argue-
re, improbare, damnare, tamquam ignominiosum
et infamem observare, infamare, tacciare, disono-
rare, infamare, censurare. Cic. Balb. 25. 56. Lu-
xuria Corneli non crimine aliquo libidinis, sed
communi maledicto notabatur. Id. Quintil. 31. 99.
Ne is dedecore, macula, turpissimaque ignomi-
nia notetur. Id. Brut. 62. 221. Cujus improbita-
tem veteres Atticorum comediæ notaverunt. Id.

2. *Orat.* 85. 349. Nec bonum virum proprie et copiose laudari sine virtutum, nec improbum notari ac vituperari sine vitiorum cogitatione posse. *Id. Fonte.* 1. 2. Galli modo bello domiti; modo triumphis ac monumentis notati; modo agris multati. *Id. 6. Fam. 6. a med.* Boni cives nulla ignominia notati. *Id. Cluent.* 22. 61. Iudicia senatoria insigni turpitudine notata, atque operata dedecore et infamia. *Id. Dom.* 26. 68. Hominis scelere ac furore notato, similis a republica labes in posterum demovebatur. *Horat.* 1. *Sat.* 3. 24. Stultus et improbus hic amor est, dignusque notari. *Id. ibid.* 6. 14. notante Iudice, quo nosti, populo. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 34. 34. (120). Nascia in toga candida bis repulsa notatus a populo. *Arnob.* 4. 22. Notare aliquem probris. *Sueton. Ner.* 5. aliquem joco. *Id. Domit.* 8. scriptis famosus. *Id. Gramm.* 23. Dicto quoque non infaceto notatum ferant est. — Hinc Part. præter.

Notatus, a, um, cuius plurima exempla retulimus, adjective quoque usurpatur, unde Comp. *Notatior* et Sup. *Notatissimus* apud *Cic.* 3. *Herenn.* 22. 37. Si aliqua re exornabimus, quo notatior sit similitudo. *h. e.* notabilior, quod *alii leg.*; *alii vero notior.* *Id. Dom.* 9. 23. Homo teterrimus, omnium scelerum libidinumque maculis notatissimus. *h. e.* quem qui maxime inustus, turpissimus.

NOTOR, oris, m. 3. (nosco). In recto singul. *notos* legitur in *Inscript.* apud *Orell.* 4957. *HERCULES INVICTE SANCTE SILVANE NOTOS HIC ADVENISTI NE QUID HIC FIAT MALL.* — Notor est qui notitiam dat alterius, *γνωστής*; idem qui *cognitor*, quod vide. *Petron. Satyr.* 92. Ne mea quidem vestimenta ab officioso recepissem, nisi notorem dedissem. *Seneca Apocol.* ante *med.* Si quis a me notorem petisset, te sui nominaturus, qui me optime nosti. et *Ep.* 39. Qui notorem dat, ignotus est.

NOTORIA, æ, f. 1. et

NOTORIUM, ii, n. 2. *V. voc. seq.*

NOTORIUS, a, um, adject. (notus) notus, vel notum faciens. — Hinc

Notoria, æ, f. 1. subaudi *epistola*, absolute, substantivorum more, est ea, qua notitiam rei cuiuspiam alteri damus. *Gallien. in epist.* apud *Trebell. Claud.* 17. Nihil me gravius accepit, quam quod notoria tua intimasti, Claudium graviter irasci. *Apul. 7. Met.* Ille, qui falsam de me notoriam pertulerat. *V. NOTARIA.* Cf. *Gloss. Lat. Gr.* Notoria ἀναφορά. et Μηρυσις, notoria, indicium.

Notorium, ii, n. 2. absolute, substantivorum more, est delatio et denunciatio, qua crimen ad iudicem deferitur, *denunzia, querela, accusa.* *Paul. Dig.* 48. 16. 6. Nunciatores, qui per notoria, iudicia produunt, notorios suis assistere jubentur. *Imp. Gordian. Cod.* 9. 2. 7. Si falsis, nec ne, notorii insimulatus sit, perpenso iudicio inspicere debet. *Symmach. Ep.* 10. 4. Quocirca impatienter fero, apparitorum notoriiis sensui nunciari.

NOTOS, i, m. 2. *V. NOTUS, 1.*

NOTOS, oris, V. NOTOR init.

NOTRIX, V. NUTRIX.

NOTŪLA, æ, f. 1. *deminut. a nota*, parva nota. *Capell. 1. p. 17. extr.* Multicoloribus notulis variata pictura.

NOTUS, a, um, V. NOSCO.

NOTUS et **Notos, i, m. 2.** *Austro, Ostro, Nōtes*, Græco nomine est ventus idem, qui auster Latino: a νότιος humor, humiditas, ut *Gell.* docet 2. 22. Est enim fere nebulosus atque humectus.

1.) Proprie. *Virg.* 6. *Æn.* 355. Tres Notus hiernas immensa per æquora noctes Vexit me violentus aqua. *Horat. Epod.* 10. 19. Ionius udo quam remugiens sinus Noto carinam ruperit. *Ovid.* 1. *Met.* 264. madidis Notus evolat alis. *Id. Heroid.* 3. 58; et *Val. Flacc.* 2. 506. nubifer. *Seneca Agam.* 181. nimbis gravis. *Ovid. Heroid.* 2. 12. procellousus. *Id.* 1. *Amor.* 4. 12. tepidus. — *Notus albus* est *Leuconotus*, quem vocem vide suo loco. — Græca positione. *Lucan.* 7. 363. Quidquid signiferi compressum limite cæli Sub Noton et Borean hominum sumus. Adde *eumd.* 19. 243.

II.) Translate per synecdochē est ventus quilibet. *Virg.* 3. *Æn.* 268. Tendunt vela Noti. Cf. *eumd.* 1. 575. et 5. 512.

NOVĀCŪLA, æ, f. 1. Neutr. genere. *Gloss. Cy-*

ril. Ἐραζήριον, novacula. Ἐραζόν, novaculum. *Gloss. Philoz.* Novaculum, Ἐραζόν. — Novacula est culter acuta acie et ad radendum apta, qualis est tonsorius; et novacula dicta videtur, quia membra, quæ raduntur, quodammodo novantur. (*Priscian.* 4. p. 636. *Putsch.* *Novacula a novo, as derivatur.*) *V. loca Arnobii* in *NOVATIO* 1. et *Val. Flacc.* in *NOVO* 1. a. Gr. Ἐραζός (It. coltello tagliante, rasojo; Fr. rasoir; Hisp. navaja de barbero; Germ. ein scharfes Messer, ein Scheermesser; Angl. any sharp knife, a razor).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Petron. Satyr.* 103. Mercenarius meus, ut ex novacula comperistis, tonsor est. *Martial.* 2. 64. Novacula nudare caput. et 11. 58. Quid si me tonsor, quam stricta novacula supra est, etc? *Cels.* 6. 4. Aream (capitis) novacula quotidie radere. *Lamprid. Elagab.* 31. Rasit et virilia subactoribus suis novacula manu sua, qua postea barbam fecit. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 6. 34. (108). Alopecias preparari oportet novacula, et sinapi. *h. e.* caput radendo, et sinapi conficando. *Tertull. Spectac.* 23. Vultus suos novacula mutare. *Sueton. Cal.* 23. Novacula secare fauces. *Colum.* 12. *R. R.* 54. 1. Raporum summam culeni novacula decerpit. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 23. 47. (99). Fungos præparare succineis novaculis. *h. e.* manubrium e succino habentibus. — De cote discisa novacula verba faciunt *Cic.* 1. *Divinat.* 17. 32; *Liv.* 1. 30; et *Val. Max.* 1. 4. n. 1. ¶ 2. Latiori sensu est sica, pugio, pugnale. *Martial.* 7. 61. Stringitur in densa nec cæca novacula turba. *h. e.* occulta sica, pugio, gladius ad confodiendos homines.

II.) Translate est hoc nomine piscis, quo tacta quæ sunt, ferrum olent. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 2. 5. (14).

NOVĀCŪLUM, i, n. 2. *V. voc. præced. init.*

NOVĀLE, is, n. 3. *V. voc. seq.*

NOVĀLIS, e, adject. (novus) vêtus.

I.) Proprie. ¶ 1. Dicitur de agro, qui alternis cessat et renovatur, *maggese, maggiatica, νέμα.* — a) Adjective. *Varro* 5. *L. L.* 39. *Müll.* Ager restibilis, qui restituitur ac reseritur quotquot annis; contra qui interimitur, a novando novalis. *Cf. eumd.* 6. *ibid.* 59. et *Isid.* de agris ed. *Rudorff.* p. 369. Novalis ager est primum proscissus, sive qui alternis annis vacat novandarum sibi virium causa. Novalla enim semel cum fructu erunt, et semel vacua. — b) Absolute, substantivorum more, eodem sensu dicitur *Novale, is, n. 3.* et *Novalis, is, f. 3.* — Neutr. genere. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 19. 49. (176). Quod vere semel aratum est, a temporis argumento vervacum vocatur. Hoc in novali æque necessarium est. Novale est, quod alternis annis seritur. *Colum.* 2. *R. R.* 2. 14. Expediendi rudis agri rationem sequitur cultorum novallium cura. — Femin. genere. *Virg.* 1. *G.* 71. Alternis idem tonsas cessare novales, Et segenem patiere situ durescere campum. subaudi terras. *Pallad.* 2. *R. R.* 10. Terra tota debet effodi, ubi ager inmundus est: ubi autem mundæ sunt novales, scriobibus pastinemus, aut sulcis. et 1. *ibid.* 6. a med. Si tibi ager est silvis inutilibus tectus, ita eum divide, ut loca pingua puras reddas novales, loca sterilia silvis tecta esse patlaris. *Mamertin. jun. Gratiar. act.* 22. Num quisquam in eadem novali æstate una amplius, quam semel mesuit? ¶ 2. Dicitur etiam de agro novo, cui nunc primum univisum est aratum, quam antea aut silva esset, aut terra nunquam proscissa et culta in segetem, campo di fresco ridotto a cultura. *Quintil. declam.* 3. 4. Humum scindere, segenem futuris novallibus eruere silvam. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 5. 3. (39). Talis fere est in novallibus, cæsa veteri silva. Adde *Callistrat. Dig.* 47. 24. 3. sub fin.

II.) Translate. ¶ 1. Accipitur pro solo numquam arato, et herboso. *Colum.* 6. *R. R. præf.* 1. Agricola quam maxime subacto et puro solo gaudet, pastor novali graminosaque. ¶ 2. Item universim pro agro culto, campo, *campagna.* *Virg.* 1. *Ecl.* 71. Impius hæc tam culta novalia miles habebit? Barbatus hæc segetes? *Stat.* 3. *Theb.* 644. miser quid puterem sanguine victo Aoniæ, et diri saturare novalia cadmi?

NOVĀMEN, inis, n. 2 res nova, novatio. *Tertull.* 1. *advers. Marcion.* 29. a med. Sistens hoc novamen, illas quoque vetustates ceremoniarum dissuadebat.

NOVĀNUS, a, om, adject. qui novissime venit, et opponitur veteri vel veterano. *Inscript.* apud *Orell.* 101. IULIUS Q. F. CALVIDIUS L. ALBIDI HERENNII CONSULIS FABRATERNI NOVANI D. D. Sic *Inscript.* apud *Gruter.* 1022. 12. FERENTINATES NOVANI. Ita appellati videntur coloni; ad quam sententiam tandem *Orellius* loc. cit. affert illud *Cic.* 4. *Verr.* 50. 123. Agrigentinarum duo genera sunt, unum veterum, alterum colonorum. *Hos* Cic. novos appellat. *V. FABRATERNUS* in *ONOM.*

NOVĀTIO, onis, f. 3. actus novandi, renovatio, innovatio, rinnovazione, νέωσις.

I.) Proprie. *Tertull.* 4. *advers. Marcion.* 1. circa med. Quam manifestus novatio prædicetur a creatore. *Paulin. Nolan. carm.* 25. 181. bis eam (celtana) geminata novatio comit. *Arnob.* 5. 35. Novatio pulentorum. *h. e.* rasura, et levigatio, quæ, ut ait *Id. ibid.* 25., fecerat sumere habitum puriorem. *Cæc. Aurel.* 2. *Acut.* 9. n. 40. Etiam si chronicas passiones quadam corporis novatione evadit. *h. e.* recorporatione, ut *Id.* alibi ait, de qua nec *Id.* 3. *Tard.* 6. Tum recorporationis utendum curatiohilis, quo reformata corpora, vel, ut ita dixerim, rejectis vitiosis carnis ac reuscentibus novis, reparata redeant ad memoriam sanitatis.

II.) Translate. Apud *Cic.* est prioris debiti in aliam obligationem, vel civilem, vel naturalem transfusio atque translatio: hoc est, quum ex præcedenti causa ita nova constituitur, ut prior perimatur. Ita *Clp. Dig.* 46. tit. 2. qui est De novationibus et delegationibus. l. 1. Adde *Scavol. ibid.* 34. 3. 31. et 33. 1. 24. circa med.

NOVĀTOR, oris, m. 3. *rinnovatore, ristoratore, νέωσις*, qui novat, in usum revocat quæ obsoleverant. *Gell.* 1. 15. sub fin. Quod loquentia novatori verborum *Sallustio* maxime congruet. Dicitur *Sallust.* novator verborum, quia maxime delectatus est prisca atque obsoletis verbis *Catonis*: unde vetus poeta apud *Quintil.* 8. 3. 29. Et verba antiqui multum furate *Catonis*, *Crispe Jugurthinæ* conditor historiae. *Auson. epist.* 16. 32. *Stirpis* novator *Aunian.* *Amnian.* 26. 10. ad fin. Hoc novatore adhuc superstitie etc.

NOVĀTRIX, tris, f. 3. *rinnovatrice*, quæ novat. *Ovid.* 15. *Met.* 252. rerumque novatrix Ex aliis reparat natura figuras.

NOVĀTUS, a, um, V. NOVO.

NOVĀTUS, us, m. 4. novatio, mutatio. *Auson. Edyll.* 14. 39. Tot species, tantosque ortus, variosque novatus Una dies aperit, conficit una dies.

NOVĒ, adverb. (novus). Sup. *Novissime* 2. et 3. — *Novē* est idem ac novo modo, noviter, *νέως, νεωτέριος* (It. in maniera nuova, novamente, di nuovo, per la prima volta; Fr. d'une manière neuve; Hisp. en modo nuevo, de nuevo; Germ. neu, auf neue, ungewöhnliche Art; Angl. newly, in a new or unusual manner, after a new form or fashion). Occurrit ¶ 1. Posit. *Novē* eo, quo diximus, sensu. *Plaut. Epid.* 2. 2. 38. ornata ut lepide! ut concinne! ut nove! *Auct.* ad *Herenn.* 1. 9. Ne quid perturbate, ne quid ambigue, ne quid nove dicamus. *Seneca 1. Controv.* 4. ad fin. Pulcre dixit, et nove sumpsit ab omnibus bene dicta. *Gell.* 17. 2. circa med. *Magnum viaticum* pro magna facultate et paratu magno, nove positum est. et 19. 7. Verba nove, aut insiquiter dicta. ¶ 2. Sup. *Novissime* ad tempus refertur, et est nuper, poco fa, ultimamente. *Valerius Aulian.* apud *Charis.* 2. p. 186. *Putsch.* Mater quum novissime egrotasset, vovisse fertur, et *ibid.* Quod novissime nobiscum foedus fecissent. *Sall. Cat.* 34. *Novissime* memoria nostra argentum ere solutum est. *Plin.* 4. *Ep.* 30. Anulum pons in siccio: allatur sensum, ac novissime operitur. et 8. *Ep.* 3. Liber, quum novissime tibi visi. *Quintil.* 2. 10. 1. Declamandi ratio, ut ex omnibus novissime inventa, ita multo est utilissima. *Id.* 11. 3. 8. Qua (fama) diu princeps orator, aliquando *Ciceronis* annulus existimatus est, novissime securus. Adde *Auct. B. G.* 6. 1. et 48. ¶ 3. Sup. *Novissime* in enumerationibus et distributionibus est idem atque ultimo loco, postremo, in ultimo luogo, finalmente. *Plancus* ad *Cic.* 10. *Fam.* 24. Milites ornari volui a senatu, primum quod ita meritis iudicabam: deinde quod conjunctiores reipubl. esse volebam: novissime ut tales

vobis prætare possem, quales etc. Seneca 3. *Ira* 5. Dicam primum, quemadmodum in iram non incidamus: deinde quemadmodum nos ab illa liberemus: novissime quemadmodum irascentem placemus. *Pallad.* 12. *R. R.* 22. ad fin. Lectas baccas condies: rutam et petroselinum sternes: subinde salis aspersione cumulabis: postremum mel superfundes: novissime optimi olei quantumcumque miscabis. *Quintil.* 3. 6. 24. Primum—Post hæc—Novissime. *Id.* 11. 2. 41. Poetica prius, tum oratorum, novissime etiam solutiora numeris. *Id.* 6. *proem.* 1. Hæc ex tua voluntate maxime ingressus, tum si qua ex nobis ad juvenes bonos pervenire posset utilitas, novissime pæne etiam necessitate quadam officii mihi delegati, sedulo laorabam. — Animadvertente et illa ejusd. *Quintil.* 2. 4. 10. Et desperant, et dolent, et novissime oderunt. et 7. 1. 37. Quod vel atrocitate formularum, vel modo petitionum, vel novissime sorte diducatur.

NOVELLA, æ, f. 1. *V.* NOVELLUS in fin. NOVELLASTER, a, um, adject. novellus, novus. *Marcell. Empir.* 8. *sect.* 3. a *med.* Vinum optimum, sed novellastrum.

NOVELLE, adverb. nove. In *supposit.* *Plauti Pæn.* 8. Utrum is est novelle novellus, etc.

NOVELLETUM, i, n. 2. locus novellis arboribus, v. gr. vitibus consitus, ubi nulla antea plantatio fuit. *Paul. Dig.* 25. 1. 6. Veluti si novelletum in fundo factum sit. *Gloss. Philox.* Novelletum, νεοφύτου, νεοφύτεϊον.

NOVELLICUS, a, um, adject. novellus. *V.* in NOVELLE.

NOVELLITAS, atis, f. 3. novitas, res nova. *Tertull. Anim.* 28. Neque veritas considerat vetustatem, neque mendacium devitat novellitatem. Adde *eumd.* *advers. Prax.* 2.

NOVELLO, as, avi, atum, are, a. 1. (novellus). Part. *Novellans* II. — Novellare est novum agrum colere, sepe novas vites pangere, νεωζω, νεωζω.

I.) Proprie. *Sueton. Domit.* 7. Existimas nimio vinearum studio negligi arva, edixit, ne quis in Italia novellaret.

II.) Translate. *Paulin. Nolan. carm.* 21. In castitate liberos enutrens vitam novellantes Deo.

NOVELLUS, a, um, adject. deminut. a novus, νεοφύτου, νεος (II. novello, nuovo, giovine; Fr. jeune, nouveau; Hisp. nuevo, joven, mozo; Germ. new, jung; Angl. new, of early growth, young, tender). Occurrit — a) Præcipue in re agraria de jumentis et plantis. *Varro* 2. *R. R.* 3. 1. de caprarum ætate. Novella, quam vetus, utilior. *Id.* 1. *ibid.* 20. 2.; et *Colum.* 6. *R. R.* 1. 3. Novelli juvenci. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 84. (211). sues. *Varro* 1. *R. R.* 31. 1. Vines novellas fodere. *Virg.* 3. *Ecl.* 11. Novellæ vites. *Cic.* 5. *Fin.* 14. 39. Itaque et vivere vitem, et mori dicimus, arboremque et novellam, et vetulam, et vigere, et senescere. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 9. 33. (124). Novella præta. *Colum.* 8. *R. R.* 5. 5. Novellæ gallinæ. h. e. quæ semel tantum excubarunt. — b) De hominibus et de rebas, quæ recentia sunt. *Tibull.* 2. 2. 22. Novella turba. h. e. nova proles, infantuli. *Liv.* 41. 5. Cn. et L. Gavitii, novelli Aquilejenses. h. e. novi coloni Aquilejam deducti (nempe triennio ante, ut est apud *eumd.* 40. 34.). *Ovid.* 4. *Pont.* 12. 24. Quum regerem tenera frena novella manu. et 3. *ibid.* 7. 16. Ductus ab armento taurus detractat atrum, Subtrahit et duro coita novella jugo. *Fopisc. Tacit.* 1. Post excessum Romuli, novello adhuc Romanæ urlius imperio. *Lucret.* 1. 259. hinc nova proles Artubus infirmis teneras lasciva per herbas Ludit lacte mero mentes percussa novellas. *Prudent. Apotheos.* 304. Informasse Patrem (Deum) facturæ plasma novellæ. — Hinc

Novella, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, est vitis nove plantata. *Coripp.* 3. *Johann.* 327. Cultor in omni parte suas plantare novellas Cæperat. *Virg.* 3. *Ecl.* 11. novellas vites dixit.

Novellæ, arum, f. plur. 1. subaudi constitutiones, absolute, substantivorum more, appellatur quadam Romani Codicis pars.

NOVEM, numerus decimum inter et octavum, nove, εννεα. *Cic.* 6. de *republic.* 17. Novem tibi orbibus, vel potius globis connexa sunt omnia. *Id.* 3. ad *Q. fr.* 5. Semo in novem et dies et libros distributus. *Virg.* 1. *Æn.* 249. Unde per ora novem

magno cum murmure montis It mare prorupit.

NOVEMBER et Novembris, bris, novembre, nonus mensis a Martio. Quare *November* sit dictus, *V.* in DECEMBER, et iis, quæ ibi afferuntur, lucem præferat *Cassiod.* 1. *Variar.* 35. Quod ab ipsis quoque mensibus datur intelligi, quando ex numero imbrum futurorum competenter nomina susceperunt. Sumitur et absolute, et adjective. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 84. Calend. Novembribus et postridie caput Tauri occidit: pluviam significat. Tert. Non. Novembris Fideicula mane exoritur: hiemal, et pluit. *Cato* apud *Priscian.* 6. p. 696. Mense Octobri fecimus: Novembris reliquus erat. *Auson. Eclogar.* de dieb. sing. mens. Implent tricenae per singula menstrua lucis Junius, Aprilisque, et cum Septembre November. *Martial.* 3. 58. Illic post Novembres, imminente jam bruma, Seras putator horridus refert uvas. *Calpurn.* 2. *Ecl.* 82. cum sole Novembris Maturis nucibus virides rumpuntur ecchini. — *NB.* De nomine proprio *V.* ONOM.

NOVEMVIRALIS, e, adject. ad novemviro pertiensi. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tyr.* ubi hæc leguntur p. 61. Triumvir, triumviralis, triumviri capitales; novemviri, novemviralis, novemviri capitales. *Auct. harum notarum* videtur deceptus fuisse a comparatione triumvirorum capitalium cum novemviris capitalibus: illi enim Romæ quidem fuerant, hi vero nunquam nominantur a scriptoribus Lstiniis.

NOVEMVIB, Iri, m. 2. nns ex magistratu vel collegio novem virorum. *Inscript.* apud *Don.* cl. 5. n. 189. c. ATTIVS L. JANVARIVS VI. VIR SACRIS FACIUNDIS, VIII. VIR VALETUDINARIUS. V. *Morcell. de stil. Inscript. Lat. T.* 2. p. 151. ed. *Patav.*; et *Orell.* 3999. *Id.* *Orell.* aliam affert *Inscript.* 3998., ubi similiter VIII. VIR VAL.

NOVENARIUS, a, um, adject. di nove, εννεαδικός, novem continens. *Varro* 9. *L. L.* 86. *Müll.* Novenaria regula, novenarius numerns, novenaria natura. Sic *Capell.* 2. p. 25. Novenaria regula. et 7. p. 239. Novenarius numerus. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 11. 15. (77). Novenarius sulcus. h. e. scrobs altitudine pedum trium, latitudine pari, ut ipsemet exponit. — De novenario, et ternario numero multa subtiliter *Auson. Edyll.* 11. V. et *Macrob.* 2. *Somn. Scip.* 2. — *Novenarium Pindaricum* est metrum novem syllabis constans, de quo hæc *Priscian.* *Partit. XII. vers. Æn.* p. 1216. *Putsch.* Præterea dicuntur hypercatalecti, quibus abundat una vel duæ syllabæ, ut novenarium Pindaricum, quod, quum sit dimetrum iambicum, habet tamen unam syllabam plus in fine: *Horatius.* Silvæ laborantes geluque.

NOVENDĒCIM et novemdecim, diciannove, εννεακαιδεκα, undeviginti. In *Epit. Liv.* 119. Quum annos novendecim haberet. Al. leg. *decem et novem*: alii aliter. *Priscian.* de ponderib. p. 1354. *Putsch.* *decem et novem* agnoscit. *Idem* tamen 18. p. 4170. docet a *Livio* usurpatum *septemdecim*, quod ejusdem est formæ. Immo et *novemdecim* legitur apud *eumd.* 3. 24. ad fin. ed. *Drakeborch.* Fuerunt censa civium capito centum septemdecim millia trecenta novemdecim. *V.* ibi adnotat.

NOVENDĪALIS vel novemdialis, e, adject. ¶ 1. Est qui novem diebus sit, εννεαήμερος. *Novendiale sacrificium* et *Novendiales feriæ* dicebantur, quæ novem diebus continuis fieri solebant ad expiationem prodigiorum. *Liv.* 4. 31. Nuntiatum regi patribusque est, in monte Albano lætibus pluisse. Romanis quoque ab eodem prodigio novendiale sacrum publice susceptum est, seu voce cælesti ex Albano monte missa (nam id quoque traditur), seu haspiscum monitu. Mansit certe solemne, ut quodcumque idem prodigium nunciaretur, feriæ per novem dies agerentur. Hæc *Liv.*; apud quem rursus 21. 62., 25. 7., 26. 23., 27. 37., 29. 14. et alibi sæpe legitimus novendiale sacrum factum esse, quod de cælo esset lapidatum. *Cic.* 3. ad *Q. fr.* 5. Novendiales feriæ. Sic *Paul. Diac.* p. 175. 9. *Müll.* Novendiales feriæ a numero dierum sunt dictæ. ¶ 2. Aliud fuit sacrum novendiale, quod privatim fiebat nono die, postquam defuncti cineres in sepulcrum illatæ fuerant: eo enim clauderantur et complebantur justa solemnia defuncti: quæ ideo et novendialia dicta sunt. *Gloss. Philox.* Novem-

dialia, εννεα ημερησ ανόμεια. Legitur *Novendiale* apud *Augustin.* 1. *Quæst. in Heptateuch. quæst.* 172. Nescio, utrum inveniatur, alicui Sactorum in Scripturis celebratum esse iuctum novem dies, quod apud Latinos novendiale appellatur. *Servius* ad *Illud Virg.* 5. *Æn.* 64. Præterea si nona diem mortalibus alium Aurora exulerit, etc. Sciendum, quia apud majores, ubicumque quis fuisset extinctus, ad domum suam referabatur: undè est illud (6. *Æn.* 152.) Sedibus hunc refer ante suis, et conde sepulcro: et illic erat septem diebus: octavo incendebatur: nono sepeliebatur: undè *Horat.* (*Epod.* 17. 47.) in sepulcris pauperum prudens anus Novendiales dissipare pulveres. Unde etiam iudi, qui in honorem mortuorum celebrabantur, novendiales dicuntur. Hæc *Servius*, qui tamen minus recte interpretatur illud *Sedibus hunc refer ante suis.* — *Novendialis cæna* est feralis, funebris. *Tac.* 6. *Ann.* 5. — *Exstincto populo, etiam novendialis tarde venit*, proverb. apud *Quintil. declam.* 12. 23. de eo, qui nimis sero et frustra opem fert. Quamvis enim post nonum mortis diem adhuc novendiale sacrum, vel cæna fiat in tempore, tamen si populus omnis extinctus sit, sera est, quia, nullo asperitate, fieri nequit. — *Plura V.* apud *Kirchmann.* de *funerib.* l. 4. c. 1. — *NB.* De novendiali coquo *V.* NUNDINALIS.

NOVENDIL. *V.* in NOVENSILES in fin.

NOVENDILES. *V.* NOVENSILES in fin.

NOVENNĀLIS, e, adject. novennis. Occurrit tantum in composito DECEMNOVENNĀLIS, quam voc. *V.*

NOVENNIS, e, adject. qui novem annos habet. *Lactant. Mort. persecut.* 20. Maximianus substituto Cæsare filio suo, qui tunc erat novennis, etc. *Inscript.*, quam *B. Borghesius* nuper Romæ vidit in cævedio S. Laurentii extra muros, quæque pertinet ad ann. a Chr. n. CCXLY. NOVENNEM FVERVM ERIPVIT TVM MENSIBVS OCTO etc. Hic licenter prima in novennem vitio sæculi productur.

NOVENNIUM, ii, n. 2. εννεαετηρίς, novennium, spatium novem annorum. *N. Thesaur. Latinit.* ab *A. Maio* editus in *Class. Auct. T.* 8. p. 14. Annus componitur, hic et hæc biennis et hoc bienne, unde biennium, ii: triennis, unde hoc triennium, ii: quadriennis, unde quadriennium, ii: quinquennis, unde quinquennium, ii: sexennis, unde sexennium, ii: septennis, unde septennium, ii: octennis, unde octennium, ii: novennis, unde novennium, ii: decennis, unde decennium, ii. Componitur etiam undecennis et duodecennis, sed raro inveniuntur. Hæc cl. *Furlanetto* in *Append.* Sed *Novo* illi *Latinit. Thesaur.* baud temere fidendum est, quum nullus laudetur auctor, et *Festus* vocabula octennium et novennium improbare videatur, ait enim p. 347. 20. *Müll.* Septuennio quoque anno (ubi *Müllerus* adnotat: *Ennius?*) usus est, ut priore numero, sed it non permansit in usu, nec amplius processit in inajorem.

NOVENSILES DII. seu, ut alii malunt, Novensides, ium, m. plur. 3. iidem fortasse sunt, atque Indigetes, qui hoc præterea epitheto gaudeant, quod novissime in deorum sedes recepti sint. Nihil tamen certi afferri potest. Quidam enim ita putant appellatas novem Musas, a numero. *Varro* dicit, esse numerum novenarium: quasi in eo divina quedam sit vis, et prærens nomen. *Cornificius* credit, eos fuisse deos novitatum præsides: quasi eorum cura et patrocinio res novarentur et instaurarentur. *Cincius* ait, sic appellata numina omnia peregrina in Urbem recepta, ex ipsa cultus novitate. Denique alii alia, ut in re omnino dubia. *V. Arnob.* 3. 38. unde hæc sumpta sunt. *Varro* 5. *L. J.* 74. *Müll.* a Sabianis venire ait: quod et *Piso* affirmat apud *Arnob. loc. cit.* Meminit et *Liv.* 8. 9. recitans formulam devotionis Decii, in qua Novensiles vel Indigetibus distinguuntur: item *Capell.* 1. p. 16. — Genitivus *Novensilium* usurpatur ab *Arnob.* *ibid.* Ubium victiarum deos potestate afficit *Novensilium* numinum. — De scribendi ratione et etymo hæc *Mar. Victorin.* 1. p. 2470. *Putsch.* Novensiles sive per l, sive per d scribendum: communionem enim habuit l littera cum d apud antiquos, ut *dinquam* et *lingnam*, et *dacrimis* et *iactrimis*, et *Capitodum* et *Capitolinum*, et *sella* a sede, olere ab odore. Est et rommionio cum

Græcis: nos *lacrīmæ*, illi *δακρυα*, *olere* *δαδῶδῆναι*, *meditari* *μελεῖν*. Novensiles autem, quos Græci *νοῦνῆες*, post Novendii a considendo, id est eadem sede præditi.

NOVENUS, a, um, adject. *ἑνωτος*, nomen numerale distributivum, a *novem*. Fere usurpatur num. plur. ut cetera distributiva: et etiam extra distributionem. *Liv.* 27. 37. Ut virgines ter novena per urbem euntes carmen canerent. *Ovid.* 12. *Met.* 97. Terga novena boum. *Id.* 8. *ibid.* 170. Actæo bis pastuū sanguine monstrum Tertia sors amnis domuit repetita novenis. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 5. 9. (53). Novenorum conceptu dierum. *Auson.* *epist.* 5. 7. Vis novies denos dicam, deciesque novenos Isse dies? — In sing. numero. *Stat.* 1. *Silv.* 2. 4. Demigrant Helicone deæ, quatuntque novena Lampade solemnem thalamis coeuntibus lguem.

NOVERCA, æ, f. t. nova uxor ducta post mortem vel repudium prioris, quæ liberos reliquit superstitis: cui respondet *privignus*. Dicta est a *novus* et *arceo*, quia ducitur arcendæ familiæ gratia, id est coercendæ, ut ait *Festus* p. 174. 11. *Müll.* Porro *novercæ* infestæ esse solent prioris uxoris filiis: præsertim si suos sibi ipsæ pepererint, *μητρικά* (i. *matrigna*; Fr. *belle-mère*, *marâtre*; Hisp. *madrastra*; Germ. *die Stiefmutter*; Angl. *a stepmother*, *stepdame*).

1.) Proprie. *Afranius* apud *Non.* p. 393. 26. *Merc.* Muller, *novercæ* nomen buc adde impium. *Cic. Cluent.* 70. 190. Nomina necessitudinum, non solum naturæ nomen, et iura mutavit; uxor generi, *noverca* filii, filia pellex. *Horat. Epod.* 5. 9. Quid ut *noverca* me iolueris? *Virg.* 3. *Ecl.* 33. injuata *noverca*. *Id.* 2. *G.* 128. sæva et 3. *ibid.* 282. mala. *Ovid.* 3. *Fast.* 853. sceleratæ fraude *novercæ*. *Id.* *Heroid.* 12. 188. Sævitat in partus dira *noverca* meos. *Id.* 1. *Met.* 147. Lurida terribiles miscet aconita *novercæ*. *Quintil.* 2. 10. 5. ed. *Spalding.* Sæviores tragicis, *novercæ*. *Val. Flacc.* 3. 506. insidias astusque *novercæ* sentire. *Plin.* 6. *Ep.* 33. *Novercani* filia, amore captus, ioluerat. *Capitolin. M. Aurel. in fin.* Ne tot liberis superduceret *novercam*. *Inscript.* apud *Murat.* 1173. 8., quæ est apud *Orell.* 4604. D. M. L. HOSTI. I TER. SILVANI ANN. XXIII. M. II. D. XV. MATER FILIO PUSSEM. MISERA ET IN LVCTV AETERNALI BENEFICIO NOVERCÆ. V. BENEFICIUM. — Apud *novercam* queri, proverb. *Plauti Pseud.* 1. 3. 80. h. e. lamentari apud eum, qui vel nullam opem feret, vel etiam calamitate nostra gaudebit. Itali dicunt, *dire le sue ragioni a' birri*.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim. *Quintil.* 12. 1. 2. Rerum ipsa natura io eo—non parens, sed *noverca* fuerit, si etc. *Vellej.* 2. 4. 4. Hostium armatorum totiens clamore non territus, qui possum vestro moveri, quorum *noverca* est Italia? h. e. non mater, cuius sitis indigenæ et vere Itali, sed advenæ et convenæ. Dictum est P. Scipionis Africani minoris in contionem plebis R. tumultuantem. Simile est illud Cæsaribus apud *Petron. Satyr.* 22. mercedibus emptæ, Ac viles animæ, quorum est mea Roma *noverca*. ¶ 2. Speciatim — a) In re militari, metaphorâ ductâ a *novercæ* iniquitate, *novercæ* appellantur iniqua castrorum loca. *Hygin. Gromat. ad fin.* Castrorum iniqua loca, quæ a prioribus *novercæ* appellantur, omni modo vetari debent: ne mons castris immineat, per quem supervenire hostes, aut prospicere possint, quid in castris agatur; ne silva celatura bostes adiaceat, neve fossæ, vel valles, per quas obrepi castris occulte possit; ne vicini fluminis torrente subita tempestate castra inundata intereant. In coxis, in loco trionum maxime instruendum erit valium tormentis ab eo istere, quo *novercæ* evitari non potuerunt. In Cod. autem MS. *Hygini* (ait cl. *Furlanello* in *Append.*) prius legitur *nobiricæ*, sub finem *novercæ*. Vides igitur priorem lectionem ex amanuensis vel descriptoris oscitantia repetendam, qui prius litteram i pro e, et postea i pro c posuit, deinde ob frequentem litteræ b in v commutationem *novercæ* pro *novercæ* scripsit. V. *Nobiricæ* in *Verb. barb.* — b) In re agraria *novercæ* videntur esse canales aquam ex agris transmittentes, sed non quantum satis est ad eos exhauriendos et exsicandos, et exigue et, ut ita dicam, maligne: vel quod exiles sint, vel quod facile

obstruantur. Apud *Goes.* p. 119. 142. 143. etc. semper cum canabulis junguntur. Hanc *Forcellini* interpretationem tuetur *Rudorffius* (*Gromatici vetl. Berolini* 1852. vol. 2. p. 269.), qui omnibus Gromaticorum locis diligenter collatis, docet *novercæ* esse canales vel structiles, vel ligneos, aquam ex agris transmittentes, qui quum vasorum fragmentis et aliis huiusmodi repleverunt, nonnisi exigue et, ut ita dicam, maligne, *novercarum* more, aquam permeare atque effluere sivebant: comparat præterea illud *Colum.* 2. R. R. 8. 3. et *Pallad.* 6. R. R. 3. Aliter quidem, sed minus recte sentit cl. *Furlanello*, in *Append.*, qui postquam verba *Hygini* sub a laudata in medium attulit, hæc addit: A *Frontino* et *Magone* (*Auctl. Gromat.* ed. *Goes.* locc. citl.) *novercæ*, seu canabulæ vocantur ea ruralia tuguria, quæ tegulis tecta, et fortasse etiam canis, ideoque canabulæ seu cannabulæ appellatæ, non habitationis, sed rei rusticæ potius custodiendæ causa construuntur, ut habet *Pompon. lac. cit.* in TUGURIUM, quæque propterea viatorem in agris progredientem impediunt, quem admodum militum castris occidere solent montes, silvæ, valles et torrentes.

NOVERCALIS, e, adject. ad *novercam* pertinens, di *matrigna*, *μητρικῆς*.

I.) Proprie. *Stat.* 5. *Silv.* 2. 118. Gætulo sic pulcher equo, Trojanique quassans Tela, *novercales* ibat venator in agros *Ascanius*. h. e. *Didonis*. *Juvenal.* 12. 71. Atque *novercali* sedes prælata *Lavinio*. h. e. *Lavinio*, quod fuit oppidum ab *Eneâ* conditum, et a *Lavinia* Iuli *noverca* appellatum. Sic *Bacchus* apud *Stat.* 7. *Theb.* 177. *novercales* appellat *Mycenas*, inimicas *Thebis*, quia sub tutela *Junonis* erant (*Ovid.* 6. *Fast.* 47.) ejus *noverca*.

II.) Translate est inimicus, infestus, quia ferme oderunt *novercæ* *privignos*. *Tac.* 12. Ann. 2. *Novercalia* odia. Sic *Lactant. Placid.* apud *A. Mavianum* in *Class. auct. T.* 3. p. 135. *fab.* 131. *Novercale* odium. Adde eund. *ibid.* p. 336. *fab.* 148. ad fin. *Rursus Tac.* 1. Ann. 33. *Novercales* *Liviæ* io *Agrippiam* stimuli. *Seneca* 4. *Excerpt. controuv.* 6. Quid alterum *novercalibus* oculis intueris? *Trebell. XXX.* *Tyrann.* 16. Erat circa illuc *Zenobia* *novercali* animo.

NOVERCOR, æris, ari, dep. 1. *novercam* ago, sævio ut *noverca*. *Sidon.* 7. *Ep.* 14. ante med. Quorum imbecillitati quodammodo *novercarentur*.

NOVI. V. NOSCO.

NOVICIO vel novitio, adverb. noviter, nuper. *Servius* ad *Virg.* 11. *Æn.* 316. *Luci* qui sunt in agris, qui concilio (*Marin. Frat. Arv.* p. 309. legit *novitio*) capti sunt, hos lucos eadem cæremonia, moreque coinquiri haberique oportet, ut etc.

NOVICIOLUS, a, um, adject. deminut. novicius. *Tertull. Apolog.* 47. et *Pœnit.* 6.

NOVICIUS vel novitius, a, um, adject. Est a *novus*, ut docet *Varro* 6. *L. L.* 59. *Müll.* Sic ab eadem origine *novitas* et *novicius* et *novilis* in agro. *Alfen.* apud *Gell.* 6. 5. Novum novicium dicimus, et proprium propicium (*al. leg. propicium*), augere atque intendere volentes novi et proprii significationem. *Gell.* hoc improbat: quum merito, alii viderint. — Itaque *novicius* est novus, novellus, recens, *novello*, *novitio* *νεωπῆς*.

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Plaut. Most.* 3. 2. 92. *Novicium* mihi quæstum instillui non malum. *Gell.* 11. 1. *Novicia* turba grammaticorum. *moderna.* et 1. 9. sub fin. *Novicios* philosophorum sectatores cum veteribus *Pythagoricis* comparans. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 1. 23. (41). Vinum jejuosus bibere, novitio invento, inutilissimum est. et 24. (46). Vinum novitium resinatum nulli conducit. *Id.* 34. *ibid.* 5. 10. (18). Statuæ *Lupercorum* habitu factæ tam novitiæ sunt, quam quæ nuper prodire prænullis induta. *Id.* 35. *ibid.* 6. 29. (48). Novitii colores. ¶ 2. Speciatim sæpe dicitur de servis, qui nuper in servitum incidierunt, novique sunt in ministeriis, et imperiti. *Martian. Dig.* 39. 4. 16. *Verbera* mancipia sunt, quæ anno continuo in urbe servierunt: novitia autem intelliguntur, quæ anno nondum servierint. *Varro* 8. *L. L.* 6. *Müll.* Etiam novicii servi empti in magna familia, cito omnium conservorum nominis recto casu accepto, in reliquos obliquos declinant. *Plaut. Capt.* 3. 5. 60. *Recens* captus homo, nuperus, et novitius.

Ter. Eun. 3. 5. 34. paucæ, quæ circum illam essent, manent *Novitiæ* puellæ. *Cic. Pis.* 1. 1. *Syrum* nescio quem, de grege novitiorum, factum esse consulim. *Quintil.* 8. 2. 8. Venales novitios accepimus. *Inscript.* apud *Maff. Mus. Ver.* 157. 6. *Vivus* *Fecit* *NOVICIUS* *RAVVTICRVM* *SIBI* *ET* *P. RABVTIO* *GLAGO* *SODALI.*

II.) Translate. *Juvenal.* 3. 265. Jam sedet in ripa, tetrumque novitius horret *Porthmea*.

NOVIES vel noviens, adverb. nove volte, *ἑνεάκις*, novem vicibus. *Varro* 4. *R. R.* 2. 27. Hoc ter novies cantare jubet. *Virg.* 4. *G.* 480. *Novies* *Styx* interfusa. *Seneca Ep.* 58. ad fin. Perfectissimus numerus, quem novem novies multiplicata componunt. scil. LXXXI. V. NONIES.

NOVIESDECIES, adverb. diciannove volte. Agnoscitur a *Prasen.* lib. de ponder. p. 1355. *Putsch.* nullo tamen allato scriptoris exemplo.

NOVISSIMALIS, e, adject. ad novissimum pertinens. *Mar. Victorin.* 2. p. 2519. *Putsch.* Quas particulas (*versuum*), si necesse sit, ansim dicere finales, seu novissimales, ut *Odrysiô* *lyra carmine* cantat.

NOVISSIMÉ. V. NOVE.

NOVISSIMUS. V. NOVUS.

NOVITAS, ætis, f. 3. (ovvus) qualitas rei, quæ nova est, *καιότης* (i. *novità*; Fr. *nouveauté*; Hisp. *novedad*; Germ. *d. Neuheit*, *Neusein*; Angl. *newness*, *freshness*, *novelty*, *strangeness*). Occurrit ¶ 1. Generatim. — a) Io singulari numero. *Cic.* 2. *Divinal.* 28. 59. Quem tibi rei novitas attulerit. *Lucret.* 5. 780. Nunc redeo ad mundi novitatem et mollia terræ *Arva*. *Virg.* 1. *Æn.* 657. Res dura et regni novitas me tallia cogunt *Moliri*. *Horat. A. P.* 223. Illecebris erat et grata novitate morandus Spectator. *Ovid.* 4. *Met.* 283. Et *Crocon* in parvos versum cum *Smilace* flores *Prætereo*: dulcique animos novitate tenebo. *Grat. Cyneq.* 114. Blandimenta yagæ fugies novitatis: ibidem *Exiguo* nimiove nocent. h. e. armorum novorum. *Quintil.* 1. 6. 39. Et auctoritatem antiquitatis habent, et gratiam novitati similem parant. *Id.* 9. 3. 58. Brevitatis novitatisque gratia. *Id.* 9. 2. 66. Figura ipsa novitate et varietate magis delectat. *Justin.* 22. 6. 12. Nec multo post non *Afri* tantum, verum etiam urbes tributariæ nobilissimæ novitatem secutæ ad *Agathoclen* defecere. *Sueton. Tib.* 25. Ne quid in novitate acerbis fieret. — b) In plur. numero. *Cic. Amic.* 19. 68. *Novitates*, si apertu afferunt, non sunt illæ iuldem repudiandæ, vetustas tamen loco suo conservanda. *Ammian.* 22. 2. Utque solet fama novitates augere etc. — c) Postice. *Ovid.* 1. *Fast.* 160. Anni novitas. h. e. ver. — d) Ad novitatem adverbii more, *Inscript.* apud *Orell.* 3278. *ΑΡΟΔΥΤΕΡΙΩ* *ΑΟ* *ΝΟΒΙΤΑΤΕΜ* *ΡΕΣΤΙΤΩΙ.* ¶ 2. Speciatim novitas dicitur insuetæ rei qualitas vel conditio, id quod insolitum est, quod est insigne, quod raro accidit: ad rem *Cic.* 3. *Herenn.* 22. 36. Solis exortus, cursus, occasus nemo admiratur, propterea quod quotidie sunt: at eclipses solis mirantur, quia raro accidunt, et solis eclipses magis mirantur, quam lunæ, quoniam hæc crebriores sunt. Docet ergo se natura vulgari et usitata re non exsuscitari, novitate et insigni quodam negotio commoveri. *Sall. Cat.* 4. Id facinus in primis ego memorabile existimo sceleris atque periculi novitate. *Ovid.* 12. *Met.* 175. de *Cæni* in virum versa. monstri novitate moventur, Quisquis adest. In illo *Ovid.* 4. *Pont.* 13. 23. laudes de *Cæsare* dixi: Adjuta est novitas numine nostra dei: novitas est novus *Ovidii* conatus. Sic io *Inscript.* apud *Gruter.* 337. a med. HIS *NOVITATIBVS* *DYPLICI* *ORNATVS* *EST* *GLORIA* etc. Sermo est de agitatore circensi, qui et septem equis simul junctis, et sine flagello (quod novum erat) vicerat. — ¶ 3. Item speciatim novitas ponitur pro hominis novi qualitate vel conditione, h. e. pro generis ignobilitate. *Cic.* 1. *Fam.* 7. a med. Putabam novitati esse invisum meæ. Sic *Sall. Jug.* 88. Contemnunt novitatem meam, ego illorum ignaviam. *paullo ante dixerat*: Comparet nunc cum illorum superbia me hominem novum. *Rursus Cic. Mur.* 8. 17. Quamquam ego jam putabam, iudices, multis viis fortibus ne ignobilitas objiceretur generis, meo labore esse perfectum: nec arbitrabar, de generis novitate accusatores esse dicturos. *Vellej.* 2. 127. 1. Quibus novitas familiæ haud ob-

stitit, quo minus ad multiplices consulatus triumphosque et complura eveherentur sacerdotia. *Id.* 2. 96. 1. Agrippa novitatem suam multis rebus nobilitaverat.

NOVITER, adverb. nove. *Plaut. in suppos. Aul. sc.* Quid hic 5. Nisi fodiā noviter. *Inscript. apud Gruter.* 171. 7. (quam ann. a Chr. n. CCCLXXVII. positam fuisse probat *Ed. Corsinius de præf. Urb. p.* 265.). BASILICAE VILIAE NOVITER A SE REPARATAE. *Fulgent. 3. Mythol.* 1. a med. Amor noviter venit.

NOVITIO et NOVITIUS, a, um. *V. NOVICIO et NOVITIUS.*

NOVO, as, avi, atum, are, a. 1. (novus). Part. *Novans* II. 2.; *Novatus* in omnibus fere paragr.; *Novaturus* II. 2.; *Novandus* II. 1. et 2. — *Novare* est novum facere, instaurare, reficere, *νέω, καινώ* (It. *rendere nuovo, fare di nuovo, rinnovare*; Fr. *renouveler*, *Hisp. renovar*; Germ. *neu machen, erneuern*; Angl. *to introduce as new, coin*).

1.) Proprie. — a) Generatim. *Virg.* 5. *Æn.* 752. Ipsi transtra novant, flammisque ambasa reponunt Robora navigiis. *Ovid.* 1. *Fast.* 621. matronaque destinat omnis Ingratos nulla prole novare viros. h. e. nullam prolem parere, per quam patres quodammodo renovantur. *Sic Stat.* 10. *Theb.* 229. Cui fetura gregem pecoroso vere novavit. *Ovid. Heroid.* 4. 90. Hæc reparat vires, fessaque membra novat. h. e. reficit, recreat. *Val. Flacc.* 3. 422. Hic salo purpureo, vivaque nitentia lympha Membra novat. h. e. extergit, mandat, quasque renovat. *Sil. It.* 4. 12. Pila novant, ac detera rubigine sævus totidit ferro splendor. h. e. acuendo quasi renovat. — b) Speciatim de iis, quæ denuo fiunt. *Liv.* 26. 19. Ut ardorem eum, qui resederat, excitaret rursus novaretque. *Ovid.* 4. *Pent.* 11. 19. quum longa dies sedavit vulnera mentis, Intempestive qui sovet illa, novant. *Sic Id. Remed. am.* 729. Admonit renovatur amor, vulnusque novatum Scinditur. *Id. Heroid.* 1. 20. Tlepolemi leto cura novata inea est. *Tac.* 2. *Hist.* 51. Io funere ejus novata luctu ac dolore militum seditio. *Lucret.* 2. 72. quæ decedunt corpora cuique, Unde abeunt minuot, quo venire augmine donant; Illa senescere, at hæc contra florescere cogunt, Nec remorantur ibi. Sic rerum summa novatur Semper. — c) Item speciatim *novatus ager* est novale, vel universim iterum aratus cultusque in senentem. *Cic.* 2. *Orat.* 30. 131. Subacto mihi ingenio opus est, ut agro non senet arato, sed novato et iterato, quo meliores fetus possit et grandiores edere. *Ovid.* 4. *Pont.* 2. 44. Oblectat cultu terra novata suo. — d) Item est novum facere, invenire, excogitare, *fare di nuovo, inventare, creare.* *Cic.* 3. *Orat.* 37. 149. Verba, quæ novamus et facimus ipsi. et *ibid.* 38. 154. Novantur autem verba, quæ ab eo, qui dicit, ipso gignuntur ac fiunt. et *ibid.* 152. Verbum aut inusitatum, aut novatum, aut translatum. *Quintil.* 5. 10. 36. Multa novantur in omni genere matetia. *Ovid.* 3. *Art. am.* 346. Ignotum hoc aliis ipse novavit opus.

11.) Translate. ¶ 1. Est generatim mutare, innovare, *mutare, cambiare.* *Cic.* 3. *Legg.* 5. 12. Nihil habui sane, non modo multum, quod putarem novandum in legibus. *Liv.* 44. 8. Ignarum, belli quæ ia dies fortuna novaret. *Ovid.* 4. *Met.* 540. novemque simul faciemque novavit. *Id.* 2. *ibid.* 674. atque vagi crines per colla jacebant, In dextras abiecit jubas: pariterque novata est Et vox et facies. h. e. in novam mutata. et 4. *ibid.* 379. Nec loquor, ut quondam, naturæ jure novato, Ambiguus fuerit, modo vir, modo femina, Seythou. ¶ 2. Speciatim in re publica vel, uti ajunt, politica, *novare res* est mutare statum civitatis, rebus novis studere, novi aliquid moliri, *macchinare o fare novità, mutare governo, πωρεσιζω.* *Sall. Cat.* 40. Ubi primum dubiis rebus novandis spes oblata. *Kritzius et Gruteri* et Codicum auctoritate fretus legit *novandi* absolute, ut dixit *Tac.* 4. *Ann.* 18. *extr.* Neque mansurum Tiberio imperium, si iis quoque legionibus cupido novandi fuisset. *V. ibi* multa. *Liv.* 24. 23. Tamquam novandi rei aliquam occasionem quærentes. *Id.* 35. 31. Multitudinem, et quorum res non ex sententia ipsorum esset, omnia novari velle. *Sall. Cat.* 58. Optimum factu ratus, noctem, quæ instabat, autecapere; ne quid eo spatio novaretur. *Liv.* 32.

38. Duæ faces novantibus res ad plebem in optimates accendendam. *Curt.* 10. 8. Monere non destitit, ni occupet impotens animus, res novaturum. *Justin.* 33. 2. 8. Etolorum universarum arbitrium senatus, cum conjugibus et liberis, qui dubia fide fuerant, Romam missus, ibique, ne in patria aliquid novaret, diu detentus.

NOVUS, a, um, adject. νέος. Comp. *Novior* non est in usu, quamquam agnoscitur a *Varron.* 6. *L. L.* 59. *Müll.* — Sup. *Novissimus* II. — *Novus* dicitur et est qui nuper factus est, qui nunc primum accidit, *receos, νέος, καινός* (It. *nuovo, nuovo, recente*; Fr. *nouveau, récent, jeune*; *Hisp. nuevo, reciente, joven*; Germ. *neu, jung, neuerfunden, -eingerichtet*; Angl. *new, fresh, recent, novel, uncisual, uncommon, unheard of*).

1.) Proprie. ¶ 1. Universim latissime patet, dicitur enim — a) De rebus physicis. *Cic.* 5. *Verr.* 92. 214. Quum esset, ante novum (*trititum*), trititici modius denariis quinque etc. *Virg.* 1. *G.* 345. Terque novus circum felix eat hostia fruges. *Id.* 6. *Æn.* 205. Quale solet silvis brumali frigore viscum Fronde virere nova. *Ovid.* 10. *Met.* 121. tu pabula cervum Ad nova, tu liquidi ducebas fontis ad undam. *Id.* 14. *ibid.* 347. Utque novaa legeret secundis collibus herbas. *Virg.* 2. *Ecl.* 22. Lac mihi non æstate novum, non frigore destit. *Ovid.* 1. *Fast.* 149. Dic, age, frigidibus quare novus incipit annus? *Sic Virg.* 1. *G.* 43. Vere novus. et 1. *Æn.* 434. æstate nova. — b) De aliis, et præcipue de iis, quæ ab homine fiunt, deque ejusdem actionibus. *Plaut. Most.* 1. 2. 8. Novæ ædes. *Sueton. Aug.* 29. Principes viros sæpe hortatus est, ut pro facultate quisque monumentis vel novis, vel relictis et exultis, urbem adornarent. — Hinc a *novus* est idem atque ab inchoato, *da nuovo.* *Inscript. apud Morcell. Stil. Inscript. Lat. T. 2. p.* 129. BALINEVM QVOD RESPVBLICA A NOVO REFECERAT INCENDIO CONSUMPTVM PECVNIA SVA RESTITVIT. — Ceterum *Virg.* 1. *Æn.* 526. O regina, novam cui (*dedit*) coudere Juppiter urbem. *Festus* p. 174. 13. *Müll.* Nova via structa esse dicitur regnante Ser. Tullio, quum etc. *Cf. Varron* 6. *L. L.* 59. *Müll.* Vocabulum pervetustum ut *Novæ viæ*, quæ via jam diu vetus. — *Sub novis* locus Romæ, de quo *V. in VETUS.* — *Horat. Art. P.* 52. Et nova factaque nuper habebunt verba fidem etc. *Virg.* 1. *Æn.* 66. At Cytherea novæ artes, nova pectore versat Coosilia. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 10. 26. Et is orbem terrarum constringit novis legibus, qui etc. et *ibid.* paullo ante. Jam hoc inauditum et plane novo more, uti curiata lege magistratus detur, cui nullis comitiis ante sit datus. *Ter. Phorm.* 5. 7. 79. Novo modo facere aliquid. *Horat.* 3. *Od.* 1. 45. novo ritu atrium moliri. *Cic. Arch.* 2. 3. Uti prope novo quodam et inusitato genere dicendi. *Id.* 1. *Orat.* 31. 137. Nihil dicam recouditum, nihil aut inauditum vobis, aut cuiquam novum. *Id.* 4. *Verr.* 8. 24. Nova tibi hæc sunt et inopinata? *Id.* 6. *Att.* 1. ante med. Quod videtur tibi etiam novum accidisse. — Similiter *Liv.* 2. 1. Conscriptos, videlicet, in novum senatum appellabant lectos. *Sueton. Aug.* 32. Novum collegium. *Liv.* 7. 7. Novus veteri exercitus jungitur. *Ter. Adelph.* 4. 7. 33. Nova nupta. et *ibid.* 5. 8. 15. Novus maritus. *Sueton. Cæs.* 15. Novus consul. *Sall. Jug.* 44. Novus imperator. *Id. ibid.* 87. Novi milites, qui veteranis opponuntur. *Liv.* 41. 10. Inde collegæ scripsit, ut militum novorum ei parti, quæ scripta in Istriam provinciam esset, ediceret, Aquitejam ut conveniret. h. e. militum, qui nuperime lecti fuerant, *coscritis, reclute.* *Cf. Nepos Hann.* 6. *extr.* Novis delictibus paucis diebus multos contraxit. *Plaut. Pseud.* 2. 4. 9. istic Pseudolus Novus mihi est. *mi è nuovo, mi è ignoto.* — c) *Novæ tabulæ*, *χαρτῶν ἀνοικταί*, pertinent ad oppressos ære alieno: quorum erat unicuique votum, ut abolitis prioribus debitis, novæ tabulæ creditorum conficerentur, et ipsi a persolvendis usuris et capite liberarentur. Itaque quoties a seditiosis civibus rerum novarum motio facta est, legem de novis tabulis conficiendis plebi polliceri mos fuit, quo eam ad se traherent facilius. *Sall. Cat.* 22. Tum Catilina pollicari tabulas novas, proscriptionem locupletium, etc. *Cic.* 2. *Off.* 23. 84. Tabulæ vero novæ quid habent arguenti, nisi ut emas mea

pecunia fundum, eum tu habeas, ego non habeam pecuniam? Adde 5. *Att.* 21.; *Cæs.* 3. *B. C.* 1.; *Liv.* 42. 13.; et *Sueton. Cæs.* 42. — Urbane, et translate. *Seneca 1. Benef.* 4. in fin. Prohiberi posse rem periculosissimam, beneficiorum novas tabulæ. h. e. oblivionem, aut ut pro beneficio accepto nihil debeatur. — d) *Novus homo* est, qui nullos habet majores rebus gestis et honoribus claros, sed ipse per se clarus esse incipit. *Cic.* 5. *Fam.* 18. Adeptus es, quod non multi homines novi; amisisti, quæ plurimi homines nobilissimi. Adde *eumd.* *Mur.* 8. 17. — e) *Novæ res* duo præcipue significant, scilicet — a) Primo ea, quæ nuperime acciderunt, *le novità, le cose o gli avvenimenti del giorno.* *Cic.* 7. *Fam.* 18. *extr.* Nihil te ad me postea scripsisse demitor, præsertim tam novis rebus. — Et *novum absolute Plaut. Cas. prol.* 70. Novum attulerunt, quod sit nusquam gentium. *una cosa non più udita, una novità.* — Et sæpius occurrit Genit. *novi* cum Adject. neutr. *Cic.* 1. *ad Brut.* 2. De Dolabella si quid habes novi, facies me certiore. *Id.* 2. *Orat.* 3. 13. Quid vos tandem? num quidnam, inquit, novi? *Id.* 8. *Att.* 14. Neque Romæ quidquam auditur novi, nec in his locis. — β) Secundo *res novæ* fere in malam partem accipiuntur de mutatione status civitatis, quum quis, ut ait *Vellej.* 2. 125. 1., novum ducem, novum statum, novam rempublicam querit, *mutazione di governo, sedizione, ribellione.* *Cic.* 1. *Cat.* 1. 3. C. Servilius Abala Sp. Mælium novis rebus studentem manu sua occidit. *Id.* 2. *leg. Agr.* 33. 91. Rerum novarum causam querere. *Sall. Cat.* 29. Manlius in Etruria plebem sollicitare eggeste simul, ac dolore injuria novarum rerum cupidam. *Sueton. Cæs.* 9. Pactumque, ut simul foris ille, ipse Romæ, ad rea novas consurgerent. *Sic Vellej.* 2. 129. 2. Quam celeriter (Archelaum) ingratum, et nova molientem oppressit! — Duplici significatione, h. e. et de novis divitiis et de mutatione status civitatis dixit *Cic.* 11. *Fam.* 21.; cujus verba retulimus in fin. in Homonym. ¶ 2. Speciatim aliquando dicitur de rebus iusitatis adeoque admiranda et quæ gravius percullunt animum. *Virg.* 3. *Ecl.* 86. Pollio et ipse facit nova carmina. *Ubi Servius:* magna, miranda. *Ter. Adelph.* 4. 7. 3. flagitia ingentia, nova, capitalia. *Cic. Ligur.* 1. 1. Novum crimen, C. Cæsar, et ante hæc diem inauditum propinquus meus ad te Q. Tubero detulit. *Liv.* 2. 13. Novam in femina virtutem novo generis honore novavere. *Virg.* 3. *Æn.* 591. Ignoti nova forma viri miserandaque cultu. *Horat.* 1. *Od.* 2. 6. nova monstra. *Val. Flacc.* 8. 237. Tam novus implevit vultus honor. *Nepos Hann.* 11. Postquam autem naves completas conspexerunt serpentibus, nova re perterriti puppes averterunt. *Id. Eumen.* 8. Statuit aliquid sibi novi consilii esse capiendum. *Sil. It.* 9. 591. Haud excussa novi virtus terrore petiit. ¶ 3. Item speciatim *novus* dicitur, qui rei cuiquam non est assuetus, atque adeo imperitus et rudis. — a) *Absolute Cic. Amic.* 19. 68. Nemo est, qui non equo eo, quo consuevit, libentius utatur, quam intractato et novo. *Ovid. Heroid.* 11. 48. Et rudis ad partus et nova miles eram. — b) *Cum Dativo. Tac. Agric.* 16. Petronius tamquam exorbitor, et delictis hostium novus, eoque penitentia initiator. *Sil. It.* 6. 254. Terrigena impatiens dare terga, novusque dolori, Et chalybem longo tum primum passus in ævo. *Est qui mallet dolovis: nam et vetus cum Genitivo jungitur.* — c) *Cum Infinito. Sil. It.* 16. 332. equi cervix nova ferre jugum.

II.) Translate Sup. *novissimus* significat extremum, ultimum, *ultimo, estremo:* quia quæ ultima evenere, nova maxime sunt. *Varron* 6. *L. L.* 59. *Müll.* scribit, memoria sua hoc superlativum, ut nimium novum, ab aliquibus vitatum fuisse: et *Gell.* 10. 21. ait, Ciceronem eo semper abstinuisse: sed falsus est. *Nam Id. Rosc. Com.* 11. 30. Qui ne in novissimis quidem erat histronibus, ad primos pervenit comedos. (*Adile Galb. ad Cic.* 10. *Fam.* 30. *ad fin.*; et *Cass. ad eumd.* 12. *ibid.* 13.) — a) *Generatim. Sall. Jug.* 74. Omnium consiliorum, nisi novissimi, particeps. *Cæs.* 7. *B.* 6. 54. Quo omnes armati convenire coguntur: et qui ex iis novissimus venit, necatur. et 1. *ibid.* 15. Ex novissimo agmine prælio nostræ lacessere con-

perunt. et 2. *ibid.* 11. Hi novissimos adorti, magnam multitudinem conciderunt. *Virg.* 4. *Æn.* 650. dixitque novissima verba. *Nepos Eumen.* 1. *extr.* Novissimo tempore præfuit alteri equitum alæ. *ultimamente.* *Ovid.* 2. *Trist.* 199. Hæc est Ausonio sub jure novissima, visque hæret in imperii margine terra tui. *Id.* 3. *Met.* 681. falcata novissima cauda est. *h. e.* extrema cauda pars. *Sic.* 13. *ibid.* 693. Cræque pinnigero curvata novissima pisce. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 13. 10. (56). Novissima luna. *ultimo quarto della luna.* — *b)* Speciatim. *Novissima exempla, novissima pœna, ultimum supplicium.* *Tac.* 12. *Ann.* 20. Meritum quidem novissima exempla Mithridatem. et 15. *ibid.* 44. *extr.* Quancumque adversus fontes, et novissima exempla meritos, et absolute 6. *ibid.* 50. A summa spe novissima expectabat et 12. *ibid.* 33. Novissimum casum experitur. *h. e.* ultimum prælii discrimen. — *c)* Cum Accus. et præpos. in. *Tac.* 1. *Ann.* 28. Quin potius, ut novissimi in culpam, ita primi ad penitentiam sumus! — *d)* In enumerationibus. *Sueton.* *Cæs.* 37. Primum et excellentissimum triumphum egit Gallicum, sequentem Alexandrinum, deinde Ponticum, huic proximum Africanum, novissimum Hispaniensem, diverso quoque apparatu et instrumento. *Id.* *Aug.* 9. Bella civilia quinque gessit, Mutinense, Philippense, Perusinum, Siculum, Actiacum. Ex quibus primum ac novissimum adversus M. Antonium; secundum adversum Brutum et Cassium; tertium adversum L. Antonium triumviri fratrem; quartum adversum Sex. Pompejum Cn. Eilium. *Adde eumd.* *Ner.* 14.

Homonym. Ad illud *Cic.* 11. *Fam.* 21. Scogulum negligamus, qui res novas querit: non quo veterem comederit: nullam enim habuit: sed hanc ipsam recentem novam devoravit; *Manutius* discrimen affert inter *novum* et *recens*: nempe idem, inquit, est, quod inter *vetus* et *antiquum*. Potest enim recens aliquid esse, quod novum non sit, ut recens hereditas, quæ sibi nuper obtigit; non tamen nova, quam alia possit hereditates eidem antea contigisse: *novum* est enim, non quod nuper, sed quod nunc primum habemus; *recens* vero, non quod nunc primum, sed quod nuper; et *novum* ad rem, *recens* ad tempora refertur. Propterea ut simul utrumque significetur, conjunguntur, ut pro *Flacco* (6. 13.) *Memineritis*, quarum rerum invalida, lege hæc recentia ac nova, certus est inquisitioni comitum numerus constitutus. Et hic de *Scogulo*, *Hanc ipsam recentem novam devoravit*, ideo dictum, quia nec illam habuisset eo tempore, quum illam accepit, nec unquam antea. Nam *recentem* spectat illud, *non quo veterem comederit*, nullam enim habuit; *novam* autem perpetuam vitæ superioris egestatem designat. Hæc *Manut.* Interdum tamen promiscue usurpantur. *Juvenal.* 2. 102. Res memoranda novis annalibus atque recenti Historia.

NOX, noctis, f. 3. De noctu masc. gen. *V.* in fin. sub 2.º a. — Noctu Ablat. pro nocte *V.* in fin. sub 2.º — Et nocti pro nocte legunt nonnulli, ad *Zucret.* 6. 1218. (1220. *Lachmann.*) nec nocti sæcla ferarum Erabant silvis. *Al. leg.* noctibus, al. noctia, al. fortia; sed *Lachmannus præfert* tristitia. — Nox pro nocte ἀρχαίως *V.* in fin. sub 3.º — Nox a Græca voce νύξ νυκτός, est tempus inter occasum ortumque solis, quo tenebris terra obtegitur: ejus partes *V.* in CONCLUUS (II. nocte; Fr. nuit; Hisp. noche; Germ. d. Nacht; Angl. night, night-time, the night).

1.) Proprie ¶ 1. Generatim. — a) Universim multiplices habet usus locum apud solutæ, tum apud ligatæ orationis Auctores. *Ennius* apud *Macrob.* 6. Saturn. 1. Hinc nox processit stellis ardentibus apta. *Cic.* 2. *Nat. D.* 19. 49. Ipsa umbra terræ soli efficiens noctem efficit. *Id.* 4. *Att.* 3. Mito media nocte in campum venit. et mox. In comitum Mito de nocte venit. di nocte. (et videtur significare illud tempus, quod est a media nocte ad gallicantum, quod dicitur etiam de media nocte, ut *Censorin.* de die nat. 24. docet, dopo mezza notte. *Sic Cic. Mur.* 33. 69. Infimorum hominum filios, prope de nocte, ex ultima sæpe urbe, deductum venire solemus. et *ibid.* 9. 22. Vigilare de nocte. *Sueton.* *Vesp.* 21. Maturius semper, et de nocte evigilabat.) *Cic.* 7. *Att.* 4.

Multa de nocte profectus est. essendo di molto la notte avanzata. *Sic Id.* 2. ad *Q. fr.* 9. Multa nocte veni ad Pompejum. *Tac.* 3. *Hist.* 23. Adulta nocte. et 13. *Ann.* 20. Profecta nox erat, et Nero in per violentiam trabebatur. *Cæs.* 1. *B. G.* 26. Ad multam noctem pugnatum est. *Sueton.* *Tib.* 74. Cinis-jam diu frigidus exarsit repente, prima vespera atque in multam noctem pertinaciter luxit. *Adde eumd.* *Ner.* 20. Rarsus *Cæs.* 1. *B. C.* 28. Sub noctem naves solvit. et 1. *B. G.* 40. Proxima nocte de quarta vigilia castra moturum. et *ibid.* 26. Totâ nocte continenter ierunt. *Sall. Cat.* 28. Intempesta nocte conjurationis principes convocat. *Nepos Eurmen.* 9. Prima nocte ignes faciunt: hos secunda vigilia minuunt, tertia perexiguos reddunt. *sul principio della notte.* *Cic.* 13. *Att.* 26. Credibile non est, quantum scribam die, quin etiam noctibus. *Sueton.* *Aug.* 100. Corpus decuriones municipiorum et coloniarum a Noia Bovillas usque deportarunt, noctibus propter anni tempus, quum interdiu in basilica cujusque oppidi reposeretur. *Id.* *Ner.* 31. Præcipua cænationum rotunda, quæ perpetuo diebus ac noctibus vico mundi circumageretur. *Id.* *Tib.* 52. Per noctes creberime acclamatum est. *Nepos Themist.* 8. ad fin. Ille clarissimi viri captus misericordia, diem noctemque procul ab insula in sale navem tenuit in ancoris. *Ter. Andr.* 4. 1. 53. et *Eun.* 5. 9. 49. sterit noctesque et dies. *Cic.* 1. *Fin.* 16. 51. Sollicitudines, quibus eorum animi noctes atque dies exeduntur. giorno e notte, assidue. et *Rosc.* *Am.* 2. 6. Scrupulus, qui dies noctesque stimulat. *Id.* 1. *Orat.* 61. 260. Noctes et dies urgeri. — *b)* Nocte, noctis tempore, noctu, di nocte. *V.* in fin. sub 1.º — Antiquum est hoc sensu nox pro nocte. *V.* in fin. sub 3.º — Nocte idem atque una nocte significat. *Horat. Epod.* 12. 15. Inachian ter nocte potes. Ita etiam *Cels.* 1. 1. Bis die cibum assumit. — *c)* Genitivus noctis cum Adjectivo neutr. gen. legitur apud *Liv.* 40. 9. Quid hoc noctis, quid inimicus ad fratrem, quid cum ferro succinctis juvenibus venis? *Tac.* 2. *Ann.* 14. *extr.* Deletæque omnes copiae forent, ni victorem exercitum attingisset obscurum noctis. *Id.* 1. *ibid.* 26. Othonem rapturum, nisi incerta noctis, et tota urbe sparse militum castratim fuissent. — *d)* Epitheta noctis poetice sunt, nigra, alta, humida, densa, atra, cæca, opaca, pruinosa, silens, tacita, frigida, languida, latebrosa, sopora, sideræa, aurea propter astra, arcana, horrenda, serena, alma quia somnus alit vires, etc. *Virg.*, *Ovid.*, *Lucan.*, *Senec. Trag.*, *Val. Flacc.*, etc. ¶ 2. Speciatim, poetice Nox dea est, filia Terræ, patre incerto, vel ex patre Chao, vel Erebo, matre Caligine, ut est apud *Hygin. proem. fabular.* Dicitur et soror Terræ, ut *Servius* habet ad *Virg.* 6. *Æn.* 250., mater Furiarum et Siderum, nutrix Somni et Mortis. Alas ei tribuunt fuscas, pullum ornatum, nigros equos currum trahentes (qui quadriga est *Tibullo* 3. 4. 17., biga aliis), cuius auriga est Sopor. Agam ei sacrificabant fuscis (velteris, item galium gallinaceum. *Ennius* apud *Paul. Diac.* p. 83. 5. *Müll.* Erebo creata fuscis crinibus Nox, te invocæ. *V.*, si vacat, *Virg. loc. cit.* et 5. *Æn.* 721. et 8. *ibid.* 369.; *Val. Flacc.* 3. 211.; *Stat.* 2. *Theb.* 59.; *Tibull.* 2. 1. 87.; *Ovid.* 1. *Fast.* 455. etc.

11.) Translate. ¶ 1. Metonymice dicitur de iis, quæ nocte sunt. *Stat.* 10. *Theb.* 219. Talia vociferans noctem exturbabat. *h. e.* somnum, quietem, silentium. Hunc tamen *Statii* locum rectius referes ad paragr. proxime seq. *Propert.* 4. 8. 60. Omnis et insana semita nocte sonat. *h. e.* nocturnis insanis clamoribus; alii tamen rectius voce legunt. *Martial.* 10. 47. Nox non ebria, sed soluta curis. Hinc *noctes Atticas* inscripsit *Gellius* commentarios suos varie eruditiohis, quia in agro terræ Atticæ per hiemem noctibus eos composuit, ut ipse in præfat. testatur. ¶ 2. Speciatim de somno, et somniis. *Virg.* 4. *Æn.* 530. neque uquam solvitur in somnos, oculisque, aut pectore noctem accipit. *Stat.* 9. *Theb.* 599. Dum gemit et planctu circumdat pectus inani, Abrupte oculi noctem. *Sil. It.* 3. 216. Promissa evolvit somni, noctemque retractat. ¶ 3. Item de *συνουσία* mulierum, quæ plerumque ea noctu fit. *Ovid.* 4. *Fast.* 109. Primus amans carmen vigilatum (*h.*

e. μέλος παρακλασαι θυρον), nocte negata, Dicitur ad clausas concinuisse fores. *Cic.* 1. *Att.* 16. ante med.; *Horat. Epod.* 15. 13.; *Justin.* 12. 3. 10.; *Stat.* 1. *Theb.* 69.; *Plaut.*, *Terent.*, etc. — De *συνουσία* puerorum. *Sueton.* *Domit.* 1. Constat, Clodium Pollionem chirographum (*Domitiani*) conservasse, et nonnunquam protulisse, noctem sibi pollicentis. — Nox vero vidua apud *Catull.* 6. 7. et *Ovid. Heroid.* 19. 69. est castæ, seu sine compare transacta. ¶ 4. Metaphorice est inors: tum quia perpetuo somno videntur alligari corpora: tum quia privantur luce oculi: tum quia itur ad Inferos, quæ tenebrarum sedes est. *Horat.* 1. *Od.* 28. 15. omnes una manet nox. et *ibid.* 4. 16. Jam te premet nox, fabulæque Manes, Et domus exitis Plutonia. *Virg.* 10. *Æn.* 746. in æternam clauduntur lumina noctem. *Adde Catull.*, *Ovid.*, *Martial.* etc. ¶ 5. Item obscuritas, tenebræ, umbra, obscurita, tenebre, ombra. *Cic.* 1. *Nat. D.* 2. 6. Quæ lucem eriperet, et quasi noctem quendam rebus offunderet. *Virg. Cui.* 273. Tartara nocte cruenta obsita. *Id.* 4. *Æn.* 26. Pallentes umbras Erebi noctemque profundam. *Seneca Ep.* 82. a med. Carcer infernus et perpetua nocte oppressa regio. *Jal. Flacc.* 7. 598. Jamque propinquanti noctem implicat. *h. e.* offundit fumum ac tenebras. — Hinc *Horat.* 1. *Ep.* 16. 62. Noctem peccatis et fraudibus objice rubem. *h. e.* peccata mea tenebris tecta sint, ne palam fiant. — De arborum umbra *Val. Flacc.* 1. 774. veteris sub nocte expressi Sordidus et multa pallens ferrugine taurus Stabat adhuc. ¶ 6. Item tempestas et procella, quæ ferne tenebras affert, et noctu gravior esse solet. *Cic.* vertens *Æschili* carmina 2. *Tusc.* 10. 23. navem ut horrisono freto Noctem paventes timidi adnectunt navitæ. *Virg.* 3. *Æn.* 194. Tum mihi cæruleus supra caput astitit imber, Noctem hiemineque ferens. *Propert.* 3. 9. 5. Venturam melius præsigit navita noctem. *Lucret.* 4. 172. tetra nimborum nocte coorta. — Hinc poetice de telorum nimbo, *h. e.* multitudine, dixit *Lucan.* 7. 520. ¶ 7. De cæcitate oculorum. *Ovid.* 7. *Met.* 2. Perpetuaque irahens inopem sub nocte senectam Phineus visus erat. *Seneca Phænis.* 144. nam scelerum hæc meo Parum alta nox est. *Quintil. declam.* 1. 6. Vultus perpetua nocte coopertus. ¶ 8. Hinc sæpe de locis Inferorum. *Seneca Herc. Fur.* 610. noctis æternæ chaos, Et nocte quiddam gravius, et tristes deos. etc. *Sil. It.* 13. 708. descendere nocti, Atque habitanda semel subigit quis visere regna? *Claudian.* 1. *Rapt. Pros.* 55. o maxime noctis Arbiter, umbrarumque potens. *h. e.* Pluto. ¶ 9. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. 5. dicitur de orationis obscuritate. *Ovid. Ib.* 63. mei versus aliquantum noctis habebunt. ¶ 10. Metaphorâ, ut videtur, ductâ a superiori paragr. 6., nox est calamitas, perturbatio, confusio. *Cic. Brut.* 96. 330. Doleo me in hac rei publicæ noctem incidisse. *Id. Rosc. Am.* 32. 91. Qui tamquam si offusa rei publicæ sempiterna nox esset, ita ruebant in tenebris omniæque miscebant. *Lucan.* 7. 571. Nox ingens scelerum. ¶ 11. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. 7., nox est mentis cæcitas, ignorantia, error. *Ovid.* 6. *Met.* 472. quantum mortalia pectora cæcæ Noctis habent' et *ibid.* 652. Tantæque nox animi est. — Hinc

Nocte, noctu et nox, adverbii more usurpantur pro noctis tempore, di nocte, di noctetempo, νύκτωρ, δια νυκτός. — 1.º) Nocte apud *Cic.* 4. *Att.* 3. a med. Nihil esse, quod in campum nocte veniretur. *Id.* 4. *Herenn.* 36. 48. Luce noctem, nocte lucem expectatis. *Liv.* 21. 11. Saguntini non nocte, non die unquam cessaverant ab opere. *Ovid.* 3. *Pont.* 1. 40. Et nili pro me nocte dieque decet. *Liv.* 8. 34. sub fin. Nec discernatur, interdiu, nocte: æquo, iniquo loco: jussu, injussu imperatoris puenant. *Id.* 1. 47. Nec nocte, nec interdiu virum conquiscescere pati. — 2.º) Noctu proprie est nomen Ablativi casus, ut diu, natu, sponte etc. — a) Hinc pro Ablativo nocte cum Adjectivis quoque usurpatur. — Masc. gen. apud *Catonem* tantum *R. R.* 156. Postea ponito pocillum in sereno noctu. *Eadem* ratione dicitur cum primo locu: *V. LUX.* — Fem. gen. *Ennius* apud *Macrob.* 1. Saturn. 4. Qua Galli furtim noctu summa arcis adorti Mævia, concubia, vigilesque repente cruentant. Ubi *Macrob.* Animadvertendum

est, non solum quod noctu concubia, sed quod etiam qua noctu dixerit; et hoc posuit in Annalium septimo: in quorum tertio clarius idem dixit: Hac noctu flo pendebit Etruria tota. Sic *Plaut. Mil. glor.* 2. 4. 28. noctu hac somnivi. et *Id. Amph.* 1. 1. 116. Credo ego, hac noctu Nocturnum obdormisse ebrum. *Claudius Quadrigarius* apud *Macrob. loc. cit.* Senatus de noctu convenire, noctu multa domum dimitti. *Macrob. ipse* 1. 3. in *fin.* Ergo noctu futura, quum media esse cuperit, auspicio Saturnaliorum erit. — b) Adverbii more. *Ennius* apud *Paul. Diac. p.* 179. 7. *Müll.* Ob Romam noctu legiones ducere cepit. *Cic. 14. Fam.* 7. *Χολήν ἀρπαζον* noctu eieci. *Id. 4. Tusc.* 19. 44. Noctu ambulabat in publico Themistocles. *Sall. Jug.* 12. Noctu Jugurthæ milites introducti. *Nepos Eumen.* 2. *extr.* Nisi ille clam noctu ex præsidio ejus effugisset. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 27. lassus dum noctu stertit. *Plaut. Cas.* 4. 4. 5. Noctaque et diu ut viro subdola sies, obsecro, memento. *Ejusd. fragm.* apud *Non.* p. 98. 27. *Merc.* Nec noctu, nec diu. *Titinius* et *Sall.* apud *Charis.* 2. p. 185. *Putsch.* Noctu dique stationes et vigiliis tenire. *Sall. Jug.* 42. Diu noctuque exercitum tentabat. *Cic. 2. Herenn.* 4. 7. Quæ hora, noctu, an interdiu. *Cæs.* 1. *B. G.* 8. Nonnunquam interdiu, sæpius noctu. — 3.) Antiquum est hoc sensu nox pro nocte, quod ex Genitivo noctis per syncopen factum (noctis, nox) et Græcorum more usurpatum nonnullis videtur. *Lex XII. Tabul.* apud *Macrob.* 1. Saturn. 4. a med. et apud *Gell.* 8. 1. in *lemmate.* SBI NOX FVRTVM FACTVM ESIT, SBI IM OCCISIT, IOVNE CAUSVS ESTO. *Ennius* apud *Priscian.* 6. p. 724. *Putsch.* Si luci, si nox, si mox, si jsm data sit frux. *Forcellinus* addit etiam illud *Plaut. Rud.* 2. 4. 4. scociipam hospitio, si nox advenis. *At recentiores Critici aliter leg.*

NOXA, æ, f. 1. (noceo) nocentum, fraus, βλάβη (It. nocimento, danno, pregiudizio; Fr. tort, préjudice, dommage, mal, malheur, calamité; Hisp. tuerto, agravio, perjuicio, daño; Germ. d. hurt, harm, damage, mischies, injury, prejudice; Angl. Schaden, den man zuzugt oder leidet).

1.) Proprie. Formula deditiois Fecialis apud *Liv.* 9. 10. sub *fin.* QUANDOQUE NOX HOMINES INIVSSY POPVLI R. FORDVS ICTVM IAI SFORDVRNT ATQVE OB EAM REM NOXAM NOCVRVNT. Sic *Lex XII. Tabul.* apud *Ulp.* *Dig.* 9. 4. 2. ad *fin.* si SERVVS FVRTVM FAXIT NOXAMVE NOCVIT. *Al. leg.* noxiame. et *Dig.* 35. 2. 63. Eadem causa est ejus servi, qui noxam nocuit. *Ovid.* 6. *Fast.* 129. Tristes noxas a foribus pelleret. *Grat. Cyneq.* 13. Tu trepidam bello vitam, Diana, ferino Qua primam quærebatur opem, dignata reperitis Protegere auxillis orbemque hac solvere noxas. h. e. tanto damno eripere. *Manil.* 2. 480. noxas bellumque movere. *Colum.* 1. *R. R.* 6. 14. Ea res ab nois curculionum conditas fruges defendit. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 63. 63. (159). Terra ad noxam gemit aliqua. *Liv.* 34. 19. Si domos abire vellet, nihil essem rem noxæ futuram, quod hostibus se Romanorum junxissent. *Sall. orat. Philippi contra Lepid.* Prævis inceptis consultiorebus noxæ esse. *Cels.* 7. 26. n. 4. Calculus uero sine ulla noxa educitur. *Sueton.* *Cæs.* 81. Spurrinam, ut falsam, arguens, quod sine ulla noxa Idus Martias sedent. *Colum.* 6. *R. R.* 2. 2. Ne juveoci pavidi aut arboribus, aut objacenti culibet rei se implicent, noxamque capiant. si facciano male. et 12. *ibid.* 3. 7. Præstat opere fatigatum requiescere unum aut alterum diem, quam pressum animum labore veram noxam coelcipere. h. e. morbum.

II.) Translate. ¶ 1. Metonymica noxa est delictum, culpa, actio, culpa, delictum. *Cajus Dig.* 50. 16. 238. Noxæ appellatione omne delictum continetur. *Plaut. Cas.* 2. 8. 71. Manifesto teneo in noxa inimicos meos. *Ter. Phorm.* 2. 1. 36. Ille in noxa est. *Liv.* 32. 26. ad *fin.* De hominibus, qui in es nois erant, supplicium sumpsit. *Id.* 7. 4. Filiam domo, luce, congressu æquus prohibuit: quam ob noxam? quia infuscior sit. *Id.* 3. 55. Neve ea cædes capitalis noxa haberetur. *Ovid.* 2. *Pont.* 9. 72. Givivorem noxam festeri. *Liv.* 8. 35. Noxæ damnatus. *Cæs.* 6. *B. G.* 15. In furto, aut latrocinio, aut aliqua noxa comprehen-

sus. *Quintil.* 5. 12. 13. Noxammittere. *Callistrat. Dig.* 9. 4. 32. committere. *Petron. Satyr.* 139. mereri. *V. MERO.* — In plur. numero. *Amian.* 21. 15. Quem noxam conscientia stimulat. ¶ 2. Item pœna, quæ ob culpam debetur, pœna, castigo, τιμωρία. Hinc noxæ dedere aliquem, est puniendum exhibere, ad pœnam dare. Dicitur autem ferme de servo, qui noxam admisit, et supplicio afficiendum traditur ei, in quem injurius fuit. Apud *JCTos* sæpe hoc legitur: quorum loca plurima ex *Pandectis* congestit *Brisson. de V. S.* Sic *Liv.* 28. 29. Mergi freto, satius Siciliæ esse, quam velut dedi noxæ inimico. *Ulp. Dig.* 4. 3. 9. Si servum pignorum noxæ mihi dederis, de dolo teneris. *Paul. ibid.* 9. 4. 19. ad *fin.* Ut de peculo servi tui ad noxam dedere vicarium damneris. *Aurel. Vict. Orig. R. R.* 6. Servum noxæ dedit. — Hinc translate. *Colum.* 1. *R. R. prozem.* 3. Rem rusticam pessimo cuique servorum, vel carnicif, noxæ dedimus. h. e. abbiam dato a straziare. — *Servus noxa solutus* in *Vet. edicto ædil.* apud *Gell.* 4. 2. intelligitur, non qui nullam unquam noxam commissarit, sed qui noxali judicio subiectus non sit. Ergo si noxam commisit, nec permanet, noxa solutus videtur. Ita *Ulp. Dig.* 21. 1. 17. ad *fin.* — *Eximere aliquem noxæ* apud *Liv.* 8. 35. est a pœna ob noxam debita. — Etiam animalia noxæ deduntur ei, cui nocuerint: actio autem datur in dominum. *Ulp. Dig.* 9. 1. 1. Hinc *Ovid.* 1. *Fast.* 359. noxæ tibi deditus hostis (caper) Spargitur affuso cornua, Bacche, mero. — *Noxæ accipere*, est ejus, cui servus noxæ deditur. *Ulp. Dig.* 7. 1. 17. ¶ 3. Interdum noxa dicitur ipse servus, qui noxæ reus est: vel animal, quod noxam nocuit. *Justinian.* 4. *Institut.* tit. 8. Noxa est ipsum corpus, quod nocuit, idest servus: noxia ipsum maleficium, veluti furtum, damnum. *Ulp. Dig.* 9. 1. 1. a med. Aut noxiam sarcire, aut noxam dedere oportet. et *moz.* Quod noxæ dedenda facultatem dominus amiserit. *Paul. ibid.* 4. 4. Noxæ deditio. — *VB.* De noxa pro rixa, *V. NOXIA* ad *fin.* — *Ἡρώων παίδες λάβαν*, Heroum filii noxæ, Græcom proverb. quod docamur, sæpe ex bonis malos nasci filios, ex doctioribus rudes, et sapientibus stultos. Illustratur luculenter a *Spartian. Sever.* 20. et 21., cui adde *Fal. Max.* 3. 5.

NOXALE, is, n. 3. *V.* voc. seq. in *fin.*
NOXALIS, e, adj. ad noxam pertinens. *Noxalis actio*, quæ instituitur in eum, cuius servus, aut animal noxam nocuit. *Cajus Dig.* 9. tit. 4. qui est De noxalibus actionibus l. 1. Sic *Noxalis causa*, *Paul. ibid.* 4. ad *fin.* et *Norale judicium*, *Ulp. ibid.* 9. et 8. et *Cajus ibid.* 27. — Hinc *Noxale, is*, n. 3. subaudi *judicium*, absolute, substantivorum more. *Noxali agere* est noxali judicio, seu actione experiri. *Africanus ibid.* 28. Sic *Ulp. Dig.* 47. 7. Sabinus sit competere noxalem. *Al. leg. noxale*, et 42. 1. 4. *extr.* Noxali condemnatus. et 9. 4. 21. ad *fin.* Noxali experiri.

NOXIA, æ, f. 1. (noxius) idem quod noxa, damnum, nocentum, danno, pregiudizio.

I.) Proprie. *Festus p.* 174. 32. *Müll.* Noxia, ut *Ser. Sulpicius Rufus* ait, damnum significat: apud poetas autem et oratores ponitur pro culpa; at noxa peccatum, aut pro peccato pœnam, ut *Attius in Menalippo*: «Tete esse huic noxæ obnoxium». Item quum lex jubet «noxæ dedere», pro peccato dedi jubet. *Cæcilius in Uypobolizæo Chærestro*: «Nsm ista quidem noxa muliebrist, magis quam viri». *Lex XII. Tabul.* apud *Plin.* 18. *Hist. nat.* 3. 3. (12). et *Gell.* 11. 18. Impuberis prætoris arbitrato verberari voluerunt, noxiamque ab bis factam sarciri. *Ter. Phorm.* 1. 4. 48. In re incipiunda ad defendendam noxiam. Ubi *Donatus*: Noxiam, nunc culpam: alias pœnam. Et est ἐνοχία ab eo quod est noxa: et hoc factum est propter lsbm. *Ulp. Dig.* 9. 1. 1. Aut dari quod nocuit, idest id animal, quod noxiam commisit, aut æstimationem noxæ sferre. *Cels.* *ibid.* 17. 1. 48. Non oportet esse noxæ fidejussori, si ipsa peperit pudori suo. — Hinc est etiam maleficium, vis nocendi, veneficium, malignità, virtù nociva. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 17. 68. (108). Remedio est contra veneficiorum noxiam. *Id.* 20. *ibid.* 13. 51. (131). Succus rutæ copiosior datus veneni noxiam obtinet. *Id.* 14. *ibid.* 16. 19. (100). Egris vini noxiam timent. *Id.* 28. *ibid.* 19. 77.

(247). Etiam contra illatas noxias valet. *le stregherie.*

II.) Translate est culpa, offensa, maleficium, culpa, delicto. *V. Justinian.* 4. *Institut.* tit. 8. alatum in NOXA II. 3. *Plaut. Most.* 5. 2. 47. Traxioni remitte, quæso, hanc noxiam causa mea. Sic *Ter. Eun.* 5. 2. 13. usm hanc noxiam Dimitte: si aliam admisero unquam, occidito. *Rursus Plaut. Trin.* 1. 1. 1. et 4. Amicum castigare ob meritam noxiam, Immune est facinus: nam ego amicum hodie meum Concastigabo pro commerita noxia. *Id. Merc.* 4. 3. 30. In noxia esse. et *ibid.* 5. 4. 23. Noxiis vsuum esse. *Id. Bacch.* 4. 9. 81. Noxia carere. *Ter. Hecyr.* 2. 3. 3. quod me accusat onne vir, sum extra noxiam. *Id. ibid.* 3. 1. 30. Pueri inter sese quam pro levibus noxiis iras gerunt. *Cic. Rosc. Am.* 22. 62. Quod in minimis noxiis et in his levioribus peccatis primum quæritur, quæ causa maleficii fuerit. *Liv.* 10. 19. Si qua clades incidisset, desertori magis, quam deserto, noxiæ fore. *Al. leg. noxæ.* *Tac.* 6. *Ann.* 4. Metum prorsus et noxiam conscientiam pro federe haberi. timore e mala coscienza stringono tali alianze. — *NB.* Est qui putat allquando esse dissidium, jurgium, rixam, contesa, rissa, riotta. *Auson.* *Edyll.* 13. de monosyll. inconn. Sæpe in conjugis fit noxia, si nimia est dos. *Petron. Satyr.* 96. A duobus lecticariis in mediam noxiam perferunt. Alii id negant, nam apud *Petron.* legunt rixam: apud *Auson.* ita distinguunt: Sæpe in conjugis fit noxia, si nimia est, dos.

NOXIALIS, e, adj. noxius. *Prudent.* 9. *Ca-themer.* 18. Lex noxialis. et 14. *ibid.* 1107. carcer. NOXIETAS, ætis, f. 3. (noxius) noxa, culpa, maleficium. *Tertull. Apolog.* 2.

NOXIOSUS, a, um, adj. (noxia). Sup. *Noxi-osissimus* I. et II. — Noxiosus est idem ac noxius, damnosus, perniciosus.

I.) Proprie. *Seneca* 1. *Clem.* 26. Si noxiosissimo cuique animali in nos daretur potestas. *Al. leg. noxiosissimo*, vel noxiissimo, ut sit a noxius. *Id.* 7. *Benef.* 10. Noxiosæ res, ac malo gentium in medium produituræ.

II.) Translate qui in noxia est, reus, nocens, culpæ obnoxius, vitiosus. *Petron. Satyr.* 130. Curavi diligenti noxiosissimum corpus. *Seneca Ep.* 70. sub *fin.* Anim perdit noxiosique.

NOXILIS, e, adj. nocivus, noxialis. *Gloss.* *Isid.* Noxilis, nocens.

NOXITUDO, nois, f. 3. Idem ac noxia. *Accius* apud *Non.* p. 143. 22. *Merc.* Noxitude obliteret Pelopidarum.

NOXIUS, a, um, adj. (noxia). Comp. *Noxior* quidam legunt apud *Senec.* 1. *Clem.* 13., al. obnoxior. Sup. *Noxiosissimus* vel noxiissimus *V.* In NOXIOSUS I. — Noxius est qui nocet, damnosus, perniciosus, βλαβερός (It. nocivo, dannoso, pernicioso; Fr. qui nuit, nuisible, malfaisant; Hisp. dañoso, perjudicial, ofensivo; Germ. d. Schaden gehörig, schädlich; Angl. hurtful, harmful, injurious, noxious, prejudicial, baneful).

I.) Proprie. *Cic.* 3. *Legg.* 3. 6. Magistratus nec obedientem, et noxium civem coerceto. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 48. 72. (155). Araneus aculeo noxios. *Id.* 17. *ibid.* 4. 2. (24). Quibusdam locis afflatus maris noxii, in plurimis lidem alunt. *Ovid.* 5. *Trist.* 10. 22. noxia tela. *Virg.* 7. *En.* 326. crimina. *Martial.* 2. 61. lingua maledica, et 10. 5. Noxiæ aves. h. e. cadaverum avide, et mali ominis.

II.) Translate est noxæ reus, culpæ obnoxius, malus, cattivo, reo, colpevole. — a) Adjective. *Plaut. Merc.* 4. 3. 26. Urges (me) quasi pro noxio. *Sall. Jug.* 42. Nobilitas noxia. *Liv.* 39. 41. *extr.* Multos, qui citati non adfuerant, noxios judicavit. *Ovid.* 10. *Met.* 349. Nec metues atro crinitas angue sorores, Quas, facibus sævis oculis atque ora petentes, Noxia corda vident? — b) Noxi absolute usurpatur a *Colum.* 1. *R. R.* 9. 5. Neque malim per noxios, quam per innocentes rura colere. *Sueton. Vitell.* 17. Reducto coma capite, ceu noxii solent. Adde *ennd.* *Cal.* 27., *Claud.* 34. et *Ner.* 12. — c) Cum Ablat. *Liv.* 7. 20. In Fallscos, endem noxios crimine, vis belli conversa est. — d) Cum Genit. *Tac.* 5. *Ann.* 11. Ut noxium conjunctionis ad disquisitionem traheret. *Ulp. Dig.* 29. 5. 3. Noxios facinoris. reo.

NU

NUBECULA, æ, f. 1. deminut. a nubes, parva nubes, nuvoletta, νεφέλιον.

1.) Proprie. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 35. 82. (356). Nubecula quamvis parva statum procellosum dabit. *Apul. de Mundo.* Nebula constat aut ex ortu nubeculæ, aut ex ejus reliquiis. Adde *eumd. ibid. ter. Amnian.* 23. 5. Sole vergente jam in occasu, ex parva nubecula subito aere crassato usus adimitur lucis.

II.) Translate. ¶ 1. Per similitudinem dicitur de aliis rebus. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 6. 19. (68). Mala urina, in qua veluti furfures atque nubeculæ apparent. (Similem locum vide sis apud *Cæl. Aurel.* 1. *Acut.* 3.) *Id.* 37. *ibid.* 5. 18. (68). Smaragdi nubecula obducti. Aliud est hoc, quam umbra. Nubecula enim albicantis est vitium, quoniam viridis non pertransit aspectus, sed aut intus occurrit, aut excipit in fine visum candor hic coloris. *Id.* 34. *ibid.* 18. 54. (176). Plumbum derasum lavatur dulci aqua, donec nubeculæ omnes eluantur. *Id.* 29. *ibid.* 6. 38. (123). Nubeculæ et caligationes suffusionisque oculorum. *Id.* 28. *ibid.* 8. 24. (88). Ramentis eboris nubeculæ in facie tolluntur. *Id.* 20. *ibid.* 7. 26. (61). Nubeculas oculorum sanare. *Id.* 22. *ibid.* 21. 27. (55). discutere. ¶ 2. Figurata est torvitas, tristitia supercilii, severitas vultus. *Cic. Pis.* 9. 20. Neque tam sui timidus, ut, qui in maximis turbini- bus reipubl. navem gubernassem, frontis tuæ nubeculam, aut collegæ tui contaminatum spiritum pertimescerem.

NUBELLULUS, a, um, adject. deminut. nubeculis suffusus. *Veget.* 5. *Feterin.* 74. *Schneid.* Rhamnos fuscior et nubellula. *Morgagnius* mallet rubella; alii novellula: *V. Schneider.* ad h. l.

NUBES, is, f. 3. Nubis in recto singulari, et mascul. gen. est *Plauti Merc.* 5. 2. 38. Nubis etiam imberque instat. Alii leg. nubis atra. Est etiam qui leg. nubs ater. Nam et *Auson. Edyll.* 12. *de monosyll. histor.* 4. Perjurum Lapitham Junonia iudicat nubis. Adde *Liv. Andron.* apud *Serv.* ad *Virg.* 10. *Æn.* 636., sed improbat ipse *Servius* tum hic, tum ad 1. *ibid.* 591. — Nubes est vapor densatus in aere et obumbrans, νεφέλη (It. nuvola, nube; Fr. nue. nuée, nuage; Hisp. nube, nublada; Germ. die Wolke; Angl. a cloud, mist).

1.) Proprie. — a) Generatim. *Seneca* 2. *Quæst. nat.* 30. *extr.* Est autem nubes spissitudo aeris crassi. *Cic.* 2. *Nat. D.* 39. 101. Aer concretus in nubes cogitur, humoreque colligens terram auget imbribus. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 22. 70. Qui sub nube solem non ferunt. *Lucret.* 6. 97. concurrunt sublimē volantes Ætheriæ nubes contra pognantibus ventis. *Virg.* 1. *Æn.* 92. Eripiunt subito nubes cælumque diemque. *Horat.* 2. *Od.* 16. 2. atra nubes condidit lunam. *Petron. Satyr.* 114. Nubes undique adductæ obruunt tenebris diem. *Virg.* 1. *G.* 323. Scdam glomerant tempestatem imbribus atris Collectæ ex alto nubes. et 4. *ibid.* 312. effusus æstivis nubibus imber. *Ovid.* 8. *Met.* 339. excussis elisi nubibus ignes. *Id.* 2. *Trist.* 142. Nube solet pulsa candidus ire dies. *Virg.* 1. *Æn.* 147. Collectasque fugat nubes, solemque reducit. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 35. 82. (355). Nubes globantur. *Id.* 2. *ibid.* 47. 48. (126). Ventis nubes abigunt. et *ibid.* 43. 43. (112). Fulgetris nubes finditur, fulminibus perumpitur. — b) Nubis epitheta sunt ferme, nigra, atra, umbrosa, picea, fusca, rubens, opaca, aquosa, gravis, bibula, cæca, cava, tenuis, densa, spissa, fulva, obscura, ætheria, sicca, glauca, accensa, volucris, gelida, etc. *Virg., Ovid., Horat., Val. Flacc., Seneca Trag., Plin., Lucan.* etc. — c) Nube dependere volucrem jaculis apud *Sil. It.* 16. 566. est in nube, sub nube, alte volantem. Sic *Manil.* 5. 291. Pendentemque suo volucrum dependere cælo. et *Virg.* 5. *Æn.* 516. Plaudentem nigra figit sub nube colymbam. Ponitur enim nubes ad significandam altitudinem. *Sil. It.* 6. 272. de angue ingenti. et solitum in nubes tolli caput. *Horat.* 3. *Od.* 29. 10. Molem propinquam nubibus arduis. — d)

Sabææ nubes apud *Stat.* 4. *Silv.* 8. 2. suat lumen ex ture incenso. *Cf. Curt.* 6. 6. ad fin. Fumus ingens velut quadam nube absconderat cælum. *Virg.* 3. *Æn.* 571. horrificis juxta tonat Ætna ruinis: Interdumque atram prorumpit ad æthera nubem Turbine fumantem piceo et candente favilla; Interdum etc.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur de macula, umbra et fuscitate in rebus splendidis. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 8. 44. (127). Est aliquod experimentum politi argenti et in halitu hominis, si sudet protinus nubecula discutat. *Id.* 37. *ibid.* 2. 10. (28). Crystalla infestantur plurimis vitiiis, scabro ferrumine, maculosa nube, etc. *Petron. Satyr.* 108. Liquefactum per totum os atramentum omnia lineamenta fuliginæ nube confusuræ. ¶ 2. Transfertur etiam ad significandam vim et multitudinem instar nubis densam et obumbrantem, ut nimbus. *Liv.* 42. 10. Nubes locustarum. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 6. 34. (107). muscarum. *Virg.* 12. *Æn.* 254. volucrum. *Liv.* 38. 26. ad fin. Velut nubes levium telorum conjuncta obruit aciem Gallorum. *Val. Flacc.* 2. 521. Occupat Alcides arcum, totaque pharetræ Nube premit. *Sil. It.* 6. 336. nubes densa Laconum. h. e. cohors. *Liv.* 35. 49. Ret pedatum equitumque nubes jactat. *Virg.* 9. *Æn.* 33. nigro glomeratur pulvere nubes. *Val. Flacc.* 4. 495. Coeytia nubes. h. e. Harpyliarum cætus mensis involutans. *Stat.* 2. *Theb.* 321. talem sub pectore nubem Consilio volvens. h. e. cogitationum et curarum multitudinem. *Seren. Sammon.* 3. 34. farrea nubes. h. e. porrigo capitis, furfures. ¶ 3. Nubes et inania captare apud *Horat. Art. P.* 230. proverbialis locutio de eo, qui inutilia dicit, vana, et nimis elata, inflata, fatilia. Nihil enim tenet, qui nubem captat. ¶ 4. Item dicitur de rebus pluribus, quæ tenues veluti nubes aliquid tegunt atque obumbrant. — a) In illo *Quintil. Declam.* 1. 17. Quæ obsoletam protinus nubem et temporis accommodata lugubria flameo revertente temporis: nubem intellige tenuissimam vestem, aut velum pellucidum. Quo facit illud *P. Syri* apud *Petron.* 55. *Burmam.* Equum est inducere nuptam ventum textilem, Palam prostare nudam In nebula linea. Alii vestem pullam interpretantur. — b) De umbra. *Stat.* 6. *Theb.* 586. Deserpitque genis, nec se lanugo fatetur Intonsæ sub nubem comæ. — c) De tristi severitate, quæ velut nubes in vultu apparet. *Horat.* 1. *Ep.* 18. 94. Deme supercilio nubem. *Sil. It.* 8. 612. non ille rigoris Ingratas laudes, nec nubem frontis amabat. — d) Eleganter de ebrietate et sapore, quibus mens quasi nube obruitur. *Val. Flacc.* 3. 65. Rheus iniqui Nube meri geminam Phloen majoraque cernens Astra etc. *Auson. Epist.* 14. 12. Pelle soporiferi senium nubemque veteri. *Stat.* 1. *Achill.* 646. Bacchi comites, discussa nube soporis, etc. *Id.* 10. *Theb.* 280. ut quemque ligatum Infelix tellure sopor supremæque nubes Obruerat. *Id.* 4. *Silv.* 6. 72. jam mortis opacæ Nube gravis. — e) De cæcitate. *Stat.* 4. *Theb.* 512. Ne tenues annos, nubemque hanc frontis opacæ Spernite. ¶ 5. De tristitia et cura, calamitate, infortunio. *Stat.* 1. *Silv.* 3. 109. omni detersus pectora nube. et 3. *ibid.* 3. 146. Dextra his octo- nais fluxerunt sæcula lustris, Atque ævi sine nube tenor. *Ovid.* 5. *Trist.* 5. 22. Pars vitæ tristi cetera nube vacet. *Cic. Dom.* 10. 24. Illis reipubl. tenebris cæcisque nubibus et procellis, quum senatum a gubernaculis dejecisses, etc. *V. NOX.* ¶ 6. De obscuritate, tenebris, silentio, arcano. *Horat.* 1. *Ep.* 16. 60. Labra movet metuens audiri: Pulcra Laverna, Da mihi fallere, da justo sanetoque videri; Noctem peccatis, et fraudibus objice nubem. h. e. effice, ut peccata mea et fraudes lateant, ut impune sit mihi fraudibus utenti. ¶ 7. Nubes belli est belli moles et vis ingruens. *Justin.* 29. 3. 1. Videre se ait consurgentem in Italia nubem illam trucis et cruenti belli. *Virg.* 10. *Æn.* 808. sic obrutus undique telis Æneas nubem belli, dum detonet, omnem Sustinet. *Sil. It.* 16. 649. fateor, primoribus annis Excepi nubem belli, solumque ruenti Objel cælo caput, atque in me omnia verti.

NUBESCO, is, ere, n. 3. nubilis fio. *V. Auctoris incerti loc. cit.* in LYCHNITES.

NUBIFER, fera, ferum, adject. (nubes et fero).

¶ 1. Est nubes sustinens, annuolato, nuvoloso, περιπέλοος, νεφέλης. *Ovid.* 2. *Mel.* 226. Aeriæque Alpes et nubifer Apenninus. h. e. adeo excelsus, ut verticem iuserens nubibus eas portare videatur. Sic *Val. Flacc.* 4. 599. nubifera surgentem rupe Carambin. ¶ 2. Item nubes afferens. *apportatore di nubi. Ovid. Heroid.* 3. 58. dare nubiferis linea vela Notis. *Sil. It.* 10. 323. nubifer Eurus. *Lucan.* 5. 415. Perfidia nubiferi velat inconstantia veris.

NUBIFIGUS, a, um, adject. (nubes et facio) qui nubes agit, seu cogit. *Vet. Poeta* in *Anthol. Lat. T.* 2. p. 311. *Burmam.* Nuncia Jauonis (Iris) vario decorata colore, Æthera nubiferum completitur orbe decoro.

NUBIFUGUS, a, um, adject. qui nubes fugat. *Colum.* 10. *R. R.* 288. Nec tam nubifugo Borea Latonia Phæbe Purpureo radiat vultu.

NUBIGENA, æ, commun. gen. 1. (nubes et gigno) genitus ex nube, νεφέλογενός. ¶ 1. Generatim. *Stat.* 1. *Theb.* 365. Amnes nubigenæ. *Torrentii.* et *Prudent. Hamartig.* 486. nimbi. — *Nubigenas clipeos, diopereis, Stat.* vocat ancilia, 5. *Silv.* 2. 131. quia cælo lapsi sunt, ut ait *Virg.* 8. *Æn.* 664. Al. leg. nubigeros. ¶ 2. Speciatim nubigenæ dicuntur Centauri, quod ex nube nati sint. Quum enim Ixion Junonem deperiret, oblata est illi nubes, quæ faciem Junonis representaret, cum qua congressus genuit Centauros. *Stat.* 5. *Theb.* 263. si quando profundo Nubigenæ calucre mero. Adde *Ovid.* 12. *Met.* 211. et 541. ¶ 3. Item speciatim de *Phryxo. Colum.* 10. *R. R.* 115. Mox ubi nubigenæ Phryxi, nec portitor Hæles, etc. h. e. filius Nepheles, quæ Nebula dicitur ab *Hygin. fab.* 1. 2. et 3. Nam νεφέλη nubem, nebulamve significat. *V. NEPIELE.*

NUBIGENUS, a, um, adject. (nubes et gigno) qui nubem generat. *Claud. Mamert.* 1. *Stat. anim.* 7. Purior ac subtilior æther hunc procellosum aërem et naturaliter nubigenum et loco et dignitate superaminet. *Al. leg.* nubigosus.

NUBIGER. *V. NUBIGENA* 1.

NUBIGOSUS. *V. NUBIGENUS.*

NUBILAR, aris, et

NUBILARE, is, u. 3. *V. voc. seq.*

NUBILARIUM, ii, n. 2. et nubilar vel nubilare, is, n. 3. portico, porticale, locus in villa, in quo messis trituranda reponitur, quum nubilum sit cælum et pluvia timetur. *Varro* 1. *R. R.* 13. 5. Edificium facere oportet, sub quod tectum totam fundi subjicere possis messem: quod vocant quillam nubilarium. Id secundum aream faciendum, ubi triturus sis frumentum, magnitudine pro modo fondi, ex una parte apertum, et il ab area, quo et in trituran protruere facile possis, et si nubilare cæperit, inde ut rursus celeriter rejicere. *Colum.* 1. *R. R.* 6. 24. Aræ nubilarium applicari debet, propter inconstantiam cæli, quo collata semitrita frumenta protegantur, si subitaneus imber accesserit. *Id.* 2. *ibid.* 20. 3. Si seges cum parte culmi demessa sit, in nubilarium congeritur, et subinde opportunis solibus torrefacta proteritur. Quidam nubilar hic leg. *Inscript.* reperta in villa Pinciana, quæ legitur apud *Zaccaria Istituz. antiq. lapid.* p. 340., et est apud *Orell.* 4369. LOCVS SEPVLCHRI CONTINET PER CIPPOS DISPOSITOS IVGERA QVATTVOR ET NUBILARE LOCVS HABITATIONIS TVTELA MONIMENTI.

NUBILIS, e, adject. (nubo) da marito, nubile, ἀνδρός ὄραια, ἐπιγαμος, quæ est apta, ut viro in matrimonium jungatur. *Cic. Cluent.* 5. 11. Reliquit grandem et nubilem filiam. *Virg.* 7. *Æn.* 53. Jam matura viro, jam plenis nubilibus annis. Adde *Nepot. Epam.* 3.; et *Liv.* 29. 23. — Poëtice *Ovid.* 14. *Met.* 335. Hæc ubi nubilibus primus maturavit annis, etc.

NUBILO, as, are, n. et a. 1. (nubes). Part. *Nubilans* sub B. — Nubilare

A) Neutrorum more est nubilum facere, nubes inducere, annuolare, νεφέω.

1.) Proprie. — a) Absolute, ut hiemat, pluuit et hujusmodi. *Varro* 1. *R. R.* 13. 5. Si nubilare cæperit. — b) Passive. *Cato R. R.* 88. Usque adeo in sole habeto, donec concreverit: ubi nubilabit, noctu sub tecto ponito.

II.) Translate. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 7. 25. (94). Fulgorem carbonuculi debere candidum esse, ut po-

aitus extremo visu nubilantes attollat exardescen- te fulgore.

B) Active occurrit translate tantum et est obscu- rare, tenebris obducere. *Pautin. Nolan. carm. 10. 37. Quam (lucem Dei) vis sophorum callida arsque rhetorum et Figmenta vatium nubiliant.*

NUBILUS, a, um, adject. nubilus, nuvo- loso.

I.) Proprie. *Apul. 11. Met. Cælum, nubilosa cal- ligina disjecta, splendore candeat.*

II.) Translate. *Cæl. Aurel. 2. Acut. 27. Sequit- ur etiam visus nubilosus, vel nubilus, mentis alie- natio etc. Hinc patet nubilosus differre a nubilus.*

NUBILA, ōrum, n. plur. 2. et

NUBILUM, i, n. 2. V. voc. seq. sub I.

NUBILUS, a, um, adject. (nubes) nubibus ob- ductus, νεφώδης (It. nuvoloso, annuvolato, offu- scato; Fr. nuageur, nubuleux, couvert de nu- ages; Hisp. nublarlo, nebuloso; Germ. wolkgig, be- wolk, mit Wolken überzogen; Angl. cloudy, ob- scured with clouds, overcast, lowering).

I.) Proprie. — a) Adjective. *Plin. 16. Hist. nat. 26. 46. (109). Nubilum cælum. Id. 2. ibid. 35. 35. (100). Nubilus dies. Tibull. 2. 5. 76. annus. Plin. 18. Hist. nat. 25. 60. (225). occasus sideris. — b) Nubilum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est cælum, tempus nubilum, vel nubes in aere collectæ. *Plin. 2. Ep. 17. Ibi omnes silent venti, exceptis qui nubillum inducunt. Sueton. Ner. 13. Quam Armeniæ regem destinatio per edictum die ostensurus populo, propter nubillum distulisset. Quintil. 11. 3. 27. Vitare soles atque ventos, et nubila etiam ac siccitates. i tempi nuvolosi. — Hinc Ablativus nubila, nubilo die, tempore, aere. *Plin. 7. Hist. nat. 60. 60. (215). Etiam aune tamen nubilo lucertæ fuere horæ. Id. 11. ibid. 24. 23. (84). Aranel aereo non texunt, nubilo texunt. — Et translate *Capell. 1. p. 18. Ille (Jup- piter) immutabilis lætitia renidebat, hæc (Juno) commutationum assiduorum nubilo crebrulus turbi- dabatur. — c) Nubila, ōrum, n. plur. 2. absol- ute, substantivorum more, sunt ipsæ nubes, nubis, nuvole; idque fers apud Poetas. *Lucret. 1. 277. Lachmann. Sunt igitur venti, ni mirum, corpora cæca, quæ mare, quæ terras, quæ denique nubila cæli Verrunt etc. Id. 4. 443. Rarsaque per cælum quum venti nubila portant, et 6. 133. quum venti nubila perflant. Horat. 1. Od. 7. 15. Albus ut ob- scuro deterget nubila cælo Saepè Notus. et ibid. 34. 3. Diesipit Igni corusco nubila dividens. Virg. 4. Æn. 177. Ingredditurque solo, et caput inter nu- bila coudit. Ovid. 1. Met. 328. Nubila dejicere, et ibid. 572. conducere, et 7. ibid. 202. Inducere et pellere, et 11. ibid. 435. venti vexant. Id. 1. Amor. 8. 9. toto cælo glomerantur. Plin. 2. Hist. nat. 62. 62. (153). Rhodi nunquam tanta nubila obduct, ut non aliqua hora sol cerasur.*****

II.) Translate. ¶ 1. Da rebus nubilus est idem ac nubifer. *Ovid. 2. Pont. 1. 26. et Propert. 2. 137. 56. Nubilus Auster. Plin. 2. Hist. nat. 47. 48. (127). Auster Africæ aereus, Aquilo nubilus. Clau- dian. 1. Laud. Stilic. 287. Nubilus Orion. ¶ 2. Item tenebrosus, umbrosus, tenebrosus, ombroso. *Ovid. 3. Fast. 322. Nubilla Styx. Id. 4. Met. 432. Est vis declivis, funesta nubila tæxo, et 14. ibid. 447. lutosque petunt, ubi nubilus umbra in mare cum fæsa perumpit Tibris arena, et ibid. 514. contra nubila multâ silvâ. Stat. 4. Theb. 483. Nubilus Ar- cas. h. e. in inferis degens luce carentibus. ¶ 3. Item obscurus, fuscus, fosco. *Plin. 9. Hist. nat. 35. 54. (107). Nubilus color margaritæ. Martial. 8. 51. de phiala. nec odit Exploratores nubila massa focos. ¶ 4. Transferitur etiam ad animum et est turbatus, confusus, turbato. *Plaut. Cist. 2. 1. 5. Ita nubilam mentem Animi habeo: ubi sum, ibi non sum. Stat. 3. Theb. 230. Mars nubillus ira. ¶ 5. Item est tristis, calamitosus, atque adeo in- faustus. — a) Sic est tristis, molincoico, apud *Ovid. 5. Met. 512. de Cerere. toto nubila vultu Ante Jovem passis stetit Invidiosus capillis. Stat. 5. Silv. 3. 12. Frigida damnatæ produxit nubila menti. Plin. 2. Hist. nat. 6. 4. (13). Sol cæli tristitiam discutit, atque etiam humani nubila ani- mi serenat. Quintil. 11. 3. 75. Oculi hilaritate mi- tescent, et tristitia quoddam nubilum ducent. — b) Item calamitosus, calamitoso. *Ovid. 1. Trist. 1. 39. Carmina provenient animo deducta sereno:******

Nubila sunt abutitis tempora nostra malis. Adde ibid. 9. 6. — c) Item infaustus, adversus, con- trario, infausto. *Ovid. 5. Trist. 3. 14. Nubila na- scentil seu mihi Parca fuit.*

NUBIVAGUS, a, um, adject. inter nubes vagans. *Sil. It. 12. 103. de Dædalo. Hic pro nubivago gratus pia templa meatu Instituit Phæbo.*

NUBO, bis, pai et plus sum, plum, here, a. 3. *Valer. Prob. Cathol. p. 1485. Putsch. ponit etiam præteritum nubui pro nupsi: sed hoc est obso- letum. — Part. Nubens I. 2. et II. 3.; Nuptus I. 2. et in fin.; Nupturus I. 2. — Nubere a the- mate nub, a quo nubes, est tegere, operire, vela- re; unde obnubere, καλύπτω (It. coprire, velare; Fr. couvrir, voiler; Hisp. cubrir, velar; Germ. bedecken, verhüllen; Angl. to cover, veil).*

I.) Proprie. ¶ 1. Generativum. *Arnob. 3. 31. Quod aqua nubst terram, appellatus est, Inquiunt, cognominatusque Neptunus. Auct. Peruvigil. Ven. 22. Ipsa (Venus) jubet, mane ut udæ virgines nu- bant rosæ. ¶ 2. Quoniam verò sponsa apud ve- teres, quum viro tradebatur, flameo nubere, idest velare capita solebant: factum est, ut per metony- miam usurpetur pro in matrimonium collocari, ma- ritaris, sponari, γαμίζωμαι, νυμφεύωμαι: et de sponsa solum dicitur. Occurrit — a) Absol- ute. *Plaut. Aulul. 3. 5. 15. quo illæ nubent divi- tes Dotatæ, si istud jus pauperibus ponitur? Quo lubeat, nubant, dum dos ne fiat comes. Cic. Cluent. 68. 188. Tum denique in familiæ luctum atque in privignorum funus nupsi. Liv. 30. 15. Hoc tamen nuncia, melius me morituram fuisse, si non in funere meo nupsissem. Ovid. Heroid. 21. 156. Nupturæ toties languida membra cadunt. Tac. 4. Ann. 40. Posse ipsam Liviam statuere, nubend- um post Drusum, aut in penatibus isdem tole- randum haberet. Terent. Dig. 35. 1. 60. ad fin. Quum vir uxori, si a liberis non nupsisset, in annos singulos aliquid legavit. h. e. nubendo non disces- serit. — Nubens absolute dicitur Juno apud *Capell. 2. p. 37. At ubi in conspectum nubentis diva (Philologia) pervenit, deam talibus deprecatur: Juno pulcra etc. — b) Sæpissime cum Dativo. Ter. Andr. 3. 3. 3. Filiani meam nubere tuo gnato. Cic. 1. Divinat. 46. 104. Virgo nupsit ei, cui Cæcilia nupta fuerat. Ovid. Heroid. 9. 32. Si qua voles apte nubere, nubere pari. — c) Cum Ablat. et præpos. cum. V. infra sub g — d) Nubere in familiam, in domum, ut apud Cic. Cæl. 14. 31. Quum ex amplissimo genere in familiam clarissimam nupsisset. Liv. 4. 4. Privatorum consilium ubique semper fuit, ut, in quam culque femina convenisset domum, nuberet. Adde *Quintil. Declam. 338. — Notsndum et illud Gell. 1. 23. Unus na ut duas uxores haberet, an ut una apud duos nupta esset. — e) Supinum nuptum cum aliis verbis eleganter conjungitur. *Nepos Pausan. 2. Des ei filiam tuam nuptum. Plaut. Stich. 1. 2. 83. Hostis est uxor, iavita quæ ad vltum nuptum datur. et ibid. 85. nam quo deditis nuptum, abire volumus. Ter. Phorm. 5. 1. 25. nuptum virginem locavi huic adolescenti. Cæs. 1. B. G. 18. Propinquas suas nuptum in alias civitates collocasse. Sall. fragm. apud *Arusian. Mess. Neque virgines nuptum a pa- rentibus mittebantur. Plaut. Cas. prol. 86. Ultro ibit nuptum. — f) Passive impersonaliter. Id. Pers. 3. 1. 58. Cujusmodi hic cum fama facilia nubitur. Tertull. 4. contra Marcion. 38. ante med. Præstruxit, hic quidem nubii, ubi sit et mori. — g) Passive. *Priscian. 8. p. 789. Putsch. docet, anti- quissimos etiam nubere se dixisse activa ratione pro nubito tibi. Unde est Nuptus, a um, maritatus. Ceterum apud Classicos Auctores occurrit tantum nupta est. Absolute *Plaut. Cas. 2. 2. 7. Ita solent omnes, quæ sunt male nuptæ. Cum Dativo Cic. 7. Ferr. 13. 31. Mulier nupta uni, proposita omni- bus. Suspicius ad Cic. 4. Fam. 5. a med. Filiam tuam adolescentibus primariis nuptam fuisse. Liv. 2. 4. Vitelliorum soror consuli nupta Bruto erat. Cum Ablat. et præpos. cum *Plaut. Asin. 5. 2. 19. Istuc scio Ita fore illi dum quidem cum illo nupta eris. et Cic. 15. Fam. 3. Regis Parthorum filius, quocum esset nupta regis Armeniorum sor- ror, et 6. Ferr. 61. 136. Viri, quibuscum illa nup- tæ erant.*********

II.) Translate. ¶ 1. Aliquando de viro dicitur, teste etiam *Non. p. 143. 24. Merc. Nubere ve-*

teres non solum mulieres, sed etiam viros dicebant, ita ut nunc Itali dicunt. — a) Reperitur etiam simpliciter de viro dictum. *Tertull. 1. ad Uxor. 7. sub fin. Pontificem max. rursus nubere nefas est. et 2. ibid. 11. Nec filii sine consensu patrum rite et jure nubent. Hieronym. Ep. 22. n. 19. Nubat, et nubatur ille, qui in sudore faciei comedit panem suum. Fulgat. interpr. Matth. 22. 30. In resurrectione enim neque nubent, neque nubentur. h. e. neque feminis virum habebit, neque vir uxorem. Adde *ibid. Marc. 12. 25. — Hinc viri nup- ti, matrimonio juncti. Varro apud Non. p. 480. 3. Merc. Viris nuptis, sacrificabantur in cubiculo vi- duæ. — b) Item dicitur quum vir uxori subjicitur, servitque aut propter dotem, aut propter nobilita- tem. *Pomponius apud Non. p. 143. 26. Merc. Meua frater nupsit posteriori dotatæ velutz, vtriosæ, va- fraz. Martial. 8. 12. Uxorem quare locupletem duce- re nolim, Quæritis? uxori nubere nolo meæ. — c) Item quum præposteras nuptias significamus. *Ju- venal. 2. 135. nubit amicis, Nec multos adhibet. Licet mollo vivere: licet, Fient ista palam, cupieot et in acta referri. Adde *Martial. 12. 42; Lamprid. Elagab. 10; et *Impp. Constantin. et Constant. Cod. 9. 9. 31. Hac sententia Sueton. Ner. 29. et Tac. 15. Ann. 37. verbo denubio usi sunt. ¶ 2. Joculariter apud *Plaut. est co- cumbere, Cist. 1. 1. 45. Hæc quidem ecator eo- tidie viro nubit, nupsitque hodie, Nubet mox no- ctu: numquam ego hæc vidimus cubare sivi. Nam si hæc non nubat, lugubre fame familia perest. ¶ 3. Transferitur ad plantas, ut marito, as. *Plin. 14. Hist. nat. 1. 3. (10). Vites in Campano agro populis nubuit, maritæque complexæ, atque per ramos earum scandentes, etc. (Sic *Horat. Epod. 2. 9. adulta vitium propagine Altas maritæ populos.) Manil. 5. 238. Et te, Bacche, tuas nu- bentem junget ad ultimos. Colum. de terra veris tempore parturiente, 10. B. R. 157. Alma solum tellus jam pandet, adultæque poscens Semina, de- positus cupiet se nubere plantis. V. infra *Nuptus sub II. 1. — Hinc Part. præter. pass.**********

Nuptus, a, um, matrimonio junctus, mari- tato; et

I.) Proprie — a) Dicitur de feminis. *Cic. Sext. 3. 6. Ex qua hic est puer, et nupta jam filia. Horat. 2. Od. 8. 22. miseræque super Virgines nup- tæ. — Hinc Nupta, æ, f. 1. absolute, substans- tivorum more, quæ nupsit, sponsa, maritata, νυμφη- Ter. Adolph. 4. 7. 33. et nova nupta eadem hæc disceat. Ovid. 2. Fast. 794. Et venit in thalamos, nupta pudica, tuos. Id. 3. Art. am. 613. Nupta vltum timeat: rata sit custodia nuptæ. Id. Re- med. am. 773. Quid, Meulse, doles? ibas stas conjuge Creten, Et puteras nupta lentus abesse tua. — b) Novus nuptus apud *Plaut. Cas. 5. 1. 6. est vir sub specie feminæ ductus in ludicris nup- pills. Affertur hic locus etiam a *Priscian. 8. p. 789. Putsch.***

II.) Translate. ¶ 1. De arboribus. *Plin. 18. Hist. nat. 28. 68. (266). Populus silva vitibus nupta. h. e. juncta. ¶ 2. Nupta verba, inquit *Festus p. 170. 21. Müll. (quocum cf. Paul. Diac. p. 171. 4.), dicebantur ab antiquis, quæ virginem dicere non licebat, ut Plautus in Dyscolo: « Vir- go sum; nondum didici nupta verba dicere ».**

NUBS, is, f. 3. nubes. Negat quidem *Servius ad Virg. 1. Æn. 591. Latine dicti Ausonius tam- en usurpavit. V. NUBES int.*

NUCÁLIS, e, adject. (nux) nucis similis. *Cæl. Aurel. 2. Acut. 37. ante med. Palmulæ nucleas, quas caryotas appellant. — Hinc nucalis, is, f. 3. absolute, substantivorum more, est caryota apud *Isid. 17. Orig. 7.**

NUCÁMENTA, ōrum, n. plur. 2. νύκτατος, pa- niculæ squamatis compactæ, quæ pendet ex ra- mis picæ et aliarum arborum nucis ferentium. *Plin. 16. Hist. nat. 10. 19. (49). E ramis gene- rum horum panicularum modu nucamenta squa- matim compacta dependent, præterquam larici, et mox. Nucamenta compressiura.*

NUCÁTUS, a, um, adject. legitur a quibusdam prumicatatus in *Inscript. quam attulimus in voc- MICO.*

NUCELLA, æ, f. 1. deminut. a nux, parva nux, ut *Nucella cueta, Apicius apud *Barth. Advers. 2. 34. c. 18. (qui tamen Apicii locum non indicat)**

et præterea Auctor admodum exigua est et fortasse nullus auctoritatis.

NUCETUM, a, um, n. 2. locus nucibus consitus, ea ratione, qua *olivetum* et *lauretum* dicitur. *Stat.* 1. *Sily.* 6. 12. Quicquid nobile Ponticis nucetis, *Fecundis* cedit aut *jugis Idumæ. Tertull. advers. Valentianum.* 20. Adam diversatus illic Inter nucas et arbusculas. Satis meminere Ptolemæus puerilium dicibulorum, in mari poma nasci, et in arbore pisces, sic et in cælestibus nuceta præsumpsit.

NUCŒUS, a, um, adject. *di noce*, καρυίνος, qui est ex nucce. *Cato R. R.* 31. et apud *Plin.* 16. *Hist. nat.* 39. 75. (193). Ulmæam pineam, nucæam, banc, atque aliam materiam omnem quum effodias. *Hieronymum. Ep.* 53. n. 8. a *med.* Secundus (*Jeremias*) videtur texere virgam nucæam et oilam succensam a facie Aquilonis etc.

NUCIFRANGIBŪLUM, i, n. 2. dens, quia dentibus nucis solent confringi. *Plaut. Bacch.* 4. 2. 16. mihi cautio est, Ne nucifrangibula excussit ex malis meis.

NUCINUS, a, um, adject. qui est ex nucce, ut Nucinæ mensæ, quæ fuere in pretio prius, quam citreæ essent cognitæ. *Vet. Scholiast.* ad illud *Juvenal.* 11. 117. nostræque ex arbore mensas: hæc habet: Ut mensæ ferent nucinæ.

NUCIPERSICUM, i, n. 2. persici genus, oritur autem ex arbore persica pruno insita, atque ita appellatur, quod a nucce ægre solvitur. Legitur in *lemmate* apud *Martial.* 13. 46. Persica nucipersica. Villa maternis fueramus præcoqua raniis, Nunc in adoptivis persica cara sumus. Opponuntur autem præcoquibus, quia hæc æstiva, illa vero auctumnalia sunt. *Propertius* enim 4. 2. 13. *nuctumnalia pruna* dicit, et *Calpurn.* 2. *Ecl.* 42. et modo cogit insita præcoquibus subrepre persica prunis.

NUCIPRONUM, i, n. 2. καρυοκοκκώμηλον, prunum insitum nucis. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 13. 12. (41). Appellata ab utroque nucipruna.

NUCLEATUS, a, um, particip. a nucleo, id cui nucleus ademptus est. *Scribon. Compos.* 233. Uva passa nucleata, contusa ac mista. *Rhodium* mallet *enucleata*.

NUCLEO, as, are, n. 1. nuclei formam accipio, duritiam contraho. *Theod. Priscian.* 4. 2. a *med.* Septimo anno infanti dentes cadere, his septenis pubescere, et nucleantibus mamillis semen generare.

NUCLEOLUS, i, m. 2. *deminut.* a nucleus, parvus nucleus. *Plin. Valer.* 1. 48. Feres crocum et florem rosæ cum nucleolo et pineæ granis duodecim diligenter, et miscelbis.

NUCLEUM, i, n. 2. idem quod nucleus. *Translate Gloss. Placid.* ed. *A. Maio* in *Class. Auct.* T. 3. p. 693. Papillas, autem nuclea mamarum. Cf. **NUCLEO**.

NUCLEUS, i, m. 2. per syncope pro *nucleus* (*V. infra* sub I. t. b) a *nux*, est quod in quibusdam pomis sive tenerum, sive durum et osseum, inest, πυρήν (It. nocciolo; Fr. *amande de certains fruits à coquilles*; Hisp. *almendra*; Gerin. d. Kern; Angl. a *Kernel*).

I.) Proprie. ¶ 1. Nucleus est tenerum illud edule, quod invenitur in nucibus, ut in juglaone, avellana, amygdala, nucce pineæ, etc. Est autem hæc prima hujus vocis notio, a nucce dictæ, quasi *nucleus*. — a) Generativum. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 13. 12. (42). Nucleus amygdalæ, *mandorla*. et 37. *ibid.* 4. 15. (56). avellanæ, *nocciuola*, *nocella*. et 15. *ibid.* 10. 9. (35). exilis pinearum nucum, *pinocchio*, apud nos vulgo *pignolo*: quem ita describit *Id. ibid.* Grandissimus fructus pineis nucibus, allissimæque suspensus, intus exiles nucleos lacunatis includit toris, vestitus alia ferruginis tunica: mira naturæ cura molliter semina collorandi. *Cels.* vocat 2. 22. nucleum pineum. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 28. 34. (116). Carne palinæ placent, crusta Thebaicæ, succo uvæ, callo pira, corpore melimela, mora cartilagine, nuclei grano. — Quoties apud *Apic.* legitimus *nucleos* in condimentis, pineos intelligere debemus, ut 7. 11. et 2. 1. etc. — b) Hinc proverb. apud *Plinut. Curc.* 1. 4. 55. quod refertur etiam a *Macrobi.* 2. *Saturn.* 14. *extr.* Qui nucleum c nucce esse vult, frangit nucem. h. e. qui commodum appetit, laborem subit: e' non si può pigliar

pesce senza inmolarsi: et e' non si può avere il mele senza le pecchie. Aliud proverb. apud *eumd.* *Capt.* 3. 4. 122. Nucleum amisi: reliquit pignori putamina. Verba sunt Hegionis querentis, amisisse ac eum captivum, qui, quum herus esset, magno sibi luero esse poterat, si redimeretur: relictum autem sibi esse pignori servum viliozem, ex quo parum sibi emolumentum obventurum sit. His *Plauti* locis quidam MSS. *nucleus* habent; et etiam apud *Gargil.* de *re hortensi* (edente *A. A. Scottio*) 4. n. 2. Cum ossibus exterius tempore resolutis, totam germinis sani vitam nucleus experitur. In *Cod.* recte *nucleus* habetur; editor perperam *nucleus* dedit: illud servandum existinavit *A. Maius* in *Class. Auct.* T. 1. p. 395. ¶ 2. Item nucleus dicitur, quod durum et osseum in quibusdam pomis includitur, ut in olea. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 11. 73. (188). et *Ulp. Dig.* 32. 53. Nuclei olivarum. *Plin.* 23. *ibid.* 7. 67. (132). persicorum. et *ibid.* 72. (141). cerasorum. et 13. *ibid.* 17. 32. (106). Nucleus osseus loti. et *ibid.* 19. 34. (112). Malum Ponicum, cui lignosus nucleus abest. *Pallad.* 10. *R. R.* 14. Tuberes seremus sobole, vel nucleis. — Nucleus acini, *vinacciolo*, *vinæum*. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 1. 9. (13). et 31. *ibid.* 10. 46. (118). — Quod *Cato R. R.* 37. et ex eo *Plin.* 17. *Hist. nat.* 9. 7. (56). præcipit, nucleos in segetem ne idamus, significat, non esse spargendos in agro nucleos integros oleæ, sed comburendos, et cinerem spargendam.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a super. paragrafo 1. nucleus dicitur quidquid mediis in rebus inest humanis usibus utile. Hinc — a) Gallæ nucleus est, quod intus est in galla. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 4. 5. (10). Nucleus gallæ commanducatus dentium dolorem sedat. — b) Nucleus myrrhæ est myrrhæ granum excussum. *Id.* 12. *ibid.* 16. 35. (70). — c) Nucleus allii, *spicchio*. *Id.* 10. *ibid.* 6. 34. (111). Allium tenuissimum in universum velatur membranis, mox pluribus coagmentatur nucleis, et his separatim vestitis. — d) Nucleus corporis conchæ apud *eumd.* 9. *ibid.* 35. 55. (111). est ipse unio, seu margaritum, *perla*. ¶ 2. Metaphorâ ductâ a super. paragr. 2. nucleus dicitur quidquid durius ac solidius in rebus inest. Hinc — a) Nucleus terræ est crassior et lentior glutinosiorque terræ pars veluti in nucleum coalescens. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 6. 4. (43). Est quidam terræ adeps, ac velut glandia in corporibus, ibi densante se pinguitudinis nucleo. — b) Nucleus ferri, *acciajo*, est pars ferri durior, qua utimur ad inducendam aciem, ut ait *Plin.* 34. *ibid.* 14. 41. (144). — c) Dicitur nucleus in pavimentis media et interior eorum pars resistens ac durior: quam vulgo *halorum anima* vocat. *Plin.* 36. *ibid.* 25. 62. (186). Ruderum novo tertiam partem testæ tusæ addi; deinde rudus, in quo duæ quintæ calcis miscerantur, pedali crassitudine fistulari: tunc nucleo crasso sex digitos induci, etc. *Pitruv.* 7. 1. Insuper ex testa nucleus inducatur, etc.

NUCŪLA, æ. f. 1. *deminut.* a nux, minuta nux, *nocella*, *xapuziōv*. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 22. 24. (87). de nucce juglandæ. Tinguntur cortice earum lanæ, et rufatur capillus primum prodeuntibus nuculis. *Festus* p. 173. 5. *Müll.* (quocumq. ef. *Paul. Diac.* p. 172. 1.). Nuculas Prænestinum appellabant, quod inclusi a Pœnis Casilini famem nucibus sustentarunt (*V. Liv.* 23. 19.); vel quod in eorum regione plurima nux minuta nascitur. *V. PRÆNESTINUS* in ONOM.

NUCŪLEUS F. NUCLEUS.

NUCUNCULUS, i, m. 2. genus duleiorum, ita fortasse appellatum a parvæ nucis forma. Vox a *Lexico* expungenda; occurrit eam tantum in *Not. Tir.* p. 176.

NUDATIO, ōnis, f. 3. *nuditâ*, vestium detractio. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 6. 19. (69). Hesiodus juxta obstantia (urinam) reddi suadet, ne deum aliquem nudatio offendat. *Hieronymum. Ep.* 22. n. 8. Post ebrietatem nudatio femorum subsequuta est, libido juncta luxuriæ.

NUDATUS, a, um. *F. NUDO*.

NUDE, adverb. (*nudus*) detracta veste. Translate tantum occurrit apud *Lactant.* 3. 1. a *med.* Quæ quidem tradita sunt breviter ac nude. h. e. aperte et simpliciter, *schiettamente*.

NUDIPEDALIA, ūm, n. plur. 3. (*nudipes*).

¶ 1. Sunt γυμνοπόδια, h. e. sacra quæ nudis pedibus peragebantur. Porro multa fuerit apud veteres tum Romanos, tum Græcos, ac Barbaros, in quibus hic ritus servabatur, ad ostendam majorem animi demissionem atque erga deos reverentiam. *Tertullian.* tamen peculiari sacro eum tribuere videtur, videlicet quum pluvia in siccitate petenda erat, de *Jejun.* 16. a *med.* Quum stupeat cælum, et aret aënis, nudipedalia denunciant, magistratus purpuras ponunt, fasces retro avertunt, precem indignant, hostiam instaurant. *Id. Apolog.* 40. ad fin. Aquilicia Jovi immolatis, nudipedalia populo denu ciatis. Eadem sacra memorat his verbis *Petron. fragm. Tragus.* 43. *Bumann.* Antea stolatæ matronæ ibant nudis pedibus in clivum, passis capillis, mentibus puris, et Jovem aquam exorabant; itaque statim ureatim pluebat. *Sil. It.* 3. 28. Pes nudus, tonsæquæ comæ, castumque rubite. *V. PLEVIUS*. ¶ 2. Item est actus nudis pedibus incedendi, *Vandare a piè nudi.* *Hieronymum.* 2. in ep. ad *Galat.* 4. 8. Paulus, ut Judeus lucrifaceret, et in Cenchris ex voto comam totondit, et nudipedalia atque calvitium Hierosolymis in templo exercuit.

NUDIPES, pēdis, m. et f. 3. pedes nudos habens. *Tertull. Pall.* 5. Non expedit in algore et ardore rigere nudipēdem.

NUDITAS, atis, f. 3. *nuditâ*, γυμνότης. Translate ponitur pro inopia. *Quintil.* 10. 2. 23. Si tenuitas, aut nuditas in asperis gravibusque causis ponderi rerum parum respondeant. *Al. leg.* jucunditas. Certa tamen lectione, eodem sensu, occurrit in *Cod. Theod.* 9. 42. 13. et 12.

NUDIUS, vox ex *nunc* et *diēs* conflata, ut *Paul. Diac.* p. 171. 1. *Müll.* docet, vel pro *novidiis*, h. e. novus dies, ut *nuper* pro *noviper*: jungitur cum nominibus numeralibus, tertius, quartus, quintus, etc. Itaque nudius tertius significat *altrieri*, *l'altro jeri*, ante duos dies. h. e. nunc dies tertius est: sic nudius quartus, *tre giorni fa*, nunc dies quartus, etc. *Plaut. Most.* 4. 2. 40. heri, et nudius tertius, Quartus, quintus sextusque, postquam hinc peregre Abiviti, nunquam desitum est, etc. *Afranius* apud *Charis.* 2. p. 192. *Putsch.* Nudius tertius tute adventisti quam diluculo, et *Cic.* 14. *Att.* 11. Nudius tertius dedi ad te epistolam longiorem. *Plaut. Truc.* 2. 6. 28. Heri nudius quirtus natus ille est. *Cic.* 5. *Phil.* 1. 2. Recordamini, qui dies nudius tertiusdecimus fuerit.

NUDIUSTERTIANUS vel *divisim* Nudius tertianus, a, um, adject. qui nudio tertio factus est. *M. Aurel.* apud *Front.* 5. ad *M. Cæs.* (edente iterum *A. Maio*) ep. 59. Misi tamen tibi hodie nonam γυμνῶν, et nudiustertianum locum communem. *Philox.* Nudius tertianus, τρισημεριος.

NUDO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Nudans* I. b. et c. et 2.; *Nudatus* in omnibus fere paragr. *Nudandus* I. 2. — Nudare est vestibus spoliare, detracta veste detegere, aperire, γυμνω (1. nudare, spogliare, scoprire; Fr. *mettre a nu*, *deshabiller*, *dépouiller*; Hisp. *desnudar*, *desprojar*; Germ. *bloss machen*, *entblößen*, *der Bedeckung*, *der Hülle* *berauben*; Angl. *to make naked*, *strip bare*, *uncover*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generativum. — a) Stricto sensu de hominum corpore vel membris. *Ennius* apud *Cic.* 4. *Tusc.* 33. 70. Flagitii principium est nudare inter cives corpora. *Cic.* 7. *Ferr.* 62. 161. Hominem proripi, atque in foro medio nudari ac deligari, et virgæ expediti jubet. *Virg.* 5. *Æn.* 134. populea velatur fronde juvenus, Nudatosque humeros oleo perfusa nitescit. *Id.* 2. *G.* 7. crura dereptis nudata cothurnis. *Id.* 12. *Æn.* 313. *Æneas* dextram tendebat inermem Nudato capite. *sco-perto. Val. Flacc.* 5. 136. Quæ pelta latus atque humeros nudata pharetris Fugegit. — b) Universim est detegere, aperire. *Lucret.* 5. 1063. *Lachmann.* Irritata canum quum primum iumone Molossum Mollia ricta fremunt duros nudantia dentes. *Virg.* 1. *Æn.* 215. Tergora deriplunt costis et viscera nudant. *Ovid.* 2. *Fast.* 693.; et *Liv.* 28. 33. Nudare gladios. *squainare*. Sic *Nepos Dattam.* 11. Telum nudatum vagina, veste textit. — c) *Nudari* dicuntur loca, unde aqua discedit.

Liv. 36. 45. ad fin. Ventus nudaverat vada. Tac. 6. Ann. 33. Brevia litorum nudantur. Plin. 36. Hist. nat. 6. 9. (52). Status nudans arenas. Tibull. 1. 1. 74. Vel si (Charybdis) sublimis fluctu consurgeret imo, Vel si interrupto nudaret gurgite pontus. Ovid. 1. Met. 345. crescent loca decrecentibus undis, Postque diem longam nudata cacumina silvæ Ostendunt. h. e. libera ab aquis. ¶ 2. Speriatur in te militari dimittitur nudari latera, castra et similia. quæ defensoribus quacumque de causa carent atque hostibus patent. Liv. 1. 27. Romani nudari latera sua soriorum digressu senserunt. Cæs. 7. B. G. 70. Nonnulli perterriti in oppidum strumpunt. Verringeretur jubet portas claudere, ne castra molestant. Virg. 5. En. 585. pugnæque eunt simulacra sub armis: Et nunc terga fuga nudant. nunc spicula vertunt infesti. Liv. 37. 42. iit. Auxilia et ipsa in fugam versa nudarunt omnia usque ad cataphractos equites. et paulo post. Antiochus a dextro vorou, quam ibi fiducia humanis nulla subsidia cerneret, præter quatuor turmas equitum. et eas, dum applicat se suis, ripam nudantes, impetum in eam partem fecit. Cæs. 3. B. C. 15. Noxæ sibi nudanda litora et relinquendos portus existimabant. h. e. præsilii spolianda. Id. 2. B. G. 6. Murus nudatus defensoribus. Auct. B. Alex. 11. Naves omnes epibatis nudata. Cf. Sall. Jug. 93. Jugurtha præsilii nudatus. ¶ 3. Præstante, uti ajunt, significacione, est privare, spoliare, et usurpat de rebus physicis. — a) Cum Ablativo rei, qua quid privatur. Liv. 27. 1. a med. Juvæ illis cutem prope omni tecto nudatum. Id. 45. 28. ad fin. Adeo indulsit militibus, ad nudare tegulis muros urbis ad tegula hibernacula sua pateretur. Sil. It. 8. 503. Nudare silvis montem. Plin. 16. Hist. nat. 22. 34. (83). Nudantur arbores foliis. Petron. Satyr. 107. Nudare crine caput. Horat. 1. Ep. 3. 19. moveat cornuta risum Furtivis nudata coloribus. — b) Cum Accusativo tantum. Liv. 38. 43. Parietes postesque nudati. h. e. ornamentis. Id. 44. 27. Non agros tantum nudare populando potuit, ne quos inde Romani comiteus expectarent. Val. Flacc. 3. 332. nudati montes. spogliati d'alberi. Seneca Hippol. 966. cina frigora brumæ Nudant silvas. Ovid. 3. Fast. 557. Nudare messes. h. e. terere, excutere, folliculis spoliare. Stat. 3. Silv. 4. 87. humerosque manu nudare nitentes. scil. comam tonsorio opere tendendo.

¶ 11.) Translate. ¶ 1. Est arcana et latentia (V. 1. 1. b.) delere, patefacere, manifestare. Cic. 2. Orat. 86. 350. Libenter te cognitum jam artificem, aliquandoque evolutum illis integumentis dissimulationis tue nudatumque perspicio. Liv. 42. 63. Fama equestris pugna nudavit voluntates hominum. Id. 40. 24. Ne pœna ejus consilia adversus Romanos nudaret. Id. 35. 32. Jam enim, et id magis in dies, Etoli defectionem nudabant. Id. 39. 15. Si omnia nudavero, ne nimium terroris offundam vobis, vereor. Virg. 1. En. 359. Crudeles aras trajectaque corpora ferro Nudavit, cœcumque domus scelus omne reterit. Horat. 2. Sat. 8. 74. ingenium res Adversæ nudare solent, celare secundæ. et ibid. 5. 47. ne manifestum Cælibis obsequium nudet te. h. e. te prodit. — Cum Relativo Liv. 24. 27. Nec illi primo statim creati nudare, quid velent. ¶ 2. Est etiam (V. 1. 3.) furari, depeculari, eripere. Ovid. 1. Trist. 6. 7. Tu facis, ut spoliium ne sim, neu nuder ab illis, Nautragii Tabulas qui petiere mei. non sia rubato. et Horat. 1. Ep. 18. 21. quem præcipis alea nudat. spoglia, impoverisce. et Cic. 2. Ferr. 5. (14). Quæ victores civitatibus Siculis aut deleerunt, aut reddiderunt, spoliavit nudavitque omnia. — Similiter Plancus ad Cic. 10. Fam. 17. Acerbissimo interitu consulum nudata respublica. Cæs. 1. B. C. 7. Nudata omnibus rebus tribunicia potestas. Cic. Dom. 1. 2. Utrum amentes ac perditos magistratus improborum ac sceleratorum civium præsidio nudare, an etiam deorum immortalium religione armare malitis. Id. 1. Orat. 38. 172. Vis ingenii scientia juris nudata.

NUDULUS, a, um, adject. deminat. nudī. Hadrian. Imp. in carm. apud Spartian. Hadrian. 25. Animula vagula, blandula, Quæ nunc abibis in loca Pallidula, rigida, nudula.

NUDUS, a, um, adject. Comp. Nudior apud Cic. 1. Legg. 2. 6. Annates pontificum, quibus

nihil potest esse nullius. At. leg. jucundius, al. jejunius, al. juncidius, at. ejucidius. At legendum esse jucundius probat locus Cic. 1. Orat. 43. 193. in quo pontificum libros inemorat. — Sup. Nudissimus 11. 2. — Nudus dicitur qui sine veste est, aut tegmine quocumque; ἄνεμος, ἀνεμω (U. ignudo, nudo, spogliato; Fr. sans vêtement, nu; Hisp. desnudo, falto de vestido; Germ. bloss, unbedeckt, unbedeckt, entblösst; Angl. naked, bare, uncovered).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim latissime patet, et dicitur — 1.) De hominum corpore et membris. — a) Stricto sensu. Cic. 2. Orat. 66. 265. Tanquam nudus nudes legeret, in ventrem abstulisse. Id. Flacc. 21. 51. Quem tu, quam ephebum Temni cognosces, quoniam te nudus delectarat, semper nudum esse voluisti, secundo loco nudum esse voluisti est ad inopiam redegit. Lucret. 5. 369. Lachmann. membra Nuda dabant terre, nocturno tempore capti, Circum se foliis ac frondibus involentes. At. leg. Nudabant. Horat. 1. Sat. 8. 24. nudis pedibus passusque capillo. Virg. 11. En. 642. nudo rui vertice salva Casaries. capo scoperto. — Cum Accus. Græcorum more. Virg. 8. En. 425. nudus membra Pyramon. Id. 1. 324. Nuda genu. Ovid. 7. Met. 183. Nuda pedem scabra. — Cum Ablat. Sil. It. 5. 449. Costæ nude tegmine. — b) Latiori sensu nudī etiam dicuntur qui togas tantum deponere, et in solis tunicis sunt. Toga enim proprie vestis dicitur, et togati vestiti. Hoc multis conatur ostendere Burmanno ad illud Petron. Satyr. 92. Ex altera parte juvenis nudus, qui vestimenta perdidit, etc. Hinc Virg. 2. G. 299. Nudus ara, sere nudus. Aur. Victor. Vic. illust. 17. Ad quem (Quinctium) missi legati nudum enim arantem trans Tiberim offenderunt; qui, insignibus sumptis, etc. Cf. Liv. 3. 26. et V. ibi Drakenborg. — c) Nudo vestimenta detrahere, proverb. h. e. commodum sperare ab eo, qui nihil habet: trarre della rapa sangue: aequi a pumice postulare. Plaet. Asin. 1. 1. 79. Nudo detrahere vestimenta me jubes. — d) Translate nudus sudor apud Quintil. 11. 3. 26. est qui a nudis elicitur, ut fit in gymnasiis et palestra. — 2.) Speciatim in re militari nudus est inermis. Sall. Jug. 107. Kritz. Nec quemquam devere, qui manus armaverit, ab inermis pedibus auxilium petere, in maximo acuto nudum et cæcum corpus ad hostes vorrere. Liv. 5. 45. Nusquam prælium, omnibus lucis cædes est: nuda corpora et soluta somno trucidantur. Id. 3. 19. Arma vobis advenit, nudosque servis vestris et exsultibus adiecit. Id. 28. 3. Dextras audas ostentantes, ut gladios objeçisse apparet. Id. 36. 5. Ne se nudos atque inermes Romano bellu objeçeret. — Hinc etiam Stat. 6. Theb. 18. Concurrent, nudasque movent in prælia vires. h. e. sine ferro. Sic Sil. It. 6. 45. non hasta viro, non ensis; in artis Abstulerat Fors arma: tamen certamine nudo Invenit Marti telum dolor. h. e. sine armis. Fellej. 2. 61. 3. Antonius turpi ac nuda fuga roactus deserere Italiam. h. e. sine exercitu. — 3.) Dicitur de rebus plurimis, quæ iis carent, quibus de more obtriguntur. Virg. 12. En. 306. Nudus ensis. spada squainata. Sic Ovid. Heroid. 13. 81. Non est, quem deccat nudo concurrere ferro. Liv. 21. 37. Nuda fere cacumina sunt, et, si quid est pabuli, obruunt nives. Similiter Virg. 1. Ecl. 15. sithre in nuda. h. e. nullo gramine vestita. Sic Ovid. 4. Met. 261. Sedit humo nuda. sulla nuda terra. Seneca Herc. Et. 381. nudum nemus. h. e. sine foliis et frondibus. Id. Edip. 43. nuda vada. h. e. sicca, sine aqua. Ovid. Medic. fac. 56. hodie. h. e. sine folliculis, et fresa. Contra Petron. Satyr. 135. grana putaminibus vestita. Catull. 62. 49. Ut vidua in nudo vitæ quæ nascitur arvo, Nunquam se extollit. h. e. sine pedamentis. Val. Flacc. 2. 170. nudisque sub astris Condensæ fletus arunt. allo scoperto, sotto il ciel sereno, sub dio. Cf. Virg. 2. En. 512. Edibus in mediis nudoque sub ætheris axe Ingens ara fuit. Cic. 1. Cat. 7. 16. Nuda subsellia. h. e. sessoribus vacua. Sil. It. 2. 349. Et nudis bellantur equis. h. e. infrenatis, vel sine stragulis. — Cum Genit. Sall. Jug. 81. Per loca inæqualia et nuda gignentium. et Ovid. 12. Met. 512. parvoque in tempore nudus Arboris Othrys erat. ¶ 2. Speciatim et sæpe est

spoliatus, privatus, carens, privo, nudo. — a) Cum Ablat. sine præpos. Horat. 2. Sat. 3. 184. Nudus agris, nudus nummis. Id. 1. Od. 14. 4. Navis latus nudum remigio. Cic. 7. Att. 13. Urbs nuda præsidio. Sil. It. 16. 46. Cantaber ingenio membrorum, et aole timeri Nudus tellis poterat. anche senz'armi. — b) Cum Ablat. et præposit. ab. Cic. 6. Ferr. 2. 3. Messana ab his rebus, quibus iste delectatur, sane vacua atque nuda est. Id. post red. ad Quirit. 6. 16. Nudus a propinquis, nulla cognatione munitus. Id. Dom. 22. 38. Respublica nuda a magistratibus. — c) Cum Genit. Sil. It. 4. 607. Namque inonoratam Fibrenus perdere mortem Et famæ nudam impatiens etc. Id. 14. 343. Nudus opum vir. — d) Absolute. Cic. 4. Ferr. 34. 84. Domum ejus exornatam atque instructam, fere jam iste reddiderit nudam atque inanem. Id. Cæcin. 32. 93. Hunc vero, qui ab jure, officio, bonis moribus, ad ferrum, ad arma, ad remem confugerit, nudum in causa destitutum videtis. Huc pertinet et illud Horat. 2. Sat. 5. 6. vides ut, Nudus inopseque domum redeam. h. e. sine navibus et amicis, amissaque omni pecunia. ¶ 3. In his fere egestatem, inopiam, paupertatem significat. Cic. Flacc. 21. 51. Quam tu semper nudum esse voluisti. Ovid. Heroid. 9. 154. Cœna desertum quia senecta premit. Juvenal. 7. 35. secunda, et nuda senectus.

¶ 11.) Translate. ¶ 1. Generatim est solus, solo. — a) Universim. Ovid. 3. Trist. 11. 17. Ut mala nulla feram, nisi nudam Cæsaris iram, Nuda parum nobis Cæsaris illi mali est? Martial. 1. 44. Nudus aper, sed et hic minimus. scil. mensæ itatus est. Plin. 3. Hist. nat. præf. 1. (2). Locorum nuda nomina, et quanta dabitur brevitate, ponentur. Cic. 3. Paral. 2. 24. Nuda ista si ponas, judicari, quæ sit, non facile possunt. Petron. Satyr. 88. Præcis temporibus, quam adhuc nuda virtus placeret. h. e. sine aliis bonis, puta divitiis, honoribus. Seneca 3. Benef. 18. Virtus non eligit donum, nec censum: nudo homine contenta est. Seneca alter Hippol. 519. Quam juvat nuda manu captasse fontem! h. e. nullo poculo instructa. Sil. It. 1. 219. fidens nudo sine fraudibus ensi. h. e. solo ensi. Grat. Cyneq. 151. sive indomitos vehementer hostes Nudo Marte prenas, seu bellum ex arte minis, et ibid. 3. nuda silvas virtute movebant incogniti homines. h. e. arte et dolo varia. Ald. Sil. It. 13. 198; et Ovid. 2. Trist. 108. Et Cic. 5. Tusc. 5. 14. Hoc nudum relinquatur, possunt quis beatus esse, quamdiu torqueatur. h. e. hor solium, hoc unum. Sunt tamen qui aliter leg. Ovid. 13. Met. 159. Ergo operum quoniam nudum clamorem habetur, Plura quidem feri, quam etc. — b) Speciatim apud Jctos sæpe hor sensu adhibetur. Paul. 5. Sentent. tit. 2. Possessionem acquirimus et animo, et corpore. Sed nudo animo adipisci quidem possessionem non possumus: retinere tamen nudo animo possumus. Modestin. Dig. 44. 7. 51. extr. Etiam nudus consensus sufficit obligationi: quamvis verbis hoc exprimi possit. Causa ibid. 7. 8. 1. Constituitur enim et nudus usus, id est sine fructu. Sic pactum nudum, nudæ proprietatis, traditio, voluntas, etc. ¶ 2. Aliquando est simplex, sine fuce, schietto, semplice. Cic. Brut. 75. 262. Commentarios quosdam scripsit rerum suarum, valde quidem probandos: nudi enim sunt, recti et venusti, omni ornato orationis, tamquam veste, detracto. Ovid. 3. Act. ana. 747. nudis mihi rebus agendum est. — Nudi capilli, nullo nexu, aut ornatu compositi. Ovid. 4. Met. 261. Sedit humo nuda, nudis incompta capillis. et 7. ibid. 183. nudos humeris infusa capillos. — Horat. 1. Od. 24. 6. cul (Quintilio) Pudor et Justivæ soror Incurrupta Fides nudaque Veritas Quando utrum invenient patrem? h. e. animus Quintilii simplex et verus. Cæc. Aurel. 1. Tard. 5. n. 176. Alii amorem furentibus ajunt præcarantem, quo mentis intentio, conversa favoris asperitate, pungetur, non intuentes nudissimam veritatem, quod plerisque furoris amor fuerit causa. ¶ 3. Nuda verba, aperta, et intellectu facilia, quæ sunt fere obscena. Plin. 4. Ep. 14. Summos illos et gravissimos viros, qui talia scripserunt, non modo lascivia rerum, sed ne verba quidem nudis abstulisse.

NUGACITAS, atis, f. 3. nugarum studium. Au-

gustin. ep. 67. in fin. Omnis ab eo deleta est nugacitas. et 6. de Musica sub init. Nugsclatam excuset officiosus labor. Adde *Fulgat. interpr. Sap. A. 22.*

NUGÆ, arum, f. plur. 1. sunt tricæ, gerræ, ineptiæ, res nihili, *Φυαρία, λήρος* (It. ciancie, bajæ, bagatelle, frottole, cose da nulla, frasierie; Fr. frivolités, sonnettes, riens, bagatelles; Hisp. paratas, cuentecillo, embuste, fábula; Germ. Tändelei, Pussen, Albernheiten, Geschwätz, Kleinigkeiten, läppische Dinge; Angl. trifles, frivolous things, fopperies, fooleries, idle stories, baubles, gewgaws, grimcracks, bagatelles).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim — a) Stricto sensu sunt tricæ, gerræ, ineptiæ, res nihili. *Plaut. Truc. 4. 7.* quid agitur, voluptas mea? Di. Non voluptas. auser nugax. et 2. 1. 20. Nec unquam quisquam probus erit amator, nisi qui rei inimicus est suæ. Nugæ sunt, nisi quod modum quum dederit, dare jam la beat illeud. *Id. Trin. 2. 4. 40.* Illic postulet frugi esse; angus pustulet. *Id. Merc. 2. 4. 1.* Pentheum diripuisse ajunt Bacchas: nugax maximas fuisse credo, præut quo parto ego divorsus distrahor. — *Nugax agere*, est nugari, ineptire. *Plaut. Men. prof. 54.* nisi qui arguentum dederit, nugax egerit; Qui dederit, magis utajores egerit. *Id. Asin. 1. 1. 78.* maximas nugax agis. — Et omisso verbo per ellipsin. *Id. Pers. 4. 7. 7.* quo illum scquit? In Persas? nugax. *Id. Most. 5. 1. 38.* TRA. quid ait? TRIV. servos pollicitus est dare Suos inibi omnes quæstiooi. TRA. nugax: numquam edepoi dabit. — b) Nugæ dicuntur etiam sermones levium rerum, nullius pretii, scurriles. *Ter. Heaut. 4. 1. 8.* Næ ista hercle magno jam conatu magnas nugax dixerit. *Cic. 2. Divinat. 13. 30.* Illiccine hominem tantis delectatum esse nugax? *Horat. 2. Sat. 6. 43.* cui (vellet) concederæ nugax Hoc genus: «Hæc quæta est? etc. *Id. 1. Ep. 18. 15.* Alter rixatur de lana sæpe esprina, Propugnat nugax armatus. h. e. fatilibus causis instructus. — Illic *Catullus 1. 4. et Martial. 9. 1. et 13. 2.* etc. poemata sus nugax vocant. Sic *Horat. 1. Sat. 9. 2.* Nescio quid medians nugaxum. Adde *eumd. 2. Ep. 2. 141.* — c) Item nugæ sunt nœnia, sive carmina a prælicis cani solita in laudem inortuorum; et hænc esse propriam hujus vocabuli significationem *Forcellinus* putat. *Plaut. Asin. 4. 1. 63.* Hæc sunt non nugæ: non enim mortalia. — d) *Nonius p. 144. 30.* *Merc.* tradit, unnia, quibus matrone utuntur, nugax *Plautum* voluisse appellari. Hinc *nugivendos* dici omnes eos, qui siliquid mulieribus vendunt: *Atul. 3. 5. 51.* Ubi *nugivendis* res soluta est omnibus. Al. leg. *nugigerulis.* Hujusmodi homines nos hodie dicemus *mercanti di galanterie.* *V. LERIA.* Vox *nugigerulus* asserit etiam a *Priscian.*, nullo tamen auctore laudato, in *Partit. XII. vers. En. p. 1271.* *Putsch.* Gerulus, unde componitur *nugigerulus.* Sic *Cledon. p. 1862. Putsch.* Ut *nugigerulus* pro nugax. ¶ 2. Speciatim nugæ sunt mendacia, et dolosa verba ad fallendum, fraudandumque. *Plaut. Trin. 4. 2. 13.* nunc ideo si quid addidero amplius, Eo conductor melius de me nugax conciliaverit.

II.) Translate *nugæ* dicuntur leves homines, et nugatores. *Cic. 6. Att. 3.* Amicos habet meras nugax, Matinium, Scaptium. *Id. 1. ad Q. fr. 2. 2.* Ego Apomensem Hephæstum, ego levisimum hominem Megaristum Antandrium, ego Niciam Smyrnæum, ego nugax maximas omni me comitate sum complexus. *Id. Mil. 21. 55.* Semper ille antea cum uxore; tum sine ea: numquam non in theatra; tum in equo: comites Græculi, etiam quum in castra Etrusca properabat; tum nugatum in comitatu nihil.

NUGALIS, e, object. pieno di ciancie, o bajæ, o inecie, frivolo, da nulla, *Φυαρωδης*, nugatorius, fatilis, vanus, *Gell. 1. 2.* Se in theorematibus tantum nugalibus, et puerillum issugarum commentis tionibus oblectantes. *Id. 4. 1.* Ostentabat quispiam grammaticæ rei doctor scholæ quædam nugalin, de generibus et casibus vocabulorum disserens. *Id. 7. 17.* Quin potius hæc mittis nugalis, et affers ea: quæ digna quæri tractatoris sint? *Fronto de fer. Als. (edente iterum A. Maio) ep. 3. a med.* Illa olim nugalis conscripsi. h. e. laudes fumi et pulveris, item negligentia. *Capell. 8. p. 272.* Nug-

les ausus. et 1. p. 1. Nugales ineptiæ. *V. NUGULÆ.*

NUGALITAS, atis, f. 3. idem ac nugacitas. *Gloss. Philoz.* *Nugalitas, ααρωδης.* Sic *Gloss. Lat. Gr.* *Nugalitas, Φυαρωδης.*

NUGAMENTA, orum, n. plur. 2. idem ac nugæ. *Apul. 1. Met. sub fin.* A quo istorum nugamenta hæc comparati? De pisciculis quibusdam vilibus loquitur. Sic *Gloss. Lat. Gr.* *Nugamenta, νδρωατα.*

NUGARIUS, a, um, adject. *Varro 7. L. L. 64.* *Müll.* *Nugarium* unguentum. Ubi *Scalig.* in *Conjectan.* interpretatur eo sensu dictum, quo veteres omnia, quæ ad mulierum ornatum pertinebant, nugax vocabant, ut in *NUGÆ 1. 1. d.* dictum est. Munet etiam a *Petro Vict.* legi *nugatorium*, h. e. futile et vilis pretii: quam lectionem tuctur *Müllerus.* — Hæc vox legitur etiam in *Inscript.* apud *Henzen. 7263. c.* PORTVMIVS (lege POSTVMIVS) C. L. HELENS CALYPRNIA. ANAPAFMA NYGARI. DE. BASILICA ANTONIARVM DVARYM. Quid vero sibi velit vocabulum *nugarium*, viderint eruditi.

NUGAS, adject. *V. NUGAX* ad fin.

NUGATOR, oris, m. 3. (nugæ) qui nugax et inania dicit, nugax, stultiloquus, vaniloquus, cianciatore, burlesco, ciancioso, *Φυαρος.*

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Ennius* apud *Festum* p. 166. 18. *Müll.* Illic *nugator* nihil, non nauci est homo. *Cic. Senect. 9. 27.* Milo adspexisse lacertos suos dicitur, illacrimasque dixisse: at hi quidem jam mortui sunt. Non vero tam isti, quam tu ipse, *nugator!* h. e. non tam isti lacerti mortui sunt, quam tu, stulte. *scioceo. et Flacc. 16. 38.* Neque in istum *nugatorem*, tamquam in aliquem testem, inveber. *Gell. 11. 8.* Esm orationem quum legisset M. Cato, næ tu, inquit, Aule, niniuum *nugator* es, quum maluisti culpam deprecari, quam culpa vacare. *Auson.* *nugatorem* libellum vocat *Edyllium* suum undecimum, qui est *Griffus*, ubi multa ludit de ternario numero. *Gell. 12. 2.* *Senecæ* *nugatore* appellat, quod *Ciceronis* errores deprecatur. *Id. 15. 1.* Homo nihili et *nugator*, atque in Græcæ facundia gloria jactabundus. *Pers. 5. 127.* cessas, *nugator!* *Trasca, mozzina.* dictum est heri servum increpatis. Apud *Auson.* quoque *Ephem. 17.* est convicium in somniculosum, et tarde mane surgentem. ¶ 2. Speciatim *nugator* dicitur, qui mendacia congerit ad fallendum, birba, furbo, aggitatore, scyphobanta. *Plaut. Trin. 4. 2. 91.* Niniuum *grifficum* hunc *nugatorem.* *Id. Mil. glor. 4. 2. 86.* Et pueri annos octingentos vivunt. *misra. væ tibi, nugator. et Curc. 4. 1.* Edepoi *nugatorem* lepudum hunc nactus est. *Haiuphantian,* an scyphobotam hunc magis esse dicam, nescio.

II.) Translate de scortatore dici videtur, in illo *Prudent. 2. Cathemer. 29.* Quis mane sumptis nequit. Noo erubescit poculis? Quam fit libido temperans, Castunque *nugator* sapit?

NUGATORIE, adverb. pro nugax, leviter, inaoiter. *Cic. 4. Herenn. 36. 48.* Non aptissime res erat crimini data? non omnes hæc testibus comprobata? non cootra tenuerit et *nugatorie* responsum?

NUGATORIUS, a, um, adject. (nugæ) nugis plenus, levis, inanis, fatilis, vanus, *frivolo, vano, da nulla, Φυαρωδης.* ¶ 1. Generatim. *Cic. Cæcin. 23. 64.* Omnino ad probandum utramque rem video infirmam *nugatoriamque* esse. *Id. 11. Fam. 2. ad fin.* Illud valde leve est ac *nugatorium.* *Id. Rosc. Am. 15. 42.* Quod *Rruico* accidebat in mala *nugatoriaque* accusatione, idem mihi usu venit in causa optima. *Id. 2. Herenn. 20. 31.* Genus argumentationis *nugatorius.* h. e. quod nihil pertinet ad causam. — *V. et NUGARIUS.* — *Nugatorius* esse boves Ligusticos, dicit *Varro 2. R. R. 5. 9. b. e.* infirmiores, et parvi pretii: opponitque Gallicis, quos ait esse boni generis ad opus. Etiam *Colum. 3. R. R. 8. 3.* in Liguria parvos boves oasci, scribit. *V. Schneider.* ad *Varron. loc. cit.*, qui hæc lectionem tuctur; veti. Edd. habent *jugatorii boves.* ¶ 2. Speciatim *nugatorius* est mendacis et dolis plenus. *Plaut. Trin. 4. 2. 2.* *Nugatoriæ* artes. h. e. mendacia et doli, quibus aliquis quis capere studet, *furberie, birbonerie.*

NUGATRIX, tricis, f. 3. *Prudent. Psychom. 433.* *nugatricem* aciem dixit de luxurie copiis et apparatu.

NUGAX, acis, adject. omn. gen. *Φυαρος, nugator, putidus, ineptus, molestus. Coelius ad Cic. 8. Fam. 15.* Equando tu hominem ineptiorem, quam tuum Co. *Pumpejum* vidisti, qui tantas turbas, qui tam *nugax* esset, cominorit? tanto da poco. *Petron. fragm. Tragar. 52.* *Burmian.* Hæc dum refero, puer calicem projecit, ad quem respiciens *Trimalchio:* Cito, inquit, te ipsum caede, quia *nugax* es. *rei insolente.* et mox *Isideo,* a te impetres, ne sis *nugax.* — Veteres dixere hic hæc, hoc *nugax* indeclinab. ut *fas, nequam, frugi* etc., ut testantur *Charis. 1. p. 15. 22. et 120.; Diomed. 1. p. 286.; Priscian. 5. p. 649. et 6. p. 701.; Valer. Prob. in Cathol. p. 1464. et 1478. Putsch. et alii. Varro apud Non. p. 355. 20. Merc.* Quod si *Actæon* occupasset, et ipse prius suos canes comedisset, et non *nugax* saltatoribus in teatro fieret. Al. leg. *nugax:* alii aliter. Magis etiam incerta lectio est in loco *Plaut. Trin. 3. 3. in fin.,* de quo *V. Taubmann.,* si lubet. In *Gloss.* quoque *Philoz.* legimus: *Nugax, ααρωδης. h. e. putidus.*

NUGIGERULUS. V. NUGÆ 1. 1. d.

NUGIPALAMLOQUIDES. V. NUGIPOLYLOQUIDES.

NUGIPARUS, i, m. 2. *Gloss. Isid.* *Nugiparus,* qui parit *nugax.*

NUGIPOLYLOQUIDES, vox hybrida, ex *nugæ, πολυ,* et *loquor* joculariter conflata a *Plaut. Pers. 4. 6. 21.* h. e. multas *nugax* loquens. Alii leg. *nugidoliloquides,* h. e. *nugax* et dolos loquens: alii fortasse rectius *nugipalamloquides.*

NUGIVENDUS. V. NUGÆ 1. 1. d.

NUGO, onis, m. 3. *nugator, nugax. Apul. 5. Met. circa fin.* Sed utique præsumis *nugo* et corruptor. et paulo post. Quæ castiget asperime *nugonem* istum. Intelligit autem adolescentulum ammoribus deditum.

NUGOR, aris, atus sum, ari, dep. 1. *nugax* agere, vana loqui, ludere, *frasccheggiare, scherzare, chiacchierare, Φυαρω.* ¶ 1. Generatim. *Cic. 2. Divinat. 13. 30.* *Democritus* non incite *nugatur*, ut *physicus. Horat. 2. Ep. 1. 93.* Ut primum positus *nugari* Græcia bellis cepit, et in vitium fortuna labier æqua, *Nuoc* athletarum studiis, nunc arsit equorum. *Id. 2. Sat. 1. 73.* *Nugari* cum illo, et discincti ludere, donec Deoqueretur olus, soliti. ¶ 2. Speciatim est mentiri, imponere, fallere. *Plaut. Cas. 5. 4. 11.* *Nugatur* scieas: nam ecastor nunc *Bacchæ* nullæ ludunt. *Id. Trin. 4. 2. 55.* Mibl quoque *edepoi*, quoniam hic *nugatur*, contra *nugari* lubet. *Id. Epid. 3. 4. 42.* non mihi *nugari* potes. non me la puoi ficcare.

NUGULÆ, arum, f. plur. 1. parvæ ac leves *nugæ. Capell. 1. init.* *Nugulas* ineptas *aggarrare* non perferens. At vox hæc toto Latii eliminanda videtur, quia parum firma militur auctoritate. Nam *Codez* opt. notæ in *Biblioth. D. Marci Venetiar.* habet diserte *nugales ineptias*, quod itidem *Just. Zinzeringius* in *Cod. MS.* reperit (*Promulsid. crit. c. 19.*), *Barthius* vero *Adversar. 1. 8. c. 23.* et *Arntzenius Miscell. p. 197.* probavit. Hæc ex *Biblioth. MS. Jac. Morellii T. 1. p. 327.* Ipse *Koppius Barthii* lectionem *nugales ineptias* recepit.

NULLATENUS, adverb. in niuna maniera, μηδαμω; nullo modo, minime. *Capell. 2. p. 35.* Imortalitatis acdem nullatenus oblinebis. *Imp. Zeno Cod. 8. 10. 12. § 3.* *Nullatenus* competeos ædificantibus.

NULLIBI, adverb. in niun luogo, μηδαμω; nullo in loco. *Viduv. 7. 1. circa med.* Si tesseris structum erit, ut ea omnes angulos habeant æquales, nullibique a fricatora existens. Sed primæ quæque edition. et opt. *Cod. MSS., teste Jo. Poleno,* non habent illa verba nullibique etc.

NULLIFICAMEN, inis, n. et

NULLIFICATIO, onis, f. 3. sprezzo, contemptus. *Tertull. 4. advers. Marcion. 14. ad fin.* Quæ Ignominia? quæ nullificatio? et 3. *ibid. 7. et 17.* ex *Psalm. 21. 7.* Ignominia homiois, et nullificamen populi.

NULLIFICO. V. ANNIHILO.

NULLUS, a, um, adject. *Nulli* et *nullæ* pro nullius et nulli, antiqua sunt. *Mar. Victorin. 1. p. 2457. Putsch.* *Nemo* et *nullus*, quorum genitivum casum, aliter quam nos, veteres exlulerunt, *nemini* enim et *nulli* dixerunt. *Ter. Andr. 3. 5. 2.* *Quantodquidem* tam iners, tam nulli consilii sum. *Plaut.*

Mil. glor. 3. 1. 207. Qui, nisi adulterio, studiosus rei nullæ aliæ est. *Lucret.* 6. 392. nullæ sibi turpis conscia' rei. (*Lachmannus* vero leg. nulla sibi turpi conscia in re). Adde *Caton. apud Priscian.* 6. p. 694. *Putsch.*; *Cæcil. ibid.* p. 678.; et *Propert.* 1. 20. 35. — Ratione habita etymi, ut nemo ex ne et homo, nullus est ex ne et ullus: hinc *Boeth. in libr. Aristot. de interpr. ed. sec. p. 342.* Nullus vero et generibus subjacet, et inflectitur casibus. Quid igitur est? an erit nomen? sed nulla negatio nomen esse monstratur. Videtur quod dicitur nullus, tale esse, tamquam si dicamus, nec unus; nam qui dicit nullus homo animal est, tantumdem valet, quantum nec unus homo animal est. Quod vero dicimus ullus, huc ab eo deminutivum est, quod est unus. — Itaque nullus est non aliquis, ne unus quidem, οὐδεὶς (It. niuno, nessuno; Fr. nul, aucun; Hisp. ninguno; Gerol. keiner, keine, keines; Angl. not any, none, no, nobody, no one). Occurrit ¶ 1. Generativum adjective. — 1.º) Sine additis. — a) Cum suo tantum nomine. *Ennius* apud *Cic.* 1. *Divinat.* 20. 40. semita nulla pedem stabilibat. *Cic. Amic.* 1. 1. Nulla videtur aptior persona. *Id.* 13. *Fam.* 1. 1d, quod mea intelliges, tua nullam in partem multum interesse. *Id.* 1. *ad Brut.* 15. a me. Nullum bellum civile fuit, in quo non erit. *Id.* 1. *Off.* 37. 132. Contentionis præcepta rhetorum sunt; nulla sermonis. *Auct. B. Alex.* 10. Nullus milites in navibus habebat. *Ennius* apud *Gell.* 19. 10. Nam mi quod agat institutum? st, nullo quasi negotio Id agit, id studet, ibi mentem atque animum delectat suam. *Plaut. Pseud.* 1. 1. 92.; et *Cic. Mur.* 13. 28. Nullo pacto. *Ter. Eun.* 5. 2. 2. Nullo modo. *Plaut. Mil. glor.* 4. 8. 59. Nulla fide esse, senza fede. *Plin.* 6. *Ep.* 29. Homo nullis litteris, senza lettere, et *Cic.* 3. *Phil.* 6. 16. Homo nullo numero, di niun conto, di niuna stima. — b) Nulli rei esse, nibili, nequam, inutilem esse, da nulla, inutile, inabile ad ogni cosa. *Gell.* 7. 11. Nequam hominem dixerunt, nulli rei, neque frugis bonæ. *Id.* 9. 2. Quum erraticum hominem esse dicerent et nulli rei. *Id.* 13. 30. Musicam, quæ sit abscondita, eam esse nulli rei. Adde 15. 9. extr. Contrarium est alicui rei esse, esser da qualche cosa, apud *Ter. Adelph.* 3. 3. 4. — c) Aliquando iteratur. *Liv.* 34. 13. Patres nostri, quum Hispania Carthagenisium, et imperatores ibi et exercitus essent, ipsi nullum imperatorem, nullos in ea milites haberent; tamen etc. et 45. 37. Cui crimen nullum, nullum probrum dicere poterat, ejus obtracere laudes voluit. — d) Sequente neque, ut *Cic.* 1. *Orat.* 26. 118. Nullæ lites, neque controversiæ sunt, quæ etc. *Cæs.* 2. *B. G.* 11. Nullo certo ordine, neque imperio. *Liv. præf. ad fin.* Nulla unquam respublica nec major, nec sanctior, nec bonis exemplis ditior fuit. *Id.* 4. 7. Quod nullo nec exemplo, nec jure feret. *Nepos Att.* 18. Nulla enim lex, neque pax, neque bellum, neque res illustris est populi Romani, quæ non in eo (volumine) suo tempore sit notata. — e) Sequente ne quidem, ut apud *Cic.* 3. *Fam.* 12. Nullam, ne in tabellæ quidem latebra, fuisse absconditam malivolentiam. — f) Cum Genitivo, vel cum Ablat. et præpos. de. *Cic.* 1. *Nat. D.* 35. 97. Elephanto belluarum nulla prudentior. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 10. 58. (180). Otera nulli animalium obnoxia. *Id.* 8. *ibid.* 22. 34. (84). Nullum (augurium) omnium præstantius. *Cic.* 5. *Fin.* 12. 36. Et de virtutibus nulla desit. *Id. Marcell.* 7. 21. Nulli supersunt de inimicis. — 2.º) Cum additis. — a) Nullus dum, nullus adhuc, fin ora niuno. *Liv.* 5. 34. Alpes inexsuperabiles, nulla dum via superatas. Adde *eumd.* 29. 11. — b) Nulli duo, ex multis duo non sunt. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 1. 1. (8). Nullas duas in tot millibus hominum indiscretas effigies existere. *Id.* 3. *ibid.* 1. 3. (16). Ita fit, ut nulli duo concinant. — c) Nullus alter, nullus ullus, nullus unus ad magis negandum pertinent, niun altro mai, niuno affatto, ut nemo alter, nemo unus, etc. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 22. Celestiozem nullum illuxere alterum. *Gell.* 1. 2. Asseverabat, nulli esse ulli magis ea omnia explorata. *Al. omitt.* tō ulli. *Cic. Brut.* 59. 216. Nulla re una magis oratorem commendari, quam verborum splendore et copia. *Id. Prov. cons.* 4. 7. Nisi C. Virginii intervenisset, unum signum Byzantii ex maximo numero nullum haberent.

— d) Nullus non, omnis. *Liv.* 8. 26. Nulla rerum suarum non relicta inter hostes. *Seneca Ep.* 12. ad fin. Nullo non se die extulit. *Sueton. Cæs.* 76. Nullo non honores cepit. — e) Non nullus, aliquis. *V. NONNULLUS.* — f) Post se habet interdum nisi, præter, quin. *Cic.* 5. *Fam.* 5. Statueram nullas ad te litteras mittere, nisi commendaticias. *Cæs.* 7. *B. G.* 77. Si nullam, præter quam vitæ nostræ jacturam fieri viderem. et 3. *B. C.* 87. Nulla Thessaliæ fuit civitas, præter Larissæos, quin Cæsari pateret. ¶ 2. Specialim absolute usurpatur — a) De personis pro nemo. *Plaut. Bacch.* 2. 2. 12. *CHRY.* Isti scire volebam ego ex te percuratarius. *PIST.* Qui scire possum? *CHRY.* Nullus plus. *Cic.* 1. *Off.* 37. 132. Disceuntium studiis inveniuntur magistri: huic autem qui studeant, sunt nulli. *Id. Amic.* 9. 30. Ut enim quisque sibi plurimum conludit et ut quisque maxime virtute et sapientia sic monitus est, ut nullo egeat suaque omnia in se ipse posita iudicet; ita etc. *Sall. Jug.* 101. Beneficia propterant reddere: ipse ab nullo repetere. et *ibid.* 117. Nullo, aut quam paucissimis presentibus. *Nepos Cim.* 4. Nulli fides ejus, nulli opera, nulli res familiaris defuit. *Id. Themist.* 4. Ilque, nullis defendentibus, incendio delevit. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 28. 69. (279). A nullo ante nos prudit. *Tac. Germ.* 43. a med. Nullo hostium sustinente novum ac velut infernum aspectum. Adde *Plaut. Aulul.* 3. 5. 24.; *Ter. Heaut.* 5. 3. 20.; *Propert.* 2. 3. 1. et 3. 24. 41.; *Ovid. Remed. am.* 747.; et *Justin.* 28. 4. 4., quibus locis in feminino usurpatur. — b) Nullum, nulla res. *Horat. Art. P.* 324. Graji, præter laudem, nullus avari. *Seneca de Benef.* 25. Nullo magis Cæsaris amicitiam demeruit Furnus, quam quod etc. *Justin.* 5. 1. 1. Sacra Cæceris Initiatorum nulla magis, quam silentio, solemnia. *Quintil.* 2. 4. 13. Nullo magis studia, quam spe gaudent. *Lucan.* 3. 364. perit magnus, nullis obstantibus, ignis. *Flor.* 1. 26. Nullius acrior custos, quam libertatis fuit. *Sirullus* usurpatur a *Liv.* 2. 59. a med. Nemo ullius, nisi fugæ memor. Item alius a *Quintil.* 1. 5. 16. *Scala et scopæ,* contraque hordeæ et mulsæ, non alio vitiosa sunt, quam quod pluralia singulariter, et singularia pluraliter efferuntur. — c) Nullo pro nullo loco. *Liv.* 22. 53. a med. Nullo verius, quam ubi ea cogitentur, hostium castra esse. ¶ 3. Item specialim, frequenter ponitur loco negativæ non. *Plaut. Rud.* 4. 4. 91. tu mihi Nullus ostenderis. *Id. Trin.* 3. 1. 5. at tu edepol Nullus creduas. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 3. si quaeret me, uti Tum dicas: si non quaeret, nullus dixeris. *Id. Eun.* 2. 1. 10. Memini, tametsi nullus moneas. *Cic.* 11. *Att.* 24. Philotimos non modo nullus venit, sed etc. et 15. *ibid.* 22. Sextus ad armis nullus discedit. et *ibid.* 29. Ad M. Alium nullus tu quidem domum, sed sicubi incidit. — Et in feminino gen. *Virg. Cir.* 177. Nulla colum novit, carum nec respicit aurum. *Propert.* 1. 17. 11. An poteris siccis meâ fata reponere ocellis, Ossaque nulla tuo nostra tenere sinu? h. e. non tenere ossa nostra sinu tuo. *Al.* aliter interp. — Huc pertinere videntur et sequentia. *Cic.* 1. *Off.* 2. 5. Quis est enim, qui nullis officiis præruptis tradendis philosophum se audeat dicere? *Virg.* 12. *En.* 405. Nulla viam fortuna regit, nihil auctor Apollo Subvenit. *Cic.* 3. *Off.* 14. 59. Quærit ex proximo vicino, num feræ quædam piscatorum essent, quod eos nullos videret? *Ovid.* 12. *Met.* 447. Illo sed tempore nullus, Aut puer, Hector erat; nunc me mea deficiit ætas. ¶ 4. Item, adjective nullus sæpe est irritus, nullius momenti, inanis, levis, da nulla, di niuno forza, di niun valore. *Ter. Hecyr.* 5. 3. 1. Eleph. nã meam herus esse operam deputat parvi pretii, Qui ob rem nullam misit, frustra ubi totum desedi diem. *Cic.* 3. *ad Q. fr.* 4. Sed vides nullam esse rempubl., nullum senatum, nulla judicia, nullam in ullo nostrum dignitatem. *Id.* 2. *Legg.* 6. 14. Igitur tu Titias et Apulejas leges nullas putas? *Id.* 2. *Tusc.* 5. 13. Nullum vero in quidem argumentum est. *Id.* 7. *Fam.* 3. ante med. Ex eo tempore vir ille summus, nullus imperator fuit. *Q. Cic. Petit. cons.* 7. 25. In petitione nisi id agas, nullus petitor esse videare. *Liv.* 3. 68. ad fin. Quia In concordia ordinum nullos se usquam esse vident, malæ rei, quam nullus, turbarum ac sessionum, duces esse voluit. — Hinc tam nullus, tam exiguus et quasi nihil. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 2. 1. (2). de

insectis. In his tam parvis atque tam nullis quæ ratio! quanta vis! quam inextricabilis perfectio! — Huc pertinet et illud *Liv.* 4. 3. Ser. Tullium post hunc, captiva Corniculana natura, patre nullo, matre serva, ingenio, virtute regnum tenuisse. h. e. patre ignobili, ignoto. Sic *Horat.* 1. *Sat.* 6. 9. Ante potestatem Tulli atque ignobile regnum Multos sæpe viros, nullis majoribus ortos, Et vixisse probos, amplis, et honoribus auctos. ¶ 5. Item nullus est haud qualis esse debet, haud rectus. *Cic.* 2. *Orat.* 5. 20. Ut sine his studiis vitam nullam esse ducamus. ¶ 6. Nullum esse, non esse, nihil esse, sublatum, deletum esse. *Sall. in orat. M. Lepidi* 9. ed. *Kritz.* Itaque illa quies et otium cum libertate, quæ multi probi potius quam laborem cum honoribus capessabant, nulla sunt. *Id. Cat.* 52. § 21. ed. *Kritz.* Sed alia fuere, quæ illos (majores nostros) magnos fecere, quæ nobis nulla sunt, domi industria, loris justum imperium etc. Adde *eumd.* *Jug.* 86. Sic *Cic. Senect.* 22. 79. Nolite arbitrari, me, quum a vobis discesse, nusquam, aut nullum fore. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 27. 69. (203). Adeo in rebus damnatis quoque, ac jam nullis sunt aliqua remedia, ut carbone, ecce, atque cinere. — Hinc nullum esse, mortuum esse: ex opinione eorum, qui animam simul cum corpore interire putabant. *Plaut. Bacch.* 2. 2. 16. Anima est amica amanti; si abest, nullus est. In *Catalect. Virg.* 11. Sed tu nullus eris. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 63. 63. (154). Cujus (terræ) nomen ultimum jam nullis precamur irati grave. — Hinc etiam formula illa desperationis comicæ, nullus sum, perit, actum est de me, son morto, per me ella è spedita. *Ter. Hecyr.* 4. 1. 6. ostium conerequit: credo, ipsum ad me exire: nulla sum. *Id. Andr.* 3. 4. 20. nullus sum, Quid causæ est, quin hinc in pistrinum recta proficiscar via? *Id. Phorm.* 1. 4. 1. Nullus es, Geta, nisi jam aliquod tibi consilium celere reperis: ita tanta te impendent mala. Adde *Plaut. Most.* 2. 1. 41. et *Merc.* 1. 2. 52. et 104. Sic *Id. Cas.* 2. 4. 26. si id factum est, erce me nullum senera.

NUM, adverb. vel particula, quæ in interrogatione recta et obliqua usurpatur. ¶ 1. In recta interrogatione num est idem atque an, numquid, μήν, ἄρα, forse: sic — a) Cum addita responsione — Frequenter negativa. *Plaut. Merc.* 1. 2. 102. Num esse amicum suspicari visus est? ac. Non visus est. *Ter. Andr.* 2. 2. 19. Num videntur convenire hæc nuptiis? pa. Non opinor, Dave. *Id. Phorm.* 3. 1. 10. Num patri quid subolet? c. Nil etiam. *Cic. Brut.* 83. 288. Num igitur, qui hoc sentiat, si is potare velit, de dolio sibi hauriendum putet? Minime, sed quamdam sequatur ætatem. Adde *eumd.* 3. *leg. Agr.* 4. 16. et 1. *Cat.* 6. 13. — Interdum affirmativa. *Plaut. Pæn.* 5. 3. 119. Te monere num nevis? na. Sane volo. et *ibid.* 5. 4. 85. Num hi falso oblectant gaudio nos? as. At me ita id servent, ut hic pater est voster. — Aliquando sequitur in responsione immo; quo reprobatum sententia interrogantis. *Plaut. Rud.* 5. 2. 11. Ut vales? ca. Quid tu? num medicus, quæso, es? la. Immo edepol una littera plus sum quam medicus. *Id. Aulul.* 2. 1. 39. Num non vis me interrogare te? kv. Immo, si quid vis, roga. — b) Sine addita responsione. *Plaut. Epid.* 5. 2. 16. Num te fuat? num a domo absum? *Ter. Andr.* 5. 3. 6. Num cogitat, quid dicat? num facti piget? Num ejus color pudoris signum usquam indicat? *Cic.* 5. *Ferr.* 53. 122. Num respectatis, dum I. Metellus testimonium dicat? *Id. Opt. gen. dic.* 5. 16. At loquitur palere. Num melius quam Plato? *Liv.* 5. 51. Num ante exorta est (elades), quam sprita vox cæto emissa de alvento Galtonum? — c) Adjectivum a Cunctis nam vel separatum, vel conjunctum. *Plaut. Cas.* 5. 2. 55. Num illa me nam sequitur? *Id. Truc.* 2. 4. 1. Num tibi nam amabo janua est mordax mea, quo introire metuas? *Id. Amph.* 1. 16. 5. Numnam ego obolui? *Ter. Heaut.* 3. 2. 6. Numnam hæc audivit? *Id. Eun.* 2. 2. 55. eto, numnam hic relictus adstas, nequis forte internuocius clam a milite ad istam rursus? — d) Adjectivum et ne. *Forcellinus* affert illud *Plaut. Truc.* 2. 6. 65. Numne vis me, voluptas mea, quo vocatus sum, Iro ad cenam? At ibi scribendum Num nevis, ut in *Pæn.* 5. 2. 119. Ceterum *Cic.* 1. *Nat. D.* 31. 88.

Quid? Deum ipsum numme vidisti? *Id. 1. Tusc. 32. 77.* Numme vis igitur audire, cur, etiam si ita sit, niors tamen non sit in malis? — e) *Num* locum habet etiam in bipartita interrogatione, et a part. an excipitur. *Plaut. Pæn. 5. 5. 36.* Num tibi, adolescens, mala aut dentes pruriunt, qui huic es molestus? An malam rem quæritas? *Cic. 1. Tusc. 47. 112.* Num igitur etiam rhetorum epilogum desideramus? An hanc jam artem plane relinquimus? *Id. Senect. 7. 23.* Num igitur hunc, num Homerum, Hesiodum, Simonidem — coegit in suis studiis obmutescere senectus? An in omnibus his studiorum agitatio vite æqualis fuit? *Horat. 2. Sat. 5. 58.* Num furis? an prudeus ludis me? — Ubi disjungenda est sententia, dicitur *aut*, et *aut aut*. *Virg. 4. Æn. 370.* Num lacrimas victus dedit, aut iniseratus amantem est? *Plaut. Amph. 2. 2. 77.* Num tibi aut stultitia accessit, aut superat superbia? *Cic. Rosc. Am. 40. 118.* Num aut ille lanista omnino jam a gladiatore recessisse videtur, aut iste discipulum magistro tantulum de arte concedere? *Id. 1. Divinat. 14. 24.* Num igitur tot ducum naufragium sustulit artem gubernandi? aut nunc imperatorum scientia nihil est, quia etc.? Adde *eumd. 5. Tusc. 9. 19.*; et cf. *Plaut. Pseud. 1. 2. 33.* — f) *Sequente quis*, *quæ*, *quod*. *V. NUMQUIS.* — g) *Sequente quando*, *V. NONQUANDO.* — 2.º) In obliqua interrogatione *num* est dubitativum, *se*, utrum: quam scilicet post aliud verbum, membrumve subjicitur. *Cic. Fat. 3. 6.* Quæro, num aliter, ac nunc eveniant, evenirent. *Id. 1. Cat. 5. 43.* Interrogas me, num in exilium? non jubeo, sed si ne consulis, suadeo. *Id. leg. Manil. 7. 19.* Vide-te, num dubitandum vobis sit, omni studio ad id bellum incumbere. *Nepos Hannib. 12.* Ut sibi renunciaret, num eodem modo undique obsideretur. *Liv. 42. 19. extr.* Jusserunt speculari, num sollicitati animi sociorum essent. *Tac. 1. Ann. 8.* Interrogatusque a Tiberio, num se mandante eam sententiam prompsisset, sponte dixisse respondit. *Ulp. Dig. 4. 4. 16.* Num forte aliqua actio possit competere. *se per aventura.* — *Num quis*, *num quando*. *V. NUMQUIS, NUMQUANDO.*

NUMARIUS vel **nummarius**, a, um, adject. *χρηματικός*, ad numos et pecuniam pertinens.

I.) *Proprie*. *Cic. 4. Verr. 28. 69.* In summa difficultate esse numaria. *esser assai scarso di soldo*. et 6. *ibid. 6. 11.* Tanta difficultas eum rei numariæ tenuit, tanta egestas oppressit. *Id. 3. Off. 20. 80.* Ut res numaria de communi sententia constitueretur, si *facesse un regolamento delle monete*. et 4. *Att. 7.* Numaria theca, et *Novius* apud *Non. p. 495. 25. Merc. atra. scriigno. Ulp. Dig. 4. 8. 11.* pœna. *pecuniaria*. Rursus *Cic. 3. Verr. 42. 108.* Lex *Cornelia* numaria. *h. e.* quæ sauxit, ne quis privatus pecuniam faceret, ut ait *Asconius. Callistrat. Dig. 40. 15. 4. questio.*

II.) *Translate*. **Numarius** dicitur, qui pecunia accepta corrumpi se patitur, mercenarius. *Cic. 1. Att. 16. ante med. Insectari, et exagitare numarios judices. Id. 5. Verr. 57. 131.* Ecquod judicium *Romæ* tam dissolutum, tam perditum, tam numarium fore putasti, etc? *Id. Cluent. 36. 101.* Numarius interpres pacis et concordia non probabatur. *Id. 15. Att. 1.* Nisi forte iste numarius (*C. Curio*) ei (*Cæsari*) potest persuadere. *h. e.* magna pecunia ab eodem Cæsare corruptus. *Seneca 1. Benef. 9. extr.* Provincias spoliari, et numarium tribunal, audita utrimque licitatione, alteri addici.

NUMATIO vel **nummatio**, ñis, f. 3. *πολυχηματία*, numerorum abundantia, affluentia. *Cic. 2. Phil. 45. 115.* Confer eum cum nummatione tua, tuorumque. *Al. rectius leg. numdinatione.*

NUMATUS vel **nummatus**, a, um, adject. *Comp. Numator*. — Numatus est numis abundans, *πολυχηματικός*. *Cic. 2. leg. Agr. 22. 59.* Volitat enim ante oculos istorum Juba regis Ælius, adolescens non minus bene numatus, quam bene capillatus. *Horat. 1. Ep. 6. 38.* Ac bene numatum decorat *Suadela* Venusque. *Apul. 1. Met. post init.* Numator revertor.

NUMELLA, æ, f. i. genus machinæ lignæ ad discrucandos noxios, in quam collum et pedes immittuntur, ut describit *Non. p. 144. 25. Merc.* Ilic later servorum tormenta enumerat *Plaut.*

Asin. 3. 2. 5. stimulos, laminas, cruces, compedes, Nervos, cateuas, numellas, pedicas, boias. — *Festus* p. 173. 18. *Müll.* interpretatur genus vinculi, quo deligantur quadrupedes, ex nervo, aut corio crudo bovis ut plurimum factum. Atque hoc sensu usurpat et *Colum.*, sed mascul. genere, 6. *R. R. 19. 2.* ubi ait: Ubi possunt etiam numelli (al. leg. *numellæ*) fabricari, ut inserto capite, descendentibus per foramina regulis cervix cateuetur. Ceterum *Schneider. leg.*: Ubi potest etiam numella etc. *Id. 7. ibid. 8. 6.* Numellis pecus inducere. *Al. leg. irduere.* Intelligit autem *Colum.* vinculum ex ligneis regulis factum. — Videtur esse a *νομήεις*, unde *οι νομήεις* apud *Herodot. l. 1. c. 194.* sunt trabes in navium lateribus.

NUMELLATUS, a, um, adject. *Gloss. Placid. ed. A. Maio in Class. Auct. T. 3. p. 486.* Numellatus, numella ligatus, id est vinculo quo quadrupedes alligantur.

NUMELLUS, i, m. *V. NUMELLA.*

NUMEN, inis, n. 3. a *nuo*, ut *flumen a fluo*, est natus, *νεύμα* (*lit. cenno*; *Fr. mouvement*, *signe de tête*; *Hisp. movimiento*, *signo de testa*; *Germ. das Nicken, Zunicken, Kopfnicken*; *Angl. a nod*).

I.) *Proprie*. *Lucret. 2. 631. de Curetibus.* in numerum exsultant, sanguine *beli*, Terrificas caputem quatientes numine *cristas. col dismenamento del capo.* At *Bentley* pro sanguine *fletu* optime legit *sanguinolenti*; et *Lachmann* pro *numine* scribendum esse putat *nomine*.

II.) *Translate*. 1. Numen est inclinatio, quia in nutu caput inclinatur. *Lucret. 4. 179.* In quem quæque locum diversa numine tendunt. *Marullus*, probante *Lachmanno*, leg. *nomine*. 2. Sæpius et certe est voluntas, imperium, quia nutu significamus, quod volumus, quodque imperamus. *Varro 7. L. L. 85. Müll.* Numen dicunt esse imperium, dictum ab nutu, (quod *cujus nutu*) omnia sunt, ejus imperium maximum esse videatur: itaque in *Jove* hoc et *Homerus* et aliquotiens *Livius. Lucret. 3. 144.* Cetera pars animæ per totum dissita corpus *Paret*, et ad numen mentis momenta movetur. Cf. *Virg. 1. Æn. 137.* Jam cælum terramque meo sine numine, venti, Miscere, et tantas audetis tollere moles? 3. Speciatim, fere dicitur de voluntate, vi et potentia deorum, quia solo nutu efficere putantur quæcumque libuerit, *volontà, forza e potenza degli dei, θεός, θεότης*: *V. locum Varron.* allatum in paragr. proxime superiori. *Cic. 1. Divinat. 53. 120.* Quanto id Deo est facilius, cujus numini parent omnia. *Nepos Agesil. 2. in fin.* Quum animadverteret, deorum numen facere secum. et *Tinol. 4. extr.* Nihil rerum humanarum sine deorum numine agi. *Cic. 6. Verr. 49. 107.* Multa sæpe prodigia vim ejus (*Cereris*) numeque declarant. *Id. 2. Cat. 13. 29.* Dii immortales hic præsentis suo numine atque auxilio urbis tecta defendunt. *Id. Pis. 21. 48.* Numen interdictumque deorum immortalium, responsa sacerdotum, auctoritatem senatus legi *Egyptio* vendidit. *Horat. 4. Od. 5. 53.* Nox, et Diana Nunc nunc adeste, nunc in hostiles domos Iram atque numen vertite. *Ovid. 1. Art. am. 203.* Marsque pater, Cæsareque pater, date numen evati. *Id. 4. Pont. 13. 24.* Adjuta est novitas numine nostra dei. *Cæs. 6. B. G. 15.* Numen deorum placare. — Speciatim numen *Jovis* est ejus vis et potentia in aere, in illo *Horat. 3. Od. 10. 7.* et, positas ut glaciem nives Puro numine *Juppiter? Bentley.* mallet duro numine. Sic de *Mari Virg. 5. Æn. 767.* quibus aspera quondam *Visa* maris facies, et non tolerabile numen. — In illo *Virg. 2. Æn. 396.* Vadimus immixti *Danais* haud numine nostro: *intellige* diis non propitiis ac faventibus, sed adversis. — In plur. numero de uno tantum deo, per synecdochen: apud *Virg. Venus* Cupidinem alloquens, 1. *Æn. 670.* supplex tua numina posco. et 3. *ibid. 543.* numina sancta precamur *Palladis* armoniæ. *Sil. It. 1. 93.* Eniæ numina *divæ*. *Ovid. 6. Met. 44.* *Pallada*que exhibuit: venerantur numina *nymphas* *Mygdonides* que nurus. *Horat. Epod. 17. 3.* Per et *Dianæ* non movenda numina. 4. Tribuitur aliquando et hominibus, qui potentia, dignitate, dominatu, deorum quodammodo vim in terris habent. *Cic. 3. Phil. 13. 32.* Magna vis est, magnum numen unum

et idem sentientis senatus. *Al. leg. nomen. Id. post ad Quirit. 8. 18.* Numenque vestrum æque mihi grave et sanctum, ac deorum immortalium in omni vita futurum. *Liv. 7. 30. ad fin.* Annite, *P. C.* nutum numenque vestrum invictum *Campanis*, et jubete sperare, incolunem *Capuam* futuram. *Ovid. 5. Trist. 3. 45.* Nectere tenta *Cæsareum* numen numine, *Bacche*, tuo. Idem *Ovid.* sæpissime *Augusto numen* tribuit: qua appellatione posterioribus temporibus imperatores *R.* honorare mos fuit. *Illic* illa in *vet. Inscriptionib. d. n. n. q. b. h. e.* Devotus *Numini* *Majestatique* *Ejus*: quæ expressa habentur apud *Gruter. 272. 1. 2. 5. 6. 7.* et alibi. Ita *Symmach. 10. ep. 21. (al. 26.)* Præcipua beneficia numinis vestri *populus R.* expectat. 5. Sæpe etiam dicitur de ipsis diis, *deità, nume*, præsertim a poetis. *Virg. 4. G. 7.* si quem: *Numina læva* sinunt, auditque vocatus *Apollo. Ovid. 1. Met. 320.* *Corycidas* *nymphas* et *numina* montis adorant. *Virg. 3. Æn. 644.* nos magna precati *Numina. Stat. 1. Achill. 504.* *Bel-ligerum* numen. *Ovid. 10. Met. 430.* promissaque numine firmat. *h. e.* Deo per juramentum teste vocato. *Quintil. 6. proœm. 10.* Jero per illos *Manes*, numina mei doloris.

NUMÉRABĪLIS, e, adject. *che si può numerare, numerabile, ἀριθμητός*, qui numerari potest. *Ovid. 5. Met. 587.* Invenio sine vortice aquas, sine murmure contris, *Perspicuas* imo, per quas numerabilis atque *Calculus* omnis erat. — *Populus numerabilis* quia quæ *Horat. Art. P. 206.* est parvo numero: apud quæ pauca sunt, facillius numerantur.

NUMÉRĀLIS, e, adject. *ἀριθμητικός*, ad numerum pertinens, ut *Numerale nomen*, quod numerum significat, apud *Priscian. 2. p. 579. et 581. Putsch.*

NUMÉRĀRIA, æ, f. 1. *V. voc. seq.*

NUMÉRĀRICUS, a, um, adject. ad numeros pertinens. — Hinc

Numerarius, ii, m. 2. *computista, arithmetico, ἀριθμητής*, qui numeros conficit, et computat. *Augustin. in Psalm. 146. sect. 11. et 2. Lib. arbitr. 11.* — *Numerarii* fuerunt in officio præfectorum prætorio, consularium, præsidum, ducum, magistris officiorum, qui rationes conficiebant, quos nunc *licemus rationari publici. Ammian. 19. 9.* *Jacobus* et *Cæsius* numerarii apparitionis magistri equitum. Adde *Sidon. 1. Ep. 11. et 2. Ep. 1. et 5. Ep. 7.*; et *V. Cod. Theod. 8. tit. 1. et Cod. Justin. 12. tit. 56.* qui *De numerariis, actuariis*, etc. inscribunt. Apud *Isid.* ita definiuntur 9. *Orig. 4.* Numerarii vocati sunt, qui publicorum numerum arariis inferunt, *h. e.* qui rationes militarium numerorum tractant, ut ait *Ammian. 26. 1.* circa *med.*, quique etiam *rationalarii* dicuntur ab eod. 15. 5. *ad fin. Babus* de asse § 12. hos vocat *numerarios satocinatos.*

Numeraria, æ, f. 1. absolute vocatur arithmetica, quia numerorum rationem docet. *Capell. 7. p. 269. in fin.; loquitur Arithmetica.* Ne superum nostri capiant fastidia curtos, Et vetus astrigero pellat *Numeraria* racto.

NUMÉRĀRICUS, ii, m. 2. *V. voc. præced.*

NUMÉRĀTIO, ñis, f. 3. *numero, contamento, ἀριθμησις. Seneca Ep. 148.* Ab isto fiet numeratio. *h. e.* numeratio pecuniæ, *shorso, pagamento.* Quo sensu *Id. Ep. 26. ad fin.* Expecta pusillum, et de *domo* fiet numeratio. *Colum.* autem expresse 1. *R. R. 8. 13.* Ubi aris numeratio exitur, rem pro numis ostendit. — Pro computatione *Boeth. de Trinit. 2. p. 1123.* Hæc enim unitatum iteratio potius est, non numeratio. Adde *eumd. ibid.* haud semel.

NUMÉRĀTOR, ñris, m. 3. *numeratore, contatore, ἀριθμητής*, qui numerat. *Augustin. 5. Confess. 4.* Monsor cæli, et *numerator siderum.*

NUMÉRĀTUM, i, n. 2. *V. in fin. v. NUMERO*, as.

NUMÉRĀTUS, a, um. *V. NUMERO*, as.

NUMERE. *V. NUMERO* secundo loco.

NUMERICUS, a, um, adject. ad numeros pertinens, *numerico. Jul. Valer. res gest. Alex. M. 3. 58.* edente *A. Maio.* Illic et effigies plurimæ tum et marmore vario, tum et metallo cufuscumque modi rennebant *numeriam æstimationem*, quæ omnis curiosi diligentiam vinceret.

NŪMĒRO, as, āvi, ālum, are, a. f. (numerus). Part. Numerans II. 1.; Numeratus I. 1. 2. et in fin.; Numeraturus I. 2.; Numerandus I. 1. et II. 2. et 3. — Numerare est per numeros recensere, dimetiri, dinumerare, ἀριθμῶν (II. contare, noverare, numerare; Fr. compter, nombrer; Hisp. numerar, contar; Germ. zählen; Angl. to count, number, reckon, enumerate).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. Cic. 3. de republ. 4. Si singulos numeremus in singulas (civitates), quanta jam reperiat virorum excellentium multitudo! Lucan. 3. 285.; et Sil. It. 7. 730. Numeratus miles. Plin. 29. Hist. nat. 1. 5. (7). Numeratae domus. At Sillig. ex optimis Codicibus enumeratae legit. Cic. 2. Orat. 32. 137. Ea, si ex reis numeres, innumerabilia sunt; in ea rebus, mollira. Sueton. Claud. 21. Aureos voce digitisque numerare. Ovid. 3. Fast. 123. Numerare per digitos. Inscript. apud Henzen. 7303. de pilaruin ludo. AMIANTHVS EPAPHRA TERTIVS LYDANT CVM HEDYSIO IGVNDVS NOLANVS PRAT NVMERET CIVVS ET STACVS AMIANTHVS. Juvenal. 8. 131. Tum licet a Pico numeres genus. h. e. deducas, numerando Picum primum inter majores tuos. Tibull. 4. 4. 18. Votaque pro domina vit numeranda facit. h. e. pæne innumerabilia. ¶ 2. Speciatim quum de pecunia sermo est, non solum significat numerum in se numerum, sed etiam pecuniam presentem alteri tradere. Cæs. 3. B. C. 3. Magnam pecuniam societates earum provinciarum, quas ipse obtinebat, sibi numerare coegerat. Cic. ad Planc. 1. post ep. 16. Att. 16. Atticus pecuniam numeravit de suo. sborsò del suo. et Flacc. 19. 44. Si prator dedit, a quaestore numeravit. della cassa del camarlingo. et Pis. 36. 88. Stipendium numerare militibus. Fellej. 2. 66. 3. alicui mercedem. Ovid. Heroid. 12. 199. dotem. Cajus 4. Institut. (edente iterum Goeschenio) § 116. Pecuniam numeraturus. ¶ 3. Numerare senatum, ait quisvis senator consuli, cum impedimento vult esse, quo minus faciat senatusconsultum: postulatque, ut aut res, quæ referuntur, dividantur; aut singuli consulantur; aut numerentur senatores, si tot sint numero, quot esse oportet, ut liceat senatusconsultum perscribi. Ita Festus p. 170. 16. Müll. Hinc Celsus ad Cic. 8. Fam. 11. Sed quum de hostiliis ageretur, et posset rem impedire, si ut numerarentur, postulare, tacuit. et Plin. Paneg. 76. Consulti omnes, atque etiam dinumerati sumus: vicit sententia non prima, sed melior. Cic. 5. Att. 4. Hactenus ne quid ad senatum, consule, aut numeras. Ita legit Turneb. l. 28. Adversar. c. 27., alii aliter. ¶ 4. Poëticè numerare pectine chordas, apud Juvenal. 6. 381. est percurrere, et quasi aliam post aliam pulsando numerare, vel in numerum pulsare.

II.) Translate. ¶ 1. Per metonymiam est habere, possidere. Ovid. 1. Trist. 9. 5. Donec eris felix, multos numerabis amicos: Tempora si fuerint nubila, solus eris. Tac. 1. Ann. 35. Veterani triceas, aut supra stipendia numerantes. ¶ 2. Item est ponere, collocare, habere in aliquo ordine, in aliqua classe, computare, porre nel numero, noverare in una categoria, in una classe; et occurrit -- a) Cum Ablat. et præpos. in. Cic. Brut. 45. 166. M. Herentius in mediocribus oratoribus numeratus est. Id. 1. Parad. 1. 8. Neque non saepe laudabo sapientem illum, Biantem, ut opinor, qui numeratur in septem. Id. Brut. 97. 332. Nec enim decet te ornatum uberrimis artibus numerari in vulgo patrorum. Id. 1. Phil. 8. 19. Nisi forte, si quid memoria causa retulit in libellum, id numerabitur in actis. Id. 2. Legg. 5. 12. Id est ne numerandum in bonis? Sall. in orat. Lepid. contr. Sull. a med Quorum adeo Sullam non penitet, ut et facta in gloria numeret. Cic. 11. Phil. 1. 3. Mors in beneficii parte numeretur. Al. leg. partem. Id. 2. Fam. 6. Ne id, quod petiti, exigere magis, quam rogare, et in mercedis potius, quam beneficii loco numerare videatur. Cf. eumd. 2. Fin. 28. 90. Voluptatem nullo loco numerat. — b) Cum Accus. et præpos. inter. Cic. Rosc. Am. 6. 16. Ipse honestissimus inter suos numerabatur. Ovid. 4. Pont. 9. 35. Hic ego præsentem inter numerarer amicos. Tac. Germ. 30. Fortunam inter dubia, virtutem inter certa numerare. — c) Singulare est illud Cic. 1. Acad.

(post.) 12. 46. Hanc Academiam novam appellant; quæ mihi vetus videtur; si quidem Platonem ex illa veterem numeramus. — d) Numerare aliquem post aliquem, postponere. Tac. 2. Hist. 77. Nihil nobis ultra arrogabo, quam ne post Valentem ac Cæcinam numeremur. h. e. Valentis ac Cæcinæ postponamur. ¶ 3. Hinc numerare est etiam censere, æstimare, tenere per, stimare. Cic. Orat. 9. 31. Thucydides numquam est numeratus orator. Id. Mur. 24. 49. Sulpicium accusatorem suum numerabat, non competitorum. Id. 1. Fam. 9. circa med. Sapientes civis, qualem me et esse et numerari volo. Id. 4. Verr. 70. 169. Is prope alter Timarchides numeratur. Id. 13. Phil. 4. 7. Maximum ejus beneficium numero, quod hoc animo in rempubl. est. Id. Rosc. Am. 13. 37. Tam singulare maleficium, quod ita raro existit, ut si quando auditum sit, portenti ac prodigii simile numeretur. Sil. It. 15. 750. ante omnes bello numerandus Ilamitar. Alii aliter leg. — Hinc Part. prater.

Numeratus, a, um, adjective occurrit de pecunia. Plaut. Pers. 4. 3. 57. Probum et numeratum argentum ut accipiat, face. — Hinc numerata pecunia, h. e. in numis, danaro in contanti. Plaut. Pseud. 4. 7. 50. hic sunt quinque argenti lectæ numeratae minæ. Id. Asin. 1. 3. 41. Et mihi dantur duo talenta argenti numerata in manum. Cic. Cæcin. 4. 11. Quum uteretur dote uxoris numerata. — Hinc

Numeratum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est pecunia numerata, danaro in contanti.

I.) Proprie. Cic. 5. Fam. 20. sub fin. Quæ tua est suavitas, nolles a me hoc tempore æstimationem accipere; nam numeratum, si cuperem, non haberem. Id. 12. Att. 25. Mihi rea et conditio placet: sed ita, ut numerato malim, quam æstimatione. F. ÆSTIMATIO. Horat. 2. Ep. 2. 166. Quid refert, vivas numerato nuper, an olim? di danaro testè contato, o tempo fa. Adde Liv. 26. 21. in fin. — In numerato, in numis, in pecunia, in contanti, in soldo effettivo. Plin. 33. Hist. nat. 10. 47. (135). Testamento editit, relinquere in numerato HS. dc. et ibid. 3. 17. (56). Ex ærario protulit laterum aureorum xv. m., argenteorum xxx. et in numerato HS. ccc.

II.) Translate, in numerato habere, in promptu habere, præsens paratumque habere, aver in pronto, alla mano. Quintil. 6. 3. 111. Dicitum est de actore facile dicente ex tempore, ingenium eum in numerato habere. Seneca 2. Controv. 13. sub fin. hoc dictum fuisse tradit ab Augusto de L. Vinicio, qui nemo civis R. in agendis causis præsentibus habuit ingenium. Quidquid longa cogitatio illi præstatura erat, primâ intentio animi dabat: ex tempore causas agebat, etc.

NŪMĒRO, adverb. vel rectius Ablativus casus a voce numerus adverbialiter usurpatus. A Forcellino æffertur et alia forma numeræ, quæ olim legebatur apud Festum; hic autem docere videbatur, numero dici de præsentis et futuro tempore, numeræ de præterito. Verum ejus verba maximam partem incerta sunt: neque id discernim a scriptoribus servatur: immo numeræ nusquam occurrit, atque abest ab ipso Festo p. 170. edente Müll. Ceterum ¶ 1. Numero est idem ac puncto temporis, in punto, a tempo, a battuta. Antiqua loquendi ratio ducta ex eo, ut quidam putant, punctum putatur, ut Macrob. 2. Somn. Scip. 2. loquitur. Plaut. Amph. 1. 1. 25. Numero inibi in mentem fuit, dis advenientem gratias pro meritis agere. Nævius apud Festum l. c. Neminem vidi, qui numero sciret, quod scito est opus. ¶ 2. Significat etiam cito (ut ait Non. p. 352. 16. Merc.), celeriter, tosto, subito. Varro 3. R. R. 16. 7. Apes si quando displicatæ sunt, cymbalis et plausibus numero reducant in locum unum. Id. apud Non. p. 352. 30. Merc. Qui, cito facturum quid se, ostendere volebat, dicebat numero id fore. — Unde cum nimis aliquando jungitur. Turpilius apud Non. ibid. Numquam nimis numero quemquam vidi facere, quum factus est opus. Afranius apud Festum l. c. Perfalsum et abs te creditum numero nimis. ¶ 3. Hinc est etiam nimis cito. Plaut. Men. 2. 13. numero huc adrenis ad prandium. Nunc obsonata redeo. et Mil. glor. a.

5. v. 7. Perii. ca. Haud etiam, numero hoc dicis. Id. Pæn. 5. 4. 101. o Apella, o Zeuxis pictor, Cur numero estis mortui? Adde eumd. Merc. 4. 3. 37. Sic Afranius apud Festum l. c. Ei misera numero ac nequidquam egi gratias.

NŪMĒRŌSE, adverb. (numerosus). Comp. Numerosius et Sup. Numerosissime I. et II. 1. — Numerose est idem ac magno numero, in copia, numerosamente.

I.) Proprie. Colum. 4. R. R. 21. 2. Nec tamen licebit numerosius onerare, quam ut una vitis octo servit palmitibus. Plin. 33. Hist. nat. 3. 19. (61). de auro. Nec aliud latius dilatatur, aut numerosius dividitur. Apul. de Deo Socrat. prope fin. Villas opipare extruunt, et domos ditissime exornant, et familias numerosissime comparant. — Apud Tertull. advers. Prax. 12. numerose loqui, est loqui in plurali numero.

II.) Translate. ¶ 1. Est per numeros, id est mensuras musicas, armoniosamente. Cic. 2. Nat. D. 8. 22. Quid, si platanî fideles ferrent numeruse sonantes? ¶ 2. Item per numeros orationis, concinne, apte, suaviter. Cic. Brut. 8. 34. Sententia aptis constricta verbis, cadit etiam plerumque numerose. Id. Orat. 66. 221. Raro in veris causis circumscripse numeroseque dicendum est. et ibid. 62. 210. In amplificanda re funditur numerose et volubilitur oratio. et ibid. 65. 219. Apte numeroseque dicere. Gell. 7. 3. ad fin. Ea omnia distinctius, numerosiusque ac comptius fortasse dici potuerunt: fortius atque vividius potuisse dici non videntur. Quintil. 10. 5. 9. Ut ex industria sumamus sententias quasdam, easque versemus quam numerosissime.

NŪMĒRŌSĪTER, adverb. idem ac numerose, quam vucem vide sub II. 1. Arnob. 2. 42. Ut inflandis bucculis distenderent tibiis, cantionibus ut præirent obscænis numerositer, et scabillorum concrepationibus sonoris. Alii ita locum minus recte mutant: obscænis, numerosos iterarent scabillorum concrepationibus sonores.

NŪMĒRŌSĪTAS, ātis, f. 3. numero grande, copia, numerosità, magnus numerus, multitudo, copia.

I.) Proprie. Macrob. 5. Saturn. 20. a med. Ad significationem numerositatis innuere. Tertull. Monog. 4. Filiarum numerositas. Imp. Adv. Acad. et Honor. Cod. Theod. 12. 5. 3. curialium. Sidon. Carm. 23. 150. Et te multitudina satis verendum Scripturum numerositate, Varro.

II.) Translate est apta rerum proportio, concinnitas, εὐρημία. Augustin. Doctr. Chr. 4. 20. Si quisquam bujus numerositatis peritus clausulas eorumdem numerorum lege componat, quod facillime fit mutatis quibusdam verbis, quæ taotumdem significatione valent, vel mutato eorum quæ invenerit ordine. et ibid. 55. Nostri corporis numerositas.

NŪMĒRŌSŪS, a, um, adject. (numerus). Comp. Numerosior et Sup. Numerosissimus I. — Numerosus generatim est qui magno constat numero, multiplex, multus, varius, ποικυλῆς, ἄρισ (II. numeroso, copioso, molteplici, molto; Fr. nombreux, en grand nombre, varié; Hisp. numeroso, en gran número; Germ. zahlreich, mannigfaltig, vielfach, umfangreich; Angl. numerous, copious, manifold, various, much, great).

I.) Proprie. Fal. Flacc. 5. 40. Magna comitum numerosaque pubes. Tac. Agric. 17. Brigantium civitas, quæ numerosissima provinciæ totius perhibetur. Plin. 11. Hist. nat. 40. 95. (233). Animalia numerosa secunda parte. Id. 7. ibid. 28. 29. (101). Numerosissima suffragia habere. et 21. ibid. 24. 95. (167). Herba radice magna, numerosa. Id. 35. ibid. 11. 40. (125). Numerosissima florum varietas. Plin. alter 4. Ep. 15. Copiosa et numerosa domus. h. e. familia. Nemesian. Cyneq. 15. Nisbe numeroso funere mæsta. Martial. 3. 31. Et servit dominæ numerosus debitor arcæ. et 4. 1. Cæsaris alma dies, etc. Longa, precor, Pylioque veni numerosior ævo. Colum. 10. R. R. 6. Principio sedem numeroso præbeat hortu Pinguis ager. h. e. in quo seruntur multorum generum olera, flores, poma. Alii exponunt amplo, lato, et multa capiente, ampio, largo, capace. Plin. 2. Ep. 14. circa med. Hoc pretio quamlibet numerosa subsellia implentur. h. e. numero plurima subsellia.

et 10. Ep. 48. Gymnasium incendio amissum restituere ceperunt, longe numerosius laxiusque, quam fuerat. *h. e.* pluribus membris instructum. *Id. Paneg.* 28. Numerosa gloria. *h. e.* quae multas partes habet. *Colum.* 6. *R. R.* 29. 2. Pullus equinus lato et musculorum toris numeroso pectore. *h. e.* multos habente musculorum toros. et *moz* 3. Feminibus torosis ac numerosis. (*Sic Virg.* 3. *G.* 81. Luxuriatque toris animosum pectus.) *Plin.* 35. *Hist. nat.* 11. 40. (130). Pictor diligentiore, quam numerosior. *h. e.* qui plurimas tabulas pinxerit: vel qui varietati magis studuerit. *Sic* 34. *ihid.* 8. 19. (58). Myron numerosior in arte, quam Polyetetus. *Id.* 35. *ihid.* 11. 40. (138). Numerosa tabula. *h. e.* in qua multi depicti sunt. *Quintil.* 5. 10. 10. Numerosum opus. *h. e.* multiplex, varium. *V. ARGUMENTOSUS.* et *Plin.* 3. *Ep.* 9. *a med.* Hic numerosissime causae terminus, quibusdam absolutis, pluribus damnatis, atque etiam relegatis, etc. *Capell.* 9. p. 305. Hanc igitur repetam post secula numerosa et tandem in usum melicium revocatum condedit audire. *h. e.* post multa saecula. *Cael. Aurel.* 1. *Acut.* 11. n. 83. At si porrecta in dies numerosior erit aegritudo et statum infirmitas acceperit etc. — *Numerosa res* dicitur adolescens multarum rerum peritus et pluribus aptus. *Inscript.* apud *Gruter.* 655. 3. Ille ego, qui magni parvus cognominis heres, Corpore in exiguo res numerosa fui: Flectere doctus equos, nitida certare palaestra, Ferre jocos, asiu fallere, nosse fidem, etc.

II.) Translate. ¶ 1. Numerosa dicuntur, quae ad numerum fiunt, ut saltatio, gestus, sonus, versus. *Ovid.* 2. *Anor.* 4. 29. Illa placet gestu, numerosaque brachia durit. *Id.* 4. *Pont.* 2. 33. in tenebris numerosos ponere gressus (*al.* gestus). Quodque legas nulli, scribere eamem, idem est. *Id.* 4. *Trist.* 10. 49. Et tenuit nostras numerosus Horatius aures. *scil.* propter tot carminum genera, quibus usus est. ¶ 2. *Numerosa oratio*, quae numeri versuum quid simile habet, et apte, concinne atque aequabiliter fluit. *Cic.* 3. *Orat.* 48. 185. Si numerosum est id in omnibus sonis atque vocibus, quod habet quasdam impressiones, et quod metiri possumus intervallis aequalibus; recte hoc genus numerorum, dummodo ne continuum sit, in orationis laude ponetur. *Id.* *Orat.* 50. 168. et 52. 174. Apta et numerosa oratio.

NUMÉRUS, i, m. 2. (quae vox, ratione habita etymni, jungenda videtur cum *v. numus* et *νῦμος*) est discretæ quantitatis mensura, ratio, qua multitudinis cujuspiam summa compitur. Minervæ inventum esse, creditum est, ut *Liv.* 7. 3. scribit. *Gr. ἀριθμός* (*h. numero, novero; Fr. nombre; Hisp. número; Germ. die Zahl; Angl. a number, quantity*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Universum. — Stricto sensu. *Cic.* 6. *de republ.* 18. Illi octo cursus, in quibus eadem vis est duorum, Mercurii et Veneris, septem efficiunt distinctos intervallis sonos: qui numerus rerum omnium fere nodus est. et *ibid.* 12. Quam aetas tua septenos octies solis anfractus reditusque converterit, duoque hi numeri, quorum uterque plenus habetur, circuitu naturali summam tibi fatalem conferent. *Seneca Ep.* 58. *a med.* Consummare perfectissimum numerum, quem novem novies multiplicata componit. — Numeros Romani per litteras alphabeti denotabant, easque ad numeros significantes virgula superducta distinguebant. *V. VIRGULA.* — Latiori sensu de definita hominum aut rerum multitudine. *Cic.* 2. *de republ.* 14. Idemque Pompilius et auspiciis majoribus inventis ad pristinum numerum duo augures addidit, et sacris principum numero pontifices quinque praefecit. *Liv.* 7. 3. Eum clavum, quia rare per ea tempora littere erant, notam numeri annorum fuisse ferunt. *Cic.* 7. *Ferr.* 28. 72. Quam maximus numerus piratarum deesset. *Nepos Iphicr.* 2. Exercitus conditus, cujus numerus duodecim milium fuit. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 3. 4. (28). Numerus omnis multitudinis ad ducenta quadraginta milia liberorum capitum. *Liv.* 3. 5. *ad fin.* Caesarum numerum subtiliter exsequi. *Cic.* 7. *Ferr.* 28. 71. Habere rationem et numerum piratarum. *h. e.* scire, quot fuerint piratae. *Stat.* 6. *Theb.* 263. Metiri numerum, vultusque, habitusque suo-

rum. *Cæs.* 7. *B. G.* 79. inire. *Plaut. Aulul.* 4. 10. 68. capere. *Catull.* 61. 208. subducere. In *SC.* apud *Caelium* ad *Cic.* 8. *Fam.* 8. efficere. *Virg.* 2. *G.* 104. Est numerus, utque enim numero comprehendere refert. Adde *Plin.* 14. *Hist. nat.* 2. 4. (20). *Cic.* 6. *Ferr.* 9. 20. Hæc tibi laudatio præstat in numerum. *h. e.* jungatur numero aliarum laudationum, et te juret. *Inscript.* apud *Gruter.* 300. 1. ADLECTVS AD NUMERVM EX S. C. ET IMPL. SVPER NUMERVM COMPTATVS EX S. C. *h. e.* supernumerarius augurum. — b) Ablativus numero additur, etiam quam abesse posset, certius significandi causa. *Cic.* 2. *Orat.* 28. 121. Hæc enim sunt tua numero. *At hæc spuria Ern. delegit; Orell. uncis inclusit. Sall. Jug.* 57. Reliqui omnes, numero quadraginta, interfecit. et *ibid.* 98. Ex copia multitudine numero quinque quam velocissimos delegit. *Cic.* 3. *Ferr.* 18. 48. Quam Persæ mille numero navium classem ad Delum appulissent. *Id. fragm. orat. pro Fonte.* apud *Aquilam de figur. sententiarum.* Equites numero plurimi e Gallia. *Cæs.* 1. *B. G.* 5. Oppida sua omnia, numero ad duodecim, vicos ad quadringentos incendunt. *Id.* 3. *B. C.* 53. Ad duorum millium numero cecidisse reperiebantur. Plerique MSS. habent: *ad duo milia numero. Sisenna p.* 80. 5. *Meic.* Ad binum millium numero saucis utrimque factis. Ille ellipsis est, pro *ad binum millium summam.* *Plin.* 9. *Hist. nat.* 10. 12. (37). Pariunt ova ad reventa numero. *Juvenal.* 13. 26. Rari quippe homini: numero vix sunt totidem, quot Thebarum portæ. *Cic.* 1. *Herenn.* 10. 17. Enumeratione utemur, quam dicemus numero, quot de rebus dicitur simus. *precisamente.* — c) *Ad numerum*, ipso numero. *Cic.* 1. *Nat. D.* 37. 105. Speciem Dei percipi cogitatione, non sensu: nec esse in ea ullam solitudinem, neque eandem ad numerum permanere, eamque esse ejus visionem, ut similitudine et transitive cernatur. *h. e.* prorsus eandem et citra ullam mutationem. Adde *ibid.* 19. 49. — d) *Ad numerum*, æquali numero. *Cic.* 7. *Ferr.* 28. 73. In piratarum locum, et ad eorum numerum cives Romani cruciati et nerati, e tanti, quanti erant coloro. et in *SC.* apud *Caelium* ad *Cic.* 8. *Fam.* 8. Si ex eo numero, quos ex S. C. in provincias ire oportet, ad numerum non essent, qui in eas provincias proficiscentur. *non fessero tanti che bastassero.* — e) Aliquando numerus absolute pro multitudine et copia ponitur. *Cic. Fonte.* 1. 3. Est in eadem provincia numerus civium R. atque hominum honestissimorum. *un buon numero. Nepos Militi.* 5. Numero copia nunt fretus. *Juvenal.* 2. 46. sed illos defendit numerus. *Sil. It.* 1. 312. Clara nec in numero virtus latet. *Tac.* 14. *Ann.* 49. Plures numero luti. ¶ 2. Speciatim, interdum de iis etiam dicitur, quæ non numero, sed mensura constant, respiciendo ad numerum mensuratum. *Cic.* 4. *Ferr.* 72. 176. et *Planc.* 26. 63. Magnum numerum frumenti, vim mellis maximam. *h. e.* modiorum frumenti, una graui quantitate. et 2. *Phil.* 27. 66. Maximus vini numerus fuit. *h. e.* amphorum, aut rullcorum. ¶ 3. Item speciatim hoc nomine appellatur scientia mathematica et astrologica. — a) Sæpe in plur. num. *Cic.* 5. *Fin.* 29. 87. Cur Plato Ægyptum peragravit, ut a sacerdotibus barbaris numeros et ræstia acciperet? *Sidon. Ep.* 15. 79. Thales hoc etiam numeris inquit et astris, defectum ut Phæbi, nec non Lunæque laborem Nunciet antecius. *Stat.* 4. *Theb.* 411. numerisque sequentibus astra. — b) Raro in sing. num. *Claudian.* *Cons. Mall.* 130. quis tenetras solis causisque meantem defectum videat numerus? ¶ 4. Item sæpe dicitur de ordinibus militaribus: nam exercitus in partes certo numero constantes dividitur, manipulos, cohortes, turmas, legiones, etc. *πλοῖα, πύμα. Fellet.* 2. 73. 3. Servilia fugitivisque in numerum exercitus sui recipiens. *Plin.* 10. *Ep.* 38. Sacramento militari nondum distributi in numerus erant, incorporati nell'ordinanze. et 3. *Ep. S. sub fin.* Neque enim alius nomen in numeros relatum est. *Tac.* 4. *Hist.* 87. Reliquos in numeros legionis composuerat. *Id. Agric.* 18. Sparsi per provincias numeri. *h. e.* cohortes. *Id.* 1. *Hist.* 6. Plena urbs exercitu insolito: nulli ad hoc numeri e Germania ac Britannia. *Ulp. Dig.* 3. 3. 8. Miles, qui communem causam omnis sui

numeri suscipit di tutta la sua compagnia. *Claudian. Epith. Pallad. et Celer.* 86. Regnorum tractat numeros, constingit in unum Sparsas imperii vires, cuneisque recenset. Adde *Sueton. Vesp.* 6. Hinc illa, in numeris esse, *esser arrolato*, apud *Ulp. Dig.* 29. 1. 43. et in numeris manere, *Id. ibid.* 4. et Desinare in numeris esse, *Paul. ibid.* 38. Huc pertinet illud *Sueton. Claud.* 25. Instituit imaginariæ militiæ genus, quod vocatur Super numerum, quo absentes, et titulo tenus fungerentur. *Inscript.* apud *Gruter.* 1096. 6. PRAEROSITVS NUMERORVM TENENTIVM IN PONTO AB SAPO. Porro illud *Topisci Prob.* 14. Accepit sedecim milia titonum, quos omnes per diveras provincias sparsit, ita ut numeris, vel limitaneis militibus quinquagenos, et sexagenos interserret: *Salmas.* doret numeros proprie esse legionum, et distinguat a limitaneis, qui non erant legionarii. At *B. Voighesius* in *Annal. dell'Institut. archeol. T. XI.* p. 138. probat, nomine numerorum indicati tam cohortes legionarias Romanorum, quam alas equitum barbarorum. Hinc *Cassiod.* 1. *Hist. Eccl.* 9. *a med.* Ex illo Romanorum cohortes, quæ nunc numeri nuncupantur, singulae fecerunt tabernaculum proprium. ¶ 5. Item pro turba, vulgo, nullius pretii hominibus. *Horat.* 1. *Ep.* 2. 27. Nos numerus sumus, et fruges consumere nati. *Sic Aristoph.* in *Nubib.* v. 1204. ὄντες ἄνθρωποι, ἀριθμῶς, πρόβατα, etc. ¶ 6. Apud Grammaticos numerus singularis et singularis in verbis et nominibus unam rem: pluralis, pluralis et multitudinis plures significat. *Farro* 9. *L. L.* 65. *Müll.*; *Quintil.* 1. 4. 27. 1. 5. 42. et alibi sæpe; *Gell.* etc.

II.) Translate. ¶ 1. Interdum numerum nuntur pro talis, in quibus ipso numeri erant, aut pro tesseri, in quibus sex. *Ovid.* 2. *Art.* am. 203. Seu ludet, numerosque manu jactabit ebornos; Tu male jactato, tu male jacta datu. *Id.* 3. *ibid.* 355. Et modo tres jactet numeros. *h. e.* tres tesseras, nam tribus otium tesseri, deinde duabus Romani ludebant, quæ simillimæ erant iis, quas Itali nunc dadi vocant. ¶ 2. Transferitur ad quemcumque ordinem, classem, seriem, solitudinem, gregem, genus, numero, catalogo, serie, arduum, rango, corpo. *Nepos Attic.* 12. In proscriptionum numerum relatus. *Quintil.* 10. 1. 53. Redigere aliquem in numerum poetarum. *Ovid.* 3. *Anor.* 9. 66. Anxisti numeros, cante Tibulle, pios. *Nepos Lysand.* 1. Horum in numerum nemo admittebatur. *Juvenal.* 6. 384. Quædam de numero Lamiarum. *Cic. Brut.* 31. 117. Q. Elius Tubero fuit illo tempore, nullo in oratorum numero. *Sall. Cat.* 31. Mallius ex suo numero legatos ad Marcium misit. *Cic.* 1. *ad Q. fr.* 1. 5. Quo ex genere si quem tui cognosti amantissimum, hunc vero ad tuum numerum libenter adscribito. *Id.* 2. *Phil.* 13. 33. Tu vero adscribe me talem in numerum. *Id.* 3. *Nat. D.* 19. 50. Erechtheus, filiaque ejus in numero deorum sunt. *Id. Arch.* 12. 31. Quique est eo numero, qui semper apud omnes sancti sunt habiti, e del numero di coloro, che etc. *Id.* 5. *Ferr.* 90. 210. Tanta auctoritate sunt, ut in illo antiquorum hominum numero reponantur. *Horat.* 2. *Od.* 2. 18. Numerum beatorum eximere aliquem. *Quintil.* 1. 4. 3. Scriptores alios redigere in ordinem, alios omnino eximere numeru. *h. e.* nullo modo inter scriptores habendos esse, censere. — Hoc sensu eandem vim habet atque elegantiam, quam locus: et æstimationem significat. *Cic.* 2. *Invent.* 50. 151. Si, quo in numerum illud, quod per similitudinem afferitur, et quo in loco illud, cujus causa afferitur, haberi conveniat, ostendatur. *Id.* 4. *Ferr.* 54. 134. Ut istius nequitiam, qui illum secum habuerit, eo præsertim numero ac loco, cognoscatis. *Id. Divin.* in *Q. Cicci.* 19. 62. Quam is tibi parentis numero fasset. *Cæs.* 1. *B. G.* 28. Reductos in hostium numero habuit. *Cic. Brut.* 47. 175. Dicebat etiam L. Scipio non imperite Coensque Pompejus Sex. F. aliquem numerum obtinebat. *Id.* 3. *Phil.* 6. 16. Tunc conjugi Bambalio quidam pater, homo nullo numero: nihil illo contentus. — Esse in numero, esse inter homines, vivere, numerari cum aliis. *Lucret.* 5. 180. Qui nunquam vero vitæ gustavit amorem, Nec fuit in numero, quid obest non esse erratum? ¶ 3. Sæpe pro parte ponitur. *parte.* *Cic.* 3. *Off.* 3. 14. Illud autem officium, quod rectum Stoi-

ci appellant, perfectum atque absolutum est, et, ut iidem dicunt, omnes numeros habet. *Id. 3. Fin. 7. 24.* Omnes numeros virtutis continet. *Id. 1. Acad. (post.) 3. 9.* Varium et elegans omni fere numero poema. *Id. 2. Nat. D. 13. 37.* Mundus undique aptus atque perfectus, expletibus omnibus suis numeris et partibus. *Quintil. 10. 1. 91.* Quid ipsis ejus operibus subtilius, doctius, omnibus denique numeris praestantius? *Plin. 9. Ep. 38.* Liber numeris omnibus absolutus. *Id. Paneg. 71.* Omnes comitalis numeros obire. *adempire tutte le parti et Albinov. 1. 285.* principis implere. *Val. Max. 8. 3. n. 1.* Partes omnes ac numeros defensionis diligenter exsequi. *Tac. Dial. de Orat. 32.* Ire per omnes numeros eloquentiae. *Plin. 1. Ep. 11.* Omnibus numeris pudoris πολλὴν πρόνοιαν εἶχεν ἐπιχρησθεὶς ποσειδῶν. *V. Labus.* apud *Orell. Inscript. T. 2. p. 418.*, qui has licenti rationes a tesseraurum ludo dedecit. — *Omnium numerorum esse est omnes habere numeros, aver tutte le buone qualità. Petron. fragm. Tragur. 68. Burmann.* Duo tamen vitia habet, quae si non haberet, esset omnium numerorum. *Id. ibid. 63.* Puer omnium numerum. *pro numerorum.* — Contra imperfecta quae sunt, his deesse numeros dicimus. *Ovid. 3. Amor. 7. 17.* Quae mihi ventura est (siquidem ventura) senectus? Quum dicit numeris ipsa juvena suis? Sic 1. *Met. 427.* animalia quaedam imperfecta, suisque Tronca vident numeris. — Haec loquendi ratio est a Graecis, immo a Stoicis. ut *Or. supra cit. 3. Off. idcet.* Inde autem ducta videtur, quod res unaquoque suis certo numero partibus constat, quarum una si desit, maneat illam et curam esse veresse est: si ad sint omnes, perfecta esse dicitur. Fortasse etiam ducta est ab eorum philosophorum opinione, qui omnia ex numeris constare docuerunt, aut omnium rerum perfectiones ex numerorum proportionem pendere: quae de re *Macrob. 2. Somp. Scip. 1. et 2. etc. Orat. 7. Met. 126.* hominis speciem materna sumit in alio, Perque suos intus numeros componitur infans. *h. e.* per certam membrorum numerum: qui si vel deficiat, vel superet, monstrum fit: nunc *Lucan. 1. 562.* Monstruosique hominum partes numerumque moloquor. — Simili quadam ratione numeros dies dicit *Plin. quibus perfectus hanc cursus concludit, 18. Hist. nat. 32. 75. (325).* Alternis mensibus triginta implebit numeros, alternis detrahet singulos. ¶ 4. Et de quovis ordine dicitur. *Virg. 3. Aen. 445.* Quorumque in foelis descriptis carmina vivo. Dixerit in numerum, atque antra seclusa reliquit. ¶ 5. Item numerus, Graece ποσειδῶν, est proportio quaedam inter duos, pluresve motus, quorum quatuor alii sint longiores, breviores alii, et similia habeant intervalla, efficiunt rationem quaedam, qui vel gratus est, si proportio illa conveniens sit apteque respondens; vel ingratus, si minus apte conveniat. Dicitur *numerus*, quia illa distinctio brevium et longorum, illaque varia intervalla nominari possunt, continuatio indistincta non potest: quemadmodum in cadentibus guttis, ut ait *Cic. 3. Orat. 18. 186.*, quod intervallis distinguuntur, numerum notare possumus. in anni praecipitante non possumus. — a) Apparet autem generaliter primo in musicis sonis et cantu: diciturque Italice *aria, tempo, battuta, andamento.* *Quintil. 9. 1. post init.* Quod si numeris et modis inest quaedam certitudo vis, in oratione est vehementissima. *Cic. 1. Orat. 42. 187.* Omnia, quae sunt conclusa nonne artibus, dispersa et dissipata quondam fuerunt, ut in musicis numeri et voces et modi; in geometria lineamenta, formae, etc. *Ovid. 2. Fast. 109.* Flexibiles veluti numeris carentia dura Trajectus penna tempora rantat alior. — b) Deinde in saltatione et gestu, quod Itali dicunt *nuoversi in cadenza, ballare a battuta:* sive id fiat ad sonum tibiae aut lyrae, sive certa qualiam lege ac mensura motuum sine anno. *Lucret. 2. 630. de Curetibus.* inter se forte catenas Ludunt, in numerumque exsultant. *Seneca Tranquill. 15.* Scripso triumphale illud et militare corpus movit ad numeros. *Virg. de Cyclopiibus ferrum excentibus, 4. G. 174.* Illi inter sese magna vi brachia tollunt in numerum, a *battuta.* — c) Item in exercitationibus palaestris, in quibus multus motus certa lege et artificio, et in numerum edendi dictabantur a

magistris. *Quintil. 12. 2. 12.* Ut palaestrici illos, quos numeros vocant, non idcirco discentibus tradunt, ut his omnibus in ipso luctandi certamine utantur. *Seneca 7. Benef. 1.* Quemadmodum magnus luctator est, non qui omnes numeros necusque perdidit, sed qui in uno se, aut altero bene et diligenter exercuit. *Juvenal. 6. 246.* quis non vult vinctura pali? Quem cavat assiduis sudibus, sentioque laessit, Atque omnes implet numeros. *h. e.* peragit dictata magistri Omnia, ut *Id. loquitur 5. 122.* de eadem ferme re verba faciens. *Cic. 3. Parad. 2. 26.* Ilistrio si paulum se movit extra numerum, aut si versus pronunciatu est syllaba una brevior, aut longior, exsultat et exploditur. Et translate *Horat. 1. Ep. 18. 59.* Quamvis nil extra numerum fecisse modumque Cmas. *h. e.* nihil absurdum, absonum, inconveniens. ¶ 6. Hinc speciatim in soluta oratione *numerus* maxime locum habet, in qua varii peiles, modo brevibus vocibus, modo longis, et periodi in clausula circumscripte et apte radentes numerosam orationem snaveque reddunt. Quae de re legendus *Cic. 3. Orat. 58. et seq., Orat. 49. et seq. et Quintil. 9. 4.* Legi potest etiam *Varchius in Herculano, quaest. 9.* ubi universum numerorum rem subtiliter et luculenter tractat. *Cic. Orat. 56. 190.* Sit igitur hoc cognitum, in solutis etiam verbis inesse numeros, eosdemque esse oratorios, qui sint poetici. *et ibid. 52. 174.* Isocrates verbis solutis numeros primis adjuvit. *Id. Brut. 8. 33.* Ante Isocratem verborum quasi structura, et quaedam ad numerum conclusio nulla erat. *Id. Orat. 61. 208.* Redigere omnes fere in quadrum numerumque sententias, *et ibid. 65. 220.* Multum interest, utram numerosa sit, idest similis numerorum, an plane e numeris constet oratio. Alterum si fit, intolerabile vitium est: alterum nisi fit, dissipata et inculta et flens est oratio. ¶ 7. Item speciatim in carmine *numeri* sunt pedes, et tota ratio dimetendi carminis, nunc poetice concentus existit, *numero, metro.* *Cic. 3. Orat. 17. 182.* Nam quam sint numeri plures, iambum et trochaum frequentem segregat al oratore Aristoteles. *et ibid. 48. 185.* Ex illis modis, quibus hic usitatus versus efficitur, post anapestus, proceior quidam numerus, effloruit *Ovid. 5. Pont. 2. 3.* Nertere verba numeris. *far vers. Pers. 1. 64.* Carmina molli numero fluunt. — Non sunt tamen pedes proprie numeri, sed ex quibus efficiunt numerus: nam ex plurium pedum collocacione et nexu existit versus numerosus. *Cic. Orat. 61. 248.* Jam proen, quod plures habeat syllabas, quam tres, numerus a quibusdam, non pes habetur. *Quintil. 9. 4. 79.* Quamquam Cicero prone, doctissimoque, quorum prior in quatuor, secundus in quinque excurrit, nititur, ore tamen ipse dissimulat, quibusdam numeros videri, non prius. *Virg. 9. Ecl. 45.* numeros meumini, si verba tenerem. *mi ricordo l'aria e l'antaria,* dimensionem, metrum, rhythmum: ut intelligit etiam *Quintil. 9. 4. 45.* Hinc spectat, quod de Pindaro canit *Horat. 4. Od. 2. 11.* numerisque fetur Lege solutis. *h. e.* genere meti utitur liberiore, neque adstricto legibus carminis severioris. Graeci enim lyrici ita conficiebant versus suos, ut pedem pro pede aliquando ponent, et solute orationi simile carmen efficerent. *Cic. Orat. 55. 183.* Maximeque id in optimo quoque entum poetarum, qui *λογος* a Graecis nominantur, quos quum canto spoliaveris, nuda pene remanet oratio. Quorum similia sunt etiam apud nostros: velut illa in Thyeste: *Quemnam te esse dicam? qui tarda in senectute:* et quae sequuntur: quae nisi quum tibren accessit, orationi sunt solute simillima. Haec *Cir.* — Est autem duplex in versus *numerus:* alter metro constans, alter rhythmus. Prior habet rationem pedum certo numero atque ordine positorum, ut in versu heroico, elegiaco etc.; alter solum habet rationem numeris syllabarum, quibus constat versus, nihil sollicitus de earum quantitate, aut de pedum dispositione. Alia sunt etiam discrimina: de quibus *V. in RHYTHMUS.* Exemplum sit apud *Vopisc. Aurel. 6.* Mille, mille, mille decollavimus. Unus homo mille decollavimus. Mille vivat, qui mille occidit. Tantum vini habet nemo, quantum fudis sanguinis. *V. Salmas. in hunc loc.,* ubi hoc totum accurate persequitur. Sed hoc genus numero-

rum a gravitate Latini carminis alienum est, neque est a veteribus usurpatum. ¶ 8. Interdum *numeri* diruntur ipsi versus. *Virg. 6. Aen. 645.* Threicius longa cum veste sacerdos Obloquitur numeris septem discrimina vocum. *accompagna i versis col suono. V. OBLOQUOR. Ovid. 1. Amor. 1. 1.* Arma gravi numero violentaque bella parabant Edere. *h. e.* heroico carmine. *Plaut. in epitaph. suo.* Et numeri innumeri simul omnes collaeruntur. *V. INNUMERUS. Ovid. 3. Amor. 1. 37.* Impares numeri. *h. e.* elegiaci versus. — Hinc *Numerus*, Ablat. sing. Adverbii ritu occurrit: *V. NUMERO* loco suo. **NUMISMA**, atis. *V. NOMISMA.* **NUMMARIUS**, a, um, et **NUMMATIO**, onis, et **NUMMATIS**, a, um. *V. NUMARIUS, NUMATIO, NUMATUS.* **NUMNAM, NUMNE.** *V. NUM.* **NUMORUMEXPALPONIDES** vel nummorum-expalponides, ae, m. 1. qui blandiendo palpandoque numis alios emungit; nomen fictum a *Plaut. Pers. 4. 6. 22. V. NUMQVAMPOSTEAERIPIDES.* *Ritschelinus* legit *numosepalponides.* **NUMOSUS** vel nummosus, a, um, denaroso, bene nummatus. *Nigidius* apud *Gell. 4. 9.* Hoc inclinamentum hujuscemodi verborum, ut vinosus, mulierosus, religiosus, numosus, signal rogiam quendam immodicam rei, super qua dicitur. **NUMMULARIOLUS**, i, m. 2. et **NUMMULARIUS**, a, um, adject. et **NUMMULARIUS**, ii, m. 2. et **NUMMULUS**, i, m. 2. *V. NUMULARIOLUS, NUMULARIUS, NUMULUS.* **NUMMULUS**, i, m. 2. pro *mimulus* legit *Siliginus* apud *Plin. 18. Hist. nat. 28. 67. (259).* *V. MIMMULUS.* **NUMMUS**, i, m. 2. *V. NUMUS.* **NUMQUA** et *rectus divisim* num qua, *h. e.* nuncubi. *Plaut. Men. 1. 2. 34.* Dic mihi, num qua tu vidisti tabulam pictam in pariete. Ubi etc. *hai tu mai veduto in alcun luogo etc? Al. minus recte leg. numquam pro aliquando, hai tu mai veduto?* **NUMQUAM** et nunquam, adverb. Ad scriptiorem quod attinet, *Manut. in Orthog.* monet, *numquam, numquis, numquid,* et similia in veteribus monum. scribi per *m* ante *q*, quemadmodum *quamquam, tamquam, utrumque, quemquam, namque,* etc. Patetur tamen et *numquam* et *tanquam* etiam per *n* legi: quod et usus retinere videtur, quum *m* non facile pro loco pronunciarum posse videatur: praerterea quum hoc tempore ratio Latine pronunciarum fere omnis perierit, *Dausiquus* praefert *m*: oriturum *Cellarius* improbat. Ceterum confer *Priscian. 1. p. 555. Putsch. et Mar. Victorin. 1. p. 2462. et 2463. Putsch.,* qui *Cellarii* sententiae suffragantur. — *numquam, ex ne et unquam,* est nullo tempore, particula enim *ne* simplicem exhibet negationem, *οὐδέποτε* (It. *non mai;* Fr. *jamais;* Hisp. *jamás, nunca;* Germ. *niemals;* Angl. *at no time, never.*) Occurrit ¶ 1. Stricto sensu pro nullo tempore. — a) Sine additis, cum suo Verbo. *Ter. Anib. 2. 3. 9.* DA, dic tu ducturum. PAM. Egone dicam? DA, cur non? PAM. numquam faciam, ubi *Donatus:* Nunquam plus habet negationis, quam non (quae *Donati* sententia probanda, quando *numquam* de rebus agendis dicitur). *Ter. Adelph. 4. 1. 12.* nihilne in mentem? CRE. numquam quidquam. *Cic. 2. Off. 8. 29.* Ex quo debet intelligi — numquam defutura bella civilia. *Id. 7. Att. 1.* Videre mihi videor tantam dimicationem, quanta numquam fuit. *Sall. Cat. 8.* Populo Romano numquam ea copia fuit. *Lic. 9. 18.* Quot Romanos duces nominem, quibus numquam adversa fortuna pugnæ fuit? *Nonnull. Codd. habent non unquam. Ovid. 1. Trist. 3. 32.* Jamque oculis numquam templa videnda meis. *et Heroid. 2. 99.* qui me numquam visurus abisti. — *Numquamne* apud *Ter. Eun. 2. 3. 68.* numquamne etiam me illam vidisse? Sic *Sall. Jug. 15.* Numquamne ergo familia nostra quieta erit? — b) Haud raro *numquam* cum aliis Adverbis copulatur; aut ipso adjectiv temporis designatio. *Quintil. 9. 2. 68.* Vera negotia numquam adhibuerunt hanc silentii necessitatem. *Cic. 3. Off. 23.*

80. Quod antea numquam apud nos acciderat. *Curt.* 3. 12. Ignorantem numquam antea visi regis excusans. *Liv.* 2. 61. Numquam ante tam inivisus plebi reus ad iudicium vocatus populi est. *Cæs.* 1. *B. G.* 44. Numquam ante hoc tempus exercitum populi Romani Gallie provinciae fines excessum. *Liv.* 38. 33. Numquam alias exsules Achæi secum adduxerant. *Id.* 42. 49. Ipsius Peræi numquam, ex quo regnum accepisset, desitum celebrati nomen. *Ter. Adolph.* 2. 1. 3. Numquam, cum ego adero, hic te tanget. *Cic. Sert.* 63. 132. Illum numquam, dum hæc natio viveret, sine cura futurum. *Liv.* 34. 23. Numquam, donec Demetrius Chalcidicus tenerentur, liberam Græciam fore. *Plaut. Men.* 3. 2. 12. Heres numquam erit post hunc diem. — c) Adjecta negativa sententia (*numquam-quin*, *numquam-ut non*) ut exprimat, quod semper fiat, aut factum sit. *Plaut. Stich.* 5. 5. 13. Numquam enim fiet hodie, hæc quin saltet tamen. *Ter. Eun.* 5. 9. 62. Numquam etiam sui usquam, quin me omnes amarent plurimum. *Cic. 2. Fam.* 10. Equidem numquam domum nisi unam epistolam, quin esset ad te altera. *Seneca Ep.* 40. Numquam epistolam tuam accipio, ut oon protinus una simus. *Sueton. Aug.* 56. Numquam illios suos populo commendavit, ut non adjiceret, si merebuntur. — d) *Numquam* et nisi eodem modo componitur, quo non et nisi. *Cic. 6. Fam.* 6. a med. Numquam, nisi honorificentissime, Pompejum appellat. *Id. Acad.* (2. pr.) 22. 69. Numquam a Philone discessi, nisi posteaquam ipse cepit, qui se audirent, habere. Adde *Liv.* 2. 28.; et *Tac.* 1. *Ann.* 26. — e) Vis dictionis augetur adjecta altera negatione per nequidem vel per neque-neque, ut apud *Cic.* 3. *Off.* 12. 49. Maneat ergo, quod turpe sit, id numquam esse utile, ne tum quidem, quum id, quod esse utile putes, adipiscere. *Id. Amic.* 27. 103. Numquam illam ne minima quidem te offendi. *Id.* 14. *Att.* 13. extr. Quæ Cæsar numquam neque fecisset, neque passus esset. *Liv.* 3. 14. Numquam ulli neque publice neque privatim truces esse, nisi quum de lege agi captum esset. — f) *Numquam* non, semper, semper, affirmationem enim majorem significant. *Cic.* 1. *Orat.* 24. 112. Quid est ineptius, quam de dicendo dicere, quum ipsum dicere numquam sit non ineptum, nisi quum est necessarium? *Varro 3. R. R.* 1. 4. Quum agri numquam non fuerint in terris, qui eoli possint. Adde *Cels.* 2. 2. ad fin.; et *Sueton. Tib.* 69. ¶ 2. Latiori sensu *numquam* pro non. *Plaut. Asin.* 3. 3. 40. Qui hodie numquam ad vesperum vivam. Sic *Ter. Adolph.* 4. 2. 31. Scio ubi sit; verum hodie numquam monstrabo. et *Virg.* 2. *Æn.* 670. numquam omnes hodie moriemur Ioulii. Ceterum *Plaut. Amph.* 2. 2. 68. Numquam factum est. *Ter. And.* 4. 5. 13. Si id scissem, numquam huc tetulisse pedem.

NUMQUAMPOSTEAERIPIDES, æ, m. 1. is, cui numquam possit eripere, quod ille semel arripuerit; vox localliter effeta a *Plaut. Pers.* 4. 6. 22. numquamexpalpuñides; Quodsemelarripides, Numquamposteaeripides. *MSS.* tamen libri variant; al. enim leg. Numquampostredonides, al. Numquamripidespostea.

NUMQUANDO vel nunquando et rectius divisim num quando, adverb. num alquando, se qualche volta. *Cic. Amic.* 19. 67. Existit hoc loco questio, num quando amici novi veteribus sint anteponendi. *Id.* 5. *Phil.* 11. 29. Si Romam rediit, num quando perditis civibus vexillum, quo concurrant, defuturum putatis? Adde *eumd.* *Vatin.* 6. 15. Sic *Quintil.* 1. 1. 5. Bona facile mutantur in pejns: num quando io bonum verteris vitia? V. *Zumpt.* ad h. l.

NUMQUI vel nunqui, adverb., quod servit interrogationi, et valet idem ac num qua ratione (cf. voc. seq.), forse, forse che. Sic *Plaut. Truc.* 2. 1. 27. Numqui male nos agimus tandem? *Ter. Adolph.* 5. 3. 14. Numqui minus mihi idem jus æquum est esse, quod mecum est tibi? *Plaut. Rud.* 1. 3. 37. Nunqui minus servio, quam si forem serva oata? ubi vulgati libri. habent Nuoc qui. *Liv.* 6. 37. Numqui enim scordulus aut segnius republicam administrari post Licinm Calvi tribunatum? Sic leg. optimi Codd.; vulgati libri Numquid.

NUMQUID vel nunquid, adverb. De scriptiooe V. in NUMQUAM init. — *Numquid* compositum est ex num et quid: quid autem quum eadem ratiooe, qua Græcorum τι, significet aliquo modo, additur particula num ita, ut tantum questionem acuat. Itaque numquid est idem ac num, an, utrum, et servit interrogationi ac dubitationi. — 1.) In recta interrogatione. — a) Generatim. *Ter. Eun.* 5. 9. 13. quid illud, Gnatho, Numquid dixi tibi? te l'ho io detto mai? et *Andr.* 5. 4. 40. Numquid meministi? te lo ricordi tu? et *Eun.* 5. 9. 13. Numquid, Gnatho, tu dubitas, quin ego perierim? *Cic. 2. Legg.* 2. 5. Numquid duas habetis patrias? avete voi forse? et *Horat. 1. Sat.* 4. 52. numquid Pomponius istis Audiret leviora, pater si viveret? *Ovid. 8. Met.* 46. Sed nisi bella forent, numquid mihi cognitus esset? *Quintil.* 10. 3. 14. Numquid tu melius dicere vis, quam potes? — b) Speciatim in conclusione addito igitur, ergo, apud *eumd.* 7. 1. 55. Numquid igitur lex ad absolutos tantum patres pertinet? et 6. 3. 79. Numquid ergo illuc accedo? — c) *Numquid non* apud *eumd.* *Quintil.* 7. 1. 48. Numquid non? hoc cogitet necesse est nisi qui sit plane habes? h. e. cur non? quid mi? — d) *Arnob.* addit an, 2. 64. An numquid orandus es, ut beneficium a Deu digneris accipere? Adde *eumd.* 3. 14. — 2.) In obliqua interrogatione. *Cic.* 12. *Att.* 8. Scire velim, numquid necesse sit comitiis esse Romæ, se sia necessario. Similiter *Plaut. in suppos. Merc. scæna*, quæ incipit Syra non reddi, 19. rura esse autumant: Atque, numquid redeat, incertum hodie. *Ulp. Dig.* 38. 15. 2. Si dubitare cæperit, numquid testatus decesserit, vel numquid vivat. — *Numquid*, et divisim *numquid*, h. e. num aliquid, pertinet ad *Numquis*.

NUMQUIS vel nunquis, et rectius divisim num quis, quæ, quod et quid, (de scriptiooe V. in NUMQUAM init.) est idem atque utrum aliquis, an, num aliquis; et interrogationi ac dubitationi servit, μή τις, se alcuno, forse alcuno. Occurrit — 1.) In recta interrogatione. — a) Generatim. *Plaut. Bacch.* 4. 4. 17. num qui numi exciderunt, here, tibi, quod sis terram Obtueret? *Ter. Eun.* 3. 5. 1. num quis hinc est? Nemo est. Num quis hinc me sequitur? Nemo homo est. *Id. ibid.* 2. 2. 52. Num quam evocari hinc vis foras? *Cic. 3. leg. Agr.* 4. 16. Num quis vestrum ad vim, ad facinus accommodatus est? *Id. Deiot.* 7. 20. Num quæ trepidatio? num qui tumultus? num quid, nisi moderate, nisi quiete? *Id. 7. Ferr.* 21. 53. Decumani num quid præter singulas decumas ex lege Hieronica debent? *Id. 1. Nat. D.* 31. 88. Num quid tale, Epicure, vidisti? *Id. Rosc. Am.* 52. 153. Num quid aliud videtis obstare Roscio, nisi quod patris bona venerunt? — b) Speciatim *Num quid vis?* formula, qua discedentes se abire significant, et officio faciunt cum iis, a quibus discedunt. Habetur apud *Plaut.* sæpe, ut *Amph.* 1. 3. 44. et 46. et 3. 3. 15., *Aulul.* 2. 2. 88., *Circ.* 4. 2. 30. et 36. et 39. etc. Sic *Id. Cist.* 1. 1. 119. Num quid me vis, mater, intro quin eam? *Id. Mil. glor.* 2. 6. 92. Num quid nunc aliud me vis? et *Pers.* 4. 6. 10. et 26. oum quid ceterum Voltis? *Ter. Eun.* 2. 3. 49. Dum hæc dicit, abiit bora. rogo, num quid velit: Recte, inquit, abeo. Ubi *Donatus*: Illoc est, significo, me abire. nam abitur, ne id dure facerent, num quid vis? dicebant, quibuscum constitissent. Cf. *Cic. 6. Att.* 3. a med. Nec, quum postea in castra venisset, atque inde discederet, num quid vellem; rogavit: et fuit aperte mihi, nescio quare, non amicus. Adde *eumd.* 5. *ibid.* 2.; et *Liv.* 6. 34. — Omissio verbo. *Plaut. Pæn.* 3. 6. 6. Num quid me? — c) Si addatur nam, vim addit interrogationi. *Cic. 2. Orat.* 3. 13. Quid vos tandem? Crassus, num quidnam, inquit, novi? *Id. Rosc. Am.* 37. 107. Qui sunt in istis bonis? duo Roscii, num quisnam prætere? nemo. *Al. leg.* num quisquam. *Ter. Eun.* 2. 2. 41. Num quidnam hic, quod nolis, vides? PAR. te. — 2.) In obliqua interrogatione. *Cic.* 13. *Att.* 8. Velim, des alicui negotiant qui quærat, fundus num quis in Pompejano venalis sit. *Id. Cluent.* 39. 105. Si interrogarentur, num quo crimine is esset accusatus, negarent. *Id. 1. Off.* 3. 7. Questio est, num quod officium aliud allo majus sit. *Horat.* 1. *Sat.* 3. 34. denique lei-

psum Coocute, numqua tibi vitiorum inseverit o-
lim Natura.

NUMQUO vel nunquo, et rectius divisim num quo, num in aliquem locum. *Plaut. Capt.* 1. 2. 69. num quo foras Vocatus ad cænam?

NUMULARIOLUS vel nummularius, i, m. 2. diminut. parvus, vel vilis numularius. *Seneca Apocoloc.* 9. 63. Designatus consul nummulariolus. Ille quæstu se sustinebat, vendere civitatulas solebat.

NUMULARIUS, a, um, adject. (numus, numulus) ad numos pertinens; hinc speciatim ad argentarium pertinens, vel banchiere, del cambista. *Scævola Dig.* 14. 3. 20. Lucius Titius mensæ numulariæ, quam exercebat, habuit libertum præpositum etc. — Hinc

Numularius, i, m. 2. absolute, substantivum more, ¶ 1. Est mensarius, argentarius, κολλωβιστης, τραπεζίτης (ll. banchiere, cambista; Fr. changeur, banquier; Hisp. cambista, cambiador, banquero; Germ. der Geldwechsler; Angl. a banker, money-changer). *Sueton. Gall.* 9. Numulario, non ex fide versanti pecunias, manus amputavit mensæque ejus abiit. *Ulp. Dig.* 16. 3. 7. Quoties fore cedunt numularii, solet primo locu ratio haberi depositariorum, hoc est eorum, qui depositas pecunias habuerint, non quas fenore apud numularios, vel cum numulariis, vel per ipsos exercebant. — Differunt tamen aliquid argentarius, et numularius; hic enim illius minister esse videtur. *Paul. Dig.* 2. 13. 9. a med. Numularios quoque non est iniquum rationes edere, quia et hi, sicut argentarii, rationes conficiunt: et quia accipiunt pecuniam, et erogant per partes: quorum probatio scriptura codicibusque eorum maxime continetur: ideo frequentissime ad fidem eorum decurritur. — Distriuen esse videtur, quod numularii proprie sunt, qui pecuniam tractant, versant, probant, appendunt, numerant, quales sunt apud nos cassieri, aut contadori: at argentarii latius patet munus, et nobilitas officium est. *Martial.* 12. 57. Hinc otiosus sordidam quatit mensam Neronianus numularius massa. *Petron. fragm. Tragar.* 56. *Burmans.* Quod putamus difficillimum esse artificium? Ego puto mulicium, et numularium: medicus, qui scit, quid homunciones intra præcordia sua habeant et quando febris veniat: numularius, qui per argentum res videt. *Apul.* 10. *Met.* Ne forte aliquis istorum quos offers, aureorum nequam vel adulter reperitur, in hoc ipso sacculo conditos eos annulo tuo prænotas, donec altera die numulario præsentem comprabentur. *Africanus Dig.* 46. 3. 39. Si solutus pecuniam tibi, jussu tuo signatam, cum apud numularium, quoad probaretur, deposuerim, tui periculi eam fore, Me la libro decimo scribit. ¶ 2. Numularius fuit etiam in officinis monetariis argentariis, cujus erat argentum, antequam cuderetur, probare, Itali saggiatore dicunt, qui aliquando et numularius officinator appellatur. *Inscript. apud Gruter.* 45. 3.; quæ est apud *Orell.* 3226. OFFICINATORÈS ET NUMULARII OFFICINARUM ARGENTARIARUM. et 638. 2. F. LOLLIO MAXIMO NUMULARIO PRIMO OFFICINÆ MONETARIÆ ARGENTARIÆ. et *ibid.* 3., quæ est apud *Orell.* 3227. M. VLPID SECVNDO NUMULARIO OFFICINATORI MONETÆ. F. Borghesi in *Bollett. dell'Istit. archeol.* a 1835. p. 2.

NUMULUS vel nummulus, i, m. 2. diminut. a numus, parvus numus. *Cic.* 1. *Att.* 16. circa med. Si iudicium est, triginta homines populi R. levisimos ac nequissimos, numulis acceptis, jus ac fas omne delere. *Uicerto poco danaro.* et *ibid.* 19. ad fin. Si tuis blanditiis a Sicynniis numulorum aliquid expresseris. *Id.* 8. *Att.* 13. Multum mecum municipales homines loquuntur, multum rusticiani; nihil prorsus aliud curant, nisi agros, nisi villulas, nisi numulos suos. h. e. i loro quattini. Loquitur *Cic.* de turbis a bello civili inter Cæsarem Pompejumque excitatis in Italia ann. v. c. 705.

NUMUS vel nummus, i, m. 2. De scriptiooe sic habeto, in antiquis monumentis et simpliciter, et duplici in exaratum legi; *Manutium* tamen, *Dausq.*, *Foss.* duplicem præferre. — De Genitivo plur. V. sub A. 1. 2. — Ratione habita etymi, *Varro* 5. *L. L.* 173. *Müll.* videtur significare esse Siculam vocem. In argento, inquit, numi; id ab Siculis.

Festus p. 173. 8. Müll. ducit a νόμισμα. — *Numus* est pecunia signata, moneta, nomisma, νόμισμα (It. moneta, danaro, soldo, pecunia; Fr. monnaie, pièce de monnaie, argent; Hisp. moneda, dinero; Germ. e. Silbermünze, das Goldstück, die Geldmünze; Angl. money, a piece of money, coin). Porro ex allatis Varionis verbis colligi videtur, numum primo et proprie dici de pecunia argentea. Passim tamen de quocumque dicitur.

A) De Latina moneta.

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cic.* 3. *Off.* 20. 80. Jactabatur enim temporibus illis numus sic, ut nemo posset scire, quid haberet. h. e. mutabatur in dies monetarum pretium. et *ibid.* 23. 91. Si sapiens adulteros numos acceperit imprudens pro bonis. et 2. *Invent.* 4. 14. Ad mercatum proficiscens, et secum aliquantum numorum ferens. *Id.* 6. *Att.* 1. a med. Putat, suos numos vos comedisse. *Id.* 12. *Phil.* 8. 20. Quom aquilæ primi pilli numos aureos daret. *Id.* 8. *Att.* 10. Habere in numis. h. e. in pecunia numerata, in contanti. Al. leg. in nominibus. Sic *Valerian.* in *epist.* apud *Trebell. Claud.* 14. sub fin. In numo exigere. *Cic.* 15. *Att.* 20. Numi in eam diem cadunt, qui a Quinto debentur. h. e. scade in quel giorno il pagamento, che dee fare Quinto. — *Esse, aut versari in numis, pecuniam habere.* *Cic.* 3. *Verr.* 6. 11. Hominem video non modo in ære alieno nullo, sed in suis numis multis esse, ac semper fuisse. *Id.* *Rosc. Com.* 8. 22. Debebat? immo in suis numis versabatur. — Numo, aut numis conducere, locare, colere, a contanti, annua pecuniæ pensione, cui opponitur partibus, h. e. fructus, aut lucrum dividendo. *Plin.* 9. *Ep.* 37. Medendi una ratio, si non numo, sed partibus locem. *Paul.* *Dig.* 47. 2. 26. Colonus qui numis colit. *Cajus* conducere ad pecuniam numeratam, *ibid.* 19. 2. 25. a med. dixit. — Numi lignei et scortei. V. SCORTEUS. — *Numus plumbeus*, h. e. adulterinus, atque alicui nullius pretii. V. PLUMBEUS. ¶ 2. Speriatur dicitur de pecunia usitatissima Romanis, quæ alio nomine sestertius, vel conjuncte numus sestertius appellatur. *Cic.* 5. *Verr.* 58. 135. Facta est sponso HS. quinq. millium. et *ibid.* 60. 140. Cogit Scandilium quinq. illa millia numum ilare atque adnumerare Apronio. et *ibid.* 61. 140. Cogit Scandilium Apronio ob singularem improbitatem HS quinq. millia mercedis nomine ac præmii dare. — In Genitivo plur. si cum sestertium jungatur, numum dicimus, ita usu postulante: si cum adjectivis numeratibus, numum sæpius, quam numerum. *Cic.* *Orat.* 46. 156. Alias loquor, ut necesse est. quom triumvirum, non virorum, quom sestertium numum, non numerum (dico): quod in his consuetudo varia non est. *Neptius* apud *eum.* 2. *Orat.* 63. 255.; et *Ter. Heaut.* 3. 3. 45. Quanti addictus? mille numum. *Auct. B. G.* 8. 4. Duo millia numum pollicetur. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 1. 1. (8). Multarum arborum fructus addictus binis millibus numum. *Plaut.* *Ter.* 1. 2. 115. numorum Philippeum ad tria millia. *Id.* *Men.* 3. 3. 18. insures da mihi faciundas pondo dnum numum. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 5. Fiet, eritque tuus manorum millibus octo. *Sueton.* *Aug.* 46. extr. Singula numorum millia pro singulis dividit. *Id.* *Domit.* 4. ad fin. Congiarium populo numorum trecentorum ter sedit. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 43. 68. (170). Quadringenta millia numorum. *At Sillig. leg.* Quadringenta millia numum. In his numus sestertius intelligitur.

II.) Translate numus est numulus, vel rectius minimum pecuniæ, piccolissima somma di denaro, un soldo, un centesimo. Hinc — a) Ad numum, fino all'ultimo soldo. *Cic.* 5. *Att.* 21. a med. Assident, subdunt: ad numum convenit. b) Numo, et numo sestertio addicere, aestimare, vendere, etc. Latine est nullo, aut vilissimo pretio, a vilissimo prezzo, per un pezzo di pane. *Cic.* *Rabir.* *Post.* 17. 45. Equus est ex tanto populo, qui bona C. Rabirii numo sestertio sibi addici velit? *Vitruv.* 1. 4. in fin. Mercatus est possessionem loco salubri, constituit mania, et areas divisit, numoque sestertio singulis municipibus mancipio dedit. *Epit. Liv.* 55. Damnatus sub farca diu virgibus cæsus est, et sestertio numo

venit. *Seneca Ep.* 95. a med. Quæ maxima inter vos habentur, divitiæ, gratia, potentia, sestertio numo aestimanda sunt. *Sueton. Cæs.* 50. Amplissima prædia ex auctionibus hæstæ ei numo addidit. *Al. leg. minimo.* *Plaut. Most.* 1. 2. 34. si quid numo sarciri potest, Usque mantant; neque id faciunt, donicum Parietes ruunt. con pochissima spes.

B) De Græca moneta. — a) De numo aureo Græcorum. *Plaut. Pseud.* 3. 2. 19. Illi draebnis issent miseri: me nemo potest Minoris quisquam numo, ut surgam, subigere. *Id. Men.* 2. 2. 15. Quibus hic pretiis porci veneunt Sacres sinceri? cxt. numo. — b) Item de denario apud Græcos. *Id. Epid.* 4. 1. 50. Eam emit quadraginta minis. Id adeo argentum ab danista sumpsit fenore; in dies, minasque argenti singulas, numis.

NUNC, adverb. (pro nunc ex Gr. νῦν, adjecta syllaba monstrativa) quod præsens hoc tempus significat, hoc tempore, in presentia (It. ora, adesso, presentemente; Fr. à présent, maintenant; Hisp. ahora mismo, en este punto, ahora, al presente; Germ. gegenwärtig, jetzt, nun; Angl. now, at present, at this present time).

1.) Proprie. — 1.º) Nunc semel tantum usurpatur — a) Cum oppositis vocibus præteriti temporis tunc, tum, antea, alias, aliquando, ante hoc tempus, nuper, quondam, olim, ut apud *Cic.* 7. *Phil.* 5. 14. Erat tunc excusatio oppressis, nunc nulla est. *Id.* 6. *Fam.* 1. 16. Sed tu illum animum nunc adhabe, quæso, quo me tu esse oportere censebas. *Id.* 14. *Att.* 17. Tantum accessit, ut mihi nunc denique amare videar, antea dilexisse. Sic *Id. Divin.* in *Q. Cæcil.* 5. 13. Ilanc habent arcem, minus aliquando nunc quidem unitam, quam antea. *Liv.* 29. 18. Sed et nunc et sæpe alias dea suam sedem suumque templum tutata est. *Cic. Mil.* 25. 67. Si hunc de tua vita nefarie aut nunc cogitare, aut molitum aliquando aliquid putas. *Id.* 1. *Acad. (post.)* 1. 3. Illud autem mihi ante hoc tempus nunquam in mentem venit a te requirere; sed nunc quæro etc. *Id. Fontej.* 16. 36. Quæ (colonia) per hunc ipsa nuper obsidione hostium liberata, nunc ejusdem miseris ac periculis commovetur. *Id.* 1. *Orat.* 42. 187. Omnia fere, quæ sunt conclusa nunc artibus, dispersa et dissipata quondam fuerunt. *Plaut. Asin.* 1. 3. 53. Longe aliam, inquam, præbes nunc, atque olim. Sic *Ter. Andr.* 3. 3. 13. Alium esse censes nunc me, atque olim, quum dabam? — b) Cum opposito, quod postea fit aut factum est, et quod futurum est, per verba postea, in posterum, mox, olim, ut apud *Cic. Cluent.* 4. 10. Cluentio nisi nunc satisfecero, postea satisfaciendi potestas non erit. *Plancus* apud *Cic.* 10. *Fim.* 7. Quod spero, in eo consequatur, ut maximo præsidio republicæ nos fuisse et nunc sentiant homines, et in posterum memoria teneant. *Liv.* 3. 2. Deos nunc testes esse, nox fore ultores. *Quintil.* 10. 1. 104. Qui olim nominabatur, nunc intelligitur. Sic *Virg.* 4. *Æn.* 627. Nunc, olim quocumque stabant se tempore vires. — c) Absolute, h. e. sine oppositis; generatim. *Ter. Adelph.* 2. 1. 2. nunc jam illico hic consiste. *adesso adesso.* (quod *Virg.* dixit 5. *Æn.* 189. nunc nunc insurgite remis.) *Rhrsus Ter. ibid.* 14. I intro nunc jam. *Cic.* 1. *Orat.* 13. 57. Marcellus, qui nunc ædilis curulis est, et profecto, nisi ludos nunc faceret, huic nostro sermoni interesset. *Id.* 1. *Invent.* 33. 56. De inductione satis in presentia dictum. Nunc deinceps ratiocinationis naturam consideremus. *Ovid. Heroid.* 10. 135. Nunc quoque non orulis, sed, qua potes, aspice mente. *Quintil.* 1. 3. 15. Nunc fere negligentia pædagogorum sic emendari videntur, ut etc. *Sueton. Claud.* 1. Fossas hominisi operis efficit, quæ nunc adhuc Drusianæ (al. Dyrinæ) vocantur. — *Nunc itemum, nunc denique* aliquando junguntur. *Ter. Adelph.* 2. 2. 25. nunc itemum venis? *Cic. Prov. cons.* 13. 33. Nunc denique est perfectum, ut etc. — Similiter nunc primum, quod interdum vulgari sermone pro nunc demum usurpatur. *Ter. Andr.* 5. 4. 33. postilla nunc primum aulio, Quid illo sit factum. *Plaut. Amph. prol.* 20. Nunc, quam rem oratum huc veni, primum proloquor. *Cic.* 4. *Verr.* 8. 24. Nunc primum hoc aures tuæ crimen accipiant? — d) Absolute, specialim. *Nunc homines* per ὄψην, qui

nunc sunt homines, apud *Conicos*: ut ante malorum apud *Virg.* 1. *Æn.* 202. malorum præteritorum. *Plaut. Pers.* 3. 1. 57. Tace, stulta; non tu nunc hominum mores vides? τῶν νῦν ὄψεσθαι. Plene autem *Cic.* 1. ad *Q. fr.* 1. 15. Non est tibi his solis utendum existimationibus, aut iudiciis, qui nunc sunt, hominum, sed iis etiam, qui futuri sint. *Cf. eumd. Brut.* 17. 65. et *Rabir. perduell.* 7. 20. Similiter *Plin.* 22. *Hist. nat.* 25. 71. (147). Nostri, qui nunc sunt, herbarii Latine salviam vocant. — e) Item, ut nunc est, pro præsentii rerum statu. *Asinius Pollio* ad *Cic.* 10. *Fam.* 31. in fin. Constitui, ut nunc est, cum exercitu proficisci. *Cic.* 12. *Att.* 29. Quæ causæ si manebunt, quærenda erit excusatio: et, ut nunc est, mansoræ videntur. per quel che corre presentemente. — f) Formula nunc quum maxime, nunc maxime, significat hoc ipso tempore, ut apud *Ter. Adelph.* 4. 1. 2. Nunc quum maxime operis aliquid facere credo. *Cic. Cluent.* 5. 12. Quæ multos jam annos et nunc quum maxime filium interfectum cupit. *Id. Rosc. Am.* 45. 132. Quæ nunc maxime fiunt. — g) Similiter nunc ipsum, substantivi more, hoc ipso tempore. *Cic.* 7. *Att.* 3. Quin nunc ipsum non dubitabo rem tantam abicere. et 12. *ibid.* 40. Nunc ipsum ea lego, ea scribo, ut ti, qui inecum sint, difficiilius otium ferant, quam ego laborem. *Adde* 8. *ibid.* 9. — h) Interrogando, pro nunc ne dicimus nuncine inserto cū euphoniæ causa, ut hincine, siccine. *Ter. Andr.* 4. 1. in fin. hem, nuncine demum? — i) Jungitur interdum cum verbis præteriti, et futuri temporis, et designat tempus, quod circa nos est, in questo tempo, in questi di. *Cic.* 2. *Att.* 24. a med. Nunc reus erat apud Crassum Divitem Vettius de vi. *Petron. Satyr.* 126. Nunc erat a tenera submittere cornua fronte. h. e. nunc erat tempus. ἄλλοτερος. *Horat.* plene 1. *Od.* 37. 2. nunc Saliaribus Ornare pulvinar deorum Tempus erat dapibus, sodales. *Cic. Planc.* 23. 55. Illud crimen de numis caluit re recentis, nunc in causa refrigit. *Plaut. Most.* 2. 2. 46. id adeo nos nunc factum invenimus. *Ter. Eun. prol.* v. Idem Menandri Phasma nunc nuper delit. v. ἔπει. *Catull.* 8. 16. Quis nunc te adibit? cui videberis bella? Quem nunc anabis? — l) Post verbum præteriti temporis aliquando Italice vertitur ut tunc. *Nepos Timol.* 5. Dixit, nunc demum se voti esse damnatum. che allora etc. Huc spectant illa, in quibus nunc pro tunc ponitur, tempus præteritum, ut præsens, fingendo. *Ovid. Remed. am.* 773. Quid, Menelae, doles? ibas sine conjugè Creten: Et poteris nupta lentus abesse tua. Et Paris hanc rapuit, nunc demum uxore carere Non potes. *Id.* 1. *Met.* 324. Fatidicamque Themis, quæ nunc oracula tenebat. Adde alia, quæ congestit *Burmanc.* ad *Heroid.* 18. 95., in quibus librariorum accusat, quod male tunc reposerint. — m) *Nunc locorum* legitur apud *Claud. Mamert.* 2. *Stat. anim.* 12. Quocicita nunc locorum percunctari sedulo corporales istos velim. V. LOCUS. — 2.º) *Nunc geminatur*, h. e. in narrandis rebus, quarum alia alio tempore vel diversis temporis momentis fit aut facta est, usurpatur nunc bis pluriesve positum vel pro tum, vel pro modo, ut apud *Liv.* 34. 13. Per occasiones, nunc hac parte, nunc illa, milites in hostium agros edurebat. *Id.* 1. 29. Ita defixit omnium animos, ut, deficiente consilio rogitantisque alii alios, nunc in liminibus starent, nunc errabundis domos suis pervagarentur. *Adde Felley.* 1. 17. 6., et *Quintil.* 2. 13. 4. — *Curt.* 7. 3. Nunc ad prima signa, nunc in medium, nunc in ultimo agmine ailerat. Sic *Justin.* 4. 1. 4. Frequenter et compluribus locis nunc flammis, nunc vaporem, nunc fumum eructat. Et *Seneca* 3. *Ita* 6. Ex levissimis causis irascatur nunc persone, nunc negotio, nunc loco, nunc fortunæ, nunc sibi. — Similiter *Virg.* 5. *Æn.* 441. Nunc hos, nunc illos aditus, omnemque pererrat Arte locum. or questi, or quelli. et *Ovid. Heroid.* 10. 19. Nunc huc, nunc illuc, et utroque sine ordine curro. or qua, or là. et *Horat.* 2. *Ep.* 1. 93. Ut primum positus nugari Græcis bellis Cæpit, Nunc athletarum studiis, nunc arsit equorum. — Interdum alterum nunc omittitur. *Virg.* 5. *Æn.* 830. pariterque sinistros, Nunc dextros solvere sinus. — Interdum poetæ vocabulum duplicerunt.

Horat. Epod. 5. 53. Nunc nunc (Nox et Diana) adeste, nunc in hostiles domos Iram atque nomen vertite. Sic Seneca Herc. fur. 498. Nunc nunc cruentæ regis Ægypti nurus adeste. — Fellex. dixit nunc-mox pro modo-mox. 2. 63. 3. Plancus nunc adiutor Bruti: mox ejusdem proditor. — Nunc-modo dixit Liv. 8. 32. Adversus quæ singula quum respondere haud facile esset, et nunc quereletur, eundem accusatorem capitis sui et judicem esse; modo sibi vitam eripi citius, quam glutiam rerum, posse, vociferaretur; purgaretque se invidiam atque ultio accusaret: tunc Papirius etc. — Quum nunc-nunc pro tum, vel pro modo ponitur, extremum adjici potest per postremo, ut apud Liv. 3. 49. Appius nunc vocari Icilium, nunc retractantem arripit, postremo-in vincula duci jubet. Id. 4. 12. Tribuni pleb. nunc fraudem, nunc negligentiam consulum accusabant. Postremo perpulere plebeji, ut etc.

H.) Translate. ¶ 1. Nunc cum Imperativo et Conjunctivo adhortationis componitur, et sibi vult quam res sic se habeat, et haud raro usurpatur, sicut quidam ironia, præcipue in formula i nunc, ut apud Horat. 1. Ep. 6. 17. I nunc, argentum et manum velus æraque et artes Suspice, cum gemmis Tyrios mirare colores etc. Sic Juvenal. 12. 57. I nunc, et ventis animam committe, dolato Collusis ligno. Adde eumd. 6. 306. Rursus Horat. 2. Ep. 2. 76. I nunc, et versus tecum mediare canoros. Virg. 7. Æn. 425. I nunc, ingratis offer te, irrisse, periculis. Adde Senec. 6. Benef. 35., Consol. ad Helv. 10. et 1. Quæst. nat. 16.; et cf. Curt. 5. 1. extr. Similiter Asinius Pollio apud Cic. 10. Fam. 32. Et illi misero quiritanti «Civis Romanus natus sum» responderet: «Abi nunc, pupuli fidem implora». Cic. Ross. com. 8. 24. Dic nunc te ab Roscio HS 1000 circumscriptionem esse, qui etc. Seneca Ep. 101. Nega nunc magnum beneficium esse naturæ, quod necesse est mori. Sall. Jug. 85. Comparete nunc, Quiritis, cum illorum superbia me hominem novum. V. Kritz. ad h. l. ¶ 2. Nonnumquam nunc vim habet particula adversativæ, at, sed, verum, neque, et orationem. Cic. 1. Fam. 9. 47. Huc accessit commemoranda quædam et divina Cæsaris in me fratremque meum liberalitas, qui mihi, quæcumque res gereret, tuendus esset: nunc in tanta felicitate tantisque victoriis, etiamsi non in nos is esset, qui est, tamen ornandus videretur. ubi Manutius: nunc pro sed. Græci quoque οὐ pro ἀλλὰ crebro usurpant. Id. Arch. 11. 29. Certe, si nihil animus præsentiret in posterum, et si, quibus regionibus vitæ spatium circumscriptionem est, eisdem ontæ cogitationes terminaret suas, nec tantis se laboribus frangeret, neque toties de vita ipsa dimicare. Nunc insidet quædam in optino quoque virtus, quæ noctes et dies arripum gloriæ stimulis concitat, atque admonet, non cum vitæ tempore esse dimittendam commemoratorem nominis nostri, sed cum omni posteritate adæquandam. Id. 1. Divinat. 29. 60. Quæ quidem multo plura evenirent, si ad quietem integri iremus: nunc onusti cibo et vino perturbata et confusa cernimus. Plaut. Bacch. 3. 3. 8. absque te esset, ego illum habere rectum ad ingenium bonum: Nunc propter te pravus factus est. Cic. 7. Ferr. 67. 171. Si hæc non ad cives R., si non ad homines, verum ad bestias conqueri vellem; tamen tanta rerum atrocitate commoverentur. Nunc vero quum loquar apud senatores populi R. etc. Quintil. 1. 1. 5. Nam bona facile mutantur in pejus: nunc quando in bonum verteris vitia? Sunt qui leg. num. — Pro ergo, igitur. Propert. 4. 9. 73. Nunc quoniam manibus purgatum sanxerat orbem, etc. et 2. 7. 75. Nunc quoniam ista tibi placuit sententia, cedam. Broukus.

NUNCCINE. *V.* voc. præced. sub 1. h.

NUNCIA, æ, f. 1. *V.* NUNCIUS.

NUNCIATIO vel nuntiatio, ñis, f. 3. actus nunciandi, *annunziamento, relazione, ἀγγελλία*: sed occurrit speciatim tantum in re augurali, et in jure. ¶ 1. In re augurali sumitur pro manifestatione eorum, quæ augur viderit. Cic. 2. Phil. 32. 81. Nos nunciationem solum habemus: consules et reliqui magistratus etiam speculationem. et 5. ibid. 3. 9. Cum eo collega, quem ipse fecit sua nunciatio vitiosum. *V.* SPECTIO. ¶ 2.

In jure. — a) Est delatio bonorum vacantium, caducorum, vel ex aliis causis in fiscum cadentium. *Callistrat. Dig. 49. 14. 1.* — b) Novi operis nunciatio apud *Ulp. Dig. 39. tit. 1.* qui sic inscribitur l. 1. 3. 5. 8. etc. est denunciatio de novo opere, quod quis facere molitur vel in nostro solo, vel cum damno rerum nostrarum, aut publicarium, inhibendi causa.

NUNCIATOR vel nuntiator, ñis, m. 3. qui nunciat, *annunziatore, dinunziatore, ἀγγελος*. ¶ 1. Generatim. *Arnob. 1. 65.* Apparuit Christus rei maxime nuntiator. Adde *Tertull. Car. Christ. 7.* ¶ 2. Speciatim in jure est delator. *Ulp. Dig. 39. 1. 20. in fin.* Si aliquando stetit per nuntiatorem, quo minus satisfidetur. h. e. qui novi operis nunciacionem fecit. *Paul. ibid. 48. 16. 6.* Nuntiatores, qui per notoria indicia produunt.

NUNCIATRIX vel nuntiatrix, icis, f. 3. annunziatrice, nuncia. *Cassiod. 2. Variar. 14.* Ciconia redeuntis anni nuntiatrix.

NUNCIATUS vel nuntiatas, a, um. *V.* voc. seq. NUNCIŪ vel nuntio, a, avi, ñatom, ñre, a. 1. (nuncius). De ratione scribendi *V.* in NUNCIUS init. — Part. *Nunciatus, Nunciatus et Nunciaturus* 1. — Nunciare est denunciare, per nuncium significare, nuncium ferre, apportare, monere, ἀγγελλω (ll. annunziare, apportare, riferire, dar nuova, far sapere; Fr. annoncer, dire, faire savoir, faire connaître; Hisp. anunciar, hacer saber, advertir; Germ. verkündigen, ankündigen, hinterbringen, melden, sagen lassen, Nachricht bringen; Angl. to announce, bring news, bear tidings, tell, report, declare, relate, inform, make known, advise, warn). Occurrit ¶ 1. Generatim. — a) Cum Accusativo rei, aut personæ, quæ nunciatur. *Plaut. Stich. 2. 67.* Nunciare nuncium exoptabilem. *Ter. Haut. 1. 2. 10.* voluptantem maquam nuncias. *Cic. 1. Att. 15.* Non dubito, quin celeriter tibi hoc rumor, quam ullius nostrum litteræ nunciatur. *Id. 4. Acad. (2. pr.) 25. 79.* Quid est quod percipi possit, si ne sensus quidem vera nunciant? dico il vero. *Liv. 29. 22.* Tamquam victoriam nunciatur Romam essent. — Nunciare salutem, portare un salutem. *Plaut. Curc. 4. 2. 38.* Salutem multam dico patrono. *Cyrc.* nunciabo. *Cic. 4. Att. 10.* Misit ad me statim, qui salutem nunciaret. — Nunciare horas, quota hora sit, docere. *Martial. 8. 67.* Horas quinque puer nondum tibi nunciatur. *Id. 10. 48.* Nunciatur octavam Phariæ sua turba juvenca. *Tac. 15. Ann. 30.* Initia vigiliarum per centurionem nunciari. — Et passive. *Cæs. 2. B. G. 29.* Hac pugna nunciata. et *ibid. 32.* Re nunciata ad suos. *Tac. 1. Ann. 52.* Nunciata ea Tiberium lætitia affectere. *Plin. 12. Hist. nat. 19. 42. (86).* Alexandri classibus Arabia ordine primum nunciata in altum. — b) Passive cum Infinito et Nominativo. *Plaut. Most. 1. 3. 76.* Utinam meus nunc mortuus pater ad me nunciaret. *Cæs. 3. B. G. 36.* Hoc adeo celeriter fecit, ut simul adesse et venire nunciaretur. et 1. *ibid. 14.* Jam jam adesse ejus equites nunciabantur. si dicea, *che. Plin. 3. Ep. 7.* Modo nunciatus est Silius Italicus inedia vitam finisse. *Sueton. Claud. 37.* Irrumpere Appius nunciatus, accessi statim ac mori jussus est. — c) Active cum Infinito et Accusativo. *Ter. Phorm. 5. 7. 13.* Id ad vos venio nunciatum, Paratum esse me. *Cæs. 5. B. G. 10.* Equites ad Cæsarem venerunt, qui nunciatum, prope omnes naves afflictas esse. *Nepos Themist. 4.* Misit ad regem, ut ei nunciaret suis verbis, adversarios in fuga esse. *Tac. 16. Ann. 11.* Ergo nunciatur patri, abjicere spem et uti necessitate. — d) Passive impersonaliter cum Infinito. *Cic. 1. Acad. (post.) 1. 1.* Nunciatum est nobis a M. Varrone, venisse cum Roma. *da parte di M. Varrone.* et 11. *Fam. 12.* Ita Romam erat nunciatum, fugisse Antonium. *Sall. Cat. 35.* ad fin. Plura quum scribere vellem, nunciatum est vim mihi parari. — Similiter nunciato absolute apud *Tac. 2. Ann. 64.* Simul nunciato, regem Artaxian Armeniæ a Germanico datum, credere patres, ut etc. h. e. quum nunciatum esset. — e) Passive imperson. et active cum Ablativo rei et præpos. de. *Cic. 7. Ferr. 16. 41.* Quum paulo ante esset de hoc incommodo nunciatum. *Sueton. Tib. 75.* Forte accidit, ut quorundam sup-

plicii dies is esset, quo nunciatum de Tiberio erat. *Id. Aug. 96.* In Philippis. Thessalus quidam de futura victoria nunciavit. *Id. Galb. 22.* Scelus de Neronis exitu nunciavit. — f) Sequenter part. ul, ne. *Cic. 2. Orat. 86. 353.* Paulo post esse ferunt nunciatum Simonidi, ut prodiret. *Liv. 3. 50.* Juniores Patrum nunciatur decemviris, ut omni ope ab seditione milites contineant. *Cæs. 4. B. G. 11. extr.* Ad præfectos mittit, qui nunciarent, ne hostes prælio læsserent. Similiter est denunciare, indicere, jubere, intimare, apud *Tac. 2. Ann. 65.* Deligit centurionem, qui nunciaret regibus, ne armis disceptarent. et *ibid. 79.* item 11. *ibid. 37.* Jubet nunciari miseræ, dicendam ad causam postero die adesse. — g) Sequenter si. *Ter. Haut. 4. 1. 5.* Abi intro, atque illa si jam laverit, mihi nuncia. — h) Absolute. *Ter. Hecyr. 4. 4. 20.* Bene nunciatis. mi dai una buona nuova. *Cf. Cic. Pis. 19. 45.* Hujus unius litteris nunciatis non crederet? — Historico more sine Nom. *Liv. 32. 9.* Suesæ Auruncæ nunciabant agnum cum duobus capitibus natum. ¶ 2. Speciatim in jure. — a) Est deferre, manifestare, denunciare. *Paul. Dig. 49. 14. 46.* Delator non est, qui protegendæ causæ suæ gratia, aliquid ad fiscum nunciatur. Ita *Torrentin., ad Haloand.* habet denuntiare. et *Papinian.* *ibid. 39.* Causam pecuniæ fisco nunciare. *Paul. ibid. 29. 5. 22.* Quum heres decessisset, extitit qui bona nunciaret. — b) Nunciare novum opus, est denunciare, ne quid novi operis fiat. *V. NUNCIATIO 2. Ulp. Dig. 4. 7. 3.* Opus novum si tibi nunciaverim, tuque cum locum alienaveris. et emptor opus fecerit. *Pompon. ibid. 11. 8. 3.* Si propius ades tuus quis edificet sepulcrum, opus novum nunciare poteris. *intimare, che desista.* *Rursus Ulp. ibid. 43. 20. 3. ad fin.* Si quis rivam relictiis opus novum nunciatur.

NUNCIUM vel nuntium, ñ, n. 2. *V.* voc. seq.

NUNCIUS, a, um, adject. Ad descriptionem quod atinet, *Manut. et Dausqua.* per c scribi volent, ita præferentibus lapidibus aliquid: sed non desunt qui per *ti*, et *Figulus Capensis* et antiquissimum horum *Cenotaph. Pisanum C. Cæsaris*, quod orthographiam aureæ ætatis demonstrat. Quare t retinet *Avriusius et Cellar.* — Ceterum nuncius (a novum et cio, ut nonnulli volunt) est qui nunciat, nunciator, *che annunzia*: et Adjective occurrit — a) Femin. genere, et quidem translate apud *Poetas. Tibull. 2. 1. 25.* vident, ad felicibus exitis Significet placidos nuncia fibra deos? *Martial. 3. 32.* Fratre reversuro, nuncia venit avis. *Ovid. Heroid. 6. 9.* Cur mihi fama prior, quam nuncia littera venit? — b) Neutro genere, adjective adhiheri videtur (alii volunt substantive poni) apud *Tibull. 3. 4. 5.* Divi vera movent: venturæ nuncia sortis Vera movent Tuscis exta probata viris. *Al. ita distinguunt.* Divi vera movent venturæ nuncia sortis: Vera movent Tuscis exta probata viris. *Lucret. 6. 75.* simulæra fecerunt In mentes hominum divina nuncia forme. Adde *eumd. 4. 1027. Ovid. Heroid. 16. 19.* habes animi nuncia verba æei. — Hinc

A) *Nunciium, ñ, n. 2.* absolute, substantivorum more, est res quæ nunciatur, *nuova, ambasciata, avviso.* *Serius ad Virg. 6. Æn. 456.* Qui nunciat, genere tantum dicitur masculino: quod adtem nunciatur, licet neutro dicatur apud *Catullum*, tamen invenitur etiam masculino. *Id. ad 11. ibid. 896.* Nunciis est, qui nunciat: nuncium, quod nunciatur. *Varro 6. L. 7. 86. Mill.* Ubi nocte in templum censura auspicatur, atque de celo nuncium erit. *Al. leg. nunciatum. Catull. 63. 75.* Geminas deorum ad aures nova nuncia referens. *Plaut. Merc. 5. 2. 66.* opta ergo ob istuc nuncium quidvis tibi. *Al. leg. istuc. Sedul. 2. 474.* seuquique tyrannum Grandia sollicitis perturbant nuncia dielis. Adde *Lucret., Liv., Tibull., Apulej.* quorum loca affertur critici magni nominis, neutrum genus constanter defendentes. Contra alii non minoris subsellii negant nisi inasculue usurpari: locaque allata vel ex MSS. vel ex conjectura mutant, aut aliter interpretantur.

B) *Nuncius, ñ, n. 2.* absolute, substantivorum more, ¶ 1. Coneseto, uti ajunt, sensu est qui nunciat, *messio, messaggerio, nunzio, ἀγγελος.* *Plaut. Stich. 2. 1. 1.* Mercurius, Jovis qui nunciatus perhibetur, nunquam æque patri suo nun-

cium lepidum attulit, quam ego nunc mea heræ ounciabo. *Cic. Quinct.* 25. 80. O hominem fortunatum, qui ejusmodi nuucios, seu potius Pegasos habet! *Id.* 12. *Fam.* 10. Nos de Dolabella quodtidie quæ volumus, audimus, sed adhuc sine capite, sine auctore, ruitaore uuncio. *Virg. 2. Æn.* 547. referes ergo hæc, et nuncios ibis Pelidæ genitori. *Cic. 14. Phil.* 7. 20. Litteris, nunciis, cohortationibus omnes ad patriæ præsidia excitare. *Cæs. 1. B. G.* 26. Litteras et nuncios mittere ad aliquem. et 4. *ibid.* 19. dimittere in omnes partes. *Cic. 11. Att.* 24. Facere aliquem certiorum per nuncium, quid actum sit. *Paul. Dig.* 18. 1. 1. *extr.* Empito et inter absentes contrahi potest, et per nuncium, et per litteras. *per via di terza persona*, per internuncium. — Poeticæ, de femina, ut *dux, auctor. Val. Flacc.* 2. 141. Huic dea cum lacrimis, et nota veste Neeræ, Icta genas: utinam non hic tibi nuncius essem, O soror. ¶ 2. Abstracte et generatim est res quæ nunciatur, novella, nuova, avviso, ambasciata, ἀγγελία, ἀγγελία. *Cic. Balb.* 28. 64. Nolite, bunc illi acerbum nuncium velle perferri, ut etc. *Id.* 3. *Att.* 17. De Q. fratre nuncii nobis tristes, nec varii venerunt. *Virg. 11. Æn.* 896. Interea Turnum in silvis sævissimus implet Nuncius, et juveni ingenium fert Acea tumultum. *Cic. Rosc. Am.* 7. 19. Exoptatum nuncium alicui afferre. *Id.* 2. *Fam.* 19. optatissimum accipere. *Ter. Heaut.* 3. 1. 18. apportare alicui. *Plaut. Stich.* 2. 2. 67. exoptabilem nunciare. *Cic. Ligur.* 3. 7. perferre. *Liv.* 4. 31. ferre ad aliquem. *Id.* 3. 6. Pro tristi nuncio tristiorum domum referentes. *Apul. 7. Met. init.* Talem collegio suo nuncium fecit. ¶ 2. Item abstracte, sed speciatim, est mandatum, jussum, intimazione, comando. *Nepos Chabr.* 3. Athenienses certam diem Chabriæ præstituerunt, quam ante etc. hoc ille nuncio, etc. *Cic. 12. Fam.* 24. Quos senatus ad denunciandum bellum miserat, oisi legatorum nuncio paruisset. ¶ 3. Item speciatim nuncium uxori remittere apud *Cic. 1. Orat.* 40. 183. et 56. 238. et 1. *Att.* 13. est uxorem dimittere, et rum ea divortium facere, far divorzia. Porro remittere pro simpliciter mittere hic ponitur: et ipsum mittere usurpat ab *Ulp. Dig.* 24. 2. 1. et *ibid.* 3. 22. circa med. Dicitur etiam de uxore a viro per divortium discedente, ut est apud *Cic. Topic.* 4. 19. Præterea nuncium intelligimus ipsum divortii libellum, in quo perseribebatur, res tuas tibi habeo, ut in DIVORTIUM adnotavimus. Unde *Papinian.* *Dig.* 24. 2. 7. Si peritit eunt, qui libellum divortii tradendum dedit. — Etiam in sponsalibus locum habet, quum dissolvuntur, perscripta formula, *conditio ne tua non utor*, quam *Cajus Dig.* 24. 2. 2. recitat. *Ulp. ibid.* 23. 2. 45. Si invito patrono nuncium sponsa liberta remisit. — Denique etiam parentes ac tutores dicuntur nuncium remittere, quum nuptialem contractum dirimunt. *Plaut. Truc.* 1. 3. 74. Ego adeo jam illi remittam nuncium affini meo: Dicam, ut aliam conditionem filio inveniat suo. *Ulp. Dig.* 23. 1. 6. Si puellæ tutores ad infringenda sponsalia nuncium miserint. *Id. ibid.* 24. 1. 32. a med. Si socer nurui nuncium miserit. — Hinc translate *Cic. 15. Fam.* 16. ad fin. Jam biennium aut triennium est, quum virtuti nuncium remisisti deterritus illecebris voluptatis.

C) Nuncia, æ, f. 1. absolute, substantivorum more. est quæ nunciat, annunziatrice, apportatrice, messaggiava, ἀγγελιώτις. *Vet. Poeta* apud *Cic. 1. Legg.* 1. 2. Nuncia fulva Jovis, miranda visa figura. h. e. squilla. *Virg. 4. Æn.* 188. de *Fama.* Tam fieti pravique tenax, quam nuncia veri. *Cic. 2. Orat.* 9. 36. Historia nuncia vetustatis. *Ovid. 1. Met.* 270. Nuncia Junonis varios induta colores Concipit Iris aquas. et 11. *ibid.* 585. tri, mea, dixit, fidissima nuncia vocis. *Id.* 1. *Art. am.* 437. Cera vadum tentet, rasis infusa tabellis, Cera tunc primum nuncia mentis eat.

NUNCUBI, adverb. (num et alicubi) num in aliquo loco, forse o se in qualche luogo.

L) Proprie. *Varro 3. R. R.* 2. 4. Nuncubi hic vides ritum, aut aurum? num mimium, aut arvenum? namquod emblema, aut lithostrotum? quæ illi omnia contra. et 2. *ibid.* 5. 2. Ut si quis quid ignorat, discat: si quis scit, nuncubi labar, observet. *Alit leg.* nuoc, ubi labar, observet.

II.) Translate significat num quo tempore, num qua in re. *Ter. Eun.* 1. 2. 85. nuncubi meam Benignitatem seosisti in te claudier?

NUNCUPATIM, adverb. (nuncupo) nominatim, nominatim. *Sidon. 9. Ep.* 16. in *carm.* Slogulos, quos nunc pia nuncupatim Non valent vero cohibere verba. Adde *Claud. Mamert.* 2. *Stat. anim.* 9. sub *fin.* loc. cit. io TENEBEL-LÆ.

NUNCUPATIO, ōis, f. 3. actus nominandi, appellatio, nomina, ἐκφώνησις. ¶ 1. Generatim. *Apul. 2. Dogm. Plat.* Hanc ille justitiam modo nominat, modo universæ virtutis nuncupatione complectitur, et item fidelitatis vocabulo nuncupat. *Id. de Mundo.* Nomen Dei regum nuncupatione prædicari. h. e. appellando eum regem. *Am-mian.* 23. 6. Imperatoribus nostris Augusta nuncupatio amabilis et oplata. qua scilicet Augusti appellabantur. ¶ 2. Speciatim de ea, qua quis aliquem in testamento nominat heredem faciens. *Sueton. Cal.* 38. Quo metu injecto, quum jam et ab ignotis inter familiares, et a parentibus inter liberos palam heres nuncuparetur, derisores vocabat, quod post nuncupationem vivere perseverarent. *Ulp. tit. 20. Regular.* § 9. Nuncupator testamentum in huoc modum: Tabulas testamenti testator tenens ita dicit: hæc, ut in bis tabulis cerise scripta sunt, ita do, ita lego, ita testor: itaque vos, Quirites, testimonium præbitote. Quæ nuncupatio, et testatio vocatur. (Hæc eadem nuoc habentur apud *Cajum 2. Instit.* § 104., edente iterum *Goeschenio*, ubi tamen testimonium mihi perhibetote rectius pro testimonium præbitote legitur.) *Id. Dig.* 28. 6. 18. Si pater sibi per scripturam, filio per nuncupationem, vel cootra, fecerit testamentum, valebit. ¶ 3. Item de ea, qua quis alteri quid nuncupat, h. e. inscribit: nomine enim suo appellat, ipsumque nomen operi præfigit. *Plin. præf. Hist. nat.* (8). Sed hæc ego mihi nunc patrocina ademi nuncupatione. ¶ 4. Nuncupatio votorum est eorum conceptio et susceptio: nominantur enim ea, quæ in votis petimus. *Sueton. Ner.* 46. Votorum nuncupatione, magna jam ordinum frequentia, vir repetæ Capitoli claves. *Tac. 16. Ann.* 22. Votorum nuncupationibus non adesse. *Val. Max.* 5. 10. n. 1. Quum sedem pontifex dedicaret, inter quæ nuncupationem solemnium verborum postem tenens, etc. *vel pronunciare le solenni parole.* V. NUNCU-PO § 3.

NUNCUPATIVE, adverb. nuncupativo modo, per nuncupationem. *Hieronym.* in *Ps.* 26. In domo Domini, in vita perpetua, quia quamvis ecclesia hic dicatur domus, tamen non proprie, sed nuncupative. V. voc. seq.

NUNCUPATIVUS, a, um, adject. qui nuncupatur, qui appellatur. *Ambros.* de *Fide* 5. 2. Nam, secundum Scripturas, aut verus Deus est, aut tantummodo nuncupativus, aut falsus. Verus, ut Pater; nuncupativus, ut sancti; falsus, ut demones et simulacra.

NUNCUPATOR, ōis, m. 3. nominator. *Apul. Florid.* n. 15. Pythagoras primus philosophiæ nuncupator et conditor.

NUNCUPATUS, a, um. V. voc. seq.

NUNCUPO, as, avi, atum, are, a. 1. Nuncupavit pro nuncupaverit V. infra sub 1. — Part. *Nuncupans* 1. et 2.; *Nuncupatus* in omnibus paragr.; *Nuncupaturus* 1.; *Nuncupandus* 2. — De hoc verbo ita loquuntur *Cic. 3. Orat.* 38. 153. et *Quintil.* 8. 3. 27., ut inter prisca ponant et minoris usus, atque ab oratoribus aut necessitate, aut præparce usurpanda. — Ceterum nuncupare (quod *Vossius* putat esse factum ex *nomen et capio*) significat nominare, appellare, nomine vocare, verba exprimere, ἀνομάζω, προσαγορεύω (It. nominare, chiamare, esprimere; Fr. dénommer, nommer, appeller; Hisp. denominar, nombrar, llamar; Germ. b. Namen nennen, benennen, benamen, hersagen, bekannt machen; Angl. to name, call, express). Occurrit ¶ 1. Generatim. *Varro 6. L. L.* 60. *Müll.* Nuncupare nominare valere apparet in legibus, ubi nuncupata pecuniæ suot scriptæ; item in choro, in quo est: *Ænea!* Quis enim est qui mecum nomeo nuncupat? (*Diomed.* 2. p. 477. *Putsch.* hæc verba *Ennio* tribuit). Item in Me-

dio (*al. Medea*): Quis tu es mulier, quæ me iasuetu nuncupasti nomine? Hæc *Varro. Lex XII. Tabul.* apud *Festum* p. 173. 11. *Müll.* *CVX NEXVM FACIET MANCIPIVMQVE, VTI LINGVA NVNCUPASSIT*, (ita ut nominari, locutusve erit) ITA IVS ESTO. Verba illa ita ut nominari, locutusve erit, sunt Festi illud nuncupavit (quod antiquum est pro nuncupaverit) explicantis. *Cic. 3. Off.* 16. 65. Quum ex *xii. (Tabulis)* satis esset ea præstari, quæ essent lingua nuncupata. *Liv.* 8. 11. Hæc baud ab re duxi, verbis quoque ipsis, ut tradita nuncupataque sunt, referre. *esprese e spiegate.* Loquitur de veteri formula et lege se devoventis. *Id.* 1. 10. sub *fin.* Nec irritam conditoris templi vocem esse, qua laturos eo spolia posteros nuncupavit. *pronunciò, disse. Festus* p. 173. 9. *Müll.* Nuocupata pecunia est, ut ait *Cicilius*, nominata, certa, nominibus propriis pronuciata. *Cic. 1. Nat. D.* 15. 38. Res utiles et salutare deorum vocabulis nuocupata. *chiamate.* et 2. *ibid.* 23. 60. Quod, erat a Deo donatum, nomine ipsius Dei nuncupabant. *Sueton. Aug.* 31. Sextilem mensiem e suo cognomine nuncupavit. *Ovid. 14. Met.* 607. quem turba Quirini Nuncupat Indigetem. *Plin.* 4. *Hist. nat.* 12. 27. (91). Reliqua hujus sius dicantur: et maria quidem ejus nuncupavimus. h. e. nomine suo indicavimus, recensimus, enumeravimus. *Id.* 7. *ibid.* 26. 27. (95). Id decus imperii R. pertinet, Pompeji M. titulos omnes triumphosque hoc in loco nuncupari. *Id. ibid.* 45. 46. (147). Divus Augustus, quem universa mortalitas in hac censura nuncupat. h. e. ponit in hoc albo et numero boninum felicium. *Justin.* 24. 2. 9. Adjurat, nuncupatorum se eam reginam. *che sarebbe per chiamare e dichiarare.* — Poeticæ *Ennius* (lege *Accius*) apud *Non.* p. 90. 11. *Merc.* Extemplo *Ægisthi* fidem nuncupantes, conciebant populum. h. e. inelamantes, invocantes. ¶ 2. Speciatim in jure, nuncupare heredem est heredem in testamento nominare. h. e. voce palam, coram testibus, edere nomen ejus, quem heredem nobis esse volumus post mortem. Sic nuncupare testamentum, voce coram testibus facere. His opponitur *heredem*, aut *testamentum scribere*, quum non voce, sed scripto conficitur: de quibus subtilius *JGU. V. NUNCUPATIO* § 2. *Ulp. Dig.* 28. 1. 21. Heredes palam, ita ut exaudiri possint, nuncupandi sunt. Licebit ergo testanti vel nuncupare, vel scribere: sed si nuncupat, palam debet. Quid est palam? non utique in publicum, sed ut exaudiri possit: exaudiri autem non ab omnibus, sed a testibus, etc. *Julian. Dig.* 37. 11. 8. *extr.* Quem admodum scripto herede filio separatim ab hereditibus patris, ita nuncupato potest videri separatim a scriptis patris hereditibus bonorum possessio dari. *Justin.* 12. 15. 13. Nam etsi non voce nuncupatus heres, iudicio tamen electus esse videbatur. *Plin.* 8. *Ep.* 18. Reliquit testamentum ante octo et decem annos nuncupatum. h. e. pronunciatum, verbis expressum coram testibus, non scriptum tantummodo. — Universim est heredem instituire. *Sueton. Claud.* 4. *extr.* Ac ne heredem quidem, nisi inter tertios, ac pane extraneos, e parte sexta nuncupavit. *Id. Cal.* 38. Quam a parentibus inter liberos palam heres nuncuparetur. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 22. 28. (141). de *ebriis*. Alii testamenta sua nuncupant; alii mortifera loquuntur. h. e. probant, manifestant. Absolute *Plin. alter Paneg.* 43. Nec quis offendit alius, nuncuparis, sed quia ipse meruit. ¶ 3. Item speciatim nuncupare vota est conceptis solemnibus verbis palam claraque voce pronunciare, quæ a diis in posterum optamus. Id fiebat maxime a consulibus in Capitolio Calendis Januariis, aut ab iisdem, vel a prætoribus, quum in provincias eirent. *Festus* p. 173. 13. *Müll.* Vota nuncupata dicuntur, quæ consules, prætores, quum in provinciam proficiscuntur, faciunt: ea in tabulis præsentibus multis referuntur. Hæc *Festus*. Dicuntur autem nuncupata, quia certis solemnibusque verbis palam concipiuntur, et voce exprimuntur. *Liv.* 21. 63. Consuleni Capitolium et solemnem votorum nuocupationem fugisse, ne die inii magistratus Jovis Opt. M. templum adiret, ne auspicio profectus in Capitolium ad vota nuncupanda, paludatus inde cum licioribus ad provinciam iret. *Id.* 41. 10. Quum consul more majorum, secundum vota

in Capitolio nuncupata, cum lictoribus paladatus profectus ab Urbe esset. *Val. Max.* 1. 1. *in fin.* Solvere vota nuncupata pro incoluntate exercitus. — Imperio vero R. unius potestati permisso, votis pro totius reipublicæ incoluntate susceptis accedere alia tum Romæ, tum in provinciis pro salute ac prosperitate Augustorum, quæ nuncupabantur III. Non. Jan., nam dies postriduanus ater erat. Hinc *Cajus Dig.* 50. 16. 233. Post calendas Januariæ die tertio pro salute principis vota suscipimus. *Fopisc. Tacit.* 9. Ita ut iisdem (principibus) natalibus suis, et Parilibus, et calendis Januariis, et votis, libamina ponerentur. *Fronto 5. ad M. Cres.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep.* 30. Annuum novum faustum tibi, et prosperum quum tibi et domino nostro patri tuo precor. Si dei juvabunt, perende vos vota nuncupantes videbo. *Trajanus ad Plin.* 10. *Ep.* 45. Et solvise vos quum provincialibus diis immortalibus vota pro mea salute et incoluntate, et nuncupasse, libenter, mi Secunde carissime, cognovi ex litteris tuis.

NUNCUSQUE vel nunc usque, adverbi. sino a questo tempo, usque ad hoc tempus. *Ammian.* 14. 2. Ubi conduntur nuncusque commeatus, distribui militibus assueti.

NUNDINA, æ, f. et NUNDINÆ, Ærum, f. plur. 1. *V. NUNDINUS.*

NUNDINALIS, e, adject. ἀγοραῖος, novendialis. *Plaut. Avul.* 2. 4. 45. Cocus ille nundinalis est: in nonum diem Solet ire coctum. Ubi significatur cocus bustuarii ordinis, quique magis nosset coquere cœnam feralem, quæ nono die fiebat, quam iis, quorum ingeniosa esset gula. Alii interpretantur cocum vulgarem et vilem, qui non nisi nundinis conducitur, quum plebs ex agris convenit. Firmat priorem interpretationem illud *ejusd.* *Pseud.* 3. 2. 6. Quin ob eam rem Orcus recipere ad se noluit, Ut esset hic, qui mortuis cœnam roquat. Nam hic solum illis coquere, quod placet, potest. Cf. *Festum* p. 173. 1. *Müll.*

NUNDINARIUS, a, um, adject. da mercato, πανηγυρικὸς, ad nundinas pertinens, vel nundinis assignatus. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 51. 77. (208). Nundinarium forum. ἐμπόριον. *Id.* 12. *ibid.* 17. 40. (79). His commerciis Carthas oppidum aperuere, quod est illis nundinarium. — *Nundinariæ epulæ*, cibi, qui dantur ad nundinas itantibus. *Ulp. Dig.* 17. 2. 69. Quum societas ad emendum coi-retur, et conveniret, ut unus reliquis nundinarias epulas præstaret.

NUNDINATICIUS, a, um, adject. *Tertull. Virg. veland.* 3. capita nundinaticia vocat virginum non velatarum. h. e. exposita procurum et amatorum oculis, et veluti venalia.

NUNDINATIO, ðnis, f. 3. traffico, negozio, ἀγοράζαμα, nundinandi actus, mercatura. — a) Fere in malam partem usurpatur de corruptione legum pecunia pacta. *Cic.* 7. *Verr.* 5. 10. Tum potuit a Leonida numorum aliquid auferre, quum denunciavit, ut adesset. Fuit nundinatio aliqua, et isti non nova, ne causam diceret, et 3. *ibid.* 46. 120. Redite in memoriam, iudices, quæ libido istius in jure dicendo fuerit, quæ varietas deceptorum, quæ nundinatio. *Id.* 1. *leg. Agr.* 3. 9. Nundinatio juris et fortunarum. *V. NUMATIO.* — b) In bonam. *Impp. Honor. et Theodos. Cod. Theod.* 7. 4. 32. Etiam pretium his depensurus juxta nundinationem, quæ foro rerum venalium continetur. h. e. æstimationem, il prezzo della piazza. *Cassiod.* 9. *Variar.* 3. de auri fossorib. Soli sunt hominum, qui absque ulla nundinatione pretia videantur acquirere. Adde eund. *ibid.* 28. 11. *ibid.* 7. et 8. ante med., 12. *ibid.* 28., et alibi, ubi hæc vox et proprie et translate occurrit.

NUNDINATOR, ðris, m. 3. qui nundinas frequentat, ἀγοραστής, καπηλεύτης.

1.) Proprie. *Festus* p. 173. 33. *Müll.* Ne interpellarentur nundinatores. — In *Inscript.* apud *Reines.* cl. 1. n. 80. est epitheton Mercurii, utpote qui nundinis præesse solet.

II.) Translate. *Quintil. Declam.* 12. 3. Dum to salutis publicæ nundinator proximum quemque emptorem dimittis.

NUNDINATUS, a, um. *V. NUNDINO.*
NUNDINIUM, i, n. 2. pro nundinum legitur

in *Inscript.* apud *Rénier.* 4111. PECORA IN NUNDINIUM IMMVNIA.

NUNDINO, as, avi, ætum, are, a. 3. (nundinus). Part. *Nundinatus* et *Nundinandus*. — Nundinare occurrit tantum apud senioris ævi scriptores pro nundinari. *Misith.* in *epist.* apud *Capitolin. Gordian.* 24. extr. Delectat sane, boni esse principis socerum, et qui pepulerit homines, per quos antea, velut in auctione positus, nundinatus est. *è stato venduto.* *Prudent.* 10. περί στεφ. 969. Nundinatum arguit. h. e. pecunia corruptum. *Firmic.* 6. *Mathes.* 31. sub *fin.* Quæstus et libidinis causa pudorem duobus fratribus nundinabit. *venderà.* *Sic Id.* *ibid.* ante med. Nundinatus pudor. h. e. quæstus causa prostitutus. *Adle Tertull. Virg. veland.* 13. Et *Cassiod.* 4. *Variar.* 19. Rebus omnibus nundinandis providit. *V. SILQUATIUM.*

NUNDINOR, aris, ætus sum, ari, dep. 1. (nundinus). Aliam formam *V.* in voc. præced. — Part. *Nundinans* I. — Nundinari est mercari, ut in nundinis lit, καπηλεύω (It. mercatare, essere al mercato, trafficare; Fr. faire le commerce, trafiquer; Hisp. traficar, trafagar; Germ. z. Markte sein, Handel treiben, handeln; Angl. to buy or sell, market, assemble together as people do at a market).

1.) Proprie. *Liv.* 22. 56. Pœnum sedere ad Cœnas in captivorum pretiis prædaque alia, nec victoris animo, nec ducis more nundinantem.

II.) Translate. ¶ 1. Jocus est, et fortasse subfrigidus in illo *Cic.* 2. *Divinat.* 31. 66. Ut in cœnis fuerit auguis, non tam est virum, in Sotonio præsertim, ubi ad focum augues nundinari solent. h. e. adeo in eo agro abundant augues, ut vel in foco plurimi conveniant, velut homines in nundinis. Simili ratione nundinas de formicis dixit *Plin.* 11. *Hist. nat.* 30. 36. (109). ¶ 2. Adhibetur in malam partem de iis, qui pecunia data emunt, quæ nefas est emere. *Cic.* 4. *Verr.* 49. 122. Pueri annorum senum septenuique denum senatorium nomen nundinati sunt. et 3. *ibid.* 46. 119. Qui ab isto jus ad utilitatem suam nundinantur. *Id.* 3. *Phil.* 4. 10. Una in domo omnes, quorum intereat, totum imperium populi R. nundinabantur. ¶ 3. Item qui pecunia accepta vendunt, quæ vendere est nefas. *Apul.* 10. *Met.* Judices sententias suas pretio nundinantur. Et absolute *Sueton.* *Tit.* 7. Constat, in cognitionibus patris nundinari præmarique solitum. *negociare e guadagnare.*

NUNDINUM, i, n. 2. *V.* voc. seq.

NUNDINUS, a, um, adject. ad nonum diem pertinens: hinc

Nundinæ, ærum, f. plur. 1. (in sing. nunt. *V.* infra sub I. in *lin.*) absolute, substantivorum more

I.) Proprie sunt mercatores, seu feriae rusticorum, πανηγυρίς, παντοπωλείον, ἀγοραὶ (It. fiera, mercato; Fr. jour du marché, foire, Hisp. dia de mercado, feria; Germ. der Markt-, Wochenmarkttag; Angl. a fair, mart, or market); mercatus, inquam, seu feriae rusticorum, quibus Romanam proficiscabantur, negotiis domesticis provisorum: quasi novendinæ, quia nono quoque die fiebant, ita tamen ut inter dies nundinales essent septem tantum intermedii; hinc in singulis vetustis Calendariis apud *Foggini* in *Fastis A. Ferrii Flacci* videre est octo litteras ah A ad H a primo ad ultimum anni diem perpetuo recurrentes, nempe ad nundinas indicandas, quemadmodum in nostris etiam Calendariis ad behdomadas signandas septem tantummodo præmitti solent. (*V. Orell. Inscript.* T. 2. p. 107; et *Schutz.* in *Ind. Cicer.* in v. *Trinundinum.*) *Macrob.* 1. *Satur.* 16. a med. *Rutilius* scribit, Romanos instituisse nundinas, ut octo quidem diebus in agris rustici opus facerent, nono autem die, intermissa rure, ad mercatum legesque accipiendas Romam venirent, et ut scita atque consultata frequentiore populo referrentur, quæ trinundino die proposita a singulis atque universis facile noscebantur. *V. ibid.* hæc de re plura. et apud *Colum.* *R. R. præfat.* § 18. — Nundinarum auctorem alii *Romulum*, alii *Numam*, alii *Servium Tullium* faciunt. *V. Cic.* 2. *de republ.* 14. ibique ab *A. Maio* adnotata. — Mos servandarum nundinarum a Tuscis

ortus est, ut docet *Macrob.* loc. cit. in *NONÆ. Festus* p. 173. 30. *Müll.* Nundinas feriarum diem esse voluerunt antiqui, ut rustici convenirent mercandi vendendique causa; eumque nefastum, ne, si liceret cum populo agi, interpellarentur nundinatores. (Hinc *Auct. Moret.* 79. nonisque diebus Venales oleum fascēs portabat in urbem.) *Plin.* 18. *Hist. nat.* 3. 3. (13). Nundinis urbem revisitabant, et ideo comitia nundinis haberi non licebat, ne plebs rustica avoraretur. *Varro* 2. *R. R. proœm.* 1. Annuum ita dividerunt, ut nonis modo diebus urbanas res usurparet, reliquis VII. ut rura colerent. *Cic.* 1. *Att.* 14. Res agebatur in circo Flaminio: et erat in eo ipso loco die nundinarum πανηγυρίς. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 2. 5. (28). Ungues reseceat nundinis Romanis tarenti, atque a dicto indice, multorum pecuniæ religio-sum est. *Id.* 18. *ibid.* 3. 4. (15). *Minucius* Augurinus farris pretium in trinis nundinis ad assem redegit. — Transferunt etiam ad celebres mercatorum conventus immunes liberosque. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 33. 89. Illi Capuam nundinas rusticorum, horreum Campani agri esse voluerunt. Adde *Colum.* 1. *R. R. præf.* 18. — *Nundinas* instituere est plantare una fiera. *Plin.* 5. *Ep.* 4. Vir prætorius a senatu petiit, ut sibi instituere in agris suis nundinas permitteretur. — Porro jus nundinarum a senatu prius petebatur, ut patet ex *Plinii* loc. cit., vel a consulis, ut ex *Sueton.* *Claud.* 12., mox a principe, ut ex *Modest.* *Dig.* 50. 11. 1. Hujusmodi autem jus non modo civitates petebant, sed etiam privati in prædiis suis. Nam ex *Plinio* jam vidimus, C. *Bellitium Sollertem Verouensem*, tunc virum prætorium, mox consulem suffectum, petiisse a senatu, ut in prædiis suis, quæ contemina erant *Vicentinorum* territorio, nundinas instituere sibi permitteretur; *Vicetini* autem Romæ hoc ipsum eidem contradixerunt apud senatum. *V. Plin.* 5. *Ep.* 4. et 21.; et *Annal. dell' Instit. Archeol.* T. 2. p. 258. His adde *Inscript.* in *IASUS* in *ONOM.* — Nundinarum vitandarum causam habuisse Augustum tradit *Sueton.* *Aug.* 92., propter *δοσθηρίαν* nominis, fortasse ob novendiales dies inortus sacros. *V. NONÆ.* — In singulari nom. *Sidon.* 7. *Ep.* 5. In nundinam et auctionei mitti, si emptor inveniat. *Alcim.* 4. 30. obscenè nundina mundi.

II.) Translate in malam partem de turpi negotiatione. *Cic.* 5. *Phil.* 4. 11. In interiore ædium parte totius reipublicæ nundinæ erant, et 2. *ibid.* 14. 35. Vertigalium flagitiosissimæ nundinæ.

Nundinum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, ¶ 1. Occurrit — a) In formula inter *nundinum*, h. e. tempore, quod inter duas nundinas intercedit. *Lucilius* apud *Non.* p. 214. 28. *Merc.* Si nihil gustat inter nundinum. *Varro* apud *eund.* *ibid.* Quoties præse homo ac rusticus Romanus inter nundinum herbam radebat. — Scribit et junctis vocibus inter *nundinum*. — b) Legitur et *nundinum* quum numerale adjectivum adiungitur. *Cic.* *Dom.* 16. 11. Si, quod in ceteris legibus trinundinum nundinum esse oportet, id in adoptione satis est, trium esse horarum, non reprehendo. *Liv.* 3. 35. *Conditia* decemviris creandis in trinundinum nundinum iudicta sunt. h. e. post trium nundinarum tempus, et; *quædam* *ἀγοράζαμα.* *Al. leg.* in trinundinum. *Quintil.* 2. 4. 35. *Rogatio* sive non trino forte nundino promulgata, sive non idoneo die. — Et absolute. *Varro* apud *Non.* p. 133. 19. *Merc.* Pueri expectant nundinum, ut magister dimittat lasum. *Id.* *Non.* p. 214. 26. *Merc.* hæc eadem verba referens, *nundinam*, vel *nundinas* habet. *Mercellus* vero utroque loco *nundinas* legit, neque nullam affert variantem lect. At *Lamprid.* *Alex. Sev.* 43. *Nundina* vetera ex ordine instituit, vel dies, vel tempora. ¶ 2. *Lamprid.* *Alex. Sev.* 28. Primo nundino sibi atos semper sufficit. *Fopisc. Tacit.* 6. ad *fn.* Fratri suo *Floriano* consulatum petiit, et non impetravit, idcirco quod jam senatus omnia nundina suffectorum clauserat. Ex his *Lampridii* et *Fopisci* loc. cit. patet, nundinum vocatum fuisse etiam spatium quatuor, vel trium, vel duarum mensium, quo tunc durabat consulatus suffectorum.

NUNQUA, et
NUNQUAM, et
NUNQUANDO, et

NUNQUID, et
NUNQUIS, et similia. *V. NUMQUA, NEM-
QUAM, NUMQUANDO, etc.*

NUNTIA, et
NUNTIAŦIO, et
NUNTIO, as, et
NUNTIUS, et similia. *V. NUNCIA, NUNCIATIO,
NUNCIO, etc.*

NŪO, is, i, ere, n. 3. νεω, capite significare,
agnoscitur tantum a Grammaticis. *Priscian. 4.
p. 627. Putsch. Nuo nomen; est enim dei nulus.
et S. p. 786. Neo nevi: ne si nui diceremus, a
nno esse videatur. et 9. p. 851. Si pura sit pænulti-
ma, in pleisque corripitur etiam in præterito, ut
luc, lui, nuo nui, spuo spui. Gloss. Cyrill. Νεω,*

NŪPER, adverb. Sup. Nuperrime. I. a. — Comp.
Nuperius adfertur a *Priscian. 15. p. 1016. Putsch.*
nullo tamen auctore laudato. Ratione habita etymi,
nuper est quasi novo opere, ut *topper* toto opere,
ut *Scalig. plaret*: sed rectius *Festus p. 173. 14.*
Müll. Nuper quasi noviper, tamquam dicitur no-
vissime. Hæc *Fest. Syllaba vero per*, quæ ad augen-
dam significationem prælii solet nominibus, enclitico
modo adverbio nuper adhaeret, non mutata
significatione, ut et *semper, parumper* etc. —
Nuper est idem atque non longo ante tempore,
paucis ante diebus vel mensibus, νεωστ; προωρη, ἀρ-
χι: (It. non è molto, poco innanzi, poco fa, ulti-
mamente; Fr. récemment, naguère, dernièrement,
nouvellement; Hisp. recientemente, ultimamente,
nuevamente; Germ. unlangst, neulich, vor Kur-
zem; Angl. not long ago, not long since, but a
little while ago, lately, of late, recently).

I.) Proprie. — a) Absolute. *Ter. Adelph. 1.
2. 70. Nuper dixit velle uxorem ducere. Id. Eun.
1. 2. 50. Mater mea illic mortua est nuper. Cic.
14. Att. 7. De quo sum nuper tecum loutus. Id.
1. Orat. 19. S5. Is, qui nuper Romæ fuit, Mene-
demus, hospes meus. Id. 1. Invent. 17. 25. Ab
adversarii dicto exordiri, et ab eo potissimum,
quod ille nuperime dixerit. *Horat. 2. Od. 8. 22.*
miseræque nuper Virgines nuptæ. — b) Cum op-
posito nunc. *Cic. Ligar. 12. 37. Fac quod fecisti
nuper in curia, nunc idem in foro. Horat. 1. Od.
14. 17. Nuper sollicitum quæ mihi tædium, Nunc
desiderium curaque non levis. Id. 3. ibid. 26. 1.*
Viri patris nuper idoneus. Et militavi non sine
gloria: Nunc etc. h. e. antea et usque ad hoc tem-
pus, sino a poco fa, sin qui. — b) Addita per
quam temporis designatione. *Cic. Divin. in Q.
(Cæcil. 20. 64. Nuper, quem in Gabinium Piso de-
lationem nominis postulare. Adde eund. 3. Orat.
61. 224; et Lic. 28. 42. — c) Nunc nuper proxi-
mum tempus antecedens designant. *Plaut. Truc.
2. 4. 43. Nunc huc remisit nuper ad me epistolam.
Ter. Eun. prol. 9. Item ut Menandri Phasma nunc
nuper dedit. Apul. 9. Met. Istud, quod nunc nuper
commentus est. Symmach. 1. Ep. 6. (al. 3). Nunc
nuper ad vos prædium lege veni. — e) Addita
admodum, adeo. *Ter. Heaut. 1. 1. 1. Quamquam
hæc inter nos nuper notitia admodum est. Gell. 2.
23. Nuper adeo usus hujus rei nobis venit.****

II.) Translate de longiori ante tempore. *Cic. 6.
Ferr. 3. 6. Nuper: et quid dico, nuper? immo vero
modo ac plane paullo ante vidimus. Id. 1. Divin.
nat. 39. 86. Neque ante philosophiam patefactam,
quæ nuper inventa est. Id. 2. Nat. D. 59. 126. Ea,
quæ nuper, id est paucis ante sæculis medicorum
ingeniis reperta sunt. Apud eund. Cic. Sull. 32.
89. et *Sezt. 5. 13. nuper* occurrit de tempore ante
trienarium. *Cæs. 1. B. G. 6. Qui nuper parati erant.
h. e. ante quatuor annos.**

NŪPÉRUS, a, uni, adject. nuovo, recente, fre-
sco, recente, qui nuper fuit, recens. *Plaut. Capt. 3.
5. 60. Recens captum hominem nuperum et novi-
timum Te perdidere. Ter. Heaut. 1. 1. 1. Quam-
quam hæc inter nos nupera notitia admodum est.
Al. leg. nuper, et Flor. 4. 2. a med. Elephantii
bellorum rudes, et nuperi a silva. Al. leg. nuper.
— De Superlativo hæc *Priscian. 3. p. 606. Putsch.*
Nuperimus etiam proferebant antiquissimi: unde
adverbium posuit Cicero, nuperime: qui superla-
tivus magis ab adverbio in er desinente videtur
nasci.*

NŪPTA, æ, f. 1. *V. NUBO* in fin.
NŪPTALICUS, *V. NUPTIARIUS.*

NŪPTIABILIS, e, adject. quæ nuptiis idonea est.
Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum
in *Not. Tit. p. 131. Nupta, nubilis, nuptiabilis.*
Koppius legendum putat nuptialis.

NŪPTIÆ, arum, f. plur 1. (nubo) festus matrimo-
nii dies, ritus et hilaritas in uxore ducenda,
γάμος (It. nozze, matrimonio, sponsalizio, matri-
monio; Fr. nocces, mariage, hymen; Hisp. boda,
nupcia, casamiento; Germ. die Hochzeit, d. Bei-
lager; Angl. a wedding-day, the marriage cere-
mony, a marriage, wedding, nuptials, matri-
mony, wedlock).

I.) Proprie. *Plaut. Aulul. 4. 10. 54. renun-
ciare Repudium, rebus paratis, atque exortatis nu-
ptiis. et 2. 1. 35. Nuptias adornare. et 2. 83.
et 2. 4. 9. facere. Ter. Phorm. 4. 4. 20. apparare.
Plaut. Aulul. 3. 2. 15. Coquere cœnam ad nuptias.
Cic. 2. ad Q. fr. 3. ad fin. Eo die apud Pompo-
nium in ejus nuptiis eram cœnatorus. Id. Cluent.
12. 35. Quæ nuptiæ non diuturnæ fuerunt, erant
enim non matrimonii dignitate, sed sceleris socie-
tate conjunctæ. Id. 13. Att. 29. Cornificia vetula
sanæ, et multarum nuptiarum. *Horat. 3. Od.
11. 11. Nuptiarum expers. non maritata. Nepos
Att. 5. Conciliare nuptias. Val. Max. 9. 1. n. 9.*
Nuptiis inter se jungi. *Ter. Andr. 3. 4. 23. In
nuptias aliquem conciliare. et ibid. 16. Nuptias alicui
efficere. h. e. conciliare. Id. Phorm. 2. 1. 28. con-
ficere. — Nobile fragmentum de nuptiis a viro sa-
piente devitandis ex Theophrasti opere perperditio
exstat Latine interpretatum apud Hieronym. 1. ad-
vers. Jovinian. 47., quod legesit.**

II.) Translate de conubio. *Cic. 4. Herenn. 34.
45. Cujus mater quotidianis nuptiis delectatur.*
Hæc versa sunt ex his verbis *Demosthenis de co-
rona: Μήτηρ σου τοῖς μεσημερινοῖς γαμοῖς ἔχου-
μαι.* Adde *Justin. 31. 6. 3.; Petron. Satyr. 26.;
et Apul. 7. Met. de Lucio in asinum verso.*

NŪPTIALIS, e, adject. nuptiale, γαμικὸς, ad nu-
ptias pertinens. *Cic. Cluent. 9. 28. Nuptialia dona.
et ibid. 6. 15.; et Horat. 3. Od. 11. 33. Nuptiales
faces. Cic. 4. Herenn. 33. 44. tibie. h. e. quibus in
nuptiis canitur. Plaut. Cas. 5. 1. 2. Iudi. Id. Curc.
5. 2. 61.; et Sarton. Cal. 25. Nuptialis cœna. *Seneca
Med. 986. dies. Catull. 61. 12. Nuptialia carmina.
Quintil. 1. 7. 28. sacra. Plin. 21. Hist. nat. S.
22. (46). Nuptia. Liv. 4. 4. pactio. Hieronym. 1.
advers. Jovinian. n. 48. Ridicule Chrysippus du-
cendam uxorem sapienti præcipit, ne Jovem Ga-
melium et Genethlium violet. Isto enim modo
apud Latinos ducenda uxor non erat, quia Jovem
non habent Nuptialium. *Capell. 2. p. 25. Nuptialis
ampliato. Id. 8. p. 271. Nuptialis licentia. —
Nuptialia absolute, substantivorum more, dixit Ca-
pell. 1. p. 21. Post nuptialia peragenda.***

NŪPTIALICUS, *V. NUPTIARIUS.*
NŪPTIALITER, adverb. νυμφικῶς, more nu-
ptiarum. *Capell. 6. p. 227. Venus nuptialiter leta.*
NŪPTIARIUS, a, um, adject. nuptialis. *Paul.
Dig. 50. 16. 194. Donum natalitium, nuptiarium.*
Torrentini editio hab. nuptaliticium, al. nuptiali-
cium.

NŪPTIATOR, oris, m. 3. nuptiarum amator et
laudator. *Hieronym. 1. advers. Jovinian. n. 38.*
Dicam et ego nuptiatoribus meis, qui post casti-
tatem et diuturnam continentiam subant ad coltum,
etc. *Gloss. Philox. Nuptiatores, γαμοστῆλαι.*

NŪPTO, as, are, n. 1. frequentat. vel intens. a
nubo. *Tertull. Sodom. 45. Quo nullæ nuptiant ani-
mae.*

NŪPTŪLA, æ, f. 1. parva nupta. *Farro* apud
*Non. p. 357. 2. Merc. Pueri obscænis verbis novæ
nuptiæ aures returani. Al. leg. nuptæ, et ipse
Non. ita refert p. 157. 5. Merc.*

NŪPTŪRIO, is, ivi, ire, n. 4. desid. nubere cu-
pio, γαμίζω. *Martial. 3. 93. Gaudes durentas
nuptiarum post mortem. Apul. de Mog. Sponte
eam dixeris jam olim nupturisse.*

NŪPTUS, a, um, *V. NUBO.*

NŪPTIUS, us, m. 4. (nubo) nuptiæ, matrimo-
nium, matrimonio, matrimonio, γάμος. *Stat. 5.
Sily. 1. 45. Illa quidem nuptumque prior, tædas-
que marito Passa alio. Aurel. Vict. Vir. illustr.
59. Eo die Numantini forte solemnæ nuptiæ filias
locabant. Inscript. non optima notæ apud Gor.
Inscr. Etr. T. 1. p. 266. QUOD IAM PROPE NY-
PTVNI MISERAE DEFUNCTÆ SYNT AMBÆ. Et *Fulgat.**

*interpr. Matth. 24. 38. Nubentes et nuptui tra-
dentes. — Nuptum dare, mittere, collocare,
idem. Ter. Hecyr. 4. 1. 15.; Sall. fragm. 2. Hist.
apud Arusian. Mess.; et Cæs. 1. B. G. 18. Sed
hæc forma supinum dicitur a Grammaticis: *V.
NUBO. Nuptui collocare dixit Colum. 4. R. R.
3. 6. Nuptui dare legitur a quibusdam apud Val.
Max. 4. 4. n. 10. et 7. 1. n. 1., ab aliis ubique re-
ctius nuptum.**

NŪRÍCŪLA, æ, f. 1. deminut. nurus, parva nurus.
Inscript. apud De Vita Inscript. Benev. 53. 136.
*SATRIÆ VERT... BETITIVS CALLISTVS ISENA NORI-
CVLÆ B. M. P. Ille perperam littera v in o per-
mutatur.*

NŪRUS, us, f. 4. (νύος) uxor filii; cui respon-
det socer et socrus, νύος, ἐνύος (It. nuora; Fr.
belle-fille, bru; Hisp. nuera, hijastra; Germ.
die Schwiegertochter, Schnur; Angl. a daughter-
in-law).

I.) Proprie. *Ter. Hecyr. 2. 1. 4. uno animo o-
mnes socrus oderunt nurus. Cic. 2. Phil. 24. 58. Re-
jecta mater amicum impuri filii, tamquam nurum,
sequeretur. Ovid. Ib. 351. Qua poterat Tydeus cru-
buisse nura. Id. 6. Fast. 729. Jam tua, Laomedon,
oritur nurus. h. e. Aurora uxor Tithoni Laomedon-
tis filii, ut est apud *Hygin. fab. 270. Id. 12. Met.
126. Cinctaque adest virgo matrum nurumque ca-
terva.**

II.) Translate. ¶ 1. Nurus dicitur sponsa filii,
nondum uxor, ut docet *Ulp. Dig. 23. 2. 12. et
ibid. 38. 10. 6. ¶ 2. Latine significatione non
tantum uxor filii, sed et nepotis et pronepotis hæc
appellatione continetur: licet alii hæc pronurus
appellent. *Paul. Dig. 23. 2. 14. ad fin. et ibid. 50.
16. 50.; et Ulp. ibid. 2. 8. 2., 3. 1. 3. ex Pom-
ponio, et ibid. 37. 5. 8. ad fin. ¶ 3. Poetis uni-
versim quascumque nuptas significat, et quascum-
que feminas, ut et *Servius ad Virg. 2. Æn. 501.
docet. Ovid. 2. Met. 365. De ramis electra no-
vis, quæ lucidus amois Exripit, et auribus mittit
gestanda Latinis. Id. 3. Art. am. 248. Inque nu-
rus Parthas dedecus illud est. Martial. 4. 75. O
felix animo, felix Nigina marito. Atque inter La-
tias gloria prima nurus. *Lucan. 1. 164. cultus ge-
stare decoros Vix nuribus rapuere mares. Stat.
5. Theb. 200. vigilant nuptæque antusque In
seculis. h. e. virginis aliquando nurus futura.****

NŪS, us, h. e. mens, sapientia. ¶ 1. Gene-
ratum. *Capell. 2. p. 33. Per vos vigil decensque
Nus mentis ina complet. Græcis litteris habet Ser-
vius ad Virg. 6. Æn. 749. Cf. *Apul. de dogmat.
Plat. 2. Plato* docebat, prima bona esse Deum
summum mentemque illam, quam νους vocat.
¶ 2. Speciatim est unus ex æonibus Valen-
tiniiani. *Tertull. advers. Valentiniian. 7. et 9.**

NŪSCICIO (vel nascitio), ðnis, f. 3. *F. in voce
sequenti.*

NŪSCICIOSŪM Atejus Philologus ait appellari
solum, qui propter oculorum vitium parum videret.
At P. Opilius Aurelius, nusciciosus (forte
leg. nuscitiosus) esse cæcitudines nocturnas. Atejus
Sillo, qui plus videret vesperi, quam meridie, nec
cognoscere, nisi quod usque ad oculos admovisset.
*Festus p. 173. 21. Müll. V. LUSCIOSUS et
NYCTALOP.*

NŪSPIAM, adverb. nullo in loco: a ne et us-
pium. *Gell. 5. 4. Librarius in quodvis pignus vo-
cabat, ni in una nuspium littera delictum esset.
Alii rectius leg. si in una uspium, aut usquam:
et sane adverbio uspium opponitur nusquam apud
Cic. loc. cit. in voc. seq. I. b.*

NŪSQUAM, adverb. (ne et usquam). *Priscian.
17. p. 1058. Putsch. Nusquam omnium locorum
est abnegativum et numquam omnium temporum.
et 18. p. 1195. Illi (Græci) οὐδαμῶς, οὐ ποτὶκόν:
nos nusquam. Hæc *Priscian. Nusquam igitur est
nullo in loco, οὐδαμῶς (It. in niun luogo; Fr.
nulle part; Hisp. en ninguno lugar; Germ. nir-
gends; Angl. in no place, nowhere).**

I.) Proprie. — a) Absolute. *Plaut. Amph. 4.
1. 6. Sum defessus queritando, nusquam invenio
Naueratem. Ter. Eun. 4. 3. 18. Ille autem bonus
vir nusquam apparet. Cic. Senect. 22. 49. Nolite
arbitrari, me, quum a vobis discessero, nusquam,
aut nullum fore. — Præcipue de locis militum.
*Liv. 4. 39. Nusquam remisso certamine in nessun
punto. et 10. 16. Exercitum nusquam se prælio**

committentem postremo expulit finibus. — b) Cum opposito *usquam*, omnibus locis, usquequaque. Cic. 1. *Legg.* 15. 42. Sive est illa scripta *usquam*, sive *nusquam*. Liv. 5. 45. Nusquam praelium, omnibus locis caedes est. Cic. 2. *Invent.* 21. 63. Atque hoc non alienum est, quod ad multa pertineat, ne aut *usquam*, aut usquequaque dicatur, hic admonere. — c) Addito nom. *gentium* ad vim vocabuli augendam. *Plaut. Merc.* 3. 4. 21. Si neque hic, neque Acherunti sum, ubi sum? Ev. Nusquam gentium. *Ter. Adelph.* 4. 2. 1. fratrem nusquam invenio gentium. — d) Nusquam alibi certius ac distinctius designat. *Plaut. Truc.* 1. 1. 47. Nam nusquam alibi si sunt etc. Cic. 4. *Acad.* (2. pr.) 32. 103. Illud sit disputatum, non inesse in his propriam, quæ nusquam alibi esset, veri et certi notam. — e) Nusquam quidquam, nusquam ulum junguntur, ut apud *Plaut. Asin.* 3. 4. 41. *Hic* quod ego dem, nusquam quidquam est. *Sall. Cat.* 20. Nobis larem familiarem nusquam ullum esse. — f) Nusquam non est ubique. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 1. 1. (1). Parente rerum omnium nusquam non remedia disponente homini. — g) Nusquam nisi apud Cic. *Orat.* 48. 160. Quam scirem, ita majores esse locutos, ut nusquam, nisi in vocali, adspirazione uterentur, etc. *Id.* 1. *Acad.* (post.) 8. 32. Scientiam autem nusquam esse censebant, nisi in animi notionibus.

II.) Translate. ¶ Nusquam cum Verbis motus componitur. *Plaut. Cist.* 4. 2. 35. Hinc huc iit: hinc nusquam abiit. *Id. Mil. glor.* 2. 5. 43. Te nusquam mittam, nisi das firmatam fidem. *Ter. Eum.* 2. 2. 50. profecturus alio fueras. r. Nusquam. *Id. Adelph.* 2. 2. 38. nusquam abeo. *Asin. Pollio* ad Cic. 10. *Fam.* 32. ad fin. Finibus meæ provinciae nusquam exressi. Cic. 5. *Att.* 21. Quam Pompejus propter metum rerum novarum nusquam dimittatur. *Id.* 2. *Herenn.* 2. 3. Nusquam ventum, aut abitum sine causa putetur. — Similiter *Plaut. Capt.* 1. 2. 69. Sed num quo foras vocatus ad cenam? Ev. Nusquam, quod sciam. *Curt.* 10. 2. Nusquam inde, nisi in patriam, vestigium esse motoros. *Ter. Heaut.* 2. 3. 38. Hinc sciri potuit, aut nusquam alibi. *Est qui leg. Hic. Nepos Militiæ.* 4. Auxilium nusquam, nisi a Lacedæmoniis, petiverunt. Cic. 10. *Att.* 14. Propter utriusque difficultatem pecuniariam, qua erui nusquam, nisi ex privatorem bonis, posset. ¶ 2. Pro nulla in re. *Plaut. Men.* 5. 2. 30. Nusquam equidem quidquam deliqui. Cic. 3. *ad Q. fr.* 1. 2. Prestabito, sumptum nusquam melius posse poni. ¶ 3. Pro nullam ad rem. Liv. 7. 18. Plebem nusquam alio natam, quam ad serviendum putet. *Id.* 4. 54. Salli Flaminesque nusquam alio quam ad sacrificandum pro populo sine imperio ac potestatibus relinquuntur. Cic. 1. *Fin.* 9. 29. Ut ad id omnia referri oporteat, ipsum autem nusquam. ¶ 4. Formula quod nusquam est, significat id, quod omnino non est, et occurrit apud *Plaut. Mil. glor.* 4. 4. 62. *Curc.* 1. 2. 56. et *Pseud.* 1. 4. 9. Hinc nusquam esse, nullum esse, non esse. *Paul. Dig.* 47. 2. 38. Liberarum personarum nomine licet furti actio sit, conditio tamen nusquam est. *Horat.* 2. *Sat.* 5. 101. ergo nunc Dama sodalis Nusquam est. h. e. mortuus est, quod Græci οὐκ ἔστι, οὐκέτι ἔστι.

NUTABILIS, e, adject. nutans, vacillans. *Apul. de Deo Socrat.* Regni nutabilis suggestus.

NUTABUNDUS, a, um, adject. nutans.

I.) Proprie. *Solin.* 27. ante med. Capite utrimque secus nutabundo serpit. *Al. rectius leg. niti-bundo.* *Apul.* 9. *Met.* Miles nutabundus, et tot plagarum dolore saucius. *Salvian.* 6. *Gubern.* D. 13. Infirmi ad ambulandum, robusti ad bibendum, ad gressum nutabundi, ad saltandum expediti.

II.) Translate est qui animo incertus hæret apud *Lactant.* 6. 3.

NUTAMEN, inis, n. 3. nutatio. *Sil. It.* 2. 399. Albentes niveæ tremulo nutamio pennæ.

NUTANS, antiæ. V. NUTO.

NUTATIO, ðnis, f. 3. actus nutandi, νεύσις.

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est capitia inclinatio. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 49. (135). A cerebro proficiscitur somnus: hinc capitia nutatio. ¶ 2. Latiori sensu est vacillandi actus. *Quintil.* 11. 3. 129. Illa frequens et in utramque partem nutatio.

II.) Translate. *Plin. Paneg.* 5. Cogi porro non

poteras, nisi periculo patriæ et nutatione reipublicæ.

NUTIQUAM. V. NEUTIQUAM.

NUTO, as, avi, atum, are, n. 1. intens. ab inusitato *nuo*, quod a νεω. Part. *Nutans* in omnibus paragr. Nutaturus 1. 2. — Nutare proprie est capitia inclinatione aliquid significare, νεύω (It. accennare, far cenno; Fr. faire signe par un mouvement de tête; Hisp. hacer signo con un movimiento de cabeza; Germ. nicken mit dem Kopfe; Angl. to nod or make signs with the head, shake or wag the head, bechon).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est, ut diximus, capitia inclinatione aliquid significare. *Plaut. Asin.* 4. 1. 39. Neque illa ulli homini nutet, nictet, annuat. *Id. Mil. glor.* 2. 2. 52. Ecce autem capite nutat: non placet, quod reperit. *Horat.* 1. *Sat.* 9. 64. Nutans, distorquens oculos. *Sueton. Cal.* 38. Crebro capitia motu nutans. *Plaut. Men.* 4. 2. 49. nutat, ne loquar. — Poëlice cum *Arcus. Sil. It.* 6. 233. Arduus ille super tumidis cervicibus altum Nutat utroque caput. *Sunt tamen qui aliter leg.* ¶ 2. Latiori sensu est huc illuc inclinari, agitari, vacillare, atque adeo casum minuari, vacillare, crollari. *Liv.* 4. 37. ad fin. Nutant circumspiciantibus galeæ, et incerti trepidant. *Stat.* 4. *Silv.* 4. 67. Seu campo pedes ire paras, est agmina supra Nutaturus apex. scil. apex galeæ tuæ. *Sil. It.* 1. 500. deosusque micare videtur Ensis, et innumeræ nutare in casside cristæ. *Virg.* 2. *Æn.* 629. de orno. Et tremefacta comam concusso vertice nutat. *Seneca Ædip.* 403. Effusam rediunte comam nutante eorumbo. *Ovid.* 14. *Met.* 619. de Somno. Vix oculos tollens, iterumque iterumque relabens Summaque percutiens nutanti pectora mento. *Lucan.* 8. 48. nutantia vela carinæ. *Id.* 6. 136. Tum quassæ nutant turres, lapsumque minantur. *Id.* 1. 495. quatiente ruina Nutantes pendere domos. *Tac.* 4. *Hist. nat.* 30. Suspensum et nutans machinamento. *Martial.* 5. 12. Quod nutantia fronte pertinaci gestat pondera Mællion superbus. *Catull.* 66. 53. impellens nutantibus aera pennis. *dibattentis.* *Rursus Lucan.* 4. 393. Felix qui potuit, mundi nutante ruina, Quo jaceat, jam scire, loco. et 7. 244. Casuram fatis sensit nutare ruina. *Ovid.* 2. *Art. am.* 263. dum rami pondere nutant. h. e. inclinantur, propendunt, pendono, si piegano. *Sic Plin.* 17. *Hist. nat.* 22. 35. (184). de vite per se stante. Hinc vivere trium pedum altitudo excelsior nutat. h. e. si ultra tres pedes protendatur, non stat recta amplius, sed flectitur et curvatur.

II.) Translate. ¶ 1. De animi sententia dicitur, et est incertum hæere, dubitare. Cic. 1. *Nat. D.* 43. 120. Etiam Democritus nutare videtur in natura deorum. *Ovid.* 10. *Met.* 375. Sic animus vario labefactus vulnere nutat. *Stat.* 8. *Theb.* 614. Nutat utroque timor, quemnam hoc certamine victum, Quem vicisse velint. *Val. Flacc.* 7. 153. nutantem Colchida curis. Similiter *Capell.* 1. p. 9. Anxia quum trepidis nutat sententia rebus. ¶ 2. Murali significatione nutare dicuntur, qui sunt dubie fidei. *Tac.* 2. *Hist.* 98. Ac primo Festus legatus studia provincialium cum fide jovit: mox nutabat, palam Vitellium, occultis nunciis Vespasianum fovens, et hæc, illave defensurus, prout invalissent. *Id.* 1. *ibid.* 2. Turbatum Illyricum, Gallia nutantes. ¶ 3. Demum nutare dicuntur, quæ debilitantur ac ruina minari videntur. *Sueton. Vesp.* 8. Nutantem rempublicam stabilire. *Tac.* 4. *Hist.* 52. Tanto discrimine urbs nutabat, ut decem, haud amplius, dierum frumentum in borreis fuerit, quum a Vespasiano comæatus subvenere. *Juvenal.* 15. 156. protegere armis Lapsam, aut ingenti nutantem vulnere civem. *Tac.* 3. *Hist.* 40. Nutantem hostem prevenire. et *ibid.* 18. Nutantem aciem victor equitatus incursat. *Sic Flor.* 3. 10. Nutante in fugam exercitu. *Stat.* 4. *Theb.* 196. nam regum animos et pondera belli Hac nutare vldet, pariter ni providus heros Militet.

NUTRIBILIS, e, adject. Comp. *Nutribilis*. — Nutribilis est qui nutrire potest, *nutribile*, ut Cibi nutribiles, apud *Cæli. Aurel.* 4. *Tard.* 3. *sub fin.* et Nutribiliores succi, 5. *ibid.* 10. *ad fin.* Adde *Theod. Priscian.* l. 4. p. 315. retro ed. *Ald.*

NUTRIBILITER, adverb. ita, ut nutritioni locus sit. *Theod. Priscian.* 4. 2. a med. Septimo

mense fetus, si fuerit perfectus, rumpens membranas nutritibiliter excluditur. Etenim ex *Plin.* 7. *Hist. nat.* 5. 4. (38). Ante septimum mensem homo haud unquam vitalis est. *Censorin.* de die nat. 8. a med. septemestrem appellat.

NUTRICATIO, ðnis, f. 3. nutrizione, actus nutricandi. — a) De pueris. *Gell.* 12. 1. Ne ad dolores, quos in eodentulo tulisset, vel ad officium nutritionis grave ac difficile accederet. *Apul.* 2. *Doqin.* *Plat.* *sub fin.* Puerorum nutritiones. — b) De herbis. *Varro* 1. *R. R.* 44. 3. De nutritionibus atque alimonis eorum.

NUTRICATUS, us, 4. nutricamento, nutricatio. — a) De animalibus. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 55. plane e ductus in nutricatu Venereo. *Varro* 2. *R. R.* 1. 20. de pecore. Tertia res est, de nutricatu quid observari oporteat, in quo, quot diebus matris fugant mammam. *Add. eumd.* 3. *ibid.* 9. 15. — b) De plantis. *Varro* 1. *R. R.* 47. 1. Herba non modo non evellenda in nutricatu, sed etiam non calcanda. *quando cresce.* *Add. eumd.* *ibid.* 49. 1.

NUTRICIA, æ, f. 1. et

NUTRICIA, ðrum, n. plur. 2. V. NUTRICIUS in fin.

NUTRICIO, ðnis, idem ac nutriticus, quam voc. V. infra. *Inscript.* non opt. note apud *Murat.* 1891. 8. IVLIAE GAUDENTIAE FILIAE DVLCISSIMAE NVTRICIONES CONTRA VOTVM SVO FECERVNT.

NUTRICIUM, ði, n. 2. V. voc. seq. in fin.

NUTRICIUS vel nutritius, a, um, adject. ad nutriendum, seu nutricandum, vel ad officium nutriticis pertinens. *Varro* 2. *R. R.* 1. 9. Quis Faustulum nescit pastorem fuisse nutriticum, qui Romulum et Remum educavit? *Colum.* 3. *R. R.* 13. 7. Humus radices tenero velut in nutritio sinu recipit. *Arnob.* 2. 21. Nutricia coræ. — Hinc

Nutricius, ði, m. 2. absolute, substantivorum more, est qui nutricatur, educator, ajo, balio. *Cæs.* 3. *B. C.* 107. *extr.* Erat in prurinatione regni, propter etatem pueri, nutritius ejus eunuchus, nomine Potinius. *Inscript.* apud *Henzen.* 6258. KYMODVS ET EVANDER IMP. DOMITIANI N. SER. TI. CLAVDIO EPAPHO NVTRICIO SVO BENE MERENTI FECERVNT. *Inscript.* apud *De-Lama, Guida al Mus. Parm.* p. 86. M. AREBRIANO PHILODESOTO NVTRICIO SVO FECIT. — De eo qui plantas nutrit. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 34. 77. (337). Favonius afflatu nutritium exercebat.

Nutricia, æ, f. 1. quæ nutrit, educatrix. *Hieronym.* *Ep.* 108. n. 30. Omnis inopum multitudo matrem et nutritiam se perdidisse clamabat.

Nutricium, ði, n. 2. nutricatus, nutricatio. *Seneca Consol. ad Helv.* 17. Illius pio maternoque nutritio per longum tempus æger convalui. *Manil.* 3. 133. Omniaque infantum mixta nutritia turba. *Arnob.* 5. 10. Nutricia ducere ab aliquo. *Valimonto.* — Huc referri potest et illud *Manil.* 4. 876. Et partum cæli sua per nutritia ferre. h. e. hominem ferre per loca cælestia, ubi primum formatus et nutritus est.

Nutricia, ðrum, n. plur. 2. merces nutriticis, *balitatio*, τὸ θρεπτικόν. *Ulp.* *Dig.* 50. 13. 1. *sub fin.* Nutricia eousque producemus, quoad infantes uberibus aluntur.

NUTRICO, as, avi, atum, are, a. 1. (nutrio). Part. *Nutricans* I. — Nutricare est nutrire, educare, τρέφω, τρεφίω (It. alimentare, nutrire, educare, allevare; Fr. nourrir, donner à manger; Hisp. nutrir, criar, alimentar, educar; Germ. saugen, nähren, aufziehen; Angl. to nourish, breed or bring up, rear).

I.) Proprie. *Plaut. Merc.* 3. 1. 11. Nec precua ruti pascere, acc pueros nutricare. *Varro* 2. *R. R.* 4. 19. Scrofae nutricare octonos porcos parvulos primo possunt. *At Schneider. al. leg. et ibid.* 8. 4. Quum peperit equa mulam, aut mulam, nutricantes educamus. et *ibid.* 2. 17. Et sic nutricantur agni, quoad facti sunt quadrimestres. et *ibid.* 4. 14. Scrofa bis parit in anno, quaternis menses fert ventrem, binis nutricat.

II.) Improprie. *Varro* 1. *R. R.* 23. 5. Et apricis locis, ut ibi seras violam et hortos facias: quod ea sole nutricantur.

NUTRICOR, aris, atus, sum, ari, dep. 1. idem quod nutricare. Translate *Varro* apud *Non.* p. 478. 18. *Merc.* ed. *Vahlen.* E mea Philopthonia natalis, quos Menippe hæresis nutricata est, tutores do a Qui

rem Romanam Latiumque augiscere vultis. Adde Afran. spud eumd. *ibid.* Sic Cic. 2. *Nat. D.* 34. 86. Omnium rerum parens, ut ita dicam, atque educator est mundus: omniaque, sic ut membra et partes suas, nutritur et continet. *Apul. de Mag. Eum pauperis nutricula est.*

NUTRICULA, *æ*, f. 1. deminut. nutritiçs, parva nutritrix, τρεφῆ, balietta, nutrice.

I.) Proprie. *Horat. 1. Ep.* 4. 8. Quid voveat duici nutricula majus alumno? *Sueton. Aug.* 94. Repositus in cunas a nutricula. *Quintil. 1. 9. 2.* Fabulæ nutricularum.

II.) Translate. *Juvenal. 7. 148.* Gallia, vel potius nutricula esusidicorum Africæ. *Domit. Marsus apud Sueton. Gramm.* 16. Epirota tenellorum nutricula vatum. *Cic. 11. Phil.* 5. 12. Ut habentur aliorum nutricula prædiorum. *Id. Vatim.* 2. 4. Gellius nutricula seditiosorum. *Quintil. declam.* 13. 4. Volui relinquere avitos lares, et conscios natalium parietes, et ipsam nutriculam casam.

NUTRIMEN, *iois*, n. 3. idem ac nutrimentum. *Ovid. 15. Met.* 354. Naturæque suam nutrimentum deest edaci.

NUTRIMENTA, *orum*, n. pl. 2. *V.* voc. seq. sub *B.*

NUTRIMENTUM, *i*, n. 2. (nutrio) duo præcipue significat, scilicet.

A) Est alimentum nutriendis parvulis, τροφή (It. nutrimento, alimento; Fr. nourriture, aliment; Hisp. alimento, sustento, comida; Germ. das Nahrungsmittel, die Nahrung; Angl. a nursing, nourishing, nurture, nourishment, aliment, food).

I.) Proprie. — a) De pueris. *Sueton. Cal.* 9. Inter milites educabatur: per hanc nutrimentorum consuetudinem etc. — b) De plantis. *Plin. 17. Hist. nat.* 23. 36. (213). de vitib. Pro nutrimento omni est raritas vulneris. — c) Latiori sensu, vel figurate. *Virg. 1. Æn.* 179. Suscepitque ignem foliis, atque arida circum Nutrimenta deit.

II.) Translate. *Cic. Orat.* 13. 42. Educata hujus nutrimentis eloquentia, ipsa se postea colorat et roborat. *Val. Max.* 2. 1. sub fin. Ingredientes actuosam vitam savoris nutrimentis prosequit. *Apul. 9. Met.* Iste sermo truculentibus hominibus nutrimento fuit.

B) **Nutrimenta, orum**, n. plur. ¶ 1. Absolute est prima puerorum educatio. *Sueton. Aug.* 6. Nutrimentorum ejus locus ostenditur in avito suburbano juxta Velitras permodicus. ¶ 2. Concreto, uti ajunt, sensu, sunt ipsi filii educati. *Val. Max.* 9. 3. extern. 2. de *Hamilcaris filiis.* Digna nutrimenta, quæ in exitium patriæ, ut eventit, convertereantur.

NUTRIO, *is*, *ivi* et *ii*, *itum*, *ire*, a. 4. Nutriam pro nutriebam (quæ positio frequens in quarta conjugatione est). *Virg. 7. Æn.* 484. cervus, Tyrribidæ pueri quem matris ab ubere raptum Nutriabant. Adde *eumd.* 11. *ibid.* 573. Etiam nutritio pro nutriam dictum est, teste *Rhemn. Palæm.* p. 1383. et *Dedon.* p. 1914. *Putsch.* — Nutritus syncope pro nutritivus. *Nemesian.* 3. *Ecl.* 26. Nos etiam Nyxæ viridi nutritivus in antro. Al. aliter leg. — Nutritur deponens forma pro nutritio in Imperativo. *Virg. 2. G.* 425. Hoc plaguem et placitam Pacl nutritor olivam. *Priscian.* 8. p. 798. ducet, veteres, ut bellor pro bello, et comperior pro comperio etc., sic etiam nutritior pro nutritio dixisse. — Part. Nutriens I. 2.; Nutritus I. 1. 2. 4. et II.; Nutritendus. I. 3. — Nutrire est alere, educare; et proprie est eorum, quæ parva sunt et crescunt, τρέφω (It. nutrire, alimentare, allevare; Fr. nourrir, donner à manger; Hisp. alimentar, nutrir, sustentar; Germ. säugen, nähren, füttern, aufziehen; Angl. to nourish, nurse, nurture, feed, suckle, cherish, foster).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu de hominibus et brutis animalibus. *Ovid. 2. Fast.* 415. quos (pueros) lupa nutrit. *Horat. 2. Sat.* 4. 40. Iligna nutritus glande. *Ovid. 3. Trist.* 11. 3. nutritus lacte ferreo. — Nutritus absolute est qui a parentibus suis derelictus, ab aliquo, vel ab aliqua tamquam filius nutritur. *Inscript. apud Lupoli Iter Venus.* p. 352. n. 5. CASCIA CAPRIOLA SILVANO SYO NYTRITO ET VERRACIO SYO B. M. F. F. Nutricius, *ii*, et Nutricia, *æ*, in fin. vocis NUTRICIUS. — De brutis animalibus. *Plin. 11. Hist. nat.* 40. 95. (235). Baiæne vitulique mammis nutriunt fetus.

Juvenal. 14. 75. serpente ciconia pullos Nutrit. *Id. 12. 12.* taurus finitima nutritus in herba. *Seneca Troad.* 225. et quæ pascuo Fecunda pingui Thracios nutrit greges Syros. ¶ 2. Latiori sensu, vel figurate, ut aliis placet, de plantis, et poetice de aliis. *Ovid. Remed. am.* 45. Terra salutaris herbas, eademque nocentes Nutrit. *Catull. 61. 25.* Myrtum roscido humore nutrit. *Plin. 19. Hist. nat.* 8. 45. (135). Nutriti cinere vult rula. et *ibid.* 6. 33. (109). Nutrire porrum in capita. h. e. ut capitatum sit. *Curt. 8. 10.* Pomorum quoque vsrii salubresque succi sunt, sua sponte fortuitorum seminum fruges humo nutritæ. *Ovid. 5. Met.* 590. nutritaque populus unda. *Petron. Satyr.* 120. extr. Ex quo Sullanus bibit ensis, horrida tellus Extulit in lucem nutritas sanguine fruges. *Plin. 17. Hist. nat.* 22. 36. (186). Radix vitis nutrita. h. e. culta. — Poetice. *Val. Flacc. 6. 340.* Edonis nutritum missile ventis. h. e. hasta, cujus lignum ventosis locis crevit, et duratum est. ἀνεπορσπέξ ἔγχοσ, dixit *Homer. Iliad.* l. 11. v. 256. Sunt autem ligna eo validiora, quo frigidioribus et ventosioribus locis crevere. — Item poetice. *Ovid. 8. Met.* 643. ignes Suscitast besternos, foliisque et cortice siccò Nutrit. ¶ 3. Item latiori sensu refertur ad curam medendi. *Liv. 4. 52.* Pestilentia cogitationes hominum ad curam corporum nutriendorum avertit. *Cels. 3. 23.* Ægrum nutrire per eos cibos, quos etc. et mor. Nutrire vires. *Id. 5. 26. n. 33.* repurgatum ulcus. h. e. implere, ut carnem et cicatricem ducat. *Id. 6. n. 16.* Oculorum morbi, qui icibus medicamentis nutriuntur. h. e. foventur et sanantur. *Plin. 22. Hist. nat.* 22. 39. (82). Nutrire capillum, far crescere, et *ibid.* 21. 91. (159). Cutem in facie reliquoque corpore nutrit incorruptam, mantiare. ¶ 4. Item nutrire vinum est curare et condire medicamentis ladtis, ut servetur. *Colum. 12. R. R.* 19. et seqq. eam rationem docet. *Id. ibid.* 30. 1. Quanto major astus erit, eo sapius convenit vinum nutrir, refrigerarique et ventilari. Hoc aliis verbis *Plin.* ita enarrat 14. *Hist. nat.* 21. 27. (135). Dollis numquam implenda, et quod super sit, passo aut defrato perungendum, admixto croco, pice veteri cum saps: sic opercula doliorum medicanda, addita mastiche ac pice. Sic rursus *Colum. 12. R. R.* 21. 3. Nutritum vinum. h. e. curatum, conditum. ¶ 5. Latissimo sensu est a corruptione servare. *Plin. 13. Hist. nat.* 15. 30. (99). de mensis citreis. Nutriuntur optime, splendescuntque, manu sicca fricatæ, a balineis maxime. — Hinc pro fovere, defendere. *Catull. 19. 1. de Priapo.* Hunc ego, juvenes, locum, villulamque palustrem Tectam vimine juuceo, caricisque maniplis, Quercus arida, rustica conformata securi, Nutrivit, magis et magis ut beata quotannis.

II.) Translate, metaphorâ sumptâ a super. paragr. 1. *Horat. 4. Od.* 4. 25. Sensere, quid meus rite, quid Indoles Nutrita faustis sub penetrabilibus Possit. *Ovid. 1. Fast.* 704. Pax Cererem nutrit: pacis alumna Ceres. *Id. 3. Art. am.* 579. Nutrire amorem. *Sh. It.* 7. 497. Pascere ac nutrire furorem. *Seneca Hippol.* 134. Qui blandiendo dulce nutritivum malum. *Val. Max.* 6. 5. n. 2. extern. Nutrire opes, far crescere la potentia, et 5. 2. sub fin. beneficentiam exemplis, atque augere. *Ovid. 3. Pont.* 4. 25. Sed loca, sed gentes formata mille figuris Nutriissent carmen, præliaque ipsa meum. et 4. *ibid.* 2. 25. Impetus ille sacer, qui vatam pectora nutrit. *Pers. 5. 149.* Quid petis? ut nummi, quos hic quinceunce modesto Nutrieras, pergant avidos sudare denunces? h. e. moderato lucro auxeras.

NUTRITIO, *onis*, f. 3. his verbis affertur, nullo tamen auctore laudato, a *Priscian. super. xii. vers. Æn.* p. 262. *Putsch.* Nomen verbale nutritor et nutritrix; ipsa res nutritio.

NUTRITOR, *oris*, m. 3. nutritore, nutritatore, τροφικός, qui nutrit. *Stat. 10. Theb.* 228. volucrum nutritor equorum. *Sueton. Gramm.* 7. M. Antouius Gnypho, ingenuus, in Gallia natus, sed expositus, a nutritore suo maumissus. *Lamprid. Alex. Sev.* 13. Nutritor Alexandri Severi, ajo, balio. Adde *Inscript. apud Orell.* 2816. Alia *Inscript. apud Henzen.* 6210. GLAYCOPI VENERI GELLIAE AGRIPPINAE C. ¶ AVRELIA SOTERIS ET MVSSIVS CHRYSONICVS NYTRITORES LACTANEI. Et *Claudian. 3. Rapt. Pros.* 373. Apollinei memoris nutritor Orontes.

NUTRITORIUS, *a, um*, adject. ¶ 1. Est qui nutrit, nutritivo. *Theod. Priscian. de diet.* 3. Lac

omne nutritorium est. ¶ 2. Item qui nutriendis pueris inservit. *Augustin. 12. Confess.* 27. sub fin. Nutritoria cunæ.

NUTRITUS, *a, um*. *V.* NUTRIO. **NUTRITUS**, *us*, m. 4. idem ac nutrimentum. *Plin. 22. Hist. nat.* 24. 53. (114). Multi senectam longam multis tantum nutritu toleraverunt.

NUTRIX, *icis*, f. 3. Antiqui scribebant nutritrix, teste *Quintil. 1. 4. 16.* — *Priscian. 4. ad fin. Putsch.* Nutritrix quoque nutritrix debuit scire, quod, euphonia: causa sive altertatis, mediam syllabam concidit: nutritrix enim dicimus. — Nutrix est quæ lac præbet, nutrit, educat, τρέφω (It. nutrice, balia; Fr. nourrice, celle qui allaite, qui nourrit, qui élève; Hisp. ama, nutrix; Germ. die Erzieherin, Ernährerin, Amme; Angl. a nurse, female suckling or bringing up young).

I.) Proprie. — a) De hominibus. *Ter. Eun.* 5. 2. 52. Jam frater ipse hic adertit virginis: Nutricem accessitum iit, quæ illam aluit parvulam. *Cic. 2. Orat.* 39. 162. Omnia minima mansa, ut nutrites infantibus pueris, in os inserant. *Id. 3. Tusc.* 1. 2. Ut pæne cum lacte nutritis errorem suscipere videamur. — b) De brutis animalibus. *Colum. 8. R. R.* 11. 13. Gallina nutritrix. *chioccia. Ovid. 5. Fast.* 127. capra nutritrix Jovis. *Propert. 4. 1. 55.* Optima nutritum lupa Martia. — c) Latiori sensu. *Horat. 1. Od.* 22. 15. Jobæ tellus leonum arida nutritrix. *Arnob. 4. 35.* Virgines perpetui nutritrices et conservatrices ignis. ¶ 2. Mater nutritrix dicitur, quæ, ut legitur in *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 188. n. 428., filios suos propriis uberibus educavit: quæ de re optime disputat *Favorinus philosophus apud Gell. 12. 1. Inscript.* apud *Fabrett.* p. 187. n. XXXVIII. LICINIAE PROCESAE MATRI PIAR NYTRICI DVLCISSIMAS CRESCENS FECIT. Alia apud *Murat.* 2055. 3. AVB. CASTAE FULIAE QUAE VIX. ANN. VIII. M. VII. AVREL. FORTVNATA MATER NYTRIZ ANN. II. D.... Alia apud *Guarin. Ric. di Eclano* p. 83. CANTRIAE PAVLLAE GN. ENNYVS DEXTRA MATRI ET NYTRICI SVAE FECIT. — d) Proverbii genus est in illo *Plaut. Bach.* 3. 29. si unam peccavisses syllabam, Fieret corium tam maculosum, quam est nutritrix pallium. scilicet nutritrices dum assidue gestant puellios et lavant, ab iis varie conspurgantur et commaculantur.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim. *Cic. Orat.* 11. 37. Est enim quasi nutritrix ejus oratoris, quem informare volumus. *Ovid. 8. Met.* 81. curarum maxima nutritrix. *Not. Claudian. 1. in Rufin.* 30. nutritrix Discordia belli. ¶ 2. Specialim nutritrices, mammae, quibus pueri nutriuntur. *Catull. 64. 18.* Nymphæ Nutricum tenus exstantes et gurgite vasto. *Apul. 2. Met.* Ex familia Plutarebi ambæ prægnatæ sumus, et eandem nutriticem simul bibimus. ¶ 3. *Plin. 17. Hist. nat.* 10. 12. (66). loquens de arborum ratione, nutriticem vocat eam terram, in quam tenella germina deponuntur, alio deinde transferenda, quam adoleverint. *Plaut.* quoque *Trin.* 2. 4. 111. nutriticem appellat agrum, unde familiae alimenta suppetunt.

NUTUS, *us*, m. 4. Nutu pro nutui V. in *JUSSUS*, *us*. — Nutus, ab inusit. nuo νύω, est motus capitis, quo quippiam significamus, νύω (It. cenno; Fr. mouvement, signe; Hisp. movimiento, signo; Germ. das Winken, Nicken mit dem Kopfe, der Wink; Angl. a nod, beck, sign made by shaking the head).

I.) Proprie. *Virg. 9. Æn.* 106. et 10. *ibid.* 115. Annuit, et totum nutu tremeferit Olympum. *Plin. 6. Hist. nat.* 30. 35. (188). Quibusdam pro sermone nutus motusque membrorum est. *Lucan. 4. 173.* tantum nutu, motoque salutant Ense suos. *Ovid. 2. Amor.* 5. 16. Multa supercilio vidi vibrante loquentes: Nutibus in vestris pars bona vocis erat. *Id. 2. Trist.* 453. digitis saepe est nutaque locutus. et 1. *Art. am.* 138. Nec libri per nutus accipiunda nota est. *Tibull. 1. 2. 21.* Illa vito coram nutus conferre loquaces. *Liv. 34. 62.* Unus Sripio vel notitia rei, vel auctoritate, finire nutu discrepationem potuisset. *Cic. 12. Fam.* 22. Nutus tuus potest hominem in civitate retinere. *Sueton. Vesp.* 8. Adolescentulum fragrantem unguento nutu aspernatus, voce etiam gravissima increpuit. *Tertull. advers. Hermog.* 27. Nutus digiti. h. e. quo suppulcatus.

II.) Translate. ¶ 1. Est inclinatio motusque

rei pendere vergentis deorsum, inclinazione, pi-
gamento. Cic. 1. Tusc. 17. 40. Terrena et humida
aopote nutu et suo pondere ad pares angulos in
terram et in mare ferri. Id. 3. Orat. 45. 178.
Terra media est, eaque sua vi nutuque tenetur. Val.
Flacc. 6. 381. ille diu coniectis sufficit hastis:
Quis gravior, nutuque cadens exterruit Idam.
¶ 2. Metonymice est voluntas, quæ nutu declar-
atur, sive negando, sive affirmando. Cic. Quinct.
30. 94. Si fas est respirare Quinctium contra autum
ditionemque Nævii. Id. Orat. 8. 24. Ad arbitrium
et nutum alicujus totum se fingere et accommodare.
Id. 7. Ferr. 13. 34. Jura omnia prætoris nutu
atque arbitrio meretriculæ gubernari. Id. 3. Fam.
10. 10. Totum se ad alicujus voluntatem nutum-
que convertere. Id. 3. Cat. 9. 21. Hæc omnia
deorum nutu atque potestate administrari. Id. 1.
Orat. 43. 194. Auctoritate nutuque legum dor-
mitas habere libidines. Id. 4. Ferr. 27. 67. et 2.
leg. Agr. 36. 98. Ad nutum cujuspiam aliquid face-
re. Id. 7. Phil. 6. 18. Paratum esse ad nutum. Id.
3. Ferr. 31. 78. Ad nutum præsto esse. Lucret. 4.
115. alterius sub nutu degitur ætas. Virg. 7. Æn.
592. sævæ nutu Junonis eunt res. a voglia. Sil.
It. 4. 714. ac sub nutu castra fuere. h. e. sub pot-
estate.

NUX, nūcis, f. 3. Nucum in Genit. plur. pro
nucum dixit Cælius apud Charis. 1. p. 40. Putsch.
— Nux nomen generale est omnium pomorum,
quæ operimentum, seu corticem durum habent, ut
sunt juglandes, avellanæ, castanæ, amygdalæ, nu-
ces pineæ etc., item arbores, quæ tales fructus fer-
unt. Macrobi. 2. Saturn. 14. varia earum genera
enumerat. Quomodo a malo differat et a pomo
V. in MÆLUM. Gr. καρύς, καρύνη (It. noce; Fr.
noix, noisette; Hisp. nuez; Germ. die Nuss; Angl.
a nut, a nuttree).

1.) Proprie. — a) Generatim. Seren. Sammon.
c. 29. p. 67. retro ed. Ald. Proderit et pueris quos
dentis origo fatigat Castanæ corisæ nuces. Plin.
13. Hist. nat. 5. 10. (51). In nucum genere pistacia
nota. Id. 16. ibid. 25. 41. (97). Inter primas germi-
nant populus, ulmus, salix, nuces. — Interdum a cas-
taneis distinguuntur. Id. 15. ibid. 28. 34. (112). Pu-
tamine clauduntur nuces, corio castanæ. — b) Sæpe
dicitur de juglande. De hac enim intelligendus est
mos spargendi per pavimentum nuces in veterum nu-
ptiis: de quo Virg. 8. Ecl. 30. Sparge, marite, nuces,
etc. Cujus rationem hanc reddidit Varro apud Ser-
vium ibid., ut Jovis omine matrimonium celebra-
tur, et nupta matrona sit, sicut Juno. Nam nuces in
tutela Jovis sunt, ideo juglandes dictæ, quasi Jov-
is glandes. Alii tradunt, ideo spargi nuces, ut eo
streptu puellæ vox non exaudiat, virginitatem
deponentis. Alii (in quibus est etiam Festus) quod
projectæ in terram tripodum solistimum faciunt,
quod optimum ad rem ordiendam auspiciis est.
Alii quod earum esca Venerem incitet. Hæc Ser-
vius ibid., ubi addit fabulam de Caryæ Dionis re-
gis Læconice filia, quam Liber quum adamaret, et cu-
stoditam a sororibus habere nequiret, ipsas quidem
in saxa convertit, Caryam vero in arborem sui nomi-
nis. Aliam ejus moris causam affert Plin. 15. Hist.
nat. 22. 24. (86). his verbis: Honor his (juglandibus)
naturæ peculiaris, gemino protectis operimento,
pulsivati primam calycis, mox lignæ putaminis.
Quæ causa eas nuptiis fecit religiosas, tot modis
factu munito: quod est verisimilius, quam quia cas-
tando tripodum sonivium faciunt. — c) Nucleis
juglandis cortex inter fucos olim fuit, quo rami
crines flavescerent. Tibull. 1. 9. 43. ut annos Dis-
simulet viridi cortice tincta nucis. Hinc Plin. 15.
Hist. nat. 22. 24. (87). Rufatur capillus primum
prodeuntibus nuceis. — d) Quod olim Cerealius
nucis mittere mos fuerit, Sinius Capito apud
Festum p. 177. 20. Müll. omnia missillium genera
nucum nomine in eo festo significari ait, parte to-
tum significante; nuces autem illas ustas, seu tostas,
mitti consuevisse; quod supra alia missillia a populo
diligenterunt. Hæc Fest. Fortasse Sinius castaneas
nucis intelligit. — e) Nuces relinquere est omit-
tere studia negasque pueriles, et ad graviora vi-
roque digna converti. Pueri enim nucum lusuibus
delectantur. Pers. 1. 10. nucibus facimus quæcum-
que relictis. Sueton. Aug. 83. Modo talis, aut ocell-
latis, nucibusque ludebat cum pueris minutis. Hinc
in Inscript. apud Henzen. 7128. DIVIDI VVSSIT XII.

K. OCTOBR. DIE NATALIS SVI DECURIONIVS ET XVI-
RIS - SPORYLAS ITEM POPVLO FIERI DIVISIONES ET
PYVERIS NVCS SPARGI. Cf. aliam apud Gruter. 461.
— f) Nux cassia, quævis res minima et nullius
pretii. Horat. 2. Sat. 5. 35. Eriplet quivis oculos
cittius mihi, quam te Contemptum cassa nuce pau-
pèret. V. CASSUS. — g) Nuce vitiosa non e-
mam, proverb. de quo V. in CICUM. — h) Nil
extra est in nuce duri, aliud proverb. de quo V.
in OLEA.

II.) Translate. ¶ 1. Nux amara est amygdala
amara, mandorla amara. Cels. 3. 10.; Colum. 7.
R. R. 13. 1.; et Plin. 15. Hist. nat. 7. 7. (24).
¶ 2. Castanæ nuces sunt poma castanæ, le ca-
stagne. Virg. 2. Ecl. 52. Castaneasque nuces, mea
quas Amaryllis amabat. ¶ 3. A similitudine nux
dicitur fructus lithymali cognomine caryitæ. Plin.
26. Hist. nat. 8. 40. (66). ¶ 4. Poëticæ de ar-
bore amygdalarum Virg. 1. G. 187. quum se nux
plurima silvis Induet in florem et ramos curvabit
olentes.

NY

NYCTALOPA, æ, f. 1. est morbus nyctalopis.
Marcell. Empir. 8. sub fin. Ad nyctalopas abo-
lendas lychmiten lapidem etc.

NYCTALOPIA, æ, f. 1. νυκτάλωπια, idem ac
nyctalopa. Isid. 4. Orig. 8.

NYCTALOPS, òpis, adject. νυκτάλωπ, όπος
¶ 1. Est qui vespere, et noctu parum, aut nihil
videt: ε τις νυκτός άλωπ, ut ait Galenus. Est
autem vox Græca, a νύξ, νυκτός nox, et όπ, όπός
oculus. Latine lusciosus dicitur. Plin. 8. Hist. nat.
50. 76. (203). de capris. Tradunt et noctu non mi-
nus cernere, quam interdum: ideo si caprinum jecur
vescantur, restitui vespertinum aciem his, quos
nyctalopas vocant, et 28. ibid. 11. 47. (170). de risd.
Et quoniam capræ noctu æque quoque cernant,
sanguine hircino sanari lusciosos putant, nyctalop-
as a Græcis dictos: capræ vero jecinore in vino
austero decocto. Ulp. Dig. 21. 1. 10. a med. Ubi
homo neque matutino tempore videt, neque vesperti-
no: quod genus Græcis νυκτάλωπας vocant.

¶ 2. Est etiam, contraria significatione, qui inter-
dum parum, noctu magis cernit. Utramque notionem
agnoscit Galen. in Isagog. c. 15. ad fin., utroque
modo accipitur etiam Latinum lusciosus, ut ibi il-
ludum est. Theod. Priscian. 1. 10. ad fin. Nycta-
lopes vero, qui per noctem vident, et per diem abs-
curitatem patiuntur, sic curandi sunt. ¶ 3. Est
etiam nyctalops nomen herbæ. V. CHENOMY-
CHON.

NYCTEGRESIA, æ, f. 1. Paul. Diac. p. 78. 4.
Müll. Egretus et adgretus (corrige Egertus
et agertus) ex Græco sunt ducta, a surgendo et
prodiceendo. Unde et nyctegresia (corrige ny-
ctegersia) quasi noctisurgium. Cf. Furlanetto, qui
vocabularym correctionem unci inclusam propo-
nit, in I. Lexici Append. hæc addit: Rx his patet
egertus et agertus, vel potius Græce έγερ-
τος et άγερτος esse nomina verbalia per synopem
lacta ex έγερτο et άγερτω exercito, unde sunt έγερ-
τος et άγερτος collectio et excitatio, atque hinc
derivata vox νυκτεγροια seu νυκτεγροια nocti-
surgium. Hæc et Fortlaetto. At V. Mülleri ad-
notat. ad vor. Adgretus p. 6.

NYCTEGRETUM, i, n. 2. νυκτέγρετον, herba,
quæ noctu lucet. Plin. 21. Hist. nat. 11. 36. (62).
V. CHENOMYCHON.

NYCTERIS, òpis, f. 3. νυκτερίς, herba, quam
memorat Theod. Priscian. l. 4. p. 310. retro ed.
Ait. Sic halicacab, sic nycteris radices mullen-
tur. Quænam illa fuerit, viderint eruditi.

NYCTICORAX, acia m. 3. νυκτικράς, corvus
nocturnus, ab eo νύξ, νυκτός nox et κραξ cor-
vus. Hanc avem memorant Hieronym. Ep. 106. n.
86. et Isid. 12. Orig. 7.; at eandem noctuam
perperam interpretantur.

NYCTOSTRATEGUS, i, m. 2. νυκτοστράτηγος,
vox Græca, a νύξ nox et στρατηγός dux militum:
in municipiis fuit idem qui Romæ præfectus vi-
gilum, h. e. qui cum militibus, vel familia noctu
oppidum obibat arcendis incendiis, fuitibus terren-

dis, rixis dirimendis, etc. Arcad. Dig. 50. 4. 18.
§ 12., ubi minus recte alii nicostrategus.

NYMA, V. NIGMA.

NYMPHA, æ, et nymphe, es, f. 1. νύμφη. De Dat.
plur. num. V. in ONOM. — Nympha

1.) Proprie est Græca vox sponsam, vel etiam ux-
orem significans. Festus p. 170. 14. Müll. Nuptam
Græci appellat νύμφη. Ovid. Heroid. 1. 27. Grata
ferunt nympha pro salvis dona maritis. Addi solet
et Tibulli locus 3. 1. 21. Sed primum nympha non
ga donato salute. h. e. amicam, dominam. Sed jam
pridem critici meritam repositare. Broukus. autem
contemlit. nuptæ apud Ovid. legi debere: quod et
Heinsio placebat. Burmann. monet, etiam 2.
Fast. 605. et 3. ibid. 203. et 5. ibid. 205. nym-
pham pro nuptam lectum a quibusdam fuisse. Sed
hæc omnia incerta; eaque significatio Græcis re-
linquenda est, dum tertior Latina auctoritas ap-
pareat. — Etymon est, νύμψα παύεται, quia
nuptæ tunc primum se conspiciendis præsent, no-
voque ornatu, quum nubunt. — VB A Poëtis
Nymphæ vocantur deæ, de quibus V. in ONOM.

II.) Figure. ¶ 1. De puellis oobilioribus.
Ovid. Heroid. 5. 125. ventisque ferentibus usus
Applicor in terras, Cæbali Nympha, tuas. h. e. He-
lena. ¶ 2. Metonymice ut Ceres pro pane, Liber
pro vino, sic Nympha pro aqua ponitur. Propert.
3. 14. 4. Et cedit in patulos Nympha Aniæna lac-
cus. Al. leg. lympha Broukus. defendit nympha,
et ex MS. ita legit etiam cum Bentley apud Ho-
rat. 3. Od. 13. 15. unde loquens Nympha desit-
liunt tuæ. Sic Martialis 6. 43. Canaque sulphureis
nympha natatur aquis. ¶ 3. Nymphæ dicuntur
a Plin. 11. Hist. nat. 16. 16. (48). apes quum for-
mam capere caperunt. Sic de vespis ibid. 21. 24.
(71). Fetus ipse inæqualis, ut barbaris: alius evol-
lat, alius in nympha est, alius in vermiculo.

NYMPHÆA, æ, f. 1. νυμφαία, herba, de qua Plin.
25. Hist. nat. 7. 37. (75). Nymphæa nata traditur
Nympha zelotypia erga Herenlem mortua. Quare
heracleon vocant aliqui, alii rhojalon a radice cla-
væ simili. Nascitur in aquosis, foliis inagnis et in
summa aqua et aliis ex radice, flore lilio simili,
et quum desloruit capite papaveris, tenui caule. Est
et alia nymphæa in Thessalia, amne Peneo, radice
alba, capite luteo, prope magnitudine. Hæc Plin. —
VB. De nom. propr. V. ONOM.

NYMPHÆALIS, is, adject. ad nymphas, hoc est
lymphas pertinetis. Theod. Priscian. l. 4. p. 313.
retro ed. Ald. Id decoques diligenter in aqua nym-
phali, quam colatam calidam dabis ei hihere. et
paullo post. Apium in aqua nymphali discoque.

NYMPHÆRËNA, æ, f. 1. geminæ nomen apud
Plin. 37. Hist. nat. 10. 64. (175). Nymphærena
urbis et gentis Persicæ nomen habet similis hip-
popotami dentibus.

NYMPHÆUM, i, n. 2. Scribitur et nymphæum
νυμφαίον, ut in Inscript. apud Orell. 3317.; item
nymphæum in Inscript. apud eund. 57. et 5049.:
sed Salmas. loco infra cit. præfereit nymphæum. —
Nymphæum, έρρεϊον, νυμφαίον, est fons manu ex-
structus et lapide, cum salientibus, nuda aqua ef-
fluit, ad ornatum urbis præcipue factus: a nym-
pha pro aqua. Alii interpretantur ædes Nymphis
sacras, marmorum varietate, pietis tabulis et a-
quorum copia spectabiles. Plin. 35. Hist. nat. 12.
43. (151). Eumque tyum servatum in nymphæo,
donce Corinthum Mummius eveterunt, tradunt. Ca-
pitulin. Gordian. 32. Opera Gordiani Romæ nulla
exstant, præter quædam nymphæa et balneæ. Impp.
Theodos. et Valent. Cod. 11. 42. 5. a mek. Quid
in publicis thermis, quid in nymphis pro abun-
dantia civium conveniat deputari. et ibid. 6. Ma-
lunus aquæductum nostri palatii publicarum ther-
marum ac nymphæorum commoditatibus inservire.
Salmas. ad loc. Capitolin. vit. reprehendit Cujac.,
qui potuit esse ædes publicas, in quibus nuptias
celebrant, qui carebant ædibus ad chæreas capa-
ribus. V. si vacat, Vales. et Gronov. ad Ammian.
15. 7. Sic Aut. Colon. l. 2. p. 260. ed. Hudloff.
Cornelius ager finitur terminis Tiburtinis et rivis,
arboribus peregrinis vel ante missis, monumentis,
vis, nymphis. ubi legendum videtur nymphæis, h.
e. aquarum receptaculis. Aude Inscript. apud Orell.
3317. et 5049. et apud Henzen. 6753. — VB.
De nom. propr. V. ONOM.

NYMPHIGENA, æ, comm. gen. 1. qui ex Nym-

pba genitus est. *Fet. epigr. in Anthol. Lat. T. 1. p. 84. Burmann.* Sors nova nymphigenae votum post fata meretur: Quam pepigit thalamis, hanc habet in tumulis. *A. e. Achillis e Peleo et Nympha Thetide nati, ad ejus tumulum jugulata est Polyxena, quam uxorem ducturus erat, nisi a Paride interfectus fuisset.*

NYPHION, ōnis, m. 3. νυμφών, conclave, seu thalamus sponsi et sponsæ. *Tertull. advers. Valentianum. 32. a med.*

NYSION, ūi, n. 2. νύσιον, hedera, a Nyseo, seu Baccho. *Apul. Herb. 98.*

DE LITTERA O

O est A) Alphabeti littera, et B) Interjectio vel adverbium.

A) O alphabeti littera — 1.º) Est quarta Latiniore vocalis, rotundæ figuræ et rotundo ore proferenda, sonum plenissimum habens supra ceteras. Antiqui tamen Grammatici inter o correptam, quæ Græcorum ο μικρόν valet, et productam, quæ Græcorum ο μέγα refert, enunciationis discrimen notarunt: o enim qui correptum enunciat, ait *Mar. Victorin. 1. p. 2454. Putsch.* nec magno hiatus labra reserabit et retrorsum actam linguam tenebit; longum autem productis labiis, rictu tereti, lingua arcu oris pendula senum trigarium dilabit. *(Cf. Terentian. p. 2386. Putsch.)* — Ejus autem plurimæ sunt mutationes. — a) O in u et u in o sepiissime transit tum in his, quæ Græca lingua sumpta sunt, tum in aliis. Sig. ex. gr., ἀντρον antrum, κωθύριος cothurnus, ὄγκος uncus, ἀμύρρα amurca, ὄλκος sulcus, ἀπόρρα purpura, ὄλημα ulna, ὄλη cura, ὄψω far. In ceteris vero, quæ Italiae aut Latinae sunt, pro u scribitur o, præsertim quum, teste *Plinio apud Priscian. 1. p. 553. Putsch.*, aliquot Italiae civitates o non habebant, sed loco ejus ponebant u, et maxime Umbri et Thuci; hinc *maecestros* pro magistratibus, *exfociont* pro effugiant, *primos* pro primis, *captiom* pro captum legitur in *Column. rostr. Dmil. apud Orell. 549.* et hanc orno pro hunc unum coesentidm in *Monum. Scipion. apud Orell. 552.* et *facionlam* dearonit pro *faciundam* deaderunt in *Inscript. apud Orell. 1385.* hoc *tomolo* pro hoc *tumulo* in *aliu* apud *eumd. 4858.* etc. Hinc etiam ad seniora usque sæcula duplex scribendi ratio usu venit in multis, cujusmodi sunt *adolescens* et *adulescens*, *epistola* et *epistula*, *suboles* et *suboles*, *frondes* et *frundes*, *quoin* et *quom*, *avos* et *avus*, *noias* et *noius*, *viros* et *viuus*, *voll* et *vull*, *multis* et *rullis*, *vulgo* et *vulgo*, *Davos* et *Davus*, *notrix* et *nutrix*: similiter ruoustis pro robustis in *Cenot. Pisan. apud Orell. 642.* nomenclator pro nomenclator in *Inscript. apud Gruter. 630. 5.* consubrinus pro consubrinus in *aha* apud *eumd. 1107.* sacerdos pro sacerdos in *alia* apud *eumd. 34. a.* unu loco pro uno loco apud *eumd. 840. 1. P. Priscian. 1. p. 554. Putsch.* Quinto. 1. 4. 16 et 1. 6. 22.; *Capium* p. 2443. *Putsch.*; *Vel Long. p. 2116. Mar. Victorin. 1. p. 2458.* et *Servium* ad *Virg. 10. En. 19.* — b) Saepè a) altera in alteram mutantur. Sic in Græcis, ut *ἴψω* nomen, *ἴψω* nomen quocumq. velim (*Cf. Priscian. 9. p. 847. Putsch.*), *νός* nomen. *xx.* et *xx. a.* con. *ἴψω* genu etc.; similiter in Latinis, ut *legere* et *logu* (*V. Priscian. 1. p. 552. Putsch.*), *homo* et *homo* (*V. Paul. Diac. p. 100. 1. Mall.*), *tenores* et *tinores* (*V. Quintil. 1. 5. 22.*), *amplabi* et *amplecti* (*V. Priscian. 1. p. 552. Putsch.*), *Vetuvius* et *Votuvius* (*V. Charis. 2. p. 173. Putsch.*), *rotari* et *vetare* (*V. Non. p. 55. 5. Mer.*), *convellere* et *convellere* (*V. Cassian. p. 2283. Putsch.*) etc.; sepiissime vero apud *Plaut.*, *Sall.* et alios *vortex* et *vertex*, *vorsus* et *versus* (*V. Quintil. 1. 7. 25.*), item *voster* et *vester*; demum in flexionibus *facinus*, *facinoris* et *facineris*, unde *facinerosus*, *pignoris* et *pigneris*, *tempus*, *temporis* et *tempert*. — c) Aliquando o et a commutantur tum in Græcis, tum in Latinis: hinc *λαγχι lancea*, *μάρμαρον marmor*, *βροχω pascio*, *Ἑκαβα Hecoba* (*V. Quintil. 1.*

4. 16.), *ἀρχαικῶς Fovii* pro *Favii* vel *Fabii* (*Paul. Diac. p. 87. 7. Müll.*), item *fovea* et *favissa*, *fovere* et *favilla*. — d) Raro admodum o transit in i, *ομβρος imber*, *illico* h. e. in loco, *ollus* et *ille*, *illim* et *olim*, *sospes* et *sispes* (*V. Festum p. 343. 7. Müll. et Inscript. apud Orell. 1309.* — e) Diphthongus au in o convertitur, ut in *cauda coda*, *plaudo plodo* etc., præcipue in compositis causa accuso *incuso*, *claudo* *occludo* *præcludo* etc. — 2.º) O nota in Inscriptionibus est optimus, ut 1. o. m. h. e. Jovi optimo maximo; sic in *Inscript. apud Orell. 4135. o. v.*, h. e. optimo viro: aliquando est omnis, ut *Inscript. apud eumd. 4415. o. n. r. h. e. omnium* nomine facienda: in sepulcralibus vero est ossa, ut *Inscript. apud eumd. 4489. o. e. b. q. c. h. e. ossa* ejus bene quiescant condita.

B) O est etiam interjectio vel adverb. — Quod ad quantitatem attinet, in carmine fere productur sequente vocali. *Horat. Art. P. 302. o ego lævus*, *Qui purgo bilem* etc. Adde *eumd. 1. Ep. 19. 19.*, et *Tibull. 2. 4. 7. Corruptur Græco mare uno* in loco *Virg. 2. Ecl. 65. Te Corydon. o Alexi*, trahit sua quemque voluptas. — O est interjectio exclamantis, admirantis, exsultantis, dolentis, indignantis, irridentis; et occurrit — a) Cum Nominibus: in prosa oratione suo nomini fere præponitur; in carminibus vero interdum postponitur, ut apud *Virg. 2. En. 281. O lux Dardaniæ*, spes o fidissima Teucrum, et *Ovid. 2. Met. 279. Quid o tua fulmina cessant!* Adjungitur autem — a) Accusativo. *Ter. Eun. 2. 3. 5. O faciem puterami*, deleo omnes dehinc ex animo mulieres. *Id. Andr. 1. 1. 78. o factum bene!* *Beasti me. Luciet. 2. 14. O miseras hominum mentes, o pectora caeca!* Quilibus in tenebris vitæ quantisque periculis Degitur hoc tibi quodcumque est! *Cic. 3. Orat. 2. 7. O fallere hominum spem fragilisque fortunam!* *Id. 14. Fam. 4. 3. O me perditum, o me afflictum!* *Id. 1. Cat. 1. 2. O tempora, o mores!* *Id. 3. Phil. 11. 27. O præclarum custodem ovium*, ut ajunt, lupum! — Interdum o omittitur: et, sicut ait *Donatus* ad illud *Ter. Eun. 3. 1. 28. hominum perditum*, *Miserumque*, et illum sacrilegum! majoris stuporis est sententia hoc modo pronunciata, et quandoque melius sonat. *Cic. Pis. 1. 3. Miserum me!* cum hac me nunc peste atque lahe confero? *Id. 10. Att. 10. 1. Me carum, qui hæc ante non viderim!* — b) Vocativo. Est optati adventus, aut repente percussus, ut ait *Donatus*, in illo *Ter. Andr. 1. 5. 32. o salve, Pamphile*. Sic 4. 5. 7. o Mysis, salve. *Ennius* apud *Cic. 1. de republ. 41. O Romule, Romule die, Qualem te patriæ rustodem di genuerunt!* O pater, o genitor, o sanguen di oriundum! *Cic. Pis. 26. 62. O patrum generis oblite, materni vix memor!* *Id. 10. Fam. 26. O mi Furni, quam tu causam tuam non nosti!* *Focellinus* hoc loco ait, o esse adverbium vorandi. — O dii immortales Latini dicunt eum veneratione, sed sæpius ita, ut o ad reliquam sententiam partem referatur. *Cic. Mil. 38. 104. O dii immortales!* fortem et a vobis, iudices, conservandum virum! — O Nominativo. *Ter. Phorm. 2. 2. 10. O vir fortis atque amicus!* *Juvenal. 10. 157. O qualis facies, et quali digna tabella!* — 2.º) Aliquando cum utinam jungitur, ita tamen ut o præcedat, utinam sequatur. *Ovid. Heroid. 1. 5. O utinam tunc, quam Lacedæmonia plasse preibat. Obvius insans esset adollet aquis!* — 3.º) Interdum o tantum pro utinam ponitur. *Virg. 2. Ecl. 28. O tantum libera teum mihi sordida iuta atque humiles habitare casus!* *Id. 8. En. 579. Jungit o licet crudelera abrupte vitam!* — 4.º) Jungitur quoque ei particula si. *Virg. 11. En. 415. Quamquam o si solite quequam virtutis adesses!* *Id. 8. En. 560. O mihi præteritus referat si Juppiter anno!*

OB

OB, præpos. quæ Accus. jungitur. — Quod ad etymon attinet, plerique viri dæci putant, præpositionem ob a Græco ὀνι (e quo ὀνίω natum sit), quod pro ἐν dicatur, factam esse. Sed hæc incerta sunt. — Antiquam formam *obs*, cum *abs* comparandam, *Priscian. 9. p. 872. Putsch.*, *Cæselius* apud *Cassiod. p. 2315.* et *Beda p. 2340.* In compositis verbis *obsolesco*, *obstineo* agnoverunt. *Cæselii* verba sunt: *Obsolevit* s quidem habet, sed non ipsius verbi, verum præpositionis, quæ est *obs*, ut *ab*, *abs*. *Priscian. loc. cit. et 2. p. 568. et 571.* etiam *obscurus* et *obscærus* eo facta putat, quod *ob*, quum componatur cum dictione a e incipiente, assumat s. *F. OBSCÆNUS* et *OBSCÆRUS* loco suo. — Ceterum præpositio ob

1.) Proprie ¶ 1. In antiquo usu significat motum ad aliquem locum, aliquem locum versus, atque adeo est etiam ex adverso, e regione, coram, verso, a, contra, di faccia. Hinc — 1.º) Cum Verbis motum significantibus est idem ac versus, ad. *Lex XII. Tab. apud Festum p. 233. 29. Müll. CUI TESTIMONIUM DEFVERIT, IS TERTIUS DIEBUS OBPORTUM OBVIAGIATUM ITO.* *Paul. Diac. p. 179. 8. Müll.* Ob præpositio alias ponitur pro ad, ut *Ennius*: *Ob Romam noctu legiones ducere cepit.* *Sic Festus p. 178. 29. Müll. Ennius* alibi: *Ob Trojam duxit exercitum.* et *p. 201. 8. Ennius*: *Acheontem nunc obibo, ubi mortis thesauri obiacent.* *Id. ibid. 29.* *Ob os*, ad os significat; quibus verbis fortasse respicit illud *Fet. Poet. apud Cic. 3. Tusc. 18. 39. et 9. Fam. 26.* Quem aspectabant? cujus ob os Graji ora obvertebant sca? *Plaut. Fragm. apud Non. p. 307. 2. Merc.* Intro ax uxorem: sufferantque meum tergum ob injuriam. *V.* alia huc pertinentia in *OBEO*. — 2.º) Cum Verbis quietem significantibus ob est ante, circum, in. *Plaut. Autul. 2. 4. 23.* Quin, quum it dormitum, solum obstringit ob gulam, ne quid anime forte amittat dormiens. *Cic. Tim. 14.* Ignis, qui est ob os offusus. *Rursus Plaut. Mil. glor. a. 5. v. 37.* ille, qui lanam ob oculum habebat, nauia nnn erat. *Id. ibid. 2. 4. 51.* Nunc demum exterior, prius ob oculos mihi caliginem obtulisse. *Cic. Rabir. Post. 14. 39.* Mors ob oculos saepe versata est. Adde *eumd. Sæz. 21. 47.*

11.) Translate. ¶ 1. Generatim, apud classicos quosque auctores, præpositio ob transferitur ad id, quod causam offert, ut aliquis aliqui sentiat, aut fariat, aut patiam; proprie enim intelligitur res vel causa obversans: itaque est propter, a cogitatione, per ratione, per, a motivo, in causa, &c., &c. — a) Universim. *Plaut. Merc. 1. 1. 37.* Dic ob hær longa, quæ ad me miserit, me illum amare plurimum omnium hominum. *Ter. Andr. 3. 5. 4.* Pretium ob stultitiam fero. *Id. Phorm. 2. 3. 23.* Numquam tam graves Ob hanc inimicitias caperem in nostiam familiam. *Id. Heaut. 5. 2. 2.* Quidnam ob facious? et *ibid. v. 37.* An tu ob peratam huc esse iratum putas? *Cic. Fonte. 8. 17.* Qui ob aliquod emolumentum suum cupidius aliquid dicere videntur. *Id. 1. de republ. 19. ex.* Ant scire istarum rerum nihil, aut, etiamsi maxime scimus, nec meliores ob rami scientiam, nec beatiores esse possemus. *Id. Amic. 7. 25.* Qui, ob eam (amicitiam) summa hibe servatam, maximum gloriam cepit. *Id. 2. de republ. 2. 18.* (Romulus) cum Remo fratre dicitur ab Amulio rege Albano ob labefatandi regni tinorem ad Tiberim expom jussus esse. *Virg. 1. En. 255.* Navius (infandum) amissis, unius ob iram Prodimus. *Cf. eumd. ibid. 8. Tar. 2. Hist. 49.* Quidam militum juxta regnum interfecere se, non nova, neque ob mortum, sed emulcatione detinuit. *Id. 2. Ann. 83.* Germanicum mortem ob rem publicam obisse. *Id. 6. ibid. 5.* Cum quibus ob rem pecuniariam disceptabat. — b) Speciatim occurrunt sæpe formulæ *ob eam rem*, *ob eam causam*; ut apud *Plaut. Bacch. 4. 4. 33.* Bacchilem atque hunc suspicabar propter crimen, Me male consuluisse: ob eam rem omne aurum iratus reddidi Meo patri. *Ter.*

Adelph. 5. 6. 7. Tibi ob eam rem, si quid usus venerit, Lubens bene faxim. *Id. ibid.* 5. 9. 20. *nr.* Ob eam rem? *nr.* Ob eam. Similiter *Id. Hecyr.* 5. 3. 2. Næ meam herus esse operam deputat parvi pretii, Qui ob rem nullam misit, frustra ubi totum desedi diem. *Cæs.* 1. *B. G.* 13. Ne ob eam rem ipsos despiceret. *Cic. Fat.* 10. *ad fin.* Ilanc rationem Epicurus induxit ob eam rem, quod veritus est, ne etc. *Id. 1. de republ.* 7. Ilæc pluribus a me verbis dicta sunt, ob eam causam, quod etc. *Id. 1. Orat.* 7. 26. Quam ob causam venerant. *Id. 1. de republ.* 21. Non solum ob eam causam fieri volui, quod etc.; sed etiam quod etc. *Id. 2. ibid.* 1. Ob hanc causam, quod etc. *Id. Amic.* 20. 74. Ner ob aliam causam ullam etc. — *c)* Item speciatim *quam ob rem*, vel junctim *quamobrem*, sapissime occurrit apud *Cicer.*, ut *Amic.* 11. 36. Quam ob rem id primam videmus, quatenus etc. *Id. ibid.* 4. 16. Mihi vero (*pergratum feceris*): atque id ipsum quum tecum agere conarer, Fannius anteverit: quam ob rem utriusque nostrum gratum admodum feceris. Adde *eumd.* *ibid.* 2. 10., 3. 12., 4. 15. etc. — *d)* Item, *ob industriam* est idem *ar.* de industria. *Plant. Cas.* 4. 3. 6. quid illæc nunc Tamdia intus remoratur, quasi ob industriam? *Item* eodem modo locutus est 2. 3. 58. ¶ 2. Speciatim *ob est pro*, ubi aliquid præmio vel pœna compensatur, et in negotiis de rebus pecunia redimendis, aut de mercede conducta agitur. *Plaut. Asin.* 2. 2. 80. ob asinos ferre argentum. *Id. Hud.* 3. 6. 23. arrhabonem a me accepisti ob mulierem. *Ter. Phorm.* 4. 3. 56. ager oppositus est pignori ob decem minas. *C. Gracchus* apud *Gell.* 11. 10. *sub fin.* Talentum magnum ob unam fabulam datum esse: idem nunc ipsi pretia maxima ob lacendum accipiunt. *Cic. 4. Ferr.* 32. 78. Si est flagitiosum, ob rem iudicandam pecuniam accipere, quanto illud flagitiosius, eum, a quo pecuniam ob absolvendum accepisti, condemnare? *Cf. Tac.* 4. *Ann.* 14. — *Forcellinus* addit etiam, quod huc minime pertinet, illud *Festi* p. 190. 2. *Müll.* Ob vos sacro, in quibusdam precationibus est, pro vobis obsecro. At rectius legit *Müllerus* pro vos obsecro, ut sub vos placeo, pro supplico. ¶ 3. Item speciatim, *ob rem* est in rem, cum lucro, utiliter: cui opponitur *frustra*. *Ter. Phorm.* 3. 2. 41. non pudet Vanitatis? *po.* minime, dum ob rem. *Sall. Jug.* 33. Verum id frustra an ob rem faciam, in vestra manu situm. ¶ 4. Recentiores scriptores inde a Livio *ob id* usurparunt pro *ideo*, et dixerunt *ob id ipsum*, *ob hæc*, *ob hoc*. Sic *Liv.* 28. 2. Ibi in cava valle atque ob id occulta considere militem et cibum capere jubet. Adde *Vellej.* 2. 112. 2.; et *Tac.* 2. *Ann.* 66. et 3. *ibid.* 75. *Curt.* 4. 16. Præfectum equitatus avidum certaminis et ob id ipsum incautus in se ruentem hasta transivit. *Liv.* 8. 23. Ob hæc quum legatos mitti placuisset prius ad Sannites quam bellum fieret etc. Adde *eumd.* 21. 50. et 37. 34. *Id.* 25. 37. Ob hoc quum omnia neglecta apud hostes essent: Matricus ad consilium-animum adiecit. Sic *Seneca Ep.* 98. Si et liberis et conjugem atque patrimonium sic habuerit, tanquam non utique semper habiturus: et tanquam non futurus ob hoc miserio, si habere desierit. Adde *Colum.* 11. *B. R.* 3. 38. Similiter *Liv.* 40. 1. Ob ea novos exercitus conscribi placuit. Adde *eumd.* 40. 45. et *Sall. Jug.* 39. Ob ea consul Albinus ex delicto fratris invidiam ac deinde periculum timens senatum de fœdere consulebat. *Tac.* 2. *Ann.* 30. *extr.* Ob quæ postero diem reus petivit.

In compositione suam consonantem retinet sequente vocali, aut liquida, item *b*, *d*, *s*, *t*, et *v* consonante: ut *obba*, *obduco*, *obloquor*, *obmutesco*, *obnubo*, *obruo*, *obervo*, *obundo*, *obverto*: cum aliis aut mutas, aut retinet, ut *obcæco* et *obcæco*, *obofficio* et *obofficio*, *oggnatio* et *obgnatio*, *oppeto* et *obpeto* etc., quamquam frequentius mutare videatur. Significat interdum *ad*, ut *obcensio*, accensio apud *Ennium*, *obstetrix*: item *ante*, ut *obversor*: sæpe *circum*, ut *obeco*, *obligo*: item *contra*, ut *obpono*, *obvicio*, *obsto*.

OBACERBAT, exacerbat. *Paul. Diac.* p. 187. 10. *Müll.*

OBACERO, as, are, a. 1. Obaccare, obloqui, atque allerius sermonem moleste impedire: quod sumptum videtur a paleis, quas Græci ἀγχα vo-

cant. Hæc *Paul. Diac.* p. 187. 6. *Müll.* Sunt qui suspicantur legendum *Obacere*. Addunt in veterib. libr. legi etiam *obacorare*, ab *acore* ductum, ut sit *acorem*, h. e. molestiam exhibere.

OBÆMULOR, aris, ari, dep. 1. contra æmulo, irrito, provocho. *Tertull.* 4. *advers. Marcion.* 31. a *med.* ex *Deuter.* 32. 21. Illi obæmulati sunt in me in non Deo: et ego obæmulatores eos in nou natione. *Ubi Fulgata* verbo *provocare* utitur.

OBÆRARIUS, ii, m. 2. qui ære alieno obstructus, operam suam agriculturæ præstare cogitur. *Varro 1. R. R.* 17. 2. Liberi colunt agros cum iis, quos obærarius uostri vocitarunt. Quidam *Codd.* habent *obæratos*, sed præstantiores *obærarios*: alii tamen legendum putant *obærarios*.

OBÆRATIO, onis, f. 3. (obæratus) æs alienum. *Gloss. Cyrill.* ὀβερῶσις, obæratio.

OBÆRATES, a, um, adject. vel potius particip. ab inusit. *obærare*. Comp. *Obærator* sub *a.* — Obæratus est ære alieno ita obstructus, ut, quum solvendo non sit, corpore et opera servire cogatur, addictus, nexus, atque etiam simpliciter ære alieno obstructus, obligato a servire per debiti, indelbitato. — *a)* Adjective. *Varro 7. I. I.* 105. *Müll.* Liber, qui suas operas in servitum pro pecunia quadam debebat, dum solveret, nexus vocatur, ut ab ære obæratus. *Liv.* 6. 27. Obæratum plebem objectam aliis atque aliis hostibus. *Sueton. Cæs.* 46. Villam inagno sumptu absolutam, quia non tota ad animum ei responderat, totam divitibus, quamquam tenuis adhuc et obæratus. *Tac.* 6. *Ann.* 17. Quanto quis obæratio, ægrius distrahebant.

— *b)* Absolute, substantivorum more. *Cæs.* 1. *B. G.* 4. Orgetorix ad iudicium omnem suam familiam undique coegit, et omnes clientes obæratosque suos eodem conduxit. *Liv.* 26. 40. *ad fin.* *Esules*, obærati, capitalia ausi plerique.

OBÆGITO, as, are, a. 1. agitare, exagitare. *Ennius* apud *Non.* p. 147. 9. *Merc.* Resistant, occurrunt, obstant, obstringillant, obagitant. *Al. Minus recte leg.* obagnunt. Apud *Festum* p. 189. 2. *Müll.* habetur *obigitat*, mutata vocali, qui mos est in compositis frequens, ut *subigitat*. Obigitat, inquit, antiqui dicebant, pro ante agitat, ut obambulare. Recte itaque *cl. Vahlen.* in *Ennian. poes. reliq.* in laudato *Ennii* loco edidit *obigitat*.

OBAMBULATIO, onis, f. 3. *Pandare innanzi e indietro, passeggiamento, περιδεύσις*, actus obambulandi, discursus. *Cic.* 3. *Herenn.* 19. 31. Combinatio est in derelicta, quam in celebri regione locos (*memoriae*) comparare; propterea quod frequentia et obambulatione hominum conturbat et infirmat imaginum notas.

OBAMBULO, as, avi, atum, are, n. 1. (ob et ambulo). *Paul.* *Obambulant* 2. — Obambulare

¶ 1. Stricto sensu est adversum alios ambulare, ante aliquid discurrere, perambulare, ultro citroque ambulare, *passeggiare dinanzi a qualcheduno o a qualche cosa.* *Paul. Diac.* p. 187. 4. *Müll.* Obambulare adversum alios ambulare; et quasi ambulanti se se opponere. Occurrit — *a)* Cum Dativo. *Liv.* 36. 34. Obambulare muris, ut facile ab Ætolis nosceretur, cepit. *Virg.* 5. *G.* 538. nec (*lupus*) gregibus nocturnus obambulat. — *b)* Cum Accusato. vi præposit. *Ovid.* 14. *Mel.* 188. totam fremebundus obambulat Ætnam. — *c)* Cum præpos. præter apud *Plaut. Paen. prol.* 19. Neu dissignator præter os obambulet. ¶ 2. Latiori sensu, vel translate, ut aliis placet, est circum ambulare, circumire, girare, andare attorno, in volta, περιδεύσις, περιπατήσις. *Liv.* 25. 39. Milites obambulant ante vallum portaque. *Ovid.* 2. *Mel.* 851. Mugit, et in teneris formosus obambulat herbis. *Sueton. Tib.* 11. Sine lictore gymnasia obambulant. *Sunt qui leg.* gymnasio. — Absolute. *Ovid.* 2. *Trist.* 459. Srit, cui latretur, quum solus obambulet ipse. *Sueton. Tib.* 25. *extr.* Dextranque obambulantis: veluti incumbens, quoad perageretur sermo, continuit.

OBARATOR, f. IMPORCITOR.

OBARDEO, ardes, vel obardesco, ardescis, arsi, ardesere, n. 3. (ob et ardesco) contra, vel ante aliquem ardere. *Stat.* 9. *Theb.* 856. quum torva clipei metuendus obarsit Luce Dryas, tremor ora repens ac viscera torsit Arcades.

OBARESCO, are, are, n. 3. (ob et areco) circumquaque aretere, περιεχρησίζεσθαι.

Lactant. Opif. D. 10. Membrana illa (oculi) quam siccari et obarescere non oportet. *Quædam MSS.* habent aretere.

OBARMATUS, a, um, f. voc. seq. OBARMO, as, avi, atum, are, a. 1. (ob et armo). *Part. Obarmans 1; Obarmatus 11.* — Obarmare est idem quod armare, aut contra aliquem armare.

1.) Proprie. *Horat.* 4. *Od.* 4. 20. Amazonia securi Dextras obarmet. *Apul.* 9. *Met. init.* Ille carnifex contra me manus impias obarmabat. *Auson. epigr.* 25. Mater Lacæna clipeo obarmans filium, Cum hoc, inquit, aut in hoc redi.

11.) Translate. *Apul.* 2. *Met.* Perfictis oculis et obarmatis ad vigilias.

OBARO, as, avi, atum, are, n. 1. (ob et aro) περιαρῶ, circum aro, vel arando exaro. *Liv.* 23. 19. a *mar.* Et quum hostes obarassent quidquid heridii extra murum est.

OBARRIATUS vel obarratus, a, um, adject. artha obligatus. *Sulpic. Sev. ep. ad Bassul. sub int.* Si quid ad amicum familiariter scripsi, si quid forte, quod ludimus, quod velim tamen occultum esse, dictavi, omnia ad te prius pæne quam fuerint scripta aut dictata, perveniunt. Nimirum obarratos habes notarios meos, per quos tibi nostræ ineptiæ publicavit.

OBATER, a, um, adject. ὀπαθεῖς, quoddammodo ater, subater. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 35. 79. (349). Nascens luna si cornu superiore obatro surget. *Harduin.* in *MSS.* invenit *obotrato*, quam lectionem *Sillig.* in textum recepit.

OBATRATUS, a, um, f. voc. præced.

OBATRESCO, is, ere, n. 3. (ob et ater) ater flo. *Firmic. præf. Mathes.* Lacus liventibus spumis obatrescit.

OBAUDIENS, entis, particip. ab *obaudio*, obediens. Hinc Comp. *Obaudientior* apud *Ambros.* orat. subject. ep. 21. Quid obaudientius potest esse, quam ut Christi sequamur exemplum?

OBAUDIENTIA, æ, f. 1. obedientia. *Tertull. Exhort. ad castit.* 2. a *med.* Voluntas Dei in obaudientiam venerat.

OBAUDIO, is, ivi vel ii, ire, n. 4. idem atque obedio. *Apul.* 3. *Met.* Secreta, quibus obaudiunt Maues. *Tertull.* 2. *advers. Marcion.* 2. *extr.* Adam non obaudiit. — *Part. Obaudiens* v. loco suo.

OBAUDITIO, onis, f. 3. obaudientia. *Gloss. Philoz.* Obauditio, ὀπαυσις. *Fulgat. vel. Ital.* (ed. *A. Maio*) 1. *Petr.* 1. 14. Quasi filii obauditionis, non committentes vos illis prioribus ignorantia vestra desideris.

OBauratus, a, um, particip. ab inusit. *obauror*: indorato, iuauratus. *Apul.* 11. *Met.* Alius soccis obauratis, indutus serica veste, mundoque pretioso.

OBBA, æ, f. 1. sorta di bicchiere, o vaso da vino. *Gloss. Philoz.* Obua (leg. Obba, ut monet *Foss.* in *Etymol.*) ἄμβυξ; ἐν τῶν νεκρῶν πένθου. h. e. quo libant mortuis. ἄμβυξ autem aliis est calix, poculum: aliis olla, aut calus. Videtur esse ab Hebr. אוֹב ob uter, Italice otre. *Plin.* 33.

Hist. nat. 8. 41. (123). vertens locum *Dioscorid.* l. 5. c. 110. ubi de hydragyio conficiendo sermo est, ἄμβυξ vertit calicem, seu operculum, quo ferrea concha contegitur. *Athenæus* l. 11. c. 8. *ad fin.* dicit, ἄμβυξ esse pocula in acutum fastigiat. Quare si *Gloss.* credimus, obbas esse ἄμβυξας, nunt ex similes iis, quæ Itali dicunt caraffe, at t caraffini, fundo et ventre lato, collo et ore argusto. *Nonius* quoque p. 146. 8. *Merc.* scribit obbam esse poculi genus, quod nunc uhlha dicitur. et p. 545. 2. esse poculi genus vel ligneum, vel ex spatio. *Varro ibid.* et 20. Dolia, atque apothecas tritliniariæ, melicas Catenas, obbas, et Cumanos calices. *Id. ibid.* Utrum meridie, an vespere ludentis ad obbam accedat, locus, actus, adventus declarabit. In his *Farronis* verbis et poculum intelligi potest, et vas: at vas aptius intelligitur et quidem non modicum, et lato fundo, ut facile sedeat, (Itali dicunt barile) in illo *Persii* 5. 146. Tum mare transilias? tibi torta cannabe fulto, Canna sit in transtro? Vejentanumque rebellum Exhalet vapida Lesum pice sessilis obba? *Tertull. Apolog.* 13. Quo differt ab epulo Jovis silicernium? a simpulo obba? ab hauspice pollinctor?

Ex his patet, obbam esse vas ad funeris usum, h. e. illud, quod sæpe in sepulcris defodimus, *carafa*, scil. lato fundo et ventre, angusto collo et ore. — *Obbam* panico tribuit *Plinius*, cujus hæc verba sunt 18. *Hist. nat.* 7. 10. (53). Panicum a paniculis dictum, cacumine languide nutante, paulatim extenuato culmo pæne in surculum, prædeusiaceratur granis, cum longissima pedali obba. Ubi *Harduin.* in MSS. legit *Obfa*. Libentius vero, inquit, multo agnoverim, litteris permutatis, *fofa*, vel potius *phoba*. Est enim *φῶβη* *Theophrasto* *Hist. plant.* l. 8. c. 3. arundinacea coma frugum omnium, quæ ad milli similitudinem surgunt: τὰ μὲν ἔχει στάχυν, τὰ δὲ χερόπαι λοβόν, τὰ δὲ κερχουδι φῶβην. ἢ γὰρ καλαμίδης ἀπόφυσις, φῶβη. Hinc in allato *Plinii* loco *Sillig.* legit *phoba*.

OBĀTUS, a, um, adject. in obbæ figuram factus. *Apul.* 10. *Met.* Castor et Pollux, quorum capita cassides obbatæ stellarum apicibus insignes contegebant. Apud *Helmenhorst.* p. 254. legitur *obbatæ*: unde quidam auspicantur esse pro *ovata*, facili mutatione b in v. Apud *Præcæm* p. 234. est *æratæ*. Si *obbatæ* retinemus, erunt cassides infra latæ, supra in acutum desinentes, ut in *Obba* est dictum. Si *ovata*, quod rectius videtur, erunt in dimidii ovi formam, quales habent capita Dioscororum in nummis gentis Antestiarum, Cordiarum, aliarumque. *V. PILEATUS* et *PILEUM*.

OBĪBO, is, ere, a. 3. idem ac bibo, vel celeriter bibo. *Cic.* 1. *Tusc.* 40. 96. Theramenes quum coniectus in carcerem triginta jussu tyrannorum venenum ut sitius obbibisset. *P. Victor* et *Gruter.* ex MSS. quamplurimis leg. *obdussisset*, quam lectionem probavit *Orellius*.

OBBLĀTĒRĀTUS, a, um, particip. ab inusit. *obblatero*, contra aliquem blateratus. *Apul.* 9. *Met.* His et aliis similibus affanitis frustra *obblateratis*. *Al. leg.* adblateratis, quod rectius videtur; al. adblaterantes; al. blateratis.

OBBLĀTĒRO vel obblactero, as, are. *V. OBLATRO* srb a.

OBBRŪTESCO, tescis, tūi, tescere, inchoat. n. 3. Part. *Obbrutescens*. — Obbrutescere est brutum fieri, sensum, rationem, vitam amittere, perdere la ragione, ἀλογος γίνομαι. *Paul. Diac.* p. 187. 2. *Müll.* Obbrutuit (quod in *Codd.* unico b scribitur) obstupuit, a bruto, quod antiqui pro gravi, interdum pro stupido dixerunt. *Afranius*: «Non possum verbum facere, obbrutui». *Lucret.* 3. 546. et apud *Non.* p. 77. 32. *Merc.* An contracta suis e partibus obbrutescat. *Prudent.* *Hamartig.* 652. Damna aures, Pater almae, meas et claude meatus Obbrutescentis capitis. *Al. leg.* obbrutiscentis.

OBCECĀTĪO, OBCECO, OBCÆDES, OBCALLESKO, OBCĀNO et similia. *V. OCCÆCĀTĪO, OCCÆCO, OCCÆDES* etc.

OBĀTUS, a, um, adject. qui obviam datus, seu factus est: ab ob et datus. *Plaut. Aulul.* 3. 1. 1. Obdati cives, populares, incolæ, accolæ, advenæ omnes, date viam, qua fugere liceat. Ita edidit *Bothe*, quum alii optati legerint, quod huic loco minus aptum videtur.

OBĀNSĀTĪO, ōis, f. 3. densatio. Sunt qui *obdensationem* legunt apud *Cæli Aureli.* 1. *Tard.* 1. 47.; alii contra divisim ob *densationem*.

OBĀTUS, a, um. *V. voc.* seq.

OBDO, dis, dīdi, dītus, dere, n. 3. (ob et do). Part. *Obditus* 1. 1., 2. et 3. — Obdere est opponere, objicere, ἐπιτίθημι (It. opporre, collocare *dinanzi*; Fr. mettre, placer devant; Hisp. poner, colocar, meter ante, delante; Germ. vor etwas egen-, setzen-, stellen, vormachen, vorlegen; Angl. to oppose or place against).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est, ut diximus, opponere, objicere. *Ter. Eum.* 3. 5. 55. pessulum ostio obdo. Sic *Id. Heaut.* 2. 3. 36. Continuo hic se coniecit intro: ego consequor. Anus foribus obdit pessulum: ad lanam redit. *Flor.* 3. 6. a med. Propontidis fauces Porcius Cato sic obditis naviibus, quasi portam obseravit. *Seneca Ep.* 31. Sapiens eris si claueris aures, quibus ceram parum est obdere. ¶ 2. Latiori sensu et claudere, occludere. *Plaut. Cas.* 5. 2. 15. forem obdo, ne senex me opprimat. et *Tac.* 13. *Ann.* 5. Obditis a tergo foribus. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 11. 12. (30).

Portæ Caucasie, ingens naturæ opus, montibus ioterruptis repente, ubi fores obditæ ferratis trabibus etc. *Apul.* 5. *Met.* Domus seris et catenis obditæ. ¶ 3. Item latiori sensu est involvere, implicare, involgere, intrecciare. *Apul.* 10. *Met.* Feralibus amiculis instrictus atque obditus, deportatur ad iudicium puer. et 3. *ibid.* Sic illos capillos in mutuos nexu obditos atque nodatos, cum multis odoribus dat vivis carbonibus adolendos.

II.) Translate. *Ovid.* 2. *Pont.* 2. 41. Da, precor, accessum lacrimis, mitissime, nostris, Nec timidis rigidam vocibus obde forem. *Horat.* 1. *Sat.* 3. 59. nullique malo latus obdit apertum.

OBĀDORMĪO, is, ivi, Itum, ire, n. 4. (ob et dormio). Part. *Obdormiturus* sub a. — Obdormire est idem quod dormire, aut valde dormire, κατακοιμῶμαι, ἀφύπνω (It. dormire; Fr. s'endormir; Hisp. adormecerse; Germ. einschlafen; Angl. to sleep, fall a sleep).

I.) Proprie. — a) Generativ. *Plaut. Amph.* 1. 1. 116. Credo, hac noctu Nocturnum obdormivisse ebrium. Adde *eumd.* *Curc.* a. 3. v. 45. *Cic.* 1. *Tusc.* 38. 92. Endymion nescio quomodo in Latmo obdormivit: nondum, opioer, est experrectus. *Cels.* 3. 18. Somnus medicamentis arcessendus est, habita moderatione, ne, quem obdormire volumus, excitare postea non possimus. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 10. 20. (51). Qui obdormiant sub taxo, cibumve capiant, moriantur. *Sueton. Aug.* 94. Atiam, posita in templo lectica, dum ceteræ matronæ dormirent, obdormisse. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 14. 56. (158). Nepetam substernere obdormituris, utile est. — b) Speciatim *Obdormire crapulam* est obdormiendo crapulam concoquere. *Plaut. Most.* 5. 2. 1. omnem obdormivi crapulam. *V. EDORMIO*.

II.) Translate est torpescere. *V. ioc.* *Veget.* in v. *INDORMIO*.

OBĀDORMISCO, is, ere, n. 3. inchoat. ab obdormio, obdormire incipio, dormito; item simpliciter dormio, obdormio, dormitare, κατανοτάζω. *Sueton. Claud.* 33. Ut interdiu nonnunquam in jure dicendo obdormiseret. et *ibid.* 8. Quoties post cibum obdormiseret, olearum ac palmularum ossibus incessebatur. Est qui leg. addormiseret. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 10. 12. (36). Teatundis summa in aqua obdormiscere: id prodi stertentium sonitu. *Cic.* 1. *Tusc.* 49. 117. Si supremus ille dies permitit ac delet omnino, quid melius, quam in mediis vitæ laboribus obdormiscere, et ita conniventem somno consopiri sempiterno?

OBĀDORMĪTĪO, ōnis, f. 3. obdormiendi actus, dormitio, somno. *Augustin.* in *Ps.* 75. 10. Duritia enim cordis, obdormitio est.

OBĀDORMĪTO, as, are, a. 1. idem quod obdormio. Occurrit Part. *Obdormitans* apud *Venant. Fortun. carm.* 3. 4. Qui adhuc more solito graviter obdormitans etc.

OBĀDŪCO, cis, xi, ctum, cere, a. 3. (ob et duco). *Obduce* pro *obdussisse* legitur in *argum.* 1. *Merc.* *Plaut.* 7. — Part. *Obducens* II. 1. c.; *Obductus* I. et II. 1. 2. 4. et 5. — *Obducere* est contra ducere, adducere, super ducere, adducendo opponere; ex ob, quod et contra et ad valet, ἐπιταγῶ (It. condurre o condur contra, condurre o trarre *dinanzi*, condurre o trar sopra; Fr. conduire, amener vers, devant ou sur; Hisp. traer, llevar delante ó sobre; Germ. vor-, überziehen, führen, heranföhren; Angl. to lead or conduct against, to bring, draw, lay, or put, over, to obduce, induce, superiadsuce).

I.) Proprie. *Plaut. Pseud.* 2. 1. 13. Post ad oppidum hoc vetus continuo mecum exercitum protinus obducam. *Accius* apud *Non.* p. 224. 12. *Merc.* Vim Gallicam obduc contra in acie, exercituve. *Cic.* 1. *Att.* 1. Thermus cum Silano contendere existimatur: qui sic inopes et ab amicis, et existimatione sunt, ut nihii videatur non esse adjuvatorum, Curium obducere. h. e. adducere, ut, iis adversetur in consulatu petendo, tamquam rivalis et æmulus. *Auct. argum.* 1. *Merc.* *Plautini*, 6. eum putat uxor illius Obduxe scortum. — Similiter *Cæs.* 2. *B. G.* 8. Ab utroque latere collis transversam fossam obduxit. *Plin.* 7. *Ep.* 21. Cubicula obductis velis opaca, nec tamen obscura facio. h. e. adductis, oppositis, objectis. et 2. *ibid.* 17. a med. Dieta, specularibus et velis obductis reductisque, modo adjicitur cubiculo, modo aufer-

tur. *Virg.* 2. *Æn.* 604. nubes obducta tuenti Mortales hebetat visus. h. e. prætenta, objecta. *Curt.* 6. 5. ad fin. Vestis non toto Amazonum corpore obducitur. *Id.* 8. 5. a med. Quam (rex) post aulae, quæ lectis, obduserat, staret. *Apul.* 1. *Met.* Tigillo injecta atque obducta parte funiculi, et altera firmiter in nodum coacta. h. e. circumvoluta. — Hinc *obducere fores* est claudere. *Propert.* 4. 5. 47. Janitor ad dantes vigilet: si pulset inanis, Surdus in obductam somniet usque seram. *Seneca Herc. Cæt.* 1548. Obductæ fores. *chiuse.* Cf. *Petron. Satyr.* 94. Ostium cellæ obduxit. *Al. leg.* adduxit. Et poetice *Lucan.* 5. 69. multosque obducta per annos Delphica fatidici reserat penetralia Phœbi.

II.) Translate. ¶ 1. Est super ducere, inducere, offundere, circumdare, tirar sopra, distendere sopra, circondare; et occurrit — a) Cum Accusativo rei, quæ inducitur, et Dativo rei, cui quid inducitur. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 4. 3. (27). Terra rubiginem ferro obducit. *Id.* 23. *ibid.* 7. 63. (124). Fici cinis rosaceo subactus ambustus cicatricem tenuissimam obducit. Sic *Curt.* 8. 10. ad fin. Ad ea visenda rex, nondum obducta vulneri cicatrice, processit. non ancora rammarginata, nondum superinducta vulneri et clausa. *Id.* 4. 7. circa med. Obductæ cælo nubes condidere solem. Cf. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 6. 16. Clarissimis rebus tenebras obducere. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 25. 71. (146). Eleliphacos torporem obducit percusso loco. — b) Cum Accusativo tantum rei, quæ inducitur. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 4. 9. (46). Caryotæ macro corpore exiles crustam verius, quam eutem obducunt. *Cic.* 9. *Fam.* 2. a med. et 2. *Tusc.* 15. 36. Obducere callum. *V. CALLUM.* *Colum.* 3. *R. R.* 18. 6. Malleolus radices e capite, qua recisum est, æque mittit: quæ quum excreverunt, cicatricem obducunt. *Ovid.* 1. *Art. am.* 285. Myrrha patrem, sed non quo filia debet, amavit: Et nunc obducto cortice pressa latet. *Tac.* 13. *Ann.* 35. Ut obducta glacie, nisi effossa humus, tentoriis locum non præberet. *Virg.* 1. *G.* 116. Amnis et obducto late tenet omnia limo. *Tac.* 4. *Ann.* 70. Et trahbatur damnatus, quantum, obducta veste et adstrictis faucibus, nihii poterat, clamitans. h. e. capiti obvoluta. *Lucan.* 3. 572. cruor altus in undis Spumat, et obducto concresecunt sanguine fluctus. *Al. leg.* obducti, h. e. fluctus tecti sanguine. *Nepos Hann.* 5. Obducta nocte, sarmenta in cornibus jumentorum deligata incendit. h. e. quum se nox cælo obtendisset. — c) *Obducere se tenebræ* dicuntur, quum contrahuntur et densantur. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 54. (143). Ferunt Tiberio Cæsari fuisse naturam, ut expergefactus noctu paullisper, haud alio modo quam luce clara conduceretur omnia paullatim tenebris sese obducentibus. Cf. *Propert.* 3. 14. 5. obductis committam mene tenebris? h. e. contractis, densis. ¶ 2. Hinc est involvere, tegere, operire, circumdare, ravvolgere, coprire, circondare: et occurrit — a) Cum Accusativo rei, quæ operitur, et Ablativo rei, qua quid tegitur. *Cic.* 2. *Nat. D.* 47. 121. Animantium pluma alias, alias squama videmus obductas. et *ibid.* § 120. Obducuntur libro aut cortice trunci, quo sint a frigoribus et caloribus tutiores. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 7. 36. (119). Semina obducta cortice. *Id.* 24. *ibid.* 12. 66. (108). Folia obducta araneosa lanugine. *Id.* 29. *ibid.* 4. 22. (73). Faciem lentiginem obducit. *Lucan.* 9. 109. caput ferali obduxit amictu. *incappuccio.* *Stat.* 12. *Theb.* 700. clipeis obducunt pectora fractis. *Cic.* 2. *Legg.* 22. 56. Redditur terræ corpus, et ita locatum ac situm quasi operimento matris obducitur. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 26. 40. (96). Venam in crure vulnerat, et plagam limo rursus obducit. h. e. involvit, tegit et claudit. *Virg.* 1. *Ecl.* 48. quamvis lapis omnia odus Limosoque palus obducit pascua juoco. *Lucan.* 4. 31. Et prope consertis obduxit castra manipulis. *copri, nascose.* Et poetice *Seneca (Edip.* 851. Obducta longo temporum tractu moves. h. e. tecta oblivione. *Flor.* 4. 1. a med. Obducere castra vallo. *circundare*. — b) Cum Accusativo tantum rei, quæ tegitur. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 14. 14. (48). Lanata mala lanugo obducit. Similiter *Id.* 2. *ibid.* 63. 63. (159). Terra tandem ipsa se obducit, et scelera quoque mortalium occultat. *Ovid.* 2. *Met.* 329. Nam pater (sol) obdu-

ctos, luctu miserabilis ægro, Considerat vultus. *Seneca Hippol.* 586. Et nra marti similis obduxit color. — Sic *obducere oculos*, tegere, obscurare, caligine offusa. *Petron. Satyr.* 19. extr. Mors non dubia miserorum oculis cœpit obducere. *Lucan.* 3. 735. Nox subit, atque oculos vastæ obduxerunt tenebræ. ¶ 3. Item est educere, ebibere, exhaurire: et notat aviditatem sitiētis. *Seneca Prov.* 3. a med. Socrates illam potionem publice mixtam, non aliter quam medicamentum immortalitatis obduxit. *Petron. fragm.* 42. *Burm.* Quam multi pultarium obduxerunt. *Seneca Troad.* 1162. non stetit fusus cruor, Humoque summa fluxit; obduxit atam Sævusque totum sanguinem tumulus bibit. Aliud ex *Cic. exemplum V. in OB-RIBO.* ¶ 4. *Obducere frontem, vultum*, contrahere, restringere; quod tristitiam significat. *Horat. Epod.* 13. 5. obducta solvatur fronte senectus. Adde *Quintil.* 10. 3. 13. (ubi tamen alii pro frontis obductæ legunt adductæ); et *Juvenal.* 9. 2. Sic *Seneca Consol. ad Marc.* 1. Vultus, quem tot annorum continua tristitia, ut semel obduxit, tenet. — Hinc *obductus* est etiam obliquatus. *Cic. 2. Nat. D.* 43. 110. Sub lava Geminorum obductus patre feretur. *Capell.* 6. p. 230. Alia species, quæ obducti circuli diversitates ostendit. ¶ 5. Metaphorâ ductâ a cicatrice superinducta vulneri et clausa, obducere est tegere, claudere, abscondere: ad rem *Cic. 3. leg. Agr.* 2. 4. Ne refrigerare obductam jam reipublicæ cicatricem viderer. Hinc *Virg.* 10. *En.* 63. quid me alta silentia cogis Rumpere, et obductum verbis vulgare dolorem? Cf. *Ovid.* 12. *Met.* 542. quid me meminisse malorum Cogis, et obductos annis rescindere luctus? ¶ 6. *Obducere diem* est educere, ducere, contedere, transigere, insumere. *Cic.* 16. *Att.* 6. Nono cal. ad Sicani: ibi tamquam domi uxæ scilicet: itaque obdixi postero diem mi tratteni, vi consumai, vi passai. ¶ 7. Pro detegere, aperire affertur illud *Lucilii* apud *Non.* p. 360. 29. *Merc.* Vos interea lumen afferte, atque aulæa obducite. Al. leg. *lumen auferte*: qua ratione contrarium fortasse significat.

OBDUCTIO, ōnis, f. 3. obducendi actus, atque adeo tegumentum, obvolutin. ¶ 1. Generatim. *Arnob.* 1. 9. Nubila inimica obductione pendet. ¶ 2. Speciatim reis morti addicti caput obnubebatur. Hinc illud apud *Cic. Rabir. perduell.* 4. 13.; et *Liv.* 1. 26. Caput obnubita, arbori infellici suspendio. *Cic. ibid.* 5. 16. Carnifex vero, et obductio capitis, et nomen ipsum crucis absit. *incappucciamiento. Ammian.* 14. 7. sub fin. Causarum legitima silente defensione, carnifex rapinarum sequester, et obductio capitum, et bonorum ubique multatio versabatur per orientales provincias. Apud *Cicer.* est qui malit obnuptio: sed nihil est mutandum. V. et *Lucani* loc. cit. in OB-DUCCO II. 2. et *Taciti* *ibid.* II. 1.

OBDUCTO, as, are, a. 1. frequentat. vel potius intens. ab obducere. *Plaut. Merc.* 4. 4. 46. Nec pol ego patiat, sic me nuptam tam male, Measque in ædes sic scorta obductarier. h. e. induci.

OBDELICATUS, a, um. V. OBDELICO.

OBDELICATUS, a, um. V. OBDELICO.

OBDELICESCO, is, ere, n. inchoat. 3. dulcis fio. *Gloss. Philox.* Obdulcesco, περιγλυκύνωμαι.

OBDELICO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Obdulcans* et *Obdulcatus*. — *Obdulcans* est dulcem facere, edulcarare, iudulcare. *Cel. Aurel.* 4. *Tard.* 1. ad fin. Coquentes atque obdulcantes sale et oleo. h. e. condientes. *Id.* 3. *ibid.* 8. a med. *Obdulcatus* panis. *Vulgat. interpr. Judith* 5. 15. Illic fontes amari obdulcati sunt eis ad bibendum.

OBDCRATIO, ōnis, f. 3. actus obdurandi, iniluramento.

1.) Proprie. *Theod. Priscian.* 4. p. 316. bis ed. *Aldo.* Unde sit totius corporis obduratio, stoniacchi, epatis, splenis, etc. Et propterea prohibetur fel ad vasculum permeare, quod Græcæ hōledon vocamus.

2.) Translate. *Augustin.* *Ep.* 105. ante med. et *Enarr. in Psalm.* 77. et alibi, de ea, qua Deus obdurat Impios non impertiendo misericordiam.

OBDCRATUS, a, um. V. OBDURO.

OBDCREFACIO, is, ere, a. 3. obdurare. Est *Nonii* p. 23. 7. *Merc.*

OBDCREO, es, ere, n. 2. obduresco. *Gloss. Lat. Gr.* Obduresco, σκληρύνωμαι.

OBDCRESCO, rescis, rūi, rescere, n. 3. Part. *Obdurescens* I. et II. — *Obduresco* est idem ac durus fio, σκληρύνωμαι (It. indurare, indurire; Fr. se durcir, devenir dur; Hisp. endurecerse; Germ. hart werden, verhärten; Angl. to grow hard, become hardened or callous).

1.) Proprie. *Cato R. R.* 50. Ea postremum arato, dum ne prius obdurescant. *Varro 3. R. R.* 14. 5. Cœblearum semen minutum ac testa molli diuturnitate obdurescit. *Propert.* 2. 19. 53. Gorgonis et satius fuit obdurescere vultu. *Plaut. Truc.* a. 5. v. 24. Ita miser cubando in lecto hic expectando obdurui. *Veget.* 3. *Veterin.* 57. 3. Sparteam veterem contundes, ex aceto in olla nova decoques, ex quo unguam obdurescentem obvolves.

2.) Translate est hebetem ac stupidum fieri, non sentire, callum obducere, sicut membra callosa, aut gelu obdurata dolorem non sentiunt. *Cic.* 13. *Att.* 2. Jam ad ista obduruimus, et humanitatem omnem exuimus. *Id. Mil.* 28. 76. Sed nescio quomodo jam usu obdurui et percalleui civitatis incredibilis patientia. *Id.* 10. *Att.* 9. Adventus Philotimi exanimavit omnes, qui necum erant, nam ipse obdurui. *Id.* 2. *Fam.* 16. Nisi diuturna desperatione rerum obdurasset animus ad dolorem novum. *Id.* 2. *Phil.* 42. 108. His quidem jam inveteratis consuetudine obduruimus. *Id.* 7. *Verr.* 13. 34. Quam in ejusmodi patientia turpitudinis, aliena, non sua satietate obdurasset. *Id.* 3. *Tusc.* 28. 67. Idque indicatur eorum patientia, qui quum multa sint saepe peccis, facillius ferunt quidquid accidit: obdurasseque sese contra fortunam arbitrantur. h. e. constantiam induisse. *Id.* 5. *Fam.* 15. Ad amicos ne confugiam? quorum alii occiderunt, alii nescio quo pacto obduerunt. h. e. benevolentia in me minime moveti videntur. *Id.* 1. ad *Brut.* 18. a med. Obdurescunt enim magis quotidie boni viri ad vocem tributis. h. e. non flectuntur, resistunt, recusant. Est qui malit *obsurdescunt. Quintil.* 1. 12. 9. Dociliora sunt ingenia, priusquam obduerunt. *Ammian.* 17. 11. Quum obstinatissimam regem-obdurescentem ad suscipiendam cernerent pacem, (legati) negotio redierunt infecto.

OBDCRO, as, avi, atum, are, 1. Part. *Obduratus* sub A. — *Obdurare* occurrit A) Active; et B) Absolute, h. e. neutrorum more.

A) Active est durum facere, indurare, σκληρύνω; et occurrit translate tantum Part. *Obduratus* apud *Nazar. Paneg. ad Constantin.* 13. Ingestos quotidie luctus callo quodam obduratæ patientiæ sustinere. *Capitolin. Pertin.* 9. Alimentaria compendia, quæ novem annorum debebantur, obdurata verecundia (corrige inverecundia) sustulit. V. INVERECUNDIA. *Imp. Constantin. Cod.* 10. 19. 2. Si quis in obdurata nequitia permanebit.

B) Absolute, h. e. neutrorum more et translate obdurare est durare, firmare animum, perstare, sustinere, patienter et constanter ferre, star saldo, sufferre, persistere. *Plaut. Astin.* 2. 2. 56. Pernegabo, atque obdurabo, perjuro denique. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 39. Persta, atque obdura. *Ovid.* 5. *Trist.* 11. 7. Perfer, et obdura: multo graviora tulisti. Sic *Catull.* 8. 10. Nec quæ fugit sectari, nec miser vive, Sed obstinata mente perfer, obdura. Vale, puella, jam *Catullus* obdurat, Nec te requirit etc. et *ibid.* 19. At tu, *Catulle*, destinatus obdura. — Passive impersonaliter. *Cic.* 12. *Att.* 3. Quare obduretur hoc tūduum, si patienti, si soffra.

OBEDIENS, entis. V. OBEDIO in fin.

OBEDIENTER, adverb. Comp. *Obedientius* et *Sup. Obedientissime*. — *Obedienter* est cum obedientia, obbelientemente, obbedendo, υπακούω. *Liv.* 5. 12. extr. Collatum obedienter, missumque ad exercitum est. *Id.* 21. 34. *Obedienter* imperata facere. *Id.* 39. 53. ad fin. facere adversus aliquem. h. e. alicui parere. *Id.* 38. 34. Nihil obedientius fecerunt, quam ut muros diruerent. *Augustin.* 22. *Civ. D.* 8. a med. *Obedientissime* paruit.

OBEDIENTIA, æ, f. 1. obtemperatio, obsequium, υπακοή, υπακοή (It. obbedienza; Fr. obéissance, soumission, dépendance; Hisp. obediencia, sujeción; Germ. der Gehorsam; Angl. obedience, submission, dutifulness). *Cic.* 5. *Parad.* 1. 35. Sei-

vitus est obedientia facti animi, et arbitrio carentis suo. *Id.* 1. *Off.* 29. 102. Appetitus relinquunt et alijcient obedientiam, nec rationi parent. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 17. 17. (53). de apib. Mira plebi circa regem obedientia. *Id.* 8. *ibid.* 1. 4. (1). de elephant. Intellectus illis sermonis patrii, et imperiorum obedientia.

OBEDIO, is, ivi, Itum, ite, n. 4. Est ex ob et audio; hinc et OBAUDIO legitur, quod V. loco suo; immo in *Plaut. Pers.* 2. 4. 2. et 3. 1. 50. in MSS. est obædite apud *Taubmann.*, atque ita etiam apud *Cic.* 3. de *republ.* 29. et *Fronton. de fer. Als.* ep. 3. sub init. et loc. infra cit. sub 1. 2. c. — *Obedibam* et *obedibo* pro *obediēbam* et *obediām* positiones sunt in quarta conjugatione ab antiquis usitatae. *Afranius* apud *Non.* p. 507. 30. *Merc.* Meo ut obsequar amori, obedihō tibi. Hæc *Forcellinus*, qui formæ *obediēbam* nullum attulit exemplum. — Part. *Obediens* I. 2. et in fin.; *Obediturus* et *Obediendus* II. — *Obedire*

1.) Proprie ¶ I. Generatim et raro est auscultare, altentius verbis auctori præbere et consilium sequi. *Nepos Datam.* 5. Quod quibus rex maxime obediat, eos habet inimicissimos. ¶ 2. Speciatim et sæpe est parere, obtemperare, obsequi, audientem esse, inservire, υπακούω (It. obbedire; Fr. obéir, être soumis; Hisp. obedecer; Germ. gehorchen, gehorsam sein, dienen; Angl. to obey, give obedience to, give ear to, comply with). Occurrit — a) Cum Dativo. — Activa forma. *Cic.* 5. *Tusc.* 12. 36. Parere et obedire præcepto. *Id.* 1. *Nat. D.* 8. 19. Obedire et parere voluntati. *Id.* 3. *Legg.* 2. 5. Obtemperare et obedire magistratibus. *Nepos Epam.* 8. Obedire legi. *Cic.* 3. de *republ.* 29. Ut qui adhuc voluptate nobis obediunt, terrore teneantur. *Id. Cæcin.* 18. 32. Si servilis hoc nostris concesserimus, ut ad verba nobis obediant, non ad id, quod ex verbis intelligi possit, obtemperet. *Id.* 6. de *republ.* 26. Impulsu libidinum voluptatibus obedientium. *Sall. Cat.* 1. Veluti pecora, quæ natura prona et ventri obedientia finit. h. e. inservientia. Sic *Cic. Brut.* 69. 242. Multorum obediēte temporis, multorumque vel honori vel periculo servire accomodarsi. — Passive impersonaliter. *Liv.* 4. 26. extr. Utinamque enixe obeditum dictatori est. — b) Absolute *Sueton. Cal.* 29. Mœniti Antonia avia, tamquam patrum esset non obedire: Memento, ait, omnia mihi et homini licere. — c) Cum Accusativo. *Apul.* 10. *Met.* Atque hæc omnia perfacile obediēbam. *Fronto ad Verum Imp.* (edente iterum A. Maio) ep. 7. Ut neque illum pigeret, neque me puderet, ea illum obediēte mihi, quæ clientes, quæ liberti fideles ac laboriosi obsecuntur.

2.) Translate de inanibus et abstractis. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 19. 30. (137). Ranius oleæ quam maxime sequax atque obediēturas. h. e. facile flectendus. *Tertull. Cult. Fem.* 8. An et nobis quædam respectu obediēdiæ gravitatis propter metum debitum domino deprehendantur? — Hinc Part. præes. vovus et supra exempla retulimus.

Obediens, entis, adjective quoque usutpatur, unde Comp. *Obedientior* I.; et *Sup. Obedientissimus* I. et II.: est autem patens, obsequens, motum gerens, obediēte, υπακούω.

1.) Proprie. *Cic.* 2. *Nat. D.* 30. 77. Nulli est natura obediens, aut subjectus Deus. *Id.* 1. *Off.* 36. 132. Appetitum rationi obedientem præbere. *Id. Pis.* 34. 84. Natio semper obediens huic imperio. *Sall. Jug.* 35. Obedientem esse jussis alicujus, et *ibid.* 36. Vivere obediētem alicui. *Liv.* 26. 38. Ut imperiis vivorum metas obediētor me uno fuerit. *Id.* 28. 16. a med. U ad nova consilia gentem quoque suam obduerunt habere. *Id.* 7. 43. Imperiis obediētissimus miles. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 35. populi prius honorem respiciat suffragio, Quam magistro desinebat esse dicto ulledius. Sic dicta audientem esse alicui, V. AUDIO. Cuiusque juncti *Liv.* 5. 3. ad fin. Vos interdicitis Patribus commercio plebis; ne nos comitate ac manifestia nostra provocemus plebem, nec plebs nobis dicto audiens atque obediens sit. Interdum *obediens* dicitur qui servus est, subjectus, obnoxius. *Sall. Jug.* 36. ad fin. Quid erit reliquum, nisi ut illis, qui ea fecerunt, obediētes vivamus? Sic absolute. *Liv.* 2. 59. Ferox *Appii* animus quum Insuper sævire vellet contionemque advocaret, concurrunt ad

eum legati tribunisque, moentes, ne ulique experiri vellet imperium, ejus vis omnis in consensu obedientium esset.

11. Translate de inanimis. *Plin. 16. Hist. nat.* 43. 83. (228). Obeditissima quocumque in opere fraxinus. h. e. quæ facillime cædi, duci, flecti potest. *Sall. Jug. 17.* Virtute, ac diis volentibus magni estis et opulenti: omnia secunda et obedientia sunt. *prosperè e soggette.*

OBEATIO, ovis, f. 3. idem atque obedientia, οβεία. *Fulgat. Interpr. ad Rom.* 5. 19. Sicut per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi, ita et per unius obedientiam justii constituentur multi. Adde *ibid.* 6. 16. et 16. 26.

OBEATUS a. nm. *F.* OBELO.

OBELESCOLYCHNUM, n. 2. οβελισκολύχνη, instrumentum militare, scilicet lucerna parva veterè præta. Legit apud *Quintil.* 6. 3. 33. *Turpebus 1. 12. Aversar. c. 11.* dabitur tameu. *Ant. ant.*; est enim insanabile vulnus in hoc loco.

OBELESCUS, i, m. 3. οβελισκος, vox Græca deminutiva, parvum veru. Hinc apud Latinos per similitudinum ¶ 1. Dicitur est lapis, artificum manu elaboratus et ad rei memoriam erectus, obeliscus, quædam, quem ita definiit *Ammian.* 17. 4. de *Thebis. Egypti.* In hac urbe inter labra ingentia, diversaque moles, signata Egyptiorum nominum experimentis, obeliscos vidimus plures, aliosque jacentes et comminatos: quos antiqui reges, bello domitis gentibus, aut prosperitatibus summorum rerum elati, montium venis, vel apud extremos orbis incolas perscrutatis, excisos erectosque diis superis in religione dicarunt. Est autem obeliscus asperimus lapis, in figuram metæ ejusdem sensui ad proceritatem consurgens excelsam, atque radium imitetur, gracilestrens, paulisper specie quadrata in verticem productus angustus, manu levigatus artillit. Hæc *Ammian.* Dicitur sunt obelisci, quia in rursipem desinunt veruculo similem. Differunt a pyramidibus, quæ longe sunt latiores, et structiles. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 8. 14. (64). Trabes et Syenite marmore fecere reges quodam certamine, obeliscos vocantes, Solis numini sacros. V. ibi, et cap. 9. 10. et 11. et apud *Ammian. loc. cit.* varias obeliscorum historias. V. *Zoega de orig. et usu obeliscor. Romæ ann. 1797.*; et adde *Isid.* 18. *Orig.* 31. *Sueton. Claud.* 20. extr. Navem demersit, qua magnus obeliscus ex Agypto fuerat adventus. ¶ 2. *Auson. Epyll.* 14. 27. de rosa. Hæc aperit prini fastigia celsa obelisci, Mucronem absolvens purpurei capitis, obeliscum vocat ipsam rosam adhuc clausam, et conij, seu pyramidis parvæ figuram referentem. ¶ 3. Præterea obeliscus est virgula jacentis veruculi figura, adscripta in libris, adnotandi gratia: quæ et obelus dicitur. *Augustin.* *Ep.* 10. *V. ASTERISCUS, et OBELEUS;* et *Rufin.* 2. *Invectiv. in Hieronym.* 36.

OBELO, as. ñvi, atum, arc. a. 1. Part. *Obelatus.* — Obelare est obelo notare. *Isid.* 1. *Orig.* 20. Quoties multi versus improbantur, nec per singulos obelantur. et *ibid.* Diple superne obelata ponitur.

OBELEUS, i, m. 2. οβελεύς, veru apud Græcos. Sic dicitur etiam nota quadam, veru jacentis figura, quæ adscribebatur libris, ubi quid esset notatum dignum, præsertim si dubium, aut improbandum. nota critica: quæ et obeliscus. *Hieronym.* *Ep.* 112. n. 19. Miror quomodo Septuaginta Interpretum libros leas ab Origine emendatos sive corruptos per obelos et asteriscos. *Isid.* 1. *Orig.* 20. Obelus, idest virgula jacentis, apponitur in verbis, vel sententiis superflue iteratis, sive in iis locis, ubi tertio aliqua falsitate notata est: ut quasi sagitta jugulet supervacua, atque falsa confodiat. Sagitta enim Græce οβελεύς dicitur. *Auson. proæm. VII.* *Sapient.* 13. Pone obelos igitur, spuriorum signata vatam.

OBEO, is, ivi et ii, itum, ire, 4. (oli et eo). *Obiunt pro obeunt.* *F.* OBINENT loco suo. — *Obiet pro obibat.* *F.* EO, is, sub init. — Part. *Obiens, euntis sub A. 2. B. 6. b.: Obitus sub B. 7. b.: Obiturus sub A. 4.: Obundus sub B. 4. a. et 5. — Passive obiri sub B. 3. et 6. b.* — Obire est idem atque ire versus, ad, in locum aliquem (*Il. amare verso, a, in qualche luogo;* *Fr. aller vers, in, dans;* *Hisp. ir, andar hácia,*

en, dentro; *Germ. an, zu, in etwas gehen oder kommen;* *Angl. to go to and fro, go through or all over, go all about;* *Occurrit A) Absolute. h. e. Neutorum more;* *et B) Active, h. e. cum Accusativo.*

A) Absolute, h. e. Neutorum more. ¶ 1. *Generativum. Lucret.* 1. 222. Donec vis obit, quæ res diverberet icu. h. e. intervenit, incurrit, occurrit, intravere. Sic *Id. ibid.* 246. Incolumi remanent res corpore, dum satis acris Vis obeat pro textura cujusque reperta. *Cic. Arat.* 474. obit infera Perseus in loca. *Liv.* 31. 21. Prætor secum duos legatos, Cn. Lætorium et P. Titinium, habebat: cum quibus circumspicere et obire ad omnes hostium subitos conatus posset. Sic *Id.* 10. 25. Ne ad omnia simul obire unus non posset. ¶ 2. *Speciatim obire sibi dicuntur, quum occidunt, aut evanescent.* *Lucret.* 4. 433. In pelago nautis ex undis ortus, in undis Sol fit ut videatur obire et condere lumen. *Cic. 5. de republ.* 20. In reliquis orientis, aut obeuntis solis partibus. *Id. Arat.* 467. Abditur Orion, obit et Lepus abditus umbra. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 26. 24. (95). An sidera obirent, nascerenturque. *Stat.* 2. *Sily.* 1. 209. omnia functa, Aut moritura vides: obeant noctesque diesque Astraque. ¶ 3. Item oppida, quæ intereunt excidio, aut ruina. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 31. 39. (139). Et Againede obiit, et Hiera. et *ibid.* 29. 31. (117). Obiit et Archæopolis etc. ¶ 4. Hinc obire absolute de hominibus est mori. *Plaut. Epid.* 3. 4. 76. Malo cruciatu ut pereas, atque jobeas cito. *Lucret.* 3. 1056. Ipse Epicurus obit decurso lumine vitæ. *Horat.* 3. *Od.* 9. in fin. Tecum vivere amem, tecum obeam libens. *Liv.* 5. 39. ad fin. Simul sicut cum illis palam dicere obituros. Adde *Horat.* 2. *Sat.* 8. 59. et 2. *Od.* 20. 7. *Sic Plin.* 7. *Hist. nat.* 53. 54. (180). Obire gaudio. et 11. *ibid.* 37. 71. (187). morbo.

B) Active, h. e. cum Accusativo, est ire ad locum, aut personam aliquam, adire, subire. ¶ 1. *Generativum. Ennius apud Festum p. 201. 8. Müll.* Acherontem unne obibo, ubi mortis thesauri objacet. *Al. leg. adibo. Cic.* 3. *Cat.* 10. 25. Tantum restitisset urbis, quantum flamma obire non potisset. Huc *Forcellinus* refert et illud *Livii* 1. 54. Apud milites vero obeundo pericula ac labores, tanta caritate erat, ut etc. ¶ 2. *Speciatim est incurere, aggredi, andare incontro, assalire.* *Sil. It.* 5. 644. Dumque ea commemorat, deosque obit obvius hostes, etc. *Id.* 4. 343. Utentem collapsum poplite cæso Ensis obit, h. e. ensis incurrit in Utentem eumque transibit. Sic *Id.* 17. 491. Jamque ardore truci lustrans fortissima quæque Nomina obit ferro. h. e. aggreditur, invadit. ¶ 3. A Poetis de rebus usurpatur pro circumdare, circumdare. *Virg.* 10. *Æn.* 482. clipeum, tot ferri terga, tot æris, Quum pellis toties obeat circumdata tauri, etc. *Ovid.* 5. *Met.* 51. chlamydem limbus obibat Aureus. *Id.* 11. *ibid.* 417. Obit ora pallor. h. e. tegit, perfrundit, occupat. *Val. Flacc.* 3. 179. Sonitus obit oculos. — *Passive. Ovid.* 1. *Fast.* 464. Ille ubi virginea campus obitur aqua. h. e. aditur, alluitur. ¶ 4. *Loca obire* — a) *Dicuntur homines, qui ea circumvent, percurrunt, peragunt, lustrant, scorrere, girare.* *Cic.* 5. *Fin.* 29. 87. Tantas regiones barbarorum pedibus obivit. *Id.* 7. *Fam.* 1. Ut nostras villas obire, et necum simul lecticula concursare possis. *Virg.* 6. *Æn.* 802. Nec vero Alcides tantum telluris obivit. *Cic.* 7. *Ferr.* 12. 29. Prætores tum putant obeundam esse maxime provinciam, quum in areis fumenta sunt. *Ovid. Heroid.* 16. 175. Scepta parens Asiæ, qua nulla beatorum ora Finibus immensis vix obeunda, tenet. — b) *Sæpe est huc illuc ire, hic illic adesse quippiam præstanti causa, quum scilicet de iis seimo est, quæ præstantiam hominis variis in locis requirunt, assistere, andar in persona, trovarsi presente, intervenire, girare qua e la per far qualche cosa.* *Nepos Dion.* 1. Legationes illustriores per Dionem administrabantur, quas ille diligenter obeundo, fideliter administrando, etc. *Cæs.* 5. *B. G.* 33. Quom propter longitudinem agnominis minus facile per se omnia obire, et quid quoque loco faciendum esset, providere possent. *Cic.* 1. *Att.* 4. Venia, ad id tempus, quod scribis: obieris Q. fratris comitia. et 9. *ibid.* 13 a med. Obire cænas. h. e. discurrere cænanli gratia modo apud hunc, modo apud illum. *Sueton. Cal.*

11. *Ganeas capillamento celatus et veste longa noctibus obibat. Liv.* 7. 15. extr. Ex rogatione novorum maxime hominum ambitionem, qui nundinas et conciliabula obire soliti erant, compressam credebant. ¶ 5. Hinc obire oratione et obire oculis. — a) *Obire oratione* est dicendo percurrere. *Cic.* 4. *Ferr.* 51. 125. Nolite expectare, dum omnes obeam oratione mea civitates. — b) *Obire oculis* est lustrare, circumspicere, scorrere con l'occhio. *Plin.* 3. *Ep.* 7. ad fin. Xerxem, quum immensum exercitum oculis obisset, illacrimasse. *Virg.* 10. *Æn.* 447. obitque truci procul omnia visu. Adde *Sil. It.* 3. 169. Rursus *Plin.* 8. *Ep.* 18. a med. Quippe omnibus membris extortus et fractus, tantas opes solis oculis obibat. h. e. videbat tantummodo, non frucebat. ¶ 6. *Ratione habita significationis, quam parat.* 4. b. retulimus, obire ponitur pro peragere, perficere, exsequi, fungi, fare, eseguire, esercitare, maneggiare. — a) *Generativum. Cic. Arch.* 6. 13. Quantum ceteris ad res suas obeundas conceditur temporis. *Id.* 1. *Orat.* 38. 173. Judicia privata magnarum rerum obire. *Liv.* 2. 8. Non sufficientibus viribus ad consularia munera obeunda. *Id.* 3. 6. sub fin. Munus vigilarum senatoris, qui per ætatem ac valetudinem poterant, per se ipsi obibant. *Justin.* 41. 3. 4. Equis omni tempore vectantur: illis bella, illis convivia, illis publica ac privata officia obeunt. *Cic. Manil.* 17. 53. Ita clausa erant maria, ut neque privatam rem transmarinam, neque publicam jam obire possemus. et *ibid.* 12. 34. Obrundi negotii, aut consequendi quæstus studio tot loca adire. *Colum.* 12. *R. R.* 3. 6. Quum frigoribus aut pruinis mulier sub dio rusticum opus obire non poterit. *Plin. Paneg.* 71. Obire omnes nuntios comitatis. *Cic.* 1. *leg. Agr.* 3. 8. Obeundarum hereditatum causa. h. e. visendarum, et adcurandarum. *Liv.* 4. 7. Quia duo consules obire tot simul bella requirent. *Id.* 1. 20. Obire sacra. *Cic.* 1. *Cat.* 10. 26. facinus. *Stat.* 1. *Achill.* 149. imperia. eseguire i comandî. *Val. Flacc.* 3. 710. ministeria. — b) *Speciatim obire vadimonium* est ad vadimonium ire, ad diem se sistere. *Cic. Quinct.* 17. 54. Vadimonium mihi non obit quidam socius meus. — Et passive *Id. ibid.* 16. 53. Qua tibi vadimonium non sit obitum, eadem te hora consilium cepisse etc. — Et absolute *Plin.* 8. *Ep.* 12. Si litibus tereris, obstructum esse me crederem obeunt ad vadimonia mea. h. e. discurrenti et assistenti mihi, dum mea vadimonia exsequor. — c) *Item speciatim obire diem, annum, est certo statutoque die adesse, præsto esse, se præsentem exhibere, ad diem se sistere.* *Cic.* 10. *Fam.* 24. Multi clarissimi viri, quum republicæ darent operam, annum petitionis sue non obierunt. lasciarono correre, non si presentarono a concorrere. et *Amic.* 2. 7. Quum in hortos Bruti commentandi causa venissemus, tu non affuisti, qui diligentissime semper illum diem, et illud munus solitus esses obire. *Id.* 3. *Phil.* 8. 20. Antonius diem edicti obire neglexit. *Id.* 13. *Att.* 14. Obire auctionis diem facile poterunt. ¶ 7. Hinc obire diem et obire mortem. — a) *Diem suum, supremum obire, et diem obire est mori, mori:* quasi sistere se ad diem a Deo constitutum. *Sulpicius ad Cic.* 4. *Fam.* 12. a med. Paulo ante lucem Marcellum diem suum obiisse. *Nepos Miltiad.* 7. extr. et *Dion.* 2. extr. Somno sopitus diem obiit supremum. *Id. ibid.* 10. in fin. et *Sueton. Resp.* 1. Diem obiit circiter annos quinquaginta natus. — b) *Obire mortem, quasi attere, incontrar la morte, morire.* *Paul. Diac.* p. 147. *Müll.* Mortem obiisse ea consuetudine dicitur, qua diverant antiqui, ob Romam legiones ductas, et ob Trojam duxit exercitum. (*F. OB*) pro ad: similiter vadimonium obiisse. id est ad vadimonium isse, et obviam, ad viam. *Ter. Andr.* 1. 3. 18. et *Plaut. Aulul.* prol. 15. fuit olim quidam senex mercator: Is obiit mortem. *Cic.* 5. *Phil.* 17. 48. Alexander tertio et tricesimo anno mortem obiit. *Id. Cluent.* 17. 48. Quis dubitet, quin ant obeunda mors Cluentio, aut suscipienda accusatio fuerit? — *Letum obire poetice Lucret.* 5. 1420. Ut letum insidiis qui gessit primus obiret. — Ceterum passive morte obita apud *Cic. Sext.* 38. 83. Quos a majoribus nostris morte obita positos in illo loco atque in rostris collo-

OBHORREO, es, ere, a. 2. (ob et horreo) horridus usquequaque sum. *Plin. 37. Hist. nat. 8. 34. (113).* Cujus alterum genus sanguinis obhorret. *Ita Areval. ad Isid.; at Sillig. abhorret.*

OBHŪMO, as, are, a. 1. (ob et humo) humo opplere, riempire di fango. *Tertull. Pall. 2. ante med. Ceteri quoque ejus (terrae) ornatus, si quid non aliud ex alio mutant, eo montium scapulae decurrendo, et fontium venae cavillando, et fluminum viae obhumando. h. e. il dorso del monte crollando, le vene de' fonti nascondendosi, le vie de' fiumi riempendosi di fango.*

OBĪENS, ōntis. *V. OBEO.*

OBĪGĪTO. *V. OBAGITO.*

OBĪI, ōrum, m. plur. 2. mortui. *Apul. de Mundo.* Geniis ministratur, obīis libatione profunditur. Alii rectius leg. obītis. *V. Obitus, a, um in OBEO.*

OBĪNĀNIS, e, adject. idem atque inanis. *Farro 3. R. R. 9. 11. de ovo gallin.* Quum ad lumen sustuleris, quod pertucae, id esse ubinane, ajunt. Alii melius divisim leg. ob inane.

OBINDUCTUS, a, um, adject. qui clam irepsit: ab ob et inductus. *Gloss. Philoz.* Obinauctus, παρρησιαστος.

OBĪNUNT, obeunt. *Festus p. 189. 1. et Paul. Diac. p. 188. 4. Müll. Sir. nequint, nequeunt.*

OBĪRANCOR, asceris, ātus sum, asci, dep. 3. (ob et irascor). Part. *Obirascens* et *Obiratus*. — *Obirasci* est idem quod irasci, vel contra irasci. *Liv. 1. 31.* Aut fortunae obirati rultum reliquerant deum. Adde *Senec. Constant. 19. et Ep. 56. a med.*, ubi similiter Part. *Obiratus* occurrit. *Id. Seneca Tranquill. 2. a med.* Obirascens fortunae anonus. *Apul. de Mag.* Quom mate audinot, obirascantur. Adde *eumd. Florid. n. 17.*

OBĪRĀTIO, ōnis, f. 3. sdegno, iracundia. *Cic. 6. Att. 3. a med.* Abiit iratus. Hujus nebulonis obiratione si Brutus moveri potuisset, licebit eum solus ames; me amulum non habebis. *Ita ehidit Orell. Codicem y. B. 3. 1. 2. servatus; alii vero Cithres miram exhibent lectionis varietatem.*

OBĪRĀTUS, a, um. *V. OBIRASCOR.*

OBĪTĒB, adverb. ex ob et iter factum, ut *Priscian. 15. p. 1044. Putsch. docet*, proprie significat per iter, in via, inter eandem, in transiendo, ἐν παρῶντι (It. per via, di passaggio, in passando; Fr. en voyageant, en voyage, en chemin; Hisp. viajando; Germ. auf dem Wege, im Vorbei-Vorübergehen; Angl. by the way, in going along, as one goes along).

I.) Proprie. *Juvenal. 3. 239.* turba cedente vehitur Dives, et ingenti curret super ora Libano. Atque obiter legit, aut scribet, aut dormiet intus. *Plin. 18. Hist. nat. 10. 23. (97).* Major pars Italiae nititur rotis, quas aqua versat obiter, et inolat, in correndo, et 11. *ibid. 37. 55. (148).* Angustiae pupillae obiter incidentia facile derelinant, et 29. *ibid. 3. 11. (48).* de onis. Cibo quot modis juvent, notum est, quum transirent faucium tumorem, rallaetque obiter foveant, in passando, et 33. *ibid. 4. 21. (74).* Alius par labor: lumina al lavandam haec ruinam jugis montium obiter ducere a centesimo plerumque lapide. h. e. ita fructendo eorum rursam, ut ire ac fluere non resset, et inter fluendum lavent. — Etiam aurea Latine Linguae etate in usu fuit. Unde *Augustus apud Charis. 2. p. 187. Putsch.* reprehendit Tiberium, quod scriberet per riam ἀπὸ τοῦ obiter. Etiam *Laberius* usurpasse dicitur, teste eod. *ibid.* Integrum *Charisii* locum adhibeo: Obiter divus *Hadrianus* sermonato primū querit, an Latium sit: Quamquam, inquit, apud *Laberium* haec vox esse liceat, et quum *Strabon* Latium esse neget, Addit, quia veteres eadem saluti sint dicere, non aditentes via, ut sit κατὰ ἄλλοθεν, ut *Plautus Bacch. 1. 1. 15.*, inquit, Eadem huius, eadem tibi dedero saviu. — De *Augusto* ita subdit: *Divus Hadrianus*: Tametsi, inquit, *Augustus* non perferendus homo fuerit, ut id adverbium usu potius, quam lectione protulerit. Haec *Charisius*.

II.) Translate. ¶ 1. Universum obiter aliquid facere dicimus, quum aliud agentes simul et illud farimus, per occasionem, eodem tempore, eadem opera, in transitu, incidentemente, di passaggio. *Petron. Satyr. 31.* Ne in hoc quidem tam inole-

sto tacebant obiter, sed obiter cantabant, et 92. Interrogabo ego, quocumq; estis? obiterque per rimam speculari caepi. *Seneca 3. Ira 1. a med.* Ira non in ea tantum, in qua destinavit, sed in occurrentia obiter saevit. *Juvenal. 6. 481.* Verberat, atque obiter faciem limit. *Plin. 37. Hist. nat. 9. 37. (118).* Libet obiter vanitatem magicam hic quoque coarguere. *Id. 29. ibid. 5. 30. (96).* Sevum strathio-camelinum tunc venisse sestertis triginta, obiter dictum sit. *Id. 33. ibid. 8. 44. (127).* Inficitur ita ramentum obiter, dum uritur. *Pompon. Dig. 18. 5. 1. extr.* Dicendum est, patre paciscente et liberato adversario, filium quoque obiter liberari. per consequenza, in consequenza. ¶ 2. Pro eodem tempore, e vestigiu, protinus. *Gloss. Philoz.* Ἐν τῷ αὐτῷ, inibi, obiter. *Quintil. declam. 10. 16. sub fin.* Pessimus parentum, qui dum liberos suos sepeliunt, flere contenti, ut obiter ab rogo siccis oculis revertantur. *Apul. 6. Met.* Multis unustus rebus rursus, ne breviculo quidem tempore reflectos, obiter reducat. ¶ 3. Obiter est etiam idem ac fere, quasi. *Sidon. 7. Ep. 2. de adolescente et puella nupturis.* Anni obiter thalamo pares.

OBĪTUS, a, um. *V. OBEO.*

OBĪTUS, us, m. 4. (obeo). *Obitus*, i, m. 2. ἀρχαϊκῶς, ut senati pro senatus, tumulti pro tumultus. *Apul. 2. Dogm. Plat.* Sed neque obiti causa lamentationes suscipi oportet — *Obitus* ¶ 1. Est alius, interventus, occursum, venuta, incontro. *Paul. Diac. p. 188. 7. Müll.* Obitu dicebant pro aditu. *Nonius p. 357. 21. Merc.* *Obitus* rursus adventus. *Accius apud eumd. ibid.* Attat, nisi me fallit in obitu sonitus. *Turpilius apud eumd. ibid.* Enquis est, qui interruptit sermonem meum obitu suo? *Ter. Hecyr. 5. 4. 17.* Antiquam adeo tuam venustatem obtines. Ut voluptati obitus, sermo, adventus tuus, quocumque adveneris Semper sicut. Ubi *Donat.* Inter obitum et adventum hoc interest, quod obitus est, quem casus affert: adventus, quem voluntas et destinatus locus. *Apul. 9. Met.* Nec immerito priscae poeticae divinus auctor apud Graecos, summæ prudentiae virum monstrare cupiens, multarum civitatum obitu et vari-rum populorum cognita summas adeptum virtutes cerinit *Homerus Odys. l. 1. v. 1.* eundem πολυτροπον vocat. Hinc *Horat. Art. P. 142.* Qui mores hominum multorum vidit et urbes. ¶ 2. Item est occasus, et dicitur de stellis, occaso, il tramontare. *Cic. 1. Divinat. 56. 128.* Solis et lunae reliquorumque siderum ortus, obitus motusque cognoscere. Adde *eumd. 1. Orat. 42. 187. et 2. Nat. D. 7. 19.* Sic *Lucret. 4. 393.* longos obitus (sidera) exorta revisunt, Quum permensa suo sunt velum corpore claro. *Catull. 66. 2.* Qui stellarum ortus comperit atque obitus. *Virg. 1. G. 257.* Nec frustra signorum obitus speculamur et ortus. ¶ 3. Praegnant, uti ajunt, significatione est mors, interitus, pernicies, morte, obito, disfatta, rovina. *Cic. 2. de republ. 31.* Tantum odium populatum Romanum regalis nominis tenuit, quantum tenuerat post obitum, vel potius excessum Romuli desiderium. et 1. *ibid. 41.* Sicut ait *Konius* post optimi regis obitum. *Sulpicius apud Cic. 4. Fam. 5.* Posteaquam mihi renunciatum est de obitu *Tulliae*, filiae tuae. *Brutus apud eumd. 11. ibid. 10.* Quantum perturbationem rerum urbanarum afferat obitus consulum. *Cæs. 2. B. G. 29.*, et *Nepos Timoth. 4.* Post eorum obitum. *Ovid. 3. Met. 136.* dicitur beatus Ante obitum nemo supremæque funera debet. *Sueton. Cal. 8.* Obitus innotuit. *Tac. 3. Ann. 19.* *Vipsania* expressit, una unum Agrippæ liberorum mihi obitu. *Virg. 4. En. 493.* longum miserata dolorem Difficilesque obitus. *Cic. 2. Divinat. 16. 37.* Non ergo omnium interitus atque obitus natura conficiet. *Orellius* ortus: *V. ibi* varr. lectt., et *Moser. ad h. l. Id. Pis. 15. 31.* Qui dies post obitum occasuque nostrum rei publicæ primus illuxit. h. e. post exilium nostrum. ¶ 4. Item est executio, sicut dicimus obire munus pro exsequi. *Tertull. Eug. in persecut. 1.* Ante determinari oportet de statu ipsius persecutionis, utrum a Deo obvenit, an a diabolo, quo facilius de obitu ejus constare possit.

OBJACEO, ces, cbi, cere, n. 2. (ob et jaceo). Part. *Objacens*. — *Objaceo* est idem atque con-

tra, ante, vel e regione, aut obviam, aut circum jaceo, seu positus sum, ἀντικεπαί; hinc *Festus p. 205. 9. Müll.* Objacuisse ante jacuisse. (It. giacere contra, o all'incontro, dinanzi, presso, all'intorno; Fr. être couché devant, être situé auprès, autour ou en face; Hisp. estar acostado delante, junto, cerca; Germ. vor-, bei etwas liegen, vorliegen; Angl. to tie against or in the way). Occurrit — a) Generatim. *Ennius apud Festum p. 201. 8. Müll.* Acherontem obibo, ubi mortis thesauri objacent. *Liv. 2. 65.* Saxa objacentia pedibus ingerit in subeuntis. *Sic Id. 9. 2.* Saxorum ingentium objacens moles. *Colum. 2. R. R. 17. 2. Schneid.* Omnes lapides, et si qua objacent falciibus noxia, colligi debent. *Frontin. Aquaed. 93.* Paucis circa ipsum oppidum objacentibus cultis. — b) Speciatim de regionibus. *Plin. 4. Hist. nat. 12. 19. (37).* Spiræo promontorio objacent Eleusa, A dendros, etc. *Tac. 5. Hist. 6. de Judæa.* A meridie Egyptus objacet: ab occasu Phœnicæ et mare. *Mela 2. 3.* Græcia Ionis fluctibus objacet. *Plin. 6. Ep. 31. a med.* In ore portus insula assurgit, quæ illatum vento mare objacens frangat. *Stat. 4. Theb. 64.* quaque objacet alto Isthmos, et terris maria inclinata repellit.

OBJECTA, ōrum, n. plur. 2. *V. OBJICIO* in fin.

OBJECTĀCŪLUM, i, n. 2. (objecto) obex, obstaculum. *Farro 3. B. R. 17. 4.* Objectaculo, quo æstus (maris) bis quotidie ab exorta luna ad proximam novam introire ac redire rursus in mare posset. *Pontedera Oper. post. T. 1. p. 106.* conjectabat legendum ex Codd. vestigiis objecto spiraculo; at *Schneider.* præfret objecta mole.

OBJECTĀMEN, inis, n. 3. (objerto) objectatio, exprobratio. *Gloss. Lat. Gr.* Objectamen, ἐπὶλλεμα.

OBJECTĀMENTUM, i, n. 2. (objecto) rinfaciamento, objectatio, exprobratio. *Apul. de Mag. sub init.* Quæ quum intelligerem non tam crimina judicio, quam objectamenta iurgio protata, etc.

OBJECTĀTIO, ōnis, f. 3. actus objectandi, h. e. opponendi, exponendi, atque adeo interveniendi.

I.) Proprie. *Capell. 6. p. 313.* Benignitate largissima sensim ipsam notionem meæ objectationis aperui. h. e. monstravi, quid utilitatis meo intervenitu proveniat.

II.) Translate est oppositio, exprobratio, rinfaciamento. *Cæs. 1. B. C. 60.* Quum ex aliorum objectationibus, tum etiam ex domestico judicio atque animi conscientia intelligebant.

OBJECTĀTUS, a, um. *V. OBJECTO.*

OBJECTĪO, ōnis, f. 3. actus objiciendi, h. e. opponendi contra aliquid.

I.) Proprie. *Arnob. 6. 3.* Deos convenit terretorum munitionibus claudere, saxorum aut objectione tutari? *Cæt. Aurel. 1. Tard. 1. n. 20.* His rebus, quæ commovere caput valent, ut sunt ea, quæ cum objectione plurima corporis fieri jubentur. h. e. jartatione.

II.) Translate. ¶ 1. Est exprobratio. *Tertull. 2. ad Uxor. 5. extr.* Objectio nominis. *Capell. 5. p. 142.* Intentio est objectio ejus facti, quod in judicium venit. ¶ 2. Item ill, quod adversario objicitur. *Augustin. de Natur. et Grat. 10.* Oblitus est jam se illi respondere, qui rem non negat, cujus objectionem paulo ante proposuerat. *Sic Fel. Schoniast. ad Juvenal. 10. 324.* Sed casto quid forma nocet? Quasi objectio. Adde *eumd. ibid. ad v. 346.*

OBJECTO, as, avi, atum, are, a. 1. frequentat. vel intus. ab objicio. — Part. *Objectans* I.; *Objectatus* II. 2. — *Objectare* est ante aliquem jaccere, opponere, προσβάλλω. (It. gittare dinanzi, opporre; Fr. mettre devant, opposer; Hisp. poner, meter delante, oponer; Germ. vor-entgegenwerfen; stellen; Angl. to throw in the way of, expose).

I.) Proprie. *Virg. 1. G. 386.* pelagi volucra Nunc caput objectare fretis, nunc currere in undas. h. e. injicere, immergere, atuffare, cacciare il capo nell'acqua. *Stat. 2. Theb. 601.* non segeus ardet Huc illuc clipeum objectans.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est objicere, exponere, esporre, mettere a cimento. *Sall. Jug. 7.* Statuit eum objectare periculis. *Sic Virg. 2. En. 721.* caput objectare periculis. *Id. 4. G. 218.*

corpora bello. Tac. 1. Ann. 5. aliquem dolo et casibus. Virg. 12. Æn. 229. Non pudet, o Rutuli, pro cunctis talibus unam Obiectare animam? — Huc referri potest et illud Ovid. Halieut. 91. Obiectare moras. h. e. Interponere. ¶ 2. Speciatim est exprobrare, opponere, crimini dare, opporre, rinfacciare, accusare. — a) Cum Accusati rei et Dativi personæ. Plaut. Trin. 3. 2. 28. Obiectare alicui inopiam. Cic. Dom. 29. 76. In isto tuo maledicto probrum non modo mihi nullum obiectas, sed etiam laudem illustas meam. Adde Sall. Jug. 85. ed. Kritz. Cæs. 3. B. C. 48. Quum in colloquiis Pompeiani famem nostris obiectarent. Sall. Jug. 94. ed. Kritz. Obiectare alicui vecordiam. Liv. 9. 34. a med. Contagio ejus, quod quærebat ipse, criminis obiectata ab inimicis est. Justin. 12. 6. 4. Quæ cæde exultans, mortuo patrociniæ Philippi laudemque paternæ militiæ obiectabat. Tac. 4. Ann. 52. Obiectare alicui crimen Impuditiæ, veneficia in principem et devotiones. Apul. Florid. n. 3. sub fin. Hoc genus crimina Apollini obiectata. Ovid. 2. Met. 400. natumque obiectet et imputat illis. — b) Cum Infinito. Plaut. Merc. 2. 3. 76. uxori meæ Mibique obiectant lenocinium facere. ¶ 3. Item universim quippiam alicui dicere, quod displiceat. Plaut. Most. 3. 2. 123. cave tu, illi obiectes nunc in ægritudine, Te has emisse.

OBJECTOR, ōris, m. 3. oppositore, qui aliquid obicit. Non. p. 130. 25. Merc. Inficiatores sunt falsi criminis obiectores.

OBJECTUS, us, m. 4. (objicio) obiectio, oppositio, προσβολή (It. il porre dinanzi, opposizione, interposizione; Fr. action de mettre devant, interposition, obstacle, barrière; Hisp. interposición, obstáculo, barrera; Germ. das Vorstellen, d. Vorliegen, Entgegenstellen, -liegen; Angl. a placing before or between, an opposition, interposition).

I.) Proprie. Lucret. 4. 846. Zachmann. Et vulnus vitare prius natura coegit, Quam daret obiectum parva lava per artem. h. e. quam daret partem obiectandam ad ictum vitædum. Virg. 1. Æn. 163. insula portum efficit obiectu laterum. Tac. 3. Hist. 9. Tutus loco, quum terga flumine, latera obiectu paludis tegeantur. Gell. 12. 13. sub fin. Regiones, quæ Tauil montis obiectu separantur. Plin. 2. Hist. nat. 10. 7. (47). Solem interventu lunæ occultari, lunamque terræ obiectu. Justin. 1. 8. 2. Hostibus fluminis obiecta fuga difficilior. Colum. 8. R. R. 17. 10. Sic maris atrocitas obiectu crepidinis frangitur. Tac. 5. Hist. 14. Adidderat Civilis obliquam in Rhenum molem, cujus obiectu revolutus amnis adjacentibus superfunderetur. Quintil. 12. 2. 11. Aqua obiectu lapillorum resultans. Tac. 14. Ann. 8. Hi molium obiectus, hi proximas scabbas scandere. le prominenzæ.

II.) Translate est id quod visui obicitur, oggetto. Nepos Hann. 5. Sarmenta in cornibus Jumentorum deligata incendit, ejusque generis multitudinem magnam dispalatam immisit. Quo repentino obiectu viso, tantum terrore injecti exercitui Romanorum, ut etc.

OBJICIO, jicis, jeci, etiam, jicere, a. 3. (ob et jacio). Aliter i abjecto, primam corripit Claudian. IV. cons. Honor. 364. Cur annos obicis? pugnae cur arguor impar? Lucan. 8. 796. Cur obicis Magni tumulum? Adde eumd. 9. 188; et Sil. It. 4. 149. — b) Objerim, is, it, pro obiciam, ut fazim pro faciam, est Plauti Cas. 2. 6. 52. et Pæn. 1. 3. 37. — Part. Objiciens I. 1.; Obiectus in omnibus præagr. et io fin.; Obiecturus I. 1.; Objiciendus II. 3. — Objicere est ante jacere, porrigere, exhibere, proponere, προσβάλλω (It. gettare o mettere innanzi, esibire, presentare, dare; Fr. jeter, mettre ou placer devant, sur, en face; Hisp. echar, poner, meter delante, sobre, en cara; Germ. vor-, entgegenwerfen, entgegenhalten, stellen, vorhalten, hinwerfen, geben; Angl. to throw or put before, throw to, hold out, offer, proffer, present, give).

I.) Proprie. ¶ 1. Generalit. et usurpatur sæpissime cum Dativo. Varro 2. R. R. 5. 16. Quum creverunt vituli, levandas matres, pabulo viridi obijcendo in præsepis. Id. ibid. 4. 15.; et Plin. 8. Hist. nat. 40. 61. (145). Objicere cibum canibus.

Virg. 6. Æn. 420. Melle soporatum et medicatis frugibus ossam Objicit (Cerberus): ille fame rabida (Ita guttura pandens Corripit obiectam. Plin. 32. Hist. nat. 2. 8. (17). Pisces diripiunt carnes obiectas. Sillig. obiectas. Cic. Rosc. Am. 26. 71. Parricidæ corpus seipis objicere. Sueton. Cal. 27. Equitem Romanum obiectum feris, quum se innocen-tem proclamasset, reduxit. Justin. 44. 4. 5. Canibus primo jejunis, — mox etiam subibus (nepotem) obiect. Sueton. Ner. 37. Polyphago cuidam homines lanianos absumendosque objicere. Ter. Phorm. 5. 2. 3. nonne id sat erat, Accipere ab illo injuriam? etiam argentum est nitro obiectum. — Objicere glæbam apud Paul. Diac. p. 223. 20. Müll. est injicere cadaveri et humare, sotterrare. V. GLÆBA. Varro 5. L. L. 23. Müll. eodem sensu: Si in sepulchrum ejus obiecta glæba non est. — Plaut. Curc. 1. 2. 1. Flos veteris vini meis naribus obiectus est. m'è venuto al naso. Cic. 4. Acad. (2. pr.) 16. 49. Si tale visum obiectum est a deo dormienti. Id. 1. Divinat. 16. 30. Signo obiecto monuit Crassum, quid eventurum esset. Virg. 5. Æn. 522. Hic oculis subito objicitur magnoque futulum Augurio monstrum. Id. 2. ibid. 200. Hic aliud majus miseris multoque tremendum Objicitur magis. Ovid. 1. Met. 725. Horriferamque oculis animoque obiecti Erynnia. — Sic Cic. Mil. 14. 37. Huic (sicæ) ego vos obijci pro me non sum passus. Cæs. 1. B. C. 64. Timebat tantæ magnitudinis fluminis exercitum objicere. Liv. 37. 10. Quas naves obiecturus certaminis foret. Id. 22. 34. Duas legiones hosti ad eadem obiectas. Curt. 8. 7. Pater ipsius (Hermolai loquentis) — consurgit, et, ad os manu obiecta, scelere et malis insanientem ultra negat audiendum. Cf. Plaut. Cas. 2. 6. 52. Ne objexis manum. h. e. ne atigeris. Lucret. 5. 753. Nam cur luna quæsit terram secludere solis Lumine — Objiciens cæcum radiis ardentibus orbem etc.? Virg. 3. G. 252. Ac neque eos (equos) jam frenæ viuum, neque verbera sæva, Non scopuli rupesque cavæ atque obiecta retardant Flumina. — Similiter de locis, quæ ante posita sunt, et regione sita, porre in facia, a dirimpito. Cæs. 3. B. C. 112. Hæc insula obiecta Alexandria portum efficit. Plin. 5. Hist. nat. 31. 35. (129). Cyprus Syriæ obiecta. ¶ 2. Speciatim, præcipue in re militari, significat opponere ad se tuendum, tegendum, defendendum. Cic. Harusp. resp. 23. 49. Omnium obiecta tela virtute periegit. Liv. 2. 10. Quæ (tela) quum in obiecto cuncta scuto hæssissent, etc. Id. 36. 18. Pulsi loco iotra munimenta — concesserunt: inde ex vallo prope alterum vallum, hastis præ se obiectis, fecerunt. Virg. 2. Æn. 444. clipeosque ad tela sinistri Protecti obijciunt. Et poetice Ovid. 12. Met. 32. Victa dea est; nubemque oculis obijcit etc. Sic Horat. 1. Ep. 16. 62. fraudibus obijce nubes. Rursus Liv. 28. 6. Et ibi positi erant, qui fores portæ obijcerent: illa exclusi etc. Sic Virg. 9. Æn. 45. Objicere portas. serrare in facia al nemico. Cf. Horat. Art. P. 472. ursus Obiectos cavea valuit si frangere clathros. Cic. Fontei. 1. 3. Propugnaculum istis ipsis nationibus oppositum et obiectum. Cæs. 1. B. G. 26. Carrus pro vallo obijcerant. Id. 3. B. C. 39. Faucibus portas navem onerariam submersam obiect. Id. 6. B. G. 9. Silva pro nativo muro obiecta. Cheruscos a Suevis incursionibus prohibet. Cic. Pis. 33. 81. Alpium vallum contra ascensum Gallorum obijcio et oppono. Sic Liv. 25. 36. Ut tamen aliquam imaginem valli obijcerent, clitellas illigatas oneribus — circumdabant; cumulo sarcinarum omnium generis obiecto, ubi ad molliendum clitellæ defuerant. Rursus Cic. 2. de republ. 6. Ut unus aditus, qui esset inter Esquilinum Quirinalenque montem, maximo agere obiecto, fossa cingeretur vastissima. Liv. 38. 7. Pari celeritate novus pro diruto murus obijcebatur. Id. 44. 11. Munimenta, cervis etiam obiectis, ut viam intraderet, a Macedonico ad Toroniacum mare perducit. et mox. Romanis in fossa complenda, quam super obijcerat Perseus. Adde eumd. 31. 39. — Similiter de personis. Cic. 1. Tusc. 37. 89. Quæ (mors) si timeretur — non cum Latinis decertans pater Decius — se hostium telis obijcisset. Cæs. 3. B. C. 66. Quum se legio Cæsaris obijcisset. Pompejanis copiis. Virg. 12. Æn. 372. Objicit sese ad currum, et spumantia frenis Ora ci-tatorum dextræ detorsit equorum. Curt. 8. 14. ad

fin. Itaque sistit fugam, peditemque sequenti hosti obijcit.

II.) Translate. ¶ 1. Est offerre, afferre, injicere, proponere. — a) Active. Plaut. Merc. 5. 2. 40. Objicere alicui religionem. far venire scrupulo. Id. Amph. 1. 1. 35. Qui multa Thebano populo acerba obijcit funera. h. e. intulit, attulit. Id. Curc. 4. 2. 45. Objicere alicui lucrum. offerre, dare. et Mil. glor. 3. 1. 29. sollicitudinem. dare travaglio. Ter. Heaut. 1. 2. 12. Ut hanc lætitiæ nec opinanti primus obijcerem! Cic. Rosc. Am. 14. 40. furorem. h. e. emittere, injicere. Sic Virg. 7. Æn. 479. rabiem canibus. Liv. 27. 1. terrorem hosti. far paura. et 6. 14. ad fin. spem. dare speranza. et 5. 15. ad fin. culpam eam mentem, ut patriam prudat. mettere in pensiero. et 4. 51. Aptissimum tempus erat, vindicandis seditionibus, delinquentium animis Volani agri divisionem obijcere. — Huc pertinet et illud Plaut. Pam. 1. 3. 37. et Trin. 5. 1. 8. Objicere moram alicui. infrap-porre ritardo. — b) Passive. Plaut. Merc. 2. 3. 5. mihi mala res obijcitur aliqua. Ter. Adelph. 4. 3. 1. hocine de improviso mali mihi obijci tantum? Id. Heeyr. 3. 1. 6. quibus est alicunde aliquis obiectus labor. Cic. 2. Tusc. 4. 10. Tamen obijcitur latenti animo metus quidam et dolor cogitanti etc. Id. 1. Fin. 14. 47. Pleiique cili et debilitati obiecta specie voluptatis, tradunt se libidinibus castringendos. Tac. 4. Ann. 60. Spes obiecta principis loci. Sueton. Aug. 6. Huc introire, nisi necessario et caste, religio est: concepta opinione veteri, quasi temere aleantibus horro-ri quidam et metus obijciatur. ¶ 2. Est etiam exponere, esporre, mettere a cimento. — a) Cum Dativo. Cic. Fatm. 9. 23. Qui consuetum morti obijceris, inclusum obijceris, extrahere et suis te-ctis conatus sis. Id. Dom. 57. 145. Obijci meum caput, pro vestris ceremoniis atque templis, perditissimum civium furori atque ferro. Id. Mur. 40. 87. Obijcitur consulatus contentibus seditionum, insidiis conjuratorum, telis Catiliæ: ad omne denique periculum atque ad omnem invidiam solus opponitur. Id. 1. Tusc. 46. 111. Obiectus fortuna. Plin. 29. Hist. nat. 1. 8. (20). Cato obiectus invidiæ. Ter. Phorm. 3. 2. 18. Obijci malo. incontrare il malanno. — b) Cum Accusativo et præpos. ad, in, adversus, ut apud Cic. 6. Fam. 4. circa med. Quod ad omnes casus subitorum periculatorum magis obiecti sumus, quam si abessemus. Id. Arch. 6. 14. Numquam me pro salute vestra in tot ac tantas dimicationes atque in bos profligatorum hominum quotidianos impetus obijcissent. Liv. 2. 58. Se unico consule obiecto adversus tribuniciam potestatem perlatam legem esse. V. Drakenborg. ad h. l. ¶ 3. Sæpe translate ponitur pro exprobrare, crimini dare, accusare, rinfacciare, gettare al volto, apporre, accusare. — a) Cum Accusati rei, quæ exprobratur, et Dat. personæ. Cic. 2. Orat. 70. 285. Quum ei M. Flaccus multis probis obiectis P. Mucium judicem tulisset. Id. 3. Phil. 5. 15. Objicere alicui ignobilitatem. et Dom. 35. 93. furta, largitiones, libidines. Sueton. Tib. 66. parricidia et cædes et ignaviam et luxuriam. Id. Claud. 16. calibatam, aut orbitatem, aut egestatem. Tac. 3. Ann. 12. Oro, ne obiecta crimina pro approbatis accipiat. Plin. 36. Hist. nat. 5. 4. (22). Praxitelis Cupido obiectus a Cicerone Verri. Cic. 7. Ferr. 18. 45. Fuit quondam ista veritas in judiciis, ut istam rem accusator in magnis criminibus obijcendam putaret. Sic Virg. 3. Ecl. 7. Parricis ista viris tamen obijcienda memento. — Similiter passive. Cic. Cluent. 23. 62. Doce, in illorum judiciis, quid, præter hoc venenum Oppianici, non modo in criminis, sed in maledicti loco sit obiectum. — Et cum Accus. personæ et præpos. in. Cic. Cluent. 41. 113. Nego, rem esse illam in quemquam illorum obiectam, quæ Fiducianum obiecta uan sit. — b) Cum Infinito. Cic. 1. Att. 16. a med. Obijcit mihi, me ad Bajæ fuisse. Sueton. Aug. 4. M. Antonius despiriens etiam maternam Augusti originem, proavum ejus Afri generis fuisse, et uodum unquæntariam tabernam, modo pistinuum Artici exerruisse, obijcit. — Et passive. Ovid. 3. Amor. 7. 47. Ecce novum crimen, solers ornare Cypassis Obijcitur dominæ contem-nerasse torum. — c) Sequeute quod, ut apud Cic. 1. Tusc. 2. 3. Cato obijcit, ut probrum, M. Nobi-

liori, quod is in provinciam poetas duxisset. *Id. 6. Verr. 17. 37.* Non tibi objicio, quod hominem omni argento spoliasti. *Nepos Epam. 5.* Idem ille Meneclides, quam huic objiceret, quod liberos non haberet etc. *Plin. 34. Hist. nat. 3. 7. (13).* Camillo inter crimina objicit Carvilius, quod etc. — d) Sequentia quasi et passive. *Sueton. Aug. 28.* De reddenda republica cogitavit; primo post oppressum statim Antonium, memor objectum ab eo sibi sapius, quasi per ipsum staret ne redderetur. — e) Cum Ablat. et præpos. de, ut apud *Cic. Planc. 31. 75.* De Cispio mihi ne tu objicies, quem etc.? *Brutus et Cassius ad Anton. apud Cic. 11. Fam. 3.* Te miramur non potuisse continere iracundiam tuam, quin nobis de morte Cæsaris objiceret. — Et passive *Cic. Cael. 3. 6.* Nam quod objectum est de pudicitia etc. — Hinc a Part. præter. perf. *Objectus*, cujus plurima exempla retulimus.

Objecta, ōrum, n. plur. 2. substantivorum more et translate usurpantur, et ¶ 1. Sunt edita, excelsa, le prominente, le rime. *Ammian. 27. 10.* ad fin. Quam ad rupium objecta venissent, trudentibusque Alamannis evadere ad celsiora conarentur, etc. ¶ 2. Item sunt res objectæ, criminosa (Cf. II. 3.), obbiezioni, accuse, infacciamenti. *Cic. Dom. 35. 93.* Non tam sum existimandus de gestis rebus gloriari, quam de objectis non confiteri. *Quintil. 7. 2. 29.* Patrono id agendum est, ut objecta vel neget, vel defendat, vel minuat. *Id. 4. 2. 26.* et 9. 2. 93. Objecta diluere.

OBJURGATIO, ōnis, f. 3. actus objurgandi, castigatio, reprehensio: sic *Paul. Diac. p. 196. 7. Müll.* Objurgatio post turpe factum castigatio; monitio vero est ante commissum. ἐπιτιμωσις (It. riprensione, rimprovero, sgridamento; Fr. reproche, réprimande, blâme; Hisp. reproche, reprimenda, reprehension, correccion; Germ. d. Schelten, d. Verweis, Tadel; Angl. a scolding, chiding, rebuking, reproof, reprimanding, reproof). *Cic. Amic. 24. 89.* Ut monitio acerbitate, objurgatio contumelia careat. *Id. 2. Orat. 83. 339.* Tum objurgatio, si est auctoritas: tum admonitio, quasi lenior objurgatio. *Id. 3. Att. 10.* Ut potius relevares me, quam aut castigatione, aut objurgatione dignum putares. *Id. 3. Off. 21. 83.* Qua hunc objurgatione, aut quo potius convicio a tanto errore coner avellere? *Id. Cael. 11. 27.* Deliciarum objurgatio fait longa, et ea lenior, plusque disputationis habuit, quam atrocitatis. *Quintil. 1. 3. 7.* Hunc mordebit objurgatio, hunc honor excitabit, et ibid. 14. Si cui tam est mens illiberalis, ut objurgatione non corrigatur. *Gell. 1. 2. a med.* et 10. 19. Severa atque vehementi objurgatione incessere aliquem.

OBJURGATOR, ōris, m. 3. riprensore, ἐπιτιμωτής, qui objurgat. *Cic. 3. leg. Agr. 3. 11.* Quantas concessiones agrorum hic noster objurgator uno verbo facere cunetur. *Id. 1. Divinat. 49. 111.* Objurgatores suos convincere. *Id. 5. Ferr. 2. 4.* Non modo accusator, sed ne objurgator quidem ferendus est is, qui etc.

OBJURGATORIUS, a, um, adject. riprensivo, ἐπιτιμωτικός, ad objurgandum pertinens. *Cic. 13. Att. 6.* Una cum illius objurgatoria (epistola) tibi meam quoque, quam ad eum rescripseram, misi. *Gell. 9. 2.* Atque ille, vultu sonituque vocis objurgatorio, philosophum sese esse dicit. *Id. 1. 26.* Verba seria et objurgatoria. *Ammian. 16. 12.* a med. Objurgatorio clamore prohibere.

OBJURGATUS, a, um, V. OBJURGO.

OBJURGITO, as, are, intens., a. 1. vehementer objurgo. *Plaut. Trin. 1. 2. 30.* Malis te ut verbis multis multum objurgitem. Adde ibid. 32.

OBJURGO, as, avi, ātū, are, a. 1. (ob et jurgo). Part. *Objurgatus* usurpatur etiam active quasi ab objurgator dependentium more. *Carus ad Cic. 8. Fam. 9.* Vitrus Curionem prorsus Curionem non medio-criter objurgatus, hac repulsa se mutavit. Alii leg. *objurgat*: at *Schützius* emendat, *objurgatus* legendum, tum quia in *objurgatus* consentiunt libri veteres, tum quia prior lectio historice et huic ipsi loco repugnat. — Ceterum Part. *Objurgans* I. et II. 1.; *Objurgatus* I.; *Objurgandus* I. et II. 2. — Objurgare est jurgare contra aliquem. Proprie, si vim spectes, dicitur de eo, qui injuste contra aliquem titigat, ut *Farro 7. L. L. 93. Müll.* doret (Ob-

jurgat is, qui id facit, scil. jurgat, juste). Sed si usum, significat verbis reprehendere, arguere, increpare, asperius castigare, sive jure, sive injuria, ἐπιτιμω (It. sgridare, riprendere, rimproverare; Fr. blâmer, réprimander; Hisp. reprehender, corregir, reñir de palabra; Germ. schelten, tadeln, zurechtweisen, Vorwürfe machen; Angl. to chide, reprehend, rebuke, reprove, scold, reprimand, objurgate).

L.) Proprie. — a) Cum Arcusativo. — Cum Accus. personæ. *Ennius apud Rufinian. de fig. sent. et eloc. § 11. p. 205. Ruhn.* Menelaus me objurgat? in meis rebus regimen restitit. *Plaut. Bacch. 4. 9. 97.* Chrysalus me objurgavit plurimis verbis malis, Et me meliorem fecit præceptis suis. *Ter. Andr. 1. 4. 115.* Nam si illum objurges, vite qui auxilium tulit; Quid facias illi, qui dederit damnum aut malum? *Cic. Cael. 11. 25.* Fuit in hac causa pertristis quidam patruus, censor, magister: objurgavit M. Cælium, sicut nemoem unquam parens. *Id. Amic. 24. 88.* Monendi amici sæpe sunt et objurgandi. et ibid. 90. Objurgari moleste ferunt. *Id. 3. Fam. 8. 6.* Ne, in quo te objurgem, id ipsum videar imitari. *Id. 2. Att. 1.* Quod me quodammodo molli brachio de Pompeji familiaritate objurgas. *Id. 2. Fam. 9.* Quom objurgarer, quod nimia lætitia pæne desperem. *Val. Max. 2. 2. sub init.* Vehementer objurgatus. Iluc pertinet et illud *Phædr. 5. 10.* Hic tum venator dolens, Canem objurgabat. — Cum Accus. nominis abstracti. *Cic. 3. ad Q. fr. 1. 3. ad fin.* Cæsar meam in rogando verecundiam objurgavit. et ibid. 2. ad fin. Ea villa, quæ nunc est, tamquam philosophia videtur esse, quæ objurget reterarum villarum insaniam. *Quintil. 6. 5. 8.* Si objurgaret pupuli segnitium. — b) Cum duplici Accusativo. *Plaut. Merc. 1. 1. 46.* Objurgare pater hæc me noctes et dies. — c) Absolute. *Sueton. Tib. 57.* Subinde in objurgando appellans eum etc. *Id. Ver. 22.* Objurgante magistro, ementitus est. *Quintil. 2. 2. 7.* Sic objurgant, quasi oedrint. *Id. 3. 4. 3.* Quom objurgamus, maledicimus. *Id. 6. 3. 75.* Ut Clero objurgantibus, quod se-ragenarius Publilium virginem duxisset, etc. *objurgare*, ait *Forcellinus* qui postremum hunc locum singulari paragrafo distinxit, est pro exprobrare: valde enim est affine, et pæne idem. — d) Cum Dativo. *Diomed. 1. p. 305. Putsch.* Idiomatica, quæ veteres per accusativum extulerunt, nos per dativum secundum Græcos effertimus. Objurgo filium, veteres dicebant: nos, Objurgo filio, ut Græci.

II.) Translate. ¶ 1. Prægnanti, uti ajunt, significatione, est objurgando hortari, atque adeo dehortari aut exhortari, prout ea postulant, quæ adduntur. *Plaut. Trin. 3. 2. 54.* tu objurgans me a peccatis, rapis in deteriorem viam. h. e. objurgando retrahens, dehortans, deterrens. Contra *Cic. 3. Att. 15. init.* Epistola tua me objurgas, ut sim firmior. h. e. objurgando exhortaris. ¶ 2. Item, cum Accusativo personæ et Ablativo rei, est punire, plectere, castigare. *Petron. Satyr. 34.* Colaphis objurgare puerum. *Seneca 3. Ira 12.* ad fin. verberibus. *Sueton. Cl. 20.* ferulis. *Id. Oth. 2.* flagris. *Pers. 5. 169.* solea, puer, objurgabere rubra. *Seneca 4. Benef. 36.* Non committat, ut sestertio centies objurgandus sis. h. e. multandus.

OBJURO, as, are, n. 1. (ob et juro). *Paul. Diac. p. 188. 6. Müll.* Objurare, iurejurando obstringere. Apud *Festum p. 189. 1.* Objurare (desunt aliqua), ut est in—Penthesilea: Formidabant objurare.

OBLANGUEO vel oblauguesco, guescis, gñi, guesceri, n. 3. (ob et languesco) inchoat. a languere, idem ac languescere. Translate *Cic. 16. Fam. 10.* Litterule mee, sive nostræ, tui desiderio oblanguerunt.

OBLAQUEATIO, ōnis, f. 3. oblaqueandi actio. *Rabeni. apud Orell. Inscript. vol. 2. p. 381.* DOLIA PICANTER ROMA LEBVNT. ARBORVM OBLAQUEATIO. REPLEVM MINERVAE. Cf. *Isid. 17. Orig. 5.* Vitibus, inter cetera, magis ista conveniunt: oblaqueatio, potatio etc. V. ABLAQUEATIO.

OBLAQUEO, as, are, a. 1. ¶ 1. Speciatim de arboribus dicitur: V. ABLAQUEO. *Colum. 2. R. R. 14. 3.* Dum etiam vites et arbores oblaqueatæ sunt. Sic *Schneid.*; alii oblaqueatæ. *Isid. 17. Orig. 5.* Oblaqueare est circa caudicem terram aperire. ¶ 2. Generatim est laqueo cingere, ligare, circumdare.

Tertull. Resurr. carn. 7. a med. Argento gemmas oblaqueare. incastonare. V. MITRA.

OBLÂTERO. V. OBLATRO.

OBLÂTERIO vel oblatitius, a, um, adject. qui offertur. *Sidon. in conc. post epist. 9. l. 7. a med.* Oblatitium impendium. *Imp. Arcad. et Honor. Cod. Theod. 6. 2. 5.* et 9. Oblatitium aurum. h. e. quod senatus singulari studio erga imperatorem certis temporibus, velut initio principatus, vel quinquennialibus, aut decennialibus, ultro offerebat. dono gratuito.

OBLATIO, ōnis, f. 3. actus offerendi, offerta, oblazione, προσφορά, ἀνάδραμα. ¶ 1. Abstracte est ipsa offerendi actio. — 1.º Generatim. *Pseudo-Ascon. in Cic. 4. Verr. 2.* Genus omne pensationis in hoc capite positum est, canonis, oblationis, indictiois. Ubi oblationem intelligit tributum ultro oblatum. *Eumen. Paneg. ad Constantin. 16.* Milites tui te omnibus donis, omnibus honorum oblationibus prætulerunt. et *Ulp. Dig. 5. 2. 8. § 10.* Si forte oblatio ei fiat ejus, quod relictum est, quasi ex voluntate testatoris oblato eo. — 2.º Speciatim in auctionibus. *Cod. Theod. 5. 13. 18.* Qui ceteros oblatione superavit, con una offerta maggiore all'incanto. ¶ 2. Concreto, uti ajunt, sensu est ipsum donum quod sponte fit, dono gratuito, presente. *Ulp. Dig. 24. 1. 5. a med.* Si inaitus ad oblationem dei uxori donavit. *Ammian. 27. 3. ad fin.* Futuri sunt ita securi, ut ditentur oblationibus matronarum. *Imp. Theodos. et Arcad. Cod. Theod. 6. 2. 14.* Oblationem amplissimi ordinis prompta liberalitate promissam partim remittimus vobis, partim patriæ communi largimur. h. e. oblatitium aurum, de quo in voce præced.

OBLÂTIVUS, a, um, adject. *Servius in Virg. 9. Æn. 190.* Auguria aut oblativa sunt, quæ non poscuntur: aut impetrativa, quæ optata veniunt. *Symmach. 10. ep. 43. (al. 50.)* Oblativis functionibus obnoxius, et infra. Oblativa munera.

OBLÂTOR, ōris, m. 3. qui offert. *Tertull. 2. advers. Marcion. 26. ad fin.* Oblatorem animæ suæ pro populi salute.

OBLÂTRATOR, ōris, m. 3. qui oblatrat, maledicus. *Sidon. 1. ep. 3.* Ille obiter stertentum oblatratum aures rauci voce præconis everberat.

OBLÂTRATRIX, tris, f. 3. quæ oblatrat, maledica. *Plaut. Mil. glor. 3. 1. 86.* Licuit uxorem dotatam genere summo ducere, sed mihi nolo oblatratricem in aedes intrumittere.

OBLÂTRO, as, are, n. 1. (ob et latro). Part. *Oblatrans* sub a. et b. — Oblatrate proprie est contra latrare; sed occurrit translate tantum et est dictis carpere, maledicere, abbajar contro, dir male, κατὰλατρεῖν. — a) Absolute. *Seneca 3. Ira 43.* Quid illum oblatrantem tibi exterrere tentas? *Ammian. 14. 9. init.* Abnuens et reclamans adulatorum oblatrantibus turmis. *Id. 17. 11. ad fin.* Oblatrans argumento subfragido. patullo ante dicuntur oblatratores iniqui. — Apud *Prudent. 10. spei spec. 902.* Præfectus ergo ratus oblinguem virum Cungi ad sacramdum posse, quum verbis carens Nil in deorum oblatraret dedecus, etc. sunt qui legunt oblatraret, vel oblatraret poetice pro oblatraret. — b) Cum Accusativo. *Sil. It. 8. 251.* Infamia dum vulgi fovet. oblatratque senatum. Sic latrare et allatrare aliquem: quæ V. sula locis. Cf. etiam *Sueton. Vesp. 13.* Demetrium cynicum in itinere obvium sibi: ar neque assurgere, neque salutare se dignantem, oblatrantem etiam nescio quid, satis habuit canem appellare.

OBLATUS, a, um, V. OFFERO.

OBLECTABILIS, e, adject. dilettevole, jucundus. *Anon. epist. 19. extr.* Oblectabile negotium.

OBLECTAMEN, tnis, n. 3. idem atque oblectamentum. *Ovid. 9. Met. 342.* Carperat hinc Dryope, quos oblectamina nato Porrigeret flores. *Stat. 3. Silv. 5. 95.* Nec desunt variæ circum oblectamina vite.

OBLECTAMENTUM, i, n. 2. diletto, divertimento, oblectatio. *Cic. Senect. 15. 52.* Ut meæ senectutis requietem oblectamentumque noscatis. *Id. 5. Parad. 2. 38.* Oblectamenta puerorum. *Id. 6. Ferr. 60. 134.* Oblectamenta et solatia servitutis. *Plin. 21. Hist. nat. 11. 39. (68).* Cauliculi inter oblectamenta gulæ conduntur. *Sueton. Tib. 72.* Erat ei in oblectamentis serpens draco.

OBLECTANEUS, a, um, adject. oblectabilis. In-

script. apud Gruter. 304. 1. OPTO SI QUID OBLECTA-
NEVM APVD MANES EST PRO NEQVITIS IOCISQVE QUI-
BVS COAENVS CAPIENTS ME OBLECTARE SOLEBAT INSON-
TEM ANIMAM REFICIANT.

OBLECTATIO, ōnis, f. 3. *diletazione, dilecto, divertimento, spasso, τέρψις, delectatio.* Cic. 4. *Acad. 2. (pr.)* 41. 127. Indagatio ipsa rerum quum maximarum, tum etiam occultissimarum, habet oblectationem. *Id. 1. Orat.* 26. 118. Oblectatio animi. *Id. Amic.* 27. 103. Requies plena oblectationis. *Id. 5. Fin.* 19. 53. Non solum beatæ vitæ islani esse oblectationem videmus, sed etiam levamentum miseriarum.

OBLECTATOR, ōris, m. 3. *sollazzatore*, qui oblectat. *Apul. Florid. n.* 17. Arion belluarum oblectator. *Tertull. Cor. mil.* 8. *sub fin.* Deus oblectator hominis sui.

OBLECTATORĪUS, a, um, adject. *dilettevole, oblectabilis.* *Gell.* 18. 2. *in lemmate.* Quædam sophismata et ænigmata oblectatoria.

OBLECTO, as, avi, atum, are, a. 1. (ob et lacto) est delectare, recreare, τέρπειν (It. *diletare, divertire, recreare*; Fr. *divertir, amuser*; Hisp. *divertir, entretener, recrear*; Germ. *ergötzen, er-, auf- hei-tern, unterhalten*; Angl. *to delight, amuse, entertain, please, solace, divert*).

I.) Proprie usurpatur — a) Cum Accusativo personæ vel nominis abstracti et Ablativo rei. — Activâ formâ. *Plaut. Pæn.* 5. 4. 88. Num hi falso oblectant gaudio nos? *Ter. Eun.* 1. 2. 115. de me cogites, Me speres, me te oblectes, mecum tota sis. *Cic. 1. ad Q. fr.* 1. 1. Ut quam diutissime te iunctura opinione oblectare. *Id. 1. de republ.* 17. Quum eorum inventis scriptisque se oblectent. *Id. Senect.* 16. 56. Qui se agri cultione oblectabant. *Catull.* 67. 7. Quem-Nec veterum dulci scriptorum carmine Musæ Oblectant. *Sueton. Domit.* 21. Alea se oblectare. — Cum abstractis. Ironice *Plaut. Asin.* 1. 2. 15. Quæ, priusquam istam adii, Sordido vitam oblectabas pane. *era le tue delizie un tozzo di pan di crusca.* Ceterum *Tac. 2. Hist.* 50. Fictis oblectare legentium animos. — Passive ac Mediorum apud Græcos verborum vi. *Cic. Mur.* 19. 39. Ludis oblectamur et ducimur. *Id. 2. Fam.* 16. a med. In communibus miseriis hæc oblectabar specula, Dolabellam meum fore ab iis molestiis liberum. *Justin.* 36. 4. 4. Ceris fingendis, et ære fundendo procedendoque oblectabatur. — b) *Oblectare se cum aliquo*, ut apud *Cic. 2. Orat.* 14. 61. Poetas non conor attingere: cum his me oblecto, qui res gestas scripserunt. *Id. 2. ad Q. fr.* 13. *extr.* Oblecta te cum Cicerone nostro quam bellissime. Et per ellipsin *Id. 12. Att.* 3. Ego me interea cum libellis. — c) *Oblectare se in aliqua re*, ut apud *Ter. Adelph.* 1. 1. 23. Eduxi a parvulo, habeo, amavi pro meo; in eo me oblecto. *Cic. 2. ad Q. fr.* 14. Ego me in Cumano et Pompejano, præterquamquod sic te, ceterum satis commode oblectabam. — d) Cum Accusativo tantum personæ vel nominis abstracti. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 9. Ehi te oblectasti tam diu? *Id. ibid.* v. 10. Misime equidem me oblectavi. *Cic. 3. Off.* 14. 58. Se hirtulos emere velle, quo invitare amicos et ubi se oblectare sine interpellatoribus posset. *Id. 2. ad Q. fr.* 3. *in fin.* Quid agas, et ut te oblectes, scire cupio. *Horat. Art. P.* 320. Fabula nullius Veneris, sine pondere et arte, Valdius oblectat populum meliusque moratur. — Cum Abstractis. *Cic. Arch.* 7. 16. Hæc studia adolescentiam alunt, senectutem oblectant. *Ovid. Remed. am.* 169. Rura quoque oblectant animos studiumque colendi.

II.) Translate. *Ovid. 5. Trist.* 12. 1. ut oblectem studio lacrimabile tempus. *Tac. 12. Ann.* 49. Oblectare iners otium. *passar Pozio.*

OBLEGATUS, a, um, part. (ob et lego) legatus, mandat. *Gloss. Placid. ed. Maio in Class. Auct. T.* 3. p. 491. Obligatum, iunctum, mandat.

OBLÉNIO, is, ivi, itum, ire, a. 4. (ob et lenio) idem ac lenire, delenire, mitigare, *raidoicire, mitigare.* *Seneca 3. Ira* 9. Lectio illum carminum obleniat.

OBLIDO, dis, si, sum, dere, a. 3. (ob et lædo). Part. *Oblidens et Oblidus* 1. et 2. — *Oblidere* ¶ 1. Est vehementer comprimere comprimendo vehementer lædere, suffocare, *comprimere, comprimendo soffocare, κατάρτυν.* *Cic. Scaur.* § 10. ed.

Orell. Sed cælum digitulis duobus obluderet. *Tac. 5. Ann.* 9. Exin oblisus faucibus id ætatis corpora in Gemonias objecta. *Prudent. Psychom.* 589. Inavadi trepidam Virtus fortissima duris Unarum nodis, oblioso et gutture frangit Exsanguem siccamque gutam. *Amnian.* 24. 4. *ad fin.* Architectus-post machinam scorpionis forte assistens, reverberato lapide quem artifex titubanter aptaverat fundæ, oblioso pectore supinatus profudit animam. *Apul. Florid. de elephantis.* Necessè sit ultionem a ruina molis suæ petere ac retentores suos (scil. dracones) toto corpore obludere. *Capell.* 2. p. 39. Serpentes idem (*Hercules*) parvus oblidens vim numinis approbavit. *Arnob.* 7. 23. Oblidi animam necesse est. ¶ 2. Item comprimendo elidere, frangere, *schiacciare.* *Colum.* 7. *R. R.* 3. 8. Nec angustiar (stabulorum) fetus oblidant. *Plin.* 6. *Ep.* 20. *ad fin.* Oblisus pondere.

OBLIGAMENTUM, i, n. 2. (obligo) colligatio, alligatio.

I.) Proprie. *Tertull. Cor. mil.* 14. Caput ne velamento quidem obnoxium, nedum obligamento.

II.) Translate. *Tertull. 3. advers. Marcion.* 22. Quum legis obligamenta et onera Evangelica jam libertate mutarent.

OBLIGATIO, ōnis, f. 3. (obligo) colligatio, alligatura, ἐπιδεσμός (It. *legame, vincolo*; Fr. *lien, attache*; Hisp. *atadura, ligamento, liga, ligadura*; Germ. *das Binden, Gebunden-sein*; Angl. *a tie, bond*).

I.) Proprie. Linguae obligatio, impedimento di lingua, quum non est satis soluta ad verba exprimenda. *Justin.* 13. 7. 1. Cui nomen Batos propter linguae obligationem fuit. Sic *Firmic.* 6. *Mathes.* 17. Ut verba linguae obligatione confundantur.

II.) Translate. ¶ 1. Universim. *Martian. Dig.* 48. 10. 1. Qui societatem coierit ad obligationem ionocentium. h. e. ad irretiendos et implicandos liberos innocentes. ¶ 2. Speciatim et sæpe est civile vinculum, quo alicui, et ad quippiam præstandum adstringimur, obligatione, *obligo, impugno.* *Cic. 1. ad Brut.* 18. Est autem gravior et difficilior animi et sententiæ, maximis præsertim in rebus, pro altero, quam pecuniæ, obligatio. *Papinian. Dig.* 3. 67. Obligationis oere levari. *Cajus ibid.* 44. 7. 1. Obligationem contrahere. ¶ 3. Frequentissime hoc seorsu adhibetur a Jctis. *Paul. Dig.* 44. 7. 3. Obligationum substantia non in eo consistit, ut aliquod corpus nostrum, aut servitutem nostram faciat, sed ut simul novis obstringat ad dandum aliquid, vel faciendum, vel præstandum. *Papinian. ibid.* 3. 67. Obligationis vinculum suscipere pro aliquo. *Ulp. ibid.* 2. Obligationes sunt consensus in emptionibus, venditionibus, etc. *Cajus ibid.* 4. Ex maleficis nascuntur obligationes. *Ulp. ibid.* 46. 4. 8. Per unum atque eundem servum et constituitur, et tollitur obligatio. *Fenulej. ibid.* 45. 1. 108. Conditio parere obligationem potest. *Paul. ibid.* 58. Obligatione expirante. et 140. Obligatio extinguitur. et 2 14. 21. *in fin.* dissolvitur. et *ibid.* 27. *in med.* solvitur. et *ibid.* submovetur. *Modestin. ibid.* 45. 1. 100. Obligationem pertinere. ¶ 4. Hinc apud ipsos Jctos obligatio interdum est chirographum, vel quidquid civili obligationi contrahendæ inservit, *il documento di obbligazione.* *Modestin. Dig.* 20. 1. 23. Pignoris obligatio etiam inter absentes recte ex contractu obligatur. h. e. contrahitur. *fit. et ibid.* 48. 11. 28. Si a debitore prolati die pignoris obligatio mentitur, falsi criminis locus est.

OBLIGATORĪUS, a, um, adject. *obligatorius*, obligandi vim habens. *Cajus Dig.* 17. 1. 2. *extr.* Magis est consilium, quam mandat: et ob id non est obligatorium. *Aide Justinian.* 3. *Institut. tit.* 26.

OBLIGATURA, æ, f. 1. obligatio. *Gloss. Philox.* Obligatura. *κατάδεσμος.*

OBLIGATUS, a, um, *V. voc. seq.*

OBLIGO, as, avi, atum, are, n. 1. (ob et ligo). Part. *Obligans* II. 1.; *Obligatus* in omnibus paragr. et in fin.; *Obligaturus* II. 4. b.; *Obligandus* II. 3. et 4. b. — Obligare est circum ligari, colligare, devincire, ἐπιδεῖν (It. *legare attorno, fasciare*; Fr. *lier, attacher sur ou dans*; Hisp. *ligar, atar, enlazar, liar sobre, cerca, en*; Germ. *um-, unbinden, befestigen*; Angl. *to tie round, bind about, bind, tie*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est circum ligare, alligare, devincire. *Cic. 1. Herenn.* 13. 23. Oblivulus et obligatus corio devehatur in profluente. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 11. 66. (105). Muscus recens articulis obligatus. ¶ 2. Latiori sensu est in unum colligare, *legare incieme.* *Plaut. Truc.* a. 5. v. 64. Perua ad hanc in erumina ego obligata defero. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 40. Nec minus mille ducentos manipulos onnis obligat. — Sic de epistolis. *Plaut. Bacch.* 4. 4. 96. Cælo tu ceram ac linum actutum: age obliga, obsigna cito. ¶ 3. Item est fasciis et aliis hujusmodi obvolvère, devincire; et de vulneribus præcipue usurpatur. *Plaut. Men.* 5. 3. 9. mirdiens Ait, se obligasse rurs fractum Æsculapio, Apollini autem brachium. *Cic. 3. Nat. D.* 21. 57. Æsculapius, qui specillum invenisse, primusque vulnus dicitur obligavisse. *Tac. 6. Ann.* 9. Obligare vevas. h. e. incisas aprtasque claudere. Similiter *Cic. 2. Tusc.* 16. 38. Medicum requires, a quo obligetur. *Sir Sueton. Vitell.* 2. Scalpro librario venas sibi incidit: nec tam mortis punitentia, quam suorum obstinatione obligari curarique se passus. — *Farro 1. R. R.* 41. 2. Surculum argilla oblinere, et libro obligare. *Seneca 3. Ira* 11. *in fin.* Si quis obligatus oculis in se incurrisset. *bandati.* et *Plin.* 3. *Hist. nat.* 5. 9. (65). Aegerora ore obligato obsignatoque simulacrum habuit. *Horat. Epod.* 17. 67. Promethens obligatus alicui. h. e. ligatus ad saxum, ut alicui ei jecur exedere possit. Sic *Bitterus*; alii aliter interpretantur. ¶ 4. Item est densare, spissare. *Apic.* 4. 2. Obligare cibum ovis. *legare, unire, inspessire.* Sic *Id.* 2. 2. Amylo spisso obligare.

II.) Translate. ¶ 1. Universim est se vel alium metali ratione adstringere, alligare, *obligare, impregnare*: qua significatione latissime patet: namque — a) Est se morali ratione ad aliquid adstringere, subicere, *obligare, legare, impregnare, soggettare.* *Cic. 1. Off.* 11. 36. Ut si eum pateretur in exercitu remanere, secundo cum obligaret militiæ sacramento. *Id. Mur.* 2. 3. In rebus, quæ municipi sunt, is periculum iudicii præstare debet, qui se nexu obligavit. *Id. 2. Legg.* 16. 41. Voti sponsio, qua obligatur Deo. *Liv.* 9. 11. In rivitate obligatum sponsione commissâ redeant. *Id.* 38. 33. a med. Obligari fecere. Similiter apud Jctos, *Ulp. Dig.* 39. 5. 12. Obligare se ex donatione. — Cum Dativo rei, cui se quis obligat. *Liv.* 3. 13. a med. Unum vadem tribus millibus æris obligaverunt. h. e. subvenis. *Ulp. Dig.* 29. 2. 8. Hereditas obligat nos æri alieno. — Cum Accus. et præpos. in, ad. *Tib. in orat.* apud *Sueton. Tib.* 67. Cayendum, ne se senatus in acta cujusquam obligaret. h. e. obligaret se ad sequenda acta alicuius, quod erat jurare in acta. *Modestin. Dig.* 30. 2. 100. Cautionem vel chirographo obligare se ad aliquid. — Cum Ablat. et præpos. in. *Cic. Cæl.* 3. 7. Si quis, quod spondidit, qua in re verbo se uno obligavit, pl non fari, etc. *Sic Liv.* 9. 9. Si quid est, in quo obligari populus possit, in omnia potest. — Cum Ininito. *Justin.* 3. 3. 11. Jurjurando obligat rivitatem, nihil eos de ejus legibus mutatos, priusquam reverteretur. — Cum Conjunct. et part. ut. *Ovid. 1. Trist.* 2. 83. Obligi, ut tangam Levi fera litora Ponti. h. e. cogor, jubeor. — Cum Supino, si tamen salva est lectio. *Amnian.* 28. 4. ante med. Et ambulare omni raltu humanitatis peregrinum pulantes (nobiles et senatores), cujus forte etiam gratia sunt obligati, interrogatum, quibus thermis utatur aut apud. h. e. putant nobiles illi Romani et senatores, abunde nullum a se esse prægrinum et humanissime exceptum, si dignati fuerint cum interrogari, quibus thermis utatur etc. — Absolute *Cic. 1. ad Brut.* 18. a med. Magis enim illum, pro quo spondidi, quam mi obligavi. Et poetice *Horat. 2. Orl.* 7. 17. Ego obligatam reide Jovi dapem. h. e. promissam, addictam, *promessa.*

b) Item est beneficium devincere. *obligare, far sua, guadagnare a se.* *Cic. 2. ad Q. fr.* 14. *sub fin.* Quoniam, ut tu liberalitate tibi obliges. et 3. *ibid.* 1. 5. Scamum benefici in defensionis valde obligavi. *Cælius ad Cic. 8. Fam.* 6. Quam velle non obligare, in tua manu est. *Plin.* 4. *Ep.* 4. Obligabis me, obligabis Cavissium nostrum, obligabis ipsum non minus idoneum debitorem, quam nos putas. *Id.* 10. *ibid.* 3. Indulgentia tua hortatur me, ut andeam tibi etiam pro amicis obligari, restanti obligato. et *Ovid. 9. Met.* 257. Nam quam-

quam ipsius datur hoc immanibus actis, Obligor ipse tamen. — Sæpe hoc sensu occurrit Part. obligatus, h. e. beneficio devinctus, obstrictus, obligato, tenuto. Cic. 6. Fam. 11. Dolabellam antea tantummodo diligebam; obligatus ei nihil eram: nunc tanto sum devinctus ejus beneficio, etc. Id. 13. ibid. 18. extr. Quibuscumque officiis Atticum obstrinxeris, iisdem me tibi obligatum fore. et 11. ibid. 16. Magno præterea beneficio ejus magnoque merito sum obligatus. Seneca 1. Benef. 4. Per quem obligantium obligatorumque animi certent. ¶ 2. Speciatim est se cujusquam rei debitorem facere, aliquo juris vinculo adstringere et obnoxium reddere, atque adeo aliquo scelere obstringi, rendersi debitor, rendersi colpevole di un delitto. Cic. Dom. 8. 20. Quum populum Romanum scelere obligasses. Cf. eum. Harusp. resp. 13. 27. Nihil te igitur permovet, quominus castissimos ludos omni flagitio pollueres, dedecore maculares, scelere obligares? et Sueton. Cæs. 42. Obligare se scelere. Cic. 1. Divinat. 4. 7. Est enim periculum, ne aut, neglectis rebus divinis, impia fraude; aut susceptis, anili superstitione obligemur. Horat. 2. Od. 8. 5. Obligare caput suum votis, h. e. devovere, non implendo vota. Scævola apud Gell. 7. 15. Obligare se furti. farsi reo. Sic Ulp. Dig. 27. 3. 1. sub fin. Obligare latæ et furti. scil. actione. Paul. ibid. 2. Utraque actione obligari. Modest. ibid. 48. 20. 30. Lege Cornelia testamentaria obligatur, qui signum adulterium fererit. ¶ 3. Item speciatim apud Jctos est aliquo juris vinculo alicui ad aliquid præstandum se adstringere, legalmente obbligarsi. Ulp. Dig. 2. 13. 6. § 3. Ulro citro dandi, accipiendi, credendi, obligandi, solvendi sui causa obligatio. et ibid. 4. 2. 7. § 1. Si quis in furto deprehensus vel dedit aliquid, vel se obligavit. et 21. 1. 25. § 9. Quanta pecunia pro eo homine soluta, cui jusse pecunie quis eo nomine obligatus erit. ¶ 4. Item apud Jctos dicitur de iis, qui pignori quidpiam subjiciunt, impegnare, obligare, ipotecare. — a) Occurrit de prædiis et aliis rebus. Vitruv. præf. l. 10. Tradita æstimatione, magistratu bona ejus obligantur. Sueton. Vesp. 4. Rediit nibilo opulentior, ut qui, prope labefacta jam fide, omnia prædia fratri obligavit. Cajus Dig. 44. 7. 4. circa med. Rem suam redditori obligare. African. ibid. 39. 2. 44. Ædes pignori obligatæ. et Scævola ibid. 20. 4. 21. Obligare pignori omnia bona sua. Ulp. ibid. 46. 3. 20. Res pignoris nomine alii obligata. — Et absolute. Plaut. Truc. 2. 1. 4. Nam fundi et ædes obligatæ sunt ob amoris prandium. Cic. 3. leg. Agr. 2. 9. Prædia soluta meliore in causa sunt, quam obligata. Ulp. Dig. 27. 9. 5. ad 51. Distrabere vel obligare possessionem. — b) Hinc translate obligare fidem suam, data fide se obligare, impegnare la sua parola. Cic. 5. Phil. 18. 51. Audebo etiam obligare fidem meam, P. C., vobis populoque Romano. Deinde statim subdit: Promitto, recipio, spondeo, C. Cæsarem talenti semper fore. Sic Sueton. Claud. 9. in fin. Quam obligatam ærario fidem liberare non posset. Curt. 7. 10. Interroganti, quo pignore fidem obligaturus esset, dixerunt et. — Obligare fidem in aliquid dixit Liv. 30. 12. Amore captivæ victor captus data dextera in id, quod petebatur, obligandæ fidei, in regiam concessit. ¶ 5. Refertur interdum ad veneficia, et obligare aliquem est omnem prorsus æzendi vim ei detrudere. Paul. Sententiar. l. 5. tit. 23. Qui sacra impia, ut quem obcantarent, deligerent, obligarent, ferunt. ¶ 6. Item est iudicare, irretire. Cic. 2. Ferr. 9. 24. Me hoc iudicio districtum atque obligatum futurum, occupato, impedito. F. DISTRINGO. — Hinc Part. præter. pass., cuius plurima exempla retulimus, Obligatus, a, um, qui significat beneficio devinctus, obstrictus, adjectivum quoque usurpat, unde Comp. Obligator apud Plin. 8. Ep. 2. in fin. Quanto quis melior et probior, tanto mihi obligator abii.

OBLIGURIO vel obligurrio, is, ire, a. 4. (ob et ligurio) prorsus ligurio, et translate consumo, absumo, καταφάγειν. Ennius apud Donatum ad Ter. Phorm. 2. 2. 25. lupino exspectans impetu, Mox quem alterius obligurrias bona. At. cl. Vahen. legit abligurrias. Similiter Cic. 2. Cat. 5. 10. Patrimonia sua profuderunt, fortunas suas obligurrierunt. At. inter quos Orell., leg. abligurrierunt:

alii obligaverunt. V. LIGURIO. Jul. Valer. res gest. Alex. M. ed. A. Maio 1. 26. Aves eodem advolavisse, raptimque omnem illam da farioa lineam obligurrisse.

OBLIGURRITOR vel obligurritor, oris, m. 3. qui prorsus liguriti, qui omnia consumit, absumit, dissipatore, mangione. Firmic. 5. Mathes. 5. Homines audaces, temerarii, obligurritores.

ORLIMATUS, a, um. V. voc. seq. **OBLIMO**, as, avi, atum, are, a. 1. (ob et limus). Part. Oblimatus 1. — Oblimare est limo obducere, limo replere, περιπλάττω (H. infangare, imbrattare, ricoprire di fango; Fr. couvrir de limon, obstruer par de la boue; Hisp. cubrir con limon, con lodo, encerrar con cieno; Germ. mit Schlamm überziehen, ver-, überschäumen; Angl. to cover with mud or slime).

1.) Proprie. Cic. 2. Nat. D. 52. 130. Nilus Ægyptum irrigat, mollitosque et oblimatos agros ad serendum relinquit. Sueton. Aug. 18. Fossas, in quas Nilus exæstuat, oblimatas longa vetustate, militari opere deterisit. Virg. 3. G. 136. et sulcos oblimet inertes.

11.) Translate. ¶ 1. Est abligurire, consumere, atsumere. Horat. 1. Sat. 2. 61. bonam perdere famam. Rem patris oblimare, malum est ubicumque. h. e. rem patris limo obducere, ait Ritterus, ut portus oblimati et via limo obductæ nullius usus sunt. Acron ad hoc. cit. Vertere, consumere; tractum a lima quæ fabri utuntur (quam notationem probavit Forcellinus), aut certe a limo, ut sit obducere, ut dirimus quædam limo obducta perisse. ¶ 2. Item ponitur pro obæcare, quasi limo meatus claudere, seu oblundere. Claudian. 3. Rapt. Pros. 29. sed quod dissuasor honesti Luxus, et humanas oblimat copia mentes. Solin. 11. Pronius est Cretam licere, quam absolvere, in quo mari jaceat. Ita enim circumflui illius nomina Græci permiscuerunt, ut, dum aliis alia inferunt, pæne oblimaverint universa. — Terentian. de pedibus v. 1663. p. 2419. Putsch. Quum (littera c) venit in medium, vocesque oblimat adherens.

OBLINGO, is, ere, a. 3. (ob et lingō) circum lingere, leccare all'intorno. Marcell. Empir. c. 8. sect. 5. p. 96. retro ed. Ald. de oculorum vitis. Folia oleagina comanducato diligenter, eorumque succo, quem in ore collegeris, quotidie jejunos oculos oblingito, vel inlinito per linguam. Est qui ita leg.; Aldus edidit oblingito, h. e. auferto, leva via leccando, quod præferendum videtur.

OBLINIO, is, ivi vel li, itum, ire; a. 4. et **OBLINITUS**, a, um. V. voc. seq. sub-init.

OBLINO, hnis, lvi et raro lni, lntum, lntere, a. 3. (ob et lino). Oblini in præterito ab antiquis dictum est. Varro apud Priscian. 10. p. 895. Putsch. Quum oblinerent vasa. — Est et alia forma oblinire, a qua Part. Oblinitus: hac usi sunt Colum. 5. R. R. 9. 3. Et imas partes misto fimo cum cinere oblinire. Id. ibid. 15. 2. Vasa operculari et oblinire. Scribon. Compus. 230. Eadem res et palpebram pilosam remediatur, si quis radices adversæ naturam pilorum natas oblinierit. Id. ibid. 245. Cinis de hlice facta, aqua conspersa, oblinita. Paul. Dig. 47. 11. 1. Si quis cornu. lnto oblinierit. Sic Forcellinus: al. oblinierit. Varro 1. R. R. 41. 2. Surreulus agribus oblinendus. At Schneider. leg. oblinendus, quod præstat. Similiter Colum. 12. R. R. 39. 2. Passum secundarium statim vas oblinitis includere. At Schneider. leg. oblitis. — Ceterum Part. Oblitus in omnibus paragr.; Obliendus V. paullo supra, ubi de forma oblinire. — Oblinere est circum linere, περιπλάττω, περιπλάττω (H. ungere intorno, spalmare, intonacare, impeciare, impiestrare; Fr. entourer, oindre, appliquer sur; Hisp. enyesar, enjabegar, untar, aplicar encima de; Germ. über-, bestreichen; Angl. to daub or smear over, bedaub, besmear).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. Plaut. Most. 1. 3. 101. Cæussa malas oblinere. Quadrigarius spud Gell. 15. 1. extr. Omnem materiam obleverat alumine. Varro apud Non. p. 25. 2. Merc. Obham (al. bovam) luto oblevisse. Id. 3. R. R. 7. 7. Accipitres ita decipiuntur, quum se obleverunt visco. Cic. 2. Cat. 5. 10. Sertis redimitis, unguentis oblitit. Id. 2. Att. 21. Si Proteogenes Ialysum illum suum veno oblitum videret. imbrattato. Plin. 17. Hist. nat. 11. 16. (87). Pla-

gam a trunco oblini fimo et foliis præligari. Varro 1. R. R. 58. in it.; et Plin. 18. Hist. nat. 30. 73. (307). Legumina in oleariis vasibus oblitata cinere servantur. Rurava Varro 3. ibid. 7. 3. Quam levissimo marmorato toli parietes ac camerae oblinuntur. vengono intonacate, teclorum scil. parietibus ac camera inducitur. Tac. 2. Ann. 17. Oblitus faciem suo cruore. Sic poetice Ovid. 4. Met. 97. Cæde læna boum spumantes oblitata rictus. intrisa. Id. Heroid. 11. 1. Si qua tamen cæcis errabunt scripta lituris, Oblitus a dominæ cæde libellus erit. macchiato. Sic Propert. 4. 3. 3. Si qua tameo tibi lecturo pars oblitata deerit, Hæc erit e lacrimis facta litura meis. ¶ 2. Speciatim est delere, inducere, cancellare. Gell. 20. 6. sub fin. Quum in Catilina scriptum esset (Sall. Cat. 34.) Sæpe majores vestrum miseriti plebis Romanæ, vestrum obleverunt et vestri superscripserunt. ¶ 3. Item lutare, conspurcare, infangare, imbrattare. Eucilius apud Non. p. 420. 22. Merc. Quid tu istuc curas, ubi ego oblinar atque voluter? Varro 2. R. R. 9. 13. Cubilia subterrenda frondibus, ne catuli oblinantur. ¶ 4. Item linendo obturare, riturare, stuccare. Cato R. R. 36. Si bene deacinata erunt dolia, oblinita. Id. ibid. 127. Oblinito amphoram, et post dies triginta aperito, et utitor. Colum. 12. R. R. 16. 4. Ora urceolorum oblitata. h. e. picata, obturata. sigillate, impeciate, riturate. Sic Plin. 20. Hist. nat. 9. 39. (98). Gypso oblitus radus. ¶ 5. Item est implere, plus æquo implere, riempire, sopraccaricare. Varro 3. R. R. 2. 5. Villa oblitata tabulis pictis, nec minus signis ornata. Plin. 7. Ep. 3. Stomachus dulcibus cibis obtusus et oblitus. quasi immpacciatato, sopraccarico.

11.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro sedare, inquinare, polluere, contaminare. Cic. Brut. 13. 51. Ut semel e Piræo eloquentia evecta est, ita peregrinata tota Asia est, ut se externis oblineret moribus, omnemque illam salubritatem Atticæ dictionis, quasi sanitatem, perderet. h. e. imbueret et sedaret. Id. 5. Verr. 4. 8. Sunt omnia quam summo dedecore ac turpitudine, tum singulari stultitia atque inhumanitate oblitata. Id. 11. Phil. 12. 27. Dolabella tanto paricidio oblitus. et 14. ibid. 3. 9. Libido flagitiosa, qua Antoniorum oblitata est vita. Horat. 1. Ep. 19. 30. Nec socerum querit, quem versibus oblinat atris. h. e. infamet. ¶ 2. Item pro aspergere, implere, atque adeo aspergendo vel impendo inquinare. Cic. 9. Fam. 15. Faciæ oblitæ Latio. Id. 4. Herenn. 11. 16. Exornationes, si raræ disponentur, distinctam, sicuti coloribus; si crebre collocabuntur, oblitam reddunt orationem. Sueton. Gramm. 10. Sallustii scripta reprehendit, ut nimia præscorum verborum ætate oblitata. Horat. 2. Ep. 1. 204. Divitiæ que peregrinæ, quibus oblitus actor Quum stetit in scæna, non ruit dextera lævæ. h. e. rooptus, indutus.

OBLIQUATE, adverb. obliqui, transverse. Est Vet. Scholiast. ad Lucan. 3. 253.

OBLIQUATIO, ōnis, f. 3. torcimento, obliquitas. Macrob. 7. Saturn. 1. a med. Hedera thyrso per obliquationem circumfusa.

OBLIQUATUS, a, um. V. OBLIQUO.

OBLIQUÉ, adverb. (obliquus) transverse, non recte, πλάγιως, λογιώς (H. obliquamente, tortamente, a traverso, a sghembo, per fianco; Fr. obliquement, de biais; Hisp. obliquamente, al sesge, al traves; Germ. seitwärts, schräge, schief; Angl. obliquely, on one side, sideways, athwart, aslant, askant, askew).

1.) Proprie. Cato R. R. 41. 2. Schneid. Si vitis vitem contingit, vitem utrimque triseram præcucito oblique. Cic. 1. Fin. 6. 20. Atomum, quæ certe, quæ oblique ferantur. At. leg. rectæ, oblique. ut apud Cæs. 4. B. G. 17. Sublicæ ad inferiorem partem fluminis oblique agebantur. Quintil. 11. 3. 110. Sinus togæ, qui sub humero dextro ad sinistram oblique ducitur. Plin. 9. Hist. nat. 30. 50. (95). Locustæ in pavore oblique in latera procedunt. Id. 2. ibid. 15. 13. (63). Signifer oblique inter polos situs.

11.) Translate. Pseudo-Ascon. in Cic. Divin. in Q. Cæcili 15. 49. Oblique Cicerō removere conatur Cæciliū etiam a subscribendi spe. indirettamente, tacitamente. Sic Tac. 3. Ann. 35. Castigatis peci-

litteras oblique patribus, quod cuncta curarum ad principem rejicerent. et 5. *ibid.* 2. Increpuit amicitias muliebres, Fufum consulens oblique perstrigens. *Gell.* 3. 2. *extr.* His versibus oblique admonere voluit, diem a sexta noctis hora oriri. *h. e.* non exposita atque aperte, sed recondita et quasi aperta veteris ritus significatione, ut ipsemet loquitur paullo sup. et *Id.* 7. 17. Tum vero ego per motus, agendum jam oblique cum homine stulto, existimavi. *dissimulatamente. Ammian.* 20. 9. *init.* Legati, hæc secum ferentes quæ prædiximus, intentique ad viandum, quam venirent ad iudices celsiores, oblique tenebantur: morasque per Italiam et Illyricum perpassi diuturnas et graves, tandem etc. *h. e.* maligne detinebantur.

OBLIQUITAS, *aitis*, f. 3. *obliquità, sghembo, λοξότης, curvitas.*

I.) Proprie. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 5. 6. (43). Ni talis obliquitas in latu digredi videretur. *Id.* 2. *ibid.* 19. 17. (81). Inæqualitatis causa obliquitas est Signiferi. Adde *eumd.* *ibid.* 8. 6. (31). et 10. 7. (48).

II.) Translate de sermone est perplexitas, obscuritas, ambages. *Priscian.* 18. p. 1137. *Putsch.* de oraculi responso: Ajo te *Æacida etc.* Sed aptissimum maxime fuit responso, etiam in confusione ordinis, propriam oraculi obliquitatem servare.

OBLIQUO, *as, avi, atum, are, a.* 1. (obliquus). Part. *Obliquans* I.; et *Obliquatus* I. et II. — Obligare est transverse sive in latu flectere, curvare, torqueri, in obliquum flectere, *πλαγίω, λοξώω* (It. *piegare, torcere, fare andar a traverso, per fianco, per isghembo*: Fr. *faire aller de travers, obliquement, porter de côté, placer de biais, incliner*: Hisp. *torcer, inclinar, hacer ir al flego, al traves, poner obliquamente*; Germ. *seitwärts, schief-schräg richten, -neigen, -biegen, -krümmen, -lenken*: Angl. *to make oblique, bend obliquely, turn sideways or awry, cause to go transverse, turn aside*).

I.) Proprie. *Seneca Ep.* 121. ante *med.* Animalia tergi durioris inversa tamdiu se torquent, ac pedes exerunt et obliquant, donec ad locum reponantur. *Apul.* 6. *Met.* Obliquata cervice. *Ovid.* 7. *Met.* 410. Thyrtius heros Restantem, contraque diem radiorumque mirantem Obliquantem oculos, nexis adamante patens Cerberon extraxit. *Stat.* 1. *Achill.* 323. latumque rubet, visusque superbos Obliquat. *Apul.* 3. *Met.* sub *init.*; et *Ammian.* 28. 4. a *med.* Obliquato aspectu conspiceret. *con ochio torto, biecameate.* *Rursus Stat.* 12. *Theb.* 749. ille paventes Obliquavit equos. *Sil.* 11. 15. 624. qua curvatas sinuosis flexibus amnis Obliquat ripas. *Lucan.* 4. 117. vastos obliquant flumina fontes. *h. e.* torquent, et in se vertant. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 13. 15. (38). de *Caspio mari.* Irrumpit aretis laucibus etc., atque ubi cæpit in latitudinem pandi, lunatis obliquatur cornibus. *Ammian.* 16. 12. a *med.* Præruptas undarum occurrentium moles obliquatis meatibus declinantes. *Tac. Germ.* 38. Insigne gentis obliquare crinem, nodoque substringere. Sic Sævi a ceteris Germanis, sic Sueavorum ingenui a servis separantur. *h. e.* non sinere recta descendere, sed flectere retro, vel in verticem, et nodo colligare. *Virg.* 5. *Æn.* 16. Obliquatque sinus in ventum. *h. e.* vela torquet in ventum, ut eum transverse flantem excipiat: quod nos dicimus *andare a poggia, o ad orza.* Sic *Lucan.* 5. 527. et flecto navita cornu Obliquat lævo pede carbasa. *V. PES.* *Ovid.* 12. *Met.* 485. in latu enseum Obliquat. *h. e.* obliqua ictu et cæsim feriendo, qui punctum antea ceciderat.

II.) Translate. *Stat.* 3. *Theb.* 381. sic variis prætentat pectora dictis, Obliquatque preces. *h. e.* non quidem directe et aperte, sed tecte, et aliud velle se simulans, preces adhibet. *Arnob.* 3. 23. Cui obliquata; dubio, cur obscuritatis submersa caligine (Pythius) dat sapiens subnuistralque responso? Cf. *Pacuvius* apud *Non.* p. 237. 4. *Merc.* Fina, non falsa autumnare dictio Delphis solet. et *Virg.* 6. *Æn.* 99. de *Sibylla.* Horrendas canit ambages. *V. et voc. seq.* — De littera Q scribit *Quintil.* 1. 4. 9. similem esse litteræ K, nisi quod paulum a nostris obliquatur. *h. e.* liquidæ more pronunciat, ut audire est in cui et qui. In priore enim durior est sonus, in altero flexus et tenerior quodammodo.

OBLIQUOLOQUUS, *i, m. 2.* (obliquus et loquor)

cognomen Apollinis, in *Gloss. Philox.*, quod Græce *Λοξίας*; dicitur. *V. LOXIAS. V. Arnob. loc.* in *voc. præced.* sub II.

OBLIQUUM, *nom. et adverb.* *V. voc. seq. I.*
OBLIQUUS, *a, um, adject.* ab *ob* et *liquis*, quam vocem vide suo loco. De notatione vide *Foss.* et *Martin.* ubi multa. — Quod ad descriptionem attinet ut *anticus* pro *antiquus*, sic *obliquus* pro *obliquus* scribebant veteres; *V. Wagner, Orthogr. Virgil.* p. 449. Hinc *obliquum*, minime vero, ut vulgata Edd., *oblitum* legendum est apud *eumd.* *Virg.* 3. *G.* 236. — Comp. *Obliquior* I. — Obliquus est a recto deflexus, curvatus, transversus, *λοξός, πλάγιος* (It. *obliquo, torto, piegato, bieco, che va a sghembo, a traverso, in banda*; Fr. *oblique, qui est ou qui va de biais, de travers, incline*: Hisp. *obliquo, inclinado*; Germ. *seitwärts, schief, schräg, von der Seite*; Angl. *oblique, a-wry, sidelong, thwart, turned sideways, slant, slanting, transverse*).

I.) Proprie. — a) Generalit. *Cic. 1. Divin.* 53. 120. Animal omnia, ut vult, ita utitur motu sui corporis, prono, obliquo, supino. *Ovid.* 2. *Amor.* 17. 20. de *Vulcano.* Turpiter obliquo claudicat ille pede. *Cæs.* 4. *B. G.* 17. Sublicæ ad inferiorem partem luminis obliquæ adigebantur. *Al.* oblique. et 7. *ibid.* 73. Obliqui ordines in quinquecentum dispositi. *Id.* 1. *B. C.* 76. Obliquo itinere lorum aliquem petere. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (99). de *Apelle.* Pinxit Antigoni regis imaginem altero lumine orbam, primus excoGITATA ratione vitia condendi; obliquam namque fecit. in *profilo.* *V. CATAGRAPHUS.* *Id.* 2. *ibid.* 77. 79. (188). Positio Signiferi circa media sui obliqui est, juxta solstitium rector. *Horat.* 3. *Od.* 22. 7. Verres obliquum mediantem ictum. scil. quia dentes exsertos habet a lateribus oris. *Ovid.* *Heroid.* 4. 104. obliquo dente timendus aper. et *ibid.* 6. 87. refruat aquas, obliquaque flumina sistit. et 9. *Met.* 18. Amnis cursibus obliquis lueus. et 1. *ibid.* 39. Fluminaque obliquis cœcit declivia ripis. et 10. *ibid.* 491. obliqua radix. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 29. 46. (86). Polyphi natant obliqui in caput. *Id.* 8. *ibid.* 24. 36. (88). Obliquo capite speculari *collo torto.* *Ovid.* 2. *Fast.* 457. Jam levis obliqua subsidit Aquarius umbra. *h. e.* inversa. — *Obliquus* etiam dicitur, qui a latere situs est, non adversus, nec aversus. *Cic.* 6. de *republ.* 19. Hos, qui incolunt terram, partim obliquos, partim aversos, partim etiam adversos stare volis. *Ovid.* 5. *Met.* 132. Hujus in obliquum missum stetit inguine ferrum. *Val. Flacc.* 2. 7. Templaque *Tisæ* mergunt obliqua *Dianæ.* *Propert.* 4. 3. 21. obliquum dicit torquentes. funes, qui cessim graditur, et obliquo corpore. — b) Speciatim, *Obliquo oculo aspicere* est in latu deflexo, *mirare con ochio bieco*; quod faciunt invidentes, et dolentes alienis hominibus qui contrarium est rectis oculis. *Ovid.* 2. *Met.* 707. Illa deum obliquo fugientem lumine cernens. *Horat.* 1. *Ep.* 14. 37. Non istic obliquo oculo inea comoda quisquam *Limat.* *Stat.* 3. *Theb.* 377. Respectentque truces obliquo lumine matres. *Id.* 2. *Silv.* 6. 102. obliquoque notat *Proserpina* vultu. — c) *Ab obliquo, oblique, a latere.* *Ovid.* *Remed.* am. 121. Stultus ab obliquo qui quum descendere possit, pugnat in adversas ire natator aquas. Adde *eumd.* 10. *Met.* 675. — d) *Ex obliquo, idem.* *Plin.* 2. *Hist. nat.* 31. 31. (99). Plures soles simul reuuantur, nec supra ipsum, nec infra, sed ex obliquo. — e) *Per obliquum, idem.* *Horat.* 3. *Od.* 27. 6. serpens per obliquum similis sagittæ *Terruit* manus. — f) *In obliquum, idem.* *Virg.* 1. *G.* 97. Et qui, proscisso quæ suscitât equore terza, *Rursus* in obliquum verso perrumpit aratro. *Ovid.* 2. *Met.* 130. de *Zodaco.* Sectus in obliquum est lato curvamine *lines.* *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 55. (152). Caneri in obliquum aspiciunt. *Id.* 27. *ibid.* 9. 55. (79). Filicis radices longæ in obliquum. — g) *Obliquum* adverbii more, idem. *Apul.* 3. *Met.* Oculis obliquum respiciens.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur de transverse hominum cognatione. Hinc poetice *obliquum genus* est, qui non ex eadem matre mecum, sed ex concubina patris mei progenitus est. *Stat.* 5. *Theb.* 221. quibus ubera mecum *Obliquumque* a patre *genus.* *Lucan.* 8. 286. obliquo maculat qui sanguine regnum. *Al.* hic expon. ex femina descendens, quia

cognatio ex feminis transversa est, recta autem ex viris. ¶ 2. De oratione; et — a) *Obliquum dicitur, obliquus sermo* est, in quo non directo et aperte, sed velut per ambages et tacite quippiam significamus, aut perstringimus. *Tac.* 14. *Ann.* 11. Temporum *Claudianorum* obliqua insectatione cuncta ejus dominationis flagitia in matrem transtulit. *Quintil.* 9. 2. 79. Et si pater, qui infamem in matrem filium secreto occidisset, reus malæ tractationis, jacularetur in uxorem obliquis sententiis. *Martial.* 7. 62. Ne quid liberti narrent servique paterni, Et notet obliqua garrulitate cliens. *Sueton.* *Domit.* 2. *extr.* Obliquis orationibus carpere aliquem. *Aurel. Vict. Epit.* 9. Quam etiam caudicorum obliqua dicta contemneret. *Stat.* 1. *Silv.* 2. 27. Cessent mendaces obliqui carminis astus. *h. e.* in alicujus laudem, dissimulato tamen nomine, compositi. *Ammian.* 15. 5. post *init.* Velut *Silvano* rogante verbis obliquis oranteque amicos, ut se altiora captantem et propediem solium *Principis* adiutorum jurent. Sic *Id.* 29. 1. circa *fin.* Confutabant *Theodorum* litteræ suæ, per ambages obliquas ad *Hilarium* scriptæ. — b) *Obliqua oratio* est, quæ non recta constructione dirigitur ad eum, ad quem habetur, sed per obliquos casus, et infinitivum modum, *parlar indiretto*: cui opponitur *directa.* *Quintil.* 9. 2. 37. Apud historicos reperitur obliquæ allocationes, ut in *T. Livii* primo statim libro (c. 9.): *Urbes* quoque, et cetera, ex infimo nasci: deinde etc. *Justin.* 38. 3. 11. Quam orationem obliquam *Pompejus* *Trogus* exposuit, quoniam in *Livio* et in *Salustio* reprehendit, quod contiones directas, pro sua oratione operi suo inserendo, historici modum excesserint. — c) *Obliqui casus* apud *Grammaticos* sunt reliqui præter rectos. *Farro* 8. *L. L.* 49. *Müll.* *Alia* casus habent et rectos et obliquos, alia rectos solum, alia modo obliquos. *Quintil.* 1. 6. 25. Similes quoque positiones in longe diversas figuras per obliquos casus exeunt. — d) *Obliqua positio* in verbis est, quæ a prima descendit, ut *laudavi a laudo, pepigi a pago.* *Id.* 1. 6. 10. Prima aliquando positio ex obliquo invenitur, ut memoria repeto convictos a me, qui reprehenderant, quod hoc verbo usus essem, *pepigi.* ¶ 3. De hominibus, obliquus adversus aliquem, infensus, inimicus, invidiosus. *Flor.* 4. 2. *Cato* adversus potentes semper obliquus, detestare *Pompejum*, actisque ejus obstrepere. — Hinc

Obliquum, *i, n. 2.* substantivorum more, et *Obliquum*, adverbii more usurpatum *V. sub I. c., d., e., f., et g.*

OBLISUS, *a, um.* *V. OBLIDO.*
OBLITERATIO, OBLITERATOR, OBLITERO. *V. OBLITTERATIO, OBLITTERATOR, OBLITTERO.*

OBLITERSCO, *tescis, tui, tescete, n. 3.* (ob et latesco) delitescere, abscondi, nascondersi, stare celato, *ἐπιδυστασθαι.* *Cic. Tim.* 10. ad *fin.* Quibusque temporibus a nostro aspectu oblitescant. *Farro* 1. *R. R.* 51. 1. *Aream* esse oportet solidam terra pavita, ne in rimis ejus grana oblitescant. *Seneca Ep.* 55. ante *med.* Qui, velut timidum atque iners animal, metu oblituit.

OBLITOR, *oris, m. 3.* qui oblitus est, vel obliviscitur, *chi ha dimenticato, o dimentica.* *Hieronym.* in *Ps.* 88. v. 30. Derelictores legis; iudiciorum oblitores.

OBLITTERATIO vel *oblitteratio*, *ōnis, f. 3.* (oblittero) cancellamento, abolizione, actus obliterrandi, deletio, et translate oblivio. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 7. 18. (47). Tenta maris deprehenditur æris obliterratio. *h. e.* fundamini æris scientia obliterratio. *Arnob.* 6. 7. Vetustatis obliterratione celari. *Ammian.* 30. 6. Pacem cum præteritorum obliterratione obscurescentes.

OBLITTERATOR vel *oblitterator*, *ōris, m. 3.* (oblittero) qui delet, aut memoriam aufert, et translate qui obliviscitur. *Tertull.* 4. *advers. Marcion.* 26. ad *fin.* Commemorator, non obliterrator vetustatum.

OBLITTERATUS vel *oblitteratus*, *a, um.* *V. voc. seq.*

OBLITTERO vel *oblittero*, *as, avi, atum, are, a.* 1. (oblino, ob et littera). Part. *Obliterrans* II.; *Obliterratus* I. et II.; *Obliterrandus* II.; *Obliterraturus* II. — Oblitterare est litteris aliquid

superducere, oblinere, atque adeo abradere, abolere, delere, ἀφανίζω, cancellare, cassare, distrugere.

1.) Proprie. Tac. 13. Ann. 23. Exsiliumque accusatori irrogatum, et tabulae exustae sunt, quibus obliterata aërii nomina retrahebant. Alii pro nomina leg. monumenta.

II.) Translate est oblivisci, memoriam auferre, ex animo delere, togliere dalla memoria, dimenticare, mettere in dimenticanza. Accius apud Non. p. 146. 30. Merc. Inimicitias extinctas atque obliteratas memoria renovare. Cic. Vat. 6. 15. Quod maximis rebus, quas postea gessit, obliterandum esset. Id. post redit. in senat. 8. 21. Publici mei beneficii memoria privatam offensivam obliterarunt. Catull. 64. 232. Hæc vigeant mandata, nec ulla obliteret ætas. Liv. 3. 59. Peccata obliterata repetere. Id. 39. 20. extr. Non tamen obliterare famam rei male gestæ potuit. Id. 21. 29. extr. Oblitterare memoriam. Id. 3. 71. Res obliterata vetustate. Id. 41. 24. Suo beneficio paternas similitudines obliterans. et 43. 2. Præterita silentio obliterare. Sic Sueton. Tib. 22. Silentio rem obliterare. Tac. 11. Ann. 15. Ne ritus-sacrorum obliterarentur. Id. 1. ibid. 51. Tempus obliterandæ seditionis. Id. 6. ibid. 32. Bona juventæ senectute flagitiosa obliteravit. Id. Dial. 8. Libentius enim novis et recentibus, quam remotis et obliteratis exemplis utor. et ibid. 22. Ut jam obliterata et oientia. Lactant. 6. Instit. 24. Deus promittit, se obliteratum omnes iniquitates ejus. qui justitiam denuo coperit operari. Liv. 26. 41. Adversæ pugnae in Hispania nullius in animo, quam meo, minus obliterari possunt. V. Drakenborg. ad h. l.

OBLITTERUS vel obliterus, a, um, adject. Gell. 19. 7. Nævius obliteram gentem pro obliteratam dixit.

OBLITUS, a, um, V. OBLINO.

OBLITUS, a, um, V. OBLIVISCOR.

OBLITUS, us, m. 4. (oblino) limitio. Gloss. Cyrill. Χρησιμ, liniatura, oblitus.

OBLIVIALIS, a, adject. oblivionem inducens, ut Obliviale poemum apud Prudent. 6. Cathemer. 16. OBLIVIO, ōnis, f. 3. actus obliviscendi, memoriae defectus, λησθη (1. oblivione, dimenticanza; Fr. action d'oublier, oubli; Hisp. el acto de olvidar, olvido; Germ. das Vergessen, d. Fergessenheit; Angl. oblivion, forgetfulness).

1.) Proprie. — a) Generalim. — Sæpissime in singul. num. Cic. pro leg. Manil. 4. 9. Omne reliquum tempus non ad oblivionem veteris belli, sed ad comparationem novi contulit. Id. 2. Orat. 2. 7. Laudem alicujus ab oblivione atque a silentio vindicare. Liv. 1. 31. et 32. 21. a med. Dare alicui oblivioni. metter in obblio. Cic. 2. Fam. 1. ad fin. Meam tuorum erga me meritorum memoriam ulla nunquam delebit oblivio. Id. Deiot. 13. 37. Senatūs judicia de illo quæ unquam vetustas obruet, aut quæ tanta delebit oblivio? Id. Brut. 15. 60. Id ipsum nisi esset Ennii testimonio cognitum, hunc vetustas oblivione obruisset. Id. 9. Phil. 5. 10. et Marcell. 9. 30. Nulla ejus legationum posteritatis obscurabit oblivio. Id. 1. Fam. 9. a mel. Omnes ejus gravissimas injurias voluntaria quadam oblivione contriveram. Id. 6. Ferr. 35. 79. Existimavit, homines in oblivionem totius negotii esse venturos. che si scorderebbero. Seneca Brevit. vit. 13. in fin. Satius erat, ista in oblivionem ire. Cic. 3. Verr. 39. 101. Jacere in oblivione. Plin. Paneg. 75. Quæ vos, ne qua interciperet oblivio, in arta mittenda censuistis. Pseudo-Sall. orat. 1. ad Cæs. med. An illa, quæ in Pompejum increpabantur, oblivio abstulit? Cic. 1. Off. 8. 26. Caput me oblivio aliorum rei. mi dimentico. et eod. sensu Plin. 7. Hist. nat. 24. 24. (90). Ex præalto tecto lapsus, matris et affinium cepit oblivionem. Sic 8. ibid. 22. 34. (84). Subrepat mihi oblivio. Id. 25. ibid. 2. 5. (12). et 31. ibid. 2. 11. (15). Oblivionem alicui afferre. Horat. Epod. 14. 1. Nullis inertia diffuodit Oblivionem sensibus. — Per oblivionem, adverbii more, per dimenticanza. Sueton. Cæs. 28. Acciderat, ut is, legem de jure magistratum ferens, ne Cæsarem quidem exciperet, per oblivionem; ac mox, lege jam in aëre incisa et in aërium condita, porrigeret errorem. — Io plur. num. Horat.

4. Od. 9. 32. Non ego tot tuos patiar labores Impune, Lolli, carpere lividas Obliviones. Gell. 9. 5. Critolaus Peripateticus et malum esse voluptatem ait, et multa alia mala parere ex sese, injurias, desidas, obliviones, ignavias. — b) Speciatim oblivio est idem atque amnestia, quam voc. V., ἀμνηστία. Vellej. 2. 58. 4.; et Sueton. Claud. 11. Decreta oblivio rerum præteritarum. che non si parti più del passato. Cf. Nepos Thrasyb. 3. Legein tulit, ne quis ante actarum rerum accusaretur, neve multaretur: eamque illi legem oblivionis appellarunt. et Val. Max. 4. 1. extern. 4. Hæc oblivio, quam Athenienses ἀμνηστία vocant. Justin. 5. 10. 11. Et, ne qua dissensio ex ante actis nasceretur, omnes jurejurando obstringuntur, discordiarum oblivionem fore.

II.) Translate. ¶ 1. Subjective, uti ajunt, est memoriæ imbecillitas, difetto, mancanza di memoria. Sueton. Claud. 39. In eo (Claudio) mirantur sunt homines et oblivionem et inconsiderantiam, vel, ut Græce dicam, μετεωριαν et ἀβασίαν. ¶ 2. Concreto, uti ajunt, sensu oblivio litterarum dicitur a Bibaculo Orbilius Pupillus Beneventanus grammaticus, quia in senectute memoriam omnem amiserat. Sueton. Gramm. 9. — V. De nomine fluminis proprio V. ONOM.

OBLIVIOSUS, a, um, adject. Sup. Obliviosissimus 1. — Obliviosus ¶ 1. Est qui cito obliviscitur, scordevole, smemorato, ἐπιλήσιμων. Cic. Senect. 11. 36. Illos significat credulos, obliviosos, dissolutos. Id. 1. Invent. 24. 35. Acutus, an hebetior: inemor, an obliviosus; comis, offitiosus, pudeas, patiens, an contra. Tertull. Anim. 24. Homo obliviosissimus. ¶ 2. Horat. 2. Od. 7. 21. Oblivioso levis Massico Ciboria exple. h. e. oblivionem inducente.

OBLIVISCOR, oblivisceris, oblitus sum, oblivisci, dep. 3. Ratione habita etymi illud litus, quod in part. oblitus inest, videtur cum Græca voce λησθη oblivio conjungi posse. — Interdum obliviscor passive usurpatur; V. sub 1. e. — Part. Obliviscens II 1.; Oblitus I. et II. 1.; Obliviscendus I. — Oblivitus pro oblitus est Commodian. 27. 8. Oblivitus esse mortuus de gesto priore. — Oblivisci est memoriam alicujus personæ aut rei amittere; atque adeo negligere, nam cui aliquid curæ est, oblivisci non solet, ἐπιλανθάνομαι (It. scordarsi, dimenticarsi, obbliare; Fr. oublier, mettre en oubli, perdre le souvenir de; Hisp. olvidar, perir la memoria de alguna cosa; Germ. vergessen; Angl. to forget, let slip from the memory, lose all recollection of)

1.) Proprie usurpatur a) Cum Genitivo. — Cum Genit. personæ. Cic. 5. Fin. 1. 3. Vivorum memini, nec tamen Epicuri licet oblivisci. Justin. 11. 5. 9. Obliti omnes conjugum liberorumque Persicum aurum et totius Orientis opes jam quasi suam prædam ducebant. Ter. Eun. 2. 3. 14. Nescio hercule neque unde eam, nec quorsum eam. Ita prorsum oblitus sum mei. Cic. 9. Fam. 12. Dum tu ades, sunt oblitæ sui. Virg. 3. En. 629. Oblitusve sui est libacus discrimine tanto. Adde Sil. It. 4. 124. — Oblitus sui dixit Seneca Herc. Fur. 292. de mortuis, qui epota aqua Lethes vitam omnem præteritam oblivisci dicuntur. — Cum Genit. rei. Cic. Planc. 42. 101. Memini, nec unquam obliviscar mortis illius. Sic Id. 1. Fam. 9. § 8. Num potui magis oblivisci temporum meorum, meminisse actionum? et Pis. 26. 62. O paterni generis oblitæ, materni vix memor! Id. 1. Fam. 7. § 7. Ut nostræ dignitatis sinus oblitæ. Id. 4. Att. 18. Me oblitum consuetudinis et instituti mei rarius ait te scribere. Cæs. 1. B. G. 14. Oblivisci veteris contumeliæ. et 7. ibid. 34. controversiarum et dissensionum. Nepos Eumen. 6. injuriam omnium. Liv. 4. 40. heroris. Virg. 4. En. 287. heu regni rerumque oblitæ tuarum! et ibid. 528. corda oblitæ laborum. Horat. 3. Od. 5. 10. Ancilliorum et nominis et togæ Oblitus (miles Crassi) æternæque Vestæ. Tac. 2. Hist. 1. extr. Obliviscendum offensarum de bello agitantiibus. Quintil. 9. 2. 86. Oblit tot exemplorum. Sil. It. 3. 301. Ad quarum cantus serpens oblitæ venenæ, etc. — Joculariter Plaut. Trin. 4. 3. 10. Tribuiste te poteris memoriæ esse oblitum? h. e. ovendo tre soli bicchieri di vino hai perduto la memoria? — b) Cum Accusativo. Cic. Cael. 20.

50. Obliviscor jam injurias tuas, Clodia, depono memoriam doloris mei. Id. Rosc. Am. 17. 49. Artificium obliviscatur et studium deponat. Id. Brut. 60. 217. Subito totam causam oblitus est. Id. Mil. 23. 63. In quibus (civibus) homines non modo res præclarissimas obliviscuntur, sed etiam nefarias suspicantur. Id. Rosc. Am. 31. 87. Ut alia obliviscar. Liv. 5. 5. Num oblivisci nos hæc tam crebra Etruriæ concilia de mittendis Vejosis auxiliis patiuntur? Nepon. Datam. 11. Datamem revocavit, simulans, se quiddam in colloquio esse oblitum. Justin. 30. 1. 8. Omnem magnitudinem nominis ac inajestatis oblitus. Virg. 2. En. 148. Quisquis es, amissos hinc jam obliviscere Grajos. — c) Cum Infinito. — Addito Accus. Cic. Rose. Com. 17. 50. Obliviscor, Roscium et Cluvium viros esse primarios. — Sine Accus. Ter. Andr. 5. 1. 22. Et nescio quid tibi sum oblitus hodie, ac volui, dicere. Ovid. 2. Met. 440. pæne est oblita phætram Tollere cum telis. Sueton. Cal. 26. Coosulibus oblitus de natali suo edicere, abrogavit magistratum. — d) Cum Relativo. Cic. Brut. 60. 218. Etiam in scriptis obliviscatur, quid paulo ante posuisset. Horat. 1. Ep. 6. 62. Quid deceat, quid non, oblitæ. — e) Passive. — Part. Obliviscendus apud Plaut. Mil. glor. 4. 8. 49. Mulbres mores discendi, obliviscendi stratiotici. Horat. 1. Ep. 11. 9. Oblitusque meorum, obliviscendus et illis. — Part. Oblitus, dimenticato, apud Virg. 9. Ecl. 53. Nunc oblita mihi tot carmina. Val. Flacc. 2. 388. si Martius aures Clamior, et oblitus rursus fragor impleat æris. Id. 1. 791. Tuque exrite parens umbris, ut nostra videres Funera, et oblitus superum paterere dolores. h. e. mortalium in terris viventium, qui ibi jam memoria exciderant Lethen transgresso. — Oblivisci, si salva est lectio, apud Paul. Dig. 23. 2. 60. § 6. Quia post emancipationem in totum adoptivæ familiæ obliviscuntur.

II.) Translate. ¶ 1. De inanibus apud Poetas. Catull. 68. 43. Ne fugiens sæclis obliviscentibus ætas Illius hoc ræca nocte tegat studium. h. e. oblivione posteritatis obscurat. Id. 64. 207. oblitio dimisit pectore cuncta, Quæ mandata prius constanti mente tenebat. Ovid. 4. Fast. 533. de Proserpina. oblitio fertur gustare palato, Loogamque imprudens exsoluisse famem. Virg. 2. G. 59. Pomaque degenerant succos oblita priores. Colum. 10. R. R. 408. de persicis. Ambrosios præbent succos oblita nocendi. Apud Manil. 3. 259. non dicitur oblitæ diæ, quum in solstitio hiberno et in regionibus septentrionalibus adeo producitur, ut videatur oblita diæ sequentis, cui cedere locum debet. ¶ 2. Oblivisci nomen suum proverbio dicitur, qui nullius memoriæ est. Petron. fragm. Tragar. 66. Burmann. Tam bonæ memoriæ sum, ut frequenter nomen meum obliviscar.

OBLIVITUS, a, um, V. voc. præced. sub init. OBLIVIVUM, ii, n. 2. idem quod oblivio, obblitio, dimenticanza; — a) Sed fere poetica vox, et usum habens in plurali num. Lucret. 6. 1212. Atque etiam quosdam cepere oblivia rerum Cunctarum. Virg. 6. En. 714. Lethæi ad fluminis undas Seruras lateas et longa oblivia potant. Horat. 2. Sat. 6. 62. somno et inertibus horis Ducere sollicitæ jucunda oblivia vitæ. h. e. oblivisci. Sic Val. Flacc. 4. 536. longæ ducentem oblivia pæonæ. Ovid. 5. Trist. 7. 29. Non tamen ingratum est quodcumque oblivia nostri Impedit. et 1. ibid. 8. 11. Tanta ne te, fallax, cepere oblivia nostri? Id. 12. Met. 539. Agere oblivia laudis Herculeæ. h. e. oblivisci, tacere, præterire. Id. 4. Pont. 10. 19. succi, patriæ faciunt qui oblivia. Sil. It. 4. 723. omnia sonni Considerant, ægrisque dabant oblivia curis. Stat. 10. Theb. 89. Limen (Somni) opaca Quies et pigra Oblivia servant. — b) In singulari num. Tac. 4. Hist. 9. Eam sententiam modestissimus quisque silentio, deinde oblivio transmisit. Mar. Victorin. 1. p. 2460. Putsch. Contagio, apud omnes fere veteres scriptum est nominativo casu, ut obsidio quoque et oblitio: sed poetarum licentia primo fecit contagia et obsidia et oblitia, postea diel cæpl et oblitium et obsidiom et contagium.

OBLIVIVUS, a, um, adject. messo in obblizione, disusato, obsoletus, oblivione deletus. Varro 5. L. L. 10. Müll. Hæc sunt tripartita verba, quæ

sunt aut nostra, aut aliena, aut obliuia: de nostris dicam cur sint, de alienis unde sint, de obliuiis relinquam. *voci antiquate.*

OBLŌCĀTUS, a, um. *V. voc. seq.*

OBLŌCO, as, āvi, ātum, are, a. 1. (ob et loco). Part. *Oblocare* est idem quod *locare*. *Sueton. Caes. 26.* Quæ ad epulum pertinebant, macellariis oblocata. *Al. leg. oblocata. Justin. 11. 10.* Quum operam oblocare ad puteos exhauriendos solitus esset.

OBLŌCŪTIO et **OBLŌCŪTOR**. *V. OBLOQUŪTIO, OBLOQUŪTOR.*

OBLŌGŪLŪS, a, um, adject. deminut. oblongi. *Gell. 17. 9.* Surculi teretes oblonguli.

OBLŌGŪS, a, um, adject. (ob et longus). Comp. *Oblongior*. — *Oblongus* est idem ferme quod *longus*, sed præpositio quippiam auget, ἐπιμήκης, παραμήκης (It. *ben lungo, bistungo*; Fr. *allongé, oblong*; Hisp. *oblongo*; Germ. *länglich*; Angl. *of a good length, oblong, longer than broad*). *Liv. 21. 8. ad fin.* Falarica, missile telum bastili oblongo. *Plin. 37. Hist. nat. 12. 75.* (196). *de gemmis.* Figura oblonga maxime probatur. *Id. 10. ibid. 52. 74.* (145). Quæ oblonga sint ova, gratioris seporis putat Horatius Flaccus. (2. *Sat. 4. 12.* Longa quibus facies ovis erit, illa memento, Ut succi melioris, etc.) *Id. 25. ibid. 3. 6.* (21). Herba folia habens oblonga. *Id. 13. ibid. 15. 30.* (96). *Oblongus* venarum discursus in mensis. *Tac. Agric. 10.* Formam Britannicæ oblongæ scutulæ assimilare. *Scribon. Compos. 231.* *Cantharides* variæ et oblongæ. *Fitruv. 21. 8. ad fin.* Foramen oblongius fit tanto, quantum etc.

OBLŌQUŪM, ii, n. 2. contradictio, calumnia. *Sidon. 7. Ep. 9. in contione.* Nosse vos par est, in quas me obloquiorum Seyllas turbo coniecorit. *Claud. Mamert. 2. Stat. anim. 9. ad fin.* At si quis nunc monendi locus est, moneo atque deuncio: Quique isti, quique sunt alii, qui vel in magnos viros obloquia, vel de rebus summis deliramenta quædam cum compotioribus mussitant, aut palam loquuntur, aut taceant.

OBLŌQUOR, lōquēris, lōquūtus vel lōcūtus sum, lōqui, dep. 3. (ob et loquor). Part. *Obloquens* I. a.; *Obloquutus* I. b. — *Obloqui* est ob aliquid loqui, atque adeo contra loqui, loquendo interpellare, παραλάω (It. *parlare in faccia ad alcuno, parlar contro, contraddire, trovar che dire, interrompere*; Fr. *parler contre quelqu'un ou quelque chose, interrompre, contredire*; Hisp. *hablar en cara, contradecir, interromper*; Germ. *gegen Jemanden reden, sprechen, daher darein reden, widersprechen*; Angl. *to speak while another is speaking, interrupt, gainsay*).

I.) Proprie occurrit — a) Cum Dativo personæ. *Plaut. Men. 1. 2. 46.* Te morare, mihi dum obloquere. *Cic. Cluent. 23. 63.* Vocat me alio jactululum tacita vestra expectatio, quæ mihi obloqui videtur, quid ergo? negas ne etc? *Plin. 36. Hist. nat. 16. 25.* (126). Dederat natura vocem saxi, respondentem homini, inimo vero et obloquentem. — Absolute *Afranius* apud *Non. p. 78. 33. Merc.* Quid est istuc, te bilaterare atque obloqui? *Cic. 2. ad Q. fr. 10.* Tu metuis ne me interpellis etc. Tu vero ut me et appelles et interpellas, et obloquare et colloquare velim. *Gell. 1. 26.* Servo suo tunicam detrahi, cædique cum loro jussit. Cæperat verberari: obloquebatur, non meruisse, ut vapulet. *Curt. 10. 2. sub fin.* Notatis, qui ferocissime oblocuti erant, singulos manu rorripuit. *supra dixerat:* Tumultuoso elanore et militari violentia volentem loqui inhibebant. — *Tertull. de Fug. in Persec. 1.* Ibidem ego, obloquutus aliqui, pro loco ac tempore, semitactatam materiam abstuli mecum.

II.) Translate. ¶ 1. Poetice per catachresin. *Ovid. 13. Pont. 1. 21.* Non avis obloquitur. h. e. cantu non obstreptit. *Virg. 6. Æn. 648.* Threicius Iouga cum veste sacerdos Obloquitur numeris supremum discrimina vocum. h. e. versibus, quos ore canit, interponit sonum Iyræ septem chordas habentis. ¶ 2. Ponitur pro male dicere, conviciari. *Plaut. Curc. 1. 1. 42.* Nempe obloqui me jusseras. *V. integr. loc. Catull. 83. 3. de Lesbia.* si nostri oblita taceret, Sana esset: quod nunc gannit et obloquitur, Non solum meminil, sed quæ multo acrior est rea, Irata est: hoc est, uritur et loquitur. ¶ 3. Item pro improbare, vituperare, damnare,

rejicere. *Seneca Ep. 121.* Non desistam votis obstreperis. Quid ni? quum maxima malorum optaverimus, et ex gratulatione natum sit, quidquid obloquimur.

OBLŌQUŪTOR vel *oblocutor*, ōris, m. 3. qui obloquitur, interpellat, obstreptit. *Plaut. Mil. glor. 3. 1. 43.* neque ego unquam oblocutor sum alteri in convivio. Incommoditate abstinere me apud convivas comode Commemini, et meæ orationis justam partem persequi, ut meam partem itidem tacere, quum aliena oratio est.

OBLŌQUŪTIO vel *oblocutio*, ōnis, f. 3. actus obloquendi. *Cassiod. 4. Variar. 31.* Defectus rerum aut consilium titubare, aut vires arguit defuisse. Quapropter sanctitas vestra a tali obloquutione refugitis (h. e. schivando tale diceria), quæ in aquæductu reficiendo probabili cura ex nostrâ auctoritate suscepit, celeriter ad effectum faciat pervenire. *Ennod. Opusc. 6. sub init.* Si dente tangatur invidi splendor vitæ, umbram venenatæ obloquutionis excludit.

OBLŌCŪNASSE. *V. OBLOCUVIASSE.*

OBLŌCŪTĪTIO, ōnis, f. 3. actus contra aliquid oblocutandi.

I.) Proprie. *Capell. 6. p. 208.* Cujus (Ætnæ) crater immensos fragores intonans oblocutione flammaram. *Cassiod. 12. Variar. 14. a med.* Exormiston nequit nudis elevantibus contraria oblocutione demergere.

II.) Translate. *Arnob. 2. 50.* Qui cum suis voluptatibus pugnant, et affectus ex animis pellere, pertinent moluntur oblocutione virtutis.

OBLŌCTOR, ōris, ātus sum, ari, dep. 1. (ob et luctor). Part. *Oblocutus* et *Oblocutus* I. — *Oblocuti* est acrius contra aliquid nisi, luctari, ἀντιπαλαω (It. *sforzarsi all'incontro, lottare contro*; Fr. *lutter contre*; Hisp. *luchar contra*; Germ. *sich anstrengen gegen Jemanden, gegen ihn ringen oder ankämpfen, widerstreben*; Angl. *to strive against, struggle or contend with*).

I.) Proprie — a) Cum Dativo — Rei sæpe. *Virg. 3. 38.* genibusque adversæ oblocutor arene. *Colum. 18. R. A. 14. 8.* Fructibus aut solidioribus herbis oblocutur ita pertinaciter, ut collum abruinat. *Curt. 5. 8.* Dia Romini oblocutus, in ripam semiaminis evasit. *avendo contrastato un pezzo. Claudian. Cons. Mall. Theod. 103.* Sidera cur septem retro mittantur in ortus Oblocuta polo. h. e. contra cæli motum inentia ab occidente in orientem. — Cum Dato. personæ. *Sil. It. 8. 10.* soli oblocutandum Fabio. h. e. gerendum bellum contra solum Fabium et soli resistendum. — b) Absolute. *Curt. 4. 9. extr.* Prefectum equitatus ex equo præcipitavit, et oblocutanti caput gladio dempsit. *Stat. 3. Silv. 1. 20.* oblocutanti saxa submovit vitæus, et magno pertore montem impulit. *resistenti alle spinte.*

II.) Translate. *Curt. 6. 6. a med.* Et erat animi semper oblocutantis difficultatibus. *Id. 7. 4.* Oblocutus oblivioni. *contrastante colla dimenticanza.* et *Augustin. 2. Civ. D. 5.* Qui flagitiosissime consuetudinis vitis oblocutari magis, quam oblocuti student.

OBLŌCŪVIASSE dicebant antiqui mente errasse, quasi in loro dvorum alium occurrisse. *Paul. Diac. p. 187. 11. Müll. Al. leg. OBLOCŪNASSE.* Ceterum oblocuviasse videtur esse obruium in loco viare, h. e. fieri.

OBLŌDO, dis, si, sum, dere, n. 3. (ob et ludo) idem ac ludo, παίζω, giocare, scherzare. ¶ 1. Absolute est curam aliis ludere. *Plaut. Truc. 1. 2. 10.* obtulunt, quo custodem Oblentent per joculum et ludum. ¶ 2. Cum Dativo personæ est imponere, ludibrio habere, farsi giuoco, prendere a giuoco. *Prudent. Hamartig. 6.* Terrarum tibi forma duplex obtulit, ut extors Dividuum regnare Deum super æthera credas. h. e. tibi imponit.

OBLŌRIBUS, a, um, adject. idem ac luridus, aut valde luridus. *Ammian. 14. 6. a med.* Spadones obloridi, distortaque lineamentorum compage deformes.

OBLŌMĀNENS, entis. *V. OMMANENS.*

OBLŌMARCESCO, is, ere, n. 3. idem quod *marcesco*. *Lucilius* apud *Non. p. 2. 30. Merc.* Oblomarcesebat febrils, senium, vomitus, pus.

OBLŌMENTANS. *V. OMMENTANS.*

OBLŌMĒRITUS, a, um, adject. meritis; proprie

est solemnis formula ob merita perperam declinata. *Inscript. apud Rénier. 966.* PARENTES OPTIME OBMERITAE FECERVNT. *Alta* apud *eumd. 3593.* APROXINUS VICTOR FRATRI ET FILIIS AMANTISSIMIS OBMERITIS-FECIT ET DEDICAVIT. Adde *altiam* apud *eumd. 444.*

OBLMITTO, is, etc. *V. OMITTO* init. **OBLMŌLIOR**, iris, itus sum, iri, dep. 4. (ob et molior). Part. *Obmoliendus* 2. — *Obmoliri* ¶ 1. Proprie et stricto sensu est molem objicere, προβάλλω. *Curt. 6. 6. a med.* Arborum truncos et saxa obmoliuntur. h. e. advolvunt muniendi causa. ¶ 2. Latiori sensu, vel translate, ut aliis placet, est facta mole obstruere. *Liv. 37. 32.* Ad munienda et obmolientia, quæ ruinis strata erant. h. e. obstruenda oppositis molibus. *Sic Id. 33. 5.* Duo, aut summum tres juvenes conmissi arborem unam (ex istis, quibus ante objectis castra septa erant) evelebant: qua evulsa, portæ instar extemplo patebat, nec in promptu erat, quod obmoliuntur.

OBLMŌRDEŌ, es, ere, a. 2. valde mordeo. *Isid. 20. Orig. 16. 1.* Frena quod hæc equi frendant, id est imprimant dentibus et obmordeant.

OBLMŌVĒŌ, es, ere, a. 2. (ob et moveo). Part. *Obmovendus*. — *Obmovere* est admovere, teste *Festo p. 203. 33. Müll.* *Obmoveto* pro admoveto dicebatur apud antiquos. *Cato R. R. 141.* Cultro facto strum, et fertum uti adsiet: inde obmoveto. et 134. Fertum Jovi moveto, et mactato sic: Juppiter, te huc fertu obmovendo bonas preces precor, uti sies vobis propitius mihi, etc. *V. Drakenborg. ad Liv. 9. 37.*

OBLMŌRMŪRĀTIO, ōnis, f. 3. murmuratio et clamor contra aliquem *Ammian. 26. 2.* *Obmurmuratio* gravis exaritur, nonrepantibus centuriis, etc.

OBLMŌRMŪRO, as, āvi, are, n. 1. (ob et murmuratio) contra murmurare. — a) Cum Dativo. *Ovid. Heroid. 18. 47.* perribusque meis obmurmurat ipse. — b) Cum Accusato. *Sueton. Oth. 7. extr.* Identidem obmurmurasse: Ἐ γὰρ με καὶ μακροῖς αἰχμαῖσι; h. e. submissa voce loquentem esse.

OBLMŌSSĪTŌ, as, a. 1. frequentat. et **OBLMŌSSŌ**, as, are, a. 1. obmurmuro, summus. *Tertull. Pall. 3.* Tacendum, ne quid et illi de Cæsaris obmissentit. *Id. Anim. 18.* Poetæ hæc nobis semper abmussant.

OBLMŌTESCENS, entis. *V. voc. seq.* **OBLMŌTESCO**, tescis, tisi, tescere, n. 3. (ob et mutescere). Part. *Obmutescens* I. — *Obmutescere* est mutum fieri, vocem amittere. καὶ ζῳπυ; (It. *ammutire, annulotire, divenir muto*; Fr. *devenir muet, perdre la voix*; Hisp. *emudecer, quedar mudo, perder la palabra*; Germ. *verstummen, sprachlos werden*; Angl. *to become dumb, be struck dumb or mute*).

I.) Proprie. *Cels. 2. 6.* Qui epina veratio exceptus distentione nervorum est, aut qui obrinis obtundit. *Plin. 27. Hist. nat. 12. 104.* (127). Quantalibet lassitudine recreari defessos, etiam ipum obtundant. *Id. 20. ibid. 5. 20.* (40). Et aqua bibendum (sacerum carparum) dederit repente obtundens. *Est qui leg. obtundens entibus: at Silig., nulla prolata var. latione, obtundentes entibus. Id. 8. ibid. 30. 44.* (106). Umbra ejus (hyænar) cantantur canes obtundescere.

II.) Translate. ¶ 1. De hominibus est universim terre. *Cic. Mil. 35. 98.* De me omnes gentes loquuntur: nulla unquam obtundescet vestitas. *Id. 2. Orat. 7. 27.* Ego neque Antonium verbum facere patiar, et ipse obtundescam. *Id. Dom. 52. 155.* Quis est, qui existimare possit, huic verum mittenti non et linguam obtunduisse, et manum obtunduisse? *Quint. 13. Met. 538.* obtundit illa dolare. *Virg. 4. Æn. 279.* Eneas aspectu obtundit aures.

OBNATES, a, um, particip. ab inausit. *obnascor: nato all'intorno, circum natus.* *Liv. 23. 19.* Ibi herentia (doba) later obnata ripis salicta conspiciuntur.

OBNECTERE, oblizare, maxime in nuptiis frequens est. *Festus p. 190. 11. Müll. Al. leg. marione in nexis frequens est.*

OBNEXATOR, oris, m. 3. *V. ABNEGATOR.* **OBNEXUS**, us, m. 4. nexis, vinculum. *Tertull. 4. advers. Marcion. 37.* Dissolvens violentiorum contractuum obnexus.

OBNIGER, gra, grum, adject. niger, vel subniger, vel admodum niger. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 23. 94. (253). Radicibus multis et obnigris. *Harduin.* in MSS. radicibus, nigris: unde suspicatur oblongis, nigris. At *Sillig.* ex optimis Codd. legit multis obliquis nigris.

OBNISE. V. OBNIXE.

OBNISUS, a, um. V. OBNITOR.

OBNISUS, us, m. 4. (obnitor) nisus, conatus, qui contra aliquid fit. *Auct. Itiner. Alex. M.* (edente *A. Maid*) 41. Damascus capit obniso levi, opuni conditorium Persicarum.

OBNITOR, tēris, sus et xus sum, ti, dep. 3. (ob et nitor). De descriptione obnitus et obnixus, V. NISUS in v. NITOR. — *Obniter* pro *obniti* est *Lucret.* 4. 438. — Part. *Obnitens* I. et II. 1.; *Obnixus* I. et II. 2. — *Obniti* est contra niti, atque adeo resistere, obluētari, ἀντισταίνει (It. *sforzarsi all'incontro, puntarsi contro, contrastare, resistere; Fr. faire effort contre, lutter, résister; Hisp. esforzarse contra, luchar, resistir; Germ. gegen etwas sich stemmen, sich entgegen stemmen; Angl. to struggle or strive against, contend with, strive, endeavour*).

1.) Proprie. — a) De brutis animalibus et hominibus. *Ennius* apud *Probum* ad *Virg.* 6. *Ecl.* 31. Et dehis aquila pinnis obnixa volabat Vento. *Virg.* 3. *G.* 232. et 12. *Æn.* 105. de tauro. irasci in cornu tentat Arboris obnixus truncu. h. e. urgens; impelleps, impetens vi summa truncum. *Id.* 9. *Æn.* 724. Portam vi multa converso cariline torquet, Obnixus latis humeris. *Fal. Flacc.* 7. 595. Obnixusque genu superat, cogitque trementes Sub iuga abena toros. *Liv.* 34. 46. a med. Diu in angustiis pugnatum est, nec dextris magis gladiisque gerebatur res, quam scutis corporibusque ipsis obniti urgebant. Est qui leg. obnisi. *Id.* 6. 12. ad fin. Ne procurri quidem ab acie velim, sed obnixus vos stabili gradu impetum hostium excipere. et 8. 38. In suo quisque gradu obniti urgentes scutis, sine respirazione ac respectu pugabant. *Nepos Chabr.* 1. Obnito genu scuto. h. e. in scutum. *Quintil.* 5. 13. 14. Toto corpore obnitendum. *Amrrian.* 16. 12. circa med. Obniti genibus quidam barbari peritissimi bellatores hostem propellere laborabant. *Claudian.* 1. in *I. cons. Stilich.* 289. nunc obliquante carina Callidus et pelagi cœlique obnitiur ira. *Virg.* 5. *Æn.* 21. Obniti contra. Sic 10. *ibid.* 359. stant obniti omnia contra. — b) De inanimis. *Lucret.* 4. 438. Navigia, aplustris fractis, obnitiur undis. *Virg.* 5. *Æn.* 206. acuto in murice remi Obniti crepuere, illisaque prora pependit. *avendo urtato impetuosamente. Stat.* 5. *Theb.* 366. obniti lacerant cava nubila venti. *Id.* 11. *ibid.* 337. obniti frangunt mala murmura dentes. h. e. stricti, et invicem malis cocuntibus velut urgentes: quod ita expressit *Seneca* 3. *Ira* 4. Adjectentium inter ac arietatorum, et aliquem esse cupientium, non alium sonum, quam est apris tela sua attritu aculentibus.

II.) Translate. ¶ 1. Morali ratione est contra niti, obluētari: utramque significationem, propriam et translata, junxit *Tac.* 2. *Hist.* 5. Vespasianus nocte diuque consilio, ac, si res posceret, manu hostibus obniti. *Vellej.* 2. 89. 5. Quom saepe obnitens repugnasset. *Id.* 2. 123. 2. Quamquam inclinata in deterius principia valetudinis senserat, tamen, obnitate vi animi, prosecutus filium etc. *Tac.* 15. *Ann.* 11. Obniti adversis. — Cum Infinito. *Vellej.* 1. 9. 6. Quam Anicii Octaviique triumphum nemo interpelleret, fuere, qui Pauli impedire obnitereant. *Ita Codd.; at Rubkopf. legendum dicit antiterentur.* — Apud *Cic.* *Mil.* 13. 34. At nunc, Clodio remoto (al. At non P. Clodio mortuo), usitatis jam rebus obnitendum est Miloni, ut tœator dignitate suam. At *Orellius verius leg.* enitendum. ¶ 2. Hinc obnixus est idem ac firmus, ronstans, tenax. *Virg.* 4. *Æn.* 331. ille Jovis monitis immota tenebat Luminia, et obnixus curam sub corde premebat. *constante, sermo, resistendo alle preghiere. Plin.* 36. *Hist. nat.* 15. 24. (105). de cloacis Romæ. Pugnanti diversi aqum impetus intus, et tamen obnixa firmitas resistit. *Apul.* 4. *Met.* Obnixum silentium. — Hinc

Obnixum, adverbii more. *Auson. epist.* 25. 28. Obnixum, Pauline, taces. h. e. obstinate, pertinaciter, constanter.

OBNIXE vel obnise, adverb. (obnixus). Comp. *Obnixius*. — *Obnixe* occurrit translate tantum et est cum conatu, enixe, instanter, totis viribus, con ogni forza, οὐδυνώς. *Ter. Andr.* 1. 1. 134. Pedibus manibusque obnixe omnia facturum. *Seneca Ep.* 35. Quom te obnixe rogo, ut studeas, meum negotium ago. et *ibid.* 95. Interdum enim obnixe petimus id, quod recusaremus, si quis efferret. Sic *Amman.* 24. 2. med. *Hormisdæ* et indigenæ colloquia petentes obnixe. *Id.* 29. 2. ante med. Obnixe inflexibilis mansit; ut videretur aures oclussisse ceris. *Claud. Mamert.* 1. *Stat. anim.* 3. Obnixus argumentari.

OBNIXUM, adverb. V. OBNITOR in fin.

OBNIXUS vel obnixus, a, um. V. OBNITOR.

OBNOXIE, adverb. (obnoxius). ¶ 1. Stricto sensu est more ejus, qui noxæ, seu crimini subiectus est, in modo punibile, in modo previsto dal codice penale. *Plant. Stich.* 3. 2. 41. Perii hercle vero plane, nihil obnoxie. h. e. minime leniter, seu leviter et clementer: nam qui obnoxii sunt, leniter et cum respectu agere solent cum iis, quibus sunt obnoxii. Ita *Acidalius*. Aliter *Salmas.*, aliter *Sculting.* ad *Quintil. declam.* 1. 6., aliter *Gronov.*, qui etiam videtur ita distinguere: Perii hercle vero, plane nihil obnoxie. *Gell.* ita refert 7. 17. Nunc ego hercle perii plane, non obnoxie. Sed non explicat. V. OBNOXIOSE. Recentiores vero *Plautinum* illud nihil obnoxie interpretantur innocenter omnino. ¶ 2. Latiori sensu est timide, trepidè, more ejus, qui debitor et obnoxius alteri est. *Liv.* 3. 39. Sed magis obedienter ventum in curiam, quam obnoxie dictas sententias accepimus.

OBNOXIETAS, atis, f. 3. (obnoxiosus) translate tantum occurrit, et est obligatio, *soggezione, dipendenza. Cassiod.* de *anim.* 10. Anima per corporis illicebas sumit de ejus obnoxietate victorias. *Ennod.* 9. *Ep.* 29. Me sub fasce vestri muneris ronstitutum sola manet de obnoxietate confessio. Adde *eumd.* *Opusc.* 7. ad fin.; et *Majorani loc. cit.* in SUPERINDICTIUS.

OBNOXIO, as, are, a. 1. facio me obnoxium alicui. Occurrit tantum Part. *Obnoxians* apud *Claud. Mamert.* 2. *Stat. anim.* 9. a med. Et alienis semet noxiis obnoxiantes.

OBNOXIOSE, adverb. idem quod obnoxie; sed occurrit translate tantum et est timide, cum respectu. *Plant. Epid.* 5. 2. 29. Cedo manus igitur. *Enod.* morantur nihil: atque arcte colliga. Nihil vero obnoxiose. *senza soggezione e rispetto.*

OBNOXIOSUS, a, um, adject. idem quod obnoxius; sed occurrit translate tantum, et ¶ 1. Est subiectus, addictus. *Plant. Trin.* 4. 3. 30. Mores leges perdixerunt jam in potestatem suam, Magis quis sunt obnoxiosus; quam parentes liberis. h. e. mores certe sunt obnoxii, et subiecti legibus, et quidem magis, quam nunc sunt parentes liberis, qui nimia scilicet indulgentia quidlibet iis concedunt: tamen isti mores perdixerunt jam leges in potestatem suam, easque sibi servare coegerunt. *Al. leg.* obnoxii. ¶ 2. Item damnus affectus, damnosus: quo sensu tribuitur *Ennio* apud *Gell.* 7. 17. Ea libertas est, qui pectus purum et firmum gestitat: Alie res obnoxiosæ nocte in obscura latent. *Al. obnoxie: at cl. Vahlen. leg. obnoxiosæ.*

OBNOXIUS, us, um, adject. (ob et noxa). Comp. *Obnoxior* tantum apud *Senec.* 1. *Clem.* 13. Omnibus reis obnoxior ac sollicitior. *Ita Lips.; alii leg.* noxior. — *Obnoxius* (de quo fuse disputat *Gell.* 7. 17.) est propter noxam vel criminem obligatus, ideoque pœna dignus, pœnæ subiectus, *noxiæ* (It. *soggetto, obbligato per una colpa o un delitto e perciò punibile; Fr. sujet par un crime, punible; Hisp. subdito o sujeta por un crimen, digno de punición; Germ. wegen Schuld unterworfen, daher straffällig; Angl. liable, subject, obnoxious*).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est, ut diximus, propter crimen obligatus, ideoque pœna dignus, pœnæ subiectus, ut docet *Paul. Diac.* p. 191. 1. *Müll.* *Obnoxius* pœnæ obligatus ob delictum. *Plant. Truc.* 4. 3. 61. Ego tibi me obnoxium esse fateor, culpæ compotem. h. e. ego tibi me obnoxium subditum esse fateor, ut *Forcellinus* interpretatur; *Italice io sono colpevole verso di te e degno di punizione. Brutus* inter *ep. Cic.* 1.

ad *Brut.* 17. ad fin. Vivat hercule Cicero, qui potest, supplex et obnoxius. *Ulp. Dig.* 48. 15. 1. Si liberum hominem emptor aciens emerit, capitalis crimen adversus eum nascitur: quo venditor quoque fit obnoxius. *Paul. ibid.* 11. 3. 14. Ego lege Aquilia obnoxius sum. *Liv.* 8. 34. extr. Horum criminum vos reos in omnia sæcula offerite, tribuni plebi: vestra obnoxia capita pro licentia Q. Fabii obijcite. ¶ 2. Latiori sensu est qui noxæ, seu crimini subiectus est, reo, colpevole. — a) Cum Dativo. *Sall. Cat.* 56. Animus in consulendo liber, neque delicto, neque lubrici obnoxius. *Tibull.* 3. 4. 15. Si mea nec turpi mens est obnoxia facta. *Ovid.* 1. *Art. am.* 395. communi obnoxia culpæ. — b) Cum Genitivo. *Liv.* 8. 28. extr. Pecuniæ creditæ bona delictoris, non corpus, obnoxium esset. Ita nexi soluti; cautumque in posterum, ne nocerentur. *Paul. Sentent.* 2. tit. 17. Venditor auctoritatis manebit obnoxius. *Imp. Dioclet. et Maximian. Cod.* 3. 44. 11. Obnoxii criminum.

II.) Translate. ¶ 1. Obnoxius dicitur qui alteri subiectus est, qui in alterius est potestate ac jure. — a) Generatim. *Plant. Pœn.* 5. 4. 18. Omnia faciet Jupiter, faxo: nam mihi est obnoxius et me metuit. *Sall. Cat.* 14. Postremo neque sumptui, neque modestiæ suæ parere, dum illos obnoxios fidosque sibi faceret. *Liv.* 7. 30. Subiectum atque obnoxium esse alicui. — b) Speciatim de populis, aut regibus, qui aliorum imperio parent, vel bello subacti, vel potentiam veriti. *Sall. in ep. Mithrid.* ad *Asac.* Ille enim obnoxius, quem tu volēs, societatem accipiet, et infra. Te remoto procul, omnibus aliis obnoxios, rursus tamen bellum cepit. *Liv.* 42. 46. Servus atque obnoxius. *Tac.* 2. *Hist.* 56. Obnoxios ducibus et prohibere non ausis. *Amman.* 23. 5. a med. *Narseus* primus Armeniam Romano juri obnoxiam occuparat. ¶ 2. Est obligatus, obstrictus, devinctus per beneficia accepta vel aliâ de causâ. — a) De hominibus. — Generatim. *Plaut. Asin.* 2. 2. 18. ætatem amho nobis sunt obnoxii. Nostro devincti beneficio. *Ter. Heccyr.* 3. 1. 21. utori obnoxius sum. *Sall. Cat.* 49. Plerique Crasso ex privatis negotiis obnoxii. *Liv.* 35. 31. Totam Græciam beneficio libertatis obnoxiam Romanis esse. *Cf. eumd.* 23. 4. init. Hoc modo *Ronavius* quam obnoxium vitæ beneficio renatum multo sibi magis, quam plebi, fecisset, sine armis, jam omnibus concedentibus, domo abatur. — Speciatim de eo, qui jure aliquo obligatur ad quippiam præstantum, obligato, tenuto, soggetto. *Sueton. Cal.* 40. extr. Additum ad caput legis, ut tenerentur publico et qui lenoninum fecissent, nec non et matrimonia obnoxia essent. *soggetti a pagar la gabella. Cf. Scævola Dig.* 18. 1. 81. extr. Quæro, an emptor Sejo ad præstationem trumeall sit obnoxius. — b) De rebus, a *Poetis* illa communde translata sunt. *Virg.* 1. *G.* 396. Luna radiis fratris obnoxia. h. e. exposita luminis solis, et quæ illi debet lumen suum. et 2. *ibid.* 438. Juvat arva videre Non rastris hominum, non ulli obnoxia curæ. h. e. quibus cultura hominum non imperat, ut frange ferant (nam imperare arvis dixit *Id.* 1. *ibid.* 99., ipsaque arva, si respondent votis et laboribus agricolarum, parere dicuntur 1. *Æn.* 3.): vel non debentia fertilitatem suam culturæ hominum. Sic *Propert.* 1. 2. 21. Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis. h. e. nullis gemmis pulcritudine subiecta, et inferlor: vel, quæ non debebat pulcritudinem suam ullis gemmis, sed ipsa per se sine ornato satis commendabatur. ¶ 3. Hinc obnoxius est etiam timidus, obediens, submissus, obsequens, servi personam agens; ejusmodi sunt, qui alteri debent, qui timent, qui sperant aliquid, verenturque eos offendere, a quibus sperant, aut timent. *sommesso, soggetto, timido, schiavo, ligio. Cæcilius apud Gell.* 7. 17. in fin. Quamquam ego mercede huc cunctus tua Advenio, ne tibi me esse ob eam rem obnoxium Beare: audibis male, si male dixis mihi. *Liv.* 23. 12. Si reticam, aut superbus, aut obnoxius videar: quorum alterum est hominis alienæ libertatis oblitus, alterum suæ. *Ovid.* de *Pbineo* in lapidem verso a *Perseo*, dum veniam precaretur, 5. *Met.* 235. Submissæque manus, faciesque obnoxia mansit. h. e. demissa et speciem precantis serrans. *Sueton. Tib.* 12. Enimvero tunc non pre-

vatum modo, sed etiam obnoxium et trepidum egit. *Sall. Cat. 24.* Minari interdum ferro, nisi obnoxia foret. *h. e. inorigera. Liv. 9. 10.* Emergisse civitatem ex obnoxia pace. *h. e. quæ obnoxios, obligatos atque adeo demissos timidisque reddidit eos, quibus a victoribus data est. Phædr. 3. prof. 34.* servitus obnoxia, quia quæ volebat, non audebat dicere, etc. — Sic *obnoxios animus* est abjectus, demissus, servilis, inbecillus, timidus, diffidens. *Plin. Hist. nat. præfat. (23).* Obnoxii profecto animi et infelicis ingenii est,prehendi in furto malte, quam mutuum reddere. ¶ 4. Hinc frequenter est objectus et patens injuriis, expositus, subjectus, exposito, soggetto: et occurrit — a) Sæpissime cum Dativo. *Tibull. 2. 4. 9.* insanis cautes obnoxia ventis. *Ovid. 1. Pont. 8. 73.* terra nulli obnoxia bellu. *Plin. 19. Hist. nat. 10. 58. (180).* Olera nulli animalium obnoxia. *erbaggi non soggetti ad essere rosi. Tac. 15. Ann. 38.* Urbs incendiis obnoxia. *Horat. 2. Sat. 7. 7.* pars hominum modo recta capessens, Interdum pravis obnoxia. *Tac. 5. Hist. 13.* Gens superstitioni obnoxia. *Seneca 2. Ira 23. a med. Nemo tam obnoxios iræ fuit. Tac. 3. Hist. 55. extr.* Incertus animi, et infidis consiliis obnoxios. *Id. 14. Ann. 40.* Orbitate et pecunia insidiis obnoxios. et 2. *ibid. 75.* fortuna. et 3. *ibid. 58.* in fin. emulationi, odio, privatis affectionibus. *Plin. 17. Hist. nat. 24. 37. (221).* inorbo. *Phædr. 2. 7. extr.* Magnæ periculo sunt opes obnoxios. — b) Cum Accus. et præpos. ad *Plin. 2. Hist. nat. 82. 84. (197).* Terra solida ad tales casus obnoxia. *scil. terræ motibus. — c) Cum Accus. et præpos. in. Flor. 3. 20.* El ipsi per fortunam in omnia obnoxii. — d) Absolute. *Seneca Ep. 65. a med.* In hoc obnoxio domicilio animus liber habitat. *h. e. in hoc corpore multo malis subjecto et veluti servo. Plin. 31. Hist. nat. 6. 32. (60).* Non alibi corpora magis obnoxia. *pîu malaticis, pîu cagiorovoli. Sic Id. 14. ibid. 2. 4. (27).* Fecenia vitis, et cum ea florens Biturigiaca, numquam floris obnoxii, quoniam antecedunt ventisque et imbribus resistunt. *Flor. 4. 4.* Juvenis tener, obnoxios, et opportunus injuriæ. *h. e. expositus injuriæ, et cui facile injuria inferri potest. Sic Quintil. 1. declam. 6. extr. de cæcitate.* Quis calamitatem tam obnoxiam majore reverentia proteget? — e) *Obnoxium* est, periculosum est et offensionis expositum. *Tac. Dial. de orat. 10. a med.* Tamquam minus obnoxium sit offendere poetarum, quam oratorum studium. ¶ 5. *Obnoxios, noxios, nocens, nocivoles. Colum. 2. R. R. 18. 2.* Omnes lapides, et si qua obiacent falciibus obnoxia, colligi debent, ac longius exportari. *At meliores Codd. habent noxia, quam lectionem probant Gesner. et Schneider.*

OBNUBILATUS, a, um. *V. voc. seq.*
 OBNUBILUS, as, avi, atum, are, a. 1. (ob et ubilo). Part. *Obnubilans 1.; Obnubilatus 2.* — Obnubilare est imbibus obducere, nubilum inferre, obtenebrare, *ἐπινεφῶνι annuvolare, annebviare;* sed occurrit translate tantum, et ¶ 1. Est serenitatem vultus et splendorem virtutis imminuere. *Gell. 1. 2.* Oris et vultus serenitatem Stoici hominis nunquam ulla posse ægritudine obnubilari. *ratristarasi. et Ammian. 28. 4.* Calumbiarum insectator, justorum distinctior, in subjectis admodum temperatus. Sed obnubilabat hæc omnia vitium, parum quidem nocens rei communi, sed in alto iudice maculosum. *oscurava. Similiter Id. 22. 10.* Ni quædam suo ageret, non legum arbitrio, erransque aliquoties obnubilaret gloriarum multiplices cursus. *Id. 16. 1.* Præclara hujus indolis rudimenta tunc multis obnubilantibus tegebantur. ¶ 2. Item est in causa esse, cur quis mente atque animo deficiat. *Apul. 9. Met.* Acerrimo gravique odore sulfuris juvenis inersatus atque obnubilatus, intercluso spiritu diffinebat. *offuscato il cervello.* Hellenismus est in illo ejusd. 8. *ibid.* Charite, velat gravi tonitru, procellaque sideris, vel etiam ipso diali fulmine percussa, corrui corpus, et obnubilavit animam. *h. e. corpore corrui, animo defecta est, perdè i sensi.*

OBNUBILUS, a, um, adject. nubibus obductus, tenebrosus, obscurus. *Ennius apud Cic. 1. Tusc. 21. 48.* Acherusia templa alta Oræi-Pallida Ielli, obnubila tenebris (atris, æternis) loca. *V. Fahlen. Enn. poes. reliqq. p. 102.*

OBNUBO, bis, psi (et bi) ptum, bere, a. 3. (ob et nubo). Perf. *Obnubi* exhibent Gloss. *Placid. ed. A. Maio in Class. Auct. T. 3. p. 490.* Obnuberat, cooperuerat. Item *Ennod. Dict. 1. p. 467.* Quum marcens incuria splendidissima dudum atria situ vetustii humotis obnuberat. — Part. *Obnuptus 1. a.* — Obnubere est velare, operire, tegere, involvere, *σκεπαζω, ἐπιχαλύπτω* (It. *velare, coprire, involgere;* Fr. *couvrir, voiler, envelopper;* Hisp. *velar, cubrir, envolver;* Germ. *verhüllen, bedecken;* Angl. *to veil, cover, inwrap.*)

1.) Proprie. — a) Cum Accusativo. *Vetus formula apud Cic. Rabir. perduell. 4. 13.;* et *Liv. 1. 26. 1,* lictor, culliga manus, caput obnubito, infelici arbori suspendito. *Virg. 11. Æn. 77.* arsurasque comas obnubit anictu, *h. e. velat caput cadaveris in rogam imponendi. Val. Flacc. 2. 254.* Obnubitque caput, tacitumque ad conscia Bacchi Tempia rapit. *Stat. 11. Theb. 583.* et durus sanguine crinis Obnubit furiale caput. *Sil. 11. 1. 257.* obnubitur atra Veste caput, trahiturque ferrox ante ora suorum. *Val. Flacc. 7. 853.* de tauro ignem spirante. bis fulmineis se flatibus infert, Obnubitque virum. *Claudian. de phœnice 76.* stipantque volentem Alitum suspensa cobors: exercitus ingens Obnubit vario late convexa meatu. *Macrob. 1. Saturn. 21.* Simulacrum Veneris in monte Libano fingitur capite obnupto, specie tristis, et mox. Terra hiemalis, obnupta nubibus, sole viduata stupet. — b) Absolute. *Paul. Diac. p. 184. 4. Müll.* Obnubiti, caput operit; unde et nupitiæ dicte a capitis operatione.

II.) Translate. *Varro 5. L. L. 72. Müll.* Mare terras obnubit, ut nubes cælum.

OBNUNCIATIO vel obnuntiatio, ðnis, f. 3. actus obnunciandi, ἀντιθέτης. *V. vocem seq. inil. et I. — a) In singul. num. Cic. 1. Divinat. 16. 29. M.* Crasso quid acciderit, videmus, dirarum obnunciatione neglecta. *b) In plur. num. Id. 4. Att. 16.* Obnunciationibus per Scævola interpositis. *Id. 3. ad Q. fr. 3.* Comitiorum quotidie singuli dies tolluntur obnunciationibus. *Arnob. 2. 67.* Servatis de cælo, aut otiosas facitis obnunciationibus actiones?

OBNUNCIO vel obnuntio, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Obnuncians I. a.* — Obnunciare est verbum augurum proprium, et significat mali aliquid, aut impedimenti nunciare, quo minus quidquam publice agatur, *καταγγέλλω* (It. *annunziare qualche male;* Fr. *annoncer un mauvais presage;* Hisp. *anunciar un malo presagio;* Germ. *ein Unglück bedeutendes Zeichen melden, anzeigen, verkündigen;* Angl. *to tell any thing bad or unfortunate*), ex ob contra et nuncio, non ex omen et nuncio, ut vult *Donatus ad Ter. Adelph. 4. 2. 7.* bis verbis: *Qui malam rem nunciat, obnunciat: qui bonam, annunciat.* Nam proprie obnunciare dicuntur augures, qui aliquid mali omnis scævumque viderint. *Ilæc Donat.* Porro obnuncelabant non solum augures, sed etiam magistratus, et tribuni pleb. aliquando etiam contrarium omen mentiti, ut comitia turbarent, ut legis lationem impedirent, ut deliberationem aliquam publice disjicerent.

1.) Proprie. — a) Activæ forma. *Cic. 1. Divinat. 16. 29.* Si enim ea causa calamitatis fuit, non in eo est culpa, qui obnunciavit, sed in eo, qui non paruit. Veram enim fuisse obnunciationem, ut ait idem augur et censor, exitus approbavit. *Id. 2. Phil. 33. 83.* Augur auguri, consul consuli obnunciasti. *Id. post red. in senat. 5. 11.* Legem tribunus plebis tulit, ne auspiciis obtemperaretur, ne obnunciare concilio, ne legi intercedere liceret. *Id. Sext. 37. 79.* Fretus sanctitate Iribunatus, obnunciavit consuli, etc. et 36. 78. Si obnunciasset Fabricio is prætor, qui se servasse de cælo dixerat. *Liv. 22. 42. a med.* Paulus quom ei pulli non addixissent, obnunciari jam efferenti porta signa collegæ jussit. *Sueton. Cæs. 20.* Lege agaria promulgata, obnunciantem collegam foro expulit, et mox. Ut domo abditus, nihil aliud, quam per edicta obnunciaret. — b) Passivæ impersonaliter. *Cic. 4. Att. 3. a med.* Metellus postulat, ut sibi postero die in foro obnuncietur.

II.) Figuræ. *Ter. Adelph. 4. 2. 7.* Primus sentio mala nostra; prius rescisco omnia; Primus porro obnuncio.

OBNUPTIO, ðnis, f. 3. *V. OBDUCTIO.*
 ORNUPTUS, a, um. *V. OBNUBO.*
 OBŒDIENTER, OBŒDIENTIA, OBŒDIO et similia. *V. OBŒDIENTEB, OBEDIENTIA* et præcipue *OBŒDIO* inil.

OBŒLEO, es, ai, ere, a. 2. (ob et oleo) olere, redolere, odorem emitteie contra vel in aliquem, *ὀζέω* (It. *rendere, spirare odore;* Fr. *exhaler une odeur;* Hisp. *exhaler olor;* Germ. *riechen nach etwas;* Angl. *to smell strong, stink.*)

1.) Proprie. — a) Cum Accusativo. *Plaut. Most. 1. 1. 38.* te dii omnes perdant: oboluiti allium. Sic *Sueton. Vesp. 8.* Maluissim allium oboluisse. *Id. Cal. 23.* Silanum ad nocem compulsi, causatus, quod antidotum oboluisse, quasi ad præcavenda venena sua sumptum. — b) Absolute. *Plaut. Amph. 1. 1. 165. M.* Olet homo quidem malo suo. Hei! Numam ego obolui? — Et cum Dativo personæ. *Apul. de Mag.* Cui enim cani, cui vulturio Alexandrii cæli quidquam abusque Cæensium linibus obolent?

II.) Translate. *Urbane, et joculariter Plaut. Cas. 4. 3. extr.* Dii hercle me cupiunt servatum: jam oboluit Casina procul, si fa sentire all'odore. et *Men. 2. 3. 33.* oboluit marsupium huius, quod habes.

OBŒLITIO, ðnis, f. 3. abolitio. *Apul. de Mundo.* Nebula est exhalatio vaporata, cui serenitas abolitionem infert. *At plerique rectius leg. abolitionem.*

OBŒLSTATES, æ, m. 1. *ὀβλοστατης,* generator. Est titulus unius ex comediis Cæciliæ Statii. *Von. p. 779. 30.* Merc. Cæcilius in Obolostate. *Adde p. 277. 26.* et alibi. Eadem comædia *Generator* dicitur *ibid. p. 150. 2.* et 543. 28.

OBŒLUS, i, m. 2. *ὀβλός.* ¶ 1. In numis, vel stricto sensu, est numus æreus minutus, parva moneta apud Græcos, ut quadrans, teruncius, as apud Latinos, sexta pars drachmæ. *Vitruv. 3. 1. a med.* Civitates Græcorum æreos signatos, uti asses, ex æquo sex, quos obolos appellant, in drachma constituerunt. — Sumitur generatim pro parvo pretio, levi impensa, exiguo pecuniæ sumpto, in illo *Ter. Andr. 2. 2. 32.* Olera et pisciculos minutos ferre obolo in cœnam seni. ¶ 2. In ponderibus, vel latiori sensu, est minimum; sicuti talentum est summum. *Fann. de ponderib. et mens. 37.* Cecropium superest post hæc docuisse talentum, Quod summum doctis perhibetur pondus Athenis. Nam nihil his, obolove minus, majusve talento. *Cels. 5. 17.* docet pondus ejus esse sextam partem ponderis denarii. *Plin. 25. Hist. nat. 12. 91. (142).* Hyscrami semen hibunt obolo, tantumdem mecunii adjicientes. *Id. 21. ibid. 25. 96. (169).* Folia ejus trita tium obolorum pondere sistant etc. — Dividitur tamen in semiobolos duos, et in decem chateos. *Plin. 21. Hist. nat. 34. 109. (185).* Drachma Attica sex obolos pondere efficit, obolus decem chateos. *Id. 20. ibid. 1. 3. (8).* Modus portione virium a dimidio obolo ad solidum.

OBŒMINATUS, a, um, particip. ab inusit. obominor, male ominatus. *Apul. 9. Met.* Crorum ei fragium obominata. *h. e. imprecata.* Alii minus recte leg. *abominata.*

OBORIOR, ðteris, ortus sum, iriri, dep. 4. ob et orior). Part. *Oboriens, Obortus et Oborturus.* — Oboriri est contra vel ante vel ex improvise oriri, *ἐπινοῦμαι* (It. *nascere contra, o avanti, o all'improvviso;* Fr. *naître, paraître, se montrer, éclater;* Hisp. *nacer, dexarse ver ó sobrevenir de repente;* Gerio. *entstehen, sich zeigen, zum Vorschein kommen;* Angl. *to rise or spring up, rise on a sudden.*) Occurrit — a) In malam partem. *Plaut. Curo. 2. 3. 30.* tenebræ oboriantur, genua inedia succulant. *Cf. Ovid. 2. Met. 180.* Palluit, et sulitu genva intremuere timore; Surtique oculis tenebræ per tantum lumen oborta. *Nepos Eumen. 9.* Antigonus, tenebris obortis, ignis conspiciatur. *venuta la notte: quo in loco Forcellinus ait, obortis esse pro simplici ortis.* Rursus *Plaut. Stich. 1. 3. 11.* Iteri dolores mihi uboriantur quotidie. *Lucret. 6. 586.* teret notus obortus. *Liv. 21. 8.* Acrius de integro obortum est bellum. *At leg. coortum. Virg. 11. Æn. 41.* lacrimis ita fatum obortis. *Ovid. 2. Art. Am. 88.* Nox oculis pavido venit oborta metu. *Stat. 8. Theb. 32.* exparit oborta sidera. *Flor. 1. 1. sub fin.* Sed oborta tein-

peñas, solisque defectio consecrationis speciem præbueret. Sueton. *Ner.* 34. a med. Ad visendum interlectæ cadaver accurrisse, sitique interim oborta biblis. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 40. 56. (115). Capris cæcltas oboritur. *Gell.* 13. 27. extr. Ne qua in re adversa et repentina Incursio imparatis improctis-que nobis oboriatur. *Apul. Florid. n.* 9. Quis mihi incondita et vitiosa verba temere oboriantia permiserit blaterare? *Ovid.* 5. *Met.* 203. Gorgone conspecta, saxo concrevit oborto. *Gell.* 19. 12. Videt vicinum rubos late atque alte obortas excidentem. *Prosper. Aquitan. carm. de ingratis.* 69. sancta fides examine in illo Vicit oborturam diro de semine prolem. — b) In bonam partem. *Festus* p. 190. 7. *Müll.* Oboritur, adnascitur, nam præpositionem ob pro ad solitam poni, testis est versus: Tantum gaudium oboriri ex tumultu maximo. Quod *Festus* affert exemplum, a simplici orior nihil discedere, *Forcellinus* ait. *Ter. Heaut.* 4. 3. 2. tanta hæc lætitia oborta est. *Lucret.* 6. 869. ubi sol radiis terram dimovit obortis. *Lachmann.* obortus. *Cic. Tigar.* 3. 6. Vide quanta lux liberalitatis et sapientiæ tuæ mihi apud te dicenti oboritur.

OBORSUS, a, um, particip. idem atque obortus. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 151. Orsus, oborsus, excursus.

OBORTUS, a, um, F. OBORIOR.

OBORTUS, us, m. 4. ortus, accessio. *Lucret.* 4. 218. Perpetuoque fluant celis ab rebus obortu. Ita legit *Lambinus.* Ceteri (inter quos ipse *Lachmannus*) odores, ut et 6. 924., ubi eadem verba repetit.

OBOSCŪLOR, ōris, ari, dep. 1. osculor. *Petron. Satyr.* 126. Quæ flagellorum vestigia obosculantur. *Plerique al. leg.* osculantur.

OBPALLĒO, OBPRŌBRO et similia. F. OP-PALLEO, OPPROBRO etc.

ORRĀDĪO, as, are, n. 1. radiis contra splendo. *Isid.* 16. *Orig.* 18. Obryzum aurum dictum, quod obradiet splendore.

OBBAUCĀTŪS, a, nm, particip. ab inusit. ob-rauco: fatto roco. raucus factus. *Solin.* 10. de gruib. Volatus desidiam castigat voce, quæ cogit agmen: ea ubi obraucata est, succellit alia.

OBRELICTŪS, a, um, particip. ab inusit. obre-linguo, derelictus. *Commodian.* 42. 8. Obrelictæ duæ tribuunt et dimidia.

OBRENDĀRTUM, ii, n. 2. F. voc. seq. in fin.

OBRENDĀRTŪS, a, um, adject. qui obruendus, sive defodiendus est: pro obruendarius, ut obri: pro obru in *Inscript.* apud *Marin.* *Frat. Arv.* p. 341. IAOLENAE TYCHENAI NARCISSVS CONSERVAV BENE MERENTI FEGIT QVOD SR VOLVIT OBRI. Hinc *Obrendaria vasa*, seu fictilia sarcophaga in *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 14. n. 63. MAGNIA TYCHE FEGIT SIBI ET CARIS SVIS T. MAGNIO ANICETO ET T. MAGNIO EYTYCHO ET Q. TILLIO FICVLIANO BENE MERENTIBVS ET LIBERTIS LIBERTAVSQVÆ POSTERISQVÆ EORVM. H. M. D. M. A. (h. e. huic monumento dolus malus abesto). ITEM TI. CLAVDIO HONORATO ET CLAVDIAE MARCELLAE AMICIS FIDELISSIMIS VASA OBRENDARIA DVA FEGIT ET DONAVIT. Hic vero vides, locum sepulturae nobiliorem datum fuisse a Magnia Tyche tribus prioribus, qui ei cognatione vel affinitate juncti fuisse videntur, cari enim vocantur cognati (F. COGNATIO), duobus deinde postremis, qui amici solummodo ejus erant, vasa tantum humo obruenda donata fuisse. Hinc *Fronto* 1. ad *M. Cæs.* (edente iterum *A. Maio*) ep. 8. a med. Sive maria naufragos devorent, sive flumina præcipites trahant, sive arcuæ obruant, sive ferae lacerent, sive volucres discerpant corpus humanum, scitis sepelitur, ubicumque consumitur. — Hinc

Obrendarium, ii, n. 2. absolute, substantivorum more, est locus in pavimento ad vasa seu dolia sepulcralia cum integris corporibus obruenda relictus. F. DOLIUM. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 15. n. 66. L. POMPONIUS CLAVS ET CLAVDIA PARRHESIA FEGERVNT SIBI ET SVIS POSTERISQVÆ EORVM ET M. QVINTINO CLAVDIANO OLLARVM N. XII. AB IMO IN SYMMO CVM OBRENDARIO (V. ibid. plura huc pertinentia). Alia apud *Donat.* 393. 13. P. AELIUS VICTOR ILYLIAE SCRIBONIAE CONIVGI DVLCISSIMAE SIBI LIBERTIS LIBERTAVSQVÆ EORVM MACERIAM A FVNDAMENTIS SVA IMPENSA CIRCVMCLVSIT CVM PA-

RIETE QVI HABET OLLAS N. XX. AB IMO IN SYMMO CVM OBRENDARIO.

OBREPŌ, plis, ptum, ere, n. 3. (ob et repo). Part. Obrepens I. et II. 1.; Obreptus In v. OBREPTICUS.—Obrepere est contra et clam, aut sensim repere, latenter et tacite advenire: ductum a bestitiis, quæ sensim, paulatim et tacito motu ingrediuntur, *ὑπερπερὶ ἄρχων, κἀπερὶ πω* (It. venire o andare occultamente o insensibilmente, penetrare, insinuarsi, senza ch'uom se ne avveda; Fr. se glisser furtivement, se trainer, se couler; Hisp. e-ocurrir furtivamente, arrastrarse, deslizarse con sutileza; Germ. heran-, her-zukriechten, schleichen, überraschen; Angl. to creep on, steal on by degrees or imperceptibly, come upon by surprise).

I.) Proprie. — a) Absolute. *Tibull.* 1. 9. 59. Et possim media quamvis obrepere nocte. Et strepitu nullo clam reserare fores. *Gell.* 17. 21. *Mauilius Gallus* in obsidione Capitolii obrepentes per ardua depulserat. — b) Cum Dativo. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 73. 94. (202). Feles quidem quo silentio, quam levis vestigiis obrepunt avibus! *Cic. fil. apud Cic.* 16. *Fam.* 21. Sum totos dies cum eo (*Cratippus*) noctisque sepe numero partem: exoro enim, ut mecum quam sapiissime cœnet. Hac introducta consuetudine, saepe inscientibus nobis et cœnantibus obrept. ri sorprende sopraggiungendo.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur de iis, quæ accedendo sensum fallunt, ut de tempore, senectute, somno, morte, luce etc. — a) Absolute. *Plaut. Pseud.* 2. 3. 20. In labore atque in dolore mors obrept interim. sopravviene. *Cic.* 6. *Att.* 3. Obrepsit dies, et vides (mihi enim a. d. ter. cal. Sext. de provincia decedendum est), nec succeditur. s'avvicina il tempo. *Ovid. Heroid.* 19. 46. Sed movet obrepens somnus anile caput. *Flor.* 4. 10. Neque causa, nec consilio, ac ne imaginaria quidem belli indictione, quasi hoc quoque ex arte ducis esset, obrepere: repente in Partbos impetum facit. sopravvenire e sorprendere. — b) Cum Dativo. *Cic. Senect.* 2. 4. Quid enim? citius adolescentiæ senectus, quam pueritiæ adolescentia obrepsit? *Horat. Art. P.* 360. Verum operi longo fa: est obrepere somnum. Ita Ritter; al. opere in longo. *Seneca Ep.* 45. Vitia nobis sub virtutum nomine obrepunt. *Id.* 3. *Benef.* 1. extr. Mihi obrepsit oblivio. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 21. 24. (46). sic gal- lis gallinacis. Nec solis ortum incantis patientur obrepere. *Id.* 36. ibid. 3. 3. (7). Scannus rudi et huius mali improvidæ civitati obrepsit. — c) Cum Accusativo. *Plaut. Pen. prol.* 14. de præcone. Nam nisi clamabis, tacitum te obrepet famies. — d) Cum Accus. et præpos. in. *Cic.* 2. *Divinat.* 67. 139. Imagines obrepunt in animos dormientium extrinsecus. s'insinuano, entrano. — e) Cum Accus. et præpos. ad. *Cic. Planc.* 7. 17. et *Pis.* 1. 1. Plancium nun obrepsisse ad honorum, sed eo venisse cursu, qui semper paldit ortis equestri loco. non esseri intruso con surberie.

¶ 2. Item de iis qui decipiendi causa tacite adven- ¶ 1. a) Activâ formâ. *Plaut. Trin.* 1. 2. 23. Numquam tu, credo, mihi imprudenti obreperis. et 4. 2. 132. Nimis argute obrepsisti in eapse occasiuncula. *Ulp. Dig.* 37. 10. 3. Si, quam esset pubes, quasi impubes obreperit. — Sic de iis, quæ falsa quum sint, specie tamen veri in animum induunt. *Gell.* 6. 12. Obrepsisse videtur *Servio* falsa quidem, sed non abhorrens, neque incontinna quasi mentis quædam in hoc vocabulo significatio. Sicut C. quoque *Trebatio* eadem concinnitas obrepsit. scilicet quod testamentum a mentis contestatione dictum sit. — b) Passivè impersonaliter. *Quintil. declam.* 291. extr. Obreptum est credititati tuæ: non amabat, qui potuit occidere. *Imp. Sever.* apud *Ulp. Dig.* 27. 1. 1. Si potuerit probari, obreptum esse prætori.

OBREPTICIË vel obreptitiæ, adverb. per obreptionem. *Prosper. Aquitan. deprom.* 3. 38. Edictionem obrepticie scalpere. V. *Barth.* ad *Rutil. Itiner.* 1. 305. Hæc cl. *Klotz.*; ipse locum minime inveni.

OBREPTICIUS vel obreptilius, a, um, adject. surreptitius, per obreptionem factus. *Imp. Honor. et Theodos. Cod.* 3. 6. 3. Obrepticia peltio alteri obessa non debet. In *Cod. Theod.* 4. 22. 6., ubi

eadem hæc lex habetur, pro obrepticia legitur obrepta.

OBREPTIO, ōnis, f. 3. latens et fallax aditio, *παράδοσις, κλέμμα.* *Arnob.* 5. 9. Quum incautus et properus obreptionis, esset rejectus a furto. *Frontin.* 2. *Strateg.* 5. a med. Ventidius Partbos aggressus per obreptionem. *Ulp. Dig.* 2. 4. 10. Adrogari per obreptionem. scilicet reticendo aliquid, quod adrogationem impediisset: quæ et obreptio dicitur. *Imp. Honor. et Theodos. Cod.* 5. 8. 1. Vetusti juris ordine prætermissis, obreptione precum aliquid postulare. mox dicitur ibid. precum subreptio.

OBREPTIVË, adverb. per obreptionem, latenter. *Imp. Valentinian., Theodos. et Arcad. Cod. Theod.* 16. 1. 4. extr. Qui contra hanc dispositionem nostram obreptive, aut clanculo supplicare tentaverint.

OBREPTIVUS, a, um, adject. clandestinus, obrepens, ut Obreptiva supplicatio, *Symmach.* 5. ep. 64. (al. 66.). — Obreptivum oraculum est quod quis obrepens extorsit, colto per sorpresa. *Imp. Gratian., Valentin. et Theodos. Cod. Theod.* 16. 10. 8. Neque huic rei obreptivum officere sinimus oraculum.

ORREPTO, as, avi, alium, are, a. 1. frequentat vel intens. ab obrepo. Part. Obrepans. — Obrepere est magna vi obrepere. *Plaut. Pers.* 1. 2. 27. Opertæ ne fuerint, ne quis obrepaverit. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (109). Pinxit et Apollinæ ac Dianæ, —item nobilis Bacchas obrepantibus Sartyris. Ita legit *Sillig. ex Cod. Bamb.*; al. arreptantibus. — Apud *Cic.* 6. *Att.* 5. sub fin. Et mihi decessionis dies *λεταρτώως* obreptat. legendum est obreptat, ut exhibent etiam boni Codd.: F. *Orellii.* adnotat. ad h. l.

OBREPTUS, a, um, particip. ab obripio. F. OBREPTICIUS.

OBRETIŌ, is, ivi, itum, ire, a. 4. ἐμπλέκω, re- li aliquid circumdo, obvium rete accipio. *Lucret.* 3. 385. neque aranei tenuia bla Obria sentimus, quando obrictimur eutes.

OBRIDEŌ, des, si, dere, n. 2. tribuitur *Ovid.* 3. *Amor.* 1. 33. Altera, si memini, limis obriisit ocellis. At al. rectius leg. subr̄isit.

ORRIGEO et rectius

ORRIGESCO, gescis, gūi, gescere, n. inchoat. 3. est idem ac totus frigore contrahor, induresco, rigidus fio, *πρήνωμαι* (It. indurarsi per il freddo, intrizzire; Fr. se durcir; Hisp. endurecerse; Germ. erstarren; Angl. to be frozen, become stiff).

I.) Proprie. *Vulcius* apud *Non.* p. 97. 12. *Merc.* Pars diffatur vento, pars obrigescit frigore. *Cic.* 1. *Nat. D.* 10. 24. Pars (terrae regionum) obriguerit nive pruinaque. Sic *Id.* 6. de republ. 20. E quibus (cingulis) duos obriguise pruina vides, medium autem illum solis ardore torrerit. *Id.* 6. *Ferr.* 40. 87. Ita Sopalter de statua, quum jam pene obriguisset, vix vivus auferitur.

II.) Figurato. *Seneca Ep.* 82. Quid ergo? Viro non vel obrigescere satius est? scilicet unino, quam inllem et effeminatum fieri.

ORRIGŌRATIO. F. OBROBORATIO.

ORRĪPIO, r̄ipis, reptum, r̄ipere, a. 3. (ob et rapio) est furtim corripere, prendere furtivamente. *Venant. Vit. S. Martin.* 4. 5. Obripit (me) iude sopor; fessus quoque colla rellino.

OBROBORATIO, ōnis, f. 3. inrigidimento de nervi, rigor nervorum. *Veg.* 3. *Veterin.* 85. (5. *Veterin.* 84. 3. *Schneider.*) Quod si a nimio dolore etiam obroboratio fuerit subsecuta. *Pelagon. Veterin.* 7. ad fin. Sane si a dolore et obroboratio fuerit subsecuta. *Schneider.* apud *Veg.* loc. cit. pro obroboratio legendum putat obrigoratio ex *Hippiatricis* p. 217., ubi est δὲ φρίκη τις etc. legitur in loco simili.

OBROBŌ, dis, si, sum, dere, a. 3. (ob et rodu) circumrodere, rodere d' intorno, περιτρῶω. *Plaut. Amph.* 2. 2. 92. Ut quod obrodas, sil, animo si male esse ocepserit. h. e. quod gustet, sumat in cibum. Nonnulli legunt etiam apud *Plin.* 37. *Hist. nat.* 2. 7. (18). Potavit ex eo (murrino) ante boa annos consularis, ubi amorem obroso margine ejus, ut tamen injuria illa pretium augeret. At *Sillig. leg.* adroso; al. adroso.

OBROGATIO, ōnis, f. 3. actus obrogandi. *Cic.* 2. *Herenn.* 10. 15. Quum duæ leges inter se diffe-

runt, videndum est, num qua obrogatio, aut derogatio sit. *V.* vocem sequent.

OBRŪGO, as, āvi, ātum, are, n. 1. (ob et rogo) contra rogare, contra sciscere. ¶ 1. Stricto sensu, obrogare, quum de legibus agitur (neque vero alia in re usum habet), est legis prioris infirmandæ causa legem aliam ferre, ut ait *Paul. Diac. p. 187. 5. Müll. Cf. Ulp. Dig. tit. 1. 3.* Obrogatur, id est inutatur aliquid ex prima lege. *Cic. 3. de republ. 22.* Huic legi nec obrogari fas est, neque derogari ex hac aliquid licet, neque tota abrogari potest. *Id. 1. Phil. 9. 23.* Quid, quod obrogatur legibus Cæsaris, quæ jubent, etc? *Sueton. Claud. 23.* Capituli Papiæ legis elicto obrogavit. *Liv. 9. 34.* Quum duæ contrariæ leges sunt, semper antiquæ obrogat nova. *Al. leg. obrogat: V. Drakenborg. ad h. l.* ¶ 2. Latiori sensu est intercedere, opponere se, ne lex perferatur. *Flor. 3. 15.* Obrogare auso legibus suis Minucio, Capitolium invasit, et 17. ad fin. Ausus tamen obrogare de legibus consul Philippus.

OBRŪSUS, a, um. *V.* ORRODO.

OBRŪCANS, antis, partirip. ab inuisit, obructo, in faciem alicui tructans. *Apul. de Mag.* Ilanc fabiam technam animadverti in melio foto tibi obructantem.

OBRŪMPO, rumpis, rūpi, ruptum, rumpere, a. 3. idem ac rumpere, vel magna vi rumpere. *Farro 3. H. R. 10. 5. de anserib.* In pascendo, si radicemprehenderint, quam educere velint et terra, obrumpunt cullum. *Al. leg. obrumpunt:* quæ lectionis varietas est etiam in illo *Pallad. 1. H. R. 19.* Horreo providendum structuræ diligentia, ne rimis possit obrumpi. Lectionem obrumpere *Germarus* tuctur; alteram *Schneider.*

OBRŪO, rūis, rūi, rūtum, rūere, a. 3. (ob et ruo). Part. *Obrutus 1. 1. et 5. et 11.; Obruendus 11. 1. — Obruere* (cui contrarium est eruere, ut apud *Cic. 4. Fin. 4. 10.* Si quid obrutum erit, poterit eruere.) est operire, tegere, sepelire, *καταφυγο* (h. coprire, ricoprire, sotterrare, seppellire; *Fr. couvrir, enfouir, ensevelir;* *Hisp. cubrir, ahondor, exterrar, sepultar;* *Germ. mit etwas überdecken, -schütten, verschütten, verscharren, vergraben;* *Angl. to cover over, overwhelm, hide in the ground, bury).*

1.) Proprie. ¶ 1. Usurpatur de rebus physicis; et quidem generatim. — a) Cum addito per Ablativum, quo quid aut quis obruitur. *Lucret. 4. 924.* cinere ut multa latet brutus ignis. *Cic. 2. Nat. D. 49. 125.* Ranæ maris dicuntur obruere sese arena solere. *Ovid. Remed. am. 173.* Obrue versata Cerealia semina terra. *Plin. 16. Hist. nat. 42. 81. (224).* Pinus, piceæ, alni obrutæ terra plurimis durant annis. *Id. 26. ibid. 3. 8. (16).* Obrude ægros veste, sudoresque omni modo ciere. *Id. 9. ibid. 35. 55. (111).* Conchæ multo obrutæ sale in vasis sicilibus, asperse e coperte. *Similliter Liv. 3. 2.* Nivibus et pruinis obrutus. *Ovid. 6. Fast. 194.* classis obruta aquis sommersa. et 7. *Met. 355.* tellus obruta ponto. *inondata. Flor. 3. 3. a med.* Annem ingesta obrutua silva transilicere. *empiuto, ingombrato.* Poetice *Ennius* apud *Macrob. 6. Saturn. 4.* interea fax Occidit Oceanumque rubra tractum obruit æthra. et *Lucret. 6. 864.* roriferis terram nox obruit umbris. — b) Absolute. *Calo H. R. 143.* Uvas in urceis habeat, in terra obrutas. *Cic. 2. Nat. D. 52. 129.* Crocudilos dicunt, quum in terra partum ediderint, obruere ova. *Id. Senect. 7. 21.* Nec vero quinquam secum audivi oblitum, quo locu thesaurum obruisset. *Cf. Nepos Datam. 11.* Mithridates compluribus locis separatim gladios obruit, eaque loca diligenter notat. *Rursus Cic. Mil. 31. 85.* Albanorum obrutæ aræ. *h. e. super jactis molibus operæ. Id. 2. Nat. D. 52. 130.* Egyptum Nilus tota æstate obrutam oppletaque tenet. *Virg. 1. Æn. 73.* submersasque obrue puppes. *Id. 6. ibid. 336.* quos obruit Auster. *semmerse. Ovid. 1. Trist. 2. 34.* Dumque loquor, vultus obruit unda meos. *Ulp. Dig. 9. 2. 29. a med.* Si navis alteram contra se venientem obruisset. *h. e. mersisset.* ¶ 2. De rebus physicis, sed specialim, est sepelire, seppellire. *Sueton. Cal. 59.* Cadaver levi cæspite obrutum est. *Tac. 1. Ann. 29.* Tradunt plerique intra tabernaculum ducis obrutos. *Festus p. 290. 15. Müll.* Cujus ossa intra urbem relata in Vulcanali, quod

est supra Comitium, obruta sunt. *Inscript. apud Murat. 39. 4. SBO ARGBIANVM ME OBVEAET SOLVM. Alia apud Marin. Frat. Arv. p. 341.* quod se voluit orn. *h. e. obrui.* ¶ 3. Item de rebus physicis, et specialim, est serere, seminare; quia terra obruuntur semina. *Ovid. 1. Met. 124. et 3. Trist. 12. 11.* herba obruta sulcis. *Colum. 11. R. R. 2. 72.* Millium circa calend. Novemb. melius obruitur. et paullo post § 81. Ad novam sententiam potest lapinum obrui. et *ibid. 3. 42.* Beta semine obruitur. ¶ 4. Denum de rebus physicis specialim, obruta fulmina sunt, quibus jam prius perrossa, nec procurata feriuntur. *Cæcina apud Senec. 2. Quæst. nat. 49.* ¶ 5. De hominibus, veratim est opprimere, oppressum tenere, subigere, opprimere, caricare; et præcipue locum habet in re militari. *Cic. 3. Off. 11. 48.* Cysitum quemdam lapidibus obruerunt. *Ita legit Non. p. 384.* 2. Meic. et multi Codices; *Orellius vero ex nonnullis Codicibus legit cooperuerunt.* *Sic Curt. 3. 1.* Obrui potuisse vel saxis ronlibatur. (*Alexander*), si fuissent, qui in subeuntes propellerent. *Virg. 1. Æn. 411.* telis Nostrorum obrumitur. *Sic Curt. 3. 8.* Nihil tutius fore, quam circumdatos eos exercitu toto obrui telis. *Adde eund. 7. 7. sub fin. et alibi. Similiter Id. 9. 4. extr.* Nac subire milites poterant, quia superne vi telorum obruebantur. *Stat. 11. Teb. 573.* Concidit, et totis fratrem gravis obruit armis. *Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod. 1. 5. 13.* Palatinus, qui exactionem sibi audent vindicare, ad audientiam viri illustris comitis sacri ætarii fero obrutus dirigitur. *Val. Flacc. 4. 160.; et Stat. 1. Achill. 190.* Obruere alicui ora cæstu. *Val. Flacc. 2. 533.* recipite ruentem Alcides, saxoque prior surgentia culla Obruit. *h. e. sternit, abbatte, atterra.* *Sic Lucan. 6. 198.* Hunc aut tostilibus vibrata falasica nervis Obruat. *Cf. Virg. 5. Æn. 691.* Vel tu (*Juppiter*), quod superest, infesto fulmine morti, si inereor, demitte, tuæque hic obrue dextra. — Similiter *Lucan. 9. 672.* Sopor obruit aliquem. *Cf. Stat. 10. Theb. 194.* stupet obruta somno Aonidum legio. — Huc refertur potest et illud *Flor. 3. 21.* Male obrutum resurrexit incendium (scil. civile bellum). *oppresso.* — Videtur poni pro simpliciter, *h. e. cado, cadere, ruinare,* apud *Lucret. 3. 775.* An matuit conclusa manere in corpore putri, Et domus ætatis spatio ne fessa vetusto Obruat? *Possis tamen subaudire Accus. se.* ¶ 6. De hominibus, specialim, obruere se vino, inebriari, imbricari: quasi vino se totum immergere. *Cic. Deiot. 9. 26.* Hac lætitia Dejotarum elatum vinu se ubruisse, in convivioque nudum saltavisse. *Adde eund. 3. Phil. 12. 31.* *Sic Nepos Dion. 4.* Obrui vino epulisque. et *Petron. Satyr. 5.* Obruere vino mentis caloreu.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. 1., est tegere, celare, delere, abolere, coprire, nascondere. *Cic. 1. Fin. 17. 37.* Ut adversa quasi perpæta oblivione obruamus, et secunda jucunde ac suaviter meminimus. *Id. Deiot. 13. 37.* Quæ unquam vetustas obruet, aut quæ tanta debet oblivio? *Id. Arch. 10. 24.* Idem tumulus, qui corpus ejus contexerat, nomen etiam obruisset. *Id. 5. Tusc. 19. 56.* Marius talis viri interitu sex suos obruit consulatus, et contaminavit extremum tempus ætatis. *Id. 6. de republ. 23. extr.* Sermo omnis ille et obruitur hominum interitu, et oblivione posteritatis extinguitur. *Id. Partit. orat. 5. 15.* Firmamenta ad fidem posita aut per se dibenda, aut obscuranda, aut degressionibus obruenda. *h. e. ad alia digrediendo tegenda quodammodo ac celanda.* *Id. Horusp. resp. 20. 42.* Quod dii omen obruant. *Ovid. 13. Met. 446.* Obrutaque est mecum virtutis gratia nostræ. *sepolta.* Achillis sunt mortui verba. *Seneca Thyest. 786.* tenebris obruere facinus. *Plin. 11. Hist. nat. 17. 17. (52).* Reliqua vetustatis situ obruta. *Claudian. 2. in I. cons. Stilich. 121.* non obruta virtus Paupertate latet. *Seneca Herc. Cel. 1402.* Obrutæ leges. *h. e. abolitæ.* ¶ 2. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. 5., est morali ratione opprimere, subigere. *Cic. 3. Verr. 7. 20.* His criminibus, his testibus sic obrutus atque oppressus est, ut etc. *Id. 2. Orat. 70. 285.* Ut testem omnium risus obrueret. *Id. 2. Tusc. 1. 3.* Obrui copia sententiarum atque verborum. *Ovid. 2.*

Pont. 5. 29. Obruit audentem rerum gravitasque nitorque. *Quintil. 1. 8. 18.* Detinere atque obruere ingenia. et 1. 11. 15. Corporis cura mentem obruere. *Claudian. B. Get. 225.* tandemque libido hæsit avaritie, gravioribus obruta curis. *oppressa, sopraffatta.* *Seneca Octav. 103.* miseris, luctu obruta, mæore pressa. *Rursus Cic. 1. ad Q. fr. 1. 1.* Obrui magnitudine negotii, tamquam luctu. *Id. 1. Orat. 21. 94.* Obrui ambitione et foro. *Horat. 1. Ep. 16. 67.* Perdidit arina, locum virtutis deseruit, qui Semper in agenda festinat et obruitur re. *Nepos Pausan. 1.* Ut virtutibus eluxit, sic vitis est obrutus. *Liv. 3. 19.* At enlu, divinis humanisque obruti sceleribus, legem vos hoc anno perlaturos dicitatis? *Justin. 12. 8. 5.* Obrutus multis vulneribus. *Cf. Claudian. 2. in Eutrop. 11.* obruta corpora morbo. *oppressi.* *Rursus Cic. 2. Att. 1. ad fin.* Obrui ære alieno. et *Liv. 6. 14. et 35. 7.* fenore. ¶ 3. Hinc est etiam longe vivere, superare, superare, vincere, sopraffare, sopraffare. *Virg. 2. Æn. 424.* Illic obruimur numero. *Tac. Agric. 17.* Quum Cerialis alterius successoris coram famaque obruisset. *Pellej. 2. 69. 3. M.* Brutus Vatinius dignatione obruerat. *Val. Flacc. 1. 349.* Feminæ tantum illa furens ululatus obstat, Obruit illam quantum tuba Martia buxum. *Quintil. 12. 10. 75.* Lana tincta fucu citra purpuram placet, at si contueris etiam lacernæ, conspectu mellioris obruitur, ut *Ovidius ait. Stat. 1. Achill. 293.* quantum virides pelagi Venus addita Nymphas Obruit. *Val. Max. 1. 1. n. 9.* Obruitur tot illustribus consularibus 1. Varius Ribaculus.

OBRŪSSA, æ, f. 1. De descriptione et etymo *V.* infra sub I. — Obrussa est experimentum ignis, quo anni bonitas probatur, *prova dell'oro al fuoco.*

1.) Proprie. *Plin. 33. Hist. nat. 3. 19. (59).* Auri experimentum ignis est, ut simili colore rubeat, ignescatque: id ipsum obrussam vocant. *Ita Haradin. et Siliq. ex MSS.* — Græci ὄβρυσσον vocant aurum exactum purumque: unde obrussa, ut a πορρυσσον purpurissum. *V.* dicta in *BADIZO.* Legitur tamen et obrussa. — Item obryza, et est aurum obryzum, teste *Beda de Orthogr. p. 2794.* *Futsch.* Obryza, æ, generis feminini, et Obryzum, i, neutri. *Cod. Theod. 12. 6. 12.* In massam obrizæ soliditatemque redintegrentur. et *ibid. 7. 3.* Sub flammæ edacis examine in ea obryza detinetur. — Aurum ad obrussam, exactum, probum, purum, oro di coppella. *Sueton. Ner. 44.* Exegit ingenti fastidio et acerbitate nummum asperum, argentum pustulatum, aurum ad obrussam. — Sunt qui Græcam scriptionem retinentes legunt apud *Plin.* id ipsum obryzum vocant. Porro aurum obryzum habetur in *S. Scriptura 2. Paralip. 3. 5., Dan. 10. 5.* et alibi: estque idem quod ad obrussam. *Sic obryzum, i, absolute apud Petron. fragm. Tragur. 67. Burmann.* Ultimo et periscelides resolvit, et reticulum aureum, quem ex obryzo esse dicebat. *Al. leg. obrusso. Adde Vulgat. Interpr. Job 28. 16. et 31. 24.; et cf. Isid. 16. Orig. 17.* Hinc obryzatus, a, um, ex auro obryzo factus. *Impp. Gratian., Valent. et Theodos. Cod. 11. 10. 3.* Obryzatorum omnium solidorum uniforme pretium. *Adde Impp. Arcad. et Honor. ibid. 12. 49. 1.*

II.) Translate. *Cic. Brut. 74. 258.* Quo magis expurgandum est sermo, et alhibenda, tanquam obrussa, ratio, quæ mutari non potest. *Seneca Ep. 13.* Sic vero ille animus, et in alium non venturus arbitrium, probatur: hæc enim obrussa est. *Id. 4. Quæst. nat. 5.* Si omnia argumenta ad obrussam experimus exigere, silentium indietur, pauca enim alnodum sunt sine adversario.

OBRŪTESCO. *V.* OBBRŪTESCO.

OBRŪTES, a, um. *V.* OBRŪO.

OBRŪZA, æ, f. 1. et

OBRŪZATUS, a, um, adject. *V.* OBRŪSSA I. **OBRŪZIACUS**, a, um, adject. idem atque obryzum. *Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod. 7. 24. 1.* Quando vultis communibus fructibus annis aperitur in una libra auri solidos septuaginta duos obryziaci principibus offerendi devotionem animo libenti suscipimus. *Cf. Papyr. apud Marini Pap. dipl. (a. 539.) n. 114. lin. 38.* Acciperent pretii nomine auri solidos dominicos probatos obryziacos optimos pensantes numero tantum decem.

OBRYZUM : n. 2. absolute, substantivorum more, et

OBRYZUS, um, adject. *V. OBBUSSA* I.

OB, præpositio, qua utuntur aliquando Latini in compositione. *V. OB* et *OUSORDESCO* II.

OBSEPIO vel obsēpio, pis, si, ptum, pite, a. 4. (ob et sepio). Olim obsipio dicitur, teste *Dionysio* 1. p. 378. *Putsch.*, ubi recitat hæc *Cæcilius in Hymnide*: Habes Miletida: ego illum huic des, deho, et nato saltum obsipiam. — Part. *Obsēptus* I. et II. — Obsēpire est sēpius circumdare, claudere, περιπαρτω (It. *assiepare*, circumdare di siepe, chiudere; Fr. *clote d'une enceinte, barrieres, former; Hisp. cercar, encerrar, atrancar, tapar; Germ. verzäunen, vermachen, daher verschliessen, den Durchgang unmöglich machen; Angl. to hedge in, shut, stop, or block up, enclose*).

I.) Proprie. In vet. S. C. apud *Frontin. Aquæd.* 129. νεγκειν quis in eo loco post hanc legem rogatum quid opponit, molit, obsēpit, figit, statuit etc. *Plant. Cas.* 5. 2. 35. Ubi illum saltum video obsēptum, rogo, ut altero sinat ite. *Liv.* 25. 29. Alii obsēptis itineribus super vallum saliant. *Tac.* 15. Ann. 27. Mox iter, apertis quæ vetustas obsēperat, pergit. *Sil.* II. 12. 110. Obsēpta viarum. *Apul.* 1. *Met.* Obsēpto utero.

II.) Translate. *Cic. Mur.* 23. 48. Hæc omnia tibi accusandi viam muniebant, adipiscendi obsēpiabant. *Id. fragm. orat. Scaur.* (edente *A. Peyronio*) p. 83. Conjuratio vi intercludatur, obsēpiatur insidiis. *Liv.* 9. 31. Hæc plebi ad curules magistratus iter obsēpsit. *Sic Id.* 4. 25. Eorum ambitione artibusque fieri, ut obsēptum plebi sit ad honorem iter. Cf. *eumd.* 2. 6. Postquam dolo viam obsēptam vidit, bellum aperte inoffendunt ratus, etc. *Arnob.* 2. 66. Ad cælum redeunt ne vias cludant atque obsēpant transitum. *Plin. Paneg.* 66. Obsēpta diutina servitute ora reseramus, frenatamque malis linguam resolvimus.

OBSEPTUS vel obseptus, a, um. *V. voc. præced.*

OBSEPIO. *V. OBSERO*, is.

OBSCALCTARE, offerre salutandi gratia dicebant antiqui, ut consalutare, persalutare. *Festus* p. 193. 31. *Müll.*; quocum cf. *Paul. Diac.* p. 192. 3.

OBSCATULIO, is, ire, a. 4. *V. Festi loc. cit.* in OBSTRUDO, ubi tamen alii rectius legendum putant *obsatulent*, vel potius *obsatulent*.

OBSCATURO, as, are, a. 1. ἀποκαρπύνομαι, saturare, saturatam usque ad fastidium inducere. Translate *Ter. Heaut.* 4. 8. 28. nā tu propediem, ut istam rem video, istius obsaturare.

OBSCENE, OBSCENITAS et similia. *V. OBSCENE, OBSCENITAS* etc.

OBSCENO vel obsceno, as, etc. *V. voc. seq.*
OBSCÆVO, as, avi, atum, are, a. 1. vox cumposita ex ob, et scævus, usurpaturque a *Plauto* pro male ominari (teste ipso *Non.* p. 145. 33. *Merc.*), malo omine rem aliquam impedire, vitare, vitare, ubi ait *Asin.* 2. 1. 18. Metuo, quod illic obscævavit mæe falsæ fallaciæ. Al. leg. obscævavit, seu obscævavit, ab obscævus, seu obscævus, eodem sensu. *V. SCÆVA*.

OBSCÆNA, ñrum, n. plur. 2. *V. OBSCENUS* in fin.

OBSCÆNE vel obscæne vel obscæne, adverb. (obscævus). *Comp. Obscævus* et *Sup. Obscævissime*. — Obscæne translatam tantum occurrit, et est turpiter, impure, impudice, *oscævamente, disonestamente, ἀσχηρῶς*. *Cic.* 1. *Off.* 35. 128. La-trucinari, fraudare, adulterare, re turpe est, sed dicitur non obscæne. *Id.* 3. *Nat. D.* 22. 55. Cuius (*Mercurius*) obscævus excitata natura traditur. Adde *eumd.* *Orat.* 45. 154. *Eutrop.* 8. 22. Impudicissimæ et obscævissime virili.

OBSCÆNITAS vel obscævitas vel obscævitas, atis, f. 3. (nomen abstractum ab adject. obscævus).

I.) Proprie est abstracta qualitas, qua quid inanimatum augurium, triste omen affert. *Arnob.* 1. 16. Iævum augurium non sum, nec adversus spes bonas mali ominis obscævitate traducor. *V. OBSCÆNUS* I.

II.) Translate. ¶ 1. Abstracte est impuritas, turpitudine, impudicitia, *oscævitas, disonestitas, ἀσχηρῶς, τὸ ἀσέλγες*. — a) Generatim. *Cic.* 1. *Off.* 29. 104. et 35. 127. et 2. *Orat.* 59. 242. Rerum,

verborum, orationis obscævitas. *Id.* 9. *Fam.* 22. Si quod sit in obscævitate flagitium, id aut in re esse, aut in verbo. *Quintil.* 6. 3. 29. Obscævitas non a verbis tantum abesse debet, sed etiam a significatione. — b) Speciatim est turpioris libidinis flagitium, de quo *Sueton. Tib.* 45. *Claud.* 15. a med. et *Ner.* 29.; et *Phædr.* 4. 13. *Sic Ulp. Dig.* 1. 12. 1. In obscævitate aliquem compellere. ¶ 2. Concreto, uti ajunt, sensu sunt turpia ipsa corporis membra. *Arnob.* 5. 27. Propudiosa corporum monstratur obscævitas. *Plin.* 33. *Hist. nat. procem.* 2. (4). In oculis libidines cælarè juvit, ac per obscævitates bibere. h. e. quod ait *Juvenal.* 2. 95. vitreo bibit ille Priapo. et *Lamprid. Elagab.* 19. Vasa schematibus libidinosissimis inquinata.

OBSCENO, as, etc. *V. OBSCÆVO*.

OBSCENUS vel obscævus vel obscævus, a, um, adject. Quod ad etymon attinet, alii alia. Sunt qui deducunt ex ob et scena, quia quæ turpia sunt, nisi in scena palam dici non debent, ut ait *Varro* 7. *L. L.* 96. *Müll.*: vel quasi *obsævium*, quod bonæ scævæ obstat, ut *Id. ibid.* 97. ait; unde et obscævus scribi quibusdam placet: vel ab *Oscis*, qui olim *Opsci*, qui turpi consuetudine olim laborasse dicuntur; quæ fuit opinio *Verrii* apud *Festum* p. 198. 32. *Müll.*: vel ab obs et cano, quia in auguriis contrarium significat: vel ab obs et cænium, quia turpia immunda sunt: vel a *σκηρῶς*, quod interdum notat sordidum: quæ tria postrema *Priscian.* 9. p. 872. *Putsch.* tradit. Fuscæ de bis in suo *Etymol. Foss.* disputat. — *Comp. Obscævior* II. 2. a.; *Sup. Obscævissimus* I. et II. 2. a. — Obscævus proprie, ut plerique putant, est malum augurium, triste omen afferens, propter turpitudinem, defurmatam et immunditiam, ἀκαταστος (It. di mal augurio, infausto, portentoso; Fr. de mauvais augure, sinistre, funeste; Hisp. de malo aguero, siniestro, funesto; Germ. von ungünstiger Vorbedeutung, daher ungünstig, unglücklich; Angl. unlucky, inauspicious, ill-boding, ominous, of omen, portentous, obscene).

I.) Proprie. *Festus* p. 199. 33. et 201. 1. *Müll.* Apud antiquos omnes fere obscæna dicta sunt, quæ inanimatis habebantur. *Matius* apud *Varronem* 7. *L. L.* 96. *Müll.* Obscævini interpretes funestique omnis auctor. *Paul. Diac.* p. 7. 3. *Müll.* Allieis dies dicebantur apud Romanos obscævissimi ominis. *Accius* apud *Non.* p. 357. 16. *Merc.* Cives omnibus faustis augustam adhibeant faventiam, ore-obscæna dicta segreget. h. e. verba male ominata. *Lucilius* apud *eumd.* *ibid.* v. 17. Deum rixa verat verba obscæna. *Ennius* apud *Servium* ad *Virg.* 8. *Æn.* 361. contra carinantes Verba (atra) atque obscæna profatus. *Messala* apud *Gell.* 13. 14. ad fin. Idecirco omnes, qui pomærium protulerunt, montem istum excluderunt, quasi avibus obscævus ominosum. h. e. Aventinum, unde Remo auspiciant, ut est apud *Liv.* 1. 7., aves infaustæ adfuerunt. *Virg.* 12. *Æn.* 876. Obscævæ volucres. h. e. noctuæ. *Id.* 1. *G.* 470. Obscævæ canes. *Sueton. Galb.* 4. Ceterisque, ut obscævum ostentum, abhorrentibus, solus pro leissimo accepit. *Ovid. Heroid.* 5. 119. obsævnam ponto, di, mergite puppim. h. e. navem, qua vehebatur *Helena* a *Paride* rapta, excidium *Trojæ* futura. *Catull.* 68. 99. *Trojæ* obscævna. h. e. malis auspiciis cuncta: vel quam rursus condere fata et religiones vetant. Unde *Horat.* 3. *Od.* 3. 61. *Trojæ* reuscævus alite lugubri *Fortuna* tristis clade iterabitur. Et ipse *Horat.* *Epod.* 5. 97. Vos turba vicatim hinc et hinc saxis petens Contundet obscævus anus. *le vecchie streghe*. Sunt qui afferunt etiam illud *Zucet.* 5. 1293. Versaque in obscævum species est falsis ahene. At *Lachmannus* legit in obynobrius: *V. eumd.* ad h. l.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est turpis, deformis, inmundus, dirus, præcipue apud *Poetas*. *Virg.* 7. *Æn.* 417. de *Alecto*. in vultus sese transformat aniles, Et frontem obscævum rugis arat. *Id.* 3. *ibid.* 241. et 262. Obscævæ pelagi volucres. h. e. harpyiæ. *Ovid.* 2. *Amor.* 6. 31. volucrum Ille piarum Dicitur, obscævæ quo prohibentur aves. h. e. vulturii, milvii etc. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 29. 44. (86). Obscævna avis. h. e. upupa, quæ e stercore humano nidum conficere traditur. *Liv.* 31. 12. Jam animalium obscævni fetus pluribus locis nun-

ciabantur: in *Sabinis* incertus infans natus, masculus an femina esset; *Frusinone* agnus cum sultulo capite; *Sinuessa* porcus cum capite humano natus. Fæda omnia et deformia, erraticisque in alienos fætus naturæ visa. *Virg.* 3. *Æn.* 367. Obscævna famas. *Id.* 4. *ibid.* 465. Fusaque in obscævum se vertere vina quorem. *Lucan.* 4. 312. obscævus haustus dixit quum miles colluviem limo turbidam siti adactus bibit. *Abinor.* f. 280. Obscævæ viæ. h. e. in quibus projiciebantur a carnifice damnatorum cadavera, quia tamquam aminosa, ut ait *Forcellinus*, vel quia tamquam immunda et dira vitari solebant. — Hinc obscævna, orum, absolute, substantivorum more. *Seneca Ep.* 70. a med. potidicem obscævna appellat. *Sueton. Domit.* 10. Conscævus, investigato novo quæstionis genere, distortis, immisso per obscævna igne. Adde *eumd.* *Cal.* 58. *Ovid. Remed. am.* 437. Obscævna reddere. h. e. ventrem exonerare. *Sic Sren. Sammon.* c. 32. v. 9. p. 68. col. 1. ed. *Aid.* urinam obscævum imbræm appellat. et *Id. ibid.* v. 24. Necon obscævus capræ potabitur humor. ¶ 2. Speciatim et sæpissime morali ratione est turpis, impudicus, impurus, *oscævno, disonesto, impudico, ἀσχηρῶς*. — a) De rebus et abstractis. *Varro* apud *Non.* p. 357. 2. *Merc.* Obscævna verba. *Cic.* 2. ad *Q. fr.* 3. Obscævissimi versus. *Id.* 5. *Tusc.* 38. 112. Illud *Anipatri* est paulo obscævus. *Id.* 1. *Off.* 29. 104. Jocandi genus illiberale, petulans, flagitiosum, obscævum. *Id.* 1. *Nat. D.* 40. 111. Delicata et obscævna voluptates. *Ovid.* 2. *Trist.* 212. Obscævum adulterium, et 409. Obscævni risus. *Propert.* 2. 5. 19. Obscævna tabellas pingere. *Tac.* 15. *Ann.* 37. Gestus motusque obscævni. *Val. Mar.* 3. 5. in fin. Abjectior et obscævior vita. *Vellej.* 2. 83. 1. Obscævissimarum rerum auctor et minister. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 25. 23. (93). Obscævni mores. *Marcell. Empir.* c. 12. p. 103. ed. *Aid.* Digno obscævno, id est medio, dentes fricabis. — b) De hominibus. Obscævus homo, qui obscævus voluptatibus deditus est, impudicus, impurus, mollis. *Ovid.* 3. *Met.* 537. Obscævnicus greges, et inanla tympana. h. e. Galli *Cybeles*. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 1. 2. (9). Equæ moriere, etiam quum obscævus vixerit, aut nefandus. *Seneca* 4. *Excerpt. controuv. procem.* sub fin. Ex eo impudici et obscævni aliquandiu officiosi vocati sunt. — Hinc

Obscævna, ñrum, n. plur. et
Obscævum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, τὰ ἀσχηρῶς. *Justin.* 1. 6. 14. Obscævna corporis. *Ovid.* 9. *Met.* 347. *Lolis* erat *Nymphæ* fugiens obscævna *Priapi*. h. e. obscævnam partem; nam *Id.* 1. *Fast.* 437. de eod. *Priapo*. At deus obscævna nimium quoque parte paratus. *Mela* 3. 7. Pars nudæ agunt, pars tantum obscævna velati. Adde *Sueton. Cal.* 58. et *Domit.* 10. — *Ovid.* 6. *Fast.* 631. Obscævum virile. *Jul. Obseq.* 84. Puer duplici obscævno natus. *Lactant.* 1. 21. Inter asellum *Priapum*que ortum certamen de obscævni magnitudine. — Obscævna, absolute, alia quoque significatione usurpantur, ut supra dictum est sub II. 1. in fin.

OBSCINDO, scindis, scidi, scindere, a. 3. idem atque abscindere. *Ennod.* 1. *Ep.* 16. Rhetoricam in me dixisti esse versutam, quum illi sit, quod oratorium sberuena affectus a me orationis obsciderit, et nequeam occupari verborum floribus, quem ad gemitus et preces evocat clamor officii. Hæc et *Furlanetto* in 1. *Append.* Videtur tamen illud *obscindit*, si sana est lectio, ab *obscido, obscidis, obscidi* potius derivandum.

OBSCURATIO, atis, f. 3. actus obscurandi, obscuritas, ἀσότηρας, obscuratio, obscuratio.

I.) Proprie. *Cic. fragm.* apud *Augustin.* 3. *Civ. D.* 15.; *Quintil.* 1. 10. 47.; et *Plin.* 36. *Hist. nat.* 27. 69. (202). Obscuratio solis, ecclisse. *Auct. B. Hisp.* 6. Incidit, ut matutino tempore nebula esset trassissima. Itaque in illa obscuratio etc. *Cæli. Aurel.* 1. *Acut.* 9. sub init. Dehinc oli obscuratiois proprietatem strictura isuorantes in lucido atque tepido et amplo medioeriter locamus.

II.) Translate. *Cic.* 1. *Fin.* 12. 29. In quibus voluptatibus, propter earum exiguitatem, obscuratio consequitur, sæpie accidit, ut nihil interesse nostra fateamur, sicut illa, nec ne sint: ut in sole lucernam adhibere nihil interest. et *ibid.* 13. 32.

De istis ipsis obscuratōnibus, quæ propter exiguitatem vix, aut ne vix quidem apparent.

OBSCURATUS, a, um. *V.* **OBSCURUS**, as. **OBSCURŌ**, adverb. (obscurus). Comp. *Obscurus* II. 1. et 3.; Sup. *Obscurissime* II. 1. 2. et 3. — Obscure est sine lumine, ἀσχυρῶς (It. *oscuremente*; Fr. *d'une manière obscure*; Hisp. *oscuremente*; Germ. *dunkel*; Angl. *darkly*, *obscurily*).

1.) Proprie. *Cic.* apud *Non.* p. 474. 28. *Merc.* Si quando nos demersimus, ut qui urinantur, aut nihil superum aut obscure admodum cernimus.

II.) Translate. ¶ 1. Refertur ad tenebras orationis. *Cic.* 2. *Fin.* 5. 15. Heracitius, cognomento qui οσχερός perhibetur, quia de natura nimis obscure memoravit. *V. Orellii* et aliorum adnotata ad hunc locum. *Id.* 1. *Cat.* 4. 8. Non agam obscure. *parlerò chiaro.* *Quintil.* 3. 4. 3. Obscure dicta. *Id.* 4. 1. 79. Ut non abrupte cadere in narrationem, ita non obscure transcendere. *Id.* 8. 2. 24. Quæ causa dicta obscurius est. *Gell.* 14. 16. in *fin.* Qui ne pluribus quidem verbis potuerim non obscurissime dicere, quod a Græcis uno verbo planissime dicitur. *Id.* 17. 13. Quadrigarium particula ista usum esse obscurissime. ¶ 2. Et ad ignobilitatem generis. *Macrob.* 7. *Saturn.* 3. a *med.* Commendat sconuma et conditio dicentis, ut si irideat obscure natum obscurus. *Ammian.* 20. 4. Palladius quidam obscurissime natus. ¶ 3. Sæpe est tecte, clam: cui opponitur aperte, palam, *copertamente, celatamente, occultamente.* *Cic.* 4. *Cat.* 3. 6. Malum obscure serpens multas jam provincias occupavit. *Id.* *Quintil.* 15. 50. De quo libelli in celeberrimis locis proponuntur, huic ne perire quidem tacite obscureque conceditur. *Id.* 6. *Ferr.* 24. 53. Avertere aliquid de publico quam obscurissime per magistratum solebant. *Id.* 1. *Fam.* 5. sub *fin.* Amicum ex consularibus neminem tibi esse video præter Hortensium et Lucillum: ceteri sunt partim obscurius iniqui, partim non dissimulante irati. — *Non obscure*, manifesto, palam. *Auct. B. G.* 8. 54. Neque obscure hæ duæ legiones uni Cæsari detrahuntur. *Sueton.* *Vesp.* 6. in *fin.* Deposita similitate, quam ex æmulatione non obscure gerebat. — *Non obscure ferre aliquid*, minime dissimulante ferre, sed ita ut omnes agnoscant notas animi commoti, *con aperto sentimento e spiacere.* *Cic.* 6. *Parad.* 1. 44. Itaque istam paupertatem tuam nunquam obscure tulisti. *Id.* *Cluent.* 19. 54. Neque id obscure ferebat, nec dissimulare ullo modo poterat.

OBSCURÉFACIO, is, ere, a. 3. obscurare. Est *Noni* p. 146. 28. *Merc.* Oblitterare est obscurificare et in oblivionem ducere.

OBSCURIDICUS, a, um, adject. qui obscura dicit. *Accius* apud *Non.* p. 15. 10. *Merc.* Quid nō tam obscuridicum est tamve inenodabile? *Mercurius* ita legendum coniecit, quoniam libri habeant *obscurō* dicunt.

OBSCURITAS, atis, f. 3. (obscurus) obscuratio, tenebræ, opacitas, caligo, οσχερός (It. *oscurità, scurezza*; Fr. *obscurité, ténèbres*; Hisp. *obscuridad*; Germ. *die Dunkelheit, das Dunkelsein*; Angl. *darkness, obscurity, opacity*).

1.) Proprie. — a) In singul. num. *Tac.* 3. *Hist.* 11. Obscuritas latebrarum, quibus occultebatur, vacantium forte balnearum fornacibus abditus. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 18. 15. (79). Atra obscuritas. *Id.* 23. *ibid.* 1. 20. (35). Falernum creditum est obscuritatem visus facere. *Ammian.* 18. 2. a *med.* Tenebrarum equorumque adiumento, quo dubius impetus transit abreptos: lixas vero vel servos, nisi quos exemit discriminē temporis obscuritas, occiderunt. *Cæsar.* *Ausel.* 1. *Acut.* 9. n. 62. Obscuritas vel tenebræ si fuerint ægotantibus odiosæ et curationi necessariae, erunt artis astutia componendæ. — b) In plur. num. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 3. 12. (51). Medetur ornolorum obscuritatibus. Adde *eumd.* 28. *ibid.* 11. 47. (167). Priore tamen luce *Sillig.* in sing. num. vocem exhibet; sunt tamen qui leg. in plur.

II.) Translate. ¶ 1. Est obscuratio orationis, aut rei, unde oritur intelligendi difficultas et dubitatio. — a) In singul. num. *Cic.* 3. *Orat.* 13. 50. Tanta insolentia ac turba verborum, ut oratio quæ lumen adhibere rebus debet, ea obscuritatem

et tenebras afferat. *Id.* 2. *Divinat.* 54. 111. Adhibuit etiam latebram obscuritatis, ut iidem versus alias in aliam rem posse accommodari viderentur. *Id.* 1. de *republ.* 10. extr. Leporem Socraticum subtilitatemque sermonis cum obscuritate Pythagoræ et cum illa plurimarum artium gravitate contextit *Quintil.* 8. 2. 12. Obscuritas fit etiam verbis ab usu remotis. *Sueton.* *Gramm.* 10. Nihil aliud suadere, quam ut noto civilique et proprio sermone utatur, vitetque maxime obscuritatem Sallustii. *Cic.* 2. *Fin.* 5. 15. Quum rerum obscuritas, non verborum, facit, ut non intelligatur oratio. *Id.* *Cluent.* 27. 73. In ea obscuritate ac dubitatione omnium, Canutio placuit etc. *Id.* 1. *Divinat.* 18. 35. Non reperio causam. Latet fortasse obscuritate involuta naturæ. — Huc referri potest et illud *Cæsar.* *Ausel.* 1. *Tard.* 1. n. 6. Pejorante passione sequitur vultus depravatio, pulsus obscuritas, il polso si nasconde e non si lascia sentire che assai difficilmente. — b) In plur. num. *Cic.* 2. *Divinat.* 64. 132. Obscuritates et ænigmata somniorum. *Gell.* 20. 1. sub *init.* Obscuritates non assignemus culpæ scribentium, sed iusciuntia non assequentium. *Arnob.* 1. 62. Incredibile dictu est et cæcis obscuritatibus involutum, si velis, non etc. ¶ 2. Item ignobilis generis, *oscurità di natali*, quæ quis parum notus est aliis. *Cic.* 2. *Off.* 13. 45. Quorum prima ætas, propter humilitatem et obscuritatem, in hominum ignoratione versatur. *Tac.* 1. *Hist.* 84. Cujus splendore et gloria sordes et obscuritatem Vitellianarum partium perstringimus. *Flor.* 1. 6. Nec obscuritas inhibuit, quamvis matre serva natum. *Id.* 3. 1. a *med.* Obscuritas generis.

OBSCURŌ, as, avi, atum, are, a. 1. (obscurus). Part. *Obscurans* II. 1.; *Obscuratus* I. et II. 1. et 6.; *Obscuraturus* et *Obscurandus* II. 6. — Obscurare est obscurum reddere, tenebras afferre, noctem offundere, opacare, σκιδάω, οσχερός (It. *oscurare, offuscare*; Fr. *rendre obscur, sombre, obscurcir*; Hisp. *obscurar, hacer obscuro*; Germ. *verfinstern, vendunkeln, des Lichtes berauben*; Angl. *to darken, obscure*).

1.) Proprie. *Cic.* 3. *Fin.* 14. 45. Obscuratur et offunditur luce solis lumen lucernæ. *Id.* 2. *Nat.* D. 38. 96. Tenebras cogitemus tantas, quantæ quondam eruptione Æthæorum ignium finitimas regiones obscuravisse dicuntur. *Sall.* *Jug.* 42. Cælum nocte atque nubibus obscuratum. *Id.* *fragm.* apud *Non.* p. 489. 10. *Merc.* Nebula cælum obscurabat. *Virg.* 12. *Æn.* 253. Volucres æthera obscurant pennis. *Cic.* 1. de *republ.* 16. et 2. *ibid.* 10.; *Tac.* 14. *Ann.* 12.; et *Val. Max.* 8. 11. n. 1. *extern.* Obscuratus sol. *eclissato.* *Sir Plin.* 2. *Hist. nat.* 10. 7. (47). Nullum aliud sensu eodem modo obscuratur, si *eclissata*, quo sensu usurpat etiam *Catull.* 66. 3. Rursus *Plin.* 8. *ibid.* 27. 41. (99). Anguis hiberna latebra visu obscurato, marathro herbæ sese affricans, oculos inungit ac revolet. *Dig.* 8. 2. 9. Obscurare ædes. *togliere loro la luce.* et *Cæsar.* *Ausel.* 1. *Acut.* 9. n. 62. Si (ægroti) ita fuerint alienatione commoti, quo obscurari totum vel luminari vident, erit conjiciendum, ut quibus obscurum aere fecerimus, calidum tamen faciamus, quibus autem lucidum, e contrario frigidum faciamus.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro rontegere, involvere, coprire, involgere. *Cic.* 1. *Cat.* 3. 6. Neque nox tenebris obscurare cætos nefarios potest. *Petron.* *Satyr.* 131. Obscuratum dextra caput super pulvinar inclinavi. *Val. Max.* 7. 3. n. 8. Quil illa necessitate miserius, quæ magistratum populi R. abjecta honoris prætexta, alienigenæ religionis obscuratum insignibus, etc? *mascherato.* Loppitur de ædili pleb. sub Isiaci habitu prostitutionem vitæ. Sic *Horat.* 2. *Sat.* 7. 55. caput obscurant: lacerna. Illoc trahit *Burmann.* et illud *Val. Flacc.* 3. 526. Crinis ad obscuræ decurrens cingula mammæ. h. e. tecte, vestitæ, præcintæ. Al. aliter leg. aut expliant.) *Sall.* *Jug.* 53. Inter virgulta equi Numidæque considerant, neque plane occultati humilitate arborum, et tamen incerti, quidquam esset, quam natura loci, tum dolo ipsi, atque signa militaria obscurati. *coperti, nascosti.* *Cæsar.* *Ausel.* 2. *Tard.* 1. n. 3. Obscurato pulsu et per profectum cessante. ¶ 2. Est etiam tenebras menti sive animæ offundere. *Plaut.* *Trin.* 3. 2. 40. Scio, te sponte

non tuapte errasse, sed amorem tibi Pectus obscurasse. ¶ 3. Item dicendo involvere, ut minus intelligatur. *Cic.* 2. *Att.* 20. Si erunt mihi plura ad te scribenda, ἀλλυγορίας obscurabo. le dirò sotto metafora. et *Cluent.* 1. 1. Nihil me subterfugere voluisse reticendo, nec obscurare dicendo. *Sueton.* *Tib.* 70. Affectatione, et inrositate nimia obscurabat stilum. *Quintil.* 8. 2. 18. Apud T. Livium invenio, fuisse præceptorem aliquem, qui discipulos obscurare, quæ dicerent, juberet, Græco verbo utens, οσχερός. ¶ 4. Speciatim. *Obscurare litteras* est loquendo parum exprimere. *Quintil.* 9. 4. 40. M littera quoties ultima est, et vocalem verbi sequentis ita contingit, ut in cam transire possit, etiam si scribitur, tamen parum exprimitur, ut (*Virg.* 1. *Æn.* 7.) Multum ille, etc., adeo ut pene cujusdam novæ litteræ sonum reddat: neque enim eximitur, sed obscuratur, et tantum aliqua inter duas vocales velut nota est, ne ipsæ coeant. — *Obscurare vocem*, minus clarum reddere, fuscari, obtusam. *Id.* 11. 3. 20. Ut tibiæ, eodem spiritu accepto, alium clausis, alium apertis foraminibus, alium non satis purgatæ, alium quassæ sonum reddunt; ita fauces tumentes strangulant vocem, obtusæ obscurant, rasæ exasperant, convulsæ fractis sunt organis similes. ¶ 5. Item ignobilem, seu ignotum reddere. *Ennius* apud *Macrob.* 6. *Saturn.* 1. a *med.* Multi alii adventant, paupertas quorum obscurat nomina. *Sall.* *Cat.* 8. Fortuna res cunctas ex lubidine magis, quam ex vero, celebrat, obscuratque. *Plin.* *Paneg.* 69. Nobilitas non obscuratur, sed illustrata a principe. *Id.* *ibid.* 55. Arcus et statuas, aras etiam templaque demolitur et obscurat oblivio, negligit carpitque posteritas. ¶ 6. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. II. 1., sæpe est tegere, abscondere, supprimere, ut videri cernique plane non possit, *coprire, nascondere.* *Cic.* 4. *Fin.* 12. 20. Quæ minimæ sint voluptates, eas obscurari sæpe et obui. et *ibid.* 31. Numus in Cressi divitiis obscuratur, si perde. et 5. *Ferr.* 57. 131. Magnitudo lucri obscurabat periculi magnitudinem, non lasciava vedere. et *Marcell.* 9. 30. Tuas laudes nulla-unquam obscuratura est oblivio. et *Arch.* 11. 26. Neque enim est hoc dissimulandum, quod obscurari non potest: sed præ nobis ferendum. Trahimur omnes laudis studio, etc. *Quintil.* 4. 2. 64. Qui obscurare veritatem vult, narrat falsa pro veris. *Cic.* *Partit. orat.* 5. 15. Firmamenta ad fidem posita aut per se diluenda, aut obscuranda, aut degressionibus ubruenda. h. e. declinanda, et dissimulatione tegenda. *Cic.* 2. *Orat.* 23. 95. Postquam existisset his, omnis eorum memoria sensim obscurata est et evanuit. *Id.* *fiagm.* apud *Capell.* 5. p. 168. Latent ista, Varro, magnis obscurata et circumfusa tenebris. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 115. Obscurati diu populo bonus ruet, atque Proferet in larem speciosa vocabula rerum.

OBSCURUM, adverb. et **OBSCURUS**, i, n. 2. *V.* voc. seq. sub I. c. et d. et II. 1. 2.

OBSCURUS, a, um, adject. Ratione habita etymii, sunt qui putant esse *ob* et inusitato *scurus*, quod sit a σκιδάω *umbrosus*: at *Dudelinius* (*Latinit.* *Synonym.* vol. 1. p. 183. et vol. 3. p. 167.) ait, vocem *obscurus* esse pro *obsclusus* *ob* vel *obs* et *celo*, scil. *occultus*. — Comp. *Obscurior* II. 1. 2. 3. et 4.; Sup. *Obscurissimus* II. 1. et 3. — Obscurus est luce carens, tenebrosus, ralignosus, oparus, οσχερός (It. *oscurio, tenebroso, bujo*; Fr. *obscur, sombre, ténébreux*; Hisp. *obscurio, tenebroso*; Germ. *dunkel, finster, ohne Licht*; Angl. *obscure, dark, darksome, dusky, dun, shady, opaque, gloomy*).

1.) Proprie. — a) Generativum. *Virg.* 6. *Æn.* 452. quum Troius heros ut primum juxta stetit, agnovitque per umbram Obscuram; qualem etc. *Id.* 9. *ibid.* 87. locus Nigranti pira trabibusque obscurus æcernis. *Ovid.* 4. *Met.* 100. Obscurum æntum. *Virg.* 6. *Æn.* 139. Obscuræ coualles. *Horat.* *Art. P.* 229. tabernæ. *Liv.* 10. 1. In eam spelunca penetratum cum signis est: et ex eo loco obscuro multa vulnere arcepta. *Furcellinus* interpretatur locum abditum, occultum: *V.* mox sub b. *Ennius* apud *Gell.* 7. 17. Aliæ res obnoxiosæ nocte in obscura jacent. Sic *Virg.* 2. *Æn.* 420. Obscura nox. *Cf.* *Liv.* 24. 21. Post occasum solis, jam obscura luce. et *Sall.* *Jug.* 24. Cui

plerumque noctis processit, obscuro etiam tum lumine. *Virg. 1. G. 468.* Sol caput obscura nitidum ferrugine texit. *Horat. 1. Od. 7. 15.* Albus ut obscuro deterget nubila caelo Saepc Notus. *Virg. 12. En. 416.* Venus obscuro faciem circumdata nimbo. *Id. 4. G. 60.* Obscurae facies. — b) Speciatim. *Obscura funda,* tecta, occulta, non visa. *Pal. Flacc. 6. 193.* Dysnate Caresus Strymonaque obscura spargentem vulnera funda Dejicit. — *Obscura mamma* apud *eumd. 3. 526.* est tecta, vestita, strophio praecincta. **I. OBSCURO II. 1.** — *Ovid. 4. Fast. 758.* Obscurae aquae torbide. — c) *Obscurum, i,* absolute. *Tac. 4. Hist. 50.* Obscuro adhuc caepite loris. *Virg. 1. G. 478.* sub obscuro noctis. — d) *Obscurum,* adverbii more, obscure. *Lucan. 5. 621.* nec fulgura currunt Clara, sed obscurum nubibus dissilit aer. — e) *Obscurus* etiam dicitur, qui in tenebris est, qui non cernitur, qui latet. *Virg. 9. En. 268.* Ibant obscuro sola sub nocte per umbram. et *2. ibid. 135.* Limosoque lacu per noctem obscurus in ulva Delitui. et *4. G. 424.* ipsa procul nebulis obscura resistit. *Martial. 1. 50.* Estus serenos aureo franges Tazo, Obscurus umbris arborum.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur de oratione, quae est involuta, implicita; item de homine, qui in dicendo est implicatus, obstrusus, difficilis; item de rebus, quae involutae sunt, cerni intellectu difficile. *obscurus, involuto, coperto, difficile.* *Lucret. 1. 640.* Heraclitus inquit quorum dux piella primus, Clatus ob obscuram linguam. Cf. *Cic. 2. Divinat. 64. 132.* Quid? poeta nemo, nemo physicus obscurus? ille vero nimis etiam obscurus, Euphorio: valde Heraclitus obscurus. cui a Graecis cognomen inditum ο σκοτεινός. — Et cum Infinito. *Fronto ad Ver. 1.* Heraclitus obscurus involvere omnia. — Ceterum *Horat. Art. P. 25.* brevis esse laboro, Obscurus fio. *Cic. 2. Divinat. 56. 115.* Oracula flexiloqua et obscura, ut interpres egeat interprete. *Ovid. 14. Met. 57.* et obscurum verbum ambage novorum Ter novies carinen magico demurmurat ore. *Quintil. 4. 5. 26.* Et divisa et simplex propositio primum debet esse aperta atque lucida: nani quid sit turpius, quam id esse obscurum, quod in eum solum adhibetur usum, ne sint cetera obscura? — *Obscura vox,* fusca, obtusa, non plene emissa. *Quintil. 11. 3. 64.* Vox in miseratione debet esse flexa et flebilis, et consulto quasi obscurior: at in aggressionibus fusa, et securae claritatis. — *Obscurus cantus,* vocis conformatio cantui proxima. *Id. 11. 3. 60.* Non et Cicero dicit, esse aliquem in oratione cantum obscuriorum? — Sic de rebus. *Cic. 1. Divinat. 51. 116.* Quod erant multa obscura, multa ambigua, explanationes adhibita sunt interpretum. *Id. 1. Orat. 39. 177.* Obscurum et ignotum jus. *Id. 3. Nat. D. 39. 93.* Hoc fere dicere habui de natura deorum, non ut eam tollerem, sed ut intelligeretis, quam esset obscura et quam difficiles explicatus haberet. *Lucret. 4. 8.* obscura de tam lucida pango Carmina. *Cic. 2. Orat. 36. 153.* Videre res obscurissimas. *Lucret. 1. 136.* Nec me animi fallit Grajorum obscura reperta Difficile illustrare Latinis versibus esse. *Cic. 2. leg. Agr. 14. 36.* Cur hoc tam est obscurum atque caecum? *Horat. 2. Od. 5. 21.* Quem (puerum) si puellarum insereres choro, Mire sagares falleret hospites Discrimen obscurum solutis Crinibus ambiguoque vultu. Hinc absolute. — Speciatim apud Rhetores, *obscurum genus causae,* ut docet *Cic. 1. Invent. 15. 20.,* dicitur illud, in quo aut tardi auditores sunt, aut difficillioribus ad cognoscendum negotiis causa implicita est. *Græce δεσπαράκλους δεικτον.* ¶ 2. Obscurus est etiam ignotus, latens. *Ovid. 6. Met. 36.* Talibus obscuram reserata est Pallada dictis. h. e. sub imagine anus latentem. *Nepos Datam. 1.* Obscuriora sunt ejus gesta pleraque. *Cæs. 1. B. C. 61.* Cæsaris autem in Barbatis erat nomen obscurius. *Virg. 7. En. 205.* Atque equidem memini (fama est obscurior annis) Aununcos ita ferre senes. h. e. quamquam fama illa ruinosa nota est ob vetustatem. Cf. *Ovid. 6. Fast. 103.* Unde datas habeat vires, obscurior sero Fama; sed e nostro carmine certus eris. et *Stat. 5. Silv. 3. 109.* si famæ obscura jaceres. h. e. famæ incognita, ut ait *Liv. 42. 52.* — Et absolute *Ammian. 24. 1. ad fin.* Et quia per

regiones ignotas de obscuris erat suspicior, astus gentis et ludificandi varietas timebatur. — *Per obscurum,* latendo. *Seneca Ep. 19.* Vitam per obscurum transmittere. — *Non obscurus,* manifestus, patens. *Cic. 13. Fam. 70.* Non est obscura tua in me benevolentia. *Virg. 1. G. 229.* Haud obscura cadens mittet tibi signa Bootes. Sic *Sueton. Claud. 43.* Sub exitu vitæ, signa quadam nec obscura penitentis de matrimonio Agrippinæ deque Neronis adoptione dederat. Huc pertinet et illud *Cic. 2. Off. 13. 44.* Nullum obscurum potest nec dictum ejus esse, nec factum. ¶ 3. Hinc ignobilis: metaphorâ inde ductâ, quod viri nobiles omnibus conspiciunt sunt et cogniti; contra qui humili genere sunt orti, tamquam in tenebris agentes, nemini innotescunt. *Cic. 7. Verr. 70. 181.* Pompejus humili atque obscuro loco natus. Sic *Liv. 26. 6.* Iepippus Lesius, loco obscuro tenuique fortuna ortus. *Vellej. 2. 76. 4.* Salvadius natus obscurissimis initiis. *Sueton. Vesp. 1.* Gens Flavia, obscura illa quidem ac sine ullis majorum imaginibus. *Cic. 1. Off. 32. 116.* Obscuris orti majoribus. *Id. 4. Fam. 13.* Qui antea aut obscuris hominibus, aut etiam sordibus opitulari poteram. *Quintil. 11. 1. 21.* Si nobilis obscurum se vocet. *Id. 2. 3. 9.* Erit ergo obscurior etiam, quo quisque deterior. ¶ 4. Morali ratione est tectus, simulatus, fictus, astutus, cujus animum non facile perspicias. *Cic. 3. Off. 13. 57.* Hoc celandi genus non est hominis aperti, simplicis, ingenui, versuti potius, obscuri, astuti, fallacis, malitiosi, callidi, veteratoris, vastii. *Horat. 1. Ep. 18. 94.* plerumque modestus Occupat obscuri speciem, taciturnus acerbi. *Tac. Agric. 42.* Domitiani natura præceps in iram, et quo obscurior, eo irrevocabilior. *Id. 4. Ann. 1.* Tiberium variis artibus devinxit adeo, ut obscurum avertens alios, sibi uni incautum intectumque efficeret. *Cic. 1. Verr. 2. 5.* Quod si, quam aadax est ad conandum, tam esset obscurus in agendo, furtasse aliqua in re nos aliquando fessellisset. *Id. 3. Fam. 10. 6.* Ut in obscuro odio apertas inimicitias ostenderem.

OBSECRATIO, ōnis, f. 3. (obsecro) actus obsecrandi, obtestatio, deprecatio, ἱκετή, κατεύχη (It. preghiera affettuosa, scongiuro, supplica; Fr. prières instantes, supplications; Hisp. instancias, súplica, suplicacion; Germ. d. inständige Bitten, Flehen, Beschwören; Angl. a praying or beseeching earnestly, entreating, conjuring, supplication, obsecration). Occurrit ¶ 1. Generatim et est quaecumque obtestatio, vel deprecatio. *Cic. 1. Invent. 16. 22.* Prece et obsecratione humili ac supplici uti. *Id. Fontej. 17. 38.* Alicujus obsecrationem repudiare. *Quintil. 6. 1. 33.* Obsecratio iudicum, per carissima pignora, utilis erit. h. e. ad iudices facta. *Justin. 24. 8. 7.* Proinde ne cunctarentur hostem cedere, et victoriæ deorum socios se adjungere, summis obsecrationibus monabant. *Sueton. Claud. 22.* Ut, dira avi in Urbe, aut in Capitolio visa, obsecratio haberetur, eamque ipse jure maximi pontificis, commonito pro rostris populo, præiret, submotaque operationum servorumque turba. ¶ 2. Speciatim de publica supplicatione. *Cic. Harusp. resp. 28. 63.* Constituendæ nobis quidem sunt prociationes et obsecratio. *Liv. 1. 21.* Obsecratio a populo, duumviris præeuntibus, est facta. *Id. 26. 23. et 27. 11.* Supplicatio circa omnia pulvinaria, et obsecratio in unum diem indicta. (In supplicatione liberum erat cuilibet quibus liberet verbis uti: in publica obsecratione præscripta formula utebantur.) *Id. 31. 9.* Supplicationibus habitis jam, et obsecratione circa omnia pulvinaria facta. *Supplicatio* his locis est universus ille ritus, qui erga deos in obsecrando publice adhibebatur: obsecratio ipsæ preces. ¶ 3. Item execratio, juramentum, vel quid simile, in quo Deus invocatur. *Justin. 24. 2. 5.* Quo presentis apud deos patrios, quibus vellet obsecrationibus, se obligaret. — Hoc sensu a *Cicerone 3. Orat. 53. 205.* inter figuras sententiarum enumeratur: fitque cum per deos et sacra quippiam exposcimus. *V. dicta in DEPRECATIO.* Græce est δεσπάζω, *Jul. Rufinian. de fig. sent. et eloc.* Deesis obsecratio, vel obtestatio, qua deos oramus, aut homines. *Cic. Dejot. 3. 8.* Per dexteram istam tuam ego obtestor, etc. *Orellius leg.:* Per dexteram te istam oro, etc. *Virg. 3. En. 599.* per sidera

testor, Per superos, atque hoc cæli spirabile lumen, Tollite me, Teucrici.

OBSECRATOR, ōris, m. 3. qui obsecratur, qui enixe orat. *Venat. Vit. S. Germ. 6.* Quasi ante se habens præsentiam Domini pro voto supplicis obsecrator accedit.

OBSECRATUS, a, um. *V. voc. seq.*
OBSECRATIO, as, avi, âtum, are, a. 1. Inverso ordine olim dixere ob vos sacro in antiquis precationum formulis, pro vos obsecro, teste *Festo p. 190. 2. Müll.* Sic sub vos placito pro supplico. — Part. *Obsecrans, Obsecratus, Obsecraturus et Obsecrandus 1.* — *Obsecro,* ex ob et sacer, quasi per sacra et deos peto, vel, ut ait *Paul. Diac. p. 188. 11. Müll.* openi a sacris peto, plus est, quam oro. Ceterum homines, non dii obsecrabantur; ait enim *Fronto 1. ad Antonin. Imp. (edente iterum A. Maio) ep. 2. a med.* In oratione tua Cyzicena, quum deos precareris, et = si fas est, obsecro = addidisti; quod ego me non memini legisse: obsecrari enim et reserari populus aut iudices solebant. Attamen *Plaut. Rud. 3. 3. 36.* Venus alma, te obsecramus, ut etc. Sic *Augustus* apud *Sueton. Tib. 21.* Deos obsecro, ut te nobis conservent. et *Ammian. 28. 1.* Conmonitorium repertum est manu scriptum Hymetii, petentis, ut obsecrata ritu sacrorum solemnium numina erga se imperatores delinirent. *V. Drakenborg. ad Liv. 5. 31. init.;* quamquam sit qui aliter legendum putat. — Itaque obsecrare est enixe orare, precari, obtestari, deprecari, κατὰ δόξαν, προσήκασθαι (It. pregare instammentemente, supplicare, scongiurare; Fr. prier instamment, supplier, conjurer; Hisp. suplicar, rogar, conjurar; Germ. inständigst bitten, flehen, Jemanden beschwören; Angl. to entreat or pray earnestly, beseech, implore, supplicate, conjure). Occurrit ¶ 1. Generatim. — a) Cum Accusativo — Et quidem personæ. *Cic. 4. Verr. 17. 42.* Quod, multis lacrimis quum eum oraret atque obsecraret, impetrare non potuerat. *Id. Quinct. 30. 91.* Te obsecrat obtestaturque Quinctius per senectutem ac solitudinem suam. *Id. post redit. ad Quir. 7. 16.* Pro mea vos salute non rogavi solum, verum etiam obsecravi. — Et passive *Cæs. 2. B. C. 5.* Nominatim evocati atque obsecrati. *Sall. Jug. 27.* A Numidis obsecrati, triduo navim ascendere. — *Obsecrare aliquem precibus* apud *Marcell. ad Cic. 4. Fam. 11.* Quum non solum consilium daret, sed precibus quoque me obsecraret. Cf. locc. *Plinior. sub d. et e.* — Cum Accusativo rei raro admodum occurrit. *Plaut. Amph. 1. 4. 217. et Truc. 4. 3. 30.* Tuam fidem obsecro. Adde *eumd. Most. 2. 2. 97. et Pæn. 5. 2. 7.* Sed tuam fidem potest ab obsecro non pendere. *Plin. 9. Ep. 29. extr.* Laus potius speranda, quam venia obsecrauda est. *Ammian. 17. 11. a med.* Cimon coegit (Persarum) gentem. insolentia semper latam, obsecrare suppliciter pacem. et *18. 2. ad fin.* Legationis nomine precator venerat pro Urio et Ursicino pacem fildem obsecrans. — b) Cum Accusativo et personæ et rei. *Ter. Heaut. 4. 1. 31.* Mi Chreme, peccavi, fateor; vincor: nunc hoc te obsecro, ut etc. Sic *Cic. Quinct. 31. 97.* Itaque te hoc obsecrat, ut etc. — c) Cum Ablativo personæ et præpos. ab. *Plaut. Bacch. 4. 9. 102.* Nunc si me fas est obsecrare abs te, pater, Da mihi ducentos nummos, te obsecro. — d) Cum Coniunctivo et part. ut (quæ interdum omittitur), ut ne, ne. *Ter. Adelph. 3. 2. 36.* qui se dicebat ita obsecraturum, ut liceret sibi hanc uxorem ducere. *Cic. 11. Att. 1. et Sezt. 69. 147.* Id ut facias, te obtestor atque obsecro. *Nepos Dion. 3.* Quumque Dion non desisteret obsecrare Dionysium, ut Platonem Athenis arcesseret etc. *Ter. Heaut. 5. 5. 5.* pater, obsecro, mihi ignoscas. Sunt tamen qui leg. ut mihi. *Plin. 4. Ep. 9. circa mei.* Bassus in multis precibus, pæne etiam lacrimis obsecrabat, implerem incum tempus. *Ter. Andr. 2. 1. 26.* nunc te per amicitiam et per amorem obsecro, Principio ut ne ducas. *Id. Heaut. 5. 5. 4.* mi vir, te obsecro, Ne facias. *Nepos Att. 22.* Quum quidem Agrippa eum fieri atque oscutans oraret atque obsecraret, ne id, ad quod natura cogeret, ipse quoque acriteret. — e) Absolute. *Ter. Adelph. 3. 4. 26.* Venit ipsus ultro, lacrumans, orans, obsecrans. Ubi *Donatus:* Orans est placidos petere; obsecrare, iratos rogare: unde plus facit obsecrans, quam orans. *Cic. 11. Att. 2.*

ad fin. Oro, obsecro, ignosce. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 2. 3. (11). Vidimus certis precationibus obsecrasse magistratus. ¶ 2. Speciatim, obsecro, formula deprecantis verbera. *Ter. Eun.* 4. 4. 2. at etiam restitas, Fugitive? prodi, male conciliate. do. obsecro. Adde *Plaut. Amph.* 1. 1. 217. et *Men.* 5. 7. 27. ¶ 3. Item speciatim, obsecro sæpe interseritur sermone, more adverbii, ut *quæso, amabo. Plaut. Bacch.* 5. 2. 12. Viden' limulis, obsecro, et intuentur? *Id. Asin.* 1. 1. 14. Dic, obsecro, hercle serio, quod te rogem. *Turpilius apud Non.* p. 132. 15. *Merc.* Eho dic mihi, an oblitus, obsecro, es crebras ejus mansiones, etc? *Ter. Eun.* 5. 5. 21. Obsecro, an is est? *dimmi di grazia. et Adelp.* 4. 5. 21. Miletum usque, obsecro? mi. ita. *Cic.* 13. *Att.* 13. in fin. Attica mea, obsecro te, quid agit? *Id. 5. Parad.* 2. 38. Sed obsecro te, ita venusta habeatur ista, non ut viacula viro- rum sint, sed ut oblectamenta puerorum. *Gell.* 20. 1. *med.* Quæ, obsecro te, ista acerbitas est, si i- dem fiat in te, quod tute in alio feresis?

OBSECUNDANTER, adverb. secundando, obsecundando. *Nigidius apud Non.* p. 147. 26. *Merc.* Obsecundanter naturæ vivere. *Nonius* interpreta- tur obsequenter.

OBSECUNDATIO, ðnis, f. 3. obsequium. *Imppp. Gratian., Valentinian. et Theodos. Cod. Theod.* 12. 1. 92. Qui immemor libertatis et generis, in- famissimam suscipiens vilitatem, existimationem suam servili obsecundatione damnaverit, deporta- tionis incommodo subijgetur.

OBSECUNDATOR, ðris, m. 3. *Imppp. Gratian., Valentinian. et Theodos. Cod. Theod.* 6. 26. 3. Obsecundatoribus sacrorum scriniorum, quorum mentibus ingenuisque committimus, quidquid in alios quoque perennium sæpe proferimus auctio- num, etc. h. e. qui obsequium præbent, et navant operam, in acriis scriniis militantes.

OBSECUNDATUS, a, um. Vox a Lexico expun- genda; occurrit enim tantum in *Not. Tir. V. IN- SECUNDUS.*

OBSECUNDO, as, avi, ætum, are, n. 1. (ob et secundo). Part. *Obsecundans.* — Obsecundare est obsequi, omnia ad alterius nutum facere, *συγγνω* (It. *secundare, complacere, andare a verso; Fr. céder, se prêter à, se conformer à, seconder, fa- voriser; Hisp. ceder, condescender, favorecer; Germ. zu Willen sein, willfährig sein, nachge- hen, willfahren, folgen; Angl. to humour, comply with, follow implicitly, second.* *Ter. Heaut.* 4. 6. 23. et *Adelp.* 5. 9. 37. Obsecundare in loco. *Cic. pra leg. Manil.* 16. 48. Ut ejus semper volunta- tus non modo cives assenserint, socii obtempe- rarint, hostes obdierint, sed etiam venti tempe- statesque obsecundarint. *Liv.* 3. 35. Propalam ob- viam ire cupiditatis parum ausi, obsecundando mollire impetum aggradiuntur. *Ammian.* 17. 10. in fin. imperiis. h. e. imperata facere. *Quintil.* 11. 3. 92. Est gestus ille maxime communis, quo me- dius digitus in pollicem contrahitur explicitis tril- bus, modice prolatus, simul capite atque humeris sensim ad id, quo manus feratur, obsecundantibus. *M. Aurel. apud Fronton.* 5. ad *M. Cæs.* (edente iterum *A. Maiò*) ep. 35. Quare cupio omnia ei ex indulgentia domini mei patris obsecundare.

OBSECUNDUS, a, um, adject. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir. V. INSECUNDUS.*

OBSECUTIO vel obsequutio, ðnis, f. 3. obse- quium. *Arnob.* 7. 7. extr. Inviolabili obsecutione servare. et 6. 17. Voluntariæ obsecutionis assen- sus.

OBSECUTOR vel obsequutor, ðris, m. 3. qui obtemperat. *Tertull.* 4. *advers. Marcion.* 9. ad fin. Obsecutores legis.

OBSEPIUS, pis, psi, ptum, pise, a. 4. et

OBSEPTUS, a, um. V. OBSEPIO.

OBSEQUELA, w. f. 1. condiscendenza, compia- cenza, *Σεραπεια*, morigeratio, obsequium. *Plaut. Asin.* 1. 1. 50. Omnes parentes, Libane, liberis suis, Qui mihi auscultabunt, facient obsequelam. *Sall. fragm. apud Non.* p. 215. 33. *Merc.* Qui regi per obsequelam orationis cari erant. h. e. quia ad voluntatem loquebantur. *Turpilius ibid.* Neque erat tuæ benignitatis atque obsequelæ. Adde *Afran. ibid.* Sic *Prudent.* 7. *Cathemer.* 51. Hanc obse- quelam præparabat nuncius (*Joannes Baptista*)

Mox affuturo construas iter Deo. *Id.* 8. *ibid.* 17. Tantua æterai favor est magistri, Doctor indulgens ita nos amico Lactat bortatu, levis obsequela ut Mucceat artus. — Apud *Plautum, Turpilium et Afranium* sunt qui metri causa leg. obsequentia: V. *Neukirch. Fab. tog. p.* 236.

OBSEQUENS, entis. V. OBSEQUOR.

OBSEQUENTER, adverb. Sup. *Obsequentissime.* — Obsequenter est obsequendo, obedienter, obbe- dientemente, *ossequiosamente, condiscendendo, περὶσπρωτος.* *Liv.* 41. 10. sub fin. Hæc collegæ ob- sequenter facta. *Plin.* 4. *Ep.* 11. ad fin. Vides, quam obsequenter paream tibi; qui non solum res urbanas, verum etiam peregrinas tam sedulo scribo. *Id.* 7. *Ep.* 24. Vixit in contubernio aviæ delicata severissime, et tamen obsequentissime. *Apul.* 11. *Met.* in. ita ipsa etiam corpora—nunc incrementis (*lunæ*) consequenter augeri, nunc de- crementis obsequenter imminui.

OBSEQUENTIA, æ, f. 1. condiscendenza, idem atque obsequium. *Cæs.* 7. *B. G.* 29. Factum impru- dentia Biturigum, et nimia obsequentia reliquorum, uti hoc incommodum acciperetur. V. OBSEQUE- LA in fin.

OBSEQUË, ærum, f. plur. 1. idem quod exse- quit. *Inscript. apud Fabrett.* p. 702. n. 235. ME DECVIT MORTI PRIVS OCCVPISSË SVPREME TRQVE MIHI TALES NATE DARE OBSEQUIAS. At in *Anthol. Lat. T. 2.* p. 120. *Burmman.* legitur *ersequias.*

OBSEQUIALIS, e, adject. obsequiosus. *Venant.* 6. *carm.* 7. 274. Solvit et ersequias obsequialis amor.

OBSEQUIBILIS, e, adject. obediante, *Σερα- πευτικός*, qui obsequitur. *Gell.* 2. 29. a *med.* Co- gnatos affinesque nullos ferme tam obsequibiles esse ait.

OBSEQUIOSUS, a, um, adject. *ὑπερηκτικός*, qui facile obsequitur. *Plaut. Capt.* 2. 3. 57. nam si servus meus esses, nihilo secius Mibi obsequiosus semper fuisti. *Firmic.* 1. *Mathes.* 12. Homines obsequiosi.

OBSEQUIUM, ii, n. 2. (obsequor) officium, quo quis id sequitur et facti, quod alteri placitum novit, indulgentia, obedientia, morigeratio, patientia, *ὑποποια* (It. *obediencia, complacimento, con- discendenza, connivenza; Fr. obéissance, soumission, complaisance, condescendance, déférence; Hisp. obediencia, complacencia, condescendencia; Germ. Nachgiebigkeit, Gefälligkeit, Folgsamkeit, Gehorsam; Angl. obedience, compliance, obsequi- ousness, complaisance, condescension, connivance.*)

I). Proprie. ¶ 1. Universim. — 1.º De ho- minibus. — a) Scribit *Quintil.* 8. 3. 35. putas- se *Ciceronem*, primum omnium obsequium dixisse *Terentium*: idque colligere videtur ex illo *Amic.* 24. 89. In obsequio autem (quoniam *Terentiano* verbo libenter utimur) comitas adsit, assentatio procul moveatur. Idem cum *Quintil.* sentit *Donatus* ad *loc. Terent. cit.*, reprehendens id- circo *Tullium*, quia et *Plautus* et *Nævius* ante usurpaverant. Fallitur uterque tamen. Nam quod *Terentianum* verbum appellat *Cicero*, non ideo facit, quod adhibitum primo a *Terentio* putet, sed quia ibi eo utitur ter in illa significatione, qua in ea sententia *Terentius* usurpaverat. — b) Generatim. — Sæpe in singul. num. *Ter. Andr.* 1. 1. 41. Obsequio amicos, veritas odium parit. *Cir- bunc Terentii* locum referens, *Amic.* 24. 89. ita subdit: Molestia veritas, si quidem ea nascitur odium: sed obsequium multo molestius, quod peccatis indulgens præcipitem amicum ferri sinit. *Id. Pis.* 2. 5. Ego Antonium collegam, multa in re- publica molientem, patientia atque obsequio meo mitigavi. *Id.* 1. *Legg.* 23. 60. Quam animus a corporis obsequio indulgentiaque discesserit, vultu- ptatenuque, sicut labem aliquam dediderit, appresserit, etc. *Id.* 6. *Att.* 6. Delertari obsequum et comitate alicujus. et 10. *ibid.* 4. ante *mei.* Omne meum obsequium in illum (Q. *Ciceronem fratris filium*) fuit cum multa severitate. *Liv.* 5. 2. sub fin. Indulgere potius comitati patrum atque obse- quio plebis oportuit. *seconitare la rassegnazione e'l rispetto della plebe verso i patrizi.* *Horat.* 1. *Ep.* 18. 10. Pronus in obsequium plus æquo. *Ovid.* 5. *Trist.* 6. 30. Obsequium alicui tribuere. *Id.* 3. *Amor.* 4. 12. Obsequio vincas aptius illa (vi-

tia) tuo. h. e. obsecundando potius, quam obsisten- do. *Sueton. Cal.* 10. extr. Tant' que in arum, et qui juxta erant, obsequi, ut non immerito sit dictum: Nec servum meliorem ullum, nec deteriore domi- num fuisse. — In plur. num. *Plancius* apud *Cic.* 10. *Fam.* 11. ad fin. Omnia ei obsequia polliceor, si modo rempuli. respicere volet. *Curt.* 8. 4. ad fin. Oculi regis, minus jam cupiditatibus imperan- tis inter obsequia fortunæ. *Apul.* 10. *Met.* Pau- cis interjectis diebus, quis feralia mortuis litantur obsequia. Adde *Ammian.* 30. 1. sub in. ¶ 2. Speciatim de obedientiæ et fidei officio in magi- stratus vel principem. *Justin.* 13. 2. 14. Jurare in obsequium alicujus. *giurar fedeltà.* et 3. 2. 9. Popu- lum in obsequia principum, principes ad justitiam imperiorum formavit. *Tac.* 3. *Ann.* 12. Legatus of- ficii terminos, obsequium erga imperatorem exiit- gli ha perduto il rispetto. et *Agric.* 42. Obsequium ac modestiam, si industria ac vigor adsint, eo laudis excedere, quo etc. *rispetto e obbedienza al prin- cipe.* et 6. *Ann.* 8. Tibi, Cæsar, summum rerum judicium dñi dedere: nobis obsequii gloria relicta est. *Cf. Sueton. Aug.* 21. Alias item nationes male quietas ad obsequium redegit. ¶ 3. Item de mili- tum officiis. *Veget.* 2. de re mil. 19. Milites ob- sequiis deputare. ¶ 4. Item de indulgentia et patientia in re turpi. *Petron. Satyr.* 113.; et *Curt.* 6. 7. et 10. 1. — Similiter de brutis animalibus *Colum.* 6. *R. R.* 27. 10. et 37. 9.

II). Translate. ¶ 1. Ponitur de iis, qui animo indulgent et pergræcantur. *Plaut. Bacch.* 4. 10. 7. Ego dare me ludum meo gnato institui: ut ani- mo obsequium Sumere possit, æquum esse puto. *Horat.* 2. *Sat.* 7. 104. Obsequium ventris. *golosità.* ¶ 2. Eleganter refertur ad res inanimas. *Ovid.* 2. *Art. am.* 179. Refertur obsequio curvatus ab ar- bore ramus: Frangis, si vires experlere tuas. Obse- quio transeat aquæ: nec vincere possis *Flumina*, si contra, quam rapit unda, nates. *Id.* 9. *Met.* 116. Nec dubitat, nec qua sit clementissimus annis *Quæ- rit*, et obsequio deferri spernit aquarum. a *seconda.* et *Stat.* 6. *Theb.* 770. Et patria vigil arte *Lacon* bos rejicit ictus, *Hos* cavet: interdum nutu, cap- titisque citati *Integer* obsequio, manibus nunc obvia tela *Discutiens*, etc. ¶ 3. Apud senioris ævi scri- ptores: abstractum pro concreto, uti ajunt, obse- quia dicuntur qui principes sequuntur et custo- diunt, scil. satellites. *Veget.* 2. *Milit.* 19. Totius legionis ratio, sive obsequiorum, sive militarium numerorum, sive pecuniæ quotidie adscribitur actis. *Hinc Capitolin. Pertin.* 11. Qui ad obsequium venerant, redire in castra ceperunt. et *Veget. loc. cit.* Ad obsequia judicum, vel tribunorum necnon etiam principum deputabantur milites, qui vocan- tur ærensi, postea additi, quam fuisset legio com- pleta, quos nunc supernumerarios vocant.

OBSEQUOR, sequeris, sequitur vel scntius sum, sequi, dep. 3. (ob et sequor). Part. *Obsequens* in fin.; *Obsequutus* 1. c. — Obsequi est alterius voluntatem sequi, morem gerere, imitari, gratifi- cari, *ὑποσχεσθαι, χαρίζεσθαι* (It. *secundare, com- placere, condiscendere, obbeire, andare a verso, accomodarsi all'altrui genio; Fr. céder, déférer aux volontés de, condescendre, avoir de la complaisance pour; Hisp. ader, condescender, defe- rir, adherir, acomodarse al gusto de otra; Germ. sich fügen, richten nach Jemandes Willen, ihm willfahren, willfährig, zu Willen sein, folgen, gefällig sein; Angl. to comply with, humour, ob- lige, obey, serve, gratify, give way to, make much of.*)

I). Proprie. Verbo *obsequi* opponitur *repugnare*, ut apud *Cic.* 5. *Tusc.* 20. 60. Quam huic obse- cutus sis, illi est repugnandum. Ceterum occurrit — a) Cum Dativo personæ, cui quis obsequitur. *Cata R. B.* 5. Bubulis obsequitur, partium, quo libentius boves rarent. *Ter. Heaut.* 3. 1. 7. Ita ut filium meum amico atque æquili suo *Vilro* inservire et socium esse in negotiis; Nos quoque sines æquum est senibus obsequi. *Cic.* 1. *ad Q. fr.* 1. 41. Publicanis obsequi in omnibus rebus. *Id. Cluent.* 54. 149. Quamobrem. *Cluenti*, de te tibi obsequor. *Tac.* 1. *Hist.* 84. Ne miles centurio- ni, ne centurio tribuno obsequatur. — Similiter *Cic.* 2. *Fin.* 6. 17. Obsequi voluntati alicujus. *Juvenal.* 10. 343.; et *Seneca Pha. diss.* 591. imperio. Hæc referri potest et illud *Quintil.* 11. 3. 69. de

gestu. Caput manibus ac lateribus obsequatur. h. e. manuum ac laterum motum sequatur. — b) Cum Accus. communi. *Plaut. Asin. 1. 1. 61.* Et id ego precepto obsequi gnato meo. *Gell. 2. 7.* Sed ea tamen, quæ obsequi non oportet, leniter et vererande declinanda esse. h. e. in quibus non est parendum. — c) Absolute sine casu. *Plin. 8. Ep. 6.* In hoc præcipue non obsecuturi, si in ulla re putasset fas esse non obsequi. *Ammian. 18. 2.* circa med. Milites ad obsequendi sedulitatem Juliani blanditiis delicti.

11.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro inservire, operam dare. — a) Deponentium formâ. *Plaut. Trin. 2. 1. 5.* amorin' me, an rei Obsequi potius par siet. *Cic. Quinct. 30. 91.* Nihil aliud, nisi ut vestra naturæ bonitatisque obsequamini. *Id. 16. Fam. 9.* Sed, quoniam pudori tuo maluisti obsequi quam valetudini, reliqua cura. *Id. 1. Orat. 1. 3.* Sed tamen obsequar studiis nostris, et, quantum mihi res publica tribuet otii, ad scribendum potissimum conferam. Sic *Nepos Att. 2.* Idoneum tempus ratus studiis obsequendi suis, Athenas se contulit. *Curt. 5. 8.* Maevul' ille gloriæ suæ, quam iræ obsequi. *Cæs. ad Cic. post ep. 8. l. 10. ad Att. Obsequi fortunæ. Cic. 1. Fam. 9. a meil.* Navigando tempestat' obsequi, artis est. *Quintil. 6. 2. 6.* Juxta æstu fertur, et velut rapido flumini obsequitur. — Huc pertinet et illud *Plin. 30. Hist. nat. 2. 6. (16).* Lentiginem habentibus non obsequi numina. h. e. in magicis incantamentis non obedire, non adesse, non favere. *V. Obsequens* in fin. sub II. — b) Passivè impersonaliter. *Plaut. Asin. 1. 1. 62.* Volo amori obsecutum illius: volo amet me patrem. ¶ 2. Tribuitur et rebus inanimis. *Plin. 34. Hist. nat. 8. 20. (94).* Es regulare malleis obsequitur, ab aliis ductile appellatum. *cede al martello.* — Hinc Part. præes.

Obsequens, entis, adjective quoque usurpatur, unde Comp. Obsequentior et Sup. Obsequentissimus 1. — *Plaut. Merc. 1. 2. 39.* Vin'tu te mihi ob esse sequentem? *thesis.* Ita in MSS. et veterib. edit. *Taubmann.* — *Obsequens* est obediens, morigerosus, indulgens, obbediente, compiacente, obsequioso, εὐεικτος, ἐπιεικής.

1.) Proprie. *Ter. Heaut. 2. 3. 19.* meo patri minus sum obsequens. *Plancus ad Coss. apud Cic. 10. Fam. 8. a med.* Legiones hæc nostrâ liberalitate nobis obsequentes. *Curt. 6. 3. extr.* Persas obsequentiores fore. — Similiter *Plaut. Bacch. 3. 3. 55.* Obsequens obediensque est mori et imperiis patris. *Inscript. apud Henzen. 6869. D. M. AVREL. PAVLINÆ CASTISSIMÆ ET OBSEQUENTISSIMÆ CONJUGI. M. AVRELII REGVLVS PRAEF. CLASS. RAVENN. MARIIVS. Colum. 3. R. R. 8. 5.* Cnæ mortalium obsequentissimam esse Italiam, quæ pæne totius orbis fruges, adhibito studio colonorum, ferre didicerit. *Seneca Ep. 50. a med.* Quanto facilius animus accipit formam, flexibilis et omni humore obsequentior?

II.) Translate diti obsequentes, sunt faciles, benigni, clementes, propitii. *Plaut. Rud. 1. 5. 3.* Bonam atque obsequentem deam atque haud gravatam Patronam exsequuntur, benignamque multum. *scil. Venerem. V. POSTVOTA.* — Speciatim hæc nomine culta olim est Fortuna. *Inscript. apud Gruter. 74. 6. FORTVNAE OBSEQUENTI ORD. COMENS. VOTO PRO SALVTE CIVIVM SACRPTO.* Alia apud *Murat. 94. 8. OCCESIA VENTV. A MAGISTRA DEAE OBSEQUENTI D. P. Victor vicum Fortunæ obsequentis collocat in prima regione Urbis Romæ. Plaut. Asin. 3. 3. 126.* Quem te autem nominem deum? *scil. Fortunam, atque obsequentem.* — *NB.* De nomine urbis et de eogomo. *Bom. V. ONOM.*

OBSERVATIO, ōnis, f. 3. *chiavatura, serie apposita. Venant. Vit. S. Menard. 6.* Dnm viator quibam iuxta domum ejus præteriret, capiens illius juvenem. forti sceleris tintinnakulum collo præripuit, atque hiatum illius impressi graminis fraude condemnaas, nullis contemplatione deprehensis abscessit; et quum jam se censuit vrl criminis evasisse periculum, vel sortitum compendia fuisse per furium; obstaculo nullo serata ipsa dedit præda tinnitum; quæ quamlibet aditis penetraibus studio diligenti locata, vel ferrata claustrorum observatione reclusa maneret, tinniente ambitu scelus nullo modulante vulgabat.

OBSERVATUS, a, um. *V. voc. seq.*

ORSERO, as, avi, atum, are, a. 1. (ob et sera). Part. *Observatus 1. et II.* — *Observare* est aera claudere, occludere, ἐπικλείω (It. serrare, chiudere; Fr. verrouiller, fermer; Hisp. cerrar con el cerrojo, cerrar, tapar; Germ. ver-, zuschliessen,riegeln; Angl. to lock or bolt fast, bar, fasten, or shut up).

1.) Proprie. *Ter. Eun. 4. 6. 25.* Tu abi, atque obsera ostium intus. *chiudi a catenaccio. Nepos Dion. 9.* At illi, ut lumen ejus intrarunt, foribus obseratis in lecto cubantem invadunt. Sic *Sueton. Tit. 11.* Obseratis adhuc foribus, deinde apertis. *Catull. 32. 5.* Ne quis liminis obseret tabellam. *Martial. 7. 20. extr.* Sequæ obserata clausit anxius cella. *Liv. 5. 41.* Plebis ædificiis obseratis, patientibus atriis principum. *Colum. 9. R. R. 1. 3.* Per transversa laterum eava transmittuntur ramices, qui exitus ferarum obserent. *Propert. 4. 11. 8.* Obserat herbosus lurida porta rogos.

II.) Translate. *Horat. Epod. 17. 53.* Quid obseratis auribus fundis preces? *Catull. 55. 21.* Vel si vis, licet obseres palatum. h. e. os claudas, silentio utaris.

OBSERO, sēris, sēvi, sētum, sētere, a. 3. (ob et sero, sevi). *Obsesse* syncope pro *obsevisse* est *Accii apud Non. p. 395. 27. Merc.* — Part. *Obsitus 1. 2. et II. 1.* — *Obserrere* est idem ac *serere*, vel supra, aut circum *serere*, seminare, plantare, ἐπισείω (It. seminare, piantare; Fr. semer sur ou autour, planter, ensemercer; Hisp. arrojar las semillas a la tierra, sembrar, plantar; Germ. hinsäen, hinpflanzen; Angl. to sow, plant).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu dicitur de sementibus. *Plaut. Trin. 2. 4. 129.* frumenti quam alibi messis maxima est, Tribus tantis illi minus reddit, quam obseveris — *Joculariter. Id. Men. 5. 7. 23.* Hisce ego jam sementem in ore faciam, pugnosque obseram. ¶ 2. Latiori sensu, vel, ut aliis placet, translate, dicitur de loco vel terra, in qua quid seritur vel plantatur. *Varro 1. R. R. 14. 1.* Naturale sæpimentum, quod obseri solet virgultis aut spinis. *Cic. 2. Legg. 25. 63.* Hoc jus terra humandi: quam quum proximi fecerant, obductaque terra erat, frugibus obserabatur. *Colum. 2. II. R. 9. 1.* Uberem campum in singula jugera tritici quinque et adorei octo modis obserere præcipiunt. *Id. Arbor. 3. a med.* Agrum vineis obserere. *Varro 1. R. R. 44. 2.* Maltum interest, in rudi terra, an in ea seras, quæ quotannis obsita sit.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur de rebus physicis, et est lectus, involutus, obtectus, coperto, involto; hæc enim significatione usurpatur tantum Part. præter. pass. Latissime vero patet, et — a) Est obseusus occupatusque variis plantis. *Lucret. 5. 1377.* Omnia, quæ pomis intersita dulcibus ornant Arbustisque tenent felicibus obsita circum. *Liv. 28. 2.* Cœntrifragosa loca et obsita virgultis. *Ovid. 13. Met. 719.* Proxima Phæacum felicibus obsita pomis Rora petunt. *Id. 3. Amor. 6. 1.* Amnis arundinibus limosas obsite ripa. *Id. 11. Met. 234.* Myrtea silva subest bicoloribus obsita baccais. — b) Item pannis, vel aliis hujusmodi obtectus atque involutus. *Virg. 7. Æn. 790.* lo jam sætis obsita, jam bos. *Ovid. 4. Met. 724.* tergo (marinæ belluæ) cavis super obsita conchis. *Sueton. Cal. 35.* Illic constrinxi sine mora jussit, et pannis obsitum vitæum circumduci. *involto in uno straccio di veste. Curt. 5. 6. a med.* Montes obsiti nivibus. *Lucan. 2. 367.* Obsita funerea relatur purpura lana. *Horat. 1. Od. 18. 11.* non ego te, candidè Bassareu, Invitum quatiam, nec variis obsita frondibus Sub divum rapiam. *Gell. 2. 6. ad fin.* Quidquid nimis inculatum obstitumque aliqua re erat, ut incenter visentibus facie nova horrorem, id squalere dicebatur. — c) Hinc de aliis est specie sua sentos, squalidus, horridus. *Ter. Eun. 2. 2. 5.* Vileo sentum, squalidam, agrum, pannis annisque obsitum. *Virg. 8. Æn. 307.* obsitus ævo. *Tac. 4. Ann. 28.* Illuvie ac squalore. *Seneca Herc. Fur. 627. et Agam. 991.* Unde tam fædo obsiti pædore nati? h. e. situ et sordibus ex diuturno carcere aut ex inopia. *Liv. 2. 23.* Obsita squalore vestis. *Id. 29. 16.* Legati obsiti squalore et sordibus. *Val. Max. 3. 9. n. 5.* Horridæ vetustatis rubigine obsitam imperium. *Lucan. 5. 627.* Non cæli nox illa fuit: latet obsitus aer Infernæ

pallore domus. *Seneca Troad. 20.* nube cœu densa obsitus, Ater favilla squalet Iliaca dies. *Festus p. 210. 11. Müll.* Pedibus obsitus, pidocchioso. et *Prudent. 1. in Symmach. 576.* obsita nugis ingenia. — *Forcellinus* attulit etiam illud *Ennii* apud *Cic. 1. Tusc. 21. 48.* obsita tenebris loca. *At. cl. Vahlen, et alii* leg. obnubila, et obsita omittunt. ¶ 2. De animo. *Plaut. Epid. 4. 1. 30.* tunis es, Qui per voluptatem tuam in me ærnamnam obsevisi gravem? h. e. in me ærnamnam conseristi. Alii minus recte leg. obsevisi, ut sit ad *obsevere*, contra sævire, incrudelire.

OBSERVABILIS, e, adj. observabile, quem observare possumus. *Quintil. 9. 1. 20.* Manus aversæ et lectæ minus sunt observabiles. h. e. minus caveri possunt. *Apul. 11. Met.* Patientia observabilis. *dequa di osservazione e perciò di ammirazione. Sicul. Flacc. de condit. agr. p. 151. Lachmann.* Unius agri exactitas potest multis finiri gencibus, quum ex una latere finiat terminis, ex alio arboribus, ex alio supplicio, ex alio rivo, quæque alia observabilia in finibus sunt.

OBSERVANS, antis. *V. OBSERVO.*
OBSERVANTER, adverb. Comp. *Observantius* et *Sup. Observantissime.* — *Observanter* est observando; atque inde latiori sensu, vel translate, ut aliis placet, est diligenter, accurate. *Macrobi. 1. Somn. Scip. 1.* Idem observantur secutus est in illis præcipue voluminibus, quibus statum tripubl. formandum præcepit. h. e. diligenter, constanter. *Apul. de Mag.* Facit omnia circa honorem meum observanter, riva salutem sollicitè. *Ammian. 23. 6. a med.* Ita observantius hæc aliaque plenda declinant. *Gell. 10. 21. in lemmate.* Cicero his omnino verbis morissime et nonissimum uti observantissime vitavit. *Plin. Valerian. 5. 45.* Duodecim diebus proximis venero usu observantissime abstinendum.

OBSERVANTIA, æ, f. 1. (observo). ¶ 1. Stricto sensu est observatio, animadvertio, osservazione. *Fellej. 2. 106.* 2. Felicitate et cura dneis, temporumque observantia, classis, quæ Oceani circumnavigaverat sinus, flumine Albi subducta. ¶ 2. Latiori sensu est custodia, obedientia, osservanza, custodia, obbedienza. *Val. Max. 2. 7. extern.* Massilienses quoque ad hoc tempus usurpant disciplinæ gravitatem, præsci moris observantia conspicui. *Pompon. Dig. 1. 2. 2. ante med.* Verginius indignatus, quod vetustissima juris observantia in persona filie suæ defecisset, etc. *Ulp. ibid. 29. 1. 1.* Testaments, quæ possunt in controversiam deduci, si ad diligentiam legum et observantiam revocentur. ¶ 3. Præterea observantia est, inquit *Cic. 2. Invent. 22. 66.* per quam ætate, aut sapientia, aut honore, aut aliqua dignitate antecessores venerunt et colimus, respectu, osservanza, riverenza. *Id. Barb. 28. 63.* Consuetum hominis probavit, fidem est complexus, officia observantiamque dilexit. *Id. 11. Att. 17.* Tutilla mea venit ad me pridie Idus Jun., deque tua erga se observantia benevolentiaque mihi plurima exposuit. *Id. Mur. 34. 71.* Nulla est enim pœna, quæ possit observantiam tenuiorum (hominum) ab hoc vetere instituto offitiorum excludere. *Liv. 1. 35.* Obsequio et observantia in regni cum omnibus vertasse. *Cic. Quinct. 18. 159.* Id egit, ut amicos observantia, rem parsimonia retineret. *Id. 12. Fam. 27. Sex.* Anfidius observantia, qua me colit, accedit ad proximos. *Id. 13. Fam. 23. extr.* Hominem summa probitate, humanitate, observantiaque cognosces. et *ibid. 28.* Est enim in eo quum virtus, et probitas, et summum officium, summamque observantia: tum studia illa nostra etc. *Quintil. 11. 1. 66.* Eadem pro libertis adversus patrones observantia. ¶ 4. Pro cultu divino et religione. *Impp. Gratian., Valentinian. et Theodos. Cod. Theod. 16. 5. 12.* Sectæ, quas veteræ religionis venerabili cultu Catholice observantia fides sincera condemnat. *Impp. Honor. et Theodos. ibid. 54.* Nisi ad observantiam Catholicam, mentem propositumque converterit.

OBSERVATE, adverb. observanter, diligenter. *Gell. 2. 17.* Observate, curiosoque animadvertit M. Tullius.

OBSERVATIO, ōnis, f. 3. actus observandi, παρατήρησις (It. osservazione; Fr. observation, remarquer; Hisp. observacion, anotacion; Germ. die Beobachtung; Wahrnehmung; Angl. an ob-

servare, noting, marking, observation). ¶ 1. Stricto sensu. h. e. ratione habita hominis qui observat, est ipse actus observandi, animadversio, notatio. *Plaut. Mil. glor.* 2. 6. 5. observationi operam dare. stare in observatione. *Cic. Brut.* 8. 33. Verborum quasi structura et quadam ad numerum conclusio natura magis tum casuque nonnunquam, quam aut ratione aliqua aut observatione fiebat. *Id. 1. Divinat.* 1. 2. Chaldaei diurna observatione siderum scientiam putantur effecisse. *Id. 2. Off.* 24. 86. Valeudo sustentatur notitia sui corporis, et observatione, quæ res aut prodesse soleant aut obesse. ¶ 2. Latiori sensu, vel translate ut aliis placet, ratione habita rei quæ observata fuit, observatio significat nuntium vel præcepta ex ipsius rei animadversione hausta et derivata, observantia, *regola, norma. Plin.* 17. *Hist. nat.* 21. 35. (163). Quondam in observatione erat, ut delingerentur ex imputata buxo. si observava, si costumava. *Id.* 18. *ibid.* 25. 61. (228). Varro in fabæ satù hanc observationem custodiri præcepit. *Id.* 22. *ibid.* 23. 47. (99). Dare observationes aliquas coquendi. *Id.* 2. *ibid.* 46. 45. (117). Græci veteres providere de his (ventis) observationes. Adde *eumd.* 7. *ibid.* 51. 52. (171). *Sueton. Gramm. in fin.* Reliquit non mediocrem silvam observationum sermonis antiqui. *Quintil.* 8. 3. 51. Τελεσιγία vitium videri potest: in quod sæpe incidit etiam Cicero, securus tam parvæ observationis. ¶ 3. Item est cautio, prudentia. *Cic. 1. Off.* 41. 37. Adeo summa erat observatio in bello movendo. *circospezione, riguardo.* ¶ 4. Item observantia, reverentia, cultus, *osservanza. Val. Max.* 1. 1. n. 8. Quo minus religionibus suis tenor suæque observatio redderetur. *Impp. Gratian., Valentinian. et Theodos. Cod. Theod.* 12. 1. 112. Observatio Christianitativ. *Idem ibid.* 104. Animi divina observatio devincit.

OBSERVATOR, oris, m. 3. qui observat, *osservatore, osservatore*. ¶ 1. Stricto sensu est qui animadvertit ac notat. *Plin., Paneg.* 40. Nemo observator, nemo castigatō assistet. *Seneca Ep.* 41. Sacer intra nos spiritus sedet, malorum bonorumque nostrorum observator et custos. ¶ 2. Latiori sensu est qui servat et obtemperat. *Ammian.* 25. 4. a med. Superstitiosus magis, quam sacrorum legitimus observator, innumeros sine parcimonia victimas mactans. *Imp. Constantin. Cod. Theod.* 16. 5. 1. Catholicæ legis observatores.

OBSERVATRIX, icis, f. 3. *osservatrice*, quæ observat. *Tertull. Cor. mil.* 4. Consuetudo confirmatrix, fides observatrix.

OBSERVATUS, a, um. *V. OBSERVO.*

OBSERVATUS, us, m. 4. idem atque observatio. *Farro 2. R. B.* 7. 3. Ex observatu dicunt, eum equum habere annos sexdecim.

OBSERVIO, is, ire, a. 4. inservio, subservio. *Apul. 1. Dogm. Plat.* Cetera membra ancillari et observare capituli. *Al. leg. subservire.*

OBSERVITO, as, avi, atum, are, a. 1. frequentat. ab *observo. Cic. 1. Divinat.* 45. 102. Deorum voces Pythagorei observitarent. *Al. leg. observaverunt.* Eadem lectionis varietas est apud *eumd.* *ibid.* 1. 2. *Masur. Sabin.* apud *Gell.* 10. 15. ad fin. Eadem ferme cærimoniæ sunt, quas Naminicus Dialectæ seorsum ajunt observare. *Apul. de Deo Socrat.* Observitare omnia. Adde *eumd.* 8. *Met.*

OBSERVO, as, avi, atum, are, a. 1. (ob et servo). Part. *Observans* 1. et in fin.; *Observatus* 1., 4. et 5.; *Observaturus* 4.; *Observandus* 3., (quod particip. legunt nonnulli et in *epist. Lepidi* apud *Cic.* 10. *Fam.* 35. Exercitio consuetudinem suam in civibus observandis retinuit. Sed *Orellius* et plerique leg. conservandis; præcedentia enim et subsequentia hanc significationem exspoliunt. — Observare est circum servare, oculis animoque advertere, nutare, speculari, *επισκοπεῖν, παρατηρεῖν* (h. observare, avere *Pocchio, por mente, speculari, guardare; Fr. faire attention à, diriger son attention vers, observer; Hisp. observar, acechar, advertir, especular con cuidado y atención; Germ. Acht geben auf etwas, beobachten, merken, aufpassen; Angl. to observe, watch, note, mark, mind, heed, take notice of, attend to, have an eye upon, espy). Occurrit ¶ 1. Univerisim. — a) Generatim. — Cum Accusativo rei observatæ et addito interdum Relativo. *Plaut. Aulul.* 1. 1. 14.*

Oculos ego istos, improba, effodiam tibi, Ne me observare possis, quid rerum geram. *Id. Truc.* 4. 1. 11. procul hinc observabo, meis fortunis quid fuit. stare a vedere. *Id. Trin.* 1. 2. 133. Lupus observavit, dum dormitanti canes. *Ct. Virg. 4. G.* 512. philomela Amissos queritur fetus, quos durus arator Observans nido implumes detraxit. h. e. captans insidioso. *Plaut. Cist.* 1. 3. 20. ciam observavit servus, Quo hæc puellam dederat. *Id. Men.* 1. 2. 13. Malo cavebis, si sapiis; virum observare desines. *spiare i fatti del marito. Cic. 2. Ferr.* 16. 46. Homines in speculis sunt, observant, quemadmodum sese unusquisque gerat. *Q. Cic. Petit. cons.* 14. 55. Fac, ut se abs te custodiri atque observari sciant. *Træba* apud *Cic.* 4. *Tusc.* 31. 67. Lena delenta argento nutum observabit meum, quid velim, quid studeam. stare attenta a' miei cenni. *Cic. 1. Divinat.* 1. 2. Observare motus stellarum. *Alii vero, inter quos Orellius, leg. observitare. Id. Rosc. Am.* 8. 22. occupationem alicujus, et aucupari tempus. *Id. 11. Fam.* 16. tempus epistolæ alicui reddenda. *Id. 2. Nat. D.* 48. 123. Araneolæ ex inopinato observant, et si quid incidit, arripunt. *Id. Orat.* 62. 210. Insidiari et observare. *Farro 3. R. R.* 9. 12. In supponendo ova observant, ut numero sint imparia. *Quintil.* 5. 9. 15. Quæ, quia plerumque observata sunt, vulgo signa creduntur. — Similiter Part. *Observatus* apud *Virg.* 2. *Æn.* 754. et 9. *ibid.* 393. vestigia retro Observata legit. *Ovid. 15. Met.* 373. res observata colonis. *Plin. 7. Hist. nat.* 51. 52. (171). Signa letalia Hippocrati observata. *Val. Max.* 5. 4. n. 7. Curiosus observatus. *Gell. 14. 1. ante med.* Stel- læ a Chaldæis observatæ. — *Observatum* est cum Infinito. *Sueton. Galb.* 18. *Observatum* etiam est cal. Januariis sacrificanti coronam de capite excidisse. *Sic Id. Ner.* 46. extr. *Observatum* etiam fuerat, novissimum fabulam cantasse eum publice etc. *Quintil.* 6. præm. 10. *Observatum* fere est, celerius occidere festinatam maturitatem. — b) Speciatim est etiam verbum augurum, ut *servare. Virg. 6. Æn.* 198. *Observans*, quo signa ferant (columbe), quo tendere pergant. Ubi *Serv.* *Observare*, et de celo, et de avibus verbo augurum dicitur. — c) Item de iis, qui animadvertunt reprehendendi causa. *Ter. Adelph. prol.* 1. Postquam poeta sensit, scripturam suam ab iniquis observari. *Cic. Brut.* 82. 283. Nimum inquirens in se, atque ipse sese observans, ni tuensque, ne vitiosum colligeret, etiam verum sanguinem deperdebat. ¶ 2. Speciatim ponitur pro custodire, *far la guardia, aver la custodia. Plaut. Asin.* 2. 2. 7. Illic hono ædes compilavit. Væ illi, qui indiligenter observat januam. *Id. Mil. glor.* 2. 3. 57.; et *Seneca Hippol.* 223. *Observare* fores. *Ovid. 1. Met.* 513. Non ego sum pastor: non hic armenta gregesque horridus observo. *Sic Cic. Sophoclem* vertens 2. *Tusc.* 9. 22. loquitur *Hercules.* Hæc (dextra) interemit tortu multiplicabili Draconem, auriferam obtulu observantem arborem. *Ita Orellius; al. asservantem.* ¶ 3. Latiori sensu est etiam considerare, mente inspiciere. *Cic. 2. Divinat.* 21. 47. Etsi causæ non reperiantur istarum rerum, res tamen ipsæ observari animadvertique possunt. *Tac. 14. Ann.* 6. *Observans* etiam Aeroniæ necem, simul suum vulvus aspiciens. — Et sequente Relativo, vel part. *ne. Quintil.* 11. 3. 35. *Observandum* etiam, quo loco sustinendus sermo sit, quo depoquendo. *Callistrat. Dig.* 5. 1. 46. *Observandum* est, ne is iudex detur, quem altera nominatim pars petit. ¶ 4. Latissimo sensu, vel translate ut aliis placet, est servare, tueri, obtemperare, *osservare, obbedire, adempire. Cic. 2. Off.* 11. 40. Quin etiam leges latronum esse dicuntur, quibus pareant, quas observent. *Cæs. 5. B. G.* 35. *Observare* præceptum diligentissime. *Sall. Jug.* 82. imperium. *Sil. It.* 17. 78. fœdus. *Tac. 4. Ann.* 37. Facta dictaque Augusti vice legis observare. *Cic. Cluent.* 42. 117. Neque perinde, ut rem iudicantem, observaverunt animadversionem auctoritatemque censoriam. *Id. 13. Fam.* 27. Gratias ago, quod meas commendationes tam diligenter observes. *Tac. Germ.* 9. extr. *Auspicia* sortesque, ut qui maxime, observant. *Sall. Jug.* 55. Pars cedere, alii insequi: neque signa, neque ordines observare. *Cic. 5. Att.* 21. a med. *Observare* centesimas cum anatocismo anniversario. *Liv. 9. 30.* Negaverunt, eam lectionem se observatos.

Justin. 21. 4. 5. *Idque (decretum) observari* noa ab uno, sed ab universis jubent. *Gell. 7. 18. in lèmmate.* De observata custodiaque apud Romanos iurijurandi sanctimonia. — Cum Infinito. *Justin.* 7. 1. 9. Religioseque postea observavit, quocumque agmen moveret, ante signa easdem capras habere. — Cum part. ut, *ne. Sueton. Claud.* 22. *Observavitque* sedulo, ut, quæties terra in urbe movisset, teras advocata contione prætor indiceret. *Id. Aug.* 57. *Observatum* etiam est, ne, quoties introiret urbem, supplicium de quoquam sumeret. — Animadvertendum est etiam illud *Cic. 3. Att.* 23. circa med. Quum lex abrogatur, illud ipsum abrogatur, quo non eam abrogari oporteat. Hoc quom re vera ita, quam semper ita habitum observatum sit, etc. ¶ 5. Hinc sæpe est colere, venerari, assidue cum aliquo esse honoris et officii causa: quasi attente observando tempora et loca, quibus adesse, inservire et gratificari alicui possis, *coltivare, rispettare, riverire, onorare, servire. Festus* p. 100. 12. *Müll.* *Observare* dicitur, qui observat, quid cujusque causa facere debeat, ita quod is observat, coluisse alicquem dicitur. *Cic. Planc.* 18. 45. Neque hoc liberis nostris interdendum est, ne observent tribules suos, ne diligant. *Virg. 4. G.* 210. regem non sic Egyptus, et iugens Lydia, nec populi Parthorum, aut Medus Hydaspes Observant. *Cic. 5. Fam.* 8. a med. Me, ut alterum parentem, et observat et diligit et 4. *ibid.* 3. extr. et 2. *Att.* 19. extr. Colere et observare alicquem. et 6. *Fam.* 10. Alicquem observare et colere. et 9. *ibid.* 20. ad fin. *Observare* alicquem perofficose et amanter. et 6. *ibid.* 10. diligerent. *Id. Planc.* 16. 39. Eas tribus officiis ab hoc observatas, non largitione. *Orellius et alii addunt* corruptas. *Justin.* 11. 7. 11. Iterato quærentibus (ab oraculo) de persona regis, jurentur eum regem observare, quem reversi primum in templum Jovis eundem plastro reperissent. — Hinc Part. præs., cujus exempla et supra retulimus,

Observans, antis, adjective quoque usurpatur, unde *Comp. Observantior* et *Sup. Observantissimus* 1. et 2. Est autem ¶ 1. Qui servat, obedit, obtemperat, *osservante, obbediente, che adempie; V. supra § 4. Claudian. IV. Cons. Honor.* 296. *observantior* æqui Fit populus. *Plin. 7. Ep.* 30. *Observantissimus* omnium officiorum *Apul. de mundo circa fin.* Sublimitates regionum tenent astra cælestia et mundi lumina. Ac merito illis licet ordine perpetuo frui, nec diversis spatiis temporum observantissimam legem suorum aliquando itinerum mentiuntur. h. e. legem observantissimam itinerum. ¶ 2. Item est qui colit, veneratur, *rispettoso, riverente, che onora. Cic. Quintil.* 11. 39. *Hominem* propinquum, tui observantem, virum bonum-notebas, aut non audebas appellare. *Id. 16. Att.* 16. A. *init.* Ut mehercule paucos æque observantes atque amantes me habere existimem. *Id. 1. ad Q. fr.* 2. 3. *Observantissimus* mei homo. *Grat. Cyneq.* 104. Haud fuit in terris divum observator alter.

OBSES, stidis, m. et f. 3. *Opses* pro obses legitur in *Scipionum Inscript.*, quam *F.* infra sub I. *init.*, et in *alia* apud *Jahn. Spec. epigr.* p. 5. n. 11. — Obses est qui in bello traditur alterius partis imperio, ea lege, ut si qui dedit, a fide recedat, is qui accepit, jus habeat et potestatem in corpus vitamque ejus, qui traditus est. Ita porro videtur appellatus ab *obsidendo*. Hinc male *Paul. Diac.* p. 179. 6. *Müll.* *Obsides* pro obfides, qui ob fidem patriæ præstandam dantur. *επιστες* (h. ostaggio, statico, gaggio; *Fr. otage de guerre; Hisp. rehen; Germ. die Geissel; Angl. a hostage).*

1.) Proprie. — a) Mascul. gen. *Inscript. Scipion.* apud *Orell.* 550. *SVBICIT. OMNE. LOVCANA. OBSIDESQVE. ABDOVCIT. Nevius* apud *Non.* p. 474. 17. *Merc.* Captivos plurimos Sicilienses paciscit, obsides ut reddant. *Cæs. 1. B. G.* 14. Ut obsides accipere, non dare consueverint. *Cic. Manil.* 12. 35. *Obsides* alicui imperare. *Sall. Jug.* 58. dedere. *Justin.* 7. 3. 2. dare in pignus futurae pacis. *Liv.* 34. 35. sub fin. *Obsides*, ea ita futura, daret quinque, quos imperatori Romano placuisset. *Nepos Themist.* 7. Retinere alicquem obsidem. — b) Femin. gen. *Ovid. 8. Met.* 47. Me tamen accepta poterat deponere bellum Obside. *Cf. Sueton.*

Aug. 21. A quibusdam vero novum genus obsidum feminas exigere tentavit.

II.) Translate. ¶ 1. Ita dicitur extra bellum quicumque in alicujus rei fidem traditur, sponsor. *Nepos Phoc. 2. a med.* Phocion negavit esse periculum: seque ejus rei obsidem fore, pollicitus est. *Cic. 5. Ferr. 53. 124.* Tantum quod aratoribus Metellus obsides non dedit, quae nulla in re Verri similem futurum, *sicurtia. et Cluent. 66. 188.* Accipere aliquem obsidem nuptiarum. *et 4. Cat. 2. 3.* Parvulus filius, quem mihi videtur amplecti respublica, tamquam obsidem consulatus mei. *Cæs. 6. B. G. 2.* Civitates jurejurando inter se confirmant, obsidibusque de pecunia cavent. *Ovid. Heroid. 2. 34.* Qui mihi conjugii sponsor et obses erat. *Seneca Hippol. 89.* Cur me in penates obsidem invisos datam, Hostisque nuptam, degere ætatem in malis Lacrimisque cogis? ¶ 2. De rebus inanimis. *Cic. 4. Cat. 5. 9.* Habemus a C. Cæsare sententiam, tamquam obsidem perpetuæ in rempublicam voluntatis. *Id. Cæl. 32. 78.* Habet a M. Cælio respublica duas accusationes, vel obsides periculi, vel pignora voluntatis. *h. e. certa argumenta, ne periculum ab eo timeatur. Quintil. 12. 7. 3.* Crediti sunt etiam clari juvenes obsidem reipublicæ dare malorum civium accusationem. *Adde Cic. Cluent. 30. 83.*

OBSESSIO, ònis, f. 3. actus obsidendi sive circa sedendi, sed occurrit speciatim tantum in re militari, *πολιεργεῖς* (It. *assedio, blocco*; Fr. *siège, blocus*; Hisp. *sitio, cerco que se pone delante de una plaza, bloqueo*; Germ. *d. Umlagerung, Einschliessung, Blokade*; Angl. *a besieging, ob-session*). *Cic. Dom. 3. 5.* Obsessione templorum, occupatione fori. *Cæs. 3. B. C. 24.* Obsessionem omittite. *levar l'assedio. Sueton. Cæs. 58.* Obsessionem castrorum nunciata. *Cic. Pis. 17. 40.* Obsessio militaris viæ. *h. e. interclusio, occupatio.*

OBSESSOR, òris, m. 3. qui obsidet. ¶ 1. Generatim est qui sedet et moratur in aliquo loco. *Plaut. Pseud. 3. 2. 18. de coquo.* Hoc ego fui hodie solus obsessor fori. *Ovid. 2. Fast. 259.* hydus obsessor aquarum. ¶ 2. Speciatim in re militari est qui oppidum vel locum armis claudit expugnandi causa, *assediator, πολιορκητής. Cic. Dom. 5. 13.* Fori depopulator, obsessor curiæ. *Liv. 9. 15.* Obsessor Luceriæ urbis. *Tac. 3. Hist. 73.* Plus pavoris obsessis, quam obsessoriis intulit.

OBSESSUS, a, uni. F. OBSIDEO.

OBSESSANUS, a, um, adject. pro *Obsidianus* (quamvis vorem F.) apud *Plin. 36. Hist. nat. 26. 67. (196).* et alibi, itemque *Obsius* pro *Obsidius* ibid. legit *Sillig.* atque hæc adducat: Formam a nobis receptam comprobant *Orpheus Lih. 282., Arrian. peripl. mar. Erythr. p. 3. ed. Hudson., Scripser. ined. apud Salmas. Exerc. p. 64. a. F., et scriptura vulgata neque e Plinii editionibus interpolata Isid. 16. Orig. 4. et 16.* Forma vulgata *obsidianus* apud nullum scriptorem invenitur.

OBSIDIUM, as, are, a. 1. sibi, exsilio. *Apul. 11. Met.* Arboribus austrinis laxata fluitibus, clementi motu arborum dulces strepitus obsidiabant.

OBSIDIATUS, us, m. 4. *ἐπιεργεῖται*, obsidum traditio, obligatio. *Amnian. 23. 7. ad fin.* Ne quid committeretur per indutias contrarium dantis, obsidatus specie viri celebres alitruerum pariter. *Id. 16. 12. ante meil.* Pater ejus illi obsidatus pignore tentus in Galliis. *Sic Id. 18. 6. ad fin.* Obsidatus sicut in Syriis detentus. *Alde Alcim. Ep. 10. F. OBSIDIUM.*

OBSIDEO, stiles, sibi, sessum, sidere, n. 2. (ubi et sedeo). Part. *Obsidens* sub B. 1. 2. et 3.; *Obsessus* sub B. 1. 2., 3., 5. 6. et II. 2. et 3.; *Obsessurus* sub B. 1. 3.; *Obsidendus* sub B. 1. 3. 4. et II. 2. — Obsidere

I.) Proprie occurrit A) Neutorum more; et B) Cum Accusativo.

A) Neutorum more raro admodum occurrit, et est aliquo in loco sedere, subsistere, morari, *fermarsi, tratteneersi, stare. Ter. Adelph. 4. 6. 5.* unuc vero domi certum obsidere est, donec reddir. *Val. Flacc. 2. 237.* Effugiunt properæ: sed dira in limite conjux Obsidet. *Plaut. Pæn. prol. 23.* Servi ne obsideant, liberis ut sit locus. *non occupino i seggi.*

B) Cum Accusativo frequentissime usurpatur, et ¶ 1. Generatim est circa sedere, considerare,

apud aliquam rem vel aliquo in loco subsistere, *sedere, stare da presso, su qualche cosa, περιεργεῖται. Plaut. Rud. 3. 3. 36.* Venus alma, te obsecramus, ut hanc tua pace aram obsidere patiere etc. *Plin. 11. Hist. nat. 18. 19. (62).* Rana stagna et rivos obsident. *Sil. It. 8. 634.* Obseditque frequens castrorum limia bobo. Huc pertinere videtur et illud *Vet. Poet. apud Cic. 2. Divinat. 56. 115. et Farron. 7. L. L. 17. Müll.* O sancte Apollo, qui umbilicum certum terrarum (*h. e. Delphos*) obsides. Apud *Farronem Müllerus leg. obtines.* ¶ 2. Speciatim est custodiendo occupare, detinere, insidere, *sopravvegliare, tenere occupato sopravvegliando. Cic. 2. Phil. 35. 89.* Veni in ædem Telluris, et quidem invitus, quin omoes aditus armati obsident. *Cl. Justin. 1. 5. 10.* Epistola, quia palam ferri nequibat, regis custodibus omnes aditus obsidentibus, lepori inseritur. *et Virg. 2. Æn. 802.* Danaïque obsessa tenebant Limina portarum. *Cæs. 3. B. G. 23.* Obsidere vias. *Sic Id. ibid. 24.* Obsessis viis, connatu intercluso. *Curt. 6. 8. ad fin.* Jam ad omnes aditus dispositi equites, itinera quoque obsidere jussi, ne quis ad Parmenionem-occultus evaderet. *Virg. 3. Æn. 400.* Et Sallentinus obsedit milite campos Lyctius Idomeneus. *Cic. 2. leg. Agr. 28. 75.* Totam Italiam suis presidibus obsidere atque occupare cogitat. *Id. Rosc. Am. 11. 30.* Pater occisus nefarie, domus obsessa. *Cl. eumad. 4. Cat. 9. 18.* Patria obsessa facibus et telis inpiæ conjunctionis. *Nepos Hann. 12.* Quum multitudine domum ejus circumdedissent, Hannibal impetavit puero, ut omnes fores ædificii circumiret, ac prope sibi renunciaret, nam eodem modo antequam obsideretur.

¶ 3. Item speciatim in re militari est circumsidere locum aliquem, ut oppidum, armicum et militibus claudere expugnandi causa, *cingere d'assedio, assediare. Sall. Jug. 110.* Proficiscitur in loca sola, obsessum turrim regiam, quo etc. *Cæs. 2. B. G. 36.* Curio Uticam obsidere, et vallo circummuniro instituit. *Liv. 2. 11.* Consiliis ab oppugnanda urbe ad obsideam versis. *Id. 30. 7.* Ut Carthagineum redderet extemplo Scipionem obsessurum. *Cic. Harusp. resp. 4. 6.* Carthagineum obsidere, oppugnare, labefactare. *Liv. 25. 11.* Proprium inopiam erant obsidentes, quam obsessi. Similiter *Vellej. 2. 51. 2.* Inopia obsidentibus, quam obsessis gravior. — Ab *obsidere* differt *assidere*, quo postremo signis quadam et languida oppugnandi ratio significatur; hinc *Liv. 21. 25.* Mutine quum obsiderentur, et gens, ad oppugnandum urbium artes rudis, signis intactis assideret et muris. *Cl. Sall. apud Priscian. 8. p. 830.* *Putsch.* Amisouque assideri sine præliis audirbat. *et Tac. 6. Ann. 43.* Assidendo rastellum dedit spatium exuendi pacta. — Ceterum *Justin. 11. 2. 9.* Præstilla Macedonum obsideri. *Sall. Jug. 26.* Quintum jam mensem armis obsessus teneor. *Nepos Epain. 7.* Locorum angustiis clausi, ab hostibus obsidebantur. *Cæs. 1. B. C. 84.* Tandem omnibus rebus obsessi, petunt etc. *chiusti e privati.* ¶ 4. Hinc est etiam homines rohiliere, in officia per vim artinere. *Nepos Timol. 3.* Arcem Syracusis munierat Dionysius ad urbem obsidulam. *per tenere in freno. Justin. 22. 2. 11.* Inmissis militibus populum obsidet, senatum trucidat. ¶ 5. Item de lucis obsessus est cinctus, circumlatus, *circundato. Sil. It. 8. 477.* Obsessa caupo squalente Fregelle. *Ovid. 15. Met. 717.* Trachasque obsessa palude. *Sil. It. 7. 358.* Obsessis naribus igui Luctantur frustra rabidi mugire juveni. ¶ 6. Latissimo sensu est etiam possidere. *Tibull. 4. 1. 139.* Tyrio tellus obsessa rolono. *passeduta, tenuta. Cic. 1. Nat. D. 23. 65.* Corporibus omnis obsidetur locus: ita nullum inane, nihil esse individuum potest. *occupato, pieno, ingombro. Sic Ovid. 11. Met. 363.* palus drmsis obsessa salictis. *h. e. obsita. Sil. It. 1. 199.* Herruleo dirimente freto, diducta propinquis Europes videt arva jugis: ultra obsidet sequor. *Cels. 7. 22.* Si totum id ramex obsederit. *Ovid. 9. Met. 581.* Et pavet obsessum glaciali frigore pectus. *et 5. ibid. 652.* Occupat obsessos sudor mihi fligidus artus. *Virg. 3. G. 508.* it naribus ater Sanguis, et obsessas fauces premit aspera lingua.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a super. paragr. B. 1., ponitur pro instare, stare *addosso.*

Cic. Flacc. 21. 57. Speculatur atque obsidet rostra vindex temeritatis et moderatrix officii curia. ¶ 2. Metaphorâ ductâ a super. paragr. B. 3., est alicujus lateri hætere ad ejus animum, gratiam etc. captandum. *Cic. Orat. 62. 210.* Quum is, qui audit, ab oratore jam obsessus est ac tenetur. *Liv. 40. 20. ad fin.* Mirus in dies patris animo fidebat, quum obsideri aures a fratre renneret. *h. e. assidue fratrem cum eo colloqui. Justin. 42. 4. 21.* Obsidere alicujus animum. *essergli di continuo intorno per cattivarselo. Cic. 1. Cat. 10. 26.* Jacerem hunc ad obsidendum stuprum. *h. e. captandam occasionem stupri patrandi. — Similiter Stat. 9. Theb. 490.* quid faciat bellis obsessus et undis? ¶ 3. Metaphorâ ductâ a super. paragr. B. 6., est invadere, occupare atque adeo possidere. *Cic. 1. Phil. 1. 3.* Dictaturam, quæ vim regis potestatis obsederat, funditus ex repubi. sustulit. *h. e. occupaverat, obtinuerat. Id. 2. Ferr. 2. 6.* Hominem ab isto quæsitum esse, non qui reum suum adduceret, sed qui meum tempus obsideret. *h. e. occuparet, et me accusantem impediret. Justin. 29. 4. 9.* Quibus tot tantisque rebus obsessus, cui rei primum occurreret, ambigebat. *Seneca Herc. Fur. 112.* Pectora tantis obsessa malis. *Id. Agam. 136.* Obsessa mens. *Petron. Satyr. 99.* Feras quidem mentes ira obsidet, eruditus prælabitur. *si ferma e le invade.*

OBSIDIÆ, arum. F. OBSIDIUM sub A.

OBSIDIÆLIS, e, adjert. (obsidium) ad obsidionem pertinens. *Auct. Itiner. Alex. M. edente A. Maio 47.* Admotisque obsidiælibus machinamentis. *Al. leg. obsidionalibus. Plerique tamen Codd. obsidiælis exhibent etiam apud Liv. 7. 37., ubi F. Drakenborg.*

OBSIDIÆNCUS, a, um, adject. ad Obsidium pertinens, quod est nomen R. hominis. De Obsidiæno lapide, et vitro hæc *Plin. 36. Hist. nat. 26. 67. (196).* In genere vitri et Obsidiæna numerantur, ad similitudinem lapidis, quem in Æthiopia invenit Obsidius, nigerrimi coloris, aliquando et translucidus, crassiore visu, atque in speculis parietum pro imagine umbras reddente. Gemmas multæ ex eo faciunt: vidimus et solidas imagines Divi Augusti, capaci materia hujus crassitudinis: dicavitque ipse pro miraculo in templo Concordiæ Obsidiænos quatuor elephantos, etc. Xenocrates Obsidiænum lapidem et in India et in Samnio Italiæ, et ad Oceanum in Hispania nasci tradit. Fit et tincturæ genere Obsidiænum, ad escaria varia vasa et totum rubens vitrum etc. *De Obsidiæno lapide* egit accurate *Caylus in Mem. de l'Acad. des Inscript. etc. T. 30. p. 457.—502., et Corsi, Delle pietre ant. p. 261.,* qui eum vocat *vetro vulcanico. — Id. Plin. 37. Hist. nat. 10. 65. (177).* et *ibid. 13. 76. (200).* *Obsidiænas gemmas* memorat, quæ ita appellatæ videntur, quia rum Obsidiæno lapide colore et reteris qualitatibus conveniunt. — *Isid. 16. Orig. 4.* eundem lapidem *Opsidium, et ibid. 16. Obsidiænum* vocat. V. tamen OBSIANUS.

OBSIDIO, ònis, f. 3. (obsideo) proprie usurpatur in re militari, et est actus, quo milites circumsidunt locum aliquem armisque claudunt expugnandi causa, *περιεργεῖται* (It. *assedio*; Fr. *siège, blocus*; Hisp. *sitio, bloqueo*; Germ. *d. Besetzung, Einschliessung, Blokade*; Angl. *a siege, blockade*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu in re militari, ut diximus. *Festus p. 198. 19. Müll.* Obsidionem potius dicendum esse, quam obsidiænam, adjuvat nos testimonio suo *Ennius* in Felanone quum ait: «Scibus natum ingenium Ajaxem, rui tu obsidionem paras». Item alio loco: «Hector, qui haud cessat obsidionem obtulerit». *Cic. Mur. 9. 20.* Partim vi, partim obsidione urbes rapere. *Liv. 5. 2.* Quam spes major Romanis in obsidione, quam in oppugnatione esset. *Nepos Epain. 8.* Urbem obsidione etandere. *Id. Alcib. 4.* In obsidione tenere. *Cæs. 3. B. C. 31.* habere. *Quintil. 1. 10. 48.* Trahere obsidionem in longius. *Nepos Timoth. 1.* Obsidione liberare. *Liv. 38. 15.* eximere. *Justin. 14. 2. 4.* Ab obsidione recedere. *Virg. 10. Æn. 28.* levare obsidione. *et 8. ibid. 647.* premeret. *et 3. ibid. 52.; et Justin. 22. 4. 1.* cingere. *Id. Justin. 5. 8. 1.* circumdare. *Tac. 15. Ann. 4.* Obsidionem exsequi. *far un assedio. et ibid. 5.* omit-

tere. *levar l'assedio*. et *Liv.* 24. 41. in fin. solvere. *Tac.* 1. *Hist.* 33. tolerare. *Justin.* 41. 6. 4. pati. *Id.* 3. 4. 3. Annis decem in obsidione urbis teneri. *Ovid.* 6. *Fast.* 352. *Fecerat obsidio jano diuturna fameo.* ¶ 2. Est etiam detentio, occupatio: *V. OBSIDEO B. I. 2. Frontin. de colon. p. 108. et 141. Goes. Terrentium, oppidum: eger ejus in praesuras et strigas est assignatus post lectam obsidionem limitibus Julianis.*

II.) Translate. ¶ 1. Obsidio est, qua quis captivus, aut in vinculis detinetur, *schlawitz, pignonia. Justin.* 2. 12. 6. Quin vos in haec nostra rasta ex ista obsidione transitis? *Id.* 15. 1. 3. Alexandri filium cum matre obsidione Amphipolitana liberare. Adde *ennd.* 39. 1. 4. ¶ 2. Poni tur etiam de gravi periculo, in quo quis versatur: ad rem *Plaut. Asin.* 2. 2. 14. Irrum in obsidione linquet, inimicum animos auerit. *h. e.* herum in discrimine linquet. *Cic. Habir. perduell.* 10. 29. Atque obsidione repubblicam liberasset. *h. e.* gravi periculo. *Sic Id.* 5. *Fam.* 6. Ner pulant ei munus deesse posse, qui ex obsidione generatos exemerit. *It. tolse al periculo di prendere il loro danaro. Plin. Punneg.* 81. Summota campis (pervenationes) iruptio ferarum et obsidione quadam libertatis aggressum labor.

OBSIDIONALIS, e, adject. ad obsidionem pertineus, *πολιορκητικός*. Obsidionalis corona, inquit *Festus p. 190. 21. Müll.* est, quae ilatur imperatori ei, qui obsidione liberavit ab hostibus obsessos. Ea fit ex granine viridi, fere ex eo loco decerpto, in quo erant inclusi. Nobilissima fuit omnium, quae vitatis ergo dabatur, quod fusc persequitur *Plin.* 22. *Hist. nat. c. 3. 4. 5. et 6.*, enumerans eos omnes, qui ad sua usque tempora illam sunt consecuti. Adde *Gell.* 5. 6. et *Ser. Aurel. Vict. Vir. Illustr.* 59., ubi narrat, P. Scipionem Fenilianum corona obsidionalis aurea a militibus fuisse donatum. *Liv.* 7. 37. Graninea corona obsidionalis. *Amnian.* 24. 1. *med.* Obsidionalis machina. *Id.* 17. 2. *moræ.* *Id.* 14. 2. *a med.* Obsidionale commentum. *Id.* 16. 4. Malis obsidionalibus expediti. *Inscript. apud Gruter.* 375. 1. et emendatior apud *Kellermann. Vig. Rom. laterc.* p. 37. n. 41. M. BASSARO M. F. STEL. RVFO TOTIDEM VEXILLIS OBSIDIONALIBVS DONATO.

OBSIDIOR, *avis, arl, dep.* 1. *far insidie, περιεργεω*, insidias facere. *Colum.* 9. *R. R.* 14. 10. Clabrones, qui ante alvearia plerumque obsidiantur apibus proleuntibus. *Commodian.* 62. 11. Obsidiando perit, et ideo perit iniquus. *h. e.* obsidione diuturna, Satanas circa fortissimum Christianum tandem fatigatur et frangitur.

OBSIDIUM, *ii, u.* 2. duo diversa significat, prout est *A)* ab *obsidendo*, aut *B)* ab *obside*.

A) Obsidium ab *obsidendo* est idem quod *obsidio, assedio*; *Festus* vero p. 198. 19. *Müll.* obsidionem tanquam usu frequentiore praefert.

1.) Proprie. *Festus p. 193. 10. Müll.* Obsidium, tanquam praesidium, subsidium, recte dicitur. cuius etiam auctor C. Laelius pro se apud populum: «Ut in (scribendum Uti) nobis terra marique simul obsidium facerent». Et Sallustius historiarum primo: «Magnis operibus perfectis, obsidium cepit per L. Catilinam legatum». Haec *Festus. Cl. Kritz, C. Sall. Crispi Histor. fragm.* p. 109., ad *h. l.* ait: Luce clarius est, *Festum* non de trita voci potestate loqui, qua valet *ob-sessionem* sive *obsidionem*, sed inusitatum subsidii significationem proborum auctoritate scriptorum firmare ac defendere. Quare unire vere putandum est *cepit* (alii enim legunt *cepit*), ipsa sententia hoc verbum flagitante; sensus enim hic est: Quum magna opera perfectisset, l. e. magnas munitiones instituisset (sc. imperator aliquis ab hostibus valde pressus), auxilium accepit per Catilinam. Haec *Kritz*. Sed bona tanti viri venia, *Festus* mihi affirmare videtur, ab uno eodemque verbo *sedeo* cum praepositione composito, eadem forma, qua *praesidium* et *subsidium*, *obsidium* quoque recte dici: porro ex *Laetii* et *Sallustii* fragmentis nihil certi erui posse, nemo est qui non videat. *Varro* 5. *L. L.* 90. *Müll.* Obsidium dictum ab *obsidendo*, quo minus hostis egredi possit. *Ennius* apud *Non. p. 216. 29. Merc.* Saevio obsidlo preme-re aliquem. *Tac.* 13. *Ann.* 41. circumdare. et 4. *ibid.* 61. *extr.* subigere. *Id.* 4. *Hist.* 28. Obsidium

urgere. et *ibid.* 58. tolerare. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 24. facere illo. *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 17. Consulem obsidio liberare. et *ibid.* 74. Urbem obsidio solvere. *Plaut. Mil. glor.* 2. 2. 67. Curre in obsidium perduelles. *h. e.* ad perduelles obsidendos. *coge pro curre* quidam leg. ex conjectura: alii cura *obsidium*.

II.) Translate. ¶ 1. Obsidium pro insidiis ponitur. *Colum.* 9. *R. R.* 7. 6. de apib. Quum liceet vitare pestis obsidia, per aliud vadentibus suffugium. *h. e.* lacerti, qui vestibulum alveorum obsidet, ut prodrucant apes mactet. *Id.* 8. *ibid.* 2. 7. de gallinis. Dum tamen anus sedula, vel puer adhibebat custos vagantium, ne obsidiis hominum, aut insidiatorum animalium disipiantur. *h. e.* observatione, insidiis, et veluti obsidione hominum gallinas captantium. (Ex hoc Ineo quidam fecere *obsidiae arum*, ut *insidiae*. Ita profecto legitur apud *Commodian.* 44. 13. Obsidiae mille, sicut nunc, inque rapine. *V. OBSIDIOR.*) ¶ 2. Item pro magna cura, cautione. *Colum.* 9. *R. R.* 9. 1. Curam postulant diligentem, quom vernant et exundant novis festibus: qui nisi curatoriis obsidio protinus excepti sunt, diffingunt. *continua assistenza e osservazione.* ¶ 3. Item pro gravi periculo, malo: *V. OBSIDIO II. 2. Flaut. Mil. glor.* 2. 2. 64. herus loquitur servo. Viden' hostis tibi adesse? tuoque tergo obsidium? consule. *h. e.* verbera; idem enim herus paullo ante dixerat *ibid.* v. 60. vigila, ne somno stude: Nisi quidem hic agitari mavis varius virgis.

B) Obsidium ab *obside*, vel servitium pro servus, est idem atque *obses*, ut status *obsidis*: *V. OBSSES* et *OBSIDATUS. Tac.* 11. *Ann.* 10. Merceditas obsidio nobis datoci in ostaggio. Fortasse (ait *Bötticher. Lexic. Tacit.* p. 326.) restituenda est haec lectio, libris scriptis faventibus, *Tac. Germ.* 29. et 15. *Ann.* 1.

OBSIDIO, is, ere, a. 3. (ob et sido). *Parl. Obsidens.* — Obsido est idem atque *obsideo*, occupo, teneo, *occupare. Lucilius* apud *Non. p. 21. 25. Merc.* Ne auriculum obsidat caries, ne vermiculture. *Lucret.* 4. 350. cuncta foramina complet, Obsiditque vias oculorum. et *ibid.* 1085. Quae quoniam certas possunt obsidere partes, etc. *Sall. Cat.* 46. Oerulle pontem obsidunt. *h. e.* militibus circumdant. *Virg.* 9. *En.* 159. vigilum exentibus obsidere portas. *h. e.* observare, custodire. *Id.* 7. *ibid.* 333. neu connohiis ambire Latinum. Eneadae possint, Italosque obsidere lines. *occupare. Tibull.* 2. 6. 23. Praedor cupit immensus obsidere campos. *Stat.* 10. *Theb.* 270. Per pendor! Argolicas hi ne ausi obsidere portas? *assediare. et Catull.* 64. 345. Troicaque obsidens longinquo moenia bello.

OBSIGILLO, *V. OBSTRIGILLO.*

OBSIGNATIO, *ōnis, f. 3. suggellamento, επισημασις*, actus obsignandi. *Geil.* 14. 2. *ante med.* Probari debet pecuniam datam chirographi exhibitione, tabularum obsignatione, testium intercessionem. *Cl. Arnob.* 2. 56. Quid est enim, quod humana ingenia labefactare non audeant, quamvis illud, quod infirmare moliantur, sit purum et liquidum et veritatis obsignatione munitum?

OBSIGNATOR, *ōnis, m. 3.* qui obsignat, *επισημαστής*. ¶ 1. Generativus. *Cic. Cluent.* 66. 186. Litterarum obsignator. ¶ 2. Specialim *obsignatores* dicti sunt testes, qui testamentum signis suis obsignabant. *Cic.* 12. *Att.* 18. *a med.* Terentium de obsignatoribus mei testamenti loqui. — Et absolute. *Id. Cluent.* 13. 37. Oplanicus obsignatores ad eum addurit.

OBSIGNATUS, a, um. *V. voc. seq.*

OBSIGNO, as, avi, atum, are, a. 1. (ob et signo). *Part. Obsignans* II. 2.; *Obsignatus* I. 1.; *Obsignandus* I. 1. b. — Obsignare est signi impressione occludere, firmare, signare, *επισημασις* (i. sigillare, suggellare, bollare; *Fr. fermer d'un sceau, sceller, cacheter*; *Ilisp. sellar, cerrar con sello alguna cosa*; *Germ. siegeln, versiegeln*; *Angl. to seal, seal up*).

1.) Proprie. ¶ 1. Generativus. — a) De re quacumque. *Plaut. Cas.* 2. 1. 1. Obsignata cellas: referte annulum ad me. *Id. Amph.* 1. 1. 265. pate-ra est in cistula, Amphitruonibus obsignata signo. *Id. Men.* 5. 7. 47. obsignatum in vidulo marsupium cum viatico. *Id. Epid.* 2. 3. 3. Oclusum atque obsignatum armarium. *Id. Pers.* 2. 3. 14. Tripur-

ci homines, qui alim servo obsignant cum sale. *Q. Cic.* 16. *Fam.* . Obsignare lagenas. *S. eton. Aug.* 46. Sub die . . . mitorum obsignata (suffragia) Romani (col. . . .) mitterent. *Id. Tib.* 4. 1. . . . tes obsignatae de Romani. *Cic.* 2. *Orat.* 61. 248. Sator (sepeum), cui domi' nihili nec obsignatu oclusum. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 5. 9. (65). agerona ore obliato ob i' ite- que simulacrum habet. *Cic.* 2. *Divinat.* 70. 1 3 Obsignatam habere naturam. *V. NATURA.* — b) De epistolis. *Plaut. Bacch.* 4. 1. 15. Cedo tu ce-cam ac limum actatum: age obliiga, obsigna cito. *Id. ibid.* 4. 9. 11. Tabellae obliigate, consignatae. *Id. Cure.* 2. 3. 68. Tabulae annulo meo obsignatae. *Id. Pseud.* 4. 7. 105. Epistola heri imagine obsignata. *Cic.* 6. *Terr.* 63. 140. Quas ego litteras obsignandas publice signo deportandasque curavi. *Cic.* 3. 7. *ad fin.* Epistola obsignata annulo, cuius signum haud sane notum erat. *Id.* 6. 6. *sub init.* Litteras quoque, quas in Europam (Alexandria) mitterat, veteris annuli geometri obsignabat. Similiter *Id.* 10. 6. *sub init.* Annulum, quo ille (Alexandria) regni atque imperii viros obsignare erat solitus, reddo vobis. ¶ 2. Specialim *obsignare tabulas, testamenta* dicuntur testes, qui et scribendo adsunt testimonii gratia, et annulo suo signant. *Cic. Cluent.* 66. 185. Istam ipsam quaestionem, dirite, quis obsignavit? innum aliqua nominatae: nimirum reperitis. *Id. ad Plaur.* 1. *post ep.* 16. l. 16. *ad Att.* Decretum quod est obsignatum ab amplissimis viris. *Id. Quinct.* 21. 67. Eius tri conditionisque tabellae obsignaverunt vi-vi boni complexus. *Id. Cluent.* 14. 11. Testamen-tum in alias tabulas transcriptum signis adlitteri-nis obsignavit. — Hinc inum *Cic.* 5. *Tusc.* 11. 33. Tu quidem tabellis obsignatis agis memini. *h. e.* convenis me testimonio scriptorum memini. Pro-verb. ductum opinor, a proferi consuetudine, ubi ta-bellae cito obliigate si profertant, his refragari non licet. ¶ 3. Item specialim *obsignare* abso-lute idem est atque *obsignare* annulo suo accusa-tionem adversus aliquem. *Cic. fragm. Orat. Scaur.* apud *Ascon.* Qui contra Scaurum patrem suum obsignaverat: ceteras eas sibi inimicitias non sus-ceptas. etc. Ita et *MS. euidit A. Manius*; editiones praeparam habent *obsignaverat stateras* eas. ¶ 4. *Obsignari pecunia* dicitur quae creditoribus ob-lata, et ab eo recusata, in sacrum a debitore conjicitur, et a bonis viris obsignata deponitur. *Papinian. Dig.* 17. 1. 56. et *ibid.* 22. 1. 7. ¶ 5. Item est signo impresso et nomine subscripto ob-ligare, *impegnare, pignerare. Val. Max.* 4. 4. n. 7. Fira agri jugera, quae pro amro ad aerarium obsignaverat, multe nomine amisit.

II.) Translate. ¶ 1. Metonymice ponitur pro ronficere, quia tum demum obsignantur tabulae, quam testamentum confectum, et contractus conclusus est. *Ces.* 1. *B. G.* 39. Vulgo totis castris testa-menta obsignabantur. *Cic. Pis.* 28. 69. Retinere quod accepit, testifirari, tabellas (ad. tabulas) obsignare velle, Epinrum discretum dicere. ¶ 2. Pro improprie. *Lucret.* 4. 366. In multas igitur voces vox me cupente diffugit, in privas quoniam se dividit aures, Obsignans firmam ver-bis clarumque sonorem. *Id.* 2. 581. Hinc in his obsignatum quaque vultus habere Convenit et memori mandatum mentis truer. *hinc impresso.* ¶ 3. Videtur etiam poni pro claudere, circumdare. *Festus p. 178. 11. et Paul. Diac.* p. 179. 5. *Müll.* Ob praeposita alias ponitur pro circum, ut quum dicimus inhem obsidit, obsignati, obvallari.

OBSIMULATUS, a, um, particip. ab inusit. *obsimulo*, idem ac *simulatus. Amnian.* 28. in fin. Quum frustra se tractos obsimulatis monumentis probabilius ostendissent. *Alii* rectius pro *obsimulatis leg.* ab *simulatis.*

OBSIPO, is, *V. OBS-EPPIO.*

OBSIPO, as, are, a. 1. (ob et suppo) obijcere, *παρρησίο.* *Paul. Diac.* p. 105. 11. *Müll.* Insipare famillam (*Müll.* Insipere far in olam), jace-re pullis. Unde dissipare, obsipare, ut quum rustici dicunt: Obsipa pullis esam. *Id.* p. 311. 6. Supat jacti, unde dissipat disjicit, et obsipat ob-jicit, et insipat, hoc est injicit. *Cl. Festus p. 310. 23. Sic Plaut. Cist.* 2. 3. 37. Obsipat aequalam. *h. e.* aspergit: nempe recreat eum, ut fit iis qui animo defecti aqua adpersa recreantur.

OBSISTO, sistis, stitī, stitum, sistere, n. 3. (ob et sisto). Quæ in præterito efferuntur, ad *Obsto* etiam referri possunt, quocum est illud commune. — Part. *Obsistens* 2.; *Obstitus* in fin. — Obsistere est sistere se coram, vel contra, consistere, manere, ἐπισταῖν (It. stare, fermarsi, porsi di contro; Fr. s'arrêter ou se mettre devant; Hisp. pararse, meterse delante; Germ. vor etwas hinstellen, sich stellen; Angl. to stand, take up one's stand). ¶ 1. Generatim. *Plaut. Mil. glor.* 2. 3. 62. Illic obsistam, ne imprudenti huc ea se surripit mihi, et in fin. hoc, quod ago, id me igitur oportet, hoc observare ostium. Illic obsistam. *Id. Capt.* 4. 2. 11, et *Amph.* 3. 4. 2. Eminor, ne quis mi obstitit obviam. *Liv.* 10. 16. Plures alicui Voluntio obsistere atque obstetari, ne etc. ¶ 2. Speciatim et sæpe est resistere, adversari, obstaré, se opponere, opporsi, ostare, fare resistenza, impedit et occurrat — a) Cum Dativo. *Cic.* 1. *Off.* 7. 23. Qui non defendit, nec obsisit, si potest, injuriæ, etc. *Id.* 3. *Cat.* 7. 17. Omnibus ejus consiliis occurrit atque obstitit. *Id.* 2. *Tusc.* 12. 28. Obsistere dolori. *Id.* 2. *Off.* 7. 23. odiis, et ibid. 10. 37. vitiiis. *Phædr.* 3. 15. legibus. *Cic.* 3. *Fin.* 9. 31. visis, assensusque suos firme sustinere. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 34. 108. Repugnare visis, obsistere opinionibus, assensus lubricos sustinere. *Id. Amic.* 8. 26. Studiis generorum, præsertim in re bona, quam difficile est, tum ne æquum quidem, obsistere. *Id. Senect.* 20. 72. Audacter obsistere alicui. *Justin.* 3. 1. 2. Voto suo obsistentis filius ejus dolo aggressitur. *Seneca Hippol.* 788. nullaque lucidis Nubes sordidior vultibus obstitit si frangere. — b) Sequenti part. ne. *Nepos Militari.* 3. Ad hoc consilium quom plerique accederent, Histæus Milesius, ne res conficeretur, obstitit, dicens etc. — c) Cum Infinito. *Tac. Germ.* 31. Obstitit Oceanus in se simul, atque in Herculeum inquit, h. e. impedit, vetuit. — d) Passive impersonaliter. *Cic.* 4. *Fin.* 7. 17. Magnitudine animi facile potest repugnari obsistitque fortunæ. *Ovid.* 1. *Met.* 58. vix nunc obsistitur illis. h. e. ventis. — e) Absolute. *Cic.* 6. *Verr.* 43. 94. Qui quom obsisteret ac defendere conarentur, male multri repelluntur. *Liv.* 7. 36. Quo præpediti, nec arma impigre capere, nec obsistere, nec insequi poterant. *Id.* 41. 26. Obsistentibus ad exitum Celliberis. *Curt.* 3. 2. ad fin. Obsistere, circumire, discutere in cornu, mutare pugnam, non duces magis, quam milites (*Macedonum*) callent. — Hinc Part. præter.

Obstitus, a, um, (quod *Fossius* et alii ab *obsistendo* delinunt, at alii ab *obstando* et *obstitus* legunt) proprie est qui contra stetit, qui obstitit, adversarius; sed ¶ 1. In re sacra sive augurali est de celo tactus, colpito dal fulmine. *Festus* p. 193. 4. *Müll.* Obstitum Cloatius et Ælius Stilo esse ajunt violatum atartumque de celo. Cincius quom qui ille deæve obstitit, id est qui viderit, quod vidit nefas esset. *Cic.* 2. *Legg.* 9. 21. ΚΕΡΥΒΙΑΙ (Orill. et *Vahlen.* Etruria) PRINCIPES DISCIPLINAM DUCEBANT (Orell. et *Vahlen.* doctelo). QUIBUS DIVIS CREVERINT, PROGVRANTO: IDEMQUE FVLGVRATA ATQVE DBSTITA PIANO. ¶ 2. Ceterum obstitus est obliquus. *Apul. de Deo Socrat.* sub init. Luna aliqna lucis indiga, denso corpore, seu lævi, reu quodam speculo, radios solis obstiti, vel adversi usurat. — Qui legunt *obstitum*, afferunt etiam *Ennium*, C. *Licinium Imbricem* et *Lurret.* apud *Festum* p. 193. 30. *Müll.*; sed in his pro *obstitum* legendum est *obstitum*. — Hinc

Obstitum, i, n. 2. absolute, substantivorum more; est obliquitas. *Apul. de Deo Socrat.* Prn situ et licta in obstito circumlor.

OBSITUS, a, um. *V. OBSERO*, is.

OBSOLEFACIO, facis, feci, factum, facere, a. 3. et **OBSOLEFIO**, fis, factus sum, fieri, pass. (obsoleo et facio). Part. **Obsolefactus** sub b. — Obsolefacere est inire ac ferere, ut aliquid exolescat, desurscat, delictat, vim aut splendorem amittat. — a) Activa forma. *Arnob.* 5. 160. Ne illam (historiam) vis temporis et vetustatis obsolefaceret longitudo. — b) Part. præter. pass. *Seneca Ep.* 90. ad fin. Rivi non opete, nec fistula, nec ullo coacto itinere obsolefacti, sed sponte currentes, contaminati. *Id. Ep.* 29. Auctoritas obsolefacta, avilita, sprezzata. *Val. Max.* 3. 5. n. 1. Candida

loga turpitudinis maculis obsolefacta. h. e. inquinata vitiiis. *Tertull. Virg. veland.* 11. Jam et vox obsolefacta est, et membra completa sunt, et pudor ubique vestitur, et mensæ tributa dependunt. h. e. ingrossata. — c) Passive. *Sueton. Aug.* 89. exir. Admonebat, ne paterentur nomen suum commissionibus obsoleferi. *renderi volgare ed essere avilito. Cic.* 2. *Phil.* 41. 105. In homine enim turpissimo obsolefebant dignitatis insignia. Ita *Orellius*; al. obsolebant, al. obsolescebant.

OBSOLEFACTUS, a, um, et **OBSOLEFIO**, fis, etc. *V. voc. præced.*

OBSOLEO, les, lere, n. 2. non esse in usu, antiquum esse. Præsens *obsoleo* agnoscitur a *Priscian.* 9. p. 872. *Putsch.* — Imperf. *obsolebant* legunt nonnulli apud *Cic.* 2. *Phil.* 41. 105. *V. OBSOLEFACIO* sub c in fin. — Præter. *obsolevi* *V.* in voc. seq.

OBSOLESCO, lescis, lēvi (lui), lētum, lescere, inchoat. 3. (ob et soleo, vel rectius ex obs et oleo cresco, *V. Cassiod.* loc. cit. in **OBSORDESCO** II.). Part. **Obsoletus** in fin. — Obsolescere est exolescere, desuescere, paulatim deficere, veterem fieri, vim aut splendorem amittere, ἀπαρχαίωμαι (It. invecchiare, andare in disuso, mancare a poco a poco, perdere il suo vigore o il suo lustro; Fr. passer, vieillir, tomber en désuétude, perdre sa valeur, sa force, s'affaiblir; Hisp. pasar, envejecer, perder el vigor, descaecer; Germ. nach untr nach vergehen, alt werden, veralten, sich abnutzen, ausser Gebrauch kommen, seinen Werth, seine Bedeutung verlieren; Angl. to become antiquated, grow out of use, fade, decay, lose its worth or impartance). *Varro* 9. *L. L.* 16. *Müll.* His (verbis) oportet, si possis, non uti: sic enim obsolescent. *Cic.* 1. *Acad.* (post.) 3. 11. Hæc inclusa habebant; et, ne obsolescerent, renovabant, quom licebat, legendo. *Id. Sert.* 28. 60. Virtus spendet per se semper, neque alienis unquam sordibus obsolescit. *Id.* 1. *leg. Agr.* 7. 21. Solum hor in republ. vertigal est, quod amissis aliis, remanet; intermissis, non conquiescit: in pace nitet, in bello non obsolescit: militem sustentat, hostem non pertimescit. *Id. leg. Manil.* 17. 52. Obsolevit jam ista oratio, re multo magis, quam verbis refutata. *Id.* 1. *Invent.* 26. 39. Quæ (chartæ) propter vetustatem obsoleverunt. Est qui leg. obsoleverunt. *Id. Cæst.* 17. 40. Verum hæc genera vitutum non solum in moribus nostris, sed vix jam in libris reperiuntur. Chartæ quoque, quæ illam pristinam severitatem continebant, obsoleverunt. *Al. leg. obsoleverunt. Seneca* 3. *Benef.* 1. Quæ recentia apud illos vigerunt, ea interjecto spatio obsolescunt. *Plin. Paneg.* 4. Enituit aliquis in bello, sed obsolevit in pace. *Gell.* 2. 23. Quæ Latina sunt, Græcæcum (conædiarum), quas æmulati nequiverunt, facilius atque luminibus obsolescunt, si oscurano. et *Tac.* 4. *Ann.* 26. Ne laus obsoleat. *Curt.* 9. 6. circa med. Cito gloria obsolescit in sordidissimis hostibus. *Apul. Florid.* n. 17. Tragedi adeo ni quotidie proklamant, claritudo artelii obsolescit, si perire la voce. — Hinc Part. præter.

Obsoletus, a, um, adjective usupatur, unde *Comp. Obsoletor* 1. rt 2.; et *Sup. Obsolestissimus* 1. — **Obsoleto** ¶ 1. Est vetus, priscus, atque adeo usurpari desitus, aut in pretio haberi, disusato, antico, che ha perduto l'uso, o il pregio, οὐκ ἐκείναις, ἔωλος. — a) De veste, et est vetus, detrita, atque adeo vilis, sordida, vecchia, logora, vile. *Liv.* 27. 31. Erat veste obsoleta, capilloque et harba promissa. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 5. 13. Vestitu obsoleto, corpore incullo et horrido, capillatior, quam ante, barbaque majore. *Nepos Agestil.* 8. Vestitu humili atque obsoleto. *Curt.* 6. 9. a med. *Philotas*, religatis post tergum manibus, obsoleto amiculo velatus. — Sic *obsoleto* homo, obsoleto ac vili cultu. *Cic. Pis.* 36. 89. In villa *Euchaliæ* jacuisti mœrens aliquot dies, atque inde obsoleto Thessalonicam, omnibus inscientibus noctuque, venisti. *Cf. Apul. Florid.* n. 19. Qui exsequis venerant, circumstare omnes tristissimos et obsolestissimos vestitu. — b) De aliis rebus. *Obsoleta* ædes, vetustæ, sordidæ, nullo artificio ædificatæ, aut ruinosæ. *Horat.* 2. *Od.* 10. 5. Auream quisquis mediocritatem Diligit, latus caret obsolesti Sordibus tecti, caret invidenda Sobrius auita. *Sic Prudent. præf. pepi orep.* 26. obsole-

tum vasculum. — Similiter *Cic.* 3. *Orat.* 37. 150. Abjecta atque obsoleta verba fugere. *Id. Quinct.* 18. 56. Hæc vulgaria atque obsoleta sunt: res autem nova atque inaudita. *Id.* 3. *Verr.* 21. 56. Vereor, ne hæc forte cuiquam nimis antiqua et jam obsoleta videantur. *Id. fragm.* apud *Augustin.* 2. *Civ. D.* 21. Antiquos mores ita oblivione obsoles videmus, ut non modo non colantur, sed etiam ignorentur. *Justin.* 30. 4. 15. Ferentes in bellum alii majorum suorum antiquam et obsoletam gloriam, alii nitentem recentibus experimentis virtutis florem. *Cic. Fontej.* 15. 32. Studiis militibus apud juventutem obsoletois dismissi. ¶ 2. Item est communis, vulgaris, atque adeo vitiatius, corruptus. *Cic. Verr.* 41. 117. Non vult populus Romanus obsoletois criminibus accusari Verrem: nova postulat, inaudita desiderat. *delicti communi, volgari.* *Sic Liv.* 30. 42. a med. *Populo R.* usitata ac prope jam obsoleta ex victoria gaudia esse. *Nepos Militari.* 6. Populi nostri honores quondam fuerunt rari et tenues, ob eamque causam gloriosi: nunc autem effusi atque obsoleto. *Cic.* 3. *Orat.* 9. 33. Si paullo obsoletoior fuerit oratio. — *Obsoleto color*, vetus et dilutus, turpis, vitiatius, corruptus, brutto, smorto, svanito: ut sunt quæ olim depicta paulatim decolorata sunt. *Colum.* 4. *R. R.* 30. 4. Græca salix flavi coloris est, Gallica obsoleto purpurei. et 2. ibid. 10. 35. *Schneid.* Cicera sapore nihilo differt a cicerucia, colore tantum discernitur: nam est obsoletoior, et nigro propior. — De muliere *Horat. Epod.* 17. 46. O nec paternis obsoleta sordibus. h. e. inquinata. *Cf. Seneca Agam.* 976. cæde respersam viri, atque obsoletoam sanguine hoc dextram ablue. h. e. pollutam, contaminatam.

OBSOLETE, adverb. antique, sordide. Occurrit tantum *Comp. Obsoletois* apud *Cic.* 3. *Verr.* 58. 152. Paulo tamen obsoletois vestium videret. *Cf. eumd. Pis.* 36. 89. allatum in *Obsoletois* in fin. voc. præced. sub 1. a.

OBSOLETO, as, avi, are, a. 1. obsoletoium redere, obsolefacere, macchiare, oscurare.

I.) Proprie. *Tertull. advers. Gnost.* 6. a med. Qui vestium obsoletois nuptialem.

II.) Translate. *Tertull. Apolog.* 15. Majestatis vestigia obsoletois.

OBSOLETUS, a, um. *V. OBSOLESCO* in fin. **OBSOLIDATUS**, a, um, partici. ab inusit. *ob-solido*: assodato, solidatus, firmatus. *Utruv.* 2. 3. Tectorio inducto, rigideque obsolidato permanente.

OBSOLIDUS, a, um, adject. idem atque obsoletatus. Vox a *Lexico* expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir. V. EXSOLIDO*.

OBSONATIO vel *opsonatio*, onis, f. 3. obsonii eomplio. *Donatus ad Ter. Andr.* 2. 2. 32. *V. OBSONATUS*.

OBSONATOR vel *opsonator*, onis, m. 3. qui emit obsonia, spenditore, ὀψωνος. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 73. Primarius parasitus, obsonator optimus. *Seneca Ep.* 47. Obsonatoribus domiici palatus subtilis notitia est. *Martial.* 14. 217. cui lemma *Obsonator*. Die, quotus, et quanti cupias cenare, nec unum Addideris verbum: cæna parata tibi est. — Fuit etiam inter officia domus *Angustæ*. Hinc in *Inscript.* apud *Murat.* 916. 10. TAVRIO OBSONATOR POPPÆÆ AVG. *Spartian. Hadrian.* 17. Ad dep. ehendendas obsonatorum frondes, quom plurimis sumentibus pasceret, fercula de aliis mensis etiam ultimis quibusque jussit apponi.

OBSONATUS vel *opsonatus*, us, m. 4. ὀψωνεία, obsonium, vel obsonii apparatus, provioione di companatico. *Plaut. Tusc.* 4. 2. 27. Dare tuinam in obsonatum. *Id. Men.* 2. 2. 14. Menæchme, numero huc advenis ad prandium: Nunc obsonatu redeo.

OBSONITO vel *opsonito*, as, avi, atum, are, n. 1. Inquentat. vel intent. ab obsono, sæpe obsonare. *Festus* p. 201. 31. *Müll.* Obsonitavere sæpe obsuavere. *Cato* in suasionem ne legi *Orchidæ* derogaretur: «Qui antea... obsonitavere, postea entenis obsuavere». Significat autem convivari.

OBSONIUM vel *opsonium*, ii, n. 2. ὀψωνιον. *Dausquio* placet *opsonium* scribi, sequendo Græcas litteras. *V. ABSIS*. — *Obsonium* (It. companatico, vivanda, camangiare; Fr. viande, fri-col, mets, plat; Hisp. vianda, manjar, guisa-

do, plato; Germ. die Zukost; Angl. meat, fish, flesh, any thing eaten with bread, victuals, viands) est quiddam præter panem et vinum cibi gratia paratur et coquitur: et præsertim pisces: unde ὀψοφαγοί apud Plutarch. in Sympos. 4. probl. 4. et Athen. l. 7. c. 3. sunt, qui piscibus delectantur. Nepos Themist. 10. narrat, donasse Persarum regem Themistocli Myntem urbem in Ionia, quæ ei obsonium præberet, quia ad mare sita erat, et piscosa. Quanto autem in pretio apud Romanos fuerint pisces, Macrobr. 2. Saturn. 11. et 12. docet. Juvenal. 4. 64. Exclusi expectant admissa obsonia patres. h. e. rhombum. Simile quid habes apud Plaut. Bacch. 1. 1. 64. et 69. et Cas. 2. 8. 57. et seqq. Et Petron. fragm. Tragur. 39. Burmann. ait, in signo Piscium obsonatores nasci. Plin. 31. Hist. nat. 7. 41. (87). de sale. Ad obsonium et cibum utilior quisquis facile liquescit. — Ceterum Plaut. loc. cit. Bacch. Tu facito obsonatum nobis sit opulentum obsonium. Horat. 1. Sat. 2. 9. Obsonia coemere. Plaut. Merc. 3. 3. 22. Obsonium curare. Plin. 20. Hist. nat. 13. 49. (126). condire. Sueton. Cal. 37. et panes conviviis appoere. Plaut. Stich. 3. 1. 36. obsonare. Seneca Vit. beat. 17. scindere. trinciare. et Petron. fragm. Tragur. 36. Burmann. carpere. et ibid. Scissor ad symphoniam gesticulatus laceravit obsonium. Juvenal. 11. 134. Obsonia rancidula. — Fici potest etiam de pomis et nucibus, quæ cum pane comeduntur. Plutarch. loc. cit. Plin. 17. Hist. nat. 19. 21. (82). Fici panis simul et obsonii vicem siccate implent.

OBSONO vel opsono, as, avi, atum, are, a. et Obsonor vel opsonor, aris, atus sum, ari, dep. 1. est obsonium parare, cibos in canam coemere, ὀψώνω, ὀψωνέω (It. comperare il companatico, il pranzo; Fr. acheter des provisions de bouche, faire son marché; Hisp. comprar los manjares; d. Küche einkaufen, Speise einkaufen; Angl. to cater, purvey, buy meat or any thing to be eaten with bread).

I.) Proprie. Plaut. Aulul. 2. 4. 1. Postquam obsonavit herus, et conduxit coquos. et ibid. 15. hic non poterat de suo Senex obsonari Blæ in nuptiis? Ter. Andr. 2. 6. 20. Vix drachmis est obsonatus decem. Plaut. Stich. 3. 1. 36. egomet ibo, atque obsonabo obsonium. Id. Mil. glor. 3. 1. 154. obsonatum pergam. Id. Men. 2. 2. 45. satin' hoc, quod vides, Tribus vobis obsonatum est? an obsono amplius? Apul. de Mag. Tu mihi vitio dabis, quod vivo gracili lare, quod pauciores habeo, parcius pascio, levius vestio, minus obsono? Id. 1. Met. extr. Si quid obsonare cupis.

II.) Translate. 1. Est convivia agitare, laute vivere. Ter. Adelph. 1. 2. 37. Obsonat, potat, olit unguenta de meo. Adde eumd. ibid. 5. 9. 7. 2. Obsonare famem, acuire, excitare, eccitar l'appetito. Cic. 5. Tusc. 34. 97. Socratein ferunt, quem usque ad vesperum contentius ambularet, quæsitumque esset ex eo, quare id faceret, respondisse, se, quo melius cœnaret, obsonare ambulando famem.

OBSONO, as, are, n. 1. a sono, as: obsonare alicui sermone, est alicui loquenti obstrepere. Plaut. Pseud. 1. 2. 74. male facis mihi, quem sermone huic obsonas. vs. tacen.

OB SOPIO, is, Ivi, itum, ire, a. 4. (ob et sopio). Part. Obsopitus. — Obsopite est somno vehementer corripere, addormitare fortemente. Scribon. Compos. 180. extr. A somni tempore prohibere, ne obsopiantur. Solin. 12. ad fin. Odoris novitate obsopitus. et ibid. 30. a med. Somno obsopitus.

OBsorBEO, es, Bi, ere; a. 2. (ob et sorbere). Part. Obsorbendus I. — Obsorbere est idem quod sorbere, vel totum sorbere.

I.) Proprie. Plaut. Mil. glor. 3. 2. 21. Dii me perdant, si bibere potui. p. qui jam? L. quia enim obsorbui. Nam nimis calebat. Id. Curc. 2. 3. 34. Vin' aquam? curc. si frustulenta est, da obsecro hercle, obsorbear. Lactant. Mort. persecut. 21. Uris homines non plane comedendi, sed obsorbendi objectabantur.

II.) Translate. Plaut. Truc. 2. 3. in fin. sentio aperiri fores, Quæ obsorbent quiddam venit intra pessulos.

OBsorDESCO, descis, diti, descere, n. inchoat. 3. sordidus flo.

I.) Proprie. Prudent. Apotheos. 214. Ne coma fusa humeris fumo obsordescat amaro.

II.) Translate. Cæcilius apud Non. p. 147. 7. Merc. Obsorduit jam hæc in me ærumna. h. e. obsolevit, ut Non. ibid. explicat. Cassiod. de Orthogr. p. 2315. Putch. Obsolevit autem s quidem habet, sed non ipsius verbi, verum præpositionis quæ est obs, sicut a ab abs, quasi absolvevit, id est invenit et absorduit (lege obsorduit) diuturnitate.

OBSTINÁCITAS, atis, idem atque obstinatio. Auct. Collat. Mos. et Rom. leg. 15. § 2. Præterea interdicta est mathematicorum callida impostura et obstinacitate persuasio. Alii leg. obstinata persuasio, sed Schullingius nihil mutandum putat.

OBSTACŪLUM, i, n. 2. ostacolo, κόλυμα, impedimentum. Prudent. Hamartig. 601. Rumpere obstacula. Nazar. Paneg. Constantin. 7. Quis crederet, tantis successibus tuis ullum obstaculum fore? Adde Arnob. 2. 28.; et Apul. Florid. n. 18. a med. Singulare est illud Ammian. 21. 10. med. Camporum planities ita resupina et panda, ut nullis habitetur obstaculis adusque Fretum et Propontidem. h. e. montibus. — Qui Plauto tribuunt Pseud. 1. 5. 10., male tribuunt.

OBSTANS, antis. V. OBSTO.

OBSTANTIÁ, æ, f. 1. resistentia, ostacolo, obstaculum, impedimentum. Vitruv. 6. 1. a med. Propter obstantiam aeris. et 8. 1. sub fin. Obstantia umbrarum.

OBSTERNO, sternis, stravi, stratum, sternere, a. 3. ante sterno, substerno. Apul. de Mag. Uxorem fratris misero puero objicit et obstermit. Addunt quidam Ennii fragmentum ex quodam Glossario, referente Merula ad fragm. Enn. p. 551. Fulvii Nobilis obstravit certamine crebro. Sed al. leg. Fulvii Nobilior stravit etc. Cl. Vahlen. hunc versus Ennio abjudicavit, Ennian. poes. reliqq. p. 184.-185.

OBSTETRICIA, orum, n. plur. V. voc. seq. in fin.

OBSTETRICIUS, a, um, adject. ad obstetricem pertiuens.

I.) Proprie. Arnob. 3. 10. Manus obstetricias querere.

II.) Translate. Fronto de oration. (edente i'eruin A. Maio) p. 246. Sensum dictu periculosum, et pæne opstetricium, pulcherrimo cultu et honestissimo ornatu protulisti. h. e. tua dexteritate molitum, et quasi obstetricia manu io lucem editum. — Hinc

Obstetricia, orum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt obstetricum officia. Plin. 35. Hist. nat. 11. 40. (140). Jove Liberum parturiente et muliebriter ingemiscente inter obstetricia deorum.

OBSTETRICO, as, are, n. 1. Part. Obstetricans. — Obstetricare est obstetricis officio erga aliquam fungi. Tertull. 2. ad Nation. 12. ante med. Hunc (Saturnum) vobis patriarcham deorum Cælum et Terra, poetis obstetricantibus, procreaverunt. Hinc Fulgat. interpres Exod. 1. 16. Quando obstetricibus Hebæas mulieres, etc. et ibid. 19. Ipsæ enim obstetricandi habent scientiam.

OBSTETRIX, icis, f. 3. (ob pro ad vel circum, et sto vel sisto). In duobus lapidibus apud Gruter. 636. 5. et 6., in alio in Effemer. Rom. T. 11. p. 303. et apud Fronton. loc. cit. in § 1. scriptum est opstetrix, ex facili nempe permutatione litterarum b et p. V. et OBSTETRICIUS II. et OBTI-NEO sub init. — Obstetrix est femina quæ parturientibus adsidet, μαια (It. ostetrice, mamma, levatrice; Fr. sage-femme, accoucheuse; Hisp. partera, comadre; Germ. die Hebamme; Angl. a midwife, woman who assists in childbirth). Ter. Adelph. 3. 1. 5. Mittere ad obstetricem. et 3. 2. 56. Obstetricem accersere. Plaut. Cist. 1. 2. 22. peperit sine obstetricis opera, et sine doloribus. Id. Capt. 3. 4. 96. an tu fuisti meæ matri obstetrix? Horat. Epoul. 17. 51. et tuo Cruore rubros obstetrix pannos lavit. Plin. 28. Hist. nat. 6. 18. (67). Obstetricum nobilitas. Fronto ad Ferum Imp. (edente iterum A. Maio) ep. 1. a med. Regum pueris io utero matris summa jam potestas destinata est; opstetricis manu imperium adipiscuntur.

OBSTINÁTE, adverb. (obstino). Comp. Obsti-

natus et Sup. Obstinatissime. — Obstinate est obstinato animo, pertinaciter, perseveranter, obstinatamente, pertinacemente, ἀνευδότης. — a) In malam partem. Plaut. Asin. 1. 1. 10. Ita me obstinate aggressus, ut non audeam profecto etc. Ter. Andr. 1. 5. 8. Ita ne obstinate operam dat, ut me a Glycerio miserum abstrahat? Cæs. 5. B. G. 6. Postquam id obstinate sibi negari vidit. Liv. 28. 14. Obstinate credere. Plin. 1. Ep. 12. a med. indurare. Sueton. Cæs. 29. Obstinatius omnia agere. Id. Tib. 67. Obstinatissime recusare. — b) In bonam partem, constantemente, firmiter, constanter. Id. Tit. 8. In ceteris desideriis omnium hominum obstinatissime tenuit, ne quem sine spe dimitteret.

OBSTINÁTIŌ, onis, f. 3. (obstino) perseverantia, pertinacia, ἐπιμονή (It. ostinazione, fermezza; Fr. obstination, persévérance, fermeté, constance; Hisp. obstinacion, tenacidad, firmeza; Germ. die Hartnäckigkeit, Beharrlichkeit, Starrsinn, das beharrliche Festhalten; Angl. obstinacy, pertinacity, firmness). Occurrit — a) In malam partem. — In singul. num. Cic. Prov. cons. 17. 41. Quæ ego omnia non ingrato animo, sed obstinatione quadam sententiæ irpudicavi: quam sapienter, non disputo; multis enim non prebabo; constanter quidem et fortiter certe. August. Mon. Ancyri. tab. 1. Respublica obstinatione factionis oppressa. Nepos Att. sub fin. Preces ejus taciturna sua obstinatione compressit. Plin. 10. Ep. 97. Pervicacia et inflexibilis obstinatio debet puniri. — In plur. num. habet Tertull. 1. ad Nation. 17. — b) In bonam partem firmitas, constantia. Seneca Ep. 94. In dolore pro remissio futura est obstinatio animi. Tac. 3. Hist. 30. Bleso super claritatem natalium, et elegantiam morum, fidei obstinatio fuit.

OBSTINÁTUS, a, um. V. OBSTINO in fin.

OBSTINET dicebant antiqui, quod nunc est ostendit, ut in veteribus carminibus: «Sed jam de celo candens (Müll. se celo cedens) aurora obstinet suum patrem». Hæc Festus p. 197. 6. Müll.

OBSTINO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. Obstinatus in fin. — Ratione habita etymii, Forcellinus deducit ab ob et obsoleto stino, quod a στίνω seu στεγνῶ arcto, angusto, unde etiam destino et præstino; Festus p. 193. 8. Müll. ab obs et teneo ducere videtur; sunt etiam qui ab obsto derivatum volunt. — Ceterum obstinari est obfirmare et perseveranti animo quippiam expetere, obfirmare animum in aliqua re (It. volere ad ogni patto, ostinarsi in qualche cosa, insterstari; Fr. vouloir fortement, s'opiniâtrer; Hisp. querer con firmeza, porfía; obstinarse; Germ. mit Ausdauer, Beharrlichkeit betreiben, vornehmen, auf etwas bestehen; Angl. to resolve firmly, persist in one's purpose, determine). Occurrit — a) Cum Accusativo. Plaut. Aulul. 2. 2. in fin. Credo illum jam inaudisse, mihi esse thesaurum domi: Id inhiat, ea assinitatem hanc obstinavit gratia. — b) Absolute, sequente Infinito. Liv. 23. 29. Obstinaverant animis aut vincere, aut mori. — c) Passive. Pacuvius apud Festum loc. cit. Obstinari exorsus. — Hinc Part. præter. pass.

Obstinatus, a, um, adjective occurrit, unde Con.p. Obstinatio et Sup. Obstinatissimus; et est constans, pertinax, immotus, obfirmatus, perseverans, ut tenere possit, ut ait Festus loc. cit., ἀνευδότης, ostinato, pertinace, immoto, risoluto. Usurpatur — a) Absolute. — De animo et animi qualitate. Accius apud Festum loc. cit.; Sall. Cat. 37.; et Liv. 3. 47. Obstinato animo aliquid facere. Cic. 1. Att. 11. Incredibile est, quanto mihi videatur illius voluntas obstinationi, et in hac iracundia obfirmatio. Catull. 8. 11. Sed obstinata mente perfer, obdura. Seneca Hippol. 834. Obstinalum necis consilium. Liv. 1. 58. Viocere obstinatum pudicitiam. Tac. 5. Hist. 5. Obstinata fides. Seneca Ep. 71. ante med. Popularium pro rege suo virtus obstinatissima. Horat. 3. Od. 11. 7. Die motos, Lyde, quibus obstinatas Appliret aures. — De hominibus. Liv. 2. 10. Quæ quam in objecto cuncta scuto hæsisent, neque ille (Cocles) minus obstinatus ingenti pontem obtineret gradu, etc. Justin. 14. 6. 9. Sed Olympias ubi obstinatos (Macedones) venire ad se armatos vidit, etc. Ammian. 17. 14. Rex obstinatissimus.

— b) Sequentē Infinita. Liv. 9. 25. Obstinati portas claudere, si exercitus admoveatur. *risoluti*. et 42. 65. Jam obstinatis mori spes affulsit. — c) Cum præpos. ad et Gerund. Liv. 6. 3. ad fin. Quibus animi in spe ultima obstinati ad decertandum fuerant. *Cint.* 4. 6. ad fin. Videtisne obstinatum ad tacendum? *Sueton. Cæs.* 15. Quos-frequentes obstinatosque ad resistendum concurrisse cernebat. — Cum Substantivo nuni. Liv. 5. 41. Turba seniorum, domus regressa, adventum hostium obstinato ad mortem animo expectabat — d) Cum præpos. adversus. Liv. 2. 40. Multo obstinatius adversus lacrimas muliebres erat. *Id.* 3. 47. Adversus quæ omnia obstinato animo Appius in tribunal ascendit. — e) Cum præpos. contra. *Quintil.* 12. 1. 10. Obstinatus contra veritatem. — f) Cum præpos. erga. *Ammian.* 15. 3. Gestis retulenti ad Pluripem, erga hæc et similia palam obstinatum et gravem. — g) Cum præpos. in. *Ammian.* 17. 11. Obstinata in penicem Romæ miles. — h) *Obstinatum est mihi*, statutum, deliberatum, certum est. Liv. 2. 15. ad fin. Quando id certum atque obstinatum est, etc. *Plin. Paneg.* 5. Obstinatum tibi non suscipere imperium, nisi etc.

OBSTIPEO, es, ni, ere, n. 3. obstupesco; quasi stipes sive. *Tertull. carm. de Iudicio Dom.* 360. Obstupere quidem plures, patuisse sepulcra, etc. *Id. carm. ad senat.* 3. Obstipui monitus. Alii rectius leg. *obstupere*, et *obstupui*. Tribuunt et *Plaut. Pæn.* 1. 2. 49. quid, malum, Adstans obstipaisti? *Al. leg. obstupaisti. Pier.* tamen ad 5. *En.* 404. et 2. *ibid.* 774. et alibi testatur, se in optim. MSS. tum, *Virgil.* tum *Horat.* et *Terent.* vidisse *stipeo* et *obstipio* pro *stupro* et *obstupio*. *V. OBSTUPESCO* inii.

OBSTIPEO, as, are, a. 1. *Plaut. Merc.* 4. 5. 16. in veterih. editionib., teste *Taubman.* p. 1272. Gradus grandit, emittit oculos, circumfert sese, obstipat verticem. h. e. caput quodammodo stipat et abscondit: obstipio capite incedit. At plerique alii hæc spuria esse existimant. Sont qui addunt alium rjusdem locum *Cist.* 2. 3. 37., sed ibi *obspat* legendum. — Quidquid sit de *Plauti* loco, *obstipare* est inculcare, calcando et densando vehementer injicere apud *Marcell. Empir.* c. 1. p. 89. ed. *Ald.* Ex quarumque causa gravitatem capitis extant sine dolore discutit, si quis impetigines in asini cruribus naturaliter natas detrahat, easque in scobem delimitas, immixto aceto, naribus penitus obstipet.

OBSTIPUS, a, um, adject. (ob et stipes) obliquus, inclinatus, incurvatus, cui rectus opponitur *It. torto, obliquo, piegato; Fr. penché, incliné; Hisp. inclinado; Germ. steif nach einer Seite geneigt, Angl. crooked, bent to one side, oblique*. Occurrit — a) Generativum. *Ennius* apud *Festum* p. 193. 26. *Müll.* Montibus obstipsis obstantibus undr oritur nov. et *ibid.* Amplius exangere obstipio lumine salis. *Cæcilius* apud *eamil. ibid.* Resupina obstipa rapitula sibi ventum fecere tunnicula. *Festus* ubique habet *obstipus*, quemadmodum apud *Lucret.*, quem addit, 4. 513., ubi tamen ita legit *Lachmann.* Denique ut in fabrica, si pravast regula prima, Normaque si fallax rectis regionibus exit, Et libella aliqua si ex parti claudicat hiltum, Omnia mendose fieri atque obstipa necesse est Prava rubantia prona supina atque absona tecta. etc.

OBSTIPESCULES, a, um, adject. deminut. obstipi. *Gloss. Placid.* ed. *A. Maio* in *Class. Auct.* T. 3. p. 491. Obstiposculus, inclinato capite, ut silent adseverantes.

OBSTIPUS, a, um. *V. OBSISTO* et *OBSTIPUS*.

OBSTO, stas, stiti, statum, stare, n. 1. (ob et sto). Præteritum rommeum cum *obstisto* habet. — Part. *Obstans* 2. b. et in fin.; *Obstaturus* 2. a. — Obstate ¶ 1. Stricto sensu est pr adverso stare (It. stare di fronte, stare in faccia, impedire il passaggio; Fr. être ou se tenir devant, en face, barrier le passage; Hisp. estar delante, barrier los pasos; Germ. an-, gegen etwas stehen; Angl. to stand in the way, oppose). *Obstate* ab aliquo loco apud *Stat.* 4. *Theb.* 16. pueri, innuptæque, patresque Funduntur mixti, summisque a cubibus obstant. *Id.* 1. *Silv.* 2. 23. et domi-

næ niveis a vultibus obstas. Cf. *Lucan.* 1. 59. pars ætheris illa sereni Tota vacet, nullæque obstant a Cæsare nubes. et *Fronto Laud. fum.* (evidente iterum *A. Maio*). Poetæ ferunt, Jovi Junonique cubantibus nubem ab arbitris obstitisse. *V. Homer. Iliad.* l. 14. v. 350. — *Obstare obviam*, apud *Plaut. Stich.* 2. 1. 14. Si rex obstabit obviam, regem ipsum prius pervortito. ¶ 2. Latio-ri sensu, vel translate ut aliis placet, est contra stare, obsistere, impedire, officere, adversari, impedimento esse, quominus quippiam alteri succedat, *ανδισταραι, ostare, opporsi, impedire*; et occurrit — a) Cum Dativo. *Plaut. Mil. glor.* 4. 2. 6. Ros metuo, mihi ne obsint, neve obstant usquam. *Cic. Rosc. Am.* 38. 112. Cur mihi te offers, ac meis commodis officis et obstas? et *ibid.* 2. 6. Quoniam ei perunice vita Sex. Roscii obstare et officere videtur. *Id. Mil.* 35. 96. Sibi facinoris suspitionem, non facti crimen obstare. *Nepos Con.* 2. Illic multum summum ducem impedivit, sæpeque ejus consiliis obstilit. *Virg.* 11. *En.* 434. tantumque bonis communibus obsto. *Val. Flacc.* 1. 517. Quid regio inmanis, quid barbarus annibus illis Phasis, et aversis proles mea gentibus obstat? *Stat.* 7. *Theb.* 247. spesne, obstatura Pelasgis hæc vexilla, pater? (Part. *Obstantis* legitur etiam apud *Quintil.* 2. 11. 1.; et *Frontin. Aquæd.* 123.). *Ovid. Heroid.* 18. 174. nobis tam brevis obstat aqua, et 15. *ibid.* 195. dolor artibus obstat. h. e. impedit ingenium et industriam. *Id.* 3. *Fast.* 435. Ne tamen ignaro novitas tibi nominis obstet, Disce, quis iste deus, etc. *Sall. Cat.* 56. a med. Videlicet vita cetera eorum huic sceleri obstat. h. e. adeo sancte acta est, ut ab hoc scelere eos defendat et purget. — b) Absolute. *Ennius* apud *Nun.* p. 147. 9. *Merc.* Restitant, occurrunt, obstant, obstringillant, obigitant. *Plaut. Trin.* 1. 1. 15. Quæ in rebus multis obstant odiosæque sunt. *Lucret.* 2. 793. contra pugnare et obstare. *Cic. Acad.* (2. pr.). 7. 19. Maxima est in sensibus veritas, si omnia removerunt, quæ obstant et impediunt. *Sall. Cat.* 58. Exercitus hostium duo obstant. *Liv.* 40. 25. Conferit in portis, obstando magis, quam pugnando castra tutabantur. *Sueton. Tib.* 10. Quidam existimant, adultis jam Augusti liberis, sponte cessisse, ne aut obstare, aut obtrectare præsens videretur. — Sic Part. præes. *Obstans* apud *Horat.* 1. Ep. 14. 9. obstantia claustra. *Ovid.* 1. *Amor.* 11. 8. Moras obstantes pellere. — c) Sequentē quin. *Sall.* in *epist. Mithrid.* ad *Asac.* ad fin. Quibus non humana ulla, neque divina obstant, quin etc. — d) Sequentē quominus. *Cic.* 1. *Nat. D.* 34. 95. Quid obstat, quominus sit beatus? *Plin. Paneg.* 91. Obstat verendum, quominus percenseamus, quo etc. — e) Sequentē ne. *Cic.* 7. *Verr.* 2. 5. Obstiliti videlicet, ne ex Italia transire in Siciliam fugitivorum copiæ possent. Adde *Nepot. Miltiad.* 3. — f) Sequentē cur. *Ter. Andr.* 1. 1. 76. Quid obstat, cur non veræ uuptiæ fiant? — g) Passive impersonaliter. *Cic.* 13. *Phil.* 6. 14. Nec, si non obstatur, propterea etiam permittitur. *Ovid.* 11. *Met.* 787. Inligatur amans, invitum vivere cogi, Obstarique animæ misera de sede volenti Exire. — Hinc Part. præes.

Obstantia, n. plur. substantivorum more, apud *Tac.* 1. *Ann.* 50. Cæcina præire et obstantia silvarum amoliri jubetur.

OBSTRAGŪLUM, i, n. 2. (obsterno) *tomajo, επιβλημα*. obstragula in calcamentis sunt currigiæ, quæ decussatæ supra pedem, atque inter digitos ductæ solæam continebant; quod in calligis veterum videre est. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 35. 56. (114). Quin et pedibus, nec crepidularum tantum obstragulis, sed totis surculis (*margaritas*) addunt. Hucusque *Forcellinus*. At cl. *Furlanetto* in 1.^a *Append.* recte ait hoc vocabulo significari totum seu corrigia, *correggia* Italorum, quæ crepidæ vel calcæi pedibus obstringuntur; ac præterea, quoniam *Salmasius* in *Solin.* putat *obstrigillis* scribendum esse pro *obstragulis*, ad eisdem conjecturam propendit, quum notum sit, crepidas stragulo seu operimento, quod nus *tomajo* dicimus, caruisse, et quibusdam tantum vinculis seu corrigiis per infirmum crus circumductis aptari solitas fuisse pedibus: hujusmodi parro interpretatio confirmatur etiam ex his verbis *Æliani Var. Hist.* 9. 11., ubi

hæc habentur: *Χρυσός ἀνασπαστός ἐπιβληγέ- τοῦς ἀναγωγίας τῶν βλαυτῶν*. h. e. aureis corrigiis constringebat ansulas crepidarum. *V. OBSTRIGILLUS*.

OBSTRANGŪLATUS, s, um, particip. ab inusit. *obstrangulo*, strangulatus. Translate *Prudent.* 7. *Cathermer.* 10. Obstrangulata meos.

OBSTREPĒRUS, a, um, adject. obstrepens. *Apuł. Florid.* n. 13. Occinuat carmine cicadæ obstrepero.

OBSTREPĪTACŪLUM, i, n. 2. oblocutio, strepitus oppositio. *Tertull.* 3. *advers. Marcion.* 20. Defensio necessaria adversus obstrepitacula diversæ partis.

OBSTREPĪTO, as, are, n. 1. frequentat. ab *obstrepo*, sæpe strepo. *Claudian.* 2. *Rapt. Pros.* 355. Obstrepitant lamenta choris.

OBSTREPO, pis, pii ptium, pere, n. 3. (ob et strepo). Part. *Obstrepsens* I. — *Obstreperere* est circum vel contra strepere, obloqui, *παρενοχλεῖν* (It. *fare strepito intorno o contra qualcuno, romoreggiare; Fr. faire du bruit devant ou auprès, relentir; Hisp. hacer sonido al rededor, ó cerca, ó contra; Germ. bei oder gegen etwas rauschen, - hören, ertönen lassen; Angl. to make a noise at, against, or before, harass with clamour, be obstreperous*).

1.) Proprie occurrit — a) Absolute. *Liv.* 21. 56. ad fin. Nihil sensere Pœni, obstrepente pluvia. *Horat. Epod.* 2. 27. Fontesque lymphis obstrepunt manantibus: Somnus quod invitet leves. *Propert.* 4. 4. 3. Lucus erat felix hederoso consitus antro: Multaque nativis obstrepit arbor aquis. *Sueton. Aug.* 94. med. Obstrepentes furte ranas silere jussit. *Seneca Oedip.* 454. Garrula per ramos avis obstrepit. *Ovid.* 4. *Met.* 391. Tympana quum subito non apparentia raucis Obstrepere sonis. *Stat.* 11. *Theb.* 247. pulsus exercitus obstrepit armis. — De iis, qui querunt, et lugent. *Seneca Herc. Oet.* 759. sata ne, mater, tua Privata credas, jam genus totum obstrepit. Hunc, ejulatu quem genis, cuncti gemunt. — b) Cum Dativo. *Horat.* 2. *Od.* 18. 20. Mare Bajis obstrepens. *Liv.* 22. 50. Per hos, qui inordinati atque incompositi obstrepunt portis, erumpant. — c) Passive. *Ovid.* 6. *Fast.* 9. secretus ab omni Voce locus, si non obstreperetur aqua.

II.) Translate. ¶ 1. Est loquentem aliquem ob- turbare, interrumpere strependo, strependo impedi- re, quominus loquens audiatur vel orationem prosequatur, *interrumpere, frastornare, soverchiare strepitando, schiamazzando*: ad rem *Quintil.* 6. 4. 11. Obstrepere ingenti clamore et mediæ sermones interciperere. — a) Cum Dativo. *Liv.* 1. 40. ad fin. Primo uterque vociferari et certatim alter alteri obstrepere. *Cic.* 3. *Orat.* 13. 50. Tanta insolentia est ac turba verborum, ut quodammodo ipsi sibi obstrepere videantur. *Ovid.* 11. *Met.* 17. Baccæi ululatus Obstrepere sono citharæ. — Et passive impersonaliter. *Liv.* 3. 49. In contione Appius ascendit. Sequuntur Horatius Valeriusque. Eos contio audit: decemviro obstrepitur. — b) Absolute. *Sall. Cat.* 31. *Kritik.* Ad hæc maledicta alia quum (*Catilina*) adderet, obstrepe- re omnes, hostem atque patriciam vocare. *Tibull.* 2. 1. 84. palam pecori, clam sibi quisque (*deum Amorem*) vocet: Aut etiam sibi quisque palam, nam turba jocosa Obstrepit et Phrygio tibia curva sono. *Quintil.* 12. 6. 5. Adversaria obstrepit. — Similiter de abstractis. *Curt.* 4. 9. ad fin. Rex monere, ut satis haberent arma retinere (*militēs per Tigrin vadentes*), cetera se reddiderunt. Sed neque consilium, neque imperium, accipi poterat. *Obstrepebat* blinc metus; præter hunc, invicem natantium mutus clamor. *Id.* 8. 1. ad fin. Tum vero Ptolemæus et Perdicas genibus advoluti orant, ne etc. Sed clausus erant aures obstrepente ira. *Id.* 6. 10. circa med. Scelerati conscientia obstrepente dormire non possunt. — Sic de sono. *Id.* 6. 9. sub inii. Fremitus uadique indignantium querentiumque tota contione obstrepebat. h. e. vehementer strepebat, circumsonabat. *Seneca Ep.* 29. in fin. Si te videro celebren secundis vocibus vulgi: si, intransante te, clamor, plausus, et pantomimica ornata obstreperint, etc. *risuoneranno*. — c) Passive. *Cic. Marcell.* 3. 9. Tamen ejusmodi res, etiam quum leguntur, obstrepi cla-

more militum videntur, et tubarum sono. *Val. Max.* 8. 15. n. 8. Quæ in Cn. Pompejum et ampla et nova congesta sunt, hinc assensione favoris, illinc fremitu invidiæ litterarum monumentis obstrepunt. — d) Impersonaliter. *Plin.* 9. *Ep.* 13. *ad fin.* Incipit respondere Veiento: nemo patitur; obturbatur, obstrepitur. ¶ 2. Item est incommodo esse, obrectare, detrahere, adversari. *Cic.* 5. *Fam.* 4. Sermones eorum, qui hac iter faciebant, animum tuum immutatam significabant: quæ res lecit, ut tibi litteris obstrepere non auderem. *h. e.* incommodo tibi esse. *Seneca Herc. Fur.* 1031. Remove parentem, ne tuæ laudi obstrepat. *Flor.* 4. 2. Cato adversus potentes semper obliquus, detrectare Pompejum, actusque ejus obstrepere. *Id.* 2. 19. Ne scelera virtutibus obstrepant, separatim profertur. *Gell.* 6. 2. Huic definitioni ita obstrepunt. — Per catachresin dicitur de lumine. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 55. (148). de pupilla oculi. Aliis nigri, aliis ravi, aliis glauci colonis orbibus circumdatis, ut habili mixtura et accipiatur circumjecto candore lux, et temperato repetitum non obstrepat. *h. e.* non præstringat et visu impedit.

OBSTRICTE, adverb. arcte, obstringendo. Occurrit tantum Comp. *Obstrictus* apud *Augustin.* 2. *Civ. D.* 24. Ut per hæc ipsis etiam demonibus multo obstrictus subderetur. Adde *eumd.* *ibid.* 28.

OBSTRICUS, a, um. *F.* OBSTRIGO.

OBSTRICUS, us, m. 4. *Seneca* 5. *Quæst. nat.* 14. *ad fin.* Per hæc loca quum se, exitum quærens, spiritus torsit, accendat flammam ipso obstrictu, necesse est. *h. e.* ipsis locorum angustiis, quibus veluti obstringitur. Al. rectius leg. *affricu*, quam vocem vide.

OBSTRIGILLATOR vel obstringillator, ōris, m. 3. obstaans, morator, reprehensor. *Farro* apud *Non.* p. 492. 18. *Merc.* Æmulus illius artis, et obstringillator.

OBSTRIGILLO vel obstringillig, as, avi, atum, arc, a. 1. *Apud Non.* semper esse obstringillig, probante cl. *Vahlen.*, *Ennian.* *poes. reliq.* p. 155. — Ratione habita etymi, dicunt esse a *strigillo*, quod in *Gloss. Philox.* exponitur ζῶν rado: aut a *strigo*, quiesco, sto: unde obstrigillo, obsto: aut demum ab *obstringo*, quod mihi rectius videtur. — Obstrigillare est obstare, consistere, officere, ostare, opposi, impedire; ita enim *Non.* p. 147. 9. *Merc.* Obstrigillare obstare. *Gloss. Philox.* Ἀντιπῶν, obstrigillo, obrecto, officio. *Ennius* apud *Non.* *loc. cit.* Resistant, occurrunt, obstant, obstrigillant, obigitant. *Farro* 1. *R. R.* 2. 24. Tu invides tanto scriptori, et obstrigillandi causa figlinas reprehendis. *Id.* apud *Non.* *loc. cit.* Lex neque innocentis propter similitudinem obstrigillat, neque nocenti propter amicitiam ignoscit. *et ibid.* Ut illi renunciaretur se obstrigillaturum, ne triumphus decerneretur. *Seneca* *Ep.* 95. de facie viri boni. Nemo non amore ejus arderet, si nobis illam videre contingeret. Nunc enim multa obstrigillant, et aciem nostram aut splendore nimio repercutiunt, aut obscure retinent. *Alii leg.* obsigillant.

OBSTRIGILLUS, i, m. 2. Obstrigilli, inquit *Isid.* 19. *Orig.* 34., sunt calcei, qui per plantas consuti sunt, et ex superiori parte corrigia trahitur, ut constringantur; unde et nominantur. Ita etiam *Salmas.* in *Solin.* per conjecturam legit in *Plinii* verbis, quæ in voce OBSTRAGULUM atulimus, eique et *Grævius* assentitur. Verum priorem eam lectionem tuentur *Harduinus* et *Sillig.* editis libris omnibus, et pluribus etiam MSS.

OBSTRINGO, stringis, atrioxi, strictum, stringere, a. 3. (ob et stringo). Part. *Obstrictus* in omnibus paragr. et in *fin.* — Obstringere est obligare, circum vel supra ligare, constringere, circum stringere, devincire, καταδέω (*h. e.* legare, stringere *al'vintoro* o sopra; *Ar. lier.* attachersur, à, autour; *Hisp.* liar, ar, enlazar al rededor, cerca, sobre; *Germ.* an-, oder vorbinden, binden, befestigen, festbinden; *Angl.* to bind fast, tie hard).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est aliquid alicui rei obligare, attaccare, fermare. *Plaut. Aulul.* 2. 4. 23. Follem obstringit ob gulam, ne quid animæ amittat. *Val. Flacc.* 7. 602. tauros obstringere aratro. ¶ 2. Latiori sensu est aliquid aliqua re circumligare, constringere, vincire. *Plaut. Au-*

ul. 1. 1. in *fin.* Meum laqueo collum quando obstringerem. *Colum.* 4. *R. R.* 29. 10. Vinçuli genus ad insitionem non unum est: alii viminibus obstringunt etc. — Similiter absolute *Plaut. Amph.* 3. 2. extr. Amphitruonem collo hinc obstricto traham. *Horat.* 1. *Od.* 3. 4. Obstrictis aliis præter Iapyga. *h. e.* constrictis et coercitis aliis ventis. *Ammian.* 30. 6. Tamquam ictus e caelo, vitalique via voceque simul obstricta. — Et figurate *Flor.* 4. 11. Purpurea vestis ingentibus obstricta geminis. *affibbiata.*

II.) Translate est devincire, obligare, constrictum tenere, obligare, legare moralmente, far suo. — a) In bonam partem. — De hominibus. *Cic. Planc.* 30. 72. Maximis beneficii viculis obstrictus. *Id. Cluent.* 66. 190. Dónis muliebribus, spe hereditatis aliquem obstringere. *Id. Cæl.* 32. 80. Quem si vobis, si suis conservatis, addictum, deditum, obstrictum vobis ac liberis vestris habebitis. *Cæs.* 1. *B. G.* 9. Quamplurimas civitates suo sibi beneficio habere obstrictas volebat. *Rursus Cic.* 3. *Fam.* 18. extr. Te ita existimare volo, quibuscumque officii Atticum obstringeris, isidem me tibi obligatum fore. *Inscript.* apud *Gruter.* 408. 1. VT QUAMVIS ADMODUM ADVLESCENS, SENILIBVS TAMEN AC PERFECTIS OPERIBVS AC FACTIS PATRIAM SVAM NOSQVE INVPER SIBI VNIVERSOS OBSTRINXERIT. — *Cic.* 2. *Phil.* 33. 83. et 2. *Orat.* 66. 268. Obstringisti populum Romanum religionè. *Sic Id.* 12. *Att.* 43. Obstrictus religione. *et Tac.* 12. *Ann.* 34. Religione obstringitur milès, non telis, non vulneribus cessurum. *h. e.* jurejurando pollicetur, con giuramento s'impegna. *Cæs.* 1. *B. G.* 31. Obstringere civitatem jurejurando. *Sic Justin.* 14. 4. 3. Obstrictus jurejurando. *Cic.* 2. *Invent.* 45. 132. legibus. *Cæs.* 1. *B. C.* 17. fide. *impegnato.* *Cic. Pis.* 13. 29. sedere. *Sic Tac.* 1. *Hist.* 54. Obstringuntur inter se tacito sedere legiones. si collegano. *Id.* 15. *Ann.* 53. Matrimonio obstringere se alicui legasi in matrimonio. *Cic.* 6. *Att.* 1. ante med. Sex libris, tamquam prædibus, me ipsum obstrinxit. *Id.* 11. *Fam.* 10. ad fin. Obstringere aliquem ære alieno. *Seneca* 6. *Benef.* 11. aliquem debito. venderio debitor. *Sueton.* *Cæs.* 27. Obstrictus senore. *Claudian.* 3. *Rapt. Pros.* 203. nec limina virgo Linquere, nec vitides audebat visere seltus, Præceptis obstricta tuis. *Cic. Cæl.* 19. 47. Obstrictum voluptatibus teneri. *Tac.* 14. *Ann.* 48. Nulla necessitate obstrictus, costretto, astretto. — Huc referri potest et illud *Senec. Agam.* 276. Obstrictus conjugii animus. soggetto, additus. — De abstractis. *Plin.* 4. *Ep.* 13. sub *fin.*; et *Plin. alter* 7. *Hist. nat.* 1. 1. (8). Obstringere alteri filem suam. *impegnare.* et *Justin.* 2. 15. 14. Proditionis premium cum Xerse, nuptias filiae ejus paciscitur, redditis captivis. — *Clementiam suam obstringere crebris orationibus*, apud *Tac.* 13. *Ann.* 11. profiteri se clementia usurum. — b) In malam partem. — De hominibus. Aliquo se crimine obstringere, est farsi reo, alligare, adstringere se crimine. *Cic.* 11. *Phil.* 12. 29. Nefario patriæ se parricidio obstrinxit. *Sic Id. Sull.* 2. 6. Obstrictum esse patriæ parricidio. *Id.* 3. *Verr.* 3. 8.; et *Cæs.* 2. *B. C.* 32. Qui se tot sceleribus obstrinxerit. *Liv.* 26. 48. *ad fin.* Obstringere perjurio non se solum suumque caput, sed signa militaria et aquilas, sacramentique religioni parati. *Tac.* 4. *Ann.* 57. Principem societate scelerum obstringere. — Et cum Genitivo. *Sabinus Jctus* apud *Gell.* 11. 18. in *fin.* Qui alienum jacens lucri faciendi causa sustulit, furti obstringitur. — b) De abstractis. *Conscientia aliquem obstringere*, apud *Tac.* 4. *Hist.* 55. ad se trahere, conscium conjurationis faciendo. — Hinc Part. præter. pass., cujus plurima exempla retulimus,

Obstrictus, a, um, adjective quoque occurrit, unde Comp. *Obstrictior* apud *Paulin. carn.* 24. *Nat.* 9. *S. Fel.* 145. nemo obstrictior est me Debitor huic.

OBSTRUCTIO, ōnis, f. 3. ἐμφορῆσις, actus obstruendi occludendique.

I.) Proprie. *Arnob.* 2. 28. Animæ sciunt, doctissimas se fuisse, et obstructione corporum amississe quæ noverant?

II.) Translate. *Cic. Sext.* 9. 22. Etenim animus ejus vultu, flagitia parietibus tegebantur: sed

hæc obstructio nec diuturna est, nec obducta ita, ut curiosis oculis perspicere non possit. questo chiusimento, o coprimento.

OBSTRUCTUS, a, um. *F.* OBSTRUO.
OBSTRUDO, dis, etc. *F.* OBTRUDO.
OBSTRUDULENTUS, a, um. *F.* OBTRUDULENTUS.

OBSTRUO, strūis, struxi, structum, strūere, a. 3. (ob et struo). *Opstruo* pro *obstruo*. *F.* dicitur in ABSIS. — Part. *Obstruens* I. 1.; *Obstructus* I. 1. et II. 1. 2.; *Obstructurus* I. 2.; *Obstruendus* I. 2. — Obstruere est aliquid ex adverso struere, aliquid contra aliquem struere, atque adeo struendo et inedicando claudere, ἐμφορῆσαι (*h. e.* costruire, fabbricare di fronte, chiudere, turare con muro od altro; *F.* construire devant, murar, obstruer; *Hisp.* construir delante, murar; *Germ.* entgegenbauen, daher verbauen, verstopfen, verammeln, versperren, unzugänglich machen; *Angl.* to block or shut up, stop up by building against, barricade).

I.) Proprie. ¶ 1. Generativum. *Liv.* 38. 29. Inferiorem semper juxta validum pro diutino obstruente murum. *Id.* 5. 1. in *fin.* Frons rastroium in Etruriam spectans, anulis, si qua forte venissent, obstruebatur. *Ovid.* 3. *Met.* 570. quæcumque trabes obstruuntque saxa tenebant. *h. e.* struendo opposita. — *Cæs.* 1. *B. C.* 27. Ne milites oppidum irrumperent, portas obstruit, viros plateasque inædificat. *et* 5. *B. G.* 49. Parte obstruente cepite. *Cf. Sil. It.* 11. 197. hostis adire Si parat, obstruatas rejicite cadavere portas. *Vepos Pausan.* 5. Hinc ne exire possit, statim ephori valvas ejus ædis obstruunt. *murarono.* *Sueton.* *Cæs.* 88. Guisam, in qua occisus est, obstrui placuit. *Farro* 1. *R. R.* 4. 5. Obstruente fenestram. *Inscript.* opt. notæ apud *Gruter.* 207. col. 2. OSTIUM ET FENESTRAS PARIETEM (lege pariete) OBSTRUITO.

¶ 2. Speciatim obstruere luminibus vicini est ædificando, et altius tollendo fabricam, luminibus vicinarum ædium officere, torre il lume. *Cic. Dum.* 44. 115. Primo, se luminibus ejus esse obstruendum, minabatur. — Hinc jus luminum obstruendorum redimere est soluta pecunia a vicino impetrare, ut ipse fenestram aliquam suæ domus, unde in proximam ædem prospectus est, obstrui sinat, licet legitimum inter ambas spatium quod ex *Paul. Diac.* p. 5. 4. *Müll.* est duorum pedum et semis) intrmissum sit. *Inscript.* apud *R. Grærinum Comment.* in *vet. monum.* 1. p. 64. DVVM VINI LIVRE DICENDO EX D. O. IVS LUMINVM OBSTRVENDORVM HS. CIO CIO CIO REDEMERYNT PARIETEMQVE PRIVATVM COL. VEN. COR. VSIQVE AD TEGVLAS FACIENDVM COBRARYNT.

II.) Translate est claudere, occludere, claudendo impedire, prohibere. ¶ 1. De rebus physicis. *Cic. Fat.* 5. 10. Stupidum esse Seriatem dixit, quod jugula conraya non haberet: obstruatas eas partes et obturatas esse dicebat. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 14. 24. (114). Duo limbrices utrinque terra obstruati. *Cæs.* 3. *B. C.* 48. Omnia flumina et rivus, qui ad mare pertinebant, Cæsar aut averterat, aut magnis operibus obstruxerat. *Cf. Sil. It.* 13. 743. refluunt obstruati struibus omnes. *Auct. B. Alex.* 19. Lapidibus aliquid optere atque obstruere. *Ovid. Ib.* 617. Obstruetoque faucem patialis limine tecti. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 3. 28. (10). Aquarum venas obstruere. — *Obstruere aures* surdum facere. *Seneca* 3. *Benef.* 17. An tu inlelicem vocas, qui caret acie oculorum, cujus aures moribus obstruunt? *Cf. Sil. It.* 12. 210. Vincibat clamore tubas, vorisque vigore Quamvis obstruatas sævus penetabat in aures. — Similiter *Cic. Brut.* 4. 16. Omnis aditus obstruatus. *Cf. Plin.* 11. *Hist. nat.* 7. 6. (16). Omnes frigoris, aut injuriæ aditus obstruere. *Cic. Senect.* 20. 75. Duo Scipiones, qui iter Pænis vel corporibus suis obstruere voluerunt. *Justin.* 24. 7. 3. Interjecta nocte, vias, quæ tunc pateant, obstruunt iri. ¶ 2. Intellectuali et morali ratione. — a) Metaphorè ducta a superiori paragr. I. 2. *Cic. Brut.* 17. 66. Catonis luminibus obstruunt hæc posteriorum quasi evagerrata altius oratio. *F. LUMEN.* — b) Metaphorè ducta a superiori paragr. II. 1. *Virg.* 4. *Æn.* 440. placidasque viri deus obstruit aures. *Cf. Sil. It.* 17. 83. Sic Latus permixta mōnis, at cassa movebat Ductor; nam surdas conjux obstruxerat

aures. *V. loc. Senecae et Siliii* supr. aliatum sub II. 1.; et *Ammian.* 27. 11. ad fin. — c) Generatim. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (102). Traditur madidis lupinis vixisse, quoniam simul et famem sustinerent et sitim, ne sensus nimia dulcedine obstrueret. *Cic. 4. Acad.* (2. pr.) 3. 7. Omnis cognitio multa est obstructa difficultatibus. *Tac. 3. Hist.* 21. Is terror obstructas mentes consiliis ducis aperuit. *Cic. Sull.* 28. 79. Monite communem arcem bonorum, obstruere perfugia improborum.

OBSTRUSIO, ōnis, f. 3. ostruzione, idem fere atque obstructio. *Cael. Aurel. 2. Acut.* 37. ante med. Probandam asperginem, quae suo frigore ac propria virtute vel obstructione constringat, indicamus. *Theophr. Priscian.* 4. p. 316. bis retro ed. *Ahl.* Iteon fieri humore generato dixit in ore colli, liquidorum humorum obstructione, et infra. In obstructione venae, quae ex corde surit initium.

ORSTRUSUS, a, um. *V. OBSTRUDO.*

OBSTUPĒFACĪO, fācis, fēci, factum, fācere, a. 3. et pass. Obstupēfio, fās, factus sum, fieri, (ob)stupescere et facio), *V. infra* sub I. et II. Part. *Obstupēfactus*, quod per tmesin dividitur apud *Commodian.* 25. 13. Obstupe jam factus. *V. similit. tmesin in CERERUM, CONSUEFACIO et EXCANDEFACIO.* — *Obstupēfacere* est stupidum reddere, ἐκλήρω (It. *stupēfare*, rendere stupido; Fr. *étourdir*, frapper de stupeur, rendre stupéfait; Hisp. *aturdir*, hacer espantado, asombrado; Germ. *stutzig machen*, in Erstaunen setzen, beläuben, sinnlos, gefühllos machen; Angl. to astonish, amaze, confound, stupify).

I.) Proprie. — a) Activa formā. *Ter. Phorm.* 2. 4. 54. cum timidum obstupescit pudor. *Liv. 2.* 10. Ipso miraculo audacia obstupescit hostes. *Id.* 25. 38. Nisi metus marorem obstupesceret. *Tac. 4. Hist.* 72. Nec perinde periculum aut metus, quam pudor ac dedecus obstupescerant. — b) Part. *Obstupēfactus* apud *Cic. 2. Cat.* 7. 14. *Obstupēfactus* ac perterritus. *Id. Deiot.* 12. 34. *Obstupēfactis* hominibus. *Liv. 5. 39. imit.* Gallos quoque velut obstupēfactos miraculum victoriae tam repente tenuit. *Tac. Agric.* 18. *Obstupēfacti* hostes. *Val. Max.* 3. 8. n. 6. extern. Ex nimio haustu rigoris obstupēfactis nervis, ac torpore bebentis artibus. *Trebell. Gallien.* 9. Nec tamen Gallienus ad talia movebatur, obstupēfacto voluptatibus corde. — c) Passive. *Dictys 4. B. Trojan.* 21. Anonem, viso cadavere Alexandri, adeo commotam, uti amissa mente obstupesceret.

II.) Translate. *Capell.* 1. p. 19. Sol rosulenti splendoris gratia totam anī ipsius curiam, obstupēfactis ceteris ornatis, luminavit. h. e. obscuris factis.

ORSTUPĒFACTUS, a, um, et

OBSTUPĒFĪO, fās, etc. *V. voc. praeced.*

OBSTUPĒNDUS, a, um, particip. ab *obstupēo*, qui admirationi est, stupendo. Hinc *Cassiod.* 6. *Vatian.* 23. Inter cetera vetustatis inventa et ordinatarum rerum obstupenda praeconia, hoc cunctis laudibus meretur efferi.

OBSTUPESCO vel *obstupesco*, pescis, pīi, pescere, n. inchoat. 3. (ob et stupesco). Lexicographi ponunt *Obstupo*, es, unde est *obstupui*, sed ceterae voces inde derivatae adhuc carent exempli: hinc *obstupesco* legendum est pro *obstupo*, quod *V. loco suo.* — In plerisque MSS. et editionib. apud *Plaut.* *Fam.* 1. 2. 49. *Ter. Andr.* 1. 5. 21. et *Adelph.* 4. 4. 3. legitur *obstupui*. *V. ORSTIPEO.* — *Obstupescere* est stupidum fieri, ἐκλήρωτομαι (It. *divenire stupido*, istupidire; Fr. *s'écourdir*, perdre le sentiment, devenir incensible; Hisp. *aturdirse*, entorpecerse; Germ. *gefühllos, betäubt werden, erstarrten*; Angl. to be astonished or amazed, become senseless or dull). ¶ 1. Generatim. *Farro 3. H. R.* 16. 35. Apea si mul so sunt aspersae, propter odorem avidius applicant se atque obstupescunt potantes. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 7. 11. (56). *Obstupescit* corpus, nec sentit ruclatum. *Scribon. Compos.* 11. Capitis dolorem tollit-torpedo viva nigra, imposita eo loco qui in dolore est, donec desinat dolor et obstupescat ea pars. *Pelagon. Veterin.* 17. a med. Si frigore maxillae obstupuerint. h. e. obriguerint, istupidiscant no pel freddo. — *Ter. Andr.* 1. 5. 20. Id mihi visus' st dicere: Abi cito et suspendi te. *Obstu-*

pui: censent' me verbum potulissa ulium proloqui? *Id. Adelph.* 4. 4. 3. Membra metu debilia sunt, animus timore obstupuit. *Cic. 2. Divinat.* 23. 50. Ejus aspectu quom obstupuisset bubulcus. *Id.* 3. *Cat.* 5. 13. Argumenta atque indicia sceleris-certiora color, oculi, vultus, taciturnitas. Sic enim obstupuerant, sic terram intuebantur, etc. *Virg. 2. Aen.* 774. *Obstupui*, steteruntque comae, et vox faucibus haesit. Adde *eumd. ibid.* 120. *Liv.* 34. 27. ad fin. Hoc terrore obstupuerant multitudinis animi ab omni conatu novorum consiliorum. *Id.* 39. 50. *Obstupuerant* ad magnitudinem pristinae ejus fortunae virtutisque. ¶ 2. Speciatim vel translate ut aliis placet, est vehementer admirari. — a) Absolute. *Cic. 5. Att.* 21. ante med. Ob hac beneficia, quibus illi obstupescunt, nullus honores mihi, ois verborum, deceri sino. *Id. Marcell.* 9. 28. *Obstupescant* pbsteri, triumphos audientes et legentes tuos. — b) Cum Accusativo activorum more. *Cassiod.* 2. *Vatian.* 39. Sed non his tantum beneficiis Antiochena terra secunda est; infert et alia, quae multo grandius obstupescas.

OBSTUPĒDUS, a, um, adjert. stupidus, stupidus, aut valde stupidus. *Plaut. Mil. glor.* 4. 6. 39. quid astitisti, obstupida? cur non pultas? *Gell.* 5. 1. in fin. Consuluisse unversos, quasi attonitos et obstupidos. *Aput.* 1. *Met. sub fin.* Consternatus ac prorsus obstupidus.

OBSTUPĒRATUS, a, um, particip. ab inusit. *obstupro*: stuprato, stupro corruptus. *Lamprid. Commod.* 3. Appellatus a nimis, quasi obstupratus.

OBSCFFLO, as, are, a. 1. insufflo. *Quintii. declam. de tribuno Mariano.* 7. Enittitur de prapinquo tuo etiam confusionis nebulam obsufflare.

OBSUM, ōbes, obfūl et offūl, ōbesse, n. anom. (ob et sum). Antiqua futuri forma *obescet* affertur a *Paul. Diac.* p. 188. 9. *Müll.* *Obescet* oberit vel aderit. — Part. *Obsumtus*. — *Obesse*, contrarium τῷ προdesse, est nocere, damnum afferre, quasi contra esse, obstare, βλάπω (It. *nuocere*, danneggiare, pregiudicare; Fr. *être nuisible*, causer du tort, porter préjudice; Hisp. *estar dañoso, nuoir, dañar, perjudicar*; Germ. *entgegen, kinderlich sein, schaden*; Angl. to hinder, hurt, be prejudicial to). Occurrit — a) Cum opposito *prodesse*. *Ennius* apud *Cic. 1. Divinat.* 31. 86. Men obesse, illos prodesse; me obstare, illos obsequi. *Plaut. Capt.* 3. 5. 48. Nunc falsa prosunt. na. at tibi oheruot. *Ter. Heeyr.* 3. 5. 13. id quod reliquit, profuit. za. imnio obfuit. *Cic. 1. Orat.* 26. 122. Fuit mirificus quidam in Crasso pudor, qui tamen non modo non obesset ejus orationi, sed etiam probitatis commendatione prodesset. *Ovid.* 5. *Trist.* 1. 68. vel totos tolle libellos, Hor, mihi quod prodest, si tibi, lertor, obest. — b) Sine opposito. *Ennius* apud *Cic. 3. Tusc.* 12. 26. Nolite, hospites, ad me adire! illico latite! Ne contagio mea bonis umbrave obest. *Cic. 4. Herenn.* 23. 33. Subjicimus id, quod nobis adjumento futurum sit, aut offuturum illis et contrario. *Nepos Datam.* 7. *extr.* Non multum obesse multitudo hostium suae paucitati posset. *Ovid.* 7. *Met.* 562. obsumt auctoribus artes. et 11. *ibid.* 320. an obest gloria multis? Obfuit huic certe, quae etc. — c) Cum Infinito, quod substantivi nominis vicem gerit. *Ovid.* 4. *Fast.* 755. nec, dum degrandicat, obfit Agresti sano supposuisse perus.

OBŪO, ōis, sīl, sītum, ōcere, a. 3. (ob et suo). Part. *Obsutus* 2. — *Obuere* ¶ 1. Stricto sensu est circum suere, cucire all' into no. *Ovid.* 2. *Fast.* 577. quod acu traiecit athena, Obsutum inænae torret in igne caput. ¶ 2. Latiori sensu est simul suere, atque adeo claudere, occludere. *Virg. 4. G.* 301. huic geminae nares et spiritus oris Multa reluctanti obsuitur. *Est qui leg.* obstruitur. *Sueton. Tib.* 64. Obsuta lectra. h. e. clausa. Al. aliter leg. *Id. Rhit.* 1. *extr.* Sporta auri obsuta.

OBŪRDATUS, a, um, particip. ab inusit. *obŪrdare*, Ūrdus factus. *Augustin.* in *Ps.* 57. 15. Et ipsos (haereticos) invenimus esse serpentes indignatione obŪrdatos, nolentes audire medicamentum a sapiente.

OBŪRDEFACĪO, fācis, fēci, fācere, a. 3. surdum facere. *Augustin.* contra *Faust.* 33. 6. Quos contra testimonia Scriptorum obŪrdefecit iniquitas.

OBŪRDESCO, descis, dūi, descere, n. inchoat. 3. (ob et surdesco). Part. *Obsurdescens*. II. — *Obsurdescere* est surdum fieri, divenire sordo, ἀκούω φούμαι.

I.) Proprie. *Cic. 6. de republ.* 18. Hoc sonitu completas aures obsurduerunt.

II.) Figurete. *Cic. Amic.* 24. 88. *Obsurdesimus* tamen, nescio quomodo, nec ea, quae ab ea (natura) monemur, audimus. *Ammian.* 19. 12. *med.* Qui (imperator) ut erat angusti pectris, obsurdescens in aliis etiam nimium serilis, in hoc titulo imā, quod ajunt, auriculā mollior et suspicax et minutus, acri felle concaluit. *Augustin.* 19. *Civ. D.* 4. Si obsurdecat sapiens.

OBŪTUS, a, um. *V. OBSUO.*

OBŪTECTUS, a, um. *V. voc. seq.*

OBŪTEGO, tēgis, tēxi, tectum, tēgere, a. 3. (ob et tegeo). *ObŪtego* pro *obtego* legitur apud *Plaut. Most.* 1. 3. 8. *V. sub I.* — Part. *Obtegens* II.; *Obtectus* I. et II.; *Obtegendus* I. — *Obtegere* est contegere, obducere, κατακλύπτω (It. *coprire*; Fr. *couvrir*; Hisp. *cubrir*; Germ. *bedecken*; Angl. to cover, hide, conceal).

I.) Proprie. *Cato R. R.* 40. Insuper lingua bubula obtegit, si pluat, ne aqua in librum permanet. *Plaut. Most.* 1. 3. 8. In pectus (amor) perpluit meum, neque iam unquam obtegere possum: Madant jam in corde parietes. *Al. leg.* ubtegere. *Cæs. 3. B. C.* 19. Quorum median orationem interruipunt undique subito tela inimissa, quae ille obtectus armis milium vitavit. *Cic. Sext.* 35. 76. In conitio jacuit, sequae servorum et libortorum corporibus obtehit. *Phædr.* 5. 5. simulans se se vestimentis rusticus Porcellum obtegere. *Colum.* 3. *R. R.* 13. 19. Et quod durum est, summis glæbula obtegitur. *Virg. 2. Aen.* 300. arboribusque domus obtecta recessit. *Cels.* 3. 22. Os obtegendum, fauces velsudæ. *Sueton. Tib.* 68. Capillo (erat) pone occipitium submissiore, ut cervicem etiam obtegeret. *Sil. It.* 15. 670. et obtectus senium fera prælia miscet. h. e. galea canillem abscondens.

II.) Translate. *Plaut. Trin.* 3. 2. 23. Nunc te hoc pacto credis posse obtegere errata? *Cic. 1. Att.* 18. Qui me amet, qui sapiat, quocum ego colloquar, nihil fingam, nihil dissimulem, nihil obtegam. niente celi. *Id. Vatim.* 5. 11. Ut adolescentie turpitudi obcuritatis ei sordibus suis obtegitur. *Id. Cæl.* 18. 43. Vilita multis virtutibus obtecta. *Sueton. Ner.* 29. Dissimulare vitium et calliditate obtegere. *Tac. 4. Ann.* 19. Scelera nuper reperta priscis verbis obtegere. *Sil. It.* 8. 44. Multa retro rerum jacet, atque ambagibus ævi Obtegitur densa caligine mersa vetustas. — Part. *præm.* cum Genitivo apud *Tac. 4. Ann.* 1. Animus audas, sul obtegens, in alios criminat.

OBTEMPERANTER, adverb. obediēter. *M. Aurel.* apud *Fronton.* 5. ad *M. Cæs.* (edente Ite-rum *A. Maio*) ep. 11. Calult et bodie Faustina: sed aequiorem animum mihi facit ipsa, quod se tam obtemperanter nobis accomodat. *Prudent.* 2. *perp. sta.* 112. *Obtemperanter* annuit.

OBTEMPERANTIA, æ, f. 1. obtemperatio. *Gloss. Cyrill.* Πειθαρχία, obtemperantia, obedientia, et alibi. Ηπειθα, suadela, obtemperantia, et alibi. Υπακοή, obauditiō, obtemperantia, obsequium.

OBTEMPERATIO, ōnis, f. 3. ubbidienza, υπακοή, obedientia. *Cic. 1. Legg.* 15. 42. Justitia est obtemperatio scriptis legibus, institutisque populorum.

OBTEMPERATOR, ōris, m. 3. qui obtemperat, obediens. *Augustin.* in *Ps.* 13. 1. Veneratores nominis sui, obtemperatores mandati sul id docet, ut etc.

OBTEMPERO vel *optempero*, as, avi, atum, are, n. 1. (ob et tempero). Part. *Obtemperans* et *Obtemperaturus* sub a. — *Obtemperare* (ex ob pro ad et tempero, quasi ad alterius voluntatem se temperare) est morum gerere, obsequi, obedire, προσέχω (It. *obbedire*; Fr. *obtempérer, obéir, se prêter*; Hisp. *obtemperar, obedecer*; Germ. zu Willen sein, willfahren, gehorchen; Angl. to obey, comply with, submit to, obtemperate). Occurrit — a) Sæpissime cum Dativo. *Cic. pro leg. Manil.* 19. 56. Sed tamen in salute communi idem populus Romanus dolori suo maluit, quam auctorit-

tati vestrae obtemperare. *Id. 2. Fam. 7.* Te audi, tibi obtempera. *Id. 2. Tusc. 4. 11.* Qui obtemperet ipse sibi, et decretis sua parat. *Id. Planc. 39. 94.* Cum tempestate pugne periculo potius, quam illi obtemperem et paream? *Auct. B. Afr. 51.* Jubæ barbaro potius obediens fuisse, quam Scipionis obtemperasse nunc. *Cæs. 4. B. G. 21.* Obtemperare Imperio populi R. *Id. 1. B. C. 35.* voluntati alicujus. *Cic. Quinct. 2. 7.* alterius cupiditati. *Varro 9. L. L. 6. Müll. rationi. Auct. B. Alex. 74.* auspiciis et religionibus. *Cæs. 1. B. C. 1.* auctoritati senatus. *Nepos Timol. 1.* legibus. *Sueton. Tib. 59.* Naturæ obtemperans. *secundando e sfogando il genio. Ovid. 4. Trist. 6. 7.* Quæque sui monitis obtemperat Inda magistri Bellua. *Ter. Adelph. 4. 5. 70.* tibi deos certo scio obtemperatos magis. — b) Cum præpos. ad. *Cic. Cæcin. 18. 52.* Imperium domesticum nullum erit, si servulis hoc nostris concesserimus, ut ad verba nobis obediant, non ad id, quod ex verbis intelligi possit, obtemperent. — c) Cum Accusativo communi. *Plaut. Amph. 1. 1. 293.* Non ego illi obtempero quod loquitur. *Id. Most. 2. 2. 89.* etiamne adstas, nec, quæ dico, obtemperas? *Ter. Heecyr. 3. 5. 62.* nec gnatus, neque hic mihi quidquam obtemperant: Quæ dico, parvi pendunt. — d) Passive impersonaliter. *Lex Jul. Municip. apud Haub. p. 133.* NEVE QUID FACITO, QUOMINVS EIS OBTEMPERATVR. *Cic. 1. Off. 11. 35.* Si mihi esset obtemperatum. — e) Absolute. *Sueton. Tib. 36.* Reliquos urbe submovit, sub pœna perpetuæ servitutis, nisi obtemperassent. — NB. Pro simplici temperare affertur illud *Ulp. Dig. 24. 1. 1.* Ne inter vitum et uxorem donatio valeretur, receptum est: ne nutuo amore se invicem spoliarent donationibus non obtemperantes, et profusa erga se facilitate utentes. *Torrentin. et Gothofred. habent temperantes.*

OBTENDO, dis, di, tum, dere, a. 3. (ob et tendo). Part. *Obtendens* II. 1.; *Obtentus* I. et II. 1. — *Obtendere* est ante tendere, prætereundum, opponere, obijcere, προτίχειν, προτίθειν (II. *stendere innanzi, opporre*; Fr. *tendre devant, mettre devant*; Hisp. *extender delante, parar delante*; Germ. *worspannen vor etwas, vormachen, vorziehen*; Angl. *to stretch, spread, or place before, oppose, obtend*).

I.) Proprie. — a) Active. *Virg. 10. Æn. 82.* Proque viri nebulam et ventos obtendera inanes. *Sueton. Ner. 48.* Ante faciem obtento sudario. *Val. Flacc. 3. 718.* obtenta mulcebat lumina palla. *Claudian. 2. in Rufin. 128.* murice locata In speciem cæsis obtendit plaustra juvenis. — *Poetice Virg. 1. G. 248.* obtenta densantur nocte tenebræ. — *Forcellinus* addit etiam illud *Plin. 37. Hist. nat. 7. 28.* (100). *Commendallo (gemmæ) summa, quod velut in translucido ignis obtentus, celantesque se transfulgent auratæ guttæ. Sillig. vero leg.:* ignis optentus stellantibus fulget Intus aureis guttis. — b) Passivæ formæ et Mediolorum apud Græcos verborum vi. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 55.* (153). Oculis membrana vitri modo translucida obtenditur. — Sic de regionum situ. *Id. 5. ibid. 20. 17.* (77). *Libano* nomen adversus *Antilibanus* obtenditur. *Tac. Agric. 10.* Britannia spatio ac cælo in orientem Germaniæ, in occidentem Hispaniæ obtenditur.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro excusare, prætereundum, portare o allegare in excusa. *Plin. 8. Ep. 6. ad fin.* Nec puduit rationem turpitudini obtendere. *h. e. turpe factum ratione excusare. Tac. 3. Ann. 17.* Mstris preces obtendens. et *ibid. 35.* Inteoitus excusante se Lepido, quum valetudinem corporis, ætatem liberum, nubilem filiam obtenderet. *Quintil. 12. 10. 15.* Sum imbecillitati sanitatis appellationem obtendit. *Gell. 10. 22.* Qui, obtento pblotophiæ nomine, inutilis otium et lingue vitæque tenebras sequuntur. *Rursus Tac. 11. Ann. 17.* Falso libertatis vocabulum obtendit ab his, qui privatum degeneres, in publicum exitios, nihil spel, nisi per discordias, babeant. et *15. ibid. 42.* Quos (militæ) diversas fugæ causas obtendentes, redire ad signa — monebat. *Lucan. 8. 339.* quid causa obtenditur armis Libertatis amor? ¶ 2. Per hypallagen est obterege, velare. *Stat. 2. Theb. 248.* fractisque obtendunt limina silvis. *h. e. te gunt, ornant ramis arborum. Sic Sil. 11. 10. 228.*

coatraria venti Examat vis, atque obtendit pulvere lucem. *h. e. pulverem excitando visum admittit.* Priore loco rectus ordo erat, *obtendere silvas limini:* altero, *pulverem luci obtendere.* Cf. *Tac. 3. Hist. 56.* Contionanti (prodigioso dicto) tantum sædarum volucrum supervolavit, ut nube atrâ diem obtenderent. *Seneca Cædip. 625.* Pædore sædo squalidam obtentus comam. *h. e. comam habens pædore obsitam.* ¶ 3. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. II. 2. *Cic. 1. ad Q. Fr. 1. 5.* Multis simulationum involucris tegitur, et quasi velis quibusdam obtenditur uniuscujusque natura. **OBTENEBRATUS**, a, um. V. **OBTENEBRO**. **OBTENEBRESCO**, is, ere, n. inchoat. 3. obscurarsi, tenebris obvolvitur. *Hieronym. 5. in Isaj. 12. 1.* Obtenebreat sol in ortu suo. *Vulgat. interpr. Job 18. 6.* Lux obtenebret in tabernaculo illius (impij), et lucerna, quæ super eum est, extinguetur.

OBTENEBRO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Obtenebratus* I. et II. — *Obtenebrare* est tenebras inducere, tenebrosam reddere, coprire di tenebre.

I.) Proprie. *Lactant. 4. 19.* (ex *Amos 8. 9.*) Occidet sol meridie, et obtenebrabitur dies lucis. *Al. leg. tenebrabitur. Hieronym. 6. in Isaj. 13. 10.* Quod stellæ obtenebrentur sole oriente. *Id. ibid. 12.* Quando obtenebratus fuerit sol in ortu suo.

II.) Translate. *Ambros. de dignit. sacerdot. 5. 6.* Et nunc quadam lippitudinæ et caligine vitiorum obtenebratus.

OBTENSUS, us, m. 4. idem atque obtentus. *Fronto 2. ad amic. (edente iterum A. Maio) ep. 6. ad fin.* Ut pro severitate, quæ crebant, obtensui sævitiam subornarent. V. **OBTENTUS**, us sub II. 1.

OBTENTIO, ðnis, f. 3. obtentus, actus obtendendi; et figurate id quod obtegit ac velat. *Arnob. 5. 35.* Si textus omnis expositionis et series obtentionibus allegoricis clausa sunt. *h. e. quibusdam obtentis quasi velis allegoriæ.* et 36. Partes alias esse communiter conscriptas, alias vero dupliciter, et ambifaria obtentione velatas.

OBTENTO, as, are, a. 1. frequentat. ab *obtineo*, teneo, possideo, κατέχω. *Cic. 9. Att. 10. ante med.* Tamen spes quædam ma obtentabat, fore ut etc. *Al. leg. sustentabat; al. se ostendebat; al. se ostentabat. V. Orell. ad h. l.*

OBTENTUS, a, um. V. **OBTENDO** et **OBTI-NEO**.

ORTENTUS, us, m. 4. (obtendo). Alia forma obtentus, quam V. loco suo. — *Obtentus* est actus obtendendi, obtentio, extentio.

I.) Proprie. *Virg. 11. Æn. 66.* Exstructosque toros obtentu frondis Inunbrant. *Plin. 31. Hist. nat. 1. 1. (2).* Nubium obtentu vitalem spiritum strangulat. *Seneca Herc. Fur. 355.* Ipsa tristi vestis obtentu caput velata. *Claudian. 2. Rapt. Pros. 25.* stridentia colla Gorgonos obtentu pallæ fulgentis inunbrat.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro prætextu, specie: V. **OBTENDO** II. 1. *pretesto, scusa, colore, apparenza. Liv. 1. 56.* Brutl quoque haud abnuil cognomen, ut sub ejus obtentu cognominis liberator ille populi Romani animus latens operiret tempora sua. *Sall. orat. Lepidi ad pop. R. ad fin.* Secundæ res mire sunt vitis obtentui. *servo di coperta ai vizi. Cf. Demosth. Olynth. 2. p. 23.* Αί γὰρ ευπραΐαι δεινὰι αυχρηΐζει και συσπασσαι τα τοιαυτα ονειδην; et V. *Senec.*, qui hunc *Sallustii* locum tractavit 4. *Controv. 24. Pseudo Sall. orat. 2. ad Cæs. de Republ. ordin. a med.* Tabella obtentui erit, quo usqis animo libero facere audeat. *Tac. 2. Hist. 14. extr.* Victorem exercitum attulit obscurum noctis, obtentui fugientibus. *Id. 12. Ann. 7.* Cupido auri immensa obtentum sbebat, quasi subsidiolum regno pararetur. *avea questo pretesto. et 1. ibid. 10.* Pietatem erga parentem et tempora republ. obtentul sumpta. *presi per pretesto, per coonestare, etc. Justin. 5. 8. 12.* Ne iterum rempubl. sub obtentu liberationis invaderet. *sotto specie.* ¶ 2. Est quidquid obtegit ac velat; V. **OBTENDO** II. 2. et **OBTENTIO**. *Lactant. 1. 11.* Vera sunt, quæ loquuntur poetæ, sed obtentu aliquo specieque velata. *Arnob. 3. 10. extr.* Nonne multo est rectius maledicere, consiliari atque alia ingerere diis pro-

bra, quam obtentu pio lalia de bis monstra opinionum indignitate præsumere? — *Nazar. Paneg. Constantin. 5.* Non terror obtentui est. *h. e. non obtenditur terror, ut arceantur qui visere principem cupiunt. Alii vero interpretantur:* Non terræ impedimento est.

OBTERO, tris, trivi, tritum, tere, a. 3. (ob et tero). *Obtrissit* pro *obtrivisset* per syncopen legitur apud *Liv. 3. 56.* — Part. *Obtritus* I. et II. 1. et 2.; *Obterendus* II. 1. — *Obterere* proprie est conterere, conculcare, proterere, atque ad eo conterendo et conculcando frangere, illidere, καταπίβω, καταπίρω (It. *pestare, calpestare, rompere pestando*; Fr. *écraser, broyer, briser, casser*; Hisp. *machacar, majar, romper, quebrar*; Germ. *zerreiben, zerretzen, zermalmen, zerbrechen*; Angl. *to crush, bruise, or trample upon*).

I.) Proprie. *Phædr. 1. 30.* Taurus ranas procucatas obtetit duro pede. *Varro 2. R. R. 5. 5.* Ne in stabulo infantes grex boum obteneret. *Sueton. Ner. 5.* Repente puerum citatis iumentis haud ignarus obtrivit. *Liv. 27. 41.* Ita pecorum modo incumpositos toto passim campo se fudisse, ut sterna (ab equitibus) obterique, priusquam instruantur, possint. *Lucan. 6. 82.* pabula terræ, Quæ curteus obtrivit eques. et *ibid. 276.* caput obtetit ossaque saxo. *Plin. 11. Hist. nat. 29. 35.* (105). Locustarum ova obterere — Et pro frangere, illidere, rompere, spezzare. *Colum. 8. R. R. 8. sub fin.* Pulli (columbarum) facillius pinguescunt, si paucas subtrahas pinnas, et obteras crura. *h. e. frangas illidasque, rompa, spezzi.* Similiter Part. *Obtritus* apud *Cic. 2. Orat. 86. 353.* Ruinâ conclavis obtritos internoscere. *Lucret. 3. 907.* (893). *Luchmann.*) Urgerive superne obtritum pondere terræ. *Curt. 8. 14. a med.* Obtrivit ergo pedibus earum (belluarum, h. e. elephantorum), ceteris, ut parcius instarent, fuere documentum. *Liv. 7. 23. extr.* Impulsi retro (Galli) tuere alii super alios, stragemque inter se cæde ipsa fædiorem dare: adeo præcipiti turba obtritti plures, quam ferro necati. *Lucan. 3. 056.* Obtrita ossa. — Huc pertinet et illud *Colum. 6. R. R. 4. 3.* Pellem serpentis obtritum cum vino miscere. *pesta nel mortajo.*

II.) Translate. ¶ 1. In re militari obterere ponitur pro delere, disfare, ridurre al niente. *Liv. 9. 38.* Itaque armis virisque ad obtendum C. Marcium consulem concurrunt. *Sic Curt. 3. 2. med.* Percontari cepit, fatise ei videretur instructus ad obtendum hostem. *Id. 4. 15. med.* Mutti ergo Macedonum primo impetu obtritti sunt: plures ad Alexandrum refugerunt. *Tac. 15. Ann. 11.* Vi ac minis alarios exterruit, legionarios obtrivit. *disface. Sic Id. Agric. 18.* Alam prope universam obtriverat. *Val. Max. 4. 6. n. 11.* Sed illæ elades aliquanto majores: legionum interitus, signa hostilibus intercepta manibus, obtritum equitatum etc. *Al. tamen aliter leg. Cf. Justin. 24. 8. 14.* Assidui imbres, fames et lassitudo miseris infelicis belli reliquias obterebant. ¶ 2. Generatim est deprimere, contundere, deterere, ad nihilum redigere. *Plaut. Curc. 4. 4. 17.* Mæ pugnæ præliares plurimæ obtrita jarent. *h. e. contemptæ, sprete.* *Lucret. 5. 1232.* Usque adeo res humanas vis obdita quedam obtetit, et puleros fisci sævasque securis Proculeare ac ludibrio sibi habere videtur. *Id. 1. 79.* religio pedibus subjecta vicissim obtetit. *Liv. 3. 56.* Implorare præsidium populi, qui omnia jura populi obtrisset. *Cic. Cæcin. 7. 18.* Ita calumini stultitiamque obtrivit ac contudit. *Vatinius ad Cic. 5. Fam. 9.* Malevolorum obtreccionibus prosternere atque obtere. *Fel. poeta apud Cic. 1. Divinat. 16. 29.* Quum Achivi cæpissent Inter se streperre, aperteque artem obtere extispicum. *h. e. rejicere, inprobare, nullam esse dicere. Liv. 23. 43.* Hannibalis virtutem fortunamque extollit: populi R. obtetit senescentem cum viribus majestatem. et 24. 15. Quam utrinque duces, Romanus Bruttium Lucanumque toties a majoribus suis victos, Pœnus maucipia Romana et ex ergastulo militem verbis obteteret. *screditando, strapazzando, avviltendo. Cic. 7. Ferr. 1. 2.* Obteri Isudeni imperatoriam criminibus avaritiæ. *Sic Nepos Timol. 1.* Hoc præclarissimum ejus facinus non pari modo probatum est ab omnibus. Nonnulli enim invidia laudem virtutis obterebant. *Curt. 8. 4.* Silentium tamen

habuere seniores, donec Philippi res orsus obtinere. *Justin.* 5. 2. 12. Domesticis bellis Græciam obtinere, ne externis vacet. *Forcellinus* ita leg.; at plerique alii *atterere*. — Pro evertere, diruere. *Seneca* (*Edip.* 645. incestam domum Vestam, et Penates impio Marte obteram. — Pro gravare, opprimere. *Catull.* 65. 8. Troia Rhœteo quem subter litore tellus Ereptum nostris obtexit ex oculis. ¶ 3. Pro fricare, *fregare*, dixit *Apul. de Mag.* Carbone dentes obtinere.

OBTESTATIO, ōnis, f. 3. actus obtestandi, obsecratio, seu rectius, ¶ 1. Stricto sensu, ut docet *Paul. Diac. p.* 184. 15. *Müll.*, Obtestatio est, quum Deus testis in meliorem partem vocatur; detestatio, quum in deteriorem, ἐξορκισμὸς, scongiuro *salto invocando gli dei. Cic. Dom.* 48. 125. Quid ergo illa tua obtestatio tibicinis? quid fœculus? quid preces? quid præca verba voluerunt? h. e. deorum invocatio facta a tibicine in ritu consecrationis. *Liv.* 26. 25. Qui vietus acie excessisset, eum ne quis urbe, tecto, mensa, laræ reciperet, diram execrationem in populares, obtestationem quam sanctissimam potuerunt adversus hospites, composuerunt. *Cic. Cluent.* 12. 35. Quæ mulier obtestatione viri decem illis mensibus ne domum quidem ullam, nisi socrus suæ, nosse debuit. h. e. quia vir eam obtestatus fuerat. *Cælius ad Cic. 8. Fam.* 10. in fin. Mei officii est meminisse, qua obtestatione decedens mihi, ne pater fieri, mandarîs. ¶ 2. Latiori sensu ponitur pro sollicitis precibus. *Liv.* 27. 50. Matronæ in precibus obtestationesque versæ, per omnia delubra vagæ, supplicis votisque fatigare deos. Adde *eumd.* 8. 35. *Tac.* 1. *Ann.* 12. Senatus ad infimas obtestationes procumbens. *Sueton. Vesp.* 6. Exemplar epistolæ defuncti Ottonis ad Vespasianum extrema obtestatione ultionem mandantis. Adde *eumd. Tib.* 40. et *Vitell.* 2. Sic *Amnian.* 17. 7. *med.* Quidam, inter vitæ mortisque confinia, aliorum adjectamenta implantantes cum obtestatione magna deserebantur.

OBTESTATUS, a, um. *V.* voc. seq.
OBTESTOR, ōris, ōtus, ōm, ari, dep. 1. (ob et testor). Part. *Obtestans*; sub 1.; *Obtestatus* active sub 1. et passive sub 2. — Obtestari ¶ 1. Generalitèr est palam testari, protestari, ἐκμαρτύρομαι (It. *chiamare in testimonio*, *giurare*; Fr. *attester, prendre à témoin*; Hisp. *llamar, tomar á alguno por testigo*; Germ. *zum Zeugem anrufen, betheuern, bezeugen*; Angl. *to call solemnly to witness, protest*). *Cic. Sext.* 20. 43. De quo te, te, inquam, patria, obtestor, et vos Penates, patriique dii, me propter salutem meorum civium dimicationem cædemque fugisse. *Plerique alii leg. testor. Brut.* ad *Cic.* 1. ad *Brut.* 13. Oro atque obsecro te, Cicero, necessitudinem nostram tuamque in me benevolentiam obtestaus. *Sall. Cat.* 46. Multa pius de salute sua Popaptinum obtestatus: *Liv.* 2. 10. Obstitens, obtestansque deum et hominum fidem, testabatur nequidquam deserto præsidio eos fugere. *Sueton. Cal.* 15. sub fin. Commentarios convectos in forum, et ante clare obtestatus deos, neque legisse, neque attigisse quidquam, concremavit. *Tac.* 2. *Ann.* 65. Sacra regni, ejusdemque familiæ deos et hospitalis mensas obtestans. *Id.* 3. *Hist.* 10. Aut militum se manibus, aut suis moriturum, obtestans. *protestando.* et 12. *Ann.* 5. Summam rempubl. agi obtestans, veniam dicendi ante alios exposcit. ¶ 2. Speciatim et sæpius est cum adjuratione precari, obsecrare, supplicare, scongiurare, ἐξορκισμὸς, καταλιπαρίω, et cum verbis orare, implorare, obsecrare et similibus frequentur jungitur. — a) Sequentè ut vel Coniunctivo ommissa part. ut *Cic.* 11. *Att.* 2. Per omnes deos te obtestor, ut etc. *Id.* *Sext.* 60. 147. Vos obtestor atque obsecro, ut etc. *Id.* 7. *Ferr.* 72. 188. Ceteros item deos deaque omnes imploro atque obtestor, ut etc. *Id.* *Cat.* 32. 78. Oro obtestorque vos, iudices, ut etc. *Plaut. Aulul.* 4. 9. 4. obsecro vos ego, mihi auxilio, Oro, obtestur, ait. *Sall. Cat.* 34. *extr.* Te atque senatum obtestamur, consulatis miseris civibus. — b) Cum part. ne et Coniunctivo. *Cic. Sull.* 32. 89. Id sibi ne eripialis, vos obtestatur. *Sall. Jug.* 74. Lacrumans obtestatur per amicitiam, ne etc. *Plin. Paneg.* 67. in fin. Quæso et obtestor, ne etc. — c) Sequentè Impe-

rativo. *Vellej.* 2. 131. 1. Vos publica voce obtestor atque precor: custodite, servate etc. — d) Cum uno tantum Accusativo. *Cic. Flacc.* 40. 102. Quum ego te, Flacce, cælum noctemque contestans, flens sentem obtestabar. *Id. ibid.* 2. 4. Quem enim alium appellem? quem obtester? quem implorem? *Id. Mur.* 40. 86. Vestram fidem obtestatur, misericordiam implorat. — e) Cum duplici Accusativo. *Cic. Quinct.* 30. 91. Te obsecrat obtestaturque Quinctius per senectutem ac solitudinem suam nihil aliud, nisi ut etc. *Virg.* 12. *Æn.* 819. Illud te, nulla fati quod lege tenetur, Pro Latio obtestor, pro majestate tuorum, ne etc. — f) Absolute. *Sall. Jug.* 53. Postremo, pro cuiusque ingenio, pollicendo, minitendo, obtestando alium alio modo excitare. — g) Part. *Obtestatus* passive, scongiurato, supplicato, obsecratus. *Amnian.* 31. 9. a *med.* Ni obtestatus prece impensa superstitionibus pepercisisset. *Apul.* 2. *Met.* Obtestata fide præsentium. *Al. leg.* fitem.

OBTEXO, ōis, xūi, xere, a. 3. (ob et texo). Part. *Obtexens* fl. — Obtexere est ante, vel supra, vel contra texere, ἀντιδιαπλέω, tessere sopra.

1.) Proprie. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 19. 21. (65). Papilio fila araneosa, quæcumque inessit, alarum maxime lanugine obtexit.

11.) Translate est obtegere, coprire. *Virg.* 11. *Æn.* 610. fundunt simul undique tela Crebra nivis ritu: cælumque obtexitur umbra. Cf. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 38. 38. (104). Subinde per nubes cælum aliud obtexens. *Stat.* 2. *Achill.* 115. Omne fretum longa velorum obtexitur umbra. *Claudian.* 1. in *I. cons. Stilich.* 258. Pænis jaculis obtexitur aer. *Ambros. Ep.* 5. n. 4. Sol nubibus obtexitur. *Id.* 2. *Off.* 5. cælum nubibus.

OBTICENTIA, æ, f. 1. reticentia, reticentia. *Quintil.* 9. 2. 54. Ἀποσιώπησις, quam Cicero reticentiam, Celsus obticentiam, nonnulli interruptionem appellant. *V. APOSIOPESIS.*

OBTICEO, ces, cēi, cere, a. 2. (ob et taceo). *Obticeo* legitur sensu tantum apud *Ter.* et *Donat.*; ceterum apud alios Perf. *obticui*: *V.* et voc. seq. — *Obticeo* est idem fere quod *taceo*, vel contra cupientem me loqui, sileo, tacere, κατασιγῶμαι. *Ter. Eun.* 5. 1. 4. Virgo conscissa veste lacrumans obticet. *Id. Phorm.* 5. 8. 2. ehem, quid nunc obticisti? *Justin.* 32. 2. 3. Turba querelarum confusus adolescens repente obticuit. *Donatus ad loc. cit. Ter. Eun.* ita distinguit: Tacemus consilia: reticemus dolores: obticemus, quorum nos pudet. Quæ discrimina perpetua non sunt. Nam *Horat. Art. P.* 284. chorusque Turpiter obticuit, subitoto jure nocendi. *Martial.* 10. 17. Solemnesque jocos, nec tristia carmina poscit: Et queritur, nugas obticuisse meas. *Ovid. Id.* 522. Addidit obscenæ convicia rustica dictis. Nec pius obticuit, quam guttura condidit arbor.

OBTICESCO, is, ere, n. inchoat. 3. occurrit tantum in *Not. Tyr.*, quæ auctoritate caret, p. 90. *Obticuit*, obticescit. — Perf. *Obticui* *V.* in voc. præced.

OBTIGO, tigris, etc. *V. OBTEGO.*
OBTINENTIA, æ, f. 1. (obtinéo) habendi actio, vel significatio. *Priscian.* 18. p. 1163. *Putsch.* Et quæ (verba) per obtinentiam, id est κατά ἐπιτηρησίων, dicuntur superpositiva, habeo, possideo, teneo.

OBTINEO vel optineo, tines, tēni, tentum, tēnere, 2. (ob et teneo). In Pandectis Florentianis scribitur *optineo*, ut videre est apud *Torrentin.* et *Brissonium* testatur. *Quintil.* 1. 7. 7. Quum dico obtinuit, b litteram ratio poscit, aures magis audiunt p. Sic *Inscript.* in *Monum. Scip.* apud *Fisc. tab.* 5. et *Orell.* 554. MAIORVM OPTENVI LAVDEM. — Part. *Obtinens* sub *A.* 1. 2.º; *Obtentus* sub *A.* 3.; *Obtenturus* sub *A.* 1. 1.º; *Obtinendus* sub *A.* 1. 3.º et 4.º, 2., 3. — *Obtinere* usurpatur *A)* Active; et *B)* Neutorum more.

A) Active obtinere est tenere, habere, possidere, quasi circum tenere, vel contra aliquem tenere, κρατέω, κρατῶ (It. *tenere, avere, possedere*; Fr. *tenir, avoir, posséder*; Hisp. *tener, poseer, ygozar*; Germ. *bei etwas halten, inne haben, in Besitz halten, behaupten, besitzen*; Angl. *to hold, have, possess*). Occurrit ¶ 1. Generalitèr, et latissime patet; ita tamen, ut omnia ad quatuor potissimum capita redigi possint. — 1.º) Est tenere, habere, posside-

re, tenere, tener fermo, possedere. *Plaut. Cas.* 3. 5. 16. obtine aures, amabo. *tienmi per le orechie. Cic.* 2. *Phil.* 19. 48. Suam quisque decum tum obtinebat, neque erat usquam tua. *Liv.* 2. 10. Neque ille (*Horatius Cocles*) minus obstinatus ingenti pontem obtinebat gradu. *Cæs.* 1. *B. G.* 1. Una pars, quam Gallus obtinere dictum est, initium capit a flumine Rhodano. *Liv.* 30. 19. Galliam atque Italiam armis obtinere. *Rursus Cæs.* 1. *B. G.* 3. Cujus pater regnum in Sequanis multos annos obtinuerat. et mox. Propterea quod ipse suæ civitatis imparium obtenturus esset. et paulo ante. Qui eo tempore principatum in civitate sua obtinebat. Sic *Nepos Pelop.* 3. Qui tum maximum magistratum Thebis obtinebat. *Cæs.* 1. *B. G.* 7. Cujus legationis Numejus et Verodectus principem locum obtinebant. *Cic. Quinct.* 2. 8. Quum præsertim Q. Hortensius, qui hoc iudicio partes accusatoris obtinet, contra me sit dicturus. Cf. *eumd.* 3. *Orat.* 60. 224. Ad actionis autem usum atque laudem, maximam sine dubio partem vox obtinet. *Liv.* 1. 16. Romana pubes, velut orbitatis metu icta, mastum aliquando silentium obtinuit. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 3. 2. (8). Sepiæ sanguinis vicem atramentum obtinet. et *ibid.* 42. 97. (241). Caseus medicamentum vini obtinet. *Silvig.* vero leg. vitium: *V.* integrum locum. *Cic.* 4. *Tusc.* 16. 36. Proverbium locum obtinet. *Id.* *Sull.* 6. 19. Quorum alter apud me parentis gravitatem, alter filii suavitatem obtinebat. *Id.* 4. *Fam.* 13. ante *med.* Obtinemus ipsius Cæsaris summam erga nos humanitatem. *Id.* 3. *Nat. D.* 20. 51. Errantes stella numerum deorum obtinebunt. h. e. inter deos numbersuntur. Sic 2. *Off.* 12. 43. Numerum obtinent jure cæsorum. *Quintil.* 10. 5. 18. Obtinere summam opinionem in scholis. aver un gran concetto. et *Plin.* 34. *Hist. nat.* 2. 2. (2). admirationem. h. e. in admiratione esse. *Id.* 13. *ibid.* 18. 19. (69). Africanae ficus patriæ nomen obtinent. *tenoum. Sall. Jug.* 20. Quamquam ab ea fama, quæ plerosque obtinet, divorsum est — *Pro vero obtinere* cum Infinito, tenere o ritenere per fermo et vero, est. *Apul. de Mag. init.* Certus equidem eram, proque vero obtinebam. *Sicilianum Emilianum* accusationem mei solis convicii impleturum. *V.* loc. *Pseudo-Sall.* infra sub *B.* — 2.º) Speciatim obtinere provinciam, regere, administrare, in provincia cum jurisdictione esse. *Cæs.* 1. *B. C.* 30. Sardiniam obtinebat M. Coita, Siciliam M. Cato, Africam sorte Tubero obtinere debebat. *Cic.* 1. *Fam.* 9. ante *med.* Quum tu Hispaniam citiorem cum imperio obtineres. *Id.* 5. *Att.* 21. ante *med.* Ex qua insula nummus nullus, me obtinente, erogabitur. sotto il mio reggimento. — 3.º) Item pro retinere, conservare, custodire, ritenere, conservare. *Plaut. Asin.* 2. 2. 54. si istam similitudinem animi obtioes, salvi Sumus. *Ter. Hecyr.* 5. 4. 18. Antiquam adeo tuam venustatem obtines, Ut voluptati obitus, sermo, adventus tuus, quocumque ad veneris, Semper siet. *Liv.* 26. 20. Collaudavit milites, quod duabus tantis cladibus deinceps icti, provinciam obtinuisent. *Cic.* 1. ad *Q. fr.* 1. 12. Ut facilitate sua nos eam necessitudinem, quæ est nobis cum publicanis, obtinere et conservare pantiantur. *Id. Quinct.* 9. 34. Neque vobis adhuc, præter te, quisquam fuit, ubi nostrum jus contra illos obtineremus. *Id. Rosc. Am.* 17. 49. Quod tamen si miserum et indignum esset, feret tamen æquo animo, iudices, si per vos vitam et famam potest obtinere. et *ibid.* 48. 139. Obtinere in perpetuum auctoritatem suam. *Liv.* 29. 1. a *med.* Pertinaces ad obtinendam injuriam; h. e. ad retinendum sibi, quod iniuria aliis ademerant. *Tac.* 1. *Ann.* 32. Non tribuimus ultra, non castrorum præfectus jus obtinuit: vigiliis, stationes ipsi (militibus) patiebantur. — Huc pertinet et illud *Cic. Partit. orat.* 37. 130. Quæ autem scripta non sunt, ea aut consuetudine, aut conventis hominum, et quasi consensu obtinentur. sussistono, si conservano. et 5. *Tusc.* 41. 118. Lex, quæ in Græcorum conviviis obtinetur, si osserva. *Orellius aliquid Codicum auctoritate fretus ieg.* obtinet. — 4.º) Item occupare, occupare. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 1. 5. (9). Platanus nemorosa vertice, et se vastis protegens ramis, agros longis obtinet umbris. *Zucret.* 3. 1002. Qui non sola novem dispersis ju-

gera membris Obtineat, sed qui terrai totius orbem. *Curt.* 6. 1. Emenus curru omne spatium, quod seles Laconum obtinuerat. *Liv.* 29. 27. Noctem insequenti eadem caligo obtinuit. *Tac.* 3. *Hist.* 14. extr. Legiones, quas Cæcina ad obtinendam Cremonam præmiserat. ¶ 2. Spectatim in re oratoria est probare, sustinere, defendere, evincere, provare, sostenere, far vedere. — a) Cum Accessivo rei, quæ probatur. *Cic.* 5. *Verr.* 71. 168. Possumus hoc teste, possumus litteris hominum honestissimorum, possumus auctoritate societatis, quod dicimus, obtinere? an aliqua firmiora, aut graviora querenda sunt? *Id.* *Quintil.* 23. 75. Non ad obtinendum mendacium, sed ad verum probandum auctoritatem adjuvare. *Id.* 2. *Fin.* 22. 71. Non metuet, sive celare poterit, sive opibus magnis, quidquid fecerit, obtinere. et 4. *ibid.* 28. 78. Stoici se posse putant duas contrarias sententias obtinere. *Quintil.* 6. 4. 15. Diu pugnare in his, quæ obtinere non possis. et 12. 10. 53. Ad obtinendum quod intendimus. — b) Cum Infinitivo. *V. Varronis* loc. 2. *R. R.* 1. 9. infra allatum sub *E. extr.* *Arnob.* 4. 11. extr. Possumus obtinere, falsum esse quod dicitur. *Apul.* 1. *Dogm. Plat.* Tres partes philosophiæ congruere inter se, primus obtinuit. *h. e.* affirmavit, asseruit, monstravit. *Cl. Quintil.* 5. 13. 24. Si defecerint omnia, tum videndum erit, an obtineri possit, ne illud quidem recte factum. ¶ 3. Item est impetrare, consequi, adipisci, vincere, superiorem esse, impetrare, obtinere, consequi, vincere. — a) Cum Accessivo. *Cic.* 1. *Legg.* 22. 59. Quanta instrumenta habeat (homo) ad obtinendam adipiscendamque sapientiam. *Gell.* 12. 14. in fin. Impetrare et obtinere. *Rursus Cic.* 7. *Att.* 25. Males causas semper obtinuit, in optima concidit. *Id.* *Rosc. Com.* 4. 10. Ad iudicium hoc modo venimus, ut totam rem aut obtineamus, aut amittamus. *Id.* 1. *Fam.* 8. a. *med.* Eo tu consule omnia, quæ volas, obtinebis. *Cæs.* 7. *B. G.* 85. Romani, si rem obtinuerint, finem laborum omnium expectant. *h. e.* si victoriam reportaverint. *Justin.* 37. 1. 1. Legati veniam his a senatu obtinere. *Cic.* *Balb.* 27. 61. Volumus quædam, contendimus, experti sumus: obtenta non sunt. *Justin.* 2. 4. 24. Obtenta in præmium captiva. *Id.* 21. 6. 5. Hamilcar per Parmenonem aditu regis obtento. *ottenula udienda.* *Id.* 20. 2. in. Litatis hostiis, obtentoque, ut rebantur, quod petebant. — b) Cum Ablat. et præpos. de. *Cælius* apud *Cic.* 8. *Fam.* 6. ad fin. Quia de intercalando non obtinuerat, transfugit ad populum. — c) Cum Coiunctivo et part. ut aut ne. *Liv.* 35. 10. His obtinuit, ut præferretur candidatus, quem etc. *Justin.* 12. 8. 6. Equæ est ab eo obtentum, ut vellet vivere. *Quintil.* 4. 2. 100. Factum ejus fortasse ut sit tutum (*h. e.* ne puniatur), obtinebit. *Sueton.* *Cæs.* 23. Appellato demum collegio, obtinuit, ne reus fieret. *Quintil.* 4. 3. 27. Obtinendum, ne quid in ea desit, ne quid supersit. Adde *eum.* 11. 2. 45. — d) Sequentè quinqu. *Sueton.* *Tib.* 31. Obtinere non potuit, quin rata voluntas legatoris esset. — e) Cum Infinitivo. *Plaut.* *Mil. glor.* 2. 2. 30. Earumque artem et disciplinam obtineat colere. *Ita legit Fleckeisen. atque hanc lectionem ex analogia verb. sustineo et abstineo tuetur: vulgati libri leg. Pareat artem et disciplinam: obtineat colorem.* *Cic.* 2. *Fin.* 22. 71. Mallet obtinere existimari bonus vir, et non sit, quam etc. *Al. rectius leg. Mallet existimari bonus vir, etc.* — f) Absolute, Accusativus enim facile intelligitur. *Sueton.* *Aug.* 37. Exegit etiam, ut quoties consulatus sibi daretur, binos pro singulis collegas haberet: nec obtinuit, reclamantibus cunctis etc. Adde *eum.* *Cæs.* 11. ¶ 4. Est etiam circa se tenere, ex præpositionis ob significatione sumptum. *Vopisc.* *Aurel.* 43. Facit iudices, quos fieri non oportet; amoret a republica, quos debet obtinere.

B) Neutorum more obtinere est prævalere, prevalere, durare. *Sall.* *Aug.* 80. *Kritz.* Ita animus multitudinæ (uxorum) distribuit: nulla pro socia obtinet, pariter omnes viles sunt. *Al. leg. nullam: at V. Kritz.* ad h. l. *Liv.* 5. 49. ad fin. Ibi cædes obtinuit: castra capiuntur, etc. *Al. leg. omnia obtinuit.* *Ulp. Dig.* 2. 4. 4. Cassius in Infortunium omnes parentes dicit: quod et honestus

est, et merito obtinuit. *Paul.* *ibid.* 42. 1. 36. Et ai dissentirent, sententis plurium obtineret. *Petron.* *Satyr.* 2. Simulque corruptæ eloquentiæ regula stetit et obtinuit. — Sic obtinere dicitur consuetudo, quæ invaluit, durat et servatur. *Ulp. Dig.* 1. 16. 7. Ferlas secundum mores et consuetudinem, quæ retro obtinuit, dare. Et absolute *Id.* *ibid.* 13. 1. Hodie obtinuit, indifferenter quæstores creari tam patricios, quam plebejos. Sic fama obtinet, apud *Liv.* 21. 46. in fin. Malim equidem de filio verum esse, quod et plures tradiderunt auctores, et fama obtinuit. *Pseudo-Sall.* initio orat. 1. ad *Cæs. de Republ. ordin.* Pro vero antea obtinebat, regna atque iuperia Fortunam dono dare, etc., sed res docuit, id verum esse, quod in carminibus Appius ait, fabrum esse quemque fortunæ correa per vero: si teneat per certo. *Al. leg. Populus R. antea obtinebat. h. e.* verum putabat, pro certo tenebat. *Farro 2. R. R.* 1. 9. Non ipsos quoque (*Romulum et Remum*) fuisse pastores obtinebit, quod Parilibus potissimum condidere urbem? *h. e.* pro certo habebitur. Vel, non hoc obtinebit, quod etc. *h. e.* evinct, probabit.

OBTINGO, tingis, tigi, tingere, 3. (ob et tango) usurpator *A)* Impersonaliter; et *B)* Active. *A)* Impersonaliter obtingere ¶ 1. Est obvenire, λαγγίζω (*It.* toccare; *Fr.* arriver, survenir, ehoir; *Hisp.* sobrevenir, caer, caer en suerte; *Germ.* zu Theil werden, zufallen, zustossen; *Angl.* to fall to by lot). Usurpator — a) Cum Nominativo rei, quæ obtingit. *Pacuvius* apud *Cic.* 2. *Herenn.* 23. 36. Orestes modo fuit rex, modo mendicus factus est: Infratragio res conligit. Nempe ergo haud fortuna obtingit. *Plant.* *Cas.* 2. 4. 21. Mihi obtinget sors. *Id.* *Bacch.* 3. 6. 14. Nullus est, cui non invident rem secundam obtingere. *Id.* *Men.* 5. 5. 1. Edepol næ hic dies pervorsus atque adversus mihi obtingit. *Cic.* 1. *Off.* 7. 21. Eorum, quæ natura fuerant communia, quod cuique obtingit, id quisque teneat. *Id.* 1. *Att.* 20. Eam, quam mihi dicit obtingisse, ἀνάπραξ, nunquam deseram. *Quintil.* 3. 7. 13. Omnia, quæ extra nos bona sunt quæque hominibus forte obtigerunt, non ideo laudantur, quod etc. *Id.* *præfat.* 27. Quæ (vox, latus etc.) si modica obtingunt, possunt ratione ampliari. — Sæpe de magistratibus. *Cic.* 2. *Fam.* 19. Quam optatissimum nuncium accepissem, te mihi quæstorem obtigisse. *Cl. Nepos Cat.* 1. Quæstor obtingit (*Cato*) P. Cornelio Scipioni Africano consuli. *Rursus Cic.* *Vatin.* 5. 12. Quam tibi aquaria provincia sorte obtigisset. *Sueton.* *Cæs.* 5. Tribunatu militum, qui primus Romanam reverso per suffragia populi honor obtingit etc. *Id.* *Aug.* 10. Ludos autem victoriæ Cæsaris non audentibus facere quibus obtingerat id munus, ipse edidit. — Et in plurali num. *Id.* *ibid.* 31. Quis hoc (mense) et primus consulatus et insignis victoriæ obtigissent. — b) Sequentè ut. *Plaut.* *Rud.* 4. 2. 21. nunc hæc tibi Occasio, Gripe, obtingit, ut liberet ex populo prætor etc. *Cic.* 1. *Divinat.* 46. 103. Quam ei (*L. Paullo*), bellum ut eum rege Perse gereret, obligisset. *Id.* 2. *Verr.* 8. 21. Quam prætores designati sortirentur, et M. Metello obligisset, ut is de pecuniis repetundis quæreret etc. ¶ 2. Item est evenire, accidere, contingere, accidere, avvenire. *Plaut.* *Rud.* 4. 6. 7. eloquere, ut hæc res obtingit de filia. *Ter. Heaut.* 4. 3. 5. Istuc tibi ex sententia tua obtingisse lætur. *Id.* *Andr.* 3. 5. 2. atque hoc confiteor Jure mihi obtingisse, quandoquidem tam iners sum. *Cic.* 4. *Cat.* 2. 3. Si quid mihi obtingerit, æquo animo paratoque moriar. *h. e.* humanitus acciderit. — Et in plurali num. *Plaut.* *Asin.* 3. 3. 136. animo sis bono face: exoptata obtingent.

B) Active ponitur pro simplici tangere. *Plaut.* *fragm.* Nam Ita mustulentus æstus nares obtingit. *Ita Non.* p. 415. 16. *Merc.* Sed *Idem* p. 64. 2. habet attigit, hunc eundem locum referens.

OBTINNO, is, ire, n. 4. (ob et tinno) idem ac tinno. *Apul.* de *Mag.* Equid illi aures obtinarent, et ultra eorum nigis.

OBTISTROTUM. V. OPTOSTROTUM.

OBTORPEO, es, ere, n. 2. idem atque obtorpescere. *Gloss.* *Philox.* Obtorpeo, καταπακώ. Exhibent hanc vocem et *Not. Tyr.* p. 94.

OBTORPESCO, pescis, pñi, pescere, n. inchoat. 3. (ob et torpesco) valde torpescere, obtupescere,

languescere, ἀνοραπαζώ (*It.* stupidire, intormentire, intirizzire, intorpidire; *Fr.* s'engourdir, devenir immobile; *Hisp.* entorpecerse; *Germ.* entstarren, starr, gefühllos werden; *Angl.* to grow numb or stiff, become torpid).

L.) Proprie. *Liv.* 22. 3. sub fin. Signum effodiant, si ad convellendum manus præ metu obtorpuerint. Adde *Cic. Dom.* 52. 135. *Seneca 1. Controv.* 1. a. *med.* Oculi subita caligine obtorpuerunt. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 42. 67. (143). Novil torpedo vim suam, ipsa non torpens, mersaque in limo se occultat, piscium qui securi supernatantes obtorpuere, corripiens. *Id.* 8. *ibid.* 27. 41. (99). Anguis, si squamæ obtorpuere, spicis juniperi se scabit. *h. e.* duriores factæ sunt. *Marcell. Empir.* 1. p. 87. retro ed. *Al.* Remediatortorpedo nigra viva imposita ei loco, qui in dolore est, donec desinat dolere et obtorpescat pars.

II.) Translate de animo. *Cic.* vertens *Eurip.* versus 3. *Tusc.* 28. 67. Sed jam subactus inserius obtorpuerit. *Liv.* 34. 38. in fin. Circumfuso undique pavore ita obtorpuerit, ut nec dicere, quid in rem esset, nec audire posset. *Id.* 32. 20. Obtorpuerant quodammodo animi. *Curt.* 10. 3. in it. Quis crederet savam paullo ante contionem obtorpuisse subito melu? *Apul.* de *Mag.* Repentino mentis nubilo obtorpescent.

OBTORQUEO, ques, si, lum. quere, a. 2. (ob et torqueo). Part. *Obtorquens* 2. — Obtorquere ¶ 1. Est aliquid a recta linea in aliam partem torquere, σπάρσσω, volgere fuori della retta, torcere. *Stat.* 5. *Theb.* 414. dextræque obtorquet in undas *Proam.* ¶ 2. Item valde torquere, in circulum torquere, torcere forte, torcere o volgere in giro. *Aurel. Pict.* *Vir. illustr.* 66. M. Livius Drusus consuli legibus agrariis resistenti ita collum in comitio obtorsit, ut sanguis efflueret e naribus. *Plaut.* *Pæn.* 3. 5. 45. Obtorto collo ad prætorum trahi. *Cic.* 6. *Verr.* 10. 24. Obtorta gula in vincula abripi jussit. *Petron.* *fragm.* apud *Fulgent.* de *prisc. serm.* p. 566. 2. *Merc.* Obtorto valigier labello. *Virg.* 5. *Æn.* 559. in pectore summo Flexilis obtorti per collum circulus auri. *Hieronym.* 2. in *Jovinian.* 36. Obtortus fastis. *Apul.* 3. *Met.* Domus januas, carilinibus obtortis, evellere gestientes.

OBTORTIO, õnis, f. 3. torcimento, tortio, contortio. *Fulgent.* de *prisc. serm.* p. 563. 33. *Merc.* Valgia sunt labellorum obtortiones. *V.* integrum loc. in *SUBATIO*.

OBORTUS, a, um. *V.* OBTORQUEO.

OBTRACTAT contra sententiam tractat. *Paul.* *Diac.* p. 187. 13. *Müll.* *Al. leg.* Obtractat.

OBTRAHIO, is, ere, a. 3. *Tertull.* *Virg. veland.* 15. Si tentationibus gradum obtraxerit. *Al. leg.* obstruxerit.

OBTRACTATIO, õnis, f. 3. actus obtractandi, reprehensio, vituperatio, maledictio, εὐνομοσύνη, ζήλοσπικία (*It.* spartamento, maldicenza; *Fr.* dénigrement, détraction jalouse, jalousie, envie; *Hisp.* conversacion denigrativa, detraccion; *Germ.* die Verkleinerung, Missgunst; *Angl.* a detracting, disparaging, slandering, detraction, obtractation). *Cic.* 1. *Fam.* 7. a. *med.* Quorum malevolentissimis obtractationibus nos scito de vetero illa nostra sententia prope jam esse depulsos. *Tac.* 1. *Hist.* 1. Obtractatio et livor pronis aurbus accipiuntur. et 3. *ibid.* 37. Nulla in oratione ejusquam erga Flavianos duces obtractatio. — Definuit a *Cic.* ipsa ægritudo 4. *Tusc.* 8. 18. Obtractatio est eo, quam intelligi ζήλοσπικία volo, ægritudo ex eo, quod alter quoque polliatur eo, quod ipse concupierit. invidia, malignità, astio. Differt ab invidia, ut *ibid.* colligitur, quia hæc dolet rebus secundis alterius, a quo nihil læditur: obtractatio est in his, quibus lædi se quis putat. *V.* OBTRACTIO 1. *Vatinus* ad *Cic.* 5. *Fam.* 9. Malevolorum obtractationes et invidias prosterne. *Cæs.* 1. *B. C.* 7. Injurias inimicorum in se commemorat, a quibus unductum et depravatum Pompejum queritur invidia atque obtractatione laudis suæ. *Liv.* 28. 49. Obtractatio atque invidia adversus crescentem in dies gloriam fortissimi consulis. *Cic.* *Pontej.* 8. 16. Inimicum esse alicui ex civilibus studiis atque obtractatione domestica. *Id.* 1. ad *Q. fr.* 1. 15. Obtractatione et malevolentia liberatus. *Justin.* 28. 2. 6. Quæ res Demetrio non

gratiam legationis, sed odium obtractationis comparavit. *Nepos Att.* 20. Inter quos maximarum rerum non solum æmulatio, sed obtractio tanta intercedebat, quantum etc. *Plancus ad Cic.* 10. *Fam.* 18. Hæc res habet obtractationem. h. e. obtractationi est subiecta. *Cic. Brut.* 42. 156. Tantum abest ab obtractatione invidiæ, etc. *Al. leg. invidiæque.* *Liv.* 2. 40. Non inviderunt laudes suas mulieribus viri Romani: adeo sine obtractatione gloriæ alienæ vivebatur.

OBTRACTATOR, ōtis, m. 3. *Paul. Diac. p.* 199. 1. *Müll.* Obtractator est qui facit quid contra recte tractantem. — Itaque est qui obtractat, maledicus, invidus, calumniator (qui quomodo ab invidi differat, *V.* in voce præced.), κατὰλοσ, διαβολος (h. invidiosus, maledicent, sparlator; Fr. detracteur, envieux, jaloux; Hisp. detractor, maldiciente, envidioso; Germ. d. Misgünstige, Neider, Verkleinerer; Angl. a detracter, disparager, slanderer, calumniator, envious). *Cic. Flacc.* 1. 2. Si forte beneficii hujus obtractator, aut virtutis hostis, aut laudis invidus existisset. *Id. Planc.* 23. 57. Nonnulli nostri iniqui, multi communes obtractatores atque omnium invidi multa sinterunt. *Id. Fam.* 4. A tuis invidis et obtractatoribus nomen inductum sitæ religionis. *Id. Brut.* 1. 2. Dolebam, quod non adversarium, aut obtractatorem laudum ineam, sed socium potius et consortem gloriosi laboris amiseram. *Id. Flacc.* 28. 68. In tam suspiciosa ac maledica civitate locum sermuni obtractatorum non reliquit. *Nepos Epam.* 5. Habuit obtractatorem Meneclidem quemdam indidem Thebis et adversarium in administranda re publica. *Sueton. Cæs.* 55. Purgare se adversus obtractatorum criminationes, et ibid. 45. Calvitii deformitatem iniquissime ferebat, sæpe obtractatorum joris obnoxiam expertus. *Justin.* 31. 6. 1. Hinc sententiæ obtractatores amici regis erant. *ripenso. contari.*

OBTRACTATORICĀ, adverb. obtractando, per obtractationem. *Acron ad Horat.* 1. *Sat.* 2. 3. Mutato nomine per invidiam, cantorem pro musico obtractatorie dicit.

OBTRACTATUS, us, m. 4. idem atque obtractatio. In sexto casu sing. *Gell. præf. a med.* Ut sine vano obtractatu considerent.

OBTRACTO, as, avi, atum, are, n. 1. (ob et tracto). Part. Obtractans sub a. et d. — *Gloss. Philox.* Obtractat, ἀπραπαττει. Cf. loc. *Paul. Diac.* in v. **OBTRACTATOR** iuit. — Obtractare est ex invidentia male dicere, diæta et facta alicuius vituperare, calumniari, reprehendere, διασπορα, διαβάλλω (h. invidiare, sparlare; Fr. dénigrer, rabaisser, blâmer; Hisp. detractor, denigrar, envidiar; Germ. Jemanden verkleinern, ihm schaden, entgegen sein, feindlich sein, ihn herabsetzen; Angl. to disparage, detract, from, slander, traduce, dispraise, calumniate). Usurpatur — a) Cum Dativo. *Cic. 4. Tusc.* 26. 56. Obtractare vero alteri, aut illa vitiosa æmulatio, quæ rivalitatis similitis est, æmulari, quid habet utilitatis? quom sit æmulantis angustiam alieno bono, quod ipse non habeat; obtractans autem angustiam alieno bono, quod id etiam alius habeat. *V. OBTRACTATIO.* *Id. 4. Acad.* (2. pr.) 15. 16. Arcesilas Zenoni obtractans nihil novi reperient. *Sueton. Tib.* 52. Germanico usque adeo obtractavit, ut et præclara facta ejus pro supervacuis elevaret, et gloriosissimas victorias seu damnosæ rei publicæ increparat. Rursus *Cic. pro leg. Manil.* 8. 21. Qui huic obtractant legi atque causæ. *Liv.* 36. 36. Fratris. Et illis, quos solos obtractasse gloriæ suæ, quam liberaret Græciam, memineral. *Sueton. Cal.* 35. Alicuius commodis obtractare. — b) Cum Accusativo pro damnare, rulpare, carpere. *Phædr.* 2. *epit.* Si livor obtractare curam voluerit. *Id. 5. prol.* Hinc (libellum) obtractare si volet malignitas, inuiti dum non possit, obtractet licet. *Liv.* 45. 37. Cui nullum probum dicere poterat, ejus obtractare laudes voluit. *Tac.* 1. *Ann.* 17. extr. Non obtractati a se urbanas excubias. *Id. Dial. de Orat.* 25. Invicem se obtractaverunt. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 35. 58. (119). Lautitiam omnem apparatus obtractans. Addunt et ex *Cic.* 10. *Phil.* 3. 6. Consuetudo plerisque in rebus bonos obtractandi. *Al. tamen rectius leg. bonis.* — c) *Obtractare inter se est.* *Nepot. Arist.* 4. Equalls fore fuit Themistocli. Itaque cum eo de præcipitatu

contendit. Namque obtractarunt inter se. si persegularono l'un l'altro. — d) Absolutè. *Cic. 4. Tusc.* 20. 46. Ipsum illum æmulari, obtractare, dicunt non esse inutile, quom aut se non idem videat consecutum, quod alium; aut alium idem, quod se. *Id. 4. Acad.* (2. pr.) 24. 76. Arcesilam vero non obtractandi causa cum Zenone pugnavisse, sed verum invenire voluisse. *Sueton. Tib.* 10. Ne aut obstarè, aut obtractare præsens videretur. — Sic de abstractis *Sil. It.* 16. 12. pravè obtractant suorum Invidia. — e) Passivè impersonaliter. *Cic. 3. Att.* 26. Mihi in animo est legum lationem expectare: et si obtractabitur, utar auctoritate senatus. *Liv.* 8. 36. Cessatum a milite, ac de industria, ut obtractaretur laudibus duels, impedita victoria est. — *NB.* Obtractat (al. Obtractat), inquit *Paul. Diac. p.* 187. 13. *Müll.*, contra sententiam tractat. Hinc obtractare aliquid mandis pro attractare, contractare contra alicujus voluntatem, dixit *Hieronym. Vit. Pauli*, n. 3. Sicut qui adtractare legunt.

OBTRITIO, ōnis, f. 3. actus obterendi. *Augustin. serm.* 8. de divers. 4. Accedite ad eum in obtritione cordis.

OBTRITUS, a, um. *V. OBTERO.*

OBTRITUS, us, m. 4. actus obterendi. In sexto casu sing. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 28. 67. (258). Ne herbæ obtritu hebetentur.

OBTRUDO vel obstrudo, dis, si, sum, dere, a. 3. (ob et trudo). Part. Obtrudens I. 3.; Obtrusus II. 2. — Obtrudere est valde trudere, vel aliquid in aliud trudere, contra aliquid trudere, vi pellere, προωδιζομαι (h. spingere con forza, spingere dentro o contro; Fr. pousser violemment, enfoncer, fourrer dans; Hisp. pujar violentamente, hundir, introducir; Germ. hineinstossen, gegenanstossen; Angl. to thrust against, thrust or push violently against).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Apul.* 7. *Met.* in fin. Ardente titione mediis inguinibus obtrudit. ¶ 2. Speciatim apud *Plaut.* usurpatur pro avide vorare, in os cibum trudendo infercire, Stich. 4. 2. 13. stans obtrusero aliquid strenue. Verba sunt parasiti, qui quom audiret, non esse sibi ad recumbendum in cæna locum, ait, nihilominus stantem rem suam acturum. *Id. Cure.* 2. 3. 87. aliquid prius obstrudamus, penam, sumen, etc. Alii hic leg. obtrudamus. *Festus p.* 193. 14. *Müll.* Obstrudant, obstruunt, ab avide trudendo in guttam, non sumendo, cibum. Unde obstrudulentum dixit *Titinius*: Obstrudulenti aliquid quod peccam sedens aut hic lætaster (*Müll.* luculentaster), aut formaster frigidus. Hæc *Fest.*, ad quæ verba non una est criticorum conjectura. ¶ 3. Item speciatim est allum contra alium impellere. *Amnian.* 16. 12. med. Pulvis æquali motu assurgens, et prospectum cripiens, arma armis, corpora corporibus obtrudebat. *Cæl. Aurel.* 2. *Acut.* 37. n. 197. Cujus generis frigerantia atque obtrudentia tactu et densantia sunt hæc etc. *emplastic.*

II.) Translate. ¶ 1. Sæpissime ponitur pro invito et repugnantè offerre, aut dare, dar per forza. *Ter. Andr.* 1. 5. 15. ea quia nemini obtrudi potest, itur ad me. *Id. Hecyr.* 3. 1. 16. numquam ausus sum recusare eam, quam mihi obtrudit pater. — Hinc obtrudere palpum alicui est far cavere, o adulare chi non ne ha voglia, αἰχμαλῆν. *Plaut. Pseud.* 4. 1. 35. Ego istuc aliis dare condidici: mihi obtrudere non potes palpum. ¶ 2. Interdum pro claudere, ocludere. *Plaut. Men.* 3. 3. 26. Jamne abiit intro? abivit, obtrusit fores. *Al. leg. operuit. Prudent.* 5. *pepi orep.* 95. Conclamat: oa obstrudite, No plura jactet improbus. *Al. leg. obtrudite, eliso s. Seneca Ep.* 68. Multa aperta transeunt, condita et obstrusa rimantur. *Cæl. Aurel.* 3. *Acut.* 17. sub init. Ait quosdam medicantes Græco nomine (passionem hanc) phragmon vocare, siquidem ubrusis naturalibus ventris officii fieri videatur. *Theod. Priscian.* 4. p. 317. ed. *Ald.* Diffuso liquore obstrudentem hydropem nasci aive perfici ad tumorem totius corporis. et paulo ante. Obstruso meatu, qui ad ventrem ducit. — *NB.* Ad hoc vocabulum refertur etiam a nonnullis illud *Cic.* 6. *Ferr.* 36. 79. Qui non obtrualt aliqua ex parte monumenta P. Scipianis, sed funditus sustulit et delavit. h. e. loco movit, everlit. Sicut qui suspicantur legendum obtrusit, alii obrusit:

sed *Orellius* ex opt. *Cod. leg.* obstruxit, quod probandum videtur.

OBTRUDULENTUS vel obstrudulentus, a, um, adject. qui trudi potest, vel debet; ridicule conficta vox ad risum captandum. *V. Festi* locum in voce præced. I. 2. Cf. *Placidi Gloss.* in *Class. Auct. T. III.* edente A. *Maio.* Obstrulenta (lege Obstrudulenta) appellanda.

OBTRUNCATIO, ōnis, f. 3. troncamento, κατακοπή, actus obtruncandi. *Colum.* 4. *R. R.* 29. 4. Quod tamen totius obtruncatione villa et cum ejusdem resectionis fissura præcipit fieri.

OBTRUNCATUS, a, um. *V. voc. seq.*

OBTRUNCŌ, as, avi, atum, are, a. 1. (ob et trunco). Part. Obtruncatus et Obtruncaturus 2. — Obtruncare ¶ 1. Stricto sensu in re agraria est aliquid ex arboris trunco abscondere, cædere; κατακοπή, (h. troncare, tagliar via dall'albero; Fr. tailler, couper; Hisp. tajar, cortar, partir, dividir; Germ. ab-, be-, verschneiden, einstützen; Angl. to cut off the head or limbs, cut or lop off, cut away). *Colum.* 4. *R. R.* 29. 4. Atque ita superficies insitæ vitis usque ad receptum surculum obtruncatur. ¶ 2. Latiori sensu est concidere, trucidare, occidere, tagliare a pezzi, ammazzare. *Vet. Poeta* apud *Cic.* 3. *Nat. D.* 26. 67. Puerum interea (*Medea*) obtruncat, membraque articulatim dividit, Perque agros passim dispergit corpus. *Sall. fragm.* apud *Non. p.* 497. 27. *Merc.* Ceteri vice pecorum obtruncabant. *Id. Jug.* 102. Equites, pedites permixti cædere alios, alios obtruncare. *Curt.* 6. 1. 1. Obtruncatis, qui promptius resistebant. *Liv.* 1. 5. in fin. Ita regem obtruncant. *Justin.* 33. 2. 2. Veluti jacentem obtruncaturus. *Virg.* 3. *En.* 331. scelerum Furiis agitatores Æcipiit (illum) incautum, patriasque obtruncat ad aras. *Id. 3. G.* 374. cervos Comminus obtruncat ferro. *Plaut. Aulul.* 3. 4. 10. Capio fustem, obtrunco gallum furem manifestarium.

OBTRUSIO vel obstrusio, ōnis, f. 3. obtrudendi actus. ¶ 1. Generatim est immisio per vim, intrusione. *Cæl. Aurel.* 1. *Acut. præfat.* n. 6. Asclepiades, phrenitis, inquit, est corpusculorum statio, sive obtrusio in cerebri membranis frequenter sive sensuum alienatione et febribus. *Sunt Græca* στάσις et ἐμπραξις. Adde eund. ibid. pluries, etiam in plur. num. ¶ 2. Item vehemens alterius rei in alterum impulsio. *Cæl. Aurel.* 2. *Acut.* 37. n. 197. At si sudorom perseveraverit fluor, probandam etiam aspergiem, quæ suo frigore ac propria virtute, vel obstrusione constringat, judicamus. Cf. *ejusd.* verba, quæ proxime sequuntur, allata in **OBTRUDO** 1. 3.

OBTUËOR, èris, eri, dep. 2. (ob et tueor). Aliam formam obtuor, tui, exhibet *Accius* apud *Non. p.* 160. 3. *Merc.* Quibus oculis quisquam poterit illorum obtui vultus? Confer **INTUOR** et **CONTUOR**. — Ceterum *Obtuerier* pro obtueri παραγωγή est apud *Plaut. Most.* 3. 2. 153. et *Amph.* 3. 2. 19. — Obtueri ¶ 1. Est intentis oculis adspicere, contra intueri, guardare fiso o in faccia, ἐξοράω. *Plaut. Bacch.* 4. 4. 17. numqui nunmi exciderunt, here, tibi, quod sic terram Obtueri? *Id. Most.* 1. 1. 66. quid tu me nunc obtueri, furcifer? *Id. Amph.* 3. 2. 18. Quomam te obtueristi? *ALC.* Ita ingenium meum est: Inimicos semper oia sum obtuerier. *Furcellinus* hunc locum ad sequentem paragr. retulit. — Facite *Id. Most.* 3. 2. 151. At tu isto ad vos obtueri. h. e. in eam partem, ubi vos estis. ¶ 2. Pro simplici intueri, aut videre. *Plaut. Most.* 3. 2. 153. nullam pictam conspicio hic avem. *τνα.* ignoscit: atate non quis obtuerier.

OBTUITUS, us, m. 4. *V. OBUTUS.*

OBTUMESCENS. *V. Obmutescens* in voc. **OBMUTESCO**.

OBTUNDO, tundis, tūdi, tūsum et tunsum, tundere, a. 3. (ob et tundo). *Obtusius* pro obtusus legitur nonnulli (inter quos *Pierius*) ex *MSS.* apud *Plaut. Cas.* 5. 1. 8., *Virg.* 1. *G.* 262. et 3. *ibid.* 133., *Gell.* 13. 24. a med., *Auct. Paneg.* ad *Constantin.* 12. extr., et *Apul.* 9. *Met.* Alii passim n. exterrunt. — Part. *Obtundens* II. 2.; *Obtusius* in fin. — *Obtundere* est super tundere, aut contra tundere, κατακοπή (h. battere sopra a contro, percuotere; Fr. frapper contre, ou sur; Hisp. caascar, herir, golpear contra, ó sobre; Germ. auf oder gegen etwas schlagen; Angl. to beat, strike).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Plaut. Cas. 5. 2. 50.* Obtundit os mihi. *Id. Amph. 2. 1. 59.* Nam sum obtusus pugna pessume. *Firmic. 5. Mathes. 5.* Qui aliquo dolore percussus et caput plangant et pectora pugnis obtundant. ¶ 2. Latiori sensu, obtundere aciem ferri est ita tundere, ut crassior fiat et hebetetur, cædemque inepta sit. *Lucret. 6. 398.* In terraque patris cur telum perpetuuntur Obtundi? *Claudian. Cons. Mall. Theod. 166.* Nonne vides, ut nostra soror Clementia tristes Obtundat gladios? *rintuzza, spunta, rende ottusi. V. OBTUSUS 1. 2.*

II.) Translate. ¶ 1. Ab acie ferri transfertur — a) Ad oculos, quum hebetiores fiant, et minus vident. *Plin. 22. Hist. nat. 25. 70. (142).* Lens aciem oculorum obtundit et stomachum inflat. *Claudian. VI. cons. Honor. 31.* acies stupet igne metalli, Et circumfuso trepidans obtunditur auro. — b) Item ad aures, præsertim quum vel nimio clamore, vel eadem sæpius repetendo, molesti sumus. *Cic. Orat. 66. 221.* Ne brevitatis defraudasse aures videatur, neve longitudo obtudisse. *averle stordite e stancate.* Sic *Tinarch. apud eumd. 5. Ferr. 67. 157.* Obtulerunt ejus aures, te socium prætoris fuisse. *gli assordarono le orecchie.* — Item ad aures, quum minus audiunt. *Plin. 24. Hist. nat. 11. 50. (87).* Arundinum lanugo illita auribus obtundit auditum. — c) Item ad vocem, quum minus acuta et sonora sit. *Lucret. 4. 612. Lachmann.* Et tamen ipsa quoque hæc, dum transit clausa domorum, Vox obtunditur atque aures confusa penetrat, Et sonitum potius quam verba audire videmur. *Cic. 2. Orat. 70. 282.* Quum patronus vocem in dicendo obtudisset. *Adde Liv. 7. 2. a med. Sic Plin. 32. Hist. nat. 9. 31. (96).* Myaces fauces vexant vocemque obtundunt. — d) Sæpe ad animum. *Cic. 1. Tusc. 33. 80.* Multa e corpore existunt, quæ acuant mentem, multa, quæ obtundunt. *Id. 3. Orat. 24. 93.* Non quo acui ingenia adolescentium nollem, sed contra ingenia obtundi nolui, corroborari impudentiam. — *Obtundere ægritudinem,* ejus vim infirmare. *Cic. 3. Tusc. 16. 34.* Nihil est, quod tam obtundat coercetque ægritudinem, quam etc. ¶ 2. Metaphorâ ductâ vel a fabris qui ferrum sæpe malleis tundendo hebetant, vel a superiori paragr. II. 1. b., obtundere aliquid est molestia illum afficere, importunare, præsertim vel eadem sæpius repetendo, vel diutius, quam par est, loquendo vel rogando. *Ter. Adelph. 1. 2. 33.* Ne me obtundas de hac re sæpius. *Id. Eur. 3. 5. 6.* rogitando (me) obtundat, enecet. *Id. Heaut. 5. 1. 6.* Ohe, jam desine deos, uxor, gratulandum obtundere. *Id. Andr. 2. 2. 11.* obtundis, tametsi intelligo. *Cic. 6. Ferr. 49. 109.* Non obtundam diutius: jamdudum vereor, ne oratio mea aliena ab judiciorum ratione videatur. *Orellius et al. leg.* Non obtundam diutius aures vestras. *At V. ibi adnotat., et cf. Liv. 2. 15.* Quoad id certum atque obstinatum est, neque ego obtundam sæpius eadem nequidquam agendo, nec etc. *Cic. 8. Att. 1. extr.* Ego si somnum capere possem, tam longis te epistolis non obtunderem. *Luccejus ad Cic. 5. Fam. 14. sub fin.* Cupio non obtundere te, si non delectare nostro studio. *Apul. 9. Met.* Non cessat obtundere, totam fabulam (ut) promeret. — Similiter idem obtundere, eadem repetere, apud *Liv. 26. 38.* Nec Blasius ante obstilit tamen tam audaci incepto, quam idem obtundendo, docendoque quam res ipsis patiturque aulularis esset, pervicit. — *Verba obtundentia* sunt molesta. *Gell. 4. 9. sub fin.* Verba, si perpetua atque infrunita et obtundentia, neque laudabilia, neque utilia sunt. — Hinc Part. præter. pass.

Obtusus vel *obtusus*, a, um, adjective quoque usurpat, unde *Comp. Obtusior* II. a, d, f. et g.; et est verberatus, percussus, percussio, battuto. I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Plaut. Cas. 5. 1. 8.* Obtunso ore nunc pervelim progredi anem. h. e. pugnis verberato. *Apul. 9. Met.* Offenso lapide atque obtunsis digitis, terra prosterantur. ¶ 2. Latiori sensu est retusus, crassus, acumine carens, et pungendo, cædemque minime aptus, obtuso, spuntato ἀψήκως. *Colum. 4. R. R. 24. 21.* Obtusa ei hebea et mollis falx putatorem moratur. *Tac. 15. Ann. 54.* Pugionem velutuste obtunso auro asperare. *Ovid. 1. Met. 471.* Obtusum telum. *Auct. Paneg. ad Constantin. 12. extr.* Collisi obtunsi que gladii. *Virg. 1. G. 361.* durum procedit

arator Vomeris obtusi dentem. *Plin. 18. Hist. nat. 35. 79. (347).* Cornua lunæ obtusa pluviam, erecta et infesta ventos significant. *Lucret. 4. 356.* Obtusus angulus. *Capell. 6. p. 229.* Angulus major directo obtusus dicitur, minor directo acutus.

II.) Translate, metaphorâ ductâ a superiori paragr. 2., dicitur — a) De acie oculorum, quæ bebes est, et minus videt: et translate de acie mentis, et ingenii. *Cic. Senect. 23. 83.* Nonne vobis videtur animus is, qui plus cernat et longius, videre se ad meliora proficisci; ille autem, cuius obtusior sit acies, non videre? — b) *Obtusæ aures,* tardæ, suburdæ. *Stat. 5. Silv. 1. 170.* Jamque cadunt vultus, oculisque novissimus error, Obtusæque aures, nisi quum vox sola mariti Noscitur. *Adde Cels. 2. 8. et 8. 14.* — Item intronate, stordite. *Cic. 3. Herenn. 9. 17.* Si vehementer aures auditorum obtusæ videbantur, atque animi defatigati ab adversariis multitudinæ verborum. *Sil. II. 11. 289.* obtusæ aurea immittit marmure tubæ. — c) *Obtusa vox,* minus clara. *Quintil. 11. 3. 15.* Vox candida et fusca, plena et exilis, dura et flexibilis, obtusa et clara. — *Obtusæ fauces.* *Id. ibid. 20.* Fauces lumentes strangulant vocem, obtusæ obscurant, rasæ exasperant, quum nempe vox obtunditur. *V. OBTUNDO. II. 1.* — d) *Obtusior usus* alicujus membri a *Virg.* dicitur *3. G. 135.*, quum illud sensu acuto caret et vivo, men sensitivo. Sic *obtusus stomachus,* languidus, svogliato. *Plin. 7. Ep. 3.* Si cenam tibi facerem, dulcibus cibus acutus coctus miscerem, ut obtusus illis et obitus stomachus, his excitaretur. — e) Et de aliis physicis rebus. *Obtusæ vires,* infirmæ, fractæ, languidæ. *Lucret. 3. 453.* obtusis occiderunt viribus vitus. — *Obtusa lux,* parum nitens, subobscura, caliginosa. *Virg. 1. G. 395.* Nam neque tum stellis acies obtusa videtur, etc. — *Obtusum venenum,* sine vi. *Calpurn. 5. Ecl. 94. de angue.* Marcet, et obtuso jacet exarmata veneno. — f) Hinc translate de animo. *Liv. 5. 18.* Sensus oculorum atque aurium hebetes, vigor animi obtusus. *Gell. 13. 24. a med.* Obtunso ingenio esse. *Tac. Agric. 9.* Castrensium jurisdictione secuta et obtusior, ac plura manu agens, calliditatem fori non exercet. *grossolana. Cic. 1. Nat. D. 25. 70.* Totum hoc aut etiam aut non, negavit esse necessarium: quo quid dici potest obtusius? — g) Hinc de ipsis hominibus. *Cic. flagm. apud Lactant. 3. 14. a med.* Mihi autem non modo ad sapientiam cæci videntur, sed ad ea ipsa, quæ aliqua ex parte cæci videntur, hebetes et obtusi. *Sic Arnob. 1. 28.* Nos hebetes, stolidi, fatui, obtusi et bruti. *Id. 2. 22.* Ita ille non omni pecore, ligno, saxo obtusior atque hebetior stabit? — Et translate, morali ratione, *Virg. 1. En. 567.* Non obtusa adeo gestantur pectora Pæni. h. e. non adeo stupidi sumus, aut rustici, aut crudeles.

OBTUNSIÓ, ónis, f. 3. *V. OBTUSIO.*
OBTUNSIÓ, a, um. *V. OBTUSUS* in fin. v. OBTUNDO.

OBTUEOR, éris, úi, dep. 3. *V. OBTUEOR* init.
OBTURACŪLUM, i, n. 2. turacciolo, obturamentum. *Marcell. Empir. 35. ante med.* Diligenter et spisse foramen ejus (cacabi) obturandum erit, atque ubi congelaverit se adeps, extrahendum obturaculum erit.

OBTURAMENTUM, i, n. 2. turacciolo, turamento, ἐμπράσις, ἐπιστομίση, id quo quippiam obturatur. *Plin. 16. Hist. nat. 8. 13. (34).* de subere. Usus ejus cadorum obturamentis. *Id. 33. ibid. 4. 21. (75).* Repleto stagno, excussis obturamentis, erumpit tonitrus tanta vi, ut saxa provolvatur. *Cel. Aurel. 2. Tard. 13. n. 165. de hæmorrhagie curatione.* Siquidem (medicamina supra dicta) sint frigida atque constrictivæ virtutis convenientia obturamentota.

OBTURATIO ónis, f. 3. ἐμπράσις, obstructio. *Fulgat. interpr. Eccli. 27. 15.* Irreverentia ipsius (multum jurantis) obturatio (est) aurium.

OBTURATUS, a, um, *V. OBTURO.*

OBTURATOR, éris, m. 3. turbator, qui obturbat. *Pseulon-Ascon. in illud Cic. Divin. in Q. Cæcil. 15. 49.* Nisi quem forte ex illo grege moratorum, etc. Obturbatores quosdam, sordidosque causidicos significat, qui adhibebantur ad moram faciendam, etc. *V. MORATOR.*

OBTURBATUS, a, um. *V. voc. seq.*

OBTURBO, as, ávi, átum, are, a. 1. (ob et turbo).

Part. *Obturbatus* I. — Obturbare est turbare, conturbare, perturbare, παρενοχλεω, ὑποκρούω, turbare, perturbare.

I.) Proprie. *Plin. 8. Hist. nat. 18. 26. (68).* Obturbata proculcatione prius aqua, cameli bibunt.

II.) Translate. — a) Speciatim est obstrepere, obloqui, reclamare, impedire loquentem vel legentem, interrompere, frastornare. *Plaut. Pæn. 1. 2. 49.* sine amem: ne me obturba, ac tace. *Ter. Andr. 5. 4. 23.* Itaque vero obturbat? Similiter absolute *Tac. 6. Ann. 24.* Obturbabant patres specie testandi. *Ceterum Id. 3. Hist. 10.* Obturbabatur militum vocibus Aponius, quum loqui cœptaret. *Sueton. Aug. 86.* Obturbare lectorem. — Et passive impersonaliter. *Plin. 9. Ep. 13.* Obturbatur, obstrepitur. — b) Generatim. *Cic. 12. Att. 18.* Obturbare solitudinem. et *ibid. 16. extr.* Me scriptio et litteræ non leniunt, sed obturbant. *Tac. 3. Hist. 25.* Obturbare bostes. *disordinare, scompigliare.* *Adde eumd. 1. Ann. 66.*

OBTURGESCO, turgescis, tursi, turgescere, n. inchoat. 3. idem ac turgescere, vel reclusa vehementer turgescere, gonfarsi, gonfarsi assai. *Lucret. 6. 658.* Obturgescit enim subito pes. *Al. leg.* obturgescit. *Paul. Diac. p. 30. 13. Müll.* A qua (bova serpente) icli obturgescunt. *Lucius apud Priscian. 9. p. 870. Putsch.* Obtursi ebrius.

OBTURO, as, ávi, átum, are, a. 1. *Obturari* pro *obturbari* est *Catonis: V. infra sub I.* — Part. *Obturbans* et *Obturbatus* I.; *Obturbandus* *V. in OBTURACŪLUM.* — Ratione habita etymi, *Paul. Diac. p. 184. 12. Müll.* ducit a ὄστρα ostium: unde quidam scribere *obthuro*; quod plerisque aliis non placet. *Foss. in Etymol.* derivat a tus, bis fretus *Farronis* apud *Nonium* verbis, quæ tamen reperire minime nobis datum fuit: Atque etiam sacerdotes aures suas tute replebant, ne peregrinis verbis intercedentibus confusa carminum memoria turbarentur. Ceterum obturare est obtuere, occludere, oppilare, ἐμπράττω, ἐπιστομίση (H. turare, obturare, intasare, chidudere; Fr. boucher, fermer; Hisp. tapar, cerrar; Germ. verstöpfen; Angl. to stop or close up, stop by obturation).

I.) Proprie. *Cato R. R. 154.* Labrum imum pertundito: ea fistulam subdito, uti obturari recte possit. *Plaut. Aulul. 2. 4. 25.* Obturare gutturem. *Id. Stich. 1. 2. 57. os. Varro 3. R. R. 16. 8. de apib.* Extra ostium alvei obturant omnia, qua venit inter favos spiritus. *Vitruv. 7. 12.* Dolia operculis obturant, ne spiramentum obturata emittant. *Colum. 12. R. R. 59. 4.* Amphoras fasciculis faniculi obturare. *Vitruv. 10. 12.* Actibus obturantibus foramina. *Scribon. Compos. 47.* Et maxime quum utraque obturata spisse necessario sunt foramina narium, qua spirandi foras exiit. *Plin. 19. Hist. nat. 10. 58. (178).* Limo aut cinere obturare foramina. *Id. 34. ibid. 18. 54. (175).* Obturati urei. *Id. 20. ibid. 6. 21. (44).* Obturata nares. *Horat. 2. Ep. 105.* Obturare aures. *Cic. Fat. 5. 10.* Stupidum esse Socratem dixit, quod jugula concava non haberet: obstructas eas partes et obturatas esse dicebat.

II.) Translate. *Lucret. 4. 867. Lachmann.* Propterea capitur cibus, ut suffulciat artus Et recreet vires inter datus, atque patentem Per membra arvenas ut amorem obturet edendi. h. e. sedet, comprimat, ut *Virg. 8. En. 184.* loquitur.

OBTUSE, adverb. *Comp. Obtusius* 1. — Obtuse est obtusa acie: sed occurrit translate tantum; et ¶ 1. De oculorum acie. *Solin. 32. a med.* Crocodili in aqua obtusius vident, in terra acutissime. *Augustin. Doctr. Christ. 4. 5.* Et hæc quidem enuclea, quæ dixi, omnes fere homines in his, quæ loquendo arguunt, facere non quiescunt. Sed quum faciunt alii obtusi, deformiter, frigide, alii acute, ornate, vehementer etc.

OBTUSIANGULUS, a, um, adject. qui obtusum angulum habet. *Boeth. Geom. p. 1182.* Triangulum amblygonium, quod Latine obtusiangulum dicitur, est quod obtusum habet angulum.

OBTUSIO vel obtunsió, ónis, f. 3. actus obtundendi, percussio.

I.) Proprie. *Lampid. Commod. 10.* Quam vidisset albescentes inter nigros capillos quasi verniculos habere, sturno apposito, qui se venis sectari crederet, capite suppuratum reddebat obtunsióibus. *Tertull. 2. Resurr. carn. 57.* Cojuscum-

que membri detruncatio, vel obtusio, nonne membri mors est?

II.) Translate. *Tertull. 3. advers. Marcion. 6.* Obtusio sensuum. *h. e.* stupiditas. *Sic Cael. Aurel. 1. Tard. 1. sub init. Obtusio visus. et mox. Omnes sensus obtusione afficiuntur.*

OBTUSUS, a, um. *F. OBTUNDO.*

OBTUSUS, ns, m. 4. (obtuor). De alia forma obtutus *F. infra sub I. a.* — Obtutus est aspectus, inspectio, *περὸς ὄψιν* (It. l'atto del guardare, il guardare, sguardo; Fr. action de regarder, regard, vue; Hisp. la acción de mirar, mirada; Germ. das Sehen, der Blick, Hinblick; Angl. a looking at, beholding earnestly, look, aspect).

I.) Proprie. — a) In singulari num. *Cic. 3. Orat. 3. 17.* Qui vultum ejus, quam ei dicendum esset, obtutumat oculorum in cogitando probe nosset. *Id. in Arat. 2. Nat. D. 42. 107.* Obtutum aliquo figere. *Id. Tim. 8.* Effugit obtutum oculorum animus. *Quintil. 1. 2. 11.* Visus fatigatur continuo obtutu oculorum. *Seneca Agam. 137.* circum pallor genas, Jacensque vultus languido obtutu stupet. *Virg. 1. En. 409.* Dum stupet, obtutuque hæret delixus in uno. *et 7. ibid. 249.* defixa Latinus Obtutu tenet ora, solumque immobilis hæret. *et 12. ibid. 666.* Obtutu tarito stetit. *Val. Flacc. 7. 88.* et tandem obtutu conorsurgit ab alto. *h. e.* in terram diu delixo: ut dicitur *altus sopor, altus timor*, etc. Quidam codex, teste *Burmans*, habet *obtutu*. *Sil. It. 17. 341.* Hæc procul æria speculanti nube sororem Ut vidit divum genitor, mæstosque sub æri Obtutu vultus, etc. *Ammian. 17. 7.* Et amandato solis splendore, nec contigua vel apposita cernebantur: ita oculorum obtutu præstictio, homo involutus crassæ caliginis aqualor insedit. *Festus p. 186. 18. Müll.* Obtutu, quasi obtutu, a verbo quod est tuor et significat video. Similia habet *Paul. Diac. p. 187. 14.* — b) In plurali num. *Prudent. Hamartig. 915.* Nil intercurrens obtutibus.

II.) Translate. ¶ 1. Apud senioris ævi scriptores pro oculo usurpatur. *Apul. 1. Met.* Isto gemino obtutu citralotum aspectu. con questi due occhi. — Et in plur. num. *Ammian. 17. 8. extr.* Quorum legatis, humi prostratis sub obtutibus ejus, pacem hoc tributum pacto, ut ad sua redirent incolomes. *Id. 24. 6.* Equitum turmæ sic confertæ, ut laminis coaptati corporum flexu splendore præstringerent occurrantes obtutus. ¶ 2. Pro cogitatione. *Ovid. 4. Trist. 1. 39.* Semper in obtutu mentem vetat esse maiorum. *vel pensiero.*

OBTULTRONEUS, a, um, adject. qui obviam ultro progreditur. *Gloss. Philoz.* Obultroneus, *ὄβυλτρον*. Habent et *Not. Tir. p. 83.* Ultroneus, obultroneus.

OBUMBRATIO, ōnis, f. 3. *oscuramento, adombramento, actus obumbrandi.* *Arnob. 5. 41.* Si allegoricæ cecitatis obumbratio tolleretur, facilis ad discendum res esset. *Fulgat. interpr. Jacob. 1. 17.* Apud quem (Deum) non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio. *Cassiod. 1. Hist. Eccl. 14. ante med.* Fictis ea rationibus et quibusdam obumbrationibus sequuntur.

OBUMBRATRIN, icis, f. 3. quæ obumbrat. *Tertull. Apolog. 9.* Arboreis templi obumbratrices scelerum. *F. integrum locum in VOTIVES.*

OBUMBRATES, a, um. *F. voc. seq.*

OBUMBRO, as, avi, atum, are, a. 1. (ob et umbro). Part. *Obumbrans II. A. 1. et 2. Obumbratus I. et II. A. 1. et 2. et E. 2.* — Obumbrare est umbra tegere, umbram inducere, *επισκιάζω* (It. *inombrire, adombrare*; Fr. *ombriager, couvrir de son ombre*; Hisp. *sombrear*; Germ. *beschatten, mit Schatten bedecken*; Anz. *to shade, overshadow, claud, inumbrate, obumbrate*).

I.) Proprie. — a) De more cum Accusativo. *Ovid. 2. Amor. 16. 10.* Gramineus madidam cæspes obumbrat humum. *Id. 13. Met. 844.* roma plurima torvos Prominet in vultus, hamerosque, et lucus, obumbrat. *et 14. ibid. 836.* luce me lucum pete. rolle Quirino Qui viret et templum Romani regis obumbrat. *Justin. 1. 4. 2.* Vitam enatum, rufus palmitis omnis Asia obumbraretur. *Curt. 5. 4.* Obumbratus iplantis caminis. — b) Cum Dativo. *Plin. 17. Hist. nat. 21. 35. (165).* Melior vino ea vitis, quando sibi ipsa non obumbrat, assiduoque sole coquitur.

II.) Translate occurrit A) De rebus physicis; et B) De abstractis, sive morali ratione.

A) De rebus physicis ¶ 1. Est obscurare. *Virg. 12. En. 578.* Ferrum alii torquent, et obumbrant aethera telis. *Ammian. 19. 2.* Nec minores in civitate luctus aut mortes, sagittarum creberrima nube auras spissa multitudine obumbrante. *Plin. 2. Hist. nat. 4. 42. (111).* Nubes solem obumbrant perspicuum alias. *et ibid. 41. 41. (109).* Heliotropium abeuntem solem intueri semper omnibusque horis cum eo verti vel nubilo obumbrante. *Capell. 1. p. 5.* Scopulus perpetua nube obumbratus. ¶ 2. Item est legere, cooperire. *Apul. 11. Met. in fin.* Non obumbrato, vel obiecto calvitio, sed quoquoersus obvio. *Id. 2. ibid.* Palmula rosea obumbrans glabellum feminal. *Pallad. 12. R. R. 1.* Locis frigidis dicunt in fabæ satione glæbas non esse fraogendas, ut per eas gelicidiorum tempore possint germina obumbrata defendi.

B) De abstractis, sive morali ratione. ¶ 1. Est obscurare (Cl. II. A. 1.). *Tac. 2. Hist. 32.* Senaturn et populum, nunquam obscura nomina, etsi aliquando obumbrantur. *Plin. 23. Hist. nat. 1. 23. (41).* In proverbium cessit, sapientiam vino obumbrari. *offuscarsi. Mamert. Grat. act. ad Julian. 5.* Obumbrare candorem æquitatis. *Quintil. 8. proæm. 23.* Illa, quæ curam fatentur, sensus obumbrant. ¶ 2. Item tegere, celare (Cl. II. A. 2.). *Petron. Satyr. 101.* Poteris hanc simulationem et lacrimis et vultus confusione obumbrare. *coprire, colorire questa finzione. Ovid. Heroid. 17. 48.* nec ullus Error, qui facti crimen obumbrat; erit. *Id. 3. Pont. 3. 75.* Tu licet erroris sub imagine crimine nubres, etc. *Ammian. 15. 2. extr.* Injustitia concionatis mendaciis obumbrata. *Id. 29. 1. post init.* Qui, dum formidinis successoris agitaretur in dies, obumbratis blanditiarum concinnitatibus cavillando Valentem sibi varie commulcebat. ¶ 3. Demum est tueri, defendere: ducta metaphora ab arboribus, quæ soleni frondibus defendunt. *Virg. 11. En. 222.* Multa simul contra variis sententia dietis Pro Turno: et magnam reginæ nomen obumbrat.

OBUNCATUS, a, um, particip. ab inusit. obunco: obuncus factus. *Cael. Aurel. 2. Tard. 14.* Digitorum summitates crassescunt obuncatis unguibus: quod Græci *ὑποκων* vocant. *Cl. eumd. 2. Acut. 32. n. 168.* Unguam uncatio, quam *ὑποκων* vocant.

OBUNCTUS, a, um, particip. ab inusit. obunco: unctio, circum unctus, oblitus, illitus, delibutus. *Apul. 2. Met.* Capillus guttis Arabicis obunctus. *et 8. ibid.* Facie ræno pigmento delita, et oculis obunctis graphice.

OBUNCULUS, a, um, adject. deminut. obunci. *Titinius apud Non. p. 536. 19. Merc.* Tunica et cingula obuncula adimetur: pannos possidebit foetidos. *h. e.* adunca fibula instructa. *Bothe legend. putat, togula obuncula h. e. anui curvæ. Mercurius leg. Inquila obuncula.*

OBUNCUS, a, um, adject. aduncus, deorsum versus curvatus; et opponitur *redunco*, qui est sursum versus curvatus, *επιγυρτος*, adunco, uncinato, *grifagno*.

I.) Proprie. *Virg. 6. En. 597.* rostroque immanis vultur obunco. *Ovid. 6. Met. 516.* pedibus prædator obuncis Deposuit nido leporem Jovis ales in alto. *Id. de nucæ 115.* quia nec noceo, nec obuncis vindicor hamis. *Arnob. 6. 12.* Saturnus cum obunca falce foratur et fingitur. *Dares 13.* Nestor obunco nasu.

II.) Translate. *Claudian. B. Gild. 470. de aquila anquæm lacerante.* reluctantem motu partitur obunco.

OBUNDATIO, ōnis, f. 3. *inondazione, exundatio.* *Flor. 4. 2. ante med.* Interim obundatione verni fluminis rannatibus prohibetur. *Est qui leg. abundantatione.*

OBUNDO, as, are, n. 1. circum unda, exundo.

I.) Proprie. *Stat. 1. Achill. 102.* lateque deæ Sperchios obundat Obvius, et dulci vestigia circuit unda. *Al. leg. abundant.*

II.) Translate. *Ennius apud Macrobi. 6. Saturn. 3.* Semper obundantes hastas frangitque qualibque. *Ita cl. Vahlen; alii abundantes.*

OBURVO vel obumbo, as, are, a. 1. (ob et urvo vel urbo) est circumscribere, circumducere. *Gloss. Placid. edit. ab A. Maio in Class. Aurt. T. 3. p. 491.* Obarbas (*lege O hurbas*), circumscissus:

dictum ab arbo (*lege urbo*) qui est in curvatura aratri, vel a sulco urbium, quia primus aratri circumductus propter altitudinem murus appellatur.

OBUSTUS, a, um, particip. ab inusit. obustro: *abbruciato all'intorno, abbrustolito, circum ustos.* *περικαυμένος.*

I.) Proprie. *Virg. 11. En. 894.* Stipitibus ferrum sudibusque imitantur obustis. *et 7. ibid. 506.* hic torre armatus obusto. *Sil. It. 4. 282.* Contorquet nodis et obusto robore diram Vel portas quassare trabem. *Cl. Virg. 11. En. 552.* Telum immaoe manu valida quod forte gerebat Bellator, solidum nodis et robore cuncto.

II.) Translate. *Ovid. 5. Trist. 2. 66.* Glæbaque canenti semper obusta gelu.

OBVAGIO, is, ire, n. 4. *ἀντιβασίζω*, vagitu obustro, contra, seu circum vagio. *Plaut. Pæn. prol. 31.* Ne esurientes hic quasi bædi obvagiunt.

OBVAGULATUM ire, prisca formula in Leg. XII. Tab., ut est apud *Fest. p. 233. 25. Müll. Id. p. 375. 12.* Vagulatio in lege duodecim Tabularum significat quæstionem cum convicio. Cui testimonium defuerit, is tertius diebus ob portum obvagulatum ito. *h. e.* tribus continuis undinis eat ad domum adversarii sui, ibique obversetur, et cum clamore et convicio sua repetat. *Portus* enim ibi pro domo positus est. Putant autem ipsam vocem esse a *vagio*, unde fieri *vagilo*, seu *vagulo*, et *obvaguolo*. Alii a *vagor* deducunt. *F. PIPULUM.*

OBVALLATES, a, um. *F. voc. seq.*

OBVALLO, as, avi, atum, are, a. 1. (ob et vallo). Part. *Obvallans II.* — Obvallare est vallo claudere, *munire ni vallo*.

I.) Proprie. *Paul. Diac. p. 179. 5. Müll.* Ob præpositio alias ponitur pro circum, ut quum dicitur, urbem obsideri, obsignari, obvallari.

II.) Figurata. *Cic. 2. leg. Agr. 1. 3.* Eum locum, quem nobilitas præsidis firmatum atque omni ratione obvallatum tenebat, me duce rescidit, virtutisque in posterum patere voluistis. *h. e.* quasi vallo opposito munitum et clausum. *Maierian. ad Virg. 9. En. 397.* ab *A. Maio* editus inter *Vet. interpr. Virg. p. 62.* Terror, quem incutiebat et nox et locus ignotus et tumultus obvallantis comitatus.

OBVARIATOR, ōris, m. 3. qui cuiquam occurrat, quominus rectum iter confluat. *Festus p. 194. 1. Müll. et Paul. Diac. p. 195. V. F. et voc. seq.*

OBVĀRO, as, are, a. 1. *torcere, quastare, διατρέπω*, depravo, perverto: a *varis*, id est qui in tortuosis pedes intortos habent. *Ennius apud Non. p. 147. 22. Merc.* Nam consillii obvarant.

OBVĒLO, as, avi, are, a. 1. (ob et velo) operire. *Translate Cassiod. 10. Hist. Eccl. 26.* Populus undas Bosphori lampadibus et cereis obvelavit.

OBVENIENTIA, æ, f. 1. *avvenimento, eventus*, qui aliunde obvénit. *Tertull. advers. Valentinian. 29.* De obvénientia superducent.

OBVENIO, ōnis, vèni, ventum, vènire, n. 4. (ob et venio). Part. *Obventurus I.* — Obvénire est obviam, vel contra, sive coram venire, *ἀντιῶ* (It. *venire incontro*; Fr. *venir à, se présenter au-devant*; Hisp. *venir á, presentarse delante, comparecer ante*; Germa. *entgegen kommen, begegnen*; Angl. *to meet or come in the way by chance*).

I.) Proprie. *Cic. 2. Att. 12. sub fin.* Eas daturas eram ei, qui mihi prius obvénisset. *Al. melius leg. obviam venisset.* *Liv. 29. 34.* Jubet cedere paullatim: se in tempore pugne obvéniturum. *Al. leg. venturum: Forcellinus interpretatur adventurum.*

II.) Translate. ¶ 1. Est obtingere, toccare in sorte. *torcare.* — n) De hereditate. *Cic. 4. Verr. 7. 20.* Quod hereditas ei obvénisset. *Varr. 1. R. R. 1. 2. 2.* Istusmodi mi fundus hereditate obvénit. *Justin. 38. 5. 4.* Paphlagonia, que non vi, non armis, sed adoptione testamenti hereditaria patri suo obvénisset. *Plin. 5. Ep. 1. init.* Legatum mihi obvénit modicum, sed amplissimo gratius. — b) Hinc generatim. *Cæs. 7. B. G. 81. sub fin.* Quibus ex partes ad defendendum obvénierant. *Plaut. Truc. 2. 6. 40.* hand ab re tibi obvénit iste iabos. *Forcellinus* hunc locum ad paragr. proxime sequentem retulit. — c) Speciatim de provinciis, etc. *Cic. 4. Verr. 6. 17.* Simul atque ei sorte prævaria Sicilia obvénit. *Cæs. 1. B. C. 6.* Provincie diceruntur: Scipioni obvénit Syria. *Domitio* Gallia. *Sueton. Cæs.*

7. Quæstorio ulterio Hispania obvenit. Liv. 9. 31. inquit. Consulens inter se proclivias partium: Junio Samnites, Emilio novum bellum Etruria sorte obvenit. Id. 40. 35. Prætores inde sortiti sunt. A. Hostilio urbana, Ti. Minucio peregrina obvenit. Id. 30. 40. Uti consules provincias inter se compararent, surtirenturve, uter Italiam, uter classem navium quinquaginta haberet. Cui classis obvenisset, in Siciliam navigaret. ¶ 2. Item contingere, evenire, accidere, *avvenire, accadere*. Plaut. Asin. 2. 2. 15. Obvenit occasio. s'è presentata. Sic Curt. 8. 6. inquit. Cujus (iræ) esplendæ matura obvenit occasio. Cic. 2. Phil. 33. 83. Id igitur (in auspiciis) obvenit vitium, quod tu jam cal. Januar. futurum esse provideras. Id. 2. Off. 21. 71. Sin quæ necessitas bujus muneris alicui rei publicæ obvenierit etc. Sueton. Fesp. 21. Post decisi, quæcumque obvenissent, negotia.

OBVENTICIUS vel obventitius, a, um, adject. casuale, accidentale, qui obvenit, qui casu contingit. Tertull. 2. advers. Marcion. 3. Obventicia bonitas.

OBVENTIO, ònis, f. 3. *entrata, profitto*, quidquid præter agrorum fructus alicui accedit ex industria, ut mercedis ex vectura jumentorum, navium, locatione, pensionibus, etc. Ulp. Dig. 14. 1. 1. a med. Exercitorem cum dicimus, ad quem obventiones et redditus omnes perveniunt. Id. ibid. 27. 9. 12. circa med. Vel in fructibus conditis, vel etiam in reddituum spe atque obventionum. Adde ibid. 7. 1. 7.

OBVENTUS, us, m. 4. *occursus, adventus*. Tertull. Anim. 41.

OBVERBERO, as, are, a. 1. Part. *Obverberans*. — Obverberare est idem quod verberare. Apul. 7. Met. Inscensum (asinum) barulo obverberans. et V. ibid. Ferula notes ejus obverberans. et ibid. Comites ejus pugnis obverberant.

OBVERSATIO, ònis, f. 3. *παριστασις*, actus obversandi, huc illuc itio. Cic. Mur. 24. 49. Mestros amicos, obversaciones, testificationes, seductiones testium, secessionem subscriptorum animadvertent. Ita quidam lexicographi: verum in optimis codicibus legitur *observationes*.

OBVERSATUS, a, um. V. **OBVERSOR**.

OBVERSARE, adverb. verso, in *faccia*. Colum. 9. R. 8. 7. 5. Domicilia apum obverse ad hibernum orientem componi debebant, ut apricum habeant apes matulinum egressum, et sint expectiores. At Schneider. cum plerisque leg. obversa.

OBVERSO, as, etc. V. voc. seq. inil.

OBVERSOR, aris, atus sum, ari, d. 1. (ob et verso). Etiam *obverso*, as, dictum est, teste Prisciano 8. p. 799. Putsch. — Part. *Obversans* sub A. I. et II.; *Obversatus* sub A. I. et II.; *Obversaturus* sub A. I. — *Obversari*

A) Apud optimos quoque usurpatur pro *versari* ante aliquem, apparere, adesse, *παρισταμαι, διαρπίζω* (It. stare o praticare innanzi u qualcheuno, bazzicare, farsi vedere; Fr. se mouvoir devant, ou en face, se tenir devant, se montrer, se laisser voir; Hisp. moverse delante, moverse en cara, mostrarse; Germ. vor etwas sich hin- und herbewegen, sich zeigen; Angl. to be present under one's view, appear in view, be on the spot).

I.) Proprie. Liv. 31. 11. Magnam partem eorum (transfugarum) palam Carthagini obversari dicit. Id. 33. 47. Obversatus eo die in foro avertendæ suspitionis causa primis tenebris est egressus. Id. 2. 54. Tandem, qui obversati vestibulo tribuni fuerant, nuntiant, domi mortuum esse inventum. Id. 35. 15. Magni tamen luctus species per aliquot dies regiam tenuit: legatusque Romanus, ne alieno tempore incommodus obversaretur, Pergamum concessit. Plin. 5. Ep. 21. Sedebant iudices, obversabantur advocati. Id. 6. ibid. 16. a med. Nam incautus auriæ ab iis, qui limini obversabantur, audiebatur. Id. Paneg. 48. Obversabantur foribus horror et minæ, et per metus admissis et exclusis. Tac. 3. Ann. 37. Obversans in urbe inter cætos et sermones hominum. — Porc. Latr. in Catil. 36. Putate matronas Urbis ac literos nostros ad genus vestra sese obversaturus? Ubi obversari est pro sese advolvere, provolvi.

II.) Figurata et sæpe dicitur de iis, quæ oculis aut menti apparent, ut spectra, visa, species, presentia, apparere. Lucret. 4. 978. Lachmann. Per

multos itaque illa (simulacra) dies eadem obversantur Ante oculos. Cic. Sext. 3. 7. Sed mihi ante oculos obversatur reipublicæ dignitas, quæ me ad se rapit. et Justin. 26. 2. 5. Obversantibus ante oculos Maubius interemptorum. Cic. 2. Tusc. 22. 52. Obversantur animo honestæ species. Liv. 35. 11. Caudinæ cladis memoria non animis modo, sed prope oculis obversabatur. Id. 2. 36. Egro animi eadem illa in somnis obversata species, visa est rogitare etc. Sueton. Claud. 37. Sibi quoque eandem speciem aliquot jam noctibus obversari retulit. Id. Aug. 94. sub fin. Affirmavit, ipsum esse, cujus imago secundum quietem sibi obversata sit. Plin. 24. Hist. nat. 17. 102. (164). Ilac pota lymphari homines, obversantibus miraculis. h. e. animo miras rerum species imaginante. Lucret. 4. 1055. Illius et nomen dulce obversatur ad aures.

B) Pro adversari. Tertull. advers. Gnost. 5. Malo obniti et obversari nisi bonum non potest. **OBVERSUS**, a, um. V. voc. seq.

OBVERTO, tis, li, sum, tere, a. 3. (ob et verto). Part. *Obversus* I. et II. — Obvertere est versus, erga, aut contra aliquem vertere, convertere ἀντιτρέφω (It. voltare verso, o contra, o in faccia; Fr. tourner vers ou contre, diriger vers; Hisp. volver hacia ó contra; Germ. etwas gegen etwas hinkehren, zuwenden, zukehren, hindrehen; Angl. to turn towards or against, turn so as to face or be opposite to, turn about, obvert).

I.) Proprie. — 1.) De hominibus, qui se, aut rem aliquam obvertunt. — a) Active. Fet. Poeta apud Cic. 3. Tusc. 18. 39. et 9. Fam. 26. Quem aspectabant: ejus ob os ora Graji obvertebant sua. Plaut. Pseud. 4. 3. Nimis ego illum hominem metuo, Ne in re secunda tuum mihi obvertat cornua. Virg. 3. Æn. 549. Cornua velatarum obvertimus antenarum. Id. 6. ibid. 3. Obvertunt pelago proras. Cf. Cic. Arat. 131. quum ceptant tutos collingere portus, Obvertunt navem magno cum pondere nauæ, Adversamque trahunt magno cum pondere puppim. Ovid. 3. Met. 676. obstantes dum vult obvertere remos. Id. 12. ibid. 605. arcus obvertit in illum, Certeque letiferi direxit spicula dextra. Liv. 27. 28. a med. Inde primo turbata acies est, dum ad circumsonantem undique clamorem flectere cornua et obvertere orlines volunt. voltarii in *faccia al nemico*. — b) Passive, sed Mediorum apud Græcos more ac vi. Ovid. Heroid. 19. 191. cæruleas quoties obvertor ad undas. Liv. 6. 24. Ut circummagi signa, obvertique aciem viderent in hostem etc. — Similiter Part. *Obversus* apud eundem. 6. 7. Camillus in equum insilit, et ante signa obversus in aciem etc. Ovid. 12. Met. 467. faciemque obversus in agnem utrumque. Sil. 11. 10. 110. Obversam spectans ora ad Phaetontis prolem. Tac. 4. Ann. 54. Obversus ad matrem, non mirum, ait, si etc. Flor. 2. 6. ante med. Romani adversus solem, pulverem, Eurum obversi. — Et cum Accus. sine præpositione. Apul. 2. Met. Tunc orientem obversus, et incrementa solis tacitus imprecat. — Absolute. Tac. 12. Ann. 14. Carthemen, profligatis obversis longius evertum, integer a tergo globus circumvenit. h. e. adversis et resistentibus. — 2.) De locis est vertere. Colum. 7. R. 3. 24. Ne pascentium capita sint obversa soli. Sic vulgati libri: at Schneider. legit. adversa. Plin. 14. Hist. nat. 21. 27. (133). Fenestras cellæ vinariæ obverti in aquilonem oportere. et 17. ibid. 3. 2. (23). In aquilonem obversas vites et arbores poni suasce. Cf. Tac. 4. Ann. 67. Estas in Favonium obversa, et aperto circum pelago peramæna.

II.) Translate. Tac. 3. Hist. 83. Miles ad sanguinem et cædes obversus. datosi. et ibid. 11. Iui Antonio vis ac potestas in utrumque exercitum fuit, cedentibus collegis, et obversis militum studiis. — Obversus opponitur diverso apud Claud. Mamert. 5. Stat. an. 10. sub inil. Javal modo quid obversum vero, quidve diversum eadem veritas aut depellat, aut proterat.

OBVIAM, adverb. Scribitur et divisum *ob viam*. — Obviam est ob, id est contra viam, (ut ait Paul. Diac. p. 117. 11. Müll. Ob Trojam duxit exercitum pro ad, similiterque vadimonium obisse, id est ad vadimonium isse, et obviam ob viam.); hinc adversus, contra, εἰς ἀπέναντον (It. incontro, contro; Fr. sur le chemin, sur le passage, au-devant, à la rencontre, devant; Hisp. delante en

la ruta, delante en el camino; Germ. den Weg entlang, daher entgegen; Angl. in the way, so as to meet or fall in with).

I.) Proprie. Plaut. Amph. 3. 4. 2. omnes de via decelitte, Nec quisquam tam audax fuit homo, qui obviam obsistat mihi. C. Gracchus apud Gell. 10. 3. Et obviam bubulcus de picbe Venusina advenit. Cic. Mil. 10. 29. Fit obviam Clodio anto fundum ejus. Plaut. Bacch. 4. 4. 16. quem quero, optime ecce obviam mihi est. Cic. 2. Phil. 32. 78. Casari ex Hispania redeunti obviam longissime processisti. et ibid. 24. 58. et 3. Fam. 7. Prodire obviam alicui. Id. Mur. 33. 69. venire. et 32. 67. ire. et 14. Fam. 5. propiare. Cæs. 7. B. G. 12. prolicisci. et 28. contra venire. et 1. B. C. 18. exire. Liv. 7. 10. progredi. Cic. 3. Fam. 7. et 12. Att. 5. mittere. Plaut. Asin. 2. 3. 24. et 2. 4. 6. occedere. Id. Epid. 2. 2. 30. occurrere. Id. Men. 5. 8. 8. præcurrere. Id. Pseud. 1. 3. 20. accedere. Cic. Planc. 40. 96. ferre se. Ter. Adelph. 3. 2. 24. offerre se. Liv. 1. 16. a med. dare se. Id. 5. 23. Adventus dictatoris, omnibus orlinibus obviam effusus, celebrator fuit. Ter. Phorm. 1. 4. 19. ipse est, quem volui obviam. Plaut. Pseud. 2. 1. 18. quis hic est, Qui orulis meis obviam objicitur? si presenta, si fa vedere? et 1. 8. 5. minas, Quas promisi, obviam ei ultro deferam. Gell. 17. 4. Rurum quam habuisset forte obviam, quæso, inquit, etc. Cic. 11. Att. 16. De obviam itione ita faciam.

II.) Translate. — 1.) Generationi. Plaut. Capt. 3. 3. 6. Nec sycophantilis, nec facis ullum mantellum obviam est. h. e. adest, in promptu est. Id. Cas. 3. 4. 28. amanti mihi tot obviam evenit moræ. h. e. interrponit se, mihi obstant. Id. Stich. 4. 1. 19. si tibi nulla egritudo est animo obviam. h. e. sese offert. Sall. Jug. 7. Obviam ire periculis. h. e. pericula adire. — 2.) Speriatim. Obviam ire — a) Sæpe est opponere se, obsistere, resistere, opporsi. Cic. 3. Ferr. 41. 106. Cupillitati hominum obviam ire. Sall. Jug. 5. Tum primum superbia nobilitatis obviam itum est. Liv. 9. 14. Latari milites, obviam illum ire suæ. Id. 23. 28. a med. Anho duces junctis rogis, ire obviam captis atque obsistere parant. Sall. Cat. 6. Hostibus obviam ire. Id. Jug. 17. sub fin. injuriæ. et ibid. 25. sceleri. et ibid. 46. Græchorum actioibus. Tac. 6. Ann. 16. fraudibus. et 2. Hist. 33. sententiæ. Sic Cic. 4. Att. 16. a med. Phosphinius vult triumphare: huic obviam Cato et Servilius prætores aperte. — b) Cavillandi et irridendi causa duplicem advertitii obviatorem, in honam scilicet et in malam partem, simul complexus est his verbis Cic. 2. Att. 1. ante med. Quum neque sibi ex Sicilia Romana venientis obviam quenuquam prodire potuisse, et noctu se intruisse, in contione jactasset Clodius; nihil ei novi dixi accidisse: noctu intruisse item ante, non esse itum obviam, ne tum quidem, quum iri maxime debuit. h. e. noctu item Cæsaris domum intruisse, quum ibi mulieres Bonæ Deæ sacra facerent, nec quenuquam inde ad eum expellendam contra prodidisse, quod maxime fieri debuisset, ne ipsius deæ sacra vili presentia polluerentur. — c) Pro temediam a terre, mederi, rimediarè, ovviare. Tac. 4. Ann. 64. Ni Cæsar obviam isset, tribuendo pecunias pro modo detrimenti. et 13. ibid. 5. Obviam ire dolerori. et 4. ibid. 6. infecunditati terrarum. et 4. Hist. 46. timori.

OBVIATIO, ònis, f. 3. (obvio) occursus. Gloss. Cyrill. Ἀπαιρησις, obviatio, occursus.

OBVIGILATO, adverb. ab

OBVIGILO, as, atum, are, n. 1. vigilare. Plaut. Bacch. 3. 2. 14. Qua mihi causa magis cum cura esse ea, quam obvigliato est opus. At leg. atque advigilare est opus.

OBVIO, as, avi, atum, are, n. 1. (ub et vio). Part. *Obvians* sub I. — Obviare ¶ 1. Est obviam ire, *anilare incontro, ἀπέναντον*. Hieronym. ep. 5. n. 1. Receptores epistolæ inter nos currant: illæ sibi obviant, illæ nobiscum loquuntur. Feget. 3. Müll. 4. In scatis invicem obviantibus niti. ¶ 2. Item est obsistere, resistere, *andar contro, opporsi*. Macrob. 7. Saturn. 5. Ubi tot impellentium procerum, quibus obviam non erat, hortatui succubuit. Marcell. Dig. 39. 5. 20. Ut non possit suæ confessioni obviare. Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod. 12. 1. 161. Plectibili severitate eorum fraudibus obviam est. ¶ 3. Item impedire, re-

medium afferre. *Pallad. 1. R. R. 35. a med.* Grandini creditur obviare, si quis crocodili pellem, vel hyæne, vel marini vituli per spatia possessionis circumferat. *Id. 4. ibid. 10.* Asini urina vermibus obviabit. ¶ 4. Est etiam obvius, seu proximus est. *Auct. incert. Orb. descript. ab A. Maio editus in Class. Auct. T. 3. p. 399.* Inde obviat Galatia provincia optima sibi sufficiens. *V. OCCURRO.*

OBVIÖLO, as, avi, are, a. 1. (ob et violo) idem ac violare. *Inscript. apud Gruter. 996. 13. QVISQVIS ES HOMO, NE MEA OSSA OBVIÖLES. Alia apud Fabrett. p. 109. n. 269. OLLAM EIVS SI QVIS OBVIÖLAVIT, AD INFEROS NON RECIPIATUR.* *Forcellinus* attulit etiam illud *Varron. 6. L. L. 80. Müll. Atticum* (al. antiquum, Müllerus Attianum) illud: Obviolavit qui vidit invidendum. *At Müllerus leg. Oculis violavit etc. V. ibi adnotat.*

OBVIÖS, a, um, adject. (ob et via) qui obviam il, qui occurrit, ἀπαρτών (It. chi si fa incontro; Fr. qui se trouve sur le passage, c.-à-d. qui rencontre, qui va au-devant; Hisp. el que está en el sitio par donde se pasa; Germ. entgegen, begegnend; Angl. meeting in the way). Occurrit ¶ 1. Generatim. — a) De hominibus. *Cic. Mil. 18. 46.* Quippe qui ei obvius futurus omnino non erat. *Justin. 1. 6. 1.* Ut quem primum postera die obvium habuisset, socium creptis assumeret. *Auct. B. Afr. 89.* Cui in itinere sit obvius L. Cæsar. *Liv. 1. 16. a med.* Dare se obvium alicui. *Ovid. 11. Met. 138.* labentibus obvius nudis Carpe viam. *al. contrario del fiume. Sall. Jug. 81.* Quo loco inter se obvii fuissent. *Sueton. Cæs. 81.* Libellus insidiarum ab obvio quodam porrectus. *Propert. 2. 22. 3.* Obvia, nescio quot pueri, mihi turba minuta Venerat. *Virg. 1. En. 318.* Cui mater media sese tulit obviam silva. *et 11. ibid. 498.* Obvia cui, Volcorum acie consistant, Camilla Occurrit. *Quintil. 10. 3. 29.* Ut obvius non vileamus. *Liv. 37. 23.* Esse in obvio alicui. *h. e. in loco, ubi obvius esse possit. Cic. 1. de republ. 4.* Non dubitaverim me gravissimis tempestatibus ac pæne fulminibus ipsis obvium ferre conservandorum civium causa. — b) De rebus. *Cic. 6. Att. 5.* Obvias mihi litteras mitas. *et ibid. 4. extr.* Far ut mihi tue litteræ volent obviare. *Tibull. 1. 3. 45.* utroque ferebant Obvia securis ubera lactis oves. — Hinc obvia res aliqua est, quæ eunti occurrit, seu ex adverso et ante pedes sita est. *Nepos Eumen. 9.* Montes, qui obvii erant itineri adversariorum. *Val. Flacc. 3. 583.* taurus tacito asylo, Obvia quæque ruit. *quanto gli si para ilnanti. Virg. 4. G. 23.* Vicina invitit decedere ripa calori, Obviaque hospitii teneat frondentibus arbor. *Ovid. 1. Met. 527.* nudabant corpora venti, Obviaque adversas vibrabant flamina vestes. *Lucret. 3. 381.* neque aranæ tenuia fila Obvia sentimus, quando oblectimur euntes. *Catull. 64. 108.* illa procul, radicibus extarhata, Prona cadit, lateque et rotundius obviam frangens. *Val. Flacc. 1. 389.* Et levis Ellis equis, et fluctibus obvius Anton. *sul mare. et 4. 656.* et fuga ponti obviam. *h. e. cursus maris navi contrarius et obstitens. ¶ 2.* Speciatim de homine obvius dicitur, qui alteri occurrit resistendi et oppugnandi gratia. *Cic. Cæcin. 27. 76.* Si ingredienti rum armata multitudo obvius fortis. *Sall. Jug. 24.* Necessario copias parat, et Jugurthæ obvius præcedit. *et 54.* Qui armioribus animis obvii hostibus fuerant. *Virg. 11. En. 504.* Audio Tyrrhenos equites ire obviam contra. *et 10. ibid. 552.* Obvius ardenti se se obtulit. *et 877.* infesta subit obvius hasta. *et 9. ibid. 56.* Non æquo dare se campo, non obviam ferre Arma viros, sed castra fovere. ¶ 3. Item speciatim et in malam partem obvia res quæ exposita est injuriæ, et rei noceri facile potest. *Virg. 10. En. 694.* iuges Obvia ventorum furis, exposita que ponto. *Id. 3. ibid. 498.* mellioribus opto Auspicis, et que fuerit nimis obvia Grajis. *Seneca Herc. Fur. 485.* Vulneri et ferro obvius. *h. e. vulnerabilis. ¶ 4.* Item speciatim sed in bonam partem usurpator de iis, quæ facile occurrunt sine labore querendi. *Quintil. 16. Ann. 2.* Nova ubertate provenire terras, et obviam opes deferre deos. *Quintil. 9. 3. 5.* Serretæ (figure orationis) et extra vulgarem usum positæ, illeoque magis nobiles, ut novitate aures excitant, ita copia saliant: nec se obviam fuisse dicenti, sed conquistis,

et ex omnibus latebris extractas congestasque declarant. *Gell. 5. 1.* Obvias vulgatasque laudes efflunt. *Quintil. 12. 2. 2.* Ut ea quidem, quæ manu sunt, confiteantur egere doctoribus: virtutem vero obviam et illaboratam, tantum quia nati sumus, habeamus. *Martial. 11. 6.* Quidquid venerit obvium, loquamur, Morosa sine cogitatione. *Gell. 3. 14. a med.* Quum obvium, proximumque esset dicere, etc. *Quintil. 2. 16. 14.* Ex obvio fere victus (animalibus). *Plin. 8. Hist. nat. 16. 19. (48).* Obvium, serpentes extrahi cantu. *At Sillig. legit obviam. ¶ 5.* Hinc homo obvius, qui facile adiri potest, comis, affabilis. *Plin. 1. Ep. 10.* Est enim obvius et expositus plenusque humanitate. *Quintil. 8. 4. 23.* Obvia voluntas. *h. e. prompta, obsequens, indulgens. Tac. Ann. 2.* Prompti aditus, obvia comitas.

OBVÖLITO, as, are, n. 1. volare intorno, circum volito, vagor. *Porc. Latro declam. in Catil. 11.* Quos in foro quotidie, in oculis civium passim obvolitare cernimus. *et 32.* Gladiatoris agminibus stipatum per ora vulgi palam obvolitare.

OBVÖLCTATUS, a, um, particip. ab inusit. obvoluto: avvolto, circum volutatus. *Veget. 4. Veterin. 18. Schneid.* Bos in proscindendo duritiam soli obvius radicibus obvolutus convellit armos. *h. e. oblutatus. Sic vulgati libri; at Schueider. leg. oblutatus.*

OBVÖLCTIO, ðnis, f. 3. avvolgimento, obvolvendi actus. *Macrob. 1. Somn. Scip. 11. sub fin.* In singulis sphaeris, quæ caelo subjectæ sunt, ætherea obvolutione vestitur. *Cæl. Aurel. 2. Acut. 11.* Præcætiis membris, quæ frigido mortis torpore afficiuntur, calefactionibus etiam adhibitis cum obvolutione atque modica strictione et lanis effecta.

OBVÖLCTUS, a, um, V. voc. seq.

OBVOLVO, volvis, volvi, völvitum, volvere, a. 3. (ob et volvo). Part. *Obvolutus 1. et 11.; Obvolvendus 1.* — Obvolvère est circum volvere, obnubere, obdurere, contegere, περιβάλλω, περισκεπάζω (It. involgere, avvolgere; Fr. envelopper, couvrir, voiler; Hisp. envolver, cubrir; Germ. einwickeln, -hüllen, verhüllen; Angl. to wrap round, muffle up).

1.) Proprie. *Cic. Orat. 23. 74.* Pictor ille vidit, obvolvendum caput Agamemnonis esse, quoniam summum illum luctum penicillo non posset imitari. *Sueton. Cal. 51.* Ad minima tonitrua et fulgura connivere, caput obvolvère. *et Cæs. 82.* Toga caput obvolvit, et sinistra manu sinum ad ima erra deduxit. Similiter Part. præter. apud *Cic. 2. Invent. 50. 149. de parricidis.* Os obvolutum filliculo et præligatum. *Id. 1. Herenn. 13. 23.* Obvolutus et obligatus corio debebatur in proluentem. *Id. 7. Ferr. 28. 72.* Cives R. ne cognoscerentur, capitibus obvolutis ad necem rapiebantur. *incappucciati, camuffati. et Liv. 4. 12. extr.* Capitibus obvolutis se in Tiberim præcipitaverunt. *Sueton. Domit. 17.* Brachium lanis fascisque obvolutum. *Apul. 11. Met. Limpido tegmine crines madidos obvolutus. Id. de Mag. Res in sudario obvolutæ.*

2.) Translate. *Pacuvius apud Cic. 1. Divinat. 31. 67.* Adest fax obvoluta sanguine atque incendio. — *Horat. 2. Sat. 7. 42.* verbisque decoris Obvolvas vitium. *h. e. obtegias.*

OC

OCCA, æ, f. 1. erpice, instrumentum rusticum ad occandum.

1.) Proprie. *Gloss. Isid. Occa, rastrum. Gloss. Philox. Occa, βολοκόπημα. Veget. 1. Veterin. 56.* Cratis, quæ occa vocatur a vulgo. *Colum. 2. R. R. 17. 4.* Turn glæhas surculis resolvemus, et induta occa coæquabimus. *Alii leg. inducta crate.*

2.) Figurato ob similitudinem occa vocatur præseppe, greppia, quod supra caput jumentorum ponitur et pabulum recipit. *Veget. 2. Veterin. 28. 5. Schneid.* Cratis, quæ occa vocatur a vulgo, pro equorum statura nec nimis alta sit etc. *Codices habent iacca, coeca, zaca: sed occa legendum esse videtur Schneidero, cujus V. adnotata ad b. 1.*

OCCÆBUS, i, m. 2. ὄκαβος, τὰ περὶ τὸν βραχίονα φέλλια, armillæ circa brachium, ut eat apud *Hesych.* Item torquis circa collum. *Inscript. apud Murat. 333. q. SARMIO SECUNDO AB XV. VIRIS OCCABO ET CORONA EXORNATO etc.* Alia apud *Romanelli Topogr. Napol. T. 3. p. 512.*, quæ est apud *Orell. 2263.* et pertinet ad a. post Chr. n. 289. XV. SACRIS FACIUNDIS SACERDOTI MATRIS DEVM LIGINIO SECUNDO PERMISSVS ET OCCAVO ET CORONA DYMATAQ INTRA FINES COLONIAE VESTRAE VTI. *Occavo scriptum pro occabo. V. Philipp. a Turere apud Sallengr. in Nov. Thesaur. Antiquit. T. 3. p. 962.* Apud *Polluc. 5. 101. et 7. 65. et 95.* ὄχθοιβος vocatur. Secundo autem loco hæc exhibentur: Ὀχθοιβος δὲ ὀνομαζομένη φασι τὰς ἐν τοῖς χερσίν των βασιῶν συμβολὰς. *Inscript. apud Franzium Elem. epigr. Gr. p. 160.* Ὀχθοιβος χρυσία ἔχων διῶδεκα δακτύλια. *Etymol. M. Ἐγκύβωμα, ὁ δεσμός των χειρῶν, ὁ λέγεται παρ' Ἀθηναίους ὄχθοιβος, ὑπὸ δὲ ἄλλων κισσὸμβη.*

OCCÆCATIO vel obcæcatio, ðnis, f. 3. Idem est atque occatio, hoc est occulatio seminis terra superinducta. *Serenus apud Non. p. 61. 31. Merc.* Occatio occæcatio est. *Id. Nonius p. 42. 15.* Occæcationem (al. Occationem) ab occæcatis seminibus, qua id efficitur, dicit, M. Tullius voluit de Senectute. *V. OCCÆCO II. 2.* Ex his autem disceimus, occæcationem de occatione metaphorice dici: nam proprie est accæcamento, τυφλωσις. *Adde Isid. 17. Orig. 2.*

OCCÆCATUS vel obcæcatus, a, um, V. voc. seq. OCCÆCO vel obcæco, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Obcæcans II. 1.* Occæcatus in omnibus paragr. — Occæcare est oculum facere, cæcum reddere; ἐκτυπῶ (It. occæcare; Fr. aveugler, frapper de cécité; Hisp. cegar, quitar la vista á otro; Germ. blind machen, blenden; Angl. to make blind, blind, obscure, cloud, darken).

1.) Proprie. *Cels. 8. 4.* Aliquando evenit, ut ex ictu vena aliqua in cerebri membrana rupta aliquid sanguinis mittat, isque ibi concretus magna dolores moveat, oculosque occæcet. *Id. 6. 6. n. 57.* Quilam sine ulla manifesta causa subito occæcati sint. *Id. 8. 4.* Ubi calvaria percussa est, protinus requirendum est, num bitem is homo vomuerit, num oculi ejus occæcati sint.

2.) Translate. ¶ 1. Physica ratione est obscurare, obscurum facere, lucem vel visum adimere. *Plaut. Men. 1. 2. 66.* solem vides, Satin' ut occæcatus est præ hujus corporis candoribus. *h. e. obscuratus. Liv. 33. 7.* Densa caligo occæcaverat diem. — Et absolute *Pet. Poeta apud Cic. 3. Orat. 39. 157.* inhorrescit mare, Tenebræ conduplicantur, noctis et nimbûm occæcat nigror. ¶ 2. Item physica ratione, occæcare semen est occultere, terra obruere. *Cic. Senect. 15. 51.* Terra quum sparsum semen excepit, primum id occæcatum cohibet: ex quo occatio, quæ hoc efficit, nominata est. *Non. p. 42. 15. Merc.* videtur legisse, ex quo occæcatio. — *Occæcare fossas* est obtegere, ne pateant. *Colum. 2. R. R. 2. 9.* Ubi solutio est humia, aliquæ sunt patentes, quædam etiam occæcantur, ita ut in patentibus ora hiantia cæcatur competent. *V. FOSSA. ¶ 3.* De oratione est obscurate, tenebris involvere. *Cic. 2. Orat. 80. 329.* Obscura narratio totam occæcat orationem. ¶ 4. Morali ratione de animo est mentem obtenebrare: ad rem *Colum. 3. R. R. 7. 3.* Quæ ratio (h. e. modus colendi vites) velut ignorantia tenebris occæcata, luce veritatis caruit. *Cic. 15. Fam. 1. a med.* Quod ego negotium, non stultitia occæcatus, sed vererundia deterritus, non rerusavi. *Id. 1. Fin. 10. 33.* Qui quas molestias excepturi sint, occæcati cupiditate non provident. *Sic Colum. 6. R. R. 36. 1.* Velut iacensus et occæcatus cupilime. *Liv. 5. 37.* Occæcat animos fortuna. *Id. 38. 21.* Nec quid agerent, ira et pavore occæcatis animis, remanebant. *Id. 28. 24. ad fin.* Mors Scipionis falso credita occæcabat animos. *Id. 42. 43.* Ni spes vana pacis occæcasset consilia. ¶ 5. Poëtice. *Virg. Cul. 198.* timor occæcaverat artus. *h. e. stupidos reddiderat.*

OCCÆDES vel obcædes, is, f. 3. idem ac cædes. *Plaut. Stich. 5. 4. 52.* Ohe, jam satis: nolo occædes. *h. e. nolo hic quicquam tragicum et cruentum. Bothe* multo rectius edidit obcædas, *h. e. occidas. V. OCCIDO; et Taubman.*

OCCALLATUS vel obcallatus, a, um, particip. ab inusit. *occallo*: *incallito*, callo obductus. *Seneca* 4. *Quest. nat.* 13. Quid sentire possunt e-mortuæ fauces et occallatæ cibus ardentibus?

OCCALLESKO vel ubrallesco, callescis, callûi, callescere, n. inchoat. 3. est callum obducere, durum et callosum fieri, ἐπὶ κάλω (Il. *incallire*, *face il callo*; Fr. *devenir calleux*, *dur*; Hisp. *hacer callo*, *hacerse duro*; Germ. *dickhäutig werden*, *eine harte, dicke Haut bekommen*; Angl. *to be or grow hard, become callous, harden*).

1.) Proprie. *Plaut. Asin.* 2. 4. 13. Utinam nunc stimulus in manu mihi sit! Qui latera conteram tuâ, quæ occalluere plagis. *Cels.* 4. 24. Ubi dolor vehemens urget, interest, sine tumore is sit, an tumor cum dolore, an tumor jam etiam occalluerit. *Ovid.* 14. *Met.* de homine in suam verso, 282. Osque meum sensi pondo occallescere rostro.

II.) Translate. *Cic.* 2. *Fam.* 18. in fin. De Statio manumisso, et nonnullis aliis rebus angor e-quidem: sed jam prorsus occalluit. *h. e.* diutina malorum consuetudine jam obfirmavi animum ad ferendum. *Plin.* 2. *Ep.* 15. Longa patientia occalluit. *Colum.* 8. *R. R.* 16. 6. Sic mores occalluere, ut non hæc usitata, verum ut maxime laudabilia et honesta iudicentur.

OCCAMEN, Inis, n. 3. idem atque occatio. *Gloss. Isid.* Occamen, concisio. scil. glebarum.

OCCANO vel obcano, nis, nûi, nere, n. 3. (ob et cano) idem quod occino, et occurrit in re militari. *Sall. fragm.* apud *Diomed.* 1. p. 370. *Putsch.*, *Priscian.* 10. p. 898. et *Serv.* ad *Virg.* 2. *G.* 384. Jussu Metelli coracines occanere. *Tac.* 2. *Ann.* 81. Tum Sentius occanere cornua tubasque, et peli aggerem, erigi scalas jussit. *Servius* ad *Virg.* 2. *G.* 384. laudat etiam cornua occanere. — De Perfecto *V.* in OCCINO.

OCCANTATUS vel obcantatus, a, um. *V.* voc. seq.

OCCANTO, as, avi, âum, are, a. 1. (ob et canto). Part. *Occantatus*. — Occantare est incantamenti devincire, lædere, *incantare, ammahare*. *Paul.* 5. *Sentent.* tit. 23. n. 9. Qui sacra impia, ut quem occantarent, defegerent, obligarent, fecerint etc. *Apul. de Mag.* Mulier occantata, vecors, amans, amens.

OCCASIO, ônis, f. 3. (occido) est opportunitas temporis casu quodam proueniens (ut ait *Festus* p. 178. 11. *Müll.*), tempus opportune oblatum facienti aliquid, facultas, ansa, campus; ex ob et casus, quasi casus se offerens, ἐξαιτία, καὶρός (Il. *occasione, opportunitas*; Fr. *occasion, moment favorable, temps propice*; Hisp. *ocasion, oportunidad*; Germ. *die günstige Gelegenheit, der rechte Augenblick, -Moment*; Angl. *an occasion, opportunity, fit or convenient season*). Occurrit ¶ 1. Generatim — a) Definitor a *Cic.* 1. *Invent.* 27. 40. Occasio est pars temporis, habens in se aliquis rei idoneam faciendi aut non faciendi opportunitatem. Quare cum tempore hoc differt: nam genere quidem utrumque idem esse intelligitur; verum in tempore spatium quodam modo declaratur, quod in annis, aut in anno, aut in aliqua anni parte spectatur; in occasione, ad spatium temporis, faciendi quædam opportunitas intelligitur adjuncta. *Id.* 1. *Off.* 40. 142. Tempus actionis opportunum, Græce ἐξαιτία, Latine appellatur occasio. — b) Jungitur plurimis Verbis, atque hinc elegantes dicendi rationes. *Plaut. Men.* 3. 3. 29. quid ego cesso, dum datur mihi occasio Tempusque, abire ab his locis? *Id. Pseud.* 4. 2. 3. Heus tu, nunc occasio est et tempus. *Ter. Heaut.* 2. 2. 4. Concurrunt multæ opiniones, animum quæ mihi exaugeant, Locus, occasio, ætas. *Afranius* apud *Non.* p. 308. 13. *Merc.* Occasionem nacta mulier inuolat in collum. *Liv.* 4. 58. Ex incommodo alieno suam occasionem petere. *cogliere il tempo di vantaggiarsi. Plancus* ad *Cic.* 10. *Fam.* 4. *sub fin.* Ne inter alienis vitia hæc gentes nostra mala suam pulent occasionem. *il buon punto per sé. Cic. Mil.* 14. 38. Quem si interficere voluisset, quantæ, quoties occasiones, quam præclaræ fuerunt! *Id.* 5. *Att.* 18. a. *red.* Si fuerit occasio, manu; sin minus, locis nos defendemus. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 6. 8. (47). Fossas, si sit occasio, silice vel glareæ sterdi. *Cic.* 3. *Verr.* 13. 34. Simul ac primum et occasio visa est, exercitum proviciamque deseruit. *Id.* 12. *Fam.*

24. Ut primum occasio data est, meo more rem-publ. defendi. *Id.* 1. *Legg.* 2. 5. Teneo, quam opti-bam occasionem, neque omitam. *At. leg.* amittam. *Ter. Eun.* 3. 5. 56. An ego occasionem tantam, tam breuem, tam optatam, tam insperatam amitterem? *Cic. Cæcin.* 5. 15. amittere. *Nepos Miltiad.* 3. di-mittere. *Id. Dion.* 4. dare alicui. *Cæs.* 3. *B. C.* 25. prætermittere. *Id. ibid.* 79. Non deesse occasio-ni. *Petron. Satyr.* 12. Occasione bellissima uti im-pimus. *Id. fragm. Traquar.* 78. *Burm.* extr. Occa-sionem opportunissimam nacti. *Sueton. Galb.* 17. præbere alicui. *Plin.* 2. *Ep.* 13. avidissime ample-cti. *Liv.* 35. 12. ad fin. arripere. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 1. 1. (3). sumere. *Seneca* 3. *Benef.* 11. extr. quærere. *Plaut. Pseud.* 4. 3. 5. capere. *Cic. Harusp. resp.* 25. 55. captare. *Imp. Leo et An-them.* *Nyrell.* 3. § 2. Hanc constitutionem in caussa etiam Dominiæ et Fortunati, quæ huic legi præ-sistit occasionem, valere præcipimus. — c) *Data, capta, oblata occasione, per et ad occasionem, ex occasione, et occasione absolute, formulae sunt frequentes. Cic.* 7. *Phil.* 6. 18. Qui familiariter jugu-larit, quid hic, occasione data, faciet inimico? *Auct. B. Afr.* 56. Gætuli, occasione capta, perfulgunt in Cæsaris castra. *Sueton. Cæs.* 73. Occasione obla-ta similitates deponere. *Liv.* 30. 3. Hæc spem fe-ferunt castra hostium per occasionem incendiendi. *Sueton. Claud.* 11. Fratris memoria per omnem occasionem celebrata. *Id. Aug.* 41. Liberalitatem omnibus ordinibus per occasiones frequenter ex-hibuit. *Id. ibid.* 97. De nocte ad occasionem auræ ex-citatus est. *Id. Cæs.* 60. Prælia non tantum destinato, sed ex occasione sumebat. *Seneca Tranquill.* 1. Hostes vagi, et occasionibus adsilientes. *Sueton. Claud.* 42. Græcæ linguæ amorem occasione omni professus. — In occasionem dixit *Justin.* 12. 1. 6. Namque post profectum Alexandri Græcia ferme omnis in occasionem recipere ad libertatis ad arma concurrerat. — d) Cum addito Genitivo. *Ter. Phorm.* 5. 6. 45. Summs eludendi occasio est mihi senes. *Cic. Mil.* 15. 40. Quæ tum non modo occasio, sed etiam causa illius opprimendi fuit! *Id.* 4. *Verr.* 25. 61. Iste amplam occasionem calumniam nactus. *Justin.* 16. 3. 11. Heracienses hon-estiorum beneficii, quam ultionis occasionem rati, etc. — e) Cum Accus. et præpos. ad. *Cic. pro leg. Manil.* 2. 4. Occasionem sibi ad occupandam Asi-am oblatam esse arbitratur. *Plancus* ad *Cic.* 10. *Fam.* 8. Si in eo mihi temperavisset, majores occasio-nes ad optulandum haberem. *Liv.* 37. 26. Eam occasionem Polyxenidæ ad rem gerendam fore. — f) Cum Infinito. *Plaut. Capt.* 2. 3. 63. nunc adest occasio Bene facta cumulare. — g) Sequentem part. ut. *Plaut. Epid.* 5. 1. 38. Non habeo ullam occa-sionem, ut apud te falsa fabuler. *Cic. Partit. orat.* 8. 30. Sit autem hoc etiam in præceptis, ut, si quan-do tempus ipsum, aut locus, aut interventus ali-cujus-dederit occasionem nobis aliquam, ut dica-mus aliquid ad tempus apte, ne derelinquamus. ¶ 2. Speciatim pro commoditate, facilitate, facultate. *Tac.* 15. *Ann.* 50. Illic occasio solitudinis, ibi ipsa frequentia tanti decoris testis. ¶ 3. Item speciatim aliquando ponitur pro facilitate et copia. *Colum.* 9. *R. R.* 1. 3. Genus id clathrorum fabricatur ex robore, quercu, vel subere: nam olea-rara occasio est. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 26. 65. (191). Quam sparsi per litus epulas parent, nec esset cortinis attollendis lapidum occasio. *Id.* 23. *ibid.* 4. 40. (82). Si vetusti olei non sit occasio. ¶ 4. Item, Occasio dea habita est: ejusque simulacrum ita describit *Phædr.* 5. 8. Cursu volucris pendens in novacula, Calvus, comosa fronte, nudo corpore: Nec quasi occuparis, teneas, elapsam seimet Nun ipse possit Jupiter reprehendere; Occasionem rerum significat brevem. Effectus impediret ne segnis inora, Fingere antiqui latem effugiem temporis. Illic porro virili effugie fingitur Occasio, quia ea Græcis ἡ Καὶρός dicitur, de quo exstat *Posidippi* epi-gramma in *Anthol. Gr.*, ejus initium: Τὴν, πῶθεν ὁ πλάστῆς; *Auson. epigr.* 12. 3. Sum dea, quæ rara, et paucis Occasio nota. *Id.* præterea atas in pedibus ei tribuit, et comitem Melanæam, seu Pæ-nitentiam. *Cato Distich.* 2. 62. Fronte capillata post est Occasio calva.

OCCASIUNCULA, æ, f. i. parva occasio. *Plaut. Trin.* 4. 2. 132. Nimis argute obrepisti in eapse occasiuncula. *Vet. Scholiast.* ad *Cic. Planc.* 34.

(edente iterum *A. Maio*). Illic mutuatus est occa-siunculam quamdam amarius læcessendi.

OCCASIVUS, a, um, adject. ad occasum perti-nens. *Gloss. Gr. Lat.* Occasibus (*lege* Occasivus) ὀπταίος. *Capell.* 5. p. 193. In ortu si acridani (solis lunæque deliqua) a tota Britannia atque occa-sivis regionibus ignorantur. Ita *Kopp.* pro occa-sus, ut edidit *Grot.*, licet et ipse *Grot.* in adnota-tis occasivus ex *Cod.* afferat.

OCCASUS, a, um, particip. ab occido, quod *V.*

OCCASUS, us, m. 4. (occido) occidendi actus, casus, πρῶτος (Il. *caduta*; Fr. *chute*; Hisp. *caída*, et acto de caer; Germ. *der Untergang*; Angl. *fall*).

1.) Proprie occasus astrorum est, quum ad in-ferius hemispherium descendendo, vel in sole con-dendo se, oculis nostris subtrahuntur. *tramonta-nento, occaso, 272.* — a) Cum Genit. *Virg.* 1. *G.* 225. Multi ante occasum Maje capere. *Quintil.* 1. 4. 4. Ortus occasusque signorum. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 15. 12. (61). Stella Veneris et Mercurii Solem insequuntur, adepteque occasu matutino con-duntur. *Cæs.* 1. *B. G.* 50. Solis occasu suas copias in castra reduxit. *Id. ibid.* 11. extr. Sub occasum solis sequi destiterunt. *Id. ibid.* 15. extr. Ab hora quarta usque ad solis occasum. *Id. ibid.* 8. Au solis occasum naves solvit. *Sall. Jug.* 71. Equites pariter cum occasu solis expeditos educit. — b) Absolute. *Tac.* 3. *Hist.* 86. Præcipiti in occa-sum die. *Stat.* 1. *Theb.* 686. Quique bibit Gan-gen, aut migram occasibus intrat Oceanum.

II.) Translate. ¶ 1. Occasus dicitur ea pars cæli, ubi sol occidit, *occidente, sera, occaso. Cæs.* 1. *B. G.* 1. extr. Aquitania spectat inter occasum solis et septentriones. *Cir.* 2. *Nat. D.* 10. 49. Quum duo sint genera siderum, quorum alterum spatium immutabilibus ab ortu ad occasum com-means, nullum unquam cursus sui vestigium in-nectat, alterum etc. *Virg.* 9. *Æn.* 668. Quantus ab occasu veniens pluvialibus Hædis verberat im-ber humum. *Id. ibid.* 317. Ager longus in occa-sum. — Et in plurali num. *Ovid.* 2. *Met.* 189. Et modo, quos illi lato contingere non est, Pro-spicit occasus; interdum respicit ortus. ¶ 2. Per metaphoram est interitus, mors, obitus, casus, *caduta, morte, rovina*; et dicitur — a) De homi-nibus. *Cic.* 1. *Acad.* (post.) 2. 8. Post L. Ælii nostri occasum. *Id. Pis.* 15. 31. Qui dies post ob-itum occasumque nostrum reipubl. primus illux-it. *Adle Nepot. Eumen.* 13. — b) De urribus, regnis, etc. *Virg.* 2. *Æn.* 431. Iliaci cineres et fama extrema morum, Testor, in occasu vestro, etc. *Id. ibid.* 242. occasum Trojæ tristesque ruinas. *Cic. Sull.* 11. 33. et *Pis.* 8. 18. Ad occasum interitum-que reipubl. — c) De abstractis. *Occasus odiû,* quum odium deponitur. *Quintil. declam.* 9. 18. Sem-per odiorum honestus occasus est. scil. quia inimi-citiæ mortales esse debent. ¶ 3. Olim pro occa-sione usurparunt. *Ennius* apud *Festum* p. 178. 14. *Müll.* Illic occasus datur. *Id. ibid.* tenet occa-sus, juvat res. *Id. ibid.* Ast occasus ubi tempusve audere repressit.

OCCATIO, ônis, actus occandi, *ericamento, βωλοπομπία. Serenus* apud *Non.* p. 61. 31. *Merc.* Occatio occæcatio est. *Cic. Senect.* 15. 51. Terra quam sparsum semen excepit, primo id occæcatum cohibet: ex quo occatio, quæ hoc efficit, nominata est. *At V. OCCICO* Il. 2. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 60. Pulverationem faciunt quam vocant rustici occa-tionem, quum omnis glaba in vineis refringitur, et resolvitur in pulverem. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 20. 49. (180). Aratione per transversum iterata, occa-tio sequitur, ubi res possit, crata vel rastro.

OCCATOR, ônis, m. 3. qui occat, *ericatore. Colum.* 2. *R. R.* 13. 1. Tritici modii quatuor bu-bulcorum operas occupant quatuor, occatoris unam, sarritoris duas. *Festus* p. 181. 21. *Müll.* Occato-rem Verrius putat dictum ab occædendo, quod cæ-dat grandes globos terre, quum Cicero venustissi-me dicat ab occædendo fruges satas. — Joculariter *Plaut. Capt.* 5. 5. 3. Sartor, satorque scele-rum, ac messor maxime. *rxn.* Non occatorem di-cere audebas prius? Nam semper occant prius, quam sarritur rustici. — De deo Occatore. *V.*

IMPORCITOR.

OCCATORIUS, a, um, ad occatorem perti-nens. *Colum.* 2. *R. R.* 13. 2. Hordei modii quin-

que bubulci operas tres exigunt, occatoriam unam, sarritoriam unam et dimidiam.

OCCATUS, a, um. *V. OCCO.*

OCCEDO, cedis, cessi, cessum, cedere, n. 3. (ob et cedo) obviam ire, accedere, andare incontro, ἀντιβῆναι. *Plaut. Most. 5. 2. 4.* Ait, se metuere in conspectum illius occedere. *Id. Asin. 2. 3. 24.* et 2. 4. 6. et *Stich. 5. 2. 24.* obviam accessit mihi. — Pro occedo dixerunt etiam occido. Unde *Festus p. 181. 10. Müll.* Occidamus Plautus ponit pro contra cedamus, quum plurimæ aliæ præpositiones familiares huic verbo sint. *Plauti* locus videtur esse *Pseud. 1. 3. 20.*, ubi nunc sic legimus: *Accedamus hac obviam; alii autem malicent occedamus.* Etiam *Varro 3. R. R. 17. 10.* Designato ædili nos occedimus, et gratulati in Capitolium prosequimur. *Alii leg. occidimus.*

OCCENSUS vel obcensus, a, um, particip. ab inusit. *occendo*, incensus, accensus, combustus. *Ennius* apud *Festum p. 201. 7. Müll.* Omnes occisi obcensique in nocte serena.

OCCENTASSÈRE. *V. OCCENTO I. 2.*

OCCENTATIO, ònis, f. 3. idem atque occensus. *Symmach. orat. 2. in Valentinian.* (edeale *A. Maio*) 14. Crassus percontanti filio, quid noctis moveri castra jussisset: Vereris, inquit, ne tuas aures forte non penetret occentatio bucinarum?

OCCENTO, as, avi, atum, are, a 1. (ob et canto). Part. *Occentans* II. — Occentare est ob, seu ad, vel contra aliquem cantare.

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu, siye in bonam partem. Absolute *Plaut. Curc. 1. 2. 57.* Quid si adeam ad fores atque occentem? *occentare* hoc loco habet eandem prope sententiam, quam quum nos dicimus *fare una serenata, o mattinata. V.* ibi sequentia. ¶ 2. Latiori sensu, siye in malam partem. *Festus p. 181. 12. Müll.* Occentassint antiqui dicebant, quod nunc, convivium fecerint, dicimus: quod id clare et eum quodam canore sit, ut procul exaudiri possit; quod turpe habetur, quia non sine causa fieri putatur. Cf. *Anat. gramm. p. 211. ed. Eichenfeld.* Occentare asserere, in alios conviciosa carmina dicere. *Cic. fragm. apud Augustin. 2. Civ. D. 9. (4. de republ. 10.)* Nostræ XII. Tabulæ quam pauperas res capite sancissent, in his hanc quoque sancendam putaverunt, si quis occentavisset, siye carmen condidisset, quod infamiam afferret, flagitiumve alteri. Ita optimi critici ex MSS. Al. perperam leg. *actitavisset.* Fortasse ex hoc Ciceronis loco ipsa verba legis XII. Tab. ita concinnavit *Sealig. ad Festum:* Si quis carmen occentassit, quod alteri flagitium faxit, capital esto. *Gloss. Isid.* Occentare. male ominare. — *Occentare ostium*, est ad ostium aliquis malum carmen occentare. *Plaut. Pers. 4. 4. 20.* At illi noctu occentabunt ostium, exurent fores. Adde *eum. Merc. 2. 3. 73.*

II.) Figurate dicitur de avibus infausto omine occentibus. *Ammian. 30. 5. a med.* Bubo culminibus regii lavacri insidens, occentansque funebria.

OCCENTUS, us, m. 4. actus ocrinendi, cantus. *Plin. 8. Hist. nat. 57. 82. (223).* Sotium occentu divini auspicia annales refertos habemus. *Val. Max. 4. 1. n. 5.* Occentus soricis auditus Fabio Maximo dictaturam, C. Flaminius magistris equitum deponendi causam præbuit. *Ammian. 16. 8. init.* Si quis super occentu soricis, vel occentu mustelæ, vel similibus signi gratia consulisset quemquam peritum—captus in iudicium, penaliter interibat.

OCCEPSO. *V. OCCIPIO* sub init.

OCCOPTO, as, avi, arc, a 1. frequentat., vel rectius intens. ab *occipio.* *Plaut. Men. 5. 5. 18. et 32.* Jam hercle occoptat insanire primulum. *Id. Rud. 3. 4. 70.* maximo malo suo, Si attigerit, siye occoptassit. ἀρχαῖος pro *occoptaverit.* Alii leg. *occantassit.*

OCCIII, òrum, m. plur. 2. *Plin. 12. Hist. nat. 8. 18. (34).* In Hydruntine convallibus ficis similes esse arbores, quæ videntur oculi, et quibus defluat mel botis matutinis iusibus.

OCCIDANÆUS, a, um, adject. occidentalis, ut ventus occidaneus, *Innocent. de cas. litter. p. 228. Goes.*

OCCIDENS, entis. *V. OCCIDO.*

OCCIDENTALIS, e, adject. *occidentale*, δυτικῶς, qui vergit ad occidentem. *Plin. 18. Hist. nat. 34. 77. (338).* Ab occasu solstitiali, et occidentali

latere septentrionis. *Gell. 2. 22.* Occidentalis ventus. *Ammian. 15. 10. sub init.* Ubi (*Gallia*) occidentali subjecta est sideri, Oceano et altitudine Pyrenæi cingitur: unde ad solis ortus attollitur, aggeribus cedit Alpium Cottiarum.

OCCIDIO, ònis, f. 3. (occido) occisio, cædes, qua deletur genus aliquod viventium, ἀναίρεσις (It. *occisione e strage totale, disfacimento*; Fr. *carnage, tuerie, massacre, destruction*; Hisp. *estrage de gente, matanza, carniceria, destruccion*; Germ. *die Niedermetzelung, Vertilgung, Vernichtung*; Angl. *carnage, slaughter, utter destruction, extermination*). Occurrit. — a) De hominibus. *Liv. 3. 28. ad fin.* Hostes a prælio ad preces versi orare consulem, ne in occisione victoriam poneret. — Hinc occisione occidere, est occidendo delere, ad interuentionem redigere. *Cic. 15. Fam. 4. ante med.* Equitatus occisione occisus. *Liv. 28. 43.* Quum duo exercitus prope occisione occisi essent. *Justin. 26. 2. 5. et 28. 2. 1.* Omnes occisione cæsi. *Id. 2. 14. 8.* Mardonii copias occisione occidisse. *essere state disfatte et Tac. 12. Ann. 38.* Ni cito subventum foret, copias tum occisione occubissent. *et 13. ibid. 57.* Equi, viri, cuncta victa occidioni dantur. *et 12. ibid. 56. extr.* Puznatum sortium virorum animo: ac post multum vulnerum occidioni exempti sunt. — b) De brutis animalibus et plantis. *Colum. 9. R. R. 15. 3. de apib.* Nec ad occidionem gens interimenda est. *Id. 7. ibid. 5. 16.* Occidionem gregis prohibens. *Id. 4. ibid. 7. 3. de vitib.* Nec ad occidionem universum genus perduci patitur.

OCCIDUM, ii, n. 2. occidio, interitus. *Prudent. Apotheos. 695.* rota lurida solis hæret, et occidium sentit jam jamque futurum. Alii rectius leg. *excidium*, quam vocem postulat ipsa versus hexametri ratio.

OCCIDO, cidis, cisi, cisum, cidere, a 3. (ob et cedo). *Occidis ἀρχαῖος* pro *occidit* exhibit *Lex Num. Pompil. apud Festum p. 178. 21. Müll.* et *Lex XII. Tabul. apud Macrob. 1. Saturn. 4.* — Part. *Occidens* I. 2., II. et in fin.; *Occisurus* et *Occidendus* I. 2. — Occidere est valde, vehementer cadere, *percutere, battere assai.*

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est vehementer cadere. *Ter. Adelph. 3. 2. 19.* Ctesipho me pugnis miserum et istam psaltriam Usque occidit. *Varro 4. R. R. 31. 1.* Occire id est comminere, ne sit glæba: quod ita occidunt, occire dicitur. ¶ 2. Latiori sensu et sapius est *occidere, amazzare, ἀναίρεσις, ἀναίρεσις*, ad necem cadere, necare, interficere, trucidare. De discrimine inter *neco* et *occido, V. NECO.* *Ennius* apud *Paul. Diac. p. 123. 14. Müll.* Summus ibi capitur medix: occiditur alter. *Cic. 2. Fin. 20. 66. L.* Virginius filium sua manu occidit. *Id. 14. Phil. 14. 37.* Quum copias hostium, quæ ad castra accesserant, profligarit, occiderit. *Id. Rosc. Am. 35. 100.* Nullus nodus est hominis occidendi, quo etc. *Cæs. 5. B. G. 36.* Ipse pro castris fortissime pugnans occiditur. *Liv. 3. 23.* Hos ignominiosa fuga domum se recipientes consul ad unum omnes occidit. *Id. 40. 10.* Qui occisurus fratrem fuit. *Sueton. Claud. 44.* Veneno aliquem occidere. — Et Part. *Occisus* apud *Liv. 3. 10. a med.* Occidione prope occisi. *Cic. 4. Cat. 10. 26.* Vigilare non solum ad insidandum somno maritorum, versum etiam bonis occisorum. *Plin. 29. Hist. nat. 4. 18. (65).* Occisa morsu aspidum animalia. — *Morientes occidere*, proverbialis locutio apud *Petron. Satyr. 98.*; ut *perditum perdere* apud *Cic. 14. Fam. 1.*

II.) Translate est exerariare, tantaque molestia afflere, ut prope occidere videaris. *Plaut. Pseud. 4. 1. 21.* Occidis me, Quum istuc rogitas. *Id. Men. 5. 5. 23.* Alia occidis fabula. *Ter. Phorm. 4. 3. 67.* Hæi mihi, Geta, occidisti me tuis fallaciis. *Horat. Epod. 14. 5.* Camilide Mæcenæ, occidis saepe rogando. *Id. Art. P. 475.* Quem vero arripuit, tenet, occiditque legendo. *Neco* et *eneco* eadem ratione usurpantur. Cf. et *Occisus* infra. — Locum habet etiam in re venerea. *Apul. 2. Met. p. 131.* Oculend. Cominus in aspectum, si vir es, dirige; et grassare naviter, et (me) occide moriturus. — Hinc Part. præter., cuius exempla supra retulimus.

Occisus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde Sup. *Occisissimus*; occurrit autem translate, et est perditus, desperatus. *Plaut. Capt. 3. 4. 7.* Occisa

est hæc res, nisi reperio atrocem mihi aliquam astutiam. *Id. Cas. 3. 5. 52.* occisissimus sum omnium, qui vivunt.

Homonym. De discrimine inter *necare* et *occidere, V. NECO.*

OCCIDO, cidis, cidi, cæsum, cidere, n. 3. (ob et cedo). Part. *Occidens* I. 2., II. et in fin.; *Occasus* I. 2.; *Occisurus* I. 2. 3. et II. — Occidere est cadere, ruere, decidere, accidere, *καταπίπτω* (It. *cadere*; Fr. *tomber*; Hisp. *caer*; Germ. *nieder-, hinfallen*; Angl. *to fall, fall down*).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu et generatim est, ut diximus, cadere, ruere, decidere. *Plaut. Rud. prol. 8.* Et alia signa de caelo ad terram occidunt. *Id. Amph. 5. 1. 10.* ut subito, ut prope, ut valde tenuit! Ubi quisque institerat, concidit crepuit. Ibi nescio quis—Ersurgite, inquit, qui terrore meo occidistis præ metu. *Liv. 21. 35. extr.* Ut neque sustinere se a lapsu possent, alique super alios, et iumenta et homines, occiderent. *Id. 23. 24.* Arbores ita inciderant, ut immotæ starent, momento levi impulsu occiderent. ¶ 2. Item stricto sensu, sed speciatim, *occidere astra* dicuntur, vel quam sub hemisphærium nostrum cadunt, vel subventum solem et conduntur. *tramontare, τραμονταρε.* Cf. *Ennius* apud *Macrob. 6. Saturn. 4.* Interea sax Occidit Oceanumque rubra tractim obruit æthra. *Pacuvius* apud *Cic. 1. Divinat. 14. 24.* Prope jam occidente sole. *Catull. 5. 4.* Soles occidere et redire possunt: Nobis, quum semel occidit brevis lux, Nox est perpetua una dormienda. *Colum. 11. R. R. 2. 94. XV. cal.* Januar. Capra occidit mane. *et mox. IV. cal. Januar.* Aquila vesperè occidit. *Plin. 2. Hist. nat. 25. 23. (92).* Cometes numquam in occasura parte caeli est. *h. e. occidua.* — Et Part. *Occasus* habet *Lex XII. Tabul. et Claud. Quadrigarius* apud *Gell. 17. 2. et Censorin. de die nat. 24. 3.* Sol occasus supra tempestas esto. (Aliter hæc leguntur apud *Varron. 6. L. L. 5. et 7. ibid. 51. Müll. V.* tamen *Mülleri* adnotata ad postremum hanc locum). *Plaut. Epid. 1. 2. 41.* Ante solem occasum. Ipse *Gell. 3. 2.* Post solem occasum. *Id. citat. 1. 17.* Sole occaso non insuavi venustate, est, si quis antem habeat non sordidam, nec proculcatam. Adde *Lucilius* apud *Priscian. 9. p. 869.* *Putsch.* qui et ipse cum sole jungit: nam alia ratione usum, quod sciam, non habet. ¶ 3. Pregnanti, uti sunt, significatione est perire, interire, mori, extinguere, *morire, finire, perire.* — a) De hominibus. *Cic. 2. Nat. D. 9. 23.* Refrigerato et extincto calore, occidimus ipsi et extinguimur. *Id. 9. Fam. 5.* Illos vercor, qui in bello occiderunt. *Id. 1. Divinat. 25. 53.* Eudemus prolians ad Syracusas occidit. *Verg. 2. En. 581.* Occiderit ferro Priamus? Troja arserit igni? *et 12. ibid. 659.* Regina tui fidissima, dextra Occidit ipsa sua. Cf. *Ennius* apud *Senec. Ep. mor. 80. 8.* Quod nisi quieris, Menelaus, hæc dextra occides. *Sall. Jug. 7.* Sperans vel ostentando virtutem, vel hostium sævitia facile eum occidit. *Ovid. 13. Met. 596.* primisque sub annis Occidit a forti (sic dii voluistis) Arhille. *mori per mano* etc. *et 6. ibid. 265.* mitimo tamen occidit ille Vulnere, non alte percussus corde sagitta. *Id. 2. Amor. 6. 37.* Occidit ille loquax, humane vocis imago, Psittacus. — b) De plantis. *Verg. 4. Ecl. 24.* Occidet et serpens, et fallax herba veneni Occidet. *Plin. 17. Hist. nat. 13. 20. (95).* Quæ cito occidunt, velocia sunt, ut ficus, panica, prunus. Cf. *Val. Flacc. 7. 282.* Occidat æterna tandem Cadmeia morte Jam seges.

II.) Translate est ad nihilum relligi, andare in rovina. *perdervi affatto*; et occurrit. — a) De hominibus. — Generatim. *Cic. 1. ad Q. fr. 4. a med.* Sin plane occidimus, ego omnibus meis exitio fuero. *se siamo rovinati, perduti affatto.* Sic *Verg. 11. En. 413.* Funditus occidimus, nec habet Fortuna regressum. *Cic. 4. Fam. 3. Ros,* qui auctoritatem et consilium tuum non sunt secuti, sua stultitia occidisse. *h. e. de pristina dignitate et statu decidisse.* — Hinc speciatim occidi est desperantis exclamatio, comicis frequens, perii, interii, nullus sum, actum est de me, *son morto, sono spedito, ella è spedita per me.* *Ter. Andr. 3. 4. 26.* Sed eum ipsam video: occidi. *Plaut. Cas. 3. 5. 1.* Nulla sum, nulla sum: tota tota occidi. — b) De rebus inanimis et abstractis. *Plaut. Truc. 1. 2. 72.* Non hercle occiderunt mihi etiam

fundique atque ædes. h. e. non omnino amisi: habeo etiam. *Petron. Satyr. 22. sub fin.* Tribliarches lucernis occidentibus oleum infuderat. *Virg. 12. Æn. 828.* Occidit occideritque sinas cum nomine Troja. *Cic. 4. Fam. 1.* Aliquid opus occidenti rei publice tollerissem. *Id. 1. Tusc. 45. 109.* Cum suis se laudibus vita occidens consulari potest. *Plaut. Most. 2. 1. 2.* Occidit spes nostra. è *svanita.* et *Horat. 4. Od. 4. 70.* occidit, occidit Spes omnis, et fortuna nostri Nominis. *Cic. 2. Legg. 19. 48.* Ne morte patris familias sacrarum memoria occideret. Adde *eum. Amic. 27. 104. Lucret. 3. 416.* Orulorum lumen occidit. *s'estingue.* et *2. 788.* Causa occidit. h. e. nulla est, sublata est. *Id. 1. 668.* Occidet ad nihilum nimirum funditus ardor Omnis. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 38. 119.* Nulla vis tantis queat motus moliri, ut hic ornatus (mundi) umquam dilapsus occidat. *Id. Mil. 36. 100.* Vos obsero, iudices, ut vestra beneficia, quæ in me contulistis, aut in hujus salute ageatis, aut in ejusdem exitio occasura esse videatis. — Hinc Part. præf., cujus supra exempla retulimus.

Occidens, entis, substantivè ponitur pro occasu, locus nempe sui plaga, in qua sol occidit, *occidente, ponente, δύσις.* *Cic. 2. Nat. D. 66. 161.* Qui has nobiscum terras ab oriente ad occidentem colunt. *Horat. Epod. 1. 13.* Vel occidentis usque ad ultimum sinum.

OCCIDO. V. OCCEDO.

OCCIDUÁLIS, e, adject. occidentale. *Prudent. 2. advers. Symmach. 597.* Omnibus in terris quas distinct occiduas Oceanus, roseoque Aurora illuminat orbe. Adde *eum. Psychom. 832.*

OCCIDUUS, a, um, adject. (occido) occidens, occasus, che cade.

I.) Proprie de stellis et sideribus dicitur, *che tramonta.* *Gell. 19. 7.* Quum rediremus in urbem sole jam fere occiduo. — Hinc etiam *Ovid. 4. Fast. 832.* oriens occiduasque dies. *Calpurn. 3. Ecl. 82.* Qui metere occidua ferales nocte lupinos dicitur. *Stat. 3. Theb. 33.* sub occiduas versæ jam noctis habenas, Astrorumque obitus.

II.) Translate. ¶ 1. Est ad occidentem situs, occidentale. *Ovid. 5. Fast. 558.* Seu quis ab Eo nos impius orbe lacesset, Seu quis ab occiduo sole demandus erit. Cf. *Ammian. 23. 6.* Venitur ad Armeniæ sinum orienti objectum: intervallo Cantibus nomine panditur sinus australis: baud procul inde alius, quem vocant Chaliten, occiduo obnoxius sideri. *Ruisus Ovid. 1. Fast. 313.* Octipedis frustra quæruntur brachia Canceri: Præcepis occiduas ille subivit aquas. *Stat. 1. Silv. 4. 73. et 1. Theb. 200.* Occiduas, primasque domos. h. e. regiones occidentales, et orientales. *Lucan. 3. 294.* Quidquid ab occiduis Libye patet arida Mauris. et *4. 672.* Cardine ab occiduo vicinus Gadibus Atlas. *Val. Flacc. 2. 621.* occidua reguator montibus Atlas. *Arnob. 2. 58.* Quidnam fuerit rationis et causæ, ut non ab occiduis partibus dies primus exurgeret, et lucem in oriente finiret? *Gell. 2. 22.* Hi sunt igitur tres venti orientales, Aquilo, Vulturinus, Eurus. — His oppositi et contrarii sunt alii tres occidui, Caurus etc. — *Occidua hora, vesper.* *Calpurn. 5. Ecl. 34.* rursusque premetur Mane, quod occiduas mulsura redegerit horæ. ¶ 2. Item occiduas dicitur qui morti est proximus. *Ovid. 15. Met. 226.* emensis medi quoque temporis anna, Labitur occiduas per iter declive senectæ. Cf. *Plin. 7. Hist. nat. 49. 50. (161).* Ingens turba scansili annorum lege occidua. ¶ 3. Pro caduco. *Paulin. Nolan. carm. 34. 306.* Exsortes vocis carnis ab occiduo.

OCCILLATOR, òris, m. 3. V. voc. seq.

OCCILLO, as, are, a. f. videtur esse deminut. ab *occo,* quod glæbas comminuere significat. Nam pro comminuere, seu contundere usurpat *Plaut. Amph. 1. 1. 28.* qui mi advenienti os occillet probe. *Alii leg. occillet.* *Gloss. quoque Philox.* Occillare, συγκρίπειν. *Occillator, βωλοκόπος.* h. e. occator.

OCCINO, nis, nbi, nere, n. 3. (ob et cano). De Perfecto *Diomed. 1. p. 370.* *Putsch.* Occino, occini: est enim a cano, cecini. Sed in compositione iterativum amittit unam syllabam. Sed Sallustius occanere. *Priscian. 10. p. 898.* A canendo quoque composita similiter præteritum in ut divisas finiunt, succino succinui, occino occinui: quidam autem et

occano occanui protulerunt, ut Sallustius. — Sed Probus occini quoque existimat posse dici quum simplex cano cecini faciat; quomodo a cado cecidi incido incidi, a tango tetigi, contingo contigi. — Supinum *occantum* affertur a *Priscian. 10. p. 899. et 11. p. 930.* *Putsch.* nullo tamen auctore laudato. — Part. *Occinens 1. et 2.* — Occinere ¶ 1. Stricto sensu est contra canere, occentare, *κζαζάω.* *Liv. 6. 41. ad fin.* Quid enim est, si pulli non pascuntur? si et cavea tardius exierint? si occinevit avis? h. e. cantu sinistrum augurium dederit. *Sic Id. 10. 40. in fin.* Ante consulem hæc dicentem corvus voce clara occinuit. et *Val. Max. 1. 4. n. 2.* Occinentes in eum adversum corvi. ¶ 2. Latiori sensu est idem ac simplex canere. *Apul. Florid. n. 13.* Hæc animalia inter se vario tempore et vario modo occinunt. *Ammian. 31. 15. sub fin.* Sed buccinis optimatum monitu occinentibus, instauratum est prælium. et *16. 12. ad fin.* Post exactum jam diem, occinente liticene revocatus invictissimus miles.

OCCÍPIO, cipis, cepi vel cæpi, ceptum vel ceptum, cipere, 3. (ob et capio). In præteritis scribitur et per æ, ut sit a cæpi, isti. — *Cæpso* antique pro *occepro.* *Plaut. Asin. 4. 1. 49.* Forte si tussire occesit, ne sic tussiat, Ut etc. *Id. Cas. 5. 4. 22.* Si unquam posthac amasso, aut occepro modo. Adde *Amph. 2. 2. 41.* — Occipere occurrit A) Active, seu cum Accusativo; et B) Neutorum more.

A) Active, seu cum Accusativo, occipere est incipere, instituire, aggredi, *επισημαίνω* (It. cominciare, principiare; Fr. saisir, prendre, commencer, entreprendre; Hisp. comenzar, empezar, tomar, asir; Germ. anfangen, beginnen, unternehmen; Angl. to commence, begin). Usurpatur — a) Cum Accusativo. — Activâ formâ. *Plaut. Mil. glor. 3. 1. 154.* Nunc, quod occepi, obsonatum petgam. *Id. Stich. 5. 5. 19.* suavem cantionem aliquam occipito. *Id. ibid. 1. 2. 17.* Principium ego quo pacto cum illis occipiam, id ratiocinor. *Ter. Andr. 1. 4. 52.* Occipere quæstum. *Id. Eun. 4. 1. 8.* sermonem cum aliquo. — *Occipere magistratum,* ingredi, inire. *Tac. 3. Ann. 2.* Jani consules magistratum occeperant. Adde *Liv. 5. 9. extr. et ibid. 11. a med.* ubi al. leg. *accipere.* — Passive. *Ter. Heaut. 4. 1. 36.* istuc quidquid est, Qua hoc occepitum est causa, loquere. — b) Cum Infinito. — Activâ formâ. *Plaut. Trin. 4. 3. 35.* metuo, si compellabo, ne aliam rem occipiat loqui. *Id. Mil. glor. 4. 8. 52.* si forte liber fieri occeperim. Cf. *eum. Pseud. 1. 4. 6.* Neque exordiri primuni, unde occipias, habes. *Liv. 1. 7.* Ex loco infesto agere porro armentum occepit. — Passive. *Ter. Eun. prol. 22.* fabula occepta est agi. Cf. *Plaut. Pseud. 4. 1. 13.*

B) Neutorum more est incipere, *incominciare, avere principio.* *Ter. Adelph. 8. 1. 2.* modo doctores occepiunt primulum. *Lucret. 5. 887.* Tum demum pueris ævo florente juventas Occipit et molli vestit lanugine malas. *Tac. 12. Ann. 12. extr.* Hiems occepiabat.

OCCIPITUM, ii, n. 2. (ob et caput) posterior pars capitis a vertice ad cervicem, *ὀπίον* (It. nuca, coppa; Fr. l'occiput, le derrière de la tête; Hisp. occiput; Germ. das Hinterhaupt; Angl. the occiput or hinder part of the head).

I.) Proprie. — a) De hominibus. *Plaut. Aulul. 1. 4. 25.* in occipitum quoque habet oculos, pessima. *Varro 1. R. R. 8. 6.* Ibi dominus simul ac vidit occipitium vindemiatoris, farcillas reducti hibernatum in tecta. h. e. simul ac vindemiator, resectis avis pertransiit, et terga dedit. *Cels. 4. 2.* Cucurbitulas temporibus et occipitio admoverye. *Quintil. 11. 3. 160.* Humeris ad occipitium ductis. *Sueton. Tib. 68.* Colore erat candido, capillo pone occipitium submissiore, ac cervicem etiam obtegeret. — b) De brutis animalibus. *Plin. 11. Hist. nat. 29. 35. (106).* de locustis. Vox earum proficisci ab occipitio videtur. — c) *Frons occipitio prior,* id est postior, proverbium, de quo V. in FRONS.

II.) Figurate. *Varro apud Non. p. 245. 15. Merc.* Cæsar reversionem fecit, ne post occipitium, in Hispania exercitus qui erant, relinqueret. *alle spalte.* Cf. *Ammian. 16. 12. post init.* Tunc triperlitto exitio premebantur: Imperatore urgebat per Rætiæ, Cæsare proximo ausquam elabi permittente,

sinitimus, quos hostes fecere discordiæ, modo non occipitia conculcantibus hinc indeque cinctorum. OCCIPUT, cipitis, n. 3. idem quod occipitium: ex ob, et caput. *Pers. 1. 61.* Vos, o patricius sanguis, quos vivere fas est Occipiti cæco, posticæ occurrere sanæ.

OCCISIO, ònis, f. 3. In libris MSS. variant aliquando occisio et occidio quod est frequentius, ut apud *Cic. 14. Phil. 14. 36. et Liv. 3. 10. et 28.* — Occisio est actus occidendi, cædes, *uccisione, φόνος.* *Cic. 1. Invent. 26. 37.* Parentis occisio, patriæ proditio. *Id. Cæcin. 14. 41.* Si cædes et occisio facta non erit. *Apul. 6. Met.* Nec quicquam idonei lucri exinde cepimus, sed vulnera et fortissimum occisiones. — *Occisione occidere,* est usque ad interfectionem delere. *Cic. 14. Phil. 14. 36.* Ejusque copias occisione occiderit, suo exercitu ita incolunt, ut ne unam quidem militem desideraverit. *Al. leg. occisione: V. supra. Aurel. Vict. Vir. illustr. 14.* Fabii in insidiis delapsi, ad unum occisione perierunt.

OCCISITANTUR sæpe occiduntur. *C. Gracchus pro rostris in P. Populium.* Homines liberi nunc in cupido occisitantur. Hæc *Festus p. 201. 16. Müll.*

OCCISOR, òris, m. 3. *uccisore, φονός,* necator, interfecto. *Plaut. Mv. glor. 4. 2. 64.* Urbicape, occisor regum.

OCCISORIUS, a, um, adject. ut Animalia occisoria h. e. quæ mactari possunt, apud *Tertull. Anim. 33.*

OCCISUS, a, um. V. OCCIDO.

OCCLAMITO, as, are, a. 1. frequentat. ab *occlamo,* contra clamito, clamitando obstrepro. *Plaut. Curc. 1. 3. 27.* dormio, ne occlamatis. Adde *eum. Amph. 3. 2. 3.* ubi tamen alii aliter legunt.

OCCLAMO, as, are, a. 1. contra clamito, clamore obstrepro. *Vellej. 2. 4. 4.* Quum omnis loco occlammasset. *Seneca Ep. 47. a med.* Hoc loco occlamabit mihi tota manus candidatorum. *Plerique alii utrobique leg. occlamo.*

OCCLAUDO vel obclaudio. V. voc. seq.

OCCLUDO, dis, si, sum, dere, a. 3. (ob et claudio). *Obclaudio* habent *Inp. Constant. et Julian. Cæs. Cod. Theod. 11. 24. 1.* Aditum implendæ devotionis obclaudant. — *Occlusi* syncope pro *occlusisti* apud *Plaut. Trin. 1. 2. 151.* Occlusi linguam: nihil est qui respondeam. — Part. *Occlusus 1. et in fin.; Occludendus 1.* — *Occludere* est idem quod claudere, vel contra aliquem claudere, *επιχέω* (It. chiudere, serrare; Fr. clore, fermer; Hisp. cerrar, cercar, tapar; Germ. ver-, zuschliessen; Angl. to shut against, shut up, shut close, occlude).

I.) Proprie. *Plaut. Most. 2. 1. 78.* Clavim cedo, atque abi hinc intro, atque occlude ostium: Et ego hinc occludam. *Id. ibid. 2. 2. 14.* Sed quid hoc? occlusa janua est interdius? Pultabo: heus, ecquis istas aperit mi fores? *Id. Men. 4. 3. 24.* Abiit intro, occlusis ædes: nunc sum exclusissimus. et *Most. 2. 1. 53.* ædes jam fac occlusæ sient. *Sic Ter. Eun. 4. 7. 14.* Occludendæ ædes. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 47. 144.* Quid me in invidiam et tamquam in contumeliam vocas? et quidem, ut seditiosus tribuni solent, occludi tabernas jubes? *Sic Id. 4. Cat. 8. 17.* Quæstus, occlusis tabernis, minui solet. *Plaut. Epid. 2. 3. 3.* Occlusum atque obsignatum armarium. Similiter *Cic. 2. Orat. 61. 248.* Furax servus, cui domi nihil sit nec obsignatum, nec occlusum. *Alta apud Non. p. 139. 8. Merc.* Ego occlusero fontem. — *Plaut. Men. 4. 2. 108.* me non excludet ab se, sed apud se occludet domi.

II.) Translate. — a) De rebus physicis. *Apul. 9. Met.* Exhorruit Myrmex inauditum facinus, et occlusis auribus effugit protinas. — *Occludere linguam,* impedire, ne quis loquatur. *Plaut. Mil. glor. 3. 4. 10.* si resciverint inimici consilium tuum, Tuopte tibi consilio occludant linguam, et constringunt manus. *Alie eum. loc. cit. sub init.* — b) De abstractis. *Ter. Andr. 3. 3. 25.* Dum ejus turbido occlusa est contumeliis. — Hinc Part. præter. pass., cujus exempla supra retulimus.

Occlusus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde *Comp. Occlusor II., et Sup. Occlusissimus I.*

I.) Proprie. *Plaut. Curt. 1. 1. 15.* Ostium occlusissimum.

II.) Translate. *Plaut. Trin. 1. 2. in fin.* Pauci sint, faxim, qui sciunt quod nesciunt, Occlusiorem-

que habeant stultiloquentiam. h. e. minus stulte loquantur.

OCCLUSUS, a, um. *V.* voc. præced.

OCCO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Occotus* et *Occandus* sub a. — Occo est idem ac glæbaa infringi et comminuo et in pulverem redigo, ut iacta aemina operiri possint. Aratur enim terra aemel, aut bis, deinde crate vel rastro franguntur glæbæ aratro excitatæ; et hoc est occore: dictum vel ab *occædendo*, seu *occidendo*, ut putant *Varro* 1. *R. R.* 31. 1. et *Verrius* apud *Festum* p. 181. 25. *Müll.* (*V. Mythogr.* in fin. hujus vocis) quia glæbæ cæduntur et comminuantur: vel, ut ait *Cic. Senect.* 15. 51. ab *occæcando*, quia operiuntur semina. *V.* OCCATIO. Hoc fiebat tum ante sationem, tum post, pro ratione agri id postulantis. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 20. 49. (n. 3.) Aratione per transversum iterata, occatio sequitur, ubi res poscit, crate, vel rastro, et sato semine iteratio. (*Virg.* hæc ita exsequitur 1. *G.* 94. Multum adeo, rastris terras qui frangit inertes, Vimineasque trahit crates, juvat arva). Gr. *βωλοκοπιῶ* (It. *epicare*; Fr. *herser*; Hisp. *rostrillar*; Germ. *eggen*; Angl. *to harrow* or *break clods*). Occurrit — a) De segetibus. *Plaut. Merc. prol.* 71. Tibi aras, tibi occas, tibi seris. tibi eidem metis. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 161. Quum segetes occat tibi mox frumenta daturas. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 21. 50. (184). Siligineum, far, triticum occato, arrito, runcato. *Id. ibid.* 16. 45. (145). Mox aratum et occatum (*solum*) integitur. *Colum.* 2. *R. R.* 4. 2. Compluribus iterationibus sic resolvatur vervacum in pulverem, ut vel nullam, vel exiguam desideret occasionem, quum seminaverimus. Nam veteres Romani dixerunt male subactum agrum, qui salis frugibus occandus sit. — b) Habet locum etiam in cultura vineæ. *Varro loc. cit.* Viles novellas fodere, aut arare, et postea occare, id est comminuere, ne sit glæba. Quod ita occidunt, occare dicunt. *Pallad.* 6. *R. R.* 4. Huc mense arbores et viles, quæ ablaqueatæ fuerant, occare, hoc est operire jam convenit. — c) Pro infringere, abrumper legitur in *Mythogr.* 2. ed. *A. Maio* in *Class. Auct. T.* 3. p. 267. Clotho colum baiulat, Lachesis trahit, Atropos occat. Cf. *Mythogr.* 3. *ibid.* p. 202. Una colum baiulat, trahit altera, tertia rumpit.

OCCÆNO, as, are, a. 1. Falsa lectio: affertur enim *Plaut. fragm.* apud *Varron.* 7. *L. L.* 67. *Müll.* de lumbis obœnabis cera. At *Müllerus* (*V. ejusdem* adnotata ad h. l.) recte legendum cony: de lumbis obscæna viscera.

OCCÆPI. *V.* OCCIPPIO.

OCCÛBITUS, us, m. 4. occasus. *Hieronym.* *Ep.* 108. n. 31. Post solis occubitum.

OCCÛBO, as, are, n. 1. (ob et cubo). Præteritum *occubui* cum *occumbo* est commune. — Occubare est occumbere, jacere, *giacere*, *cadere*, *morire*. *Virg.* 5. *Æn.* 371. ad tumulum, quo maximus occubat Hector. *morto giace*. Sic 10. *ibid.* 706. Paris urbe paterna Occubat. *Id.* 1. *ibid.* 550. si vescitur aura Ætheria, neque adhuc crudelibus occubat umbris. h. e. degit inter mortuos. *Seneca Hippol.* 997. Hippolytus flebilis leto occubat.

OCCULCATUS, a, um. *V.* voc. seq.

OCCULCO, as, avi, atum, are, a. 1. (ob et calco). Part. *Occulcatus*. — Occulcare est proculcare, conculcare, calcare, *calpestare*, *καταπαύω*. *Cato R. R.* 49. Ponto in scrobe, aut in sulco, operitoque, et bene occulcato. *Varro* 1. *R. R.* 13. 3. Chors exterior operita stramentis ac palea, occulcata pedibus pecudum. *It. leg.* conculcata. *Liv.* 27. 14. Et partim occulcatis, partim dissipatis qui circa erant, nudaverant una parte arcem. *Hic quoque alii leg.* conculcatis. At *V. Drakenborg.* ad h. l.

OCCÛLO, cûlis, cûllii, cûllum, cûllere, a. 3. *Oquillus* pro occultus legitur in *Senat. Cons. de Bacchan.* — Part. *Occulens* 2.; *Occultus* in fin. — Ratione habita etymii, ajunt esse ex *ob* et *collo*: et proprie dici volunt, quum agrum colendo, arando, occando, semina aut plantas terra condunt et contegunt; unde illud *Virg.* infra sub 1. allatum. Ceterum *occultare* est operire, abdere, condere, legere, *καλύπτω* (It. *coprire*, *celare*, *nascondere*, *occultare*; Fr. *cacher*, *celer*; Hisp. *esconder*, *ocultar*, *cubrir*; Germ. *zu-*, *ver-*, *bedecken*; Angl. *to cover over*, *hide*, *conceal*). Occurrit ¶ 1. Stricto sensu et est, ut diximus, semina aut

plantas terra condere et contegere. *Virg.* 2. *G.* 346. quæcumque premes virgulta per agros, Sparge fimo, et pingui, et multa memor occulte terra. ¶ 2. Universim adhibetur pro abscondere, celare. *Plaut. Most.* 1. 3. 118. istæ Vetulæ, edentulæ, quæ vitia corporis fuce occultant. *Cic.* 5. *Att.* 15. Appii vulnera non frisco: sed apparent, nec oculi possunt. *Id.* 2. *Tusc.* 15. 36. Femina parietum umbris occultantur. *Virg.* 1. *Æn.* 313. Classem in convexo nemorum sub rupe cavata Occulit. *Liv.* 33. 1. Hastatos anfractus viarum valleaue interceptæ occultebant. *Ovid.* 1. *Amor.* 8. 21. Fors me sermonei testem dedit, illa monebat Talia: me duplices occultare fores. *Id.* 2. *Fast.* 216. Silvaque montanas occultare apta feras. *Id.* 14. *Met.* 816. Annuit omnipotens, et nubibus aera cæcis Occulit. *Justin.* 1. 9. 11. Apud Persæa persona regis sub specie majestatis occultitur. *Capell.* 9. p. 305. Ipse ego patientem speculabor luce puellam Sese occultentem visibus. *Cic.* 2. *Orat.* 41. 177. Puncta argumentorum plerumque ut occultas, ne quis ea numerare possit. *Nepos Alcib.* 9. In Thraciam se abdidit, sperans ibi facillime suam fortunam oculi posse. *Quintil.* 12. 8. 10. Sæpe ipsa ea (vitia), qui sanandi sunt, occultantibus. *Seneca Hippol.* 875. Elære: fido pectore arcana occultam. *Tac.* 3. *Ann.* 16. Quorum neutrum adseveraverim: neque tamen occultare debui narratum ab iis, qui etc. *pasaree solto silenzio*, *omittere*. — *Tibull.* 1. 2. 37. Si quis et imprudens aspexerit, occultat ille. h. e. cellet, quidquid aspexerit. ¶ 3. Speciatim de mortuis humanis. *Festus* p. 205. 8. *Müll.* Occultum efferre (*al.* offerre) significat sub terram ferre, ponere. — Hinc Part. præter. pass.

Occultus, o, um, adjective usurpat, unde *Comp. Occultior* et *Sup. Occultissimus* sub a.; et est latens, abditus, absconditus, abstrusus, involutus, occulto, secreto, *nascosto*, *κρυπτός*. — a) De rebus physicis et abstractis. *Plaut. Curc.* 4. 2. 21. Hi saltem in occultis locis prostant, vos in foro ipso. *Cic.* 1. *Nat. D.* 19. 49. Epicurus, qui res occultas et penitus abditas non modo viderit animo, sed etiam sic tractet, ut manu nos ducat. *Id.* 3. *Ferr.* 15. 39. Nullæ aut occultiores insidiæ, quam eæ, quæ latent in simulatione officii. Nam eum, qui palam eam adversarius, facile cavendo vitare possis; hoc vero occultum, intenteum ac domesticum malum etc. *Id.* 1. *Acad. (post.)* 4. 15. Res occultæ et ab ipsa natura involutæ. *Id. Rosc. Am.* 36. 104. Occultior atque tector cupiditas. *Id.* 11. *Fam.* 21. extr. Si quid erit occultius, et, ut scribis, reconditum. *Id.* 4. *Acod.* (2. pr.) 19. 62. Res occultissimas aperire in lucemque profere. *Virg.* 9. *Æn.* 383. Rara per occultos ducereb semita calles. et 3. *ibid.* 695. Occultas vias agere sub mare. *Ovid.* 3. *Art. am.* 630. Et feret occultas pura tabella notas. *Virg.* 3. *G.* 397. Et salis occultum referunt in lacte saporem. *Horat.* 1. *Od.* 12. 45. Crescit, occulto velut arbor ævo, fama Marcelli. *Sall. Cat.* 23. Tale periculum reipubl. haud occultum habuit. *non tenne secreto*. — b) *Occultus homo*, tectus, fectus, dissimulatus. *Cic.* 8. *Fam.* 10. o med. Si me astutum et occultum lubet fingere. *Liv.* 25. 16. Ab occultis cavendum hominibus, consultisque. *Tac.* 6. *Ann.* 51. Occultus ac subdolis fingendis virtutibus. — Cum Genitivo. *Id.* 4. *ibid.* 7. Occultus odii. h. e. odium cetans. — *Occultus* pro occulte. *Id.* 3. *ibid.* 29. Neque tum fuisse dubitaverim, qui ejusmodi preces occulti illulerent. et 4. *ibid.* 12. Domum Germanici revirescere, occultis letabantur. et 40. Excessisse te jampridem equestre fastigium, non occultis ferunt. h. e. palam ægre ferunt. — Hinc

Occultum, i, n. 2. absolute — 1.º) Substantivorum more usurpat in plur. num. — a) Sine additis. *Cic. Cæc.* 23. 57. Servi, quibus occulta creduntur, si affidano i secreti. — b) Cum Genitivo. *Tac.* 15. *Ann.* 74. Occulta conjurationis relexere. et 1. *ibid.* 61. Occulta saltum scrutari. *Stat.* 1. *Achil.* 498. quando Parcarum occulta recludes? — 2.º) Adverbiorum more, in singul. num., occurrit — a) *In occulto*, h. e. occulte. *Senat. Cons. de Bacchan. sacra* in ovoltor ne quivam fecisse vellet. *Ennius* apud *Festum* p. 298. 31. *Müll.* Intus in occulto mussabant. *Plaut. Trin.* 3. 2. 86. Nihil ego in occulto agere soleo. *Cic. Cluent.* 28. 78. Stare in occulto. stare na-

scosto. et *Liv.* 21. 22. extr. Sineret, fata in occulto esse. *Tac.* 3. *Ann.* 18. In occulto tenere aliquid. — b) *Ex occulto*, b. e. ex occulto loco, occulte. *Ter. Eun.* 4. 7. 17. fundam tibi vellem dari, Ut illos procul hinc ex occulto cæderes. *Soil. Jug.* 59. Jugurtha ex occulto repente nostrora invadit. *Cic. Cluent.* 16. 47. Multi viri boni quum ex occulto intervenissent. *Liv.* 1. 37. Ex occulto etiam addit dolua. — c) *Per occultum*, occulte. *Tac.* 4. *Ann.* 71. extr. et 5. 4. et 6. 7. Delationes exercebant alii propalam, multi per occultum. *occultamente*. Adde *Clodian. Cons. Moll. Theod.* 124.

OCCULTA, ðrum, n. plur. 2. *V.* voc. præced. in 6n.

OCCULTATE, adverb. occulte. *Cic. Deiot.* 6. 18. Quod igitur et occultatius conari, et effere cautius potuit. *Meliores codices habent occultius*. — *Comp. Occultotius* legitur apud *Aurel. Vict. Cæsar.* 17. 7. Et Commodum quidem primo occultatius veneno petivere, anno regni tertio fere atque decimo.

OCCULTATIO, ðnis, f. 3. actus occultandi, *κατακρυψίς*, *nascondimento*, *occultazione*.

1.) Proprie. *Cic.* 2. *Nat. D.* 50. 127. Cornibus tauri, apri dentibus, morsu leones: aliæ fuga se, aliæ occultatione tulantur. *Cæs.* 7. *B. G.* 21. extr. Cujus rei nulla est occultatio, quod et promiscue in fluminibus perluantur etc. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 45. 46. (148). Occultatio in spelunca. *Capell.* 8. p. 300. Occultatione vero eorum (*planetarum*) sunt, quum radio solis consequente proprii luminis vibratum amittunt.

II.) Figurata. *Cic.* 2. *Fin.* 22. 73. Quæ libido non ae proripiet ac projiciet aut occultatione proposita, aut impunitate, aut licentia?

OCCULTATOR, ðris, m. 3. *nasconditore*, *occultatore*, *κατακρυπτῶν*, qui occultat, celator. *Cic. Mil.* 19. 50. Sustinisset hoc crimen ipse ille latronum occultator et receptor locus.

OCCULTATUS, a, um, *V.* OCCULTO, as.

OCCULTE, adverb. (occulto). Alias formas OCCULTIM et OCCULTO *V.* loco suo: Item in occulto, ex occulto, per occultum, *V. Occultus* in 6a. v. OCCULO. — *Comp. Occultius* et *Sup. Occultissime*. — Occulte est clam, abscondite, latenter, *κρυφα* (It. *di nascosto*, *occultamente*; Fr. *en coquette*, *en secret*, *secrètement*; Hisp. *a escondidas*, *escondidamente*; Germ. *heimlich*, *insgeheim*, *verborgen*; Angl. *secretly*, *closely*, *privately*, *privily*, *underneat*). Occurrit — a) Posit. *Ter. Adelph.* 3. 2. 30. amare occipit aliam; Neque id occulte fert. e non si nasconde. *Cic.* 1. *leg. Agr.* 1. 1. Quæ res aperte petebatur, ea nunc occulte cuniculis oppugnatur. *Id.* 7. *Att.* 7. De honore nostro, nisi quid occulte Cæsar per avoa tribunos molitus erit, cetera videntur esse tranquilla. *Id.* 1. *Fin.* 16. 50. Si vero molita quidpiam est, quamvis occulte fecerit, numquam tamen id confidet fore semper occultum. *Id.* 2. *leg. Agr.* 16. 41. Quid Alexandria, cunctaque Egyptus? ut occulte latet! ut recondita est! *Cæs.* 7. *B. G.* 83. Quid agi placeat, occulte inter se constituunt. *Id.* 1. *B. C.* 68. Cum paucis equitibus occulte ad exploranda loca proficiscitur. *Lucret.* 1. 314. Ferreus occulte decrescit vomer in arvis. *insensibilmente*. Sic *Ovid.* 1. *Amor.* 8. 49. Labitur occulte, fallitque volubilis ætas. — b) *Comp. Sall. Cat.* 17. Erant præterea complures paulo occultius consilii hujus participes. *Quintil.* 9. 4. 21. Dissimulat eos (*numeros*) et tantum communis occultius. *V. OCCULTATE* et adde *Sueton. Cæs.* 56. — c) *Sup. Cic.* 2. *Verr.* 6. 15. Sed video, quid agat; neque enim agit occultissimè. *Cæs.* 3. *B. C.* 67. Diverso itinere, quam potuit occultissime, reliquis cohortes duxit. *Sall. Jug.* 92. ed. *Kritz.* Ubique quam occultissime potest, cum omnibus copiis opperitur.

OCCULTERIPEDA. *V.* OCCULCREPIDA.

OCCULTIM, adverb. occulte. *Solin.* 4. Occultim reptare.

OCCULTO, adverb. occulte. *Afran.* apud *Chor.* 2. p. 186. *Putsch.* Age, curre cursim ad Numisium occulto.

OCCULTO, as, avi, atum, are, a. 1. frequenter, vel rectius intens. ab *occulo*. — *Occultas* *ἀρχαῖος* pro occultaveris, *V.* infra. — Part. *Occultans*, *Occultatus* et *Occultandus*. — Occul-

tare est abscondere, abdere, celare, obtegere, ἀποκρυπτω (It. nascondere, coprire, occultare; Fr. cacher, dérober aux regards, faire disparaître; Hisp. esconder, cubrir, occultar; Germ. verbergen, verstecken, verheimlichen, verhehlen; Aagl. to hide, cover, conceal, keep secret, disguise). Occurrit — a) Cum Accus. *Plaut. Trin.* 2. 2. 2. neque latebrosae me alis tuo conspectu occultabo. et 3. 2. 1. Sta illico, noli aversari, neque te occultassis mihi. *Cic. pro leg. Manil.* 3. 7. Occultare se latebris. *Cæs. 7. B. G.* 83. se post montem. et 6. *ibid.* 30. se in insulis. *Sall. Jug.* 53. Neque plane occultati humilitate arborum. *Petron. Satyr.* 123. Occultare gremio Penates. *Cæs. 1. B. G.* 45. legionem silvis. *Cic. 4. Acad.* (2. pr.) 39. 122. Latent ista omnia crassis occultata et circumfusa tenebris. *Cæs. 7. B. G.* 85. Occultare aliquid in terram. et *ibid.* 16. aliquid apud se. *Cic. 1. Off.* 35. 127. Quæ enim natura occultavit, eadem omnes, qui sana mente sunt, remouent ab oculis. *Liv. 29. 14.* Occultantibus id, credo, patribus, ne etc. *Cæs. 2. B. C.* 31. Quippiam dissimulare et occultare appetit voluptatis. *Id.* 2. *Fin.* 21. 77. Ut in fronte ostentato sit, iustus veritas occultetur. *Id.* post *redit. in senat.* 7. 16. Ad occultanda tanta flagitia. *Cæs. 1. B. G.* 27. Occultare fugam. et 7. *ibid.* 73. insidias. *Stat. 9. Theb.* 617. culpam sub antris. *Ouid. 1. Pont.* 1. 17. et epistola cui sit, Non occultato nomine, missa docet. — b) Mediorum apud Græcos more ac significatione. *Cic. 2. Nat. D.* 20. 51. Stellæ tum occultantur, tum rursus aperiuntur. — c) Sequente infinito. *Plaut. Pers.* 4. 3. 22. res est quædam, quam occultabam Tibi dicere.

OCCULTUM, i, n. 2. et

OCCULTUS, a, um. *V. OCCULO* in fin.

OCCUMBŌ vel obcumbo, cumbis, cūbūi, cūbūtum, cumbere, n. 3. (ob et cubo). Part. *Occumbens* 2. a. et c. — Occumbere est occidere, incidere, cadere, deorsum cadere, κατακλινόμεναι (It. cadere, cadere sopra o al basso; Fr. tomber; Hisp. caer; Germ. nieder-, hinstürzen-, sinken, -fallen; Angl. to fall, set). Occurrit 1. Universim et raro admodum. *Vellej. 2. 70.* 30. Et ita in gladium occubuit. *Alti, inter quos Rubkonf., legunt incubuit.* 2. Speciatim et raro de stellis, quæ sub hemisphærium nostrum cadunt, aut solem subeunt, et conuolunt, tramontare. *Justin. 37. 2. 3.* Coniectes, quom oriretur occumbereque, quatuor horarum spatium consumebat. 3. Item speciatim et sæpissime de casu mortis dicitur, mori, cadere morto, quasi ob mortem cadere, morti succumbere: et præsertim illata ab alio nece cadere. Dicimus autem *occumbere absolute, occumbere mortem, morte, morti.* — a) Absolute. *Ennius apud Priscian. 3. p. 607. Putsch.* Quom veter necubuit Priamus sub Marte Pelago. *Cic. 3. Att.* 15. Aut occubuissem honeste, aut victores bodie viveremus. *Ouid. 3. Art. am.* 18. Fertur et ante annos necubuisse auos. *Sueton. Aug. 12. extr.* Pro libertate eos occubuisse. *Id. Tit. 4.* Circa se dimicans occubuerat. *Justin. 7. 5. 4.* Insidiis matris oppellitus occubuit. *Inscript. apud Gruter. 926. 8.* RELIQUOS (ANNOS) SEPTEM ET D. XIII DECVBIT ET OCCVBIT NAT. LVD. SÆCVL. VIII. OBIT SEQVENS. *Lucan. 9. 567.* occumbere ia armis. *morire armato. Ouid. 12. Met. 207.* necumbere ferro. *Sil. It. 1. 143.* certamine sævo. *Sueton. Ner. 2.* acie Pharsalica. *Val. Flacc. 3. 169.* occumbens Herculis anis. — Sic *occumbere aliquo, vel, ut aliis placeat, alicui, manu alicuius. Sil. It. 5. 260.* Rullo ditissimus agri Occumbis, generose Volunx. *per man di Rullo. et Claudian. B. Get. 74.* dum vellere Pelion Otus Nilitur, occumbit Phæbo. — b) *Occumbere mortem, letum etc., ut Ennius apud Priscian. 6. p. 725. et p. 708. Putsch.* Occumbunt multi letum ferreoque lapique. *Cf. Sil. It. 13. 380.* ficiuit pugnantli occumbere letum. *Cic. referens dicta cuiusdam Lacænae, 1. Tusc. 42. 102.* Idecirco genuerant, ut esset, qui pro patria mortem non dubitaret occumbere. *Al. leg. morte. Curt. 4. 15. a med.* Ante oculos sui quisque regis mortem occumbere dicebant egiptium. *Liv. veritas Græcam Inscriptio. 26. 25. a med.* Qui pro patria pugnant mortem occubuerant. *Al. leg. oppellierat. Id. 31. 18.* Qui pugnaates mortem occubuisent. *Al. leg. morte. Sueton. Aug. 13.* Filius quoque voluntariam

occubisset necem. *Hic quoque al. voluntaria nece.* — c) *Occumbere morte, ut Liv. 1. 7.* Cacus letus clava morte occubuit. *Id. 8. 10.* Pro vestra victoria morte occumbentis. *Id. 38. 58.* Ambo pro re publica morte occubuisse. *V. et supra in a. et infra in d.* — d) *Occumbere morti, leto poetice. Ennius apud Seruium ad Virg. 2. Æn. 62.* ut vos vestri liberi Delendant. pro vostra vita morti occumbant obviam. *Virg. loc. cit.* Seu versare dolos, seu certæ occumbere morti. *Ouid. 15. Met. 499.* et *Phædr. 4. 1.* Occumbere neri. *Val. Flacc. 1. 633.* segni occumbere leto. *ubi leto potest esse et Ablativus.* 3. *Occumbere est etiam contra accumbere, neque cœnæ. Afranius apud Non. p. 97. 29. Merc.* Immo janidudum occubuisse, degulassit oportuit. Sunt qui velint interpretari *oppellisse, gulam fregisse. V. DEGULO.*

OCCUPATICIUS vel occupatitius ager κατακλιμένον χωρίον, qui desertus a cultoribus propriis, ab aliis occupatur. *Paul. Diac. p. 180. 8. Müll.*

OCCUPATIO, ōnis, f. 3. aelus occupandi, obsessio, invasio, πρόσλησις, κατάληψις (It. occupazione, occupamento; Fr. action d'occuper, de prendre possession, de s'emparer, d'envahir; Hisp. ocupacion, et acto de ocupar, de tomar posesion; Germ. die Besetzung, Besitznahme, Einnahme; Angl. a seizing violently, seizure, occupation).

1.) Proprie. *Cic. Dom. 3. 5.* Obsessio templorum, occupatio fori, oppressio curiæ. *Id. 1. Off.* 7. 21. Sunt autem privata nulla natura; sed aut veteri occupatione, ut qui quondam in vacua venerunt, aut victoria, aut lege, etc.

II.) Translate. 1. Apud Rhetores — a) Est figura sententiæ, quæ et præsumptio dicitur, quom id quod objici potest, occupamus et diluimus. *Ante occupatio a Quintil. 9. 2. 17.* ubi plures ejus species, præmunionem, confessioeni, prædictionem, emeadationem, præparationem etc., subjectis etiam exemplis, exponit. *Occupationis exempla vide in voce AT.* — b) Præterea *Occupatio* est, quom dicimus, nos præterire, aut non seire, aut nolle dicere id, quod tunc maxime dicimus. *Ita Cic. 4. Herenn. 27. 37.* Aliis dicitur præteritio. 2. Sæpe est negotium, res agenda, quæ detinet animum et impedimento est, ne aliis rebus vacet, *occupazione, affare, ἀσχολία.* — a) Absolute. *Cic. Orat. 10. 34.* In maximi occupationibus tuis nunquam intermittis studia doctrinæ. *Nepos Att. 20.* Quom propter suas infinitas occupationes minus sæpe Attico fruere. *Cic. 7. Fam. 17. a med.* Quom ille aut occupatione, aut difficultate tardior tibi erit visus. *Id. 1. Att. 19.* Vis huic tantulæ epistolæ tempus habui, atque id eripsum et summis occupationibus. et 3. *ibid.* 20. Ab omni occupatione se expedire. et 16. *ibid.* 16. Relaxare se occupatione. *liberari, sbrigarari. et 10. Fam. 28. et 12. ibid. 30.* Maximis occupationibus impediri. *Id. 1. Nat. D. 19. 51.* implicari. *Id. 2. Att. 23.* Et eo colligere poteris, quanta occupatione distingar. *Seneca Consol. ad Marc. 1. a med.* Studia, hereditarium et paternum bonum, surdas aures, irritio ac vis ad brevem occupationem proficiente solatio transeunt. *h. e. avocationem a dolore.* — b) Cum Genitivo. *Cæs. 4. B. G. 22.* Neque has tantularum rerum occupationes sibi Britannæ anteponeudas judicabat.

OCCUPATIVUS, a, um, adject. qui occupat. *Gloss. Philox. Occupativa, κατάληπτικὰ (sic).*

OCCUPATOR, ōris, m. 3. qui occupat invadendo, qui invadit. *Novell. Valent. tit. 8. 1.* Si quos occupatores fortasse cum quibuscumque personis de eadem domo in præjudicium domini inire voluerunt.

OCCUPATORIUS Ager, idem fere, quod occupaticius. *V. ARCIFINALIS.* Similiter *Sicul. Flacc. de condit. agror. p. 63. Goes.* Occupatoria conditio.

OCCUPATUS, a, um. *V. OCCUPO.*

OCCUPATUS, us, m. 4. occupatio. *Claud. Mamert. apud Sidon. 4. ep. 2.* Equo tam ex occupatu unquam implicare, quin etc?

OCCUPO, as, avi, atum, are, a. 1. (ob et capio). *Occupassim, is, it, atique pro occupaverim etc. apud Plaut. Asin. 4. 2. 9. et Most. 5. 1. 48. —*

Part. *Occupans* II. 3. a.; *Occupatus* I., II. 1., 2., 6. et 7., et in fin.; *Occupaturus* II. 3. a.; *Occupandus* I. et II. 3. a. — Occupare est invadere, obsidere, capere, usurpare, tenere, præsertim quom aut subito, aut celeriter id fit, κατάληψίω (It. occupare, invadere, impossessarsi; Fr. s'emparer de, se saisir de, envahir, occuper; Hisp. ocupar, tomar posesion, apoderse de alguna cosa; Germ. sich bemächtigen, einen Ort, Gegenstand erlangen, besetzen; Angl. to lay hands on, seize forcibly, take forcible possession of, make himself master of, invade, occupy).

1.) Proprie. *Cic. 2. leg. Agr. 28. 75.* Totam Italiam suis præsidii obsidere atque occupare cogitat. *Id. 3. Fin. 20. 67.* Theatrum quom commune sit, recte tanquam dici potest, ejus esse eum locum, quem quisque occupavit. *Id. 13. Phil. 5. 12.* Agri Lucani possessiones occupare. *Liv. 33. 31.* Patent urbes opportunæ ad occupandum. *Cæs. 1. B. C. 11. extr.* Pisaurum, Fanum, Anconam singulis cohortibus occupat. *Tac. 1. Hist. 62.* Occupanda urbs. *Rursus Cæs. 6. B. G. 11.* Partem finitimi agri per vim occupatam possidebant. *Auct. B. Alex. 78.* Tetrarchia occupata et possessa a Dejotaro. *Tac. 4. Hist. 47.* Valida manu montem occupat. *Horat. 1. Od. 14. 2.* Occupare portum. *Virg. 6. Æn. 424.* Occupat Eueas aditum, custode sepulto. *Tac. 3. Hist. 35.* Transitus Alpium præsidii occupat. *Cic. Amic. 12. 41. et 5. Phil. 6. 17.* Occupare regnum. et 3. *Off. 23. 90.* tyranidem. *Justin. 21. 4. 1.* Ilanno opes suas ad occupandam dominationem intendit, regnumque invadere, interfecto senatu, conatus est. Similiter *Id. 22. 7. 6.* Itaque quom ad belli societatem cum ingenti exercitu ipse (*Ophellias*) venisset, Agathocles quom sæpius simul cœsasset, incautum interfecit; occupatoque exercitu ejus etc. et 11. 10. 4. Parthenionia ad occupandam Persicam classem, aliosque amicos ad recipiendas Asiæ civitates misit. *Sall. in orat. Lepidi contra Sull.* Nisi forte speratis, eum (*Sullam*) per scelus occupata periculosius dimissurum. *Plaut. Trin. 5. 2. 12.* Occupare familiam optimam. *h. e. ingredi, nascisci.* — Poetice *Ouid. 3. Fast. 509.* Occupare aliquem amplexu. *tenere abbracciando.*

II.) Translate. 1. De locis usurpator pro implere, impire, *ingombare, occupare. Horat. 3. Od. 24. 3.* Cæmentis licet occupes Tyrthenum omne tuis. *Curt. 5. 1. a med.* Ac ne totam quidem urbem tectis occupaverunt. *Liv. 5. 55. extr.* Festinatio curam exemit vicios dirigendi, dum, omisso sui alienique discrimine, in vacuo ædificavit. Ea est causa, ut forma urbis sit occupata magis, quam divisa similis. *h. e. plene quidem ædificis, sed sine ordine. Id. 1. 38. extr.* Aream ad ædem in Capitolio Jovis, quam voverat bello Sabino, occupat fundamentis. *Horat. 3. Od. 29. 44.* atra nube potum, pater, occupato. *Justin. 37. 2. 3.* Stella cometes magnitudine sui quartam partem cæli occupaverat. *Auct. B. Afr. 54.* Navem comæatu, familia sua atque juvenilis occupavit. *Martial. 3. 82.* Jacet occupato galbanatus in lecto. *h. e. quem totum mole sui corporis implet. Propert. 2. 5. 28.* Et mala desertos occupat herba deos. — Sic pro implere serendo. *Colum. 2. R. 10. 16. de lente.* Jugerum agri paullo plus quam modius occupat. *Adde eum. ibid. 11. 10.* 2. De hominibus et brutis animalibus usurpatur pro aggredi ex improviso, atque aleo ferire, interficere, aut tenere, capere, ligare, prehendere, sorprendere, assalire. *Liv. 39. 31.* Hispani, postquam in ceteriore ripa duo Romanorum agmina conspexerunt, et, priusquam se jungere atque instruere possent, occupant eos, castris repente infusi cursu ad pugnam tendunt. *Justin. 5. 8. 13.* Citato itinere miserant, qui cum interciperent: a quibus occupatus etc. *raggiunto, sorpreso, oppresso. et 2. 12. 21.* Græci adventu hostium occupati prælium cepessunt. *Curt. 3. 1. ad fin.* Quom deinde Darium, ubi quicquid esset, occupare statuisset etc. *Id. 9. 7. a med.* Macedo gladium cœperat stringere: quem occupatum complexu, pedibus repente subductis, Dioxippus arietavit in terram. *Cæs. 3. B. C. 109.* Alter accepto vulnere occupatus, per suos pro occiso sublatus est. *Virg. 10. Æn. 699.* Sed Latagum saxo, atque ingenti fragmine montis Occapat os faciemque adversam.

Ubi Servius: pro Latagi os occupat: et est Græca figura in Homero frequens, ut si dicas, ἐκρούσεν Ἀχιλλῆα τὸν πόδα, Achillem percussit pedem, pro Achilles pedem. Similiter Id. 9. ibid. 770. Gladio occupare aliquem. h. e. ferire, percutere, ferire. Item Ovid. 3. Met. 48. aliquem morsu. Propert. 4. 4. 82. vocales occupat ense canes. — Iluc pertinent et sequentia. Propert. 4. 10. 13. Hunc vilet ante cavas vibrantem spicula turres Romulus, et votis occupat ante ratis. h. e. aggreditur et conficit, assate ad ammazza. Cf. Ter. Andr. 1. 5. 62. mors continuo ipsam occupat. — Virg. 4. G. 440. Cum clamore ruit magno, manibusque jacentem Occupat. h. e. tenet, capit, ligat, prebrudit. Similiter Id. ibid. 190. fessos supor occupat artus. Cf. Tibull. 1. 2. 2. Occupat ut fessi lamina victa sopor. Rursus Virg. 7. En. 446. juveni subitus tremor occupat artus. — Hinc pro definire, trahere. Tibull. 1. 11. 39. Quam potius laudandus hic est, quem prole parata Occupat in parva pigra sinecta casa. — Ἰσχυρῶς est illud Senec. Troad. 497. Miser occupat præsidia, securus legat. h. e. quod primum se offert, arripit. ¶ 3. De inaninis et abstractis est anteire, præire, andare innanzi, precorrere. Ovid. 1. Trist. 10. 5. de navi. Nec comites volucrit contenta est vincere cursu: Occupat egressas quamlibet ante rates. — Est etiam verbum circense de his bigis, trigis et quadrigis usurpatum, quæ priores carceribus egressas anteeant. Inscript. apud Gruter. 337. OCCUPAVIT ET VICIT DCCXXV., SUCCESSIT ET VICIT LXVII., ERIPUIT ET VICIT DCC. scil. occupavit et vicit, quia e carceribus omnium primum alius semper antecessit; successit et vicit, quia licet posterior esset, tamen alios currendo prægressus est; eripuit et vicit, quia fraudulenter alios præcessit. — Hinc sæpissime est prævenire, ante capere, avertere, præsumere, præcipere, prevenire, preoccupare, προλαμβάνειν. Hanc Nonius p. 355. 5. Merc. putat primam et propriam hujus verbi vim et notionem. Occurrit — a) Cum Accusativo rei. Plaut. Stich. 3. 1. 33. ego per hortum amicam transibo meam, Mibi hanc occupatum noctem. ad impegnare, a fermare per me, prima che altri mi tolga il tuogo. Adde Pacurium et Farron. apud Non. loc. cit. Sic Cic. Orat. 40. 138. Ut ante occupet, quod videat opponi. Id. 5. Tusc. 9. 27. Occupavi, inquit, te, Fortuna, atque cepi, omnesque aditus tuos interclusi, ut ad me aspirare non posses. Phædr. 5. 8. Calvus, comosa fronte, nudo corpore, quem si occuparis, teneas. Horat. 1. Ep. 7. 64. Vultejum manu Philippum Occupat, et salvere jubet prior. Liv. 4. 29. Qui prior auctor tam sævi exempli foret, occupaturus insignem titulum crudelitatis fuerit. h. e. A. Postumius Tubertus, quem tradunt securi ferri jussisse filium suum, quod injussu ejus contra hostes pugnaverit. F. POSTUMIANUS in ONOM. Curt. 6. 3. ad fin. Folia (quercus) multo melle tinguntur. Sed, nisi solis ortum incolæ occupaverint, vel modico tempore succus exslinguitur. Id. 8. 9. ad fin. Apud hos (sapientes) occupare fati diem, pulcritum: et vivos se cremari jubent, quibus aut segnis ætas, aut incommoda valetudo est. Id. 5. 6. post init. Multi ergo hostium manus voluntaria morte occupaverunt e muris semetipsos in præceps jactantes. Tac. 2. Hist. 13. Milites faciles occupantibus, et melioribus incuriosi. Seneca Ep. 70. ante med. Stultitia est, timere mortis mori. exspecta. quid occupas? Seneca alter Phæniss. 416. Occupa, mater, præres. h. e. festina peccari, intrinque fratres se multo preant. Id. Herc. Cl. 435. et Agam. 193. et Thyest. 203. Occupare scelus. h. e. facere, antequam alter faciat. Sic Justin. 34. 4. 2. Occupet insidias et in auctorem retorquet scelus. et 38. 10. 1. Antiochus, occupandum bellum ratus etc. Sil. It. 9. 567. atque inde superbis Hasta comes dictis murali turbine pectus Transurat, et voces venturas occupat irtu. — b) Cum Infinito. Ennius apud Non. loc. cit. Hector vi summa armatos educit foras. Castrisque castra inferre jam fere occupat. Plaut. Pseud. 4. 1. 15. Volo tu prior ut occupes adire. Adde eumd. Pæn. 1. 2. 107. et alibi; et Titinium et Farron. apud Non. loc. cit. Sic Liv. 1. 14. Priusquam tantum roboris esset, quantum futurum apparebat, occupant bellum facere, et ibid.

30. ad fin. Occupat Tullus in agrum Sabinum transire. Horat. 2. Od. 12. 28. rapere occupat. Sil. It. 5. 519. At juvenis dubio tantæ discrimine pugna Occupat eventum telo tentare priorem. — c) Sequente part. ne. Phædr. 2. Epil. Quoniam occupat alter, ne primus forem, Ne solus esset, studui. — d) Absolute. Plin. Paneg. 10. Ille jure principis occupavit, priusquam fecit, quod omnes facturi erant. — Sic de eo, qui prior loquitur. Stat. 7. Theb. 538. Hic justæ Tideus memor occupat iræ: Me potius, socii, me opponite regi. ¶ 4. Occupare sibi aliquid consilium apud Plaut. Men. 5. 2. 94. est ante capere, invenire. ¶ 5. Occupare est etiam accelerare, ut apud Curt. 4. 11. ante med. Nisi moderationem animi tui notam haberem, non dicrem, hoc esse tempus, quo pacem non dare solum, sed etiam occupare deberes. ¶ 6. Translate a prima significatione et sæpe. Cic. Fontej. 5. 10. Vult magnitudine rei sic occupare animos eorum, qui audiunt, ut difficilis aditus veritati relinquatur. Liv. 27. 10. Beneficiis Scipionis occupatos omnium animos publice privatimque esse. Rursus Cic. 1. ad Q. fr. 1. 13. Ante occupatur animus ab iracundia, quam providere ratio potuit, ne occupetur. Id. 6. Verr. 51. 113. Superstitio mentes Siculorum occupavit. Cæs. 1. B. G. 39. Tantus timor omnem exercitum occupavit. Liv. 5. 38. Pavor fugaque occupaverat animos. Virg. 3. En. 294. incredibilis rerum fama occupat aures. et 4. ibid. 499. pallor occupat ora. Tibull. 4. 4. 5. macies tabentes occupat artus. ¶ 7. Nonnunquam est distinguere, impedire, ita ut ad alia nequeas animum et operam advertere, tenere occupato: qua significatione frequenter occurrit Part. Occupatus, quod V. et mox in flo. — a) Sæpissime de hominibus. Plaut. Most. 4. 3. 16. nisi quid magis Es occupatus, operam mihi da. Id. Men. 3. 1. 6. illum Dii omnes perduint, qui prius commentus est Contionem, hacque re homines occupatos occupat. Ter. Phorm. 3. 2. 17. Alia quam occupatus esset sollicitudine. Liv. 33. 40. ad fin. Occupari aliarum rerum cura. Ter. Hecyr. prol. 1. 4. Ita populus studio stupidus, in somnambulio Animum occuparat. Cic. 4. Off. 17. 57. Quo est detestabilior istorum immanitas, qui lacerantur omni scelere patriam et in ea funditus delenda occupati et sunt et fuerunt. Nepos Hann. 7. Quum in apparando acerrime esset occupatus. Id. Alcib. 8. In eo erat occupatus, ut bellum quam diutissime duceret. Plaut. Pseud. 1. 5. 134. Da operam, quæso, mihi, Ne quod te ad aliud occupes negotium. Id. Merc. 2. 2. 16. Quamquam negotium est, si quid vis, Demipho, Non sum occupatus unquam amico operam dare. h. e. quum amico operam dem, aut dare queam. — Scribebat meretrix in fronte cellæ, occupatam esse se, quum, uno admissa amatore, alios exclusos volebat. Plaut. Astin. 4. 1. 15. — b) De tempore. Cælius ad Cic. 8. Fam. 10. Hac causa primos menses occupabit. Sueton. Aug. 32. Ne quod autem maleficium negotiumve impunitate vel mora elaboraret, xxx. amplius dies, qui honorariis ludis occupabantur, artui rerum accommodavit. — c) De pecunia, et occupare pecuniam est ponere, collocare vel fenore, vel in emptione rei cujusquam, investire. Plaut. Epil. 2. 2. 113. Atque nil non decem tibi erit occupatum argentum dies. Cic. Flacc. 21. 51. Pecuniam adolescentulo grandi fenore, fiducia tamen accepta, occupavisti. Id. 3. Verr. 36. 91. Pecunias occuparunt apud populos, et syngraphas fecerunt. Cohum. 1. R. R. 8. 12. Occupare pecuniam animalibus, aut aliis rebus promericalibus. et 11. ibid. 1. 24. pecuniam in pecore. Contra otiosam pecuniam dicimus, quæ in arca detinetur, et nullas parit usus: V. OTIOSUS. — Hinc Part. præter. pass., cujus plura exempla supra retulimus, Occupatus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde Comp. Occupatior et Sup. Occupatissimus sub n.; et est distentus, districtus, implicatus, impeditus negotio aliquo, ita ut non possit alii rem operam dare, occupato, imbazzato, impedito, ἀσχατος, cui opponitur otiosus, vacuus, liber. — a) Absolute. Cic. 1. Tusc. 3. 5. Ut si occupati profuimus aliquid civibus nostris, proximus etiam, si possumus, otiosi. Id. 10. Att. 9. Festinabam eramque occupator. Cælius ad Cic. 8. Fam. 4. Comitiorum dilaciones occupatiorem me habebant.

Cic. 12. Att. 38. Non dubito, quin occupatissimus fueris, qui ad me nihil litterarum. Id. 1. Orat. 56. 239. Suspensio et occupato animo aliquid facere. Id. Cæl. 19. 44. Amores autem et hæc, delicia quæ vocantur, numquam hunc occupatum impeditumque tenerunt. — Et de tempore et opera. Id. Planc. 27. 66. Equid ego dicam de occupatis meis temporibus, cui fuerit ne otium quidem unquam otiosum? Id. 1. Legg. 3. 8. Neque enim occupata opera, neque impedito animo res tanta suscipi potest. — b) Cum præpos. in et Ablativo. Phædr. 2. 5. Est ardelionum quædam Romæ natio Trepide concursans, occupata in otio, Gratis anhelata, multa agendo nihil agens. Justin. 1. 7. 14. Occupato in aliis bellis Cyro, Lydi rebellavere. — c) Cum præpos. circa. Sueton. Ner. 23. Ac, ne quid circa hæc occupatum avocaret detineret, rescripsit his verbis etc. — d) Occupatus alicui rei, h. e. in aliqua re. Plin. 26. Hist. nat. 2. 6. (11). Sedere his in scholis auditioni occupatos gratius erat, quam etc. Ita quædam editiones, præsertim veteres: sed Harduin. (et Sillig.) cum Aldo, et al. operatos. OCCÛPO, ōnis, m. 3. cognomen Mercurii, qui surum deus est aliena bona occupantium. Petron. fragm. Tragur. 58. Burmann. a med. Sed res et lectio incerta est. OCCURRO vel obcurro, curris, curri et aliquando cūcurri, curram, currere, n. 3. (ob et curro). Perf. occurrerit est Plauti, cujus verba V. infra I. 1. c. Pro occurrerit dixerunt etiam occurrerit, ut memordi, peposci, Græcorum exemplo, qui verbi ὑπέρτω, verbero, præterit. τέρωζα habent. Ælius Tubero apud Gell. 7. 9. Si generalis species occurrerit. — Part. Occurrens I. 1. c., et II. 4.; Occursurus II. 2. a. — Occurrere est obviam ire, aut venire, ἀναγρῶν (It. andare, o venire, o correre, o farsi incontro; Fr. aller ou venir au devant, rencontrer, tomber sur, aborder; Hisp. ir adelante, venir adelante; Germ. entgegengehen, begegnen; Angl. to go, come, or run up to, meet). 1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Cum Dativo personæ. Plaut. Epid. 2. 2. 30.; et Liv. 4. 40. Occurrere obviam alicui. Cæs. 3. B. C. 72. extr. Domitius ad Egium Cæsari venienti occurrerit. Brutus ad Cic. 1. ad Brut. 6. Scripsi ad eum, ut mihi Heracleam occurreret. Horat. 1. Sat. 4. 135. sic dulcis amicis Occurram. Sueton. Cal. 49. Vultu etiam quemquam senatorum sibi occurrere. — b) Cum præpos. adversum. Sall. fragm. apud Friscian. 10. p. 882. Putsch. Quos adversum multum ex Bithyala volentes occurrere. — c) Absolute. Plaut. Merc. 1. 2. 88. illico Occurrerit, et interpellor. Horat. 1. Ep. 1. 94. Si curtatus inæquall tonsore capillos Occurrerit, rides. ac mi ti presento, se mi fo vedere. et Sueton. Cal. 4. Tradunt, quoties aliquo adveniret, vel secunde discederet, præ turba occurrentium prosequentiumve nonnunquam eum discrimen vitæ adisse. — Et passive impersonaliter. Cic. 2. Att. 22. med. Domus celebratur: occurrunt: renovatur memoria consularum. ¶ 2. Specialim in re militari est obviam fieri resistendi, et pugnandi causa, opporsi. Cæs. 1. B. C. 40. Legionibus quatuor transiecit, duabusque Fabianis legionibus occurrerit. et 2. ibid. 27. Etiam Inermes armatis occurrerant. Liv. 28. 16. Eques levisque armatura, nunc ab tergo, nunc ab lateribus occurrendo, fatigabat morabaturque. Id. 32. 25. Quum Philocles signis infestis ad subiectum arci forum vaderet, instructa acies ex adverso occurrerit. Cf. Virg. 10. En. 924. Obvius adversoque occurrerit, seque viro vlr Cantulit. — Et passive impersonaliter. Liv. 5. 37. Quippe quibus, velut tumultuario exercitu raptim ducto, ægre ad undecimum lapidem occursum est. 11.) Translate. ¶ 1. Est incidere, casu incurere, abattersi. Cæs. 4. B. G. 26. Quibuscumque signis occurrerat, se aggregabat. et 3. ibid. 6. Allo sese in hiberna consilio venisse meminerat, alia occurrisse rebus videbat. — Et de inanimita. Liv. 36. 25. Subtus Macedonea cuniculia oppugnabant; et in asperis locis silex sæpe impenetrabilis ferro occurrebat. ¶ 2. Est etiam occurrere, advenire in tempore, accorrere: nam ob pro ad olim usurpatum est. — a) Absolute. Plaut. Pæn. prol. 43. Nunc dum scribitur æstuant, occurrerit. Cic. 1. Phil. 4. 9. Non quo me ad tempus occursum pu-

tarem, sed etc. — b) Cum Dativo personæ. *Liv.* 31. 29. Consilium *Ætolorum* futurum erat. Huic ut occurrerent, legati iter accelerarunt. *Id.* 39. 6. init. Quibus (comitiis) quin *M. Æmilius*, cujus sortis ea cura erat, occurrera non potuit, etc. — c) Cum Accus. et præpos. *ad. Liv.* 31. 29. Atheniensium quoque legati ad id concilium occurrerunt. *Val. Max.* 4. 4. n. 7. Quod ad causam dicendam non occurrisset. *Sueton. Cal.* 39. Ligatorum plerique, quod occurrera absentes ad vadimonium non possent, causa caderent. — d) Cum Accus. et præpos. *in. Cic.* 5. *Verr.* 27. 67. Quamprimum in aliam civitatem occurrere. *h. e.* ad aliam civitatem festine transire. *Ita leg. recentiores: Forcellius autem, Orellius et al. præpos. in omittunt.* — e) Cum Infinito. *Lucret.* 3. 895. *Lachmann.* nec dulces occurrunt ocula natæ Præcipere. ¶ 3. *Alicui rei occurrere* dicitur qui eam conscientiam aggreditur vel conicit. *Cic.* 1. *ad Q. fr.* 1. 1. Hoc te primum rogo, ne te obrui, tamquam fluctu, sic magnitudine negotii sinas: contraque erigas ac resistas, sive etiam ultro occurras negotiis. *Cæs.* 3. *B. G.* 6. Alio sese in biberna consilio venisse meminerat, aliis occurrere rebus videbat. *Liv.* 28. 8. *Philippus* morèbat quidam et angebatur, quum ad omnia ipse raptim isset, nulli tamen se rei in tempore occurrisset. *Justin.* 29. 4. 9. Quibus tot tantisque rebus obsessua, cui rei primum occurreret, ambigebat. ¶ 4. Ratione loci est contra situm esse, adversum stare, oppositum esse. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 24. 20. (84). *de Euphrate.* Apud *Elegiam* occurrit ei *Taurus mons.* *Id.* 6. *ibid.* 26. 29. (114). *Media obliqua Parthiæ* occurrena. et 3. *ibid.* 10. 15. (95). Quem locum occurrens *Theirinæus* sinus pænisulam efficit. *Stat.* 1. *Theb.* 114. abrupta qua plurimus arce *Cithæron* Occurrit cælo. *h. e.* contra cælum erigitur. ¶ 5. Per metaphoram est resistere, repugnare, opponere æ, *oppori.* *Cic.* 3. *Cat.* 7. 17. Omnibus ejus consiliis occurri atque obstiti. *Id. Fat.* 18. 41. Itaque illi rationi, quam paulo ante conclusi, sic occurrit: si omnia fato fiant, etc. *Brutus* ad *Cic.* 11. *Fam.* 11. Malivolentiæ hominum in me, ai poteris, occurreris. *Lucret.* 3. 523. *Lachmann.* Usque adeo falsæ rationi vera videtur Res occurrere et effugium præcudere eunti, Ancipitibus refutata convincere falsum. *Propert.* 1. 20. 3. Sæpe Imprudenti Fortuna occurrit amanti. ¶ 6. Hinc ponitur pro impedire, prævenire, mederi, remedium afferre, obviare, rimediare, providere: præsertim ai de malo agatur, quod nondum accidit. *Cic. Cluent.* 23. 63. Sed ego occurram expectationi vestræ, iudices. *Id.* 6. *Verr.* 47. 105. Sentio occurrendum esse satietati aurium auimorumque vestrorum. *Cf. Nepos Pelop.* 1. Utrique rei occurram quantum potero, et medebor quum satietati, tum ignorantie lectorum. *Pers.* 1. 62. posticæ occurrite sannæ. *Cic.* 7. *Verr.* 9. 24. *Apollonius* ceteros docuit, ante *Istius (Verris)* avaritiæ ac secleri occurrere. Sic de morbis *Pers.* 3. 64. venienti occurrite morbo. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 9. 31. (99). Turbinibus et inflationibus occurrunt. — Et cum part. *ne. Val. Max.* 8. 5. n. 1. Ne potentia inimicorum oppressio videretur, occursum est. ¶ 7. Item est alicui auxilium venire, venire a andare in ajuto di qualcheuno. *Cic. Deiot.* 14. 40. Non debeo, *C. Cæsar*, tentare, quoniam modo misericordiam tuam commovere possim. Nihil opus est: occurrere ipsa solet supplicibus et calamitosis, nullius oratione evocata. *Forcellinus* b. 1. interpretatus est: ultro venire, ultro offerri. *Auct. B. Afr.* 68. Suppetias occurrere alicui. et *ibid.* 78. *Cæsar* alteram alam mittit, quæ satagentibus occurreret. *Liv.* 36. 24. Adversus quos undique ad open ferendam occurrunt *Ætoli.* *Cf. eumd.* 37. 32. Quom eo multitudine occurreret ad defendendum cit. ¶ 8. Item est respondere. *Virg.* 12. *En.* 623. Atque huic soror Talibus occurrit dicitis: Hac, Turne, sequamur Trojugenas etc. *Val. Flacc.* 7. 222. tum cetera rumpit, Occurritque Venus: tu nunc mihi causa viarum, etc. *Quintil.* 1. 6. 36. Ut si dicenti, quem video? ita occurras, ego. — Passive impersonaliter. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 14. 44. Si negabunt, vera a falsis posse distinguui, qui poterunt longius progredi? occurreret enim, sicut occursum est. si responderâ, si obbieterâ. et 2. *Off.* 2. 7. Occurritur autem nobis, et quidem a doctis et eruditis, quærentibus, sa-

tiana constanter facere videamur, qui etc. *Quintil.* 7. 6. 5. Contra scriptum tribus generibus occurrunt. ¶ 9. Sæpissime de quibuscumque rebus est offerre se vel oculis, vel animo, in mentem venire, *farsi vedere, presentarsi, souvenir.* — a) De iis, quæ se oculis offerunt. *Colum.* 2. *R. R.* 2. 15. Oculis ejus tot paludes, tot etiam campi salinarum occurrerent. *Ovid. Heroid.* 2. 135. Ad tua me sturtus projectam litora portant, Occurramque oculis intumulata tuis. *Curt.* 10. 5. ante med. Vigor ejus (*Alexandri*) et vultus eductis in prælium milites, obsidentis urbes, eadentis in muros-occurrebant oculis. — b) De iis, quæ cogitanti vel loquenti se offerunt. *Cic.* 4. *Fin.* 17. 47. Qui quodcumque in mentem veniat, aut quodcumque occurrat, se sequi dicent. *Id.* 1. *Orat.* 33. 151. Omnes loci inquirentibus nobis ostendunt se et occurrunt. et 2. *ibid.* 34. 147. Omne, quod erit in re, occurret atque incidit. *Id.* 3. *ibid.* 49. 191. Neque vos pæon, aut herous ille conturbet. Ipsi occurrunt orationi: ipsi, inquam, sa offerent et respondebunt non vocati. *Id.* 1. *Nat. D.* 29. 81. Quid si-falsum illud omnino est, nullam aliam nobis de deo cogitantibus speciem nisi hominis occurrere? *Seneca Prov.* 6. Isti, quos pro felicibus aspicias, si non, qua occurrunt, sed qua latent, videritis, miseri aunt. *h. e.* apparent, videntur. *Cic. Orat.* 32. 115. Hæc tenenda sunt oratori: sæpe eoim occurrunt. *h. e.* offeruntur et usveniunt, occurrunt. — Cum Infinito. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 17. 99. (156). Occurrit aliqua dicere et de magicis herbis. — c) Et frequenter de iis, quæ in mentem veniunt. *Cic. Senect.* 1. 2. Sed mihi, quum de senectute vellem aliquid scribere, tu occurrebas dignus eo munere. *Id.* 15. *Att.* 23. Permulta mihi de nostro itinere in utramque partem occurrunt. — Et cum Infinito. *Id. Mil.* 9. 25. Occurrebat mancam ac debilem præturam suam futuram, consula *Milone.* *Cæs.* 7. *B. G.* 85. Utrisque ad animum occurrit, unum illud esse tempus, quo maxime contendere conveniat. *h. e.* ad animum addendum. — Similiter cum Dat. animo, cogitationi, memoriæ, ut apud *Cic.* 2. *Orat.* 24. 104. Quum rem penitus causamque cognovi, statim occurrit animo, quæ sit causa ambiendi. *Sic Liv.* 23. 48. Occurrebat animis, quantos exercitus terrestres navalesque tuerentur, quantaque nova classis morparanda esset. et *Ovid. Heroid.* 10. 81. Occurrunt animo pereundi mille liguræ. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 1. 1. (2). Occurrit cogitanti, quoniam modo etc. *Justin.* 14. 6. 10. Qua (*Olympiade*) visa, percussoribus attoniti fortuna majestatis prioris, et tot in ea memoria occurrentibus regum suorum nominibus, substiterunt. *Et Curt.* 7. 1. circa med. Modo Indiam adire et Oceanum libet; modo conjugum et liberorum patriæque memoria occurrit. Sed has cogitationes etc. ¶ 10. Singulare est illud *Pallad.* ubi occurrere est prævenire, occupare, anticipare. *R. R.* 7. Nunc etiam, quæ Julio non occurrimus, exsequamur. *Forcellinus* cum vet. libris ita leg. et ait *ro quæ esse Accusativum* commentem; at *Schneiderus* alios Codd. secutus leg. non occurrimus facere, quod rectius videtur. *Gesner.* enim cum Græco ἐπιβάλλωμεν ποιεῖν comparavit.

OCCURSACULUM, i, n. 2. quicquid alicui occurrit. *Apul. de Mag.* Noctium occursacula. *h. e.* spectra.

OCCURSATIO, ðnis, f. 3. actus occurrandi, ἀπάντησις. *Cic. Planc.* 12. 29. Facilis est illa occursatio et blandita popularis. *h. e.* ultro citroque, aursum prorsum cursatio vel salutandi, vel conveniendi, vel prensandi causa. *Id. Mil.* 35. 95. Vestras et vestrorum ordinum occursationes, studiâ, sermones secum ablaturos esse dicit.

OCCURSATOR, ðnis, m. 3. qui occurrit. *Auson. Edyll.* 2. 25. Non occursator, non garrulus obvia cernens. *h. e.* opportune importune aliis occurrens sciscitandi, colloquendi, salutandi r. usa.

OCCURSATRIX, icis, f. 3. occurrans. *Festus p.* 333. 1. *Müll.* Occursatrix artificum, perdita spinturnix.

OCCURSIO, ðnis, f. 3. incontramento, incontro, ἀπάντησις, occursus. *Seneca Consol. ad Marc.* 18. Videbis nocturnam lunæ successione a fraternis occursionibus lene remissumque lumen mutantem. *Al. leg.* occursibus. *Sidon.* 7. *Ep.* 10. Superest,

ut sollicito veneratori culpam raro occursionis indulgeas. *h. e.* quod raro te visat. *Sulpic. Sever. dial.* 1. 21. Gaudet salutationibus, inflatur occursionibus.

OCCURSITO, as, are, n. 1. frequentat. ab *occurso.* *Solin.* 24. *de elephantis.* Si confertis peccoribus occursitent.

OCCURSO, as, avi, atum, are, n. 1. frequentat. vel intens. ab *occurro.* Part. *Occursars* i. t. et 2. — Occursare est idem atque obvium fieri, *farsi incontro, ἀπανάτω.*

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Virg.* 9. *Ecl.* 24. et inter agendum Occursare capro, cornu ferit ille, caveto. *Tac.* 3. *Ann.* 20. Prumptus inter tela occursum fugientibus, increpat signiferos. — De inanimitis. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 2. 2. (6). Occursantes inter se radices. *Id.* 11. *ibid.* 51. 112. (266). Mobili occursante membrana intus. *h. e.* adversa et quasi se opponente. ¶ 2. Speciatim in re militari. *Cæs.* 5. *B. G.* 43. a med. Occursat ocuis gladio, comminusque rem gerit *Varenius.* *Gell.* 3. 7. Promptissimus ad occursandum pugnandumque. *Liv.* 21. 28. Galli occursant in ripam cum variis ululibus cantaque moris sui. et 22. 15. Numidæ, alii atque alii, occursantes refugientesque, ad castra prope ipsum protraxere. — Similiter *Id.* 38. 40. ad fin. Romanos iniquitas locorum barbaris per calles notos occursantibus, et latentibus interdum pro cavas valles, prodebat. et 2. 45. His freti occursant potis, ingerunt probra, etc.

11.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro occurrere, advenire. *Plaut. Truc.* 2. 2. 27. Quid tu huc occurras, in urbem quotiescumque advenimus? ¶ 2. Item pro resistere, contra niti. *Plin. Paneg.* 25. sub fin. Intercedere casibus, occursare fortunæ. *h. e.* obviam ire, et prævenire. *Sall. Jug.* 87. Et ea agere inter invidos, occursantes factiosos, opinione, Quirites, asperius est. *h. e.* contra nitentes, adversantes. ¶ 3. Item est sistere se. *Plin. Paneg.* 81. Pia mente adie lucos, occursare numinibus. *h. e.* ante ea se sistere et adorare. ¶ 4. Item in mentem venire. *Plin.* 2. *Ep.* 3. Occursant verba, sed qualia? quæsitæ et exulta. et 5. *ibid.* 5. ad fin. Occursant animo mea mortalitas, mea scripta. — Cum Accusat. *Plaut. Mil. glor.* 4. 2. 56. ita me occursant multæ: meminisse haud possum.

OCCURSOR, ðris, m. 3. qui occurrit. *Augustin.* 6. *Mus.* 6. *V. PROGRESSOR.*

OCCURSORIUS, a, um, adject. *Apul.* 9. *Met.* Ut primum occursorium potionem et incoctum gustum extremis labiis contingebat adolescens, etc. *h. e.* quæ prima occurrit et gustatur in cæna, gustatio etiam dicta, et *promulsis*; vel potius est potio myrrhina, vel alia huic similis, quam Veneris prælio occursuri sumere solebant. *V. FORTIUSCULUS.*

OCCURSUS, us, m. 4. (occurro) actus occurrendi, obviam itio, incursio, ἀπάντησις (It. incontramento, incontro, scontro; Fr. action de venir à la rencontre, rencontre; Hisp. el acto de encontrarse, reencuentro; Germ. das Begegnen, Aufstossen; Angl. a meeting, running up to). Usurpatur — a) De hominibus et brutis animalibus. *Liv.* 5. 41. Varus occurso hominum viis. *h. e.* quin vias hominum in vacuis viis occurreret. *Ovid.* 14. *Met.* 255. Mille lupi, mixtæque lupis urseque, læque Occursu fecere metum. *Tac.* 4. *Ann.* 60. Occursum alicujus vitare. et 3. *Hist.* 85. declinare. — Hinc ex *occurso*, Italice incontrando per riva, apud *Sueton. Tib.* 7. Semel omnia ex *occurso* visam (*Agrippinam*), adeo contentis et tumentibus oculis prosectus est, ut etc. et *Ner.* 1. Cui rure quondam revertenti juvenes gemini augustiore forma ex *occurso* imperasse traduntur etc. Adde *eumd.* *ibid.* 23. — b) De inanimitis. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 13. 19. (85). *de labyrintho.* Itinerum ambages, occursusque ac recursus inexplicabiles. *Ovid.* 15. *Met.* 522. Rota stiptis occurso fracta ac disjecta. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 61. (160). Dentis serrati pectinatim coeuntes, ut contrario *occurso* atterantur. *Id.* 2. *ibid.* 47. 46. (121). Jugi mollicis occurso tantus ille ventorum corrector. *h. e.* objectu. *Id.* 7. *ibid.* 49. 50. (160). Occursus maleficorum siderum.

OCEANENSIS, e, adject. ad Oceanum pertinens, ut *Bononia Oceanensis* urbs maritima Morinorum in Gallia Belgica, quæ prius Gessoriacum, nunc

Boulogne appellatur, unde in Britanniam olim trajectus erat. *Auct. Excerpt. ad Ammian. n. 4.* Qui (*Constantinus*) ad patrem Constantium venit apud Bononiam, quam Galli prius Gessoriacum vocabant. Hinc in nummo apud *Eckhel. D. N. F. T. 8. p. 110.* BONONIA OCEANINUS.

OCEANINUS, a, um, adject. ad Oceanum pertinet. *Vel. interpr. ad Virg. 7. Ecl. 37. ab A. Maio editus p. 9.* Nerine Gatarea oceanina.

OCEANITIS, Idis, f. 3. filia Oceani, *Ἰδαίτις*. *Virg. 4. G. 341.* (liquoque et Berce soror, Oceanitides aubæ. Adde *Hygin. pref. fab.*

OCEANIUS, a, um, adject. ad Oceanum pertinet. *Isid. 12. Orig. 7.* Halcyon pelagi volucris dicta, quasi alba oceania. Habet etiam *Priscian. de ponderib. p. 1275. Putsch.*, sed nullo auctore laudato.

OCEANUS, a, um, adject. ad Oceanum pertinet. *Oceano fluctu, oceano litore* quidam leg. apud *Juvenal. 11. 94. et 113.*, ubi alii utroque loco *Oceani. Venant. 3. carn. 9. 4.* Qua vagus (sol) oceanas exit et intrat aquas. *Al. leg. Oceanus.* *Virg. 1. 1. 42. 56.* Quidquid ab oceanis circulus ambit aquis. *Al. leg. Oceani.*

OCEANUS, i, m. 2. *Ἰσθαμὸς*, mare magnum, quo tota cingitur terra. de quo *V. multa in ONOM.* — Translate pro maximo balneo dixit *Lamprid. Alex. Sev. 25.* Oceani solium primus inter principes Alexander appellavit, quum Trojanus id non fecisset, sed diebus solia deputasset.

OCELLATUS, a, um, adject. (ocellus) ocelli formam referens. Hinc absolute *ocellatis ludere* apud *Sueton. Aug. 83.* Animi laxant causa modo piscabatur hamo, modo talis. aut ocellatis nubiisque ludebat cum pueris minutis. *h. e. parvis lapillis rotundis et ocellum referentibus.* *Varro apud Non. p. 213. 29. Merc.* Altera exorat patrem librum ocellatorum, altera vitam senodum margaritarum. Apud *Sueton.* sunt qui lectionem sollicitant. *V. OMBILICUS.* — *AB.* De nomine propriam *V. ONOM.*

OCELLULUS, i, m. 2. *occhietto*, parvus ocellus. Agnoscitur a *Diomed. 1. p. 313. Putsch.*

OCELLUS, i, m. 2. deminut. ab *oculus*, parvus oculus, *occhietto. ὀφθαλμίδιον, ὀμυρτίδιον.* Vox fere portica. Adhibetur autem tum significandæ parvitas causa, tum sapient blanditiæ.

I.) Proprie. — a) Stricto sensu de parvo oculo. *Plaut. Rud. 2. 4. 8.* Ut in ocellis hilaritudo est! oja corpus eujusmodi! *Catull. 3. 17.* nec puella flendo turgidulo rubenti ocelli. *Ovid. 3. Fast. 19.* Blanda quies victis furtim subrepat ocellis. *Id. 2. Amor. 8. 15.* iratos in te deficit ocellus. — b) Latiori sensu de oculo universi. *Propert. 2. 10. 17.* Quandocumque igitur nostros nox (al. mors) claudet ocellis. *Id. 1. 3. 19.* in tentis hærebant fixis ocellis. — c) De re valde cara. *Plaut. Trin. 2. 1. 18.* Ocelle mi. hat. et istuc, et si amplius vis dari, dabitur. *Id. Mosi. 1. 3. 11.* Volo men placere Philolachi, meo ocellis, meo patrono. *Id. Asin. 3. 3. 101.* O Libane, ocellus aureus. *Augustus apud Gell. 15. 7. Ave.* ni Cai, meus ocellus iucundissimus. *Catull. 50. 18.* Nunc aulam, cave, sis: precesque nostras, Gramus, cave despuas, ocelle. — d) De re præstanti, aut valde pulcra. *Cic. 16. Att. 6.* Cur ocellis Italie, villulas meas non video? *Catull. 31. 1. de Sirmione.* Pansinsularum, Sirmio, insularumque ocelle.

II.) Translate. Bulbus radice arundinis, qui oculus dicitur a *Plin. 17. Hist. nat. 20. 33. (144).* et 16. *ibid. 36. 67. (173).*, appellatur etiam *ocellus* ab eod. 21. *ibid. 4. 10. (20).* *Dracont. 1. Hexæm. 246.* de avibus Albeates alii pennæ solidantur ocellis. *h. e. radicibus pennarum, sive calamis, quibus infixe sunt olorum pennæ.*

OCHÉMA, Atis, n. 3. ὄχημα, currus. *Plin. 6. Hist. nat. 30. 35. (197).* A media ejus (*Æthiopiæ*) parte immineas mari mons facelsus æternis ardet ignibus, Theon ochema dictus Græcis. *At Græcis litteris hæc duæ voces scribendæ videntur, ut in simili loco apud Melan 3. 6. scribuntur.*

OCHRA, æ, f. 1. terra gialla, ocrea, ὄχρα, cænis terræ lutæ coloris: ab ὄχρος pallidus: cuius duo sunt genera, aliud enim nascitur, aliud lit.

Hoc existit ex rubrica exusta in ollis novis luto circumlitis, ut *Plin. docet 35. Hist. nat. 6. 16. (35).* Adde *Vitruv. 7. 7.*; et *Cels. 5. 18. n. 19.* Romanis ocrea appellatur sil, quam vocem *V.* suo loco. Allata vero *Plinii* verba valde dubia sunt: *V. adnotata Sillig. ad loc. cit.*

OCIMÓIDES, is, adject. ὀκμοειδής, ocimo similis. *Apul. Herb. 109.* Carduum silvalicum alii ocimoides vocant.

OCIMUM, i, n. 2. *Ocimus*, i, fem. genere. *Charis. 1. p. 55. Putsch.* Ocimum consuetudinè neutraliter dicit. Sed *Emilius Nacer* ait: Inter præteritas numerabitur ocimus herbas. — Ceterum, ocium, ozzino, basilico, est nomen peculiare herbarum hortensis odoratæ, quæ ab ὄκρος celer, scilicet a celeritate nascendi, nomen habet, ut *Varro loc. max. citando in OCINUM* tradit. *Hesychius: Ὄκμον, βοτάνη εὐώδης, τὸ λεγόμενον βασιλικόν.* Sunt qui *ocimum* scribere malint, ut sit ab ὄζω oleo. *Plin. 18. Hist. nat. 7. 36. (120).* Nihil ocimo fructius; cum maledictis et probris serere præcipiant, ut latus proveniat; satto pavitor terra. Hinc *Colum. 10. R. R. 319.* Tum quoque proscisso riuoque inpersa navali Ocima comprimit, et gravibus densate cylindris. *Pers. 4. 21.* pannucea Baucis Quum bene discincto cantaverit ociuma vernæ. *h. e. quum vetula olerum et olentium herbarum venditrix clara voce seruum invitat ad olera eumenia.* Vires porro ejus varias in medicina prosequitur *Plin. 29. Hist. nat. 12. 48. (120).* Enumerat *Cels. 2. 22.* inter herbas, quæ acrim habent succum.

OCIMUS, i, f. 2. *V.* voc. præced. init.

OCINUM, i, n. 2. ὀκινόν, pabuli genus ex trifolio, antiquioribus Latinis usitatum. *Cato R. R. 54.* Ubi ocinum temperatum erit, datum primum. Manibus carpitur: id renascetur: quod saluta seenerit, non renascetur: usque ocinum dato, donec atrescat. *Varro 1. R. R. 31. 4.* Omne pabulum, primum ocinum, farragineum, vicium, novissime fornum secari: ocinum dictum a Græco verbo ὄκρος, quod venit cito. Similiter, quod ocinum in horto. Hoc amplius dictum ocinum, quod citat alvum bubus, et ideo lit datur, ut purgentur: id ex pabuli segete viridi desecta, antequam genat siliquas. *Plin. 17. Hist. nat. 22. 35. (198).* Ocimum antiqui appellabant pabulum umbra patiens, quod crinitive proveniat. *Id. 18. ibid. 16. 42. (143).* Apud antiquos erat pabuli genus, quod *Cato ocinum* vocat, quo sistentant (lege ciebant) alvum bubus. Id erat pabuli segete viride desectum, antequam geniclarat (al. siliquaret. *Sillig. gelaret*). *Varro* interpretatur appellatum a celeritate proveniendi, et Græco quod ὄκρος dicitur. *Callimach. hymn. in Dian. 165.* hoc idem ὄκροςον τριπέπλον vocat. Hinc *Hesychius: Ὄκινόν, πῶα τῆς ἢ τριπέπλος καλεῖται.* — In locis supra allatis sunt qui *ocimum*, vel *ocymum* scribunt, sed prior lectio ceteris præstat.

OCIOR vel ocior, us, unde *Superlat.* Ocissimus vel ocissimus, a, um, adject. Qui scribunt per y, a Græco positivo ducunt: qui per i, a comparativo. Retinent i *Fossius. Dausqu.* et alii ex veteribus libris. Hos libentius sequimur. — *Priscian. 11. p. 623. Putsch.* Ocior quasi ab oco, quod in usu non est, licet a Græco sit ὄκρος, ceterum Ocior est comparativum ab ὄκρος celer (unde ὄκρος et ὄκροτος), et est velocior, celerior, citior (It. più presto. più veloce; Fr. plus rapide; Hisp. mas rápido, mas veloz; Germ. schneller, geschwinder; Angl. swifter, more swift or fleet).

I.) Proprie. *Virg. 10. Æn. 247.* fugit illa per undas Ocior et ventis, et fulminis ocior alis. *Horat. 2. Od. 16. 25.* Ocior cervis, et agente niibus Ocior Euro. *Id. 2. ibid. 20. 13.* Jam Dædaleo ocior Icare Visam gementis litæra Bospori. *Geat. Cyneg. 204.* Ocior affectu mentis pinnæque (canis) cucurrit. *Plin. 8. Hist. nat. 18. 25. (66).* Tigris pondere ocior acta remat, iterumque consequitur. *Id. 2. ibid. 8. 6. (39).* Mercurii sidus inferiore circulo fertur (quam *Venus*), novem diebus ocioris ambitu, et *ibid. 19. 47. (81).* Signa, quæ obliqua consurgunt, ocioire transeant spatio. *Id. breve.*

II.) Translate de tempore. *Plin. 27. Hist. nat.*

2. 2. (4). Omnium venenorum ocissimum est aconitum. *Id. 15. ibid. 15. 16. (53).* Ocissima pira. *h. e. quæ celerissime maturescunt. Id. 16. ibid. 31. 56. (130).* Ficurum longissimæ radices, ocissima senectus. *Id. 8. ibid. 43. 68. (168).* de asinis. Partus a tricesimo mense ocissimus.

OCIOR, aris, etc. *V. OTIOR.*

OCISSIME. *V.* voc. seq.

OCITER vel ociter, adverb. ὀκίως. De ratione scribendi *V. OCIOR* primo loco. — Comp. *Ocius* vel *ocysus* sub 2.º; Sup. *Ocissime* vel *ocysissime* sub 3.º (*cf. Festus p. 181. 27. Müll.* *Ocius* secundæ collationis, et deinde tertiæ ocissime frequentata sunt. — Pro *ocissime* dixerunt etiam *ocime*, teste *Paul. Diac. p. 195. 1. Müll.*; scilicet a stirpe oc, ut *maxime a mag.* — Ceterum *Ociter* est cito, celeriter (It. velocemente, presto; Fr. promptement, rapidement; Hisp. prontamente, rapidamente; Germ. schnell, rasch, geschwind; Angl. swiftly, quickly). Occurrit — 1.º) Posit. raro admodum. *Ennius apud Non. p. 277. 21. Merc.* ocier Serva cives, defende hostes, quum potes defendere. *Id. cl. Vablen.*; alii aliter. *Apul. 1. Met.* Cetera huic eidem usui præfer ociter, et 2. *ibid.* Ociter surrexit. — 2.º) Compar. — a) Stricto sensu. *Ter. Eun. 3. 5. 61.* Perlonge est: sed tanto ocus properemus. *Cic. 6. de republ. 26.* Quibus (curis) agitatus animus velocus in hanc sedem et domum suam pervolat: idque ocus faciet, si etc. *Id. Quinct. 13. 43.* Ut ocus ad tuum pervenias. *Id. 4. Tusc. 14. 32.* Illi in morbum et incidunt tardius, et recreantur ocus. *Horat. 2. Od. 3. 26.* omnium Versatur urna, serius, ocus Sors exitura. — b) Nonnunquam ocus pro positivo usurpatur, b. e. sine ulla comparatione, saltem aperta. *Plaut. Amph. 5. 1. 17.* ocus accuro, ut sciscam quid velit. *Id. Curc. 2. 2. 26.* Heus exi, Phædrome, exi, exi, exi, inquam, ocus. *Ter. Heaut. 4. 7. 4.* sequere hac me ocus. *Cæs. 5. B. G. 43. a. med.* Occurrit ocus gladio, comminusque rem gerit Varenus. *Virg. 12. Æn. 681.* e curtu saltum dedit ocus arvis. et 7. *Ecl. 8.* ocus, inquit, Huc ades, o Melibææ. Adde *eumd. 8. Æn. 555.* *Horat. 2. Sat. 7. 34.* nemon' oleum fert ocus? equis Audit? *Ovid. 12. Met. 226.* Feminæ clamore sonat domus. Ocus omnes Surgimus. — c) Pro facilius, aut potius. *più tosto, più facilmente.* *Horat. 1. Ep. 14. 23.* Angulus iste feret piper, et tus ocus uva. — 3.º) Superl. *Plaut. fragm. apud Festum p. 181. 33. Müll.* Ocissime nos liberi possumus fieri. *Ter. Heaut. 4. 8. 27.* Tanto ocus te ut puscet, et tu id, quod cupis. Quam ocissime ut des. *Sall. Jug. 27.* Quam ocissime ad provinciam accedat. *Plin. 17. Hist. nat. 11. 16. (87).* Ficus, si in scilla seratur, ocissime ferre traditur pomum. *Id. 34. ibid. 18. 50. (167).* Plumbi furnacium halitus pestilent canibus ocissime. et *ibid. 10. 22. (100).* Ulcera ocissime sanantur.

OCIMUM cum derivatis. *V. OTIUM.*

OCIUS vel ocysus et Ocissime vel ocysissime, adverb. *V. OCITER.*

OCLIFERIA. *V. ODORIFER.*

OCLUS. *V. OCULUS* init.

OCQUINISCO vel obquinisco, is, ere, n. 3. inchoat a stirpe quino, quæ cum Gr. κινῶ con-jungi potest; *V. CONQUINISCO*: est autem inclinarî, ut ait *Non. tor. infra cit.*, atque adeo se demittere ad stuprum patientium. *Pomponius apud Non. p. 146. 21. Merc.* Ut nullu' civem pædicavi per dolum, Nisi ipsus orans ultroque ocquinisceret. *Id. ibid.* Nisi nunc aliquis subito obviam occurrit mihi, Qui ocquiniscat, quo compingam terminum in tutum locum. *V. TERMINUS.*

OCREA, æ, f. 1. Ratione habita etymi, *Varro* (*V. loc. infra cit.*) ducit ab ob et crus; at *Festus p. 181. 23. Müll.* ab ocris, mons confragosus, quod sit inæqualiter tuberosa. Hoc magis probandum videtur; prima enim syllaba ambigua est quantitas, quæ longa esset et obcrea, vel obcrea, scriberetur, si *Varronis* etymon probum esset. *V. OCRIS.* — Ocrea est munimentum crurum militare, tibialis armatura, tibiale, *κνημῖς, περικνημῖς* (It. armatura deltu gamba, schiniere, gamberruolo; Fr. cuissard, jambière; Hisp. escarcela;

Ger. *Beinharnsche, Beinschiene*; Angl. *a boot or greave*. Occurrit — a) Stricto sensu in re militari. *Varro* 5. *L. L.* 118. *Müll.* Lorica a loribus: balteum, quod cingulum et corio habebant bullatum: ocrea, quod opponebatur ob crus. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 56. 57. (200). Galeam, gladium, hastam invenere Lacedaemonii: ocreas et cristas Ceres — Erat lamina ferrea, vel aerea admixto stanno, quo lentior esset et cruri aptaretur: anteriorem cruris partem tenebat infra genua, et nervibus ex posteriore parte decussatim obliquis sustinebatur. Barbarae tamen gentes ocreis supra genua exstantibus utebantur: ut patet ex antiquis monumentis marmoris, in quibus utroque eorum genus passim videre est. *Virg.* 7. *En.* 634. Aut leves necras lenta ducunt argenteo, h. e. stanno aeri admixto. *Sidon.* 3. *Ep.* 3. Alii de concavo tibi cassidis exitu flexillum laminaeum vincula diffundunt, alii explicandis ocrearum nexibus implicantur. — Unicam cruri sinistro ocream opponebant olim Samnites, veteresque Italiae populi. *Liv.* 9. 4. *de militib. Samnitium*. Spongia pectori tegumentam, et sinistrum crus ocrea lectum. *Juvenal.* 6. 256 *de gladiatore Samnite*. Balteus, et manicae, et cristae, crurisque sinistri Dimidium tegment: vel, si diversa movebit Praelia, tu felix, ocreas vendente puella. *Apul.* 11. *Met.* Alium ocreis, scuto, galea, ferroque insignem e ludo putare gladiatorio procedere. *Sil.* 12. 8. 419. *de Sabinis*, ac livo tegmina crure. — Romanorum pedites gravis armaturae, qui gladio pugnant dextrum tantummodo crus ocrea tenebant; qui vero nunc cladio, nunc missilibus decertabant, utrumque crus ocrea muniebant. Hinc in antiquis anaglyptis, et in columna Trajani, quae etiamnum Roma exstat, videre est milites tunica, tum hiis ocreis contactos. *Veget.* 1. *Milit.* 20. Pedites scutati, praeter cataphractas et galeas, etiam ferreas ocreas in dextris cruribus coehebantur accipere: sic erant armati principes, hastati, et triarii, et mox. Sciendua praeterea, quum missilibus agitur, sinistros pedes inante milites habere debere: ita enim vibrandis spiculis vehementior ictus est. Sed quum manu ad manum gladiis pugnantur, tunc dextros pedes inante milites habere debent, ut proximum destra sit, quae plagam possit inferre. — b) Etiam venatores ocreis usos fuisse, discimus ex *Horatio*; et vellentes spartum, ex *Plinio* (V. vocem sequent.); et aratores ex *Virg.* *Mor.* 121. Ambit crura ocreis paribus. Verum in his locis ocreae sunt pro peronibus. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

OCREATUS, a, um, adject. ocreis crura munitus. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 234. Tu (al. In) nive Lucana dormis ocreatus, ut aprum Cœnem ego. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 2. 7. (27). *de sparto*. Ad reliquos usus laboriose evellitur, ocreatis cruribus, manu textisque manicis etc.

OCRIS, is, m. 3. *Festus* p. 181. 17. *Müll.* Ocre in antiqui, ut Atejus Philologus in libro Glossematorum refert, montem confragosum vocabant, ut apud Livium: Sed qui sunt hi, qui ascendunt altam ocrem? Et: Celsosque ocreas, arvaque putria, et mare magnum. Et: Namque Tænari celsos ocreas. Et: Haud ut quem Chiro in Pelio docuit ocri. Unde: fortasse etiam ocreae sint haec, inaequaliter tuberculata. Haec *Festus*. Est autem Graeca vox, qua illi summum cacumen significant: ὀκρίς ab ἄκρος summus.

OCTACHORDOS vel octochordos, on, adject. ὀκτάχορδος, octo habens chordas. *Vitruv.* 10. 13.

OCTACHOBUS, a, um, adject. ὀκτάχορος, qui octo locamentis seu recessus habet: ab ὀκτώ octo et ὄχος locus. *Ambros.* in *Inscript.* apud *Gruter.* 1166. 8. Octachorum sanctos templum surrexit in usus, Octagonus fons est manere dignus vo. Scilicet hic perperam pœnullima in octachorum et octagonus corripitur vitio saeculi, quum nempe Graecus potius accentus, quam vocalium quantitas, servabatur. V. TRICHORUS.

OCTAEDROS, i, adject. m. et f. ὀκτάεδρος, octaedro, ita appellatur corpus solidum, quod octo sedes, seu bases habet triangulas et æquilateras: ab ὀκτώ octo et ἔδρα sedes. *Capell.* 6. p. 233. His adduntur octaedros, item δαδεδάεδρος, item εἰκονάεδρος.

OCTAGŌNOS, V. OCTOGONOS.

OCTAMETER, tra, trin, adject. ὀκτάμετρος, qui octo metris, seu pedibus constat: ab ὀκτώ octo et μέτρον mensura. *Mar. Victarin.* p. 2528. *Putsch.* Admonemur, Boiscum Cyzicenum supergressum hexametri legem, iambicum metrum in octametrum versum extendisse. Adde *Mar. Phil. Sacerd.* *Art. gramm.* 3. p. 2677. et *Rufin.* in *Metr. Terent.* p. 2712 *Putsch.* *Auct. incert. de vers.* p. 518. ed. *Vindob.* Octametrum catalecticum, quo usus est Stesichorus in Sicilia: Amphal hœc nostri mela carminis, et tunc pervia rura volabit.

OCTANGULUS, a, um, adject. ὀκταγυλιος, ὀκταγώνος, res, vel figura, quae octo angulis habet. *Apul.* 1. *Dogn.* *Plat.* Octangula sphaera. Hic *Apuleius* male interpretatur Platonis ὀκταῖδρον.

OCTANS, anis, m. 3. *Uttava parte*, pars octava. *Vitruv.* 10. 11. Dividuntur circinationes teatantibus in partes quatuor, vel octantibus, in partes octo ductis lineis.

OCTANUS, a, um, adject. qui ad octavam legionem pertinet, teste *Priscian.* *de ponderib.* p. 1354. *Putsch.* De aliis derivationibus numerorum. *Primanus*, primae legionis *secundanus*, secunda legionis: similiter *tertianus*, *octanus*, *nonanus*, *decimanus*.

OCTAPHORON, V. OCTOPHORON.

OCTAS œdis, f. 3. ὀκτάς, id quod octavo numero constat. *Capell.* 7. p. 242. Primus numerus imparium trias, secundus pentas, ambo octadem faciunt.

OCTASĒMUS, a, um, adject. ὀκτασημος, octo tempora habens: ab ὀκτώ octo et σημα signum, tempus. V. *Capellae* loc. cit. in ORTHUS.

OCTASTYLOS, on, adject. ὀκτάστυλος, octo columnas in fronte habens. *Vitruv.* 3. 2. V. AMPHIPROSTYLOS.

OCTATEUCHUS, i, m. 2. ὀκτάτευχος, octo volumina continens: ab ὀκτώ octo et τεύχος liber. *Cassiod.* *Instit. Divin.* 1. Primus scripturarum divinarum codex est octateuchus. V. HEPTATEUCHUS.

OCTAVANI, drum, m. plur. 2. milites legionis octavae. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 4. 5. (35); et *Mela* 2. 5. Forum Julii Octavianorum colonia. Haec urbs nunc *Frejus* appellatur. — In nummo Augusti apud *Goltzium*, referente *Harduin.* ad loc. *Plin.* cit. habetur Col. Julia Octavianorum. Sed hic nummus falso confictus est.

OCTAVARIUS, a, um, adject. ad octavam rem partem pertinens. *Cod. Justin.* 7. 4. 65. Octavarium vectigal. *Al. leg.* octavarum. V. Octava in fin. v. OCTAVUS. — Hinc

Octavarius, ū, m. 2. absolute, substantivorum more, est receptor, sive exactor vectigalis, quod octava dicebatur. V. OCTAVUS in fin. *Imppp. Grat., Valent. et Theodos.* *Cod.* 4. 61. 8. Octavarii vectigal accipiunt. — Octavarium, ū, n. 2. ipsum octavae vectigal. Sunt qui in loc. cit. illud Octavarii putant esse genitivum sing., alii rectius nominat. plur.

OCTAVARICS, ii, m. 2. V. voc. praeced.

OCTAVA, ae, f. 1. et

OCTAVEM, adverb. V. voc. seq. in fin.

OCTAVUS, a, um, adject. (octo): primus post septimum. ὀγδοος (It. ottavo; Fr. huitième; Hisp. octavo; Germ. d. achte; Angl. the eighth). *Cic.* 15. *Att.* 26. Octava pars. *Cæs.* 2. *B. G.* 23. legio. *Horat.* 1. *Ep.* 7. 47. Hora octava. *Cæs.* 3. *B. C.* 53. Ab octavis ordinibus ad principium transducere alicquem. *Martial.* 9. 65. octavum marmar ad Urbe. h. e. octavus lapis, octavum milliarium. — *Sapientum octavus* dicitur ab *Horat.* 2. *Sat.* 3. 296. vo fr̄e sensu, quo *Juvenal.* 2. 40. Tertius v. celo cecidit *Cato*. Duo enim *Catonēs* celebrantur, et *Sapientis* septem. — Hinc

Octava, ae, f. 1. absolute, substantivorum more, ¶ 1. subaudi hœc a, quae in Urbe erat balneo palæstrae et huiusmodi exercitationibus assignata: postquam erat cona ineunda tempus. *Martial.* 4. 8. Sufficit in conam nitidis octava palæstris. *Juvenal.* 1. 49. Exsul ab octava *Marius* bibit. h. e. in tempestivis convivii indulget. ¶ 2. Octava genus quoddam fuit vectigalis, quod in octava parte

cujaspiam rei pendebatur: *Ci. Aul. B. Ipr.* in fin. Pro decimis octavas pendere jubet. Hinc *Imp. Alex. Sever.* *Cod.* 1. 65. 7. Quam *Herms* vectigal octavarum in quinquennium conduceret. *Impp. Valens et Valent.* *ibid.* 61. 7. Octavas more solito constitutas omne hominum genus, quod commercii voluerit interesse, dependat. V. OCTAVARIUS. Ceterum octava vectigal in legibus *Thed.* et *Justin.* memoratur tantum ann. 222. - 235. 379. - 383. et 457. - 474.; eius tamen origo ignoratur. V. *Uenkii* adnotat ad *Cod. Theod. libros V. primos* p. 247.

Octavum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, subaudi quantum, apud *Cic.* 5. *Terr.* 47. 112. Ager (*Leontinus*) elucit cum octavo, bene ut agatur: verum, ut omnes dii adjuvent, cum decimo.

Octavum, adverb. bii ritu, *Uttava robur*, octava vice. *Liv.* 6. 36. Sextus et Licinius jam octavum tribuni plebis relecti. *Sic. Augustin.* *Ep.* 53. *Generosa*. Diocletiano octavum et Maximiano septimum consulibus.

OCTAVUSDECIMUS, a, um, adject. decima octavo, diciotesimo, decimus octavus. *Vitruv.* 3. 3. vite med. Octavadecima parte scapi. *Tac.* 13. *Ann.* 6. Octavodecimo ætatis anno, *Martian.* *de ase* § 41. Octavodecima pars assis dicitur semuncia sextula.

OCTENNIS, e, adject. di octo anni, ὀκταετής, octo annos habens. *Ammian.* 18. 6. Pueri, ut conjectabamus, octennis.

OCTENNIIUM, ii, n. 2. ὀκταετηρίς, spatium annorum octo. V. NOVENNIUM.

OCTIES vel octiens, adverb. octo volte, ὀκτάκις, octo vicibus. *Cic.* 6. *de republ.* 12. Septem octies anfractus. *Colum.* 8. *R. R.* 9. Octies anna pullos educat, si est bona matris. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 28. 29. (191). Octies ex provocazione victor.

OCTIESDECIES, adverb. octo et decem vicibus, diciotto volte. Agnoscitur a *Priscian.* *de ponderib.* p. 1355. *Putsch.*, nullo tamen allato scriptoris exemplo.

OCTIGĒSĪMUS, a, um, adject. syncope pro octingentesimus, agnoscitur a *Priscian.* *de ponderib.* p. 1353. *Putsch.*

OCTINGĒNARIUS, a, um, adject. habens octingenta, ut Octingenarii greges, *Varro* 2. *R. R.* 10. 11. — Octingenarius eodem sensu fertur a *Priscian.* *de ponderib.* p. 1355. *Putsch.*, sed nullo auctore laudato.

OCTINGĒNI et

OCTINGĒNĒNI, ae, a, adject. ottocento, ὀκτακοσίοι, dispersitiv. octingenti. Agnoscitur a *Priscian.* *de ponderib.* p. 1353. *Putsch.* A priore est octingenarius: alterum creatur ab octingenti.

OCTINGĒTESĪMUS, a, um, adject. ottocentesimo, ὀκτακοσιοστός, nomen numerale ordinis. *Cic.* *Senect.* 2. 4. Qui minus gravis esset is senectus, si octingentesimum annum agerent, quam si octogesimum?

OCTINGĒNTI, ae, a, adject. ottocento, ὀκτακοσίοι, nomen numerale cardinale. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 25. 81. Mille et actingenta stadia quod abesset, videbat *H. Orell leg.* actingenta. *Ik. Plane.* 25. 60. Quom magistratum jam octingenti fere consecuti sunt. Adde *Colum.* 5. *R. R.* 2. 3.

OCTINGĒNTĒS, adverb. ottocento volte, octingentis vicibus. *Topica.* *Tacit.* 10. Patrimonium suum publicavit sestertium his mille octingentis. Adde *Capell.* 6. p. 193.; et *Pseudo-Ascon.* in *Cic.* 2. *Terr.* 18.

OCTIPES, pēdis, m. et f. 3. adject. ὀκταπόδος, octo habens pedes. *Orbil.* 1. *Fast.* 312. Octipedis frustra quaeruntur brachia *Cameri*. Adde *Propert.* 4. 1. 150.

OCTO, ὀκτώ. Ultima quavis Graece natura louza, fere tamen corripitur. *Martial.* 7. 53. Munera, quae grandes octo tulere syri, et 9. 3. Octo Syris sufflo datur lectica pacis. Adde *ibid.* 32. et 14. 87. *Manil.* 1. 485. et 5. 334.; *Juvenal.* 6. 228. et 7. 142. — Octo est nomen numerale cardinale, indeclinabile (It. otto; Fr. huit; Hisp. ocho; Germ. acht; Angl. eight). *Ennius* apud *Priscian.* 1. p. 556. *Putsch.* insignita fere tum

millia militum octo. Duxit dilectos bellum tolerare potentes. *Cæs.* 1. *B. G.* 21. Millia passuum ab ipsis castris octo. *Virg.* 1. *G.* 171. pedes temo protentus in octo. *Cic.* 2. *de republ.* 10. Centum et octo annis, postquam Lycurgus leges scribere instituit, prima posita est Olympias. *Liv.* 10. 21. Justitium remittitur, quod fuerat dies decem et octo. *Gell.* 3. 10. *med.* Quater septenis, id est octo et viginti diebus conficit iter luna suum.

OCTOAS, *adis*, f. 3. idem atque octas. *Tertull. Præscript.* 49. Hanc esse Æonum triacontada, quæ sit in pleromate ex octoade, et decade, et duodecade.

OCTOBER, *bris*, m. 3. De ratione et etymo nominis *V. DECEMBER* et *NOVEMBER*. — October est mensis octavus a Martio, γαμηλιών vel πωανεψιών, *Octobre*. — a) Substantivorum more. *Colum.* 11. *R. R.* 3. a *med.* Ultima parte Octobris circa calendas Novembris. — b) Adjective. *Vellej.* 2. 56. 3. Quum mense Octobri in urbem revertisset. *Martial.* 12. 67. Octobres Maro consecravat Idus. et 10. 87. Octobres age sentiat calendas Facundi pia Roma Restituti. — c) *October equus*, inquit *Festus* p. 178. 24. *Müll.*, appellatur, qui in campo Martio mense Octobri immolatur quotannis Marti, bigarum victricum dexterior: de cuius capite non levis contentio solebat esse inter Suburanenses et Sacravianses, ut hi in regiæ pariete, illi ad turrim Mamiliam id bgerent; ejusdemque coda tanta celeritate perfertur in regiam, ut ex ea sanguis destillet in focum, participandæ rei divinæ gratia. Quem hostiæ loco quidam Marti bellicæ deo sacrari dicunt, non ut vulgus putat, quia velut supplicium de eo sumatur, quod Romani Illo sunt orundi, et Trojani ita effigie in equi (*Müll.* leg. putat: Trojani lignea effigie equi etc.) sint capti. *V. Niebhar, Hist. Rom. T. 1. p. 259.* ibique *Polybii* locum. *Paul. Diac.* p. 220. 21. *Müll.* Panibus redimant caput equi immolati Idib. Octobr. in campo Martio, quia id sacrificium fiebat ob frugum eventum: et equus potius, quam bos immolabatur, quod hic bello, bes frugibus pariendis aptus.

OCTOCHORDOS. *V. OCTACHORDOS.*

OCTODECIM, nomen numerale indeclin. diciotto, duodeviginti, decem et octo. *Frontin.* 2. *Strateg.* 5. circa *med.* Octodecim cohortes in obscura valle posuit.

OCTOGAMUS, i. m. 2. qui octia uxorem duxit. Vox Græca. *Hieronym.* 1. in *Jovinian.* n. 15. Non damno digamos, imo nec trigamos, et si dici potest, octogamos. Cf. *ejusd. præfat.* in *Comment. Jeremie.*

OCTOGÉNARIUS, a, um, adject. *ottuagenario*, ὀγδοηκοναετης, octoginta annos habens. *Plin.* 6. *Ep.* 33. Eheredata ab octogenario patre. — *Octogenaria fistula* apud *Vitruv.* 8. 7. et *Frontin.* *Aquæd.* 58. est, quæ digitos habet diametri decem: vel cujus lamina, antequam rotundaretur, octoginta digitos habuit. — Hinc

Octogenarius, *vi.* m. 2. absolute, substantivorum more, in militia navali est, qui octoginta militibus præest, ut nonagenarius, qui nonaginta. *Inscript.* apud *Cor. Inscr. Etr. T. 3. p. 66. c. ARRYNTIVS VALENS OCT. LIB.* (h. e. octogenarius liburna) NFRIDE.

OCTOGÉNARIUS, *ii.* m. 2. *V. voc. præced.* in lin.

OCTOGÉNI, *æ.* a, adject. numerus octoginta dispersitivus. ¶ 1. Stricto sensu. *Liv.* 10. 30. in *fin.* Data ex præda militibus æris octogeni lini, saeque, et tunice. *ottanta itue per uno.* *Varro* 2. *R. R.* 10. 10. Ego in octogenas birtas oves singulos pastores constitui, Atticus in centenas. ¶ 2. Sine distributione. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 51. 75. (165). Turpedo octogenos fetus habens invenitur. *ottanti.* *Frontin.* *Aquæd.* 59. et *Pallad.* 8. *R. R.* 12. *Fistula* octogenuinquum.

OCTOGÉSIMUS, a, um, adject. *ottogesimo*, ὀγδοηκοναετος, numerus octoginta ordinalis. *Cic. Senect.* 10. 32. Quartum annum ago et octogessimum. *Juvénal.* 1. 92. Sic multas hiemes, atque octogesima vidit Solstitia. *Colum.* 5. *R. R.* 1. 9. Pars ducentesima octogesima octava

pedes (efficit) centum. — *Octuagesimus* improbatum a Grammaticis, quamvis octuaginta legatur et septuagesimus. *Alvar.* 1. 1. c. 14. *schol.* 3. *Valla elegant.* 1. 3. c. 5.

OCTOGÉSSIS, *is*, m. 3. octoginta asses. *Varro* apud *Priscian.* de ponderib. p. 1357. *Putsch.* quocum cf. *Varron.* 5. *L. L.* 170. et 9. *I. I.* 81. *Müll.*; et *V. NONAGESISS*. — *Octogessis* inscribitur etiam *Satura Menipp.* *M. Ter. Varro* nis, de qua *V. Oehler.* p. 173. et cl. *Jo. Fahlen.* in *M. Ter. Varronis Saturarum Menipp. reliquias Conjectanea* p. 83.

OCTOGIES vel octogens et seriori ævo octhâgles, adverb. *ottanta volte*, octoginta vicibus, octuagies. *Cic. Pis.* 35. 86. Nonne sestertiidum centies et octogies-ex ærario tibi attributum Romæ in quæstu reliquisti? *Plin.* 2. *Hist. nat.* 108. 112. (242). Octuagies quinquies sexaginta octo millia passuum.

OCTOGINTA, *ottanta*, ὀγδοηκοντα, nomen numerale cardinale, octies decem continens. *Cic. Senect.* 19. 69. Octoginta regnavit annos. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 117. si et stramentis incubet unde-Octoginta annos natus, cui stragula vestis, etc. — *Legitur et octuaginta*, ut *septuaginta.* *Colum.* 11. *R. R.* 2. 40. Una opera novellas circumfodiet arbores octuaginta. *Vitruv.* 10. 17. bis. Octuaginta pondo. *Gell.* 3. 10. Post ducentos octuaginta dies. Al. hic leg. *septuaginta*. Sunt etiam qui dubitant de locis *Colum.* et *Vitruv.* quod in MSS. numeri fere scribantur notis, quas libarii per litteras exscriperint. At *Inscript.* apud *Murat.* 1953. 5. LIVIACVM SOCIIS OCTVAGINTA TENET.

OCTOGÓNOS, (vel octagonos), i, m. f. et 2. c. octogonus, a, um, *attangolare*, ὀκταγωνος, octo habens angulos, octangulus: Græcum ab ὀκτώ, et γωνία angulus. *Vitruv.* 1. 6. Turris inarmorea octogonos. *Incert. auct. de limit.* p. 284. *Goes.* In montem se colligit, in octogonum jacet, per medium fumen habet. *V. et OCTACHORUS*; et adde *Boeth. Germ.* 2. p. 1532.

OCTOJUGIS, e, adject. qui octo equos jugo iunctos habet, et *currus* subauditur. *V. Inscript.* in *DECEMJUGIS*. — *Translate.* *Liv.* 5. 2. a *med.* Antea trina loea cum contentione summa patriocis explorare solitus: nunc jam octojugis ad imperia obtinenda ire. h. e. octo tribunos militum creatos esse. — Hinc

Octojugis, *is.* m. 3. absolute, substantivorum more, dicitur Ogdoas illa Valentinianorum, unus nempe ex eorum Æonibus; ὀγδοάζ autem numerum octonarum significat. *Tertull. advers. Valentinian.* 36. Sed mappa, quod ajunt, missa semel octojugem istam, etc. Alludit scilicet ad ludos circenses, in quorum missibus mappæ usus erat. *V. MAPPA.*

OCTOMINUTALIS, e, adject. qui octo minutis numis argenteis, minutis etiam nuncupatis, constat. *V. Fopisci loc. cit.* in *MINUTULUS. Lamprid. Alex. Sev.* 22. extr. Tantum intra biennium porcine carnis fuit, ut quum fuisset octominutalis libra, ad duos unumque carnis libra redigeretur. h. e. octo argenteis minutis numis valisset.

OCTONARIUS, a, um, adject. *di otto*, *ottonario*, octo continens. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 6. 31. (58); *Frontin.* *Aquæd.* 28. et 42.; et *Pallad.* 8. *R. R.* 12. Octonaria fistula. h. e. quæ constat ex lamina, quæ antequam curvetur, octo digitorum latitudinem habet, ut *Plin.* *ibid.* explicat; vel quæ diametrum habet octo quadrantes latum, ut *Frontin.* *Aquæd.* 25. docet. *Varro* 9. *L. L.* 86. *Müll.*; et *Macrob.* 1. *Sonn.* *Scrip.* 5. Octonarius numerus. *Diomed.* 3. p. 514. *Putsch.* Octonarius versus est, ut *Varro* docet, quum duo iambi pedes iambico metro præponuntur, et sit versus talis: *Pater meus dicens docendo, qui docet, dicit docens.* Tolle hinc primos duos iambos, et erit talis, quale illud (*Horat. Epod.* 1. 1.) *Ibis Liburnis inter alta murum.* *Trerentian. de metris* p. 2434. *Putsch.* Sed hic trimetrus quando duplicem pedem a capite sumet, tunc quadratus dicitur, Idemque dictus est et octonarius. Ante ergo etc. Adde *Mar. Victorin.* 1. p.

2499. et 3. p. 2572.; et *Censorin. de Metris* p. 2726. *Putsch.*

OCTONI, *æ.* a, adject. numerus octo dispersitivus. ¶ 1. Stricto sensu. *Plaut. Capt.* 3. 5. 66. quum octonos alii lapides effodint. *otto per uno.* *Liv.* 32. 28. ad *fin.* prætoribus octonæ millia peditum data. *Varro* 9. *L. L.* 30. *Müll.* Quam animæ hominum sint divise in octonas partes, si dividimus ognuna in otto parti. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 9. 14. (65). Obeliscus quadragenum octonum cubitorum longitudine. *Horat.* 1. *Sat.* 6. 75. Ibant octonis referentes Idibus æra. h. e. quæ octo diebus constant, a Nonis incipiendo. ¶ 2. Extra distributionem pro cardinali octo. *Ovid.* 13. *Met.* 753. nctonis iterum natalibus actis, Signarat dubia teneras lanugine malas. Adde *eumd.* 5. *ibid.* 50.

OCTONÓPES, *pædis*, adject. octameter, octo pedibus constans. *Austin.* in *Metr. Terent.* p. 2712. *Putsch.* Græca vertens: Boiscus is de Cycico, novi reperior carminis: Nam primus octonopedem versus deo dicavit. *In Græcis est τὸν οκταπόου στίχον.*

OCTOPHÓRON, i, n. 2. ὀκταπόρον, lectica, quæ ab octo servis gestatur. *Sueton. Cal.* 43. Interdum adeo ægniter et delicate incessit, ut octophoro veheretur. *Cic.* 2. ad *Q. Fr.* 10. Quum hominem portarem Neapoli ad Bajas octophoro Aniciano. Adde *Martial.* 6. 84., ubi in quibusdam editionib. octaphoro legitur. — Vox est adjectiva. *Cic.* 7. *Verr.* 11. 27. Nam, ut mos fuit Bithyniæ regibus, lectica octophoro ferabatur.

OCTOPHTHONGUS, a, um, adject. qui octo habet sonos, h. e. qui sonat ut diapason. *Boeth.* 4. *Mus.* 13. p. 1464.

OCTOSYLLĀBUS, a, um, adject. qui octo syllabis constat. *Mar. Victorin.* p. 2598. *Putsch.* *Metrum Priapeum* constat duobus metris, quorum prius est Glyconium octosyllabum.

OCTÓTOPI, *ōram*, m. plur. 2. ὀκτώ τόποι, h. e. octo loci. Vox Græca astrologorum, quæ significant octo locos, seu sedes et stationes stellarum, quæ inter quatuor cardines cæli sunt. *Manil.* 2. 968. Cui parti nomen posuit, qui condidit artem, Octotopos, per quos stellæ etc.

OCTOVIR, *iri*, m. 2. *ottoviro*, unus aliquo ex magistratu, qui octo virorum numero constat. *Inscript.* in *mensura* apud *Murat.* 80. 7., emendata ex autographo a *Giorenazz.* *Aveja* p. 124. r. VI. NO RYVO T. TITSIENO OCTOVIR. Q. ORFIO FULGINIO C. IFFGIO AEP. PRÆFECTURA ANUTERINA PRO REDITV IMP. CAESARIS AVG. FORTVNÆ. Alia Reatina in *mensura* apud *Gruter.* 471. 6., emendata a *Morcell.* *de stil. insc.* *Fat. T.* p. 82. *edit. Pat.* SEX. TADIVS SEX. F. VOLV. LVSIVS X VIR. STILIT. IVD. VIII. VIR II. Q. P. Alia Faleriensis in *mensura* apud *Murat.* 687. 7., emendata a *Catalani Antic. Ferm.* p. 30. C. VALERIO C. L. ONESIMO VIII. VIR. ETC. Alia Interamniensis apud *Delfico Interamni. Præf.* p. 122. L. AGVIVS CN. F. L. N. MYSSVS C. ARPVNVS T. F. RVVVS OCTOVIR ITERVM BALNEVS REVIC. D. C. S. C. Adde alias apud *Fabrett.* p. 369. n. 132. et p. 401. n. 297. — *Octoviri* fuerunt etiam in collegio Augustalium, quum sæpius sepius fuerint. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 402. n. 298. c. FVVICIO C. L. RENALI VIII. VIR. AVG. FLIMI ET FALERIONE. — De octoviris *V. Borghesi* in *Bulllett. dell'Institut. archæol.* a. 1839. p. 53.; et *De Minicis* in *Annali dell'Institut.* T. 11. p. 9.

OCTUAGESIMUS. *V. OCTOGESIMUS.*

OCTUAGIES. *V. OCTOGIES.*

OCTUAGINTA. *V. OCTOGINTA.*

OCTŪPLICATIO, *ōis*, f. 3. multiplicatio per octo. *Cæpelli.* 7. p. 267. Numerum aliquem octuplicatio metiri.

OCTŪPLICATUS, a, um, particip. ab *instit. octuplo*, multiplicatus octo vicibus. *Liv.* 4. 24. Octuplicato censu ararium fecerunt. h. e. ut qui pro censu pendere delinerat e. g. assem unum, octo deniceps solveret: nimisnam quasi cum censum haberet, pro quo essent octo solvenda. *V. Gronov.* de *perun. vet.* l. 4. c. 1.

OCTŪPLŪM, i, n. 2. *V. voc. seq.* in *lin.*

OCTŪPLUS, a, um, adject. *multiplicato otto volte*, ὀκταπλοσος, octies major. *Cic. Tim.* 7. Pars sexta octupla primæ. — Hinc

Octuplum, i, n. 2. absolute, substantivorum more. *Dammare aliquem octupli*, h. e. multa octies majore, quam debeatur. *Cic. 5. Verr. 11. 28.* Sic pœna octupli, et iudicium in octuplum. Adde *eund. ibid. et 10. 26. et 12. 30.*

OCTUSSIS, is, m. 3. octo assium pecunia, seu valor, aut summa octo assium, ut *centussis*, *decussis*. *Horat. 2. Sat. 3. 156.* Quanti emptæ? parvo. quanti ergo? octussibus. *Benitej.* merito *Lambinum*, aliosque arguit, qui octo assibus reposuerit. Cf. *Festus* p. 237. 19. *Müll.* Tarpeja lege cautum est, ut bos centussibus, ovis decussibus æstimaretur.

OCULĀRIĀRIUS, a, uni, adject. *Oculariarius faber* est, qui oculos conficit, statuis apponendos. *Inscript. apud Gruter. 645. 1. c. LACINIVS I. n. PATROBIVS FABER OCULARIARIUS.* Veteres enim solebant statuis præsertim dæorum, oculos addere ex viro, ex argenti, aut ex lapillis. Proinde artificium hoc apud eos florebat; ut M. Rapius Suraio in *Inscript. apud Fabrett. p. 611. n. 357.* laudatur, quod oculos reposuerit statuis, *quod nihil bene.* V. Dissertat. Italicam Dominici Vanni degli Occhianti; et *Muri or. Antiquit. Ital. ass. 24.*, qui ex aliorum: etiam opinione putat, fabros oculariarios fuisse, qui aureos, vel argenteos oculos conficerent votiva tabellæ affligendis diis, adiutoribus, ut recepti visus beneficium testarentur voti compotes facti.

OCULĀRE, is, n. 3. *V. voc. seq. in liu.*
OCULĀRE, e, adject. ad oculos pertinens, ut *Oculares tunice*, *Faget. 2. Veterin. 17.* Ocularis medicus, *Inscript. apud Murat. 927. 5.* Similiter *Ammian. 19. 4.* Accolentes loca palustria, vel bumecta, tusses et oculares casus et similia perferunt. — *Ilinc*

OCULARE, is, n. 2. absolute, substantivorum more, est medicamentum oculis adhibendum. *Pelagon. Veterin. 30.* *Oculare ad percussam. et mox.* ad cicatrices discutiendas. *et mox.* ad lippitudines equorum etc.

OCULĀRITER, adverb. *ocularmente*, per oculos. *Silón. 7. Ep. 14. ante med.* Qui amicos ludibricabundi non tam judicialiter, quam oculariter intuentur.

OCULĀRICUS, a, uni, adject. ad oculos pertinens, ut *Ocularius medicus*, qui oculis uedetur, apud *Cels. 6. 6. n. 8.*; *Marcell. Empir. c. 8. sect. 5. p. 96. ed. Ald.*; et in *Inscript. apud Fabrett. p. 300. n. 274. 275. 276. et 277.*, qui et *ocularius* absolute dicitur a *Scribon. Compos. 37. et 38.* Sic chirurgus ocularius, in *Inscript. apud Gruter. 400. 7.* Ocularia claritas, apud *Solin. 24. a med.* Ocularia ægritudo, *mal d'occhi*, apud *eund. 4. sub fin.*

OCULĀRIUS, ii, m. 2. *V. voc. præced.*

OCULĀTA, æ, f. 1. *occhiuta*, genus piscis, sic dicta ab oculo magnitudine *Plin. 32. Hist. nat. 11. 53. (149).*; et *Cels. 2. 18.* Eadem dicitur etiam *ophthalmias*, quam vixit *V. suo loco.*

OCULĀTIŌ, ōnis, f. 3. desectio gemmarum superfluarum in vitibus. *clin. 17. Hist. nat. 21. 35. (165).* Pampinationi quoque, et aculationi, omnique operi facilius. *Meliores Codices habent occationi, quam lectionem probavit et Sillig.*

OCULĀTUS, a, uni, adject. *Comp. Oculatior I.*; *Sup. Oculatissimus II. 2.* — Oculatus est qui oculos habet, *occhiuto, πολυόμματος.*

I.) Proprie. *Plaut. Truc. 2. 6. 8.* Pluris est oculatus testis unus, quam auri decem. *testimonio di vista. Id. Asin. 1. 3. 50.* se per oculatæ nostræ sunt manus: creant quod vident. Cf. *Arnob. 2. 9. imi.* Quid? illa de rebus ab humana cognitione sepositis, quæ conscribitis ipsi, quæ lectitatis, oculata vidistis inspectione et manibus tractata tenuistis? *Sueton. Rhel. 5. Sux.* Clodius male oculatus et dicax. *Tertull. 2. advers. Marcion. 25.* Oculatior Deus.

II.) Translate. ¶ 1. Oculatus dicitur qui oculorum imaginem refert. *Capell. 1. p. 17.* Insidabat autem ex pavonum pennis intertextæ oculatæque pallæ. *hoc loco palla significat cæli stellis distinctum.* V. *Macrobi. 1. Saturn. 19.*; et *OCULEUS I. Solin. 17.* Oculati circuli. h. e. instar oculorum facti. Loquitur de pel-

le maculosa pantherarum, de quibus *Plin. 8. Hist. nat. 17. 23. (62).* Pantheris in candido breves macularum oculi. — Similiter *Cassiod. 1. Variar. 4. a med.* Genus ejus gemina senatui decenter optatum, tamquam duobus luminibus oculatum parissima claritate radiavit. h. e. instar oculorum ornatus. Sic *Venant. 3. carm. 7. 47.* Tota (ætes) capit radios, patulis oculata fenestris. ¶ 2. Item est conspicuus. *Plin. 34. Hist. nat. 6. 11. (25).* Statuam poni jussit quam oculatissimo loco, in Rustris. h. e. maxime conspicuum. ¶ 3. Dies oculata, *V. in CÆCUS.* — *Cic. 4. Alt. 6. ad fin.* Sed in hercule incipiendo (ab illis *Horatensium scribendis*) refugit: ne βαδύτης mea, quæ in agendo apparuit, in scribendo sit oculatior. *Ita leg. Orell.*; *al. occulior.*

OCULUS, a, uni, adject. *occhiuto, pieno d'occhi, πανοπτως*, plenus oculis.

I.) Proprie. *Plaut. Aulul. 3. 6. 19.* Quos si Argus servet, qui totus oculus fuit, etc. — *Capell. 8. p. 273.* Et ecce subito prosiliit quædam (*Astronomia*) geminata, nec minus totis artibus decernit ocula. h. e. stellantibus oculis (*scil. stellis*) interstincta, ut *Id. 1. p. 17. ait.*

II.) Translate: pro perspicaci panitur, quasi qui totus ex oculis constet. *Apul. 2. Met. Perspicaciorum ipso Lynceo, vel Argo, et oculum totum.*

OCULUS, i, m. 2. deminutivum esse ab *oculus* ait *Priscian. 3. p. 618. Putsch.*, nullo tamen auctore confirmat.

OCULICRÉPIDA, æ, m. 1. vox ficta a *Plauto Trin. 4. 3. 14.*: significat autem eum, cui oculi pugnis contundi et crepare solent. *Al. leg. oculiteripeda*, h. e. occulto rapiens; quod minus placet.

OCULIFÉRIA vel *oclieria*, ōrum, n. plur. 2. quæ oculos feriunt, et perstringunt, et sunt res maxime splendide. *V. ODORIFER.*

OCULISSIMUS, a, um, adject. superlat. lectum a *Plauto* oculariter, pro carissimo instar oculorum. *Curc. 1. 2. 28.* Salve, oculissime homo. *et 1. 1. 17.* valustin' oculissimum ostium? Alii hic leg. *occlusissimum*. Sed *oculissimum* legitur etiam *Festus*, qui ita habet p. 178. 21. *Müll.* Oculissimum, carissimum. *Plantus*: Oculissimum ostium amice. Priore autem loco *Ursinus oculissimum* interpretatur, qui clare aspicit. At profecto erravit, nam apud *Plaut. loc. cit.* legendum unino est *oculissimum ostium*. Cf. *Paul. Diac. p. 179. 8. Müll.* — Priore loco illud *oculissime* utrum adverbium sit, an adjectivum, dubitat *Charis. 2. p. 170. Putsch.*

OCULĪTUS, adverb. *ὀφθαλμῆδόν*, ita care, ut oculus carus est. *Plaut. fragm. apud Non. p. 147. 28. Merc.* Qui amat ancillam meam Helytium oculitus. *Paul. Diac. p. 179. 81. Müll.* Oculitus quoque dicitur ut funditus, penitus, quo significatur tam carum esse, quam oculum.

OCULO, a, are, a. 1. Part. *Oculantus II. 2.* — Oculare est oculum usum præbere.

I.) Proprie. *Tertull. Penit. 12.* Ibi hirundo si excæcaverit pullos, novit istos oculare rursus de chelilonia sua.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro illuminare. *Tertull. Apolog. 2.* Qui (*Christus*) jam expulso homines et ipsa urbanitate: deceptus in agnitionem veritatis ocularet. Sic *Cyprian. Inlet. man. 7. 6.* Cæcos et ignaros ad agnitionem veritatis oculare. ¶ 2. Item pro manifestum facere, conspicendum dare. *Tertull. Public. 8.* Quem exitum in vestibus purpura oculandis sæpissime evenire est. h. e. ornandis.

OCULUS, i, m. 2. *Oculus* (ut *coquus, arquis, quæ* etc.) scripsisse veteres, testis est *Priscian. 1. p. 561. Putsch.* — *Oculus* syncope pro *oculus*. *Prudent. 10. pepi stez. 592.* Sævus videbit, lippus oculus abteget. Alii leg. *oculos*, ita ut quartus iambi senarii pes sit tribrachys. — Ratione habita etymi, *Varro* apud *Lactant. Opif. D. 10. imi. et Isid. 11. Orig. 1.* hauri recte deducit a verbo *oculo*, perinde ac si *oculus* sit *ciliorum legminibus occultus*. Rectius videtur hujusce vocis thema oc cum Græco *ορ*, unde *ὀφθαλμῶν* video et similia, conjungendum esse, Græca enim littera *ο* in Latinis vocabulis laud raro transit in *c* vel aliam gutturalem (*V. de litt. P*);

præsertim quum pro *ορ* apud Græcos antiqua forma esset *οκ*, unde *ὄσος* pro *ὄκ*: e apud *Hommer.* haud raro, et *ὄσος*, *ὄσος* apud Tragicos, et verbum *ὄσσομαι* pro *ὄκσομαι*. — Ceterum *oculus* est nobilissimum et pretiosissimum, ut ait *Plin. 11. Hist. nat. 37. 52. (139)*, animalis membrum, quo luce fruitor, cuius usus vitam distinguit a morte, *ὀφθαλμῶς* (It. *occhio*; Fr. *œil*; Hisp. *ojo*; Germ. *ib. Aug.*; Angl. *the eye*).

I.) Proprie. — u) *Universum. Cic. 2. Nat. D. 57. 112.* Quæ (*natura*) primum oculos membranæ tenuissimis vestivit et sæpsit: sed lubricos oculos fecit et mobiles, ut et declinarent, si quid noceret, et aspectum, quo vellent, facile converterent. *V. ibid. oculi descriptionem*; et cf. *Cels. 7. 7. n. 13.*; et *Plin. 11. Hist. nat. 37. 54. (142).* et 55. (148). — Varias oculorum vires in affectibus animi significandis *Id. Plin. recenset loc. cit. 54. (145).* Neque ulla, inquit, ex parte majora animi indicia cunctis animalibus, sed homini maxime, id est moderatioris, clementiæ, misericordie, adii, amoris, tristitiæ, helitiæ. Cunctitu quoque multiformes, truces, turvi, flograutes, graves, transversi, limi, submissi, blandi. Profecto in oculis animus habitat: ardent, intentantur, hincant, convitent. Hinc illa misericordie lacrima etc. *Quintil. 11. 3. ante med.* Oculi muta intenti, remissi, superbi, torvi, vites, asperi sunt. Rigidi verbi, et extenti, aut languidi, et torpentes, aut stupentes, aut lascivi, et mobiles, aut natantes, et quadam voluptate suffusi, aut limi, et, ut sic dicam, veneres, aut poscentes aliquid, pollicentes nonnunquam esse debebant. Nam oportet, compressas eos in dicendo qui, nisi plane rudis et stultus, habeat? *Cic. 3. Orat. 59. 222.* Oculi sunt, quorum tum intentione, tum remissione, tum conjecta, tum hilaritate, motus animorum significamus. Atque cum genere ipso ostendimus. *Id. Plaut. 27. 66.* Oculi acres et acutos habere. *Id. 5. Tusc. 16. 46.* Oculi venusti. *Id. 1. Nat. D. 28. 79.* perverſi. *Id. Vatin. 2. 4.* eminentes. *Sueton. Tib. 7.* contenti et tumentes. *Id. Ner. 49.* exstantes et rigentes. *Id. Cæs. 45.* nigri et vegeti. *Ovid. 2. Inor. 4. 11.* modesti. *Lucan. 2. 26.* minores. *Sall. Cat. 15.* fredi. h. e. turhati, lividi, defortnes. *Virg. 5. Ev. 654.* maligni. *Id. 1. ibid. 228.* nitentes. *Ovid. 2. Met. 502.* immoti. *Horat. 1. Od. 3. 18.* sicli. *Stat. 6. Theb. 622.* madentes. *Lucret. 1. 324.* Oculorum acies. *Nepos Hann. 4. morbus. Justin. 21. 2. 1.* valendo. *Plin. 3. Ep. 1. ad fin. vique.* — *Estimantibus pretia oculis* dixit *Solin. 50. 4.* Primum eorum (*Serius*) mercatoris ipsum transiunt, in cujus ripis nullo inter partes lingue commercio, sed depositarum rerum pretia oculis estimantibus sua tradunt, nostra non rnuant. — b) Jungitur plurimis verbis, quorum præcipua hæc sunt. *Cic. Cluent. 19. 54.* Oculos conjicere in aliquam. *quære gli occhi addosso.* et *4. Ferr. 15. 37.* adjecte aliquid rei. et *2. leg. Agr. 10. 24.* ad rem aliquam. *Id. 1. Phil. 4. 1.* dejicere ob aliqua re. *vobis Vocchio.* et *6. Ferr. 15. 33.* de aliquo anquam dejicere. *Tac. 4. Hist. 72.* in terram hgere. *Quintil. 1. 11. 9.* dejicere in terram. *Ovid. 15. Met. 612.* demittere. et *4. ibid. 146.* citgere. et *8. ibid. 696.* nocere. *Lucret. 1. 66.* tendere. *Virg. 4. Ev. 688.* attollere. et *ibid. 220.* torquere. *Horat. 1. Sat. 9. 65.* disturbare. *Rursus Virg. 4. Ev. 363.* volvere huc illuc. *Sil. It. 11. 262.* circumferre. *girare.* et *Virg. 2. Ev. 470.* ferre per cuncta. *Lucan. 9. 1036.*; et *Ovid. 2. Met. 770.* avertere. *Cic. Mil. 31. 85.* aperire. *Seneca Herc. Fur. 824.* cunprimere. et *Med. 388.* rigare flatu. *Lucret. 4. 1139.* minimum lactare. *Scriban. Compos. 170.* labitare oculis. *Sueton. Damil. 11.* parere oculis. *Petron. Satyr. 28.* Applare oculum curiosam per riuam. et *ibid. 96.* Alternos oculos opponere foramini ostii. *Id. ibid. 11.*; et *Lucan. 7. 795.* iustare oculis urbem. *Seneca Herc. (Et. 1694.* quætere aliquid. et *Troad. 23.* metiri aliquid. *Virg. 4. En. 372.* equis aspicere. *Lucret. 1. 301.* usurpare aliquid h. e. videre. *Nepos Timol. 2.* curare. *Seneca Herc. (Et. 1977.* Gessit, ex oculis abijt. *mî si tulse dagli occhi, sparve.* et *Tac. 2. Hist. 20.* Auferri ex oculis. *Cic. 2. leg. Agr. 20. 53.* Ponere

sibi aliquid ante oculos. et *Sull.* 26. 72. proponere. et *Sext.* 7. 17. Proponere oculis suis aliquid. *Liv.* 3. 69.; et *Sueton.* *Aug.* 43. Subjicere aliquid oculis. *Cic. Amic.* 11. 38. Esse ante oculos. *Id. Rosc. Am.* 9. 24. et 35. 98. versari. *Cf. Justin.* 31. 2. 3. In oculis hominum obversari. *lasciarsi vedere.* — c) Facere aliquid in oculis alicujus, est aliquo vidente atque inspectante. *Liv.* 22. 12. Agitare ac tentare animum (dictatoris) movendo crebro castra, populandoque in oculis ejus agros sociorum. *cæpit. Id.* 26. 12. Abiisse eum (*Hannibalem*) in Bruttios, velut avertentem sese, ne Capna in oculis ejus caperetur. *Sic Curt.* 9. 4. *ante med.* In oculis duo majora omnium navigia submersa sunt. — c) Res posita in oculis, et ante oculos. *Cic. 1. Acad. (post.)* 2. 5. et 1. *Orat.* 43. 192. et 1. *ad Q. Fr.* 1. 2. h. e. manifesta, patens, omnibus nota. *Sic Sall. Cal.* 21. Divitiæ, decus, gloria. in oculis sita sunt. — d) *Sub oculis*, ante oculos. *Fellej.* 2. 79. 3. Gravi sub ipsis cæsaribus oculis accepta clades. *su gli occhi.* Adde *eumd. ibid.* 21. 3. *Colum.* 9. *R. R.* 2. Sub oculis domini esse. *essere sotto l'occhio.* *Sic Ovid. Heroid.* 21. 82. Inque meis oculis candida Delos erat. h. e. in conspectu meo erat. — e) *Esse in oculis, habitare in oculis*, apud *Liv.* 35. 10., et *Cic. Planc.* 27. 66. h. e. se conspiciendum dare, versari inter cives, prodire, apparere. *Sic in ore et oculis omnium aliquid fieri, Id.* 4. *Verr.* 33. 81., h. e. palam, coram omnibus. *Cf. eumd.* 1. *Off.* 1. 3. Ita qui in maxima celebritate atque in oculis civium quondam viximus, nunc fugientes conspectum sceleratorum, quibus omnia redundant, abdimus nos, quantum licet, et sæpe soli sumus. — f) *Habere in oculis, tener sotto l'occhio, aver l'occhio*, diligenter observare. *Plaut. Pseud.* 3. 2. 66. edico tibi, ut hujus oculos in oculis habeas tuis: Quoquo ille spectabit, tu spectato simul: Si quo hic graditur, pariter progredimur. — g) Aliquando de re dicitur valde cara. *Id. ibid.* 1. 2. 46. ubi sunt isti, quibus vos oculi estis? quibus vixit? quibus savia? et *Curc.* 1. 3. 47. Bene vale, oculo mi. *Catull.* 82. 1. (Quinti, si tibi vis oculos debere Catullum, Aut aliud, si quid carius est oculis; Eripere ei noli, multo quod carius illi Est oculis, si quid carius est oculis. Adde *eu. ub.* 14. 1.; et *Ter. Adelph.* 4. 5. 67. et 5. 7. 5. — h) Oculi dicuntur principis viri in regum aula, ut habet *Polluc.* 1. 2. c. 37. Ἐκαλοῦντο δὲ τινες ἴσθ' καὶ ὀφθαλμοὶ βασιλέως etc. Hinc *Plaut. Pæn.* 3. 3. 80. Ego id quero hospitium, ubi ego curer mollius, quam regi Autiocho oculi curari solent. *V. OFTALGUSTA.* — i) *Par oculorum* de duobus amicis. *Sueton. Rhet.* 5. Par oculorum in amicitia M. Antonii triumphari existisse se aiebat. — j) *Esse in oculis alicujus, aut alicui, carum esse, diligi.* *Cic. 6. Att.* 2. *ante med.* Itaque publicanis in oculis sumus. *Id. 2. Tusc.* 26. 63. *Esse in oculis multitudinis.* — l) *Ferre, gestare in oculis, idem.* *Id.* 6. *Phil.* 4. 11. Trebellium valde Jani diligit: oderat tui, quum etc.: Jani fert in oculis. Adde *eumd.* 3. *ad Q. Fr.* 1. 3. et *Harusp. resp.* 23. 48. et *Q. Cic.* 16. *Fam.* 27. *Sic Ter. Eun.* 3. 1. 11. Rex ta ergo in oculis gestare. — m) *Per oculos* aliam jurare interdum mos fuit. *Plaut. Men.* 5. 9. 1. Si vultis per oculos jurare, nihilo magis facietis, etc. *Ovid.* 2. *Amor.* 16. 43. At mihi te comitem juraras usque futuram, Per me, perque oculos, sidera nostra, tuos. — n) *Clausa oculis aliquid facere*, proverb. secure, temere, nullo respectu, *alla cieca, senza riguardo, a chius'occhi.* *Hieronym.* 1. *advers. Jovinian.* 21. Melius est clausis, quod dicitur, oculis andabalarum more pugnare, quam directa spicula cineo non repellere veritatis. *Sic Petron. Satyr.* 82. Nemo eorum putat, nemo jurandum servat, nemo Jovem pluris facit, sed omnes optertis oculis boua sua computant.

11.) Translate. ¶ 1. Dicitur de facultate videndi, *vista.* *Cic. 1. Divinat.* 24. 48. Ut eum quoque oculum, quo bene videret, amitteret. *Cæs.* 3. *B. C.* 53. Quatuor ex una cohorte centuriones oculos amiserunt. *Cic. Harusp. resp.* 18. 37. Oculos perdere. *Sueton. Vesp.* 7. restituere alicui. ¶ 2. Per similitudinem transfertur ad so-

lem, et stellas. *Ovid.* 4. *Met.* 227. Omnia qui video, per quem videt omnia tellus, Mundi oculus. h. e. sol, qui oculus Jovis dicitur a *Macrob.* 1. *Saturn.* 21.; et *mundanus oculus* a *Capell.* 2. p. 43. Similiter *Plin.* 2. *Hist. nat.* 5. 4. (10). Inde tot stellarum illos cultucentium oculos. ¶ 3. Item ad notas seu maculas instar oculorum, in pellibus pantherarum, in cauda pavonum, et hujusmodi. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 15. 30. (96). *de mensis.* Sunt et undatim crispæ, majore gratia, si pavonum caudæ oculos imitentur. *Id.* 8. *ibid.* 17. 23. (62). Pantheris in candido breves macularum oculi. — Similiter *Vitruv.* 3. 5. 6. *Schneid. de voluta.* Tunc in eo loco, qui locus dividit quatuor et dimidiam et tres et dimidiam partem, centrum oculi signetur, ducaturque ex eo centro rotunda circinatio, tam magna in diametro, quam una pars ex octo partibus est: ea erit oculi magnitudo. ¶ 4. Item ad arborum gemmas. *Virg.* 2. *G.* 73. Nec modus inserere, atque oculos imponere, simplex. h. e. inoculare. *Colum.* 4. *R. R.* 24. 16. Deveram resectionem facere post gemmam, ne superlacrimet et gemmantem cæcet oculum. *Id.* 10. *ibid.* 259. Et conniventes oculos violaria solvunt. h. e. violæ sinum aperiant. ¶ 5. Est etiam in radicibus arundinum, et asparagorum oculus, aliis bulbus. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 20. 33. (144). Seritur arundo bulbo radicis, quem alii oculum vocant. *Cato R. R.* 6.; et *Varro* 1. *R. R.* 24. 4. Oculos arundinis pedes ternos alium ab alio serito. *Colum.* 11. *R. R.* 3. 45. Stirpes præfractæ angunt oculos spongiarum, et quasi excæcant, nec patiuntur asparagum emittere. Adde *Pallad.* 4. *R. R.* 9. a *med.* ¶ 6. *Oculus* apud *Plin.* 25. *Hist. nat.* 13. 192. (160). est etiam nomen herbæ, quam et aizoom majus Græca appellatione, et zoophthalmum dicunt. — *Oculus Beli* est gemma. *V. BELUS* in ONOM. ¶ 7. Per metaphoram dicitur de re valde illustri et præstanti, et quæ sit præcipuum cuspisium loci ornamentum. *Cic. 3. Nat. D.* 38. 91. Hi duo illos oculos oræ maritimæ effoderunt. h. e. Corinthum, et Cartaginem. *Justin.* 5. 8. 4. Negarunt se Spartani ex duobus Græciæ oculis alterum erutos. *V. OCELLUS* 1. d. ¶ 8. Transfertur universim etiam ad animum. *Cic. Orat.* 29. 101. Mentis oculis videre aliquid. *Colum.* 3. *R. R.* 8. 1. Rerum naturam velut acrioribus mentis oculis intueri. — Hinc *aperire oculos* est cognoscere, quod Itali etiam nunc *aprire gli occhi* dicunt. *M. Aurel. ad Fronton.* 3. *ad M. Cæs.* (edente iterum *A. Mai.*) Cotidie non desinis in viam me veram inducere, et oculos mihi aperire, ut vulgo dicitur. — *Sic in oculis esse* dicuntur ea, quæ imaginandi vi tanquam presentia menti obijciuntur. *Liv.* 26. 39. *extr.* Frumenti spes, que in oculis fuerat, utrosque frustrata pariter. *Curt.* 4. 13. *init.* Tum vero universa futuri discriminis facies in oculis erat. Armis insignibus equi virique splendebant etc. *Id.* 3. 6. *de Alexandro ægrot.* Omnia facilius, quam moram (medendi) perpeti poterat. Arma et acies in oculis erant; et victoriam in eo positam esse arbitrabatur, si tantum ante signa stare potuisset. *Cic. 2. leg. Agr.* 10. 25. Quum ad omnia vestra pauci homines cupiditatis oculos adijcissent. *Sic Martial.* ad significandam vehementem rei cuspisiam visæ cupiditatem, 9. 60. Oculis comedere aliquid, et 1. 97. Spectare aliquid oculis devorantibus. et *Cic. 7. Verr.* 26. 65. Quum ejus cruciatus atque supplicio pascere oculos, animumque exsaturare vellent. h. e. spectando oblectari. *Sic Sueton. Vitell.* 14. Quendam eorum interfici jussit, velle se dicens pascere oculos. et *Nepos Eumen.* 11. Qui propter odium fructum oculis ex ejus casu capere vellent. ¶ 9. Speciatim de animo, *dolere oculi* dicuntur ei, qui videt aliquid, quod videre nolle, qui invidet, qui ægre patitur. *Ter. Phorm.* in *fin.* Vin' facere quod ego gaudeam, Et quod viro tuo oculi doleant? me ad cenam voca. *Cælius* ad *Cic.* 8. *Fam.* 14. Numquam tibi oculi doluissent, si in repulsa Domitii vultum vidisses. *Sic Plaut. Asin.* 5. 1. 3. Numquidnam tibi molestum est, si etc? *AR. Pias,* pater oculis dolorem prohibet. *Sic Cic. 2. Fam.* 16. Nosti non modo stomachi mei, sed etiam ocu-

lorum in hominum insolentium indignitate fastidium.

OCYUM. *V. OCIMUM.*

OCYOR et

OCYTER et

OCYUS. *V. OCIOR, OCITER, OCIUS.*

OD

ODA, æ. *V. ODE.*

ODARIARIUS, ii, m. 2. (odarium) cantilenarum magister. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 716. n. 376., quæ est apud *Orell.* 2634. *CN. VERGILIUS EPAPHRODITUS MAGISTER ODARIARIVS MINERVA MEDICA.* *Reines.* cl. 11. n. 81. leglt *odorarius*, et *myrobrecharium* significare putat.

ODARIUM, ii, n. 2. ὀδάριον, ode, cantilena, carmen. *Petron. fragm. Tragur.* 53. Puerumque jussit odaria sallare.

ODE, es, vel oda, æ, f. 1. oda, canzone, ὀδή, cantio, carmen, præsertim lyricum. *Sic enim vulgo inscribuntur et a Mar. Victorin. de Metris Horat.* ed. *Keil.* appellantur Horatii carmina. Vox est Græca ab ὀσείδω cano. — Pro ipso cantu, *Auct. Carm. de Philom.* 13. Et merulus modulans sui pulcris tinnitit odia. *Auct. Laud. Philom.* 25. Porridge dulcisonas attentis auribus odas. — *Sic autem ode*, ratione habita Græci etymii, definitur a *Mar. Victorin. loc. cit.* p. 183. *Keil.* Ode est dulcedine soni verbum lexisve pronuntiata.

ODEFACIT dicebant: pro olfacit, quæ vox a Græco ὀσμή tracta est. *Paul. Diac.* p. 179. 12. *Müll.*

ODEUM, i, n. 2. odeo, ὀδαῖον, est parvum theatrum, tecto in tentorii speciem fastigato. Athenis prius a Themistocle post pugnam Salaminiæ ann. ab U. C. CCLXXIV. extractum, a Pericle post annos XL. instauratum extornatumque, mox ab Ariobarzane Cappadoçæ rege restitutum; in quo musica certamina babebantur, deinde etiam poetæ et historici opera sua recitabant: est ab ὀδῆ cantus: Latini theatrum tectum appellant. *V. THEATRUM.* *Vitruv.* 5. 9. Itemque Athenis Patris Liberi sanum, et exeuntibus a theatro sinistra parte odeum, quod Themistocles columnis lapideis, navium malis et antennis et spoliis Persicis pertexit; idem incensum Mithridatico bello rex Ariobarzanes restituit. *Sueton. Domit.* 5. Excitavit Flavie templum gentis, et stadium, et odeum, et naumachiam. Adde *Tertull. Resurr. carn.* 42.; *Ammian.* 16. 10.; et *Eutrop.* 7. 24.

ODI, disti, disse, a. 4. verbum defectivum, carens præcipue temporibus præsentis et imperfecti. Præsens Indicativi *Odio* (quod exhibent etiam *Gloss. Cyrill.* Μισῶ odio.) videtur olim in usu fuisse. *Nam Festus* p. 201. 18. *Müll.* Osi sunt. inquit, ab odio declinasse antiquos, testis est C. Græccus etc. Hinc *Boeth. Aristot. Topic.* 8. p. 732. Qui amant et odiant. Et *Vulgat. interpr. Deuter.* 7. 10. Et reddens odientibus se statim. *Sic Part. Odians* apud *Tertull.* 4. *advers. Mavrión.* 16. Benedicere odientes. Tribuitur etiam *Petron. Satyr.* 132., sed alii *audiens* legunt. Hinc etiam *Gerund. Odiendi* apud *Apul.*; et *Fut. Odiens* apud *Tertull.* locis infra cit. sub 1. Hinc demum *Pass. Oditur* et *Odiere* apud *Tertull.* et *Hieronym.* locis infra cit. Et *Inlimit.* apud *Cassiod.* 6. *Hist. Eccl.* 1. a *med.* Sciebat, Constantium ab omnibus populis odiri. — *Oderem* et *Odere* (*Keilius* rectius legit *Odirem* et *Odire*) in Optativo et Infinitivo præsentis, afferuntur a *Charis.* 3. p. 228. *Putsch.*, si sana est lectio. *Odire* est etiam apud *Borth. Aristot. Topic.* 8. 5. p. 52. — *Perf. Osus* sum est C. *Gracchi.* loc. supra cit.; item *Plauti* et *Gellii* locis infra cit. sub 1. — *Perf. Odivi* est *Antonii* apud *Cic.* loc. cit. sub 1. *Sic odivi* apud *Vulgat. interpr.* *Ps.* 118. 101. Propterea olivi omnem viam iniquitatis. *Part. Osurus* 1. — Ceterum *odisse* est odio habere, *μισῶν* (It. *odiare*; Fr. *hair*; *Hisp. odiar*; Germ. *hassen*; Angl. *to hate, detest, obhor.*)

L) Proprie de hominibus usurpatur. — a) Cum Accus. *Ennius* apud *Cic.* 2. *Off.* 7. 23. Quem metuunt, odere: quem quisque odit, perisus expetit. *Plaut. Mil. glor.* 4. 9. 15. enim odere qua viri, qua mulieres. *Cic. Mil.* 13. 35. Quid enim odisset Clodium Milo, segetem ac materiam suae gloriae, praeter hoc civile odium, quo omnes improbos odimus? *Cf. Liv.* 2. 58. Odisse plebem plus quam paterno odio. et *Catull.* 14. 3. Odissem te odio Vatiniano. *Cæs.* apud *Cic.* 14. *Att.* 1. Non dubito, quin me male oderit. *Rursus Cic. Cluent.* 61. 174. Hunc acerbe et penitus oderat. *Id.* 7. *Fam.* 2. Oderam multo pejus hunc, quam Clodium. *Horat.* 3. *Od.* 1. 1. Odi profanum vulgus, et arceo. *C. Gracchus* apud *Festum* loc. cit. Mirum si quid his injuriae sit, semper eos nisi sunt. *Gell.* 4. 8. Osusque eum morum causa fuit. *M. Antonius* apud *Cic.* 13. *Phil.* 19. 42. Mihi constat, nec deserere partes, quas Pompejus odivit, nec etc. *Tertull. Anim.* 10. Qui hominem odit, ut nosset. *Al. leg.* odit. *Id.* 4. *alters.* *Marcion.* 35. ex *Lerit.* 19. 17. Non odies fratrem tuum in animo tuo. *Fulgata* habet non oderis. — Dicitum fuit Thrasæ apud *Plin.* 8. *Ep.* 22. Qui vitia odit, homines odit. — Passive. *Hieronym.* *Ep.* 43. n. 2. Si de mundo non essemus, odiremur a mundo. — b) Cum Infinito. *Plaut. Amph.* 3. 2. 19. Inimicos semper osa sum obtuerit. *Horat.* 1. *Ep.* 15. 51. Oderunt peccare boni virtutis amore. *Brutus* ad *Cic.* 1. *ad Brut.* 16. circa med. Servire et pati contumelias pejus odero malis omnibus aliis. — c) Absolute. *Cic. Amic.* 16. 59. Ita amare oportere, ut si aliquando esset osurus. *Sall. Cat.* 50. a med. Neque studere, neque odisse, sed minime irasci decet. *Seneca* 1. *Ira* 16. a med. Vox dira et abominanda: Oderint, dum metuant. *Cf. Sueton. Cal.* 30. Et *Id. Sueton. Tib.* 59. Dicebatque identidem: Oderint, dum probent. *Apul. Dogm. Plat.* 3. sub init. Orationis variae sunt species, ut imperandi, irascendi, odiendi, invidendi, favendi etc.

II.) Translate ponitur pro fastidire, aversari; et tribuitur etiam plantis et rebus inanimis. *Ter. Adelph.* 4. 1. 7. illud rus nulla alia causa tam male odi, nisi quia propæ est. *Horat.* 1. *Od.* 33. 1. Persicos odi, puer, apparatus. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 5. 23. (65). Cucumeres oleum odere vitæ, nec minus aquas diligunt. et *ibid.* 8. 45. (136). Ruta odit hienem et humorem ac fimum. *Id.* 12. *ibid.* 25. 54. (115). Balsamum odit ferro vitalia lædi. — Passive. *Tertull. Apolog.* 3. ad fin. Oditur ergo in hominibus innocuis etiam nomen innocuum.

ODIATUS, a, um, adject. odiato, exosus. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir. p. 77.*, ubi odietas pro odiatus exhibetur.

ODIBILIS, a, adject. odioso, odio dignus. *Acicius* apud *Priscian.* 6. p. 709. *Putsch.* Falsidica, audax, gnati mater pessimi, odibilis, natura impos, etc. *Lamprid. Blagab.* 18. Vita, moribus, improbitate ita odibilis, ut etc.

ODICUS, a, um, adject. ὀδικός, canorus, ut *Odicus* versus, qui alteri adjunctus, ὀδῆς, sive harmoniam facit, ut est pentameter subijunctus herametro. *Mar. Victorin.* p. 2501. *Putsch.* Et quæque alia, qualia et metro scripta sequentes clausulas quorumlibet metrorum ad se trahunt, ita appellabuntur, quia odicia versibus ἐκδοῦνται, id est accinuntur. Ceterum ex iis, quæ in ANTECANTATIVUS annotata sunt, patet, hic pro odicis legendum epodicis. Sed rectius legendum videtur PRO-ODICUS: *V.* hanc vocem.

ODERTAS, atis. *V.* ODIATUS.

ODIO. *V.* ODI.

ODIOSE, adverb. (odiosus). Sup. Odiosissime. — Odiose, odiosamente, in maniera odiosa, ἀνεχθῶς, est idem atque odium aut fastidium movendo, moleste. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 139. cape vero: odiose facis. *mi muovi a sdegno.* *Ter. Adelph.* 4. 2. 49. Eschinus odiose cessat: prandium corrumpitur. *Cic. Brut.* 82. 284. Qui nec inepte dicunt, nec odiose, nec putide. *Id.* 2. *Orat.* 65. 262. Odiose interpellata aliquem. *Gell.* 4. 1. Quum nimis odiose sibi placeret. *Id.* 3. 19. Superstitiose, et nimis molesta atque odiose. *Augustin. de Don. Pers.*

sever. 61. Res abominabilis dicitur, et durissime atque odiosissime quasi in audientium frontem compellendo colliditur.

ODIOSICUS, a, um, adject. odioso, idem quod odiosus. *Plaut. Joculariter Capt.* 1. 1. 19. Pro-latis rebus, parasiti invenatici Sumus: quando rure redierunt, molossici, odiosicique, et multum incommodistici. *V. INVENATICUS.*

ODIÖSUS, a, um, adject. (odium). Quod ad descriptionem attinet, *Mar. Victorin.* 1. *Art. gramm.* p. 2456. *Putsch.* Idem (antiqui) voces, quæ pressione sono eduntur, ausus, causa, fusus, odiosus, per duo s scribebant. — Comp. *Odiosior* et *Sup. Odiosissimus* sub b. — Odiosus est qui odio habetur, molestus, gravis, μισητός (It. odioso, spiacevole, nojoso, molesto; Fr. détesté, odieux, déplaisant, désagréable, fâcheux, qui est à charge; Hisp. odioso, aborrecible, detestable; Germ. verhasst, wißig, lästig, unaugenehm; Angl. hateful, odious, unwelcome, troublesome, irésome). Usurpatur — a) De hominibus. *Plaut. Truc.* 1. 1. 63. Quem (h. e. me) infestum atque odiosum sibi esse memorabat. *Id. Pseud.* 1. 1. 28. odiosus mihi es. *Lege, vel tabellas redde. mi fas rabbia: mi muovi a sdegno.* et *Ter. Phorm.* 5. 7. 44. si esse odiosi pergitis. *Plaut. dicitur Curc.* 4. 4. 16. Mihi si pergis molestus esse. *Lucet.* 4. 1165. *Lachmann.* At flagrans, odiosa, loquacua, Lampadium fit. *Ovid. Remed. am.* 474. Quid lacrimas, odiose senex? — b) De rebus et de abstractis. *Plaut. Rud.* 4. 5. in fin. Inapta et odiosa anatio. *Id. Truc.* 4. 1. 7. Dona odiosa iogrataque. *Cic. Amic.* 20. 71. Odiosum sane genus hominum officia exprobrantium. *Cf. Phædr.* 2. 5. ardelionum natio Sibi molesta et aliis odiosissima. *Rursus Cic. Senect.* 2. 4. Quæ (senectus) plerisque senibus sic odiosa est. et 1. *Off.* 36. 130. Palæstrici motus sæpe sunt odiosiores. *Ovid.* 1. *Art. am.* 489. Nere aliquis verbis odiosas offerat aures. *Id. Heroid.* 19. 21. odioso concita vento æquora. *Cic. Orat.* 8. 25. Nullum verbum insolens, nullum odiosum ponere audebat. *Id.* 6. *Att.* 3. Odit enim provinciam et hercule nihil odiosum, nihil molestus. *Id. Rosc. com.* 6. 16. Quorum alterum est gravius, et odiosius; alterum levius et facilius. *Id.* 3. *Orat.* 13. 51. Quoniam hæc satis spero, molesta et putida videri, ad reliqua aliquanto odiosiora pergamus. *Al. leg.* operosiora. *Nepos Alcib.* 2. Odiosa multa delicate jocoseque fecit. — *Odiosum est, ingratum est, riosce dispicevole.* *Cic. Senect.* 14. 47. Cupidis rerum talium, odiosum et molestum est carere. — De eo, quod simul cum molestia periculum aut incommodum conjunctum habet. *Cic.* 1. *Phil.* 11. 27. Video, quam sit odiosum, habere eundem iratum et armatum. *Ter. Hecyr.* 3. 4. 9. Ita usque adversa tempestate isti sumus. *PAR. Odiosum!*

ODIUM, ii, n. 3. (odi) invidia, offensio, μῖσος (It. odio, aversione; Fr. haine, aversion, dégoût, répugnance, éloignement, inimitié; Hisp. aversion, odio, inimiticia; Germ. der Hass; Angl. hatred, hate, grudge, ill-will, malevolence, animosity, aversion).

I.) Proprie. — a) In singulari num. *Cic.* 4. *Tusc.* 9. 21. Odium esse ira inveterata. *Id. Balb.* 13. 30. Gens dissidens a populo R. odium quoddam atque dissidium. *Veget.* 3. *Milit.* 10. a med. Odium civile ad inimicorum perniciem præceptum est, ad utilitatem suæ defensionis incautum. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 1. 1. (3). Tum Cn. Domitius, ut erat vehemens natura, præterea accensus odio quod ex æmulatione avidissimum est, etc. *Cic.* 2. *Verr.* 12. 35. In odium offensionisque populi R. irruere. *Tac.* 3. *Ann.* 10. Odium et invidia apud multos valent. *Cic.* 2. *Fin.* 24. 79. et 10. *Att.* 8. Venire in odium acerbissimum perdit multitudinem. *Nepos Lysand.* 1. Pervenire in odium Græciæ. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 8. 27. (106). Omnibus odio venire. *Cic. Prov. cons.* 10. 24. Est mihi odium cum aliquo. *Id.* 12. *Fam.* 10. ad fin. et *Mur.* 40. 87. Esse odio alicui. *essere in odio.* et 2. *Att.* 21. Esse alicui in odio. *Id. pro leg. Manil.* 22. 65. apud aliquem. *Id.* 2. *Verr.* 14. 42. Magno odio esse apud aliquem. *Ovid. Remed. am.* 124. Odio habere verba momentis. *Plaut. Men.* 1. 2. 2. et *Pers.*

2. 2. 24. Quod viro esse odio videas, tute tibi odio habeas. *Cic. Amic.* 1. 2. Capitali odio dissidere ab aliquo. *Id.* 11. *Att.* 17. Aliquorum odium subire. et 1. *Off.* 42. 150. Incurrere in odia hominum. *Id. Fatin.* 3. 6. Quum odium diuturnum, quod in bonos jam inveteratum habebatis, saturare cuperetis. *Juvenal.* 15. 34. Immortale odium, et numquam sanabile vulnus. *Nepos Att.* 10. Magno odio in aliquem ferri. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 8. 29. (117). Odium conciliare alicui. *Id.* 8. *ibid.* 13. 26. (68). gerere adversus aliquem. *Cic. ad Quirit.* 1. 1. concipere in aliquem. *Quint.* 3. *Amor.* 11. 43. movere. *Cic.* 2. *Orat.* 51. 208. struere. et *ibid.* creare. et 1. *Invent.* 53. 103. concitare. *Id. Dom.* 17. 14. placare. *Id. Rabir.* *Post.* 6. 13. restinguere. *Id. Marcell.* 10. 31. inflammare. et *ibid.* tenere. *Id.* 9. *Att.* 1. incendere alicuius in alterum. *Liv.* 4. 32. extr. explere. *Tac.* 13. *Ann.* 15. intendere. et 1. *ibid.* 10. remittere. *Cic. post red. ad Quirit.* 9. 23. Odium vel precibus mitigari potest, vel temporibus reipublice communique utilitate ileponi, vel difficultate nihiliscendi teneri, vel vetustate sedari. *Id.* 1. *leg. Agr.* 1. 2. Nomen imperii in commune odium vocare. *rendere odioso a tutti.* *Plin.* 17. *Hist. nat.* 1. 1. (3). Odio accensus esse. *Id.* 9. *ibid.* 62. 88. (145). *Agarary.* *Id.* 7. *ibid.* 27. 28. (100). laborare. *Cic.* 2. *Phil.* 36. 91. Magnum me cuiuspiam rei odium cepit. *Ovid.* 14. *Met.* 71. In odium alicujus quippiam facere. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 18. 76. (199). Odium vite facere. *far venire in odio la vita.* *Sic Quintil.* 1. 3. 11. Facere odium studiorum. — *Habere odium,* odio esse, odio laborare. *Cic.* 3. *ad Q. Fr.* 9.; *Petron. Satyr.* 84.; et *Seneca Ep.* 105. — Pro odisse *Cic.* 5. *Phil.* 14. Habere magnum odium servitutis. — *Suscipere odium,* subire, *incontrare.* *Cic.* 6. *Att.* 1. a med. Magnum odium Pompeji suscepisti. — Pro concipere, *concepere.* *Nepos Datam.* 10. extr. Suscipere odium erga aliquem. — b) In plurali num. *Cic. Mil.* 15. 39. Omnia in illum odia civile ardebant. *Id. Deiot.* 6. 18. Omnium odia in se convertere. *Cælius* apud *Cic.* 8. *Fam.* 3. Odia, quæ premunt aliquem, sublevare. *Virg.* 4. *Æn.* 622. Tum vos, o Tyrii, stirpem et genus omne futurum Exercete odiis. *Curt.* 4. 11. post init. Quid opus est armis, inter quos odia sublata sunt? *Justin.* 13. 3. 6. Sed nec procerum inter se odia cessabant. *Tac.* 4. *Hist.* 43. Quum glisceret certamen, hinc multi bonique, inde pauci et validi, pertinacibus odiis tenderent etc.

II.) Translate. ¶ 1. Transfertur ad naturalem discordiam rerum inanimatarum. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 5. 26. (87). Odium raphanis cum vite maximum; refugitque justa satos. *Id.* 2. *ibid.* 103. 106. (225). Quidam annes odio maris subeunt vada, sicut *Arethusa.* *Id.* 24. *ibid.* 1. 1. (1). Quercus et olea tam pertinaci odio dissident, ut altera in alterius serobe depactæ moriantur. ¶ 2. Metonymice est molestia, fastidium, noja, molestia, fastidium; ex his enim odium nascitur. *Plaut. Truc.* 1. 2. 23. Passiona mane. *ASTARH.* optime, odio esse. *Ter. Eun.* 5. 6. 2. Neque agri, neque urbis odium me unquam percipit. *Plaut. Pæn. prol.* 50. nisi molestum est, nomen dare volis voio (comædial: sin odio est, dicam tamen). *Id. Curc.* 4. 2. 13. genus est lenonium, Uli muscæque, culicesque, pedesque, pulicesque, Odio, et malo, et molestia. ¶ 3. De hominibus est — a) Odiosa assiduitas et molesta instantia, importunitas, assedio. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 48. Tundendo atque odio denique effecit senes. *Plaut. Asin.* 2. 4. 40. Perii hercle jam, hic me abegerit suo odio. et *b.* 2. 71. me quidem Miseram odio enecavit. *Horat.* 1. *Sat.* 7. 6. odio qui posset vincere regem. — b) Item aversatio, abominatio, abhorrimento, aversione. *Cic.* 4. *Att.* 2. Quum horas tres fere dixisset, odium et strepitu senatus coactus est aliquando petorare. ¶ 4. Per concivium dicitur de homine odioso. *Plaut. Mil. glor.* 3. 3. 48. rogare mirum est, Populi odium quin noverim. et *Rud.* 2. 2. 13. Deorum odium atque hominum, et *Bacch.* 4. 7. 22. Qui terræ odium inambulat, et jam nihil sapit. ἐρόσιον ἀχθός ἀποίρης. *Cf. Justin.* 11. 3. 10. Odium eos (*Thebanos*) omnium populorum esse. *Horat.* 1. *Ep.* 2. 62. Dum pænas odio per vim (iracundus)

festinat inuito. h. e. adhuc inuito eo, quem odit. ¶ 5. De eo, qui odit alterum. *Plaut. Pæn.* 1. 2. 139. et 180. Obscuro hercle te, voluptas hujus, atque odium inuim, Hujus amica mammeata, mea inimica et malevola.

ODO, onis. V. UDO.

ODONTAGOGUM, i, n. 2. ὀδονταγωγόν, ab ὀδούς, ὄντος dens et ἄγω, ἀγάγω duco, instrumentum, quo dentes e gingivis educuntur. *Cael. Aurel.* 2. *Tard.* 4. n. 84. Erasistratus plumbeum inquit odontagogum (quod nos dentiducum dicere poterimus) apud Delphos in Apollinis templo ostentationis causa propositum, quo etc.

ODONTITIS, idis. f. 3. ὀδοντίτις, herba inter fœni genera est, cauliculis densis ab eadem radice, geniculatis, triangulis, nigris: in iis folia habet parva, et semen in alis herode simile, florem purpureum. Cauliculi decocti dentium dolori medentur: unde nomen; nam ὀδούς, ὄντος dens. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 84. (108).

ODONTOTYRANNUS, i, m. 2. ὀδοντοτύραννος, bestiae nomen ab ὀδούς, ὄντος dens, et τύραννος tyrannus: aliis ea videtur quam mastodontem, aliis vero quam liocorno nos Itali vocamus. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (edente A. Maio) 3. 33. Non tamen prius numerata saevities animantium receptum consulit, quam id animal supervenisset, quod regnum quidem tenere in hacce bestias dicitur: nomen autem odontotyrannum vocant eam (V. IS.) bestia: facie elephantis quidem est, sed magnitudine etiam hujus animalis longe proventus, nec minor etiam saevitudine hominibus egregie saevientibus. *Odontotyrannum* memorant etiam *Cedrenus Collect. Bysant.* T. 9. p. 153. et *Glycas ibid.* T. 11. p. 142. - 143.

ODOR, oris, m. 3. Dicitur et *odos* in recto, ut *colos, labos, vapos* etc. *Lucret.* 6. 952. permanat odos, frigusque, vaposque. Ita legit etiam *Non.* p. 487. 8. *Merc.*, (sed *Lachmann.* leg. odor). Adde *Plaut. Capt.* 4. 2. 35., quemadmodum legit etiam *Priscian.* 1. p. 557. *Putsch.*; et *Sall. Jug.* 44. ed. *Kritz.* V. COLOS init. — Odor (quod, ratione habita etymi, conjungi potest cum ὄδω et saepius ὄδω odor, unde et ὄζω oleo, odorem emitto) est qualitas rerum, quae naribus et odorando percipitur (It. *odore*, *ulimento*; Fr. *odeur*; *Hisp. olor*; Germ. *der Geruch*; Angl. *a scent, smell, savour, odeur*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cic.* 2. *Nat. D.* 56. 141. Nares, eo quod omnis odor ad supera fertur, recte sursum sunt. *Lucret.* 4. 675. res multas esse necesse est, unde fluens volvat varius se fluctus odorum. *Catull.* 68. 144. Odore fragrans. *Cic. Senect.* 17. 59. Suavitas odorum, qui afflantur e floribus. *Id.* 5. *Verr.* 9. 23. Ut odor Apronii leterrimus oris et corporis, quem ne bestiae quidem ferre possent, uni isti suavis et jucundus videretur. *Phaedr.* 3. 1. Odoram avidè trahere naribus. *Cels.* 7. 29. Odor foedus. *Virg.* 4. G. 49. gravis odor. *Sall. fragm.* apud *Philargyr.* ad loc. *Virg. cit. levis.* h. e. suavis at gratus. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 25. 96. (169). non inelegans. *Id.* 27. *ibid.* 8. 41. (64). asper. *Id.* 20. *ibid.* 17. 71. (182). excitatissimus. *Id.* 12. *ibid.* 19. 43. (97). mollissimus. *Id.* 21. *ibid.* 7. 18. (36). acar. et *ibid.* (37). acutus. *Id.* 15. *ibid.* 28. 33. (110). dilutus. *Id.* 12. *ibid.* 17. 40. (79). aggravans capita. et *ibid.* 37. (76). farus, et quodammodo solitudinem redolens. *Id.* 15. *ibid.* 3. 4. (18). argutus. *Id.* 13. *ibid.* 2. 3. (19). potentissimus. *Id.* 7. *ibid.* 15. 13. (64). dirus. *Id.* 21. *ibid.* 4. 10. (14). angustus. h. e. minus late se spargens. *Id.* 12. *ibid.* 25. 44. (120). Succus odore austerus. *Val. Flacc.* 4. 493. fragrat acerbus odor. *Juvenal.* 11. 74. odoris mala recentia. *Virg.* 2. G. 132. arbor late jactans odorem. *Id.* 1. *Æn.* 407. Ambrosiæque comæ divioium vertice odorem spiravere. *Horat.* 2. Od. 15. 7. Violaria spargunt odorem. *Prudent.* 10. *peri steφ.* 335. arbores, quæ sunt ndori, quæque vernant esui. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 7. 18. (35). Odor hebetatur. *Id.* 13. *ibid.* 1. 2. (7). evanescit et defluit. *Id.* 28. *ibid.* 9. 38. (143). aboletur. *Id.* 13. *ibid.* 8. 16. (59). Odoris vehementia. *Id.* 12. *ibid.* 25. 54. (119). ignavia. *Id.* 31. *ibid.* 6. 32. (60). vastitas. *Id.* 19. *ibid.* 3. 12. (36). suavitas. *Id.* 5. *ibid.* 1. 1. (14). gravitas. ¶ 2. Spe-

ciatim, odores ioterdum suot res odoratae, aromata, unguenta, odori, aromi, profumi. *Cic.* 3. *Tusc.* 18. 43. Fasciculum ad nares adiovere, incendere odores. *Colum.* 12. *R. R.* 20. 5. Ad prædictum modum musti adjici debent ii odores, nardi folium, iris illyrica, costum etc. *Horat.* 1. *Od.* 5. 2. Perfusus liquidis odoribus. *Tac.* 16. *Ann.* 6. Corpus differtum odoribus conditur. *Tibull.* 1. 3. 7. Assyrii odores. h. e. nardus, amomum etc. Sic *Lucan.* 8. 731. odores Eoi. — In singulari num. *Catull.* 68. 144.; et *Seneca Hippol.* 393. Assyrius odor. — Hoc sensu fere tus excipitur. *Cic.* 6. *Verr.* 35. 77. Ture, odoribusque incensis. et 7. *ibid.* 36. 146. Purpuram Tyriam, tus, atque odorea proferebant. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 269. vicum vendentem tus. et odores. Adde *Tibull.* 2. 2. 3.; et *Plin.* 5. *Ep.* 16. ¶ 3. Item interdum absolute de malo odore dicitur, *puzza*. *Varro* 5. *L. L.* 25. *Müll.* Locus putidus odoribus ex sulfure et alumine. 41. At *Müllerus* legit: Quod putidus odor ibi ex etc. *Sall. Cat.* 55. ed. *Kritz.* Locus odore foedus. *Id.* *Jug.* 44. ed. *Kritz.* Quom odos, aut pabuli egestas locum mutare subegerat. *Petron. Satyr.* 117. *sub fin.* Tollebat subinde altius pedem, et strepitu obscæno simul et odore implebat. *Catull.* 71. 6. Odore affligere aliquem. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 2. 28. (59). Acetum scillimum odorem nris tollit. *Sueton. Cal.* 26. *sub fin.* Offensus putrefacti cerebri odore. Adde *Val. Flacc.* 4. 455. Sic *Ovid.* 7. *Met.* 547. Omnia languor habet: silvisque agrisque visque Corpora fœda jacent; vitiantur odoribus auræ. h. e. cadaverum odoribus.

II.) Translate est iudicium, præsentio, sentore. *indizio.* *Cic. Cluent.* 27. 73. Canutius peritus homo, qui quodam odore suspicionis Stajenum corruptum esse sensisset etc. h. e. leviscula suspitione. *Id.* 4. *Alt.* 16. Res fuit ad interregnum, et est nonnullus odor dictaturæ. *Id.* 7. *Verr.* 61. 160. Odore aliquo legum recreatus. (de quo *Cic.* loco agit *Capell.* 5. p. 166.). *Id.* 3. *Orat.* 40. 161. Odor urbanitatis. *Lactant.* 6. 12. a med. Quasi odore quodam veritatis retenti.

ODORABILIS, e, adject. Idem atque odoros. *Isid.* 4. *Orig.* 12. Thymilama, lingua Græca, quod sit odorabile.

ODORAMEN, inis, n. 3. idem atque odoramentum. *Macrob.* 1. *Saturn. præf. a med.* Confusura videlicet omnium succos odoraminum in spiramentum unum.

ODORAMENTUM, i, n. 2. cosa odorifera, aromi, odore, ἀρώμα, res odorata, odores. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 71. Odoramenta, quibus condire vina consueverint. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 7. 7. (29). Pretiosiora odoramenta admiscera. *Cael. Aurel.* 2. *Tard.* 1. n. 37. At si odorandi officium fuerit paralyti vitiatum, erunt adhibenda acriora odoramenta, ut ex aceto et sale atc. V. et ODORATIO II. *Inscript.* apud *Gruter.* 1122. 12. D. D. GEMINIAE P. FIL. MAXIMAE STATVTA ODORAMENTA EX HS. ∞ ∞ ∞ PRIMA MATER MISERRIMA FILIAE CARISISSIMAE ANN. XVIIII.

ODORARIUS, a, um, adject. ad odores pertinet, ut *Odoraria myrrha*, *Plin.* 12. *Hist. nat.* 16. 35. (70). MAGISTER ODORARIUS, *Inscript.* apud *Reines.* cl. 11. n. 81. h. e. qui odoramenta, aut unguenta conficit et vendit, myrobrecharius: etenim in *Gloss. Philoz.* Odorarius, ἀρωματοπώλης. V. ODARJARIUS.

ODORATIO, onis, f. 3. ¶ 1. Est actus odorandi, olfactus, odoramento, odorato, ὀσφρησις. *Cic.* 4. *Tusc.* 9. 20. Qualis est hæc aurium delectatio, tales sunt oculorum, at tactionum, et odorationum, et saporum. ¶ 2. Item ipse odorandi sensus, *Vodorato. Lactant. Opif. D.* 10. Auditus in duas aures, visus in duas acies, odoratio in duas nares a summo artifice divisa est. *Cael. Aurel.* 2. *Tard.* 1. n. 38. Post sternutationem vero magis odoramenta atenda probamus. Hæc enim vehementius odonrationis movent officium.

ODORATIVUS, a, um, adject. odoratus. *Apul. Herb.* 79. *sub fin.* Samen nigrum odorativum.

ODORATUS, a, um. V. ODORO et ODOROE.

ODORATUS, us, m. 4. (odnror) olfactus, actus odnrandi, *Vodorare*, ὀσφρησις.

I.) Proprie. *Cic.* 2. *Nat. D.* 63. 158. Eorum jucundus non gustatus solum, sed odoratus etiam et adspetus.

II.) Translate. ¶ 1. Est sensus, seu facultas odorandi, odorato, ἢ senso dell'odorato. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 7. 20. Nihil necesse est de gustato et odorato loqui. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 4. 3. (10). Insecta habent oculos, aliqua et odoratum. ¶ 2. Item odor, odore. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 13. 95. (151). Cicutæ folia coriandri teneriora, gravi odoratu.

ODORIFER, fœra, fœrum, adject. (odor et fero) gratum odorum ferens, odoros, odoratus, odorifero, odoroso, πολυοσμος.

I.) Proprie. *Propert.* 2. 10. 23. Desit odoriferis ordo mihi lancibus. *Sil. It.* 16. 310. odoriferis aspergit floribus aras. — *Plin.* 5. *Hist. nat.* 11. 12. (65). Arabia odorifera. h. e. odoramentorum ferax; nam, ut est apud *Tibull.* 4. 2. 18. Cultor odoratæ dives Arabs segetis. Sic *Ovid.* 4. *Met.* 299. Gens odorifera. h. e. Persæ.

II.) Translate. *Seneca Ep.* 33. Desideras adscribi aliquas voces nostrorum procerum. Non fuerunt circa bosculos occupati; totus contextus illorum virilis est, et mor. Non est ergo, quod exigas excerpta et repetita: continuum est apud nostros, quidquid apud alios excerpitur. Non habemus itaque ista odorifera, nec emptorem decipimus, nihil inventurum, quum intraverit, præter illa, quæ in fronte suspensa sunt. h. e. antologie. Alii perperam leg. oculiferia, vel oculiferia, quæ sunt nonstra verborum. V. ANTHOLOGICA at ANTHOLOGUMENA.

ODORIFICATUS, a, um, particip. ab inusit. odorifico, odoratus. *Ambros. Ep.* 8. 64. Propago vitis odorificata myrrha et ture.

ODORISEQUEUS, a, um, adject. odorem sequens, odorans, odore vestigans. *Liv. Andronicus* apud *Terentian. de metr.* p. 2426. *Putsch.* Dirige odorisequos ad certa cubilla canes. *Fersus* μύρρος. Agnoscit hanc vocem etiam *Servius* ad illud *Virg.* 4. *Æn.* 132. et odora canum vis.

ODORO, as, avi, atum, are, a. 1. (odor). Part. *Odoratus* in fin. — Odorare est odore imbueri, odorum facere, dare odore, profumare, ἀρωματίζω. *Ovid.* 15. *Met.* 734. et odorant aera fumis. *Colum.* 9. *R. R.* 4. 4. Crocus colorat odoratque mella. *Avien. Arat.* 1430. at cælum sulphure odorat. — Hinc Part. præter. pass.

Odoratus, a, um, adjective usurpatur, unde *Comp. Odorator* et *Sup. Odoratissimus* 1. ¶ 1. Est gratum odorem habens, odorifer, ὀσφρής (It. odoroso, odorifero; Fr. qui a de l'odeur, odoriferant; *Hisp. odorifero*; Germ. riechend, duftend, wohlriechend; Angl. sweet-smelling, fragrant, odorous). *Virg.* 2. G. 119. Quid tibi odorato referam sudantia ligno Balsama? *Id.* 7. *Æn.* 13. Urere odoratam cedrum. *Ovid.* 2. *Fast.* 703. Hortus odoratis suberat cultissimus barbis. *Colum.* 8. *R. R.* 17. 13. Odorata pabula. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 7. 18. (35). Dulcia raro odorata itaque et vina mustis odoratiora. *Id.* 28. *ibid.* 8. 28. (108). Odoratissimi flores. *Id.* 26. *ibid.* 8. 50. (83). Herba odorati saporis et jucundi. *Ovid.* 1. *Art. am.* 521. Nec male odorati sit tristis anbelitus oris. — *Sil. It.* 17. 658. Odorati Indi. h. e. quorum regio odnramentorum ferax. Sic *Tibull.* 1. 5. 36. odorati Armenii. et *Propert.* 4. 5. 64. Raptave odorato carbasa lina duci. h. e. regi, vel imperatori Parthorum vel Assyrium, quorum contamina est Arabia odorum farax. ¶ 2. Item odorem aliunde habans, odore imbuitus, profumato, odoroso. *Horat.* 3. *Od.* 20. 14. Sparsum odoratis bumerum capillis. *Id.* 2. *ibid.* 11. 15. rosa Canos odorati capillos. Ἑλληνισμος. *Claudian.* 1. *Laud. Stilich.* 58. ndoratæ aræ. h. e. ture fumantes. *Ovid.* 2. *Art. am.* 734. Sertaque odnratæ myrtea ferte comæ. Adde *Propert.* 3. 12. 28.; et *Val. Flacc.* 6. 129.

ODOROR, aris, fltus sum, ari, dep. 1. (odnr). Part. *Odorans* I. at II.; *Odoratus* et *Odorandus* II. — Odorari est olfacere, odorem percipere, ex odore aliquid deprehendere, ὀσφραίνωμαι (It. odorare, ammasare, fustare; Fr. sentir, chercher, à reconnaître à l'odeur; *Hisp. oler*; Germ. rie-

chend untersuchen, wittern; Angl. *to smell at, smell, smell out, scent, hunt out, track*).

I.) Proprie. *Plaut. Men.* 1. 2. 55. Agedum, odorare hanc, quam ego habeo pallam: quid olet? *Id. Mil. glor.* 2. 2. 113. Ibo odorans, quasi canis venaticus. *Colum.* 6. *R. R.* 2. 5. Narns boum perfricato, ut hominem discant odorari. *Horat. Epod.* 6. 10. prolectum cibum odorari. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 69. 88. (191). Aquilae clarius cernunt, vultures sagacius odorantur.

II.) Translate est explorare, investigare, quere-re, tentare, *ricercare, indagare, spiare, andar in traccia.* *Cic.* 6. *Ferr.* 13. 31. Ita odorabantur omnia et pervestigabant, ut, ubi quidque esset, aliqua ratione invenirent. *Id. post. relit. in Senat.* 6. 15. Hi voluptates omnes vestigant, atque odorantur. et 4. *Ferr.* 54. (135). Quid cuique accidisset, quid cuique esset necesse, indagare et odorari solebat. *Id. 4. Att.* 8. *extr.* Tu velim e Fabio, si quem habes aditum, odorere, et istum convivam tuum degustes. *Id. 2. Orat.* 44. 186. Omni mente in ea cogitatione curaque versor, ut odorere, quam sagacissime possim, quid sentiant, quid existiment, quid expectent. *Id. 14. Att.* 22. Cupio odorari diligentius, quid futurum sit. *Id. Pis.* 34. 83. An tu parum putas investigatas esse a nobis labe imperii tui stragesque provinciarum? quas quidem nos non vestigiis odorantes ingressus tuos, sed totis volutationibus corporis et cubilibus persecuti sumus. *Id. Cluent.* 30. 82. Albiana pecunia vestigiis ne nobis odoranda est, an ad ipsum cubile, vobis ducibus, venire possumus? *Id. 2. leg. Agr.* 24. 65. Committite his hominibus haec omnia, quos odorari hunc decemviratum suspicamini. h. e. cupide petere, anxie quere-re. *Id. 4. Att.* 14. Tu velim, si quid forte novi habes, et si quid forte de comitiis, de republica (soles enim haec festine odorari), scribas ad me. *presentive, aver sentore.* Al. *leg. festive.* — *Tac. Dial. de Orat.* 19. Si quis odoratus philosophiam, et ex ea locum aliquem orationi suae insereret, in caelum laudibus ferebatur. h. e. leviter degustasset.

ODORUS, a, um, adject. (odor). Comp. *Odorior* et *Sup. Odorissimus* 1. — Odorus, vox fere poetica, ¶ 1. Est gratum odorem emittens, *di buon odore, odoroso, εὐσμος, Ovid. V. Met.* 87. Odorus nos. *Id. 1. Art. am.* 287. odora arbor. h. e. myrrha. *Stat.* 6. *Theb.* 104. et odoro vulnere pinus Scinditur. *Seneca Oedip.* 496. odorum thymum. *Martial.* 6. 80. Tantus veris bonos, et odorae gratia Florae. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 17. 69. (177). Optimum autem Creticum; nam et jucunde olit. Proximum Smyrnaeum, odorius. *Isid.* 17. *Orig.* 9. Herba sulva, comosa, odorissima. et *ibid.* Radicibus nigris, odorissimis atque acerrimis. ¶ 2. Item graveolens. *Claudian. VI. cons. Honor.* 324. Lustralem sic rite facem, cui lumen odorum Sulfure caeruleo nigroque bitumine fumat etc. et *Cons. Prob. et Olybr.* 236. et Nar viliatus odoro Sulfure. ¶ 3. Item qui sagaciter odoratur. *Virg.* 4. *Aen.* 132. Massylique ruunt equites, et odora canum vis.

ODOS. V. ODOR init.

ODYNOLYTES, æ; m. 1. οδυνολύτης, h. e. solventem dolores (ab οδύνη dolor et λύω solvo) appellatur moram pitaeam, quod adalligata gravidis partus solveret, et dolores sedaret, teste *Plin.* 32. *Hist. nat.* 1. 1. (6), ubi al. leg. *odynolyon-tem*, quod idem significat.

OE

OECONOMIA, æ, f. 1. *oconomia, οικονομία*, rei familiaris cura, dispositio, distributio et recta administratio. Graeca vox, et Graeci usus: ab οίκος domus et νέμω distribuo. — Translate accipitur pro quavis dispositione atque ordine, *disposizione, ordine, distribuzione.* *Quintil.* 3. 3. 9. Herma-goras iudicium, partitionem, ordinem, quæque elocutionis sunt, subjicit *oconomia*, quæ, Graece appellata ex cura rerum domesticarum et hic per abusu-nem posita, nomine Latino caret. *Id. 1.*

8. 17. Præcipue vero illa infligat animis, quæ in *oconomia* virtus, quæ in decore (al. decore) rerum. Adde *Auson. Periorh. Iliad. init.* Utuntur etiam *Cic.* 6. *Att.* 1. et *Vitruv.* 1. 2., sed Graece.

OECONOMICUS, i, m. 2. *economico, οικονομικός*, ad *oconomiam*, hoc est rectam rei familiaris curam et distributionem pertinens.

I.) Proprie. *Cic.* 2. *Off.* 24. 87. Has res commodissime Xenophon Socraticus persecutus est in eo libro, qui *oconomicus* inscribitur: quem nos e Graeco in Latinum convertimus. *Gell.* 15. 5. in *fin.* Cicero in *oconomico*: *Quum vero affecta ætate etc.*

II.) Translate, ut dictum est in voce præced., *Quintil.* 7. 10. 11. Illa enim potentissima est, quæque vere dicitur *oconomica* totius causæ dispositio, ubi assumendum præmium, ubi omit-tendum, ubi ntendum expositione continua, ubi partita etc.

OECONOMUS, i, m. 2. *oconomus, οικονομός*, rei familiaris administrator et custos. *Imp. Justinian.* *Cois.* 1. 3. 42. a *med.* usurpat de eo, cui cura rerum Ecclesiasticarum commissa est. Sic *Imp. Leo et Anhem.* *ibid.* 33. a *med.* In causis Ecclesiasticis nullum alium conveniri fas sit, nisi eum, quem dispensatorem pauperum, id est *oconomum* Ecclesie episcopi tractatus elegerit. *Imp. Irad.* et *Honor.* *Cois. Theod.* 9. 45. 3. Etiam ii, quos *oconomos* vocant, hoc est qui Ecclesiasticas consueverunt tractare rationes. Adde *Hieronym.* *Ep.* 18. ad *Eustorh.* Quod, illecano reddidit, fertur ad *oconomum.* *Isid.* in *epist.* ad *Leud. fr.* § 5. enumerat munia *oconomi.* *VB.* De nom. propr. V. ONOM.

OEUMENE, es, f. 1. οἰκουμένη, scil. γῆ. habitabilis terra; particip. præter. pass. ab οἰκίζω habitato. *Aggen. Urbic. de contron. agror.* p. 62. 3. *Zachmann.* *Oconomem* autem, hoc est habitabilis et cognita terreni portio, ad notitiam spatiorum incrementis redigitur ambrarum. Adde *ibid.* p. 61. 17.

OEUMENICUS, a, um, adject. οἰκουμένης; ad universam terram habitabilem pertinens. V. vocem præced. in mammo Caracalla colonie Heliopolitane apud *Eckhel.* *D. Y. U. T.* 3. p. 336. UERTAMEN SACRVM CAPITOLINVM OEUMENICVM ISELASTICVM HELIOPOLITANVM, in alio Elagabali urbis sidonis apud eund. *ibid.* p. 372. UERTAMEN SACRVM PÆNEDECVM OEUMENICVM ISELASTICVM.

OEUS, i, m. 2. οἶκος, apud Graecos domum significat. Dicitur etiam de certa domus parte, sala ad uso di turcica. *Vitruv.* 6. 10. In his locis intrusus constituantur oculi magni, in quibus matres familiarum cum laudibus habent sessiones. et moe. Habent eae domus ad meridiam præciantes æcos quadratos tam ample magnitudine, ut facilius in eis triclinis quatuor stratis etc. In his oculis liunt virilia convivia. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 25. 60. (184). Sosus Pergami stravit quem vocant asaroton *ocon*, quoniam purgamenta comæ in pavementis etc.

OEANTHE, es, f. 1. οὐρανθή, ab οἶνος vinum et ἀνθή flos. ¶ 1. Est una vitis silvestris, quum floret, idest quum optime olet: seu ipse vitis labruscae flos. Utuntur eo ad oleum scicimium, sic-cato in umbra, et in eadus condito. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 28. 61. (132). et 23. *ibid.* 1. 14. (19); item *Pallud.* 7. *R. R.* 11., ex quibus apparet, sic dici etiam ipsam ex eo confectam conditu-rum. ¶ 2. Item herba in patris nasens, folio pastinacæ, radice magna, numerosa. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 24. 95. (167). ¶ 3. Item avis quie-dam statos latebræ dies habens, nimpè exoriente Sirio occultans se, prolisusque in ejus occasu. *Id.* 10. *ibid.* 20. 45. (87). quod 18. *ibid.* 29. 69. (292). parrain appellat. V. VITIPARRA.

OEANTHINUS, a, um, adject. οὐρανθίνος, ex *oantha* confectus, ut *Oeanthinum vinum*, *Plin.* 14. *Hist. nat.* 16. 18. (98). oleum, *Id.* 15. *ibid.* 7. 7. (29). unguentum, *Id.* 13. *ibid.* 1. 2. (5). Sic *Ciel. Aurel.* 2. *Tard.* 13. n. 158.; et *Theod. Priscian.* 2. part. 2. c. 13. *init.* *Oeanthinum* oleum.

OEANTHIUM, ii, n. 2. absolute, scil. unguen-tum, oleum. *Lamprid. Elagab.* 23. Fertur in eu-

ripis vino plenis navales circenses exhibuisse, pal-lia de *oanthio* fudisse. h. e. perfudisse.

GENELEMUM, i, n. 2. medicamentum vel un-guentum, quod ex vino et oleo constat, ab οἶνος vinum et ελαιον oleum. *Marcell. Empir.* c. 6. p. 91. retro ed. *Aut.* Lalanii uncia una et ene-lai uncia duabus, tritis et permixtis, caput per-unges.

GENIGENAE, apud *Paul. Diac.* p. 195. 2. *Müll.*, sunt vino guniti: ab οἶνος vinum et γένος genus. Pro vini geniti mallet alii legi *unigeniti*: ex an-tiquo more scribendi per *e*, quæ per u nunc scribuntur, ut *merus* pro *murus*, *maenio* pro *manio*. Ipse *Müllerus* legit: *Genigenos* uni-genitos. V. GENUS.

GENOCOCTUS, a, um, adject. idem atque *oenoga-ratus*, h. e. coctus cum vino: ab οἶνος vinum. *Petron. fragm. Tragar.* 47. *Burmans.* Mei ceci etiam vitulos *genococos* solent facere. *Id. ibid.* 74. Gallus adlatus est, quem Trimalchio jussit, ut *genococus* fieret. *Burmans* male *aeno cocos* et *aeno coclus* legit. *Apic.* 8. 7. *Floussas* porcel-lum, et *apathis*, sicut *oenogatum*. *Cod. Vatic.* habet *œnococum*.

GENOFERUS, a, um, adject. vinum ferens. *Pro-bus gramm. de nomine excerpta* p. 211. *Keil.* *OEnoferi*, non *oenofera*, quoniam masculino genere singulari numero hic *oenoferus*, non *oenofer* facit. Ceterum *Oenophorus* legitur tantum apud *Plin.* 34. *Hist. nat.* 8. 19. (70). et est nomen statue *Praxitelis*.

GENOGARATUS, a, um, adject. *oenogaro* con-ditus. *Apic.* 8. 7. *Porcellus* *oenogarus*.

GENOGARUM, i, n. 2. οἶνογάρον, condimenti genus ex vino et garo mixtum, ejus conficiendi rationem docet *Apic.* 1. 31. Sic *Marcell. Empir.* c. 20. p. 114. ed. *Aut.* Stomacho laboranti co-chleara prosunt, si aqua fervent et sic carbonibus torceantur, atque ita ex *oenogaro* sumentur impari numero. — *Divisita Seren. Sammon.* 18. 320. vinoque garoque *Perfusas* (cochleas) cape.

GENOMEL, mellis, n. 3. V. voc. seq.

GENOMELI, itos, n. 3. οἶνομέλες, potio ex auste-ro vino et melle composita, quam Latini mulsum appellant. Ejus conficiendi rationem *Colum.* 11. *R. R.* 41 et *Pallud.* 11. *R. R.* 17. tradit. Le-gitur apud *Ulp. Dig.* 33. 6. 9.; et *Marcell. Empir.* c. 8. *ret.* 7. p. 98. et c. 28. p. 128. retro ed. *Aut.* — *Alliam* forinam *genometum*, i, n. 2. exhibet *Isid.* 20. *Orig.* 3. *Genometum*, mustum melle admixtum. — Apud *Theod. Priscian.* l. 2. part. 2. c. 14. ed. *Aut.* legitur *struthii pulvis in œnomelle*; item apud eund. *ibid.* 16. p. 305. retro legitur *Ipsi vera stomacho pinguis dacty-las in œnomelle cortas et tritos impuro*. Vide-tur itaque lectio hæc vocabuli forma admittenda, *œnomel, mellis.* V. et OXYMELI, mellis.

GENOMELUM, i, n. 2. V. voc. præced.

GENOPHORUM, i, n. 2. οἶνοφόρον, oleum.

GENOPHORUS, a, um, adject. οἶνοφόρος, qui in vinum omnia vertit; ab οἶνος vinum et φέρω fero. *Horat.* 1. *Sat.* 6. 108. Quum Tiburte via prætorum quinque sequuntur Te pueri, lasanum portantes *œnophorumque*. *Cic.* 2. *Fin.* 8. 23. Quibus vi-num defusum e pleno sicut *œnophoro*, ut ait *Lucilius*. Al. aliter leg. V. HIR. Adde *Lucilium* apud *Non.* p. 173. 16. *Merc.* et apud *Isid.* 1. *Orig.* 36. et 20. *ibid.* 6.; item *Pers.* 5. 140.

GENOPHORUS. V. GENOFERUS.

GENOPOLIUM, ii, n. 2. *magazzino da vino, taverna, bottola, οἶνοπώλειον*, taberna vinaria. *Plaut. Asin.* 1. 3. 48. Quum a pistore panem petinus. vinum ex *œnopolio*.

GENOTROPUS, a, um, adject. οἶνοτρόπος, qui in vinum omnia vertit; ab οἶνος vinum et τρέπω verio. *Dict. Cret.* 23. Ceterum frumenta, vinum atque cibi necessaria Anius et ejus filia præbue-re, quæ *œnotropæ* et divinæ religionis antistites memorabantur. V. ANIUS in ONOM.

GENOTHERA, æ, f. 1. οἶνοθήρα, et

GENOTHERIS, idis, f. 3. οἶνοθήρις, herba, quæ

in vino pota vigilias sedat: ab οἶνος vinum et ζῆρα fera. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 11. 69. (111). *Oenothera*, sive onuris, hilaritatem afferens in vino. Hæc in potu data feras quoque mitigat. *Id.* 24. *ibid.* 17. 102. (167). *Cratevas* (*adjecit*) oenotheridem, cujus aspersu et vino feritas omnium animalium mitigaretur. *Sillig.* vero in *lib.* 26. *loc. cit.* legit *Omotheras*, sive *onear*, hilaritatem etc.

OENUS, a, um, adject. unus, apud priscos, ut *cero curo, cesus usus, mærus murus, ætier utier.* *Cic.* 3. *Legg.* 3. 9.

OENISTICE, es, f. 1. οἰονιστικῆ, scientia auguralis: ab οἰωνός *augurium.* *Capell.* 9. p. 303. Tunc *Plæbus* inquit: Oenistice tertia est, per quam tripus illa ventura denunciat, atque omnis emittit nostra cortina.

ÆSTRUS, i, m. 2. *assillo, tafano, οἴστρος*, insecti genus, quod a Latinis *asilus* appellatur.

I.) Proprie. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 16. 16. (47). Nascuntur in extremis favis apes grandiores, quæ ceteras fugant: æstrus vocatur hoc malum. *Virg.* 3. *G.* 146. Est lucos Silari circa, illicibusque virentem *Plurimus* Alburnum volitans, cui nomen asilo Romanum est, æstrum Graji vertere vocantes, Asper, acerbæ sonans, quo tota exterrita silvis Diffugiunt armenta.

II.) Translate. Per metonymiam sumitur pro furore: quia hoc animal Juno in pellicem suam Io immisso, eam in furorem convertit, ut *Virg.* ait *loc. cit.* Unde poetæ divino furore correpti, æstro percilli dicuntur. *Stat.* 1. *Theb.* 32. Tempus erit quum *Pierio* tua fortior æstro Facta canam. *Nemesian.* *Cyneg.* 3. Aonio jam nunc mihi pectus ab æstro Æstuat: ingentes *Helicon* jubet ire per agros. *Juvenal.* 4. 123. ut fanaticus æstro *Percussus*, *Bellona*, tuo divinat. *Paul.* *Diac.* p. 495. 3. *Müll.* OÆstrum furor Græco vocabulo. *Forcellinus* putat æstrum in hoc *Paul.* *Diac.* loco esse neutr. gen., nam et Græce οἴστρος; *Müllerus* vero accusativum esse suspicatur.

ÆSUS, usus. V. OENUS.

ÆSYPIUM, i, n. 2. *lana succida, οἴσπος, οἰόση*, pinguedo et immundities hærens in ovium velleribus nondum purgatis, vel succus lanæ sordida immundæque: ab οἴς ovis et πῶτος sordes, unde compositum οἴσπιση, μοῖ οἴση, tandem οἴσπη. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 2. 10. (35). Quin ipse sordes pecudum, sudorque fœtium et alarum adherentes lanis (æsyppium vocant) innumeros prope usus habent. In Atticis ovibus genito palma. *Id.* 30. *ibid.* 4. 10. (28). Maculas in facie æsyppium cum melle Corsico extenuat: item scobeni cutis in facie cum rossæo impositum vellere. *Ovid.* 3. *Art. am.* 213. *Æsypa* quid redolent, quamvis mittantur Athenis, Deimptus ab immundæ vellere succus ovis? Adde *Remed. am.* 354. *Cf. Cæc. Aurel.* 2. *Tard.* 1. n. 58. Dehinc lanam succidam quam æsyppion appellant, capilli jubet imponi. — Habet etiam varios usus in medicina. Nam medetur capitis doloribus, morbis comitialibus, igni sacro, podagræ, sedis vitæ, rimis, vulneribus, ut est apud *Plin.* 29. *Hist. nat.* 6. 36. (112). et 30. *ibid.* c. 4. 8. 10. 11. *sub fin.* 12. et 13.; et *Marcell.* *Empir.* c. 35. p. 138. *ed. Ald.*

ÆTIER pro utier, h. e. mi, antiquitus, ut *mærus* pro murus, et *cærotur* pro curator etc. *Festus* p. 246. 2. *Müll.* Hinc in *Vet. Tab. cænea Legis Thoræ*, quæ pertinet ad ann. V. C. DCXLVI, apud *Gruter.* p. 202. *lin.* 11. et *ed. Rudorff.* p. 147. *lin.* 11. NEI OVIS FACITO, QVONIVMS EI OETANTVR, PRVANTVR, HABRANT, POSSIDEANT. V. OENUS.

ÆTUM, i, n. 2. οἶτον, herbe genus in Ægypto, quæ fortasse est eadem atque *ajium.* *Plin.* 21. *Hist. nat.* 15. 52. (88). Mandunt et ætum, cui pauca folia minimaque, verum radix magna.

OF

OFELLA, æ, f. 1. deminat. ab offa (alterum) abijcit et primam corripit, ut *mamilla* a inam-

ma), parva offa, præsertim carnis translatiæ ac vilioris impensæ, picciolo pezzo di carne, o altra cosa comestibile, *ζωμίδιον, ψωπίον.*

I.) Proprie. *Juvenal.* 11. 142. Nec frustum capræ subducere, nec latus Afræ Novit avis noster tirunculus, ac rudis omni Tempore, et exigua frustis imbutus ofellæ. *Martial.* 12. 48. Me meus ad subitas invitet amicus ofellas: Hæc mihi, quam possum reddere, cæna placet. *Id.* 14. 221. cæjus semina *Craticula cum veru.* Parva tibi curva craticula sudet ofella: Spumeus in longa cuspidè fumet aper. *braciola.* et 10. 48. Et quæ non egeant ferro structoris ofelle. *Prudent.* 10. *περὶ στροφ.* 383. Aras ofellis obsecrare bubulis. — *Ofellas Ostienses, Apicianus, aprugnæ* etc. memorat *Apicius* auctor culinarius 7. 4., eamque conficiendarum rationem tradit. Sunt autem frusta carnis varie condita, et cocta.

II.) Figuratè, a similitudine *Seren. Sammon.* 46. 840. Manabit lactens caprilici succus ofellam. h. e. conglobatum et siccatum lac, seu succum. — NB. De cognom. *Roin.* V. ONOM.

OFFA, æ, f. 1. massa ex farre glomerata, et cocta in cibum: est ab Eol. ὄππα pro ὄππη, quod ab ὄπη *fortamen.* *Hesych.* ὄππαι, ὄπματα, καὶ ποροὶ μέλιτι δεδευμένοι. V. *Virg. loc. cit.* in I. h. μάζα (It. *boccone, schiacciata, focaccia*; Fr. *morceau, houchée, boule*; Hisp. *pedazo, bocada, bola*; Germ. *ein Bissen, e. Alöschen*; Angl. *a piece, cake, moibel*).

I.) Proprie. — a) *Festus* p. 242. 26. *Müll.* Antiqui offam vocabant abscisum globi forina, ut manu glomeratam pullem. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 8. 19. (84). *Ennius* antiquissimus vates, obsitiois famem exprimens, offam eripuisse plorantibus liberis patres commemorat. *Cir.* 2. *Divinat.* 35. 73. Avis inclusa in cava et fame enecta, si in offam pultis invadit, et si aliquid ex ore cecidit, etc. — b) Sic dicitur conglobatus cibus ex frugibus, aut pane, et variis condimentis. *Virg.* 6. *Æn.* 420. Melle soporatam et medicatis frugibus offam Objicit. *Varro* 3. *R. R.* 5. 4. de *avib. saginam.* Cibarii offas positas: eæ maxime glomerantur ex fœcis, et farre mixto. *Horon.* *Colum.* 8. *R. R.* 7. 3. de *gallin.* Cibus autem præbeatur heritæca farina, quæ quum est aqua conspersa et subacta, formantur offe, quibus aves saginantur. et *ibid.* 9. 2. de *turd.* Hieme offæ panis vino madefactæ ceteris opimant. et 17. 15. de *piscib.* Sordidi panis offe, vel si quæ sunt temporis poma concisa præbentur. *Pallad.* 4. *R. R.* 12. a *mel. de bubus.* In gulam demitte præsulsi adipis libratis offas. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 10. 51. (140). Negat canes latrare, quibus in offa rana viva data sit. — c) *Inter os et offam multa interveniunt*, proverb. *Catonis*, de quo V. in ANCEUS.

II.) Translate. ¶ 1. Est frustum carnis (unde *ofella*). Hinc *offa penita* absegsen carnis cum cauda, ut ex *Nævio Festus loc. cit.* docet. *Arnob.* 7. 24. *Offa penita* est, cum particula visceris cauda peccoris amputata. Ipse *Festus* p. 239. 23. *Müll.* Offa porcinæ cum cauda in cænis puris offa penita vocatur. *Plaut.* *Mil. glor.* 3. 1. 165. tolle hanc patinam, remove pernam, Aufer illam offam penitam. — Urbane *Id.* *Mil. glor.* a. 1. v. 49. *Edopol* memoria est optima. *Arrot.* offa me innot. ¶ 2. Per similitudinem dicitur de quacumque re in globi et rotundæ massæ modum convoluta et conformata. *Colum.* 12. *R. R.* 15. 4. de *fico rondiembu.* Hæc quam bene proculcaverint, et totam massam comminute licet permisenerint, mudicas offas follis ficulneis involvunt. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 9. 19. (35). Gummi in offas convolutum. *Id.* 13. *ibid.* 10. 19. (64). de *pomo pruni Ægyptiæ.* Purgatum tundunt, servantque ejus offas. *Id.* 33. *ibid.* 6. 34. (193). Stimmi uritur offis bubuli hmi circumlitium in clibanis. *Id.* 15. *ibid.* 7. 7. (26). *Amigdalinum* oleum fit ex amaris nucibus arefactis et in offam contusis. — Et de tumore a ictu. *Juvenal.* 16. 11. Et nigram in facie tumidis Iveribus offam. ¶ 3. Item de quacumque massa infirmâ. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 48. 72. (155). de *leporis marino.* In nostro mari offa infirmis, colore tui-

tum lepori similis. *Juvenal.* 2. 52. Quum tot artivis fecundam Julia vulvam Solverat, et patruo similes effunderet offas. h. e. fetus informes. *Pers.* 5. 5. quantas robusti carminis offas Ingeris?

OFFARCINATUS, a, um, particip. ab *inult. offarcino: carico di sagotti, o fardelli, suffarcinatus.* *Tertull.* 4. *advers. Marcion.* 24. Profactionem filiorum Israelis creator, etiam illis spoliis aureorum et argenteorum vasculorum, et vestium, præter oneribus consparsionum offarcinatum eduxit ex Ægypto.

OFFARIUS, a, um, adject. *Isid.* 20. *Orig.* 2. Offa est proprie frustum dentium, unde *offarii* coci, qui particulatim, id est offatim, excoquant.

OFFATIUM, adverb. λεπτομερῶς, particulatim, per frusta. *Plaut. Truc.* 2. 7. 52. Jam hercle ego te hic hac (*machæra*) offatim conficiam. *ti farò in bocconi.* V. CONCIPILO et vocem præced.

OFFAVĒO vel offaveo, es, ere, n. 2. (ob et faveo) multum favere. *Cyprian.* *Ep.* 1. ante *med.* Sic vitilis adherentibus obsecundans eram, et desperatione meliorum malis meis vultui Jam propriis ac vernaculis offavebam.

OFFECTIO, õnis, f. 3. tintura, infectus. *Arnob.* 5. 12. de *malis puniceis.* Quia de rubro exorta sunt sanguine, idcirco illis color est purpurei luminis offectione subluteus. Ita legit *Salmas.*; *Orellius* vero *suffectione*.

OFFECTOR, õris, m. 3. tintore, infector. *Paul.* *Diac.* p. 192. 10. *Müll.* Offectores, colorum infectores. *Id.* p. 112. 6. Infectores, qui alienum colorem in lanam conjiciunt: offectores, qui proprio colori novum officiant. V. *Guarini.* *Continuaz. de Festi duumv.* p. 13.; et *Bulleitin.* *Archæol. Napoli.* 12. p. 6. et 84. *Inscript.* apud *Henzen.* 7264. POSTVMVM PROCVLVVM ABNDILEM OFFECTORES ROC. — *Corn. Fronto* de *differ. verbor.* p. 2201. *Putsch.* alio sensu interpretatur. *Insector*, inquit, colorem mutat: offector officio obest.

OFFECTUS, a, um. V. OFFICIO.

OFFECTUS, us, m. 4. malum fascinum: a particip. *offectus, a, um.* *Grat.* *Cyneg.* 406. Ac sic effectus, oculique venena maligna Vicit tutela pax inpenetrata deorum.

OFFENDICULUM, i, n. 2. intoppo, impedimento, πεσοκομμα, id in quod offenditur, impedimentum, offensaculum. *Plin.* 9. *Ep.* 11. Sunt enim in hac offendicula nonnulla: circumfer oculos, et occurrent. *Paulin.* *Nolan. carm.* 27. 96. Tanquam offendiculi causam cognosceret ultro. Adde *Fulgent. interpr.* *Levit.* 19. 14., *Prov.* 4. 12., *Eccl.* 17. 22. et alibi sepe.

OFFENDIMENTUM. V. in voce sequent.

OFFENDIX, icis, f. 3. *Festus* p. 205. 2. *Müll.* Offendices aut esse Titius nodos, quibus apex (h. e. sacerdotum pileus) retineatur et remittatur. At *Veranius* coriola existimat, quæ sint in loris apicis, quibus apex retineatur et remittatur, quæ ab offendendo dicantur: nam quum ad mentam perventum est, offendit mentum. h. e. lo mantum incidit et incurrit, quum sub eo religetur. Hunc Festi locum compendio describent *Paul.* *Diacon.* p. 204. 1. sic habet: Offendices dicebant ligaturæ nodos, quibus apex retinebatur. Id quum pervenisset ad mentum, dicebant offendimentum. Sed hoc offendimentum neque est ex mente *Festii*, et aures Latinas offendit. — Fortasse ea loca ita sunt appellata, quia hinc et inde dependebant, et quasi *fendicæ* quædam erant, quam vocem vide suo loco. Hinc *Gloss.* *Isid.* Offendices, nodi, quibus libri signantur (*correctæ* ligantur). *Italice legacii.*

OFFENDO, õnis, f. 3. offensio *Africanus* apud *Non.* p. 146. 32. *Merc.* Quoque nunc offendo semper nostra sit mala procul.

OFFENDO, õis, di, sum, dere, a. 3. (ob et obsoleto tendo, teste ipso *Priscian.* 11. p. 923. *Putsch.*: et *defendo* et *insensus*). Part. *Offendens* 11. 3.; *Offensus* I. 1. et 2. et in fin.; *Offensusus* II. 1.; *Offendendus* II. 3. — Offendere est incurrere, impingere, includere in liquid, ἐπιδοῖν ἔχιο. προσκρίπτο (It. *urtare, inciampare, incon-*

trava, dar dentro; Fr. *heurter contre, donner contre, rencontrer*; Hisp. *achocar contra, echar contra, encontrar*; Gerin. *stossen oder treffen an oder auf etwas, anstossen, antreffen*; Angl. *to hit, strike, or run against, run or fall into*.

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu de rebus physicis est, ut diximus, incurere, impingere, incidere in aliquid, quod interdum lit, ut lesio, aut dammum accipiatur: et occurrit — a) Cum Accusativo tantum, et quidem — Offendi dicitur id corporis membrum, quo in aliquid impingimus, sive quod percussimus atque ledimus. *Turpilinus* apud *Non. p. 358. 24. Merc.* Caput ut offendi. *Sic Liv. 8. 6.* Lapsus per gradus, capite graviter offenso, impactus ino ita est saxo, ut sopiretur. *h. e.* graviter percusso latioque. *Cic. Cluent. 62. 175.* Cecidisse ex equo dicitur et latus offensus vehementer. *Colum. 5. R. R. 9. 11.* Arando ne coxam hos aliamve partem corporis offendant. *Auct. B. Hisp. 23.* Parumper ingressus pedem offendi. Hujus coincidentis viri casu audito, etc. *col. piede inciampò e cadde.* *Sic Ovid. 2. Fast. 720. et 10. Met. 452.* Ter pedis offensi signo est revocata. *Martial. 8. 75.* Expulsi offenso vittatum pollice talum. — Item ea ipsa res, in quam offensus, *offensa* dicitur, h. e. currendo vel alio modo icta et percussa. *Ovid. Heroid. 13. 87.* Quin foribus velles ad Trojam exire paternis, Pes tuus offenso lumine signa dedit. *Liv. 7. 36.* Supercandens vigilum strata somno corpora miles, offenso scinto prebuit somnium. *Apul. 9. Met.* Offenso lapide atque obtusis digitis terræ prostrernitur. *Plin. 11. Hist. nat. 24. 28. (82).* de tela aranei. Atque ut in plagis lineæ offensæ præcipitant in sinum. *Martial. 8. 33.* Crassior offensæ bulla tumescit aquæ. — Sic allegorice *Cic. Rosc. Am. 29. 79.* Restare tibi videbatur servorum nomen, quo quasi in portum confugere posses: ubi scopulum offensus ejusmodi, ut etc. — Similiter figurate *Id. Cic. 9. Fam. 2.* Quis est tam Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendant, nusquam incurrat? et *2. Orat. 74. 301.* Permulta sunt in causis circumspicienda, ne quid offendas, ne quo irruas. *Horat. 2. Sat. 8. 13.* alter Sublegit quodcumque jaceret inutile, quodque Posset cœnantes offendere. — b) Cum Accusativo ejus corporis membri, quod percussimus, et Accusativo cum præpos. *ad* vel Dativo rei, in quam incurrimus. *Quintil. 6. 3. 87.* Caput eum ad fornacem Fabium offensus. *sunt qui leg. demisisse. Colum. 2. R. R. 2. 26.* Ne coru bos ad stipitem vehementius offendant. *V. infra sub d. Horat. 2. Sat. 1. 77.* fragilis quærens illidere dentem, Offendit solido. *Forcellinus* addit et illud *Papinian. Dig. 22. 1. 1.* Arbitrio judicis usurarum modus ex more regionis constituitur, ita tamen, ut legi non offendant. Ita *Torrentin;* alii *legem.* — c) Cum Accusativo personæ aut rei in quam impingimus, et Ablativo rei qua personam aut rem aliam percussimus. *Plaut. Curc. 2. 3. 2.* fugite omnes, abite et de via decedite, Ne quem in cursu capite, aut cubito, aut pectore offenda, aut genu. *Id. Pœn. a. 2. v. 37.* Quid multa verba? ut quemque visco offenderant, Tam crebri ad terram accidebant, quam pira. *toccano. Lucret. 6. 791.* *Lachmann.* Nocturnumque recens existinctum lumen ubi acri Nilore offendi nares, consopit ibidem. *Varro 3. R. R. 16. 37.* Si quando inbris guttis uberibus offensæ (apes) jacent prostratæ et afflicte. — d) Cum præpos. *ad* aut in et Accusativo vel Ablativo loci, in quem quis offendi, adverbii more. *Liv. 28. 43.* Tamquam M. Atilius primo accessu ad Africam offenderit. *Sic figurate Phœdr. 4. 14.* Prometheus auctor vulgi fictilis, Qui simul offendi ad Fortunam, frangitur. — Rursus proprie *Solin. 40. ante med.* Cornua in se recurrentia, ut si quis in ea offenderit, non vulneretur. *Ovid. 4. Pont. 14. 21.* Ad veteres scopulos iterum devortor, ad illas, In quibus offendi naufragi puppis, aquas naufragò. ¶ 2. Latiori sensu, est invenire, reperire, quasi in rem incidendo, *trovare, abattersi, incontrare.* — a) Cum Accusativo tantum personæ aut rei, quam invenimus. *Ennius apud Cic. Rabin. Post. 11. 29. et 7. Att. 36. insit.* Si te secundo lumine hic offendero, Mori. *Ter. Eun. 5. 9.*

34. Si te in platea offenderu hac post unquam, peristi. et 4. 4. 5. paululum si cessassem, Domi non offendissem; ita jam adornabat fugam. *Claud. Quadrigarius* apud *Non. p. 359. 7. Merc.* Indè postquam aliquantum recessit, offendi montem, loca munita, res omnes habere quæ militibus opus sunt, ligna, aquam, pabulum. *Varro* apud *Non. ibid.* Roman regressus, ibi nihil offendi, quod ante annos quinquaginta reliqui. *Cic. 1. Fam. 9. circa med.* Non offendes eundem bonorum sensum, Lentule, quem reliquisti. *Plin. 13. Hist. nat. 13. 27. (84).* Ga. Terentium, agrum suum repastinantem, offensus arcam, in qua etc. *At Sillig. ex optimo Cod. leg. effodisse. Stat. 7. Theb. 18.* tot instant Plausibus, offensique sedent ad justa sepulcri. *h. e.* morantur in celebrandis justis funeris, in quod in itinere casu inciderunt. — b) Cum duplici Accusativo. *Plaut. Mil. glor. 2. 6. 4.* Nam egomet cubantem eam modo (nostræ) offendi domi. *Id. Pseud. 1. 2. 30.* Hæc, quam a foro revertar, facite ut offeudam parata. *Ter. Heaut. 2. 3. 44.* tenentem telam studiose ipsam offensus. *Id. Phorm. 5. 1. 31.* offendi adveniens, Quicum volebam, atque ut volebam, collocatam filiam. *Cic. 6. Verr. 28. 64.* Quod nondum perfectum templum offenderant. *Id. 2. Fam. 3.* Quid sentiam, aut scribam ad te postea pluribus, aut, ne ad ea meditare, imparatum te offendam. *h. e.* adibo, superveniens, *ti cogliero.* *Ci. Vepos Agesil. 2.* Quo tactum est, ut omnes imparatos imprudentesque offenderet. — c) Cum Adverbii. *Cic. 1. de republ. 38.* Quam ad villam venisset, et omnia aliter offendisset ac jusserat.

II.) Translate. ¶ 1. Sepe est injuriam facere, lædere, offensionem offerre, *offendere, disgustare, dare fastidium, mœcere;* et occurrit — 1.) Cum Accusativo, præcipue personæ; et quidem — a) Activa forma. *Cic. 3. Fam. 8.* Ex quo suspicio nata est, me exquisisse aliquid, in quo te offenderem. *Id. Balb. 26. 58.* Neminem unquam non re, non verbo, non vultu denique offendi. *Id. 1. Fam. 9. 17.* Neque vero ego mihi quidquam adsumo, quod quemquam malevolentissimum jure possit offendere. *Id. 1. ibid. 7. a med.* Eos non tam constantia in republ. nostra delectat, quam splendor offendi. *Id. 14. ibid. 1. extr.* Si me offendet loci celebritas, alio me conferam. *Id. 5. ibid. 7.* Quod verere, ne ejus animum offenderes. *Sic Id. 1. Att. 14.* Quæ jam tum offendere ejus animum intelligebam. *Id. 3. Fam. 8.* Hi sermones tuam existimationem non offendant. *Liv. 4. 44.* Ratis (iis), perseverantem (Sempronium) sub judicii tempore plebem offensurum. *V. Drakenbo gh. ad b. 1. Horat. Art. P. 451.* cur ego amicum Offendam in nuzis? *Nepos Att. 7.* Ipsum Pompejum non offendi. et *ibid. 2.* Neque sibi facultatem dari pro dignitate vident, quia alterutram partem offenderet. *Plin. 26. Hist. nat. 8. 37. (58).* Polyopodion offendi stomachum. *Id. 35. ibid. 10. 36. (97).* Ne colorum claritas aciem oculorum offenderet. — b) Passive. *Cic. 7. Verr. 13. 31.* Quum iste versaretur in conviviis muliebribus, non offendebantur homines in eo, neque inoleste ferebant. *Id. 2. Invent. 2. 4.* Si quo in vitio ejus offenderemur. *Id. 4. Att. 15.* Verita est enim pusilla, quæ nunc laborat, ne animi in Publico offenderet. *At. leg. ne aliquid (Orellius animum) in P. offenderem. Id. 1. Fam. 9.* Multis rebus meus offendebar animus. *Id. 6. Att. 3.* Cunctate publicanis satisfactum, offensus contumelia nemo, decreto justo et severo perpauci. *Id. 4. Verr. 76. 187.* Statim suspitione offensi, ad ea ipsa nomina oculos animumque transtulimus. *Nepos Cim. 4.* Quin aliquem offensus fortuna videret. *Cels. 1. 9.* Quoties offensus corpus est, vitiosa pars maxime sentit. *Martial. 12. 57.* Quies nullis offensa linguæ. *sturbata.* — c) Passivum offendi interdum jungitur Infinito. *Phœdr. 4. 10.* Ista munera sunt mihi invisa, ut non offendar subripi. *Sueton. Aug. 89. extr.* Conponi aliquid de se, nisi et serio et a præstantissimis, offendebatur. — d) Offendere interdum minus est quam lædere, ut in illo *Senec. 3. Ira 28. a med.* Quod quod plerique eorum, propter quæ irascimini, offendent nos magis, quam lædunt? *h. e.* dolorem

afferunt, non injuriam. — 2.) Absolute — a) Offendere est offensionem incurere, in odium incidere, *cadere in odio, venderi odio, perdere l' amore o la grazia.* *Cic. 10. Att. 4. a med.* Casarem perturbatum, quod intelligeret, se apud ipsam plebem offensus de arario. *Nepos Phoc. 2.* Neque in eo solium offenderat, quod patriæ male consulerat, sed etiam quot amicis eadem non præstiterat. *Liv. 3. 12. ad fin.* Quid offendant in eo, fervorem et audaciam etatem quotitæ auferre; quod desideratur consilium, id in dies crescere. — b) Offendere dicuntur etiam ea, quæ quam sint absona nec deceant, nobis displicent et molestiam afferunt. *Cic. Orat. 22. 73.* Etsi enim suis cuique modus est, tamen magis offendi nimum, quam parum. *Quintil. 8. 6. 51.* Illa in agendis causis jam detrita inde sunt, nec offendent tamen. ¶ 2. Est etiam peccare, errare, *fallere, manare, peccare;* atque adeo offedere dicitur, cui quippiam infeliciter cessit, sive culpa, sive fortuna; et occurrit — a) Absolute, aut additis adverbialibus dicendi modis. *Cic. Cluent. 36. 98.* Quod in eodem genere, in quo ipsi offendissent, alios reprehendissent. *Lucejus ad Cic. 5. Fam. 14. extr.* Nunc due res iste contrariæ me conturbant, ex quibus aut in altera mihi velim, si potes, obtinere, aut in altera non offendas. *Cic. 2. Invent. 2. 5.* Quod si vellent, minus in arrogantiam offenderent. *h. e.* minus arrogantia peccarent, *cadere in arrogantiam, divenire arrogante.* *Orellius leg. in arrogantia;* *Forcellinus* incertus hæret inter arrogantiam et arrogantiam. *Rursus Cic. Cluent. 23. 63.* Potius illum, qui bis apud iudices offendisset, quam eum, qui bis causam is probavisset. *Id. 7. Verr. 50. 131.* Amissionem classis obicere, quum multi viri fortes communi incertoque periculo belli et terra et mari sæpe offenderint. *Cæs. 3. B. C. 8.* Serius a terra provectæ naves, neque usæ nocturna aura, in redeundo offenderunt. *Forcellinus* hunc locum inter propria retulit sub 1. 1. et interpretatus est *diedero ne' nemici.* *Liv. 35. 26. extr.* Si in re navali, cujus esset ignarus, offendisset. — Ipsa etiam res, quæ male cessit, aut pessum iit, *offendere* dicitur. *Seneca Ep. 96.* Familia decubuit, senus offendi, domus crepuit. — b) Cum Accusativo, præcipue communi. *Cic. 2. Fam. 18 sub fin.* Qui si dignum se majoribus suis præbuerit, tua laus ex aliqua parte fuerit: sin quid offenderit, sibi totum, tibi nihil offenderit. *Liv. 2. 2.* Consultis enim alterius, quum nihil aliud offenderit, nomen invisum civitati fuit. — Hinc passive *offensum est,* ut apud *Cic. 1. Fam. 7.* Si cecidisset, ut volumus et optamus, omnes te et sapienter et fortiter; sin aliquid esset offensum, eosdem illos et cupide et temere fecisse, dicturos. *Id. 3. Orat. 50. 196.* At in his si paulum modo offensum est etc. *Cæs. 3. B. C. 72.* Quoties vel culpa ducis, vel tribuni vitio in exercitu esset offensum. *V. et Offensum in fin. h. voc.* ¶ 3. Præterea *offendere* est aversari, offendi, molestiam capere: quasi impingere, incurere in aliquid, quod displiceat, *offendersi, disgustarsi.* — a) Sine Accusativo. *Cic. 1. ad Q. fr. 1. 4. extr.* Si quis est, in quo jam offenderit, de quo aliquid senaris; huic nihil credideris, nullam partem existimationis tuæ commiseris. *Cæs. 2. B. C. 32. a med.* At credo, si Casarem probatis, in me offenditis. *Gell. 9. 15.* Jovenis promptus, et prociens, et offensus jam in eo, quod ille periculum sui facere audebat. — b) Et cum Accusativo communi. *Cic. Mil. 36. 99.* Si in me aliquid offenditis, cur non id meo capite potius luitur, quam Milonis? et *3. Verr. 25. 64.* Hospes veritus, ne quid in ipso se offenderit, humanam summa vi retinere capit. *Alii hic aliter leg.* Hæc fere omnia collegit *Manut. ad cit. 5. Fam. — c) Passive. Cic. Cæcin. 36. 104.* Si quid in contraria parte in homine offendum sit. *Cf. eumd. 3. Orat. 12. 44.* In qua (voce) nihil offendi, nihil displicere, nihil animadverti possit. — Hinc Part. præter. passivum, cujus multa supra exempla retulimus,

Offensus, a, un, adjective quoque usurpat, unde *Comp. Offensior* sub 1. a. et b.; et translate ¶ 1. Est qui læsus est, et propterea alienatus,

iratus, infensus, inimicus, *disgustato, adegato, averso*. — a) Absolute. *Cic. 1. Att. 5.* Quem quum esse offensorem arbitraret, eas litteras ad eum misi, quibus et placarem etc. *Id. ibid. 17. a med.* Alienatus et offensus animus. et *5. Tusc. 37. 106.* Aliena et offensa populi voluntas. *Auct. B. Alex. 32.* Offensus iratosque animos regum precari. *Ovid. Heroid. 21. 48.* Offensus videar ne incruise deos. *Justin. 1. 9. 2.* Offensus superstitionibus Aegyptiorum. Apis ceterorumque deorum aedes dirui jubet. *Id. 22. 4. 1.* Quum a sociis crudelitate ejus offensis desertus esset. — b) Cum Dativo, vel praepos. *in* et Accusativo personae, cui quis offensus est. *Cic. Cluent. 62. 172.* Quem sibi offensorem, Oppianico familiarissimum esse sciebat. *Sueton. Ner. 2.* Pontificibus offensior; quod alium, quam se, in patris sui locum cooptasset. *Id. Vitell. 14.* Nullis offensior, quam vernaculis. — *Cic. 1. Att. 5. a med.* Quod scribis, etiam si cujus animus in te esset offensior, a me recolligi oportere, etc. *Nepos Dion. 7.* Offensa in eum militum voluntate. ¶ 2. Item est qui offensorem incurrit, invidia laborans, invisus, *caduto in disgrazia, odiato*. — a) Absolute. *Cic. 5. Ferr. 62. 145.* O miserum atque invidiosum offensumque paucorum culpa atque indignitate ordinaem senatorium! *Id. 4. ibid. 47. 117.* Si me animus atque amor in republicam existimatioque offensa nostri ordinis ac judiciorum non hoc facere coegisset, etc. — b) Sapius cum Dativo. *Cic. Sect. 58. 125.* Offensus et invisus esse alicui. *Id. Cluent. 58. 158.* Etiam si is invidiosus, aut multis offensus esse videatur, etiam si eum oderitis, etc. *Id. 15. Att. 8.* Qui se scribit vehementer offensum esse veteranis et *2. ibid. 19. sub tinit.* Scito nihil unquam fuisse tam infame, tam turpe, tam perreque omnibus generibus, ordinibus, aetatibus offensum, quam hunc satum, qui nunc est. — Hinc

Offensus, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est id quod laedit, *cio che offende. cio ch'è offensivo. Cic. 1. Invent. 48. 92.* Offensus est, quod eorum, qui audiunt, voluntatem laedit: ut, si quis apud equites Romanos cupidos judicandi Caepionis legem judicariam laudet. Cf. *eumd. ibid. 48. 89.* In ipso (*genere argumentationis*) vitium erit, si falsum sit, si leve, si turpe, si offensum, si contrarium, etc.

OFFENSA, ae, f. i. (*ab offendo, ut repulsa a repellere*) est offensio, offensatio (It. *intoppamento, l'urtare*; Fr. *action d'heurter*; Hisp. *el acto de achocar*; Germ. *das Anstossen oder Antreffen, der Anstoss*; Angl. *a striking against*).

1.) Proprie. *Plin. 34. Hist. nat. 10. 22. (104).* Lapidem exustum aqua macerat, iterumque terit quod subsedit, donec cerussa similis fiat, nulla dentium offensa. *h. e. ut dentes nihil durum ac resistens inveniatur. Id. 35. ibid. 15. 52. (184).* Alumiois liquidi probatio, ut sit limpidum lacteumque sine offensa fricantium. *At Sillig. leg. sine offensis fricandi.*

II.) Translate. ¶ 1. Refertur ad corpus, et est quicumque motus vel tactus molestus, atque adeo laesio, noxa, incommodum, *movimento molesto, nocumento, incomodo. Seneca Ep. 107.* Et labaris oportet, et arietes, et cadas, et lasseris; per ejusmodi offensas emelendum est confragosum hoc iter. *Id. ibid. 7.* Quod aegris evenit, quos longa imbecillitas usque eo affecit, ut numquam sine offensa proferantur. *Petron. Satyr. 131.* Postero die quum sine offensa corporis animique concurrexisset. *Cels. 1. 6.* Si quid offensa in caena sensit, vomere debet. *Seneca Tranquill. 2.* Qui et longa et gravi valetudine expliciti, motuunculis levibusque interim offensis perstringuntur. *Colum. 12. R. R. 21. 6.* Ut exploratum habeat, quantum plurimum salsae aquae vinum sine offensa gustus pati possit, *senza pregiudizio del gusto, o del sapore. Pallad. 4. R. H. 12.* Ut ante stabulum loca nullis concludentur angustis, et producti boves non aliqua vitentur offensa. ¶ 2. Refertur ad animi, et generatim — a) Est id quo aliquis offenditur et alienus atque inimicus fit, offensio, invidia, simultas, inimicitia, *disgusto, dispiacere, disgrazia.* Hoc sensu opponitur gratiae apud *Plin. Paneg. 18.* Offensa gratiaeque, pariter securi

instant operibus, adsuat exercitationibus. et *Quintil. 4. 2. 39.* Verum haec omittamus, ne minus gratiae praecipiendo recta, quam offensa reprobando prava mereamur. — Item opponitur favori apud *Justin. 5. 4. 18.* Sic Alcibiades numquam mediocribus, nec in offensa, nec in favore studiis suorum exceptus est. — Ceterum *Cic. 9. Att. 2.* Magna in offensa sum apud Pompejum. *Caelius ad Cic. 8. Fam. 16.* Offensam subire. Sic *Plin. 2. Ep. 18. extr.* Nec ignoro suscipiendas offensas in eligendo praepatore. Sed oportet me non modo offensas, verum simultates pro fratris tui filiis tam aequo animo subire, quam parentes pro suis. *Sueton. Vesp. 4.* Offensam gravissimam contrahere. *Petron. Satyr. 87.* Offensa omni deposita, redire in gratiam cum aliquo. *Quintil. 9. 2. 67.* Vitare offensam. et *ibid. 72.* Haec res habet offensam. *h. e. invidiam. Frontin. Aquili. 130.* Officii fidem etiam per offensas tueri praestat. *anche coll'incontrare disgusti.* Adde *eumd. 76. Plin. 8. Ep. 5.* Vivit cum hac (*uzore*) triginta novem annis sine jurgio, sine offensa. — b) Et pro injuria accepta, *offensa, ingiuria, Vellej. 2. 29. 3.* Amicitiarum tenax, in offensis exorabilis, in reconcilianda gratia fidelissimus. *Ovid. 3. Trist. 8. 40.* offensas vindicet ense suas. — c) Videtur etiam active usurpari de injuria, quae alteri fit. *Petron. Satyr. 87.* Quum ob banc offensam praclusissem mihi aditum. Cf. *Tac. 3. Hist. 38.* Ubi asperatum Vitellium, et posse Blaesum perverti, satis patuit iis, qui Principum offensas acriter speculantur, datae L. Vitellio delationis partes. ¶ 3. Specialim in jure, offensa dicitur quidquid in legem peccatur. *Ulp. Dig. 3. 1. 6.* Puto autem omnes, qui non sponte, sed necessario officio funguntur, posse sine offensa edicti postulare. *Cod. Theod. 4. 11. 1.* Levis offensa contrahere culpam. et *6. 10. 1.* Sub qualibet culpa aut erroris offensa.

OFFENSACULUM, i, n. 2. (offenso) id, quod ponitur, ut aliquis in ipsum incidat, offendiculum, *προσκόμμα, intoppo, inciampo.*

I.) Proprie. *Apul. 9. Met. Crebris* offensaculis et assiduis lapsibus contusa crura.

II.) Translate. *Lactant. Opif. D. 1.* Adversarius noster offensacula pedibus latenter opponit. *Prudent. Apotheos. 45.* Lapis ecce nostro sive offensaculo est, Impingat in quem vanitas. *Id. Psychom. 484.* Caecum errare sinit perque offensacula multa Ire.

OFFENSATIO, ōnis, f. 3. (offenso) *l'urtare, l'inciampare, intoppamento, προσκοφίς*, actus offensandi, seu incidendi in aliquid, offensus, lapsus.

I.) Proprie. *Plin. 28. Hist. nat. 16. 62. (221).* Perniones sanat apri pulmo impositus, etsi subtriti sint, contusive offensione. *Quintil. 11. 3. 130.* Jactantur et humeri: quod vitium Demosthenes ita dicitur emendasse, ut quum in angusto quodam pulpito stans diceret, basta bumero depende immueret, ut si calore dicendi vitare id excidisset, offensione illa commoneretur.

II.) Translate. *Offensatio memoriae*, quum saepe in recitando memoria haeret, et quasi offensus subsistit. *Seneca 5. Benef. 25.* Ut magistri puerorum discentium, debemus patienter ferre offensiones memoriae labentis.

OFFENSATOR, ōris, m. 3. qui saepe offendit, seu in aliquid incurrit. *Quintil. 10. 3. 20.* Ille qui excipit, si tardior in scribendo, aut inertior in legendo, velut offensator fuerit. *At recentiores rectius leg. offensatus.*

OFFENSIBILIS, e, adject. qui offendere, h. e. incidere et impingere potest. *Lactant. 4. 26.* Is vere claudus existimandus est, qui offensibilis et caducis gressibus per viam mortis incedit. *At leg. offensibilis.*

OFFENSIBILIS, f. vocem praeced.

OFFENSIO, ōnis, f. 3. actus offendendi, h. e. incidendi in aliquid et impingendi, incursus in aliquam rem, *προσκοφίς* (It. *intoppamento, l'urtare*; Fr. *action de heurter, de donner contre*; Hisp. *el acto de achocar*; Germ. *der Anstoss, oder d. Anstossen*; Angl. *a striking against, tripping, stumbling*).

I.) Proprie. — a) Abstracte. *Cic. 2. Divinat. 40. 84.* Pedis offensio nobis et abruptio corrigie

et sternutamenta erunt observanda. Sic *Plin. 2. Hist. nat. 7. 5. (24).* In auguriis sternutamenta et offensiones pedum. *Cael. Aurel. 2. Turd. 12. sub init.* Eadem ratione (*ob vehementiam spirationis*) etiam aetates medias et pueros (*difficile curabiles aut*): celerius enim inquit spiritum ferri et in spulis perficiendis offensione carnum retardari. — b) Concreto, uti ajunt, sensu. *Cic. Tim. 6.* Mundum ita tornavit, ut nihil effici possit rotundius, nihil ut asperitatis haberet, nihil offensionis. *h. e. nihil, quo offendere et subsistere tactus possit.*

II.) Translate. ¶ 1. Est laesio, noxa, incommodum, *lesione, nocumento. Cic. 16. Fam. 10.* Graves solent offensiones esse ex gravibus morbis, si qua culpa commissa est. *Id. 4. Tusc. 14. 31.* Animi valeutes morbo tentari non possunt, corpora possunt: sed corporum offensiones sine culpa accidere possunt, animorum non item. *le malattie.* Sic *Scribon. Compos. 213.* Alterum medicamentum facit ad canis morsum et: oiniam quadrupedum: item et ad offensionem in stirpe et cetera vulnera mediocria. et *Marcell. Empir. c. 36. p. 139.* retro ed. *Ald. Hedera* contrita-podagrae et chiragrae et nervorum offensionibus medetur imposita. ¶ 2. Item calamitas, infortunium, *incontro infelice, disdetta, disgrazia, calamità. Cic. pro leg. Manil. 10. 28.* Cujus adolescentia ad scientiam rei militaris non alienis praepceptis, sed suis imperiis, non offensionibus belli, sed victoriis est erudita. *Cæs. 3. B. C. 47.* Hostes aut praelio superatos, aut aliqua offensione permosos continere. *Cic. 1. Off. 21. 71.* Sed videntur labores et molestias tum offensionum et repulsarum quasi quamdam ignominiam timere et infamiam. ¶ 3. Saepissime significat aversum animum, simultatem, inimicitiam, invidiam, odium, *aversione, disgrazia, disgusto, odio*: et est ejus, qui offenditur: cui opponitur gratia, benevolentia, favor. *Cic. Mur. 20. 41.* Sapiens praetor offensionem vitat aequalitate decernendi, benevolentiam adiungit lenitate audiendi. *Id. 4. Ferr. 55. 137.* Suscipere invidiam atque offensionem apud aliquem. et *2. ibid. 12. 35.* In odium offensionemque alicujus irruere. et *1. Nat. D. 30. 85.* cadere. *Id. 1. Invent. 21. 30.* Offensionem ecipere. (*h. e. subire, quod Plin. 35. Hist. nat. 4. 7. (23.) dicit.*) et *ibid. 30.* lenire, et post redit. *in Senat. 8. 21.* oblitteat memoria beneficii. *Id. 2. Ferr. 40. 103.* vitare atque effugere. *Id. 1. Att. 17.* accipere. et deponere. et *ibid. afferre. Tac. 2. Ann. 57.* Offensiones accendere. *Cic. 1. Invent. 53. 100.* Indignatio est oratio, per quam constititur, ut in aliquem hominem magnum odium, aut in reru gravis offensus concitetur. *Id. 13. Att. 23.* Mibi majori offensionum sunt, quam delectationi possessiunculae meae. *h. e. molestia. Id. 4. Tusc. 10. 23.* Habere ad res aliquas offensionem atque fastidium. *h. e. aversari et fastidiri. Plin. 19. Hist. nat. 1. 2. (9).* Hoc apud alios gratiam, apud alios offensionem habet. *h. e. aliis placet, displicet aliis. Inscrip. apud Henzen. 7383.* QVAE MECVM VIXIT IN MATRIMONIO ANNIS XVIII. DIEBUS XX. SINE VLLA LAESURA NEC ANIMAE OFFENSIONE.

OFFENSIVUS, ōnis, m. 3. (*ab offendo*) est qui offendit, seu in aliquid incurrit. *Quintil. 10. 3. 20.* Ille qui excipit, si tardior in scribendo, aut inertior in legendo, velut offensator fuerit. *At recentiores rectius leg. offensatus.*

OFFENSIVUS, ōnis, f. 3. actus offensandi, h. e. incidendi in aliquid et impingendi, incursus in aliquam rem, *προσκοφίς* (It. *intoppamento, l'urtare*; Fr. *action de heurter, de donner contre*; Hisp. *el acto de achocar*; Germ. *der Anstoss, oder d. Anstossen*; Angl. *a striking against, tripping, stumbling*).

I.) Proprie. — a) Abstracte. *Cic. 2. Divinat. 40. 84.* Pedis offensio nobis et abruptio corrigie

et sternutamenta erunt observanda. Sic *Plin. 2. Hist. nat. 7. 5. (24).* In auguriis sternutamenta et offensiones pedum. *Cael. Aurel. 2. Turd. 12. sub init.* Eadem ratione (*ob vehementiam spirationis*) etiam aetates medias et pueros (*difficile curabiles aut*): celerius enim inquit spiritum ferri et in spulis perficiendis offensione carnum retardari. — b) Concreto, uti ajunt, sensu. *Cic. Tim. 6.* Mundum ita tornavit, ut nihil effici possit rotundius, nihil ut asperitatis haberet, nihil offensionis. *h. e. nihil, quo offendere et subsistere tactus possit.*

II.) Translate. ¶ 1. Est laesio, noxa, incommodum, *lesione, nocumento. Cic. 16. Fam. 10.* Graves solent offensiones esse ex gravibus morbis, si qua culpa commissa est. *Id. 4. Tusc. 14. 31.* Animi valeutes morbo tentari non possunt, corpora possunt: sed corporum offensiones sine culpa accidere possunt, animorum non item. *le malattie.* Sic *Scribon. Compos. 213.* Alterum medicamentum facit ad canis morsum et: oiniam quadrupedum: item et ad offensionem in stirpe et cetera vulnera mediocria. et *Marcell. Empir. c. 36. p. 139.* retro ed. *Ald. Hedera* contrita-podagrae et chiragrae et nervorum offensionibus medetur imposita. ¶ 2. Item calamitas, infortunium, *incontro infelice, disdetta, disgrazia, calamità. Cic. pro leg. Manil. 10. 28.* Cujus adolescentia ad scientiam rei militaris non alienis praepceptis, sed suis imperiis, non offensionibus belli, sed victoriis est erudita. *Cæs. 3. B. C. 47.* Hostes aut praelio superatos, aut aliqua offensione permosos continere. *Cic. 1. Off. 21. 71.* Sed videntur labores et molestias tum offensionum et repulsarum quasi quamdam ignominiam timere et infamiam. ¶ 3. Saepissime significat aversum animum, simultatem, inimicitiam, invidiam, odium, *aversione, disgrazia, disgusto, odio*: et est ejus, qui offenditur: cui opponitur gratia, benevolentia, favor. *Cic. Mur. 20. 41.* Sapiens praetor offensionem vitat aequalitate decernendi, benevolentiam adiungit lenitate audiendi. *Id. 4. Ferr. 55. 137.* Suscipere invidiam atque offensionem apud aliquem. et *2. ibid. 12. 35.* In odium offensionemque alicujus irruere. et *1. Nat. D. 30. 85.* cadere. *Id. 1. Invent. 21. 30.* Offensionem ecipere. (*h. e. subire, quod Plin. 35. Hist. nat. 4. 7. (23.) dicit.*) et *ibid. 30.* lenire, et post redit. *in Senat. 8. 21.* oblitteat memoria beneficii. *Id. 2. Ferr. 40. 103.* vitare atque effugere. *Id. 1. Att. 17.* accipere. et deponere. et *ibid. afferre. Tac. 2. Ann. 57.* Offensiones accendere. *Cic. 1. Invent. 53. 100.* Indignatio est oratio, per quam constititur, ut in aliquem hominem magnum odium, aut in reru gravis offensus concitetur. *Id. 13. Att. 23.* Mibi majori offensionum sunt, quam delectationi possessiunculae meae. *h. e. molestia. Id. 4. Tusc. 10. 23.* Habere ad res aliquas offensionem atque fastidium. *h. e. aversari et fastidiri. Plin. 19. Hist. nat. 1. 2. (9).* Hoc apud alios gratiam, apud alios offensionem habet. *h. e. aliis placet, displicet aliis. Inscrip. apud Henzen. 7383.* QVAE MECVM VIXIT IN MATRIMONIO ANNIS XVIII. DIEBUS XX. SINE VLLA LAESURA NEC ANIMAE OFFENSIONE.

rerum fieri solet. *Liv.* 23. 37. Flere omnes repente, et offensare capita.

II.) Translate. *Quintil.* 10. 7. 10. Si non insistentem offensantesque brevia illa atque concisa singulorum modo ejectioni sumus. *h. e.* sæpe berentes in dicendo, ut qui ambulando impingunt in aliquid. *Id.* 10. 3. 20. Si tardior (*al. addunt* in) scribendo, aut incertior (*al. in*) legendo velint offensatus fuerit. *Al. minus recte leg. offensor.*

OFFENSOR, ōris, m. 3. *offensore*, qui offendit, *b. e.* *Ledit. Arnob.* 7. 8. Iras atque animos ponant, et in gratiam suis cum offensoribus recedant.

OFFENSUS, a, um. *F. OFFENDO.*

OFFENSUS, us, m. 4. (*offendo*) incursus, occurratio.

I.) Proprie. *Lucret.* 2. 223. Nec foret offensus natus, nec plaga creata Principis. *Id.* 4. 359. Cogit hebescere cum crebris offensibus aer. *h. e.* crebro incursu, seu occurratio. *Id.* 6. 332. eod. sensu. Non igitur multis offensibus in memorando hesitat. *Tertull.* 4. *advers. Marcion.* 39. Lapidem sancti oppositi omnium offensusi.

II.) Translate. ¶ 1. Est id, in quod quis incurrit vel impingit. *Stat.* 12. *Theb.* 283. Sola per offensum armorum et lubrica tabo Gramina. *Seneca Ep.* 107. Per iusmodi offensum emetendum est confragosum hoc iter. *per questi intoppi.* *Al. rectius leg. offensus.* ¶ 2. Ictus læsio, molestia, incommodum. *Lucret.* 3. 940. Sin ea, quæ fructus cuique es, perire profusa Vitaque in offensusi, cur amplius addere quaeris?

OFFERCTIO vel obferctio, is, ire, a 4. (*ob et farcio*) valde facere, opplere. *Gloss. Lat. Gr.* Offerctio, ἐπιπλήξω.

OFFERENTIA, æ, f. 1. verba ab offero. *Tertull.* *advers. Marcion.* 24. Considera causarum offerentiam. *h. e.* causas, quæ sese offerunt.

OFFERĒO vel offero, fers, tili, lalum, ferre, a. anom. (*ob et fero*). Part *Offerens* 2.; *Oblatus* 2. et in seqq. omnibus paragr.; *Oblaturus* et *Offerendus* 2. — Offerre est ante aliquem ferre, appouere, præsentem sistere, exhibere, προσφέρειν (*h. e.* portare o mettere innanzi, presentare; *Fr. porter vers, porter devant, présenter*; *Hisp. llevar, traer hácia, llevar, traer delante, presentar*; *Gerin. entgegenbringen oder bringen*; *Angl. to bring or put before, present*). Occurrit ¶ 1. Stricto sensu de rebus physicis est, ut diximus, ante aliquem ferre, opponere, præsentem sistere. *Accius* apud *Festum* p. 145. 20. *Müll.* Signa extemplo canere ac tela ob mœnia offerre imperat. *Cic. Rosc. Am.* 31. 87. Ex tot sicariis, solus tu inventus es, qui cum accusatoribus sederes atque os tuum non modo ostenderes, sed etiam offerres. *Virg.* 6. *Æn.* 290. Corripit hic ferrum *Æneas*, strictamque aciem venientibus offert. *h. e.* opponit. *Quintil.* 1. 1. 26. Eburneas litterarum formas (*pueris*) in laeam offerre. ¶ 2. Latiori sensu usurpatur de personis aut rebus, quæ ante alicujus oculos se sistunt. *Ter. Hecyr.* 3. 3. 9. Sed continuo vultum earum sensu inmutari omnium, Quia tam incommode illis fors obtulerat adventum meum. *Cf. Ovid.* 3. *Trist.* 9. 23. Cujus (*fratris*) ut oblata est præsentia: Vincimus, inquit. *Cic.* 1. *Divinat.* 37. 81. Quæ (*formæ*) reapse nullæ sunt, speciem autem offerunt. *Sall. Jug.* 12. Quam ille casu ministrum oblatum promissis onerat. *Liv.* 6. 20. *extr.* Nec diis cordi fuisse penam ejus oblatam prope oculis suis. *eseguita quasi sugli occhi loro.* *Virg.* 1. *Æn.* 454. Hoc primum in luce nova res oblata ilmorem lenit. et 2. *ibid.* 340. oblata per lunam Hypanisque Dymasque. *Quintil.* 6. 1. 10. Si, quoties respexisset patronus, offerrebat (*imaginem*) palam. — Sæpe offerre se alicui hoc sensu occurrit. *Ter. Adelph.* 3. 2. 24. et *Hecyr.* 5. 3. 10. Oppido opportune te obtulisti mihi obviam. *Cic.* 3. *Att.* 10. Ne me, quem ille florentissimum reliquerat, perditum illi afflictumque offerrem. *Id.* 5. *ibid.* 13. Græci quasi Epbesio prætoris se alacres obtulerunt. *Adde eumd.* 1. *Divinat.* 36. 79. — *Priscian.* 18. p. 1202. *Putsch.* ait, Romanos Atticorum mora dixisse: oblata sunt vobis et ad vos; sed nullo auctore laudato. ¶ 3. Item

latiori sensu, in bonam partem usurpatur de iis, quæ alicui personæ aut rei sunt utilitati, et est afferre, exhibere, præbere, tradere, deferre, ultro dare. Hinc cum v. dare baud raro jungitur, ut apud *Cic. pro leg. Manil.* 16. 49. Hoc tantum boni, quod vobis ab diis immortalibus oblatum et datum est. et 2. *Ferr.* 1. 1. Id, non humano consilio, sed prope divinitus datum atque oblatum vobis summo reipubl. tempore videtur. — Ceterum *Ter. Hecyr.* 5. 3. 18. Quantum obtuli adventu meo lætitiâ Pamphilo hodie! *Id. Adelph.* 5. 9. 21. Di tibi, Demea, omnes semper omnia optata offerant. *Lucilius* apud *Non.* p. 360. 25. *Merc.* Ut nunc hac re mihi opem et auxilium offeras. *Cic.* 6. *Ferr.* 49. 107. Multis in difficillimis rebus præsens auxilium ejus (*numinis*) oblatum est. *Id. Rosc. Am.* 37. 107. Num ergo dubium est, quin ii obtulerint hanc prædam Chrysogono, qui ab eo partem prædæ tulerunt? *Cæs.* 6. *B. G.* 41. Optatissimum Aumborigi beneficium obtulerant. *Id.* 1. *B. C.* 72. Petrejus atque Afranius, oblata facultate, in castra sese referunt. *Sic Virg.* 4. *G.* 438. Cujus Aristæo quoniam est oblata facultas. et *Cic. Cluent.* 23. 77. et 3. *Cat.* 2. 4. Oblatam sibi facultatem putavit, ut etc. Similiter *Sall. fragm.* 3. *Hist.* 77. 11. ed. *Kritz.* Offerre pugnam. *h. e.* pugne copiam facere. *Rursus Cic. pro leg. Manil.* 2. 4. Occasionem sibi ad occupandam Asiam oblatam esse arbitrari. *Sic Auct. B. G.* 8. 18. Quam sibi oblatam occasionem rei gerendæ existimaret. *Cic.* 2. *Att.* 22. Quod fors obtulerit, id acturus videtur. *Nepos Pelop.* 2. Ut quemque ex proximo locum fors obtulisset, eo patriam recuperare niterentur. *Liv.* 35. 6. Cujus (*hostium exercitus*) delendi oblata fortuna fuerit. *Sall. Cat.* 40. Ubi primum dubiis rebus novandis spes oblata est. *Cic.* 1. *Phil.* 2. 4. Lux quædam videbatur oblata, non modo regno, sed etiam regni timore sublato. *Horat.* 3. *Oil.* 16. 43. bene est cui Deus obtulit Parca quod satis esse manu. *Phædr.* 2. 1. Attende cur negare cupidis debeas, Modestis etiam offerre quod petierint. *Liv.* 32. 21. *ad fin.* Nolite, si quod omnibus votis petendum erat, ultro offerat, fastidire. *Id.* 40. 23. In omnia ultro suam offerens operam. *Quintil.* 4. 2. 17. Offerre aliquid alicui muneris. *Virg.* 12. *Æn.* 109. Offerre sædus. Huc pertinet et illud *Livii* 9. 3. Ne ferrum quidem ad bene moriendum oblatum est hostis. — Hinc etiam offerre se frequenter occurrit. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 5. 12. Finem feci offerendi mei, ne forte mea sedulitas aut insidiosa, aut impudens videretur. *Id. Planc.* 10. 24. Ultro mehercules se mihi etiam offerentes, ultro pulcicates rogavi. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 31. 99. Si nihil se offeret, quod sit probabilitati illi contrarium. *Id.* 3. *Orat.* 49. 191. Ipsi (*versus*) se offerunt et respondebunt non vocati. *Quintil.* 2. 7. 4. Figuris jam non quesitis, sed sponte et repitio velut thesauro se offerentibus. *Id.* 9. 1. 4. Communi et primum se offerente ratione. — Pro donare, dicare, consecrare Deo, vel Ecclesie, Christianis sæpe usurpant. *Prudent.* 5. *Cathemer.* 159. et 2. *περί σταθ.* 75. — Offerre sacrificium, *Sulpic. Sever.* 2. *dial.* 2. *h. e.* Missam agere. ¶ 4. Item latiori sensu, sed in malam partem, usurpatur de iis, quæ alicui sunt impedimento, incommodo, damno, et est afferre, inferre, opponere. *Plaut. Rud.* 2. 6. 30. Mendicitatem mihi obtulisti opera tua, Dum tuis ausculto magnificis mendaciis. *Id. Pen.* 2. 3. 17. et 4. 2. 39. Offerre moram alicui. *Ter. Hecyr.* 5. 1. 14. Inmerente injuriam. et 3. 3. 23. vitium virgini. *Lucilius* apud *Non.* p. 360. 22. *Merc.* Homines ipsi hanc sibi molestiam ultro atque ærumnam offerunt; ducunt uxorem. *Cic.* *Sezt.* 21. 48. Qua (*manu*) mortem sæpe hostibus obtulisset. *Id. Rosc. Am.* 13. 37. mortem parenti. *Id. Vat.* 10. 24. In senatu confessus esset, se cum telo fuisse, *Cn. Pompeio* suis manibus necem offerre voluisse. *Id.* 2. *Phil.* 38. 99. stuprum alicui. *Sic Id.* 5. *Fin.* 22. 64. Quæ per vim oblatum stuprum voluntaria morte lucret. *Id. Amic.* 18. 65. Ab aliquo oblatas criminationes repellere. *Al. leg.* illatas; *al. aillatas.* *Id. ibid.* Ut ne criminibus inferendis delectetur, aut credat oblati. *Liv.* 51. Oblato falso crimine insontem oppressit. *Ca-*

tull. 64. 247. Theseus qualem Minoidi lactum Obtulerat mente inmemori, talem ipse recepit. *Cf. Plaut. Cas.* 3. 5. 49. tu mihi offers marorem. *Tac.* 4. *Ann.* 59. Ac forte illis diebus oblatum Cæsari anceps periculum auxit vana rumoris. *Cic.* 13. *Fam.* 1. *a med.* Neque multi sunt, et diffugiunt qui sunt, metu obiato. *h. e.* injecto, ut *Forcellinus* interpretatur. *Sic Id.* 10. *ibid.* 12. Recitatis litteris, oblata religio Cornuto est pullariorum adinonitu. — Fere autem dicitur de iis, quæ inferuntur extrinsecus: et oblatum opponitur intestino. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 15. 48. Neque ut quidquam interesset inter intestinum et oblatum. et 1. *ibid.* (*post.*) 11. 40. Impulsio oblata extrinsecus. *Sic Id. Dom.* 24. 62. Domus ardebat non fortuito, sed oblato incendio. *h. e.* immissio. *Lucret.* 2. 950. Nam quid præterea facere ictum posse reamur Oblatum, nisi discutere et dissolvere quæque? — *Oblatum furtum*, cujus meminit *Gell.* 11. 18. dicitur, quum res furtiva tibi ab aliquo oblata sit, eaque apud te concepta sit, utique si ea mente data tibi fuerit ut apud te potius, quam apud eum, qui dederit, conciperetur: nam tibi, apud quem concepta sit, propria adversus eum, qui obtulit, quamvis fur non sit, constituta est actio, quæ appellatur oblata. Ita *Cajus 3. Institut.* 61. 1. Brevius in *Epit.* ejusdem *Caji Institut.* l. 2. tit. 10. Oblatum furtum dicitur, quum res furtiva alicui ita a fure datur, ut apud ipsum furcæ inveniri non possit. — Ceterum eadem, de qua diximus, significatione se offerre usurpatur a *Cic.* 1. *ad Brut.* 15. ante med. Romam ut veni, statim me obtuli Antonii sceleri atque dementia. *h. e.* opposui, ut *Forcellinus* interpretatur. *Liv.* 2. 16. *ad fin.* Fusoque ingenti exercitu, qui se ingredientibus lines consulibus ferociter obtulerat. *Id.* 2. 60. Hinc tantæ concordie ducis exercitus non ausi offerre se, Equi vagari populabundum hostem per agros passi. *Cf. Tibull.* 4. 1. 148. Nulla tibi adversis regio sese offeret armis. ¶ 5. Item est se, vitam suam, aliam personam aut rem periculis, aut morti obicere, exponere. *Plaut. Capt.* 2. 1. 33. Nam tu nunc vides pro tuo caro capite Carum offerre meum caput vilitati. *Accius* apud *Cic. Sezt.* 56. 120. Re dubia haud (*al. nec*) dubitavit vitam offerre, nec capiti pepercerit. *Id.* apud *Non.* p. 95. 24. *Merc.* Nosque ut seorsum dividis leto offeras. *Cf. Lucret.* 3. 1041. Sponta sua leto caput obvius obtulit ipse. *Cic. Sull.* 30. 84. Caput meum obtuli pro patria periculis omniibus. *Id. Sezt.* 28. 61. Consule me obtulisti in discrimen vitam suam. *Id. ibid.* 1. 1. Se et salutem suam in discrimen offerre pro statu civitatis et pro communi libertate. *Liv.* 3. 11. Multum et consules se abstinebant, ne cui in colluvione rerum majestatem suam contumelie offerrent. Huc referri potest et illud *Cic. Rabir.* *Post.* 8. 22. In custodia etiam fuit regia, et vita ejus oblata pænæ est. *h. e.* exposita, subjecta, *esposta, soggettata.* *At Orellius legit* oblata pænæ est. — *Se offerre* sæpissime occurrit. *Cic. Sezt.* 28. 61. Non offert se ille istis temeritatibus. *Id. Pis.* 9. 21. His (*tempestatibus*) unum me pro omnium salute obtuli. *Id.* 3. *Cat.* 12. 28. Eos, qui se pro salute vestra obtulerint invidiæ periculisque omnibus. *Cf. Liv.* 3. 59. *extr.* Nec satis audentibus singulis invidiæ se offerre. *Rursus Cic.* 1. *Off.* 24. 89. Ne offeramus nos periculis sine causa. *Cæs.* 3. *B. C.* 73. *extr.* Atque ii, qui ante dimicare timuissent, ultro se proelio offerunt. *Cic.* 1. *Tusc.* 15. 31. Offerre se ad mortem pro patria. *Id. Mil.* 34. 94.; et *Cæs.* 7. *B. G.* 77. ultro se morti pro aliquo.

OFFERTOR, ōris, m. 3. *offeritore*, oblator. *Commodian.* *Instruct.* 39. de *Ibele.* In fratris exilio offeror inactatus a fratre.

OFFERTORIUM, ii, n. 2. locus, in quo sacrificia offeruntur. *Isid.* 8. *Orig.* 19. Offertorium tali causa sumpsit vocabulum. Fertum animi dicitur oblatio, quæ altari offertur, et sacrificatur a pontificibus, a quo offertorium nominatur, quasi propter fertum.

OFFERTUS. *F. EFFERTUS.*

OFFERUMENTA, æ, f. 1. *staffilata, botta, lividura, cicatrice*, plaga, et vibax oblata impres-

saque tergo: metaphorice ab offerumento, quod dicitur de donariis, que in templorum parietibus habent. *Plaut. Rud.* 3. 4. 48. Nisi offerumentas habebis plures in tergo tuo, quam ulla navis longa clavos: tum ego ero mendacissimus.

OFFERUMENTA, ōrum, n. plur. 2. ἀναδύματα, donaria, que illis offeruntur. *Paul. Diac. p.* 188. 10. *Müll.* Offerumenta dicebant que offerrebant. *scil.* diis.

OFFEX, icis, m. 3. qui officit. *Gloss. Isid.* Offex improffitor, qui officit.

OFFIBULO vel oblibulu, as, are, a. 1. infibulare. *Gloss. Isid.* Obfibulare, concludere, circumdare.

OFFICIALIS, e, adject. τὸ περὶ καθήκοντος, ad officium pertinens, vel de officio tractans. *Ulp. Dig.* 38. 1. 6. Fabricis operæ ad heredes transeunt, officiatus non transeunt. *h. e.* que in officii et obsequii præstatione consistunt. *Id. ibid.* 12. 6. 26. *v. met.* Si libertus operas patrono exhibuit non officialis, sed fabrilis. *Lactant.* 6. 11. et 18. *note met.* M. Tullius in suis officialibus libris hoc idem suadet. — *Hinc*

Officialis, is, m. 3. absolute, substantivorum more. est minister magistratus, *officiale*.

1.) Proprie. *Apul. 1. Met.* Editis jubet officialem suum insuper pisces ascendere, et pedibus suis totos obtinere. *Inscript.* apud *Gruter.* 422. 7. L. IVLIO L. F. PAL. IVLIANO PRO PR. PROVINCIÆ AVITANIANÆ CONSVLI OFFICIALES EIUS PROVINCIÆ AVITANIANÆ OPTIMO PRAESIDI. *Ulp. Dig.* 36. 4. 5. *ad fin.* Aut per viatorem, aut per officialem præfecti introducendus est in possessionem. *Coil. Theod.* 8. 7. 2. Universi officiales diversorum officiorum. *Inscript.* apud *Orell.* 2952. TYSANDER AVG. LIB. OFFICIALIS. — *Officiales* etiam dicuntur, qui in aliquo collegio munere funguntur, quique fortasse ibidem sunt atque *initialis*, quam voc. *V. Inscript.* apud *Allegranza, Opusc. erud.* p. 320. PROVISIONES IN PERPET. PER OFFICIALES C. CENT. *h. e.* collegii centonarium.

11.) Figurate. *Tertull. 1. advers. Marcion.* 25. *ad fin.* Emulationi occurrant necesse est officiales suæ, ira, discordia, odium etc.

OFFICINA, æ, f. 1. Ratione habita etymii, sunt qui hanc vocem cum nomine officium conjungunt; plerique tamen putant officinam esse per syncopei ab officina, qua forma legitur apud *Plaut. M. glo.* 3. 3. 7. et *Jul. Valer. Res gest. Alex. M. edente A. Muro.* 3. 83. *in fin.* — Ceterum officina

1.) Proprie ¶ 1. Abstracte rari admodum occurrit, et est operæ præstatio alicui adhibita in opere aliquo faciendæ, laboro, facimento, operatione, ἀποτέλεσμα. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 2. 1. (2). In magnis corporibus facilis officina, sequaci materia, fuit: in his (insectis) tam parvis que ratio, quanta vis, quam inextricabilis perlicia! ¶ 2. Sæpiissime usurpatur concreto, uti ajunt, sensu, et generatim est locus, in quo artifices opera faciunt; ἐργαστήριον (II. bottega, officina, fubriciu; Fr. utelier, laboratoire, fubrique, manufacture; Hisp. oficina, manufactura; Germ. die Werkstatt, Werkstätt, Fabrik; Angl. workshop, workshop). Differt ab apotheca, in qua res candide asservantur; et a taberna, in qua vinabæ præstant. *Cic. 1. Off.* 42. 150. Quilices omnes in sudida arte versantur; nec enim quidquam ingenium potest habere ethica. *Id.* 6. *Fam.* 24. 51. Postquam tantam multitudinem collegerat emblematum, ut ne munus quibiam cuiquam reliquisset: instituit officinam Syracusis in regia maximam. Palam artifices omnes, calduras ac vasculares curvæcari jubet: et ipse suos complures habebat. *Id.* 6. 20. Quam domus ejus fuisset, ubi nunc ades atque officina Manæ est. *Vepus. Agesil.* 3. Officiis armorum institutis, magna industria bellum apparavit. *Add. Cæs. 1. B. C.* 34. *Horat. 1. Od.* 4. 7. dum gravis Cyclopium Vulcanus ardens urit officinas. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (85). Apelles Alexandro in officina impræte multa discrediti silentium cumiter suadebat. *Id.* 16. *ibid.* 6. 8. (23). Officina ærariorum. *Id.* 9. *ibid.* 38. 62. (133). tingentium. *Id.* 36. *ibid.* 22. 47. (165). toustrinatum. et 35. *ibid.* 11. 40. (143). fullo-

num. et *ibid.* 12. 45. (155) platarum. et 18. *ibid.* 10. 20. (89). ærariæ et chartariæ. *Colum.* 8. *R. R.* 12. 17. cetariorum. *h. e.* in quibus piscium salsamenta lunt. — Videtur dici etiam de taberna. *Sueton. Gramm.* 23. Quam officinas promercatum vestium exerceret. ¶ 3. Ilinc speciatim *Colum.* 8. *R. R.* 3. 1. et 8., et 4. 3. et 5. 19. *Officinam cohortalem* vel absolute officinam vocat ornithonem, seu gallinarium in villa: quia ibi gallinæ ova pariunt.

11.) Translate. *Cic. 2. Phil.* 14. 35. Cujus domus quæstuosissima est falsorum commentariorum et chirographurum officina. *At.*, inter quos *Orellius. leg. domi, quod rectius videtur. Id. Rosc. An.* 46. 134. Officina nequitie, et deversorium flagitiorum omnium. *Lib.* 39. 8. *ad fin.* Falsi testes, falsa signa, testimoniaque ex eadem officina exibant. *Cic. Brut.* 8. 32. Isocratis domus cunctæ Græciæ quasi ludus quidam atque officina dicendi. *Id.* 1. *Legg.* 13. 36. Philosophi, qui quasi officinam instruxerunt sapientie. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 7. (88). Pulmo spirandi officina, attrahens ac reddens animam.

OFFICINATOR, ōris, m. 3. *utiere, mastro, fabbro, artefice, pulvion di bottega, ἐργαστήριος*, officinam exercens, in officina laborans, artifex, faber. *Vitruv.* 6. 11. *sub fin.* Quam magnifice opus perfectum aspicietur, ab omni potestate impense laudantur: quam subtiliter, officinatoris probabitur exactio. *h. e.* fabri diligentia in extruendo. *Apul. 9. Met.* Fœrens negotii officinator noster attentus ferias nobis fecit. *Inscript.* apud *Gruter.* 74. 1. OFFICINATORIBUS MONETÆ AVARIÆ CAESARIS FELIX LIB. OPTIO ET EXALTIUM AVREI ARGENTI AERIS etc. *Alia* apud *eumd.* 313. 5. EYFIDRES AVGG. LIB. OFFICINATOR A STATVIS. *Adde ibid.* 1046. 5. *Alia* apud *Orell.* 3226. HERCVLI AVSACRYM OFFICINATORIBUS ET NYMVLARI OFFICINARVM ARGENTARIARVM FAMILIÆ MONETARI. *Adde aliam* apud *eumd.* 1090.

OFFICINATRIX, icis, f. 3. bottegaja, quæ officinam exercet. *Inscript.* apud *Zaccaria, Stor. lett. d'Ital.* T. 9. p. 494, quæ est apud *Orell.* 4257. IVNA CROCALLE OFFICINATRIX.

OFFICIO, ficis, fici, factum, ficere, 3. Part. *Officiens* et *Offertus* I. — Officere, ex ob et facio, proprie est *favere se obvium alicui rei vel personæ, tam auxiliandi et obsequendi, quam impediendi et obstandi causa.* Apud *Lucret.* 5. 889., quod a nonnullis in bonam partem affertur. *Lachmannus* pro *offit* recte legit *offipit*. Itaque *officere* in malam semper partem accipitur, et est impedire, obstarè, obesse, nocere, ἀνταρξίτω (II. *impedire, fur contro, nuocere, pregiudicare; Fr. faire obstacle à, obstruer, intercepter, empêcher; Hsp. impedir, obstruir, interceptar; Germ. versperren, in den Weg oder ins Licht treten, sich vorhindernd entgegenstellen; Angl. to hinder, stop, obstruct, stand in the way of, be hurtful to, hurt*).

1.) Proprie occurrit — a) Sæpiissime cum Dativo. *Cic. 5. Tusc.* 32. 92. Diogenes Alexandro roganti, ut diceret, si quid opus esset. Nunc quidem paullulum, inquit, a sole. Offecerat videlicet apricanti. *h. e.* offecerat se, seu corpus suum. — *Hinc* in *jure Civ. Rabin. Post.* 10. 43.; et *Capus 2. Inst.* 31. et *Dig.* 8. 2. 2. et 10. et 23; et *Ulp. Dig.* 8. 2. 15. et 39. 1. 5. Officere luminibus. *V. LEMEN.* Similiter *Cic. 1. Orat.* 39. 179. Quicumque partiente cæli officeretur. — Ceterum idem *Cic. 2. Vat. D.* 19. 49. Umbra terræ soli officiens noctem efficit. *Sall. Jug.* 62. *in fin.* Quam alii in angustiis ipsi sibi propinquant officent. *Id. ibid.* 56. Aciem, quo hostium itineri officeret, laticus purigit. *Act. B. Afr.* 52. Nisi pulvis vento hatus omnium prospectui offecisset. *Al. leg. prospectu: ut. prospectibus. Cic. 3. Off.* 16. 66. Demoliri ades, quarum altitudo officeret auspiciis. *Id. At.* 490. Sin autem officiens signis mans ubstruel altos, Aut adiment lucei cæca caligine nubes. *Farro 1. R. R.* 7. 2. Quæ suo quidque loco posita sunt, ea minus loci occupant et minus officit aliud alii ab sole ac luna, et vento. *Ving. 1. G.* 69. officunt laticis frugibus herba. — b) Cum Accusativo. *Act. B. Afr.* 61. Cæsar adversa-

riorum excursionibus iter officere non intermittit. *impedire, chiudere.* Alii pro iter legendum putant ita. — c) Passive. *Lucret.* 2. 154. corpuscula inter se retrahuntur et extra Officiuntur, uti cogantur tardius ire. *h. e.* impediuntur. *Id.* 4. 763. *de somno.* omnes Corporis effecti sensus per membram quiescunt. *Id.* 5. 774. Quove modo soleant officio lumine obire. *mox contra dicit* aperto lumine. — d) Sequentem quominus, affertur a *Fovcellino* illud *Lucret.* 1. 975. prohibere et officere, quominus etc. At *Lachmannus* legit *efficere*.

11.) Translate. — a) Cum Dativo. *Cic. Brut.* 17. 66. Horum concisis sententiis officit *Thæopompus* altitudine orationis suæ. *Id. Rosc. An.* 38. 112. Cur te mihi offers, ac meis commodis officio simulato, officis et obstas? Sic *Id. ibid.* 2. 6. Ei pecunie vita Sex. Roscii obstarè atque officere videtur, et *Lib.* 2. 2. *met.* Id officere, id obstarè libertati. *Id. præf. lib.* 1. Officere nominis. *h. e.* favere. *Soll. Cat.* 28. *ext.* consiliis alicujus. et *ibid.* 6. Timor animi aurihus officit. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 7. 26. (63) Lactucæ officunt claritati oculorum. — b) Sequentem quominus. *Plin.* *ulter 6. Ep.* 29. Nec vero Isocrati, quo minus haberetur summus orator, officit, quod infirmitate vocis impediatur.

OFFICIOSE, adverb. *Comp. Officiosus* et *Sup. Officiosissime*. — Officose est idem ac cum officio, *officiosamente, cortesemente, ἐπιμετῶς.* *Afranius* apud *Charis.* 2. p. 187. *Putsch.* Te istuc facere officiose scio. *Sic Cic. Anic.* 20. 71. Quod officiose et amice et cum labore aliquo suo factum quærit dicere. *Id.* 6. *Att.* 1. *ad fin.* Officiosius fecit, quod etc. *M. Scaurus* apud *Charis. tor. cit.* M. Brutum ita officiose atque observanter tractaverit. *Rursus Cic. 1. Att.* 20. *sub init.* Quam ad me ita suaviter, diligenter, officiose et humaniter scripseris, ut ne expectare quidem abs te tantum facilitatis ac mansuetudinis poterim etc. *Plin.* 10. *Ep.* 32. Officiosissime venit ad me. *Apul. de Mag. ad fin.* In quo (testamento) mei officiosissime et honestissime meministi.

OFFICIOSITAS, atis, f. 3. *affsziosità, cortesia.* *Solon. varm.* 23. 178. Seu nos eximii simul tenent Neclens officiositas Marini.

OFFICIOSUS, a, um, adject. (officium). *Comp. Officiosus* et *Sup. Officiosissimus* I. — Officiosus ¶ 1. Generatim est qui libenter, vel probe officium, seu beneficium alicui exhibet, sive qui obsequi alteri multum studet, *ὑπακούων* (II. *offizioso, pronto a far piacere, cortese, obbligante; Fr. officieux, obligant, serviable, favorable, empressé, zélé; Hsp. oficioso, obligante, servidero, apresurado; Germ. dienstergeben, fertig, gsfällig, zuvorkommend, voller Gefälligkeit und Dienstfertigkeit; Angl. ready to serve, kind, obliging, courteous, officious*). Usurpatur a) De hominibus, et quidem absolute. *Cic. 13. Fam.* 21. *ext.* Hominem pudentem et officiosum cognove is. *Id. Rosc. rom.* 6. 18. Est ne quisquam, qui tibi pariter, pulentior, humanior, officiosior, liberaliorque videatur? *Id.* 13. *Att.* 45. *ad fin.* Equidem, si ex animibus esset eligendum, nec diligentiorem, nec officiosorem, nec nostri studiosiorem facile delegissem Vestorio. *Id.* 11. *Fam.* 22. Homo summum ingenio, summa virtute, officiosissimus preterea et gratissimus. *Id. Pis.* 23. 55. Officiosissima nalin candidatorum. — Et cum præpos. *in. Cic. 14. Fam.* 16. Voluntaria debuit in te officiosior esse, quam fuit. *Id.* 3. *Ferr.* 24. 63. Hominis Lampaceni summe in omnes civis R. officiosi. *Cf. Ovid.* 4. *Trist.* 7. 3. Tempore tam longo cur non tua dextera versus Quamlibet in paucos officiosa fuit? — b) De abstractis et aliis. *Cic. Planc.* 19. 46. Officiosa amicitia. *Ovid.* 3. *Pont.* 2. 17. voluntas. *Horat.* 1. *Ep.* 7. 8. sedulitas. *Ovid.* 4. *Pont.* 2. 5. Orba tamen numeris essayit epistola nunquam Ire per alternas officiosa vices. ¶ 2. Aliquando officiosi per jocum dicti sunt impudici et obsceni, in rebus turpibus facile obsequentes. *Seneca præf. l. 4. Excerpt. rontrov. ad fin.* **OFFICINUM** I. 4. c. — *Officiosus dotor* apud *Cic. 3. Tusc.* 28. 70. est

qui recte et ratione suscipitur, et iustam causam habet, ita ut ad officium pertinere dolere, ut si quis doleret, quod sapiens non sit. Sic *Id. Mūl.* 5. 12. Officiosi labores. *Seneca Ep.* 99. a med. Officiosa pietas. — Hinc

OFFICIOSUS, i, m. 2. absolute, substantivorum more, est servus, qui in balneis vestimenta lavantium servat. *Petron. Satyr.* 92. At ego ne mea quidem vestimenta ab officioso recepissem, nisi notorem dedissem. *Al. aliter leg.*

OFFICIOSUS, i, m. 2. *V. voc. præced. in fin.* **OFFICIPERDA**, æ, m. 1. et **Officiperdus**, i, m. 2. qui officium, seu beneficium perdit, dum gratiam non reddit. *Cato 3. distich.* 87. Gratius officii, quo sis magis carior, cato, Ne nomen subess, quod dicitur officiperdæ. — Alio sensu in *Gloss. Isid.* Officiperdi, qui sui laboris non habent remunerationem. *Catonis* quoque dicuntur officiperdi. *Hæc Isid.* qui allatos *Catonis* versus respicere videtur. Sed uterque locus parum habet auctoritatis in lingua Latina. De distichis *Catonis* multa *Fabric.* in *Biblioth. Lat.* 1. 4. c. 1. sect. 8.

OFFICIUM, ii, n. 2. Ratione habita etymi, *Forcellinus* hanc vocem a verbo officio deducit, et addit: Observandum porro est, verbum officio in malam partem, noniam vero officium inde derivatum la bonam semper accipi. Sunt tamen, præcipue inter recentiores, qui ut ab officina per syncope officina, ita ab officium, h. e. opus facere, nomen officium factum esse putant. Ceterum officium universim est id, quo quis vel quid pro natura sua fungi debet: præstatio ejus operis, quod quisque vel quidque præstare debet; quod quisque efficere debet, observata locorum, temporum et personarum ratione; congruus actus uniuscujusque personæ; id, in quod quisque debet incumbere, ut ipsam pro luci, temporis et personæ qualitate reddat effectum. Unde ex. gr. in familia bene ius tuta dicimus, omnes in officio esse oportere. id est agere que debent, το καθήκον (It. funzione, esecuzione di ciò che si deve prestare, azione conforme all'obbligo, dovere, obbligo arico, assunto, puntualità, officio; Fr. fonction, accomplissement de ce qu'on doit, ce qu'on est obligé de faire, devoir, officio, rôle Ilsp. función, acción y ejercicio de algun empleo, la obra que cada uno debe hacer, oficio, deber; Germ. die Werkverrichtung, Vollziehung dessen, was Jemandem zu thun obliegt. pflichtgemasse Handlung oder Leistung, Pflichten erfüllung, Dienstleistung, oder Verriichtung, binweinsfach Pflicht, Aufgabe, Schuldigkeit wiederzugeben; Angl. a duty, office, charge, trust, engagement, that to which a man is by any natural or legal obligation bound, business).

1.) Proprie. ¶ 1. Universim. — a) De humani corporis membris, et aliis hujusmodi *Ter. Eun.* 4. 5. 3. Postquam surrexi, neque pes, neque nomen satis suum officium facit. h. e. impedita omnia sunt vino, quo minus etc. *Lucret.* 1. 336. *Luchmann.* namque officium quod corporis exstat, Officere atque obstar, etc. *Cic.* 2. *Divinat.* 52. 107. Si sine oculis non potest existere officium et munus oculorum, possunt tamen aliquando oculi non fungi suo munere. *Ovid.* 1. *Met.* 744. Officioque pedum Nympha contenta duorum Erigitur. Cf. *eumd.* 12. *ibid.* 91. removebitur omne Tegminis officium. *Cæc.* *Aurel.* 2. *Tard.* 1. n. 37. Si odorandi officium erit paralyt vitium. *Id.* 2. *Acut.* 38. n. 222. Siquidem (aqua) adjuvet solutionem (corporis); faciat etiam delectationem quadam ventris officium provocari. — b) De brutis animalibus. *Cic.* 4. *Herenn.* 34. 46. Nam quum canes funguntur officii luporum, cui præsidio pecus credemus? *Horat.* de mure, qui tamen vicem servi gerit, 2. *Sat.* 6. 107. velut succinctus cursilat hospes Continuatque dapes, nec non verniliter ipsis Fungitur officia. — c) De hominibus. *Plaut. Stich.* 1. 1. 34. An id dotes, soror, quia illi suum officium non colunt, quum tu tuum facis? et *ibid.* 39. Quia pol meo animo omnes sapientes Suum officium requimus colere et facere Quamobrem ego

te hoc, soror, tametsi's major, Monco ut tuum memineris officium. *Ter. Heaut.* 1. 1. 13. quasi nemo siet, Ita tute attente illorum (servorum) officia fungere. *Id. Andr.* 1. 1. 141. Nunc tuumst officium, has bene ut adsumles nuptias. *Propert.* 4. 9. 47. Idem ego Sidonia feci servilia palla Officia et Lydi pensa diurna colo. *Colum.* 12. *R. R.* 4. 3. His autem omnibus placuit, eum, qui rerum harum officium suscepit, castum esse continentemque oportere. ¶ 2. Speciatim, ratione habita artis, in qua se quis exercet, vel magistratus, quo fungitur, et similia, — a) Officium est id, in quo quisque pro personæ qualitate debet incumbere, incombenza, parte, sfera d'azione, dovere, obbligo. *Cic.* 1. *Orat.* 31. 138. Oratoris officium est, dicere ad persuadendum accommodate. Sic *Id.* 2. *Herenn.* 1. 1. Hoc et priore libro egimus, quum de quinque oratoris officii tractarem. *Cincius apud Festum p.* 173. 10. *Mūl.* De officio juris consulti. *Quintil.* præfat. 21. Rhetoris officium. *Id.* 8. 5. 35. Officium grammaticorum. *Cic.* 16. *Att.* 14. Id autem, quid dubitas, quia etiam in rem publicam præclare caderet? Nonne dicimus, consulum officium, senatus officium, imperatoris officium? *Cæs.* 3. *B. C.* 5. in fin. Præerat Egyptiis navibus Pompejus filius, Asiaticis D. Lælius, Syriacis C. Cassius: — toti tamen officio maritimo M. Bibulus præpositus cuncta administrabat. Et *Id.* *ibid.* 8. Huic officio præpositus erat Fufius Kaleus legatus. *Id.* *ibid.* 103. Confecto legationis officio — b) Augustorum præcipue temporibus, magistratus quoque officium dicitur, quia jus, quod cuique debetur, reddit, vel quia populo opem fert, vel quia honoris gratia institutus est, carica, magistratura. *Sueton.* *Vesp.* 21. Deinde perfectis epistolis, officiorumque omnium brevioribus. *Id.* *Aug.* 37. Nova officia excogitavit. *Plin. Paneg.* 91. de præfectura ærarii. Nondum biennium compleveramus in officio laboriosissimo et maximo. Hinc illa *ICTorum*, Cavere apud officium, deponere apud officium, etc. *Paul. Dig.* 2. 4. 17. et *Ulp. ibid.* 9. 7. extr. *V.* et infra sub II. — c) Hinc ex officio, per debito, per obbligo. *Ulp. Dig.* 21. 1. *Id.* a med. Id in tutore et curatore dicendum erit, deterisque, qui ex officio pro aliis interveniunt. ¶ 3. Item speciatim, morali ratione, officium est congruus actus uniuscujusque personæ, sive id quod cuique agendum est ex morali legi præcepto, dovere morale. *Cic.* 1. *Off.* 3. 8. Et medium quoddam officium dicitur, et perfectum, Perfectum officium rectum opinor vocemus, quod Græci κατὰ φύσιν: hoc autem commune καθήκον vocant. *Id.* *ibid.* 2. 4. Latissime patere videntur ea, quæ de officiis tradita — et præcepta sunt. Nulla enim vitæ pars neque publicis neque privatis, neque forensibus neque domesticis in rebus, neque si tecum agas quid, neque si cum altero contrahas, vacare officio potest; in eoque et colendo sita vitæ est honestas omnis et in negligendo turpitude. *Id.* 3. *Fin.* 17. 58. Est autem officium, quod ita factum est, ut ejus probabilis ratio reddi possit. et infra. Quod autem ratione actum sit, id officium appellamus. *Ter. Andr.* 1. 5. 1. Hocine'st officium patris? *Pacuvius* apud *Cic.* 2. *Tusc.* 21. 50. Conquei fortunam advorsam, non lamentari decet. Id viri est officium: stetus muliebris ingenio additus. *Cic.* 14. *Fam.* 1. ad fin. Si erunt in officio amici, pecunia non deerit. *Id.* 3. *Verr.* 51. 135. Summo officio præditus homo. h. e. qui omnino id, quod decet, strenue facit. *Cæs.* 4. *B. G.* 25. Ego certe meum rei publicæ atque imperatori officium præstitero. — Elegantissimæ sunt hujus vocis locutiones. *Liv.* 8. 19. ad fin. Esse in officio, stare in dovere. *Ter. Adelph.* 1. 1. 44. Officium suum facere, fare il suo debito. *Nepos Miltiad.* 7. et *Cim.* 2. Redire ad officium, ritornare a suoi doveri. Cf. *eumd.* *Datam.* 2. Reducere aliquem ad officium. *Cic.* 15. *Fam.* 20. Esse frequenter in officio. h. e. sæpe in officio suo adimplendo versari. *Id.* 5. *ibid.* 17. Omnia officia amicitia diligenter sancteque servare. et *Id.* 2. *Invent.* 22. 65. Pietas, quæ erga patriam, aut parentes, aut alios sanguine conjunctos officium conservare mo-

neat. *Id.* 3. *Att.* 15. Exsequi officia. Sic *Id.* *Senect.* 10. 34. Exsequi regis officia et munera. *Id.* 3. *Fam.* 8. Fungi officio (quod *Ter. Heaut.* 3. 3. 19. fungi officium dixit). *Id.* *Divin.* in *Q. Cæcil.* 14. 47. Satis facere officio suo. *Plin.* 10. *Ep.* 56. Implere officii sui partes. *Ovid.* 7. *Met.* 337. Præstare officium patri. *Sueton. Tib.* 11. Officii duxit, exorare patrem stimō suo debito. Alio sensu *Quintil.* 4. 1. 7. Duci officio vel cognationis, vel amicitia. *Cic. Rosc. Am.* 25. 70. Retinere aliquem in officio. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 17. Commonere aliquem officium suum. *Id.* *Trin.* 3. 2. 71. Meminisse officium suum. *Cic.* 1. *Att.* 3. Manere in officio. *Contra Id.* 1. *Off.* 9. 28. Officium suum deserere. et 10. 32. Discedere ab officio. *Id.* 7. *Fam.* 3. Deesse officio suo. *Id.* 1. *Verr.* 10. 28. Decedere de officio ac dignitate. *Id.* 5. *ibid.* 1. 2. Declinare ab religione officii. *Plancus* apud *Cic.* 10. *Fam.* 4. Præterire officium. *Liv.* 45. 23. Cessare in officio. *Cic. Amic.* 2. 8. Abducere aliquem ab officio. ¶ 4. Item, ratione habita amicitia, societatis et similia, officia dicuntur quæ quis benevolentia, amoris, obsequii etc. causa alteri præstat, ut si quis benevolentia, amoris, obsequii etc. causa alteri pro viribus prodest, gratificatur, benefacit, attenzioni, riguardi, gentilezze, beneficij, servigi. — a) Generatim. *Cic.* 13. *Fam.* 55. ad fin. Peto abs te pro nostra conjunctissima necessitudine plurimisque officiis paribus ac mutuis, ut voluntate, auctoritate, studio tuo perficias etc. *Id.* 5. *ibid.* 5. *init.* Quum T. Pomponius, homo omnium meorum in te studiorum et officiorum maxime conscius, ad te proficisceretur etc. Sic *Id.* *Amic.* 14. 49. Nihil est remuneratione benevolentia, nihil vicissitudine studiorum officiorumque jucundius. et *Flacc.* 22. 52. Multa et magna studia et officia in aliquam civitatem conferre. *Id.* *Amic.* 20. 71. Odiosum sane genus hominum officia exprobrantium; quæ meminisse debet is, in quem collata sunt, non commemorare, qui contulit. (Cf. *Id.* *Sull.* 20. 58. Vir singulari officio in rem publ. h. e. qui de re publ. optime est meritus.) Ceterum *Id.* 13. *Att.* 20. Torquatu nostra officia grata esse facile patior, eaque augere non desinam. *Id.* 7. *Fam.* 31. Reliquum est, ut officiis certemus inter nos. *Id.* 7. *Verr.* 71. 182. Suis officiis benevolentiam alicujus allicere. *Id.* 5. *Fam.* 2. ad fin. Nec in te, ut scribis, animo fui mobilis. Sed ita stabili, ut in mea erga te voluntate etiam desertus ab officiis tuis permanerem. *Id.* 3. *ibid.* 9. *init.* Vix tandem legi litteras dignas Appio Claudio, plenas humanitatis, officii, diligentia. *Virg.* 2. *Æn.* 548. officio ne te certasse priorem Penitente. *Colum.* 2. *R. R.* 15. 8. Licet silecem sine injuria vicini, etiam cum officio decidere. — b) Speciatim animadvertenda sunt urbana officia, quum quis honoris causa alteri aderat, ex. gr. in urbem venienti obviam prodibat, alterum salutabat et seclabatur. domo deducebat, domum reducebat, etc. *V. Cic. Mur.* 33. 69. et 34. 71., qui hoc postremo loco ait: Nulla est pena, quæ possit observantiam tenuiorum ab hoc vetere instituto officiorum excludere. *Nepos Att.* 4. Nihilominus amicis urbana officia præstitit: nam et ad comitia eorum ventitabat, et, si qua res major acta est, non defuit. *Auct. B. G.* 8. 50. Officia præstare alicui honores petenti. *Sueton. Claud.* 26. extr. Celebrare officium nuptiarum alicujus. *Juvenal.* 2. 134. Quæ causa officii? quid quæris? nubit amicis. *Plin.* 1. *Ep.* 9. Officio toge virilis interfui. Cf. *Sueton. Claud.* 2. Togæ virilis die sine solemnio officio lectica in Capitolium latus est. *Id.* *Tib.* 12. Vitans præternavigantium officia, quibus frequentabatur assidue. *Id.* *Cæs.* 71. Officia prosequentium. — *Suprema officia* sunt funera. *Tac.* 5. *Ann.* 2. Quod supremis in matrem officii defuisset. — c) Item, in re obscena officium est turpe obsequium, et tum active, tum passive accipitur. Active officium virile dicit *Theod. Priscian.* 2. 11. Et *Cæc.* *Aurel.* 4. *Tard.* 9. extr. In his vero, qui senectute defecti virili veneris officio caruerint, etc. Adde *Propert.* 2. 18. 24.; et *Ovid.* 3. *Amor.* 7. 24. Passive, de feminis *Petron. Satyr.* 140.; de pueris officium puerile vo-

cat *Plaut. Cist. 4. 1. 5.* Adde *Senec. præf. 4. Excerpt. contr. ad fin.*

II.) Translate, metaphora ducta a superiori paracr. I. 2. h., vel concreto, uti ajunt, sensu ¶ 1. Officium ponitur pro apparitorum, aut officiali. *Ulp. Dig. 1. 18. 6.* Sub prætextu adventus officiorum, vel militum. h. e. corporis officialium. *Hermogenian Dig. 21. 2. 74.* Si jussu judicis rei iudicatur pignus, captum per officium distrahat. *Tertull. Fuga in persecut. 14.* Officia militaria redimere. ¶ 2. Officium prætoris est locus, ubi prætor jus dicit, vel comitatus, qui honoris causa prætori adest. *Plin. 1. Ep. 5.* Paucos post dies ipse me Regulus convenit in prætoris officio: illic me persecutus, secretum petit.

OFFIDUCIATUS vel obfiduciat, a, um, particip ab inusit. *offiducio*: ideam atque infiduciat. *Papyr. diplom. (a. 540.) apud Marin. n. 115. lin. 7.* Nullique antea portiones juris sui: a se donata, cesser, neque distractæ, nec alicui offiduciate. *V. INFIDUCIATUS.* Hæc cl. *Furlanet.* in Append.: sed est vocabulum inter barbara recensendum.

OFFIGO vel obfizo, gir, xi, ctum, gere, a. 3. (ob et figo) infingere, confingere, figendo firmare, *ficcare, attaccare, conficcare, καθήλω.* *Cato R. R. 48.* Eam terram tabula aut pedibus complanato, farcas circum offigito. *Al. leg. affigito. Plaut. Most. 1. 1. 12.* dabo ei talentum, primus qui in cruce excurretur: Sed ea lege, ut offigantur bis pedes, bis brachia. *Inscript. opt. notæ apud Gruter. 207. col. 1.* MYTVLOS ROBYSTOS PRODIGITO ENTRA PARIETEM IN YTRANQUE PARTEM INSYPER SIMAS PICTAS FERRO OFFIGITO. *Liv. 33. 5. ad fin.* Ita densos offigunt implicantque ramos. *Al. leg. affigunt. Apul. 4. Met.* Grandi clavo manum ducis nostri nisu fortissimo ad ostii tabulam offigunt.

OFFIMENTUM vel obfimentum, i, n. 2. iulum. *Gloss. Philox. Offimentum, πηλοσ.*

OFFIRMATE vel obfirmate, adv. (obfirmo) constanter, maxima firmitate, obstinate, *costantemente, oslinatamente, βεβαιως.* *Sueton. Tib. 25.* Quinquam offirmate resistentem.

OFFIRMATUS vel obfirmatus, a, um. *V. voc. seq.*

OFFIRMO vel obfirmo, as, avi, atum, are, a. 1. (ob et firmo). Part. *Offirmatus* I. et in fin. — Offirmare est firmum facere, durum reddere, *βεβαιωσ* (It. *rassodare, saldare*; Fr. *vendre solide, affermir*; Hisp. *afirmar, asegurar alguna cosa, hacer que sea estable, endurecer*; Germ. *fest machen*; Angl. *to make firm*).

I.) Proprie. *Apul. 7. Met.* Vertica, qua stabuli fores offirmare solebant et *ibid.* Nam corium offirmatum cineris inspersu dominis referimus. h. e. incuratum, perfectum. *V. AFFIRMATUS.*

II.) Translate de animo usurpat, quem *offirmare* dicimus, quam adversus quippiam reddimus firmum, constantem, invictum, obstinatum. — a) *Offirmare animum* legitur apud *Plaut. Merc. prob. 81.* ut ut animum offirmo meum: Dico: esse iterum me mercatum, si velis. Sic *Pacurios* apud *Non. p. 406. 9. Merc.* Et tamen offirmato animo milescit meus. — b) *Offirmare se*, propositum tueri suam, perstare, obdurare, *ostinarsi, persistere, stui saldo, intestarsi.* *Ter. Heaut. 5. 5. 8.* age queso, ne tam offirma te. *Chryme. Accius* apud *Non. p. 256. 16. Merc.* Tute ipse te te offirma et compata. *V. Offirmatus* in fin. — c) *Offirmare viam*, tenere propositum, sequi consilium semel initum, incepto perstare. *Ter. Heaut. 3. 5. 4.* Certum offirmare est viam me, quam decrevi, persequi. Ubi *Donatus*: Adversus omnia obstinate agere. — d) *Offirmare absolute*, id est offirmare animum. *Ter. Eunu. 2. 1. 11.* censui posse me offirmare, et Perpeti, ne redeam interea? — Et cum *Infinito Plaut. Pers. 2. 2. 40.* Offirmastin' occultari, quo te immittas, pessime? *ti se' tu ostinato a nascondere?* — Hinc Part. præter. pass., cujus exempla attulimus.

Offirmatus, a, um, adjective quoque usurpat. *indr. Comp. Obstinatione*, et est firmus, constans, *costante, pertinace.* *Plaut. Amph. 2. 2. 15.*

perferam Abitum ejus animo forti atque offirmato. *Cic. 1. Att. 11.* Incredible est, quanto mihi videatur illius voluntas obstinator et in hac iracundia offirmator.

OFFLA. *V. OFFULA.*
OFFLECTO vel obflecto, is, ere, a. 3. (ob et flecto) *piegare, επεκαμπω*, contra flecto, deflecto. *Plaut. Rud. 4. 3. 74.* At ego hinc offlectam navem, ne quo abeas: mane.

OFFOCO vel obfoco et offuco vel obfuco, as, are, a. 1. (ob et faux). Part. *Offocandus*. — Offocare est fauces constringere, suffocare, *strangolare.* *Flor. 2. 11.* Quum offocandas invicem fauces præbuisent. *Al. leg. effocandas, al. offucandas.* *Tertull. Idolol. 24.* Quicumque fluctus ejus offocant: omnis vortex ejus ad inferos desorbet. *Marcell. Empir. c. 15. ad fin. p. 107. retro ed. Ald.* Ad os, sive quid aliud hæserit faucibus, hi versus vel dicendi in aurem ejus qui offocabitur, vel scribendi in charta etc. — Dixerunt etiam *offuco*, ab eadem radice. *Paul. Diac. p. 192. 9. Müll.* Offucare, aquam in fauces ad sorbendum dare. *Müllerus leg. obsorbendam.*

OFFRENATUS vel obfrenatus, a, um, particip. ab inusit. *offreno: frenato, imbrigliato, frenatus.* Translate. *Plaut. Capt. 3. 5. 96.* Absque hoc esset, usque offrenatum suis me ductarent dolis. *Apul. 6. Met.* Cerberum offrenatum unius offula præda facile præteribis. *Id. de Mag.* Juvenis novæ nuptæ illecebri obfrenatus.

OFFRINGO vel obfringo, fringis, frēgi, fractum, fringere, a. 3. (ob et frango) est idem ac confringere, perfringere, *rompere, εφρανω, περιλάω*: sed occurrit tantum in re rustica quum terra iterum aratur, quapropter valet idem atque *iterare.* Offringi terra dicitur, inquit *Paul. Diac. p. 199. 3. Müll.*, quum iterum transverso sulco aratur. *Varro 1. R. R. 29. 2.* Terram quum primum arant, proscindere appellant: quum iterum: offringere dicunt. et 32. 1. Quum proscideris, offringi oportet, id est iterare, ut frangantur glæbæ. *Colum. 2. R. R. 11. 3.* Locum proscindito circa cal. Octobr., deinde cal. Februar. diligenter iterato, et lapides omnes eferito (al. eligito) glæbasque offringito.

OFFUCIA vel obfucia, æ, f. 1. (ob et fucus) idem quod fucus, quo mulieres faciei candorem inducunt, aut ruborem, *μαγεσπερσ* (It. *belletto*; Fr. *farâ*; Hisp. *betum*; Germ. *der Ueberzug von Schminke*; Angl. *a varnish, paint, wash*).

I.) Proprie. *Plaut. Most. 1. 3. 107.* Non istanc ætatem oportet pigmeatum ullum attingere, Neque cerussam, neque melinum, neque aliam ullam offuciam.

II.) Translate accipitur pro fallacia, vel techna, *inganni, surberie.* *Plaut. Capt. 3. 4. 123.* Ita mihi stolido sursum versus os sublevare offucias. *Gell. 14. 1.* Id prestigiarum atque officiarum genus commenti sunt homines ærusciores, et cibum questumque ex mendaciis captantes. — Huc pertinere videtur et illud *Paul. Diac. p. 192. 6. Müll.* Offudas (Scal. offucias) fallacia.

OFFUCO vel obfuco. *V. OFFOCO.*

OFFULAS. *V. OFFUCIA* II. in fin.
OFFULA. æ, f. 1. *Offula* per syncopen pro *offula*, *V. sub II.* — *Offula*, deminut. ab *offa*, est parva offa, ossella, frustum carnis, et præcipue suis, *ζωπιδιον* (It. *fetta o pezzo di qualche cosa, o specialmente di carne, braciucola*; Fr. *petit morceau*; Hisp. *pequeño pedazo*; Germ. *der kleine Bissen, ein Bisschen oder Stückchen*; Angl. *a small chop or piece of flesh, a collop, steak*).

I.) Proprie. — a) De frusto carnis, et præcipue suis. *Varro 5. L. L. 100. Müll.* Ex abdomine ejus (*suavis*, h. e. suis) offula, dicta ab offa minima e suere. *Id. 2. R. R. 4. 12.* Sus quum esset occisus, dicebat missam esse offulam cum duabus costis, quæ penderet tria et viginii pondo. *Colum. 12. R. R. 55. 4.* Offula carnis sissæ componantur, et æternis sal ingeritur. *Sueton. Claud. 40.* Quum de lantæ ac vinaris ageretur, exclamavit in curia: rogo vos, quis potest offula vivere? — b) De aliis cibis. *Apul. 1. Met.* Dum polenta caseatæ offulam modico securius grandiorum contruncare gestio. *Pallad.*

1. *R. R. 29.* Unius modii triticea farina, in brevissimas offulas redacta, clauso phasiano per triginta dies ministrata sufficit. in piccioli bocconi. et *Veget. 4. Veterin. 18.* Offula panis vino infusa faucibus boum inseratur.

OFFULCIO vel obfulcio, fulcis, fulsi, fultum, fulcire, a. 4. (ob et fulcio) infulcire, inculcare, *riempire, turare.* Occurrunt tantum Part. *Offulciens* et *Offultus* apud *Apul. 1. Met.* Vulnus, qua maxime patebat, spongia offulciens. *Id. 4. ibid.* Multis laciniis offulto vulnere.

OFFULGEO vel obfulgeo, ges, si, gere, n. 2. (ob et fulgeo) fulgendo apparere, fulgere, *apparire risplendendo, προσαστραπω.*

I.) Proprie. *Virg. 9. Æn. 110. et 731.* Continuo nova lux oculis offulsit. *Sil. It. 3. 114.* Quum subito dextrum offulsit conatibus omen. *Quintil. Declam. 9. 7.* Inopinata subito amici mei species offulsit. *His omnibus locis al. effulsit, aut affulsit agnoscent.*

II.) Translate. *Quintil. Declam. 12. 4.* Undecumque offulsit lucrum. *Al. leg. effulsit, al. affulsit.* *Cod. Theod. 2. 8. 25.* Etsi fortuito in ea (die) imperii nostri ortus offulserit.

OFFULTUS, a, um. *V. OFFULCIO.*

OFFUNDO vel obfundo, fundis, fudi, fustum, fundere, a. 3. (ob et fundo). Part. *Offusus* sub *A. I.* et *II.* et sub *B. I.* et *II.* — Offundere occurrit *A)* Cum Accusativo rei quæ offunditur sive obicitur; aut *B)* Cum Accusativo rei vel personæ, quæ aliâ offusa sive injecta obscuratur, vel impletur.

A) Cum Accusativo rei, quæ offunditur sive injicitur

I.) Proprie offundere est ante vel circum fundere, obicere, injicere, *σπρρρω, επρρω* (It. *spargere, spandere o gittare intorno o dinanzi*; Fr. *répandre devant, verser, jeter*; Hisp. *derramar delante, echar, verter*; Germ. *entgegenzuschütten oder giessen, verschütten oder vergiessen*; Angl. *to pour or sprinkle upon, pour round, spread over*). Occurrit — a) Active. *Plaut. Asin. 1. 3. 64.* Auceptus quando concinnavit aream, offundit cibum. *Id. Trin. 4. 3. 84.* sr. visne aquam Tibi petam? cu. res quum animam agebat, tum esse offusam oportuit. *Cf. Liv. 26. 45.* Quum altitudo caliginem oculis offudisset. — b) Mediorum apud Græcos more. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 25. fin.* Et piscibus aqua, sic nobis cer crassus offunditur. *Id. Tim. 14.* Ignis oculorum cum eo igne, qui est ob os, offusus est. *Seneca Ep. 11.* Rubor gravissimis quaque viris subitus offunditur. *Meliores tamen Codd. leg. affunditur, quod præferendum.* *Apul. 4. Met.* Asinus offunditur, si getta a terra.

II.) Translate usurpatur de caligine et nocte, et præcipue de errore, pavore, etc. *Cic. Rosc. Am. 23. 91.* Tanquam si offusa rei publicæ sempiterna nox esset. *Id. 1. Nat. D. 3. 6.* Mirabile videri, eam nobis probatum esse philosophiam, quæ lucum eriperet, et quasi noctem quamdam rebus offunderet. *Id. 3. Tusc. 34. 82.* Si quid tenebrarum offudit exitium. *Id. Doim. 53. 137.* Rei publicæ tenebris offusus. *Id. 5. Tusc. 2. 6.* Hic error et hæc inductorum animis offusa caligo. *Capell. 8. p. 287.* Diversa varietas mortalibus caliginis intentionis offundit. *Liv. 34. 6.* Offundit errorum alcut. *Id. 28. 29.* Offundere omnium rerum terrorem oculis et auribus. *Id. 39. 15.* Si omnia nudavero, ne nimium terroris offundam votis vereor. *Phædr. 2. 4.* Terrore offuso. *Liv. 10. 5.* Offundere subitum pavorem incompositis. *Id. 2. 40.* de *Coriolano.* Ut qui nec publica majestate in legatis, nec in sacerdotibus tanta offusa oculis animoque religione motus esset. *messâ innanzi.* *Ascon. in fin. argum. oral. Cic. pro Scaur.* Magnopere judices movit squalore et lacrimis et ædilitatis offusa memoria. *rinnoziata.* *Sed al. leg. effusa.*

B) Cum Accusativo rei vel personæ, quæ aliâ re offusa sive injecta obscuratur, obtegitur, impletur.

I.) Proprie. *Cic. 3. Fin. 14. 45.* Obscuratur et offunditur luce solis lampen lucernæ. *Val. Max. 2. 7. n. 6.* Oculi clarissima in luce tenebris offusi.

II.) Translate. *Cic. Marcell.* 4. 10. Quum Marcellii lacrimas modo vobiscum viderem, omnium Marcellorum meum pectus memoria offudit. *h. e.* implevit et affectit. *At. leg.* effudit, quod non videtur commodam habere sententiam. *Tac.* 11. Ann. 31. Offusus pavore Claudius ripieno.

OFFUSCATIO vel offuscatio, ōnis, f. 3. offuscandi actus: sed occurrit translate tantum. *Tertull.* 1. ad *Nation.* 10. Pertinet ad offuscationem deorum vestrorum. *h. e.* ad elevandam existimationem. Adde *eumd. Resurr. carn.* 43.; et *Vulgat. interpr. Eccli.* 41. 24.

OFFUSCO vel offusco, as, avi, ōtum, are, a. 1. (ob et fuscus) obtenebrare, fuscum reddere, offuscare: sed occurrit translate tantum apud *Tertull.* 2. *advers. Marcion.* 12. Offuscare iustitiam. *Id. Spectac.* 22. Quale iudicium est, ut ob ea quis offuscetur, per quæ promeretur? *h. e.* ignominia afflictor.

OFFUSIO vel offusio, ōnis, f. 3. offundendi actio, objectio, obtentus, lo spargimento all'inferna

I.) Proprie. *Ambros.* 1. *Hexæm.* 8. Nisi quod (antrum) atro inhorrescat situ atque offusione tenebrarum.

II.) Translate. *Ambros. de Fug. sæc.* 1. Irreptit terrenarum illecebra cupiditatum, et vanitatum offusio mentem occupat.

OFFUSUS vel offusus, a, um. *V.* OFFUNDO. OFFUTERUS. *V.* OBSUM.

OG

OGDŌAS, ōdis, f. 3. ὀδοῦς, octonarius numerus. *Hieronym.* *Ep.* 36. n. 9. Qui (psalmus) septem conciliat septimanis, et in principium odoadis erumpit. — Est item unus ex æonibus apud *Tertull.* *advers. Valentin.* 7. et 20. et *Anim.* 37.

OGGANNIO vel obgannio, is, ivi et ū, itum, ire, n. 4. (ob et gannio). Part. *Obgannitus.* — Obgannire est idem quod gannire, vel contra aliquem gannire, mussare, murmurare, secreto et sæpius dicere. *Plaut. Asin.* 2. 4. 14. sine, me hunc perdere, qui semper me incendit ira, Cui numquam unam rem me licet semel præcipere furi, Quin centies eadem imperem atque ogganniam. *ridica e ricanti.* *Ter. Phorm.* 5. 8. 41. Habet hæc, ei quod, dum vivat, usque ad aurem ogganniat. *ridica e rinfacci.* *Apul.* 2. *Met. sub fin.* Et statim, incertum quidnam, in aurem mulieris oggannit. *susurrò, pispigliò all'orecchio.* et *Id. ibid.* His et talibus oggannitis sermonibus, discussum est. — Tribuunt etiam *Ennio;* et apud eum legendum est OBIGITO, quam voc. *V.*

OGGĒRO vel obgero, gēris, gessi, gestum, gere, a. 3. (ob et gero) cumulate gerere, ingere, apportare, injicere, *recare in copia, apportare, ἐπιφέρει.* Occurrit in præsentis tantum tempore apud *Plaut. Pseud.* 3. 2. 22. Qui mihi condita prata in patinis proferunt, Boves qui convivas faciunt herbasque oggerunt. *Id. Truc.* 1. 2. 8. Osculum amicæ usque oggerit. *Id. Cist.* 1. 1. 72. Amor amarum ad satietatem usque oggerit.

OGGRASSOR vel obgrassor, āris, ari. dep. 1. (ob et grassor) circum grassari, vel in aliquem grassari. *Gloss. Lat. Gr.* Oggrassari, ἐγκραταζήπτειν.

OH

OH, ō, interjectio (It. o, oh, ah; Fr. oh! ah!; Hisp. o! ah!; Germ. oh; Angl. o! oh! ah!), Comiciis usitata. ¶ 1. Est dolentis: sic — a) Est dolentis et deprehensi apud *Plaut. Cas.* 2. 3. 19. oh perii! manifesto miser Teneor. — b) Aliquando dolentis et reprehendentis. *Ter. Heaut.* 5. 3. 8. Oh, iniquus es, qui me tacere de re tan-

ta postules. — c) Oh, oh, oh, ejulantis est. *Plaut. Capt.* 2. 1. 6. oh, oh, oh. Ejulatione haud opus est. ¶ 2. Aliquando est admirantis: sic — a) Hac interjectione utimur, ubi ex intervallo notos videmus. *Ter. Adolph.* 5. 6. 3. Oh, qui vocare? *Id. scribunt o, ut sit simpliciter vocantis.* *Plaut. Epid.* 1. 1. 3. Oh, Epidicumne ego conspicio? — b) Est etiam admirantis cum contemptu quodam. *Ter. Andr.* 3. 5. 12. Oh, tibi ego ut credam, furcifer? — c) Item admirantis ac reprehendentis. *Ter. Phorm.* 5. 6. 17. Oh, tu quoque aderas, Phorinio? *Id. ibid.* 5. 7. 52. Oh, tunc is eras? ¶ 3. Aliquando est exsultantis. *Plaut. Pers.* 5. 1. 12. Oh, nil magis dulce! st. *Id. Most.* 1. 4. 12. Oh, oh, ocellus es meus, tuus alumnus sum. *Alii leg.* ohoho *conjunctim;* *plerique ob tantum.* — Sic est exsultantis ob rem bene gestam apud *eumd. ibid.* 1. 3. 86. Oh, probus homo sum! ¶ 4. Aliquando est affirmatis ac propemodum certi. *Ter. Adolph.* 3. 4. 38. Oh, quem egomet produxi. *Id. Phorm.* 1. 2. 20. oh, regem me esse oportuit.

OHĒ, interjectio. Ratione habita etymi, nonnulli *ohē* volunt esse *ohj*: sed Græci dicunt *ohj* alio prorsus usi quam Latini *ohē*, *V. Etymol. M.* Latina interjectio *ohē* aliquem alioquinur ac quadam ira monemus, ne vel cundo vel agendo pergat, heus (It. *oh!*; Fr. *hé! ho là!*; Hisp. *he! ho-la!*; Germ. *oh he, halt!*; Angl. *hoa! holla! soho!*). Occurrit — a) Sine additis. *Plaut. Asin.* 2. 3. 4. Quis nostras sic frangit fores? *ohē*, inquam, si quid audis. *h. e.* ne pulta amplius. *Id. Aulul.* 1. 1. 16. Abscede: etiannunc: etiannunc: etiam, *ohē!* *Ter. Phorm.* 2. 3. 74. *ohē*, Actum, ajunt, ne agas. *DR.* non agam? immo haud desinam, Donec perfecerio hoc. — Sæpe interjectio hæc præciliit verbis *desine, jam satis*, et est Italice *oh! basta.* *Ter. Phorm.* 2. 3. 30. *ohē*, *desine. h. e.* tace, *finiscila, taci.* et *Id. Heaut.* 5. 1. 6. *Ohē*, jam desine deos, uxor, gratulando obtundere. Ubi *Donatus:* Interjectio est satietatem usque ad fastidium significans. — *Plaut. Cas.* 2. 3. 32. *Ohē*, jam satis, uxor, est: comprime te: nimium tinnis. *Id. Stich.* 5. 4. 52. *Ohē*, jam satis! nolo oberdes. *Horat.* 1. *Sat.* 5. 12. *ohē*. Jam satis est. *Martial.* 4. 91. *Ohē*, jam satis est, *ohē libellē.* — *Ohē*, jam intellige satis est. *Ter. Adolph.* 4. 7. 5. *Ohē*, jam. *Codices quidam addunt desine.* *Horat.* 2. *Sat.* 5. 96. Importunus amat laudari? donec, *ohē* jam, Ad celum manibus sublati, dixerit; urge, e Crescentem tumidis infla sermonibus utrem.

OHIO, interjectio admirantis a'iquid fieri repente. *Plaut. Pæn.* 1. 2. 51. *Ohio*, mirabo, quid illic non properas? *At. leg.* *ohē* — Aliquando agnoscentis cum gaudio. *Plaut. Pseud.* 4. 2. 32. *ohio*, Polymachæoplacides Purus pitus est ipsis. *Rectiones recte leg. eho.*

OHIOHO. *V.* OH 3.

OI

OICA, æ, f. 1. gemma barbari nominis e nigro et fulvo viridique et candido placet. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 65. (176). sic legente *Cod. Bamberg.* et edente *Sillig.*; *Harduinus leg. olca*, alii *orca*. Itaque *oiō* legendum videtur etiam apud *Isid.* 16. *Orig.* 12. 1.

OIEI, interjectio dolentis et ejulantis, heu! heu! *ahi! ahi!* *Plaut. Mil. glor.* 5. 1. 13. *Oiei*, satis sum verberatus, obsecro. *At. paullo aliter leg.*; *optimi Codd. habent oiei vel olvi.* *Ter. Phorm.* 4. 3. 58. *Oiei*, nimium! st. *At. leg.* *hoi hui!* Adde *eumd. Eun.* 4. 4. 48.

OINVS vel oinus, a, um. *V.* UNUS, a, um.

OINVORSEL. *V.* UNIVERSUS.

OISUS. *V.* USUS.

OL

OLA summi humeri pars. *Isid.* 11. *Orig.* 1. 62. OLACITAS, ōtis, f. 3. (oleo; graveolentia. *Gloss. Isid.* Olacitas, fetulentia, odor.

OLAX, ōis, adject. *olente, olezzante, olidus, olens.* *Capell.* 1. p. 25. de *Baccho.* Hujus gressus incerti, atque olacis temeti madoibus implicati. *putente.* et 2. p. 46. Accerram illam olacem aromatis refuodens. *odorosa.* *Gloss. Isid.* Olax, olidus.

OLCA, æ, f. 1. *V.* OICA.

OLĒA, æ, f. 1. In Dativo plur. est *oleis.* *Virg.* 2. *G.* 420. Contra, non ulla est oleis cultura. *Oleabius* dixit *Cn. Gellius*, sed reprehenditur a *Charis.* 1. p. 40. *Putsch. V. ASINA.* — Ratione habita etymi, vox est conjungenda cum Græca ἔλαια, ut *oleum* cum Græca ἔλαιον, teste ipso *Farron.* 3. *L. L.* 108. *Müll.* Olca ab elaea. — Ceterum ¶ 1. Olea est arbor, quæ oliivam producit, ἔλαια (It. *olivo, oliva;* Fr. *olivier;* Hisp. *olivo;* Germ. *der Oliven-oder Oelbaum;* Angl. *an olive-tree, olive;* *Cato R. R.* 61. Qui oletur sæpiissime et altissime miscabit, is tenuissimas radices exarabit: si male arabit, radices sursum adibunt, crassiores lient, et in radices vires oleæ abibunt. *Farro 1. R. R.* 24. 2. Qui ager frigidior et inacrior sit, ibi oleam Licinianam seri oportere. *Cic.* 2. *Deinat.* 6. 16. Agricola quum florem oleæ videt, haccam quoque se visurum putat. *Ovid.* 4. *Fast.* 740. Ure mares oleas, tedamque, herbasque Sabinas. — Olearum genera Latinis, qui sedulo coluntur, cognita enumerant *Cato R. R.* 6. et 7.; *Virg.* 2. *G.* 86.; *Farro 1. R. R.* 24. 1.; *Colum.* 5. *R. R.* 8. 3.; *Plin.* 15. *Hist. nat.* 5. 6. (20); *Pallad.* 3. *R. R.* 18.; et *Macroh.* 2. *Saturn.* 16. — Curant et colendi rationem persaguntur ex *Catone Plin.* 17. *Hist. nat.* 18. 29. (125). — Sacra fuit Minerva (ut est apud *Plin.* 12. *Hist. nat.* 1. 2. 30.) quæ ejus inventrix dicitur a *Virg.* 1. *G.* 48. *V. Phæd.* 3. 17.; et *Servium* ad *Virg.* 8. *Æn.* 128. Hinc Ath-niensium propria fuit arbor, qui sub tutela Minervæ erant. *Genera Herc. Fur.* 193. Te ramus oleæ frande gentili legat, Theseu. — fuit etiam symbolum pacis: unde pacem petentes oleam ramum præferbant vitis circumdatam. *Liv.* 24. 30. et 29. 16., ubi ait proprium Græcorum hunc morem fuisse, et 30. 36.; *Virg.* 8. *Æn.* 116. et 128.; et *Stat.* 12. *Thyb.* 492. etc. — De coronis ex olea, *V.* in OLEAGINUS. ¶ 2. Sumitur sæpe pro oleæ fructu. *Cato R. R.* 58. et 117. Oleas caducas et albas condire. et 143. Oleam cogere, legere, stringere, verberare. et 145. faciundam locare. *h. e.* faciundum ex ea oleum. *Lex apud Plin.* 15. *Hist. nat.* 2. 3. (12). Olivantiibus lex antiquissima fuit: Oleam ne stringit, neve verberato. *Plaut. Stich.* 5. 4. 7. hoc convivium est Pro opibus nostris satis commodum, nucibus, fabulis, ficulis, Olea in tryblia, lupilli comminatio crustulo. *Farro 2. R. R.* 11. 4. Coagulum magnitudine oleæ. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 31. Nil intra est oleam, nil extra est in nucis duri. Quod proverbium usurpat in eos, qui concessa negant, et manifesto falsa pro veris affirmant: nam et olea interius, et nux exterius partem osseam duramque habet (Itali dicunt, *negare il pajuolo in apo*).

OLĒACĒIS, a, um, adject. (olea). ¶ 1. Est oleæ similis, simile *all'olivo.* *Plin.* 21. *Hist. nat.* 4. 10. (19). Alia funditur e canle malvaceo, folia oleacea habente. Ita edition. vet. 1470. et 1472.; ceteræ et *Harduin.* habent *folia oleæ*, quemadmodum et *Sillig.* ¶ 2. Item oleosus, oleu similis, simile *all'olio, ελαιώδης.* *Plin.* 35. *Hist. nat.* 15. 51. (179). Bitumen pingue liquorisque oleacei. *Harduin.* in MSS. nusquam se reperisse ait *oleacei*, sed in aliis aliud: *Sillig.* ex *Cod. Bamberg.* leg. *oleique liquoris.*

OLĒAGĒNA, æ, f. 1. *V.* voc. seq. in fin.

OLĒAGĒNĒS vel oleaginius, et OLĒAGĒNUS, a, um, adject. (olea). ¶ 1. Stri-

cto sensu qui est ex olea arborea, di olivo, ἐλαι-
νος. Cato R. R. 48. Oleagineum seminarium.
Varro 1. R. R. 40. 4. Oleaginea semina. Virg.
2. G. 31. Traditur e sicco radix oleagina ligno.
Plin. 17. Hist. nat. 18. 29. (125). Taleas olea-
ginas tripodaneas facito. V. JUNIPEREUS. Auct.
Grom. Colon. p. 211. ed. Lachmann. Sunt et
cypri oleaginei, qui loco termini observantur. —
Inter militares coronas postrema est oleaginea,
qua uti solent, qui in praelio non fuerunt, sed
triumphum procurant, ut Gell. 5. 6. docet. Quo
pertinet illud Paul. Diac. p. 192. 4. Müll. Olea-
gineis coronis ministri triumphantium utebantur,
quod Minerva dea belli esse putabatur. Hinc
Virg. 3. G. 21. de Cesare triumphante. Ipse
caput tonsæ foliis ornatus olivæ Dona feram.
Ea donati sunt etiam cives, qui pacis componendæ
et servandæ in civitate fuissent auctores. Nepos
Thrasymb. 4. Huic pro tantis meritis honoris corona
a populo data est, facta duabus virgulis olea-
ginis. Cf. et Gell. l. cit. — Præterea etiam victores
universim hujusmodi serito Athenis corona-
bantur, ut Plin. 15. Hist. nat. 4. 5. (19). tradit:
item la minoribus triumphis ovantes: et turmæ
equitum Idibus Juliis in transvectione. Id. ibid.
— Primus ea corona ornatus est Pericles,
utputa qui bonus civis reputatus fuisset, ut
narrat Val. Max. 2. 6. n. 5. ¶ 2. Est etiam
oleæ similis. Colum. 3. R. R. 2. 27. inter varia
vitium genera oleagineam, seu oleaginiam
enumerat. Plin. quoque oleagineam uvum mem-
orat, 14. Hist. nat. 3. 4. (38). nuper, inquit,
inventam, a similitudine olivæ. ¶ 3. Item colorem
olei habens. Plin. 37. Hist. nat. 5. 20. (77).
Berylli oleagini, hoc est colore olei. Veget. 3.
Veterin. 17. 1. Si vero spissa fuerit, colore olea-
gineo, mucro similis etc. — Hinc

Oleagina, æ, f. 1. (subaudi arbor) absolute,
substantivorum more, est olea. Venant. carm. 7.
12. in fin. Plusque liquore placet quam fert olea-
gina succo.

OLEAMEN, inis, et

OLEAMENTUM, i, n. 2. voces a Scribon.
Compos. 222. et 269. usurpatæ, quibus signifi-
catur aliquid ex oleo factum, v. gr. unguentum.

OLEARIS, e, adject. ¶ 1. Est ad oleam per-
tinens. Colum. 11. R. R. 2. 42. Hoc eodem men-
se in pastinatio seminario novissima positio est
olearis taleæ, eamque oportet, quum panxeris, si-
mo et cinere mistis oblinere. Ita Schneider.; at
leg. oleariis. ¶ 2. Item ad oleum pertinens, da
olio. Plin. 34. Hist. nat. 14. 41. (146). Olearis
cotes. h. e. quæ oleo perfunduntur, ut aquariorum,
quæ aqua. Sillig. vero et Cod. Bamberg. leg.
oleariorum. Pallad. 1. R. R. 20. in it. Olearis cella
meridianis sit objecta partibus et contra frigus
munita. h. e. cella, in qua oleum premitur.

OLEARIUM, ii, n. 2. V. voc. seq. in fin.

OLEARIUS, a, um, adject. ad oleum pertinens,
da olio, ἐλαιώρος. Cato R. R. 3.; et Cic. Sen-
nect. 16. 56. Cella vinaria, olearia. Cato R. R.
18. Orbem olearium ex ulmo aut ex corylo, la-
tum pedibus quatuor, Punicanis coagmentis facito.
h. e. tabulam rotundam ligneam, super qua
olearum massa, quæ premendæ sunt, ponitur. Plin.
32. Hist. nat. 11. 53. (147). Cochlear rotundæ
in usu oleario. h. e. ad oleum hauriendum et de-
capulandum. Id. 15. ibid. 8. 8. (33). Dolia olea-
ria et cados amurca imbui, ne bibant oleum. Scæ-
vola Dig. 50. 4. 5. Olearii mercatores. Inscript.
apud Murat. p. 948. 1. NEGOTIATOR OLEARIVS. —
Hinc

Olearius, ii, m. 2. absolute, substantivorum
more, est qui oleum facit, aut vendit, oliandolo,
ἐλαιώτης, ελαιωπώλης. Plaut. Capt. 3. 1. 29. Om-
nes compacto rem agunt, quasi in Velabro olea-
rii. Colum. 12. R. R. 52. 13. Diligentes olea-
rii. Adde Inscript. apud Gruter. 646. 8. et 9.

Olearium, ii, n. 2. (subaudi vas) absolute, sub-
stantivorum more, est vas olearium, sive oleo con-
tinendo inserviens. Scribon. Compos. 161. Hæc
reponerat in oleario fucilli.

OLEARIUS, ii, m. 2. V. voc. præced. in fin.
OLEASTELLUS, i, m. 2. ¶ 1. Est genus oleæ
Calabricæ, ita dictæ a similitudine oleastri. Co-

lum. 12. R. R. 51. 3. ¶ 2. Item parvus frutex,
cujus nos ligustrum. V. LIGUSTRUM.

OLEASTER, stri, m. 2. olivo selvatico, olea-
stro, olea silvestris, φύλις, κότινος. Gloss. Philo-
lox. Oleaster, ἀγριελαία. Virg. 2. G. 182. Indio-
cio est tractu surgens oleaster eodem Plurimus.
et ibid. 314. Infelix superat foliis oleaster ama-
ris. Plin. 17. Hist. nat. 18. 30. (129). Inseritur
oleaster calamo et inoculatione. Id. 16. ibid. 44.
89. (240). Olympiæ oleaster, ex quo primus Her-
cules coronatus est, et nunc custoditur religiose.
Id. 15. ibid. 4. 5. (19). Athenæ quoque victores
olea coronant, Græci oleastro Olympiæ. Adde
Cic. 5. Ferr. 23. 57.; et Colum. 8. R. R. 10. 4.
Et Venant. 5. carm. 2. 30. Quodque oleaster
erat, pinguis oliva viret.

OLEASTRUM, i, n. 2. idem quod oleaster. Cal-
purn. 2. Ecl. 44. Me teneras salices juvat, aut
oleastra putare. Incertus Auct. de dubiis nomin.
p. 585. ed. Keil. Oleastrum generis neutri, sed
Virgilius (2. G. 314.): foliis oleaster amaris.

OLEATUS, a, um, particip. ab inusit. oleo: ἐξ
ἐλαιου, cum oleo factus, ut Pulvis oleatæ apud
Cæsar. Aurel. 2. Acut. 37. a med.; et Panis olea-
tus apud Fulgat. interpr. Num. 11. 8.

OLEFACIO, V. OLFACIO.

OLEITAS, atis, f. 3. raccolta dell'olive, col-
lectio olearum et confectio olei, item oleæ legen-
dæ tempus, olivitas. Cato R. R. 68. Ubi vindem-
ia et oleitas facta erit, prela extollito. et 144.
Sese oleam non surripuisse ea oleitate ex fundo
L. Manlii.

OLENS, entis. V. OLEO.

OLENTIA, æ, f. 1. odor. Tertull. 2. advers.
Marcion. 22. Suavis olentia gratiæ.

OLENTICA, orum, n. plur. 2. oletæ, loca mali
odoris. Paul. Diac. p. 192. 5. Müll.

OLENTIETUM, i, n. 2. sterquilium. Trans-
late locus immundus. Claud. Mamert. 2. Stat.
anim. 9. Cernas hinc alios situ fœtularum tur-
pium ex olenticetis suis ac tenebris cloacam ven-
tris et oris inbatere sentinam. Apul. de Mag.
Nocens lingua semper in fœtutinis et olenticetis
suis jaceat. Alii leg. olenticetis, ab oletum.

OLEO, les, lûi, (et olei in compositis), lere,
n. 2. Olo, is, in 3. conjugat. Plaut. Pœn. 1. 2.
56. Quæ tibi olant stabulum, sellam etc. Adde
fraga. apud Diomed. 1. p. 378. Putsch.; Afran.
et Pompon. apud Non. p. 147. 5. Merc. Sic in
illo Plauti Most. 1. 1. 41. Non omnes possunt
olere unguenta exotica, Ut tu oles. Priscian. 8.
p. 838. et 9. p. 866. vult olere pænultima corre-
pta dici, ut constat iambici metri ratio. Cf. Euy-
tych. p. 2188. Putsch. — Part. Oles in fin. —
Olere, quod ratione habita etymi conjungi potest
cum Græca v. ὀζο, oleo enim est pro odeo, significat
odorem spirare, redolere; et tum de bono, tum
de malo odore dicitur (It. olire, ulire, olezzare,
mandar odore; Fr. avoir ou répandre une o-
deur; Hisp. olire, derramar olor; Germ. rie-
chen, einen Geruch von sich geben; Angl. to
emit a smell, smell of).

I.) Proprie occurrit — a) Absolute. Plaut.
Truc. 2. 4. 3. ver vide: Ut tota floret! ut olet!
ut nitide nitet! Cf. Plin. 21. Hist. nat. 7. 18.
(35). Rosa recens a longinquo, sicca propius
olet. Rursus Plaut. Pœn. 1. 2. 34. Nisi multa
aqua usque et diu macerantur (muriatica), Olent,
salsa sunt, tangere ut non velis. Ulp. Dig. 21.
1. 12. Is, cui os oleat, an sanus sit, quesitum
est. cui puzza il fiato. Adde Martial. 12. 85. —
b) Cum Adverbiis. Plaut. apud Diomed. loc. cit.

Facite, olant ædes Arabice. h. e. Arabicis thymia-
matis. Varro 3. R. R. 16. 6. Nulla harum as-
sistit in loco inquinato, aut eo, qui male olet.
Horat. 1. Ep. 10. 19. Deterius Lybicis olet, aut
nitet herba lapillis? Plin. 20. Hist. nat. 17. 69.
(177). Optimum Creticum heracium; nam et ju-
cunde olet. Plaut. Most. 1. 3. 115. ecastor mulier
recte olet, ubi nihil olet. Cf. Cic. 2. Att. 1.
Mulieres ideo bene olere, quia nihil olebant, vi-
debantur. — Non bene olet, qui bene semper o-
let ab Hieronymo Ep. 130. n. 19. tributur Pe-
tronio: sed habetur etiam apud Martial. 2. 12.
(Hoc mihi suspectum, quod oles bene, Postume,

semper: Postume, non bene olet, qui bene semper
olet.), et dicitur de iis, quibus quum vel corpus
morbo aliquo, vel vitis fœteat animus, exquisitilore
cultu utuntur. — c) Cum Ablativo rei, cujus odo-
rem quis aut quid spirat. Propert. 4. 7. 32. Cur
nardo flammæ non oluere meæ? Ovid. Heroid.
15. 76. Non Arabo noster rore capillus olet. Id.
5. Met. 405. Perque lacus altos et olentia sulphura
fertur Stagna Palicorum. — d) Cum Accusativo
rei, cujus odorem quis aut quid spirat. Plaut.
Most. 1. 1. 41. Non omnes possunt olere un-
guenta exotica, Si tu oles. Id. Asin. 5. 2. 79.
Murrham olet. Id. Most. 1. 3. 120. quum una
multa jura confudit coquus, Quid oleant, ne-
scias, nisi id unum, ut male olere intelligas. Ter.
Adelph. 1. 2. 37. Obsonat, potat, olet unguenta
de meo. Cic. 3. Orat. 25. 99. Unguentum ina-
gis laudari, quod ceram, quam quod crocum ole-
re videatur. Horat. 1. Ep. 19. 5. Vina fere dul-
ces oluerunt mane Camenæ. Id. 1. Sat. 2. 27.
Pastillos Rufillus olet, Gorgonium hircum.

II.) Translate est indicare, prodere, sapere,
mostrare. — a) Absolute. Plaut. Aulul. 2. 2.
39. Aurum huic olet. h. e. quasi odore se prodit.
Cic. Orat. 45. 154. Quid illud? non olet, un-
de sit? — b) Cum Accusativo rei, quæ indica-
tur vel proditur. Plaut. Men. 1. 2. 59. Olfacta,
quid olet? ꝑ. furturn, scortum, prandium. Cic.
Rosc. Com. 7. 20. Supercilia illa penitus abrasa
olere malitiam et clamare calliditatem videtur.
Id. 1. Nat. D. 26. 72. Epicurus nihil olet ex Aca-
demia, nihil ex Lyceo, nihil ne e puerilibus qui-
dem disciplinis. Id. 3. Orat. 12. 44. Quædam
certa vox Romani generis urbisque propria, in
qua nihil sonare, aut olere peregrinum possit.
Varro 5. L. L. 74. Müll. Et aræ Sabinorum
linguam olent. Quintil. 8. 1. 3. Et verba et vox
hujus aluminum urbis oleant, ut oratio plane Ro-
mana videatur, non civitate donata. — Hinc Part.
præs.

Oles, entis, adjective quoque usurpatur, et
est odoratus, odorifer, odoratus, odorifero, odoro-
so, εὐωδής.

I.) Proprie. — a) Interdum est bene olens.
Virg. 1. G. 188. Induct (se nux) in florem et ra-
mos curvabit olentes. Ovid. 1. Art. am. 95. Aut
ut apes saltusque suos, et olentia noctæ Pascoa.
Id. 10. Met. 729. olentes mentæ. Stat. 12. Theb.
622. olens Hymettus. Id. 1. Silv. 2. 21. thym-
bra. Juvenal. 14. 269. saccus. h. e. aronatum
plenus. — Aliquando additur bene, suave, ut
apud Virg. 2. Ecl. 48. Narcissum et florem jun-
git bene olentis anethi. Catull. 60. 6. Cingo tam-
pora floribus Suave olentis amaricæ. — b) Sæ-
pius est male olens, putidus, putente, puzzolente,
δυσωδής. Plaut. Men. 5. 2. 111. Hunc proteram
lenonem olentem, edentulum. Virg. 2. G. 134.
animas, et olentia Medi Ora sovent illo. Horat.
1. Sat. 2. 30. olente in fornice stantem. Id. 1.
Od. 17. 7. Olentis uxores mariti. h. e. hirci. Ovid.
2. Pont. 10. 25. et olentia stagna Palici. h. e.
olentia sulphure, ut Id. ait 5. Met. 405. Lucan.
7. 821. olentes agri. h. e. inbumatis cadaveribus.
— Cum addito male, graviter etc. Cic. 2. Orat.
61. 249. In male olentem. Scribon. Compos. 42.
Hi pastilli beneficiunt et ad exulceratas aures
qualibet ex causa et graviter olentes.

II.) Translate. Tac. Dial. de orat. 22. sub
fin. Quædam procul arceantur, ut jam obliitterat
et olentia. h. e. quasi situm at mucorem redo-
lentia.

OLEOMELLA, æ, f. 1. est quædam arbor fru-
ctifera in Syria, teste Isid. 17. Orig. 7. 11. Lind-
mann. Oleomella nascitur in Palmyra, Syriæ
civitate, ex eo ita appellata, quod ex trunco o-
leum defluat in crassitudinem mellis, sapore suo-
vi. Al. leg. elæomella.

OLEOSELINUM, i, n. 2. est quædam sellini
species, quam memorat Isid. 17. Orig. 11. 3.

OLEOSUS, a, um, adject. pieno d'olio, olioso,
ἐλαιώδης, oleo plenus, vel pinguis ad similitudi-
nem olei. Plin. 27. Hist. nat. 12. 81. (106). de
myagro herba. Semen oleosum. Id. 28. ibid. 9.
35. (134). Quod supernat, butyrum est, oleosum
natura. Cæsar. Aurel. 2. Tard. 13. n. 174. Deco-

ctio ptisanæ calidæ, sed non oleosæ, ac potius siccæ, vel ex oleo viridi confectæ. Adde *eumd.* 5. *ibid.* 3. n. 56.

OLÉRACEUS, a, um, adject. oleri similis. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 8. 53. (85). Hypericon oleraceo frutice, tenui, cubitali.

OLÉRARIUM, ii, n. 2. olerum hortus. *Gloss. Lat. Gr.* Olerarium, λαχανάριον.

OLÉRATOR, oris, m. 3. olitor, qui olera vendit. *Gloss. Philox.* Olerator, λαχανοπώλης.

OLERATUS, a, um, adject. *cultivato* ut *erbaggi*, oleribus constitus. Vox a *Lexico* expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 168.

OLERO, as, avi, atum, are, a. 1. olera semino. *Cn. Mattius* apud *Priscian.* 6. p. 722. *Putsch.* Meos hortulos plus stercoreo, quam olero. In *Not. Tir.* p. 168. legitur *oleratus*. Ab *Eutyech.* vero p. 2157. *Putsch.* offertur *oleror*, *oleraris*.

OLESCO, is, ere, n. 3. crescere, cresco, adolesco. *Lucret.* 2. 1128. Donicum olescendi summum tetigere cacumen. *Plerique al.*, et ipse *Lachmann.* leg. olescendi. Sed olescendi legisse etiam *Nonium* p. 248. 3. *Merc.* quidam putant. *Festus* p. 309. 19. *Müll.* Suboles ab olescendo, id est crescendo, ut adolescentes quoque, et adultæ, et imoles dicitur. Cf. *Paul. Diac.* p. 308. 4. Similiter *Id. Paul. Diac.* p. 5. 7. *Müll.* Et exoletus, qui excessit olescendi, id est crescendi, modum; et inolevit, id est crevit.

OLETICETUM, *V. OLENTICETUM.*

OLËTO, as, avi, are, a. 1. *sporcare*, inquinare, conspurcare, olidum facio. *Frontin.* *Aquæd.* 97. In iisdem legibus adjectum est ita: NE QVIS AQVAM OLETATO DOLO MALO VBI PVBLICE SALIET. SI QVIS OLETARIT, SESTERTIORVM X. MILLIA MVLTA ESTO. *Oletato* videtur esse olidam facito. Hæc *Frontin.*

OLËTUM, i, n. 2. duo diversa significat, prout est A) Ab *olea*; aut B) Ab *oleo*, es.

A) Oletum ab *olea* est olivetum, locus oleis constitus, *oliveto*, *oliveto*, ελαιών. *Cato R. R.* 1. De omnibus agris vinea est prima, secundo loco hortus irriguus, tertio salicium, quarto oletum, quinto pratium. Adde *eumd.* *ibid.* 3. 6. et 61.

B) Oletum ab *oleo*, es, est locus mali odoris, ut ubi cacatur, et melitur: et metonymice sterces, aut urina hominis, unde malus odor existit. *Paul. Diac.* p. 203. 1. *Müll.* Oletum, sterces humanum. *Veranius*: Sacerdotula in sacrario Martialis fecit oletum. *Pers.* 1. 112. hic, inquis, veto, quisquam faxit oletum. Pinge duos angues: pueri, sacer est locus, extra *Mejite*. *V. OLOR* sub B.

OLËUM, i, n. 2. (olea). In plurali numero usurpari *olea*, affirmat *Pompejus* in *Comm. p.* 1617. ed. *Keil.*, nullo tamen auctore laudato. — Oleum est pinguis liquor olivæ, ελαιον. It. *olio*; Fr. *huile d'olive*; Hsp. *aceyte de oliva*; Germ. d. *Oel*, *Baumöl*; Adgl. *oil*.

I.) Proprie. — a) Universim. *Cato R. R.* 64. *extr.* Oleum, si poteris, his in die depleto. Nam oleum quam diutissime in amurca et in fratribus erit, tam deterrimum erit. *Cic. Senect.* 11. 36. Instillare oleum iumini. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 125. Cales unguere oleo meliore. *Virg.* 5. *Æn.* 135. juvenis Nudatos humeros oleo perfusa nitescit. *Ovid.* 3. *Trist.* 12. 21. ubi perfusa est oleo labente juvenis. *Colum.* 12. *R. R.* 50. 1. docet, triplicis generis oleum fieri, acerbum, quod et æstivum, quia ante initium Decembris ex oleis immaturis; viride circa mensem eundem ex oleis non permaturis; maturum ex nigris post Decembrem: optimæ notæ esse viride. — A veteribus oleo celebratur *Mirtia* (*V. Plin.* 15. *Hist. nat.* 2. 3. 18.); et *Martial.* 12. 63.), et *Liburnia* (*V. Pallad.* 12. *R. R.* 18. *ibique* *Schneideri* adnotat.). — Oleo uti feminæ in pectendo solitæ fuerunt, teste *Martell. Empir.* c. 7. *sect.* 1. p. 92. ed. *Ald.* — *Inscript.* apud *Orell.* 748., quæ pertinet ad imp. *Vespasiani* tempora, hic OB DEDICATIONEM STATVARVM EQVESTRIS ET PEDESTRIS OLEVVM PLEBBI TVRIVSQVE SEXVI (sic) DEDIT. *Alia* apud *Henzen.* 7336. DIE NATAL. RIVS (defunctæ) III. ID. APRILIS DECVR. SPÖRTVL. EX X. CCC. INTER PRÆSENT. ARBITR. VVO DIVID. OLEVVM ET PROPIN. EX X. CCL. PRÆBEBANT. — b) Olei condiciendi rationem tra-

dit accurate *Colum.* 12. *R. R.* 50. Adde *Caton. R. R.* 64. et *seqq.*, *Farron.* 1. *R. R.* 55. et *Plin.* 15. *Hist. nat.* 6. 6. (21). — c) *Oleo tranquillo*, proverb. de leni minimeque iracundo, quia omnium liquorum lenissimum oleum est, pià quieto dell'olio. *Plaut. Pen.* 5. 4. 66. Ita banc canem faciam tibi oleo tranquillorem. — d) *Oleum et operam perdere*, aliud de iis, qui sumptum et laborem incassum impendunt, et frustra conantur: *perdere il ranno e 'l sapone*: ductum, opinor, a lucubrantes; vel a coquis, qui quum cibos corruperint, et condimentum et laborem perdere: vel denique a palestritis, qui inungebant nudata corpora antequam sese luctæ committerent. *V. infra* sub II. 1. *Plaut. Pen.* 1. 2. 119. tum polo ego et oleum et operam perdidit. *Cic. 7. Fam.* 1. *Pompejus* constitit se et oleum et operam perdidisse. Sic *Id. Cic.* 2. *Att.* 17. Hæc non desoluitis, ne et opera et oleum philologia nostræ perierit. Ad lucubrations certe referuntur illa *ejusd.* 13. *ibid.* 28. Ante lucem quum scriberem contra Epicureos, de eodem oleo et opera evaravi nescio quid ad te. *Juvenal.* 7. 98. Vester porro labor secundior, historiarm Scriptores: petit hic plus temporis, atque olei plus. — e) *Oleum camino addere*, aliud, de quo *V. in CAMINUS*.

II.) *Figurate*. ¶ 1. Olei usus fuit maxime in palæstra. Ungebantur enim ut firmiores essent, et ut adversarii manibus facilius elaborerentur. Hinc metonymice pro palæstra ponitur. *Catull.* 63. 65. Ego gymnasii fui flos, ego eram decus olei. *Cic.* 1. *Orat.* 18. 81. Nitidum quoddam genus est verborum et letum, sed palæstra magis et olei, quam bujus civilis turbæ ac fori. h. e. contentionis, disputationis, quasque palæstræ litterariæ. ¶ 2. Olei licticii plura sunt genera, nempe liquoris olei similis ex variis rebus expressi. Recenset ea *Plin.* 15. *Hist. nat.* 7. 7. (24). ¶ 3. *Oleum vivum*, et absolute *oleum* vocatur id, quod Itali nunc *petrolio* dicunt. *Grat. Cyneq.* 434. Vulcano condita domus, quam subter eunti Stagna sedent, venit oleoque inadentia viro. *Hieronym.* in *Chron.* ad ann. E. C. DCCCLIII. E taberna meritoria trans Tiberim oleum terra erupit, fluxitque toto die sine intermissione.

OLËFACIO, facis, fæci, factum, facere, n. 3. Alia forma *olefacio* legitur in quibusd. *Codd. Plin.* 20. *Hist. nat.* 17. 71. (183). et in *Not. Tir.* p. 167. — Part. *Olfaciens*, *Olfactus* et *Olfaciendus* 1. — *Olfacere*, quod est per synopen pro *olefacere*, hoc autem pro *olefacere* (ab odor et facio) quo veteres uti sunt teste *Paul. Diac.* p. 179. 12. *Müll.*, quocum *cf. Festum* p. 178. 31., significat odorari, odorem percipere, *ὀσφραίνωμαι* (It. *odorare*, *fiutare*, *annasare*; Fr. *flairer*, *sentir*; Hsp. *oler*, *percibir con el olfato*; Germ. *erwas riechen*; Angl. *to smell*, *smell out*, *scent*, *perceive by the nose*).

I.) Proprie. *Cic.* 5. *Tusc.* 38. 141. Quidam disputant, quæ aspectu percipiuntur, ea non versari in oculorum ulla munditate, ut ea, quæ gustemus, olfaciamus, tractemus, audiamus. *Ferburg.* reperit *olefaciamus* in quodam MS. *Catull.* 13. 13. Quod unguentum tu quum olfacies, deos rogabis, Totum ut in faciant, Fabulle, nasum. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 50. (137). Delphinus sagacissime olfaciunt. *Id.* 23. *ibid.* 8. 80. (157). laurus folia trita, olfactaque subinde, pestilentie contagia prohibent. *Id.* 20. *ibid.* 17. 71. (183). Gith distillationem narium discutit tumsum in linteolo, olfactum. *Id.* *ibid.* 13. 51. (138). Dederunt (rutæ succum) lethargicis ex aceto olfacendum. *Paulin. Nolan. carm.* 27. 346. (sus) olfaciens motando dat oscula rostro.

II.) *Translate*. ¶ 1. Est præsentire, deprehendere, *subodorare*, *scopire*. *Cic.* 1. *leg. Agr.* 4. 11. Quisnam tam abstrusus usquam nunimus videtur, quem non architecti hujusce leges olfecerint? *Ter. Adelph.* 3. 4. 32. (at. 3. 3. 42). Non sex totis mensibus olfecissem, Prius quam ille quidquam cæperit? *Petron. Satyr.* 93. Si aliquis ex his nomen poetæ olfecerit, totam concitabit viciniam. ¶ 2. *Olfuere labra lacte*, imbueri sapore lactis, per catachresin. *Farro* 2. *R. R.* 2. 16. Si

agnus ad matris mammam non accedet, admoveere oportet, et labra agni unguere butyro, aut adipe suilla, et olfacere labra lacte. To labra repetitum videbitur a *Farrone* non esse.

OLFACTATRIX, *V. OLFACTRIX.*

OLFACTATUS, a, um, *V. OLFACTO.*

OLFACTIO, ōnis, f. 3. odoratus. *Gloss. Cyrill.* ὀσφρασις, odoratus, odoratio, olfactio. *Gloss. Philox.* Olfactio, ὀσφρασις.

OLFACTO, as, avi, atum, are, a. 1. *frequentat*, vel *intens.* ab olfacio. — Part. *Olfactans*, *Olfactatus* et *Olfactandum*. — Olfactu est idem ac sepe olfacio, et olfacio simpliciter. *Plaut. Men.* 1. 2. 56. Summam me olfactare oportet vestimentum. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 35. 88. (361). Boves celum olfactantes. *Id.* 20. *ibid.* 11. 54. (155). Pulegii ramum in terianis olfaciendum dari. *Id.* 28. *ibid.* 16. 63. (225). Membræa partus asinarum, olfactata accedente morbo committialium, resistit. *At Sillig. ex optimis Codd.* legit olefacta, h. e. olfacta.

OLFACTORIA, æ, f. 1. idem atque olfactorium. *Fronto de oration.* (sedente iterum *A. Maij*) ep. 1. ante med. Reliquant eundem unam sententiam sepius quam puellæ olfactoriæ sucina. Fortasse legendum *olfactoria*, ita ut sit ab adject. *olfactorius*, a, um.

OLFACTORIOLUM, i, n. 2. deminut. olfactorii. *Isid.* 19. *Orig.* 31. Olfactoriola vascula sunt muliebria, in quibus odorantia gestantur. *Hieronym.* 2. in *Isaj.* 3. 18. Describit et olfactoriola, ut Christi bonus odor simus.

OLFACTORIUM, ii, n. 2. Forum, vel odorum fasciculus, olfactus gratia, ὀσφρακτήριον. *Plin.* 30. *Hist. nat.* 11. 29. 97. Sicuti fathargum olfactoriis excitari. *Id.* 20. *ibid.* 9. 36. (92). Brasicæ arida farina in olfactorio collecta, cunctiora. *V. RETICULUM.* *Marcell. Empir.* c. 20. p. 113. *his ed.* *Id.* Aliquem olfactoriis (lege olfactoriis) referre.

OLFACTRIX, icis, f. 3. quæ olfacit. Sic *Plin.* 17. *Hist. nat.* 24. 37. (239). vocat vitem, quæ raphanum et laurum odore sentit, et ab eis recedit. Ita legit *Haradin.* ex MSS. Alii *olfactrix*, quam lectionem exhibet et *Sillig.*

OLFACTUS, a, um, *V. OLFACTO.*

OLFACTUS, us, m. 4. actus olfaciendi, *odorare*, *odoramento*, ὀσφρασις.

I.) Proprie. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 21. 89. (156). de thymo. Datur et comitialibus, quos correptos olfactus excitat thymi. *At Sillig. legit* olfactum excitat thymum. *Id.* 32. *ibid.* 3. 13. (28). Testes libris sternuntamenta olfactu movent.

II.) *Translate* est ipsa odorandi facultas et sensus, *Paludator.* *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 50. (137). Delphinus nec olfactus vestigia habent, quum olfaciant sagacissime. *Id.* 10. *ibid.* 70. 90. (194). Piscibus olfactum esse, manifeste patet, quippe non amnes eandem esca capiuntur, et, prius quam appetant, odorantur.

OLIDUS, a, um, adject. (aleo). Sup. *Olidissimus* sub a — *Ollias* — a) Absolute, est qui male olet *V. OLOR* B), *de cattivo odore.* *Demetrius.* *Horat.* 1. *Ep.* 5. 29. Sed nimis arcta premunt olide convivia capro. *Petron. Satyr.* 21. Nos basis olidissimis inquitavit. *Sueton. Tib.* 45. Hirsutus atque ollidus senex. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 5. 18. 141. Succum ollidis asribus instillare. *Martial.* 10. 37. ollida vulpes. *Seren. Sammon.* p. 66. ed. *Ald.* Si iungas ollide grave quid minter caprille. *Rursus Martial.* 1. 50. ollide vestes murice. *V. MUREX.* — b) Cum adlito bene est odoratus, *odoroso.* *Colum.* 12. *R. R.* 17. 1. Actum in vasa picata tunc obla diffunditur. et *ibid.* 38. 4. Vinum purgatur, et in amphoras bene picatas et bene ollidas diffunditur. — c) Item simpliciter olens, *che ha odore.* *Rutid.* 1. *Itiner.* 624. Atque ollidum ductas nosse cubile canes.

OLIGŌCHIRŌNIUS, a, um, adject. *di corta vita*, *ὀλιγοχρόνος*, qui brevem vitam vivit. Græca vox, ab *ὀλιγος paucus*, *brevis*, et *χρόνος tempus.* *Firmic.* 3. *Mathes.* 5. et 4. *ibid.* 1. et 8.

OLIM, adverb. De vocis etymo alii alia; sed nihil certi afferunt. — *Olim* generatim est idem

atque illo quod definitur tempore, certo aliquo tempore, aliquando (It. *una volta*, un giorno; Fr. *autrefois*, un jour, une fois; Hisp. *otra vez*, en otro tiempo, una vez; Gerin. *einst*, einmal; Angl. *sometimes*). ¶ 1. Refertur ad tempus præteritum, sive longinquum, sive proximum: et quidem — a) Dicitur de eo, quod aliquo tempore ante est actum, addito ipsius temporis nomine aut ejus designatione per particulam *quum*. *Ennius* apud *Varron.* 7. L. L. 36. *Müll.* et apud *Cic.* *Brut.* 19. 76. Versibus quos olim Fauni vatesque canebant. *Plaut.* *Amph.* 4. 2. 11. Prodigium te fuisse oportet olim in adolescentia. *Id.* *Asin.* 3. 3. 113. Adsta igitur ut consustus es puer olim. *Cic.* 6. *Att.* 2. circa med. Ante lucem inambulabam domi, ut olim candidatus. — *Plaut.* *Asin.* 1. 3. 53. Longe aliam, inquam, præbes nunc atque olim, quum dabam. *Ter.* *Andr.* 5. 3. 12. Olim istuc, olim, quum ita animum induxisti tuum, quod cuperes, aliquo pacto efficiendum tibi. *Cic.* 12. *Att.* 39. Si essent illæ necessariæ litteræ, ut erant olim quum brevioribus diebus tamen quotidie respondebant temporibus tabellarum. — b) *Olim* per se, sine additis, significat tempus præteritum: et hac particula in præsertim utuntur, qui fabulas narrant, ut *Græci* *poet.* *Plaut.* *Epid.* 4. 2. 42. Illa minis olim decem puellam parvolam emi. *Cic.* 2. *Orat.* 43. 183. Sic enim olim loquebantur. *Id.* 10. *Att.* 1. Qui mihi, quod sæpe soleo recordari, dixit olim etc. — *Plaut.* *Stich.* 4. 1. 33. fuit olim senex: ei filie Duæ erant etc. *Ter.* *Andr.* 5. 4. 20. Attius quidam olim, navi fracta, apud Andrum ejectus est etc. *Horat.* 2. *Sat.* 6. 79. Olim Rusticus urbanum marem mus paupere fertur Accipisse cava etc. Adde *eum.* 1. *Ep.* 1. 73.; et *Phædr.* 3. 2. 2 et alibi. — De propiore tempore, pro *nuper*. *Cic.* 15. *Fam.* 20. 2. Quum ad amorem alianatum olim discendens addidisti, quo tolerabilis feramus igniculum desiderii tui etc. *Curt.* 8. 1. 43. Enimvero olim mero sensibus victis ex lecto repente prosiluit. — c) *Tot* olim opponuntur vocabula *nunc*, hoc tempore, *nuper*, et apud recentiores scriptores *mox*, *deinde*, *tunc*, *dehinc*. *Plaut.* *Epid.* 1. 2. 32. Illam amabam olim: nunc jam alia cura impendit pectori. *Ter.* *Phorm.* 5. 8. 19. Olim quum boneste potuit, tum non est data: nunc viduam extrudi turpe est. *Cic.* 15. *Fam.* 4. 13. Eum honorem, qui a senatu tribui rebus bellicis solet, neglectum a me olim, nunc mihi expetendum puto. *Virg.* 8. *Æn.* 348. Aurea (*Capitolia*) nunc, olim silvestribus borrida dumis. *Ter.* *Andr.* 3. 3. 13. Alium esse censes nunc me, atque olim, quum dabam. *h. e.* nuper. *Cic.* 7. *Fam.* 24. Olim quum regnare existimabamur, non tam ab ullis, quam hoc tempore observari a familiarissimis Cæsaris. *Id.* 2. *Divinat.* 25. 55. Quid ostenta vel Lacedæmonios olim, vel nuper nostros adjuverant? *Tac.* 1. *Hist.* 67. Gallia gens olim armis, mox memoria nominis clara. *Id.* 12. *Ann.* 18. Frater Cotys olim proditor, deinde hostis vertebatur. *Id.* 3. *Hist.* 11. Ut olim virtutis modestique, tunc procacitatis et petulantie certamen erat. *Sueton.* *Domit.* 8. Cerneliam absolutam olim, dehinc longo intervallo repetitam atque convictam, defodi imperavit. *Sallust.* *oran.* *Philippi contra Lepid.* Tumultum ex tumultu serunt, Saturnini olim, post Sulpicii, dein Marii, nunc Lepidi satellites. — d) *Non olim*, non nullo ante, apud *Apul.* 11. *Met.* Da nomen huic sanctæ militiæ, cujus non olim sacramento etiam rogabaris. *Id.* 10. *ibid.* Mecum non olim convenerat. — e) *Olim* *furiosus* apud *Catull.* 68. 129. et *olim* *amicitias*, 94. 4. et *olim* *annis* apud *Val.* *Flacc.* 1. 53. dicta quidam putant per *ὄφθ' ἐν*, *h. e.* οἱ πάλαι θυμοί, αἱ πάλαι φίλαι, τὰ παλαιῶν ἔτη: qua ratione dixit *Virg.* ante maiorum, *Ter.* *Andr.* 1. 2. 4. semper lenitas, *Propert.* 1. 22. 2. semper amicitia. *V. HYPHEN.* In *Catulli* tamen loc. cit. sunt qui melius leg. *horum* *furiosus*, ut ipse *Lachmann.* ¶ 2. Per *olim* significatur etiam id, quod inde ab aliquo tempore etiam nunc et continuo sit: hinc, si tempus, ex quo aliquid fit, longius est, *olim* est jamdudum, jampridem,

jamdudum, et cum præsertim quoque conjungitur, sicut *Græcum* *παλαι*. *Plin.* 2. *Ep.* 10. Recita saltem, ut tandem percipias gaudium, quod ego olim pro te non temere præsumo. *Id.* 8. *ibid.* 9. Olim non librum in manus, non stilum sumpsisti: olim nescio, quid sit otium, quid quies, è gran tempo, che etc. Sic *Seneca* *Ep.* 77. Olim jam nec perit quidquam tibi, nec acquiritur. *Juvenal.* 6. 345. Audio, quid veteres olim moneatis amici da gran tempo. Sic *Sueton.* *Aug.* 30. Alveum Tiberis lavavit; ac repurgavit completum olim ruderibus. *Phædr.* 3. 12. Hoc si quis pretii cupidus vidisset tui, Olim redisses ad splendorem pristinum. *Petron.* *Satyr.* 22. Syri illi stertere, tamquam olim dormientes, ceperunt, come se fosse buona pezza che dormivano. *Lucan.* 5. 769. nonne olim casu pendemus ab uno? non è egli gran tempo, che etc? *h. e.* nonne per longum tempus uni nobis erat sors? *Al. leg.* non olim casu pendemus ab uno. *h. e.* non olim modo, sed etiam nunc. — Hac significatione *olim* componitur cum vocabulis quondam, jam, primum et prius. *Ter.* *Eun.* 2. 2. 15. Olim isti fuit generi quondam questus apud sæculum prius. *Favcellino* et *olim* pleonasmus hoc in loco visus est, ut apud *Plin.* 3. *Hist. nat.* loco infra cit. *Quintil.* 5. 12. 17. Olim jam ab illa vera imagine orandi recesserunt. Adde *Senec.* *Ep.* 77. paullo supra allatum. *Ter.* *Heaut.* 3. 1. 34. Primum olim petius quam, paterere filium commere ad mulierculam, proterruisti hinc. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 5. 9. (59). Oppidum Formiæ, Hormiæ prius olim dictum. *At* *Sillig.* verba prius olim bonis *Codd.* fretus omisit. ¶ 3. Refertur etiam ad tempus futurum, pro aliquando, posthac, una volta. *Tarpius* apud *Non.* p. 358. 5. *Merc.* Deinde quam ad te redierit res olim post mortem patris Adde *Luciliam* et *Africanum* apud *eund.* *ibid.* *Horat.* *Art.* P. 386. si quid tamen olim Scripseris, in Mæci descendat iudicis aures. *Id.* 2. *Od.* 10. 17. Non, si male nunc, et olim Sic erit. *Id.* 2. *Sat.* 5. 27. Magna minorve foro si res certabitur olim. *Id.* 1. *ibid.* 6. 85. Nec timuit, sibi ne vitio quis verteret olim, Si etc. *Virg.* 1. *Æn.* 289. Hunc tu olim cælo spoliis Orientis ouantum Accipies securâ. *Tibull.* 3. 5. 23. Elysius oium liceat cognoscere campos. *Phædr.* 4. 10. Olim quum adscriptus venerit pœnæ dies. *Ovid.* 3. *Amor.* 11. 7. dolor hic ubi proderit olim. *Id.* 2. *Trist.* 165. Sospite sic te sit natus quoque sospes, et olim Imperium negat hoc cum semine senex. *Id.* 1. *Fast.* 517. Montibus his olim totus promittitur orbis. *Quintil.* 10. 1. 94. Sunt clari bodieque, et qui olim nominabuntur. *Plin.* *Paneg.* 15. Verum hæc olim: in præsentia quidem etc. *Cf. Cic.* 11. *Att.* 4. Utinam coram tecum olim potius, quam per epistolas! — *Nunc, olim*, formula, qua poetae omne tempus designant. *Virg.* 4. *Æn.* 625. Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor, Qui face Dardanius ferroque sequare colonos Nunc, olim, quocumque dabunt se tempore vires. Adde *Lucan.* 9. 603. ¶ 4. Interdum ponitur pro aliquando, certo suo tempore: sic — a) Ponitur pro quando, tunc, sequente *quum*, aut *ubi*. *Plaut.* *Truc.* 1. 1. 45. nunc lenonum plus est fere, quam olim muscarum! st, quum caletur maxime. *Id.* *Mil. glor.* 1. 1. 4. Curate, ut splendor meo sit clupei clarior, quam solis radii esse olim, quum sudum est, solent. Adde *eund.* *Pæn.* 1. 2. 142. et *Trin.* 2. 4. 122. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 60. Non magis audierit, quam Fufius ebrius olim, Quum Hionam edormit. *Virg.* 5. *Æn.* 125. de scopulo, tumidis submersum tunditur olim Fluctibus, hiberni condunt ubi sidera cori: Tranquillo silet. *Lucret.* 6. 148. calidus candens ferrum fornacibus olim Stridit, ubi in gelidum propter demersimus orbem. — b) Item pro unquam. *Plaut.* *Asin.* 3. 3. 128. An quid est olim salute melius? *evvi* *mai* *cosa*? Ita *Favcellinus*: at *Hanâus*, *Tursell.* etc., si integra est *Plauti* scriptura, putat, *olim* hoc loco esse idem ac certo aliquo tempore, suo tempore; nisi de eo dictum est, quod fieri solet. — c) Item pro aliquando, *qualche volta*, nullo designato tempore, vel tempore. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 25. ut

pueris olim dant crustula blandi Doctores, elementa velint ut discere prima. *Virg.* 8. *Æn.* 391. Non secus atque olim tonitru quum rupta corusco Ignea rima micans percurrit lumine nimbos. *Servius* exponit: Fere, ut solet. — d) *Si olim*, si quando, si unquam, se *mai una volta*. *Virg.* 10. *Ecl.* 33. o mihi tum quum molliter ossa quiescant, Vestra meos olim si fistula dicat amores!

OLITOR vel holitor, oris, m. 3. (olus). De scribendi ratione *V. OLUS* init. — Olitor est qui olerum hortum exercet et olera vendit, *κρηπός*, *λαχανοπωλὴς* (It. *ortolano*; Fr. *gardinier*; Hisp. *hortolano*; Gerin. *der Köhlgärtner*, *Küchensgärtner*; Angl. *a gaudener*). *Farro* 6. L. L. 20. *Müll.* Vinalia rustica dicuntur ante diem XIV. cal. Sept., quod tum Veneri dedicata ædes, et horti ei deæ dicantur, ac tum sunt feriati olitores. *Cic.* 16. *Fam.* 18. Parhedrum excita, ut hortum ipse conducat: sic olitorem ipsum commovebis. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 5. 23. (64). Pensile cucumerium hortos proventibus in solem rotis olitoribus. *Colum.* 10. R. R. 228. Quæ (*carmina*) canat inter opus, Musa modulante, putator Pendulus arbutus, olitor viridantibus hortis. *Id.* et *cit.* l. 10. et 11. *ibid.* 3. olitoris curam et officia fuse describit.

OLITŌRIUS vel holitorius, a, um, adject. De scribendi ratione *V. OLUS* init. — Olitorius est ad olitorem et hortum pertinens, *da ortolano*, *da erbaggi*, *κρηπωρικὸς*. *Farro* 5. L. L. 146. *Müll.*: *Luc.* 21. 62.; et *Tac.* 2. *Ann.* 49. Olitorum forum. *h. e.* ubi olera venduntur. *Ulp. Dig.* 50. 16. 198. Olitorii horti. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 38. (125). Lactucæ genus lati caulis, adeo ut ostiola olitoria ex his factitari prodiderint.

OLIVA, æ. f. 1. *ἐλθα*, I: Proprie ¶ 1. Est fructus oleæ, *oliva*, *uliva*. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 3. 3. (D). Olive constant nucleo, oleo, carne, amurca, et *mox*. Suus olive succus oleum est: idque præcipue ex immaturis intelligimus. *Colum.* 2. R. R. 22. 4. Olive conditui legere. *Plaut.* *Curc.* 1. 1. 90. Voltine olivas, aut pulpamentum, aut capparim? *Africanus* apud *Non.* p. 478. 26. *Merc.* Nutricatur oliva. *Horat.* *Epod.* 2. 55. lecta de pinguisissimis Olive ramis arborum. ¶ 2. Item ipsa arbor, *olivo*, *ulivo*. *Cic.* 3. *Nat. D.* 18. 45. Aristæus, qui olive inventor dicitur. *Id.* 2. *ibid.* 8. 22. Si ex oliva modulate canentes tibiæ nascerentur. *Virg.* 8. *Ecl.* 16. Incumbens tereti Damon sic cepit olive. *Id.* 2. G. 425. pinguem, et placitam paci nutritor olivam. *V. OLEAGINEUS*, ubi et de coronis ex oliva dictum est. *Horat.* 1. *Ep.* 16. 2. herum an baccis opulentet olive. *Id.* *Epod.* 16. 45. oliva nunquam fallens. — Fuit sacra *Minervæ*. *V. OLEA*. Hinc *Pallad.* 1. R. R. 6. § 14. Græci jubent, olivam, quum plantatur ac legitur, a mundis pueris atque virgibus operandam: credo, recordati arbori buic esse præselem castitatem, scilicet ei præesse castam *Minervam*.

II.) Translate. — a) De ipsius olive ramo. *Horat.* 1. *Od.* 7. 7. Undique decerptam fronti præponere olivam. — b) De ipsius olive ligno. *Ovid.* 2. *Met.* 680. Illud erat tempus, quo te (*Apollo*) pastoris pellis Texit; onusque fuit detrahe silvestris oliva. Sic *leg. nonnulli ex optimis Codd.*; *vulgati libri* vero onusque fuit baculum silvestre sinistrae.

OLIVANS, antis, particip. ab *inuit. olivo*: olive colligeas. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 3. 3. (11). Olivantis lux antiquissima fuit: oleam ne stringito, neve verberato.

OLIVARIUS, e, adject. idem atque olivarius. *Servius* ad *Virg.* 3. G. 519. Trapetis autem, mollis mobilibus olivaribus.

OLIVARIUM, ii, n. 2. *V. voc. seq.* In fin. OLIVARIUS, a, um, adject. *da uliva*, *ελατηρος*, ad olivam pertinens, olearius. *Colum.* 12. R. R. 49. 11. Olivariæ metretæ. *Al. leg.* oleariæ. *Pompon. Dig.* 33. 7. 21. Mollæ ollivariæ. *Auct. Grom.* p. 303. ed. *Lachmann.* Ager olivarius. *h. e.* olivis arboribus satus. *Auct. incert. de limitib.* p. 296. *Goes.* Ager olivarius. *h. e.* olivis constitus. — Hinc

Olivarium, *vi*, n. 2. absolute, substantivorum more est olivetum. *Gloss. Cyrill. Ἐλαιών*, olivaria (*lege olivarium*), hoc olivetum.

OLIVASTELLUS, *i*, m. 2. deminut. olivastri, seu oleastri. *Auct. incert. de limitib. p. 259. Goes.* Nam et in limitibus pro terminis plantavimus dactylum, amygdalos, et mala cotonea, et maxime olivastellum, et ficum Cypriam in line constitutum. *Id. p. 266.* Si olivastellum inveneris unum in terminum, demonstrat aquam vivam, et convallia loca significat. *Id. p. 267.* Olivastellum in fine pro termino invenies.

OLIVATIO, *onis*, f. 1. olei confectio. *Gloss. Cyrill. Ἐλαιόποινα*, olivatio.

OLIVETA, *æ*, f. 1. olivitas. *Fest. V. OLIVINA.*

OLIVETUM, *i*, n. 2. (oliva) locus olivis consitus, oletum (quam vocem *V.*), *uliveto, ἔλαιών. Varro 1. R. R. 22. 3.* Oliveti jugera cxxl. qui coleret, eum instruere ita oportere, ut etc. *Cic. 3. de republ. 9.* Nos Transalpinas gentes oleam et vilem serere non sinimus, quo pluris sint nostra oliveta nostræque vineæ. *Id. 3. Nat. D. 36. 86.* Vineta, segetes, oliveta. *In tabula auctionis apud eumd. 2. leg. Agr. 25. 67.* Jugera cc., in quibus olivetum heri potest. *Plin. 17. Hist. nat. 18. 30. (127).* Olivetum putare. *Colum. 5. R. R. 9. 15.* Meminisse convenit veteris proverbii, eum, qui aret olivetum, rogare fructum; qui stercoret, exorare; qui cædat, cogere. *Fumen. Gratiar. act. 13.* Jau tuin in illa veteri republica ad censorum laudem pertinebat, si lustrum felix condidisset, si horrea messis impleret, si vindemia redundasset, si oliveta larga fluxissent.

OLIVIFER, *færa, ferum*, adject. *ferace di ulivi, ἔλαιόφορος*, olivaram arborum ferax. *Virg. 7. Æn. 711.* oliviferæque Mutusæ. *Ovid. 3. Fast. 151.* Prius oliviferis Romam deductus ab arvis Pompilius. *h. e. Sabinis. Martial. 12. 99.* Olivifera corona. *h. e. ex oliva. Stat. 4. Theb. 227.* et oliviferi Eurotæ Dura manus. Alii leg. *oloriferi*, nam Eurotas a *Theognide v. 789.* dicitur *δοξαοτρόφος*, arundinifer, quales amant olores. Sed *Virg. 6. Ecl. 83.* lauros ad Eurotam memorat.

OLIVINA, *æ*, f. 1. reditus olei, vel olei maxima copia, vel cella olivaria. *Plaut. Pseud. 1. 2. 76.* Cujus amatores domi olivinam habent maximam. Alii rectius leg. *olivi dynamis domi habent maximam.* Est autem *dynamis* Græce *δύναμις*, vis, copia. Alii *olivitam*, scil. pro *olivetam*, seu *olivitatem*, de qua *Festus p. 202. 19. Müll.* Olivitam antiqui dicebant, quum olea colligebatur; ut messes, quum frumenta; aut viodemiam, quum uvæ. Quod vocabulum potius frequentari debebat, quam nullum ejus significationis haberemus: quamvis quidam *olivitatem* eam dicant. *Paul. Diac. p. 192. 6. Müll.* Olivetam dicebant ab oleis, ut a vino vindemiam.

OLIVITAS, *ætis*, f. 3. *il raccolto delle ulive*, olivarum proventus, collectio, et legendarum tempus, oleitas. *Varro apud Non. p. 148. 4. Merc.* Omnis quum lucerna combusta est in lucubrando, olivitasque consumpta est. *Colum. 1. R. R. 1. 5.* Regiones, mitigato frigore, largissimis olivitatibus Liberique vindemiis exuberant. *Id. 12. ibid. 50. 1.* Media est olivitas plerumque initium mensis Decembris. *Mumertin. Gratiar. act. 22.* Una certe unius est biennis olivitas. *V. voc. præced.*

OLIVITOR, *oris*, m. 3. qui olivas arbores colit. *Sidon. 2. Ep. 9.* Colles exercentur vinitori et olivitori. *Apul. Florid. n. 15.* Ager fecundior oliveto, nec vinitori, nec olivitori scalpitur. *Al. rectius leg. olitori.*

OLIVO, *as, are*, n. 1. olivas legere. *Gloss. Lat. Gr. Oliva (lege olivo), as, ἔλαιολογῶ.*

OLIVUM, *i*, n. 2. oleum ex olivis, *olio, ἔλαιον.* Vox fere poetica.

1.) Proprie. *Plaut. Pseud. 1. 3. 67.* Eme die cæca hercle olivum, id vendito Oculata die. *Adde eumd. ibid. 1. 2. 76. et Asin. 2. 4. 26. Lucret. 2. 391.* subito per colum vina videmus Pertuere: at contra tardum cunctator olivum. *Virg. 5. Ecl. 68.* Craterasque duo statuum tibi pinguis

olivi. *Horat. 2. Sat. 4. 50.* pisces perfundere olivo. *Val. Flacc. 6. 358.* bovis exuvias multo frangere olivo. *Ovid. 10. Met. 176.* Corpora veste levant, et succo pinguis olivi Splendescunt. *Adde Martial. 4. 96.; Sil. It. 14. 137.; Pers. 2. 64. etc.* Proxæ scriptorem, qui usupaverit, præter *Apul. 9. Met.*, inveni adhuc neminem.

II.) Translate. ¶ 1. Per metonymiam pro palæstra dixit *Horat. 1. Od. 8. 8.* cur olivum Sanguine viperino Cautius vitat? *h. e. cur luctum fugit?* ¶ 2. Pro unguento *Catull. 6. 8. Sertis,* ac Syrio fragrans olivo. *Propert. 3. 15. 31.* Levis odorato cervix manabit olivo.

OLLA, *æ*, f. 1. Antiquis *aula* pro *olla* in usu fuit. *V. AULA.* — Ratione habita etymi, *Döderlinius, Latin. Synonym. vol. 6. p. 246.* *ollam* ab *orcula* per syncopen factam esse putat: alii vero hanc cum Græca voce *αὐλός* cavus conjungunt. — Olla est vas plerumque fictile ad coquendum, aut servandum: cujus varios usus ex subjectis exemplis colliges, et ex iis, quæ in *AULA* sub *B* dicta sunt, *χύτρος* (It. *olla, pignatta, pentola*; Fr. *pot, marmite*; Hisp. *alla, marmita*; Germ. *der Topf*; Angl. *a pot, vessel made of earth, jar*). Occurrit — a) Generativum. *Varro apud Non. p. 543. 12. Merc.* Oculis observare ollam pullis, ne aduratur. *Cic. 9. Fam. 18.* Ollam denarium implere. *Colum. 12. R. R. 43. 2.* Ternæ, aut etiam quaternæ uvæ, pro capacitate vasorum, in ollas demittuntur. et 3. Bibulas, aut male coctas ollas emere. *Id. 8. ibid. 8. 7.* Olla fictilis. *Inscript. apud Murat. 917. 11.* Olla ossuaria. *Martial. 12. 32.* plena turpi olla resina, Summanianæ quæ pilantur uxores. *Plin. 37. Hist. nat. 10. 54. (142).* Achates in olla plena olei cocta. *Id. 30. ibid. 9. 23. (77).* Sal cum vipera crematum in olla nova. *Id. 17. ibid. 10. 11. (64).* Pinæ seruntur nucleis septenis fere in ollas perforatas additis. *Id. 15. ibid. 22. 24. (90).* Nuces conditas ollis in terra servari virides. — Etiam ex ære ollæ fiebant. *Avien. fab. 11.* Arripieos (*flumen*) geminas ripis cedentibus ollas, *Ære prius fusa est, altera ficta luto. V. OLLARIUS.*

— b) Speciatim. Sæpe fit mentio ollarum sepulcralium, quibus pauperiorum cineres condantur, in vet. *Inscript.*, ut apud *Gruter. 865. 10.* *CLAYDIA APHRODISIA V. A. XXV. L. ANTONIVS POTIVS OLLAM CVM TITVLO BENEMERENTL ET 883. 15.* *ITA DECREVERVNT LOCVM L. SEMPRONII C. L. HILARI ET OLLAS V. DARI ADSIGNARI* etc. *Alia apud Reines. cl. 16. n. 53. CN. MANLIVS SGTERICVS FECIT SCHOLAM OLLARVM XX. SIBI ET SVIS. h. e. sepulcrum et in eo ollas viginti. V. SCHOLA in fin.* — c) *Fervet olla, vivit amicitia,* *ἔϊ χύτρα, ἔϊ φίλια*, proverbium de parasitis, qui eo usque colunt aliquem, dum cœnandi apud illum locus est. *Petron. fragm. Tragur. 38. Burmann.* Sociorum olla male fervet, et ubi semel res inclinata est, amici de medio. — d) *Ipsa olera olla legit*, aliud apud *Catull. 94. 2.* quod ita quidam interpretantur, ut originem duxerit a quodam fure, qui olera furtiva auferret, deprehensusque culpam a se in ollam, qua olera exceperat, transtulerit.

OLLAR, *aris*, n. 3. ollæ operculum. *Varro 3. R. R. 15. 2.* Quum ollar impositum est. Ita legit *Scalig.* Alii quum *cumulatim impositum* est quam lectionem tuetur *Schneider.*, qui hæc de re plurima.

OLLARIS, *e*, adject. *χυτραίος*, ad ollam pertinens, ut *Ollares uvæ*, quæ in ollis fictilibus conduunt, de quibus *Colum. 12. R. R. 45. 1. Martial. 7. 29.* Illic et uvæ collocant ollares. *Marcell. Empir. c. 35. p. 138. ed. Ald.* Oesypum ollare. *Adde Plin. Falerian. 3. 14.*

OLLARIUM, *ii*, n. 2. loculus, in quo olla osuaria vel una, vel binæ, quandoque etiam quatuor reponebantur; idem ac columbarium. *Inscript. apud Fabrett. p. 13. n. 60. q. GANYSIVS PRAENESTINVS MACERIAM ET OLLARIA LIBERTVS LIBERTAVSQUE SVIS FECIT. V.* plura huc pertinentia apud *eumd. p. 10. et seqq. Alia apud Obell. 4545. C. TRANS. PVDENS ET ASIATICVS ET CAESIA VENERIA COIVN. ET TRAYSIA FORTVNATA F. PROTE-*

CTVM ANTE OLLARIA SVA IMPENSA DIS MANIBVS FERCR.

OLLARIUS, *a, um*, adject. ad ollam pertioens. *Inscript. apud Gruter. 630. 9.* DOMITIVS ABA-SCANTVS FVSOV OLLARIVS. *Plin. 34. Hist. nat. 9. 20. (98).* Novissima æris temperatura est, quæ vocatur ollaria, vase nomen hoc daote, ternis aut quaternis libris plumbi argentarii in centenas æris additis.

OLLE pro ille. *V. ILLE.*

OLLIC pro illic. *Paul. Diac. p. 196. 6. Müll. V. OLLUS.*

OLLICULA, *æ*, f. 1. deminut. ollæ. *Theod. Priscian. 4. 1. ante med.* In cacabo aquæ fermentis deponitur alia ollicula ærea.

OLLULA, *æ*, f. 1. deminut. ollæ. *χυτρίον. Varro 1. R. R. 54. 2.* Indo uva in ollulas addatur. *Apul. 2. Met.* Quam pulcre ollulam istam intorques! *h. e. circumfers. Marcell. Empir. c. 9. p. 99. retro ed. Ald.* Favum contundes et suspendes in linteo, et quod decurrerit suscipies in calice, quem calicem postea pones in ollula fabri cum calida ferventissima.

OLLUS, *a, um*, pronom. *quegli, colui, quella*, (quod est ab *ὄλλος* pro *ὄλλος alius*) idem quod ille, illa, illud, sed apud antiquos. *Varro 7. L. L. 42. Müll.* Apud Ennium, Olli respondit suavis sonus Egeriæ. Olli valet dictum illi, ab olla et ollo, quod alterum comitis quum recitatur a præcone, dicitur, olla centuria, non illa: alterum apparet in foneribus indictivis, quum dicitur, ollus leto datus est. *Cic. 2. Legg. 9. 21.* Nocturna iulierum sacrificia ne sunt, præter olla, quæ etc. *Lucret. 6. 207.* Flammeus est plerumque colos et splendidus ollis. *Virg. 1. Æn. 258.* Olli subridens hominum sator atque deorum. et 5. *ibid. 197.* olli certamine summo Procumbunt. *Quintil. 8. 3. 25.* Propriis verbis dignitatem dat antiquitas: namque et sanctiorem, et magis admirabilem faciunt orationem, quibus non quilibet fuerat usus: eoque ornamento acerrimi iudicii P. Virgilius unice est usus: *olli* enim, et *quianam*, et *mis*, et *pone*, pellucunt, et aspergunt illam, quæ etiam in picturis est gratissima, vetustatis inimitabilem arti auctoritatem. Sed utendum modo, nec ex ultimis tenebris repetenda. Hæc *Quintilian.* Ceterum *V. ILLE.*

OLMA, *æ*, f. 1. dicitur a Dacis planta, quæ Latinis ebulum. *Apul. Herb. 92.*

OLO, is. *V. OLEO* init.

OLOES. *Paul. Diac. p. 19. 3. Müll.* Ab oloes, dicebant pro ab illis: antiqui enim litteram non geminabant.

OLOLYGNON, *ois*, m. 3. *ὄλολυγών*, clamor ranarum marium, feminas ad coitum evocantium. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 65. (172).* Ranis prima lingua coheret, intima absoluta a gutture, qua vocem mittunt mares, quam vocant ololygonem. *Harduin. leg. quum vocantur ololygones*, quam lectionem tuetur *Sillig.*

OLOR, *oris*, m. 3. duo diversa significat, scilicet

A) Olor apud Poetas est idem qui cygnus, *κύκνος* (It. *cigno*; Fr. *cygne*; Hisp. *cisne*; Germ. *de: Schwan*; Angl. *a swan*). Quidam putant esse Græcam vocem, alii Latinam. *V. Foss. in Etymol. Plin. 10. Hist. nat. 23. 32. (63).* Olorum morte narratur flebilis cantus (falso ut arbitror) aliquot experimentis. *Ovid. Heroid. 7. 1.* Sic, ubi fata vocant, udis abjectus io herbis Ad vada Mæandri concinit albus olor. *Virg. 9. Ecl. 35.* Nam neque adhuc Varo videor, nec dicere Ciuna Digna, sed argutos inter strepere anser olores. *Martial. 1. 54.* Inter Ledæos ridetur corvus olores. *Id. 8. 28.* Olor Spartanus. *Stat. 1. Silv. 2. 142.* Amyclæos ad ficna citavit olores. *Val. Flacc. 6. 102.* Olores nivei. *Horat. 4. Od. 1. 10.* purpurei. *Sil. It. 13. 116.* Quæ candore nivem, candore anteciret olores. *V. CYGNUS.*

B) Olor, ab *oleo, es*, est idem atque odor: cum hoc tamen discrimine, quod odor forte de hano, olor fere de mala dicitur, *odare grave, hano. Varro 6. L. L. 83. Müll.* Littera commutata dicitur odor, olor; hinc olet et odorari et odoratus et odora res. *Apul. 1. Met.* Ille olo-

re spurcissimi humoris perfusus, et mox. Causas crepit hujus oloridis comiter inquirere. *Arnob.* 2. 59. Ut non alios saporis, alios olores, alios colores habere debuerint. *Al. leg. odores, et mox.* Amara sunt elementa, vel dulciora? odoris sunt allicujus, vel odoris? Al. rectius leg. *coloris.* Etiam apud *Pallad.* 1. *R. R.* 19. et 33. in MSS. legitur *olor:* in editis non item.

OLORIFER, fēra, fērum, adject. *Claudian. ep. ad Seren.* 12. Cycnus oloriferi venit ab aune Padī. *h. e.* ubi plures olores habitant. *V. OLI-VIFER.*

OLORINUS, a, um, adject. *di cigno,* ad olorem pertinens. *Virg.* 10. *Æn.* 187. Olorinæ pennæ. *Ovid.* 10. *Mel.* 718. *alæ. Stat.* 3. *Silv.* 4. 45. de *Venerē.* levis secum ipsa per auras Tollit, olorinaque jubet considerare biga. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 59. (163). Gasidanem (*gemmanū*) Medi nuntunt, coloris olorini. *h. e.* albi. *Sillig. leg. orobini. Inscript.* apud *Gruter.* 99. 3. MYNVS OLO-RINO DE IOVE LEDA DEDIT. *Fabrett.* corrigi tulit pro *ledit.* scil. de Jove in cycnum converso.

OLOSERICUS, a, um, adject. idem atque holosericus. Ita porro sine adspiratione scribitur in *Edict. Diocl. loc. cit.* in APERTURA.

OLUS vel holus, ēris, n. 3. Ratione habita etymi, volunt esse ab *oleo,* cresco. Unde recte sine adspiratione scribitur, probante *Martinio.* in *Lexico,* et *Cellar.* in *Orthogr.*, item *Varron.* qui 5. *L. L.* 22. *Müll.* ducit ab *olla,* seu, ut olim scribebant, *ola,* in qua coquantur. Quæ notatio si vera esset, diceretur *olera* proprie, quæ cocta eduntur, ut acetaria, quæ cruda. *Manut.* et *Dausqu.* scribi volunt cum adspiratione, quibus favent *Paul. Diac.* qui p. 100. 1. *Müll.* docet, *helus* olim pro *holus* dictum esse, et *Scalig.* qui ab *ὄλος* deducit, et fragmentum veteris Calendarii apud *Gruter.* 134. ubi *forum holitorum* habetur, et *Non.* qui p. 490. 23. et p. 550. 15. (ubi *Mercerus* habet *olus*) *Merc.* et *Priscian.* qui 6. p. 722. *Putsch.* ita scribunt. Item *holitor* in *Inscript.* apud *Marin.* *Frat. Arv.* p. 529. Ceterum *Döderlinius, Latein. Synonym.* vol. 6. 159. vocem *olus* conjungendam putat cum *Gr. χλωρός* gramineus et *χλόν* gramen. — *Olerorum* in plural. Genitivo pro *olerum* dixit *Lucilius* apud *Non.* p. 490. 25. *Merc.*; et *oleris* pro *oleribus* in plural. Dat. et Ablat. *Cato R. R.* 149. *Oleris,* asparagis, lignis etc. — *Olus* vel *holus* est omnis herba sativa, quæ in cibum hominum venit, *λαχανον* (*It. erbaggi, camangiare;* *Fr. taute herbe potagère, légumè;* *Hisp. legumbre;* *Gerin jede Art Küchenkraut, Kohl, Gemüse, Nüben* etc.; *Angl. any garden herbs for food potherbs*). — a) *Olus* fuit quotidianus antiquorum victus, qui frugali tenuique mensa contenti, parvo coemptos cibos adamaverunt. Crescentibus inde divitiis, invecioque carniū et piscium usu, pauperiorum cœnas instruxit. *Horat.* 2. *Sat.* 1. 74. donec Discoqueretur *olus.* *Id.* 2. *Ep.* 2. 168. Emptum crenat *olus,* et 1. *ibid.* 17. 13. Si pranderet *olus* patienter, regibus uti Nollet *Aristippus:* si sciret regibus uti, Fastidiret *olus,* qui me notat. *Pers.* 6. 19. solis natalibus est qui Tingat *olus* siccum muria vaser in calice empta. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 22. 38. et 39. (80). *Olus* silvestre. *h. e.* herba edulis quidem, sed non sativa. — b) De rapis, eorumque foliis. *Colum.* 2. *R. R.* 10. 22. Magis utilia rapa sunt, quia non hominem solum, verum etiam lœves pascunt, præcipue in Gallia, ubi hiberna cibaria prædictis pecudibus id *olus* præbet. — c) Per antonomasia dicitur de brassica cavolo, quia hæc veteribus usitatissima. *Varro* 1. *R. R.* 16. 6. Vitis adscita ad *olus.* *Virg. Mor.* 72. Hic *olus,* hic late funderis bractia betæ, Ficundusque rumex, malvæque, inulæque virebant. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 8. 30. (34). Folia trita, cocta curre in folio *oleris,* et 28. *ibid.* 11. 47. (171). *Frl* capitulum assumunt ad palpebras cum surco *oleris.* *Id.* 29. *ibid.* 4. 25. (80). et 32. *ibid.* 9. 31. (94). *Olus* marinum. *h. e.* brassica marina. Loca etiam allata *Horatii* et *Persii* de brassica commode intelliguntur. — d) *Multu Syrorum olera,* πολλά Σύρων λαχανα, proverb.

Græcum, quia Syria in hortis operosissima est, inquit *Plin.* 20. *Hist. nat.* 5. 16. (33). — *V.* et voc. seq.

OLUSATRUM, olusatri, et *Olus atrum,* oleris atri, n. 3. *ἰπποσάβλον,* herba miræ naturæ, inquit *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 48. (162)., e lacrima caulis sui nascitur. Seritur et radice. Succum ejus colligunt, et myrrhæ saporem habere dicunt; auctorque est *Theophrastus,* myrrha sata natum. *Id.* *ibid.* 12. 62. (187). *Libanotis* radicem habet olusatri. *Colum.* 11. *R. R.* 3. 18. Circa Vulcanalia optima satio napi et siseris, nec minus oleris atri. *Id.* 10. *ibid.* 123. *olus pullum* vocat. *Id.* 11. *ibid.* 3. 36. *Atrum olus,* quod Græcorum quidam vocant *ἰπποσάβλον,* nonnulli *σάβρον,* pastinato loco semine debet conseri, maxime juxta maceriam; quoniam et umbra gaudet, et qualicumque convalescit loco: idque quum semel severis, si non totum radicitus tollas, sed alternos fructus in semen submittas, ævo manet, parvamque sarritionis exigit culturam. *V. SMYRNION.*

OLUSCULUM, i, n. 2. *piccioli,* o pochi *erbaggi,* deminut. *oleris,* pauca olera, vel minuta. *Cic.* 6. *Att.* 1. a med. In filicatis lancibus, et splendidissimis canistris olusculis nos soles pascere. *Horat.* 2. *Sat.* 6. 64. Uncta satis pingui ponuntur oluscula lardo. *Juvenal.* 11. 78. Curius, parvo quæ legerat borto, Ipse focis brevibus ponebat oluscula, quæ nunc Squalidus in magna fastidit compede fossor.

OLVATUM Antistius Labeo ait esse mensuræ genus. *Festus* p. 205. 7. *Müll.* Censet *Scalig.* legendum *olusatrum,* et interpretationem corruptam esse. Alii cum edit. *Ald. olvatum* relinunt, et esse ajunt, quod in olla coctum est, ut testatium apud *Varron.* quod in testa, seu sub testu. Sed potius, ait *Müllerus loc. cit.* olvatum oleris mensuram putaverim, dictam ab *olu* (olim *helu*) pro *olere,* cujus formæ aliud documentum sunt *helvola* et *helvella.*

OLYMPIA, ōrum, n. plur. 2. *V. OLYMPIUS* in fin.

OLYMPIAS, adis, f. 3. *Ὀλυμπιάς,* spatium annorum quatuor, vel, ut quidam tradunt, quinquaginta mensium, ex eo ita dictum, quod juxta Olympiam Pisæi agrī, mox Pisa ab Eleis eversa, Elidis parvam regionem, quinto quoque anno in eunte fierent certamina gymnica in honorem Jovis Olympii. Græci enim tempora pro Olympiadas supputare cœperunt, ita numerantes, Olympiadis primæ, aut secundæ, aut centesimæ anno primo, vel secundo, vel tertio, vel quarto. Atque ut consules, ita et in Olympiis victores iterum, et tertium dicebantur. Initium Olympiadum est XXIII. annis ante urbem R. conditam, secundum alios XXV., sunt etiam qui aliter computant, ut est in ducendis temporum rationibus multiplex et varia valdeque incerta sententia. *Fellej.* 1. 8. 4. Sexta Olympiade, post duos et viginti annos, quam prima constituta fuerat, Romulus Martis filius Romam urbem Parilibus in Palatio condidit. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 8. 6. (37). Olympiade circiter XXXII. qui fuit urbis Romæ annus CXLIII. (*Hurdouin.* corrigi XCIII. *V.* ejus notas; *Brohier.* vero legit Olympiade circiter LII. qui fuit urbis R. annus CXXXII. At *Sillig.* rectius legit Olympiade circiter XLIII., qui fuit urbis Romæ annus CXLIII.). *Id.* *ibid.* 12. 9. (53). Olympialis XLVIII. anno quartus. *Manit.* 3. 592. numero nisi diceset Olympias uoa. — Poete, qui libentius licentia uti solent, Olympiadem pro lastro accipiunt, *h. e.* quinquæ annorum spatium. *Ovid.* 4. *Pont.* 6. 5. In Scythia nobis quinquennis Olympias acta est: Jam tempus lustris transit in alterius. *Martial.* 7. 40. de *Etrusco patre.* Hic prope ter senas vidit Olympiadas. *Stat.* 3. *Silv.* 3. 146. de eodem *Etrusco.* Dextra bis octonis luserunt sæcula lustris, Atque ævi sine nube tenent.

OLYMPIAS, æ, m. 1. *Ὀλυμπιάς,* est ventus Euboeæ propinquus, qui et Argæstis, ut *Lapx* et *Atabulus* Apollie. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 47. 46. (120). et 17. *ibid.* 21. 37. (232).

OLYMPIEUM, i, n. 2. *Ὀλυμπιεῖον,* templum

Jovis Olympii. *Vellej.* 1. 10. 1. Antiochus Epiphanes, qui Athenis Olympieum inchoavit, etc. *V. OLYMPIUS* in ONOM.

OLYMPIÓNICES, æ, m. 1. *Ὀλυμπιονίκης,* qui in Olympiaco certamine victor evasit: ab *Olympia,* et *νίκη* victoria. *Cic. Flacc.* 13. 31. Quid, si etiam occisus est a piratis *Adramytenus,* homo nobilis, cujus est fere nobis omnibus nomen auditum, *Alyanas* pugil, *Olympionices?* hoc est apud Græcos quoniam de eorum gravitate dicimus) prope majus et gloriosius, quam Romæ triumphasse. *Id.* 1. *Tusc.* 46. 111. Quum *Rhodus Diagoias,* *Olympionices* nobilis, uno die duos suos filios victores Olympiæ vidisset. et mox. *Permagnum* existimans, tres *Olympionicas* una e domo prodire. — Adjective. *Colum.* 3. *R. R.* 9. 5. Nos quoque velut *Olympionicarum* equarum, ita feracissimarum *Aminearum* seminibus electis, largæ vindemiæ spem capiamus.

OLYMPIUM, ōi, m. 2. *V.* voc. seq. in fin.

OLYMPŪS, a, um, adject. *Ὀλύμπιος,* ad Olympium montem, vel Olympiam regionem pertinens, ut *Olympius Juppiter,* de quo et de aliis *V.* plura in ONOM. — Hinc

Olympia, ōrum, n. plur. 2. *Ὀλύμπια.* Juppiter prope Olympiam nobile templum habuit, ibique ludos ei celeberrimos post quartum quemque annum, Græciæ totius conventu, Hercules primum instituit, Augia Elidis tyranno superato (alii *Pelopem* auctorem faciunt, aut *Atreum* ejus filium. *Vellej.* 1. 8. 2.), deinde *Iphitus* intermissos instauravit: qui proinde *Olympia, orum,* dicti sunt. *V. ELEUS.* In iis Græca juvenus curau, saltu, disco, pugilatu, palaestra per dies quinque se exercebat: victores oleastro coronabantur, tantusque eis honos habebatur, ut non per portas urbis patrie, sed per muri ruinam aditu patrafacto, sublimes in curru ad proprios lares revertentur. *V. ISELASTICUS.* *Ennius* apud *Cic. Senect.* 5. 14. Sicut fortis equus, spatio qui sæpe supremo Vicit Olympia. *Cic. Brut.* 69. 243. Pugiles etiam si pugnos et plagas, Olympiorum cupidi, ferre possunt, solem tamen sæpe ferre non possunt. *Id.* 2. *Divinat.* 70. 144. Cursor ad Olympia proficisci cogitans, visus est in somnis curru quadrigarum vehi. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 49. Quis circui pagos, et circui compta pugna Magna coronari contemnat Olympia? *Justin.* 7. 2. 14. Olympium certamen. *Liv.* 28. 7. a med. Olympiorum solemne ludicrum parantes Elei.

Olympium, ōi, n. 2. absolute, substantivorum more, *Ὀλύμπιον,* est templum Jovis Olympii, idem atque *Olympieum,* quam voc. vide suo loco. *Liv.* 24. 33. Romanus exercitus ad *Olympium,* Jovis id templum est, mille et quingentos passus ab urbe (*Syracusus*) castra posuit. — Ceterum *Olympium* Pisistratus inchoavit, *Antiochus Epiphanes* Syriæ rex persecutus est; serius aliquas inde coluinas *Sylla Romanus* adiecit, *Hadrianus* vero id perfecit et dedicavit. *V. Polyb.* 26. 10.; *Dion.* 69. 16. ibique adnotat; *Pausan.* 1. 18.; *Liv.* 44. 20.; *Fellej.* 1. 10. 1.; et *Spartian. Hadrian.* 13. *Videsis Raoul-Rochette, Peint. antiq. inéd.* p. 172.

OLYMPUS, i, m. 2. *Ὀλύμπος,* mons insignis altitudinis in Thracia, Bithynia, Lesbo etc., de quo *V.* in ONOM. Hinc — Translate a Poetis pro celo ponitur, celo: cf. *Varron.* 7. *L. L.* 20. *Müll.* Cælum dicunt Græci Olympum. *Virg.* 6. *Ecl.* 86. invito processit vesper Olympo. *Id.* 1. *G.* 96. Flava Ceres alta nequidquam spectat Olympo. *Id.* 9. *En.* 106. de *Jove.* Annuit et totum nutu tremefecit Olympum. et 6. *ibid.* 579. Olympus ætheris. *Ovid.* 1. *Mel.* 212. summo delabor Olympo, Et deus humana lustris sub imagine terras. *Seneca Herc. Cæl.* 1907. Olympus stelliger.

OLYRA, æ, f. 1. *Ὀλύρα,* genus frumenti, quod *Plin.* 15. *Hist. nat.* 10. 20. (92). et 22. *ibid.* 25. 57. (121). idem esse docet cum *arica,* et ab *Homero,* *Ὀλύραν* quam dixit (*Ilud.* l. 5. v. 196. et l. 8. in fin.), *aricam* significari. Quidam putant esse *scambella.* *Id.* 18. *ibid.* 7. 11. (62). *Far* in *Ægypto* ex *olyra* conficitur. *Id.* 22. *ibid.* 25. 57. (121). *Ex* *olyra* decocta fit medicamen-

tum, quod Ægyptii atheram vocant, infantibus utilissimum: sed et adultos illinunt eo. Adde *Cæsar. Aurel. 4. Turd. 3. n. 48.*

OM

OMA. V. ONA.

OMASUM, i, n. 2.

I.) Proprie. *Gloss. Philox.* Omasum, βόειον κόπεον λιπαρόν, τῆ των Γάλλων γλώττη, h. e. frustum pingue bubulæ carnis, Gallorum lingua: item ὄχιος, venter bubulus, b. e. ut opinor, intestina bubula, quæ Itali trippe et busechie dicunt: fortasse est ab *omentum*. Unde alii intelligunt intestinum bubulum crassius et pinguius: quod erat apud plebejos in cibo gratissimum. *Plin. 8. Hist. nat. 45. 70. (180).* Damnatus a populo, die dicta, qui concubino procaci rure omasum edisse se negante, occiderat bovem. *Horat. 1. Ep. 15. 34.* patinas cœnabat omasi, Vilis et agnina. *un buon piatto di trippe. Plin. 28. Hist. nat. 10. 45. (161).* Omasi jure potio venena expugnari putant.

II.) Figurata pro ipso ventre. *Horat. 2. Sat. 5. 40.* pingui tentus omaso Furius.

OMBRIA, æ, f. 1. ὄμβρια, gemmæ species, quam nonnulli notiam vocant, quæ cum imbribus et fulminibus fertur in terram decidere, quemadmodum ceraunia et brontia: et eundem, quem illæ, effectum habet. *Plin. 37. Hist. nat. 10. 65. (176).*

OMEN, inis, n. 3. Antiqui *osmen* dixerunt, teste *Varron. 6. L. 1. 76. Müll.* Omen quod ex ore primum elatum est, *osmen* dictum. et 7. *ibid. 47.* Osinen, e quo s. extritum. — Omen proprie est augurium, quod hominum ore sit, ut explicat *Cic. 1. Divinat. 45. 102.* quasi *osmen*, inquit *Paul. Diac. (p. 195. 4. Müll.)* Omen velut oremen, quod sit ore augurium, quod non avibus aliove modo sit.: etiam *Varro loc. supra cit.* eb ore derivat. Sunt tamen, qui hanc vocem conjungunt cum Græcis ὄμα et ὄψ; item qui deducunt ab *opimen*, quod ab inusit. opere, unde *optio* et *optare*. Sed accipitur etiam pro quovis auspicio ei: augurio sive læto, sive tristi, *ὀμνός* (It. *augurio*, *presagio*; Fr. *présage*, *pronostic*, *augure*; Hisp. *presagio*, *pronóstico*, *augures*; Germ. *die Vorbedeutung*, *Ahnung*, *das Anzeichen*, *Wahrzeichen*; Angl. *an augury*, *omen*, *token of good or bad luck*).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Cic. 1. Divinat. 45. 102.* Neque solum deorum voces Pythagoræi observaverunt, sed etiam hominum, quæ vocant omnia; quæ quia valere censebant majores nostri, idcirco omnibus rebus agendis, quod bonum, faustum, felix fortunatumque esset, præfabantur. *Id. 11. Phil. 5. 11.* Hoc detestabile omen avertat Juppiter. *Id. Harusp. resp. 20. 42.* Quod dii omen obruant. *Virg. 2. Æn. 178.* Nec posse Argolicis excindi Pergama telis, Omnia ni repetat Argis. *Ovid. 5. Met. 550.* Bubo dirum omen mortalibus. *Liv. 1. præf. in fin.* Cum bonis omnibus aliquid incipere. *Horat. 3. Od. 11. 50.* Ire secundo omine. *Cic. 3. Fam. 12.* Faustis omnibus prosequi. h. e. precationibus. *Ovid. 3. Amor. 12. 1.* tristia semper amanti Omnia non abæ concinuisistis aves. *Propert. 2. 21. 38.* Nigraque funestum concinit omen avis. et 4. 1. 67. date candida, cives, Omnia. *Ovid. 10. Met. 453.*; et *Plin. 15. Hist. nat. 19. 21. (83).* Omen facere alicul. *Tac. 1. Hist. 86. in fin.* Id ipsum a fortuitis vel natralibus causis in prodigium et omen iminentium cladium vertebatur. — b) Speciatim cum auspiciis jungitur apud *Sueton. Ner. 46.* Terrebatur ad hæc evidentibus portentis somniorum et auspiorum et ominum. *Id. Aug. 92.* Anspicia quædam et omnia pro certissimis observabat. Si mane sibi calceus perperam, ac sinister pro dextero induceretur, ut dirum; si terra marive ingrediente ea longinquam profectionem forte rorassat, ut lætum. Adde *eumd. Galb. 9.* — c) Accipere omen est fortuitum alicujus dictum in

omen faustum vertere rei cuspium. *Cic. 1. Divinat. 46. 103. L. Paulus*, quum ei, bellum ut cum rege Perse gereret, obtigisset, filiolam suam Tertiam osculans, animadvertit trisciculam: Quid est, inquit, mea Tertia? Mi pater, inquit, Persa periit. Tum ille arctius puellam complexus: Accipio, inquit, mea filia, omen; erat autem mortuus catellus eo nomine. *Liv. 5. 55.* Centurio in comitio exclamavit: Signifer, statue signum: hic manebimus optime; qua voce audita, senatus accipere se omen exclamavit. Adde *eumd. 1. 7.* Simile est illud *ejusd. 29. 27. a med. de Scipione*. Quod esset proximum promontorium percontatus, quum Pulcri promontorium id vocari audisset: Placet omen, inquit: huc dirige naves. V. alia apud *Fal. Maz. 1. 5.* — d) Veteres, quum aliquid mali ominis accidisset, aut dictum esset, ejus eventum hostibus imprecari solebant, formulâ *dii omen* avertant utentes. *Virg. 2. Æn. 190.* quod dii prius omen in ipsum Convertant. *Sil. It. 2. 54.* Effundunt gemitus, atque omnia tristia vertunt In stirpem Æneadam, ac stimulum clamoribus iras, et *ibid. 378.* Tum vero attoniti, ceu templo irrumperet hostis, Easiluere Patres, Latioque id verteret omen Oraverunt deum. V. *Heynium ad Tib. 3. 4. 1. et Virg. 3. G. 513.* — e) Omnia tristia bene multa recenset *Sil. It. 8. e. v. 626.*, plura *Lucan. 1. a. v. 526.*, aliquot *Apul. 9. Met. a med.*

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro certa conditione. *Ter. Andr. 1. 2. 28.* Verberibus cæsum te, Dave, in pistrinum dedam usque ad necem, Ea lege atque omine, ut, si te inde evererim, ego pro te molam. ¶ 2. Item pro actione, quæ cum omnibus arte connectebatur. *Virg. 1. Æn. 49.* Cui (*Sichæo*) pater intactam (*Didonem*) dederat, primisque jucarat Ominibus. h. e. primis nuptis: cf. *Cic. 1. Divinat. 46. 104. L. Flaccum* ego audivi quum diceret, Cæciliam Metelli, quum vellet sororis suæ filiam in matrimonium collocare, exisse in quoddam sacellum ominis capiendi causa: quod *Æri* more veterum solebat. *Rursus Virg. 7. Æn. 173.* Hinc scæpra accipere et primos attollere fasces Regibus omen erat. h. e. initium; veteres enim, gravissimarum rerum initio, captare omnia solebant.

OMENIATUS, a, um, particip. ab inusit. omento: omento involutus, ut *Isicla omentata, Apul. 2. 1.*

OMENTUM, i, n. 2. Ratione habita etymi, aliis videtur *omentum*, qua pingue atque adipem significat, esse ab *επος succus* et cum *opimus* conjungendum; aliis vero, qua membranam significat, esse ab *ὄμην membrana*. — Ceterum

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim *omentum* est adeps ac pingue, *grasso. Pers. 6. 74.* ast illi tremat omento pupa venter. ¶ 2. Speciatim est membrana pinguis, qua intestina involvuntur, *rete, zirbo, omento, επιπλου. Cels. 4. 1. a med.* Contigit universa hæc omentum, ex inferiore parte læve et adstrictum, ex superiore mollius: cui adeps quoque innascitur. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 80. (204).* Ventriculus atque intestina pingui ac tenui omento integuntur. Adde *Senec. Ædip. 370.* ¶ 3. Non membranam solum, sed etiam ipsa viscera, seu exta significat. *Pers. 2. 47.* Tot tibi quum in flammis junicum omenta liquescant. *Juvenal. 13. 116.* In carbone tuo charta pia tura soluta Ponimus, et sectum vituli jecur, albaque porci Omenta.

II.) Figurata ponitur de membrana, qua involvitur os et cerebrum. *Macrob. 7. Saturn. 9.* circa *med.* Ut os secetur, omentum, quod impositum est ossi, cruciatum, dum sectionem patitur, importat. *κεπίστρον. et paullo post.* Cerebrum, quod tactu sui hominem torquet, non suo sensu, sed vestitus sui, idest omenti hunc importat dolorem. h. e. duræ, ut vncant anatomici, et pie matris.

OMÉTIS, idis, f. 3. *Ovid. 3. Art. am. 273.* Conveniunt tenues scapulis ometides altis. h. e. humerales fasciæ: ab *ὄμος humerus*. Ita legit et arponit *Turneb. V. ANALECTIDES.*

OMINÁLIS, e, adject. idem atque ominosus. *Gell. 5. 17.* Ante diem quoque quartam calendas,

vel nonas, vel idus tanquam ominalem diem plerique vitant: Ita habent optimæ editiones; alii leg. *inominalem.*

OMINATIO, ōnis, f. 3. *augurio*, actus ominandi *Paul. Diac. p. 88. 6. Müll.* Faventia bonam ominationem significat.

OMINATOR, ōris, m. 3. qui ominatur. *Plaut. Amph. 2. 2. 90.* Ob istuc omen ominator capies, quod te concedet.

OMINATUS, a, um, particip. et

OMINO, as, are, a. 1. V. voc. seq.

OMINOR, ōris, ōtus sum, are, dep. 1. (omen) *Omino*, as, apud veteres legitur. *Pomponius apud Non. p. 474. 9. Merc.* Ita sit et tibi bene, qui recte ominas. *Propert. 1. 17. 3.* Nec mihi Cassiope solito visura carinam Ominat: ingrato littore vota cadunt. h. e. nec auguror, nec spero, carinam et nautas visuros Cassiopeæ astrum, et alia sidera, quæ cursum dirigit navigantium. Alii rectius leg. *carinam*; *Omniaque ingrato*, etc. — Part. *Ominans* I. 2.; *Ominatus* II. — Ominari est umen capere, augurari, futurum aliquid pronunciare. *ὀμνάζω* It. *trarre un presagio*, *augurare*; Fr. *présager*, *augurer*, *tirer un presage*; Hisp. *presagiar*, *augurar*, *divinar*; Germ. *eine Vorbedeutung*, *ein Wahrzeichen von sichgeben*, *weissagen*, *prophezeihen*; Angl. *to augur*, *divine*, *forebod*, *presage*, *predat*, *ominate*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Cic. 2. Off. 21. 74.* Malo enim alteri, quam nostræ rei publicæ ominari. *Fellej. 2. 71. 2.* Vera de exitu Antonii ominatus est. *Liv. 26. 18.* Clamore et favore ominati sunt felix faustumque imperium. ¶ 2. Latiori sensu est precari, optare, desiderare. *Plin. 4. Ep. 15.* Optatus enim tibi ominaturque in proximum annum consulatum. *Altar Plin. 28. Hist. nat. 2. 5. (22).* Primum anni incipientis diem lætis precationibus invicem faustum ominantur. *Sueton. Ner. 48.* Clamor militum et sibi adversa, et Galbæ prospera ominantur.

II.) Figurata de inanimis et abstractis. *Liv. 29. 5.* Naves, quæ prædam in Siciliam vixerant, cum cœminatu redire, velut ominata, ad alteram prædam repetendam sese venisse. *Horat. 3. Od. 14. 11.* male ominatis Parcite verbis. *Al. fortasse rectius leg. nominatis.*

OMINŌSE, adverb. con. *mal augurio*, malo omine. *Quintil. declam. 6. 5.* Proius ominose tentus.

OMINŌSUS, a, um, adject. *di mal augurio*, δυστομιστος, qui est mali ominis. *Plin. 3. Ep. 14. ad fin.* Notabilis, atque etiam, ut exitus docuit, ominosa res accidit. *Messala apud Gell. 13. 14. ad fin.* Mons avibus obscænis ominosus.

OMISSIO, ōnis, f. 3. *omissione*, actus omitterendi, prætermisio. *Symmach. 3. Ep. 48.* Istam veluti omissionem laudis suæ plus honoris habuisse. Adde *eumd. 10. Ep. 62. (al. 70.)*

OMISSUS, a, um. V. voc. seq.

OMITTO, mittis, mīsi, missum, mittere, a. 3. (ob et mitto: sed tamen primam syllabam corripit: ut ait etiam *Priscian. 2. p. 568.* *Omitto* pro *ommitto* dicimus). *Obmitto* quidam tribuant *Columellæ 1. R. R. 1. 1. et 7. ibid. 5. 5.* et *Haloander Ulpiano Dig. 39. 1. 5. a med.*; sed plerique alii leg. *omitto*. — Part. *Omittens* II. 1.; *Omissus* I. et II. 1. et in fin.; *Omissurus* et *Omittendus* II. 1. — Omittere est idem atque amittere, dimittere, atque adeo abjicere, deponere (It. *lasciar andare*, *congedare*, *mandar via*, *gettar via*, *deporre*; Fr. *renvoyer*, *mettre de côté*, *lacher*, *laisser aller*; Hisp. *despedir*, *dejar ir*; Germ. *von sich lassen*, *fahren oder gehen lassen*, *loslassen*, *von sich geben*; Angl. *to lay aside*, *leave off*, *omit*, *pass by* or *over*, *let alone*, *let go*).

I.) Proprie. *Plaut. Mil. glor. 4. 3. 2.* nullo pacto potest Prius hæc in ædes recipi, quam illam omiserim. *Ter. Adelph. 2. 1. 18.* hem serva. p. a. omitte mulierem. *Id. Phorm. 2. 1. 91.* nunc omitte quæso hunc. *Plerique al. leg. amitte. Nepos Eumen. 9.* Certos ommittit homines ad infimos montes. *Al. rectius leg. mittit, spedisce. Liv. 21.*

11. extr. Omittere arma. Tac. 1. Hist. 86. Prodigia insuper terrebant: in vestibulo Capitolii omissas habenas bigæ, cui Victoria institerat. h. e. dimissas. — Omittere animam, emittere, mori. Plaut. Amph. 1. 1. 85. Animam omittunt, priusquam loco demigrant. Sic ibi Taubmann legendum monet ex MSS. et veterib. editionib., non amittunt.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est prætermittere, relinquere, missum facere, abjicere, atque adeo negligere, aspernari. Ter. Adelph. 2. 4. 3. Omittere tristitiam. h. e. abjicere, deponere. Id. ibid. 4. 7. 36. iracundiam. Cic. 3. Off. 10. 41. Omisit hic et pietatem et humanitatem, ut id, quod utile videbatur, assequi posset. Justin. 2. 4. 3. Nubendi quoque linitimis animum omisere. Rursus Cic. 6. de republ. 10. extr. Ades, inquit, animo, et omittit timorem. Id. 1. Fin. 10. 36. Ut voluptates omittantur majorum voluptatum adipiscendarum causa. Cf. Horat. 1. Ep. 6. 30. Si virtus hoc una potest dare, fortis omissis Hoc age delicis. Id. ibid. v. 48. Hoc primum repetas opus, hoc postremum omittas. Cic. 1. ad Q. fr. 6. Primam navigationem, dummodo idonea tempestas sit, ne omiseris. Sueton. Cal. 14. Ne minimam quidem occasione quoquam omittente in testificanda sollicitudine etc. Val. Max. 5. 10. n. 2. extern. Nec ideo institutum deorum cultum omittendum curavit. Liv. 37. 10. Dixit omnium se rerum apparatus omitturum. Cæs. 7. B. G. 34. Ut omnibus omissis rebus, hoc bello servirent. Sall. Jug. 70. Omissa deditio bellum incipit. — Huc pertinent et illa Justin. 1. 8. 6. Iannus rei militaris adolescens, veluti ad epulas, non ad prælium venisset, omissis hostibus, insuetos barbaros vino se onerare patitur. et 11. 9. 8. Nec Darii segnis opera in ordinanda acie fuit: quippe, omissis ducum officiis, ipse omnia circumire, singulos bortari etc. — Item illa Horat. 1. Ep. 1. 98. Quod petit, spernit, repetit quod nuper omisit, h. e. neglexit, sprexit. Tac. 6. Ann. 45. Quos (honores) omiserit receperit, in incerto fuit. Justin. 17. 2. 11. Sed nec Pyrrhus rex Epitii omissus, ingens momentum futurus, utri parti socius accessisset. h. e. haud neglectus. ¶ 2. Speciatim in oratione est silentio præterire, passare sotto silenzio: et occurrit — a) Cum Accusativo. Cic. Sext. 24. 54. Omitto gratulationes, epulas, prædara, lætitiâ etc. Id. Brut. 76. 266. Næ ego, ut omittam cetera, quæ sunt innumerabilia, doleo, nihil tuam acrioritatem valuisse. Id. Quinct. 22. 70. Et alia omittam, hoc satis est. Id. 8. Att. 3. Omitto illa vetera, quod istum in rem publicam ille aluit. Horat. Art. P. 44. Pleraque differat, et præsens in tempus omittat. Cic. 1. de republ. 1. Omittam innumerabiles viros. Nepos Hann. 2. Nam, n' omittam Philippum, omnium potentissimus Antiochus fuit, pro non dir nulla. Cic. Sext. 12. 27. Omitto, quid ille tribunus, omnium rerum divinarum humanarumque prædo, fecerit. — b) Cum Ablativo et præpos. de. Cic. Pis. 22. 51. De reditu Gabinii umittamus. Id. Rabir. Post. 12. 34. At de me omittamus: ad Alexandrinos istos revertamur. ¶ 3. Item speciatim cum Infinito usurpat de eo, quod in præsentia agimus, et est cessare, desinere. Plaut. Pers. 3. 3. 26. Jam omitto iratus esse, et 4. 4. 90. Jam de hoc rogare omittit. Ter. Eun. 5. 5. 19. Omittit de te dicere. Cic. Brut. 76. 266. Itaque omittamus lugere. Id. Cæl. 22. 54. Et quod facinus in alienum hominem illatum severe acciperet, id omississet curare in hospitem? Horat. 2. Od. 29. 11. Omittit mirari beatæ Fumum et opes strepitumque Romæ. — Hinc Part. præter pass., cujus exempla supra retulimus, Omissus, a, um, adjective quoque usurpat, unde Comp. Omissior; et translate est remissus, negligens, ut qui ea omittit, quæ ad rem suam pertineret, negligente, trascurato, disattento. Ter. Heaut. 5. 2. 9. Ubi te vidi amito esse omisso, et, suavia in præsentia Quæ essent, prima habere, neque consulere In longitudinem. Id. Adelph. 5. 3. 44. at enim metuas, ne ab re slat tamen Omisloris paullo. Forcellinus addit etiam illud Sall. orat. Philipp. contra Lepid. sub init. Pro di boni, qui hanc urbem, omissa cura, adhuc tegitis. Al.

leg. regitis. At omissâ curâ significat cujus cura omissa est, scil. ab iis, quos illam tueri decebat, ut recte adnotavit Kritz. quem videsis. OMMENTO vel obmento, as, are, n. 2. (ob e: manto frequentat. vel intens. a maneo). Festus p. 190. 14. Müll. Ommentans, Livius in Odyssea quum ait: In Pylum adveniens aut ibi ommentans: significat obmanens, sed ea significatione, qua sæpe fieri dicitur, id enim est mantare. Gloss. Placid. in Class. Auct. T. 3. p. 492. ed. Maio. Ommentat expectat, dictura a mantando, id est diu manendo. OMNICANUS, a um, adject. omnia canens, vel semper canens. Apul. Florid. n. 13. Philosophi ratio et oratio tempore jugis est, et auditu venerabilis, et intellectu utilis, et modo omnica. OMNICARPUS, a, um, adject. omnia carpens. Farro 5. L. 97. Müll. ex vet. Scriptore. Omnicarpæ capræ. OMNICOLOR, oris, adject. di ogni colore, ut Omnicolor pictura, apud Prudent. 12. nepi ore. 39. OMNICREANS, antis, m. 3. idem quod omniceator. Augustin. 11. Confess. 13. Deum omnipotentem et omniceantem et omnitenentem. OMNICREATOR, oris, m. 3. παντοκρως, omnia creans. Prosper Aquil. epigr. 2. 1. Eternus vere est solus Deus omniceator. Id. ibid. 51. 7. Qui Patris in deitate manens, Deus omniceator, Verus de sacra Virgine natus homo est. OMNIFARIAM, adverb. in ogni parte, in tutte le parti, in omnibus partibus: etymon vocis vide in BIFARIAM. Gell. 12. 13. a med. Quum Oceanus omnes terras omnifariam et undiqueversum circumfluat. Macrobr. 7. Saturn. 13. ante med. Senarius numerus omnifariam plenus, perfectus, atque divinus est. Capitolin. M. Aurel. 11. Gladiatoria spectacula omnifariam temperavit. Vopisc. Aurelian. 27. Pones profecto supercilium, quo nunc mihi deditioem, quasi omifariam victor, imperas. Apul. 2. Met. Ore undique omnifariam deformato. Id. Florid. n. 23. Lapis probe omifariam complanatus. Adde Tertull. 2. advers. Marcion. 19. — Priscian. 15. p. 1016. Putsch. Omnifariam in omnem partem vel ex omni parte. et 18. p. 1197. Nos omnifariam quidem pro per omnes partes ponimus. OMNIFARIUS, a, um, adject. omnimodus. Gloss. Philox. Omnifarius, παντοιος. Cæl. Aurel. 7. Acut. 16. Est enim omnifaria mitigatione passioni providendum. OMNIFER, fera, ferum, adject. παντοφορος, omnia ferens. Ovid. 2. Met. 275. Tellus sustulit omniiferos collo tenus arida vultus. OMNIFLÜENTIA, æ, f. 1. (omnis et fluo) abundantia. Lactant. Placid. in Class. Auct. T. 3. p. 118. ed. Maio. Isis per fistulam, quam sinistra retinet, omnifluentiam lacrimarum significat. OMNIFORMIS, e, adject. omnium furmarum, παντομορφος. Apul. Trismeg. Mundus receptaculum omniformium specierum. Prudent. 10. nepi ore. 339. Verbo creavit omniformem macchinam. Adde Sidon. 9. Ep. 15. in carm. OMNIGENER, is, adject. idem atque omnigenus, (sic multigenus et multigenus). Gloss. Cyrill. παντοιος, omnigenus. Legendum videtur omnigenus, eris. OMNIGENUS, a, um, adject. duo diversa significat, scilicet A) Ab omnis et genus, eris, est idem atque omnis generis, di ogni genere, di ogni sorta, παντοιος. Lucret. 2. 758. E quibus omnigenos gignunt variantque colores. Id. 5. 440. omnigenis et principibus. Lachmannus in duobus locis cit. et aliis pro omnigenus legit omne genus. Gell. 14. 6. Dat mihi librum doctrinis omnigenis præsententem. Virg. 8. En. 698. Omnigenumque deum monstra, et latrator Anubis. pro omnigenorum. Loquitur autem de dliis Egyptianum, apud quos nomen erant pisces, canes, porcum, capre etc. V. Juvenal. 13. 7. Caterum est qui apud Virg. mallet Nilgenum. Capell. 2. p. 35. Tunc vero illa nausea ac vomito laborata in omnigenam cupias convertitur litterarum. B) Ab omnis et gigno, geno, est: omnia gi-

gnens. Prudent. 1. in Symmach. 12. quæ Patris ars est omnigeni. OMNIMÉDENS, entis, adject. παναχης, qui omnibus medetur. Paulin. Nolan. Carm. 26. 45. cupiens avertere morbes Omnimedens Dominus. OMNIMÓDE, adverb. in ogni modo, πανταχθ, omnibus modis. Lucret. 2. 488. Omnimode expertus fueris, quam quisque det ordo, etc. Al. et ipse Lachmann. leg. Omnimodis expertus eris. Fronto 2. ad M. Cæs. (edente iterum A. Maio) ep. 1. ad fin. Vale, et me, obsecro, omnimode ames qua joco, qua serio. OMNIMÓDIS, adverb. in tutti i modi, παντοδαπως, omnibus modis, ut multimodis, multis modis. Lucret. 2. 700. Nec tamen omnimodis connecti posse putandum est Omnia: nam vulgn fieri portenta videres. Adde eumd. 1. 683, 3. 407. et alibi. Apul. Florid. n. 4. Tibicen omnis vocula melleus modulator, et idem omnimodis peritus modicator. Al. leg. omnis modi. OMNIMÓDO, adverb. (quod scribi potest etiam divisim) in ogni modo, παντοδαπως, omnino, omnimodis. Seneca 2. Benef. 1. Evitemus omnimodo, ne deliberasse videamur. Cels. 7. 4. n. 3. extr. Sed non omnimodo res ea desperationem habet. Gell. 18. 15. Quod omnimodo quintus semper verbum finiret. Pompon. Dig. 29. 2. 11. Impuberibus liberis omnimodo abstinenti potestas fit. Lactant. 6. 12. Tenendum est omnimodo, ut ab officio misericordiae spes recipiendi absit omnino. OMNIMÓDUS, a, um, adject. di ogni modo, d'ogni sorta, παντοδαπος, qui est omnis modi, aut generis. Apul. de Mag. Cutim vitiligine insignit, et omnimodis maculationibus convariat. Id. 5. Met. Eam vuculas omnimodas edocens recinere. Lucret. 1. 683. Ignis enim foret omnimodus. Al. et ipse Lachmann. leg. omnimodis. OMNIMORBIA, æ, f. 1. herba, cujus ita meminit Isid. 17. Orig. 9. a med. Pofion a Græcis, a Latinis omnimorbia, quod multis morhis subveniat. F. POLIOR. OMNINO, adverb. (omnis) prorsus, plane, funditus, usquequaque, πανω, δλως, παντρωως. (It. totalmente, del tutto, affatto, onninamente; Fr. tout à fait, entièrement, pleinement; Hisp. de todo, enteramente, plenamente; Germ. im Ganzen, in Allem; Angl. wholly, entirely, altogether, utterly). ¶ 1. Insevit rei, qua ipsa latissime patet, significandæ, vel rei toti significandæ. — a) Absolute. Ter. Andr. 3. 2. 44. Non inpulit me, hæc nunc omnino ut crederem. Ubi Donatus: Quum dixit omnino, ostendit quædam se credidisse, in quibusdam jam esse circumventum. Cæs. 2. B. C. 12. Si omnino turris concidisset, non posse militem contineri. h. e. tota turris, non pars tantum, quæ conciderat. Quintil. 8. 3. 85. Sequens (species) posita est in voce aut omnino suppressa, aut etiam absca. — b) Interdum toti rei partes vel singulae, vel plurimæ opponuntur. Cic. 1. Tusc. 1. 1. Quum defensionum laboribus senatorisque muneribus aut omnino, aut magna ex parte essem aliquando liberatus. Id. 9. Fam. 15. circa med. Mibi licere res has nun omnino quidem, sed magnam partem relinquere. Id. 4. Acad. (2. pr.) 2. 5. Sunt enim multi, qui omnino Græcas non auent litteras, plures, qui philosophiam. h. e. litteras omnes. Ennius apud Cic. 2. Orat. 37. 156. De crevi philosophari paucis: nam omnino baud placet. — c) Ponitur etiam quum a specie ad genus, vel a singulis ad speciem fit gradus, ita ut sæpe accipias omnino pro universum, generaliter, adeo. Cic. 5. Fin. 11. 33. De hominum genere, aut omnino de animalium loquor? Id. 1. Acad. (post.) 3. 9. Plurimumque poetis nostris, omninoque Latinis et litteris luminis attulisti et verbis. Cæs. 1. B. G. 34. Sibi autem mirum videri, quid in sua Gallia - aut Cæsari, aut omnino populo Romano negotii esset. Cic. 2. Invent. 6. 20. Si dominationis, si pecuniæ, si amicitia, si inimicitiarum et omnino quidquid erit, quod causæ fuisse dicet, id summe augere debeat. Id. 10. Fam. 1. Nec leges ultra sunt, nec judicia, neo omnino simulacrum aliquod aut vestigium civi-

talis. — Et cum ne quidem. *Id.* 4. *Att.* 18. Duo consulares, qui se dicerent in ornandis provinciis consularibus scribendo adfuisse, quum omnino ne senatus quidem fuisset. — d) Poniatur et pro solum, tantummodo, *solamente*; et sæpissime verba non modo, non solum in altera sententiæ parte præcedunt, ut per adverbium omnino ascendat oratio. *Cic. Quinct.* 24. 77. Mihi perdifficile esse, contra tales oratores non modo tantam causam perorare, sed omnino verbum facere conari. *Id.* 5. *Parad.* 1. 33. Dum quidem his (*voluptatibus*) obediet non modo imperator, sed liber habendus omnino non erit. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 29. 92. Nec hoc in acervo tritici solum, sed nulla omnino in re. *Id.* *Cæcili.* 13. 36. Novum est, non dico inusitatum, verum omnino inauditum. *Plin.* 5. *Ep.* 4. Pleraque lacta tantum et omnino commota, latissime serpunt. — e) Aliquando ad verbum omnino indicat universam sententiam uno verbo comprehendi. *Plaut. Most.* 3. 2. 153. Omnino, ut te absolvam, nullam pictam conspicio hic avem. *in somma, in una parola.* — f) Nominibus numeralibus additur omnino, ut indicet totum esse eum numerum; et habet vim τοῦ admodum. *Cic. Cluent.* 28. 76. Quinque omnino fuerunt, qui Oppianicum absolverent. *cinque e non più, cinque in tutti.* *Id.* 2. *ad Q. fr.* 1. Sæpe frequentes fuimus: omnino ad ducentos. *Cæs.* 4. *B. G.* 19. extr. Diebus omnino decem et octo trans Rhenum consumptis. *Id.* 1. *ibid.* 6. Erant omnino itinera duo, quibus itineribus domo exire possent. *Nepos Pelop.* 2. Quum omnino non essent amplius centum, qui tanto se offerrent periculo. *Sueton. Claud.* 17. Expeditionem unam omnino suscepti eamque inodiam. *Curt.* 4. 10. 24. Semel omnino eam viderat. ¶ 2. Adverbium omnino usurpatur etiam ad minimum rei alicujus gradum significandum; et est fere idem quod prorsus, penitus. — a) Universim. *Plaut. Capt.* 3. 4. 83. nunc ego omnino occidi. *Ter. Hecyr.* 2. 1. 17. Me omnino lapidem, non hominem putas. *Cic. Amic.* 19. 69. Q. vero Maximam fratrem, egregium virum omnino, sibi nequaquam parem colebat. *Id. Senect.* 13. 45. Epulabar igitur cum sodalibus omnino modice. *Id.* 1. *Divinat.* 39. 86. Si-rationem, cur id fiat, afferre nequeam; fieri omnino neges? *Id.* 16. *Fam.* 9. med. Quæ (*litteræ*) me molestia valde levarunt; utinam omnino liberassent. *Id.* *Balb.* 19. 43. Quæ quotidie, labore hujus et studio, aut omnino, aut certe facilius consequuntur. *Catull.* 98. 5. Si nos omnino vis omnes perdere, Vetti, biscoas: omnino, quod cupis, efficias. — b) Speciatim cum Superlativo. *Cic.* 1. *Off.* 25. 87. Miserrima est omnino ambitio honorumque contentio. *Id. Senect.* 3. 9. Aptissima omnino sunt, Scipio, arma senectutis. artes exercitationesque virtutum. — c) Item cum adjectivo *omnis* ad augendam sententiæ vim. *Plaut. Capt.* 2. 2. 75. Non ego omnino lucrum omne esse utile homini existimo. *Cic.* 2. *Orat.* 1. 1. M. autem Antonium omnino omnis eruditionis expertem atque ignarum fuisse. *Id.* 6. *Fam.* 2. Sine omnino interierint omnia. — *Ter.* et prorsus addidit *Adelph.* 5. 9. 33. Quia non iusta iniusta prorsus omnia omnino obsequor. — d) Cum negatione. *Plaut. Asin.* 1. 3. 80. Non omnino jam perii: est reliquum, quo peream magis. *Id. Bacch.* 2. 3. 116. Exorsa hæc tela non male omnino mihi est. *Cic.* 5. *Verr.* 35. 80. Nunc illud, quod pæne præterii, non omnino relinquendum videtur. *Id.* 3. *Att.* 23. Clodium sanisise, ut vix, ut omnino non posset infirmari sua lex. *Id. Arch.* 8. 17. Qui quum esset senex mortuus, tamen propter excellentem artem videbatur omnino mori non debuisse. *Id. Amic.* 4. 14. Sensu enim amisso fit idem, quasi natus non esset omnino. *Id. Orat.* 5. 18. Disertos ait se vidisse multos, eloquentem omnino neminem. *Id.* 6. *Att.* 3. *ad fin.* Omnino nullas unquam ad me litteras misit Brutus. *Cæs.* 2. *B. C.* 32. Nulla omnino nave desiderata. *Id.* 1. *Tusc.* 3. 5. Ut non multum, aut nihil omnino Græcis cederetur. *Horat.* 2. *Sat.* 8. 93. quem nos sic fugimus ulti, ut nihil omnino gustaremus. *Martial.* 3. 45. Sed ni-

hil omnino, te recitante, placet. *Id.* 2. *Orat.* 13. 57. Causas omnino numquam attigerunt. *Id. Amic.* 6. 21. Eos omittamus, qui omnino nusquam reperiuntur. *Cæs.* 2. *B. C.* 16. Neque quidquam omnino relinqueretur, quo etc. *Plaut. Trin.* 3. 2. 27. Ne omnino inopiam cives objectare possint tibi. *Cic.* 1. *Fam.* 7. 4. Auctoritas, cui scis intercessum esse, ut ne quis omnino regem reduceret, tantam vim habet, etc. *Horat.* 2. *Sat.* 1. 6. ne faciam, inquis, Omnino versus. — *Non tamen omnino, nil tamen omnino* apud Poetas baud infrequenter leguntur. *Virg.* 9. *Æn.* 248. Non tamen omnino Teucros delere paratis. Adde *Martial.* 12. 40. et 10. 68. ¶ 3. Adverbium omnino maximam alicujus testimonio vim addit, et est vere, certe, veramente, certamente. — a) Universim. *Cic. Cluent.* 60. 168. Nego illum adolescentem omnino illo die esse mortuum. *Id. Amic.* 25. 93. Quod amici genus adhibere omnino levitatis est. *Id. Marcell.* 9. 27. Quid est enim omnino hoc ipsum diu, in quo est aliquid extremum? — b) Cum addita propositione adversativa. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 26. 84. Pugnas omnino, sed cum adversario facili. — c) In principio sententiæ, ut *Cic.* 1. *Off.* 20. 66. Omnino fortis aninus et magnus duabus rebus maxime cernitur. *in facti, certamente* et *ibid.* 23. 79. Omnino illud honestum, quod ex animo excelso magnificoque quæritus, animi efficitur, non corporis viribus. *Id. Amic.* 26. 98. Omnino est amans sui virtus. et *ibid.* 21. 78. Omnino omnium horum vitiorum atque incommodorum una cautio est etc. **OMNIPAR**, p̄aris, adject. omn. gen. in omnibus par, omnino par. *Ruric. Helpil.* *carm.* 86. Illic omniparis succrevit gloria Verbi. **OMNIPARENTIS**, entis, adject. παντοτρόχος, qui omnia parit, seu gignit: ab *omnis* et *parens*. *Virg.* 6. *Æn.* 595. Nec non et Tityon terræ omniparentis alumnus. *Al. leg. omnipotentis. Lucr.* 2. 705. per terras omniparentes. *Apul.* 8. *Met.* Omnipotens et omniparens dea Syria. *Id. de Mundo.* Omniparentis inundi amantitas. Adde *Nemesian.* 1. *Ecl.* 35.; et *Theod. Priscian.* 4. *post inil.* p. 310. *retro* ed. *Ad.* **OMNIPATENS**, entis, adject. omnino, vel omnibus patens. *Virg.* 10. *Æn.* 1. Panditur interea domus omnipotentis Olympi. et *ibid.* 791. rex omnipotentis Olympi. Ita quidam leg., sed iuvitis MSS. teste *Pierio*, qui ubique *omnipotentis* reperit: invito etiam *Erythraeo*, qui multa in indice hac de re, et *Heynio*, qui plurima attulit ad loc. prius cit.; et *Cæli Rhodig.* apud *A. Maium* in *Juris Antejustin.* reliq. ined. p. lxxv. **OMNIPATER**, tris, m. 3. omnium rerum pater. *Prudent.* 3. *pepi. steff.* 70. omnipatremque negare Deum. **OMNIPAVUS**, a, um, adject. qui omnia timet. *Cæli Aureli.* 3. *Acut.* 12. Andree sectatores memorant esse pantophobos, quos nos omnipavos dicere poterimus. **OMNIPERITUS**, a, um, adject. omnium peritus. *Albinov.* 2. 110. Viscera directi mutaverat arietis agno Aetis succis omniperita suis. *Al. leg. omne perita* per hyphen, ὄφ' ἐν. **OMNIPOLLENS**, entis, adject. omnipotens. *Prudent.* *Apotheos. præf.* 31. Statum lacessunt omnipotentis Dei. **OMNIPOTENS**, entis, adject. Sup. *Omnipotentissimus*. — Omnipotens est omnia potens, *omnipotente*, παντοδύναμος. *Ennius* apud *Servium* ad *Virg.* 1. *Æn.* 254. Jupiter hic risit, tempestatesque serene riserunt omnes risu Jovis omnipotentis. *Turpilius* apud *Cic.* 4. *Tusc.* 34. 73. Teque, omnipotens Neptune, invoco. *Catull.* 64. 171. Jupiter omnipotens. *Val. Flacc.* 1. 81. regina. *h. e. Juno.* et 8. 70. Somne omnipotens. *Virg.* 8. *Æn.* 334. Fortuna omnipotens, et ineluctabile fatum. *Macrob.* 1. *Somn. Scip.* 17. *a med.*; et *Augustin.* 1. *Confess.* 4. Deus ille omnipotentissimus. **OMNIPOTENTIÀ**, æ, f. 1. *omnipotenza*, παντοδύναμια, rerum omnium facultas. *Macrob.* 1. *Satur.* 16. Omnipotentiam quoque Fortunæ tribut.

OMNIS, e, adject. Primam in omnibus corripit *Lucret.* more Græco, propter *m n*, ut in *Clytemnestra*: 3. 440. Quum semel ex omnibus membris ablata recessit. Hæc *Forcellinus*. At *Zachmannus* legit: Quum semel ex hominis membris etc. — *Omnis* ¶ 1. Revertur ad quantitatem discretam, uti vocant, h. e. ad numerum: in quo differt a *totus*, quod pertinet ad continuam, et integrum corpus aliquid significat, nulla cui desit pars, itaque est cunctus, universus, quisque, πᾶς, ἅπας (*It. ogni, ciascuno, ognuno, tutti*; *Fr. tout, toute*; *Hisp. todo, toda*; *Germ. aller, alle, alles*; *Angl. all, every*). Occurrit — 1.º) Adjective. — a) Generationum. *Cic.* 1. *ad Q. fr.* 1. 9. Omnium nomine, quicumque ludos faciunt, pecunia erogatur. *Id.* 1. *Off.* 35. 128. Ab omni, quod abhorret ab oculorum auriunque approbatione, fugiamus. *Id.* 5. *Tusc.* 23. 66. Quis est omnium, qui modo cum Musis habeat aliquod commercium, qui non malit etc? *Id.* 1. *Orat.* 22. 99. Quum te unum ex omnibus ad dicendum maxime natum aptumque cognossem. *Id. Rabir. perduell.* 7. 20. Omnes omnium ordinum homines. — b) Speciatim cum addito *undique*. *Liv.* 3. 63. Undique omnes connsi hostem avertunt. *Curt.* 3. 1. *a med.* Undique omnes copias contrahit, totis viribus tanti belli discrimen aditurus. *Flor.* 4. 2. Contractis in unum undique omnibus copiis. — c) Item pro quilibet, quicumque, *qualunque*. *Cæs.* 5. *B. G.* 6. Omnibus precibus petere contendit, ut etc. *con ogni sorta di preghiera.* *Horat.* 1. *Ep.* 5. 2. Nec inodica cænare lines olus omne patella. — d) *Omnes* de duobus aut tribus tantum. *Cic. Mur.* 15. 33. Perfecta ab Lucullo hæc sunt omnia, ut urbs fidelissimorum sociorum defenderetur, et omnes copias regis diuturnitate obsidionis consumerentur. *Quintil.* 3. 7. 28. Quamquam omnes tres status cadere in hoc opus possint. — 2.º) Sæpissime Substantivi naturam induit. — a) Masc. gen. plur. *omnes*, interdum cum Genitivo. *Cic.* 1. *Off.* 6. 18. Quod vitium effugere qui volet, (omnes autem velle debent), adhibebit ad considerandas res et tempus et diligentiam. *Id.* 3. *ibid.* 6. 26. Ergo unum debet esse omnibus propositum, ut eadem sit utilitas inuisusque et universorum. *Liv.* 31. 45. Macedonum fere omnibus, et quibusdam Andriorum, ut manerent, persuasit. *Id.* 24. 32. *ad fin.* Prætorumque (nisi qui inter tumultum effugerunt) omnes interficiuntur. — b) Neutr. gen. sing. *omne*. *Ter. Adelph.* 2. 4. 16. ut. omne reddat. *sv.* omne reddet: tace modo. *Lucret.* 1. 520. Tum porro si nil esset, quod inane vacaret, Omne foret solidum. et 999. Omne quidem vero nihil est quod finiat extra. et 1022. Sed quia multa modis multis mixta per omne, etc. *Cic.* 5. *Verr.* 10. 25. Poscet omne, quantum exaravero. Quid omne? Immo plus etiam, si volet. et *ibid.* 77. 180. Unum da mihi, qui sibi dicat pro frumento omne esse, quod oportuerit, solum. *Propert.* 4. 8. 30. Sobria grata parum; quum bibit, omne decet. *Horat.* 2. *Sat.* 6. 30. tu pulses omne quod obstat. — c) Neutr. plur. num. *omnia*. — Universim. *Cic.* 2. *Orat.* 2. 5. Omnia, quæcumque in hominum disceptationem cadere possunt. *Quintil.* 7. 10. 15. Cui omnia adfuerint, natura, doctrina, studium. *Id.* 4. *proem.* 3. Ut in omnibus, ita in eloquentia quoque, eminentissimus. — Speciatim, *omnia* facere, tentare, experiri, *far di tutto, ἀπαντα ποιεῖν.* *Cic. Amic.* 10. 35. Proferri, omnia se amici causa esse facturos. *Id.* 1. *Fam.* 9. *ad fin.* Scribis, te omnia facturum, ut negotium conficias. *Petron. Satyr.* 107. Quid ita omnia fecisti, ut quos tuebaris, absconderes? *Martial.* 6. 93. Omnia quum fecit, Thaida Thais olet. *Sic Ter. Andr.* 2. 1. 11. omnia experiri certum est, priusquam pereat. — *Omnia fore prius arbitror, quam* etc. *h. e. cælum ruiturum.* *Cic. ad Pompej. post ep.* 11. 1. 8. *ad Att.* Nam suspensio asequi non potui, quod omnia prius arbitratus sum fore, quam ut hæc reipubl. causa in Italia non posset, duce te, consistere. — *Omnia mihi sunt cum aliquo*, concordes invicem sumus in omnibus, vel omnia sunt mihi

cum aliquo vincula et officia familiaritatis et amicitiae. *Cic. 13. Fam. 1.* Cum Patrone Epicureo mihi omnia sunt: nisi quod in philosophia vehementer ab eo dissentio. Contra *Id. 12. Att. 17.* Mihi ante edilitatem meam nihil erat cum Cornificio. — *Esse omnia in aliqua re dicimus*, quum in ea re omnia praesidia et vim inesse affirmamus. *Cic. 2. Legg. 10. 24.* Caste jubet lex adire ad deos, animo videlicet, in quo sunt omnia. *Id. 15. Fam. 14. ad fin.* Sic velim enitare, quasi in eo sint mihi omnia. *stia il tutto.* — *Esse omnia alicui*, esse alicui in summo gradu existimationis et gratiae, instar omnium esse, unum valere, quod omnes alii, *ἀλλὰ τὰ πάντα.* *Ovid. Heroid. 12. 161.* Deseror (amissis regno, patriaque, domoque) Coniuge, qui nobis omnia solus erat. *Liv. 40. 11.* Demetrius iis unus omnia est: eum iam regem vivo patre appellant. Sic *Petron. Satyr. 37.* Nunc, nec quid, nec quare, in caelum abiit, et Trimalchionis tapanta (vel, ut alii crediderit, τὰ πάντα) est. — *Ante omnia.* *V. in ANTE.* — *Per omnia*, omnibus rebus, in omni re, omnino, in tutto. *Quintil. 5. 2. 3.* Vix ulla res est per omnia alteri similis. *Colum. 4. R. R. 2. 3.* Quare per omnia praeterferim, duobus potius seminibus depositis, quam unico periclitari. *Fellej. 2. 33. 1.* Vir aliqui per omnia laudabilis. et *40. 2.* Pompejus per omnia fortunam hominis egressus. *Inscript. apud Gruter. 613. 2. T. FLAVIUS AVG. C. FELIX CONIUGI KARISSIMAE DE SE PAR OMNIA BENE MERITAE. — Eadem omnia, τὰ πάντα.* *Ter. Hecyr. 2. 1. 2.* Lili' omnes mulieres eadem aeque studeant, no lintque omnia. *Plaut. Asin. 3. 3. 23.* Mihi certum est efficere in me omnia eadem, que tu in te facis. *Plin. 7. Ep. 17.* Supervacuum tamen est recitare, que diversis, etiam: si eadem omnia, si isdem omnibus, si statim recitris. — *Hic omnia*, contrarium. *Id. 7. Ep. 15.* Requiris quid agam? quo nosti destringor officio, amicis deservid, studio interdum, etc. Tu alia omnia, quam que velis, agere, molesti ferrem, etc. *tull' altro.* — Aliquando alia omittitur, sequente quam. *Cic. Quint. 26. 32.* Quid hæc festinatio tanta significat? non vium? non scelus? non latrocinium? non denique omnia potius, quam jus, quam officium, quam pudorem? *Liv. 2. 39.* Plebs omnia, quam bellum malebat. *Sall. Cat. 26.* Sed ei cariora semper omnia, quam decus atque pudicitia fuit. — *Ac, transire, discedere in alia omnia* est senatoris dissentientium in senatu ab alterius sententia. Utbaulur autem his verbis alia omnia, omnis causa, ne dicent, qui non ceusetis, vel qui contrarium censetis, que verba mali omnis esse videbantur. ut *Festus* docet p. 261. 27. *Müll. V. EO, is.* — *Omnia* absolute, Græco more, per omnia, omnino. *Seneca Cousol. ad Marc. 25.* in fin. Tramites, omnia plani, et ad facili inobiles. *Lips.* vellet aliter legi, invito Gronov. Sic *Aurel. Fict. Cæsar. 9.* Vespasianus sanctus omnia, la-cundia haud egens. — 3.) Aliquando — a) *Omnes* valet idem ac singuli. *Cic. 2. Fin. 31. 101.* Itaque omnibus mensibus, vicesimo die lune, dent ad eorum epulas etc. *Plin. 12. Hist. nat. 25. 54. (117).* de balsami arbore. Ter omnibus perculitur æstatibus, postea deputatur. — b) *Omnis* sing. num. pro omnes, et eadem significatione. *Val. Flacc. 1. 707.* et visu lassatur inani Omnis eques. *Albinor. 1. 202.* Funeris exsequiis adsumus omnis eques. *Cato apud Gell. 3. 7.* Omnis Græcia decoraverit. *Ovid. 1. Amor. 9. 1.* Militat omnis amans. *Stat. 1. Silv. 3. 85.* huc omnis turba coimus. *Rursus Val. Flacc. 2. 202.* pariterque toris exhorruit omnis Mater. et *1. 14.* Spargentemque faces, et in omni turre furentem. *Stat. 1. Silv. 2. 129.* Proteaque atque onnem Nereida querere jussi. *Cic. 7. Att. 3. circa med.* Hic omnia facere omnis debet, ne armis decernatur. *Al. leg.* omnes ardent; al. aliter. — c) *Redundat* in illo *Farronis 10. L. L. 74. Müll.* Harum analogiarum primam sequi debet populus, secundam omnes singuli et populo, tertiam poetæ. ¶ 2. *Omnis* refertur etiam ad quantitatem continuam, et pro totus ponitur. *Cæs. 5. B. G. 13. extr.* Omnis insula est in circuitu vices centena millia

passuum. *Cic. 2. Fin. 34. 112.* Omne caelum totamque com universo mari terram mente complexus. *Id. 2. Tusc. 23. 56.* In profundenda voce omne corpus intenditur. *Id. Cluent. 6. 18.* Sanguinem suum omnem profundere. *Id. 2. Orat. 21. 89.* Tota mente atque omni animo intuei. *Id. Quint. 21. 67.* Ut in hoc singulare iudicium causa omnis concluderetur. *Id. 3. Tusc. 15. 31.* M. Crassus, quem semel ait in omni vita risisse Lucilius. *Horat. 1. Ep. 11.* Quid verum atque decens, curo et rogo: et omnis in hoc sum. *Aurel. Vict. Vir. illustr. 31.* Censuram solus omni quinquennio obtinuit, cinque anni interi. *Stat. 6. Theb. 766.* at ille nocendi Prodigis, incautusque sui, ruit omnia, et ambas Consumit sine lege manus. ¶ 3. *Omnis* pro ullus legitur apud *Ter. Andr. 2. 3. 17.* Sine omoi periclo.

OMNISONE. *V. voc. seq.*
OMNISONUS, a, um, adject. d'ogni suono. omnium sonum reddens. *Paulin. Nolan. carm. 24. 81.* Omnisona harmonia. *Capell. 9. p. 309.* in *arm. chelys*, Bis pl-nam omnisona cui recunt mela, et p. 312. Melodia omnisonis conveniens pulsibus in dulcorum. — Hinc adverb. omnisonie quidam leg. apud *Quintil. 9. 2. 5.* Disponenda atque varianda sunt, ut auditorem, quod in ludi-bus fieri videmus, omnisonie permulceant. *Sed lege cum aliis omni sono.*

OMNITENENS, entis, adject. omnia tenens, παντοκράτωρ. *Tertull. 5. carm. advers. Marcion. 202.* Omnitentis enim solus quia verba ministrat. *Prosper. Aquil. epigr. 25. 5.* Nam Deus omnipotens simul omnitenensque potestas Nil perdit proprium, nil capit occiduum. Adde *Augustin. loc. cit. in OMNIBREANS.*

OMNITUENS, entis, adject. πανόπτης, qui omnia tuetur et cernit. *Livret. 2. 940.* Contulit inter se motus, quibus omnituens Accensis sensus animantium concenteretur. *Lachmannus* ita leg.; *vulgati libri* animantem quaque tuentur. *Val. Flacc. 5. 247.* de Sole. fatorum genitor tutela meorum Omnituens. *Apul. de Mundo.* Sol quidem omnituens ortu suo diem pandit.

OMNIVALENS, entis, adject. qui omnia potest. *Gloss. Lat. Gr. Omnivalens, παντοδύναμος.*

OMNIVAGUS, a, um, adject. παντοπλανής, qui per omnia loca vagatur. *Cic. 2. Nat. D. 27. 68.* Diana omnivaga dicitur, non a venando, sed quod in septem numeratur tamquam vagantibus. *Al. leg. annivaca. V. OMNIVOMUS.*

OMNIVOLUS, a, um, adject. che vuole ogni cosa, omnia volens. *Catull. 68. 140.* Noscens omnivoli plurima furta Jovis. h. e. appetentis quidquid est formosarum mulierum.

OMNIVOMUS, a, um, adject. qui omnia vomit. *Varro Atacin. in Anthol. Lat. T. 2. p. 337.* *Burmanna.* Omnivomo Oceano Hyperion fulgurat Euro. *Alii leg.* omnivago.

OMNIVORUS, a, um, adject. παντοφάγος, qui nullo discrimine quibuslibet vescitur. *Plin. 25. Hist. nat. 8. 53. (94).* Quoniam boves omnivore fere sunt in herbis.

OMOPHAGIA, a, f. 1. ὀμοφαγία, crudæ carnis usus in cibis: ab ὀμός crudus et φάγω phago. *Arnob. 5. 19.* Bacchanalia prætermissum immania, quibus nomen Omophagiis Græcum est: in quibus furore mentito, et sequestrata pectoris sanitate, circumplexatis vos anguibus; atque ut vos plenos Dei numine ac majestate doceatis, caprorum reclamantium viscera cruentatis oribus dissipatis. Sic ab *Homero Il. v. 592.* lupi vocantur ὀμοφάγοι.

OMPHACINUS, a et e, um, adject. ὀμφάκινος, τ, ov, acerbus, immaturus. *Cæl. Aurel. 4. Tard. 3. a med.* Galla viridis, quæ appellata est omphacine. h. e. imaturata. *Id. ibid. n. 39.* Dehinc cerotaria apponenda ex oleo murtino, aut viridi, vel ex omphacino, aut manthino. Adde *Theod. Priscian. 4. p. 314. ed. Ald.*

OMPHACIS, idis, f. 3. videtur herba esse apud *Plin. Valerian. 2. 28. ad fin. p. 184. ed. Ald.* Recipe acaciae unciam unam, omphacidis unam, balsastii unam etc.

OMPHACITE galle mentio est apud *Plin. Valerian. 3. 45. p. 109. retro ed. Ald.* Fortasse

cum hoc *Plinii Valerian.* loco conferenda sunt verba *Lucilii* apud *Non. p. 445. 18. Merc.*, quæ allata sunt in v. GALLA.

OMPHACIUM, i, n. 2. agresto, ὀμφάκιον, succus et olea, aut una expressus, priusquam cibo aut vino maturæ sint. Ex olea quidem, quum adhuc alba est, vel quum colorem quidem mutare incipit, adhuc tamen est cibo immatura: ex uva autem aut psythia, aut animinea, quum sunt acini ciceris magnitudine: vel quum in mortariis uva immatura teritur, siccatataque in sole, postea degeritur in pastillos. Hæc *Plin. 12. Hist. nat. 27. 60. (130).*, ubi, et *14. ibid. 16. 18. (98).* inter varia oleorum, seu unguentorum genera recenset, et *23. præf. 4. (7).* et *ibid. 4. 39. (70).* refert varios ejus usus in medicina. Adde *Marcell. Empir. c. 11. ad fin. p. 102. ed. Ald.*

OMPHACOCARPOS, i, f. 2. ὀμφάκοκαρπος, herba eadem quæ aparine. *Plin. 27. Hist. nat. 5. 15. (32).* Hic alii melius leg. omphacocarpos, ὀμφάκοκαρπος; quæ ita appellatur, quod ejus fructus umbilici figuram exhibet: ab ὀμφάκος umbilicus et καρπος fructus. Ipse *Sillig.* legit omphalocarpos, collato etiam *Dioscor. 3. 94.*

OMPHACOMEL, ellis, n. 3. conditura ex omphacio, h. e. uvæ semiacerbæ succo, et melle. Legitur apud *Pallad. 9. R. R. 13. in lemma. Cæl. Aurel. 3. Tard. 4. n. 62.* Adhibenda quoque putat ectoplasmata et lini semine et sesamo et pollinibus et eo quod omphacomel appellantur. *Al. Gr. leg. ὀμφάκομελι. Plin. Valerian. 5. 21.* Dabis etiam eis potionem aquæ frigidæ, aut omphacomellis, aut hydromellis. Cf. *Cæl. Aurel. 3. Tard. 4. n. 62.*

OMPHALOCARPOS. *V. OMPHACOCARPOS.*
OMPHALOS, i, m. 2. umbilico, ὀμφάλος, umbilicus: et per metaphoram meditullium. Græca vox. *Auson. Etyl. 11. 60.* Bisque quaternorum scernitur omphalos idem. — *NB.* De cognom. *Rom. V. ONOM.*

ON

ONA, æ, f. 1. lici Tarentinæ genus. *Plin. 15. Hist. nat. 18. 19. (71).* Tarenti tantum prædulces nascuntur (sicus), quas vocant onas. *Hardwinus* interpretatur ὄνιας, venales, pretiosas; sed *Gesnerus* probat antiquam lectionem omas, et interpretatur crudas, quæ etiam ante maturitatem dulcescant. At *Sillig.* lectionem onas tueritur.

ONAGER et onagrus, gri, m. 3. asino selvatico, ὄναγρος, asinus silvestris, et ferus: ab ὄνας asinus et ἄγρος rus, ager.

1.) Proprie. *Varro 2. R. R. 6. 3.* Ad seminacionem onagrus idoneus, quod e fero sit mansuetus facile. *Colum. 6. R. R. 37. 3.* Mula non solum ex equa et asino, sed ex asina et equo, itemque onagro et equa generatur. *Virg. 3. G. 409.* Sæpe etiam curva timidus agitabis onagros. *Martial. 13. 100.* Pulcher adest onager. et *97.* Quum tener est onager. Adde *Plin. 8. Hist. nat. 44. 69. (174).* et (175).

II.) Figurata est hoc nomine et machina bellica, magnis saxis torquendis apta, quæ describitur ab *Ammian. 23. 4.* et *Veget. 4. Milit. 22.* Hic a scorpione distinguitur: ille eandem facit. Scorpio, inquit *Ammianus*, appellatur, quoniam aculeum desuper habet erectum: cui etiam onagri vocabulum indidit ætas novella: ea re, quod asini feri, quum venatibus agitantur, ita enim lapides post terga calcitrando emittunt, ut perforent pectora sequentium, aut perfractis ossibus capita ipsa displodant. *V. SCORPIO.* — *NB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

ONAGOS, i, m. 2. ὄναγος, asinajo, asinarius, asinorum ductor: ab ὄνας asinus et ἄγω ducto. *Plaut. Asin. prol. 10.* huic nomen Græce est onagos Fabulae.

ONCO, as, are, n. 1. rudo, vocem asinorum emitto, ογκόμα. *Auct. carm. Philom. 55. oncat asellus.*

ONCOMA, *Atis*, n. 3. ὄγκωμα, tumor. ab ὄγκω *lumefacio*. *Veget.* 3. *Feteris*. 30. imit. Sciendum est, tubera in corporibus frequenter excrescere, quæ Græci oncoma vocant.

ONERARIA, *æ*, f. 1. *V.* voc. seq. in *fin.*
ONERARIUS, *a*, um, *adj.* φορτικός, qui onera ferre potest. *Liv.* 41. 4. Oneraria iumenta. *bestie da soma*. et *Id.* 22. 11. et *Nepos Themist.* 2. Navis oneraria. *nave da carico*. Sic *Sisenna* apud *Von.* p. 536. 4. *Merc.* Quibus occisis, actuarias ad viginti, naves item complures onerarias incendunt. — Hinc

Oneraria, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, est navis oneraria. *Cic.* 10. *Att.* 12. Occulte in aliquam onerariam corripendum. *Nævius* in *Bello Pæn.* Onerariæ onustæ stabant in Nostis.

ONERATIO, *inis*, f. 3. gravatio, ingravalio. *Gloss. Cyrill.* Ἐπιφορτικὸς, oneratio.

ONERATUS, *a*, um. *V.* voc. seq.

ONERO, *as*, avi, *ātum*. *are*, a. 1. (onus). *Part.* *Onerans* II. 2. a. d.; *Oneratus* I. 1. II. 1. 2. et in *fin.*; *Oneraturus* I. 2.; *Onerandus* II. 2. d. — Onerare est idem atque onus imponere, onere premere, ἐπιφορτίζω (It. *caricare*; Fr. *charger*; Hisp. *cargar*; Germ. *beladen, bepacken, befrachten*; Angl. *to load, burden, onerate*).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim occurrit — a) Absolute. *Cæs.* 5. *B. G.* 1. Naves ad celeritatem onerandi subductionesque, facit humiliores. — b) Cum Accusativo tantum. *Sall. Jug.* 75. *Kritz.* Ipse ex flumine, quam proximam oppido aquam supra dixerat, iumenta onerat. *Ovid.* 4. *Pont.* 7. 9. Onerata plaustra. *Seneca Constant. Scp.* 14. Quid trifert, quantum habeat, quot leucarios, quam oneratas aures? h. e. multis lapillis pendentibus ornatas. *Sall. orat. 1. de republ. ordin.* ad *fin.* Quibus bis die ventrem onerare mos est. — c) Cum Accusativo rei vel personæ, quæ oneratur, et Ablativo rei, qua quis aut quid oneratur. *Sall. Jug.* 91. Commentu, stipendio, armis aliisque utilibus naves onerat. *Virg.* 1. *G.* 274. aselli costas onerare pomis. *Ovid.* 1. *Art. am.* 19. tauri cervix oneratur aratro. *Horat.* 3. *Od.* 11. 45. Onerare aliquem catenis. Sic *Ovid.* 1. *Art. am.* 219. Ibunt ante duces onerati colla catenis. *Id.* 1. *Amor.* 13. 15. arva colentes onerati bident. *Ter. Heaut.* 3. 1. 42. ancillas secum adduxit plus decem Oneratas veste atque auro. *Id. Pharm.* 5. 6. 1. Onerare humerum pallio. *mettersi il mantello*. *Ovid.* 3. *Art. am.* 129. aures onerare lapillis. *Id. Heroid.* 15. 127. cervicæ lacertos alicuius. h. e. collo premere lacertos alicuius amplectentis. *Id.* 2. *Trist.* 143. pampineis onerata vitibus ulmum. *Id.* 10. *Met.* 101. pomoque onerata rubenti Arbutus. *Id.* 1. *Pont.* 10. 31. Onerari epulis. *manipare assai*. et *Justin.* 1. 8. 6. vino. et *Sall. Jug.* 79. Onerati vino et epulis. ¶ 2. Speciatim onerare et cibi dicuntur, qui difficiles concocti sunt et stomacho graves. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 3. 11. (48). de ovīs. Nullus est alius cibus, qui in aegritudine alit, neque oneret. *Id.* 19. *ibid.* 4. 19. (58). Acetaria facilia concoqui, nec oneratura sensum cibo. ¶ 3. Item speciatim, onerare vaccas apud *Pallad.* 8. *R. R.* 4. est submittere ad feturam, ut partus onera perferant.

II.) Translate. ¶ 1. Figurata est cumulare, implere, empire, colmare, sic enim onus adjicitur; itemque tegere, obtegere, coprire. *Virg.* 4. *G.* 133. et *ibid.* 378. Onerare mensas dapibus. h. e. implere. *Id.* 10. *Æn.* 620. limina donis. *Id.* 8. *ibid.* 284. cumulantque oneratis lancibus aras. h. e. plenīs. Sic *Ovid.* 8. *Met.* 781. gravidis oneratos messibus agros. *Rursus Virg.* 10. *Æn.* 888. et 11. *ibid.* 574. manisque ambas jaculis oneravit acutis. h. e. armavit, instruxit. Sic *Ovid.* 3. *Met.* 109. onerati brachia tellis. — *Virg.* 10. *Æn.* 557. non te optima inater Condet humi, patriove onerabit membra sepulcro. h. e. teget. et 11. *ibid.* 212. confusa ruebant Ossa focia, teploque onerabant aggere terræ. *Phædr.* 3. 2. Onerare aliquem saxis. *lupikare*. — Huc referri potest et illud *Liv.* 32. 11. In eo saltu, qui reglis tunc oneratus castris erat. h. e. obsessus, insessus,

occupatus. ¶ 2. Translate, metaphorâ sumpti a superiori paragr. 1. 1., multiplicem variumque habet usum. — a) Universim. *Plaut. Mil. glor.* 3. 3. 28. Onerare aliquem præceptis. *dare molti prececti, caricare di commissioni*. *Id. Pers.* 2. 1. 13. Conveniam hunc Tocilum: ejus aures, quæ mandata sunt, onerabo. *Cl. Horat.* 1. *Sat.* 10. 9. verbis lassas onerantibus aures. *Cir.* 3. *Nat. D.* 3. 8. Te quoque animadverti sepe, quum in foro diceres, quam plurimis posses argumentis onerare julicem. *Id.* 3. *Fam.* 10. circa med. Multis mendacibus onerare aliquem. h. e. falsa multa narrare. in multis alicui imponere. *fiucargliene molte*. *Virg.* 9. *Æn.* 24. Multa deos orans, oneravitque æthera votis. *Fronto* 3. ad *M. Cæs.* 13. Proposueram vel desidie culpam a te subire rarius scribendum tibi, potius quam te multis rebus occupatum epistolis meis onerarem et ad rescribendum provocarem. *Plin.* 1. *Ep.* 8. Onerabit hoc modestiam nostram, quod cogimur de nostra munificentia disputare. *Liv.* 31. 15. ad *fin.*; et *Papinian.* *Dig.* 3. 2. 20. Onerare pudorem. *accrescere il rossore, la vergogna*. *Ovid.* 11. *Met.* 180. Oneratus pudore. *Plin.* 9. *Ep.* 18. Memoria onerata et quasi oppressa. — b) Speciatim et eleganter illa onerare dicuntur, quæ nos premunt, urgentem necessitate quadam recte agendi et laudabiliter, *mettere in impegno, obbligare*. *Plin.* 8. *Ep.* 24. a med. Onerat ta questuræ tuæ fama, onerat testimonium principis, onerat tribunalus. Sic 3. *Ep.* 3. ad *fin.* A te meque admonerit, quibus imaginibus oneretur, quæ nomina et quanta sustineat. *Stat.* 6. *Theb.* 565. onerat celeberrima natum Mater. Simile est illud *Cic.* 3. *Off.* 2. 6. Sustines non parvam expectationem imitandæ industriæ nostræ: — suscepisti onus præterea grave et Athenarum et Cratippi. — c) Illa præterea valde commoda sunt, in hanc partem. *Plauti Capt.* 4. 1. 7. Ita hic me amonitæ amara amœnus oneravit dies. h. e. cumulavit, implevit, affecit. *Ter. Phorm.* 5. 6. 1. O Fortuna, o Fors fortuna, quantis commoditatibus, quam subito, meo hero ope vestra hunc onerastis diem? *Liv.* 4. 13. sub *fin.* Onerare aliquem laudibus. et 35. 11. spe præmiorum. Sic *Id.* 34. 61. Partim donis, partim spe præmiorum oneratus. et 10. 14.; et *Sall. Jug.* 12. promissis. Sic *Liv.* 32. 11. Promissis ingentibus oneratus. *Justin.* 5. 4. 13. honoribus. *Plaut. Stich.* 4. 1. 27. se voluptatibus. — d) In malam. *Ter. Andr.* 5. 1. 8. Onerare aliquem injuriis. *Cic.* 2. *Phil.* 38. 99. contumeliis. *Seneca Hippol.* 126. probris. *Virg.* 4. *Æn.* 549. inatis. Sic *Seneca Octav.* 5. Oneratus malis. *Rursus Virg.* 11. *Æn.* 342. Onerare aliquem dictis. h. e. orgere accusando, arguendo. *Plaut. Pseud.* 1. 3. 122. maledictis. *Id. Amph.* 1. 1. 172. pugnis. *Plin. Paneg.* 24. Onerasset alium hujusmodi introitus. *sarebbe stato gravoso*. *Propert.* 3. 13. 15. famulam pensis oneravit iniquis. *Liv.* 39. 3. extr. Jam tum multitudine alienigenarum urbem onerante. *Sueton. Tib.* 32. Provincia tributo oneranda. *Ulp. Dig.* 47. 11. 6. Onerare annonam. *incarire*. *Colum.* 2. *R. R.* 9. 18. et 4. *ibid.* 2. 1. gravi impensa. ¶ 3. Pregnanti, uti ajunt, significatione est augere, graviolem acerbiolemque rem vel alicujus conditionem facere, *accrescere, aggravare*. *Tac.* 2. *Hist.* 52. Onerare curas. h. e. augere. et 16. *Ann.* 30. pericula alicujus. *aggravare*. Sic 1. *ibid.* 69. Accendebat hæc, onerabatque Sejanus, peritiam morum Tiberii odia in longum jaciens. et 4. *Hist.* 14. Delectum, suapte natura gravem, onerabant ministri avaritia et luxu. h. e. graviolem reddebant et odiosum. et 4. *Ann.* 68. Audentius onerat Sejanum, sævitiam, superbiam, spes ejus. h. e. accusat, reprehendit. et 2. *Hist.* 64. Onerare licentiam alicujus. h. e. in invidiam adducere. Sic *Liv.* 38. 56. ad *fin.* invidia injuriam alicujus. ¶ 4. Poetice est rem aliquam in vas magna copia injicere. *Virg.* 1. *Æn.* 199. Vina, bonus quæ deinde cadis onerarat Acestes Litore Trinacris etc. *Id.* 8. *ibid.* 180. Onerantque canistris bona laboratæ Cereris. — Hinc *Part. præter. pass.*, cujus plurima exempla supra retulimus,

Oneratus, a, um, adjective quoque cum Genitivo, ut *plenus*. *Parvius* apud *Von.* p. 498. 12. *Merc.* Postquam est oneratus frugum et floribus Liberi. *Id. leg.* honoratus.

ONEROSUS, *em*, adverb. *Comp. Onerosius*. — Onerose est cum onere, sed translate tantum occurrit. *Cassiod. de Anim.* 11. Hi tantum expeditius ad superna volant, quantum se onerosius in humana conversatione quantant. h. e. gravius *Paulin. Nolan. ep.* 11. (at. 5.) n. 6. Cur in nos onerosè loqueris? h. e. otiose.

ONEROSITAS, *atis*, f. 3. onus. *Tertull. Cult. fem.* 7. Tanta orandi capitis onerositas.

ONEROSUS, *a*, um, *adj.* *Comp. Onerosior* II. — Onerosus est qui oneri est. *ponerosus, καταφορτικός, δυσαχθής* (It. *pesante, grave*; Fr. *lourd, pesant, accablant*; Hisp. *pesante*; Germ. *lästig, schwer, drückend*; Angl. *burdensome, heavy, weighty, ponderous, onerous*).

1.) Proprie. — a) Generatim. *Virg.* 9. *Æn.* 384. Kurvalum tenbræ rainorum, onerosaque præda Impediunt. *Ovid.* 1. *Met.* 53. aer est onerosior igne. *Id.* 3. *Anor.* 9. 68. Et sit humus cineri non onerosa tuo. — b) Speciatim de cibis, qui difficiles concocti sunt et stomacho graves. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 7. 62. (115). Pirorum omnium cibus etiam valentibus onerosus. *gravoso*. et 22. *ibid.* 25. 73. (153). Ervum capiti et stomacho onerosum.

II.) Translate est intotus, gravis, sumptuosus, laboriosus. *Ovid.* 9. *Met.* 674. Quæ voveam, duo sunt, minime ut relevare labore, utque marem parias; onerosior altera suis est. *Id.* 2. *Pont.* 4. 33. Constantique fide veterem tutare sodalem, Quæ licet, et quantum non onerosus ero. et *ibid.* 8. 30. Et eni majestas non onerosa tua est. *Plin.* 2. *Ep.* 1. Nec est quod veraris, ne sit mihi onerosa ista donatio. et *Æn.* 14. circa med. Onerosum est accusare damnatum. h. e. invidiæ onus afferens.

ONIROCRITES, *æ*, m. 1. interprete de sogni, ὄνειροκρίτης, somniorum interpres: ab ὄνειρος, somnium et κρίτης *jules*. *Fulgent.* 1. *Mythol.* sub *init.* Onirocriten soporis nugas hariolantem advertas.

ONIROUS, *i*, m. 2. ὄνειρος, somnium. Hoc nomine vocatur papaver silvaticum apud *Apul. Herb.* 53. quia ejus semina soporiferum est, et somnia inducit.

ONISCUS, *i*, m. 2. ὄνισκος, a Græcis dicitur animal e vermibus unie, pilosum, multis pedibus arcuatim repens, tactuque contrahens se. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 6. 39. (136). et 30. *ibid.* 8. 21. (68). ubi millepedam unison vocat. Adde *Theod. Priscian.* 2. 1. a med. *V.* MILLEPEDA.

ONITIS, *idis*, f. 3. ὄνιτις, herba eadem cum origano, sed folio candidiore. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 17. 67. (175); et *Apul. Herb.* 122.

ONOBRYCHIS, *idis*, f. 3. ὄνοβρυχίς, herba, quæ et palinis asini: ab ὄνος asinus et βρύχια rodo. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 16. 98. (155).

ONOCARDION, *is*, n. 2. herba eadem ac chamaeleon apud *Apul. Herb.* 25. Est vox composita ab ὄνος asinus et καρδιά cor.

ONOCENTAURUS, *i*, m. 2. ὄνοκένταυρος, fabulosum animal: et ὄνος asinus et κένταυρος centaurus. Ejus meminit *Ælian. de nat. anim.* l. 17. c. 9. Item *Isid.* 11. *Orig.* 3. ad *fin.* Onocentaurus vocatur, eo quod media hominis species, media asini esse dicatur; sicut et hippocentaurus, quod eorum hominumque in eo natura conjuncta fuisse putatur. *Hieronym.* 6. in *Isay.* 13. 22. Porro onocentauri nomen, ex asinis centaurisque compositum, videtur inibi significare eos, qui ex parte aliquid humanum sapiunt, et rursus voluptatibus et cæno turpitudinis abducuntur ad vitia. *Fulgat. interpr.* *Isay.* 34. 14. Et occurrunt demonia innocentaris.

ONÓCHILES, *is*, n. et *Onochelis*, *is*, f. 3. ὄνοχέλιος, et ὄνοχελός, h. e. asini labium: ab ὄνος asinus et χελός labium, nomen est: herbarum, quam aliqui anchusam vocant, alli encrhyssam, alii rhexiam, etc., frutice parvo, flore purpureo, asperis foliis et ramis, radice messibus sanguinea, cetero nigra: efficacis contra serpentes, maximeque vi-

peras. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 21. 25. (51). At *Sillig.* habet *onochilon*, i, n. 2.

ONOCETES, æ, m. 1. *ὄνοκοίτης*, dictus est a Gentilibus Christianorum Deus, quem illi iungebant asininis auribus: est ab *ὄνος* asinus et *κοίτη* cubile, concubitus; quasi vero is ex asini cum muliere concubitu natus fuerit. *Terull. Apolog.* 16. Sed nova iam Dei nostri in ista civitate proxime editio publicata est, ex quo quidam in frustandis bestiis mercenarius noxius picturam proposuit cum ejusmodi inscriptione: *Deus Christianorum Onocetes*. Is erat auribus asininis, altero pede ungalatus, librum gestans, et togatus. Alii leg. *Ononychites*. His similia habet *Id.* 1. ad *Nation.* 14. Hinc per contemptum Christiani vocabantur asinaris. *V. ASINARIUS.*

ONOCROTALUS, i, m. 2. *γίγλιο*, *ὄνοκρόταλος*, avis est aquaticæ, anseris major, oioris similitudine, mira voracitate: habet enim in faucibus alterum quasi uterum, quovis cibo inexplibilem. Dicta est ab *ὄνος* asinus et *κρόταλος* crepitus, quia capite in aquamerso spitans ruditum asinino similem edere dicitur. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 47. 66. (131). *Martial.* 11. 21. Turpe Ravennatis guttur onocrotali.

ONOMATOPEIA, æ, f. 1. *ὀνοματοποιία*, fictio nominis, figura est apud Rhetores, qua rei, cui nomen non sit, aut novæ salis ideæ, nomen imponimus, aut imitationis, aut significationis gratia: ab *ὄνομα* nomen et *ποιέω* fingō: ut quum dicimus, binnire equos, bātare oves, stridere valvas. *Charis.* 4. p. 245. *Putsch. e. Dionerd.* 2. p. 453. *V. et Fronton.* 3. ad *M. Cæs.* 13.; et *Donat. art. gramm.* 3. p. 1776. *Putsch.*

ONONIS, idis, f. 3. herba. *V. ANONIS.*
ONONYCHITES, æ, m. 1. *ὄνοουχίτης*, qui ungalum asini habet: ab *ὄνος* asinus et *ὄνυξ* unguis. *V. ONOCETES.*

ONOPORDON, i, n. 2. *ὄνοπώρδον*, herba, quam si comederint asini, crepitus reddere dicuntur: unde et nomen habet. ab *ὄνος* asinus et *πώρδος*, crepitus ventris: hinc Gallis dicitur *vet d'âne*. Trahit unnam et menses, alvum sistit, suppurationes et collectiones discutit. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 86. (110). *Sillig.* optimorum Codd. auctoritate fretus leg. *onopradon*.

ONOPRADON, *V. voc. præced.*
ONOPYXOS, i, m. 2. herba spinosa ex carduorum genere: ab *ὄνος* asinus et *πύξος* burus. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 16. 56. (94).

ONOS, i, m. 2. Græca vox *ὄνος*, asinus. *Lamprid.* *Commod.* 10. ad *fin.* Habuit et hominem pene prominente ultra modum animalium, quem onon appellabat, sibi carissimum, quem et ditavit et sacerdotiū Ilerculis rusticis proposuit.

ONOSMA, ætis, n. 3. *ὄνοσμα*, herba folia habens longa fere ad tres digitos, in terra jacentia, tria, ad similitudinem anechusæ lucta, sine caulibus, sine flore, sine semine. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 86. (110).

ONCRIS, is, f. 3. *ὄνκρις*, herba nomen: ab *ὄνος* asinus et *ὄνκρ* caudā. *V. ONOTHERA.*

ONUS, æris, n. 3. *Oneri* in Ablativo pro *onere* legitur apud *Plaut.* *Pseud.* 1. 2. 64. — Onus dicitur et est res quæ pondus habet, moles, sarcina, et ipsum pondus. *φορτίον*, *ἄχθος* (H. peso, carico, soma, salma; Fr. charge, fardeau poids; Hisp. carga, peso; Germ. die Last, Ládung, Fracht; Angl. a burden, load, weight).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Plaut. Asin.* 3. 3. 68. AR. Hic pone, hic istam colloca crumeneam in collo place. LE. Nolo ego te, qui verus sis mihi, onus istum sustinere. *Horat.* 1. *Sat.* 9. 20. Demitto auriculas, ut inique mentis asellus Quum gravius dorso subit onus. *Virg.* 10. 8. Examinare paucis manibus oneris maximi pondus, un carico di grandissimo peso. Sic *Ovid.* 14. *Met.* 148. consumptaque membra senecta Ad minimum redigantur onus. *Cæs.* 2. *B. G.* 30. Quibus viribus homine: tantulæ staturæ tanti oneris turrim in muros sese collocare confiderent. *Justin.* 4. 1. 1. Superum mare toto undarum onere illic vehitur. *con tutto il peso e la forza.* ¶ 2. Speciatim onera dicuntur merces, commeatu, impedimenta et similia, quæ jumentis, plaustris, na-

vibus etc. importantur vel exportantur. *Cic. pro leg. Manil.* 18. 55. Insula Delos, quo omnes undique cum mercibus atque oneribus commebant. *Cæs.* 5. *B. G.* 1. Naves ad onera et ad jumentorum multitudinem transportandam paulo latiores. *Id.* 1. *B. C.* 80. Neque jumentis onera deponunt. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 23. 26. (107). Onera afferuntur et egeruntur littribus. ¶ 3. Item speciatim a Poetis onus dicitur partus. *Phædr.* 1. 18. Onus naturæ deponere. h. e. fetum, il parto. Al. leg. onus maturum. Sic *Ovid.* 2. *Fast.* 451. Parce, precor, gravidis, facilis Lucina, puellis, Maturumque utero molliter effer onus. *Id.* 2. *Anor.* 13. 1. Labefactæ onus gravidæ ventris. *Id. Heroid.* 4. 58. Enixa est utero crimen onusque suo. ¶ 4. Denique onus dicuntur excrementa corporis. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 27. 41. (97). Ciborum onera reddere. Sic *Martial.* 13. 29. duri solvere ventris onus.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim onus dicitur quidquid molestiam ac laborem affert: ad rem *Cic. Senect.* 2. 4. Quæ (senectus) plerisque seminibus sic odiosa est, ut onus se Æna gravius dicant sustinere. Hinc — a) Est munus, officium, quod cum labore et molestia exercetur. *carico*, *impiege*, *impego*. *Ovid.* 1. *Fast.* 616. et 2. *ibid.* 197. Suscipere onus urbis, aut orbis. *il peso del governo.* et *Cic.* 1. *Orat.* 25. 116. Magnum quoddam est onus atque munus, suscipere atque proliceri, se esse, omnibus silentibus, unum maxime de rebus audiendum. *Id. Rosc. An.* 4. 10. Fide sapientiaque vestra fretus plus oneris sustuli, quam ferre me posse intelligi. Hoc onus si vos aliqua ex parte allevabitis, feram. ut poterō, studio et industria, judices: sin a vobis desperat, tamen animo non deficiam, et id quod suscepi, quoad poterō, perferam. Quod si perferre non poterō, oprimi me onere officii malo, quam id, quod mihi cum fide semel impositum est, aut propter perfidiam abjicere, aut propter infirmitatem animi deponere. *Cels.* *Dig.* 31. 1. 22. in *fin.* Onus probandi mutatam esse voluntatem defuncti, ad eum pertinet, qui etc. *l'obbligo, l'impegno.* — b) Item quæcumque molestia et labor, molestia, peso, fatica. *Ovid.* 1. *Pont.* 10. 28. Vix mens tristitiæ mæsta tulisset onus. *Ter. Phorm.* 1. 2. 44. nunquam æque, ac modo Paupertas mihi onus visum est et miserum et grave. *Sall. Cat.* 10. His otium, divitiæ oneri miseriarumque fuere. *Cic.* 5. *Fam.* 12. Neque tamen eram nescius, quantis oneribus premerere suscepturum rerum, et jam institutarum. *Seneca* 5. *Tranquill.* 1. Necesse est oprinant onera, quæ ferate majora sunt. *Catull.* 31. 8. Quum mens onus reponit. *Liv.* 23. 43. Exercitum se non in agrum Samnitum, ne et ipse oneri esset, sed in loca sociorum populi R. adducturum. *Sall. Jug.* 14. Ad vos confugi, P. C., quibus cogor prius oneri, quam usui esse. ¶ 2. Speciatim onus dicitur sumptus, impensa, jactura: bis enim oneratur res familiaris, spes, gravezza, danno. *Cic.* 13. *Fam.* 7. His temporibus hoc municipium maximis oneribus pressum, summis affectum est difficultatibus. *Liv.* 1. 43. a *med.* Hæc omnia in dies a pauperibus inclinata onera. *Sueton. Cal.* 42. Filia nata, paupertatem, nec jam imperatorio modo, sed et patria conquerens onera, collationes in alimoniam atque dotem puellæ recepit. *Id. Domit.* 12. Hæere in explicandis oneribus. *nel regolare e sminuire le spese.* *Tac.* 4. *Ann.* 6. Et, ne provinciarum novis oneribus turbarentur, utque vetera sine avaritia et crudelitate magistratum tolerarent, providebat.

ONUSTATUS, a, um. *V. voc. seq.*
ONUSTO, as, ævi, ætum, are, a. 1. (onustus) idem atque onerare. Occurrunt tantummodo Participia *Onustatus* I. et II. et *Onustandus* I.

I.) Proprie. *Augustin. Serm.* 3. in *Nat. Dom.* 2. de *Virgine*. Dignum plane erat, ut regali onustanda partu, prius a cælestis regis sanctificaretur ingressu. *Fulgat. interpr. Judith* 15. 7. Reliqui autem, qui erant in Betulia, ingressi sunt castra Assyriorum, et prædam, quam fugientes Assyrii reliquerant, abstulerunt et onustati sunt valde.

II.) Translate. *Cassiod.* 5. *Hist. Eccl.* 4. Moneus, ut sub scheinatæ privato quiesceret; quod utique ejus ætati potius conveniret, quam habere nomen sollicitudinibus onustatum.

ONUSTUS, a, um, adject. (onus). Sup. *Onustissimus* est tantum *Jul. Valer. Alex. M. res g.* 26. Qui illuvius plerumque ex vehementia nivium adeo stringitur, ut etiam carris onustissimis viabilem se præbeat. — Onustus est onus habens impositum, gravis (It. *caricato*, carico; Fr. *chargé*; Hisp. *cargado*; Germ. *beladen*, *belastet*, *beschwert*, *bepackt*, *befrachtet*; Angl. *laden*, *loaded*, *burdened*).

I.) Proprie. *Cic.* 3. *Off.* 12. 50. Naves onustæ frumento. *Id.* 3. *Att.* 16. a *med.* Asellus onustus auro. *Tac.* 2. *Ann.* 41. currus quinque liberis. et 1. *ibid.* 63. miles sarcinis, armisque. *Phædr.* 4. 10. fur sacrilegio. h. e. rebus e fano ablatis. *Nepos Alcib.* 5. exlr. Præda onusti. *Virg.* 1. *Æn.* 293. spoliis Orientis onustus. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 47. Reticulum panis venales inter onusto Forte verbas humero. *Id. Epod.* 8. 13. Nec sit marita, quæ rotundioribus Onusta baccis ambulat. *Lucret.* 3. 113. molli quum somno dedita membra, Effususque jacet sine sensu corpus onustum. *aggravato dal cibo.* Cf. *Horat.* 2. *Sat.* 2. 77. corpus onustum Hæsternis vitibus.

II.) Translate. ¶ 1. Est idem ac plenus, pieno. — a) Sæpissime cum Ablativo. *Sall. Jug.* 92. In agrum fertile et præda onustum proficiscitur. *Tac.* 12. *Ann.* 13. Pharetra onustæ telis. *Id.* 2. *ibid.* 15. Milites, quorum pars onusta vulneribus tergum, pars etc. — b) Cum Genitivo. *Plaut. Autul.* 4. 2. 10. Se aulam onustam auri abstrusisse hic intus in fano. ¶ 2. De saturo. *Id. Cist.* 1. 2. 7. quia sum onusta mea ex sententia, Quiaque adeo me compleri fore Liberi. ¶ 3. Item universum est gravis, oneratus, sed translate. *Plaut. Autul.* 3. 1. 7. Omnes exegit foras onustus fustibus. *carichi di bastonate.* *Id. Men.* 5. 2. 5. conitus sum Senectute, onustum gero corpus, vites reliquere. *grave, pesante, tardo.* *Tac.* 12. *Ann.* 28. Præda, fama que onusti ad montem Taurum revertuntur. *Plaut. Stich.* 2. 1. 3.; et *Africanus* apud *Priscian.* 10. p. 879. *Putsch.* onustum pectus porto læticia lubentiaque. *Id. Epid.* 3. 2. 39. fiduciam præmeditatam, meis dotis astutisque onustam Mittam.

ONYCHINTINUS. *V. ONYCHITINUS.*
ONYCHINA, ñrum, n. plur. 2. *V. voc. seq.* in *fin.*

ONYCHINUS, a, um, adject. *ὄνυχινος* ab *ὄνυξ* unguis, ad unguem pertinens.

I.) Proprie. *Onychina* pira, a *Plin.* 15. *Hist. nat.* 15. 16. (55). et *Onychina* pruna, a *Colum.* 12. *R. R.* 10. 2. dicta sunt a colore unguis, quem referunt.

II.) Translate. Inter ea, quæ nimium poetica, et prosæ orationis usu alieniora notasse se in Nævii carminibus, scribit *Gell.* 19. 7., est et illud, quod summa gelu concreta tegmine esse *onychino* dixit, quasi marmorea crusta cooperta. — Hinc

Onychina, ñrum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt vasa ex onyche lapide facta. *Lamprid. Elagab.* 32. Onus ventris auro exceptit: in myrrhinis et onychinis minxit.

ONYCHIPUNCTA, æ, f. 1. gemma, quæ et iasponyx vocatur (b. e. ex genere iaspidum, sed distincta punctis onychis) et nubem complexa, et nives in summitate. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 9. 37. (118). At *Sillig.* ex Cod. Bamb. legit *onychi juncta*.

ONYCHITES, æ, m. 1. *ὄνυχιτης*, lapis idem, qui onyx. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 10. 22. (103). Ita *Forcellinus* secutus *Harduinum*, qui *onychitæ maculis* legebat; sed *Sillig.* legit *onychis maculis*.

ONYCHITINUS, a, um, adject. *ὄνυχιτινος*, qui ex onychite lapide est. *Sidon.* 9. *Ep.* 7. a *med.* Structura (sermonis) liquida prorsus et ductilis, veluti quum crystallinas crustas aut onychitinas non impacto digitus ungue perlabitur. *In editis libris perperam legitur onychintina.*

ONYCHITIS. is, f. 3. *ὄνυχιτις*, genus cadmiæ

maculas intus habens onychitæ lapidis similes. *Plin. 34. Hist. nat. 10. 22.* (103).

ONYCHIUS, a, um, adject. ad onychem lapidem pertinens *Tertull. 2. advers. Marcion. 10.* Onychius lapis. *h. e. onyx.*

ONYX, ŷchis, m. 3. οὐγγίς Græca vox unguem significans, unde

A) Datum est nomen marmoris, et

I.) Proprie, marmoris colore unguis humani, ex quo potiora primum vasa, deinde pedes lectorum et stila factæ sunt: deinde et amphoræ et columnæ, majore copia reperta et luxu crescente. Hunc aliqui lapidem alabastriten vocant, quem cavant ad vasa unguentaria, quoniam optime servare incorrupta dicitur. Probatum quam maxime mellei coloris, in vertices maculosus, atque non translucentis. Vitium in eo corneus color, aut candidus, et quidquid simile vitro est. *Plin. 36. Hist. nat. 7. 12.* (59), et *ibid. 8. 12.* (60). *Lucan. etiam pavimenta eo strata innuit 10. 116.* stabatque sibi non segnīs achates, Purpureusque lapis, lotaque effusus in aula Calcabatur onyx. Sic *Martial. 12. 50.* Et tua centenis stat porticus alta columnis, Calcatusque tuo sub pede lucet onyx. *V. OSTRACIUM.*

II.) Translate per synecdochen est vas ex onyche continendis unguentis. *Horat. 4. Od. 12. 17.* Nardi parvus onyx eliciet cadum. *Propert. 3. 8. 22.* Et crocino nares murrebus ungit onyx. et *2. 10. 30.* Syrio munere plenus onyx. *Martial. 11. 50.* Profertur Cosmi nunc mihi sicus onyx. — Hoc sensu est etiam femin. genere. *Id. 7. 94.* Unguentum fuerat, quod onyx modo parva gerebat. *Gronov. et Broukus. mallet onyx modo parve gerebas: quia unus est hic locus, in quo femine usurpetur.*

B) Est etiam gemma hoc nomine, de qua *Plin. 37. Hist. nat. 6. 24.* (90). Exponenda est et onychis ipsius natura, propter nominis societatem: hoc alibi lapidis, hic gemmæ vocabulum est. Sudines dicit, in gemma esse candorem, unguis humani similitudinem, item chrysolithi colorem et sardæ et iaspidis. Zenobemis Indicam onychem plures habere varietates, igneam, nigram, corneam, cingentibus candidis venis oculi modo, interuentibus quarundam et obliquis venis. Sotacus et Arabicam onychem tradit nigram candidis zonis. Satyrus carnosas esse Indicas, etc.

C) Item piscis e genere pectinum, qui et solen dicitur: nam si sit mas, donax, et aulus; si femina, onyx appellatur. *Plin. 32. Hist. nat. 9. 32.* (103), et *ibid. 11. 53.* (151). *V. UNGUIS.* — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

OP

ŌPA, æ, et Ōpē, es, f. 1. ὄπη, Græca vox foramen significat: item cavum in pariete, in quod tignum immittitur: quod et cubile dicitur, et columbarium. *Vitruv. 4. 2. a med. V. METOPA.*

ŌPĀCĀTUS, a, um. *V. OPACO.*

ŌPĀCĪTAS, ātis, f. 3. (opacus) opacitā, ombrositā, rezzo, οὐραγα, umbratus locus, umbra. *Colum. 8. R. R. 17. 5.* Plus nocet putris unda, quam prodest opacitas. *Plin. 6. Hist. nat. 30. 35.* (197). Colles modici, amœna opacitate vestiti. *Id. 32. ibid. 6. 21.* (60). Opacitas ostrearum incrementum cohibet. *Id. 2. ibid. 11. 8.* (52). Opacitas noctium terras reficit. *Id. 17. ibid. 1. 1.* (5). Loti patula ramorum opacitate lascivæ. *Gargil. 4. 7. ed. A. A. Scottio.* Nec intervalla majora desiderat (persicus), ejusmodi folia sortita, quorum tenuis umbra opacitatis incommodum non parat, quam scilicet binos pedes. *Tac. 11. Ann. 3. extr.* Viso tamen ante rogo, jussoque transferri partem in aliam, ne opacitas arborum vapore ignis minueretur.

ŌPĀCO, as, āvi, ātum, are, a. 1. Part. *Opacatus* II. 2.; *Opacandus* I. — Opacare est opacum reddere, umbram inducere, inumbrare, οὐραγεῖν (It. inumbrare, fare ombra; Fr. ombrager, donner de l'ombre; Hisp. sombrear, ha-

cer sombra; Germ. beschatten, mit Schatten bedecken; Angl. to darken, shade, cloud, cover, obscure, opacate).

I.) Proprie. *Cic. 1. Orat. 7. 28.* Platanus ad opacandum hunc locum patulis est diffusa ramis. *Id. fragm. apud Macrob. 6. Saturn. 4.* Neque dum satis ab his novellis arboribus omnis hic locus opacatur. *Id. 2. Nat. D. 19. 49.* Sol quum terras larga luce compleverit, eadem modo his, modo illis ex partibus opacat. *Lucan. 6. 645.* humum Phæbo non pervia taurus opacat.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro tegere. *Pacurinus apud Paul. Diac. p. 94. s. Müll.* Nunc primum opacat flore lanugo genas. *Sil. It. 13. 331.* Cingit acuta comas et opacat tempora pinus. ¶ 2. Item est tenebrosus reddere, obscurare, sed translate. *Augustin. 1. Mor. Eccles. Cathol. 2.* Ut in lucem veritatis aciem litubantem veluti ramis humanitatis opacata inducat auctoritas.

ŌPĀCCUS, a, um, adject. Comp. *Opacior* I. 1.; *Sup. Opacissimus* I. 1. et 2. — Opacus (quod nonnullis videtur esse a πᾶχος densus et o particula intensiva, est umbrosus teste ipso *Festo* qui p. 185. 32. *Müll.* ait: Opaca vocantur umbrosa, umbra tectus, obscurus; et aprico apponitur, οὐραδής, οὐραρετής (It. ombroso, opaca, oscuro; Fr. ombragé; Hisp. sombreante; Germ. schattig; Angl. shady, darkness, dun, dusky, obscure, cloudy, opaque, opituous).

I.) Proprie. ¶ 1. Passive dicitur de iis, que in umbra posita sunt. — a) Adjective. *Plin. 7. Ep. 21.* Cubicula obductis velis opaca, nec tamen obscura facio. *Cic. 1. Legg. 5. 15.* In viridi opacaque ripa inambulantes. *Virg. 1. G. 156.* ruris opaci Falce prenes umbras. *Horat. 1. Ep. 16. 5.* Opaca vallis. *Ovid. 3. Met. 438.* opaca fusus in herba. *Plin. 5. Ep. 6. a med.* Locus cypressis ambitur et tegitur, densiore umbra opacior nigriorque. *Colum. 6. R. R. 22. 2.* Opacissima nemorum pascua. *Virg. 1. Ecl. 53.* inter flumina nota, Et fontes sacros frigus captibus opacum. *il fresco all'ombra, il rezzo.* Sic *Stat. 3. Silv. 5. 17.* opaca quies, riuo in casa. et *Sil. It. 1. 395.* Nemorum et vitæ laudandus opacæ. *h. e.* in opacis silvis actæ. — b) Absolute, substantivorum more — *In opaco*, in umbra, *all'ombra.* *Plin. 10. Hist. nat. 20. 22.* (43). Colores, qui in opaco clarius micant. — Neutr. plur. *opaca.* *Virg. 2. Æn. 725.* ferimur per opaca locorum. *Coripp. 6. Johann. 394.* Temperat ille suas-per opaca latebras. ¶ 2. Active de iis, que umbram inducunt. *Virg. 3. Æn. 508.* Sol ruit interea, et montes umbrantur opaci. *Id. 8. ibid. 107.* opacum nemus, et *11. ibid. 851.* opaca ilex. *Plin. 1. Ep. 3. Παταχων* opacissimus. *Stat. 6. Theb. 686.* Solis opaca soror. *h. e. Luna.*

II.) Translate. ¶ 1. Est tenebrosus, obscurus, tenebrosus, oscuro. *Virg. 4. Æn. 123.* et *10. ibid. 161.* Opaca nox. et *3. ibid. 619.* domus Cyclopiis. *Ovid. 10. Met. 54.* trames caligine densus opaca. *Id. 2. Art. am. 619.* Opaca nubes. *Id. 10. Met. 20.* Tartara. et *2. ibid. 274.* fontes, Qui se considerant in opacæ viscera matris. *h. e. terræ.* et *14. ibid. 122.* Dumque iter borendum per opaca crepuscula carpit. *h. e.* per vias inferorum, ubi lux maligna, caligo, tenebræ. *Stat. 2. Theb. 95.* longævi vatis opacos Tiresiæ vultus. *h. e. oculorum luce carentes.* *Gell. 10. 3. a med.* Opaca vetustas. *h. e. obscura.* ¶ 2. Item densus. *Catull. 37. 19.* Egnati, opaca quem bonum facit barba. *h. e. densa*, et que genas opacat, ut *Pacuvius* ait.

ŌPĀLIA, tum, n. plur. 3. festa in honorem Opis, que mense Decembri, *h. e. XIV. Cal. Januar.* qui dies est tertius Saturnalium, celebrabantur, ut *Macrob. 1. Saturn. 10.* docet. *Varro 6. L. L. 22. Müll.* Saturnalia dicta ab Saturno, quod eo die feriæ ejus: ut post diem tertium Opalia, Opis. *Festus p. 185. 33. Müll.* Opalia, dies festi, quibus supplicatur Opi, appellantur. *Macrob. loc. cit.* Deam Opim Saturni conjugem crediderunt: et ileo hoc mense Saturnalia, itemque Opalia celebrari, etc. et *moz.* Huic deæ sedentes vota concipiunt, terramque de industria tangunt,

demonstrantes et ipsam matrem esse terram: mortalibus appetendam. *Cf. et Kal. Maff. Amilern.*

ŌPĀLIS, e, adject. ad Opem pertinens, ut Opale sacrum, *Auson. Ecl. de Fer. Rom. 15.* Vis et Opale sacrum, vel Saturnalia dicam? *Al. relictus leg. Vis ne Opis ante sacrum.*

ŌPĀLUS, i, m. 2. (ὄπαλιος dicitur ab *Orph. Acæ. v. 279.*) opale, gemma de qua *Plin. 37. Hist. nat. 6. 21.* (80). Plurimum ab iis (beryllis) differunt opali, smaragdus tamen cedentes. India sola et horum est mater. Est in his carbunculi tenuior ignis, est amethysti fulgens purpura, est smaragdi virens mare, cuncta pariter incredibili mixtura lucentia. Alii summam fulgoris Armeniæ colori pigmentorum æquare credunt, alii sulphuris ardentis flammæ, aut ignis oleo accensi. Magnitudo nucem avellanam æquat. Vitia opali, si color in florem herbæ, que vocatur heliotropium exeat, aut in crystallum, aut grandineum: si sal intervniat, aut scabiditas, aut puncta oculis occurrentia: multosque magis fraus, similitudine indiscreta, vitro adulterat. et *moz.* Hanc gemmam propter eximiam gratiam plerique appellaverunt pedemota. *Adde Isid. 16. Orig. 12.*

ŌPELĀ, æ, f. 1. deminut. ab opera, picciola fatica, ovarella, operinut, parva opera, exiguus labor. *Lucei. 1. 1107.* Hæc scio, pericosas parva pedoctus opella. *Horat. 1. Ep. 7. 8.* Officiosaque sedulitas, et opella forensis Adducit fcbres.

ŌPĒRA, æ, f. 1. (opus). Ōpra, syncope. *Ennius apud Sener. Ep. 108.* Quibus pro factis reddere opræ pretium. *At. cl. Vahlen. leg.* Quivit pro factis reddere opis pretium. — Opera est actio operantis, administratio, officium et industria agentis aliquid, ἐργασία (It. opera, operazione, industria, lavoro; Fr. travail; Hisp. trabajo, exercitio en alguna obra; Germ. die Arbeit, die Mühe, Bemühung, die auf etwas verwendet wird; Angl. work, labour, service, endeavour, pains, help, assistance, aid, exertion).

I.) Proprie de opera, quam quis corpore præstat. ¶ 1. Generatim. *Plaut. Bacch. 3. 6. 13.* Multi-reperiantur-Lingua factiosi, inertes opera. *Ter. Phorm. 2. 3. 15.* homo jam grandior, Pauper, cui opera vita erat, ruri fere se continebat. *h. e. cui labor et opus victum præbebat.* ὁ τὸ ἔργον ἢ ὁ βίος, *the vivea delle sue braccia.* Ne audias hic *Donatum* docentem, opera esse sexti casus, vita nominativi: et opera pro victu usurari. Nam utraque vox rectus casus est, et vita non opera victum significat. *Cic. 1. Off. 13. 41.* Servis uti ut mercenariis, operam exigendam, justa præbenda. et *ibid. 42. 150.* Sordidi quæstus mercenariorum omnium, quorum operæ, non quorum artes emuntur. *Id. 2. ibid. 4. 14.* Quæ utilitates ex rebus iis, que sunt inaniam, percipiuntur, eas nos nullo modo sine boninum manu atque opera capere potuisse. *Id. 1. Orat. 28. 126.* Non patiebatur, eos, quos judicabat non posse oratores evadere, operam apud se perdere, dimittetbatque. *Yepos Cat. 1.* Castra secutus est C. Claudii Neronis, magnique ejus opera æstimata est in prælio apud Senas, quo etc. *Cic. Brut. 47. 174. L. Gellius* multam operam amicis et utilen præbuit. *Id. Cluent. 57. 157.* Omnem curam atque operam ponere in omnium periculis defendendis. *Id. 2. Fam. 6.* Omnia inea studia, omnem operam, curam, industriam, cogitationem, mentem denique omnium in Milonis consilatu fivæ et locavi. *Id. 1. Off. 6. 19.* Ponere operam, curamque in rebus honestis. et *ibid. 39. 141.* Eam curam et operam suscipere, quam causa postulat. *Id. 2. Divinat. 2. 7.* Operam tribuere republicæ. *Id. 1. Orat. 55. 234.* Operam et laborem consumere in re aliqua. *Id. 1. Off. 6. 19.* Magnum studium multaque operam in rebus obscuras atque difficiles conferre. *Id. 1. ad Brut. 8.* Operam et studium navare alicui. *Id. 6. Ferr. 31. 69.* Tibi hæc cura suscipienda, tibi hæc opera sumenda est, ut etc. *Plaut. Cas. 2. 7. 1.* Operam ludere. *V. LUDO.* *Cic. 6. Ferr. 30. 68.* impendere. *Id. 10. 18. extr.* frustra insumere. *Cic. Divinat. in Q. Cæcil. 19. 63.* in-terponere. *Ovid. 2. Art. am. 673.* asferre alicui. *Sueton. Vitell. 10.* edere in re aliqua. *Plin. 2.*

Ep. 11.; et *Plaut. Rud.* 2. 4. 22. commodare. *Id. Pseud.* 1. 5. 147.; et *Ter. Phorm.* 1. 2. 12. dicare alicui. *Cic. ad Planc.* 2. post ep. 16. l. 16. ad *Att.* Magna cura, multa opera et labore rem conficere. et 14. *Att.* 14. Omni ope atque opera eniti, ut etc. *Id. fragm. apud Colum.* 12. *R. R. præf.* 4. Hæc operam et diligentiam desiderant. *Id.* 13. *Fam.* 27. Non parcam operæ. ¶ 2. Speciatim esse in operis, dare operas dicuntur, qui negotia aliorum tractant, præsertim provincialia publicanorum. *Cic.* 13. *Fam.* 29. Cn Pupius, qui est in operis ejus societatis. *Id. ibid.* 65. et 11. *Att.* 10. P. Terentius, qui operas in portu et scriptura pro magistro dat. Adde *eum.* 4. *Verr.* 70. 171. Quo pertinet illud *Planc.* 19. 47. Multis benigne fecit, pro multis spondidit, in operas plurimos patris auctoritate et gratia misit. *trovò a moltissimi impiego nelle provincie.* ¶ 3. Item speciatim, dare, reddere, edere operas et similia, est facere, præstare, præbere alicujus commodo, alicui inservire. *Plaut. Bacch.* 1. 1. 11. ut revebatur domum, Ubi ei dederit operas. h. e. inservierit, præstiterit operas. *Cic.* 6. *Verr.* 26. 59. Ipse dabat purpuram tantum, amici operas. et 16. *Fam.* 10. Tu Musis nostris para ut operas reddas: nostra ad diem dictam fient. h. e. edas, facias. *Seneca Prov.* 2. a med. Ferrum istud bonas tandem ac nobiles edet operas: libertatem, quam patriæ non potuit, Catoni dabit. *farà di belle cose.* Cf. *Liv.* 3. 63. Castigati fortium statim virorum operam edebant. — Huc pertinet et illa *Sall. Cat.* 28. Dubitantibus ceteris Cornelius operam suam pollicitus. *Justin.* 14. 1. 14. Operam suam certatim ad custodiam salutis ejus offerunt. *Fellej.* 2. 111. 1. Senatorum equitumque Romanorum exactæ ad id bellum operæ.

II.) Translate. ¶ 1. Opera est animi cura, labor, nisus: qua significatione — 1.º) *Dare operam alicui personæ aut rei* frequentissimum est; et — a) *Operam dare alicui*, adesse, inservire. *Plaut. Merc.* 2. 2. 17. Non sum occupatus unquam amico operam dare. *Id. Trin.* 3. 2. 25. In foro operam amicis da. *Ter. Eun.* 2. 2. 50. Paululum da mihi operæ: fac ut admittat ad illam. — b) *Dare operam alicui*, eum audire, ascoltare, badare, dar udiencia. *Plaut. Trin.* 4. 2. 52. Ita ut occipi, si animum advortas, dicam. *СНАМ.* dabo operam tibi. *Id. Cas. prol.* 21. Vos omnes esse oratos volo, Benigne ut operam detis ad nostrum gregem. (Adde *ibid.* 6.) *Cic. Brut.* 89. 306. Ego autem, juris civilis studio, multum operæ dabam Q. Scævola. *Id.* 13. *Att.* 49. et 7. *Fam.* 24. Dixit, judicem operam dare sibi constituisse eo die ipso, quo etc. *Id.* 2. *Legg.* 1. 1. Sermoni reliquo datus operam sedentes. Adde *Ter. Heaut.* 3. 1. 95. Huc pertineat et illa *Lucret.* 4. 971. quicumque dies multos ex ordine ludis Assiduas dederunt operas. h. e. ludis spectandis incubuerunt. et *Sueton. Aug.* 84. Dabatque assidue phonasco operam. — c) *Universim dare operam alicui rei* usurpatur pro attendere, curare, laborare, niti, ut aliquid fiat, procurare, attendere, fare di tutto, applicare. — Cum Dativo. *Ennius* apud *Cic.* 1. *Divinat.* 48. 107. Curantes magna cum cura, tum cipientes Regai, dant operam simul auspicio augurioque. *Cic.* 2. *Legg.* 11. 26. Dare operam rebus divinis. *Id.* 1. *Orat.* 62. 265. valetudini. et 15. *Att.* 1. a med. funeri. h. e. adesse, exsequias ire, funus curare. *Ovid. Remed. am.* 165. bellis, aut foro. *Ter. Heaut.* 1. 1. 58. amori. *Cic.* 9. *Fam.* 22. liberis. h. e. generatioi. *Cælius* ad *Cic.* 8. *Fam.* 1. memoriæ alicujus. h. e. inservire. *Sueton. Aug.* 79. tonsori. h. e. se tonsendum præbere. — *Forcellinus* affert etiam illud *Cic.* 1. *Tusc.* 4. 7. Io quam exercitationem ita nos studiosæ operam dedimus, ut etc. *At Orellius* *vocabulum* operam o-mittit. — Sequente part. ut. *Metellus* apud *Cic.* 5. *Verr.* 53. 124. Summa vi data est opera a me, ut quam plurimo decumas venderem. *Id. ad Planc.* 1. post ep. 16. l. 16. ad *Att.* in fin. Da operam, ut valeas. Huc pertinet et illud *Ter. And.* 1. 1. 130. Et nunc id operam do, ut etc. — Sequente part. ne. *Cæs.* 7. *B. G.* 9. Daturum

se operam, ne longius triduo ab castris absit. *Id.* 1. *B. C.* 5. Dent operam Coss., ne quid republica detrimenti capiat. — d) *Data, et debita opera.* *V. DO* et *DEDO.* — 2.º) *Mea, tua opera, mea, tua industria, studio, labore: item mea, tua culpa, per opera mia, etc.* utrumque est in illo *Cic. Senect.* 4. 11. Salinatori dicenti: Mea opera, Q. Fabi, Tarentum recepisti. Certe, inquit ridens: nam nisi tu amisisses, numquam recepissem. *Nepos Alcib.* 6. Sic populo erat persuasum, et adversas superiores, et præsentis secuodas res accidisse ejus opera. *Plaut. Capt.* 3. 5. 21. fa-tor Abiisse eum abs te, mea opera atque astutia. *Ter. Hecyr.* 2. 1. 31. Non mea opera, neque pol-zulpa evenit. *Justin.* 5. 4. 4. Pacem ne acciperent, opera eorum effectum est, quibus ea res quæstum præbebat. *Catull.* 3. 16. o miselle passer! Tus nunc opera meæ puellæ Flendo turgiduli rubent ocelli. *per tua cagione.* — 3.º) *Eadem, una opera, eodem, uno labore, eodem, uno tempore.* *Plaut. Capt.* 2. 3. 89. Sequere me, viaticum ut dom hinc a trapezita tibi: Eadem opera a prætorē sumam syngrapham. *Id. Most.* 1. 3. 101. *PHI.* Cedo cerussam. *SCA.* quid cerussa opus nam? *PHI.* qui malas oblinam. *SCA.* Una opera ebur atramento caodefacerē postules. *Id. Pseud.* 1. 3. 84. qua opera sic credam tibi, Una opera alligem canem fugitivam agnais tactibus. *Sic Id. Capt.* 3. 4. 31. Alcmao atque Orestes et Lycurgus postea Una opera inibi sunt sodales, qua iste. h. e. uno et eodem modo. — 4.º) *Operæ pretium.* *V. PRETIUM.* — 5.º) *Speciatim opera* ponitur etiam pro re divina, sacrificio. *Afranius* apud *Non. p.* 523. 17. *Merc.* Jubeo hominem tolli, et collocari, et conforeri: solvo operam Dianæ. ¶ 2. *Operæ est mihi vacat*, otiosus sum. commodum est, utile est: et videtur *pretium* sub-audiri. *Plaut. Truc.* 4. 4. 30. fac valeas: operæ ubi mihi erit, ad te venero. Adde *eum.* *Mil. glor.* 3. 2. 6. Sic *Liv.* 5. 15. Causatus de privati portenti procuracione, si operæ illi esset, co-suulere velle, ad colloquium vatem elicit. *Id.* 4. 8. Neque consulibus, quum tot populorum bella imminerent, operæ erat id negotium agere et 44. 36. ad fin. Noo operæ sit stanti nuco io acie docere, quibus de causis, etc. Adde *eum.* 21. 9. 33. 20. extr. et 41. 25. extr.; et *Gell.* 1. 11. a med.; et *V. PRETIUM.* — *Opera est mihi, eadem sententia.* *Plaut. Merc.* 2. 2. 15. Dicam, si tibi videam esse operam, aut otium. *LY.* Quamquam negotium est, si quid vis. Non sum occupatus. — *Deest mihi opera, spatium et facultas* operandi. *Cic.* 3. ad *Q. fr.* 4. a med. De verbis, quos tibi a me scribi vis, deest mihi quidem opera, quæ non modo tempus, sed etiam animum vacuum ab omni cura desiderat. ¶ 3. *Contrario sensu opera est negotium.* *Plaut. Mil. glor.* 4. 2. 93. ibo, atque illam adducam, Quam propter opera est mihi. h. e. est mihi negotium. ¶ 4. *Apud rusticæ rei scriptores opera est* quantum uno die quis in agro operatur, *giornata, opera, giorno lavorativo.* *Varro* 1. *R. R.* 18. 2. Quaternis operis singula jugera confodere. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 44. Puerilis una opera jugerum vincti pampiaabit. *Id.* 2. *ibid.* 13. 1. Tritici modii quatuor bubulcorum operas occupant quatuor, occatoris unam, etc. et sic toto cap. et ad fin. Cetera legumina occupant operas sexagiata, id est menses duos. ¶ 5. *Ipse etiam homo, cujus opera utimur, opera dicitur, opera, operajo, lavoratore.* *Cic.* 4. *Att.* 3. ante med. Qui erant necum, facile operas aditu prohibuerunt. *Id.* 1. *Phil.* 9. 22. Quis enim aut accusator tam amens reperietur, qui reo condemnato, obijci se multitudini conductæ velit? aut judex, qui reum damnare audeat, ut Ipse ad operas mercenarias statim protrahatur? *Id. Sext.* 17. 38. Erat mihi contentio non cum victore exercitu, sed cum operis conductis et ad diripiendam urbem concitatis. *Horat.* 2. *Sat.* 7. in fin. Ocius hinc te Ni rapis, accedes opera agro nooa Sabino. *Colum.* 3. *R. R.* 21. 10. Plures operas quantumcumque pretio conducere. *Tac.* 1. *Ann.* 16. Theatrales operæ. *Inscript.* apud *Gruter.* 467. 7. Operæ veteres a scæna. ¶ 6. Hinc etiam *Ab o-*

pera publica servus. *Inscript.* apud *Gruter.* 624. 6. ¶ 7. Est etiam factum, qua *consilio* opponitur. *Plaut. Trin.* 4. 1. 6. te omnes sævumque severumque, atque avidis moribus commemorant: contra operæ expertus. Nam pol placido te et clementi usus sum. h. e. re ipsa, in fatti. Cf. *eum.* *Capt.* 2. 3. 69. Istæ dicta te experiri et operis et factis volo. ¶ 8. *Opera, concreto, uti ajunt, sensu, pro opere est* in illo *Plaut. Asin.* 2. 4. 19. Jussio? humnis dejici operas aranearum? *le telline.* *Sic Cic.* 15. *It.* 3. d fin. Nos hic φιλοσοφούμεν, et τὰ ἀπὸ τοῦ καθήκοντος μαγνητικῆς explicamus, προσφωνοῦμενque Ciceroni. Quid quæris? existabit opera peregrinationis hujus.

OPERANS, antis. *V. OPEROR.*

OPERARIA, æ, f. 1. *V. voc. seq. in fin.*

OPERARIUS, a, um, adject. ad operam perti-nens, da opera, da lavoro, ἐργαστικός. — *Operarius homo est* qui operam præbet, opera, mercenarius, bajulus (*V. Operarius, ii, in fin.*). *Cic.* 7. *Att.* 2. ad fin. Nam de altero illo minus sum admiratus, operario homine. — *Operarium vinum* quod operis et familiæ datur: sitque maceratis aqua vinaceis: idque tribus modis, quos persequitur *Plin.* 14. *Hist. nat.* 10. 12. (86). — *Operarium pecus*, quo in colendis agris utimur, vel ad jugum, vel ad citellas. *Colum.* 6. *R. R.* 2. 15. Habilis et modica corporatura pecoris operarii debet esse. et *ibid.* 24. 4. Operariæ vaccæ alternis annis submitti debent. — *Operarii lapides*, qui ad opus aliquod accommodari possunt, da fabbrica, da lavoro. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 22. 47 (154). Nunc ad operarios lapides transisse conveniat, primumque cotes ferro acuendo. *Operarius usus*, usus operandi. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 3. 4. (8). de elephantis. Circa hos (dentis) bellus summa cura: alterius mucroni parcunt, ne sit præliis habes, alterius operaria usu fodiunt radices, impellunt moles. — Hinc

Operarius, ii, m. 2. absolute, substantivorum more, est qui operam præbet, opera, mercenarius, bajulus, operajo, lavoratore, opera, ἐργάτης. *Cassius* apud *Farron.* 1. *R. R.* 17. 3. Operarios parandos esse, qui laborem ferre possint, et minores annorum XXII. et ad agriculturam dociles. *Cato R. R.* 10. Olivetum agri CCXL. Jugerum habere oportet villicum, villicam, operarios quinque, bubulcos tres, subulcum unum, asinarium unum, opilionem uoum. et *ibid.* 11. Vina centum jugerum habere villicum, villicam, operarios decem, bubulcum unum, etc. (*Varro loc. cit.* 18. 6. hos omnes mancipiorum nomine complectitur. *Cic.* 5. *Tusc.* 36. 104. An quidquam stultus, quam, quos singulos sicut operarios barbarosque contemnas, eos aliquid putare esse universos? *Id. Brut.* 73. 257. Pauci pingere egregie possunt, aut fingere: operarii autem, aut bajuli: deesse non possunt. *Id.* 1. *Orat.* 18. 83. et 62. 263. Mnesarchus hos, quos nos oratores vocaremus, nihil esse dicebat, nisi quosdam operarios lingua celeri et exercitata: oratorem autem, nisi qui sapiens esset, esse neminem. *Cælius* ad *Cic.* 8. *Fam.* 1. Si quid in re publica majus actum erit, quod isti operarii (h. e. amauouenses) mious commode persequi possunt, diligenter tibi perscribemus.

Operaria, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, est mercenaria, atque adeo meretrix. *Plaut. Bacch.* 1. 4. 41. Equidem tibi do hanc operam. *PI.* At nimium pretiosa es operaria.

OPERARIUS, ii, m. 2. *V. voc. præced. in fin.*

OPERATIO, onis, f. 3. actus operandi, opera, labor, opus, ἐργασία (It. operazione, lavoro, opera; Fr. action de travailler, travail, ouvrage, opération; Hisp. el acto de trabajar, operación; Germ. das Arbeiten, die Verrichtung; Angl. a being employed, working, operation, toil, labour). ¶ 1. Generatim. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 18. 19. (62) insidiantur aquantibus (apibus) ranæ, quæ maxima earum est operatio, quum sobolem faciunt. et *ibid.* 24. 28. (80). Araneorum tertium genus, erudita operatione conspicuum — *Ite inanimis.* *Vitruv.* 2. 9. ante med. Esculus operatione humidæ poi-

estatis vitatur. — Sunt qui putant etiam Cicer. usum esse 6. *Att. 3. a med.* Hujus nebulonis operatione si Brutus moveri potest. Sed obivatione alii rectius substituunt, alii oratione, alii oberratione. ¶ 2. Speciatim pro sacrificio. *Plaut. fragm.* Ut istæc operatio crimen expiet. Ita refert *Poreus* in *Lex. Cril.* sed uode hauserit, nondum comperimus. *Festus p. 242. 27. Müll.* Privata feriæ vocantur sacrorum propriorum, velut dies natales, operationes denicales. *Al. leg.* operationis, denicales. *Müllerus ad h. l. privatas ferias* esse ferias proprias familiarum, ait verbis usus *Macrob. 1. Saturn. 16.*; operationis vero dicta esse sacrificia et convivia a privatis in privatis locis celebrata, significant poetæ, *Virg. 1. G. 339., Hoiat. 3. Od. 14. 6.; Juvenal. 12. 92.* coll. *Servio ad Virg. 3. Æn. 136. et Nonio p. 523. 9. Merc.* denicales demum vel denicales per se ferias manium deorum significant, V. *Cic. 2. Legg. 22. 55. Inscript. apud Orell. 2234.*, quæ perlinet ad ano. post Chr. n. 286. *COMIÆ CLAUDIANÆ VV. (h. e. Virgini Vestali) MAXIMÆ SANCTISSIMÆ PISSIMÆQUE CIVIS AGRÆGIAM SANCTITATEM ET IN DEORVM INFATIGABILEM SACRORVM OPERATIONEM QUONIAM QUONIAM VESTIÆ COMPROBAVIT* etc. *V. OPEROR 1. 2.* ¶ 3. Item speciatim ab Ecclesiasticis scriptoribus sumitur interdum pro opere misericordie, h. e. pro benignitate erga inopes, virtù della *limosina. Lactant. 6. 12. circa med.* *Ætros* quoque curandos fovendosque suscipere, summæ humanitatis et magnæ operationis est. *Prudent. Psychom. 573.* Tum subito in medium frdens Operatio campum Prosiilit auxilio sociis. *V.* quæ sequuntur, et adde *Cyprian. io lib. de opere et elemosyn.*, ubi et verbum operari sæpissime usurpat pro largiri indigentibus.

OPERATIVUS, a, um, adject. qui operatur, operans. *Augustin. Quæst. 63. Illa*, quæ per Verbum facta sunt operativa virtute.

OPERATOR, oris, m. 3. qui operatur. *Firmic. 3. Mathes. 9.* Artes, ex quibus vigiliæ perpetuæ operationibus exiguntur. *Tertull. Exhort. ad castit. 3.* Indulgentia patrocioatur operatori. Adde *eumd. Apolog. 23. ad fin.; Paulin. Nolan. carm. 27. 305.; et Sæul. 5. 69.*

OPERATORIUS, a, um, adject. qui operatur. *Ambros. in Ps. 118. serm. 3.* Aliis verbum operatoris est datum. *Isid. 7. Orig. 3.* Uj ejus (*Spiritus Sancti*) operatoria virtus cum Patre et Filio significatur.

OPERATRIX, icis, f. 3. quæ operatur. *Tertull. Anim. 11. ad fin.* Saocci Spiritus vis operatrix prophetiæ, et 52. Operatrix mortis.

OPERATUS, a, um. *V. OPEROR.*

OPERCULATUS, a, um, *V. voc. seq.*

OPERCULO, as, avi, atum, are, a. 1. (operculum). Part. *Operculatus.* — Operculare est operculo operire, *coprire, پوشа. Colum. 12. R. R. 30. 1.* Ab eo tempore, quo primum dolia operculaveris, et *ibid. 15. 2.* Operculare vasa. *Id. 11. ibid. 2. 50.* Si sunt pleni atque operculati favi.

OPERCULUM, i, n. 2. (operio) instrumentum, quo aliquid tegitur, *поша (h. e. operchio; Fr. couvercle; Hisp. cubetera; Germ. der Dekel; Angl. a cover, lid).* *Varro 5. L. L. 167. Müll.* Quibus operbantur, operimenta, et pallia opercula dixerunt. *Cato R. R. 104.* Operculum in doliis imponito *Cic. 2. Nat. D. 54. 136.* Aspera artetia tegitur quasi quodam operculo. *Colum. 12. R. R. 16. 4.* Sorba in urceolos picatos adjecto, et opercula picata imponito. *Inscript. apud Murat. 1756. 7. ULLÆ QUÆ SVNT OPERCVLIS ET TIFVLIS MARMOREIS.* Adde *Marcell. Empir. c. 13. p. 103. retro ed. Ald.* — *Operculum ambulatorium*, quod facile huc, vel illuc movetur. *Plin. 21. Hist. nat. 14. 47. (80).* Operculum a tergo esse ambulatorium. — Est etiam idem ac tabulatum in tectis, *Pantolato. Vetus Inscript. optimæ notæ apud Gruter. 207. col. 2.* OPERCVLA ABIEGNEA IMPONITO EX TICNO PEDARIO. — *Accessit patellæ dignum operculum, et Inventit patella operculum* proverb. est apud *Hieronym. Ep. 7. n. 5. et Ep. 127. n. 9.*, quum scilicet pravo magistro pravus disci-

pulus contigit: et universim quum malus malo accessit.

OPÉRIMENTUM, i, n. 2. (operio). *Operimentum* syncope. *P. uident. Psychom. 461.* Quos lava celante tegit, laterisque sinistra Velat operimento. *Al. rectius leg. oprimento.* — *Operimentum* est id quod aliquid tegitur, *coprimntum, copertum, ἐπιβαρυξ.* V. *Varronis* loc. cit. in OPERITIVUM fuit. *Cato R. R. 10. extr.* Instazula octo, pulvinos sexdecim, operimenta decem. *Sall. fragm. apud Servium ad Virg. 11. Æn. 770.* Equis paria operimenta erant, quæ lintra terreis laminis in modum plumæ adnexerant. *Plin. 15. Hist. nat. 22. 24. (86).* Nuces gemino protecte operimento. *Id. 8. ibid. 42. 64. (156).* Equus detractis oculorum operimento. *Id. 2. ibid. 51. 52. (137).* Fulmen, quo dolia exhauriuntur, intactis operimentis. *Cæli. Aurel. 3. Tard. 2. n. 21.* Convenit eum (regrotum) jacere loco lucido atque calido medioctiter, adhibito straminum atque operimentorum calidiorum usu. *Marcell. Empir. c. 14. p. 101. retro ed. Ald.* Alii tunicula vel operimentum pari modo labiis profuturum ut habeat, imprimitur. — *Cic. 2. Legg. 22. 56.* Redditur terre corpus, et ita locatum ac situm quasi operimento matris obducitur.

OPÉRIO, peris, perni, pertum, pîrîre, a. 3. Operio pro operam in futuro: quod in quarta conjugat. est frequens. *Pomponius apud Non. p. 507. 33. Merc.* Negato esse hic me: operibo caput — Part. *Operiens, Operiturus et Operiendus 1. 1.*; *Operitus* in omnibus paragr. et in fin. — Operire (ex ob et inusit. perio, quod recta opponitur τῷ ἀπερῖε) est tegere, sæpius vel multum tegere (h. e. coprire: Fr. couvrir, envelopper, voiler; Hisp. cubrir, envolver; Germ. überdecken, zudecken, bedecken; Angl. to shut up, close).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est tegere. *Plaut. Pæn. 3. 4. 34.; et Petron. Satyr. 7. 20. et 90.* Operire caput, scil. vel pudoris, vel celandi se causa. *Cf. Fest. 149. 9. a med.* Permittite mihi, quæso, operire pallio caput: quod in quadam parum pudica oratione Societatem Scisæ adjunt. *Kursus Plaut. Amph. 5. 1. 42.* Invocat deos immortales manibus puris, operito capite. *Cic. Senect. 10. 34.* Nullo imbre, nullo frigore adduci, ut capite operito sit. *Quintil. 11. 3. 141.* Operiri humerum cum toto jugalo. *Id. ibid. proem. 24.* Quæ (ossa) corpore operienda sunt. *Cels. 3. 7. sub fin.* Eger multa veste operiendus est. *Propert. 2. 12. 4.* Operitur tunica. *Orud. 5. Met. 672.* pennas exire per unguis Asperere suos, operiri brachia plumis. *Cic. 6. Ferr. 53. 118.* Fons fluctu totus operiretur, nisi etc. *Nepos Hann. 9.* Amphoras complet plumbo, summus operit auro et argento. *Tibull. 2. 1. 40.* Exiguam viridi fronde operire casam. *Plin. 10. Hist. nat. 44. 61. (126).* Scrobis crate consterneret et operire terra. *Id. 5. ibid. 5. 5. (38).* Operientibus arenis iter. *Hieronym. 1. advers. Jovinian. n. 12.* Culmen operiturum cuncta desuper. *Ocul. 4. Pont. 5. 5.* Moos operitus nubilus. *Virg. 4. Æn. 351.* humentibus umbris Nox operit terram. — Joculariter *Ter. Adelph. 2. 1. 27.* Nam si molestus pergis esse, jam intro abripere; atque ibi Esque ad necem operere loris. — Per euphemismum pro sepelire dixit *Tac. 15. Ann. 28.* Operire reliquias malæ pugne imperavit. ¶ 2. Latiori significatione est claudere, *chiudere, serrare, κλειω.* *Plaut. Men. 2. 3. 1.* Sine fores sic: nolo operiri. *Ter. Hout. 2. 5. 1. 33.* ubi abire intro, operuere ostium. *Latull. 67. 39. de ianua* huic suffixa ligillo Tantum operire soles, aut aperire domum. *Ocul. 2. Fast. 563.* Bî quoque temporum foribus cedentur operitis. *Val. Max. 9. 13. in fin.* Forem cubicali extrinsecens a custodibus operitam. *Cic. 2. Phil. 41. 106.* Iste operita lectica latys est per urbem. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 55. (150).* Operire oculos inoffentibus, rursusque in logo patelacere. *Quintil. 11. 3. 76.* Operiti compressive oculi. *Seneca 4. Benef. 37.* Operitis oculis donare multa, a *chius oculi.*

11.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. 1. 1., est onerare, *coprire, cari-*

care. — a) Sæpissime in malam partem. *Cic. 6. Ferr. 50. 111.* Contumelia, quibus operiti oppressisque erant. *Id. Cæment. 22. 61.* Judicia operita dedecore et infamia. *Id. Tac. 3. Ann. 69.* Ne quis vita probus et operitus infamia provinciam sortiretur. — b) Poetice in bonam partem. *Martial. 10. 96.* Mensa ibi divitiis ruris operita sub. *Carica. Stat. 1. Achill. 443.* operita caninis stagna. *Claudian. IV. cons. Honor. 54.* Flavaque Bistonis operirent agmina campus. ¶ 2. Latiori significatione est celare, *nascondere.* *Ter. Hecyr. 4. 4. 6.* Quid respondebo his? aut quo pacto hoc operiam? *Al. leg. aperiam. Plin. 3. Ep. 16.* Abdere lacrimas, operire luctum. *Tac. 3. Ann. 18.* Domestica mala tristitia operienda. *Id. 1. Hist. 53.* Privata vulnera republicæ malis operire statuit. *Quintil. 2. 13. 12.* In oratione operienda sunt quædam, sive ostendi non debent, sive exprimi pro dignitate non possunt. *Id. 5. 12. 18.* Illam vim stricte robustisque dicendi tenera quadam elocutionis cute operimus. — Hinc Part. præter. pass., cujus exemplum supra retulimus.

Operatus, a, um, adjective quoque occurrit, et transitivè est celatus, absconditus, *nasconduto.* *Plaut. Capt. 3. 3. 9.* Operita quæ fuere, aperta sunt: patent præstigiæ. *Cic. 2. Fin. 2. 5.* Hæc patefactio quasi rerum operatum, quum, quid quidque sit, aperitur, defentio est. *Virg. 1. G. 465.* operita limescere bella. — Hinc

Operatum, i, n. 2. absolute, substantivorum more.

1.) Proprie est locus clausus. — a) In sing. num. *Cic. 4. Parad. 2. 32.* Ut, si in operatum Bonæ Deæ accessisses, exulares. — b) In plur. num. cum Genit. *Virg. 6. Æn. 140.* telluris operata subire.

II) Translate operata dicuntur quæ celata sunt a) In sing. num. *Gell. 17. 9. ad fin.* Communiscitur operatum hoc litterarum admirandum. *arcana.* — b) In plur. omm. *Cic. 1. Divinat. 50. 115. et 2. ibid. 55. 113.* Apollinis operata, h. e. oracula, responsa, quæ tectis, abstrusis, ambiguis verbis reatî solbant. Cum Genit. *Tac. 3. Hist. 65.* Offensarum operata meturabantur.

OPERIOR *V. OPERIOR.*

OPERIMENTUM *V. OPERIMENTUM* inît.

OPERO, as, avi, atum, are, a. 1. (opus). Part. *Operatus.* — Opero est idem atque operor. *Commodian. 30. 14.* Subveniat tibi quod nunc operasti si forte. *Cassiod. 1. Hist. Eccl. 33.* Calamum acutum in rîps femore iussit immitti. Quumque id crebro rîperetur et rursus induceretur, infelliciles ei dolores operabantur. *Tertull. Præscript. 29.* Tot opera Fidei perpetam administrata, tot clarissima peiperam operata. *adaperari, usati.* *Lactant. 7. 27.* Suscepilis operatisque *piaticate, esseritate.*

OPEROR, aris, atus sum, ari, dep. 1. (opus). Part. *Operans* II. et in un.; *Operatus* I. 1. et 2. et in un. *Operatus* pass. *V. in voc. præced.* — Operari est operam in aliqua re ponere, opus facere, laborare, *εργάζεσθαι* (II. *laborare, operare, affaticarsi intanto a qualche cosa;* Fr. *travailler, être occupé;* Hisp. *trabajar, ocuparse en qualquier exercicio;* Germ. *arbeiten, werkhätig oder beschäftigt sein, sich Mühe geben;* Angl. *to worke, toil, labour, operate*).

I) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Sæpissime occurrit cum Dativo, et est operam dare, incumbere, occuparsi, *impiegarsi, attendere.* *Virg. 3. Æn. 136.* Connubiis arvisque novis operari. *Ovid. 2. Amor. 5. 23.* Adde quod ornandis illa (*arcilla*) est operata capillis. *Favall. 2. 1. 65.* Operari textis Minerva. *Luc. 5. Hist. 29.* materiis erendis. *Id. 3. Ann. 43. et Val. Max. 8. 7. n. 4. externa.* studiis litterarum. *Quintil. 10. 3. 13.* scholæ. *Ulp. Dig. 48. 5. 15.* republicæ. *Plin. 26. Hist. nat. 2. 6. (11)* auditioni in scholis. *Ennen. de restaur. schol. 4. extr.* commodis accipis. *Colum. 12. R. R. 4. 3.* Rebus Venerei si fuit operatus vel vin. vel femina, debere eus fundine abluo placuit. Huc pertinet et illud *Ovid. 3. Art. An. 411.* operataque doctis Cura vigi Musis ommen inertis habet. — b) Cum Ablat. et præpos. in, vel absolute.

Horat. 1. Ep. 2. 29. In cute curanda plus æquo operata juvenis. *Plin. 11. Hist. nat. 10. 10. (21).* de apib. Quibus est adolescentia, ad opera exeunt: seniores intus operantur. *Ulp. Dig. 28. 5. 35.* Servi, qui operari in agro consueverunt. *Apul. 2. Met.* Quod in ceteris membris toride vestis hilaris color, hoc in capite natus operatur. ¶ 2. Speciatim, sæpissime significat rebus divinis dare operam et sacra facere, attendere alle cose sacre, fare sacrifici: adeoque hac notione usitatum est, ut putent nonnulli, alias ab ista tanquam per translationem descendere. Ceterum *Vanius p. 523. 9. Merc.* Operari est deos religiose et cum summa veneratione sacrificiis litare, vel convivari. *Pomponius ibid.* Ad Veneris profectus est mane vetulus, votum ut solveret: ibi nunc operatus est. *Africanus ibid.* Prutiscor; res, tempus, locus, simul utrum hortabatur, ut operatum illum Dianæ dederem sanctum diem. *Virg. 1. G. 339.* Sacra refer Cereri, labis operatus in herbis. *Horat. 3. Od. 14. 6.* Justis operata divis *Tibull. 2. 1. 9.* Omnia sint operata deo. et *ibid. 3. 95.* Tunc operata deo pubes discumbet in herba. *Propert. 2. 24. 1.* Tristia jam redeunt iterum solemnia nobis: Cyathia jam noctes est operata decem. h. e. sacra Isidis suscepit, in quibus feminæ a viris remotæ secubabant. *Liv. 4. 31. ad fin.* Operari sacris. *Tac. 2. Ann. 14.* Viditque se operatum, et sanguine sacra respersa prætexta, etc.

II.) Translate apud serinris ævi scriptores usurpat. ¶ 1. Pro valere, vim, aut effectum habere. *Capitolin. Maxim. 13.* Nihil denique prætermitteret, quod ad crudelitatem videretur operari. *Imp. Gordian. Cod. 5. 12. 7.* Ad sui dispendium operari. *Imp. Mezent. ibid. 7. 16. 7.* ad præscriptionem. *Lamprius Commud. 17.* Primum ei venenum dederunt: quod quum minus operaret, etc. *Cel. Aurel. 3. Acut. 8. a med.* Clyteres vehementius operantes. ¶ 2. Pro elemosinam largiri. **V. OPERATIO** 2. — Hinc Part. præp.

Operans, antis, adjective quoque usurpatur, unde *Comp. Operantior* et *Sup. Operantissimus*, et est qui operatur. *Plin. 21. Hist. nat. 14. 47. (80).* Operantes apes spectare. *Apul. 3. Met.* Cuspicio istum crudelissimum juvenem mucrone districto passim credibus operantem. *Tertull. 2. advers. Marcion. 4.* Bunitas operantior. *Cel. Aurel. 2. Acut. 39.* Clyteres adhibere operantissimos. et *ibid. 9. init.* Omnium inquit præstantius atque operantius esse sinopi tritum etc.

Operatus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde *Comp. Operator* apud *Tertull. Anim. 57.* Fallacie vis operator. h. e. magis efficax. Nisi forte legendum sit operantior.

OPÉROSE, adverb. *Comp. Operosius* II. — Operose est idem ac cum labore, multa cura et opera, cum fatica, ἐπιπονος, ἐργατικός.

I.) Proprie. *Cic. Orat. 44. 139.* Ut fiat quasi structura quedam, nec tamen lit operose, nam esset quum infinitus, tum puerilis labor. *Auct. B. G. 8. præf.* Nihil tam operose ab aliis esse perfectum, quod non horum elegantia commentationum superetur. *Plin. 18. Hist. nat. 30. 73. (361).* Hortea operose et tripedali crassitudine, patiete lateribus exedificari jubent. *Ovid. 5. Fast. 269.* Vina quoque in magnis operose cuncta cellis Florent. *Plin. 17. Hist. nat. 11. 14. (75).* Plantas ex seminario transferre in aliud, priusquam suo loco ponantur, operose præcipi arbitrat.

II.) Translate. *Plin. 18. Hist. nat. 26. 65. (238).* Unde spiret is ventus, dicemus mox paullo operosius. h. e. accuratius.

OPÉROSTATAS, ætis, f. 3. *fatica, travagio, τό ἐπίπονον*, magnus labor, multa cura, multa opera. *Quintil. 8. 3. 55.* Est etiam, quæ περὶ ὄρεως vocatur, supervacua, ut sic dixerim, operositas, ut a diligenti curiosus, et a religione superstitione distat. *Tertull. Anim. 2. sub fin.* Quanta difficultas probandi, tanta operositas suadendi. *Topisc. Tacit. 11.* Vitroorum diversitate, atque operositate vehementer est delectatus. *futura, lararo.*

OPÉROSUS, a, um, adject. (opera). *Comp. Operosior* I. 2.; *Sup. Operosissimus* I. 1. et 2. — Operosus

I.) Proprie ¶ 1. Est qui multum operæ impendit, actuosus, laboriosus, studiosus, pieno di *faccende, occupato, attivo, ἐργατικός, ἐνεργός.* *Cic. Senect. 8. 26.* Videtis, ut senectus non modo languida atque iners non sit, verum etiam sit operosa et semper agens aliquid et moliens. *Ovid. de nuc. 57.* Sed, puto, magna mei est operoso cura coluuo. *Id. 2. Amor. 10. 5.* Utraque formosa est: operose cultibus ambæ. *Plin. 20. Hist. nat. 5. 16. (33).* Syria in hortis operosissima. h. e. hortos maxime excoleas. *Forcellinus* hunc locum ad paragr. proxime sequentem retulit. — Cum Accusativo Græcorum more. *Propert. 4. 8. 52.* Cynthia non operosa comas. *ἐλλυρισμός. Alii rectius leg. comis.* — Cum Genitivo. *Ovid. 1. Fast. 101. et 3. ibid. 177.* Disce Latinorum vates operose dierum, Quod petis. ¶ 2. Item qui multo cum labore et opera lit, laboriosus, *faticoso, di molta fatica.* *Cic. 2. ad Q. fr. 14.* Scribendam πολυταξά spissum sane opus et operosum. *Id. 2. Legg. 26. 64.* Ne quis sepulcrum faceret operosius, quam quod decem homines effecerint triduo. *Id. 2. Nat. D. 23. 59.* Labor operosus et molestus. *Id. 2. Off. 5. 17.* Operose artes. *Auct. B. Alex. 9. machinationes.* *Ovid. 15. Met. 667.* templa operosa. *Id. 1. ibid. 258.* et mundi moles operosa laboret. *la immensa fubbrica dell' universo.* *Id. 2. Amor. 16. 33.* operosi vitibus (al. cultibus) agri. *Id. Heroid. 3. 31.* fulvos operoso ex ære lebetas. *Horat. 4. Od. 2. 31.* operosa carmina lingere. *Propert. 4. 6. 18.* operosa via. *Plin. 7. Hist. nat. 53. 54. (184).* Operosissima securitas mortis. h. e. quæ difficilissima creditur est — *Operosum tempus,* quo multum operæ lit, *di molte faccende.* *Plin. 18. Hist. nat. 26. 65. (238).* — Castaneas operosas cibo *Id. 15. ibid. 23. 25. (93).* vocat, *di non facile digestion.*

II.) Translate est valde operans, efficax, magna vim habens, *efficace.* *Ovid. 14. Met. 22.* Utere tentatis operosæ viribus herbæ. *Cel. Aurel. 2. Acut. 39.* sub init. Siquidem (clysteris injectio) commoveat atque turborem corporis efficiat, quando fuerit operosior ac frequens.

OPERTA, òrum, n. plur. 2. **V. OPERIO** in fin. **OPERTANEUS**, a, um, adject. (opertus). *Opertanea sacra, μυστήρια.* sacrificia, quæ in operto licbant, quæ et seclusa dicebantur, ut ait *Festus* p. 318. 15. *Müll.* ne profanorum oculis polluerentur. Hujusmodi erant sacra Bonæ Deæ. **V. OPERIO.** *Plin. 10. Hist. nat. 56. 77. (156).* Ad rem divinam, luteo rostro pedibusque, puræ non videntur; ad opertanea sacra, nigre. — *Opertanei dii,* qui in operto et in terræ visceribus habitare creduntur. *Capell. 1. p. 16.* Dii Consentes, Penates, Lares, Opertanei etc. *Id. 8. p. 273.* Aerii, terrestres, marinique Divi, et si quos clausa telluris opertiunt.

OPERTÉ, adverb. *copertamente, tecte.* *Gell. 4. 11.* Operte et symbolicè, more Pythagoræ.

OPERTIO, òris, f. 3. idem atque operimentum. *Varro 5. L. L. 72. Müll.* Neptunus (dictus), quod mare terras obnubit, ut nubes ærium: ab nupta, id est, opertione, et antiqui.

OPERTO, as, are, a. 1. *οπερτόν.* frequenter ab operio. *Ennius* apud *Non. p. 223. 30. Merc.* tergus igitur sagu pinguis opertat. *Paul. Diac. p. 191. 1. Müll.* Opertat sepe aperit.

OPERTORIUM, ii, n. 2. *operta, περικαλύμμα,* operimentum. *Seneca Ep. 87.* Ex duabus penulis altera stragulum, altera opertorium facta est. *Theob. Priscian. 1. 2. part. 1. c. 14. sub fin. p. 304. ed. Ald.* Interea eos (ægrotos) quiescere convenit: uti plunias et multioribus opertiariis, vel straminibus convenit. *Fulget. interpr. Eoz. 36. 19.* Fecit et opertorium tabernaculi de pellibus arietum. Adde *emud. ibid. 39. 34. et Ps. 101. 28.* — Speciatim est sepulcrum. *Sidon. 3. Ep. 12.* Supra ipsum senis nostri opertorium tarsi latrones.

OPERTORA, æ, f. 1. operimentum *Aminian. 20. 7.* Petitus ballistarum ictibus certis, et sagittarum densitate, opertura armorum abscissit innoxius. *Al. rectius leg. ictibus certis et sagittarum, densitate apertus armorum etc.*

OPERTUM, i, n. 2. et

OPERTUS, a, um. **V. OPERIO** in fin.

OPERTUS, us, m. 4. operimentum. *Apul. de Mag.* Mundissima lini seges non modo induti et amictui, sed operti quoque in rebus sacris usurpatur. *Paulin. Voian. carm. 20. 282.* Quod solidi totum crasso complebat opertu Orbein oculi.

OPÉRULA, æ, f. 1. *deninut.* ab opere, opella. I.) Proprie. *Ulp. Dig. 50. 14. 3.* In quo operula ista defuncti sunt, et in ministerium quale quale accommodaverunt. *Arnob. 4. 30.* Operulam suscipere. *Augustin. Ep. 134.* Ne tuæ dilectioni deuegarem operulam meam.

II.) Translate. *Apul. 1. Met.* Operulas merere. h. e. ineredulæ levis operæ.

OPES, um. **V. OPS.**

OPETIS, is, f. 3. herba eadem quæ aristolochia. *Apul. Herb. 19.*

OPHEOSTAPHYLE, es, f. **V. OPHIOSTAPHYLE.**

OPHIACA, òrum, n. plur. 2. *τὰ ὄφιακά,* quæ ad serpentes et venena pertinent: ab ὄφις *serpens.* *Plin. 20. Hist. nat. 23. 96. (258).* Petrichus, qui ophiaca scripsit, et Micton, qui rhizotomumena, adversus serpentes nihil hippomarathro efficacius putavere.

OPHICARDÉLUS, i, m. 2. gemmæ nomen apud *Plin. 37. Hist. nat. 10. 65. (177).* Ophicardelon barbari vocant, nigrum colorem binis lineis albis includentibus.

OPHIDIUM, ii, n. 2. ὄφιδιον, pisciculus congro similis: quasi parvus serpens. *Plin. 32. Hist. nat. 9. 35. (109).* et *ibid. 11. 53. (149).*

OPHIÖGÉNITUS, a, um, adject. serpente genitus. Ex *Varron.* affert *Priscian. 10. p. 894. Putsch.* Tango præteritum tetigi fuit, et pungo pupugi vel punxi. Varro in I. Human. Ut habent Pharii, qui vocantur ὀφιογενεῖς; et in Africa Psylli, quorum ophiogeniunt arbitrantur suppositum esse in stirpe aliquem, si admoneant ut pungat colubra, quam pupugerit, si de genere sit, vivere, si non sit, mori.

OPHIOMACHUS, i, m. 2. ὀφιομάχος et ὀφιομάχος, qui serpentes oppugnat; locustarum genus, quæ, ut ait *Plin. 11. Hist. nat. 29. 35. (102).*, serpentem, quum libuit, necant singule, faucibus ejus apprehensis mordicus, de quibus consule *Bochart. Hieroz. P. 2. lib. 4. c. 1. p. 449.* Hujus meminit *Fulget. interpr. Levit. 11. 22.* Quidquid ambulat super quatuor pedes, sed habet longiora retro crura, per quæ salit super terram, comedere debetis, ut est bruchus in genere suo et at-tacus atque ophiomachus ac locusta.

OPHION, ònis, m. 3. ὄφιων, animal quoddam Sardinie peculiare, ita fortasse appellatum quia serpentibus adversetur, quod idem videtur esse ac musimo. *Plin. 28. Hist. nat. 9. 42. (151).* Invenio apud auctores Græcos animal cervo minus, et pio demum simile, quod ophion vocaretur, Sardiniam tantum ferre solitam. *Id. 30. ibid. 15. 52. (146).* In Sardinia est ophion, cervis tantum pilo similis, nec alibi nascens. Ut docet *Guzzera. decr. di patronato p. 4.*, ophion est *Ophis Ammon* Linn., quem Itali vocant *muffone.* **V. MUSIMO.** — **VB.** De nomine proprio **V. ONOM.**

OPHIÖSTAPHYLE vel *opheostaphyle*, es, f. 1. ὀφιοσταφύλη, frutex idem ac cappariz: ab ὄφις *serpens* et σταφύλη *uva*: quasi uva anguina. *Plin. 13. Hist. nat. 23. 44. (127).* Cappariz firmioris ligni frutex, seminisque et cibi vulgati: quidam id cynosbaton vocant, alii ophiostaphylen. **V. CYNOSBATON.**

OPHIÖSTAPHYLOI, i, n. 2. ὀφιοσταφύλων, unum ex multis nominibus, quo *vitis alba* appellatur. Affert a nonnullis Lexicographis ex *Plin. 23. Hist. nat. 1. 16. (21).*: at ibi *Silius* legit *staphyle*, et in notis: Scripturam, ait, a nobis receptam tuerentur etiam *Codd. Indicis* hujus libri.

OPHITES, æ, m. 1. ὄφίτης λίθος, marmoris genus serpentis maculas habens: ab ὄφις *serpens*, ut *erhites* a maculis viperæ. *Plin. 36. Hist. nat. 7. 11. (55).* Ophites serpentium maculis similis, unde et nomen accepit. Duo ejus genera, molle candidum, nigricans durum. Contra serpentes autem a quibusdam laudatur præcipue ex his, quem

tephriam appellant a colore cineris. *Lucan.* 9. 714. Quam parvis tinctus maculis Thebanus ophitas. h. e. e. Thebis Egyptiis. *Martial.* 6. 42. Et flamma tenui calent ophitæ. Adde *Isid.* 16. *Orig.* 5. 3.; et *V.* voc. seq.

OPHITIS, Idis, f. 3. ὀφίτης πέτρα, eadem atque ophites lapis. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 22. 43. (158). Est hoc genus ophitis, ex quo vasa atiam et cadods faciunt.

OPHIUCHUS, i, m. 2. ὀφιοῦχος, Anguitenens, signum cæleste, hominis effigie anguem manu tenentis: ab ὄφις serpens et ἔχω teneo. Nonnulli Herculem essa putaverunt, qui adhuc in cunis vagiens angues a Junona immissos presocavit: alii Æsculapium, alii Carnabontem Getarum regem, alii Pborbantem Triopæ Thessalorum regis filium: quæ omnia suse persequitur *Hygin.* 2. *Astron.* 14.; cujusque appellationis causas et historiam referens. Constat stellis XVII., ipse autem anguis XXIII. Situs est supra Scorpionem, cujus testudinem videtur pedibus premere, humeris autem æstivum circulum, h. e. Equatorem tangit. *Id.* 3. *ibid.* 13. *Manil.* 1. 331. Serpentem magnis Ophiuchus nomine signis Dividit. *Avien.* *Arat.* 204. vertice quippe Sideris innixi clarum nosces Ophiuchum. *V.* ANGUIFER.

OPHIUSA, æ, f. 1. ὀφιοῦσα, herba in Elephantine Æthiopiæ regione nascens, livida difficilisque aspectu, qua pota minas terræque serpentum animo obversari tradidit Democritus, adeo ut mortem sibi eo metu damnati consciscant. Quare at sacrilegis bibenda dari consuevit. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 17. 102. (163). — *NE.* De nomine proprio *V.* ONOM.

OPHIRYS, yos, f. 3. ὀφύρις, herba denticulato oleri similis, foliis duobus, quæ capillis nigredinem inducit. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 15. 93. (164).

OPHTHALMIA, æ, f. 1. ὀφθαλμία, ophthalmia, ophthalmia, oculi inflammatio. *Boeth.* 4. *Aristot.* *Topic.* 3. p. 689. Ut febris et ophthalmia et unumquodque aliorum.

OPHTHALMIAS, æ, m. 1. ὀφθαλμίας, o, piscis, Latine oculata dictus, ab oculorum magnitudine: ὀφθαλμός enim est oculus. *Plaut.* *Capt.* 4. 2. 70. Pernam, atque ophthalmiam, horæum, scombrum etc.

OPHTHALMICUS, i, m. 2. ὀφθαλμικός, medicus ophthalmicus: ab ὀφθαλμός oculus. *Martial.* 8. 74. Hoplomachus nunc es: fueras ophthalmicus ante: Fecisti medicus, quod facis hoplomachus.

OPICERDA, æ, f. 1. stercus otillum, ut sucerda auillum. Ita interpretes ad *Festus* p. 302. 13. *Müll.*, ubi vox quidem opicerda legitur, sed cum sucerda confundi videtur. At fortasse opicerda scriptum est pro ovicerda: quam cl. *Furlanetti* conjecturam *Müllerus* probavit.

OPICILLUM, i, n. 2. videtur esse diminutivum ab ops, opis, et significare parvum auxilium, seu remedium. Alii putant opicillum significare vasculum picatum, quo vinum conditur et asservatur; vel translate usurpari pro vesica, quæ est quasi vas aliquod aut receptaculum potus, ut ventiar cibli. *Varro* apud *Non.* p. 83. 25. *Merc.* Cupas vinarias sirpare noli; adde cyathum vini in usorculæ opicillum. *Oehlerus* ex conjectura legit vinopocillum; quod recta improbat cl. *Fahle-*mus, præstat enim (ut idem *Fahlen.* ait in *Analect.* *Nonian.* p. 11.) in simplici pocillum acquirere.

OPICONSIVA vel Opeconsiva, ōrum, n. plur. 2. dies ab dea Ope Consivia, cujus in Regia sacrarium: quod ideo actum, ut eo præter virgines Vestales et sacerdotem publicum, introeat nemo. Is quum eat, suffibulum haud habeat. Hæc *Varro* 6. *L. L.* 21. *Müll. Scalg.* legend. putat suffibulum habere. Hic vero dies Opiconsivæ sacer arat VIII. Kal. Sept., ut patet ex quatuor vestustis Kalendariis apud *Foggium* ad *A. Ferris Flacci Fast.* p. 129. Tradit autem *Macrob.* 3. *Saturn.* 9. hanc eam integræ vocis *Opem Consiviam* dictam esse, et in ejus tutela urbem Romanam fuisse: quod alii de Jove, alii de Luna, de Angerona alii putaverunt. *V.* CLUSIUS in ONOM. — *Festus* p. 106. 23. *Müll.* docet esse uxorem

Saturni, nempe ipsam terram, cujus cultor diligens Saturnus fuit, ideoque cum falce pingitur, quod est insigna agricolæ. Quara consiva, seu consivia a conserendo est.

OPICUS, a, um, adject. rozzo, ignorante, rudis, agrestis, ignarus, ab Opicis populis antiquissimis Italiæ in Campania, quod rudes præ ceteris et agrestes fuerint. *M. Cato* apud *Plin.* 29. *Hist. nat.* 1. 7. (14). Nos (Græci) dicitant barbaros, et spurcius nos, quam alios opicos, appellatione sædant. *Fronto* 2. ad *M. Cæsar.* 1. ad fin. Tu prior (epistolam) lege, et si quis insit barbarismus, tu qui a Græcis litteris recentior es, corrige, atque ita retro redde: nolo enim in mater tua ut opicum contemnat. *Juvenal.* 6. 454. Nec curanda viris opicæ castigat amicæ Verba. *Id.* 3. 207. Et divina opici rodebant carmina mures. h. e. litterarum imperiti. *Tiro Tull.* apud *Gell.* 13. 9. Ἰαδὲς οὐκ ἀπὸ τῶν ὄσων, ita ut nostri opici putaverunt, sed ab eo, quod est ὄσων, appellantur. *Auson.* *Profess.* 22. Evesas tinea opicasque evolvere cbartas. h. e. scripta prisorum rudi impolitico stilo confecta. Adde *Gell.* 2. 21. et 11. 16. — Sunt qui opicus interpretantur sordidus, spurcus. *Festus* enim p. 198. 31. *Müll.* scribit, opicum interdum dici pro Osco: Ocis autem frequentissimum usum fuisse libidinum spurcarum. *Auson.* epigr. 128. Opicum magistrum appellat Eunum obscenæ libidinis hominem, notans in eo impudicitiam animi et ignorantiam. *V.* OSCI in ONOM.

OPIDUM, i. *V.* OPPIDUM.

OPIFER, sfera, sferum, adject. ajutatore, βορδων, opem ferens. *Ovid.* 15. *Met.* 653. de Æsculapio. Quam deus in somnis opifer consistere visus. *Inscript.* apud *Gruter.* 41. 8. Dianæ opiferæ Nemorensi. et 75. 9. fortunæ opiferæ. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 13. 24. (64). Folia fraini imposta ulceri opifera ac nihil æque reperiuntur.

OPIFEX, facis, m. et f. 3. (opus et facio) qui opus facit, operator, fabricator, artifex, χειρωναξ, δημιουργός (It. artefice, factore, fabbro; Fr. celui qui fait un ouvrage, ouvrier; Hisp. oficial, obrero, hacedor; Germ. der Werkmeister, Arbeiter; Angl. a workman, maker, framer, artificer, opificer)

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cic.* 1. *Nat. D.* 8. 18. Opifex ædificatorque mundi Deus. *Ovid.* 1. *Met.* 79. Ille opifex rerum. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 1. 1. (1). Opifex natura. *Varro* 3. *R. R.* 16. circa med. Apes silvestres minores sunt (cicuri) magnitudine, et pilosæ, sed opifices magis. fanno più lavoro, più mele. — Et de rebus parvis. *Horat.* 3. *Od.* 27. 30. Debitæ Nymphis opifex (Europa virgo) coronæ. *Id.* 1. *Sat.* 3. 132. Tonsor erat, sapiens operis sic optimus omnis Est opifex solus. ¶ 2. Speciatim de iis dicitur qui artem quamlibet illiberalem quæstus et vite causa exercent, artisti, artigiano, artiere. *Cic.* 1. *Off.* 42. 150. Opifices omnes in sordida arte versantur. *Sall.* *Jug.* 76. Opifices agrestesque omnes, quorum res fidesque in manibus sitæ sunt. *Id.* *Cat.* 49. Opifices atque servitia sollicitare. *Cic.* *Flacc.* 8. 18. Opifices et tabernarios, atque illam omnem facem civitatum etc. *Id.* 2. *Nat. D.* 60. 150. Adhibitus opificum manibus omnia nos consecutos, ut tecti, ut vestiti, ut salvi esse possemus; urbes, muros, domicilia, delubra habemus. Adde *eumd.* 1. de republ. 22. *Inscript.* apud *Orell.* 2947. P. AELIUS AVG. LIB. PRAEPOSITVS OPIFICIBVS DOMVS AVGVSTANAE. Alia apud *eumd.* 4208. OPIFICES LAPIDARI.

II.) Translate. *Cic.* 5. *Tusc.* 12. 34. Zeno Citieus ignobilis verborum opifex. *Quintil.* 2. 15. 4. Esse rhetoricè persuadendi opificem. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 9. 10. (53). Nilus feris et bellais frequens, silvarumque opifex. h. e. multas silvas producens. *Claudian.* *V. I.* cons. *Honor.* 533. profectio opifex decori timor. — Cum Infinito. *Pers.* 6. 3. Mire opifex numeris veterum primordia vacuum, Atque marem strepitum fidis intendisse Latinæ.

OPIFICINA, æ, f. 1. officina. *Plaut.* *Mil. glor.* 3. 3. 6. Stultitia maxima sit, me tibi meam operam pollicitari, si ea in opificina nesciam aut

in mala esse, aut fraudulenta. scū. in cella meretricia. *Jul. Valer. res gest. Alex. M. edit. Rom.* III. 51. Mira opificinæ majestas. h. e. opificii.

OPIFICIUM, ii, n. 2. λαοιο, χειρουργημα, operis confectio. *Varro* 3. *R. R.* 16. 20. Nisi opificii eas (apes) urget tempus. *Apul.* *Florid.* n. 9. Plura mea exstant in Camenis, quam Hippie in opificiis, opera. Al. leg. opificiis operibus, ut sit adjectivum pro arte factis.

OPIFICIUS, a, um. *V.* in voce præced.

OPIFICO, as, are, a. 1. operari. *Gloss. Cyrill.* Χειρουργῶ, opifico.

OPIGENA, æ, f. 1. (opem et geno, gigno). Opigenam Junonem, inquit *Paul. Diac.* p. 200. 7. *Müll.*, matronæ colebant, quod ferre eam opem in partu laborantibus credebant. *Capell.* 2. p. 38. Opigenam te, quas vel in partu discrimine, vel in bello protegeris, precabuntur. Al. leg. Sotigenam, sed *Grotio* invito. — Sunt qui sic dictam putant, quod sit Ope genita, h. e. Rhea Saturni uxore.

OPILIO, ōnis, m. 3. ¶ 1. Est is, quem nos Itali appellamus pecarajo, pastore, ποιμήν, pastor ovium, qui ovium gregem servat, et pascit: quasi ovilio, quomodo legitur apud *Jabolen.* *Dig.* 33. 7. 25.: alii rectius deducunt ab οἰπόλος, seu οἰπόλος, quod componitur ex οἶς, οἶος ovis et πόλω pascio; ut αἰπόλος caprarius, est ab eodem πόλω, et αἶς, αἶγος capra: unde, Græca diphthongo oi in Latinam æ, mox in u conversa, factus est opilio, *V.* MURUS init. aut abjecta altera vocali diphthungi factus est opilio, ut putat *Servius* ad illud *Verg.* 10. *Ecl.* 19. Venit et upilio, tardi venero bubulci. *Plaut.* *Asin.* 3. 1. 36. Etiam opilio, qui pascit alienas oves, aliquam habet peculiarem, qui spern soletur suam. *Colum.* 7. *R. R.* 3. 13. Post futuram deinde longinque regionis opilio fere omnem sobolem pastioni reservet. ¶ 2. Est etiam genus avis. *Paul. Diac.* p. 191. 2. *Müll.*, qui de lectione dubitat

OPIMA, ōrum, n. plur. 2. *V.* OPIMUS I. et II. 3.

OPIMATUS, a, um. *V.* OPIMO.

OPIME, adverb. abbondevolente, πολυτελῶς, abundanter et laute. *Plaut.* *Bacch.* 3. 1. 6. Opimium ad perniciem instructa dotius opime atque opipare. *V.* et *Varronis* locum cit. in OPI-MUS II. 2.

OPIMIANS, a, um, adject. ad Opimium pertinens, quod est nomen propr. civis R. Opimianum vinum (quod et Opimianum absolute) celebre fuit apud Romanos, dictum a 1. Opimio, qui ann. U. C. DCXXXIII. consul fuit una cum Q. Fabio Maximo Allobrogico, ut est apud *Vellej.* 2. 7. 5., teste *Plin.* 14. *Hist. nat.* 4. 6. (55). et *ibid.* 14. 16. (94). quo anno quum mira cæli temperies, et ad maturanda vina apissima fuisset, ea condita, et in multos annos servata, in deliciis postea fuere: durabantque adhuc post ducentos annos *Plini* tempore, ut idem testatur *cit. c.* 4., tametsi negat *Vellej. loc. cit.* Sæpe laudatur a *Martial.* 1. 27., 2. 40., 3. 82., 9. 88., 10. 49. et 13. 113. Meminit et *Cic. Brut.* 83. 287. *Petron.* *Satyr.* 34. Allatæ sunt amphoræ vitææ, quarum in cervicibus piltaciæ erant affixa cum hoc titulo: Falernum Opimianum annorum centum. et mox. Verum Opituanum præsto.

OPIMITAS, atis, i. 3. abbondanza, gran fortuna, abundantia, lautitia. *Plaut.* *Capt.* 4. 1. 2. Maximas opimitates opiparasque offers mibi. *Id.* *Asin.* 2. 2. 16. Maximas opimitates gaudio efferatissimas suis heris pariet. *Ammian.* 19. 11. Expletus prædarum opimitate exercitus. Apud *Plaut.* qui opimitates legunt, male legunt.

OPIMO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. Opimatus I. — Opimare est opimum reddere, pinguefacere, ingrassare, πλαινω.

1.) Proprie. *Colum.* 8. *R. R.* 7. 5. et *ibid.* 9. 2. Offæ panis vino madefactæ celerius opimant turtures, quam ceteri cibi. *Auson.* *Edyll.* 10. 105. opimato fluens abdomine venter. *Sidon.* 8. *Ep.* 12. Opimata vivariis ostrea.

II.) Translate. ¶ 1. Est fertilem reddo. *Apul.* de *Mundo.* Terra imbribus madefacta ad educan-

dos fetus suos opimatur. ¶ 2. Item ditā, copiosum reddo, inpleo, onero, arricchire, empire. *Auson. Ecl. de mensib. 9.* Auctumnū, Pomona, tuum September opimat. *Vopisc. Tacit. 11.* Mensam suam numquam nisi agrestibus opimavit. ¶ 3. Figurate. *Auson. epist. 15. 1.* O qui venustus uberi facundia Sales opimas, Tetradi.

OPIMUS, a, um, adject. Comp. *Opimior* et *Sup. Opimissimus* I. — Opinus (quod est ob ops, opis, vel. ut aliis placeat, a πῖος, eos pinguedo unde πινέλις pinguis) est pinguis, πινέλις, πίνων (It. grasso, pingue; Fr. gras; Hisp. graso, gordo; Germ. wohlgenährt, fett, feist, voll; Angl. fat, well-grown).

I.) Proprie. — 1.º Active est ferax, fertilis, ferace, abundante. *Cic. pro leg. Manil. 6. 14.* Regio opima et fertilis. *Virg. 2. Æn. 782.* Arva opina virum. *campagne popolate. Plin. 14. Hist. nat. 3. 4. (36).* Opima vitis. — Et neutr. plur. cum Genitivo. *Symmach. orat. 1. in Valentinian. Aug. (edente iterum A. Maio) 16.* Triumphales viri amœna litorum, terrarumque opima sectantur. — Hinc poetice opimus cibus, quia opinos facit. *Virg. 5. Æn. 224.* Exstruimusque toros, dapibusque epulamur opinis. *Sil. It. 11. 282.* stupet inconsuetus opimæ Sidonius mensæ miles. *Hæc duo tamen commode referri possunt ad paragr. II. 2. — 2.º* Passive est pinguis, corpulentus: et dicitur de corporibus animalium. Et — a) Primo opimū dicuntur boves altilles, ad sacrificia publica saginati, ut docet *Varro 2. R. R. 1. 20.* Hinc *Cic. 5. Tusc. 34. 100.* Ructantes, refertos epulis, tamquam opimos boves. et 1. *Divinat. 52. 119.* In exitis opini bovis cor non fuit. *Ovid. 4. Pont. 9. 50.* Albave opinorum colla ferire boum. *Plin. 10. Hist. nat. 21. 24. (49).* Galli extis etiam librisque, haud aliter quam opimæ victimæ, diis grati. *Siliq. vero pro victimæ legit victoriæ.* — b) Deinde universim quisquis habitior est et pinguedine crassus. *Colum. 7. R. R. 9. 8.* Cultus ager opimas reddit sues. *Gell. 9. 4.* Pecudes pastu atque cultu opimæ. *Id. 5. 14. ad fin.* Nam quas venabatur feras, membra opimiora ad specum mihi suggerebat. *Horat. 2. Ep. 1. 181.* Palma negata macrum, donata reducti opimū. *Val. Flacc. 6. 613.* Opima stabula. h. e. in quibus opimi sunt greges. *Tertull. ad Nation. 2. 8. a med.* Boves septem opimissimos.

II.) Translate. ¶ 1. Est ditans, abundans, copiosus, utilis, che arricchisce, copioso, abbondante, utile, vantaggioso. *Cic. Flacc. 33. 81.* Opimam accusationem deferre alicui. h. e. ex qua magnus quæstus accusatori accedat. *Sic Stat. 4. Silv. 6. 65.* Opimæ acies. h. e. prælia, ex quibus multa præda paritur. et *Val. Flacc. 3. 143.* opima cadavera. h. e. corpora in acie cæsorum, unde spoliante Rursus *Cic. 3. Ferr. 50. 132.* Indignum videri cœpit, ex tanta æde se non opimum præda discedere. *Tac. 1. Hist. 1.* Opus agredior opimum casibus, atrox præliis. *abundante di accidenti.* ¶ 2. Hinc generatim est dives, opulentus, magnificus, ricco, magnifico, spendido. *Varro 5. L. L. 92. Müll.* Opulentus ab ope, cui eæ opimæ. Ita leg. vulgati libri: Müllerus vero cui ea opima. *Plaut. fragm. apud Non. p. 72. 18.* Merc. Divitiis maximis, dote altili atque opima. *Id. Capt. 2. 2. 31.* Opimæ divitiæ. *Cic. Rosc. Am. 3. 8.* Opima et præclara præda. *Plin. 10. Hist. nat. 51. 72. (141).* Opini quæstus. grossi guadagni. *Sil. It. 16. 684.* et opina pace quietata Stat tellus. h. e. quæ divitiis et copiam affert, vel divitiis abundat. ¶ 3. Speciatim — a) Opima spolia dicebantur κατ' ἐξοχήν, quæ dus summus exercitus summo duci hostium casu detraisset, ut docet *Liv. 1. 10.* et 4. 20. Hujusmodi trina tantummodo populo R. contigerunt intra annos DXXX.; prima, quæ Romulus, de Acrone Cæniensium duce reportavit: altera, quæ A. Cornelius Cossus de Larte Tolomnio Vejentium rege: tertia, quæ M. Claudius Marcellus de Viridomaro, seu Viridomaro rege Gallorum Insuabriū. V. *Liv. locis cit.; Flor. 2. 4.; Val. Max. 3. 2. n. 3.; Propert. 4. 10.; Festum p. 186. 31. Müll.; Aurel. Vict. Vir. illustr. 2. 25. et 45.; Fragmenta Capitolina apud Gruter. 297. col. 2. extr.; et Ser-*

vium ad illud *Virg. 6. Æn. 856.* Aspice, ut insignis spoliis Marcellus opimis Ingredditur. — Sed etsi dus summus non fuerit, qui hostem singulari certamine occidit, spoliavitque, opima dicuntur spolia inde relata. Exemplum babes apud *Virg. 10. Æn. 449.; Liv. 23. 46. extr.; Flor. 2. 17.;* atque *Livii Epit. 48.* Etiam *Varro* apud *Festum loc. cit.* ait, opima spolia esse, etiam si manipularis miles detraxerit, dummodo duci hostium. — b) Opima absolute, opima spolia. *Flor. 2. 17.* De quibus *Scipio* ille posterior singulari certamine, quem a rege fuisse provocatus, opima retulerat. *Seneca Herc. Fur. 47.* Effregit ecce limen inferni Jovis, Et opima victi regis ad superos refert. *Plin. Paneg. 17.* Nec tibi opima defuerint, si quis regum venire in manus audeat. Adde *Sil. It. 12. 280.* — c) Opimus triumphus, quasi qui opimis spoliis captis agitur. *Horat. 4. Od. 4. 51.* quos opimus fallere et effugere est triumphus. — d) Opima gloria, tanquam opimis spoliis acquisita. *Val. Max. 4. 3. n. 10. extr.* Quoniam paternæ hereditati, præter opimam gloriam, nihil erat, quod acceptum refretur. *Curt. 7. 4. extr.* Opimum belli decus. ¶ 4. Item speciatim, apud Rhetores opima dicitur oratio, in qua sunt quæ redundant. *Cic. Orat. 8. 25.* Opimum quoddam, et tanquam adipatæ dictionis genus. Et *Id. Brut. 16. 64. de Lysia.* Habet enim certos sui studiosos, qui non tam habitus corporis opimos, quam gracilitates consecretur. *Gell. 17. 10.* Pindarus nimis opima pinguique esse facundia existimatus est. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM. — Hinc

Opima, ðrum, n. plur. 2. absolute, substantivorum morc, V. sub I. 1.º et sub II. 3. b.

OPINABILIS, e, adject. opinabile, δοξαστός, qui opinione concipitur, in opinione consistens. *Cic. 1. Acad. (post.) 8. 31.* Itaque hanc omnem partem rerum opinabilem appellabant. *Id. 3. Tusc. 31. 74.* Mediocritates si naturales sunt, natura ipsa terminabit modum: sin opinabiles, opinio tota tollatur. *Id. 1. Divinat. 14. 24.* Artes, quæ conjectura continentur, et sunt opinabiles. *Gell. 12. 1. sub fin.* Non naturalis ille amor est, sed civilis, et opinabilis. h. e. pendens ab opinione. OPINABILITER, adverb. ἐνδοξῶς, secundum opinionem. *Boeth. 2. Aristot. elench. 2. p. 746.* Opinabiliter quandoque magis, quam vere eligere oportet.

OPINAMENTUM, i, n. 2. opinatio, opinio. *Apul. de Deo Socrat.* Aliquando eorum nonnulla opinamenta habere. *Al. rectius leg. hortamenta.*

OPINATIO, ðnis, f. 3. opinione, δοξασμα, actus opinandi, et fere in malam partem accipitur. *Cic. 4. Tusc. 11. 26.* Opinatio est iudicare (al. iudicatio) se scire quod nesciat. *Id. ibid. 7. 15.* Opinatioem (al. opinioem), quam in omnes definitiones superiores inclusimus, volunt esse imbecillam assensionem. *Val. Max. 1. 8. extern. n. 8.* Sophista ineptæ et mordacis opinatioem. — Pro simplici opinione. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 24. 78.* Opinatioem et perceptione sublatam, sequitur omnium assensionum retentio. Adde *Lactant. Opif. D. 12. a med.; et Cacl. Aurel. 2. Acut. 9. extr.*

OPINATIVUS, a, um, adject. qui opinionem significat. *Priscian. 18. p. 1163. Pulsch.* Suspectiva etiam, vel opinativa (verba suspicor, opinor, arbitror, existimo, reor).

OPINATO. F. NECOPINATO.

OPINATOR, ðris, m. 3. ¶ 1. Est qui opinionem tantum, non scientiam habet, qui rebus probabilibus assentitur. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 20. 66.* Ego vero ipse et magnus quidam sum opinator: non enim sum sapiens. ¶ 2. Speciatim opinatores a Jctis dicuntur, qui in provinciis mittebantur ad militarem annonam exigendam. *Imp. Arcad. et Honor. Cod. 12. 38. 11.* Opinatoribus, id est exactoribus militaris annonæ, nullum sit cum provincialibus commercium. Adde *Cod. Theod. 11. tit. 7. qui inscribitur De exactioib. l. 16. et ibid. 7. 4. 26.* Ita dicti videntur, inquit *Labor* apud *Brisson. de V. S.*, quod spectarent et æstimarent annonam, cum iudicio opi-

nantes, a bona esset, nec ne. Plura de his V. apud *Gothofred. ad cit. Cod. Theod. 7. 4. 26.*

OPINATUS, us, um. V. OPINOR.

OPINATUS, us, m. 4. idem atque opinio. *Lucret. 4. 465.* pars horum maxima fallit Propter opinatus animi.

OPINIO, ðnis, f. 3. (opinor). ¶ 1. Generatim est assensus rei non exploratæ, existimatio, iudicium, conjectura, sententia, cui veritas opponitur, δοξα (It. opinione, parere, avviso, credenza; Fr. opinion, conjecture, croyance, avis, pensée; Hisp. opinion, dictamen, sentir, parecer; Germ. die Meinung, der Glaube, die Vermuthung, Einbildung, Annahme; Angl. opinion, imagination, belief, fancy, conjecture, supposition). — a) Universim. *Cic. fragm. orat. Scaur. (edente iterum A. Maio) 7.* Apud homines barbaros opinio plus valet sepe, quam res ipsa. *Id. 1. Orat. 23. 108.* Res penitus perspectæ planeque cognitæ, atque ab opinionis arbitrio sejunctæ, scientiæque comprehensæ. *Id. 4. Tusc. 7. 14.* Omnes perturbationes iudicio censent (Stoici) fieri et opinione. et mor. Egritudo est opinio recens mali præsentis, etc. lætitia, opinio recens boni præsentis, etc. metus, opinio independentis mali, etc. libido, opinio venturi boni. et paullo post 15. Opinione (Orell. opinationem) autem, quam in omnes definitiones superiores inclusimus, volunt esse imbecillam assensionem. *Id. 2. Orat. 1. 1.* Magna, nobis pueris, opinio fuit, L. Crassum non plus attingisse doctrinæ, quam etc. *Id. 9. Att. 8.* In his locis opinio est, conjectura magis, quam nuntio aut litteris, Cæsarem Formis a. d. 11. cal. Apr. fore. *Id. 2. Ferr. 1. 1.* Invetavit opinio, et omnium sermone percrebuit. *Id. 9. Fam. 11.* Brevi tempore, ut opinio mea est, te sum visurus. *Id. Fontej. 13. 29. et 13. Fam. 66. et 6. Ferr. 10. 23.* Homo, ut opinio mea fert, ingeniosissimus. *Colum. 1. R. R. 3. 7.* Quantum mea fert opinio. et 3. *ibid. 11. 8.; et Cic. Cluent. 16. 46.* Ut mea fert opinio. *Ulp. Dig. 24. 1. 32. circa med.* Mea fert opinio, ut etc. *Colum. 2. R. R. 12. 6.* Cujus opinionis etiam *Cornelius Celsus* est. *Cic. Mur. 30. 62.* Non re ductus es, sed opinione. *Id. Dom. 5. 11.* Res erat non in opinione dubia, sed in præsentis atque ante oculos proposito periculo. *Id. 1. Nat. D. 22. 61.* Esse deos, persuaderi mihi non opinione solum, sed etiam ad veritatem plane velim. et 3. *ibid. 4. 11.* Opinio de diis immortalibus et omnium est, et quotidie crescit. *Id. 2. Divinat. 33. 70.* Romulus habuit opinionem, esse in providendis rebus augurandi scientiam. *Id. Cluent. 51. 142.* Esse in opinione aliqua. *Id. Cæcili. 5. 13.* Adducere aliquem in eam opinionem, ut putet etc. *Cælius* ad *Cic. 8. Fam. 10.* Venit in eam opinionem *Cassius*, ipsum innoxisse bellum, etc. h. e. opinio erat, *Cassium* finxisse bellum. *Nepos Miliad. 7. et Att. 9.* Venit mihi in opinionem, rem ita esse. h. e. ego veni in opinionem, opinatus sum, existinavi. *Sueton. Aug. 6.* Tenet me opinio, tamquam res ita se habeat. *Cæs. 3. B. G. 17.* Præbere opinionem timoris. *far credere d'aver paura. Cic. Cluent. 1. 4.* evellere ex animo. et *ibid. 2. 6.* mente comprehendere. et *ibid. convellere et labefactare. et 51. 142.* deponere. *Id. 2. Ferr. 14. 42.* animo imbibere. *Id. Orat. 28. 97.* novam inserere. et 2. *Off. 13. 46.* afferre alicui. *far credere, dare speranza. et 2. Orat. 52. 210.* minuere. *Cæs. 5. B. G. 55. extr.* augere. *Cels. 8. 4.* facere fractis ossis. *far credere che l'osso sia rotto. et Dolabella* ad *Cic. 9. Fam. 9.* Incidere in opinionem. *Cic. 6. Fam. 14.* discedere. *Id. 4. Acad. (2. pr.) 45. 138.* Labi ad opinionem aliquam. *Id. Mur. 31. 65.* Quantum opinione auguror. — Pro iudicio, argumento, indicio, argomento, *Forcellinus* attulit illud *Ter. Heaut. 2. 2. 2.* Vereor ne mulier me absente hic corrupta sit. Concurrunt multæ opiniones, quæ mihi animum exaugeant: Incus, occasio, ætas, etc. Alii tamen leg. Concurrunt multa, opinionem banc quæ mihi animo exaugeant, etc. — b) Contra, præter opinionem, contra ac pntatur, præter *Id.*, quod puta-

tur. *Cic. Rosc. Am.* 15. 45. Dicere contra rerum naturam, contra consuetudinam hominum, contraque opiniones omnium. *Nepos Miltiad.* 2. Etsi præter opinionem res ceciderat. *Adde Cic. 4. Ferr.* 74. 182. — c) Cum Adverb. Comparativis. *Cic. 14. Fam.* 23. Ipse opinione celerius venturus essa dicitur. *più presto di quel che si stima. et Brut.* 1. 1. et 1. *Orat.* 35. 164. Formam totius negotii opinione majorem, melioremque video. *Id.* 10. *Fam.* 31. Quod familiarem meum in tuorum numero habes, opinione tua mihi gratius est. *Plaut. Mil. glor.* 4. 6. 23. Istuc curavi, ut opinione illius pulcrior sis. *Sall. Jug.* 87. Ea agere inter invidos, opinione asperius est. *et ibid.* 57. Opinione amplius morari. *Farro apud Non. p.* 358. 27. *Merc.* Opinione citius. *Adde Cæs. 2. B. G.* 3. ¶ 2. Speciatim est bona opinio, existimatio, spes, *concelto, stima, speranza.* *Cic. Amic.* 9. 39. Ego admiratione quadam virtutis ejus, ille vicissim opinione fortasse nonnulla, quam de meis moribus habebat, me dilexit. *Id.* 7. *Att.* 2. a med. Opinio, quam is vir habet, integritatis mæx. *Cæs. 2. B. G.* 24. Equites, quorum inter Gallos virtutis opinio est singularis. *Cic. 1. Fam.* 7. a med. Magna est hominum opinio de te, magna memoria consulatus tui. *Id. Cluent.* 51. 142. Si quam huc graviorem de illo judicio opinionem attulisti, hænc, causa cognita, deponatis. *Id.* 1. *Fam.* 6. extr. A me omnia summa in te studia expecta: non fallam opinionem tuam. *et 5. ibid.* 12. Genus scriptorum tuorum etsi erat a me vehementer expectatum, tamen vicit opinionem meam. *Id.* 3. *leg. Agr.* 1. 2. Parvam exigui temporis usuram bonæ de me opinionis postulo. *Id.* 5. *Ferr.* 24. 59. Falsam de illis opinionem habuit, malam de vobis. *Nepos Thrasyb.* 2. Neque tamen pro opinione Thrasybuli auctæ sunt opes. *come Trasibulo sperava.* *Quintil.* 1. 2. 4. Sunt multa ejus rei exempla, tam læsæ hercle, quam conservatæ sanctissime opinionis. *la buona fama.* ¶ 3. Item speciatim est fama, rumor, *fama, voce.* *Cic. 2. Off.* 11. 39. Ergo etiam solitario homini atque in agro vitam agenti opinio justitiæ necessaria est; eoque magis, quod, si eam non habebunt, Injusti habebuntur. *Cæs. 7. B. G.* 59. Bellovacii, quæ civitas in Gallia maximam habet opinionem virtutis, instabant. *Liv.* 43. 1. Omnia iis sua concessit, ut opinione clementiæ eice, qui Carnuntum muniam urbem incolebant, alliceret. *Id.* 45. 38. Ne invidiæ et ingrati animi adversus clarissimum quemque civem opinionem habeat. *Id.* 3. 38. Opinio etiam sine auctore exierat, non in præsentis modo temporis eos injuriam conspirasse, sed etc. *Sueton. Ner.* 53. Erit opinio, proximo lustro descensuram eum ad Olympia inter athletas. *Justin.* 8. 3. 8. Mittit, qui opinionem sererent, regem locare etc. *Id.* 12. 8. 2. Bellum jam pridem, audita Alexandri opinione, in adventum ejus parabat.

OPINIÓSUS, a, um, adject. Sup. *Opiniosisissimus*. — Opiniosus est magnus opinator, multa opinans, opinionibus abundans. *Cic. 4. Acad.* (2. pr.) 47. 143. Duo vel principes dialecticorum, Antipater et Archidemus, opiniosisissimi homines, nonne multis in rebus dissentiant? *Tertull.* 4. *advers. Marcion.* 35. ante med. Si cui tam opiniosus videbitur Christus.

OPINIUNCŪLA, æ, f. 1. deminut. opinionis. *Sabian.* 4. *advers. avarit.* 5. Tanto magis tibi relinqueres, si profutura ea tibi tenui opiniuncula judicares. *Adde cumd.* *Ep.* 7.

OPINO, as. *V.* voc. seq. sub imit.

OPINOR, aris, itus sum, ari, dep. 1. Olim opinor, us, dictum est. *Ennius apud Non. p.* 475. 3. *Mec.* Ita sapere opinor esse optimum, ut pro viribus facere ac fabulari tute noveris. *Plaut. frogm.* apud *Non. ibid.* Prænestinum opinor esse: Ita erat gloriosus. *Adde Pacuvium et Cæcilium ibid.*, et *Priscian.* 8. p. 796. et 800. *Putsch.* Hinc etiam Part. præter. pass. *Opinatus*, quod *V.* in fin; et *Opinandus* sub c. — Part. *Opinans* sub b.; *Opinaturus* sub a. — Ratione habita etymii, nonnulli *to opinari* deducunt a themate *op cum* Græcis *ᾠπειναι*, *ᾠπίνω* etc., h. e. *videre*, conjungendo; alii vero ab *οἰομαι* et inserto digam-

mate *οἰομαι* idem significante; alii vero ab *ᾠπειναι*, Usurpatur autem absolute, aut cum Accusativo rei, aut cum Ablativo rei at præpos. *de*, aut cum Accus. et Infinito. Ceterum — a) Opinor stricto sensu est idem atque opinionem habeo, opinio mea est, feror ad credendum ea, quæ plane percepta et explorata non sunt, *δεξιζω, οἰομαι* (It. *avere opinione*; Fr. *avoir telle ou telle opinion*; Hisp. *tener opinion*; Germ. *vermuthen, vermuthungsweise glauben*; Angl. *to have an opinion*). *Cic. 4. Acad.* (2. pr.) 48. 148. Ad patris revolor sententiam, ut percipi nihil putem posse; assensurum autem non percepto, idest opinaturum sapientem, existimem; sed ita, ut intelligat se opinari, sciatque nihil esse, quod comprehendendi et percipi possit. *Id. Mur.* 30. 63. Nostri illi a Platone et Aristotele ajunt, sapientem sæpe aliquid opinari, quod nesciat. *Cæs. apud Sueton. Cæs.* 66. Scitote paucissimis his diebus regem affuturum cum X. legionibus. equitum XXX., levis armaturæ C. millibus. Proinde desinat quidam querere ultra, aut opinari: mibique, qui compertum habeo, credant. *Claud. Mamert.* 3. *Stat. an.* 2. Opinari ignorantis est, ignorantia vero contraria est scientiæ; nescit ergo quisquis opinatur. — b) Universim est existimo, censeo, judico, puto, mihi videtur, *stimare, giudicare, esser di parere, avvisare.* *Cic. 7. Fam.* 17. Quoad opinatus sum, me in provinciam exituum, quæ ad te attulerim, meminisse te credo. *et Brut.* 35. 131. Doctus etiam Græcis T. Albuici, vel potius pæne Græcus. Loquor, ut opinor. *Id. Dom.* 40. 105. Ex quo intelligitur, multa in vita falso homines opinari. *Nepos Att.* 4. extr. Remigravit Romam, ut opinor, L. Cotta et L. Torquato Coss. *Sueton. Cæs.* 60. Quo sæpius vicisset, hoc minus experiendos casus opinans. — c) Imaginari, lingere animo, *immaginari.* *Plaut. Pers.* 2. 3. 5. Quod ego non magis somniabam, neque opinabar, neque censebam, eam fore mihi occasionem, ea nunc quasi decidit da celo. *Cic. 3. Tusc.* 23. 55. Hæc oratio tantummodo affert, nihil evenisse, quod non opinandum fuisset. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 1. 8. (26). Illa, quæ timuit Cato atque providit, innocentiora multo, et parva opinatu. — d) Bene, *aut male opinari de aliquo*, bene, aut male sentire et loqui, *esser bene o mal affetto, dir bene o male, aver buona o sinistra opinione o cattivo concetto.* *Justin.* 12. 5. 8. In unam cohortem eos, qui de rege durius opinati fuerant, contribuit. *Sueton. Aug.* 51. Quum Emilio Eliano officeretur, quod male opinari de Cæsare solerat. *et ibid.* 61. Gravissime opinari de aliquo. *Cic. Pis.* 20. 45. De vobis hic ordo opinatur, non secus ac de teteris hostibus. — e) *Opinor, ut opinor*, intereritur sermoni, ut *credo, puto*, et Græce *οἰωμι*. *Cic. 7. Fam.* 24. Cipiis, opinor, olim: non omnibus dormio. *V. DORMIO.* *Id.* 9. *Att.* 6. Sed, opinor, quiescamus, ne nostram culpam coarguamus. *Id.* 2. *Fin.* 10. 31. A primo, ut opinor, animantium ortu petitur origo summi boni. — f) *Opinabar* refertur a *Cic. 3. Orat.* 38. 153. inter postica, sed quod etiam in prosa oratione locum habere cum dignitate aliquando possit. Sunt qui pro poetica malint legere *pervetusta*, alii *prisca*. — Hinc Part. præter. pass.

Opinatus, a, um, est ¶ 1. Opinione conceptus, *stimato, creduto.* *Cic. 4. Tusc.* 6. 11. Partes perturbationum valunt ex duobus opinatis bonis nasci, et ex duobus opinatis malis. — *Opinatum* absolute pro opinione, quidam adstruunt ex *Quintil.* 8. 5. 15., sed ibi non *ex opinato*, sed *ex opinato* est legendum. ¶ 2. *Opinatus*, is, de quo magna opinio est, illustris, celebris, *rinomato, celebrè.* *Ennius apud Gell.* 11. 4. Quum opinati loquantur pariter atque ignobiles. Ita quidam leg., sed plerique alii et ipse cl. *Vahlen.*, *opulenti.* *Amman.* 21. 6. Lndis circensibus quam certamen opinatum emittetur. *h. e. ενδοξον, famoso.* *Flor.* 2. 7. Rhodus opinatissima insula, et totius Asiæ insularum metropolis. In optim. editionib. hæc verba desunt, et vero abesse debent. *Addit. Alcat. parerg.* 1. 8. c. 12 etiam *Gell.* dixisse *opinatissimos auctores*: sed neque locum indicat, neque

mibi ad hoc compertum est. Certior tamen est locus *Cassiod.* 3. *Fariar.* 21. Habitatio Romana subtractis incolis, terrarum opinatissima non rarecat. et *Fulgat. interpr. Judith* 2. 13. Effregit autem civitatem opinatissimam Melothi. *N.B. alii munissimam.*

OPINUS. V. NECOPINUS.
OPĪOSUS. V. APPĪOSUS.

OPĪPĀRE, adverb. copiose, copiosamente, *sontuosamente, βασιλως.* *Plaut. Bac. h.* 3. 1. 6. Instructa domus opine atque opipare. *Cic. 3. Off.* 14. 58. Opipare a Pythio apparatus convivium. *Ipul.* 5. *Met.* Mensæ lautissimi opipare reficere aliquem. *et 6. ibid.* prandium sumere. *Id. de Deu Sacrat.* villas struere.

OPĪPĀRIS, e, adject. idem quod opiparus. *Ipul.* 1. *Met.* Piscatum opiparem expositum video. *et 2. ibid.* Opipares cibi. *et 9. ibid.* Opipari prandio participare aliquem.

OPĪPĀRUS, a, um, adject. *ops et paro; sontuoso, abbondante, splendido, πολυτελής,* splendidus, sumptuosus, opulento apparatus instructus: ab *opis*, seu *opum apparatus*, ut ait *Paul. Diac.* p. 184. 8. Opiparum magnarum copiarum apparatus (h. e. ut *Müllerus* putat, *apparatus instructum*). *Plaut. Pers.* 4. 1. 1. Satis Athenæ tibi visæ fortunatæ atque opiparæ? *Id. Mil. glor.* 2. 1. 29. Vino, ornamentis opiparisque obsonis. *Id. Pen.* 1. 1. 1. Sepe res multas tibi mandavi, dubias, egenas, inopiosas consilia, quas tu mihi reddidisti opiparas opera tua. *Ipul.* 5. *Met.* Opiparis muneribus onustare aliquem.

OPIS, vis, avillium *V. OPS.* — *N.B.* De nomine propr. *V. ONOM.*

OPĪSTHŌDŌMUS, i, f. 2. *ᾠπισθοδῶμος*, postica templi, vel domus pars. *Fronto 1. ad M. Cæs.* (cedente iterum *A. Maior*) ep. 8. a med. Olim testamenta ex deorum munissimis ædibus proferebantur, aut tabulariis, aut archiis, aut opisthodomis. *Furder. Osann.* in *Syllog. Inscript. ant. Græc. et Lat.* p. 62. ostendit, *ᾠπισθοδῶμον* fuisse muro cinctum ædificium extra templum, ubi thesaurus publicus condebatur. *V. Beckeri trad. Græc.* p. 286. et 306.

OPĪSTHŌGRĀPHUM, i, n. 2. *V.* voc. seq. in fin.

OPĪSTHŌGRĀPHUS, a, um, adject. *scritto dall'una e l'altra parte, ᾠπισθογραφος*, dicitur de charta, quæ utraque parte scripta est: ab *ᾠπισθεν* a tergo et *γραφω* scribo. Solebant autem veteres in adversa tantum parte paginæ scribere, quia scripta in volumine complicare mos erat: nisi si longum opus, aut chartæ inopia, aut parsimonia, aut tedium alterius sumende, etiam in adversa id facere suavisset. Hac enim ratione scribebant maxime adversaria, et primas studiorum curas, et quidquid sub limam revocandum esset, quod nos dicimus *mala copia*: quæ dein emendata et purgata in mundiorum chartam, et ab una tantum parte conscriptam transferrentur. *Juvenal.* 1. 5. summi plena jam margine libri, *Scriptus* et in tergo, necdum finitus *Orestes.* *Plin.* 3. *Ep.* 5. a med. Electorum commentarios centum sexaginta loci reliquit, opisthographus quidem, et minutissime scriptos: qua ratione multiplicatur hic numerus. *V. Salmas. ad Vopisc. Firm.* 3.; et *Horrelli, dello scrivere de' Romani* p. 63. — Hinc

Opisthographum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est id, quod nos dicimus *mala copia.* *Ulp. Dig.* 37. 11. 4. Testari in opisthographo.

OPĪSTHŌTŌNĪA, æ, f. 1. *ᾠπισθοτονία*, idem atque opisthotonus. *Carl. Avel.* 3. *Acut.* 6. Ejus (morbi) species sunt emprosthotonia, et opisthotonia, quas nos pronum raptam, atque supinum appellare poterimus, alterum ab eo, quod in anteriora conductionem facit, alterum quod ad posteriora.

OPĪSTHŌTŌNĪCUS, a, um, adject. *ᾠπισθοτονικός*, opisthotoni laborans. *Carl. Avel.* 3. *Acut.* 6. Opisthotonicis contractus ad posteriores partes lit, cum nimia tensione, atque dolore dorsi et cœnium: emprosthotonicis autem colla concluduntur in anteriorem partem, atque mentum pe-

clori configitur. Sic *Theod. Priscian. lib. 2. part. 1. c. 10. p. 300. retro ed. Ald.* Quos vero pronos contractio habet, emprosthotonicos dicimus: quos autem ad posteriora reclinatos, opisthotonicos appellamus. *Plin. 20. Hist. nat. 18. 75. (197).* Sanat et vertigines, tremulos, opisthotonicos etc. Adde *Scribon. Compos. 170. extr.* — *Opisthotonici* equi, opponuntur tetanicis: hi sunt, qui in anteriore corporis parte tetano seu robore laborant: illi, qui in posteriore. *Veget. 3. Veterin. 24.* Quæ potio roborosus, tetanicos et opisthotonicos salubriter curat. *V. ROBOROSUS.*

OPISTHÓTONOS, i, m. 2. ὀπισθότονος. ¶ 1. Est morbus cervicis, quo caput scapulis adnectitur, et retro inclinatur cum dolore dorsi et clunium: ab ὀπίσθεν retro et τείνω tendo, contractione di nervi nel collo e nella schiena. *Cels. 4. 3.* Is morbus, quodam rigore nervorum, modo caput scapulis, modo mentum pectori adnectit, modo rectam et immobilem cervicem intendit. Priorem Græci ὀπισθότονον, insequentem ἔμπροσθενότονον, ultimam τέτανον appellant: quamvis minus subtiliter quidam indiscretis his nominibus utuntur. Adde *Cæli. Aurel. 3. Acut. 6. qui opisthotonon et emprosthotonon Latinis litteris scribit.* Etiam *Plin. 28. Hist. nat. 12. 52. (192).* Dolorem inllexibilem (opisthotonon vocant) levat urina capræ auribus infusa. (Hæc eadem verba, auctore non laudato, habet *Marcell. Empir. c. 18. sub init. p. 111. bis ed. Ald. Id. 23. ibid. 1. 24. (48).* Vinum non dandum in febril, neque in opisthotono, tetano etc. *Id. 24. ibid. 12. 66. (108).* Folia spinæ, vel radices ad remedia opisthotoni bibuntur. *Id. 30. ibid. 12. 36. (110).* Serpentium senectus adalligata spasmos fieri prohibet: apisthotonos milvi jecur aridum potuui. ¶ 2. *Opisthotonos* dicitur etiam morbus, quo quis correptus subito supinus cadit, et moritur, apoplessia. *Hieronym. 3. in Ep. ad Ephes. 6. 4.* Eli sacerdos retrorsum ruit, et opisthotono insanabili lapsus est in tergum. Adde *eumd. Ep. 147. n. 10., ubi de eadem re scribens Græce usurpat.*

OPITER, mæris et Itris, m. 3. *Paul. Diac. p. 184. 18. Müll.* Opiter est, cujus pater avo vivo mortuus est, ducto vocabulo, aut quod obitu patris genitus sit, aut quod avum ob patrem habeat, id est pro patre. *Auct. Epit. de nom. R. Opiter, qui patre mortuo, avo vivo gignebatur. Placid. Gloss. (in Class. auct. T. 3. ed. A. Maio) p. 491.* Opiteros (lege Opiter), qui obito patre, et avo vivente natus est. — Ceterum *V. ONOM.*

OPITULATIO, ōnis, f. 3. *ajuto, sovvenimento, βοηθεία,* auxilium, quasi opis latio. *Ulp. Dig. 4. 4. 1.* Auxilium eis prætor hoc edicto pollicitus est, et adversus captiones opitulationem. *Arnob. 4. 4.* Gratius opitulationibus præsto esse. *Marcell. Empir. c. 10. p. 100. retro ed. Ald.* Qua ratione ntrumque præstari possit, ut neque spiratio impediatur, nec remedium efficacissimum, per quod opitulatio naribus efficitur, excludatur. Adde *Fulgat. interpr. 1. Cor. 12. 28.*

OPITELLATOR, ōris, m. 3. *sovvenitore, ajutatore, βοηθός,* opis lator, auxiliator. *Apul. de Deo Socrat.* In rebus periculosis tutator, egenis opitulatur. *Id. Florid. n. 16.* Patruus objurgator, et sodalis opitulatur. *Paul. Diac. p. 184. 11. Müll.* Opitulatur Juppiter, et opitulatur dictus est, quasi opis lator.

OPITULATUS, a, um. *V. OPITULOR*
OPITULATUS, us, m. 4. opitulatio. *Fulgent. 3. Mythol. 8.* Ejus opitulatu cuncta germinum adolescit nativitas.

OPITULO, as. *V. voc. seq.*
OPITULOR, āris, ātus sum, ari, dep. 1. (ops et inus, tulo, a quo tetuli, tuli). Etiam *opitulo*, as, a veteribus dictum est. *Liv. Andron. apud Non. p. 475. 11. Merc.* Da mihi hæc opes, quas peto, quas precor, corrige, opitula. — *Opitulatier* per paragogen est apud *Plaut. loc. infra cit.* — *Opitulari* est opem ferre, subvenire, auxiliari, succurrere, *βοηθεω* (It. *ajutare, sovvenire, soccorrere*; Fr. *secourir, porter secours, aider,*

assister; Hisp. *socorer, ayudar*; Germ. *Hülfe leisten, helfen, beistehen*; Angl. *to help, aid, assist, succour, relieve*). — a) Generatim cum Dativo. *Plaut. Curc. 2. 3. 54.* Amicum amico opitulatier. *Id. Mil. glor. 3. 1. 27.* Amanti ire opitulatum. *Cic. 1. Off. 43. 154.* Si subito sit allatum periculum discrimenque patriæ, cui subvenire opitulatierque possit. *Id. 12. Fam. 30.* De sumptu, quem te in rem militarem fecisse dicis, nihil sane possum tibi opitulatier. *Sall. Cat. 34.* Majores vestrum miserit plebis, decretis suis inopie ejus opitulati sunt. *Cic. 4. Fam. 13. circa med.* Qui antea aut obscuris hominibus, aut etiam sotentibus opitulatier poteram. *Id. Rosc. Am. 10. 27.* Hospiti oppresso jam, desperatoque al omnibus, opitulata est. — b) Speciatim in re medica cum præpos. contra. *Plin. 28. Hist. nat. 8. 27. (103).* E dorso medullam adalligatam contra vanas species opitulatier.

OPITULUS, *V. in OPITULATOR.*
OPIMUM vel opion, ū, u. 2. opio, ὀπίον, succus, sive lac ex inciso papaveris scapo profluens: ab ὀπός succus, sive humor. Habet per somnum vim mortiferam, si copiosus sumatur. *Plin. 20. Hist. nat. 18. 76. (199).* Papaveris succus largus densatur, et in pastillas trius in umbra seccatur, non vi suporifera modo, verum, si copiosior hauriatur, etiam mortifera per somnos: opion vocant. *Id. 25. ibid. 10. 81. (130).* Bibitur artemisia ex vino adversus opium.

OPOBALSAMATUM, a, um, particip. ab inusit. *opobalsamo, as, opobalsamu* conditus. *Inscript. apud Tochon, cachets des ocul. p. 56. l. IYNI PHILINI STACTVM OPOBALSAMATVM AD CLARITATEM.* *Alia apud eumd. ibid. p. 61. q. IYLI SYRANI STACTVM OPOBALSAMATVM AD CALIGINEM.* *Alia, quæ est apud Henten. 7249.* apud Theodoni villam, nunc Thionville, in Belgio reperta. *Q. VALERII SENATI STACTVM AD CALIGINES OPOBALSAMATVM.* *Veget. 3. Veterin. 16. 2.* Inunges etiam collyrio opobalsamato, quod suffusionibus prodesse consuevit. *Ita legit Schneiderus; veteres libri opobalsamo. V. OPOPANACATUS.*

OPOBALSAMETUM, i, n. 2. locus, ubi plures sunt arbores opobalsamum ferentes. *Justin. 36. 3. 3.* Silva palmeto et opobalsameto distinguitur.

OPOBALSAMUM, i, n. 2. ὀποβάλσαμον, succus et balsamo manans, qui præfertur omnibus odoribus: ab ὀπός succus et βάλαμον balsamum. *Stat. 3. Silv. 2. 141.* Candida felices sudent opobalsama virgæ. *V. BALSAMUM.* Adde *Martial. 11. 8.; et Juvenal. 2. 41. Pallad. 4. R. R. 9. 3.* Si semina (carduorum) madefeceris per triduum opobalsamo etc. — Hoc in sarcophagis condiebant aliquando cadavera. *Inscript. apud Gruter. 692. 10. MATER AD LUCTVM ET GRMITVM RELICTA CVM LACRIMIS ET OPOBALSAMO VDVVM HOC SE PVLCRO CONDIDIT.*

OPÓCARPÁTHON, i, n. 2. ὀποκάρπαθον, est succus carpathi, quem inter venena enumerat *Plin. 28. Hist. nat. 10. 45. (158).* et 32. *ibid. 9. 34. (97).* *V. CARPATHUM.*

OPÓNE, es, f. 1. ab ὀπός, succus, est compositio ex multarum rerum succis. *Plin. Valerian. 4. 40. extr.* Fit et hæc compositio de punicis, apud Græcos opone dicta, contra marcorem stomachi ac fastidium necessaria.

OPÓPANACÁTUS, a, um, adject. opopanace mixtus. *Veget. 3. Veterin. 16. 6. Schneid.* Præterea inunges collyrio opopanacato et opobalsamato.

OPÓPANAX, acis, m. 3. ὀποπάναξ, succus panacis, seu panacæ herbæ. *Plin. 20. Hist. nat. 24. 100. (264).* Serpylli duum denariorum pondus, opopanacis et mei tantumdem singulorum etc. *Marcell. Empir. in carm. v. 58.* Andrachneni acoronque, opopanaca, pounpholygemque. Hic licenter antepanultima in opopanaca producitur. *Theod. Priscian. 1. 19. ad fin. p. 295. retro ed. Ald.* Addendum laser, addenda et opopanace. ubi opopanace, es, dici videtur, nisi mendum sit pro opopanax.

OPÓRICE, es, f. 1. ὀπόρικη, nomen medicamentum ex fructibus arborum, nempe cotoneis, pu-

niciis, sorbis in musto decoctis: ab ὀπόρικα auctumnus et fructus auctumnales. Fit ad dysentericos, et stomachi vitia, ea ratione, quam tradit *Plin. 24. Hist. nat. 14. 79. (129).*

ÓPORÓTHECA, æ, et oporothece, es, f. 1. conserva di frutta, ὀποροθήκη, locus, ubi fructus auctumnales conduntur: ab ὀπόρικα auctumnus et ἔρχη repositorium. *Varro 1. R. R. 59. 3.* In oporotheca mala manere putant satis commode. *et ibid. 1.* Oporotheas facere. *et ibid. 2.* Poma inferre in oporothece instruendam convivi causa.

OPORTET, tēbat, tēbit, tere, impers. 2. (opus). *Oporteto* pro oporteat quidam leg. in vetere lege Numa Pouupilii apud *Festum p. 174. 23. Müll.*, ubi *Müllerus* legit oportet. — Oportet est idem ac convenit, ratio postulati attingit, opus est, necesse est, δεῖ, χρῆ (It. bisogna, è d'uopo, è necessario, si deve, conviene; Fr. il est nécessaire, il faut, il est juste, raisonnable, convenable; Hisp. es necesario, es justo, razonable, convenible; Germ. es muss, es ist nöthig, billig, zureckdienlich, ersprieslich, es geziemt sich, gebührt sich; Angl. it behoves, it is meet, fit, or proper, it ought, it must needs be). Construitur cum Accusativo et Infinito, cum Participio præter. pass., in quo subauditur Infinitus, cum Coniunctivo, et absolute. — 1.) Impersonal. — a) Universim. *Ennius apud Cic. 2. Tusc. 16. 38.* qui alteri exitum parat, Eum scire oportet, sibi paratum, pestem ut participet parem. *Id. apud Non. p. 490. 12. Merc.* Ted ipsam oportet hoc profiteri et proloqui Advorsum illam mihi. *Cæs. 7. B. G. 33.* Quam doceretur, alio tempore, atque oportuerit, fratrem a fratre renunciatum. *Nepos Thrasyb. 2.* Nihil in bello oportet contemni. *Cic. 1. Orat. 6. 20.* Ex verum cognitione efflorescat et redundet oportet oratio. *Horat. 1. Ep. 2. 49.* valeat possessor oportet, Si comportatis bene rebus cogitat uti. *Cic. Amic. 17. 61.* Nec mediocre telum adferendas existimare oportet benevolentiam civium. *Id. 5. Verr. 75. 174.* Pecunia, quam his oportuit civitatibus pro frumento dari. *et 6. ibid. 17. 37.* Apollinis signum ablatum certe esse non oportuit. *Ter. Andr. 1. 5. 3.* Uorem decretat dare sese mihi hodie: nonne oportuit præscisse me ante? *Id. Heaut. 2. 3. 6.* Non oportuit relictas. h. e. relictas esse ancillas. *Id. Adelp. 2. 2. 6.* Adolescenti iuorem gestum oportuit. *Id. Heaut. 1. 2. 26.* Ut ut erat, mansum tamen oportuit. — b) Minus est quam necesse est. *Cic. 6. Verr. 39. 84.* Tanquam ita fieri non solum oporteret, sed etiam necesse esset. *et 7. ibid. 14. 37.* Ut hæc ipsa ædilitas non, quia necesse fuerit, alicui candidato data, sed quia sic oportuerit, recte collocata esse videatur. — c) Differt etiam a decere, et licere. *Cic. Orat. 22. 74.* Oportere, perfectionem declarat officii, quo et semper utendum est, et omnibus: decere, quasi aptum esse, consentaneumque temporis et personæ. *Id. Balb. 3. 8.* Ait accusator, fecisse Pompejum, quod ei facere non licuerit: quod gravius est, quam si id factum ab eo diceret, quod non oportuisset. Est enim aliquid, quod non oportet, etiam si licet: quidquid vero non licet, certe non oportet. *Id. 3. Parol. 2. 25.* Quidquid non oportet, scelus esse; quidquid non licet, nefas putare debemus. — d) Item ab opus est: nam oportet officium significat, rationem, justam causam; opus est utilitatem, usum et commodum. *Id. 4. Att. 6.* Ego vero, qui, si loquor de republ. quod oportet, insanus; si quod opus est, servus existimor; si taceo, oppressus et captus: quo dolore esse debeo? *et 13. ibid. 25.* Hoc fieri et oportet, et opus est. — e) Neque tamen hæc differentia perpetua est. *Cic. 7. Phil. 1. 3.* Irritari Antonium non oportuit. — f) Interdum refertur ad conjecturam. *Plaut. Pen. 5. 2. 70.* Servum hercle te esse oportet et nequam et malum. conveni credere. — g) Item ad probabilem, aut necessariam rerum consecutionem. *Plaut. Cist. 4. 2. 50.* Nostram hæc rein fabulatur: hanc scire oportet, filia tua ubi sit. *Lucret. 1. 1072.* Omnis enim locus ac spatium, quod inane vocamus, Per medium, per non medium concedat, oportet etc.

Lachmannus concedere debet. *Flor.* 3. 20. in *fin.* Et quod sub gladiatore duce oportuit, sine missione pugnatum est. — h) Cum Dativo. *Plaut. Mil. glor.* 2. 6. 80. Homini servo domitos habere oportet oculos et manus. Ita *Voss. l. 7. de Gramm. c. 36.*, sed frustra; nam plerique alii *hominem servum.* — 2.) Personal. in plur. num. *Ter. Heaut.* 3. 2. 25. Hæc facta ab illo oportebant. h. e. oportebat, illum hæc facere. *Id. Andr.* 3. 2. 1. Quæ assolent, quæque oportent signa esse ad salutem, omnia huic esse video. Utroque loco plerique al. leg. oportet. *Cæcilius apud Priscian.* 8. p. 827. *Putsch.* Ut ea, quæ oportuerint, facta non sint. Hinc *Priscian.* 8. p. 827. et 11. p. 922. *Putsch.* oportet ab eo, quod veteres oportere dicebant, esse opinatur.

OPPOS, i, m. 2. ὄπος, esse laseritii. *Cæli. Aurel.* 3. *Acut.* 8. ad *fin.* Laser, quem Græci opon Cyrenaicum vocant. Græce scribit *Pallad.* 3. R. R. 29. Tunc ὄπον Κυρηναϊκόν, quod Græci sic appellant, in excavata parte suffundunt. *Gloss. Plucid.* ed. A. Maio (in *Class. auct. T. 3. p. 489.*). Et, ni fallor, opus sucus (sic) dicitur.

OPPALLEO et obpalleo, les, lŕi, n. 2. vel OPPALLESKO et obpallesco, lescis, lŕi, lescere, n. 3. (ob et palleo vel pallesco) expallescere. *Prudent.* 1. *pepi arep.* 92. Carnifex stupore oppalluit. *Coripp.* 6. *Joanneid.* 156. subitoque tremens oppalluit ore.

OPPANDO vel obpando, pandis, pansum vel passum, pandere, a. 3. (ob et pando). Part. *Oppansus* et *Oppassus*. — Oppandere est idem quod pandere, vel contra pandere, *stendere, spiegare.* *Grat. Cyneg.* 55. Illa vel ad flatus helices oppande serenæ, Vel caligineo laxanda reponito fumo. *Prudent. Psychom.* 110. de ligno Crucis Christi. Cornibus oppansis, et summa fronte coruscum. *Tertull. Apolog.* 48. a med. Quæ illi dispositioni æternitatis aulai vice oppansa est. *Id. ibid.* 16. Solis sacerdotibus adire licitum, et conspectus ceterorum velo oppasso interdicebatur. *Al. leg. oppanso. Vulgat. interpr. Exod.* 2. 21. Extra velum, quod oppansum est. et *ibid.* 35. 12. Velum, quod ante illud oppanditur. — Hinc *Oppansum* vel *oppassum*, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est operimentum, tegumentum. *Tertull. Anim.* 33. sub *fin.* Certe de oppanso sui corporis erumpit in apertum ad meram et puram et suam lucem. *Al. leg. oppasso.*

OPPANGO vel obpango, pangis, pēgi, pactum, pangere, a. 3. (ob et pango) affigere, conjungere, *attaccare.* *Plaut. Curc.* 1. 1. 60. Ubi saviūm oppegit, fugit. *Festus* p. 281. 8.; et *Paul. Diac.* p. 280. 2. *Müll.* Repagula, quæ ex contrario oppanguntur.

OPPANSUM, i, n. 2. et OPPANSUS, a, um, et OPPASSUS, a, um. V. OPPANDO.

OPPECTO vel obpecto, ctis, ctere, a. 3. (ob et pecto) circum pectere. *Plaut. Pers.* 1. 3. 30. Ut muræna et conger ne calefierent; nam nimio melius oppectuntur frigida. h. e. digitis, quasi pectine, circum carpuntur, et comeduntur.

OPPĒDO vel obpedo, dis, dere, n. 3. (ob et pedo) καταπέδη, contra pedo, crepitem ventris in aliquem emitto. *Horat.* 1. *Sat.* 9. 70. curtis Judæis oppedere. h. e. summa Judæos afficere contumelia; hic enim oppedere est Gr. καταπαρδῆν, ut apud *Aristophan.* *Plut.* 618. τῆς πινίας καταπαρδῆν.

OPPERIOR vel obperior, pēris, pēritus vel pertus sum, pēriti, dep. 4. Part. *Opperiens* et *Opperiendus* sub b. — Part. *Oppertus* affertur a *Priscian.* 10. p. 905. *Putsch.*, nullo tamen auctore laudato. — Ratione habita etymi, *Voss.* in *Etymol.* in voce *Aperio* ducit ab ob et pario (V. A. Maium in *Class. auct. T. 8. p. 408.*), et proprie significare ait, parturienti adsidere, partumque, obstetricis modo, expectare: hinc primum *opperior* absolute sine Accusativo usurpatum fuit, deinde hunc etiam admisit. Recentes vero volunt esse ex ob et inusit. *perior*, unde *experior* et *peritus*. — Ceterum *opperiri* est idem quod expectare, manere, περιμένω (It. *aspettare*; Fr. *attendre*; Hisp. *aguardar*; Germ.

auf Jemanden oder etwas warten, Jemanden erwarten oder etwas abwarten; Angl. to wait or tarvy for, expect). Usurpatur — a) Absolute neutrorum more. *Cic.* 3. *Att.* 10. Aut ibidem opperiar, aut me ad te conferam. *Id.* 10. *ibid.* 3. Ego in Arcano opperior, dum ista cognosco. *Sall. Jug.* 91. Pervenit in locum tumulosum, ibique quam occultissime potest cum omnibus copiis opperitur. *Sic Liv.* 33. 14. in *fin.* Cum iis copiis opperiebantur. — b) Cum Accusativo personæ, aut rei etiam abstractæ. *Ter. Andr.* 3. 2. 42. Abi intro: ibi me opperire. *Virg.* 10. *Æn.* 771. Hostem magnanimum opperiens. *Tac.* 4. *Ann.* 66. Senatus opperiendum imperatorem censuit. — *Nepos Dion.* 5. In Italia classem opperiebatur. *Plaut. Most.* 3. 2. 101. Seni non otium erat, id sum opperitus. *Ter. Phorm.* 3. 2. 29. Unam præterea horam ne oppertus sies. *Liv.* 1. 56. Opperiri tempora sua. *Sil. It.* 5. 85. tempusque ad prælia dextrum Opperiare.

OPPESSŪLATUS vel obpessulatus, a, um, particip. ab inusit. *oppessulo*: chiuso a catenaccio, pessulo clausus, μεροχλαυμένος. *Apul.* 1. *Met.* Januam firmiter oppessulatam pulsare. et 9. *ibid.* Foris diligentissime oppessulata. *Ammian.* 31. 13. a med. Oppessulatas januas perrumpere. Legitur etiam in *Suppositis Amphitr.* *Plaut.* scæna quæ incipit *Dii vestram fidem* 22.

OPPĒTĪTUS vel obpētītus, a, um. V. voc. seq. OPPĒTO vel obpēto, tis, tīvi vel ti, titum, tere, a. 3. (ob et pēto). Part. *Oppetitus* et *Oppetendus* sub a: *Oppetiturus* sub b — Oppetere, quasi contra petere, est adire, obire, subire (It. *incorrere, soggiacere, incontrare*; Fr. *aller contre*; Hisp. *andar contra*; Germ. *entgegengehen*; Angl. *to encounter, go through*). Occurrit — a) Cum Accusativo. *Ennius* apud *Cic.* 2. *Tusc.* 16. 38. auxilium et vestras manus Peto, priusquam oppeto malam pestem mandatam hostili manu. *Plaut. Asin.* 1. 1. 7. Atque illa (uzore) viva vivus ut pestem oppetas. *Phædr.* 3. 16. Oppetere pænas superbiæ. — Præcipue *oppetere mortem, letum* etc. *Ennius* apud *Non.* p. 494. 2. et 507. 18. *Merc.* Senex sum: utinam mortem oppetam, priusquam evenat. *pro* eveniat. *Cic.* 1. *Tusc.* 48. 116. Claræ mortes pro patria oppetite. *Id.* 12. *Phil.* 12. 30. Mors necessitatem habeat fati: aut si ante oppetenda est, oppetatur cum gloria. *Seneca Troad.* 369. Turri de summa cadat, et letum oppetat. *Catull.* 64. 102. Aut mortem opperet Theseus, aut præmia laudis. — b) *Oppetere* absolute, est oppetere mortem, *morire.* *Virg.* 1. *Æn.* 99. Quis ante ora patrum Trojæ sub membris altis Contigit oppetere. *Tac.* 2. *Ann.* 24. Quem vix cohibere amici, quin eodem mari oppeteret. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 3. 4. (14). *de aquis.* Oppetunt non senio, sed fæae. *Macrab.* 3. *Saturn.* 7. Sacratum Halesum facit, quia erat oppetiturus. *Prudent.* 10. *pepi arep.* 65. gloriosa morte oppetere.

OPPEXUS vel obpexus, us, m. 4. verbale ab oppecto. *Apul.* 11. *Met.* Flexu digitorum ornatum atque oppexum crinium regalium fingerent. *la pectinatura.*

OPPĒCO vel obpico, as, are, a. 1. (ob et pico) impeciare, *impegolare, πιασθῶ*, idem quod picu, idest pice illino. *Cato R. R.* 120. In amphoram mustum indito, et corticem oppicato. h. e. corticem suberis amphoræ officio immisum pice oblinito.

OPPĒDĀNEUS, a, um, adject. oppidanus. *Impm. Constantius, et Constans Cod. Theod.* 12. 1. 38. 40. 43. 45. 46. et 47.

OPPĒDĀNI, ōrum, m. plur. 2. V. voc. seq. in *fin.*

OPPĒDĀNUS, a, um, adject. *castellano, municipale, πολιτικὸς*, ad oppidum aliquod pertinens extra urbem Romam: eo modo quo *urbanius* dicitur ad ipsam urbem Romam pertinens. *Cic.* 2. *Orat.* 59. 240. Senex quidam oppidanus. h. e. Tarracinesis. *Id. Brut.* 69. 242. Oppidano quodam et incondito genere dicendi. *Id. Planc.* 12. 30. Veltore quodam in scænicis jure, maximeque oppidano. *Tac.* 14. *Ann.* 17. Oppidana lascivla invicem incensentes. *Id.* 6. *ibid.* 15. Cæ-

sar-L. Cassium, M. Vinicium legit. Vinicio oppidanus genus: Calibus ortus, patre atque avo consularibus, cetera equestri familia erat. *Id.* 4. *Hist.* 18. *extr.* Claudius Labeo oppidano certamine æmulus Civili. — Hinc

Oppidani, ōrum, m. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt cives alicujus oppidi extra urbem Romam, *cittadini, castellani, οι πολιται.* *Cæs.* 2. *B. G.* 33. Milites ex oppido enire jus sit, ne quam noctu oppidani injuriam acciperent. *Sall. Jug.* 60. Oppidanos hortatur, mœnia defendant. *Liv.* 36. 25. Per colloquia principum oppidanos tentabat rex, ut urbem dederent. Adde *Nepot., Flor., Tac., Gell.* etc.

OPPĒDĀTIM, adverb. κατά πόλεις, per oppida. *Sueton. Aug.* 59. Ludos quinquennales pæne oppidatim constituerunt. *Id. Galb.* 18. Quum oppidatim victimæ cæderentur.

OPPĒDO, adverb. *Paul. Diac.* p. 184. 6. *Müll.* de etymo sic scripsit: Oppido, valde, multum. Ortum est et hoc verbum ex sermone inter se confabulantium, quantum quisque frugum faceret, atque multitudo significaretur, sæpe respondebatur. Quantum vel oppido satis esset. Hinc in consuetudinam venit, ut diceretur oppido pro valde, multum. Itaque si qui in aliis rebus eo utuntur, ut puta, si qui dicat, Oppido didici, speculavi, ambulavi, errat, quia nulli eorum subjici potest, vel quod satis est. Hæc *Paul. Diac.*, quocum consentit *Donatus* ad *Ter. Hecyr.* 2. 1. 41. At *Quintil.* 8. 3. 25. interpretatur satis. Ejus verba sunt. *Satis* est vetus: quæso, quid necesse est dicere, *oppido?* quo satis usi paullulum tempore nostro superiores: vereor ut jam nos ferat quisquam. Certe *antigerio*, cujus eadem significatio est, nemo, nisi ambitiosus, utetur. Hæc *Quintil.*; unde discimus, hujus vocis usum, in significatione τῶν *satis*, *Quintiliani* tempore pæne desisse. — Denum *Charis.* quum 2. p. 187. *Putsch.* per vero, *statim* explicat, ipse significationem ignorasse videtur. — Ceterum *oppido* quod *Lindemanno* est pro *firmiter, valde, oppidum* enim significat *firmum* est idem ac valde, multum, admodum, *πολύδι, ut. molto*; Fr. *beau-coup, fort, très*; Hisp. *mucho*; Germ. *staltlich, sehr, bedeutend, gar sehr*; Angl. *much, very much, exceedingly*: *Oppido* est antiquum vocabulum, in familiaris sermone apud Comicos sepe obvium, nunquam ab oratoribus acceptum, sed a *Cicerone* tantum in doctrinarum libris et in epistolis usurpatum: et conjungitur — a) Cum Adjectivis. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 40. Nam benignitas quidem hujus oppido ut adolescentuli est. h. e. admodum. *Sic Liv.* 42. 28. In Fulvii (locum) pontifex (M. Domitius) Enobarbus oppido adolescens sacerdos lectus. *Ter. Heaut.* 4. 2. Ita hæc re in angustum oppido nunc meæ coguntur copiæ. *Id. ibid.* 4. 4. 12. Dic, me hic oppido esse invitam. *Id. Phorm.* 2. 2. 3. Oppido iratus. *Cic.* 2. *Orat.* 64. 259. Minus vetus oppido ridiculum. *Id.* 14. *Fam.* 4. a med. Servirent præterquam oppido pauci. *Id.* 3. *Fin.* 10. 33. Eorum delinutiones paullum oppido inter se differunt. — In hoc lusit *Apulejus* de *Mag.* Lignum a me toto oppido, et quidem oppido quæsitum. — b) Cum Adverbiis. *Plaut. Merc.* 2. 1. 21. Oppido hercle bene velle illi visus sum. *Id. Most.* 1. 2. 55. Illico oppido. *Ter. Adelph.* 3. 2. 24. Oppido oportune te obtulisti mi obviam. — c) Cum Verbis. *Plaut. Aulul.* 3. 1. 5. Totus doleo atque oppido perii. *Id. Amph.* 1. 1. 143. Oppido interii. — d) *Oppido* quam dicitur, sicut sane quam, nimis quam, admodum quam, et magis auget. *Liv.* 39. 47. Pleraque oppido quam parva erant. *Id.* 36. 25. Quia Lamia quum posita est in tumulo, tum regionem maxime Orta spectat oppido quam breve intervallum videtur. Ita ex optimo *Cod. Gollernus*; alii aliter leg. *Vitruv.* 8. 3. circa med. Foniculus oppido quam parvus. *Gell.* 17. 12. Favorinus oppido quam libens in eas materias dicebat. Adde *eum.* 15. 30. et 16. 7. — e) Apud *Comicos* est vero, maxime, in responsionibus. *Plaut. Bacch.* 4. 4. 29. *ms.* Patri aurum omne cum ramento reddidit. *canv.* reddidi-

sti? *MNE.* reddidi. *CHRY.* omne na? *MNE.* oppido. *Ter. Phorm.* 5. 8. 12. estne ita, ut dixi, liberalis? *D.* oppido.

OPPIDULUM, i, n. 2. *deminut.* parvum oppidum, *castelletto, piccola terra, πολιχύν, χωρίον.* *Cic.* 10. *Att.* 7. Nec tamen in acie, sed Melitæ aut alio in loco simili oppidulo futurum puto. Adde *eumd.* 2. *ad Q. fr.* 12. Et *Horat.* 1. *Sat.* 5. 87. Mansuri oppidulo, quod versa dicere non est.

OPPIDUM, i, n. 2. Genit. plur. num. *oppidum* pro *oppidorum* est *Sulpicii* apud *Cic.* 4. *Fam.* 5. Quum uno loco toto oppidum cadavera projecta jaceant. — Ratione habita etymi, *Varro* ait 5. *L. L.* 141. *Müll.* *Oppidum* ab *opi* dictum, quod munitur opis causa, ubi sit, et quod opus est ad vitam gerendam ubi habitent tuto: vel oppida, quod opere muniebant mœnia, quo inunitus essent). Hæc quoque ex vulgatis libris addidit *Forcellinus*, quæ uncis inclusimus: quæ vero sic se habent apud *Müllerum*: Uti haberent tuta oppida quod operis muniebant, mœnia dicta. Quo inunitus esset quod exaggerabant. aggeres dicti. *Cicero* apud *Festum* p. 202. 25. *Müll.* (*V.* tamen *Mülleri* adnotat. ad h. l.) dictum putat ab eo, quod opem det eo confugiens: vel quod, ut ipse addit, ibi homines opes suas conferant. Ex his apparet, quid sint secuti, qui unico *p* scribunt: quibus etiam favet antiquus mos, nullas geminandi consonas. Ea tamen scriptio, quæ *p* geminat, tutior est et multo usitatior. *V. Cellarii Orthogr. rat.* T. 2. p. 1149. n. 16. — Ceterum ¶ 1. Stricto sensu *oppidum* est locus mœnibus conclusus, in quem homines multi habitandi causa conveniunt, πόλις (II. *ciuitas, castello, terra, luogo murato*; Fr. *ville*; Hisp. *ciudad, castillo*; Germ. *d. Stadt*; Angl. *a walled town, burgh*). Usurpatur — a) Generatim a Latinis de aliis urbibus præter Romam dicitur. *Ennius* apud *Priscian.* 9. p. 868. *Putsch.* Deque totandit agros lætos, atque oppida cepit. *Cic.* *ad Pompej. post ep.* 11. l. 8. *ad Att.* Etsi præsidia in oppidis nulla sunt. *Id.* 6. *Verr.* 33. 72. Segesta est oppidum per vetus in Sicilia. *Virg.* 2. *G.* 176. *Ascræumque cano Romana per oppida carinen.* *Sueton.* *Oth.* 1. Urbe (*h. e. Roma*) oppidove ullo. — Interdum peculiari nominati adicitur. *Nepos Cim.* 3. *extr.* In oppido *Citio* est mortuus. et *ibid.* 2. *Oppidum Ampbipolim* constituit. Sic dicimus urbem *Romam, flumen Rhenum*, etc. — b) Speciatim de ipsa quoque Roma, qua cingitur mœnibus, usurpatum legitur. *Varro* 6. *L. L.* 14. *Müll.* *Liberalia dicta*, quod per totum oppidum eo die sedent sacerdotes *Liberi*, etc. *Liv.* 42. 36. Per idem tempus legati ab rege *Perseo* venerunt: eos in oppidum intromitti nun placuit, etc. *Martial.* 10. 30. Vos, quum seve i fugit oppidum *Martis*, etc. *h. e. Romam.* *Nepos Militiæ.* 4. et *Themist.* 2. *extr.* oppidum absolute vocat ipsas Athenas, caput reipublicæ, et *Pelop.* 1. ipsas Thebas, Thebanorum primariam urbem. Hæc autem Græcorum imitatione dicuntur, quibus ævo eodem modo usurpatur. ¶ 2. Latiori sensu *oppidum* Britannii vocant quum silvas impeditas vallo atque fossa munierunt, quo, incursumus hostium vitandæ causa, convenire consueverunt. *Cæs.* 5. *B. G.* 21. ¶ 3. *Oppidum* etiam dictum fuit locus in circo, unde quadrigæ emittebantur, qui et *carceres*: quia prope muros olim fuit. *Nævius* apud *Varron.* 5. *L. L.* 15. 3. *Müll.*; et *Paul. Diac.* p. 184. 5. *Müll.*

OPPIGNÉRATOR vel obpignerator, ôris, m. 3. *pigneratario*, qui pignus pro re, vel pecunia data accipit. *Augustin.* *Ep.* 215. Quum frater noster *Fascius* debito decem et septem solidorum ab oppigneratoribus urgeretur, ut redderet.

OPPIGNÉRO vel obpignero, as, avi, âtum, are, a. 1. (ob et pignero) aliquid pignori dare, *impignare, dare in pegno, ἐνυχαρίζω.*

1.) Proprie. *Cic. Sext.* 51. 110. Libelli pro vino etiam sæpe oppignerabantur. *Martial.* 2. 57. Oppigneravit *Claudii* modo ad mensam *Vix octo nummis annulum, unde cœnaret.*

II.) Translate. *Ter. Heaut.* 4. 5. 46. Num illa oppignerare filiam meam, me invito, potuit? *Seneca* 3. *Benef.* 5. Nemo non deditum se et devotum professus est: et si quod est humilium verbum, quo se oppigneraret, invenit.

OPPILATIO vel obpilatio, ônis, f. 3. obstructio, *ἐμφορaxis*, ut *Oppilatio narium*, apud *Scribon. Compos.* 47.

OPPILATUS vel obpilatus, a, um. *V.* voc. seq.

OPPILO vel obpilo, as, avi, âtum, are, a. 1. Part. *Oppilatus*. — *Oppilare* est occludere, *ἀφροπῶν serrare: a πῖλῶ constipo*; vel quasi pillâ objectâ claudo. *Lucret.* 6. 734. Est quoque uti possit magnus congestus arenæ fluctibus adversis oppilare ostia contra. *Cato R. R.* 100. *Metretam novam amurca colluito, oppilato, agitatoque diu.* Alii omittunt *oppilato*; at *Schneiderus* primus ex *Pontedera* in textum admisit. *Cic.* 2. *Phil.* 9. 21. Scalis tabernæ oppilatis.

OPPLEO vel obpleo, ples, plēvi, plētum, plere, a. 2. (ob et simpl. *inusu.* pleo). Part. *Oppletus* 1. et II.; *Oppletendus* apud *Gran. Lirinian.* edente *Pertz.* p. 31. Nec *opples* sunt bujusmodi cognitionibus chartulæ. — *Opplere* est circumquaque, sive maxime implere, *ἐμπλήρωσω.*

I.) Proprie. *Plaut. Truc.* 2. 6. 42. *Oppletati tritici granaria.* *Id.* *ibid.* v. 41. *Ædes opplere spoliis.* *Varro* 1. *R. R.* 8. 5. Nisi totas vineas oppleris *inuscipulis*, pro *oppleseris*, syncope. *Liv.* 1. 46. *Nives jan omnia oppleverunt.* *Plin.* 9. *Hist. nat.* 6. 5. (15). *Oppletum unda navigium.* *Alter Plin. Paneg.* 22. *Videres referta tecta et laborantia, oppletas undique vias. piene di gente.*

II.) Translate. *Varro* 3. *R. R.* 4. *extr.* *Alienus odor nares opplet.* — Et figurate. *Plaut. Rud.* 4. 1. 14. *Jam meas opplebit aures sua vaniloquitas.* *Id. Pseud.* 2. 1. 14. *Me et omnes meos præda onerabo atque opplebo.* *Cic. post redit. in senat.* 4. 10. *Quorum mentes angustæ, humiles, prævæ, oppletæ tenebris ac sordibus.* *Id. 2. Nat. D.* 24. 63. *Nam vetus hæc opinio Græciam opplevit.*

OPPLETUS vel obpletus, a, um. *V.* voc. præced.

OPPLORO vel obploro, as, are, n. 1. *καταδύρωμαι*, contra ploro, plorando obtundo. *Cic.* 4. *Hærenn.* 52. 65. *Ac vos auribus meis opplorare non desinitis?*

OPPONO vel obpono, pōnis, pōstii, pōsītum, pōnere, a. 3. (ob et pono). Præter. perf. *opposivi* legunt plerique apud *Plaut. Curc.* 2. 3. 77; *V.* infra sub 11. 1. — *Oppostus* per synopen. *Lucret.* 4. 150. *At quum splendida quæ constant, opposta fuerunt.* *Al. leg.* *opposita*. — Part. *Opponens* 11. 2.; *Oppositus* I. a., II. 1. et in fin.; *Oppositorus* I. b. — *Opponere* est contra ponere, ex adverso statuere, obijcere, *ἀντιστημι* (II. *opporre, contrapporre*; Fr. *mettre, placer devant, en face, ou contre*; Hisp. *poner, meter, colocar ante, contra*; Germ. *gegen, vor, an etwas hinsetzen, stellen, legen, halten*; Angl. *to place against, oppose*).

1.) Proprie. — a) Generatim. *Ovid.* 4. *Fast.* 177. *Trojæ spectare ruinas Non tulit: ante oculos opposuitque manus.* *Sic* 3. *ibid.* 45. *Vestæ simulacra feruntur Virginæ oculis opposuisse inanus.* *et* 2. *Met.* 276. *Opposuitque inanus fronti.* *Petron.* *Satyr.* 96. *Alternos opponēbam foramini oculos.* *h. e.* ponebam contra forameo, applicabam foramini. *Horat.* 1. *Sat.* 9. 76. *licet antestari? ego vero Oppono auriculam.* *h. e.* præbeo admovento caput. *Ovid.* *Heroid.* 17. 7. *Nec tibi diversa quamvis e gente venires, Oppositas habuit regia nostra fores. chiuse a te in facia.* — b) Speciatim opponi dicuntur, quæ quisque ad se tuendum et hostes arcendos obijcit. *Cæs.* 3. *B. C.* 39. *Turril ad ipsum introitum portus opponit.* *Cf. Cic. Cæcin.* 8. 21. *Ad unnes introitus armatus homines opponit.* *Id. Cic. Pis.* 33. 81. *Cujus ego imperio non Alpium vallum contra adscensum transgressionemque Gallorum, non Rheni fossam-Germanorum immaniſsimis gentibus obijcio et oppono.* *Liv.* 5. 5.

Munitiones non in urbem modò, sed in Etruriam etiam spectantes, si qua inde auxilia veniant, opposuere. *Id.* 6. 23. *extr.* *Subsidia Camillus firmat, valldamque stationem pro castris opponit.* *Cic.* 2. *Nat. D.* 52. 129. *Gallinæ pullos quum excluderint, ita tuentur, ut et pennis soveant, ne frigore lædantur, et, si est calor a sole, se opponant.* *Cæs.* 3. *B. C.* 30. *Ut ventibus in itinere se opponerent.* et 45. *Huic suos Cæsar equites opposuit.* *Nepos Eumen.* 3. *Perdiccas unum Eumenem opposuerat Europæis adversariis.* *Tac.* 2. *Ann.* 77. *Si quid hostile ingruat, quam justius arma oppositurum, qui Legati auctoritatem et propria mandata acceperit?*

II.) Translate. ¶ 1. Est deponere, vel rectius contra alium provocantem pignus ponere. *Plaut. Curc.* 2. 3. 77. *Pono pallium: ille suum annulum opposuit.* Est qui leg. *oppositus*: quæ positio invenitur etiam in *oppono, compono, depono*, etc. *Id. Pseud.* 1. 1. 85; et *Ter. Phorm.* 4. 3. 56. *Ager oppositus est pignori ob decem minas.* *Sic Seneca* 7. *Benef.* 14. *Rebus meis in securitatem creditoris oppositis.* *h. e.* in pignus depositis. *impegnati*, et *Juvenal.* 11. 17. *Ergo baud difficile est perituram accersere summam Lancibus oppositis.* — Huc pertinet illud *Catulli* 26. 1. *Furi, villula nostra non ad Austri Flatus opposita est, uec ad Favoni; Verum ad millia quindecim et ducentos. O ventum horribilem atque pestilentem! impegnata, ipotocata. Ludit in ambiguo cum prima significatione.* ¶ 2. *Opponere se periculis* et similibus, se exponere, *exporsi.* *Cic. Balb.* 10. 26. *Opponere se periculis pro re publica.* *Liv.* 21. 8. *a med.* *Saguntinis pro nudata mœnibus patria corpora opponentibus.* *Plin.* 17. *Hist. nat.* 28. 47. (262). *Nudatas radices hiberno frigori opponunt.* ¶ 3.

De oppositione, quæ verbis fit, — a) *Opponere* est verbis obijcere, b. e. verbis proponere, ponere ante oculos, vel animum, *mettere innanzi.* *Cic. Quinct.* 14. 47. *Pericula intendantur, formidines opponantur, ut victus et perterritus ipse cedat.* *Id. Sext.* 19. 42. *Eos, qui plurimum possent, opponi omnibus contionibus, falso, sed formidolose tamen, auctores ad perniciem meam.* *Cf. Virg.* 2. *En.* 127. *Prodere voce sus quemquam, aut upponere morti.* — b) Item est interponere, *interporre.* *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 20. 64. *Auctoritas tanta plane me movebat, nisi tu opposuisses non minorem tuam.* *Id.* 5. *Ferr.* 57. 131. *Quum decumani aratoribus ad pactiones faciendas non suam vim, sed tuum scelus ac nomen oppouerent.* — c) De oppositione in disputando. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 42. 131. *Introducebat Carneades, non quo probaret, sed ut opponeret Stoicis, summum bonum esse frui iis rebus etc.* *Id.* 2. *Phil.* 4. 8. *Sed quid opponas tandem, si negem, me unquam istas litteras ad te misisse?* *Liv.* 44. 39. *a med.* *His difficultatibus illud opponitur: Quid si etc? — d) Item est in excusationem afferre, prætexere, *portare in excusa.* *Cic.* 2. *ad Q. fr.* 10. *Opposuiti semel Ciceronis nostri valetudinem: conticui.* *Id.* 3. *Off.* 10. 41. *de Romulo.* Et tamen muri causam opposuit, speciem honestatis neque probabilem, nec sane idoneam. ¶ 4. Refertur etiam ad comparationem, *mettere a confronto.* *Cæs.* 3. *B. C.* 73. *Ne his rebus terrentur, multisque secundis præliis unum adversum, et id mediocre, opponerent.* *Phædr.* 2. *epil.* *Quod si labori favorit Latium meo, Plures babebit, quos opponat Græciæ.* ¶ 5. *Opponi* est etiam adversari, contrarium esse. *Cic.* 2. *Orat.* 83. 339. *His quatuor causis totidem medicinæ opponuntur.* *Id.* 3. *Fin.* 12. 40. *Nunc omni virtuti vitium contrario nomine opponitur.* ¶ 6. *Opponere alicui jusjurandum*, b. e. imponere, adigere. *Paul. Dig.* 37. 14. 6. *extr.* *Remittitur jusjurandum, quod liberto in hoc oppositum est.* ¶ 7. Nonnullis est etiam apponere, imponere medendi causa, *applicare.* *Nigidius* apud *Gell.* 7. 9. *Serpens si memordit, gallina deligit, et opponitur.* *Cato R. R.* 157. *Luxatum si quod est, brassicam tritam opponit: cito sanum faciet.* et *ibid.* in fin. *Deinde pestigini parce brassicam opponito: sanam faciet.* *Al. u-**

bique leg. apponito. — Hinc Part. præter. pass.,
cujus exempla supra retulimus,

Oppositus, a, um, adjective quoque usurpat,
et est contra positus, objectus, *opposto, con-*
trapposto, ut apud Cic. *Fontey.* 1. 3. Propugnaculum istis ipsis nationibus oppositum et
objectum. *Id.* 2. *Off.* 4. 14. Moles oppositæ fluctibus. *Id.* 2. *Divinat.* 6. 17. Luna opposita
soli. *Tubero* apud *Gell.* 6. 4. *de Regulo.* Adversus ictus solis oppositum continebant, atque
intendere in cælum oculos cogebant. *Ovid.* 14.
Met. 147. Oppositamque petens contra Zancleia
saxa, Rhegionem ingreditur. *posta a dirimpetto.*
— Cum infinito. *Lucan.* 1. 463. Et vos crinigeros
bellis arcere Caycos Oppositi. — Hinc

Oppositum, i, n. 2. absolute, substantivorum
more. *Gell.* 16. 8. *a med.* Omnia quæ disjunctur,
pugnautia esse inter sese oportet, eorumque
opposita (*ἀντιθέμενα* Græci dicunt) ea quoque ipsa
inter sese adversa esse. *et mox.* Sic uti hoc est,
in quo quæ opposita, non sunt contraria: aut
curris, aut ambulans, aut stas; nam ipsa quidem
inter sese adversa sunt, sed opposita eorum non
pugnant: non ambulare enim, et non stare, et
non currere contraria inter sese uon sunt.
Opposita hoc loco sunt, quæ in scholis dicunt
contradictoria.

OPPORTO vel *oportio*, as, are, a. 1. contra
portare. Vox a *Lexico* expungenda; occurrit enim
tantum in *Not. Tir.* p. 11.

OPPORTUNĒ vel *obportune*, adverb. Comp.
Opportunus et *Sup. Opportunissime.* — *Opportune*
est idem ac *commode*, loco et tempore, *opportune*
amente, a tempo e luogo, εὐκαιρος. *Ter.*
Adelph. 1. 2. 1. et 2. 4. 2. *Ehem,* opportune:
te ipsum quaerito. *Id.* *Andr.* 2. 2. 8. Ambo oportune:
vos volo. *Cic.* 1. *Nat. D.* 7. 16. Atqui mihi
quoque videor venisse oportune. *Id.* 1. *Fam.*
9. *ante med.* Accidere opportunius nihil potest.
Cæs. 3. *B. C.* 101. Nunciis opportunissime
alatis. *Liv.* 32. 18. Anticyra ad id opportunissime
sita visa est *V.* et *voc.* seq. sub 2.

OPPORTUNITAS, atis, f. 3. (opportuus). ¶ 1.
Generatim est *commoditas*, apta ratio loci, temporis
et personarum, *opportunitas, εὐκαιρία.* *Cic.*
3. *Fin.* 14. 45. Et quemadmodum opportunitas
(sic enim appellemus *εὐκαιρίαν*) non lit
major productione temporis. *Sall. Jug.* 6. *Opportunitas*
ætatis. *Cæs.* 3. *B. G.* 19. loci. — *Cic.*
1. *Legg.* 9. 27. Omitto opportunitates habilitatesque
reliqui corporis. *h. e.* aptitudines, ut interpretatus
est *Forcellinus*, qui hunc locum singulari paragrapho
distinxit. *Id.* 1. *Nat. D.* 33. 92. Considerantes, quæ
sit utilitas quæque opportunitas in homine membrorum.
— Pro facilitate. *Plin.* 1. *Ep.* 24. Tranquilli stomachum
multa sollicitant, vicinitas urbis, opportunitas viæ.
¶ 2. Specialim est tempus opportunum; hinc
opportunitate venire, *venire a tempo.* *Plaut.*
Epid. 2. 2. 19. Optima opportunitate ambo autem
venistis. *Cf. Cic.* 1. *Off.* 40. 142. Scientia opportunitatis
idoneorum ad agendum temporum. — *Opportunitas*
veluti dea habetur apud *Plaut.* *Pseud.* 2. 3. 3. Nam ipsa mihi
Opportunitas non potuit opportunius advenire, quam
hecce allata est mihi oportune epistola. ¶ 3. Concreto,
uti ajunt, sensu est utilitas. *Cic. Amic.* 6. 22. Tales
igitur inter viros amicitia tantas opportunitates
habet. *Cæs.* 3. *B. G.* 17. *extr.* Nisi equo loco,
aut opportunitate aliqua data, legato dimicandum
non existimabat.

OPPORTUNUS vel *obportunus*, a, um, adject.
Comp. *Opportunior* 1. et 4.; *Sup. Opportunissimus* 1. —
Opportunus (ex *ob* et *portus*, quasi ob, seu ante
portum situs, ut proprie de loco dicitur, inquit
Voss in *Etymol.*, in quo navigantes portum in
propinquo habent) est idoneus, *commodus*, pro
desiderio et in tempore obtinens, *εὐκαιρος, εὐ-*
καιρος (It. *opportuno, comodo, proprio, a proposito;*
Fr. *commode, avantageux, favorable, opportun;*
Hisp. *comodo, conveniente, oportuno;* Gerin.
bequem, gelegen, günstig, passend; Angl. *com-*
modious, fit, convenient, suitable, proper, season-
able, opportune). ¶ 1. Generatim. *Cic.* 1. *Off.* 40.
142. Tempus actionis

opportunum, Græce *εὐκαιρία*, Latine appellatur
occasio. *Id. Rosc. Am.* 24. 68. Locus opportunus
captus est ad eam rem. *Tac.* 4. *Ann.* 24. Locorum
opportuna permuniuit. *Cic.* 7. *Fam.* 7. Imperatorem
liberalissimum, ætatem opportunissimam, commendationem
certe singularem habes. et 10. *ibid.* 16. Nihil ne tempore
quidem ipso opportunius accidere vidi, quam tuas
litteras. *Sall.* in *epist. Mithr. ad Arsac. sub init.*
Tibi perpetua pace frui liceret, nisi hostes opportuni
et scelestissimi. *h. e.* qui quasi ante portum sunt,
i. e. vicini et prope instantes inpetuntur
quæ micantes. ¶ 2. Specialim aliquando ponitur
pro utili, utile, *giuevole.* *Cic. Amic.* 6. 22. Ceteræ
res, quæ expetuntur, opportune sunt singulæ
rebus fere singulis: amicitia res plurimas
continet; quoque te veriter, præsto est. ¶ 3. Item
pro apto, idoneo. *Ter. Eun.* 5. 9. 47. Ad omnia
hec magis opportunus, nec magis ex usu tuo, nemo
est. *Lucret.* 6. 317. Opportuna fuit si forte et idonea
flammi. ¶ 4. Item in malam partem, pro obnoxio,
exposito, *esposto, soggetto.* *Liv.* 6. 24. Romanus
cedentem hostem effuse sequendo, in locum iniquum
pertractus, opportunus huic eruptioni fuit. Adde
eumd. 1. 54. *ad fin.* *Cels.* 2. 10. *a med.*; et *Plin.* 9. *Hist. nat.*
31. 51. (98). Opportunus injuriæ. *Liv.* 7. 23. Perculso
pavore rata, simul opportunoeris, quod intenti
tum maxime operi essent. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 7. 12.
(68); et *Cels.* 1. 5. *ad fin.* Opportuniora morbis
corpora. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 22. 31. (172).
Structura rimis opportuna. *Liv.* 25. 30. Opportuna
loca dividenda præfectis esse.

OPPOSITĒ vel *obposite*, adverb. ex *opposito, oppositamento,*
in *opposizione, ἀντιθέμενος.* *Boeth. Analytic. prior.*
2. 8. p. 509. Differt autem *opposite*, aut contrarie
convertere conclusionem.

OPPOSITIO vel *obpositio, ðnis, f. 3. oppositio,*
ἀντίθεσις, actus opponendi, *oppositus.* *Cic.* 1. *Invent.*
28: 42. Disparatum est id, quod ab aliqua re
per oppositionem negationis separatur, hoc modo:
sapere, non sapere. *Gell.* 6. 1. Quid fortitudo
intelligi posset, nisi ex ignavie oppositione?

OPPOSITUM vel *obpositum, i, n. 2. et*
OPPOSITUS vel *obpositus, a, um. V. OP-*
OPONO.

OPPOSITUS vel *obpositus, us, in. 4. ¶ 1.
Generatim est *oppositio, opponimento, oppositio.*
Cic. Marcell. 10. 32. Non modo excubias et
custodias, sed etiam laterum nostrorum oppositus
et corporum pollicemur. *Sil. It.* 10. 242. dum
consternata moratur Argina, et oppositu membrorum
sistere certat. ¶ 2. Specialim est subjectus,
interpositio. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 71. 73. (181).
Oppositu globi noctem afferente. *Gell.* 4. 5. Inferior
locus, quem sol oppositu ædium nunquam
illustraret. ¶ 3. Item actus, quo quid in oratione
allatum est contra, *contrapositione.* *Gell.* 14. 5.
ad fin. Quin ille paulisper oppositu horum
vocalorum commotus reticisset.*

OPPRESSIO vel *obpressio, ðnis, f. 3. actus*
opprimendi, *pressione.*

I.) Proprie. *Viruv.* 10. 3. 3. *Schneid.* Oneris
oppressio. Ita legit etiam *Schneiderus*, quamquam
in eadem paragrapho simplex *pressio pluries*
occurrit. Certior est lectio apud *Ciel. Aurel.*
4. *Tard.* 3. n. 26. Tum quum omnis fuerit
folliculus complicatione vacuatus, sive oppressione
manus relusus quo medicamina pervenisse sentiemus,
erit etc. *Capell.* 1. p. 20. Despuens (mare
ad litus) divitias oppressione præstitas. *h. e.*
naves opprimendo. *Theod. Priscian.* 4. p. 316.
bis retro ed. Ald. Necessarium materix tenduntur
et oppressionem ventis perurguntur.

II.) Translate. *Ter. Adelph.* 2. 2. 29. Hoc
cine incipere. Eschinum, per oppressionem ut
hanc mihi eripere postulet? *cogliendomi* ille
strette. Supra dixerat v. 20. O scelera! illud vide,
ut in ipso articulo oppresit! *Cic. Dom.* 3. 5.
Obsessio temporum, occupatio fori, oppressio curiæ.
h. e. subita invasio. *Id.* 3. *Off.* 21. 83. Probat
legum et libertatis interitum, earumque

oppressionem tetram et detestabilem, gloriosam
putat. *oppressione.*

OPPRESSIUNCULA vel *obpressiuacula, æ, f. 1.*
deminut. parva oppressio, *compressioncella.*
Plaut. Pseud. 1. 4. 65. Teneris labellia molles
morsiuiculæ, papillarum horridularum *oppressiuncule.*

OPPRESSOR vel *obpressor, ðris, m. 3. oppressore,*
qui opprimat. *Brutus* ad *Cic.* 1. *ad Brut.* 16. circa *med.* Ut vindices et oppressores
dominationis salvi siat.

OPPRESSUS vel *obpressus, a, um. V. OP-
PRIMO.*

OPPRESSUS vel *obpressus, us, m. 4. pressio,*
oppressio In Ablat. sing. *Lucret.* 1. 851. Nam
quid in oppressu valido durabit eorum? *Sidon.*
9. *Ep.* 11. *ad fin.* Si savei montis oppressu fontium
conditorum vena celetur.

OPPRIMO vel *obprimo, primis, pressi, pressum,*
primere, a. 3. (*ob* et *premo*). Part. *Oppressus*
II. 3. et 4.; *Opprimendus* I. 1. et II. 4. —
Opprimere est idem quod *primere*, contra aut valde
primere, comprimere, καταπίεω (It. *primere, calcare,*
comprimere, opprimere; Fr. *presser, comprimer;*
Hisp. *comprimir, apretar, oprimir, estrechar;*
Gerin. *herab-oder niederdrücken, zubrücken, zuhalten;*
Angl. *to press, press or bear down, press strongly or against, oppress*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Cato R. R.* 16.
Taleam demittit opprimitoque pede. *Lucan.* 3. 678.
et vulnera læva Oppressere manu. *Ovid.* 3. *Art. am.* 721. Vidit ut oppressam, vestigia
corporis, herbam calcata. Sic *Martial.* 14. 159.
Oppressa pluma. scil. calcata, seu lecti. *Cic.*
Cluent. 40. 110. Quid Rostra jaudium vacua locumque
illum a tribunicia voce desertum oppresserat. *h. e.*
calcaverat, occupaverat, pede presserat. *Id.* 2. *Divinat.*
23. 51. Quomodo potuit terra oppressus vivere?
Cf. Virg. 1. *Æn.* 133. Fluctibus oppressos Troas
cælique ruina. *Gell.* 10. 6. Majore copia populi
oppressa. *stretta dalla calca.* *Seneca Herc. Fur.* 52. Vincit
et oppressus cætenis. — Sic pro *comprimere, claudere,*
chiudere. *Plaut. Asin.* 3. 2. 40.; et *Ter. Phorm.* 5. 7. 97.
Os opprime taci. et *Ovid.* 3. *Met.* 295. voluit
deus ora loquentis Opprimere: exierat vox jam
properata per auras. *Val. Max.* 2. 6. n. 8. Filiarum
manus ad supremum opprimendorum oculorum
officium advocavit. ¶ 2. Latiore, vel prægnanti,
uti ajunt, significatione, est obruere, opprimendo
obterere, suffocare, *stiacciare, soffocare.* *Cic.* 2. *Divinat.*
8. 20. Qui (*Dejotarus*) nisi revertisset, in eo
conclavi ei cubandum fuisset, quod proxima nocte
corruit. Ruina igitur oppressus esset. *Plin.* 33. *Hist. nat.*
4. 21. (70). Sidant rima subito et opprimunt
operatos. *Tac.* 6. *Ann.* 50. *extr.* Opprimere searum
injecta multæ vestis suffocare. *Ennius* apud *Cic.* 2. *Orat.*
54. 222. Flamman ure in ardente opprimere. *chiudere*
et *suffocare.* et *Liv.* 29. 31. Orientem ignem opprimere.
¶ 3. Hinc latissimo sensu est etiam sternere. *Sueton.*
Ver. 41. Quum annotasset insculptum monumento,
militem Gallum ab equite Romano oppressum irahi
crinibus. *Val. Flacc.* 3. 24. Oppressit jaculo
redeuntem ad frena Leonem.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro *comproscere,*
continere, culibere, reprimere, atque adeo tegere,
obruere, occultare, *frénare, reprimere, nascondere,*
sopprimere. *Sall. Jug.* 75. Bomilcare aliiisque
multis, quos socius insidiarum cognoverat, interfectis,
irram oppresserat, ne qua ex eo negotio seditio
oriretur. *Seneca Consol. ad Helv.* 16. *nat.* Optimum
inter pietatem et rationem temperamentum est et
sentire desiderium ut opprimere. *Cic.* 2. *Tusc.* 14. 33.
Dolorem opprimi dico patientia. *Liv.* 23. 22. *ad fin.*
Ita ejus rei oppressa mentio est. et 38. 50. Oppressit
mentionem memoriamque contentiois hujus majus certamen
ortum. *Seneca Troad.* 517. Opprimere questus. *h. e.*
continere. *Nepos Alcib.* 3. Ne qua repentina vis in
civitate existeret, quæ libertatem opprimeret populi.
Id. Dion. 6. *in fin.* Invidiam non lenire obsequio,
sed acerbitate opp-

primere studuit. *Justin.* 12. 13. 10. Re vera insidie fuerunt, quarum infamiam successorum potentia oppressit. *Cic. 4. Acad.* (2. pr.) 11. 36. Notum iis esse debuit insigne veri: quo obscuro et oppresso, quod tandem sibi verum videbuntur attingere? *Id. Rosc. Am.* 41. 121. Est quiddam, quod occultatur; quod quo studiosius ab ipsis opprimitur et absconditur, eo magis eminet et apparet. — Hinc *litteræ oppressæ* in loquendo, quum eorum sonus obscure profertur. *Cic. 1. Off.* 37. 133. Sonus erat dulcis: litteræ neque expressæ, neque oppressæ, ne aut obscurum esset, aut putidum. *borbottate.* ¶ 2. Item pro gravare, affligere, frangere, fere semper passive: ad rem *Cic. Rosc. Am.* 4. 10. Opprimi me onere officii malo, quam etc. *Id. post redit. in senat.* 7. 18. Senatus oppressus et afflictus. *Id. 6. Ferr.* 50. 111. Operi oppressisque contumeliis. et 3. *ibid.* 7. 20. Criminibus et testibus obrutus atque oppressus. *Id. Cluent.* 10. 30. Innocens oppressus et circumventus iudicio. *Auct. B. G.* 8. 5. Oppressi Carnutes hiemis difficultate, terrore periculi. *Liv.* 24. 33. Oppressus metu. *Cæs.* 4. *B. G.* 15. Timore, lassitudine, et vi luminis oppressi perierunt. *Nepos Thrasyl.* 1. Patriam a tyranni oppressam et servitute in libertatem vindicare. *Id. ibid.*; et *Cic. Dom.* 51. 131. Servitute oppressas Athenas tenere. *Cic. 9. Fam.* 14. Oppressus totius corporis doloribus. *Id. 4. Fam.* 6. Opprimor interdum, et vi resisto dolori, quod ex me solatia deficiunt, quæ etc. *Gell.* 17. 10. Oppressus morbo. *Cic. 2. Cat.* 4. 8.; et *Sall. Cat.* 41. ære alieno. *Cic. 2. Cat.* 2. 4. invidia. *Sic Quintil.* 7. 2. 30. Opprimere aliquem invidia. ¶ 3. Item est arripere, in tempore capere, atque adeo occupare, deprehendere, subito invadere, *afferrare, cogiere, sorprendere.* *Plaut. Asin.* 2. 2. 15. Si mecum occasionem opprimere hanc, quæ obvenit, studet. *togliere, attrappare l'occasione.* *Ter. Andr.* 1. 3. *in fin.* Conveniam Pamphilum, ne de hac re pater imprudentem opprimat. *colga, sorprenda.* *Id. ibid.* 1. 2. 10. Id voluit, nos interea occitantes opprimi. *Id. Adelph.* 2. 2. 20. O scelera! illud vide, ut in ipso articulo oppressit! *Plaut. Cas.* 5. 2. 15. Forem obdo, ne senex me opprimat. *Liv.* 26. 12. Rhegium eo cursu contendit, ut prope repentino adventu incautos opprimeret. *Cæs.* 4. *B. G.* 4. Inscios inopinantesque Menapios opprimerent. *Auct. B. Alex.* 75. Cæsar ueque opinans imparatusque oppressus. et *ibid.* 45. Parabant se Vatiniani repente oppressi. *Cæs.* 7. *B. G.* 46. Tanta fuit in capiendis castris celeritas, ut rex subito in tabernaculo oppressus vi se eriperet. *Sueton. Aug.* 16. Oppressus ex improvise a præfectis Pompei, uno demum navigio ægerrime effugit. *Justin.* 2. 8. 1. Matronas Atheniensem in Eleusinis sacris noctu oppressuri naves conscendunt. *Cic. Rabir. Post.* 10. 27. Qui quum a Mithridate Mytilenis oppressus esset, crudelitatem regis in togatos vestitus mutatione vitavit. *Id.* 15. *Att.* 1. Quum hominem temperantem tantus improvise morbus oppresserit. Cf. *eumd.* 5. *Ferr.* 91. 213. Antonium, quum multa contra sociorum salutem et faceret et cogitaret, in mediis ejus injuriis et cupiditatibus mors oppressit. *Id. Senect.* 14. 49. Quoties illum lux noctu aliquid describere ingressum, quoties nox oppressit, quum mane cæpisset! *Auct. B. G.* 8. 14. Oppressi luce copias instrunt. ¶ 4. Item subigere, vincere, domare, subvertere, ita ut surgere amplius et restituere se quis nequeat: qua significatione usurpatur — a) Sæpissime in re militari. *Cic. Fonte.* 12. 26. Nationem Allobrogum armis conficere atque opprimere. *Id. Mur.* 15. 32. Mithridatem Murena repressum magna ex parte, non oppressum reliquit. et *ibid.* 14. 31. Quam laudem ille, Africa oppressa, cognomine ipso præ se ferebat. *Id. Dom.* 10. 26. Oppressa captique res publica. *Nepos Themist.* 8. Quod societatem cum re Persarum ad Græciam opprimendam fecisset, perge *opprimere e soggiogare.* *Id. Datam.* 9. Postquam hello eum opprimi non posse animadvertit, insidiis interficere studuit. *Vellej.* 2. 118. 2. Arminius hæud imprudenter speculatus,

neminem celerius opprimi, quam qui nihil timeret. *Cic. 10. Fam.* 20. Qui reliquias hujus belli opprimeret, eum totius belli confectorem fore. *Liv.* 30. 9. Oppressurus navalia castra. — b) In re judiciali et politica. *Cic. Quintil.* 2. 7. Iniquo iudicio opprimere aliquem. *Liv.* 1. 51. Quia pro imperio palam interfici non poterat, oblato falso crimine insontem oppressit. Cf. *Justin.* 3. 1. 6. Rem prodit Artaxerxi, ut pater ejus occisus sit, ut frater falsa parricidii suspitione oppressus, ut denique etc. *Nepos Datam.* 5. Quo facto cuncti ad eum opprimendum consenserant. *a rovinario.* — c) Huc referri possunt et illa *Cic. Divin. in Q. Cæcil.* 14. 44. Numquam me ille opprimet consilio, numquam me ullo artificio pervertet. *mi sopraffara.* *Id. Rosc. Am.* 13. 36. Hominum perniciosam atque intolerandam potentiam extinguere atque opprimere. *Justin.* 12. 1. 8. Quem motum contractis militibus in ipso ortu oppressit. *Sueton. Tib.* 65. Oppressa conjuratio. *soppressa colla forza.* *Cic. Amic.* 21. 78. Danda opera est, ne qua anticum dissidia liant: sin tale aliquid evenierit, ut extinctæ potius amicitie, quam oppressæ esse videantur. *distrutte per forza.* ¶ 5. Item e medio tollere, necare. *Phædr.* 5. 3. Calvi monerit musca nudatum caput. Quem opprimere captus, aiapam sibi dedit gravem. *Sueton. Claud.* 37. Confestimque is pro deprehensio ad pœnam raptus est. Pari modo oppressum ferunt App. Silanum. *Id. Tit.* 6. Suspectissimum quemque sibi hæud cunctanter oppressit. ¶ 6. De eo, qui precibus onerando et obtundendo pervicit, et quod volebat, extorsit. *Plaut. Mil. glor.* 4. 5. 9. Nam si posset ullo modo impetrari, ut abiret, ne te abduceret, operam dedi: verum oppressit.

OPPROBRAMENTUM vel obprobramentum, i, n. 2. idem atque opprobrium. *Plaut. Merc.* 2. 3. 87. Quam opprobrium, atque flagitium muliere inferri domo.

OPPROBRATIO vel obprobratio, ōnis, f. 3. *ὀνειδισμός*, actus opprobriandi. *Gell.* 12. 12. Tum Cicero inopinata approbatione permotus, *esprobazione, rinfacciamento.* et 2. 7. Sine approbatione acerba reprehensionis.

OPPROBRATOR, ōris, m. 3. qui approbrat, qui exprobrat, ceusor. *Apud de Mag.* Ita et tibi umbra ignobilitatis approbratori obstitit, et ego nunquam studii malefacta ejusdam cognoscere. *Oudendorp. leg. a probatore;* alii aliter; cl. *Qui cherat. legit approbratori,* quod probandum videtur.

OPPROBRATUS vel obprobratus, a, um. *V. OPPOBRATO.*

OPPROBRIOSUS vel obprobriosus, a, um, adject. *obprobrioso,* opprobrii plenus. *Imp. Justinus Cod.* 1. 3. 41. Absurdum clericis est, imroo etiam opprobriosum.

OPPROBRIUM vel obprobrium, ii, n. 2. (ob et probrum) probrum, infamia, dedecus. *ὄνειδος* (It. *obprobrio, disonore, infamia, vituperio;* Fr. *opprobre, deshonneur, honte, infamie;* Hisp. *oprobrio, ignominia, afrenta, deshonra;* Gerin. *die schimpfliche Forwurfs, Schimpf, die Beschimpfung;* Angl. *a disgrace, scandal, dishonour, infamy*).

1.) Proprie. *Horat.* 1. *Ep.* 9. 10. majoris fugiens opprobria culpæ. *Nepos Con.* 3. *sub fin.* Vereor, ne civitati meæ sit opprobrium, si etc. *Ovid.* 2. *Trist.* 445. Nec fuit opprobrio celebrare Lycerida Gallo. *Quintil.* 3. 7. 19. Et turpitudinis generis opprobrio multis fuit, et quosdam claritas ipsa notiores circa vitia et invidios magis fecit. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 26. 66. (249). Dedecus habetur opprobriumque meritum, falcem ab illa voluere in vite deprehendi.

II.) Translate. ¶ 1. Est convicium, exprobratio, *villania, rinfacciamento.* *Horat.* 2. *Ep.* 1. 146. Versibus alternis opprobria rustica fudit. *Id.* 1. *ibid.* 16. 38. Morderi opprobriis falsis. *Ovid.* 1. *Mel.* 758. pudet hæc opprobria nobis Et dici potuisse, et non potuisse referri. *Sueton. Aug.* 53. Domini appellationem, ut maledictum et opprobrium, semper exhorruit. et *ibid.* 7. Pro opprobrio obficere alicui nomen suum. *Quintil. Declam.*

15. 2. Maledictis opprobriisque vulgi pulsari. et *Declam.* 19. 1. Facile prorumpere in opprobria. *Inscript.* apud *Henzen.* 6086. si quis in opprobrium alter alterius dixerit, si multa esto his xii. n. si quis quinquenniali inter septuages opprobrium aut quid contumeliose dixerit, si multa esto hs. xx. n. ¶ 2. Abstractum pro concreto, uti ajunt, dicitur de homine, qui opprobrio est. *Catull.* 28. 14. At vobis mala multa dii deæque Dent, opprobria Romuli Remique. *Tac.* 3. *Ann.* 66. Opprobrium majorum Mamerceus.

OPPROBRO vel obprobrio, as, avi, ōtum, are, a. 1. (ob et probrum). Part. *Opprobratus.* — Opprobriare est opprobrii dare, obficere, *rinfacciare, villaneggiare, esprobare, ονειδίζει.* *Paul. Diac.* p. 187. 9. *Müll.* Opprobriare probrum obficere. *Plaut. Most.* 1. 3. 143. Egone id esprobrem, qui mihi meti cupio id approbrari? *Id. Truc.* 2. 2. 25. Rus tu mihi opprobrius? *Gell.* 17. 1. *in fin.* Ut approbraret adversarius. *Id.* 3. 5. *in lemmate.* Mollitia cuidam approbrata acerbè simul et festivit.

OPPEGNATIO vel obpugnatio, ōnis, f. 3. actus oppugnandi, *oppugnazione, attacco, assalto, κολλορκησις.*

1.) Proprie. *Cic. 1. Orat.* 48. 210. De signorum collationibus, de oppidorum oppugnationibus. *Liv.* 4. 29. Non sequitur oppugnatio est, quam pugna fuerat. *Cæs.* 5. *B. G.* 36. Oppugnationem sustinere. *Cic. Cat.* 9. 20. inferre. et *ibid.* propulsare. *Tac.* 13. *Ann.* 41. incipere. et 15. *ibid.* 16. relinquere. *Sall. Jug.* 27. *in fin.* Ab oppugnatione desistere.

II.) Translate de accusatione et insectatione forensi. *Cic. Fatin.* 2. 5. Veterem meum anicum defendendum, quum in hac civitate oppugnatio soleat, qua tu nunc uteris, nonnumquam, defensio nunquam vituperari. Adde *eumd.* 2. *ad Q. fr.* 8.

OPPEGNATOR vel obpugnator, ōnis, m. 3. qui oppugnat, *oppugnatore, assaltore, κολλορκησις.*

1.) Proprie. *Cic. 12. Phil.* 3. 8. Hostis et oppugnator patriæ Antonius. *Tac.* 3. *Hist.* 71. Ignem tectis oppugnatores iniecerunt.

II.) Figure. *Cic. Planc.* 31. 76. Meæ salutis non modo non oppugnator, sed etiam defensor fuit.

OPPEGNATORIVS vel obpugnatorius, a, um, adject. ad oppugnationem pertinens. *Vitruv.* 10. 22. Hostes cumparant res oppugnatorias. Adde *eumd.* *ibid.* 19.

OPPEGNATRIX vel obpugnatrix icis, f. 3. quæ oppugnat. *Augustin.* *Serm.* 30. Hæc est enim salus animarum, dissipatrix vitiorum, restauratrix virtutum, oppugnatrix dæmonum.

OPPEGNATUS vel obpugnatus, a, um. *V. voc. seq.*

OPPUGNO vel obpugno, as, avi, ōtum, are, a. 1. Part. *Oppugnans, Oppugnaturus* et *Oppugnandus* sub *A. I.*; *Oppugnatus* sub *A. I. et II.* — Oppugnare duo diversa significat, prout est *A)* A verbo *pugno*, as; vel *B)* A nomine *pugnus*, i.

A) Oppugnare, ex ob et verbo *pugno*, est contra pugnare, armis aggredi, oppugnationem inferre: cui contrarium est *propugnare*, ut apud *Gell.* 9. 1. Oppidum a Metello oppugnari: contra ab oppidanis desperare et muris propugnari. Gr. *πολιορκείω, πολεμῶ* (It. *assalire, attaccare, combattere, oppugnare;* Fr. *combattre, attaquer, assaillir, assiéger;* Hisp. *combatir, atacar, sitiir;* Gerin. *angreifen, bekämpfen, belagern, bestürmen;* Angl. *to fight against, assai, attack, assault, combat, engage, try to take by force, stoum*).

1.) Proprie. *Cic. 2. Fam.* 10. Ibi quintum et vigesimum jam diem aggeribus, vinis, turribus oppugnabam oppidum munitissimum Pindenisum, tantis operibus tantoque negotio, ut etc. *Id. pro leg. Manil.* 8. 20. Urbe obsessa et oppugnata vehementissime. *Id. Harusp. resp.* 4. 6. Carthaginem a multis imperatoribus obsessam, oppugnatam, labefactam, pæne captam aliquan-

do, solus evertit. *Cæs. 7. B. G. 41.* Summis copiis oppugnata castra. *Sic Id. 6. ibid. 41.* Germani castra oppugnati. et 5. *ibid. 21.* Oppugnare locum. et 2. *ibid. 6.* magno impetu oppidum. et 1. *ibid. 44.* Omnes Galliae civitates ad se oppugnandum venisse, ac contra se castra habuisse. *Justin. 9. 5. 4.* Sive adjuvandum ea manu rex oppugnante aliquo foret. *Tac. 3. Hist. 30.* Magna pars Italiae stato in eosdem dies mercatu congregata: quod defensoribus auxilium ob multitudinem, oppugnantibus incitamentum ob praedam, erat. *Liv. 2. 11.* Consitiis ab oppugnanda urbe ad obsidendam versis. *Propert. 3. 9. 13.* Ausa ferox ab equo contra oppugnare sagittis Meotis Danaum Penthesilea ratus. *Gell. 6. 3.* Serpens ballistis et catapultis die oppugnatus.

II.) Translate. ¶ 1. Saepe transfertur ad civilem et forensis insectationem, accusationes, inimicitias, persequitare, accusare, travagliare, far guerra, impugnare. *Cic. 5. Fam. 2. a med.* Quare ego non oppugnavi fratrem tuum, sed fratri tuo repugnavi. *Id. Quint. 12. 40.* t. redam hoc, Sex. Nævium, cuius caput oppugnet, ejus auribus peperisse. *Sall. Cal. 49.* Piso oppugnatus in judicio repetundarum. *Metell. ad Cic. 5. Fam. 1.* Metellum fratrem ob dictum capite et fortunis per te oppugnatum iri. *Id. 1. ibid. 1.* Regis legatus aperte pecunia nos oppugnat. *Id. 2. Orat. 38. 161.* Carneades nullam unquam in illis suis disputationibus rem defendit, quam non probavit: nullam oppugnavit, quam non evertit. *Id. Orat. 66. 223.* Clandestinis consiliis oppugnare aliquem. *Id. Cæcin. 24. 67.* verbis æquitatem. *impugnare, far contro. Plaut. Most. 3. 1. 154.* Oppugnare consilia alicujus. *tentar di rompere i disegni, frastornare, impedire. et Bacch. 5. 2. 52.* delictum aliquod. *persequitare. Propert. 2. 12. 45.* Roma propriis circum oppugnata triumphis. ¶ 2. Est etiam idem ac repugno, resisto. *Coripp. 4 Joanneid. 468.* sonipes celer æquore toto Oppugnat frenis.

B) Oppugnare, ex ob et nomine pugnis, est pugno tundere. *Plaut. Cas. 2. 6. 59.* Malo, Chalino, tibi cavendum censeo. *cha.* temperi postquam oppugnatum est os.

OPPUTO vel obputo, as, are, 1. 1. (ob et puto) tagliare, potare, idem quod puto, h. e. arborum ramos cædo. *Plin. 17. Hist. nat. 21. 35. (156).* Opputatur autem quicquid proximo tulit fructum.

OPPUVIAT verberat. *Paul. Diac. p. 191. 4.* Müll. Alii leg. obpuvit. Hinc obpuvia vel oppuvium, verberatio, verber. *Afranius:* Obpuvii pueri coercentur. Ita Lexicographi: et videtur hujus fragmenti vestigia esse in ipsis *Paul.* verbis, ubi ait: Obpuviate verberat, a puviendo, id est feriendo. Unde pueri, quod puvendo (*Müllerus* leg. puviendo) coercentur, id est plagis, unde et pavimenta. *Legunt alii:* Unde pueri, quod obpuvii coercentur. *V. Jan. Douzam ad fragm. Lucil. n. 88.* Aliter tamen sentit *Müllerus, l. c.*

OPPUVICUM vel obpuvium. *V. voc. præced.*
OPRIMENTUM. *V. OPERIMENTUM.*

OPS, opis, f. 3. Olim vox fuit adjectiva, opulentum significans, ut *Festus p. 190. 18. Müll.* docet: unde ejus contrarium *inops. V. COPS.* Fuit etiam ops auxilium ferens. Unde *Accius* apud *Priscian. 7. p. 752. Putsch. de Hercule.* Quorum genitor fertur esse ops gentibus. Potest tamen, inquit *Priscian.*, etiam feminino genere hic intelligi figurate conjunctum masculino, ut si dixisset: Quorum genitor auxilium fuit gentibus. — Verum tum hæc significationes, tum usus recti casus, atque etiam dativi, jam obsolevit, solumque *ops, opem, ope* remansit: cf. *Phocæ art. p. 1709. Putsch.* In plurali autem numero *opes, opum, opibus* frequentissime usurpantur. — Ratione habitæ etymol., *ops* est a themate *op*, quod cum verbis *opus, copia, opulens* est conjungendum; vel, ut aliis placet, ab *Ops*, quæ est terra, cujus sunt omnia, unde dicescimus, fruges, pecora, pecunie etc. — Ceterum *ops* est vis, facultas, potentia, virtus, seu quicquid, ad ea, quæ grandia et maximi momenti sunt, perficienda plurimum confert (*It. forze, potere, potenza, facoltà, mezzi potenti a compiere cose grandi; Fr. force, puissance,*

puvoir, faculté, moyen, ressource; Hisp. fuerza, potencia, poder, dominio, facultad, medios; Germ. die Macht, das Vermögen, überhaupt jedes Mittel zur Ausrichtung grosser und wichtiger Dinge; Angl. power, weight, influence, authority, forces, resources.)

I.) Proprie. ¶ 1. Quoniam omnia regina pecunia donat, ut ait poeta, *opes* in plur. num. sunt divitiæ, opulentia, ricchezze, facoltà, beni, averti, πλοῦτος. *Ennius* apud *Cic. 3. Tusc. 19. 44.* Pol mihi fortuna magis nunc desit, quam genus. Namque regnum suppetebat mi, ut scias, quanto e loco, Quantis opibus, quibus de rebus lapsa fortuna occidat. *Plaut. Stich. 5. 4. 13.* Nos tamen efficacius pro opibus nostris monia. *Ovid. 1. Trist. 10. 44.* merita cadet agna Minervæ: Non facit ad nostras hostia major opes. *Virg. 2. G. 507.* Condit opes alius, defossoque incubat auro. *Horat. 3. Od. 16. 28.* magnas inter opes inops. *Ovid. 13. Met. 434.* sceleris nisi præmia magnas Adjecisset opes, animi irritamen avari. *Id. 3. Trist. 10. 59.* Ruris opes parvæ, pecus et stridentia plaustra. *Plin. 9. Hist. nat. 35. 58. (117).* Nec dona prodigi principis fuerant, sed avite opes, provincialiarum scitice spoliis captæ. et *ibid. 59. (122).* Relictus ab eo in amplis opibus heres. *Id. 35. ibid. 9. 36. (62).* Opes tantas acquisivit, ut in ostentatione earum etc. *Horat. 2. Sat. 2. 112.* pæter hunc ego parvus Ofellum integris opibus novi non latius usum, Quam nunc accisis. *Tac. 3. Ann. 55.* Ut quisque opibus, domo, paratu speciosus, per nomen et clientelas illustrior babebatur. et *ibid. 30.* Opumque, quis domus illa immensum viguit, primus accumulatur. ¶ 2. Sæpius significant potentiam, quæ maxime quidem divitiis, tum vero auctoritate, gratia, amicorum et cognatorum copia, eloquentia, gloria militari, aliisque bonis, aut pravis artibus comparatur, potenza, autorità, credito, forze. Itaque latius patent opes, quam divitiæ, quia illis hæc includuntur, non contra. Unde *Cic. fere opes et divitias distinguit, ut 8. Att. 11. sub init.* Moderatori republicæ beata civium vita proposita est: ut opibus firma, copiis locuples, gloria ampla, virtute honesta sit. et *Id. Quint. 1. 2. P. Quinctius, cui tenues opes, nullæ facultates, evigilæ amicorum copias sunt, cum adversario gratiosissimo contendit. Id. 5. Fin. 27. 81.* Certe in bonis numerabis divitias, honores, opes. *Id. 2. leg. Agr. 30. 82.* Ad paucos opibus et copiis affluentes totum agrum Campanum perferri videbitis. *Id. Amic. 6. 22.* Ceteræ res oppurtinæ sunt singulæ rebus fere singulis, divitiæ ut utare, opes ut colare, honores ut laudare. etc. *Id. 1. Phil. 12. 29.* Opes violentas et populo R. minime ferendam potentiam concupiscere. *Id. 3. Tusc. 11. 25.* His perturbationibus, quas stultitia immittit, omnibus viribus atque opibus repugnandum est. et 1. *Off. 3. 9.* Consultant, ad vitæ commoditatem jucunditatemque, ad facultates rerum atque copias, ad opes, ad potentiam conducant id, nec ne, etc. *Cæs. 1. B. G. 20.* Quibus opibus ac nervis ad perniciem suam uteretur. *Horat. 3. Od. 3. 26.* nec Priami domus Perjura pugnaces Achivos Hectoreis opibus refingit. h. e. viribus et virtute, col valore. ¶ 3. Dicitur sæpe de potentia reipubl. et viribus imperii, quæ constant multitudine et opulentia civium, vectigalium et ærarii copia, studio et peritia rei militaris, forze, potentia, eserciti. — a) In plur. num. *Virg. 2. En. 4.* Trojanas ut opes et lamentabile regnum Eruerint Danaï. *Liv. 2. 21.* Tarquinius mortuos est Cumis, quo se post fractas opes Latinorum contulerat. *Nepos Epam. 6. extr.* Lacedæmoniorum opes concussit. *Id. Alcib. 5.* Atheniensium opes senescere, contra Lacedæmoniorum crescere. et *ibid. 10.* Regis opes minuire. *Id. Miltiad. 5. extr.* Nulla unquam tam exigua manus tantas opes prostravit. *Id. Con. 4.* Ducem fortem et prudentem regis opibus prefuturum, ac secum dimicaturum videbant. *Tac. 12. Ann. 44.* Iberos Pharasmanes, vestesta possessione: Armenios frater ejus Mithridates obtinebat opibus nostris. *Liv. 9. 22.* Tum in minime pertinaci genere pugne sic fortuna exer-

cuit opes, ut insignes utrimque clades et clara ipsorum decum ederet funera. *Virg. 8. En. 171.* Auxilio lætos dimittam opibusque juvabo. Ubi *Seruius:* id est militibus: opes antiqui vocabant milites. — b) In sing. num. *Ennius* apud *Cic. 3. Tusc. 19. 44.* Vidi ego te (o Troja) adstante ope barbarica Tectis cælati, laqueatis etc. h. e. integris Trojæ rebus et Priami imperio manente. Adde *Virg. 8. En. 685.* ¶ 4. De viribus corporis, et animi, quibus unusquisque pollet. — a) De viribus corporis. *Ennius* apud *Macrob. 6. Saturn. 1.* Romani scalis summa nituntur opum vi. *Virg. 12. En. 552.* Præ se quisque viri magna nituntur opum vi. — b) Generatim de viribus corporis et animi, fere in sing. num. *Sall. Cat. 1.* Omnes homines, qui sese student præstare ceteris animalibus, omni ope niti decet ne vitam silentio transcant. *Cic. 14. Att. 13. ad fin.* Omni ope atque opera enitar, ut senatus consultum fiat. *Id. Mil. 11. 30.* Ut omnem semper vim, quacumque ope possent, a vita sua propulsarent. *Virg. 1. En. 604.* grates persolvere dignas Non opis est nostræ. *Dido. Liv. 8. 16.* Itaque (Patres) omni ope adnisi sunt, ut maximum ea tempestate imperatorem M. Valerium Corvum consulere quartum facerent. ¶ 5. Sæpe est vis et potentia, qua alteri auxiliatur, ajuto, soccorso, βοηθεια. — a) Frequenter in sing. num. et — In bonam partem. *Cic. 9. Att. 16.* Cæsar jam opes meas, non, ut superioribus litteris, open expectat. *Id. 1. Off. 15. 49.* Ut quisque maxime opis indigeat, ita ei potissimum optulari. *Id. 16. Att. 13. sub fin.* Hæc nec institui, nec effici potest sine tua ope. *Id. 1. Fam. 1.* Aliquid opis occidenti reipubl. tulissemus. *Plin. 4. Ep. 15. sub fin.* Omni ope, labore, gratia juvare quempiam in petendis honoribus. *Virg. 2. G. 428.* Vi propria nituntur, opis non indiga nostræ. *Cic. 5. Tusc. 2. 5.* Ad te confugimus, a te opem pelimus. *Id. Fonteij. 11. 23.* Confugere ad opem alicujus. *Id. fragm. apud Priscian. 7. p. 733. Putsch.* Ab Jove opem auxiliumque petamus. *Id. 2. Fin. 35. 118.* Opem indigentibus salutemque ferre. *Flor. 1. 21.* implorare adversus aliquem. et 3. 2. et auxilium flagitare. *Plin. Paneg. 30. ad fin.* alicujus invocare. *Sueton. Vesp. 7.* valetudinis nrare. *Stat. 10. Theb. 51.* exposcere. *Ovid. Heroid. 21. 174.* salutiferam dare cupiam. *Id. 8. Met. 601.* afferre. *Id. Remed. am. 116.* admovere. *Id. 2. Amor. 9. 8.* Ope medica juvare aliquem. *Id. 1. Trist. 3. 9.* Non mihi servorum, comitis non cura legendi, Non apte profugo vestis, opive fuit, provisione. — In malam partem. *Liv. 44. 7. ad fin.* Adeo sine ulla ope hostis, quæ aggravaret, cum ipsa difficultate pugnandum erat. — b) In plur. num. *Horat. 1. Ep. 10. 36.* minor in certamine longo Imploravit opes huminis, frenuque recepit. et 2. *ibid. 2. 136.* Hic ubi cognatorum opibus curisque reflectas, etc.

II.) Translate. *Ovid. 2. Art. am. 343. de amne.* Nascitur exiguis, sed opes acquirit eundo, et 652. Firmaque adoptiva arbor habebit opes. h. e. fructus ex insitione. *Sever. Ætn. 293.* Spiritus collectus pellit opes aquæ. h. e. vim et copiam aquæ. *Val. Flacc. 6. 449.* Ergo opibus magicis et virginitate tremendam Juno duci sociam conjungere querit Achivo. h. e. facultate et scientia rerum magicarum. — NB. De nomine deæ proprii. *V. in ONOM.*

OPSONIUM, li, n. 2. *V. OBSONIUM* init.
OPTABILIS, e, adject. Comp. *Optabilior.* — Optabilis est qui optari debet, optandus, expectandus, optatus, desiderabile, bramato, ζήπερος ζήπερος. *Cic. 1. Orat. 51. 221.* Quæ vulgo expectanda atque optabilia videntur. *Ovid. 9. Met. 758.* venit ecce optabile tempus, Luxque jugalis adest. *Cic. 1. Off. 14. 45.* Quæ ut concurrant omnia, optabile est; si minus, etc. *Id. Pis. 14. 33.* Etrum bono viro optabilius putas, sic erire, ut etc. an, ut etc?

OPTABILITER, advrb. Comp. *Optabilius.* — Optabiliter est cum desiderio, desiderabilmente, ζήπερος. *Cic. 1. Tusc. 40. 96.* Quam optabiliter iter illud jucundum esse debet? Optimè quæque editi. ex MSS. τὸ optabiliter videntur. *Val. Max.*

5. 1. in fin. Ut optabilis in patria, ita speciosius pro patria etc.

OPTATIO, ōnis, f. 3. ¶ 1. Generatim est optio, eligendi facultas, *scelta* Cic. 3. Off. 25. 94. Theseo quum tres optiones Neptunus dedisset, optavit interitum Hippolyti. Est qui legit *optiones*. Adde *Symmach.* 1. Ep. 1. sub fin. cum ead. var. lect.: *Paul. Diac.* p. 184. 13. *Müll.*; et *Donat.* ad *Ter. Eun.* 5. 9. 27. ¶ 2. Specialim est rhetorum figura, in sententiis, *εὐχῆ*. Cic. 3. Orat. 53. 205. Purgatio, conciliatio, læsio, optatio, atque execratio. *Quintil.* 9. 2. 3. Qui affectus erunt cunctati, detracta voce libera, effrenatiore iracundia, objurgatione, optatione, execratione? — Exemplum sit illud *Cic. Flacc.* 2. 5. Atque utinam inimici nostri mecum potius contendant! et *ibid.* 31. 75. Vellem tantum habere me otii, ut etc.

OPTATIVĒ, adverb. optativo modo. *Priscian.* 18. p. 1157. *Putsch.* Virgilius in VI. *Hæc Trojana tenus fuerit fortuna secuta. Ecce hic fuerit; optative posuit in precatione Æneæ hoc verbum, quod etc.*

OPTATIVUS, a, um, adject. *ottativo*, *εὐχτικός*, qui optationem continet, ut *Modus optativus* in verbis quo optandi actus significatur, apud *Diomed.* 1. p. 330. *Putsch.*; *Priscian.* 8. p. 807. et 821.; et *Capell.* 3. p. 83. Optativa adverbialia, *Priscian.* 15. p. 1021. Optativæ conjunctiones, *Charis.* 2. p. 200. — Ceterum extra rem grammatice *Servius* ad illud *Virg. I. Æn.* 730. tum facta silentia tectis hæc habet: mos erat apud veteres, ut lumini incenso silentium præberetur, ut optativam sibi laudem loquendo nullus averteret.

OPTATŌ, adverb. *εὐχτικῶς*, optabiliter, ex voto. *Plaut. Amph.* 2. 2. 26. Certe me illi expectatum optato venturum scio. *pome ei desiderata.* Cic. 13. Att. 28. sub fin. Nisi quid te aliud impedit, mihi optato veneris. Adde *Ter. Andr.* 3. 3. 1.; et *Virg.* 10. *Æn.* 405. *Lamprid. Alex. Sev.* 43. Si id optato evenisset.

OPTATUM, i, n. 2. et

OPTATUS, a, um. V. OPTO in lin.

OPTICE, es, f. 1. *ottica*, *ὀπτική*, ars et facultas, qua visus ratio dirigitur; vox Græca, ab *ὀπτομαί* video. *Vitruv.* 1. 1. Ut sit peritus graphidos, eruditus geometria, et optices non ignarus. *V. Gell.* 16. 18., ubi Græce scribitur.

OPTIMAS vel optimas, atis, et scæpius in plur. num.

OPTIMĀTES vel optimates, um et tum, commun. gen. 3. (optimus). *Optimas* in singulari numero effertur a *Charis.* 1. p. 20.; *Priscian.* 4. p. 620.; et *Consent.* p. 2039. *Putsch.* — a) Substantivorum more, *optimates* sunt qui optimis suam causam probatam volunt. Duo enim fuere in republ. hominum genera, qui excellere cuperent: alii ea, quæ agebant ac dicebant, populo jucunda esse volebant, eoque dicti populares: alii ita sua instituebant, ut optimo cuique suam causam probarent, atque inde appellati optimates. Hanc utriusque nominis causam affert *Tullius* ipse *Seal.* 45. 96. — Sunt etiam optimates optimi quique in republica: sunt, inquit *Cic. ibid.*, principes consilii publici, et qui eorum sectam sequuntur: sunt maximorum ordinum homines, quibus patet curia: sunt municipales rusticique Romani: sunt negotia gerentes: sunt etiam libertini optimates: numerus late et varie diffusus: sed genus universonum brevi circumscribi et definiri potest: Omnes optimates sunt qui neque nocentes sunt, nec natura improbi, nec furiosi, nec malis domesticis impediti. Hæc *Cic.*; unde patet, duplex hominum genus hac voce significari, et optimum quemque, cujuscumque sit conditionis: et qui voluntati, commodis, opinioni optimi cujusque in gubernanda republ. servit. Verum hæc oratorie dicit *Cic.*, et ut causæ suæ inserviat, et optimationem nationem ab invidia liberet, qua apud populum laborabat. Ceterum hoc nomine fere significantur nobiliores, opulentiores, potentiores, quorum in manibus plerumque est reipublicæ administratio, proceres, primores, patres, senatus: uno verbo ea pars civium, quæ numero minor est, dignitate et potentia major, et a plebe distin-

guitur, *primati, nobilit, ottimati*, *οἱ δυνατοί, ἀριστοῦτες, ὀλιγοί*. — In plur. num. *Cic.* 1. de republ. 26. Quum (summa rerum) est penes delectos, tum illa civitas optimatum arbitrio regi dicitur. et *ibid.* 27. In optimatum dominatu. *Id.* 2. *Invent.* 17. 52. Contra voluntatem omnium optimatum. *Nepos Alcib.* 5. Erat enim populi potentia non amicus, et optimatum fautor. *Tac.* 4. *Ann.* 32. Plebis et optimatum certamina. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 5. 21. (52). Cui plebs adstans plausit, optimates vero bellum Marsicum impunitate. Adde *Cic.* 2. Off. 23. 80. et *Sueton. Cæs.* 19., *Aug.* 10. et *Tib.* 2. — In sing. num. *Cælius* ad *Cic. post ep.* 9. l. 10. ad *Att.* Vide, ne dum pudet te parum optimatem esse, parum diligenter, quod optimum sit, eligas. — b) Adjective. — In plur. num. *Ennius* apud *Cic.* 7. *Fam.* 6. Quæ Corinthum arcem altam habebis, natione opulentæ, optimates. — In singulari num. *Cic.* apud *Non.* p. 342. 31. *Merc.*, h. e. 2. de republ. 23. Statu esse optimo constitutam rempublicam, quæ ex tribus generibus illis, regali, et optimati, et populari confusa modice.

OPTIMĒ vel antiqu. optume, adverb. V. BENE.

OPTIMITAS, atis, f. 3. vox est minime Latina. *Capell.* 4. p. 109. Cognoscendum est, dici quasdam substantias ex qualitatibus, quarum nomina non inveniuntur. Nam ut bonum dicimus a bonitate. non ita optimum ab optimitate. V. OPTIMITAS. *Gloss. Lat. Gr.* *Optimitas, εὐχρηστία*.

OPTIMUS vel antiqu. optimus, a, um, adject. V. BONUS.

OPTIO ōnis, 3. (opto) duo diversa significat, prout A) Est gen. feminini, vel B) Gen. masculini.

A) Optio fem. gen. est electio, eligendi facultas arbitriumque, *αἵρεσις* (It. elezione, arbitrio di eleggere, libertas; Fr. choix, option, volonté libre; Hisp. escogimento, option; Germ. die Wahl, freie Wahl, der freie Wille zum Wählen; Angl. choice, liberty to choose, option). *Plaut. Cas.* 2. 4. 13. Optio hæc tua est, utram barum vis conditionem, accipe. *Cic. Fat.* 2. Utro frui malis, optio sit tua. *Id. Cæcin.* 23. 64. et *fragm.* apud *Quintil.* 5. 10. 69. Optio vobis datur, utrum velitis, etc. *Id. Divin.* in *Q. Cæcil.* 14. 45. Potestatem optionemque facere alicui, ut eligat etc. *Id. Vat.* 17. 40. An erit hæc optio et potestas tua, ut etc? *Id. Brut.* 50. 189. Dare alicui optionem eligendi patroni. *Id.* 5. *Fin.* 29. 88. Si optio esset. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 75. Si optio eveniat tibi. *Sall. Jug.* 81. sub fin. Græci optionem Carthaginiensium faciunt. h. e. dant Carthaginiensibus optionem, ut etc. Codices plerique et vulgati libri omnes leg. *Carthaginiensium*, quam lectionem ipse *Gronovius* ad *Liv.* 27. 8. tuetur: *Kritzius* vero trium *Codd.* (*Bern.* 1. et *Vat.* 1. et 5) auctoritate fretus *Carthaginiensibus* præfert. *Plaut. Cas.* 2. 2. 15. Vir me habet pessimum despiciat modis, nec mihi jus meum obtinendi optio etc. non ho liberta, non posso.

B) Optio masc. gen. ¶ 1. Generatim dicitur de cuiusque rei adjutore. *Plaut. Asin.* 1. 1. 88. Tibi optionem sumito Leonidam: fabricare quidvis, quidvis comminiscere. *Aurel. Acad. Dig.* 50. 6. 6. Optio fabricæ. Adde *Callistrat.* *ibid.* 48. 20. 6., ubi spiculatorum optiones, etc. Plura de Optionibus congestit *Reines.* *Inscript. cl.* 1. n. 3. p. 11. — Sub his qui curabant, adjutorum subadjuvæ, suboptiones dicti. *Inscript.* apud *Gruter.* 529. 8. M. AVRELIVS MACEDO VETERANUS NATIONE DELMATA EX SYBOPTIONE etc. ¶ 2. Specialim in veteri R. militia dicebantur optiones, qui a tribunibus, centurionibus aliisque dignioribus in gradu militari constitutis adoptati vicariam eisdem operam præstabant; sed paulatim eo res pervenit, ut ordinarius esset munus, ita ut optio certæ rei, aut operi constitutus suo proprio jure atque nomine præesset, luogotenente, ajutante, substituto. Hinc *Festus* p. 198. 11. *Müll.* Optio qui nunc dicitur, antea appellabatur accensus. Is adjutor dabatur centurioni a tribuno militum: qui ex quo tempore, quem veliut, centurionibus permissum est optare, etiam nomen ex facto sortitus est. *Var-*

ro 5. L. L. 91. *Müll.* Quos hi (decuriones) primo administratos ipsi sibi adoptabant, optiones vocari cepti: quos nunc propter ambitiones tribunum faciunt. *Feget.* 2. *Milit.* 7. Optiones ab optando appellati, quod antecedentibus ægritudine præeditis, hi tanquam adoptati eorum atque vicarii solent universa curare. *Non.* p. 67. 32. *Merc.* Optiones in cohortibus, qui sunt honesti gradus, ut optatos, quod est electos; et adoptatos, quod ascitos, Varro de vita populi R. lib. III. existimat appellatos: Referentibus centurionibus adoptati in cohortes subibant, ut semper plenæ essent legiones: a quo optiones in turmis decurionum et in cohortibus centurionum appellati. *Inscript.* mendosa apud *Don.* cl. 6. n. 70., emendata apud *Malvas. Marm. Fels.* p. 317. SEX. CLAUDIVS SEX. F. PALATINA AVSPICALIS OPTIO TRIBUNI LEGIONIS I. VOLVNTARIORUM etc. Alia apud *Gruter.* 531. 3. C. LYCILLIVS C. F. VEL. VINOEX PRINCIPALIS BENEFICIARIUS TRIBUNI DEINDE OPTIO IN CENTVRIA. h. e. optio centurionis. Alia mendosa apud *esumd.* 431. 9., emendata apud *De-Vita. Antiqu. Benev.* cl. 7. n. 10. C. LYCIVS C. F. STEL. SABINVS ADIVTOR TRIBUNI ORFITI SECVTOR OPTIO VALBTVDINARI OPTIO ARCARII OPTIO SIGNIFERI OPTIO AB-ACTIS etc. *V. ibid.* *Dissert.* 9. p. 243. et seqq.

OPTIŌNĀTUS, us, m. 4. gradus et munus optionis. *Cato* apud *Festum* p. 201. 26. *Müll.* Majores seorsum atque diversum pretium parare bonis atque strenuis, decurionatus, optionatus, hastas donaticas, aliosque honores.

OPTIVUS, a, um, adject. adoptivus, adscitus, adjunctus. *Horat.* 2. Ep. 2. 99. Discedo Alceus puncto illius: ille meo quis? Quis nisi Callinachus? si plus adiposcere visus, Fit Mimnermus, et optivo cognomine crescit. — *Optivus tutor* apud *Cajum* 1. *Institut.* (edente iterum *Goeschenio*) § 154. Vocantur autem hi, qui nominatim testamento tutores dantur, dativi; qui ex optione sumuntur, optivi. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

OPTO, as, avi, atum, are, a. 1. *Optassis* pro optaveris habes apud *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 75. Cf. *Inscript.* apud *Gruter.* 940. 1. quod quisque VESTRYM MORTVO OPTARIT MIHI ID ILLI EVENIAT SEMPER VIVO ET MORTVO. — Part. *Optans* 2. sub 2.º; *Optatus* 2. sub 3.º et in lin.; *Optandus* 1. et 2. sub 1.º et 2.º — Ratione habita etymii, alii volunt esse ab *ὀπτα* seu *ὀπτομαί* video, *considero*, quia qui electurus est, prius videt et considerat, quid sit melius: hinc *coopto*, *adopto*. Alii vero volunt esse frequentativum ab obsoleto *opēre*, a quo *optio* et *omen* quod sit per syncopen pro *opimen*, et quocum quodam veluti asinitate vox *optimus* jungatur; afferuntque illud *Festi* p. 186. 19. *Müll.* Optatam hostiam, alii optimam, appellat eam, quam ædilis tribus constitutis hostiis optat, quam immolari velit. — Ceterum ¶ 1. Stricto sensu, optare est idem atque eligere, malle, *αἰρέσθαι* (It. scegliere, eleggere, volere; Fr. choisir, faire choix de, opter pour; Hisp. escoger, elegir, optar; Germ. wählen, sich ausersehen; Angl. to wish, choose, prefer). *Plaut. Rud.* 3. 6. 14. Opta ocium, rapi te oborto collo mavis, an trahi. Utrum vis, opta, dum licet. *Id. Aulul. prol.* 11. Inopemque optavit potius eum relinquere, quam eum thesaurum commonstraret filio. *Ter. Andr.* 4. 5. 2. Quæ se se inhoneste optavit parere hic divitias, potius quam in patria honeste pauper vivere. *Lucilius* apud *Non.* p. 358. 13. *Merc.* Non video hic quid magno opere optem. Adde *Catull.* 63. 82. Et *Cic. Rosc. Am.* 11. 30. Hanc conditionem misero ferunt, ut optet, utrum malit cervicem Roscio dare, an insutus in culeum vitam amittere. Sic *leg. Orell.*; at illud optet suspectum est *Grut.* et alii *leg. optetur.* *Liv.* 6. 25. Permissoque, ut ex collegis optaret quem vellet, contra spem omnium L. Furium optavit. Sic *Sall. fragm.* apud *Non.* p. 358. 14. *Merc.* Atque eum Curio laudatum accensumque præmiorum spe, quibuscum optavisset, ire jubet. h. e. cum iis, quos optavisset. *Fig.* 1. *Æn.* 429. Pars optare locum tecto et concludere sulco. et 3. *ibid.* 132. Ergo avidus innotus optate molior urbis, et *ibid.* 109. Opta-

vitque locum regno. et 6. *ibid.* 501. Quis tam crudeles optavit sumere pœnas? Cui de te tantum licuit? Huc pertinet et illud *ejusd.* 8. *ibid.* 502. Nulli fas Italo tantam subjungere gentem: Externos optate duces. h. e. sumite, adsciscite, pigriate, ut interpretatus est *Forcellinus*, qui hunc locum singulari paragr. distinguit. *Quintil.* 12. 10. 56. Sermo ipse, qui facile iudicem doceat, optandus. *Colum.* 10. *R. R.* 277. Tellurisque comas sacris optate canistris. h. e. legitte, colligitte. *Alii leg.* artate; *Schneider.* aptate. ¶ 2. Latiori sensu est cupere, expetere, exoptare, desiderare, bramare (quo sensu quidam ducunt a πρῶτος, quod idem significat, per metathesin); atque adeo est petere, querere, velle, cercare, chiedere, nam qui petit, jam elegit quod peteret: et occurrit — 1.º) Generatim — a) Cum Accus. rei tantum. *Ter. Phorm.* 1. 3. 12. Nam tua quidem hercle certe vita hæc expetenda optandaque est. *Cic. Pis.* 14. 32. Optandum dico mihi fuisse illam expetendam fortunam. *Id.* 1. *Off.* 20. 66. Nihil homines, nisi quod honestum sit, aut admirari, aut optare, aut expetere oportet. *Id.* 14. *Phil.* 1. 2. Quum semel ad eum, quem cupimus optamusque, vestitum redierimus. *Id.* 1. *Off.* 32. 118. Quæque majori parti pulcherrima videntur, ea maxime optant. *Al.* exoptant. *Virg.* 1. *Æn.* 80. Tuus, o regina, quid optes, Explorare labor. *Id.* 2. *ibid.* 655. Rursus in arma feror mortemque miserimus opto. *Horat.* 1. *Ep.* 14. 43. Optat eobippia bos piger. — Similiter *Virg.* 10. *Æn.* 279. Optare aliquid votis. *Ovid.* 1. *Trist.* 1. 80. Optare aliquid stulte. *Id.* 2. *Met.* 101. Ne dubita, dabitur (Stygias juravimus uodas) Quodcumque optaris: sed tu sapientius opta. — *Cic. Cæcin.* 10. 30. Visus est mihi primo veterator intelligere præclare, quid causa optaret. *Alii tamen aliter leg.* — b) Cum Accus. rei et præpos. ab et Ablat. personæ, a qua quid optamus. *Ter. Eun.* 3. 9. 27. Hoc si effeceris, quodvis donum et præmium a me optato, id optatum ferres. Ubi *Donatus*: Totum militariter; nam et optatio dicitur et optari a militibus, et alibi: *vir fortis optet quod volet præmium.* Sic *Liv.* 21. 43. Quibus ampliora homines ne ab diis quidem immortalibus optare solent. *Id.* 28. 39. Ob hæc, quibus majora neque sperare, neque optare ab diis immortalibus poteramus, etc. — c) Cum Accus. rei et præpos. de et Ablat. personæ, cujus ratione habita aliquid optamus. *Cic. Pis.* 20. 46. Hæc ego semper de vobis expetivi, hæc optavi, hæc precatus sum. — d) Cum Accus. rei et Dativo personæ, et est precari, vel imprecare, augurare, pregare, fare imprecazioni, tum in bonam partem, tum in malam. *Plaut. Asin.* 3. 3. 35. Tibi equidem, non mihi (id) opto. *Cic. Brut.* 97. 331. Tibi favemus, te tua frui virtute cupimus: tibi optamus eam rempublicam, in qua etc. *Id. Cluent.* 66. 188. Nihil est mali, quod illa non ab initio filio voluerit, optaverit, cogitaverit. *Id. Pis.* 20. 46. Mihi non veniret in mentem, furorem et insaniam optare vobis, in quam incidistis. *Id.* 1. *Tusc.* 44. 107. Cui se hic cruciatum censet optare. — e) Cum Infinito. *Plaut. Asin.* 3. 3. 18. Cur tu, obsecro, immerito meo me morti dedere optas? *Ter. Hecyr.* 4. 4. 29. Hunc videre sæpe optabamus diem. *Liv.* 9. 14. Perdere prius, quam perire optantes. *Horat.* 1. *Ep.* 14. 43. optat arare caballus. — f) Cum Accus. et Infinito. *Ter. Andr.* 5. 5. 6. Sed quem ego mihi potissimum optem nunc, cui hæc narrem, dari? *Cic.* 10. *Fam.* 20. ad fin. Mea quidem hæc sententia est: Qui reliquias hujus belli opprressit, eum totius belli confectorem fore; quem te et opto esse et confido futurum. *Quintil.* 1. 1. 6. In parentibus vero quam plurimum esse eruditionis optaverim. — g) Sequente Coniunctivo cum part. ut, ne, aut sine ulla part. *Ter. Adelph.* 5. 4. 20. illum, ut vivat, optant, meam autem mortem expectant. *Cic.* 2. *Cat.* 7. 15. Numquam a diis immortalibus optabo, ut etc. *Id.* 3. *Off.* 25. 94. Sol Phaetonti filio facturum se esse dixit, quidquid optasset. Optavit, ut in currum patris tolleretur. *Quintil.* 12. 9. 7. Optandum, ut amici quam

minimas lites habeant. *Sall. orat. Philippi contra Lepid. a med.* Qui viderimini intenta mala, quasi fulmen, optare, se quisque ne attingat. *Quintil.* 12. 9. 13. Solebat optare, ne quod sibi verbum in mentem veniret etc. *Ovid.* 2. *Trist.* 57. Optavi, peteres cælestia sidera tarde. — 2º) Specialim optare, quum Junctur Verbis sperare, conari et similibus, rectius definitur et interiorum tantum animi statum vel motum significat. *Cic.* 2. ad *Q. fr.* 12. 4. Quantum autem conjectura consequerbar, id erat ejusmodi, ut magis optandum, quam sperandum putarem. *Id.* 4. *Fam.* 1. a med. Itaque mihi venire in mentem nihil potest, non modo quid (al. quod) sperem, sed vix jam quid (al. quod) audeam optare. *Liv.* 4. 15. Cui tribunatus plebis magis optandus, quam sperandus fuerit. Cf. *Cic.* 1. *Orat.* 21. 96. Insuperanti mihi et Cottæ, sed valde optanti utriusque nostrum cecidit, ut etc. et *Sall. orat. Philippi contra Lepid.* § 3. *Aritz.* Vos, mussantes et retractantes verbis et vatium carminibus, pacem optatis magis, quam defenditis. — 3º) Item specialim, optare hoc quidem est, non docere, et optare hoc quidem est, non disputare, dicitur a *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 38. 121. et 2. *Tusc.* 13. 30. et *Fat.* 20. de iis, qui ita disputant ac docent, et potius ostendant, quid ipsi maxime velint, quam quid maxime verum sit: quod est eorum, qui non pro veritate, sed pro affectu pugnant. *Plato l.* 6. de republ. ὄρω γὰρ ἂν ἡμεῖς δικαίως καταγελωπεῖσθαι, ὡς ἄλλως εὐχαις ἴμοια λέγοντες. Similiter *Id.* *Cic.* 1. *Nat. D.* 8. 19. Quæ talia sunt, ut optata magis, quam inventa videantur. — Hinc Part. præter. pass.

Optatus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde *Comp. Optatior* et *Sup. Optatissimus*; et est cupilus, expetitus, optabilis, gratus, jucundus, *εὐχραῖος, desiderato, bramato, grato*: et dicitur — a) De rebus et abstractis. *Ter. Eun.* 3. 5. 56. an ego occasionem Mihi ostentatam, tantam, tam brevem, tam optatam, tam insperatam Amitterem? *Catull.* 63. 22. O nimis optato sæclorum tempore nati Heroes salve. *Virg.* 1. *Æn.* 176. optata potiuntur Troes arena. *Horat.* 1. *P.* 412. Qui cupit optatam cursu contingere metam. *Cic. fil.* 16. *Fam.* 21. Gratos tibi optatosque esse, qui de me rumores afferunt, non dubito. *Cic. Divin.* in *Q. Cæcil.* 3. 7. Quid est, quod aut populo Romano gratus esse debeat, aut sociis optatus esse possit? *Id.* 1. *Fam.* 5. Nihil mihi fuit optatus, quam ut etc. *Pseudo-Sall. orat.* 2. ad *Cæs. de republ. ordin.* Quia optatius habent ex tua calamitate periculum libertatis facere, quam etc. *Cic. Rosc. Am.* 15. 43. Patresfamilias optatissimum sibi putant esse, filios suos rei familiari maxime servire. *Id.* 2. *Fam.* 19. in it. Quum optatissimum nuncium accepissem etc. et 14. *Phil.* 6. 16. Post banc habitam contionem optatissimi nuntii et litteræ venerunt. — b) De personis. *Plaut. Aulul.* 3. 1. 1. Optati civis, populares, incolæ, date viam; qua fugere liceat. h. e. cari, dilecti. *Cic.* 2. *Fam.* 19. ad fin. Mihi quæstor optatior oblitgere neuo potest. *Id.* 2. ad *Q. fr.* 8. extr. Vale. mi optime et optatissime frater. *Id.* 14. *Fam.* 5. extr. Mea suavissima et optatissima Terentia. — Hinc

Optatum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est votum, desiderium, desideria, brama, voto. — a) In plur. num. *Plaut. Capt.* 2. 2. 105. Di tibi omnes omnia optata asserant. Sic *Ter. Adelph.* 5. 9. 24. Di tibi semper omnia optata offerant. Rursus *Plaut. Asin.* 3. 3. 34. Si optata fiant, velim etc. *Cic.* 2. *Fam.* 1. In omnibus tuis rebus meis optatis fortuna respondit. *Id.* *ibid.* 13. Cur mihi non in optatis est complecti hominem florentem ætate, opibus etc.? *Ovid.* 11. *Met.* 104. Annuit optatis. — *Cic.* 1. *leg. Agr.* 1. 1. Hæc utrum cogitata sapientum, an optata furiosorum videntur? — b) In sing. num. *Cic. Pis.* 29. 46. Illud etiam accidit præter optatum meum: sed valde ei voluntate. *Id.* 3. *Off.* 25. 94. Impetrare optatum.

OPTOSTROTUM, i, n. 2. *ammattionato, pavimento di mattoni*, pavimentum lateribus coccilibus stratum: ab ὄστρῶς, coctus, hinc Græcis

ὄστρη πλυνθός, coctus later, et στρωτόν, stratum; ut *lithostrotum* est e lapidibus stratum. Vox a *Leico* eupungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 164. *Chamæstrotum*, *lithostrotum*, *optostrotum*. Perperam hic scribitur *oblitrotum*. OPTUTU quasi optuita a verbo, quod est tuor et significat video. *Festus* p. 186. 18. *Müll.* At *Paul. Diac.* p. 187. 14. habet *Obtutu*. V. *OB-TUTUS*.

OPÜLENS, entis, et Opülentus, a, um, adject. Forma *opulens* est minus usitata et occurrit apud *Sall. Jug.* 72.; *Nepot. Chabr.* 3.; *Apul.* 8. et 10. *Met.*; et *Auson. Edyll.* 2. 7. — *Comp. Opulentior* 1. 1. et 2.; *Sup. Opulentissimus* 1. 1. et 11. — Ratione habita etymi est ab *ops*; hinc *Festus* de *Ope* agens p. 186. 28. *Müll.* Ergo opulenti dicitur terrestribus rebus copiosi. et *Farro* 5. *L. L.* 92. *Müll.* Opulentus ab ope, cui ea opium. Ab eadem inops, qui ejus indiget. Similiter *opulenti* et *inopes* opponuntur apud *Cic. Amic.* 13. 47. Ex eo fieri, ut mulierculæ inagis amicitiarum presidia quærant quam viri, et inopes quam opulenti, et calamitosi, quam ii qui putantur beati. Cf. *eumd.* 2. *Off.* 20. 70. — Ceterum *opulens* et *opulentus* est opibus abundans, locuples, dives, copiosus, *λουσσιος*; it. *dovizioso, opulente, ricco, abbondante*: Fr. *riche, abondante, copieux*; Hisp. *rico, abundante, copioso*; Germ. *reich, wohlhabend*; Angl. *rich, wealthy, opulent, abundant*.

1.º) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est, ut diximus, opibus abundans, locuples, dives: et occurrit — a) Absolute. *Plaut. Aulul.* 3. 4. 1. Facinus audax incipit Qui cum opulento pauper homine cepit habere negotium aut rem. *Cic.* 2. *Off.* 20. 70. Si opulentum fortunatumque defenderis: sin inopem etc. *Nepos Chabr.* 3. Neque animo æquo pauperes alienam opulentum intuentur fortunam. *Apul.* 10. *Met.* Matrona pollens et opulens. *Auson. Edyll.* 2. 7. Non opulens, nec egens. *Cic.* 3. *Nat. D.* 33. 81. Opulentissima et beatissima civitas. *Sall. Jug.* 72. Civitas magna et opulens pœne cuncta, aut prædæ fuit. *Cæs.* 3. *B. C.* 88. Potiri oppido pleno atque opulento. *Apul.* 8. *Met.* Castellum frequens et opulens. *Liv.* 9. 36. Arva Etruriæ opulenta. *Id.* 21. 43. Opulenta ac ditia stipendia facere. *Plaut. Bacch.* 1. 1. 64. Tu facito, obsonatum sit nobis opulentum obsonium. *Sueton.* *Jug.* 30. Edes sacras opulentissimis donis adornavit. — b) Cum Ablativo. *Plaut. Epid.* 2. 2. 115. Adolescens auro opulentus. *Liv.* 1. 30. Gens opulentissima viris armisque. *Id.* 4. 34. Victor exercitus opulentus prædæ. *Id.* 7. 24. Victorem exercitum opulentumque Gallicis spoliis Romanam reduxit. *Sall. Jug.* 19. Quæ pars Nuuidie Mauritaniæ attingit agro virisque opulentior. *Virg.* 1. *Æn.* 450. Hic templum Junoni ingens Sidonia Dido Condebat, donis opulentum et numine divæ. — c) Cum Genitivo. *Horat.* 1. *Od.* 17. 14. hic tibi Copia Manabit ad plenum benigno Kuris honorum opulenta cornu. *Tac.* 2. *Hist.* 6. sub fin. Provinciæ nec virorum inopes, et pecuniæ opulentiæ. *Liv.* 35. 1. sub fin. Eo victorem opulentum prædæ exercitum P. Cornelius reduxit. *Al. leg.* prædæ. ¶ 2. Prægnanti, uti ajunt, significatio est potens, potente. *Liv.* 32. 32. Opulentior factio, exclusis Ætolis, tenuit urbem. *Sall. Cat.* 57. Cognoveram, parvis copiis bella gesta cum opulentis regibus. ¶ 3. Item nobilis, nobile. *Ennius* apud *Gell.* 11. 4. Nam quam opulenti loquuntur pariter atque ignobiles, eadem dicta eademque oratio æqua non æque valet.

11.) Translate. *Gell.* 7. 3. sub fin. Opulenta oratio, copiosa, piena di faccondia. et 14. 6. sub fin. Opulentissimus liber ricco d'erudizione.

OPULENTE et sæptus

OPULENTER, adverb. Comp. Opulentius. — Opulenter est cum opulentiâ, sumptuose, splendide, large, copiose, riccamente, abbondantemente, splendidamente. *eυποπως*. *Sall. Jug.* 89. Neque illos arcte colam, ne opulenter. *Apul. de Mag.* Grandis domus opulente ornata. *Liv.* 1.

35. *a med.* Ludos opulentius instructiusque, quam priores reges, fecit. *Justin.* 3. 3. 5. Nec equali opulentius, ne imitatio in luxuriam verteretur.

OPULENTIA, *a*, *f.* 1. (opulentus). Aliam formam *V.* in voc. seq. — Opulentia est opum copia, divitiarum, εὐπορία (It. *opulenza*, *abbondanza*, *ricchezza*; Fr. *richesse*, *opulence*, *abundance*; Hisp. *riqueza*, *opulencia*, *abundancia*; Germ. *der Reichthum*; Angl. *opulence*, *wealth*, *riches*, *plenty*, *abundance*).

1.) Proprie. — a) Stricto sensu est opum copia, divitiarum. — a) In sing. num. *Plaut. Rud. prol.* 12. Ut quemque adjuvet opulentia. *Sull. Cat.* 56. Habemus publice egestatem, privatim opulentiam. *Liv.* 10. 38. Omni opulentia insignium armorum adornare bellum. *Ovid.* 4. *Pont.* 3. 37. divitis opulentia Cræsi. *Virg.* 7. *Æn.* 261. non vobis, rege Latino, Divitis uber agri Trojæve opulentia deerit. *Justin.* 2. 14. 6. Castra referta regalis opulentiarum capta. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 93. 95. (207.). Metallorum opulentia tam varia, tam dives, tam secunda, tot sæculis suboritur. — b) In plur. num. *Plaut. Bacch.* 3. 4. 22. Antequam illa meis opulentis ramenta fiat gravior, etc. *Gell.* 20. 5. *a med.* Doctrina anteire malum, quam copis atque opulentis. *divitiarum*. — 2.) Pregnante, uti ajunt, significatione opulentia non divitiarum modo, sed potentiam simul, quas *opes* dicimus, significat. *Sall. Cat.* 6. Postquam res eorum civibus, moribus, agris aucta, satis prospera satisque pollens videbatur, invidia ex opulentia orta est. *Nepos Cim.* 2. *sub fin.* Thasius opulentia fretos suo adventu fregit. *Tac.* 4. *Ann.* 55. *ad fin.* Auctam Lythorum opulentiam, missis in Græciam populis.

II.) Translate. *Clavian. Cons. Mall. Theod.* 21. Mox undare foro victrix opulentia lingue, Tutariæ reos.

OPULENTITAS, *atis*, *f.* 3. idem atque opulentia. *Plaut. Mil. glori.* 4. 4. 35. Quasi opus opulentitatem revereris. *Cæcilius* apud *Non.* p. 146. 14. *Merc.* Opulentitate nostra sibi injuriam factam.

OPULENTO, *as*, *are*, *a.* 1. *arricchire*, *remplere* *abbondante*, *πλουτίζω*, opulentum, capiosum facio. *Horat.* 1. *Ep.* 16. 1. Ne percuteris, fundus meus, optime Quiuti, Arvo pascat herum, an bacca opulenti olive. *Colum.* 8. *R. R.* 1. 2. Villaticæ pastinæ mensam pretiis dapibus opulentant.

OPULENTES, *a*, *nm.* *V.* **OPULENS**.
OPULESCO, *is*, *ere*, *n.* 3. *arrichire*, *ditesco*. *Furios* apud *Gell.* 18. 11. Quo magis in patris possint opulescere campis. *Cresellius Findex* grammaticus hoc verbum reprehendebat, ut minus Latine: *Gellius* defendit et probat. *Furii* verba afferuntur etiam a *Non.* p. 148. 17. *Merc.* qui tamen legit *opuliscere*.

OPULISCO, *V.* voc. *preced.*

OPULUS, *i*, *f.* 2. aceti minus, arbor maritandis idonea vitibus, in *Gloss.* *απόβύλλος* (It. *oppio*; Fr. *sorte d'érable*, *érable commun*; Hisp. *acer comun*; Germ. *eine kleine Art Ahorn*, *Masholder*; Angl. *the apple-tine*). *Varro* 1. *R. R.* 8. 3. Arbusta, ubi tradere possunt fieri vitium, ut Mediolanenses faciunt in arboribus, quas vocant opulos. *Colum.* 5. *R. R.* 6. 4. et *Arbor.* 16. Vitum maxime opulus alit, deinde ulmus, deinde fraxinus. *Id.* 5. *R. R.* 6. 5. Opulus, quia rarum, neque idoneam humentem pecuni præbet, a plerisque repudiata est, et *ibid.* 7. 1. Est et alterum genus arbuti Gallici, quod vocatur rompotinum. Id desiderat arborem humilium, ut frondosam: cui rei maxime videtur idonea opulus: ea est arbor corno similis. Ceterum *Schneiderus* in *allatis* cap. 6. locis legit *populus*: *V.* ibi adnotat.

OPUNCIO, *onis*, *m.* 3. avis genus, quod opimius cantus imitatur. *Paul. Dinc.* p. 191. 3. *Müll.*

OPUS, *eris*, *n.* 3. id quod sit operando. Differt ab *opera*, que est actio, qua sit opus. *Probus* ad *Keil.* p. 203. Inter opus et operam hoc interest, quod opus sit quod sit operatio, ope-

ram vero a quo sit esse demonstrat. Utrumque *Ter.* complectitur *Heaut.* 1. 1. 21. Quod in opere faciundo opere consumis tuæ. *h. e.* in agro colendo. *εργον* (It. *opera*, *lavoro*, *faccenda*; Fr. *travail*, *ouvrage*; Hisp. *trabajo*, *obra*; Germ. *das Werk*, *die Arbeit*; Angl. *a work*, *labour*, *performance*, *task*).

1.) Proprie, sive abstracte opus latissime patet. — a) Generatim de hominibus. *Plaut. Pseud.* 4. 1. 36. Ut ego te hodie accipiam lepide, ubi effeceris hoc opus! *Id. Most.* 2. 1. 65. Verum id videndum sit, id viri docti sit opus, Ne quid patiat, quamobrem pigeat vivere. *Ter. Eun.* 2. 1. 14. Opus faciam, ut defatiger usque, ingratiis ut dormiam. *Cic.* 3. *Tusc.* 34. 84. Ille sunt illic fibræ persequendæ et elidendæ, ne ulla unquam possit existere. Magnum opus et difficile: quis negat? *Id. Senect.* 9. 29. An ne has quidem vires senectuti relinquimus, ut adolescentibus doceat, instituat, ad omne officii munus instruat? quo quidem opere quid potest esse præclarior? *Id.* 9. *Att.* 11. Utinam aliquod in hac miseria reipublice *παράδειον* opus efficeret et navare mihi liceat! *Cæs.* 1. *B. C.* 32. *extr.* Se vero, ut opribus anteire studuerit, sic iustitia et æquitate velle superare. *Liv.* 1. 57. Quod se in laborum ministeris ac servili tandem habitos opere ab rege indignabantur. *Id.* 38. 9. Amyndand, quod sui maxime operis erat, impigre agebat, ut Ambracienses compelleret ad deditiviam. *Virg.* 6. *Æn.* 128. Sed revocare gradum superasque evadere ad auras, Hoc opus, hic labor est. *h. e.* opus arduum, *δυσεργον*. *Id.* 10. *ibid.* 468. sed famam extemere factis, Hoc virtutis opus. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 21. diis longa videtur opus debentibus. *Ovid.* 4. *Met.* 663. Admonitorque operum celo clarissimus alto Lucifer ortus erat. — Hinc illa *Stat.* 6. *Theb.* 242. Accelerare opus. *Virg.* 2. *Æn.* 235. Accingere operi. *Liv.* 1. 42. Aggredi ad opus. *Tac.* 1. *Hist.* 2. Aggredi opus. *Cæs.* 1. *B. C.* 62. Continuare opus diem noctemque. *Orat.* 1. *Art. am.* 409. Differre opus. *Id.* 14. *Met.* 268. Evizere opus. *Id.* 8. *ibid.* 209. Impedire opus. *Virg.* 1. *Æn.* 508. Instare operi. *Quintil.* 10. 1. 48. Inzardi opus. *Orat.* 11. *Met.* 214. Negare mercedem operis. *Id.* 2. *Art. am.* 480. Præagere opus. *Quintil.* 12. 11. 24. Pericere opus. *Id.* 10. 1. 1. Procedi opus. *Id.* 2. 18. 4. Recedere ab opere. — De bestiis, et præcipue de melle et melle. *Cic.* 2. *Off.* 3. 11. Expertes rationis equi, boves, reliquæ pecudes, apes, quarum opere efficitur aliquid ad usum hominum atque vitam. *Id.* 2. *Dicitur.* 27. 59. Ita leves atque inconsiderati sumus, ut si mures corruserint aliquid, quorum est opus hinc unum, monstrum puteimus. *che finuo questo solo mestiere*. Ubi *Forcellinus* ait, *opus* suum pro *opera*. *Ovid.* 7. *Met.* 538. Concideret infelix validos miratur arator Inter opus lauros. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 45. 70. (179). Boves excellentes in opere. *Varro* 3. *R. R.* 16. 5. Ab his opus facere (apes) discunt, ab his ædicant, ab his cibaria condere. Trium enim harum cibum, domus, opus, et *ibid.* Foris pascentur, intus opus faciunt: quod, dulcissimum quod est, et diis et hominibus est acceptum. *Virg.* 4. *G.* 169. Erret opus (apum) redolentique thymo flagrantia mella. et *ibid.* Omnibus (apibus) una quies operum, labor omnibus unus. *Phædr.* 3. 13. Alveus accipite, et ceris opus infundite. — b) Speciatim de opere rustico, seu ædificatura. — Com. adject. *rusticum* vel *rusti*, ut apud *Plaut. Merc.* 1. 1. 65. Multo opere immundo rustico se exercitum. *Ter. Heaut.* 1. 1. 90. Ancillas, servos, nisi eos, qui opere rustico faciundo facile sumptum excoerent suum, Omnes produci ad venditum. *Id. Phurm.* 2. 1. 20. Opus ruri faciendum. *Colum.* 12. *R. R.* 3. 6. Quam multæ: ubi diu rusticum opus obire non poterit, et *Id.* *ibid.* 2. 1. Itaque præcipiemus, quid quoque mense faciendum sit, sic temporibus attendendum opera ruri, ut permiserit status earum. — Absolute. *Cato R. R.* 5. Opera omnia mature conciliata face. Nam res rustica sic est: si unam rem sero feceris, omnia opera

sero facies. *Ter. Adolph.* 4. 1. 1. Apud villam sit. Nunc quum maxime operis aliquid facere credo. Adde *eumd.* *Heaut.* 1. 1. 21. *Cic. Senect.* 7. 24. Quibus (senibus) absentibus numquam fere ulla in agro majora opera sunt, non serendis, non percipiendis, non condendis fructibus. *Virg.* 1. *G.* 276. Ipsa dies alios alio dedit ordine Luna Felices operum, et 2. *ibid.* 472. Et patiens operum parvoque adueta juvenus. *Ovid.* 11. *Met.* 34. operisque (coloni) reliquaunt Arma sui. *Flor.* 1. 11. Quum patricium virum innivum aratro suo in ipso opere deprehendit. — c) Item speciatim de artificio operibus. *Cic.* 6. *Verr.* 24. 54. Instituit officinam Syracusis in regia maximam. Palam artifices omnes, celatores ac vasculares convocari jubet: et ipse suos complures habebat. Eo conducit magnam hominum multitudinem. Menses octo continuos opus his non deficit, quum vas nullum lieret, nisi aureum. *Id.* 2. *Nat. D.* 22. 57. Quod in operibus nostrarum artium manus efficiat, id multo artificiosius naturam efficere. *Liv.* 5. 3. Tamquam artifices improbi opus quaerunt. Cf. *infra* 11. 3. — d) De opere, quod in publicis vel privatis ædificiis extruendis, instaurantis etc. impenditur. *Cic.* 3. *Verr.* 55. 143. Dicitis, eundem conscripsisse, qui illud edictum de hereditate: LEX OPERI FACIENDO. Adde *eumd.* *ibid.* 54. 141. Et *Id. Dom.* 20. 51. Quid operum publicorum exactio? *Id.* 14. *Phil.* 12. 33. Erit igitur extructa moles opere magnifico, incisæque litteræ, divinarum virtutis testes sempiternæ. *Id. Marcell.* 4. 11. Nihil est opere, aut manu factum, quod aliquando non conciat et consumat vetustas. *opere factum* est, quod arte sit; *manu*, virtute bellica: vel opere, quod ingenio maxime; *manu*, quod artificio: vel aut ponitur pro *et*. *Nepos Themist.* 6. Interim omnes servi atque liberi opus facerent. *Virg.* 5. *Æn.* 119. Urbis opus. *h. e.* navis, in qua tantum operis fuerat, quantum in urbe positum. — e) Item de operibus militaribus; et interdum concreto, uti ajunt, sensu vox usurpari videtur. *Cæs.* 1. *B. G.* 8. A lacu Lemanno ad montem Juram inaurum in altitudinem pedum xvi. fossamque perducit: eo opere perfecto presidia disponit. *Id.* 3. *ibid.* 3. Quum opus biberorum munitionisque plene essent perfectæ. *Id.* 2. *B. C.* 26. Postero die Ulicam exercitum ducit, et prope oppidum castra ponit. Nonnum opere castrum perfecto, equites ex statione nunciant etc. et *mor.* Ipse celeriter ab opere deductis legionibus aciem instruit. *Id.* 5. *B. G.* 21. Locis egregie natura atque opere munitis. *per sito e per arte*. *Sic Liv.* 21. 57. Emporium opere munitum. Cf. *infra* 11. 1. b. — f) Item de ipsa militia, *il servizio militare*. *Virg.* 8. *Æn.* 515. sub te tolerare magistro Militiam et grave Martis opus, tua cernere facta Assuescat. *fatiga*; ubi *Forcellinus* ait, *opus* summi pro *opera*. *Vellej.* 2. 97. 2. Cujus (Drusi Claudii) ingenium utrum bellicis magis operibus, an civilibus suffecerit artibus, in incerto est. Cf. *Surton.* *Aug.* 18. Fossas omnes, in quas Nilus exstatu, oblimatas longa venustate, militari opera detersit. *facendovi laborare i solitati*. — Similiter *opera* dicuntur omnes militares labores præter pugnas, quibus opponuntur apud *Liv.* 21. 11. Fessum militem præliis operibusque habebat. *Id.* 39. 28. Quam diu fatigatus ibi præliis operibusque esset. — g) De opere litterario. *Cic. Brut.* 34. 200. Si præteriens (quis) adspexerit correctis, influentes iudices etc. — aratorum versari in illo iudicio, et opus aratorum fieri, ant perfectum iam esse, profecto intelligit. *Id.* 2. *Orat.* 17. 72. Oratio in causarum contentione magnum est quoddam opus, atque hinc sciam, an de humanis operibus longe maximum. *Id.* 1. *Acad. post.* 1. 1. Habet opus magnum in manibus. *Liv. præfat. extr.* Ut oris tanti operis successus prosperos darent. *Id.* 21. 1. In parte operis mei licet mihi præfari. — h) Dicitur etiam de actu *Venero*. *Orat.* 3. *Art. un.* 14. 28. Opus obsecrum. Et absolute *Plaut. Isin.* 5. 2. 23. Ille suis opere faciundo lassus noctu adventit. *Auct. Priap.* 4. rogatque tentes, si pictas opus erat ad figuras.

Martial. 7. 18. Accessi quoties ad opus, mixtisque movemur Inguinibus.

II.) Translate. ¶ 1. Concreto, uti ajunt, sensu opus dicitur id quod operando effectum est. — a) Generatim. *Cic.* 1. *Tusc.* 28. 70. Hæc igitur et alia innumerabilia quum cernimus, possumus ne dubitare, quin his præsit aliquis vel effector, vel moderator tanti operis et muneris? et *moz.* Deum agnoscis ex operibus ejus. *Id.* 1. *Nat. D.* 36. 100. Tu quod opus tandem magnum et egregium habes, quod effectum divina mente videatur, ex quo etc? *Liv.* 1. 57. Exhaustus magnificentia publicorum operum. *Id.* 1. 29. Una hora cccc. annorum opus, quibus Alba steterat, excidio ac ruinis dedit. — b) Speciatim de ædificiis. *Cic.* 2. *Verr.* 4. 12. et *Dom.* 20. 51. Edium sacrarum publicorumque operum depopulatio. *delle pubbliche fabbriche.* et *Sueton.* *Tib.* 30. Ad patres conscriptos referre de vectigalibus ac monopolis, de extruendis relienciisve operibus. — c) De militaribus munitionibus. *Nepos* *Miltiad.* 7. Urbem operibus clausit. *h. e.* vallo, fossa, aggere, vineis, turribus etc. *Cic.* 13. *Phil.* 9. 20. Mutinam operibus munitionibusque sæpsit. *Liv.* 35. 22. *extr.* Fusis Vectonibus, operibus Toletum cepit. *Id.* 37. 5. a *med.* Non corona, sed operibus oppugnare urbem est adortus. *Fellej.* 2. 4. 2. Circumdantam operibus Nunantiam excisamque æquavit solo. — d) De artium operibus. *Cic.* 1. *Off.* 41. 147. Ut enim pictores et ii, qui signa fabricantur, et vero etiam poetæ suum quisque opus a vulgo considerari vult. *Id.* 6. *Verr.* 57. 126. Silanionis opus tam perfectum, tam elegans, tam elaboratum. *Virg.* 3. *Ecl.* 37. pocula ponam Fagina, cælatur divini operis Alcimedontis. — e) De opere litterario. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 248. Nec magis expressi vultus per aenea signa, Quam per vatis opus mores animique virorum Clarorum apparent. *Id.* *ibid.* 2. 91. Carmina compono, hic elegos. Mirabile visu Cælatunque novem Musis opus! *Cic.* 16. *Fam.* 18. *ad fin.* An pangis aliquid Sophocleum? Fac opus appareat. ¶ 2. Ponitur etiam pro effectu. *Ovid.* 12. *Met.* 112. opusque meæ bis sensit Telephus bastæ. *h. e.* vulnus et auxilium. et 1. *ibid.* 468. Equæ sagittifera prompsit duo tela pharetra Diversorum operum: fugat hoc, facit illud amorem. *Cic.* *Topic.* 16. 62. Atque etiam est causarum dissimilitudo, quod aliæ sunt, ut sine ulla appetitione animi, sine voluntate, sine opinione suum quasi opus faciant. ¶ 3. Nonnunquam ponitur pro artificio, *fattura, lavoro, artificio.* *Cic.* 6. *Verr.* 56. 124. Bullas aureas omnes ex his valvis non dubitavit auferre: quarum iste non opere delectabatur, sed pondere. et *ibid.* 14. 32. Hydria Boethi manu facta, præclaro opere et grandi pondere. et *ibid.* 21. 46. Hæc autem omnia antiquo opere et summo artificio facta. *Valerian.* *Imp.* in *epist.* apud *Trebell.* *Claud.* 14. Argenti in opere annua pondus quinquaginta. *h. e.* argenti facti. ¶ 4. Ablativus opere est magnopere, *sommamente.* *Plaut.* *Truc.* 2. 7. 27. Jussit opere orare, ut hæc grata haberet tibi. — Hinc *magno opere, maximo opere, tanto opere, quanto opere.* **MAGNOPERE, MAXIMOPERE, TANTOPERE, QUANTOPERE.**

OPUS, indeclin. indigentiam, necessitatem significat, *uopo, bisogno, necessita:* et ratione habita originis unum idemque est cum vocabulo præcedenti; eadem enim significatione usurpatur *negotium* est apud *Plaut.* *Mil. glor.* 2. 6. 42. Heus Philocomasium, cito Transcurre curriculo ad nos; ita negotium est. *h. e.* ita opus est, ita res postulat. — Item *usus* est et *opus* est idem esse videntur apud *Plaut.* *Amph.* 1. 3. 7. Citius, quod non factus 'st usus, fit, quam quod factus 'st opus. — *Opus* est minus est quam *necesse* est. *Cato* apud *Senec.* *Ep.* 94. *ante med.* Emas non quod opus est, sed quod *necesse* est. Quod non opus est, esse carum est. *ciò che è puramente necessario.* — Aliquando idem sunt. *Cic.* 2. *Divinat.* 4. 11. Sorites, quem, si *necesse* sit, Latino verbo liceat cervaleum appellare: sed nihil opus est. *Id.* 1. *Fam.* 9. *ad fin.* Legem curiatam consull ferre opus esse,

sibi *necesse* esse. — Differt etiam a verbo *oportet*, ut apud *Cic.* 13. *Att.* 25. Hoc fieri et oportet et opus est. — Item differt a verbo *indigere*, ut patet ex *Seneca* *Ep.* 9. *All.* (*Chryssippus*) sapientem nulla re indigere et tamen multis illi rebus opus esse; contra stulto nulla re opus est, nulla re enim uti scit, sed omnibus eget. — Ceterum *opus est mihi* (nam cum Verbo esse fere jungitur, et raro admodum occurrit *opus habeo*) est idem atque est mihi usui, *necesse* habeo, indigeo, *dei, προοδει* (It. *ho bisogno, mi fa d'uopo, ho necessita;* Fr. *il est besoin, il est nécessaire, il faut;* Hisp. *es menester, se necesita;* Germ. *es ist nöthig, es ist nothwendig, es oder man bedarf;* Angl. *it is expedient or necessary*). Usurpatur — 1.º) Personalliter, vel Adjective. — a) Absolute, *h. e.* sine Dativo personæ. *Cato* *R. R.* 13. In torcularium in usu quod opus est. *Plaut.* *Aulul.* 2. 2. 16. Si quid opus est, impera. *Ter.* *Heaut.* 4. 8. 14. Des qui aurum, ac vestem, atque alia quæ opus sunt, comparet. *Cic.* 5. *Fam.* 11. Ut quidquid opus esset, mihi denunciaret. et *Varro* 1. *R. R.* 18. 4. Minus multi opus sunt boves. *Liv.* 2. 3. Ubi jus, ubi injuria opus sit. — b) Sæpissime cum Dativo personæ. *Cato* *R. R.* 14. Eæ rei materiem, et quæ opus sunt, dominus præbebit. *Plaut.* *Capt.* 1. 2. 61. Maritumi omnes milites opus sunt tibi. *Ter.* *Heaut.* 5. 1. 20. Sponsæ vestem, aurum, ancillas opus esse. *Claudius* *Quadrigar.* apud *Gell.* 17. 2. Nihil sibi divitiis opus esse. *Lucret.* 5. 230. Nec crepitacula eis opus sunt. At *Lachmannus* *leg.* Nec crepitacillis opus est. *Varro* 3. *R. R.* 14. 3. Cochleis parvus cibus opus est. *Cic.* 2. *Fam.* 6. a *med.* Dux nobis et auctor opus est. *Id.* 2. *Invent.* 19. 57. Hujus nobis exempla permulta opus sunt. *Id.* 3. *Verr.* 48. 126. Multa sibi opus esse, multa canibus suis. Adde *ejusd. fragm. de republ.;* et *Varron.* apud *Non.* p. 497. 19. *Merc.* *Sic* *Cæs.* 1. *B. G.* 34. Si quid ipsi a Cæsare opus esset, sese ad eum venturum fuisse. *Plancus* apud *Cic.* 10. *Fam.* 8. Sed aliquantum nobis temporis et magni labores et multa impensæ opus fuerunt. *Nepos* *Att.* 7. Quæ anicis opus fuerant. *Liv.* 1. 41. Quæ curando vulneri opus sunt, sedulo comparat. — c) Animadvertendum illud *Livii*, cum *Accus.* et *præpos. ad.* 37. 18. Pararique, quæ ad transitum Hellespontis opus essent. Sic *ibid.* 22. *inît.* Inde placuit Eumenem domum dimitti, et præparare consuli atque exercitui, quæ ad transitum Hellespontis opus essent. — d) Interdum cum Ablativo rei, quæ fieri opus est. *Cato* *R. R.* 2. Quæ opus sient locato, locentur. *Plaut.* *Amph.* 2. 1. 81. Nam mihi istuc primum exquisitum 'st opus. *Ter.* *Adelph.* 5. 9. 39. Plus scis quid opus facto est. Sic *Pacuvius* apud *Non.* p. 126. 23. *Merc.* Quod ego inaudivi, accipite, et quid alit factum opus, decernite. et *Cæs.* 1. *B. G.* 42. Ut præsidium amicissimum, si quid opus facto esset, haberet. — 2.º) Impersonaliter occurrit — a) Absolute. *Cato* *R. R.* 29. Partem quantam circum oleas ablaqueatas, qua maxime opus erit, addito. *Ter.* *Heaut.* 1. 2. 13. Cave faxis; non est opus, pater. *Cic.* 5. *Fam.* 11. Eamque, si opus esse videbitur, conveniam. *Horat.* 2. *Sat.* 7. 110. Unde mihi lapidem? — quorsum est opus? — b) Sæpissime cum Ablativo rei, quæ opus est, et addito haud raro Dativo personæ. — Ablativus rei per Substantivum effertur apud *Plaut.* *Capt.* 1. 2. 56. Multis et multigeneribus opus est tibi militibus. *Ter.* *Andr.* 1. 1. 6. Nihil istac opus est arte ad hanc rem, quam paro. *Cic.* 3. *Fam.* 3. *inît.* Q. Fabius monuit, præsidio firmiori opus esse ad istam provinciam. *Id.* 12. *Att.* 27. a *med.* Apud Terentiam gratia opus est nobis tua tuaque auctoritate. *Id.* 11. *Phil.* 10. 26. Expedito nobis homine et parato-opus est. *Nepos* *Miltiad.* 4. Ut nunciaret, quam celerim opus esset auxilio. *Liv.* 6. 6. Nec dicitatore unquam opus fore republicæ. *Virg.* 6. *Æn.* 261. Nunc animis opus, *Ænea*, nunc pectore firmo. — Ablativus rei per Participium præter. effertur. *Plaut.* *Capt.* 2. 1. 29. Viso opus 'st, cauto est opus. *Ter.* *Heaut.* 1. 1. 29. Mihi sic est usus: tibi ut opus facto 'st,

face. *Cic.* *Mil.* 19. 49. Nihil erat, cur properato opus esset. *Sall. Cat.* 1. Pius quam incipias, consulto; et, ubi consulueris, mature facto opus est. *Liv.* 1. 58. Ita facto et maturato opus esse. — Ablativus rei per Substantivum et Participium præter. simul effertur. *Plaut.* *Cure.* 2. 3. 23. Ita res subita est: celeriter mihi hoc homine convento est opus. *Sic* *Cic.* 10. *Att.* 3. *ad fin.* Sed opus fuit Hirtio convento. *Rursus* *Plaut.* *Pseud.* 2. 4. 42. Sed quinque iuventis opus est argenti minis Mutuis, quas hodie reddam. *Ter.* *Hecyr.* 4. 4. 42. Vosmet videte jam, Lache et tu Pamphile, Remissan' opus sit, an reducta domum. *Liv.* 43. 19. Nihil Oæneo capto opus esse. *Ovid.* 2. *Amor.* 19. 1. Si tibi non opus est servata, stulte, puella; At mihi fac serves. — Cum Supino passivo, quod Ablativi vicem gerit. *Ter.* *Heaut.* 5. 1. 68. Sed ita dicta opus est, si me vis salvum esse. *Cic.* 1. *Invent.* 20. 28. Et si non longius, quam quod scitu opus est, in narrando procedetur etc. — c) Cum Genitivo rei, quæ opus est. *Liv.* 22. 51. Ad consilium pensandum temporis opus esse. et 23. 21. In stipendium, quanti argenti opus fuit, et sex mensium frumentum accepit. — d) Cum Infinito, vel cum Accusativo et Infinito. *Cic.* 7. *Att.* 8. *inît.* Quid opus est de Dionysio tam valde affirmare? *Id.* *Amic.* 14. 51. Atque haud scio, an ne opus sit quidem, nihil unquam omnino deesse amicis. *Id.* 13. *Fam.* 33. Nihil jam opus est expectare te, quibus eum verbis tibi commendem. *Ovid.* 1. *Amor.* 11. 23. Quid digitos opus est graphio lassare tenecum? *Plin.* 28. *Hist. nat.* 13. 56. (198). Quæcumque molliri opus est. — Si quando vocibus *opus* est Accusativus jungitur, Infinitus alicujus verbi est subaudiendus. *Cato* *R. R.* 15. *extr.* Ad opus (*dominus*) præbeat omnia: calcis in r. singulos longitudinem opus est modium unum, arene modius duos. *h. e.* præbere. Sunt tamen qui aliter leg. *Cic.* *Senect.* 1. 3. Sed quid opus est plura? *h. e.* dicere. Neque aliter putandum videtur de illo *Plaut.* *Truc.* 5. 10. Pueru opus 'st cibum, opus est matri autem quæ puerum lavit, Opus nutrici autem, utrem ut babeat veteris vini largiter, Ut dies noctes potet. — e) Cum Coniunctivo et ut particula. *Plaut.* *Truc.* 2. 6. 19. Nunc tibi opus 'st, agram ut te assimules. et *ibid.* 2. 3. 7. Mi quoque præ lassitudine opus est ut lavem. — 3.º) *Opus habeo aliqua re*, opus est mihi. *Colum.* 9. *R. R.* 1. 5. Ferae pecudes in vivariis ut graminibus, ita frugibus roburneis opus habent.

OPUSCULUM, i, n. 2. deminut. parvum opus, *operetta, πομπητρον.* *Cic.* 4. *Acad.* (2. *pr.*) 38. 120. Ut etiam inter deus Myrmecides aliquis, minorum opusculorum fabricator, fuisse videatur. et *proem.* *Parad.* 5. Accipies igitur hoc parvum opusculum, lucubraturum his contractioribus noctibus. *Horat.* 1. *Ep.* 19. 35. mea cur ingratus opuscula lector Laudet, ametque domi. et *ibid.* 4. 3. Scribere quod Cassi Parmensis opuscula vincat.

OO

ŌQUŪLUS, i, m. 2. pro oculus ab antiquis scribatur, teste *Priscian.* 1. p. 560. *Putsch.* Apud antiquos frequentissime loco cu syllaba quæ ponebatur et e contrariu, ut *arquis, coquis, oquulus* pro *arcus, cocus, oculus*.

OR

ŌRA, æ, f. 1. Ratione habita etymy, volunt esse ab ὄρος *terminus*, quamvis obstat quantitas et aspiratio in priori vocali: recentiores vero deducunt a voce os, unde *ostium*. — Ceterum *ora*

est extrema cujusque rei pars, ἰσχυρία (It. *estremità*, *marginē*, *finē*; Fr. *bord*, *extrémité*; Hisp. *borde*, *el extremo*, *y erilla*; Germ. *der Rand*, *der Saum*; Angl. *the extremity*, *edge*, *margin*, or *border of any thing*).

1.) Proprie. ¶ 1. Speciatim dicitur de extremitatibus, quæ rerum baud maximam superficiem ac speciem efficiunt. *Ennius* apud *Cic.* 1. *Divinat.* 48. 107. Expectant, veluti consul quum mittere signum vult, omnes avidi spectant ad carceris oras. *Lucret.* 4. 13. prius oras pocula circum contingunt mellis dulci flavoque liquore. *gli ori.* *Virg.* 4. *G.* 39. de apib. tenuia cera spiramenta linunt, fuco et floribus oras Explent. *Id.* 10. *Æn.* 243. clipei oras ambiit auro. *Cels.* 5. 26. n. 23. Oras vulneris sutura jungit. *Scribon. Compos.* 240. Oras ulceris tangere. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 66. (180). Ora gemmæ. *Festus* p. 182. 19. *Müll.* Ora vestimentorum. *orlo*, *lembo*. ¶ 2. Item sæpiissime dicitur de fine terrarum, qua mare altiit, *spiaggia*, *lido*, *littorale*. Differt tamen a *litore*, quia ora latius patet; quia est alibi *ora*, ubi tamen *litus* non est. — a) *Ora maritima*, *ora maris* hoc sensu dicitur. *Cic. pro leg. Manil.* 18. 54. Quæ civitas antea nunquam fuit, - quæ non portus suos et agros et aliquam partem regionis atque oræ maritimæ per se ipsa defenderet? *Cæs.* 3. *B. G.* 8. Hujus civitatis (*Venetorum*) est longe amplissima auctoritas omnis oræ maritimæ regionum earum. *Liv.* 9. 2. Ora superi maris. et 9. 19. Adjunctaque omni ora Græcorum inferi maris. *Virg.* 2. *G.* 44. primi lege litoris oras. *costeggia*. — b) Absolute, præcipue sit de classibus vel navibus est sermo. *Plaut. Men.* 2. 1. 11. Mare superum omne, Græciamque exoticam, Orasque Italicas omnes, qua aggregitur mare, Sumus circumvecti. *Cic.* 2. *Nat. D.* 39. 100. Multitudo et varietas insularum, amœnitates orarum et litorum. *Id.* 12. *Fam.* 5. A prima ora Græciæ usque ad Ægyptum. *Nepos Alcib.* 5. *ad fin.* Multas præterea Græcas urbes, quæ in ora sitæ sunt Asiæ. *Liv.* 21. 51. Decem navibus oram Italiæ legens. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 4. 5. (34). Intus regio Allobrogum: at in ora Massilia Græcorum etc. *Virg.* 1. *Æn.* 311. quas vento accesserit oras. *Horat.* 1. *Od.* 37. 23. nec latentes Classe cita reparavit oras. — c) Hinc *oram solvere* est a litore funem solvere, et navim in altum immittere, *sciogliere dal lido*, *salpare*. *Liv.* 22. 19. *ad fin.* Vix dum omnes conscenderant, quum alii resolutis oris in ancoras evehuntur. *sciolti li cani, si pongono sull'ancora*. *Id.* 28. 36. *ad fin.* In ipsis quoque trepidatum est navibus, dum, ne hostes cum suis simul irruerent, trahunt scalas, orasque et ancoras, ne in moliendo mora esset, præcidunt. *h. e.* incidunt funes nauticos, et ancoralia. *tagliano li cani, e le gòmene*. *Quintil.* 4. 2. 41. Navim prosperi, conscendi, sublatæ sunt ancoræ, solvimus oram, proveci sumus. *Oram* multi his locis (quibus adde *Quintil. ep. ad Tryphon.* 3.) funem nauticum intelligunt, quo ad oram litoris navis religatur. Sunt etiam qui putant, *oram* minime mutare significationem, sed esse veluti formulam nauticam, qui dicerent *oram solvere*, pro solvere funem, quæ oræ navem adnectit, vel pro oram linquere, ab ora abscedere. ¶ 3. Item de cujusque terræ vel spatii fine. *Cic.* 2. *Fin.* 31. 102. Qui innumerabiles mundos infinitasque regiones, quarum nulla esset ora, nulla extremitas, mente peragravisset. *Id.* 2. *Nat. D.* 40. 101. Restat ultimæ-omnia cingens et coercens cæli complexus, qui idem æther vocatur, extrema ora et determinatio mundi. *Liv.* 21. 31. Per extremam oram Vocontiorum agri.

II.) Translate. ¶ 1. Per synecdochen sumitur pro quavis regione, etiam si mari non alluatur, *paese*, *traito*. *Cic.* 2. *Nat. D.* 66. 164. Omnibus hominibus, qui ubique sunt, quacumque in ora ac parte terrarum. *Id.* *Balb.* 4. 9. Qui (*Pompejus*) habet tot triumphos, quot oræ sunt partesque terrarum. *Horat.* 1. *Od.* 26. 3. quis sub Arcto Rex gelidæ metuatur oræ. *Virg.* 3. *Æn.* 97. Hic domus Æneæ cunctis dominabitur oris. *Id.* 10. *ibid.* 706. ignarum Laurens habet ora Mi-

lanta. *Horat.* 1. *Od.* 12. 5. in umbrosis Heliconis oris. — Similiter de mundo seu terra. *Virg.* 2. *Æn.* 90. Invidia postquam perfaciis Ulyssæ (Haud ignota loquor) superis concessit ab oris atc. *h. e.* ex hoc mundo superiora abiit. — Et de cælo. *Lucret.* 5. 85. quæ-ætheris cernuntur in oris. et *Ovid.* 9. *Met.* 254. Idque ego defunctum terræ caelestibus oris Accipiam. — Oræ *Acherontis* sunt Inferi. *Lucret.* 6. 763. hinc animas *Acherontis* in oras Ducere forte deos Manes inferne reamur. ¶ 2. Pro zona terræ. *Cic.* 1. *Tusc.* 28. 68. Globum terræ fixum in medio mundi, duabus oris distantibus habitabilem: quarum altera, quam nos incolimus, sub axe posita, altera Australis ignota nobis, quam vocant Græci *ἀντιχθονα*: ceteras partes incultas, quod aut frigore rigeant, aut urantur calore. ¶ 3. Est etiam plaga, cardo, pars cæli. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 2. 2. (19). Connexa arborum ratio est, quas in oras debeant spectare. *Virgilius* ad occasus seri damnavit, etc. ¶ 4. *Oras luminis* vocant Poetæ regionem hanc terrarum, ubi luce fruimur et vita. *Ennius* apud *Cic.* 1. *de republ.* 41. Tu produxisti nos intra luminis oras. Adde *eumd.* apud *Festum* p. 298. 5. *Müll.* Sic *Lucret.* 1. 22. Nec sine te quidquam dias in luminis oras Exoritur. Adde *eumd. ibid.* 170. 179. et 2. 577. et *alibi*. Sic *Virg.* 7. *Æn.* 660. Furtivum partu sub luminis edidit oras. Al. *leg. auras*, ut 2. *G.* 47. Sponte sua quæ se tollunt in luminis auras. Alicubi apud *Lucret.* quoque *auras* quidam legendum putarunt: et est etiam qui credat oras eum pro *auras* dixisse, ut *plastrum* dicitur pro *plastrum*, *coda* pro *cauda*, etc. Sed non est necesse ad hæc recurrere. ¶ 5. Intellectuali ratione oræ dicuntur extrema rerum. *Oram*, inquit *Festus* p. 182. 22. *Müll.* pro initio rei posuit *Cæcilius* (est enim initium altera rei extremitas) quum ait: *Oram* reperire nullam, quam expediam, queo. *Al. leg.* qua me expediam. *Varro* 8. *L. L.* 2. *Müll.* De hujusce multiplici natura discriminum oræ sunt hæc, cur et quo et quemadmodum in loquendo declinata sunt verba. *h. e.* discriminum e multiplici declinationum natura prodeuntium oræ, scilicet extrema et summa, in quæ omnia inter se diversissima exeunt, sunt etc. *Oræ* omnes *Codd.* exhibent, quam lectionem tuetur *Lachmannus* ad *Lucret.* 4. 142.; *Müllerus* vero rationes legendum conjecit. — Sic *ingentes belli oræ* sunt summa belli discrimina. *Virg.* 9. *Æn.* 528. Et mecum ingentes oras evolvi belli. Ubi *Servius*: Narrata non tantum initia, sed etiam extrema bellorum; nam oræ sunt extremitates. Est autem *Ennianum*: Quis potis ingentes oras evolvi belli? Sic *Ennius* apud *Quintil.* 6. 3. 86., *Macrob.* 6. *Saturn.* 1. et *Diomed.* 1. p. 381. *Putsch.* — *NB.* De Ora vel Hora dea *V.* in *ONOM.*

ORABILIS, e, adject. qui orari, vel rogari potest. *Gloss. Cyrill.* ἑξουσιαστός, orabilis. *Ibid.* ἑξουσιαστός, orabilis, placabilis. Occurrit etiam in *Not. Tir.* p. 106.

ORACULUM, i, n. 2. *Oraculum* syncope, ut *periculum*. *Ennius* apud *Cic.* 1. *Divinat.* 21. 42.; *Accius* apud *Non.* p. 488. 2. *Merc.*; et *Ovid.* 1. *Met.* 321., quæ *V.* infra. Est etiam qui legat in prosa oratione apud *Cic.* 2. *Divinat.* 6. 16. et alibi, sed minus recte. — *Oraculum* (ab oro, ut docet *Cic. Topic.* 20. 77. *Oracula* ex eo ipso appellata sunt, quod inest in his deorum oratio.) est deorum responsum, *χρησμός*, *μυστερον* (It. *oracolo*; Fr. *oracle*; Hisp. *oráculo*; Germ. *der göttliche Ausspruch*, *Orakelspruch*, *das Orakel*; Angl. *an oracle*, *oracular reply*).

1.) Proprie. *Seneca* 1. *Controv. præf. ante med.* Quid est enim oraculum? nempe voluntas divina hominis ore enunciata. *Ennius* apud *Cic.* 1. *Divinat.* 21. 42. Ibi ex oraculo voce divina edidit Apollo. *Accius* apud *Non.* p. 488. 4. *Merc.* Pro certo arbitrator sortis oracula, adytus augura. *Cic.* 1. *Divinat.* 18. 34. Cujus generis oracula etiam habenda sunt, non ea, quæ æquatis sortibus ducuntur, sed illa, quæ instinctu divino afflatuque funduntur. et 43. 95. Lacedæmonii de rebus majoribus semper aut Delphis oraculum, aut ab

Hammonē, aut a Dodona petebant. *Id.* 1. *Tusc.* 48. 116. Quod oraculum erat datum, si rex interfectus esset, victrices Athenas fore. et *moz.* Menœcaus, oraculo edito, largitus est patriæ suum sanguinem. *Id.* 2. *Off.* 22. 77. Apollo Pythius oraculum edidit, Spartam nulla re alia, nisi aviritia, perituram. *Al. leg. oraculo.* *Id. Rosc. Am.* 24. 66. Quum præsertim deorum immortalium jussis atque oraculis id fecisse dicantur. *Id. Senect.* 21. 78. Socrates, qui est omnium sapientissimus oraculo Apollinis judicatus. *Virg.* 2. *Æn.* 114. Suspensi Eurypylum scitatum oracula Phœbi Mittimus. *Id.* 4. *G.* 449. Venimus hinc lapsis quæsitum oracula rebus. *Id.* 3. *Æn.* 456. Oracula poscere. *Ovid.* 5. *Met.* 8. consulere. *Id.* 1. *ibid.* 321. Fatidicamque Themis, quæ tunc oracula tenebat.

II.) Translate. ¶ 1. *Oraculum* dicitur etiam, quum in somnis parens, vel alia sancta gravisque persona, seu sacerdos, vel etiam Deus, aperte eventurum quid, aut non eventurum, faciendum, vitandumve denunciatur. Ita *Macrob.* 1. *Somn. Scip.* 3. Itaque accipitur pro vaticinio universi, sive a Deo, sive ab homine fiat. *Cic.* 1. *Divinat.* 50. 115. Credo etiam anhelitus quosdam fuisse terrarum, quibus inflatæ mentes oracula funderent. et *ibid.* 32. 70. Expositi somni et furoris oracula. ¶ 2. De ipso loco, in quo deorum responsa dantur. *Cic.* 1. *Divinat.* 19. 37. Numquam illud oraculum Delphis tam celebre et tam clarum fuisse, neque tantis donis referunt omnium populorum atque regum, etc. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 23. 49. (107). *Hammonis* oraculum, juxta quod gignitur arbor. Adde *Liv.* 23. 11. — Hinc figurate *Cic.* 1. *Orat.* 45. 200. Est enim sine dubio domus Jurisconsulti totius oraculum civitatis. Testis est bujuse Q. Mucii janua et vestibulum, quod-maxima quotidie frequentia civium ac summorum hominum splendore celebratur. ¶ 3. Item pro dicto et sententia celebris ac notata digna. *Cic.* 1. *Nat. D.* 24. 66. Hæc ego nunc physicorum oracula fundo: vera, an falsa, nescio. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 6. 8. (n. 1.). Inde illa reliqua oracula: nequam agricolam esse, etc. *Colum.* 11. *R. R.* 1. 26. Nam illud verum est *M. Catonis* oraculum: Nihil agendo homines mala agere discunt. *Rursus Plin.* 18. *Hist. nat.* 4. 6. (25). Ac primum omnium (*in re rustica*) oraculis majore ex parte agemus, quæ non in alio vitæ genere plura certiorave sunt. Cur enim non videantur oracula a certissimo dia maximeque veridico usu profecta?

ORAMENTUM, i, n. 2. oratio, preces. *Plaut. Truc.* 2. 2. 62. Illum spero mutari blandimentis, ornamentis ceteris meretriciis. Ita leg. *Meursius*, et *Goldast.*, alii *ornamentis*.

ORARIUM, ii, n. 2. (os, oris) *fazzoletto*, *mocchino*, parvum linteam ori terendo. *Casaubon.* ad *Vopisc. Aurel.* 48. extr. docet, fuisse linteam oblongum et latum: cujusmodi vocant Ecclesiastici scriptores, quod sinistro brachio sacerdotibus imponitur. *Vopisc. loc. cit.* Ipsum primum donasse oraria populo R., quibus uteretur populus ad favorem. *h. e.* in plausibus circi et theatris; quum antea togas jactata mos esset. *Lips. elect.* l. 2. c. 10. putat fuisse velum, quo facies et os velaretur, heretiqua vox acclamationum resonantior: quod *Casaubon.* merito improbat. *Augustin.* 22. *Civ. D.* 8. n. 7. Tunc sicut potuit, oculum lapsum atque pendentem, loco suo revocatum, ligavit orario. *Prudent.* 1. *perp. orep.* 86. Hic sui dat pignus oris, ut ferunt, orarium. Etiam *Lucilius* hac voce usum quidam putarunt illo versu apud *Non.* p. 539. 22. *Merc.* Ricini aurati, ricæ, atque oraria, mitræ. Sed *Casaubon.* duo tantum priora verba *Lucilii* esse censet, cetera *Nomii* illa explicantis. Usurpat etiam *Hieronimus. Ep.* 52. n. 9., et cum sudario conjungit. — De aliis orarii usibus sequenti ævo multa ibi *Casaubon.*, item *Ducang.* in *Glossar.*

ORARIUS, a um, adject. ab ora, ut *Oraria* navis, parvæ molis, et ad legendas tantum oras litorum apta. *Plin.* 10. *Ep.* 26. Nunc destino partim orariis navibus, partim vehiculis provinciam petere.

ORĀTA, æ, f. 1. genus piscis appellatum a colore auri, quod rustici *orum* dicebant, et auricularis, oriculas. Itaque Sergium quendam prædicitum, quod duobus anulis aureis, et grandibus uteretur, Oratum dicunt esse appellatum. *Festus* p. 182. 17. *Müll.* At *Jarro* 3. *R. R.* 3. 10.; et *Colum.* 8. *R. R.* 16. 5. Sergium illum inde dictum volunt, quod ejus piscis studiosissimus fuerit. *V. AURATA* in ONOM.

ORĀTIM, adverb. per oras, ut oppidatim, vicatim. *Solin.* 3. Ut oratim omnes insulas legamus. *U leg.* ut moratim omnium insularum oras legamus.

ORĀTIŌ, f. 3. (oro) locutio, sermo, compositum ex pluribus dictionibus seu vocibus, quo homines animi sui sensa exprimit. λόγος (lit. discorsio, parlare; Fr. discours, langage, mots; Hisp. discurso, lenguaje, palabras; Germ. das Reden, die Rede; Angl. speech, discourse, language). Occurrit ¶ 1. Generaliter et est, ut diximus, compositum ex pluribus dictionibus, seu vocibus, quo homines animi sui sensa exprimit, ut ait *Cic.* 3. *Orat.* 42. 167. In oratione, id est in continuatione verborum. — a) Ponitur pro consueta hominum locutione, pro sermone. *Ennius* apud *Gell.* 11. 4. Nam upulenti quomodo loquuntur pariter atque ignobiles, eadem dicta eademque oratio æqua non æque valet. *Cato* apud *Plin.* *Hist. nat. præfat.* 30. Scio, quæ scripta sunt, si palam proficiantur, multos fore qui vitiligent. Eorum ego orationes sivi præter fluere. *Plaut. Pen.* 5. 2. 9. Quam orationem hanc arres dulcenti devorant! *Ter. Andr.* 1. 5. 16 Oratio hæc me miseram exanimavit metu. *Cic.* 1. *Off.* 4. 12. Natura vi rationis hominem conciliat homini et ad orationis et ad vitæ societatem. *Id.* 7. *Ferr.* 2. 5. Quid dices? an bello fugitivorum Siciliam virtute tua liberatam? Magna laus; honesta oratio. *Id.* 1. *Nat. D.* 44. 123. Epicurus re tollit, oratione relinquunt deos. *Cf. Plaut. Epid.* 1. 2. 13. quid te igitur retulit, Beneficium esse oratione, si ad rem auxilium emortuum est? *Rursus Cic.* 5. *Tusc.* 16. 47. Qualis cuiusque animi affectus esset, talem esse hominem; qualis autem homo ipse esset, talem ejus esse orationem; orationi autem facta similia, factis vitam. *Id.* 6. *Fam.* 14. Non solum ex oratione Cæsaris, quæ sane mollis et liberalis fuit, sed etiam ex oculis et vultu-hanc in opinionem discessi, ut mihi tua salus dubia non esset. *Cæs.* 1. *B. C.* 2. Ingressus in eam orationem, non oportere etc. *avendo cominciato a dire, che* etc. — Et cum addito Genitivo rei, de qua oratio agit. *Cic.* 4. *Ferr.* 69. 167. Eripient tibi istam orationem contemnendorum Siculorum atque aratorum statue illic equestres. et 5. *ibid.* 44. 106. Sed mihi Ætænsium brevis est oratio. — b) De loquendi forma et ratione, *stile, maniera di esporre nel discorso.* *Ter. Phorm. prol.* 4. dicitur, quas antea fecit fabulas, Tenui esse oratione et scriptura levi. *Cic. Orat.* 19. 64. Mollis est enim oratio philosophorum et umbratilis. *Id. Brut.* 31. 120. Stoicorum est adstrictior oratio aliquantoque contractior, quam aures populi requirunt. *Id.* 1. *Off.* 1. 2. Orationem autem Latinam efficit profecto legendis nostris (scriptis) pleniorum. — c) De ipsa lingua, *lingua, favella.* *Cic.* 1. *Off.* 1. 1. Ut ipse ad meam utilitatem semper cum Græcis Latina conjunxerim, idem tibi censeo faciendum, ut par sis in utriusque orationis facultate. *Gell.* 11. 1. In historiis, quas Timæus oratione Græca de rebus populi Romani composuit. in *Greco.* Adde *eumd.* 18. 10. in *fin.* ¶ 2. Speciatim dicitur de prosa oratione. *Cic. Orat.* 21. 70. Sæpissime et in poematis et in oratione peccatur. ¶ 3. Item speciatim et sæpissime dicitur de locutione oratoria. *Cic. Orat.* 19. 64. Quamquam omnium locutio oratio est, tamen unius oratoris locutio hoc proprio signata nomine est. *Cato* apud *Fronton.* 1. *Ep. ad Antonin.* 1. Jussi caudicem proferri, ubi mea oratio scripta erat de ea re. *Liv.* 39. 42. Catonis et quidem acerbæ orationes estant in eos, quos aut senatorio loco movit, aut quibus equos ademit: longe gravissima in L. Quinctium oratio est. *Cic.*

3. *Orat.* 43. 172. Collocatio verborum junctam orationem efficit, coherentem, lenem, æquabiliter fluentem. et *ibid.* 25. 96. Oratio gravis, erudita, liberalis, admirabilis, polita, conspersa quasi verborum sententiarumque floribus. et 1. *ibid.* 54. 231. disertis et oratoria. et 3. *ibid.* 25. 100. concinna, distincta, ornata, festiva. et *ibid.* 97. exilis, inculta, vulgaris, obsoleta. et 2. *ibid.* 53. 211. varia, copiosa. et *Brut.* 79. 273. splendida et grandis. et *ibid.* 24. 93. incitata, gravis, vehemens. et *ibid.* 55. 203. incitata et volubilis, nec ea redundans tamen, nec circumfluens. et *ibid.* 95. 326. quam incitata et vibrans, tum accurata et polita. *Id.* 2. *Orat.* 43. 183. Non semper fortis oratio queritur, sed sepe placida, submissa, lenis. *Quintil.* 4. 1. 60. simplex atque illaborata. *Id.* 10. 1. 115. sancta, gravis et castigata. et 8. 3. 74. sublimis, florida, jucunda. et *ibid.* 49. hebes, sordida, jejuna, tristic, ingiata, vilis. *Cic. Orat.* 20. 66. contorta et acris. et *ibid.* tracta et fluens. *Petron. Satyr.* 2. Grandis, et, ut ita dicant, pudica oratio non est maculosa, nec turgida, sed naturali pulcritudine exurgit. *Cic.* 3. *Orat.* 48. 184. et *Brut.* 8. 30. Oratio polita, accurata, et facta quodam modo. et *ibid.* 79. 273. faceta et perurbana. et *Orat.* 5. 20. aspera, tristis, horrida, neque perfecta, neque conclusa. et *ibid.* lævis, instructa, terminata. *Id.* 4. *Herenn.* 10. 15. Oratio, quæ turget et inflata est, et 11. 16. Aridum et esangue genus orationis, quod non alienum est, exile nominari. *Id. Sull.* 16. 47. Orationis aculei. *Quintil.* 2. 16. 10. claritas. *Id.* 6. 3. 19. condimentum. *Cic. Brut.* 95. 325. cursus admirabilis. *Id.* 4. *Fam.* 4. divitiæ. *Id. Brut.* 17. 66. elatio atque altitudo. *Id. Orat.* 16. 53. mæstitia. *Id.* 1. *Fin.* 5. 14. ornamenta. *Id.* 4. *Fam.* 4. paupertas. *Id. Orat.* 23. 76. subtilitas. *Id. Brut.* 95. 327. vestitus. *Quintil.* 11. 1. 85. asperitas. *Id.* 11. 3. 111. celeritas. *Id.* 10. 1. 116. color et gravitas. *Id.* 5. 12. 18. virilis habitus. *Id.* 9. 2. 4. motus atque actus. *Id.* 11. 3. 154. suavitas. *Id.* 9. 1. 21. vultus. *Cic.* 1. *Orat.* 14. 63. Orationem facere et polire. *Id.* 2. *Invent.* 15. 49. distinguere et illustrare. *Id.* 3. *Orat.* 43. 170. translatis verbis, tamquam stellis quibusdam, notare et illuminare. *Cæs.* 2. *B. C.* 18. habere adversus rempublicam. *Cic.* 5. *Tusc.* 33. 94. habere multam de re aliqua. *Id. Planc.* 30. 74. habere in senatu. et *ibid.* recitare. et *ibid.* de scripto dicere. *Quintil.* 3. 1. 11. scribere. *Cæs.* 3. *B. C.* 17. instituire. *Cic.* 15. *Att.* 1. a med. Oratio scripta elegantissima. *Petron. Satyr.* 2. Levibus atque inanibus sonis ludibria quædam excitando, effecistis, ut corpus orationis enervaretur et caderet. *Nepos Cat.* 3. Orationes conficere. *Cic.* 2. *Fin.* 1. 3. Quomodo fertur, quasi torrens, oratio, quamvis multa cujusque modi rapiat; nihil tamen teneas, nihil apprehendas, nusquam orationem rapidam coercas. *Id. Senect.* 10. 31. de Nestore. Ex ejus lingua melle dulcior fluebat oratio. *Id.* 5. *Fin.* 28. 84. Proclivis currit oratio. *Id. Brut.* 2. 8. Canescit oratio habetque suam quamdam maturitatem. *Id.* 3. *Orat.* 51. 198. In oratione nostra aliquid claudicat. *Id. de opt. gen. orat.* 6. 18. Convertere orationes et Græco. *Id.* 2. *leg. Agr.* 5. 13. Explicare orationem sane longam et verbis valde bonis. *Id.* 1. *Att.* 13. Includere aliquid orationi suæ. *Id.* 7. *Phil.* 3. 8. Ingredi in orationem. *Cæs.* 3. *B. C.* 19. Mediam alienijus orationem interrumpere. — *Oratio directa* opponitur *obliquæ*: illa artem est, quomodo quis historicus alicujus principis vel ducis verba, quasi ab eodem ita recitata fuerint, exponit: hæc vero, quomodo ipse historicus, quid ille dixerit, summarim strictimque narrat. *Justin.* 38. 3. 11. Quam orationem dignam duci, cujus exemplum brevitati bujus operis insererem; quam obliquam Pompejus Trogus exposuit, quoniam in Livio et in Sallustio reprehendit, quod continens directas pro sua oratione operi suo inserendo historici modum excesserint. ¶ 4. Hinc figurate ponitur pro facultate dicendi, seu eloquentia. *Pacruvius* apud *Non.* p. 113. 32. *Merc.* et apud *Cic.* 2. *Orat.* 44. 187. O flexanima atque omnium reginorum rerum oratio. *Cic. Brut.* 45. 165. Satis in eo fuit

orationis atque ingenii, quo etc. *Martial.* 5. 28. Pietate fratres Curtius licet vincas, Oratione Regulus, jocus Paudas. ¶ 5. Interdum publici libelli et litteræ, in quibus aliquid ad rempublicam pertinens perscribitur, orationes vocantur. *Sueton.* *Ver.* 15. De quibusdam rebus orationes ad senatum missas, præterito quæstoris officio, per Coss. plerumque recitabat. *Id. Tv.* 6. Orationesque in senatu recitaret, etiam quæstoris vice. *Tac.* 16. *Ann.* 27. Et oratio principis per quæstorem ejus aulica est. Patres arguebat, etc. *Cf. Sueton. Aug.* 65. De filia absens, ac libello per quæstorem recitato, notum senatui fecit. ¶ 6. Apud Ecclesiasticos scriptores est sermo et precatio, quæ ad Deum habetur, *preghiera, orazione*: nam orare est etiam precari, petere. *Tertull., Hieronym., Augustin.* multis in locis. — Quod ait *Gell.* 13. 22. Comprecationes deorum immortalium, quæ ritu Romano sunt, expositæ sunt in libris sacerdotum populi R. et in plerisque antiquis orationibus. *orationes* intellige habitas in causis, in quibus oratores interdum solent deos invocare, et ad eos verba dirigere: quod *Cic.* facit 7. *Ferr.* 72. 184. *Mil.* 31. 85., *Dom.* 57. 144. etc.

ORĀTIŪNCŪLA, æ, f. 1. deminut. parva oratio, *orazioncella, λογαρίον.* *Cic. Brut.* 19. 77. Inducant orationicula, tum historia quedam Græca, scripta dulcissime. *Id.* 3. *Nat. D.* 17. 43. Oratiuncula aureola. Adde *eumd.* 13. *Att.* 19. et 15. *ibid.* 3.; et *Fronton.* 2. ad *M. Cæs.* 13. Sic *Quintil.* 4. 3. 17. Ciceroni quoque in proæmio, quomodo diceret pro Milone, digredi fuit necesse, ut ipsa oratiuncula, qua usus est, patet.

ORĀTIŌNALIS, e, adject. qui oratione constat. *Priscian. de Præexercit. Rhet.* p. 1331. *Putsch.* Usus est, quem Græci λογαρίον vocant, commemoratio alicujus orationis, vel facti, vel utriusque simul. — Usuum autem alii orationales, alii activi, alii mixti. Orationales sunt, quibus inest oratio sola.

ORĀTOR, oris, m. 3. qui orat, qui loquitur; occurrit vero speciatim et ¶ 1. Est legatus, *ambasciadore*: vel quia orare etiam agere significat, ut *Festus* p. 198. 23. *Müll.* docet (*V. ORO*), vel ab oratione, ut placet *Farroni*, qui ait 7. *L. L.* 41. *Müll.* Orator dicitur ab oratione; qui enim verba orationum haberet publice adversus eum qui legabatur, ab oratione orator dicitur. Quomodo major erat, oratores legabantur potissimum qui causam commodissime orare poterant. *Ennius* apud *Farron.* loc. cit. Orator sine pace redit, regique relert rem. et *mox.* Oratores doctiloqui. *Cato* apud *Festum* p. 182. 5. *Müll.* Aetolos pacem velle: de ea re oratores Romanum profectos. et *ibid.* Clælius prætor Aliaius oratores misit Romam. *Plaut. Stich.* 32. 34. At ii oratores sunt populi, summi viri; Ambracia veniunt huc legati publice. *Cic. Brut.* 14. 55. C. Fabricius ad Pyrrhum de captivis recuperandis missus orator. *Id.* 2. *Legg.* 9. 21. Fæderum, pacis, belli, induciarum oratores feciales judicasse suntu. *Nam legend.* oratorum? *V. cl. Fahlen.* adnotat. ad h. l. *Liv.* 1. 15. a med. Veientes pacem petitum oratores Romanum mittunt. *Id.* 30. 16. Oratores ad pacem petendam mittunt triginta seniorum principes. *Id.* 9. 45. *extr.* Ut Fretanum mitterent Romanos uratores pacis petendæ, amicitiaque. et 43. ad *fin.* Ad senatum pacis oratores missi. *Virg.* 7. *En.* 153. Centum oratores augusta ad munia regis Ire jubet (*Eneas*), ramis velatos Palladis omnes, Donaque ferre viro, pacemque exposcere Teucris. Adde *eumd.* 11. *ibid.* 331. — Neque solum petendi causa aliquid, sed et repetendi orator dicitur. *Ovid.* 15. *Met.* 196. Mittor et Hiacas audax urator ad arces, Accusoque Paris, prædamque Helenamque reposca. *U leg.* hortator. *Farro* apud *Non.* p. 529. 27. Feciales legatos res repetitum mittebant quatuor, quos oratores vocabant. ¶ 2. *Orator*, simpliciter, precator, rogator, *pregatore*: nam orare est precari, petere. *Plaut. Pen.* 1. 2. 144. m. Quid faciam? acor, exora, blandire, expalpa. m. faciam sedulo. Sed vide sis, ne tu oratorem hunc pugnis pectas postea. *Id. Rud.* 3. 2. 38. quomodo Epignonus dixisset parasito, petenti admitti ad cenam

v. 38., non æquum esse eum inter oratores Ambracienses accipi; respondet parasitus v. 39. Equidem hercle orator sum, sed procedit parum. *h. e.* peto quidem cœnam, sed parum proficio. *Ter. Hecyr. prol. ait.* 1. Orator ad vos venio ornatu Prologi: Sinite etc. Adde *Afranium* apud *Festum* p. 182. 11. *Müll.* ¶ 3. Sæpius orator, oratore, avvocato, ἰσορρηγῆς, qui dicendi peritus est, et publicas privatasque causas agit: qui potest dicere prudenter, copiose et ornate de omnibus rebus, quæcumque in disceptationem cadunt; ab oro, dico. De universa ejus facultate, officio, et laudibus legendi aurei sunt *Ciceronis* libri, et studioso eloquentiæ vel memoriter addiscendi. — Differt a rhetore, qui oratoriæ artem alios docet: orator autem exercet. *Sidon.* tamen oratorem pro rhetore posuit, 5. *Ep.* 5. Pueritiam tuam compertenter schois liberalibus memini imbutam, et sæpenumero acriter eloquenterque declamasse cotam oratore, etc. Contra rhetorem pro oratore possuisse videtur *Cic.* 2. *Fin.* 6. 17. et 2. *Orat.* 3. 10. *RHETOR.* Ceterum — a) *Generatim.* *Nævius* apud *Cic. Senect.* 6. 20. Proveniebant oratores novi, stulti adolescentuli. *Ennius* apud *Cic. Mur.* 14. 30. Pellitur a medio sapientia, vi geritur res, Sperantur orator bonus, horridus miles amator. Adde *eumd.* apud *Cic. Brut.* 15. 58. *Cato* apud *Quintil.* 12. 1. 1. Orator est vir bonus, dicendi peritus. *Cic.* 1. *Orat.* 49. 213. Eum puto esse (oratore), qui et verbis ad audiendum jucundis et sententiis ad probandum accommodatis uti possit in causis forensibus atque communibus. Hunc ego appello oratorem, eumque esse præterea instructum voce et actione et lepore quodam volo. et *ibid.* 15. 65. Si quis universam et propriam oratoris vim deinine compectique vult, is orator erit, mea sententia, hoc tam gravi dignus nomine, qui, quæcumque res incidit, quæ sit dictione explicanda, prudenter et compositè et ornate et memoriter dicet cum quadam actionis etiam dignitate. — b) Per antonomasiam orator est *Cicero.* *Lactant.* 1. 9. — c) *Orator* inscribitur liber, de quo *Cic.* 15. *Fam.* 20. Oratorem meum, sic enim inscripsi, Sabino tuo commendavi.

ORATORIA, æ, f. 1. *ORATORIUS* in fin. ORATORIE, adverb. oratoriamente, ὀρατορικῶς, more oratorum. *Cic. Orat.* 68. 227. Nihil est enim aliud pulcre et oratorie dicere, nisi optimis sententiis verbisque lectissimis dicere. *Quintil.* 9. 1. 13. A simplici dicendi modo oratorie mutatum.

ORATORIUM, ii, n. 2. *F.* voc. seq. in fin. ORATORIUS, a, um, adject. oratorio, ὀρατορικῶς, ad oratorem spectans. *Cic.* 1. *Orat.* 54. 231. Sic illam orationem disertam sibi et oratoriam, fortem et viritem non videri. *Id.* *Brut.* 75. 261. Ornamenta oratoria. *Id.* 1. *Acad. post.* 8. 32. Oratoria vis dicendi. *Quintil.* 11. 3. 125. Oratorius gestus. *Id.* 9. 4. 57. numerus. *Id.* 3. 1. 20. In oratoriis, scil. libris. *Id.* 6. 3. 39. Narrare quæ salsa sint, in primis est subtile et oratorium. — Hinc

Oratoria, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, est oratoria ars. *Quintil.* 2. 14. 1.

Oratorium, ii, n. 2. absolute, substantivorum more, est locus fundendis ad Deum precibus destinatus, oratorio. *Augustin.* *Ep.* 109. In oratorio nemo aliquid agit, nisi ad quod factum est: unde et nomen accepit. *Acem.* *Ep.* 6. sub fin. Istud, quod de oratoriis vel basilicis privatis interrogasti, perinde ut de ecclesiis eorum (hereticorum) difficile defuitur. *Fulgat. interp. Judith.* 9. 1. Quibus abscedentibus, Judith ingressa est oratorium suum: et induens se citicio: et prosterneus se Domino etc.

ORATRIX, icis, f. 3. ¶ 1. Est mulier que orat, oratrice. *Plaut. Mil. glor.* 4. 2. 80. Me oratricem haud speravi. *Cic.* 2. de republ. cedente. 1. *Maior.* 8. Ex Sabinis virginis raptæ postea fuerant oratrices pacis et fœderis. *Id.* *ibid.* 7. easdem Sabinas orantes dixerat. ¶ 2. Alio sensu *Quintil.* 2. 14. 1. Rhetoricen in Latinum transferentes, tum oratoriam, tum oratricem nominaverunt.

ORATUM, i, n. 2. et

ORATUS, a, um, particip. *F.* ORO.

ORATUS, us, m. 4. *priego*, precatio, rogatio. In sexto casu. *Cic. Flacc.* 37. 92. An etiam scripsit oratu tuo? *Coripp.* 2. *Laud. Justin.* 4. Ipse etiam procerum magnis oratibus actus. — Etiam in secundo casu usurpatur. *Sidon.* 9. *Ep.* 14. sub *imit.* Si accidat, ut nec intra unum conclave amici decumbant, nulla sunt verba, nulla sunt solatia, nulla mutui oratus vicissitudo.

ORBATIO, ōnis, f. 3. privazione, στερησις, privatio. *Seneca Ep.* 87. sub *fin.* Paupertas non per positionem, sed per detractionem dicitur, vel, ut antiqui dixerunt, per orationem: Græci dicunt κατά στερησιον. *Capell.* 4. p. 115. Opponuntur autem sibi ita, ut aut relative opponantur, ut magnum parvo et dimidium duplo; aut ut contraria, ut stultitia sapientiæ; aut ut habitus orationi, ut cernentia cæcitati.

ORBATOR, ōris, m. 3. qui privat. *Ovid.* 13. *Met.* 500. Exilium Trojæ, nostrique orbator Achilles. *h. e.* qui nos filius privat.

ORBATUS, a, um. *F.* ORBO.

ORBATRIX, icis, f. 3. quæ privat. *Dracon.* 3. *Hexæm.* 325. de *Bruto.* in sobolis vertit pia colla secures Civibus hostiles oratricesque suorum.

ORBIFACIO, is, cre, a. 3. orbium, seu orphanum facio. *Gloss. Philox.* Orbefacio, ὀρφακίζω.

ORBICULARIS, e, adject. qui in orbem ducitur. Ita appellabant Itali antiqui, teste *Apul. Herb.* 17., herbam, quæ Græce eodem sensu κυκλάμινος, et Latine cyclaminos et cyclaminis dicitur. *Marcell. Empir.* 4. Aqua, vel succo herbe cyclaminis, quæ orbicularis dicitur, caput lavato. Adde *eumd.* c. 30 p. 131. *retro* ed. *Ald.*

ORBICULATIM, adverb. in giro, κυκλῶδῶς, per orbem et circulos, quasi circulatim. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 67. (177). Sed quibus cervix, e multis, vertebratisque orbiculatim ossibus flexilis, etc.

ORBICULATUS, a, um, particip. ab orbicular: tondo, rotundo, κυκλῶς, in orbem et circuitum conformatus. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 13. 109. (133). Caulium capita orbiculata. *Id.* 24. *ibid.* 15. 87. (137). Orbiculatus foliorum ambitus. *Cælius* ad *Cic.* 8. *Fam.* 15. Quid est? nunc tibi nostri milites, qui durissimis et frigidissimis lucis terribili hieme bellum ambulando confecerunt, malis orbiculatis pasti videntur? *h. e.* delicate et laute nutriti. Nam mala orbiculata, quæ, ut *Plin.* docet 15. *Hist. nat.* 14. 15. (51), dicta sunt a figura orbis in rotunditate circumacti, inter laudatiora recensentur a *Farron.* 1. *R. R.* 59. 1.; *Colum.* 5. *R. R.* 10. 19.; *Plin. loc. cit.*; et *Macrob.* 2. *Satur.* 15. Ea sine cura toto anno servari posse, scribit *Pallad.* 3. *R. R.* 25. a *med.* Inter ea, quæ stomacho idonea sunt, *Cels.* enumerat 2. 24. *Plin. vero loc. cit.* in Epiro primum provenisse, argumento ait esse Græcæ, qui Epirotica vocat. Etiam pira orbiculata memorat *Macrob. loc. cit.*; *Theod. Priscian.* 4. p. 315. *retro* ed. *Ald.*; *Marcell. Empir.* c. 20. p. 113. ed. *Ald.*; et *Cæli. Aurt.* 2. *Acut.* 37.

ORBICULOR, aris, ari, dep. in urbem ago. *Gloss. Philox.* Orbiculatur, κυκλεσθαι.

ORBICULUS, i, m. 2. *ruoletto*, *rotella*, *gi-nella*, σφαίριον, parvus orbis, circulus, rotula. *Cato R. R.* 3. Trochleas Græcæicas binas, quæ lunibus sparteis ducantur. Orbiculis superioribus octavis, inferioribus senis citius duces. *guelle.* Sic *Vitruv.* 10. 5. Hoc genus machinæ polypaston appellatur, quod multis orbicularum circuitionibus et facilitatem summam præstat, et celeritatem. *Colum.* 4. *R. R.* 30. 4. Orbiculus dipondiaris. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 13. 94. (148). Radius concisa in orbiculos servatur in vino. *Farro* 1. *R. R.* 52. 1. Tragulum ex assibus dentatis cum orbiculis, quod vocant plotellum Panicum. *F. Inscrip.* apud *Murat.* 717. 2. *Arnob.* 3. 13. Oculorum orbiculi mobiles, superciliorum marginibus obumbrati. *In-*

script. apud *Orell.* 2519. et apud *Henzen.* 6753. inter donaria memorat etiam ORBICVLVM CVM COLVMELLA.

ORBICUS, a, um, adject. circolare, περιδρομος, in orbem actus. *Farro* apud *Non.* p. 148. 16. *Merc.* Sidera cæli divum, circum terram atque axem quæ volvuntur moto orbico. Adde *Arnob.* 2. 58. — At *Oehlerus*, *M. Ter. Farron. Sat. Menipp.* p. 139. cum *Mercero* legit orbitus, quam lectionem exhibet etiam *cl. Vahlenus*, *In M. Ter. Farron. Sat. Menipp. Conject.* p. 50. Apud *Arnob.* autem *loc. cit.* Potestis inducere atque expedire rationem, cur non fixus atque immobilis maneat (mundus), sed orbico semper circumferatur in motu? *Oehlerus* *loc. cit.* cum aliis legit orbe toto, adversante *Orellio.*

ORBIFUCO, as, are, a. 1. orbum facio, privo. *Accius* apud *Non.* p. 179. 26. *Merc.* Pernici orbificor liberorum leto tabificabili.

ORBILE, is, n. 3. voluit esse externam rotæ partem, quæ radiis sustinetur in illo *Farron.* 3. *R. R.* 5. 15. Ita ut ad extremum, ubi orbile solet esse acutum, tabula cavata sit, ut tympanum. *Schneüderus* legend. putat: ubi orbis solet esse ligneus.

ORBIS, is, m. 3. Orbs in recto dictum est a *Fenant.* 8. *carm.* 5. in *fin.* et 9. *carm.* 2. sub *fin.* non imitando. — In Ablativo habet etiam *orbi.* *Lucret.* 5. 75. terrarum qui in orbi sancta tuetur Fana, lucus, lucos etc. *Farro* 3. *R. R.* 5. 16. Quum et aqua calida et frigida ex orbi ligno suat. *P. Rutilius* apud *Charis.* 1. p. 112. *Putsch.* Ex orbi terrarum. *Cic. fragm.* apud *eumd.* *ibid.* Orbi terrarum comprehensus. — Ratione habita etymi, voluit esse ab antiquo *urvus*, reflexus, sursum inflexus; alii orbem cum voce *urbs* conjungunt. Ceterum orbis est circulus, sphaera, globus, κύκλος, σφαῖρα (It. *circolo*, *cerchio*, *sfera*, *ruota*, *giro*; Fr. *cercle*, *rand*, *figure sphérique* ou *circulaire*; Hisp. *circulo*, *cerco*, *redondez*; Germ. *der Kreis*, *Ring*, *Zirkel*, *die Rundung* oder *Runde*; Angl. *a circle*, *ring*, *orb*, *globe*, *sphere*).

1. Proprie, latissime patet; usurpatur enim A) De circulo vacuo et inani, cuius modi est anulus; et B) De circulo solido seu de solido circulari.

C) De circulo vacuo et inani. ¶ 1. Stricto sensu. Proprie differt a globo: orbis enim de plano corpore circulari dicitur, globus de solido rotundo. *Cic.* 2. *Nat. D.* 18. 47. Quum duæ formæ præstantes sicut, ex solidis globus (sic enim σφαῖραν interpretari placet), ex planis autem circulus, aut orbis, qui κύκλος; Græce dicitur. *Id.* 6. de republ. 17. Novem orbibus, vel potius globis connexa sunt omnia. — Hoc tamen discrimen non semper servatur. Dicitur enim orbis de re quacumque rotunda. *F.* infra sub B. — Ceterum *Cic. Fat.* 8. 15. et 16. In sphaera maximi orbis medii inter se dividuntur. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 35. 56. (112). Dos omnis unionum in candore, magnitudine, orbe. *h. e.* rotunditate, rotundità. *Propert.* 4. 6. 6. Terque focus circa laneus orbis est. *h. e.* lanea vitta. Sic *Virg.* 8. *Ecl.* 64. molli cinge hæc altaria vitta. — Sic de circulo rote, quem radii sustinent, *cerchio della ruota*; et de ipsa rota, *ruota*. *Ovid.* *Id.* 178. Quique agit rapidæ vincetus ab orba rotæ. *Virg.* 3. *G.* 361. Undaque jam tergo ferratos sustinet orbes. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 16. 19. (52). Rotarum orbes circumacti. *Sall. fragm.* apud *Non.* p. 554. 33. *Merc.* Savaque ingentia et orbes axe juncti per pronum iucitabantur. *h. e.* rotæ axibus inditæ eoque ad decurrendum compositæ. V. *Kritz.* ad *h. l.* — Sic de choreis. *Cic. Pis.* 10. 22. Ne tum quidem, quem illum suum saltatorium versaret orbem, fortunæ rotam pertimescebat. *Cl. Arnob.* 2. 42. Multitudo incompositos corporum dissolveretur in motus, saltaret et cantaret, orbes saltatorius verteret etc. — De circulis, quæ oculorum pupillam circumdant. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 55. (148). Aliis nigri, aliis ravi, aliis glauci coloris orbibus (pupillæ) circumdatis. ¶ 2. Generatim. — a) De animalibus. Sic de spiris

anguium. *Virg.* 2. *Æn.* 204. immensis orbibus angues Incumbunt pelago. et 2. *G.* 153. Nec rapit (*anguis*) immensos orbis per humum. *Ovid.* 3. *Met.* 77. Ipse modo immensum spiris facientibus orbem Cingitur. et 9. *ibid.* 64. Qui (*anguis*) postquam flexos sinuati corpus in nrbes etc. *Stat.* 5. *Theb.* 513. nunc ille (*serpens*) dei circumdare templa Orbe vago labens. — Et de equis, qui in gyrum aguntur. *Ovid.* 12. *Met.* 468. certumque equitavit in orbem. *Id.* *Heroid.* 4. 79. Sive ferocis equi luctantia colla recurvas, Exiguo flexos miror in orbe pedes. *Val. Flacc.* 6. 239. Orbibus hos rapidis mollique per equora Castor Anfractu levioris equi deludit anhelos. *con prestigi.* — Similiter *Ovid.* 2. *Met.* 714. Inde revertentes deus aspicit ales: iterque Non agit in rectum, sed in orbem curvat eumdem. *Lucan.* 5. 715. Glomerantur in nrbes grues. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 34. 52. (104). Columbarum crebris pedum orbibus adulatione. *Id.* 10. *ibid.* 24. 35. (72). Sturnorum generi proprium catervatim volare et quodam pilæ orbe circumagi. *Scribon. Compos.* 39. Bestiolæ multorum pedum, quæ tactæ conducunt se in orbem pilule rotundissimæ similem. — b) De inanimis. *Lucret.* 5. 663. Idæis fama est e montibus altis Dispersos ignes orienti lumine cerni, Inde coire globum quasi in unum et conficere orbem. *Cic. Tm.* 7. *ad fin.* Itanc omnem conjunctionem in orbem torsit. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 33. 52. (102). In quibus (*conchis*) magna ludentis naturæ varietas; tot colorum differentiarum, tot figuræ, planis, concavis, longis, lunatis, in orbem circumactis, dimidio orbe cassis, in dorsum elatis etc. *Ovid.* 6. *Met.* 19. Sive rudem primos lanam glomerabat in orbis. *Juvenal.* 6. 495. pectusque comas, et volvit in orbem. Sic *Claudian.* II. *Rapt. Pros.* 15. crinis multiplices insinuat in orbis. *Ovid.* 2. *Amor.* 15. 6. de *anulo*. Et digitum iusto commodus orbe teras. — Similiter de re convoluta. *Ovid.* 12. *Met.* 96. telum Torsit in Eacidem, quod et æs, et proxima rupit Terga novena boum, decimo tamen orbe moratum. — *Orbis ablaqueationis* est fossura in orbem facta circa imos arborum truncos. *Colum.* 4. *R. R.* 4. 2. Dum exaltare fortius orbem ablaqueationis fossor studet, obliquam vitem plerumque sauciat. *Id.* dixit 5. *ibid.* 9. 17. altis gyris ablaqueare. ¶ 3. *Speciatim* de sideribus. — a) *Orbes* dicuntur ipsi cursus astrorum circumvolventium se, *corso delle stelle*. *Cic.* 6. *de republ.* 15. Sidera circulos suos orbisque consilium celeritate mirabili. *Id.* 2. *Nat. D.* 19. 49. Circulus solis orbium v. et LX. et CCC. quarta fere diei parte addita conversionem efficiunt annuam. — b) *Item orbis* dicuntur cælestes circuli, quibus infixæ astra assidue volvuntur, *sferæ*. *Cic.* 3. *Nat. D.* 14. 37. Cur se sol referat, nec longius progrediatur solstitiali orbe itemque brumali. *Id.* 6. *de republ.* 16. Splendidissimo candore Inter flammam circulus elucens, quem vos, ut a Grajijs accepistis, orbem lacteum nuncupatis. *la via latteæ*. *Lucan.* 1. 77. fratri contraria Phœbe Ibit, et obliquum bigas agitare per orbem Indignata, diem poscet sibi. *Cic.* 2. *Nat. D.* 20. 53. Mercurii stella anno fere vertente signiferum lustrat orbem. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 3. 3. (6). Circumactorum simul tinnitus siderum, suosque volventium orbis. *Virg.* 4. *G.* 426. medium sol igneus nrbem Hauserat. h. e. meridiem transierat. ¶ 4. Hinc de cursu annuo, *anno, corso d'un anno*, quod ex motu siderum conficitur. *Virg.* 1. *Æn.* 273. Triginta magnos volvendis mensibus orbis Imperio explebit: *regnera trent'anni*. et 5. *ibid.* 46. Annuus exactis completur mensibus orbis. ¶ 5. Sæpe etiam de ordine aciei in gyrum dispositæ. (*V. Gell.* 10. 9. et v. *QUADRATUS*). *Cæs.* 5. *B. G.* 33. Ut impedimenta relinquenter, atque in orbem consisterent. et 4. *ibid.* 37. Quum illi, orbe facto, se defenderent. *Sv. Il.* 13. 683. Tunc hostis socio desertos milite, multum Diitor ipse viris, spisso, circumdedit orbe. h. e. densa militum corona. *Sall. Jug.* 102. *extr.* Romani orbis facere, atque ita ab omnibus partibus simul tecti et instructi hostium vim sustentabant. *Liv.* 4. 28.

Orbem volventes suos increpans. h. e. alio fugæ causa inclinantes aciem.

B) Orbis dicitur etiam de circulo solido, seu de solido rotundo. ¶ 1. De plurimis manu hominum factis, quæ domestico usui sunt, aut bellico. — a) De operculo rotundo, *coperchio*, ut videtur. *Cato R. R.* 10. *a med.* Abacum unum, orbis abeneos duos. Adde *eumd.* *ibid.* 135. — b) De mola, quæ in trapeto vertitur ad exprimendum oleum. *Id.* *ibid.* 22. et 135. — c) De tabula rotunda lignea, quæ oleas prelo premeudas sustinet. *Id.* *ibid.* 18. — d) De mensa rotunda, *tavola, mensa*. *Martial.* 2. 43. Tu Lybicos Indis suspendis dentibus orbis: Fulcitur testa fagina ruana mihi. Adde *eumd.* 9. 60. Orbem inense dixit *Ovid.* *Heroid.* 17. 87. — e) De speculo. *Martial.* 9. 18. Addidit et nitidum sacratis crinibus orbem, Quo felix facies iudice tota fuit. — f) De marmoribus. *Seneca Ep.* 86. Nisi parietes magnis et pretiosis orbibus refuserunt. h. e. marmoribus in rotundum sectis. Sic *Juvenal.* 11. 173. Qui Lacedæmonium pytsmate lubricat orbem. V. *PYTISMA*. — g) De lancibus libræ. *Tibull.* 4. 1. 43. inæquatam si quando onus urget utrimque, Instabitur natat alterno depressor orbe. — h) De disco. *Ovid.* *Id.* 590. Quo puer Cebalides, ictus ab orbe cadas. Adde *Stat.* 6. *Theb.* 656. — i) De scuto, *scudo*. *Petron. Satyr.* 89. Gladios retractant, commovent orbis manu. *Val. Flacc.* 6. 345. ingentem Telamon procul extulit orbem, Exanimem te, Canthe, tegens. *Stat.* 4. *Theb.* 130. latus omne sub armis Ferræ scuta terunt: humeros ac pectora late Flammeus orbis habet. Adde *eumd.* 2. *Achill.* 177.; *Virg.* 10. *Æn.* 783.; et *Sil. It.* 4. 328. ¶ 2. De rebus physicis rotundis generatim. — a) De disco, seu corpore solis et lunæ. *Virg.* 1. *G.* 458. At si, quum referetque diem condetque relatum, Lucidus orbis erit, frustra terreberë nimis. *Ovid.* 7. *Met.* 530. quater junctis implevit cornibus orbem Luna, quater plenum tenuata reteruit orbem. *Id.* *ibid.* 179. ut cornua tota coirent, Efficerentque orbem. *facessero il tondo*. — b) De cavis oculorum foraminibus, *de casse degli occhi*. *Ovid.* 14. *Met.* 200. de *Polyphemo*. Crudelesque manus, et inanem luminis orbem. *Stat.* 1. *Theb.* 53. de *Edipo cæco*. Tuni vacuos orbis, crudum ac miserabile vitæ Supplicium, ostentat cælo. — c) De ipsis oculis, *gli occhi*. *Ovid.* 1. *Amor.* 18. 16. gemino lumen ab orbe venit. *Val. Flacc.* 4. 235. Sanguineosque rotat furis ardentibus orbis. *Id.* 6. 246. lævum per luminis orbem Transigitur. *Virg.* 12. *Æn.* 670. Ardentes oculorum orbis ad mœnia torsit. — d) *Orbis* est etiam genus piscis, qui durissimus omnium habetur, rotundus, et sine squamis, totusque capite constans. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 2. 5. (14). ¶ 3. De rebus physicis rotundis speciatim, hoc est — a) De mundo, *il mondo*. *Ovid.* 1. *Fast.* 85. Jupiter arce sua totum quum spectet in orbem. Apud *Sil. It.* 5. 56. orbis renatus est dies oriente sole rediens. — b) De terræ: et — *Orbis terræ vel terrarum* est terræ globus: et metonymice ipsi homines. *Cic.* 6. *Ferr.* 48. 106. Ceres dicitur orbem omnium peragrasse terrarum. *Id.* 2. *leg. Agr.* 13. 33. Permittitur infinita potestas orbis terrarum gentiumque omnium, et 28. 76. Ager Campanus orbis terræ pulcherrimus. *Id.* 5. *Fam.* 7. *ad fin.* Scito, ea, quæ nos pro salutæ patriæ gessimus, orbis terræ iudicio ac testimonio comprobari. *Tibull.* 3. 3. 30. Nec, quas terrarum sustinet orbis, opes. — *Orbis* absolute dicitur eodem sensu. *Virg.* 4. *Ecl.* 17. Pacatumque reget patriis virtutibus orbem. *Ovid.* 5. *Fast.* 93. Hic, ubi nunc Roma est orbis caput, arbor et herba etc. Similiter *Virg.* 3. *Ecl.* 41. Descriptis radio totum qui gentibus orbem. et *Ovid.* 1. *Met.* 187. Nunc mihi, qua totum Nereus circumtonat orbem, Perdendum mortale genus. *Id.* 1. *Art. am.* 174. atque ingens orbis in urbe fuit. — c) De parte terræ, seu regione. *Virg.* 1. *Ecl.* 67. toto divisos orbe Britannos. *Ovid.* 8. *Met.* 99. Certe ego non patiar Jovis incunabula Creten, Quæ meus est orbis, tantum contingere monstrum. *Tac. Germ.* 2. Adversus Oceanus raris ab orbe

nostro navibus aditur. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 12. 26. (45). In nostro orbe proxime laudatur Syriacum, mox Gallicum. *Juvenal.* 2. 108. Quid nec in Assyrio pharetrata Semiramis orbe Fecit. *Ovid.* 3. *Fast.* 466. Eoo dives ab orbe redit. *Id.* 1. *Met.* 94. Nondum cæsa suis, peregrinum ut viseret orbem, Montibus, in liquidas pinus descendat undas.

II.) Translate, metaphorâ sumptâ a superiori numi. A. ¶ 1. Orbis dicitur de periodo in oratione. *Cic.* 3. *Orat.* 51. 198. Quum circuitum et quasi orbem verborum conficere non possent. *Id.* *Orat.* 71. 234. In Thucydeide orbem modo orationis desidero, ornamenta comparent. et 44. 149. Ut forma ipsa concinnitasque verborum conficiat orbem suum. *Quintil.* 9. 4. 129. Historia non tam finitos numeros, quam orbem quemdam contextumque desiderat. ¶ 2. De iis, quæ certo spatio recurrunt. *Liv.* 3. 16. Ecce, ut idem in singulos annos orbis volveretur, Hernici nunciant, Volscos et Equos reficere exercitus. et 36. Quum ita priores decemviri servassent, ut unus fasces haberet, et hoc insigne regium in orbem, suam cuiusque vicem, per omnes iret. *in giro*. Sic *Id.* 1. 17. Quinque dierum spatio sinebatur imperium ac per omnes in orbem ibat. *Id.* 6. 4. *extr.* Quum in sex partes divisus exercitus Romanus senis horis in orbem succederet prælio. *Virg.* 2. *G.* 401. redit agricolis labor actus in orbem, Atque in se sua per vestigia volvitur annus. ¶ 3. Item orbis dicitur circulus quidam, quo certæ res continentur. *Quintil.* 1. 10. 1. Ut efficiatur orbis ille doctrinæ, quam *ἐγκύκλιον παιδείας* vocant. *Cic.* 5. *Fin.* 8. 23. Jam explosæ ejectioneque sententiæ Pyrrhonis, Aristonis, Hierilli, quod in hunc orbem, quem circumscripsimus, incidere non possunt, adhibendæ omnino non fuerunt. *Horat. Art. P.* 132. Non circa vilem patulumque moraberis orbem. h. e. fabularum orbem, *κύκλον, copiam*. — Huc referri potest et illud *Juvenal.* 5. 21. Tota salutatrix jam turba peregerit orbem. ¶ 4. Metaphorica sunt etiam illa, quæ ad politicam rem ac vitam referuntur. *Cic.* 2. *Att.* 9. Minore sonitu, quam putaram, orbis hic in republica est conversus. Cf. *eumd.* *ibid.* 21. *Id. Planc.* 38. 93. Stare omnes debemus, tamquam in orbe aliquo reipublicæ: qui quoniam versatur, eam deligere partem, ad quam nos illius utilitas salusque converterit. — *NB.* De nom. proprio *V. ONOM.*

ORBITA, æ. f. 1. (est ab orbis: hinc *Isid.* de agris (h. e. 15. *Orig. vet.*) p. 370. ed. *Lachmann.* inter *Gromat. vet.* Orbita vestigium carri, ab orbe rotæ dicta.) vestigium rotæ decurrentis (It. *rotaja, carreggiata*; Fr. *trace d'une roue, ornière*; Hisp. *carril*; Germ. *der Einschrüt, das Geleis, d. Wagenspur*; Angl. *the track or rut of a chariot-wheel, an orbit*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Cic.* 2. *Att.* 21. Equidem sperabam - sic orbem reipublicæ essa conversum, ut - via impressam orbitam videre possemus. *Id.* 5. *Ferr.* 3. 6. Qui ex thensarum orbitis prædari sit ausus. h. e. exigendo vias, per quas thense, h. e. sacra vehicula ducebantur. *V.* 3. *ibid.* 59. 154. et 7. *ibid.* 72. 186. — Orbita, inquit *Pseudo-Ascon.* in *Cic.* 3. *Ferr.* 59., duas res significat: nam orbita et rota ipsa intelligitur, et vestigium in molli solo. Hinc *Marcell. Empir.* c. 32. p. 133. *retro* ed. *Ald.* Mus araneus, qui quum in orbitam inciderit, moritur. — Ceterum *Liv.* 32. 17. Rota una in altiore orbitam depressa ita turrim inclinavit, ut speciem ruentis hostibus - præberit. — Poetice *Virg.* 3. *G.* 293. juvat ire jugis, qua nulla priorum Castalium molli devertitur orbita clivo. ¶ 2. Latiori sensu, vel figurate, ponitur pro vestigio vinculi, quo vitis alligatur. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 23. 35. (210). Orbitas vinculi sentinot vexatione non dubia. ¶ 3. Item *Senec. Ætn.* 230. Solis scire nodum, et quanto minor orbita lunæ. h. e. cursus in orbem circumactus.

II.) Translate. *Varro* apud *Non.* p. 542. 28. *Merc.* Neque id ab orbita matrum familias in-

stituti, quod etc. *Juvenal.* 14. 37. Et monstrata diu veteris trahit orbita culpa. h. e. pravum exemplum. Cf. *Quintil.* 2. 13. 16. Si tamen tectam viam, non unam orbitam monstrant.

ORBITAS, ātis, f. 3. privatio liberorum, aut parentum, id est status patrum post amissos liberos, vel filiorum, quum parentes amiserunt; ὀρφανία (ἡ. privazione, orfanezza, orbità; Fr. *perte de ses enfants, état d'orphelin, perte de ses parents*; Hisp. *perdidad de los hijos, perdidad de los parientes*; Germ. *das Beraubtsein der Kinder und der Aeltern, das Verwaistsein, die Verwaisung*; Angl. *the being without children or parents, orbity, orphanism*).

1.) Proprie. — a) De statu patrum post amissos liberos. *Plaut. Capt.* 3. 5. 105. Quasi in orbitatem liberos produxerim. h. e. quasi filios procreaverim, ut iisdem orbus essem. *Cic. 5. Fin.* 28. 84. Bonum liberi, misera orbitas. *Liv.* 26. 41. Familiaris pæne orbitas ac solitudo frangit animum. *Curt.* 6. 9. ante *med.* Orbitas quoque mea, quod sine liberis sum, spernitur. et 7. 1. *init.* Posteaquam (*Philota*) desiderat esse, quem odissent, invidia in misericordiam vertitur. Moverat et claritas juvenis, et patris ejus senectus atque orbitas. *Justin.* 24. 5. 9. Nunc orbitatem amissorum filiorum dolebant: nunc excidia urbium metuebant. *Stat.* 4. *Silv.* 7. 33. Orbitas omni fugienda nisu, Quam p. emit votis inimicus beres: - Orbitas nullo tumulata fletu. — Et in plurali num. *Cic. 3. Tusc.* 24. 58. Similiter, commemorandis exemplis, orbitates quoque liberorum prædicantur. Adde *Arnob.* 5. 44.; et *Solin.* 40. circa *med.* — b) De statu filiorum, quum parentes amiserunt. *Cic. 1. Orat.* 53. 228. Ac se populum Romanum tutorem instituere dixisset filiorum orbitati. *Id.* 1. *ad Q. fr.* 3. *ad fin.* Filiam meam et tuam Ciceronemque nostrum quid ego, mi frater, tibi commendem? quin illud mæreo, quod tibi non minore dolore illorum orbitas afferet, quam mihi. Sed, te incolumi, orbi non erunt. — c) De viduitate, *vedovanza*, dixit *Justin.* 2. 4. 4. Horum uxores quum vident exilio additam orbitatem etc.

II.) Translate pro quacumque privatione. — a) De hominibus. *Cic. 10. Fam.* 3. a *med.* Maxima orbitate reipublicæ virorum talium. *Liv. de Romuli morte* 1. 16. Romana pubes ubi vacuum sedem regiam vidit, etsi satis credebatur sublimem raptum procella; tamen, velut orbitatis metu icta, mæstum aliquandiu silentium obtinuit. *Cic. 3. Orat.* 1. 3. Deploravit enim (*Crasus*) casum atque orbitatem senatus: cujus ordinis a consule, qui quasi parens bonus, aut tutor fidelis esse deberet, tamquam ab aliquo nefario prædone diriperetur patrimonium dignitatis. — b) De rebus physicis. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 37. 37. (124). Citra deformitatem oris curata orbitas luminis. *Id.* 35. *ibid.* 3. 6. (17). Orbitas tecti.

ORBITOSUS, a, um, (adject. multis rotarum orbitis impressus. *Virg. Catal.* 8. 17. *de Sabino*. Et inde tot per orbitosa millia Jugum tulisse, læva, sive dextera Strigare mulas, sive utrumque cæperat.

ORBITUDO, Inis, f. 3. idem atque orbitas, apud veteres. *Pacuvius* apud *Non.* p. 146. 19. *Merc.* Vel quum illum videas sollicitum orbitudine. *Accius* apud *eum.* *ibid.* Miseret lacrimarum, luctuum, orbitudinis. *Turpilius* apud *eum.* *ibid.* Hoc te oro, ut illius commiserescas orbitudinis.

ORBITUS, a, um. *V. ORBICUS*.
ORBO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Orbatus* I. et II.; *Orbaturus* I.; *Orbandus* II. — Orbare est parentes filiis, vel filios parentibus privare. ὀρφαρίζω, *privare alcuno dei figli o dei genitori*.

1.) Proprie. — a) De parentibus, qui filiis privantur. *Pacuvius* apud *Cic.* 2. *Orat.* 46. 193. *de Telamone*. Quem ætate exacta, indigem Libarum, lacerasti, orbasti, existit. *Cic. 1. Off.* 10. 32. Theseus Hippolyto filio non esset orbatus. *Id.* *Cluent.* 15. 45. Mater orbata filio. et 1. *Tusc.* 35. 85. Priamus tanta progenie orbatus.

Ovid. 2. *Met.* 391. Orbatura patres aliquando fulmina ponat. — Et de brutis animalibus. *Ovid.* 13. *Met.* 547. Utque furit catulo lactente orbata læana, etc. Adde *Val. Flacc.* 8. 457. — b) De sorore, quæ fratre privata est. *Seneca Octav.* 109. Orbata fratre.

II.) Translate sumitur pro privare generatim. — a) De hominibus. *Cic. post redit. in senat.* 2. 4. Quum respublica non solum parentibus perpetuis, verum etiam tutoribus annuis esset orbata. *Id.* *Pis.* 24. 57. Quum orbabas Italiam juventute. *Id.* 4. *Fam.* 9. *ad fin.* Patria multis claris viris orbata. *Id.* *Sext.* 16. 37. Orbare rempublicam multis fortibus civibus. *Id.* *Amic.* 3. 10. Tali amico orbatus. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 8. 18. (33). Pæne equitatu orbavit Alexandrum. — b) De abstractis. *Cic. 6. Fam.* 6. Omni spe salutis orbatus. *Id.* 1. *Tusc.* 6. 12. Cn. Pompejus, qui tanta gloria sit orbatus. *Id.* *Mur.* 39. 83. Orbare rempublicam auxilio. *Id.* 5. *Fin.* 20. 57. Gerendis negotiis orbatus. — c) De rebus physicis. *Cic. 4. Acad.* (2. pr.) 23. 74. Num ergo is excæcat nos, aut orbat sensibus, si etc? *Ennius* apud *Charis.* 4. p. 250. *Putsch.* Pater me lumine orbavit. *Sic Sueton. Vesp.* 7. Luminibus orbatus. *Cic. 3. Tusc.* 12. 26. Tu te, Thyesta, damnabis orbabisque luce propter vim sceleris alieni? *Id.* *Brut.* 2. 6. Forum voce erudita spoliatum atque orbatum. *Colum.* 4. *R. R.* 29. 11. Qui (*pampinus*) quum excrevit, nepotibus orbandus est.

ORBUS, a, um, adject. (quod, ratione habita etymi, a nonnullis conjungitur cum Græca voce ὀρραός; et Germanica *erbe*) est qui sine filiis est, ἀρραός, vel sine parentibus, ὀρραός, *senza figliuoli, orfano*.

L) Proprie — a) Absolute. *Cic. 5. Parad.* 2. 39. Quem nutum locupletis orbi senis non observat? *Quintil.* 7. 4. 23. Liberalitas in paupere gratior, quam in divite: patre, quam orbo. et 5. 10. 26. Parens liberorum, an orbus sit. — De brutis animalibus *Juvenal.* 6. 269. orba tigris pejor. — *Ter. Phorm.* 1. 2. 75. Ut orbæ, qui sunt genere proximi, iis nubant. et *Andr.* 1. 3. 18. Hanc ejectam Chrysidis patrem recepisse orbam, parvam. *Cic. 1. ad Q. fr.* 3. *sub fin.* Filii mei, te incolumi, orbi non erunt. *orfani.* *Liv.* 3. 3. Censæ civium capita civ. millia et ccciv. dicuntur, præter orbos orbisque. — b) Cum Ablat. sine præpos. *Ter. Adelph.* 4. 5. 16. bæc virgo orba st patre. *Liv.* 1. 26. Orabat, ne se-orbum liberis facerent. Et de brutis animalibus *Colum.* 7. *R. R.* 4. 3. Orbæque natis suis matres (*agnorum*) alienæ soboli præbent ubera. Et figurate *Ovid.* 1. *Trist.* 7. 35. Orba parente suo quicumque voluminis tangit. — c) Cum Ablat. et præpos. *ad. Ovid. Heroid.* 6. 156. A totidem natis orba sit atque virgo. — d) Cum Genit. *Ovid.* 13. *Met.* 595. Memnonis orba mei venio.

II.) Translate. — a) Absolute, vel sæpius cum Ablativo. — De hominibus. *Cic. 3. Fam.* 11. *med.* Tanta penuria est in omni vel honoris vel ætatis gradu, ut tam orba civitas tales tutores complecti debeat. *Id. post redit. ad Quir.* 5. 11. Posteaquam orba respublica consulis fidem, tamquam legitimi tutoris, impioravit. *Id.* 3. *Legg.* 3. 9. Neve plebem orbam tribunis relinquat. *Id.* *Flacc.* 23. 54. Usque eo orba fuit ab optimatibus illa contio. *Liv.* 27. 33. Duo consules, sine memorando prælio interfecti, velut orbam rempublicam reliquerant. et 2. 47. Republica ex parte orba consule altero amisso. *Sic Justin.* 21. 4. 3. Ut, poculis veneno infectis, secretis senatum et sine arbitris interficeret, orbamque rempublicam facilius invaderet. — Sæpe de rebus physicis et abstractis, universim sumitur pro parente quacumque re. *Cic. 4. Fam.* 13. ante *med.* Orbus iis rebus omnibus, quibus et natura me et voluntas et consuetudo assuefecerat. *Ennius* apud *Cic.* 3. *Tusc.* 19. 44. Arce et urbe orba sum. *Liv.* 1. 54. *extr.* Sensus malorum adiml, donec, orba consilio auxilioque, Sabina res regi Romano sine ulla dimicatione in manum traditur. *Horat.* 4. *Od.* 2. 43. Forum orbum litibus *Ovid.* 3.

Trist. 2. 11. mare portubus. *Id.* 3. *Pont.* 52. stat basis orba dea. *Id.* 1. *Met.* 72. regio orba animantibus. *Id.* *Heroid.* 3. 93. orba fratribus. et 1. *Pont.* 2. 44. solitis nox venit orba malis. et 4. *ibid.* 2. 5. Epistola orba numeris. *lettera in prosa.* et 1. *ibid.* 3. 54. æquora semper Ventorum rabie, solibus orba, tument. *Id.* 13. *Met.* 195. lineata orba ventis. *Id.* 2. *Amor.* 2. 42. pectora fide. et *Heroid.* 21. 142. verba viribus. *Vellej.* 1. 5. 4. Orbus omnibus sensibus. *Stat.* 1. *Theb.* 74. visu regnisque. et 10. *ibid.* 7. Funera orba rogis. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 55. (150). Altero lumine orbus. — Etiam absolute orbus idem est atque orbus luminibus, cæcus; binc Itali orbo nunc dicunt. *V. EPILEPTICUS.* — *Orbi palmites* dicuntur, qui oculo, seu gemma carent, et nihil pariunt. *Colum.* 4. *R. R.* 27. 4. Nec orbos tantum detrahare palmites, verum etiam frugiferos. — *Orbum cubile*, nuptialis thalamus altero conjuge viduus, *vedovo letto.* *Caull.* 66. 21. Et tu vero orbum luxti deserta cubile. — b) Cum Genitivo. *Plaut. Rud.* 2. 3. 19. Orbus auxilii opumque. *Lucret.* 5. 840. Orba pedum. *Ovid.* 3. *Met.* 518. et 14. *ibid.* 189. Orbus luminis. *cæco, orbo.* *Sic Plin.* 7. *Hist. nat.* 43. 45. (141). Orbau luminibus senectam exigere. *Sil. It.* 13. 725. Hic fraudes pacis, Pyrrbumque a limine portæ Dejecit, visus orbus. h. e. Appius Claudius cæcus. Sed visus potest esse etiam Accusati. pluralis. *Id.* 14. 407. Orba gubernaculi subeunteim munera Taurum.

ORCA, æ, f. 1. *orca*, ὀρκα, ὀρραός, belluæ marinæ genus: ita vero appellatur ab accusativo Græcæ vocis allatæ ὀρρα, et per syncopen ὀρρα, binc orca Latine et Italice.

L) Proprie. *Paul. Diac.* p. 180. 10. *Müll.* Orca genus marinæ belluæ maximum dicitur: ad cuius similitudinem vasa quoque ficaria orca dicuntur; sunt enim teretes, atque uniformi specie. Cf. *Festus* p. 181. 28. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 6. 5. (12). In Gaditano oceanu balenas tradunt condi statis temporibus in quodam sinu placido et cæpaci, mire gaudentes ibi parere. Hoc scire orcas, infestam his belluan, et cuius imago nulla representatione exprimi possit alia, quam carnis immensæ dentibus truculentæ. Irrumpunt ergo in secreta, ac vitulos earum, aut fetas, vel etiam unum gravidas lancinant morsu, incursumque, ceu Liburnicarum rostris, fodiant, etc.

II.) Figuræ. ¶ 1. Orca est vas fictile salsa-mentis, ficis, vinis quoque condendis usum habens. Hoc sensu quidam volunt esse ab ὀρρα, vas fictile, Æolica lingua. *Horat.* 2. *Sat.* 4. 65. At pingui miscere mero, murique decebit Non alia, quam qua Byzantia putruit orca. *barile, orcio.* et *Pers.* 3. 76. Mænaque quod prima nondum defecerit orca. *Colum.* 12. *R. R.* 15. 2. In orcas bene picatas ficum condere. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 19. 21. (82). Ubi ficorum copia abundat, implentur orcæ in Asia, cadi autem in Ruspina Africæ urbe. *Varro* 1. *R. R.* 13. 6. Ubi conditum novum vinum, orcæ ut in Hispania fervore musti ruptæ, nec non delia ut in Italia. *Vopisc. Aurelian.* 50. Pbagon usque eo multum comedit, ut uno die ante mensam ejus aprum integrum, centum panes, vervecem et porcellum comederet, biberet autem infundibulo apposito plus orca. Ex hoc *Vopisci* loc. cit. et *Cassiodori* mox citando videtur fuisse ignotæ mensuræ quoddam genus. *Cassiod.* 3. *Variar.* 7. Joannes Sebili nos allegatione pulsavit, sanctitatem vestram a se sexaginta orcas olei ad implenda luminaria accepisse. — Habet etiam alios usus. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 6. 20. (38). de cerussa. Cerussa in orcis cremata. ¶ 2. Etiam pyrgum talorum orcam dici vult *Voss.* in *Etymol.*, afferens illud *Pers.* 3. 48. quid dexter senio ferret, Scire erat in voto, damnosa canicula quantum Raderet, angustæ collo non fallier orca. et *Pompon.* apud *Priscian.* 3. p. 615. *Putsch.* Interim dum contempnor orcam, taxillos perdidit. *V. Casaubon.* in *Pers.* ¶ 3. De orca gemma *V. OLCA.* — *NE.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

ORCE, es, f. 1. legit nonnulli apud *Plin.* 11. *Hist. nat.* 47. 107. (257)., ubi *Sillig.* legit *oce.*

ORCHAS, 8dis, f. *V.* ORCHIS.

ORCHESTA vel orchestes, æ, m. 1. ὀρχηστῆς, saltator, pantomimus. *Cassiod. 4. Variar. 51.* His sunt additæ horcistarum (lege orchestarum) loquacissimæ manus, linguosi digiti, silentium clamor, expositio tacita, quam Musa Polyhymnia reperisse narratur.

ORCHESTOPOLARIUS, ii, m. 2. ὀρχηστοπόλιος, qui rotando et circumagendo se saltat: ab ὀρχηστῆς saltator et πόλιος verto. *Firmic. 8. Mathes. 15.* Eppalmator, orchestopolaris, petauristarius. *Alii leg. orciscopolaris, et urinatorum intelligunt.*

ORCHESTRA, æ, f. 1. ὀρχηστρα, ab ὀρχήσθαι salto, apud Græcos locus erat in theatro, ubi chorus saltabat. Apud Latinos eodem theatri loco sita alium usum habuit, nempe destinata fuit senatoribus ad spectandum, scilicet ann. V. C. DLXXV, quum, ut ait *Liv. 34. 54.*, ludos primum senatus a populo secretus spectavit.

I.) Proprie. ¶ 1. De orchestra senatoribus ad spectandum destinata. *Vitruv. 5. 6.* In orchestra senatorum sunt sedibus loca destinata. *Sueton. Cæs. 39.* Ludis D. Laberius eques R. mimum suum egit, donatusque quingentis sestertis et anulo aureo, sessum in quatuordecim et scena per orchestram transiit. *Id. Aug. 35.* Senatoribus excusantibus servavit insigne vestis, et spectandi in orchestra epulandique publice jus. *Id. Cæs. 76.* Honores nimios recepit, perpetuum consulatum, statuum inter reges, suggestum in orchestra. *Id. Claud. 66.* Ludos dedicationis Pompejani theatri et tribunali posito in orchestra commisit. *Inscript. apud Orell. 5047. . . . AVG. GERMANICO. . . . POT. III. MAX. TRIB. POT. III. IMP. III. COS. II. DESIGNATO III. . . . OSCAENIVM. (h. e. proscenium) ET ORCHESTRAM. CVM. ORNAMEN. . . . YSTALIS. PERPETVVS. C. HEIVS. PRIMVS.* ¶ 2. *Festus p. 181. 22. Müll.* Orchestra locus in scena, in quo antea, qui nunc planipedes dicuntur, agebant, in quem non admittebantur histriones, nisi tantum interim dum fabulæ explicarentur, quæ sine ipsis explicari non poterant. Ita *Müllerus* mutilum hunc locum restituit, et hæc adnotavit: Orchestra a Festo eo sensu intelligitur, quo id vocabulum neque in antiquo Græco, neque in Romano theatro instructum erat, sed in scenicis ludis senescentis Græciæ, apud Alexandrinos, puto, et Antiochenos. In his proscenio additum erat pulpitum inferius, ab aliis thymele, ab aliis orchestra dictum, in quo musici artifices, saltatores, mimi committerentur. *V. præcipue Suid. et Etymol. M. s. v. ὀρχή, et cf. Vitruv. 5. 8., Phrynic. p. 163. Lob., Lucian. de saltat. 76., et Isid. 18. Orig. 43., 44. et 47.*

II.) Improprie. Metonymice est ipse senatus. *Juvenal. 3. 177.* Equales habitus illis, similemque videbis Orchestram et populum.

ORCHILUS vel orchilus, i, m. 2. ὀρχίλος, avis, quæ alio nomine regulus dicitur. *Arien. Prognost. 437.* Orchilos infestus si floricomis hymenæis Ima petit.

ORCHION, ii, n. 2. herba eadem ac mercurialis, quæ et testiculata: ab ὀρχης testiculus. *Apul. Herb. 82. V. TESTICULATUS.*

ORCHIS, is et itis, f. 3. ὀρχίς. ¶ 1. Est herbae genus. *Plin. 26. Hist. nat. 10. 62. (95).* Inter pauca mirabilis est orchis herba, sive serapias, foliis porri, caule palmeo, flore purpureo, gemina radice testiculis simili (unde et nomen: nam ὀρχίς testiculus est). Quidam folio scillæ esse dicunt, læviore ac minore, caule spinoso. — *Alia est, quæ et cynosorchis. V. ¶ 2.* Item genus oleæ, escæ magis, quam oleo aptæ. *Colum. 5. R. R. 8. 4. et Arbor. 17.; et Pallad. 3. R. R. 18.* De his *Firg. 2. G. 86.* Orchites, et radii, et amara pausia bacca. Al. rectius leg. orchades ab orchas, adis, eod. sensu.

ORCHITA et ORCHITES, æ, f. 1. et

ORCHITIS, is, f. 3. ὀρχίτις et ὀρχίτις, genus oleæ, quæ et orchis dicitur, a forma nempe, quæ testiculos imitatur. *Cato R. R. 6.* Oleam conditivam, radium minorem, orchitem, poseam. et 7. Orchites, ubi nigra erunt et siccæ, sale con-

fricato, etc. *Varro 1. R. R. 60. 1.* Oleas esui optime condi scribit Cato, orchites et pauseas aridas. *Colum. 12. R. R. 49. 2.* Albam pauseam, vel orchitem, vel radiolum, etc. et post 7. Eadem conditura posset etiam regia componi, vel orbita. *Paul. Diac. p. 180. 9. Müll.* Orchitis genus oleæ ex Græco dictum, quod magnitudine sit instar testiculorum.

ORCHIUS, F. ORTHIUS.

ORCINIANS, a, um, adject. ad Orcum pertinens. *Martial. 10. 5.* Vocet beatos, clamitetque felices, Orciniana qui feruntur in sponda. *nel feretro, nella bara. V. SANDAPILA.*

ORCINUS, a, um, adject. ad Orcum pertinens. *Nævius apud Gell. 1. 24.* Ita, postquam est Orcino traditus thesauro, Obliti sunt Romæ loquier Latina lingua. h. e. Acheronti, ubi mortis thesauri objaçent, ut *Ennius* loquitur apud *Festum p. 201. 9. Müll.* Sunt qui leg. *Orci traditus thesauro*: item qui *Orcio*, et *Orcivo*, eodem sensu quidem, sed minus recte. — *Orcini liberti*, a domino testamento libertate donati, quam solum viderunt, quum is Orco traditus est, et in *Orci familia numeratus*, ut *Apul. 3. Met.* loquitur. *Ulp. Dig. 33. 4. 1.; Julian. ibid. 28. 5. 8.; Jabolen. ibid. 33. 8. 22. etc.* Item *Justinian. 2. Institut. tit. 24. — Orcini senatores*, Ἰσχωρίται, dicti sunt Augusti tempore, qui post *Cæsaris* necem in senatum irrepserant, ejus commentariorum auctoritate jactantes, eum se ab illo gradum obtinuisse. *Sueton. Aug. 35.*

ORCULA, æ, f. 1. deminut. orciuolo, parva orca, parvum vas. *Cato R. R. 117.* Oleas in orculam calcato manibus sicca. *Cajus, et Theodos. inter Auct. de limit. p. 253. Goes.* Lagenas et orculas in fribus posuimus.

ORCULARIS, e, adject. ad orculam pertinens. *Auct. de limit. p. 351. Goes.* Termini lagenares, vel orculares, a lagena, vel orcula, distant a se in ped. IV., etc.

ORCUS, i, m. 2. deus Inferorum, idem qui Pluto et Dis pater, de quo *V.* multa in ONOM. — Hinc ¶ 1. Metonymice est ipse Inferorum locus, *V. Inferum, Ἄδης. Virg. 6. Æn. 273.* Vestibulum ante ipsum, primisque in faucibus Orci. *Propert. 3. 17. 27.* Minos sedet arbiter Orci. ¶ 2. Item est ipsa mors, morte. *Horat. 2. Ep. 2. 178.* si metit Orcus Grandia cum parvis, non exorabilis auro. *Lucret. 5. 996.* tremulas super ulcera tetra tenentes Palmas, horrifera accibant vocibus Orcum. — *Mittere*, demittere, mactare aliquem Orco, ammazzare, sunt *Horat. 3. Od. 4. 75.; Virg. 2. Æn. 398.; Liv. 9. 40. — Orcum morari apud Horat. 3. Od. 27. 50.* est mortem differre ultra quam par est. — *Cum Orco rationem habere apud Varron. 1. R. R. 4. 3.* est periculo mortis sese exponere, quod faciunt agricolæ, qui pestilentem agrum colunt. Verba *Varronis* sunt: Etenim ubi ratio cum Orco habetur, ibi non modo fructus est incertus, sed etiam colentium vita. *Cilium*, in eadem sententiam ita loquitur 1. *R. R. 3. 2.* Nam ubi sit cum Orco ratio ponenda, ibi non modo perceptionem fructuum, sed et vitam colorum esse dubiam vel potius mortem questu certiorum. Itaque *rationem cum Orco ponere*, aut *habere* est subijci Orci dominio, et quasi dentorem se ei facere: qui scilicet crebris mortibus incolas ad calculos quodammodo vocet.

ORCYNUS, i, m. 2. ὀρχυνός, piscis marinus, pelamidum generis maximus, similis tritoni, vetustate melior. *Plin. 32. Hist. nat. 11. 33. (149).*, ubi *Harduan.* adscribit, a Narbonensibus dictum, ab Ἀθηναίο Σύνοιο μέγαν, ab *Oppiano Σύνοιο μέγαλητα*. Videtur igitur esse, qui *Italice tonno* dicitur.

ORDEACEUS, et

ORDEUM, F. HORDEACEUS et HORDEUM.

ORDIA, F. PRIMORDIA.

ORDINABILIS, e, adject. ordinabile, qui ordinari potest, qui ordinatum ponitur. *Boeth. 1. Arithm. 7. p. 1907. de tabula Pythagorica.* *His que (numerus) est ordinabilis super se progressio*, ut primus numerus primum (numerus) tribus superet, ut quatuor unitatem. et 2. *ibid. 25.*

p. 1340. Est alia rarsus quedam corporum solidorum ordinabilis compositio.

ORDINABILIS, e, adject. ordinabile, ordinem significans, ut *Ordinarium* nomen, v. gr. *primus, secundus, tertius* apud Grammaticos. *Priscian. 2. p. 581. Putsch.*

ORDINARIE, adverb. ordinatim, ordinatim, ordine. *Tertull. Resurr. carn. 2.* Heretic. ex conscientia infirmitatis nunquam ordinarie tractant.

ORDINARIUS, a, um, adject. ad ordinem pertinens, ordine dispositus, ordinatus, τακτός; (II. ordinato; Fr. *mis par ordre, range dans un ordre convenable*; Hisp. *ordenado, pesado en orden*; Germ. *zur Reihe gehörig, sie bildend und nach ihr sich wieder richtend*; Angl. *set in order, avranged*).

I.) Proprie. *Ordinarij silices* qui ita secti et dispositi sunt, ut ordines aequales in structura taciunt. *Vitruv. 2. 8.* Ex rubro saxo quadrato, aut ex testa, aut ex silicibus ordinariis struat bipedales parietes, et cum his ansis ferreis et plumbo frontes vinctæ sint. Ita enim non acervatum, sed ordine structum opus poterit esse sine vitio sempiternum. *Colum. 3. R. R. 16. 1.* Malleolus ordinarij vitibus interserendus est, h. e. vitibus ordine dispositis. Sic *Id. ibid. 13. 5.* Consillis compluribus inter ordinaria semina malleolis. — *Ordinarij hominem* *Oppius* ait dici solitum scurræ et improbum, qui assidue in litibus moraretur, ob eamque causam in ordine staret adeuntium prætorum. At *Ælius Stilo*, qui minime ordine viveret. *Cato* in ea oratione, quam scribit de suis virtutibus contra *Thermum*: Quid mihi fieret, si non ego stipendia in ordine omnia ordinarij meruissem semper? Sunt quidam etiam, qui manipularum eum, qui infimi ordinis sit, appellatum credant ordinarij. Hæc *Festus p. 182. 32. Müll.* Ex verbis *Catonis* colligitur, ordinarij dici militem gregarium. *Vopisc. Bonos. 14.* Militavit primum inter ordinarios, deinde inter equites. *Ordinarij* hic videtur esse pedites legionarii. *V. Salmas. et cf. Gloss. Isid.* *Ordinarij* miles, qui in integro ordine est vel numero. Porro ordinarij opponi contule nati monet *Lips. Anal. ad Dial. de milit. Rom. 2. 7.* Præterea ordinarij in legione sunt principes, qui primum in acie locum tenent, primique pugnam ineunt ante hastatos et triarios, ut *Veget. 2. Milit. 15.* docet. At in *Inscript. apud Gruter. 542. 8.* *Ordinarij legionis* videtur esse, qui in legione ordinem ducit.

II.) Translate ordinarij dicitur, in quo servatur ordo et mos et lex, nihilque disceditur a consuetudine et veteri instituto, ordinario. *Liv. 27. 43.* Non id tempus esse reipubl. ratus, quo consillis ordinariis provinciae suæ quisque finibus bellum gereret: audeadum ac novandum aliquid inprovisum. inopinatum, etc. *Sueton. Claud. 15.* Alium interpellatum ab adversario de propria lite, negantemque cognitionis rem, sed ordinarij juris esse, agere causam confestim in se cogit. *V. COGNITIO*; et hanc voc. in *apud Seneca Ep. 53. a med.* *Philosophia non est res submissiva: ordinaria est, domina est, h. e. non est subinde exercenda et submissiva horis, sed semper et perpetuo ordine actionum vitæ, et Ep. 39.* Vide, ne plus profectura sit oratio ordinaria, quam hæc, quæ nunc vulgo breviorum dicitur: olim, quum Latine loqueremur, summariam vocabatur. h. e. oratio perpetua, longa, et integre fuseque res persequens, qualis philosophis in usu fuit. — *Ordinarij consul* est, ejusque consultatus (cujus mentio fit jam inde a tertio seculo: *V. Borghesi in Bulletin. dell' Instit. archeol. a. 1833. p. 66.*) dicitur, qui initio anni consul factus est: opponitur autem suffecto, qui aliquot post mensibus, vel etiam diebus ordinario successit. *V. CONSUL. Liv. 41. 18. extr.* Quando duo ordinarij consules ejus anni, alter morbo, alter ferro periisset, suffectum consulem negabant comitia habere posse. *Sueton. Galb. 6.* Mox consulatum per sex menses ordinarij gessit. *Inscript. apud Gruter. 607. 1. III. NON. NOVEMB. ANTO PULLONNI ET OPTIMIANO COS.; ORDINARIIS SE-*

VERO ET SABINIANO COS. h. e. ann. a Chr. n. CLV. *Auson Gratiar. act. 14.* Sed consuetus ille cunctis modis ordinario suffectus, bimestri spatio interpositus, in sexta anni parte consumptus. — *Ordinarii gladiatores*, qui legitimo et consueto modo, loco, tempore et apparatu ioucebantur. *Seneca Ep. 7.* Hoc plerique ordinariis paribus et postulatoris præferunt. *Sueton. Cal. 26. extr.* Gladiatorio muovere, remoto ordinario apparatu, rabidis feris vilissimos senio confectos subiciebat. *Id. Aug. 45.* Spectavit pugiles, non legitimos atque ordinarios modo, sed et catervarios oppidanos. — *Servus ordinarius* est, qui certum aliquod ministerium in familia, et interdum etiam vicarius servus, sua pecunia emptos, sibi subditos habebat, isque vulgari et omnis generis servitio fungentibus præerat: ipsumque ejus officium *ordinarium* dicitur. *V. NARCISSIANUS. Seneca Ep. 110.* Unicuique nostrum pædagogum dari deum; non quidem ordinarium, sed huic inferioris notæ, ex eorum numero, quos Ovidius (1. *Mel.* 595.) ait, de plebe deos. *Id. 3. Benef. 28.* Te isti esserunt ad hortos alicujus, et ordinarium quidem habentis officium. *Ulp. Dig. 14. 4. 5.* Si vicarius servi mei negotiatur, ordinario sciente. *Sueton. Galb. 12.* Ordinario dispensatori brevium rationum offerenti, etc. — *Ordinarium oleum* dicitur a *Colum. 12. R. R. 50. 22.*, quod ex oleis maturis legitime et ex more exprimitur: cui opponitur *cibarium*, quod ex oleis fit caducis, vel in lutum defluentibus, atque adeo est multo deterius. *V. CIBARIUS.* — *Ordinarius* est, ejusmodi est, in quo nihil discedit a lege, consuetudine et veteri instituto. *Ulp. Dig. 38. 6. 1.* Posteaquam prætor locutus est de honorum possessione ejus qui testatus est, transitum fecit ad intestatos, eum ordinem secutus, quem et lex duodecim tabularum secuta est. Fuit enim ordinarius, ante de iudicis testamentum, dein sic de successione ab intestato loqui.

ORDINATE, adverb. Comp. *Ordinatus* et *Sup. Ordinatus*. — *Ordinate* est ordine, ex ordine, compositè, *ordinatamente*, con ordine, *ευλόγως, τεταγμένως.* *Cic. 4. Herenn. 56. 69.* Distincte et ordinate disponere. *At hæc verba omni prorsus carent auctoritate, quia et multi Codices leg. ordioe, et omnia, quibus liber concluditur, spuria esse docent eruditi.* Ceterum *Tertull. 1. advers. Marcion. 19.* Quo plenius et ordinatus retractentur. *Augustin. 1. Retract. 24.* Ordinatus subjunxit.

ORDINATIM, adverb. idem atque ordinate, ordine, ex ordine, *ordinatamente.*

I.) Proprie. *Cæs. 2. B. C. 10.* Musculus ita fastigiatus, atque ordinatim structus. *Brutus* ad *Cic. 11. Fam. 13.* Antonius itinera fecit multo maiora fugiens, quam ego sequens: ille enim lit passim, ego ordinatim.

II.) Translate. *Sulpicius* apud *Cic. 4. Fam. 5.* Honores ordinatim petere in republica.

ORDINATIO, ònis, f. 3. actus ordinandi, dispositio, distributio, administratio, ordo, *διακόμισις* (II. *disposizione, regolamento, amministrazione, ordinamento, ordine;* Fr. *action de mettre en ordre, ordonnance, arrangement, disposition convenable, régularisation;* Hisp. *ordenamiento, ordenanza, disposicion;* Germ. *die Einrichtung, Ordnung, Anordnung oder Regulirung ewer Sache;* Angl. *a setting in order, arranging, disposing, disposition, arrangement.*)

I.) Proprie de rebus physicis est actus ordinandi, ipsa ordinata rerum dispositio. In architectura *ordinatio* quid sit, docet his verbis *Vitruv. 1. 2.* Architectura constat ex ordinatione, quæ Græce *τάξις* dicitur, et ex dispositione: hanc autem Græci *ὀρθοτάξιον* vocant. etc. *Ordinatio* est modica membrorum operis commoditas separatim, universæque proportionis ad symmetricam comparatio. *aggiustatezza del modello.* *Bald. in Lex. Vitruv.* sic breviter definit: *Ordinatio* est totius, et partium, per mediocritatem moduli sumptionem, commoda dispositio. — Similiter *Colum. 4. R. R. 29. 12.* Atque hæc vitium per fissuram insitarum est *ordinatio.* *Apul. 10. Met.*

Puellæ puellæque Græcæ saltantes Pyrrhicham dispositis ordinationibus decoros ambitus inerrabant. *Id. de mundo.* *Mundus* est ornata *ordinatio*, Dei munere etc.

II.) Translate. ¶ 1. *Generatim. Vellej. 2. 124. 3.* Primum principium ejus operum fuit *ordinatio* comitorum, quam manu sua scriptam Augustus reliquerat. *Sueton. Aug. 31.* Annum a d. Julio ordinatum, sed postea negligentia conturbatum, rursus ad pristinam rationem redegit: in cuius ordinatione Sextilem mensem e suo cognomine nuncupavit. *Colum. 12. R. R. 3. 10.* Postremo his rebus omnibus constitutis, nihil haec arbitror distributionem profuturam, nisi dominus aut matrona consideraverit animadvertentique, ut *ordinatio* instituta conservetur. *Plin. 9. Ep. 28.* Quum certius de vitæ nostræ ordinatione aliquid audieris. ¶ 2. *Speciatim* in re publica est compositio, administratio, gubernatio, governo, *amministrazione.* *Sueton. Ner. 40.* Spoponderunt tamen quidam destitute ei ordinationem orientis. *Plin. 8. Ep. 24.* Te memiois oportet, quale quantumque sit ordinare statum liberarum civitatum. Nam quid ordinatione civillibus? Porro quam turpe, si *ordinatio* eversione, libertas servitute mutetur? ¶ 3. In ordinationibus provinciarum illud erat præcipuum, idoneos creare magistratus, qui ad eas regendas mitterentur: unde *ordinatio* pro creatione magistratum. Quia ratione in Ecclesia sumitur pro creatione sacrorum ministrorum: *V. infra 5. Sueton. Domit. 4.* Ecquid sciret, cur sibi visum esset ordinatione proxima Ægypto præficere Metium Rufum. *V. ORDINO II. 4.* ¶ 4. *Ordinationes* etiam dicuntur constitutiones principum ad ordinandam rem publicam pertinentes. *Nerva Imp. in quadam epist. apud Plin. 10. post Ep. 66.* Quum rerum omnium ordinatio, quæ prioribus temporibus inchoatæ coosummatæque sunt, observanda sit, tum epistolis etiam Domitiani standum est. ¶ 5. Apud Scriptores Ecclesiasticos est clericorum, presbyterorum et episcoporum *ordinatio*, quæ nunc *ordinatione*, et, si de episcopis sermo est, *consecrazione* appellatur: cf. superior. paragr. 3. *Ambros. Ep. 10. n. 82.* Ordinationem meam occidentales episcopi iudicio, orientales exemplo probarunt. *Novell. Valent. tit. 16.* De ordinatione episcoporum. et *ibid.* Ordinationes episcoporum sola temeritate usurpans. *Sidon. 7. Ep. 6. ad fin.* Agite, quatenus hæc sit amicitia, concordia principalis, ut, episcopall *ordinatione* permessa, populus Galliarum, quos limes Gothicæ sortis incluserit, teneamus ex fide, etsi non tenemus ex fœdere. *Cassiod. 9. Hist. Eccl. 36.* Agellius Sclinnum presbyterum ordinavit episcopum, quumque populus Novatlanorum culparet ordinationem etc.

ORDINATIVUS, a, um, adject. *ordinativo*, ordinis significans. *Tertull. advers. Hermog. 19. sub fin.* Principii vocabulum, quod est *ἀρχή*, non tantum ordinativum, sed et potestativum capit principatum. *Priscian. 15. p. 1022. Putsch.* Ordinata adverbia suot: deinde, continuo, postea, etc.

ORDINATOR, òris, m. 3. *ordinatore*, διατάκτης, qui ordinat et disponit. *Seneca Ep. 109. a med.* Advocatus, et litis ordinator. *Apul. Dogm. Plat. 1.* Ceterum ille rerum ordinator (*Deus*) ita reversiones earum (*stellarum*), ortus, obitus, recessus, moras, progressusque constituit, ut ne modico quidem errori locus esset. Adde *Augustin. 19. Civ. D. 12.; et Vulgat. interpr. Jerem. 48. 12.*

ORDINATRIX, icis, f. 3. *ordinatrice*, quæ ordinat. *Augustin. Ep. 56. post med.* Mens ordinatrix et moderatrix rerum omnium.

ORDINATUS, a, um. *V. voc. seq.*

ORDINO, as, Ævi, Ætum, are, a. 1. (ordo). Part. *Ordinans* II. 3.; *Ordinatus* I., II. 1. 2. et in fin.; *Ordinatus* II. 3.; *Ordinatus* I. — *Ordinare* est ordioe ponere, disponere, componere, dirigere, *ταττω* (II. *ordinare, disporre, distribuire;* Fr. *ordonner, mettre en ordre;* Hisp. *ordenar, poner en orden;* Germ. *in die gehörige Reihe bringen, nach Reihen abtheilen oder ordnen,*

reihen, in Reihe und Ordnung aufstellen; Angl. *to set or place in order, arrange, dispose, distribute, regulate, order, ordain.*)

I.) Proprie de physica rerum ordinatione vel distributione. *Horat. 3. Od. 1. 9.* Est ut viro virilatus ordinet Arbusta sulcis. *Colum. 3. R. R. 13. 5.* Ordinare vineam paribus intervallis. *Id. 5. ibid. 3. 7.* locum vitibus. et 4. *ibid. 18. 1.* Ordinare vinea. *Martial. 3. 58.* villa non otiosis ordinata myrtetis. h. e. myrtetis ordine positis ornata. *Sueton. Gramm. 21.* Cura ordinandarum bibliothecarum. — Sic in re militari. *Nepos Iphicr. 2.* Ut quum prælii signum ab imperatore esset datum, cupiæ sine ducis opera sic ordinatæ consistenter, ut singuli a peritissimo imperatore dispositi viderentur. *Horat. Epod. 17. 9.* Ordinare agmina. *Justin. 11. 9. 8. aciem. Liv. 29. 4.* Scipio voluntarios milites ordinavit centuriavitque. h. e. in ordines militares redegit et distribuit, *divise, ridusse in compagnie.* Sic *Flor. 3. 19. ad fin.* Familiam ergastulo liberatam sub signis ordinat. Rursus *Liv. 22. 5.* Nova de integro pugna exorta est; non illa ordinata per principes hastatosque ac triarios, oec ut pro signis antesignani, post signa alia pugnaret acies. Fors conglobat, et animus suus cuique ante aut post pugnandi ordinem dabat.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorè sumptà a superiori paragr., usurpatur de tempore et de aliis rerum rationibus. *Horat. 4. Od. 11. 18.* ex hac Luce Mæceas meus affluentes Ordinat annos. *Seneca Ep. 12.* Ordinare diem. *Liv. 2. 21.* Tanti errores implicat temporum, aliter apud alios ordinatis magistratibus. h. e. alio annorum ordioe collocatis. Pro scribere ordine *Horat. 2. Od. 1. 10.* mox, ubi publicas Res ordinatis, grande munus Cecropio repetes cotburno. Sic apud Græcos *συντάττω*: unde *συντάγμα liber.* Ceterum *Seneca Ep. 10.* Nemo est ex imprudentibus, qui sibi relinqui debeat. Tunc mala consilia agitant: tunc cupiditates improbas ordinant. h. e. disponunt tamquam in acie milites, ut ordine quodam unam post aliam expleant. Sic *Vit. beat. 6.* Ordioe spes suas, et dum corpus in præsentis sagioa jacet, cogitationes ad futura præmittere. *Cic. 1. Invent. 14. 19.* Ordinare partes orationis. — Est etiam apte ita cedere marmora, ut ex iis tituli fiant. *Inscript. bilinguis apud Iqnarra de palæstr. Neapol. p. 51. et Orell. 4222.* Στήλαι ἐνθάδε τοποῦνται καὶ χαράσσονται ναοῖς ἰσθῖος σὺν ἀναρχαῖς δημοσιαῖς. ΤΙΤΥΛΙ ΠΙΣ ΟΡΔΙΝΑΝΤΥΡ ΕΤ ΣΥΛΕΡΕΝΤΥΡ ΛΙΒΙΒΥ ΣΑΚΡΕΙΣ ΣΥΜ ΟΡΕΡΥΜ ΡΥΒΛΙΟΡΥΜ. ¶ 2. In re privata seu generatim, est statuere quod ordine et qua norma aliquid tractandum sit vel perficiendum, disponere, constituere. *Curt. 4. 14. 20.* Forsitan ita deorum fata ordinaverunt, ut Persarum imperium magno motu concuteret magis, quam affligerent. *Colum. 12. R. R. 3. 9.* Valetudinaria bene ordinata et salubria præbeantur. *ben all'ordine.* *Plin. 7. Hist. nat. 60. 60. (214).* Horologium diligentius ordinatum. *Martian. Dig. 5. 2. 2. et 5.* Ordinare testamentum. *Seneca 4. Benef. 1.* Quum in ipso vitæ fine consistimus, quum testamentum ordinamus, non beneficia nobis alibi profutura dividimus? et *Id. Ep. 9. a med.* Suo arbitrio res suas ordiare. *Quintil. 1. 2. 12.* Io totum diem velut ordinetur opus. *Liv. 9. 17.* Disciplina militaris, jam inde ab initiis urbis tradita per manus, in artis perpetuis præceptis ordinata modum venerat. *Cic. 2. Orat. 10. 43.* Ordinare litem. *mettere all'ordine, allestire, piantare.* *Alii: amen leg. ornare, recentiores vero orare.* *Paul. Dig. 40. 12. 24. causam. Cajus ibid. 25.* iudicium. *Seneca Thyest. 713.* Quam prius maciet sibi, Dubitat; secunda deinde quem cæde imolet: Nec interest, sed dubitat, et sævum scelus Juvat ordinare. ¶ 3. *Speciatim* est politicum verbum, et significat regere, administrare, constituere, *dar sesto, mettere in assetto, regolare;* non mutata gubernandi ratione, sed restituta quæ intercederet. *Flor. 4. 3.* Gratuiandum tamen in tanta perturbatione est, quod potissimum ad Augustum summa rerum rediit, qui sapientia sua atque solertia percussam

undique et perturbatum ordinavit imperii corpus. *Plin.* 8. *Ep.* 24. Ordinare statum liberarum civitatum. *Sueton. Galb.* 7. provinciam intestina dissensione et barbarorum tumultu inquietam. *Id.* *Aug.* 17. desideria militum. *Id.* *Claud.* 25. Equestrem militiam ita ordinavit, ut post cohortem alam, post alam tribunatum legionis daret. *sece tale regolamento, che etc.* *Flor.* 2. 16. Metello, ordinanti tum maxime Macedonia, mandata est ultio. *Curt.* 3. 3. post inis. Ipse sexaginta diebus gentem Evergetarum ordinavit. *Justin.* 22. 2. 10. Atque ita veluti rei publicæ statum formaturus, populum in theatrum ad contionem vocari jubet, contracto in gymnasium venatu, quasi quedam prius ordinaturus. ¶ 4. Item specialim ordinare magistratus, constituere, creare homines regendæ rei publicæ. *Sueton. Cæs.* 76. Eadem licentia spretio reipublicæ more, magistratus in plures annos ordinavit. *Justin.* 30. 2. 5. Agathocles civitatem regebat; tribunatus et præfecturas et ducatus mulieres ordinabant. — Similiter Ordinare aliquem, In magistratu collocare, creare, destinare reipublicæ administrandæ. *Sueton. Vesp.* 23. Quemdam e caris ministris dispensationem cuidam, quasi fratri, petentem quum distulisset, ipsum candidatum ad se vocevit, exactaque pecunia, quotam is cum suffragatorum suo pepigerat, sine mora ordinavit. *Justin.* 17. 1. 4. Filius, quem in successionem regni ordinaverat. ¶ 5. Est etiam promoveri clericos ad ordines secros. *Lamprid. Alex. Sev.* 45. Hortans populum, ut, si quis quid haberet criminis, proberet manifestis rebus: si non probasset, subiret pœnam capitiæ: dicebatque, grave esse, quum id Christiani et Judæi facerent in prædicandis sacerdotibus, qui ordinandi sunt, nun fieri in proviciarum rectoribus, quibus et fortunæ hominum committerentur et capitiæ. *Adde Cassiod. loc. cit. in ORDINATIO II. 5.* — Hinc Part. præter., cujus multa exempla supra retulimus.

Ordinatus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde Comp. Ordinator et Snp. Ordinatus, et est ordine positus, dispositus. Translate. Cic. 2. Nat. D. 40. 101. Igneæ formæ cursus ordinatos definiunt. Seneca Vit. beat. 8. Compositus ordinatusque vir. Id. Ep. 74. a med. Non dices vitam justiore salvis liberis, quam amissis, nec ordinatorem, nec prudentiorem, nec honestiorem. Apul. de Deo Socrat. Stelæ certo et stato cursu meatu longe ordinatissimos efficiunt. — Et cum Dativo Hygin. de limit. constil. p. 187. ed. Lachmann. Quum sol orbem medium conscendit, umbras omnium rerum meridiano axi facit ordinatas.

ORDIOR, ordioris, orsus sum et raro admodum orditus, ordiri, dep. 4. Ordior pro ordiar, ἀρχαίως. Accius apud Non. p. 39. 22. Merc. Non parvam rem ordior. — Ordio, is, ivi, active legitur apud Isid. 19. Orig. 20. Hanc (Menervam) etiam telam ordisse et colorasse iam perhibent. — Hinc Part. Orditus pro orsus, inceptus, incominciato, passive usurpatum. Sison. 2. Ep. 9. a med. Narratiunculas bifariam orditas lætitia peritiamque comitabantur. Venant. 2. *carm.* 10. ad fin. Versibus orditum carmen amore trahit. Adde *Diomed.* 1. præf. Sic Hieronym. in *Isai.* c. 30. Orditam autem telam μεταφορικάς posuit, ut pravum consilium demonstret. — Ceterum, ait *Priscian.* 1. p. 373. Putsch. Ordior orsus sum facit, et tam incipientem significat, ut Virgilius sic orsus ab alto, quam desinentem, ut idem Sic orsus Apollo etc. — Part. Ordians, Orsus et Ordians 2. — Ordior, quod ratione habita etymi cum voce ordo est jungendum, ¶ 1. Stricto sensu, vel proprie, ut aliis placet, sed raro, est idem ac tramæ fila ita deduco, partior et alterno, ut Ingo imponi, et tela, Immisso inter eadem fila alternantia subtermine, detexi possit, ordire la tela, ὑφαίνα. *Isid.* 19. *Orig.* 29. 7. Ordiri est texere. Cf. *Festus* p. 185. 31. *Müll.* Ordiri est rei principium facere, nuda at togæ vocantur exordia. *Seneca Apocoloc.* At Lachesis plena orditur manu, et Neroni multos annos de suo donat. Ita ex *MSS.*

legit Lips. epist. quæst. l. 2. 24. et alii. Plin. 11. *Hist. nat.* 24. 28. (80). Araneus orditur telas. Cf. *Virg. Cui.* 1. Lusimus, Octari, grecill modulante Tballa Atque ut araneoli tenuem formavimus orsum. et *Plaut. Pseud.* 1. 4. 6. Neque exordiri primum, unde occipies, babes, Neque ad detexundam telam certos terminos. et *Plin.* 25. *Hist. nat.* 11. 83. (132). Verum et generatim membretimeque singulis corporum morbis remedia subteremus orsi a cepite. ¶ 2. Letiori sensu, vel figurate, ut aliis placet, et sæpius est rei principium facere, ut ait *Festus loc. cit.*, incipere, inchoare (It. cominciare, principiari; Fr. commencer, entamer; Itisp. comenzar, empezar; Germ. etwas anspinnen, aufnehmen und beginnen; Angl. to begin, commence, enter upon). Occurrit — a) Cum Accusativo rei, quum ordimur. *Pacuvius* apud *Festum* p. 133. 26. *Müll.* Machinam ordiris novem. *Afranius* apud *Non.* p. 39. 23. *Merc.* Tamen animo ordire oportet me paula paululum. *Cic.* 4. *Att.* 1. in fin. Alterius vitæ quoddam initium ordimur. *Id.* 1. *Legg.* 3. 9. Ego animi pendere soleo, quum semel quid orsus traducor alio. *Id.* *ibid.* 7. 21. Ab eo nobis causa ordienda est potissimum. *Id.* 1. *Orat.* 21. 98. Crassus princeps ejus sermonis ordiendi fuit. *Liv.* 41. 26. Orsi que bellum sunt ab reprobata oppugnatione castrorum Romanorum. *Virg.* 7. *Æn.* 386. Majus adorta nefas, majoremque orsa furorem. *Cic.* 5. *Fam.* 12. Dixerat autem mihi, te reliquas res ordiri. *Sic Liv. præfat. sibi fin.* Sed querelæ ab initio tantæ ordiendæ rei absint. et *Nepos Alcib.* 11. Sed satis de hoc: reliquos ordiamur. et *Horat. Art. P.* 147. Nec gemino bellum Trojenum orditur ab ovo. et *Propert.* 3. 7. 49. Celsaque Romanis decerpta palatia tauris Ordiant, et cæso mœnia firma Remo. h. e. canere aggrediar. *Stat.* 1. *Theb.* 80. tu saltem debita vindes Huc ades, et totos in pœnam ordire nepotes. h. e. incipe punire filios et prosequere usque ad nepotes omnes. — Orsus passive, ut videtur. *Colum.* 1. *R. R.* 5. 9. Quum ex depressiore loco fuerint orse fundamenta, profutura et substructione fungentur. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 51. 77. (207). Tridul inedia sagine orsa. Hæc duo tamen rectius referenda sunt ad c. — b) Cnm Infinito. *Cic. Brut.* 6. 22. Eloquentia, de qua disputare ordimur. et *ibid.* 88. 101. Hortensius igitur quum admodum adolescens orsus esset in foro dicere, etc. *Virg.* 6. *Æn.* 125. Quum sic orsa loqui vates. — c) Absolute. — De personis; et quidem pro loqui, sine additis. *Virg.* 1. *Æn.* 329. Sic Venus; et Veneris contra sic filius orsus. h. e. cepit dicere. *Id.* 9. *ibid.* 656. sic orsus Apollo Mortales medin aspectus aermone reliquit. h. e. loquutus. Similiter *Id.* 12. *ibid.* 806. sic Juppiter orsus, Sic dea submisso contra Saturnie vultu. — Cum addita, per Ablativum et præpos. ab vel de, re a qua ordimur. *Cic.* 2. *Phil.* 18. 44. Visne igitur te inspiciamus a puero? Sic opinor. A principio ordiamur. *Id.* 5. *Tusc.* 13. 37. Unde igitur ordiri rectius posuimus, quam a communi parente natura? *Id.* 1. *Fin.* 5. 13. Ut autem a facillimis ordiamur, prima veniat in medium Epicuri ratio. *Nepos Themist.* 1. Ab initio est ordiendum. *Plin.* 20. *Hist. nat. præem.* (2). A minimis ordienti. *Cic.* 6. *Verr.* 47. 105. De quo si paulin altius ordiri, ac repetere memoriam religionis videbor, Ignoscite. — De rebus. *Cic. Marcell.* 11. 33. Unde est orsa, In eodem terminetur orseto. *Cels.* 2. 8. a med. Tormina ab atra bile orse, mortifera sunt. — Hinc a Part. Orsus, cujus multa exempla retulimus,

Orsa, orum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt res inceptæ, conatus, principii, tentativi. Liv. 1. *præem. extr.* Ut orsis tanti operis successus prosperos darent. *Manil.* 2. 57. Nostra loquor: nulli vatum debebimus orsa. *Val. Flacc.* 1. 21. nunc nostra serenus Orsa juven. et 5. 196. Tu precor orsa regas. et 291. ellos tunc ipsa dolos, alia orsa movebo. *Stat.* 2. *Silv.* 1. 114. Attica facundi derurreret orsa Menandri. h. e. carmina. *Sic Auson. Edyll.* 4. 46. amabiliis

orsa Menandri Evolvenda tibi. — Orsa, dicta, ut orsus, loquutus. *Virg.* 7. *Æn.* 435. Hic juvenis vstem irridans sic orsa vicissim Ore refert. et 10. *ibid.* 632. et in melius tua, qui potes, orsa reflectas. *Val. Flacc.* 5. 472. Talia miranti propius tollit orsa tyranno. *Stat.* 1. *Silv.* 4. 28. seu plana solutis Quum struis orsa modis. h. e. quum prosa oratione uteris.

ORDITURA, æ, f. 1. orditura, testura, ratio ordiendi fila in conficienda tela. Translate de versibus per acrostichidem ita dispositis, ut tam litteræ quæ et in initio et in fine versuum positæ sunt, quum quæ decussatim junguntur, sententiam aliquam expriment. Venant. in epist. præm. *carm.* 6. l. 5. Quia præfio termino, non erat nec ubi prolixitas se excuteret, aut brevitatis angulareret, nec evagari propter descendentes versus, frænante repagulo, orditura permisit. h. e. totius artificii ordo et testura.

ORDITUS, a, um. V. voc. præced.

ORDO, dñis, m. 3. (quod, ratione habita etymi, cum v. ordiri et oriri conjungi potest) est digestio, dispositio unius rei post aliam, quum quamque loco collocando, τάξις, εὐταξία (It. ordine, disposizione, distribuzione, serie; Fr. rang, ordre, disposition, arrangement, série, rangée; Itisp. orden, disposicion, serie; Germ. die Reihe, Ordnung, Klasse; Aogl. order, arrangement, disposition, distribution, regularity, method).

I.) Proprie occurrit A) De rebus physicis; at B) De hominibus.

A) De rebus physicis. ¶ 1. Generatim da plurimis usurpatur; et quidem — a) Sæpe dicitur de dispositione arborum in agris, silare. *Cic. Cæcin.* 8. 22. Ejus fundi extremam partem oleæ directo ordine definiunt. *Id. Senect.* 17. 59. Quum admiraretur Lysander et proceritates arborum et directos in quincuncem ordines, tum ei Cyrum respondisse: Atqui ego omnia ista sum dimensus: mei sunt ordines, mee descriptio. *Varro* 1. *R. R.* 7. 4. Quæ arbores in ordinem satæ aut, eas æquabiliter ex omnibus partibus sol ac luna coquunt. h. e. in quincuncem satæ. *Virg.* 2. *G.* 276. Sin tumulis acclive solum, collesque supini, Indulge ordinibus. h. e. vitium ordines fac laxiores. *Id.* 1. *Ecl.* 84. pone ordine vites. *Colum.* 5. *R. R.* 3. 1. In eo vites disponendæ sunt ita, ut quini pedes inter ordines relinquatur. et *ibid.* § 2. Extremi ordines, quos vocant angulares. — b) De trabibus in ædificiis extruendis. *Cæs.* 7. *B. G.* 23. His (trabibus) collocatis et coagmentatis alius insuper ordo additur. et *mor.* Allernia trabibus ac saxis, que rectis lineis auos ordines servant. *Id.* 5. *ibid.* 51. Obstructis in speciem portis singulis ordinibus cæpitum. — c) Da aliis. *Vitruv.* 3. 2. Hæc utraque genera (pyncostylos et systylos) vitulosum habent usum: matres enim familiarium quum ad supplicationem gradibus ascendunt, non possunt per intercolumnia amplexæ adire, nisi ordinem fecerint. h. e. se non si dispongono in fila. Cf. *Virg.* 2. *Æn.* 766. pueri et pavidæ longo ordinae matres Stant circum. Adde *eumd.* 6. *ibid.* 482. et 8. *ibid.* 722. *Ovid.* 3. *Met.* 34. Tresque vibrant linguæ: triplici stant ordine dentes. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 63. (167). Timarchus duos ordines habuit maxillarum. *Cic. Senect.* 15. 51. Herba fundit frugem spici ordine structam. *Virg.* 1. *G.* 239. Obliquus qua se signorum verteret ordo. ¶ 2. Speciatim in re navali ordines remorum sunt eorum series, una super aliam, quumque dispositæ: porro duplex est series in biremibus, triplex in tremibus, etc. *V. DECEMREMIS. Virg.* 5. *Æn.* 119. triplici pubes quam Dardana versu Impellunt, terno consurgunt ordine remi. h. e. triplici remigum remorumque ordine; hic enim versus et ordo unum idemque significant. *Lucan.* 3. 529. Cornua Romanæ classis, validæque triremes, Quæque quater surgens constructi remigis ordo Commovet, etc. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 56. 57. (208). Sex ordinum navem invenit Xenagoræ. ¶ 3. Item speciatim In theatris ordines subelliorum, seu graduum distincti erant, et variis populi ordinibus assignati. Primus subelliorum ordo In municipiis et coloniis sena-

toribus Romanis vacabat, Romæ in orchestra senatores sadebant: sui erant etiam plebi, sui militibus, maritis, prætaxatis, feminis, etc. V. Sueton. Aug. 44. Sed post senatores ex vetere instituto quatuordecim graduum ordines equestri ordini assignati fuerunt. Cic. 2. Phil. 18. 44. Sedisti in quatuordecim ordinibus, quum esset lege Roscia decocentibus certus locus constitutus. Sueton. Aug. 14. Quum spectaculo ludorum gregarium militum in quatuordecim ordinibus sedentem excitari per apparitorem iussisset. Juvenal. 14. 323. effice summam Bis septem ordinibus, quam lex dignatur Othonis. Hinc sedere in quatuordecim apud Sueton. Cæs. 39. Sessum in quatuordecim e scena per orchestram transitit. Adde eund. Aug. 40. ¶ 4. Item spectatim de verborum colloca-tione in oratione. Horat. 1. Sat. 4. 56. His, ego quæ nunc, Olim quæ scripsit Lucilius, eripias si Tempora certa modosque, et quod prius ordine verbum est Posteriori facias, præponens ultima primis etc. Quintil. 9. 3. 43. Interim sententia repetitur, sed eodem verborum ordine. — Hinc apud Grammaticos ordo est naturalis, et non artificiosa verborum compositio et structura. Festus p. 249. 28. Müll. In eo versu, qui est in Iphigenia Ennii: Procede: gradum proferre pedum Nitere: cessas? id ipsum baculum significari quum ait Verrius, mirari satis non possum, quum ordo sit talis, et per eum significatio aperta: gradum proferre pedum Nitere: cessas?

B) De hominibus. ¶ 1. In re militari ordo maximi est momenti, ut ait Colum. 12. R. R. 2. 5. In exercitu neque miles, neque imperator sine ordine ac dispositione quidquam valet explicare. Itaque — 1.º) In militia primo est ipsa aciei dispositio, ordinanza, file. Auct. B. Alex. 14. Post hunc ordinem reliquas naves subsidio distribuit. Cæs. 2. B. C. 26. Auxilia regis nullo ordine, et sine timore iter fecerant. Sall. Jug. 102. Sine signis, sine ordinibus, equites pedes permixti, et ibid. 54. Conturbare ordines, et 55. observare, et ibid. restituere. Liv. 2. 46. Vix explicandi ordinis spatium Etruscis fuit, et ibid. 50. Jam continenti agminæ armatorum septi (Fabii), quo magis se hostis inferabat, cogebantur breviori spatio et ipsi orbem colligere. Quæ res et paucitatem eorum insignem, et multitudinem Etruscorum, multiplicatis in arcto ordinibus, faciebat. Id. 8. 8. Triarii consurgentes, ubi in intervalla ordinum suorum principes et hastatos recepissent, exemplo compressis ordinibus velut claudebant vias: unoque continenti agmine, jam nulla spe post relicta, in bostem incidebant. Id. 9. 27. Signaque et ordines pedum atque equitum confundit, donec universam ab ea parte avertit aciem. — 2.º) Deinde est certa militum manus, schiera, compagna, banda. Cic. 1. Phil. 8. 20. Viri fortissimi atque honestissimi, qui ordines duxerunt. Cæs. 1. B. C. 13. L. Pupius primipili centurio, qui hunc eundem ordioem in exercitu Pompeii antea duxerat. Inscript. apud Gruter. 391. 4. ORDINEM ACCEPIT IN LEGIONE QUINTA. Vet. Tab. æn. Heracleens. apud Mazoch. p. 423. n. 47. CVIVE APVD EXERCITVM IGNOMINIAE CAUSA ORDO ADEMPTVS EST. h. e. centurionatus. Sic Inscript. apud Orell. 3456. HVIC PRIMO OMNIVM IMP. CAESAR ANTONINVS AVG. PIVS P. F. ORDINEM ALEXANDRIÆ DEDIT QVOD PER GRADVS MILITIAE SVAR TAM INOVSTRIE SE ADMINISTRAVERIT. — Non solum imperatoris, sed etiam tribunorum militum erat assignare cuilibet ordinem ducendum, ut colligitur ex Liv. 42. 34. a med. Hic autem ordo fere erat militum manus minor centuria, v. g. manipulus. Liv. ibid. Tertio anno virtutis causa mihi T. Quintius decimum ordinem bastatum assignavit. et mox. Me imperator dignum iudicavit, cui primum bastatum prioris centuriæ assignaret. — 3.º) Ipsi centuriones, qui ordinibus præstant, ordines dicuntur. Cæs. 6. B. G. 6. ad fin. Labienus noctu tribunus militum, primisque ordinibus convocatis, quid sui consilii sit, proponit. Inscript. apud Cotugno, Mem. di Venafro p. 283. L. DVINIVS L. F. TER. RVIVS PRIM. DRDO CORORITVM PRÆT. DIVI AVGVSTI PRIM. PIL. LEG. XIII. GEM. ¶ 2. In re politica usurpetur da statu et condi-

tionem hominum in civitate, rango, grado, condicione: ut Ordo senatorius; equester, plebejus (triplex divisio celebris apud Romanos), aratorum, mercatorum, publicanorum, etc. Cic. Cluent. 37. 104. Fiducianus cujus erat ordinis? senatorii. Id. Dom. 28. 74. Proximus est buic dignitati equester ordo. Id. 4. Ferr. 6. 17. Si cuiquam generi hominum sive Siculorum, sive nostrorum civium; si cuiquam ordini sive aratorum, sive pecuariorum, sive mercatorum probatus sit. Sueton. Aug. 41. Liberalitatem omnibus ordinibus per occasiones frequenter exhibuit. Cic. 13. Fam. 9. Quum universo ordini publicanorum semper libentissime tribuerim. Sueton. Gramm. 18. L. Crassitium, genere Tarentinum, ordinis libertini. Cic. 3. Ferr. 48. 127. Homo ornatissimus loco, ordine, nomine, virtute, ingenio, copiis. In Inscript. apud Gruter. legitur etiam Ordo sacerdotum, barspicum, Vivirialium, etc. 320. 12, 304. 7., 302. 2. etc. — Similiter Plaut. Aulul. 2. 2. 55. et meus me ordo irrideat. Ter. Eun. 2. 2. 3. Conveoi bodie adveniens quemdam mel loci hinc atque ordinis hominem. Accius apud Priscian. de metr. p. 1325. Putsch. Quin cuique tribuit fortuna ordinem. Virg. 7. Æn. 152. Tum satus Anchisa delectos ordine ab omni Centum oratores augusta ad mœnia regis Ire jubet. Horat. 3. Od. 3. 35. et adscribi (Romulum) quietis Ordibus patiar deorum. — Amplissimus ordo est senatorius. Cic. Cæl. 2. 5. Quem absentem in amplissimum ordinem cooptant. V. AMPLUS. Sic Splendidissimum ordo in Inscript. apud Gruter. 390. 5. Sic absolute Ordo Beneventanus apud eund. ibid. 1. h. e. senatus, vel decuriones Beneventanorum, et Ordo Mutinensis apud Tac. 2. Hist. 52., quibus adde Inscript. apud Gruter. 425. 1., item 1094. 3., ubi Ordo populusque Salernitanus. In vet. Tab. apud Gruter. 443. 6. PELTVINI (IN) VESTINIS IN CVRIA AVG. ORDINES HABENTIBVS T. AVIDIACBO RESITVTO ET BLAESIO NATALE AEDD. QQ. etc. h. e. senatum habentibus. Sic Ulp. Dig. 50. 9. 3. Ut ordo non alterabatur, quam duabus partibus (senatorum) adhibitis. — Quamquam plebs tertius est ordo populi, sæpe tamen ordo solet da duobus prioribus usurpari. Sueton. Aug. 15. Scribunt quidam trecentos ex dediticiis electos utriusque ordinis, ad aram hostiarum more mactatos. Vellej. 2. 100. 5. Aliique minoris nominis utriusque ordinis viri.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim quid sit ordo, docet Cic. 1. Off. 40. 142. Ordinem sic definiunt, compositionem rerum aptis et accommodatis locis. Quintil. 7. 1. 1. Ordo recta quædam collocatio prioribus sequentia adnectens. Rursus Cic. 1. Off. 40. 142. Vis ordinis et collocationis. Colum. 12. R. R. 2. 4. Nihil est pulchrius, in omni ratione vitæ, dispositione atque ordina. — Ordo nonnunquam est series rerum fluentium, et invicem succedentium, serie, corso. Cic. Brut. 4. 15. Explicatis ordinibus temporum, uno in conspectu omnia videre. Virg. 4. Ecl. 50. Magnus ab integro sæculorum nascitur ordo. Id. 3. Æn. 376. sic fata deum rex Sortitur, volvitque vices: is vertitur ordo. Id. 7. ibid. 44. major rerum mihi nascitur ordo. — Item fatum et series causarum divinitus dispositarum. Pers. 3. 66. Discite, o miseri, et causas cognoscite rerum, Quid sumus, et quidnam victuri gignimur, ordo Quis datus. Manil. 1. 531. Non casus opus est, magni sed numinis ordo. Cic. 1. Divinat. 55. 125. Fatum appello ordinem seriemque causarum. Id. Harusp. resp. 9. 19. Quæ tanta mente fiunt, ut vix quisquam arte ulla ordinem rerum ac necessitudinem (al. leg. vicissitudinem) persequi possit. — Hinc universim. Plaut. Trin. 2. 4. 50. Mearum me rerum novisse æquum est ordinem. Ter. Eun. 5. 4. 48. Tu isti narra omnem ordinem ut factum siet. Pacuvius apud Non. p. 15. 17. Merc. Gnate, ordinem omnem ut dederit, enodo patri. Horat. 1. Ep. 1. 97. mea quum pugnat sententiæ secum, Quod petit, spernit, rapet quod nuper omisit, Estuat et vitæ disconvniet ordine toto. Id. 4. Od. 15. 8. vacuum duellis Janum Quirini clausit, et ordinem Ractum avaganti frana licentiæ injectit

emovitque culpas. Cic. 1. Off. 5. 17. Adhibero in modum quemdam et ordinem rebus. Id. 4. Acad. (2. pr.) 20. 66. Ut præpostere tecum agam, mox referam ma ad ordnem. Id. Rosc. Com. 2. 6. Ordinem conservare. Id. 5. Phil. 13. 35. eumdem tenere. Id. Brut. 69. 244. sequi, et 62. 223. perturbare. Id. Orat. 63. 214. immutare. Id. 4. Acad. (2. pr.) 37. 118. et Tim. 3. Res in ordinem adducere. Id. 3. Herenn. 9. 16. redigere. Quintil. 10. 5. 1. Puarorum studiis ordinem dare. Ovid. 1. Amor. 11. 10. Nec tibi simplicitas ordine major inest. ptu dell'ordinario, singolare. ¶ 2. Speciatim cogere, seu redigere in ordinem dicitur privatus, qui magistratu resistit, eumque jure suo uti vetat, vel ejus majestatem lædit: quod a militari disciplina petium videtur, quum is, qui tribunus, vel centurio est, in ordinem gregariorum militum cogitur, seu redigitur: quod quidem contumeliosum habebatur. V. ORDINARIUS I. Plin. 1. Ep. 23. Tribunatum esse potestatem sacrosancam, et quam in ordinem cogi, ut a nullo, ita ne a se quidem deeat. Liv. 3. 51. extr. Decemviri querentes, se in ordinem cogi, non ante, quam perlati legibus, deposituros imperium se ajebant. Sueton. Claud. 38. Ostiensibus, quia sibi subeunti Tiberim scaphes obviam non miseraot, graviter correptis, eaque cum invidia, ut in ordinem se coactum conscriberet, etc. Adde Liv. 6. 38. sub fin., 25. 3. extr. et 43. 16. Sic Sueton. Vesp. 15. Helvidio Prisen non ante successit, quam eltarcationibus insolentissimo pæne in ordinem redactus. Adde Senec. Consol. ad Helv. 13. circa med. — Hinc translata. Seneca 1. Clem. 26. sub fin. Tyrannus unum occidi jubere, aut alterum, parum imperatorum credit: nisi eodem tempore grex miserorum subjectus stetit, crudelitatem suam in ordinem coactam putat. Plin. 2. Ep. 6. Gula reprimenda, at quasi in ordinem radigenda est. Liv. 3. 35. Appianum nimium in ordinem sa ipsum cogera, et vulgari cum privatis. Quintil. 1. 4. 3. Grammatici, auctores alios in ordinem radagerunt, alios omnium exemerunt numero. h. e. alios in turba scriptorum posuerunt, alios ne scriptorum quidem nomine dignos putarunt. Id. 10. 1. 53. Apollonius in ordinem a grammaticis datum non vanit, quia Aristarchus et Aristophanes, poetarum iudicas, nemioem sui temporis in numerum redegerunt. non fu posto nella lista de' poeti. Sic etiam Liv. 30. apud Priscian. 18. p. 1173. Putsch. Tribuni plebis in ordinem redacti h. e. pro contemptissimis habitii sunt. Ita quidem Priscian. ad Putsch: at Spaldingius ad Quintil. 1. 4. 3. et Krehlius ad Priscian. T. 2. p. 189. negant ea verba legi apud Livium. — Uno ordine est eodem mod. Virg. 2. Æn. 102. si omnas uno ordine habetis Achivos. ¶ 3. Item spectatim ordine, in ordinem, in ordine, per ordinem, ex ordine, extra ordinem adverbiorum more usurpantur. — a) Ordine — Sine additis est secundum ordinem, in ordine, di seguito, Puna cosa dietro Paltrn. Plaut. Pseud. 5. 2. 15. Omnia ut quidque egisti ordine, scio. Id. Mil. glor. 3. 3. 1. Ram omnem tibi Domi demonstravi ordine. Id. Pæn. 3. 2. 13. m. Sed isti jam sciant negit quid sit? a. omnem ram ordine. Ter. Adelph. 3. 2. 53. Regionem rem enarrato omnem ordine. Accius apud Non. p. 463. 18. Merc. Age nunc, tuam progeniem ede ordine. Cic. Partit. orat. 1. 2. Aliquam ordine interrogare. Liv. 42. 25. Relatis ordine, quæ vidissent quæque audissent. — Ordine interdum cum recte jungitur et est secundum ordinem, normalmente, regolarmente atque aden sapienter, prudenter. Cic. Quinct. 7. 28. Existima, mundum et ratione omnia Roma Nævium fecisse, si hoc recte atque ordioe factum videtur. Id. 5. Ferr. 84. 194. An id recte, ordina, e republica, factum esse defendes? Liv. 28. 39. Snos imperatores recte et ordina et ex voluntata senatus fecisse. — b) In ordinem, secundum ordinem lega vel consuetudine constitutum. Cic. Rosc. Com. 2. 7. Tabula in ordinem connecta. — c) In ordine, secundum ordinem nunc post alium. Virg. 7. Ecl. 20. Hos Corydon, illos referebat in ordine Thyrsis. Id. 8. Æn. 628. illic genus anno futurum

Stirpis ab Ascenio, pugnatæque in ordine bella. — d) *Per ordinem*, h. e. ordine, con ordine e di seguito. *Quintil.* 4. 2. 72. Sortiti nocte singuli per ordinem cum ferro cubiculum intrant. — e) *Ex ordine*, ordinate, ordinatamēte, l'uno dopo l'altro per ordine e di seguito. *Cic. 6. Ferr.* 64. 143. Ut quisque etate et honore antecederet, ita sententiam dixit ex ordine. *Id. 4. Herenn.* 18. 30. Locis (*memoriæ*) ex ordine collocatis. et *ibid.* 17. 30. Ex ordine hos locos habere. — *Ex ordine* est etiam sine intermissione, pressivissime. Item continuo, *l'uno dopo l'altro*. *Cic. 1. leg. Agr.* 2. 4. Vendit Italie possessiones ex ordine omnes: sane in eo ut diligenter nullam enim prætermittit. *Virg. 4. G.* 507. septem illum inces perhibuit ex ordine mentes Flavisse. *Cl. Claud.* 7. *En.* 139. Idæumque Jovem. Phrygiamque ex ordine matrem Invocat et duplices celoque Erebusque parentes. — f) *Extra ordinem* est neglecta et posthabita ordinis ratione, præter consuetudinem, aut leges, *straordinariamente*. *Cic. Dom.* 8. 18. Poinpejo plutima, maxima terra marique bella extra ordinem esse commissa. *Id. Prov. cons.* 8. 19. Provinciam alicui extra ordinem accernere. *Paul. Dig.* 48. 1. 8. Durante tamen pœna legum, dum extra ordinem crimina probantur, h. e. omissis juris solemnitatibus. — Item incidenter, *incidentemente*. *Quintil.* 10. 3. 33. Debet etiam (*in rebus*) vacare locus, in quo notentur, quæ scribentibus solent extra ordinem, id est ex aliis, quam qui sunt in manibus loci, occurrere. — Item eximie, et quasi præter ceteros. *Cic. 6. Fam.* 5. Ad eam spem, quam extra ordinem de te ipso habemus, accedunt tua præcipua etc.

ORÆA, ὄραμα, f. plur. 1. morso, freno, χαλκός, frenum, ita dictum, quod ori inseritur, ut ait *Festus* p. 182. 23. *Müll.*; vel ab aurea, ὄρα, quod V. suo loco. *Titinius* apud *Festum* loc. cit. Etsi tacebit, tamen gaudebit sibi promitti oreas. *Nævius* *ibid.* Deprandi autem leoni si obdas oreas. *Cato* *ibid.* Oreas mihi inde, tibi cape flagellum. *Cælius* *ibid.* Oreas equo detrabere.

ORÆON, ὄρον, n. 2. ὄρεον, herba in montibus nascens, refertur a *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 91. (115). inter species polygoni, arundini teneræ similis, uno caule, densis geniculis et in se infarctis, foliis piceæ.

ORÆSELINON, n. 2. ὄρεσελίον, genus apii. V. HELIOSELINON.

ORÆSTION, n. 2. herba eadem atque helenium, ac nectarea. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 16. 19. (108).

ORÆXIS, is, f. 3. fame, appetito, appetitus, esurritio, ὄρεξις; ab ὄρεγομαι appeto: V. PHAGEDÆNA. *Juvenal.* 11. 217. hinc surgit orexis, hinc stomacho vires. *Id.* 6. 426. sextarius alter Duclur ante cibum rabidam facturus orexim. *Lamprid.* *Elagab.* 29. extr. Amabat sibi pretia majora dici earum rerum, quæ mensæ parabantur, orexin convivio hanc esse asserens.

ORGANARIUS, n. 2. ὄργανῆς, qui organa tractat, vel fabricatur. *Firmic.* 3. *Mathes.* 14. Mercurius cum Venere facit organarios et myropulas. Adde *Amnian.* 28. 1. Et *Gloss. Cyrill.* ὄργανῆς, organarius. *Cl. Incert. gramm.* (h. e. *Beza*) de orthogr. p. 2793. *Putsch.* Organarius est qui utitur organo.

ORGANICUS, a, um, adject. ὄργανικός, ad organum pertinens. 1. Generativum est ad machinas pertinentes, mechanicus, *mechanico*, *organico*. *Furuv.* 10. 1. Quemadmodum telarum organici administrationibus connexus staminis ad subtegmen, non modo corpora tegendo tueantur, sed etiam ornatus adjiciant honestatem. *Firmic.* 8. *Mathes.* 30. a meli. Nauticos quoque, et quibus organica machinationis officia credantur. 2. Speciatim est ad musicum organum pertinens. *Furuv.* apud *Non.* p. 77. 7. *Merc.* Melos alterum in cantibus est bipartitum, unum quod est in assa voce, alterum, quod vocant organicum h. e. quod per organa musica fit. *Lucret.* 3. 132. reddere harmoniam Nomen ab organico saltu delatum Heliconis h. e. musicis carminum et sonorum exercitationibus celebrato. *At* Lachmannus deg. No-

men, ad organicos alto delatum Heliconi. *Capell.* 2. p. 28. Ac tunc omnis ille chorus canoris vocibus dulcique inodulatu prævertit omnes organicas suavitates. *Est qui leg.* harmonicas. *Id.* 9. p. 314. Xenocrates organicos modulis lymphaticis liberabat, et *moz.* Elephantes organica voce permulsi. *Inscript.* apud *Orell.* 4258. M. LVCILIO M. L. DIOCLE TIBICIN. ARTIFIC. ORGAN. (h. e. artificii organico, ut leg. *Orell.*, vel organorum, ut vult *De-Fita*) LIBERTIS ET LIBERTAVS EIVS ARBITRATV M. OFFIIII TERTII. — Hinc *Organicus*, i, m. 2. absolutè, substantivorum more, est qui organa facit, aut tractat, sonatore. *Lurret.* 3. 334. modo organici melicos peperere sonores. et 2. 412. Ac musæa inele, per chorlas organici quæ Mobilibus digitis expergefacta ligurant. *V.* et alium *Lucret.* locum supra § 2.

ORGANICUS, i, n. 2. *V.* voc. præced. in lin. ORGANICUS, adverb. V. MECHANICUS.

ORGANICUM, i, n. 2. deminut. organi ὄργανον. Translate de rostris avium. *Fulgent.* 1. *Mythol. præf. ante med.* Me avium quedam veniunt, quæ fragili quadam dulcedine crispantes sibilos corneis edunt organulis, ad hoc opus adlexerat.

ORGANUM, i, n. 2. Vox Græca inde ducta, quia eo utimur πρὸς τὸ ἔργον, quasi ἔργον, quod nempe tractatur, vel subigitur. Est autem instrumentum, machina ad aliquid faciendum, ἔργον (It. *istrumento*, *macchina*; Fr. *instrument*; Hisp. *instrumento*; Germ. *das Werkzeug*; Angl. *an instrument*, *machine*, *engine*, *organ*).

I.) Proprie. 1. Generativum. *Colum.* 3. *R.* 13. 12. Sic compositum organum quum in sulcum demissum est, litem domini et conductoris sine injuria diducit. *Id.* 12. *ibid.* 52. 7. Est et organum erectæ tribulæ simile, quod tudicula vocatur. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 26. 24. (95). Excogitatis organis, per quæ stellarum ac siderum loca atque magnitudines signaret. *Id.* 26. *ibid.* 3. 8. (17). Anginas curare in fauces organo demisso. *Id.* 24. *ibid.* 12. 67. (109). Folliculis in pile tasis, succus exprimitur organis. — Dicitur de architectonicis et bellicis. Differt tamen a machina, quod hæc pluribus operibus, aut vi majore cogitur effectus habere, ut balistæ et torculariorum prela: organum autem unius opere, prudenti tactu perficit quod propositum est, ut scorpionis, seu anisocyclorum versationes. Ita *Vitruv.* 10. 1. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 4. 20. (60). Hortos e puteo rota, organisque pneumaticis, vel tollenonum bausis rigatos. 2. Speciatim de instrumentis musicorum, *istrumento musicale*. — a) Ea sunt triplicis generis: alia ἐμπνευστά, quæ spiritu inflantur, ut tibiæ, fistulae, tubæ: alia ἔγχροδα, quæ nervis intenduntur, ut lyra, cithara: alia κρουστά, quæ manu pulsantur, ut tympana, sistra. *Quintil.* 11. 3. 20. Fauces tuentes strangulant vocem, obtusæ obscurant, rasæ erasperant, convulsæ fractis sunt organis similes. *Juvenal.* 6. 378. Si gaudet cantu, nullius fibula durat Vocem vendentis prætoribus: organa semper in manibus: densi radiant testudine tota Sardonyches, crispo numerantur pectine chordæ. — b) Sæpe de hydraulico accipitur. *Sueton.* *Ner.* 41. Reliquam diei partem per organa hydraulica novi et ignoti generis circumduxit. *Id.* *ibid.* 44. In præparanda expeditione primam curam habuit deligendi vehicula portandis scenicis organis. *Lamprid.* *Alex. Sev.* 27. Lyra, tibia, organo cecinit, tuba etiam. *Id.* *Elagab.* 32. Tuba cecinit, pandorizavit, organo modulatus est. V. HYDRAULUS.

Inscript. apud *Henzen.* 7231. DOCTOR HOC NEMO FUIT POTUIT QVEM VINCERE NEMO ORGANI QUI NGSLT FACERE AQUARVM AVT DVLEBE CVRVM — c) De organis musicis hydraulicis, eorumque inventore, *Vitruv.* 9. 9. et 10. 13.; et *Claudian.* *Cons. Mall. Theod.* 316. et seqq. — d) Organum vero pneumaticum nostris persimile, quibus in templis nunc utimur, describit his verbis *Cassiod.* *Expos. in Psalm.* 150. Organum est quasi turris quædam diversis listulis fabricata, quibus flatu folium vox copiosissima destinatur; et, ut eam modulatio decora componat, linguis quibusdam ligneis ab interiori parte constructur, quas disciplinabiliter

magistrorum digiti reprimentes grandisonam efficiunt et suavissimam cantilenam. *Id.* 1. *Variar.* 45. Organa extraneis vocibus insonare facit, et peregrinis flatibus calamos complet, ut musica possint arte cantare. *Augustin.* *Enarr. in Psalm.* 150. n. 7. Organum generale nomen est omnium vasorum musicorum; quatinvis jam obtinuerit consuetudo, ut organa proprie dicantur ea, quæ inflantur folliibus. *Coripp.* 4. *Johann.* 576. sic disponuntur et arte Organa, plectra, lyra, digitis pulsanda inagistii. Quam movet ille, sonat contactu fistula vento. Non chordæ, non æra geimunt; nisi sponte regentis Carmina percussis resonant expressa cecitis. V. FOLLIGENA, et *Wernsdorf.* ad *Poet. Lat. min.* T. 2. p. 394.—413., ubi multa habentur docte et subtiliter disputata de organis tum hydraulicis, tum pneumaticis; et *Erkhet. D. N. P. T. S.* p. 303.

II.) Figurale. 1. Organum oris apud *Prudent.* 10. *pecc. crep.* 2. est lingua hominis. 2. Metaphora ducta a superiori paragr. I. t. *Quintil.* 1. 2. 30. Maxima pars eloquentia constat acino. Hunc afflicti, hunc concipere imagines rerum necesse est. Is porro, quo generosior celsiorque est, hoc majoribus velut organis cominetur. 3. Proverbi genis est in illo *Quintil.* 11. 3. 40. Vox venit tractabilis, utique habens omnes in se, qui desiderantur, sonos intentionesque, et toto, ut ajunt, organo instructa. Ubi *Turneb.* Metaphora ducta est ab organis musicis, quæ quum suat omnibus chordis intensa, aut omnibus listulis instructa, ut nihil desit, suavem efficiunt concentum. At rectius fortasse ita interpretatur *Gesnerus*. Cui non unus modo atque alter sonus respondeat, sed quicumque sunt in polychordo, vel hydraulico organo, toni parent. *Spalding.* legit toto organo instructa, ut attulimus; at *Zumptius* præfert tota organa. V. adnotat. ad h. l.

ORGIA, ὄρα, n. plur. 2. feste di Baccho, Ὀργια, sacra nocturna Liberi Patris, quæ tertio quoque anno celebrabantur, unde et trieterica, E. e. triennalla dicta sunt: ἀπὸ τῆς ὄργης a furore, quæ simulabant bacchantes ul. flatibus, discursu per saltus, thyrsoium agitationibus, aliisque signis ebrietatis aut iræ, aut licetæ, vel ἀπὸ τῶν ὄρων, quia in montibus liebant: vel ab ἔργω arceō, prohibeo, quod profanis, ab his arcerentur: vel ab ἔργω, præterit. τῶν βέζω facio, quod et sacrificare significat. Unde Græcis non sola sacra Bacchi, sed quælibet alia ὄργια dicuntur, quemadmodum cæremonæ apud Latinos, ut *Servius* ad *Virg.* 4. *En.* 302. et 6. *ibid.* 517. docet. Instituta dicuntur ab Orpheo (teste eod. ad 6. *En.* 645.) qui postea in ipsis Orgiis a Bacchis discerptus fuit, ut *Ovid.* 11. *Met. init.* narrat.

I.) Proprie. *Virg.* 4. *En.* 301. qualis commotis excita sacris Thyas, ubi auditu simuliant trieterica Baccho Orgia, nocturnusque vocat clamor lithæron. *Catull.* 63. 259. Pars obscura cavis celebrabant Orgia cistis, Orgia, quæ frustra cupiunt audire profani. *Seneca Herc. Et.* 593. Nos Cadmeis Orgia ferre Tecum solite condita cistis. h. e. sacrum supellectilem, cujus in Orgiis usus erat. Sic in illo *Virg.* 6. *En.* 517. Ille chorus simulans, evantes Orgia circum Ducebat Perygias: *Servius* inepte orgia intelligit cantharos maximos, plenos vino, qui in Orgiis adhibebantur.

II.) Improprè. 1. De aliis sacris. *Stat.* 6. *Silv.* 6. 3. quæ vestra sorores, Orgia. Pieriæ, quas incestivissimas stras? *Juvenal.* 2. 91. Falta secreta coluerunt Orgia luda Cecropium soliti Baptie lassare Cotytto. 2. Translate. *Propert.* 3. 1. 2. Primus ego ingredior puro de fonte sacerdos Italia per Grajos Orgia. ferre choros. h. e. iure modoque Græcorum amore canere. *Colum.* 10. *R. R.* 217. Ista canat majore Deo, quem Delphica laurus Impulit, et rerum causas, et sacra moventem Orgia natura, secretaque fœdera cæli. h. e. arcana, mysteria.

ORGIOPHANTA, æ, m. 1. Ὀργιοφάντης, antistes, qui ritus Orgiorum alius docet: ab ὄργια et φάνω ostendo. *Inscript.* invidosa apud *Murat.* 173. 1., aneodota apud *Gruter.* 86. 9. LIBERO PATRI SACRVM T. T. FLAVII EUCLESIANVS ET OLYM-

PIANVS FILIVS EIVS SACERDOTES ORGIOPHANTAR. Of- fertur et alia *Inscript.* apud *Orell.* 1483., quæ merito tamen ab *Orellio* ipso condemnatur (V. *Mommsen. Inscr. Neap.* 199.), et est apud *Murat.* 2019. 5. LIBERO PATRI SAC. LVIVS TRIENNAL. DATVS ET POPVLI. REVLIS DISTRIBVTIS I. OPIMVIS CELSVS ORGIOPHANTA MAXIMVS D. D. IV. KAL. DECEMBR. NI. LVCVLLO ET C. CASSIO COS. h. e. ann. U. C. DCLXXXI.

ORĪA. V. HORIA.

ORĪBĀTA, æ, m. 1. ὄρειβατής, montes ascen- dens; ab ὄρος mons et βαίω scando. *Firmic.* 8. *Mathes.* 17. Erunt funambuli, oribatæ, neu- robolæ. et qui talia pertractant. h. e. per præci- pitiâ, et loca pendentia et inuia ambulantes.

ORĪCHALCUM. V. AURICHALCUM.

ORĪCILLA. V. AURICILLA.

ORĪCŪLA. V. AURICULA.

ORĪCŪLĀRIUS, a, um, adject. auricolare, ὠτικόσ, ad aures pertinens. ¶ 1. Est idem atque auricularius, ut *Oriularius clyster* apud *Cels.* 5. 28. n. 12. et 6. 7. n. 3., quo in aures aliquid injicitur. *Oriularium specillum* apud *eumd.* 7. 30. ¶ 2. *Oriularii servi* apud *Petron. fragm. Tragar.* 43. *Burmamn.* videntur fuisse ὠτακουσ- ται, auscultatores emissarii per quos domini cog- noscerent occulta, quæ vellent. Ita *Reines.* et *Burmamn.* V. OTACUSTA.

ORĪCŪLO. V. AURICULO.

ORĪDŪRIUS, a, um, adject. qui duro ore est, proprie de equis usurpatur. *Gloss. Philox.* Ori- durius, ὀλιπροστύμω.

ORIENS, entis, particip. ab orior, surgens, na- scens, quod V. in ORIOR: sed absolute quoque usurpatur substantivorum more et subauditur sol. ut legitur apud *Cic.* 6. de *republ.* 20. Quis in reliquis orientis aut obeuntis solis partibus tuum nomen audiet? Hinc ¶ 1. *Oriens* est ea pars cæli, unde sol oritur, oriente, mattina, le- vante, ἀνατολή. *Cic.* 2. *Nat. D.* 66. 164. Qui- bus nobiscum terras ab oriente ad occidentem colunt. *Virg.* 1. *Æn.* 293. Hunc (*Julium*) tu olim cælo, spoliis orientis onustum, Accipies. *Horat.* 1. *Od.* 12. 55. Sive subjectos orientis oræ Seras et Indos. *Ovid.* 1. *Art. Am.* 177. Ecce parat Cæsar domito, quod defuit, oibi Addere: nunc, oriens ultime, noster eris. Sic *Id.* 7. *Met.* 266. Adjicit extremo lapides oriente petitos. *Sueton.* *Tit.* 5. Regnum orientis. *Justin.* 1. 8. 1. Cyrus, subacta Asia et universo oriente in potestatem redacto, Scythis bellum infert. et 5. 1. 9. Ad op- primendam unam urbem totius orientis vires concurrunt. — Alius est vernus, seu æquinoctialis, alius hibernus, etc., pro ut in his, vel illis signis positus sol oritur. *Gell.* 2. 22. Qui ventus ab oriente verno, idest æquinoctiali venit, nominatur Eurus. *Colum.* 1. *R. R.* 5. 7. Ut frons villæ ad orientem æquinoctialem directa sit, et 6. 2. Cœ- nationes prospectent hibernum orientem. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 14. 24. (105). Certum est, ab hu- meris arborum orientem æstivum spectantibus surculos esse petendos. *Colum.* 1. *R. R.* 6. 1. Spectent biemalis temporis cubicula brumalem orientem. *Gell.* 2. 22. Oriens solstitialis. ¶ 2. Item metonymice ipse sol, qui oriens initium diei affert, et per synecdochen ipse dies, sole, giorno. *Ovid.* 1. *Fast.* 653. Septimus hinc oriens quum se demiserit undis, Fulgebant toto jam Lyra nulla polo. *Virg.* 5. *Æn.* 739. Et me sævus equis oriens afflavit, anhelis. Cf. *eumd.* 1. *G.* 250.

ORĪENTĀLES, ium, m. et f. plur. 3. V. voc. seq. in fin.

ORĪENTĀLIS, e, adject. ad orientem situs, orientale, di levante, ἀνατολικός. *Pallad.* 3. *R. R.* 17. Surculi ab orientali arboris parte decisi. *Gell.* 2. 22. Orientales venti. *Justin.* 14. 2. 8. Nunc commilitones suos, nunc patronos appellans, periculorum orientalium socios. et *ibid.* 4. 19. Elephantum quoque et auxilia orientalia subsequen- tur. — Hinc

Orientalis, ium, m. plur. 3. (subaudi homi- nes) absolute, substantivorum more, sunt qui orientales incolunt terras. *Justin.* 36. 3. 9. Pri- mi omnium ex orientallibus libertatem acceperunt.

Orientalis, ium, f. plur. 3. (subaudi feræ)

absolute, substantivorum more, dicuntur feræ, quæ in oriente ad spectacula venationum capiebantur, quales fuerunt leones, tigres, panthæ, etc. *Inscript.* apud *Murat.* 654. 1. IN QVA MI- RATVS NUMEROSAS ORIENTALES MERIDIE IN VTRIVS- VQVE CAVIVS VARIIS MISSIONIBVS etc.

ORĪFĪCĪUM, ii, n. 2. orifizio, apertura, angus- tus aditus, vel exitus quasi per os. *Macrob.* 7. *Saturn.* 4. circa med. Ventris sunt duo orificia. quorum superius recipit devorata, inferius vero intestinis inseritur, et inde via egerendis. et *infra.* Retrimenta inferiori orificio labuntur. *Apul.* 2. *Met.* Laguna orificio cessim delhiscente patescens. et 9. *ibid.* sub fin. Orificium cistulæ. et 11. *ibid.* urnule. Adde *Marcell. Empir.* c. 15. p. 107; et *Theod. Priscian.* 1. 23. p. 296. retro ed. *Ald.*

ORĪGA. V. PERORIGA.

ORĪGĀNĪTES Vinum, origano conditum. *Cato R. R.* 127., ubi in genitivo pro *origanite* habet *origaniti*, ut *Pericli*, *Themistocli* Latina ratione. V. ABROTONITES.

ORĪGĀNUM et origanon, i, n. et origanus, i, m. 2. ὀρείζανον, seu ὀρίζανον, et ὀρίζανος, seu ὀρίζανος, herba parvo frutice, folio et ramis seipyllo silvestri similis, sapore cunitæ. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 17. 67. (175). Origanum, quod in sa- pore cunitam æmulatur. *Seren. Sammon.* 47. 879. Cuique hoc absumi debet origanus herba. Adde *Pallad.* 1. *R. R.* 35.

ORĪGĪNĀLIS, e, adject. originale, ἀρχικόσ, qui est ex origine. *Apul.* 11. *Met.* sub *init.* Ceres frugum parens originalis. *Macrob.* 11. *Saturn.* 2. Originale rerum species, quæ ideæ dicte sunt. *Tertull.* *Apolog.* 21. Judæis erat apud Deum gra- tia, ubi et insignis justitiâ, et fides originalium auctorum. h. e. qui ab ipsa origine fidem hau- serant, aliisque transdiderant. *Id.* *Anim.* 2. His consiliis tot originalia instrumenta Christi delere Marcion ausus est. *Impm. Constantinus et Con- stans Cod. Theod.* 11. 1. 14. Originale coloni. *originarii.* *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 398. n. 286., quæ est apud *Orell.* 3766. Patronus longe a majoribus originalis. *Charis.* 1. *proæm.* Originalis patria.

ORĪGĪNĀLĪTER, adverb. secundum originem, ab origine. *Augustin.* 3. *Trin.* 9. et 1. *Retract.* 15.

ORĪGĪNĀRIUS, a, um, adject. originario, ori- ondo, ad originem pertinens, originalis. *Ennod.* *Paneg. ad Theodor.* 12. Puderet me recensere levitatem originariam, nisi eam viderem tuis lau- dibus obsequentem. — *Originarius colonus*, qui ab ipsa origine conditioni adstrictus est terræ colendæ. *Impm. Valentin. et Valens Cod.* 11. 48. 7. et *Arcad. et Honor.* *ibid.* 11. Est etiam titulus 38. l. 10., qui inscribitur *De municipi- bus, et originariis*, h. e. de his, qui nati sunt eo loco, de quo sermo est.

ORĪGĪNĀRIUS, ii, m. 2. absolute. V. voc. præced. sub fin.

ORĪGĪNĀTIŌ, ōnis, f. 3. *Quintil.* 1. 6. 25. Etymologia, quæ verborum originem inquirat, a Cicerone dicta est notatio. Sunt, qui vim potius intuiti, originationem vocent.

ORĪGĪNĪTUS, adverb. ab origine. *Ammian.* 31. 2. a med. Persæ, qui sunt originitus Scythæ, pugnandi sunt peritissimi.

ORĪGO, ginis, f. 3. (orlor) ortus, nativitas, principium, causa, γένεσις (11. origine, nascita, principio; Fr. origine, source, principe, cause, naissance; Hisp. origen, principio, nacimiento, causa; Germ. der Ursprung, die Abstammung, Herkunft, Ausg. ngs punct, Anfang; Angl. a be- ginning, head, source, cause, fountain, root, ori- gin, original). Occurrit ¶ 1. Abstracto sensu. *Cic.* 1. *Tusc.* 23. 54. Principii autem nulla est ori- go: nam e principio oriuntur omnia. *Id.* *Tim.* 2. Nullius rei, causa remota, reperiri origo potest. *Id.* *ibid.* 3. Quæramus causam, quæ eum impu- lerit, ut originem rerum et molitionem novam quæreret. *Id.* 2. *Fin.* 10. 31. A primo animalium ortu petitur origo summi boni. *Id.* 4. *ibid.* 7. 17. Omnium virtutum et originem et progressionem persequi. *Juvenal.* 14. 226. Mentis causa malæ tamen est et origo penes te. *Lucret.* 5. 176. rerum genitalis origo. *Liv. præf.* sub *init.* Et legentium

plurisque haud dubito, quin primæ origines pro- vinctive originibus minus præbitura voluptatis sint. *Horat.* 4. *Od.* 14. 45. fontium qui relati origines, Nilus. *Nepos Att.* 1. Ab origine ultima stupis Romanæ generatus. *Virg.* 3. *G.* 471. nec singula urbi Corpora corripunt, sed tota æstiva repente. Spemque gregemque simul, cunctantique ab origine gentem, sino all'ultima. et 1. *Æn.* 276. si prima repetens ab origine pergami. *Ho- rat.* 3. *Od.* 17. 5. Originem ducere ab aliquo. *Quintil.* 5. 11. 19. Fabulæ illæ, quæ etiam si origi- nem non ab *Æsopo* acceperunt (nam videtur earum primus auctor *Hesiodus*), nomine tamen *Æsopi* maxime celebrantur. *Id.* 1. 5. 57. *Gur- dus*, quos pro stolidis accipit vulgus, ex Hispania duvisse originem audiui. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 20. 23. (76). Originem deducere ab aliquo. *Id.* 15. *ibid.* 14. 15. (49). ab aliquo habere. *Id.* 5. *i- bid.* 24. 21. (86). et 6. *ibid.* 28. 32. (157). tra- here. *Inscript.* apud *Fubrett.* p. 101. n. 232., quæ est apud *Orell.* 3767. Patronus ab origi- ne. h. e. qui ab avo et majoribus, vel ab atavis alicujus municipii patrocinium habet. V. ORĪGĪ- NĀLIS in fin. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 37. 53. (110). Multi nobilitatem singularum (columbarum) et origines narrant. — Singulare est illud *Seren. Sammon.* l. 39. p. 67. retro ed. *Ald.* Proderit et pueris, quos dentis origo fatigat, Castaneas coxisse nuces. — Refertur ad natalium et generis condi- tionem. *Ovid. Heroid.* 19. 147. Nobilis ille quidem est, et clarus origine. *illustr. per nascita.* *Sueton.* *Vitell.* 1. Vitelliorum originem alii aliam tradunt: partim veterem et nobilem, partim vero novam et obscuram, atque etiam sordidam. *Tac.* 6. *Ann.* 39. Poppus Sabinus, modicus originis. — *Ori- gines* inscriptis *Cato* historias suas, de quibus *Nepos Cat.* 3. Senex scribere historias instituit, quarum sunt libri septem. Primus continet res gestas regum populi R. Secundus et tertius, unde quæque civitas orta sit Italica; ob quam rem omnes Origines videtur appellasse. *Fronto Prin- cip. hist.* (edente iterum *A. Maio*) p. 314. Ita *Cato* oppidatum status ornandus, qui primam Latini nominis sobolem et Italicarum originum pueritias illustravit. Adde *Cic. Planc.* 27. 66., *Brut.* 20. 80., *Senect.* 11. 38. et alibi; *Varron.* 1. *R. R.* 2. 7. et 2. *ibid.* 3. 3; *Liv.* 34. 5. et alios. In singulari numero *Gell.* 15. 13. *M. Cato* in quinta Origine: Exercitum, inquit, suum etc. ¶ 2. Concreto, uti ajunt, sensu, origo dicitur is aut id, a quo quis aut quid ortum habuit. — a) De personis. *Virg.* 12. *Æn.* 166. Hinc pater *Æneas*, Romanæ stirpis origo. *Ovid.* 11. *Met.* 754. et, si descendere ad ipsum Ordine perpetuo quæris, sunt hujus origo *Ius* et *Assaracus*, rap- tusque *Jovi Ganymedes* etc. *Id.* 1. *ibid.* 79. Ille opifex rerum, mundi melloris origo. h. e. auctor et creator. Sic *Tac. Germ.* 2. Celebrant carmi- nibus antiquis *Tuisconem* deum terra editum, et filium *Mannum*, originem gentis conditoresque. *Stat.* 1. *Theb.* 680. *Cadmus* origo patrum, tellus *Mavortia Thebe*, Et genitrix *Iocasta* mihi. *Sil. It.* 14. 93. tam præcipiti materna furori *Pyrrhus* originem dabat stimulos. — b) De urbibus. *Sall. Jug.* 22. *Æque* urbes brevi multum auctæ, pars originibus suis præsidio, atque decori fuere. *alle loro metropoli, ai loro fondatori.* — NB. De nom. propr. V. ONOM.

ORĪNDA, æ, f. 1. ὀρίνδης, panis genus apud *Æthiopes* ex orindio semine, quod illis est pacu- liare, et sesamo non absimile, ut habetur apud *Hesych.* in ὀρίνδην, et *Polluc.* 1. 6. c. 11. Hinc *Apic.* 2. 2. Quum cocta fuerint, addes piper, apii semen; deinde orindam infusam teres, etc.

ORĪOLA. V. HORIOLA.

ORĪON, ōnis, et ōnis, m. 3. Ὀρίων et Ὀρίων. Apud *Poetas* habet primam syllabam indifferen- tem. Nam olim a Græcis per ou diphthongum scribebatur, quæ *Dorice* in o solet commutari: qua ratione constat posse produci. Poterit tamen etiam corripri, si abjiciamus ex prima syllaba vo- calem subjunctivam more Græcorum. Media au- tem syllaba fere sæmp producerit. Pænultima ob- liquorum rursus est indifferens. *Virg.* 1. *Æn.* 539. Quum subito assurgens fluctu umbosus Orion.

etc. *Lucan.* 9. 836. Teste tulit caelo: victi decus Oriionis. (Versus est spondaicus.) *Ovid.* 8. *Met.* 207. strictumque Orionis ense. — Per epenthesin *Pneæ* dicunt *Oarion*. V. suo loco. — Orion, ut fabulantur Poetæ, est filius Jovis, Neptuni et Mercurii, quasi *Orion*, ab *οὔρον* *urina*. Nam olim Jupiter, Neptunus et Mercurius quum terram peragrarent, superveniente nocte ad pauperem quemdam nomine *Œnopionem* (ut habet *Hygin. fab.* 32. ed. *A. Maio* in *Class. Auct. T.* 3. p. 12.) diverterunt, qui eos hilari animo suscepit, quumque deos esse animadvertisset, occiso bove, iisdem sacrificium obtulit. Quo officio motus Jupiter, præcepit, ut aliquid muneris a se peteret, statim voti compos futurus. Ille nihil sese magis cupere respondit, quam filium, conjugem tamen se non habere, neque velle ducere, quod morienti uxori fidem dedisset, se aliam non duciturum. Jupiter igitur, et reliqui dii corium immolati bovis sumperunt, in quod quum urinam emisissent, jussunt, ut terra obrutum completis maternis mensibus solveret. Quod quum fecisset, invenit puerum, quem ab *urina* *Urionem* nominavit: sed perdidit antiquam littera prima sonum, ut ait *Ovid.* 5. *Fast.* 536. Hic postea adultus evasit venator maximus, adhæsitaque *Dianæ*. Sed quum viribus fidens gloriaretur, nullam esse feram, quam non conficeret, dii insolens verbum ulturi fecerunt, ut terra scorpionem pareret, cujus ictu Orion extinctus est. *Diana* satellitis sui obitum gravissime ferens, eum in cælum juxta *Tauri* sidus constituit. Alii dicunt necisum fuisse a *Diana* ipsa, quum ei vim inferre aggrederetur. Addunt etiam, fuisse corpore tam procerò, ut nulla maris profunditate vince-ret. Fabulam narrant integram, aut ex parte *Ovid.* 5. *Fast.* 495.; *Hygin. fab.* 195. et 2. *Astron.* 26. et 34.; *Servius* ad *Virg.* 1. *Æn.* 539. et 10. *ibid.* 763.; *Horat.* 3. *Od.* 4. sub *fin.*; et *Lucan.* 9. 836., sed aliter atque aliter fere omnes. Neque enim in fabulis constantiam scriptorum invenies. — *Situs* est in ipso circulo æquinoctiali, prope *Taurum*, quocum pugnare fingitur, et constat, secundum *Hygin.* 3. *Astron.* 33., ex decem et septem; secundum alios, ex octo et triginta stellis. *Rosam* habere videtur stellarum fulgore terribilem. Si fulget, serenitatem; si obscuratur, tempestatem denotat.

ORIOR, *orëris*, ortus sum, oriri, dep. 3. In Infinitivo præsentis habet *oriri* quartæ conjugat.; in ceteris temporibus est tertie, ut patet ex iis, quæ afferuntur. Hinc fallitur *Phoca*, qui p. 1721. *Putsch.* ait, secundam personam numeri singularis esse quartæ conjugationis. V. *Priscian.* 10. p. 880. *Putsch.* — In compositis *exorëretur*, et *exorërentur*, tertio brevi, dixit *Lucret.* 2. 507. et 1. 180. et *orëretur*, secundâ itidem brevi, in simplici *Paulin. Nolan. carm.* 15. 59. Cibis ut affectu nostris orëretur in oris. V. **SCATEBRA**. — Particp. *Oriens* et *Ortus* sub 1. et II.; (*Queritur*, ait *Priscian.* 11. p. 920. *Putsch.*, ortum ortu, unde ortus; an ortum nritu unde oriturus); *Oriurus* II. c.; etiam *Orturus* per syncope scribitur a *Prosp. Aquil. epigr.* 55. 8. *Orturis* toto corpore martyribus — *Oriri*, quod cum Græco themate op, unde *ορνυμι*, jungendum, est surgere, se extollere, prodire, existere, *ἀνατελλω* (It. *sorgere*, *levarsi*, *innalzarsi*, *spuntare*; Fr. *se lever*, *paraître*; Hisp. *levantarse*, *salir*, *parecer*; Germ. *sich emporheben* oder *aufsteigen* Angl. *to rise*, *arise*, *grow up*, *spring*).

I.) Proprie. — a) Stricto sensu de astris, et oriri opponitur *orë occidere*; ut apud *Liv.* 22. 7. *extr.* Senatun prætores per dies aliquot ab orto usque ad occidentem solem in curia retinent. Cf. *Ovid.* 1. *Fast.* 295. Quid vetat et stellas, ut quæque oriturque caditque, Dicere? *Virg.* 3. *G.* 155. armentaque pasces Sole recens nro. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 112. Orto sole. *Ovid.* 1. *Met.* 774. Unde oritur (*Phebus*), terræ domus est contamina nostræ. *Id.* 8. *ibid.* 11. Sexta resurgebant orientis cornua *Phebes*. *Id.* 4. *ibid.* 864. Lucifer ortus erat. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 4. XV. Cal. Febr. Aquarius incipit oriri. et *ibid.* 20. XVI. Cal. Mart. vespera Crater oritur, *Virg.* 7. *Æn.*

138. tum Noctem (*invocat*), noctisque orientia signa. — b) Similiter de aurora vel die. *Horat.* 1. *Sat.* 5. 39. Postera lux oritur multo gratissima. *Catull.* 62. 373. Non illam nutrix orienti luce revisens etc. *Cæs.* 5. *B. G.* 8. Ipse ad solis occasum naves solvit: media circiter nocte, vento intermisso, cursum non tenuit; et orta luce, sub sinistra Britanniam relictam conspexit. *Tibull.* 4. 1. 124. oriente die duce fertilis anni. — c) Item de ventis qui certis temporibus et locis blant. *Nepos Militari.* 1. *extr.* Hic enim ventus (*aquilo*) a septem trionibus orientem adversum tenet Athenis proficiscentibus. *Horat.* 3. *Od.* 27. 22. sentire motus orientis austri. Cf. *Virg.* 3. *Æn.* 481. surgentes demoror austros. — d) Latiori sensu. *Ennius* apud *Non.* p. 169. 1. *Merc.* per subjes Humidas (*h. e. nubes*), unde oritur imber. *Nepos Timoth.* 3. Accidit, quum ad insulam appropinquarent, ut magna tempestas oriretur. — e) *Liv.* 8. 23. Consul oriens nocte, silentio dicit dictatorem. *surgendo dal letto*, vel *alzandosi in piedi*. Nam *Vel. Long.* p. 2234. *Putsch.* Oriri, inquit, apud antiquos surgere frequenter significabat, ut apparet in eo quod dicitur: *Oriens consul magistratum populi dicat*. Alii tamen apud *Liv.* leg. oriente nocte.

II.) Translatè est nasci, in lucem prodire, exire, existere, incipere. — a) De rebus physicis. *Ennius* apud *Non.* p. 205. 28. *Merc.* Crassa pulvis oritur, omnem pervolat cæli iratum. *Id.* apud *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 28. 89. unde hæc flamma oritur? Cf. *Liv.* 29. 31. Orientem ignem opprimere. *Pacuvius* apud *Cic.* 1. *Divinat.* 57. 131. Indidemque eadem quæ oriuntur, de integro æque eodem occidunt. *Cæs.* 4. *B. G.* 9. Rhenus oritur Lepontis. *Ovid.* 10. *Met.* 735. Illos e sanguine concolor ortus. *Id.* *ibid.* 166. Tu toties oreris viridique in caespite flores. *Cels.* 6. 13. a med. Alia quoque ulcera in gingivis oriuntur. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 1. 2. (6). Ana fluvius ortus Laminitano agro citerioris Hispaniæ. et *ibid.* 12. 17. (109). Anio in monte Trebanorum ortus. — Similiter *Lucret.* 5. 1403. Unde oriebantur risus dulcesque cachiini. *Cæs.* 5. *B. G.* 51. Quum ad portas castrorum clamor oriretur. *Liv.* 2. 40. Fletus ab omni turba mulierum ortus. *Cic.* 11. *Att.* 25. Bumor ortus ex Sulpicii litteris. Similiter *Cic.* *Amic.* 1. 5. Fannius et Mucius ad socerum veniunt post mortem Africani: ab his sermo oritur; respondet *Lælius*. n. e. incipit, *comincia*. Sic *Horat.* 2. *Sat.* 6. 71. Sermo oritur, non de villis domibus alienis etc. *Cic.* *Orat.* 64. 218. Pæon est aptissimus orationi vel orienti, vel mediæ: putant illi etiam cadent. Contra *Sisenna* apud *Non.* p. 449. 5. *Merc.* De contrario silentium nritur. — Huc referri potest et illud *Cæs.* 1. *B. G.* 1. Belgæ ab extremis Galliæ finibus oriuntur: pertinent ad inferiorem partem fluminis Rheni. *incominciato*. — b) Sæpe de hominibus, et est nasci, in lucem edi, proficisci. *Cic.* 2. *Divinat.* 42. 89. Utcumque temperatus sit aer, ita pueros orientes animari atque formari. *Id.* 2. *Legg.* 2. 4. Factus sum amicum huic omni solo, in quo tu ortus et procreatus es. *Sall. Jug.* 116. Pater ejus ex concubina ortus erat. *Horat.* 4. *Od.* 6. 31. Virginum primæ perique claris Patribus nriti. *Id.* 1. *Sat.* 6. 10. Multos sæpe viros nullis majoribus ortos etc. *Cic.* *Planc.* 27. 67. et 6. *Phil.* 6. 17. Homo a se ortus. *Liv.* 2. 6. Ne se ortum ejusdem sanguinis extorrem perire sineret. V. *inieg.* loc., ubi *Gronov.* ita distinguit *ne se ortum*, ejusdem sanguinis, etc. ut se ad Tarquinien-ses, non ad Tarquinium referatur. Sunt etiam qui leg. *ortu*: quod minus placet. *Ter. Eun.* 2. 2. 10. Ex eodem loco ortus. *Liv.* 26. 6. *ad fin.* Loco obscuro tenuique fortuna ortus. *Cic.* 1. *leg. Agr.* 9. 27. Quem equestri loco ortum consulem videt. *Cæs.* 2. *B. G.* 4. Plerosque Belgas esse ortos a Germanis. *oriundi*. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 5. 8. (51). Colonia Falisca Argis orta. — Similiter *Colum.* 1. *R. R.* 1. 7. Fontibus orti sapientia Democritus, Xenophon, Archytas. *Auct. Paneg. ad Maximian.* et *Constantin.* initio. Maximiane, velis nolis, semper Auguste, et Constantine oriens imperator. *h. e.* qui nunc Imperator

is. — c) De abstractis et aliis. *Plaut.* *Pæn.* 4. 4. 67. Facinus ex te ortum. *Ter. Andr.* 3. 2. 9. Vel hoc quis non credat, qui norit te, ab te esse ortum? *essere invenzion tua*. instructum, commentum et compositum, inquit *Donatus*, et *Adelph.* 3. 5. 3. Ex illan familia tam illiberalis facinus esse ortum? et 2. 1. 35. Tibi a me nulla orta est injuria. *Cic.* 2. *Fin.* 24. 78. Ipsum a se oritur et sua sponte nascitur. et 5. *ibid.* 24. 69. Ea officia, quæ oriuntur a suo cujusque genere virtutis. *Id.* *Cluent.* 59. 161. Quum quædam in colibus controversia pastorum orta esset. *Sall. Cat.* 6. Invidia ex opulenta orta. *Liv.* 7. 12. Orientem seditionem comprimere. *Id.* 2. 9. Ne orientem morem pellendi reges inultum sineret. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 17. Nil oriturum alias, nil ortum tale fateutes. et *ibid.* v. 130. Recte facta refert; orientia tempora notis Instruit exemplis. *h. e.* instantia. *Quintil.* 9. 4. 115. Ante carmen ortum est, quam observatio carminis. *Id.* 2. 2. 5. Ne inde odium, hinc contemptus oriatur. *Id.* 8. 6. 11. Præcipue ex his oritur sublimitas. *Id.* 7. 2. 31. Alii a propositione accusatoris loci oriuntur. *Plin.* 29. *Hist. nat. procem.* 3. (6). Nervorum dolores frigore orti. — Hinc Part. *præs.*

Oriens, entis, m. 3. absolute, substantivorum more usurpatur. V. **ORIENS** loco suo.

ORIPÉLARGUS, i. m. 2. *οριπέλαργός*, genus aquilæ vulturina specie, alia minimis, reliquas magnitudine antecellens, sed imbellis et degener, ut quam verberet corvus: ab *ορος* *mons* et *πέλαργός* *ciconia*, quasi ciconia montana. Eadem dicitur etiam percnopteris, *περχνοπτερος*, a penarum colore nigro: nam *περχνός* *nigrum*, *περπά* *alam* significat. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 3. 3. (8).

ORIPÉTIDUS, a, um, adject. cui os putet. *Gloss. Philox.* *Oripitidus, ὄριπτος*.

ORITIS, is vel idis, f. 3. *ορίτις*, gemma globosa specie, a quibusdam et sideritis dicta, ignem non sentiens: ab *ορος* *mons*, quia globum monti similem refert. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 65. (176).

ORIUNDUS, a, um, adject. vel rectius particip. ab *orior*. — Etiam *horiundus* quandoque scribitur. *Inscript.* apud *Kellermann.* *Vigil. R. la-terc.* p. 59. n. 164. *horivndovs* ex provincia *Dacia*. — Trisyllab. est apud *Lucret.* loc. infra cit. sub *b.* Oriundus est originem duceos, *ἐκγονος, ἐκγενέτης* (It. *oriundo*, *discendente*; Fr. *originnaire*, *issu*, qui *tire son origine de, né de*; Hisp. *originario*, *procedido*, *descendido*; Germ. *abstammend*, *herkommend*, *entspringend*; Aogl. *springing from*, *descended from*). — a) Differt ab *ortus*, quia *oriundus* refertur ad personam vel locum, unde parentes nostri sunt; *ortus* idem est ac *natus*, et refertur ad personam vel locum, unde ipsi nati sumus. *Liv.* 24. 6. Hippocrates et Epiclydes nati Carthagine, sed oriundi ab Syracusis eisule avo, Pæni ipsi materno genere. *Inscript.* apud *Don.* cl. 6. n. 167. Oriundus Lepti. et n. 168. Oriundus Gaza. *Plaut.* *Pæn.* 5. 2. 94. Haud repudio hospitium, neque Carthaginem: inde sum oriundus. *Liv.* 2. 9. Ne se oriundos ex Etruscis exulare pateretur. et 32. a med. Placuit oratorem ad plebem mitti Menenium Agrippam, facundum virum, et, quod inde oriundus erat, plebi carum. — b) Sæpe adhibetur sine respectu ad illud discrimen. *Cic.* *Topic.* 6. 29. Gentiles sunt, qui ab ingenio oriundi sunt. *nati*. *Ennius* apud *Priscian.* 6. p. 708. *Putsch.* O pater, o genitor, o sanguen dis oriundum! *Lucret.* 2. 991. Denique celestis sumus omnes semine oriundi. *syneresis*. *Colum.* 1. *R. R.* 3. 5. Quam a primis canubulis, si modo liberis parentibus est oriundus, audisse potuerit. — c) De rebus inanimis. *Plaut.* *Curc.* 1. 1. 10. Egon' ap'cularum opera congestum non feram, ex dulci oriundum, melliculo dulci meo? *Liv.* 1. 20. Virgines Vestæ legl. Alba oriundum sacerdotium. *Colum.* 1. *R. R.* 5. 2. Fluens aqua e montibus oriunda.

ORMINALIS et *rectius* *hormalis*, is, f. 3. herba eadem ac *satyrion*, apud *Apul.* *Herb.* 15. Græci *ορνυον* vocant.

ORNAMEN, inis, n. 3. ornamentum. *Capell.* 6. p. 192. Quia *Cyllenium* excludit ornament. *h.*

e. artem oratoriam. Ita vulgati libri: at *Koppius* ex Cod. Monacensi *A* legit *ornamentum*.

ORNAMENTARIUS, a, um, adject. ¶ 1. Garnaratum est qui ornat. *Gloss. Cyrill. Κοσμητής*, ornamentarius, ornator. ¶ 2. Speciatim est qui alicujus dignitatis ornamentis insignitus est, quamvis ipsam dignitatem minime sit consecutus, ornario. *V.* vocem seq. l. 2. c. *Inscript.* apud *Murat.* 199. 1. IIIII. VIR. AVG. ET DECVRIONI ORNAMENTARIO etc. et apud *eumd.* 200. 4. L. LAELIVS MARVLLVS IIIII. VIR. AVG. ET DECVR. ORNAM. Alia apud *Donat.* 349. 1. DECVRIO ORNAMENTARIVS COL. AVG. NEMAVSI. Alia apud *Spon. Miscell. antiq.* p. 238. T. COMMIVS IIIII. VIR. AVG. T. COMMIO ORNAMENTARIO. *Corrige* ornamentoario. *V.* FALACER.

ORNAMENTUM, i, n. 2. (orno) ornatus, insigne, decus, κόμος (ll. ornamento, ornatura, fornimento, forniture, guarnizione, fregio; Fr. ornement, parure; Hisp. ornamento, adorno, compostura, atavio; Germ. das Rüstzeug, die Ausstattung; Angl. an ornament, decoration, garnishment, garniture, accoutrement, equipment, furniture, equipage, trappings).

1.) Propria physica ratione usurpatur: et quidem ¶ 1. Generatim est apparatus. — a) Ornamenta bonum, eorumque, etc. sunt, quæ ipsis inasternuntur, imponunturque, ut epibippia, clitelas, capistra, funes etc. *Cato R. R.* 11. Ornamenta bubus, ornamenta asinis instrata tria. Adde *eumd.* *ibid.* 10. et 135. *Sic Auct. B. Afr.* 86. Elephantos ornatos armatosque cum turribus et ornamentis capit. *fornimenti, arredi.* — b) Pro quocumque apparatu, seu instrumento. *Cic.* 2. *Cat.* 11. 24. Neque vero ceteras copias, ornamenta, præsidia vestra cum illius latronis inopia atque egestata conferre debeo. *Id.* 7. *Ferr.* 32. 83. Ubi quæstores? ubi legati? ubi ternis denariis aestimatum frumentum? ubi muli? ubi tabernacula? ubi tot tantaque ornamenta a senatu populoque Romano permissa et data? *Seneca Ep.* 14. a. *med.* Ars ei constat, qui per ornamenta percussus est. *h. e.* per ipsa arma: ductum a gladiatoribus, quorum instrumenta pugnandi ornamenta dicta sunt. *Sueton.* *Tit.* 9. Oblata sibi ornamenta pugnantium inspicenda porrexit. *Rursus Seneca* 4. *Quæst. nat. præf.* Scias, non posse te consequi, ut sis inpenetrabilis: quum omnia caveris, per ornamenta feriet. *Juvenal.* 3. 203. urceoli sex, Ornamentum abaci. ¶ 2. Speciatim ornamenta sunt ea, quæ pulcrum et decorum aliquid faciunt. — a) Ornamenta sunt vestes, ornatus peculiaris alicujus, ut comitorum, mulierum etc. *abbigliamento, vestito.* *Plaut. Capt.* 3. 4. 83. Ornamenta absunt. Ajacem, hunc quum vides, ipsum vides. *Id. Trin.* 1. 2. 16. Ipsa ornamenta a cborago hæc sumpsit. *Id. Men.* 5. 2. 53. Me despoliat, mea ornamenta clam me ad meretrices degerit. *Ter. Heaut.* 4. 7. 7. Minas quidem jam decem habet a me filia, Quas pro alimentis esse nunc duco datas: Hæc ornamentis consequentur alteræ. *h. e.* pro vestimentis solvendas. *Cic.* 3. *Verr.* 58. 152. Ornamentum pueritiæ. *h. e.* bulla aurea. *Quintil.* 11. 1. 3. Ornamenta feminarum. *Justin.* 20. 4. 12. Consecutisque erat, ut matronæ auratas vestes, ceteraque dignitatis suæ ornamenta, velut instrumenta luxuriæ, deponerent. *Sueton.* *Ner.* 35. Uoria ornamenta. — *Servus ab ornamentis fuit inter officia domus Augustæ.* *Inscript.* apud *Gruter.* 578. 9. T. VL. AVG. LIB. PARTHENOPEI POPÆAEANI EYNYCHI AB ORNAM. et apud *Murat.* 900. 2. FELIX C. CAESARIS AB ORNAM. Alia apud *Heuzen.* 6332. AMOENVS MESSALINAE TI. CLAVDI CAESARIS AB ORNAMENTIS. — b) Item sunt honoris insignia et ea quæ templa, triumphum et similia condecorant. *Cic.* 3. *Cat.* 11. 26. In animis ego vestris omnes triumphos maos, omnia ornamenta honoris, monumenta gloriæ, laudis insignia condi et collocari volo. *Id. Sull.* 31. 88. Omnia generis, nominis, honoris insignia atque ornamenta unicus iudicii calamitate occiderunt. *Cæs.* 2. *B. C.* 18. Pecuniam omniaque ornamenta ex fano Herculis in oppidum contulit. *Quintil.* 5. 11. 7. Marcellus ornamenta Syracusanis hostibus restituit. *Auct. B.*

Afr. 28. Ornamenta triumphali. — c) Ornamenta triumphalia, consularia, prætoris, ædiliticia, censoria etc. erant insignia gestari solita a triumphantibus, consulibus, ædilibus, censoribus etc., ut fascas, lictores, sella curulis, prætexta etc. *inseque, divise.* Ea interdum ab imperatoribus dari consueverunt illustribus viris ubi res præclære gestas, ita ut iis non secus uterentur, quam si triumphum egressis, consularium, prætoriam etc. gessissent. Exempla habes apud *Sueton.* *Aug.* 38. Pluribus triumphalia ornamenta decernenda curavit. *Id. Cæs.* 76. Decem prætoris viris consularia ornamenta tribuit. *Id. Claud.* 29. Narcissum quæstoris, Pallantem prætoris ornamentis honorari libens passus est. Adde *Tac. Agric.* 40. et 44.; et *Plin.* 7. *Ep.* 29. *Inscript.* mendosa apud *Gruter.* 409. 7., emendata apud *Maff. Antiq. Gall.* p. 65. DIS MANIB. FIRMI LVCANI L. IIIII. VIR. AVG. ORNAMENTIS DECVRION. NEMAVSI HONORATO. *V.* ORNAMENTARIUS et adde *Inscript.* apud *Orell.* 3016. Alia apud *Orell.* 3897. L. LABRIO L. L. OPTATO ORNAMENTIS CENSOR. HONORATO VIX. A. XXII. etc. Alia apud *eumd.* 3986. Ornamenta ædiliticia. — Qui consularibus tantum ornamentis decorabatur, si deinceps consulatum ordinarium consecutus esset, minime dicebatur in publicis monumentis *consul iterum*; sic tamen omnium primus est appellatus, teste *Dione l.* 46. c. 46., L. Fulvius Plautianus, qui, quum antea ornamentarius duntaxat consul fuisset, ann. a Chr. n. ccciii. consulatum gessit cum P. Septimio Getæ, L. Septimii Severi Aug. fratre. Præterea qui consularia tantummodo ornamenta consecuti fuerant, in provinciis præconsulari dignitate regendas nunquam mittebantur, ut patet ex eodem *l.* 78. c. 13.: sed, ut ipse ibidem affirmat, Macrinus Augustus omnium primus id sibi non observandum curaverat, quum Marcius Agrippam virum prætorium, qui consularibus solum ornamentis fuerat honoratus, in Pannoniam ann. cccxvii. proconsulari cum potestate miserit administrandam.

II.) Translate, seu morali ratione. ¶ 1. Ornamenta dicuntur morales apparatus, moralia, ut ita dicam, instrumenta a *Plaut. Pæn.* 1. 3. 15. ego intus interim iam et ornamentis meis et sy-cophantiis Tuum exoraho villicum, et *Truc.* 2. 62. Verum ego illum, quamquam violentus est, spero mutari potest Blandimentis, ornamentis ceteris meretriciis. *Meursius* inallet legere *ornamentis.* ¶ 2. Generatim et sæpius est ornatus, insigne, decus. *Cæs.* 7. *B. G.* 15. Pulcherima totius Galliæ urbs, quæ presidio et ornamento est civitati. *Cic.* 1. *Orat.* 45. 199. Mihi hoc subsidium comparavi ad decus atque ornamentum senectutis. *Id. Mil.* 14. 37. Q. Hortensius, lumen atque ornamentum reipublicæ. *Id.* 4. *Verr.* 31. 77. Splendorem ordini, atque ornamentum curiæ constituere. *Plin.* 8. *Ep.* 12. Vir optimus, et inter præcipua sæculi ornamenta numerandus. *Nepos Dion.* 2. Nam quanto (*Dion*) esset sibi ornamento, (*Dionysius*) sentiebat. — Hinc refertur ad honores, dignitates, divitias, quibus ornantur homines. *Nepos Att.* 7. Ipsum Pompejum conjunctionum non offendit: nullum enim ab eo habebat ornamentum, ut ceteri, qui per eum aut honores, aut divitias cæperant. *Cic. Balb.* 19. 43. Omitto, quantis ornamentis populum istum C. Cæsar affecerit. *Id.* 2. *Fam.* 19. ad *fin.* Quæcumque a me ornamenta ad te proficiscuntur, ut omnes intelligant, a me habitam esse rationem tuæ dignitatis. *Id.* 3. *ibid.* 10. *med.* Præsertim quum tu omnibus vel ornamentis, vel præsidiiis redundares; illi, ut lenissime dicam, multa desissent. et 4. *ibid.* 6. *med.* Mihi autem, amissis ornamentis iis, quæ ipse commemoras, quæque eram maximis laboribus adeptus, unum manebat solatium. ¶ 3. Speciatim refertur ad facultatem et elegantiam sermonis. *Cic.* 2. *Orat.* 28. 122. Neminem omnium tot et tanta, quanta sunt in Crasso, habuissia ornamenta dicendi. *Id. Brut.* 37. 140. Sententiarum ornamenta et conformationes. *Id.* 1. *Fin.* 5. 14. Ista Platonis, Aristotelis, Theophrasti ornamenta orationis neglexit. *Horat. Art. P.* 446. Culpabit duos (versus),

incomptis allinet atrum Transverso calamo signum, ambitiosa recidet Ornamenta. *Quintil.* 1. 8. 10. Qui veterum poemata vel ad fidem causarum, vel ad ornamentum eloquentiæ assumunt. *Id.* 8. *proem.* 26. Non ornamenta, sed leucocinia quærimus.

ORNATE, adverb. (orno). Comp. *Ornatius* et *Sup. Ornatissime*. — Ornate est cum ornatu, ornate, κόσμως; et fere de oratione usurpatur. *V.* ORNAMENTUM. II. 3. *Cic.* 3. *Orat.* 14. 53. Illuminata et rebus et verbis dicere, et in ipsa oratione quasi quendam numerum, verumque conficere, id est, quod dico, ornate. *h. e.* adhibito orationis ornatu. *Id.* 1. *Fin.* 3. 8. Res vero bonas, verbis electis, graviter urnateque dictas, quis non legat? *Id.* 1. *Off.* 1. 4. Ornate splendidaque facera. *Id. Cæl.* 3. 8. Dicere ornate politeque. *Plin.* 1. *Ep.* 16. Agere causas polite et ornata. *Cic.* 1. *Orat.* 11. 48. Composite, ornate, copiose eloqui. *Id.* 2. *Tusc.* 3. 7. Prolitentur ipsi illi - se neque distincte, neque distributa, neque eloquenter, neque ornate scribere. *Id.* 9. *Fam.* 21. Causas agere ornatius. *Id. Orat.* 14. 46. In utramque partem ornatius et uberius dicera. *Quintil.* 9. 4. 130. Alia ornatus, alia gracilius esse dicenda. et 4. 2. 128. Ut, quia narratio brevis esse debet, fusius et ornatus ras posset exponi. *Cic. Brut.* 5. 21. Causam ornatisime et copiosissime defendere.

ORNATIO, ōnis, f. 3. ornamento, κόσμησις, exornatio, ornatus. *Vitruv.* 7. 7. *sub fin.* In singula tres sint species orationis, quæ etc. mutanturque speciem ornatious in frontes. *Inscript.* in *Nov. lett. di Firenze T.* 11. p. 600. ΔΕΔΥCΤΑ ORNATIONE STATVÆ HS. C. N. H. e. deducta summa sestertiorum centum ad statuas ornatum insumanda. Alia apud *Orell.* 775. ITEM HOC AMPLIVS IN TUTELA ET ORNATIONIBVS TEMPLI HS. V. M. N. SVB EADEM CONDICIONE INFERRET. Alia apud *Heuzen.* 7116. Hæc pecunia vsque ad assæm (inter præ-sentes) DIVIDIATOR (sic) ΔΕΔΥCΤΑ ORNATIONE STATVÆ.

ORNATIVUS, a, um, adject. qui ornatum auget. *Pompej. Comment. art. Donat.* p. 381. Quare dictæ sunt conjunctiones æpletivæ, et non ornativæ? Nam illæ ornativæ dicuntur, quæ additæ ornant, detractæ non obsunt. Si enim voluissent dicere ornativas, manifestum esset, quod additæ ornarent, ablata nihil nocerent. Adde *Clædon.* p. 1932. *Putsch.*

ORNATOR, ōris, m. 3. adornatore, κοσμητής, exornator. *Firmic.* 3. *Astron.* 6. n. 9. Facit decorum ornatores, sive templorum conditores. *Inscript.* apud *Orell.* 3171., quæ pertinet ad ann. post Chr. n. 438. ANILIVS ACILIVS GLABRIO FAVSTVS V. C. LOGI HVLIVS ORNATOR TOGATAM STATVAM LIBENS POSVI. — Fuit inter officia domus Augustæ. *Inscript.* apud *Gruter.* 578. 8. ΝΙΟΡΡΑΝΤΥΣ ΤΙ. CAESARIS ORNATOR GLABR. *h. e.* glabrorum, seu puerorum delicatorum. Alia apud *Reines. cl.* 9. n. 62. ΕΡΚΡΑΣΤΥΣ ΙΥΛΙΑΣ ΛΙΒ. ORNATOR. *V.* GLABER.

ORNATRIX, icis, f. 3. ornatrice, κοσμητρια, φεκάς, quæ ornat. *Ornatrices* erant ancillæ, quæ dominarum crinem componebant, quas nos dicimus *conciatete*. *Ovid.* 3. *Art. am.* 238. Tutæ sit ornatrix; odi quæ sauciat ora Unguibus, et rapta brachia figit acu. Hinc *Id.* 2. *Amor.* 8. 1. Ponendis in milla modos perfecta capillis, Co-niere sed solas, docta Cypassi, deas. *Sueton.* *Claud.* 40. Hæc matris meæ liberta et ornatrix fuit. *Inscript.* apud *Gruter.* 579. 5. ΑΡΟΝΙΑΣ ΣΥCΚΕCΣΑΕ Α ΤΥΤΥΛ. ΟΡΝΑΤΡ. C. ΒΑΤΟΝΙΥΣ ΕΠΙCΟΝΥΣ ΑΤΡΙΒΝCΙC. *h. e.* a tutulis ornatrici. *V. Juvenal.* 6. 487. et seqq. Alia apud *Orell.* 4443., quæ pertinet ad ann. post Chr. n. 152. CINCIBVVS CEMELLÆ ΤΟΡΩΥΑΤΕC ΟΡΝΑΤΡΙCΙC ΑΥΓΥCΤ. SΕΧ. SΕΡVILIVS ΤΟΡΩΥΑΤΥC ΔΙCΠΕΝCΑΤΟΡ ΑΤC. Adde *alias* apud *eumd.* 2878. et 2933.

ORNATULUS, a, um, deminut. ornati. *Plaut. Cist. fragm.* (edente *A. Maio*) p. 19. Mullicula mea ornata si sit, ut quidem hærcle scita.

ORNATURA, æ, f. 1. orlatura. *Papias* in *Lex.* Limbus est, quam nos ornaturam dicimus, quæ ambit extremitatem vestium. *Edict. Dioclet.*

p. 20. Bracario pro excisura, et ornatura X. . . .
V. BRACARIUS. *Gloss. Philox.* Ornatura, κόσμησις.

ORNATUS, a, um. **V. ORNO.**

ORNATUS, us, m. 4. (orno). Genit. *ornati* pro *ornatus*, antiquè, ut *senati*, legitur apud *Ter. Andr.* 2. 2. 28. et *Eun.* 2. 2. 6. Cf. *Sergii explanat.* in *Donat.* 1. ed. *Keil.* p. 515. — *Ornatus* in Dativo pro *ornatus*, ut *aspectu*, *concupitu*, et alia. *C. Cæs.* apud *Gell.* 4. 16. Ibi isti, quorum in ædibus fanis que posita et honori erant et ornata. **V. ASPECTUS**, us, init. — *Ornatus* est idem atque ornamentum, κόσμος, κόσμησις (It. ornamento, ornato, abbellimento, ornatura; Fr. ornement, parure; Hisp. ornamento, compostura, ornato; Germ. die Ausstattung, Zurüstung; Angl. ornament, embellishment, decoration, finery, adornment, garniture).

1.) Proprie, physica ratione usurpatur, et quidem ¶ 1. Generatim est instrumentum, supellex, copia rerum earum, sine quibus re aliqua uti non licet. *Cato R. R.* 22. Ornatus trapeti. *Sunt tamen qui aliter legunt.* *Liv.* 9. 40. Campani, ab superbia et odio Samnitium, gladiatores (quod spectaculum inter epulas erat) eo ornata armantur, Samnitiumque nomine compelluntur. — Sic de mundo. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 38. 119. Mundum ita esse uodique aptum, ut nulla vis tantos queat motus mutationesque moliri, nulla senectus diuturnitate temporum existere, ut hic ornatus unquam dilapsus occidat. Cf. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 4. 3. (8). Quem κόσμος Græci nomine ornamentum appellaverunt, eum et nos a perfecta absoluteque elegantia mundum. Rursus *Cic.* 2. *Nat. D.* 44. 115. Hæc omnis descriptio siderum atque hic tantus cæli ornatus ex corporibus huc et illuc casu et temere cursitantibus potuisse effici, cuiquam sano videri potest? ¶ 2. Speciatim, ornatus sunt ea, quæ pulcrum et decorum aliquid faciunt. — a) Est vestitus, cultus, fere peculiaris, ut mulierum, comicorum etc., ut docet *Festus* p. 185. 12. *Müll.* Ornatus appellatur cultus ipse, quo quis ornatur. *Plaut. Pæn.* 1. 2. 93. Pulcrum ornatum turpes mores pejus cæno collinunt. Lepidi mores turpem ornatum facile factis comprobant. *Id. Pseud.* 4. 1. 24. Sed vide, ornatus hic satin' me concedet? *Id. Mil. glor.* 4. 4. 41. Facito, ut venias huc ornatu nauclerico. et *ibid.* 4. 6. 66. nescio quis eorum incedit Ornatu quidem thalassico. h. e. marino. *Ter. Hecyr.* prol. alt. 1. Orator ad vos venio ornatu prologi. *Cic.* 1. *Off.* 18. 61. Statuas videmus ornatu fere militari. in uniforme. Adde *Nepot. Datam.* 9.; et *Liv.* 9. 40. Rursus *Cic.* 2. *Fin.* 21. 69. Voluptaspecta in tabula pulcherrimo vestitu et ornatu regali, in solio sedens. Sic *Nepos Eumen.* 13. Iidem, post huius occasum, statim regum ornatum nomenque sumpserunt. *Liv.* 2. 12. Scriba cum rege sedens pari fere ornatu. *Cic. Senect.* 17. 59. Tum Lysandrum, intuentem purpuram ejus (Cyri) et nitorem corporis ornatumque Persicum multo auro multisque gemmis, dixisse etc. *Phædr.* 4. 4. Agros abijciet mæciba, ut ornatum parat. h. e. mundum muliebrem. *Virg.* 1. *Æn.* 647. Munera præterea Iliacis erepta ruinis Ferre jubet, pallam signis auroque rigentem Et circumtextum croceo velamen acantho, Ornatus Argivæ Helenæ, quos illa Mycenis Extulerat. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 42. 64. (154). Equus regio ornatu instratus. At Silig. legit regio instrata ornatus etc. — Et de compositione capillorum. *Ovid.* 3. *Art. am.* 133. non sint sine lege capilli: Admotæ formam dantque, negantque manus. Nec genus ornatus unum est: quod quamque decebit, Eligat, et speculum consulat ante suum. Adde *Virg.* 7. *Æn.* 74. — Inter cultum et ornatum quid sit discriminis, **V. in CULTUS.** — b) Ornatus dicuntur etiam, quæ domos, tenpla, urbes et publica loca decorant. *Ter. Andr.* 2. 2. 28. In ædibus nihil ornati, nihil tumulti. *Cic.* 6. *Ferr.* 54. 120. In ornata urbis (Syracusarum) habitus (Marcellus) victoriæ rationem, habuit humanitatis. *Id. Orat.* 39. 134. Quæ in amplo ornatu scænæ aut fori appellantur insignia. *Id. Dom.* 43. 114. Hoc simulacrum quidam ad ornatum ædilitatis suæ de-

portavit. *Auct. B. G.* 8. 51. Nihil relinquebatur, quod ad ornatum portarum, itinerum, locorumque omnium, qua Cæsar iturus erat, excogitari posset. *Liv.* 10. 46. Quorum (spoliatorum) tanta multitudo fuit, ut non templum tantum forinque his ornaretur, sed sociis etiam colonisque finitimis, ad templorum locorumque publicorum ornatum, dividerentur. — Huc referri potest et illud *Varron.* 3. *R. R.* 9. 17. Gallinæ in ornatis publicis solent poni cum psittacis ac merulis albis. h. e. in publicorum conviviis apparatus.

II.) Translate, morali ratione usurpatur. ¶ 1. Generatim. *Cic.* 1. *Orat.* 53. 235. Sed vide, Crasse, ne, dum novo et alieno ornatu velis ornare juris civilis scientiam, suo quoque eam concessio et tradito spoliis atque denudea. *Id.* 3. *ibid.* 6. 23. Una est eloquentia, quascumque in oras disputationis veniesse delata est, etc. et quocumque ingreditur, eodem est instructu ornatuque comitata. ¶ 2. Speciatim, de ornamento orationis, quod præcipue consistit in delectu et compositione verborum, et usu schematum. (V. *Quintil.* 8. *toto c.* 3.) *Cic. Orat.* 24. 81. Collocata verba habent ornatum, si aliquid concinnitatis efficiunt, quod verbis mutatis non maneat, manente sententia. *Id. Brut.* 79. 275. Erant et verborum et sententiarum illa lumina, quæ vocant Græci σχήματα, quibus tamquam insignibus in ornato omnis distinguebatur oratio. *Id. Orat.* 39. 134. Magnum afferre ornatum orationi. Sic *Id. Brut.* 75. 262. Nudi enim sunt (Cæsaris Commentarii), recti et venusti, omni ornatu orationis, tamquam veste detracta.

ORNĒUS, a, um, adject. di orno, μέλιτος, qui est ex orno. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 83. Fraxinam; si minus, orneam; si nec hæc sit, iligneam frondem hibus recte præbebimus.

ORNĪTHIAS, æ, m. 1. ὄρνιθια, venti nomen: ab ὄρνις, ὄρνιθος avis. De eo *Plin.* 2. *Hist. nat.* 47. 47. (122). Favonium quidam a. d. VIII. cal. Mart. Chelidonium vocant, ab hirundinis visu: nonnulli vero Ornithian, uno et lxx. die post brumam, ab adventu avium, flantem per dies novem. — Etiam Etesie ipsi, quum spirant a bruma lenius, et paucis diebus, Ornithie vocantur. *Id. ibid.* — Ornithias memorant etiam *Vitruv.* 1. 6. a med. et *Colum.* 11. *R. R.* 2. 21., sed ille circa Solanum, h. e. ab Oriente flare dicit: hic a Septentrione.

ORNĪTHĪOBOSCĪON, ñ, n. 2. ὄρνιθοβοσκίον, locus ad pascentes aves. Habet *Varro* 3. *R. R.* 9. 2. et 4. et 15., sed Græcis litteris.

ORNĪTHĪOGĀLE, es, f. 1. ὄρνιθογάλη, herba caule tenero, candido, semipedali radice, bulbosa, molli, tribus aut quatuor agnatis. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 17. 62. (102).

ORNĪTHON, ōnis, m. 3. gallinajo, uccelliera, ὄρνιθών, aviarius, gallinarium, locus in villa, ubi aluntur gallinæ, pavones, turdi et hujusmodi altilia: ab ὄρνις, ὄρνιθος avis. Est autem duplicis generis, vel fructus causa institutus, vel voluptatis. *Varro* 3. *R. R.* 3. 1. Villaticæ pastionis genera sunt tria, ornithones, leporaria, piscinæ. Nunc ornithonas dico omnium alitum, quæ intra parietes villæ solent pasci. Adde *eumd.* 2. *ibid. præsem.* 5.; et *Colum.* 8. *R. R.* 3. 1.

ORNĪTHĪTRŌPHĪON, ñ, n. 2. ὄρνιθοτροφέιον, locus, in quo aves educantur, idem atque ornithon. Habet *Varro* 3. *R. R.* 5. 8., sed Græce scribitur.

ORNO, as, avi, atum, are, a. 1. *Ornavit* pro *ornavit* legitur in *Columna rostr. Duilii Inscript.* apud *Orell.* 349. — Part. *Ornavis* I. 2. a.; *Ornavus* in omnibus paragraphis et in fin., *Ornavurus* I. 2. a.; *Ornavus* L. 1. 2. et II. 2. — Ornare est apparare, instruere rem iis, quæ ipsi necessaria sunt, vel ad ipsam pertinent: et τῷ σπολιᾶν opponitur (ut apud *Cic. Flacc.* 25. 59. Quis erat, qui non sciret in ornandi studiosiorem Mithridatem, quam in spoliandi Trallianis fuisse?) παρασκευάζω (It. provvedere, apparecchiare, allestire, fornire; Fr. préparer, apprêter, équiper, fournir; Hisp. preparar, aparejar, equipar, fornir; Germ.

ausstatten, aus-oder zurüsten; Angl. to provide, prepare, furnish, equip, accoutre, fit out, supply).

1.) Proprie physica ratione usurpatur. ¶ 1. Generatim. — a) Absolute. *Plaut. Epid.* 2. 2. 10. Age nunc jam orna te, Epidice, et palliolum in collum conice. *Id. Trin.* 4. 2. 15. Ut ille me exornavit, ita sum ornatus. *Liv.* 1. 43. Ornato exercitui pedestri distributoque. *Plaut. Rud.* 1. 2. 53. Jubere melius est prandium ornari domi. Cf. *Cic.* 6. *Ferr.* 29. 44. Ornare et apparare conviviium. Rursus *Plaut. Capt.* 4. 4. 12. Dicam ut sibi penum aliud ornent. *Cic. Cluent.* 5. 14. Ornare et sternere lectum. *Id. pro leg. Manil.* 4. 9. Posteaquam maximas ædificasset ornassetque classes. Sic *Liv.* 40. 26. ad fin. Ornare naves. et 9. 30. Classis ornande reficiendæque causa. — *Ornare provincias* est senatus consulto decernere certum militum numerum, et iis stipendium, item viaticum in legatos et comitatum, terminare ipsius provinciarum lines, jurisdictionis formam modumque præscribere, et hujusmodi alia, quæ honori et ornatui erant tum provinciæ ipsi, tum magistratui eam regenti. *Cic.* 3. *Att.* 24. Quum ad me scripsisset, vestro consensu consulum provincias ornatas esse. Adde *eumd.* 15. *Fam.* 4. a med. *Sueton. Cæs.* 18. Ulteriore sortitus Hispaniam, retinentes creditores interventus sponsozum removit: ac neque more, neque jure, antequam provinciæ ornarentur, profectus est. — Ea quum ferent, etiam ipsi magistratus ornari dicebantur. *Cic. loc. cit.* Se nostra causa voluisse, suam potestatem esse de consulibus ornandis. *Id.* 2. ad *Q. fr.* 3. Referebatur de provinciis quæstorum, et de prætoribus ornandis. *Id. leg. prætoris.* — b) Cum Ablativo rei, qua quis aut quid ornatur. *Ennius* apud *Gell.* 16. 10. et *Non. p.* 155. 21. *Merc.* Proletarius publicius scutisque feroque Ornatur ferro. *Lucret.* 2. 43. Legionæ ornatas armis. *Cic. Cæcili.* 21. 60. Eos, qui scutis telisque parati ornatique sunt. *Virg.* 12. *Æn.* 344. Ornare aliquem armis. *Nepos Dion.* 9. Navem armatis ornata. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 13. 32. Decem viros ornata apparitoribus, scribis, librariis, præconibus, architectis, præterea mulis, tabernaculis, centuriis, supellectili. *Liv.* 42. 1. Magistratus mulis, tabernaculisque, et omni alio instrumento militari ornabantur, ne quid tale imperarent sociis. *Horat.* 1. *Od.* 37. 3. Saliaribus Ornare pulvinar deorum dæpibus. *Plin.* 3. *Ep.* 21. Ornare aliquem pecunia. ¶ 2. Speciatim ornare est pulcrum facere, decorum, insignem reddere, comere, exornare, distinguere, ornatum afferre, κοσμεῖω, ornare, adornare, abbellire, guarnire. — a) Absolute. *Plaut. Pæn.* 5. 4. 2. Ornatum delubrum. *Ter. Heaut.* 2. 3. 47. Sine auro tum ornatum, ita uti quæ ornatur sibi. Cf. *Hieronym. Ep. ad Gaudent.* Φιλοκόσμον genus feminarum est, multasque etiam insignis pudicitia, quamvis nulli virorum, tamen sibi scimus libenter ornari. *Liv.* 9. 40. Ut aurata scuta dominis argentariorum ad forum ornandum dividerentur. *Cic.* 2. *Off.* 22. 76. Italian ornare, quam domum suam, maluit: quamquam, Italia ornata, domus ipsa mihi videtur ornatio. *Ovid.* 5. *Met.* 52. ornabant aurata monilia collum. *Lucan.* 7. 18. Currus ornante toga. *Claudian.* 2. in *Rufin.* 449. Ornatura suos extruxit culmina manes. *Propert.* 3. 4. 12. Ornabat niveas nullane gemma manus? — Speciatim dicitur de capillis comendis. *Ovid.* 1. *Amor.* 14. 5. Quid, quod erant tenues, et quos ornare times? et 2. *ibid.* 7. 17. solers ornare Cypassis. *Id. ibid.* 7. 23. Adde quod ornandis illa est operata capillis. *Fronto de eloq.* (edente iterum *A. Maiò*) init. Capillus, etsi non cotidie acu ornandus, tamen pectine cotidie expediendus est. Hinc *ornatus*, us, et *ornatrix*. — b) Cum Ablativo rei. *Plaut. Pæn.* 1. 2. 88. Bono ingenio me esse ornatum, quam auro inulto mavolo. *Nepos Datam.* 3. Ornavitque (eum) etiam torque et armillis aureis ceteroque regio cultu. *Virg.* 7. *Æn.* 488. Mollibus intexens ornabat cornua sertis. *Id.* 7. *Ecl.* 25. Pastores, hedera crescentem ornate poetam.

II.) Translate morali ratione usurpatur. ¶ 1.

Generatim est aliquid morali ratione apparare, vel moralibus, ut ita dicam, instrumentis inunire. — a) Absolute. *Plaut. Capt.* 3. 3. 15. Jam re ornata res est? Sic *Id. Pseud.* 2. 3. 10. Jam instituta, ornata, cuncta in ordine, animo ut volueram, Certa, deformata habebam. *Ter. Eun.* 4. 4. 6. Ornare fugam. *h. e.* parare se ad fugiendum. *Al. leg.* adornare. Rursus *Plaut. Aulul.* 4. 9. 10. perii, male perditus, pessime ornatus eo. *per εἰσὼς: av dictum*, ut festiva ironia est in illo *Ter. Adelph.* 2. 1. 21. sa. Quid hoc rei est? regnum ne, Eschine, hic tu possides? *ABS.* Si possiderem, ornatus esses ex tuis virtutibus. *Cavrii fornito da festa come ti meriti.* — b) Cum Ablativo. *Cæs.* 7. *B. G.* 33. Civitas, quam ipse semper aluisset, omnibusque rebus ornasset. *Neos Themist.* 2. In quo quum divitiis ornavit, tum etiam peritissimos belli navalis fecit Athenienses. *Plin.* 2. *Ep.* 1. Suffragio candidatum ornare. ¶ 2. Speciatim est morali ratione decorare, beneficiis, honoribus, præmiis augere, decorare, insignem reddere. — a) Absolute. *Accius* apud *Non.* p. 338. 23. *Merc.* Non genus virum ornat, generi vir fortis loco. *h. e.* generi vir fortis est decori. *Fet. Paeta* apud *Charis.* 5. p. 254. *Putsch.* Homo locum ornat, non hominem locum. *Cic. Deiot.* 1. 2. Quem (regem) ornare antea cuncto cum senatu solebam. *Id. Dom.* 33. 88. Qui a populo Romano semper sim defensus, amplificatus, ornatus. *Id.* 1. *Tusc.* 47. 112. Tu vero istam (artem) ne reliqueris, quam semper ornasti, et quidem jure. illa enim te ornaverat. *Id.* 1. *Orat.* 45. 109. Senectuti celebrande et ornande quod honestius potest esse perfugium, quam juris interpretatio? — Refertur etiam ad eloquentiam, et significat insignem reddere laudando aut vituperando. *Cic.* 1. *Orat.* 21. 94. Eum statuebam eloquentem, qui mirabilis et magnificentiis augere posset atque ornare quæ vellet. et 2. *ibid.* 28. 124. Non dubitavit seditiones ipsas ornare. *Plin.* 2. *Ep.* 3. Proxiatuar apte, narrat aperte, ornat excelsè. — Similiter *Manil.* 3. 39. Ornari res ipsa negat, contenta doceri. — b) Cum Ablativo. *Ter. Eun.* 2. 1. 8. Munus nostrum ornato verbis, quod poteris. *Cic.* 15. *Fam.* 4. a. *med.* Qui me tuis sententiis sapissime ornasti. *Id.* 6. *Att.* 1. ante *med.* et post *redit.* ad *Quir.* 5. 12. Maximis beneficiis ornare aliquem. *Id.* 2. *Phil.* 11. 25. Qui me non solum meis laudibus ornaret, sed etiam oneraret alienis. *Id.* *Pis.* 13. 31. Homines frequentia sua vestrum egressum ornant atque celebrant. *Id. Planc.* 9. 22. Tota illa regio se hujus honore ornari, se augeri dignitate arbitrabatur. — Refertur etiam ad eloquentiam. *Cic.* 3. *Orat.* 6. 25. Illa conor attingere, quibus orationem ornari atque illuminari puto. *Id.* 3. *Fin.* 7. 26. Potest id quidem fuisse et copiose et omnibus electissimis verbis gravissimisque sententiis rhetorice quod adverbium *Codd.* aliqui deteriores omittunt) et augeri et ornari. *Id.* 4. *Cat.* 10. 21. Ornetur alter eximia laude Africanus, qui etc. — Hinc Part. præter., cujus exempla et supra attulimus.

Ornatus, a, um, adjective quoque occurrit, unde Comp. *Ornator*, et Sup. *Ornatissimus*; et

1.) Proprie physica ratione usurpatur, ac ¶ 1. Generatim est paratus, instructus, prævedato, fornito. — a) Absolute. *Cato R. R.* 10. Asini ornati clitellarii. *Liv.* 27. 19. *extr.* Aquus ornatus. *Neos Hann.* 3. Ornatus elephantus. *Cic. Quinct.* 31. 98. E fundo ornatissimo dejectus. — b) Cum Ablativo. *Cæs.* 3. *B. G.* 14. Naves paratissimæ atque omni genere armorum ornatissimæ. *Cic. Pis.* 2. 5. Provincia exercitu et pecunia instructa et ornata. *Id. pro leg. Manil.* 8. 21. Civitates omnibus rebus ornatae atque refertæ. ¶ 2. Speciatim est ornamentis decoratus, comptus, politus, ornato, adornato, abbellito, garnito, xεκομπηστος. — a) Cum Ablativo rei, qua quis aut quid ornatur. *Cic. Senect.* 16. 57. Agro bene culto nihil potest esse nec non uberius, nec specie ornatus. *Id. Flacc.* 38. 95. Sepulcrum floribus ornatum. *Id.* 10. *Phil.* 4. 9. Græcia copiis non instructa solum, sed etiam ornata. *h. e.* non solum quod ad usum satis est, sed etiam ad ornamentum. — b) Cum addito Accusativo rei, quæ

ornata est, Græcorum more. *Virg.* 6. *Ecl.* 68. Floribus atque apio crines (*Linus pastor*) ornatus amaro. *Id.* 3. *G.* 24. Ipse caput tonsæ foliis ornatus olivæ Dona feram. *Horat.* 4. *Od.* 8. 33. Ornatus viridi tempora pampino Liber. Adde *Ovid.* 11. *Met.* 385.

II.) Translate morali ratione usurpatur. ¶ 1. Generatim est ingenio, virtutibus et similibus paratus, instructus. *Cic.* 2. *Fin.* 34. 112. Sapiens plurimis et gravissimis artibus atque virtutibus instructus et ornatus. *Id. Divin. in Q. Cæcil.* 15. 47. Omnibus rebus, qui princeps in agendo est, ornatissimus et paratissimus esse debet. ¶ 2. Speciatim est morali ratione decorus et insignis factus, honore affectus. — 1.) Universim. — a) Absolute. *Cic. pro leg. Manil.* 1. 1. Locus ad agendum amplissimus, ad dicendum ornatissimus. *h. e.* honorificus. — *Ornatus vir*, bonis artibus instructus, dignitate, honoribus, auctoritate præditus. *Cic. Divin. in Q. Cæcil.* 9. 29. Lectissimus atque ornatissimus adolescens. *Id. Flacc.* 20. 48. Vir splendidissimus atque ornatissimus civitatis suæ. — Hinc *ornatus vir, ornata femina* est titulus honoris in *Inscript.* apud *Gruter.* 355. U. L. ANNYS L. F. COL. MODESTVS ANNII NYMISIANI ORNATI VIRI FILIVS. *Alia* apud *Marin. Iseriz. Alb.* p. 18. FLAVIÆ OCTAVIÆ QUÆ ET EUGRETIÆ O. F. C. C. h. e. ornata femina. — b) Cum Ablativo. *Cic.* 3. *Verr.* 48. 27. Homo ornatissimus loco, ordine, nomine, virtute, ingenio, copiis. *Id.* 1. *ad Brut.* 18. Imperator honoribus amplissimis, fortunisque maximis, conjuge, liberis, vobis affluibus ornatus. *Id. ibid.* 12. Honoribus amplissimis a senatu ornatus. *Id. Harusp. resp.* 13. 29. Degotarus clarissimorum imperatorum testimoniis ornatus. — 2.) Refertur ad ornatum orationis; et usurpatur — De hominibus. *Cic.* 1. *Orat.* 10. 42. Homines ornati in dicendo et graves. et *ibid.* 11. 49. Eloquentes et in dicendo suaves atque ornati. — De oratione. *Cic.* 1. *Orat.* 12. 50. Composita oratio et ornata et artificio quodam et expolitione distincta. *Id. Orat.* 11. 36. Omnes apud Pacuvium ornati elaboratique sunt versus. *Id. Brut.* 95. 325. In his (oratoribus) erat admirabilis orationis cursus, ornata sententiarum concinnitas non erat.

ORNUS, s. f. ὄρνος ὀρνός, (It. orno; Fr. orne, frêne sauvage; Hisp. fresno salvaje; Germ. die Bergäsche; Angl. a wild ash, mountain-ash).

1.) Proprie ornus est fraxinus silvestris, arbor procerâ, caudice tereti, levi cortice; ab ὄρνος montanus, per synocp., quia montes amat, ut *Plin.* 16. *Hist. nat.* 18. 30. (73). docet. *Colu.* *Arbor.* 16. Orni silvestres fraxini sunt, paulo latoribus tamen foliis, quam ceteræ fraxini, nec deteriore frondem, quam ulmi, præstant. Capræ quidem, et oves libentius etiam hanc frondem appetunt. *Virg.* 2. *G.* 111. Nascuntur steriles saxosis montibus orni. *Id.* 6. *Ecl.* 71. Cantando rigidas deducere montibus ornos. *Id.* 10. *En.* 766. Aut summis referens annosas montibus ornos. *Horat.* 3. *Od.* 27. 58. potes hac ab orno pendulum zona bene te secuta lædere collum.

II.) Translate. *Auson. epist.* 24. 108. vibrabilis ornus Achilli. *h. e.* hasta. synecdoche.

ORO, as, avi, atum, are, a. 1. (os, oris). Orasis antiquum pro oraveris, est *Plauti Epid.* 5. 2. 63. — Part. *Orans* 1. a., 2. 1.º et 2.º; *Oratus* 2. 3.º; *Oraturus* 2. 2.º; *Orandus* 1. b. — Orare, ab ore, ut *Farro* 6. *L. L.* 76. *Müll.* docet, generatim est dicere, loqui; et speciatim est causas agere, ut *Festus* ait p. 198. 23. *Müll.* Orare antiquos disisse pro agere testimonio sunt et oratores, et qui nunc quidem legati, tunc vero oratores, quod republicæ mandatas partes agebant. *Gr. λέω* (It. dire, parlare, trattar cause; Fr. parler, dire, plaider une cause; Hisp. hablar, abogar en juicio las causas; Germ. reden, sprechen, etwas redend verhandeln; Angl. to speak, utter, to plead a cause, plead as an orator). ¶ 1. Generatim est loqui, dicere, causas agere, et occurrit — a) Absolute. *Lex XII. Tabul.* apud *Cic.* 2. *Herenn.* 13. 20. REM VBI PAGVNT ORATO. *Cic.* 2. *de republ.* 7. Matronis ipsis, quæ

raptæ erant, orantibus. *Id.* post *redit.* in senat. 1. 1. Non dicam complecti orando, sed percensere numerando. *Est qui legit* orando. *Virg.* 10. *Æn.* 96. Talibus orabat Juno. *Quintil.* 1. 2. 31. Vel declamantis habitum, vel orantis vocem, incessum etc. *Id.* 1. *proem.* 4. Qui artem orandi litteris tradiderunt. et 11. 1. 1. Ex tempore orandi facultas. *Id.* 3. 3. 1. Omnis orandi ratio quinque partibus constat. — b) Cum Accusativo rei, de qua orando agitur. *Plaut. Most.* 3. 1. 151. Videndum est primum, utrum esse velint ne, an non velint. τὰν. bonum æquumque oras. *Ter. Phorm.* 2. 1. 62. Servum hominem causam orare leges non sinunt. *Cic. Brut.* 12. 47. Quo nemo unquam melius ullam oravit capitis causam. Cf. *Virg.* 6. *Æn.* 850. Orabunt causas melius. *Cic.* 3. *Off.* 10. 43. Orandæ liti tempus accommodare. — c) Cum aliquo de re aliqua orare est *Cæs.* 1. *B. C.* 22. Cum eo de salute sua orat, atque obsecrat, sibi ut parcat. *Alti tamen leg.* agit ¶ 2. Speciatim et multo frequentius in usu est pro rogare, petere, precari, pregare, dimandare; et occurrit — 1.) Absolute. *Ter. Adelph.* 3. 4. 26. Venit ipso ultro lacrimans, orans, obsecrans. *Lbi Donat.* Orare est placidos petere; obsecrare. iratos rogare; unde plus facit obsecrans, quam orans; plus vero orans, quam rogans. *Id. Andr.* 5. 1. 2. Satis periculi cæpi adire: orandi jam finem face. *Liv.* 42. 12. Sororem dedisse Prusie precanti atque oranti. *Virg.* 4. *G.* 537. Sed modus orandi qui sit, prius ordine dicam. *Ovid.* 2. *Pont.* 9. 25. Jupiter oranti surdas si præbeat aures. et *ibid.* 9. 65. Ad vatem vates orantia brachia tendo. *Al. leg.* tollo. — 2.) Cum addito quod vel propter quod quis orat. — a) Per Accusativum rei. *Plaut. Men.* 5. 9. 86. Optimum atque æquissimum orat, frater: fac causa mea. Adde *Ter. Heaut.* 2. 3. 125. Sic *Liv.* 21. 6. Legati Romam missi auxilium ad bellum orantes. et *Tac.* 2. *Ann.* 46. Misit legatos ad Tiberium oraturus auxilia. *Liv.* 2. 2. Eadem multis precibus oranti. *Virg.* 1. *G.* 100. Humida solstitia atque hiemes orate serenas, Agricola. *Ovid.* 1. *Met.* 733. Cum Jove visa queri Ænemque orare malorum. — Et cum addito Dativo personæ, aut rei, cujus commodo aliquid oramus. *Ter. Andr.* 3. 2. 48. Chremem conveniam, orabo quato uxorem. *Ovid.* 8. *Met.* 683. Et veniam dapibus nullisque paratibus orant. — b) Per Conjectivum et part. ut vel ne. *Ter. Andr.* 3. 4. 12. Gnatam ut det oro vixque id exoro. *Liv.* 30. 12. Morte in te vindices ab Romanorum arbitrio oro obtestorque. — Et cum addito verbis, precibus. *Cic.* 12. *Att.* 37. Orat multis et supplicibus verbis, ut liceat et ut sibi rescribam. *Act. B. Afr.* 91. Postquam Juba-precibus orasset, uti se ad suos deos penates admitterent. *Plaut. Cas.* 2. 5. 13. sr. Quid agit? quid loquitur tecum? or. orat, obsecrat, Ne Casinam uxorem ducam. *Cic. Divin. in Q. Cæcil.* 1. 3. Rogare et orare, ne illos supplices aspernaret. — c) Per Conjectivum sine part. *Plaut. Amph.* 1. 1. 101. Velatis manibus orant, ignoscamus peccatum suum. *Virg.* 5. *Æn.* 796. Quod superest, oro, liceat dare tuta per undas Vela tibi. *Ovid.* 4. *Pont.* 1. 19. Idque sinas, oro. — d) Per Imperativum. *Sil. It.* 11. 336. Absiste inceptis, oro. et 350. parce, oro, et desine velle. — e) Per Infinitivum. *Virg.* 2. *Ecl.* 43. Jampridem a me illos abducere Thestylis orat. *Id.* 9. *Æn.* 230. Tum Nisus et una Euryalus, confestim alacres admittit orant. *Ovid.* 6. *Met.* 412. urbesque propinque Oravere suos ire ad solatia reges. — Et cum Infinito et Accusativo. *Sueton. Ner.* 47. Vel Egypti præfecturam concedi sibi oraret. — 3.) Cum addita persona, quam oramus. — a) Per Accusativum personæ tantum. *Ennius* apud *Non.* p. 517. 15. *Merc.* Quum desubito me orat mulier lacrimansque ad genua accidit. *Livius Andronicus* apud *Diomed.* 1. p. 379. *Putsch.* Utrum genua amplectens virginem oraret. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 176. Quare per divos oratus uterque Penates, Tu cave ne etc. *Id.* 1. *Ep.* 13. 18. oratus multa prece, nitere porro. — Oro te eleganter inseritur orationi, ut quæso. *Cic.* 4. *Att.* 8. Dic,

oro te, clarius. *Liv.* 5. 5. Si nos tam justum odium nihil movet, ne illa quidem, oro vos, movent? *Horat.* 1. *Od.* 8. 1. Lydia, dic, per omnes te deos oro. *Seneca Ep.* 77. ante med. Quid enim, oro te, liberale habent isti jejuni vomitoria? — b) Per Accusativum personæ et Conjunctivum cum part. ut vel ne. *Ter. Andr.* 5. 1. 15. Per ego te deos oro, ut ne illis animum inducas credere, (quibus id maxime utile) st. *Cic.* 5. *Fam.* 18. Ego te magnopere non hortor solum, sed etiam pro amore nostro rogo atque oro, te ut colligas etc. *Id.* 10. *ibid.* 5. Itaque te non hortor solum, sed plane etiam oro, ut etc. *Id. Rosc. Am.* 49. 144. Rogat oratque te, Chryso gene, ut etc. *Id. Planc.* 42. 104. Te, C. Flavi, oro et obtestor, ut etc. *Id. ad Planc. in fin.* 1. 16. ad *Att.* Rogo te et etiam oro, ut etc. *Macrob.* 5. *Saturn.* 2. Oratus sis, inquit, Eustathi, ut hæc quoque communicata nobiscum velis. *Cic.* 4. *Ferr.* 39. 96. Rogat eos atque orat, ne oppugnent liliam suam. *Nepos Timol.* 5. Timoleon oravit omnes, ne id facerent. *Vellej.* 2. 70. 1. Ipse Cæsar oratus etiam ab Antonio medico, ne in castris remaneret, etc. — c) Per Infinitivum cum verbo Passivo. *Plaut. Mil. glor. a.* 5. v. 12. Oratus sum ad te venire hoc. — d) Per Accusativum et personæ et rei, quam oramus. *Plaut. Pseud.* 2. 2. 62. Non ita est. Sed scin' quid te orem, Syre? *Ter. Andr.* 1. 5. 54. Quod ego te per hanc dextram oro. et *Adelph.* 5. 8. 18. Age quid, si quid te majus oret? *Cic.* 1. *ad Q. fr.* 1. sub *fin.* Illud te ad extremum et oro et hortor. *Liv.* 28. 5. Hi omnes suis quibus urbibus, quæ pericula portendebantur, memorantes, auxilia regem orabant. *Virg.* 9. *Æn.* 24. Multa deos orans. *Sueton. Vesp.* 16. Orare aliquem libertatem. — e) Per Accusativum personæ et Ahlat. rei cum præpos. pro. *Brutus* ad *Cic.* 1. *ad Brut.* 16. Orare quempiam pro salute alicujus. Cf. *Plaut. Asin.* 4. 1. 38. tu pro illa ores, ut sit propitius. — Et cum Dativo pro Ablativo. *Ter. Phorm.* 1. 2. 90. Ad precatorem adeam, qui mihi sic oret. *K. e.* pro me. — f) Per Ablativum personæ cum præp. ab et Accus. rei. *Plaut. Amph. prol.* 64. Hoc me orare a vobis jussit Juppiter, ut etc. *Pacuvius* apud *Non.* p. 184. 6. *Merc.* Primum hoc abs te oru, ni me inexorabilem faxis etc. — g) Orare mecum, tecum, pro me, te. *Ennius* apud *Festum* p. 198. 28. *Müll.* Tu vero face, quod tecum precibus pater orat. *Ita legit. cl.* *Vahlen.* cum *Hand.* *Tursell.* 2. 148.; *Müllerus* vero te cum precibus. *Plaut. Cas.* 2. 5. 15. Negavi, ipsi me concessurum Jovi, si is mecum oraret. *Id. Curc.* 3. 1. 62. Tecum oro et queso, ut etc. *Id. Asin.* 3. 3. 72. et 96. Hanc jube petere et orare mecum. Adde *Pers.* 1. 3. 37. et *Rud.* 3. 4. 68. Sic *Ter. Hecyr.* 4. 4. 64. Egi, atque oravi tecum, uxorem ut duceres. — Hinc a Part. præter. *Orata, ðrum*, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt postulata, preces, preghiæ. *Ter. Hecyr.* 3. 3. 25. Quam orata ejus reminiscor. *Id. ibid.* 4. 1. 60. Vereor, ne orata nostra nequeat diutius celare. *Cic.* 2. *Legg.* 9. 21. Fœderum, pacis, belli, indutiarum oratorum fatales iudices, nuntii sunt. *Ita legit. cl.* *Vahlen.* et hæc adnotat: Oratorum videndum est, possitne ita fortasse obtineri, ut Genitivus accipiatur neutrius orata, i. e. acta, postulata, et sensus sit: Fœderum, pacis, belli, indutiarum orata fatales iudicando, nuntiant. **OROBANCHE**, es, f. 1. coda di liono, ὀροβανχῆ, cauliculus sine foliis altitudine sesquipedali, subrubens, flore subalbiho in luteum vergente: ab ὀροβος ervum et αρχω strangulo, quod ervum et cicer, in quibus fere nascitur, circumligando prælocet. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 25. 80. (162). et 18. *ibid.* 17. 44. (155). — Creditur esse eadem ac scandulaca, de qua *Festus*, v. 330. 10. *Müll.* Scandulaca genus herbæ frugibus inimicæ, quod eas velut hedera implicando necat. **OROBĪAS**, æ, m. 1. turis genus, minoribus constans guttis: ab ὀροβος ervum, ob similitudinem. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 14. 32. (62). **OROBĪNCUS**, a, um, adject. ὀροβῖνος. Orobinus color est luteo similis, h. e. ervo herbæ, quæ

Græca ὀροβος. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 59. (163). *Gassinaden* Medi mittunt, coloris orobini. **OROBĪTIS**, is, f. 3. ὀροβίτις, chrysocolla mollita, crihrata, et alumine tutoque herba tincta. Ita dicta quod in globulos resolvitur ervi similitudine. Ervum enim ὀροβον dicunt. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 5. 27. (89). **OROBUS**, i, m. 2. ὀροβος, idem atque ervum. *Cæl. Aurel.* 2. *Acut.* 19. Utendum etiam hordeo, vel orobo, in aceto mitl macerato, calefacto et celeriter sacello incluso, tum appposito. *Plin. Valerian.* 1. 58. ad *fin.* p. 174. retro ed. *Ald.* Et hæc de aqua singis ad magnitudinem oropi (*lege orobi*) majoris. **OROZELUM**, i, n. 2. herba eadem ac cbamæpitys. *Apul. Herb.* 26. **ORPHĀNĪTAS**, ætis, f. 3. idem atque orbitas, orfanità, orfanezza, ὀρφανία. *Alcim. Ep.* 5. ad *fin.* Numquam republica orphanitatis incurrit perniciem, quamdiu sustentantibus vobis mater Ecclesia non senserit orbitatem. **ORPHĀNOTRŌPHĪUM**, ii, n. 2. spedale da orfanelli, ὀρφανοτροφῆιον, locus, in quo aluntur pueri parentibus orbat. *Imp. Anastas. Cod.* 1. tit. 2. qui est de sacrosanct. *Eccles.* l. 17. et *Imp. Justinian. ibid.* 22. Adde titul. sequent. qui de Episc. et cler. etc. inscribitur. Est ab ὀρφανός parentibus carens, et τρέφω nutrio. **ORPHĀNOTRŌPHUS**, i, m. 2. nutritore di orfanelli, ὀρφανοτρόφος, qui pueros nutrit orbos parentibus. *Imp. Leo et Anthemius Cod.* 1. 3. 32. — Videtur etiam passive sumere pro orphano, qui nutritur, ὀρφανότροφος, *Venant.* 2. *Vit. S. Martin.* 405. Quantum voce valens viduis atque orphanotrophis? Hic male pœnultima vocalis producitur. **ORPHĀNUS**, a, um, adject. orfano, ὀρφανός, qui caret parentibus. Vox Græca. Item qui filiis privatus est, fato functis ante tempus. *Inscript.* non optima notæ, apud *Gruter.* 770. 9. Mater orphanæ viva sibi et suis posuit, et sub ascia dedicavit. — Sed certa est lectio apud *Vulgat. interpr. Ps.* 9. 34. Orphanus tu eris adjuator. et *Ps.* 67. 6. Patris orphanorum et iudicis viduarum. Adde eumd. *Ps.* 108. 9., *Baruch* 6. 37. et *Joann.* 14. 18. **ORPIUS**, i, m. 2. ὀρπός, piscis marinus rubens. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 11. 54. (152). et 9. *ibid.* 16. 24. (57). Adde *Plin. Valerian.* 5. 9. et 16. **ORRHŌPYGIUM**, ii, n. 2. ὀρροπύγιον, pars illa corporis animalis, quæ sutura similis sub pene, scrotum medium intersecans, per taurum usque ad anum tendit; ab ὀρρος pars subjecta testiculis, et πυγή nates. *Apul. fragm.* 10. *Met.* apud *Oudenâ.* p. 717. Et hercule orrhopygium perterete Lyæi fragrantis et oleæ rosacæ lotionibus expurgavit. **UROPYGIUM**. Alii vero apud *Apul.* legunt orthopygium: alii orrhum in pygam perteretem; ita ut orrhus, ὀρρος, sit ea pars corporis; quum perteres, non perteretes sit nominativus singularis. **ORSA**, ðrum, n. plur. 2. et **ORSUS**, a, um. **ORDIOR**. **ORSUS**, us, m. 4. principio, cominciamento, intraprendimento, principium, conatus, eordium. *Cic.* vertens *Homeri* versus 2. *Divinat.* 30. 63. Auguris ut nostri Calchantis fata queamus Scire, ratos ne habeant, an vanos pectoris orsus. *Virg. Cul.* 1. Lusinus, Octavi, gracili modulante Tibullus, Atque, ut araneoli, tenuem formavinus orsum. **ORTHĀGŌRISCUS**. **ORTHĀGORISCUS**. **ORTHĀMPĒLOS**, i, f. 2. ὀρθάμπελος, vitis ipsa se sustineat, sine pali adminiculo: ab ὀρθός rectus et ἀμπελος vitis. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 3. 4. (40). Nec orthampelos indiget arbore aut pali, ipsa se sustinens. **ORTHEMBASIS**, is, f. 3. rectus incessus: ab ὀρθός rectus et ἔμβασις incessus. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 152., ubi perperam scribitur orthimbassis. **ORTHĪOPSĀLLĪCUS**. **ORTHĪOPĀLLĪCUS**. **ORTHĪUS**, a, um, adject. ὀρθῖος, rectus. *Capell.* 9. p. 332. Orthius (pes), qui ex tetrasemi eatilone, id est arsti, et octasemi positione con-

stabit: ita ut duodecim tempora hic pes recepisse videatur. et moz. Orthius propter bonestatem positionis est nominatus. — Orthium carmen est numeris altissimis constans, et intensissima voce prolatum; alii interpretantur lugubre, a Diane, quæ apud Lacedæmonios Ὀρθία est appellata, ad cuius aram adolescentes virgines cædebantur. *Gell.* 16. 19. Arion stans in summæ puppis foro carmen quod orthium dicitur, voce sublatissima cantavit. *V. Alb. Lioniis* adnotat. ad h. l. **ORTHŌCĪSSOS**, i, f. 2. ὀρθόκισσος, genus hederæ erectæ, et chamæcisso oppositæ: ab ὀρθός rectus et κισσός hedera. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 30. **ORTHŌCŌLUS**, a, um, adject. ὀρθόκωλος, recta, seu inflexibilia membra habens: ab ὀρθός rectus et κωλον membrum. *Veget.* 3. *Veterin.* 54. Orthocola jumenta sunt, quæ contractionem nervorum patiuntur in pedibus, et de capitibus unguularum calcant, et sunt rigidis articulis, et plenas ungulas in terram ponere non possunt: quod vitium nascitur ex enurmitate onerum, et labore confragosarum viarum. **ORTHŌCYLLUS**. **ORTHŌGILLUS**. **ORTHŌDOXŪS**, a, um, adject. orthodoxos, ὀρθόδοξος, qui de Fide recte sentit: ab ὀρθός rectus et δόξα sententia. *Damasus* ad *Hieronym.* ep. 19. *init.* Commentaria a nostris, hoc est orthodoxis viris scripta. *Imp. Valent. et Marcion. Cod.* 1. 2. 12. Sacrosanctæ Ecclesiæ orthodoxæ religionis. *Imp. Leo et Anthem.* *ibid.* 14. Sacrosancta orthodoxa Ecclesia. *Hieronym.* 3. *in Rufin.* n. 8. Aut aliter orthodoxus esse non poteris, nisi me hæreticum comprobaveris? **ORTHŌGILLUS**, a, um, adject. ab ὀρθός erectus et γυιον membrum: aliis vero videtur esse ab ὀρθόκωλος contracta membra habens, ab ὀρθός rectus et κωλος curvus, claudus, ideoque scribendum orthocyllus. *Pelagon. Veterin.* 16. ad *fin.* Orthogilli (equi) sunt quibus pedes priores spanditi fuerint introrsum, contra ventrem unguis tortis. *Orthogilli* scribitur pro orthogylli. **ORTHŌGŌNEUS** et **ORTHŌGŌNIUS**. **ORTHŌGŌNUS**, a, um, adject. rettangolo, ὀρθογώνιος, rectos habens angulos: ab ὀρθός rectus et γωνία angulus. *Vitruv.* 10. 11. sub *fin.* Pythagoricum trigonum orthogonium. *Auson. præf. ad Edyll.* 13. Ossicla æquilatera, isoscela, isopleura, orthogonia, scalena. *Auct. Gromat.* p. 301. ed. *Lachmann.* Si datum fuerit trigonum et orthogonium et dati fuerint omnes numeri ejus, etc. — Legitur etiam *ibid.* p. 106. orthogonios: p. 249. orthogoneus; et p. 404. orthogonus. **ORTHŌGRAMMUS**, a, um, adject. ὀρθόγραμμος, qui ex rectis lineis constat. *Boeth.* 1. *Arithm.* p. 1208. Rectus angulus est orthogrammus, id est, rectis lineis comprehensus, Latine normalis appellatus. **ORTHŌGRĀPHĪA**, æ, f. 1. ὀρθογραφία, ab ὀρθός rectus et γραφω scribo. ¶ 1. Apud *Vitruv.* 1. 2. Orthographia est erecti operis, adversique descriptio, cui opponitur descriptio vestigiij, seu plantæ. ¶ 2. Apud Grammaticos est recta scriptura, scientia recte scribendi. *Sueton. Aug.* 88. Orthographiam, idest formulam rationemque scribendi a grammaticis institutam, non adeo custodit. Adde *Quintil.* 1. 7. 11. Sic *Mar. Victorin.* 1. p. 2456. *Putsch.* Nunc quoniam res admonuit, non absurdum videtur de orthographia paucis scribere. — De orthographia a Græcis servata, a Latinis neglecta, consule *Cassiod.* *Instit. div. litt. præf. sub fin.* **ORTHŌGRĀPHIUS**, a, um, adject. ὀρθόγραφος, recte scriptus, æquis: ab ὀρθός rectus et γραφω scribo. *Capell.* 1. p. 17. Clotbo vero, Lachesis, Atropusque, quoniam sententias Jovis orthographæ studio veritatis excipiunt, utpote librariæ superuni, archivique custodes. *Ita Grot., Munck. et Kopp.* ex MSS.; editiones male orthographiæ. — Hinc *Orthographus*, i, m. 2. ὀρθόγραφος, absolute, substantivorum more, est, qui rectam scribendi rationem docet. *Cassiod. Orthogr.* p. 2320. *Putsch.* Congregatis igitur, quæ apud supradictos or-

thographos necessario comperi fuisse conscripta, nunc finem libro faciam.

ORTHOMASTIUS, a, um, adject. ὀρθομάστιος. *Orthomastia poma*, genus malorum, quod refert erectam mammam: ab ὀρθός *rectus* et μαστός *mamma*. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 14. 15. (51). Mammarum effigie orthomastia mala. Ita Harduin. ex *MSS.* legit, probante Sillig.; veteres libri leg. orthomastica.

ORTHOPHALLICUS, a, um, adject. obscenus: ab ὀρθός *erectus* et φαλλός, τὸ αἰδοῖον. *Varro* apud *Non.* p. 101. 2. *Merc.* Orthophallica attulit psalteria. *Al. aliter leg.* Oeblerus, *M. Ter. Varr. Satyr. Menipp. reliq.* p. 180., *mallet* orthophallicus, h. e. acutos sonos vel hilares et iucundos modos edens; sed cum *cl. Vahlen.* scribendum est orthopsallicus, ὀρθοψαλλτικός, h. e. erectum sonans, collato *Johan. Chrysost.* in *Ps.* 49. *V. J. Vahleni* in *M. Ter. Varronis Sat. Menipp. reliquias Conject.* p. 9. -10.

ORTHOPNŒA, æ, f. 1. difficultas di respiro, ὀρθόπνοια, difficultas illa spirandi, qua nisi erecta cervice, trahi spiritus non potest: ab ὀρθός *rectus* et πνέω *spiro*. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 21. 92. (160). Abrotanum utile tussi, orthopnœæ, convulsis. *Id.* 32. *ibid.* 4. 14. (37). Testudinum sanguis anhelitus discutit, quasque orthopnœas vocant. *Apud Cels.* 4. 4. Græcæ scribitur. *Cæli. Aurel.* 3. *Tard.* 1. *in it.* Anhelatio, sive suspirium vocatur secundum aliquos spirationis difficultas, quam Græci ὀρθόπνοια vocant, sive ὀρθόπνοια, siquidem sese prælocari sentiunt quem jacuerint ægrotantes, atque erecti facilius spiritum. Item, ut alii dicunt, contrario vocabulo suæ virtuti nomen accepit. Nam quum spirationem evertat ac depravet, tanquam corrigat, orthopnœa nuncupatur, quam nos spirandi dicere correctionem poterimus.

ORTHOPNŒICUS, a, um, adject. ὀρθόπνοικός, orthopnœa laborans. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 17. 73. (193). Anisum predest orthopnœicis. *Id.* 24. *ibid.* 16. 92. (145). Arron dare tussientibus, suspiriosis, orthopnœicis. *Veget.* 5. *Peterin.* 45. *Schneid.* Orthopnœicum jumentum his agnoscitur signis: etiam si trabatur, ambulare detractat, anhelat graviter, frequenter suspirat etc. Adde *eumd.* 2. *ibid.* 10.; et *Marcell. Empir.* c. 22. p. 118. ed. *Ald.*

ORTHOPSALTIUS. V. **ORTHOPHALLICUS**.

ORTHOPYGIUM. V. **ORRHOPYGIUM**.

ORTHOSTATA, æ, m. 1. ὀρθοστάτης, pilastro: ab ὀρθός *rectus* et ἵστημι *sto*: structura, erecta in modum columnæ ad aliquid fulciendum; Græco enim vocabulo ὀρθοστάτης appellata est, quæ Latino pila vocatur: V. banc vocem suo loco. *Vitruv.* 2. 8. Medio cavo servato secundum orthostatas intrinsecus, ex saxo quadrato struat bipedales parietes, et mox. Neque orthostatas inter se religatos labi patietur. *Id.* 10. 19. ad fin. Machina in medio habens collocatum in orthostatibus canalem.

ORTHOTŒNICUS, a, um, adject. *Veget.* 5. *Veterin.* 46. 1. Orthotœnicus est, qui totus est rigidus; opisthotœnicus, cui in posterioribus partibus morbus insederit. Sic *Schneid.* edidit.

ORTHORAGORISCUS, i, m. 2. ὀρθοραγόρισκος, piscis marinus figura tereti, qui grunnire porcorum more dicitur, quum capitur. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 2. 9. (19). *Et Sillig. e vestigiis Codd. scripsit* orthogoriscus.

ORTIVUS, a, um, adject. ad ortum pertinens. *Manil.* 3. 188. A sole ad lunam numerabis in ordine partes Signorum: ortivo totidem de cardine duces. h. e. de ortu, de horoscopo. *Apul.* 3. *Met.* Coruscat in modum ortivi solis ignis et mucro. h. e. orientis. Sic *Capell.* 6. p. 244. Sol ortivus in læva conspicitur. *Id.* *ibid.* p. 197. Ortivusque circulus æquinotialis illis est, et p. 225. Rubrum mare sinu gemino disparatur: verum ortivus Persicus dicitur propter habitationem Persarum; ex adverso alter Arabicus vocatur. *Id.* 4. p. 99. Possumus animalia dividere in ætates, quod alia sunt ortiva, alia juvenutis, alia senilia.

ORTUS, a. um. V. **ORIOR**.

ORTUS, us, m. 4. (ortior) exortus, origo, γένεσις (It. il sorgere, l'originarsi, l'apparire; Fr. action de se lever, de se montrer; Hisp. et

acto de levantarse, de salir, de mostrarse; Germ. das Sicheherben; Angl. a rising, springing up, birth, nativity, a beginning, origin).

I.) Proprie. a) De stellis et sideribus. *Cic.* 1. *Divinat.* 56. 128. Solis et lunæ rellquorumque siderum ortus, obitus motusque cognoscere. *Id.* nascere, *id.* tramontare. et 1. *Invent.* 34. 59. Signorum ortus et obitus definitum quemdam ordinem servant. *Id.* 2. *Divinat.* 44. 92. Ortus occasusque siderum. *Virg.* 6. *Æn.* 255. Ecce autem primi sub lumina solis et ortus etc. *Id.* 1. *G.* 432. Sin ortu in quarto (namque is certissimus auctor) Pura (luna) etc. nel quarto giorno. et 4. *ibid.* 544. ubi nona suos aurora ostenderit ortus. — Hinc solis ortus per metonymiam est oriens, *l'orient.* *Cic.* 3. *Cat.* 8. 20. Si illud signum solis ortum conspiceret, fosse rivolto a oriente. et 2. *Nat. D.* 19. 49. Sol ab ortu ad occasum commens. Sic *Liv.* 29. 14. Facem Setiæ ab ortu solis ad occidentem porrigi visam. — b) De ventis. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 9. 8. (57). Id plerique prave intelligunt a Favonii ortu faciendum.

II.) Translate — a) De hominibus et brutis animantibus occurrit et est nativitas, origo, nativitas, nascimento, origine. *Cic.* 2. *Divinat.* 43. 91. Quum ortus nascentium luna moderetur. *Id.* *ibid.* 45. 94. Ad puerorum ortus pertinet. *Id.* 2. *Fin.* 10. 31. A primo, ut opinor, animantium ortu petitur origo summi boni. *Id.* 2. *Legg.* 2. 5. Quum Cato ortu Tusculanum esset, civitate Romanus. *Ovid.* 5. *Met.* 494. Pisa mihi patria est, et ab Elide ducimus ortum. — b) De mundo et plantis. *Cic.* *Tim.* 2. Consideremus, semperne fuerit mundus, nullo generatus ortu. et *moz.* Quæ ortum habere gignique dicuntur. *Lucret.* 5. 211. Terraique solum subigentes cinus (herbas et plantas) ad ortus. — c) De abstractis. *Cic.* 1. *Legg.* 6. 20. Ipsius juris ortum a fonte repetamus. et 3. *ibid.* 8. 19. Tribunica potestas, cupus primum ortum inter arma procreatum videmus. *Id.* *Amic.* 9. 32. Erit ejus (amicitiæ) ortus a natura, quam ab imbecillitate, et gravior et verior.

ORTYGA, æ, f. 1. ὄρυξ, coturnix. *Theod. Priscian.* 4. p. 315. ed. *Ald.* Pili ne nascantur, corpus pueri vel puellæ, priusquam pilos emittant, ovis ortigarum (scribe ortygarum) linito: in perpetuum nitidum præstas, si sæpius in locis consuetis perfrices.

ORTYGŒMETRA, æ, f. 1. ὀρτυγομήτρα, re delle quaglie, rex coturnicum, major aliquanto ac nigrior: ab ὄρυξ *coturnix*, et μήτρα *mater*. Alii dicunt esse avem alterius generis. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 23. 33. (66). Aquilone ergo maxime volant, ortygmætra duce. — *Tertull. advers. Psychom.* 16. de quacunque coturnice usurpat. Ita et *Hieronym.* 2. *advers. Jovinian.* 17. Adde *Vulgat. interpr. Sap.* 16. 2. et 19. 13. et *Ruric. Helpid. tristich.* 13. Hic avidos carnis missa ortygmætra refecit. *Cl. Vulgat. interpr. Num.* 11. 31. et seqq.; et adde *Tertull. Jejun.* 16.

ORTYX, ygis, f. 3. ὄρυξ, plantago, herba. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 17. 61. (104).

ORUM, pro aurum dicebant rustici, teste *Festo* p. 182. 15. *Müll.*

ORYX, ygis, m. 3. orige, ὄρυξ, bestia in Gætulia, bisulca et unicornis, aliqui capræ non dissimilis, pilo contra aliorum animalium naturam ad caput verso, quæ sub ortum Caniculæ, tanquam ejus sideris adventum præsentibus, fixis oculis eam plagam celi intuetur, ubi primum signum hoc exoritur, eoque conspecto sternutat, et veluti venerabunda adorat. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 40. 40. (107.). 8. *ibid.* 53. 79. (214). et 11. *ibid.* 46. 106. (255). ob figuræ similitudinem, nunc cervis, nunc capris accenset. Adde *Colum.* 9. *R. R.* 1. 1. Nomen est ex eo, quia unicum illud cornu, quod gestat, refert instrumentum illud fossorium, quod Græcis ὄρυξ, ab ὄρυσσω *fodio*. *Gloss. Philox.* ὄρυξ, sarculum, ligo, dolabra. *Juvenal.* 11. 140. Et Gætulus oryx, hebetit lautissima ferro, Ceditur etc. Ex hoc *Juvenalis* loco colligimus, fuisse oryxem in lautioribus cibus habitum. *Martial.* 13. 95. Matutinarum non ultima præda ferarum Sævus oryx, constat qui mihi murte canum. *Vulgat.*

interpr. Deuter. 14. 4. Hoc est animal quod comedere debetis, bovem et ovem, et capram, cervum et capream, bubalum, tragelaphum, pygarum, orygem, camelopardalum.

ORYZA, æ, f. 1. (quod scribitur et oriza) riso, ὄρυζα, ὄρυζον, genus frumenti ex India inventi, quod in aqua colitur, et in ptisanis maxime probatur. Simile est milii radice, caule, foliis, flore: crescitque ad duos tresve pedes, habens in summo jubam, in qua grana aristis munita, durisque glumis involuta, quas in tritura non deponunt, ideo pila tunduntur, ut liberentur. Alia videtur esse, quæ describitur a *Plin.* 18. *Hist. nat.* 7. 13. (71). folio carnosio, porro simili, sed latiore, altitudine cubitali, flore purpureo, radice gemmæ rotunditatis. *Cels.* 2. 21. enumerat inter eos cibos, qui boni succi sunt. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 155. sume hoc ptisanarium oryza.

OS

OS, ōris, n. 3. In Genitivo plur. qui usurpaverit, inveni adhuc neminem. — Os est cavum in facie animalis, lingua et dentibus instructum, στόμα. It. bocca; Fr. bouche; Hisp. boca; Germ. der Mund, das Maul; Angl. the mouth).

I.) Proprie. ¶ 1. Genetivum de cavo in facie animalis, lingua et dentibus instructo, qua idem cibo sumendo et sonis edendis inservit. *Ennius* apud *Non.* p. 512. 6. *Merc.* et *Charis.* 2. p. 178. *Putsch.* Quam tibi ex ore orationem duriter dictis dedit. *Cato R. R.* 90. Ex ore in ejus os inflato aquam dato palumbo. *Cic.* 2. *Nat. D.* 54. 134. Quum tribus rebus animantium vita teneatur, cibo, potione, spiritu, ad hæc omnia percipienda os est aptissimum. -Dentibus autem in ore constructis manditur cibus. et 47. 122. Auimælia cibum partim oris hiatu et dentibus ipsis capessunt, partim unguium tenacitate arripiunt etc. *Id.* *ibid.* 59. 149. Deinde in ore sita est lingua finita dentibus. Ea-sonos vocis distinctos et pressos-ad dentes et ad alias partes pellit oris. *Virg.* 6. *Æn.* 625. Non mihi si linguæ centum sint, oraque centum, etc. et 12. *ibid.* 373. Ora equorum spumantia frenis. et 10. *ibid.* 566. de *Egeone*. quinquaginta oribus ignem Pectoribusque arsisse. *Lucret.* 3. 122. forasque per os est editus aer. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 126. Os tenerum pueri balbumque poeta ligurat. *Cic.* 1. *Divinat.* 15. 27. Cedit frustum ex ore pulli. *Id.* *Sull.* 26. 72. Excidit ex ore verbum. *Cels.* 3. 4. Eluere os. *Id.* 1. 2. Fovere os aqua. Sic *Virg.* 2. *G.* 135. Fovere olentia ura aliqua re. *Cic.* 1. *Divinat.* 36. 78. Ingerere alicui aliquid in os. *Id.* 2. *Orat.* 39. 162. Inserere aliquid in os. *Virg.* 3. *G.* 188. Dare ora capistris. *Ovid.* 5. *Met.* 643. Coercere ora frenis. *Id.* 3. *ibid.* 296. Opprimere os loquentis. — Ore tenus, usque ad os, fino alla bocca. *Tac.* 1. *Ann.* 70. Sternuntur fluctibus, bauriuntur gurgitibus jumenta, sarcinæ. Permissentur manipuli, modo pectore, modo ore tenus exstantes. Et *Id.* 15. *ibid.* 45. Græcæ doctrinæ ore tenus exercitus, animum bonis artibus non induerat. *Cl. Quintil.* 12. 2. 17. Ille vir bonus, qui hæc non vocibus tantum sibi nota atque nominibus aurium tenus in usum linguæ perceperit, sed qui virtutes ipsas mente complexus ita sentiat, nec in cogitando laborabit, sed, quod sciet, vere dicet. ¶ 2. Speciativum de ore, qua id est instrumentum ad loquendum. — a) In ore esse de eo dicitur, de quo vulgo sermo est. *Ter. Adelph.* 1. 2. 13. Illoc advenienti quæ mihi, Micio, dixere! in ore est omni populo. se ne parla comunemente: va per le bocche di tutti. Sic *Cic.* 3. *Ferr.* 46. 121. Istius nequitiam in ore vulgi, atque in communibus proverbii esse versatam. et 4. *ibid.* 23. 56. Res precebitur, in ore atque sermone omnium capit esse. *Ovid. Heroid.* 17. 34. Ne quando nomen non sit in ore meum. *Tac. Agric.* 41. Poscebatur ure vulgi dux Agricola. *venia comunemente chiesto.* *Cic.* 6. *Fam.* 18. extr. Habere aliquid in ore. *aver in*

bocca, frequenter loqui de re aliqua. Cf. *Ennius* apud *Charis.* 2. p. 214. *Putsch.* His erat in ore Bromius, his Bacchus pater. et *Cic.* 1. *Legg.* 2. 6. Aut ad eum, qui tibi semper in ore est, Catonem venias etc. Adde *eumd.* 2. *Fin.* 23. 76. — b) *Ire per ora virum, vulgi, hominum,* et absolute *ire per ora,* vel *venire in ora,* fama celebrem esse, *andare per le bocche.* *Ennius* apud *Cic.* 1. *Tusc.* 15. 34. volito vivu' per ora virum. *Catull.* 40. 5. Anne ut pervenias in ora vulgi? *Liv.* 2. 36. No in ora hominum pro ludibrio abiret. *Sil. It.* 3. 135. ire per ora Nomen in æternum paucis mens ignea donat. *Propert.* 3. 1. 24. Majus ab essequiis nomen in ora venit. Sic *Lorat.* 1. *Ep.* 3. 9. Quid Titius Romana brevi venturus in ora? — c) *Uno ore,* uno omnium consensu, *di comum consensu, ad una voce.* *Ter. Phorm.* 4. 3. 19. Amici omnes modo uno ore auctores fuere, ut præcipitem hanc daret. *Virg.* 11. *Æn.* 132. uno omnes eadem ore fremebant. *Rursus Ter. Andr.* 1. 1. 69. Quum id mihi placebat, tum uno ore omnes omnia Bona dicere, et laudare fortunas meas. *Cic.* *Amanic.* 23. 86. Una est enim amicitia in rebus humanis, de cuius utilitate omnes uno ore consentiunt. — d) Huc pertinent et illa *Virg.* 2. *Æn.* 246. Tunc etiam fati aperit Cassandra futuris Ora. et 3. *ibid.* 373. Atque hæc deinde canit divino ex ore sacerdos. *Ovid.* 3. *Met.* 146. Quum juvenis placido-Participes operum compellat Hyantius ore. *Cic.* 1. *Tusc.* 17. 39. Errare malo cum Platone, quem tu quanti facias, scio, et quem ex tuo ore admiror, quam cum istis vera sentire. *Virg.* 4. *Æn.* 78. Iliosque iterum demens audire labores Exposit, pendetque iterum narrantis ab ore. *Cælius* apud *Cic.* 8. *Fam.* 1. ad fin. Hæc inter paucos, quos tu nosti, palam secreto narrantur; at Domitius, quam manus ad os apposuit.

II.) Translate occurrit A) De hominibus; et B) De rebus.

A) De hominibus, per synecdochen est vultus, facies, viso, *faccia, volto;* et dicitur etiam de brutis animantibus, *muso:* quo sensu per varios veluti gradus hæc vox procedens, varia significat. Itaque — 1.) Est vultus, facies. — a) De hominibus. *Plaut. Epid.* 3. 3. 1. Non oris causa modo homines æquum fuit Sibi habere speculum, ubi os contemplantur suum. *Ter. Eun.* 2. 3. 25. Nova figura oris, color verus, corpus solidum et succi plenum. *Cic.* 1. *Off.* 29. 102. Licet ora ipsa cernere iratorum, aut eorum, qui aut libidine aliqua, aut metu commoti sunt. *Virg.* 6. *Æn.* 495. Deiphobum vidit lacrum crudelitatis ora. et 8. *ibid.* 486. Componens manibusque manus, atque oribus ora. et 10. *ibid.* 821. ut vultum vidit morientis et ora, Ora modis Anchisiades palentia miris. *Cic. Deiot.* 2. 5. In tuis oculis, in tuo ore vultusque acquiesco. *Liv.* 2. 5. ad fin. Quum inter omne tempus pater vultusque et os ejus spectaculo esset, eminente animo patrio inter publicæ pænæ ministerium. *Id.* 21. 4. *sub init.* Hamilearem juvenem reddidit sibi veteres milites credere; eundem vigorem in vultu, vimque in oculis, habitum oris lineamenta que intueri. — b) De brutis animalibus. *Virg.* 4. *G.* 92. hic melior (*rex apum*), insignis et ore. Et rutilis clarus squamis. Affertur et illud *Plin.* 10. *Hist. nat.* 56. 77. (156). Gallinarum generositas spectatur crista erecta-pinnis nigris, ore rubicundo, digitis imparibus. — 2.) Hinc sepe ponitur pro præsentia, *conspectu, presenza, vista.* *Ter. Heaut.* 3. 3. 11. Concedas hinc aliquo ab ore eorum aliquantisper. *Id. Adolph.* 2. 4. 5. Laudare aliquem coram in os. *sul viso, in faccia.* et 5. 4. 10. Nulli lædere os, arridere omnibus. h. e. nullum præsentem lædere. *Virg.* 11. *Æn.* 887. ante oculos atque ora parentum. et 1. *ibid.* 98. O terque quaterque beati, Quis ante ora patrum, Trojæ sub mœnibus altis, Contigit oppetere! *Seneca 7. Benef.* 19.; et *Tac.* 3. *Hist.* 77. Jugulare filios in ore parentum. *Cic.* 4. *Verr.* 33. 81. Quæ in foro palam Syracusis, in ore atque in oculis provinciæ gesta sunt. *Id. Rosc. Am.* 6. 16. In foro, atque in ore omnium quotidie versari. Sic *Sall. fragm.* apud *Donatum*

ad *Ter. Adolph.* 1. 2. 13. In ore gentibus ageus. *Id. Jug.* 31. Neque eos, qui ea fecere, pudet aut pœnitet, sed incedunt per ora vestra magnifici, sacerdotia et consulatus, pars triumphos suos ostentantes. *Horat.* 2. *Sat.* 1. 65. nitidus qua quisque per ora Cederet, introrsum turpis. *Justin.* 16. 5. 5. Victor captivos senatores per ora civium trahit et 36. 1. 5. Traductus per ora civitatum. Cf. *Liv.* 2. 38.; *Tac.* 3. *Hist.* 77.; et *Seneca 7. Benef.* 19. — *Præbere os* est offerre se contumelias, verberibus. *Liv.* 4. 35. *sub fin.* Præbere ad contumeliam os. *Ter. Adolph.* 2. 2. 6. Adolescenti morem gestum oportuit. *sar.* Qui potui melius, qui hodie usque os præbui? — 3.) De vultu habitum animi præferente, et præsertim audaciam, impudentiam, qua quis etiam in periculo, aut re turpi nihil vultum mutat aut pudore, aut metu. *Ter. Eun.* 4. 7. 35. *chr.* Eam esse dico liberam. *την.* hem! *chr.* civem Atticam. *την.* hui! *chr.* meam sororem. *την.* os durum! *Cic. Quint.* 24. 77. Mihi videri ore durissimo esse, qui præsertim Roscio gestum rægere conarentur. *Ter. Eun.* 3. 5. 49. Tum equidem istuc os tuum impudens videre nimium vellem. *Id. Phorm.* 5. 7. 24. Quo redibo ore ad eam, quam contempserim? *con quale fronte?* et *Heaut.* 4. 3. 22. Quo ore appellabo patrem? et 5. *Phorm.* 7. 53. Quo ore illum objurgabis? Sic *Liv.* 26. 31. Si ab inferis existat rex Hiero, Idjssimus imperii Romani cultor, quo ore aut Syracusas, aut Romanum ei ostendi posse? — Pro ipsa impudentia, *arditezza, sfacciataggine.* *Cic.* 1. *Orat.* 38. 175. Quod tandem os est illius patroni, qui ad eas causas sine ulla scientia juris audet accedere? *Id.* 4. *Verr.* 20. 48. Nostis os hominis, nostis audaciam: tamen tum rumore populi et clamore perturbatus est. *Martial.* 9. 95. Os hominis multum me rogat Hippocrates. *Seneca Const. sap.* 17. a med. Duritia oris. *Ovid. Heroid.* 17. 101. Non tu plus cernis, sed plus temerarius audes: Nec tibi plus cordis, sed magis oris inest. — Contra *os molle* est frons tenera, facile erubescens, verecunda. *Seneca Ep.* 11. Nihil erat mollius ore Pompeji: numquam non coram pluribus erubuit. *Probom* os eod. sensu *V.* in PRORUS. — *Os alicui sublinere.* *V.* SUBLINO. — *Os concurrit.* *V.* CONCURRO. — 4.) Aliquando ponitur pro toto capite. *Cic.* 6. *Verr.* 56. 124. Gorgonis os pulcherrimum, crinitum (al. *cinctum*) anguibus. *Tac.* 1. *Ann.* 61. Truncis arborum antefixa ora. *Catull.* 61. 138. Nunc tuum cinerarius Tondet os. *Stat.* 3. *Theb.* 131. pars molliter aptant Rachia trunca loco, et cervicibus ora reponunt.

B) De rebus. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superioris paragr. I. 1., sumitur pro foramine, aditu, ostio, *apertura, imboccatura, bocca.* *Virg.* 2. *Æn.* 482. ex clava trabe firma cavavit Robora, et ingentem lato dedit ore fenestram. *Tac.* 4. *Ann.* 59. Os specus. *Quintil.* 1. 2. 28. Vascula oris angustil. *Pallad.* 3. *R. R.* 25. ante med. Oribus vasculorum gypso clausis. *Juvenal.* 14. 138. pleno quam turget sacculus ore. *Virg.* 3. *G.* 454. ferro rescindere summum Ulceris os. *Seneca Herc. Fur.* 664. Hic ora solvit Ditis invisit domus, Hiatque rupes alta. *Cic.* 6. *Verr.* 58. 129. In Ponti ore et angustis. et 7. *ibid.* 12. 30. In ipso aditu atque ore portus. — *Os fluminis* est ubi flumen in mare exit, *imboccatura, bocca.* *Liv.* 1. 33. *sub fin.* In ore Tiberis Ostia urbs condita. *Cels.* 2. 7. et 6. 18. n. 9. Ora venarum. *moroidi, morici.* — Interdum est ipsa origo et caput, unde flumen exit, *sorgente, sorgiva, scaturigine.* *Virg.* 1. *Æn.* 249. fontem superare Timavi, Unde per ora novem vasto cum murmure montis It mare proruptum. *Claudian. VI. cons. Honor.* 197. inque novem consurgens ora Timavus. Hinc *Mela* 2. 4. Interfuit Timavus novem capitibus exurgens, uno ostio emissus. *V.* TIMAVUS in ONOM. — *Ora, oræ, ripæ, agger.* *Colum.* 8. *R. R.* 15. 3. Ora lacus ne corrumpantur, opere signino consternuntur: eaque non in gradus oportet erigi, sed paulatim clivo subsidere, ut tamquam e litore descendatur in aquam. ¶ 2. *Os leonis,* flos ejusdam herbæ leoninum os

apertum referens. *Colum.* 10. *R. R.* 98. Narcissique comas, et hiantis sæva leonis Ora feri. ¶ 3. Per metonymiam a superiori paragr. I. 2. ductam est lingua, sermo, *linguaggio, parlare.* *Virg.* 2. *Æn.* 422. clipeos mentitaque tela Agnoscunt, atque ora sono discordia signant. ¶ 4. Per synecdochen, ratione habita superioris paragr. II. A. 1.º, aliquando ponitur de navium rostris. *Horat. Epod.* 4. 17. Quid attinet tot ora navium gravi Rostrata duci pondere? Sic *frontem Tacitus* proram dixit in *Germ.* 44.

OS, ossis, n. 3. Rectus casus corripitur: unde *exos* ultima brevi. *Lucret.* 3. 722. Eros et exsanguis tumidus perfluctat artus. At in *os, oris,* producitur, quod et *Augustin.* docuit *Grammat.* p. 1980. *Putsch.* et 3. *Doctr. Christ.* 3. — *Etiam ossum,* i. declinatum est. *Varro* apud *Charis.* 1. p. 142. *Putsch.* Olivo et osso putat fieri. *Cn. Gellius* *ibid.* et apud *Priscian.* 7. p. 750. Calvarie ejus ipsum ossum expurgaverunt inauraveruntque. *Pacuvius* apud *Priscian.* *ibid.* Ossum inhumatum. *Accius* *ibid.* Fraxinu' fissa ferax infensa infunditur ossis. *Tertull. carn.* 2. *advers. Marcion.* 196. De Christi nova carne caro, deque ossibus ossum. Adde *Augustin.* in *Psalm.* 138. ad illum versum: Non est absconditum os meum a te. Hinc *Probom* p. 1460. *Putsch.* falso affirmat, eos errare, qui hoc ossum dicunt. — *Etiam osse, us,* n. 4. agnoscitur a *Charis.* 1. p. 12. et 112. *Putsch.* — *Etiam hoc osse* in recto pro *os,* aut *ossum* agnoscit *id. Charis.* loc. cit. p. 40., sed hæc carent exemplis. — *Ossuum* pro *ossium* habet *Prudent.* 5. περὶ στερφ. 111. ossuum compago. — In plur. *ossua* pro *ossa,* ab *ossu, us,* sepe usurpatur in *Inscript.* apud *Gruter.* 575. 3., quæ est apud *Orell.* 2906. *ossva* POSITA SUNT VI. ID. NOVEMB. CRISPINO ET AELIANO CABB. Adde aliam 799. 8. et 875. 3. et apud *Don.* cl. 2. n. 181.; et alias apud *Orell.* 4361., 4806. etc. Hinc sæpius *ossuarium,* quam *ossarium.* — Ceterum *os, ossis,* est solidamentum corporis, quod nervis natura alligavit: a voce Græca ὀστέον (i. osso, *Fr. os:* *Hisp. hueso;* *Germ. der Knochen, das Sein;* *Angl. a bone.*

I.) Proprie. — a) Generatim. *Cato* apud *Priscian.* 6. p. 710. *Putsch.* Si quis membrum rupit, aut os fregit, talione cognatus proximum ulciscitur. *Plaut. Aulul.* 3. 6. 28. Qui ossa atque pellis totus est, ita cura macet. Sic *Virg.* 3. *Ecl.* 102. de macie confectis, vix ossibus hærent. *Cels.* 8. 2. Omne autem os, ubi injuria accessit, aut vitiat, aut finditur, aut frangitur, aut foratur, aut colliditur, aut de loco movetur. *Cic.* 2. *Nat. D.* 55. 139. Quid dicam de ossibus, quæ subiecta corpori mirabiles commissuras habent, et ad stabilitatem aptas, et ad artus finiendus accommodatas, et ad motum et ad omniem corporis actionem? *Lucret.* 1. 835. Ossa, videlicet, et pavillis atque minutis (ossibus) consistere posse). *Virg.* 3. *G.* 484. omniaque in se Ossa minutatim morbo collapsa trahebat. *Id.* 6. *Æn.* 54. gelidus Tenebris per atra cucurrit Ossa tremor. *Ovid.* 5. *Met.* 291. Sequæ jactit vecors et sumina culmine turris: Et cadit in vultus, discussio ossibus oris Tandit humum moriens. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 18. 18. (78). Concrevis quosdam ossibus ac sine medullis vivere accepimus. *Apul.* 9. *Met.* Multi senes - costas perpetua castigatione ossium tenuis remadati. *Marcell. Empir.* c. 19. p. 113. ed. *Abd.* Gladiolum herbam palustrem arundine aut osse acuto radicibus avellens, observans prorsus ne ferro eam contingas. — b) Speciatim omnia et ossa junguntur, quum sermo est de cadaveribus veterum more comobustus. *Cic.* 7. *Verr.* 49. 128. Ex tua calamitate cineri atque ossibus filii sui solatium vult aliquod reportare. et 3. *ibid.* 44. 113. Cur hunc dolorem cineri ejus atque ossibus inussisti? — *Ossa legere,* combusto cadavere in rogo, quæ post ignem inconsumpta remansissent, maxime propinquarum munus fuit. *Seneca 2. Ira* 33. *sub fin.* Dignus fuit, cui permitteret a convivio ad ossa filii legenda discedere. In *Gloss. Philox.* dicitur *ossilegium,* Græca ὀστέλογιον, cujus ritum ac ceremonias *Tibull.* persequitur 3. 2., quem locum illustrat *Kirchman.*

de funerib. l. 3. c. 6. Servius ad Virg. 11. Æn. 210. dicit, id factum tertio die post crematum cadaver. V. Ulp. Dig. 48. 24. I. ad fin. — Ossa avium in urnis cinerariis sæpe inveniuntur. V. Bulletin. de l'Institut. archeol. a. 1834. p. 234. — Similiter condere ossa terræ apud Virg. 5. Æn. 46. Annuus exactis completur mensibus orbis, Ex quo reliquias divinique ossa parentis Condidimus terra, mœstasque sacravimus aras. et Ovid. 2. Met. 336. Exanimasque artus primo, mox ossa requirens, Reperit ossa tamen peregrina condita ripa. — c Ossa legi dicuntur iis quoque, quibus aut casu, aut ictu fracta, aut collisa sunt, et medici ope extrahuntur. Seneca 5. Benef. 24. sub fin. Postea ad Mundam in acie oculus mihi effossus est, et in capite lecta ossa. Id. Prov. 3. Remedii causa quibusdam et radi ossa et legi, et quædam amputari membra. Id. Consol. ad Marc. 22. Adde lacerationes medicorum ossa vivis legentium, et totas in viscera manus demittentium. — d In ossibus, in medullis, in visceribus, in corde. Virg. 3. G. 258. Quid juvenis, magnum cui versat in ossibus ignem Durus amor? Id. 5. Æn. 172. Tum vero evasit juveni dolor ossibus ingens. — e) Olim ossibus exacutis in libro et cera scribebant, antequam ferrei stili excogitarentur. Testis Varro apud Charis. 1. p. 112. Putsch. Hinc Titin. ibid. Velim ego osse arare campum cereum.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorice. Plin. 17. Hist. nat. 27. 43. (252). Arbutum ossa terebrare. h. e. intimum lignum ac medullam circumpositum. Sueton. Claud. 8. Olearum ac palmarum ossibus incescebatur. h. e. nucleis. Sic Pallad. 12. R. R. 7. in it. Persici ossa in pastinatis arvis sunt ponenda. et 3. ibid. 25. ad fin. Ossa duracinarum et ossa prunorum. et 14. ibid. 12. ad fin. Cerasa ut sine osse nascantur, ita fieri Martialis hoc dicit. ¶ 2. Ossa orationis sunt subtilitas, argumenta, nervi et vires. Cic. Brut. 17. 68. Attico genere dicendi se gaudere dicunt. Sapienter id quidem atque utinam imitarentur, nec ossa solum, sed etiam sanguinem! Cf. Quintil. præfat. 24. Nudæ illæ artes- omnem succum ingenii bibunt et ossa detegunt: quæ, ut esse et astringi nervis suis debent, sic corpore operienda sunt.

OSCE, adverb. Oscorum lingua. Titinius apud Festum in Oscum (ut ait Forcellinus; ipse in Müllerii editione locum non inveni). Qui Osce et Velsce fabulantur: nam Latine nesciunt. Varro 5. L. L. 131. Müll. Osce dicere aliquid. Gellius 17. 17. Ennius tria corda habere se dicebat, quod loqui Græce et Osce et Latine sciret.

OSCEDO, d'nis, f. 3. (oscito). ¶ 1. Est vitium, quo quis sæpius oscitat, sbadigliamento. oscitanza, χῆσση. Gell. 4. 20. Tenerique eo vitio, quod oscedo appellatur. ¶ 2. Est etiam oris ulcus. Seren. Sammon. 14. 231. Hinc oscedo fugit, linguæ quoque vulnera cedunt. Isid. 4. Orig. 8. Oscedo est, in qua infantum ora evulcerantur, dicta ex languore oscitantium. Apul. Herb. 29. Herba britannica sumpta viridis oscedinem tollit. Marcell. Empir. c. 11. p. 101. retro ed. Aid. Oscedinem herba britannica viridis, sumpta in cibo, lactucæ modo, sanat. Marcell. in hoc capite agit de vitio oris et faucium, et ulceribus quæ in ore sunt.

OSCEM, inis, m. 3. In recto singulari hic oscinis dixisse Ciceronem testis est Plin. apud Charis. 1. p. 112. Putsch. — Oscem ab auguribus dicitur avis, quæ ore canens facit auspicium. ut corvus, cornix, noctua: quasi ore canens. Varro 6. L. L. 76. Müll. et Appius Claud. apud Festum p. 197. 8. Müll. Hinc Servius ad Virg. 5. Æn. 361. Aves aut oscines sunt, aut præpetes: oscines, quæ ore futura prædicunt: præpetes, quæ volatu augurium significant. Adde Plin. 10. Hist. nat. 19. 22. (43). ubi innuit, alites et oscines dici eas tantum, quæ digitos in pedibus habent. Cic. 6. Fam. 6. 7. Non igitur ex alitis involatu, nec e cantu sinistro oscinis, ut in nostra disciplina est. — tibi auguror. Id. 1. Divinat. 53. 120. Eademque efficit in avibus divina mens, ut tum hic, tum illic volent aures: — tum a dextra, tum a sinistra parte canant oscines. Horat. 3. Od. 27.

11. Oscinem corvum prece suscitabo. Auson. E-dyll. 11. 15. Tres quorum (corvorum) ætates superat Phæbeius oscem. h. e. corvus a Phæbo in nigrum ex albo mutatus, ut est apud Ovid. 2. Met. 632. V. ALES. Hinc corvus a Stat. 3. Theb. 506. comes obscurus tripodum dicitur. Apul. de Deo Socrat. Vel oscinibus erudiendis, vel vatibus inspirandis.

OSCILLA, festa in honorem Bacchi, in quibus homines se per funes jactabant. Alii putant fuisse Erigones. Paul. ex Festo. V. OSCILLUM. Hucusque Forcellinus. Ipse Pauli Diac. locum cit. in editione Müllerii non inveni.

OSCILLANS, antis, particip. ab oscillo, oscillatione se jactans. Festus p. 194. 13. Müll. Oscillantes, ait Cornificus, ab eo, quod os celare sint soliti personis propter verecundiam, qui eo genere lusus utebantur.

OSCILLATIO, ònis, f. 3. altalena, αἰώπη, jactatio per funem. Petron. Satyr. 140. Oscillatione ludere. Hygin. fab. 130. Dies festus oscillationis. Festus p. 194. 17. Müll. Itaque solitos iis diebus feriatos liberos servosque requirere eum (Latinum regem) non solum in terris, sed etiam qua videretur cælum posse adiri per oscillationem. V. OSCILLUM sub B.

OSCILLO, as, are, n. 1. V. OSCILLANS et OCCILLO. Festus p. 194. 8. Müll. Oscillum Santra dici ait, quod oscillent (sic Codices; at Müllerus legendum ait os cillant), id est inclinent præcipitesque efferantur. — Oscillo pass. vel dep. legitur in Mythogr. prim. (edente A. Maio in Class. Auct. T. 3.) p. 7. Unde oscilla dicta sunt ab eo, quod in his (arboribus) oscillarentur, id est moverentur, ora.

OSCILLOB, aris, etc. V. voc. præced.

OSCILLUM, i, n. 2. duo diversa (V. sub B in fin.) significat, scilicet

A) Oscillum, utpote deminutivum ab ore, est ¶ 1. Parvum os, bocchino, στοματιον. Colum. 2. R. R. 10. 3. Si bucor inavisi, vermes gignit; qui simul atque oscilla lupinorum adederunt, reliqua pars enasci non potest. Quod Colum. os vocat lupinorum, id Plin. 18. Hist. nat. 14. 36. (136). vocat umbilicum. ¶ 2. Oscilla etiam parvæ imagunculæ, seu parvæ statuæ erant, quæ arte fictili fingebantur, et venales proponebantur, quibus homines pro se atque suis Diti patri et Saturno piacula faciebant. Macrobi. 1. Saturn. 7. a med. et ibid. 11. sub fin. — Etiam Servius ad Virg. loc. infra cit. sub B oscilla intelligit imagunculas in oris humani effigiem, quas pro se suspendebant in extensis funibus, quia sæpe acciderat, ut homines in iis se jactando, graviter conciderent. Adde Lactant. ad Stat. 11. Theb. 844.

B) Oscillum ab os et cillo, b. e. moveo (V. infra ad fin.), est ludi genus, in quo fune altrinsecus de tigno, arboreve religato, in aere quis libratus subveclatur, bindolo. Hoc ludi genus fiebat tamquam sacrificium iis, qui suspensio mortui essent. Nam oscillatione, sive jactatione per funem optime exprimitur mors suspensiosorum: quibus quum justa fieri jus non sit, suspensis oscillis, veluti per imitationem mortis parentatur, ut ait Varro apud Serv. ad Virg. 12. Æn. 603. Hinc oscillationem Athenienses instituerunt in Erigones gratiam, quæ se suspenderat. Servius ad Virg. 2. G. 389.; et Hygin. fab. 130. et 2. Astron. 4. — Festus p. 194. 13. Müll. aliam affert causam, scilicet quod rex Latinus in prælio contra Mezentium Cæritum regem nusquam apparuerat, iudicatusque sit Juppiter Latiaris factus. Itaque per sex dies, feriatos liberos servosque requirere eum, non solum in terris, sed etiam, quia videretur cælum posse adiri, per oscillationem. Adde, id etiam fieri solitum in memoriam et imaginem vitæ humanæ, in qua altissima interdum in infima dejiciuntur, infima in altum efferantur. Servius loc. cit. refert etiam illorum sententiam, qui dicunt, oscilla membra esse virilia de floribus facta, quæ suspendebantur per intercolumnia, ita ut in ea homines acceptis clausis personis impingerent, et ea ore cillerent, idest moverent, ad risum populo commovendum. Virg. ibid. Oraque corticibus sumunt horrenda cavatis, Et te, Bacche, vo-

cant per carmina læta, tibi que Oscilla ex alta suspendunt mollia pinu. — Ex his omnibus fit, oscillum primo esse parvum os, ut diximus: deinde parvam imaginem oris, seu figuræ humanæ similitudinem, ut a tantum tantillum, ab os osculum, oscillum: tertio ipsum sacrum, seu festum, in quo hujusmodi oscilla adhibebantur. Alii derivant ab os, oris, addita positione deminutivi: alii ab os, et cillo, h. e. moveo, quod in illa jactatione in funibus ora et capita sursum deorsum moventur (ut habet Hygin. fab. 19. ed. A. Maio in Class. Auct. T. 3. p. 6.): alii denique, ut Cornific. apud Fest. ab os et celo, as, quod personis ora tegeant.

OSCINIS, is, comm. gen. et OSCINES. V. OSCEN.

OSCINUM tripodium, inquit Festus p. 197. 3. Müll. est, quod oris cantu significat quid portendi, quum cecinit corvus, cornix, noctua, parra, picus. Oscinum augurium, inquit Paul. Diac. p. 196. 1. Müll., a cantu avium. His locis oscinum potest videri adjectivum. Sed Gloss. Lat. Gr. Oscinum, οἰωνοπολία.

OSCITABUNDUS, a, um, adject. oscitante, sbadigliante, sæpe oscitans. Sidon. 2. Ep. 2. Discipulis exponere oscitabundus ordiris: Samia mihi mater fuit. Legitur etiam apud Gell. 4. 20. in lemma.

OSCITANS, antis, particip. V. OSCITO. OSCITANTER, adverb. sbadigliando, negligenter, oscitando, negligerter, ὑπερως. Cic. Brut. 80. 277. Quod ille tam solute egisset, tam leniter, tam oscitante.

OSCITATIO, ònis, f. 3, actus oscitandi.

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim est oris apertio, apertio di bocca. Plin. 9. Hist. nat. 35. 54. (107). Conchas pendentes sese quadam oscitatione, impleri rosco conceptu tradunt. ¶ 2. Speciatim est actus apertio di os præ somnolentia aut tædio, sbadigliamento, χῆσση. Plin. 7. Hist. nat. 6. 5. (42). Oscitatio in enixu letalis est. Gell. 4. 2. Quum ille dejerasset, invilissimum sese ac repugnantem oscitatione victum. Martial. 2. 6. Longas oscitationes trahere. Cæli. Aurel. 2. Acut. 2. med. In ægotante oscitatio jugis, extensio crurum.

II.) Translate. Stat. 4. Silv. 9. 20. Sed Brutus senis oscitationes De capsâ miserî libellionis. h. e. libelli negligenter scripti. Quintil. 11. 3. 3. Non ipse (judex) nostra oscitatione solvatur.

OSCITATUS, us, m. 4. oscitandi actus, oscitatio. Placid. Gloss. (ed. A. Maio in Class. auct. T. 3. p. 497.). Rictus vocatur omnis apertio oris vel patefactio, oscitatus, tam feræ quam hominis. Dicitur et rictus os ipsum sinapliciter.

OSCITO, as, avi, are, n. et

OSCITOR, aris, arl, dap. 1. De duplici forma Priscian. 8. p. 799. Putsch. Sunt quæ tam activa, quam passiva voce unum atque idem significant, ut -oscito et oscitor. — Part. Oscitans I. 1. et in fin. — Oscitare et oscitari (ab os et cito moveo) est os late aperire, aprire largamente la bocca.

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. Ennius apud Servium ad Virg. 10. Æn. 396. Oscitat in campis caput a cervice revulum. boccheggia. Colum. 10. R. R. 260. Oscitat et leo. h. e. pandit se flos ille, qui appellatur os leonis. V. OS, oris II. B. 3. Plin. 16. Hist. nat. 24. 36. (88). Omnium (arborum) folia quotidie ad solem oscitant. h. e. superne convertuntur. — Catull. 25. 5. Quum de via mulier alites ostendit oscitantes. h. e. bulco ore clangentes. ¶ 2. Speciatim est os late aperire præ somnolentia, aut tædio, sbadigliare, χῆσση. Plaut. Men. 5. 2. 80. Ut pandiculans oscitatur. Turpilius apud Non. p. 322. 19. Merc. Timere occipit et interdum oscitaret. παρρηγιῶν. Lucret. 3. 1065. Oscitat extemplo, tetigit quum limina villæ, Aut abit in somnum gravis atque oblivia querit. Seneca 2. Tranquill. anim. 6. Qui marcent et oscitantur. Gell. 4. 20. In iure stans, clare nimis ac sonore oscitavit. — Et cum Accusativo. Augustin. Fer. Reliq. 3. Quid adhuc oscitamus crapulam besternam?

II.) Translate. Cic. 4. Herenn. 36. 48. Maximas calamitates acceptis: quum majores im-

pendere videantur, sedetis et oscitami. *h. e.* negligitis. — Hinc Part. præc., cujus exemplum *aub. I. 1.* attulimus,

Oscitans, antis, est qui oscitat, χαρμών, sba-digliante, sonnacchioso, attediato; et translate negligens, segnus, tædio affectus. *Ten Andr. 1. 2. 10.* Interea (at. inter) oscitantes opprimi. *h. e.* securi, nihil providentes. *Cic. Mil. 21. 56.* Adde inscitiam pransi, poti, oscitantis ducis. *Id. fragm. apud Quintil. 8. 3. 66.* Quosdam ex vino vacillantes, quosdam besterna potatione oscitantes. *Id. Brut. 54. 200.* Videt oscitantem iudicem, loquentem cum altero. *Id. 1. Nat. D. 26. 72.* Quæ Epicurus oscitans alucinatus est. *Id. 2. Orat. 33. 144.* Tibi mecum in eodem est pistrino, Crasse, vivendum: et istam oscitantem et dormitantem sapientiam Scævolarum et ceterorum beatorum otio concedamus. *Val. Max. 9. 1. 4.* Sermo transmarinorum stipendiorum abundantia oscitans.

OSCULABUNDUS, a, um, adject. osculans. *Sueton. Vitell. 2. ad fin.* Detractum socculum dextrum (*Messalinæ*), inter togam tunicasque gestavit assidue, nonnumquam osculabundus. — Et cum Accus. *Apul. 11. Met. ante med.* Volut manum sacerdotis osculabundus. *Sic Id. de Mag. sub fin.* Flens et manus nostras osculabundus.

OSCULATIO, ōnis, f. 3. *baciamento, φιλημα*, actus osculandi. ¶ 1. Generatim. *Cic. Cæc. 20. 49.* Sed etiam complexu, osculatione, aquis, navigatione, conviviis procax videatur. *Catull. 48. 5.* Non si densior aridis aristas Sit nostræ seges osculationis. ¶ 2. Speciatim, in re medica *osculatio venarum* est earumdem aperitio, quam Græci ἀναστόμων vocant, ut *Cæc. Aurel. 2. Tard. 10.* affirmat. *Id. ibid. 13.* Si osculatio vanarum, ex redundantia materiæ veniens, suorem faciat, convenit uti detractio. Adde *Theod. Priscian. 4. p. 316 bis ed. Ald.*

OSCULATUS, a, um. *V.* vocem seq. **OSCULO**, as, ōvi, ōtum, are, a. 1. olim dictum fuit pro *osculor*, et est osculum dare, suaviari, *baciare*. *Titinius apud Non. p. 476. 32. Merc. Laudor*, quod osculavi privignæ caput. — Hinc Part. *Osculatus* passivè, *baciato*. *Apul. 2. Met. Osculato* tuo capite, quam invita discederet, vultu prodidit. *Sic Hieronym. Ep. 3. Vit. Paul. erem. Osculatus* ejus oculis manibusque. *Cledomus p. 1872. Putsch.* Osculor tunc activum significat, quando accusativum casum regit, ut osculor illum; tunc passivum, quando ablativum, ut osculor ab illo. — Dicimus enim osculor te et osculor a te.

OSCULOR, aris, ōtus sum, ari, dep. 1. Aliam formam osculo *V.* in voc. præced. — *Ausculor* dixisse veteres, testis est *Paul. Diac. p. 28. 9. Müll.* Ausculari dicabant antiqui pro osculari, quod est os cum ore conferre, et *Placid. Gloss. (in Class. Auct. T. 3. p. 435. ed. A. Maio)*, Ausculatus osculatus. *V.* et voc. seq. init. Hanc porro scribendi rationem optimi, qui existant, *Plauti Codices* confirmant. — Part. *Osculans*, *Osculatus* et *Osculandus* I. — Osculari aut osculum dare, suaviari, φιλέω (i. *baciare*; Fr. *baiser*; Hisp. *besar*; Germ. *küssen*; Angl. *to kiss, buss*).

I.) Proprie. — a) Absolute. *Plaut. Asin. 1. 2. 69.* Bene salutando consuescunt, compellendo blanditer, Osculando. *Id. Mil. glor. 2. 2. 19.* Nescio quis inspectavit Philocomasium atque hospitem osculantes. *et. ibid. v. 88.* Eam vidisse cum alieno oscularies. *paragoge. et. ibid. 5. 1. 39.* Nam postquam exierunt porta, nihil cessarunt illico Osculari atque amplexari inter se. *Ter. Heaut. 5. 1. 27.* Mitto jam osculari atque amplexari. — b) Cum Accusativo, sed tamen alii verbo junctum. *Plaut. Epid. 4. 2. 12.* quid tu, quæ patrem Tuum vocas me atque osculare? *Cic. 6. de republ. 14.* Ille me complexus et osculans flere prohibebat. *Id. 16. Att. 5.* Eum complexus osculatusque dimisit. *Id. 6. Fam. 43.* Id simulacrum non solum venerari, verum etiam osculari solent. *Id. Mur. 41. 88.* Quæ (mater) misera modo consulem osculata filium suam, nunc etc. *Nepos Att. 22.* Quum quidem Agrippa eum flens atque

osculans nraret etc. *Justin. 12. 15. 2.* Alexandræ dextram suam osculandam fletibus porrexit. *Trebell. Gallien. 16.* Matronis manum sibi osculantis quaternos aureos sui numinis dedit. *Seneca 2. Benef. 12.* C. Cæsar (*Caligula*) agenti gratias porrexit osculandum sinistram pedem.

II.) Figuratè. ¶ 1. Est blandimentis lenire, permulcere. *Cic. 1. Fam. 9.* Inimicum meum sic amplexabantur, sic in manibus habebant, sic fovebant, sic me præsentè osculabantur, etc. *lo accarezzavano.* *Sic Id. Mur. 10. 23.* Mibi videris istam scientiam juris tamquam fitiolam osculari tuam. ¶ 2. In re medica dicitur de venis, quæ apartiuntur. *Cæc. Aurel. 2. Tard. 10. med.* Osculari enim inquit corpora nimia plenitudine, sive virtute medicaminum osculantium, quæ Græci anastomotica vncant; et magis inquit venarum ultimos fines; exprimi etiam sanguinem, sive excludi per venarum latera. *V. OSCULATIO 2.*

OSCULUM, i, n. 2. *deminut. ab os, oris.* Antiqui, ut ipsi *Plauti Codices* fidem faciunt, *ausculum* scribebant, quemadmodum docet *Priscian. 1. p. 562. Putsch.* Au transit in o productam more antiquo, ut *lotus* pro *lautus*: sic etiam contra pro o au, ut *austrum* pro *ostrum*, *ausculum* pro *osculum*, frequentissimeque hoc faciebant antiqui. *V.* et **OSCULOB** init. — Ceterum.

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim *osculum* est parvam os, *bocchina, bocuccia, στροματιον.* *Petron. Satyr. 126.* *Osculum*, quale *Praxiteles* habere *Dianam* credit. *Ovid. 1. Met. 499.* videt igne micantes, *Sideribus* similes, oculos: videt oscula, quæ etc. *Martial. 11. 91.* Ipsaque crudeles ederant oscula morbi: Nec data sunt nigris tota labella rogis. *Sueton. Aug. 94. a med.* *Osculum* pueri delibatum digitis ad os suum detulisset. *h. e.* quod ait *Apul. 6. Met.* *Juppiter* prehensa *Cupidinis* buccula, manue ad os suum relata, consaviat. et ipse *Sueton. Galb. 4.* *Augustus* apprehensa pueri buccula dixit etc. Adde *Phædr. 4. 23.*; et *Virg. 12. En. 434.* ¶ 2. Speciatim, vel metonymice pro suavio, sive basio accipitur, *bacio, φιλημα.* Nam basiendo os coarctamus atque minulmus, et quasi ex ore osculum facimus. *Osculum*, basium, et suavium quomodo differant, *V.* in **BASIUM**. *Plaut. Epid. 4. 2. 4. p. 8.* Quis istæc est, quam tu osculum mihi ferre jubes? *p. 8.* tua filia. *p. 8.* Hæccine? *p. 8.* hæc. *p. 8.* egone osculum huic dem? *Cic. 12. Att. 1.* Utinam continuo ad complexum meæ *Tulliæ*, ad osculum *Atticæ* possim currere. *Id. fragm. apud Non. p. 306. 5. Merc.* *Osculum* alicui ferre. *Sueton. Domit. 12.* offerre. *Plaut. Truc. 1. 2. 8.* oggerere. *Sueton. Gramm. 23. extr.* ingerere. *Petron. Satyr. 115.* alicui dare. et 138.; et *Ovid. Heroid. 13. 120.* capere. *Virg. 1. En. 691* et 2. *ibid. 490.* figere. et 1. *ibid. 260.* libare. *Ovid. Heroid. 11. 117.* carpere. et *ibid. 13. 141.* sumere. *Tac. 1. Hist. 38.* jacere. *Phædr. 5. 7.*; et *Juvenal. 4. 118.* jactare. *V. JACIO.* *Catull. 68. 127.* decerpere. *Val. Flacc. 1. 264.* rapere. et 4. 701. pallentia jungere. *Ovid. Heroid. 2. 94.* *Oscula* per longas jungere pressa moras. *Id. 3. Amor. 7. 55.* *Oscula* blanda. et 2. *ibid. 5. 23.* improba. *Id. 3. Met. 451.* liquidis porrigere lymphis. et 10. *ibid. 344.* admovere. *Sueton. Ner. 37.* *Osculo* impartire aliquem. *Tac. 15. Ann. 71.* *Genua* alicuius advolvi, et dextram oculis fatigare. *caricare di baci.* et *Tibull. 2. 5. 91.* natusque parenti *Oscula* compressis auribus eripiet. *V. LABELLUM*; et cf. *Plaut. Pæn. 1. 2. 163.* Sine te exorem, sine te prendam auriculis, sine dem suavium. *Ovid. 3. Amor. 7. 9.* *Oscula*que inseruit cupidæ luctantia linguæ. Hujusmodi genus osculi Græce *μασδαλωτόν καταχλωπίσμα* dicitur. Adde *eum. 2. ibid. 5. 23.* et 3. *ibid. 14. 23.* et *Heroid. 15. 131.*; et cf. *Apul. 6. Met. p. 395. Oudend.* Accepturus ab ipsa *Venerè* septem savia suavia, et unum blandientis appulsu linguæ longe mellitur. *Plin. Paneg. 71.* *Osculo* occurrera alicui. et *ibid. 23.* *Osculo* aliquem excipere, et osculo dimittere. et *ibid. 24.* *Osculum* manu reddere. *Plin. alter 11.*

Hist. nat. 45. 103. (250). *Osculis* dextram avaram appetere. *Id. 28. ibid. 2. 5. (25).* In adorando dextram ad osculum referimus. *h. e.* ori admovemus et osculamur. *Martial. 12. 59.* te pilosus *Hircos* premit osculo colonus. — In salutationibus et congressionibus, quanto inter amiciores et familiares fiebant, tanto osculis inheerebant diutius. Hinc illæ apud *Senec.* querelæ, 2. *Ira 2.* Ille me parum humane salutavit: ille osculo meo non adhæsit, ille inchoatum sermonem cito abruptit. *Tac. Agric. 4.* Noctu in palatium venit, exceptusque (a *Domitiano*) brevi osculo et nullo sermone, turbæ servientium immixtus est. *Id. 13. Ann. 4.* Quoties ipse illuc venitare, sæptus turba centurionum, et post breve osculum digrediens. Adde *Quintil. Declam. 5. 18.* Græci similiter usurpant *ἀσπασμών* et *φιλημα*. — Da more osculandi etiam ab imperatoribus servato, *V. Plin. Paneg. 23. et 71.* — Honoris causa mos fuit osculandi manus, atque etiam pedes viro-rum principum, quod tamen postremum sero inventum, et servile semper habitum fuit. *Seneca Ep. 118.* Candidatus eorum manus osculis contra, quibus designatus contingendam manum negaturus est. *Sueton. Domit. 12.* *Osculum* offerenti, manum præbuit. *Plin. Paneg. 24.* Non tu civium amplexus ad pedes tuos deprimis, nec osculum manu reddis. *Coripp. 1. Laud. Justin. 157.* et *poplite* flexo *Plurima* divinis supplex dabat oscula plantis. *Id. 1. Johann. 119.* pedibus celer ille benignis *Oscula læta* dedit. *V. OSCULOR I. b.* — *Osculi jus* apud *Sueton. Claud. 26.* est consuetudo Romanorum, qua licebat cognatis utriusque sexus sese invicem oculis excipere. — *Osculo interveniente*, formula est legis ab *Imp. Constantin. Cod. 5. 3. 16.*, qua cautum fuit, ut, si, postquam sponsus sponsæ aliquid donaret, eique coram testibus osculum dedisset, illum aut illam ante nuptias obire contingerit, dimidia rarium donatum pars ad superstitem, dimidia ad defuncti vel defunctæ heredes pertineret; *osculo* autem non interveniente, tota donatio infirmaretur: si vero sponsa, interveniente, vel non interveniente osculo, sponso aliquid donasset, alterutro defuncto, irrita omnino donatio esset. Hinc etiam num apud nos usus obtinet, ut sponsi, expletis in Ecclesia matrimonii ritibus, sese invicem osculentur, quamvis ea *Constantini* lex jamdiu obsoleverit. Hujusmodi sese osculandi consuetudinem ante *Constantinum* viguisse, apparet ex *Ter-tull. Virg. retand. 11.* Si ad desponsationem veniantur, quia et corpore et spirite masculino mixtæ sunt per osculum et dextram, etc.

II.) Translate, metaphorâ sumptâ a superiore paragr. I. 1. *Cæc. Aurel. 5. Tard. 8.* Sed hoc commune est etiam iis, qui in osculo vesicæ, quam urethram vocant, ulcus habent. *Id. 2. ibid. 10. ad fin.* *Oscula venarum.* *Marcell. Empir. c. 4. p. 90.* retro ed. *Ald.* Oleastri cauliculi teneri decocti et cum melle impositi carnes supra oscula in vulneribus qualibet prohibent excrecere.

OSIREOSTAPHÉ, es, f. 1. herba eadem atque osiritis, apud *Apul. Herb. 86.* Est ab *ὄσπις, εὐός* *Osiris* et *ταφῆ, sepulchrum*.

OSIRITIS, idis, f. 3. herba eadem ac cynoccephalea, et osireostaphè. *Plin. 30. Hist. nat. 2. 6. (18).* *Cynoccephalea* herba, quæ in *Ægypto* vocaretur osiritis.

OSMEN antique pro *omen*. *Varro 6. L. L. 76. Müll.* *Omen*, quod ex ore primum elatum est, *osmen* dictum.

OSNAMENTUM olim dicebant, quod nunc *ornamentum*, et adhuc ita dicunt perique scænici. Ita *Varro 6. L. L. 76. Müll.* Ceterum *Sciopius* ita legebat: *Müllerus* vero aliter.

OSOR, ōris, m. 3. odiatore, nemico, μισών, qui odit. *Plaut. Asin. 5. 2. 9.* *Osorem* uxoris suæ. *Apul. de Deo Socrat. Osores* et amatores quorundam hominum deos fingere. *Pacat. Paneg. Theodos. 20.* Regii nominis *Brutus osor*. *Paul. Diac. p. 196. 5. Müll.* *Osorem* dixerunt, qui aliquem odisset.

OSPICOR, aris, ari, dep. 1. *auspicor*, apud veteres. *Claud. Quadrigar. apud Dromed. 1. p. 378. Putsch.* *Flacco* ospicatur. *V. ORUM.*

OSPRATURA, æ. f. 1. cura *ὀσπρίων*, h. e. leguminum coemendorum, mercatura leguminarie, *mercanzia de' legumi*. *Arcaid. Dig.* 50. 4. 18. § 19. Elæmporia et ospratura apud Alesandri nos patrimonii munus existimatur. Alii minus recte leg. *hospitatura*. *V. ELÆMPORIA ET LEGUMINARIUS.*

OSPRIOS, ñ, m. 2. *ὀσπριος*, leguoinerius, vox Græca ab *ὀσπριον legumen*. Titulus est l. 5. *Apiciæ*, quia in eo de leguminibus condiendis, pulmentisque faciendis agitur.

OSSARIUM, ñ, n. 2. *ὀσπρηκη, ὀσπρηχειον*, urna sepulchralis, in qua ossa defunctorum componebantur. *Inscript.* apud *Gruter.* 1043. 1. *SEX. TYRRANIVS SEX. F. CAUSEVS ET TYRRANIA. PACATA OSSAR. FEVERVNT.* Adde aliam apud *eumd.* 1041. 10. Item *Ulp. Dig.* 47. 12. 2. Hic alii leg. *ossuarium*. *V. OSSUARIUS.*

OSSÆUS, a, um, edject. (os, ossis) ed ossa pertinet. ¶ 1. Osseus est ex osse factus, di osso, *ὀσσεινος*. *Colum.* 5. *R. R.* 11. 4. Cuneum ferreum, vel osseum inter corticem, et materiam damittere. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 25. 54. (115). Ossei cultelli. *Juvenal.* 11. 133. Manubria ossea cultellorum. *Atta* apud *Isid.* 6. *Orig.* 9. Osseus mucro. ¶ 2. Item ossi similis, *ὀσσειδος*. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 38. 73. (186). Totum e carne corpus fido: tota ossea est ilex, cornus, robur, at quæ sine medulla. *Id.* 13. *ibid.* 17. 32. (106). Osseus nucleus. *Juvenal.* 5. 53. nigri manus ossea Mauri. h. e. macra, arida, borrida. *Cassiod.* 10. *Variar.* 30. Ossea cutis elepbantum.

OSSICULUM, l, n. 2. *V. OSSICULUM.*

OSSICULARIS, e, adject. ad ossiculum pertinet. *Veget.* 4. *Veterin.* 28. ante med. Ossiculare medicamentum, quod facit ad omnia ossicula.

OSSICULATIM, adverb. per ossicula, minutatim. *Cæcilius* apud *Non.* p. 147. 30. et 332. 9. *Merc.* Ossiculatim Parmenonem de via liceat legant. *Al. legam;* sed *V. Bothe* p. 33.

OSSICULUM, i, o. 2. *deminut ab os, ossis.* *Ossiculum* per syncopen dicitur *Auson.* loco infra cit. — *Ossiculum* est peruum os, ossetto, *ὀσσινο*, *ὀσσιον*. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 49. (134). Omnium cerebro insunt ossicula parva. *Gell.* 6. 1. ad fin. Ut tenuissimis minutisque ossiculis caput compingeret. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 420. n. 381. *QVI OSSICVLA MEA HIC SITA ESSE GEMIS.* Alii leg. *ossacula*. *Marcell. Empir.* c. 32. ad fin. p. 133. retro ed. *Aid.* Inguinibus mirabilia exhibet remedium ex gallinacea ala ossiculum extremum. *Auson. præf. Edyll.* 13. de centone. Simile ut dices ludicro, quod Greci *ὀσπρηχειον* vocaverunt: ossicula ea sunt: ad summam quatuordecim figuras geometricas habent. h. e. frustula et lamellæ abortis; quo sensu cl. *Furlanetto* translate accepit.

OSSIFRAGUS, a, um, adject. (os, ossis, et frango). ¶ 1. Est qui ossium fractura debilitat quempiam. *Cass. Sever.* apud *Senec.* 5. *Controv.* 33. In quamque sæviens ossifragus iste, alterius brachie amputat, alterius enervat. ¶ 2. *Ossifraga* etiam, et *ossifragus* dicitur aquillæ quoddam genus, a frangendis ossibus, quia, teste *Isid.* 12. *Orig.* 7., ossa ab alto demittit et frangit, *frosome, frusone*. *Plin.* 30. *Hist. nat.* 7. 20. (63). Unum est ossifrago intestiolum mirabili natura etc. *Marcell. Empir.* c. 29. in it. p. 129. ed. *Aid.* eadem exhibet verba. *Lucret.* 5. 1078. Accipitres atque ossifragæ.

OSSIGONIUS, a, um, adject. *ὀσσιγονης*, ex osse genitus. *Boeth. Aristot. Topic.* 612. Ut Plato ciliumbrem oculum, aut araneum putri nordacem, aut medullam ossigeniam dicit: nam omne obscurum, quod insuetum est.

OSSILAGO, gnis, f. 3. callus vitiosus et ossis duritiam imitans. *Veget.* 2. *Veterin.* 22. Jumeotum in osse percussum, si tumorem fecerit durum, cellulosum et ossilagini similem, hac ratione est curandum. *Id.* 4. *ibid.* 14. Et glandulas et ossilaginem curare creditur. *Pelagon. Veterin.* 16. ante med. Ad ossilegines, vel nervos crassos, vel ed rhabgadla in nervis, aut si forte ab ase fuerit percussus, sic curabis. — *NB.* De Ossilagine dea, *V. OSSIPAGINA* in ONOM.

OSSILEGIUM, ñ, n. 2. ossium collectio post rogum. *Gloss. Philox.* *Ossilegium*, *ὀσσιλογιον*.

OSSILÉGUS, a, um, adject. ossium collector. *Gloss. Philox.* *Ossilegus*, *ὀσσιλόγος*.

OSSUARIUM, ñ, n. 2. *V. voc. seq. in fin.*

OSSUARIUS, a, um, adject. ad ossa pertinens. *Inscript.* apud *Murat.* 917. 1. TICHICO IMP. DOM. SER. TI. CLAVDIVS PRIMVS OLLAM OSSUARIAM DONAVIT. Alia apud *Gruter.* 626. 6. *ARDICVLAM CVM OLLIS OSSUARIIS EMIT.* — Hinc

Ossuarium, ñ, n. 2. absolute sæpe usurpatur pro ossario. *Inscript.* apud *Gruter.* 915. 3. *IVLIA FVSCINIA OSSUARIVM VIVA SIAS FECIT.* *Fabrett.* in *Inscript.* p. 16. n. 59. exhibet figuram urnæ, in qua insculptum est ossuarium. *Inscript.*, quæ pertinet ad ann. U. C. MCLIV., apud *Henzen.* 7368. *ΝΕΡΟΣ ΔΕΥ. ΠΑΥΜΕΝΤΥΜ ΙΝ ΟΣΣΑΡΙΟ ΕΤ ΣΥΒΣΚΑΛΑΡΙΑ Δ. Ε. Ρ. Δ. C. ΚΑΚΑΡΗ Λ. ΠΑΥΛΛΟ ΚΟΣ.* *Adde Dig.* 47. 12. 2.

OSSUCULUM. *V. OSSICULUM.*

OSSUM, i, n. 2. *V. OS*, ossis, in it.

OSSUOSUS, a, um, adject. ossibus plenus. *Veget.* 3. *Veterin.* 13. Loci ossuosi et commissurales.

OSTENDO, tendis, teodi, tent m et tensum, tendere, a. 3. (obs et tendo, ut aspello pro abspello). — *Ostende* pro ostendam dixisse veteres, affirmat. *Festus* p. 201. 23. *Müll.*; ubi ostende a *Catonis* usurpatum fuisse videtur *Mülle. o.* cujus adnotata *V. loc. cit.*, et p. 26. ed voc. *Attinge.* — Part. *Ostendens* I. a.; *Ostentus* (quod est *Catonis, Ter., Pacuvii, Accii et Varron.*) et *Ostensus* (quod est *Varronis, Lucan. et Priscian.*) I. a. et c. et II. 1.; *Ostenturus* (quod est *Catonis*), et *Ostensurus* (quod est *Sueton.*). — *Ostendere* est ex adverso vel ante oculos ponere, præ oculis ponere, monstrare, exponere, se videndum præbere (It. porre dinanzi, esporre, mettere sotto gli occhi, mostrare, far vedere; Fr. tenir vers, présenter, tendre, exposer; Hisp. tender, presentar, exponer, mostrar; Germ. entgegen, oder vorhalten, zeigen, sehen lassen; Angl. to show, hold forth or expose to view, let one see, point out, make to appear, represent).

I.) Propria physica ratione usurpatur. — a) Generatim de hominibus, qui res aut se aliis ostendunt. *Plaut. Pten.* 5. 2. 86. *HA.* si ita est, tesseram Conferre si vis hospitalem, ecam attuli. *AO.* Agedum Luc ostende. *mostra qua.* *Ter. Eun.* 5. 3. 5. Jamne ostendisti signa nutritici? *Pacuvius* apud *Festum* p. 375. 5. *Müll.* Suspensum lævo brachio ostendo unguum. h. e. anulum. *Cic.* 3. *Verr.* 1. 1. Os suum populo Romano ostendere audeat. *Id. Amic.* 26. 97. In qua (*amicitia*) nisi, ut dicitur, apertum pectus videas tuumquæ ostendas, etc. *Id.* 6. de republ. 11. Videns illam urbem (ostendebat autem Carthaginem de escelo-loco). *Virg.* 6. *Æn.* 716. *Hes (animas)* equidem memorare tibi et ostendere coram-cupio. *Ovid.* 2. *Art. am.* 629. Ne desint (*puellæ*), quas tu digitis ostendere possis. *Id.* 3. *Mel.* 723. Non habet infelix quæ matri brachia tendat; Trunca sed ostendens disjectis corpora membris: Adspice, mater ait. *Sit. It.* 2. 669. Pectore nudatis ostendens sæva lacertis. *Sueton. Aug.* 1. Ostendebatur ara Octavio consecrata. — Pro ostendi, jactare, *Forcellinus* attulit illud *Phædr.* 1. 13. At ille stultus, dum vult vocem ostendere, Emissit ore casuum. Item illud *Virg.* 5. *Æn.* 376. Ostenditque humeros latos alternaque jectat Brachia. — *Ter. Hecyr.* 4. 4. 4. Opportune te mihi in ipso tempore ostendis, mi ti *fa'i vedere*. Sic *Pacuvius* apud *Festum* p. 194. 33. *Müll.* At qua eecum in ipso tempore ostentum senem. *Accius* apud *eumd.* p. 197. 2. Stipatoribus-sese ultro ostentum obtulit. *Cic. Tim.* 11. Quando igitur omnes et qui moventur palamquæ ostendunt, et qui etc. Huc referri potest et illud *Varron.* 1. *Ri. R.* apud *Priscian.* 10. p. 892. *Putsch.* Osteosus sol. — b) Speciatim ostendere se, aut aciem, copias, sæpe dicuntur, qui hostis terreodi causa procul se videndos præbeant. *Liv.* 29. 7. Quum baud procul ad terrorem hostium aciem ostendisset. *Cæs.* 1. *B. C.* 73. Quum

Petrejus et *Africanus* castra movissent, equites repente sese ad ovisimum agmen ostendunt. *Auct. B. Afr.* 66. Cuius vim multitudinis quam equites pauci Cæsariani jam sustinere non possent, Cæsar instructas legiones hostium copiis ostendit. *Cf. Calba* apud *Cic.* 10. *Fam.* 30. Antonius tantum equitatum et levem armaturam ostendebat. — c) Item speciatim de locis et similibus est ostendere, convertere, obicere, exponere. *Cato R. R.* 6. Ager, qui in ventum Favonium spectabit, et soli ostentus erit, et mox. Qui locus vino optimus dicitur esse, et ostentus soli, ibi Aminæum minusculum conserito. Hæc verba etiam *Varro* 1. *R. R.* 24. 1. et 25. 1. et *Plin.* 14. *Hist. nat.* 4. 5. (46). referunt. *Virg.* 2. *G.* 261. Ante supinatas Aquiloni ostendere glæbas. *Stat.* 6. *Theb.* 90. lucos ostendere Phæbo. *Nemesian.* *Cyreg.* 208. catulosque canesque marites Ungere profuerit, tepidoque ostendere soli.

II.) Translate est significare, manifestare, declarare, docere, *mostrare, far conoscere, dimostrare, dichiarare, ἐνδείκνυμι*. ¶ 1. Generatim ponitur pro significare, declarare. — a) Cum Accusativo rei. *Plaut. Astn.* 5. 2. 12. Illum antebac hominem semper sum frugi ratus: verum hoc facto sese ostendit. s' è fatto conoscere chi egli è. et *Most.* 5. 1. 21. Astute mihi ceptandum est cum illo: non ego illi estemplo ita meum ostendam sensum. non gli aprirò il mio animo. *Ter. Heaut.* 2. 1. 7. Qui mihi per alium ostendit suam sententiam. *Id. Eun.* 5. 9. 2. In me plane dii potestatem suam omnem ostendere. *hanno fatto mostra.* *Id. Phorm.* 5. 4. 7. Nisi mihi esset spes ostenta. *Forcellinus* ex vet. editionibus leg. *ostensa*. *Sic Liv.* 26. 38. Nec consul Romanus tentandis urribus, sicunde spes aliqua se ostendisset, deerat. *Rursus Ter. Eun.* 5. 8. 59. postquam eis mores ostendi tuos, Et collaudavi secundum facta et virtutes tuas, Impetravi. *Id. Heaut.* 4. 1. 19. certo scio, Te inscientem atque imprudentem dicere ac facere omnia: Tot peccata in hac re ostendis. *Varro* apud *Priscian.* 10. p. 892. *Putsch.* Salute ostenta. *Cic. Harusp. resp.* 12. 24. Hæc populo Romano et scelus indicia ostendit, et periculum signa patefecit. *Id.* 6. *Verr.* 94. 75. Tum spem, tum metum ostendere. *Id.* 6. de republ. 12. Hic tu, Africane, ostendas oportebit patriæ lumen animi, ingenii consiliique tui. *Nepos Epam.* 4. *Micythus* Epamioondam conveoit, et causam adventus Diomedontis ostendit. *Id. Alcib.* 6. Ostendere se ioticum alicui. *Lamprid. Commod.* 1. Ut cantaret, saltaret, sibilaret, scurrant denique et gladiatorem perfectum se ostenderet. *Ita legunt plerique; at Salmasius illud se omittit, et ostendere gladiatorem idem esset atque agere, gerere.* *Liv.* 1. 11. Nec ostenderunt bellum prius, quam intulerunt. Adde *eumd.* 2. 44. *extr. Horat.* 1. *Ep.* 19. 22. Parios ego primus iambos Ostendi Latio. *Sueton. Ner.* 13. Quum destinato per edictum die ostensurus (eum) populo propter nubillum distulisset etc. *Lucan.* 2. 192. Ut scelus hoc Sulle cædesque ostensa placeret. — b) Sequentes Relativo. *Ter. Andr.* 5. 2. 25. Iam pol bodie si vivo, tibi ostendam, berum quid sit pericli fallere. ubi, ut *Forcellinus* ait, ostendere est stomaticantis et quippiam minitantis, quemadmodum apud *eumd.* *Ter.* loco cit. infra sub c. *Ceterum Id. Eun.* 2. 3. 15. nunc, Parmeno, te ostendes, qui vrisies. et *Andr.* 1. 1. 27. Aut (si sensero te) velle in ea re ostendi, quam sis cellidus etc. — c) Absolute. *Ter. Phorm.* 5. 3. 9. Virum me natam vellem: ego ostenderem. *V. paulo supra in b.* ¶ 2. Speciatim est verbis vel oratione demonstrare: et occurrit — a) Cum Accusativo. *Cato* apud *Priscian.* 10. p. 892. *Putsch.* (quod ego me spero ostenturum. *Sic Cic.* 5. *Fam.* 19. in it. Exstatque id, quod mihi ostendas quibusdam litteris, hoc te studiosiorem in me colendo fore, quam etc. — b) Cum Infinito. *Ter. Adolph.* 1. 2. 25. Te plura in hac ra peccare ostendam. *Nepos Con.* 3. Ad chillarchum accessit, sequæ ostendit cum rege colloqui velle. *V. alia infra sub 3.* — c) Sequentes Relativo. *Cæs.* 1. *B. G.* 21. Labienum cum duabus legionibus - summum

Jugum montis ascendere jubet: quid sui consilii sit, ostendit. — d) Absolute. *Cic. 2. Herenn. 16. 23.* De his primum partibus ostendendum est: deinde ad deprecationem revertendum videtur. *h. e.* disserendum, explicandum. *Id. Cæcili. 4. 10.* Sicut at vivus multis ipse rebus ostendit, et in morte sua testamento declaravit. *Nepos Agesil. 1. extr.* Lisandro suffregente, homine, ut ostendimus supra, factioso. *h. e.* narravimus, diximus. *V.* at paragraphum proxime seq. ¶ 3. Interdum est pollicari, promittere se facturum. *promettere:* quæ tamen sequuntur, et ad paragraphum proxima antea. referri possunt. *Cic. 1. Att. 1. a med.* Demonstravi hæc Cæcilio: simul illud ostendi, si ipse unus cum illo uno contenderet, me ei satisfacturum. *Id. 9. Fam. 8.* Munus flagitara, quamvis quis ostenderit, ne populus quidem solet, nisi concitatus. et 2. *ibid. 3.* Sed aliter, atque ostenderam, fecio, qui ingrediar ad explicendam rationem sententiæ meæ. *Sic Cæs. 1. B. G. 8.* Neget se posse iter ulli per provinciam dare; et, si vim facera conentur, prohibitorum ostendit. ¶ 4. Pro obtendere, prætere. *Cic. 7. Ferr. 1. 1.* Sed quadam mihi magnifica et præciosa ejus defensio ostenditur. *Liv. 4. 59.* Anxur urbs prona in paludes: ab ea parte Fabius oppugnationem ostendit. *se mostra, vel minaciō di attaccare.* — Hinc a Part. præter. pess.

Ostentum, i, n. 2. absolute, substantivorum more. *V.* loco sun.

OSTENSIO, ōnis, f. 3. *ostensione, ἐνδείξις*, actus ostendendi. *Apul. 3. Met.* Luctans ac renitens præcedens facinus instaurare nova ostensione. Adde *Tertull. 5. advers. Marcion. 11.* — *Salmas. ad Lamprid. Alex. Sev. 33.* offert vet. *Inscript.* in qua lagitur: *Temporibus Claudii Tiberii facta hominum armigerorum ostensione.* ubi ostensio est, ipso interprete, transvectio, instratio, recognitio, la mostra.

OSTENSIONÁLIS, e, adject. *Ostensionales milites* dicuntur apud *Lamprid. Alex. Sev. 33.* qui ad ostentationem et pompam principem comitabantur. *soldati da parata.*

OSTENSIVE, adverb. *δεικτικῶς*, demonstrative: *V. OSTENDO* IL 2. *Boeth. Aristot. prior. analyt. 2. 14. p. 487.* Differt autem quæ ad impossibile demonstratio ab ea quæ est ostensiva, eo quod ponat, quod vult interimere, deducens ad confessum falsum, ostensiva autem incipit a confessis positionibus veris. Omnis enim quæ ostensive concluditur, et per impossibile monstrabitur, et quæ per impossibile, ostensive concluditur, at per impossibile monstrabitur.

OSTENSIVUS, a, um, adject. *δεικτικός*, demonstrativus, qui ostendi potest. *V.* vuc. præced.

OSTENSOR, ōris, m. 3. *mostratore, δεικτής*, monstrator. *Tertull. Apolog. 11.* circa med. *No-væ frugis auctor, quia inventor et ostensor.*

OSTENSUS, a, um, *V. OSTENDO.*

OSTENTÁBILIS, e, adject. qui ostendi potest. *Gloss. Philox.* Ostentabilis, ἐνδεικτικός. Cf. *Cassiod. Rhetor. sub fin.* Ostentabile (*enthymema*) est quod certa rei demonstratione constringit. *Sic Isid. 2. Orig. 9.* Secundum (*enthymema*) ostentabilia.

OSTENTÁBILITER, adverb. aperte, ostensive. *Placid. Gloss.* edente *A. Maio* (in *Class. Auct. T. 3. p. 459.*). *Eserte, indissimulante atque ostentabiliter.*

OSTENTACULUM, i, n. 2. idem atque ostentum. *Vos a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in Not. Tyr. p. 19.* Ostentat, ostentaculum.

OSTENTÁMEN, inis, n. 3. *ostentatione, ostentatio. Prudent. Psychom. 203.* Ergo humilem postquam maissane Superbia mentem vilibus structam nullo ostentamine talis Aspicit, etc.

OSTENTÁRIUM, ii, n. 2. *V. voc. seq. in fin.*

OSTENTÁRIUS, a, um, adject. ad ostenta pertinans. *Capell. 2. p. 38.* Plurumque (*numina*) quærentes admonet vel sideris cursu, vel fulminis jaculo, vel ostentarie novitate. *Al. male leg. ostentatoria.* — Hinc

Ostentarium, ii, n. 2. absolute, substantivorum

more. *Macrob. 2. Saturn. 16.* Terquilius Priscus in ostentario arborerio sic ait. *h. e.* in libro, in quo agit de ostentis arborum. et 3. *ibid. 7.* Est super hoc liber Tarquiti transcriptus et ostentario Tusco.

OSTENTÁCIUS, a, um, adject. ad ostentationem compositus, ut Ostentaticia virginitas, apud *Tertull. Virg. veland. 3.*

OSTENTÁŌ, ōnis, f. 3. (ostento) propria est idem etque ostensio, mostra.

I.) Proprie. *Plin. Paneg. 56. ad fin.* Hostilem terrorem non armorum magis, quam togarum ostentatione comperere. *Liv. 7. 4.* Aote omnia invisum ipsum (*L. Manlii*) ingenium atrox, cognomenque Imperiosi grave liberæ civitati, ab ostentatione sævitie adscitum.

II.) Translate. ¶ 1. Sæpissime est jactantia, venditatio, ostentatio, pompa, vanto, ἀλαζονεία, ἐνδείξις. *Cic. 2. Orat. 82. 333.* Vitanda etiam ingenii ostentationisque suspicio. *Id. Flacc. 22. 52.* Magnifica et gloriosa ostentatio. *Id. 6. Parad. 1. 42.* Quæ est ista in commemoranda pecunia tua tam insolens ostentatio? *Id. Rabir. Post. 14. 38.* Quod genus tandem est istud ostentationis et gloria? *Id. 2. Off. 12. 43.* Qui simulatione et inani ostentatione stabilem se gloriam consequi possa rentur, vehementer errant. *collo spaciarsi quei che non sono.* et *Amic. 23. 86.* A multis ipsa virtus contemnitur, et venditatio quædam atque ostentatio esse dicitur. *Id. 2. Orat. 8. 31.* Ostentatione uti. *Cæs. 1. B. C. 4.* Scipionem impellit-judiciorum metus, adulatio atque ostentatio sui et potentium, qui in republica judiciisque tum plurimum pollebant. *Nepos Att. 17.* Præceptis philosophorum ad vitam agendam, non ad ostentationem utebatur. *Plin. 29. Hist. nat. 1. 5. (10).* Videbamus senes usque in ostentationem rigentes. *h. e.* præ frigore. — In plurali num. *Cic. 5. Att. 13.* Ex quo te intelligera certo scio, multorum annorum ostentationes meas nunc in discrimen esse eductas. ¶ 2. Interdum est simulata ostensio, finta, mostra. *Cic. 1. leg. Agr. 7. 23.* Consul veritate, non ostentatione popularis. *Petron. Satyr. 17.* Expectativum lacrimas ad ostentationem doloris paratas. *Seneca Ep. 99. circa med.* Plus ostentatio doloris exigit, quam dolor. *Cæs. 3. B. C. 71.* Labienus - omnes (*captivos*) producos ostentationis, ut videbatur, causa, quæ major per fugæ fides haberetur, commiliones appellans - in omnium conspectu interficit. Cf. *eumd. 7. B. G. 45.* Qui (*milites*) lætus ostentationis causa vagareotur.

OSTENTÁTOR, ōris, m. 3. qui ostentat, sed occurrit translate tantum, et est qui jactat, gloriosus, ostentatore, millantatore, vantatore, ἀλαζόν. — a) Absolute. *Plaut. Curc. 4. 1. 15.* Io medio propter Canalem, ibi ustentatores mari: Confidentes garrulique et malevoli supra Lacum. *Cic. 4. Herenn. 50. 63.* Ut si velis non divitem, sed ostentatorem pecuniosum describere. *Auson. Epist. 4. 36.* Inde ostentator volitat. — b) Cum Genitivo. *Liv. 1. 10.* Ipse quum tactis vir magnificus, tum factorum useuator baud minor. *Tac. 2. Hist. 80.* Omnium, quæ diceret atque ageret, arta quadam ostentator.

OSTENTÁTORIUS, *V. OSTENTARIUS* in fin.

OSTENTÁTRIX, icis, f. 3. *vantatrice, millantatrice*, quæ ostentat. — a) Substantivorum more. *Apul. de Mag.* Quam immoedia sui ostentatrix. — b) Adjective. *Prudent. Psychom. 439.* Pompa ostentatrix vani splendoris. *Pacat. Paneg. Theodos. 17.* Eat nunc sui ostentatrix antiquitas, et illa innumeris litterarum vulgata monumentis jactet exempla. *Macrob. 7. Saturn. 4.* Superba et contumax, et veluti sui ostentatrix contentientia.

OSTENTÁTUS, a, um, *V. OSTENTO.*

OSTENTIFER, fēra, fērum, adject. qui ostenta exhibet. *Gloss. Lat.-Gr.* Ostentiferum, τραπεζόδεγ.

OSTENTO, as, avi, atum, ara, e. 1. frequenter vel intensivum ab ostendo. — Part. *Ostentans* in omnibus paragr.; *Ostentatus* II. 1. et 3.; *Ostentaturus* et *Ostentandus* II. 2. — *Ostentere* sæpe pro ostendo usurpatur, *mostrare,*

porre sotto gli occhi, far vedere, προσκομίζειν.

I.) Propria physica ratione usurpatur. ¶ 1. Generatim. *Plaut. Aulul. 2. 2. 18.* Altera manu fert lapidem, panem ostentat altera. *A. e.* exhibet, *mostrà, esibisce.* *Accius* apud *Servium* ad *Virg. 1. Æn. 44.* in pectore - flammam ostentabat - Jovis. *Cic. 1. Att. 16. ante med.* Ut aperte jugula sua pro mæo capite P. Clodio ostentavit. *h. e.* præbuerunt, obtulerint. *Cæs. 7. B. G. 48.* Matresfamilias - more Gallico passum capillum ostentare, liberosque in coospectum proferra cæperunt. *Liv. 2. 20. M. Valerius - conspicetus ferocem juvenem Tarquitiom, ostentantem se in prima exilium acie etc.* *Virg. 12. Æn. 479.* Jamque hic germanum, jamque hic ostentat vantem, Nec conferre manum patitur. et 6. *ibid. 677.* Dixit, et ante tulit gressum, camposque nitentes Desuper ostentat. et 3. *ibid. 703.* Arduus inde Agragas ostentat maxima longe Mœnis. *Id. 5. ibid. 565.* frontemque ostentans (*equus*) arduus albam. *Sueton. Cæs. 33.* Quum in alloquendo exhortandoque sæpius digitum lævæ manus ostentans affirmaret etc. *Id. Vesp. 23.* Cavam manum ostentans. *Tac. 3. Hist. 31.* Mnx velamenta et infulus pro muris ostentant. ¶ 2. Speciatim est — a) Ad jactantiam ostentata. *Ter. Eun. 3. 2. 29.* Neque pugnas narrat, neque cicatrices suas Ostentat. *Liv. 1. 26.* Inter hæc senex, juvenem amplexus, spolia Curiatorum fixa eo loco ostentans fluccine, ajebat etc. — b) Item terrendi causa ostendere. *Cæs. 7. B. G. 55. ad fin.* Equitatumque omnibus locis, injiciendi timoris causa, ostentare cæperunt. *Sueton. Tib. 54.* Pulant Neronem ad voluntariam mortem coactum, quum ei carnifex, quasi ei senatus auctoritate missus, laqueos et uncas ostentarat. — c) Item alliciendi causa ostendere. *Liv. 30. 33.* Liguriis campi uberes Italiae - in spem victorie ostentantur. *Tac. 1. Hist. 22.* Auliam Neronis - et regnorum libidines avido talium, si auderet, ut sua ostentantes.

II.) Improprie de iis, quæ sub sensu non cadunt. ¶ 1. Generatim est idem ac demonstrare, præbere, exhibere, indicare, facera ut quis aliquid videat atque intelligat, *dimostrare, esibire, indicare, far conoscere.* — a) Cum Accus. *Ter. Eun. 3. 5. 56.* An egu occasionem mihi ostentatam, tantam, tam optatam amitterem? *Cic. Cluent. 7. 22.* Recuperandi filii spes ostentata. *Id. Marcell. 9. 28.* Illa vita est tua, quæ vigebit memoria sæculorum omnium, quam posteritas alet, quam ipsa æternitas semper tuebitur. Huic tu inservias, huic te ostentes, oportet. *h. e.* præbeas, offeras. *Liv. 2. 42.* Prodigia caelestia prope quotidianas in urbe agrisque ostentantia minas. *h. e.* exhibitentia. *Plin. Paneg. 4. sub fin.* Jam firmitas, jam proceritas corporis, jam honor capitis et dignitas oris nonna longe lateque principem ostentant? *h. e.* indicant. — b) Cum Infinito. *Cic. 9. Fam. 6.* Et simul ostentavi tibi me istis esse familiarem et consiliis eorum interesse. *ti feci conoscere.* *Sueton. Aug. 87. init.* Quotidiano sermone quædam frequentius et notabiliter usurpasse eum, litteræ ipsius autographæ ostentant. — c) Sequento Relativo. *Sueton. Cæs. 14.* Identidem ostentans, quanta eos in posterum a plebe Romana maneret invidia. ¶ 2. Speciatim est jactare, gloriari, venditare, vantare, millantare, *far pompa.* *Cic. 4. Herenn. 21. 29.* Hic, qui se magnifice jactat atque ostentat. et 2. *ibid. 30. 47.* ingeoll veoditandi, aut memoriæ ostentandæ causa. *Id. 10. Fam. 3.* Ut potius amorem tibi ostenderem ineam, quam ostentarem prudentiam. *Id. Cæl. 28. 67.* Sed, si me audiant, navent aliam operam, in aliis se rebus ostentent. *Id. 9. Fam. 9.* Quas (*regum ac nationum clientelas*) ostentare crebro solebat. *Plin. 14. Hist. nat. 4. 5. (51).* Ostentaturo tradera palmam. ¶ 3. Item speciatim est demonstrando suadere, commendare, et sæpius demonstrando polliceri, promittere, aut, si de adversis agitur, minitari, ostendere terrendi causa. *Plaut. Cist. 2. 1. 10.* Amor modo quod suavit, dissuadet, quod dissuasit, id ostentat. lo

melle in vista, lo mostra cercando di persuaderlo. Cic. 2. leg. Agr. 4. 10. Largitio verbis ostentari potest, re vera fieri, nisi exhausto ærario, nullo pacto potest. et mox. Si aliud quidem obscure moliantur, aliud spe ac specie simulationis ostentant. Id. ibid. 28. 78. Agrum Campanum, quem vobis ostentant, ipsi concupiverunt. Id. Rosc. com. 6. 16. Pecunia ex liberalitate hujus promissa et ostentata. Sall. Jug. 70. Civitates, quæ ab se defecerant, formidine aut ostentando præmia adfectare. et ibid. 71. ad fin. Præterea prædæ benigne ostentat. Sic animis eorum arrectis etc. Tac. 4. Hist. 59. extr. Pergere ad obsequiosum jubet, veniam ostentantes, si præsentia sequerentur. et 5. ibid. 24. Batavis pacem, Civili vaniam ostentans. Sall. Jug. 25. a med. Defensoribus mæniem præmia modo, modo formidinem ostentare. Liv. 30. 33. Cartaginiensibus nihil aut in metum, aut in spem medium ostentatur. Cic. 2. Att. 23. ad fin. Ille non mediocres terrores-cataris præ se fert et ostentat. I. Cluent. 8. 25. Qui sibi delationem nominis et periculum capitis ostentat. Plin. 2. Ep. 7. Ostentato bello ferocissimam gentem terrore perdomuit. Rursus Cic. 4. Fam. 14. Bellum ex altera parte cædem ostentat, ex altera servitatem.

OSTENTUM, i, n. 2. (ostendo). Priscian. 10. p. 494. *Archi*. Ostentum quoque, quando monstrum significat, nomen est participiale, quo modo factum et dictum at visum, ab ostendendo futura dictum. — Ostentum itaque est prodigium, monstrum, portentum: inter quæ discrimen quod sit, V. in MONSTRUM et PORTENTUM, *πάρα, τέρμα* (i. prodigio, mostro, miracolo; Fr. *prodige, merveille, miracle*; Hisp. *prodigio, milagro*; Germ. *das Wunder-oder Anzeichen, Wunder*; Angl. *a prodigy, portent, ostent, any thing ominous, a strange, incredible thing*).

I.) Proprie. Cic. 2. Nat. D. 3. 7. et 1. Divinat. 42. 93. Prædictiones vero et præsentiones rerum futurarum quid aliud declarant, nisi hominibus ea, quæ sint, ostendi, monstrari, portendi, prædici (al. *prodici*)? ex quo illa ostenta, monstra, portenta, prodigia dicuntur. Ulp. Dig. 50. 16. 38. Ostentum Laheo definit, omne contra naturam cujusque rei genitum factumque. Duo autem genera sunt ostentorum: unum, quoties quid contra naturam nascitur, tribus manibus forte, aut pedibus: alterum, quom quid prodigiosum videtur, quomodo Græci *πάρατα* vocant. Hæc Ulpian. Cic. 1. Divinat. 53. 121. Herodotus scribit, Cræsi filium, quom esset infans, locutum: quo ostento regnum patris et domum funditus conclidisse. Id. 6. Ferr. 49. 108. Quom magnorum periculorum metus ex ostentis portenderetur. Liv. 26. 6. ad fin. Procurare ostentum familiare. Petron. Satyr. 122. Hæc ostenta brevi solvit Deus. Sueton. Cæs. 32. Cunctantii ostentum tale factum est: Quidam eximia magnitudine et forma apparuit, etc. Id. Galb. 4. Ceteris, ut obscænum ostentum, abhorrentibus, solus pro lætissimo accepit. Id. Aug. 94. circa med. Alexandro simile provenit ostentum. Id. Cæs. 77. Nec pro ostento ducendum, si pecudi cor defuisse.

II.) Translate dicitur de re incredibili. Cælius apud Cic. 8. Fam. 14. a med. Scis Appium censorem hic ostenta facere? h. e. res incredibiles meditari, suscipere. Justin. 10. 1. 6. Ostenti prorsus genus, ubi in tauro populo sileri parricidium potuit.

OSTENTUOSUS, a, um, adject. portentuosus. Gloss. Lat.-Gr. Ostentuosus, *τράφοτος*.

OSTENTUS, a, um, V. OSTENDO.

OSTENTUS, us, m. 4. (ostendo) ostentatio, ostensio: sed occurrit tantum in sing. num. Dativus frequenter, Ablativus vero semel.

I.) Proprie. Tac. 1. Ann. 29. extr. Corpora extra vallum abjecta ostentui, *affinchè servissero di spettacolo*. Gell. 20. 1. ad fin. Sed eam capitis penam, sanciendo fidei gratia, horribicam atrocitatis ostentu reddiderunt.

II.) Improprie est species: hinc ostentui esse ab speciem et ostentationem inservire. Sall. Jug.

26. ad fin. Quoniam en natus sum, ut Jugurthæ scelereum ostentui essam. h. e. ut inserviram ad ostendenda scelera Jugurthæ. Tac. 12. Ann. 14. Auribus decisivis vivere jubet, ostentui clementiæ suæ, et in nos deonestamento. in ostentatione di clemenza. et 1. Hist. 78. Nova jura Cappadociæ dedit, nova Africa, ostentui magis, quam mansura. Id. 15. Ann. 64. Ore ac membris in eum pallorem albetibus, ut ostentul esset, multum vitalis spiritus egestum. *che ben mostrava, che* etc. Rursus Sall. Jug. 50. Metellus, pariter ac si bostes adessent, munito agmine incedere, late explorare omnia, illa deditiois signa ostentui credere. *credea che fossoro solo in apparenza*. Tac. 3. Hist. 35. In Galliam Julium Calenum, in Germaniam Alpinum Montanum, quod hio Trevir, Calenus Eduus, uterque Vitelliani fuerant, ostentui mserere.

OSTES, æ, m. 1. *ὄστος*, species terræmotus, quo solum ita quatitur, ut cuncta truantur et subvertantur. Græca vox ab *ὄσσω* impello, trudo, propello. Habet Apul. de Mundo.

OSTIARIA, æ, f. 1. et

OSTIARIUM, ii, n. 2. V. voc. seq. in fin.

OSTIARIUS, a, um, adject. ad ostium pertinens. Vulgat. interpr. Johann. 18. 17. Dixit ergo Petro ancilla ostiaria: Numquid et tu etc. — Hinc

Ostarius, ii, m. 2. (subaudi servus vel famulus) absolute, substantivorum more, est ostii custos, portinaio, *Δυραπός*. Varro 1. R. R. 13. 2. Vilici proxime januam cellam esse oportet, præsertim si ostiarius est nemo. Plin. 12. Hist. nat. 14. 32. (64). Præter hos et custodes satellitesque et ostiarii et ministri populantur. Seneca Const. Sap. 14. Contumeliam vocant ostiarii difficultatem, cubicularii supercilium. et mox. Qui sibi placet, quod ostiario libere respondit, quod virgam ejus fregit. Hanc virgam arundinem fuisse, colligi potest ex Propert. 4. 7. 21. et Petron. Satyr. 134., quod et Brouchus ad Propert. adnotavit. Porro ostiarii vilissimi servorum fuere, quippe qui catena vincti ante potentiorum januam ecubabant. Sueton. Rhet. 3. L. Otacilius Pilius servisse dicitur, atque etiam ostiarius veteri more in catena fuisse. — De primo gradu Ecclesiastici Ordinis, Inppp. Valent., Valens et Gratian. Cod. 1. 3. 6. et 16. 2. 24.

Ostaria, æ, f. 1. (subaudi ancilla vel familia) absolute, substantivorum more, est quæ ostium custodit. Vulgat. interpr. 2. Reg. 4. 5. Et ostiaria domus purgans triticum obdormivit. et Johann. 18. 16. Exiit ergo discipulus alius, qui erat notus pontifici, et dixit ostiariæ, et introduxit Petrum.

Ostiarium, ii, n. 2. absolute, substantivorum more, est tributii genus, quod ostiorum nomine pendebatur. Cæs. 3. B. C. 32. Columnaria, ostiaria, frumentum, vecturæ imperabantur. Cic. 3. Fam. 8. circa med. exactionem ostiorum vocat.

OSTIARIUS, ii, m. 2. V. voc. præced. in fin.

OSTIATIM, advrb. per singula ostia, *κατά Δύραça, a porta per porta*.

I.) Proprie. Cic. 6. Ferr. 24. 53. Uno imperio, ostiatim totum oppidum compilarit. casa per casa. et ibid. 22. 48. Dum ego hoc crimen agam ostiatim. h. e. singulas domos enumerans, in quibus furatus est.

II.) Translate pro singillatim. Quintil. 5. 10. 122. Nec scrutanda singula et velut ostiatim pulsanda. *Vopisc. Carin. 17. extr.* Longum est, si de ejus luxuria plura velim dicere. Quicumque ostiatim cupit noscere, legat etc.

OSTIGO, Igñis, f. 3. ita a rusticis hominibus vocabatur morbus, qui et mentigo dicitur: videtur autem dictus ita fuisse pro *ustigine*, quamdam enim uredinis speciem præ se fert morbus ille. V. MENTIGO.

OSTIOLUM, i, n. 2. deminut. porticella, *Δυραπόιον*, exiguum ostium. Plin. 19. Hist. nat. 8. 38. (125). Adeo ut ostiola olitoria ex his factitari prodiderint. Colum. 8. R. R. 14. 1. Aditus singuli firmis ostioliis muniti. Adde Vulgat. in-

terpr. 3. Reg. 6. 31., Ezech. 41. 24. et Dan. 14. 20.

OSTIATOR, oris, m. 3. ostii custos. Gloss. I-sid. Hostitor (sic), janitor, portitor.

OSTIUM, ii, n. 2. Quod ad etymon attinet, Virg. 6. Æn. 48. antrum, Quo lati dunant aditus centum, ostia centum. ubi Servius: Non sine causa et aditus dixit, et ostia: nam Vitruvius, qui de architectonica scripsit, ostium dicit, per quod ab aliquo arcatur ingressu, ab *obstando* dictum; aditum ab *adeundo*, per quam ingredimur. Recentiores tamen philologi a *vincere os*, oris deducunt. — Ostium est janua domus, *Supa* (i. porta, uscio; Fr. *porte de maison, porte*; Hisp. *puerta*; Germ. *die Thür*; Angl. *a door, gate*).

I.) Proprie. Plaut. Merc. 2. 4. 9. Omnia istæ auscultavi ab ostio. Africanus apud Paul. Diac. p. 18. 16. Müll. Inscibat aliquis arse verse in ostio. Cic. 5. Tusc. 5. 13. Extra ostium limenque carceris. Id. 2. Orat. 68. 276. Quom Nasica ab ostio quærenti Ennium ancilla dixisset, domi non esse. Ulp. Dig. 43. 23. 11. Si quis ostium sepulcri evellat, aut effingat. Julian. ibid. 6. 1. 59. Habitator in aliena ædificia fenestras et ostia imposuit: eadem post annum dominus ædificiorum dempsit. Plaut. Mül. glor. 2. 3. 81. et 2. 4. 46. Observare ostium, *custodire*. Ter. Heaut. 2. 3. 35. aperire. Id. Phorm. 5. 3. 33. operire. Id. Eun. 4. 6. 25. obserara intus. Id. Adelph. 4. 5. 3. pullare. Id. Eun. 3. 5. 55. Ostio pesulum odere. et 5. 2. 4. Ante ostium stare. et 5. 6. 5. præstolari aliquam. et Andr. 4. 1. 59. Concrepuit a Glycerio ostium. Plaut. Mül. glor. 2. 3. 58. Nihil est, quia huc transire ea possit, nisi recto ostio. *per la porta davanti*: cui opponitur *posticum*. Cic. 3. Fam. 8. med. Principes civitatum a me postularunt, ne in venditionem tributorum et illam acerbissimam exactionem, quam tu non ignoras, capitum atqua ostiorum inducerentur sumptus minime necessari.

II.) Translate da quocumque aditu at e itu, ingressu et egressu. — a) Generatim. Vet. Poeta apud Cic. 1. Tusc. 16. 37. Unde animæ excitantur obscura umbra, aperto ostio Alti Achærontis. Plaut. Trin. 2. 4. 124. Achærontis ostium in nostro agro. Sic Virg. 4. G. 467. Tænarias etiam fauces, alta ostia Diis-Ingressus. Plaut. Truc. 4. 4. 16. Etatem qui (*mus*) uni cubili numquam committit suam. Quia si unum ostium obsideatur, aliud per fugam gerit. — Sic *aperire ostium*, aditum, ingressum præbere. Varro 1. R. R. 51. 1. Ne in rimis aræ grana oblitescant, at ostia aperiant muribus ac formicis. Lucret. 4. 90. Præterea omnis odor, fumus, vapor-diffusa et rebus abundans, Ex alto quia dum veniunt, extrinsecu' torte Scinduntur per iter flarum, nac recta viarum Ostia sunt, qua contendant exire coorta. — b) Speciatim de faucibus. Cic. 2. Nat. D. 54. 136. Quom aspera arteria ostium habeat adjunctum lingue radicibus. — c) Item speciatim de ingressu et aditu portus, *la bocca del porto*. Cic. 6. Ferr. 53. 118. In utriusque portus ostium aditumque projecta est. Liv. 25. 30. Ipsi (*Mexico*) regio eventit ab Arethusa fonte usque ad ostium magni portus. Virg. 1. Æn. 404. Aut portum subit, aut pleno subit ostia velo. — d) Item de aditu fluminis in mare, *bocca, foce, sboccatura, εισβολή, στόμα*. Cic. 2. Phil. 11. 26. In Cilicia ad ostium fluminis Cydni. Virg. 6. Æn. 801. Et septemgemini turbant trepida ostia Nilii. Cæs. 2. B. C. 1. Qua est aditus ad ostium Rhodani. — e) Ostium Oceani, *lo stretto*, fretum Gaditanum, qua Oceanus in Mediterraneum insuit. Cic. pro leg. Manil. 12. 33. Ut vos, qui modo ante ostium Tiberinum classem hostium videbatis, ille nunc nullam intra Oceani ostium prædonum na em esse audiatis.

OSTOCÓPOS, i, m. 2. dolor di ossa, *ὀστόκοπος*, ossium dolor: ab *ὀστούν* os, ossis, et *κόπος* labor, molestia. Seren. Sammon. 48. 892. Ostocopon lento conducit melle perungi. Pelagon. Veterin. 3. 1. De labore, vel de ostocopo talia eveniunt. et 10. Ad ostocopum.

OSTOMACHION, $\tau\theta$, n. 2. ludus ossiculorum, qui et oculus Archimedi dicitur. Græcis litteris legitur apud *Auson. Eudyll.* 13. Simile ut dicitur ludicro, quod Græci $\delta\sigma\tau\alpha\chi\iota\omega\upsilon$ vocaverunt. Ossicula ea sunt, ad summam quatuordecim; figuras geometricas habent. Sunt enim æquilatera, vel triquetra, extensis lineis, aut rectis angulis vel obliquis, isoscela vel isopleura, orthogonia quoque vel scalena. Harum verticularum variis augmentis simulantur species mille formarum; elephantis bellua, aut aper bestia, anser volans, et mirmillo in armis, subsidens venator, et latrans canis, quin et turturis (*lege turris*) et cantarus et alia bujusmodi innumerabilium figurarum, quæ alius alio scientius variegant, sed peritorum concinnatio miraculum est, imperitorum junctura ridiculum. *Latinis litteris occurrit tantum in lemmate apud Ennod. epigr.* 133. *De stomatio* (*lege ostomachio*) *eburneo*. Sollicitata levi marcescent corda virorum Tormento: fas est ludere virginibus. Frangunt, Marmaricis elephas quod misit ab arvis Per micas sparsum, mox solidatur opus. De pœna teneræ discunt cum fraude jocari: Nam ridere necis munere, femineum est. Angusta norunt res mille includere capsas: Omne ebur hic, muller, pectoris arca tui est. De eodem *Mar. Victorin.* 3. p. 2547. *Putsch.* Metrorum Innumerabilis copia est, ut ille oculus esse Archimedi e quatuordecim crustis eburneis, nunc quadratis, nunc triangulis, nunc ex utraque specie varie figuratis, et velut quibusdam membris artis struendæ causa compositus proditur. Nam ut in illo præinito ac determinato crustarum numero, multiplici earundem varia specie, nunc naves, nunc gladii, nunc arbuscula et si qua alia figurantur; ita metrorum certo ex origine numero infra decem prototypa comprehenso, multiplex admodum varietatis copia propagatur. Nam ut ea exercentis aut ingenium aut voluntatis arbitrium est, ita variæ ac multifformes metrorum species proferuntur. Similia habet *Attil. Fortunatian.* p. 2684. *Putsch.*

OSTRACIAS, α , m. 1. et ostracitis, itididis, f. 3. $\delta\sigma\tau\alpha\chi\iota\omega\upsilon$, et $\delta\sigma\tau\alpha\chi\iota\omega\upsilon$. ¶ I. Est genus duritiæ ostræorum testas imitata. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 65. (177). Ostracias, sive ostracitis est testacea durior ceramite, acbatæ similis, nisi quod illa quæ polius pinguescit: huic tanta duritia inest, ut aliæ gemmæ scalpantur fragmentis ejus. Ostritidi ostræa a similitudine nomen dedere. Hæc *Plin.* edente *Sillig.* ¶ 2. Est etiam ostracitis cadinæ genus nigrum, et e ceteris sordidissimum. *Id.* 34. *ibid.* 10. 22. (103).

OSTRACÓDERMA, α , f. 1. ab $\delta\sigma\tau\alpha\chi\iota\omega\upsilon$ testa et $\delta\epsilon\pi\mu\alpha$ pellis, dicitur quicquamque piscis testa munitus est, un testaceo. *Plin. Valerian.* 5. 13. Pectines autem qui dicuntur et omnia ostracoderma (sic) fugienda sunt. et *ibid.* Sæpias et ostragodermas (*lege ostracodermas*), id est astaginas et ciretias (*fortasse a-tacinos et cirtatos*) et pectines, etiam cochleas comedant.

OSTRACISMUS, i, m. 2. $\delta\sigma\tau\alpha\chi\iota\omega\upsilon\mu\acute{o}\varsigma$, genus relegationis apud Athenienses, id est exsillum annorum decem: ab $\delta\sigma\tau\alpha\chi\iota\omega\upsilon$ testa. Testula enim inscriptum ferebant nomen ejus, quem exterminare volebant. Differabat plurimum ab exsilio. Nam exsillum fiebat ob flagitia; ostracismus, quod nimia potentia suspecta esset. Deinde eorum, qui exsilio damnati erant, bona publicabantur; iis vero, qui per testulam a civitate erant summo, pecuniam populus non adimebat. Præterea ostracismo damnatis tempus et locus præfinitur; si autem, qui exsulabant, neutrum horum habebant. *Nepos Cim.* 3. Testarum suffragiis, quod illi ostracismum vocant, decem annorum exsilio multatus est. *Quædam edition. habent* $\delta\sigma\tau\alpha\chi\iota\omega\upsilon\mu\acute{o}\varsigma$.

OSTRACITES, α , m. 1. $\delta\sigma\tau\alpha\chi\iota\omega\upsilon\tau\eta\varsigma$, lapis teste similitudinem habens: ab $\delta\sigma\tau\alpha\chi\iota\omega\upsilon$ testa. Usum ejus pro pumice ad levigandam cutem. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 19. 31. (139). *Cl. Isid.* 16. *Orig.* 4. 25.

OSTRACITIS. *V. OSTRACIAS.*

OSTRACIUM, i, n. 2. $\delta\sigma\tau\alpha\chi\iota\omega\upsilon$, testa, sive operimentum certi concharum generis, at fortas-

se purpuræ, inquit *Harduin.* Dicitur etiam onyx. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 10. 46. (134). *Pelagon. Veterin.* 24. 4. Si sanguis nimius per venam percussam perterit, hosticinum (*lege ostracium*) conterito minute et apponito in plagam. *Ita fortasse legendum; ceterum alii viderint.*

OSTRACUS, i, m. 2. *Isid.* 15. *Orig.* 8. Ostracus est pavimentum testaceum, eo quod fractis testis calce admixta feriatur. Testam enim Græci $\delta\sigma\tau\alpha\chi\iota\omega\upsilon$ dicunt.

OSTRÆA, α , f. 1. et ostreum, i, n. 2. $\delta\sigma\tau\alpha\chi\iota\omega\upsilon$. — a) De forma ostrea, α , hæc *Charis.* 1. p. 42. *Putsch.* Hæc ostrea feminino genere singulari numero, an hoc ostreum neutrale dicendum sit, quæritur; et dicenda hæc ostrea feminine singulari numero. Hæc *Charis.*; et sane habent *Lucilius* apud *Non.* p. 216. 6. *Merc.* Ostrea nulla fuit, non purpura, nulla peloris. *Varro* apud *eumd.* *ibid.* Neque ostrea ulla magna capta qui vit palatum suscitare. *Gell.* 20. 8. Ostrea tenuis et exsucta. — b) *Ostræa, arum* in plur. num. femin. gen. est *Plauti et Cicer.* locc. *infra cit.*, et *Turpillii* apud *Non.* loc. supra cit., et *Plin.* 9. *Hist. nat.* 54. 79. (168). — c) *Ostreum* n. 2. in sing. num. est tantum *Pallad.* 1. *R. R.* 51. Ostrei testas siccas simul tundes. — d) *Ostrea, orum*, in plur. num. neutr. gen. est *Ennii* apud *Apul. de Mag., Lucilii, Horat., Ovid., Plin.* etc. locc. *infra cit.* — e) Dativus et Ablativus *ostreis*; quos exhibent *Ennius* apud *Non.* p. 169. 21.; *Cic.* 2. *Divinat.* 14. 33. et 7. *Fam.* 27.; et *Plin.* 9. *Hist. nat.* 54. 79. (168). — Ceterum ostrea (It. *ostrica*; Fr. *huître*; Hisp. *ostra*; Germ. *die Auster*; Angl. *an oyster*) est genus marinæ conchæ, aspera rotundaque testa, carne grati saporis, et ditiorum mensis conquista. Plura eorum genera enumerat *Auson. epist.* 9., item *Plin.* 32. *Hist. nat.* 6. 21. (62). *Cyzicea*, *Lucrina*, *Britannica*, *Medula*, *Leptica*, *Lucensia*, *Circejensia* etc. Commendat in his spissa et crassiora, neque io luto capta, neque in arenosis, sed solido vado, spondylo brevi, atque non carnosus etc. *Seneca Ep.* 95. *ante med.* Quid? illa ostrea, inertissimam carnem cæno saginatam, nihil existimas limosæ gravitatis inferre? *Plaut. Rud.* 2. t. 8. Echinus, lepadæ, ostreas, balanos captamus. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 54. 79. (168). Ostrearum vivaria primus omnium *Sergius Orata* invenit in Bajano, nec gulæ causa, sed avaritiæ. *Ennius* apud *Non.* p. 169. 22. *Merc.* Scrupeo investita saxo, atque ostreis squainæ scapient. *Cic. fragm.* apud *eumd.* p. 216. 13. Solertia ea, quæ posset vel in tegulis proseminare ostreas. *Lucilius* apud *Gell.* 20. 8. Luna alit ostrea, et implet echinos. *Horat.* 2. *Sat.* 4. 33. Ostrea *Circeis*, *Miseno* oriuntur echini. *Juvenal.* 4. 140. *Circeis* nata forent, an *Lucrinum* ad saxum, *Rutupinove* edita fundo Ostrea, callebat primo deprendere morsu. *Ovid.* 6. *Fast.* 173. Piscis adhuc illi populo sine fraude natabat: Ostreaque in conchis tuta fuere suis. — Quos *Marshall.* 7. 20. memorat *ostreorum lividos cirros*, putat *Rader.* intelligi fibras in carne ostreæ, crine purpureo ambiente, quam generosarum ostrearum notam esse volunt peritiores harum rerum, ut est apud *Plin.* 32. *Hist. nat.* 6. 21. (61).

OSTRÆARIUM, i, n. 2. *V. voc. seq.* in fin.

OSTRÆARIUS, a, um, adject. ad ostrea spectans, ut *ostrearius panis*, quo veteres cum ostreis vesci solebant. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 11. 27. (105). Panis ipsius varia genera persequi supervacuum videtur, alias ab obsoniis appellati, ut *ostrearii*, alias etc. — Hinc

Ostrearium, $\tau\theta$, n. 2. absolute, substantivorum more, est ubi ostreæ vivunt et reperiuntur. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 51. 74. (161). Nuper compertum est in *ostreariis*, humorem iis fetificum lactis modo effluere. *Macrob.* 2. *Satur.* 11. *Sergius Orata* primus *ostrearia* in Bajano locavit.

OSTRÆATUS, a, um, adject. $\delta\sigma\tau\alpha\chi\iota\omega\upsilon\tau\eta\varsigma$, muricatus, ostreis munitus; et figurate durus atque asper, duro, aspro. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 186. Itaque jam quasi ostreatum tergum ulceribus gestito.

OSTRÆOSUS, a, um, adject. ostreis abundans.

Auct. Priap. 77. *Cyzicus ostreosa*. — *Comp. Ostreosior* apud *Catull.* 18. 4. ora *Hellespontia* ceteris ostreosior oris.

OSTRÆGO, $\alpha\gamma\iota\eta\iota\varsigma$, f. 3. genus herbæ, circa sepulcra, aut in parietibus, qui sunt circa montium radices, nascentis. *Apul. Herb.* 28.

OSTRÏCÓLOR, $\acute{o}\rho\iota\varsigma$, adject. ostri colorem habens. *Sidon. Carm.* 5. 18. *Ostricolor* pepili testus.

OSTRÏFER, $\acute{\epsilon}\tau\epsilon\tau\alpha$, $\acute{\epsilon}\tau\epsilon\tau\alpha$, adject. *abundante* di *ostriche*, *ostreas ferens*, *ostreosus*. *Virg.* 1. *G.* 207. *Pontus*, et *ostriferi* fauces tentantur *Abydi.* *Val. Flacc.* 1. 456. Surgis ab *ostrifero* medius, *Neptune*, *Geræsto*. *Lucan.* 9. 959. et *ostriferam* dirimat *Chalcedona* cursu.

OSTRÏNUS, a, um, adject. di color d'ostro, $\delta\sigma\tau\alpha\chi\iota\omega\upsilon$, ostri colorem habens, purpureus. *Varro* apud *Non.* p. 549. 10. *Merc.* *Ostrinum* supparum. *Turpillius* apud *eumd.* *ibid.* *Ricula ostrina*. *Propert.* 3. 11. 7. Et *Tyros ostrinos* præbet *Cadmea* coloras. et 1. 14. 20. *Ostrinus torus*. et 2. 22. 26. *Ostrina tunica*. *Non.* loc. cit. colorem huic subrubeum esse dicit.

OSTRÏTIS, $\acute{i}\delta\iota\varsigma$, f. 3. *V. OSTRACIAS.* I.

OSTRUM, i, n. 2. $\delta\sigma\tau\alpha\chi\iota\omega\upsilon$ (It. *ostro*, *porpora*, *scarlato*, *grana*; Fr. *pourpre*; Hisp. *purpura*; Germ. *der Saft der Purpurschrecke*, *der Purpur*; Angl. *purple*, *scarlet*, *crimson*).

I.) Proprie est sanies illa, vel liquor, qui ex ostreis, seu conchyliis, vel purpuris, vel muricibus eximitur ad pretiosarum lanarum infecturam: et color ille, qui ex hac sanie conficitur. *Plin.* 9. *Hist. nat.* c. 36. et 37. distinctas facit species, conchylium, purpuram, muricem. Similiter *Yonius* p. 549. 9.-17. *Merc.* *Ostrinum* colorem distinguit a colore muricis, quod ille sit subrubeus, hic sanguineus. Sed hæc a scriptoribus confunduntur. Et sane ostrum, ut de ejus natura tradiderunt scriptores, non habet in omnibus locis, quibus nascitur, unius generis colorem, sed solis cursu naturaliter temperatur. Itaque quod legitur in *Ponto* et *Galatia*, quia hæc regiones sunt proximæ ad *Septentrionem* est atrum: progredientibus inter *Septentrionem*, et *Occidentem*, invenitur lividum: quod autem legitur ad *Equinoctialem Orientem* et *Occidentem*, invenitur violaceo colore: quod vero *Meridianis* regionibus excipitur, rubra procreatur potestate, ut ait *Vitruv.* 7. 13. ubi rationem etiam tradit ostrini coloris conficiendi. *Virg.* 5. *En.* 111. *Vestes ostro* perfusæ. — In plur. num. *Propert.* 4. 3. 51. Nam mihi quo, *Pœnis* si purpura fulgeat ostris?

II.) *Translatè*. ¶ 1. A Poetis pro purpurea veste usurpatur. *Lucret.* 2. 34. Nec calidæ citius decedunt corpore febres, *Textilibus* si in picturis ostroque rubenti Jacteris, quam si in plebeja veste cubandum est. Sic *Virg.* 1. *En.* 704. stratoque super discumbitur ostro. h. e. lectis purpureis. et 2. *G.* 506. Ut gemma bibat et *Sarrano* dormiat ostro. *Id.* 4. *En.* 134. insignis ostro sonipes. et 7. *ibid.* 814. velare bumeros ostro. *Horat.* 3. *Od.* 29. 14. *Muodæque* parvo sub laete pauperum *Cœnæ* sine aulæis et ostro. ¶ 2. Pro splendore, luce. *Sever. Ætn.* 332. *Purpureoque* rubens surgat *Jubar* aureus ostro.

OSTRUS, a, um, adject. qui ad Orientem situs est. *Paulin. Pell.* 21. altera *cajus Pars* Orientis erat patria, in qua scilicet *Ostrus Possessorque* et jam non ultimus esse videbar. Ita *cl. Furlanetto* in *Append.*; mihi illud *ostrus* mendum esse videtur.

OSTRYA, α , et *ostrys*, $\acute{\gamma}\omicron\varsigma$, f. $\delta\sigma\tau\alpha\chi\iota\omega\upsilon$, $\delta\sigma\tau\alpha\chi\iota\omega\upsilon$, arbor materia dura atque firma, similis *fraxino* cortice et ramis, folio *pyri*, tamen paulo longioribus, crassioribusque ac rugosis incisuris, quæ per tota discurrunt, semine *hordeo* simili et colore, solitaria nascitur circa *sava* aquosa. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 21. 37. (117). Gignit arborem *ostryn*, quam et *ostryam* vocant, etc. *V. Theophrast.* 3. *Hist. plant.*

OSUS, a, um. *V. ODI.*

OSYRIS, $\acute{\iota}\alpha$, f. 3. $\delta\sigma\upsilon\tau\eta\varsigma$, herba ramulos ferena nigros, tenues, lentos, et in his folia nigra ceu lini, semenque in ramulis nigrum initio, deinde colore mutato rubescens. *Nismegmata* mulieribus.

faciunt ex his. *Plin. 27. Hist. nat. 12. 88. (111).*, ubi *Harduin.* adscribit, ab *Anquillara* dici le scope di Padova.

OT

OTACUSTA vel otacustes, æ, m. 1. *spia*, ὠτακουστής, ab οὖς, ὠτός auris et ἀκούω audio, apud *Apul. de Mundo* est emissarius, clam aliorum sermones captans. Omnia, inquit, quæ ibi gererentur, ille otacustatim relatione discibat. Hos *Apulej.* paulo supra aures regias vocat, quod iis Darius rex Persarum ad excipienda, quæcumque a subjectis gererentur, uteretur: item imperatoris oculos, quod per eos videret quidquid se absente fieret. *V. ORICULARIUS* at **OCULUS**.

OTANITE, es, 1. ab οὖς, ὠτός auris, est, ut mihi videtur, morbus aurium, in quibus vulnera insunt. *Theod. Priscian. 4. p. 312. ed. Ald.* In aure vultus si fuerit, excavas malum granatum, et mittis illic myrrham, pediasimos (sic), mel et acetum, et ad dimidium coquis, et eo mittis tepidum per folium lauri; oteniten (*lege otaniten*) sanat.

OTHONNA, æ, f. 1. ὄθοννα, herba in Syria nascens, similis erucæ, perforatis crebro foliis, flore croci: quare quidam anemomen vocaverunt. *Plin. 27. Hist. nat. 12. 85. (109).*

OTHOS. V. OTUS.

OTIA, æ, f. 1. piscis marinus, e genere ostrearum: ab ὠτίον auricula. *Plin. 32. Hist. nat. 11. 53. (149).*

OTIABUNDUS vel otiabundus, a, um, adject. piens di otio, otio abundans. *Sidon. 4. Ep. 18. Multis diebus otiabundus.*

OTIATUS vel oclatus, a, um. *V. OTIOR.*

OTICUS, a, um, adject. Græca vox ὠτικός, ad aures pertinens, auricularis. *Cæli. Aurel. 2. Tard. 1. n. 23.* Otico clystere, quem nos auricularem dicere poterimus.

OTIOLUM vel oclolum, i, n. 2. deminut. μικρά σχολή, brevia otium. *Cælius ad Cic. 8. Fam. 3.* Quum otiosus sim, plane ubi delectem otiolum meum, non habeo.

OTIOR vel oclor, aris, atus sum, arl, dep. 1. Part. *Otiatus*. — Otiari est in otio esse, cessare, vacare, otio frui, stare in otio, essere otioso, riposarsi, ἀργεῖν, σχολάζειν. *Cic. 3. Off. 14. 58.* Quum se Syracusas otiandi, non negotiandi causa contulisset. *Horat. 1. Sat. 6. 127.* Pransus non avide quantum interpellat inanl ventre diem durare, domesticus otior. *Sidon. 3. Ep. 1.* Ipsi iisdem temporibus natl, magistris usi, artibus instututi, lusibus otiati.

OTIOSE vel ociose, adverb. nihil agendo, per otium, animo vacuo, σχολῆ, ἀργῶς, otiosamente, in riposo, senza far nulla.

I.) Proprie. *Cic. 3. Off. 26. 97.* Utile Ulyssi Itacæ vivere otiose cum parentibus, cum uxore, cum filio. *Liv. 23. 7. ad fin.* In foro otiose inambulare.

II.) Translate. ¶ 1. Est idem ac lente, sine festinatione, a bell' agio, lentamente, adagio. *Cato R. R. 76. sub fin.* Videto, ut bene et otiose percoquas. *Plaut. Pseud. 4. 1. 14.* Ambula ergo cito. sv. imo otiose volo. *Id. Truc. 1. 2. 6C.* Vostra hercle factum injuria, quæ properavistis olim rapere: otiose oportuit, diu ut essem incolumis vobis. h. e. lente, paullatim. *adagio*, a poco a poco. et *Liv. 2. 57. a med.* Segniter, otiose, negligenter, contumaciter omnia agere. *Cic. 6. Ferr. 15. 33.* Accessit ad argentum, contemplari unumquodque otiose et considerare cepit. *Id. 4. Fin. 13. 32.* Quo constituto, tum licebit otiose ista querere. ¶ 2. Item secure, tranquille, tranquillamente. *Ter. Heaut. 2. 3. 100.* Ademptum tibi jam faxo omnem metum, in surem utramvis otiose ut dormlas.

OTIOSITAS vel ociositas, atis, f. 3. otiosità, otio, otium. *Sidon. 2. Ep. 10.* Suas otiositates trepidanter edere. h. e. carmina per otium coin-

posita. *Vulgat. interpr. Eccli. 32. 28.* Mitte illud (servum) in operationem, ne vacet: multum enim malitiam docuit otiositas.

OTIOSUS vel ociosus, a, um, adject. (otium). *Comp. Otiosior* sub *B. II. 2.*; *Sup. Otiosissimus* sub *A. I. 1. 3.* et sub *B. II. 3.* — Otiosus est vacuus, cessans, nihil agens, opere solutus, otio fruens, tum in bonam, tum in malam partem. Et in bonam quidem quoniam sint re vera otiosi, multis *Seneca Brevit. vit. 12. et seqq.*, item *Ep. 55.* docet. σχολαίος, ἀργός (II. otioso, disoccupato, scioperato; Fr. qui est sans occupation, qui est de loisir, oisif; Hisp. ocioso, holgazar; Germ. müssig, unthätig, in Muse; Angl. unoccupied, disengaged from business, idle). Usurpatur autem A) De hominibus; et B) De rebus et abstractis.

A) De hominibus, et quidem

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim otiosus dicitur is, cui nec publicum, nec privatum negotium est ullum. *Plaut. Truc. 1. 2. 33.* Nimis otiosum arbitrator hominem esse te. *Ter. Adelph. 2. 4. 15.* Quamvis etiam maneo otiosus hic. *Cic. Brut. 3. 10.* Quum inambularem in ysto et essem otiosus domi. *Id. 3. Nat. D. 39. 93.* Rebus humanis aliquos otiosos deos præficere. *Id. 12. Att. 39.* Necesse ne habeas scribere, nisi eris valde otiosus. — Satius est otiosum esse, quam nihil agere, scite dictum ab *Attilio* apud *Plin. 1. Ep. 9. extr. b. e.* ab omni plane opere cessare, quam rebus nibili, inanibus, inutilibus, frigidis operam dare: quibus qui implicatur, re vera nihil agit.

¶ 2. Speciatim otiosus dicitur, qui cessat a re publica gerenda, et privata aliqua exercitatione et præcipue litteris occupatur. *Cic. 1. Orat. 51. 219.* Quo in studio (philosophicæ) hominum quoque ingeniosissimorum otiosissimorumque totas ætates videmus esse contritis. *Id. 11. Phil. 8. 20.* Otioso vero, et nihil agenti privato quando imperium senatus dedisti? *Id. 3. Off. 1. 1. P. Scipionem* dicere solitum, numquam se minus otiosum esse, quam quum otiosus. Adde *eumd. I. ibid. 21. 70.* Sic *Id. Brut. 24. 93.* Quum (*Galba*) otiosus (h. e. domi) stilum prehenderat motusque omnis animi (quo incendebatur, quum in foro ageret), tamquam ventus, hominem defecerat, fancebat oratio. *Id. Sext. 51. 110.* Graculum se atque otiosum putari voluit, studio litterarum se subito dedit. *Seneca Ep. 55.* Otiosum eam hominem seductum existimat vulgus et securum et se contentum. — Et cum Genitivo.

Plin. præf. Hist. nat. (6). Humili vulgo scripta sunt, agriculturalum, opificum turbæ, denique studiorum otiosus, per gli studiosi. ¶ 3. Item speciatim in bello otiosi dicuntur, qui neutri favent parti, indifferente, neutrale. *Cic. 2. Off. 7. 26.* Quid? Lacedæmonios injuste imperantes nonne repente omnes fere socii deseruerunt, spectatoresque se otiosos præbuerunt Leucricæ calamitatis? *Id. Marcell. 6. 18.* Quidam enim non modo armatis, sed interdum etiam otiosus minabantur. *Id. 9. Fam. 6. med.* Extremum malorum omnium esse civilis belli victoriam: quum quidem ego etiam illorum timebam, ad quos veneramus. Crudeliter enim otiosis minabantur. — Huc refert potest et illud *ejud. Cic. 2. leg. Agr. 37. 102.* Non modo vos eritis in otio, qui semper esse volueritis, verum etiam istos, quibus otiosi negotium facessimus, otiosissimos reddam.

h. farò star cheti: efficiam, ne quid turbulenti consent: totus tamen locus est corruptus; *V. Criticos.*

II.) Translate. ¶ 1. Metonymica otiosus est securus, tranquillus, ut esse solent, qui in otio sunt, tranquillo, quieto. *Ter. Phorm. 2. 2. 25.* Ten' asymbolum venire, unctum atque lautum e balneis, otiosum ab animo? *Gell. 2. 29. a metu.* *Ter. Adelph. 4. 1. 17.* Quin tu otiosus es: ego illius sensum pulcre calleo. h. e. ne cura, ne labora, ne sollicitus sis. — Reddere aliquem otiosum, efficere, ut tranquillo quietoque animo sit, levare cursu. *Cic. 9. Fam. 25. extr.* Mibi gratum feceris, si otiosum Fabium reddideris. ¶ 2. In re oratoria otiosus est supervacaneus, inanis, superfluo. *Tac. Dial. de Orat. 22. de Cicerone.*

¶ 1. Est idem ac lente, sine festinatione, a bell' agio, lentamente, adagio. *Cato R. R. 76. sub fin.* Videto, ut bene et otiose percoquas. *Plaut. Pseud. 4. 1. 14.* Ambula ergo cito. sv. imo otiose volo. *Id. Truc. 1. 2. 6C.* Vostra hercle factum injuria, quæ properavistis olim rapere: otiose oportuit, diu ut essem incolumis vobis. h. e. lente, paullatim. *adagio*, a poco a poco. et *Liv. 2. 57. a med.* Segniter, otiose, negligenter, contumaciter omnia agere. *Cic. 6. Ferr. 15. 33.* Accessit ad argentum, contemplari unumquodque otiose et considerare cepit. *Id. 4. Fin. 13. 32.* Quo constituto, tum licebit otiose ista querere. ¶ 2. Item secure, tranquille, tranquillamente. *Ter. Heaut. 2. 3. 100.* Ademptum tibi jam faxo omnem metum, in surem utramvis otiose ut dormlas.

OTIOSITAS vel ociositas, atis, f. 3. otiosità, otio, otium. *Sidon. 2. Ep. 10.* Suas otiositates trepidanter edere. h. e. carmina per otium coin-

Lentus est in principiis, longus in narrationibus, otiosus circa excessus. *perde il tempo.* Sic *Id. ibid. 18. ad fin.* Brutum videri otiosum et disjunctum.

B) De rebus et abstractis, et quidem

I.) Proprie. ¶ 1. Otiosum dicitur quidquid et publicis et privatis caret occupationibus. *Ennius apud Gell. 19. 10.* Otioso in otio animus nascit quid velit. *Cf. Cic. Planc. 27. 66.* Equid ego dicam de occupatis meis temporibus, cui fuerit ne otium quidem unquam otiosum? *Id. Senect. 23. 82.* An censes-me tantos labores diurnos nocturnosque domi militiæque suscepturum fuisse, si iisdem finibus gloriam meam, quibus vitam, essem terminaturus? Nonne melius multo fuisset, otiosam ætatem et quietam sine ullo labore et contentione traducere? *Horat. Epod. 5. 43.* Et otiosa creditur Nespolis. *Cf. Tac. 14. Ann. 58.* Vana hæc-credentium otio augebantur. *Id. 13. ibid. 3.* Adnotabant seniores, quibus otiosum est vetera et præsentia contendere. *Al. leg. quibus otium est, che hanno ozio e tempo.* — Huc refert potest et illud *Frontin. 2. de contriv. agr. p. 53. ed. Lachmann.* Attingi possessores vacantia loca, quasi invitante otiosi soli opportunitate, invaserunt.

¶ 2. Speciatim otiosum tempus et simile aliud dicitur, in quo cessatur ab opere publico, et privata aliqua exercitatio fit. *Cic. 3. ad Q. fr. 8.* Revartar ad institutum (poema) idque perficiam his supplicationum otiosis diebus. *Id. Senect. 14. 49.* Si vero habet aliquod tamquam pabulum studii atque doctrinæ, nihil est otiosa senectute jucundius. et *Amic. 27. 104.* Nam quid ego de studiis dicam cognoscendi semper aliquid atque discendi? in quibus remoti ab oculis populi omne otiosum tempus contrivimus.

¶ 3. Item speciatim otiosum est pacatum et bello atque armatis opponitur. *Plaut. Truc. 1. 1. 55.* Postremo in magno populo, in multis hominibus, Re placida atque otiosa, victis hostibus, oportet etc. *Cic. Sext. 45. et 46. 98.* Quid est igitur propositum his rei publicæ gubernatoribus, quod intueri, et quo cursum suum dirigere debeant? Id quod est præstantissimum, maximeque optabile omnibus sanis et bonis et beatis, cum dignitate otium. — Hujus autem otiosæ dignitatis hæc fundamenta sunt etc.

II.) Translate ponitur ¶ 1. Otiosus pro lento, tardo. *Pallad. 1. R. R. 37.* Fons, vel rivus huc conveniat otiosus, qui humiles transeundo format lacunas. ¶ 2. De animo quum dicitur, est securus, tranquillus. *Ter. Andr. 5. 2. 1.* Animo nunc jam otioso esse impero. *Seneca 2. Ira 13. a med.* Quid quiete otiosus animi, quid ira laboriosus? ¶ 3. Interdum est supervacaneus, inutilis, nihil efficiens, inanis, vano, superfluo, inutile. *Quintil. 1. 1. 35.* Ii quoque versus, qui ad imitationem scribendi proponuntur, non otiosos velim sententias habeant, sed honestum aliquid monentes. *Id. 8. 2. 19.* Ego otiosum sermonem dixerim, quem auditor suo ingenio non intelligit. *Plin. 9. Ep. 6. extr.* Per hos dies libentissime otium meum in litteris colloco, quos alii otiosissimis occupationibus perdunt. scil. circensibus spectandis. — Otiosa pecunia est, quæ nihil acquirit, danaro infructuoso: cui opponitur occupata, quæ usuras parit. *Plin. 10. Ep. 62.* Pecuniæ publicæ vereor na otiosæ jaceant. Adde *Sævol. Dig. 22. 1. 13.*

OTIS, idis, f. 3. otis, avis est, quam Hispani avem tardam vocant, teste *Plin. 10. Hist. nat. 22. 29. (57).*, damnata in cibus propter malum odorem, quem emissa ex ejus ossibus medulla reddit. *Id. 30. ibid. 14. 45. (131).* Mammis otidium adipem utlem esse. *V. Winkelmann. T. 2. p. 125.*, cui otis est ottarda.

OTIUM vel ocium, li, n. 2. Scribitur per t, et per c, ut posuimus: sed t magis placet *Pierio* ad *Virg. 1. Ecl. 6.*, *Manutio*, *Dausquio* et *Celario* in *Orthogr.*, adstipulantibus lib. veterib. et lapidib. — Otium (cujus in assignanda notatione vaide laborant etymologi) est vacuum tempus, cessatio ab opere, remissio laboris, laxamentum, tempus liberum atque otiosum: cui contrarium est negotium, σχολή, ἀργία (li. otio, disoccupa-

zione, scioperataggine, riposo, tempo, agio; Fr. *loisir, moments de loisir, repos que laissent les affaires, temps disponible*; Hisp. *lugar, tiempo desocupado, tiempo libre*; Germ. *die Geschäftslosigkeit, Musse, Ruhe*; Angl. *ease, leisure, recreation, freedom from business, spare time, idleness*).

L.) Proprie. ¶ 1. Generatim. Ennius apud Gell. 19. 10. Otioso in otio animus nescit quid velt. Cic. 3. Off. 1. 1. Illum et in otio de negotiis cogitare, et in solitudine secum loqui solitum. et mox. Otium et solitudo, quæ languorem afferunt ceteris, illud acuebant. Id. 2. leg. Agr. 33. 91. Inertissimum et desidiosissimum otium. et ibid. 37. 103. Qui propter desidiam in otio vivunt. Id. 4. Acad. (2. pr.) 2. 6. Hebescere et languere in otio. Id. 2. Att. 14. Otio tabescere. Id. 3. Orat. 29. 131. Græci otio diffilentes. Tac. 4. Hist. 70. Segne otium trahere. Seneca Ep. 82. Otium sine litteris mors est, et hominis vivi sepultura. ¶ 2. Speciatim et sæpe accipitur pro tempore vacuo, et libero a negotiis forensibus, ab administratione reipublicæ, ab occupationibus civilibus, a labore rustico aut militari, et huiusmodi, quum licet ad litterarum studia privatim incumbere, aliisve honestis exercitationibus animum recreare, tempo, agio, disoccupazione, vacanza. Cato apud Cic. Planc. 27. 66. Clarorum virorum non minus otii, quam negotii rationem exstare oportet. Id. Brut. 2. 8. Tamquam in portum confugere non inertiae, neque desidiae, sed otii moderati atque honesti. Id. 3. Orat. 15. 57. Doctissimi homines, otio nimio et ingenii uberrimis affluentes, multo plura curanda sibi esse et investiganda duxerunt. et 1. ibid. 1. 3. Quantum mihi vel fraus inimicorum, vel causæ amicorum, vel respublica tribuet otii, ad scribendum potissimum conferam. et 2. ibid. 13. 57. Philistus otium suum consumpsit in historia scribenda. et 14. 59. Horum libros delectationis causa, quum est otium, legere soleo. Id. Partit. orat. 1. 1. Si modo tibi est otium, et si vis. Id. 1. Orat. 52. 224. Philosophorum libros reservare sibi ad Tusculani requiem atque otium. Horat. Epod. 1. 7. Utrumne jussi persequemur otium non dulce, ni tecum simul? Ter. Hecyr. prol. 2. 35. Nunc turba nulla est: otium et silentium est: Agendi tempus mihi datum est. Id. Adelph. 3. 4. 55. Non hercule otium est nunc mihi auscultandi. Id. Heaut. 1. 1. 23. Tantum ne ab re tua est otii tibi, aliena ut cures? Plaut. Mil. glor. 3. 1. 165. Haud centesimam partem dixi, atque, ntium rei si sit, possim exprimere. se io avessi tempo. Ter. Phorm. 5. 5. 4. Habere otium ad aliquid faciendum. Cic. Amic. 27. 104. In studiis mne otium tempusque canterere. Al. leg. otiosum tempus. Dolabella ad Cic. 9. Fam. 9. Referre se in otium. Id. 1. Herenn. 1. 1. Otium studio suppeditare. Phædr. 3. prol. dare corpori. dar riposo. Cic. 1. Orat. 13. 57. De his rebus omnibus in angustia, consumendi otii causa, disserunt. per passar l'ozio. ¶ 3. Item speciatim et sæpe dicitur de tranquillo statu, pace, rebus compositis, tranquillità, pace, stato pacifico. Cic. 2. leg. Agr. 37. 102. Nihil est tam populare, quam pax, tranquillitas, otium. Nepos Amilo. 2. extr. Tota Africa tantum otium reddidit, ut nullum in ea bellum videretur multis annis fuisse. Id. Timol. 3. Ex maximo bello tantum otium toti insulae conciliavi, ut etc. Cæs. 2. B. C. 36. Multitudo insolens belli diuturnitate otii. et t. ibid. 5. Res ad otium deducere. Cic. 3. ad Q. fr. 5. ad fin. Valde me ad otium pacemque convertio. Id. 4. Acad. (2. pr.) 5. 15. et 2. Phil. 34. 87. Perturbare otium. — Per otium, otii, aut pacis tempore. Cic. 1. Invent. 3. 4. Studia recta et honesta per otium concelebrata. Liv. 2. 39. ad fin. Si præda belli per otium frui velint. Tac. 15. Ann. 6. Cur deserta per nullum, quæ bello defecerant? Liv. 27. 2. a meo. Ubi nemo hostium adversus prodiiit, spolia per otium legere. a suo bell'agio.

II.) Translate. ¶ 1. De loco ubi otium frui licet. v. gr. villa, secessu. Cic. 1. Att. 7. Omnem spem delectationis nostræ, quam quin in otium

venerimus, habere volumus, in tua benignitate positam habemus. Horat. 1. Sat. 1. 30. nautæque per omne Audaces mare qui currunt, hactenente laborem Sese ferre, senes ut in otia tua recedant. Ajunt. ¶ 2. De iis, quæ sunt otii tempore. Ovid. 2. Trist. 223. Excitatusque oculis otia nostra tuis. h. e. carmina. ¶ 3. Otio, otiose, tarde, lente, paulatim. Phædr. 1. 25. quum currens bibere cæpisset canis, Sic crocodilus: quam libet, lambe otio, Accede, pota leniter. con tuo comodo. Al. aliter leg.

ŌTŌPĒTES, æ, m. 1. ὠτοπέτης, h. e. auritus, ut in Gloss. Philox. exponitur, apud Petron. Satyr. 35. videtur leporem significare. Sed locus ille varie vexatur a criticis. V. Burmann.

ŌTUS, i, m. 2. ὠτός, et ὠτός, avis bubone minor, noctuis inajor, auribus plumis eminentibus: unde et nomen illi. (ὄως, ὠτός, aurem significat.) Quidam Latine asionem vocant: imitatrix alias avis, ac parasita, et quodam genere saltatrix. Capitur haud difficulter, ut noctuæ, intentam in aliquo circummeante alio. Quod si ventus agmen adverso flatu cæpit inbibere, pondusculæ lapidum apprehensis, aut gutture arena repleto, stabilitæ volant. Hæc Plin. 10. Hist. nat. 23. 33. (68), ubi alii leg. otis invito Harduino. V. OTIS; et Winkelmann. T. 2. p. 125. — V. B. De nom. propr. V. ONOM

OV

ŌVĀLIS, e, adject. ad ovationem spectans, ut Ovals corona, de qua V. in OVATIO. Gell. 5. 4.; et Paul. Diac. p. 195. 7. Müll.

ŌVANTER, adverb. ovando, exultando. Tertull. advers. Valent. 28. Propere et ovanter accurrat.

ŌVĀRIUM, ii, n. 2. V. voc. seq. in fin. ŌVĀRIUS, ii, m. 2. qui gallinis præst, ut suo tempore ova pariant, quique edita servat, et quæ succi melioris sunt, ea domino cœnataro, aut statim a balneo exeunti exhibet, quemadmodum aviarius et altitarius, qui aves et altitia curat et facit, uti dictum est suo loco, et quemadmodum memoratur a Varron. 3. R. R. 5. 5. curatur aviarii. et ibid. 9. 7. gallinarlus. Inscript. in Collect. Ferrar. opusc. T. 9. p. 179. CN. MYRCIVS CN. T. L. ARGENTILLVS OVARIVS. Hanc inscriptionem ad quingentos circiter ab urbe Mervania passus in villa Cupri omnium primus detexit, descripsit, vulgavit et illustravit Jo. Dom. Coletius loc. cit., cujus rude marmor, solaque pueri effigie ad pectus usque conspicuum, Argentillum Cnæi et Titii Murciorum libertum exhibet. Is eam, de qua diximus, ovorum curam exercuisse videtur. Fuisse id etiam munus apud veteres, et quidem puerile, allatis scriptorum testimoniis probat idem Auctor. Est apud Græcos verbum ὠφθαλκτέω ova custodio. Quæ fuerit et quanta apud veteres cura servandi et supponendi ova, abunde docet Colum. 8. R. R. 5. 4. — Hinc Ovarium, ii, n. 2. absolute, substantivorum more. Inscript. apud Rénier. 3575. DEXIMVS CLAVDIVS IVVENALIS SARDICVS PERFECTIS METIS ET OVARIIS ITBNOVE TRIBVNALI IVDICVM QVÆ OB MEMORIAM CLAVDIORVM etc. anno provincie CLXXXVIII. Ovarium, nisi fallor, est locus in circo prope metas conspicuus, in quo ponebant ova, h. e. pilas ligneas ovali figura, quibus pro notis utebantur ad numeranda quadrigarum curricula, ut in OVUM I. 5. dictum est: V. Liv. 41. 27. et Varron. 1. R. R. 2. 11. ibidem cit. Cf. et Cassiod. 3. Variar. 51. Nec illud putetur irritum, quod metarum circuitus ovorum exceptionibus, (at. erectionibus, at. exemptionibus) exprimitur. Dio quoque lib. 49. scribit, Agrippam, quod videret, errare homines in circo propter circuituum numerum, delphines et ovata opera (ὠοειδῆ δημιουρηματα) posuisse, quibus cursum circuituum et conversiones ostenderentur.

ŌVĀTIO, ōnis, f. 3. (ovo) trionfo minore,

ὄριαβος ελάττων, minor triumphus, quum heill duces rebus quidem prospere æstis, non tamen ita magnis, ut justo triumpho dignæ essent, ex S. C. pedites, vel, ut aliis placet, uno equo vecti urbem ingrediebantur, myrteam coronam, quam ob id ovalem vocabant, in capite gestantes, et a plebeis, vel ab equitibus Romanis deducebantur in Capitolium, ibique ovem immolabant. Servius ad Virg. 4. Æn. 543. Ovandi autem, et non triumphandi, teste Gell. 5. 6. et Paul. Diac. p. 195. 7. Müll., causæ erant, quum aut bella non rite erant indicta, neque cum justo hoste gesta; aut quum hostium uomen humile erat et non idoneum, ut servorum piratarumque; aut quoties deditione repente facta victoria citra magnam sanguinis effusionem contingerat. Ob quam etiam causam coronam ovalem ex myrto, quæ arbor Veneri est sacra, conficiebant, quod incruentas huiusmodi victorias Venereas potius iudicarent, quam Martias. Plin. 15. Hist. nat. 29. 38. (125). tradit, primum, qui ovans Urbem ingressus sit, fuisse A. Postumium Tubertum, in consulatu devictis Sabinis, quoniam rem leviter sine cruore gesserat: et myrto Veneris victricis coronatum incessisse. Flor. 3. 19. a med. Fuitque de servis ovatione contentus, ne dignitatem triumphi servili inscriptione violaret.

ŌVĀTIO, ōnis, f. 3. a nom. ovum, i, tempus est, quo gallinæ ova faciunt, dictum ea forma, qua pullatio, mellatio, etc. Plin. 29. Hist. nat. 3. 12. (53). Tamquam congruere ovationem etiam serpentium humani sit arbitrii. Al. leg. operatio-nem, relictus.

ŌVĀTUS, a, um, particip. ab ovo. Pers. 2. 55. auro sacras quod ovato Perducis facies. h. e. triumphato, victoria acquisito. Sunt qui aliter explicant.

ŌVĀTUS, a, um, adject. a nom. ovum, i, It. ovato, fatto in forma d'ovo, ωοειδής, in similitudinem ovi factus. Plin. 15. Hist. nat. 21. 23. (85). Aliis turbinatio pyri, aliis ovata species, cum in aliorum aliquibus. — Item diversi coloris maculis variegatus, ovi speciem referentibus. Plin. 35. Hist. nat. 1. 1. (3). Ut ovatus esset lapis Numidicus, ut purpura distingueretur Synnadicus. Inscript., quæ ad Theodosii junioris tempora pertinet, apud Fabrett. p. 677. n. 31. ARCVS PILAS ET PLYTEVM EX VTRAQUE PARTE OVATA INSTAVRATVM. h. e. amphitheatrum.

ŌVĀTUS, us, m. 4. ovantium et exultantium lætus clamor. Val. Flacc. 6. 187. hinc barbarici glomerantur ovatus, Hinc gemitus.

ŌVĒCŪLA, V. OVICULA.

ŌVĪĀRIA, æ, f. 1. V. OVARIUS in fin.

ŌVĪĀRICUS, V. in voc. sequent.

ŌVĪĀRIUS, a, um, adject. ad oves pertiens. Oviarium pecus, oves. Colum. 7. R. R. 6. 1. Et quoniam de oviario satis dictum est, ad caprinum pecus nunc revertar. Al. leg. oviarico. Sic Inscript. apud Gruter. 513. 1. et Murat. 606. 1. ABSTINBATUS INIVRIIS FACIENDIS CONDUCTORIBVS GREGVM OVĪARICORVM etc. quæ vox bis infra repetitur in eod. lapide. — Hinc

Oviaria, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, est grex ovium. Varro 2. R. R. præfat. 6. Et ipse pecuarias habui grandes, in Appulia oviarias, et in Reatino equarias.

ŌVĪCERDA, æ, f. 1. stercus ovium. V. OVICERDA.

ŌVĪCO, as, are, a. 1. ovo permiscere, ita ut glutinosa massa fiat. Plin. Valerian. 1. 17. p. 166. retro ed. Ald. Clinicam in mortario minutissime conterere, et ovo crudo ovicabis, et frou-tem illinies.

ŌVĪCŪLA vel ovecula, æ, f. deminut. pecorella, ποβάρτιον, parva ovis. Aurel. Vict. Vir. illustr. 43. Q. Fabius Max. Cunctator Ovicula dictus est a morum clementia. Augustin. 3. Doctr. Christ. 21. Oviculam ei exhibuit epulandam Marcell. Empir. c. 1. p. 89. ed. Ald. Iamam ovicula de inter femora velles et combures etc. apud Tertull. Pall. 3. legitur ovecula.

ŌVĪFER, fœra, fœrum, adject. ova pariens, oviparus. Gloss. Lat. — Gr. Ovifera. ωοειδής.

ŌVĪFER, fœri, m. 2. (ut equifer) ovis silvatica.

Aplc. 8. 4. Jus in ovifero ferreas. Alii scribunt divisim. Sic Gloss. Cyrill. Ovifer (Græcum vocabulum excidit).

OVILE, is, n. 3. *V. OVILIS.*

OVILIO, ðnis, m. 3. *pecoratio, μηλοβοτης, ovium pastor, opilio. Jabolen. Dig. 33. 7. 26. in fin. Cum instrumentum omne legatum esset, excepto pecore; pastores oviliones, ovilia quoque legato contineri, Ovilis nun recte putat.*

OVILIS, e, adject. ad oves pertinens. *Aplc. 4. Met. Spelunca ovili stabulatioi commoda. Plin. Valerian. 1. 62. Ovile lac. — Hinc*

Ovile, is, n. 3. (subaudi stabulum) absolute, substantivorum more, est stabulum ovium, κλαιο, stalla da pecore, ovile.

I.) Proprie. *Varro 8. L. L. 54. Primum quom dicitur ut ab ove et sue ovile et suile, sic a bove bovine non dicitur. Cf. eumd. 9. ibid. 50. Cato R. R. 39. Schneid. Bubile, ovile, cortem, villam bene purgato. Virg. 3. G. 537. Non lupus iosidias explorat ovilia circum. Ovid. 4. Trist. 1. 79. Uique rapax pecudem, quæ se non texit ovili, Per sata per silvas fertque trahitque lupus; Sic etc. Horat. 4. Od. 4. 9. mox in ovilia Demisit (aquilam) bostem vividus impetus. Id. Epod. 16. 51. Nec vespertinus circumgemit uraus ovile. Colum. 7. R. R. 4. 5. Perforatis tabulis, quibus ovilia consterruntur, ut grex supercubet.*

II.) Impropric. ¶ 1. Per catachresin dicitur de stabulo caprarum. *Ovid. 13. Met. 828. Sunt, fetura minor, tepidis in ovilibus agni: Sunt quoque, par ætas, aliis in ovilibus bædi. Adda Tibull. 2. 1. 57. ¶ 2. Per similitudinem ovile dictus est locus in campo Martio, cancellis conclusus, quo tribus Romanæ comitiis suffragia laturæ per ordinem conveniebant. Nomsn inde habuit, quia initio ligneo vallo in morem ovilli stabuli circumdatus fuit, ut est apud *Servium ad Virg. 1. Ecl. 34.*, quamvis postea marmoribus cinctus fuerit et ornatus. *Liv. 26. 22. Citatis Veturiæ senioribus, datum secreto in ovili cum bis colloquandi tempus. Juvenal. 6. 527. A Merce portabit aquas, ut spargat in sede Isidis, antiquo quæ proxima surgit ovili. Lucan. 2. 197. Tuoc flos Hesperis, Latii jam sola juvenus Concidit, et miseræ maculavit ovilia Romæ. Loquitur de cæde a Sulla facta multorum millium R. in campo Martio vel in ovili ipso, vel prope eum locum. Flor. 3. 21. ad fin. et *Aurel. Vict. Vir. illustr. 75. id factum dicunt in villa publica, quæ itidem in campo Martio fuit. V. SÆPTUM.***

OVILLINUS et

OVILLUS et

OVINUS, a, um, adject. di pecora, pecorino, *πρωβατικός, οπωβατικός*, ad oves pertinens. *Varro 2. R. R. 2. 6.; et Colum. 7. R. R. 2. 1. Ovillum pecus. Plin. 28. Hist. nat. 9. 33. (124). lac. Id. 19. ibid. 42. 8. (150). fimum. Cato R. R. 36.; et Varro 1. R. R. 38. 3. stercus. Cato R. R. 76. Ovillus caseus. Liv. 22. 10. grex. Capell. 2. p. 35. Ex ovillis multi (libri) quoque tergoribus. *Seren. Sammon. 14. 254. Aut tu sume pilam, quæ caudis hæret ovinis. Theod. Priscian. de dicta 3. Ovillinum lac. et 6. Ovillina caro. — Ceterum Priscian. 2. p. 594. Putsch. Ovinus quoque ab ove et suinus a sue: nam ovilla et suilla deminutiva sunt.**

OVIPARUS, a, um, adject. *ωοτοκος*, ova pariens. *Ovipara animalia sunt, quæ ova pariunt: vivipara, quæ vivos fetus edunt. Aplc. de Mag. Quibus membris et causis discreverit natura viviparos eorum (piscium) et oviparos: ita enim appello, quæ Græci ωοτοκα, xai ωοτοκα. Auson. Edyll. 10. 132. Gobio non major geminis sinpolicæ palmis, Præpinguis, teres, ovipara coegestior alvo.*

OVIS, is, f. 3. — a) Olim masculino genere extulerunt, ut ait *Nontus 3. 153.*, duo afferes *Varronis* loca: quæ præcipue usurpabant io multa dicenda, quæ quom olim in pecore constitueretur, bubns præsertim et ovibus, ita loqui solebat: *Quando citatus neque respondit, neque excusatus est, ego ei unum orem multam dico, quæ sunt verba Varronis ibid. et apud Gell. 11. 1.*

V. MULTA. Paul. Diac. p. 195. 5. Müll. Ovem masculino genere dixerunt, ut ovibus duobus, non duabus. Festus quoque p. 286. 18. Müll. testatur, in libris Pontificalibus frequenter dici hic ovis. Huc pertinet quod ait Varro 5. L. L. 98. Müll. Ovi mari testiculi dempti. — Semimaris ovis viscera apud Ovid. 1. Fast. 588. sunt exta maris ovium castrati, b. e. vervecis. — b) Ovium pro ovem in quarto casu. Plaut. Merc. 3. 1. 26. Ovium etiam tibi ancillam dabo, natain annos sexagiota. Al. leg. ovim tibi excillam: alii quin etiam tibi. — c) In sexto ovi pro ove. Varro 8. L. L. 66. Müll. Sine reprehensione vulgo alii dicunt hac ovi et avi, alii hac ove et ave. — Ratione habita etymy, Varro ait 5. L. L. 96. Müll. Ex quo fructus major, hic est qui Græcis usus. — Taurus, quod ταυρος, item ovis, quod οvis, ita eolim antiqui dicebant, non ut nunc πρωβατος. — Ceterum ovis est pecus lanigerum, πρωβατος (It. pecora, pecorella; Fr. brebis; Hisp. oveja; Germ. d. Schaaf; Angl. a sheep).

I.) Proprie. *Cato R. R. 5. ad fin. Strumenta si deerunt, froodem iligneam legito; eam substernito ovibus bubusque. Plaut. Trin. 2. 4. 140. Oves scabræ sunt, tam glabræ, hem, quam hæc este manus. Ter. Adelph. 4. 1. 18. Quom servit maxime, tam placidum quasi ovem reddo. Cic. 2. Nat. D. 63. 158. Quid enim oves aliud afferunt, nisi ut earum villis confectis, atque contextis homines vestiantur? Phædr. 1. 5. Vacca, et capella, et patiens ovis injuriæ Socii fuere cum leone in satibus. Horat. Epod. 2. 16. Tondere infirmas oves. Virg. 6. Ecl. 4. pastorem, Tityre, pingues Pascere oportet oves. Horat. 2. Od. 6. 10. Dulce pellitis ovibus Galesi Flumen. Ovid. 1. Fast. 333. ita rex placare sacrorum Numina lanigeræ conjuge debet ovis. h. e. ariate. Id. 13. Met. 927. Nec placidæ carpsistis oves, birtave capellæ. Id. 5. Trist. 10. 26. Proque lupo pavide bella verentur oves. et 4. 1. 12. Pastor arundineo carmine mulcet oves. — Proverbium est illud apud *Ter. Eun. 5. 1. 16. lupo ovem commisit. Cf. Plaut. Pseud. 1. 2. 8. Ut mavelis lupos apud oves linquere, quam hos domi custodes. et Cic. 3. Phil. 11. 27. O præclarum custodem ovium, ut ajunt, lupum!**

II.) Traoslate. ¶ 1. Ovis dicitur homo simplex, stolidus, fatuus, quiqua decipi ac spoliari facile potest. *Plaut. Bacch. 5. 2. 3. Quis bas buc oves adegit? xi. oves nos vocant pessumæ. Sic Propert. 2. 13. 7. Quare si sapis, oblatas ne desere mesres, Et stolidum pleno vellere carpe pecus. ¶ 2. Metonymice est ipsa lana. Tibull. 2. 4. 28. Et nigram Tyrio murice tingit ovem.*

OVO, as, avi, atum, are, o. 1. (ovis). Caret prima persona presentis (Suot quædam verba, ait *Priscian. 1. p. 375. Putsch.*, quæ primam personam amittunt, veluti ovas, ovat; raro enim reperimus ovo dictum. Similia exhibit *Macrob. de differ. Gr. Lat. verb. p. 2769. Putsch.*, et usum habet præcipue in Participiis *OVANS 1. et 2.; Ovatus et Ovaturus 1. — Quod ad etymom attinet, Servius ad Virg. 4. En. 543. dictum essa ait ab ove, quæ ab ovante maclabatur. Paul. vero Diac. p. 195. 6. Müll. ab o gemioata, nempe ab eo clamore, quem faciunt legioates expugna victores milites gemioata o littera. Prior notatio probabilior videtur. — Ceterum ovare ¶ 1. Speciatim vel stricto seosu est triumphum agere, trionfare; et quidem — a) Minorem illum triumphum agere, de quo in OVATIO dilimus. *Gell. 6. 6. in fin. Scripserunt, qui ovaret, introire solitum equo rebentem. Cic. 2. Orat. 47. 195. Quem ego ovantem in Capitolium asceodisse meminisse. Liv. 5. 31. Valerio, quod perseveroior cædeodis in fuga fuit, triumphus; Manlio, ut ovans urbem ingrederetur, decretum est. — b) Item triumphare, uoversum. *Solin. 45. a med. Quom prælio Antiochus Galatas subegisset, equum insuluit ovaturus. — c) Translate ovans triumphasse dicitur, qui taotum ovatione contentus fuit. Hinc adulatorie *Vellej. 2. 96. 3. de Tiberio. Hujus victoriæ compus Nero, ovans triumphavit. et 122. 2. Quis enim dubitare potest, quin ex Armania re-****

cepta, et ex rege ei præposito, ordinatisque rebus Orientis, ovans triumphare debuerit? *Sueton. Tib. 9. Quas ob res ovans, et curru Urbam ingressus est primus, ut quidam putant, triumphalibus ornamentis honoratus. Porro animadvertendum est, Tiberium ann. U. C. nccxlii. triumphalibus oroamentis honoratum fuisse (Dion. l. 54. c. 31.); aon. nccxlv. ovasse (Id. l. 55. c. 2. et *Vellej. 2. 96.*); ann. tandon nccxlvii. curru justum triumphum egisse (Dion. l. 55. c. 8.). *Suetonius autem loc. cit. res diverso tempore actas coojuoxit: addit etiam, primum triumphalibus ornamentis honoratum, ut quidam putant; quia Dion. l. 54. c. 24. affirmat, idem obtigisse antea Agrippæ. Aug. in Monum. Anconano Tab. 1. l. 22. BIS OVANS TRIUMPHAVI. Hoc idem sic enarrat *Sueton. Aug. 22. Bis ovans ingressus est Urbem post Philippense, et rursus post Siculum bellum. ¶ 2. Generatim est lætari, exultare, prægaudio exclamare, aut cantare, esultare, trionfare, cantare per allegrezza. — a) De homioibus. *Plaut. Bacch. 4. 9. 146. Ut ovans præda onustus incederem. Cic. 14. Phil. 5. 12. Quom hesterno die propter eorum res gestas me ovantem et prope triumphantem populus Romanus in Capitolium domo tulerit. Liv. 1. 25. ad fin. Romani ovantes ac gratulantes Horatium accipiunt. Id. 8. 7. circa med. Spoliis lectis ad suos ravectus, cum ovante gaudio turma in castra tendit. Val. Flacc. 4. 342. Lætus ovat nunc laude virum, nunc vatis honoro Carmioe. et 5. 67. At velut ille, gregis cessit cui regia taurus Fertur ovana. et 2. 545. regem inde petens superabat ovante Litora tuta gradu. Virg. 10. En. 500. Quo nunc Turnus ovat spolio, gaudetque potitus. — b) Da brutis animalibus. *Id. 1. G. 423. Et lætas pecudes, et ovantas gutture corvi. — c) Da rebus inanimis. Propert. 3. 7. 53. Prosequar et currus atroque ab litore ovantes. Stat. 1. Silv. 2. 248. eat enthea vititis, Atque bederis redimita cobors, ut pollet ovanti Quisque lyra. Val. Flacc. 4. 416. hæc procul Io Spectat ab arce Pbari, jam divis addita, jamque Aspidæ cincta comas. et ovanti persona sistro. et 2. 506. noo Africus alto Tantis ovat. h. e. medio mari furit, et veluti triumphat. Stat. 4. Silv. 1. 7. plusque anta alias Enandrius arces Collis ovet.*****

OVUM, i, n. 2., quod a Græca voce *ώον*, est fetus avium, piscium et quorundam animalium terrestrium, unde pulli fovendo excluduntur. Ovi partes suot vitellus, seu iuteum ovi; et albumen, seu album, quod putamine, seu cortice, seu calyce contioetur (It. uovo; Fr. œuf; Hisp. huevo; Germ. das Ei; Angl. an egg).

L.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 18. 57. Deli fuisse complures, qui quom ovum inspexerant, quæ id gallina peperisset, dicere solebat. Id. 2. Nat. D. 51. 129. Pisces ova quom genuerunt, relinquunt; et 52. Quom gallinæ ex ovis pullos excluderint. Colum. 8. R. R. 3. 4. Excisa per ordioem gallinarum cubilla, in quibus aut ova edaotur, aut excluduntur pulli, et ibid. 11. 9. Pavones perticis insisteotes entuntur ova. Ovid. 1. Fast. 443. Quæ facit nidos, quæ plumis ova fovetis. Colum. 8. R. R. 5. 10. Diebus, quibus animantur ova, et in speciem volucrum conformantur. et 11. 11. Ut Rhodiæ aves pavoninis ovis incubent. Varro 3. R. R. 9. 2. Incubare ova. Colum. 8. R. R. 5. 11. Quom quis volet quamplurimos mares excludi, longissima quæque et acutissima ova subjiciet; et rursus quom feminas, quam rotundissima. Cic. 2. Nat. D. 48. 124. Anatom ova gallinis sæpe supponimus. Plin. 9. Hist. nat. 51. 75. (165). Ova concipere. et 10. ibid. 9. 11. (26). parere. et 9. ibid. 57. 83. (177). Ova in sicco maturari, ut testudinum. h. e. ad pullum perduci. Varro 3. R. R. 9. 8. Ova aut inaquabiliter maturescunt, aut consenescunt. et ibid. 11. Ova plena sint atque utilia, nec ne. animadverti ajunt posse, si demiseris in aquam: quod inane, natat; plenum, desidit. Colum. 8. R. R. 5. 12. Remedia adversus tonitrua, quibus vitiantur ova. Plin. 10. Hist. nat. 58. 79. (158). Ova irrita. et ibid. 5. 74. (145). et Colum. 8. R. R. 5. 14. Ovi putamen-*

Seren. Sammon. 29. 551. Torridus ex vino cortex potabitur ovi. *Plin. 28. Hist. nat. 2. 4. (19).* Ovorum quæ aisorhuerit quisque calyces protinus frangi. *Lucret. 2. 927.* Qua tenuis in pullos animales vertier ova Cernimus alituum. *Virg. 1. G. 379.* Sæpius et tectis penatralibus extulit ova Angustum formica terens iter. *Ovid. 8. Met. 258.* Propter humum volitat (*perdit*): ponitque in sæpiibus ova. *Plin. 9. Hist. nat. 51. 74. (158).* Piscium ova in mari crescunt. *Petron. Satyr. 33.* Ova concepta. *scil.* quæ, ut ipse ait *ibid.*, jam in pullum coierunt, h. e. pullum intus habent ex incubationa formtum et sorbilibus opponuntur. — Multa de ovum habet *Macrob. 7. Saturn. 16. et Vet. Scholiast. ad Pers. 5. 185.*; nonnulla *Plin. 28. Hist. nat. 2. 4. (14). et seqq.* — Ovum in antiquis sepulchris est metempsychoseos symbolum. *V. Bollettin. archeol. a. 1845. p. 14.* In sacris lustralibus etiam ova gallinacea in usu fuerunt: fortasse quia omnium ciborum purissima sunt; vel quia sunt symbola fertilitatis (*V. Annal. dell' Institut. archeol. T. 12. p. 18.*); vel potius quia, ut ait *Macrob. 7. Saturn. 16.* In sacris Liberi patris hac veneratione ovum colitur, ut ea forma tereti ac pæne sphericali, atque undiqueversum clausa et includente intra se vitam, mundi simulacrum vocetur. *Ovid. 2. Art. am. 329.* Et veniat quæ purget anus lectumque locumque, Præferat et tremula sulphur et ova manu. *Juvenal. 6. 518.* metuique jubet Septembris et Austri Adventum, nisi se centum lustraverit ovis. ¶ 2. Speciatim, ovorum inter se similitudo in proverbio est, ut ait *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 18. 57.*, quum de rebus loquimur adeo similibus, ut internosci non queant. *Quintil. 5. 11. 30.* Non ovum tam simile ovo. *Seneca Apocol. a. med. Occidit socerum suum tam similem sibi, quam ovo ovum. V. AQUA.* ¶ 3. Ova erant cœnæ initium, sicut mala finis. *Cic. 9. Fam. 20.* Integram famem ad ovum affero. *Horat. 1. Sat. 3. 6.* si collibuisset, eb ovo Usque ad mala citaret, Io Bacche. ¶ 4. In fabulis Leda Thestili filia, Tyndari uxor, ab Jove sub specie cygni compressa, ova duo peperisse dicitur, ex quorum altero Pollux et Helena ex Jove; ex altero Castor et Clytæmnestra ex Tyndaro nati sunt. Quo pertinet illud *Horat. Art. P. 147.* Nec gemino hellum Trojanum orditur ab ovo. et 2. *Sat. 1. 26.* Castor gaudet aquis: ovo prognatus eodem Pugnans. h. e. eodem partu. Vel dicans, ex eodem ovo Castorem et Pollucem fuisse prognatos, ut in ONOM. ad v. CASTOR diximus. ¶ 5. In circo ova fuerunt plæ lignæ ovali figura, quibus pro notis utebantur ad numeranda quadrigarum curricula. Ea conspicuo loco posita, tot numero, quot cursus erant consuecendi (septem scilicet, ex *Seneca Ep. 30. a. med., Propert. 2. 19. 66., Varro. apud Gell. 3. 10. sub fin.*; aliquando a Domitiano ad quinque redacti, *Sueton. Domit. 4.*), et ad eorum singulos vel subtracta, vel apposita, monebant surigas, quid ad certamen finendum restaret. *Liv. 41. 27.* Censores locaverunt carceres in circo, et ova ad notas (*ai. ad metas*) curricula numerandis. *Varro 1. R. R. 2. 11.* Non modo ovum illud sublatum est, quod ludis circensibus novissimè curricula finam facit quadrigis; sed ne illud quidem ovum vidimus, quod in Cereali pompa solet esse primum. *Cerealem pompam* vocat longum illud ferculorum ordinem, quæ in Cereali epulo, quod præbebatur ad ædificium in templo Talluris post peractos circenses, inferebantur: quorum primum ordine erat ovorum, ut dictum est. De ovis circensibus vide plura apud *Panvin. l. 1. de Circensib. c. 14.* Scribit *Tertull. Spectac. 8.* fuisse adscripta bonori Castorum, quos ovo genitos credebant, ut dictum est. *V. Mus. Borbon. T. 8. tav. 28. p. 5.*; et v. FALA.

II.) Translate. ¶ 1. Ovum dicitur de ovi putamine, guscio d'ovo: et significat quantum illo cæpi potest. *Plin. 22. Hist. nat. 25. 67. (137).* Semuncia amyli, cum ovo, et pessi tribus ovis suffervectae. ¶ 2. Ad ovi figuram respicit illud *Calpurnii amphitheatrum* describentis, 7. *Ecl. 34.* Sic tibi planitiem curvæ sinus ambit

arenæ, Et geminis medium se molibus alligat ovum.

OX

OXALIS, idis, f. 3. ὄξυς, lapathi genus, sativo proximium, foliis acutis, colore betæ candidæ, radice minima. Latini runicem, aut lapathum cantherinum vocant. *Plin. 20. Hist. nat. 21. 85. (231).*

OXALMĒ, es, f. 1. ὄξυς, acida muria, *Plin. 23. Hist. nat. 2. 29. (61).* *Id. 24. ibid. 4. 5. (10).* acetum salsum vocat. Est autem ab ἄλμη muria et ὄξυς acutus.

OXIMĒ. V. OCIUS.

OXYBAPHUS, i, m. 2. ὄξυβαφον, idem atque acetabulum, mensura liquidorum, appendens drachmis quindecim. *Rhemn. Fann. de ponder. 75.* Bis quinque hunc (cyathum) faciunt drachmæ, si appendere tentes; Oxybaphus fiet, si quinque addantur ad istas. *scil. Orig. 26.* Cyathi pondus decem ἰ. Lapis appenditur. Oxybaphus fit, si quatuor drachmæ adduntur sed decem. *Emil. Macer p. 238. retro ed. Ald.* Cum mulsâ bibitum (origanum) cholera deponere nigram Dicunt, oxybaphi fuerit si pondere sumptum.

OXYCEDROS, i, f. 2. ὄξυκεδρος, species cedri folio duro, acuto et spinoso: ab ὄξυς acutus. *Plin. 13. Hist. nat. 5. 11. (52).*

OXYCOMINA vel oxycominia, oleæ sale conditæ, aut aceto, unde acrem saporem inducunt. *Petron. fragm. Tragur. 66. Burnamn.* Etiam in alveo circumlata sunt oxycomina. Al. leg. oxycominia. Porro cominia inter olearum genera enumeratur a *Pallad. 3. R. R. 18.* Alii leg. sycamina etc.

OXYCRATUM, i, n. 2. ab ὄξυς acer et κεράννυμι misceo (*V. MELICRATUM*), videtur esse aqua cum aceto. *Plin. Valerian. 1. 63. extr.* Hæc tundes, teres et cribrabis, omniaque simul miscebis, et facies trochiscos habentes drachman unam; dabisque cum oxycrate (*lege oxycrato*). Sic ipse coniecit; ceterum viderint eruditi.

OXYGALA, æ, f. 1. ὄξυγάλα, lactis in acorem redacti pars coactior, quam a sero separatam origano, cepa, mentha, coriandro, thymo, cunila, et sectivo porro, et sale condiebant: ab ὄξυς acutus et γάλα lac. *Colum. 12. R. R. 8. 1.* Oxygalam sic facito, etc. — Græce neutri est generis, et oxygala, alactis. Unde *Plin. 28. Hist. nat. 9. 35. (134).* Quod est maxime coactum, in summo fluitat: id exemptum, addito sale, oxygala appellant.

OXYGARUM, i, n. 2. ὄξυγαρον, garum ex aceto, idest liquaminis genus et minutionibus pisciculis confici solitum, cui acoris conciliandæ gratia noonihil aceti solet admisceri, quod in principio mensæ adponebatur: ab ὄξυς acutus et γαρον garum, liquamen piscium sale conditorum. *Martial. 3. 50.* avertur protinus ingens Inter lactucas oxygarumque liber. *Sidon. 9. Ep. 13.* Dum rex convivii circa urdinandum moras nectit oxygarum. *Marcell. Empir. c. 20. p. 116. retro ed. Ald.* Mel, rutam, cyminum, piper simul tere, et utere pro oxygato ad imbibendum stomachi dolore.

OXYGONIUS, a, um, adject. ὄξυγωνίος, angulum acutum habens, ex ὄξυς acutus et γωνία angulus. *Front. Exposit. formar. p. 35. Goes.* Tertia (linea) quæ acutis angulis continetur, et efficit triangulum, quem Græci oxygonion appellant. *Nips. in Gromat. vet. p. 299. Goes.* Erit minor præcisura ejusdem oxygonii. *Boeth. de differ. Topic. 3. p. 876.* Alias (*formas*) dicat tribus acutis angulis contineri, quæ sunt oxygoniæ.

OXYLAPATHUM, i, n. 2. ὄξυλάπαθον, lapathi species acutis foliis. Quidam tamen putant, dictum a saporis aciditate. Officiæ lapathum acutum nominant. *Plin. 20. Hist. nat. 21. 85. (231).* et (233). Adde *Marcell. Empir. c. 27. p. 127. ed. Ald.*

OXYMEL, mellis, et

OXYMELI, ius, n. 3. ὄξυμέλι, acetum mulsam: ab ὄξυς acutus et μέλι mel. *Plin. 23. Hist. nat. 2. 29. (60).* Oxymeli antiqui hoc modo temperabant: mellis minas decem, acati veteris heminas quinque, salis marini pondo libram et quadrantem, aquæ mariniæ sextarios quinque pariter coquebant, decies defervescente cortina: atque ita diffundebant, inveterabantque Eadem ferme habet *Id. 14. ibid. 17. 21. (114).*, nisi quod pro aqua marina pluviam substituit. *Id. 19. ibid. 8. 38. (128).* Lactucas servari etiam in alieno menses oxymelite, repertum est. *V. infra.* — Aliam formam oxyzel, mellis, exhibet *Cato R. R. 157.* Brassica ex aceto oxyzelli, et sale sparsa. Al. leg. oxyzelle, alii oxyzela. *Colum. 12. R. R. 58. 2.* Siseris radicem etimes de fidelia, et oxyzelli cum exiguo oleo superfunde. *Veget. 2. Veterin. 48.* Calcem vivam vino subigito ad crassitudinem oxyzellis. *Gargil. 4. de re hortensi (edente A. A. Scotti) 11.* Persici pomum, nisi conditum muria et oxyzelle, asservari diu non potest. Adde *Pallad. 12. R. R. 7. ante med.; et Plin. 19. Hist. nat. loco supra cit.*, de quo *V. adnotata a Sillig.*

OXYMORA Verba, ὄξυμορα, h. e. acutistulta, sunt quibus subest sententia ejusmodi, quæ vera quidem sit et acute dicta, primo tamen aspectu stulta videatur nimisque affectata: ab ὄξυς acutus et μορός stultus. Itaque *Pseudo-Ascpnius* in illud *Cic. Divin. in Q. Cæcil. 1. 3.* Sese jam ne deos quidem suis urbibus, ad quos confugerent, habere, quod eorum simulacra Verres sustulisset: *Mire, inquit, imitatus est verba Siculorum dolore oxyhora et iuania: quasi deos non habeant, qui simulacra perdiderunt, et ad illud ibid. 6.* Etiam si taceant, satis dicunt: Tale, inquit, est illud (*1. Cat. 8.*) quum tacent, clamant: et (*Marcell. 4.*) victoriam ipsam vicisse videris: et (*Quintil. 5. 10. 70.*) philosophandum est, etiam si non est philosophandum. Hæc in loco nec oxyhora, nec cacozela judicanda sunt: aut enim inferioribus dictis, aut supra positis leniuntur. Hæc *Pseudo-Ascon. Servius* ad illud *Virg. 7. En. 295.* Num capti potuere capi? hæc habet: Cum fallat dictum est; nam, si hoc removeas, erit oxyhorum. Plura *V. apud Voss. institut. orator. l. 5. c. 12. § 7.*

OXYMYRSINĒ, es, f. 1. ὄξυμυρσίνη, acuta myrtus, frutex, qui habet folia myrto similia, sed acutiora et rigidiora, et producit baccas rufas ad cerasorum similitudinem. *Plin. 15. Hist. nat. 7. 7. (27).* et 23. *ibid. 9. 83. (165).* et (166). Alio nomine ruscus dicitur.

OXYDONTES, um, m. plur. 3. ὄξυδόντες, acutis dentibus instructi. Vox Græca ab ἔξυς acutus et ὀδούς dens. *Lucilius* apud *Non. p. 117. 33. Merc.* Illo quid fiat Lamia et Pytho oxydotes. *Al. scrib. Græcis litteris.*

OXYORUS, a, um, adject. legitur apud *Theod. Priscian. lib. 2. part. 1. in lemmate.* De oxyoris, seu acutis passionibus. Illud oxyoris est certe ab ὄξυς acutus; quoniam vero forms, viderint eruditi.

OXYPÆDEROTINUS, a, um, adject. colorem referens gemmæ, quæ pæderota appellatur. *Vopisc. Aurel. 46.* Vestes oxypæderotinae. *V. omnino Salmas. ad hunc loc.*; et PÆDEROTINUS.

OXYPIPER, æris, n. 3. piper cum aceto mixtum. *Theod. Priscian. 4. 1.* Petroselinæ Macedonici, oxypiperis unciæ singulæ. Hæc cl. *Quicherat.*; ipse vero locum non invenit.

OXYPORIUM, ii, n. 2. ὄξυπόριον, medicamentum venas et tenues corporis partes facile transiens. *Gargil. de pomis (edente A. Maio in Class. auct. T. 3. p. 425).* Fit ex eisdem spinorum nucleis oxyporium utile: nucleos purgatos lasere, nitro, cymino, palmulis admixtos cum melle dato; phlegmaticos curant. *Plin. Valerian. 2. 8.* Ad hoc oxyporium diacyminon. Piper, cyminum et rutam siccam in pulverem redacta commiscebis etc. et mox. Oxyporium, quod facit ad digestionem, malaxat ventrem, inflationem tollit, facti et ad colium. Adde *Marcell. Empir. c. 20. p. 114. retro ed. Ald.*

OXYPORUS, a, um, adject. ὄξυπόρος, Græce est

cito transiens, ab *ὄξυς celer* at *πείρω transeo*: item penetrans, pervadens, ab *ὄξυς acutus*. Dicitur itaque de cibis, qui acri sapore sunt, et stultis, atque gustum afficiunt ut sunt qui aceto conduntur: Item qui cito conficiuntur in stomacho: item de medicamentis, quae cito operantur. Apud *Colum.* lemma 12. *R. R.* 56. sic habet: Moretum oxyporum, ut alii, oxyporum quemadmodum componas. Ibi *Colum.* longam ejus compositionem tradit. (Adde *Apic.* 1. 32.) In fine subdit: At si pretiosius oxyporum facere voles, haec eadem etc. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 7. 26. (65). Oxypori obolis asperitatem addito dulci ad intinctum aceti temperantes. et *ibid.* 23. 96. (256). Hippomarathrum condimentis prope omnibus inseritur, oxyporis etiam aptissime. *Id.* 24. *ibid.* 8. 36. (55). Juniperis miscetur et antidotis oxyporis. *Stat.* 4. *Silv.* 9. 36. Non sal, oxyporumve, casusve, Aut panes viridantis apronitri.

OXYRHODON, onis, m. 3. ex *ὄξυς acutus* et *ῥόδον rosa*; videtur esse unguentum vel oleum ex rosae aceto mixtum. *Theod. Priscian.* 1. 7. p. 292. *retro ed. Ald.* Si vero sonare aures cuparint, oxyrhodonem tepido curanda erunt. Si autem idem ex aegritudine sonitus obvenerit, ex aqua primo vaporabis aures, in qua absinthium ponticum coques, et continuo oxyrhodonem infundes, aut raphanorum succum cum oleo, aut hellebori nigri pulverem cum aceto, aut solum acetum tepidum cum melle commixtum, aut porri succum cum lacte muliebri et oleo roseo.

OXYS, ōs, f. 3. *ὄξυς*. ¶ 1. Est ea, quae Italiane dicitur *luggiola*, *acetosella*, *trifoglio acetoso*, scilicet herba terna folia habens: datur ad stomachum dissolutum. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 89. (112). ¶ 2. Item genus junci acuti et sterilis. *Id.* 21. *ibid.* 18. 69. (112).

OXYSACCHARUM, i, n. 2. *ὄξυσακχαρον*, portio ex aceto et saccharo constans. *Constant. Afer* 7. 1. Oxysaccharum dare cum succo mali granati.

OXYSCHENOS, i, m. 2. *ὄξυσχηνος*, genus junci marini acutioris. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 18. 69. (112).

OXYTÓNON, i, n. 2. *ὄξύτονον*, papaver agreste. *Apul. Herb.* 53.

OXYTRIPHYLLON, i, n. 2. *ὄξυτριφυλλον*, genus trifolii acuto folio. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 9. 30. (54).

OXYZOMUS, a, um, *ὄξυζωμος*, acido seu acri jura conditus: ab *ὄξυς acidus*, *acer*, et *ζωμός jus esculentum*. *Apul.* 6. 9. Pullus oxizomus. *Theod. Priscian.* de *Dieta* 6. Oxizoma nutriunt competenter.

OZ

OZÆNA, æ, f. 1. *ὄζαινα*. ¶ 1. Est piscis ex polyporum genere, caput habens gravissimi odoris: ab *ὄζω oleo*. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 30. 48. (89). Polyporum generis est ozæna, dicta a gravi capitis odore. ¶ 2. Est item ozæna, *ozæna*, narium morbus, concursu acrim humorum ulcera et plures crustas intra nares gignente, quae gravissimum spirant odorem. Nomen trahit ab ozæna pisce. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 13. 104. (165). Narium ozænam emendat aristolochia cum cypero. Adde *Cæli. Aurel.* 2. *Tard.* 1. ante *med.*; *Marcell. Empir.* c. 10. p. 100.; et *Theod. Priscian.* 1. 11. p. 294. *ed. Ald.*

OZÆNITIS, itidis, f. 3. *ὄζαινίτις*, pseudonardus, herba ei generis nardi ad Gangem Indiae fluvium nascens, odore virus referens: ab *ὄζω oleo*. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 12. 26. (42). Alterum genus damnatur in totum, ozænitis nomine.

OZÆNOSUS, a, um, adject. *ὄζαινικός*, qui ozæna laborat. *Pelagom. Veterin.* 16. a *med.* Loca, quae ozænosa sunt.

DE LITTERA P

P littera muta duriores habens sonum, quam b, — 1.º In vocibus germanæ Latinitatis — a) Duabus tentum consonantibus juncta præmittitur, quæ sunt l et r, ut in v. *plaudo*, *plebs*, *præ*, *pro*, *prudens*, *pruina*. Jungitur tamen aliquando etiam litteris s et t, et litteræ b vicem gerit, quod apud antiquissimos usu venisse videtur; apud senioris autem ævi scriptores profecto in desuetudinam abiit: hinc in Inscriptionibus præcipue legimus *opsides*, *opsorium*, *apsens*, *supsignare*, *pleps*, *optenui* etc. Demum in præteritis perfectis et in supinis verborum, in quibus m cum s et t concurrat, p littera euphoniæ gratia interseritur, ut in *sumpsit*, *prompsit*, *contempsit*, *sumptum*, *promptum*, *contemptum*, *emptum*, *demptum* etc. His ple suffixum addatur. — b) Una est tantum vox, quæ p litterâ finitur per apocopen, *volup*. — c) Inter litteras p, b et f maxima cognatio intercedit; hinc naturâ suâ alia cum alia sæpe mutatur, ut in *bibo* et *poto*, *potus* (V. quæ de littera B diximus); *pa(n)go* et *figo*, *plecto* et *flecto*, *puteo* et *feteo* etc. Interdum p cum v mutatur, ut in *opilio* pro *ovilio*, et in *bixit* pro *vixit* quod in Inscriptionibus legitur. — d) In compositis littera f sequente, p in f transit, ut in *officium* pro *opficium* ab *opificum* et in *officina* pro *opificina* ab *opificina*. — 2.º In Græcis dictionibus — a) Aspirationem post se recipit, ut *philosophia*, *pharmacum*, et valet fere quod φ. In vocabulo autem *triumphus*, quod *ἀρχαϊκῶς triumphus*, aspiratio a prima syllaba in postremam transisse videtur. — b) Græca omnino sunt vocabula, quæ apud Latinos *pn*, *ps* et *pt* incipiunt, ut *pneumaticus*, *psallo*, *pteroia*. — c) Si Græca cum Latinis conferantur, interdum Græca gutturalis per Latinam p effertur, ut in *λύκος lupus*, *λαγῶς lepus*, *σηκός sæpes*, *σῆλον spolia*, etc.: contra Græca littera π per Latinam gutturalem interdum effertur, ut *ἵππος equus*, *λείπω li(n)quo*, *reliquus*, *ἔσμαι sequor*, *secundus*, *ἥπαρ jecur*, *πέντε et Æol. πέμπε quinque*, etc. Raro Græca littera τ per Latinam p redditur, ut *ταῦρος pavo*, *τέ* encl. *pe* in *quippe* et *nempe* (unde in posterum encl. *que*); quemadmodum raro Græca π per Latinam t redditur, ut *σπουδᾶ σπουδῆ studeo studium*. — 3.º In notis P valet *Publius*, vel etiam *parte*, *pater*, *pedes*, *pius*, *pondo*, *populus*, *posuerunt*, *publicus* etc.: P. F. *Publii filius*; Item *pius felix*: P. C. *Patres conscripti*, *patronus civitatis*, *patronus colonie*, *ponendum curavit*, *potestate censoria* etc.: P. M. *Pontifex maximus*, *patronus municipii*, *posuit merito*: P. P. *pater patriæ*, *præpositus*, *primipilus*, pro *parte*: P. R. *populus Romanus*: P. S. *pecunia sua*. — Demum littera P, quæ in tabellis inscripta dabatur iudicibus, prævaricatorem significabat, teste *Cic. Partit. orat.* 36. 126.

PA

PA pro parte (*recentiores critici leg. patre*) et po pro potissimum (*alii leg. pro populo*) positum est in Saliari carmine. Hæc *Festus* p. 205. 11. *Müll.* Similia fuere do pro domo, cæl pro cæulum, gau pro gaudium, quæ sunt *Ennii*.

PABILLUS, i, m. 2. *deminut. pabonis* (V. voc. seq.), parvum vehiculum. *Lamprid. Elagab.* 29. Junxit et quaternas mulieres pulcherrimas, et binas ad pabillum, vel ternas et amplius, et sic vetatus est. In editionibus legitur nullo idoneo sensu ad papillam. V. *Ducang. Gloss. med. et inf. Latinit.* in PAVO.

PABO, ōnis, m. 3. *Gloss. Isid.* Pabo, vehiculum unius rotæ.

PABŪLĀRIS, e, adject. *da pascolo*, *βομαδικός*, ad pabulum pertinens, pabulo idoneus. *Colum.* 2. *R. R.* 14. 1.; et *Pallad.* 1. *R. R.* 6. a *med.* Pabularis vicia. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 16. 41. (142). Farrago, vicia, bordeum, omnia hæc pabularia.

PABŪLĀRIUS, a, um, adject. pabularis. *Pabulariorum collegium* memoratur in duobus lapidibus. apud *Don. cl.* 9. n. 3. et 20., et videntur esse similes, aut iidem cum pecuariis, b. e. qui pascua publica pabuli causa conducebant. *Muratorio* ad *Inscript.* 527. 3. et 4. sunt, qui pabula militibus in castris bieme degentibus parabant: *Sponio* in *Miscell. Antiq.* p. 68. milites, qui ad pabula colligenda pro exercitu mittebantur, et *pabulatores* usitatio vocabulo dicuntur. *Murator.* suspiciatur ubique legendum *Tabularii*, quod minime probandum.

PABŪLĀTIŌ, ōnis, f. 3. actus pabulandi, *προβομή, pascolo*.

I.) Proprie. *Varro* 3. *R. R.* 16. 21. de *apib.* Si e bono loco transtuleris eo, ubi idonea pabulatio non est, fugitivæ sunt. *Colum.* 7. *R. R.* 9. 14. Quamvis sus in pabulationem spurce versetur, mundissimum tamen cubile desiderat.

II.) Translate usurpatur de collectione pabuli, quæ sit a militibus, *foraggio*. *Cæs.* 7. *B. G.* 16. Omnes nostras pabulationes frumentationesque observabat. et 1. *ibid.* 15. Hostem rapinis, pabulationibus, populationibusque prohibere. et 1. *B. C.* 78. Premebatur Afraniani pabulatione, aquabatur ægre. et 7. *B. G.* 44. Pabulatione intercludi, et 20. Servi, quos in pabulatione exceperat. *Auct. B. G.* 8. 7. *extr.* Pabulatio propter anni tempus quum exigua, tum disjecta erat.

PABŪLĀTOR, ōris, m. 3. pastor, qui armentia pabula præbet.

I.) Proprie legitur tantum in *Gloss. Isid.* Pabulator, pastor, qui bubus pabula præbet.

II.) Translate in re militari est pabuli collector, *foraggiere*, *προνομησιων*. *Cæs.* 1. *B. C.* 55. Inopinantes pabulatores et sine ullo dissipatos timore aggredi. *Liv.* 29. 2. Quum in pabulatores impetores repente ab equitibus factus esset. *Id.* 27. 43. Quatuor Galli equites, duo Numidæ incertis itineribus Tarentum delati, a vagis per agros pabulatoribus Romanis ad Q. Claudium proprætorem deducuntur.

PABŪLĀTŌRIŪS, a, um, adject. ad pabulum, et pabulatorem pertinens. *Colum.* 6. *R. R.* 3. 5. et 11. *ibid.* 2. 99. Frondis aridæ corbis pabulatoria inodiorum viginti sufficit.

PABŪLĀTUS, a, um. V. voc. seq.

PABŪLOR, āris, ātus sum, āri, dep. 1. Part. *Pabulans* 1. et 11. 2.; *Pabulatus* I.; *Pabulandus* II. 3. — Pabulari est pabulum absumare, pasci, *νέμομαι, βομῶμαι, pascolare, pascersi*.

I.) Proprie. *Colum.* 7. *R. R.* 6. 9. Capalla compesci debet, ne procurrat, sed placida ac lente pabuletur. *Id.* 8. *ibid.* 15. 6. Sic enim pabulatur id genus avium. *Theod. Priscian.* 4. p. 310. *retro ed. Ald.* Horrida sus nebulam dlatcutit, campo pabulata. — *Pabulantis*, jumenta, quæ pabulo utuntur. *Frono de different. vocum*, p. 2203. *Putsch.*

II.) Translate. ¶ 1. Generatim. *Plaut. Rud.* 2. 1. 6. Ex urbe ad mare huc prodimus pabulatum. h. e. ad piscandum, unde pabulum victumque paremus. ¶ 2. Speciatim in re militari est pabulum colligere in usum castrorum, *foraggiare*. *Cæs.* 1. *B. C.* 59. Non longo ab castris progressi spatio, angustius pabulabantur. *Id.* 5. *P. G.* 17. Quum Cæsar pabulandi causa tres legiones misisset. *Tac.* 12. *Ann.* 38. *extr.* Nec inuito post pabulantes nostros profugant. *Auct. B. G.* 8. 10. Pabulatum frumentatumque longius erat proficiscendum. Rursus *Cæs.* 1. *B. C.* 40. His pontibus pabulatum mittebat. et *Liv.* 40. 25. Pabulatum lignatumque milites irant. ¶ 3. De plantis. *Colum.* 5. *R. R.* 9. 13. Fimo pabulanda sunt oleæ. h. e. stercoranda: nam firmum est veluti pabulum arborum. Sic *Id.* 2. *ibid.* 14. 3. Omni solo una prærens medicina est, ut stercore

edjuvea, et absumptas vires hoc velut pabulo resolvea.

PĀBŪLOSUS, a, um, adject. *abbondante di pascoli*, πολύφορος, pabulo abundana. *Solin.* 22. *de Britannia.* Ita pabulosa, ut pecua in periculo agat satias.

PĀBŪLUM, i, n. 2. (pasco, quocum cf. πᾶω vescor) est cibus proprie brutorum animalium, ut herba, fœnum, palea, frondes, segetes etc. φορβή, νομή (It. pascolo, pasto, pastura, foraggio; Fr. pâture, nourriture, aliment; Hisp. pasto, alimento; Germ. das Futter, die Nahrung; Angl. grass, pasture, fodder).

I.) Proprie de brutis animalibus. *Cato R. R.* 54. Bubus pabulum hoc modo parari dicitur oportet. *Id. ibid.* 60. Pabulum quum seres, multas sationes facito. *Varro 1. R. R.* 23. 1. Sic ad pabulum quæ pertinent, in quo est ocimum, farrago, vicia. *Sall. fragm.* apud *Seruium* ad *Virg.* 1. *Æn.* 445. Frugum pabulique lætus ager. ubi fruges de hominum, pabulum de animalium allimento dicitur. *V. Krütz. Lucret.* 4. 684. ad sua quemque Pabula ducit eoque modo serantur sæcla ferarum. *Virg.* 1. *Æn.* 476. Ardentesque avertit equos in castra, prius quam Pabula gustassent Trojæ Xanthumque bibissent. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 50. Viciam secare in pabulum. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 24. 35. (72). Sturni visæ sæpe ibi, quo bibernum pabulum petunt. *Ovid.* 4. *Fast.* 750. pabula carpit ovis. *Id.* 13. *Met.* 943. decerpere. *Virg.* 12. *Æn.* 475. hirundo pabula parva legens. *Petron. Satyr.* 100. Luna etiam feras ducit ad pabulum. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 57. 83. (175). Pisces exire ad pabula, pinnulis gradientes. *Id.* 8. *ibid.* 32. 50. (117). Cervi noctu procedunt ad pabula. *Id.* 11. *ibid.* 53. 115. (279). Subus serpentes in pabulo sunt. *Id.* 10. *ibid.* 47. 64. (130). Himantopodi pabulum muscæ. *Id.* 18. *ibid.* 12. 30. (120). Fabarum siliquæ caulesque gratissimo sunt pabulo pecori. *Flor.* 4. 7. Assuetæ cadaverum pabulo volucres. *Ovid.* 1. *Pont.* 2. 122. Quique suis homines pabula fecit equis. — Hinc dicitur etiam de magicis et veneficis herbis. *Ovid. Remed. am.* 249. Viderit Hæmonia si quis mala pabula terræ, Et inagras artes posse juvare putat. *Id.* 14. *Met.* 42. Veneris que offensa repulsa, Protinus horrendis infamia pabula succis Conterit; et tristis Hecateia carmina miscet.

II.) Improprie. ¶ 1. De cibo jumentorum in castris, foraggio. *Nepos Eumen.* 8. Imperat comparari pabulum, præterea ciharia cocta dierum decem. *Cæs.* 7. *B. G.* 14. Secare pabulum. et 18. consumere. et 74. Pabulum frumentumque coarctum habere. *Id.* 3. *B. C.* 58. supportare. *Auct. B. G.* 8. 10. conquirit. ¶ 2. Universim de quocumque cibo etiam hominum. *Lucret.* 5. 941. Multaque præterea novitas tum florida mundi Pabula dura tulit, miseris mortalibus ampla. *Ita legit Lachmann, alii dira, alii dia. Val. Flacc.* 4. 105. sicubi sævis Advectet ratis acta Notis tibi pabula dira, Et miseras, Polypheme, dapes. *Capell.* 9. p. 309. Sicque ignem superum lambere pabula, Ut etc. h. e. humores marinos et terrenos longo intervallo extenuatos, quibus ali sidera ex Stoicorum placitis *Cic.* 2. *Nat. D.* 16. 43. tradit. Cf. *eumd.* *ibid.* 15. 40. Quum Sol igneus sit Oceanique alatur humoribus, quia nullus ignis sine pastu possit permanere. — De stercore. *Colum.* 2. *R. R.* 5. 1. Prius tamen quam exilem terram iteremus, stercore conveniet: nam eo quasi pabulo gliscit. et *ibid.* 1. 5. Terra multorum annorum frondibus et herbis, quas suapte natura progenerabat, velut saginata largioribus pabulis, facilius edendis educandisque frugibus sufficit. et 10. *ibid.* 84. Pabula nec pigeat fesso præbere novali, Immundis quæcumque vomit latrina cloacis. ¶ 3. Translate de iis, quibus animus pascitur. *Cic. Harusp. resp.* 3. 5. Quid enim hunc persequar, pcedem ac beluam, pabulo inimicorum meorum et glande corruptum? *Lucret.* 4. 1056. Sed fugitare decet simulacra, et pabula amoris Abstergere sibi. h. e. quæ amorem nutriunt. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 41. 127. Est enim animorum iogeniorumque naturæ quoddam quasi pabulum consideratio contemplatioque naturæ. *Id.*

Senect. 14. 49. Si vero habet aliquid tamquam pabulum atudini atque doctrinæ, nihil est otiosa senectute jucundius. *Ovid.* 8. *Met.* 876. dedaratque gravi nova pabula morbo. — *Acheruntis pabulum* da ao, qui Acharanti debetur, quasi devorandus, (ut apud *Horat.* 2. *Od.* 3. 24. Orci victima.) *Plaut. Cas.* 2. 1. 11. Faciam, uti, proinde ut est dignus, vitam colat, Acheruntis pabulum.

PĀCĀLIS, e, adject. *pacifico*, εἰρηνικός, pacifer, pacem significans. *Ovid.* 6. *Met.* 101. Circuit extremas oleis pacalibus oras. *Id.* 15. *ibid.* 591. pacalis laurus. scil. olea et laurus pacis insignia erant. *V. PACIFER.* *Id.* 1. *Fast.* 749. Tura, sacerdotis, pacalibus addite flammis. h. e. quæ sunt in ara Pacis dæ.

PĀCĀTĒ, adverb. sedate, pacifice, tranquille, *pacíficamente*, *quietamente*, εἰρηνικῶς. *Onomast. Lat. Gr.* Pacate, εἰρηνικῶς. Ceterum occurrit tantum *Pacatus* et *Sup. Pacatis* aine apud *Petron. Satyr.* 10. Itaque ex turpissima lite in risum diffusis, pacatus ad reliqua secessimus. *Augustin.* 2. *Soliloq.* 7. extr. Pacatissime et commodissime. — Quod afferunt quidam ex *Cæs.* 1. *B. G.* 6. vel 7. Pacate per provinciam iter facere: *ibi tantum habetur*: aine ullo maleficio iter per provinciam facere.

PĀCĀTIŌ, ōnis, f. 3. *pacificamento*, pax, seu pacis constitutio. *Frontin. Strateg. præf.* Quæ ad prælium et coactam pacationem pertinent. *Vet. Scholiast. ad Germanici Arat.* 146. Nigidius dicit, Castorem et Pollucem Geninorum honore decoratos, quod principes pacationis dicantur, quod mare tutum prædonibus maleficis pacatum reddidissent.

PĀCĀTOR, ōris, m. 4. *pacificatore*, εἰρηνοποιός; pacis conciliator, turbarum et bellii compositor. *Seneca Herc. Cæt. sub fin.* Sed tu domitor magne ferarum, orbisque simul pacator ades. *Sil. It.* 2. 483. Neine pacator. *Claudian. II. cons. Stilich.* 13. Rheni pacator et Istri. *Seneca 5. Benef.* 15. in fin. Ille victor pacatorque gentium populus. *Sil. It.* 16. 246. terræ pacator Iberæ. h. e. Scipio. *Inscript.* Signina apud *Orell.* 859. IMP. CAES. M. AVRELIO ANTONINO AVG. DIVI ANTONINI FILIO N. HADRIANI NEPOTI PACATORI ORBIS etc. In nummo *Severi Aug.* apud *Eckhel.* *D. N. V. T.* 7. p. 190. Pacator orbis. et in nummo *Commodi Aug.* apud *eumd.* *ibid.* p. 121. Marti pacatori.

PĀCĀTŌRIŪS, a, um, adject. *pacifico*. *Terull.* 4. *advers. Marcion.* 29. sub fin. Judicium justum et pacatorium. Ex *Zachar.* 8. 16. ubi Vulgata habet *judicium pacis*.

PĀCĀTUS, a, um. *V. PACO.*

PĀCIFER, fœra, fœrum, adject. pacem fereus, *pacificus*, *pacifico*, *pacifero*, εἰρηνεύων. — a) Generatim. *Lucan.* 3. 304. duramque viri defletere mentem Pacifico sermone parant. — b) Est appositum *Mercurii*, *Apollinis*, *Mineervæ*, *Herculis*. *Ovid.* 14. *Met.* 291. Pacifer huic dederat florem *Cyllenius* album. *Inscript.* apud *Gruter.* 38. 7. DEO SANCTO APOLLINI PACIFERO EX VOTO etc. et 49. 1. HEBEVLI PACIFERO INVICTO SANCTO SACR. VOTO SYSCEPTO L. CORNELIVS L. F. PAL. TERENTIANSVS etc. In hac eadem, quæ Græcæ quoque habetur, legitur Παλλοφόρος. Adde et apud *eumd.* 1013. 4. (In alia apud *Spon. Miscell. Antiq.* p. 36. dicitur *Apollo placifer*, quod idem est ac *pacifer*, a *placo*, as: si modo vera est lectio.) *Claudian.* 2. *Rapt. Pros. præf.* 9. Inachlis Alcides missus ab Argis Thracia pacifero contigit arva pede. *Inscript.* apud *Reines.* cl. 1. n. 228. MINERVA PACIFERAE L. TITIVS L. L. AMAZON CRAMATICVS V. S. L. M. — c) Etiam *Jovi* tribuitur in *Inscript.* opt. notæ apud *Gud.* 7. 7. *V. De Vita Antiq. Benev. dissert.* 2. c. 1. — d) Et *Marti*, in nummis quam plurimis apud *Mediobarb. Vaillant.* etc. — e) Et *Genio* in *Inscript.* opt. notæ apud *Murat.* 78. 1. — f) De pacis insignibus. *Virg.* 8. *Æn.* 116. Paciferæque manu ramum prætendit olivæ. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 30. 40. (133). Laurus pacifera, ut quam prætendi etiam inter armatos hostes quietis sit indicium. *Val. Flacc.* 4. 139. Paciferæque manu nequicquam insignia virgæ.

PĀCIFERO, aa, are, n. 1. pacam ferd. *Gloss. Cyrill.* Εἰρηνην ἄγω, pacifero.

PĀCIFICATIO, ōnis, f. 3. *pacificamento*, *reconciliazione*, *accordo*, *trattato di pace*, συμβασις, actus pacificandi, compositio, reconciliatio. *Cic.* 7. *Att.* 8. Quod quærīs, ecqua spes pacificationis sit, quantum ex *Poinpeji* sermone perspexi, ne voluntas quidem est. et 9. *ibid.* 11. Opem et gratiam alicujus ad pacificationem quærere. *Id.* 10. *Fam.* 27. Sapientius facies, si te in istam pacificationem non interpones. *Gell.* 7. 3. Connixi sunt Rhodienses id bellum inter eos componere. Sed ubi ista pacificatio parpetrari nequivit, etc.

PĀCIFICĀTOR, ōris, m. 3. *pacificatore*, *pacifere*, *mezzano di pace*, *mediatore*, εἰρηνοποιός, pacis conciliator, medius pacis faciendæ. *Cic.* 1. *Att.* 13. Scito, præpositum esse nobis pacificatorem *Allobrogum*. *Id.* 10. *ibid.* 1. Emptus pacificator. h. e. *Cajus Scribonius Curio* magna pecunia a *Cæsare* corruptus. Adde *eumd.* 15. *ibid.* 7. *Liv.* 27. 30. Adhibitus ab *Ætolis* pacificator *Amyntander* rex *Athamanum*. *Justin.* 18. 2. 4. Mago, quasi pacificator *Cartbaginiensium*, *Pyrrhuini* adiit, speculaturus consilia ejus. *Quintil.* 11. 3. 119. Fit et ille habitus, qui esse in statutis pacificator solet.

PĀCIFICĀTŌRIŪS, a, um, adject. *di pace*, ad pacificatorem pertinens, εἰρηνοχός. *Cic.* 12. *Phil.* 1. 3. Posteaquam nos pacificatoria legatione implicatos putant.

PĀCIFICĀTUS, a, um. *V. PACIFICO.*

PĀCIFICE, adverb. *pacificamente*, εἰρηναίως, sedate, placide. *Cyprian. ep.* 41. in fin. Pacifice et fideliter consulere. *Messala Corvin. de progen.* August. 3. *Dardania* pacifice aliquandiu stetit. *Dares* 17. Postulat, ut pacifice discedat.

PĀCIFICO, as, avi, atum, are, a. 1. (pax et facio). *Priscian.* monet 8. p. 799. *Putach.* hoc esse uam ex iis verbis, quæ multa Latini utraque forma, et activa et passiva, protulerunt, eadem significatione, ut *partio* et *partior*, *munero* et *muneror*, *meto* et *metor* etc. — Part. *Pacificans* et *Pacificatus* I. et II. — *Pacificare* est pacem ptere, de pace agere, pacem conciliare, εἰρηνοποιεῖν (It. trattare di pace, dimandar pace; Fr. traiter de la paix; Hisp. tratar, negociar la paz; Germ. Frieden machen, -schliessen, -stiften; Angl. to treat about or make proposals of peace, mak or desire peace).

I.) Proprie. *Liv.* 5. 23. extr. Inter hæc pacificatum legati a *Volscis* et *Æquis* venerunt: impetrata pax. *Id.* 7. 40. a *med.* Nunc ad pacificandum bene atque honeste inter primos stabia, et colloqui bujus salutaris interpres fueris. *Sall. Jug.* 70. Igitur *Vegenses*, quo *Metellus* initio, *Jugurtha* pacificante, præsidium imposuerat. (*V. ibid.* 50.) — Deponentium more. *Justin.* 6. 1. 2. Quum videret, sibi adversus duos dimicandum, pacificandum cum altero statuit. *pacificarsi.* Sic *Id.* 33. 1. 1. *Agathocles* pacificatus cum *Cartbaginiensibus*.

II.) Translate — a) Est placare, passare, placare. *Plaut. Stich.* 4. 1. 13. Satin' ego tecum pacificatus sum, Antipho? *Catull.* 68. 75. nondum cum sanguine sacro Victima cælestis pacificasset heros. *Sil. It.* 15. 423. Festa coronatis agitabat gaudia signis, Pacificans divos. — b) Item tranquillare, sedare. *Seneca Agam.* 224. comprime affectus truces, Mentemque tibimatis pacifica tuam. — c) Item lenire, mulcere. *Claudian.* 2. in *Rufin. præf. in fin.* Fertur et indomitus tandem post prælia *Mavora* *Lassa* per *Odrysiæ* fundere membra nives, Oblitusque sui, posita clementior bamba, Pieris aurea pacificare modis.

PĀCIFICUS, a, um, adject. *pacifico*, *autore di pace*, *quieto*, *tranquillo*, εἰρηνοποιός, pacem faciens, pacis studiosus, pacatus, tranquillus, quietus. *Cic.* 8. *Att.* 12. a *med.* Velim in posterum prospicias, fingsque, quem me esse deceat: ecquæ pacifica persona desideretur, an in bellatore sint omnia. *Lucan.* 7. 63. *Romani* maximus auctor *Tullius* eloqui, cujus sub jure togaque *Pacificus* sævus tremuit *Catilina* secures. *Martial.* 8. 66. *Pacificus* *Janus.* et 12. 62. *Numa*. *Claudian. II.*

cons. *Stilich.* 254. Pacifici moras. *Ammian.* 30. 5. Pacifica prece.

PACIO, is. *V. PACISCOR* inlt.

PACIO, ōnis, f. 3. vetus forma pro pactio. *Festus* p. 250. 23. *Müll.* Pacionem antiqui dicebant, quum nunc pactionem dicimus, unda et pacisci ad huc et paco in usu remanet. *Id.* p. 170. 27. *Müll.* Nuptias dictas esse ait-Curiatius, quod nova pacio fiat. *Sic legunt* Forcellinus, *Dac. et alii*; at *Müllerus leg. ratio.*

PACISCOR, ciscēris, ctus sum, cisci, dep. 3. Olim *pacisco* activā formā dictum est. *Nævius* apud *Non.* p. 174. 17. *Merc.* Id quoque *paciscunt*. *Id. ibid.* *Paciscit*, obsides ut reddant. Hinc *Part. Pactus* passive: *V. in fin.* — Et *pacio*, ut *Forcellinus*, vel *paco*, ut aliis placet, *pacis*, 3. conjug. apud antiquos usu venit. *Lex XII. Tab.* apud *Gell.* 20. 1. et *Festus* p. 363. 5. *Müll.* Si membrum rupit, ni cum eo *pacit*, talio esto. — *Servius* ad *Virg.* 11. *En.* 133. ad verbum *pacisci* pertinere ait aliud etiam præteritum *pepigi*, quod sane significatione congruit, sed aliam tamen habet originem. *V. PANGO.* — *Part. Pactus* I. 1. et 2. et in fin.; *Paciscendus* I. 1. — *Pacisci*, ab antiquo *pacio*, est pactum facere, convenire, constituere, pactione spondere aut postulare, *συνηδέσσειν, συνηδέσσειν* (It. *patteggiare, pattuire, convenire, accordarsi, fare patto, promettere*; Fr. *faire un traité, un pacte, une convention avec quelqu'un, traiter, conclure un arrangement, s'arranger, convenir*; Hisp. *negociar, hacer, concluir una, convencion, un pacto, un concierto y tratado*; Germ. *einen Vertrag oder Vergleich abschließen, Abrede treffen über etwas, sich vergleichen, vertragen, vereinbaren, ausbedingen, übereinkommen*; Angl. *to bargain, make a bargain, conclude a contract, covenant, agree, stipulate, engage, promise*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim occurrit — 1.º Neutorum more. — a) Absolute. *Plaut. Bacch.* 4. 8. 24. *Pacisci* cum illo paullula pecunia potes. *Cic.* 5. *Verr.* 14. 37. Attendite, cujusmodi edicta sint: *ne tollat*, inquit, *ex area, nisi erit pactus*. Satis hæc magna vis est ad inique *paciscendum*: malo enim plus dare, quam nun mature ex area tollere. *a fare un accordo disavvantaggioso.* — Interdum ad pacta sordida et lucri causa facta refertur. *Cic.* 6. *Parad.* 1. 43. Si quotidie fraudas, decipis, poscis, *paciseris*, auferis, eripis. *V. EJURO.* — b) Sequentē part. ut vel *ne. Liv.* 25. 33. *Paciscitur* magna mercede cum Celtiberorum principibus, ut copias inde abducant. *Ovid.* 4. *Fast.* 613. Et factura fuit: *pactus* nisi Juppiter esset, Bis tribus ut cælo mensibus illa foret. Adde *eumd.* 4. *Met.* 702. *Justin.* 3. 6. 10. Lacedæmonii cum Thebanis *paciscuntur*, ut Bœotiorum imperium his restituerent. *Id.* 1. 10. 4. *Pactique* sunt inter se, ut die statuta etc. *Horat.* 3. *Od.* 29. 59. votis *pacisci*, Ne Cypriæ Tyriæque merces Addaot avaro divitias mari. — c) Cum Ablat. et præpos. de. *Sueton. Gramm.* 7. Numquam de mercedibus *pactus* etc. — 2.º Active, h. e. — a) Cum Accusativo rei, quam quis *paciscitur*. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 89. Ea *pacisci* modo scis, sed quæ *pacta* es, non scia solvere. *Cic. Sext.* 25. 55. Ut Gabinius pro illa sua Cilicia, quam sibi, si rempublicam prodidisset, *pactus* erat, Syria daretur. *Sall. Jug.* 28. Adherbali suadent, uti seque et oppidum Jugurthæ tradat, tantum ab eo vitam *paciscatur*. *Auct. B. Alex.* 55. Nam (*Cassius*) palam n-s decem cum Calpurnio *paciscitur*, et cum Q. Sextio quinquaginta. *Sic Liv.* 10. 46. *Pactus* centum millia gravis æris et stipendium ejus anni militibus. et 36. 32. Pecuniam *pactus* insulam Achæis tradidit. *Ovid.* 7. *Met.* 306. Jamque petunt, pretiumque jubent sine fine *pacisci*. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (99). Pinxit prælium cum Persis, centum homines ea tabula complexus, *pactusque* in singulos minas denas a tyranno. *Vellej.* 2. 77. 2. In hoc *pacis* fœdere *pacuit*, Siciliam Achajamque Pompejo concedere. — Id unum tantummodo salutaria accessu suo patriæ attulit, quod omnibus proscriptis aliisque, qui ad eum ex diversis causis fugerant, reditum salutemque *pactus* est. *Id.* 2. 38. 1. Haud absur-

dum videtur-paucis percurrere, quæ, cujusque ductu, gens ac natio, redacta in formulam provinciarum, stipendia *pacta* sit. h. e. sub pactione stipendiū siva tributū pendendi in ditionem vanit. Ita sæpissime de illis *pacisci* dicitur, quibus duræ conditiones imponuntur: *V. Perizon.* ad *Liv.* 38. 9. At *Ruhnkenius* cum *Lipso* legitimam formulam *stipendiaria facta sit* apud *Vellejum* revocare se male dicit. — 3.º Cum Infinito. *Ovid.* 5. *Fast.* 702. *Leucippo fieri pactus* uterque gener. *Calpurn.* 6. *Ecl.* 46. Hunc (*cervum*) ego, qualemcumque vides, in valle *paciscor* Pendere. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 7. 7. (18). Dimitti (*eum*) *pactus*, si elephantum interemisset. — 4.º Part. *Paciscendus* apud *Ammian.* 31. 12. a med. Ut firma fierent *paciscenda*, optimates poscens idoneos mitti. h. e. ea, quæ *pacis* firmandæ causa tractanda erant et constituenda. — 5.º Part. *Pactus* passive usurpatum *V. in fio.* ¶ 2. Speciatim ad nuptialia refertur. *Justin.* 2. 15. 14. Pausanias proditionis præmium cum Xerse nuptias filiarum ejus *paciscitur*. *Id.* 7. 4. 7. Eurydice nuptias generi *pacta*. — Hinc *Part. Pacta*, quod *V. in fin.*

II.) Translate eleganter. *Virg.* 5. *En.* 230. vitamque voluit pro laude *pacisci*. et 12. *ibid.* 48. letomque sinas pro laude *pacisci*. *Stat.* 1. *Theb.* 317. si quando humilem decedere regno Germanum, et semet Thebis opibusque potitum Carneret, hac ævum cupiat pro luce *pacisci*. *darebbe per questo giorno tutta la vita.* — Hinc

Pactus, a, um, part. præter, quod passive usurpat, et ast pactione constitutus, promissus, *patuito, accordato, convenuto, promesso, διομολογηθεῖς*. *Cic.* 3. *Off.* 29. 107. Si prædonibus *pactus* pro capite pretium non attuleris. *Id.* 3. ad *Q. fr.* 3. Tanta invidia sunt consules propter suspicionem *pactorum* a candidatis præmiorum. *Id. Sext.* 14. 33. *Pacto* jam fœdere provinciarum. *Id.* 1. *Off.* 10. 33. Triginta dierum cum hoste *pactæ* induciæ. *Horat.* 3. *Od.* 3. 21. ex quo destituit deos Mercede *pacta* Laomedona. Similiter *Quintil.* 11. 2. 11. Quum pugili coronato carmen, mercede *pacta*, scripsisset. Adde *Liv.* 24. 49. *Ovid.* 4. *Met.* 115. velamina Thibes Tohit, et ad *pactæ* secum fert arboris umbram. *Justin.* 8. 5. 3. Victi igitur (*Phocenses*) necessitate, *pacta* salute se dederunt. *Cic.* 1. *Cat.* 9. 24. Cui sciam *pactam* et constitutam esse cum Mallio diem? — Hinc *pacto* absolute. *Liv.* 28. 21. Quidam, *pacto* inter se, ut victorem res sequeretur, ferro decreverunt. Adde *Sil. It.* 14. 97.

Pacta, æ, f. 1. sæpe dicitur de muliere in matrimonium promissa, *promessa in moglie*. Dicebatur enim *sperata*, quum ejus nuptiæ petebantur: *pacta*, quum promissa: *sponsa*, quum interposita stipulatione desponsa erat, ut est apud *Arnob.* 4. 20. *Plaut. Trin.* 5. 2. 58. Si frugi esse vis, hæc tibi *pacta* est Callichi filia. *Cic.* 5. *Att.* 21. Cujus filio *pacta* est Artavasis filia. *Liv.* 1. 2. Turnus, cui *pacta* Lavinia fuerat. *Tac.* 1. *Ann.* 55. Arminius liliam ejus (*Segestis*), alii *pactam*, rapuerat. — Hinc *pacta* absolute. *Virg.* 10. *En.* 79. Quid soceros legere, et gremiis abducere *pactas*? *Vellej.* 1. 1. 3. Quod *pactæ* ejus nuptias occupaverat. — De sponso. *Stat.* 3. *Theb.* 171. puerique rudes, tua, Phædime, proles Amissum didicere patrem, Marpissaque *pactum* Phylleæ.

Pactum, i, n. 2. absolute, substantivorum more: *V. PACTUM* loco suo.

PACO, as, avi, atum, are, a. 1. (pai). Part. *Pacatus* I. et in fin.; *Pacandus* I. — *Pacare* est *pacatum* reddere, *paci* restituere, tranquillare, quietum reddere bellum et turbas sedando, atque adeo domare, subigere, *εἰρηνεύω, καταπραΰνω* (It. *pacificare, tranquillare, mettere in pace, sottomettere, soggiogare, domare*; Fr. *pacifier, rétablir la paix, apaiser, vaincre, dompter, soumettre*; Hisp. *pacificar, apaciguar, someter, sujetar, domar*; Germ. *zum Frieden, zur Ruhe bringen, friedlich machen, beruhigen, zähmen*; Angl. *pacify, tranquillize, make still or quiet, to subdue, conquer, bring into subjection*).

I.) Proprie. *Auct. B. Alex.* 26. extr. Omnes

earum regiones, per quas iter faciebat, auctoritate ea, quæ plerumque adest victori. *pacarat*. *Verg.* 6. *En.* 803. Fixarit æripedem certam licet, aut Erymanthi *Pacarit* memora. *Al. leg.* *placarit*. In *Monum. Ancy.* sub fin. apud *Gruter.* 233. Mare *pacavi* a prædonibus. *Ovid.* 7. *Met.* 405. Qui (*Theseus*) virtutis sua bimarem *pacaverat* Isthmon. h. e. latronibus interfectis. *Cic.* 15. *Fam.* 4. *Pacare* Amanum, et perpetuum hostem ex eo monte tollere. *Cæs.* 1. *B. C.* 7. Hortatur, cujus Imperatoris ductu plurima prælia secunda fecerint, omnem Galliam Germaniamque *pacaverint*, ut ejus axistimationem ab inimicis defendant. *Id.* 1. *B. C.* 85. Nihil horum ad *pacandas* Hispanias, nihil ad usum provinciarum provium. *Id.* 7. *B. G.* 65. Cæsar mittit ad eas civitates, quas superioribus annis *pacaverat*. *Justin.* 38. 7. 2. Quorum gentium nullam naque Alexander ille, qui totam *pacavit* Asiam, nec quisquam successorum ejus attigisset. *Ovid.* 2. *Fast.* 17. placido mea munera vultu Respice, *pacando* si quid ab hoste vacas. — Huc refertur potest et illud *Vellej.* 2. 59. 4. *Pacatis* bellis civilibus. h. e. *peractis* compositisque. *Alii tamen aliter legunt.*

II.) Translate. *Horat.* 1. *Ep.* 2. 45. incultæ *pacantur* vomere silvæ. h. e. fertiles fiunt; *pacantur* enim silvæ (ait *Lachmann.* ad *Lucret.* 5. 1203.), quum feræ, ut aratro locus sit, vel fugantur, vel trucidantur. Similiter *Manil.* 4. 182. Et *pacare* metu silvas. Item *Stat.* 4. *Theb.* 250. de *Atalanta*, tum saltus forte remotos *Pacabat* cornu. h. e. feras arcu occidendo. *Claudian.* IV. cons. *Honor.* 225. et incertos animi *pacaverit* æstus. h. e. sedaverit. *Id.* de *Apono*, in fin. *Pacatur* quæ ægro luxuriante dolor. h. e. mitigatur, lenitur, tollitur. *Id.* de *mulab.* *Gall.* in fin. *Miraris* si voce feras *pacaverit* Orphæus. h. e. mansuefecerit, cicuraverit. — Hinc Part. præter. pass.

Pacatas, a, um, adjective quoque usurpat, unde Comp. *Pacatior* I. et II. et Sup. *Pacatissimus* I., et ast *paca* reddita compositus, quietus, tranquillus, *pacificus, pacificato, pacifico, quieto, tranquillo, σιγνατος, εἰρηνεύμενος*.

I.) Proprie. *Ovid.* 4. *Met.* 31.; et *Stat.* 3. *Silv.* 1. 39. *Pacatus* mitisque adsis. *Cic.* 1. *Orat.* 8. 30. *Pacatæ* tranquillæque civitates. *Id.* *Ligar.* 2. 4. In provincia *pacatissima*. *Id.* 7. *Phil.* 8. 24. Huic tali viro poterit ne esse *pacatus* Antonius? *Ovid.* 1. *Fast.* 3. Excipa *pacato*, Cæsar Germanica, vultu Hoc opus. *Sil. It.* 6. 367. fert lumina contra *Pacatus* vultum. *Cæs.* 7. *B. G.* 50. Insigne *pacatum*. h. e. *segnate di pace*. et 5. *ibid.* 37. Morini, quos Cæsar in Britanniam proficiscens *pacatos* reliquerat. et 24. *Pacatissima* et quietissima pars. *Liv.* 21. 20. Nec hospitale quicquam, *pacatumve* prius auditum, quam etc. *Sil. It.* 7. 560. *pacata* fuissent Ni consulta viro, mensque impenetrabilis iræ. *Lucret.* 3. 293. *pacati* status aeris. *Horat.* 4. *Od.* 5. 19. *Pacatum* volitant per mare navitæ. *Claudian.* 2. *Rapt. Pros.* 146. horrorque recessit Martius, et cristæ *pacato* fulgure vernant. h. e. fulgore minime terribili. *Lucret.* 5. 1154. *placidam* ac *pacatam* degere vitam. — Comp. neutr. gen. cum Genitivo junct. *Ammian.* 24. 6. Quique cætu militarium nexi ad *pacatoriæ* jam vitæ discesserant. — Hinc *pacatum* absolute, pro *solo pacato*. *Liv.* 8. 34. Sine comæatu vagi milites in *pacato*, in hostico errant. Ita *Dionys.* *Halic.* 1. 8. p. 526. Ὁ Μαρκεῖος, τὴν στρατιάν ἀπήγευ ὡς διὰ Φιλίας. h. e. *διὰ τῆς γῆς Φιλίας*. *Sall. Jug.* 37. Ex *pacatis* prædas agere. h. e. ex his regionibus, quæ *pacem* cum populo Romano habebant. *Seneca* 6. *Quæst. nat.* 7. Qui medius inter *pacata* et hostilia fuit, Danubius et Rhenus.

II.) Translate. *Cic. Brut.* 31. 121. Hujus oratio in philosophiam transiata, pugnator, ut ita dicam, videtur, et illorum in judicium *pacatior*. *Id.* 5. *Phil.* 9. 24. Cujus ne *pacatum* quidem nequitiam quisquam ferre posset. — Hinc *Pacatum*, i, n. 2. absolute, substantivorum more. *V. PACATUS* I. in fin.

PACTA, æ, f. 1. *V. PACISCOR* in fin. *PACTICIUS*, vel *paciticius*, a, um, adject. pactione constitutus, conventionalis. *Gell.* 1. 25.

Græci significantius cessationem istam pugnae, pacticiam (b. e. indutias) ἐκεχειρίαν dixerunt.

PACTILIS, e, adject. συμμηκτος, qui ex pluribus partibus, aut rebus compactus et conjunctus est, compactilis, compactus, plexus, plectilis. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 3. 8. (11). Summa erat auctoritas pactilli coronæ. h. e. multiplici flore et folio contextæ.

PACTIO, ðnis, f. 3. (pacisco) actus paciscendi, pactum, conditio, promissio, ὁμολογία (It. patto, condizione, accordo, legge, convenzione; Fr. Fr. conclusion d'un traité, convention, accord, traité; Hisp. convenion, pacto, ajuste, concier-to y traciado; Germ. das Uebereinkommen, d. Vertrag, Vergleich, die Verabredung, Ausbedingung; Angl. an agreement, bargain, contract, covenant, engagement, condition, paction). ¶ 1. Generativum. *Ulp. Dig.* 2. 14. 1. Pactum a pactione dicitur. Est autem pactione duorum pluriumve in idem placitum et consensus. *Nepos Dion.* 5. in fin. En rem perduxit, ut talibus pactionibus pacem tyrannus facere vellet. *Atticus ad Cic.* 9. *Fam.* 10. a med. Si res ad pactionem non venit, longius bellum puto fore. *Cic.* 1. ad *Q. fr.* 1. 12. In pactionibus faciendis legem spectare. *Id. Rosc. Com.* 12. 34. et 14. 40. Pactionem facere de aliqua re. *Id.* 4. *Att.* 18. cum aliquo, ut etc. *Justin.* 35. 1. 3. inire cum aliquo. et 7. 6. 5. Bella, interposita pactione, componere. *Nepos Agesil.* 2. Summa fide in pactione inane-re. *Cic.* 3. *Off.* 29. 108. Condiciones pactionesque bellicas perturbare perjurio. *Id. Harusp. resp.* 20. 42. Nefarias cum multis scelerum pactiones societatesque confare. *Liv.* 9. 11. Recipient arma, quæ per pactionem tradiderunt, in virtute del-paccordo. *Id.* 4. 4. Nemo invitum pactionem nuptialem quemquam facere coegisset. ¶ 2. Speciatim dicitur de pactis, quæ sunt inter publicanos aut decumanos, et eos, qui pendere decumas aut portoria debent. *Cic.* 13. *Fam.* 65. Ut pactiones cum civitatibus reliquis conficiat. *Id.* 5. *Att.* 13. In nostra provincia confectæ sunt pactiones. *Adde* 5. *Verr.* 14. 37. et *Prov. cons.* 5. 10. ¶ 3. Interdum absolute de pacto sordido, et lucri causa inito. *Cic. Prov. cons.* 5. 12. Qui de sociis cum hostibus, de civibus cum sociis faciat pactiones. *Id.* 3. *Verr.* 7. 17. In rejiciendis iudicibus nonnullos pactionis suspicionem non vitasse. *Sall. Jug.* 42. Denique Aulum spe pactionis perpulsi, uti etc. h. e. ab re pecuniæ capiundæ ut *ibid.* 41. dixerat. ¶ 4. De promissione, promissa. *Sall. Cat.* 27. Collegam suum Antonium pactione provincie perperalar, non contra rempubl. stultet. *Cic. in Senat.* 13. 32. Alter consul, ut me desererent, pactionibus eos suorum præmiorum obligarat. ¶ 5. Pactio de indutiis. *Flor.* 4. sub fin. Sic ubique cuncta atque continua totius generis humani aut pax fuit, aut pactio. *At Iahnus legit* fatigatio; *Titzeus hæc interpolata putat.* ¶ 6. Pactio verborum, formula, certa verborum ratio, formula. *Cic. Rosc. Com.* 16. 46. Non enim ex pactione verborum, quibus iurandum comprehenditur, sed ex perfidia et malitia, per quam insidiæ tenduntur alicui, dii immortales hominibus irasci et succensere consuerunt.

Homonym. Quum de publicis pactionibus sermo est, differt pactio a fœdere, sponsione (quæ simul memorantur a *Cic. Balb.* 12. 29.) et indutiis. Hæ enim erant cessatio a bello ad tempus; sponsio erat conventio facta arbitrio imperatoris cum hoste, adhibitis sponsoribus sine auctoritate senatus, aut consensu populi; ut Caudina, et Numantina: fœdus pactio societatis jussu populi et auctoritate senatus firmata, in perpetuum, per fœdalia, etc.: pactio consensus societatis facta per sponsores, datis acceptisque obsidibus, arbitrio imperatoris, sine jussu populi, aut senatus auctoritate. *Cic. Cæcin.* 18. 51. Quæ lex, quod fœdus, aut pactio, quod testamentum, quæ stipulationes, aut pacti conventi formula non infirmari potest, si ad verba rem deflectere velimus, etc?

PACTIUNCULA, æ, f. 1. deminut. parva pactione. *Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in Not. Tir. p. 71.*

PACTO. *V. PACTUM* in ðn.

FACTOR, ðris, m. 3. patteggiatore, mezzano, mediatore, qui paciscitur, vel qui fœdus pangit. *Cic.* 7. *Verr.* 21. 55. En fœderum interpretes, societatis pactores, religionis auctores!

PACTORIUM, ði, n. 2. (pango) instrumentum, quod plantando inservit. Legitur in *Gloss. Vatic. T. VI. p. 537.*, *Gloss. Paris. et Gloss. Vat. T. VII. p. 572.* Fortasse legendum est pactorio apud *Gargil.* 4. 5. edente *Scott.*, ubi legitur punctorio.

PACTUM, i, n. 2. (paciscor) pactione, conventum, condicio, lex, συνθήκη (It. patto, convenzione, accordo, legge; Fr. traité, accord, convention, pacte, contrat; Hisp. tratado, ajuste, convenio, contrato, asiento; Germ. die Verabredung, das Uebereinkommen, der Vertrag; Angl. a bargain, agreement, covenant, pact, convention, contract, engagement, law, rule, condition).

¶ 1. Stricto sensu; et quidem — a) Generativum. *Cic.* 2. *Invent.* 22. 68. Pactum est, quod inter aliquos convenit: quod iam ita justum putatur, ut jure præstare dicatur. *Id.* 2. *Herenn.* 13. 20. Pacta sunt, quæ legibus observanda sunt. et mox. Sunt item pacta, quæ sine legibus observantur ex conventu, quæ jure præstare dicuntur. *Id.* 3. *Off.* 24. 92. Pacta et promissa semper ne servanda sint, etc. *Id.* 2. *Verr.* 6. 16. Mansit in conditione atque pacto, usque ad eum finem, dum etc. *Liv.* 9. 11. Stare pacto. *Cic. Cæcin.* 18. 51. Pacti conventi formula. *V. CONVENTUM.* *Ovid. Herod.* 20. 151. Nec mihi credideris: recitetur formula pacti. *Sall. epist. Mithrid.* ad *Arsac.* Pacto vitam dare alicui. h. e. interposita pactione. *Nepos Miltiad.* 2. Lemnum revertitur, et ex pacto postulat, ut sibi urbem tradant. *Liv.* 1. 11. Sunt, qui eam (Sp. Tarpeji filiam) ex pacto tradendi, quod in sinistris manibus esset, directo arma petisse dicant. *Propert.* 4. 4. 81. Hoc Tarpeja suum tempus rata, convenit hostem, Pacta ligat, pactis ipsa futura comes. *Sil. It.* 1. 5. sacri quum peritida pacti Gens Cadmea (h. e. Cartaginienses) super regno certamina movit. et 2. 273. movet hinc fœdusque fidesque Et testes Superi jurataque pacta parentum. *Tac.* 6. *Ann.* 43. Assidendo castellum-dedit spatium exuendi pacta. h. e. recedendi a pactis. — b) Speciatim de fœdere conjugli. *Val. Flacc.* 8. 401. Quamquam jura deum, et sacri sibi conscia pacti Relligio, dulcisque movent primordia tædæ. ¶ 2. Latiori sensu Ablativus pacto sæpe significat modo, ratione, modo, forma, maniera. *Nævius* apud *Non.* p. 474. 7. *Merc.* Blande et docte percontat, Æneas quo pacto Trojam urbem liberit. *Plaut. Amph. prol.* 137. Ibi nunc meus pater Memorat, legiones hostium ut fugaverit, Quo pacto sit donis donatus plurimis. *Cæs.* 7. *B. G.* 83. Quid, quoque pacto agi placeat, inter se constituunt. *Cic. Mur.* 21. 43. Nescio quo pacto semper hoc sit. non so come. *Ter. Heaut.* 4. 4. 13. Aliquo pacto verba his dabo. *Id. Adelp.* 4. 7. 14. O Jupiter! istocce pacto oportet? et *Cic.* 1. *Cat.* 7. 17. Servi mei, si me isto pacto metuerent. et *Horat.* 1. *Ep.* 16. 56. Damnum est, non facinus, mihi pacto lenius isto. *Virg.* 2. *G.* 248. Pinguis item quæ sit tellus, hoc denique pacto Discimus. *Justin.* 38. 10. 7. Tunc Phrahates Demetrium in Syriam ad occupandum regnum cum Parthico præsidio mittit, ut eo pacto Antiochus ad sua tuenda a Parthia revocaretur. *Plaut. Rud.* 5. 3. 46. Non tacebo unquam alio pacto, nisi talento comprimo. *Cic.* 1. *Invent.* 21. 30. Ut nostra nihil intersit eos alio pacto docere. *Ter. Phorm.* 2. 1. 71. Sumeret alicunde: postremo, si nullo alio pacto, fenore. *Id. Adelp.* 3. 2. 44. Quapropter quoque pacto tacito est opus. ad ogni modo. *Ennius* apud *Cic.* 2. *Tusc.* 16. 38. Neque sanguis ullo potis est pacto profuens consistere. *Ter. Andr.* 1. 5. 12. Nullon' ego Chremetis pacto affinitatem effugere potero? et *Cic.* 1. *Fin.* 8. 27. Fieri nullo pacto potest, ut etc.

PACTUS, a, um, particip. a PACISCOR, quam vocem *V.*

PACTUS, a, um, particip. a PANGO, quam vocem *V.*

PACTUS, i, m. 2. *V. PACISCOR* in ðn.

PACTUS, us, m. 4. idem ac pactio. *Petron. Satyr.* 81. Unius noctis pactu omnia vendidit. *Alii leg. tractu, alii tactu.*

PADI, ðrum, m. plur. 2. arbores piceæ. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 16. 20. (122). Metrodorus Scepsius dicit, quoniam circa fontem (Padi) arbor multa sit picea, quales Gallice vocentur padi, hoc nomen accepisse.

PÆAN, ðnis, m. 3. Παιάν, Apollo, de quo *V.* multa in ONOM. — Hinc translate ¶ 1. Pæan est hymnus in bonorem Apollinis, aut etiam aliorum deorum: et in victoria cani solitus. *Virg.* 10. *Æn.* 738. Conclamant socil lætum pæana secuti. *Val. Flacc.* 6. 512. Victores contra patrium pæana Geloni Congeminant. *Propert.* 3. 13. 42. victorqua canebat Pæana Amphion rupe, Aracynthe, tua. *Stat.* 8. *Theb.* 224. Tuum dulces Superos, atque omne ex ordine alumnum Numen, ubique sacri resonant pæanes. et 4. *ibid.* 157. Herculeum pæana canunt, vastataque monstris Omnia. *Colum.* 10. *R. R.* 224. Delie te Pæan, et te eue eue Pæan. — Est etiam læta inclamatio, ut hymenæe, apud *Ovid.* 2. *Art. am.* 1. Dicitio io Pæan, et io bis dicitio Pæan. ¶ 2. Pæan, παιαν, est etiam idem ac pæon, pes metricus. *Vet. Poet.* in *Analect. gramm.* Doctus Aristoteles pæanem laudat utrumque. Hæc vox legitur etiam apud *Cic.* 1. *Orat.* 59. 251., ubi tamen omnia satis obscura; ibique *Orellius* laudat *Aristot. Poet.* p. 90. Ο δὲ νόμος δοκῆι μὲν ἀπὸ παιάνος εἶναι. *Adde Rusin.* p. 355. et 356. *Capper.*

PÆANITIS, idis. *V. voc. seq.*

PÆANTIS, idis, f. 3. gemma, cæjus meminit *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 66. (180.); *Solin.* 9. ad fin.; et *Isid.* 14. *Orig.* 4. At *Sillig.* apud *Plin.* loc. cit. legit pæantitis: et pæanites legitur apud *Priscian.* *Perieg.* 439. Concipit et parit hic naturæ munere gemma, Quam pæaniten perbibent. Ita etiam aliqui leg. pro pæantidem apud *Solin.* loc. cit.

PÆDAGIUM. *V. PÆDAGOGIUM* sub II.

PÆDAGOGA, æ, f. 1. quæ puellæ curam habet. *Hieronym.* *Ep.* 128. n. 4. Sit ei magistra comes; pædagogus custos: non multo vino dedita, etc. *V. PÆDAGOGUS.*

PÆDAGOGATUS, us, m. 4. instructio, educatio. *Tertull. advers. Valentin.* 13.

PÆDAGOGIĀNUS, a, um, adject. qui est in pædagogio, ut Pædagogianus puer. *Ammian.* 26. 6. Indutus a calce ad pubem in pædagogio pueri speciem. *Adde eumd.* 29. 3. — *Cod. Theod.* 8. 7. 5. Qui ministeriales et pædagogiani et silentiarii et decuriones existunt. paggi nobili al servizio della corte imperiale.

PÆDAGOGIARIUS, a, um, adject. ad pædagogium pertinens. *Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in Not. Tir. p. 9. Pædagogus, pædagogium, pæagogiarius.*

PÆDAGOGIUM, ði, n. 2. abitatione de' paggi, παιδαγωγείον, locus in ædibus, ubi servi puerilis ætatis, et ad nobiliora et delicatiora ministeria destinati, sub pædagogo versantur.

I.) Proprie. *Plin.* 7. *Ep.* 27. a med. Puer in pædagogio mitus pluribus dormiebat.

II.) Translate pædagogium dicuntur ipsi pueri servi, vel cætus et veluti collegium puerorum, qui sub pædagogo educantur, i paggi, compagnia di paggi. *Seneca Vit. beat.* 17. Pædagogium pretiosa veste succingitur. *Id. Ep.* 123. ante med. Omnium pædagogia oblita facie vebuntur, ne sol, ne frigus teneram cutem lædat. — Obscæno sensu. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 12. 54. (152). Jam vero pædagogia in transitu virilitatis custodiantur argento. *Inscript.* apud *Gruter.* 585. 11., quæ est apud *Orell.* 2941. PHILONICVS TI. CAESARIS GERM. DE PÆDAGOGIO. *Alia* apud *Maff. Mus. Fer.* 134. 5. HENLENO AVG. VERNÆE EX PÆDAGOGIO P. h. e. puerorum. *Adde Sueton.* *Ner.* 28., ubi notat, Nerone, stupri causa, non servillis, sed ingenue conditionis pædagogia habuisse (est qui leg. proagogia, προαγωγεία, perductiones, prostitutiones, item *Ulp. Dig.* 37. 7. 12. a med. et *Tertull. Apolog.* 13. a med., quæ congressit jam *Lips.* in excursu B. ad l. 12. *Annal. Taciti.* Is autem in allata *Plinii* epistola

laci vult puer e paedagogio, non in paedagogio, quia negat pro loco anquam accipi, sed solum pro cœtu. Contra stat librorum consensus. Eodem *Plinii* loco *Catanæus* legebat *paedagogum*, quo significaretur locus, ubi servi quicumque degunt: a παις, quæ servum significat, at ago, is.

PAEDAGOGO, as, are, a. 1. Part. *Paedagogans* at *Paedagogandum*. — Paedagogara est instruere, educare, docere. *Fulgent. Planciad. de contin. Virg. ad fin.* Ergo paedagogantis suspicionem sepulta. *Pacuvius* apud *Festum* p. 281. 5. *Müll.* Depulsam mamma paedagogandum accipit.

PAEDAGOGUS, i, m. 2. παιδαγωγός, a παις puer et αγωγός ductor, institutor, est custos et institutor pueri, *paedago*, *pedante*.

I.) Proprie. — a) Substantivorum more. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 18. Nego tibi hoc annis viginti fuisse primis copiæ, Digtum longa a paedagogo pedem ut efferret ædibus. *Cic. Amic.* 20. 74. Isto enim modo nutrices et paedagogi jure vetustatis plurimum benevolentiam postulabunt. *Seneca Ep.* 89. circa med. Nam eum locum, qui monitiones continet, sustulit, et paedagogi esse dixit, non philosophi: tamquam quicumque aliud sit sapiens, quam humani generis paedagogus. et *ibid.* 123. a med. Istos - alienæ vitæ censors, suæ hostes, publicos paedagogos, assis ne feceris. *Inscript.* apud *Gruter.* 585. 6. P. AELIUS AVG. LIB. LUCYUS PAEDAGOGVS PVPERVM. Alia apud *Gor. Columb. Liv.* p. 99. HYMNVS PAEDAGOGVS IVLIAE GERMANICI FILIAE. — Differunt autem paedagogus, et præceptor: nam hujus munus est puerum liberalibus instituere disciplinis: ille proprie custos est vitæ et morum. *Seneca 2. Ira* 22. Pertinebit ad rem, præceptoris paedagogosque pueris placidos dari. *Quintil.* 1. 1. 8. De paedagogis hoc amplius, ut aut sint eruditi plane, quam primam esse curam velim; aut ae non esse eruditos sciant etc. — Aliquando tamen paedagogus idem est ac præceptor, qui nempe pueros litteras docet. *Vopisc. Bonos.* 14. Bonosus fuit, ut ipse dicebat, rhetoris filius; ut ab aliis comperi, paedagogi litterarii. — Lepide *paedagogus* dicitur a *Ter. Phorm.* 1. 2. 94. adolescens, qui puellam in ludum ducere et reducere amoris causa solebat. — b) Adjective. *Paulin. Nolan. carm.* 21. 681. Hunc lacte primo per prophetarum ubera Les paedagoga nutrit.

II.) Translate. ¶ 1. Universim paedagogus dicitur, qui alios velut dux monet ac regit. *Colum. I. R. R.* 1. 12. et 13. M. Catonem censorium memoremus, qui agriculationem Latine loqui primus instituit: post hunc duos Saseruas, deinde Scrofam Tremellium, etc. Nec postremo, quasi paedagogi ejus, meminisse dedignemur, Julii Hygini etc. *Sueton. Galb.* 14. Regebatur trium arbitrio, quos una habitantes, nec unquam non adherentes, paedagogos vulgo vocabant. *Seneca Ep.* 50. paedagogum vocat servum, qui cæco pro baculo est, eumque hac illuc manu ducit. *Id. Ep.* 110. Unicusque nostrum paedagogum dari Deum inferioris notæ etc. ¶ 2. Interdum paedagogus est in contemptu, ut apud Italos *pedante*. *Plaut. Pseud.* 1. 5. 32. Hic dux, hic ille est paedagogus: hunc ego cupio excruciar. *Sueton. Ner.* 37. Pæto Thræasæ objectus est tristior et paedagogi vultus.

PAEDEROS, otis, f. 3. παιδέρως. ¶ 1. Gemma est, in quam translucidam crystallum coenit viridis suo modo aer, simulque purpuræ et quidam vini aurei nitor semper extremus in visu, sed purpura semper coronatus; madere videtur et singulis his et pariter omnibus: nec gemmarum esse ulla liquidior potest jucunda suavitate oculis. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 9. 46. (129). ¶ 2. Item genus amethysti, cui in respectu inest nitor quidam leviter roseus velut ex carbunculo refulgens. *Id. ibid.* 40. (123). ¶ 3. Etiam opalus gemma sic vocatur a multis propter eximiam gratiam. *Id. ibid.* 6. 22. (84). ¶ 4. Item genus acanthi lævis. *Id.* 22. *ibid.* 22. 34. (76). V. MELAMPHYLLON. — VB. De cognom. Rom. V. ONOM.

PAEDEROTINUS, a, um, adject. παιδερωτικός, ad pæderotem gemmam pertinens. Absolute *næderotinum*, i, est vestimentum, quod colorem

pæderotis gemmæ repræsentat, ut amethystinum amethysti. Hinc *oxyperotinæ* vestes dicuntur, quæ ejusdem gemmæ colorem quam maxime referant, οξύς enim Græcis in compositione ast multus, maximus. Hæc ci. *Furlanetto* in *I. Append.* Sed est vos a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tyr.* p. 159. Pæderos, pæderotinus.

PÆDIA, æ, f. 1. παιδεία, doctrina. Pro ipsa tamen Arithmetica occurrit apud *Capell.* 7. p. 236. Quæ dum geruntur, Pædia, quæ dudum egressa, cum alia femina miri decoris ingreditur.

PÆDICATOR, oris, m. 3. idem ac pædico. *Licinius Calv.* apud *Sueton. Cæs.* 49. Bitynia quidquid, Et pædicator Cæsaris unquam habuit. V. FORNIX.

PÆDICATUS, a, um. V. voc. seq.

PÆDICO, as, are, a. 1. Prima syllaba sine diphthongo scribitur vitio serioris ævi, quo visit *Auct. Priap.* 68. Penelopes primam Didonis prima sequatur, Et primam Cani syllaba prima Remi. Quodque fit ex illis, mihi tu deprensus in horto Fur dabis; hac pœna culpa luenda tua est. Ita etiam *paedagogus* pro *paedagogus* insculptum est in *Inscript.* apud *Marin. Frat. Arv.* p. 425. — Part. *Pædicatus* I. 1. — Pædicare, a παις, παιδός puer,

I.) Proprie. ¶ 1. Est cum puero rem turpem habere, πωγίζω. *Catull.* 21. 4. Pædicare cupis meos amores. *Martial.* 11. 94. Pædicas puerum, verpe poeta, meum. *Gloss. Philoz.* Percusis, pædicatus, πωγισµένος. ¶ 2. Itam cum muliere. *Martial.* 11. 104. ad urorem. Pædicare negas; dabat hoc Cornelia Graccho. ¶ 3. Usurpatur etiam da muliere τῷ ὀλίβῳ subligata et pueros corruptumpe. *Id.* 7. 67. Pædicat pueros tribas Philænis. Hanc ita per circuitiorem describit *Seneca Ep.* 95. § 21. Dii illas (feminas) deaque male perdant: adeo perversum commentæ genus impudicitia viros ineunt.

II.) Translate de tunica, quæ importune nates ficosas intrat. *Martial.* 11. 99. De cathedra quoties surgis, jam sæpe notavi, Pædicant miseram, Lesbiam, te tunica.

PÆDICO, oris, m. 3. πωγιστής, qui cum puero rem turpem habet. *Martial.* 6. 32. Nil miserabilius, Matho, pædicone Sabello Vidisti. Adde *eumd.* 12. 86. *Firmic.* 7. *Mathes.* 13. ad fin. Ut cum cinædis publicis impure libidinibus cupiditate jungantur sintque Socratici pædicones. h. e. cum pueris casta in domo degentibus jungantur.

PÆDIDOSUS. V. PEDICOSUS.

PÆDIDUS, a, um, adject. (pædor). Sup. *Pædidissimus*. — Pædidus est qui pædore fædatur. *Paul. Diac.* p. 222. 6. *Müll.* Pædidus sordidos significat atque obsoletos: tractum vocabulum a Græco, quia παιδός, id est pueri, talis sint ætatis, ut a sordibus nesciant abstinere. *Lucilius* apud *Non.* p. 163. 13. *Merc.* Quod deformi senex, quod pædidus ac podagrosus. *Id. leg. perditus.* *Petron. Satyr.* 34. Pædidissimi servi.

PÆDOR, oris, m. 3. squalor, illuvies, sordes, putor ex paupertate, aut morbo, aut carcere, aut negligentia cultus, *squalidèzza*, ρύπος.

I.) Proprie. — a) In sing. num. *Accius* apud *Non.* p. 72. 8. *Merc.* Misera obvallata saxo, senio, pædore, alique et fame. *Vet. Poeta* apud *Cic.* 3. *Tusc.* 12. 26. Barba pædore horrida atque intooaa. *Lucret.* 6. 1268. Languida semianimo cum corpore membra videres horrida pædore. *Seneca Agam.* 991. Inops, egens, inclusa, pædore obsita. *Id. Herc. Cæ.* 392. Cessere vultus penitus, et pædor sedet. *Id. Cædip.* 625. Pædore fædo squalidam obtentus comam. *Lucan.* 2. 72. moi vincula ferri Exedere senem, longusque in carcere pædor. *Tac.* 6. *Ann.* 44. Neque exuerat pædorem, ut vulgum miseratione adverteret. — b) In plurali num. *Cic.* 3. *Tusc.* 26. 62. Ex hac opinione sunt illa varia et detestabilia genera lugendi: pædores; muliebres lacerationes genarum; pectoris, femnum, capitis percussiones.

II.) Translate idem ist ac factor. *Augustin.* 14. *Civ. D.* 24. Nonnullieah imo sine pædore ullo ita numerosos pro arbitrio sonitus edunt, ut ex

illa atiam parte cantare videantur. *Cæli. Aurel.* 3. *Tard.* 3. Sequitur aliquando vultus infatio, oris pædor, quibusdam atiam gingivarum putredo.

PÆGNIARIUS, a, um, adject. Pægniarii appellati sunt gladiatores, qui non vera, sed ludicra armorum conflictione pugnabant: a παιγνίων ludicrum oblectamentum. *Sueton. Cal.* 26. *estr.* Gladiatorio munere, reductis interdum flagrantissimo sole velis, emitti quemquam vetabat: remotoque ordinario apparatu, rabidis feris vilissimos senio confectos, gladiatores quoque pægniarios, patresfamilias notos, sed insignes debilitate aliqua corporis, subiciebat. *Vet. ioterpes* Italus verit gladiatori di poca importanza. (V. *Cavedoni* in *Bullett. archeol.* a. 1846. p. 191.) *Inscript.* apud *Marin. Iscriz. Alb.* p. 12. APRILIA PÆGNIAR. Alia, quam in *Mus. Vatican.* exscriptis *Barpt. Borghesius*, et est apud *Henzen.* 6176. D. M. SECVNDIO PÆGNIARIO LVNI MAGN. BENE MERENTI - FAMILIA LVDI MAGNI FERE... Apud *Sueton. loc. cit.* alii perperam leg. *pegmares* cum *Cassaubono*, qui multa bac de re.

PÆMENTUM, i, n. 2. monstrum verbi, ortum ex falsa lectione marmoris, in quo PA/IMEN-TUM pro PAVIMENTUM insculptum fuit, ut recte scribitur in *Inscript.* apud *Gruter.* 39. 4. Hinc in alia apud *eumd.* 102. 1. SPEI ARAM CVM PÆMENTO (corrige pavimento) SOMNIO MONITVS SVMPTV SVO D. D. Alii simili errore *pæmentum* legere maluerunt in duabus *Inscript.* apud *Gud.* 127. 1. CVM PALMENT. MARMORAT. et 195. 4. PALMENT. etc. Utrobique legendum est pavement. V. *Marin. Frat. Arv.* p. 668. col. 2. not. 151.; *Apian.* p. 462.; et *Steiner. Corp. Inscript. Rom. Rhen.* p. 5.

PÆMINOSUS, a, um, adject. *Varro* 1. *R. R.* 51. 1. Aream esse oportet solidam terra pavita, maxime si est argilla, ne æstu pæminosa, in rimis ejus grana oblitescant. h. e. arens, biscens, rimosa, si ad aream referas: si vero ad grana (quod rectius) sordida, squalida, situ corrupta, et mali odoris. *Non.* p. 163. 14. *Merc.* a pædora ducit, et in *Varrone* pro æstu legit situ: alii etiam *pæminosa*, tamquam a παμίνω noceo: alii fortasse melius *perrimosa*.

PÆNE, adverb. Qui *pene* scribunt sine diphthongo, invitibus lapidibus id faciunt, antiquis libris, *Manutio*, *Cellario*, *Dausquio*. Hæc *Forcellinus*. Sed *Handius* *Tursell.* vol. 4. p. 417. putat *pene* sine diphthongo scribendum. — Ex hoc *Priscian.* 3. p. 608. et 15. p. 1008. *Putsch.* derivat superlat. *penissime*: de quo V. in PENITUS, adverb. — Ceterum qui particulam pæne utitur, intelligendus est, ut ait *Handius loc. cit.*, totam et summam rem enunciari, quum id, quod rei desit, tam exiguum aut tam simile videatur, ut nullam habeat rationem: et quum verba prope dicam pronunciet is, qui dubitat dicere, verbis pæne dicam utitur is qui proficitur, se audere ita dicere. Itaque pæne (quod sæpissima suo vocabulo præponitur, interdum tamen, recentiore præsertim usu, postponitur) est idem ac minimum abest quin, fera, quasi, prope, prope modum, *μικροῦ ὄντι, κατ' ὀλίγον* (It. quasi, per poco, per pochissimo; Fr. presque, peu s'en faut; Hisp. casi, cerca, poco falta; Germ. beinahe, fast; Angl. almost, well near, nearly, all but, as it were, in a manner). Occurrit — a) Absolute, hoc est sine ulla alia particula. *Plaut. Capt. prol.* 61. Nam hoc pæne iniquum est comico choragio Conari de subito nos agere tragœdiam. *Ter. Heaut.* 4. 6. 10. Quam pæne tua me perdidit protervitas! *Id. Phorm.* 5. 3. 14. Hei video uxorem, pæne plus, quam sat erat. *Vet. Poeta* apud *Cic.* 3. *Nat. D.* 26. 67. Postquam pater appropinquat jamque pæne ut comprehendatur parat. *Cæs.* 1. *B. G.* 38. Flumen Dubis, ut circino circumductum, pæne totum oppidum cingit. h. e. dici potest totum oppidum, nam, ut ait *Id. ibid.*, reliquum spatium, qua lumen intermitit, mons continet. *Curt.* 4. 4. Colonia certe ejus (urbis Tyri) pæne toto orbe diffusæ sunt, Carthago in Africa, in Bœotia Thæbæ, Gades ad Oceanum. *Liv.* 7. 32. Qui (papu-

lus Romanus) triumphos pæne plures, quam annos ab urbe condita, numeret. et 21. 40. Quum plures pæne perierint, quam supersunt. *Alii legendum putant plane, alii fæde. Cic. 2. Orat. 53. 202.* Rerum, quæ gerantur, sub adspæctum pæne subjectin. *Id. Sext. 43. 93.* Duo illa reipublicæ pæne fata. *Id. 1. Off. 35. 128.* Nec vero audiendi sunt Cynici, aut si qui fuerint Stoici pæne Cynici. *Id. 15. Att. 1.* Ibi pæne valentem videram Piliam. *Virg. 9. Ecl. 18.* Pæne simul tecum solatia rapta, Menalca. *Horat. 2. Od. 13. 21.* Quam pæne survæ regna Proserpinæ vidi-mus? *Id. 3. ibid. 6. 13.* Pæne occupatam seditionibus Delevit urbem Dacus et Æthiops. *Ovid. 4. Pont. 12. 20.* Pæne mihi puero cognite mihi puer. *Quintil. 7. 1. 2.* Patronus omnia pæne ante jus posuerit. *Ita Codices: vulgati libri habent omnia vel pæne omnia. Sic Id. 6. 4. 4.* Oratio - quæstionem finitionis, actionis plerumque satis explicat et omnia pæne, in quibus de factis constat. *Cæs. 1. B. G. 11.* Ita se omni tempore de populo Romano meritis esse, ut pæne in conspectu exercitus nostris agri vastari non debuerint. *Ter. Adelph. 2. 4. 8.* Hoc mihi dolet, nos pæne sero scisse et pæne in eum locum redisse, ut, si omnes cuperent, nil tibi possent auxiliari. *Varro 3. R. R. 16. 2.* Quum interea nihilo minus pæne quotidie in convivio omnibus darem mulsum. *Quintil. 11. 1. 68.* Utitur hac moderatione Cicero pro Cælio contra Atratinum, ut eum non inimice corrigere, sed pæne patrie monere videretur. *h. e. dici potest patrie. Cic. 2. Phil. 39. 100.* Quemadmodum illinc abieris, vel potius pæne non abieris, scimus. Cui tu urbi minutaris. Utinam conere, ut aliquando illud pæne tollatur. *Ovid. Heroid. 18. 179.* Pæne manu quod amo, tanta est vicinia, tango: Sæpe sed, beu! lacrimas hoc mihi pæne movet. — *b) Pæne et prope differunt inter se, ut patet ex Cic. 1. Orat. 16. 70.* Est enim finitimus oratori poeta, numeris adstrictior pæne, verborum autem licentia liberior, multis vero ornandi generibus socius et pæne par: in hoc quidem certe prope idem, nullis ut terminis circumscribat aut definiat jus suum. *et ibid. 28. 128.* In oratore autem acumen dialecticorum, sententiæ philosophorum, verba prope ætatum, memoria jurisconsultorum, y tragediarum, gestus pæne summorum actorum est requirendus. Adde *eumd. 3. ibid. 8. 30.* — Conferatur et hæc ejusd. *Cic. Quintil. 13. 44.* Jam tu potes discedere liberatus molestia prope dicam non minore, quam Quintilianus. *h. e. ne dicam. et Rosc. Com. 6. 16.* Si qua sunt privata judicia summæ existimationis, et pæne dicata capitibus, tria hæc sunt, fiducia, tutela et societatis. *h. e. adeo dicam. Sic Id. 5. Att. 20.* Brutum abjectum, quantum potui, excitavi: quem non minus amo, quam tu: pæne dixi, quam te. *Herzog. ad Cæs. 3. B. G. 18.* docet, discrimen inter pæne et prope, utpote quæ promissive usurparentur, haud facile posse constitui, nisi furte ita videretur, ut pæne magis ad rationes sola mente percipiendas, singulasque menti factas informationes pertinere diceres; prope ad oculorum conspectum, temporis atque actionis significatione adjuncta, referres. *Zumpt. Gramm. Lat. § 279.* demonstrat, pæne in rebus gradatim positiss adhiberi; prope continere accedendi significatum. — *c) Et pæne, ac pæne inservit gradationi, item pæne etiam et pæne jam. Cic. 1. de republ. 4.* Non dubitaverim me gravissimis tempestatibus ac pæne fulminibus ipsis obviam ferre. *Cur. 3. 5.* Ingens sollicitudo et pæne jam luctus in castris erat. *Quintil. 11. 1. 32.* In juvenibus etiam uberiora paullo et pæne periclitantia feruntur. *Id. 10. 1. 76.* Quorum longe princeps Themisthenes ac pæne lex orandi fuit. — *Cic. 1. Tam. 4.* Eo die accidit, ut huiusmodi Curionem Bibulum multo justiore, pæne etiam amicum. *Quintil. 11. 3. 143.* Quo magis miror Pæne secundum, docti hominis et in hoc utique Pæne etiam nimium curiosi, persuasionem. *Id. 9. 3. 4.* Sunt quædam figuræ ita receptæ, ut pæne jam hoc ipsum nomen effugiant. *et S. 1. 29.* Dergus ergo breviter hoc desi-

derio jam pæne publico, ne omittamus etc. — *d) Non solum - sed pæne etiam, non modo - sed pæne idem fere significant quod non modo - sed adeo. Cæs. 1. B. G. 20.* Quibus opibus ac nervis non solum ad minuendam gratiam, sed pæne ad perniciem suam uteretur. *et 6. ibid. 10.* Non solum in omnibus civitatibus atque in omnibus pagis partibusque, sed pæne etiam in singulis domibus factiones sunt. *Cic. 3. Legg. 18. 40.* Actor fingit non modo mentes et voluntates, sed pæne vultus eorum, apud quos agit. — *e) Tam pæne occurrit apud Cic. 1. Fin. 2. 4.* Quis enim tam inimicus pæne nomini Romano est, qui Ennii Medeam - spernat? Sunt quibus tam pæne est Italicum tanto appetito; aliis videtur illud pæne leniendæ orationi inservire; *Madvigius vero pæne cum nomine Romano conjungit.*

PAENINSULA, æ, f. 1. Scribitur et *peninsula*; immo sæpius divisim *pæne insula*. — *Pæninsula, penisola, χερσόνησος*, terra undique fere aquis clausa, nna tantum parte, eaque angusta continenti adherens: a *pæne* et *insula*, quia quasi insula est; nam insula undique omnino aquis cingitur. *Catull. 31. 1.* Pæninsularum, Sirmio, in sularumque ocelle. *Plin. 3. Hist. nat. 10. 15. (95).* Quem locum occurrens Terinæus sinus pæninsulam efficit.

PAENŪLA vel pænŭla, æ, f. 1. Sunt qui ducunt a Græca voce *πανῶλης* et per æ scribunt: quibus favet *Manut.* lapidem antiquum asserens, qui exstat etiam apud *Gruter. 715. 10.* Adde alium infra in PÆNULARIUS. Alii origine Latinam esse ajunt, et Græcam vocem ex ea factam; et per simplex e scribi volunt: a quibus stat *Dausquius*: et in *epist. Pauli, 2. ad Timoth. 4. 13.* *φελόνες*, et in *Gloss. Philox.* etiam *πανῶλην*; ubi *Bimardus ad Murat. Thesaur. Inscript. T. 1. p. 119.* legendum putat *πανῶλην*. — Ceterum pænula est vestis spissa et fere villosa, quæ supra tunicam induitur, frigori et pluvie arcendæ, *πανῶλην* (It. *gabbano da inverno e da pioggia, palandrano*; Fr. *pénule, manteau, ou casaque de voyage*; Hisp. *capa, capote, casaca*; Germ. *Mantel, der den ganzen Körper umschloss und besonders gegen Regen und auf Reisen diente*; Angl. *a thickriding-coat, roque-laure or roccolo, overall, surtout*).

I.) Proprie. — *a) Forma pænulæ fuit rotunda, undique clausa, adstrictior et brevior, quam toga, sine ianicis, et brachia quoque ipsa protegens, si demitterentur (unde Cic. Mil. 20. 54. Quam pænula irretitus, rheda impeditus, uxore pæne constrictus esset., si vero exserere opus esset, ab inferiori parte ejus ora utrimque extollebatur. Pomponius apud Non. p. 537. 8. Merc. Pænulam in caput induce, ne te noscat. Quod Plin. scribit 24. Hist. nat. 15. 88. (138). herbam centunculum folia habere ad similitudinem capitibus pænularum, significari videtur fuisse pæne aulis adsumtum aliquod circa collum, quo caput protegi posset, nempe cucullus, il cappuccio. — b) Materia fuit vel lanea, vel scortea, seu e corio. Laneæ pænulæ villo brevior fuerunt. *Martial. 14. 145.* cujus lemma *Pænula gausapina*. Is mihi candor inest, villosam gratia tanta, Ut me vel media sumere messe velis. *h. e. mediis caloribus, quia pænula vestis erat gravior et hiberna. Unde Horat. 1. Ep. 1. 17.* Incolumi Rhodos, aut Mitylene pulcra facit, quod Pænula solstitio, campestre nivallibus auris. *Vin. 8. Hist. nat. 48. 73. (190).* Lanæ pænulæ breves villo, nec nisi pænulis celebres. *Il. scorteis Martial. 14. 130.* cujus lemma *Pænula scortea*. Ingrediare viam cælo licet usque sereno, Ad subitus nunquam scortea inest, villosam gratia tanta, Ut me vel media sumere messe velis. *Quæst. nat. 4.* Hi quin signum dedissent, adesse jam grandinem, quid exseras? ut homines ad pænulas discurrerent, aut ad se? Hoc ideo, quia pænulæ nomine fere laneæ intelligitur. Usus fuit primo extra Urbem in itinere, frigoris aut pluvie causa, ut dictum est: deinde etiam in Urbe iisdem de causis laneæ pænulæ gestari cæptæ. *Juvenal. 5. 76.* Scilicet hoc fuerat, propter quod sæpe, relicta Coniuge, per montem adversum gelidasque cucurri Esquilias,*

fremere sæva quum grandine vernus Juppiter, et multo stillaret pænula nimbo. *Varro apud Non. p. 537. 14. Merc.* Non quærenda est homini, qui habet virtutem, pænula in imbro. — *c) Fuit vestis communis virorum et mulierum. Ulp. Dig. 34. 2. 24. ad fin.* Communia vestimenta sunt, quibus promiscue utitur mulier cum viro, veluti si ejusmodi pænula, palliumve est, etc. *Quintil. 8. 3. 54.* Quum Hirtius in Pansam declamans, filium a matre decem menses in utero latum dixisset, Quid? alia, inquit Cicero, in pænula solent ferre? *Al. leg. perula. Lamprid. Alex. Sev. 27.* Pænulis intra Urbem frigoris causa ut senes uterentur, permisit, quum id vestimenti genus semper itinerarium, aut pluviale fuisset. Matronas tamen intra Urbem pænulis uti vetuit, in itinere permisit. — *d) Servos quoque et milites, et pueros pænula usos, observavit Lips. l. 1. elector. c. 25. et Seneca 3. Benef. 28. et 5. ibid. 24. — e) Quo tempore mos oblinue-rat, ut in Urbe pænulæ gestarentur, aliquando et oratores in foro causas agentes iis uti leguntur: quod tamen brevi sublatum puto. *Tac. Dial. de Orat. 39.* Quantum humilitatis putamus eloquentiæ attulisse pænulas istas, quibus adstricti, et velut inclusi cum iudicibus fabulamur? *Pluta V. apud Ferrar. de re vestiari. par. 2. l. 2. etc. — f) Pænulam alicui scindere dicitur, qui hospitem impensius invitavit, et pæne cogit, ut apud se maneat. Cic. 13. Att. 33.* De Varrone loquebamur: lupus in fabula. Venit enim ad me, et quidem id temporis, ut retinendus esset: sed ego ita egi, ut non scinderem pænulam. (*not trassi pel ferrajuolo*.) Paulo post C. Capito cum T. Carrinate: horum ego vii attingi pænulam: tamen remanserunt. non si fecero stracciare i pannu.*

II.) Translate per catachresin ponitur pro quocumque integumento, aut involucro. *Varro apud Non. p. 448. 26. Merc.* Quum corrigias disruptas tenet, pænula reliquum pedem scortea pertegere. *Martial. 14. 1.* Ne toga cordylis, et pænula desit olivis. *Vitruv. 10. 12. de machina Ctesibica.* Supra catinum pænula, ut infundibulum inversum, est attemperata etc. *h. e. operculum. Inscript. apud Murat. 339. 2.* quæ est apud *Orell. 3284.* PRO SALUTE IMP. CAES. M. AVR. ANTONINI AVG. TERTIUMPTICIVS CVM SVIS COLVMNIS ET PAENVL. DVAB. ET OPER. TECT. SEX. VIREIVS SEKTVS DECVR. D. P. S. D. POLLIONE II. ET AFRO II. CS. h. e. ann. a Chr. n. CLXXVI. Hic *Bimardus loc. cit.* sub init. contendit, pænulis esse pro pænulis, h. e. pinnis, seu pinnaculis, quæ Græci *πτερόγυα* et *ἀετώματα*, Latini fastigia dicunt. *Inscript. Amterni non multis ahinc annis effossa. q. LESIVS q. L. HERMAISCVS III. (corrigere VI.) VIR. AVG. PAENVLAM COLVMN. PONDERA D. S. V. PONDERARIUM. — VB. De cognom. Rom. V. ONOM.*

PÆNŪLĀRIŪM, ii, n. 2 (pænula) locus, ubi pænulæ reponuntur. *Onomast. Lat. Gr. Penularium (pro Pænularium), πανοῦλῶν δῆλην.*

PÆNŪLĀRĪŪS, ii, m. 2. qui pænulas conficit, aut vendit. *Inscript. apud Gruter. 646. 5. CX. COSSVTIVS ATIMETVS PAENVLARIVS.* Adde aliam apud *Murat. 907. 2. Novius apud Non. p. 148. 33. Merc.* Consequitur pænularium, psilothrum petit. Hic *Nonius minus recte, ut videtur, pænularium interpretatur: quasi theca et vagina pænulæ. V. PÆNULEUS.*

PÆNŪLĀTŪS, a, um, adject. pænula indutus. *Cic. Mil. 10. 28. et 20. 54.* Quum hic cum uxore veheretur in rheda, pænulat. *Seneca 3. Benef. 28. ad fin.* Quo te pænulati isti, in militum, et quidem non vulgarem cultum suburbanati? quo, inquam, te isti efferunt? *h. e. geruli lecticæ pænula induti.* Adde *Martial. 2. 57. et 5. 27. Lamprid. Commod. 16.* Pænulatos jussit spectatores convenire. *Capell. 3. p. 49.* Grammatica ritu Romuleo senatum deum ingressa est pænulata.

PÆNŪLEŪS, a, um, adject. a pænula. *Lamprid. Anton. Diadum. 2.* Paraverat pænulas populo coloris rosei dare Macrinus in honorem filii sui, quæ vocarentur Antoninianæ, ut Caracallæ Bassiani dictæ sunt, asserens melius fi-

Hum suum Pænuleum, vel Pænularium dicendum, quam Caracallus esset dictus Bassianus.

PÆNULTIMUS vel **pænultimus**, a, um, adject. Scribitur at divisum. *Auson. Technopœgn. de litter. monosyllab. in fin.* Furca tricornigera specie pæne ultima sum ꝑ. — Pænultimus, pænultimo, *inanzi all'ultimo*, παρατελευτος, qui est pæne ultimus, qui ultimum proxime præcedit. *Gell. 4. 7.* Pænultimam circumflectere. *Auson. Eclogar. quatuor Cal. sint men. 12.* Sextiis, Junius, atque Aprilis, post quos pænultima meta November. Adde *Hyeronym. Ep. 58. n. 8;* et *Macrob. 2. Somn. Scip. 4.*

PÆNURIA. V. **PENURIA**.

PÆON, ðnis, m. 3. πῶν, pes metricus quadrissyllabus tribus brevibus constans, et longa, sive hæc sit initio, ut *conticuit*, sive secundo loco, ut *colonia*, sive tertio, ut *retulisset*, sive postremo, ut *celeritas*: totidem enim ejus species tradunt *Diomed. 3. p. 447. Putsch., Donat. edit. 2. p. 1739., Mar. Victorin. p. 1937.* et alii. Cicero autem loco mox laudando duas tantum agnoscit, primam, et ultimam. Habet locum maxime in numero oratorio: qua de re *Cic. Orat. 64. 215.* et *3. Orat. 47. 183.;* et *Quintil. 9. 4. 87. Plotius p. 2626. Putsch.* Pæones a Pæone poeta nomen inditum possederunt.

PÆONIA, æ, f. 1. *peonia*, πῶνια, herba nascens in opacis montium, caule later folia digitorum quatuor, ferente in cacumine velut Græcas nuces quatuor, aut quinque, in quibus inest semen copiosum, rubrum, nigricinque. Nomen habet a Pæone medico inventore. *Plin. 25. Hist. nat. 4. 10. (29.);* et *Apul. Herb. 65.* — *NB.* De nomine propr. V. **ONOM.**

PÆONICUS, a, um, adject. ad pæonem pedem pertinens, ut Pæonicum metrum, apud *Diomed. 3. p. 506.;* et *Priscian. Partit. XII. vers. Æn. p. 1215.* Pæonicus rhytmus, *Mar. Victorin. 1. p. 2485. Putsch.*

PÆONIUS, a, um, adject. Παιόνιος, pertinet ad pæoniam herbam, cujus vis in medicina celebris, vel ad Pæonem medicum, ejus inventorem, vel ad Apollinem auctorem medicinæ artis, qui non solum Παιών, sed etiam Παιών dicitur. *Virg. 7. Æn. 768.* superas cæli venisse sub auras, Pæoniis revocatum herbis, et amore Dianæ. et *12. ibid. 801.* ille retorto Pæonium in morem senior succinctus amictu, Multa manu medica etc. *Ovid. 15. Met. 534.* Nec nisi Apollinæ valido medicamine prolis Reddita vita foret, quam postquam fortibus herbis, Atque ovæ Pæonia, Dite indignante, recepti etc. *Sil. It. 14. 27. de Sicilia.* Hic et Pæonios arcano sulphure fontes. h. e. medicam vim habentes, salubres. Sic *Claudian. de Apono 67.* Salve Pæoniæ largitor nobilis undæ. *Id. B. Get. 121.* Ulcera Pæoniæ tractat solertia curæ. *Id. II. cons. Stilich. 172.* vectumque per undas Insula Pæonium texit Tiberina draconem. h. e. Esculapium sub forma serpentis, de quo *Ovid. 15. Met. 622. et seqq. Rehm. Fann. de ponderib. et mensur. 1.* Pondera Pæoniis veterum memorata libellis. h. e. in medicorum libris. — *NB.* Ceterum V. **ONOM.**

PÆTŪLUS, a, um, adject. *guercietto*, deminut. pæti. *Cic. 1. Nat. D. 29. 88.* Redeo ad deos; ecquos si non tam strabones, at pætulos esse arbitramur?

PÆTŪSUS, a, um, adject. *Gloss. Philoz. Pætuosus*, πῶσϕ.

PÆTUS, a, um, adject. *guercio*, (in *Gloss. Philoz.* est πῶσϕ τοῖς ὄμμασιν) qui oculos habet leviter obliquatos, et transversa tuentes, ita tamen ut ad strabonem non accedat; hoc enim formam vitiat, non illud: quin immo solent puellæ interdum affectare, ut pæta videantur, dum videntes non videre videri volunt. Hinc pæta dicta est ipsa Venus: et si sit alicui filius strabo, pætus dici solet, vitii minuendi causa. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 55. (150).* Und animalium homini depravantur oculi: unde Strabonem et Pætorum cognomina. *Horat. 1. Sat. 3. 45.* strabonem Appellat pætum pater; et puillum, male parvus Si cui filius est. *Auct. Priap. 37.* Minerva sive Iumine est, Venus pæto. *Ovid. 2. Art. am. 659.*

Si pæta est, Veneri similis; si *ὄφρα*, Minervæ. *Varro apud Priscian. 6. p. 684. Putsch.* Non hæc res de Veneræ pæta strabam facit? Adde *Plaut. fragm. apud Festum p. 375. 20. Müll.* — Ex hoc oculo vitio cognomen accessit pluribus Romanis gentibus, ut *Æliæ, Æmilliæ, Autroniæ, Considiæ* etc. V. **PÆTILLA** et **PÆTINUS**.

PĀGĀNĀLIA, tum, n. plur. 3. κῶμητιὰ, festa paganorum: de quibus *Ovid. 1. Fast. 669.* Pagus agat festum: pagum lustrate coloni, Et date paganis annua liba focis. *Varro 6. L. L. 24. Müll.* Feriæ non populi, sed montanorum modo, ut Paganalibus, qui sunt alicujus pagi. *Ita leg. Codd.;* at *Ald. et Müllerus ediderunt Paganalia. Macrob. 1. Saturn. 16.* enumerat inter ferias conceptivas.

PĀGĀNICUS, a, um, adject. ad pagum pertinens.

I.) Proprie. — a) *Paganicæ feriæ*, quæ in pagis agitabantur. *Varro 6. L. L. 26. Müll.* Paganicæ ejusdem agriculturæ causa susceptæ, ut haberent in agris omnes pagi, unde *paganicæ (feriæ)* dictæ sunt. *Inscript. apud Gruter. 21. 11. IOVI PAGANICO SACR. etc. h. e. qui in pagis colebatur.* Adde *aliam apud Bianchi, Marm. Crem. p. 295.* — b) *Paganicum peculium*, quod ex prædiis, aliisque rusticis redditibus provenit: cui *castrense* opponitur. *Imp. Antonin. Cod. 6. 21. 1.* Frater tuus miles si te specialiter in bonis, quæ in paganico habebat, heredem fecit, bona quæ in castris reliquit, petere non potes. V. **PAGANUS** I. 4. — c) *Pila paganica*, quæ et *paganica* absolute, erat pila lusoria pluma facta, inajor trigone et mollior, folle minor, sed durior, seu arcior et firmior, in pagis inventa ad voluptatem rusticorum, deinde in urbes translata, et frequentata in gymnasiis, præsertim ante balneas. *Martial. 14. 45.,* cui titulus *Pila paganica.* Hæc, quæ difficilis turget paganica pluma, Folle minus laxa est, et minus arcta pila. *Id. 7. 32.* Non pila, non follis, non te paganica thermis Præparat.

II.) Translate, apud Ecclesiasticos Scriptores *paganicus* est ad paganorum, b. e. Gentilium superstitionem pertinens. V. **PAGANUS** II. 2. *Salvian. 3. advers. Avar. 7.* Paganica irreligiositas. *Id. 1. Gubern. D. 1.* Paganica incredulitas.

PĀGĀNITAS, atis, f. 3. *paganesimo*, paganorum superstitio. *Imp. Theodos. et Valentin. Cod. Theod. 15. 5.* Stolidæ paganitatis errore etque insania detineri. V. *voce* sequent. II. 2.

PĀGĀNUS, a, um, adject. ad pagum pertinens, *di villaggio, κῶμητικός.*

I.) Proprie. ¶ 1. *Generatim, et adjective. Ovid. 1. Fast. 670.* Et date paganis annua liba focis. *Plin. 28. Hist. nat. 2. 5. (28).* Pagana lege in plerisque Italiæ prædiis cavatur, ne par itinera ambulantes, etc. *Inscript. apud Orell. 3793.* PAGVS HERCVLANEVS SCIVIT A. O. X. TERMINA... CONLAGIVM SIVE MAGISTREI IOVEI COMPAGEI S... VTRI IN PORTICVM PAGANAM REVICIENDAM PEQVNIAM CONSUMERRNT EX LEGE PAGANA ARBITRATV CN. LAETORI CN. F. MAGISTREI PAGREI. etc. *Ma-zochius* ita interpretatur: Pagus Herculaneus scivit ante diem X. Terminalia (i. e. die XIV. Februarii), ut collegium, sive magistri sunt Jovi compagi (id est pagi vicini, qui cum Herculaneo communis administrationis societate vinciebatur) pecuniam (quam apud se habebant) consumerant in rescindendam porticum paganam (quæ in pagi Herculanei theatro erat) ex hac lege pagana (scil. pagi scito) idque facerent arbitratu Cn. Laetorii Cn. F., magistri pagi etc. ¶ 2. *Speciatim et fere semper substantivorum mora, paganus, κῶμητις*, qui in pagis habitat, *chi sta in villa. Cic. Dom. 28. 74.* Nullum est in hac urbe collegium, nulli pagani, zut montani, qui etc. *Auct. B. Alex. 36.* Jussit paganos et oppidanos in iis locis obversari. ¶ 3. *Pagani* sæpe opponuntur militibus. Nam in pagis qui vivunt, otiosam securamque vitam ducunt, remoti a curis publicis ac laboribus. Paganus ergo est, qui non militat, etiamsi in urbe vivat, ἀπόλομος. *Plin. 10. Ep. 18.* Apud me et milites et pagani certatim ei testimonium retribuerunt. *Juvenal. 16. 33. ci-*

tius falsum producere testem Contra paganum possis, quam vera loquentem Contra fortunam armati. *Sueton. Galb. 19.* Is forum usque processit. Ibi equites quum per publicum, dimota paganorum turba, equos adegissent etc. h. e. plebis, aut civium. Adde *Jctos* in multis *Digestor.* locis. Hinc *pagani* per contumeliam dicuntur milites segnes, et virtutis militaris oblitii, et urbis otio commodisque dediti: quemadmodum *Quirites* dicti sunt olim a C. Casare, apud *Sueton. 70.* et ab Alex. Severo apud *Lamprid. 52. Tac. 3. Hist. 24.* Mox infensus prætorianis, vos, inquit, nisi vincitis pagani, quis alius imperator, quæ castra alia excipient? ¶ 4. Etiam *paculium* paganum et castrense, tamquam diversi generis, opponuntur. *Imp. Justinian. Cod. 3. 28. 37.* Vel paganum est peculium, vel castrense, vel quod medietatem inter utrumque obtinet, quod quasi castrense nuncupatur. V. **PAGANICUS** I. b.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. 3. *Plin. 7. Ep. 25. extr.* Sunt enim, ut in castris, sic etiam in litteris nostris plures cultu pagano, quo cinctos et armatos, et quidem ardentissimo ingenio, diligenter scrutatus invenies. h. e. latentes quidem in secessu atque otio, nec professo palam se litterarum studiosos, doctos tamen et eruditos. Hinc *Pers. prol. 6.* sa ipsum *semipaganum* dicit, quasi non plane in castris poetarum merentem stipendia, sed quasi semipoetam. Nisi malis intalligere *semidoctum*, quia in pagis degentes solent esse rudiores. ¶ 2. Apud Ecclesiasticos Scriptores *paganus* est, qui Gentilium superstitionem retinet et falsos deos colit, quia quum Christiana religio passim vigere cœpit in urbibus, in solis pagis et villis illa servabatur (hinc *Sever. Sanct. de cura boum 109.* Signum, quod perhibent esa crucis Dei, Magnis qui colitur solis in urbibus Christus, perpetui gloria numinia); vel quia Gentiles non militant sub duce JESU CHRISTO. V. *De-Vita Antiq. Benev. p. 275.,* ubi plura huc pertinentia et docta disputata invenies. *Imp. Honor. et Theod. Constit. 14.* a *Sismondo* edita. *Gentiles*, quos vulgo paganos appellant. *Tertull. Cor. mil. 11. a med.* Apud hunc (JESUM) tam miles est paganus fidelis, quam paganus est miles infidelis. *Hyeronym. in Psalm. 41.* Pagani deos suos digito ostendunt. *Augustin. 2. Retract. 43.* Deorum falsorum multumque cultores paganos vocamus. Sic *Prudent. 10. vsi ora. 296.* Non erubescia stulte, pago dedite, Te tanta semper perdidisse obsonia, Quæ dis ineptus obtulisti talibus? et *2. advers. Symmach. 450.* Sint hæc barbaricis gentilia numina pagis etc. V. *Desider. Heroid. initio animadversion. in Arnob.* — *Quindonam* deserit cultus paganicus, V. apud *Avelino Opusc. p. 284.-292.*

PĀGĀNUS, i, m. 2. V. *voc. præced. I. 2. et 3. et II. 2.*

PĀGĀTIM, adverb. κατά κόμας, per singulos pagos, ut *oppidatim* per singula oppida. *Liv. 31. 26. ad fin.* Tempia deum, quæ pagatim sacra habebant. *Id. ibid. 30.* Delubra sibi fuisse, quæ quondam pagatim habitantes in parvis illis castellis vicisque consecrata, ne in unam urbem quidem contributi majores sui deserta reliquarint. *Inscript. apud Orell. 360. o. VALER. C. F. FAB. CAMILLO QVOI PVBLICE PVNVS MARDVORVM CIVITAS ET RELVET. DRGRVRYNT ET CIVITAS HELVET. QVA PAGATIM QVA PVBLICE STATVVS DECREVIT IVLIA C. IVL. CAMILLI F. FESTILLA EX TESTAMENTO.*

PĀGĒLLA, æ, f. 2. deminut. *facciuola*, *σαλιδιον*, parva pagina. *Cic. 11. Fam. 25.* Sed quid ago? non imitor *λαχανισμὸν* tuum: altera jam pagella procedit. *Vince, et vale.*

PĀGES, is, f. 3. *Non. p. 64. 28. Merc.* Pagæ compactio, unda compages et propagata. *Hæc Non.,* sed sine ulla scriptoris auctoritate.

PĀGINA, æ, f. 1. charta, seu pars chartæ: a *pago* pro *pango*, quia charta 6t ex pbluris, seu tunicis papyri compactis et compressis: val potius quia constat ex multis scripturæ versibus, hique ex pluribus litteris in unum compaginata sunt; ita ut non universa chartæ superficies, sed alus pars scripto compræbensa proprie pagina appel-

ietur: hinc *Paul. Diac.* p. 221. 7. *Müll.* Pagina dictæ - a pangendo, quod in illis versus panguntur, id est figuntur. Gr. *πάγις* (It. *faccia, facciata, pagina*; Fr. *feuille de papier, page d'une lettre, d'un livre*; Hisp. *pagina, plana de la hoja de algun libro*; Garm. *de beschriebene Blatt, d. Seite eines beschriebenen Blattes*; Angl. *a page or leaf of a book*).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 12. 24. (80). Sed ratio deprehendit vitium, unius schedæ revulsionem plures infestante paginas. *Cic.* 1. *ad Q. fr.* 2. 3. Nam quum banc paginam teuerem, L. Flavius ad me venit, etc. *Id.* 13. *Att.* 34. Sed complera paginam volui. *Id.* 4. *Fin.* 19. 53. Et ais, si una iittara commota sit, fore, tota ut iabet disciplina. Utrum igitur tibi lltteram videor, an totas paginas commovere? *Plin.* 8. *Hist. nat.* 51. 77. (209). Hinc censoriarum legum paginæ, interdactæ cænis abdomina. V. *Cardinali, Dipl. imp.* p. vi. oss. VII.; et CERA in hoc Lexico. — b) Speciatim pagina est etiam columella, *colonna di una pagina*. V. *locum Ruffin.* cit. in COLUMELLA. — c) Item *pagina* etiam dicitur in eo scripturæ genere, quo plures versuum series iuxta se disponuntur, ut apud *Gruter.* p. 240. at 241., ubi nomina tribus seriibus in prima pagina, et quinque in altera distributa sunt. V. et *Kellermann.* *Fig. Rom. laterc.*, ubi pluries hoc ipsum usu venit; et *Labus.* ad *Morcelli dello scrivere de' Romani* p. 61. — d) Item *paginam utramque facere* is dicitur, cuius tanta est in re aliqua vis et potentia, ut omnia illi tribuantur, sive prospera, sive adversa: sumpta metapbora a mercatorum libris, in quibus altera pagina expensum, altera acceptum ostendit. Sic in rebus humanis fortuna utramque facit *paginam*, id est si quid homini succedit, ea laudatur, quasi dederit: si quid mali evenit, incessitur et damnatur. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 7. 5. (233) Hinc omnia feruntur accepta, et in tota ratione mortalium soia utramque *paginam* facit.

II.) Translate. ¶ 1. Metonymice dicitur de scriptis. *Cic.* 16. *Fam.* 4. Varie sum affectus tuis litteris: vaide priore pagina perturbatus, paulum altera recreatus. *Id.* 6. *Att.* 2. ante med. Quoniam respondi postremæ tuæ paginæ prima mea, nunc ad primam revertar tuam. *Martial.* 1. 5. Lasciva est nobis pagina, vita proba. *Id.* 5. 2. Matrone puerique virginesque, Vobis pagina nostra dedicatur. *Ovid.* 3. *Pont.* 1. 57. Non te nec scrii patitur mea pagina. V. P. *Mazzucchelli* adnot. ad *Coripp.* 3. *Iohann.* 404., ubi *pagina* est pro epistola. ¶ 2. Per synecdochen *pagina* aumitur pro *fastis*: V. PAGINULA. *Liv.* Integre appellat *paginas fastorum*, 8. 18. *Paginas* in annalibus fastisque percurrere licet consulium dicatorumque, quorum nec virtutis, nec fortunæ, uilo die populum Romanum pœnituit. Et *Ammian.* 22. 7. Quum nomina suscipissent *paginæ* consulares. — Hinc *pagina* ponitur pro serie, serie, sequenza. *Plin.* *Paneg.* 92. Ergo non aila nos *pagina*, quam (quæ) te consulem accipiet; et nostra quoque nomina addentur *fastis*, quibus ipse præscriberis. *Auson.* *Grat. act.* ad *Gratian.* 13. Scis, inquam, septam ac decem Domitiani consulatus, quos ille invidia alteros provabendi continuando conseruit, ita in ejus aviditate derisus, ut hæc eum *pagina* fastorum suorum, immo fastidorum, feresit insolentem, nec potuerit præstare felicem. *Claudian.* II. *cons. Stilich.* 244. Cur nondum legitur *fastis*? cur *pagina* tantum Nescit adhibere nomen, quod jam numerare decebat? Cf. *Juvenal.* 10. 57. Quosdam - mergit longa atque insignis honorum *pagina*. ¶ 3. In vineis *pagina* videtur esse area, seu spatium interjectum inter certum numerum jugatarum vitium: fortasse quia vitibus ita dispositis, spatium illud figuram orthogoniam refert, qualis est in *pagina*. Vel sumitur *pagina* a pangendo, b. e. piantando, pro certo numero vitium consularum, una piantata. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 22. 35. (169). Semper vero quintanas semitari, hoc est ut quinto quoque palo singulis jugo *paginæ* includantur. *Innocent.* inter *Script. rei*

agrim. p. 222. *Goes.* Si (*fundus*) in monte fuerit - constitutus, excogitemus finem habera contra duas paginas fundorum. h. e. duo spatia terræ. V. *Fleetword. Inscript. Syll.* p. 437. et 438., ubi *pagina* vocalur *interturrium*. ¶ 4. *Pagina marmorea* est lamina e marmore, *paginæ* figura. *Pallad.* 6. R. R. 11. de pavementis. Tunc tasselas iatiores, vel tabellas qualescumque marmoreas, aut *paginas* imprimemus: et banc constructionem res nulla vitabit. *Paulin.* *Nol. carm.* 28. 535. al. 587. sit *pagina* quædam, Marmoris adfixo argenti vestita metallo. ¶ 5. In illo *Plin.* 16. *Hist. nat.* 42. 82. (225). Firmissima in rectum abies: eadem valvarum *paginis*, et ad quæcumque libeat intestina opera aptissima. *paginæ* sunt (ita enim legi in MSS. et opt. lib. testantur *Harduin.* et *Salmas.* ad *Solin.*, in aliis est *repagulis*) ipsæ valvæ. inquit *Salmas.*, que complicantur instar *paginarum* et replicantur. *Harduin.* vero intelligit ipsos asseres, quibus valvæ compinguntur et veinti compaginantur. *Vitruv.* vucatur *pagmenta*. At *Schneiderus* ad *Vitruv.* 4. 6. 4. ait, *Plinium* loc. cit. dixisse *paginas*, quæ *Vitruvius* *tympana* vocat.

PAGINALIS, e, adject., ad *paginam* pertinans, atque adeo scriptionalis, epistolæ: V. PAGINA II. 1. *Ennod.* 2. *Ep.* 13. Pœna vos sola putarem *paginæ* stilli cura et assiduitate macerari. et 3. *ibid.* 13. *Paginalis* usus. et *ibid.* 14. *Paginale* alloquium. *Id.* 6. *ibid.* 19. Postquam desiderii meis videndi vos facultas elapsa est, iterum ad litteras meas revertitur: cogitur abjuratum poscra *paginale* subsidium.

PAGINATUS, a, um. V. voc. seq.

PAGINO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Paginatus* sub A. — *Pagino*

A) Pro *pango*, est idem ac *compingo*, unde *Paginatus* apud *Paulin.* *Nolan.* *carm.* 21. 353. Solidoque navem *paginatum* robore Ad pervehendum præparat.

B) A *pagina*, *paginare* significat scribere. *Ambros.* 6. *Ep.* 38. Quia me vis aliquid de veterum scriptorum interpretationibus *paginare*.

PAGINULA, æ, f. 1. *σαλίδιον*, deminut. *paginæ*. *Cic.* 4. *Att.* 8. Ut non minus longas jam in codicillorum fastis futurorum consulum *paginulas* habeat, quam factorum. Habent et *Not.* *Tr.* p. 124.

PAGMENTUM, i, n. 2. compactio, et ipsa materia compacta, seu impacta et infusa. *Vitruv.* 4. 6. ad fin. Qui sunt ante secundum *pagmentum*. h. e. il battente della porta. V. REPLUM. *Schneiderus* hæc verba unciis inclusit.

PAGO, is. V. PANGO init.

PAGRUS vel *pagrus*, l, m. 2. *πάγρος* et *παγρος*, piscis marinus et fluviatilis, de quo *Plin.* 9. *Hist. nat.* 16. 24. (57). Prægelidum biemem omnes sentiant, sed maxime qui lapidem in capite habere existimantur, ut iupi, chronæ, sciæne, *pagri*. *Id.* 32. *ibid.* 10. 38. (113). *Pagri* fluviatilis longissimus dens capillo adalligatus. V. PHAGER.

PĂGUR, i, et is, m. 2. et 3. piscis idem fortasse qui *pagrus*. *Ovid.* *Halieut.* 108. Et rutilus *pagur*, et fulvi *synodontes*, et ex se *Concipiens* cbanne.

PĂGRUS, i, m. 2. *granciporro, grancevola, πάγροπος*, marinus piscis ex genere *cancrorum*, ut *Plin.* docet 9. *Hist. nat.* 31. 51. (97); et *Pallad.* 1. R. R. 35.

PĂGUS, i, m. 2. Gen. *pageiei*, fortasse pro *pagei*, legitur in *Inscript.* apud *Orell.* 3793., quam V. in PAGANUS I. 4. — *Pagus* sunt plures vici, aut villæ simul positæ, nullo mœnium ambitu: a *παγά*, Dorice pro *πηγή*, fons, ut *Paul. Diac.* p. 221. 7. *Müll.* et *Servius* ad *Virg.* 2. G. 382. docent, quia circa fontes villæ condi consueverunt; vel potius a *πάγος tumulus, collis*, quia in collibus primo plures domus in unum *paginæ* sunt ad habitandum: nec obstat prioris syllabæ quantitas, quæ in Græca voce brevis, in Latina vero est longa, ut in aliis seicentis. Ita sentit *Dionys.* *Halic.* l. 4. c. 15. qui de *Servio* *Tullio* hæc habet: *Κατὰ τοὺς ἑρηνικοὺς ὄχλους κρησφύγετα κατασκευάσαντες Ἕλληνοῖς ὀνόματι αὐ-*

τὰ κοιλῶν πάγους. V. AREOPAGUS. *Döderisnio Varo* (*Latæin. Synonym.* vol. 3. p. 6.) et *Mommsenio* (*Tribus* p. 16.) vox hæc cum v. *pasco* jungenda videtur, ut *pagus* (eodem ratione conferendus cum *pavisse*, qua *focus, jocus* cum *fovisse, juvisse*) proprie sit *pascui communio*: coll. Gr. *κομὴ* et *βομός*. Ceterum differt a *vico*, ut totum a parte, quia *vici* pluribus casis, *pagus* pluribus vicis constat. Interdum et pro *vico* ponitur. Gr. *κομὴ* (It. *villaggio, casale, borgo*; Fr. *village*; Hisp. *lugar, village, aldea*; Germ. *der Gau, die Gemeinde*; Angl. *a village, country town*).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Liv.* 25. 5. *Senatus* - triumvros binos creari iussit: alteros, qui citra, alteros, qui ultra quinquagesimum lapidem in *pagis* forisque et conciliabulis omnem copiam ingenuorum inspicerent. *Virg.* 2. G. 382. *Præmia* quæ ingenis *pagos* et *compta* circum *Theside* posuere. *Tac.* 1. *Ann.* 56. Reliqui, omnis *pagis* vicisque, in silvas disperguntur. *Apul.* 9. *Met.* Pater familias de *pago* proximo. — b) Speciatim, Germaniæ et Galliæ populi, eorumque regio in *pagos* dividebatur, qui erant pars ampla regionis, oppida non una, *vicos, pagosque* complexa, quæ nomus, præfectura, *tribus*, aut etiam provincia dici posset. Itaque apud *Cæs.* de B. G. Germanorum, Morinorum, Arvernorum, Suevorum, Helvetiorum *pagi* memorantur: et apud *Tac.* in *Annal. Histor.* et de *Germ.* *Sequanorum, Nerviorum, Eduorum, Semnonum, Gugernorum*. Hujus appellationis ratio videtur esse, quia olim eæ gentes raris oppidis habitabant, et per agros dispersi sine mœnium præsidio debebant, multitudine et viribus satis se munitas arbitrantur. Ut autem commode posset administrari res publica, certis divisionibus regiones definebant, totiusque civitatis quasi corpus in membra distribuebant, in quibus haberentur conventus, et ex iis delecti principes in unum, quum opus esset, de maximis rebus acturi, congregarentur. *Horum* *pagorum* alii amplissimi fuerunt, ut in Helvetia, quæ universa in quatuor tantum *pagos* divisa erat, ut est apud *Cæs.* 1. B. G. 12., quos nunc dicimus *cantoni*. Alii erant minores; nam *Suevis* centum attribuit *Id.* 4. *ibid.* 1. et totidem *Tac.* *Semnonibus Germ.* 39., quorum tamen universa civitas haud multum Helvetiorum civitatem superabat, ut affirmat *Cluver.* l. 1. *Germ. antiq.* c. 13. sub fin. Verum et isti satis ampli erant: nam de *Suevis* ita habet *Cæs.* loc. cit. II centum *pagos* habere dicuntur, ex quibus quotannis singula millia armatorum *bellandi* causa suis ex finibus educunt: reliqui domi manent, pro se atque illis colunt. De administratione rei publicæ *Id.* *Cæs.* 6. *ibid.* 23. In pace nullius communis est magistratus, sed principes regionum atque *pagorum* jus inter suos dicunt. Hi *pagi* rursus in minores partes dividebantur, et *ibid.* 10. In Gallia non solum in omnibus civitatibus atque *pagis*, partibusque, sed pæne etiam in singulis domibus factiones sunt. — c) *Pago deditus* apud *Prudent.* quid sit, V. PAGANUS II. 2.

II.) Translate, h. e. metonymice, *pagus* dicuntur ipsi *pagi incolæ*. *Horat.* 3. *Od.* 18. 11. *Festus* in *pratis* vacat otioso Cum bove *pagus*. *Ovid.* 1. *Fast.* 669. *Pagus* agat *festum*: *pagum* *lustrate* coloni.

PĂLA, æ, f. 1. Ratione habita etymi, a pangendo vult esse *Varro* 5. L. L. 134. *Müll.*, quasi *paga*, g in l mutato, quia in terra *pangitur*: sed videtur esse a *πάλη*, quippe quæ terram hæc illac versat, *πάλλω* enim significat agitare, unde aor. *ἔπαλα*. Potest tamen esse a *pango*, b. e. *pago*, per synecopen pro *pageia*, ut *scalia* a *scando* pro *scandela* et similia haud pauca. — Ceterum *pala* est instrumentum ferreum, rusticum, ligoni simile, sed planum et iatius, quo terra versatur, egeritur, vel aggeritur *ξύτρον* (It. *pala, badile*; Fr. *bêche*; Hisp. *pala*; Germ. *der Spaten*; Angl. *a shovel or spade*).

I.) Proprie. *Plaut.* *Pæn.* 5. 2. 58. *Palas* vendundas sibi ait et *mergas* datas, Ut hortum fodiat atque ut frumentum metat. Adde *Caton.* R. R.

10. Liv. 3. 26. a med. Fossem fodiens palae ionisus. *Colum.* 10. R. R. 45. Tum mihi ferrato versetur robore palae Dulcis bumus. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 6. 8. (46). Juncosus ager verti pala debet, aut in sasoso bidentibus. *Id.* 17. *ibid.* 17. 27. (123). Ramo seruntur et Punica, palis laxato prius meatu.

II.) Translate. ¶ 1. Quas *Cato R. R.* 11. in fin. memorat palas ligneas, instrumentum rusticum describens, possunt usum habere vel ad panem in furnum immittendum et estrabendum (quod nunc a viris doctis probatur); vel ad ventilandum in area frumentum, quod πύλον Graece dicitur, de quo *Tertull. Praescript.* 3. Palam in manu portat ad purgandam aream suam. Sic *Juvenc.* 1. 371. ruralis pala. ¶ 2. Item instrumentum ad ventilandum in area frumentum. *V. paragr. proxime praeced.* ¶ 3. Io anulo est pars latior, cui gemma infixae est, funda, castone, σφαιδόνη. *Cic.* 3. *Off.* 9. 38. Quum palam ejus anuli ad palmam converterat, a nullo videbatur. ¶ 4. Apud *Cael. Aurel.* 2. *Acut.* 35. et 3. *ibid.* 3. ad fin. et 3. *Tard.* 2. pala sunt scapularum ossa duo lata, quae Graece σπονδαίαι appellatur. Haud rectum etymon esibet *Isid.* 11. *Orig.* 1. Pala sunt dorsi dextra laevaue eminentia membra, dicta quod in luctando eas premimus, quod Graeci παλαίαι dicunt. ¶ 5. Est etiam palae nomine arbor Indica folio alas avium imitante, longitudine trium cubitorum, latitudine duum: fructum cortice mittit, admirabilem succi dulcedine, ut uno quaternos satiet: ei nomen est ariena. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 6. 12. (24). Est autem *Musn Paradiaciaca* Linn.

PALABUNDUS, a, um, adject. palans, dispersus buc et illuc. *Tertull. Apolog.* 21. Judaei dispersi palabundi, et caeli et soli sui estorres. *Auct. Itiner. Alex. M.* (ed. A. Mnsio, Mediolani a. 1817. in 8.) 56. Palabundi equites. *Cyprian. de idolor. van. ad fin.* Judaei dispersi et palabundi vagantur, soli et caeli sui profugi per hospitia aliena iactantur.

PALACRA et

PALACRANA, a, f. 1. major auri massa. Utraque vox legitur apud *Plin.* 33. *Hist. nat.* 4. 21. (77). et Hispanica esse dicitur. At *Sillig. leg. palacras* et palacurnas: alii vero aliter.

PALACURNA. *V. voc. praeced.*

PALAEITES, a, m. 1. παλαίτης, idem qui palaestrita. *Lamprid. Alex. Sev.* 27. extr. Palaestes primus fuit, in armis magus.

PALAESTRĀ, a, f. 1. a παλαίω luctor, quod a πάλη luctu. — Palaestrum, i, generis neutri usurpat non imitandum *Ennod.* 1. *Ep.* 9. Sic se equidem exercita litterarum gymnasiis palaestra didicant, sic madaefacta studiorum oleo loquendi artificis oris membra submittant, etsi inter indigenas etc. *Id.* 2. *Ep.* 6. Inter studiorum suorum palaestra versatos fulget Latinitas, mirum dictu, si amat extraneos. *Id. Dict.* 9. ante med. Te inter palaestra tua originaria lingua palma sollicitat. Haec cl. *Furlanetto* in 1. *Append.*: sed haec eadem mihi librorum menda videntur. — Ceterum palaestra est locus (*V. infra sub II.* 1.) io quo antiqui lucta exercebantur, gymnasium, παλαίστρα (It. palestra, gymnasio o luogo adatto alla lotta e agli altri giuochi ginnastici; Fr. palestre, lieu où l'on s'exerce à la lutte, gymnase; Hisp. gimnasio; Germ. der Ringplatz, Ringbahn, Ringschule; Angl. a school for wrestling, and other exercises).

l.) Propria. — n) De publica palaestra. *Plaut. Amph.* 4. 1. 3. Apud emporium, atque in macello in palaestra atque in foro. *Catull.* 63. 60. Abero foro, palaestra, stadio, gymnasiis. *Cic.* 4. *Verr.* 14. 36. Status in palaestra ponere. *Virg.* 6. *Aen.* 642. Pars in gramioeis exercent membra palaestris, Contendunt ludo, et fulva luctantur arena. — b) In palaestra non sola lucta exercebantur, sed ensu etiam, pugilatu, pila, saltu, ponderum jactatione, etc. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 20. Anta solem exorientem nisi in palaestram veneras, gymnasiis praefecto haud medicos pones panderes. at *ibid.* 24. Ibi ensu, luctando, hasta, disco, pugilatu, pila, sellando se exercebant. *Cic.*

4. *Herenn.* 46. 59. Quemadmodum in palaestra, qui tadas candentes accipit, non est celerior in cursu, quam ille qui tradit; ita etc. — c) Hae palaestrae ooo solum publicae erant, sed etiam in privatis ditiorum aedibus et io urbe, et ruri. *Vnrr.* 3. *R. R.* 13. 1. Quum e superiore loco e palaestra apris effunderetur glans, capreis vicis. Adde *eumd. prooem.* l. 2. 3.; et *Cic.* 2. *Legg.* 3. 6. et 3. ad *Q. fr.* 1. 2. et *ibid.* ep. 9. — d) Universam palaestram rationem, earumque membra accurate describit *Vitruv.* 5. 11. V. etiam *Mercurial.* l. 1. de re gymn. c. 9.

II.) Translate. ¶ 1. Palaestra dicitur ipsa luctatio, luctatorum exercitatio et certamen: Immo hanc esse propriam vocabuli significationem *Forcellinus* putavit. — a) Universim. *Ter. Eun.* 3. 2. 23. fac periculum in litteris, Fae io palaestra, in musicis. *Cic.* 1. *Ornt.* 16. 73. Ut qui pila ludunt, non utuntur in ipsa lusione artificio proprio palaestras, sed indicat ipse motus, didicerintne palaestram, an nesciant. *Nepos Epam.* 2. Postquam ephebus factus est, et palaestras dare operam cepit etc. — b) Luctaturi oleo prius nudata membra inungebant. *Virg.* 3. *Aen.* 281. Esercent patrias oleo labente palaestras Nudati socii. *Ovid. Heroid.* 19. 11. uncta palaestra, et *ibid.* 16. 149. nitida palaestra ludere. *Stat.* 2. *Silv.* 1. 110. Sive catenatis curvatus membra palaestris Staret, Amyclaea conceptum matre putares. *Lucan.* 4. 614. perfudit membra liquore Hospes, Olympiacae servato more palaestras. — c) Ejus auctor est Mercurius. *Horat.* 1. *Od.* 10. *Lucan.* 9. 661. Thesoro triboit *Pausan.* l. 1. c. 39. A Graecis certe est, inter quos Spartani et Athenienses maxime frequentarunt. *Seneca Herc. Fur.* 1124. Non Argiva membra palaestra flectere docti. — d) Palaestra descriptionem habes apud *Ovid.* 9. *Met.* 32.; *Stat.* 6. *Theb.* 847.; et *Lucan.* 4. 612. ¶ 2. A Comicia metaphoricè de iofami loco usurpatur. *Plaut. Bacch.* 1. 1. 33. Homo adolescentulus penetrare bujasmodi in palaestram, ubi dominæ desudascitnr, ubi pro disco damnum capiam, pro cursura dedecus? *Ter. Phorm.* 3. 1. 20. Eecum ab sua palaestra est foras. h. e. e domo lenonis, ubi exercentur assidue amatores. ¶ 3. Sæpiissime ad rhetorum scholas et exercitationes transferunt et varia ratione. — a) *Cic.* 1. *Orat.* 18. 81. Nitidum quoddam genus est verborum et lætum, sed palaestras magis et olei, quam bujus civilis turbæ ac forl. h. e. asercitationis domesticae et umbratilis: spectat nimirum in primis eam artem oratoriam, quæ est sopathistarum et pbilosoporum potius, quam oratorum forensium. Huc pertinet etiam locus, quem *Forcellinus* infra ad lit. d retulerit, *Cic. Brut.* 9. 37. Phalereus successit, eruditissimus ille quidem borum omnium, sed non tam armis institutus, quam palaestra. Itaque delectabat magis Athenienses, quam inflammabat. h. e. non tam in foro. quam in scholis pbilosoporum et rhetorum institutus. Cf. etiam *Ellendt.* — b) Qui palaestras dabant operam, noo id solum assequabantur, ut luctando adversarium deprimerent, sed etiam ut in aliis actionibus membra decenter et corpus moverent, aptaque gestum componerent. *Cic. Orat.* 4. 14. Positum sit in primis, sine philosophia non posse effici, quem querimus, eloquentem: noo ut in ea tamen omnia sint, sed ut sic adjuvet, ut palaestra bistrionem. *Id.* 3. *Orat.* 59. 220.; et apud *Quintil.* 1. 11. *sub fin.* Omnes hos motus subsequi debet gestus, non hic verba esprimens, scenicus, sed univsersem rem et sententiam non demonstratone, sed significatione declarans, laternm infestatione hac forti ac virili, non ab scena et bistrionibus, sed ab armis, aut etiam a palaestra. — c) Refertur etiam ad numerum orationis, unda illa deoos fit et delectabilis. *Cic. Ornt.* 56. 186. Numerus oratorius serius aliquanto notatus et cognitus, quasi quamdã palaestram et extrema lineamenta orationi attulit. *Id. ibid.* 68. 228. Ut animi athletes, nec multo secus gladiatores videntur nihil nec vitando facere cante, nec petendo vehementer, in quo non motus hic habeat palaestram quamdã; ut quidquid in his rebus

fiat utiliter ad pugnam, idem ad aspectum etiam sit veoustum: sic oratio nec plagam gravem facit, nisi petitio fuit apta; nec satis recte declinat impetum, nisi etiam in cedeodo, quid deceat, intelligit. Itaque qualis eorum motus, quos παλαίστρους Graeci vocant, talis boruo mihi videtur oratio, qui non clauduot numeris sententias. — d) Item uoiversim ad ornatum. *Cic.* 1. *Legg.* 2. 6. Antipater habuit (in scribenda historia) vires agrestes ille quidem atque horridas, sine nitore ac palaestra. ¶ 4. Sumitur interdum pro loco, in quo disputatur, et exercitiationes litterariæ aguntur, sicut gymnasium. *Cic.* 1. *Ornt.* 21. 98. et 2. *ibid.* 5. 20. ¶ 5. Dicitur palaestra etiam de prudentia politici. *Cic.* 5. *Att.* 13. Sed, ut spero, utemur ea palaestra, quam a te didicimus; omnibusque satisfacimus. h. e. in administranda provincia, ea utemur prudentiã, quam a te didicimus, ut et provincialibus et publicanis satisfacere possimus. — *NB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

PALAESTRICA, a, f. 1. *V. PALAESTRICUS* in lin.

PALAESTRICĒ, adverb. da lottatore, παλαίστρικός, more palaestricæ. *Cic. opt. gen. Orat.* 3. 8. Palaestricæ spatiari in xysto iis liceat, noo ab Olympiis coronam petant. h. a. nt disputationibus potius pbilosopis apti sint, quam ut in foro aut in curia oratores escellant et vincant.

PALAESTRICŌS, adverb. Graeca positione παλαίστρικώς, pro palaestricæ, dixisse videtur *Africanus* apud *Non.* p. 154. 12. *Merc.* Etiam depellis mihi manum palaestricos.

PALAESTRICUS, a, um, adject. dn lotta, atletico, παλαίστρικός, ad palaestram pertinens. *Plaut. Rud.* 2. 1. 7. Exercitus gymnasticus et palaestricus. *Cic.* 1. *Off.* 36. 130. Palaestrici motus sapa sunt odiosiores. scil. quia nimis sunt artificiales, b. e. adstricti certis temporum intervallis. *Aquil. de Mag.* Facies decora, et succi palaestrici plena. *Prudent.* 10. *repi steff.* 189. Ephebus palaestricus. h. e. Hyacinthus puer disco percussus, dum in palaestra cum Phœbo exercetur. *Quintil.* 12. 2. 12. Palaestrici doctores. at 2. 8. 7. Palaestricus magister. *Terantian. de litt., syllab., pedib. et metr. praefat.* v. 48. p. 2384. *Putsch.* Mos certaminis et modus, Sudor dum solutus cadat, Nulla mole palaestrica. *Capell.* 2. p. 25. Unctio palaestrica. — Irothice palaestricus dicitur, qui palaestritis, lucri faciendi causa, nimis savet. *Cic.* 4. *Verr.* 22. 54. Numquam vos praetorem tam palaestricum vidistis verum ita palaestritas defendebat, ut ab illis ipse unctior descenderet. h. e. praetorem ita palaestritarum factorem, ut ab illis hereditatem per summam injuriam adeuntibus donatos, divitior inde evaderet. — Hinc

Palaestricus, i, m. 2. absolute, substantivorum more, est is, qui palaestricam exercet, eamque alios docet, idem ac palaestrita. *Quintil.* 1. 11. 15. Ne illos quidem reprehendendos potem, qui paullum etiam palaestricis vacaverint. Non de bis loquor, quibus pars vitæ in oleo, pars in vino consumitur; qui corporis cora mentam obrueant: sed nomen est idem iis, a quibus gestus motusque formantur, ut recta sint brachia, ne indoctæ rusticæve manus, ne status indecorus, ne qua lo proferendis pedibus inscitia, na caput ocu-lique ab alia corporis inclinatione dissideant. At *Spalding. mavult* palaestritus.

Palaestrica, a, f. 1. absolute, substantivorum more, est ars palaestras. *Quintil.* 2. 21. 11. Nec medicina ideo non erit ars, quia unctio et exercitatio cum palaestrica, ciborum vero qualitas etiam cum cocorum ei sit arte communis.

PALAESTRICUS, i, m. 2. *V. voc. praeced. in fin.* PALAESTRITA, a, m. 1. lottatore, παλαίστρικός, qui in palaestra se exercet, et alius palaestram docet. *Martial.* 3. 58. Nec perdit oleum lubricus palaestrita. *Petron. Satyr.* 21. Intraverunt palaestritæ quampiures, et nos legitimo perfusus oleo refererunt. *Pers.* 4. 39. Quinqoa palaestritæ licet hæc plantaria vellant. h. e. dropaciatæ. Adde *Cic.* 4. *Verr.* 14. 36. at 22. 54.; et *Martial.* 3. 82.

PALAESTRIZO, as, are, n. 1. *παλαίστριζω*, palaestram exerceo, palaestrita sum. *Boeth.* in *Aristot. Categor.* 3. p. 183. A cursu cursores, a palaestra palaestrici, a pugilatoria pugiles, distinctis qualitatibus vocabulis, appellantur: cursus enim (est) potentia naturalis secundum quam cursores vocamus, et rursus potentia pugilandi, vel potentia palaestriandi suo nomine distincta non est. *Fet. Scholiast. ad Juvenal.* 2. 53. Paucæ palaestriant. *Fet. Scholiast. ad Lucan.* 4. 612. More palaestriantium.

PALAESTRO, as, are, n. 1. exercere se palaestra. Occurrit translate tantum Part. *Palaestrans* apud *Fulgent.* 1. *Mythol. præf.* p. 615. *Staver.* Sudore hic opus est palaestrantis ingenii, ne tam magnifici assumpti operis moles ipso fere medio conaminis inpetu vivacissimis destituta vanescat tractatibus.

PALAESTRUM, i, n. 2. *V. PALAESTRA* init.

PALAGA. *V. PALACRA.*

PALAM, est idem ac coram pluribus, ut ait *Ulp. Dig.* 50. 16. 33., manifeste, aperte, in conspectu, in oculis omnium; cui *clam*, *obscure* et similia (*V. sub A. 1. a.*) opponuntur: sed *coram* magis ad personas, *palam* ad omnia accipitur, ut *Priscian.* 14. p. 999. *Putsch.* ait. Gr. *ἔνεργως* (It. *publicamente*, *manifestamente*; Fr. *publiquement*, *en public*, *ouvertement*, *devant le monde*; Hisp. *publicamente*, *abiertamente*, *manifestamente*; Germ. *laut*, *vor aller Welt*, *von aller Augen*, *von der Leuten*; Angl. *openly*, *manifestly*, *publicly*, *in open view*, *before all the world*). Usurpatur autem *A*. Adverbii more, h. e. absolute; et *B*) Præpositionis more, h. e. cum Ablativo.

A) Adverbii more

1.) Proprie. — a) *Tō palam* opponuntur *clam*, *occulte*, *secreto*, *obscuro*, *tacite*, *intus*, ut apud *Cic. Cæc.* 9. 20. *Palam* in eum tela jaciuntur, *clam* subministrantur. *Ter. Adelph.* 3. 2. 30. Neque id occulte fert: ab lenone ipso eripuit *palam*. et *Cic. Ferr.* 22. 49. Qui hæc, quæ dico, jam non occulte, sed *palam* de loco superiore ageret, et *Tac.* 4. *Ann.* 71. *extr.* Quæ (*Augusta*), florentes privignos quum per occultum subvertisset, misericordiam erga afflictos *palam* ostentabat. *Liv.* 44. 34. Nec *palam*, nec secreto jactare consilia sua, et *Tac.* 2. *Ann.* 72. Hæc *palam*, et alia secreto. *Cic. Mil.* 16. 42. Omnia non modo quæ reprehendi *palam*, sed etiam quæ obscure cogitari possunt, timemus. et 4. *Acad.* (2. pr.) 5. 13. Crassum et Scævolam auctores legum fuisse; alterum, ut videmus, *palam*, alterum, ut suspicamur, *obscure*. *Liv.* 24. 14. Qui jam alterum annum libertatem tacite mereri, quam postulare *palam* maluerunt. *Tac.* 4. *Ann.* 1. *Palam* compositus pudor, *intus* summa apiscendi libido. — b)

Item *tō palam* opponuntur quæ perplexa sunt, aut ex præstigiis vel ex insidiis aguntur. *Liv.* 30. 20. Non perplexæ, sed *palam* revocant, *apertamente*, *schiettamente*. *Cic.* 6. *Ferr.* 24. 53. Non per præstigiis, sed *palam* per potestatem totum oppidum compilavit. *Id. Orat.* 12. 38. Non ex insidiis, sed aperte ac *palam* elaboratur. — c) *Palam* componitur cum similibus vocabulis *aperte*, *ante oculos omnium*, *luce*, *libere* etc. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 67. Auferimus inde argentum omne illis presentibus *palam* atque aperte. *Cf. Cic. Mil.* 9. 25. *Palam* agere cepit et aperte dicere, occidendum Milonem. *Id.* 7. *Ferr.* 26. 85. *Palam* ante oculos omnium. et 4. *ibid.* 33. 81. Quæ in foro *palam* Syracusis in ore atque in oculis provincie gesta sunt. *Id. Pis.* 10. 23. Quum arma in templum luce et *palam* comportarentur. *Id.* 3. *Off.* 24. 93. Luce *palam* in foro saltare. *Id.* 2. *Nat. D.* 63. 157. Bestiæ furtim, domini *palam* et libere frumento fruuntur. — d) Universim. *Ter. Heaut.* 4. 1. 26. Illi anui prodita abs te filia est planissima, per te uti veniret *palam*. h. e. in publica auctione, in casta. *Cic.* 5. *Phil.* 6. 17. *Palam* secum habui armatos. *Sueton.* Aug. 32. Grassatum plurimi *palam* se ferebant succincti ferro. h. e. in conspe-

ctu hominum apparebant, grassabantur. *Id. Ner.* 27. Nulla dissimulandi cura ad majora *palam* erupit. *Horat.* 4. *Od.* 6. 17. *palam* captis gravis. h. e. non dolo et fraude irretitis. Sic *Tac.* 1. *Ann.* 59. *Palam* adversus armatos bellum tractare. h. e. non prodicione. *Sueton. Cæs.* 27. *extr.* His *palam* bello civili opus esse dicebat. — *Testamentum palam* *facere* juris erat formula, de qua ita *Ulp. Dig.* 28. 2. 21. Licebit ergo testantem vel nuncupare heredes, vel scribere; sed si nuncupat, *palam* debet. Quid est *palam*? non utique in publicum, sed ut exaudiri possit; exaudiri autem non ab omnibus, sed a testibus, et si plures fuerint testes adhibiti, sufficit solemnem numerum ea audire

II.) Translate. — a) *Palam* est, notum est omnibus, manifestum est. *Plaut. Aulul.* 4. 9. 18. Oppido ego interi: *palam* est res. *Ter. Eun.* 1. 2. 24. Quæ vera audivi, taceo: sin falsum, aut verum aut fictum est, continuo *palam* st. si *divulga*. *Cic. Pis.* 5. 11. Mitto enim domestica, quæ negari possunt: hæc commemoro, quæ sunt *palam*. — Et cum Infinito. *Plaut. Mil. glor.* 2. 5. 65. Et quidem *palam* est eam esse, ut dicis. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 70. 89. (193). Pisces audire, *palam* est. *manifesto*. — Eodem sensu *Ter. Phorm.* 1. 3. 17. *Palam* beatus, ni unum hoc desit. h. e. manifesto beatus. — Quo sensu *palam* est, *Cic.* dixit 13. *Att.* 21. *Palam* factum est, s'è *publicato*, s'è *reso* *manifesto*. — b) *Palam* *facere* et fieri præcipue dicitur, quum alicujus mors vulgatur. *Liv.* 1. 41. Quum exspirasset Tarquinius, celata morte, suas opes firmavit: tum demum *palam* facta, etc. *Sic. Id.* 22. 55. Quum ne consilium quidem satis expedirent, obstrepereque clamor lamentantium mulierum, et nondum *palam* facta, vivi mortuique per omnes pæne domos promiscue complorarentur, etc. *Seneca Tranquill.* 15. Cato incumbens gladio cogitur simul de se ac de republica *palam* *facere*. *Nepos Dion.* 10. Hujus de morte ut *palam* factum est, mirabiliter vulgi mutata est voluntas. Adde *Sueton. Ner.* 8., *Tib.* 22., *Cal.* 6. et *Tit.* 11. *Cf.* et *Cic. post redit. in senat.* 7. 18. Nondum *palam* factum erat occidisse rempublicam, quum tibi arbitria funeris soldebantur. — Pro *nunciare* dixit *Nepos Hann.* 11. Ut *palam* faceret (*Hannibal*) suis, quo loco *Eumenes* esset, tabellarium-mittit. — c) *Palam* *proferre* est aperte ac libere. *Ter. Adelph.* 3. 2. 41. Nam si hoc *palam* proferimus, ille inlitias ibit. *Cic. Flacc.* 28. 68. Quæsitum et prolatum *palam*, non negas. *Cf. Tac.* 1. *Ann.* 74. Se quoque (*proclamavit*) in ea causa latuum sententiam *palam* et juratum. h. e. libere et aperte; alii tamen interpretantur: non itione in partes. — d) *Palam* *mentiri* est ita mentiri, ut negari non possit. *Plaut. Truc.* 1. 2. 89. *Palam* quum mentiuntur, verum esse insciti credimus.

B) Præpositionis more cum Ablativo pro *coram*. *Horat. Epod.* 11. 19. Ubi hæc severus te *palam* laudaveram. *Liv.* 6. 14. Inde rem creditori *palam* populo solvit. *Ovid.* 5. *Trist.* 10. 39. et 2. *Art. am.* 549. Meque *palam* de me tuto mala sæpe loquuntur. *Albinor.* 1. 444. Et flevit populo Cæsar utrumque *palam*. *Aurel. Vict. Cæsar.* 5. *Palam* senatu.

PALANGÆ. *V. PHALANGÆ.*

PALARA, æ, f. 1. avis, de qua *Auct. carn. de Philom.* 11. Dulce palara sonat, quam dicunt nomine drosam. (Sed hæc barbariem sapiunt.)

PALARIA, ium, n. plur. 3. *V. voc. seq. in fin.*

PALARIS, e, adject. ad palum spectans, ut *Palaris* silva, ex qua pali sumuntur. *Ulp. Dig.* 7. 1. 9. *ad fin.* Nisi forte salicti ejus, vel silvæ *palaris*, vel arundineti usufructus sit legatus. — Hinc

Palaria, ium, n. plur. 3. absolute est genus militaris exercitii, quo milites ad palum pugnandi disciplinam ediscunt; item locus talis exercitii, de quo multa habet *Veget.* 1. *Milit.* 11. et 2. *ibid.* 23. *Charis.* 1. p. 21. *Putsch.* Hæc *palaria*, quum milites ad palos exercentur.

PALASEA et *plasea*, æ, f. 1. pars bovis in

sacrificio inactati, una cum cauda resecta, sili-gine et sanguine delibuta. Hæc eadem in mactato *na* *offa penita*, in equo Octobri *caviar* dicebatur. *Arnob.* 7. 24.

PALATHIA, æ, f. 1. *παλάθη*, massa sicuum. *Vulgat. interpr.* 2. *Reg.* 16. 1. Asini onerati ducentis panibus, et centum alligatoris uvæ passæ, et centum inassis palatharum, et utre vini. et *ibid.* 2. Panes et palathæ ad vescendum pueris tuis.

PALATINUS, a, um, adject. ad Palatium collem pertinens. *V. in ONOM.* — Generationi sæpe refertur ad Cæsares, qui domum in Palatio habuerunt. *Sueton.* Aug. 29. Palatina domus. *Id. Cal.* 57. Palatinus atriensis. *Ovid.* 4. *Fast.* 953. Palatina laurus. h. e. qua ornabatur janua Palatinæ domus, ut est apud *eum.* 3. *Trist.* 1. 39. *Martial.* 4. 45. Parthenius Palatinus. h. e. qui erat Domitiani cubiculo præpositus, *Sueton. Domit.* 17. teste. *Id.* 8. 28. Toga Palatina. h. e. qua idem Parthenius Martialem donaverat. *Id.* 9. 40. Palatinus Tonans. h. e. Domitianus ipse. *Id.* 5. 5. Sexte, Palatinæ cultor facunde Mineræ. h. e. qui es Domitiani a studiis. *Claudian.* IV. cons. *Honor.* 11. Palatinus senatus. h. e. qui imperatori in Palatio adsidet. *Aurel. Vict. Epit.* 14. *ad fin.* et *Trebell. Gallien.* 17. Palatio officia. h. e. eorum, qui imperatori in Palatio inserviunt. In utroque *Cod. Justin.* et *Theodos.* est titulus, qui inscribitur *de Palatinis sacrarum largitionum*, qui erant apparitores et ministri comitis sacrarum largitionum, et rerum privatarum. *V. Suardini ad Novell.* p. 223. — Prima syllaba, adjecta altera liquida, producitur. *Martial.* 8. 39. Qui Pallatinæ caperet convivia mense. *Id.* 9. 25. Quis Pallatinos imitatus imagine vultus? h. e. Domitiani forinam. Adde *eum.* 9. 89., *ibid.* 87., 11. 8. et 13. 91.

PALATIO, onis, f. 3. *palificata*, *palafitta*, *σπαρωσις*, *χαρῆσιμος*, definitio palorum, qualis est, qua utitur in fundamentis et substructionibus, ubi solum parum firmum est, defigendo crebros palos, eosque fistucis adigendo, ut is paries innitatur. *Vitrur.* 2. 9. *circa med.* Alnus in palustribus locis, infra fundamenta ædificiorum, palationibus crebre fixa, sustinet immania pondera structuræ.

PALATIUM, ii, n. 2. Mons Palatinus, *Monte Palatino*. *Παλατιον*, *Παλλαντιον*, unus ex septem collibus urbis Romæ, in quo urbs primum condita est: *V. plura in ONOM.* — Hinc *Palatium* nominatur decima regio Urbis Romæ, apud *Varron.* 5. *L. L.* 53. *Müll.* quarta, ceterarum antiquissima et nobilissima, quia ibi casa Romuli et prima exordia Urbis fuere, et quia sub imperatoribus ab Augusto ibi ædes maximæ et amplissimæ eorum fuere immensis sumptibus et Romana magnificentia extructæ: unde factum est, ut domus principis palatium vocaretur, hodieque apud nos *palazzo*, *palagio* dicitur quæcumque domus sumptuosior. *Ovid.* 3. *Art. am.* 119. Quæ nunc sub Phæbo, ducibusque Palatia fulgent; Quid nisi araturis pascua bubus erant? *Id.* 1. *Met.* 176. *de regia Jovis.* Hic locus est, quem, si verbis audacia detur, Haud timeam magni dixisse palatia cæli. *Apul.* 5. *Met. sub init.* Ut equidem illud recte videatur ad conversationem humanam magno Jovi fabricatum cælestis palatium. — In illo *Juvenal.* 9. 23. adiectæ secreta Palatia matris; intellige fanum Cybeles in Palatio, ut est apud *Liv.* 29. 14. *sub fin.*

PALATIAL. *V. PALATUAR.*

PALATIALIS Flamen constitutus est, quod in tutela ejus deo Palatium est. *Festus* p. 245. 12. *Müll.*: et *Ferro* 7. *L. L.* 45. *Müll.* *Cf.* et *Paul. Diac.* p. 244. 5. *Müll.*

PALATUAR, sacrificium, quod fiebat Romæ in Palatio, feriis Septimontialibus. *Festus* p. 348. 26. et *Paul. Diac.* p. 349. 16. *Müll.* *Sunt qui leg. palatual:* at *V. Müll.* loc. cit. in not. et *Frund. Lex. Lat.* p. xxxvii. et seqq.

PALATUM, i, n. 2. Legitur etiam masc. gen. *Palatus*, i, apud *Cic.* 2. *Fin.* 8. 24. Nec enim sequitur, ut cui cor sapiat, ei non sapiat palatus. — Ceterum *palatum* est interior et superior oris

cavum, in quo gustus est cibi, οὐρανός, ὄραση, (It. *palato*; Fr. *palais*; Hisp. *el sentido del gusto*; Germ. *der Gaumen*; Angl. *the palate or roof of the mouth*).

I.) Proprie. — a) De palato, quo cibis gustandis inservit. — In sing. num. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 65. (174). Intellectus saporum est ceteris in prima lingua, homini et in palato. *Lucret.* 4. 659. Illi, cui suava est, levisima corpora dabent-caulas intrare palati. *Cic.* 2. *Fin.* 10. 29. Voluptatem palato percipere. *Colum.* 10. *R. R.* 110. at torpent gratia palato Intyba. *Varro* 3. *R. R.* 3. 7. Avlarla, quæ palatum suave dominari paravit. *Id.* apud *Non.* p. 216. 10. *Merc.* Suscitate palatum. *excitavit l'appetit.* *Ovid.* 15. *Met.* 141. Dare membra bouum palato. *h. e. v. sci.* *Horat.* 2. *Sat.* 8. 38. Farvida subtilia exsurgunt vina palatum. *Ovid.* 1. *Pont.* 10. 13. Non tamen exacuet torpens sapor illa palatum. *Seneca Consol. ad Helv.* 9. ad fin. O miserabiles, quorum palatum nisi ad praelios cibos non excitatur! *Favorin.* apud *Gell.* 15. 8. Superiorem partem avium atque altitium qui edunt, palatum non babant. *buon gusto.* et *Virg.* 3. *G.* 388. *de ariete.* Nigra subest udo tantum cui lingua palato. *Ovid.* 6. *Met.* 306. Ipsa quoque interiorum cum duro lingua palato Congalat. — In plur. num. *Colum.* 8. *R. R.* 16. 4. Docta et eudita palata fastidita docuit Nivialam lupum. — b) Refertur etiam ad loquendum. *Ovid.* 2. *Amor.* 6. 47. Nec tamen ignavo stupuerunt verba palato. *h. e.* non tacuit. *Pers.* 1. 35. tanero supplantant verba palato. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 274. cum balba seris annoso verba palato.

II.) Translata. ¶ 1. Palatum dicitur ipsa de rebus bonis et pulcris iudicandi vis et facultas. *Cic.* 2. *Nat. D.* 18. 49. Dum palato quid sit optimum (*Epicurus*) iudicat. Ita *Freundius* et *Orall.*; a) recentiores leg. *indicat.* *Quintil.* 6. 3. 14. Salsum igitur erit, quod non erit insulsum, velut quoddam simplex orationis condimentum, quod sentitur latente iudicio, velut palato, excitatque et a tædio defendit orationem. *palato sentire* hic dicitur is, qui ne ipse quidem conscientiam habet iudicij, quod fert. ¶ 2. *Palatum cæli* dicit *Ennius* apud *Cic.* 2. *Nat. D.* 18. 49., quia palati cavitatem refert quodammodo: et apud Græcos vox una οὐρανός et cælum at palatum significat, ut affirmat *Augustin.* 7. *Civ. D.* 8.

PALĀTUS, a, um. *V. PALO.*

PALĀTUS, i, m. 2. *V. PALATUM* init.

PALĒ, es, f. 1. *lotta*, *πάλη*, lucta, palæstra, vox Græca. *Stat.* 2. *Achill.* 439. (Ebalios in nubila condere discos, Et liquidam uodare (al. nudara) palen, et spargere cæstum. *Id.* 6. *Theb.* 829. sad corde labores Ante alios erat uncta pale sic otia Martis Degere, etc. *Sidon.* *carm.* 23. 302. Cannas, pletra, Jocos, palem, rudentem. *Id.* 9. *Ep.* 13. in *carm.* Bimaril remittat urbe Thymelen, palemque doctas (Itharistrias Corinthus).

PĀLEA, æ, f. 1. Ratione habita etymi, *Varro* 1. *R. R.* 50. 3. ducit a *palam*, quod corbibus in locum apertum, h. e. in aream, deferatur: alii a *πάλλω* moveo, vibro. Ceterum *palea* est stipula et folia minutiora in culmo et circa grana frumenti (*V. CULMUS*) at hujusmodi, ἀχυρον (It. *paglia*, *pala*, *loppa*; Fr. *menue paille*; Hisp. *paja*; Germ. *die Spreu*; Angl. *chaff*, *short straw*).

I.) Proprie. *Colum.* 2. *R. R.* 21. 5. Ubi paleis immixta sunt frumenta, vento separentur. *Id.* 6. *ibid.* 3. 3. Mius commode tenetur armentum palais: eæ probantur maxime ex milio, tum ex bordeo, mox etiam ex tritico. *Id.* 7. *ibid.* 3. 22. Necessariæ tamen, ubi cetera defecerunt, etiam ex lagumilibus paleæ. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 30. 72. (299). *Palea* plures gentium pro sæno utuntur. Melior ea, quo tenuior minutiorque et pulveri propior: ideo optima e milio, proxima ex bordeo, pessima ex tritico, præterquam jumentis opere laborantibus. *Virg.* 3. *G.* 134. Surgentem ad Zephyrum paleæ jactantur inaoes. *Cic.* 3. *Parad.* 1. 1. Auri navem evertat gubernator, an paleæ; in re aliquantum,

in gubernatoris inscitia nihil interest. *Horat.* 2. *Sat.* 6. 88. palea porrectus in borna.

II.) Translata. ¶ 1. *Palea æris*, æris excocti lavior pars, v. gr. ramenta, mica, *pagliuola*. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 13. 36. (134). *V. SMEGMA.* ¶ 2. *Palea* dicitur etiam cartilago illa rubens, quæ de collo galli gallinacæ depeodet, *barbiglio*, *barbiglione*, *καλλαιον*. *Varro* 3. *R. R.* 9. 5. Gallos animadvartunt, si sunt rubente crista, rostro brevi, palea rubra subalbicant. *Colum.* 8. *R. R.* 2. 9. *Paleæ* ar rutilo albicantes, quæ velut incanzæ barbæ dependent.

PĀLEĀLIS, e, adject. palearis, ut *Palealis uva* apud *Cæli. Aurel.* 2. *Acut.* 37. a. *med.* et 3. *ibid.* 21. est in palea condita et servata.

PĀLEĀR, æris, n. 3. pellis dependens ex gutture bouum: ita dicta, quia gallinaceorum paleæ similis quodammodo est (It. *giogaja*, *pagliolaja*, *soggiogo*; Fr. *fanon du bœuf*; Hisp. *papada*; Germ. *d. Wamme*, *Wampe*; Angl. *the skin that hangs down from the neck of oxen, the dewlap or dewlaps*).

I.) Proprie. — a) Fere adhibetur in plurali. *Virg.* 3. *G.* 53. Et crurum tenuis a mento palearia pendunt. *Varro* 2. *R. R.* 5. 7. Cervicibus crassis ac longis, a collo palearibus demissis. *Ovid.* 7. *Met.* 117. palearia pendula. *Add. Colum.* 6. *R. R.* 1. 3.; *Plin.* 8. *Hist. nat.* 45. 70. (179. ubi narrat, Syriacis bubus non adesse; et *Stat.* 3. *Theb.* 332. — b) In sing. num. *Seneca Hippol.* 1044. *de tauro marino*. Musco tenaci pectus ac palear viret.

II.) Translata. Per synecdochen sumitur pro ipso gutture, aut rumine. *Calpurn.* 3. *Ecl.* 17. *de tauro*. Et matutinas revocat palearibus herbas.

PĀLEĀRIS, e, adject. di *paglia*, ex palea. *Venant.* 3. *Vit. S. Martin.* 284. Immanemque hostem palearis arista removet.

PĀLEĀRĪUM, ii, n. 2. *pagliajo*, ἀχυρον, locus in quo reconditur et asservatur palea. *Colum.* 1. *R. R.* 6. 9. Pars villæ fructuaria dividitur in cellam oleariam, vinariam, scenilia paleariaque, et apothecas, et horrea, etc.

PĀLEĀTUS, a, um, adject. *misto di paglia*, palea mixtus, ut *Paleatum lutum*. apud *Colum.* 5. *R. R.* 6. 13., 12. *ibid.* 44. 1. et *Arbor.* 8. et 26.; et *Plin.* 15. *Hist. nat.* 17. 18. (65).

PĀLĪLĪA, tum, n. plur. 3. *V. PALILIS* in fin.

PĀLĪLĪCĪUS, a, um, adject. ad Palilia festa pertinens. *Sûlus Palilicium*, λαμπαδίας, est stella ingens in capite Tauri, una Hyadum: a Palilibus, quia quum sidus sit natura pluvium, tamen XI. Cal. Maji, quo Roma: Palilia celebrantur, serenitatem adducere solet. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 26. 66. (247). Hoc est vulgo appellatum sidus Palilicium, quoniam XI. Cal. Majas urbis Romæ natalis habetur, quo fere serenitas redditur: claritatem observationi dedit etc. *Hartwin.* notat. in *MS. Palilicium* legi. *V. PALILIS* in fin. *Sillij.* ex *Codd.* et ex *Scholast.* German. legit *Palilicium*; porro verba *claritatem observationi dedit* suppositicia esse putat.

PĀLĪAMBĪCĪUS, a, um, adject. *Paliambicum metrum*, si sana est lectio, id vocatur, in quo post alios pedes primo et tertio loco constanter adhibitos positi sunt iamhi. *Mar. Plot. Sacerd.* 3. p. 2643. *Putsch.* et p. 522. *Keil.*

PĀLĪLĪS, e, adject. ad Palem pertinens. *Ovid.* 4. *Fast.* 798. Hoc argumenti flamma Palilis habet. *h. e.* quæ ex sæno et stipula Palilibus accendi solet. — Sic et festa Palilia apud *eumid.* 14. *Met.* 773. Numitorque senex amissa nepotum Munere regna capit: festisque Palilibus urbis Maenia concludunt. *Tibull.* 2. 5. 87. At invidios Baccho sua festa Palilia pastor concinet. — Hinc *Palilia*, tum, n. plur. (de scribendi ratione *V. infra*) absolute, substantivorum nomine — a) Est Palis deæ festum, quod a pastoribus celebrabatur XI. Cal. Maj., qui dies natalis est urbis Romæ, quæ a pastoribus condita est. Eo die lustrabantur in Urbe et in agris homines et pecora sufflimento e sanguine equino, cineribus vituli, stipulis fabalibus, sulfure etc.: lac, saram, milium

Pali offerebantur, et accendebatur ignis acervo fœni et stipulæ, eamque flammam pastores transilliebant: quos ritus, eorumque originem et causas fuse persequitur *Ovid.* 4. *Fast.* 721. et seqq. Tangunt etiam *Varro* 6. *I. L.* 15. *Müll.*; *Tybull.* *loc. cit.*; *Propert.* 4. 1. 19. et *ibid.* 4. 75.; et *Servius* ad *Virg.* 3. *G.* initio. *Cic.* 2. *Divinat.* 47. 98. Urbis etiam nostræ natalem diem repetebat ab iis Palilibus, quibus eam a Romulo conditam accepimus. — Ad morem accendendi fœnum et stipulas respicit *Pers.* 1. 72. Et focus, et porci, et fumosa Palilia fœno. — Legitur et *Palilia* tum apud *Festum* p. 245. 34. *Müll.* ita poscente serie litterarum, tum apud *Plin.*, ita exhibentibus *MSS.* 19. *Hist. nat.* 5. 24. (69). et 18. *ibid.* 25. 66. (247). teste *Harduino*. Ita habetur etiam in plerisque lib. apud *Ovid.* *loc. sup. cit.*, ut *Heins.* observavit. Sic apud *Varron.* 2. *R. R.* 1. 9. et in vet. Calendar. apud *Gruter.* 133. Ex Grammaticis sunt, qui omnino ita docent scribi oportere. *Val. Prob.* ad *Virg.* 3. *G.* init. *Pales* dea est pastorum, cui diem sacrum appellant Palilia, transposita littera, quæ si suo loco esset, Palilia potius dicerentur. *Mar. Victorin.* 1. p. 2470. *Putsch.* Palilia dicitur, non Palilia; non a Pale dea, sed quod eo tempore omnia sata arboresque et herbæ parturiant pariantque. Alii quoque apud *Paul.* *Diac.* p. 222. 12. *Müll.* ducunt a partu pecoris: alii apud *Charis.* 1. p. 43. a partu *Ilizæ*. Nihilominus et *Palilia* optime scribitur. — b) Item *Palilia* dictus est ex Scto dies septimus et decimus Cal. April., quo Caligula cepit imperium, quod narrat *Sueton.* *Cal.* 16., ut scilicet argumentum rursus conditæ urbis.

PĀLĪLŌGĪA et rectius palilogia, æ, f. 1. *παλιλογία*, figura, qua idem bis dicitur: ut *Virg.* 3. *En.* 237. et scuta latentia condunt. *Sil. It.* 9. 99. sepulcro Etoli condit membra occultata Thoantis. *Capell.* 5. p. 174. Palilogia, iteratio. Hæc figura repetito verbo aut nomine non diversa vult intelligi, sed vehementius repetita significat, ut est: Nos, nos, dico aperte, nos consules desumus. Hæc *Capell.* ex *Aquila Rom. de fig. sent. et eloc.* 28. ed. *Ruhnken.* t. f. et *Jul. Rufinian.* *De schem. lex.* p. 9.

PĀLĪMBACCHĪUS, ii, m. 2. *παλιμβαχχειος*, idem atque antibacchius, genus pedis ex prima, et secunda longis, et ultima brevi, ut *Augustus.* *Quintil.* 9. 4. a. *med.*; *Diomed.* 2. p. 461 et 3. p. 476. *Putsch.*

PĀLĪMPISSA, æ, f. 1. *παλιμπισσα*, pix liquida iterum decocta et inspissata: a *παλιν* rursus et *πισσα* pix. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 7. 24. (40). Quidam iterum decoquant, et vocant palimpissam.

PĀLĪMPSESTUS, i, m. *παλιψηστος*, membrana iterum abstersa spongia, ut in ea scribi pluries possit: a *παλιν* rursus et *ψαω* abstergeo. *Civ.* 7. *Fam.* 18. Nam quod in palimpsesto, laudo equidem parsimoniam, sed miror, quid in illa chartula fuerit, quod dicere malueris, nisi forte tuas formulas. *Catull.* 22. 3. Idemque longe plurimos facit versus. Puto esse ego illi millia aut decem, aut plura Perscripta: nec sic, ut fit, in palimpsesto Relata: chartæ regizæ, novi libri, Novi umbilici etc. *V. DELETICIUS*. — *Δελπικὸν ἐξηκριμμένον* memorat *Chrysostom.* *T.* 7. p. 729. ed. *Maur.* — Non modo in membranis, sed etiam in papyris palimpsesta scriptura reperitur, docente *J. Mau* in *pref.* ad *Cic. de republ.* libris p. lvi. — Legitur et *palimpsestus* a *ζῶντα* recanto.

PĀLĪNŌDĪA, æ, f. 1. *παλινοδία*, a *παλινοδῶω* recanto, rursus canto.

I.) Proprie est cantio quædam, quæ sæpe repetitur. *Ammian.* 18. 5. Coburs palinodiam in exitum concinens nostrum.

II.) Translata est contrarius cantus, recantatio, retractatio: a *παλινοδῶω* quod est recantare, retractare, diversa superioribus sentire, et, quod semel dictum est, revocare. Græce usurpat *Cic.* 2. *Att.* 9. et 4. *ibid.* 5. et 7. *ibid.* 7. — Hinc *palinodiam canere* est, contraria iis, quæ prius diximus, affirmare. *Macrobi.* 7. *Saturn.* 5. Nec

abnego, potuisse me quoque tamquam pelinodiam genere.

PALINTROCHAICUS, a, um, adject. *Palintrochaicum metrum*, incerta tamen significatione, affertur a *Mar. Plot. Sacerd.* 3. p. 2649. *Putsch.* et p. 530. *Keil.*

PALITANS, antis, particip. ab. inusit. *palito*: errabundus, arrans, vagans, frequentat. a *palans*. *Plaut. Bacch.* 5. 2. 4. *Pastar harum (ovium)* dormit, quum hic erunt sic a pecu pallitantes. *Cammerarius* ita legendum coniecit: *MSS. codd.* habent *balitantes*, quam lectionem *Ritschel.* in textum recepit; *Charis.* legit *halitantes*.

PALITREUS, a, um, adject. qui paliurn abundat. *Fulgent.* 1. *Mythol. sub init.* Paliurna prata incendit promerit planta.

PALICRUS, l, m. 2. *παλικρος*, frutex spinosus et asper. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 13. 71. (115). et 16. *ibid.* 30. 53. (121). *Virg.* 5. *Ecl.* 39. *Lardus*, et spinis surgit paliurus acutis. Adde *Colum.* 7. *H. R.* 9. 6. et 11. *ibid.* 3. 4.

PALLA, ae, f. 1. Ratione habita styini, dicitur *Turro* a *pallani*. Sic enim habet 5. *L. L.* 131. *Müll.* Alterius generis item duo: unum, quod foris ac palani, palla: alterum quod intus, a quo intusium. *Id.* autem apud *Servium* ad *Virg.* 1. *En.* 652. rectius dicitur *ἀπό τοῦ παλλεῖν ὑβρίζει*, ab irrogatione et mobilitate, quae est in sine hujusmodi vestis, haec enim pedibus in incendio vibrari et jactari solet. Unde *Sidon. crum.* 15. 15. *habitus Palladis describens.* legit extima limbo Circeitae pedes, qui quum sub veste moventur, crispato rigide crepitant in symmate rugae. — Ceterum palla est vestis exterior talaris, ampla et fluens, propria huncarum feminarum, ut ait *Non.* p. 537. 32. *Merc.*, species togae, aut pallii muliebris: unde *tunicopallium* ab eo *ibid.* vocatur, a *Servio loc. cit.*, ab *Scholiasi.* ad *Horat.* 1. *Sat.* 2. 99., quod a *Palluce Onom.* 1. 7. r. 13. *ἑσπέρια ἔνδυμα τῶν ὀρνίθων, καὶ περιβλεῖμα, καὶ γυναικῶν* appellatur. hujus figuram et descriptionem habes in *Mus. Borbon. Neap.* T. 2. *tab.* 4. p. 2. **QUADRATUS** et **ROTUNDUS**. *Gr. περιβλεῖμα, πέπλος, γλῆνα* (It. *gonna, tunica, veste tulle, o sopravveste da donna*; Fr. *grande mantille de femme, mante, echarpe ou châle*; Hisp. *mantilla, vestito decente de muger*; Germ. *ein langes röm. Frauenbergwand, Saloppe, Mantel*; Angl. *a gown, robe, mantle, cloak, tunic, pall*).

I.) Proprie. — a) Universim. *Plaut. Asin.* 5. 2. 35. *Kugn'* ut non domo uxori meae Surreplam pallam, quam habet, atque ad te deferam? *Id. Truc.* 5. 54. sr. Dedi ego huic aurum. srn. At ego argentum. sr. At ago pallam ad purpuram. *Virg.* 11. *En.* 576. Pro crinall auro, pro longae tegmine pallae, Tigridis exuviae per dorsum a vertice pendent. *Ovid.* 3. *Amor.* 13. 26. Et tegit auratos palla superba pedes. *Martial.* 11. 104. ad uxorem. Fascia te tunicaque tegunt, obscuraque palla. *Varro* apud *Non.* p. 549. 33. *Merc.* Fuere ipso pulvis pallis amictus. — b) Pro fascia male quidam intelligunt illud *Senec. Troad.* 91. Cingat tunicas palla solutas. et *Horat.* 1. *Sat.* 2. 99. Ad talos stola demissa, et circumdata palla plurima. Est enim bis locis palla proprie dicta, quae vestem interioriorem ambit et cingit quodammodo; plurima vero dicitur ab *Horat.*, quia laeva est at fluens et rugis abundans. Plura volenti consulendi sunt *Ruben., Ferrar., Bayf., Salmas.*, qui data opera haec tractaverunt; ac praecipue *Viscont. Mus. Pio-Clem.* T. 1. p. 195. et *seqq. edit. Mediol.* — c) Etiam Furias, et turpes feminas, ut *Canidiam Horat.* 1. *Sat.* 8. 23. et *Tisiphonem Ovid.* 4. *Met.* 481. at *Val. Flacc.* 2. 106. palla amictus facunt. — d) Ejus formam ita describit *Apul.* in Lunae spele sibi apparente 11. *Met. post init.* Palla nigerrima, splendescens atro nitore, quae circumcirca rameans, et sub dextrum latus ad humerum laevum recurrens umbonis vice, dejecta parte laciniae multiplici contabulatione dependula ad ultimas nras nodulis simbriarum decoriter conductuabat.

II.) Translat. ¶ 1. Poetae pro sua libertate etiam viris tribuunt, iis praesertim, quos ample,

magnifice et decore indutos describere volunt. Hinc tribuitur Tragediis ab *Ovid.* 2. *Amor.* 18. 15. et 3. *ibid.* 1. 12. (Quo pertinet illud *Horat. Art. P.* 378. personae, pallaeque reperitur honeste *Aeschylus. scil.* actores tragediarum suarum personatos, et talari gravivaga vesta amictos induit.) *Vatibus a Val. Flacc.* 1. 385., *Osiridi a Tibull.* 1. 8. 46., *citharædis a Cic.* 4. *Herenn.* 47. 60., *Arioni ab Ovid.* 2. *Fast.* 107. et *Phaebo 11. Met.* 166. et 1. *Amor.* 8. 59. et a *Tibull.* 3. 4. 35., *Mercurio a Stat.* 7. *Theb.* 39., deæ *Concordiae a Petron. Satyr.* 124., *Polynici regi Thebano a Stat.* 12. *Theb.* 312., *Iasoni ductori Argonautarum a Val. Flacc.* 3. 718., *Baccho a Stat.* 1. *Achill.* 262. *Bacchus* autem veste fluenti libenter utitur. *V. Propert.* 3. 15. 32. et *Senec. Oedip.* 425. *Boreas* quoque apud *Ovid.* 6. *Met.* 705. *Pulvere* quoque trahens per summa cacumina pallam, Verrit humum. Sed haec est species poetica subjicis oculis venti furantis impetum cuncta persantem. ¶ 2. Videtur etiam dici de veste interiori, cui alia supra induitur. *Cic.* 4. *Herenn.* 47. 60. Ut *citharædis* quum prodierit optima vestitus, palla inaurata indutus, cum *chlonide* purpurea. *Ovid.* 14. *Met.* 261. *de Circe.* pulcro sedet illa recessu *Sublimis* solio, pallamque induta rigentem, insuper aurato circumvelatur amictu. Verius tamen est his locis *pallam* non propria accipi, sed pro tunica talari et fluxa. Unde *Apul. Florid.* n. 15. *citharædis* inducit tunica variegata deorsus ad pedes usque amictum. et *Varro* 3. *H. R.* 13. 3. *citharædis* item stola et *cithara instructum* facit. Ex quibus sit, *pallam*, *tunicam*, *stolam* interdum usurpari promiscue, praesertim a poetis. Quin de veste breviori, tunica similis *Val. Flacc.* 3. 525. *describens habitum Nympharum venantium.* levis omnibus arcus, Et manice virides, et stricta myrtus habena Summo palla genu. *Martial.* 1. 93. *Dimidiasque nates Gallica palla* tegit. Etiam *Stat.* *Mercurio pallam* tribuans 7. *Theb.* 39. brevior vestem intelligera videtur. ¶ 3. Pro *aulæo.* *Gloss. Philox. Περιβάσαμα, velum, palla. h. e. velo, cortina, tenda che tramezza.* *Seneca* 3. *Ira* 22. Duo manipulares incumbentes regio tabernaculo, de rage suo male existimabant. Audierat Antigonus, utpote quum inter dicentes et audientem palla interesset: quam ille leviter cummovit, et Longius, inquit, discedite, ne vos rex audiat. — *Pallas inter pecus*, proverbium est apud *Cic.* 4. *de republ.* (cetera *A. Maius*) 4. *Lacedaemonii* ipsi quum omnia concedunt in amore juvenum, praeter stuprum, tenui sane muro dissepunt id, quod excipiunt: complexus enim concubitusque permittunt: *pallas inter pecus. h. e.* Inter juvenes, qui ut *pecus lascivientes* sunt, si quis *pallas* objicere velit, insanus videatur. *V. ejusd.* annotata *ibid.* At ipse cl. editor *A. Maius* in altera editione allatum locum *Ciceronis* emendavit ex iterata codicis inspectione, et similis loco *Januarii Nepotiani*, qui *Valerij Maximi* brevior est, ab aodem editi in *Collect. Vatic. script. vet.* T. 3. p. 112., ubi pro *pallas inter pecus* legendum monet perspicua et probabilis sententia *pallii interjectis*, nullique propterea proverbio locus remanet.

PALLACA, ae, f. 1. *concupina, παλλακή*, Graeca vox idem quod Latine *pellex* significans. *Sueton. Vesp.* 21. Accubante aliqua pallacarum. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (86). *Dilectam* sibi a *pallacis* suis nomina *Pancasten*. — Quidam ita distinguunt, ut *pellex* sit habentis uxorem, *pallaca* non habentis. *Sana* tum *Vespasianus*, de quo *Sueton.*, tum *Alexander M.*, de quo *Plin.*, videntur iusta uxore caruisse, quum haec de eis scriberentur.

PALLACANA, F. **GETHYUM**.

PALLADIUM, ii, n. 2. *Παλλάδιον*, dominum. a *Παλλάς* — a) Quo generatim significatur quodvis parvum Palladis simulacrum: sed per excellentiam sic vocatum est id, quod regnante *Ilo*, *Priami* avo, in illum caelitus cecidit eo tempore, quo arx templumque ejus deæ edificabatur, et in templo nondum tectu sibi locum delegit. Quae res quum omnibus maximo esset miraculo, *Apollo*

consultus respondit, tamdiu urbem incolentem fore, quamdiu simulacrum illud intra moenia servaretur. Itaque tempora balli illius, quod communibus viribus Graecia tota adversus Trojanos gessit, quum alia spes capienda Trojae non esset, nisi prius sublato *Palladio*, datum negotium est *Ulyssi* at *Diomedem*, ut per cloacas in arcem ascenderant, ac fatala *Minervae* simulacrum auferant. Quo facto, urbem tutelari *Palladis* numine spoliatam, infirmam, captularem non admodum difficilem reddiderunt. Tandem a Graecis Romam per venit, ubi collocatum est in aede *Vestae*, qua flagrant, a *Metello* ex incendio est eraptum, ut *Plin.* 7. *Hist. nat.* 43. 45. (141). narrat. *Virg.* 2. *En.* 165. *Fatala* aggressi sacro avellere templo *Palladium*, caesis summæ custodibus arcis. *V. ibi Servium* et ad v. 227. Adde *Cic.* 11. *Phil.* 10. 24.; et *Sil. It.* 9. 531. et 13. 50. — Etiam *Roma*is pro pignore imperii habebatur. *V. AN-CILE.* — b) Graeca positione *Palladion* legunt nonnulli apud *Lucret.* 4. 1162., ubi *Lachmannus* rectius *Palladium* legit: *Nigra melichrus* est, immunda et fetida acosmos, *Cæsia Palladium. h. e.* parva *Pallas, è una Palladetta.*

PALLADIUS, a, um, adject. *Παλλάδιος*, ad *Palladem* pertinens: *V. multa* in *ONOM.* — Hinc universim quocumque opus Ingeniosum et singularis artificii *Palladium* dicitur, b. a. *Palladi* ascribitur tamquam artificum inventrici. *Stat.* 1. *Silv.* 1. 5. Ante *Palladiæ* talem, *Germanica*, nobis *Effinxera* manus? *Martial.* 6. 13. *Vel* quis *Palladiæ* non putet artis opus?

PALLARIS, e, adject. ad *pallam* pertinens. *Vox* a *Lexico* expungenda; occurrit enim totum in *Not. Tir.* p. 157.

PALLAS, ae, vel aeos f. 3. *Παλλάς*, Graecum nomeo ejus deae, quae Latino *Minerva* appellatur, de qua *V. multa* in *ONOM.* Hinc translate ¶ 1. *Metonymica* est oleum, ut *Ceres panis, Bacchus vioum.* *Ovid.* 4. *Trist.* 5. 3. *Cujus* ab alloquiis anima haec moribunda revixit, *Ut* vigil infusa *Pallade* flamma solet. Adde *eumd.* *Heroid.* 19. 44. ¶ 2. Et pro *Palladio* ponitur. *Ovid.* 13. *Met.* 99. *Priamidenque Helenum* rapta cum *Pallade* captum. *Id.* 3. *Trist.* 1. 29. *Hic focus* est *Vestæ*, qui *Pallada* servat et *ignem.* *V. PALLADIUM.* ¶ 3. *Pallas* est appellatus *numerus septenarius.* *Macrob.* 1. *Somn. Scip.* 6. *Huic* autem numero, id est septenario, adeo opioio virginitatis iocolevit, ut *Pallas* quoque vocitetur. *Nam* virgo creditur, quia nullum ex se parit numerum duplicatum, qui intra denarium coarctetur, quem primum limitem coostat esse numerorum. Adde *Capell.* 7. p. 241.

PALLENS, entis, particip. *V. PALLEO.* **PALLEFACTUS**, a, um, particip. ab inusit. *pallefacio*, *pallens factus*, affertur, sed nullo confirmatur auctore, a *Diomed.* 1. p. 334. *Putsch.* Per aliam tamen transfigurationem haec verba quidam declinare consueverunt, ut *pallesco* *pallefactus* sum, *liquesco* *liquafactus* sum.

PALLEO, es, ūi, ere, n. 2. *Part.* *Pallens* in fin. — *Palleo* est idem ac *pallor* suffundor, *pallidus* sum, *ωχρῆσθαι* (It. *impallidire, essere pallido*; Fr. *être pâle, devenir pâle*; Hisp. *ponerse palido*; Germ. *bläss, bleich sein*; Angl. *to be or look pale or wan, turn pale*).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Cic.* 2. *Phil.* 34. 80. *Apparet*, esse comitotum: sudat, *pallet*, *Ovid.* 2. *Met.* 824. *pallent* amisso sanguinea venae. et 8. *ibid.* 465. Saepe metu sceleris *pallebant* ora futuri. *Tibull.* 3. 5. 25. *Quum* mea rugosa *pallebunt* ora aenecta. *Martial.* 3. 38. *pallet* cetera turba fama. *Juvenal.* 2. 50. *Pallere* morbo. — b) Speciatim *pallere* dicuntur amantes, quia impurus amor morbus quidam est. *Propert.* 1. 9. 17. *Nec* dum etiam *palles*, vero nec tangeris igni. *Ovid.* 1. *Art. am.* 729. *Palleat* omnis amans: hic est color aptus amanti. — c) Item *pallere* otio dicit *Martial.* 3. 58., quia otio, velut quodam situ, pallor contrahitur. Non segnus albo *pallet* otio caupo.

II.) Translate. ¶ De rebus physicis usurpatur, et *pallere* dicuntur, quae similem pallentis colorem habent. *Ovid.* 11. *Met.* 110. *de Mida.* *Tollit* humo saxum: saxum quoque *palluit* auro. *Mar-*

tit. 8. 44. Superba densa arca palleat nummis. *Id.* 9. 55. Si mihi Picens turdus palleret oliva. ¶ 2. Item de rebus, et *pallere* dicuntur quæ nativum colorem amittunt. *Propert.* 4. 7. 82. Et nunquam Herculeo numine pallet ebur. *h. e.* semper candorem servat. *Rutil.* 1. *Itiner.* 479. ubi flagrantem admovit Sirius ignes. Quum pallent herbae. *Ovid.* 1. *Fast.* 688. Ne vitio cæli palleat ægra seges. *Seneca Cædip.* 45. Tristisque mundus nubilo pallet novo. *s. oscura.* Sic *Stat.* 12. *Theb.* 406. jam sidera pallent Vicino turbata die. si *scoloriscono.* et *Lucan.* 7. 177. vultus tenebris mirantur opertos, Et pallere diem, galeisque incumbere noctem. et 6. 500. Phœbe diris obsessa venenis Palluit, et nigris terrenisque ignibus arsit. si *scolori.* et *Ovid.* 7. *Met.* 208. currus quoque carmine nostro Pallet avi; pallet nostris Aurora venenis. — Græca syntaxis est in illo *Propert.* 1. 15. 39. Quis te cogebat multos pallere colores? *h. e.* in multos colores vultum mutare. Hic vero sermo est de homine. ¶ 3. De hominibus, universim. — a) Neutorum more. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 78. Ambitione mala aut argenti pallet amore. *h. e.* laborat, æger est. *Pers.* 4. 47. viso si palles improbe nummo. *h. e.* præ cupiditate habendi. *Quintil.* 7. 10. 14. Nemo expectet, ut alieno tantum labore sit disertus: vigilandum ducat, nitendum, pallendum. *h. e.* assidue studendum: unde pallor. Sic *Juvenal.* 7. 96. nunc utile multis Pallere et vinum toto nescire Decembri. *Cf. Pers.* 5. 62. nocturnis juvat impallescere chartis. — b) Cum Accusativo. *Pers.* 1. 124. Iratum Eupolidem prægrandi cum sene palles. *h. e.* ex assidua lectione Eupolidis pallorem contrahis: et est Græca loquendi ratio. ¶ 4. Item de hominibus, metonymice est timere: quia metus iudicium et effectus pallor est. — a) Neutorum more. *Pers.* 5. 8. Marco sub iudice palles? *Horat.* 1. *Ep.* 7. 7. Dum pueris omnis pater et matertera pallet. *Juvenal.* 13. 223. Hi sunt, qui trepidant, et ad omnia fulgura pallent. — b) Cum Accusativo. *Petron.* *Satyr.* 122. pavitans fraternos palluit ictus. *Horat.* 3. *Od.* 27. 26. scatemem Beluis pontum, mediasque fraudes Palluit audax. *Pers.* 5. 184. recutiataque sabbata palles. *h. e.* nimia superstitutione vereris et servas. *Sil.* 1. 1. 101. Non ille evantis Massyæ palluit iras. *h. e.* minus recte leg. expalluit aras. *Id.* 7. 702. ferrumque super cervice tremiscens Palluit infelix subducto sanguine Maurus. — Hinc

Pallens, entis, particip. præsen., vox Poëtis per-familiaris, est pallore perfusus, pallidus, *ωχρόος*.

I.) Proprie. — a) Cum Ablativo causæ. *Virg.* 8. *Æn.* 709. pallens morte futura. *Ovid.* 3. *Art. am.* 437. pallentes terrore puellæ. — b) Absolute. *Seneca Agam.* 762. genæ. *Claudian. Cons. Mall. Theod.* 40. Quidquid luce procul. venas rimata sequas. Adbita pallentis fudit solertia Bessi. *h. e.* ex longa sub terris mora pallorem contrahentis. — Sæpe tribuitur Manibus et Inferorum diis: exangues enim esse videntur. *Lucr.* 1. 124. Quo neque permanent animæ, neque corpora nostra. Sed quædam simulacra inodis pallentia miris. *Virg.* 4. *Æn.* 26. Pallentes umbras Erebi. et 243. Tum virgam capit: hac animas ille evocat Orco Pallentes. *Seneca Herc. Cædip.* 1012. Tisiphone pallens. *Id. Cædip.* 583. Ipse pallentes deos vidi inter umbras. *Sil.* 1. 13. 408. pallentia regna. *Tibull.* 3. 5. 21. Pallentes undæ. *h. e.* Coccyi, Stygis etc.

II.) Translate. ¶ 1. Sæpissime de rebus dicitur; et quidem — a) De iis, quæ colore sunt livido, et pallenti simili, *di colore smorto, scolorito.* *Virg.* 2. *Ecl.* 47. Pallentes violes. *Martial.* 13. 17. caules. et 1. 42. palleotia sulfurata. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 8. 33. (110). Gemma e viridi pallens. *Val. Flacc.* 5. 106. pallens Cytorus. *h. e.* quia buxo abundans, cui pallor tribuitur. *V. Ovid.* 4. *Met.* 134. et 11. *ibid.* 417. Idem dic de auro, cui color similis. *Ovid.* 11. *Met.* 145. Arva rigent auro madidis pallentia glæbis. — b) Est etiam obscurus, ater. *Tibull.* 2. 5. 76. Sol pallentes juogit equos. *Claudian. Cons. Mall. Theod.* 130. Phæbe pallens. *h. e.* luna deficientis. *ecclis-*

sata. Martial. 9. 58. Nec pallens toga mortui tribulis. — c) Dicitur et de virore in obscurum et fuscum inclinante. *Virg.* 3. *Ecl.* 39. Pallens edera. et 6. *ibid.* 54. bos pallentes ruminat herbas. *Claudian. Cons. Prob. et Olybr.* 212. de Tiberi. ilicet herbis Pallentes thalamos, et structa cubilia musco Deserit. *Martial.* 5. 78. Pallens faba. *h. e.* propter folia fusciora. Sic *Ovid. Medic. fac.* 69. pallentes lupini. ¶ 2. Metonymice, pallorem inducens. *Virg.* 6. *Æn.* 275. Pallentes morbi. *Martial.* 11. 6. curæ. *Ovid.* 2. *Art. am.* 105. pallentia philtira. *Pers.* 5. 55. pallentis grana cumini. ¶ 3. Est etiam malus, periculosus. *Tac. Dial. de Orat.* 13. Nec insanum ultra et lubricum forum fanamque pallentem trepidus experiar. *h. e.* lubricam, periculosam, ancipitem. *Pers.* 5. 15. pallentes radere mores. *h. e.* pravos: unde timor conscis. Nam *Horat.* 1. *Ep.* 1. 61. Nil conscire sibi, nulla pallescere culpa.

— PALLESCO, is, ere, n. 3. Part. *Pallescens* II. — Pallesco est idem ac pallere incipio, pallidus sive, *impallidivire.*

I.) Proprie. *Gell.* 19. 4. Ut qui timent, sanguine ex ore decedente pallescant. *Propert.* 1. 13. 7. Perditus in quadam tardis pallescere curis incipis. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 61. Nil conscire sibi, nulla pallescere culpa. *Id. Art. P.* 428. clamabit enim, pulcre, bene, recte! Pallescet. *h. e.* præ admiratione, tanquam si deliquit laboret. *Quintil.* 1. 12. 18. Ante omnia futurus orator assuescat jam a tenero non reformidare homines, neque illa solitaria et velut umbralili vita pallescere.

II.) Translate de rebus. *Ovid.* 3. *Art. am.* 703. Palluit, ut seræ, lectis de vite racemis, Pallescunt frondis quas nova læsit hiems. si *scoloriscono.* *Val. Flacc.* 7. 586. viso pallescit flamma veneno. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 17. 30. (66). Mullus rubentium squamarum multiplici mutatione pallescens.

PALLIÄSTRUM, i, n. 2. *tristo mantello, τριβώνιον,* vile pallium, scissum, tritum, sordidum. *Apul. Florid.* n. 14. Ni Zeno prociuctu palliastri a circumstantis coronæ obtutu magistrum in secreto defendisset. *Id.* 1. *Met.* Humi sedebat scissili palliastro semiamictus.

PALLIÄTUS, a, um, particip. ab iousit. *pallio* (quam tamen vocem *V.* loco suo), *vestito di mantello,* pallio amictus: et fere apud Latinos de Græcis dicitur.

I.) Proprie. *Plaut. Curc.* 2. 3. 9. Isti Græci palliati, capite aperto qui ambulant. *Cic.* 5. *Phil.* 5. 14. Græculus iudex modo palliatus, modo togatus. *Apul. Florid.* n. 9. Quædam palliata mendicabula obambulant. *Sueton. Cæs.* 48. Convivatum assidue per provincias duobus tricliniis: uno quo sagati, palliati; altero quo togati discumberent. *Val. Max.* 2. 6. n. 10. Dicerent stultos, nisi idem braccati sensissent, quod palliatus Pythagoras credit. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 8. 19. (54). Palliata signa Phidias. *Cic.* 3. *ad Q. fr.* 1. 2. § 5. de Græcis statuis. Illi palliati topiarum facere videantur. *Capell.* 2. p. 46. Multusque palliatorum populus studiis discrepantibus dissonabat. *h. e.* turba philosophorum Græcorum. *Id.* 4. p. 135. Populum Cæropidarum bene quo palliatorum Bromius couciperet contumias nosse dolere. *Hic perperam tertia syllaba corripitur.* — *Fabulæ palliatae* sunt, quæ Græcos mores, Græcosque homines inducunt: contra *togatae,* quæ Romanos, Italosve. *Varro* apud *Diomed.* 5. p. 487. *Putsch.,* et *Donat. fragm. de Com. et Trag. quod ejus commentar. in Terent. præponi solet.*

II.) Translate. *Val. Max.* 3. 8. n. 3. extern. Socratis virilitatis robore palliatus animus. *h. e.* fortitudine præditus et munitus, philosophiæ præceptis instructus. Est tamen qui inquit *vallatus.*

PALLIDITAS, atis, f. 3. pallor. *Gloss. Cyrill.* *ἠχρότης,* palliditas.

PALLIDETTO, a, um, adject. *pallidetto, palliduccio,* deminut. pallidi. *Catull.* 65. 6. Pallidulum manans alluit unda pedem. *Hadrian.* apud *Spartian.* *Hadrian.* 25. Pallidula loca.

PALLIDUS, a, um, adject. (palleo). Comp. *Pallidior* I. et II. 2.; Sup. *Pallidissimus* I. — Pallidus est pallore suffusus: et tam late sumitur, quam *pallens,* totidemque modis, *ωχρόος* (II.)

smorto, scolorito, pallido; Fr. *pâte, blême;* Hisp. *pálido, descolorido;* Germ. *bleich, fahl;* Angl. *pale, wan, pallid, paly, deadly pale, of a dead colour.*

I.) Proprie. — a) De hominum membris. *Horat.* 2. *Sat.* 2. 76. Violes, ut pallidus omnis Cæna desurgat dubia? *Ovid.* 4. *Met.* 134. oraque buxo Pallidiora gerens exhorruit. *Id.* 15. *ibid.* 627. Pallidaque exsangui squalebant corpora tabo. *Lucan.* 4. 298. Asturii scrutator pallidus auri. Sic *Stat.* 4. *Silv.* 7. 14. Bite viso Pallidus fossor redit erutoque Concolor auro. — b) De rebus. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 5. 20. (76). Berylli pallidiores. et *ibid.* (77). Pallidius genus, chrysoprasum. *Id.* 18. *ibid.* 35. 78. (342). Pallidus oriens. et *ibid.* 84. (357). Pallidi ignes. et 2. *ibid.* 25. 22. (89). Stellæ, quæ sunt omnium pallidissimæ. *Id.* 10. *ibid.* 33. 51. (99). Avis pallido intus colore penarum, superne cyaneo. *Propert.* 4. 5. 70. im-mundo pallida mitra situ. *Lucan.* 1. 618. pallida tetrus Viscera tincta notis. *h. e.* livida, lurida. *Marcell. Empir.* c. 13. p. 103. retro ed. *Ald.* Pallidi dentes. — c) Pallidi dicuntur etiam Inferi et Manes. *Ennius* apud *Varron.* 7. *L. L.* 6. *Müll.* Pallida leti-loci. *Stat.* 8. *Theb.* 18. Umbriferæque gemit sulcator pallidus undæ. *Lucan.* 1. 456. Ditis profundi pallida regna. *Tibull.* 1. 11. 38. Errat ad obscuros pallida turba lacus.

II.) Translate. ¶ 1. Per metaphoram dicuntur pallidi amantes. *V. PALLEO* I. b. *Propert.* 3. 6. 28. Semper in irata pallidus esse velim. *Ovid.* 1. *Art. am.* 731. Pallidus in Lyricæ silvis errabat Orion: Pallidus in lenta Naide Daphnis erat. *Adde eumd.* 3. *Amor.* 6. 25. ¶ 2. Item timentes. *Ovid. Heroid.* 12. 97. Ipsa ego, quæ dederam medicamina, pallida sedi. et *ibid.* 1. 14. Nomine in Hectoreo pallida semper eram. ¶ 3. Metonymice est pallorem inducens. *Propert.* 4. 7. 44. cum insidiis pallida vina bibi. *Horat.* 1. *Od.* 4. 13; et *Seneca Herc. Fur.* 555. Pallida mors. *Lucan.* 4. 322. aconita. *Martial.* 14. 162. cura. ¶ 4. Item *pallida ficus* dicitur a *Varron.* 1. *R. R.* 67. 1. quæ situm trahit, et sapore corruptitur. *Vestustate,* inquit, licus fit pallidior, palmula cariosior, nux aridior. *V. PALLOR* II. 3.

PALLIO, as, are, a. 1. est pallio vel palla amicti, et translate obtegere. *Gloss. Isid.* Clanculare, palliare. *V. PALLIATUS* loco suo. Ceterum *Not. Tir.* p. 157. Pallium, pallidum (*lege palliolium*), palla, pallare (*lege palliare*). Ita *Kopp.*

PALLIOLÄTUM, adverb. cum pallio. *Plaut. Pseud.* 5. 1. 29. Sed palliolatim amictus sic inaccessi ludibundus. *Fronto de oration.* (edente iterum *J. Maio*) *Ep.* 1. ante *med.* Ut histriones, quum palliolatim saltant, caudam cyeni, capillum Veneris, Furis flagellum eodem pallio demonstrant.

PALLIOLÄTUS, a, um, particip. ab inusit. *pallio:* τριβώνιον ἔχων, pallio indutus, vel opertus. *V.* vocem seq. I. b. *Sueton. Claud.* 2. Palliolatus novo more præsedet. *Martial.* 9. 33. quæ palliolata vagatur. — *Tunicæ palliolatæ,* quæ leguntur apud *Vopisc. Bonos.* 15., videntur *Cassaubono* fuisse genus vestis, quod formam et usum haberet tunicæ simul et pallioli: et posse dici pallas manicatas. *Salmasio* vero tunicæ cum adjuncto pallioli, *h. e.* brevi capitis operimento muliebri. Sic *Scævola Dig.* 34. 2. 39. Sempronius tunicas tres cum pallioliis, quæ elegerit, dari volo. Ceterum *Salmasii* interpretatio est una, quæ ferenda videtur.

PALLIOLUM, i, n. 2. *mantelluccio, mantellina,* parvum aut vile pallium: item idem quod pallium, viris et feminis commune

I.) Proprie. — a) Generatim. *Cæcilius* apud *Cic.* 3. *Tusc.* 23. 56. Sæpe est etiam sub pallioli sordido sapientia. *Plaut. Epid.* 2. 3. 10. Orna te, Epidice, et palliolium in collum conice. *Apul.* 1. *Met.* Opertus pallioli. *Martial.* 11. 27. Succida pallioli vellera quinque petit. *h. e.* lanæ vellera poscit ad palliolium faciendum. — b) Speciatim parvum pallium, quod mulieres pectus humerosque tegunt. *Hieronym.* *Ep.* 117. n. 7. de *puella.* Palliolium interdum cadit, ut candidos nudet hu-

meros, et quasi videri noluerit, celat festina, quod volens detegerat.

II.) Translate est operimentum capitis, cuculus, pileolus, *cappuccetto*, *berretta*, *cuffia*. Gestabatur a viris fere in adversa valetudine. *Quintil.* 11. 3. 144. Palliolum, sicut fascias et focalia et aurium ligamenta, sola excusare potest valetudo. *Ovid.* 1. *Art. am.* 733. Arguat et macies animum: nec turpe putaris Palliolum nitidis imposuisse comis. *Seneca* 4. *Quæst. nat.* 13. § 9. Videbis quosdam graciles, et palliolo focalique circumdatos, pallentes et ægros, etc. *V.* vocem præcedit. A figura hujus est illud *Plin.* 26. *Hist. nat.* 8. 35. (36). Epithymum (*h. e. florem thymi*) tradunt sine radice nasci, tenue, similitudine pallioli. Cf. *Dioscor.* 4. 179. *Ἐπίθυμον ἔχει κεφάλια λεπτά.* *V. Gesner.* ad *Quintil.* loc. cit.; et *Ruhnck.* ad *Autil.* *Lup.* 2. 7. p. 158. ed. *Frotscher.*

PALLIUM, II, n. 2. ab eadem origine, a qua *palla*, est quiddam cooperiendū corpori inservit, *ῥάκος* (*It. copriento, coperta, velo; Fr. couverture; Hisp. cubierta, manta; Germ. die Hülle, Bedeckung; Angl. upper bed-clothes, coverlets.*)

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Pallis lecti insternuntur, *coperte da letto.* *Sueton.* *Ner.* 48. Decubuit super lectum modicella culcita, veteris pallio strato instructum. *Ovid. Heroid.* 21. 169. torrentur febribus artus. Et gravius justo pallia pondus habent. *Propert.* 4. 3. 31. Tunc quæror in toto non sidere pallia lecto. Adde *Ovid.* 1. *Amor.* 2. 27.; et *Juvenal.* 6. 235. — b) Etiam lecti funebres, et in his cadavera pallio contegebantur. *Apul.* 3. *Met.* Arrepto pallio, retexi corpora. *Id. Florid.* n. 4. Pallio cadavera operiri, et philosophos amirari. — c) De velis, quibus ornantur aedes. *Prudent.* 2. *advers.* *Symmach.* 726. Quos spargam flores? quibus insertabo coronis Atria? quæ festis suspendam pallia portis?

¶ 2. Speciatim pallium, *mantello, manto, ιμάτιον, ἀναβολαίον, ῥάκος*, vestis longa, fusa, et atropa, quæ tunica superinduitur: propria Græcorum, tum virorum, tum mulierum; sicut toga Romanorum, et Italorum. In feminis idem est ac palla. Erat apertum, et fere ita gestabatur, ut sederet humeris, et pars ejus dextera ab imo in sinistrum humerum rejiceretur, vel in sinistrum brachium imponderetur, aut illi subiceretur, et nihilominus totum corpus amicaret, solaque dextera manus ad pectus existeret, brachio tamen involuto, interdum ipsa quoque manu operata. — a) Universim. *Liv.* 29. 19. *ad fin.* Cum pallio et crepidis inambulare in gymasio. *Sueton.* *Tib.* 13. Redegitque se ad pallium et crepidas. *Cic.* *Rabir.* *Post.* 10. 27. Consularis homo soccos habuit et pallium. *Id.* 7. *Ferr.* 13. 31. Quum iste cum pallio purpureo talarique tunica versaretur in conviviis muliebribus. *Quintil.* 11. 3. 143. Togam veteres ad calceos usque demittebant, ut Græci pallium. *Seneca* *Ep.* 114. Pallio velare caput. *Petron.* *Satyr.* 20. operire. et 80. Intorto circa brachium pallio, composui ad præliandum gradum. *Cic.* 2. *Divinat.* 69. 143. Alcibiades paulo ante interitum visus est in somnis amica esse amictus amiculo. Is quum esset projectus inhumatus, amica corpus ejus textit suo pallio. *Plaut.* *Mil. glor.* 3. 1. 93. Eme, mi vir, lanam, unde tibi pallium malacum et calidum conficiatur, tuniceque hibernæ bonæ. *Id.* *Cap.* 4. 1. 12. Pallium in collum conjicere. Qui enim, ut ait *Lindem.* ad *h. l.*, gnavi et actuosi haberi vellent, si quid diligentius faciendum incideret, vel ponebant pallium, vel in humeros rejiciebant, vel alio modo colligebant. *Id.* *Truc.* 2. 5. 26. Soleas mihi date: pallium injice me huc, Archillis. *Ter.* *Phorm.* 5. 6. 4. Humerum pallio onerare. *Plaut.* *Capt.* 4. 2. 8. Ergasilus est ne hic, procul quem video? collecto quidem est pallio: quid nam acturus est? *tirato su, raccolto.* et *Ter.* *Eun.* 4. 6. 31. Attolle pallium. Ubi *Donat.* Vel quia simplex est, vel quia ebrius, pallium trahit Chremes. — b) De pallio femininarum R. sunt præterea loca *Ovid.* 3. *Amor.* 2. 25. et 1. *Art. am.* 153.; et *Petron.* *Satyr.* 17. — c) Pallium fuit præcipue vestis philosophorum Græcorum. *Gell.* 9. 2. Video, inquit, barbam et pallium, philosophum

non dum video. *Apul.* 11. *Met.* Qui pallio, huc loque, et baveis, et hircino harbitu philosophum fingeret. *Id.* *Florid.* n. 7. Pallio tenus philosophos imitari. — d) Plura de Pallio dabunt *Tertull.* et *Ferrar.* de re vest. par. 2. l. 4., item *Salmas.* ad *Tertull.* et ad *hist. Aug.* variis in locis, et *Lamius* de erud. *Apost.* c. 4. — e) *Tunica propior pallio est*, proverb. quo significatur, magis affici nos rebus nostris, quam alienis, et magis curæ esse nobis eos, qui arctiore vinculo propinquitatis, vel amicitie nobiscum juncti sunt: neque eandem rerum omnium, aut hominum habendam esse rationem: *stringe più la camicia, che la gonnella.* Habetur apud *Plaut.* *Trin.* 5. 2. 30. *V. TUNICA.* — f) *Manum intra pallium continere*, proverb. *h. e. lente et remisse agere, sedata oratione uti:* nam qui contentione utuntur in dicendo, totum brachium exerunt, et multiplici gesticulatione vibrant. *Quintil.* 12. 10. 21. Mihi falli multum videntur, qui solos esse Atticos credunt tenues et lucidos et significantes, sed quadam eloquentiæ frugalitate contentos, ac semper manum intra pallium continentes.

II.) Translate. Multa sunt apud *Martial.* loca, in quibus pallium vel pro toga, vel pro quavis veste superiore, poetica libertate, poni videtur, ut 3. 63., 8. 39., 11. 16. et 23.

PALLOR, oris, m. 3. (palleo) color ille, qui in pelle accidit, decedente sanguine, vel ex metu, vel ex morbo, *ἄχρος, ὄχρητος* (*It. pallidezza, pallidore, pallore; Fr. teint pâle, teint blême, pâleur; Hisp. tez pálido; Germ. die Blässe, d. Bleiche, blasse Farbe; Angl. paleness, wanness, want of colour.*)

I.) Proprie. — a) Universim. *Cic.* 4. *Tusc.* 8. 19. Pudorem rubor, terrorem pallor et tremor consequitur. *Horat.* *Epod.* 7. 15. albus ora pellor inficit. et *ibid.* 10. 15. O quantus instat navitis sudor tuis, Tibique pallor luteus! *Ovid.* 4. *Met.* 266. Membra ferunt hæsisse solo: partemque coloris Luridus exsangues pallor convertit in herbas. *Id.* 1. *Trist.* 4. 11. Navita confessus gelido pallore timorem. *Virg.* 4. *Æn.* 499. pallor occupat ora. *Plin.* *Paneg.* 48. de *Domitiano.* Superbia in fronte, ira in oculis, femineus pallor in corpore. — In plur. num. *Tac.* *Agric.* 45. Quum denotandis tot hominum palloribus sufficeret sævus ille vultus etc. — b) Speciatim tribuitur amantibus, quia morbus est amor. *Propert.* 1. 5. 21. Nec jam pallorem toties mirabere nostrum. *Horat.* 3. *Od.* 10. 14. tinctus viola pallor amantium. *Stat.* 12. *Theb.* 735. Pallor exanimis. *Ovid.* 8. *Met.* 790. facit comitem Famis. — c) Item in librorum studium incumbentibus. *Capell.* 1. p. 13. An vero quisquam est, qui Philologie se asserat pervigilia laborata et lubricationum perenniū nescire pallorem? Cf. *Pers.* 5. 62. At te nocturnis juvat impallescere chartis. — g) Item Inferis. *Lucan.* 5. 628. lateo obsitus aer Infernæ pallore domus. *At. leg.* squalore. *Id.* 6. 517. terribilis Stygiæ facies pallore. *Ovid.* 4. *Met.* 436. Pallor hiemsque tenent late loca senta.

II.) Translate. ¶ 1. Metonymice est timor, cujus est indicium. *Propert.* 2. 4. in *fin.* Hic tibi pallori, Cynthia, versus erit. *Plaut.* *Men.* 4. 2. 46. Nihil equidem paveo: palla pallorem incutit. *Stat.* 5. *Silv.* 1. 70. quantus pro conjuge pallor! — Hic in fabulis est deus tinere injiciens. *Laclant.* 1. 20. Pavorem, Palloremque Tullius Hostilius figuravit et coluit. *Liv.* 1. 27. Tullus in re trepida duodecim vocit Salios, fanaque Pallori. ¶ 2. Metaphorice dicitur de colore squalido cujuscumque rei, *scolarimento.* *Lucan.* 7. 200.; et *Plin.* 2. *Hist. nat.* 30. 30. (98). obscurus solis pallor. *Ovid.* 8. *Met.* 759. Et pariter frondes, pariter pallescere glandes Cæpere, ac longi pallorem ducere rami. *Lucret.* 4. 311. Quæ contage sua palloribus omnia pingunt. — Primus Aurora pallor *Statio* 2. *Theb.* 333. est, quum primum Aurora incipit albescere. — Apud *Colum.* 12. *R. R.* 57. 1. pallor dicitur naturalis color seminis sinapis. ¶ 3. Item marcor, qui ex situ et humore provenit. *Vitruv.* 6. 7. Bibliothecæ ad orientem spectare debent. Nam in his, quæ ad

meridiem et occidentem spectant, a tineis et humore vitiantur, quod venti humidi advenientes procreant eas et alunt, infundentesque humidos spiritus, pallore volumina corrumpunt. *di muffa:* vel simpliciter intellige de pallore, quo litteræ decolores fiunt et vanescunt. *Colum.* 12. *R. R.* 52. 16. Nova dolia liquida gummi perluere, siccataque subumigare alba cera, ne pallorem capiant. et *ibid.* 42. 3. Refrigeratum medicamentum adjicitur in vas sicille novum picatum, idque gypsatum alte suspenditur, ne pallorem trahat. *Lucilius* apud *Non.* p. 462. 26. *Merc.* *Lanæ* opus omne perit: pallor, tineæ omnia cadunt. *V. PALLIUS* II. 4.

PALLŪLA, æ, f. 1. deminut. pallæ. *Plaut.* *Truc.* 1. 1. 32. Conscissa pallula est. Adde *eumid.* 2. 2. 16. et 2. 6. 55.

PALMA, æ, f. 1. Quod ad scriptionem attinet, *palma* pro *parma* constanter in omnib. libr. teste *Brouckus.* legitur in illo *Tibull.* 1. 10. 82. Fixa notet casus aurea palma meos. Sic apud *Propert.*, sed non eadem libror. constantia. 2. 19. 44. Et vetus in templo bellica palma vacat. et 4. 10. 40. Belgica cui vasti palma relata ducis. *Turneb.* l. 3. *Adversar.* c. 7. palmam a parma originem trahere putat: unde nil mirum, si altera pro altera scribitur. Sic in *Vitruvii* loco infra allato *parmam* esse in MSS. testatur. — *Palma*, quæ ratione habita etymi, jungenda est cum Græca voce *πάλαμ*, (quæ idem significat, quemque dicunt esse a *πάλλω* *vibro*) est planum illud, et ex parte concavum in manu, quæ et vola dicitur, *παλάμη, δέσμη* (*It. palma della mano; Fr. la paume ou le creux de la main; Hisp. palma; Germ. die flache Hand; Angl. the palm of the hand.*)

I.) Proprie. *Cic.* *Orat.* 32. 113. Quum pugnum fecerat, dialecticam æbebat ejusmodi esse: quum autem manum dilataverat, palmæ illius similem eloquentiam esse dicebat. *Cels.* 8. 18. In palma quoque ossa interdum suis sedibus promoventur. *Virg.* 8. *Æn.* 69. cavis undam de flumine palmis Sustulit. *Petron.* *Satyr.* 95. Os hominis palma excussissima pulsat. *con pesantissima quanciatata.* *Plin.* 3. *Ep.* 14. Aliquem palma percutere. *dare uno schiaffo.* Sic *Juvenal.* 13. 128. plana faciem contundere palma. *Id.* 2. 142. Nec prodest agili palmas præbere Luperco. *h. e. palmas percutiendas præbere, ut pueri solent negligentes in ludo litterario.*

II.) Translate. ¶ 1. Per synecdochen est ipsa manus, *mano.* *Plaut.* *Cas.* 2. 6. 33. Compressam? palma, an porrecta ferio? *Cic.* *Sext.* 55. 117. Voces quidem, et palmarum intentus, et maledictorum clamorem omnes profuderunt. *Cæs.* 3. *B. C.* 98. Passis palmis, projecti ad terram, fientes ab eo petierunt salutem. *Virg.* 2. *Æn.* 406. teneras arcebant vincula palmas. et 1. *ibid.* 97. duplices tendens ad sidera palmas. *Ovid.* 5. *Met.* 103. amplexus tremulis altaria palmis. *Val. Flacc.* 8. 44. primis supplex dedit oscula palmis. *Sil. It.* 17. 143. Scapefriferas arcta palmas vincere catena. ¶ 2. Ab eadem similitudine manus hominis *palma* vocatur pes anserinus. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 22. 27. (32). Palmas pedum anseris torrere. ¶ 3. Item remi pars ima latior. *Vitruv.* 10. 8. *a med.* Quum remi impelluntur, extremis progredientibus palmis in maris undis. *Laberius* apud *Non.* p. 151. 27. *Merc.* Nec palmarum pulsus, nec portiscali. *Catull.* 64. 7. Cæcula verrentes abiegnis æquora palmis. ¶ 4. *Palma* item, Græce *φοινίξ, palma, palmizis*, arbor est, cujus fructus dactylus dicitur: ita dicta, quod expansis est ramis in modum manus hominis explicatæ: quemadmodum fructus ejus dactylus, *h. e. digitus*, dicitur. In Italia sterilis est: in Hispaniæ maritimiis fructum quidem fert, sed inmitem: dulcem in Africa, sed statim evanescentem. At in Egypto, Judæa et Oriente fructuosissima est, et plurima provenit multosque vitæ usus præbet. Nam ex fructu et vinum concilicatur, et gentium aliquibus etiam panis, plurimis vero etiam quadrupedum cibum, ut docet *Plin.* 13. *Hist. nat.* 4. 6. (27). — Foliis utuntur ad suaves, vitiumque nervus, et capitum levia umbracula: ligno ad ma-

terias. *Varro* 1. *R. R.* 22. 1. Quæ sunt de cannabi, lino, junco, palma, scirpo, ut funes, restes, tegetes. Cf. *Colum.* 5. *R. R.* 5. 15. Patruus meus, agricola Bætica provincia, sub ortu caniculæ palmæis tegetibus vineas adumbrabat. — Ex palmis etiam scopæ liebant: *V.* infra 6. b. — *Plin.* 13. *Hist. nat.* 11. 21. (68). ex *Varrone* tradit, ante chartarum usum scripturatum primum palmarum foliis. — Palmarum genera usque ad undequinquaginta esse ait *Plin.* 13. *ibid.* 1. 9. (40), ubi fuse multa de hac arbore. *Id.* 16. *ibid.* 42. 51. (223). validam arborem esse dicit, et imposito pondere in diversum curvari. h. e. non in infectoria, ut ceteræ, sed fornicatim se flectere. et *Theophrast.* 1. 5. c. 7. de *hist. plant.* Ἰσχυρόν δὲ καὶ ὁ φοινῆς ἀνάπαλον γὰρ καὶ ἡ κάμφις, ἢ τοῖς ἀλλοῖς γινεται. Τὰ μὲν γὰρ εἰς τὰ κάτω κάμπτεται, ὁ δὲ φοινῆς εἰς τὰ ἄνω. *Clarius Gell.* 3. 6. ex *Aristotele*. Si super palmæ arboris lignum magna pondera imponas, ac tam graviter urgeas oneresque, ut magnitudo oneris sustineri non queat, non deorsum palma cedit, sed adversus pondus resurgit, et sursum nititur recurvaturque. — *Universim.* *Cic.* 1. *Legg.* 1. 2. *Homericus* Ulixes Deli se proceram et teneram palmarum vidisse dicit. *Lucan.* 3. 216. arbusto palmarum dives Idumo. Cf. *Virg.* 3. *G.* 12. et *Cæs.* 6. *B. G.* 26. Est bos cervi figura: cuius a media fronte inter aures unum cornu existit excelsius magisque directum his, quæ nobis nota sunt, cornibus. Ab eius summo, sicut palmæ, rami quam late diffunduntur. *Ita legit Petros; vulgati vero libri* Ab eius summo stent palmæ ramique etc. ¶ 5. *Palma* etiam dicitur dactylus, palmæ fructus. *Pers.* 6. 38. postquam sapere Urbi Cum pipere, et palmis venit nostrum hoc miris experts *Ovid.* 1. *Fast.* 185. Quid vult palma sibi rugosaque carica? *Plin.* 13. *Hist. nat.* 4. 7. (34). Et in Arabia languide dulces traduntur esse palmæ. ¶ 6. Item palmæ ramis. — a) Pro ramis, qui in mustum immittebantur quo dulcius fieret vinum. *Cato R. R.* 113.; at *Colum.* 12. *R. R.* 20. 5. — b) Et quoniam ex palmis, h. e. palmarum ramis, etiam scopæ liebant, palma pro scopâ est apud *Horat.* 2. *Sot.* 1. 83. Veni lapides varios lutulenta radere palma? Adde *Martial.* 14. 82. ¶ 7. *Palma* — n) Sæpe ponitur pro victoria, immo pro signo, præmio victoriæ. Dabatur enim victori corona ex ea, vel ramus manu gestandus, ut qui ingruenti adversario minime cessisset, sed præsentis virtute non restitisset modo, sed contra vixisset superassetque. *Liv.* 10. 47. Eodem anno (h. e. ann. U. C. CCCLXXI.) coronati primum ob res bello bene gestas ludus Romanos spectaverunt: palmæque tum primum, translato e Græcia more, victoribus dantur. *Sueton.* *Cal.* 32. More victorum cum palmam discucurrat. *Inscript.* apud *Marin.* *Frat. Arv.* p. 607. IMP. CAES. EX SICILIA EID. NOV. TRIVIRUM VIT. PALMAM DEDIT. h. e. in gremio Jovis Capitolini collocavit. *V. LAUREA.* — b) Hinc illa translate *Cic. Rosc.* *Am.* 6. 17. Alter plurimarum palmarum vetus ac nobilis gladiator habetur. *Id.* *Brut.* 47. 172. Nec in quadrigis eum secundum numeraverim aut tertium, qui vix e carceribus exierit, quum palmam jam primum accepit. *Horat.* 4. *Od.* 2. 17. quos Elea domum reducit Palma caelestes. *Cic. Senect.* 6. 18. De Carthagine vereri non ante desinam, quam illam excisam esse cognovero. Quam palmam utinam dii immortales tibi, Scipio, reservent. *Id.* 3. *Orat.* 35. 143. Sin querimus, quid unum excellat ex omnibus, docto oratori palma danda est. *Ovid.* 2. *Art. am.* 3. Palma donare aliquem. *Cic.* 4. *Att.* 15. Ne diutius pendeas, palmam tulit. *Id.* 11. *Phil.* 5. 11. Vopiscus, me defendente, quinque absolutus est. Sexta palma urbana etiam in gladiatore difficilis. *V. A-puleji* loc. cit. in *LEMNISCATUS.* *Varro* 3. *R. R.* 16. 14. Siculum mel fert palmam, quod ibi thymum bonum et frequens est, porta la palma: præcipuum est et optimum. *Juvenal.* 11. 178. Conditor *Hiados* cantabatur, atque *Maronis* *Alisoni* *dnbian* facientia carmina palmam. *Cic.* 2. *Orat.* 56. 227. Cujuspiam rei palmam deferre alicui. h. e. primam laudem, principatum. *Justin.* 12. 6. 3. *Clitus* *liducia* amicitiae regiae, cuius

palmarum tenebat, h. e. primum locum. *Ter. Heaut.* 4. 3. 31. Huic equidem consilio palmam do. h. e. optimum esse iudico ad obtinendum quod volumus. *Horat.* 3. *Od.* 20. 11. Arbitrator pugnae possuisse nudo Sub pede palmam Fertur. h. e. nihil curasse, utri palmam victoriæ daret. *Varro* 2. *R. R.* 1. 11. Scrofa noster, cui hæc ætas defert rerum rusticarum omnium palmam. *Sueton.* *Ner.* 5. Ut in prætura mercede palmarum aurigariorum fraudaverit. h. e. præmiis victoriæ. et *ibid.* 22. Velle se palmarum numerum ampliari. h. e. auctis certaminibus adeoque præmiorum numero. — *Palma* ramis ornari solitas foras caudicorum, qui vixissent, ut *lanrea* imperatorum, ex *Martial.* 7. 28. Sic fora mirentur, sic te *Pallatia* laudent, Excollat et geminas plurima palma fores. *Juvenal.* 7. 117. rumpe miser tensum secur, ut tibi lasso Figantur virides, scalarum gloria, palmæ. *V. PALMARIUS.* — c) Palma pro ipso victore. *Virg.* 5. *Æn.* 339. Post *Helymus* subit, et nunc tertia palma *Diores.* *Sil.* 11. 16. 504. et 574. Tertia palma habuit geminos (canes) insignis *Acontus.* — d) Et pro eo, qui vincendus est. *Sil.* 11. 4. 392. Ultima restabat fuis jam palma dnobis, *Virbius.* ¶ 8. *Palma* dicitur etiam majus flagellum in vite, unde vix nascuntur: videturque *Varroni* 1. *R. R.* 31. 3. dictum primum *parilemo*, a *pariendo*: ex in mutatis litteris, palma aliis multo rectius a similitudine palmæ, seu manus hominis. *V. PALMES,* quod idem est. Usurpatur hoc sensu ab eod. etiam 1. *ibid.* 8. 6.; et a *Colum.* 3. *R. R.* 17. 1. et 1. *ibid.* 15. 3., 21. 3. et 24. 11. Neque solum de vitibus, sed de aliis quoque arboribus, ut de populo a *Plin.* 24. *Hist. nat.* 1. 1. (quem locum minime inveni; alii numeri sint oportet), de ulmo 17. *ibid.* 23. 35. (203) Significatur autem pars ea teras materiæ, cuius ab utroque latere ramuli, seu digiti enascuntur. Huc referri potest et illud *Liv.* 33. 5. Ut neque, que cujusque stipitis palma sit, pervideri possit. ¶ 9. Est etiam hoc nomine fructus arboris in *Egypto*, similem proximumque usum habens *myrobalano* in unguentis. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 22. 47. (103). Male autem *Plinius* hanc arborem palmam vocat, quum reapse eadem sit ac *myrobalanus.* *V. BALANUS.* ¶ 10. Item arbor in locis sitientibus nascens in *Antiochia* *Africæ* regione, in *Egypto* et *Syria*, odorata, pingui lacrima, quæ in unguenta additur, ad domandum oleum. Alii elaten vocant, alii *spathen.* *Id.* *ibid.* 28. 62. (134). ¶ 11. Item genus fructus marini. *Id.* 13. *Hist. nat.* 25. 49. (138). ¶ 12. Palma est etiam vestigium formæ cauterii, quod palmam refert. *Veget.* 5. *Veterin.* 40. ad fin. *Cervices* eorum (jumentorum) uruntur, non qua contractus est, sed ex parte contraria de cantere accipit palmam ab arino usque ad cervicem auriculæ. Similiter *ibid.* mox et stella et virgula nominantur. *V.* et *PALMULA.* — *VB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

PALMĀLIS, e, adject. ad palmam pertinens. *Mar. Victorin.* 1. p. 2494. *Putsch.* *Biotium* metrum est, quod in usu vitæ et humana conversatione lavatur: quod ipsum accipitur modis quatuor. Primo per spatium longitudinis, ut metrum cubitale, pedale, palmale. Secundo etc.

PALMĀRIS, e, adject. qui duo diversa significat, prout est A) *A palmō*, vel B) *A palma.*

A) *Palmaris a palmō*

I.) Proprie est palmi mensuram habens, ut *un palmō*, σπιθαμῆος vel πάλματος. *Varro* 1. *R. R.* 15. I. Rosetum conciditur radicibus in virgulas palmares, et obruitur. *Colum.* 8. *R. R.* 3. 9. et 11. *ibid.* 3. 21. *Palmaria* spatia. (hoc posset esse etiam a *Palmarius.*) *Pallad.* 3. *R. R.* 24. *Palmares* scrobes. *Arnob.* 6. 18. Signa modo parvula fieri, et palmarem in minutem contrahi, modo in immensam tolli.

II.) *Figurate.* *Marcell.* *Empir.* c. 36. p. 140. ed. *Ald.* Omnia reliqua quum coveris, colabis, et sic de permixtis omnibus emplastrum facies: inraberis remedium podagrie, quia palmare est. h. e. manifestum, chiaro, che si tocca con la mano. Adde *eumd.* c. 16. p. 109.

B) *Palmaris a palma*

I.) Proprie est ad palmam arborem pertinens.

Amman. 24. 4. Jumenta quæ in lucis palmaribus vescebantur.

II.) Improprie est ad victoriæ pertineas, qui ceteris præstat, qui præcipuus, eximius, optimus est. *Cic.* 6. *Phil.* 5. 15. Ita statua palmaris, de qua non possem sine risu dicere. h. e. quæ excellit inter omnes, et veluti palmam fert. *Manut.* — Item qui palmam meretur. *Id.* 1. *Nat.* D. 8. 20. Sed illa (sententia) palmaris quidem, quod etc. h. e. optima, et quasi palma digna: et est eo loco ironia. Ita vero legit *Orellius*; alii tamen aliter. *Cassiod.* 6. *Variar.* 19. Causarum periti palmares, quum magna negotia defenderint singulorum. *V. PALMARIUS* in *lin.* sub 2. — *Palmaris dea* apud *Apul.* 2. *Met.* est Victoria, cuius insigne palma. — De ludis *Palmaribus*, qui memorantur in fragmento veteris *Lapidis Beneventani*, qui refertur etiam a *Murat.* 619. 3., variæ sunt conjecturæ, quas *V.* apud *De-Vita Antiq. Benev.* T. 1. p. 273., qui putat, ita dictos esse, quod in his palmæ rami victori darentur.

PALMĀRĪUS, a, um, adject. a palma, ad palmam pertinens; unde *Palmaria insula*, de qua *V.* in *ONOM.* — Hinc translate

Palmarium, *ti*, n. 2. absolute, substantivorum more ¶ 1. Est id quod palma dignum est, optimum, præcipuum. *Ter.* *Eun.* 5. 4. 8. Id vero est, quod ego mihi puto *palmarium*, me reperisse, quomodo adolescentulus meretricum ingenia possit noscere. ¶ 2. Item merces, quæ datur caudico post causam actam et litem obtentam. *Gloss. Philox.* *Palmarium*, ἀξιομοῦ. *Hisp. Dig.* 50. 13. 1. § 12. Si post causam actam cauta est honoraria summa, peti poterit, usque ad probabilem quantitatem, etsi nomine *palmarii* cautum sit: licita autem quantitas intelligitur pro singulis causis usque ad centum auros. Hæc *Ulp.* Sunt qui putant, *palmarium* successisse in locum *palmæ* appendendæ pro foribus: quamvis et *palmam* appendi, et *palmarium* seu honorarium caudicis simul dari solitum fuisse, appareat. *V. PALMA* II. 7.

PALMĀRĪUS, a, um, adject. a *palmus*, palmi mensuram habens. *V. PALMARIS* I.

PALMĀRĪANUS, a, um, adject. qui palmam meretur. *Cassiod.* 12. *Variar.* 12. Vinum quoque, quod laudare cupiens *palmarianum* nominavit antiquitas, non stypsi asperum, sed gratum suavitate perquire. et mox. Ita redolet ore tuctatum, ut merito illi a palma nomen videatur impositum.

PALMĀTIAS, æ, m. 1. πάλματις, species terremotus, cujus agitatione illa, quæ trepidant, sine inclinationis peticulo nutant, quam directi tamen rigoris statum retineant, ut describit *Apul. de Mundo.* Est autem Græca vox, a πάλμας *vibro*, quatio, agito.

PALMĀTA, æ, f. 1. *V. PALMO* in fin.

PALMĀTĪŌRĪUM, *ti*, n. 2. absolute, substantivorum more, est flagellum, vel instrumentum e palmicibus sive ramis vitium confectum. *Vetus Scholiast.* ad *Juvenal.* 2. 142. ed. *D. A. G. Cræmoro.* *Percussæ (mulieres steriles)* *palmatorio* zignebant.

PALMĀTĪŌRĪUS, a, um, adject. ad manus palmam pertinens. *Gloss. Isid.* *Palmatoria ferula.* h. e. qua manus palma percutitur. *V.* et voc. præced.

PALMĀTES, a, um. *V. PALMO* in fin.

PALMENTUM. *V. PEMENTUM.*

PALMES, *itis*, in. 3. sarmentum, flagellum, vitis ramus utilis ad fructum: scilicet materia illa, quæ quotannis ex vitis brachio emergit, et gemmas producit, et indurescit (nam dum adhuc viridis ac tenera est, *pampinus* proprie dicitur, quæ deinde in ramuscus abeat, et palmæ cujusdam digitos faciant. *Paul. Diac.* p. 220. 8. *Hüll.* *Palmites* vitium sarmenta appellantur, quod in modum palmarum humanarum virgulas, quasi digitos, edunt. Hic notant eruditi factum esse a *palmæ vitis*, unde per synop. *palmitsis*, seu *palmetsis*, inde *palmes*: quæ tamen nihili faciendæ. *Gr.* κλήμα (h. *tralcio*, *palmite*; *Fr.* sarment, bois de la vigne; *Hisp.* sarmento; *Germ.* ein Zweig des Weinstockes, ein Rebenschoss; *Angl.* the shoot, or young branch, of a vine).

I.) Proprie. *Colum.* 5. *R. R.* 6. 29. Palmum duo genera sunt: alterum quod ex duro provenit; quod quia primo anno plerumque frondem sine fructu affert, pampinarium vocant; alterum quod ex anniculo palmite procreatur; quod quia protinus creat, fructuarium appellant. (eadem fere *Plin.* habet 17. *Hist. nat.* 22. 35. (174, 175, et 177). *Id.* 4. *ibid.* 21. 1. Hæc brachia sat erit interim singulis palmittibus in fructum submitti. et *ibid.* 17. 4. Si oculi singuli sub jugo binos pampinos emiserint, quamvis largos fructus ostendant, detrahendi sunt singuli palmittes, quo lætior, quæ superest materia consurgat. (Hic palmes pro pampino sumitur. Adde *ibid.* 7. 1.) *Plin. loc. cit.* (180). Palmes duas tresve gemmas sub jugo habere debet, ex quibus materia nascatur: tunc per jugum inergi alligarique, ut sustineatur, non pendeat. *Id.* 14. *ibid.* 1. 3. (10). Vites tonsura annua coercentur, et vis earum omnis evocatur in palmittes. *Virg.* 7. *Ecl.* 48. jam læto turgent in palmite gemmæ. *Ovid.* 1. *Fast.* 152. Et nova de gravido palmite gemma tumet.

II.) Translate. ¶ 1. Per synecdochen est ipsa vitis, aut vinea. *Stat.* 3. *Silv.* 1. 147. Icario nemorosus palmite Gaurus. *Martial.* 8. 40. Non horti, neque palmittis beati, Sed rari memoris, Priape, custos. ¶ 2. Dicitur etiam de ramis minoribus aliarum arborum. *Lucan.* 4. 316. Tunc herbas frondesque terunt, et rore madentes Destringunt ramos, et si quoa palmite crudo Arboris, aut tenera succos pressere medulla. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 4. 7. (30). de palma. Pomum non inter folia, ut in ceteris, sed suis inter ramos palmittibus racemosum. *Curt.* 4. 3. 10. Occulto lapsu ad molem usque penetrabat, falcibus palmittes arborum eminentium ad se trahentes. *Mitzellius* pro palmittes mallet palmas.

PALMESCO, is, ere, n. inchoat. 3. palmam fieri. Affertur a *Diomed.* 1. p. 335. *Putsch.*, nullo tamen auctore laudato.

PALMÉTUM, i, n. 2. palmeto, φοινικῶν, locus palmis consitus. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 184. ungi Præferat Herodis palmittis pinguibus. *Justin.* 36. 3. 3. Silva ubertate et amœnitate insignis: siquidem palmeto et opobalsameto distinguitur. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 14. 15. (70). Hiericus paluatis consita. *Id.* 6. *ibid.* 32. 37. (205). Canaria insula palmittis caryotas ferentibus abundat. Adde *Tac.* 5. *Hist.* 6.

PALMEUS, a, um, adject. ¶ 1. Est qui palmi mensuram habet. *V. PALMARIS.* *Plin.* 26. *Hist. nat.* 10. 62. (95). Orchis herba, sive serapias, foliis porri, caule palmeo, flore purpureo, gemina radice testiculis simili. *Dioscorid.* 1. 3. c. 141., cuius verba interpretatur *Plinius*, habet Έξ καυλῶν σπιδαρῆς τὸ μῆκος. ¶ 2. Item qui est ex palma arbore, φοινικῶνος, φοινικεός. *Vitruv.* 10. 20. ad fin. Palmæ tabulæ. *Colum.* 5. *R. R.* 5. 15. Palmes tegetibus vineas adumbrare. *Pallad.* 3. *R. R.* 27. Palmæa sporta colare aliquid. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 17. 40. (79). Palmium vinum.

PALMICÆUS vel palmicius, a, um, adject. palmis, ut Palmicea sporta, ex palmarum foliis texta. *Sulpic. Sever.* *Dial.* 1. 11. et 14. Sic *Flin.* *Valerian.* 2. 14. p. 194. retro ed. *Ad.* Sportella palmicea.

PALMIFER, fêra, fêrum, adject. ¶ 1. Est ferens palmas, che produce palme, φοινικηφόρος. *Ovid.* 2. *Amor.* 13. 8. et Memphis, palmiferam que Pbaron. *Propert.* 4. 5. 25. palmiferæ Thebæ. *Sil. It.* 3. 600. palmifera Idume. *Cf. Virg.* 3. *G.* 12.; et *Lucan.* 3. 216. *Capell.* 6. p. 226. Omnes insulæ Fortunatæ nemorosæ, palmiferæ. *Rursus Ovid.* 10. *Met.* 478. Palmiferos Arabas Panchæaque rura relinquit. h. e. apud quos multæ palmæ nascuntur. ¶ 2. Item qui palmam ex victoria reportat. *Vet. Poeta* in *Anthol. Lat.* T. 2. p. 597. *Burmman.* Et dum palmiferis post præmilla tanta quadrigis Garrula victores turba resolvit equos.

PALMIGER, gêra, gêrum, adject. palmam gerens. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 4. 10. (27). Nemeam sedentem supra leonem, palmigeram ipsam, adstante cum baculo sene, etc.

PALMIPÉDĀLIS, e, adject. d'un piede e un palmo, pedis et palmi mensuram habens. *Varro* 2. *R. R.* 4. 14. In haris limen inferius altum palmipedale, ne porci ex hara, quum mater prodit, transilire possint. *Vitruv.* 10. 20. Cardines crassitudine quoquo versus palmipedales. *Colum.* 3. *R. R.* 19. 1. Palmipedalis malleolus. — Apud *Vitruv.* 10. 21. in plerisque edit. et MSS. apud *Poleum* habetur *palmopedalis*: sed prius est Latinus.

PALMIPES, pedis, m. et f. 3. latos instar palmæ manus habens pedes, et unica membrana junctos, chi ha i piedi larghi, στεγνόπους. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 11. 13. (29). Velucres aut aduncos ungues habent, aut palmipedum in genere sunt, ut anseres. Adde *eumd.* 11. *ibid.* 47. 107. (256). — Item mensuram pedis et palmi habens, palmipedalis, di un piede e un palmo. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 20. 32. (143). Populus alba seritur palmipedi intervallo. — Legitur et *palmopes* apud *Vitruv.* 5. 6. *extr.* Gradus spectaculorum ne minus alti sint palmopede. Ita pleræque edit. et MSS. apud *Poleum*: sed *palmipes* rectius est.

PALMIPRĪMUS, a, um, adject. ut Palmiprimum vinum, et ficis factum, ita dictum, quasi primum sit post illud, quod fit e palmis. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 16. 19. (102).

PALMO, as, avi, ætum, are, a. 1. (palma). Part. *Palmatus* in fin. — Palmare

I.) Proprie est palma signum et notam imprimere. *Quintil.* 1. *Declam.* 12. Præterea quam manus ex parte, qua palmare vestigium potest, plicetur in capulo, etc. *V. PALMATUS* in fin. I.

II.) Translate est palmas vitium ligare: *V. PALMA* II. 2. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 96. Ceterum palmare, hoc est materias alligare, quo tempore non expedit. — Hinc Part. præter. pass.

Palmatus, a, um, adjective usurpat, et

I.) Proprie est manus palmam referens. — a) *Palmatus paries*, vestigium palmæ manus sanguine imbutæ aspersus. *Quintil.* 1. *Declam.* 11. et 12. *V. PALMO* I. — b) *Palmati cervi* apud *Capitolin.* *Gordian.* 3. ad fin. cornua habentes lata et ramosa, instar palmæ manus cum digitis. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 45. (123). Natura aliorum cornua fudit in palmas, digitosque emisit ex iis: unde platycerotas vocant. *Dracon.* 1. *Hexam.* 275. Cervus in arva fugax palmatis cornibus errat. — c) De *Palmatis equis* *V. HERMOGENIANUS*. — d) *Palmati lapides* dicuntur, qui fracti palmæ intus figuram referunt: cujusmodi apud Mundam urbem Hispaniæ reperiri, scribit *Plin.* 36. *Hist. nat.* 18. 29. (134).

II.) Translate est ad palmam arborem pertinens. *Liv.* 30. 15. ad fin. Massinissam regem appellatum toga picta et palmata tunica donat. h. e. quæ palmæ folia habet intexta. Sic *Id.* 10. 7. a med. Tunica palmata et toga picta et corona triumphali honorare aliquem. *Martial.* 7. 1. Palmatæque ducem sed cito redde togæ. *Val. Max.* 9. 1. n. 5. Metellus Pius cum palmata veste convivia celebrabat. — Fuit propria triumphantium (cf. *Mitschii Antiquit.* *Rom.* vol. 1. p. 355. et 359. edit. III.), et dictam putat *Festus* p. 209. 23. *Müll.* non a palma arbore, sed quod clavus intextus haberet latos instar palmæ manus: qua re putasse videtur, palmatam tunicam a laticlavia non differre. quod præter alius *Manut.* rejicit de *quæst. per epist.* ubi de *Tunica*, p. m. 48. et 49. Itaque sive toga, sive tunica, palmata a palma arbore dicta est: quæ quia victoriæ signum est, merito intextebatur vestibus triumphantium. Quum de toga dicitur, eadem est quæ toga picta. Nam quum *Sueton.* *Claud.* 17. ait, triumphum *Claudii* secutos eos, qui triumphalia ornamenta erant adepti, sed ceteros in præterta, *Crassum* *Frugi* in veste palmata, quod eum honorem iteraverat: videtur prætextam palmatæ quodammodo opponere, h. e. togam cum assuta purpurea togæ pictæ: ut observat *Manut. loc. cit.* ubi de *Toga*, p. m. 18. Palmatam togam memorat etiam *Servius* ad *Virg.* 11. *En.* 334. et *Apul. de Mag.*, qui eodem modo intelligendi videntur: item *Martial.* supra allatus. Qui vero palmatam vestem dixere, tum de tunica, tum

de toga intelligi possunt. Potius tamen de tunica. Nam sapius et magis proprie de ea dicitur, et cum toga picta vel purpurea conjungitur, ut a *Liv. locis cit.*: quibus adde 31. 11., *Trebell. Gallien.* 8. et *Flor.* 1. 5., ubi effigiem ejus ex Augusti nummo *Grævius* exhibet. Ceterum, ut recte *Kritz.* ad *Sull.* 2. *Hist.* 29. 4., toga picta per se non plane eadem est quæ palmata: sed ita differunt, ut picta, quippe aliis quoque figuris intextis vel acu factis ornata, latius pateat et palmatam comprehendat; hæc vero species sit pictæ. — *Palmata* absolute. *Pacat. Paneg. ad Theodos.* 9. Dato serentibus fasces, et missas cum curulibus suis per rura palmatas. *Gratian.* in ep. ad *Auson.* in hujus *Gratian.* act. 22. Palmatam tibi misi, in qua Constantius parens noster intextus est. *Sidon. carn.* 5. 4. meritisque laborum Post palmam palmata venit. Adde 1. *Ep.* 5. sub fin. et *Id.* 8. *Ep.* 6. Et illam Sarranis ebriam succis inter crepitantia segmenta palmatam plus picta, plus aurea oratione convenustat. Adde *eumd.* *ibid.* 8.; item *Vopisc. Prob.* 7. Porro ex *Sidon.* et *Auson.* discimus, et alia quoque, præter folia palmarum, procedente tempore, intexi hujusmodi vestis consuevisse, et a consulibus etiam sine triumpho fuisse gestatam. Fortasse etiam ab his cum trabea consulari confunditur. — *Palmatus consul*, palmata tunica indutus. *Hieronym.* *Ep.* 23. n. 3. — *Tunicam Jovis* appellat *Juvenal.* 10. 38., tum quia tali habitu *Juppiter* *Capitolinus* indutus erat, tum quia triumphaturi eam ex *Capitolio* subebant. *Liv.* 10. 7.; et *Lamprid.* *Alex.* Sev. 40.

PALMOPES. *V. PALMIPES* ad fin. PALMOSUS, a, um, adject. φοινικώδης, palma abundans. *Virg.* 3. *En.* 705. Teque datis linquo ventis, palmosa *Selinus*.

PALMŪLA, æ, 1, f. deminut. a palma, est planum illud et ex parte concavum in manu, quod et vola dicitur.

I.) Proprie. *Varro* apud *Non.* p. 372. 29. *Merc.* Valet, et me palmulis producite. *Apul.* 8. *Met.* Decora brachia sevientibus palmulis converberat. Adde *eumd.* 2. 3. 11. etc. *ibid.* *V. GLABELLUS*.

II.) Translate. ¶ 1. Est extrema pars remi a similitudine palmæ humane, teste *Paul. Diac.* p. 220. 7. *Müll.* quod in modum palmæ hominis protensa est. *Virg.* 5. *En.* 163. et lævas stringat, sine, palmula cautes. *Apul. Florid.* n. 12. Color psittaco viridis et intimis plumulis et extimis palmulis. h. e. alis, quæ sunt veluti remi ad volandum: unde *remigium alarum* dixit *Virg.* 1. *En.* 305. et 6. *ibid.* 19. Tamen apud *Apul.* in ed. *Elementh.* est *parmulis*. ¶ 2. Sunt et *palmule* fructus palmæ, qui et dactyli, et caryotæ dicuntur. *Varro* 1. *R. R.* 67. 1. Nucem juglandem, et palmulam, et ficum Sabinam quanto citius promas, jucundiore utare. Sic *Cæli. Aurel.* 2. *Scut.* 37. n. 200. Palmule nucleas, quas caryotas appellant. Adde *Cels.* 2. 20. *Sueton.* *Aug.* 76. et *Claud.* 8.; et *Cæli. Aurel.* 1. *Scut.* 11. ¶ 3. Est etiam vestigium cauterii parvam palmam referentis apud *Fegut.* 1. *Veterin.* 28. Interdum autem puncta intinguntur, interdum ad similitudinem lineæ condens deductur ferrum, aliquando velut palmule hiant. *V. PALMA* II. 12.

PALMŪLĀRIS, e, adject. ad palmulam, h. e. parvam manum, pertinens. *Capell.* n. p. 271. in *carm.* Frictaque palmulari Madida detergit ora.

PALMŪLĀRĪUM, i, n. 2. locus palmis consitus. *Gloss. Cyrill.* φοινικῶν (lege φοινικῶν), palmularium. *Cf. Gloss. Philoz.* Palmetum, φοινικῶν.

PALMUS, i, m. 2. idem ac palma.

I.) Proprie *palmus* pro palma usurpat a *Vitruv.* quum ait 2. 3. Doron Græci appellant palmum, quod munerum datio Græce δωρον appellatur: id autem semper geritur per manus palmum. Sic *Plin.* 35. *Hist. nat.* 14. 49. (171). Græci antiqui doron palmum vocabant: et ideo dora mureri, quia manu darentur.

II.) Translate est mensuræ genus, palma, spanna, quod manu explicata fit. Duplex est, major et minor. Minor *Vitruv.* docet 3. 1. a med. habere digitos quatuor (intellige compressos et

coherentes) et esse quartam partem pedis, quia pes sexdecim digitos habet. Hinc Frontin. *Aquæd.* 24. digitum esse ait sextadecimam partem pedis. Hic palmus Græce dicitur *καλαστή, δάρον, δοχμή* et *δακτυλοδοχμή*. Major, Græce *σπιδάρη*, continet digitos duodecim, nempe illud spatium, quod est inter summum pollicem et minimum digitorum expansos. Dicitur etiam *δοδρανς*, quia ad pedem quarta pars deest. Varro 3. *R. R.* 7. 4. Columbaria esse oportet intus ternorum palmarum ex omnibus partibus. Plin. 12. *Hist. nat.* 13. 28. (48). Amomum frutes myrtiluosus, palmi altitudinis. V. Hieronym. 12. in *Ezech.* 40. 5.

PALO, as, avi, atum, are, n. 1. (palus). Part. *Palatus* et *Palandus*. — Palare est palls fulcire, munire, pedare, *palare, πασσαλύνω*. Colum. 11. *R. R.* 2. 11. Vineæ, quæ sunt palatæ et ligatæ, recte jam fodiuntur. et *ibid.* 16. Reliquæ partes vinearum nunc palandæ et alligandæ sunt. et *ibid.* 95. Ut vitis paletur, et capite tenuis alligetur. Pallad. 12. *R. R.* 15. Si humidus locus ad accipienda fundamenta palandus est. *si dee palificare*. — Pro *palari* V. in voce sequenti Init.

PALOR, aris, atus sum, ari, dep. 1. Etiam *palio*, as, hoc sensu dixerat. *Sulpicia Sat.* 43. in *Poet. Latin. min. ed. Wernsdorf. vol. 3. p. 90.* Sic nostri palare senes dicuntur. — Part. *Palans* (cujus Genitivum *palantium* pro *palantium* V. infra sub I.) I. et II.; *Palatus* I. — *Palor* est idem atque hic illuc vagor, dispersus erro, verbum castrense, inde fortasse ductum, quod militibus, dum palos ad opus faciendum in silvis cæderent, ordinibus neglectis hac illac spargebantur, *περιφέρουμαι, ὀμβρομαι, κλωνίζουμαι* (II. *andare qua e là, dispergersi, sbandarsi*; Fr. *aller cà et là, errer, être dispersé ou éparé*; Hisp. *errar, andar vagando, ser esparcido*; Germ. *hin-und her schweifen, umherschweifen, streifen, sich zerstreuen, sich von Andern, zu denen man gehört, entfernen*; Angl. *to wander to and fro, wander up and down, straggle, be dispersed*).

I.) Proprie. — a) De hominibus. *Liv.* 27. 47. a med. Desertum a ducibus agmen per agros palatur. *Tac.* 3. *Hist.* 80. Palantur comites, occiditur proximus lictor. et 4. *ibid.* 18. Auxilia totis campis palantur. et 3. *ibid.* 17. extr. Qui modo per agros fuga palabantur. — Sæpe usum habet in Participio. *Sall. Jug.* 21. Vagi, palantes, quas nox coegerat, sedes habebant. *dispersi. Lucr.* 4. 575. Palantes comites quum montes inter opacos Quærimus et magna dispersus voce ciemus. *Liv.* 1. 11. Palantes in agris oppressit. *Flor.* 1. 17. Inconditos et palantes aggressus. *Justin.* 15. 3. 11. Insectari palantes bostes. *Tac.* 1. *Ann.* 30. Palantes extra castra. *Sil. It.* 5. 445. vesanos palantium in terga ferebat Cum fremitu vultus. — Part. præter. *Liv.* 8. 24. Contra heros suos ex fuga palatos. *Id.* 35. 51. Repente Menippus palatos passim aggressus eos cecidit. — b) De brutis animalibus. *Liv.* 22. 17. In quosdam boves, palatos ab suis gregibus, inciderunt. *Adde eumd.* 3. 5. Sic *Plin.* 9. *Hist. nat.* 35. 55. (111). Palantes conchas retibus includere. *Val. Flacc.* 4. 506. atque oculis palantia monstra sequuntur. h. e. *Harpurias* diffugientes. — c) De rebus. *Virg.* 12. *En.* 738. terga dabant palantia Teucris. h. e. palantes Teucris. *Lucret.* 2. 1031. palantia sidera. *Virg.* 9. *En.* 21. Palantesque polo stellæ errant. *Plin.* *Paneg.* 30. de *Nilo*. Pars magna terrarum mergi palanti amne consueta. *inondante. Ammian.* 17. 7. Palantes abrupte flammarum ardore.

II.) Translate. *Lucret.* 2. 9. Despicere unde queas alios, passimque videri Errare, atque vlam palantes quærere vitam. *Ovid.* 14. *Met.* 150. Palantesque animos (al. homines) passim, ac rationis egentem Despectare procul, trepidosque, obitumque timentes.

PALPABILIS, e, adject. *palpabile*, *φλαφήτος*, qui palari et tangi potest. *Oros.* 1. 10. Tenere imaginibus dixit, crassitudine palpabiles, diurnitate ferales. *Hieronym.* 10. in *Isaj.* 32. 14.

Adyta templi et secreta mysteria palpabiles tenere possederunt. *Cassiod.* de *Anim.* 4. Corpus solidum atque palpabile.

PALPAMEN, inis, n. 3. palpatio, tactus, *φλαφήμα. Prudent.* *Hamartig.* 302. Ipse etiam, toto pollet qui corpore, tactus Palpamen tenerum blandis e fofibus ambit.

PALPAMENTUM, i, n. 2. palpamen, palpatio. Translate. *Ammian.* 27. 12. Eunuchus Cylaces, aptusque ad muliebria palpamenta, prop: mœnia ipsa proptere venit. h. e. ad se instruendum muliercularum more.

PALPATIO, ōnis, f. 3. *φλαφήσις*, actus palpani. Translate. *Plaut. Men.* 4. 2. 42. Vin' hunc rogem? p. aufer hinc palpationes.

PALPATOR, ōris, m. 3. qui palpat. Translate. *Plaut. Men.* 2. 1. 35. Sycophante et palpatore plurimi in urbe hac habitant. h. e. blaudi adulatores. *Id. Rud.* 1. 2. 38. Malus, perjurus, palpatior.

PALPATUS, a, um. V. PALPO.

PALPĒBRA, æ, et *scæpius*

PALPĒBRÆ, arum, f. plur. 1. *Charis.* 1. p. 81. *Putsch.* tradit, *Varronem* dixisse *palpætræ*: quosdam vero ita distinguere, ut *palpætræ* genas, *palpæbræ* ipsos pilos significent. Sed hæc nugæ videntur. — Et *palpebrum*, i, n. 2. *Non. p.* 218. 19. *Merc.* suo tempore dictum esse testatur. Hinc *Cæli. Aureli.* 2. *Tard.* 1. ante med. *Palpebrum* superius paralyti vitium laxius lit. item inferius palpebrum intrinsecus flectitur. Quod est utrique palpebrorum vitio commune. *Dracont.* 3. *Hexæm.* 619. Et palpebra tegunt lucces, mundantque fenestras. V. FENESTRA. — Ratione habita etymii, *Lactant.* loc. cit. sub 1. ducit a *palpitando*, quia leviter et crebro inveniunt: alii a *palpando*, quia leviter et blande tangunt oculos: alii a Græca voce *βλέφαρα*. V. *Voss.* — Ceterum *palpebræ* sunt tunicæ, seu tegumenta oculorum, quæ et *genæ* dicuntur, *βλέφαρα* (II. *palpebræ*; Fr. *paupière*; Hisp. *parpado*; Germ. *das Auglid*; Angl. *the eye-lids*).

1.) Proprie. — a) In plurali num. *Cic.* 2. *Nat. D.* 57. 142. *Palpebræ*, quæ sunt tegumenta oculorum, mollissimæ tactu, ne læderent aciem. aptissime factæ, et ad claudendas pupulas, ne quid incideret, et ad aperendas: idque providit, ut identidem heri posset cum maxima celeritate. Munitæque sunt palpebræ tamquam vallo puerum etc. *Id. Pis.* 19. 48. Regulum, resectis palpebris, vigilando necaverunt. *Pallad.* 4. *R. R.* 14. Si asinus discoloris pilos in palpebris, aut auribus geret. *Adde Lucret.* 4. 952; *Tuberon.* apud *Gell.* 6. 4.; *Plin.* 23. *Hist. nat.* 1. 24. (49). et 32. *ibid.* 7. 24. (75); et *Lactant. Opif. D.* 10. — b) In sing. num. *Cels.* 5. 26. n. 23. Si discissa auris ima est, vel palpebra, vel labrum.

II.) Translate. Per synecdochen sunt ipsi pilii in extremis palpebris nascentes. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 56. (154). *Palpebræ* in genis homini utrimque. *Id.* 25. *ibid.* 13. 99. (156). Capnos evulsa palpebras renasci prohibet.

PALPĒBRĀLIS, e, adject. ad palpebras pertinetes, ut *Palpebrales* setæ, *Prudent.* *Hamartig.* 880.

PALPĒBRĀRIS, e, adject. palpebralis. *Cæli. Aureli.* 4. *Tard.* 2. sub fin. *Collyria* palpebraria.

PALPĒBRĀTIŌ, ōnis, f. 3. palpebrarum motus. *Cæli. Aureli.* 1. *Acut.* 3. Sive ulla palpebratione. *Adde eumd.* 1. *Tard.* 5.

PALPĒBRO, as, are, n. 1. Part. *Palpebrans*. — *Palpebro* est idem ac palpebras frequenter moveo. *Cæli. Aureli.* 2. *Acut.* 10. *Palpebrant* ægrotantes. *Id.* 1. *Acut.* 2. Visus attentus, vel frequenter palpebrans.

PALPĒBRUM. V. PALPĒBRÆ sub Init.

PALPĒTIŌ, ōnis, f. 3. *palpitazione*, *παλμός*, frequens et continuus motus cordis, item partium singularum corporis animalis. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 5. 18. (49). Imposita supra cordis palpitacionem mulieri dormient. et *ibid.* 10. 46. (132). *Palpitatio* oculorum. *Id.* 11. *ibid.* 4. 3. (10). Insectis divulsis præcipua vivacitas et partium singularum palpitatio.

PALPĒTĀTUS, us, m. 4. palpitatio. In Ablat.

sing. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 30. 48. (90). Imposito lapillo extra corpus, ne palpitatu ejiciatur.

PALPĒTŌ, as, avi, atum, are, n. 1. Part. *Palpitans* I. et II. — *Palpitare*, quod perierit a v. *palpo* ducunt, est leviter ac frequenter moveri, et præcipue de corde dicitur, *παλλομαι* (II. *palpitare*; Fr. *s'agiter, remuer, buttre, palpiter*; Hisp. *agitarse, menearse a una parte y otra, palpar*; Germ. *sich oft, schnell oder rasch bewegen, zappeln, zucken, zittern, klopfen*; Angl. *to throb, pant, beat quick, palpitate*).

I.) Proprie. — a) Universim. *Cic.* 2. *Nat. D.* 9. 24. Quum cor animantis alicujus evulsum ita mobiliter palpitaret, ut imitaretur igneam celeritatem. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 49. (134). Cerebrum uni homini in infantia palpiat. *Id.* 9. *ibid.* 57. 83. (177). Pisces qui ad pabula petenda palpitant exiguis branchiis. *Id.* 10. *ibid.* 53. 74. (148). In ovo gutta sanguinis salit palpitante. *Ovid.* 6. *Met.* 559. de lingua recisa. Utque salire solet mutilatæ cauda colubræ, Palpiat. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 37. 65. (173). de vanis. Palpitante lingua ululatus elicitor. *Scribon.* *Compos.* 194. Toxicum potum cogit exululare, et palpitare lingua similiter decollatorum capitibus. *Apul.* 1. *Met.* Ut grabatulus etiam succussus et inquietus super dorsum meum palpitando saltaret. — b) Speciatim de moribundis ex vulnere. *Sueton.* *Tib.* 61. Citati ad causam dicendam partim se domi vulneraverunt; partim in media curia venenum hauserunt; et tamen, colligatis vulneribus, ac semianimes palpitantesque, in carcere rapti. *Ovid.* 5. *Met.* 40. Qui postquam cecidit ferrumque ex osse revulsum est, Palpiat, et positas aspergit sanguine mensas. *Est tamen qui aliter legit.* *Stat.* 8. *Theb.* 439. jam palpiat arvis Phædrius. et 9. *ibid.* 756. hic sævi miser inter funera belli Palpiat, et mortem sociusque hostesque precatur. Sic de victima *Calpurn.* 2. *Ecl.* 62. Sæpe vaporrato mihi cæspite palpiat agnus. — Et cum Accusativo. *Dracont. carn.* 5. 281. moriens tremebundus palpiat artus. — c) Sensu obscuro. *Juvenal.* 3. 132. alter enim, quantum in legione tribuni Accipit, donat Calvinæ, vel Catinæ, Ut semel atque iterum super illam palpiat. V. SINGULTIO. — d) De inanimis. *Stat.* 12. *Theb.* 70. his arduus ignis Palpiat. h. e. tot rebus cremandis impositis laborat et leniter movetur.

II.) Translate. *Petron.* *Satyr.* 10. Animum palpitantem percussit.

PALPO, as, avi, atum, are, n. 1. et *Palpor*, aris, atus sum, ari, dep. 1. Part. *Palpans*, *Palpatus* et *Palpandus* I. — *Palpare* (quod nonnulli volunt esse a *παλλω foreo*) est leviter et blande tangere, contractare, *φλαφάω* (II. *palpare, accarezzare toccando*; Fr. *palper, tâter, toucher, caresser, flatter avec la main*; Hisp. *palpar, tocar, halagar, acariciar*; Germ. *streicheln, sanft berühren*; Angl. *to touch softly, feel gently, stroke, to caress, soeth*).

I.) Proprie. *Ovid.* 2. *Met.* 866. modo pectora præbet Virgine palpada manu. *Al. lej.* plaudenda. *Manil.* 5. 702. Et palpare lupos, pantheris ludere captis. *Ulp. Dig.* 9. 1. 1. Si quum equum perinulsi quis, vel palpatus est, calce eum percusserit. *Seneca* 3. *Ira* 8. sub fin. Nihil asperum tetrumque palpati est. a chi tocca leggermente. *Prudent.* 11. *epi. cæsp.* 89. duo cogunt animalia freni ignara, insueto subdere colla jugo, Non stabulis, blandive manu palpa magistri.

II.) Translate est blandiri, adulari, *accarezzare, adulare, lusingare*; et occurrit — a) Absolute. *Plaut. Merc.* 1. 2. 57. hoc sis vide, ut palpatur! nullus, quum occipit, blandior. *Lucilius* apud *Non.* p. 472. 6. *Merc.* hic me ubi videt, subblanditur, palpatur, caput scabit. *Cic.* 9. *Att.* 9. Palpaboque, equinam modo posim voluntate ejus, nullam reipublicæ partem attingere. h. e. blandiendo tentabo. — b) Cum Dativo. *Plaut. Amph.* 1. 3. 9. Observato, ut blande mulieri palpabilur. *Pollio* apud *Cic.* 10. *Fam.* 33. Sed scribenti ad me ejusmodi litteras palparer necesse eret, si vellem comineatus per provinciam ejus iter faciens habere. *Horat.* 2. *Sat.* 1. 18. nisi deo tempore, Flacci Verba per at-

tentam non ibunt Cæsaris aurem: Cui male si palpere, recalcitrat. — c) Cum Accusativo. *Juvenal.* 1. 35. quem Massa tinctet, quem munere palpat Carnus. *Apul.* 5. *Met.* Tunc illæ palpere Veneris iram sævientem se adortæ.

PALPO, ōnis, n. 3. palpator, adulator. *Pers.* 5. 176. Jus habet ille sui palpo, quem ducit bian-tem Crestata ambitio? h. e. an liber est et sui juris adulator ille, quem etc? nam qui honores petit in republica, adulator est populi. *Casaubon.* Sunt qui putant, palpo esse ablativum, ut sit sensus: ille ne jus sui habet, quem ambitio alu-latione, blanditiis et spe oblata honorem ducit, trahit, agit?

PALPUM vel Palpus, i, m. vel n. 2. adula-
zione, carezze, blanda tractatio, adulatio. *Plaut. Amph.* 1. 3. 28. Timidam palpo percuit. *V.* alium loc. in OBTRUDO.

PALUDAMENTUM, i, n. 2. *Si Festo* p. 253. 2. *Müll.* est fides, significat omne militare orna-mentum. Hinc in libris auguralibus paludati sunt armati, ornati, ut ait *Veranius* apud *Fest.* Sic *Lucilius* apud *Non.* p. 553. 4. *Merc.* Pons paludatus stabat rurarij velox. Est tamen qui leg. paludatum, h. v. imperatorem. Ceterum

I.) Proprie. ¶ 1. Raro admodum sumitur pro veste militari, quæ super tunicam et arina-turam induitur, aperta et ad dextrum humerum constituta: eadem fere quæ sagum et chla-mys (*V.* paragr. proxime seq. in lin. et CHLA-MYS) sopraveste, paludamento, clamide, χλαμυς. *Liv.* 1. 26. Cognito super humeros Ira-tris paludamento sponsi, quod ipsa confec-erat. ¶ 2. Sæpius vero dicitur de veste militari imperatorum et ductorum exercitus: sagum enim in universum appellabatur vestis iulitatis, sed imperatoris proprium erat paludamentum (*V. Nieu-poort. de Rit. Rom.* 6. 1. 3.; *Lips. de Milit. Rom.* 2. 12.; *Nitsch. Antiqu. Rom.* vol. 1. p. 361. edit. III.; et *Gronov. et Duker* ad *Liv.* 41. 10.). *Varro* 7. *L. L.* 37. *Müll.* Paludamenta sunt in-signia atque ornamenta militaria. Ideo ad bellum quum exit imperator ac lictores mutant vestem et signa incinuerunt, paludatus dicitur proficisci. Quæ propterea quod conspiciuntur qui ea habent, ac liunt palam, paludamenta dicta. Hæc *Varro*, cujus etymologiam *Voss.* minime probat, et ex Hebræo petendam putat. *Apul. de Mag.* Hoc Diogeni pera et baculus, quod regibus diadema, imperatoribus paludamentum, pontificibus gale-rium, lituus auguribus. *Liv.* 9. 5. sub fin. Tum a consulibus abire lictores jussi, paludamentaque detracta. *Id.* 25. 16. ad fin. de *Graccho* proprie.

Paludamento circum lævum brachium intorto (nam ne scuta quidem apud extulerant) in hos-tes impetum fecit. *Sall. apud Non.* p. 538. 32. *Merc.* Et eodem tempore Lentulus duplici acie locum editum multo sanguine suorum defensum, postquam ex sarcinis paludamenta ostentari et delectæ cohortes intelligi cœpere etc. *Kritz.* ita legit. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 2. 3. (3). Coccum imperatoris dicitur paludamentis. *Val. Max.* 1. 6. n. 11. M. Crassus ducturus erat adversus Parthos exercitum: ei pullum traditum est palu-damentum, quum in prælium exeuntibus album, aut purpureum dari solet. *Aurel. Vict. Epit.* 3. extr. Indutus aureo paludamento. — *Agrip-pinam* Neronis matrem, aureo paludamento in-dutam, spectasse naumachiam Claudij principis, narrat *Plin.* 33. *Hist. nat.* 3. 19. (63.), ubi *Dio* l. 60. c. 33. habet χλαμυδι διαχρῶσω, et *Tac.* 12. *Ann.* 56. chlamyde aurata.

II.) Translate. *Plin. Paneg.* 56. Consulatus gestus juxta barbaras gentes, ut illi solebant, qui-bus erat inorus paludamento mutare prætextam. h. e. magistratu urbano ad regendos exercitus transire. *Sall. fragm.* apud *Isid.* 19. *Orig.* 24. 9., *Pet. Scholiast. Juvenal.* 6. 400. et *Servium* ad *Virg.* 1. *G.* 8. Tozani paludamento mutavit. h. e. pacem cum bello. *metonymia.*

PALUDATUS, a, um, adject. χλαμυδωτός, pa-ludamento, seu chlamyde indutus. Nam paluda-mentum nomen est genericum vestium milita-rium superiorum. *V.* vocem præced. ¶ 1. Raro de militibus. *Liv.* 41. 10. et 45. 39. paludatos

lictiores memorat, qui tamen sagati in exercitu apparente solabant: sed utrobique alii aliter leg. et quidem rectius; *V. Drakenborg.* ad *loc. cit.* *Sidon.* vero paludatos pro militibus posuit, 5. *Ep.* 7. Illi sunt, qui invidet tunicatis otia, stip-
pendia paludatis. ¶ 2. Sæpius dicitur de impe-ratoribus, qui in expeditionem evanates togam, aut prætextam mutabant paludamento, quæ eorum propria vestis militaris erat. *V.* vocem præ-
ced. 2. *Cic.* 15. *Fam.* 17. Pansa nostri paluda-tus a. d. tert. *Cal. Jan.* profectus est. *Cæs.* 1. *B.* C. 6. Neque expectant, ut paludati, votis nun-
cupatis, exeant consules. (*V. Liv.* 42. 49. et 31. 14.; et *Cic.* 7. *Verr.* 13. (34). *Sueton. Claud.* 24. a. *mei.* Edidit in Martio campo expugnationem direptionemque oppidi, præsedique paluda-tus. *Id. Gubb.* 11. Iter ingressus est paludatus. *Juvenal.* 6. 399. Cumque paludatis ducibus, præ-
sente marito, Ipsa loqui recta facie. — *Postice.* *Claudian.* VI. *Cons. Honor.* 596. Jure paluda-tæ jam curia militat aule. h. e. imperatoris. ¶ 3. Extra rem militare. *Festus* p. 329. 18. *Müll.* Salius virgines Cincius ait esse conducticias, quæ ad Salius adhibebantur cum apicibus paludate.

PALUDESTER, tris, tre, adject. paluster. *Cas-siod.* 3. *Varian.* 32. Paludestris illuvies, et *ibid.* paulo ante. Paludestre mare.

PALUDICOLA, a, comm. gen. 1. qui ad pa-ludem incolit, ut Paludicola Sicambri. *Sidon.* 3. *Ep.* 1. ad fin. Paludicola Ravenna, *Id.* 7. *Ep.* 17. in *carm.*

PALUDIFER, fœra, fœrum, adject. paludem faciens. *Auct. carm. de Philom.* 42. Inque palu-diferis butio bubit aquis.

PALUDIGENA, æ, comm. gen. 1. in palude genitus. *Vet. Epigr.* in *Anthol. Lat. T.* 2. p. 462. *Burmam.* Lenta paludigenam vestivit cera papyrus, scil. papyrus in paludibus circa Nilum nasci solet.

PALUDIVAGUS, a, um, adject. qui per palu-des vagatur. *Avien. Perieg.* 312. Mœsta paludi-vagos Germania levit alumnos.

PALUDOSUS, a, um, adject. paludoso, ελωδης, paludem habens. *Ovid.* 15. *Met.* 268. Eque palu-dosi fecunda licentia Nilii. *Sil. It.* 8. 602. Lenta paludosa proscindunt stagna Ravennæ.

PALUDUS, a, um, adject. paludatus. *Ennius* apud *Varron* 7. *L. L.* 37. *Müll.* Corpore Tar-tarino prognata Paluda virago. h. e. Pallas mili-tari habitu; Αἰγύροχος, ex Varronis mente, ut *Müllerus* adnotat. *Turneb.* inallet legere palu-de; nam Pallas ad Tritonidem paludem nata est. *Cl. Valhen., Ennian. poes. reliq.* p. 75., legit Paluda. Et sane *Varro* addit *loc. cit.* Pa-luda a paludamentis.

PALUM, i, n. 2. *V.* PALUS, i, init.

PALUMBA, æ, f. 1. *V.* PALUMBES.

PALUMBACEUS vel

PALUMBACEUS, a, um, adject. ad palumbem pertinens. *Incert. auct. de limit.* p. 259. *Goes.* Sunt termini marinores in limite, alii virides, alii palu-
ciabacii, alii prasini. h. e. cinerei coloris, qualis est palumbus.

PALUMBARIUS, i, m. 2. genus quoddam accipitris, qui palumbes interficit. *Gloss. Philoz.* Palumbarius, φασσοφόρος. A φασσα palumbes et φοσος cædes.

PALUMBES, is, m. et f. 3. Dicitur etiam pa-lumbus, i, m. *Cato R. R.* 90. Palumbum recen-tem sic farcito: uti prensus erit, ei fabam coctam tostam dato. *Colum.* 8. *R. R.* 8. 1. Palumbus columbosque cellares pinguisimos facere. *Plin.* 30. *Hist. nat.* 9. 23. (78). Palumborum pennæ. *Id. ibid.* 7. 20. (60). Palumbus ferus. *Martial.* 13. 67. palumbi torquati. Adde *Scribon. Compos.* 16.; et de loco *Lucilii V.* infra sub I. — Item palumba, æ, f. *Cels.* 6. n. 39. Sanguine vel columbæ, vel palumbæ, vel hirundinis oculus in-
ungere, et *moz.* Sanguis hirundinis optimus, de-
inde palumbæ, minus efficac columbæ. — Cete-rum palumbes et palumbus et palumba est sil-vestris columbus in arboribus quibusque nidi-ficans, colombo selvatico, φέττα, φάσσα, οίνος, φάττος.

I.) Proprie. — a) Universim. *Lucilius* apud

Non. p. 213. 6. *Merc.* macrosque palumbes. *Mer-cerus* ita leg.: *Forcellinus* vero palumbus. *Furro* 3. *R. R.* 9. 21. Eodem modo palumbes farciunt ac reddunt pingues. *Cic.* in quadam eleg. apud *Serrimum* ad *Virg.* 1. *Ecl.* 58. Jam mare Tyr-
rhenum longe penitusque palumbes Reliquit. *Virg.* 1. *Ecl.* 58. rauce, tua cura, palumbes. *Id.* 3. *ibid.* 69. acie palumbes. *Horat.* 3. *Od.* 4. 11. Iudo fatizatumque sonno Fronde nova (me) pueram palumbes Texere. *Id.* 2. *Sat.* 8. 30. tum pectore adusto Vidinus et merula puni et sine clona palumbes. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 35. 52. (106). Vivere palumbes ad xxx. annum, aliquas et ad xl. habemus auctores. — b) Palumbem alicui ad aream adducere, proverb. quod significat offerre alicui occasionem rei gerende. Nam palumbes capiuntur area frumento striata. *Plaut. Pers.* 3. 3. 63. Nos tibi palumbem ad aream usque ad-
duximus. — c) Palumbes est etiam Italice pa-lomba di mare. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 23. 41. (78). In agrum Volaterranum palumbium vis e mari quotannis advolat. — d) De Palumbo quodam gladiatore de quo frigidum jocum *Claudii* narrat *Sueton.* *Claud.* 21. *V.* in POSTULO.

II.) Translate. *Plaut. Bacch.* 1. 1. 17. Dux unum expetitis palumbem, h. e. amatorem. — *YB.* De cognom. *Rom.* *V.* ONOM.

PALUMBINUS, a, um, adject. di colombo selvatico, qui est e palumbæ. *Plin.* 30. *Hist. nat.* 12. 36. (110). Palumbina caro, et *ibid.* 8. 21. (67). Palumbinum limum. *Lamprid.* *Alex. Sev.* 13. ovum. Adde *Marcell. Empir.* c. 8. sect. 6. p. 97. et c. 35. p. 137. retro ed. *Ald.*

PALUMBŪLA, æ, f. 1. deminut. a palumba, parva palumba. *Onomast. Lat. Gr.* Palumbula, φάττιον.

PALUMBŪLUS, i, m. 2. deminut. parvus pa-lumbus, et adhibetur in blanditiis. *Apul.* 10. *Met.* Teneo te meum palumbulum, meum passerem. Adde *eumd.* 8. *ibid.* de cinædis.

PALUMBUS, i, m. 2. *V.* PALUMBES init

PALUS, i, m. 2. *Palum* neutr. gen. *Varro* apud *Non.* p. 219. 18. *Merc.* Quid? tu non vi-des, in vineis, quod tria pala habeant, tripales dici? — *Palus* (quod contractum ex *parillus* a pago plerique volunt, alii vero a Gr. πῶσσαλος derivant) est sudes, lignum acutum, quod solet in terram deligi ad fulcienda ædificiorum fun-damenta, aut castra munienda, aut claudendos hortos, aut sustinendas vites, aut similes usus, αχλοψ (It. palo; Fr. poteau; Hisp. poste, visa; Germ. der Pfahl; Angl. a stake, post, pole, prop, stay, pale, a peg or pin).

I.) Proprie. — a) Universim. *Tibull.* 1. 8. 33. Hic docuit teneram palis adjungere vitem. *Cic.* 7. *Verr.* 5. 14. Homines sceleris damnati, ad sup-plicium traditi, ad palum alligati, repente multis inspectantibus soluti sunt. *Ovid.* 1. *Fast.* 665. Rus-ticus emeritum palo suspendat aratum. *Vitruv.* 5. 12. Si mollis locus erit, palis ustulatis aleis, aut oleagineis, aut robusteis coniugatur. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 90. Patos et ridicas dolare, et *ibid.* 12. Pato decem, ridicas quinque conficere. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 26. 63. (233). præparare. *C. Grac-chus* apud *Gell.* 10. 3. destituere. piantare. et *Plaut. Mil. glor.* 4. 4. 4. ligere in parietem. — Fuit inter exercitia militaria, quæ palaria dice-bantur, quum delivo in terram palo, euni sulibus eminus, et cominus gladiis ligneis feriebant, la-tera, vel pedes, aut caput hostis petere condiscen-tes. Hinc *Juvenal.* 6. 246. aut quis non vidit vulnera pali? Quem cavat assiduis sudibus, scu-toque lacessit, Atque omnes implet numeros. Adde *Veget.* 1. *Milit.* 11. et 2. *ibid.* 23. — c) In illo *Plaut. Men.* 2. 3. 53. Quasi supellex pellionis, palus palo proximus est: sermo est de navi, in cuius costis tam crebri sunt pali affixi, quam in officina pellionis, in qua ad extendendas et pol-
liendas pelles pali multi infixi sunt.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur metaphora a mi-litaribus exercitiis. *Seneca Ep.* 18. Exercantur ad palum: et ne imperatos fortuna deprehendat, fiat nobis paupertas familiaris. ¶ 2. *Palus* pri-mus, et conjunctum palusprimus, qui a *Dion.* l. 72. c. 13. ξῆπος ξήλιος, et a *Capitolin.* *Pertin.*

8. machæra Herculeana appellatur, fuit ensis ligneus gladiatorum secutorum proprius. Hinc princeps secutorum *primus palus* appellabatur. *Lamprid. Commod. 15.* Appellatus est inter cetera triumphalia nomina etiam sexcenties vicies palus primus secutorum. Hinc *Dion. l. 72. c. 22. de Commod. Πρωτόπαλος σεκουτόρων, ἀρσισερός μόνος νικήσας δωδεκάκις χιλίους. Inscript. mendosa apud Murat. 617. 1., emendata apud Marin. Frat. Arv. p. 694.* URBICO SECUTORI PRIMO PALO NATIONE FLORENTINI. QUI PVGNAVIT XIII. etc. *Alia apud Henzen. 7419. c. D. M. PERAETRINO MYRMILLONI PRISCA COIUX PRIMO PALO BENE merenti. Sic primus palum interpretantur Caj. Marinius Frat. Arv. p. 694., quem secuti sunt Labusius ad Inscript. apud Orell. 2572., Cavedonius in Bulletin. Archeol. a. 1846. p. 189., cl. Henzen. in Actis Acad. pont. archeol. Rom. p. 37. et ipse Jos. Furlanetto; qui tamen, postquam superiora Lexico addiderat, in I.^a Appendice eadem retractanda esse statuit secutus sententiam Reimar ad *Dion. loc. cit. not. 149.*; hac autem sententia *palus primus* idem denotat, quod apud *Lamprid. Alex. Sev. 27. palæstes primus, b. e. præcipuus.* Qua significatione *palus* primam syllabam correptam haberet, ut *palæstes* et *palæstrita*. ¶ 3. *Palus* est etiam mentula. *Horat. 1. Sat. 8. 5.* Obscænoque ruber porrectus ab inguine palus.*

PĀLUS, ōdis, f. 3. Priorem habet correptam, posteriorem fere semper productam. *Virg. 4. G. 479.* Cocytii, tardaque palus innabilis unda. Adde *Ovid. 2. Met. 46.* Inventitur tamen etiam cum ultiina correpta. *Horat. Art. P. 65.* Sterilisque diu palus aptaque remis. *Bentlej.* quamvis fateatur, ita legi etiam a *Servio* ad *Virg. 2. En. 69. et 6. ibid. 107.*, *Prisciano* (6. p. 718. *Putsch.*) et aliis, et ita in omnibus codicibus reperitur, contendit tamen legendum *sterilise palus prius aptaque remis.* Alii legunt *sterilisque pilus, pulsataque remis.* — In Genit. plur. *paludum* habet et *paludum.* *Cæs. 4. B. G. 38.* Propter siccitatis paludum. *Justin. 44. 1. 10.* Aris spiritus nulla paludum gravi nebula inficitur. Adde *Liv. 21. 54.,* ubi al. leg. *paludum, al. paludium.* — *Palus* est aqua stagnans, quæ æstate plerumque siccatur; in quo differt a lacu, qui perpetuam habet aquam, *λίμνη* (It. *palude*; Fr. *marais, marécage, étang*; Hisp. *marjal, pantano, cenagal, estanque*; Germ. *der Pfuhl, Sumpf, Pfütze*; Angl. *a marsh, morass, bog, fen, swamp, pool, lake.*)

I.) Proprie. *Cic. 5. Phil. 3. 7.* Ille paludes siccare voluit. *Id. 2. leg. Agr. 27. 71.* Arenam aliquam, aut paludes emere. *Cæs. 2. B. G. 16.* Quo propter paludes exercitui aditus non esset. *Horat. 3. Od. 27. 9.* stantes paludes. *Virg. 3. G. 432.* Postquam evasta palus, terræque ardore debiscunt, etc. *Ovid. 15. Met. 269.* Quæque sitim tolerant, stagnata paludibus hument. *Sil. 11. 8. 380.* nebulosa palus. — Poëticè *Virg. 6. En. 413.* Gemuit sub pondere cymba Sutilis et multam accepit rimosa paludem. *h. e. aquam.*

II.) Translate. Metonymice est panicula, pappus seu lanugo ulvæ, qua utebantur Romani pro tomento. *Martial. 14. 160.* Tomentum concisa palus License vocatur. Hæc pro Lingonico stramina pauper emit. *Id. 11. 32.* de bibula sarta palude tegetes.

PALUSCA Ficus inter genera ficorum recensetur a *Cloatio* apud *Macrob. 2. Saturn. 16.* an *Falsca?* an *Libysca?* an *marisca?*

PĀLUSTER, s̄iris, stre, adject. De Nominativo *paluster V. Charis. 1. p. 63. et Priscian. 4. p. 628. Putsch.* — Dicitur *palustris* etiam in recto masculino. *Colum. 8. R. R. 14. 2.* Palustris quoque, sed heibidus ager destinetur. — *Paluster* est ad paludem pertinens, paludosus, *ἐλαῖος, palustre, paludosus.*

I.) Proprie. *Lic. 36. 22. ad fin.* Ager Heraclideanus paluster omnis, et frequens arboribus. *Id. 22. 2.* Nocturno humore, palustrique celo gravante caput. *Vitruv. 3. 3.* Lacus congesticinus, aut paluster. *Colum. 1. R. R. 5. 3.* Deterrima aqua palustris. *Virg. 3. G. 175.* salicium frondes,

ultramque palustrem. *Ovid. 8. Met. 625.* Nunc celebres mergis fulcisque palustribus undæ. — Hinc *palustris, ium,* absolute. *Plin. 14. Hist. nat. 16. 19. (110).* Saporem salicum redolent Patavitorum in palustribus vindemiæ.

II.) Translate. *Pers. 5. 60.* Tum crassos transisse dies, lucemque palustrem, Ingeniure. *h. e. vitam in cæno vitiorum actam.* — Hinc *Palustris, ium,* n. plur. 3. absolute, substantivorum more. *V. I. in fin.*

PAMMĀCHĀRIUS, ūi, m. 2. qui pammachocertat. *Auct. incert.,* qui sub Constantio Imp. vixit, in *Orb. descript.* ab *A. Maio* editus in *Class. Auct. T. 3. p. 396.* Laodicia mittit aliis civitatibus agitadores optimos, Tyrus et Berytus mimarios, Cæsarea pantomimos, Heliopolis choraulas, Gava pammacharios (lege pammacharios), Ascalon athletas, luctatores etc. *Cod. Jureti* Græcus habet *ἀκροαματικοός*, Latinus *pammacharios.*

PAMMĀCHUM, i, n. 2. *παμμαχίον* (a *πᾶς* omnis et *μάχη* pugna), certamen gymnicum idem ac pancratiun, quod constabat ex lucta et pugilatu simplici, qui nudis, non armatis pugnis agebatur, ut apparet ex *Ambros. Enarrat. in Psalm. XXXVI. de pancratiastis.* Alii qui cædem, et pulveris jactum membrorum nexibus miscerent, omni sibi verberandi jure permisso, quos *παμμαχίους* vocant, eo quod omnino litis et pugnae adversus se habent potestatem. *Hygin. fab. 273.* Fecit Hercules Olympiæ (Indos) gymnicos Pelopi Tantalii filii, in quibus contendit pammachum, quod nos pancratiun vocamus, cum Achæreo. *Alii leg. paminacho. Inscript. apud Fabrett. p. 100. n. 226.,* quæ est apud *Orell. 2588. VALENTINIAN. VALENS* ET *GRATIANVS* SRMP. AVGG. FILIVM NVVM IN OMNI ATHLETICO CERTAMINE AB ORIENTE AD OCCIDENTE. VSQ. VICTOREM PAMMACHO LYCTA PANCRATIO CESTRVSQ. ID EST PVGME LOCATIONE STATVÆ IN ATHLETARVM CVRIA VETERNITATIS GLORIA DIGNVM ESSE IVDICARVNT. Pertinet hæc ad finem quarti a Chr. n. sæculi. Utrobique sunt qui legendum putant *pammachio*, est enim a Græca voce *παμμαχίον.* Animadvertendum porro est, et hæc inscriptione videri *pammachium* aliud fuisse a pancrati, quam utriusque hic fiat mentio; verum unum idemque fuisse apparet tum ex *Polluc. Onom. l. 3. c. 30. n. 150.,* tum ex aliis auctororum locis allatis a *Fabro Agonist. l. 1. c. 9. 11. et 30.*

PAMPINĀCEUS, V. CAMPANICUS.

PAMPINĀRIUS, a, uni, adject. *pampinajo, pampinario, οἰνάρειος*, ad pampinum pertinens. *Colum. 5. R. R. 6. 29.* Pampinum duo genera sunt: alterum, quod, quia primo anno plerumque frondem siue fructu affert, pampinariun vocant; alterum, quod ex anciculo palmite procreatur; quod, quia protinus creat, fructuariun appellat. (*Adde Plin. 17. Hist. nat. 22. 35. 181.*) Sic 3. *ibid. 10. 1.* Pampinariun sarmentum. *et 4. ibid. 24. 11.* Pampinariæ materie. — Absolute *Plin. 17. Hist. nat. 21. 35. (157).* Spere: n. pampinariis sterile est, nec nisi secundo oportet.

PAMPINĀTIŌ, ōnis, f. 3. *spampanzione, βλαστολογία*, actus pampinandi, detractio pampinorum et nepotum, quæ manu et sine ferro fit, quin vitis frondere cæpit. *Colum. 4. R. R. 6. 1.* Ut frequenti pampinatione supervacua detrahantur. *et 7. 1.* Omnis pampinationis est tempestivitas, dum adeo teneri palmites sunt, ut levi tactu digiti decutiantur. *et 28. 1.* Tempus pampinationis, antequam florem vitis ostendat, maxime est eligendum; sed et postea licet earum repere. *Plin. 17. Hist. nat. 1. 1. (7).* Unde et pampinatio inventa primo Stoloni dedit nomen. *h. e. 1.* Licinio Stoloni. Adde *eumd. ibid. 22. 35. (193).*

PAMPINĀTOR, ōris, m. 3. *spampanzatore, βλαστολόγος*, qui pampinat. *Colum. 4. R. R. 10. 2.* Vites nepotibus, quos pampinator in superiore parte omiserat, liberare. *et 27. 5.* Pampinator industrius. Adde *eumd. 5. ibid. 5. 13.*

PAMPINĀTUS, a, um, particip. V. PAMPINO. PAMPINĀTUS, a, um, adject. pampinosus habens.

I.) Proprie. *Gallien. in ep. apud Trebell. Claud. 17.* Lanceam argenteam pampinatam librarum triginta. *h. e. pampinis cæleis ornatam.*

II.) Translate est *κλαματοειδής*, pampini similitudinem habens. *Plin. 16. Hist. nat. 42. 82. (225).* Abies ramentorum crinibus pampinato semper orbe se volvens, ad incitatos runcinarum raptus. *h. e. instar tortilis pampini, vel capreoli vitium.*

PAMPINĒUS, a, um, adject. *di pampano, οἰνάρειος*, qui est e pampino, pampinariun; et universim ad vites et vinum pertinens. *Tac. 11. Ann. 4.* Pampinea corona. *Virg. 7. Ecl. 58.* Liber pampineas iovidit collibus umbras. *Id. 2. G. 5.* tibi pampineo gravidus auctumno Floret ager. *Ovid. 3. Pont. 1. 13.* Nec tibi pampineas auctumans porrigit uvas. *et ibid. 8. 13.* Non hic pampineis amiguit vitibus ulmus. *Martial. 10. 93.* Pictaque pampineis videris arva jugis. *Propert. 3. 15. 25.* Curvaque Tyrchenos delphinum corpora lautas In vada pampinea desiluisse rate. *h. e. pampinis ornata.* (*V. Ovid. 3. Met. fab. 9.*) *Virg. 6. En. 805.* pampineis victor juga fœcili habentis Liber. *et 7. ibid. 396.* Pampineasque gerunt incinctæ pellibus hastas. *h. e. pampineis frondibus velatas, ut Ovid. 3. Met. 667.* loquitur. *Val. Flacc. 5. 79. de Barcho.* Udaque pampinea necentem cornua vitta. *Propert. 2. 24. 29.* Icare Cecropiis merito jugulate colonis, Pampineus nosti quam sit amarus odor. *h. e. odor vini.* *Calpurn. 2. Ecl. 59.* Pampineæ ulmi. *h. e. quæ pampinos vitesque sustinent.*

PAMPINO, as, ōvi, ōrum, are, a. 1. Part. *Pampinatus 1. et 2.* — *Pampinare, spampinare, βλαστολογεῖν, οἰνάρειζω,* ¶ 1. Stricto sensu est pampinos decerpere, decutere, *b. e.,* ut ait *Varro 1. R. R. 31. 2.,* ex sarmento coles, qui nati sunt, de iis, qui piarum valent, primum ac secundum, nonnunquam etiam tertium relinquere, reliquos decerpere, ne relictis collibus sarmentum nequeat ministrare succum. V. PAMPINATIONIO. — a. Absolute. *Cato R. R. 33.* Ubi vinea frondere cæperit, pampinato. *Colum. 5. R. R. 5. 14.* Pampinandi modus is erit, ut opacis locis humidisque et frigidis æstate vitis nudetur, foliaque palmitebus detrahantur etc. — b) Cum Accusativo. *Id. Arbor. 11.* Ante dies decem, quam vinea florere incipit, pampinatam habeto. *Plin. 18. Hist. nat. 27. 67. (254).* Vineam pampinare: et huic lex sua, quum pampini quatuor digitos longitudine expleverit. Pampinat una opera iugerum. ¶ 2. Item universim frondes et ramulos tenellos detraho. *Colum. 4. R. R. 31. 2.* Salix non minus, quam vinea, pampinatur. *Id. 5. ibid. 10. 21.* Ut dum teneros ramulos habent, veluti pampinantur. *Id. 11. ibid. 2. 79.* Seminaria quæ suo tempore pampinata non sunt, arbusculæque ficorum in seminariis putari debent: quæ tamen melius, dum teneræ sunt, per germinationem pampinantur.

PAMPINŌSUS, a, um, adject. *pampinoso, pampinis* et frondibus abundans. *Colum. 5. R. R. 5. 14.* Si parum pampinosa vitis est, advectis frondibus, et interdum stramentis, fructus muniam. *Plin. 23. Hist. nat. 1. 16. (21).* Vitis alba folia pampinosa ad magnitudinem hederæ.

PAMPINUS, i, m. et f. 2. De feminini generis usu *V. I. ad fin.* — Pampinus est sarmentum, seu coles vitis tenellus, qui quin induruit, *materia et palmes* vocatur: fortasse est a *πέμπος* *mitti*, ita ut pampinus proprie sit sarmentum emissum, *κλήμα* (It. *pampuno, pampino*; Fr. *pampre, rejeon, bourgeon, nouveau jet*; Hisp. *renuevo, rastro, pimpollo, tallo nuevo*; Germ. *die Weindrauk, das Weintaub*; Angl. *the tender shoot of a vine with its leaves, a vine shoot*)

I.) Proprie. — a) De sarmento, seu coles vitis tenello. *Colum. 4. R. R. 22. 4.* Ubi unius aut alterius folii pampinus prorepsit e duro, vehementem fundit materiam. *Id. 3. ibid. 18. 4.* Ex gemmis pampini pullulant vel steriles, vel certe minus feraces, quos rustici vocant racemarios. *Plin. 18. Hist. nat. 27. 67. (254).* Vineas pampinare, quum pampini quatuor digitos longitudine expleverint. *Id. 17. ibid. 22. 35. (175).* Pampinos

detergere. et *ibid.* (193). detrahere. — b) Sæpe dicitur de vitium frondibus et foliis. *Cic. Senect.* 15. 53. Uva vestita pampinis. *Virg.* 1. *G.* 448. Heu, male tum inites defendet pampinis uvas: Tam multa in tectis crepitans salit hurrida grando. *Colum.* 3. *R. R.* 2. 12. Vitis propter pampini densitatem sæpe parum recte deflorescit. *Horat.* 1. *Od.* 8. 34. Ornatus viridi tempora pampino liber. *Claudian.* III. *cons. Stilich.* 366. mainin circumfusa vestit Pampinus, et *Epithal. Pallad.* et *Celer.* 5. crispatur opaca Pampinus. Etiam *Donatus in edit.* 2. p. 1747. *Putsch.* numerat inter ea, quæ nasc. et fam. generis sunt, et *Servius ad Virg.* 7. *Ecl.* 58. ait, Varronem sæpius in feminino uti.

II.) Impropria est folium pampini convolutum, vel capreolus, seu clavícula, aut huic simile. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 35. 63. (153). Smilax spinosis fructuosa ramis, folio liederaceo, a pediculo emittente pampinos. *Id.* 27. *ibid.* 11. 70. (94). Isopyrron aliqui phasiolon vocant, quoniam folium, quod est aniso simile, in phasioli pampinus torquetur. *Id.* 9. *ibid.* 51. 74. (163). Pulypi pariunt vna tertili pampino. h. e. cirro torto.

PANACA, æ. f. 1. genus testæ, seu vasis fictilis potorii, apud *Marzial.* 14. 100. in *lemmate.* Quidam affirmant, Panacos esse populos Rhætiæ, unvibrata de hæc dicta sit.

PANACEA, æ. f. 1. et panaces, is, n. et panax, acis, m. 3. ¶ 1. Est Italice *panacea*, *πανακία*, *πανακες*, et *παναξ*, herba, cujus multa genera *Plin.* 25. *Hist. nat.* 4. 11. 12. 13. et 14. recenset, ab inventoribus præcipue nominata, Asclepion, Heracleon, Chironion etc. Est a *πάν omne* et *ἀκος medela.* *Plin.* *ibid.* 11. (30). Panaces ipso nomine omnium inurbum remedia promittit. *Virg.* 12. *Æn.* 418. sparqitque salubres Ambrosiæ succos et odoriferam panaceam. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 8. 58. (89). Ischiadici sauantur panace potio. et *ibid.* 11. 72. (118). Carbunculos rumpit panaces. et 25. *ibid.* 11. 84. (134). Capitis dolori medetur panacis omnium generum radix. *Colum.* 11. *H. R.* 3. 29. Panax levi et subacta terra rarissime disseritur. ¶ 2. Hoc nomine quidam appellant etiam ligustrum silvestre, apud *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 50. (165), item millefolium panacen heracleon aliqui dicunt, *Id.* 25. *ibid.* 5. 19. (42). ¶ 3. *Panacea* dicta est etiam cunila bubula, efflax contra serpentes, *Plin.* 20. *ibid.* 16. 61. (169).

PANACINUS, a, um, adject. *πανακινος*, ad panacen pertinens, seu qui ex herba panaca fit. *Cæc. Aurel.* 4. *Tard.* 7. Injiciunt etiam clysterem rutaceum, aut anathinum, aut panacinum, et *moz.* Ceriaria ex oleo Sabino, aut laurino, aut panacino.

PANACOS Ceras, nempe *πανακος κέρας*, h. e. panacis cornu vocatur barba Pæonia *Apul. Herb.* 64.

PANARICIUM, ii, n. 2. *panereccio*, morbus circa unguis digitorum. Vox est barbara, corrupta ex *paronychium.* *Apul. Herb.* 42. Scylliæ radii pisata cum aceto et pane, inposita panaricium mirifice sanat. *V. PARONYCHIA.*

PANARIOLUM, ii, n. 2. *panieruzzo*, vasculum vimineum, in quo panis servatur: deminut. panarii. *Martial.* 5. 49. Cum panariolis tribus redisti. Intelligit ea, de quib. *Sueton. Cal.* 18. Panaria cum obsonio viritum divisit.

PANARIUM, ii, n. 2. Etiam *panarius*, ii, m. 2. legitur in *Inscript.* apud *Romanelli Topogr. Napolit.* T. 3. p. 32., quæ est apud *Orell.* 3289. PANARIOS FABRICANDOS CVBAVERVNT. — Panarium, credenza, *panattiera*, *paniere*, *ἀποθήκη*, locus, et vas, ubi panis servatur, panis repositorium. *Varro* 5. *L. L.* 105. *Müll.* Hinc panarium, ubi id panis servabant; sicut granarium, ubi granum frumenti condebat. *Plin.* 1. *Ep.* 6. Proinde quum vacabere, licebit auctore me, ut psarium et laguaculcan, sic etiam pugillares feras. *Sueton. Cal.* 18. Panaria cum obsonio viritum divisit. h. e. canistra panibus referta. *Stat.* 1. *Silv.* 6. 31. Hi panaria, candidasque mappas Subvectant, epulasque lautiores. Al. leg. *pannaria* a *pannus*, gula in congiariis, de quibus *Stat.* loquitur, et-

iam vestes aliquando distributas legimus. *Inscript.* in *Ann. dell'Institut. archeol.* T. 10. p. 226. *ἡτοιμασεν κορφοῖς παναρίων ἄρον (sic pro quot) σὺν ἔραν* sicut in hoc PANARIO. Ita vocatur sarcophagum in panarii formam a pistore factum.

PANARIUS, ii, m. 2. qui panem vendit. *Gloss. Lat. Gr.* Panarius, ἀροπωλῆς. — Alio sensu *V. voc. præced.* init.

PANATHENÆICA, òrum, n. plur. *V. PANATHENÆICUS.*

PANATHENÆICON, i, n. 2. *παναθηναϊκόν*, genus unguenti, quod Athenæ perseveranter obtinere, inquit *Plin.* 13. *Hist. nat.* 1. 2. (6).

PANATHENÆICUS, i, m. 2. *subaudi* liber, est liber Isocratis, sic dictus, quoniam in Panathenæis (sic vocabant festa Pallidis quinto quoque anno celebrata ab Atheniensibus) erat recitandus. Continet autem Athenarum encomium, et rerum ab Atheniensibus gestarum. *Cic. Orat.* 12. 38. et *Senect.* 5. 13. Hinc *Auson. Profess.* 1. 13. Sive panegyricos placeat contendere libros, In Panathenæicis tu numerandus eris — Hinc

Panathenæica, òrum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt solemnia, seu festa Pallidis, de quibus dictum est supra. *Servius ad Virg.* 3. *G.* 113. Varro in libro, qui Mirabilium inscribitur: Eriobthonium primum junxisse equos ludis, qui Panathenæica appellantur.

PANAX, acis. ¶ 1. *V. in PANACEA.* ¶ 2. Est etiam ferula unguentaria quinquæ cubitorum, foliis primo quaterais, mox senis in terra jacentibus, ampla magnitudine rotundis, in cacumine vero oleagineis, semine in muscariis dependente, ut ferulæ. Excipitur succus inciso caula messibus, radice in autumnino. Laudatur candor ejus coacti. Sequens pallido statera; niger color improbat. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 26. 57. (127).

PANCARPINEUS, a, um, adject. *Varro* apud *Non.* p. 264. 27. *Merc. de hirundine.* Et pullos peperit fritinientes, Quos non lacte novu levata pascat, Sed pancarpineo cibo coacto, Libamenta legens caduca victus. h. e. cibo ex fructibus omnis generis arborum: a *πᾶς omnis* et *καρπός fructus.*

PANCARPIUS et pancarpus, a, um, adject. *mescolato di più cose, παρακαρπιος* et *παρακαρπος*, ex multis variisque rebus compositus; a *πᾶς omnis* et *καρπός fructus.* Pancarpie coronæ, inquit *Paul. Diac.* p. 220. 20. *Müll.*, ex vario genere florum factæ. Hinc *Apul.* 11. *Met.* Individuo nexu corona totis floribus totisque constructa pomis addebatur. *Tertull. advers. Valentin.* 12. *ad fin.* Iesum cognominant Solarem, et Christum, et Sermonem, et omnia jam, ut ex omnium defloratione constructum, graculum *Esopi.* Pandoram Hesiodi, etc. Quam proprius fuit de Atticis historiis pancarpium vocari a tam otiosis auctoribus nominum. Respicit *Tertull.* ad ranum oleæ onustum uris, iucubus aliisque variis fructibus, quem pueri circumferabant Athenis festo quodam die. *Justinian. novell.* 105. c. 1. *παρακαρπος* vocat spectaculi genus, in quo varii generis bestie simul inducebantur, et contra eas homines depugnantes. *Augustin. advers. Secundin.* 23. Nuncia pancarpi, qui in ludicris muneribus edi solet, propter omnium generum, quæ inerant, bestias, exagitatis Arcam Noe. *V. Salmas. ad Capitolin. Gordian.* 33. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PANCHRESTARIUS, ii, m. 2. *pasticcieri*, confortinatio, pistore dulciarius; nam veluti *παραχρηστος*, b. e. omnino utilis, vel omnibus accommodus est dulciarius panis. Ita *Turneb.* interpretatur l. 13. *Adversar.* c. 14. ad illud *Arnob.* 2. 38. Fullones, lanarios, phrygiones, coquos, panchrestarios. Alii leg. *panchrestarios.* *V. vocem saq. init.*

PANCHRESTUS, a, um, adject. Est qui mallet *panchrestus* et *panchrestarius* a *παραχρηστος*, qui ad omnia illinitur, a *χρησ* ungo. Sed præstat scribere *panchrestus* et *panchrestarius*, tum quia ungeodi nutio minime buc spectat, tum quia prior scriptio est a vulgari pronunciatione; notum quippe est η Græcorum tam in Græcia, quam Romæ vulgus imperitum per litteram i extulisse. — Ceterum *panchrestus* est omnino utilis, a *πᾶς omnis* et *χρηστος utilis, παραχρηστος, utilissimo.*

1.) Proprie. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 20. 38. (146). Hematites Æthiopicus oculorum medicamentis utilissimus, et iis quæ panchresta appellant. *Id.* 23. *ibid.* 7. 71. (136). Fit ex pomis panchrestos stomacæ. *Theod. Priscian.* l. 4. p. 311. *ed. Ald.* Et (*hoc collyrium*) dicitur panchriston. Facit autem ad multas passiones, et est approbatum. *Salvian.* 6. *Gubern.* D. 16. Quos parvulus morigerus minæ ac ferulæ non efficiunt, interdum panchresta atque bladiitæ ad obedientiam trahunt. Nostrates vulgu dicunt i *bomboni.*

II.) Translate. *Cic.* *Verr.* 65. 152. Quom omnes ejus comites iste sibi suo illo panchresto medicamento amicos reddidisset. h. e. pecunia, quæ ad omnia utilis est. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PANCHRŌMOS, i, m. 2. *παραχρωμος*, totus coloratus: a *πᾶν omne* et *χρῶμα color.* Ita vocatur herba verbenaca apud *Apul. Herb.* 3.

PANCHRUS, i, m. 2. *παραχρυσος*, gemma fere ex omnibus coloribus constans, inquit *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 66. (178), a *πᾶς omnis* et *χρῶμα color.* *V. Isid.* 16. *Orig.* 12. 1.

PANCHRYSOS, i, m. et f. 2. *παραχρυσος*, totus aureus: a *πᾶν omne* et *χρυσός aurum.* *Plin.* 6. *Hist. nat.* 21. 34. (170). Berenice urbs, quæ Panchrysos cognominata est.

PANCRA, æ, f. 1. *Gloss. Isid.* et *Gloss. edit.* ab *A. Maio* in *Class. Auct. T.* 7. p. 572. Pancra, rapina. Hinc fortasse impancrare, quam vocem *V. loco suo.*

PANCRATIARIUS, ii, m. 2. pancratii certator. *Gloss. Lat. Gr.* Πανκρατιάριοι, pancratiarum.

PANCRATIAS, æ, m. 1. legitur a nonnullis apud *Gell.* 13. 27. Esse oportet animo semper prompto atque intento, ut sunt athletarum, qui pancratie vocantur. Sed plerique rectius leg. pancratiastæ.

PANCRATIASTES, æ, m. 1. *πανκρατιαστής*, certator et victor pancratii. *Gell.* 3. 15. Diagoras tres filios adolescentes habuit, unum pugilem, alterum pancratiastam, tertium luctatorem. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 8. 19. (57). Myron fecit Satyrum, Minervam, Delphicos pentathlos, pancratiastas. *Quintil.* 2. 8. 13. Ille exercendi corpora peritus, non, si docendum pancratiasten susceperit, pugno ferire vel calce tantum, aut nexus modo atque in his certos aliquos docebit. *V. et voc. præced.*

PANCRATICUS, adverb. robuste, ut Pancratice valere, id est, robustum esse, et firma corporis valetudine, ut solet ii, qui pancratio exercent. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 14. Bene ne usque valuit? *chaus.* Pancratice, atque athleticæ. *da Rodomonte.*

PANCRATION vel pancratium, ii, n. 2. *παρακράτιον*, gymnicum certamen, quod constabat pugilatu et luctatione; a *πᾶν omne* et *κράτος robur*, quod omnium nervorum viriumque contentione transigeretur. Nam non pugnis modo, sed et calcibus et cubitis utebantur, ut indicat *Quintil.* 2. 8. 13., ubi ait: Sicut ille exercendi corpora peritus, non, si docendum pancratiasten susceperit, pugno ferire, vel calce tantum, aut nexus modo, atque in his certos aliquos docebit: sed omnia, quæ sunt ejus certaminis. *Suidas* quoque pancratiastas esse dicit, *οἱ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς ποδῶν ποταμοχρούσι.* *Propert.* 3. 12. 5. Et patitur duro vulnere pancratio. *Seneca* 5. *Benef.* 3. Lacedæmonii vrant suos pancratio, aut castu decerere. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 8. 19. (79). Autolyces pancratii victor. et 35. *ibid.* 11. 40. (139). Qui pancratii vicit Olympia. *V. PAMMACHUM.*

PANCRATION, ii, n. 2. deminut. a *παρακράτιος* ¶ 1. Appellatur herba cicorium propter singularem vim et salubritatem, quasi omnia potens. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 8. 30. (74). ¶ 2. Item scilla pusilla propter eandem rationem. *Id.* 27. *Hist. nat.* 12. 92. (115).

PANCRATICUS, a, um, adject. ad portam Pancratiam, ut videtur, pertinens. *Pancratium metrum* apud *Servium* in *Centimet.* p. 1819. *Putsch.* est trochaicum, et constat monometro hypercatalecto, ut *Auctor optimus.*

PANCTILIS, e, adject. a *pango*, qui plantatur

vel plantatus est. Servius ad illud Virg. 4. G. 130. Hic rarum tamen in dumis uis. hæc habet. b. e. panctile.

PANCTIO, ōnis, f. 3. piantagione, actus pangendi, plantatio. Pallad. 11. R. R. 3. in lem-mate. De nutanda vitium fertilitate, qua provide-bimus panctioni. Sed hæc Palladii verba non sunt; et profecto in edit. Gesn. et Schneider. desunt.

PANDANA, æ, f. 1. una ex tribus, aut quatuor portis prisce Romæ ab Romulo conditæ, ita dicta, quod semper pateret, ut Paul. Diac. p. 220. 17. Müll. docet. Varro 5. L. L. 49. Müll. Satur-nia porta, quam Junius scribit ibi, quam nunc vocant Pandanam. Adde Solin. 1.

PANDATIO, ōnis, f. 3. actus pandandi, curvatio, curvatura. Vitruv. 7. 1. Contignationes hu-more crescentes, aut siccitatis decrescentes, scilicet pandationibus sidentes, movendo se faciunt vitia pavimentis.

PANDATUS, a, um. V. PANDO, as.

PANDECTA, æ, f. voc. seq. sub init.

PANDECTE, ærum, m. plur. 1. De genere non conveniunt grammatici: usus Latinus obtinuit, ut per femininum esset: quia tamen apud Græcos masculinum est, alii contra communem usum inclamant. Ceterum non est novum Græca masculina transire apud Latinos in feminina, ut docet Priscian. 7. p. 75. Putsch. ex Varro, ut ὁ κοχλῆς hæc cochlea, ὁ χαρτῆς hæc charta, etc. At genere masculino utitur Cassiod. Instil. div. lit. 5. Tabernaculum templumque quæ pictæ subtiliter lineamentis propriis in pandecte Latino corporis grandioris competenter optavi. Id. ibid. 12. Hunc autem pandecten (h. e. syllogem libro-rum sacrorum) propter copiam lectionis minutio-re manu in quaternionibus quinquaginta tribus æstimavimus conscribendum. — In singul. num. est pandecta, æ Latina et pandectes, æ Græca positione. Charis. 2. p. 186. Novissime, Tiro in Pandecte non recte ait dicit. — Ceterum pandec-tæ, οὐρανός, volumina, quæ omnia conti-nent, seu in quibus de omnibus rebus disseritur: a πάν omne et δεικτός, quod a δέχομαι com-plector. Πανδέκται primus Tullius Tiro Ciceronis libertus libros quosdam suos de variis ac promi-sculis quæstionibus inscripsit, tanquam omne re-rum atque doctrinarum genus continentes, teste Gell. 13. 9. Plin. præf. Hist. nat. (23). ponit banc inscriptionem inter illecebrosas et magna promi-tentes, propter quas, ut ipse ait, vadimonium de-neri possit. — Eodem modo inscripti sunt a Ju-stiniano in epist. ad Senat. et omni. pop. libri Digestorum, qui es triginta septem Jurisconsultis sunt coagmentati, quia omnes leges atque jura, et omnia Jurisconsultorum disputationes seu res-ponso de jure continent, le Pandette.

PANDECTER, πανδέκτηρ, titulus est libri quartil Apicii de arte coquinæ, et significat omnia con-tinens, eadem origine, qua Pandecta.

PANDÉMUS, V. IN EPIDEMUS.

PANDĪA, æ, f. 1. gemma, in qua unus se fulgor non potest continere, fluctuat aspectibus tremulis, dum lapis teneatur immobilis. Hæc Cassiod. 5. Variar. 34.

PANDICŪLĀRIS dicebatur dies, idem et com-municarius, in quo omnibus diis communiter sac-rificabatur. Paul. Diac. p. 220. 19. Müll.

PANDICŪLĀTIO, ōnis, f. 3. brachiorum exten-sio cum oscitatione. Onomast. Lat. Gr. Pandicu-latio, σκορδινωτός.

PANDICULOR, āris, ari, passiv. 1. protendersi, protendersi, allungarsi scontorcendo la vita e le braccia, stender le cuoja, σκορδινωομαι. Paul. Diac. p. 220. 18. Müll. Pandiculeri dicuntur, qui toto corpore oscitantes extenduntur: eo quod pandi fiunt. Plaut. Men. 5. 2. 80. Ut pandicu-lens oscitatur!

PANDIUM, ii, n. 2. πανδῖον, sacrum quoddam Atheniensium, Jovlatia, in honorem Jovis: a πᾶς omnis et Ζεὺς, Διὸς Juppiter. Vox a Lealco ex-pungenda; occurrit enim tantum in Not. Tir. p. 174. Pandium, Panathienium. Perperam hic le-gitur Pantidium, Pantathienium.

PANDO, as, avi, ātum, are, 1. Capell. 3. p.

91. Sunt ailla, quæ una verbi positione duas con-jugationes tenent, ut pando, mando; faciunt enim pandas et pandis, mandas et mandis. — Part. Pandans sub c.; Pandatus sub b. — Pan-dare est curvare, insectare, pandum facere, pie-gare, incurvare, xupros. — a) Active. Quintil. 11. 3. 122. Pectus ac venter ne projiciantur, ob-servantur: pandant enim posteriora, et odiosa est omnis supinitas. — b) Passive. Plin. 11. Hist. nat. 10. 10. (21). de apib. Quæ flores compor-tant, prioribus pedibus femina onerant: totæque onustæ reineant sarcina pandatæ. Quintil. 11. 3. 100. Sunt et illi breves gestus, quum manus leviter pandata, qualis voventium est, parvis intervallis, et subsistentibus bumeris movetur. V. annotat. Buttmanni ibid.; et Annal. dell'Instist. archeol. a. 1845. p. 236. not. 1. — Pandari speciatim di-cuntur erbores, tigna, quum flectuntur et oneri cedunt. Plin. 19. Hist. nat. 5. 23. (66). de cu-cumerib. Desecti quoque ad aquas modice distan-tes adrepunt: aut si quid obstat, versi pandantur curvanturque. At Sillig. leg. ac, si quid obstat vel si pendeant, curvantur. Id. 18. ibid. 42. 81. (223). Cetera omnia inferiora pandantur, palma ex contrario fornicatim. Adde eumd. ibid. 39. 74. (219). et ibid. 40. 79. (219). Colum. 4. R. R. 16. 4. Firmiora Juge sunt alliganda, ut rigorem habeant, nec pandentur onere fructuum. Similit-er — c) Neutorum more. Vitruv. 2. 9. circa med. Ulmus et fraxinus celeriter pandant. Id. 6. 11. Limina et trabes structuris quum sint onera-tæ, medio spatio pandantes frangunt sua lysi struc-turas.

PANDŌ, pandis, pandi, pansum et passum, pan-dere, a. 3. Præteritum pandi agnoscitur a Pri-scian. 10. p. 891. Putsch. — Part. Pandens II. 1.; Pansus et Passus in sin.; Pandendus I. — Relatione habita etymi, Varro, inquit Non. p. 44. 3. Merc. lib. de vita populi Romeni existi-mat ea cause dici, quod qui ops indigerent et ad asylum Cereris confugissent, penis deretur. Pen-dere ergo quasi panem dare, quod nunquam fa-num talibus clauderetur. Sed hæc nugæ videntur. Ceterum pendere est expandere, explicare, patefa-cere, retāvvv (It. allargare, disviluppate, scio-rinare, spiegar; Fr. étendre, tendre, déployer, développer, dérouler, étaler, écarquiller; Hisp. extender, tender, desplegar, desarrollar; Germ. auseinander-breiten, ausbreiten, ausspannen, nuspreizen; Angl. to stretch, stretch or spread out, extend, expand, unfold).

I.) Proprie. — a) Universim. Lucret. 5. 1200. Nec procumbere humi prostratum et pendere pal-mas Ante deum delubra. Cf. Virg. 6. Æn. 282. ulmus brachia pandit. Cic. 1. Tusc. 5. 9. Pan-dere vela. Plin. 9. Hist. nat. 8. 9. (30). Locum pandendis retibus habilem effugere fastinant del-phini. Virg. 1. G. 398. Pandere pennas ad solem. Plin. 29. Hist. nat. 4. 27. (87). Araneus telas muscis in perietibus latissime pandit. Id. 21. ibid. 4. 10. (14). Rose paulatim debiscit, ac sese pandit. Tac. 2. Hist. 25. et 4. ibid. 33. Pendere aciem. h. e. explicare ordines. — Passive. Liv. 32. 4. Repente velut maris vasti, sic immensa panditur planities, ut subjectos campos terminare oculis baud facile queas. Plin. 6. Hist. nat. 13. 15. (38). Ubi mare cœpit in latitudinem pandi. — b) Speciatim in re agraria et domestica de fructibus usurpatur, et significat disponere sic-candi, desiccandi causa. Colum. 2. R. R. 22. 3. Feriis ritus majorum etiam illa permittit, far pin-sere, faces incidere, mala, pira, ficos pandere etc. et 12. ibid. 39. 1. Pandere uvas in sole. V. plura in lin. sub Passus I. b.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur — a) Stricto sensu pro aperire, patefacere, aprire, spalancar-e. Plaut. Bacch. 3. 1. 1. Pandite atque aperite pro-pere januam hanc. Cf. Virg. 6. Æn. 525. Intra tecta vocat Menelaum, et limina pandit. et 2. ibid. 234. Dividius nuros, et uenia pandi-mus urbis. Ennius apud Festum p. 343. 21. Müll. Pandite sulti genas et eorde relinquite so-ninum. aperte le palpebre. Virg. 6. Æn. 421. de Cerbero. ille fame rabida tria guttura pan-dens, Petron. Satyr. 102. Pandere crure in or-

dem. Lucret. 5. 1248. Pandere agros pingues, et pasca reddere rura. h. e. aratro aperire, solvere, colere. Cf. Liv. 21. 37. ita torridam incendio rupem ferro pandunt. h. e. diffundunt, perfrin-gunt, spaccano. — b) Et metaphorâ hinc ductâ. Liv. 10. 41. Panduntur inter ordines viæ: provolat eques. et ibid. 5. a med. Pandere viam fugæ. Id. 4. 15. Nulla merita cuiquam ad dom-inationem pandunt viam. — c) Prægnanti, uti ajunt, significatione est se patefaciendo iudicare, ostendere. Virg. 2. G. 257. piceæ tantum taxi-que nocentes Interdum aut bedera pendunt vesti-gia nigræ. Horat. 2. Sat. 2. 26. de pavone. et picle pandat spectacula cauda. Val. Flacc. 4. 99. Proxima Berycii panduntur litora regni. h. e. ostendunt se navigantibus. Cic. 5. in Arat. 453. quum cauda omnis jam panditur Hydra. h. e. tota exoritur et se conspiciendam præbet. ¶ 2. Metaphorâ ductâ a superiori num. 1. Lucret. 6. 359. Et quum tempora se veris florentia pandunt. Cic. 5. Tusc. 27. 76. Illa divina bona longe la-teque se pandunt cælumque contingunt. h. e. pa-terent. Huc referendum esse videtur et illud Ne-mesian. Cynege. 104. quum Janus temporis au-ctor Pandit in occiduum bisennis mœsibus an-num. ¶ 3. Est etiam verbis enarrare, expli-care, atque solemniter vox poetarum et vatum. Lucret. 5. 54. Atque omnem rerum naturam pan-dere dictis. Plin. 14. Hist. nat. præm. 1. (3). He-siodus præcepta egricolis pandere orsus. Ovid. 4. Met. 679. Pande requirenti nomen terræque, tuumque, Et cur vincla geras. Seneca Herc. Fur. 1301. Pende, quid feri jubes? Virg. 6. Æn. 267. Pendere res alte terra et celligine mersas. Val. Flacc. 1. 740. Talia libato pandebat sanguine Crætheus. et ibid. 12. versam proles tua pandet Iduenem. Namque potest. h. e. carmine peraeque-tur, illustrabitque. Petron. Satyr. 89. Iteque co-nabor opus versibus pendere. Stat. 1. Silv. 5. 29. vestra est, quam carmine molli Pendo, do-mus. Adde ibid. 4. 92. et 3. ibid. 2. 40. et 5. ibid. 3. 156. et 235. Nemesian. Cynege. 1. bila-resque lebores, Discursusque citos, securi prælia ruris, Pandimus. Virg. 3. Æn. 479. Ausoniam pars illa procul, quam pendit Apollo. et ibid. 252. Quæ Phæbo pater omnipotens, mihi Phæ-bus Apollo Prædixit, vobis Furiarum ego maxi-ma pendo. Id. 6. ibid. 723. Suscipit Archises at-que ordine singula pendit. Lucan. 6. 590. O de-cus Emonidum, populis que pandere fata, Quæ-que suo ventura potes devterere cursu. Claudian. præf. II. Eutrop. 37. Miror, cur aliis qui pan-dere feta solebas etc. — Hinc

Passus, n, um, particip. præter. pass., de quo Gell. 15. 15. Ab eo quod est pando veteres pas-sum dixerunt, non pansum; et cum præposi-tione expassum, non expansum. V. tamen Pan-sus infra. Ceterum passus est extensus, expansus, explicatus, patens, epertus, steso, spiegato, diste-so, aperto.

I.) Proprie. — a) Universim. Ovid. 3. Amor. 2. 45. fertur passis victoria pennis. Plaut. Stich. 2. 2. 45. In portum vento secundo, velo passo pervenit. Cic. 1. Tusc. 49. 119. Quo utrum velis passis puerhi liccat. h. e. ceteri cursu, quia expansis velis cita navis fertur. Plin. 7. Hist. nat. 17. 17. (77). Quod sit homini spatium a vesti-gio ad verticem, id esse passis manibus inter longissimos digitos, observatum est. le braccia stese e allargate. Ita vulgeti libri: at Sillig. legit pansis. Cæs. 3. B. C. 98. et Ennius apud Non. p. 370. 22. Merc. Passis palmis. Ne-mesian. Cynege. 142. de calulis canum. Quels nondum gressus stebiles. neque lumina passa Luciferum videri jubar. — Crines passi sunt so-luti et expansi, sciolti, distesi, κομῶν ἀνεκείνην: quales habere mulieres solent in luctu et in sup-plicationibus. Cæs. 1. B. G. 51. extr. Mulieres in prælium protiscientes milites, passis crinibus, stentes implorabant, ne se in servitutum Romanis traderent. Virg. 1. Æn. 483. ad templum non æquæ Palladis ibant Crinibus Iliades passis. Adde Liv. 1. 13., ubi de Sabinis feminis prælium dir-ipientibus loquitur, et 7. 40. a med. at alibi. In singulari Ter. Phorm. 1. 2. 56. Capillus passus,

nudus pes, ipsa harrida. et *Heaut.* 2. 3. 49. Capillus passus, proliuus, circum caput reiectus negligenter. *Cæs.* 7. *B. G.* 48. a med. Matresfamilias suos obstetari, et more Gallico passum capillum ostentare. *Gell.* 15. 15. Capillo esse mulier passo dicitur, quasi porrecto et expanso. — Pro passus al. leg. sparsus in allatis exemplis, et promiscue in libris hæc duæ voces reperiuntur. Videntur tamen sparsi crines aliquando plus esse, quam passi, nempe non solum expansi, sed turbati et disiecti, scarmigliati: cuiusmodi sunt in furentibus, vaticinantibus, Bacchantibus. *Ovid.* 3. *Art. am.* 709 per medias sparsis fuitibunda capillis Evolat, ut thysso concita Baccha, vias. Adde eund. 8. *Met.* 107. etc. — b) Speciatim in re agraria et domestica. *Uva passa* (inquit *Forcellinus*, qui passus a *patis*: hoc sensu ducit) dicitur, quæ post maturitatem diu in vite pendens solem passa est, et etiam post vindemiam soli exposita ejus ardorem sensit, *uva passa*. Sunt qui hoc sensu ducunt a *pando*, ut sit uva ad solem expansa: etenim *Colum.* 12. *R. R.* 30. 1. docens rationem passi conciliendi, ait oportere in sole *pandere uvas*. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 1. 3. (17). A patientia nomen acinis datur passis. *Virg.* 4. *G.* 269. psythia passos de vite racemos. *Plaut. Pæn.* 1. 2. 98. suspende te. m. siquidem tu es inecum futurus pro uva passa pensilis. *Sic. Plin.* 18. *Hist. nat.* 13. 34. (127). Rapa durant et in sua terra servata, et postea passa, præne ad alium provenitum. *seccate al sole*. *Fronto* 4. *ad M. Cæs.* (e-dente iterum *A. Maio*) ep. 4. Ista uvas multo commodius passas, quam puberes, inauducare. — Hinc *passum*, i, n. 2. absolute est vinum expressum ex uvis passis, *vino d' uva passa*, *passo*, γλυκὺν *Colum.* 12. *R. R.* 30. 1., *Plin.* 14. *Hist. nat.* 9. 11. (81). et *Pallad.* 11. *R. R.* 19. ejus conficiendi rationem docent. *Varro* apud *Non.* p. 551. 27. *Merc.* Passum nominabant, si in vindemia uvam diutius coctam legerent, eamque passi essent in sole aduri. *Virg.* 2. *G.* 93. Et passo psythia utilior. *Cels.* 2. 18. *ad fin.* Passum quo ex sicciore uva est, eo valentius est. *Ulp. Dig.* 33. 6. 9. Si quis vinum legaverit, anomeli plane continebitur et passum: defrutum non continebitur. — c) *Lac passum* apud *Ovid.* 14. *Met.* 274. est coctum.

II.) Translate. ¶ 1. *Lucilius* apud *Non.* p. 12. 5. *Merc.* Rugosi passique senes eadem omnia querunt. h. e. esucci, exanguis, *smuntii*. ¶ 2. *Passa verba*, prosa oratio. *Apul. Florid.* n. 15. a med. *Pherecydes* prius, versuum nevu repudiato, conscribere ausus est passis verbis, soluto locutu, libera oratione. — Hinc

Passum, i, n. 2. absolute, substantivorum mora, subaudi vinum. *V.* supra in *Passus* I. b.

Pansus, a, um, alia forma participii præter. pass., de qua *V.* paulo supra *Gell. loc. cit.* in *Passus* init., expansus, explicatus, *spiegato*, *alargato*. *Vitruv.* 3. 1. Si homo collocatus fuerit supinus, manibus et pedibus pansis. *Germanic.* in *Arat.* 68. suppliciter pansis ad unguina palmis. *Ammian.* 29. 5. a med. Sago porrectius panso. *Prudent.* 12. *Cathemer.* 170. Pansis in altum brachiis. et 1. *advers. Symmach. præf.* 48. Vix panso poterat currere carbaso. Est qui leg. passis et passo: sed *Heins.* prius præfert.

PANDOX, ocis, m. 3. *πανδοξος*, *πίνδοξ*, stibularius, caupo. *Ambros. super Hegeisipp.* 3. Sed et eos, qui de cauponibus et pandocibus vitam agunt. *Gloss. Isid.* *Panden* (lege *Pandux*) qui semper pandit ora ad potandum. *Etymon sane ineptum quod habet et Thom.* *Thesaur. nov. Latinit.* p. 448.

PANDŪRA. *V. voc.*, eq. et PANDURIZO.

PANDŪRĪUM, ū, n. 2. *πανδουριον*, instrumentum, de quo *Cassiod.* in *Psalm.* 141. 1. *Psalmus* autem est, ut a majoribus traditur, organum musicum, sicut cithara, pandurium aliaque, quæ vobis nostris dulcissima modulatione respondent. *Id. de Music.* p. 587. *Inlallitia* (instrumenta), ut sunt tubæ, calami, organa, panduria et cetera hujusmodi. *Isid.* 3. *Orig.* 20. Pandurium ab inventore vocatum. et *ibid.* Ut sunt tubæ, calami, organa, pandoria (lege panduria) et cetera hujusmodi. *Areval.* in utroque *Isidori* loco pan-

dura legendum conjecit. *Pandura* vero, nulla variante lectione, est apud *Capell.* 9. p. 307. et 313; porro Græce apud *Athenæum* 4. 82. *Πανδουράς* δὲ ὁ ὄργανός ἐστὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης τοῦς Τρωγλοδύτας φησὶ κατασκευάζειν τὴν πανδουράν ἐκ τῆς ἐν τῇ θαλάσῃ φυσίμης δαφνῆς. *V. voc. seq.*

PANDŪRIZO, as, ū, n. 1. *πανδουρίζω*, pandurium pulso. Est autem pandurium musicum quoddam instrumentum a Pane inventum, ut ait *Isid.* 3. *Orig.* 20. *Pollux* vero *Onom.* l. 4. c. 9. § 60. tradit esse instrumentum trichorde ab Assyriis inventum. *Athenæus* l. 4. c. 60. Troglodytis tribuit, *Hesychius* in *Ξυρρηγες* ait esse inultas tibias cera junctas. *Capell.* 9. p. 307. Quidam agrestes canorice semidei, quorum hircipedem (h. e. Pana) pandura, Silvanum arundinis nodis listula sibilatrix rurestris Faunum tibia docuerunt. et p. 313. loquitur *Harmonia*. Panduram Ægyptios attentare permissi. *Lamprid.* *Elagab.* 32. Ipse ad tibias dixit, tuba cecinit, pandurizavit, organo modulatus est.

PANDUS, a, um, adject. pandatus, incurvus, leviter indexus, *κυρτός* (It. *curvo*, *piegato* alquanto; Fr. *courbé*, *courb*, *recourbé*; Hisp. *corvo*, *encorvado*; Gerin. *krumm*, *gekriimmt*, *gebogen*; Angl. *bent* or *bowed inward* or *downward* in the middle, *somewhat bent*, *crooked*). Occurrit — a) Sepsissime in carminibus. *Ovid.* 14. *Met.* 660. Suspiciens pandos auctumni pondere ramos. *Virg.* 2. *G.* 445. pandas ratibus pugnere carinas. et 194. Lancibus et pandis fumantia reddimus exta. *Ovid.* 1. *Amor.* 13. 16. Prima vocas tardos sub juza panda boves. et 111. *Met.* 271. juvene pandis cornibus. *Id.* 3. *Trist.* 10. 43. pandi delphinis. *Id.* 3. *Met.* 674. de eo, qui in delphinum vertitur. et lati rictus, et panda loquenti Naris erat. h. e. sursum inflexa et resima. et 10. *ibid.* 713. de apro. Prolixus excussit pando venabula rostro. *Sil. It.* 3. 277. panda manus est armata cateja. *Martial.* 14. 106. panda urceos ausa. *Ovid.* 1. *Art. am.* 543. Ebruis ecce senex pando Silenus asello Vix sedet. h. e. qui curvato dorso est et aliquantulum depresso. — b) Raro in prosa oratione. *Vitruv.* 2. 9. Cupressus et pinus, habentes humoris abundantiam, in operibus solent esse pandæ. *Quintil.* 6. 3. 58. Junium hominem nigrum et macrum et pandum, libulam ferream dixit. *Priscian.* de *accent.* p. 1287. *Putsch.* Quid est brevis linea? Nota jacens similiter, sed panda, sicut pars posterior circuli, ita *V. Apul. fragm.* in *lib.* 10. *Met.* p. 717. *Oudend.* Ipsoque priapo pando et repando ventrem sæpiuscule taxabam. h. e. modo tento, modo re-tento. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PANĒFĪCĪUM. *V. PANĒFĪCĪUM.*

PANĒGŪRĪCŪS, a, um, adject. *πανηγυρικός*, ad universi populi conventum, vel solemnia atque sacra petinens. — Hinc

I.) Proprie. *Panegyricus*, i, m. 2. absolute, substantivorum more, dicta est oratio, qua Isocrates publice summis Athenienses laudibus prosecutus universam Græciam ad bellum in Persas suscipiendum hortatus est. *Cic. Orat.* 11. 37. Laudationum, scriptonum, et historiarum, et talium suasionum, qualem Isocrates fecit panegyricum, subaudi sermonem. Sic *Quintil.* 10. 4. 4. *Panegyricum* Isocrates decem annis dicit elaboratum.

II.) Translate est idem ac laudatorius. — a) Adjective. *Auson.* 1. *Profess.* 13. Sive panegyricos placeat contendere libros. — b) Absolute, substantivorum more. *Hieronym.* *Ep.* 118. n. 4. Laudent te alii, et tuas contra diabolum victorias panegyricis prosequantur. *Lactant.* 1. 15. ante med. Etiam malos panegyricis mendacibus adulatur. *Lamprid.* *Alex. Sev.* 35. Oratores et portas non sibi panegyricos dicentes (quod exemplo Nigri Pescennii stultum dicebat), sed aut orationes recitantes, aut facta veterum, quos ante retuli, libenter audivit; libentius tamen, si quis ei recitavit *Alexandri Magni* laudes. — Hinc

PANĒGŪRĪCŪS, i, m. 2. *V. voc. præced.* I. et II. b.

PANĒGŪRĪS, is, f. 3. *πανηγυρίς*, conventus publicus, vel nundinæ, quales quinto quoque an-

no Athenis celebrari solitas, scribit *Herodot.* l. 6. a *πᾶν ὄμνη* et *Eolico ἄγυρις* pro *ἀγορᾷ* cætus. *Cic.* 1. *Att.* 14. Græcis litteris scribit. *Erat.* inquit, in eo ipso loco illo die nundinarum *πανηγυρίς*. — *Claudiani* carmina omnia, quæ alicujus laudes continent, *panegyris* titulum habent, h. e. elogium magno populi conventu pronunciatum.

PANĒGŪRĪSTA, æ, m. 1. *panegirista*, *πανηγυριστής*, laudator. *Sidon.* 4. *Ep.* I. Si quid heroicis arduum, comicus lepidum, panegyrista plausible condiderunt.

PANĒRĀSTOS, i, f. 2. a quibusdam dicta est gemma, quæ a plerisque paneros, ut ait *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 66. (175-). *Codices nonnulli et vulgati libri* pansebatos; *Cod. Bamberg.* hanc vocem in textu omisit, sed in indice habet panerastos. *V. Sillig.* ad h. l.

PANĒROS, ūis, f. 3. *πανερός*, quasi omni amore digna: a *πᾶν ὄμνη* et *ἔρως* amor: gemma est, alius pansebatos dicta, quæ fecunditatem afferre creditur. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 66. (178). *V. voc. præced.* — *NB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

PANGĪTO, as, are, a. 1. frequentat. a pango. *Gloss. Isid.* Pangitare, laudare.

PANGO, pangis, panxi, pactum, item pēgi et pēpēgi, pactum, pangere, a. 3. Præteritum *pegī*, ut tradit *Priscian.* 10. p. 894. *Putsch.*, et *pepigi*, ut *Quintil.* docet 1. 6. 11., est a pago, is. *Pago* autem vel *paco*, ratione habita etymii, conjugendum est cum Dorico *πάγω* pro *πῆγω*, unde *πρῆγω* et *paciscor*, et significat idem ac pango inde formatum. *Priscian.* loc. cit. Antiqui *pago* dicebant pro *paciscor*. *Cic.* 2. *Herenn.* 13. 20. ex leg. XII. *Tabul.*, ut constat ex *Quintil.* loc. cit. Rem ubi pagunt, orato: ni pagunt, in comitio aut in foro ante meridiem causam conicito. *Al. leg.* *conscito*, *al. aliter*. h. e. quo in loco litigatores paciscuntur, ibi orato: ead causam agito: si nullum pactum int-recessit, in comitio, aut in foro agito. *V. Gell.* 17. 2. — *Paxim* antique pro *pepigerim*, dato pignore certaverim, *scommetterò*. *Plaut. Amph.* 1. 3. 13. Ego paxim, te Amphitruonem esse malis, quam Jovem. *Id. Merc.* 4. 6. 10. Eccestor paxim, si itidem plectantur viri, plures viri sint vidui, quam nunc mulieres. *Id. Truc.* 1. 1. 33. Paxim, lenonium et scortorum inicus siet. Al. ubique melius *faxim* leg. — Part. *Pancturus* 1. 1.; *Pangendus* 1. 2. — *Pangere* est ligere, intigere, serere, plantare, *πῆγω* (It. *piantare*, *ficcare*; Fr. *enfoncer*, *fixer*, *fixer*; Hisp. *hundir*, *echar a lo hon-do*; *fixar*, *fixar*; Gerin. *befestigen*, *einschlagen*, *einsenken*; Angl. *to drive in*, *fix*, *infix*, *to set*, *plant*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generationi. *Festus* p. 243. 32. *Müll.* Pangere, ligere: unde plantæ pangi dicuntur. *Pacuvius* apud *Festum* p. 356. 32. *Müll.* et apud *Priscian.* 1. p. 894. *Putsch.* Tussillam pegi lecto (al. levo) in litore. Hinc *impegi* et *compēgi*. Ceterum *Liv.* 7. 3. Ut qui præter maximum sit, *ibid.* Septembr. clavum pangat. *V. CLAVUS.* *Colum.* 3. *R. R.* 3. 12. Vicens millia malleolarum per vineæ jugerum inter ordines pangimus. *Id.* 11. *ibid.* 3. 26. Lactuca mense Martio recte pangitur. et *ibid.* 2. 42. Talium olearum quam panveris, oportet limo oblinire. *Id.* 10. *ibid.* 251. ceu littera proxima prius Pangitur in cerea docti mucrone magistri. *s'imprime*. — Et absolute *Pallad.* 3. *R. R.* 9. a med. Is qui pancturus est, proiecta circa surculos sarmenta sine illo errore disponet. ¶ 2. Speciatim — a) Ponitur pro plantare. *Sueton.* *Gall.* 1. Pangi ranulum placuit. — b) *Pangere locum* aliquem *aliqua re* dixit *Præf.* 3. 15. 14. Ipse seram vites, pangamque ex ording colles. et *Colum.* 11. *R. R.* 2. 14. Vitiaria diligenter faciendâ, malleolisque quam recentissimis curiosissime pangenda. *It. Schneider.* ex *optim.* *libris* probante *Pontedera* *lyz.* Vitiaria diligenter faciendâ malleolisque [quam recentissimis] curiosissime pangendus.

II.) Translate. ¶ 1. *Pangere filios*, h. e. procreare, dixit *Tertull.* *Apolog.* 9. *ad fin.* ¶ 2.

*Pangere versus est facere et scribere, quia literæ stilo in cera panguntur, ut ait Paul. Diac. p. 108. 6. Müll. Ennius apud Cic. I. Tusc. 15. 31. Hic vestrum panis maxima facta patrum. Cic. 18. Fam. 18. sub fin. Sed tu nullos ne tecum fibellos? an pangis aliquid Sophocleum? Lucret. 4. 8. obscura de re tamen lucida pangit Carnina. Horat. 1. Ep. 18. 40. Pangere poemata. Martialis. 11. 3. At quam victuras poteramus pangere chartas, Quantaque Pieria prælia stare tuba! Val. Max. 2. 1. sub fin. Eregia superiorum opera carmine comprehensa pangebant. Tac. 14. Ann. 16. Cariniam quoque studium affectavit; contractis quibus aliqua pangendi facultas. — Universum. Virg. 8. Æn. 143. Hic fietus, non legatos, neque prima per artem Tentamenta tui pepigi. h. e. lecti; non prius te tentavi per legatos et callida consilia. ¶ 3. Per metaphoram præteritum pepigi universum ponitur pro constituere, definire statuere. Cic. Pis. 16. 37. Obtinuisti provinciam consulariæ in finibus iis, quos lex cupiditatis tue, non quos lex generi tui pepigerat. Id. 1. Legg. 21. 56. Requiri placere terminos, quos Sociates pepigerit. (Fahlen, et alii pepigerit), iisque parere. ¶ 4. Speciatim idem præteritum pepigi fere habet paciscendi significationem, *pacuire, accordare, far patti.* — a) Cum Accusativo. Plaut. Bacch. 4. 8. 38. Ducentis Philippis rem pepigi. Virg. 10. Æn. 902. Nec tecum inus hæc pepigit tibi sædera Lausus. et 11. ibid. 133. Bis senos pepigere dies, et pace sequestra etc. Liv. 9. 11. et 24. 29. Pacem nobiscum pepigistis, ut legiones vobis captas restitueremus. Id. 27. 30. a med. Ne antea quidem se de pace audisse, aut inducias pepigisse. Ovid. 1. Amor. 10. 49. Non fuit armillas tanti pepigisse Subinas. Ut etc. Tac. 14. Ann. 31. Resumere libertatem occultis conjurationibus pepigerant. et ibid. 42. Pedanium servus ipsius interfecit, negata libertate, cui pretium pepigerat. — b) Cum part. ne. Cic. 3. Off. 24. 92. Si quis medicamentum cuiquam dederit ad aquam intercutem, pepigeritque, ne illo unquam postea uteretur. Tac. 13. Ann. 14. Pepigerat Pallas, ne cuius facti in præteritum interrogaretur. — c) Sæpe idem præteritum refertur ad pacta nuptialia, *promittere in isposa.* Ovid. Heroid. 16. 36. Te peto, quam lecto pepigit Venus aurea nostro. et ibid. 20. 157. Hæc mihi se pepigit: pater banc tibi. Catull. 62. 28. Quod pepigere viri, pepigerunt ante parentes, Nec junxere prius, quam etc.*

PANGONIUS vel

PANGONUS, i, m. 2. *παγγώνος*, gemma pluribus angulis. Plin. 37. Hist. nat. 10. 66. (178). Est a *πᾶς* omnis et *γωνία* angulus. Sillig. legit pangonus.

PANICELLUS, i, m. 2. deminut. panis, magdaliæ. Plin. Valer. 1. 6. Post hæc supermittis panicellos debuccellatos, quos conficis ita. et mox. Hoc ergo apozema conspergi facies buccellari farina, et sic facies, ut dixi, panicellos lato et subtilis etc.

PANICEUS, a, um, adject. a panis. Hinc Plaut. Capt. 1. 2. 59. per iocum appellat milites paniceos, pistorienses, et placentinos. Alii paniceos dictos putant respectu ad Panam urbem Sannii, de qua Strabo l. 5., sed hic ibidem Paunam, non Panam memorat: itaque alia est quaerenda urbs, cuius incolæ joculariter paniceus appellandi sint: hæc fortasse est Panopolis urbs Egypti. Servius ad Virg. 3. Æn. 257. Majores nostri bas mensas babebant in honorem deorum: paniceas scilicet. h. e. magnas placentas e pane confectas.

PANICIUM, ii, n. 2. duo diversa significat, scilicet

A) Est idem ac panificium, seu frumentum. Cassiod. 9. Variar. 5. Primo tempore panicii speciem coemptam in propriam redegere substantiam. spectantes caritatem mediocribus gravem, ut panis repunitibus detestabilem inferant nuditatem, quando homines in famis periculo constituti etc.

B) Panicum est etiam panicum, unde nostrates nunc vulgo panizzo appellant. Edict. Dioclet. p. 12. Milii integri K. M. \times quinquaginta,

panicii K. M. \times quinquaginta. Paulin. Nolan. ep. 3. ad Sever. Fabam tantum milio panicoque confundens. Huc pertinere videtur illud Isid. 17. Orig. 3. 13. Panicium dictum, quod multis in regionibus ex eo panis vice homines sustentantur, quasi panificum. Adde Not. Tir. p. 112., ubi perperam panicium legitur.

PANICULA, æ, f. 1. deminut. panus, ut Paul. Diac. docet p. 220. 16. Müll., ubi tamen Müllerus legit *panucula*, quod idem est: ceterum *panucula* deminut. a *panus* agnoscitur etiam a Prisciano 3. p. 618. Putsch. — Panucula est lanugo, sive capillamentum, sive coma lanosa in milio, panico, arundine, avellanis, in omnibus fere arboribus piceæ generis, in qua semen dependet: denique quicquid oblonga et subrotunda forma tumet, *φοβή, ἀνθήκη* (It. *pannocchia*, *spiga*; Fr. *panicule des végétaux*; Hisp. *panuculo de los vegetales*; Germ. *der Büschel, die Rispe an den Gewächsen*; Angl. *the gossamer or down upon millet, panic, reeds* etc., a *cat's tail, gosling, catkin* or *kat-kin*).

1.) Proprie. Plin. 16. Hist. nat. 10. 19. (49). E ramis generum horum panicularum modo nucamentum squamatum compacta dependent. Id. 18. ibid. 7. 10. (53). Panicum a paniculis dictum, cacumine languide nutante. Id. 21. ibid. 4. 10. (18). Græcula rosa convolutas habet foliorum paniculas. Plaut. Mil. glor. 1. 1. 17. Cujus tu legiones distillasti spiritu, quasi ventus folia, aut paniculam tectoriam. h. e. paniculam arundinam, qua quidam utebantur tegendis villaticis domibus, ut Plin. 16. Hist. nat. 36. 64. (156) tradit, et significat etiam ipse Plaut. Rud. 1. 2. 34. Ita legit et interpretatur Turneb. l. 2. Adversar. c. 28. Al. leg. *peniculum tectorium*, quod minus huic loco convenire videtur. Recentiores vero plerique *peniculum* probant.

II.) Translate *panicula* dicitur tumor mammosus circa inguina præcipue nascens. Apul. Herb. 13. Quum caluerit, impones super paniculam, et panno ligabis lineo. Scribon. Compus. 82. Malagma ad mammarum duritiam, ad paniculas, ad tubera, et cetera, quæ subito adnascuntur.

PANICULUS, i, n. 2. deminut. a panis, parvus panis. Isid. 17. Orig. 9. Crocomagma, expressis aromatibus crocini unguenti atque informato sedimine, in paniculos fit, et ideo sic appellatur. Vulgati libri habent *pannusculos*; unus Codex vet. *panniculis*. V. et PANUCULUS.

PANICUM, i, n. 2. *πανικο*, *ἐλμπος*, *μείλινη*, genus frugis, a paniculis sic dictum, cacumine languide nutante, paulatim extenuato culmo pæne in surculum, ut Plin. 18. Hist. nat. 7. 10. (53). describit. Cæs. 2. B. C. 22. Panico vetere atque hordeo corrupto omnes alebantur. Cassiod. 12. Variar. 27. Petimus, ut de horreis Ticinensibus et Bertoniensibus panici speciem tertiam portionem esurienti populo ad XXV. modios per solidum distrahî sub nostra ordinatione faciatis.

PANICUS, a, um, adject. ad Panem deum spectans. — a) *Panicus terror* est pavor repentinus sine causa abortus, terribilamentum inane, quicquid cum stupore contingit. Causa appellationis est, quia veteres existimabant, Panem deum repentinos terrores et animi consternationes immittente. V. PAN in ONOM. Hujusmodi timoris exemplum habes apud Curt. 4. 12. a med. Alexandri, inquit, exercitum pavor, cuius causa non suberat, invasit: quippe lymphati trepidare cæperunt, omnium pectora occulto metu percurrente, etc. Hygin. 2. Astron. 28. de Capricorno. Hic dicitur, quum Juppiter Tianas oppugnaret, primus objecisse hostibus terrorem, qui *Πανικός* appellatur. Cicero hanc vocem Græcis litteris scribit 14. Att. 3. Rdmorem inagnum afferunt *Πανικός* certe. senza sussistenza. Sic Id. 5. ibid. 20. Scis enim dici quædam *Πανικός*. Adde eund. 16. ibid. 1. — b) *Panicum metrum* inter antispastica memorat Servius Centim. p. 1821. Putsch. Panicum constat trimetro brachycalecto, ut est hoc: *Fauni semideum numen adest.*

PANIFEX, icis, m. 3. pistore, qui panem conficit. Theod. Priscian. 4. 2. Ut illud quod in panificio separant panifices, fermento relicto, al-

terius panis confectioni profuturo. Gloss. Philox. Panifex, ἀποροποιός.

PANIFICA, æ, f. 1. quæ panes conficit, quæ operam dat panificio. Vulgat. interpr. 1. Reg. 8. 13. Filias quoque vestras (rex) faciet sibi unguentarias et focarias et panificas.

PANIFICIUM, ii, n. 2. panis et facio). In Cod. Theod. 14. 3. 4. et 22. legitur *panificium*. — Ceterum panificum

I.) Proprie est panis confectio, *il far pane*, ἀποροποιία. Varro 5. L. L. 105. Müll. Panis, quod primo figura faciebant, ut mulieres in lanificio, panus; postea ei figuras facere instituerunt alias. A pane et faciendo panificum ceptum dici.

II.) Figurate, per metonymiam est ipse panis, *pane*, vel rectius placentula, panis similes. Cels. 2. 18. Scire oportet omnia legumina, quæque ex frumentis panificia sunt, generis valentissimi esse. et ibid. a med. Quum panificia omnia firmissima sint. Sueton. Vesp. 7. Verbenas coronasque et panificia libertus obtulisse ei visus est. h. e. *πῶνα*, Serapidi et Ostridi offerri solita. V. Rupert. ad Juvenal. 6. 540.

PANIFICUS, i, m. 2. panifex. Gloss. Cyrill. ἀποροποιός, pistore, panificus. Vet. Scholiast. ad Juvenal. 8. 159. Unguentarii et panifici, id est pistores et coci.

PANION, ii, n. 2. *πᾶνιον*, ita appellatur ab Apul. Herb. 15. herba, quæ et satyrion, et priapiscus dicitur. V. PRIAPISCUS.

PANIS, is, m. 3. Olim *hoc pane, is*, declinabant. Plaut. Curc. 2. 3. 88. Hæc sunt ventri stabilimenta, pane, et assa bubula, poculum grande, aula magna. Ita legit Non. p. 218. 12. Merc. et Charis. 1. n. 69. Putsch. Sic Arnob. 1. 59. Nonne alius hæc utria, alius dicitis hos utras? non item apud vos est positum hoc pane, et hic panis? etc. — In Genit. plur. habet *panum*, et *panium*: illud Verrio placuit et Prisciano 7. p. 771. Putsch. et Diomed. 1. p. 283., hoc Cæsari 2. de analog. apud Charis. 1. p. 69. et 114. — Panis, ratione habita etymi, ita dicitur est, quia Panis figuram olim referebat, teste Varrone loc. cit. in PANIFICIUM I. Cassiod. 6. Variar. 18. Ceres frumenta dicitur invenisse: Pan autem primus conspersas fruges coxisse perhibetur: unde et nomine ejus panis est appellatus. Recentiores vero deducunt ab eodem them., a quo *πᾶν* et *pasco*. — Est autem cibus ex farina et aqua, qui igne coctus sit, ἀπὸς, αἶτος (It. *pane*; Fr. *pain*; Hisp. *pan*; Germ. *das Brod*; Angl. *bread, a loaf*).

1.) Proprie. Seneca Ep. 90. circa med. Tunc farinam aqua sparsit, et assidua tractatione perdomuit, finxitque panem, quem primo cinis calidus et fervens testa percossit: deinde fural paulatim reperti, etc. Plaut. Asin. 1. 3. 48. A pistore panem petimus, vinum ex œnopolio. Id. Pers. 4. 3. 2. Ego hodie compendefeci binos panes in dies. Id. Bacch. 4. 1. 8. Comesse panem tres pedes latum potes, fores pultare nescis? Id. Cas. 2. 5. 1. In furnum calidum condito atque ibi torreto me pro pane rubido. Cic. 5. Tusc. 34. 97. Ptolemæo quum cibarius in casa panis datus esset, nihil visum est illo pane jucundius. pan di cruschello. V. CIBARIUS. Plin. 28. Hist. nat. 16. 63. (225). Edere siliquid cum pane. Horat. 2. Sat. 2. 17. cum sale panis Latrantem stomachum bene tentat. et 1. ibid. 5. 88. venit villsima rerum Hic aqua, sed panis longe pulcherrimus, ultra Callidus ut soleat bumaris portare viator. Nam Canus lapidosus. Id. 2. Ep. 1. 123. vivit siliquis et pane secundo. Lamprid. Alex. Sever. 31. Panis sequens. Juvenal. 5. 70. Panis tener et alreus molliquo siliagine factus. Ter. Eun. 5. 4. 17. Quo pacto ex jure besterni panem atrum vorent. Valentinus apud Quintil. 6. 3. 60. Panem candidum edere. Inscript. in Atti dell'Accad. archeol. Rom. T. 2. p. 462. Panas albi. Plin. 22. Hist. nat. 25. 68. (134.). Vetus, aut nauticus panis. vecchio o biscotto. Juvenal. 14. 123. Mucida cerulei panis consumere frusta. Seneca Ep. 119. Esurio: edendum est: utrum hic panis sit plebejus, an siliagineus, ad na-

tarum nihil pertinet. *Id. Ep. 18.* Panis durus ac sordidus. *Id. Ep. 83.* siccus. *h. e.* sine obsonio. *pan solo. Plin. 13. Hist. nat. 12. 26. (82).* Mollis panis. *molisa, midolla. et 29. ibid. 4. 23. (75).* Panis crusta. *Id. 18. ibid. 11. 27. (105).* Panis varia genera persequi, supervacuum videtur: alias ab obsoniis appellati, ut *natrarii*; alias a delictis, ut *artotagani*; alias a festinatione, ut *spustici*; nec non a conquendi ratione, ut *furnacel*, vel *artoptice*, aut in cibis cocti; non pridem etiam a Parthis invento, quem aquaticum vocant, quoniam aqua trahitur a tenui et spongiosa inanitate. Summa ius siliginis bonitate et cribri tenuitate constat. Quidam es oris, aut lacte ambigunt, etc. *V. Senec. Ep. 90. circa med., ubi panis conficiendi rationem pluribus persequitur. —* Variis panis genera ex aliis nationibus sumpta babuere Romani: *V. Migliore ad Inscript. M. Junii Pudentis p. XIV. —* De usu panis in fucis mulierum. *V. in PANUS.*

II.) Translate panis dicitur massa cujusque rei in modum panis formatae. *Plin. 34. Hist. nat. 11. 24. (107).* Quum panes meris aqua refrigerantur. *Stat. 4. Silv. 9. 37.* Aut panes viridantis aphronitri.

PANNARIA, *drum, n. plur. 2. V. PANARIUM.*

PANNELUM. *V. PANUCCELLIUM.*

PANNUS, a, um, adject. idem ac pannosus. *Gloss. Philox. Pannus, παξυος. Paulin. Nolan. Carm. 21. 327.* Si veste Teucer pannea pervederet Castella, vicia, oppida.

PANNICULARIA, *drum, n. plur. 2. V. voc. seq.*

PANNICULARIUS, a, um, adject. ad panniculum pertinens. *Ulp. Dig. 48. tit. 20. qui est de bonis demorum, 6.* Pannicularia sunt ea, quae in custodia receptus secum attulit, spolia, quibus indutus est, quum quis ad supplicium ducitur. *Hadrian. Imp. ibid. initio legis: Pannicularis (rationis) causa quemadmodum intelligi debeat, ac ipso nomine apparet. Non enim bona damnatorum paucularia significari, quis probe dixerit: nec si sonam circa se habuerit, protinus aliquis sibi vindicare debet, sed vestiam, qua si fuerit indutus, aut nummos, quos victus sui causa in promptu habuerit, aut laves anulus, qui rem non excedant aureorum quinque: alioquin si quis damnatus in digito habuerit aut sardonicha, aut aliam gemmam magni pretii, vel si quod chirographum magnae pecuniae in sinu habuerit, nullo jura illud in paucularia ratione retinebitur. —* Hinc

Pannicularia, drum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more. V. supra init.

PANNICULUS, i, m. 2. parvus pannus, vel panni particula, pannulus. *Cels. 8. 18. n. 8.* Vinculum autem ei loco linteolum, aut panniculus quadratus est, qui ad duo capita duas ansas, ab altera vero parte totidem fascies habet. *una pezza. et 7. 20.* Si cui intestinum descendit, fascia ejus rei causa sit, cui nno loco pila asuta est ex panniculis facta, quae ad repallendum intestinum ipsi illi subjicitur. *una palla di pezza. Juvenal. 6. 258.* Haec sunt, quae tenui sudant in cyclade, quorum Delicias et panniculus bombycinus urit. *h. e. vestis brevis, aut levisimil ponderis. — NE. De nom. propr. V. ONOM.*

PANNOSITAS, *edis, f. 3.* figurata est *παξυος*, pannosa macia. *Cael. Aurel. 1. Acut. 11. circa med.* Corporis deflutio, et cutis veluti ruginosa, vel sulcata pannositas, quam Graeci *παξυος* vocant. *h. e. sulcata at instar detritae vestis laceraeque rugositas. V. vocem seq. II. 1.*

PANNOSUS, a, um, adject. vestito grossolanamente, mal vestito, cencioso, lacero, *δυομιον, κατάρραπος*, vili, crassoque panno indutus, sordida, aut lacera vesta amictus.

I.) Proprie. *Cic. 4. Att. 3. a med. Clodii vestibulum vacuum sane mihi nunciabatur, paucis pannosis, sine laterna. Justin. 2. 6. 19. de Odro. Permutato regis habitu, pannosus, sarmata colin gerens. Id. 21. 5. 5. de Diomysio Corinthi exsulante. Pannosus et squalidus incedere.*

II.) Translate. ¶ 1. Pannosus dicitur qui in-

star detritae vestis laceraeque rugosus est. *Seneca 2. Clem. 6.* Eruscantis civilis arida et pannosa macies. *h. e. smunto, sparuto, e cencioso*, ut maciem pannosam pro macro et pannoso posuerit. Vel *pannosam maciem*, intelligit cutem aridam et rugosam instar panni detriti et laceri, *grinzosa, cresspa.* Quo sensu *Martial. 3. 72.* Aut tibi pannosae pandent a pectore manime. *h. a. rugis corruptae et decidum.* Etiam *pannuceus* simili significatione usurpatur. — *Pers. 4. 32.* Pannosam faciem moriantis sorbat acati. *h. e. panni instar aceto obductam. ¶ 2.* Itam pauperum proprius. *Apul. 4. Met. Quid pauperitatis pannosaeque rescuas miserrime enus donas vicinis divitibus?*

PANNOCERATUS, a, um, adject. pannuceus, pannosus. *Pomponii veteris Atellanarum scriptoris una comedia Pannuceati* inscribebatur: atque es ea fragmenta elliquot servavit *Nonius p. 18. 21., 19. 22., 39. 8., 537. 8. Merc.* et alibi non semel.

PANNOCCEUS. *V. PANNUCIUS.*

PANNUCIA, *drum, n. plur. 2. V. voc. seq. sub 1. in fin.*

PANNUCIUS vel *pannuccus*, a, um, adject. pannus, rugosus, *grinzoso, grinzoso, cresspa.*

I.) Proprie. *Pannucia vestis est pannis consuta, rattoppata. Petron. Satyr. 14. in fin.* Pro illa parte vindicant pretiosissimam vestem, pro hac pannuciam ne centonibus quidem bonis dignam. *Isid. 19. Orig. 23.* Pannucia nuncupata quod sit diversis pannis obsita (*fortasse assuta*). — Hinc

Pannucia, drum, n. 2. absolute, substantivorum more, sunt pannuciae vestes apud Paulin. Nolan. 2. Carm. 12. (edente A. Maio in Class. auct. T. 5. p. 380.). Quos (natos) vix pannucis, quis valet, illa (mater) tegit.

II.) Translate. Inter varia malorum genera *Plin. 15. Hist. nat. 14. 15. (52).* at *Cloas. apud Macrob. 2. Saturn. 15.* ponunt et *pannucea*, ita dicta, quia, ut ait *Plin.*, celerrime in rugas marcescunt. — Sic de mantula adhibuit *Martial. 11. 46.* — Similiter *pannucea*, vel *pannucia Baucis* apud *Pers. 4. 21.* est anus vieta, squalida, rugis deformata: et potest etiam referri ad vestes ejus viliores et detritas.

PANNULUS, i, m. 2. diminut. a pannus, panni frustum.

I.) Proprie. *Amnian. 31. 2. de Hunnis.* Semel ubsoleti coloris tunica collo inserta non ante deponitur, eum mutatur, quam diuturna carie in pannulos defluxerit defrutata. *in pezza, in cenci, in istracci.*

II.) Figurata est vestis vilis, sordida, detrita. *Apul. 7. Met.* Nec me putetis egenum, vel abjectum, nava de pannulis istis virtutes meas aestimetis. *Id. 9. ibid.* Cuncti scis tunicati, ut essent per pannulos manifesti. *h. e. scissilas centuncios, ut paullo antea dixerat.*

PANNUNCULARIA, *orum, n. plur. 2. idem ac paucularia.* Vox a *Latice* expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir. p. 125.* Pannus, pannuculus, pannuncularia.

PANNUNCULUS, i, m. 2. *V. voc. praeced.*

PANNUS, i, m. 2. Olim *pannum* neutro genere dixit. Ita accipit *Non. p. 218. 27. Merc.* illud *Novis: Qui habet uxorem sine dote, pannum positum in purpura est.* Est autem in his verbis proverbii ratio similis, ac si dicit, humano capiti cervicem equinam jungere: quam pannus purpure masime disconveniat. — *Pannibus* in *Dat. plur. pro pannis* dixit *Ennius* apud *Charis. 1. p. 40. Putsch. et Pomponius* apud *Non. p. 488. 32. Merc.* — Caterum *pannus* (idem quod *το πῆνος* at *Dorica πῆνος textum*) est textum, ex quo vestes fiunt, item ipsa vestis, *ὑφαμα* (i. e. *panno, drappo, veste; Fr. morceaus d'etoffe, habit; Hisp. pano, trapajo, vestido; Germ. das Stück Tuch, das Kleid; Angl. cloth, garb, drapery, a garment*) Usurpatur ¶ 1. Genaritim. — a) Est textum es quo vestes fiunt, *panno, drappo. Horat. 1. Od. 35. 21.* Te Spes, et albo rara Fides colit Velata panno. *Martial. 2. 46.* Quantum erat, infelix, pannis frandera duobus? —

b) In illo ejusd. 10. 5. Et, quum supramae 6-la vaneant horae, Diesque tardus, sentiat canum litem, Abigatque moto noxas aves panno: *pannus* aut vestis stragula, aut sudarium intelligi potest. — c) Da veste lacera, aut interpolata, aut vili, *veste rattoppata, o lacera, o grossolana. Petron. Satyr. 83. in fin.* Sola ruinosis horret facundia pannis. *Seneca Ep. 20. a med.* Magnificentior sermo tuus in grabato videbitur et in panno. (*Adde Lucret. 6. 1269.*) *Ter. Eun. 2. 2. 5.* Video sentum, squalidum, agrum, pannis annisque oblitum. (*Adde Senec. 1. Controv. 6.*) Hic panni aptius intelliguntur segmenta scissuris vestis aduta, *toppe, pezze: et pannis obsitus est, colle vesti tutte rappezzate, e rattoppate.* Eodem modo *Id. Heaut. 2. 3. 52.* locutus est. Saepissime anim *pannus* dicitur de panni frusto, *pezza, paxiov. Horat. Art. P. 15.* Purpureus, late qui splendeat, unus et alter Assuitur pannus. *Id. Epod. 17. 51.* Cruore rubros obtetris pannos iavit. *Ovid. Ib. 235.* Membraque vixerunt tinctis ferrugine pannis. *fascie.* — d) Et praesertim de iis, quae adhibentur in medendo. *Plin. 32. Hist. nat. 7. 24. (74).* Ranx oculus suspensus e collo nativi coloris panno. *Id. 29. ibid. 6. 38. (114).* Cocleae caput lineo panno alligant capitis doloribus licio. *Colum. 6. R. R. 12. 2.* Pannis aceto et sala et oleo madentibus inculcatis. *taste. Seneca 3. Ira 19. sub fin.* Scindi vestimenta miserorum, et in os farci panno imperavit. *stracci.* — e) Diadema, quae fascia est capiti circumvoluta, *pannum* vocat *Val. Max. 7. 2. n. 5. extern. et 8. 2. n. 7.* — f) Et sacculus a panno, *sacchetto, sacchetta. Petron. Satyr. 135.* Pannum de carnario detulit furca, in quo faba erat ad usum raposta, etc. Ut solvit ergo licio pannum, partem leguminis super mensam effudit. ¶ 2. A similitudine *pannus* a *Plin.* vocatur, quod in aegilops praeter glandem nascitur: et ita describitur ab eod. 16. *Hist. nat. 8. 13. (33).* E glandiferis sola, quae vocatur aegilops, fert pannos arentes, muscoso villo canos, non in cortice modo, verum et e ramis dependentes cubitali magnitudine, odoratos, ut diximus inter unguenta. *Est qui legit panos.*

PANNUVELLIUM, *ii, n. 2. V. PANUCIUM.*

PANOTIOS vel *panotius*, a, um, adject. *πανωτιος*, a *πῆς* omnis et *οὔς*, *ωτός* auris. *Isid. 11. Orig. 3.* Panotios (homines) apud Scythiam esse ferunt tam diffusa aurium magnitudine, ut omne corpus ex eis contegant.

PANNYCHISMUS, i, m. 2. *veglia di tutta la notte, πανυχισμός*, in *Gloss. Philox.* asponitur pervigilium, *h. e. vigilatio per totam noctem: a πῆν omne et νύξ nox. Arnob. 5. 24.* Quibus mysteriis pervigilia consecrata sunt et pannychismi graves.

PANNYCHIUS, a, um, adject. *πανυχιος*, qui ad totam noctem spectat: a *πῆν omne* et *νύξ nox. M. Aurel. Inter oper. Fronton. 3. ad M. Cael. edente Iterum A. Maio Ep. 5.* Ita naque fidem in negotio pannychio, neque modestiam in existimatione tua laeseris. *h. e. in litibus tota nocte orandis.*

PANOMPHEUS, i, m. 2. *πανομφεος*, Jovis epithetum: a *πῆν omne* et *ὄμηρ vox*, quod omnium voce celebratur, vel quod omnium voces audiat, vel quod sit *πῆν ὄμηρ τῶν ὄμηρ* causa, *h. e. omnium vaticiniorum et oraculorum. Ovid. 11. Met. 198.* Ara Panomphæo vetus est sacra Tonnant.

PANOSUS, a, um, adject. panni similis, et stendi facultate praeditus. *Cael. Aurel. 2. Tard. 14. ante med.* Cibis quoque sordibus, calidus et magis panosus. *Id. 1. ibid. 4.* Cibis panosus.

PANSA, e, m. 1. qui est pedibus pansis, sen latia at astensis: a *pansum* sup. verbi *pando. Plin. 11. Hist. nat. 45. 105. (253).* Pedes homini maximi: surae homini tentum, at crura cariosa. Vola homini tantum, exceptis quibusdam. Namque at blnc cognomine inventa, *Planci, Plauti, Scauri, Pansae; sicut a erubibus Vari, Vacii, Vatinii. Adde Quintil. 1. 4. a med. Plaut. Merc. 3. 4. 55.* Subnigris oculis, oblongis malis, pan-

sem aliquantulum, canum, varum etc. Ceterum *Gloss. Isid.* Pansa, qui ambulat pedibus in diversa tendentibus. Adde alius *Gloss.*, quas videtis in *Prodrom. Glossar. Latin.* ed. G. Löve, Lips. 1876.

PANSEBASTUS, i, f. 2. πανσέβαστος, gemma sic dicta quasi prorsus augusta et veneranda, eadem ac paneros: a πάν omne et σεβαστός augustus. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 66. (178). At *Sillig. legit panerasios: V. PANEROS.*

PANSUS, a, um. *V. PANDO*, is.
PANTAGÁTHUS, i, m. 2. πανταγάθος et παναγάθος, omnino bonus, vel ad omnia bonus. ¶ 1. Generatim. *Lamprid. Anton. Diadum.* 4. extr. Pantagathi in domo patris eius nidua posuerunt. h. e. aves in auguriis sic dictæ, quia omnia præbebant, si auspicianti advolassent, omnino faustum et optima quæque portendens. ¶ 2. Speciatim, sic dicitur etiam herba, quæ alio nomine pulgium. *Apul. Herb.* 92. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PANTÉLIUM, n, n. 2. πανταλείον (a πάν omne et τέλος finis) vox sacrorum Mitriacorum, quæ consummationem significare videtur, id est eorum complementum. *Inscript. apud Marin. Frat. Arv.* p. 358, quæ est apud *Orell.* 2336. EGITIVM TAUROBOLIUM (in honor. M. D. M. I. et) VENERIS CAELESTIS ET PANTELIVM (fecit) HERENNIA FORTVNATA PER TI. CLAVDIVM FELICEM SACERDOTEM ITERATA EST. Hic fortasse memoratur *Egyptium taurobolum*, quod a Persico diversum fuisse videtur, ideoque cum Magna Deum Matre Idæa Veneris Cælestis mentio fit, quæ eadem ac Nephthys fuit Isis soror, de qua *V. Jablonsk. Panth. Egypt.* l. 5. c. 3. § 3.—5., quæque τελευταία, h. e. terminalis est cognominata, quia termino terræ fertilis in *Egypto* præerat. *V. TAUROBOLIUM.* Sed ex *Borghesio, Bullett. Napol.* T. 3. p. 98. legendum videtur EGITIVM.

PANTEX, icis, m. 3. la ventraja, lo entragno, nostrates vulgo il pantazzo, ventriculus, seu saccus, quo cibi adhuc indigesti continentur: videtur esse a *pandus*, quia laxus est, ideoque legitur in *Gloss. Isid.* Pandex, quia semper pandit ora ad potandum. Rectius fortasse deduxeris a πάντα, quia omnes cibos simul recipit. Sæpius plurali numero effertur. *Festus* p. 249. 20. *Müll.* Pantices, frus ventris. Alii leg. rugas, quia rugosus est. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 50. Vino modo madidæ testis): eo vos, vestros panticesque adeo madefacitis, quum sim ego hic siccus. *Virg. Catal.* 5. 31. Et æstuantes docte solvis pantices. h. e. farcimina. *Martial.* 6. 64. Ne valeam, si non multo sapit altius illud, Quod cum panticibus laxis, et cum pede grandi, Et rubro pulmone vetus nasisque timendum Omnia crudelis lanius per compita portat. *Vespæ judic. edente FFernsdorf.* T. 2. p. 236. Est Bromio Pentheus. est et mihi (coco) de bove pantex. *Auct. Priap.* 83. inter atra cujus inguina latet jacente pantice additus specus. h. e. abdomine laxo, flaccido. *panticia.* Hic tamen versus, qui apud *Scalig.* legitur, ab aliis rejicitur. — Aliud quidpiam significatur in illo *Gloss. Philox.* Panceps, ελακος κτηνους ἐπι: τραχηλου. *Meursius* legit *Pantex*, h. e. ulcus vel vulnus in cervice jumentum.

PANTHEON et Pantheon, i, n. 2. Πανθεών et Πανθειών, (a πάν omne et θεός Deus vel θεών divinum) ¶ 1. Est templum Romæ Jovi Ultiori exstructum seu perfectum a M. Agrippa Augusti genero, opere Corinthio, forma rotunda, ædiuiciorum Urbis, præsertim templorum, facile pulcherrimum, unica tantum janua, unico quoque foramine in supremo culmine lumen admittens. Altitudo ejus tanta est, quanta latitudo, CXLIV. pedum in circuitu. Habet pronæon XVI. columnis suffultum. Restauratum fuit ab Hadriano, M. Aurelio, Septimio Severo, et Caracalla. Existimatum a plerisque est balneum ab initio fuisse, non templum; quod Pantheon dictum ait *Dio* l. 53. c. 27., quia in Martis Venerisque simulacris in ipso templo constitutis omnium deorum imagines essent effictæ: sive quia ipsum rotunditate cælo persimile esset. Nunc vocatur templo di S. Maria Rotonda, quod Bonifacius IV.

Pont. Max. anno DCVIII. ab Imp. Phoca dono acceptum Deiparæ Virgini et omnibus Sanctis Christi martyribus consecravit. ut narrat *Paulus* diaconus de *gest. Langob.* 4. 37. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 15. 24. (102). Pantheon Jovi Ultiori ab Agrippa factum. Ita *vulgati libri*; at *Sillig. leg.* tectum diribitorii ab Agrippa facti: et Becker. scribi potuisse suspicatur Pantheon et tectum diribitorii ab Agrippa facta. *Spartian. Hadrian.* 19. Romæ iastauravit Pantheon, Septa, basilicam Neptuni, sacras ædes plurimas, forum Augusti, lavacrum Agrippæ. *Capitolin. M. Aurel.* 8. Romæ instauratum amphitheatrum, sepulcrum Hadriani, templum Agrippæ. *Inscript.* apud *Gruter.* 1. 1. IMP. CAES. L. SEPTIMIUS SEVERVS etc. ET IMP. CAES. M. AVRELIUS ANTONINVS (h. e. Caracalla) etc. PANTHEVM VETVSTATE CORRVPTVM CVM OMNI CVLTV RESTITVERVNT. *Ammian.* 16. 10. Constantius Pantheon velut regionem teretem, speciosa celsitudine fornicatam collustrans etc. *V. Cassiod.* 6. *Hist. Eccl.* 28. — Est etiam nomen dei, vel simulacri ex plurium numinum imaginibus, seu synobolis efficti. *Inscript.* apud *Gruter.* 1. 3. PANTHEO AVG. SACRVM. et 4. HERCVLI MERCVRIO ET SILVANO SACRVM ET DIVO PANTHEO EX VOTO. et 5. SIGNVM PANTHEI TESTAMENTO FIERI IVSSIT. et 6. (adjective) SIGNVM PANTHEVM SVA PECVNIA D. D. et apud *eumd.* 1005. 1. DIVO PANTHEO SALVVS ASTERIVS L. CASSIVS INGENVVS V. S. L. M. — Figuram signi Panthei exhibet *Spon. Miscell. antiq.* p. 19., quæ deum aliquem repræsentat, sed adjectis multis symbolis, ex quibus antoninum, aut plurium aliorum deorum numen significatur. Habet enim in capite ornamentum Isidis, et semicirculum Lunam significantem, pharetram Cupidinis, cornucopiæ Cereris, et alia. Sic *Auson. epigr.* 30. Pantheon vocat signum Liberi Patris in villa sua positum, omniumque deorum argumenta habens. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PANTHER, æris, m. 3. duo diversa significat; scilicet

A) Panther, æris, est πάνθηρον δίκτηρον, genus retis, quasi omnibus feris capiendis apti: a πάν omne et θήρ fera. *Varro* 5. L. L. 100. *Müll.* Ferarum vocabula peregrina, ut panthera, leo, utraque Græca: -a quo etiam et rete quoddam panther.

B) Panther, æris, m. 3. Gr. et sæpius Latine *Panthera*, æ, f. 1. pantera, lonza, πανθήρ, πάνθηρ, pardus femina, animal maculosum et prorsus ferum: a πάν omne et θήρ fera, quæ cetera fere animalia feritate superat, vel, ut alii volunt, quia pæne omnium in ea ferarum colares cernere est. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 17. 23. (62) Panthera et tigris macularum varietate prope solæ bestiæ spectantur; ceteris unus ac suus cuique generi color est: pantheris in candido breves macularum oculi. *Phædr.* 3. 2. Panthera imprudens olim in foream decidit. *Ovid.* 3. *Met.* 669. Pictarumque jacent fera corpora pantherarum. *Isid.* 12. *Orig.* 2. 8. Panthera bestia est minutis orbiculis superpicta, ita ut, oculatis ex fulvo circulis, nigra vel alba distinguatur varietate. — Tam mas, quam femina Latine panthera dicitur, ut et *Varro* monet *V. L. L.* 55. *Müll.* Græcis ille πάνθηρ est, hæc παράδελος — Magnus pantherarum erat usus in Indis publicis Romanorum: unde apud *Cic.* 2. *Fam.* 11. et 8. *ibid.* 4. e: 9. de iis conquirendis et Romam mittendis mentio fit. — Alia forma panther, quæ idem significat ac panthera, vel ferum animal, vel, ut alii placet, quem lupum cervarium appellant, legitur apud *Auct. carm. Philom.* 50. Panther caurit amans, pardus biando felit. — *Varro* loc. cit. Contra (affirmant) dici pantheram, merulam, non dici pantherum, merulum.

PANTHÈRA, æ, f. 1. duo diversa significat; scilicet

A) Est pardus femina, ut dictum est in voc. præced. sub B.

B) Panthera, æ, a πάν et θήρ venatio, est retis genus. *Ulp. Dig.* 19. 1. 11. § 18. Veluti quom futurum jactum retis a piscatore emimus, aut indaginem plagis positus a venatore, vel pan-

theram ab aucupe. Ita *Torrentin. et Haloand.* Est tamen qui panthera legendum putat, accusativum Græcæ positionis, vel pantherem Latine, a recto panther. Iteli quoque panthera vocant rete quoddam ad capiendas aves. Hanc vocis significationem confirmat *Venant. in epist. præmissa carm.* 6. l. 5. a med. Ego incautus passer quasi mentita per nubila incurri pantheram, quia quod cavere volebam, hic pinna ligabar, aut magis velut plumis illitis quinquefida viscata tendebat. *Venantius* hic loquitur de acrostichi carminis difficultatibus.

PANTHERINUS, a, um, adject. ad pantheram pertinens.

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim *Plin.* 35. *Hist. nat.* 11. 40. (138). Sed nobilissimo Satyro cum pelle pantherina. ¶ 2. Speciatim pantherinæ mensæ, quæ intorto discursu maculatæ sunt. *Id.* 13. *Hist. nat.* 15. 30. (96). Illud oblongo evenit discursu, ideoque tigrinum appellatur: hoc intorto, et ideo tales pantherinæ vocantur.

II.) Translate pantherini homines sunt, qui variis artibus et dolis agunt, fraudulentis, versipelles. *Plaut. Epid.* 1. 1. 16. Caprigenum hominum non placet mihi, neque pantherinam genus.

PANTHERUS. *V. PANTHER* sub B. ad fin. **PANTHÈRM**. *V. PANTHEON.* **PANTHÈRES**. *V. PANTEX.*

PANTHËSOSUS, a, um, adject. (pantex) dixit *Servius* ad *Virg.* 3. *Æn.* 217. Quidam volunt *proluvius* quum stercus ventris significat, a Virgilio hoc loco figuram ventris significatam; ergo quasi annosum et panticosum ventrem. *Hæc tamen mendosa esse videntur.*

PANTOMIMA, æ, f. 1. quæ pantomimum agit. *Seneca Consol. ad Helv.* 12. Quorum pantomimæ decies HS nubunt. *V. LYSTRIA.*

PANTOMIMICUS, a, um, adject. ad pantomimum pertinens, ut Pantomimicus ornamenta, *Seneca Ep.* 29. in fin.

PANTOMIMUS, i, m. 2. ¶ 1. Est παντομίμος, ἀρχηστής, genus histrionum, qui fabulas in scæna non voce et cantu, sed solo gestu et saltando repræsentabant: quare et saltare fabulas dicebantur: ἀπό τοῦ πάντα μιμῆσαι, quod omnia gestu, saltatione, motuque corporis exprimerent atque imitarentur. *V. ORCHESTA.* Hi primùm Romam inducti sunt sub AUGUSTO, celebresque fuerunt Pylades, Hylas, Bathyllus, quos refert *Macrob.* 2. *Saturn.* 7. et *Sueton. Aug.* 45. De his plura vide in *Syntagma de mimis et pantomimis Nicol. Calliachi edito Patavii 1713*, et in *Dissert. Octovii Ferrarii edita Wolfenbüteli 1715*, item *Cassiod.* 4. *Variar.* 51. *Tertull. Spect.* 23. Quin in lege præscribit, maledictum esse qui muliebilibus vestietur; quid de pantomimo judicabit, qui etiam muliebribus utetur? *Sidon.* ita Caramali et Pbatati pantomimorum gestus describit *Ep.* 23. 268. Coram te Caramalus, ant Pbataton Clausis faucibus, et loquente gestu, Nutu, crure, genu, man. rotatu, Toto in schemate vel semel latebit. mox sequitur fabularum recensio satis longa, quas illi saltabant. *Cassiod.* 1. *Variar.* 20. et 33. Pantomimus præsiæ partis. h. e. partis, quæ colore prasino utebatur, ut in factionibus circi. *Inscript.* apud *Orell.* 884., quæ pertinet ad ann. post Chr. n. 184. vel 187. M. AVREL. AVG. LIB. AGILIO SEPTENTRIONI PANTOMIMO SVI TEMPORIS PRIMO etc. ¶ 2. Interdum pantomimus accipitur pro ipsa fabula, quæ a pantomimo agitur. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 53. 54. (184). Duo equestris ordinis in eodem pantomimo mythico. (al. Mystico) scil. repente obiere. ¶ 3. De symphoniaciis et musicis est illud *Petron. Satyr.*, ubi quum dixisset omnes ministrantes in convivio Trimalchionis cantasse, Pantomimorum, inquit c. 31., non patrisfamilie, tricinium credores. Ubi al. leg. pantomimi chorum.

PANTOPHOBUS, a, um, adject. παντοφобος, qui omnia timet: a πάντα omnia et φόβος timor. *V. OMNIPAVUS.*

PANTOPÓLA, æ, m. 1. παντοπόλης, qui mi-

nuta quæque vendit. *Novell. Valent. tit. 5.* Græcos itaque mercatores, quos pantopolas dicunt, etc. *V. alia in SEPLASARIUS.*

PĀNUCLĪUM, ii, n. 2. glomus lanæ et ad nudum paratæ, vel fusus filis involutus, vel potius alveolus, navicula tetricum, cui fusus cum subtemine inditur, spola. Hinc *Hesychius: Πανούκλιον, ἢ ἀτρακτος, εἰς ὃν εἰλεῖται ἡ κρόκη.* *Varro 5. L. L. 114. Müll.* Panus, Græcum: panucium dictum a pano, et volvendo filo. Alii leg. *panuelum*, a πῆνος *filum* et εἰλιω *volvo*. At *Müllerus* cit. loc. *Varronis* ita legit: Pannus Græcum. Qui eum faciunt, pannuvelium dictum a panno et volvendo filo. Idem *Müllerus* in nota docet, rectius apud *Hesychium* scribi: Πῆνιον πανουκλιον ἢ ἀτρακτος etc.

PĀNUCŪLUS vel paniculus, i, m. 2. deminut. a panus, parvus panus, qua tumorem in cute significat. *Theod. Priscian. 4. p. 314. retro ed. Ald.*

PĀNŪLA, æ, f. 1. parvus panus. Agnoscitur a *Priscian. 3. p. 618. Putsch. et Non. p. 149. 23. Merc.*, ubi alii leg. *panucla. Gloss. vero Cyrill. Πῆνον, penus (lege panus), hæc penucula (lege panicula).*

PANUNCULA, æ, f. 1. deminut. pani. Vox a *Lexico* expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir. p. 160.* Licium, liciamantum, panuncula, *Hoccus.*

PĀNUS, i, m. 2. πῆνος et Dorice πῆνος. ¶ 1. *Non. p. 149. 22. Merc.* Panus est traxæ involucrem, quem deminutive panulam vocamus. *Lucilius* apud *Priscian. 3. p. 618. Putsch. et Non. l. c.* Intus modo stet rectus subteminis panus. *Al. leg.* Intu' vero modo stet rectus subtemine panus.

¶ 2. A similitudine sic dicitur tumor quidam in cute non altus, sed latus, in quo quiddam pustulæ simile est. Dolor distentioque vebemens est, et major, quam pro magnitudine tumoris; interdum etiam febricula: idque tarde maturescit, neque magnopere in pus convertitur. Fit maxime aut in cervice, aut in alis, aut in inguinibus. Græce est *φυγδλον*. Ita *Cels. 5. 28. n. 10.* describit. *Novius* apud *Non. loc. cit.* Qui me miserum miseriorem reddidit, quam panus puerum. *Plin. 21. Hist. nat. 21. 92. (161).* Abortioium concoquit panos cum farina hordeacea. *Id. 23. ibid. 2. 32. (66).* Fæx acetii panos discutit nondum exulceratos. *Id. 35. ibid. 17. 57. (195).* Cimolia panos et parotidas cohibet. *Id. 20. ibid. 20. 82. (216).* Coriandrum sanat panos ex aceto tritum. *Id. 30. ibid. 8. 22. (75).* Panos aperit serum pecudum. *Id. 24. ibid. 6. 14. (23).* Hammoniacum maturat panos, et *ibid. 4. 6. (11).* Viscum panos mitigat. *Id. 22. ibid. 25. 74. (156).* Lupini panos et strumas minuunt, aut maturant. — Pro panus quidam leg. panis apud *Cels.* Et sane panis pro panus adhiberi credit *Rhod. ad Scribon. Compos. 263. a Juvenale 6. 460.* Interea sæda aspectu, ridendaque multo Pane tumet facies. Sed ibi *Juvenal.* loquitur de fucis mulierum, ut 2. 107. Et pressum in faciem digitis extendere panem, et *Plin. 22. Hist. nat. 25. 68. (139).* tradit, sitanium panem cum melle curare incussa in facie, aut desquamata. ¶ 3. Item a similitudine panum vocat *Plin.* totam mitili spicam. *Mammosa*, inquit 18. *Hist. nat. 7. 10. (34).*, panici genera e pano parvis racemata paniculis. — *NB.* De pano in arboribus *V. PANUS.*

PĀPA duo diversa significat; scilicet

A) *Papa* vel *pappa*, æ, f. 1. est vox infantium petentium cibum. *Varro* apud *Non. p. 81. 3. Merc.* Quum cibum ac potionem buas ac pappas dicunt.

B) *Papa* masc. gen. est pater, aut senex: nam πᾶππας; Græce patrem significat. *V. PĀPAS.* Itaque ea voce honoris causa compellere mos fuit Christianis scriptoribus episcopos, et alios in sacra dignitate constitutos. *Prudent. 11. περὶ εὐσφ. 127.* Rorantes saxorum apices vidi, optime papa. Adde *Tertull. Pudic. 13.* et *Sidon. in epist. passim.* — Per excellentiam vero sic vocatur Summus Romanus Pontifex, qui est pater patrum et episcopus episcoporum. *V.*

BEATUS. Arator eleg. ad Vigil. 3. Publica libertas, Vigili, sanctissimus Papa, Advenis incluso solvere vincla gregi. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PĀPÆ, interjectio, βαβαί, unde et babæ dicitur eodem usu. Inservit — a) Admirationi, βαβαί capperi! cappita! *Plaut. Rud. 5. 2. 33.* Papæ! divitias tu quidem habuisti luculentas. *Id. Bacch. 2. 2. 29. et.* Unice unum plurimi pendit. *ck. Papæ! Ter. Eun. 2. 1. 23.* ducit secum unam virginem dono buic: papæ! Facie bonesta. *Id. ibid. 3. 1. 26.* Pulcre mebercle dictum et sapienter! papæ! Jugularas hominem! *Pers. 5. 79.* Marcus Dama? papæ! Marco sponte recusas Credere tu nummos? — b) Habet etiam vim affirmandi et assentiendi. *Ter. Eun. 2. 2. 48.* Et quid beo te? *PAR. men'?* papæ! o quanto! e come!

PĀPAS, æ, m. 1. et alis, m. 3. παπας, nutricius, nutritor, idem ac pappas. *Inscript. Romæ* effossa ann. 1785., a *Cajet. Marin.* illustrata, et *Mutine* ann. 1790. edita p. 15., quæ est apud *Henzen. 6259.* PERPETVAM SEDEM NUTRITOR POSIDENS IPSE: — HIC POSITUS PAPAS ANTIMIO QUI VIXIT ANNIS LXX. DEPOSITVS D. N. ARCADIO II. ET PL. RVFINO VV. CC. h. e. viris clarissimis consulibus, nempe ann. a Cbr. n. CCCXCH. Alia apud *Murat. 1297. 11. L. ANTIIVSIVS ZOSIMVS SEPTICLIO ADIVTORI PAPATI OPTIMO. V. PAPPAS.*

PĀPĀVER, æris, m. et n. 3. Masc. gen. extulerunt antiquioris ævi scriptores, ut *Cato* apud *Charis. 1. p. 64. Putsch.* Papaver Gallicanum. *Varro ibid.* et apud *Non. p. 220. 11. Merc.* Infria seni papaverem. *Plaut. Pæn. 1. 2. 113.* Sesamum, papaveremque, triticum et frictas nucas. Adde *eumd. Trin. 2. 4. 7.*, ut infra. — Ceterum papaver est herba vim somni inducendi habens: cuius tum sativi, tum sponte nascentis plura genera *Plin.* refert 19. *Hist. nat. 8. 33. (168).* et 20. *ibid. c. 18.* et 19. *V. CEREALIS. μήκων* (It. papavero; Fr. pavot; Hisp. ababol, amapola; Germ. der Mohn; Angl. the poppy or chesboul).

I.) Proprie. *Catull. 61. 195.* Papaver luteum. scil. propter semina in flore lutea. *Liv. 1. 54.* Summa papaverum capita dicitur (*Tarquinius*) baculo decussisse. *Virg. 4. Æn. 486.* Spargens humida mella, soporiferumque papaver. et 9. *ibid. 436.* lassove papavera collo Demisere caput, pluvia quum forte gravantur. et 4. *G. 131.* vescumque papaver. (*Plin. cit. l. 19.* tradit, candidi papaveris semina tosta in secunda mensa cum melle apud antiquos inferri solita. *V. COCETUM.* Huc pertinet et illud *Petron. Satyr. 31.* Gires inelle et papavere sparsi.) *Id. 1. Æn. 212.* Cereale. et *ibid. 78.* Lethæo perfusa papavera somno. et 4. *ibid. 545.* Lethæa papavera. *Propert. 1. 21. 38.* Lilia purpurea mixta papaveribus. *Ovid. 4. Fast. 661.* Interea placidam redimita papavere frontem Nox venit, et secum somnia nigra trahit. — Proverbium de re, quæ brevissimo tempore fit. *Plaut. Trin. 2. 4. 7.* Con6ti cito, quasi si tu obijcias formicis papaverem. — *Servius* ad *Virg. 2. Ecl. 47.* narrat, ut Narcissi flos a puero cognomine in eum verso dictus est, ita papaveris et anethi: hos enim omnes pueros fuisse a diis in flores sui nominis transformatos.

II.) Impropric. ¶ 1. Occurrit de semine seu granis sicorum. *Tertull. Præscript. 36. sub fin.* Etiam de papavere fici gratissimæ et suavissimæ ventosa et vana caprificus exurgit. ¶ 2. Figurate. *Petron. Satyr. 1. extr.* Melliti verborum globuli, et omnia dicta factaque quasi papavere et sesamo sparsa. h. e. affectata exquisitaque verborum suavitate condita.

PĀPĀVERĀTUS, a, um, adject. ut Papaverata vestis, *μηκωνοειδής χιτών*, vestis tenuis ac delicata, a papavere. Sic a *Lucilio* vocatur Græcorum exemplo, quibus μήκων non solum notat papaver, sed etiam textum byssinum, sive lineum. Nam *Hesychius ὑφασμα βυσσινόν* exponit. Sed de causa nominis non consentiant. Aliquibus videtur appellatio esse ex eo, quia quoddam papaveris genus esset, e quo, ut *Plin. 19. Hist. nat.*

1. 4. (21). ait, candorem lineæ præcipuum trahunt. Alii censent, sic dici, quia mollis papaveris lanugo neretur, vestisque ex ea tereatur. *Harduin.* in *Plin.* tendit esse vestes lineas, sed eo papaveris genere candentes. *Plin. 8. Hist. nat. 48. 74. (195).* Crebræ papaveratæ antiquiorem habent originem, jam sub *Lucilio* poeta in *Torquato* notatæ. *Aliqui leg. paveratæ.*

PĀPĀVERCŪLUM, i, n. 2. deminut. a papaver, herba eadem, quæ *Leontopodium*, apud *Apul. Herb. 7.*

PĀPĀVERĒUS, a, um, adject. di papavero, qui est ex papavere, ut *Papaveræ comæ, Ovid. 4. Fast. 438.*

PĀPHĒ, es, f. 1. Venus a Papho Cypri. *V. PAPHIE* in *ONOM.* — Apud *Colum. 10. R. R. 193.* est genus lactucæ folio puniceo, caule candido: quia in Cyprio circa Paphum plurima provenit, ut *ibid.* ait 187.

PĀPĪLĪO, ōnis, m. 3. Ratione habita etymi, nonnullis videtur esse a Græca voce *ἡπίλιος*, præmissa littera π, et Dorice conversa η in α, quæ vox idem significat. *Aristot. Hist. an. 8. 27.* Ὁ *ἡπίλιος* ὁ περὶ τὸν λίχρον κατοικεῖ. Cf. *Plin. 11. Hist. nat. 19. 21. (65).* Papilio luminibus accensis advolitans. — Ceterum papilio est insectum alatum luminibus accensis advolitans, ignavum et inonoratum, apibus inimicum, cesasque earum depascens, et excrementa relinquens quibus teredines gignuntur: fila etiam araneosa, quacumque incessit, alarum maxime lanugine obtexens. Ita *Plin. 11. Hist. nat. 19. 21. (65).* Adde *eumd. 21. ibid. 14. 47. (81).* et 28. *ibid. 10. 45. (162).* ubi addit, cornicula his ante oculos ignava præterdit. De his loquitur etiam *Colum. 9. R. R. 14. 8.*, item *Pallad. 4. R. R. 15. sub fin.*, ψυχῆ (It. farfalla, parpapione; Fr. papillon; Hisp. moriposa; Germ. d. Schmetterling, Zwiefalter, Sommervogel; Angl. a butterfly).

I.) Proprie et quidem ¶ 1. Stricto sensu. *Ovid. 15. Met. 376.* Quæque solent canis frondes intexere filis Agrestes tineæ (res observata colonis) Ferali mutant cum papillone figuram. *feralem* dicit, quia, ut est apud *Plin. 28. Hist. nat. 10. 45. (162).*, inter mala medicamenta, b. e. inter venena numeratur. ¶ 2. Latiori sensu dicitur et de aliis volantium insectorum generibus. *Plin. 11. Hist. nat. 32. 37. (112).* Eruca araneo accreta, quam chrysalidem appellant; rupto deinde cortice volat papilio. et *ibid. 23. 27. (77).* Bombycas et in Coo insula nasci traduntur: lieri autem primo papiliones parvos nudosque, etc.

II.) Translate est militare tentorium, *padiglione*, *tenda da campo*, σκηνωμα, quia expansa vela habet ad similitudinem alarum papilionis. *Isid. 15. Orig. 10.* Papiliones vocantur a similitudine parvi animalis volantis, quod maxime abundantia florentibus malvis. Hæ sunt aviculæ, quæ lumine accenso conveniunt et circumvolitantes ab igne proximo interire coguntur. *Hygin. Gromat. p. 1. col. 1.* Papilioni dantur pedes X. *Schelius* hæc habet: Forma papilionis fuit plerumque quadrata: hoc nomen illi datum fuit, quod binis a fronte et a tergo pellibus, in medio ad exitum apertis et divisis, in modum quatuor alarum tegerentur. *Lamprid. Alex. Sev. 51.* in prociectu, atque in expeditionibus, apertis papilionibus prandit atque cœnavit. Adde 61. *Spartian. Pescenn. 11.* In omni expeditione ante omnes militarem cibum sumpsit ante papilionem. *Trebell. in XXX. Tyrann. 16. de Herode.* Homo Græcæ luxuriæ, cui erant sigillata tentoria et aurati papiliones et omnia Persica. — Si discrimen est inter papiliones et tentoria, fortasse est, quod illi minoris molis et apparatus sint. *Tertull. ad Martyr. 3.* Nemo miles ad bellum cum deliciis venit, nec de cubiculo ad aciem procedit, sed de papilionibus expeditis et substrictis etc. — Non modo milites, sed etiam Fratres Arvales utebantur papilionibus, dum in loco deæ Diæ sacrificium eidem faciebant. *Inscript. apud Marin. Frat. Arv. n. 41.* PROMAGISTER PRÆSTRATAM DEPOSUIT ET IN PĀPILIONE SVO REVERSAVIT ETC. HOC ACTUM EST RO-

mæ ann. a Chr. n. CCXVIII. Imperante Elagabalo.

PAPILIUNCULUS, i, m. 2. *deminut. a papilio*, parvus papilio, *farfallotta*. *Tertull. Anim.* 32. Siccitatibus gaudent locustæ, papiliunculi, chameleontes.

PAPILLA, æ, f. 1. caput, seu apex mammæ, quod infans vel pullus ore comprahendit, ita dicta, ut ait *Paul. Diac.* p. 220. 12. *Müll.*, quia papulæ similis est, a qua *deminut.* videtur quasi parva papula; vel, ut ait *Isid.* 11. *Orig.* 1. 75., quod eas infantes quos pappant, dum lac sugunt. Sunt qui et a v. Græca πάλλας per reduplicationem deducunt, *ῥηλή* (It. *capezzolo*, *papilla*; Fr. *tétine*, *mamelon*; Hisp. *pezon de la mamilla ó teta*; Germ. *die Warze an den Brusten der Menschen und Thieren, die Zitze*; Angl. *a nipple, teat*).

I.) Proprie. *Varro* apud *Non.* p. 486. 7. *Merc.* Candidum lacte papilla quum fluit, signum putant partus, quod hic sequatur mulierem et partu liquor. et 2. *R. R.* 9. 5. Feminas mammosas æqualibus papillis. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 40. 95. (235). Ursæ mammas quaternas gerunt; delphini binas in ima alvo papillas tantum, nec evidentes et paulum in obliquam porrectas. *Colum.* 9. *R. R.* 11. 4. In ipso sine cerarum velut papilla uberis apparatus eminentior. Adde *eumd.* 7. *ibid.* 3. 17. *Ennod.* 4. 41. Fulserant raro sub hiante filo Pectoris geminæ in roseis papillis.

II.) Translate. ¶ 1. Per synecdochen est ipsa mamma, *mammella*. — a) Dicitur de mulieribus. *Catull.* 66. 81. nudantes rejecta veste papillas. *Virg.* 11. *En.* 803. Hasta sub exertam donec perlata papillam hæsit. *Ovid.* 1. *Amor.* 4. 37. babiles. *Id. Remed. am.* 337. tumidæ. Adde *eumd.* 2. *Amor.* 15. 11.; *Petron.* et *Martial.* — b) Dicitur etiam de viris. *Plin.* 3. *Ep.* 6. Signum effingit senem stantem: rari et cedentes capilli, lata frons, contracta facies, exile collum: pendent lacerti, papillæ jacent etc. *Sueton. Oth.* 11. Uno se trajecit (*Otho*) ictu infra lævam papillam. ¶ 2. Interdum dicitur de parva papula, seu tuberculo in cute, *tuberculetto*, *pustola*. *Seren. Sammon.* 10. 133. de elephantiasis turpans infandis ora papillis. et 61. 1100. Interdum existit turpi verruca papilla. ¶ 3. Et de rosarum germine papillam imitantem, Itali *bocciuolo* vocant. *Auct. Pervigil. Ven.* 14. Ipsa surgentes papillas de Favoni spiritu Urget in notos penates. et 21. Mane virgines papillas solvit humenti peplo. ¶ 4. Pro aurea catella, ornamento mammarum. *Juvenal.* 6. 122. auda papillis Constitit auratis. ¶ 5. A similitudine ita dicitur fistula vel epistomium. *Varro* 3. *R. R.* 14. 2.; ubi tamen al. leg. mamillas. V. hanc vocem.

PAPILLATUS, a, um, adject. in papillæ modum forniatus. *Vet. Epigr. in Anthol. Lat. T.* 1. p. 699. *Burmamn.* Nascebantur (rosæ) adhuc, neque erat par omnibus ætas: Prima papillatos ducebat gemma corymbos, Altera puniceos apices umbone levabat. *Hieronym.* *Ep.* 66. n. 1. Quis parturientem rosam, et papillatum corymbum, antequam in calathum fundatur orbis, et tota rubentium foliorum pandatur ambitio, immature demissum æquis oculis marcescere videat?

PAPPO. V. PAPPO.

PAPPA. V. PAPA.

PAPPARIUM, ii, n. 2. (pappa) cibus, qui infantibus datur, quum a lacte sugendo removendi sunt, *pappa*. Translate adhibetur a *Seneca* 2. *Controv.* 9. a med. Dominicæ libidini papparium facere. *Al. leg. pararium.*

PAPPAS, æ, m. 1. πῖππας, nutricius. *Juvenal.* 6. 632. timidus præcuset pocula pappas. V. PAPA et PAPAS.

PAPPO vel **PAPPO**, as, are, a. 1. ad pueros pertinet, quum vel cibum petant, vel papam comedunt. *Pers.* 3. 16. at cur non potius teneroque columbo, Et similis regum pueris papparo minutum Poscis, et iratus mammæ lallare recusas? *Plaut. Epid.* 5. 2. 62. Novo liberto opus est, quod pappet. *væ.* dabitur: præbebo cibum. Jeci causa pappet dicit, quia novum libertum alii postulat.

PAPPUS vel **pappos**, i, m. 2. πῖππος, antiqua lingua idem quod senex. Unda *Sponsa pappi*, et *Agricola*, et *Hermia pappi*: quibus nominibus fabulas scripsit *Pomponius*. Confirmat eam significationem *Varro* 7. *L. L.* 29. *Müll.* Item, laquit, significant in Atellaneis aliquot pappum (sic ex vet. libris emendant *Turneb.* et *Scalig.* pro quo vulgo *pupum*; at *Müllerus* Pappum) senem, quod *Osci casnar* appellant. V. *Scalig.* ad *Varronem* 6. *L. L.* 5. p. 88.; et *Voss.* in *Etymol.* — Est autem a voce Græca allata, et significat avum, quo sensu etiam Latini interdum utuntur.

I.) Proprie. *Auson. Edyll.* 4. 13. pappos aviasqua trementes Anteferunt patribus seri, nova cura, nepotes.

II.) Translate. ¶ 1. A similitudine senilis canitiæ sic vocatur Græcis lanugo carduorum, unde banc quoque acceptionem habent Latini. *Paul. Diac.* p. 220. 11. *Müll.* Pappi carduorum flores. *Zucret.* (3. 386). Vestem, nec plumas avium papposque volantes. ¶ 2. Item pappus dicitur lanugo cacti herbæ. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 16. 57. (97). Semen ei lanuginis, quam pappum vocant. ¶ 3. Item herba, quæ vocatur erigeron, vel senecio, vel acanthis. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 13. 106. (168). Quare eam *Callimachus* acanthida appellat, alii pappum. — *NB.* *Turnebus* etiam putabat, ut ex posuimus in *Varronem* 7. *L. L.* 96. *Müll.* notis liquet, pappum mæssium antiquitas a rusticis dictum pro lanugine messium, sive setigetis. Aliter vero *Scaliger* quum de pappi, tum de mæssi voce: et recte; V. *Müllerum* ad loc. cit. — *NB.* *Papus*, altera exiit littera p, quia præsci Romani consonantes nunquam geminabant, est cognomen Rom., de quo V. ONOM.

PAPŪLA, æ, f. 1. pustola, bollicola, bolla, εἰσάδνημα, tuberculum, pustula in cute. *Cels.* 5. 23. n. 18. Papularum duo genera sunt. Alterum est, in quo per minutas pustulas cutis exasperatur et rubet leviterque roditur: medium habet paulo lævius, tarde serpit. Alterum est, quam ἀγρίαν Græci appellant: in qua similiter quidem, sed magis cutis exasperatur evulceraturque, ac vehementius et roditur et rubet et interdum etiam pilos remittit. Hæc *Cels.* *Virg.* 3. *G.* 564. Ardentes papulæ atque inmundus olentia sudor Membra sequebatur. *Colum.* 6. *R. R.* 31. 2. de equor. curat. Papulæ ferventissimo sole usque eo strigile raduntur, quoad eliciatur sanguis. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 7. 26. (66). Lactucæ eruptiones papularum leniunt. *Id.* 26. *ibid.* 11. 73. (120). Rubentes papulas sanare. *Id.* 23. *ibid.* 7. 63. (120). inovere. *far venire.* *Id.* 35. *ibid.* 17. 57. (196). cohibere. *fulgat. interpr. Levit.* 14. 56. Ista est lex omnis lepræ et percussuræ, cicatricis et erumpentium papularum. — Proverbium est illud *Senecæ Vit. beat.* 27. a med. Papulas observatis alienas, obsiti plurimis liberibus.

PAPŪLO, as, are, n. 1. papulas emitto. *Cæc. Aurel.* 2. *Tard.* 1. et 3. *ibid.* 4.

PAPŪRACŒUS, a, um, adject. qui est ex papyro. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 11. 47. (168). Ellychnium papyraceum. *Id.* 6. *ibid.* 22. 24. (82). Papyraceæ naves.

PAPŪRIFER, fera, ferum, adject. πῖπποφόρος, papyrum ferens. *Ovid.* 15. *Met.* 753. papyriferi septemflua flumina Nili. Adde *eumd.* 3. *Trist.* 10. 27.

PAPŪRINUS, a, um, adject. πῖππονος, ad papyrum pertinens. *Varron.* *fragm.* apud *Non.* p. 168. 14. *Merc.* Stilus papyrinus videtur esse, quo in papyro scribebant. Hæc *Forcellinus*. At cl. *Fahlen.* (In *M. T. Varron. Sat. Menipp. conject.* p. 133. et seq.) laudatum *Varron.* *fragm.* ita emendavit: Mihique divi, dum stilo nostro papyri inievi scapulo novum partum poeticon. Papyrinus itaque est vox vaide dubia.

PAPŪRIO vel **papyrion**, ōnis, m. 3. πῖππονος, locus papyris consitus. *Fulgat. interpr. Exod.* 2. 5. Quæ quum vidisset liscellam in papyrione, misit unam etc.

PAPŪRIUS, a, um, adject. papyraceus. *Auson. epist.* 7. 48. Fac campum replices Musa papyrium.

PAPŪRUS, m. et f. et **Papyrum**, i, n. 2. πῖππορος, arbuscula Ægypti. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 11. 22. (71). Papyrum ergo nascitur in palustribus Ægypti, aut quiescentibus Nili aquis, ubi evagatæ stagnant, duo cubita non excedente altitudine gurgitum, brachiali radicis obliquæ crassitudine, trianguli lateribus, decem non amplius cubitorum longitudine in gracilitatem fastigatum, thyrsi modo cacumen includens, nullo semine, aut suo ejus alio, quam floribus, ad deos coronandos. Hæc *Plin.* V. *Guilandinum*, et quæ adversus eum *Jos. Scalig.*; Item adi *Salmas. Exercitat. in Solin.*

I.) Proprie, ratione habita materiei, qua constat papyrus, ejusque usus: de quibus hæc generatim *Plin.* l. cit. (72). Radicibus papyri incolæ pro ligno utuntur, nec igitis tantum gratia, sed ad alia quoque utensilia vasorum. Ex ipso quidem papyro (h. e. e ligno) navigia texunt; et e libro vela tegetesque, necnon et vestem, etiam stragulam, ac fuses. Maudunt quoque crudum, decoctumque, succum tantum devorantes. et 12. 23. (74). Præparantur ex eo chartæ, diviso (*libro interiore*) acu in prætenues sed quam latissimas pibulas. Principatus medio, atque inde scissuræ ordine etc. Enumeratis deinde variis chartæ generibus, et postremo loco imporetica: Post hanc, inquit *ibid.* (76), papyrus est (h. e. extimus papyri cortex) extremumque ejus scirpo simile, ac ne funibus quidem, nisi in humore, utilis. Textur omnis madente tabula Nili aqua; turbidus liquor vim glutinis præbet. In rectum primo supina tabulæ scheda ad nitur longitudine papyri, quæ potuit esse, resegmentibus utrimque amputatis: transversa postea crates peragit. Præmitur deinde prelis, et siccantur sole plagulæ, atque inter se junguntur, proximarum semper bonitatis deminutione ad deterrimas. Nunquam plures scapo, quam vicenæ. Hactenus *Plin.* Adde *Cassiod.* 11. *Variar.* 38.; et *Isid.* 6. *Orig.* 10. — Hinc specialiter. — a) De navigiis ex papyro. *Iucan.* 4. 135. sic quum tenet omnia Nilus. Conseritur bibula Memphis cymba papyro. — b) Item de funiculo, aut vinculo papyraceo. *Cels.* 5. 28. n. 12. a med. Satis est papyrus intortum eo illinere. *Colum.* 6. *R. R.* 6. 4. Quum sanguis satis profuivit, inhibetur papyri ligamine. *Pal-lad.* 3. *R. R.* 33. Sarmata vitium papyro ligabis stricto et molli. — c) De gallicis seu calceis papyraceis. *Capell.* 2. p. 28. Calceos præterea ex papyro textili subligavit, ne quid ejus membra pollueret morticinum. *Tertull. carm. ad senator.* 22. de *Isiacis.* caligæque reinota Gallica sit pedibus molli redimita papyro. Hinc *Herodot.* 2. 37. Οἱ ἰππῆες Αἰγύπτου φοροῦν ἰσοδνηματα βύβρα. — c) De ellychnio papyraceo, quod Itali lucignolo, nostrates vulgo pavero dicunt. *Veget.* 2. *Feterim.* 57. Papyrus candellarum purgatam subtiliter carpis, intingis in ovi albumento. *Paulin. Volan. carm.* 20. 114. Quum (æstum) fumosa dabit ceratis cella papyris. *Isid.* 11. *Orig.* 2. Dicitur funus a funibus accensis, quos ante feretrum papyris cera circumdatis ferebant. — d) Papyro struebantur rogi. *Martial.* 10. 97. Dum levis arsura struitur Libitina papyro. *Id.* 8. 44. Fartus papyro dum tibi torus crescit. h. e. torus funereus, rogius.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur de veste. *Juvenal.* 4. 24. hoc tu Succinctus patria quondam, Crispine, papyro? ¶ 2. Item pro charta, libello, epistolio. *Catull.* 35. 1. Poetæ tenero, meo sodali, Velim Cæcilio, papyre, dicas, Veronam veniat. *Martial.* 3. 2. ad libr. suum. Ne nigram clito raptus in culinam Cordyllas madida tegas papyro. *Juvenal.* 7. 100. Namque oblita modî inllesima pagina surgit Omnibus, et crescit multa damnoosa papyro.

PAR, paris, omn. gen. adject. Paris in recto feminine pro par. *Atta* in *Socrus* apud *Priscian.* 7. p. 764. *Putsch.* Ad hanc fortunam accessit ei fortuna paris. — Ablativus sing. numeri et pari habet et pare, ut *Charis.* doct. 1. p. 14. et *Priscian.* 7. p. 763. *Putsch.*; sed hoc minus frequens est, ut fere poeticum. *Ovid.* 4. *Fast.* 98. Illa (*Venus*) ludes animos hominum contrahit

in unum: Et docuit jungi cum pere quemque sua. et 3. *ibid.* 193. Cum pare quæque suo coeunt volucresque feræque. Adde *eumd.* *ibid.* 526. His autem locis par est conjux, consort: qua ratione etiam compar usurpatur. — In Genl. plur. est *parium*, non *parum*: quamquam *Plin.* *epud Charis.* 1. p. 110. aliter docuerit. — Superl. *Parissimus* et *Parissimus* sub A. I. 5. — Par est æquus, æqualis, parilis, compar, simillis quantitate seu gradu. *Cic.* 2. *Invent.* 22. 68. Par est, quod in omnes æquabile est. *iooç* (It. *pari*, *uguale*; Fr. *égal*, *pareil*; Hisp. *igual*, *parejo*; Germ. *gleich kommend*, *gleich*; Angl. *equal*, *even in number*, *like*). Usurpatur A) Adjective, et B) Substantivum more.

A) Adjective occurrit

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Absolutis. *Cic.* 1. *Orat.* 18. 83. Virtutes esse inter se æquales et pares. *Id.* *Orat.* 12. 38. Ut verba verbis quasi dimensa et paria respondeant. *Id.* 4. *Herenn.* 40. 52. In æquos et pares fastidiosus, in inferiores crudelis. *Id.* *Topic.* 4. 23. Equitas paribus in causis paria jura desiderat. *Id.* *Sull.* 2. 5. Intelliges de hoc iudicio meum et horum par atque unum fuisse. *Id.* *Mur.* 9. 21. Quam ego pari atque eadem in laude panno. *Id.* 1. *Nat.* D. 19. 40. Necessè est eam esse naturam, ut omnia omnibus paria respondeant. *Id.* 2. *ibid.* 61. 153. E quibus vita beata existit, par et simillis deorum. *Id.* 1. *Off.* 34. 124. Æquo et pari jure cum civibus vivere. *Id.* 1. *de republ.* 32. Si ingenia omnia paria esse non possunt, jura certe paria debent esse eorum inter se, qui sunt cives in eadem republica. *Id.* *ad Planc.* 1. *post ep.* 10. 1. 16. *ad Att.* Ad paternas necessitudines magnam attulit accessionem tua voluntas erga me, meaue erga te par atque mutua. *Id.* 5. *Fam.* 2. Quod ita scribis, pro mutuo inter nos animo: quid tu existimes esse in amicitie mutuum, nescio; equidem hoc arbitror, quum par voluntas accipitur et redditur. *Cæs.* 1. *B. G.* 43. Legionem Cæsar passibus c. ab eo tumulo constituit: Item equites Ariovisti pari intervallo constituerunt. *Id.* 7. *ibid.* 74. Pares ejusdem generis munitiones. h. e. forma pares et viribus. V. *Herzog.* *ad h. l.* *Id.* 1. *B. C.* 51. Pari certamine res geri potuit. *Nepos Themist.* 3. Pari prælio discesserant. h. e. in quo eadem fortuna idemque eventus, ut neutri victoria inclinetur. Adde *Liv.* 41. 26.; et *Auct. B. Alex.* 29. *Liv.* 45. 43. Similia omnia magis visa hominibus, quam paria. *Virg.* 5. *Æn.* 114. pares inveni certamina. *Plin.* 32. *Hist. nat. præfat.* 1. (1). Nec par aut simile potest inveniri. — b) Cum addita persona aut re, cui quis aut quid par est. — Per Dativum. *Cic.* *Orat.* 36. 123. Erit rebus ipsis par et æqualis oratio. *Id.* *Cluent.* 38. 107. Diligentia et religione par iis, quos antea commemoravi. *Id.* *Fontej.* 12. 26. Isti par in belligendo. *Id.* 2. *Fin.* 4. 13. Verbum Latinum (*unluptas*) par Græco (*ἴσος*) et idem valens. *Id.* 1. *Divinat.* 3. 5. Parem summis Peripateticis iudico. — Per Genit. pro Dativo. *Plaut. Rud. prol.* 49. ei erat hospes, par illius. *Cic. Pis.* 4. 8. Cujus paucæ pares hæc civitas tulit. *Lucan.* 10. 383. Quem metuis, par hujus erat. *Phædr.* 4. 15. 6. Pares dum sint vestræ fortitudinis. *Al. leg.* fortitudinal. *Fronto* 1. *ep. ad amic.* 6. Ubique eum parem sui invenies. — Per Ablativ. pro Dativo. *Sall. Hist. fragm.* apud *Arusian.* *Mess.* 4. Scalas pares mœnium altitudine. *Ovid.* 6. *Fast.* 804. In qua par facies nobilitate sua. Sic 4. *ibid.* 306. Nec facies impar nobilitate sua. — Per Ablativ. et præpos. cum. *Sall. Jug.* 14. Quem tu parem cum liberis tuis regniq; participem fecisti. *Cic. Ligar.* 9. 27. Ut cetera paria Tiberoni cum Vero fuerint. *Id.* 1. *de republ.* 4. Parem cum ceteris fortunæ conditionem subire. *Id.* *Brut.* 59. 215. Erant ei quædam ex his paria cum Crasso, quædam etiam superiora. — Per formulam *inter se*. *Cic.* 1. *Parad.* 2. 11. Omitto reliquos (reges Romanos): sunt enim omnes pares inter se præter superbum. *Id.* 1. *Orat.* 55. 236. Præclaras duas artes constituere atque inter se pares et ejusdem socias dignitatis. — Sequentibus particulis *et*, *ac*,

atque, quam. *Cic. Brut.* 11. 43. Omnia fuisse in Themistocle peria, et Coriolano. *Id.* 1. *de republ.* 34. Quum par habetur bonos summis, et infimis. *Sall. Cat.* 2. Tametsi haudquaquam par gloria sequatur scriptorem, et auctorem rerum. *Plaut. Mil. glor.* 4. 6. 36. Si parem sapientiam hic habet, ac formam, mihi ignoscet. *Cic.* 3. *Nat. D.* 1. 3. Neque mihi par ratio cum Lucilio est, ac tecum fuit. *Sall. Jug.* 102. In quo offensæ minimum, gratia par, ac si prope adessemus. *Nepos Hann.* 5. Minutium magistrum equitum, pari ac dictatore imperio, fugavit. *Cæs.* 5. *B. G.* 13. Pari spatio transmissus, atque ex Gallia est in Britanniam. *Id.* 1. *ibid.* 28. Quos in parem juris libertatisque conditionem, atque ipsi erant, receperunt. *Id.* 5. *ibid.* 8. Ipse cum legionibus quinque et pari numero equitum, quam in continente reliquerat, naves solvit. *Al. leg. quem, idque probant recentiores plerique omnes: et recte quidem; nam quam post vv. par, amillis, talis etc. a Livio demum et seriorebus ponitur.* V. *Zumpt. Gramm. Lat.* § 340. p. 295. — Poetice cum Infinito. *Virg.* 7. *Ecl.* 5. Et cantare pares et respondere parati. — c) Cum addita re, qua quis alii est par. — Per Ablativum. *Cic.* 1. *Orat.* 16. 70. Est finitimus oratori poeta, multis ornandi generibus socius ac pæne par. *Id.* 1. *Phil.* 14. 34. Libertate esse parem ceteris, principem dignitate. *Id.* 6. *Fam.* 6. Hominem cuius summorum tunc ætatis vel ingenio, vel industria, vel fama parem. *Id.* *Planc.* 11. 27. Omni illi et virtute et laude par. *Virg.* 1. *Æn.* 709. totidemque pares ætate ministri. — Per Ablativum et præpos. in. *Cic. Amic.* 9. 32. Ut sint pares in amore et æquales. *Id.* *Fontej.* 12. 26. Excitanda nobis erit ab inferis C. Marius, qui Induciomaro isti par in belligendo esse possit. — Per Genitivum pro Ablativo. *Sil. It.* 4. 370. ætatis mentisque pares. — Per Accusat. et præpos. ad. *Liv.* 26. 16. Virum se fortissimum a nequaquam pari ad virtutem occidi. *non pari ni valore.* ¶ 2. Speciatim de iis dicitur, qui aatis habent virum aut facultatis ad aliquid agendum, aut ad resistendum; qui sunt idonei, apti, idonei, sufficienti, di forse bastanti, capaci di stare a fronte. — a) Absolute. *Cic.* 12. *Att.* 15. Mibi omnis sermo est cum litteris: eum tamen interpellat stetus, cui repugno quoad possum; sed adhuc pares non sumus. *Seneca Prov.* 2. Athletas videmus cum fortissimis quibusque confingere, et exigere ab his, per quos certamini preparantur, ut totis contra ipsos viribus utantur: et si non inveniunt singulos pares, pluribus simul obiciuntur. *Nepos Themist.* 4. Themistocles unus restitit, et universus esse pares eiebat, dispersos testabatur perituros. *Id.* *Acib.* 6. Nam postquam exercitum præse ceperrat, neque terra, neque mari hostes pares esse potuerant. — b) Cum Dativo. *Cæs.* 4. *B. G.* 7. Sese unis Suevis concedere, quibus ne dii quidem immortales pares esse possint. *Justin.* 7. 6. 4. Quoniam omnibus bellis par esse non poterat, dispensanda ratus, et 16. 4. 13. Parem esse crudelitati alicujus. h. e. ad resistendum crudelitati. *Val. Flacc.* 1. 110. velit ille quidem, sed dextera nondum Par oneri, clavæque capaci. *Plin.* 3. *Ep.* 17. Exime huic mihi scrupulum, cui par esse non possum. *non posso acquetare.* *Quintil. Declam.* 15. 4. Aspicio par laboribus corpus, sufficientem animam aëris actibus. — Similia sunt hæc, quibus par dicitur qui alteri est virtute simillis, et cum ni componi et committi potest. — a) Absolute. *Liv.* 28. 44. Habebo, Q. Fabi, parem, quem das, Hannibalem. — b) Cum Dativo. *Liv.* 22. 27. Unicum duce ac parem quæsitum Hannibali. *Horat.* 1. *Od.* 6. 15. npe Palladis Tydidem Superis parem. *Sil. It.* 16. 616. composuit propioribus ausis Dignum te Fortuna parem. Adde *Stat.* 6. *Theb.* 843. — c) Cum Accus. et præpos. adversus usurpavit *Justin.* 6. 4. 12. Victis adversus victores vires non pares fuere. — Item par dicitur de iis, qui honoribus, dignitate, auctoritate, potentia in republica pari modo fruuntur. *Vellej.* 2. 33. 3. Nam nequa Pompejus, at primus ad rempublicam aggressus

est, quemquam æquo animo parem tulit. et 2. 29. 3. Civis in toga (*Pompejus*), nisi ubi vere retur, non quem haberet parem, modestissimus. Cf. *Lucan.* 1. 125. Nec quemquam jam ferre potest Cæsarva priorem, Pompejusve parem. ¶ 3. Interdum absolute refertur ad ætatem similem: hinc *pares*, æquales, *coetanei*, *ἡλικιωται*. *Petron. Satyr.* 25.; et *Auct. Priap.* 51. Huc pertinet illud *Cic. Senect.* 3. 7. Sæpe interfui querelis meorum æqualium: pares autem cum paribus, veteri proverbio, facillime congregantur. ¶ 4. Item universim qui aliqua re æqualis est et simillis alteri; quam vim habet proverb. ex *Cicer.* allatum. *Plaut. Curc.* 4. 2. 20. Eosdem hercle vos pono: parissimil estis iibus. *Horat.* 1. *Ep.* 5. 24. ne fidos inter amicos Sit, qui dicta foras eliminat: ut coeat par, Jungaturque pari. *Ovid. Heroid.* 9. 32. Si qua voles apte nubere, nube pari. *Seneca Troad.* 408. Et par sollicito fabula sonniot *Inscript.* apud *Visscont. Monum.* *Scipion. tab.* 3. *quovis forma virtutis parissimum fuit. ἀρχαίως; pro parissima.* ¶ 5. Item speciatim paria facere, æquare, pariare; et dicitur de rationibus, *aguagliare, o saldare le partite.* *Colum.* 1. *R. R.* 8. 13. et 11. *ibid.* 1. 24. Negotiatio curam villicii advocat, nec unquam patitur eum cum rationibus domini paria facere: sed ubi numeratio exigetur, rem pro numinis ostendit. ¶ 6. *Par*, impar, ludi genus, a *pari e casto.* *Horat.* 2. *Sat.* 3. 248. Ludere par impar, equitare in arundine longa, Si quem delectet barbatum, amantia versat. Adde *Augustum* in *epist. ad filiam*, apud *Sueton.* *Aug.* 71.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ a superiori paragrapho 4. ductâ. *Seneca* 3. *Benef.* 9. extr. Quum aliter beneficium datur, aliter reddatur, paria facere difficile est. *Id.* 3. *Ira* 25. Denique debet pœnas: non est quod cum illo paria faciamus. *Id.* *Ep.* 101. Sic itaque formemus animum, tamquam ad extrema ventum sit: nihil differamus, quotidie cum vita paria faciamus. Sic *Ep.* 19. *ad fin.* Poteram tecum et hac Mæcenatia sententia parem facere rationem. *soddifare pienamente al mio debito.* Adde *Plin. Paneg.* et extr.; et *Quintil. Declam.* 6. 6. et 9. 17. et 12. 24.; et *Plin.* 2. *Hist. nat.* 86. 88. (202). et 37. *ibid.* 1. 2. (3). ¶ 2. *Par pari referre* aut *respondere*, par, tantumdem, æquale rependere, *rendere la pariglia, o il contraccambio, rendere pan per focaccia, o frasche per foglie, τοῖς ἰσῶς ἀμὲν βροῦται.* *Ter. Eun.* 3. 1. 55. Denique par pari referro, quod eam mordeat. *Al. leg.* par pro pari. *Plaut. Truc.* 5. 1. 47. Par pari respondet. *Cic.* 6. *Att.* 1. a *med.* Habes ad omnia, non ut postulasti, *χρῆστα χαλκῶν*, sed paria paribus respondiuis. *Atticus* ipse apud *eumd.* 16. *ibid.* 7. *ad fin.* Provide, si cui quid debetur, ut sit; unde par pari respondeatur. Huc pertinet et illud *Fronton.* 2. *ad M. Cæs.* 1. a *med.* Remuneratus est igitur a me mutuo. Paria habet: ne ullum bino verum audiret. — Apud *Cic.* 3. *Orat.* 54. 206. paria paribus referre, est *ἰσοκλῶ* uti. V. COMPAR B. 2. ¶ 3. Adverbialiter ex *pari*, ex æquo, pari conditione. *Seneca Ep.* 59. a *med.* Sapiens cum diis et pari vivit. *Quintil. Declam.* 379. Sed inimicum occidi. Quem? pauperem, qui nihil in curia, nihil in contione poterat. Inimici sunt ex pari. ¶ 4. *Par est*, conveniens est, decens est, æquum est, *conviene, è di dovere, è ragionevole, εἰκόσ ἐστ.* — a) Sæpissime cum Infinito. *Cic. Amic.* 22. 82. Par est primum ipsum esse virum bonum, tum alterum similem sui quætere. *Id.* 2. *Off.* 23. 83. Sic par est agere cum civibus. *Id.* *Mur.* 7. 15. Quibus (ornamentis) fretum ad consulatus petitionem aggredi par est. *Id.* 9. *Att.* 11. ante *med.* Dubitans, quid me facere par sit. et 15. *ibid.* 17. extr. Tu vero quidquid erit, quod me scire par sit, statim scribe. *Nepos Datalam.* 6. Relinqui eum non par esse, sed omnes confestim sequi. *Tac.* 1. *Ann.* 25. Quia neque gratiæ neque severitatis expertem haberi par esset. — b) *Ut par est*, erat etc. *Cic.* 2. *Divinat.* 55. 114. Casum prælii nemo nostrum erat quin timeret, sed ita, ut constantibus hominibus

par erat, non aperte. *Id.* 7. *Ferr.* 4. 10. Statim, ut par fuit, jussu ejus homines, qui fuerant nominati, comprehensit suot. — c) Raro sequente partic. ut cum Coniunctivo. *Plaut. Bacch.* 1. 2. 31. Non par videtur, pædagogus ut siet. — d) *Pares* interdum pro duobus sumuntur. Hinc paribus equis, idest duobus Romani utebantur in prælio, ut sudante altero, transirent in siccum. Ita *Paul. Diac.* p. 221. 13. *Müll.*

B) Absolute, substantivorum more, Par, paris, o. 3., est un paio, una coppia, ζεύγος. *Cic.* 11. *Phil.* 1. 2. Geminum in scelere par. *Id.* opt. gen. *Orat.* 6. 17. Gladiatorum par nobilissimum. *Id.* *Amic.* 4. 15. Ex omnibus sæculis vix tria aut quatuor nominantur paria amicorum. *Id.* *Dom.* 11. 27. Quod par amicitie consularis fuit unquam conjunctius, quam ego et Cn. Pompejus? *Id.* 4. *Ferr.* 19. 47. Scyphorum paria couplura Verri data esse. *Ovid.* 13. *Met.* 831. Par columbarum. *Seneca Ep.* 7. Paria ordinaria et postulaticia. scil. gladiatorum. *Justin.* 6. 2. 7. Aliud par ducum. *Sueton. Rhet.* 5. Par oculorum. *Cajus 3. Institut.* (edente iterum *Goes.*) 212. Par mularum. — Paria duo differt a paria bina; illud duo tantum, hoc quatuor significat. *Labeo Dig.* 32. 30. Qui quatuor pocula oleaginea habebat, ita legavit: pocula oleaginea paria duo. Respondi, unum par legatum esse, quia non ita esset: bina paria; nequa ita: poculorum paria duo. Idem et Trebatius.

Ἡ οὐνοῦ μ. V. in fin. v. ÆQUE.

PARABILIS, e, adject. (paro) qui facile acquiri et haberi potest, facile da avere, εύποριτος. *Cic.* 1. *Fin.* 13. 46. Natura dividas, quibus contenta sit, et parables, et terminatas habet. Cf. *eumd.* 5. *Tusc.* 33. 93. Parables divitiæ naturæ. *Horat.* 1. *Sat.* 2. 119. namque parabilem amo Venerem, facilemque. *Seneca Ep.* 5. a med. Quemadmodum delicatas res desiderare, luxuriæ est; ita usitatas et oon magno parables fugere, dementiæ est. *Curt.* 3. 5. Levi ac parabili cultu corporis esse contentum. di poca spesa. *Id.* 6. 4. Parco ac parabili victu.

PARABOLA, æ, et parabolē, es, f. 1. παραβολή, comparazione, similitudine, a παραβιλλω confero. ¶ 1. Est comparatio, collatio rerum genere dissimilium, ut ait *Donatus de trop.* p. 1778. *Putsch.*, et lit oculo modis, quos apud *Diomed.* 2. p. 459. videre licet. *Quintil.* 5. 11. 23. Παραβολή, quam Cicero collationem vocat, loogius res, quæ comparantur, repetere solet. *Id.* 8. 3. 77. In omni parabole aut præcedit similitudo, res sequitur; aut præcedit res, similitudo sequitur. Præcedit similitudo illa (*Virg.* 2. *Æn.* 355.) inde, lupi ceu Raptores atra in nebula, etc. Sequitur in primo Georgicon, post longam de bellis civilibus conquestionem (in fin.) ut quum carceribus seae efudere quadrigæ, Addunt se in spatia, etc. *Id.* 6. 5. 59. Adhibetur autem similitudo interim patam; interim inseri solet parabola: cuius est genera id Augusti, qui militi libellum tinide porrigit: Noli, inquit, dubitare, tamquam assem elephantio des. *Seneca Ep.* 59. Qui simpliciter, et demonstrandæ rei causa eloquebantur, parabolis referti sunt: quas existimo necessarias non ex eadem causa, qua poetis, sed ut imbecillitatis nostræ adminicula sint, et ut discentem et audientem in rem præsentem adducant. Adde *Macrob.* 5. *Saturn.* 13. ¶ 2. Concrete, uti ajunt, sensu, est narratio rei fictæ, sed verisimilis, quaque utimur causa similitudinis ad exponendam rem veram: cuiusmodi multæ occurrunt in N. Testam., parabola. *Tertull.* 3. *advers. Marcion.* 5.; *Augustin.* 2. *Quest. Evangel.* 45.; *Hieronym.* etc.

PARABOLANUS, i, m. 2. dicitur de hominibus pauperrimæ sortis, qui operam suam nosocomiis et xenodochiis accommodant. Quandoquidem quum alias, tum imprimis grassante peste, vitam propriam summo exponunt periculo, maxime verisimile est, venire a παραβολος, quod notat ad audendum projectum, ut *Cic.* 3. *Ferr.* 1. 2. loquitur. *Imp. Honor.* et *Theodos.* *Cod.* 1. 3. 18. Parabolanos, qui ad curanda debiliam ægra

corpora deputantur, secentos constitui præcipimus. Adde *Cod. Theod.* 16. 2. 42. et 43. Ubique autem de urbe Alexandria sermo est.

PARABOLICE, adverb. per parabolam. *Sidon.* 5. *Ep.* 17. sub fin. Parabolice, seu figurate dicere aliquid.

PARABOLUS, i, m. 2. παραβολος, audax, temerarius: de his dicitur qui cum bestiis in amphitheatro certant. *Cassiod. Hist. trip.* 11. 17. a med. Crudeli bestie artifex parabolus pugnet.

PARABUNDUS, a, um, adject. qui parat. *Gloss. Cyrill.* Εὐστραχων, parabundus.

PARACENTERIUM, ii, o. 2. παρακέντηριον, instrumentum, quo paracentesis lit. *Veget.* 3. *Veterin.* 17. 2. *Schneid.* Paracenterium inter tunicas oculares subijcitur. *Al. leg.* paracenterium, quod et *Forcellinus* probavit.

PARACENTESIS, is, f. 2. παρακέντησις, curatio, quæ manu lit pungendo et perforando, ut quin tunica oculi perforatur acu ad removendam suffusionem, vel abdomen ad extrahendam aquam collectam, etc. Vox Græca, a κέντεω pungo, παρακέντησις a latere pungo. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 13. 92. (144). Anagallidis succus pupillas dilatat: et ideo hoc inunguntur ante, quibus paracentesis fit. *Cæsar. Aurel.* 3. *Tard.* 8. sæpius memoral paracotesin abdominis uti hypopitidis. Adde *Theod. Priscian.* lib. 2. part. 2. c. 19.

PARACENTEIERIUM. V. PARACENTERIUM.

PARACIMENOS, on, adject. παρακείμενος a παρακίμμι. Absolute (subaudi γρόνος) paracimēnos est tempus præteritum. Hec vox legitur apud *Macrob.* de diff. Gr. Lat. verb. p. 2743. *Putsch.*; sed Græce scribenda esse videtur.

PARACHARACTES, æ, m. 1. παραχαρακτης, qui falsam innotetam audit, monetario: a παραχαρασσω, falsum characterem imprimo. *Impp. Valentinian., Theodos. et Arcad. Cod. Theod.* 9. 21. 9.

PARACHARAXIMUS, a, um, adject. adulterinus: a παραχαρακίμι. falsus monetarius. *Cassian.* 1. *Collat.* 20. Tamquam adulterina noisimata et paracharaxima reprobemus, utpote quæ falsam imaginem regis, non legitime signatam, continent. Adde 21. et 22.

PARACLETUS vel etiam paracletus, i, m. 2. παρακλήτος. Pænultima, quæ natura longa est, curripuit *Prudent.* 5. *Cathemer.* 160. Spirat de patrio corde Paracletum. Adde *eumd.* 10. περί στερ. 430. ¶ 1. Est advocatus, consolator, adhortator, deprecator: a παρακάλω. Hoc nomine Ecclesiastici scriptores designant tertiam Sanctissimæ TRINITATIS personam. *Tertull.* *Virg. veland.* 1., *Anim.* 55., *Resurr. carn. in fin.* ¶ 2. Fuit etiam unum ex 80. Valentiniani. *Tertull. advers. Valentin.* 8.

PARACYNANCHE, es, f. 1. παρακυνάγχη. genus quoddam morbi, cuius descriptionem habes his verbis apud *Cæsar. Aurel.* 3. *Acut.* 1. Synanche alia est intra oris spatium, alia exterius, alia ex utroque hoc exteriori atque interiori, parte dextra vel sinistra, aut in utraque. Quæ in utraque parte interior fuerit, cynanche vocanda: quæ in altera fuerit parte, paracynanchen vocaverunt.

PARADA, æ, f. 1. coperta, o tenda della barca, tegmen, vel umbraculum naviculæ. Videtur esse vox Gallica. *Ausor. epist.* 5. 25. Puppæ citus propra, sinuosaque lintea veli Pandæ: Medullini te feret aura noti Expositum subter paradas, lectoque jacentem. sotto 'l felce, nunc dicunt Veneti: huc etiam fortasse pertinet illud mettere in parada la nave, quum eam velis altisque ornant instrumentis nauticis. *Sidon.* 8. *Ep.* 12. a med. Hic, ne tibi pendulum tingat votubilis sentina vestigium. pandi carinarum ventres abiagnarum trabium textu palpitabuntur: hic superflua crata paradarum sereni brumalis inlida vitabis. — NB. Est etiam nomen oppidi, de quo V. ONOM.

PARADIASTOLÉ, es, f. 1. παραδιαστολή, disjunctio, distinctio, separatio. Vox Græca, et Græce adhibenda, qua significatur rhetoricum schema: de quo *Quintil.* 9. 3. 65. Συνοικεωσιν νο-

cant, quæ duas res diversas colligat. Huic diversam volent esse distinctionem, cui dant nomen παραδιαστολή, qua similia discernuntur: Quum te pro astuto sapientem appelles, pro confidente fortem, pro illiberali diligentem: quod totum pendet ex finitione; ideoque an figura sit, dubito. *Rutil.* tamen *Lupus l. 1. de figur. sentent.* et *Jul. Rufinian.* inter figuras sententiarum enumerant.

PARADIGMA, atis, n. 3. παράδειγμα, exemplum quo utimur ad aliquid ostendendum probandumque. Vox Græca: inter figuras dictionis est rei præterite relatio, adhortationem debortationemve significans: adhortationem, ut (*Virg.* 1. *Æn.* 246.) Antenor potuit mediis elapsus Acivis Ilvricos penetrare sinus. Debortationem, ut *Id.* 9. *ibid.* 144.) ao non viderunt mænia Trojæ, Neptuni fabricata manu, considerare in ignes? Ita *Charis.* 4. p. 248. *Putsch.*, cui paria habent *Diomed.* 2. p. 460. et *Donat. de trop.* p. 1779. Fit autem tribus modis: vel enim io exemplum addicimus personam sine sermone; vel sermonem sine personis; vel simul utrumque, ut est apud *Jul. Rufinian.* de fig. sentent. (V. *Quintil.* 5. 11. 1. *Tertull. Anim.* 43. a med. Paradigmatæ Platonicum pleniis.

PARADIGMATICOS, on, adject. παραδειγματικός, exemplarius, exemplum præbens. *C. Jul. Victor.* (ab A. Maio editus) *art. rhet.* 11. p. 67. Enthymematon et epichrematon formæ sunt quinque. electicon, item dicticoo, item gnomicon, item paradigmaticon, item syllogisticon. Paradigmaticon eothymema quinquam ad exemplum se refert, hoc tamen differt ab exemplo, quod exemplum per se positum probationem adjuvat, conversum autem in speciem argumenti, formam accipit paradigmatis enthymematici.

PARADISIACUS, a, um, adject. ad paradisum pertinens. — a) Generatim de paradiso sive de borto ameno. *Venant.* 6. *carm.* 8. 1. Hic ver perpetuum viridantia gramina gignit, Et paradisiacas spargit odore rosas. — b) Speciatim de paradiso terrestri, ubi primi hominum parentes a Deo positi sunt. *Alcim.* 1. 299. Interea primi, summus quos junerat auctor, In paradisiaca ponitur sede parentes.

PARADISIOLA, æ, com. gen. 1. (paradisus et color) qui paradisum cælestem incolit. *Prudent.* *Hamartig.* 936. de *Lazaro.* Et paradisi-colæ post ulcera dira brato.

PARADISUS, i, m. 5. pomarium, viridarium, hortus consitus, giardino, orto. Vox a Persis, atque inde Hebræis originem ducit: Hebr. פֶּרְדִּיסַּי paradès, hortus conclusus, ex פֶּרַךְ parad, sepa-

ravit. Ceterum in Zendica lingua est pairidaēza, in antiqua Persica paraðaiza, in Sanscrita paradesa, et proprie significat septem, atque hinc etiam hortum.

1.) Proprie. *Augustin.* *Serm.* 343. n. 1. de *Suzanna.* Conscripta sunt verba ejus, quæ habuit in paradiso, hoc est in viridario suo. Græca *Gell.* 2. 20. Vivaria quæ nunc vulgus dicit, sunt quos παραδείσους Græci appellant: quæ leporearia Varro dicit.

II.) Translate. ¶ 1. In sacris libris accipitur pro amœnissimo loco in Oriente, in quo primi nostri generis auctores a Deo constituti fuere, paradiso terrestre. *Hieronym.* *Ep.* 52. n. 5. Memento semper, quod paradisi colonum de possessione sua mulier egerit. et *Ep.* 69. n. 6. Plantatus paradisu in Eden. ¶ 2. Speciatim est locus beatorum in cælis, paradiso celeste. *Tertull.* *Apolog.* 47. Si paradisu nominemus, locum divinæ amœnitatis recipiendis sanctorum spiritibus destinatum, maceria quadam igneæ illius vocæ a notitia orbis communis segregatum, Elysi campi lidem occupaverunt. *Id.* in *carm. de Judic. Domini* 195. — 26.) fusam habet et poeticam ejus descriptionem — NB. Est etiam nomen fluvii, et oppidi, de quo V. ONOM.

PARADOXUM, i, n. 2. V. voc. seq. in fin. PARADOXUS, a, um, adject. παράδοξος, ad-

mirabilis, inauditus, præter opinionem: a *παρά* præter et *δόξα* opinio. — Usurpatur tantum substantivum more; hinc

Paradoxus, i, m. 2. Speciatim dicitur — a) Qui præter expectationem eodem die lucta pariter et pancratio vicit, Græce *παράδοξον* appellatus. *Augustin. Princip. rhet. n. 9.* Tametsi quidam parum diligenter Græce loquentes, paradoxa pro his, quæ sunt bonæ opinionis, accipiunt: unde vulgo etiam Olympionicas, et ceteros victores sacrorum certaminum paradoxos vocant, magis consuetudine, quam ratione ducti. *Plutarch. comparat. inter Cimon. et Lucull. n. 2.* hæc illustrat his verbis: *Ἰών ἀθλητῶν τοὺς ἡμέρα μᾶ πάλῃ ἀμα, καὶ παγκρατικῶν σφερανομένους ἐῖσι τινὶ παράδοξον καλοῦσιν.* In Græcis Inscriptionibus, passim dicitur *παράδοξος*, qui a *Plutarcho παράδοξον*, in quo is cum *Augustino* consentit. *V. Ignarra de palestra Neapol. p. 34.* — b) Item mimus. *Vet. Scholiast. ad Juvenal. 8. 184.* Siparium velum est, sub quo latent paradoxii, quum in scænam prodeunt. *Salmas. ad Vopisc. p. 384.* eosdem *παράδοξολόγους* dictos observat. — Et

Paradoxum vel *paradoxon*, i, n. 2. — 1.º Sing. num. — a) Est schema orationis, de quo in *Rufinian. de sig. sentent.* Paradoxon sive hypomene, sustentatio, vel inopinatum. Hoc schema suspendit sensum: deinde subjicit aliquid contra expectationem auditoris, sive magnum, sive minus; et ideo sustentatio, vel inopinatum dicitur. *Cic. pro Lig. (c. 9).* Hinc prohibitus, non ad Cæsarem, ne iratus; non ad domum, ne iners: non aliquam in regionem, ne condemnare causam illam, quam secutus esset, videretur. Hæc *Rufinianus*. — b) Sic dicitur etiam quoddam paralyseos genus. *Cæsar. Aurel. 2. Tard. 1. n. 15.* Erasistratus memorat paralyseos genus, et paradoxon appellat, quo ambulantes repente sistuntur ut ambulare non possint et tum rursus ambulare sinuntur. — 2.º Plur. num. *paradoxa* dicuntur sententiæ, quibus philosophi Stoici gaudent a communi sensu abhorrentibus. *Cic. 4. Fin. 27. 74.* Hæc *παράδοξα* illi, nos admirabilia dicamus. *Id. Parad. proem. 3.* Ego vero illa ipsa, quæ vix in gymnasiis et in otio Stoici probant, ludens conjecti in communes locos. Quæ, quia sunt admirabilia contraque opinionem omnium, ab ipsis etiam *παράδοξα* appellantur, tentare volui, possentne proferti in lucem.

PARADOXUS, i, m. 2. *V. voc. præced.*

PARÆNESIS, i, f. 3. *παραινεσις*, præceptio, admonitio, adhortatio: vox Græca a *παραινέω* præcipio. *Fulcat. Avid. Cass. 3.* Per ordinem parænesion, hoc est præceptorum, per triduum disponunt.

PARAGAUDA, æ, f. 1. et *Paragaudis*, is, f. 3. De vocis etymo *V. sub II. in lin.*

I.) Proprie est fascia vel aurea, vel serica auro ornata, quæ vesti interebatur, non, ut insista, assuebatur. *Imppp. Gratian., Valent. et Theodos. Cod. 11. 8. 2.* Nemo vir auratas habeat aut in tunicis, aut in lineis paragaudas.

II.) Translate per synecdochen sumitur pro ipsa veste, quæ hisce fasciis distincta et insignita erat. Hujusmodi vestium quædam monolores erant, quibus una tantum paragauda, seu fascia intexta erat, aliæ dilores, quibus duæ, aliæ trilores, quibus tres, aliæ tetralores, quibus quatuor, aliæ pentalores, quibus quinque. *Valerian. Imp. in epist. apud Vopisc. Prob. 4.* Interulas paragaudas duas. *Gallien. in ep. apud Trebell. Claud. 17.* Paragaudem triumcem unam. *V. ibi Salmas. qui docet esse vocem Persicam, et Casaubon.*

qui Syram; (*Chald. vero* *ܦܪܓܘܕܐ* *pargôd*, est velam, aulæum) uterque autem mallet, legi *paragaudiam*, aut *paragaudeam*, ut sit adjectivum. Adde *Vopisc. Aurelian. 46.* et ibi quoque ab eisdem notata.

PARAGŌGA Verba, *παράγωγα*, dicuntur a Grammaticis, quæ a primitivi verbi declinatione et mutationem et adjectionem litterarum capiunt, et nihilominus interdum variant significationem,

ut *lacesso* et *facesso*, ex eo quod est *lacero* et *facio*. Ita *Charis. 3. p. 226. Putsch. Adde Diomed. 1. p. 309.*, qui ita appellat verba derivativa, ut *fontanus*, *montanus*, *villaticus* etc. Ipsa vox Græca, et Græce adhibenda, est a *παράγω* produco, deduco, derivatio. Cf. *Capell. 5. p. 166.* — Similiter *paragoga* metra dicuntur ab *Attil. Fortunatian. p. 2836. et 2698. Putsch.*, quæ ab aliis deducta sunt.

PARAGŌGĒ, es, f. 1. *παραγωγή*, productio, deductio, Græca vox, et Græce adhibenda: a *παράγω* produco, deduco: figura est poetica, qua in fine vocis aliquid adjungitur, ut *admittere* pro *admitti*, *tis* pro *te*, *potestur* pro *potest*. Ita *Diomed. 2. p. 436. Putsch.* Hanc alii *προσπαράληψιν*, *prosparelepsi* vocant, a *προσπαράληψιν*, ultra accipio, aut assumo. *Charis. 4. p. 248.; Diomed. 2. p. 436.; et Donatus de schematib. p. 1772.*

PARAGŌGĪA, ōrum, n. plur. 2. *παραγωγή*, a *παράγω* deduco, derivatio, sunt aquarum ductus, aquæductus. *Imp. Zeno Cod. 11. 42. 10.*

PARAGŌRICUS, a, um, adject. *παρηγορικός*, et *Horice παραγορικός*, leniendi vim habens. *Theod. Priscian. 1. 15. ante med.* Adhibitis hordei, vel lini seminibus *paragoricis*, et *ibid. 8.* *Paragoricis* vero iisdem adiutoriis sic morigerandum erit, ut etc. *V. PAREGORICUS.*

PARĀGRAMMA, ātis, n. 3. *παράγραμμα*, sphalma in scribendo. *Hieronym. Ep. 71. n. 5.* Opuscula mea, quæ desiderare te dicis, ad describendum hominibus tuis dedi. et *mox.* Si *paragrammata* repereris, vel minus aliqua descripta sunt, quæ sensus legentis impediunt, non mihi debes imputare, sed tuis, et imperitæ notariorum librariorumque incuriæ, qui scribunt non quod inveniunt, sed quod intelligunt, et dum alienos errores emendare nituntur, ostendunt suos.

PARĀGRĀPHUS, i, comm. gen. *παράγραφος* (subintelligitur *γραμμή*) nota critica figura litteræ Γ, quæ, ut ait *Isid. 1. Orig. 21.*, ponitur ad separandas res a rebus, quæ in connexu concurrunt.

PARĀLEPSIS, is, f. 3. *παράληψις*, assumptio a *παράληψιν*. Est figura eadem, quæ *paragoge*, hoc est adjectio litteræ syllabæ ad finem dictionis. Hæc *Consent. p. 388. ed. Keil.*, qui *paralepsis* legit.

PARĀLĪPŌMĒNŌN, *παράλειπόμενον* Græcus genit. plur. neut. h. e. rerum omissarum, aut relictarum: a *παράλειπω* omitto, prætermitto. Sic inscribuntur duo libri *Vet. Testamenti*, in quibus suppletur ea, quæ in præcedenti Regum historia aut ommissa, aut non plene relata fuerunt. *Hieronym. Ep. 53. n. 8.; et Isid. 6. Orig. 2. V. PRÆTERITUS.*

PARĀLĪPSIS et *minus recte* *paralepsis*, is, f. 3. *παράλειψις*, figura rhetorica, præteritio. *Capell. 5. p. 171.* *Paralipsis* est præteritio, quam quasi prætermittentes quædam, nihilominus dicimus. Adde *Aquil. Rom. § 8. ed. Rhunken.*

PARĀLIUS et *paralios*, ii, m. 2. *παράλιος*, marinus. *maritimus*: a *παρά* præter et *άλος*, *alôs* mare. *Apud Plin. 20. Hist. nat. 19. 78. (206).* est appositum primi et tertii generis *papaveris*, quia maritimus in locis nascitur. Item tertii generis *lithymali* *apud eumd. 28. ibid. 8. 41. (68).*

PARĀLLĒLĒPIPĒDUM, i, n. 2. *παράλληλεπίπεδον*, *parallelepipedo*, figura geometrica e superficibus constans, quarum duæ invicem parallelæ sunt, a *παράλληλος* e regione collocatus et *ἐπίπεδον* superficies. *Boeth. 2. Arithm. 25. p. 1032.* Est alia rursus quædam corporum solidorum ordinabilis compositio, eorum qui dicuntur cubi, vel asseres, vel laterculi, vel cunei, vel sphaeræ, vel *parallelepipedo*, quæ sunt quoties superficies contra se sunt, et ductæ in infinitum numquam concurrent. *In veteri edit. Basil. parallelepipedæ.*

PARĀLLĒLŌGRAMMA, ātis, n. 3. *παράλληλογράμμα*, nomen figuræ geometricæ. *Boeth. de divis. 1. p. 644.* Distribuimus tetragonum in triangula, alias in *parallelogrammata*.

PARĀLLĒLŌGRAMMUM, i, n. 2. *V. voc. seq. in lin.*

PARĀLLĒLŌGRAMMUS, a, um, adject. *παράλληλογράμμος*, lineis parallelis constans, ut *Parallelogramma* mensura *apud Frontin. de colon. p. 116. et 130. Goesti.* — Hinc

Parallelogrammum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est unum *parallelogramma* *apud Italos. Boeth. 1. Geometr. 1183.* Omnia *parallelogramma*, quæ in eisdem basibus et in eisdem alternis lineis fuerint constituta, sibi invicem probantur æqualia.

PARĀLLĒLŌNIUS, a, um, adject. idem ac *parallelus*, ut *Parallelonius* terminus *apud Auct. de limit. p. 310. Goes. V. PIPERACEUS.*

PARĀLLĒLOS, ōn, Græca positione, et

PARĀLLĒLUS, a, um, adject. *παράλληλος*, invicem comparatus, æqualiter distans, *parallelus*, *equidistante*: a *παρά* ad et *ἀλλήλων* invicem. — *Apud Vitruv. 5. 8.* legitur *parallelus linea*, more Græcorum, quibus *παράλληλος* communis generis est. *Lineæ* vero *parallelæ* sunt, quæ in immensum protensæ, æqualibus semper spatiis inter se distant, et numquam concurrunt. Rursus *Vitruv. 10. 15. de catapult.* Tabulæ, quæ sunt in summo et in imo capituli, *parallelæ* vocantur. — *Circuli paralleli*, et *paralleli* absolute, sunt segmenta sphaeræ, ab *Or.* in *Occ. ducta*, atem mundi habentia pro centro, omnique ex parte a se invicem æqualiter distantia. *Plin. 6. Hist. nat. 33. 39. (211).* Plura sunt autem segmenta mundi, quæ nostri circulos appellaverunt, Græci *parallelus*. *Solin. 37.* Quod *gnomonici* similibus *parallelis* accidere contendunt, quos pares in terrarum positione æqualitas aequalis efficit *lineæ. Capell. 8. p. 276.* Decem dici mundi circulos assevero: quorum alii *paralleli*, quos æquidistantes Latine possumus memorare, eosdem polos habent, quos ipse mundus, etc. Pergit deinde æquatorum describens, et tropicos, et polares circulos. — Hinc

Paralleli, ōrum, m. plur. 2. absolute, substantivorum more, *V. supra.*

PARĀLŌGISMUS, i, m. 2. *παράλογισμός*, *paralogismo*, falsa ratiocinatio. *Boeth. Analyt. prior. 2. p. 515.* In *paralogismis* nihil prohibet fieri hypotheseos contradictionem. Adde *eumd. Analyt. poster. 1. p. 530.*

PARĀLŪSIS, is, f. 3. *παράλυσις*, dissolutio, nervorum resolutio, ut *Cels. vocat 2. 1., paralysia*: a *παράλυω* resolvo. *Plin. 20. Hist. nat. 3. 8. (14).* *Intestinorum omnium vitis medetur et renium et lumborum et paralysi. et ibid. 15. 59. (165).* Ferunt eos, qui *cappari* quotidie edunt, paralysi non periclitari. *Petron. Satyr. 120.* Adollescens paralysin cave. Adde *Cæsar. Aurel. 2. Tard. 1.; et Marcell. Empir. c. 20. p. 113. ed. Ald.*

PARĀLŪTICUS, a, um, adject. *παράλυτικός*, qui paralysi laborat, *paralytico*, *Plin. 20. Hist. nat. 9. 34. (85).* Ideo *paralyticis* et tremulis dari jubet. *Claudian. epigr. 49. extr.* Jussus post multos graditur *paralyticus* annos. Hic metri necessitate antepenultima in *paralyticus* producitur, ut etiam *apud Paulin. Petrocor. 6. 164.* *Expertæ est tantam paralytica virgo medelam. Petron. Satyr. 131.* Quid est, *paralytica?* equid hodie totus venisti? — *Restringere paralyticos*, est sanare, quum paralysia nihil aliud sit, quam nervorum dissolutio, quæ aliter sanari non potest, nisi nervi illi dissolvi et justo laxiores restringantur. *Tertull. Apolog. 21.* Quum ille verbo *dæmonia* excuteret, leprosos mundaret, *paralyticos* restringeret.

PARĀMĒSE, es, f. 1. *παράμηση*, h. e. prope, vel ad medium: a *παρά* ad et *μέση* media.

I.) Proprie *apud Vitruv. 5. 4.* nomen est chordæ musicæ, quæ recentioribus musicis est *b fa b mi.* Cf. *Capell. 9. p. 316., 319.-320. et 322.; et Censorin. fragm. de metris p. 2733. Putsch.*

II.) Translate ita appellatur digitus medio proximus, qui et anularis. *Apul. in fragm. 10. Met. p. 717. Oudend. V. HYPATE II.*

PARĀMMA, ātis, n. 3. *πάρωμα*, a *παράπτω* annecto, Italice *paramento*, *formentor*, quidquid onerariis jumentis ad onera portanda adjun-

gitur. *Edict. Dioclet. p. 24.* Paramma mulare \times octingentis.

PARANATELLON, παρανατέλλων, simul oriens. Vox Græca, qua usus est Servius ad *Virg. 1. G. 218*

PARANÊTE, es, f. 1. παρανήτη, h. e. ultimæ proxima, pænultima, a παρά ad et ἡτή ultima. Apud *Vitruv. 5. 4.* est nomen chordæ musicæ. *Id. 6. 1. circa med.* Paranetarum acutissimam sonitu vocis perficiunt tenuitatem. *V. Bald. in Lex. Vitruv. Capell. 9. p. 319.* Διάτονος, quæ et paranete dicitur, quam Latine pænultimam perhibemus. Adde *Censorin. fragm. de metris p. 2723. Putsch.*

PARANGARIA, æ, f. 1. *V. voc. seq. in fin.* PARANGARIUS, a, um, adject. quod sit præter angariam. *Imp. Constantin. Cod. 1. 3. 2.* Ad parangariam præstationem non vocentur. — Hinc

Parangaria, æ, f. 1. absolute, substantivorum more. Angariæ dicuntur operæ publice ob negotium aliquid impositæ: parangariæ vero sunt, in quibus et operæ personarum, et rerum impendia imponuntur propter publicam aliquam necessitatem. De utrisque sit mentio in *Cod. Justin. 12. tit. 51.* et alibi, et *Cod. Theod. 8. tit. 5.* Alii ita interpretantur, ut angariæ sint onera et labores, qui imponebantur in cursu publico: parangariæ, quæ extra illum. h. e. in viis transversis; atque ita interpretatur *Morisin. Inscript. Regim. p. 427.*, ut paraveredus est, qui in via transversa; veredus qui in via recta seu cursu publico vehiculum agit.

PARANYMPHA, æ, f. 1. pronuba. *Isid. 9. Orig. 7.*

PARANYMPHUS, i, m. 2. παράνομος, pronubus, auspex, qui nuptias conciliat. *Augustin. 14. Civ. D. 18.* Nonne omnes famulos atque etiam ipsos paranympbos, ante mittit foras, quam vel blandiri conjux conjugi incipiat? Adde *6. ibid. 9. ante med. Venant. 8. carm. 5. 205.* Angelus inde tuos repetens paranympbus bonores.

PARAPËSTUS, i, m. 2. παράπαιστος, delirus, mente captus, nomen est pedis in carniæ. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantummodo in *Not. Tit. p. 184.* Anapæstus, parapæstus.

PARÆPEGMA, atis, n. 3. παράπηγμα, Græcæ est tabula ænea, quæ columnæ affigitur, cujusmodi tabulis leges inscribentur, a παραπηγνύω affigo. Astrologi etiam sic dixere tabulas, quibus describerent canonem astronomicum, sive prædictiones siderum, eclipsium, aliarumque rerum cælestium. Sic Democritum scripsisse parapægma, auctor est *Diog. Laert. Meminit et Vitruv. 9. 7. sub fin.* Quorum inventa secuti siderum ortus et occasus, tempestatumque significatus Eudoxus, Euctemon ceterique ex astrologia invenerunt, et parapægmatum disciplinas posteris explicatas reliquerunt. Hic pro parapægmatum est parapægmatum a parapægmatum, i, n. 2. **EMBLEMA.**

PARAPËTASÏCUS, a, um, adject. qui affigitur, adiungitur, applicatur ita, ut aliquid obvælet obtegetur: a παραπετάσω obvælo, obtego. *Impp. Arcad. et Honor. Cod. 8. 12. 14. Cód. Theod. 15. 1. 39.* Edificia, quæ vulgo parapetasia nuncupantur, vel si qua alia opera mœnibus, vel publicis operibus ita sociata coherent, ut ex his incendium, vel insidias vicinitas reformidet, aut angustentur spatia platearum, vel minuatur porticibus latitudo. dirui ac prosterni præcipimus.

PARAPËTEUMA, atis, n. 3. παραπέτευμα, nomen tessere frumentariæ, quæ et πιάδος dicitur. Vox Græca. *Impp. Theodos., Arcad. et Honor. Cod. 11. tit. 24. qui est de annonis civilibus 2.* Centum et viginquinque modios frumenti præter solum canonem, per singulos dies de præsentis sextæ indictione, ex die calend. Januar. nomine parapeteunatis, de borreis publicis hujus aîmæ Urbis, insita nostræ liberalitatis pietate tribuimus.

PARAPHËROS, on, adject. παράφορος, depravatus, adulterinus, non sincerus: a παραφέρω depravo. Ita vocatur genus quoddam aluminis pallidi et scabri, et quod galla inficiatur. *Plin. 35. Hist. nat. 15. 52. (185).*

PARĀPHRĀSIS, is, f. 3. παράφρασις, paraphrasi, ejusdem sententiæ per alium sermonem explicatio et liberior interpretatio, quum quædam mutantur et addentes, copiosius ac dilucidius rem aliquam explicamus. *Quintil. 1. 9. 2.* Versus primo solvere, mox mutatis verbis interpretari; tum paraphrasi audacius vertere, qua et breviori quædam, et exornare, salvo modo poetæ sensu, permittitur. et 10. 5. 5. Græcis litteris scribit: Neque ego, inquit, παράφρασις esse interpretationem tantum volo, sed circa eosdem sensus certamen atque æmulationem. *Spalding.* vero Latinis litteris edidit.

PARĀPHRĀSTES, æ, m. 1. παραφραστής, paraphraste, qui paraphrasi utitur. *Hieronyn. præf. ad libr. Regum sub fin., sed Græcæ.*

PARĀPIËNOS, i, m. 2. pes metricus ex brevi et longa et tribus brevibus, temporum sex: est a παρα trans, et πῆγεις pinguis. *Diomed. 3. p. 478. Putsch.*

PARĀPLECTUS, a, um, adject. παράπληκτος, qui paraplexia correptus est. *Cæl. Aurel. 3. Acut. 5. a med.* Iniqui enim apoplectos toto corpore vitio paralyti, paraplectos particulis.

PARĀPLEXÏA, æ, f. 1. παραπληξία, paraplexia, apoplexia, quæ partes tantum quasdam corporis corripit. *Cæl. Aurel. 3. Acut. 5. ante med.* Vocatur etiam apoplexia a quibusdam paraplexia. *V. voc. præced.*

PARĀPSIS, idis, f. 3. *V. PAROPSIS.*

PARĀRENCHON, ontis, m. 3. *V. DORMIO I.*

PARĀRIÛS, a, um, adject. a par. Pararium æs appellabatur id, quod equibus duplex pro binis equis dabatur. Ita *Paul. Diac. p. 221. 13. Müll.* Nempe: pares equos dicebant duos equos, ut in *PAR II. 4. d.* adnotavimus. — Hinc

Pararius, ii, m. 2. absolute, substantivorum more, est conciliator, μεσότης, mezzano di contralti, sensale. Videtur esse a paro, as, quia parat utrinque animos et conjungit, ut ait *Lips.* ad illud *Senec. 3. Benef. 15.* Ille per tabulas plurium nomina, interpositis parariis, facit. et 2. *ibid. 23.* Quidam nolunt nomina secum fieri, nec interponi pararios, nec signatores advocari, nec chirographum dare. — Et de conciliatore avaris, seu lenone. *Seneca alter 2. Controv. 9. a med.* Dixit, arcessitum a domino servum, qui inter se medius et dominam, cum domina rem haberet, illam non esse passam: maritum indignatum, prosluisse quasi in corruptorem. Usus est colore: divit enim arcessitum, ut dominicæ libidini parariam faceret. *In quibusdam editionib. perperam. pro pararium legitur paparium.*

PARĀSANGA, æ, f. 1. παρασάγγη, mensura viarum apud Persas, ut *Paul. Diac. p. 222. 1. Müll.* docet. Sed quot stadia, aut passuum millia contineat, incertum est, quia ut ait *Plin. 6. Hist. nat. 26. 30. (125).* ipsi quoque Persæ alii alia mensura determinant. Sunt enim qui triginta et stadia tribuunt; sunt qui quadraginta; sunt qui sexaginta. *Homé de l'Isle Métrolog. p. 15.* parasangam Herodoti vocat, quæ quatuor fere millib. passuum par erat, h. e. triginta circiter stadia continebat. — Ceterum vox Persica parathanha, juxta Oppert (*Nouveau Journal Asiatiqu. v. XVII. p. 267.*), idem est ac terminus, ducta significatione a terminis seu columellis, quas miliarias appellamus, uti erant lapides apud Romanos.

PARĀSCËVASTÏCUS, a, um, adject. παρασκευαστικός, ad parascævem, h. e. ad præparationem pertinet. *Cæl. Aurel. 2. Tard. 13. n. 186.* Asclepiades vero ad ipsum (*Erasisstratum*) scribens libro Parascævasticos, ligationem excludit.

PARĀSCËVE, es, f. 1. παρασκευή, Græcæ præparationem significat. ¶ 1. Apud Hebræos ita vocabatur dies ante Sabbatum, quia eo die parabantur necessaria, ne præceptum cessandi ab opere die festo Sabbati violaretur. *Tertull. 4. advers. Marcion. 12. et advers. Psych. 14.* ¶ 2. Est etiam hoc nomine sententiæ figura, præmunitio, qua utitur ad confirmandum id, quod subiecturi sumus. *Jul. Rufinian. de fig. sent. et eloc. 32. ed. Ruhnen.* — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PARĀSËMUM, i, n. 2. παράσημον, insigne navis. *V. NAVIS. Vet. Scholiast. ad Juvenal. 4. 77.* Pegasus trierarchi filius, ex cujus liburnæ paraseimon nomen accepit.

PARĀSÏOPËSIS, is, f. 3. παρασιώπησις, reticentia: vox Græca, et Græcæ addibenda: est figura rhetorica, quum aliquid nos reticere dicimus, et tamen tacitum intelligitur. Et hoc utendum est, quum aut notam rem esse auditoribus arbitramur, aut suspicionem excitare majorem reticendo possumus. Ita *Rutil. Lupus 2. de figur. sentent.*

PARĀSÏTA, æ, f. 1. *V. PARASITUS in fin.*

PARĀSÏTASTER, tri, m. 2. vilis et infelix parasitus, parassitello. Hæc enim positio deminutiva est, ut *Priscian. 3. 610. et 618. et 4. p. 628. Putsch.* docet, et contemptum aliquem significat. *Ter. Adelph. 5. 2. 4.* Est alius quidam parasitaster parvulus.

PARĀSÏTĀTÏO, ōnis, f. 3. actus parasitandi, assentatio, blanditiæ parasitorum cibi captandi gratia, adulazione, piacenteria. *Plaut. Amph. 1. 3. 23.* Nequiter pæne expedit prima parasitatio.

PARĀSÏTÏCUS, a, um, adject. ad parasitum pertinens, parassitico, adulatorio, παρασιτικός. *Plaut. Stich. 1. 3. 77.* Perjuratiunculæ parasitiæ. *Id. Capt. 3. 1. 9.* Parasitica ars. *Augustus in ep. ad Mæcenat.* apud *Sueton. Vit. Horat.* Veniet ab ista parasitica mensa ad hanc regiam.

PARĀSÏTOR, aris, aris, dep. 1. parasitum ago, cibi gratia adolor, cœnas capto, far da parassito, scroccare, adulare, παρασιτώ. *Plaut. Stich. 1. 2. 54.* Vides, ridiculos nihili fieri, atque ipsos parasitarios. h. e. eos ipsos, quorum mensas ridiculi, h. e. parasiti, captant, aliorum cœnas captare. *Id. Pers. 1. 2. 3.* Numquam quisquam meorum majorum fuit, quo parasitando paverint ventres suos.

PARĀSÏTÛLUS, i, m. 2. deminut. a parasitus. *Gloss. Cod. Vatican.* Parasituli, bucellatorii. et alibi. Parasituli, bucellarii.

PARĀSÏTUS, i, m. 2. παρασιτός; a παρά ad et σίτος cibus. Ex *Plaut. Curc. 2. 3. 79.* colligimus parasitos sub tutela Herculis fuisse. Quum enim ei deo decimæ bonorum offerrentur, epulumque ea re publice præberi mos esset, ad id parasiti in primis invitabantur. Nempe res sancta et venerabilis olim parasiti fuere: erant enim ministri sacrorum apud Athenienses sub sacerdotibus constituti, et cum his partem insipientium victimarum, quæ offerebantur, alia capientes munia habentes, de quibus multa *Athenæus l. 6. c. 6. et seqq.* Paulatim vero in vilem, sordidam ridiculamque sortem delapsi sunt. Hinc — ¶ 1. In malam partem sæpissime occurrit — a) Pro eo qui cibi gratia assentatur, risum movet, aut contumelias patitur: his enim fere artibus ad ditiorum mensas parasiti perveniunt, parassito, scroccone, adulatore. Parasiti mores *Plaut. Capt. 1. 1., Pers. 1. 2. et Stich. 1. 3., item Sidon. 3. Ep. 13.* lepide describitur. *Cic. Amic. 26. 98.* Nec parasitorum in comœdiis assentatio nobis faceta videretur, nisi essent milites gloriosi. *Horat. 2. Ep. 1. 173.* Quantus sit Dorsennus edacibus in parasitis. — b) Joculariter *Plaut. Epid. 2. 3. 5.* Quod pol ego metuo, si sener resciverit, Ne ulnos parasitos faciat, quæ usque attondeant. h. e. sicut parasiti mensas aliorum attondent et consumunt, ita ulmi corium et dorsum meum. — c) Parasitum vocat idem *Plaut. Truc. 3. 2. 12.* penem, quia virum semper comitatur, vel quia, etiamsi invocatus, adesse tamen convivio solet. ¶ 2. In bonam partem accipitur. — a) Pro conviva. *Parasitos Jovis* appellat *Augustin. 6. Civ. D. 7. ex Varrone*, deos, qui in Capitolio, in Jovis epulo, mensæ ejus adhibebantur. — b) Pro mimo et histrione, qui *Parasiti Phœbi* seu *Apollinis*, poetarum patroni, dicebantur. *Martial. 2. 29. de Latino.* Vos me laurigeri parasitum dicite Phœbi, Roma sui famulum dum sciat esse Jovis. *Festus apud Festum p. 326. 34. Müll.* hujus appellationis eam reddidit causam, quam *V. in SALTO.* Apud *Gruter. 329. et 330.* quatuor habentur *Inscript.,* quæ sunt apud *Orell. 884, 2233., 2625. et 2627.,* in quibus

Parasiti histrionis et Parasiti Apollinis mentio sit. Parasitus histrio est, qui in fabula parasitum agit. — Hinc

Parasita, æ, f. 1. mulier, quæ mensas alienas et cibaria sequitur. Horat. 1. Sat. 2. 98. Custodes, lectica, cinifiones, parasitæ, Ad talos stola demissa. — De avibus usurpavit Plin. 10. Hist. nat. 23. 33. (68). Otus bubone minor, noctuis major: quidam Latine asionem vocant: imitatrix alias avis ac parasita, et quodam genere saltatrix. h. e. assentatrix cibi gratia.

PĀRĀSTĀDA, æ, et

PĀRĀSTĀS, adis, f. 3. παραστάς, lignum aut lapis ab utroque latere januæ stans et fulcien- s, a παρίσταται adsto, prope adsisto. Vitruv. 10. 15., ubi de catapultis faciendis agit, parastadas, et parastades vocat trabes, vel tabulas arrectarias, quibus transversariæ in summo et imo affligebantur.

PĀRĀSTĀTA, æ, m. et f. 1. παραστάτης. ¶ 1. Generatim est adjutor, quo sensu videtur usurpato in Inscript. apud Henzen. 612S. LIBERO PATRI SACRVM XX. ANNALE (h. e. vicennale) T. FL. BELICTIANI SACERD. AVREL. AVG. LIB. DRACO PARASTATA CONSACRAVIT. ¶ 2. Speciatim est pila quadrata, aut lapis pilæ modo ad columnæ latus appositus: a παρίσταται adsto, prope adsisto et fulcio, quia una cum ipsa columnæ partem ponderis sustinet, contraccolonna, pilastro. Feminino gen. extulit Vitruv. 5. 1. Columnæ habentes post se parastatas altas pedes XX., latas pedes duos semis, crassas pedem unum semis, quæ sustinent trabes, in quibus invehuntur porticum contignationes. Supraque eas aliæ parastatæ pedum XVIII., latæ binum, crassæ pedem, etc. Plinii locum V. in voce sequenti. Inscript. apud Henzen. 6124. AEDEM MARMOREAM APOLLINIS CONSACRAVIT ITEM PRO PRONA COLUMNAS IIII. ET PARASTATAS ET PODIVM ET PAVIMENTVM COLLOCAVIT. — Eodem ferme sensu Isid. 19. Orig. 2. Parastatæ stipites sunt pares stantes, quibus arbor sustinetur. Cato: Malum deligatum, parastatæ junctæ. Vulgati libri vincitæ.

PĀRĀSTĀTĪCŪS, a, um, adject. παραστατικός, ad parastatam pertinens. Inscript. apud Fabretti. p. 688. n. 100. IMP. CAES. NERVAE TRAIANI AVG. IMAGINES ARGENT. PARASTATICAS CVM SVIS ORNAMENTIS ET REGVLIS ET BASIVS ET CONCAMBATIONE FERREA C. IVLIVS NYMPHIVS SVÆ PRCYNIA POSVIT NONVMQVE DEDIT etc. h. e. προτομαί, Italice busti, parietali inherentes, neque integre exstantes, quemadmodum et parastatæ in ædificiis muro inserti minus eminent, quam columnæ, quæ fere parietem nec tangunt, ut ait Morcell. de stil. Inscript. Lat. T. 3. p. 97. edit. Patav. — Hinc Parastatica, æ, f. 1. idem ac parastata.

I.) Proprie. Plin. 33. Hist. nat. 3. 15. (52). Et illius aureæ cameræ, argentæe trabes et columnæ atque parastaticæ narrantur. Ita ex MSS. Harduinus (probante Sillig.; V. et Schneider. ad Vitruv. 5. 1. 6. p. 318.), alii parastatæ habent. Vitruv. 9. 9. In his etiam aut in columna, aut parastatica horæ describuntur. Inscript. apud Labus. Epigrafe Lat. scop. in Egitto p. 7., quæ est apud Orell. 1243. QVOD PRIMITER IVXTA PHILAS NOVÆ LAPICÆDINÆ ADINVENTÆ TRACTABEQVA SVNT PARASTATICÆ ET COLUMNÆ GRANDES ET MVLTÆ etc. Hæc pertinet ad ann. a Chr. n. 203.—211. Not. Tir. p. 163. Columna, parastatica.

II.) Translate Veget. 4. Veterin. 1. parastaticas duas esse dicit in genibus equorum, duo ossa intelligens majori ossi apposita instar parastatarum.

PĀRĀSTĪCHIS, idis, f. 3. παραστιχίς, alfabeto, indice, ordo, series litterarum continuata, qualis in librorum indicibus servari solet, ut facilius rerum summæ reperiantur. Sueton. Grammat. 6. de Aurel. Opilio. Hujus cognomen in plerisque indicibus et titulis per unam litteram scriptum animadverto: verum ipse id per duas effert in parastichide libelli, qui inscribitur Pinnax. h. e. Opillium effert, ut etiam M. Opellius Macrinus Aug. apud historicos Opilius dicitur, apud Græcos duplici lambda scribitur. Gell. 14. 6. Græcis litteris scribit.

PĀRĀSŪNANCHĒ, es, f. 1. παρασύνανχη, morbus, qui et angina dicitur, sed qui in altera tantum gutturis parte habetur. Cæsar. Aurel. 3. Acut. 1. ante med. Si interior atque exterior, et in utraque parte fuerit tumor, tunc proprio nomine synanchen memurant nuncupandam: at si in altera fuerit parte, parasyanchen.

PĀRĀSŪNAXIS, is, f. 3. παρασύναξις, conventiculum et coitio contra leges facta ab hæreticis, sacrorum causa: a παρά præter et συνχρη congreco. Impp. Valent. et Marcian. Cod. 1. 5. 8. § 3. Parasyanches et conventicula tam diurna, quam nocturna non contrahant.

PĀRĀSŪNTHĒTOS, on, vel

PĀRĀSŪNTHĒTUS, a, um, adject. παρασύνθετος, ex vocabulo composito derivatus. Macrobi. de diff. Gr. Lat. verbi p. 2735. Putsch. Verba autem ex compositis nominibus parasyntetha vocantur, et a prima syllaba declinantur, ut Φιλίππος, Φιλίππιζω, ἐρίλιππιζω.

PĀRĀTĀRIŪS, a, um, adject. qui facile parari potest, parabilis. Ubi legitur apud Apic. 8. 6. Coques cum phaseolis paratariis. Lister corrigi parietariis. h. e. qui ad parietes et pergulas scandere apti sunt. Al. retinent paratariis.

PĀRĀTĀTĪCŪS, a, um, adject. παρατατικός (subaudi γρονος), a παραταίω, est tempus imperfectum. Macrobi. de differ. Gr. Lat. verbi p. 2749. Putsch. In illis verbis, qui in oi mittunt parataticon.

PĀRĀTE, adverb. (paro). Comp. Paratius I. et II. 2.; Sup. Paratissime II. 2. — Parate

I.) Proprie est cum præparatione, con apparecchio, κατασκευασμένος. Cic. 1. Orat. 33. 150. Etsi utile est, etiam subito dicere, tamen illud utilius, sumpto spatio ad cogitandum, paratius atque accuratius dicere. Id. Brut. 68. 241. Is tamen ad dicendum veniebat magis audacter, quau parate.

II.) Translate. ¶ 1. Est diligenter, exacte. Plaut. Rud. 1. 3. 9. Id parate curavi, ut cave- rem. ¶ 2. Item expedite, prompte. Cic. Rosc. Am. 26. 72. Si hunc apud bonorum emptores ipsos accusares, eique judicio Chrysozonus præses- set; tamen diligentius paratiusque venisses. Plin. 3. Ep. 9. a med. Paratissime responde.

PĀRĀTĪO, ðnis, f. 3. (paro). — ¶ 1. Est actus parandi, paratus, comparatio. Afranius apud Non. p. 219. 27. Merc. silentio opus est: nulla inest paratio. Paul. Dig. 30. 1. 39. ad fin. Constat, res alienas lezari posse, utique si parari possint: etiam si difficilis earum paratio sit. ¶ 2. Prægnanti, uti ajunt, significatio est actus nitendi ad aliquid comparandum. Sull. Jug. 33. Sed sane fuerit regni paratio, plebi sua restituere. Alii minus recte leg. reparatio.

PĀRĀTRĀGĒDĪO, as, are, n. 1. παρατραγωδία, exaggero, magnificis dictis utor, tragediarum more magna eloquor, jacto, mentior. Plaut. Pseud. 2. 4. 17. Ut paratragædiat carniſex! Al. leg. paratragædat.

PĀRĀTŪRA, æ, f. 1. (paro) apparato, apparatus, paratus. Tertull. Pall. 4. ad fin. Paratura materiarum. Id. Spectac. 3. Universa paratura spectaculorum. Adde eumd. Cor. mil. 1., et Virg. veland. 12. etc.

PĀRĀTŪS, a, um. V. PARO.

PĀRĀTŪS, us, m. 4. (paro) idem ferme ac paratio, apparecchio, apparato, κατασκευή. — a) Generatim est apparatus, comparatio rerum ad aliquid faciendum. Sall. fragm. apud Gell. 2. 27. Sertorius magno usu bello Marsico paratu militum et armorum fuit. Similiter Tac. 2. Hist. 84. Navium, militum, armorum paratu strepere provinciæ. Et sine Genit. Id. Agric. 25. Caledoniam incolentes populi paratu magno metum addiderant. Liv. 10. 41. Quippe in oculis erat omnis ille occulti paratus sacri et armati sacerdotes. V. Drakenborg. ad E. I. Ovid. 6. Met. 451. venit magno dives Philomela paratu. Id. 3. Pont. 4. 5. Est opus exiguum, vastisque paratibus impar. Tac. 13. Ann. 17. Provisio ante funebri paratu, qui modicus fuit. Id. 2. Hist. 95. Natalem Vitellii diem celebrare ingenti paratu, et ante illum diem insolito. Val. Flacc. 2. 652. mensæ-

que paratu Regisco. Gell. 19. 1. Dives quidam accedit magno cultu paratuque rerum familiarum. Stat. 2. Achill. 265. neque enim tantos ausim revocare paratus. Adde eumd. 9. Theb. 170. Quintil. 10. 1. 15. Sed ut copiosus verborum sit paratus. Al. rectius leg. Sed ut copia verborum sit paratur. — b) Speciatim occurrit in plur. numero pro ornato, et magnificentia vestium et similibus. Ovid. 8. Met. 683. Et veniam dapibus, nullisque paratibus orant. Id. Heroid. 16. Iul. Hanc faciem largis sine fine paratibus uti, Delicisque decet luxuriare novis. Id. 3. Fast. 627. domum intravit Tyrios induta paratus. h. e. vestibus Tyriis. Tac. 3. Ann. 52. Ventris et ganæ paratus assiduis sermonibus vulgati. Cf. eumd. 11. ibid. 30. Ne domum, servitia et ceteros fortunæ paratus reposeret.

PĀRĀUXĒSIS, is, f. 3. παραύξεισις, incrementum. Mar. Victorin. art. gramm. 1. p. 2485. Putsch. Fiunt ex syllabis pedes ordine incrementorum, quam Græci syllabice parauxesin vocant; item temporum, quam Græci chronice parauxesin nominant.

PĀRĀVĒRĒDŪS, i, m. 2. Vox hybrida a παρά et veredes. Est equus cursui publico destinatus, cavallo grosso da posta. Differt autem a veredo, quia veredes in viis rectis adhibebatur, per quas cursus publicus constitutus erat: paraveredes etiam in transversis, V. PARANGARIA. Impp. Constant., Arcad., Honor. et Theodos. Cod. 12. tit. 51. qui est de cursu publ. l. 2. 19. et 23. et alibi; item Cod. Theod. 8. tit. 15. qui videm de cursu publ. inscribitur. l. 7. 15. 16. et alibi; et Cassiod. 5. Variar. 39. ad fin. et 41. ibid. 14.

PĀRĀZĒLŪS, i, m. 1. a παρξ et ζήλος, prava emulatio. Ambros. in Ps. 36. Aliudque (cognosce) esse zelum, aliud parazelum. Hæc est enim prava emulatio.

PĀRĀZONA, æ, f. 1. παραζώνη, balteus, idem ac parazonium. Vox a Lexico expungenda: occurrit enim tantum in Not. Tir. p. 126. Parazona, parazonium. In editionib. perperam legitur Varezæ, varezonium. Ceterum in S. S. 2. Reg. 18. 11. Καὶ ἐγὼ ἂν δέδωκεν σοὶ δέξα ἀργυρίου καὶ παραζώνην μίαν.

PĀRĀZŌNĪCŪM, ii, n. 2. παραζώνιον, cingulum, zona, balteus cum puziunculo. V. CINCTORICUM. Anton. Augustin. dial. 2. anti-quitat. docet, esse gladium sine cuspidē ex zona pendentem: et getari solitum a tribus militari- bus. Quod confirmari videtur illo Martial. 14. 32. cujus lemma Parazonium. Militiæ decus hoc, et grati nomen honoris: Arma tribus cingit cingere digna latus. In Gloss. Philox. utrumque affirmitur: Παραζώνιον, pugio, cinctorium. V. voc. præced.

PĀRĀCĀTŪS, a, um, adject. (Parca) idem ac fatalis. Gloss. Cyrill. Περρωμένον. parcatum.

PĀRĀCĒ, adverb. Aliam formam parciſter V. loco suo. Comp. Parcius II. et Sup. Parcissime I. et II. — Parce, quod ratione habita etymy conjungendum est cum parum et παρὸς paucus, est restricte, avare, scarsamente, ristrettamente, parcamente, φειδόμενος.

I.) Proprie, vel stricto sensu. Plaut. Aulul. 2. 4. 35. Edepol mortalem parce parcum prædicas. Id. Truc. 2. 3. 26. Parce victitare. Ter. Adelph. I. 1. 20. Ruri agere vitam, semper parce ac duri- ter se habere. et ibid. 1. I. 47. Parce et duriter vitam agere. et ibid. 2. I. 19. Ninium parce sumptum facere. Cic. 1. Off. 30. 106. Intelligemus, quam sit turpe diffuere luxuria, et delicate ac inolliter vivere, quamque honestum, parce, continentem, severe, sobrie. Id. 2. Fin. 13. 42. Nec tamen, cur id tam parce tamque restricte faciant, intelligo. Cæs. 7. B. G. 71. Frumentum parce et paullatim metiri instituit. Colum. 6. R. A. 7. 3. Nec potestas aquæ, nisi quam parcissime, faciendæ est.

II.) Translate, vel generatim, est — a) Parum, moderate, sobrie, continenter. Cic. 6. Fam. 7. Scripsi de te parce, medius fidius, et timide. et 1. ibid. 9. ad fin. Lædere aliquem parce ac molli- ter. Id. Mur. 13. 29. Parcius dicere de laude alicujus. Vrg. 2. Ecl. 7. Parcius ista viris ta-

men obijcienda memento. *Ovid. Heroid. 8. 11.* Parcus Andromachen vexavit Achaia victrix. *Phædr. 4. 16.* Parce gaudere oportet, et sensim queri. *Plin. 7. Ep. 21.* Vinum parcissime assumere. et 5. *Ep. 16.* Parce custoditeque ludere. et *ibid. 7.* Parce et modeste quippiam facere. *Quintil. 9. 2. 69.* Itaque hoc parcus et circumspiciendum faciendum est. *Sil. It. 15. 759.* parceque petitum Perstrinxit corpus. *leggermente. et 10. 474.* humanos æquantem pectore sensus Haud parce miratus equum. *non poco.* — b) Valet etiam raro. *Horat. 1. Od. 25. 1.* parcus quatunt fenestras. *Sueton. Aug. 40.* Civitatem Romanam parcissime dedit.

PARCILOQUIUM, li, n. 2. (parcus et loquor) sermonis parcatas. *Apul. 5. Met. Fidei atque parciloqui mei perpendisti documenta.*

PARCIMONIA. { PARSIMONIA et
PARCIMONIUM. } PARSIMONIUM.

PARCIPROMUS, i, m, 2. (parcus et promus) scarso, stretto nel dar fuori, spilorcio, qui parce promit. *Plaut. Pseud. 5. 1. 22.* Parcipromus victu cetero. *Id. Truc. 1. 2. 81.* Qui cum genis suis belligerant, parcipromi.

PARCITAS, atis, f. 3. (parco) parsimonia, risparmio, parsimonia, φειδωλία.

I.) Proprie. *Seneca 7. Clem. 22.* Civitatis mores magis corrigit parcitas animadversionum. *Macrob. 1. Somn. Scip. 8. circa med.* Moderatio, parcitas, sobrietas. *Pallad. 1. R. R. 26.* Parcitati beneficium ministrat luxuria. h. e. parsimonia tua utilitatem affert aliorum luxus. *Cæsar. Aurel. 4. Tard. 8. n. 111.* Ii vero, qui lumbricis afficiuntur, magis vexantur parcitate ciborum. *Cassiod. 2. Variar. 2.* Privata parcitas liberalitates publicas enutrit.

II.) Translate occurrit pro moderatione, indulgentia, venia. *Cassiod. 3. Hist. Eccl. 2. a med.* Sine ulla paritate eos verberibus laevavit. *Id. 6. ibid. 12.* Infantes apud magistros positi deludebant ei, alapis cædentes et graphis sine ulla paritate pungentes.

PARCITER, adverb. idem ac parce. *Pomponius apud Non. p. 515. 6. Merc.* Parciter, tamquam frater mihi sis. *Claud. Mamertin. præfat.* Aliquid parciter prælibare.

PARCO, parci, pæperi et rarius parsi, parctum et parsum, parcere, a. 3. Præteritum parsi habent. *Plaut. Cæpl. prol. 32. et Pseud. 1. 1. 3.; Nepos Thras. 1.; cf. Festum p. 242. Müll. et Donatum ad Ter. Hecyr. 3. 1. 2.* — *Parcui* pro parsi antiquum. *Nævius apud Non. p. 153. 21. Merc.* Suo labori nullus parcuit. — *Parso* pro peperero quidam leg. apud *Plaut. Mil. glor. 4. 9. 2.* Ubi ubi est gentium, investigabo: operæ ego non parso meæ. *Al. parco.* — Part. *Parcens* in fin.; *Parsurus* et *Parciturus* 11. 1. — Ratione habita etymii, derivant alii a partem et arceo, alii rectius a parum, quocum cf. Gr. παρτος. — Parcere est parum, parce promere, servare, partem rei reservare, φειδωλαι (It. risparmiare, fare sparagno; Fr. épargner, ménager, ne pas être prodigue de quelque chose; Hisp. ahorrar, excusar algo de lo que se havia de gastar; Germ. etwas sparen, sparsam damit umgehen oder verkehren, schonen; Angl. to abstain, spare).

I.) Proprie. — a) Sine addito. *Cæs. 7. B. G. 71.* Frumentum se exigue dierum triginta habere, sed paulo etiam longius tolerare posse parcendo. — b) Cum Dativo. *Plaut. Cæpl. prol. 32.* nihil pretii parsi, filio dum parceret. *Cic. 13. Fam. 27.* Sed tamen non parcam operæ. *non risparmiare fatica. Id. 16. ibid. 4.* Te rogo, sumptui (al. sumptu) ne parcas ulla in re, quod ad valetudinem opus sit. *non lasciar di spendere, non risparmiare alcuna spesa. Festus p. 242. 2. Müll.* Parsi, non peperci ait Cato in eadem oratione: Scio fortunas secundas negligentiam prendere solere: quod uti prohibitum irem, quod in me esset, meo labori non parsi. Similiter *Plaut. Pseud. 1. 1. 3.* Duorum labori ego hominum parsissem lubens, mei te rogandi et tui respondendi mihi. mei et tui sunt ab ego et tu, non a meus et tuus. *Sic Cic. 2. Att. 14.*

in fin. Sed tamen satisfiet a nobis, neque parctur labori. *Liv. 35. 44.* Nec impensæ, nec labori, nec periculo parsurum, donec etc. *Nepos Pausan. 2. extr.* Petit, ne cui rei parcat ad ea perficienda, quæ pollicetur. *non omitta cosa alcuna. Horat. 2. Od. 7. 19.* nec Parce cadis tibi destinatis. — c) Cum Accus. rei apud antiquioris ævi scriptores. *Cato R. R. 58.* Oleas tempestivas, unde minimum olei fieri poterit, eas condito, parctio, uti quam diutissime durent. *Plaut. Curc. 3. 10.* Qui mature quæsitit pecuniam, nisi eam mature parsiit, mature esurit. — Et addito Dativ. personæ. *Virg. 10. Æn. 531.* Argenti atque auri memoras quæ multa talenta, Gratis parce tuis. (*Servius* addit *Lucilium* quoque et *Ennium* ita locutos fuisse. Quod autem ait dixisse *Plaut. in Mil. glor. parce* vocem; habetur ibi 4. 6. 5. ut et *Pers. 4. 5. 10.* parce voci.)

II.) Translate. ¶ 1. Est rationem habere, ne quis vel quid lædatur, temperare ab injuria, avere riguardo, avere rispetto, risparmiare ad alcuno, lasciar di toccare o di offendere. — a) Generalit. *Ter. Heaut. 1. 1. 112.* Quæso, tandem aliquantulum tibi parce. *abbii riguardo, risparmiare. Cic. Orat. 26. 88.* Ridiculo sic usum oratore, ut nec nimis frequentiter, nec subobscuro, etc. Parcet et amicitias, et dignitatibus: vitabit contumelias, etc. *Id. 6. Ferr. 54. 120.* Quum urbem cepisset, - ædificiis omnibus, publicis privatis, sacris profanis sic pepercit, quasi ad ea defendenda cum exercitu, non expugnanda, venisset. *Id. Quinct. 12. 40.* Parcere alicujus auribus. h. e. tacendo quæ displicent. *Id. 3. Orat. 43. 170.* auribus et consuetudini. h. e. non utendo verbis, quæ aures et consuetudo non ferunt. *Id. 11. Fam. 27.* valetudini. h. e. curando. *Id. Planc. 35. 86.* auxilio. h. e. non utendo oblato. *Sall. Cat. 25.* Pecuniæ an famæ minus parceret. *Propert. 1. 16. II.* Nec tamen illa suæ revocatur parcere famæ. h. e. inducitur parcere. *Virg. 2. G. 362.* dum prima novis adolescit frondibus ætas Parcendum teneris. *Plin. 33. Hist. nat. 4. 21. (78).* Italiæ parctum est vetere interdicto patrum, ut diximus. *Harduin. et Sillig leg. ex MSS.* Italiæ parci vetere interdicto patrum, diximus. — Poetice, *parcere oculis*, oculos avertere et non aspicere. *Propert. 4. 9. 53.* Parce oculis hospes, lucoque, age, cede verendo. *Tibull. 1. 2. 34.* Parcite luminibus. — b) Speciatim buc pertinet quum ponitur pro ignoscere, condonare, abstinere a puniendo, veniam, impunitatem dare, perdonare, risparmiare il castigo. *Cic. 2. Phil. 24. 59.* Ibi me non occidisti. Magnum beneficium! Potuisses enim fateor: quamquam nemo erat, qui mihi non censeret parci oportere. *Cæs. 7. B. G. 28.* Non ætate confectis, non mulieribus, non infantibus pepercerunt. *Virg. 6. Æn. 854.* Parcere subjectis et debellare superbos. *Sueton. Tib. 62. ad fin.* Ne reliquis quidem nepotibus parsurus creditur. *Hieronym. Ep. 14. 2.* Jurasti non te matri parcturum esse, non patri. — Hoc sensu ponitur etiam cum Accus. et præpos. in. *Lucret. 6. 3:9.* parcere in bostes. et *Apul. 1. Met. in feminam.* — c) Similiter pro condonare, relinquere, non adimere aliquid alicui. *Gell. 16. 19.* Tum illum pernicie intellecta, pecuniam ceteraque sua, ut haberent, dedisse, vitani sibi ut parcerent, oravisse. ¶ 2. Est etiam cessare, desinere, abstinere. — a) Cum Dativ. vel Ablativo. *Liv. 6. 3.* Parcere lamentis Sutrinis jussit. *Virg. 2. G. 339.* hibernis parcebant flatibus Euri. *Id. 1. Æn. 261.* parce metu, Cytherea. *Id. 9. ibid. 656.* Cetera parce, puer, bello. *Horat. 3. Od. 14. 11.* male ominatis Parcite verbis. (Absolute *Id. 2. ibid. 19. 7.* Parce, Liber, Parce.). — b) Cum Ablat. et præpos. a. *Liv. 5. 25.* Ut a cædibus et ab incendiis parceretur. *Al. præpos. omittunt.* — c) Sæpius et eleganter cum Infinito, pro partic. negativ. non vel ne, plerumque apud Poetas. *Ter. Hecyr. 3. 1. 2.* Heu me infelicem! hinc cæcine ego vitam parsi perdere? *Liv. 34. 32.* Proinde parce, sis, fidem ac jura societatis jactare. *Virg. 3. Ecl. 94.* Parcite oves nimium procedere. h. e. prohibete, curate, ne procedant. *Id. 3. Æn. 41.* jam parce sepulto: Parce pias scelerare manus. *Horat. 3. Od.*

28. 7. Parciis deripere horreo Cessantem Bibuli consulis amphoram. *Id. 2. Sat. 2. 58.* mutatum parciit defundere vinum. — d) Cum Accusativo. *Paul. Diac. p. 222. 17. Müll.* Parctio linguam in sacrificiis dicebatur; id est coerceto, contineto. — Hinc Partic. præes.

Parcens, entis, adjective usurpatum ¶ 1. Pro parco, tenaci. *Horat. 3. Od. 19. 21.* Parcens ergo dexteras Odi: sparge rosas. h. e. dexteras rosarum florem parce spargentes. ¶ 1. Pro levi, molli. *Stat. 1. Achill. 572.* Nunc thyrsu parcente ferit. h. e. levi mollique ictu thyrsi percutit, quasi cavente thyrsu ne gravius lædat. —

PARCUS, a, um, adject. Comp. *Parciior* I. 2. et II. 1.; Sup. *Parcissimus* in omnibus paragr. — Quod ad etymon attinet, *Gabin. Bassus* apud *Gell. 3. 19.* Parcus, inquit, quasi par arcæ, quia sicut in arca omnia reconduntur, ita homo tenax, parvoque contentus, omnia custodita et recondita habet, sicuti arca. Sed hoc superstitiose, et nimis moleste atque odiose, ut *Gell.* subdit, excogitatum est: et *parcus* a *parum* et *parvum* ducitur. — Parcus est sumptibus parcens, parvo contentus, moderatus, frugi, φειδωλός (It. parco, moderato; Fr. économie, qui n'est pas prodigue de, avare, ménager; Hisp. casero, ecónomo; Germ. sparsam haus hatterisch, genau, nicht verschwenderisch, karg, knikerig; Angl. sparing, frugal, thrifty, economical, not expensive, penurious, stingy, near, parsimonious, careful, chary, moderate). Occurrit autem tum in bonam partem, et est, ut diximus, sumptibus parcens, moderatus, frugi; tum etiam in malam ita ut sit adstrictus, tenax, prope avarus, oppositus liberali, magnifico.

I.) Proprie. ¶ 1. Speciatim dicitur de sumptu. — a) Absolute. *Plaut. Aulul. 2. 5. 9.* Detrusisti me ad senem parcissimum, ubi si quid poscam, usque ad ravim poscam, priusquam quidquam detur. *Cic. 2. Orat. 71. 287.* Quum optimus colonus, parcissimus, modestissimus, frugalissimus esset. *Id. Cæl. 15. 36.* Illum filiumfamilias patre parco ac tenaci, habere tuis copiis devinctum non potes. *Ovid. 7. Met. 656.* parcumque gens patiens laborum. *Horat. 2. Od. 8. 22.* parci sentis. *Id. 3. ibid. 16. 43.* bene est, cui Deus obtulit Parca quod satis est manu. — b) Cum Genitivo. *Horat. 2. Sat. 2. 62.* veteris non parcus aceti. et *ibid. 5. 79.* donandi parca juvenus. *Tac. 1. Hist. 49.* Gaiba erat pecuniæ alienæ non appetens, suæ parcens, publicæ avarus. *Sueton. Tib. 46.* Pecuniæ parcus, ac tenax. *Justin. 6. 8. 6.* Pecuniæ adeo parcus fuit, ut sumptus funeri defuerit. h. e. moderatus in cupiditate pecuniæ. *Sueton. Cæs. 53. et Aug. 77.* Parcissimus vini. Gr. ἐγκρατής. — c) Cum Ablativo. vel Accusat. et præpos. in. *Plin. Paneg. 51.* Tam parcus in ædificando, quam diligens in tuendo. *Justin. 41. 3. 10.* In libidinem projecti, in cibum parci. h. e. parvo cibo contenti. ¶ 2. Generatim dicitur et de aliis rebus extra sumptus. *Plaut. Rud. 4. 2. 14.* Opera baud fui parcus mea. *Cic. Balb. 22. 50.* Nimium parcus in largienda civitate. *Lucan. 9. 590.* somni parcissimus. *Tac. 3. Hist. 75.* Moderatus et civium sanguinis parcus. *Justin. 11. 13. 2. de Alexandro.* Quærentibus somni causas inter pericula, cujus etiam in otio semper parciior fuerit. Ubi *Jeeptius*: Scriptura opti. Codd. cum etiam parciiorita defendi potest, si ejus auditur. *Sil. It. 10. 30.* Tandem inclinato cornu sine more ruebat Prima acies non parca fugæ. h. e. non parcens fugere. *Plin. Paneg. 3.* Noo tam vereor, ne me in laudibus suis parcum, quam ne nimium putet. *Fronto 3. ad M. Cæs. 13.* Veritus sum, ne tibi literæ meæ crebriores oneri essent; nam quo mei amantior es, tanto me laborum tuorum parciorem et occupationum tuarum modestiorem esse oportet. *Rursus Plin. Paneg. 21.* Beneficiorum tuorum parcissimus estimator. *Id. ibid. 83.* Modica cultu, parca cœmitatu, civilis incesso. *Trajan. ad Plin. 10. Ep. 25.* Parcissimus boorum, h. e. temperantissimus in honoribus captandis aut accipiendis. *Claudiam. IV. cons. Honor. 112.* pietatis abundans Pæne parcus erat. — Poetica cum Infinito. *Sil. It. 1. 68. de Fabrico Cunct. Nec*

latus dubiis, parcusque lacessere Martem. et 8. 464. haud parci bellum coluisse Tuderis.

II.) Translate. ¶ 1. Est modicus, parvus, exiguus, lenis. *Virg. 3. G. 403.* parco sale contingere. *Horat. 1. Od. 34. 1.* Parco deorum cultor et infrequens. *Ovid. Heroid. 21. 79.* Quam sæpe, ut tardis, feci convicia remis! Quæstaque sum vento lintea parca dari! *vele scarce. Id. 2. Trist. 137.* Quippe relegatus, non exsul dicor in illo: Parcaque fortunæ sunt data verba nieæ. *h. e. mitia, lenia. et 1. Pont. 2. 98.* merito parciore ira meo. *minore. Propert. 3. 3. 40.* Optima mors, parco quæ venit apta die. *h. e. exiguo tempore, post breve vitæ spatium.* Ab aliis *parca dies*, ut *Gr. ἡ πεπωμένη ἡμέρα*, de morte fatali explicatur. *Id. 4. 3. 60.* parca lucerna. *Et Plin. Paneg. 49. 8.* Parco et brevis somnus. *Stat. 4. Silv. 5. 13.* Parca tellus. *h. e. exiguus agri modus. Sil. It. 16. 111.* Et parco summum violasque vulnere corpus. *con legera ferita. Aurel. Vict. Epit. 13.* Homo parce scientiæ et moderate eloquens. *di poca letteratura.* ¶ 2. *Parcus* etiam dicitur, qui pusillo est animo, *μικροψυχος. Seneca 2. Benef. 34. a med.* Patissimum hominem vocamus pusilli animi et contracti.

PARDA, *α, f. 1. V. PARDUS* init.

PARDALIANCHES, *is, n. 3. παρδαλιανχίς*, acornitum, ita dictum a *παρδαλιε πανθηρα* et *αγγω strangulo*, quia venatores eu tingunt carnes, quas pantheræ gustantes strangulantur. *Plin. 27. Hist. nat. 2. 2. (7).* et 8. *ibid. 27. 41. (99).* et *Solin. 17. ad fin.*

PARDALIOS, *is, m. 2. παρδαλιος λιθος*, gemma colore pellis pantherinæ: nam *παρδαλιε πανθηρα* est. *Plin. 37. Hist. nat. 11. 73. (190).*

PARDALIS, *is, f. 3. panthera, lonca, παρδαλιε*, idem quod panthera, que est femina pardus. *Curt. 5. 1.* Eum dona sequebantur, greges pecorum equorumque: leones quoque et pardales caveis præferebantur.

PARDALICUM, *is, n. 2.* unguenti nomen, ita dictum, quod pardalis odorem reddat. *Plin. 13. Hist. nat. 1. 2. (6).* Fuerat et pardalium in Tarso, cuius etiam compositio et mixtura obliterata est.

PARDUS, *is, m. 2.* Etiam *parda, α*, habetur generis feminini. *Hygin. fab. 39.* (edente *A. Maio* in *Class. Auct. T. 3. p. 15.*) Plinius in naturali historia dicit, leonem cum pardea, et pardum cum læna concumbere. Eadem habet *Isid. 12. Orig. 2.* — Ceterum *pardus, pardo, leopardo, παρδος, πάνθηρ*, animal ferum, frequens in Africa et Syria, soloque sexu a panthera differens: mas est enim in eo genere. Quidam dicunt differre colore, qui in pantheris sit candidus. *Hæc Plin. 8. Hist. nat. 17. 23. (63).* *V. PANTHERA.* Rursus *Plin. 10. Hist. nat. 73. 94. (202).* Insidunt in Africa pardi condensa arbore, occultatitque earum ramis in prætereuntia desiliunt, atque e volucrum sede grassantur. *Id. 11. Hist. nat. 37. 65. (172).* Leonibus, pardis omnibusque generis ejus, etiam felibus, lingua est imbricatæ asperitatis, ac linæ similis, attenuansque lambendo cutem hominis. *Juvenal. 11. 123.* et magno sublimis pardus hiatu. *Lucan. 6. 181.* non signior illum saltus, et in medias jecit super arma catervas, Quam per summa rapit celerem venabula pardum. — *NB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

PAREAS vel pãtas, *α, m. 1. παρσίας*, serpens quidam, quem ita dictum voluit, vel quia *ταίς παρσίας*, genas magnas et inflatas habet, vel quia genas faciemque extollit, sola posteriore parte repens. De eo *Lucan. 9. 721.* Et contentus iter cauda sulcare pareas. *Isid. 12. Orig. 4.* Pareas, serpens, qui semper in cauda ambulat, et sulcum facere videtur.

PARECBASIS, *is, f. 3. παρέκβασις*: a *παρεκβαίνω digredior*: idem est quod digressio, excessus, excursus in dicendo, *digressione. V. DIGRESSIO* et *DIGRESSIO* II. 2. Græca usurpat *Quintil. 4. 3. 14.* *Παρέκβασις* est, ut mea quidem fert opinio, alienæ rei, sed ad utilitatem causæ pertinentis, extra ordinem excurrens tractatio.

PARECCHYSIS, *is, f. 3. παρέκχυσις*, suffusio humoris, et *παρά trans* et *έκχυσις effusio. Cæli.*

Aurel. 3. Tard. 8. Græci vocant hanc passionem (*hydropem*) *παρέκχυσις*. Nam *parecchysin* appellant sensibilem et manifestam liquoris superfusionem, quæ sit inter peritonæi membranam et intestina.

PARECTATUS, *a, um, adject.* qui jam statura est virili, vel quæ non procul abest: quasi *παρέκτατος*, *h. e. extensus, a παρέκτενω extendo. Lucilius* apud *Von. p. 67. 11. Merc.* Inde *parectate* *chlamydes* ac *barbula prima.* (Inde cognoscitur, *pæculium* a Latinis produci, quæ Græcis esset brevis.) *Id. ibid.* Tum *ephebum* quemdam, quem vocant *parectatou. Varro* *ibid.* *Parectatæ* adsunt, mulcetque mulier Venus caput.

PAREDIOS vel *paredrus, is, m. 2. παρῆδιος*, assidens, assistens: a *παρά prope* et *ἔδρα sedes. Tertull. Anim. 23. sub fin.* *Paredri spiritus. V. PARHEDRUS.*

PAREGONON, *is, n. 2.* est verborum figura, quum ex supra dicto verbo aliud derivatur, ut (*Virg. 5. Æn. 446.*): ullro ipse gravis, graviterque ad terram pondere vasto concidit. *Et (Id. 12. ibid. 640.):* Oppetere ingentem, atque ingenti vulnere victum. — Latine derivatio dicitur. *Hæc Rufinian. de schemat. lexeos § 14. p. 251. ed. Ruhnken.*

PAREGORIA, *α, f. παρηγορία*, solatium, mitigatio. *Apul. Herb. 24. extr.* *Chamædryis* potui data mirifice paregoriam præstat.

PAREGORICUS, *a, um, adject.* *παρηγορικός*, mitigatorius, leniens. *Theod. Priscian. 1. 9.* Paregorica adjutoria. *Marcell. Empir. 36. sub init.* Remediun paregoricum ad podagram. *V. PARAGORICUS.*

PARELCON, *is, n. 2. παρῆλκον*, productio, figura grammaticalis, quum syllaba, vel etiam integra dictioni dictioni alicui in fine adjicitur, ut *vosmet, adesdum, nihil quicquam.* Vox Græca est. *V. Grammaticos.*

PARELION, *is, n. 2. παρῆλιον*, *parelio*: a *παρά prope* et *ἥλιος sol.* *Seneca 1. Quæst. nat. 11.* *Parelia* sunt imagines solis in nube spissa et vicina, in modum speculi. Quidam *parelion* ita definiunt: nubes rotunda et splendida, similisque soli. Sequitur enim illum, nec unquam longius relinquit, quam fuit, quum apparuerit. *et 13.* Solent et bina fieri *parelia* etc.

PAREMBOLÉ, *es, f. 1. παρεμβολή*, quiddam interjunctum alicui operi ornatus causa. *Inscript. apud Murat. 26. 5.* SOLI INVICTO L. AVR. SEVERVS CVM PAREMBOLE ET HYPOBASI VOTO FECIT.

PARENS, entis, *m. et f. 3.* Reperitur et masculino genere quamvis de matre sermo sit. *Paul. Diac. p. 151. 11. Müll.* Masculino genere parentem appellabant antiqui etiam matrem. *Pacuvius* in *Medo*, cum ostenderet a *Medo* matrem queri, ait: *Te, Soli* invoco, ut mihi potestatem quis inquirendi mei parentis. *Gracchus*: suos parentes amat. *h. e. matrem.* Et in alia epistola: *Tuus parens sum. h. e. mater.* et apud *Virg. 3. Æn. 344.* Ecqua tamen puero est amissi cura parentis. *h. e. Creusæ.* *Hæc Charis. 1. p. 79. Putsch.* Apud *Virg.* tamen plerique omnes leg. *amissæ.* — In Genitivo plur. habet etiam *parentium*: atque ita sæpe dixisse *Ciceronem*, testatur *Charis. 1. p. 111. (V. Bejer. ad Cic. Off. 1. p. 252. et Drakenborg. ad Liv. 1. 9.).* Sic *Horat. 3. Od. 24. 21.* Dos est magna parentium Virtus. *Varro* quoque 8. *L. L. 66. Müll.* utrumque et *tum, et tum* agnoscit. *Inscript. apud Gruter. 681. 1.* Parentium fratres. Adde alia apud *Fabrett. p. 72. n. 6. et p. 99. n. 222.* — Proprie est Part. præ. a *pario*, extrita *i*; sed substantive usurpatur pro *patre*, aut *matre*, aut utroque simul, *γονείς, τοxείς*, parentes (*II. genitor*); *Fr. l'au-teur de nos jours, le père, la mère*; *Hisp. el el padre, la madre*; *Germ. der Erzeuger, die Erzeugerin, der Vater, die Mutter*; *Angl. a parent, father or mother.*

1.) Proprie de *patre* et *matre*; et quidem — a) De hominibus — In sing. num. *Ennius* apud *Non. p. 153. 28. Merc.* Sed nunquam scriptis, qui parentem aut hospitem Necasset, is quo cruciatu perbiteret. *Cic. Sull. 29. 81.* Parens tuus, *Torquate*, consul. *Virg. 10. Æn. 252.* Alma pa-

rens *Idæa* deum. *Horat. 2. Od. 13. 5.* illum et parentis crediderim sui Fregisse cervicem. *Ovid. 9. Met. 407.* ullusque parente parentem Natus. *h. e. occidens matrem in ultionem patris.* *Rursus Horat. 2. Sat. 3. 134.* An tu reris eum (*Orestem*) occisa insaulisse parente? *Id. Epod. 3. 1.* Parentis olim si quis impia manu Senile guttus fregerit, Edit etc. *Id. Art. P. 313.* Quo sit amo-re parens, quo frater amandus et hospes. *Tac. 3. Ann. 34. extr.* Se alias ad gentes iturum, haud semper æquo animo, si ab uore carissima, et tot communium liberorum parente, divelleretur. — In plur. num. *Cic. 7. Verr. 42. 108.* Parentes propinquire miserorum adolescentium. *Id. Planc. 11. 28.* In parentum loco quæstoribus suis prætores esse oportere. *Id. Amic. 1. 28.* Quæ (caritas) est inter natos et parentes. *Id. 1. de republ. 22.* Quom mihi sit unum opus hoc a parentibus majoribusque meis relictum. *Cæs. 5. B. G. 14.* Fratres cum fratribus, et parentes cum liberis. *Horat. 3. Od. 6. 16.* Ætas parentum pejor avis. *Tac. 5. Hist. 17.* Parentum me mores pugnam capessere. — Interdum parentes cum patria junguntur. *Sall. Cat. 52.* Patrie, parentibus-bellum paravere. *Id. Jug. 87.* Armis patriam parentesque legi. *Tac. 1. Ann. 59. extr.* Si patriam, parentes, antiqua mallent, Arminium sequerentur. — b) De bestiis. *Varro 3. R. R. 7. 10. de columbis.* Parentes eorum, si sunt formosi, veneunt etc. *Plin. 8. Hist. nat. 42. 66. (165).* Amissa parente in grege armeni. *Adde Stat. 10. Theb. 231.; et Cels. 6. 6. n. 39.*

II.) Translate. ¶ 1. Juris prudentes, ut ait *Paul. Diac. p. 221. 9. Müll.*, avos etiam et proavos, avias et proavias parentum nomine appellari dicunt, *i maggiori.* *Cajus Dig. 50. 16. 51.* Appellatione parentis non tantum pater, sed etiam avus et proavus, et dinceps omnes superiores continentur: sed et mater, et avia, et proavia. *Ulp. ibid. 2. 4. 4.* Prætor ait: parentem patronum, patronam, etc. Parentem hic utriusque sexus accipe. sed an in infinitum, quæritur. Et quidam usque ad tritavum parentem appellari ajunt: superiores majores dicit. Hoc veteres existimasse, Pomponius refert. Sed *C. Cassius* usque in infinitum omnes parentes dicit: quod et honestius est, et merito obtinuit. *Cic. 1. Invent. 54. 105.* Petimus ab iis, qui audiunt, ut ad suas res nostras injurias referant: si ad pueros pertinebit, de liberis suis cogitent; si ad senes, de patribus, aut parentibus. *Ulp. Dig. 23. 3. 5.* Profecticia dos est, quæ a patre, vel parente profecta est. *Virg. 9. Æn. 3.* luo tunc forte parentis Pilummi Turnus sacrata valle sedebat. *V. 10. ibid. 76. et 619.* Sic 2. *ibid. 448.* veterum decora alta parentum. — Hinc sine parentibus, justis familiis non oriundi, vel obscuro genere nati, qui majores clere non possunt. *Sall. in ep. Mithridatis ad Arsac. ad fin.* An ignoras, Romanos-convenas olim, sine patria, sine parentibus, peste conditos orbis terrarum etc. Quos *Horat. dixit 1. Sat. 6. 10.* nullis majoribus ortos. *Cf. Tac. 11. Ann. 21.* Quum hisce verbis dedecus natalium ejus velavisset: *Curtius Rufus* videtur mihi ex se natus. ¶ 2. Extenditur interdum ad quolibet consanguineos affinesque, modo nati, aut gradu majores sint, aut æquales, parenti. *Capitolin. M. Aurel. 5. ad fin.* Omnia parentibus suis tantam reverentiam, quantam privatus exhibuit. *Lamprid. Alex. Sev. 67. ad fin.* Parentes Alexander, si malos reperit, punivit. *Curt. 6. 10.* Solent rei capitis adhibere vobis parentem. Duos ego fratres nuper amisi, etc. *Hieronym. 2. in Rufin. n. 2.* Nisi forte parentes, militari vulgarique sermone, cognatos et affines nominat. *Firmic. 3. Mathes. 13. n. 4.* Cum parentibus, vel affinibus assiduas inimicitias exercere. Addunt quidam etiam loca *Liv. 34. 32. a med. et Petron. Satyr. 112. et Flor. 3. 18.*, quæ rem tamen non plane faciunt. ¶ 3. Per metaphoram parens dicitur qui aliquid instituit, vel est alicujus rei causa, principium, origo, fundamentum. *Cic. 9. Att. 9.* Nostri principes antiquissimam et sanctissimam parentem, patriam, fame necandam putant. *Id. Tim. 11.* Quorum

operum ego parens effectorque sum. *Id.* 2. *Fin.* 1. 1. Socrates parens philosophiæ jure dici potest. *Id.* 1. *Legg.* 24. 62. Earum rerum parens est educatrixque sapientia. *Id.* 1. *Orat.* 3. 9. Laudatarum artium omnium procreatrixque quamdam, et quasi parentem eam, quam φιλοσοφίας Græci vocant, judicari. *Horat.* 1. *Od.* 10. 5. Te (*Mercurium*) canam magni Jovis et deorum Nuncium curvæque lyræ parentem. *Liv.* 4. 3. Cujus urbis parens Romulus h. e. conditor. *Flor.* 3. 18. Quum Italia contra matrem et parentem suam Urbem consurgeret. *Sil.* 1. 2. 654. Urbs habitata diu fidei, cæloque parentem Murorum repetens. h. e. conditorem. — *Parens coloniarum* est ejusdem deductor. *Inscript.* Jaderensis apud *Maff. Mus. Ver.* p. 95. n. 1. IMP. CAESAR DIVI F. AVG. PARENS COLONIAE MVRVM ET TVRRES DEDIT. *Alia* apud *Borghesi, Lettera* 16. *setembr.* 1846. a *Gius. Furlanetto.* IMP. CAES. AVG. PONT. MAX. PARENS COLONIAE DEDIT. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 30. 31. (117). Tullius facundia Latiarumque litterarum parens. *Id.* 25. *ibid.* 2. 5. (11). Homerus primus doctrinarum et antiquitatis parens. *Id.* 22. *ibid.* 24. 56. (117). Parens illa ac divina rerum artifex. *Id.* 5. *ibid.* 19. 17. (76). Sidon. Thebarum Bœotiarum parens. *Id.* 12. *ibid.* 5. 11. (22). *de ficu Indica.* Ipsa se semper serens, vastis diffunditur ramis, quorum imi adeo in terram curvantur, ut annuo spatio infingantur, novamque sibi propaginem faciunt circa parentem in orbem. ¶ 4. Item qui aliquid conservat, qui beneficiis afficit, qui alicui est salutis, præsidio. — a) Generatim. *Cic.* 9. *Att.* 10. Me, quem vovnulli conservatore istius urbis, quem parentem esse dixerunt. *Tac.* 1. *Ann.* 14. Multa Patrum et in Augustam adulatio: alii parentem, alii matrem patriæ appellandum censebant. *Id.* 2. *ibid.* 55. Ut sermone vulgi parens legionum haberetur. — b) Hinc per antonomasiam parens est Juppiter. *Horat.* 1. *Od.* 12. 13. Quid prius dicam solitis Parentis Laudibus? qui res hominum, etc. Sic apud *Stat.* 1. *Silv.* 2. 178. parens Latius est Domitianus. — c) Tribuitur aliquando honoris causa, ut pater. *Apul.* 2. *Met.* Quin ipse parentem tuam accedis, et salutas? — Sic imperatores appellare solent parentes decessores suos, ut congestis ex Codice locis ostendit *Brisson.* de *V. S.*

PARENS, entis, particip. a pareo. *V. PAREO.*

PARENTĀLIA, tum, n. plur. 3. *V. voc. seq. in fin.*

PARENTĀLIS, e, adject. — a) Generalim ad parentes pertinens, aut cognatos affinesque vita functos. *Ovid.* 4. *Trist.* 10. 87. Fama parentales si vos mea contigit umbræ: Et sunt in Stygio crimina nostra foro. — b) Speciatim vero ad annuas inferias, quæ iis fiunt. *Ovid.* 2. *Fast.* 547. At quondam dum longa gerunt pugnaibus armis Bella, parentales deseruere dies. *Id.* 13. *Met.* 619. Memnonides dictæ, quum sol duodena petegit Signa, parentali perituræ marte rebellant. h. e. pugna in inferiis Memnonis commissa. Hoc idem ita explicat *Id.* 1. *Amor.* 13. 3. sic Memnonis umbris Annua solemnî cæde parentet avis. Respicit autem ad gladiatores, quos erat mos inducere in exsequiis circa roguum pugnautes. *V. MEMNON* in ONOM. — Parentales profusiones. *V. PROFUSIO* in LEXICO. — Hinc

Parentalia, tum, n. plur. 3. Genitivus in *Inscript.* est *parentaliorum*. — Parentalia absolute, substantivorum more, sunt sacrificium atque epulæ; item funebris laudatio, et siqua alia quotannis fiebant in cognatorum defunctorum memoriam, *funeralis, esequie, vexitata.* *Cic.* 1. *Phil.* 6. 13. Ut parentalia cum supplicationibus miscerentur. *Auson. Parental. præf.* Titulus libelli est, *Parentalia*: antiquæ appellationis hic dies, et jam inde ab Numa cognatorum inferiis institutus. *Inscript.* apud *Gruter.* 753. 4. LECTISTERNIUM TEMPORE PARENTALIORVM PRAEBEANT. *Alia* apud *Don.* cl. 5. n. 189. QVOTANNIS DIE PARENTALIVM. *Ovid.* 2. *Fast.* 543. Æneam hujus instituti auctorem sacere videtur. *V. PARENTO.*

PARENTĀRIUM, ii, n. 2. Ita hæc vox affertur a *Charisio*, nullo tamen auctore laudato, 1.

p. 20. *Putsch.* Ubi eos, qui peregre moriuntur, colunt, parentarium dicitur.

PARENTĀTIO, ōnis, f. 3. actus parentandi. *Tertull. Spectac.* 12. Quod mortuis litabatur, utique parentationi deputabatur. *Macrob.* 1. *Saturn.* 10. Cato ait, Larentiam sepulcri magnificentia et annuæ parentationis honore dignatam.

PARENTĀTUS, a, um. *V. PARENTO.*

PARENTĀTUS, us, m. 4. idem ac parentatio. Affertur, nullo tamen auctore laudato, in *Analect. grammat.* ed. *Eichensfeld.* p. 437.

PARENTĒIA, æ, f. 1. parentela. *Capitolin. Gordian.* 23. a med. Duxit uxorem filiam Misitheii, doctissimi viri, quem causa eloquentiæ dignum parentela sua putavit. Ubi *Casaub.* Dignum judicavit, cui se in filium daret; nam gener socerque patris et filii nomina usurpabant. Hinc initium epistolæ *ibid.* 24. Domino filio et Augusto Misitheus socer. et *ibid.* 25. Imperator Gordianus Augustus Misitheo patri. *V. TIMESITHEUS* in ONOM. *Ennod.* 6. *Ep.* 18. Nec separantur regionibus parentelæ catena sociati. *Cassiod.* 9. *Variar.* 1. Contra fas parentelæ.

PARENTHESIS, is, f. 3. παρενθεσις. interpositio, interjectio, interclusio, *parentesi.* ¶ 1. Figura est orationis, de qua *Quintil.* 9. 3. 23. Quam nos interpositionem, vel interclusionem dicimus, Græci παρενθεσις vocant, dum continuationi sermonis medius aliquis sensus intervenit. Adde *Rutil. Lup. de fig. sent. et eloc.* 1. 17.; et *Jul. Rufinian. de schem. lex.* 10. ed. *Ruhnken.* — Parenthesis nota sunt duo semicirculi se invicem respicientes, ut in illo *Virg.* 1. *Æn.* 647. Æneas (neque enim patrius consistere mentem Passus amor) rapidum ad naves præmittit Achatem. — Reperitur parenthesi exemplum habes apud *Cic.* 7. *Fam.* 1. ad fin. Si Romæ esses, tamen neque nos lepore tuo, neque te (si qui est in me) meo frui liceret, propter molestissimas occupationes meas: quibus si me relaxaro (nam ut plane exsolvam, non postulo) te ipsum docebo profecto, quid sit humaniter vivere. *V. aliud exemplum Phinii junior.* in HYPERBATON. Longioris parenthesis: apud *Horat.* 1. *Ep.* 15. et quidem duplicis: quarum prior duodecim versibus constat, altera sex. ¶ 2. *Charisio* 4. p. 248. *Putsch.* parenthesis est etiam, quum aut littera voci inseritur, ut *religio, navita*, aut syllaba, ut *Mavortis, induperator, indugredi*, quod et *Valer. Prob.* tradit 1. p. 1438. et *Donatus* 3. p. 1771.

PARENTĒIA. *V. PARENTIA.*

PARENTICIDA, æ, m. et f. 1. idem ac parricida. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Vol. Tir.* p. 79.

PARENTIVUS, a, um, adject. ad parentem pertinens. *Ennod. Dict.* 13. Ecce Paterius et Severus ornamenta curullum, et parentiva vocabula purpurarum, eruditionem originariam in ipsis vitæ præstolantur evordis. *Valerian. Homil.* 20. ante med. Quisque hominum parentivæ mortis expectatione animam pascit, parricidiali crimine in hereditate succedit.

PARENTO, as, avi, atum, are, n. 1. Part. *Parentans* et *Parentatus* I.; *Parentaturus* II. 1. et 2. — Parentare est justa parentibus, cognatisque et affinibus vita functis ad eorum sepulcra persolvere, ut in PARENTALIA dictum est, ἐναγίζω, κτεπέζω (It. far l'esequie o il funerale: Fr. célébrer une cérémonie funèbre pour ses père et mère ou pour ses parents. faire un sacrifice en leur honneur; Hisp. celebrar las erequias, las honras funerales; Germ. den Aeltern, Ferwandten, oder sonst theueren Personen ein feierliches Todtenopfer darbringen; Angl. to perform the funeral rites of parents or near relations, solemnize parental obsequies).

1.) Proprie. *Cic.* 1. *Phil.* 6. 13. Ut cujus sepulcrum usquam exisset, ubi parentetur, ei publice supplicetur. *Id.* *Flacc.* 38. 96. Litemus igitur Lentulo, parentivus Cethego, revocamus ejectos. *Id.* 2. *Legg.* 21. 53. Februario mense, mortuis parentari voluerunt. (Hæc vero ex Lambini supplemento allata sunt.) et mox. Hostia maxima parentare. *Seneca Ep.* 122. Mor-

tuis certe interdum parentatur. *Macrob.* 1. *Saturn.* 16. a med. Fab. Max. Servilianus pontifex in libro XII. negat, oportere atro die parentare: quia tunc quoque Janum Jovemque præfari necesse est, quos nominari atro die non oportet. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 12. 30. (118). Faba Pythagorica sententia damnata, ut alii tradidere, quoniam mortuorum animæ sint in ea; qua de causa parentando utique assumitur. *Tertull. Resurr. carn.* 1. Defunctis parentant, et quidem impensissimo officio, pro moribus eorum, pro temporibus esulentorum, ut quos negant sentire quidquam, etiam desiderare præsumant. *Id. Testim. anim.* 4. Vocas porro securos, si quando extra portam cum obsoniis et matteis, tibi potius parentans, ad busta recedis, aut a bustis diluitor redis. — Et cum Accusativo. *Inscript.* apud *Henzen.* 7363. AMPLIVS NIBIL INVITEIS L. C. LEVIEIS L. F. ET QVEI ROS PARENTARET (pro parentarit) NE ANTEPONAT. h. e. amplius nihil ne anteponat. Rursus *Tertull. Spectac.* 13. Non sacrificamus, nec parentamus; sed neque de sacrificio, et parentato edimus.

II.) Translate occurrit ¶ 1. Pro vindicare, ulcisci. *Cæs.* 7. *B. G.* 17. Præstare, omnes petferre acerbitates, quam non civibus Romanis, qui Genabi perfidia Gallorum interiissent, parentarent. *Liv.* 24. 21. Vociferanturque ferociter, parentandum regi sanguine conjuratorum esse. h. e. ulciscendam regis mortem. *Ovid.* 1. *Amor.* 13. 3. Memnonis umbris Annua solemnî cæde parentet avis. *V. PARENTALIS.* *Curt.* 5. 20. Excidio illius parentandum esse majoribus. *Justin.* 12. 15. 6. Quo cuore mortuo sibi parentatura. *Id.* 39. 3. 12. Ejus supplicio uxoris manibus parentavit. Adde *eumd.* 13. 3. 10. *Flor.* 2. 6. Manibus eorum vastatione Italiæ parentare. ¶ 2. Pro satis facere, placare. *Petron. Satyr.* 81. extr. Aut vir ego liberque non sum, aut noxio sanguine parentabo injuriæ meæ. *Curt.* 9. 5. Internectione hostium justæ iræ parentatum est. *Id.* 7. 2. a med. Denunciant omnium sanguine duci parentatuos.

PAREO, es, ōi, ōm, ere, n. 2. Part. *Parvens* B. II. 1. 4.; *Pariturus* B. II. 7. Ceterum impersonaliter etiam usurpatur sub *A.* II. b. — Ducunt a παρα pro παρσσι a παρσσι: adsum, quamvis obstat quantitas. — Pareo duo præcipue significat, scilicet A) Se ostendere, apparere; B) Prægnante, uti ajunt, significatione, ad alicujus nutum vel imperium comparere, præsto esse.

A) Parete est se ostendere, apparere, φαίνεμαι (It. apparire, farsi vedere, comparire; Fr. paraître, apparaitre, se montrer, se faire voir; Hisp. parecer, aparecer, dexarse ver, mostrarse; Germ. zum Vorschein kommen, erscheinen, sichtbar sein, sich sehen lassen; Angl. to appear, be seen, be present or at hand).

1.) Proprie. *Martial.* 12. 29. Festinant trepidi substringere carbasa nauæ, Ad portum quoties paruit Hermogenes. *Stat.* 2. *Silv.* 2. 76. Hæc (fenestra) videt Inarimen, illi Prochyta aspera parat. *Sueton. Aug.* 95. Immolanti omnium victimarum jocinera replicata paruerunt. *Capell.* 8. p. 298. de stella *Mercurii.* Occasus duos habet, unum, quum ante solem parere solitus claritate radii supervenientis occulitur; alium, quum etc. *Quintil.* 1. 12. 4. Electio verborum, compositio gestus, pronuntiatio, virtus motusque desiderantur? Quæ si velut sub uno conatu diversa parent simul, cur non etc.

II.) Translate significat manifestum esse, constare, essere manifesto, chiaro, palese. — a) Verbo finito. *Virg.* 10. *Æn.* 176. hominum Divinæque interpres Asylas, Cui pecudum fibræ, cæli cui sidera parent. h. e. cognita et perspecta sunt. *Sueton. Cal.* 8. Abunde arbitrò parere, non potuisse ibi nasci (ajunt. — b) *Paret.* etiam impersonaliter adhibetur pro liquet, clarum est et manifestum: formula forensis, de qua *Festus* p. 233. 25. *Müll. Parret*, quod est in formulis, debuit et producta priore syllaba pronunciarî, et non gemino R scribi, ut fieret paret, quod et invenitur in comparet, apparet. (Posteriores apparet dicere, ut est apud *Justinian.* 4. *Institut. tit.* 6. § 14.) *Petron.*

Satyr. 137. Juriconsultus paret, non paret habetor: Atque esto quidquid Servius et Labeo. *Ulp. Dig.* 6. 1. 5. Si frumentum duorum confusum sit, competit singulis in rem actio in id, quantum paret in illo acervo suum cujusque esse. In illo *Cic. Mil.* 6. 15. Quid porro quaerendum est? Factum ne sit? at constat. A quo? at paret. *al. leg. patet.* — Huc pertinet formula si paret, si constat, si probatur, in judiciis dandis, ei *pari-verat. Cic. Rosc. Com.* 4. 11. ex edicto. Si paret, *HS.* 1000 dari oportere. *Id. Divin. in Q. Coecil.* 17. 56. Vocari ad se Agonidem jubet: iudicium dat statim, si pareret, eam, se et sua Veneris esse, dixisse. Adde *eumd.* 4. *Verr.* 12. 31. et 5. *ibid.* 22. 55. et 28. 69.

B) Parere. praeagnante, uti ajunt, significatione, est, ad alicujus nutum vel imperium comparere, praesto esse.

1.) Proprie, dicitur de ministris servisque magistratum, qui praesto sunt iis, jussa facturi: pro quo frequentius est *appareo*: unde *apparitores. Gell.* 10. 3. *sub fin.* Romani Brutius ignominia causa magistratibus in provincias euntibus parere, praeministrare, servorum vice, jusserunt. *Spartian. Pescenn.* 7. Ac postea quum unus ad memoriam, alter ad libellos paruisset, statim praefecti facti sunt.

11.) Translate. ¶ 1. Occurrit saepissime pro obedire, obtemperare, dicto audientem esse, *ubbidire, soggettarsi, fare a modo, παρθετα.* — a) Activa forma. *Sall. Cat.* 31.; et *Cæs.* 5. *B. G.* 2. *extr.* Parere imperio. *Cic.* 5. *Tusc.* 12. 36. Hic parebit et obediet praecocepto illi veteri. *Id.* 1. *Nat. D.* 8. 19. Quemadmodum obedire et parere voluntati architecti aer, ignis, aqua potuerunt? *Id.* 7. *Phil.* 1. 2. Non ut pareret et dicto audiens esset huic ordini, sed ut condiciones ferret, leges imponeret. *Id.* 2. *Off.* 11. 40. Quin etiam leges latronum esse dicuntur, quibus pareant, quas observent. *Id.* 2. *Nat. D.* 3. 8. Parere religionibus. *Id.* 8. *Att.* 12. consiliis alicujus. *Id. fragm.* apud *Lactant.* 6. 24. *sub fin.* Sanctissimæ ac certissimæ legi parens. *Virg.* 3. *G.* 208. *de equo.* Verbera lenta pati, et duris parere lupatis. — Cum Accusativo communi. *Stat.* 1. *Achill.* 660. non adeo parebimus omnia matri. — b) Ponitur eodem sensu passive impersonaliter. *Liv.* 9. 32. Consul tesseram dari jubet, ut praeceat miles, et arma capiat: dicto paratur. *Seneca* 1. *Clem.* 24. Remissius imperanti melius paretur. *Ulp. Dig.* 4. 8. 26. Ut arbitri sententiæ paretur. *Paul.* *ibid.* 49. 8. 3. Ab ea sententia, cui pareri rerum natura non potuit, sine causa appellari. *Jabolen. ibid.* 4. 8. 39.; et *Symmach.* 10. *ep.* 36. (*al.* 43.) *ante med.* Causæ, ex quibus arbitri sententiæ paritum non est. *Ulp. Dig.* 40. 4. 12. Si paritum fuerit conditioni. Sic *Inscript.* apud *Henzen.* 7171. QVOD SI DIE PRÆSTITVTO CONDICIONI PARITVM NON FVERIT etc. ¶ 2. Dicitur de iis, qui alicujus ditioni subjecti sunt, *essere, o star* *soggetto, suddito. Sall. Cat.* 2. Virtuti omnia parent. *Cæs.* 3. *B. C.* 81. Nulla Thessaliæ fuit civitas, præter Larissæos, quia Cæsari pareret, atque imperata faceret. *Nepos Datam.* 4. Aspis saltuosam regionem, castellisque munitam incolens, imperio regis non parebat. *Petron. Satyr.* 133. inclyta paret Cui Lesbos, viridisque Tbasos. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 28. 32. (145). Oppidum, quod Characenorum regi paret. *Justin.* 1. 2. 1. Tot gentibus vit patienter uni viro, nedum feminæ parituris. ¶ 3. Eleganter dicitur item de inanimis. *Tibull.* 1. 10. 9. Lucra petituras freta per parentia ventis Ducunt instabiles sidera certa rates. *Ovid.* 8. *Met.* 470. utique carina, Quam ventus, ventoque rapit contrarius æstus, Vim geminam sentit, paretque incerta duobus. *Virg.* 1. *Æn.* 3. Ut quamvis avido parerent arva colono. (Huc respondet imperare arvis. V. IMPERO II. 2. Recentiores tamen versum illum Virgilio abjudicant.) *Quintil.* 1. 12. 4. Quid? nos agendi subita necessitate deprehensi, nonne alia dicimus, alia providemus, quum pariter inventio rerum, electio verborum, compositio gestus, pronuntiatio, vultus, motusque desiderantur? Quæ

si velut sub uno conatu tam diversa parent simul, cur non etc? ¶ 4. Hinc accipitur pro indulgere, servire, obsequi, cedere. *Cic.* 1. *Fin.* 16. 53. Quæ cupiditates inanes sunt, bis parendum non est. *Id.* 2. *Att.* 21. *a. med.* Omni animi impetu dolori et iracundiæ parere. *Id. Orat.* 60. 202. Necessitati parere coguntur. *Id. Vatin.* 1. 2. Debuisti mihi ignoscere, si, in tanto hominis de me optime meriti periculo, et tempori ejus et voluntati parere voluissem. *Nepos Alcib.* 4. *ad fin.* Plus iræ suæ, quam utilitati communi paruisse. *Id. Attic.* 17. Neque id fecit natura solum (quamquam omnes ei paremus), sed etiam doctrina. *Horat.* 2. *Sat.* 7. 111. Nil servile gulæ parens habet? *Val. Flacc.* 7. 154. extremo parere furori. ¶ 5. Item — a) Parere promissis est cedere, obedire alicui propter promissa ab eo facta. *Ovid.* 5. *Fast.* 504. Parent promissis, dissimulantque deos. — b) Pro satisfacere,olvere, apud *Jctos. Paul. Dig.* 19. 2. 54. *a. med.* Verisimile est, ita convenisse de non expellendo colono intra tempora prælinita, si pensionibus paruerit. *Imp. Diocl. et Maxim. Cod.* 4. 26. 8. Intelligis, et sorti et usuris te parere oportere. *Idem ibid.* 10. 8. *extr.* Successores ejus solutioni parere compellantur. — Hinc Part. præ.

Parentis, entis, — a) Adjective quoque usurpatur, et est obediens. Comp. *Parentior. Cic.* 1. *Off.* 22. 76. Et parentiores (*al. tamen leg. paratiores*) habuerunt exercitus et fortiores. — b) Item substantive in plur. num. *Parentes, παρῆγοι, ἀρχηγοί, sudditi, soggetti. Sall. Jug.* 3. Vi regere patriam, aut parentes, quamquam et possis et delicta corrigas, tamen importunum est. *Id. ibid.* 109. Parentes abunde habemus: amicorum neque nobis, neque cuiquam omnium satis fuit. *Velley.* 2. 108. 2. Principatus constans ex voluntate parentium. *Tac.* 1. *Ann.* 59. Si patriam, parentes, antiqua mallent, quam dominos et colonias novas. *h. e.* subditos, servos, quos amissuri erant, quibusque domini opponuntur. Plerique tamen hoc loco *genitores* interpretantur.

PAREORON, i, n. 2. *παρηγορον, b. e.* devium. *Apul. Herb.* 49. Pythagoras heliotropion (*vocat*) pareoron.

PARERGON, i, n. 2. *παρεργον, quod* alicui rei præter propositum additur, appendix, accessio, ut si pictor imaginem pingens, ornandæ tabellæ gratia arbusculas et aviculas et hujusmodi addiderit: a *παρά* præter et *εργον* opus. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (101). Adjecerit parvas aaves longas in iis, quæ pictores parerga appellant. *Vitruv.* 9. 9. *ante med.* Versanda faciunt effectus, varietatesque motuum, in quibus moventur sigilla, vertuntur metæ, calculi projiciuntur, buccinæ canunt, reliquaque parerga. *Inscript.* apud *Gruter.* 59. 2. VENEREM AVG. CVM PARBERGO ITEM PHIALAM ARGENTRAM TESTAM SVO PONI JVSIS. Alia apud *eumd.* 77. 3. FORTVNE PRIMIGENIÆ SIGNVM LIBERI PATRIS PANTHEI CVM SVIS PARBERGIS M. POPILIVS M. F. TROPHIMVS etc. *Inscript.* apud *Henzen.* 6137. T. ACILIO. T. F. QVOD IS TESTAMENTO SVO HS. C. M. N. LEGAVERIT EX QVA SVMMÆ TENSAE MONERVAE EX ARGENTI LIBRIS CENTVM CVM PARBERGIS SVIS TOTIS FACTÆ SUNT. — Est etiam operis nomen; *Nonius* enim p. 61. 23. citat locum *Accii* ex *Parergorum* libro primo, cujus operis nemo alius mentionem fecit.

PARHEDRUS, i, m. 2. *παρηδρος, assessor, qui* in eodem judicio, imperio, templo, ara simul sedet. Translate. *Cic.* 16. *Fam.* 18. Parhedrum excita, ut hortum ipse conducat. Alii vicinum exponunt, alii nomen homicidæ proprium putant.

PARRIPPUS, i, m. 2. *παρριπος, equus, qui* præter, vel iusta ducitur: a *παρά* præter et *απὸ* et *ἵππος, equus.* In evectioe ita appellatur equus cursui publico destinatus, qui præter unum aut duos veredos, quos solos evectio continet, usurpatur extra ordinem, et supra facultatem impetratam: item is ipse, qui hoc pacto formam datæ evectioe excedit, ut *Imp. Julian.* docet *Cod. Theod.* 8. 5. 14. et *Cod. Justin.* 12. 51. 4. Adde *Imp. Valentinian.* et *Valent. Cod. Theod. ibid.* 22.

PÄRHÖMCEON. V. PAROMCEON. PÄRHÛPÄTE, e, f. 1. *καρυπάτη, chorda* musica, quasi subprincipalis. Parhypate bypaton est, quæ in nostratum musicorum systemate dicitur C fa ut: Parhypate meson, quæ F fa ut. *Vitruv.* 5. 4., *Capell.* 9. p. 315.

PÄRIAMBÖDES, is, n. 3. *καριαμβωδης, pes* quinque syllabarum, constans brevi, longa, brevi et duabus longis, ut *petitionis. Diomed.* 3. p. 479. *Putsch.*

PÄRIAMBUS, i, m. 2. *καριαμβος. ¶ 1.* Est pes ex duabus syllabis brevis constans, idem ac pyrrichius; ita appellatus, ut ait *Mar. Victorin.* p. 2486. *Putsch.*, quod minus habeat unum tempus ab iambo: *παρά* enim Græci minus dicunt. Adde *Diomed.* 3. p. 471. ¶ 2. Item pes constans ex brevi et duabus longis, temporum quinque, ut *Athenæ,* idem ac bacchius *Diomed.* 3. p. 475. ¶ 3. Item pes constans ex longa et brevis quatuor, temporum sex, ut *conticinium. Id. ibid.* p. 478.

PÄRIAS. V. PAREAS. PÄRIATIO, onis, f. 3. *saldò de' conti, æquatio, solutio, cui opponitur reliquatio: a pario, as. Scævol. Dig.* 12. 6. 67. An pactum, quod in paritionibus ascribi solet. *pareggiamenti di conti, o di partite.*

PÄRIATOR, oris, m. 3. qui paria facit, cui reliquator opponitur. *Paul. Dig.* 35. 1. 79. An Sticho mortuo, antequam rationes redderet, vel pariatore, vel reliqua habente. Aliqui leg. paria, vel reliqua habente.

PÄRIATORIA, æ, f. 1. idem quod paritatio. Translate *Augustin.* in *Psalms.* 61. Pariatoria plenaria passionum omnium non erit, nisi quum seculum finitum fuerit.

PÄRIATUS, a, um. V. PARIO, as. PARICI Quæstores appellabantur, qui solebant creari causa rerum capitalium quaerendarum. *Paul. Diac.* p. 221. 15. *Müll. Monet Scatig.* legendum *paricidi:* nam *Festus* p. 258. 31. *Müll.* qui, inquit, quaerunt de rebus capitalibus, quæstores paricidi appellantur. Hi sæpius *Quæsitores* dicti sunt. Ceterum *Müllerus* (qui *Parrici* scribit) in partes *Scaligeri* concedit, allato *Pompon.*, qui *Dig.* 1. 2. 2. § 3. ait: Quæstores paricidii, quorum etiam meminit lex duodecim tabularum.

PÄRICIDA et PÄRICIDALIS et PÄRICIDIUM. V. PARRICIDA, PARRICIDALIS, PARRICIDIUM.

PÄRIENS, entis, V. PARIO, is. PÄRIENTIA, æ, f. 1. *ubbidienza, ossequio, obsequium, obedientia: a pareo, es. Tac. Agric.* 16. Nisi Paulinus propere subvenisset, amissa Britannia foret, quam unius præcili fortuna veteri parientie restituit. *Al. leg. patientiæ. Imp. Theodos. et Valent. Cod.* 3. 4. 1. Patientiam accommodare. *Cassiod.* 3. *Variar.* 24. monstrare, et 7. *ibid.* 27. Cui saluberrimam parientiam commodate. *Patientiam* alii omnibus locis repouunt: sed *Marinius Papyr. diplom.* p. 278. col. 2. *parientiam* ubique scribendum probat.

PÄRIES, etis, m. 3. Apud Poetas in obliquis casibus *parietis, parieti* etc. duplex vocalis a et i in unam contrahitur, vel rectius vocalis i consonantis j naturam assumit. V. *Virgilio loc. cit.* sub I. a. — Quod ad etymon attinet, conjungi potest cum sanscrit. *pari, et nepi circum,* circumit enim paries domus ejusque membra. — Ceterum paries est murus domum, aliudve privatum ædificium ambiens et sustinens. Differt a muro qui *τοιχος, τῶ.* nam hic est fere publicus et urbem ciagens. De parietum generibus et struendi ratione vide sis multa in *Vitruv.* 2. 8. Græce *τεῖχος, ὄ* (*it. parete, muro; Fr. mur, muraille; Hisp. muro, muralla, pared; Germ. die Wand; Angl. the wall off a house or other private building.*)

1.) Proprie — a) Generatim. *Ennius* apud *Cic.* 3. *Tusc.* 19. 44. Fana damna delagrata, tosti alti stant parietes deformati. *Plaut. Mil. glor.* 2. 1. 64. In eo conclavi ego perfodi parietem, Qua comæatus esset hinc huc mulier. *Id.*

Cas. 1. 52. Quasi mus, in medio pariete versabere. *Id. Trin.* 4. 3. 32. Leges fixæ ad parietem clavis ferreæ. *Cic. 6. Verr.* 55. 122. His tabulis interiores templi parietes vestiebantur. *Id. Mil.* 27. 75. Parietem sic per vestibulum sororis instituit ducere, ut sororem non modo vestibulo privaret, sed omni aditu et lumine. *Id. Topic.* 4. 22. Directum ad parietem communem adjungere. *V. DIRECTUS.* *Id. 4. Parad.* 1. 28. Parietem disturbare. *Cæs. 2. B. G.* 9. ad fin. Parietes turris lateribus extruere. *Virg. 4. G.* 296. hunc (locum) angustique imbrice tecti, Parietibusque premunt arctis. *Id. 5. En.* 588. Creta fertur Labyrinthus in alta Parietibus, textum cæcis habuisse iter etc. *Ovid. 4. Met.* 65. Fissus paries tenui rima. *Procul. Dig.* 8. 12. 2. Incrustare parietem. *Sueton. Domit.* 14. Porticum parietes pbengite lapide distinguere. *Plin. 36. Hist. nat.* 22. 51. (172). Medios parietes facere fractis cæmentis. *Id. 19. ibid.* 8. 55. (172). Serpyllum nascitur in puteorum parietibus. *Colum. 12. R. R.* 1. 4. Quibus aliquid in agro faciendum erit servis, eos foras emittere, quibus in villa, eos intra parietes continere. — b) Speciatim. *Intra parietes* interdum est domi, privatim, privatamente, in casa. *Cic. Brut.* 8. 32. Forensi luce caruit, intraque parietes aluit eam gloriam, quam etc. *Id. Quinct.* 11. 38. Si quid in controversiam veniret, aut intra parietes, aut summo jure experiretur. — c) Dicitur paries, licet non ex calce et lapidibus. *Viruv. 2. 8. ad fin.* Craticii parietes. *Ovid. 6. Fast.* 262. Et paries lento vimine textus erat. — d) *In caducum parietem inclinare*, proverb. de eo, qui nititur rei parum firmæ. *Spartian. Hadrian.* 23. Commodum secundum consulem fecit: quem quom minus sanum videret, sæpissime dicitavit: In caducum parietem nos inclinavimus. — e) *Utrosque parietes linere*, duo τοιχη ἀλειφειν, aliud proverb. de iis qui apud omnes, etiam adversos inter se, gratiam inire quærunt: habeturque apud *Petron. fragm. Tragur.* 39. *Burmans* Est autem valde simile illi: duos parietes de eadem fidelia dealbare: de quo *V. in FIDELIA.* — d) Item proverbialiter dictum est illud *Horat. 1. Ep.* 18. 84. Nam tua res agitur, paries quum proximus ardet.

II.) Translate. ¶ 1. Per synecdochen pro domo. *Cic. 2. Off.* 8. 29. Parietes urbis modo stant et manent: rem vero publicam penitus amisimus. *le case della città.* ¶ 2. Figurata. *Plaut. Truc.* 4. 3. 14. Neve inter vos significetis, ego ero paries. h. e. me interponam tamquam parietem, altera ne alteri significare possit. ¶ 3. Est etiam idem ac sepes. *Plin. 17. Hist. nat.* 10. 11. (62). Democritus myrtum ita seri docet: parietem fore densitatis, ex quo virgulae differantur. h. e. sic fore sæpem e myrto densissimam. *Alis leg.* sic parietem fore miræ densitatis.

PARIÉTĀLIS, e, adject. ad parietem pertinens, ut Parietalis herba, *Marcell. Empir.* 13. *V. voc. seq.*

PARIÉTĀRIUS, a, um, adject. ad parietem pertinens. *Firmic. 8. Mathes.* 24. Architectos faciet, structores parietarios, vel marmorarios. *Inscript.* apud *Heines. cl.* 11. n. 112. c. IULIVS SALVVS STRUCTOR PARIETARIUS IVLIE HEVRESI CONIVGI etc. *Edict. Dioclet. p.* 19. Pictori parietario diurni X septuaginta: pictori imaginario diurni X centum quinquaginta. — *Parietaria herba*, quæ et muralis, *parietaria, vetriuoia, καρδενιον, ἐλξιν,* ita est appellata, quia in parietibus ac muris veteribus nascitur. *Apul. Herb.* 81. Herba perdicalem Latini muraltem et parietariam, alii vitriariam appellant. — *Constantinus M. Trajanum Aug. herbam parietariam*, ob titulos multos ædibus inscriptos, vocare solitus erat, ut narrat *Aurel. Vict. Epit.* 41. et *Ammian.* 27. 3., sed hic pro *parietarianam* habet *parietinam. V. PARIETINUS.*

PARIÉTĪCŪLUS, i, m. 2. deminut. a paries, *paretello.* *Inscript.* non opt. notæ apud *Passionei cl.* 12. n. 11. DOMVS ÆTERNALIS AVR. CELST ET AVR. HILARITATIS. FICIMVS NOBIS ET NOSTRIS ET AMICIS ARCO SOLIO CVM PARIETICVLO SVO IN

PACEM. In lapide corrupte legitur *pareticulo*, quod proxime accedit ad *Italicum paretello.*

PARIÉTĪNÆ, arum, f. plur. 1. *V. voc. seq. in fin.*

PARIÉTĪNUS, a, um, adject. Quod ad syllabarum quantitatem pertinet (ait *cl. Furlanetto in I. Append.*), pænultima longa esse videtur, non brevis, quia adjectiva in inus desinentia, si a nomine Latino deriventur, vocalem i producunt, ut *arietinus* ab *aries*; si a Græco, corripiunt, ut *crystallinus* a *κρυστάλλινος*, quod a *κρυστάλλος*. — Ceterum *parietinus* est ad parietem pertinens. — *Parietina forma* apud *Tertull. Pudic.* 20. est forma parietis. — *Parietina herba*, *parietaria.* *Ammian.* 27. 3. de quodam *Lampadio præf. urb.* Per omnia civitatis membra nomen proprium inscribat, non ut veterum instaurator, sed conditor: quo vitio laborasse Trajanus dicitur princeps; unde eum herbam *parietinam* jocando cognominarunt. *V. PARIETARIUS.* — Hinc

Parietinae, arum, f. plur. 1. absolute, substantivorum more, parietes veteres et semirutæ, parietum reliquæ, *muri vecchi e mezzo rovinati, stamberghæ.*

I.) Proprie. *Sisenna* apud *Non. p.* 141. 23. *Merc.* Post villarum macerias ac parietinas quinque cohortes in insidiis reliquit. *Cic. 3. Tusc.* 22. 53. Magis me moverant Corinthi subito aspectæ parietinæ, quam ipsos Corinthios. *Id. 13. Fam. I.* Ut nescio quid illud Epicuri parietinarum sibi concederes. h. e. semirutam Epicuri et veterem casam. De iisdem loquitur *Id. 5. Att.* 19. Quæ de parietinis in militia laboravi. h. e. dum proconsul in itinere militari essem. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 13. 102. (161). Aizoum minus in muris parietinisque nascitur. *Cl. Furlanetto in I. Append.* quod ad significationem pertinet, hæc adnotavit: *Parietinae* non modo denotant Italarum *muri vecchi e mezzo rovinati*, sed etiam solum ipsum, quod ex ædificiorum ruinis una cum terra immixtis constat. Prioris quidem significationis exemplum habemus in *Sisennæ loc. cit.* in quo maceris distinguuntur a parietinis, et ex *Plinii loc. cit.* quo et muri et parietinæ nominantur; nam maceria ex sicco lapide nulla calcis arenati admixtione solidato conficitur, murus ex lapide seu lateribus calce arenato junctis: parietinæ autem sunt ædificiorum seu parietum ruinæ, ne quid dicam de ruderibus, quæ non ædificiorum stantes adhuc reliquias, ut vulgus eruditorum putat, significant, sed fragmenta lapidum, laterum et duratæ calcis ex ædificiis prolapsis: alterius porro significationis exemplum exstat in *Tab. abiment. Bæbiana*, de qua sermo est in *Bullett. dell'Inst. archeol. T. 7. p.* 147. *lin.* 65. 4. STATORIVS RESTITVTVS (obligavit rem) fundi MARCIANI CVM PARIETINIS AGR. CAES. N. (h. e. ad fini Cæsare nostro); ac præsertim in *Instrumento* ad ann. CMLXXXVII. a Chr. n. pertinente apud *Nic. M. Nicolai in Atti dell'Accad. Rom. di Archeol. T. 3. p.* 35. Primum concedimus, ut perpetually sit definiendum in terrenis sementariis in loco, qui dicitur Astura, cum parietinis, in qua (corrige quibus) olim fuit Ecclesia S. Mariæ seu Salvatoris, cultis vel incultis, et mox. Prædicta terra sementaria, quantum ad boum paria III. sufficere poterit, iuxta portum Asturæ cum pertinentibus suis cultis vel incultis, et cum omnibus ad eam pertinentibus etc. Vides igitur *parietinas* esse loca, in quibus fuerant ædificia jam prolapsa, easque vocari *cultas vel incultas*, quia nempe aliquo post tempore ea loca partem culturæ fuerint addicta, partim adhuc inculta remanent.

II.) Figurata. *Cic. 4. Fam.* 3. Quid me ista res consolatur in tantis tenebris, et quasi parietinis reipublicæ?

PARIÉTICO, as, are, a. I. (par et facio). — Parificare est idem ac pariare, exæquare. *Orient. de Trinit.* 19. Trina potestatum conclusio parificatur. Hic perperam prima in *parificatur* producitur.

PARIÉLIA. *V. PALILIA.*

PARILICŪM. *V. PALILICŪM.*

PĀRĪLIS, e, adiect. uguale, pari, ἴσος, idem quod par, æqualis. Vox fere poetica. *Lucret.* 1. 1065. et noctes pariles agitare diebus. *Ovid.* 8. *Met.* 631. Sed pia Baucis anus, parillique ætate Philemon. *Id. 1. Trist.* 8. 26. Accipere et parilli reddere voce, vale. *Nemesian.* 4. *Ecl.* 5. parillique furor de dispare sexu. *Varro 9. L. L.* 29. *Müll.* Ut separatim in suo utroque genere similitudines sint pariles. At hic *Müllerus* rectius legit *paria* (membra).

PĀRĪLITAS, atis, f. 3. uqualità, ἰσότης, æqualitas. *Gell.* 14. 3. ad fin. Parilitas virtutum inter se consimilium. *Apul. Florid. n.* 22. ad fin. Cuique operi accommodabo vel inæqualitate aspera, — vel rotunditate volubilia, sine regulæ correctione et mensuræ parilitate et perpendiculi solertia. *Id. 2. Met.* Parilitas amoris. *Cassiod. Instit. liberal. litt.* 4. sub init. Intentio arithmeticæ est, docere nos naturam abstracti numeri, et quæ ei accidunt, ut, verbi gratia, parilitas, imparilitas, et cetera.

PĀRĪLITER, adverb. æqualiter, pariter. Agnoscitur a *Charis.* 2. p. 191. *Putsch.*

PĀRĪO, as, avi, atum, are, 1. (par). — Part. *Pariatum* sub A 2. — Parlare

A) Active est parem facere, exæquare. ¶ 1. Generatim occurrit passive. *Tertull. Resurr. carn.* 6. Non rapinam existimavit paritari Deo. ¶ 2. Speciatim est paria in rationibus facere, rationes ita reddere, ut paria sint expensis accepta, *ugualiar le partite, saldare i conti:* cui reliquari opponitur. *Ulp. Dig.* 40. 1. 4. ante med. Si ei nummos prorogavit emptor, quum ei paria verit, poterit ad libertatem pervenire. *Inscript. Lanuv.* quæ pertinet ad ann. post Chr. n. CXXXVI., in *Atti dell'Accad. Archeol. Rom. T. 2. p.* 462. QVISQVIS MENSIS. CONTINENTER NON PARIAYERIT. non avrà pagata la sua contribuzione. Et Particip. præter. mediourum apud Græcos more, *ibid.* QVISQVIS EX HOC CORPORE NOSTRO PARIATVS DECESSERIT (al. DISCESSERIT). h. e. postquam solvit quidquid debuit.

B) Neutrorum more pariare est parem esse. *Tertull. Anim.* 30. sub fin. Quia nec pariasset commeatus hic vitæ milliario temporis. *Id. Resurr. carn.* 53. a med. Utraque substantia pariant inter se Christus et Adam, scilicet et carne et anima.

PĀRĪO, pāris, pōpēri, pāritum et partum, pā-rēre, a. 3. *Parū* pro peperit. *Cato R. R.* 89. Gallinas teneras, quæ primum parierint, concludat. At *Schneiderus recte legit* parient. — *Paribit* pro pariet. *Pomponius* apud *Non. p.* 508. 3. *Merc.* Si prægnans non es, paribus numquam. — *Parire* pro parere. *Ennius* apud *Varron. 5. L. L.* 59. *Müll. et Diomed.* 1. p. 378. *Putsch.* Ova parire solet genu' pennis condecoratum. *Plaut. fragm.* apud *Philargyr.* ad *Virg.* 2. *Ecl.* 63. Nam audivi feminam ego leonem semel parire. — Part. *Pariens* I. 3. et in fin.; *Partus* II. 3 et in fin.; *Pariturus* I. 1.; *Pariendus* I. 3. — Parere, quod causativum videtur v. pā-rere ejusdemque etymi, quamvis obstet quantitas, est fetum edere: et proprie ad feminas pertinet, τίκτω (It. partorire; Fr. enfanter, accoucher, mettre bas; Hisp. parir; Germ. gebären, hervorbringen; Angl. to bear or bring forth young, be in travail, travail).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu dicitur de feminis tum in hominibus, tum in bestiis. *Cic. 2. Orat.* 66. 267. Si quantum pareret mater ejus, asinum fuisse parituram. *Suspici.* ad *Cic. 4. Fam.* 5. Ut ea beros ex sese pareret. *Stat.* 12. *Theb.* 539. atque hosti veniat paritura marito. *Cic. 4. Acad.* (2. pr.) 18. 57. Quum ovum inspexerant, quæ id gallina peperisset, dicere solebant. ¶ 2. Latiori seu olim tribuebatur et viris, pro generare, procreare, generare. Ita locutus est *Cæcilius* apud *Non. p.* 464. 21. *Merc.* et *Cicero* vertens carmina *Sophoclis.* 2. *Tusc.* 8. 20. Cæci partu edita. *Vet. Tragicus* apud *Quintil.* 8. 6. 34. Et jam leo pariet; at pater est. Sic τίκτειν apud Græcos. *Hom. Odyss.* l. 15. v. 249. Μάντιος αὐ τίκτετο Πολυφαίδεα τε, Κλειτόν τε. ¶ 3. Latissimo sensu est gignere, producere. *Varro 1.*

R. R. 31. 2. Ut sarmentum in pariendis colibus vires babeat majores, et *ibid.* 41. 5. Ut licus obrutæ in seminario pariant. *Lucret.* 2. 897. ligna putrefacta per imbres Vermiculosa pariunt. *Cic.* 1. *Nat. D.* 2. 4. Fruges et reliqua, quæ terra pariat. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 37. 68. (174). Salices pariunt baltheo corticis vincula. *Id.* 31. *ibid.* 10. 46. (112). Spumam nitri negabant fieri, nisi quom rursu cecidisset prægnantibus nitrariis, sed nondum parientibus.

II.) Translate sumitur ¶ 1. Pro creare, efficiere, cagionare, fare, produrre. *Cic.* 4. *Herenn.* 4. 7. Alio tempore utantur ea facultate, non tum, quum parere ipsi et gignere et proferre debent. *Cic.* 2. *Orat.* 87. (356). Ars dicendi habet hanc vim, non ut aliquid pariat et procreet, verum ut educat atque confirmet. *Id.* 1. *Fin.* 15. 49. Illas rejici, quia dolorem pariant: has optari, quia voluptatem. *Lucret.* 1. 220. Parere dissidium. *Quintil.* 9. 4. 43. tædium. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 17. 40. (81). fastidium. *Id.* 19. *ibid.* 8. 38. (126). somnum. *Id.* 3. *ibid.* 1. 3. (16). Quæ causa magnos errores computatione mensuræ sæpius parit. *Id.* 23. *ibid.* 6. 57. (106). Apyrina inflationes pariunt. ¶ 2. Pro afferre, recare, apportare. *Plaut. Most.* 2. 1. 71. Ne quidquam nobis pariant ex se incommodi. *Id.* *Trin.* 2. 2. 35. Parere alicui ægritudinem. *Sall. Orat. Lepidi contra Sull.* a med. Maximam mihi fiduciam parit victor exercitus. *Propert.* 1. 18. 23. alicui curas. *Nepos Datam.* 11. suspicionem. ¶ 3. Pro acquirere, comparare, acquiescere, procacciare. *Ter. Andr.* 4. 5. 2. Parere divitias. *Cic.* 2. *Off.* 13. 47. L. Crasus sibi ipse peperit maximam laudem ex illa accusatione nobili et gloriosa. *Id.* 4. *Cat.* 1. 1. Dummodo meis laboribus vobis dignitas salusque pariat. *Id.* *Sull.* 17. 49. Afflicto Sulla, consulatus vobis pariebat, sicuti partus est. *Id.* 1. *ad Brut.* 15. Divinam gloriam alicui parere. *Cæs.* 3. *B. C.* 69. Parere salutem sibi atque exitum per cæsorum corpora. *Sall. Jug.* 10. amicos officio et fide. *Nepos Heg.* 2. sibi tyrannidem virtute. *Id.* *Alcib.* 7. extr. sibi amicitiam cum regibus. *Liv.* 34. 44. gratiam ingentem apud altquem. et 30. 14. a med. sibi decus et victoriam. *Vellej.* 2. 120. 4. ferro reditum sibi ad suos. *Val. Flacc.* 7. 291. famam. *Sil. It.* 4. 47. Et metui peperere manu. h. e. pugoando et vincendo effecerunt, ut metuerentur. ¶ 4. Pro conciliare. *Tibull.* 1. 7. 27. Sæpe mero somnum peperit tibi. *Ter. Eun.* 5. 2. 32. Ut solidum parerem hoc mihi beneficium. *Id.* *Andr.* 1. 1. 41. Obsequium amicos, veritas odium parit. *Id.* ¶ 5. Pro consciiscere. *Virg.* 6. *Æn.* 434. qui sibi lethum Insones peperere manu. *Tibull.* 1. 13. 20. Hoc peperit misero garrula lingua malum. ¶ 6. Pro invenire, formare, comminisci. *Cic.* *Orat.* 32. 114. Qui dialectici dicuntur, spinosiora multa pepererunt. *Id.* 3. *Fin.* 1. 3. Quibus etiam verba parlenda sunt, imponendaque nova ovnis rebus nomina. *Justin.* 4. 1. 13. Hinc fabulæ Scyllam et Charybdiu peperere. — Hinc Partic. præes.

Pariens, entis, substantivorum more quoque usurpatur pro puerpera. *Ovid.* 9. *Met.* 283. Præpositam timidis parientibus Ilthyam. — Item Part. præter. pass.

Partus, a, um, adjective usurpatur, et est pariendo editus, partorito, τετρημύος.

I.) Proprie. *Virg.* 6. *Æn.* 89. alia Latio jam partus Achilles, Natus et ipse dea.

II.) Translate *partus* est acquisitus, comparatus, collectus, acquistato, procacciato, guadagnato. *Cic.* *Quinct.* 23. 74. Aliquem honeste parit bonis privare. *Id.* 1. *Fin.* 16. 51. Præda improbe parit. *Id.* 2. *leg. Agr.* 6. 16. Plurimo sudore et sanguine infortium vestrorum parit, vobisque tradita libertas. *Id.* *Sull.* 28. (71). Quod ad tempus existimationis partæ fructus reservabitur? *Cæs.* 6. *B. G.* 39. Ante partam rei militaris laudem amittere. *Ovid.* 1. *Art. am.* 280. Partaque per gladius regna nocente manu.

Parta, æ, f. 1. deponentis more, et absolute,

substantivorum more, est quæ peperit. *Colum.* 7. *R. R.* 4. 3. Parta nutrici consociata minus laboret. — Item

Partum, i, vel potius parta, orum, n. 2. absolute sunt quæ quis sibi acquisivit, comparavit, guadagni, acquisti. *Cic.* 2. *Phil.* 27. 66. Sed, ut est apud poetam nescio quem (*Nævium*, teste *Paul. Diac.* p. 222. 14. *Müll.*), male parta male dilabuntur. *Ter. Phorm.* 5. 3. 5. Patris mei bene parta indiligenter tutatur.

PĀRĪSON, i, n. 2. παρίσον, Græca vox, qua significatur figura similitum membrorum in oratione, ut non verbis, sed armis, et quantum possit, in eo semper experire, ut prosis. Usurpat *Quintil.* 9. 3. 76. Græce. Latine *Capell.* 5. p. 174. Parison prope æquatam est. Hæc *Capell.* ex *Aquila Rom. de fig. sent. et eloc.* 24. ed. *Ruhnken.*

PĀRĪTAS, atis, f. 3. parità, uguaglianza, parilitas, æqualitas. *Seneca Suasor.* 7. ad fin. Quum in quadam postulatione Hybreas de paritate stultorum locum ad litteram, omnibus agnoscantibus, diceret. *Arnob.* 2. 50. In impari paritas, dulcedo in amaritudine contineri nequit.

PĀRĪTER, adverb. (par) est eque, æqualiter, similiter, ἰσῶς (ll. equalmente, parimente, similmemente: Fr. également, pareillement, de même; Hisp. igualmente, semejantemente; Germ. gleich, auf gleiche Weise, ebenso; Angl. equally, in like manner, in the same proportion, alike, togheter). ¶ 1. Generatim. — a) Absolute. *Africanus apud Non.* p. 375. 1. *Merc.* Dispartiantur patris booa pariter. *Ter. Heaut.* 1. 1. 78. Sumptus domi tantos ego solus faciam? sed gnatum unicum, quem pariter uti his decuit, aut etiam amplius, eum ego hioc ejeci. *Cic. Amic.* 16. (56). Ut nostra in amicos benevolentia illorum erga nos benevolentia pariter æqualiterque respondeat. *Id.* 1. *Fin.* 20. 67. Lætatur amicorum lætitia æque atque nostra, et pariter dolemus angoribus. *Id.* 2. *Off.* 8. 30. Caritate non pariter omnes egemus. *Id.* *Orat.* 12. 38. Ut pariter extrema terminentur, eundemque referant in cadeodo sonum. *Phædr.* 5. 2. Nunc unde ferrum et linguam pariter futilem. — b) Particulis ac, atque, et, que, ut eleganter sequentibus. *Ter. Phorm.* 5. 3. 3. Pariter nunc opera me adjuves, ac redudum opitulata es. equalmente, come: vel tanto, quanto, et *Sall. Jug.* 50. Pariter ac si hostes adessent, muoito agmine iocedere. *Liv.* 2. 33. Vir omni vita pariter patribus ac plebi carus. *Plaut. Amph.* 4. 1. 11. pariter hoc lit atque ut alia facta sunt. *Cic.* 6. *Parad.* 2. 46. Qui videt domi tuæ pariter accusatorum atque iudicum consociatos greges. *Sall. Jug.* 121. Vultu, colore ac motu corporis pariter atque animo varius. *Liv.* 6. 10. Etrusci pariter armati atque inermes cæsi. *Ter. Adelph.* 5. 8. 34. Nunc tu mihi es germaous pariter animo et corpore. *Liv.* 31. 85. Pariter et ad se tuendum et ad hostem petendum armato. *Id.* 5. 39. Pariter vivi mortuique. *Plaut. Aulul. prol.* 21. Is ex se hunc reliquit filium pariter moratum, ut pater avusque hujus fuit. — c) Item sequente præpos. cum. *Cic.* 7. *Verr.* 67. 173. Siculi mecum pariter inoleste ferent. *Id.* 3. *Herenn.* 1. 1. Ne impediare, quin ad hanc utilitatem pariter vobiscum progredi possis. *Manil.* 5. 400. Quæstus naufragique petitur, corpusque profundo Immissum pariter cum præda exquiritur ipsa. — d) Cum Dativo. *Liv.* 38. 16. a med. Tantum terroris omnibus gentibus injecerunt, ut quas adissent, quasque non adissent, pariter ultima propinquis, imperio parerent. h. e. æque ultimæ ac propinquæ. — e) Sejuente qualis. *Plaut. Rud.* 3. 6. 37. Pariter suades qualis es. ¶ 2. Speciatim pariter est idem ac simul, eodem tempore. — a) Absolute. *Plaut. Curc.* 1. 1. 48. Aino pariter simul. *Cf. Flor.* 2. 17. Post illa duo clarissima urbium incendia, late atque passim, nec per vices, sed simul pariter quasi unum undique bellum fuit. *Cæs.* 3. *B. C.* 52. Nam plura castella Pompejus pariter, distinendæ maous causa, tentaverat. *Id.* *medesimo tempo, a un tratto* *Plin.* 9. *Ep.* 28. Post

longum tempus epistolas tuas sed tres pariter accipi. *Quintil.* 1. 1. 14. Non longe itaque Latina subsequi debent, et cito pariter ire. *Id.* 5. 7. 5. Pariter multos invadere. — Interdum pariter alternis opponitur. *Seneca Ep.* 37. a med. Interdum alternis imperantes, interdum pariter. *tutti insieme.* *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 51. (138). Superciliosa homini et pariter et alterna mobilia. *Varro* 3. *R. R.* 16. 9. Omnes (apes) ut in exercitu vivunt, atque alternis dormiunt, et opus faciunt pariter, et ut colonias mittunt. — Aliquando pariter valet eodem tempore una simul cum alio. *Cic. Fontej.* 16. 35. Venit huic (Fontejo) subsidio-Massiliensium cuncta civitas, quæ etc. Pugnata pariter pro salute M. Fonteji Narbonensis colonia, quæ etc. *Virg.* 10. *Æn.* 863. Lausique dolorum Ultor eris mecum aut, aperit si nulla viam vis, Occumbes pariter. h. e. una mecum. — b) Sequente præpos. cum. *Cic.* 2. *Divinat.* 14. 33. Conchyliis omnibus contingere, ut cum luna pariter crescant pariterque decrescant. *Id.* 3. *Orat.* 3. 10. Ut ille et virisse cum republica pariter et, cum illa simul extinctus esse videatur. *Id.* *Senect.* 14. 50. Studia pariter cum ætate crescant. *Id.* 1. *Tusc.* 11. 24. Pariter cum vita ænusus amittitur. *Sall. Jug.* 68. Equites pariter cum occasu solis expeditos educit. *Auct. B. Afr.* 69. Numidæ una pariterque cum equibus accurrere et refugere consueverant. — c) Cum partic. et, atque, que. *Quintil.* 10. 5. 14. Inventionem et dispositionem pariter exercent. *Id.* 12. 2. 28. Quibus mens pariter atque oratio insurgat. *Id.* 6. 3. 100. Serius jocisque pariter accommodato. *Liv.* 3. 22. Ut pariter et socii rem inciperent referreotque pedem. — d) Poetice cum Dativo. *Stat.* 5. *Theb.* 121. Rhodopeia conjux Ulta manu thalamos, pariterque epulata marito. h. e. simul cum marito. *Claudian.* 1. *Rapt. Pros.* 165. pariterque favillis Duræscit glacies. h. e. juncta favillis. — e) Interdum repetitur. *Ovid.* 8. *Met.* 324. Hanc pariter vidit, pariter Calydonius heros Optavit. *Id.* 11. *ibid.* 305. Videre banc pariter, pariter traxere calorem. *Plin.* 8. *Ep.* 23. sub fin. Absens pariter ægrum, pariter decessissæ cognovi. *Id.* *medesimo tempo.*

PĀRĪTO, as, are, a. 1. — Paritare est frequentat vel potius intens. a *paro*, et ejusdem fere significationis. — a) Cum Infinito. *Plaut. Merc.* 3. 4. 64. Quid tu ais, quid, quum illuc, quo nunc ire paritas, veneris? — b) Sequente partic. ut. *Id.* *Pseud.* 1. 5. 70. Equas viginti minas per sycophantiam paritas ut auferas a me? — c) Cum Accus. *Ennod.* 8. *Ep.* 5. Quamvis vobis gaudia paritat tusa apud Deum ubertas illa lacrimarum.

PĀRĪTOR, oris, m. 3. qui parit, seu apparet, et ad officium præsto est. *Aurel. Vict. Cæsar.* 2. extr. Nam ceteros paritorum præsidisque Augustus instituerat. h. e. milites, quos in custodiam sui et Urbis apparere jusserat, ut est apud *Sueton.* *Aug.* 49.

PĀRĪTUDO, F. PARTITUDO.

PĀRĪTŪRA, F. PARTURA.

PARMA, æ, f. 1. Palma pro parma: *V.* dicta in PALMA init. — *Parmæ* pro parmae suo more dixit *Lucret.* 4. 845. — *Parmæ*, παρμα, est breve scutum et rotundum, quo levis armaturæ pedites equitesque utebantur: ita dicta, si *Varroni* 5. *L. L.* 115. *Müll.* credis, quod e medio in omnes partes par erat, παρμα (ll. targa, brochiero, rotella; Fr. parme, petit bouclier rond; Hisp. pequeño escudo redondo; Germ. der kleine runde Schild; Angl. a small round shield or buckler, a targe or target).

I.) Propria. *Ennius* apud *Macrob.* 6. *Saturn.* 3. Conligunt parmam. *Varro* apud *Non.* p. 552. 30. *Merc.* Quem sequuntur cum rotundis velitea leves parmæ. *Nepos Iphicr.* 1. Pellam pro parma fecit. *Liv.* 2. 20. a med. Desiliunt ex equis, provolant in primum agmen, et pro antesignanis parmæ obijciunt. *Id.* 31. 35. sub fin. Velis Romanus parmam gladiumque habens, pariturque et ad se tuendum et ad hostem petendum armatus. *Id.* 38. 21. ad fin. de velitib. Hic miles tripedalem parmam habet, et in dextra hastas, qui-

bus eminus utitur. (De hac mensura tripodali V. Lips. l. 3. de milit. R. dial. 1.) Id. 26. 4. Et omnibus legionibus electi sunt juvenes maxime vigore ac levitate corporum veloces. Eis parmae breviores quam equestres, et septena jacula data. Sall. fragm. apud Non. p. 554. 20. Merc. Hi soliti neclere ex viminibus vasa agrestia, ibi tum, quod inopia scutorum fuerat, ad eam artem se quisque in formam parmae equestris armabat. Virg. 9. Æn. 548. Ense levis nudo, parmaque inglorius alba. Ubi Servius: quasi tiro; quia picta arma jam probati in bellis habebant. Propert. 4. 10. 21. Picta nec inducto fulgebant parina pyropo. Virg. 11. Æn. 711. de Camilla. Ense pedes nudo, puraque interrita parina. Ubi Servius: Tunc enim primum in bella descenderat, cum tirones minime pictas gestarent parmas. — Parma Amazonica, apud Plin. 3. Hist. nat. 5. 6. (43). est pella lunata.

II.) Translate dicitur ¶ 1. De quocumque scuto. Virg. 2. Æn. 175. de Pallad. Emicuit parmamque ferens hastamque trementem. Martial. 9. 21. At te proteixit superum pater, et tibi Cæsar, Pro jaculo et parma fulmen et ægis erat. ¶ 2. Per metonymiam de gladiatore, qui Threx, seu Thrac dicitur. Nam a Thracibus parma venit. Unde in Gloss. Philox. exponitur Θρακικόν ὄπλον. Martial. 9. 69. Mitior in magno clamor furit amphitheatro, Vincenti parmae quum sua turba favet. Adde eumd. 14. 213. ¶ 3. De tabella lana obducta, quæ valvæ vicem in folle præbet ingredientie aeri aperit se, egressuro clauditur, *animella del mantice*. Auson. Edyll. 10. 207. Sic ubi fabriles exercet spiritus ignes, Accipit alterno cobibetque foramine ventos Lanea fagineis alludens parma cavernis.

PARMATUS, a, um, adject. parma tectus. Liv. 4. 38. Parmata cohors. Ita recte legit Gronovius pro armata. Id. ibid. 39. Ut parmatis, novæ cohorti hostium, locus detur.

PARMŪLA, æ, f. 1. deminut. a parma.

1.) Proprie. Horat. 2. Od. 7. 10. Sensi relicta non bene parmula. Festus p. 233. 9. Müll. Parmulis pugnare milites soliti sunt; quarum usum sustulit C. Marius, datis in vicem earum Bruttianis. h. e. quæ a Bruttis usurpari solitæ, quæ et ipsæ parmae erant, sed diversæ magnitudinis. Cf. Paul. Diac. p. 31. 19. Müll.

II.) Figurate. Fronto de orat. (edente iterum A. Maio) ep. 1. a med. Uti clipeo de Achillis in orationibus oportet, non parmulam ventilare, neque hastulis histriosis ludere.

PARMULARIUS, ii, m. 2. ¶ 1. Fautor parmularum, seu cujusdam gladiatorum generis, qui parmulis armati pugnabant, et Threcæ seu Thracæ dicebantur: nam parma Thracum propria fuit. Sueton. Domit. 10. Patremfamilias, quod Threcem mirmilloni parem, munerario imparem dixerat, detractum spectaculis in arenam, canibus obiecti, cum hoc titulo: Impie locutus parmularius. — De ignaro rhetore hæc Quintil. 2. 11. 2. Alius percontanti, Theodorus, an Apollodoreus esset? Ego, inquit, parmularius sum. h. e. is declamandi magister tam artis suæ ignarus erat, ut interroganti, Theodori, an Apollodori discipulus esset (V. APOLLODORUS in ONOM.), ratus ea vocabula ad factiones gladiatorum spectare, respondit, se parmularium. h. e. Threcum fautorem esse. ¶ 2. Item qui pontificibus parma armatus apparebat. Inscript. apud Gruter. 1087. 6. APPARITORI PONTIFICVM PARMVLARIO.

PARNACIS. V. ARNACIS.

PARO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. Parans A. 1. 1.; Paratus A. 1. 1. 2. et II. 2.; Paraturus A. et B. II. 1.; Parandus A. 11. 1. — Parare duo diversa significat, scilicet A) Instituire, instruere, moliri, apparare, adornare; et B) Parem facere, æquiparare, comparare.

A) Parare, ab eodem etymo, a quo pario, est instituere, instruere, moliri, apparare, adornare, κατασκευάζω (It. apparecchiare, allestire; Fr. préparer, apprêter, arranger; Hisp. preparar, aparejar, aprestar, poner en orden; Germ. bereiten, zubereiten, vorbereiten, rüsten, gehörrig einrichten, besorgen, fertig machen, sich

zu etwas rüsten; Angl. to make or get ready, provide, put in readiness, prepare, go about, shape, contrive, order, dispose, design, furnish, equip).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim — 1.º) Refertur ad rem, et est aliquid instruere, apparare. — a) De re, et quidem physica. Plaut. Men. 2. 3. 14. Omne paratum est, ut jussisti atque ut voluisti; prandium, ut jussisti, hic Curatum est. Ter. Andr. 3. 2. 42. Ibi me opperire, et quod parato opus est, para. Id. Adelph. 1. 1. 13. Quemquam ve hominem in animo instituere, aut parare, quod sit carius, quam ipse est sibi? Cic. 6. Ferr. 27. 62. Instruere et parare convivium. Cæs. 5. B. G. 41. extr. Turres ad altitudinem valli, falces testudinesque parare ac facere ceperunt. Sall. Cat. 27. Parare incendia. Id. Jug. 73. Ad bellum cuncta parat festinatque. Horat. 1. Od. 15. 11. jam galeam Pallas et ægida Curruisque et rabiem parat. Id. 2. Sat. 3. 215. parat ancillas, parat aurum. — Item de abstractis. Ter. Hecyr. 2. 1. 13. Parare luctum filio. Id. Phorm. 1. 4. 14. fugam aut furtum. Id. ibid. 5. 4. 2. cupiditates in animo. Cic. Divin. in Q. Cæcil. 20. 65. Lex parata est sociorum causa. Orellius vero aliter omnino legit. Cæs. 2. B. G. 9. Pro magnitudine periculi bellum parare, et maxime ea, quæ ad usum navium pertinerent, providere instituunt. Sall. Cat. 35. Parare defensionem. Id. ibid. 43. insidias. Id. ibid. 51. leges. Nepos Alcib. 9. sub fin. Parare bellum alicui. h. e. contra aliquem. Horat. 1. Od. 29. 2. acrem militiam. Tac. 4. Ann. 49. deditonem. Id. Agric. 16. caritatem. Id. Germ. 30. victoriam. Quintil. 1. 6. 39. gratiam novitatis similem. — Passive absolute. Cic. 2. Divin. 59. 122. Si ita natura paratum esset, ut ea dormientes agerent, quæ somniarent. h. e. comparatum est. Sic Calpurn. Declam. 33. Nihil equidem leges clementius paraverunt, quam de lege raptarum. h. e. comparaverunt, constituerunt. — b) Parare se, vel etiam parari, interdum usurpatur cum Accus. et præpos. in Seneca Med. 51. Accingere ira, teque in exitum para. Quintil. 11. 3. 25. Ut simul in omnia paremur. — Sæpius vero cum Accusat. et præpos. ad, vel Dativo. Cic. Orat. 35. 122. In quo aut concilietur auditor, aut erigatur, aut parese ad discendum. Cf. eumd. 1. Fam. 7. a med. Volo, buc te pares, hæc cogites, ad hæc te exerceas. Cæs. 7. B. G. 41. Parare se ad similem casum. Sall. Cat. 27. extr. Docet se Manlium præmissis ad eam multitudinem, quam ad capiendam arma paraverat. — Ter. Eun. 2. 2. 18. bisce non paro me ut rideant, sed ultro his arrideo. h. e. non præbeo me ridendum. Propert. 2. 17. 18. Et se plus uni si qua (mulier) parare potest. Justin. 26. 2. 2. Quin et ipsi se prælio pararent. Fellej. 2. 43. 2. alterutri se fortunæ. Sil. It. 12. 586. se morti. — 2.º) Refertur ad actionem, et est statuere, velle, habere in animo, agitare, conari aliquid facere; occurrit autem — a) Absolute. Sall. Cat. 6. At Romani domi militiæque intenti festinare, parare, alius alium bortari. Id. Jug. 60. Oppidani agere, oppugnare, aut parare omnibus locis. Liv. 42. 53. Jussis (militibus) ad iter parare. Cf. Plaut. Pæn. 4. 2. 86. Quia prius disperibit faso, quam unam calcem civerit: ita paratum est. h. e. constitutum est, deliberatum est. — b) Cum Infinito. Ennius apud Varron. 7. L. L. 46. Müll. Jam cata signa fere sonitum dare voce parabant. Ter. Phorm. prol. 3. Maledictis deterrere, ne scribat, parat. Cæs. 1. B. C. 83. Munitiones institutas parat perficere. Id. 7. B. G. 71. expectare. Sall. Jug. 13. Omni Numidiæ imperare parat. Id. Cat. 46. in Apuliam proficisci. Sic Nepos Datam. 4. Quum proficisci pararet. Virg. 4. Æn. 118. In nemus ire parant. Id. ibid. 390. Linaquens metu cunctantem et multa parantem Dicere. Horat. 2. Sat. 3. 13. parat invidiam placare. Id. 1. Ep. 3. 24. jura civica respondere. Tac. 14. Ann. 59. maturare nuptias. Id. Dial. de orat. 11. accusare. Justin. 2. 13. 4. copias reducere in regnum. — c) Sequentem partic. ut vel ne. Ter. Heaut. 5. 1. 75. Age jam, uxorem ut accessat,

paret. Id. Phorm. 5. 7. 64. Animo virili præsentique ut sis, para. Plaut. Mil. glor. 3. 1. 132. Equum fuit, deos paravisse, uno exemplo ne omnes vitam viverent. ¶ 2. Speciatim pertinet ad fatum, et est decernere, destinare. Virg. 2. Æn. 121. Obstupuere animis gelidusque per ima cucurrit Ossa tremor, cui fata parent, quem poscat Apollo. Madwignus legendum coniecit: cui fata parent. Lucan. 1. 631. quid fata parent. Id. 2. 68. motus fata parent.

II.) Translate est comparare, acquirere, adsciscere, acquistare, procacciare. ¶ 1. Generatim. Plaut. Epid. 3. 2. 37. Jam ego parabo aliquam dolosam fidicinam, numo conducta quæ sit: Quæ se emptam simulet. Ter. Adelph. 3. 4. 31. ille bonus vir nobis psaltriam paravit. Id. Eun. 4. 6. 32. Huic ipsi est opus patrem, quem defensorem paro. Id. Heaut. 5. 2. 49. eum mihi precatorem paro. Cic. Amic. 15. 55. Quid autem stultius, quam quum plurimum copiis, facultatibus, opibus possint, cetera parare, quæ parantur pecunia, equos, famulos, vestem egregiam, vasa pretiosa; amicos non parare, optimam et pulcherrimam vitam, ut ita dicam, supellectilem? Id. 1. Att. 10. a med. Parare subsidium senectuti. Sall. Cat. 5. regnum sibi. Id. ibid. 6. Magis dandis quam accipiendis beneficiis amicitias parabant. Id. ibid. 29. Parare exercitum. Id. Jug. 7. claritudinem. Id. ibid. 28. comteatus. Id. ibid. 35. Parandi juris et majestatis constituendæ gratia. Cæs. 1. B. G. 31. Parare locum et sedes. Id. ibid. 22. latos fines. Id. 1. B. C. 29. equitatum. Ovid. Remed. am. 449. sibi solatia. Id. 1. Trist. 2. 75. divitias sine fine. Justin. 22. 4. 4. Cetera ex hoste melius, quam ex sociis paraturus. Id. 16. 3. 7.; et Quintil. 10. 1. 15. Parare brevi tempore magnas opes. Tac. Dial. orat. 36. gratiam. ¶ 2. Speciatim accipitur pro emere, comperare. Cic. 12. Att. 19. Cogito trans Tiberim hortos aliquos parare. Id. Flacc. 29. 71. prædia. Cæs. 4. B. G. 2. Jumenta impenso pretio parare. Liv. 41. 6. Argentum parata mancipia Catull. 10. 20. Non possem octo homines parare rectos. Adde eumd. ibid. 30 et 32. — Hinc Part. præter pass.

Paratus, a, um, est etiam adject., unde Comp. Paratior et Superl. Paratissimus in omn. paragr. ¶ 1. Generatim paratus dicitur, sensu quasi passivo, qui in promptu est et in manibus, quodcumque uti velis; activo, qui ad aliquid promptus, præsto, expeditus, preparato, pronto, alla mano. — a) Absolute. Plaut. Capt. 3. 4. 6. Ex parata re imparatum omnem facis. Id. Pseud. 1. 1. 94. Quid ego ni ileam, qui nec paratus nummus argenti siet? Id. Eacch. 2. 2. 41. Quod ames, paratum est: quod des, invento est opus. Ter. Heaut. 2. 3. 114. Hic si quid nobis forte adversi evenerit, tibi erunt parata verba, huic hominif verbera. Cic. 2. Orat. 27. 118. Quos locos multa commutatione atque meditatione paratos atque expeditos habere debetis. Id. ibid. 36. 152. Philosophi habent paratum quid de quaque re dicant. Q. Cic. Felit. cons. 6. 22. Iis fac, ut propositum ac paratum auxilium tuum esse videatur. Cæs. 3. B. G. 14. Naves paratissimæ. Liv. 5. 6. victoria. Auct. B. Alex. 28. Magnam et paratam classem habere. Val. Flacc. 1. 690. ad summi solum Jovis omnia circum Prona, parata deo, ventique, imbresque, nivesque, Fulguraque etc. Plin. 2. Ep. 17. ad fin. Quocumque loco moveris humum, obvius et paratus humor occurrit. Id. Paneg. 88. Paratum id quidem et in medio positum. — b) Cum Accusat. et præpos. ad vel in. Cæs. 1. B. C. 30. Omnia sibi esse ad bellum apta ac parata. Id. 2. ibid. 22. Panicum atque bordeum ad hujusmodi casus antiquitus paratum. Id. 1. B. C. 5. Paratiores ad omnia pericula subeunda. Id. ibid. 41. et 2. ibid. 21. ad bellum gerendum. Id. 3. ibid. 85. animo ad dimicandum. Auct. B. Alex. 10; et Cic. 9. Att. 6. ad navigandum. Tac. 3. Ann. 65. ad servitum. Ovid. 13. Met. 560. rictuque in verba parato Latravit, conata loqui. Virg. 2. Æn. 61. de Sinone. fides animi atque in utrumque paratus. Seu versare dolos, seu certæ occumbere morti. Tac. 4. Hist. 32. in res novas. Sueton. Galb. 19. Gra-

tulabundi et in obsequium, parati. — c) Cum Dat. Liv. 33. 6. Quinctius postero die, vallum secum ferente milite, ut paratus omni loco castris ponendis esset, progressus etc. Virg. 2. Æn. 334. stat ferri acies mucrone corusco Stricta, parata neci. Ovid. 2. Pont. 2. 117. placidus facilisque parens, veniaque paratus. Tac. 12. Ann. 47. animus sceleribus. Id. Agric. 6. Provincia dives et parata peccantibus. Id. Germ. 44. Parata apulsi frons navium. Plin. 3. Ep. 9. Paratus quamlibet subitis. Quintil. 8. 3. 10. Athleta certantini parator. — d) Interdum cum Ablat. et præpos. in. Cæs. 2. B. G. 9. Parati in armis erant. stavano in sull'armi, o coll'armi alla mano. — e) Cum Infinito. Cic. Quinct. 2. 8.; et Nepos Datam. 9. ad fin. Ut parati essent facere, quod ipsum vidissent. Cæs. 2. B. G. 3. Paratos esse et obsides dare et imperata facere. Id. 3. B. C. 9. Illi omnia perpeti parati. Id. 1. ibid. 7. defendere. Sall. Cat. 20. Vos servire magis, quam imperare parati estis. Liv. 34. 60. trajicere. Horat. 2. Od. 17. 11. Utcumque præcedes, supremum Carpere iter comites parati. Id. 2. Ep. 1. 184. depugnare. ¶ 2. Speciatim paratus dicitur, qui quæ sunt necessaria ad agendum, habet, bene instructus, munitus, provvisto, munito, allestito, corredato. Ter. Andr. 5. 4. 6. itane huc paratus advenis? h. e. malis artibus instructus. Cic. Orat. 5. 20. Ad permovendos animos instructi et parati. Id. Mil. 9. 25. Homo ad omne facinus paratissimus. Id. 1. Verr. 3. 7. Intelligit, me ita paratum atque instructum ad iudicium venire, ut etc. Id. Divin. in Q. Cæcil. 13. 41. Omne tempus in his studiis consumo, quo paratior ad usum forensem promptiorque esse possim. Id. Cæcin. 21. 60. Armatos appellamus eos, qui scutis telisque parati ornatique sunt. Id. 11. Phil. 10. 26. Expedito nobis homine et parato opus est. Id. Amic. 26. 98. ad mentiendum. Id. 4. Tusc. 23. 52. Non desiderat fortitudo advocatam iracundiam: satis est instructa, armata, parata per se. Id. 5. Fam. 13. Quod te optime contra fortunam paratum armatumque cognovi. Id. 6. ibid. 21. ad omnem eventum. Id. 4. Verr. 6. 17. In Siciliam paratus ad prædam meditatuseque venire cupiebat. Varro 2. R. R. 5. 1. Narra isti, inquit, eadem, qui sermones sint habiti et quid reliqui sit, ut ad partes paratus veniat. Sic Liv. 3. 10. Fabulam compositam Volsi belli, Hernicos ad partes paratos. — Res, qua quis paratus instructusque est, sexto casu efferitur — a) Sine præpos. Cic. 9. Att. 13. Hunc ita paratum video pediatu, equitatu, classibus, auxiliis Gallorum etc. Id. 1. Orat. 9. 38. Omnibus vel naturæ, vel doctrinæ præsidis ad dicendum parati. Ovid. 1. Fast. 437. de Priapo. At deus obscæna nimium quoque parte paratus. — b) Additur etiam præpos. in, vel aliquando ab. Cic. Brut. 39. 145. Homo acutissimus et in jure paratissimus. Id. ibid. 42. 154. Prompta et parata in agendo et in respondendo celeritas. Id. pro leg. Manil. 18. 55. Homines in maritimis rebus exercitatissimos paratissimosque (majores nostri) vicerunt. Plancus ad Coss. etc. 10. Fam. 8. a med. Nunc quum deum benignitate ab omni parte sumus paratiores, bene sperare de nobis homines volumus. Cælius ad Cic. 8. ibid. 10. Qui scirem, quam paratus ab exercitu esses. — Hinc Parata, ñrum, plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt ea, quæ in promptu sunt. Horat. 1. Od. 31. 17. Frui paratis et valido mihi, Latæ, dones. Tac. 6. Ann. 37. At Vitellius, profugo Artabano, et flexis ad novum regem popularium animis, bortatus Tiridaten parata capessere, robur legionum — ripam ad Euphratis ducit. B) Parare a par, paris, est — a) Stricto sensu parare facere, æquiparare. Plaut. Curc. 4. 2. 20. Eodem berce vos pono et paro: parissimi estis libus. — b) Latiori sensu, parare inter se est comparare, accordarsi, quod dicitur de magistratibus. Festus p. 234. 9. Müll. Parare inter se munus dicebantur, quam sortitio fiebat et magistratibus P. R., uter magistratus utramque rem facere deberet, aut inter se comparabant da rebus lege mandatis. Mullerus vero legit: Parare

intar se munus dicebantur, quum sine sortitione magistratibus P. R. inter se conveniret, quis ex iis munus facere, provinciamve habere vellet. Id. post Pappi. In Comitio quoque sortiri, aut inter se parare solebant, utrum exire, utrum domi manere oporteret. et mox. Lege etiam cavebant, ut certos intra dies designati provincias inter se pararent. Hæc Forcellinus: sed duo postrema loca apud Festum a Müllero editum non inveni. Sall. Jug. 47. Metellus et Silanus consules designati provincias inter se paraverant. Al. omitt. provincias; al. leg. partiverant. Kritzius quoque legit: provincias inter se partiverant. V. ejusdem adnotat. ad h. l. Item Cic. 1. Fam. 9. Appius dixit, si curiata lex non esset, se paraturum (provinciam) cum collega. V. COMPARO A. 3.

PARO, ñnis, m. 3. genus navigii. V. MYOPARO. Cic. fragm. poemat. apud Isid. 19. Orig. 1. Tunc se fluctigero tradit mandatque paroni. Adde Gell. 10. 25. Cf. Fest. p. 222. 15. Müll.

PARÓCHA, æ, f. 1. παροχή, præbitio eorum, quæ hospitibus ad victum et habitationem sunt necessaria, quæque Latine lautia appellantur. V. PAROCHUS.

PARÓCHIA. V. PAROECIA.

PARÓCHIALIS, e, adject. parrochiale, ad parrochiam pertinens. Bulla Johann. III. P. M. quæ lata est ann. a Chr. n. DLXX. apud Marin. Papyr. diplom. n. 1. p. 2. Parochiales termini statuti.

PARÓCHUS, i, m. 2. παροχος, a Græco ductum est nomen, quod vehicula præbeat. Ochmata enim Græce, Latine vehicula appellantur: et est officii genus, quod administrantibus parat. Varro Sesquialysse: Hic enim omnia erat: idem sacerdos, prætor, parochus: denique idem senatus, idem populi caput. Hæc Nonius p. 48. 28. Merc. qui ducit vocabuli originem ab ὄχος currus, vehiculum. Unde παροχος apud Hesych. est, qui sponso assidet sponsam in curru domum deducenti. Alii ducunt a παρὲχω præbeo: quæ notatio propius accedit ad munus parochi, qui non solum Græcis, sed etiam Latinis significat hominem, cui cura incumbit præbendi ligna, sœnum, salem, tectum iter facientibus reipublicæ causa.

I.) Proprie igitur est publicus provisor, curator, commissario, provisioniere. Horat. 1. Sat. 5. 45. Proxima Campano ponti quæ villula, tectum præbuit, et parochi, quæ debent, ligna salemque. Huc pertinet illud Cic. 5. Att. 16. Scito, non modo nos sœnum, aut quod lege Julia dari solet, non accipere, sed ne ligna quidem: nec præter quatuor lectos et tectum, quemquam accipere quidquam, multis locis ne tectum quidem. Id. 13. ibid. 2. Ariarathes Romam venit. Ominino eum Sextius noster parochus publicus occupavit. Al. rectius leg. parochis publicis, h. e. hospitio, et rebus necessariis, quorum præbitio παροχή dicitur. — Hinc Parochi in Ecclesia nunc dicuntur, qui curam animarum suscipiunt, et Fidelibus necessaria ad salutem suppeditant.

II.) Translate parochus dicitur convivor. Horat. 2. Sat. 8. 35. vertere pallor Tum parochi faciem, cili cœ metuentis, ut acres Potores.

PARÓDIA, æ, f. 1. παρῳδία et παρῳδή, carmen ad alterius similitudinem compositum, et abusive etiam sermo, ut est apud Quintil. 9. 2. 35. Pseudo-Ascon. in Cic. 2. Verr. 10. Antiquum Nævii est: Fato Metelli Romæ sunt consules. Cui tunc Metellus consul iratus versus responderat senario hypercatalecto, qui et Saturnius dicitur: Dabunt malum Metelli Nævio poetæ. De qua parodia subtiliter Cicero dixit, te non fato etc.

PAROECIA et parochia, æ, f. 1. παροικία, vicinia, accolarum conventus et cobabitatio: a παρὰ prope et οἶκος domus: parochia vero deductâ videtur a parocho, quam voc. V. sub I. ad fin. ¶ 1. Sumitur pro ditione et jurisdictione Episcopi, diocesi. Augustin. Ep. 261. Castellum simul cum contigua sibi regione ad parœciam Hipponensis Ecclesiæ pertinebat. Hieronym. Ep. 51. n. 2. In parochia quæ tibi subjecta est. et mox. Ad meæ parochiæ videbantur Ecclesiam pertine-

re. Alii ubique leg. parœcia. ¶ 2. Item pro loco jurisdictionis parochi, parrochia. Sidon. 7. Ep. 6. a med. Nulla in desolatis cura anacensibus parochiisque. Id. ibid. ad fin. Per rusticassolito parœcias. Al. leg. parochias.

PARÊMIA, æ, f. 1. παρομία, proverbio, o parlar proverbiale. Charis. 4. p. 247. Putsch. Παρομία est vulgaris rei usurpacio cum aliqua diversitate, ut cocta numerabimus extra, quum significet, ex eventu sciemus: et contra stimulos calces, idest rei contrariæ resistere. Eadem habent Diomed. 2. p. 458. et Donat. de Trop. p. 1778. Sic etiam dicitur fabella brevior, et per allegoriam accepta, ut non nostrum onus: bos citellus. Quintil. 5. 11. 21. Græce.

PARÊMĪACUS, a, um, adject. παρομιμακός, proverbialis: ita porro appellatur metrum anapæsticum dimetrum, quia in paræmiis plerumque utebantur veteres hoc metro, ut narrat Hephæst. cap. 8. de anapæstico. Servius Centim. p. 1821. Putsch. Paræmiacum (anapæsticum) constat dimetro catalecto, ut est hoc: Aditum Veneris fuge virgo. V. Santenium ad Terentian. p. 320. A Mar. Victorin. 3. p. 2553. Putsch. Græcis litteris hæc vox exhibetur.

PARŌMŒON et rectius parhomœon, i, n. 2. παρομοιον, figura est, quam verba, vel nomina parum inflexa, et tamen similia superioribus inferuntur, ut (Virg. 4. Æn. 3.) Multa viri virtus animo, multusque recursat Gentis honos. Et aliter paromœon fit, quum verba similiter incipiunt, ut Machina multa minax minatur maxima muris. Hæc Diomed. 2. p. 441. Putsch. Est autem a παρὰ prope et ὁμοιος similis. V. HOMŒOPROPIHERON; et adde Rutil. Lup. de fig. sent. et eloc. 2. 12. ed. Ruhnken.

PARŌMŒLOGĪA et rectius parhomologia, æ, f. 1. παρομολογία, figura sententiarum, qua aliquid ultro confitemur, et postea majus inferimus et gravius. Rutil. Lup. de figur. 1. ad fin.

PARŌNŌMĀSĪA, æ, f. 1. παρωνομασία, figura verborum, quæ et agnominatio dicitur, quam vocem vide suo loco. Fronto 5. ad Antonin. Imp. (edente iterum A. Maio) Ep. 6. Parononasia etiam non absurda, nec frivola, sed proba et eleganti (utitur Sallustius): Simulator, ac dissimulator. Adde Rutil. Lup. de fig. sent. et elocut. 1. 3.; Aquil. Rom. 27.; Jul. Rufinian. de schematis lezeos 13. ed Ruhnken.; et Capell. 5. p. 174.

PARŌNŪMA, παρωνυμα, verba ab aliis derivata, ut equus eques, doceo doctor. V. DERIVATIO II. 2.

PARŌNYCHĪA, ñrum, n. plur. 2. et paronychiae, arum, f. plur. 1. παρωνυχία, panericii, abscessus et redubiæ circa radices unguium: a παρὰ prope et ὀνυξ. unguis. Petron. Satyr. 31. Pueris insequentibus ad pedes, et paronychias cum ingenti subtilitate tollentibus. Plin. 24. Hist. nat. 20. 83. (142). Ad paronychias farina ejus untuntur. Id. 23. ibid. 9. 81. (163). Purgant et lentigines, pterygia et paronychias. Id. 24. ibid. 19. 119. (182). et 28. ibid. 8. 24. (88). neutro genere extulit: Sillig. vero omnibus in locis neutro genere legit. Quidam in loco Petronii sordes pedum digitis adhærentes intelligunt. V. PANARICIUM. Adde Marcell. Empir. c. 18. p. 111. bis retro; et Theod. Priscian. 1. 30. p. 297. retro ed. Ald.

PAROPSIS et parapsis, Idis, f. 3. παροψίς, lanx, patina, scutella escaria: a παρὰ et ὄψον obsonium, ut Charis. docet 1. p. 82. Putsch., quia in eo reponuntur obsonia, et ex eo in mensa comeduntur, catino, piatto. Dicitur et parapsis a παρὰ et ἀψίς curvatura, quia curvum cavumque vas est: unde et absis vas escarium est. Martialis. 11. 27. Cui portat gaudens ancilla paropside rubra Alecem, sed quam protinus illa voret. h. e. scitilli. et 31. Sic implet gabatas, paropsidasque, Et leves scutulas, cavaque lances. Juvenalis. 3. 141. quot pascit servos, quot possidet agri Jugera, quam multa magna paropside cœnat. Petron. fragm. Tragur. 50. Burmann. de Corinthiorum vasorum origine. Ex hac massa fabri susulerunt, et fecerunt catilla et paropsi-

dea. *Id. Satyr. 34.* Quum forte parapsis excidisset, et puer jacentem sustulisset, animadvertit Trimachio, colepibusque oburgare puerum, ac prolicere rursus parapsidem jussit. *Ulp. Dig. 34. 2. 20. circa med.* Argento factio legato, Q. Mucius ait, vasa argentea contineri, veluti parapsidas, acetabula, trullas, pelves. *Prudent. peri crep. praefat. 16. 18.* Nec desit expolita palvis Gravisque et ampla argentea est parapsis.

PÄROPTER, ēris, m. 3. παροπτήρ, causticum quo assatur caro. *Theod. Priscian. 3. 9.* Locis lisdam psilothra, paropteres, dropaces at sinapismos appono. *Forse legendum* paropteses.

PÄROPTĒSIS, is, f. 3. παροπτῆσις, levis assatio. *Cael. Aurel. 3. Acut. 8. a med.* Quid ultra dicam? quom sūt evaporativae virtutis paroptesla: tetaoas autem mligatione ladigeat, ob celeritatem sui. *Adde eumd. 1. ibid. 5.*

PÄROPTUS, a, um, adiect. παροπτος, assatus, arrostito: ab οπτός asso, torrao; ut Paroptus pullus apud *Apic. 6. 9.*

PÄRÖTIS, Idis, f. 3. παρωτίς, apostema secus aures, parotide, orechione: a παρά prope, iuxta, et ούς, ώτός auris.

I.) Proprie. — a) Fera in pl. num. usurpatur. *Plin. 20. Hist. nat. 21. 84. (225).* Folia albææ strumas et parotidas purgant. *et ibid. 9. 36. (95).* Parotidas reprimere. *et 28. ibid. 11. 48. (177).* comprimere. *et 35. ibid. 17. 57. (195).* cohibere. *et 20. ibid. 15. 59. (167).* discutere. *et 28. ibid. 7. 23. (82).* lenira. *et 20. ibid. 1. 2. (4).* sanare. — b) In sing. num. *Id. 24. ibid. 5. 10. (15).* Cupressi pilulæ parotidi et strumæ imponuntur.

II.) Translate est idem atque ancon. *Vitruv. 4. 6.*

PÄROXYTŌNUS, a, um, adiect. παροξύτωνος, in pænultima syllaba acutum tonum habens. *Servius de accentu § 14.* Similiter Simeoentis, Thermodontis proparoxytona sunt. si ad Græcos respicias, qui sic faciunt Συμωόντος, Θερμωντόντος; paroxytona autem, si ad nostram redigas regulam, quoniam dicimus Simeoentis, Thermodontis.

PARRA, æ, f. 1. avis, quæ oriente Sirio, ipso die occidit, nec apparet, donec occidat, ut *Plin. 10. Hist. nat. 29. 45. (87).* et 18. *ibid. 29. 69. (292).* tradit: sed priore loco ænantben appellat. Habita est avis mal' ominus cantu suo; unde *Horat. 3. Od. 27. 1.* Impios parræ recinentis omen Ducat, et prægnans canis etc. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PARRHĒSĪA, æ, f. 1. παρρησία, est figura sententiarum, de qua hæc *Jul. Rufinian, de fig. sent. et eloc. 33. ed. Ruhnken.* Parrhesia, oratio libera, quam Cornificius liceatiam vocat. *Cf. Isid. 2. Orig. 20.* Parrhesia est oratio libertatis et fidei plena. *Adde Rutil. Lup. de fig. sent. et eloc. 2. 18. ed. Ruhnken; cf. Quintil. 9. 2. 27. et ibid. 3. 99; et V. Spalding. ad Quintil. 3. 1. 21. — NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PARRHĒSIASTES, æ, m. 1. παρρησιαστής, qui nimis libere loquitur: a παρρησία loquendi libertas. *Seneca 3. Ira 23.* Demochares, parrhesiastes ob nimiam et procacem linguam appellatus.

PARRICĪDA et paricida, æ, comm. gen. 1. (pater et cædo). *Lambin. apud Cic. 2. Phil. 13. 31.* his paricida legit pro parricida: quod habetur etiam apud *Plin. 7. Hist. nat. 45. 46. (149).* In antiq. editionib. 1469. 1470. et 1472. et apud *Prudent. Hamartig. 567.* Paricidas una teotum r et Græca terminatione pro parricida legitur in *fragm. Leg. XII. Tabul. apud Paul. Diac. p. 221. 17. Müll. V. PARRICI.* — Quod ad vocis compositionem attinet, *Priscian. 1. p. 553.* Putsch. Parricida vel a pari componitur, vel, ut alii, a patre. Ergo si est a pari, r euphoniz causa additur; si a patre, t in r convertitur (*V. Quintil. 8. 36. 35; et Charis. p. 244. Putsch.*): quihusdam tamen a parente videtur esse compositum, et pro parenticida par syncopen et commutationem t in r factum parricida. — Ceterum parricida est proprie qui patrem vel parentem occidit, πατροκτόνος, (It. parricida; Fr. parricide; Hisp. parricida; Germ. der Vater-

mörder; Angl. a parricide, murderer of parents or near relations). Usurpatur autem A) Substantivorum more, et B) Adjective.

A) Substantivorum more. ¶ 1. Stricto sensu est qui patrem vel parentem occidit. *Cic. Rosc. Am. 25. 70.* Majores nostri supplicium ia parricidas singulare excogitaverunt: insul voluerunt in culeum vivos etc. (De supplicio parricidarum *V. CULEUS*). *Id. Mil. 7. 17.* Megis erit parricida, si consularem patrem necarit. *Adde eumd. Orat. 30. 107. Horat. 3. Od. 29. 8.* Telegoni juga parricidæ. *Plin. 7. Hist. nat. 45. 46. (149).* de Augusto. Adulterium filiz, et consilia parricidæ palam facta. h. e. ut *Solin.* loquitur 1. ante med., detectum filiz adulterium, et voluntas parricidalis. *Seneca 1. Clem. 23.* Parricidæ cum lage cæperunt, et illis facias pœna monstravit. *Val. Max. 1. 1. 13.* Id supplicii genus multo post parricidis irrogatum est. Justissime quidem: quia pari vindicta perentum ac deorum violatio expianda est. ¶ 2. Latiori sensu, vel translate, ut aliis placet, ita dicitur etiam qui ex propinquis aliquem vita spoliat. *Paul. 5. Sentent. tit. 24.* Lege Pompeja de parricidis tanetur, qui patrem, matrem, avum, aviam, fratrem, sororem, patronum, patronam occiderit. Hi etsi antea insulit culeo in mare precipitabantur, hodie tamen vivi exuruntur, vel ad bestias dantur. *Apud Liv. 3. 50.* Virginius, occisa filia, ne se, ut parricidam liberum, averserentur. Sic parricida dicitur a *Floro 1. 3.* Horatius, qui sororem, et 3. 1. Jugurtha, qui fratres occiderat. ¶ 3. Latissimo sensu *Paul. Diac. p. 221. 15. Müll.* Parricida non utique is, qui parentem occidisset, dicebatur, sed qualemcumque hominem indemnatum. Ita fuisse indicat *lax Nummæ Pompili regis,* his composita verbis: Si quis hominem liberum dolo sciens morti duit, paricidas esto. *Festus p. 318. 30. Müll.* Lege tribunicia prima cavetur: si quis eum, qui eo plebei scito sacra sit, occiderit, parricida ne sit. Præcipue tamen dicitur de interfector civium, vel summi reipublicæ moderatis, qui pater seu parens patriæ appellatur, aut de eo, qui scelus aliquod gravissimum in patriam vel in religionem admittit. *Cic. 1. Cat. 12. 29.* Certe verendum mihi non erat, ne quid, hoc parricida civium interfector, invidiæ mihi in posteritatem redundaret. *Sic Sall. Cat. 14.* Præterea omaes undique parricide, sacrilegi, convicti iudicis, bi Catiuzæ proximi familiaresque erant. *Cic. 2. Phil. 13. 55.* Plus quam sicarios, plus quam homicidas, plus etiam quam parricidas esse: siquidem est atrocis patriæ parentem, quam suum occidere. *Id. 12. Fam. 3.* In statua, quam posuit in rostris, incipit parricidæ optime meritis, ut noa modo sicarii, sed jam etiam parricidæ iudicemini. *Tac. 1. Hist. 85.* Hostem et parricidam Vitellium vocantes. scilicet quia ab Othone imperatore rebellaverat, et bellum in patriam parabat. *Auson. Cæsar. 21. de Severo.* Impiger egelido movet arma Severus ab Istro, Ut parricidæ regna adimat Didio. h. e. qui creditus est Pertinacem decessorem suum interfecisse eadem curasse. (Hic necessitate secundam producit, quæ est brevis apud *Horat. loc. cit.*) *Val. Max. 6. 4. n. 5. M.* Brutus suarum prius virtutum, quam patriæ parentis parricida. *Curt. 5. 10.* Parricidæ (Darii) procumbentes bumi, quem paulo post in vinculis habituri erant, sustinere veaerant. *Sall. Cat. 31. sub fin.* Catiuzæ obstrepere omaes: hostem atque parricidam vocare. *Cic. 2. Legg. 9. 22.* Sacrum, sacrove commendatum qui clepsit, rapsitve, parricida esto. h. e. sacrilegus. *V. ibid. 16. — 41.* Adjective occurrit apud *Arnob. 3. 26. extr.* Deum ergo dicemus diseasionibus gaudere civilibus, commorientium fratrum parricida nece, etc.

PARRICĪDĀLIS. *V. PARRICIDIALIS.*

PARRICĪDĀTUS, us, m. 4. parricidium. *Quintil. 1. 6. 42.* scribit hac voce usum Cælium (is est, qui ad *Cicer.* multas scripsit epistolas *l. 8. Fam.*), sed vix tolerabilem videri.

PARRICĪDĪALIS et parricidalis, æ, adiect. ad parricidium pertinens, parricidii scelus continens. Illud a parricidium, hoc a parricida deducitur.

Flor. 3. 21. Parricidiale bellum. h. e. civilis. *Justin. 27. 1. 10.* Parricidiale scelus. *et 37. 1. 4. veaenum. et 39. 3. 1.* Parricidiales discordiæ. *Quintil. Declam. 17. 18.* Vldi truces loquentis oculina, vultus parricidali ardore suffusus. *et Declam. 4. 19.* Parricidalem agere cogitationem. *Lamprid. Elagab. 14.* Homo parricidalis animi. *Arnob. 3. 26.* Mars gaudet filiorum et patrum parricidali congressionis horrore. *Pareus ia Lex. crit. legit parricidalis ex antiqu. libris et MSS.* In locis *Justini* allatis, quam lectionem *Isepius* tnotur. *Sic Prudent. praef. Hamartig. 14.* Armat deinde parricidalem manum.

PARRICĪDĪĀLĪTER, adverb. cum parricidii scelere. *Lamprid. Alex. Sev. 1. extr.* Ista res bella civilia severat, quibus necesse fuit, militam contra hostem peratum parricidaliter perire. *Adde Augustin. epist. 168.*

PARRICĪDĪUM, ii, n. 2. de cuius notatione cf. **PARRICIDA**, propria est occisio patris aut matris, πατροκτονία (It. parricidio; Fr. parricide; Hisp. parricidio; Germ. der Vatermord; Angl. parricide). De supplicii parricidii, *V. CULEUS*. ¶ 1. Stricto sensu. *Cic. 3. Phil. 7. 16.* At etiam gladiator ausus est scribere, hunc de patris parricidio cogitasse. *Id. Rosc. Am. 26. 73.* Agitur de parricidio; quod sine multis causis suscipi noa potest. — Figuratum est illud *ejusd. 5. Tusc. 2. 6.* Vituperera quisquam vitæ parentam (philosophiam) et hoc parricidio se inquinare audet? *Lambin. leg. patricidio.* ¶ 2. Latiori sensu vel, ut aliis placet, translate, de cuiuslibet propinqui cæde usurpatur. *Cic. Cluent. 11. 31.* In ipso fraterno parricidio nullum scelus prætermisum videtur. *Id. 3. Phil. 7. 18.* De patris parricidii cogitasse. *Liv. 8. 11.* Funesta duo consulum proptoria, alterum parricidio filii, alterum consulis devoti cæde. *Id. 40. 24.* Parricidio fratris ad *Didias* scelus incausata. *Id. 1. 13.* Ne se sanguine nefando socii gæderique respergerent, na parricidio macularent partus suos, nepotum hi, liberum hi progeniem. ¶ 3. Latissimo sensu dicitur — a) De cuiuslibet civis nece. *Cic. 7. Ferr. 66. 170.* Fecius est vinciri civem R.: scelus, verberari: prope parricidium, necari: quid dicam in cruceam tollere? — b) De occasione viri principis, qui summam habet reipublicæ, quique patriæ quasi parens censetur. *Curt. 5. 24.* Si Besso tantum animi fuisse ad prælium, quantum ad parricidium (Darii) fuerat. *Flor. 4. 7.* Brutus et Cæsius sic C. Cæsarem, quasi Tarquinium, depulsa regno videbantur; sed libertatem illn ipso parricidio perdidit. *Adde Senec. 1. Clem. 9. 13; et Val. Max. 1. 8. 8. — Hinc Parricidium* decreto seatus dictæ sont Idus Martiæ, quon die occisus est C. Cæsar. *Sueton. Cæs. 88. extr. — c)* De machinatione contra patriam, proditiōne, rebellionem. *Cic. 2. Phil. 7. 17.* Quom homines nefarii de patriæ parricidio consisterent: se arhem inflammare, cives trucidare, vastare Italiam, delere rempubl. coasesiasse. *Id. Sull. 2. 6.* Quem obstructum esse patriæ parricidio suspicere. *Adde eumd. 3. Off. 21. 83. Liv. 28. 29.* Coriolanum revocavit a publico parricidio privata pietas.

PARS, tis, f. 3. Genit. sing. partus legitur in *Tab. Bantina.* — Accus. sing. partim pro partem dixit *Liv. 26. 46.* Partim copiarum ad tumulum expugnandum mittit, partim ipse ad arcem ducit. *Adde eumd. 23. 11., 31. 36. et alibi.* Ita *Gronov. Obs. 3. 2. p. 342., Perizon. ad Sanct. Min. 4. 13. p. 398. et seq. ed. Bacc., Erennius ad Nepot. Att. c. 7. 2. et Drakenborch. ad Liv. locc. cit.* Partim vero semper ad adverbiorum genus referendum putat *Hardius Turzell. vol. 4. p. 892.* — Ablat. sing. parti pro parte. *Lucret. 4. 516.* Et libella aliqua si ex parti claudicat bilum. (*Adde eumd. 5. 512.*) *Plaut. Men. 3. 2. 14.* Satur nunc loquitur de me et de parti mea. — Genit. plur. partum pro partium dixit *Cæs. in Analogia,* teste *Charis. 1. p. 114.* Putsch. et *Ennius ibid.* Jamque fere quatuor partum. — Vocis etymon recentiores deducere conantur e them. παρ, ut in έρωπον, cui inest vis at sensus dandi, unde et παρρωται datum, decisum, de-

stmatum est: id tamen videtur melius convenire cum them. פָּרָה, ut est in verbis פָּרָה פָּרָה פָּרָה

divisit, separavit. — Ceterum pars est unum a liquid ex iis, in quæ totum dividitur, portio, membrum, μέρος (It. parte, porzione; Fr. partie, part, portion; Hisp. parte, partida, porcion; Germ. ein Theil, eine Abtheilung, ein Antheil, e. Portion, e. Stück; Angl. a part, portion, piece, share).

1.) Proprie, et quidem ¶ 1. Generatim. *Ter. Heaut. 4. 1. 39. Ne exers partis esset de nostris bonis. Cic. 7. Verr. 32. 85. Quibus illi urbis suæ partem ademerunt, iis tu nostri imperii partem dedisti. Id. 2. Orat. 90. 366. Quis Antonio permisit, ut et partes faceret, et utram vellet, prior ipse sumeret? Id. 5. Verr. 19. 49. Quid, si duabus partibus deo te amplius frumenti abstulisse, quam populo R. misisse? Id. Rabir. Post. 2. 4. Magnas partes habuit publicorum. h. e. in exactionibus vectigalium magnam partem habuit. et ibid. Mittere in negotium, dare partes. h. e. committere aliis partes vectigalium exigendas, vel negotiorum suorum exercendas. Id. Pis. 13. 29. Omnes omnium gentium partes. Id. 14. Fam. 2. Impensa facienda est in ejus partem. Cæs. 1. B. G. 1. Belgæ pertinent ad inferiorem partem fluminis Rheni. Sall. Jug. 116. Copias in quatuor partes distribuatur. Plin. 9. Ep. 37. Locare agrum partibus. alla parte. V. NUMUS. I. 1. et PARTIARIUS. ¶ 2. Speciatim, adverbiorum more, aut seorsum, aut conjuncte cum prepos. et adjunct. varii est usus. — 1.º) Pars absolute pro partim, vel alii. Sall. Jug. 34. Pars triumphos suos ostentantes. Liv. 22. 8. Pars, occupatis majore ægritudine animis, levem ducere equitum iacturam: pars non id, quod acciderat, per se æstinare, sed etc. Id. 6. 24. in fin. Magna pars in ipso certamine cæsi; ceteri in castris. Virg. 1. Æn. 215. Tergora diripiunt costis, et viscera nudant; Pars in frusta secant, verubusque trementia figunt: Litore abena locant alii. Tac. 5. Hist. 11. Poscebantque pericula, pars virtute, multi ferocia et cupidine præmiorum. Id. 2. Ann. 24. Pars navium haustæ sunt, plures apud insulas longius sitas ejectæ. Sueton. Vesp. 8. Milites, pars victoriæ fiducia, pars ignominie dolore, ad omnem licentiam audaciamque processerant. — 2.º) Magna, bona, multa pars, multi, major plures, maxima plurimi. Cic. Balb. 8. 21. Quum magna pars in iis civitatibus fœderis sui libertatem civitati anteferebat. Horat. Art. P. 207. bona pars non unguis ponere curat, Non barbam. Id. 2. Sat. 7. 6. Pars hominum vitili gaudet, etc. pars multa natat. Cic. 2. leg. Agr. 9. 22. Majorem partem populi suffragii prohibuit. Horat. 2. Sat. 3. 121. Maxima pars hominum morbo jaciatur eodem. — 3.º) Parte, partim, in parte. Ovid. 3. Met. 483. Non aliter, quam poma solent, quæ candida parte, Parte rubant. Plin. 37. Hist. nat. 11. 73. (191). Melichloros est geminus, parte flavus, parte melleus. — 4.º) Pro parte, pro rata parte, per la sua parte, o quota. Cic. 4. Verr. 59. 145. Coegisti, ut iudem pro parte in commune Siciliæ conferrent. — 5.º) Pro mea, tua parte, pro meis, tuis viribus, pro virili parte, pro officio, per la mia o tua parte. Cic. 15. Fam. 15. ad fin. Quibus aliquid opis fortasse ego pro mea, tu pro tua, pro sua quisque parte ferre potuisset. Id. Rosc. Am. 47. 136. Sciunt ii, qui merorunt, me pro illa tenui infirmaque parte id maxime defendisse, ut etc. Ovid. 4. Fast. 301. Quisquis adest operi, plus quam pro parte laborat. — 6.º) Ex parte, ex una parte, partim, in parte, da una parte. Cic. 3. ad Q. f. 1. 3. Quod tibi mea permissio mansionis tuæ grata est, id ego summo meo dolore et desiderio, tamen ex parte gaudeo. Liv. 6. 41. Tribunal de decemviris sacrorum ex parte de plebe creandis legem pertulere. — 7.º) Hinc ex aliqua, ex magna, ex maxima parte. Cic. Cæcin. 13. 38. Si ulla ex parte sententia hujus interdicti infirmata sit. in qualche parte. et Rosc. Com. 12.*

33. Qui ager neque villam habuit, neque ulla ex parte fuit cultus. Id. Cluent. 24. 67. Hæc ille et aliqua ex parte habebat, et majore ex parte se habere simulabat. per la maggior parte. et 7. Att. 3. Etsi ex parte magna tibi assentior, in gran parte. et 10. Fam. 5. a medi. Ex maxima parte ea, quæ es adeptus, fortunæ temporibus tribuuntur. Id. 1. Tusc. 1. 1. Laboribus aut omnino, aut magna ex parte liberatus. et 5. ibid. 2. 5. Tibi nos, ut antea magna ex parte, sic nunc penitus totosque tradimus. — 8.º) Multis partibus, multo. Cic. 3. Fin. 11. 36. Ut eandem illam rem, quam adipisci scelere quovis vellet, non multis partibus malit ad sese sine facinore quam illo modo pervenire. Cæs. 3. B. C. 84. Quoniam numero multis partibus esset inferior. Cic. 1. Fam. 2. et Cælius ad Cic. 8. Fam. 9. Multis partibus plures. Cæs. 3. B. C. 80. Fama præcucurrerat de prælio Dyrrachino, quod multis partibus auerat. era cresciuto di molto. — Sic Cic. 5. Fin. 31. 93. Omnium virorum honorum vitam omnibus partibus plus habere semper boni, quam mali. Cæs. 5. B. G. 15. Equites hostium essedarii que acriter prælio cum equitatu nostro in itinere conflixerunt; ita tamen, ut nostri omnibus partibus superiores fuerint. — 9.º) In parte, partim, aliqua ex parte. Quintil. 5. 7. 22. Patronorum in parte expeditior, in parte difficilior interrogatio est. in parte. Sic Id. 2. 8. 6. In parte verum videtur. Adde eumd. 4. 5. 13. et 10. 7. 25. — 10.º) Magnam, maximam partem, adverbii more, magna parte: et videtur subaudiri secundum. Cic. Orat. 56. 189. Magnam partem ex iambis nostra constat oratio. in gran parte. Liv. 5. 14. Patricios omnes, partem magnam honoratissimum quemque creavere. Cæs. 4. B. G. 1. Maximam partem lacte atque pecore vivunt. — Sic bonam, minimam partem dixit Lucret. 6. 1249. et 1259. — 11.º) Duæ partes saepe sunt duæ ex tribus partibus. Inscript. in Bullett. di corr. archeol. a. 1846. p. 165. QVOD DECRETVM ITA FACTVM ERIT CVM IN DECVRIONIBVS NON MINVS QVAM DVÆ PARTES DECVRIORVM ADEVERINT. — 12.º) In eam partem — a) Italice est da questo lato, sotto questo aspetto, eu sensu. Ter. Eun. 5. 2. 36. cæ. quid si hoc quispiam voluit deus. tu. Equidem pol in eam partem accipioque et volo. Cic. Rosc. Am. 20. 56. In eam partem potius peccant, quæ cautior est. da quella parte. — b) Item Italice a questo fine, eo consilio ac fine. Cic. 16. Att. 1. ad fin. Has litteras scripsi in eam partem, ne me motum putares. a questo fine. et 4. Cat. 2. 3. Moveat his rebus omnibus; sed in eam partem, ut salvi sint vobiscum omnes. — 13.º) In utramque partem idem est ac pro e contro; cui opponitur nullam in partem: his similia sunt in mitiorem, in optimam partem. Cic. 15. Att. 23. Multa mihi de nostro itinere in utramque partem occurrunt. per il sì e per il no. et 7. Verr. 3. 7. Durum hoc fortasse videatur: neque ego ullam in partem disputo. ne in pro, ne in contro. et 2. Off. 6. 19. Magna vis est in fortuna in utramque partem, vel secundas ad res, vel adversas. et mox. 20. Clades, calamitates, fugæ; rursus secundæ res, honores, victoriæ, sine hominum opibus et studiis neutram in partem effici possunt. et Mur. 31. 61. Quod atrociter in senatu dixisti, aut non dixisses, aut mitiorem in partem interpretare. Id. 10. Att. 3. Cæsar mihi ignoscit per litteras, quod non venerim: seque in optimam partem id accipere dicit. Id. 11. Phil. 1. 3. A quo victore, si cruciatus absit, mors in beneficii partem numeretur. in luogo di beneficio. Al. tamen leg. parte. — 14.º) Altera parte, diversa parte, una ex duabus partibus. Liv. 23. 17. extr. Satis ferne armorum ad tam exigua mœnia, et flumine (Pulturno) altera parte cincta, tuenda erat. Horat. 1. Od. 15. 29. Quem tu, cervus uti vallis in altera Visum parte lupum graminis immemor, Sublim. fugies mollis anhelitu. — 15.º) Omni vel ab omni parte, omnino, del tutto. Liv. 41. 34. Gente ne nunc quidem omni parte pacata. Cic. Amic. 21. 79. Quod sit omni ex parte perfectum. Horat. 2. Od.

16. 28. nihil est ab omni Parte beatum. Ovid. Heroid. 15. 43. omnique a parte placebam. — 16.º) Per partes, secundum partes, partibus. Colum. 1. R. R. 4. 5. Quod etsi per partes nonnumquam damnosum est, in summa tamen sit compendiosum. Id. 4. ibid. 24. 4. Hæc in universum: illa per partes custodienda sunt. Plin. 2. Ep. 5. ad fin. Per partes emendare aliquid. un poco alla volta. et Ulp. Dig. 12. 1. 13. Si nummos per partes consumpseris, an per partes tibi condicam, quaeritur. — 17.º) In omnes partes, ad omnia, omnino, prorsus. Cic. 4. Fam. 10. Quin suspicarer, multum interesse rei familiaris tuæ, te quam prius venire; idque in omnes partes valeret. Id. 11. Att. 6. Brundisii jacere, in omnes partes est molestum. Contra Id. 13. ibid. 10. Quainquam hoc nullam ad partem valet scilicet. et 13. Fam. 1. Id, quod mea intelliges tua nullam in partem multum interesse. — 18.º) Venire in partem, participem fieri, venir a parte. Id. 14. ibid. 2. Doleo, quæ impensa facienda est, in ejus partem te miseram et despoliatam venire. Id. Cæcin. 4. 12. Heredem P. Cesennium fecit: uotri grande pondus argenti, in partem bonorum legavit: itaque in partem mulieres vocatae sunt. — 19.º) Partem facere, venire in partem, faciendum, ut solidum in partes dividatur, quarum una mihi tribuatur. Cajus Dig. 34. 5. 8. Utrum ita postumum partem faciat, si natus sit, an etsi natus non sit, quaeritur. Ego commodius dici puto, si quidem natus non est, minime eum partem facere, sed totum ad te pertinere, quasi ab initio tibi solido relicto. ¶ 3. Item speciatim — 1.º) Partes in republica sunt factiones, fazioni. — Sæpissime in plur. num. Cic. 13. Phil. 20. 47. Pansa et Hirtius quasi cornua duo tenuerunt Cæsaris tum, quum illæ vere partes vocabantur. Hæc vero quæ sunt partes, quum alteris senatus auctoritas, populi R. libertas, reipubl. salus proposita sit: alteris cædes honorum, etc? Adde eumd. ibid. 18. 38. ubi, ut Antonii rationem loquendi in epistola reprehendat, partes dici ait proprie in foro et curia. Id. Quintil. 21. 69. Erat, inquit, illarum partium. Sall. Jug. 13. In duas partes discedunt Numidæ. et 45. Ita omnia in duas partes abstracta sunt: respublica, quæ media fuerat, dilacerata. Nepos. Att. 2. Alterutram partem offendere, quum alii Sullanis, alii Cinnanis faverent partibus. Phædr. 1. 2. Conspiratis factionum partibus. Tac. 15. Ann. 51. Ducere aliquem in partes. et 4. ibid. 60. trahere. et 1. Hist. 70. transire. — Et absolute. Lucan. 1. 280. Dum trepidant nullo firmatæ robore partes. h. e. Pompejanæ. Sueton. Cæs. 35. Reliquias partium in Africa refoventes. et Aug. 12. Ceteros consentire pro partibus. ubi alii inepte pro patribus. Adde eumd. Tib. 4. et 57., et Ner. 3. — In sing. num. Cic. 10. Fam. 31. Quum non liceret mihi nullius partis esse. Id. post redit. ad Quirit. 5. 13. Quum viderem ex ea parte homines, cujus partem nos vel principes numerabamur. Ter. Andr. 2. 5. 8. Timeo huic nostræ parti quid hic respondeat. Lucan. 7. 118. Si sine momento rerum partisque ruina casurum est. Liv. epit. 84. Qui partem optimatum secutus erat. V. Drakenborg. ad h. 1. et Ruhken. ad Ovid. Heroid. 6. 101. — Sæpius pars dicitur de eo, qui partibus alicujus studet, a quo felix rei eventus pendet, in quo auctoritas, dignitas, salus alicujus rei posita est. Lucan. 5. 40. Curio Cæsarei cecidit pars magna senatus. Cf. Coripp. 1. 346. Quæstor Anastasius, sancti pars magna senatus. Virg. 10. Æn. 426. Lausus, Pars ingens belli. Ovid. Heroid. 14. 115. pars exiguissima restas. Lucan. 2. 236. de Bruto. Pars populi lugentis erat. et 6. 593. non ultima turbe Pars ego Romanæ. — 2.º) Partes in foro sunt litigantes. Quintil. 5. 6. 6. Nec ex advocatis partis adversæ iudex eligendus. et ibid. 7. A patris diversæ partis inducuntur in laqueum. Seneca Apocoloc. a. med. Quo non alius potuit citius Dicere causas, Una tantum Parte audita, Sæpe et neutra. ¶ 4. Item in re comica partes sunt, quod quisque histrionum agere

in scæna debet. Harum alia primæ, alia secundæ, alia tertiæ dicebantur. *Cic. Divin. in Q. Cæcil. 15. 48.* Ut in actoribus Græcis fieri videmus; sæpe illum, qui est secundarum aut tertiæ partium, quum possit aliquanto clarius dicere, quam ipse primarum, multum summittere, ut ille princeps quam maxime excellat. Ubi *Pseudo-Ascon.* Est persona primarum partium, quæ sæpius actu regreditur: secundarum et tertiæ, quæ minus minusque procedunt. *Ter. Phorm. prol. 27.* Primas partes qui ager, is erit *Phormio. Id. Heaut. prol. 1.* Ne cui sit vestrum mirum, cur partes seni Poeta dederit, quæ sunt adolescentium. et 10. Nunc, quamobrem has partes didicerim, paucis dabo. *Cic. de suis de Oratore libris 13. Att. 19.* Pueri me hic sermo inducit, ut nullæ esse possent partes meæ.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a re comica, b. e. a superiori paragr. I. 4., partes — a) Sunt ea, quæ quisque agere debet. *Cic. Harusp. resp. 28. 61.* Hanc orationem tam tristem, tam gravem non suscepissem, nisi banc personam et has partes debere et posse sustinere. *Ter. Eun. 1. 2. 71.* Sine, illum priores partes bosce aliquot dies apud me habere. *Cic. 3. ad Q. fr. 4. a med.* Tibi istius generis in scribendo priores partes tribuo, quam mihi. *Id. 1. Off. 28. 98.* Nobis a natura constantiæ, moderatiõnis, temperantiæ, verecundiæ partes datæ sunt. *Id. Mur. 3. 6.* Ego has partes lenitatis et misericordiæ, quas me natura ipsa docuit, semper egi libenter. *Id. Quinct. 2. 8.* Hortensius, qui hoc iudicio partes accusatoris obtinet. *Id. Rosc. Am. 34. 95.* Te ne, quum ceteri socii tui suggerent, potissimum tibi partes istas depoposcisse, ut in iudicio versarere, et sederes cum accusatore? *Id. Brut. 21. 84.* Ingenii, litterarum, eloquentiæ, etsi utrique primas, priores tamen libenter deferunt Lælio. Ubi partes subaudiuntur. — b) Eadem translatione partes sunt officium, munus. *Cic. 7. Att. 26.* Sin erit bellum, partes meæ non desiderabuntur. *non mancherò alle mie parti.* et 3. *Fam. 10.* Promitto atque confirmo, me pro tua dignitate rogando deprecatoris, laborando propinqui, auctoritate cari hominis apud civitates, gravitate imperatoris susceptoris officia atque partes. *farò le parti di etc. Id. 11. Fam. 5. a med.* Tuum est hoc munus, tuæ partes; a te hoc civitas expectat. *Id. 2. Orat. 7. 26.* Antonii audio esse partes, ut de tota eloquentia disserat. *Antonius ad Cic. post ep. 8. l. 10. ad Att. Judicabam duriores partes mihi impositas esse ab offensione nostra. Quintil. 6. 1. 24.* Nonnumquam et ipse patronus has partes subit. *Nepos Dion. 8.* Excipit has partes ipse Callicrates. *Cic. 2. Orat. 4. 15.* Transactis jam meis partibus, ad Antonium audiendum venistis. — *Ad partes,* ad fungendum officio suo, quasi ad suas partes agendas. *Ovid. 3. Pont. 1. 41.* Utque juvenatilli, tu debes vincere amicos, Uxor, et ad partes prima venire tuas. *Id. 1. Amor. 8. 87.* Servus et ad partes solers ancilla parentur, Qui doceant, apte quid tibi possit emi. *Varro 2. R. R. 5. 2.* Narra isti, qui sermones sint habiti, et quid reliqui sit, ut ad partes paratus veniat. *Liv. 3. 10. a med.* Fabulam compositam Volsci belli, Hæraicos ad partes paratos. — *Raro in sing. num. Quintil. 11. 3. 174.* Videri alia quoque hujus partis atque officii. *Id. 5. 13. 1.* Pars defensoris tota est posita in refutatione. *Id. 9. 4. 35.* Ut negligentia est pars hoc pati, ita humilitatis, ubique perhorrescere. ¶ 2. *Pars* est etiam species, quæ subditur generi. *Cic. 1. Invent. 22. 32.* Genus est quod plures partes amplectitur, ut animal. *Pars* est, quæ subest generi, ut equus. Sed sæpe eadem res alii genus, alii pars est. Nam homo, animalis pars est; Thebani aut Trejani, genus. Cf. *Quintil. 3. 4. 9.* Anaximenes judicalem et conditionalem generales partes esse voluit, septem autem species. ¶ 3. *Pars* et *partes* de parte ferunt, quæ cænantibus datur, *porzione. Petron. Satyr. 33.* Ego quidem pene projecti partem meam: nam videbatur mihi jam in pullum coisse. *Sueton. Cal. 18.* Equiti Romano avidius vescu-

ti partes suas misit. — Et de cæne reliquii. *Apul. 2. Met. Abi, fatue,* qui in domo funesta cænas et partes requirit. ¶ 4. In re litteraria partes videntur esse, quæ dantur pueris quotidie ediscendæ, quas nos dicimus *lezioni:* v. gr. in grammatica, aut in oratione, aut poemate memoriæ mandando. Ita enim intelligit *Heines.* loca, quæ subijcio. *Petron. fragm. Tragur. 46. Burmann.* Etiam tibi discipulus crescit Cicero meus: jam quatuor partes dicit: si vixerit, babebis ad latus servulum. et 75. Puer frugi est: decem partes dicit: librum ab oculo legit. et 58. Lapidarias litteras scio: partes centum dico. et *Inscript. apud Gruter. 625. 8.* et apud *Murat. 980. 1. c. TERENTIUS PRÆTEXTUS SIBI ET ATTICO SER. QUI VIXIT ANN. XX. LITTERATVS GRÆCIS ET LATINIS LIBRARIVS. PARTES DIXIT CCC.* ¶ 5. *Partes,* locus, regio, *paese, parte, banda. Cic. 12. Fam. 7. sub fin.* Omnes, quæ in istis partibus essent opes copiarumque, tuas esse. *Id. Mur. 41. 89.* Ibit igitur in exilium miser? Quo? ad Orientis ne partes? *Ovid. 3. Trist. 3. 3.* Eger in extremis ignoti partibus orbis. *Horat. 1. Od. 35. 30.* juvenum recessus Examen Eois tinendum Partibus Oceanoque rubro. — Et in sing. num. *Id. 3. ibid. 3. 53.* Quicumque mundo terminus obstitit, Hunc tangat armis, visere gestiens Quæ parte debaccebatur ignes, Quæ nebula pluvii que rores. ¶ 6. *Pars* absolute apud *Auct. Priap. 30. et 38., pars tegenda* apud *eumd. 1., pars obscæna* apud *Ovid. 1. Fast. 437., partes obscæne* apud *eumd. 2. Art. am. 584.* sunt *τὰ αἰδοία,* quæque dicuntur a *Phædr. 4. 14.* Naturæ partes, veste quas tegit pudor. — *Pars virilis* est unus e testicularis. *Colum. 7. R. R. 11. 2.* Quum virilem partem unam ferro resectam detraxeris, etc.

PARSIMONIA et parcimonia, æ, f. 1. Ratione habita etymi, illud est a præterito. *parsi,* vel a sup. *parsum,* verbi *parco:* hoc ab ipso *parco,* et magis placet *Manut. in Orthogr.,* sicut enim, inquit, *querimonia* et *alimonia* a *queror* et *alo,* ita *parcimonia* a *parco.* Nihilominus illud est in libris frequentius, et agnoscitur a *Diomed. 1. p. 310. Putsch. et Priscian. 4. p. 621. V.* vocem sequent. — Ceterum *parcimonia* est moderatio sumptuum, parcitas, diligentia, frugalitas, *φειδῶ, φειδῶλια* (It. *parcimonia, risparmio, frugalità;* Fr. *l'économie, l'épargne;* Hisp. *ahorro, parsimonia, economia;* Germ. *die Sparsamkeit:* Angl. *sparingness, frugality, parsimony, thrift, penuriousness*).

I.) Proprie. — a) Sæpe in sing. num. *Plaut. Most. 1. 3. 78.* Dies noctesque estur, bibitur, neque quisquam parsimoniam adhibet. *Cic. 6. Parad. 3. 49. et fragm. apud Non. p. 24. 24. Merc.* Non intelligunt boniuses, quam magnum vectigal sit parsimonia. *Id. 4. Verr. 3. 7.* Nulla desidia, nulla luxuria: contra summus labor, summa parsimonia, summa diligentia. *Id. 2. Off. 24. 87.* Res familiaris conservatur diligentia et parsimonia. *Ter. Heaut. 3. 1. 31.* Vehemens in utramque partem, Menedeme, es nimis, aut largitate nimia, aut parsimonia. *streltezza. Sueton. Aug. 73.* Instrumenti et supellectilis parsimonia. — b) In plur. num. *Plaut. Trin. 4. 3. 21.* Utinam veteres mores veteresque parsimoniae majori honori essent. *Prudent. 7. Cathemer. 3.* Adesto castis, Christe, parsimoniis. h. e. jejuniis. — c) Vetus proverb. est apud *Senec. Ep. 1. in fin.* Sera parsimonia in fundo est. h. e. vana, inutilis est. Non enim tantum minimum in imo, ut *Idem* ait, sed pessimum remanet. *Hesiod. Op. et dies v. 369.* δεινὴ δ' ἐνὶ πυθμῆν φειδῶ. h. e. perniciosa in fundo parsimonia.

II.) Translate. ¶ 1. De oratione. *Cic. Orat. 25. 84.* Sunt pleræque aptæ hujus ipsius oratoris parsimonia: — Metonymice res ipsa parsimonia parta. In *argum. Truc. Plauti 6.* Lupæ ne rapiant domini parsimonia.

PARSIMONIUM et parcimonium, n, n. 2. idem ac parsimonia. *Inscript. apud Donat. 35. 4. HERCVLI C. VOSSIVS P. F. FAB. DE SVO PARCIMONIO V. S.*

PARTHENICÆ, æ, f. 1. herba, quæ et *Parthenium* dicitur. *Catull. 61. 193.* Alba parthenice velut, Luteumve papaver.

PARTHENICON, i, n. 2. *παρθενακόν,* herba eadem ac pulegium, quæ ita fortasse est appellata, quia veretri pruriginem sedat, ut ait *Apul. Herb. 92:* *παρθενακός* enim virgineum significat.

PARTHËNIS, Idis, f. 3. herba, quæ et *Artemisia. Plin. 25. Hist. nat. 7. 36. (73).*

PARTHENIUM, n, n. 2. *παρθέριον.* ¶ 1. Est herba species, *retriuola,* urceolaris (*V.* hanc vocem suo loco et *PARIETARIUS,* folio similis ocimo, nigrior tantum, in parietinis et tegulis nascens, a *παρθέριος virgo,* idest a *Minerva,* quia, quum vernula carus Pericli Athenis in arce templum ædificaret, repissetque super altitudinem fastigii, et inde cecidisset, hac herba Pericli a *Minerva* somnio monstrata sanatus est. Dicitur etiam perdicium, quia est perdicibus grata. *Plin. 22. Hist. nat. 17. 20. (43).* ¶ 2. *Parthenium* alterum, herba est, quam alii *leucanthen,* alii *amaracum* vocant, quæ nascitur in hortorum sæpibus, flore albo, odore mali, sapore amaro. *Plin. 21. Hist. nat. 30. 104. (176).* ¶ 3. *Parthenium* denique herba est, al. *linozostis,* et *bermupoa,* et *Mercurialis. Plin. 25. Hist. nat. 5. 18. (38).*

PARTHICĀRĪCUS, a, um, adject. ad *Parthicas* pelles pertinens, ut *Parthiciarius* negotians. *Imp. Constantin. Cod. 10. 47. 7.* Negotians vestitios, linteones, purpurarios, et *parthiciarios,* qui devotioni nostræ deserviunt, visum est secundum veterem consuetudinem ab omni munere immunes esse. *Inscript. apud Gruter. 350. 7. M. ALFIO P. F. GAL. MAXIMO TRIBVNO PLEBEI CANDIDATO PRAETORI PARTHICARIO etc. h. e. qui Parthicarum pellium negotiatoribus jus dicit. V. vocem sequent.*

PARTHICUS, a, um, adject. ad *Parthos* pertinens: *V. ONOM.* — Hinc *Parthica pellis* est corium flammeo magis, quam purpureo colore tinctum, eo nempe qui nunc *scarlatto* dicitur, a *Parthis* primum inventus, ut constat ex his, quæ habet *Lydus de magistrat. Rom. l. 2. c. 13.* Ἐπὶ ἐκείνης τῆς νήσου (scil. in insula Co) καὶ μόνης ἢ βαδύτερα βαφῆ τοῦ φοινικίου χρώματος τοῦτον ἐπηρέτω κατασκευαζομένη. ἡ γὰρ ἡρέμα πῶς ἐπὶ τῷ φλογόνῳ καὶ οὐ σφῆδρα βαδύ ἀναπομένη (lege *αναβαπτομένη*) πρὸς Παρθύσιων ἐξήρτηται, ὅθεν καὶ Παρθύκα τὰ φλογοβαθῆ δερμάτα οὐμβάινει καλεῖσθαι. h. e. in illa eaque sola insula ars saturatiore purpuræ colore inducendi olim comparata celebratur; nam qui flammeo fere propior, neque ita satur, a *Parthis* inventus est, unde etiam *Parthicae pelles* flammeo colore tinctæ dicuntur. Augusti porro, eorumque primores aulici, ex barbarorum consuetudine, sequiori Latinitatis tempore, tum ad cingula seu balteos, tum ad ocreas seu tibialia, quæ zanchæ sunt appellatæ, sibi conficienda his pellibus utebantur; hinc Romanæ Ecclesiæ principes, qui *Cardinali* vocantur, caligas seu tibialia eo colore tincta etiam num usurpant. *Marcian. Dig. 39. 4. 16. § 7.* Species pertinentes ad vectigal, opus byssicum, pelles *Babylonicae,* pelles *Parthicae* etc. *Claudian. 2. Raft. Pros. 94.* *Parthica* quæ tantis variantur cingula gemmis. *Coripp. 4. Joann. 498.* Tunc suris ocreas, multo quas vixerat auro *Parthica* pellis, habet. *Id. 2. Laud. Justin. 104.* Purpureo suræ resonant fulgente cothurno, Cruraque puniceis induvit regia vinculis, *Parthica* Campano dederant quæ tergora fuce, Sanguineis prælata rosis, laudata rubore, Lectaque pro sacris, tactu mollissima, plantis, Quis solet edomilos victor calcare tyrannos Romanus princeps, et barbara colla domare. Augustis solis hoc cultu competit uti, Sub quorum est pedibus regum cruor. *Gallien. Aug. in epist. apud Trebell. Claud. 17.* Misi ad eum zanchas de nostris *Parthicis,* paria tria. *V. vocem præced., et Mus. Borbon. T. 6. tav. 5. p. 7.,* ubi de his pellibus multa.

PARTIALĪTER, adverb. peculiariter, in aliqua parte. *Cæc. Aurel. 2. Tard. 2. n. 36.* Ordinarum etiam si quid partialiter loco patienti poterit adhiberi, ut capiti passione vexato rasionem capillorum.

PARTIARIO. *V. vocem sequent.*

PARTIARIUS, a, um, adject. qui partem alicujus rei cum alio participat, ut Partiarus redemptor, *Cato R. R.* 137., ubi alii aliter leg. Partiarus colonus, *Cajus Dig.* 19. 2. 25. a med. b. e. qui egrum colendum societate fructuum suscepit, *alla parte*: cui opponitur is, qui ad pecuniam numeratam conduit. Partiarus legatarius apud *eum*. 2. *Institut.* (edente iterum *Goetschenio*) § 254. Qui ex fideicommissio reliquam partem hereditatis recipit, legatarii partiarum loco est, id est, ejus legatarii, cui pars bonorum legatur: quæ species legatarii participio vocatur, quia cum herede legatarius partitur hereditatem. *Inscript.* apud *Gruter.* 1004. 4. OVINIUS PORCILIANVS PARTIARIVS AGELLVLI. — *Partiaria* res, quæ a pluribus participatur. *Apul.* 4. *Met. ad fin.* En totius orbis alma Venus, quæ cum mortali puella partiaro majestatis honore tractor! *Id.* 8. *ibid.* Juvenis satis corpulentus domi promiscuis operis partiariorum agebat concubitus. *Imp. Antonin. Cod.* 2. 3. 6. Pecora partiarum pasceda suscipere. h. e. ut fetus earum partitionibus, quibus placuit, inter dominum et pastorem dividantur. — *Partiaro* absolute, subaudi jure, partem laboris et impensæ, item lucri aut fructuum communicando, *alla parte.* *Cato R. R.* 16. Calcem partiaro coquendam qui dant, ita dant. Perficit, et coquit, et ex fornace calcem eximit calcarius, et ligna conficit ad fornacem: dominus lapidem, ligna ad fornacem, quod opus siet, præbet. *Apul.* 9. *Met.* Cum uxore mea partiaro tractabo, nec herciscundæ familiæ, sed communi dividendo formula dimicabo. h. e. venustum adolescentulum, quicum illa dudum concubuit, ipse prædicabo, ne plus in illo auctoritatis uxori, quam maritus habere videatur. — Hinc

Partiarus, *vi*, m. 2. absolute, substantivorum more, est particeps, qui est alicujus partis. *Tertull.* 3. *advers. Marcion.* 16. Disce cum partiaris erroris tui Judæis. *Id. Resurr. carn.* 2. Seducet partiaris sententiæ illorum.

PARTIARIUM, adverb. per partes, per vices. *Cæ. Aurel.* 1. *Acut.* 11. Partiarum erit adhibenda cucurbitæ, ut exempli causa nunc præcordis, nunc capiti, nunc clunibus etc.

PARTIBILIS, e, adject. Comp. *Partibilior*. — Partibilis est qui dividi potest. *Claud. Mamert.* 1. *Stat. anim.* 16. circa med. et in fin. Animam partibilem putant. *Al. leg. pertilem.* *Boeth. Aristot. Topic.* 5. 5. p. 704. Magis est proprium animalis sensibile, quam partibile. *Id.* p. 551. Quod in parva est partibilis.

PARTICEPS, cipls, omni. gen. (pars et capio). Particeps est qui partem alicujus rei capit, socius, consors, μετοχος (It. partecipe, partecipante, compagno, consorte; Fr. participant, qui a part à, qui a une part de, qui partage; Hisp. partecipante, participa; Germ. theilnehmend, theilhaft; Angl. partaking, or participating of a sharer, partaker, partner, associate, accomplice, ad herent, companion, fellow). Usurpatur

A) Adjective. — a) Cum Genitivo rei, cujus quis particeps est. *Plaut. Epid.* 2. 2. 81. Fac particeps nos tuæ sapientiæ. *Ter. Heaut.* 3. 1. 19. nuncium apporto tibi, Cujus maxime te fieri participem cupis. *Lucret.* 3. 463. Quare participem (animum) leti quoque convenit esse. *soggetto.* *Cic. Tim.* 8. Animus rationis compos et particeps. *Id. Fonte.* 17. 37. Fortunarum omnium socius et particeps. *Cæs. 3. B. C.* 82. Ut parta victoria, prædæ ac præmiorum velint esse participes. et 60. *extr.* Ad Pompejum transierunt cum his, quos sui consilii participes habebant. *Nepos Eumen.* 1. *extr.* Utrique consilio semper affuit, et omnium rerum habitus est particeps. *Cic. 5. Fin.* 23. 67. Virtutes ita copulatæ connexæque sunt, ut omnes omnium participes sint. *partecipano una dell'altra.* et *Arch.* 10. 24. Participes ejusdem laudis. *Id.* 10. *Fam.* 12. Fecl continuo omnes participes meæ voluptatis. *Id.* 2. *Invent.* 30. 92. Particeps factus est in turpissimo fœdere summæ religionis. *Sueton. Vesp.* 8. Victoris participibus nihil extra ordinem indulsit. *Ovid.* 3. *Pont.* 1. 164. Augustum numen adora, Progeniemque piam, participemque tori, la consorte.

Cic. 1. Divinat. 18. 34. Divinationum duo genera: unum quod particeps est artis; alterum quod arte caret. — b) Cum Dativo rei aut personæ. *Ovid.* 2. *Pont.* 5. 41. Te juvenum princeps, cui dat Germania nomen, Participem studiis Cæsar habere solet. *Al. leg. studii.* *Seneca Herc. Fur.* 269. Particeps regno venit: sociemus animos. *Al. leg. regni.* *Curt.* 6. 7. Insidias regi comparatas, sequæ ejus consilii fortibus viris esse participem. *Sic Id.* 6. 6. Satrapes erat Barzaentes, sceleris in regem suum particeps Besso. *Quintil. Declam.* 3. 3. Prædura prisca moribus uatet, et in plerisque ruris operibus marito particeps. *Tac.* 15. *Ann.* 50. Natalis particeps ad omne secretum Pisoni erat. — c) Cum Ablat. rei et præpos. de. *Plaut. Truc.* 4. 2. 34. Non licet de obsonii maia me participem fieri. — d) Sequente Relativo. *Plaut. Aulul.* 4. 1. 19. Is speculatum buc misit me, ut, quæ fierent, fieret particeps.

B) Substantivorum more. *Plaut. Most.* 1. 3. 154. Conveniunt manupare, eccos; prædam participes petunt. *Ter. Heaut.* 1. 1. 98. Nec fas esse ulla me voluptate hic frui, nisi ubi ille buc selvas redierit meus particeps. h. e. filius meus, qui beres meus est, et partem etiam nunc capere debet de meis bonis. *Cic. 9. Att.* 10. Hujus belli ego particeps et socius et adiutor esse cogor. *Sueton. Cal.* 58. In quadam conjuratione quasi participes nominati.

PARTICIPALIS, e, adject. particeps. — a) In re grammatica. *Varro 10. L. L.* 34. *Müll.* Verba, quæ declinantur cum temporibus et casibus, ac vocantur a multis Ideo participalia. (participalia dicit *Quintil.* 1. 4. 29.). *Macrob. de Diff. Gr. Lat. verb.* p. 2765. *Putsch.* Hanc (formam) quidam gerundii modi vel participalem vocant, quia verba ejus pæne omnia a similia participiis sunt et sola significatione distantia. — b) Generatim. *Aurel. Arcad. Dig.* 1. 11. 1. Quum dictatores magistros equilum sibi eligerent, qui associati participales curæ aecundam post eos potestatem gererent etc. Ita apud *Torrentin.*, sed addita note mendi latentis. *Haloander* autem habet associati principali cura

PARTICIPATIO, ðnis, f. partecipazione, communicatio, κοινωνία. *Spartian. Julian.* 6. *extr.* Petiit, ut fieret senatusconsultum de participatione imperii. *Augustin. de 83. quest.* n. 24. Summe est illud bonum, cujus participatione sunt bona cetera. Adde *Apulej. de Deo Socrat.*

PARTICIPĀTUM, i, n. 2. idem ac participium. *Capell.* 3. p. 50. Grammaticæ jubabat præpositionibus aut conjunctionibus aut participiis insistere, totaque curandis arte fatigari. *Koppius* ita edidit, sed testatur in MSS. hac legi præpositionibus aut conjunctionibus participatiis insistere, b. e., nisi fallor, communicatis cum verbo, sive additis eidem præpositionibus aut conjunctionibus, quibuscum ex loquendi consuetudine junguntur.

PARTICIPĀTUS, a, um. *V. PARTICIPO.*

PARTICIPĀTUS, us, m. 4. participatio. *Spartian. Sever.* 8. *ad fin.* Quum Severum ad participatum vocaret, contemptus est. *Id. Pescenn.* 5. Ad participatum imperii Severum vocans. *Capitolin. Macrin.* 5. Filio Diadumeno in participatum adscito. *Capell.* 1. p. 9. Tunc germano in participatum operis suscepto.

PARTICIPĀLIS, e, adject. ad participium pertinens, ut Participalia verba, b. e. participia. *Quintil.* 1. 4. 29. *Dictu et factu:* sunt enim hæc quoque verba participalia quidem, non tamen qualia dicto factoque. Adde *Priscian.* 2. p. 574. *Putsch.* — Idem *Priscian.* 8. p. 808. et 823. participalia vocat gerundia et supina. Sic *Diomed.* 1. p. 333. *Putsch.* Participialis verborum modus est cujus verba, quod sint participiis similia, participalia dicuntur, nec tamen participia sunt, ut legendi legendum. — *Participalia nomina*, quæ sunt ex participiis, ut *amans, negligens.* *Charis* sub *init.* l. 5. Et *Max. Victorin.* p. 1930. *Putsch.* Participia nominativa, seu nomina participialis sunt, quæ quasi speciem participiorum habent, ut *comatus, galeatus, hastatus.* Male *Putsch.* habet *astutus.*

PARTICIPĀLĪTER, adverb. per participium. *Festus* p. 194. 30. *Müll.* Ostentum non solum pro portento poni solere, sed etiam participialiter. *Id.* p. 352. 27. Torrens participialiter pro exrens. *Charis.* 1. p. 43. *Putsch.* Præfectus fabris participialiter, sed elegantius, est ab antiquis usurpatum.

PARTICIPĪO, adverb. *V. voc. seq. I.*
PARTICIPĪUM, *vi*, n. 2. est idem ac participatio, seu communio, partecipazione.

I.) Proprie. *Imp. Justinian. Cod.* 1. 4. 34. § 3. Omni ad illa participio in posterum abstinere. — *Participio*, adverbii more, italice in *particolare*, peculiariter. *Theod. Priscian.* 4. p. 315. retro ed. *Ald.* Aristoteles autem serman, inquit, aliud principaliter, aliud participio. et *moz.* Participio autem dicunt appellari semen spumam ultimæ digestionis nutrimenti.

II.) Improprie, in re grammatica, participium, participio, μετοχη, est pars orationis declinabilis, quæ casus habet et tempora: unde et nominis et verbi vim participat. *Varro 6. L. L.* 58. et 9. *ibid.* 110. *Müll.*; *Quintil.* 1. 4. 19.; *Gell.* 9. 6.; *Charis.*; *Diomed.* etc. — De Participii natura *V. Charis.* 1. p. 33. *Putsch.*; *Diomed.* 1. p. 397.; *Priscian.* 8. p. 835., 11. p. 293. et alibi; *Sergius* p. 1853.; *Cledon.* p. 1928.; et *Augustin.* p. 2012. Cf. et *Cassiod.* in v. TUNICATUS. — Quæ in recto casu exeunt, in sexto rectius e habere quam i, dictum est in IMPOTENS.

PARTĪCĪPO, es, avi, atum, are, a. 1. (particeps). Part. *Participatus* sub A. I. et II. et sub B; *Participandus* sub A. I. et sub B. — Participare duo significat; scilicet

A) Est participem facere, partem tribuere, communicare, impertire, κοινωνεω (It. fare partecipe, dare una parte; Fr. faire partager, communiquer; Hisp. comunicar, hacer partecipe a otro de alguna cosa; Germ. theilhaft machen, mittheilen; Angl. to make partaker of, divide or communicate with, give a share of, acquaint with, make privy to).

I.) Proprie. — a) Activa forma, cum Accus. personæ. *Plaut. Mil. glor.* 2. 2. 107. Ille non potuit, quin sermoni suo aliquem familiarium participaverit de amica heri. *Al. leg. sermone.* *Id. Cist.* 1. 3. 17. Paternum servum sui participat consilii. — Et cum Relativo. *Id. Stich.* 1. 1. 32. Ubi sint, quid egant, neque participant nos, neque redeunt. h. e. certiores faciunt, ci danno parte. — b) Passive. *Lucret.* 3. 692. Nemque ita connexa est per venas, viscera, nervos Ossaque, uti dentes quoque sensu participantur. *Paulin. Nolan. carm.* 6. 318. Nominis Angelici tui participatus honore. *fatto partecipe.*

II.) Figurata. — Activa forma usurpatur participare aliquid cum aliquo. *Liv.* 3. 12. Lucretius suas laudes participare cum Cæsone. *Spartian. Hadrian.* 26. Venationem semper cum amicis participavit. — b) Passive. *Justin.* 34. 2. 8. Participato cum fratre regno. *Trebell. Gallien.* 12. Odenatum, participato imperio, Augustum vacavit.

B) Item est partem capere, participem fieri, participare, venire a parte, avere parte, μετέχω, μεταλαμβάνω. *Ennius* apud *Cic.* 2. *Tusc.* 17. 39. Qui alteri exitum parat, Eum scire oportet, sibi paratum, pestem ut participet parem. *Cic. 1. Legg.* 12. 33. Sequitur igitur, ed participandum alium alio, communicandumque inter omnes jus nos natura esse factos. *Pompon. Dig.* 17. 2. 55. Equum enim est, ut cujus participaverit lucrum, participet et damnum. *Gell.* 15. 2. sub fin. Si eum forte ad participandas ejusmodi voluptates aut voluntas tulerit, eum casu induxerit. *Mamertin. Gratian. act. Juliano init.* (et *Pacat. initio Paneg. ad Theod.*) Scio, te, imperator, et cunctos, qui consilium tuum participant, posse mirari etc.

PARTĪCŪLA, æ, f. 1. deminut. a pars, origina pars, μερίς (It. picciola parte, particola, particella; Fr. petite part, particule, parcelle, fragment, brin; Hisp. parte ó porcion pequeña, particula, particilla; Germ. klein Theil, das Theichen, Stückchen, Bisschen, ein Wc-

niges; Angl. a *small part, particle*). — a) Generatim. *Cic. 2. Orat. 39. 162.* Qui omnes tenuissimas particulas atque omnia minima mansa, ut nutrices infantibus pueris, in os inserant. *Horat. 1. Od. 28. 23.* At tu, nauta, vagæ ne parce malignus arenæ Ossibus et capiti inhumato Particulam dare. *Quintil. 3. 11. 21.* Tam minutæ rerum particulae. *Cic. 1. Orat. 39. 179.* Cuiuscumque particulae cæli officeretur. *Id. 1. de republ. 24. extr.* Nec enim hoc suscepi, ut tamquam magister persequerem omnia: neque hoc pollicear me effecturum, ut ne qua particula in hoc sermone prætermisisset. *Brutus ad Cic. 1. ad Brut. 16.* Particulam litterarum tuarum, quas misisti Octavio, legi. *Cic. 2. Off. 11. 40.* Ne illi quidem, qui maleficio et scelere pascentur, possunt sine ulla particula iustitiæ vivere — b) Speciatim apud Rhetores particulae sunt orationis incisae. *Quintil. 9. 4. 69.* Hæ particulae prout sunt graves, acres, lentæ, celeres, remissæ, exsultantes, proinde id, quod ex illis concitatur aut severum etc. erit. Adde *eumd. 4. 5. 25., 7. 10. 6. et alibi.* — c) Item speciatim in re grammatica particulae sunt minores voculae indeclinabiles, quæ vel per se, vel cum aliis verbis compositæ peculiarem variumque usum habent. *Gell. 2. 17. et 19., 7. 7., 11. 3., 16. 5. et 17. 13.*

PARTICULĀRIS, e, adject. *particolare*, partem significans. *Apul. Dogm. Plat. 3.* Propositiones aliæ universales, aliæ particulares. *Imp. Gordian. Cod. 9. 6. 6.* Utrum valeat, necne particularis publicatio.

PARTICULĀRITAS, atis, f. 3. *particularità*, id quod alicui proprium et particulare est. *Boeth. in Aristot. de interpr. ed. sec. p. 339.* Sin vero dictum fuerit *quidam homo*, tunc universale, quod est *homo*, addita particularitate per id quod ei adjectum est *quidam*, particulariter profertur, et dicitur re universalis prolata particulariter. Adde *Cassiod. Dialect. p. 573.*

PARTICULĀRITER, adverb. *particulariter* ratione, per partes, particulatim. *Apul. Dogm. Plat. 3.* Universalis dedicativa non est convertibilis, sed particulariter tamen patet converti, ut quum sit *omnis homo animal*, non potest ita converti, ut sit *omne animal homo*; sed particulariter potest, *quidam animal homo*. *Firmic. 1. Mathes. 5. sub fin.* Quia generaliter diximus, quid cæli cardines significent, nunc magis particulariter, quid etc. *Augustin. 1. Retractat. 5. extr.* Sive universaliter, sive particulariter. *Cæli. Aurel. 2. Acut. 10. n. 64.* Chrysippus particulariter signa passionis percurrat.

PARTICULĀTIM, adverb. *a parte a parte*, *μερικῶς*, per particulas, particulariter, membratim, singillatim. *Cic. 1. Herenn. 9. 14.* Si summam, non particulatim, narrabimus. *Seneca Ep. 24. circa med.* Hominem particulatim excarnificare. *Colum. 7. R. R. 5. 4.* Grex particulatim facillius quam universus convalescit. *h. e. divisus* in exigui numeri partes. et *ibid. 6. 5.* Melius est unum gregem totum, quam ex pluribus particulatim mercari. *una da questo, e una da quello. Paul. Dig. 8. 3. 23.* Quamvis fundus particulatim veniret, omnes partes servitus sequitur. *Scævola ibid. 46. 3. 90.* Pecuniam Sempronio mutuam dedit, et eandem particulatim recepit. *Apul. de mundo.* Elementa particulatim quidem rebus ortus atque obitus afferunt, universitatem vero a fine atque exitio vindicant. *Varro apud Servium ad Virg. 2. G. 267.* Terra cultura causa attributa olim particulatim hominibus, ut Etruria Tusci, Samnium Sabellis. *Id. 2. R. R. præfat. 2.* Nec putant se habere villam, si non multis vocabulis retineant Græciis, quum vocant particulatim loca, *προκοιτώνια, καλαίστραν, ἀποδύτηριον* etc. *Veget. 3. Milit. 11.* Dum per angusta portarum particulatim procedit exercitus etc. *diviso in piccole porzioni.*

PARTICULĀTIŌ, ōnis, f. 3. divisio in particulas. *Capell. 9. p. 322.*

PARTICULO, ōnis, m. 3. *συμμέτοχος*, partiaris. *Non. p. 20. 6.* Merc. Particulones dicti sunt coheredes, quod partes patrimonii sumant. *Pomponius ibid.* Age moda, sta, garril, particu-

lanes producum tibi. — Apud *Phædr. prol. 1. 4.* et alibi, est nomen viri proprium.

PARTICUS, a, um, adject. mercator, institor, un mercatante in *deltaglio*, un venditore al minuto. *Gloss. Isid.* Particus, negotiator, qui partes vendit, institor. *Alia Glossar.* hanc vocem exhibent.

PARTILIS, e, adject. *divisibile*, *μεριστός*, divisibilis, partibilis. *Ammian. 14. 11. a med.* Nemesis est substantialis tutela generali potentia partilibus præsidens fati. *h. e. fati singulorum hominum.* *Augustin. 12. Trin. 9.* Corporeum omne quod partile. *Capell. 5. p. 181.* Narrationum aliæ continuæ, aliæ partiles vocantur: continuæ, quæ perpetuo contentu sine ulla interruptione dicuntur; partiles, quibus vel argumentum, vel digressio aliqua interponitur. Adde *Cæli. Aurel. loc. cit.* in PERCUNTATUS.

PARTILĪTER, adverb. *divisibilmente*, per partes, divisim. *Arnob. 1. 12.* Quum ea, quæ fiunt, non partiliter fiunt, sed ad census summam redeant referanturque totius. *h. e. non in gratiam unius partis.* et *6. 4.* Deus non partiliter usulam, sed ubique est totus. Adde *Augustin. Ep. 120. 3.; et Firmic. 5. Mathes. 1.* Sic *Cæli. Aurel. 1. Tard. 4. n. 90.* Sed neque caecervatim, neque uno tempore omnes erunt partes curandæ, sed partiliter atque diverso, ut nunc stomachus, nunc vesica, nunc interscapula releverunt.

PARTIM, adverb. Plerique volunt esse Accusativum antiquum τοῦ pars: ut enim *restim, puppim* etc., ita *partim* pro *partem* dixere, et *parti* pro *parte*. Accusativum tamen *partim* raro invenies (V. PARS init.); præterea *partim* a nomine *pars* deductum est adverbium, ut alia multa im finita. — Ceterum *partim* est idem ac *qua*, ex parte quadam, *κατὰ μέρος*, et quum repetitur *τῇ μὲν, τῇ δέ, et πῶς μὲν, πῶς δέ* (It. *parte*, in *parte*; Fr. *une partie, en partie*; Hisp. *en parte*; Germ. *theilweise*; Angl. *partly, in part, some, some part*).

I.) Proprie usurpatur — 1°) Cum Genitivo, de quo hæc *Gell. 10. 13.* Partim hominum venerant plerumque dicitur, quod significat pars hominum venit, id est, quidam homines: nam *partim* hoc in loca adverbium est, neque in casu declinatur. — a) *Partim* semel tantum ponitur. *Cato apud Gell. 10. 13.* Cum *partim* illorum jam sæpe ad eundem modum erat. *h. e. cum parte, seu quibusdam illorum.* et *Q. Claud. Quadrigarius ibid.* Utrum negligentia *partim* magistratum, an avaritia, an calamitate populi R. evenisse dicam, nescio. *h. e. aliquorum magistratum.* Rursus *Cato apud Gell. 7. 3.* Atque haud scio, an *partim* eorum fuerint, qui non nostræ contumeliæ causa id noluerint evenire *h. e. an aliqui eorum.* *Lucret. 5. 840.* Orba pedum *partim*, manuum viduata vicissim. *Liv. 23. 11.* Brutios Apulosque, *partim* Samnitium ac Lucanorum defecisse ad Pænos. Sunt qui *h. l. partim* Accusativum pro *partem* esse putant. *V. a nobis dicta in voce PARS init.* — b) *Partim* repetitur. *Ter. Hecyr. prol. 2. v. 7.* Partim sum eorum (*fabularum*) exactus, *partim* vix steti. *Cic. Pis. 21. 48.* Quum *partim* ejus prædæ profundæ libidines devorassent, *partim* nova quædam et inaudita luterias, *partim* etiam emptioes, *partim* permutationes. *Al. aliter leg. Id. 2. Off. 21. 72.* Eorum ipsorum *partim* ejusmodi sunt, ut ad universos cives pertineant, *partim*, singulos ut attingant. *Id. Prov. cons. 10. 24.* Quum *partim* mihi illorum familiares, *partim* etiam, me defendente, capitis iudicis essent liberati. — 2°) Cum Ablativa et præpos. ex. *Cic. Vatin. 7. 16.* Reliqui sex fuerunt: ex quibus *partim* plane tecum sentiebant, *partim* medium quemdam cursum tenebant. *Id. 8. Phil. 11. 32.* Quum *partim* e nobis ita timidi sint, ut etc., *partim* ita a republ. aversi, ut etc. *Quintil. 3. 4. 8.* Ex dubiis *partim* nobis ipsis ad electionem sunt libera, *partim* aliorum sententiæ commissa. — 3°) Sæpius absolute, et — a) *Partim* repetitur. *Ter. Hecyr. 1. 2. 92.* Animus *partim* uxoris misericordia devictus, *partim* vinctus hujus iajuriis. *Id. ibid. 3. 3. 3.* Par-

tim quæ perspei his oculis, *partim* quæ accepi auribus. *Cic. 1. ad Q. fr. 3. 5.* Amici *partim* deseruerint me, *partim* etiam prodiderint. *Sueton. Aug. 21.* Partim ductu, *partim* auspiciis suis. *Id. ibid. 49.* Certum numerum *partim* in urbis, *partim* in sui custodiam allegit. *Quintil. 7. 1. 3.* Quod *partim* præceptis, *partim* usurpatum ratione cognoveram. *Cic. 1. Tusc. 28. 69.* Tum multitudinem pecudum, *partim* ad vescendum, *partim* ad cultus agrorum, *partim* ad vebendum, *partim* ad corpora vestienda. — Additur in altera parte sententiæ etiam. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 43. 134.* Multa putat præter virtutem homini *partim* cara esse, *partim* etiam necessaria. *Id. 2. Cat. 10. 21.* Quartum genus est sane varium et mixtum et turbulentum: qui jampridem premuntur; qui numquam emergunt; qui *partim* inertia, *partim* male gerendo negotio, *partim* etiam sumptibus, in veteri ære alieno vacillant. *Id. 6. de republ. 20.* Eosque, qui incolunt terram, non modo interruptos esse, sed *partim* obliquo, *partim* transverso, *partim* etiam adverso stare vobis. Adde *eumd. Cluent. 32. 88. et Pis. 21. 48.* supra cit. — b) Haud rara, in partitione, *partim* secundo tantum loco usurpatur. *Cic. 2. Divinat. 9. 23.* Cæsar a nobilissimis civibus, *partim* etiam a se omnibus rebus ornatis, trucidatus. et *4. Ferr. 65. 158.* Ut ejus in provincia statuæ, in locis publicis positæ, *partim* etiam in ædibus sacris, per vim deicerentur. — c) Nonnunquam pro *partim* alia vox synonyma repetitur. *Cic. 1. Nat. D. 37. 103.* Bestiarum terrenæ sunt aliæ, *partim* aquatiles, aliæ quasi ancipites. *Id. 1. Divinat. 42. 93.* Multa inusitata *partim* ex cælo, aliæ ex terra oriebantur, quædam etiam ex hominum pecudumque conceptu et satu. *Sall. Jug. 24.* Castra bastium invadunt, semisomnos *partim*, allos arma sumentes fugant funduntque. *Gell. 2. 22.* Legi salitum erat aut vetus carmen, aut historia *partim* Græcæ linguæ, alias Latinæ. *Auct. B. Afr. 62.* Militibus passim in litore vagantibus, *partim* in oppidum progressis. Sed *fortasse* pro *passim legendum est partim.* *Apul. 9. Met.* Partim stagnanti palude fluidam (*viam*), et alibi subluvie cænosa lubricam. *Id. Florid. 14.* Hæc *partim* quum audiret a Diogene Crates, alias sibi ipse suggereret etc.

II.) Translate. — a) Videtur interdum habere vim similem ac præsertim, in primis, *particularmente, massimamente.* *Cato R. R. 5.* Bubulcis obsequitor, *partim* quo libentius boves current, et *6.* Circum vias almos serito, et *partim* populos, uti froadem ovibus et bubus habeas. Sunt qui putant *partim* his locis scriptum fuisse compendii causa pro *præsertim*. — b) Fortasse etiam pro *magnam partem* ponitur in illo *Plauti Pers. 3. 3. 28.* Mirum, quin tibi egi crederem, ut ipse idem mihi faceres, quod *partim* faciunt argentarii: ubi quid credideris, citius extemplo a foro fugiant, quam ex porta ludis cum emissus est lepus. et *Pseud. 5. 1. 29.* Palliolatim amictus sic hac inaccessi ludibundus: plaudunt *partim*, clamitant me, ut revertar. At *Handius, Tursell. vol. 4. p. 393.*, in *Catonis* II. cilt. *partim* ait esse in aliquibus rebus; in *Plauti* vero II. cilt. esse idem ac *nonnulli*. Præterea in medium affert alia, quæ tamen ad superiorem numerum commode referri possunt.

PARTIO, ōnis, f. 3. *parto, τόκος*, actus pariendi, partus. (Cl. *Priscian. 6. p. 710. Putsch.*) *Plaut. Truc. 1. 2. 92.* Horresco misera, mentio quoties sit partionis. Adde *Aframium* apud *Non. p. 217. 31. Merc.* Non dolorem partionis venit in mentem tibi, Quos misera pertulisti? *Gell. 3. 16.* Partio mulieris. et *12. 1.* Ille non partionem solum, sed alituram quoque feram et sævam criminatus est. — Et de gallinis *Varro 3. R. R. 9. 4.* Hæ ad partiones sunt aptiores.

PARTIO, is, Ivi, Itum, ire, a. 4. et **PARTIOR**, Iris, Itus sum, irl, dep. 4. (pars). Part. *Partiens* sub A. II.; *Partitus* sub A. I. et sub B. I.; *Partiturus* sub A. I.; *Partiendus* sub A. I. — Partire est partes facere, dividere, distribuere, communicare, *μερίζω* (It. *spartire, partire, dividere, distribuire*; Fr. *partager, di-*

viser entre, répartir, distribuer; Hisp. *partir*, *repartir*, *distribuir*; Germ. *theilen*, *zertheilen*; Angl. *to part*, *share*, *distribute*, *divide*.

A) Activa forma; et quidem

I.) Proprie. — a) Cum Accus. *Ennius* apud *Gell.* 12. 4. Hæc locutus, vocat quocum bene sæpe libenter Mensam sermonesque suos rerumque suarum Congeriem partit. *Plaut. Asin.* 2. 2. 5. Hanc, quam nactus prædam, pariter cum illis partiam. *Id. Mil. glor.* 3. 1. 112. Mea bona in ver eos partiam. *Lucret.* 5. 682. de sole. Imparibus currens anfractibus ætheris oras Partit, et in partes non æquas dividit orbem. *Afranius* apud *Non.* p. 475. 21. *Merc.* Quam testamento patria partisset bona. *Sall. Jug.* 43. ed. *Kritz.* Consulens provincias inter se partiventer. *Alii leg. conjecerunt* paraverant: at *V. Kritz.* ad h. l. *Tac.* 12. *Ann.* 30. Regnum Vangio ac Sido inter se partivere. — b) Absolute *Cic.* 1. *Fin.* 7. 22. Tollit definitiones; nihil de dividendo ac partiendo docet. *Quamquam* partiendo ad formam partiri pertinere potest. Similiter partiens apud *Justin.* 1. 3. 2. Invenit eum-pensa inter virginem partientem. *F.* et *Phædr.* mor. sub II. — c) Part. Partitus pass. *Lucret.* 3. 711. anima partita per artus. *Farro* 1. *R. R.* 37. 4. Divisio in sex partia. *Cic.* 3. *Orat.* 30. 119. Eadem sunt membra in utrisque distributionibus, sed paullo secus a me, atque ab illo, partita ac distributa. *Cæs.* 6. *B. G.* 6. Cæsar partitis copiis cum *G. Fabio* legato. *Sic Id.* 1. *B. C.* 4. Quos (exercitus) se pro necessitudine partiturus cum *Pompejo* arbitratur. *Illud* partiturus ad formam partiri pertinere potest. *Id.* 6. *B. G.* 33. Partito exercitu. et 7. *ibid.* 24. Dux semper legiones pro castris excubabant, plures partitis temporibus erant in opere. *Liv.* 27. 7. Italia ambobus provincia decreta: regionibus tamen partitum imperium. *Ovid.* 3. *Art. am.* 593. rivalem, partitaque fœdera lecti Sentiat. *Id.* 4. *Fast.* 679. Tertia post Hyadas quum lux erit orta remotas, Carcere partitos Circus habebit equos. h. e. divisos et enisosos carcere. *Pammach.* apud *Fulgent. de prisc. serm.* in *Diobolares.* Diobolare prostibulum, quam ego actutum, ut *Dircen*, partitam reddam. h. e. quam ego in partes dividam, quemadmodum *Dirce* ab *Antiope* filiis discerpta fuit: vel translate, quam ego ita vehementer futuam, ut ea pæne discerpta ac dilaniata omnibus deinde pateat. — d) Ceterum passive. *Cic.* *Orat.* 56. 188. Pes, qui addibetur ad numeros, partitur in tria. — e) Part. Partendus apud *Cic.* *Brut.* 38. 141. Actio partienda est in gestum atque vocem. *F.* supra sub b.; et adde *Cypriani locum* cit. in *SPORTULA*, in quo significat partes accipere.

II.) Translate. *Plaut. Amph.* 4. 3. 1. Vos inter vos partite: ego abeo. h. e. hanc controversiam decidite, rixam compositæ. *Ennius* apud *Non.* p. 475. 24. *Merc.* Eamdem me in suspicionem sceleris partivit pater. *Lucilius ibid.* tu gaudia mecum partisses. *Phædr.* 3. 8. Dulcemque in ambobus caritatem partiens. *F.* supra I. b.

B) Deponentium forma. *Cic.* *Orat.* 33. 117. Genus universum in species certas partietur ac dividet. *Id. Rosc. Com.* 17. 53. Si, quod universæ societatis fuisset, petisset; quod tum redactum esset, æqualiter omnes partirentur. *Virg.* 1. *Æn.* 198. prædam socios partitur in omnes. *Id.* 1. *G.* 126. signare, aut partiri limite campum. *Cic.* *Tim.* 7. Idipsum in ea, quæ decuit, membra partitus est. *Id.* 6. *Ferr.* 17. 37. Pupillis bona erepta cum illo partitus es. *Cl. Cæs.* 3. *B. C.* 82. Receptis omnibus in una castra legionibus, suum cum *Scipione* honorem partitur. *Id.* 1. *ibid.* 73. *extr.* Id opus inter se *Petrejus* atque *Afranius* partiantur. et *ibid.* 38. Officia inter se partiantur. *Cic.* 13. *Phil.* 6. 15. Quum consilium inirent de cæde nostra, partirenturque inter se, qui *Capitolium*, qui *Rostra*, qui *Urbs* portas occuparent etc. *Tac.* 2. *Hist.* 77. Discrimen ac pericula ex æquo partiemur. *Virg.* 11. *Æn.* 822. Partiri curas cum aliquo. *Val. Flacc.* 6. 424. illum acies curvæ secat undique falcis, Partiturque rotis. lo fa in pezzì, lo sbrana.

PARTIPEDES versus sunt, qui in singulis pedibus siogulas partes orationis assignant, ut: *Missent sîdo flumina candida sanguine sparso.* Hæc *Diomed.* 3. p. 498. *Putsch.* Adde eumd. p. 497. et cf. *Gr. τοδομπεῖς*.

PARTITĒ, adverb. partitamente, distintamente, μεμερισμένως, distribute. *Cic.* *Orat.* 28. 99. Qui nihil potest tranquille, oihil leniter, oihil partite, definite, distincte, facete dicere, -future apud sanos videtur.

PARTITIM, adverb. partite, per partes. *Claudian.* 1. *Laus. Stilich.* 30. Sed privata minus, partitim singula quæque Nobilitant, hunc forma decens, hunc robur in armis. *Al. leg.* partitum.

PARTITĪO, ōnis, f. 3. divisio, distributio, μερισμός (It. divisione, partizione, distribuzione; Fr. partage, division, distribution; Hisp. partimento, particion, division, reparticion; Germ. die Theilung, Eintheilung, Abtheilung; Angl. a parting, dividing, distributing, sharing). Usurpatur ¶ 1. Generatim. *Cic.* 3. *Orat.* 30. 119. Si qua in re discrepuit ab *Antonii* divisione nostra partitio. *Id.* *Brut.* 88. 302. Partiones, quibus de rebus dicturus esset. *Id.* 2. *Off.* 11. 40. Equabilis prædæ partitio. *Id.* 1. *Orat.* 6. 22. Facere partitionem artium. *Id.* 1. *Fin.* 13. 45. Partitione uti. — In re medica. *Cælar.* 2. *Tard.* 13. n. 191. Quippe quum non aversio, sed potius partitio sanguinis fieri intelligatur, et, duplici egestionem celerata, nullam mortis habeat dilationem. h. e. geminata sanguinis effusio. — Similiter *Cic.* *Cæcin.* 5. 15. Quum præsertim pecunia ex particione deberetur. et *Sext.* 24. 54. Omitto gratulationes, epulas, partitionem ærarii, beneficia etc. *Id.* 2. *Legg.* 20. 59. Atque etiam dant hoc *Scævola*, quum est partitio, ut, si in testamento deducta scripta non sit, ipsique minus ceperint, quam omnibus heredibus reliquatur, sacris ne aliquentur. *F.* et *Caji* locum cit. in *PARTIARIUS*.

¶ 2. Speciatim, apud *Logicos* alia est divisio, alia partitio: illa est formarum, seu specierum: hæc partium, seu membrorum. *Cic.* *Topic.* 5. 28. Definitiones aliæ sunt partitionum, aliæ divisionum: partitionum, quum res ea, quæ proposita est, quasi in membra discerpitur; divisionum autem definitio formas omnes complectitur, quæ sub eo genere sunt, quod definitur. et *ibid.* 6. 30. In partitione quasi membra sunt; ut corporis, caput, humeri, manus, latera, crura, pedes et cetera: in divisione formæ sunt, quas *Græci* ἰδέας vocant, nostri, si qui hæc forte tractant, species appellant. Adde eumd. *ibid.* 8. 34.; et *Quintil.* 5. 10. 63. et 7. 1. 1. ¶ 3. Item speciatim, in re oratoria, est ea, quæ a *Græcis* dicitur διαίρεσις. *Cic.* 1. *Invent.* 22. 31. Recte habita in causâ partitio illustrem et perspicuam totam efficit oratione Adde eumd. *ibid.* 32. et toto libello de *Partitione oratoria*. Quas memorat *Quintil.* 1. 2. 13. partitiones et declamationes rhetorum, sunt distributiones thematis, quæ solent fieri a præceptoribus, quum illud discipulis proponunt et in suos locos partiantur, *Possatura*, *Artificio*. *Turneb.*

PARTĪTO, as, are. a. 1. affertur, nullo tamen auctore laudato, a *Priscian.* 10. p. 880. *Putsch.* Ut lectum lecturio et lectito, mictum micturio et mictito, dictum dicturio et dictito: sic ergo partum parturio et partito.

PARTĪTO, adverb. idem ac partite. *Ulp. regular. tit.* 24. a med. Mævius heres meus cum *Titio* hereditatem meam partito dividito. *Al. ita distinguunt:* partito, dividito.

PARTITOR, ōnis, m. 3. divisor, μεριστής, divisor. *Cic.* *Fatin.* 5. 12. Quum te non custodem ad continendas, sed partitorem ad partendas merces missum putares. *Alii* rectus leg. portitorem. *Gloss. Philox.* Partitor, μεριστής.

PARTITĪCDO, Inis, f. 3. parto, τέρξις, partendi actio, partus. *Plaut. Aulul.* 1. 1. 36. Propinqua partitudo cui appetit. *Solin.* 1. a med. Si corpusculum in marem figuretur, prior est partitudo uteri. Utrouque loco al. leg. partitudo, ab altero supino partitudo verbi parto. At apud *Plaut.* legitur partitudo etiam a *Nonio* p. 217.

28. *Merc.*, qui *ibid.* affert et illud ejusd. *ibid.* 2. 3. 9. Nunc probrum atque partitudo prope adest. *Impp. Gratian., Valens et Theodos. Cod. Theod.* 9. 42. 10. Petantur futuræ partitudinis testimonia.

PARTOR, ōris, m. 3. qui acquisivit. *Plaut. Truc.* 1. 1. 42. Unde ante-parta demus post-partoribus. h. e. successoribus et heredibus nostris, qui bona nostra possidebunt post nos. Sed rectius scribitur postpartoribus.

PARTŪALIS, e, adject. ad partum pertinens, ut *Partualis* sanguinis fluxus, *Tertull.* 4. *advers. Marcion.* 20. ad fin.

PARTUMEJUS, a, um, adject. Partumejus venter dicitur, qui facile concipere et parere potest, a pario. Quidam constatum putant a partu et mejo, h. e. ea facilitate pariens, ac si meyeret. Sed mejus est additamentum, seu terminatio vocis nihil per se significans. *Horat. Epod.* 17. 50. Tuusque venter partumejus, et tuo Cruore rubros obstetrix pannos lavit. *V. Ritter.* ad h. l., qui banc lectionem tuetur. *Alii* leg. *Pactumejus*, quam vocem *F.*

PARTŪRA, æ, f. 1. parto, partus. *Farro* 2. *R. R.* 1. 26. Deum duas res de mulis, admissuram et parturam. *Schneider.* ita legit; *alii* parturam.

PARTŪRIA, æ, f. 1. quæ peperit. *Gloss. Cyrill.* Τοκίς, parturia.

PARTŪRIĀLIS, e, adject. qui partu editur. *Cassiod. de anima* 2. Edita est anima, quasi parturiale ovum.

PARTŪRIO, ōris, ūrvi vel ūrvi, ūrire, a. 4. desiderativum a pario. — Parturibat pro parturiebat *V.* sub I. in fin. — Præter. parturivi est *Ambros.* in *Luc.* 10. 21. Est etiam quæ parturivit iniquitatem et peperit iniquitatem. — Part. Parturiens I. — Parturio est idem ac parere cupio, pariendo laboro, enitor, desiderare di partorire.

I.) Proprie. *Ter. Hecyr.* 3. 3. in fin. Vereor, si clamorem ejus hic crebro audiat, ne parturire intelligat. Aliquo mihi est ablegandus, dum parit *Philumena*. *Phædr.* 1. 19. canis parturiens quum rogasset alteram, Et fetum in ejus tugurio deponeret etc. *Ovid.* 3. *Fast.* 256. tu (*Lucina*) voto parturientis ades. *Horat. Art. P.* 139. Parturiunt montes; nascetur ridiculus mus. proverb. de iis, qui magna pollicentur, et minima præstant. Commodissime *Phædr.* 3. 22. Mons parturibat gemitus immanes cians: Eratque in terris maxima expectatio. At ille murem peperit. Hoc scriptum est tibi, Qui magna quum minaris, exiticas nihil. parturibat pro parturiebat non infrequens positio in verbis quartæ conjugat.

II.) Translate. ¶ 1. Speciatim est occulte aliquid moliri, corare. *Cic. Mur.* 39. 84. Hoc quod conceptum republica periculum parturit, consilio discutiam et comprimam. *Id.* 2. *Phil.* 46. 118. Ut aliquando dolor populi Romani pariat, quod jamdiu parturit. *Sic Liv.* 21. 18. ad fin. Et, quod diu parturit animus vester, aliquando pariat. *Ovid. Heroid.* 22. 208. ingentes parturit ira minas. ¶ 2. Item speciatim est laborare, sollicitum esse. *Cic. Amic.* 13. 45. Caput esse ad beate vivendum securitatem, qua frui non possit animus, si tanquam parturiat unus pro pluribus. h. e. sollicitus sit et molestias pro aliis suscipiat. ¶ 3. Generalim est parere, edere. *Horat.* 4. *Od.* 5. 26. Quis (paveat), Germania quos horrida parturit Fetu? *Virg.* 3. *Ecl.* 56. et 2. *G.* 330. de vere. Et nunc omnis ager, nunc omnis parturit arbor, Nunc frondent silvæ. *Sic Colum.* 10. *R. R.* 10. natura soli, quæ gramine tæto parturit. *Horat.* 1. *Od.* 7. 15. Albus ut obscuro deterget nubila caelo Sæpe Notus, neque parturit imbres Perpetuos. *Claudian. Cons. Prob. et Olybr.* 204. Felicemque uterum, qui nomina parturit annis. h. e. consules fastis. *Id. Cons. Mall. Theod.* 81. Parturit innumeris angusto pectore mundos. h. e. inaginat. — Passive *Hieronym. Epist. Algasia* T. 3. p. 209. Multis malis atque peccatis, quibus Nero mundum premit, Antichristi parturitur adventus.

PARTURITĪO, ōnis, f. 3. actus parturiendi.

I.) Proprie. *Hieronym. 1. advers. Jovinian. n. 22.* Quia apud Judæos gloria erat in partu-bus et parturitionibus; et maledicta sterilis, quæ non habebat semen in Israel.

II.) Translate. *Augustin. ep. 31. (al. 31.) a med.* Explicare conceptionem et parturitionem cordis sui. et 8. *Confess. 6. a med.* Turbidus parturitione novæ vitæ.

PARTUS, a, um *V. PARIO.*

PARTUS, us, m. 4. (pario, is.) Olim *partus*, i, declinaverunt. *Pacuvius* apud *Non. p. 486.* 6. *Merc.* Ubi me gravidam sentio aggravescere propinquitate parti. — Et *partuis. Varro ibid.* candidum lacte papilla quum fluit, signum putant partuis. *V. FRUCTUS* init. — *Partu* in Dativo pro *partui. Propert. 1. 13. 29.* quum sit proxi-ma *Ledæ* et *Ledæ* partu. *V. ASPECTUS*, us, init. — Partus est actus pariendi, τόκος (It. parto; Fr. *enfantement, accouchement, couches*; Hisp. parto; Germ. *das Gebren, die Geburt*; Angl. *a birth or bringing forth*).

I.) Proprie. ¶ 1. Abstracte, vel generalit. — a) Stricto sensu. *Cic. 2. Nat. D. 27. 69.* Diana adhibetur ad partus, quod ii maturescunt aut septem nonnunquam, aut, ut plerumque, novem lunæ cursibus et 46. 119. Luna a sole illuminata graviditates et partus affert maturitatesque gignendi. *Horat. carm. sæc. 13.* Rite maturos aperire partus *Lenis, Ilithya.* — b) Latiori sensu de pariendi tempore. *Cic. Cluent. 11. 31.* Quum esset gravida *Auria*, et jam appropinquare partus videretur. — c) Ut *pario*, ita *partus* viris quandoque tributur. *V. PARIO*, is. ¶ 2. Concreto, uti ajunt, sensu, vel speciatim partus est ipse fetus, proles. *Cic. 5. Tusc. 27. 79.* Bestiæ pro suo partu ita propugnant, ut vulnera excipiant. *Colum. 3. R. R. 8. 1.* *Ægyptiis* et *Afris* gemini partus familiares, ac pæne solemnes sunt. *Plin. 8. Hist. nat. 32. 50. (112).* et *ibid. 42. 66. (163).* Partum ferre. h. e. gravidam esse. et *ibid. 47. 72. (187).* gerere. *Id. 7. ibid. 3. 3. (33).* eniti. *Id. ibid. (35).* edere. *Id. 10. ibid. 12. 15. (32).* reddere. *Id. 14. ibid. 18. 22. (116).* abigere. *Id. 9. ibid. 25. 41. (79).* continere. *Id. 20. ibid. 14. 52. (146).* necare. *Id. 25. ibid. 3. 7. (25).* elidere. *Id. 32. ibid. 1. 1. (6).* solvere. *Id. 24. ibid. 6. 20. (30).* ejicere. *Id. 22. ibid. 21. 26. (54).* pellere. *Id. 20. ibid. 8. 30. (74).* trahere. *Id. 29. ibid. 2. 9. (32).* evocare. *Id. 24. ibid. 16. 97. (154).* ciera. *Flor. 3. 4.* Partus gravidarum extorqueat tormentis. *i. feti, gli embrioni.* — Transfertur ad plantas. *Varro 1. R. R. 8. 7.* Altius vitis tollend, quod in partu et alimonia vinum non, ut in calice, quærit aquam, sed solem. Adde *Colum. 3. R. R. 10. 11.*; et *Plin. 17. Hist. nat. 2. 2. (13).*

II.) Translate. ¶ Est idem atque initia, principia. *Cic. Brut. 13. 49.* Et Græciæ quidem oratorum partus atque fontes vides. ¶ 2. Transfertur etiam ad animam. *Petron. Satyr. 118.* Neque concipere, aut edere partum mens potest, nisi etc.

PÄRCLIS, Idos, f. 3. suppuratio quæ in gingivis ex transverso fit; ex *παρά* trans et *οδών* gingivæ. *Marcell. Empir. c. 11. p. 101. ed. Ald.* (si salva est lectio). Hoc medicamine arido uti oportebit, vel etiam cum melle mixto, ad parulidas aut epulidas, id est, ubi ex transverso gingiva suppuratur, vel ubi super extremum molarem increscit.

PÄRUM, adverb. pro neutro *parvum*, extrita altera u; vel rectius est neutrum adject. ab inus. *parus* pro *parvus* ex Gr. *παῦρος*. (*Priscian. 15. p. 1070. Putsch. Nimum* quoque pro *nimis* frequenter invenimus, et *parum* pro *parvum*.) — Comp. *Minus V. infra sub B.*; Sup. *Minime* sub C.

A) *Parum* proprie idem est, atque aliquantum abest, quin justum vel plenum sit; hinc est paulum, modicum, leviter, non satis, *μικρόν* (It. poco; Fr. peu, trop peu, pas assez, moins que l'on ne desire; Hisp. poco, cortamente, tenuamente; Germ. zu wenig, nicht hinreichend, nicht genug; Angl. a little, but a little, too little, not enough).

I.) Proprie. ¶ 1. Adverbii more. — a) Jungitur cum Verbis. *Ter. Adelph. sub fin.* Magis impense cupitis, consultis *parum. Id. Andr. 4. 1. 56.* *Parum* procedit quod ago. *Plaut. Amph. 1. 1. 218.* *Parum* etiam, præut futurum est, prædicas. *Id. Rud. 4. 4. 59.* Dixi equidem, sed si *parum* intellexi, dicam denuo. *Cic. 3. Nat. D. 1. 4.* Quæro ex te, quæ *parum* accepi. *Id. 1. Invent. 47. 88.* Quum *parum* memineris, quod concesseris. *Cæs. 2. B. C. 31.* *Parum* credere alicui. *Sall. Jug. 11.* Confectum annis *Micipsan* parum animo valuisse. *Tac. 4. Hist. 60. extr.* Simulata ea fuerint, an retinere sævientes nequiverit, *parum* affirmatur. — b) Cum Adjectivis. *Plaut. Cas. 3. 3. 21.* Vitium tibi istuc maximum est, blanda es parum. *Cic. Amic. 20. 75.* Is et infirmus est mollisque natura, et ob eam ipsam causam in amicitia *parum* justus. *Id. 10. Att. 11.* Quæ de fratre meo scribis, sunt ea quidem parum firma. *Horat. Art. P. 448.* parum claris lucem dare coget. *Liv. 7. 39.* Graves jam ætate, aut viribus *parum* validos. — Cum negativis *haud* et *non* per litotem *parum* conjungitur. *Liv. 1. 30.* *Sabini* *haud* *parum* memores. *Id. 27. 20.* Consilio in cetera essequenda bellum *haud* *parum* opportuni. *Cic. Quinct. 3. 14.* Nam neque *parum* facetus scurra *Sex. Nevius*, neque *humanus* præco est unquam existimandus. — c) Cum Adverbii. *Cic. 1. Tusc. 45. 109.* Nemo *parum* diu vivit, qui virtutis perfectæ perfectio functus est munere. *Cæs. 3. B. G. 18.* Cui rei *parum* diligenter ab iis erit provisum. *Liv. 21. 3.* An hoc timeamus, o-filio *parum* mature serviamus? *Plin. 2. Ep. 15.* Me prædia materna *parum* commode tractant. — Et per litotem. *Liv. 21. 26.* *Haud* *parum* callide auram favoris popularis ex dicatoria invidia petiit. *Yepos Att. 13.* Non *parum* liberaliter. ¶ 2. Substantivi more.

— a) Generatim. *Plaut. Mil. glor. 3. 1. 103.* Obstritrix expostulavit mecum, *parum* missum sibi. *Liv. 4. 2.* *Parum* id videri, quod omnia divina humanaque turbentur? *Cic. Opt. gen. orat. 1. 2.* De hominibus dicit aliquid, de re *parum. Id. Orat. 2. 73.* Magis offendit nimium, quam *parum. et 1. Off. 25. 89.* Numquam iratus mediocritatem illam tenebit, quæ est inter nimium et *parum.* — b) Speciatim *parum* est. — Absolute. *Plaut. Stich. 4. 1. 44.* Immo duas dabo, inquit ille adolescens, una si *parum* est. *Propert. 2. 16. 36.* nobis una puella *parum* est. — Sequentæ quod. *Cic. Sezt. 14. 32.* *Parum* ne est, quod tantum homines sefellisti, ut negligeres auctoritatem senatus? *Liv. 7. 30. ad fin.* An-*parum* fuit, quod semel in Sidicino agro-legiones nostras cecideret? — Sequentæ part. ut. *Plin. Paneg. 60.* *Parum* est, ut in curiam venias, nisi et convocas; ut intersis senatui, nisi et præses; ut censentes audias, nisi et perrogas. — Cum Infinito. *Liv. 38. 14.* *Parum* est, non erubuisse absentem. *Quint. 2. Fast. 415.* Non nocuisse *parum* est: prodest quoque. *Plin. 31. Hist. nat. 1. 1. (2).* Quid esse mirabilis potest aqvis in celo stantibus? At illæ, ceu *parum* sit in tantam pervenire altitudinem, rapiunt eo secum piscium examina. — Cum addito nisi, nisi etiam, ita ut ascendat oratio ad id, quod nimium est. *Plaut. Merc. 4. 2. 1.* *Parum* ne est mala rei, quod amat *Demipho*, ni sumptuosus insuper etiam siet? *Ter. Phorm. 3. 3. 13.* *Parum* ne est, quod nobis succenset senex, ni instigemus etiam, ut nullus locus relinquatur precii? *Cic. Rosc. Am. 17. 49.* Id erit ei maxime fraudi, ut *parum* miseriam sit, quod aliis coluit, non sibi, nisi etiam quod omnino coluit, criminii fuerit. *Liv. 38. 54.* *Parum* enim fuisse non laudare pro rostris *P. Africanum* post mortem, nisi etiam accusaretur. — c) *Parum* habere, *parum* facere, ut apud *Liv. 42. 4.* Tempium augustissimum regionis ejus, quod non *Pyrrhus*, non *Hannibal* violassent, violare *parum* habuisse, nisi detexisset fæde ac prope diruisset. *Pellej. 2. 76. 4.* Qui natus obscurissimis inittis *parum* habebat summa accepisse, oisi in id ascendisset etc. *Sall. Jug. 31. 9.* *Kritz.* Hæc talia facinora impune suscepisse *parum* habuere. *Id. ibid. 85. 31.* Non sunt composita mea

verba; *parum* id facio. h. e. exiguam curam ei rei impendo: ita *Kritzius*; sed *Cortius* minus recte interpretatur: non id ago. — d) *Parum* cum Genitivo. *Plaut. Bacch. 4. 4. 20.* Fortassis tu auri dempsisti *parum. Cic. Brut. 68. 240.* In hac enim satis erat copia; in illa autem leporis *parum. Sall. Cat. 5.* Satis eloquentiæ, sapientiæ *parum. Horat. 2. Ep. 2. 111.* quæcumque *parum* splendoris habebunt. *Id. Epod. 7. 3.* *Parum* ne campis atque *Neptuno* super *Fusum* est *Latini* sanguinis?

II.) Translate, *parum* pro *minus*, aut *non. Cic. Planc. 7. 18.* Si *parum* multi sunt, qui nobilitatem ament, et *ibid. 30. 72.* *Parum* multæ, *parum* justæ necessitudines. *Quintil. 6. 2. 3.* Semper fuerunt non *parum* multi, qui etc. *Cælius* ad *Cic. 10. Att. post ep. 9.* Dum pudet, te *parum* optimate esse. *Horat. 1. Od. 12. extr.* Tu *parum* castis inimica mittes *Fulmina* lucis. *Sueton. Ner. 34.* Consilio pro conscius *parum* celato. *Sall. Jug. 89.* Neque litteras Græcas didici: *parum* placebat eas discere, quippe quæ ad virtutem doctoribus nihil profuerunt. Iluc pertinet illud *Festi p. 238. 20. Müll.* *Parum* cavisse videri pronunciat magistratus, quum de consilii sententia capitis quem condemnaturus est. h. e. non cavisse. *Fronto de fer. Als. (edente iterum A. Maio) ep. 3. a med.* Si quempiam conderunas, *parum* cavisse videtur, ais. — NB. *Parum* fides, *parum* gloria, fiducia, *parum* pretium pro parva fides etc. *parvum* pretium, assert *Pareus* in *Iez. Crit. ex Terent., Plaut., Cic., Senec., Apul.,* sed ubique incerta lectione, aut constructione ambigua. — Incertum etiam atque obscurum est illud apud *Cic. 6. de republ. 12. extr.* Quæso, ne me e somno excitetis: aut *parum* rebus: audite cetera. *pax sit rebus* al. leg., et, per avum, de his audite cetera, ex conjectura *Gronov.* Qui *parum* rebus retineat, exponunt: *parum* temporis date rebus tam gravibus.

B) Comp. *Minus* (quod proprie est neutrum adjectivi minor) natura sua semper requirit aliquid, quod ut magnum aut majus comparetur; quare altera comparisonis pars aut apponitur vel part. quam vel Ablativo, aut ex reliquis sententiæ verbis intelligitur, *ἄκρότερος* (It. meno, manco; Fr. moins; Hisp. ménos; Germ. weniger, minder, geringer; Angl. less). ¶ 1. Stricto sensu. — a) Absolute. *Ter. Phorm. 3. 3. 21.* Ne quid plus minusve faxit, quod nos post pigeat. *Cic. Sext. 50. 108.* Ne mea oratio, si minus de aliquo dixerò, ingrata; si satis de omnibus, inibita esse videatur. *Id. 2. Divinat. 72. 150.* Metus ipsi per se minus valent, et magis contemnerentur, nisi etc. *Plin. 14. Hist. nat. 22. 28. (141).* *Minus* diu bibunt. *Varro 1. R. R. 7. 2.* Ex arvo æque magno, sed male consito, et minus multum et minus bonum faciebant vinum. in minor quantitate et di minor bontâ. *Sall. Cat. 2.* Ita imperium semper ad optimum quemque a minus bono transfertur. — b) Cum Ablativo. *Plaut. Asin. 2. 4. 35.* Dimidio minus opinor. *Nepos Att. 13.* Nemo illo minus fuit euias. *Varro 1. R. R. 22. 3.* Sarcula octo facere, dimidio minus palas. — c) Sequentæ quam, ac, atque. *Cic. Planc. 30. 72.* Respondabo tibi minus fortasse vehementer, quam abs te sum provocatus: sed profecto nec considerate minus, nec minus amice. *Virg. 3. Æn. 561.* *Haud* *minus* ac jussi faciunt. *Horat. 2. Sat. 7. 96.* Qui peccas minus atque ego? — Et cum Ablat. *Liv. 41. 43. extr.* Sociis dimidio minus, quam civibus, datum. *Cic. 3. Ferr. 45. 117.* Si protulerit, uno signo ut sit minus, quam ex lege oportet, non des possessionem. *Minus* vero in his duobus substantivorum more usurpat. — Interdum quam omittitur. *Cic. 1. Divinat. 32. 68.*; et *Nepos Themist. 5.* Madefactum tri minus triginta diebus Græciam sanguine. *Plin. 15. Hist. nat. 25. 30. (104).* *Minus* quinquennium est, quod prodiret. — d) Præcedente negatione. *Liv. 42. 6.* Cecidere duo millia *haud* minus pedtum, et *ibid. 28.* Quum centum et quinquaginta non minus adessent. *Varro 2. R. R. 2. 20.* Ne minus habeamus in

centenas oves hirtas singulos homines; in capras binos. *Colum. 12. R. R. 38. 6.* Ut antequam baccae legantur, ne minus triduum serenum fuerit. *Cic. Sest. 12. 28.* Non minus perturbato animo, quam si in creditorum conventum incidisset. *Nepos Alcib. 5.* Multas urbes Græcas expugnaverant: neque minus multas ad amicitiam adjunxerant. *Id. Epam. 5.* Fuit et disertus, ut nemo Thebanus ei par esset eloquentia: neque minus concinnus in brevitate respondendi. *Id. Att. 13.* Neque vero minus bonus paterfamilias habitus est, quam civis. — e) *Nihil minus* in responsionibus vehementius negat: significat enim, nullam rem minus nos facere, quam id, de quo loquimur. *Ter. Eun. 3. 1. 44.* purgon' ego me de istac Thaidi? *GNA. nihil minus: Imo magis auge suspicionem. et 3. 3. 28.* at tu apud nos hic mane. *CHRE. nihil minus. Cf. Cic. 2. Fin. 17. 55.* Num igitur eum postea censes anxio animo, aut sollicito fuisse? Nihil minus, contraque illa hereditate dives. *Id. 2. Off. 20. 81.* Cedit ergo in virum bonum mentiri emolumenti sui causa, criminari, præripere, fallere? Nihil profecto minus. — Similiter *Id. 2. Att. 4.* His temporibus tam dubia vita optimi cuiusque, magis æstimo unius ætatis fructum palæstræ palatinæ, sed ita tamen, ut nihil minus velim, quam Pomponiam et puerum versari in timore ruinae. — Ironica forma negationis est *multo id minus* apud *Plaut. Most. 4. 3. 20.* quid? a Tranione servo (accepisti quadraginta minas)? si. Multo id minus. — f) *Plus minus* interdum est circiter, poco più poco meno. *Auct. B. G. 8. 20.* Castra non longius abesse plus minus octo millibus passuum dicebantur. — g) Quum repetitur, significat rem usque decrescantem. *Ter. Heaut. 3. 3. 33.* Nam mihi jam minus minusque obtemperat. *sempre meno. Virg. 12. Æn. 616.* jam minus atque minus successu lætus equorum. *Liv. 26. 17.* Minusque ac minus, cum timore simul fide decrescante, conveniebat. *Horat. 1. Od. 25. 6.* Audis minus et minus jam. *Ovid. 2. Pont. 8. 73.* Nam minus et minus est facies in imagine tristis. *Plin. 11. Hist. nat. 10. 10. (26).* Apes, quum advesperascit, in alveo strepuit minus ac minus, donec etc. — h) Cum Adverbiis comparativorum. *Claudius Quadrigarius* apud *Gell. 9. 1.* Quare milites Metelli sauciabantur multo minus. *Sueton. Tib. 26.* Civilem admodum inter initia, ac paullo minus, quam privatam egit. *h. e. pæne privatam egit. (Et omissio quam, eodem sensu, Id. ibid. 39.* Quod paulo minus utrumque evenit. *h. e. ex parte quidem evenit, non omnia.)* δλίγον δεῖν Græci dicunt. *Quintil. Declam. 12. 18. ad fin.* Quantum minus quam congesti frumenti pulverem vidimus! *h. e. quam parum abfuit, quin videremus. — i) Cum comparativo. Cels. 6. 6. n. 29.* Quanto minor generi huic impetus, tanto finis minus expeditior est. *Al. plerique recte leg. expeditus. — d) Interdum vim habet excipiendi atque excludendi. Ovid. 12. Met. 554.* Bix sex Herculeis ceciderunt, me minus uno, Viribus. *Manil. 1. 776.* Tarquinioque minus reges. *h. e. reges omnes Romani, Tarquinio Superbo excepto. Ovid. 1. Art. am. 643.* Ludite, si sapitis, solas impune puellas: Hac minus est una fraude tuenda fides. *h. e. excepta hac una fraude. Al. aliter leg. Stat. 1. Theb. 533.* quum protinus utraque virgo Arcano egressæ thalamo (mirabile visu!) Pallados armisonæ phætræque ora Dianæ Æqua serunt, terrore minus. *h. e. similem Palladis et Dianæ faciem habent et ostentant, excepto quod terrorem nullum præferunt. V. etiam Cic. 3. Ferr. 57. 149. et ibi Ascon. et Gronov. ¶ 2. Frequenter accipitur pro non, non, ov, oxx. — a) Absolute. Cic. 1. Divinat. 14. 24.* Nonnunquam ea, quæ prædicta sunt, minus eveniunt. *Ter. Eun. 4. 5. 10.* At nesciebam, id dicere illam: nisi quod correxit miles, quod intellexi minus. — b) *Si minus, sin minus, Ital. se no. Cic. 7. Ferr. 27. 69.* Syracusis, si minus supplicio affici, at custodiri oportebat. *Id. 7. Fam. 1. in fin.* Quod si assecutus sum, gaudeo: sin minus, hoc me tamen consolator, quod etc. *se poi no. et 1. Orat.*

23. 109. Non intelligo, quamobrem non, si minus illa subtili definitione, at hac vulgari opinione, ars esse videatur. — c) *Quo minus* (rectius, quam *quominus*: tametsi et hoc non raro legitur) est ut non, seu ne; sicchè non, affinchè non: et sæpe cum verbis jungitur impedimentum aliquod significantibus. *Cic. 7. Fam. 1.* Si te infirmitas valetudinis tenuit, quo minus ad ludos venires. *et sub fin.* Me subinvltaras, ut aliquid ad te bujusmodi scriberem, quo minus te prætermisisses ludos pæniteret. *Cæs. 2. B. C. 13. extr.* Stetisse per Trebonium, quo minus oppido potirentur, videbatur. *Nepos Cim. 4.* Ne quis impediretur, quo minus ejus rebus frueretur. *Id. Epam. 5.* Neque recusavit, quo minus legis pænain subiret. *Cic. 12. Fam. 5.* Hiemem credo prohibuisse, quo minus de te certum haberemus, quid ageres. *Id. 2. Att. 4. ad fin.* Præter querquam Dodonæam nihil desideramus, quo minus Epirum ipsam possidere videamur. *Id. 1. Tusc. 38. 91.* Deterere aliquem, quo minus etc. *Ter. Andr. 1. 2. 25.* Si sensero, quidquam in his te nuptiis Fallaciæ conari, quo fiant minus. — d) Inverso ordine. *Id. Hecyr. 4. 4. 8.* Ne vereatur, minus jam quo redeat domum. — Ceterum *Tac. 1. Ann. 14.* Quo minus idem pro Druso postulare, ea causa, quod designatus consul Drusus præsensque erat. *h. e. ea causa impediēbat. et 4. ibid. 51.* Reliquis, quo minus vi aut obsidio subigerentur, præmatura montis Hæmi et sæva biens subvenit. *h. e. subvenit et impediēbat. Id. Agric. 20.* Nihil interim apud bostes quietum pati, quo minus subitis excursibus popularetur.

C) Sup. *Minime vel minime* ¶ 1. Generatim est idem ac minimum, minus quam ceteri: et non tam ad negandum, quam ad maxime minuendum pertinet; continet enim comparationem, ελαχίστα (It. meno di tutto; Fr. le moins; Hisp. en grado mínimo; Germ. am wenigsten, sehr gering; Angl. least of all, least). Occurrit — a) Absolute et jungitur Verbis, Adjectivis et Adverbiis. *Virg. 6. Æn. 96.* via prima salutis, Quod minime reris, Graja pandetur ab urbe. *Cic. Brut. 57. 207.* Mihi placebat Pomponius maxime, vel dicam, minime displicebat. *Id. 14. Fam. 13.* Quod in miserimis rebus minime miserum putabis, id facies. *Id. 2. Orat. 79. 322.* Est id quidem in totam orationem confundendum, nec minime in extremam. *Sall. Cat. 50. a med.* In maxima fortuna minima licentia est: neque studere, neque odisse, sed minime irasci decet. *ma men di tutto etc. Ter. Eun. 2. 3. 39.* Illum, liquet mihi dejerare, his mensibus Sex septem prorsum non vidisse proximis, Nisi nunc, quum minime vellem minimeque opus. *meno che mai. Seneca 1. Benef. 2.* Nullius rei, minime beneficiorum, honesta largitio est. *Cic. 1. Nat. D. 3. 6.* Quum minime videbamur, tum maxime philosophabamur. *Id. Orat. 66. 222.* Nihil tam debet esse nunciorum, quam hoc, quod minime apparet et valet plurimum. — b) Cum Genitivo omnium. *Cic. Rosc. Am. 34. 96.* Ad te minime omnium pertinebat. — c) Additur interdum Genitivo gentium, quod vlm addit negationi. *Paul. Diac. p. 123. 3. Müll.* dici putat pro eo, quod est, omnium gentium judicio minime esse faciendum. *Ter. Eun. 4. 1. 10.* Heus, inquit, puer, Pamphilam accesse: illa exclamat, minime gentium. *Adde eumd. Adelph. 3. 2. 44.* Sic *Plaut. Pæn. 3. 3. 77. lx.* Ita illi dixerunt, qui hinc a me abierunt modo, Te quaritare a muscis. *co. Minime gentium. ¶ 2. Speciatim, sæpe ad negandum pertinet, et majorem habet vim, quam non, nequam, non punto. Cic. 2. Nat. D. 10. 26.* Aer, qui natura est maxime frigidus, minime est ex pers caloris. *Id. 13. Fam. 1. ad fin.* Homo minime ambitiosus, minime in rogando molestus, ut nihil unquam magis. *Ter. Heaut. 3. 2. 14.* Minime miror, Clinia hanc si deperit. *Plaut. Most. 1. 3. 115.* Etiam ne unguentis unguendam censes? *scā. minime feceris. Cæs. 1. B. G. 1.* Minime ad eos mercatores sæpe commeant. *Cic. 7. Ferr. 34. 88.* In hac quadriremi, propter honorem et gratiam Cleomenis, minime multi remiges et milites deerant. *Cf. Ter. Eun. prol. 1.*

Si quisquam est, qui placere studeat bonis quam plurimis et minime multos lædere. ¶ 3. In responsionibus minime negat vel pure rejiciendo id quod est questum, vel refutando et respondendo, *mai no, non già, oibò. — a) Antecedente interrogatione. Sall. Cat. 52.* Placet igitur eos dimitti, et augeri exercitum Catilinæ? minime. *Ter. Heaut. 4. 4. 20.* etiam ne tecum hic res mihi est? *sv. Minime: tuum tibi reddo. Id. Hecyr. 5. 3. 16.* Sed cessas? *PAR. minime equidem. Cic. 1. Tusc. 6. 10.* An tu hæc non credis? *A. minime vero. no certamente. Id. 8. Att. 9.* Num igitur peccamus? minime vos quidem. *Plaut. Trin. 3. 3. 21.* Ut ego adolescenti thesaurum indicem Indomito, pleno amoris ac lascivix? Minime minime hercle vero. *oibò oibò. — Et cum addito Genit. gentium. Ter. Phorm. 5. 8. 44.* Meriton' hoc meo videtur factum? *nb. Minime gentium. — b) Similiter post Imperativum. Plaut. Most. 5. 1. 48.* surge. *TH. minime. Id. Bacch. 1. 1. 54.* manum da et sequere. *FI. aha minime. Ter. Heaut. 1. 1. 36.* At istos rastros interea tamen appone, ne labora. *M. minime. — c) Similiter Plaut. Men. 5. 7. 45.* Apud te habitabo, et quando ibis, una tecum ibo domum. *M. minime. Id. Most. 3. 2. 4.* ubi persona secum loquitur. Nunc dormitum jubet me ire: Minime. ¶ 4. Pro minimum, saltem, *almeno. Cels. 2. 8. ad fin.* Is morbus erit longissimus, minimeque annuus. Ita edidit *Targa ex Mss. et edition. antiquis, Lindenius* habet *minimumque. Colum. 1. R. R. 6. 6.* Lata bubilia esse oportebit pedes decem, vel minime novem. *o almeno almeno. et 5. ibid. 9. 12.* Sed id minime bis anno arari debet. *Id. Arbor. 16. a med.* Patiere minime duobus mensibus eum tempestatibus verberari. — De forma *minimopere, F. in PARVUS* sub C.

PARUMPER, adverb. (parum). *Paul. Diac. p. 221. 18.* Müll. docet dictum esse per metathesis syllabarum, quasi *perparum* (at *Müllerus* pro *perparum* legit *perparvum*): sed minus recte, quum in *tantisper, et paulisper* non valeat. Potius a Græca consuetudine ducas *παρὸν περ*, ut *δλίγον περ, ὄρον περ*, etc. Sed *parumper* factum est ex *parum*, adjecta ea syllaba, quæ cum Græco comparari quidem potest, non originis nomine conjungi: adjectio illa *per* augmentum affert; neque aliis nominibus adjungitur nisi quibus temporis notio inest, ut *paulisper, aliquantisper, nuper*. — Ceterum *parumper* est idem ac parvo tempore, paulisper, *ἐπὶ μικρόν* (It. *per poco tempo, un poco*; Fr. *pour ou pendant un peu de temps, un petit moment, un peu*; Hisp. *en poco, un poco, poquito*; Germ. *auf e kurze Zeit, auf eine kleine Weile, ein Weilchen*; Angl. *for a short time, a little while, awhile*). Occurrit — a) Absolute. *Plaut. Amph. 1. 1. 233.* Inducite parumper fiant, si quid vis loqui. *Id. Aulul. 2. 2. 22.* Da mihi operam parumper. *Id. Curc. 2. 3. 78.* Tace parumper. *Id. Bacch. 4. 6. 24.* Mane dum parumper: jam ad te exeo. *Ter. Phorm. 3. 2. 1. PH. Dorio, audi obsecro. do. Non audio. PH. Parumper. do. Quin omittite me. Cic. 3. Orat. 35. 143.* Hæc quum Crassus dixisset, parumper et ipse conticuit et ceteris silentium fuit. *Id. 9. Att. 4.* Abduco parumper animum a molestiis. *Sic Id. Amic. 1. 5.* Tu velim a me animum parumper avertas, Lælium loqui ipsum putes. *Liv. 40. 32.* Celtiberi parumper incertis animis fluctuati sunt. *et 45. 12.* Obstupefactus tam violento imperio parumper quum hæsitasset, inquit etc. *Curt. 8. 14. 13.* Macedonas ipsius regis aspectus parumper inhiavit. *Quintil. 2. 4. 1.* Dilata parumper illa arte rhetorica. — Et de oratoria degressioe. *Cic. Brut. 93. 322.* Nemo erat, qui (posset) delectandi gratia degressi parumper a causa. *Adde eumd. Orat. 31. 112. — b) Addita temporis definitione per part. dum. Plaut. Amph. 2. 8. 7.* Ipsa de me scio, cui voluptas parumper inhiavit, dum viri mei mihi potestas videndi fuit noctem unam modo. *Ter. Andr. 4. 2. 31.* Tu, dum exeo, parumper opperire me hic. *Liv. 4. 32. ad fin.* Ipse postero die, quum Etrusci in aciem processissent, cunctatus parum-

per, dum speculatores referrent. Adde *Sueton. Ner.* 48. — c) *Sequente mox, deinde. Cic. 1. Divinat.* 23. 47. *Discedo parumper a somniis, ad quæ mox revertar. Liv. 31. 39. Pulsatio scuto- rum parumper succedentes Romanos tenuit. De- inde, iis quoque spreis, etc. Adde Sueton. Galb.* 19. — d) *In illo Virg. 6. Æn. 382. pulsusque parumper Corde dolor tristi: Servius interpretatur paululum: Nonius vero p. 388. 18. Merc. cito, velociter, in poco tempo: additque in eam- dem sententiam illud Ennii ex 1. Annal. Hinc campos celeri passu permensa parumper, Conjicit in silvæ sese, et ex eod. lib. Te sale nata precor Venus, te genetrix patri nostri, Ut me de cælo visas cognata parumper. Quæ absurda videri non debent, quum parumper parvo tempore significet. Wagnerus cum Döderlinio in allato Virg. loco interpretatur: paulo post rediturus dolor.*

PARUNCULUS, i, m. 2. deminut. paronis. Cic. apud *Isid.* 19. *Orig.* 1. 20. Parunculus ad litus ludit celeribus.

PARUS, i, m. 2. avis genus, *cinciallegra, cingallegra*, cujus multas species refert *Gesnerus*; ab Italis nonnullis *parizola* dicitur. *Auct. carm. Philom.* 9. Parus enim quamvis per noctem tinnat omnem.

PARVĒ, adverb. Sup. *Parvissime*. — Parve est idem ac parum, poco, μικρῶς. *Vitruv.* 9. 6. Parve per eos secutur delphinus. *Cæli. Aurel.* 2. *Acut.* 38. *Parvissime* aliquid memorare. Adde *eumd.* *ibid.* 34. et 2. *Tard.* 14. n. 206.

PARVIBIBULUS, a, um, adject. qui parum bibit, βραχυπότης. *Cæli. Aurel.* 3. *Acut.* 15. *Phrenetici* parvibibuli.

PARVICOLLIS, e, adject. parvum collum habens. *Cæli. Aurel.* 2. *Tard.* 12. Facile curabiles succulentos homines dixit, atque fortes, et parvicollis, quos μικροτραχηλους appellavit, hoc est, qui minimæ longitudinis habent colla.

PARVIFACIO, is, ere, a. 3. *stimar poco*, parvi æstimo. *Pomponius* apud *Non.* p. 13. 15. *Merc.* Ego rumorem parvifacio, dum sit, rumen qui impleam. V. MULTIFACIO. — Passive. *Titinius* apud *Priscian.* 8. p. 780. *Putsch.* Consilium bonum gratia parvifaciatur. — Rectius tamen scribitur divisim *parvi* facio.

PARVILŒQUIUM, ii, n. 2. breviloquium, breviloquio, βραχυλογία. *Boeth. Topic. Aristot.* 8. ad fin. p. 733. Non oportet adversus quoslibet facile consistere, quandoquidem necesse est parviloquium inde emergere: nam qui exercitati sunt, non possunt abstinere a disputatione sine alteratione.

PARVIPENDENTIA, æ, f. 1. (parvipendo) contemptus, *disprezzo, olivoglia*. *Boeth. Topic. Aristot.* 4. 6. p. 693. Neque promptum nobis est dicere, quodnam eorum genus, ut de ira et tristitia, et opinio parvipendentia in eo quod quid est, prædicari videntur; contristatur enim iratus, et opinatur parvipendi.

PARVIPENDO, is, ere, a. 3. parvifacio. Legitur conjuncte in multis libris apud *Plaut. Bacch.* 3. 6. 29. et *Rud.* 3. 2. 36. et apud *Ter. Hecyr.* 3. 5. 63. etc., in aliis divisim. *Cassiod.* 12. *Hist. Eccl.* 11. Hic autem parvipendebat, si quis de Deo non ita saperet, sicut ipse.

PARVIPENSIO, ðnis, f. 3. idem ac parvipendentia. *Boeth. Topic. Aristot.* 8. 1. p. 724. Sumatur autem ira appetitus esse pœnæ propter apparentiam parvipensionem.

PARVITAS, ætis, f. 3. (parvus) exiguitas. μικρότης *picciolezza*.

I.) Proprie, h. e. de rebus physicis. *Cic. Tim.* 13. Vincula talia, quæ cerni non possent propter parvitatem. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 11. 8. (51). Terræ parvitatem declarat sol deficiens. *Gell.* 1. 3. ad fin. Parvitates et magnitudines rerum.

II.) Translate, b. e. de abstractis. *Gell.* 7. 17. Illudens levitatem questionis parvitatemque. *Val. Max. præf.* Mea parvitas ad favorem tuum decurrit. h. e. mea tenuitas ingenii et imbecillitas: vel humilitas conditionis meæ. *Cæli. Aurel.* 5. *Acut.* 2. n. 35. Præterea hæc passio initio, parvitatibus causa, negligitur et contempta convalescit.

PARVULITAS, ætis, f. 3. conditio parvulorum, infantia. *Commodian. Instruct.* 6. 2. Et si parvulitas sic sensit.

PARVULUM, adverb. un *pochetto, paululum. Cels.* 7. 18. Si scrotum ducitur, aut nihil, aut parvulum intenditur. *Plin.* 8. *Ep.* 17. sub fin. Parvulum differt, patiaris adversa, an expectes. et 9. *Ep.* 40. Ut nihil de die perdit, ita da nocte parvulum acquirunt. Adde *eumd.* 8. *Ep.* 14. *ci ca med.*, ubi al. leg. *paululum*.

PARVULUS vel parvolus, a, um, adject. deminut. a parvus, pusillus, levis, brevis, τρυφός (It. *piccoletto*; Fr. *petit, tout petit*; Hisp. *pequeñuelo, pequeñito*; Germ. *sehr klein, klein, gering*; Angl. *very small, very little, petty, tiny, puny*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cic.* 2. *Invent.* 3. 10. Ne dum parvulum hoc consequimur, illud amittamus, quod maximum est. et 8. 25. Parvula impulsio. *Id. Quinct.* 16. 53. In parvula re captionis aliquid vereri. *Cæs.* 2. *B. G.* 30. Parvulis proliis cum hoste contendere. et 5. *ibid.* 50. Non parvulum detrimentum. *Auct. B. Afr.* 35. Parvulum navigium. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 33. Parvula, nam exemplo est, magni formica laboris. *Brutus* ad *Cic.* 11. *Fam.* 10. Parvulam manum militum inermium habere. *Cic. Rosc. Com.* 8. 23. Illa fuit pecunia immanis, hæc parvula. *pochissima somma. Lucret.* 4. 193. Parvula causa. *Juvenal.* 10. 340. mora. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 24. 37. (221). Sonum edere parvuli stridoris. *Id.* 35. *ibid.* 10. 36. (74). Parvula tabella. — Et neutri plur. *Horat.* 1. *Ep.* 15. 42. nam tuta et parvula laudo, Quum res deficiunt, satis inter vilia fortis. ¶ 2. Speciatim sæpe refertur ad ætatem, et infantem puellumque significat. — a) De hominibus. *Virg.* 4. *Æn.* 328. si quis mihi parvulus aula Luderet *Eneas. Justin.* 15. 4. 5. Ancora, quæ in femore Seleuci nata cum ipso parvulo fuit. *Id.* 12. 4. 10. A parvula ætate laboribus indurati. *Plaut. Merc.* 1. 1. 89. Qui olim a puero parvulo mihi pædagogus fuerat. *Ter. Andr.* 1. 1. 8. Postquam te emi a parvulo. *Cæs.* 6. *B. G.* 20. Ab parvulis labori ac duritiei student. *M. Aurel.* inter opera *Front.* 2. ad *Antonin.* *Imp.* (edente iterum *A. Maio*) *ep.* 1. Parvulæ nostræ (*filia*) nunc apud Matidiam in oppido hospitantur. — b) De bestiis. *Cæs.* 6. *B. G.* 27. Uri assuescere ad homines et mansue fieri, ne parvuli quidem excepti, possunt.

II.) Translate de indocto et imperito, ut sunt parvuli, itemque de stulto. *Plaut. Pseud.* 3. 1. 17. Quam illæ rei ego etiam nunc sum parvulus! *Arnob.* 1. 43. Quid dicitis, o parvuli, incomperata vobis, et nescia temerariæ vocis loquacitate garrientes?

PARVUS, a, um, adject. Gradus sunt *Comp. Minor* sub *B*; *Sup. Minimus* (et raro admodum *Minimissimus* et *Minerrimus*) sub *C*. — Reperitur tamen et *Parvior, Parvissimus. Cæli. Aurel.* 2. *Tard.* 1. ante *med.* Volantum parviores. Adde *eumd.* 3. *ibid.* 8. n. 103. *Varro* apud *Non.* p. 456. 10. *Merc.* Rictus parvissimus. *Lucret.* 1. 615. et 621. et 3. 199. parvissima corpora. *Cæli. Aurel.* 1. *Tard.* 1. *init.* Parvissimus guttarum suor. et *ibid.* n. 29. Oportet igitur radicis cortices in frusta minui parvissima. et 2. *ibid.* 13. n. 172. Locus parvissimus. — Parvus (quod volunt esse a παυρος *paucus, brevis*) est axiguus, modicus, levis, μικρός (It. *picciolo*; Fr. *petit, qui n'est pas grand, pas gros, pas long, de faible dimension*; Hisp. *pequeño, chico, chiquito*; Germ. *klein, wenig, gering, geringfügig*; Angl. *little, small, puny, slight*).

A) Posit. Parvus

I.) Proprie. ¶ 1. Ad rei dimensionem refertur, et est exiguus, atque opponitur *magno, amplo. Cic.* 2. *Nat. D.* 48. 123. Parvi pisciculi. *Id. fragm.* apud *Lactant.* 6. 2. Parvus libellus. *Id. post redit. ad Quirit.* 8. 20. Parva navicula. *Id.* 1. *Legg.* 5. 17. In parvum quemdam et angustum locum concludi. *Id.* 2. *leg. Agr.* 31. 85. Promiscue toto campo Martio, quam proprie parva frui parte malletis. — Huc refertur potest illud *Plin.* 5. *Hist. nat.* 11. 12. (65). Tam par-

vo distat ibi tanta rerum naturæ diversitas. *Ubi, ut ait Forcellinus, subintelligi potest spatium.*

¶ 2. Dicitur et de rei numero ac quantitate. — a) Adjective. *Nepos Themist.* 5. *extr.* Parvo numero navium. *Sall. Cat.* 53. Sciebam sæpe numero parva manu cum magnis legionibus hostium contendisse, cognoveram parvis copiis bella gesta cum opulentis regibus. *Auct. B. Afr.* 10. Parva enim cum copia, et ea tironum, neque omni exposita, in Africa contra magnas copias, et insidiosæ nationis, equitatumque innumerabilem se expositos videbant. Huc refertur potest illud *Liv.* 10. 45. a *med.* Ut parvo admodum plures caperentur. h. e. paulo plures. *Est* tamen qui aliter lag. Item illud *Plin.* 12. *Hist. nat.* 13. 29. (50). Cardamomum odoris parvi. di poco odore. *Sic.* 21. *ibid.* 31. 105. (178). *Trychnus* insaniam facit, parvo quoque succo. — b) Hinc *parvum, i*, absolute, est parva, sive angusta res familiaris. *Lucret.* 5. 1118. Divitiæ grandes homini sunt vivere parce *Equo animo*: naque enim est unquam penuria parvi. *Cic.* 12. *Att.* 19.; et *Horat.* 2. *Sat.* 2. 110. Contentus parvo. di poco. *Id.* 2. *Ep.* 1. 139. Agricolæ prisci, fortes, parvoque beati. *Id.* 2. *Od.* 16. 13. Vivitur parvo bene. con poco. *Cf. Tibull.* 1. 1. 47. contentus vivere parvo. *Seneca Ep.* 123. Necessarium est parvo assuescere. — c) Hinc *parvus et parvum pro parum. Lucan.* 4. 239. si torrida parvus Venit in ora cruor. h. e. parum, seu aliquantum cruoris. *Id.* 2. 128. parvum sed fessa senectus Sanguinis effudit jugulo. — *Parvum pro parum* cum opposito *plurimum*, dixit *Cæli. Aurel.* 1. *Acut.* 11. n. 92. Dando pultem, aut sorbilem cibum, ova atque panem, et non alternis, sed quotidianis diebus, et plurimum, comparatione præteriti temporis illorum dierum, quibus parvum dare solebamus. ¶ 3. Item refertur sæpe ad æstimationem et pretium. — a) Adjective. *Cic.* 6. *Ferr.* 60. 134. Pretio parvo vendere. *Ter. Hecyr.* 5. 3. 1. Meam herus esse operam deputat parvi pretii. V. infra sub II. a. — b) Absolute hoc eodem sensu occurrit Ablativus et Genitivus. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 156. Quanti emptus? parvo. *Cic.* 1. *Att.* 3. Signa abs te diligenter parvoque curata sunt. — *Plaut. Mil. glor.* 4. 8. 41. Parvi ego illos facio. *gli stimo poco.* V. PARVIFACIO. et *Capt.* 3. 5. 24. Parvi æstimo, si ego hic peribo. *Id. Bacch.* 3. 6. 29. Nequam hominis ego parvi pendo gratiam. *Cic. Arch.* 6. 14. Pericula mortis atque exilii parvi esse ducenda. *Nepos Eumen.* 10. *extr.* Omnes præ illo parvi futuros. *Cic.* 1. *Off.* 22. 76. Parvi sunt foris arma, nisi sit consilium domi. *Al. leg. parva. Id. pro leg. Manil.* 7. 18. et 1. ad *Q. fr.* 1. 7. Parvi refert, abs te jus dici diligenter, nisi etc. poco rileva. ¶ 4. Item refertur ad tempus et brevem significat. — a) De tempore, item de iis, quæ tempore constant, vel quæ nos tempore metimur. *Lucret.* 5. 106. Omnia conquassari in parvo tempore cernes. Adde *Val. Flacc.* 8. 273. *Lucan.* 4. 476. parva nox. et 6. 806. vita. *Ter. Andr.* 1. 1. 83. Parvæ consuetudinis causa. — Et absolute. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 25. 42. (103). *Silvestrium* primæ florent sambucus et cornus, parvoque post pirus etc. h. e. parvo post tempore, paulo post. Huc refertur potest et illud *Gell.* 13. 2. Accius tunc haud parvo junior etc. Item illud *Plin.* 2. *Hist. nat.* 67. 67. (168). Circa Caspium quoque multa Oceani litora explorata, parvoque brevius, quam totus, hinc aut illinc septentrio eremigatus. h. e. paulo: potest tamen, ait *Forcellinus*, in his tempore subintelligi. — b) De hominibus, et refertur ad ætatem pueritiæ et infantia. *Cic.* 2. *de republ.* 21. *Tarquinius*, qui admodum parvus tum haberet liberos, sic *Servium* diligebat etc. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 70. memini quæ plagosum mihi parvo Orbilius dictare. a me fanciullo. *Sueton. Aug.* 48. Rectorem opponere ætate parvis, aut mente lapsis. — Et absolute. *Cic.* 3. *Fin.* 5. 16. Antequam voluptas, aut dolor attingerit, salutaria appetunt parvi. *Stat.* 1. *Silv.* 5. 43. Una vescitur omnis ordo mensa, Parvi, femina, plebs, eques, sanatus. *Id.* 7. *Theb.* 520. liquistis enim parvos-

que senesque. Et lacrimas hac quisque domi. — *Parvum pro parvorum hoc sensu habet Id. 1. Theb. 609.* — Sæpe a parvo, a parvis, ut apud *Cic. 2. Legg. 4. 9.* A parvis didicimus. *da fanciulli. Liv. 1. 39. sub fin.* Puer in domo a parvo eductus.

II.) Translate, morali et intellectuali ratione, parva dicuntur quæ sunt parvi aut nullius momenti, quæ parvi ducuntur vel ducenda sunt. — a) Universim. *Cic. 2. Orat. 20. 84.* Si hoc in parvis, aut mediocribus rebus doctiores assequi possunt, non idem sentio tanta hac in re tamque immensa posse fieri. *Id. 3. ad Q. fr. 8.* Non enim commoda quedam sequebamur parva ac mediocria. *Plin. 20. Hist. nat. proæm. 1. (1).* Nemo id parvum ac modicum existimaverit. *Cic. Cluent. 34. 94.* Hæc apud Junium parva et infirma sunt. *Id. Cæcin. 10. 26.* Beneficium non parvum. *Virg. 4. G. 176.* si parva licet componere magnis. *Id. 3. Ecl. 54.* Sensibus hæc imis (res est non parva) reponas. *non è cosa di poca importanza. Horat. 1. Sat. 6. 86.* parva merces.

— b) De animo et ejus affectibus; Item de ingenio et ingenii operibus. *Cic. 1. Off. 20. 68.* Nihil enim est tam angusti animi tamque parvi, quam amare divitias. *Horat. 1. Sat. 2. 10.* Sordidus atque animi parvi. *Id. 1. Ep. 12. 15.* nil parvum sapias. *Cf. eumd. 3. Od. 15. 17.* nil parvum loquar. *Id. 1. Ep. 17. 39.* hic onus horret, Ut parvis animis et parvo corpore majus: Illic subit et perfert, poco spirito. *et Ter. Eun. 1. 2. 117.* Parvam fidem habere alicui. *credere poco. Rursus Horat. 1. Ep. 3. 21.* non tibi parvum Ingenium, non incultum est et turpiter hirtum. *et Plin. 6. Ep. 29.* Homo parvo ingenio. *di poco ingegno. et Horat. 2. Ep. 1. 257.* Sed neque parvum Carmen majestas recipit tua. *h. e. humile. Cf. eumd. 4. Od. 2. 31.* operosa parvus Carmina fingo. — c) De hominibus. *Horat. 1. Ep. 3. 28.* Hoc opus, hoc studium parvi prope remus et ampli. *h. e. pauperes, humiles, ignobiles. Auct. B. Afr. 57.* Aquinius homo novus parvusque senator. *Cf. Ovid. 8. Met. 637.* Ergo ubi cælicolæ parvos tetigere perates etc. Similiter *Horat. 3. Od. 23. 15.* Parvi dii. *h. e. parvæ potentia, minorum gentium, ut v. gr. Penates.* — Et absolute. *Horat. 2. Sat. 6. 94.* neque ulla est Aut magno aut parvo leti fuga. *Id. 1. Ep. 7. 44.* Parvum parva decent: mihi jam non regia Roma, Sed vacuum Tibur placet.

B) Comp. anom. *Minor, us, oris,* cum Græco *μείων* conjungendus, *ἐλάττω* (It. *minore, inferiore, più piccolo*; Fr. *moins*; Hisp. *mas pequeño*; Germ. *kleiner, geringer, weniger*; Angl. *less, smaller, inferior*).

I.) Proprie. ¶ 1. Dicitur de rei extensione. *Cæs. 6. B. G. 13.* Hibernia dimidio minor, quam Britannia. *Horat. 1. Ep. 10. 43.* calceus olim Si pede major erit, subvertet; si minor, uret. *Id. Art. P. 189.* Neve minor, neu sit quinto productior actu Fabula. *h. e. neque plures habeat actus, quam quinque, neque pauciores.* ¶ 2. Item de numero. *Auct. B. Alex. 30.* Id minori numero militum consequi. *Cic. 2. Legg. 20. 51.* Si ea pecunia non minor esset facta. *Liv. 4. 51.* Minus prædæ, quam speraverant, fuit. *Id. 41. 13. extr.* Sociis dimidio minus, quam civibus datum. *Cf. Cic. 3. Verr. 45. 117.* Si protulerit, uno signo ut sit minus quam ex lege oportet, non des possessionem. ¶ 3. Item ad pretium. *Cic. 3. Off. 12. 51.* Vendo meum non pluris, quam ceteri, fortasse etiam minoris. *per meno. Petron. Satyr. 14.* Minoris pallum addicere placuit. *Supplicius ad Cic. 4. Pam. 5.* Omnia minoris aestimare. *Cf. Sall. Jug. 37.* Fidem suam non minoris, quam publicam ducebat. *Seneca Ep. 18.* Quam durus sit fenerator Cæcilius, a quo minoris centesimis propinqui nummum movere non possunt. Aliud ad illud *Cic. 1. Att. 12.* Nam a Cæcilio propinqui minore centesimis nummum movere non possunt. *h. e. minore usura, quam centesima.* ¶ 4. Item ad tempus et sæpiissime ad ætatem. *Ovid. 2. Pont. 10. 37.* Sæpe dies sermone minor iuit. *h. e. brevior, quia in noctem etiam sermo productus fuit.* — Sic de

ætate. — a) Cum additis. *Cæs. 3. B. C. 112.* Filia minor Ptolemæi regis. *Horat. 2. Ep. 1. 40.* minor uno mense, vel anno. *Ovid. 7. Met. 499.* ætate minor. *Cic. Amic. 9. 32.* Pro hoc qui minor est natu, meo jure respondeo. *Id. 4. Acad. (2. pr.) 19. 61.* Te aliquot annis minorem natu non dubitabo monere. *Ulp. Dig. 30. 99. 1.* Minor viginti annis. *h. e. qui nondum vigesimum ætatis annum attingit. Papinian. ibid. 50. 2. 6.* Minores vigintiquinque annorum decuriones facti. *Julian. ibid. 38. 5. 8. et Prætor apud Ulp. ibid. 4. 4. 1.* Si minori, quam vigintiquinque annorum, natu filiosfamilias crediderit. *Labeo ibid. 36. 2. 30.* Si pupilla minor, quam viripotens, nupserit. *Cajus 1. Instit. (edente Goeschenio) § 73.* Si minor anniculo sit filius, filiaque, causa probari non potest. — b) Absolute. *Horat. Art. P. 174. de senæ. censor castigatorem minorum de più giovani et 2. Ep. 1. 106.* Majores audire, minori dicere. *Ovid. 4. Trist. 10. 55.* Utque ego majores, sic me coluere minores. — c) *Minores* aliquando sunt pueri. *Sil. It. 2. 490.* Te matres, vincente fame, te mæsta virorum Ora vocant, priusque sobant te voce minores. *Seneca Herc. Cl. 1787.* Si quis minor Busiris, aut si quis minor Antæus etc. *h. e. filius Busiridis, aut Antæi.* — d) Apud Jctos sunt minores vigintiquinque annis. *Ulp. Dig. 42. 1. 57.* Si minor prætor, vel consul jus dixerit, valebit. *Adde ibid. 4. tit. 4. qui est De Minoribus.* — e) Interdum sunt posterii. *Virg. 1. Æn. 537.* nunc fama, minores Italiam divisit. *et ibid. 736.* Hunc lætum Tyriis-que diem, Trojaque profectis Esse velis, nostrosque hujus meminisse minores.

II.) Translate usurpatur morali et intellectuali ratione, b. e. de rei gradu. — a) Universim. *Cic. Topic. 4. 23.* Quod in re majore valet, valet in minore. *Horat. 1. Ep. 10. 106.* sapiens uno minor est Jove. *Id. ibid. v. 35.* minor in certamine longo Imploravit opes hominis. *h. e. virtute et viribus inferior. et 2. ibid. 1. 183.* numero plures, virtute et honore minores. *et 1. ibid. 12. 27.* jus imperiumque Phraates Cæsaris accepit, genibus minor. *h. e. ad genua Cæsaris procumbens et infra ea se submittebat. Cf. Tac. Germ. 39.* Est et alia luco reverentia. Nemo nisi vinculo ligatus ingreditur ut minor et potestatem numinis præ se ferens. *Ovid. 2. Trist. 214.* Et sunt notitia multa minoræ tua. *h. e. leviora, atque adeo indigna, quæ a te sciuntur. Id. 6. Met. 150.* Nec tamen (Niobe) admonita est præna popularis Arachnes Cadere cæstitibus, verbisque minoribus uti. *Liv. 22. 54. extr.* Nulla ex parte (hæc clades) comparandæ sunt, nisi quod minore animo late sunt. Et cum Ablativo. *Id. ibid. ad fin.* Itaque succumbam oneri, neque aggrediar narrare, quæ edisseratando minora vero fecero. — b) Speciatim cum Infinito. *Horat. 2. Sat. 3. 312.* An, quodcumque facit Mæcenas, te quoque verum est Tantum dissimilem, et tanto certare minorem? *h. e. impare ad certandum. Sil. It. 5. 76.* heu Fatis Superi certare minores! — c) Cum Accusat. more Græcorum. *Val. Flacc. 1. 582.* Nec scopulus, aut antra minor juxta altera tellus Cernitur. *Sil. It. 3. 42.* frontemque minor truncam amnis Acarnan. *h. e. Achelous frontem habens truncam, multam, spoliatam cornu. Quo sensu Juvenal. 8. 4.* Et Curios jam dimidios, humeroque minorem Corvinum. *Alii leg. bumerosque: alii nasumque minorem Corvini. Lucan. 2. 717.* Argo rapta puppe minor. — d) *Minor capitis* est capite deminutus. *V. CAPUT.* — e) *Minores magistratus* qui sint, *V. in MAGNUS.* — f) *Minorum gentium cives V. in GENS.*

C) Superl. (a minor) est *Minimus* et apud antiquiores *minimus, a, um,* scribitur *Minimissimus* habet *Arnob. 5. p. 7. et 14.* Digitum minimissimus. Sic Græci a Superlat. *ἐλάχιστος*; formant Comparat. *ελαχιστότερος.* — *Minerrimus* pro minimo antiquos divisit, testatur *Paul. Diac. p. 122. 17. Müll.* — *Minimus* est is, quo minor nemo est alius, *ελάχιστος* (It. *minore di tutti, menomo, minimo*; Fr. *le très-petit, le moindre*; Hisp. *minimo*; Germ. *der, die, das kleinste, ge-*

ringste, wenigste; Angl. *least of all, the least or smallest*).

I.) Proprie. ¶ 1. Refertur ad extensionem. *Plaut. Rud. 3. 4. 15.*; et *Plin. 11. Hist. nat. 45. 103. (251).* Minimus digitus. *mignolo. Cic. 1. Acad. (post.) 7. 27.* Quom sit nihil omnino in rerum natura minimum, quod dividi nequeat. *Plin. 11. Hist. nat. 2. 1. (4).* Rerum natura usquam magis, quam in minimis, tota est. *Cæs. 1. B. G. 8.* Vadis Rhodani, qua minima altitudo fluminis erat. *Id. 1. B. C. 70.* Minima pars temporis. — Et cum Ablativo. *Colum. 8. R. R. 3. 2.* Tres extruuntur cellæ etc. Detur unus omnino aditus cellæ mediæ, quæ ipsa tribus minima est. *At Schneiderus rectius legit ipsa e tribus minima est.* ¶ 2. Item ad pretium. *Plaut. Aulul. 2. 8. 14.* Quam minimo sumptu filiam ut nuptum darem. *con la minore spesa, che sia possibile. et Epid. 2. 2. 110.* Quanti emi potest mihi (h. e. pretio)? *SPID.* Ad quadraginta fortasse eam posse emi minimo minas. ¶ 3. Item ad ætatem. *Sall. Jug. 11.* Hiempsal, qui minimus ex illis erat. *Justin. 42. 5. 6.* Obsidem Cæsari minimum filium Phraates ferens. *Cic. 2. Orat. 14. 58.* Minimus natu horum omnium Timæus. *h. e. post hos omnes natus, recentior. Id. Cluent. 38. 107.* Ex his omnibus natu minimus P. Satrius. *più giovane. Seneca Hippol. 201. de Cupidine.* Regnumque tantum minimus e Superis habet. *Est qui leg. in Superis.*

II.) Translate, morali et intellectuali ratione, h. e. de rerum gradu. — a) Adjective. *Cic. 1. Orat. 37. 169.* Minimæ tenuissimæque res. *Sall. Cat. 51.* In maxima fortuna minima licentia est. *Horat. 1. Sat. 3. 68.* vitis nemo sine nascitur: optimus ille est, Qui minimis urgetur. *Plaut. Men. 3. 2. 23.* homo pessime et nequissime, Flagitium hominis, subdole, ac minimi pretii. *Cf. eumd. Pseud. 1. 3. 35.* Aliquem minimi facere. — *Licinius* apud *Priscian.* Non minimopere milites quietes volebant esse. Ita Lexicographi: sed legendum non *minimo opere*, ut *Priscian.* refert *p. 704. Putsch.*, h. e. magnopere volebant. — Et præced. particula negat. *Sueton. Aug. 25.* Non minimo discrimine. *et ibid. 67.* Res non minimi periculi. — b) Neutrum cum Ablat. vel Genit. — *Minima de malis*, proverb. e duobus malis minus eligendum: e multis malis minimum. *Cic. 3. Off. 29. 105.* — *Id. Amic. 13. 46.* Ut quisque minimum brunitatis habeat minimumque virium, ita amicitias appetere maxime. *quanto meno di esse. Liv. 44. 5.* Minimum pedibus itineris confectum. *Id. 27. 15.* Unde minimum periculi erat. *Colum. 11. R. R. 3. 12.* Stercus asini minimum herbarum creat. — c) Absolute, vel adverbialiter. *Cic. 1. Fam. 9. ante med.* Præmia apud me minimum valent. *puchissimo. Plin. 3. Ep. 5.* Post solum frigida lavabatur: deinde gustabat, dormiebatque minimum. *un pochettino. Horat. 2. Ep. 1. 72.* Minimum distare. *Nepos Dion. 1.* Habuit magnam corporis dignitatem; quæ non minimi commendat. *non poco. Plin. 18. Hist. nat. 16. 43. (146).* Medica secatur sexies per annos: quom minimum, quater. *il meno che sia. et Horat. 1. Od. 11. 8.* Quam minimum credulus. *meno che sia possibile. et Liv. 33. 6.* In quo non minimum totorum opera regii fugati atque in castra compulsi sunt. *Apul. 1. Met. Minimo minus interli. h. e. manco puchissimo che non morissi.* — *Minimus* pro saltem, *per lo meno. Varro 2. R. R. 1. 12.* Ita sunt omnes partes minimum octoginta et una. *et 3. ibid. 3. (3).* Harum singula genera minimum in bias species dividi possunt. *Cels. 2. 8. ad fin.* Morbus erit longissimus, minimumque annuus. *V. Minime* in *v. PARUM* in fin. *Quintil. 5. 10. 5.* Quæ (comprehensio) ex tribus minimum partibus constat.

PASCALIS et pascalis, e, adject. ad pasca pertinet. *Paul. Diac. p. 243. 5. Müll.* Pascuales oves Cato posuit pro pascales. *Cf. Festum p. 242. 29. Lucilius apud Festum p. 301. 10. Müll.* Pascali pecore ac montano, hirtu atque soloce. *Vulgat. interpr. 1. Reg. 28. 24.* Muller autem illa habebat vitulum pascalem in domo.

et 3. *ibid.* 4. 23. Decem boves pingues et viginti boves pascales.

PASCEOLUS, i, m. 2. *borsa*, o sacchetto di pelle, sacculus ex aluta, ut *Non. p.* 151. 19. *Merc.* interpretatur. Voluit esse diminutivum a *πάσκαλον*, quod est *marsupium*, teste *Suida*. *Plaut. Rud.* 5. 2. 26. Nummi octingenti aurei in marsupio infuerunt præterea centum denaria Philippæ in pasceolo seorsus. *Cato apud Non. loc. cit.* Pueri in ludo solent pasceolos furari. *Adde Lucium ibid.*

PASCHA, æ, f. 1. et

PASCHA, ætis, n. 3. *Pasqua*, Πάσχα, festum Hebræorum, et Christianorum circa æquinoctii verni tempus: ab Hebr. פֶּסַח *pēsach*, transitus.

Ratio nominis est, quod Angelus, quum cæderet Ægyptius, domos Israelitarum agni sanguine illitas transierit. *Tertull. 2. ad Uxor. 4.* Solemnibus Paschæ abnoctare. *Id. in arm. 2. advers. Marcion. 80.* Lege dedit Pascham, gaudens atque immolat agnum. *Id. Cor. mil. 3.* A die Paschæ in Pentecosten usque. — Etiam plur. num. *Symmach. 10. Ep. 77.* Nec fas est Pascharum dies sine sacerdotate celebrare. — *Paschā*, n. indeclin. ut etiam apud Græcos. *Auson. epist. 10. 17.* Nos etenim primis post sanctum Pascha diebus. *Hieronym. Ep. 96. n. 20.* Cum Angelis mirebimur dominicum Paschæ celebrare. — Etiam *Paschā*, ætis, n. 3. apud *Ambros. de myster. Paschatis*, et alios sequioris ævi scriptores. — Ita in postrema *Forcellini* editione. Loci tamen cit. *Ausonii* et *Hieronymi* ad formam *Pascha*, ætis, commode referri possunt.

PASCHALIS, e, adject. *Pasquale*, ad Pascha pertinens. *Sedul. initio operis.* Paschales quicumque dapes conviva requirit. et 20. Paschalia dona. *Imp. Gratian. Valentinian. etc. Cod. Theod. 9. 35. 4.* Paschale teupus. *Hieronym. Ep. 99. n. 1.* Paschalis liber. h. e. qui de Paschate agit.

PASCITO, as, are, a. 1. *pascolare*, frequentat. a *pasco*. *Varro 3. R. R. 16. 19.* Feras apes dico, quæ in silvestribus locis pascant: cicures, quæ in cultis. *At* *Pantledra* probante *Schneidero leg. pastilant*. Hanc vocem exhibet *Gloss. Lat. Gr. Pastilo*, as, ἀπάσσω.

PASCO, pasci, pasci, pascerem, pascerem. a. 3. Part. *Pascens* I. 1. 2. et II. 1.; *Pastus* I. 2. 3. et II. 1.; *Pasturus* I. 1.; *Pascendus* I. 1. et 5. — Pascerem (quod ratione habita etymoni conjungunt cum *πάσχω*, quæ idem significant) est comedere, vesci, *νέμω*, *νέμωμαι* (H. *pascersi*, *pascolare*, *mangiare*; Fr. *paître*, *brouter*, *manger*; Hisp. *pacer*, *apacentarse* et *gunato*, *comer* *la yerba*; Germ. *fressen lassen*, *meiden*, *füttern*; Angl. *to feed*, *graze*, *browse upon*, *pasture*, *cat*). Usurpatur autem tum activa positione, præcipue in Participio præsentis (et subintelligitur *Accusativus se*, etc.), tum passiva, h. e. mediorum apud Græcos more.

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu et sæpius de pastoribus dicitur, et est pabulum dare, cibum præbere, ad pabulum ducere, *dar du mangiare*, *pascerem*, *pasturare*, *condurre al pascolo*. *Cic. 2. Off. 4. 14.* Bestias pascerem, aut domare. *Varro 2. R. R. 1. 24.* Necesse est constituat numerum, quot greges, et quantos sit pasturus. *Adde eund. ibid. 10. 2. Ovid. 6. Met. 394.* et quisquis montibus illis Lanigerosque greges armentaque buccera pavit. *Horat. 1. Sat. 6. 203.* plures calones atque caballi Pascendi. *Cf. Cic. 6. Att. 1. a med. Olusculis nos soles pascerem. Id. 1. Divinat. 17. 31.* Quum propter paupertatem sues puer pasceret. *Virg. 1. Ecl. 78.* non, me pascente, capellæ Florentem cytium, et salices carpenti amaras. *Cic. 2. Off. 25. 39.; Phn. 18. Hist. nat. 5. 6. (30.); et Colum. 6. R. R. præf. 4.* A Catone quum quæretur, quid maxime in re familiari expedit, respondit, bene pascerem. h. e. bonos greges et armenta alere. Sic *Seneca Ep. 2. in fin.* Quid refert, quantum illi in arca, quantum in horreis jaceat, quantum pascat, aut feneret? — Similiter, absolute, in *Inscript. apud Gruter. 541. 2.* quæ afferunt in v. PECCARIUS, significat greges

ovium, aut boves pascerem. — Inter pascerem et alere discrimen statuit *Non. p. 440. 12. Merc.* ut prius sit cibum præbere, alterum sufficiens generis curam habere. *Varro ibid. et p. 314. 30.* Ubi graves pascantur et alantur pavonum greges. ¶ 2. Latiori sensu pascerem vel pasci dicuntur greges et armenta, quæ in agris campisque versantur atque vescuntur. *Cic. Cluent. 25. 67.* Bestiæ, fame monitæ plerumque ad eum locum, ubi pastæ aliquando sint, revertuntur. *Virg. 5. Ecl. 24.* pastos boves agere ad flumina. *Id. 3. ibid. 96.* Tityre, pascentes a flumine rejice capellas. et 3. *G. 466.* de ove cegrotante. Extremamque sequi, aut medio procumbere campo Pascentem. *Plaut. Most. 4. 1. 22.* Ire vis mola pastum foras. *Martial. 9. 82.* Duxerat esuriens locupletem pauper, animumque Uxorem: pascit Gellius, etc. *Plaut. Rud. 4. 7. 12.* Quam si quis avidus pascit escam avariter, decipitur in transenna avaritia sua. *Al. leg. post. Pers. 3. 53.* Juventus Invigilat siliquis et grandi pasta polenta. *Virg. 3. G. 162.* Cetera pascantur virides armenta per herbas, et 528. Frondibus et victu pascantur simplicis herbæ. *Id. ibid. 231.* taurus Frondibus hirsutis et carice pastus acuta. — Cum Accusativo Græca ratione. *Id. ibid. 314.* Pascentur vero silvas, et summa Lycæi. Horrentesque rubos, et amantes ardua dumos. et 4. *ibid. 181.* de apib. pascentur et arbuta passim, Et glaucas salices, casiamque, crocumque rubentem. *Id. 2. En. 471.* coluber mala gramina pastus. *Plin. 9. Hist. nat. 3. 2. (7).* Ræunt marinæ belluæ pecori similes ibi in terram, pastaque radices fruticum remeant. *Cf. Tibull. 4. 1. 186.* Cuique pecus denso pascebant agmine colles. et 2. 5. 25. Sed tunc pascebant herbosa Palatia vacca. *Servius* quoque ad *Virg. 1. En. 198.* et 2. *ibid. 215.* docet pasco et pascor unius esse significationis. (Similiter *Consent. p. 2054.* *Putsch.* *Pascit juvenca et pascitur juvenca* recte dicitur. *Cf. Virg. 3. G. 219.* Pascentur in silva juvenca.) Addunt *Lexicographi* duo loca *Ovid. 4. Met. 634.* et 1. *Fast. 381.*, quæ optimi libri ita exhibent, ut nihil huc pertineant. — *Pastus* est idem ac *comesus*, in cibo sumptus, *mangiato*, apud *Ovid. 3. Amor. 5. 17.* lente revocatus ruminat herbas, Atque iterum pasto pascentur ante cibo. ¶ 3. *Pastus* est qui domi pascentur, saginatus, *ingrassato*, et opponitur *agrestis*, in *Edict. Dioclet. p. 14.* *Fasianus* pastus X ducentis quinquaginta, *fasianus* agrestis X centum viginti quinque. Anser pastus X ducentis, anser non pastus X centum. ¶ 4. Est etiam universim alere, nutrire, *alimentare*, *nutrire*, *mantere*. *Plin. 18. Hist. nat. 3. 4. (15).* His moribus non modo sufficiebant fruges, nulla provinciarum pascente Italian, verum etiam annonæ villas incredibilis erat. *Id. 12. ibid. 14. 32. (63).* Nam et benigne certo itinerum numero Deus hospites pascit. *fa le spese. Virg. 7. En. 684.* quos dives Anagnia pascis, quos Amasene pater. *Cic. Mil. 2. 3.* Quos P. Clodii furor rapinis et incendiis et omnibus exitiis pavit. *Juvenal. 7. 93.* Haud tamen invidias vati, quem pulpita pascent, et 12. 28. pictores quis nescit ab Iside pasci? *Virg. 2. G. 180.* campus silicem curvis invisam pascit aratri. *produce e nutricee*, ¶ 5. Speciatim dicitur de iis, qui servos alunt, *mantere servitori*. *Seneca Ep. 17.* Non circumstat illam turba servorum, ad quos pascentos transmarinarum regionum est optanda fertilitas. Facile est pascerem paucos ventres et bene institutos. *Juvenal. 3. 141.* quot pascit servos? quot possidet agri Jugera? *Petron. fragm. Tragur. 57.* *Burmans.* Viginti ventres pasco et canem. *Apul. 1. Met.* Neque præter unicam pascit ancillulam. ¶ 6. Item de eo, qui quotidie aut sæpe alios convivio excipit, *fare*, o *metter tavola*. *Spartian. Hadrian. 17.* Quum plurimos suis sumptibus pasceret. *Al. leg.* Quum cum plurimis summatibus pasceret. *Lamprid. Alex. Sev. 41.* Argentum et ministros ante, quando pascebat, accipiebat ab amicis.

II.) Translate. ¶ 1. De rebus physicis. *Horat. 2. Sat. 3. 35.* Pascerem barbam. *Virg. 7.*

En. 391. sacrum Baccho crinem. *τρεῖς κώνην, lasciar crescere.* Sic *Stat. 8. Theb. 493.* Illo genas Phœbo, crinem hic pascebat Iaccho. *Virg. 2. En. 683.* Lambere flamma comas, et circum tempora pasci. *Ovid. 14. Met. 467.* Danaas paverunt Pergama flammis. *Virg. 11. En. 786.* pineus ardor acervo Pascentur. h. e. ignis nutritur pineis lignis. *Sil. It. 14. 421.* Ignis pasti bitumine. *Stat. 2. Achill. 429.* Fluvius imbribus assiduis pastus. *pieno, gonfio. J'al. Flacc. 1. 677.* Tunc quocumque loco meritas tibi plurimus aras Pascet bonos. h. e. plurima bestia excolet augebitque aras. *Ovid. 4. Trist. 4. 63.* ubi Taurica dira Cæde pharetratæ pascentur ara deæ. *Al. leg. spargitur. Plin. 14. Hist. nat. 1. 3. (13).* Stat per se vitis sine ullo pedamento, arcus suos in se colligens, et brevitate crassitudinem pascent. *manendo, nutrendo.* et 17. *ibid. 12. 18. (90).* Umbra alio pinguis, sed pascent sata. h. e. nutritiens et crescere faciens. *Virg. 1. En. 608.* polus dum sidera pascent. *manterrâ vive e ardenti.* Alias putabant, sidera terreno humore pasci, ut *Plin. 2. Hist. nat. 9. 6. (46).* tradit. Hinc *Rutil. 1. Itiner. 644.* de Oceano. corusca suis sidera pascit aquis, et *Lucan. 10. 258.* Nec non Oceano pasci Phœbumque polumque Cretinus. *Cic. Cluent. 26. 72.* Quæstu judicario pastus. *Sil. It. 13. 582.* Et Mæror pastus fletu et sine sanguine Pallor. *Martial. 10. 58.* Dura suburbani dum jugera pascimus agri. h. e. colimus, et multa impensa sustinemus, pascimusque quodammodo potius, quam ab illo pascamur quum sumptus reditum superent. *Horat. 1. Ep. 18. 35.* nummos alienos pascerem. h. e. augere, æs alienum contrahendo, et usuras solvendo. ¶ 2. Item de animo, et pascerem oculos, animum, oblectare, detinere, alere, satiare. *Cic. 7. Verr. 26. 65.* Quum ejus cruciatus atque supplicio pascerem oculos, animumque exsaturare vellent. *Id. 11. Phil. 3. 8.* Ut in ejus corpore lace-rando, quum animum satiare non posset, oculos paverit suos. *Virg. 1. En. 468.* animum pictura pascent inani. *Ovid. 1. Pont. 4. 21.* Otia corpus alunt: animus quoque pascentur illis. *Id. 6. Met. 280.* Pascerem crudelis nostro, Latona, dolore. Pascerem, ait, satiaque meo tua pectora luctu. — Similiter *Cic. Pis. 20. 45.* His ego rebus pascor. his detector, his perfruor: quod de vobis hic ordo opinatur, non secus ac de teterimis bestibus: quod etc. *Id. 2. Off. 11. 40.* Qui maleficio et scelere pascentur. *Id. Sert. 46. 99.* discordiis rivum et seditione. *Id. 4. Att. 10.* Ego hic pascor bibliotheca Faustii. — Similiter *Virg. 10. En. 627.* Spes pascis inanes. *nutri e mantieni* et *Ovid. Remed. am. 749.* pascerem amorem. — *Pascito linguam* dicebatur in sacrificiis, idest coerco, contino, taceo. *Paul. Diac. p. 222. 17.* *Müll.* ubi est qui vult legi *parcito*, licet obstet litterarum series. Quod pasco coero ceudi vin olim habuerit, compositum *compesc-* argumento est. Hæc *Forcellinus*. Sed pascerem simpliciter eo significatu inauditum esse, monuit *Salmas. Exerc. Plin. p. 73. a.*; quem secutus *Müllerus* legit *Parcito*.

PASCUA, æ, f. 1. idem ac pascum. Est adjectivum, et terra aut humus subintelligitur. *Tertull. Apolog. 22.* Quæ illi accuratior pasqua est, quam ut etc.

PASCUALIS. F. PASCALIS.

PASCUE, adverb. laute, h. e. pasco abundante. *Apul. 2. Met.* In abacum pascue vinolentum. *Alii rectius leg.* In cacabum ad pasqua jurulenta. V. *Pascuum* in fin. v. *PASCUUS* sub II.

PASCUOSUS, a, um, adject. idoneus ad pascedum, ut *Pascuosa* herba, *Apul. Herb. 92.*

PASCUM, i, n. 2. V. voc. seq. in fin.

PASCUUS, a, um, adject. da pascolo, *voμαδικός*, ad pascedum idoneus. *Plaut. Truc. 1. 2. 47.* Non arvus hic, sed pascuus est ager. *Cic. 5. de republ. (edente A. Maio) 2.* Ob easque causas agri arvi, et arbusi, et pascuu lati atque uberes definebantur. *Lucret. 5. 1247.* Pandere agros pingues, et pascu reddere rura. *Paul Dig. 50. 16. 30.* Pascu silva est, quæ pascuus precudum destinata est. *Plin. 18. Hist. nat. 3. 3.*

(11). Etiam nunc in tabulis censoris pascua dicuntur omnia, ex quibus papulus reditus habat, quia diu hoc solum vectigal fuerat. — Hinc *Pascuum*, i, n. 2. absolute, substantivorum more, (subaudi *solum*, aut quid simile) est locus ubi pecudes pascuntur: itam ipsum pabulum, *pascolo*, *pastura*, βόσκημα, βοήμη.

I.) Proprie. — a) In sing. numero. *Varro* 2. *R. R.* 11. 2. Ad purgandum id, quod ab viridi pascuo atc. *Colum.* 8. *R. R.* 14. 8. Ne esurians mittatur in pascuum. et 7. *ibid.* 1. 1. Rus, quod pascum carat. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 47. 72. (189). Ovium genera duo, tectum et colonicum: illud mollius, hoc in pascuo delicatius; quippe quum tectum rubis vescatur. *Pallad.* 12. *R. R.* 13. Donec agni pascuum matribus possint habere commune. — b) Sæpius in plurali utimur. *Cic.* 1. *leg. Agr.* 1. 3. Utrum hanc silvam in relictis possessionibus, an in censorum pascuis invenisti? *Horat.* *Epod.* 1. 27. Pecusve Calabris ante sidua fervidum Lucana mutet pascua. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 44. 61. (126). Exire in pascua. *Virg.* 3. *G.* 323. In saltus utrumque gregem atque in pascua milites. *Catull.* 20. 10. Meis capella delicata pascuis in urbem adulta lacte portat ubera. *Ovid.* 1. *Fast.* 243. Hic, ubi nunc Roma est, incedua silva virebat: Tantaqua res paucis pascua bubus erat. et 4. *ibid.* 476. pascua læta. *Id.* 2. *Met.* 689. herbosa.

II.) Translate significat cibos in usum hominum. *Apul.* 2. *Met.* Quæ (ancillula) suis dominis parabat viscum farinam concisum, et pulpam frustatam coniectam in cacabum ad pascua iurulantia.

PASSA, æ, f. 1. *V. PASSUM.*

PASSALES et ovas, et gallinæ appellantur, quod passim pascuntur. *Paul.* *Diac.* p. 222. 19. *Müll.*

PASSARLE Ficus, fichi seccati ad sole, ad solem passæ. *Capitolin.* *Albin.* 11. *V. CALLISTRUTHIA.*

PASSARINUS. *V. PASSERINUS.*

PASSER, æris, m. 3. στρούδιος, et οροφάγος, ut in *Gloss.* *Philox.* dicitur, avis salacissima (It. passera; Fr. moineau, passereau; Hisp. gorrion, pardal; Germ. der Sperling; Angl. a sparrow).

I.) Proprie. — a) Stricto sensu. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 36. 52. (107). Passeri minimum vitæ, cui salacitas palumbis par. Marea negantur anno diutius durare, argumento, quia nulla veris initio apparet nigritudo in rostro, quæ ab æstate incipit. Feminis longiusculum spatium. et *ibid.* 38. 54. (111). Avlum ambulat alique, ut cornices: salient allæ, ut passeret. *Id.* 18. *ibid.* 17. 45. (160). Pestem a milio atque panico, sturnorum, passerumve agmina, sclo abigi herba, cuius nomen ignotum est. *Id.* 30. *ibid.* 15. 49. (141). Venerem concitant passeret in cibo, vel ova eorum. *Cic.* 2. *Fyn.* 23. 75. Voluptas, quæ passeribus nota est omnibus, a nobis intelligi non potest? *Id.* 1. *Divinat.* 33. 72. et 2. *ibid.* 30. 63. Apud Homerum Calchas ex passerum numero belli Troiani annos auguratus est. — b) Turpem sententiam hoc nomina obtegara videntur *Catull.* *carm.* 2. et 3.; *Martial.* 11. 6. *V. STRUTHIO*, et *TURTUR*. — c) Habet locum in blanditiis. *Plaut.* *Cas. a.* 1. v. 50. Meus pullus passer, mea columba, mi lepus. *V. PASSERCULUS* in fin.

II.) Impropræ. ¶ 1. *Passer marinus* est struthiocamelus, struzzo, omnium avium maximus, Græcæ στρούδιος; marinus autem, quia peregrinus est, et trans mare advoluit. *Plaut.* *Pers.* 2. 17.; *Auson.* in *fin. epist.* 11.; et *Paul.* *Diac.* p. 222. 16. *Müll.* — Etiam absolute passer est struthiocamelus. *Inscript.* apud *Gruter.* 484. 6. VENATIONE PASSERUM, DENIS BESTIIS ET QUATVOR FERIS DENTATIS ET QUATVOR PARIIVA (gladiatorum) FERRO OIMICANTIBVS. ¶ 2. Est etiam *passer marinus* piscis ex genere planorum. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 20. 36. (72). Marinorum alii sunt plani, ut rhombi, solæ ac passeret, qui a rhombis situ tantum corporum differunt. Dexter hic resupinatus est illis, passari iæ-

vus. *Ovid.* *Halieut.* 124. Fulgentes solæ candore, at concolor illis Passer. *Adda Horat.* 2. *Sat.* 8. 20.; et *Colum.* 8. *R. R.* 16. 7. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PASSERARIUS. *V. CALLISTRUTHIA.*

PASSERATIUM, adverb. a passer, affertur a *Charis.* 2. p. 162. *Putsch.*, nullo tamen auctore laudato.

PASSERCULA, æ, f. 1. deminut. passeris, passeretta. Translate dicitur de puella. *M. Aurel.* apud *Fronton.* 4. ad *M. Cres.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep.* 6. Tum ego: Quid autem passerculam nostram, Gratiam minusculam, existimas modo facere? h. e. Gratiam, filiam parvulam *Frontonis.*

PASSERCULUS, i, m. 2. deminut. στρούδιον, parvus passer. *Cic.* 2. *Divinat.* 30. 65. Cur autem de passerculis conjecturam facit? — Et figurate *Plin.* 9. *Ep.* 25. Tu passerculis et columbulis nostris inter aquilas vestras dabis penas. h. e. juvenibus, qui carmina componere conantur. — Usurpatur interdum in blanditiis amantium. *Plaut.* *Asin.* 3. 3. 76. Dic me tuum passerculum, gallinam, coturnicem. *V. PASSER L c.*

PASSERINUS, a, um, adject. ad passerem pertinens. *Pomponius* apud *Non.* p. 112. 7. *Merc.* Ut te objectes frustatam passerinum prandium. h. e. ita discretum, et minutatim concisum, ut passerum cibus esse possit. *Plin.* *Valerian.* 1. 19. p. 169. ed. *Alf.* Passerini ovi alterum cum melle Attico mixtum inunges, clareque videbis. — *NB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

PASSERNICES, vox Celtica, qua significantur cotes aciam aqua trabentes. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 22. 47. (165).

PASSIBILIS, a, adject. passibile, qui pati potest. *Arnob.* 7. 5. Quidquid vexatur rei alicuius motu, passibile esse constat et fragila. *Adda Tertull.* *advers.* *Prax.* 29.; et *Prudent.* *Apoth.* 74.; et *Cæli. Aurel.* 3. *Acut.* 7. Sic *Capell.* 4. p. 108. Secunda species est earum qualitatam, quas recte passibiles dixerimus, ut dulce atque amarum, calidum vel frigidum; non quod ex his eodem substantiam aliquid patiantur, sed quod sensus nostros aliquid pati cogant.

PASSIBILITAS, atis, f. 3. passibilitas, aptitudo ad recipiendam passionem. *Arnob.* 2. 26. Quod autem est promptum atque expositum passioni, corruptibile esse ipsa possibilitate interveniente denunciat.

PASSIBILITER, adverb. patiendo. *Tertull.* *Anim.* 45. Anxie et passibiliter in somniis conterteri.

PASSIM, adverb. a supino *passum* verbi *pando*, is, quasi late et expandendo se, est sparsim, hoc illuc sine ordine, omnibus locis, undique, ἀπασταχῆ (It. qua e là, senz'ordine, disordinatamente, sparsamente, da per tutto; Fr. ça et là, sans ordre, en desordre, de côté et d'autre, de toutes parts, partout; Hisp. acá allá, desordenadamente, de todas partes, per todas partes; Germ. weit und breit herum zerstreut und ohne Ordnung, daher weit und breit, allenthalben, überall, aller Orten, an vielen Stellen, allenthalben hin, nach allen Richtungen, nach allen Seiten hin; Angl. here and there, up and down, loosely, scatteredly, without order, at random, all over, every where, every way).

I.) Proprie. — a) Dicitur de iis, qui nullo ordine sed distracti eunt, vel procedunt, et est sparsim et nullo ordine. *Cæs.* 2. *B. C.* 38. Numidæ quadam barbara consuetudine nullis ordinibus passim conederant. *Brutus* ad *Cic.* 11. *Fam.* 13. Antonius itinera fecit multo majora fugiens, quam ego sequens: Illa enim iit passim, ego ordinatim. *Asellio* apud *Servium* ad *Virg.* 12. *Æn.* 121. Triariorum quartum signum accedebat, sive pilatim, sive passim iter facere volebat. o con ristretta, o con larga e sparsa ordinanza. *Stat.* 11. *Theb.* 758. nulli sua signa susque Ductor: eunt taciti passim. *Quintil.* *declam.* 4. 13. *extr.* Ista credis passim fortuitoque disposita? *Virg.* 4. *Æn.* 162. Et Tyrri comites passim diversa

per agros Tecta metu petiere. — b) De iis, qui in diversis locis versantur, neque in unum collecti agunt, et ast sparsim, omnibus locis, undique. *Plaut.* *Trin.* 4. 1. 12. Absque foret te, sat scio in alto Distraxissent disque tulissent satellites tui me miserum cæde, Bonaque item omnia una mecum passim fœderer per campos. *Cic.* 1. *Orat.* 42. 191. Interea tamen, dum hæc, quæ dispersa sunt, coguntur, vel passim licet carpentem et colligentem undique repleri iusta juris civilis scientia. *Virg.* 2. *Æn.* 364. Plurima perque vias sternuntur inertia passim Corpora. et 3. *ibid.* 510. passim in litore sicco Corpora curamus. *Tac.* *Agric.* 37. Passim arma et corpora et laceri artus. *Cic.* *Sull.* 15. 42. Tabulas non occultavi, non contui domi; sed describi ab omnibus statim libraribus, dividi passim et pervulgari atque edi populæ Romano imperavi. *Id.* *Mur.* 35. 73. Senatus nunc crimen putat ad prandium invitare? Minime; sed vulgo, passim. Quid est vulgo? Universos. *Liv.* 22. 12. Pabulum et ligna nec pauci petebant, nec passim. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 43. (145). Asparagi aliud genus passim etiam in montibus nasci. *Id.* 26. *ibid.* 12. 77. (125). Passim et in quacunque parte corporis nascuntur furunculi. *Quintil.* 4. 1. 70. Non tamen hæc, quia possunt bene aliquando fieri, passim faciendæ sunt. *Lactant.* 2. 6. ad fin. Eo passim confugerunt ex finitibus locis pessimi quique. — Hinc sæpe componitur cum verbis currendi, vagandi, volandi. *Lucret.* 2. 9. Despicere unde queas alios passimque videre Errare atque viam palantes quærere vitæ. *Cic.* 2. *Divinat.* 38. 80. Volucres huc et illuc passim vagantes. *Id.* 2. *Orat.* 6. 23. Volucres passim ac libere, solutas opere, volitare. *Id.* *Rosc. Am.* 46. 135. Passim per forum volitat cum magna cetera togatorum. *Id.* *Fontej.* 11. 23. Hi contra vagantur læti atque erecti passim toto foro. *Virg.* 6. *Æn.* 887. sic tota passim regione vagantur. *Liv.* 40. 33. Sparsi enim toto passim campo se diffuderunt. *Id.* 2. 23. Multis passim agminibus per omnes vlas cum clamore in forum currunt. — c) Et de oratione. *Lucret.* 2. 688. Quin etiam passim nostris in versibus ipsis Multa alimenta vides etc. *Id.* 6. 29. Exposit-Quid-mall foret in rebus mortalibus passim. *Quintil. proæm.* 16. Hæc, quæ velut propria philosophiæ afferuntur, passim tractamus omnes.

II.) Translate. ¶ 1. Est idem ac sine discrimine, promiscue, incontinentemente, senza regola, o riguardo. *Tibull.* 2. 3. 41. Glans aluit veteres, et passim semper amarunt. *Justin.* 43. 1. 4. Ut Saturnalibus, exæquato omnium jure, passim in conviviiis servi cum dominis recubabant. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 117. Scribimus indocti doctique poemata passim. ¶ 2. Item est temere et sine ratione. *Lactant.* 3. 9. Ego hunc puto, non inventientem quod responderet, effudisse hoc passim, ne tacerat.

PASSIO, ðnis, f. 3. (patior) perpassio, passione, patimento, πάθος.

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Maximian.* *Galus* 3. 42. Si nihil iam inquit passio, nulla fuit. *Prudent.* 5. *repi. stæp.* 291. Pulcroque mortis exitu Omnis peracta est passio. Usi sunt præterea *Tertull.* *advers.* *Valentinian.* 9. *extr.* et *advers.* *Gnost.* 13.; *Apul.* 2. *Dogm.* *Plat.* et de *Deo Socrat.*; et *Sever.* *Sulpic.* 2. *Hist.* 32. et alii hujus notæ. ¶ 2. Speciatim pro morbo usurpat *Firmic.* 2. *Mathes.* 12.; et *Cæli. Aurelian.* 1. *Acut.* 1., 2., 4. et alibi sæpissime; *Theod.* *Priscian.* 1. 6.; *Pallad.* 3. *R. R.* 31.; et *Veget.* 2. *Veterin.* 10. et alibi sæpe.

II.) Translate. ¶ 1. Passiones sunt accidentia, quæ in rerum natura contingunt. *Apul.* de *Mundo post init.* Verum alie sunt passiones, quum impulsu frigidioris aeris venti generantur. et *ibid.* a *med.* His passionibus contingit, ut quædam terræ expirent balhis, alie vomant saxa, nonnullæ cæcum. ¶ 2. Pro ingritudine animi, seu perturbatione, sæpe *Augustin.*, præsertim in libris de *civitate Dei*, ubi notat 8. 17. τὸ πάθος verbum de verbo esse passionem. Sic de *nupt.* et *concupisc.* 33. Passio, inquit, in lingua Latina, maxime in usu loquendi Ecclesiastico, non nisi ad vituperationem consuevit intelligi. Item *Servius*

ad *Virg.* 2. *G.* 499. Ne Virgilius ai darat ceteras animi passiones, quas novimus at a bonis et a malis rebus venire.

PASSIONALIS, e, adject. ad passionem pertinens, patibilis. *Tertull. Testim. anim.* 3. Si Deus irascitur, corruptibilis et passionalis est. h. e. passionalis subjectus. Adde *eumdem*. *ibid.* 4.; at *Cael. Aurel.* 1. *Tard.* 4. n. 83. — *Priscian. de præexerc. rhet.* p. 1340. *Putsch.* Sunt autem quaedam allocutiones passionales, quaedam morales, quaedam mixtae. Passionales autem, in quibus passio, id est commiseratio perpetua induitur, ut: Quibus verbis uti potuisset Andromache mortuo viro.

PASSIVE, edverb. passivorum variorum more, passivitate. *Priscian.* 8. p. 791. *Putsch.* Lucilius: *A me auxiliatus si est: passivo, βοηθησε.* — Pro passim, aparsim, aut qui legunt apud *Apul.* 11. *Met.* Crinea uberrimi per colle passivo dispositi. Adde *Tertull. advers. Psych.* 2. Utroque autem loco est qui passim reponit, quod rectius videtur.

PASSIVITAS, atis, f. 3. duo diversa significat; acilicat

A) A verbo *patior* est status vel conditio verbi passivi. *Pakem.* p. 1379. *Putsch.* Deponentia autem, quod deponant passivitate et sumant activitatem, quum passivo enunciantur in r littera. Sic *M. Claud. Sacerd.* 1. 18. Deponens dictum est tribus (de) ceusis, vel quod passivitate deponat, vel quod passivitate in declinatione taneat et activitatem deponat, vel e contrario quod r litteram deponera non potest. Adde *Asper. jun.* p. 1731. *Putsch.*; et *Probum.* p. 1488.

B) Est frequenter promiscue: *passim. Tertull. Pall.* 4. a med. Quantum denotatur passivitas offert. et *Apolog.* 9. Suppeditata materlas passivitate luxuria. *Salvian.* 7. *Gub. D.* 3. Quis conjugum fidem reddidit, immo quantum ad passivitatem libidinis pertinat, quis non conjugem in numerum ancillarum redegit? *V. SUBVERBUSTUS*; at *PASSIVUS* sub B.

PASSIVITAS, adverb. *universalmente*, idem ac *passim. Tertull. Pall.* 3. sub fin. *V. INHABITO* et *vec. seq. an. B.*

PASSIVUS, a, um, adject. duo divarata significat, prout est A) A v. *patior*; aut B) Ab adverb. *passim*, b. e. a v. *pando*.

A) *Passivus a v. patior* ¶ 1. Generatim est qui pati potest, *passibile, παθητικός. Arnob.* 2. 31. Argumenta suot præsto, quibus anima passiva atque interibilis invenitur. Adde *Apul. de Deo Socrat.*, ubi Dæmones vocat animalia ingenio rationabilia, animo passiva, quod sint iidem, quibus nos, perturbattonibus mentis obnosli. ¶ 2. Speciatim *Passiva verba* a Grammaticis dicuntur, quæ passionem significat, ut *amor, verberor. Chris.* 2., *Diomed.* 1., *Priscian.* 8. at alii.

B) *Passivus ab adverb. passim*, b. e. a v. *pando*, ¶ 1. Generatim dicitur, qui promiscuus est et pluribus communis. Hinc *Tertull.* 1. *advers. Marcion.* 7. passivum nomen Dei dixit, quia et hominibus dictum est, Ego dixi, Dii estis. Sic *Firmic.* 5. *Mathes.* 1. passivas cupiditates. h. e. quæ passim homines sectantur. ¶ 2. Speciatim passiva dicuntur, quæ, quum varia sint, aut alla cuo aliis permista. *Apul.* 6. *Met.* Seminum passiva congeries. — Hinc

Passiva, i, m. 2. absolute, substantivorum mora, est idem ac popularis. *Augustin. contra Adamant.* 24. VagI Romanorum, quos passivos appellant. *Vetus Scholiast.* ed *Juvenal.* 8. 182. Populari passivo.

PASSIVUS, i, m. 2. *V.* voc. præced. in fin. **PASSO**, as, sivi, are, n. 1. passus fio, patior. *Theod. Priscian.* 1. 30. de *paronychiis*. Quibus vero etiam ungues passaverint, foliis myrti viridibus, vel malagranati tuisis cataplasmandi sunt. h. e. quibus ungues exciderint.

PASSOR, oris, m. 3. nomen verbale a *pando*, qui pandit, agnoscitur a *Priscian. de XII. vers. Æneid.* p. 1272. *Putsch.*, nullo tamen auctore laudato.

PASSUM, i, n. 2. et

PASSUS, a, um, *V.* **PANDO** in fin.

PASSUS, a, um, *V.* **PATIO**.

PASSUS, us, m. 4. *Passum*, pro *passuum* per syneresin. *Lucilius* apud *Gell.* 1. 16. Hunc milli passum qui vicari atque duobus. *Martial.* 2. 5. Sed duo sunt, quæ nos distinguunt, millia passum. — Ceterum *passus a passum* verbi *pando*, is, est antiano pedum in progrediendo, gressus, gradus, βήμα (It. passo; Fr. pas; Hisp. paso; Garm. der Schritt; Angl. a pace, step).

1.) Propria. *Ennius* apud *Non.* p. 378. 18. *Merc.* Hinc campo calari passu parmensa. *Plaut. Bacch.* 4. 7. 33. Sequere me hac tres unns passus. *Lucret.* 4. 827. proferre viam Proceros passus. *Cic.* 1. *Legg.* 21. 54. Qui me ex nostris (h. e. Epicuri) pœna convallit hortulis deduxitque in Academicam perpauculis passibus. *Id. Marcell.* 2. 6. Nec vero disjunctissimas terras citius cujusquam passibus potuisse peragrari, quam tuis non dicam cursibus, sed victoris iustrata sunt. *Virg.* 2. *Æn.* 723. dextra se parvus Iulus Implicuit, sequiturque patrem non passibus æquis. et 7. *ibid.* 156. festinant jussi, repidisque feruntur Passibus. et 11. *ibid.* 907. nec longis inter se passibus absuot. *Val. Flacc.* 3. 357. Jam passibus ægris Dilapsæcum prole nurus. *Ovid.* 2. *Met.* 572. dum per litore lentis Passibus, ut soleo, summa spatiarer arena. et 772. passuque incedit inerti. et 13. *ibid.* 533. ad litus passu processit anili. et 2. *Fast.* 741. cito passu petera aliquem. *Lucan.* 4. 271. affuso decurrere passu. *Ovid.* 1. *Met.* 532. admissis sequitur vestigia passu. *Stat.* 5. *Silv.* 2. 61. deside passu ire. *Ovid.* 11. *Met.* 64. conjunctis spatiantur passibus amho. *Stat.* 3. *Theb.* 454. associara passus alicui. h. e. simul ire. — Et ligurate. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 7. 3. (18). Hæc ast ad æternam gloriam via: hac proceres iera Romani: hac nunc caelesti passu vadit maximus omnis ævi rector Vespasianus. *Ovid.* 3. *Trist.* 7. 36. senectus strepitum passu non faciente venit. et 5. *ibid.* 8. 15. Passibus ambiguis Fortuna volubilis arret.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur de vestigio. *Ovid. Heroid.* 19. 27. Sæpa tui specto si sint in litore passus. *Id.* 2. *Pont.* 6. 21. Turpe referro pedem, nec passu stare tenach a piè fermo. ¶ 2. Sumitur etiam pro mensura, ita dicta a pedibus passis, idest extensis. Duplex est. Primus dicitur simplex, at minor, et a nonnullis gressus, et est mensura duorum pedum et dimidii. Tantum enim fere in progrediendo spatii est inter digitos prioris pedis et calceneum posterioris. Secundus dicitur major, et geometricus, quod eo peculiariter geometræ utantur, et constat ex quinque pedibus, hæc ex duobus gressibus, idest ex passu minore geminato. Et de hoc intelligendum est, quum dicitur, milliaria singula constare ex mille passibus, et generaliter, quoties apud scriptores passus mentio occurrit. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 23. 21. (85). Stadium centum viginti quinque nostros efficit passus, hoc est pedes sexcentos viginti quinque. *Cic.* 7. *Phil.* 9. 26. Nec exercitum propius urbem millia passuum ducenta admovent. *Id. Quinct.* 25. 79. Noo toto triduo dcc. millia passuum cooficiuntur. *Id. Sext.* 12. 29. Edixit, ut ab urbe abesset millia passuum ducenta.

PASTA, æ, f. 1. *pasta, πάσθη*, farina aqua subacta, et in massam conversa: a *πάσθη* *inspergo. Marcell. Empir.* 1. a med. Rasamen pastæ, quod in magide adheret. *Id.* c. 30. p. 131. ed. *Ald.* Ita ut scammonium coquas, ut minus lædat. Coques enim sic: mittes i'o pastam, et deinde mittes in furnum, ut cum ea coquatur.

PASTICUS, a, um, adject. qui pastus est, ut *Pasticus agnus*, qui a lacte remotus jam herbas pascere copit. *Apic.* 8. 6.

PASTILLARIUS, ii, m. 2. qui pastillos facit. *Inscript.* apud *Murat.* 527. 5. insculpta a. n. a Chr. n. CCCCXXXV., quæ est apud *Orell.* 4112. PATRONVS CORPORA PASTILLARIORVM.

PASTILLICANS, antis, particip. ah inusit. *pastillico*, pastilli figuram representans. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 8. 25. (49). Luteus bellio pastillicantibus harhulis coronetur. *Sipontinus* legit *pastillicantibus*. h. e. patulis, patentibus. Verum prior lectio in optimis quibusdam editionibus invenitur, et ab ipso *Sillig.* probatur.

PASTILLITAS, atis, f. 3. forma at natura pastilli. *Theod. Priscian.* 4. 2. ante med. *Aclepiades* ait, essentiam seminis universalis hominum, vel animalium, Item principalis corpusculi intellectu sensam, subjectam autem sibi pastillitatis cruditate, hoc est novum cibum acceptum, siva nova subinde nutrimenta.

PASTILLULUS, i, m. 2. *deminut. a pastilla. Marcell. Empir.* c. 16. p. 109. ed. *Ald.* Eam spissitudinem habeat, ut pastilluli fieri possint, non tamen grandes.

PASTILLUM, i, n. 2. (pastillus). ¶ 1. Est universim parvus panis. *Varron* apud *Charis.* 1. p. 24. *Putsch.* ¶ 2. Speciatim in sacris est libigeus rotundi. *Festus* p. 250. 30. *Müll.*, quocum cf. *Paul. Diac.* p. 251. 13.

PASTILLUS, i, m. 2. (penis). *Paul. Diac.* p. 222. 18. *Müll.* Pastillus forma panis parvi utique deminutivum est a pane. et *Charis.* 1. p. 69. *Putsch.* Deminutione autem panis pastillus dicitur, ut hodieque in Italia rusticos dicere animadvertimus. *Döderlin. Latæin. Synon.* T. 6. p. 258. deminutivum voc. *καστόν* (V. *Hezych.* voc. *καστό*) esse monuit. It. *pastello, τροχίλιος*. 1.) Proprie. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 12. 14. (29). Radix succo madet, qui aut per se conditur, aut pastillis farinæ ervi.

II.) Translate. ¶ 1. Est aridum medicamentum ex quibusdam metallicis diligenter contritis plerumque confectum, quæ humore aliquo non pingui junguntur, et rursus coacta inarescunt, atque ubi utandum est, ejusdem generis humora diluuntur, illinunturque vulneribus, trocisco. Differt ab emplastro, quod atque liquati aliquid accipit, et non illinitur, sed imponitur: item a malagmate, quod maxime ex floribus fit, eorumque surculis. *V. Cels.* 5. 17. n. 2. unde hæc sumpimus, et 5. 20., ubi varia eorum genera atque usus recenset. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 22. 43. (126). Radicem tundunt in pila, et accum in sole coctum dividunt in pastillos. *Id.* 12. *ibid.* 27. 60. (131). Digerere aliquid in pastillos. *Id.* 20. *ibid.* 1. 2. (3). cogere. et 25. *ibid.* 13. 95. (152). densara. et *ibid.* 12. 91. (143). diluere. et 20. *ibid.* 18. 76. (199). terere. ¶ 2. Dicitur et de pilulis unguentariis, quæ odoris gratia gestantur. *Horat.* 1. *Sat.* 2. 27. et 4. 92. Pastillos Rufillus olet, *Gorgonius* hircum *pastiglie*. Cf. *Senec. Ep.* 86.; et *Martial.* 1. 87.; et *V. Clement. Alexandr. Prædag.* 3. 3.

PASTINACA, æ, f. 1. ¶ 1. Est herba generis cartilaginei, saporisque vehementis et fervidi; cuius una species Græce dicta: altera seritur radice, vel aemine, primo vera, vel auctumno. Annicula utilis esse incipit, hima utilior. Tertia species hibiscum dicitur, a pastinaca sola gracillitate distans: quarta, Gallica, Græce *δαύλον*. Postrema hæc in quatuor rursus dividitur aesele. *V. Plin.* 19. *Hist. nat.* 5. 27. (88). et 25. *ibid.* 9. 64. (112). *Isid.* 17. *Orig.* 10. Pastinaca vacata, quod radix ejus præcipuus pastus sit hominis; est enim odoratu jucunda, cibo delectabilis. ¶ 2. Item piscis planus, Græce *τρογγών*, radlum habens super caudam eminulum quincuncielli magnitudine, cujus ictus venenati sunt. Arhores Infusæ radici necat, arma ut telum perforat, vi ferri, at veneni malo. Eo latrocinatur ax oculo, transcutiens pisces quasi telo figens. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 42. 67. (144). et *ibid.* 48. 72. (155).; at *Cels.* 6. 9. ad fin.

PASTINATIO, onis, f. 3. actus pestinandi, *divello, scasso, pastinazione, βολοστροφία*.

1.) Proprie. *Colum.* 3. *R. R.* 12. 6. Pastinationem suscipere. et *ibid.* 13. 6. Pastinatio: destinata altitudo.

II.) Translate est ipsa humus pastineta. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 17. Pastinatio vitibus conserenda est. *Id.* 3. *ibid.* 15. 1. Seritur vitis in emundata inoccataque et æquata pastinatione. et *ibid.* 3. 15. Pastinationois redditus.

PASTINATOR, oris, m. 3. *zappatore, σαπτήρ*, qui pastioat. *Colum.* 3. *R. R.* 13. 12. Qua pastinator sulcum facturus est.

PASTINATUM, i, n. 2. e particip. *pastinatus*, substantivorum more (subaudi *solum*), est *solum*

pastinatum. *Colum. 3. R. R. 13. 7.* Neque enim parum refert, suspensissimum esse pastinatum, et, si fieri possit, vestigio quoque inviolatum. et *ibid. 3. 11.* Viviradices, quæ de pastinato eximuntur. et *16. 1.* Exigue humidum pastinatum sationi convenit. *Plin. 17. Hist. nat. 22. 35. (172).* Vineam in pastinato serere.

PASTINATUS, a, um. *V. PASTINO.*

PASTINATUS, us, m. 4. idem ac pastinatio. *Plin. 17. Hist. nat. 20. 32. (143).* Alba populus seritur bipedaneo pastinatu. *At Sillig. legit pastinato.*

PASTINO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Pastinatus* et *Pastinandus*. — Pastinare est terram sudere et præparare, ut in ea pastino pangi quid possit, *diviegiere, scassare, zappare, βολοστροφείω, οκάπτω*: præsertim quum vites serere volumus. *Colum. 3. R. R. 13. 6.* Nunc pastinandi agri propositum est rationem tradere. Ac primum omnium ut sive arbutum, sive silvestrem locum vineis destinaverimus, omnis frutex atque arbor erui ac submoventur debet, ne postea fossorem moretur, neve jam pastinatum solum jacentibus molibus imprimatur. *Sic Plin. 17. Hist. nat. 21. 35. (159).* Solum in seminario, sive in vinea bidentem pastinari debet ternos pedes bipalio alto. *Id. 18. ibid. 26. 65. (240).* Pastinare vineas. et *14. ibid. 1. 3. (14).* et *4. 5. (50).* Pastinate de integro vineæ. *Pallad. 2. R. R. 10.* Ubi mundæ sunt novales, scrobibus pastinemus, aut sulcis.

PASTINUM, i, n. 2. *ferramento biforcuto da piantare, gruccia.*

I.) Proprie. *Colum. 3. R. R. 18. 1.* Pastinum vocant agricolæ ferramentum bifurcum, quo semina panguntur. *Id. ibid.* Prætorio capite et recurvato, ne pastinum effugiatur, semen demergere. et § 6. Pangendi optima est ratio recti maleoli, cujus imum caput quum consertum est bifurco pastini, angustis faucibus ferramenti facile continetur ac deprimitur.

II.) Translate. ¶ 1. Est pastinatio. *Pallad. 2. R. R. 10.* Pastinum fit tribus generibus, aut terra in totum fossa, aut sulcis, aut scrobibus. *Id. tamen 3. ibid. 9. sub fin.* Pastinum a scrobe, et sulco distinguitur. Est enim proprie pastinum, quum terra tota foditur, et ad semina recipienda præparatur: improppie quum scrobibus aut sulcis id fit. ¶ 2. Item pastinatum, h. e. ipsa terra pastinata, præsertim quæ vitibus conserendis destinatur. *Id. ibid. a med.* Non est uno genere vitium omne pastinum conserendum. *Id. 1. ibid. 7.* Studendo famæ tantum, et latitudini pastinorum. et *ibid. 34.* Semper altius tribus vel quatuor pedibus, ad pastini similitudinem, fodies hortulum. *Ulp. Dig. 24. 3. 7. extr.* Pastinum instituere. *fare una vigna. At. leg. piscinam.*

PASTIO, onis, f. 3. (pasco) actus pascendi et alendi pecora et huiusmodi animalia, *νομή, ἡ pasturatio e mantinere animalia.*

I.) Proprie, h. e. abstracte. *Varro 1. R. R. 2. 13.* Tota pastio, quæ conjungitur a plerisque cum agricultura, magis ad pastorem, quam ad agricolam pertinere videtur. *Id. 3. ibid. 2. 13.* Duo genera quum sint pastionum: unum agreste, in quo pecuariæ sunt, alterum villaticum, in quo sunt gallinæ ac columbæ et apes et cetera, quæ in villa solent pasci. *Colum. 8. R. R. 1. 2.* Quippe villaticæ pastiones, sicut pecuariæ, non minimam colono stipem conferunt.

II.) Figurata, h. e. concreto, uti ajunt, sensu, est locus pascendis animalibus idoneus, et ipsum pabulum, *luogo da pascolo, pastura. Varro 1. R. R. 12. 1.* Dandum operam, ut potissimum sub radicibus montis silvestris villam ponas, ubi pastiones sint latæ. *Cic. leg. Manil. 6. 14.* Asia opima et fertilis, et ubertate agrorum, et varietate fructuum, et magnitudine pastionis. *Varro 2. R. R. 10. 2.* Qui pascunt, eos cogere oportet in pastione diem totum esse.

PASTIO, as, n. 1. *V. PASCITO.*

PASTOMIS. *V. POSTOMIS.*

PASTOPHORI, ōrum, n. plur. 2. *παστόφοροι* (a *παστός* thalamus, *ædicula* et *φέρω* porto), sacerdotes præsertim apud Ægyptios, ita appellati,

quia in pompæarum solemnitate Deorum simulacra ædiculis ligneis ac deauratis, (ut narrat *Herodot. l. 2. c. 63.*) inclusa circumferebant; quemadmodum etiam apud nos circumforanea mendicabula solent Sanctorum imagines sculptas, pictasve ita plebi venerandas osculandasque, stipis captandæ causa, offerre. *Apul. 11. Met.* Sed et antistes sacrorum, proceres illi potentissimum deum proferbant insignes exuvias, quorum secundus manibus ambabus gerebat altaria, id est auxilia, quibus nomen dedit proprium deæ (*Isidis*) summatis auxiliariis providentia. et *mor.* Paullatim progressi jam ripam maris proximamus. Ibi deum simulacris rite dispositis, etc. et *mor.* Sacrorum geruli sumptis rursus, quæ quisque detulerant, alacres ad fanum reditum capessunt similis ritu pompæ decori. At quum ad ipsum jam templum pervenimus, sacerdos maximus, qui quæ divinas effigies progerebant, intra cubiculum deæ recepti, disponunt rite simulacra spirantia. Tum ex his unus, quem cuncti grammata dicebant, pro foribus assistens, cætu pastophororum, quod sacrosancti collegii nomen est, velut in contionem vocato, indeinde de sublimi suggestu, de libro, de litteris fausta vota præfatus, etc. et paullo post. De pastophoris unum conspexi statim. et *ad fin.* Ac, ne sacris suis gregi cetero permittis deservirem, in collegium me pastophororum suorum adlegit. *Inscript. apud Maff. Mus. Ver. 230.*, quæ est apud *Orell. 62. COLLEGIUM PASTOPHORORVM INDVSTRIENSIVM.* Effligiem pastophori videre est apud *Torremuzza Inscript. Sicil. p. 308.*, et pastophoræ apud *Visconti. Mus. Pio Clem. T. 7. tab. 6.*

PASTOPHORIUM, ii, n. 2. *παστόφοριον*, conclave prope templum, in quo degebat unus, pluresve pastophori, deorum simulacra ibidem custodientes. Huius pastophorii mentio est in Græca *Inscript. apud Maff. Mus. Ver. 37. 2. Hieronym. 7. in Isaj. 22. 15. Sochen* פֶּסֶח autem vel tabernaculum interpretatur, vel pastophorium, hoc est thalamus, in quo habitat præpositus templi.

PASTOR, ōris, m. 3. qui pascendum animalium et in pastione custodiendorum curam habet, *ποιμήν, βοσκός* (It. *pastore*; Fr. *berger, pâtre, pasteur*; Hisp. *pastor*; Germ. *der Hirt, bes. d. Schaafer*; Angl. *a shepherd, herdsman, pastor*).

I.) Proprie. *Cato R. R. 141.* Pastores pecuque salva servassis. *Cæs. 1. B. C. 24.* Servos pastores armat, atque his equos attribuit. *Horat. 3. Od. 29. 21.* Jam pastor umbras cum grege languido, rivumque fessus querit. *Liv. 9. 2.* Milites decem pastorum habitu mittit; pecoraque diversos, alium alibi, haud procul Romanis pascere jubet præsidibus. — Sæpius dicitur de opilionem et caprario, *pecorajo, caprayo*: unde a bubulco distinguitur in illo *Juvenal. 11. 151.* Pastoribus duri est hic filius, ille bubulci. — Tiberius Aug. præsidibus onerandis tributis provincias suadentibus, rescripsit: Boni pastores esse tondere pecus, non deglubere. *Sueton. Tib. 32.*

II.) Translate. ¶ 1. Sæpe dicitur de avium altitium custode. *Varro 3. R. R. 6. 5.* Pastorem pavonum cum batillo circumire oportet, ac sterco tollere. et *7. 5.* Pastorem columbarium quoquoq mensibus oportet evertere. *Colum. 8. R. R. 2. 7. de gallinis.* Parandi modus est ducentorum capitum, quæ pastoris unius curam distendant. *Paul. Dig. 32. 1. 66.* Pastores anserum. ¶ 2. Pastorem populi, *καμμένα λαών*, regem, aut ducem exercitus, item Ecclesiæ, et animarum curatorem recte dicimus, poetice loquendo: nam in prosa oratione, et in agendo, non probatur a *Quintil. 8. 6. 18.*, ut justo humilior. Metaphora enim, inquit, aut vacantem occupare locum debet, aut, si in alienum venit, plus valere eum, quod expellit. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PASTORALIS, e, adject. *pastoreccio, pasturale, ποιμενικός*, ad pastorem pertinens.

I.) Proprie. *Cic. 1. Divinat. 48. 107.* Romuli auguratus pastoralis, non urbanus fuit. *Varro 2. R. R. 1. 5.* Pastoralis vita. *Colum. præm. l. 1. R. R. 25.* scientia. *Id. 7. ibid. 12. 3. et 8. canis.*

Liv. 9. 36. habitus. *Orib. 2. Fast. 365.* juvenus. *Fellej. 1. S. 5.* manus. *h. e.* calera pastorum. *Virg. 7. En. 817.* myrtus. *h. e.* qua pugnare solent pastores. *Sic Stat. 4. Theb. 300.* hi Paphias myrtos a stirpe recurrant. Et pastorali meditantur prælia trunca. *Sil. It. 13. 334.* Pastorale baculum. *Virg. 7. En. 513.* signum. *Stat. 12. Theb. 268.* lectum. *Nemesian. 2. Ecl. 55.*; et *Calpurn. 7. Ecl. 22.* O montana Pales, o pastoralis Apollo. *V. ADMETUS* in *ONOM.* — *Pastorale carmen* est idem ac bucolicum. *Terentian. p. 2430. Putsch.* Pastorale volit quum quis componere carmen, Tetrametrum absolvat, cui portio demitur ima, Quæ solido a verbo poterit connectere versum; Bucolicum siquidem talem voluere vocari. *V. BUCOLICUS.*

II.) Translate. apud scriptores Ecclesiasticos, est pertinens ad episcopum, qui animarum pastor est. *Alcim. Avil. Ep. 80.* Pastoralis diligentia, et *87.* Pastoralis sollicitudo.

PASTORALITER, adverb. more pastorum. *Venant. 8. in epist. quæ est post carm. 17.* Pastoraliter desudet.

PASTORICIUS, vel pastoritius, a, um, adject. idem ac pastoralis. *Varro 1. R. R. 2. 16.* Quum homines pastoriciam vitam agerent. *Cic. 1. Att. 16. a med.* Itaque et ludis et gladiatoribus mirandas *ἐπισημασίας* sine ulla pastoricia fistula auferebamus. *Id. Cæl. 11. 26.* Fera sodalitas, et plane pastoricia atque agrestis. *Apul. 9. Met.* Canes pastoricii.

PASTORICIUS, a, um, adject. idem quod pastoralis. *Ovid. 2. Met. 682.* quo te pastoria pellis *Text. Id. 13. ibid. 785.* Pastoria sibila. *Id. 4. Fast. 723.* sacra. *h. e.* Pallia. *Flor. 1. 17. 4.* Pastorius habitus. *Calpurn. 5. Ecl. 105.* Pastoria virtus.

PASTORA, æ, f. 1. *pascolo, pastiu, pastus. Pallad. 10. R. R. 8.* Usque in Majum mensem ejus pastura sufficit.

PASTUS, a, um. *V. PASCO.*

PASTUS, us, m. 4. (pasco) pabulum, pastura, pastio, cibus animalium, *νομή, σίτησις* (It. *pastura, pascolo, pasto*; Fr. *nourriture*; Hisp. *alimento, comida*; Germ. *die Weide, Fütterung, das Futter*; Angl. *a feeding, grazing, pasturing, food, pasture*).

I.) Proprie. *Cic. 2. Fin. 34. 111.* Bestiis terra fundit ex sese pastus varios atque abundantes. et *13. 40.* Hominem, ut tardam aliquam et languidam pedecule, ad pastum et ad vulupatam ortum esse voluerunt. *Id. 1. Off. 4. 11.* Animantia anquirunt pastum et latibula. *Id. 2. Nat. D. 47. 121.* Pastum capessere et conficere. et *ibid. 122.* Animalia alia gradiendo, alia serpendo ad pastum accedunt. *Virg. 11. En. 494.* equus in pastus armentaque tendit equarium. *Gell. 2. 29. a med.* Avis in pastum figuriscetur. *Lucan. 2. 604.* taurus redit in pastus. *Virg. 1. G. 381.* e pastu decedens agguine magno Corvorum increpuit densis exercitiis alis. *Gell. 9. 4.* Pecudes pastu atque cultu opime.

II.) Translate. ¶ 1. De hominis cibo. *Plin. 32. Hist. nat. 1. 3. (9).* Homines, quibus in pastu est, piscem olent. *Al. rectius leg.* impactus est. *Zucret. 6. 1126.* aut fruges persidit in ipsas. Aut alios hominum pastus pecudumque cibatus. ¶ 2. De abstractis et de animo. *Cic. 11. Phil. 2. 4.* Populari agros ad præsentem pastum mendicitatis suæ. *Id. 5. Tusc. 23. 66.* Mentem alere cum oblectatione solertia; unus suavissimus pastus animorum.

PATAGIARIUS, ii, m. 2. qui patagia facit. *Plaut. Aulul. 3. 5. 35.* Caupones, patagiarii, indusiarum. *Inscript. apud Don. cl. 8. n. 78. SEX. ANTONIVS L. ARISTVS MANVLEARIIVS PATAGIARIIVS.* Adde *Paul. Diac. p. 221. 2. Müll.*

PATAGIATUS, a, um, adject. cui patagium adsulum est, ut Patagiata tunica, apud *Plaut. Epid. 2. 2. 47. Cf. Paul. Diac. p. 221. 2. Müll.* in *v. PATAGIUM I.*

PATAGINO, as, are, n. 1. in modum patagii succresco. *Pelagon. Veterin. 25. a med.* Ad vulnere sordida, quæ pataginant. *che fanno orlicci gangrenosi.*

PATAGIUM, II, n. 2. παταγέιον. Ratione habitata etymi, videtur esse a πατάσσω percussio, quia patagium scapulas pulsatur, et comæ flagellare ora dicuntur. *V. FLAGELLO et FLAGELLUM*. Est autem patagium id quod ornatus causa in muliebris veste circa collum, seu super scapulas addebatur, ut clavus in virili, *collaretto, pistagna: V. tamen* sub I. ad fin.

I.) Proprie. *Paul. Diac. p. 221. 2. Müll.* Patagium est, quod ad summam tunicam assui solet: quæ et patagiata dicitur et patagiarum, qui ejusmodi opera faciunt. *Non. p. 540. 4. Merc.* Patagium aureus clavus, qui pretiosis vestibus inmitti solet. *Nævius ibid.* Pallis, patagiis, crocoticis, manicis. *Tertull. Pall. 3.* Pavo est pluma omni patagio inauratio, qua terga fulgent. — Aliud vocis etymon aliamque ejusdem significationem attulit *Enn. Quir. Viscont.* in *Monum. Borghes. p. xxvi. not. (27). tab. B. edit. Mediol.*, dum nobile vas fictile prope Nolam circa ann. 1801. effossum illustraret, in quo Hippolyte, Amazonum regina, cum Theseo pugnantem ex equo representatur. Ea vero ibidem tunicam gerit cum fascia pectorali rhombis quibusdam distincta, seu scutulata, quam ipse patagium esse existimat, cujusque descriptionem offert ex *Hieronym. in Isaj. 3. 24.* Pro fascia pectorali, quam interpretatur est Symmachus, LXX. interpretes tunicam μασσορρπι-pav, id est clavatum purpura transtulerunt, quod Aquila cingulum exultationis expressit, Theodotio ipsum verbum Hebraicum פתגיל (pethigil) posuit, quod genus ornamenti muliebris est. Fascia pectus tegit, et eum possidet locum in feminis, quem rationale in pontificibus. Hactenus

Hieronymus. Ex Hebraica igitur voce פתגיל

Græcum παταγέιον est, atque inde Latinorum patagium, quod ideo ex *Viscontii* sententia non femininarum collum seu scapulas, sed ipsum pectus, quemadmodum clavus virorum, ornabat.

II.) Figurate. Ad crinium ornatum transtulit *Apul. 2. Met.* Uberes crines, leniter emissos, et cervice pendulos, ac deinde per colla dispositos, sensinque sinuato patagio residentes, paullisper ad lineam conglobatos, in summum verticem nodus adstrinxerat. *Scalig.* interpretatur: Capillus ab imo ad verticem summum nodo collectus bumeros tegit patagii modo, et sinum in collo facit. Itali *treccia*, nostrates vulgo *scopelota* et *petad* dicunt.

PATAGO, inis, f. 3. *V. voc. seq.*

PATAGUS, i, m. 2. παταγός, genus morbi, teste *Paul. Diac. p. 221. 3. Müll.*, id est, ut putat *Scalig.* in *Conject.*, capitis conquassatio, morbus pestilens, qui nullum sui relinquit indicium præter maculas in corporis partibus: a πατάσσω pulso, quod eo homines subito percussis ac stupefacti moriantur. *Plaut.* quoque in *fragm.* apud *Macrobi. 5. Saturn. 19.* bujus vocis meminit quum ait: *Me cum habet patagus æs morbus:* sed ne inde quidem explorati quidquam erui potest. — Est et alia forma *Patago, inis*, in *Gloss. Isid.* Ceterum *Atto, Polypt. p. 58.*, hæc docet: Inter patagineum et patagium hoc differt: patago est exulceratio oris, quod quum intumuerit, pæne ellinguem facit; patagium vero est pallium ex auro purpuraque variatum. *Id.* confirmant *Gloss. Placid. ed. A. Maio in Class. Auct. T. 3. p. 493.* Patagineum quum propter pituitam non facile labra movent. Cl. autem *Gustavo Löwe (Prodromus Corporis Glossar. Latin. p. 288.)* verba æs morbus, tamquam interpretamentum oris morbus, e *Plautino* loco efficienda videntur.

PATALIS, e, adject. idem ac patulus, ut *Bos patalis*, qui cornua diversa et valde expansa habet. *Paul. Diac. p. 221. 1. Müll.* et *Plaut. Truc. 2. 2. 22.* Ego me ruri bamaxari mavelim patalem bovem. Alii eod. sensu leg. *patulum. V. PATULUS.*

PATAMEN, inis, n. 3. Falsa lectio: *V. PATENS.*

PATAVINITAS, atis, f. 3. proprietas, seu ratio

sermonis Patavini. Refert *Quintil. 1. 5. 56.* et *8. 1. 3.* Pollionem in T. Livii Historia Patavinitatem deprehendisse; hoc est peculiarem quamdam sermonis inflectendi rationem, quæ ab ipsis Romæ usu aliquantulum discederet.

PATEFACIO, faciis, feci, factum, facere, a. 3. et **PATEFIO**, fis, factus sum, fieri, pass. anom. (pateo et facio). Secundam syllabam produxit *Lucret. 4. 320.* Atque patefacit, quas ante obsederat ater. Item *6. 1001.* Causa patefiet etc.; quum tamen et ipse *Lucret.* alibi, et alii fere corripiant: *Lachmannus* divisim scripsit *pate fecit, pate fiet.* — Part. *Patefactus* I. 1. 2. et II.; *Patefacturus* et *Patefaciendus* II. — Patefacere est aperire, patentem facere, ἀνοίγω. It. *aprire, spalancare;* Fr. *ouvrir;* Hisp. *abrir;* Germ. *offen machen, öffnen, aufmachen, gangbar machen;* Angl. *to open, set or lay open, throw open.*

I.) Proprie. ¶ I. Stricto sensu est aperire, patentem facere. *Liv. 2. 15.* Hostibus potius, quam regibus, portas patefacere. *Propert. 1. 16. 1.* patefacta triumphis Janua. *Id. 3. 19. in fin.* Non stent dominæ patefacient nocte fenestræ. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 55. (150).* Morientibus operire oculos, rursusque in rogo patefacere. *Cic. 1. Off. 26. 91.* Patefacere aures assentatoribus. *Cæs. 3. B. G. 1.* Iter per Alpes patefaci volebat. Cf. *Cic. 2. Nat. D. 56. 141.* In ea parte oris, qua esculentis et potulentis iter natura patefecit, et *13. Fam. 78.* Illic ego aditum ad tuam cognitionem patefacio et munio. *Virg. 2. Æn. 259.* Latæ claustra Sinon: illos patefactus ad auras reddidit equus. *Laurea Tull. apud Plin. 31. Hist. nat. 2. 3. (8).* Locus patefecit fontem. *Liv. 28. 14. a med. et 22.* Patefacere ordines, aciem. *aprire et allargare l'ordinanza, le file.* ¶ 2. Prægnante, uti ajunt, significatio, ut ἀνοίγω, est ad locum vel regionem aliquam aditum seu viam facere, in regionem aliquam primo penetrare. *Cæs. 7. B. G. 8.* Discussa nive vi. in altitudinem pedum, atque ita viis patefactis, summo militum labore ad fines Arvernorum pervenit. Cf. *Tibull. 1. 3. 35.* Quam bene Saturno vivebant rege, priusquam Tellus in longas est patefacta vias. *Nepos Hann. 3.* Loca patefecit, itinera munuit. *Inscript. apud Marin. Frat. Arv. p. 27. ALPES BELLO PATEFACTÆ. Cic. pro leg. Manil. 8. 21.* Patefactumque nostris legionibus esse Pontum, qui ante populo Romano ex omni aditu clausus fuisset. ¶ 3. Item est patentem, h. e. manifestum facere. *Ovid. 9. Met. in fin.* Postera lux radiis latum patefecerat orbem. h. e. illuminaverat, illustraverat, ut ait *Forcellinus.* ¶ 4. Item aperiendo facere aliquid. *Ovid. 3. Met. 104.* et presso sulcum patefecit aratro. h. e. terram aperiendo sulcum duxit.

II.) Translate ponitur pro delegere, deprehendere, declarare, manifestare, palam facere, ostendere, divulgare. *Ter. Phorm. 5. 4. 6.* Si hoc celatur, in metu; sin patefit, in probro sum. *Lucret. 6. 1000.* facile hinc ratio reddetur, et omnis Causa patefiet, quæ ferri pelliciat vim. *Ovid. 9. Met. 314.* junctasque manus patefacta remisit Diva potens uteri. h. e. detecta, deprehensa, scoperta. Sic *Cic. 3. Cat. 6. 15.* Lentulus patefactus indicis et confessionibus suis. *Id. Sull. 2. 4.* Conjunctio patefacta. *Id. 2. ad Q. fr. 6.* Racillius rem patefecit. *Id. 1. Att. 13.* Neque hoc tempore, nec antea patefecisset odium suum in me. *Id. Amic. 26. 97.* Patefacere verum et illustrare. *Id. 6. Fam. 10.* Liberto tuo me totum patefeci. *Id. Mil. 37. 103.* Patefacere et proferre. *Id. 1. Divinat. 39. 86.* Neque ante philosophiam patefactam, quæ nuper inventa est, hæc de re communis vita dubitavit. *Id. Sull. 16. 45.* Veritate patefactam contemnere aliquo mendacio. *Id. 4. Acad. (2. pr.) 39. 122.* Potest fieri, ut patefacta et detecta mutantur. *Id. ibid. 14. 44.* Quumque ipsa natura accuratæ orationis hoc profiteatur, se aliquid patefacturam. *Id. Flacc. 2. 5.* Qui ea proferenda et patefacienda curavit. — Singulare est illud *Tac. Agric. 14.* Monam insulam, ut vires rebellibus ministrantem, adgressus, terga occasione patefecit. h. e. abscedans occasionem præbuit, ut rebelles eum a tergo adorirentur.

PATEFACTIO, õnis, f. 3. *aprimento, ζνοήσις* apertio.

I.) Proprie. *Theod. Priscian. 1. 19. p. 295.* retro. ed. *Ald.* Si vero etiam nervus fuerit vulneratus, in quo grave periculum frequenter evenit, cujusque patefactio prius custodienda est etc. *Adde eumd. 3. 4. p. 309.* Sic *Gloss. Placid. ed. A. Maio in Class. Auct. T. 3. p. 497.* Rictus vocatur omnis patefactio oris.

II.) Translate est manifestatio. *Cic. 2. Fin. 2. 5.* Alqui hæc patefactio quasi rerum operatarum, quum, quid quidque sit, aperitur, definitio est.

PATEFACTUS, a, um, et **PATEFIO**, fis, factus sum, fieri. *V. PATEFACTIO.*

PATELLA, æ, f. I. deminut. patinæ, sed idem fere significans. Est autem vas fictile, aut æreum, cibus tum coquendis, tum mensæ inferendis idoneum, λοιπάς (It. *padella, tegame, o piatto, piattello;* Fr. *petit plat servant à cuire et à servir les mets, plat, assiette;* Hisp. *plato, platillo;* Germ. *Schale, Schüssel, Platte, Teller;* Angl. *a dish, plate, platter, charger, porringer, pot, pan.*)

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim — a) De fictili. *Martial. 14. 114.* cujus lemma *Patella Cumana.* Hanc tibi Cumano rubicundam pulvere testam, Municipem misit casta Sibylla suam. Adde *Juvenal. 6. 343.* — b) De area *Id. 10. 63.* ex facie toto orbe secunda Fluat urceoli. pelves, sartago, patellæ. — c) Cibus coquendis *Martial. 5. 78.* Nigra cauliculus virens patella. *Plin. 19. Hist. nat. 8. 54. (171).* Sinapi pro pulmentario in patellis decoctum. *Id. 30. ibid. 8. 21. (68).* Cicadæ tostæ in patellis. *Varro apud Priscian. 6. p. 681.* Multifariam in patellis coquere cæpe. — d) Inferendis *Juvenal. 5. 85.* Sed tibi dimidio constrictus cammarus ovo Ponitur, exigua feralis cœna patella. *Martial. 13. 81.* Quamvis lata gerat patella rhombum, Rhombus latior est tamen patella. *Varro apud Non. p. 543. 31. Merc.* Patella esurientis posita provocat Neapolitanas piscinas. — e) Promiscue *Horat. 1. Ep. 5. 2.* Nec modica cœnare times olus omne patella. *Pers. 4. 17.* Quæ tibi summa boni est? uncta vixisse patella Semper, et assiduo curata cuticula sole. h. e. laute epulari: metonymia. — f) *Accessit patellæ dignum operculum, et Invenit patella operculum* proverb. est apud *Hieronym.*, quod *V. in OPERCULUM.* ¶ 2. Speciatim est vas in sacrorum usum. *Paul. Diac. p. 248. 11. Müll.* Patellæ, vascula parva sacris faciendis apta, quæ erant velut capidulæ quædam. In his apponebantur diis cibi, præsertim Penatibus, Laribusque. *Varro apud Non. p. 544. 2. Merc.* Oportet, bonum civem legibus parere, et deos colere, in patellam dare *μυρόν κρέας. Cic. 6. Ferr. 21. 46.* Patella grandis cum sigillis ac simulacris deorum. *Id. 2. Fin. 7. 22.* Reperiemus asotos ita non religiosos, ut edant de patella. *Ovid. 6. Fast. 310.* Fert missos Vestæ pura patella cibos. *Pers. 3. 26.* cultrixque foci secunda patella est. Adde *Ovid. 2. Fast. 634.; Liv. 26. 36.; et Val. Max. 4. 4. n. 3.*

II.) Translate. ¶ 1. A similitudine sic dicitur os rotundum latumque, molle et cartilagosum in genu, ut *Cels. 8. 1. ad fin. et 21.* docet, *la patella, ἐπιγονυίς, μύλη.* ¶ 2. Item morbus olearum, de quo *Plin. 17. Hist. nat. 24. 37. (223).* Olea, præter vermiculationem, clavum etiam patitur, sive fungum placet dici, vel patellam. ¶ 3. Item a similitudine, patella est cujusdam placentæ genus. *Theod. Priscian. 1. 2. p. 2. c. 18.* Ova in aceto cocta sordibila conveulant; et ex vitellis eorum patellæ, perfusæ cerebellorum pulvere, aut gallarum, aut roris Syriaci. *V. PATINA II. 1. — NB.* De nomine deæ *V. in ONOM.*

PATELLARIUS, a, um, adject. ad patellam spectans. *Patellarii dii*, idem ac *Lares*, sic vocati, quia non e potu modo in locum, qui Larium sedes, aliquid his veteres defunderent, sed e cibis quoque in patella aliquid in focum deferrent, quemadmodum monet *Vet. Scholiast.* in *Illud Persii 3. 26.* Cultrixque foci secunda patella. Ac tangit eum morem quoque *Varro apud Non. p.*

544. 2. *Merc.* his verbis: Oportet, bonum civem iegibus parere, et deos coire, in petellam dare *μικρὸν κρέας. ideet parum carnis. Plaut. Cist. 2. 1. 46.* Dii me omnes, magni, minutique, et patellarii faxint, etc.

PATENA, æ, f. 1. V. PATINA.

PATENS, entis. V. PATEO.

PATENTER, adverb. Comp. *Patentius*. — Patienter est aperte, *ἀνεργμῶς. Cic. 2. Invent. 23. 60.* Sed patentius et expeditius recti et non recti questionem continet. *Frontin. de limit. p. 40. Goes.* De loco controversia est, quidquid excedit supra scriptam latitudinem, cuius modus adpatentem non proponitur. *Pro adpatentem scribendum patenter monet Goetius. At Lachmannus rectius legit a petente. Boeth. 2. Geometr. p. 1215.* Quod patenter in subjecta forma declaratur. *Plin. Valerian. 1. 57.* Nasturtium patenter pecturis dolore emendat.

PATĒO, es, tii, ere, n. 2. Part. *Patens* I. 2. et in fin. — Patero (quod possis deducere ab Hehr. *פָּתַח* pathach, atque hinc a *πᾶν* pando,

aperio) valet idem atque apertum esse, *διὰ κλειπτοῦ, ἀνεργμῶς, ἐκκλειπῶς* (It. *essere aperto*; Fr. *être ouvert*; Hisp. *estar abierto*; Germ. *offen sein, offen stehen*; Angl. *to be open, lie open*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu pateo est idem atque apertus sum. *Plaut. Asin. 1. 3. 89.* Portitorum simillimae sunt januae lenoniæ: Si affers, tum patens; si non est, quod des, aedes non patens. *Id. Aulul. 3. 1. 2.* Date viam, qua fugere liceat, facile totæ plateæ pateant. *Ter. Eun. 1. 2. 9.* Sane, quia vero hæc mihi patens semper fores. *Id. ibid. 5. 8. 28.* postuio, ut mihi tua domus, Te præsentem absente, pateat. *Cic. 2. Nat. D. 57. 145.* Narea semper propter necessarias utilitates patens. *Virg. 6. Æn. 127.* Noctes atque dies patet atri janua Diis. *Plin. 2. Ep. 17.* Fenestræ patens. *Ovid. 2. Met. 768.* Concessa patuere fores. *si aprirno. Cæs. 7. B. G. 8.* Ne singulari quidem homini unquam eo tempora anni semitæ patuerant. *Liv. 27. 18. sub fin.* Jam ne fugæ quidem patebat locus. *Cic. 6. Verr. 3. 5.* Omnibus hæc ad visendum patebant quotidie. — Quid sit *mundum patere, V. in MUNDUS.* — *Patens urbs* est pacata. *Sall. fragm. apud Servium ad Virg. 1. Æn. 303.* Simi immanis hominum vis multis e locis invasere patentes tum et pacis modo effusas urbes. ¶ 2. Latiori sensu, expositus sum. *Liv. 31. 39. a med.* In patentem vulnere equum equitemque sagittas conijcere poterat. *Virg. Cul. 194.* Horrida squamosi voiventia membra draconis, atque reluctantis, crebris, fedæque patentis, ictibus ossa ferit. ¶ 3. Item extendor. *Cæs. 1. B. G. 2. at 2. ibid. 7.* Helvetiorum fines in longitudinem millia passuum CXL., in latitudinem CLXXX. patebant. *si stendevano. Plin. 12. Hist. nat. 14. 30. (53).* Schœnus patet, Eratosthenis ratione, stadia XL., hoc est passuum quinque millibus. *Juetin. 2. 2. 2.* Multum (Scythia) in longitudinem et latitudinem patet.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est libere licere, acquisitu facilem esse, permitti, concedi. *Cic. 10. Att. 12.* Si nobis is cursus, quem speraram, pateret. *Id. Brut. 4. 16.* Ad quos omnis nobis aditus, qui pene solis patuit, obstructus est. *Id. Balb. 9. 24.* Contumeliosum est, his præmiis et his honoribus exclusos esse fidelissimos socios, quæ pateant stipendiariis, pateant hostibus, pateant sæpe servis. *Nepos Att. 6.* Honores non petit, quum ei paterent propter vel gratiam, vel dignitatem. *Plin. Paneg. 70.* Patet omnibus gloriæ campus. *Tac. 4. Hist. 81.* Vespasianus, cuncta fortunæ suæ patere ratus, nec quidquam ultra incredibile, etc. — Sic spectatim aures, domus patere dicuntur, quæ ailiis facile præbentur. *Cic. 1. ad Q. fr. 1. 8. § 25.* Constat inter omnes video, facillimos esse aditus ad te: patere aures tuas querelis nuntium. *Id. 14. Phil. 7. 20.* Memoria teneat meam domum measque aures dies et noctes omnium præceptis monitisque patuisse. *Cl. Tac. Germ. 22.* De pace denique ac bello, pierumque in conviviis consultant: tamquam

nullo magis tempore ad simplices cogitationes pateat animus. ¶ 2. Speciatim patere dicuntur, quæ in potestate sunt. *Cic. 6. Fam. 10.* Ut intelligant, omnia Ciceronis patere Trebiano. *Sall. Cat. 10.* Populi vi subacti, Carthago interiit, cuncta maria terræque patebant. et *ibid. 58. 9.* *Kritz.* Si vincimus, omnia nobis tuta erunt, comæus abunde, colonie atque municipia patebunt. *Cic. 7. Verr. 65. 168.* Omnem orbem terrarum, qui semper nostris hominibus maxime patuit, civibus Romanis ista defensione præclusis. *Liv. 4. 25.* Qui caverint, ne cui patricio plebeji magistratus paterent. *Cic. 13. Fam. 29.* Res familiaris Capitonis præsto fuit, et patuit et temporibus et fortunæ meæ. *Plin. 5. Ep. 19. sub fin.* Rogo, scribas tuis, ut illi villa et domus pateat. — Sic qui aili se præbent in re turpi. *Ovid. 14. Met. 133. et 1. Art. Am. 362.; et Auct. Priap. 83.* ¶ 3. Item est obnoxium, opportunum esse. *Cels. 2. 1.* Longis morbis senectus, acutis adolescentia magis patet. *Cic. 1. Off. 21. 73.* In philosophorum vita minus multa patent, quæ fortuna seriat. *Justin. 2. 4. 26.* Frustraque et Pontisimum et Asiam edomilam esse dicit, si Græcorum non tam bellis, quam rapinis pateant. ¶ 4. Item est vim magnam habere, ampliæ naturæ esse, late pertinere. *Cic. 1. Off. 7. 24.* In quo vitio leuissime patet averitia. et *ibid. 26. 92. et 1. Orat. 55. 235.* Rerumpubl. administratio iatissime patet, ad piurimosque pertinet. *Adde eumd. 3. Tusc. 5. 11.* ¶ 5. Est etiam patere constare, notum fieri, manifestum esse, *esser chiaro, manifesto, conoscere, apparire.* — a) Generatim. *Plaut. Capt. 3. 3. 9.* Opera que fuerit, aperta sunt: patens præstigiæ. *Cic. 1. Orat. 6. 23.* Quum illa pateant, in promptuque sint omnibus, neque ea interpretatione mea aut ornatiis explicari, aut planius exprimi possint. *Ovid. 4. Fast. 17.* Sensimus, et subito causæ patuere dierum. *Horat. 2. Sat. 4. 45.* Piscibus atque avibus quæ natura et foret ætas, Ante meum nulli patuit quesita palatum. — b) Speciatim habet locum in rationibus. *Cic. 2. Phil. 37. 93.* Ubi est septies millies sestertium, quod in tabulis, quæ sunt ad Opia, patebat? *Id. Rosc. Com. 2. 5.* Non habere se hoc nomen in edicte accepti et expensi relatum, confitetur: sed in adversariis patere, contendit. — c) Sæpe hac notione usurpatur impersonaliter. — Cum Infinito. *Cic. 1. Tusc. 23. 54.* Quum pateat, æternum id esse, quod se ipsum moveat. *Plin. 6. Hist. nat. 33. 38. (210).* Quod si miscantur omnes summæ, iniquo patebit, Europam totius terræ tertiam esse partem et octavam paulo amplius. — Absolute. *Cic. Mil. 6. 15.* Quid porro querendum est? Factum ne sit? at constat. A quo? at patet. — Hinc Part. præsens

Patens, entis, adjectiva quoque usurpatur, unde Comp. Patentior I.; et Sup. Patentissimus I. et II. 1. — Differt a *patulo*, quia *patens* est, quod ad tempus patet, ut *janua, patulum*, quod semper patet, ut *cælum, arbor.* Ita *Servius* ad *Virg. 1. Ecl. 1.* Sed hæc differentia non observatur. — Ceterum *patens* est apertus, *patente, aperto, ἀνεργμῶς.*

I.) Proprie. *Cic. 1. Divinat. 1. 2.* Quum cælum ex omni parte patens atque apertum intuerentur. *Cæs. 7. B. G. 28.* Hostes in foro ac locis patentioribus constituerunt. *Sall. Jug. 108. et 113.* Patentes camp. *Sueton. Claud. 32.* Convivla agitavit fere patentissimis locis, ut plerumque sexcenti simul discumberent. *Liv. 7. 36. a med.* Via patentiore ad bostem ducuntur. *Cod. Theod. 15. 1. 53.* Eas vero (*exedras*), quas nulla a platea aditus atque egressus patens pervias facit, veterum civibus popinarum iubebit describi. His tamen ipsis, quæ humiliores aliquanto atque angustiores putantur etc. Ita ex palimpsesto *Codice Vatic.*, cuius variaz lectiones editæ sunt ab *A. Maio* Romæ ann. 1823. in *Juris civ. antejustin. reliq. inedit. p. 96.*, corrigendus et supplendus est hic locus, qui primum a *Cujacio* Paris. ann. 1588., deinde a *Gothofredo* mendosus et mutilus editus est his verbis: *Eas vern, quas nulla a platea aditus atque egressus*

patamen, ipsisque (sic) humiliores etc.; ac propterea illud vocabatur: nonstrum patamen a Glossario quoque med. et infim. Latinit. auct. Ducang. alegandus.

II.) Translate. ¶ 1. Est latus, inultum extensus. *Virg. 2. G. 41.* pelagoque volans da veia patenti. *Sic Horat. 2. Od. 16. 1.* in patenti *Prenus* *Ægeæ. Colum. 12. R. R. 6. 1.* Dolium quam patentissimi iris locato in ea parte villæ etc. ¶ 2. Item est facilis acquisitu. *Ovid. 2. Amor. 19. 25.* Pinguis amor nimiumque patens in tædia nobis Vertitur. *Alii tamen aliter leg.* ¶ 3. Item permissus, concessus. *Cic. Quinct. 30. 93.* Domus patens et exposita cupiditati et voluptatibus.

PATER, tris, m. 3. parens, genitor; scilicet. *pater* est civili et morali ratione idem, qui *parens* naturali ratione; quod vero ad etymon pertinet, est unum idemque cum Græca voce *πατήρ* (It. *pater, genitore*; Fr. *père*; Hisp. *padre*; Germ. *Vater*; Angl. *a father, sire*).

I.) Proprie. — a) In sing. num. *Lex XII. Tab. ed. W. Freund. in Lex. parte 4. si PATER FILIVM TER VENVM OVIT FILIVS A PATRE LIBER ESTO. Inscript. Scripton. apud Orell. 550.* CORNELIVS LVCIIVS SCIPIO BARBATVS GNAIVD PATRE PROGNATVS. *Ter. Adelph. 5. 7. 3.* Item *pater mi, tu hic eras?* DE. tuus hercle vero et animo et natura pater. *Cic. Rosc. Am. 16. 46.* Si tibi fortuna non dedit, ut patre certo nascerer. *Liv. 4. 3. a med.* Servius Tullius captiva Corniculana natus, patre nullo, matre serva. *h. e. obscuro genere. Claudian. IV. cons. Honor. 293.* Gerere patrem, fare, o portarisi da padre. *Cic. Amic. 1. 1.* Ego autem a patre ita erom deductus ad Scævolaum, sumpta virili toga, ut a senis iatere nunquam discederem. — b) In plur. num. *patres, h. e. parentes, pater et mater simul, i genitori: habetur in Inscript. apud Gruter. 707. 5.* HARMODORVS ET IVLIANA PATRES SVPERSTITES POS. *Adde alias apud eumd. 656. 2., 692. 1. et 704. 1.* Quidam hoc referunt illud *Ovid. de Pyramo et Thisbe 4. Met. 60.* tædæ quoque iure coissent: Sed vetuere patres. Verum quom dixerit *Id. ibid. 143.* miser, meus Iliusque, parentes Componi tumulo non invadeatis eodem: videtur per *patres* indicasse patrem tum Pyrami, tum Thisbes; ideoque de hac significatione vocis remanet tantummodo auctoritas inscriptionum supra citatarum, quæ non optime notæ sunt.

II.) Translate. ¶ 1. Interdum est nomen — a) Paterni effectus. *Ovid. 12. Met. 29.* postquam pietatem publica causa, Rexque patrem vicit; castumque datura cruorem Flentibus ante aram stetit Iphigenia ministris: Victa dea est. *Sic Id. 13. ibid. 184.* duræque iubent Agamemnona sortes Immeritam sævæ nam laetare Dianæ. Denegat hoc genitor: divisque irascitur ipsis: Atque in rege tamen pater est. *Claudian. III. cons. Honor. 157.* Indue mente patrem: crescentes dilige fetus. — b) Et paternæ similitudinis. *Id. IV. ibid. 317.* Quantus in ore pater radiat! ¶ 2. *Paterfamilias* et *paterfamilix* (quod et divisim scribitur) est familiæ caput, herus, dominus. *V. in FAMILIA.* ¶ 3. Aliquando latus patet, et dicitur de avis, patris, alisque, qui temporibus avorum vixerunt: nam ultra id tempus maiores fere dicuntur. *Plin. 7. Hist. nat. 13. 11. (59).* Q. Metellus Macedonicus quum sex liberos relinqueret, undecim nepotes reliquit, nurus vero generosque, et omnes, qui se patris appellatione salutarer, viginti septem. *Cic. Orat. 5. 18.* M. Antonius, cui vel primas eloquentiæ patrum nostrorum tribuebat ætas. *Id. 3. Off. 11. 47.* Male, qui peregrinos urbibus uti prohibent, ut *Pennus* apud patres nostros, *Papius* nuper. *Id. 1. Orat. 40. 183.* Quod usu, memoria patrum, venit, ut etc. *Id. Divin. in Q. Cæcil. 21. 69.* Cuius consuetudinis patres majoresque nostris non ponitebat. ¶ 4. Est etiam nomen religiois; — a) Generatim enim tribuitur diis tum majorum, tum minorum gentium. Hinc *pater* epud Poetas passim *Juppiter. Virg. 1. G. 328.* Ipse pater, media nimborum in nocte, corusca Fulmina moitur dextra. *Cl. Ennius: apud Ma-*

crob. 6. Saturn. 1. Tm cum corde suo divum pater atque hominum rex Effatur. *Virg. 3. Æn.* 35. Gradivumque patrem, Geticis qui præsidet arvis. *Liv. 2. 10. a med.* Tiberine pater, te sancte precor. *Propert. 4. 3. 47.* quum pater altas Africus in glaciem frigore neclit aquas. *Val. Flacc. 8. 70.* Somne pater. *Petron. Satyr. 120.* Ditis pater. *Virg. 8. Æn. 454.* Lemnius pater. *h. e. Vulcanus. Id. 2. G. 7.* Huc, pater o Lenzæ, veni. *Lactant. 4. 3.* Omnem Denm necesse est inter solemnes ritus petrem nuncupari: quod Lucilius in deorum concilio irridet: Ut nemo sit nostrum, quin pater optimi divum. Ut Neptunu' pater, Liber, Saturnu' pater, Mars, Janu', Quirinu' pater nomen dicatur ad unum. — b) Speciatim illi divi dicuntur patres, qui effectores, genitores, conditores rerum habentur, ut Jupiter, Neptunus, Bacchus: ille qui est divum pater apud *Virg. 1. Æn. 69.* Neptunus, qui dicitur ab eod. *4. G. 382.* pater rerum. Bacchus, quem, ut ait *Augustin. 7. Civ. D. 21.*, liquidis seminibus, ac per hoc et liquoribus fructum, et seminibus animalium præferunt. Sic *Colum. 10. R. R. 200.* pater æquoreus. *h. e. Oceanus. Cf. Virg. 4. G. 31.* Simul Ipsa precatur Oceanum patrem rerum. *Lucret. 1. 250.* Postremo pereunt lmbres, ubi eos pater æther In gremium matris terræ præcipitavit. Sic ab eod. *3. 9.* pater dicitur Epicurus novæ philosophiæ et sectæ auctor et conditor. et *Petron. Satyr. 132.* Ipse pater veri doctor Epicurus in arte. Sic *Æneis sæpe pater dicitur a Virgil.*, quia primus auctor et parens *Romæ gentis*, et *Æneis* apud *Non. p. 368. 16. Merc.* Te sola nota precor Venus, et genetrix patri' nostri. *Cf. Ovid. 2. Fast. 127. de Romulo Romæ conditor.* Senctæ pater patriæ, tibi plebs, tibi curia nomen Hoc dedit. ¶ 5. Item sæpe nomen est reverentiæ. Unde quos Romulus centum senatores delegit, qui in republica edministranda sibi consilio adessent, patres dicti, eorumque progenies patrii, ut *Liv. 1. 8. extr.* narrat: idque tum honoris causa; tum quia sic consulerent civibus, sicut patres filiis, debebant. *Cic. 2. de republ. (edente A. Maio) 8. init.* Principes (senatores), qui appellati sunt propter caritatem patres. Hinc celebre illud discrimen patrum et plebis apud *Liv. passim, Tac., Flor.* etc. ¶ CONSCRIPTUS. — Neque senatoribus solum, sed aliis eximiiis reverendisque viris patris nomen datur. *Virg. 9. Æn. 449.* imperiumque pater Romanus habebit. *Horat. 1. Sat. 3. 126.* non nosti, quid pater, inquit, Chrysisque dicet. *Plaut. Rud. 1. 2. 15.* Pater salreto, amboque adeo. ¶ 6. Pater patriæ est honorificentissima appellatio ejus, qui belli, aut pacis artibus patriam servaverit, aut insigniter auxerit. Ita primus omnium, teste *Liv. 5. 49.*, a militibus est appellatus M. Furius Camillus, quum, recuperata ab hostibus Gallis patria, triumphans in urbem rediit ann. U. C. cccclxx., ante Chr. n. cccclxxxix.; deinde Cicero, quum enn. U. C. nclxxxii., ante Chr. n. Lxiii. consul esset, et, detecta Catilinæ conjuratione, patriæ libertatem vindicasset, omnium primus in toga triumphum linguæque lauream meritis, parens patriæ, ut ait *Plin. 7. Hist. nat. 30. 31. (117).*, in senatu salutatus est; postremus omnium, qui hujusmodi appellatione est honoratus, fuit, ut affirmat *Eckeh. D. N. V. T. 8. p. 452.*, Theodosius II., qui obiit ann. a Chr. n. ccccl. Præterea ita salutatus est C. Julius Cæsar, Octavianus Augustus, alique deinceps imperatores, pauci ob merita, plerique adulatione. *Juvenal. 8. 244.* sed Roma parentem, Roma patrem patriæ Ciceronem libera dixit. *Cf. Cic. Sext. 57. 121.* Me, me ille absentem, ut patrem deplorandum putabat, quem Q. Catulus, quem multi alii sæpe in senatu patrem patriæ nominarant. *Cf. eumd. Pis. 3. 6.* Sic *Id. Rabir. perduell. 10. 27. de Mario.* C. Marium, quem vera patrem patriæ, parentem, inquam, libertatis atque hujusce reipublicæ possumus dicere. *Plin. Paneg. 21.* At tu etiam nomen patris patriæ recusebas. *Cf. Seneca 1. Clem. 14.* — De patris patriæ titulum in nummis, V. *Spahn. Diss. 12. p. 445.* ¶ 7. Pater patriæ

(us. V. PATRATUS. ¶ 8. Pater patrum, et pater sacrorum, et pater et hierocerys, et pater nominum dicebatur summus Mithræ sacerdos. *Inscript. apud Gruter 28. 2.* PATRA PATRYM DEI SOLIS MITHRÆ. et 315. 5. IVNIO POSTVMIANO V. C. PATRI PATRYM OBI SOLIS INVICTI MITHRÆ ORDO SACROOTVM MAGISTRO SVO. et 1102. 2. VETTIO AGORIO PRÆTEXTATO V. C. HIEROPHANTAE PATRI SACROVM. et 27. 4. ULPUS EGNATIVVS FAVENTINVS V. C. PATRA ET HIEROCERY. V. aliam in NOMIMUS. ¶ 9. Pater decurionum est honorifice appellatio ejus, qui de decurionibus et patria sua optime meritus est. *Inscript. apud Viscont. Monum. Gab. p. 149. edit. Mediol. M. IVLIO ZOTICO OCVRYIONI PATRI OCVRYONVM ET SERVIO AVGVSTALIVM QQ. (quinquennali) EIVSDEM OADINIS DENDROPHORI QQ. (quinquennali) SVO PRÆFETVO RT PATRONO OIGNISSIMO OB MERITA SIVS O. O. S. Sic in alia apud Fabrett. p. 748. n. 554. L. CALIDIVS L. F. STEL. NIGAVINVS EST PARENS ET PATRONVS MVNICIPII V. Marini Frat. Arv. p. 94. ¶ 10. Item honoris causa aliqui pater civitatis appellabatur. *Imp. Leo Cod. 10. 43. 3.* Si quis conditioni non obnoxius curiali omnia decurionum munera, vel functiones, vel honores nulle imminente necessitate, sed sua sponte peregerit, eum pro sua liberalitate patrem civitatis, in qua voluntarius municeps apparebit, si hoc libuerit ei, fieri constituere hac lege decernimus. ¶ 11. Facets *Catull. 22. 1. de valde paupere.* Aureli, pater esuritionum, Non barum modo, sed quot aut fuerunt, Aut sunt, eut aliis erunt in annis. — Contra pater cæcæ dicitur ab *Horat. 2. Sat. 8. 7.* qui cænam præbet, convivator. ¶ 12. De bestiis. *Ovid. 1. Art. am. 522.* virque paterque gregis. *h. e. hircus. Petron. Satyr. 133. sub fin.* tuas hircus pecoris pater ibit ad aras. Adde *Colum. 6. R. R. 37. 4.**

PATERA, æ, f. 1. (pateo) poculi genus planum ac patens, ut *Macrob. 5. Saturn. 21.* docet, cuius usus etiam in sacris plurimus, *πατήρ* (It. tazza, coppa; Fr. patère; Hisp. patera; Germ. Trink-und Opfegereschirr, Opferschale; Angl. a goblet). In nummentis vero marmoris tum etiam in nummis symbolum fuit VII. vir. epulonum, ut ostendit *B. Borghesius Dec. numism. 7. n. 7. Varro 5. L. L. 122. Müll.* In poculis erant pateræ, eo quod pateant, Latine ita dictæ. Hisce etiam nunc in publico convivio, antiquitatis retinendæ causa, quum magistri fiant, potio circumfertur; et in sacrificando deis hoc poculo magistratus dat deo vinum. — In plur. num. *Sall. Cat. 22.* Fuere qui dicerent, Catilinam-humani corporis sanguinem vino permixtum in pateris circumtulisse. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

PATERFAMILIAS. V. FAMILIA.
PATERNITAS, a, is, f. 3. conditio, et affectus patris. *Vulgat. interpr. Ephes. 3. 14.* Flecto genue mea ad Patrem Domini nostri Jesu Christi, ex quo omnis paternitas in cælis et in terra nominatur, ut etc. *Augustin. Ep. 232.* Episcopali paternitate Ecclesiæ providere.

PATERNUS, a, um, adject. ad patrem pertinet, patrius, *πατρῶος, πατρικός, πατριος* (It. del padre, paterno, da padre; Fr. paternel, du père; Hisp. paternal; Germ. zum Vater gehörig, vom Vater ausgehend und auf ihn gerichtet, väterlich; Angl. of or belongin to a father, fatherly, paternal).

1.) Proprie. *Ter. Heaut. 5. 2. 38.* Matres omnes filii in peccato adjuvantes, auxilio in paterna injuria solent esse. *h. e. qua filii patres afficiunt. Id. Adelph. 3. 4. 3.* Ex illan' familia tam illiberale facinus est ortum? o Eschine, pol haud paternum istuc dedisti. *Cf. 13. Phil. 17. 34.* Pœcis diebus et in domum et in hortos paternos immigrabit. *Id. Cœl. 14. 34.* Bona paterna et avita. *Horat. 1. Ep. 15. 26.* rebus maternis atque paternis Fortiter absumptis. *Virg. 3. Æn. 121.* pulsum regnis cecisisse paternis Idomeneæ ducem. et 10. *ibid. 225.* Cui genus a proavis ingens, clarumque paternæ Nomen erat virtutis. *Cæs. 2. B. C. 25.* Huic paternum hospitium cum Pompejo intercedebat. *h. e. e patre initum. Nepos*

Hann. 1. Hic veint hereditate relictum odium paternum erga Romanos sic confirmavit, ut etc. *h. e. quo pater suus Romanos oderat. Ovid. 9. Met. 273.* neque adhuc Sthenelus iras Solverat Eurystheus: odiumque in prole paternum Exercebat atrox. *h. e. quo prolis patrem oderat. Id. 2. ibid. 126.* monitis parere paternis. *Horat. 2. Od. 2. 5.* Vivet extento Proculejus ævo Notus in fratres animi paterni. *Tac. 2. Ann. 43.* Præfeceretque Cn. Pisonem, ingenio violentum et obsequii ignarum, insita ferocia a patre Pisona. Sed, præter paternos spiritus, uxoris quoque Planiciæ nobilitate et opibus accendebatur. *Id. Agric. 7.* Admodum juvene Domitiano, et ex peterna fortuna tantum licentiam usurpante. — De Virgine paterna *Statii V. in PATROUS.*

II.) Translate. ¶ 1. De bestiis. *Colum. 6. R. R. 37. 4.* Ubi asina et onagro natus admittitur equæ, quidquid ex eo provenit, paternam formam refert. Adde *eumd. 7. ibid. 2. 5.* ¶ 2. Paternus casus, qui et patrius apud Grammaticos est Genitivus, quia per eum pater demonstratur, ut ait *Priscian. 5. p. 670.* ¶ 3. Item ad patriam pertinet. *Horat. 1. Od. 20. 5.* Care Mæcenas eques, ut paterni Fluminis ripæ etc. *Ovid. Heroid. 13. 100.* Non est, quo properes, terra paterna tibi. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

PATESCO, is, ere, n. 3. inchoat. a pateo. Legitur et patisco. *Seneca Ep. 94. a med.* Fulgores cæli patiscens. *h. e. chasmate. Al. leg. fatiscens.* — Pert. *Patescens* in omnibus pa-regr. — *Patescere* est idem ac patentem fieri, aperiri, *ἀνοίγῃν* (It. aprirsi; Fr. s'ouvrir, être ouvert; Hisp. estar abierto; Germ. aufgemacht, geöffnet werden, sich öffnen; Angl. to be open, lie open).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Virg. 2. Æn. 483.* Apparet domus Intus, et atria longa pate-scunt. et 3. *ibid. 530.* Crebescunt optatæ auræ, portusque pate-scit Jam propior. *Plin. 22. Hist. nat. 22. 46. (95).* Si serpens pate-scentem fungum adhalaverit. ¶ 2. Latiori sensu, extendor, pateo, stendersi, allargarst. *Liv. 22. 4.* Via interest perangusta, deinde paullo latior pate-scit campus. *s'allarga, s'estende.* et *Tac. 4. Hist. 78.* Neque enim poterat pate-scere acies, impedi-entibus tentoriis sarcinisque. *Id. Germ. 30.* Non ita effusus ac palustribus locis, ut ceteræ civitates, in quas Germania pate-scit. et 2. *Ann. 61. extr.* Syene claustra olim R. imperii, quod nunc rubrum ad mare pate-scit. *s'estende sino al mare.* et *Liv. 32. 27.* Crescentibus jam provinciis, et latius pate-scente imperio.

II.) Translate est apparere, ostendi, manifestum fieri. *Lucret. 5. 614.* Nec ratio Solis simplex rellata pate-scit, Quo pacto æstivis o partibus etc. *Virg. 2. Æn. 309.* Tum vero manifesto fides, Danaumque pate-scunt Insidiæ. *Cic. 14. Phil. 6. 15.* Quæ res pate-scit, P. C., sed suo tempore totius hujus sceleris fons aperietur. *si scuopre, si fa manifesta.* *Al. eliter. leg. Plin. 6. Hist. nat. 23. 26. (101).* Nec pigebit totum cursum exponere, nunc primum certa notitia pate-scente.

PATÉTUS, a, um, adject. *πατήρος, calcabillis, calcatus: a πατέω calco.* Ita appellatæ sunt palmulæ, seu caryotæ quædam, de quibus sic *Plin. 13. Hist. nat. 4. 9. (45).* Tertium ex his (caryotis) genus, patetæ, nimio liquore abundat, rumpique se pomi ipsius, etiam in sua metre, ebrietas, calcatis similis. *Cæli. Aurel. 2. Acut. 18. et 4. Tard. S. Palmulæ,* quas patetos appellant.

PATHETICE, adverb. *παθητικῶς,* affectus adhibendo, seu permovendo. *Macrob. 4. Saturn. 6.* Utrumque Virgilius bene pathetice tractavit.

PATHETICUS, a, um, adject. *patetico, παθητικός,* qui constat affectibus. *Macrob. 4. Saturn. 2. 5. et 6.* Pathetica oratio. *h. e. quæ ad indignationem, ad misericordiam, et ceteros animi motus dirigitur. Capell. 5. p. 154.* Fides pathetica. et p. 162. Pathetica dictio, cuius vis in communibus locis vel in epilogis maxime continetur.

PATHICUS, s, um, adject. *παθικός.* Sup.

Pathicissimus II. — Pathicus est qui præposteram Venerem patitur: a παθεῖν pro πάσχει patior.

I.) Proprie de feminis usurpat *Auct. Priap.* 25. 41. et 76. — Præcipue dicitur de viris, qui mullebría patiuntur. *Catull.* 16. 2. Aureli pathice, et cixæde Furi. *Juvenal.* 2. 99. Ille tenet speculum pathici gestamem Othonis.

II.) Per translationem de rebus inanimatis pro lascivo, vel obscæno. *Martial.* 12. 96. Musæi pathicissimi libelli.

PÁTHŌPEIA, æ, f. 1. παθοποιία, commotio affectuum. *Empor. de ethopæia* p. 303. *Capper.* Quum incurrens præponderabit affectus, tum vocabitur pathopœia.

PÁTIBŪLIS, e, adject. a v. patior.

A) Passive est is, quem pati possumus, tolerabilis, *sopportabile.* *Cic.* 4. *Tusc.* 23. 51. Contemnendæ res sunt humanæ: negligenda mors est: patibiles et dolores et labores putandi.

B) Active ¶ 1. Est qui pati potest, *passibile*, παθητικός. *Cic.* 3. *Nat. D.* 12. 29. Quum omne animal patibilem naturam habeat. ¶ 2. Item qui patitur. *Lactant.* 2. 9. a med. Ignis quasi masculinum elementum est, aqua quasi femininum: alterum activum, alterum patibile. passivo.

PÁTIBŪLĀTUS, a, um, partic. ab inusit. *patibulo*, *patibulum*, seu furcam ferens, patibulo affixus. *Plaut. Most.* 1. 1. 53. Ita te forabunt patibulum per vias stimulis. *Apul.* 4. *Met.* Grandi clavo manum ducis nostri ad ostii tabulam offigit, et exitiabilis nexu patibulum relinquens, etc. Al. leg. *patibulum*, adjectivum, h. e. patibulo affixum, quo sensu addunt illud *Plauti fragm.* apud *Non.* p. 221. 1. *Merc.* Patibulum ferar per urbem, deinde affigat cruci. Sed hic quoque locus incertam lectionem habet.

PÁTIBŪLUM, i, n. 2. (pateo). Et *Patibulus*, i, m. 2. *Varro* (at in *Merceri* editione est: *Licinii Rerum Romanarum libro XXI.*) apud *Non.* p. 221. 12. *Merc.* Deligat ad patibulos. — *Patibulum* proprie idem est ac furca, quo nomine intelligitur rectus stipes, sed cum duobus cornibus, qui Græcæ litteræ Y figuram refert. Differt a cruce: nam crux litteræ T similis erat. Veteres pro instrumento supplicii usi sunt. Facinorosi inter cornua patibuli cervices interserebantur, eorumque manus cornibus sive ramis alligabantur: exinde sic gestantes furcam, sive patibulum, a pone sequente carnifice, vel conservis cadebantur virgis, σταυρός (It. *patibolo*, *forca*, *croce*; Fr. *patibule*, *fourche patibulaire*; Hisp. *patibulo*, *horca*; Germ. ein gabelförmig Stück Holz, d. Richtholz, d. Galgen; Angl. kind of cross or gibbet).

I.) Proprie. *Plaut. Mil. glor.* 2. 4. 7. Credo tibi esse eundem actum extra portam, dissepis manibus patibulum quum habebis. *Tac.* 14. *Ann.* 33. extr. Sed cædes, patibula, ignes, cruces, tanquam reddituri supplicium, ac prærepta interim utlone, festinabant. *Sall. fragm.* apud *Non.* p. 366. 12. *Merc.* Patibulo eminens affigebatur. Quo loco *patibulum* pro ipsa cruce usurpari et notavit *Nonius*, et patet ex *affigebatur* verbo. *V. Salmas. et Lips. de Cruc.* et *Cic.* 6. *Verr.* 42. fin. Tibi Marcellus statua pro patibulo in clientis Marcellorum fuit.

II.) Translate. ¶ 1. Patibulum usurpatum reperitur pro sera lignea, qua ostia clauduntur, teste *Non. loc. cit.*, qui causam nominis affert, quod hoc ligno remoto valvæ pateant. *Titinius ibid.* Si quisquam bodie præter hanc posticum nostrum pepulerit, patibulo hoc ei caput defringam. ¶ 2. Est præterea patibulum lignum quoddam curvum, vel duo ligna transversim alligata quibus agricolæ vitium ramos curvant, quo fecundiores sint. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 23. 35. (212). Novariensis agricolæ traducum turba non contentus, impositis etiamnum patibulis palmis circumvolvitur. — ¶ 3. In illo *Caton. R. R.* 26. et 68. Vindemia facta, vasa torcula, corbulas fiscinas, funes, patibula, fibulas, iurbeto suo quidquid loco condi. *Turneb.* 1. 6. *Adversar.* c. 23. extr. intelligit binas scalas una axiculo conjunctas in

summo, quæ divaricatæ usum præbent scandendi ad summas vites in vindemia. *Auson. Popma de instrum. fundi*, c. 11. ad fin. dicit, esse fustes validiores, quorum usus in torculari ad aliquid molendum, muniendum, aut ferendum. Similliter exponit locum *Titimi* allatum § 1., qua in re cum *Non.* convenit, qui seram esse quum ajat, vectem ipse quoque intelligit: nam veterum sera vectis sui fustis fuit.

PÁTIBŪLUS, a, um. V. PATIBULATUS.

PÁTIBŪLUS, i, m. 2. V. PATIBULUM. init. PATICĀBŪLUM, i, n. 2. quid significat, eruditus statuendum relinquo. *Vet. Lex apud Marin. Frat. Arv.* p. 70. IN CONLEGIO AQVÆ INTRA PATICĀBŪLYM. Cf. *Ducang. Gloss. med. et inf. Latinit.* in V. *Patichum* et *Paticus*.

PÁTIENTS, entis. V. FATIOR.

PÁTIENTER, adverb. Comp. *Patientius* et *Sup. Patientissime*. — Patienter est idem atque patienti animo, tolerantier, constanter, fortiter, τηλεκός (It. *patientemente*; Fr. *patiemment*, avec patience; Hisp. *pacientemente*; Germ. *geduldig*, *gelfassen*; Angl. *patiently*, *contentedly*, *calmly*). *Cic. Amic.* 25. 91. Alterum patienter accipere, non repugnante. *Id.* 11. *Phil.* 3. 7. Quæ tulisse illum fortiter et patienter ferunt. *Cæs.* 3. *B. C.* 25. Patienter et æquo animo ferre difficultates. *Horat.* 1. *Ep.* 17. 14. Si pranderet olus patienter, regibus uti Nollet Aristippus. *Cic.* 1. *Fam.* 8. a med. Si quidem homines patientius eorum potentiam ferre potuerint. *Val. Max.* 4. 3. n. 11. Ista patientissime Cato toleravit.

PÁTIENTIA, æ, f. 1. (patior) est actus et habitus perpetuendi incommoda et mala, ὑπομονή (It. *pazienza*, *sofferenza*; Fr. *action de souffrir*, *d'endurer*; Hisp. *paciencia*, *tolerancia*; Germ. *das Erdulden*, *Ertragen eines Gegenstandes*; Angl. *a bearing*, *suffering*, *enduring*, *patience*).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Cic.* 2. *Invent.* 54. 163. Patientia est honestatis, aut utilitatis causa rerum arduarum ac difficilium voluntaria ac diuturna perpassio. *Id.* 1. *Cat.* 10. 26. Habes, ubi ostentes illam præclaram tuam patientiam fatias et frigroris. *Id.* 2. *leg. Agr.* 24. 64. Homines patientia paupertatis ornat. *Quintil.* 11. 2. 8. Audiendi patientia deficit. — b) Speciatim, patientia absolute est animi constantia in tenuitate et duritie victus, et in laboribus et adversis ferendis. *Cic.* 1. *Off.* 34. 122. Adolescentia a libidinibus arcenda est, exercendaque in labore patientiaque et animi et corporis. *Nepos Alcib.* 11. Eundem apud Lacedæmonios, quorum moribus summa virtus in patientia ponebatur, sic duritiæ se dedisse, ut etc. *Id. Ages.* 7. Quam (domum) qui intrarat, nullum signum libidinis, nullum luxuriæ videre poterat: contra, plurima patientiæ atque abstinentiæ. Huc referri potest et illud *Tibull.* 3. 2. 5. Non ego firmus in hoc; non hæc patientia nostro ingenio: frangit fortia corda dolor. Adde *Tac.* 2. *Ann.* 13.

II.) Translate. ¶ 1. Est tolerantia, indulgentia, in bonam partem. *Cic. Ligur.* 9. 26. Quæ fuit unquam in ullo homine tanta constantia? constantiam dico? nescio an inelius patientiam possim dicere. *Id.* 1. *Cat.* 1. 1. Quousque tandem abutere, o Catilina, patientia nostra? *Id.* 2. *leg. Agr.* 7. 19. Patientiam alicujus tentare. *Sueton. Tib.* 24. Rumpere patientiam. *Cic. Pis.* 2. 5. Ego Antonium collegam cupidum provinciæ patientia atque obsequio meo mitigavi. *Horat.* 1. *Od.* 24. 19. levius sit patientia Quidquid corrigere est nafas. ¶ 2. Interdum in malam partem accipitur pro nimia tolerantia, seu stupiditate. *Plin.* 6. *Ep.* 31. Maritum non sine aliqua reprehensione patientiæ amor uxoris retardabat. *Porcius Latro* apud *Senec.* 2. *Controv.* 15. Ne quis in me aut nimiam patientiam, aut nimium stuporem arguat. ¶ 3. Item in malam partem ponitur de subjectorum obsequio et de animo abjecto ac servili. *Tac. Agric.* 16. Britanniam unius prælii fortuna veteri patientiæ restituit. *all'antica soggezione e servitù.* Al. leg. *parentiæ*, aut *parentiæ.* *Id.* 14. *Ann.* 26. Usque ad

servilem patientiam demissus. et *ibid.* 64. Neque tamen silebimus, si quod senatus consultum adulatione novum, aut patientia postremum fuit. h. e. servili patientia. *Id.* 2. *Hist.* 29. Silentio, patientia, postremo precibus ac lacrimis veniam quærebant. ¶ 4. Demum de mollietate in re turpi. *Petron. Satyr.* 9. et 25.; *Cic.* 7. *Ferr.* 13. 34.; *Senec.* 1. *Quæst. nat.* 16. et *Vit. heat.* 13. a med.; et *Tac.* 6. *Ann.* 1. *Sic Quintil. Declam.* 3. *Triib. Marian.* c. 6. Romano iniliti meretriciam obscæne libidinis patientiam aliquis imperat.

PÁTINA, æ, f. 1. *Patena*, æ, legitur apud *Phædr.* 1. 26. Vulpes ad cœnam dicitur ciconiam Prior invitasse, et illi patena liquidam Posuisse sorbitionem. Al. leg. *patina*, quæ varietas est etiam in locis *Varron.* apud *Non.* p. 546. 15. *Merc.*; et *Colum.* 12. *R. R.* 47. 1. Apud *Veget.* vero 1. *Veterin.* 56. ita legitur: Patena quæ appellatur, hoc est alveus ad hoidemum ministrandum, sit munda semper. Item in *Not. Tir.* p. 164. Calix, patena. — Ceterum *patina* est vasis genus, quo utebantur ad condiendos et coquendos pisces et alia. A *patulo*, seu *pateo* ducit *Varro* 5. *L. L.* 120. *Müll.* Alii a *πατῆν*, quod idem ferne significat. Vulgo confunduntur cum lance, et definiunt vasis genus, quo dapes elixæ et jurulentæ in mensam feruntur. Atqui lanx Græcæ est πινυξ, patina vero λοιπάς; deinde lancibus et cibi simplices apponebantur, ut carnes assæ, fructus et similia; patinis vero id factum nusquam legas, ut bene adversus *Guilandinum* observat *Scaliger*, sed iis ad condiendos coquendosque pisces et alia utebantur. Itaque ut λοιπάδες, ita patinæ quoque operculum habebant (It. *legame*; Fr. *plat.*, *poêle*, *poissonnière*; Hisp. *plato*, *sarten*, *casuela*; Germ. e. *Schüssel*, *Casserolle*, *Pfanne*; Angl. *a dish*, *plate*, *porringer*, *pot*, *pan*, *patine*).

I.) Proprie. *Plaut. Pseud.* 3. 2. 51. Ubi patinæ fervent, omnes aperio. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 2. 33. (68). *de fece sapæ.* Decouquitur in patinis cum sale et adipe. *Id.* 34. *ibid.* 11. 25. (109). Et squama et flos æris uruntur in patinis fictilibus, aut æreis. *Id.* 22. *ibid.* 25. 80. (162). Orobanche estur et per se, et in patinis. h. e. et cruda, et cocta. *Cic.* 4. *Att.* 8. Multa me in epistola tua delectarunt, sed nihil magis, quam patina tyrotarichi. *Ter. Eun.* 4. 7. 46. Jaridudum aninus est in patinis, h. e. cœnam cogitat. *Colum.* 12. *R. R.* 47. 1. Nannulli hæc eadem (*cydonia*) in patinas novas sicco gypso ita obrunt, ut altera altera non contingant. — In mensis quoque patinarum usus fuit. *Horat.* 2. *Sat.* 8. 43. Adfertur squillas inter murræna natantes in patina prorecta. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 163. Numquam dicunt, quamquam appositum est ampliter: Jube illud demi: tolle hæc patinam: remove pernam. Possunt tamen hæc metonymice intelligi. Sic *Valgius* apud *Diomed.* 1. p. 382. *Putsch.* Comesa patina, h. e. cibo qui patina continebatur. — Ceterum *Plin.* 35. *Hist. nat.* 12. 46. (163). Vitellius in principatu suo X us. condidit patinam, cui faciendæ fornax in campis ædificata erat. Propter hanc *Mucianus* exprobravit patinarum paludes *Vitellii* memorisæ. scilicet hæc patina vocatur palus ob nimiam amplitudinem. *Sueton. Vitell.* 13. Hæc quoque (cœnam) exsuperavit ipse dedicatione patinæ, quam ob immensam magnitudinem clipeum *Mi-nervæ* πολιοῦχον, dicitabat. *Num pro πολιοῦχον scribendum sit πολυῦχον, lector viderit.*

II.) Translate. ¶ 1. Apud *Apic.* 4. 2. patina accipitur pro placenta, nam hæc fiebat ex sola seu diploide, et balteo circumposito, tum spatium illud cavum alternatim tractis seu laganis, et coriis seu farcinis stratis replebatur. ¶ 2. Pro præsepio legitur apud *Veget.* 1. *Veterin.* 56. loca allato sub init. — *NB.* De cognom. Rom. V. ONOM.

PÁTINARIUS, a, um, adject. ad patinas pertinens. *Plaut. Asin.* 1. 3. 27. Piscis recens, is habet succum, is suavitatem: cum quovis pacto condias, vel patinarium, vel assum, lesso, o in guazzetto, in patina ex jure coctum. *Id. Men.*

1. 2. 25. Cereales cœnas dat: ita mensas exstruit, tantas struices concinnat patinarias. h. e. quasi strues ciborum in patinis coctorum. *Sueton. Vitell. 17. Aius incendiarium et patinarium vociferantibus. h. e. gulosum, beluonem. V. PATINA sub I. ad fin. — Patinaria via memoratur a P. Vict. de region. Urb. R. inter vias Romam ferentes. Sed ignoratur et locus et causa nominis.*

PATIO, is. *V. voc. seq. init.*

PATIO, patiens, passus sum, pati, dep. 3. *Patio, is, pro patior apud veteres. Nævius apud Diomed. 1. p. 395. Putsch. Populus patitur: tu patias modo. Cic. 3. Legg. 4. 11. Rem populam docento; doceri a magistratibus privatisque patiunt. — Part. Patiens I. 1. et in fin.; Passus I. 1. et 3. et II. 1.; Passurus II. 1.; Patientus I. 1. — Pati, quod ratione habita etymi conjungendum est cum Gr. πάσχω, παδίω idem significante, est ferre, sustinere, subire, perpeti (It. patire, soffrire, tollerare, sopportare; Fr. souffrir, subir, éprouver, avoir à supporter, endurer, souffrir de; Hisp. padecer, sufrir, tolerar, endurar; Germ. leiden, dulden, erdulden, ausstehen, etwas über sich ergehen lassen, sich gefallen lassen oder lassen müssen, hinnehmen oder hinnehmen müssen; Angl. to bear, undergo, suffer, endure, brook, tolerate, support).*

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Cum opposito v. facere, ut apud *Cic. Tim. 6. Mundus se ipse consumptione et senio aiebat sui, quum ipse per se et a se et pateretur et faceret omnia. Liv. 2. 12. Et facere et pati fortia, Romanum est. Horat. 3. Od. 24. 42. pauperies jubet Quidvis et facere et pati. Quintil. 6. 2. 21. Metum duplicem intelligi volo, quem patitur, et quem facimus. — b) Cum Accusativo. — De hominibus. *Virg. 1. En. 203. O passi graviora: dabit deus his quoque finem. Horat. 1. Od. 7. 30. o fortes, pejorare passi Mecum saepe viri, nunc vino pellite curas. Ovid. 1. Trist. 2. 42. Ne mihi mors misero bis patienda foret. Liv. 21. 13. extr. Hæc patienda censeo potius, quam trucidari corpora vestra etc. Sall. Jug. 15. Pati omnia sæva. Cic. 6. Phil. 7. 19. servitutem. Id. 2. Tusc. 18. 43. toleranter dolores. Plaut. Asin. 2. 2. 58. fortiter malum. Cæs. 2. B. C. 30. gravissimum supplicium. Virg. 2. En. 638. exsilium. et 1. ibid. 223. extrema. Quintil. 1. 1. 15. laborem. Id. 11. 3. 32. incommodum. Justin. 18. 2. 1. bellum ab aliquo. et 37. 2. 4. insidias alicujus. Ovid. Id. 617. famem. Id. 10. Met. 627. necem indignam. et 1. ibid. 243. penas. Horat. 3. Od. 2. 1. pauperiem. Gell. 17. 12. quartanam. Liv. 1. præm. Nec vitia nostra, nec remedia pati possumus. — De inanimis. *Ovid. 1. Fast. 159. Tum patitur cultus ager et renovatur aratro. Plin. 18. Hist. nat. 10. 20. (31). Nec ulla segetum minus dilationem patitur. et 17. ibid. 10. 14. (70). Semina fruticantia falcem pati consuescere. Colum. 2. R. R. 10. 8. Faba nec macrum, nec nebulosum locum patitur. — c) Absolute. *Cic. 2. Tusc. 7. 18. Dolor tristis res est, aspera, anara, inimica naturæ, ad patiendum tolerandumque difficilis. Ovid. 1. Amor. 8. 75. Patienti usum colligere. — Hinc patiens absolute, apud serioris ævi Scriptores, est ægrotus. Plin. Valerian. 1. 43. Cochlear unum patiens jejunos gargarizet. ¶ 2. Speciatim est acquiescere, se accommodare, non repugnare. *Ter. Andr. 1. 1. 35. Sic vita erat: facile omnes perferre ac pati, cum quibus erat cumque una. Virg. 10. En. 866. Jussa aliena pati. Liv. 4. 18. longinquam militiam. Id. 1. præf. imperium alicujus. Nepos Eumen. 1. Macedones eum sibi anteponi, indigne ferebant, neque tamen non patiebantur. — Cum Infinito. *Virg. 8. En. 576. Si visurus eum vivo, et venturus in unum, vitam oro: patiar quemvis durare laborem. ¶ 3. Interdum ponitur pro degere, durare, vivere, malam fortunam ferendo. Plaut. Aulul. 4. 9. 16. nunc eo (auro) alii lætificantur, Meo malo et damno: pati nequeo. h. e. nequeo vivere, durare. Virg. 10. Ecl. 53. Certum est in silvis inter spelæa ferarum Malle pati. Seneca Thyest. 470. Immane regnum est, posse******

sine regno pati. *Lucan. 5. 313. disce sine armis Posse pati. — Pati ævum, ætatem, ætatem ferre, durare, conservari. Colum. 2. R. R. 10. 1. Lupinum repositum in granario patitur ævum. Seneca Ep. 36. Vinum non pati ætatem, quod in dolio placuit. Ovid. 7. Met. 274. caputque novem cornicis sæcula passæ. h. e. quæ vitam toleravit. ¶ 4. Pati, in re turpi, Plaut. Capt. 4. 2. 87.; Sall. Cat. 13.; Petron. Satyr. 25. et 140.; Senec. 1. Quæst. nat. 16.; Justin. 9. 6. 5. etc.*

II.) Translate. ¶ 1. Sæpe est sinere, permittere, concedere, permettere, comportare, soffrire, lasciare, concedere. *Cic. 1. Cat. 5. 10. Nobiscum versari jam diutius non potes: non feram, non patiar, non sinam. et 2. ibid. 9. 20. Ista non modo homines, sed ne pecudes quidem passuræ esse videntur. Id. 2. Orat. 1. 3. Quantum illius ineuntis ætatis mæx patiebatur pudor. Nepos Att. 8. Si quid Brutus suis facultatibus uli voluisset, usurum, quantum eæ paterentur. Ter. Phorm. 3. 3. 3. Itane hunc patiemur fieri miserum, qui me dudum adjuverit comiter? Plaut. Pseud. 4. 7. 36. Neque tibi beue esse patere, et illis, quibus est, invides. Nepos Cim. 1. Negavit se passuram, Miltiadis progeniem in vinculis interire. Ovid. Remed. am. 304. Ante suam quoties passa jacere forem! mi lasciò. Cic. Ligur. 1. 3. Nullo se implicari negotio passus est. Id. Fonte. 12. 27. Si in turpi reo patiendum non esset, ut quidquam isti se minis profecisse arbitrarentur. Id. Brut. 88. 302. Nullum patiebatur esse diem, quin in foro diceret, non lasciava passar giorno. et Ter. Heaut. 4. 5. 13. Non possum pati, quin tibi caput demulceam. non posso non, a meno di, etc. — Facile, æquo animo pati, libenter sinere, non laborare, non invitum esse, contentum esse: cæge, iniquo animo, moleste pati, ægre ferre, nolle, repugnare, invitum esse. Plaut. Asin. 2. 2. 108. Quæso, æquo animo patitor. Liv. patitor tu item, quum ego te referiam. Cic. ad Planc. 2. post ep. 16. l. 16. ad Att. Non modo facile patiari, sed etiam gaudeas. Id. 5. Fam. 7. Apud me plus officii residere, facillime patior. et 1. ibid. 9. a med. Facile patior ea me de republica sentire ac dicere, quæ maxime quum mihi, tum etiam reipubl. rationibus putem conducere. Id. 15. Att. 2. Consilium meum a te probari, quod ea non scribam, quæ tu a me postularis, facile patior. Id. 5. Ferr. 2. 5. Patior non moleste, eam vitam, quæ mihi sua sponte antea jucunda fuerat, nunc jam mea lege et conditione necessariam quoque futuram. et 7. ibid. 12. 31. Quum indigne pateretur nobilis mulier, bonesto loco nata, in conventum suum mimi filiam venisse. Id. 12. Fam. 18. Periniquo patiebatur animo, te a me digredi. Ter. Heaut. 5. 2. 5.; et Liv. 4. 18. Ægre pati aliquid. ¶ 2. Pati de re bona. Plaut. Asin. 2. 2. 58. Fortiter malum qui patitur, idem post patitur bonum. Id. Pæn. 3. 3. 82. Siquidem potes esse pati te in lepido loco, in lecto lepide strato, etc. ¶ 3. Verba quæ habent naturam patiendi, Quintilian. 1. 6. 10. sunt, quæ passiva dicuntur vulgo a Grammaticis. — Hinc Part. præsens *Patiens, entis. adjective quoque usurpatur, unde Comp. Patientior I. 2. et II. 2.; et Sup. Patientissimus I. 2.: et est ferens, tolerans, patiente.**

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu cum Genitivo. *Virg. 2. G. 472. Et patiens operum exiguoque assueta juvenus, tollerante della fatica. Adde eumd. 9. En. 607. et 10. ibid. 610. animus ferociensque periculi. Sueton. Cæs. 61. Equus patiens sessoris. Virg. 2. G. 223. Tellus patiens vomeris. h. e. quæ facile vomere proscinditur. Plin. 5. Ep. 6. ante med. Medios ille agros secat, navium patiens navigabile. Alter Plin. 11. Hist. nat. 37. 76. (196). Patientis vetustatis. h. e. durans. ¶ 2. Prægnante, uti ajunt, significatio, absolute est qui patientia præditus est, indulgens. *Cic. 2. Orat. 75. 305. In quo ego nimium patiens et lentus existimor. Id. 1. ad Q. fr. 1. 14. Mæx quoque literæ te patientiorem lenioreque fecerunt. Id. Ligur. 8. 24. Ut na ofendam tuas patientissimas aures. Cæs. 3. B. C.**

96. Miserrimo et patientissimo exercitui Cæsaris luxuriam objiciebant.

II.) Translate. ¶ 1. Est qui permittit, qui concedit. *Horat. 1. Od. 2. 43. patiens vocari Cæsaris ultor. h. e. volens, amans, gaudens. Cic. Brut. 76. 263. Habent ordinem, et quasdam erre in dicendo non patientes villas. che non permettono. Huc referri potest et illud Virg. 7. En. 490. Cervus manum patiens. che si lascia toccare, mansueto. ¶ 2. Durus et resistens. Ovid. 1. Amor. 15. 21. Ergo, quum silices, quum dens patientis aratri Depereant ævo, carmina morte carent. Propert. 1. 16. 29. Sit licet et saxo patientior illa Sicano: Sit licet et ferro durior et chalybe. Cf. Stat. 10. Theb. 356. quamvis patientior artus ille, nec abruptis adeo lacrimabilis annis. più robusto nelle membra.*

PATISCO. *V. PATESCO* Init.

PATOR, oris, m. 3. *apertura, χάσμα, hiatus, apertio: a pateo. Apul. 1. Met. Vulnus debiscit in profundum patorem. et 3. ibid. Edium patore perflabili. Scribon. Compos. 46. et 47. Narium pator.*

PATRATER et Patrater, tri, m. 2. *patrigno, πατρικός, vitricus. Vox est minus Latina. Inscript. apud Hoff. Mus. Ver. 360. 7. VIBIO VITALIONI BLASII F. QUI V. A. XVIII. ET DIES V. FECIT AP. ANNIUM PRIMITIVUS PATRATER. Adde tres apud Murat. 1510. 2., 1632. 9. et 1958. 6. omnes cadentis Latinitatis. In harum postrema, quam V. in FILIASTRA, legitur patrater, ut etiam si-hatra.*

PATRATIO, onis, f. 3. effectio, perfectio, consummatio alicujus rei. ¶ 1. Generatim. *Vellej. 2. 98. 2. Gentes ferocissimas in pristinum pacis redegit modum, ejusque patratione Asiæ securitatem reddidit. conclusione della pace. ¶ 2. Speciatim obscæno sensu. Vet. Scholiast. ad Pers. 1. 18. Patratio est rei Veneræ perfectio, vel consummatio; unde et patres dicitur, eo quod patratione filios procreant. Adde Theod. Priscian. 2. 11. V. PATRO. — Patrationis obscæne definitio exhibetur a Boeth. p. 557.*

PATRATOR, oris, m. 3. alicujus rei auctor, effector. *Tac. 14. Ann. 62. Visus idoneus materne necis patrator Anicetus. Avien. Arat. 20. unus et idem Auctor agendorum, propriique patrator amoris.*

PATRATUS, a, um. *V. PATRO; et in fine ejusdem verbi. V. PATER PATRATUS.*

PATRIA, æ, f. 1. proprie adjectiva vox est, patrius (a, patris, et terra subintelligitur; et absolute, substantivorum more, est urbs et locus quilibet, in quo nati sumus, natale solum, πατρίς (It. patria; Fr. patrie, pays natal; Hisp. patria, paes en que se ha nacido; Germ. das Vaterland, die Heimath, der Geburtsort, das Heimathland; Angl. one's native country or city, one's native soil or native land).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Ennius apud Cic. 2. Tusc. 19. 44. O pater, o patria, o Priami donus. Id. apud eumd. 1. de republ. 11. o Romule, Romule die, Qualem te patrie custodem di genuerunt. Cic. 1. Orat. 44. 196. Patriæ tanta est vis, ut Ithacam illam in asperissimis saxulis, tamquam nidulum, affixam, sapientissimus vir immortalitati anteponeret. Id. 1. Off. 17. 57. Cari sunt parentes, cari liberi, propinqui, familiares: sed omnes omnium caritates patria una complexa est: pro qua quis bonus dubitet mortem oppetere, si ei sit profuturus? Id. 1. Cat. 7. 17. Patria, quæ communis est omnium nostrum parens. Id. 3. Fin. 19. 64. Cariorem esse patriam nobis, quam nosmetipsos. Id. 1. Parad. 1. 8. Cujus quum patriam Prienem cepisset hostis etc. Id. 1. Tusc. 43. 104. Quærentibus amicis, velletne Clazomenas in patriam afferri, etc. Id. 1. Invent. 24. 35. Natione Grajus, an Barbarus: patria, Atheniensis, an Lacedæmonius. — Nomen patriæ significatur per Ablativum casum. *Cæs. 1. B. C. 24. Cn. Magius Cremona. et 3. ibid. 71. Duobus his præliis Cæsar desideravit C. Fulginatem Placentia. A. Graviun Puteolis, M. Sacrativrum Capua. — Sall. patriam de integra provincia dicit, in fragm. apud Servium ad**

Virg. 1. Æn. 384. Hispaniam sibi antiquam patriam esse. ¶ 2. Latiori sensu. Duplex nobis esse potest patria, una, in qua nati sumus, altera, in qua excepti, ut ait *Cic. 2. Legg. 2. 5.* Hoc sensu *Aeneas* apud *Virg. 1. Æn. 384.* Italiam quæro patriam. et 11. *ibid. 24.* egregias animas, quæ sanguine nobis hanc patriam peperere suo, decorate supremis Muneribus. *Vet. Poeta* apud *Cic. 5. Tusc. 37. 108.* Patria est, ubicumque est bene. Cf. *Senec. Consol. ad Helv. 9.* Ut scires, omnem locum sapienti viro patriam esse.

II.) Translate. ¶ 1. De inanimis. *Ovid. 3. Amor. 6. 39.* Ille tuens dives septena per ostia Nilus, Qui patriam tantæ tam bene celat aquæ. *Origine. Virg. 2. G. 116.* Divisæ arboribus patriæ. *Id. 1. Æn. 55.* nimborum in patriam. ¶ 2. Metonymice est publica, seu civis ipsi, quibus republ. constat. *Liv. 4. 60.* Ut nemo pro tam munifica patria corpori, aut sanguini suo parceret. et 5. 4. Agique, tamquam cum patria, nobiscum, æquum censemus. ¶ 3. Sumitur et universim pro regione. *Virg. 1. Æn. 543.* Quod genus hoc hominum, quæve hunc tam barbara morem Permittit patria? *qual pæse si barbaro.* ¶ 4. In illo ejusd. 2. *G. 514.* Hinc anni labor: hinc patriam parvosque nepotes Sustinet: *Donat. apud. Servium* villam intelligit.

PATRIARCHA et patriarches, æ, m. 1. πατριάρχης, patriarcha. — Patriarchum pro patriarcharum habet *Paulin. Nolan. carm. 24. 209.* — Patriarcha est princeps patrum, vel primus pater, auctor generis: a πατήρ pater et ἀρχών princeps.

1.) Proprie. *Tertull. Idolol. 17.* Secundum patriarchas et ceteros majores. *Id. Cor. mil. 9.* Quis patriarches, quis prophètes, quis levites etc.? *Prudent. Psychom. 534.* Nobilis, et tali felix patriarcha nepote.

II.) Translate. ¶ 1. In Ecclesia sic dicti sunt principes Episcopi, quatuor præcipue, Alexandrinus, Antiochenus, Constantinopolitanus, Hierosolymitanus: quibus alii postea additi sunt. Alexandrini meminit *Hadrian. Imp. in epist. apud Vopisc. Firm. Saturn. etc. 8.* Ipse ille patriarcha quum Egyptum venerit etc. ¶ 2. Figurata. *Tertull. Anim. 3.* Philosophi, patriarchæ, ut ita dixerim, hæreticorum.

PATRIARCHALIS, e, adject. patriarchale, ad patriarcham pertinens. *Alcim. Ep. 2. ad fin.* Quum Eutybiani nec patriarchalibus factis, nec dictis prophetalibus excitentur.

PATRIARCHICUS, a, um, adject. ad patriarcham pertinens; et quidem translate ad patriarcham Episcopum principem pertinens. *Justinian. Novell. 7.* Sedes patriarchica.

PATRIARCALIS, e, adject. *Apul. Herb. 72.* Herbam sideritici Græci, Latini herculariam, alii exsuperam patriarcæ vocant.

PATRIARCÆ, adverb. more patrum meorum. *Plaut. Cas. 3. 6. 4.* At cesso magnifice, patriarcæ, aviteque ita hero meo ire adversum? Ita leg. *Bothe*, alii perperam patriarcæque amicari, atque ita etc.

PATRIARIATUS, us, m. 4. ¶ 1. Est patriciorum dignitas. *Sueton. Aug. 2.* Ac rursus magno intervallò per D. Julium in patriariatum rediit. ¶ 2. Alia fuit patriariatus dignitas, Constantini M. et sequentium Augustorum tempore, quæ quidem perpetua erat, et uni consulari cedebat: erant autem ejus ætatis patricii imperatori ipsi honore proximi, ejusque amici et consilarii. *V. Cassiod. 6. Variar. 2. et 8. ibid. 9.; et Ducang. Gloss. med. et inf. Latin. in V. Patricius.*

PATRICIDA. V. PARRICIDA.

PATRICII (et in *Inscriptt.* patritii), òrum, m. plur. 2. ¶ 1. Sunt qui a primis illis patribus, qui a Romulo, vel ab aliis postea electi sunt, oriundi erant; ita dicti, quia patrum essent progenies, patritii, *sumaròdxi. Liv. 1. 8.* Patres ab honore, patricii, qui progenies eorum appellati. — Qui dicunt patricios vocatos esse, quod patres suos ceteri possent, iidem etiam patricios primis Urbis initiis aliud nihil fuisse, quam ingeniosos, asserunt. *Cincius* apud *Festum* p. 241. 21. *Müll.*;

P. Decius apud *Liv. 10. 8. a med.* — Differabant a senatoribus. Non enim omnes patricii senatores erant, ut perspicuum est de feminis, pueris et pauperibus. Et præterea etiam ex plebe in senatum legi cæperunt. *Tac. 11. Ann. 25.* Iisdem diebus in numerum patriciorum ascivit *Cæsar* vetustissimum quemque ex senatu. *Aug. Monum. Ancyr. PATRICIORUM NUMERUM AVXI.* — Patricii haud secus ac patres, alii majorum, alii minorum erant gentium. Majorum gentium patricii dicti sunt, qui a primis illis patribus a Romulo allectis sunt protecti: minorum gentium, qui a patribus conscriptis, seu allectis orti sunt. *Tac. loc. cit.* Paucis jam reliquis familiarum, quas Romulus majorum, et L. Brutus minorum gentium appellaverant. *V. ibi Lips. Juvenal. 1. 21.* Patricios omnes opibus quum provocet unus, Quo tondeute, etc. — Exire e patriciis est fieri plebejum. *Cic. Dom. 14. 37.* Sed ut e patriciis exeat, ut tribunus plebis fieri possit. — In sing. num. *Cic. Mur. 7. 15.* Si tibi hoc sumis, nisi qui patricius sit neminem bono esse genere natum. *Id. Brut. 16. 62.* Si ego me a M. Tullio esse dicerem, qui patricius cum Servio Sulpicio consul fuit. — Plura de patriciis apud *Signon. de antiq. jur. C. Rom. l. 1. c. 7.; Panvin. in 1. Fast.; et Manut. de orig. senatus.* ¶ 2. Diversi generis patricii erant illi, qui a Constantino M. instituti fuerunt, et sequentium imperatorum temporibus celebrantur. V. PATRICIATUS 2. *Inscriptt.* apud *Gruter. 1076. 2. FL. FELIX V. C. MAGISTER VTRIVSQVE MILITIAE PATRITIVS ET CONSVL ORDINARIUS.*

PATRICIOLUS, i, m. 2. deminut. patricii, ut Latinum agnoscitur, nullo tamen auctore laudato, a *Priscian. 3. p. 610. Putsch.*

PATRICIUS et raro patritius, a, um, adject. patricio, nobile, ad patricios pertinens. ¶ 1. Stricto sensu, V. PATRICII 1. *Cic. 2. Legg. 3. 6.* Patricia familia. *Id. 1. Brut. 5. sub fin.* Patricius magistratus. *Stat. 1. Silv. 4. 97.* Carmina patricio pueri sonuistis in ostro. *Claudian. IV. cons. Honor. 5.* armorum proceres, legumque potentes Patricios sumunt habitus. *Id. II. cons. Stilich. 50.* Votaque patricio certant plebeja favori. *Pers. 1. 61.* Vos, o patricius sanguis. *Juvenal. 10. 332.* patricia gens. *Plaut. Capt. 5. 4. 5.* Patricii pueri. *Paul. Diac. p. 221. 4. Müll.* Patricius vicus Romæ dictus, eo quod ibi patricii habitaverunt, jubente Servio Tullio, ut, si quid molirentur adversus ipsum, ex locis superioribus opprimerentur. Cf. *Festus* p. 351. 2. *Müll.* ¶ 2. Patricia familia post Constantini M. tempora dicitur ea, in qua honor patriciatus fuerit. *Sidon. 5. Ep. 16. a med.* Sicut nos utramque familiam nostram præfectorum nacti, etiam patriciam, divino favore reddidimus; ita ipsi quam suscipiant patriciam, faciant consularem. — Hinc

Patricii vel *patritii, òrum*, et raro in sing. num. *patricius*, ii, absolute, substantivorum more. V. PATRICII loco suo.

PATRICUS, a, um, adject. ad patrem pertinens. *Patricus casus*, b. e. Genitivus, legitur apud *Varron. 8. L. L. 66. et 67. et 9. ibid. 54. et 67. Müll.*; ubique tamen ai. legunt *patritius*. Nihil vero mutandum videtur, ait cl. *Furlanetto* in *L. Append.*; nam *patricus* recte deducitur a Græco πατριός, qui idem est ac paterius Latine. Hinc inter alia sacrificia Mitbria erant quædam etiam, quæ patrica dicebantur, ut constat ex *Inscriptt.* apud *Gruter. 303. 2.* DATIANO ET CERBALE CONS. (h. e. ann. a Chr. n. CCCLVIII.) NONIVS VICTOR OLYMPIVS V. C. P. VICTOR ARGENTIVS V. C. TRADIDERVNT PATRICIA XIII. KAL. MAR. FELICITER. V. PATER II. 8.

PATRIS, adverb. da patre, affectu paterno. *Quintil. 11. 1. 68.* Ut eum non iniuncte corripere, sed patrie monere videatur.

PATRIMES, f. patrima. *Paul. Diac. p. 126. 2. Müll. V. MATRIMUS.*

PATRIMONIALIS, e, adject. patrimoniale, ad patrimonium pertinens. *Hermogenian. Dig. 50. 1. 1.* Personale munus est, quod cum corporibus existit: patrimoniale, in quo sumptus maxime

pastulantur. *Imp. Constantin. Cod. Theod. 11. 16. 1. 2. et 9.* Patrimoniales fundi.

PATRIMONIOLUM, i, n. 2. deminut. exiguum patrimonium. *Hieronym. Ep. 54. n. 15.* Patrimoniolum meum quotidie perit.

PATRIMONIUM, ii, n. 2. (pater) proprie significat bona paterna, et rem familiarem a patre relictam: latius autem bona undecumque provenientia, omnia (It. beni paterni, facoltà, patrimonio; Fr. biens hérités du père, héritage de famille, patrimoine; Hisp. patrimonio; Germ. das vom Vater geerbte Gut, das Erbgut, Erbvermögen; Angl. a paternal estate, inheritance, patrimony, personal property, an estate).

1.) Proprie. *Cic. Mil. 35. 95.* Ut plebem tribus suis patrimoniis deleberet. h. e. trium hereditatum bonis, patris naturalis, adoptivi, et matris, ut *Asconio* videtur. *Id. Rabir. Post. 14. 38.* Qui duo lauta et copiosa patrimonia accepisset, remque præterea bonis et honestis rationibus auxisset. *Id. Flacc. 36. 90.* Patrimonium satis lautum, quod hic nobiscum conficere potuit, Græcorum convitiis maluit dissipare. *Id. 2. Phil. 39. 101.* He quondam arationes in populi R. patrimonio grandi fenore et fructuose ferebantur. *Colum. 1. R. R. proæm. 7.* Genus amplificandi relinquendique patrimonii. h. e. maniera di accrescere e di tramandare il patrimonio. *Paul. Dig. 30. 1. 39.* Ea prædia Cæsaris, quæ in formam patrimonii redacta, sub procuratore patrimonii sunt. *Cic. Sext. 52. 111.* Utrum ego tibi patrimonium eripui, an tu comedisti? *Id. Rosc. Am. 2. 6.* Amplum et copiosum innocentis patrimonium obtinere. et 50. 147. Expellere aliquem e patrimonio. *Id. Sull. 20. 58.* Patrimonio ornatisimo spoliari. *Id. 12. Phil. 8. 19.* Qui ex naufragio luculenti patrimonii ad hæc Antoniana saxa projectus est. *Id. 2. Off. 15. 51.* Patrimonium effundere, inconsulte largiendo. *Quintil. 5. 10. 48.* exhaurire. *Cic. 2. Phil. 27. 67.* devorare. *Aug. Monum. Ancyr. EX PATRIMONIO MEO HS QUADRINGENO CONGIARI VIRITUM TER NUMERAVI.*

II.) Translate. *Cic. Dom. 58. 146.* Liberis nostris satis amplum patrimonium paterni nominis ac nostræ memoriæ reliquimus. *Id. 1. Orat. 57. 244.* Mucius paterni juris defensor, et quasi patrimonii propugnator sui. In *Mimis* *Senec. et P. Syri 271.* Honestus rumor alterum est patrimonium.

PATRIMUS. V. MATRIMUS.

PATRIOTICUS, a, um, adject. πατριωτικός, qui ejusdem est patriæ. De Amalasia, quæ plurium gentium lingua callebat, ita loquitur *Cassiod. 11. Variar. 1. ante med.* Apud aures prudentissimæ dominæ nullus eget interprete; non enim ante legatus moram, aut interpellans aliquam sustinet de mediatoris tarditate iacturam, quando uterque et geminis verbis auditur, et patriotica responsione componitur. *Id. 12. ibid. 4.* Defensorum maxima laus est, si quum illi videantur regiones protegere, isti (rustici) non desinant patrioticas possessiones excolere. *Id. ibid. 12. ad fin.* Falli non possumus, qui hoc patriotica veritate retinemus. *Id. ibid. 15. sub init.* Patriotica affectio. *Venant. Vit. S. Mauris. 8.* Suum patrioticum recognosceos.

PATRISSO vel *patriso*, as, avi, atum, are, n. 1. patrem iunior, πατριζω, πατριάζω. *Tef. Adolph. 4. 2. 25.* Laudo, Ctesiphon; patrisas. *Plaut. Pseud. 1. 5. 27.* Miraris, si patrisas filius? *Apul. 3. Florid. Eo* genitus Marsyas, quum in artificio patrisaret tibicinii, etc. *Cassiod. De Orat. 2.* Patritus: idem est ac patri similis est. — *Diomed. 1. p. 396. Putsch.* haud recte affirmat verba patrisare et græcissare esse frequentativa.

PATRIFUS, a, um, adject. πατριφός, qui est patris, ut avitis, qui est avi. *Lex Thoria lin. 28.* TANTIDEM (quantum) PRO PATRIFO (prædio) REDIMITUM HABEBANT SYRIGNENT. *Cic. 1. Tusc. 19. 45.* Hæc enim pulchritudo etiam in terris patritam illam et avitam, ut ait Theophrastus, philosophiam excitavit. Ita legit etiam *Von. p. 161. 8. Merc.* et defendit *Manut. Al. patriam.* *Varro* apud *Von. ibid.* Patrito et avito more

precabamur. et mox. Secundum leges patrias. *Fronto 2. ad amic. (edente iterum A. Maio) Ep. 6. ad fin.* Sibi hanc misericordiam mitem famillarem tibi et patriam. *Tertull. advers. Valentini.* 12. Iesum Valentiniard cognominant Sotarem, et Christum, et Sermonem de patriis. h. e. de superioribus Christianis accepta nomina. Alii leg. patriis eod. sensu. *Arnob. 2. 62.* In sedem patriam referri.

PATRIUM, II, n. 2. *V. voc. se. in fin.*
PATRIUS, a, um, adject. (pater) duo diversa significat, scilicet

A) Est ad patrem pertinens, paternus, πατρικός (It. *paterno*; patrio; Fr. *de père, paternel*; Hisp. *paternal*; Germ. *väterlich, zum Vater gehörig*; Angl. *fatherly, like a father, paternal*.)

1) Proprie. ¶ 1. Generalit. *Cic. Rosc. Am.* 16. 46. Intelligere posses, qui animus patrius in liberis esset. *Id. 2. Ferr.* 5. 13. Nulla res tam patria cuiusquam atque avite fuit, quae non ab eo abinde retur. *Ter. Eun. prol.* 13. Patrium monumentum. *Horat. 1. Sat.* 2. 56. Qui patriam mimas donat fundumque iaremque. *Fin. 1. Ep.* 12. Pedem dolore correptus est. Patrius hic illi. *V. g. 1. En.* 647. patrius amor. *Val. Flacc.* 1. 42. Phrysius Cretheus ut patrias, audisti, effugerit aras. h. e. ad quas pater Athamas C ethei filii sum mactandum adduxerat. Sic *Ovid. 15. Me.* 723. patrius Epidaurus aras Linquit. h. e. Apollinis patrias. *Virg. 3. En.* 332. Orates Et ipse incautum (Pyrrhum) patriasque obruncat ad aras. h. e. Apollinis: nam Apollo, ut *Macrobi.* docet 1. *Satur.* 17., κατὰ φύσιν, h. e. patrius cognominatus est, quia sol est auctor prognerandorum omnium rerum. Vel ad aras, quae et patri ejus fatales fuerunt: nam et Achilles in tempore Apollinis oculus est. *V. Servium.* — Dil patrii, κατὰ φύσιν: Quoi, sunt Penates. *Cic. 2. Phil.* 30. 75.; *Tibull. 2. 1. 17.*; et *Hygin.* apud *Macrobi.* 3. *Satur.* 4. *estr.* Patrium est, paternum est, è cosa da padre. *Ter. Adolph.* 1. 1. 49. Hoc patrium est, potius consuefascere filium sua sponte recte facere, quam alieno metu. ¶ 2. Specialit. patrius casus a Grammaticis dicitur Genitivus. *Gell. 4. 16. V. PATERNUS.*

II.) Transite. ¶ 1. Patrius mos, antiquas, tamquam a patribus acceptus. *Cic. 1. Orat.* 18. 64. Hic enim mos erat patrius Academiae, adversari semper omnibus in disputando. ¶ 2. Item, a patre est, natura insitum est. *Val. Flacc.* 2. 157. adde, cruentis Quod patrium semina Dablis. *Stat. 11. Theb.* 32. cui rusticus horror in armis, Rustica tela manu, patriumque agitare tumultus. Pan illi genitor. Sic *Su. It.* 15. 722. patrius genti pavor.

B) Patrius saepe refertur ad patriam, della patria. ¶ 1. Generalit. *Horat. Art. P.* 56. quum lingua Catone et Rutili Sermonum patrium dicitur. *Virg. 2. En.* 180. patrias vento petiatis Myagmas. et 3. *ibid.* 281. Et arcent petrias oleo labenta palastras. *Id. 1. G.* 16. nomen inluens patrium, saltusque Lyci Pan ovium custos. *Val. Flacc.* 5. 234. Patria tellus. *Cic. 2. Legg.* 9. 22. Patrii ritus. et 4. *Parad.* 1. 27. Patrius mos. *Id. 1. Fin.* 2. 4. sermo. *Tac. 1. Ann.* 69. Spectandas etiam religiofas sociorum, qui sacra et lucos et aras patriis amibus dicaverunt. ¶ 2. Specialit. patrius nomen apud Grammaticos est, quo patria significatur, ut *Atheniensis, Romanus, Priscian.* 2. p. 580. *Futsch.* — Hinc

Patria, a, f. 1. absoluta, substantivorum more, h. e. terra. *V. PATRIA* loco suo.
Patrium, II, n. 2. absoluta, substantivorum more, h. e. nomen, est idem quod *patronymicum*. *Quintil. 1. 5. 45.* In quibus (vocalibus) patrium pro possessivo dicitur, (est solocismus). *Forcellinus* hunc *Quintil.* locum ad superiorem paragr. B. 2. retulit.

PATRIZO. *V. PATRISSO.*
PATRO, as, zvi, atam, are, a. 1. Apud *Lucret.* 5. 385. Quod facera intendant, nequa adhuc conata patraatur. patraatur deponitis forma positum videri potest: sed nec est necesse. — Part. *Patrans* 2.; *Patratas* 1. et in 6n.; *Patraturus* et *Patrandus* 1. — Patrata, quod rationa has

bita styri cum patrio coniungunt, et rectius cum Gr. πατρώ, ¶ 1. Accipitur pro rem quamlibet perficere, siquid jam inceptum ad finem perducere: et simpliciter pro efflicere, conficere (It. *condurre in fine, terminare, eseguire, fare*; Fr. *exécuter, accomplir, effectuer, consommer, faire*; Hisp. *executar, cumplir, acabar, efectuar, consolar*; Germ. *etwas durchsetzen, vollbringen, zu Stande oder zu Ende bringen, bewerkstelligen, volltiren, ausrichten*; Angl. *to effect, perform, execute, perpetrate, achieve, finish*). Occurrit — n) Generalit. *Cato R. R.* 54. Ubi semeantim patraueris, glandem parari legique oportet. *Sall. Cat.* 57. Constabat paucorum civium egregiam virtutem cuncta patravisse. et 59 Si Romae socii cepta patravissent. *Tac. 2. Ann.* 66. Maluit patriati, quam incepti fecinoris reus esse. *Liv.* 23. 8. *estr.* Si forte abesse, dum seclius patratum, malit. *Cic. 1. Att.* 14. sub fin. Patrare promissa. h. e. prestare. *Tac. 4. Hist.* 83. iussa. h. e. exsequi. *Vellej. 2. 123. 1.* Patraturas reliqua belli. *Id. 2. 21. 3.* Commissum patratumque praetium. *Tac. 11. Ann.* 28. Multas mortes Iusso Messalium patretas. *Id. 4. Hist.* 81. Patriati remedi gloria penes Caesarem. *Id. 13. Ann.* 41. sub fin. Petrata victoria. *Id. 2. Hist.* 39. Cepta patrataque expugnetio. et *ibid.* 88. Petrata caede. *Vellej. 2. 80. 3.* Non quidem eusum patratumque fortius. — b) Specialit. patrare iurjurandum in antiqua formula foederis apud *Liv.* 1. 24. est foedus sancita, ut ipsemet *Livius* interpretatur. Hinc pater patratas, de quo in fin. *buja* voc. — c) Patrare bellum dictum est a *Sall. Jug.* 78.; *Vellej. 2. 79.*; *Tac. 2. Ann.* 26.; et *Flor. 2. 15.* pro conficere, abolvere, debellare: quam loquendi rationem sancte et antiqua usurpari affirmat *Quintil. 8. 3. circa med. V. DUCTO.* — d) Patrare pacem, conficere pacem inter bellantes. *Liv. 44. 25.* Modo pacis patrandae cum Romanis paciscebatur mercedem. ¶ 2. In illo *Pers.* 1. 18. patranti fractus oculo, *Forcellinus* to patrare interpretatus est rem turpem perficere, liberis dare operam, a pater, κατὰ φύσιν: *V. PATRATIO* 2.; nonnulli vero acceperunt pro aliquem intueri oculis paterno amore plenis micantibusque. — Hinc Part. praeter.

Patratas deponentium more usurpatum est; namque pater patratas dicebatur, qui in foederibus faciendis, ad in bellis indicendis e Fetiali creabatur, verbera caput ejus et capillos contingendo, ut iurjurandum conciperet, quo foedus ormandum erat et, solemnibus formula adhibita, bellum indiceret: quod quam faceret, scriptum manu tenebat, insignis Jovis. Jovis enim simulacrum in iis gerendis olim adhibere mos fuit: postea scripto tantum sunt usi, quo summi hominum regis potestas indicatur. Dicitur est pater, quia, ut ait *Servius*, erat Fetialium princeps: patratas, quasi patrem habens, quia talis esse non poterat nisi qui patrem vivum haberet: vel quasi creatus, h. e. a Fetiali dictus. Haec as *Servio* ad *Virg. 9. En.* 33., 10. *ibid.* 14. et 12. *ibid.* 206. *Liv. 1. 24.*; et *Foss. in Etymol.* — *Inscript.* apud *Orell.* 2276. et apud *Mommsen.* *Inscript.* Neap. 2211. sp. TVAAANIVS L. F. SP. N. L. PROM. FAB. PROCVLVVS GELLIANVS PRAEP. FAB. II. PRAEP. CVBATORVM ALERI TIBERIS PRAEP. PROPE. I. D. IN VASE LAEINIO PATER PATRATVS POPVLI LAVENTIS FOEDERIS EE LIENS SEVLLINVS PRAEVTIENDI CVM P. Q. SACROVVS PRINCIPIORVM P. R. QVIRIT. NOMINAVQE LATINI QVAI APVD LAVENTIS COLVNTVA. De hoc patre patrato apud *Laurentes*, vide *Ph. Eduard. Huschke, T. Finvii Syntrophis instrumentum donationis ineditum, Uratistaviae Hirt.* 1838. in 4.; *A. W. Zumpt., De Lavinio et Laurentibus Lavinatibus etc., Berolini* 1845.; et *Henzen in Ephemer. litter. Jenens.* 1847. n. 60.

PATROCINIALIS, o, adject. ad patrocinium pertinens, ut Patrociniis tabula aerea, in qua incisum erat decretum curiae alicujus municipil, vel coloniae. Ea porro mittebatur ad illum, qui patronus cooptabatur: eadem et hospitalis dicebatur. *V. HOSPITALIS.* *Inscript.* apud *Romanelli, Topogr. Napol.* T. 3. p. 147., quocum ef.

Inscript. apud *Henzen.* 7171. P. MAMMIO P. F. AVFIDIO PESCIBO CORPINTIENSIVM PATRONO INDVLTENTIAMO REVIS PROMPTA MORVM GRATVM PATIENTIAM MAXIMAMQVE VERECUNDIAM SPLENDIDISSIMVS ORDO CONSENTIENTE POPVLO TABVLAS PATROCINIALES AERNEAS LIBERISQVE REVS OFFERRE GENSVREAVT etc. *V. PATRONALIS.* Adde *aliam* apud *Gazzera, Di un decreto di patrono.*

PATROCINATUS, a, um. *V. PATROCINOR.*
PATROCINIUM, II, n. 2. per syncopea pro patronocinium a patronus, est tutela, defensio, protectio, οὐνοπία (It. *protezione, difesa, patrocinio*; Fr. *protection, patronage, patronat*; Hisp. *proteccion, patronazgo, patronato*; Germ. *die Beschützung, Vertheidigung, das Patrocinium*; Angl. *protection, patronage, support*).

I.) Proprie. Patrocina, inquit *Festus* p. 233. 31. *Müll.*, appellari cepta sunt, quum plebs distributa est inter patres, ut eorum opibus tuta esset. Hinc ¶ 1. Specialit. et saepe dicitur de defensione forensi, quam reus caudici praestant. *Cic. Brut.* 29. 142. Hoc dicendi genus ad patrocina mediocriter aptum videbatur, ad sanctoriam vero sententiam vel maxime. *Id. Orat.* 34. 120. Legitimum est civium controversiarum patrocina suscipere. *Id. 1. Orat.* 57. 242. Arripere patrocinium aequitatis, et defensionem testamentorum. *Quintil.* 7. 2. 5. Fuerunt tales nostris etiam temporibus controversiam, atque alique in meum quoque patrocinium inciderunt. *Ovid. 1. Pont.* 2. 69. Suscipe Romanus facundia, Maximo, lingue, Difficilis cause mite patrocinium. *Vellej. 2. 75. 1.* Per eadem tempora asarserat in Campania bellum, quod professus eorum, qui perdidissent agros, patrocinium, ciebat T. Claudius Nero etc. *Liv. 6. 15.* Jam dictatorum protecti patrocinium feneratorum. ¶ 2. Hinc generalit. nomen translatum est ad tutelam coloniarum, provinciarum, nationum per nobles Romanos. *Cic. 2. Off.* 8. 27. Nostri magistratus imperatores qua es haec una re maximam laudem capere studebant, si provincias, si socios aequitate et fide defendissent. Itaque illud patrocinium orbis terrae verius, quam imparium poterat nominari. *Sall. Cat.* 42. Cujus patrocinio civitas plurimum utebatur. *Id. orat. Philippici contra Lepid.* Sibi quisque opes, aut patrocina querendo, consilium publicum corrumperant. *Pseudo-Ascon.* in *Cic. Divin.* in Q. *Caecili.* 1. Metalli, quorum familia Sicilia patrocinium praeiuit. *Inscript.* epud *Murnt.* 1103. 5. PATROCINIUM COLONIAS DECEVIT. ET PAR LEATORA DECVLIT. *Alia* apud *Gruter.* 354. 1. OE MONOREM PATROCINI SIBI ORAVIT etc. *Alia* in *Bullett. dell' Instit. archeol.* a. 1836. p. 152. INDVSTAVM VIOAVM PATROCINIO VLVCIANTVA OPTIMI CIVAS. ¶ 3. Patrocinium dicitur etiam auxilium, quod alicujus civitatis factiones fruuntur. *Nepos Phoc.* 3. Ultraque factia Macedonum patrociniis nitabatur.

II.) Transite. ¶ 1. Per metaphoram et urbana *Cic. 2. Fin.* 21. 67. Aut haec tibi sunt vituperanda, aut patrocinium voluptatis repudiandum. *Id. 1. Parad.* 3. 15. Voluptas plurimorum patrociniis defenditur. *Liv. 5. 6.* Nec sa patrocinium mollium inertisque mandasse tribunis. *Plin. 13. Hist. nat.* 3. 4. (23). Patrocina vitium querebat. *Quintil.* 1. 12. 16. Difficultatis patrocina praestantissimè segnitie. *Justin.* 32. 2. 4. Modestia sua Demetrius veniam patri, non jura defensionis, sed patrocinio pudoris obtinuit. *Ovid. 1. Trist.* 1. 26. Causa patrocinio non bona pajor erit. ¶ 2. Concretum, uti ajunt, pro abstracto, patrocina sunt ipsi clientes, h. e. persone quae patrocinio fruuntur. *Vatinius* apud *Cic. 5. Fam.* 9. Si tuam consuetudinem in patrociniis tuendis servas, P. Vatinius cileas advenit, qui pro sa causam dicit vult.

PATROCINOR, aris, atus sum, ari, dep. 1. (patronus). Part. *Patrocinians* est fin.; *Patrociniatus* in fin. — Patrocinari est patrocinio tuari, protegere, defendere, proteggere, defendere, patrocinare, οὐνοπία. *Ter. Phorm.* 5. 7. 46. Vos me indotatis modo Patrocinari fortasse arbitramini? *Plin. 14. Hist. nat.* 22. 28. (147). M. Antonius, edito volumina de sua ebrietate,

patrocinari sibi ausus. *Quintil.* 2. 4. 23. Nam et pro luxuria et pro amore dicimus, et Iano interim parasitusque defenditur, sic ut non homini patrocinemur, sed crimini. *Tac. Dial. de orat.* 10. a med. Quum praesertim ne ad id quidem confugere possis, quod perisque patrocinatur, etc. *Auct. B. Hisp.* 29. extr. Adversarii patrocinari loco iniquo non desinunt. h. e. non deserere, tueri, defendere. *Ulp. Dig.* 2. 11. 2. a med. Nonne indignus est, cui exceptio patrocinetur? *Plin.* 14. *Hist. nat.* 4. 5. (51). Litteris ejus altioribus contra id pigra vicinitate sibi patrocinante. — Hinc Part. praeter.

PATROCINATUS, a, um, passivè usurpatur a *Terull. advers. Gnost.* 4. Divinarum et denunciationum et executionum intentio jam tunc martyriis patrocinata.

PÄTRÖNA, æ, f. 1. (patronus). Licenter pænultima corripitur in *Inscript.* non optimæ notæ apud *Gruter.* 931. 9. Dat tamen hæc patronæ pietas solatia fidæ. — Patrona est quæ aliquem defendit.

I.) Proprie. — a) Generatim. *Ter. Eun.* 5. 2. 48. Te mihi patronam cupio, Thais. — b) Speciatim est, quæ aliquem manumisit. *Plin.* 10. *Ep.* 4. Est manumissus a peregrina: vocatur ipse *Hæpocras*: patronam habuit *Thermutbin Theonis*.

II.) Translate. *Plaut. Asin.* 2. 2. 26. linguam servi *patronam* dicit, quia si quid scelerate fecit, lingua pro illo pejerat, et a supplicio defendit. — Huc pertinent et illa *Cic.* 2. *Orat.* 48. 199. Provocatio patrona illa civitatis, ac vindex libertatis. *Martial.* 7. 72. Ut vocem mihi commodes patronam. ubi videtur adjective usurpata.

PÄTRÖNÄLIS, e, adject. ut *Patronalis* veracundia, h. e. quæ patrono debetur, *Marcell. Dig.* 39. 5. 20. *Inscript.*, quæ pertinet ad ann. a Chr. n. CXC., apud *Gruter.* 1101. 1. PATERDYMQUE AB EO VT LIBENTER VSCIPAT COLLEGI N. PATRONAL. HONOREM TABVLAMQUE ABREAM CVM INSCRIPTIONE NVVS DECR. N. DOMO EIVS PONI CENSERVNT. Hæc eadem habetur apud *Murat.* 563. 1., ibique legitur *patronat. honorem*, et mox decreti in domo ejus etc. V. **PATROCINALIS**.

PÄTRÖNÄTUS, us, m. 4. dignitas et conditio patroni. *Inscript.*, quæ pertinet ad ann. a Chr. n. CCLXI., apud *Murat.* 564. 1. si CVCNTIS VIDETVR NVNC TABVLAM ABREAM PATRONATVS EIS OFFERRI VT MERITO HONORE PRO MERITIS INNOTESCANT. *Alia* apud *Reines.* cl. 2. p. 255. 17. et apud *Orell.* 3296. M. AVREL. CRESTVS OB HONORFM PATRONAT. COLL. FABR. V. vocem præced. — *Jus patronatus* est, quod habet patronus in liberum. Nani qui aliquem libertate donat, e servo liberum facit, sive ipse e domino patronus. Itaque in eum, quem a se dimittit, quædam jura sibi retinet, ut opera ejus uti possit in quibusdam casibus: ut ab eo alatur, si opus fuerit: ne accusetur: ne contumelia afficiatur, etc. *V. Dig.* 37. tit. 14. qui de jure *patronatus* inscribitur. *Martian.* *ibid.* 3. Omni commodo *patronatus* carere. *Terent.* *ibid.* 21. Amisisti *patronatus* jus recipere.

PÄTRÖNUS, i, m. 2. (pater). Adjective videtur usurpasse *Martial.* 7. 72. V. **PATRONA** II. ed fin. — Patronus est qui alterum tuetur et defendit (*V. infra* sub I. 1. a.), προστάτης (It. patrono, protettore, difensore; Fr. patron, protecteur, défenseur; Hisp. patron, protector; Germ. der Patron, Beschützer, Schutzherr; Angl. a protector, defender, patron).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu — a) De singulis hominibus. Patronus est qui alterum tuetur et defendit; cui respondet *cliens*: a pater, ut *Festus* innuit p. 253. 30. *Müll.* et *Servius* ad *Virg.* 6. *Æn.* 609., quia ut pater filium, ita hic clientem tuetur. Patroni enim primo dicti sunt patres, seu patricii, quibus ex instituto Romuli plebs commendata fuit, ut quem quisque plebejus vellet e patribus, eum sibi veluti tutorem eligeret, qui suis in rebus ac periculis sibi adesset. *Fragm. leg. XII. Tab.* apud *Servium* l. c. PATRONVS SI CLIENTI FRAVDEM FECERIT SACER ESTO.

Liv. 6. 18. Quot enim clientes circa singulos fuitis patronos, tot nunc adversus unum bostem eritis. et paulo post. Ego me patronum profecto plebis, quod mihi cura mea et fides nomen induit. *V. Sigon. de ant. jur. Civ. R.* l. 1. c. 7. — b) Quoniam vero patronorum officia fuere, ut clientes omnibus in rebus tuerentur, ac potissimum ut iis incognita jura traderent, ceusamque eorum in foro, re postulante, defenderent; factum est, ut patronus pro oratore, sive actore causarum usurparetur, *avvocato*. *Pseudo-Ascon. Divin. in Q. Cæcil.* 4. Qui defendit alterum in judicio, aut patronus dicitur, si orator est; aut advocatus, si aut jus suggerit, aut praesentiam suam commodat amico; aut procurator, si negotium suscipit; aut cognitor, si praesentis causam novit et sic tuetur, ut suam. *Cic.* 2. *Off.* 14. 51. Judicis est semper in causis verum sequi: patroni nonnunquam veri simile, etiamsi minus sit verum, defendere. *Id.* 2. *Orat.* 69. 280. Ut ille Siculus, cui prætor Scipio patronum causæ dabat hospitem suum. *Id. Mur.* 2. 4. Quempiam constituere alicui causæ patronum. *Id. Rosc. Am.* 2. 5. His de causis ego huic causæ patronus existi. *Ascon. in argum. orat. pro Scauro, sub fin.* Defenderunt Scaurum sex patroni, quum ad id tempus raro quisquam pluribus, quam quatuor, uteretur: at post bella civilia, ante legem Juliam, ad duodenos patronos est perventum. *Quintil.* 4. 1. 11. Patronus partis adversæ. *Id.* 12. 8. 13. Multa, quæ litigator nihil ad causam pertinere crediderit, eruet patronus. et 7. 1. 2. Quum accusator a jure, quo videbatur potentior, coperit; patronus omnia ante jus posuerit. *Tac. Dial. de orat.* 1. Horum autem temporum deserti caudicis et advocati et patroni et quidvis potius, quam oratores, vocantur. *Ovid.* 1. *Art. Am.* 38. Qui modo patronus, nunc cupit esse cliens. — c) Præterea patroni erant, qui provinciarum, et exterarum nationum, R. imperio subditarum, Romæ apud senatum, magistratus, et populum, auctoritate et gratia res et negotia defendebant. Sic Bononienses patronos habuere *Antonios*, *Syracusani Marcellos*, *Lacedæmonii Claudios*, *Afri Scipiones*, *Allobroges Sangas* etc. *Cic.* 1. *Off.* 11. 35. Tantopere apud nostros justitia culta est, ut ii, qui civitates, aut nationes, devictas bello, in fidem recepissent, earum patroni essent more majorum. *Id. Divin. in Q. Cæcil.* 1. 2. Uti quum summum in veteribus patronus multis, tum nonnullum etiam in me praesidium suis fortunis constitutum esse arbitrarentur. *Id. Pis.* 11. 25. Me inaurata statua donant, me patronum unum adsciverant. *Id. Sull.* 21. 61. Patronus, defensor, custos coloniae. — d) Denique *patronus* est relativum *liberti*. V. vocem præced. ad fin. *Ulp. fragm. tit.* 29. 61. Civis Romani liberti hereditatem lex XII. Tabularum patrono defert, si intestato sine suo herede libertus decesserit. *Cl. Caj.* 3. *Institut.* 40. Et *Cic.* 13. *Fam.* 21. sub fin. Peto a te, ut Ammonium liberum in patroni ejus negotio tueare. *Tac.* 2. *Hist.* 2. Corrupti in dominos servi, in patronos liberti.

II.) Translate. ¶ 1. De quovis defensore dicitur. *Cic.* 3. *leg. Agr.* 1. 3. Eam legem a vestrorum commodorum patrono esse conscriptam. *Id. Balb.* 10. 25. Patronus fœderum ac fœderatorum. *Id. Amic.* 7. 25. Qualis tum patronus justitiæ fuit contra accuratam orationem *Philii* — Joculariter usurpat *Plaut. Truc.* 4. 3. 48. Video ego te, propter malefacta, qui es patronus parieti. h. e. qui scelerum conscientia fractus adtas parieti, ut patroni sive advocati solent clientibus adesse in judicio. ¶ 2. Serjori ævo, *patronus* fuit, qui jus in colonos suos, quos vere servos non esse constat, habebat; hinc etiamnum apud *Italos padrone* dicitur, qui servilia opera præstantium dominus est. *Imp. Valentin.* et *Valens Cod. Theod.* 5. 11. 7. Non dubium est, colonis arva, quæ subigunt, usque adeo alienandi jus non esse, ut, si qua propria habeant, inconsultis atque ignorantibus patronis, in alteros transferre non liceat.

PÄTRÖNÏMÏCÆ, adverb. πατρωνομικῶς, more

nominum patronymicorum. *Charis.* 1. p. 99. *Putsch.* *Cinna*: Jam inde a *Belidis* natalique urbis ab anno *Cecropis* atque *elta Tyrii* ab origine *Cadmi*. Patronymice dixit *Belidis*, at vero *Maro* (2. *Æn.* 82.) *Belidæ Palamedis* ait.

PÄTRÖNÏMÏCUS, a, um, adject. ut *Patronymicum* nomen, πατρωνομικόν ὄνομα, est, quod fit ex nomine patris, avi, vel alius ex majoribus, et significat filium, vel filiam, nepotem, vel nepotem, vel alium ex descendentibus, ut *Pelides*, *Achilles filius Pelei*; *Æacides*, *Achilles nepos Æaci*: item ex nominibus regum, urbium, fluminum, etc. *V. Priscian.* 2. p. 582. *Putsch.* et alios *Grammaticos*.

PÄTRÖUS, a, um, adject. πατρός, patrius: vox Græca, a πατήρ pater. *Patroa* virgo apud *Catull.* 1. videtur esse *Minerva* ingeniorum præses, ex capite *Jovis* patris nata sine ope feminæ. Ita *Foss.* et *Vulpus*. Alii leg. *patrona*. Eadem de causa *paterna* virgo dicitur a *Stat.* 1. *Achill.* 547. Al. tamen aliter aut leg. aut interpret.

PÄTRÜELIS, e, adject. V. vocem seq. sub B. **PÄTRÜELIS**, is, m. et f. 3. *Charis.* 1. p. 113 *Putsch.* vult in Ablativo *patruelie* dici, allato exemplo *Nepotis in fragm.* — *Patruelis* est filius, vel filia patris mei: qui et frater, aut soror *patruelis* dicitur. Differt a *consobriño*, qui est filius materteræ, h. e. sororis matris meæ; ἐξάδελφος, ἀνεψιός (It. cugino; Fr. cousin germain du côté du père; Hisp. primo hermano de parte de padre; Germ. vom Vaterbruder stammend; Angl. a cousin-german by the father's side, the son or daughter of a father's brother). Usurpatur

A) Absolute, substantivorum more.

I.) Proprie. *Cajus Dig.* 38. 10. 1. Item fratres *patruales*, sororesque *patruales*, idest qui, quæve ex duobus fratribus progenerantur *Non.* p. 557. 12. *Merc.* *Patruales*, marium fratrum filii. *Cic.* 5. *Fvn.* 1. 1. L. Cicero frater noster cognatione *patruelis*, amore germanus. *Adde eumd.* *Planc.* 11. 27. *Sueton. Domit.* 10. a med. Occidit *Flavium Sabinum*, alterum e *patruelibus*, quod etc. et 15. *Flavium Clementem* *patruelem* suum interemit. *Pers.* 6. 52. si mihi nulla Jam reliqua ex amitis, *patruelis* nulla, pro nepotis Nulla manet.

II.) Translate sic appellatur filius sororis patris mei. *Cic. Cæl.* 24. 60. *Clodium* vocat fratrem *patruelem* *Q. Metelli Celeris*, quia mater *Clodii* soror fuerat patris *Q. Metelli*.

B) Adjective. *Ovid. Heroid.* 14. 61. Quo metuere necem, *patruelia* regna tenendo. h. e. *Danai* patris sui, uxores ducendo ejus filias. V. *DANAUS* in ONOM. *Ajax* apud *Ovid.* 13. *Met.* 41. Nos inhonorati, et donis *patruelibus* orbi. h. e. armis *Achillis*, qui fuit filius *Pelei* fratris *Telamonis*, quem *Ajax* patrem habuit. *Id.* 1. *ibid.* 350. *Deucalion* lacrimis ita *Pyrrham* affatur obortis: O soror, o conjux, o femina sola superstes, Quam commune mihi genus et *patruelis* origo, Deinde torus junxit. scil. quia filii erant duorum fratrum, ille *Promethei*, hæc *Epimethei*.

PÄTRÜITUS. V. **PÄTRITUS**.

PÄTRÜUS, a, um. V. voc. seq. sub B.

PÄTRÜUS, i, m. 2. (pater) frater patris mei (ut docet *Paul.* *Dig.* 38. 10. 10.) a pater, quia patris loco est, eo mortuo. Differt ab *avunculo*, qui est matris meæ frater, πατράδελφος (It. zio paterno; Fr. oncle paternel; Hisp. tío de parte de padre; Germ. der Vaterbruder, Oheim von väterlicher Seite; Angl. an uncle by the father's side, a father's brother). Usurpatur

A) Absolute, substantivorum more.

I.) Proprie. *Cic.* 2. *Orat.* 1. 2. Quos tum, ut pueri, refutare domesticis testibus, patre et *L. Cicerone* patruo solebamus. *Id. Harusp. resp.* 12. 26. Istiusmodi *Megalesia* fecit pater tuus? istiusmodi patruus? *Horat.* 1. *Sat.* 6. 131. Quæstor avus, pater atque meus, patruusque fuisset. — *Patruus magnus* est frater avi mei paterni, vel materni, fratello di mio nonno. *Patruus major*, frater proavi mei, fratello di mio bisavno, (*Paul. Diac.* p. 136. 7. *Müll.* etiam aviæ patruium seu proaviæ meæ fratrem *patruum* ma-

jorem dici ait.) qui et propatruus vocatur. *Patruus maximus*, frater abavi mei, *fratello di mio arcavolo*: qui et *abpatruus* dicitur. *Paul. Dig. loc. cit.* — Dupliciter patruus intelligendus est, ex patre vel matre: *puta*, avia paterna mea nupsit patri tuo, peperit te: aut avia paterna tua nupsit patri meo, peperit me. Ego tibi patruus sum, et tu mihi. Idem eventus, si mulieres altera alterius lilio nupsent: nam qui ex his masculi nati sunt, invicem patrii sunt; quæ feminæ, invicem amitæ. Item masculi feminis similiter patrui, feminæ illis amitæ. Et si vir et mulier, ille liliam ejus duxerit, illa lilio ejus nupsit; qui ex patre adolescentis nati erunt, ex matre puellæ natos, fratris filios: illi eos patruos, et amitæ appellabunt. *Id. ibid.*

II.) Translate notat severitatem et austeros mores, cujusmodi solent esse patruorum in fratris filios. *Cic. Cael. 11. 25.* Et qui in reliqua vita mitis esset, fuit in hac causa pertristis quidam patruus, censor, magister. *Horat. 2. Sat. 3. 87.* sive ego prave, Sen recte hoc volui: ne sis patruus mihi. *Pers. 1. 11.* Quum sapimus patruos, h. e. graves severosque mores induimus.

B) Adjective est ad patruum pertinens. *Horat. 3. Od. 12. 2.* exanimari metuentes patruæ verbera lingue. *Ovid. 4. Fast. 55.* Ense cadit patruo Lausus. *Al. leg. patruus*, al. patrio. Eadem lectionis varietas est apud *eumd. 3. Amor. 6. 49.* et *11. Met. 328.* et *12. ibid. 597.* etc. — Joculariter *Plaut. Pæn. 5. 4. 24.* et *26.* Patruæ mi patruissime. h. e. dulcissime, amantissimo.

PĀTŪLĒ, adverb. palam, in propatulo. *Gloss. Cyrill. Προφανώς*, patule.

PĀTŪLĪCANS. V. PASTILLICANS.

PĀTŪLUS, a, um, adject. (patēo) patens, apertus; et sæpe de iis dicitur, quæ semper aperta et pateantia sunt, ἀνοικτός, εὐρύς (It. aperto; Fr. ouvert, béant; Hisp. abierto, boquiáncho; Germ. offen stehend, offen, ausgemacht; Angl. open, large, wide, spreading, spacious, ample).

I.) Proprie. *Varro 5. L. L. 161. Müll.* Cavum ædium dictum qui locus tectus intra parietes relinquebatur patulus, qui esset ad communem omnium usum. *Cic. 2. Nat. D. 48. 123.* et *3. Fin. 19. 63.* Pinna duabus grandibus patula conchis, cum parva squilla quasi societatem coit comparandi cibi. *Horat. 1. Ep. 18. 70.* patulæ aures. h. e. quæ semper apertæ sunt et paratæ ad audiendum. *Virg. 1. G. 375.* bucula cælum suspiciens patulis captivis naribus auras. *Ovid. 15. Met. 513.* patulo partem maris evomit ore. Sic *Quintil. 9. 4. 33.* Cavo, aut patulo maxime ore. *Ovid. 14. Met. 752.* patulæ fenestræ. *Tac. 15. Ann. 43. extr.* Patula latitudo et nulla umbra defensa. — Quomodo a patens differat, V. PATENS.

II.) Translate. ¶ 1. Est latus, amplus. *Lucret. 6. 107.* patuli super æquora mundi. *Cic. 1. Orat. 7. 28.* Platanus ad opacandum locum patulis diffusa ramis. *Virg. 7. Æn. 115.* patulis nec parcere quadris. *Id. 3. G. 362.* patulæ puppes. *Plin. 36. Hist. nat. 9. 14. (68).* in latitudinem naves. *Ovid. 14. Met. 752.* Imposito patulos calamo sinuaverat arcus. *Id. 2. ibid. 379.* patuli lacus. et *8. ibid. 675.* patula canistra. *Tac. 15. Ann. 40.* urbis loca. *Gell. 6. 6. extr.* Aves ingentibus alis patulæ atque correctæ. — *Patuli boves* qui sint, V. in CAMURUS. ¶ 2. *Horat. Art. P. 131.* si Non circa vilem patulunque moraberis orbem, h. e. omnibus accessibilem, idcoque communem, vulgarem.

PĀTŪRA, æ, f. apertura, pator, apertio. *Plin. Valerian. 3. 22. ad fin.* Xeron facit ad nomas, et ad paturas sparges, et ligabis.

PAUCI, æ, a, et

PAUCI, ñrum. V. PAUCUS.

PAUCIENS vel pauciens, adverb. raro, paucis vicibus. rare volte, *παύρα, αραιώς*. *Tilinius* apud *Paul. Diac. p. 220. 15. Müll.* et apud *Non. p. 157. 16. Merc.* Tuam uxorem pauciens videbo. *Id. apud Non. l. c.* In urbem pauciens venire soles. *Cælius* apud *eumd. ibid.* Consulto non pauciens accessitum. *Boeth. Elenchor. So-*

phist. 2. 4. p. 751. Suntne paucies pauca, pauca?

PAUCILOQUĪUM, ñ, n. 2. poche parole, βραχυλογία, paucitas sermonis. *Plaut. Merc. 1. 1. 31.* Contumelia, et dispendium, multiloquium, pauciloquium.

PAUCITAS, atis, f. 3. exiguus numerus, ελιγότης (It. poco numero, pochezza; Fr. petit nombre, petite quantité; Hisp. pequeño número; Germ. die geringe Anzahl, die Wenigkeit; Angl. fewness, scarcity, smallness of number, paucity). Usurpatur — a) Cum Genitivo. *Cic. 1. Orat. 2. 8.* Quanta oratorum sit, semperque fuerit paucitas. *Cæs. 3. B. G. 9.* Navigatio impedita propter inscientiam locorum, paucitatemque portuum. *Id. 3. B. C. 111.* His copiis fidens Achilles paucitatemque militum Cæsaris despiciens, etc. — b) Absolute. *Cic. 2. Fam. 11.* De pantheris agitur mandatu meo diligenter; sed mira paucitas est. *Cæs. 3. B. G. 2.* Quod legionem, neque eam plenissimam, propter paucitatem despiciebant. *Nepos Pelop. 2.* Qua paucitate percussa est Lacedæmoniorum potentia. *da si pochi.* et *Datam. 7. extr.* Ut non multum obesse multitudo hostium suæ paucitati posset. *Sall. Cat. 57.* Divitias paupertas, multitudinem paucitas superat. *Curt. 3. 4.* Locis angustiis reductus est ad paucitatem, quam in hoste contempserat. *Cic. 1. Invent. 22. 32.* Partitio habere debet brevitatem, absolutionem, paucitatem. et *moz.* Paucitas in partitione servatur, si genera ipsa rerum ponuntur, neque permittite cum partibus implicantur. *Quintil. 5. 7. 23.* Si deficietur numero pars diversa, paucitatem oportebit incesere.

PAUCŪLUS, a, um, adject. deminut. a paucus, assai poco. — a) Sæpissime in plur. num. *Cato* apud *Fronton. 1. ep. ad Anton. 2.* Neque manubias inter pauculos meos amicos divisi, ut illis eriperem, qui cepissent. *Plaut. Merc. 2. 3. 52.* Maue: paucula sciscitare prius volo. *Id. Epid. 3. 4. 24.* Volo te verbis pauculis, si tibi molestum non est. *Ter. Heaut. 4. 6. 24.* Quod imperabit, facito: loquitor paucula. — Et absolute, substantivorum mora, *Marcell. Empir. c. 33. p. 134. ed. Ald.* Contusis et compressis testibus cito subvenies, si cicute folia trita cum pauculo aceti inducas.

PAUCUS, a, um, adject. In Genitivo plur. paucum pro paucorum dixit *Ennius* apud *Gell. 12. 4. ad fin.* — In Dativo habet paucis in omni genere: olim et paucabus in feminino dictum est. *Cn. Gell. apud Charis. 1. p. 39. Putsch.* Capite cum aliis paucibus consilium. V. ASINA init. — Comp. Pauciores et Sup. Paucissimi I. — Pauci (usurpatur enim sæpissime in plur. numero, raro admodum in sing.) sunt, qui exiguo numero sunt, rari: a *παύρος*, quod idem significat. Refertur ad quantitatem discretam, h. e. ad numerum, et contrarium habet plures, multi: sicut parvus ad quantitatem continuam, h. e. corpus, cui magnus oppositur, *δλιγοί*: It. pochi; Fr. peu nombreux, peu considérable; Hisp. poco; Germ. wenig, wenige; Angl. few).

I.) Proprie. — 1.) Adjective. — a) In plur. num. *Ter. Andr. 1. 1. 77.* Fere in diebus paucis, quibus hæc acta sunt, Chrysis moritur. *Cic. Amic. 1. 3.* Paucis diebus post mortem Africani. *Id. 2. Fam. 7.* Paucis diebus eram missurus domesticos tabellarios. *tra pochi di.* et *2. Ferr. 6. 17.* Ecce autem repente, his diebus paucis, vetera illa consilia repetuntur. *Id. 3. ad Q. fr. 1. 1. 102.* Spero, paucis mensibus opus Diphili perfectum fore. *Id. Amic. 1. 2.* Quum et ego essem una et pauci admodum familiares. *Id. 5. Tusc. 35. 102.* Quotidie nos ipsa natura admonet, quam paucis, quam parvis robus egeat, quam vilibus. *Id. 2. Orat. 32. 140.* Causæ modicæ et paucæ. *Tac. 4. Hist. 40.* Pauca et modica disseruit. *Auct. B. Afr. 96.* Pauciora ab amplioribus circumventa navigia deprimentur. *Sall. Jug. 53.* Ne pauciores cum pluribus manum consererent. *Cels. 7. 2. a med.* Ut quam minimæ, et quam paucissimæ plagæ sint. *Plin. 30. Hist. nat. 1. 1. (1).* In paucis digna res

est, de qua plura dicantur. — b) In sing. numero. *Horat. Art. P. 203.* tibia tenuis, simplexque foramine paucō. *Gell. 20. 1. a med.* Injurias paucō ære diluere. *Apul. 11. Met.* Post paucum tempus nunciatur. — 2.) Absolute, substantivorum mora, — a) Pauci, pauci homines. *Cic. Cluent. 46. 128.* Ut metus ad omnes, pœna ad paucos perveniret. et *ibid. 129.* In multorum peccato carpi paucos ad ignominiam non oportet. *Id. Mur. 11. 25.* Posset agi lege, nec ne, pauci quondam sciebant. *Phædr. 5. 4.* Paucis temeritas est bono, multis malo. — Pauci absolute, sæpe sunt qui præter jus fasque in republica imperio potiti sunt, apud *Sall. Cat. 30.* Ne triumphant calumnia paucorum. et *ibid. 39.* Plebis opes imminutæ, paucorum potentia crevit. *Adde eumd. Jug. 3. 31. et 41.* — b) *Pauca*, pauca verba. *Ennius* apud *Gell. 5. 15.* Philosophandum est paucis, nam omnino non placet. *Africanus* apud *Charis. 2. p. 214.* *Putsch.* Pauca sunt, tecum quæ volo. *Id.* apud *Non. p. 403. 21. Merc.* Audite, pueri, pauca. *Plaut. Pæn. 5. 4. 54.* In pauca confer. *Ter. Andr. 3. 3. 4.* Ausculta paucis. et *1. 1. 2.* Paucis te volo. et *5. 3. 22.* Pater, licet ne pauca? *Horat. 1. Sat. 6. 60.* respondes, ut tuus est mos, *Pauca. Sall. Jug. 19. et 20. extr.* Cetera quam paucissimis absolvam. — c) *Pauci* cum Genit. partitionis, aliqui, nonnulli. *Liv. 30. 33. ad fin.* Pauca tamen bestiarum, intrepidæ in hostem actæ, -ingentem stragem edebant.

II.) Translate, vel rectius prægnante significatione, pauci, boni, ut multi, mali. *Lucilius* apud *Non. p. 519. 10. Merc.* Non paucis -ac sapientibus esse probatum. *Cic. Orat. 3. 13.* Eloquentia jactationem habuit in populo, nec paucorum iudicium reprehensionemque pertimuit.

PAULLĀTIM vel paulatim adverb. (paullum) sensim, leniter, minutatim, κατ' ὀλίγον, καταβραχέως (It. a poco a poco; Fr. peu à peu, petit à petit, insensiblement; Hisp. poco a poco; Germ. allmählich, allgemach, nach und nach; Angl. by little and little, by degrees, gradually, leisurely). Usurpatur ¶ 1. Stricto sensu, de tempore et de loco. *Plaut. Merc. 2. 3. 68.* Labefacto paulatim. *Ter. Adelph. 5. 6. 10.* Paulatim plebem primum facio ineam. *Cælius* apud *Cic. 8. Fam. 17.* Cujus amicitia me paulatim in banc perditam causam imposuit. *Cæs. 1. B. G. 33.* Paulatim Germanos consuescere Rhenum transire. *Sall. Cat. 51.* Ubi paulatim licentia crevit. *Virg. 4. Ecl. 28.* Molli paulatim flavescet campus arista. *Tac. 2. Ann. 10.* Paulatim inde ad jurgia prolapsi. *Quintil. 10. 6. 3.* Assuendus usus paulatim, ut pauca primum complectamur animo. — *Cæs. 2. B. G. 8.* Collis leniter fastigatus paulatim ad planitiem redibat. et *3. ibid. 19.* Locus erat castrorum editus et paulatim ab imo acclivis. ¶ 2. Latiori sensu, vel speciatim, est idem ac per partes. *Auct. B. G. 8. 15.* Barbari, quum dimicare non recusarent, -paulatimque copias distributas dimittere -non audent, -in acie permanserunt. *Cæs. 4. B. G. 30. in fin.* Paulatim ex castris discedere creperunt. *pochi alla volta*: non omnes simul, sed subinde pauci. *Paul. Dig. 49. 14. 47.* *Emilius* conduxerat a fisco possessionem, eamque paulatim pluribus locaverat. h. e. per exiguas partes, particulatim. — More substantivi cum Genitivo. *Cato R. R. 74.* Farinam in mortarium indito, aquæ paulatim addito, subigitoque pulcre. h. e. paulum aquæ addito: vel, quod aptius videtur, aquam paulatim addito.

PAULLISPER vel paullisper, adverb. (paullum et per: de compositione V. PARUMPER init.) parumper, valde paulum temporis, poco tempo, per poco tempo, ελιγόν χρόνον. — a) Absolute. *Plaut. Rud. 2. 7. 32.* Si invitare nos paullisper pergeret, ibidem obdormissemus. *Id. Amph. 2. 2. 64.*; et *Ter. Adelph. 2. 2. in fin.* Paullisper mane. *Rursus Plaut. Bacch. 3. 3. 12.* Paullisper est libido homini suo animo obsequi. *Cic. 6. Ferr. 18. 39.* Absse a domino paullisper maluit, quam præsens illud optime factum argentum amittere. *Cæs. 3. B. G. 5.* Paullisper

intermittere prolium. *Sall. Jug. 56.* Milites Injuribini paullisper a rege sustentati. *Virg. 5. En. 846.* Ipse ego paullisper pro te tina munera inibo. — b) *Sequente dum, vel donec. Plaut. Rud. 4. 3. 97.* Paullisper remitte restem, dum comeda et consuio. *Cic. Mú. 10. 28.* Milo paullisper, dum se usor, ut sit, comparat, commoratus est. *Liv. 28. 26. in fin.* Sedit tacitus paullisper. donec nunciatum est etc. — Et aeq. *quantisper. Pomponius apud Non. p. 511. 31. Merc.* Possum exorare te, ut recedas a me paullisper modo? *Quantisper sat habes?* — c) *Sequente mox. Liv. 39. 2.* Altitudine paullisper se tutati, mos in deditioem concesserunt.

PAULLO vel paulo, adverb., vel rectius est Ablat. neutr. gen. a *paullum*, adverbii more usurpetus. De ratione scribendi *V. in PAULLUS, a, um, inlt.* — *Paullus* est idem ac *paullum*, nisi quod hoc positivus et verbis comparativis et verbis comparationem significantibus, item prepositionibus ante et post adiungitur, un poco. — a) *Cum Adjectivis et Adverbis Comparat.* *Cic. 2. Att. 12. ad fin.* Civis haud paulo melior, quam ius nostri. *Id. 1. ibid. 13.* Neque Epiroticis paulo liberiores litteras committere audeo. *Id. 1. ad Brut. 15. a med.* Paullo plures in senetui malevolos esse, quam gratos. *Plin. 7. Hist. nat. 2. 2. (25).* Gravior paulo odore haud difficulter exanimari. — *Plaut. Men. 4. 3. 7.* Tibi de di equidem illem paulo prius. *Cic. Orat. 24. 82.* Hoc ornamento liberius paulo utetur. *Cæs. 1. B. G. 54.* Maturius paulo, quam tempus anni postulabat. et *2. ibid. 20.* Paullo longius processerant. *Cic. 3. Orat. 30. 119.* Paullo secus a me, atque ab illo, distributa. *Ter. Heaut. 2. 1. 8.* Is mihi, ubi adhibi plus paulo, sua que terret factiora. *Cic. 7. Fam. 1. circa med.* Ne tu haud paulo plus, quem quisquam nostrum, delectationis habuisti. *Id. Quinct. 3. 11.* Una in re paulo minus consideratus. *Sueton. Tib. 39.* Quod paulo minus utrumque evenit. *poco men che non accade:* propemodum evenit: parum obfuit quin eveniret. *Petron. Satyr. 107.* Qui ignotos ledit, latro appellatur: qui amicos, paulo minus quem parricida. *Est hæc argenteæ ætatis scriptoribus propria dicendi ratio.* Gr. *ὀλίγος δαίω.* Sic *Sueton. Ner. 40.* Paullo minus questuordecim annis. *Id. Tib. 26.* Civilem admodum ac paulo minus quam privatum egit. *Plin. 7. Ep. 24.* Paullo minus octogesimo ætatis anno decessit. *Id. Paneg. 28.* Paullo minus quinque mille ingenuerum fuerunt. *Cic. 2. Ferr. 5. 14.* Deum nullum Siculis, qui ei paulo minus affare factus videretur, reliquit. *Id. Brut. 21. 83.* Videtur iubentem verbis eodem uti paulo magis prius Lælius. — b) *Cum Adverbis ante, post.* *Sall. Cat. 18.* Post paulo Cætilia pecuniarum repetundarum reus, prohibitus erat etc. *Liv. 22. 60. circa med.* Hannibalem post paulo audistis iubentem etc. *Nepos Alcib. 5.* Qui paulo ante victores vigerent. *Cic. Partit. orat. 39. 137.* Quæ paulo ante præcepte dedimus ambigui, quæque proxime sententiæ et scripti. *Id. 6. Ferr. 3. 6.* Nuper homines nobiles: et quid dico nuper? Immo vero modo ac plane paulo ante vidimus, qui etc. *h. e. dudum, nuperrime.* — c) *Cum Verbis, quæ temen comparationem significant.* *Cæs. 6. B. G. 26.* Alciam est consimilis capris figure, sed magnitudine paulo antecedit. — d) *Jungitur interdum illis particulis.* *Cic. 2. Orat. 21. 88.* Verba effervescentia, et paulo nimium redundantia. *Plin. 18. Hist. nat. 28. 68. (268).* Sicut paulo mox dodecimibus. *Auct. B. Alex. 21.* Hoc prælo desiderati ex eo numero legionariorum militum cliriter CD., et paulo ultra eum numerum clasiarum et remiges. *Cæs. 3. B. C. 66.* Cæsar paulo ultra eum locum castra transtulit. *Cic. 3. Parad. 2. 26.* Histrio si paulo se movit extra numerum etc. Ita edit. vet. e. 1477. Plerique al. *paullum:* et in MS. apud nos *paullulum.* — e) *Et Verbis.* *Catull. 68. 131.* Aut nihil, aut paulo cui nunc concedere digna Lux mea, etc. — f) *Et positivis.* *Ter. Heaut. 1. 2. 30.* Parentum injuriæ unus-modi sunt ferme, paulo qui est homo tolerabilis. *Cic. 8. Att. 12.* Et non solum gloriolis con-

illis ntamur, sed etiam paulo salubribus. Quod dictum pro *paullis salubrioribus.* Lectio temen falsa esse videtur; et sunt qui legendum conjunctum sed etiam aliquando *salubribus.* — g) *Cum opposito aliquando.* *Cic. Quinct. 12. 40.* Petisses statim; si non statim, paulo quidem post; si non paulo, at aliquando.

PAULLŪLATĪM vel paululatim, adverb. deminut. a *paullatim.* *Apul. 5. Met.* Nudo vestigio pensilem gradum paululatim minuens. et *2. ibid.* Poculum paululatim minuens.

PAULLŪLO vel paululo, adverb. deminut. a *paullus*, un pocheito, aliquantum. *Ter. Eun. 1. 1. 30.* Si nequeas paululo, at quanti queas. *Lucejus ad Cic. 5. Fam. 14.* Valeo, sicut soleo: paululo tamen deterius, quam soleo. *Antiquæ edit.* habent paullo.

PAULLŪLUM vel paululum, adverb. deminut. a *paullus:* un pocheito, aliquantum. *Plaut. Asin. 5. 2. 75.* Abcede paululum istuc. *Ter. Eun. 5. 2. 51.* Paullulum operirer si vis, jam frater ipse hic aderit. *Cic. Quinct. 16. 53.* Si hæc tecum duo verba fecisses, quid ago? respirasset cupiditas atque avaritia paululum. *Sall. fragm. apud Gell. 10. 26. in fin.* Scaphæ paululum progressu nimio onere deprimebantur. *Quintil. 1. 6. 8.* Si paululum intermissa fuerit. *Id. 8. 3. 25.* Si paululum tempore nostro superiret. *Gell. 12. 1.* Nunciatum est Favorino, uxorem auditoris sui paululum ante enixam. pro paululo.

PAULLŪLUS vel paululus, a, um, adject. deminut. a *paullus*, pauculus, pusillus, pocheito, piccolino. — a) *Cum suo nomine.* *Cato R. R. 14.* Paullulem pilam, ubi triticum pinsant. *Al. leg. Paullum latam pilam.* *Plaut. Curc. 1. 2. 31.* De paulo paullulum hoc tibi dabo. *Id. Bacch. 4. 8. 24.* Pacisci oim illo paulula pecunia potes. *Al. leg. paula.* *Ter. Phorm. 4. 4. 22.* Spatiū vocandi, sacrificandi dabitur paululum. *Pallad. 12. R. R. 22. a med.* Admixto paululo sale. *Cic. 2. ad Brut. 4.* Hoc paululum exaravi ipsa in turba matutine salutationis. *Liv. 8. 11.* Pro paulule via magnam mercedem Romanis esse solvendam. *Id. 35. 11.* Equi hominesque paululi et graciles. *Martial. 5. 34. de puella sexenni.* Paulule ne nigra borreacet Krotion umbras. — b) *Paullulum*, neutr. *Ter. Heayr. 3. 5. 58.* Quæ paululum vobis accessit pecunie. *Id. Andr. 2. 2. 23.* Paullulum obsoni. *Id. Eun. 2. 2. 50.* opere. *Cic. 1. Cat. 4. 9. moræ.* *Id. 4. Nat. D. 46. 118.* Nihil ut fere intereat, eum admodum paululum. *At Orellius leg. paulum.* *Id. 5. Tusc. 8. 23.* Huic paululum ad beatam vitam deesse dicemus. — *NE.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PAULLUM vel paulum, adverb., vel rectius neutr. adjectiv. *paullus* adverbil loco positum, velde parum, ἐν μικρῶν, ὀλίγος (It. un poco; Fr. un peu; Hsp. un poco; Germ. ein wenig, wenig, etwas; Angl. a little, somewhat). — a) *Cum Verbis.* *Cic. 9. Att. 6.* Epistolæ me paulum recreant. *Id. 2. leg. Agr. 31. 85.* Quasi vero paulum differat ager Campanus ac Siciliatis. *Id. Rosc. Com. 10. 28.* Alicubi paululum commorari. *Id. 1. Orat. 62. 265.* Paululum roquiescet, dum se calor frangat. *Id. Brut. 21. 82.* Etate paululum bis antecedit. *Plin. 27. Hist. nat. 3. 2. (9).* Radix incurvatur paululum scorpionum modo. *Curt. 3. 6. 19.* Cultus habitusque paulum a privato abhorrens. — *Nepos Hemic. 1.* Si paulum modo res essent recte. Cf. *TANTUM MODO.* — *Plin. 7. Hist. nat. 2. 2. (9).* Quod paulum e mandendo ebest. *Justin. 2. 8. 4.* Quibus cæsis Pisistratus paululum a capiendæ urbe abfuit. *Sueton. Ner. 28.* Acten libertam paulum abfuit quin justo matrimonio sibi conjungeret. — b) *Cum adverb. et præpos. Quintil. 1. 7. 20.* Ciceronis temporibus paululumque infra. *Id. 2. 17. 25.* Post paulum clarius ostendemus. *Al. leg. paulo post.* *Id. 11. 3. 148.* Quæ componi post paulum vetuit. *Id. 11. 3. 21.* Etiam ultra paulum coit. Sunt, quibus videtur paulum in his Adjectiv. potius vim obtinere. Sed *Priscian. 18. p. 1191.* *Putsch.* Attici dicunt ὀλίγος πρότερον καὶ ὀλίγος πρότερον:

nos quoque ante paulum et paulo ante: quomodo et post paulum et paulo post. Hæc *Priscian. Cf. Plin. 14. Hist. nat. 8. 10. (77).* Utrum paulum ante maturitatem decarptis. et *Cic. in Arat. 2. Nat. D. 43. 111.* alter paulum præhibetur ante. — c) *Cum Comparativo.* *Sil. It. 15. 21.* haud paulum mortali major imago. *Stat. 10. Theb. 938.* paulum terdus.

PAULLUS vel paulus, a, um, adject. — *Piacet Manutio scribi paulus, paululus, etc. geminata liquida, auctoritate Terent. Scauri in Orthogr. p. 2256.* *Putsch.* et vet. libror. et lapidum, in quibus et adjectivam et nomen propr. *Paulus* legitur, ut apud *Gruter.* multis in locis. Contra sentiant *Priscian. 3. p. 614. extr. et Vel. Long. de Orthogr. p. 2238.*, quibus adstipulantur plurimæ itam Inscription. apud *Gruter.* Utraque ergo ratio scribendi probe et usitata. — *Paulus*, per syncopen a *parvulus*, est deminut. a *parvus* vel *paucus*, admodum paucus, pusillus, μικρός (It. pocheito, piccolotto; Fr. petit, faible, peu considérable; Hsp. pequeño, chico; Germ. wenig, klein; Angl. little). Usurpatur — a) *Adjective*, b. e. cum suo nomine substant. *Ter. Andr. 1. 5. 31.* Dum in dubio est animus, paulo momento buc, vel illuc impellitur. *Id. Adolph. 5. 4. 22.* Ros meo labore eductus massimo, hic fecit anos paulo sumptu. *Varro 5. L. L. 92. Müll.* *Pauper* a paulo lae. *Titinius* apud *Non. p. 249. 19. Merc.* Cocus magnum abenum, quando fevit, paula confuit trua. *h. e. pusilla, piccolotta;* — b) *Paullum*, i, n. 2. substantivum more. — *Absolute.* *Plaut. Cure. 1. 2. 31.* De paulo paullulum hoc tibi do. *Ter. Eun. 4. 4. 15.* Quæsi vero paulum interstet. *Id. ibid. 5. 2. 18.* An paulum hoc esse tibi videtur? et *ibid. 5. 9. 45.* Quod des, paulum est, necesse est multum accipere. *Id. Phorm. 5. 4. 3.* Paullo mederi, con assai poco. *Horat. 1. Ep. 15. 33.* Timidis nil, aut paulum abstulerat. *Quintil. 12. 3. 12.* Paullum aliquid sederunt in scholis philosophorum. *Id. 9. 4. 19.* Sed de propositorum diversitate post paulum. scilicet, tempus: paulo post. Sed *V.* dicta in voc. præced. aub b. — *Cum Genitivo.* *Ter. Adolph. 5. 8. 26.* Agelli est hic sub urbe paullum. *Id. Andr. 5. 3. 32.* Pro peccato magno paullum supplicii satis est patri. *Id. Heaut. 3. 1. 92.* paulum negoti. et *ibid. 4. 4. 25.* paulum lucri. *Cic. 1. Orat. 53. 229.* Paulum huic Cottus tribuit partium. *Horat. 2. Sat. 6. 3.* paulum salivæ. *Colum. 6. R. R. 5. 22.* Paullum tritii sive vulneribus infricatur.

PAUPER, eris, adject. In illo *Ter. Andr. 4. 5. 2.* Quæ se inboneste optavit perere hic divitias, Potius quam in patria boneste pauper vivere: *Al. leg. paupera.* Sic enim et *Plaut. in fragm. apud Servium* ed *Virg. 12. En. 519.* *Paupera* est hæc mulier. *Varro* tamen *8. L. L. 77. Merc.* negat *paupera* recte dici: et *Servius* loc. cit. solis poetis concedit. Ideoque hoc utitur *Commodian. 71. 9.* similiterque soror si paupera lecto Decumbit. Adjective autem *paupera* legitur apud *Vulg. interpr. Ital. Tob. 4. 23.* Et noli commoveri, fili, quod pauperam vitam gemissimus: habes enim multa bona, si custodieris hereditatem præceptorum meorum. — *Pauperum* in recto et gen. neutr. est *Cæli. Aurel. 1. Tard. 1. n. 33.* Est natura caput carnis pauperum, et nervosum. *h. e. carens.* — *Pauperorum* pro *pauperum* est in *fragm. Trajan. 46. Burmann.* et sectione etiam incerta: sed certissima est lectio in *Inscript.* non opt. nota, quæ pertinet ad ann. a Chr. n. cccxli., apud *Fæa, Framm. de fast. cons. p. 90.*, ubi legitur *amator pauperorum, et amatris pauperorum.* — *Comp. Pauperior* et *Sup. Pauperrimus I.* — *Ratione habita etym.* *Forcellinus* dicebat a *paullula* re, ut ait *Varro 5. L. L. 92.* (ubi *Müllerus* re *paullula* re legit *paullo* lae); vel a *παυρος paucus*; vel ab *ἀπορος indigus*. Fortasse est ex *pauc-per*: cf. *perperus* et *prosperus.* — *Ceterum pauper*, cui dives et locupletis opponitur, est cui parva et angusta res familiaris est, qui non affuit opibus, nec tamen eget, tenuis,

medius inter egenum et divitem, κενός (It. *povero*, che ha una scarsa rendita; Fr. *pauvre*, qui a un revenu très-moeste; Hisp. *pobre*; Germ. *arm*, unbemittelt, ohne Vermögen, nur eben auskommend; Angl. *poor*).

I.) Proprie. — 1.º De hominibus. — a) Cum addito nomine substant. Ter. *Phorm.* 2. 3. 16. Pauper, cui opera vita erat, ruri fere se cohibebat. *Id. Eun.* 3. 2. 33. Apperet servum huic esse domioi pauperis miserique. *Cic. 6. Parad.* 3. 50. M. Manilius pauper fuit: habuit eorum aedicias in Carinis et fundum in Labicano. Nos igitur divitiores, qui plura habemus? *Id. Valin.* 12. 29. Sine ex pauperissimo dives factus. *Liv.* 2. 9. Pauperes satis stipendii pendere, si liberos educarent. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 12. meo sum pauper in aere. *Quintil.* 11. 1. 21. Si abundans opibus pauperem se vocet. V. PAUPERITAS I. Vellej. 2. 117. Syriam, cui praesuerat, quam pauper divitem ingressus, dives pauperem reliquit. *Inscript.* apud Henzen. 6293. c. GAROILVS. HAEMON. PROCVL. PHILAGRI. DIVI. AVG. L. AGRIPPIAN. F. PAR-DAGOGVS. -VIXI. -SINE. LITE. -SINE. AERE. ALIKNO. A-MICIS. FLOM. BONAM. PRAESTITI. PRCVLO PAYPER. ANIMO. DIVITISSIMVS. — Et in feminino. Ter. *Andr.* 4. 5. 3. Quae sese inhoneste optavit parere hic divitias, Potius quem in patria honeste pauper vivere. V. haec voc. *init. Ovid. Remed. am.* 748. Nempe quod alter egens, altera pauper erat. — b) Cum Genitivo. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 79. horum Semper ago optarim pauperissimus esse boorum. et 2. *ibid.* 3. 142. Pauper Opimius argenti positi intus et auri. *Id.* 3. *Od.* 30. 11. Daunus pauper aquae. — c) Absolute. Ter. *Phorm.* 2. 1. 47. Qui (judices) saepe propter invidiam admittunt diviti, Aut propter misericordiam addunt pauperi. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 25. Quod aequae pauperibus prodest, locupletibus aequae. *Id.* 1. *Od.* 4. 13. Pauperum tabernae. *Id.* 3. *ibid.* 29. 14. Pauperum conae. *Id. Epod.* 17. 47. Pauperum sepulchra. *Id.* 1. *Sat.* 1. 111. Pauperiorum turbae. — 2.º De rebus et de abstractis. — a) Cum addito nomine substant. *Plaut. Rud.* 1. 5. 24. Hic pauperes res sunt, inapesque. *Virg.* 1. *Ecl.* 69. Pauperis et tuguri congestum caespite culmen. *Tibull.* 1. 1. 23. custos pauperis agri. et *ibid.* 29. dona de paupero mensa. — Sic in feminino. *Virg.* 12. *En.* 518. piscosae cul circum flumina Lerna; Ars fuerat, peuperque domus. *Ovid. Heroid.* 16. 185. quam pauper Achaia nostra est! Adde *eumd.* 3. *Fast.* 668. Rursus *Id.* 4. *Pont.* 2. 20. Et carmen vena pauperiore fluit. piū scarsa. *Juvenal.* 5. 165. signum de paupere loro. di vil prezzo. *Quintil.* 10. 5. 5. Nec natura adeo jejunem ac pauperem eloquentiam fecit. *Virg. Mor.* 16. Fusus eret terrae frumentum pauper acervus. piccolo. — Metonymice. *Lucan.* 10. 151. Pona duces priscos, et nomina pauperis aevi, Fabricios Curiosque graves. — De eo, qui modico contentus est. *Phaedr.* 2. 1. Verum est aviditas dives, et pauper pudor. — b) Cum Genitivo. *Sil. It.* 8. 545. pauper sulci cerealis Abella.

II.) Translate. ¶ 1. Pro egeno, bisognoso, mendico. *Cæcilius* apud *Gell.* 2. 23. extr. Is demum infortunatus est homo pauper, qui edacit in egestate liberos. *Cic. 6. Parad.* 3. 52. Improbri et avari, non modo non copiosi ac divites, sed etiam inopes ac pauperes existimandi sunt. ¶ 2. Metaphora est in illo *Quintil.* 8. *proæm.* 28. Miser enim, et, ut ita dicem, pauper orator est, qui nullum verbum aequo animo perdere potest.

PAUPERATUS, a, um. V. PAUPERO.

PAUPERCŪLUS, a, um, adject. *Pauperculus* per synecopen est *Commodian.* 77. 7. — *Pauperculus* est deminut. pauperis, *poveretto*, κενυχαλιός. — a) De hominibus. *Plaut. Aulul.* 2. 1. 49. Novistia? hunc senem Euclionem ex proximo pauperculum? Ter. *Heaut.* 1. 1. 44. Est e Corintho hic advena anus paupercula. *Varro* 1. *R.* 17. 2. Ut plerique pauperculi cum sua progenie. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 46. paupercula mater. — b) De rebus. *Plaut. Pers.* 3. 1. 17. Quamquam res nostrae sunt, peter, pauperculae, modice et modeste melius est vitam vivere.

PAUPERIA, æ, f. 1. pauperies. *Gloss. Cyrill.*

Πενία. panperia, pauperies. Πτωχία, inopia, pauperia, egestas, maedicitas.

PAUPERIES, æ, f. 5. paupertas, povertà.

I.) Proprie. *Ennius* apud *Non.* p. 494. 2. et 507. 18. *Merc.* Senex sum: ultimam mortem obpetens, priusquam evenat, Quod in pauperie mea aenes graviter gemam! Ter. *Heaut.* 1. 1. 59. In Asiam hinc abii propter pauperiem. *Tac.* 4. *Hist.* 47. Vare ne pauperie, an uti videratur, actum in senatu, ut sexcentis sestertium a privatis mutuum acciperetur. *Sueton.* *Gramm.* 11. Vixit ad extremam sanectam, sed in summa pauperie, et pene inopia. *Horat.* 3. *Od.* 2. 1. Angustam pauperiem pati. *Id.* 2. *Ep.* 2. 199. Pauperies impemenda procul absit. *Id.* 3. *Od.* 16. 37. importuna. et 4. *ibid.* 9. 49. dura. *Claudian.* 2. in *Eutrop.* 209. iniqua. *Id. B. Get.* 632. aspera. *Virg.* 6. *En.* 437. pauperiem ad duos perferre labores. *Horat.* 3. *Od.* 29. 55. et mea Virtute me involvo, probamque Pauperiem sine dote quaero. *Apul.* 11. *Met.* Impeniteoae pauperiei se committere.

II.) Translate. *Pauperiem* facere apud *Jctos* est damnum afferre, unde quis pauperior fiat, *danneggiare*: et dicitur de bestiis, quae quippiam nocent. Est in *Dig.* 9. tit. 1. qui inscribitur, si quadrupes pauperiem fecerit, æ legib. XII. Tab., ubi *Ulp.* 1. Pauperies est damnum sine injurie facientis detum: oec enim potest dici animal injuriam fecisse, quod seos ceret.

PAUPERIUS, adverb. comparat. piū poveramento. *Tertull.* *Cult. femin.* 11. sub fin. Ex quo facta est Christiana, pauperius incedit.

PAUPERO, as, ævi, stum, are, e. 1. Pert. *Pauperatus* I. et II.; *Pauperandus* I. — *Pauperare* est pauperem facere, *impooverire*, πτωχίζω.

1.) Proprie. *Plaut.* *Pseud.* 4. 7. 27. Boni viri me pauperant, improbi aluot. *Titinius* apud *Non.* p. 157. 9. *Merc.* Nem quid ego feci, quem pauperetis ambo vestris sumptibus? Sic *Varro* *ibid.* Equum est me habere quos pauperem sumptu meo. *Sidon.* 6. *Ep.* 12. Defectio civium pauperatorum. et 4. *ibid.* 11. Censu pauperatus. *Lamprid.* *Alex. Sev.* 22. Dicens praesides provinciarum fures a republica pellendos ac pauperandos.

II.) Translate. *Pauperare aliqua re* quempiam, spoliare, privare, unde pauperior fiat. *Plaut. fragm.* apud *Non.* loc. cit. Quam ego tanta peuperavi per dolum pecunia. *Id. Mül. glor.* 3. 1. 134. Pro mercis vitio dominium pretio pauperet. *Horat.* 2. *Sat.* 5. 35. Eripiet quivis oculos ciliis mihi, quem te Contemptum cassa nuce pauperet. *Firmic.* 1. *Mathes.* 2. Lune peuperata lumbibus.

PAUPERITAS, ætis, f. 3. (pauper) angustia rei familiaris, tenuitas, ravìa (It. *poveria*, *scarsezza*; Fr. *pauvreté*, *défait de fortune*; Hisp. *pobreza*; Germ. *die Armuth*, *das spärliche Auskommen*; Angl. *poverty*; *need*, *scantiness*).

I.) Proprie. — a) In sing. num. *Varro* apud *Non.* p. 43. 33. *Merc.* Pecuniaque (al. Pecunia, quæ) eret parva, eb eo (al. ab ea) paupertas dicta. — Differt ab egestate, quæ est quum res ad vitam necessariæ desunt: paupertas, quum non desunt quidem, sed vis sufficient. *Cic. 6. Parad.* 1. 45. Istam paupertatem, vel potius egestatem ac mendicitatem tuam numquam obscure tallisti. *Martial.* 11. 32. Non est paupertas, Nestor, habere nihil. *Seneca Ep.* 87. sub fin. Paupertas est, non quæ paucis possidet, sed quæ multa non possidet. *Tibull.* 1. 1. 3. Me mea paupertas vitæ traducat inertis, Dum meus assiduo luceat igne focus. *Cic. 2. leg. Agr.* 24. 64. Homines non solum honoribus populi rebusque gestis, verum etiam patientia paupertatis ornati. *Sil. It.* 1. 609. castaque beatus Paupertate patris. *Val. Max.* 4. 8. n. 2. Fabius in honorem patriæ paupertatem inopia mutavit. *Seneca Octav.* 895. bene paupertas Humili tecto contenta latet. — b) In plur. num. *Varro* apud *Non.* p. 162. 20. *Merc.* Potes animo advertere et horum temporum divitias et illorum paupertates. *Nonius* *ibid.* Nove positum numero pinrell. *Seneca Ep.* 87. ad fin. Ex multis paupertatibus divitiæ fiunt.

II.) Translate. ¶ 1. Saepe cum inopia et egestate confunditur. *Cic. 5. Fin.* 28. 84. Paupertes si malum est, meodius esse beatus nemo potest, quamvis sit sapleos. *Id.* 1. *Divinat.* 17. 31. Quum propter paupertatem aenes puer paceret. *Juvenal.* 3. 152. Nil behet infelix paupertatis durius in se, Quam quod ridiculos homines facit. ¶ 2. Metaphora est lo illo *Quintil.* 2. 1. 4. Et grammeticæ floea auos norit praesertim tantum ah hac appellationis sum paupertate, intra quam primi illi consistere, propecta. *Id.* 8. 3. 33. Iniqui judices adversus nos sumus, ideoque paupertate sarmonis laboramus.

PAUPERATŪLA, æ, f. 1. deminut. paupertatis. *Hieronym.* *Ep.* 127. n. 14. Et te paupertatule suæ, immo per te pauperes reliquit beredes.

PAUPERŪTINUS, a, um, adject. idem quod pauper, tenuis, povero, κενός.

I.) Proprie. *Varro* apud *Non.* p. 102. 23. *Merc.* Quod suot paupertioa sine alegeotia, æc cum castimonia. *Gell.* 20. 1. a med. In jus vocato paupertino homini, vel inopi plaustrum dare. *Apul.* 3. *Met.* Paupertina cœnna perfunctus. *Gell.* 14. 6. sub fin. Librum huic nuplentissimum recipe, nihil prorsus ad nostras paupertinas litteras pertioentem. *Ammian.* 25. 2. Paupertioa contahernie.

II.) Translate. *Arnob.* 6. 3. Tempia, si deorum potentia meliaria, sunt geous angustissimum cavernarum paupertioi cordis excogitatione suspensum. *Symmach.* 1. *Ep.* 8. (al. 14.) Paupertini logenti mei conscius.

PAUSA, æ, f. 1. e voce Græca παύσις, quæ a παύω cesso, est cessatio, intermissio, quies (It. *pausa*, *posa*, *cessazione*; Fr. *pause*, *cessation*, *repos*, *arrêt*, *trêve*; Hisp. *pausa*, *cesacion*, *reposito*; Germ. *das Innehalten*, *Aufshören*, *der Stillstand*, *d. Ende*, *d. Pause*; Angl. a *pause*, *stop*, *cessation*, *stay*). Occurrit ¶ 1. Generatim. *Ennius* apud *Philargyr.* ad *Virg.* 4. *G.* 188. quæ denique pausa Pugnendi fieret aut duri finis laboris. *Id.* apud *Varron.* 7. *L. L.* 104. *Müll.* peusem fecera ore fremendi. *Id.* apud *Macrob.* 6. *Saturn.* 2. mundus cæli vastus constitit silentio, Et Neptunus sævus undis asperis pansam dedit. *Plaut. Pœn.* a. 2. v. 12. Quando id, quod sat eret, satis habere noluit, ego peusam feci. Adde *eumd.* *Rud.* 4. 6. 1. *Lucilius* apud *Non.* p. 158. 9. *Merc.* Hæc ubi dicta dedit, pausam (facit) ore loquendi. *Accius* *ibid.* Nobis datur bone pausa loquendi. *Lucret.* 2. 118. prælie, pugnas Rdere turmatim certantia (corpore), nec dare pausam, Conciliis et discidiis exercita crebris. *Id.* 1. 747. neque pausam stare fragori, Nec prorsum in rebus minimum consistere quidquam. *Id.* 1. 929. nec quisquam espergitus existat, Frigida quem semel est vitali peuse secute. h. e. mora. *Gell.* 19. 5. Quum bibendæ nivis peusa nulle fieret. *Apul.* 11. *Met.* Tu sævis exanclatis casibus pausam pacemque tribus. *Inscript.* apud *Gruter.* 690. 5. IAM DATVS EST FINIS VITAE IAM PAUSA MALORVM. ¶ 2. Speciatim, *pausas* edere pertinet ad sacra Isidis, in quibus qui Anubis simulacrum circumferebant in pompe, certis locis, quæ *maniones* dicebantur, subsistere solebant, ut commodius hymnos cæcerent, et adorande sacra spectanti populo exhiberent. Ex quo *pausarii* dicti putantur. *Spartian.* *Caracall.* 9. sub fin. Mihi mirum videtur quem ad modum sacre Isidis primum per huæ Romam venisse dicantur, quum Antonius Commodus ita ea celebraverit, ut et Anubim portaret et peusas ederet. *Id. Pescenn.* 6. Sacris Isidæ Commodus adeo deditus fuit, ut et caput raderet, et Anubim portaret, et omnes peusas expleret.

PAUSABILIS, e, adject. subinde cessans, ut *Pausabilior* inspiretio. *Cæli. Aurel.* 2. *Tard.* 13. Habent et *Not.* *Tyr.* p. 194.

PAUSARIUS, ii, m. 2. Speciatim tantum usurpatur; et ¶ 1. Est porticus, comito, *αγυζινο*, κελεσπτης, ille qui modos det remigibus: a *pausa*, quia pro ejus imperio remiges vel remigare incipiunt, vel pausam faciunt: de quo *Ovid.* 3. *Met.* 618. et qui requiemque, animum-

que Voce dabat nautis, animum hortator Epopeus. *Seneca Ep.* 56. Ut audire vel pausarium possim voce acerbissima remigibus modos dantem. *V. HORTATOR et PORTISULUS.* ¶ 2. *Pausarii* etiam dicti putantur Isidis sacerdotes, qui in ejus deæ sacris pausas explebant. *V. PAUSA* § 2. *Inscript.* apud *Reines. cl.* 1. n. 139., quæ est apud *Orell.* 1885. PRO SALUTE DOMVS AVGVSTÆ CORPORA PAVSARIORVM ET ARGENTARIO- RVM ISIDI ET OSIRI MANSIONEM AEDIFICAVIMVS. *Reines.* tamen *loc. cit.* et *Marin. Frat. Arv.* p. 249. putant legendum *corporati aurariorum* etc., quod ex societate subsequentum *argentariorum*, quos aurariis sodalicio junctos aliunde novimus, clarissime patet. Hæc eadem habetur apud *Fabrett.* p. 488. n. 172. et *Murat.* 528. 1., ubi ex falsa conjectura legitur *ex corpore pausariorum* etc. *V. Marcell.* de *stil. Inscr. Lat.* T. 1. p. 340. *ed. Patav.*, ubi hæc inscriptio affertur, et multis illustratur. Hæc cl. *Furlanetto:* at *Henzenio* ad *Inscript. cit.* vox *pausariorum* recte lecta esse videtur, *pausarii* enim in titulo quoque *Avenionensi* cum cultu *Isidis* conjunguntur, qui titulus ab eod. *Henzen.* affertur paullo post n. 5835. D. M. MAXIMINI FESTI PAVSAR. ISIDIS TP AREL. COLLEGAR.

PAUSATE. *V. Pausatus* in *lin. v. PAUSO.*

PAUSATIO, ðnis, f. 3. *pausa*, cessatio, pausa. *Hieronym. Ep.* 28. n. 2. Quidam diapsalma commutationem metri dixerunt esse, alii pausionem spiritus, nonnulli alterius sensus exordium. — Significat etiam cessationem malorum, nempe mortem. *Inscript.* apud *Murat.* 381. 1., quæ est apud *Orell.* 4432. SI QVIS POST NOSTRAM PAVSATIONEM HOC SARCOFAGVM APERIRE VOLVERIT INFERAT ECCLESIAE SALON. ARGENTI LIBRAS QVINQVAGINTA. DATIANO ET CEREALE COSS. h. e. ann. a Chr. n. CCLVIII. *V. PAUSA* § 1.

PAUSATUS, a, um. *V. PAUSO* sub 1.

PAUSEA et *pausia*, æ, f. 1. genus olivæ, quam esui optime condi, scribit *Varro* 1. *R. R.* 60. 1., jucundissimam vocat *Colum.* 5. *R. R.* 8. 4., ejusque condendi rationem tradit *ibid.* 47. et 48., et plurimum carnis habere dicit *Plin.* 15. *Hist. nat.* 3. 4. (13). Si *Servio* credere placet ad *Virg.* 2. *G.* 86., dicta est a pavendo, hoc est tundendo: aliter enim ex se oleum non facit. Eadem et *posea*, et *posia* dicitur. *Cato R. R.* 6. etc.

PAUSILLULUM. *V. PAUSILLULUM.*

PAUSILYPON, i, n. 2. *παυσιλυπον*, a *παύσις* *requies*, *cessatio*, et *λυπη* *dolor*, vocatur quodvis sepulcrum, quia nempe dolorum omnium requietorium habetur. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 750. n. 573. PAVSILYPON METTIAE T. L. HEDONEI. *Hedonei* est Dativus Græcæ positionis pro *Hedone*, ab ἡδονῆ *voluptati*. *V. Inscript. loc. cit.* in *PAUSA* § 1. — *NB.* De nomine propr. *V. ONOM.*

PAUSO, as, avi, atum, are, n. 1. Part. *Pausans* 1. et 2.; *Pausatus* 1. — *Pausare* ¶ 1. Stricto sensu est *pausam* facere, cessare, quiescere, *cessare*, *far pausa*, ἀπαυσιάζω. *Plaut. Trin.* 1. 2. 149. Hascine me propter res maledicta differunt? *me.* *Pausa:* vicisti castigatorum tuum. Hic *pausa* fortasse nomen est, non verbum, adhibeturque ea ratione, qua *pax*. *Ceterum Cæli. Aurel.* 1. *Tard.* 1. n. 16. Quum capitis pausaverit dolor. *Id.* 3. *Acut.* 21. a *med.* *Pausante* vomitu. — Et particip. *pausatus* apud *Arnob.* 5. p. 160. Et sauciat pectus pausatæ circa arboris robur. Ubi alii leg. *pausate*, b. e. per pausas, certo modo, *ταχτός*; alii mellus *pausatæ* retinent, et interpretantur *quiescentis in antro*; quod explicatur ex *Claudian.* 1. *Rapt. Pros.* 200. et *seqq.*, ubi, quum omnia in antro *Cybeles* furerent, pinus eldem deæ dicata quiescere omnino describitur. — De eo, qui requievit. *Veget.* 1. *Veterin.* 38. a *med.* Cave, ne sanguinem calido jumento detrabas, sed requietum pausatumque phlebomotias. ¶ 2. Prægnante, uti ajunt, significatione, sequior tempore in Christianis monumentis significat quiescere, seu mortuum esse. *Inscript.* apud *Boldetti, Cimiter.* p. 399. PAVSAT IN PAGE. Alia apud *Maff. Gall. antiq. p.*

55. BENE PAVSANTI IN PAGE FL. MEMORIO V. P. etc. Cf. *REQUIESCO*; et οἱ χαμόντες vel χαμηλότες.

PAUXILLATIM, adverb. a *poco a poco*, κατὰ μικρόν, paulillum, sensim, pedetentim. *Plaut. Epid.* 2. 2. 63. Cæpi sursum vorsum ad illas pauxillatim accedere. *Id. Rud.* 4. 2. 24. docte atque astute illi pauxillatim pollicitabor pro capite argentum.

PAUXILLISPER, adverb. paullisper. *Plaut. Truc.* a. 5. v. 21. Plus decem pondo amoris pauxillisper perdidit. *Non.* p. 156. 3. *Merc.* interpretatur, per particulas, a *poco a poco*.

PAUXILLITAS, atis, f. 3. exiguitas, statura corporis admodum parva. *Ambros.* 6. *Hexæm.* 9. 54. Ut (in humani corporis forma) neque enormis proceritas sit, neque vilis et abjecta pauxillitas.

PAUXILLO, adverb. deminut. a *paullo*: un pochettino. *Cels.* 5. 28. n. 15. Medium habet pauxillo levius. *Afranius* apud *Charis.* 2. p. 191. *Putsch.* *Pauxillo* prius me convenit.

PAUXILLULUM, adverb. deminut. a *pauxillum*: un pochettino, un tantino. *Plaut. Rud.* 3. 4. 24. Occipito modo illis afferre vim loculo pauxillulum. Sic editiones quædam; pleræque tamen habent *paussillum*. *Sidon.* 2. *Ep.* 9. Quum vel pauxillulum bibere desiisset. *Id.* 8. *ibid.* 9. Sepone pauxillulum declamationes.

PAUXILLULUS, a, um, deminut. pauxilli. — a) Adjective. *Plaut. Pseud.* 2. 4. 16. In libello hoc obsignato ad te attuli pauxillulo. *Id. Merc.* 1. 2. 81. Lembo advehitur tuus pater pauxillulo. *Id. Stich.* 1. 3. 115. Pauxillulum poculum. et *ibid.* 1. 3. 9. Pauxillula fames. *Gell. præf. a med.* Pauxillulæ admonitiones. — b) Neutrum, substantivorum more, cum Genit. *Ter. Phorm.* 1. 1. 3. Jampridem apud me erat reliquum pauxillulum nummorum.

PAUXILLUM, adverb. parum admodum. *Plaut. Capt.* 1. 2. 73. Sed si pauxillum potes contentus esse.

PAUXILLUS, a, um, adject. deminut. paulluli, pochino, δάκρυς. — a) Adjective. *Plaut. Truc.* 3. 1. 63. Res est pauxilla. *Turpilius* apud *Non.* 363. 15. *Merc.* Pauxillum peccatum. *Jacret.* 1. 835. Ossa pauxilla atque minuta. et 3. 228. mentis naturam animæque Scire licet perquam pauxillis esse creatam Seminibus. — b) Neutrum, substantivorum more, cum Genit. *Marcell. Empir.* c. 33. p. 134. *ed. Ald.* Nucleos pineos adjecto pauxillo croci simul tritos, si quis ea passi cyatho bibat, etc. *Id.* c. 36. p. 139. retro. Cui (medicamento) adjicitur axungia pauxillum.

PAVA. *V. PAVO.*

PAVEFACIO, faciis, faci, facere, a. 3. *intimorire*, *exterrere*. *Gloss. Philoz.* Pavefacio, δειλοποιώ. *Augustin. Quest. in Heptat.* 7. 27. Pavefecit, vel obstupefecit *Sisaram*, ut traderet eam. — *Ceterum V. voc. seq.*

PAVEFACTUS, a, um, particip. a *pavefacio*: *intimorito*, *spaventato*, ἀτρεχόμενος, *exterritus*. *Ovid.* 13. *Met.* 878. At ego vicino pavefacta sub æquore mergor. et 15. *ibid.* 636. pavefacta pectora. *Seneca Herc. Fur.* 1022. Pavefactus infans igneo vultu patris, Perit ante vulnus: spiritum eripuit timor.

PAVENS, entis, particip. *V. voc. seq.*

PAVEO, pâves, pâvi, pâvere, n. 2. Præteritum *pavi* agnoscitur etiam a *Diomed.* 1. p. 369. *Putsch.* — Part. *Pavens* sub a; *Pavendus* sub c. — Ratione habita etymi, volunt esse a *pavor*: hoc autem a *pavio*, quia pulsat cor, percussit animum. Unde videtur esse discrimen inter *metuo*, *timeo* et *paveo*, quod illa occultum animi affectum significant, hoc quum extra se prodit pallore et tremore. Sed hoc servari non solet. *Ceterum* conjungi potest cum Gr. *φῆβον* et *φόβος* et Germ. *beben*: est autem *timere*, *metuere*, *δειλόμαι* (It. *paventare*, *avere paura*, *temere*; Fr. *trembler de peur*, *d'effroi*, *avoir peur*, *être effrayé*, *craindre*; Hisp. *temer*, *tener miedo*, *tener espanto*; Germ. *vor Furcht* oder *Angst beben*, *zittern*, *sich ängstigen*, in *Angst sein*; von *Schrecken* und *Furcht* befallen sein;

Angl. *to fear*, *be afraid*, *be in great fear*, *dread*).

1.) Proprie. — a) Absolute. *Plaut. Cist.* 4. 2. 20. Nam et intus paveo et foris formido. Cf. *Ovid.* 3. *Fast.* 362. Sollicitæ mentes speque inetteque pavent. *Rursus Plaut. Amph.* 5. 1. 58. et *Mil. glor.* 3. 3. 21. Ne pave. *Id. Curc.* 2. 1. 10. Pavet, parasitus quia non rediit Caria. *Horat.* 2. *Sat.* 7. 69. Quæras quando iterum paveas iterumque perire Possis. *Seneca Med.* 670. Pavet animus, horret: magna pernicities adest. — Sic Part. *Pavens*, h. e. *timens*, *metuens*, *pavidus*, *impaurito*, *pien di timore*, ἐκφοβός. *Liv.* 5. 42. Paventes ad omnia. *Sall. Jug.* 114. Repente *Maurus* incerto vultu pavens ad *Sullam* accurrit. *Ovid.* 8. *Met.* 89. Pervenit ad regem, quem sic affata paventem. et 2. *ibid.* 398. Colligit amentes; et adhuc terrore paventes *Phæbus* equos. *Apul.* 4. *Met. in fin.* Pavens ac trepida. et 5. *ibid.* Paventes cogitationes. *Liv.* 7. 34. Inde admiratione paventibus cunctis. — b) Et cum Dativo personæ. *Ter. Phorm.* 1. 4. 10. Tum mihi paveo, tum *Antipho* me excruciat animi. *Tac.* 2. *Hist.* 63. *Sabinus* in alieno discrimine sibi pavens. — c) Cum Accusativo. *Plaut. Cist.* 2. 1. 59. Et illud paveo, et hoc formido. *Ter. Andr.* 2. 2. 12. Id paveo, ne ducas tu illam: tu autem, ut ducas. *Sall. Cat.* 32. Mulieres afflictate se, miserari parvos liberos, rogitare, omnia pavere. *Kritzeus* ad h. 1. docet Accusativo casu accusativus definiti, circa quam rem pavor versetur; et *pavere omnia* dictum esse eodem modo, quo apud *Liv.* 5. 42. Pavere ad omnia. *Vet. Poeta* apud *Cic.* 2. *Tusc.* 10. 23. navem ut horriseno freto Noctem paventes timidi annectunt navitæ. *Horat.* 4. *Od.* 14. 49. Te non paventis funera Gallia. *Id. Epod.* 12. 25. pavet acres *Agna* lupos, capreæque leones. *Petron. Satyr.* 139. et regnum *Neptuni* pavit *Ulyxes*. *Tac.* 1. *Hist.* 29. Pavere tristiore casum, et *ibid.* 50. inores alicujus. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 12. 9. (54). mortem. — Translatè. *Id.* 17. *ibid.* 20. 34. (149). de *castanea*. Sed translatè nescit hospitari, pavetque novitatem. — d) Passivè. *Id.* 31. *ibid.* 9. 45. (104). Ita ut paventur ante hic ulcera. Ita *Harduin.*; at *Sillig.* Ita ut batuerentur ante victa ulcera. *V. ibid.* adnotat. *Id.* 8. *ibid.* 23. 35. (86). Nec pedibus tantum pavendas serpentes, sed et missili volare tormento. Ita *Harduin.* ex MSS. probante *Sillig.* Al. *cavendas*. — e) Cum Infinito. *Ovid.* 1. *Met.* 388. pavetque *Lædere* jactatis maternas ossibus unibras. *Tac. Germ.* 7. Ad matres, ad conjuges vulnera ferunt: nec illæ numerare, aut exigere plagas pavent.

11.) Translate de inanimis. *Tac.* 5. *Hist.* 6.

Balsamum modica arbor: ut quisque ramus intumuit, si vim ferri adhibeas, pavent venæ. Adde *Plin. loc. cit.* sub I. c.; et *V. voc. seq.*

PAVERA frumenta dicebant antiqui, quæ de vagina non bene exhibant. *Festus* p. 250. 34., ubi *Müll.* leg. *paveri*. Dicta sunt autem a *pavo*, quia pavire ea multum oportet, ut a gluma liberentur. At *Pontedera Op. post. T.* 1. p. 30. recte putat, sincerum esse *pavere* pro *paveri*, quasi inetu spica extra vaginam se credere non audeat; proptereaque dea *Patalena* colebatur, que frumentis, dum e vaginis egrederentur spicæ, præesset, virtutemque præberet. *V. PATELANA* in *ONOM.*

PAVERATUS, a, um, adject. densus, calcatus, ut *Paverata* vestis: a *pavio*. *V. PAPAVERATUS.*

PAVESCO, is, ero, n. 3. inchoat. a *paveo*. Part. *Pavescens* sub c. — *Pavesco* est idem ac *pavere* incipio, *extinesco*, *farsi paura*, *spaventarsi*, *temere*, ἀδραπέω. — a) Absolute, b. e. neutrorum more. *Sall. Jug.* 72. Circumspectare omnia et omni strepitu pavescere. *Colum.* 6. *R. R.* 2. 6. Bobus sub femina manu subjicere, ne ad ejusmodi tactum postmodum pavescant. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 4. 20. (67). Pavescere ad nocturnas imagines. At *Sillig.* ex multis optimisque *Codd.* leg. *expavescere*. *Gell.* 19. 1. sub *fin.* Pavescere sensim, et quasi albescere. — b) Cum Accusato, h. e. active. *Sil.* *It.* 16. 127. Ne vero,

ne, nate, deim tu læta pavesce Prodigia. *Tac.* 1. *Ann.* 4. Pavescere bellum. c) Cum Infinito. *Prosop. Aquil. epigr.* 60. 3. Majoris multo est animi, quam ferre pavesces Indocti injustum iudicium populi.

PÄVIBUNDUS, a, um, adject. pavens. *Arnob.* 7. 13. Pavibunda trepidatio. *V. Orell.* adnotat. ad h. l.

PÄVÍCULA, æ, f. 1. *mazzerranga*, instrumentum, quæ area densatur, æquaturque: a pavio. *Gloss. Philox.* Pavicula *μαλαστήρας*. *Cato R. R.* 91. de area faciendâ. Communito glabas bene, deinde coæquato, et paviculis verberato. et 129. Communito terram, et cylindro, aut pavicula coæquata. *Colum.* 1. *R. R.* 6. 13. Pavimenta testacea magna vi paviculis inculcantur atque expoliuntur.

PÄVÍCULO vel per syncopen paviclo, as, are, a. I. pavire, pavimento tegere. *Gloss. Lat. Gr.* Paviclat. *ποδιζέει, εδαφιζέει.*

PÄVÍDE, adverb. *timidamente*, *περιδεώς*, timide, meticulose. *Liv.* 5. 39. Pavide fugere. *Quintil.* 11. 3. 49. dicere. *Cæsar. Aurel.* 2. *Acut.* 21. ad *fn.* Uactionibus utendum pavide persuadet.

PÄVÍDUM, adverbii more, *V.* in voc. seq. I. d.

PÄVÍDUS, a, um, adject. Comp. *Pavidior* et *Sup. Pavidissimus I.* — Pavidus est qui pavet, timidus, *περιετής, δειλός* (It. *timido, pauroso, intemorito*; Fr. *qui tremble de peur ou d'effroi, effrayé, peureux, timide, craintif*; Hisp. *medroso, temeroso, tímido*; Germ. *bebend, zitternd, furchtsam, ängstlich, schüchtern*; Angl. *timid, timorous, afraid, fearful*).

1.) Proprie. — a) Absolute differt a pavens: nam pavidus dicitur, qui natura talis est: pavens, qui ex causa. Ita *Servius* ad illud *Virg.* 2. *Æn.* 489. Tum pavidæ tectis matres ingentibus errant. *Horat. Epod.* 2. 33. Pavidus lepus. *Ovid.* 1. *Fast.* 400. Pavidas aves terrere. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 54. (144). Plerisque naturale, ut nictari non cessent: quos pavidiores accepimus. — Hoc tamen discrimen non est perpetuum. *Plaut. Curc.* 5. 2. 49. Spectacula ibi ruunt: Ego pertimesco: tum ibi me nescio quis arripit Timidam atque pavidam, nec vivam nec mortuam. *Lucret.* 5. 972. Nec plangere diem magno solemque per agros Quærebant pavidum. *Liv.* 3. 26. Castris se pavidus tenebat. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 50. (137). Aures in equis indicia animi præferunt, marcidæ fessis, micantes pavidis, subrectæ furentibus. *Tac.* 2. *Ann.* 23. Miles pavidus, et casuum maris ignarus. *Id.* 2. *Hist.* 68. Vitellius ad omnes suspiciones pavidus. *Sil.* 11. 10. 65. talin' pavidissime, dignum Me vita, pulcraque indignum morte putasti? *Sueton. Domit.* 4. Pavidus semper atque anxius. pavidus timorem crebro et undique injectum, anxius continuum et inhaerentem significat. — b) Cum Genitivo. *Tac.* 4. *Hist.* 14. Miles armis gravis, et nandi pavidus. *Id.* 4. *Ann.* 38. Offensionum non pavidus. *Seneca Herc. Fur.* 293. Pavidus lucis, et 1076. leti. *Lucan.* 8. 811. maris. — c) Cum Infinito. *Sil.* 11. 1. 406. Kartalo non pavidus fetas mulcere leenas. — d) *Pavidum* adverbii ritu, *Ovid.* 9. *Met.* 567. Deque suis unum famulis pudibunda vocavit, Et pavidum blandita, fer has, fidissime, nostrum Dixit, et adjecit longo post tempore, fratri.

II.) Translate. ¶ 1. Intransitive est cum pavore conjunctus. *Sil.* 11. 133. pavidaque petebat Consternata fuga positos ad mœnia campos. *Lucan.* 5. 255. pavidum murmur. et 2. 168. furtum. *Sueton. Cal.* 50. Quies pavida imaginibus. ¶ 2. Metonymice, pavidum faciens. *Ovid.* 1. *Fast.* 16. Deque meo pavidos excute corde metus. *Stat.* 5. *Theb.* 567. Pavidus lucus. *Lucret.* 2. 45. Pavidæ religiones. *At Lachmann. legit* pavide.

PÄVÍMENTÄRÍUS, ii, m. 2. pavementorum artifex. *Inscript.* apud *Don.* cl. 9. n. 35. et *Murat.* 527. 6. GENIO COLLEGI PAVIMENTARIORVM M. ALPIVS ONESIMVS DEDIC. K. MART. M. SIL. L. NORB. COS. h. e. ann. a Chr. n. iix. Hæc In-

scriptio *Orellio* n. 4113. Ligoriana videtur; *Henzenio* vero est fortasse genuina, quia in rebus certis nihil suspecti inest. *Calendarium* sive *Fasti Antiat.* apud *Henzen.* 6345., qua pertinent ad ann. post Chr. n. XLVI. **PHILIPPUS PAVIMENTARIUS.**

PÄVÍMENTÄTUS, a, um. *V.* voc. seq. **PÄVÍMENTO**, as, avi, atum, are, a. 1. pavementum facere, pavimento sternere. *sare pavimento, εδαφιζω.* Occurrit tantum Part. *Pavimentatus* et *Pavimentandus* apud *Cic. Dom.* 44. 116. In Palatio, pulcherrimo prospectu, porticum cum conclavibus pavementatam trecentum pedum concupierat. Adde *eum.* 3. ad *Q. fr.* 1. 1. et *Plin.* 27. *Hist. nat.* 4. 5. (15). Ergo pavementandum, ubi sata sit, censent.

PÄVÍMENTUM, i, n. 2. (pavio). *Pavimentum* correptâ licenter antepenultima legitur apud *Auct. Epithal. Laur. et Mar. ed. Wernsdorf.* in *Poet. Lat. min. T.* 4. p. 495. At modulante melo, pariter cæso pavimento, Cum pede vox resonat, persultent atria larga. — Pavimentum est domus solidamentum, sive incrustatio, quam gradiendo calcamus, *εδαφος* (It. *pavimento, terrazzo, lastrico, battuto*; Fr. *pavé, plancher, carrelage*; Hisp. *pavimento, enladrillado*; Germ. *d. Estrich, Estrichboden*; Angl. *a pavement, floor*). — a) Generatim. *Cato R. R.* 18. a med. Ibi de testa arida pavementum struito: ubi structum erit, pavito, fricatoque oleo, uti pavementum bonum siet. *Juvenal.* 14. 60. Verre pavementum et nitidas ostende columnas. *Horat.* 2. *Od.* 14. 26. et mero Tinget pavementum superbis Pontificum potiore cœnis. *Cic.* 3. ad *Q. fr.* 1. 1. Pavimentum facere. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 25. 61. (105). Pavimenta credo primum facta quæ nunc vocamus barbarica atque subtegalanea, in Italia festucis pavita: hoc certe ex nomine ipso intelligi potest. h. e. *terrazzi alla Veneziana.* — b) Pavimentorum plura apud veteres generâ recenset *Plin.* 36. c. 25. Adde *Vitruv.* 7. 1.; *Caton. R. R.* 9.; et *Pallad.* 1. *R. R.* 9., qui eorum faciendorum rationem docent. — c) Aliud est lapide sternere, aliud pavementum facere. Illud fit quum secto lapide solum operitur; hoc proprie, quum rudere pavito et calce consternitur et solidatur. Illud apud nos est *lastrico*, hoc *terrazzo*. *Varro* 1. *R. R.* 51. 2. Quidam, aream ut habeant solidam, muniunt lapide, aut etiam faciunt pavementum. — d) Sed et lapide stratus locus, seu lithostrotum *pavimentum* dicitur. *Cæs.* 3. *B. C.* 105. Palma integra inter coagmenta lapidem ex pavimento evestitiæ ostendebatur. Ita *palma integra pro palma in tecto recte edidit Oudendorp*, cuius adnot. vide. *Auct. B. Alex.* 1. Alexandriæ ædificia tecta sunt rudere, aut pavementis. *Festus* p. 242. 17. *Müll.* Pavimenta Pœnica, marmore Numidico constrata significat Cato.

PÄVÍO, is, tvi, itum, ire, a. 4. Part. *Pavitus* II. — Pavire, quod cum Gr. *παίω* conjungi potest, est cædere, ferire, tundere, pulsare, *παίω* (It. *battere, percuotere*; Fr. *battre, frapper*; Hisp. *pegar, cascar, golpear*; Germ. *schlagen*; Angl. *to beat, strike*).

I.) Proprie. *Lucret.* 2. 375. qua mollibus undis Litoris incurvi bibulam pavit æquor arenam. *Cic.* 2. *Divinat.* 34. 72. Quia quom pulli pascentur, necesse est aliquid ex ore cadere et terram pavire, terripavium primo, post terripodium dictum est: hoc quidem jam tripodium dicitur.

II.) Translate, *terram*, aut *solum pavire*, tundendo calcandoque solidare, *calcare* e *assodare* *battendo*. *V. Caton. loc. cit.* in **PÄVÍMENTUM** sub a. *Varro* 1. *R. R.* 51. 2. Aream esse oportet solidam terra pavita. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 25. 61. (185). Pavimenta festucis pavita. *Id.* 9. *ibid.* 10. 12. (37). Testudines pariunt ova, eaque defossa extra aquas, et cooperta terra, ac pavita pectore et complanata incubant noctibus. *Id.* 19. *ibid.* 7. 36. (120). Cum maledictis et probris ocium serendum præcipiunt, ut lætius proveniat; sato pavitur terra. *Colum.* 1. *R. R.* 6. 21. Sterquilinia exstructum pavitumque solum habeant, ne humorem transmittant. *lastricato*. — Hinc

Pävítum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est pavementum pavitum. *Paulin. Nolan. Carm.* 25. 37. Basilicis hæc juncta tribus patet area cunctis: Atque itidem gremio diversis excipit uno A tribus egressos medio spatiosa pavito.

PÄVÍATÍO, ōnis, f. 3. trepidatio. *Apul. de Mundo.* Palmatiæ, quorum pavitatione illa, quæ trepidant, sine inclinationis periculo nutant.

PÄVÍTENSIS, e, adject. *Isid.* 19. *Orig.* 22. 19. **V. LEVIDENSIS.**

PÄVÍO, as, are, n. 1. *frequentat. a pavio.* Part. *Pavians* 1. — Pavitare est sæpe, aut valde et cum tremore pavere, *temere* e *tremare*, *προσπαύει*. ¶ 1. Generatim. *Lucret.* 2. 58. Quæ pueri in tenebris pavitant, finguntque futura. *Virg.* 2. *Æn.* 107. Prosequitur pavitans, et ficto pectore fatur. *Val. Flacc.* 7. 410. effusus pavitantes stetitibus. *Seneca Cædip.* 1947. Pavitante gressu sequere fallaces vias. ¶ 2. Speciatim pro ægrotare. *Ter. Hecyr.* 3. 1. 40. Uxorem Philumenam pavitare nescio quid dixerunt. Ubi *Donatus*: Pavire et timere et ad corporis et ad animi perturbationem veteres referebant.

PÄVITUM, i, n. 2. *V. PAVIO* in fin.

PÄVITUS, a, um. *V. PAVIO.*

PÄVO, ōnis, m. 3. *Femina pava* dicitur, *paonessa*, apud *Anton. epigr.* 69. Pavaque de pavo constitit ante oculos. Sed tamen Latinius uterque sexus pavo appellatur cum appositione nominum *masculus* et *femina*. *Colum.* 8. *R. R.* 11. 5. *Masculus pavo* gallinaceam salacitatem habet. et § 10. *Femina pavones*, quæ non incubant, etc. — Dicitur et *pavus*, i. Nam *Ennius* apud *Charis.* 1. p. 75. *Putsch.* Memini me fieri pavum. *Varro* apud *Gell.* 7. 16. Pavus e Samo, Phrygia atagena, grues Melicæ. *Arnob.* 7. 8. Anser, caper, aut pavus. Adde *Tertull. Pall.* 5. et *Anim.* 33. a med.; et *Auson. epigr.* 69. et *epist.* 20. 10. — Ceterum *Pavo, omis, ravis* (It. *pavone, paonne*; Fr. *paon*; Hisp. *pavo real*; Germ. *Pfau*; Angl. *a peacock*), est avis vario pennarum fulgore conspicua, quam poetæ Junonis tutelæ assignarunt: cujus illa caudam ornasse fingitur oculis Argi a Mercurio interempti. *V. Ovid.* 1. *Met.* 720. Est a voce Græca allata. Tradunt, hanc avem gloriosam esse. Laudata enim expandit colores adverso maxime sole. Malevola etiam est, quippe quæ simum suum resorbet invidens hominum utilitati. *Id.* 1. *Art. am.* 627. Laudatas ostentat avis Junonia pennas: Si tacitus spectes, illa recondit opes. *Cic.* 3. *Fin.* 5. 18. *Alia (a natura esse donata videntur)* nullam ob utilitatem, quasi ad quemdam ornatum, ut cauda pavoni, plumæ versicolore columbis etc. *Lucret.* 2. 806. Caudaque pavonis, larga quum luce repleta est, Consimili mutat ratione obversa colores. — Fuit olim in mensuram delicis. *Juvenal.* 1. 143. et crudum pavonem in balnea portas. Multa de eo *Plin.* 10. *Hist. nat.* c. 20.; et *Colum.* 8. *R. R.* 11. 1. et seq. Cf. *Cic.* 9. *Fam.* 18. et 20.; et *Horat.* 2. *Sat.* 2. 23. — Mos fuit flabella ex caudis pavonum facere ad abigendas muscas. *Martial.* 14. 67. cuius lemma *Muscaria pavonina*. Lambere quæ turpes prohibet tua prandia muscas, Alitis eximie cauda suppreba fuit. — *NE.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PÄVÓNÁCEUS, a, um, adject. pavonum caudæ similis. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 22. 41. (159). In Belgica provincia candidum lapidem serra, qua lignum, faciliusque etiam, secant ad tegularum et imbricum vicem: vel, si libeat, ad ea, quæ vocant pavonacea legendi genera. *Harduinus* hic recte interpretatur e lapide lissili in squamam secto et composito, in pavonum caudæ similitudinem picto. *V.* vocem sequent. et **PLUMA.**

PÄVÓNINUS, a, um, adject. ad pavonem pertiuens. *Varro* 3. *R. R.* 9. 10. Si ova gallinis pavonina subicias. Quidam perperam leg. *pavonia*. *Colum.* 8. *R. R.* 11. 11. Pavonini pulli. *Martial.* 14. 67. in *lemmate*. *Muscaria pavonina*. h. e. ex caudis pavonum facta. et 85. in *lemmate*. Lectus pavoninus. h. e. ex citreis tabulis, quæ pavonum caudæ oculos imitantur, ut *Plin.* 13. *Hist. nat.* 15. 30. (96). loquitur.

PAVONIUS. *V.* vocem præced.

PAVOR, *Græc.* m. 3. (paveo). Habetur etiam pavos pro pavore apud *Cic. Orat.* 46. 155. ex *Pavocivis*, quemadmodum reperire est et honos, arbor pro honor, arbor. *V. HORRIFERA.* — Pavor est timor, *ἄσπετα* (It. paura; Fr. peur, crainte, effroi, frayeur, épouvante; Hisp. miedo, temor, espanto; Germ. das Zittern, Beben vor Furcht, Erwartung, Frende, die Beklemmung; Angl. fear, dread, alarm, consternation). — a) Generatim. *Cic. 4. Tusc.* 8. 19. Pavorem, metum mentem loco moventem, ex quo illud *Ennius*: Tam pavor septentiam omnium mi exanimato expectoratur. *Lucret.* 3. 141. Hic (h. e. in media regione pectoris) exsultat eum pavor ac metus, hæc loca circum lætitiæ mulcent. *Liv.* 24. 40. a med. Tantus terror pavoreque omnes occupavit, ut etc. et *ibid.* 42. Pavor cepit milites, ne mortiferum esset vulvulus. *Cæs.* 2. *B. G.* 12. Priusquam se hostes ex pavore ac fuga reciperent. Ita *Aldus*: illi terrore. *Auct. B. G.* 8. 23. Nonnulli pavore coacti longius profugerunt. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 16. 21. (56.); et *Val. Flacc.* 6. 16. Attonitus pavore. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 4. 28. (90). Visu pavorem afferre allici. *Lucan.* 1. 246. gelidos pavor alligat artus. *Virg.* 1. *G.* 330. mortalia corda Per gentes humilis stravit pavor. *Lucan.* 7. 732. Pavorem pellere. *Ovid.* 10. *Met.* 117. depoeerit. *Sil. It.* 8. 77. lamire. *Liv.* 28. 3. inlicere. et 27. 42. incutere. *Val. Flacc.* 3. 74. At Mynias anceps sinit pavor. *Lucret.* 3. 305. gelidis torpet telis perfixa pavoris. *Seneca Herc.* *Æt.* 27. pavor horridus. — b) Est interdum medium aliquid inter spem et metum, quum scilicet animus in discrimine aliquo et successum speret, et tamen quo res evasura sit, dubitat ac timet. *Sil. It.* 16. 432. successum nimio iustoque pavore Proditus. *Id.* 3. 215. It membris gelidus sudor, iustoque pavore Promissa evolvit somni, noctamque retrahat. *Virg.* 3. *G.* 103. quum præcipilli certamine campum Corripere, ranteque affual carcere enrus, Quum spes arrectæ juvenum, axulientiaque haurit Corda pavore pulsans. Facit hic illud *Statii* 6. *Theb.* 392. stant uno amargine clausi, Spesque, audaxque una metus, et fiducia pallens. Nil fixum cordi: pugnant exire, paventique. et 1. *Silv.* 2. 32. adfuc optas, præmissaque numina dextro Vota paves. et 1. *Theb.* 493. iætuusque per artus Horror lit. — c) De religione et metu deorum, *δρακιδασμωα*. *Sil. It.* 3. 690. priscoque pavore Arbor nupam habet, colliturque tepentibus aris. — d) Pavor aquæ, *υδροφοβία*, miserimum morbi genus, ut ait *Cels.* 6. 27. n. 2., quo simul æger et sili et aquæ metu cruciatur. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 2. 6. (17). Babiidi canis morsus pavorem aquæ potusque omnia afferens odium. Adde *eumd.* 29. *ibid.* 6. 32. (98). — e) In plur. num. *Val. Flacc.* 7. 147. Turbidus ut pennis cæcisque pavoribus ense Corripit, et sævæ ferit agmina matris Orestas. *Lucan.* 1. 521. venia est tantorum danda pavorum. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 8. 29. (115). Contra formidines pavoresque. *Id.* 32. *ibid.* 10. 48. (137). Pavores repentini. *Id.* 28. *ibid.* 8. 27. (98). nocturum, umbrarumque terror. *Tac.* 4. *Hist.* 38. Civitas falsos pavores induerat, desclivata Africam, etc. — f) PAVOR, Deus a Tullo Hostilio consecratus. *V. PALLOR.* Hinc sacerdotes Pavorii memorantur a Servio ad *Virg.* 8. *Æn.* 285. Selli Collini et Quirinales a Numa instituti, ab Hostilio vero Pavorii et Pallorii.

PAVUS. *V. PAVO.*

PAX, *pacia*, f. 3. In nummo gentis *Emilii* apud *Eckhel.* *D. N. V. T.* 5. p. 123. *Pax* scribitur, veteri more. — Hoc nomen a *Charis.* 1. p. 15. *Putsch.* Inter feminina semper singularia recensetur. *Id.* tamen *ibid.* p. 113. ait: Pacium an pacum et iucium an iucum addubitari etiam nuoc ait *Plinius*, quontam etc. — Quod ad etymon attinet, est a *pacere* quod olim pro *pacere* dictum fuit: unde *paciscor*, *pacio*, et *pacio*: cf. et *πᾶσι*. *Festus* p. 230. 19. *Müll.* Pacem e pacione conditionum putat dictam *Sinius Capito*, quæ utrique intar se populo sit observanda. — Ceterum *pax* est publica tran-

quillitas, concordia, compositio, quies, otium, *ἀσπῆν* (It. pace, quiete; Fr. paix; Hisp. paz; Germ. der Friede; Angl. peace, quiet, tranquillity).

l) Proprie. ¶ 1. Abstracte et stricto sensu. — a) In sing. num. *Ennius* apud *Varron.* 7. *L. L.* 41. *Müll.* Orator sine pace redit regique refert rem. *Id.* apud *Cic.* 2. *Herenn.* 25. 39. Pacem inter sese conciliant, conferunt concordiam. *Sueton.* Aug. 61. Pace belloque rempublicam regere. *Sall. Jug.* 22. Bocchus neque bello, neque pace antea cognitus. *Id. Cat.* 50. Quum tempore Carthaginenses et in pace et per Indias multa nefanda facinora fecissent. *Cic.* 13. *Phil.* 1. 2. Videendum est, cum omnibus pax esse possit, an sit aliquod bellum inexplabile, in quo pactio pacis lex sit servituta. *Fronto Princip. Hist.* p. 321. Lucius Verus gloriæ suæ dispendio redimere cupiverat pacem incruentam. Rursus *Cic.* 2. *Phil.* 44. 113. Nomen pacis dulce est, et ipsa res salutaris. Sed inter pacem et servitulem plurimum interest. Pax est tranquilla libertas: servitus postremum malorum omnium. et 12. *ibid.* 5. 11. Quum enim est conditio pacis, in qua ei, cum quo pacem facias, nihil concedi potest? *Id.* 1. ad *Q. fr.* 1. 1. sub fin. Tibi data est summa pax, summa tranquillitas. *Id. Cæcin.* 12. 33. In pace et olio copias parare. *Veget. Müll.* 3. *procem.* Qui desideret pacem, præparet bellum. *Nepos Datam.* 8. Ad pacem emittiamque hortari. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 37. 102. Nihil est tam populare, quam pax, tranquillitas, otium. *Id.* 1. *Phil.* 1. 2. Pacem confirmare cum aliquo. et 7. *ibid.* 3. 8., 8. 21. et 23. Esse culpam cum aliquo pacem. et *ibid.* 8. 22. servare. et 2. *ibid.* 36. 90. et 7. *Att.* 14. habere. *Id. Flacc.* 12. 29. conficere. *Id.* 10. *Fam.* 27. conciliare inter cives. *Id.* 7. *Phil.* 7. 21. cogmentara. *Justin.* 24. 5. 1. offerre. *Liv.* 9. 11. pangere cum aliquo. *Id.* 2. 13. componere. *Justin.* 25. 1. 1. statuere inter aliquos. *Cic.* 1. ad *Q. fr.* 1. 8.; *Varro* apud *Non.* p. 149. 15. *Merc.*; et *Nepos Timoth.* 2. consiliuere. *Justin.* 43. 5. facere allici. h. e. cum aliquo: vel allici offerre et concedere. Hinc *Forcellinus*: et in aliato *Justin* loco *Gronovius* et *Jeep.* legunt § 5. *pacem cum Massiliensibus fecit*, sine ulla variante icellone: sibi vero allatum locum non inveni. *Sall. Jug.* 45. agitare. *vivere in pace*, et eod. sensu in ep. *Mithrid.* agere. Quod *Virg.* dixit 4. *Æn.* 99. exercere. *Cæs.* 1. *B. G.* 27. petere. *Liv.* 30. 35. extr.; et *Nepos Eumen.* 4. impetrare. *Lucret.* 5. 1155. violare fœdera pacis. *Tac.* 12. *Ann.* 65. turbare. *Virg.* 12. *Æn.* 202. rumpere. *Cic. Prev. cons.* 2. 4. Gentes esse, quæ, ut pace uterentur, vim argenti dederant nostro Imperatori. *Id. Mur.* 15. 32. Mitribidantem Sulla cum pace dimisit. *Liv.* 28. 37. Clavis bona cum pece excepta est. *V.* banc formulam infra sub II. 4. *Propert.* 2. 1. 36. de *Mæcenate*. Et sumpta, et posita pace fidele caput. h. e. vir fidelis pacis et belli tempore. — In illo *Sueton. Tib.* 37. *imit.* In primis tuendis pacis a grasseturis ac iatropinis seditioumque licentia curam habuit. *pax* est civitatis interna securitas. — De longis indutiis. *Liv.* 7. 20. sub fin. Itaque pax populo Cæriti data: indutiisque in centum annos factas in seuatneconsultum referri placuit. *Justin.* 3. 7. 13. Fessi tot malis pacem in annos quinquaginta fecere. — *Pax civilis*, quæ opponitur *bello civili*, tum dicitur, quum a bello inter cives gerendo cessatum est. *Sueton. Claud.* 41. Initium sumpsit historiam post eadem Cæsaris: sed et transit ad inferiora tempora, capitque a pace civili. h. e. quum Augustus bello Actiaco omnia pacasset. — *Pace*, tempore pacis, in tempo di pace. *Stat.* 4. *Theb.* 839. tu pace mihi, tu nube sub ipsa Arzorum, festasque super celebrabere mensas. *Liv.* 8. 35. Ut bello ac pace pati legitima Imperia possis. — b) In plur. num. *Varro* apud *Non.* p. 149. 15. *Merc.* Quemadmodum constituerint paces, et qua fide et iustitia eas coluerint. *Plaut. Pers.* 5. 1. 1. Hostibus victis, pacibus perfectis, bello extincto. *Sall. Jug.* 35. Jura, iudicia, bella atque paces penes

paucos erant. *Lucret.* 5. 1229. ac prece quæsit Veturorum pavidus paces animasque secundas. *V.* tamen *Lachmann.* ad b. v. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 102. Hoc paces habuere bonæ ventique secundi. ¶ 2. *Pax*, dea habita est. *Nepos Timoth.* 2. Quæ victoria tantæ fuit Atticis iustitiæ, ut tum primum ars Pacl publicæ sint factæ, elque dem pulvinar sit iostitutum. *Petron. Satyr.* 124. Militis turba deum terras exosa furentes Deserit, etc. Pax prima ante Elias, niveos pulsata iacertos Abscondit galea victum (al. leg. olea vincum) caput, atque relicto Orbe fugax Ditis petit implacabile regnum. *Sueton. Vesp.* 9. Fecit et nova opera, templum Paclis foro proximum, etc. Adde *Ovid.* 1. *Fast.* 709. et seqq.; *Senec. Med.* 63.; et *Inscript.* apud *Orell.* 1823. — Eius signum spicas manu tenebat, gula pacis tempore coluntur agri. *Tibull.* 1. 10. 67. At nobis Pax alma venit, spicamque teotor.

II.) Translate. ¶ 1. Est reconciliatio, tranquillitas. *Tac.* 1. *Ann.* 10. Sed Pompejum imaglo pacis, sed Lepidum specie amicitia deceptos. *Horat.* 3. *Od.* 29. 33. cetera fluminis Ritu feruntur, nunc medum alveo Cum pace delabentis Etruscum in mare etc. *Sil. It.* 7. 268. æosim infusa tranquilla per æquora pace, Languentes tacito luceat in litore fluctus calma. *Stat. Stat.* 7. *Theb.* 36. Ut si quando ruit, debellataque reliquit Rurus aquas, pax ipsa tumet. *Flor.* 4. 2. ante med. Ubi pax fluminis rediit, h. e. obuodetio cessavit. *Ovid. Heroid.* 18. 205. pace brevi nobis opus est. h. e. meri in breve tempus tranquillo. *Val. Flacc.* 4. 20. pax reddita silvis. ubi *V. Burmann.* — Sic de animi tranquillitate. *Cic.* 1. *Fin.* 14. 47. Temperantia pacem animis offert, et eos quasi concordia quadam placat ac lenit. — *Pax* sit rebus, *ἀσπῆν ἦτο τοῖς πράγμασι*, apud *Cic.* 6. de *republic.* 12. extr. quies et silentium sit. Alii tamen aliter leg. et nihil certè ex Codd. statul potest. Similem locum habet *Apul. de Mag.* Quum uulque verum tabulis flagitaretur, et quasi insanus ab omnibus obvius teneretur, Pax, loquit: negat posse dissolvere. — Formula *dormit in pace*, in pace quiescit, requiescit in pace, etc. frequens est in inscriptionibus Christianis, de qua consulendus *Morcell. de stil. Inscr. Lat.* T. 2. p. 76. et seqq. ed. *Patav.* ¶ 2. Sæpe ad deos et religionem refertur, et significat propitiationem, placationem, veniam. *Lucret.* 5. 1227. Divum pacem votis adit. *Virg.* 3. *Æn.* 261. Sed votis precibusque jubent erposcere pacem, Sive deus, seu sint dæm obscenæque volucres. et *ibid.* 369. cæsis de more juvenia Exorat pacem divum. et 4. *G.* 534. tu, muocra supplex Teode petans pacem. et 4. *Æn.* 56. pacemque per aras Exquirunt. *Cic. Rabir. perduell.* 2. 5. Ab Jove Opt. Max. ceterisque diis deabusque immortalibus pacem ac veniam peto, precorque eb lis, ut etc. *Liv.* 7. 2. Insequenti anno pestilentia fuit, etc. pacis deum exposcendæ causa lectisternium fuit. *Justin.* 20. 2. 7. Occupandam Menium et dem pacem rail, etc. *Plaut. Curc.* 2. 2. 20. Pacem ab Esculapio petas, ne forte tibi eveniat magnum malum. ¶ 3. *Pax*, voluntas et numen deorum. *Virg.* 10. *Æn.* 31. Si siue pace tua, atque iuvito numine Troes Italiam petiere. *Plaut. Trin.* 4. 1. 17. Fluctas atque procelle infensæ frangere malum, ruere antenas, scudere vela, ni tua pax (*Neptune*) propitia foret præsto. *Val. Flacc.* 4. 476. nam vestra voluotas Quo, juvenes, sine pace deum? ¶ 4. *Pace tua, illius*, formula, qua ntimur, quum quippiam dicere, aut facere volumus, quod ne displiceat, veremur. *Cic.* 5. *Tusc.* 5. 12. Cujus ego iudicium (pace tua dixerim) longe antepono tuo. *sia detto con tua pace*, et *Vellej.* 2. 129. 3. Pace maiestatis ejus dixerim. et 1. 7. 3. Pace diligentis Catois dixerim. *Ovid.* 3. *Amor.* 2. 60. Pace loquar Veoeris: tu dea major eris. *Ter. Eun.* 3. 2. 13. Quæso berle ut liceat, pax quod fiet tua, dare huic quæ volumus, *con tua buona pace, o licenza.* — *Cum bona pace*, pacifice. *Liv.* 21. 24. extr. Reguill Gellorum capli donis, cum bona pace exercitum per quæ suoa transierunt. Adde *eumd.* *ibid.* 32. ¶ 5. *Romana pax* apud stalis argentæ Scripores est

imperium Romanum neque internis, neque externis accessit armis. *Vellej.* 2. 131. 1. Jupiter Capitoline, - Gradive Mars, - Vesta, - protegit hunc statum, hanc pacem. *Seneca* 1. *Clem.* 8. Omnes considerare gentes, in quibus Romana pax desinit. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 1. 1. (3). Immensa Romanæ pacis majestate. *Tac.* 12. *Ann.* 33. Qui pacem nostram metuebant. *et ibid.* 29. Ne, fortuna elati, nostram quoque pacem turbarent. *Lucan.* 7. 94. potui sine cæde subactum Captivumque ducem Romanæ tradere paci. ¶ 6. Pax interdum apud Comicos interjectio est, habetque vim indicendi sibi, aut aliis silentii, abrumpendique sermonis. Est autem Græcum, ut *Priscian.* 14. p. 980. *Putsch.* et alii docent. *Hesych.* Πᾶξ ὑποδημα εὐσεβήτων, ἢ ἐπὶ τῷ τῆ-λος ἔχον. V. *Foss.* l. 6. de *Grammat. sub fin.*, ubi eos reprehendit, qui admirationis adverbium esse putarunt: simul improbat, quod apud *Priscian.* loc. cit. vertitur παντελῶς, b. e. plene, omnino, absolute. Sed hoc defendi potest, si παντελῶς accipias pro satis, hactenus, aut finis sit; est enim a τέλος finis. *Ter. Heaut.* 2. 3. 49. Capillus passus, prolixus, circum caput rejectus negligenter. *pax. basta: non dico altro.* et 4. 3. 39. Unus est dies, dum argentum eripio. *pax:* nihil amplius. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 212. *PLEVS.* Quam nominant? *PAL.* Glyceram. *PLEVS.* nempe eandem, quæ dudum constituta est. *PAL. pax:* abi. Adde *eumd.* *Pseud.* 5. 1. 33. (item *Stich.* 5. 7. 3. ubi saltationi finis indicitur); et *Auson.* in *fin.* *Edyll.* 12. — *VB.* De nomine propr. *V. ONOM.*

PAXILLUS, i, m. 2. Videtur esse a *panxi* præterit. verbi *pango*, quasi *panxillus*: unde postea *pax* per synopen factum est, ut a *maxilla mala*, *axilla ala*, *vexillum velum*, *taxillus talus*, ut *Cic. Orat.* 45. 1:3. docet. Sunt tamen, qui hæc censent esse deminutiva, *Priscian.*, *Servius.*, *Fest.*, *Nom.* ut et apud *Foss.* in *Velum*. Sane plerumque *paxillum* deminutivi vim habet. Est autem idem ac *paxus*, *palo*, *paletto*, *παλαλος*.

1.) Proprie. *Varr.* apud *Nom.* p. 153. 9. *Merc.* Et novum cribrum novo paxillo pendeat. *Colum.* 4. *R. R.* 16. 3. Paxillo perforato solo altius adigendus palus, quo facilius et jugur et fructum sustineat. *Id.* 8. *ibid.* 8. 3. Paxillis adactis tabulæ superponuntur, quæ loculamenta, vel fictilia columbaria recipiant. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 21. 35. (154). In fico dodrantales paxilli solo patefacto seruntur.

II.) Translate. *Varr.* apud *Nom.* loc. cit. Ubi dicatur primus Zenon novam hæresim novo paxillo suspendisse, h. e. induisse, instituisse, quasi novam supellectilem, in philosophia.

PAXIM. *V. PANGO.*

PE

PECCAMEN, inis, n. 3. peccatum. *Prudent.* *Apotheos.* 979. tincta malo peccamine principis Adæ. *Id.* 9. *Cathermer.* 96. Dissolutis pristinum vinculis peccaminum. Adde *Hieronym.* in *Job* 30.

PECCANS, antis. *V. PECCO.*

PECCANTER, adverb. *malamente*, male, prave. *Caes. Aurel.* 2. *Acut.* 9. n. 40. Hæc peccanter ex epilepticorum curatione transferenda jussit. *et* 3. *ibid.* 1. a *med.* Sed hoc peccanter definiunt.

PECCANTIA, æ, et

PECCATĒLA, æ, f. 1. voces sunt, quas usurpat *Tertull.* *Anim.* 40. *et advers.* *Jud.* 10.

PECCATIO, onis, f. 3. peccatum. *Gell.* 13. 20. a *med.* Peccatus, quasi peccatio, recte Latineque dicitur.

PECCATOR, oris, m. 3. peccatore, qui peccat. *Incert.* 3. 26. Da injustum, insipientem, peccatorem. Adde *Tertull.* *Spectac.* 3.

PECCATORĪUS, a, um, adject. *Tertull.* 2.

advers. *Marcion.* 24. Mala, non peccatoria, sed ultoria. Adde *eumd.* *Car. Chr.* 8.

PECCATRIX, icis, f. 3. peccatrice, quæ peccat. *Paulin.* *Nolan.* *carm.* 28. 127. Peccator utero peccatrici excidi. *Hieronym.* *advers.* *Johann.* *Jerosol.* n. 4. de ove. Dei Filius suis humeris portavit patiens delicatam peccatricem. — Adjective *Prudent.* *Cathermer.* *proæm.* 35. Peccatrix anima. *Tertull.* *Spectac.* 3. gens. Adde *Vulgat. interpr.* *Tob.* 13. 7., *Isai.* 4. 4. *et Marc.* 8. 38.

PECCĀTUM, i, n. 2. error, delictum, erratum, maleficium, crimen, culpa, ἀμαρτία (It. fallo, errore, colpa, delitto, peccato; Fr. faute, erreur, mauvaise action, péché, crime; Hisp. culpa, pecado, crimen, delito; Germ. e. Fehler, Irrthum, eine Sünde, ein Vergehen, Verbrechen; Angl. a fault, error, offence, sin). *Cic.* 1. *Acad. (post.)* 10. 37. Inter recte factum atque peccatum, officium et contra officium, media locabat quædam: recte facta sola in bonis actionibus ponens; prave, id est peccata, in malis. *Id.* 3. *Fin.* 9. 32. Ut peccatum est, patriam prodere, parentes violare, fana depeculari, quæ sunt in effectu; sic timere, sic mœrere, sic in libidine esse, peccatum est, etiam sine effectu. *Id.* 5. *Fam.* 21. 43. Præter culpam ac peccatum, quo semper caruisti, homini accidere nihil potest, quod sit horribile ac pertimescendum. *Id.* 2. *Phil.* 17. 43. Quam facultatem mihi multitudo istius vitiorum peccatorumque largitur. *Id.* 8. *Att.* 13. in *fin.* Id quantis nostris peccatis vitisque evenerit, non possum sine molestia cogitare. *Id.* *Cæl.* 30. 71. Quo illi crimine peccatoque perierunt? nempe quod etc. *Id.* *Amic.* 22. 83. In iis perniciosus est error, qui existimant, libidinum peccatorumque patere in auicilia licentiam. *Id.* 2. *Nat.* D. 4. 11. Vir sapientissimus peccatum suum conlitteri maluit, quam hære in republ. religionem. *Id.* 1. *Orat.* 27. 124. Oratoris peccatum si quod est animadversum, stultitiæ peccatum videtur. *Id.* 7. *Att.* 3. Nostrum si est peccatum, in eo est, quod non, ut de oppido, locutus sum, sed ut de loco. *Virg.* 10. *Æn.* 32. Luere peccata. *Lucret.* 3. 827. Præteritisque male admissis peccata remordent. *Ovid.* 2. *Amor.* 7. 11. Peccati conscius. *Id.* 1. *Pont.* 1. 58. pœnitere. *Horat.* 1. *Sat.* 3. 118. Peccatis pœnas æquas irrogare. *Tac. Agric.* 19. Parvis peccatis veniam, magnis severitatem commodare. *Ter. Andr.* 5. 3. 17. Pro peccatis supplicium sufferere. *Id.* *Adelph.* 4. 3. 2. Peccatum corrigere. *Plin.* 8. *Ep.* 22. Abstinere peccatis. *V. PECCATUS, us.*

PECCĀTUS, a, um, particip. a pecco: *chi ha peccato*, qui peccavit. *Ter. Hecyr.* 5. 1. 10. Ea jam ætate sum, ut non siet peccato mihi ignosci æquum. Aliqui interpretantur *mibi quum peccavero*, sed non est necesse ad hæc anq̄mala confugere. *V. ERRO, as.*

PECCĀTUS, us, m. 4. idem ac peccatum. *Cic.* 4. *Ferr.* 78. 191. Nemo ita in manifesto peccato tenebatur. Sic legendum putat *Gell.* 13. 20., ita enim scriptum se iovenisse in uno atque altero antiquissimæ fidei libro Tironiano. Nihilominus alii peccato.

PECCO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Peccans* in *fin.*; *Peccatus* V. loco suo; *Peccaturus* II. et in *fin.* — Ratione habita etymi, *Döderlinus* (*Lateinisch. Synonym.* vol. 2. p. 140.) a præpositione *per* hanc vocem ducit, eadem ratione qua *pejor*, *perperam* et *prævar.* — Peccare est peccatum admittere, delinquere, labi, errare, offendere. contra legem aut officium agere, ἀμαρτανω̄ I. *far male*, peccare, fallare; Fr. *faillir*, *commettre une faute*, *manquer*, *pécher*; Hisp. *fallar*, *ir contra las leyes*, *pecar*; Germ. *etwas versehen*, *sich vergehen*, *einen Fehler machen*, *sich versündigen*; Angl. *to do wrong* or *amiss*, *commit a fault*, *err*, *mistake*, *transgress*, *offend*, *sin*.

I.) Proprie. ¶ 1. Generationis usurpat — a) Absolute. *Cic.* 3. *Parad.* 1. 20. Peccate est tamquam transire lineas. *Id.* 3. *Fin.* 14. 48. Alius magis alio vel peccat, vel recte facit. *Id.*

Orat. 47. 157. *Eisdem* erat verius, nec tamen (*Ennius*) probavit ut opimius: male sonabat *eisdem*; impetratum est a consuetudine, ut peccare suavitate causa liceret. — Γνωμῶν est illud *Colum.* 1. *R. R.* 1. 16. Usus et experientia dominantur in artibus: neque est ulla disciplina, in qua non peccando discatur. — b) *In aliquem* vel *erga aliquem*, ut apud *Cic.* 3. *Att.* 15. Si quid in te peccavi, ac potius quoniam peccavi, ignosce; in me enim ipsum peccavi vehementius. *et* 7. *ibid.* 1. Peccare in republ. *Al. leg.* in republica. *Plaut. Aulul.* 4. 10. 62. Si quid erga te imprudens peccavi, aut gratiam tuam. — c) *In aliquo* vel *in aliqua re*, ut apud *Cæs.* 1. *B. G.* 47. Visum est C. Valerium, quod in eo peccandi Germanis causa non esset, ad eum mittere. *Cic.* 3. *Parad.* 2. 25. In servo necando semel peccatur; in patris vita violanda multa peccantur. *Id.* 2. *Fin.* 10. 32. In hoc eodem peccat *Hieronymus.* *Id.* *Orat.* 21. 70. Decori ignorantia non modo in vita, sed sæpissime et in poematis et in oratione peccatur. — d) *Aliqua re*, vel *de aliqua re*, ut apud *Ovid.* 2. *Amor.* 16. 11. At meus ignis abest. Verbo peccavimus uno: Quæ movet ardores, est procul: ignis adest. *Cæcilius* apud *Gell.* 2. 23. a *med.* quæ mihi, Ubi domum adveni ac sedi, extemplo savium Dat jejuna anima. ss. Peccat nil de savio: Ut devomas vult, quod foris potaveris. — e) Cum Accusativo rei. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 29. Quum librum legeres, si unam peccavisses syllabam, fieret corium tam maculosum, quam etc. *Ter. Adelph.* 1. 2. 44. Te plura in hac re peccare ostendam. *Cic.* 1. *Nat.* D. 12. 29. *Empedocles* multa alia peccat. *et* 34. *Xenophon* paucioribus verbis eadem fere peccat. *Ovid.* 3. *Pont.* 7. 10. Talia peccandi jam mihi finis erit. *Plin.* 9. *Ep.* 24. Dixi de quodam oratore, recte quidem et sanc, sed parum grandi et ornato, ut opinor, apte: Nihil peccat, nisi quod nihil peccat. ¶ 2. Speciatim in re turpi. *Horat.* 1. *Sat.* 2. 63. quid inter-Est in matrona, ancilla, peccesse togata? *Ovid. Heroid.* 16. 295. Nunc ea peccemus, quæ corrigat hora jugalis. Adde *Martial.* 1. 35.; *Ter. Adelph.* 4. 7. 7.; *Propert.*, *Tibull.*, *Petron.* etc.

II.) Translate de brutis animantibus et de inanimis. *Cic. Rosc. Am.* 20. 56. Tametsi bestiarum sunt, tamen in eam partem potius peccant, quæ est cautior. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 9. Solve senescentem mature sanus equum, ne Peccet ad extremum ridendus et illa ducat. Adde *Stat.* 8. *Theb.* 689. *Pallad.* 11. *R. R.* 14. circa *med.* Si senseris, vina peccatura. *che sono per quastarsi.* *Martial.* 2. 66. Unus de toto peccaverat orbe comarum Anulus, incerta non bene fixus acu. — Hinc Part. præs.

Peccans, antis, usurpatur — a) Absolute, substantivorum more, et est qui peccat, nocens, reus. *Seneca Ep.* 67. a *med.* Ideo non prodest latere peccantibus, quia latendi etiam felicitatem habent, fiduciam non habent. *et* *moz.* Prima et maxima peccantium est pœna, peccasse. *Nepos Agesil.* 5. Ad officium peccantes redire cogere. *Tac. Agric.* 6. Provincia dives ac parata peccantibus. — b) Adjective, unde Comp. *Peccantior* apud *Cæs. Aurel.* 3. *Acut.* 8. n. 88. Est etiam profecto peccantius, prohibito cibo vinum dare. *h. e.* majus est peccatum.

Peccaturus, a, um, absolute, substantivorum more, est qui facile peccabit. *Tac. Agric.* 19. Officiis et administrationibus potius non peccaturos præponere, quam damnare, quum peccassent.

PECORĀLIS, e, adject. ad pecus pertinens. *Festus* p. 202. 16. *Müll.* Facta est æstimalio pecoralis multæ, et boves centenis assibus, ovis denis æstimaliæ.

PECORĀRIUS, ii, m. 2. qui pecua sive pecora publica redimit *Gloss. Lat. Gr.* Pecorarius, κροβατῶν.

PECORĪNUS, a, um, adject. ad pecus pertinens. *Plin. Valerian.* 5. 43. Comede iudicum caseum pecorinum. *h. e.* ovillum, vel capinum.

PECOROSUS, a, um, adject. *obdante di*

bestiame, pecore abundans. *Stat.* 4. *Theb.* 45. Aptior armentis Midea, pecorosaque Phyllus. et 10. *ibid.* 227. sic volucrum nutritor equeorum, Cui fetura gregem pecoroso vere novavit, lætatur. h. e. plurimo fetu veris tempore nascente. Adde *Propert.* 4. 9. 3., ubi al. leg. *memorosus*.

PECTEN, Inis, m. 3. a *pecto*, est instrumentum comatorum densis dentibus instructum ad capillos explicandos, *κραις*, *κραις* (It. *pettine*; Fr. *peigne pour le cheveux*; Hisp. *parne*; Germ. *d. Kamm*; Angl. *a comb*).

1.) Proprie. *Plaut. Capt.* 2. 2. 18. Utrum strictissime attonsurum dicam esse, an per pectinem, nescio. h. e. longius a cute, pectine interposito. *Ovid.* 1. *Amor.* 14. 15. *de capillis*. Non acus abrupti, non vallis pectinis illos. *Id.* 4. *Met.* 311. Sæpe Cytoriaco deducit pectine crines. et 12. *ibid.* 409. ut sit coma pectine levis. *Petron. Satyr.* 126. Flexæ pectine comæ. *Spartian. Hadrian.* 26. Flexo ad pectinem capillo. *Apul.* 2. *Met.* Capillus pectinis argui dente tenui discriminatus. — In recte sing. *pecten ad calvum* lemma est *epigram.* 25. l. 14. *Martial.*

11.) Translate. ¶ 1. Ad comatorii similitudinem ita appellatur instrumentum textorium, suspensum et mobile, in iugum dentes immittuntur fila staminis, intextoque per radium subtemine, tela percuciendo densatur, *κραις*. *Ovid.* 6. *Met.* 55. Tela iugo vineta est: stamen secernit arundo: Inseritur medium radiis subtemen acutis, Quod digiti expediunt, atque inter stamina ductum Percusso feriunt insecti pectine dentes. *Virg.* 7. *Æn.* 14. Arguto tenues percurrens pectine telas. Adde *eumd.* 1. *G.* 294. *Ovid.* 3. *Fast.* 819. *de Pallade*. Illa etiam stantes radio percurrere telas Erudit, et rarum pectine denset opus. — Hinc metonymice est ipsa ars texendi. *Martial.* 14. 150. cuius lemma *Cubicularia polymita*. Hæc tibi Memphis tellus dat munera: victa est Pectine Niliaco jam Babylonis acus. ¶ 2. Item instrumentum ferreis acutisque cuspidibus vel rectis, vel unciis instructum ad lanam pectendam et carminandam, *pettine*, *cardo*, *scardasso*. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 23. 27. (77). Hanc (*lanuginem*) ab his (*bombycibus*) cogi unguium carminatione, mox trahi inter ramos, tenuari ceu pectine. *Claudian.* 2. *in Eutrop.* 382. doctissimus artis Quondam lanificæ moderator pectinis unci. ¶ 3. Item stratum dentatum, quo fœnum colligitur, *rastrello*. *Ovid.* *Remed. am.* 191. Temporibus certis desectas alligat herbas, Et toasam raro pectine verrit humum. — Similis est in illo *Plin.* 18. *Hist. nat.* 30. 72. (297). Panicum et milium singillatim pectine manuali legunt Gallæ. h. e. instrumento instar pectinis, quo subjecto spicis, culmus resecat, quemadmodum subjecto pectine tenduntur capilli. *Colum.* 2. *R. R.* 21. 2. Sunt autem metendi genera complura: multi falchibus culmum secant: multi mergis, alii pectinibus spicam ipsam lezunt, idque in rara segete facillimum, in densa difficillimum est. — Item cratis ferreis dentibus ad terram perstringendam. V. PECTINO II. 1.

¶ 4. Pecten dentium *Prudentio* est dentium series in ore, 10. *περι στερφ.* 934. ¶ 5. Translate *pectines* dicuntur, quæ innectuntur invicem, et veluti intexuntur, ut pectines in capillis. *Ovid.* 9. *Met.* 290. digitis inter se pectine junctis. *Lucan.* 3. 609. mixtis obliquo pectine remis. *Al. leg.* pectore. ¶ 6. Hinc in arboribus *pectines* sunt venarum discursus recti et transversi in ipsa ligni pulpa, *vene*, *κραις*: qui in materia polita conspicui fiunt et pulcrum speciem præbent. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 38. 73. (185). Fagis pectines transversi in pulpa. ¶ 7. Hinc etiam pecten dicitur pubes, *pettignone*, et os ei subjectum *κραις*, *κραις*; tam in viris, quam in feminis: ita appellatur, quod ibi sit lanugo, qualis dum pectinatur lana, vel linum pectini adherere solet. *Juvenal.* 6. 369. Inguina traduntur medicis. Jam pectine nigro. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 1. 8. (27). Itemque pectines in feminis publicati. *Cels.* 8. 1. *a med.* A quibus (*costis*) oritur os, quod pectinem vocant, rectius in viris, recurvatum magis in exteriora iu feminis. ¶ 8. Item

Genus choreæ, qua se invicem saltantes implicant. *Stat.* 2. *Achill.* 156. Multiplicantque gradum, modo quo Curetes in actu, Quoque pii Samothracæ eunt: nunc obvia versæ Pectine Amazonio: modo quo citat orbe Lacæna Delia, plaudentesque suis intorquet Amyclis. ¶ 9. Præterea — 1.º) Pecten est instrumentum ad fides pectendas, seu pulsandas, *pletro*, *archetto*, *πλητρον*. *Virg.* 6. *Æn.* 646. Obloquitur numeris septem discrimina vocum: Jamque eadem digitis, jam pectine pulsat eburno. *Juvenal.* 6. 381. crispo numerantur pectine chordæ. *Servius ad loc.* *Virg. cit.* vult, hoc sensu esse neutrius generis: sed non probat. — 2.º) Per synecdochen ponitur pro lyra. *Val. Flacc.* 3. 159. dulci festis adstere mensis Pectine. — 3.º) Metonymice est carmen, poema. *Ovid.* 2. *Fast.* 121. Dum canimus sacras. alterno pectine Nonas. h. e. alternis hexametris et pentametris. ¶ 10. Item hoc nomine est piscis marinus leviori testa striata, et pectinis modo dentata armatus, *κραις*. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 33. 52. (103). Saliunt pectines et extra volitant seque ipsi carinant. Adde *ibid.* 51. 74. (160). et 11. *ibid.* 37. 52. (139). et *ibid.* 51. 112. (267). et 32. *ibid.* 11. 53. (150)., ubi ait Mitylenis esse laudatissimos; quod et *Ennius* apud *Apul. Apolog.* tradit. *Horat.* 2. *Sat.* 4. 34. Pectinibus patulis jactat se molle Tarentum. ¶ 11. *Pecten Veneris* herba est, de qua *Plin.* 24. *Hist. nat.* 19. 114. (175). Veneris pectinem appellant a similitudine pectinum, cujus radix cum malva tusa, omnia corpori infixa extrahit.

PECTINA. V. voc. seq.

PECTINARIUS, a, um, adject. ad pectinem carminatorum pertinet. V. PECTEN II. 2. *Inscript.* apud *Spon. Miscell. antiq.* p. 231. et *Murat.* 982. 7. T. VALERIVS L. F. PLACIDVS REFECTOR PECTINAR. etc. Uterque perperam *pectinarius* legit, et falso putat, esse Genit. plur. a sing. *pectina*, æ, f. 1. — Hinc

Pectinarius, ïi, m. 2. absolute usurpatur, Italice *pettinagnolo*, qui pectines facit. *Inscript.* apud *Alessi. Antich. d'Este* p. 181. L. S. L. OCTAVII SERVANDI PECTINARIUS IN F. P. XXII. S. P. XXXIII. — Item cum adjectivo. *Inscript.* apud *Gruter.* 648. 2. et *Fabrett.* p. 701. n. 221. ACCEPTO CHIAE SERVO PECTINARIUS LANARU SODALES POSVERE.

PECTINARIUS, ii, m. 2. V. voc. præced. in fin.

PECTINATIM, adverb. a *guisa di pettine*, *κραισιδως*, ad pectinis similitudinem, et quasi denticulatim. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 33. 52. (103). Cuniculatim, pectinatim divisa, imbricatim undata. *Id.* 28. *ibid.* 6. 17. (59). Digitis pectinatim inter se implexis; quod dixit *Ovid.* 9. *Met.* 299. digitos inter se pectine junctos. h. e. ita complicatis manibus, ut digiti invicem inserantur. *Vitruv.* 1. 5. *sub fin.* Fundamenta pectinatim disposita, quemadmodum serræ dentes solent esse, collocantur. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 61. (160). Dentium tria genera, serrati, aut continui, aut exserti: serrati pectinatim coeunt, ne contrario occurso atterantur, ut serpentes, pisces, canibus. et 8. *ibid.* 23. 37. (89). Pectinatim stipante se dentium serie, et 11. *ibid.* 37. 48. (132). Capitis ossa serratis pectinatim structa compagibus. *Pectinatim* in his est denticulata unius partis serie ita cum altera similiter denticulata coeunte, ut acumina non acuminibus, sed intervallis concurrant, ut in suturis calvaria videre est.

PECTINATOR, oris, m. 3. idem ac carminator. *Gloss. Philoz.* Pectinator, *κραισστης*. *Inscript.* abhinc non multis annis *Ateste* reperta et in *Mus. lapid. ibidem* asserturata. L. ALLENIVS L. F. ROM. VESPA PECTINATOR. V. *Furlanetto, Lap. Pat.* p. 210. n. 206. et *Henzen. Inscript.* 7265.

PECTINATUS, a, um. V. voc. seq.

PECTINO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Pectinatus* I. et II. 2. — Pectinare est pectine deducere, discriminare, explicare, pectere, *pettinare*.

1.) Proprie. *Apul.* 6. *Met.* Caudæ setas incuria congestas et horridas cuncta diligentia pectinabo. *Id.* *ibid.* Jubam istam tuam probe pectinatam

monibus adornabo. *Paul.* 3. *Sentent. tit.* 7. *ad fin.* Sive succida lana sit, sive lota, sive pectinata.

11.) Translate. ¶ 1. *Pectinare segetem*, crate ferrea subarare, versare, et veluti pectendo deducere ac rariorem facere. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 21. 50. (186). Sunt genera terræ, quarum ubertas pectinari segetem in herba cogat (cratis et hoc genus dentatæ stilis ferreis) eademque nibilominus et depascuntur. ¶ 2. *Festus* p. 213. 6. *Müll.* Pectenatum tectum dicitur a similitudine pectinis in duas partes devexum, ut testudinatum in quatuor. Cf. *Paul. Diac.* p. 212. 1. *Müll.*

PECTIO, onis, f. 3. *pettinatura*, actus pectendi. *Cæd. Aurel.* 1. *Tard.* 4. *circa med.* Primo capillos decurramus ex pectione, nunc pro capillatura, nunc contra capillaturam, tum tonsuram adhibentes, deinde novacula caput radentes.

PECTIS, idis, f. 3. herba eadem ac consolidata, et symphyton. *Apul. Herb.* 59.

PECTITUS, a, um. V. voc. seq.

PECTO, pectis, peai et pectivi et pectii, pexum et pectitum, pectere, a. 3. Veteres Grammatici *Charis.* 3. p. 217. et *Asper* apud *Priscian.* 10. p. 903. et p. 1254. *Putsch.* et *pezui* et *pectivi* præterita agnoverunt. Et reapse *pezui* legitur apud *Alcim. Ep.* 77. Quum in pransu negligens crimen, alvum nimietate concreta pectinibus pexuisti. Illic *pezuisti* translate adhibet auctor, ut nempe ludat in nomine *pecten*, qui tum instrumentum comatorum, tum piscem significat. — Part. *Pectens* I.; *Pezus* I. et in lin; *Pectitus* II. 1. et 3.; *Pectendus* I. — Pectere (quod ratione habita etymi cum Gr. *πέχω* et *πέχω* idem significantibus conjugendum) est pectine explicare, deducere, componere et ornare capillum, depectere, *κραισιζω* (It. *pettinare*, *accongiare la chioma*, *ravviare i capelli*; Fr. *peigner*; Hisp. *peynar*; Germ. *Kämmen*; Angl. *to comb, dress or adjust the hair*).

1.) Proprie. — a) De capillis et barba. *Tybull.* 1. 10. 68. Et tenues denso pectere dente comas. *Horat.* 1. *Od.* 15. 14. Pectere cæsariem. *Ovid.* 1. *Art. Am.* 376. pectens ancilla capillos. et *Heroid.* 13. 31. Nec mihi pectendus cura est præbere capillos. *Mæcenias* apud *Priscian.* 10. p. 903. *Putsch.* *Peisidi* capillum naturæ muneribus gratum. *Juvenal.* 11. 149. tonsi erectique capilli, Atque hodie tantum propter convivia pexi. *Martial.* 7. 58. Dum coma te nimium pexaque barba juvat. — El passivè cum Accusativo, Græco more. *Ovid. Heroid.* 13. 39. Ipsa comas pectar, galea caput ille prematur? — b) De homine ipso. *Quintil.* 1. 5. 14. At ille pexus pinguisque doctor putabit etc. *Pers.* 1. 15. Scilicet hæc populo pexusque togaque recenti Sede leges celsa. Similiter *Virg.* 7. *Æn.* 489. Pectebatque ferum (*certrum*) puroque in fonte lavabat.

11.) Translate. ¶ 1. Linum, lanam pectere, *scardassare*, *pettinare*. *Colum.* 12. *R. R.* 3. 6. Præparatæ sint et pectitæ lanæ. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 1. 3. (17). Stuppa pectitur ferreis hamis donec omnis membrana decorticetur. ¶ 2. Joculariter *Plaut. Rud.* 3. 2. 47. Audio tumultum: opinor, leno pugnis pectitur. *Id.* *Capt.* 4. 2. 116. Nisi mantisciaatus probe ero, fusti pectito. Adde *Men.* 5. 7. 28. Simili sensu adhibetur ab Italis *pettinare*, et a Græcis *ἐκείνω*, nam *Ælian.* 2. *Pun.* 26. Ο Μάρκελλος Ρωμαίων εἶναι νομιζόμενον ἔξηγε ῥάβδους. h. e. pexuit virgis. ¶ 3. *Pectere terram*, subigendo vertendoque purgare, aperire, et sationi parare. *Colum.* 10. *R. R.* 148. ferroque bicorni Pectat, et antemem siccis exterminet herbam. et *ibid.* 94. Veram ubi jam puro discrimine pectita tellus Deposito squalore nitens sua semina posci. ¶ 4. Pectere videtur esse digitis cibum carpere et avide comedere in illo *Titinii* apud *Festum* p. 193. 17. *Merc.* Obstrudulenti aliquid, quod pectain sedens. V. OBSTRUDO et OPPECTO. — Hinc Part. præter. pass., cujus exempla supra retulimus,

Pezus, a, um, adjectivo quoque usurpatur; et ¶ 1. *Pexa* vestis est nova et minime trita,

villis adhuc planis et politis ac texturam tegentibus, ut in laneis pannis recentibus videmus. Patavini eam dicunt *col suo pigno*, Itali *colla sua pelturia*: cui opponitur tria. *Horat. 1. Ep. 1. 93.* si forte subucula pexæ Tritia subest tunicae. *Plin. 8. Hist. nat. 48. 73.* (191). Lana Istriæ Liburnique-pilo propior, quam lanæ, pexis aliena vestibus. — *Pexa munera apud Martial. 7. 46.* quidam intelligunt pexam togam: alii aliter. ¶ 2. A similitudine *Colum. 11. R. 3. 26.* de lactuce generib. Cappadocia, quæ pallido et pexo densoque folio viret. h. e. leviter villosa et lævi.

PECTORALE, is, n. 3. *V. voc. seq. in fin.*

PECTORALIS, e, adject. *del petto, στῆθιαίος*, ad pectus pertinens. *Cels. 8. 1. a med.* In exitu quo sinu pectoralis ossis. *Apul. 11. Met.* Antistites sacrorum candido linteamine cinctum pectorale adusque vestigia strictim injecti. *Amian. 14. 9.* Tunicula pectoralis. *Hieronym. 2. in Isaj. 3. 24.* Feminarum mamillæ pectorali fascia colligatæ sunt. *V. FASCIA.* — Hinc

Pectorale, is, n. 3. absolute. substantivorum more, est armatura pectus protegens, lorica, corazza, panciera. *Varro 5. L. L. 116. Müll. Lorica*, quod e loris de corio crudo pectorali faciebant. *Plin. 34. Hist. nat. 7. 18.* (43). Fecit et Sp. Carvilius Jovem, qui est in Capitolio, victis Sannitibus sacrata lege pugnantibus, e pectoralibus eorum ocreisque et galeis.

PECTOROSUS, a, um, adject. Comp. *Pectorosior*. — Pectorosus est qui amplo est pectore, *pettoroso. Auct. Priap. 37.* Nemo est feroci pectorosior Marte. *Plin. 14. Hist. nat. 22. 28.* (149). Ad hoc pertinent peregrinæ exercitationes, et volutatio in cæno ac pectorosa cervicis repandæ ostentatio. *Colum. 8. R. 2. 8. de galinis.* Sint ergo matricæ quadratæ, pectorosæ, magnis capitibus, etc.

PECTUNCULUS, i, m. 2. *κρετιός*, parvus pecten, qua piscem significet. *Varro 5. L. L. 77. Müll. Vernacula (vocabula piscium) ad similitudinem, ut surenæ, pectunculi, unguis. Id. apud Gell. 7. 16.* Pectunculus Chius. *Colum. 8. R. R. 16. 7.* Limosa regio maxime idonea est concharum pectunculis, balanis, vel spondyliis. *Plin. 9. Hist. nat. 29. 45.* (84). Loligo etiam volitat, extra aquam se efferens, quod et pectunculi faciunt sagittæ modo.

PECTUS, òris, n. 3. pars animalis anterior a collo ad ventrem, constans osse pectorali et costis, sub quibus sunt pulmo et cor, *στῆθος, στήθιον* (It. *petto*; Fr. *poitrine*; Hisp. *pecho*; Germ. *die Brust, der Brustkuchen, das Brustlein*; Angl. *the breast, chest*).

1.) Proprie. — a) Generatim. — In sing. num. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 82.* (207). Pectus, hoc est ossa præcordiis et vitalibus natura circumdedit. — Pectus homini tantum latum, reliquis carinatum, volucris magis, et inter eas aquaticis maxime. *Cels. 8. 7. ad fin. et ibid. 8. n. 2.* pectus vocat, quod anatomici *στήθιον*, os pectorale. *Auct. B. Afr. 82.* Quum centuriones adverso pectore resisterent. *Virg. 9. Æn. 347.* Pectore in adverso totum cui comminus ense Condidit. *Ovid. 4. Met. 578.* In pectusque cadit pronus. *Seneca Hippol. 616.* ensibus pectus dare. *Virg. 5. Æn. 780.* talesque effundit pectore questus. *Horat. 1. Sat. 6. 28.* latum demisit pectore clavum. *Quintil. 11. 3. 141.* Dignites, quæ est in latitudine pectoris. et *ibid. 82.* Affixum pectori mentum. et *ibid. 145.* Lævam a summo pectore abducere. et *ibid. 125.* Equo pectore. h. e. non projecto. — In plur. num. de uno tantum homine apud Poetas. *Livius Andron. apud Priscian. 7. p. 760. Putsch.* At celeris hasta volans perrumpit pectora ferro. *Ovid. 4. Met. 555.* plangere ferire Pectora. — b) Speciesim et poetice pro stomacho, ut apud Græcos *χαρδία*. *Ovid. 6. Met. 663.* ruserato pectore diras Egerere inde dapes demersaque viscera gestit.

II.) Translate. ¶ 1. Metonymice refertur ad cur et animum, quem in corde præcipue habitere olim creditum est. Unde ponitur pro sensu, affectu, amore, *ἐνδομια*. *Cic. Amic. 26. 97.* In

amicitia, nisi, ut dicitur, apertum pectus videas tuumque ostendas, nihil fidem, nihil exploratum habeas. *Id. 1. Legg. 18. 49.* Ubi illa sancta amicitia, si non ipse amicus per se amatur toto pectore, ut dicitur? *con tutto il cuore.* Cf. *Servium ad Virg. 9. Æn. 276.*; et *Cic. 2. Tusc. 24. 58.* Sic *Virg. 9. Æn. 276.* Te vero, venerande puer, jam pectore toto Accipio. *Stat. 4. Silv. 6. 55.* Sic mitis vultus, veluti de pectore gaudens Hortetur mensas. *di cuore. Sall. Jug. 11.* Quod verbum in pectus Jugurthæ altius, quam quisquam ratus, descendit. *Horat. 2. Od. 12. 15.* et bene mutuis Fidum pectus amoribus. *Ovid. 3. Amor. 8. 18.* Heu! ubi mollities pectoris illa tui? *Id. 1. Art. am. 759.* Pectoribus mores tot sunt, quot in orbe figuræ. *Seneca Med. 506.* ira concitum pectus doma. et *Phæniss. 582.* Ferum et durum geris, sævumque in iras pectus. *Ovid. Heroid. 19. 192.* Nescio quæ pavidum frigora pectus habent. *Virg. 5. Æn. 816.* His ubi læta deæ permulsit pectora dictis. *Quintil. 2. 5. 8.* Ut (orator) in pectora irrumperet. *Tac. Agric. 39.* Hunc verum statum-, ut Domitianus erat, fronte lætus, pectore anxius, excepit. *V. infra paragr. 6. Albinov. 3. 26.* Pectus eram vere pectoris ipse tui. *Hic Mæcenas Augustum alloquitur. ¶ 2.* De fortitudine, et constantia. *Virg. 9. Æn. 249.* Quum tales animos juvenum, et tam certa tulistis Pectora. *Horat. Epod. 1. 11.* te vel per Alpium juga, Inhospitalem et Caucasum Forti sequemur pectore. *Val. Flacc. 6. 288.* tua pectora nato Suggere nunc, animamque parem. *Virg. 6. Æn. 261.* Nunc animis opus, Enea, nunc pectore firino. ¶ 3. De conscientia, et moribus. *Seneca Phæniss. 216.* Pectus conscium scelerum omnium. *Juvenal. 13. 198.* Nocte ilieque suum gestare in pectore testem. *Horat. 1. Sat. 6. 64.* vita et pectore puro. *Ovid. Heroid. 13. 30.* Pectora legitimus cæsa momordit auor. ¶ 4. Sumitur item pro ingenio, prudentia, memoria, cogitationibus. *Horat. 1. Ep. 4. 7.* Non tu corpus eras sine pectore. *Liv. 1. 59.* Ibi oratio habita nequaquam ejus pectoris ingenique, quod simulatum ad eam diem fuerat. *Ovid. 15. Met. 63.* et quæ natura navigavit Visibus humanis, oculis ea pectoris hausit. *Id. 3. Trist. 1. 63.* Quæque viri docto veteres cepere, novique Pectore. *Cic. 3. Orat. 30. 121.* Onerandum complendumque pectus maximarum rerum et plurimarum suavitate, copia, varietate. *Seneca Med. 425.* Recipere turbatum malis, hera, pectus. *Stat. 5. Silv. 1. 77.* succinctaque pectora curis. *Horat. 2. Sat. 4. 90.* memori referas mihi pectore cuncta. *Ovid. 2. Pont. 4. 33.* Non ego, securæ hiberes si pocula Letbes, Excidere hæc credam pectore posse tuo. *Virg. 1. Æn. 661.* At Cytherea novas artes, nova pectore versat Consilia. *Cic. 13. Att. 12.* De hortis toto pectore cogitemus. *Gell. 17. 13. a med.* Dicere aliquis potest de summo pectore, nihil esse in bis verbis negotii. h. e. re minime inspecta, inconsiderate, temere. ¶ 5. In vatibus est sedes Dei fatidici, et divinationis. *Virg. 6. Æn. 48.* sed pectus anhelum Et rabie fera corda tument. *Ovid. 2. Met. 641.* Incaluitque Deo, quem clausum pectore habebat. *Stat. 4. Theb. 542.* Obruit ora Deus, totamque in pectora lucem Detulit. *Adde Lucan. 5. 97. et 167.* ¶ 6. Pectus et pro ipso homine ponitur. *Ovid. 1. Trist. 3. 66.* O mihi Thesea pectora juncta fide! — Hinc *pectus amicitia*, homo amicus. *Martial. 9. 15.* Hunc quem cæne tibi, quem mensa paravit emicum Esse putas fidæ pectus amicitia? *Mamil. 2. 600.* nihil ex semet natura creavit Pectore amicitia majus. *Adde Stat. 4. Silv. 4. 103.* Hac ratione *Virg. 11. Æn. 215.* Hic matres, miseræque nurus, hic cara sororum Pectora morientum, puerique parentibus orbi. h. e. sorores amantes. ¶ 7. Pectus in rebus physicis dicitur de montium declivitate, *id. declivio dei monti.* *Plin. 3. Hist. nat. 20. 24.* (133). Verso deinde Italiam pectore Alpium, Latini juris Eugæneæ gentes. Cf. *Grat. Cyneq. 444.* ruptoque e pectore montis Venit avans.

PECTUSCULUM, i, n. 2. *picciol petto, στῆθιδιον*, parvum pectus. *Hieronym. Ep. 22. n. 30.*

Vitalis animæ calor, toto frigescente jam corpore, in solo tantum tepente pectusculo palpabat. *Adde Vulgat. interpr. Exod. 29. 26. et 27., Levit. 7. 30. et 31. et 34., 8. 29. et 10. 14., et Num. 6. 20. et 18. 18.* Habent et *Not. Tir. p. 58.* Pectus, pectusculum.

PECTUSCUM Palatii. *V. PECUSCUM.*

PECU, dat. pecui, in plur. pecua et pecuda, n. 4. idem quod pecus, quam formam *V. loco suo.* — a) *Pecu* legitur apud *Plaut. Rud. 4. 3. 5.* Non vides me referre viduum rete sine squamoso pecu? *Adde eumd. Bacch. 5. 2. 5. et 20.* — b) *Pecu* dixit *Lucilius* apud *Gell. 20. 8.* Luna alit ostrea et implet echinos, muribus fibras Et pecu addit. — e) *Pecua* legitur in veteri precandi formula apud *Caton. R. R. 141.* Mars pater, te precor, -pastores pecuaque salva servassis. *Plaut. Merc. 3. 1. 10.* Non didici balulare, nec pecua ruri pascere. *Liv. 35. 21.* In agris passim inundatis pecua ablata. *Al. leg. pecora. Prudent. 10. nepi stepe. 333.* Jumenta, pecua, subjugales beluas. *Adde Nævium et Accium apud Non. p. 159. 6. Merc.; Varron. 2. R. R. 1. 3.; Plin. 8. Hist. nat. 43. 68.* (167); et *Apul. 6. Met.* Item *Servius* ad *Virg. 3. G. 64.* legit pecua apud *Cic. pro leg. Mamil. 6. 15.*, ubi *Codd. pecora.* — d) Pro pecua dixere etiam *pecuda.* *Cic. fragm. apud Non. loc. cit.* Quum adhibent in pecuda pastores. *Accius ibid. et p. 467. 30.* Vagant: pavore pecuda in tumulis deserunt. *Sisenna ibid.* Jumenta et pecuda locis trepidare compluribus. *Nævius ibid.* Sine ferro pecuda manibus ut ad mortem meant. — e) *Pecuum* (ait *Festus p. 246. 14. Müll.*) quum dixit *M. Cato* per casum Genitivum a singulari casu recti formavit, quo utebantur antiqui, id est *pecu, ec testu, tonitru, genu, veru*, quorum omnium Genitivus pluraliter geminat u litteram: nunc, quia dicimus *pecus*, ut *pectus*, eem, quæ in usu est, formam in declinationibus sequimur. *Cato* apud *Gell. 7. 3. n. 37.* Si quis majorem pecuum numerum habere voluerit, tantum damnes esto. *Hostius* apud *Priscian. 6. p. 719. Putsch.* Sæpe greges pecuum ex hibernis pastubu' pulsus, — f) *Pecuis* in sexto casu. *Jul. Valer. de reb. Alex. M. edit. Rom. 1. 44.* Una servitius pecuisque. — g) *Pecubus* legunt nonnulli apud *Lucret. 6. 1132.* pecubus balantibus. *At Lachinanus leg. pigris balantibus.*

PECUÁLIS, e, adject. pecuarius. *Sedul. 1. 146.* Edidit humanas animal pecuale loquelas. *Ennod. Opusc. miscell. 2. ante med.* Sic vos in stuporem pecualem peccati nebula, aut divinus horror obliuati.

PECUÁRIA, æ, f. 1. et

PECUÁRIA, òrum, n. plur. 2. *V. voc. seq. in fin.*

PECUÁRIUS, a, um, adject. *da pecore, da bestiame, pastoreccio, προβατουτικός, κτηνοδής*, ad pecudes, et pecura pertinens. *Varro 2. R. R. 5. 17.* Pecuarii greges. et *ibid. 2. 1.* Pecuaria questio. *Colum. 8. R. R. 1. 1.* negotiatio. *Id. 7. R. R. 12. 8.* Pecuarius canis. *Cic. Quinct. 3. 12.* Erat ei pecuaria res ampla, et rustica, sana bene culta et fructuosa. *Sall. fragm. III. 77. 14. ed. Kritz.* Deinceps monet in laxiores agros magisque pecuarios ut egrediantur. h. e. rei pecuarie aptos, ideoque armentis gragibusque abundantes. — *Forum pecuarium* fuit tum Romæ, tum Falerione, in quo pecudes vendebantur; aliud tamen videtur fuisse a foro boerio, in quo hoves vendebantur, teste *Paul. Diac. p. 30. 5. Müll. Inscript. R. apud Fabrett. p. 68. n. 157. D. M. Q. MARCIUS ITALICVA DECVRIALIS NEGOTIATOR FORI PECVARIJ SIBI ET SVIS VIVVS FECIT LIBERTIS LIBERTAVSQUE POSTERISQUE EORVM H. M. E. H. N. S. h. e. hoc monumentum exterum heredem mox sequitur. Alia Faleriensis apud *Morcell. de stil. inscr. Latin. T. 2. p. 291.* IMP. CAESARE TRAIANO HADRIANO AVG. III. COS. VIA NOVA STRATA LAPIDE PER MEDIUM FORVM PECVAR. A SYMMO VICO LONGO AD ARCVM IYNTVM CAPITOLTO etc. — Etiam miles *pecuarius* dictus est, qui, dum in regionibus hosticis bellum gerebatur, ideoque ex proximis agris pecudes ad vescendum aptas minime liceret accersere, in castris eas ad*

exercitum nutriendum aleret et custodiret. *Inscript.* apud *Steiner. Cod. inscr. Rom. Rheni* n. 884. L. DECCIUS C. F. PAPERIA TICIN. MILIBUS LEG. XX. FROVARIUS ANNOR. XXV. STIPENDIORVM XVI. RIC. 3. EST. Huc fortasse pertinet alia *Inscript.* apud *Gruter.* 541. 2. FAONIO PATERNO EX EVOCAT. QVI SE PROBAVIT AN. XVII. MILITAVIT COH. XI. VRS. ANN. XIII. PAVIT LEG. X. GRM. h. e. pavit pecudes legionis decimæ Geminæ. — Hinc

Pecuarius, ū, m. 2. absolute, substantivorum more, ¶ 1. Est qui pecuaria habet. *Varro* 2. R. R. 4. 3. Nec de pecore suillo mihi et vobis, magnis pecuariis, ea res non est communis. *Cic. Deiot.* 9. 27. Ut non solum tetrarcha nobilis, sed optimus paterfamilias, et diligentissimus agricola et pecuarius haberetur. ¶ 2. Item qui pascua publica redimit, ut *Ascon.* in *Cic. Divin.* in *Q. Cæcil.* 10. docet. *Liv.* 10. 47. Pecuariis aliquot damnatis. *Inscript.* apud *Don.* cl. 9. n. 13. NEGOTIATOR COLLEGII PECUARIORVM.

Pecuaria, æ, f. 1. absolute, substantivorum more ¶ 1. Est res, quæ in pecore habetur, ipsique pecorum greges, *bestiame*. *Varro* 2. R. R. 1. 11. Igitur est scientia pecoris parandi ac pascendi, ut fructus quam possunt maximi capiantur et ea, a quibus ipsa pecuaria nominata est; nam omnis pecuaria pecus fundamentum. (Ita locum restituit, *Schneidero* approbante, *Pontedera Op. post. T. 1. p. 221.*) *Id. ibid. præf.* 6. Ipse pecuarias habui grandes, in Apulia oviarias, in Reatino equarias. *Sueton. Cæs.* 42. Pecuariam facere, tener *bestiame*. ¶ 2. Item ars et ratio pascendorum gregum. *Varro* 3. R. R. 1. 9. Duo libros scripsi; primum de agricultura, secundum de pecuaria.

Pecuaria, ōrum, n. plur. 2. absolute, sunt armentorum et pecorum greges. *Virg. G.* 64. mitte in Venerem pecuaria primus. *Pers.* 3. 9. Arcadiæ pecuaria rudera credas. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 9. 9. (27). *de elephant.* Pecuaria feminarum separant.

PECUARIUS, ū, m. 2. *V. voc. præced. in fin.*

PECUASCO, is, ere, a. 3. inchoat. *pascolare*, pecus alo, pascio, vel in pascua mitto. In vet. decreto arbitrum finium regundorum, apud *Gruter.* 204. *lin.* 33. IN EO AGRO COMPASCO QROMINVS PECVASCERE GENVATES LICAT. *Gruterus* legit PECVASCERE; *Orellius* 3121. PECVS ASCERE; *Henzenius* vero *Mommsenii*, qui monumentum vidit, correctione secutus PECVS PASCERE. Itaque *pecuasco* est vocabuli monstrum a *Lexico expungendum*.

PECŪATUS, a, um, adject. *Vet. Onomast.* ὀρυάδης, pecuatus. *Fulgent.* in *Moral.* n. 53. **PECŪDA**. *V. PECU.*

PECŪDĀLIS, e, adject. idem ac pecualis. *Capell.* 8. p. 272. Næ tu, ait, infelix, vel Capella, vel quisquis es, non minus sensus, quam nominis pecudalis huius incongrui risus adjectione desipere cepisti?

PECŪDĪFER, fēra, fērum, adject. *Inscript.* apud *Murat.* 70. 6. SILVANO SANCTO PATRI ET CVSTODI PECVDIFERO LACTIFERO, etc. *V. CANNABIFER.*

PECŪINUS, a, um, adject. qui est pecoris. *Cato R. R.* 132. *Schneider.* Daps Jovi assaria pecuina, urna vini Jovi caste. *Ita legit. Schneider.*; aliter: *V. adnotat. ad h. l.* Ceterum *Apul.* 8. *Met.* Flagro pecuinis ossibus catenato verberare. *h. e.*, ut ipse explicat *paulo sup.*, contortis tæniis lanosi velleris fimbriato, et multijugis talis ovium tessellato. *Id. Apolog.* Non modo humanis animis, verum etiam peculis et ferinis.

PECŪLĀTOR, ōris, m. 3. κλέπτης τοῦ δημοσίου, qui pecuniam publicam, et ea, quæ ad rempublicam seu principem pertinent, furator. *Cic.* 8. *Off.* 18. 73. Neque enim de sicariis, vaneficiis, testamentariis, furibus, peculatoribus hoc loco disserendum est. *Tac.* 1. *Hist.* 53. Hunc (*Cæcinam*) juvenem Galba, quæstorem in Bætica, impigre in partes suas transgressum, legionis præposuit: mox compertum, publicam pecuniam aver-tisse, ut peculatorem flagiteri iussit. *Salvian.* 7.

Gubern. D. 21. Punit enim iudex in alio peculatum, quam sit ipse peculator.

PECŪLĀTORĪUS, a, um, adject. *Peculatoriæ* oves, h. e. peculiares, privati peculii: legitur quidem apud *Varron.* 5. *L. L.* 95. *Müll.*, sed dubia lectione et sententia. *V. adnotata a Müll.* ad *h. l.*

PECŪLĀTUS, us, m. 4. (peculor). *Peculatus* ἀρχαῖος legitur in *Lege de apparit.* apud *Gruter.* 628. *lin.* 5. IDQVE ET SINE FRAUDE SVA FACERE LICETO QVOD SINE MALO PEQVLATV FIAT. — Peculatus est furtum pecuniæ publicæ, aut principis, ut docet *Paul. Diac.* p. 212. 2. *Müll.* Peculatus furtum publicum a pecore dictum, sicut et pecunia, eo quod antiqui Romani nihil præter pecora habebant. *Cf. Festus* p. 213. 18. *Gr. κλέμμα τοῦ δημοσίου. furto del de. xro publico.*

I.) Proprie. *Cic.* 12. *Phil.* 5. 12. Sestertium septies milles avertisse Antonium pecuniæ publicæ iudicavistis: num fraude poterit carere peculatus? *Id. Rabir. pentuell.* 3. 7. Peculatum facere. *Id.* 1. *Herenn.* 12. 22. Accusari peculatus. *Liv.* 33. 47. Quos paverat per aliquot annos publicus peculatus. *Cic. Flacc.* 18. 43. Peculatus damnari. — *Lege* peculatus tenebatur si quis pecuniam publicam surripuisset, vel, ut surripere, curasset: si quis in auro, argentumve, aut æs publicum quid indidisset, vel immiscuisset, fecissetque dolo inano, quo id pegus fieret. Hæc præterea sunt in crimine peculatus: si quis imperator pecuniam ex præda captam penes se privatim retinisset, eamque nec in triumpho tulisset, nec in ærarium retulisset. Ad hæc lege Julia peculatus tenetur, qui pecuniam sacram, religiosam abstulerit, vel interceperit. Pœna peculatus vel pecuniaria fuit, vel capitalis. Nam qui prædam ab hostibus captam surripuerat, in quadruplum damnabatur: ceteris aqua et igni interdcebatur. Postea irrogata est alia lege deportatio, abrogata interdictionis pœna. Et quoniam, ut repetundæ, ita peculatus publicum furtum fuit; propterea, ut in repetundis, sic in peculatu æstimationes fiebant litum, contraque heredes actio dabatur. *Vide Digest.* 48. *tit.* 13. qui inscribitur *Ad legem Juliam peculatus* etc. et *P. Manut. de legib. R.*

II.) Translate. Joculariter de meretricula, quæ uni se amatori sui copiam fecisse narrat, nec omnibus patere quæstus causa velle profutur. *Plaut. Cist.* 1. 1. 74. Ergo amor in me peculatum facit. *h. e.* quæ publica sunt, sibi uni attribuit. — *Venant. præf.* l. 1. II, quos clara lingua jactat lux illustres, pomposæ facundie florulenta germina nisi misissent in publicum, fecerant peculatum.

PECŪLIARIS, e, adject. (peculium). Aliam formam *Peculiaris* V. loco suo. — Peculiaris est ad peculium pertinens.

I.) Proprie. *Peculiaris causa*, quæ de peculio est. *Papinian. Dig.* 41. 2. 44. *a med.* Sic peculiari nomine, titulo et causa peculii, *Ulp. ibid.* 40. 12. 16. *Id. ibid.* 2. 13. 4. § 3. Si servus peculiarem faciat argentariam, dominus de peculio tenebitur. *h. e.* se ille servo *su il t'inchiere col suo proprio peculio* etc.

II.) Translate. ¶ 1. Est — a) ad peculium pertinens sive servi, sive filii familias. *Plaut. Atr.* 3. 1. 36. Etiam opilio, qui pascit alienas oves, aliquam habet peculiarem, qui spem soletur suam. *di sua propria ragione. Varro* 1. R. R. 17. 7. Studiosiores ad opus fieri-remissione operis, concessionave, ut peculiare aliquid in fundo pascere liceat. *Pompon. Dig.* 15. *tit.* 1. qui est de peculio, 22. et 23. *Ædes peculiares. Paul. ibid.* 12. 1. 31. nummi. *Ulp. ibid.* 33. 6. 9. *a med.* Si peculiare vinum legatum sit, id continebitur, quod res habuerunt. — b) *Peculiaris* etiam dicitur servi privata et propria alicujus habentis administrationem rei etiam publicæ: et hoc ideo ut a publica distinguatur. *Sueton. Cæs.* 76. *Moneta* et publicis vectigalibus peculiares servos præposuit. *h. e.* proprios suos, non publicos. *Sic Id. Gall.* 12. *extr.* (horaulæ denarios quinque donavit, prolatos manu sua e peculiaribus

loculis suis. — c) *Peculiaris servus* est etiam qui peculium habet proprium, et super conservos, qui non habent, dignitatis aliquid habere videtur. *Inscript.* apud *Murat.* 892. 1. CARVVS TITI CAR-SARIS VESPASIANI AVG. SERVVS VERNÆ PECVLIARIS IV-CYNDO VICARIO SVO BENEMEREN. Alia apud *Bianchi, Marin. Cremon.* n. 26. P. PAPIRVS P. LIB. THEO-DORVS CORNELIÆ GALLITICÆ PRIVIGNÆ PECVLIARI ANTEA CONTUBERNALI. Sunt qui *Suetonii* locum priorem sub b allatum huc retahendum putent. *V. PECULIUM.* l. 5. ¶ 2. Sæpe sumitur pro speciali, proprio, neque cum aliis communis, *particulare, speciale, idios, idios.* *Cic. Flacc.* 21. 51. Venio ad Lysaniam, peculiarem tuam, Deciane, testrum. *Id.* 2. *ad Q. fr.* 10. *a med.* Hoc mihi peculiare fuerit, hic etiam isto frui. *Martian.* 1. 64. Et planus modico tumore vertex Carlo perfruitur sereniore: Et curvas nebula tegente valles, Solus luce nitet peculiari. *Plin. Paneg.* 2. Additum a nobis Optimi cognomen, quod peculiare hujus et proprium arrogantia priorum principum fecit. *Sueton. Aug.* 5. Quasi proprio suo et peculiari dno. *Cic. S. Ferr.* 14. 36. Exortor peculiare edictum repentinum, ne quis frumentum de area tolleret. *h. e.* novum, Verrisque proprium, non commune cum aliis prætoribus. *Liv.* 3. 19. De vestra plebe, quam partem, veluti abruptam a cetero populo, vestram patriam peculiaremque rempublicam fecistis. *h. e.* lactio-rem. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 18. 30. (129). Africæ peculiare, quod in oleastro inserit. *Id.* 12. *ibid.* 17. 38. (77). Hæc sunt peculiaris Arabiæ, et panca præterea communia. *Id.* 19. *ibid.* 8. 41. (110). Genus brassicæ Aricinum sub emalibus pæne foliis fruticat cauliculis peculiaribus. ¶ 3. Pro insigni, præcipuo, singulari. *Justin.* 36. 4. 3. *de Attalo. Isæ reg.* Martus fodiebat, gramina seribat, et noxia innovis permissibat: ea-que omnia veneni succo infecta, velut peculiare munus, amicis mittebat. Fortasse tamen hoc loco peculiare munus est munus privati hominis, proprieque ejus industria, non de publica confectum. *Sueton. Vitell.* 4. Sed aliquanto Neroni acceptior, quum propter eadem hæc, tum peculiari merito, quod etc. ¶ 4. *Peculiaris assentatoris* idem est ac cliens. *Inscript.* apud *Orell.* 3063. PETERVSIO PROBVS VIRO CONSVLARI VENETI ATQVE IUSTRI PECVLIARIS EIVS PATRONO PRÆSTANTISSIMO. *Inscriptio* hæc pertinet ad ann. a Chr. n. LCCCLXXXIII. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PECŪLIARITER, adverb. Comp. *Peculiaris* II. — Peculiariter est idem atque ex peculio, per modum peculii, peculii nomine.

I.) Proprie. *Paul. Dig.* 41. 2. 3. *circa med.* Quædam etiam ignorantes possidemus, idest quæ servi peculiariter paraverunt. *Martian. ibid.* 20. 6. 8. Quum huius familias et servus peculiariter pignori hypothecam accepissent, et habent liberam peculii administrationem.

II.) Translate est specialiter, præcipue, specialiter, particulariter, singulariter. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 8. 33. (50). Folia refrigerant, spissant, peculiariter cruribus vitiolis utilis. *Id.* 25. *ibid.* 2. 3 (74). In reliqua ingenii magnitudine medicinæ peculiariter curiosus. *Id.* 36. *ibid.* 20. 37. (145). Hamatiles croco similis peculiaris splendet. *Al. leg. clarinus. Al. Sillig. leg. croco* similis, peculiaris expleudis oculorum lacunis in lacte muliebri, etc. *Quintil.* 1. 2. 16. Eum, in quo studium ingeniumque perspexerit, in suam quoque gloriam peculiariter fovebit. *Id.* 8. 2. 8. Quod commune est et aliis nomen, intellectu alicui rei peculiariter tribuitur: ut *urbem*, Romam accipimus. in *particulare*: Græci dicunt κατ' ἐξῆγιν. *Theod. Priscian.* l. 2. p. 2. c. 14. *extr.* Hanc autem peculiaris potionem in balneis dare consuevit. et *Gramm. incert.* ed. *Eichenf. p.* 164. Latini peculiaris infinitis in i' eventibus addunt et syllabam, ut i, quod longum fuerat, breve efficiant, ut *accingier ense*.

PECŪLIARĪUS, a, um, adject. recentiori forma idem ac peculiaris. *Ulp. Dig.* 44. 4. 4. *extr.* Parenti licere deteriore liberorum conditionem in rebus peculiaris facere. *Al. leg. peculiaribus.*

Pompon. *ibid.* 15. 1. 4. ad fin. Ras tamen in causa pecuniaria manet. *Al. leg. peculiari.* Incertam Ictorum lectionem obfirma novo exemplo, in quo est cognomen R. *Inscript.* apud *Murat.* 1640. 7. P. Cornelius P. L. Peculiarus. *Not. Tyr.* p. 67. Peculium, peculiarius.

PECULIATUS, a, um, adject. (*V.* tamen voc. seq.) peculio instructus.

I.) Proprie. *Ulp. Dig.* 19. 1. 13. Pluris servum emisset, si ita peculiatus esset. Adde *Cajum ibid.* 21. 1. 18. *extr.*

II.) Translate. ¶ 1. Est universim pecunia instructus. *Asinius Pollio* ad *Cic.* 10. *Fam.* 32. Balbus quæstor magna numerata pecunia, magno pondere auri, majore argenti coacto de publicis exactionibus, traiecit se in regnum Bogudis plane bene peculiatus. ¶ 2. Obscæno sensu. *Auct. Priap.* 53. Pulcre pensilibus peculiati. *V.* PECULIUM. II. 2.

PECULIO, as, are, a. 1. Part. *Peculiatus*, quod adjectivè usurpatur (*V.* voc. præced.) ab hoc verbo formatum videtur. — Peculiare est peculio donare, locupletare. *Plaut. Pers.* 2. 2. 10. Scelus tu pueri es: atque ob istam rem ego aliquid te peculiabo. ubi ambigue ludit *Plaut.* in voce *peculium*, quod obscænum etiam sensum habet. *V.* PECULIUM II. 2.

PECULIOLUM, i, n. 2. *deminut.* peculii. *Quintil.* 1. 5. 46. Vitium, quod sit per quantitatem, ut magnum *peculiolum*, erunt qui solacisimum putent, quia pro nomine integro positum sit deminutum.

PECULIOSUS, a, um, adject. *χωματώδης*, qui peculii multum habet. *Plaut. Rud.* 1. 2. 24. Peculiosum eum esse decet servum, et probum. *Cassiod.* 8. *Variar.* 33. Calabri peculiosi.

PECULIUM, ii, n. 2. *Forcellinus* ait esse deminutivum a *pecunia*, et affert illud *Ulp. Dig.* 15. 1. 5. Peculium dictum est quasi pusilla pecunia, sive pusillum patrimonium. Sed, ut *Duk. de Lat. Ict. Vett.* 60. 4. animadvertit, in *peculium* inflexio non magis deminutivum ostendit, quam in *consilium*, *domicilium*, *Capitolium* etc.; *Ulpianus* autem non vocis derivationem spectavit, sed ita locutus est, quod peculia servorum filiorumve familias sæpe non valde magna essent. Hinc *Id. ibid.* 36. 1. 16. plerosque ait *ὑποχοριστικός* patrimonium suum *peculium* dicere, ad indicandam scilicet fortunarum suarum tenuitatem. *V.* DIVES. — Ceterum *peculium* a *pecu* proprie significat id, quod quis pecorum possidet.

I.) Proprie. ¶ 1. Quoniam apud antiquos maxima divitiarum pars armentis constaret. peculium in universum dicitur pro bonis, opibus, facultatibus, quæ industria, diligentia etc. comparantur. *Servius* ad illud *Virg.* 1. *Ecl.* 33. Nec spes libertatis erat, nec cura peculi, docet, antique omne patrimonium peculium dictum esse. *Horat. Art. P.* 330. an, hæc animos ærugo et cura peculi Quum semel imbuerit, speramus etc. *Cic.* 5. *Parad.* 2. 39. An eorum servitus dubia est, qui cupiditate peculii nullam conditionem recusant durissimæ servitutis? ¶ 2. Speciatim ita dicitur pecunia, seu nummi præsidii causa a patrefamilias repositi, *soldo in cassa.* *Celsus Dig.* 32. 1. 77. Proculus ait, eos nummos, quos præsidii causa repositos haberet, legato contineri: et sæpe audisse se rusticos senes ita dicentes, pecuniam sine peculio fragilem esse; peculium appellantes, quod præsidii causa seponeretur. ¶ 3. Sapius sumitur pro ea pecunia, seu parte facultatum, quam vel dominus servò, vel pater filio, separatam a rationibus dominicis, utendam fruendamque permittit: qua de re multa *Jcti cit. Dig.* 15. *tit.* 1. qui de *peculio* inscribitur, *peculio.* *Varro* 1. *R. R.* 2. 17. Non solum adimis domino pecus, sed etiam servis peculium, quibus domini dant, ut pascant. (Hic videmus *peculium* servorum primo et proprie partem aliquam pecoris esse iis concessam a dominis. Adde *ibid.* 17. 7. et *Plaut. Asin.* 3. 1. 36. Hæc adnotavit *cl. Furlanetto*: sed nec *Varro*, nec *Plautus* loc. cit. nominis derivationem spectant.) *Id. ibid.* 17. 5. Præfectos (*mancipiorum*) ala-

criores faciendum præmiis, dandaque opera, ut babeant peculium, et conjunctas servas, etc. *Juvenal.* 3. 188. præstare tributa clientes Cogimur, et cultis augere peculia servis. *Liv.* 2. 41. *sub fin.* Sunt, qui patrem auctorem ejus supplicii ferunt, peculiumque filii Cereri consecrassent. *Plaut. Merc. prol.* 94. Lucrum ingens facio, præterquam mihi meus pater dedit æstimatas merces: ita peculium grande conficio. *Sueton. Tib.* 50. *Julium* uxorem peculio concessa a patre præbitisque annuis fraudavit. ¶ 4. Item quod marito ab uxore præter dotem traditur, *sopraddote, beni parafernali.* *Ulp. Dig.* 25. 3. 9. § 3. Ceterum si res dentur in ea quæ Græci *παράπερσζ* dicunt, quæque Galli peculium appellant, videamus, an statim efficiantur mariti. ¶ 5. *Peculii* nomine venit etiam quod servus parsimonia sua sibi paravit, vel officio meruit a quolibet sibi donari, permissu domini. *Florent. Dig.* 15. 1. 39. Cf. *Seneca Ep.* 80. *ante med.* Peculium suum, quod (*mancipia*) comparaverunt ventre fraudato, pro capite numerant. et *Plaut. Pseud.* 1. 2. 88. Tu autem, quæ pro capite argentum mihi jam jamque sæpe numeras, Ea pacisci modo scis: sed quæ pacta es, non scis solvere. Phœnicium, tibi hæc ego loquor, delicia summatum virum: Nisi hodie mihi ex fundis tuorum amicorum omne hoc pecus afferret; Cras Phœnicium Phœnicio corio invisere pergulam.

II.) Translate. ¶ 1. *Seneca Ep.* 12. ad fin. Sed jam debeo epistolam includere. Sic, inquis, sine ullo ad me peculio veniet? Noli timere: aliquid secum feret. h. e. additamento sapientioris utiliorisque præcepti, quasi pecunia seposita præsidii causa. ¶ 2. Obscæna significatione penem significat. *Plaut. Pseud.* 4. 7. 92. Mea quidem habeo omnia meo peculio empta. *BA.* Nempè quod femina summa sustinet. Adde *Petron. Satyr.* 8.; et *Lamprid. Elagab.* 9. *extr. V.* PECULIATUS.

PECULOR, aris, ari, dep. 1. Part. *Peculans*. — Peculor est idem ac publicam pecuniam, et ea, quæ ad rempuli pertinent, aufero, intercipio, male administro. *Flor.* 3. 17. Interceptis vectigalibus, peculabatur suo jure rempublicam. *Commodian.* 70. 13. Ipsi jam horrescunt iudices peculantia vestra. h. e. peculatus vestri crimina. *Lectio tamen est valde dubia.*

PECUNIA, æ, f. 1. In antiquis Inscriptionibus legitur etiam *pequnia*, quemadmodum *pequdes* et *pequium*. ¶ 1. *Pecunia* est copia nummorum, h. e. auri, argenti, aris cusi; a *pecu*, *ἀργύριον* (It. *danaro*, *soldo*, *pecunia*; Fr. *monnaie*, *argent comptant*, *argent*; Hisp. *moneda*, *dinero*; Gerin. *d. Geld*, *d. Geldsumme*; Angl. *money*, *a sum of money*), quia qui primus nummum Romæ cudid (quem *Plin.* 33. *Hist. nat.* 3. 13. (43). *Servium Tullium* fuisse tradit: *Macrob.* 1. *Saturn.* 7. *Janum*; sed hic fabulas secutus videtur.) nota pecudum signavit, præsertim ovium, boumve: — vel quod apud antiquissimos summa facultatum in pecoribus posita erat, ut ait *Varro* 5. *L. L.* 95. *Müll.* *Pecus* ab eo quod perpaescabant: a quo pecunia universa, quod in pecore pecunia tum consistebat pastoribus. (Hinc sunt qui primo loco ponunt ea, quæ proxime sequenti paragr. 2. continentur) *Cic. Topic.* 13. 53. Pecuniam numeratam mulieri deberi, cui sit omne argentum legatum. *Id.* 5. *Verr.* 71. 165. Pecunia publica ex ærario erogata, ex vectigalibus populi R. ad emendum frumentum attributa. *Ascon.* in *Cic.* 3. *Verr.* 42. Lex Cornelia nummaria de moneta, ne quis privatus pecuniam faceret. *battesse moneta*, et *Sall. fragm.* apud *Donatum* ad *Ter. Phorm.* 1. 1. 4. Quæ pecunia ad Hispaniense bellum Marcello facta erat. h. e. cusa et attributa. ¶ 2. Per synecdochen accipitur non modo pro nummis, sed pro omnibus rebus, quibus facultates, fortunæ et divitiæ constant, sive mobiles sint, sive immobiles: eaque non solum corpora, sed etiam jura continentur, ut *Ulp. Dig.* 50. 16. 178. et *Hermogenian. ibid.* 222. docent, *roba, facultà, averi, ricchezza, οὐσία, κλοῦτος.* *Scævola* apud *Cic.* 2. *Orat.* 67. 269. Te paucis annis ad maximas pecunias esse venturum. *Liv.* 29. 31. *a med.* Familiae aliquot cum mapalibus pecori-

busque suis (ea pecunia illis est) persecuti sunt regem. *Cic.* 1. *Divinat.* 49. 111. Ut ostenderet, etiam philosophum, si el commodum esset, pecuniam facere posse. *far roba, accumulare.* *Id. Rosc. Am.* 2. 6. In alienam pecuniam, tam plenam atque præclaram nullo jure invasit. et 3. 7. Ut pecunia fortunisque nostris contentus sit. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 3. 5. (7). Namque ad certamina in circum per ludos et ipsi descendebant, et servos suos equosque militabant. Inde illa XII. *Tabularum* lex: Qui coronam parit ipse, pecuniare ejus, virtutis suæ ergo duitor ei. Quam servi equive meruissent, pecunia partam lege dici, nemo dubitavit. Similiter *Legg. XII. Tabul.* apud *Cic.* 2. *Invent.* 50. 148. Si furiosus est, agnatum gentiliumque in eo pecuniaque ejus potestas esto. Paterfamilias uti super familia pecuniaque sua legassit, ita jus esto. — Iluc pertinet illud *Festi* p. 245. 25. *Müll.* Pecunia sacrificium fieri dicitur, quum frugum fructuumque causa mola pura offerrebat in sacrificio, quia omnis res familiaris, quam pecuniam nunc dicimus, ex his rebus constat. — Ad usum loquendi hæc pertinent. *Horat.* 1. *Ep.* 6. 36. Scilicet uxorem cum dote, fidemque, et amicos, Et genus, et formam regina pecunia donat: Ac bene nummatum decorat Suadela Venusque. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 13. 33. Permittitur infinita potestas pecuniam conficiendæ de vestris vectigalibus, non fruendis, sed alienandis, et *ibid.* 36. 98. Quum omnem pecuniam ex ærario exhausissetis, ex vectigalibus redigissetis, et omnibus regibus coegissetis, tamen omnes vobis pecunias ad nutum vestrum penderent. *Id. Pis.* 16. 38. Pecunias exigere, capere, imperare. *Id.* 5. *Verr.* 76. 175. auferre ab aliquo. et *ibid.* extorquere a civitatibus: et *ibid.* 177. Pecuniam numerare alicui ab ærario. et *ibid.* 176. publicam domum suam convertere. et *ibid.* 73. 171. Ut prætor pecunias, quas civitatibus distribuere debebat, eas omnes avertat atque auferat. et *ibid.* 76. 177. Devorare omnem pecuniam publicam non dubitavit. et *ibid.* 77. 180. Pecuniam alicui dissolvere. et *ibid.* 78. 181. et 5. *Att.* 21. solvere alicui. *Nepos Tymo.* 1. numeratam accipere ab aliquo. *danaro in contanti.* *Rursus Cic.* 5. *Verr.* 77. 180. conferre ad statuum. *Id. Flacc.* 23. 55. alicui conferre in usum ejus. et *ibid.* 56. transferre in quæstum et generationem. et *ibid.* 55. deferre alicui: credere alicui. et *ibid.* 25. 59. gravi fenore occupare. *Id. pro leg. Manil.* 7. 18 collocatum habere. *investita.* et *Sueton. Aug.* 39. *extr.* levioribus usuris mutuari, graviore fenore collocare. *Plaut. Capt.* 2. 2. 8. Præsentim pecunia mercari aliquid. *a contanti.* *Inscript.*, h. e. *Tabula ænea* apud *Gruter.* 512. *lin.* 24. AGRVM LOCVM PECVNIA PRÆSENTI VENITO. *Horat.* 3. *Od.* 16. 17. Crescentem sequitur cura pecuniam Majorunque fames. h. e. Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit, ut ait *Juvenal.* 14. 139. — *Dies pecunie* est dies, quo pecunia solvenda est, *giorno del pagamento.* *Inscript.* opt. notæ apud *Gruter.* 207. *col.* 3. ntes PECVNIAE: PARS DIMINIA HABITVR VBEI PRÆDIA SATIS SVBSIGNATA ERVNT: ALTERA PARS DIMINIA SOLVETVR OPBRE EFFECTO PROBATOQVE. ¶ 3. *Pecunia*, dea. *Arnob.* 4. 9. Quis deam Pecuniam esse credat, quam, velut maximum numerum, vestrae indicant litteræ, donare anulos aureos, loca in ludis atque in spectaculis priora, honorum suggestus summos, amplitudinem magistratus et, quod maxime pigri ament, securum per opulentias otium? Adde *Augustin.* 4. *Civ. D.* 21.

PECUNIÁLIS, e, adject. pecuniarius, ut Pecunialis quæstus, *Cæd. Aurel.* 1. *Tard.* 5.

PECUNIARIE, adverb. modo in pecuniaria causa usitato. *Ulp. Dig.* 16. 2. 10. Si in ea (causa) pecuniarie agitur. Adde 47. 1. 3., ubi *Torrentin.* habet *pecuniariter*.

PECUNIÁRIS, e, adject. pecuniarius, ut Pecuniaris damnatio, *Macer Dig.* 48. 19. 10. *extr.*, ubi *Haloand.* habet *pecuniaria*.

PECUNIÁRITER. *V.* PECUNIARIE.

PECUNIÁRIUS, a, um, adject. pecuniario, *χωματικός*, ad pecuniam pertinens. *Cic.* 1. ad *Brut.* 18. *a med.* Inopia rei pecuniariæ. *Cæs.*

3. *B. C.* 59. Præmia rei pecuniariæ magna alicui tribuere. *Quintil.* 6. 1. 50. Pecuniariam litteram agere. *Id.* 12. 1. 26. Pecuniariæ quæstiones. *Ulp. Dig.* 3. 1. 1. a med. Pecuniaria pœna multari. *Paul. ibid.* 42. 1. 6. Pecuniaria condemnatio. — Hinc

Pecuniarius, ï, m. 2. absolute, substantivorum more, qui totus est in re augenda. *Gloss. Gr. Lat.* *Pecuniarius*, χρηματιστής.

PECUNIARIUS, ï, m. 2. *V.* voc. præced. in fin.

PECUNIOLA, æ, f. 1. deminut. a parva pecunia, peculium. Quidam *P. Aurelius* bello Punico primo *Pecuniola* cognomen habuit, teste *Val. Max.* 2. 7. n. 4., ex quo apparat, vocem esse Latinam ut *sententiola*, *controversiola*, *familiola*, *unctiola*.

PECUNIOSUS, a, um, adject. Comp. *Pecuniosior* et *Sup. Pecuniosissimus* 1. — *Pecuniosus* est pecunia abundans, bene nummatus, dives, *danarosos*, πολυχρήματος.

I.) Proprie. ¶ 1. *Passiva* ratione. — a) De hominibus. *Hieronym. Comment. ad Eccles.* 5. *Tullius* pecuniosos primitus eos dictos refert (*Cic. 2. de Rep.* 9. edente *A. Maiò*), qui plura habuissent pecunia, id est pecora, ita enim antiquitas appellabant. *Cic. Rosc. Com.* 15. 44. Homines copiosi rei familiaris locupletes et pecuniosi (*V. LOCUPLES*). *Id.* 1. *Invent.* 25. 35. In fortuna quaeritur, servus sit, an liber: pecuniosus, an tenuis. Adde *eumd.* 2. *Verr.* 1. 1. *Nepos Attic.* 13. Nam quum esset pecuniosus, nemo illo minus fuit emax, minus ædificator. *Sueton. Aug.* 25. *Feminae* pecuniosiores. *Cic. 7. Verr.* 9. 24. *Homines* pecuniosissimum repente e carcere emissum. *Tac. 13. Ann.* 6. extr. Si ducem, amota invidia, egregium, quam si pecuniosum et gratia subnixum per ambitum deligeret. *Mamertin. jun. Gratiar. act.* 20. Tanto vir quisque melior, quanto pecuniosior habetur. — b) De abstractis. *Tac. 13. Ann.* 52. Valuitque pecuniosa orbitate et senecta, quam ultra vitam eorum produxit, quorum ambitu evaserat. *Sic Id.* 3. *ibid.* 55. Ple-rique pecuniosam ad senectam pervenerunt.

II.) Translate, vel active. *Martial.* 5. 56. Artes discere vult pecuniosas? Fac, discat citbarædus, aut choraulæ. *h. e. quæstuosas.*

PECUŌSUS, a, um, adject. *Gloss. Isid.* *Pecuosus*, qui multa pecora habet.

PECUS, pœcōria, n. 3. Antiquam formam *pecu* *V. loco suo*. — *Pecus* est multitudo bestiarum; et earum præcipue, quæ fructus atque usus causa aluntur, πρόβατον, κτήνος, δρέμμα (*It. bestiam*; *Fr. le bétail*, considere comme espèce; *Hisp. ganado*; *Germ. das Vieh, als Gattung gedacht*; *Angl. oxen, horses, swine, sheep, goats etc., cattle*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim est multitudo bestiarum, vel bestiarum tamquam genus seu species a nostra mente habitæ. — a) Universim. *Varro 2. R. R.* 1. 13. In bubulo pecore. *Virg. 3. G.* 72. pecori est idem delectus equino. *Ovid. 14. Met.* 283. Setigerum pecus. *Stat. 4. Theb.* 733. sed perferit arvis Flaminatum pecus. *h. e. equi silentes.* (Adde 1. *ibid.* 275.) *Colum. 1. R. R. proœm.* 26. *Pecus* ovillum, caprinum. *Id.* 8. *ibid.* 4. 3. Volatile pecus facile pastoris custodia decipit. *h. e. gallinæ, aliæque aves cohortales.* et *ibid.* 17. 7. aquatilis. *h. e. pisces.* *Horat. 1. Od.* 2. 7. Omne quum Proteus pecus egit altos Visere montes. *Colum. 9. R. R.* 8. 6. *de apib.* Interdum propter conditionem locorum vel mediocrem pecus parandum est. *Virg. 4. G.* 168. Ignavam fucos pecus a præsepibus (apes) arcent. *Grat. Cyneq.* 265. *de canib.* Qui genuere sua pecus hoc immane juvena. *Hygin. fab.* 125. Solis pecus sacrum quum coquerent in abeno, mugiebat. — b) Aliud est majus, aliud minus: in hoc oves, capræ, porci etc. *Varro 2. R. R.* 1. 10. Et quod nomina multa habemus ab utroque pecore: a minore Porcius, Ovinus, Caprilus; sic a majore Equitius, Taurus, Asinius. Et cognomina quod dicuntur, uti Aninii Capræ, Statilii Tauri, Pomponii Vituli, sic a pecudibus alii multi. Ita lo-

cum ex *Cod. Politiani* refinit, probante *Schneidero*, *Pontedera Op. post. T. 1. p. 220.* — c) De minore. *Ovid. 11. Met.* 276. Quosque greges pecorum, quæ secum armenta trahebat. — d) Pauperis est numerare pecus, *Ovidii dictum* 13. *Met.* 824. in proverb. abiit, quum quis jactat copias suas, quasi innumerabiles. Nam, ut ait *Horat. 1. Ep.* 6. 45. Exilis domus est, ubi non et multa supersunt, Et dominum fallunt, et prosunt fuisibus. ¶ 2. Speciatim dicitur de ovibus, pecore, ut et πρόβατον. *Cato R. R.* 5. Pecori et bubus diligenter substernatur. *Virg. 3. G.* 554. Balatus pecorum. *Ovid. 1. Fast.* 384. Lanigerumque pecus, ruricolæque boves. — Et absolute *Plin. 8. Hist. nat.* 47. 72. (187). Magna et pecori gratia vel in placamentis deorum, vel in usu vellerum. Ut boves victum hominum excolunt, ita corporum tutela pecori lebetur. (Adde *eumd. ibid.* 49. 75. (199). *Tiberius* apud *Sueton.* 32. extr. *Boni* pastoris est pecus tondeat, non deglubere. *Justin.* 2. 2. 3. *Hominiibus* armenta et pecora semper pascentibus, et per incultas solitudines errare solitis. *Tac. Germ.* 7. Terra pecorum fecunda, sed plerumque improcera: ne armentis quidem suis honor aut gloria frontis.

II.) Impropræ. ¶ 1. De una tantum bestia. *Ovid. Ib.* 459. Inque pecus magnæ subito vertere parentis. *h. e. leonem.* ¶ 2. Antiqui omne animal præter hominem pecus vocabant, ut *Serv., Philargyr., Acro, Caper de Orthogr. p. 2244. Putsch. et Non. p. 158. 26. et p. 460. 3. Merc.* adnotarunt, et ex allatis exemplis videre est. Interdum tamen et de homine dicitur rudi, stulto, vili, ignobili. *Horat. 1. Sat.* 3. 99. Quum proreperunt primis animalia terris, Mutum et turpe pecus, glandem atque cubilla propter, Unguis et pugnis, dein fustibus, atque ita porro Pugnabant armis, quæ post fabricaverat usus: Donec verba, quibus voces sensusque notarent, Nominaque invenere, etc. *Id. 1. Ep.* 19. 19. O imitatores, servum pecus, ut mihi sæpe Bilem, sæpe jocum vestris movere tumultus! *Catull. 63. 12.* Agite, ite ad alta, Galilæ, Cybeles memora simul, Simul ite, Dindymenæ dominæ vaga pecora. *At Lachmannus leg. pectora.* — *Theod. Priscian. 3. 6.*, ubi *De abortivis* agit, baud semel pecus pro humano fetu in matris ventre adhuc existente dicit. *Sic Tertull. 4. advers. Marcion.* 21. Non-coagulatus: ex semine et humore, non caro habitus ante formam, non pecus dictus post figuram, — duc infans, tarde homo, sed de cælo expositus, semel grandis, semel totus. et *Firmic. 6. Mathes.* 31. Intra matris viscera impedito partu latiatum pecus miseris lacerationibus dissipatur.

PECUS, ūdis, f. 3. Negat *Charis. 1. p. 72. Putsch.* usurpari in recto, et vocativo singulari: at præter *Plin. infra cit.* habet *Cæsar* in *Auguralib.* apud *Priscian. 6. p. 619.* Si sincera pecus erat. — Etiam masculino genere usurpari videtur. *Ennius* apud *Priscian. 5. p. 659.* pecudi dare viva marito. Potest tamen, inquit *Priscian.*, figurate hoc esse prolatum, ut si dicam *aquila maritus*, vel *rex avium.* — *Pecuda* in neutro plur. *V.* in PECU. — *Pecus, udis*, est animal brutum cujuscumque generis, bestia, et differt a *pecus*, oris, quod in singulari multas simul pecudes significat (*It. bestia*; *Fr. bête, animal, tête de bétail*; *Hisp. bestia, animal*; *Germ. das Vieh als einzelnes Stück, das Thier*; *Angl. a beast, brute animal*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Plaut. Pseud.* 3. 2. 45. Hæc ad Neptuni pecudes condimenta sunt: terrestres pecudes cicimandro condio. *Lucret. 2. 343.* Squamigerum pecudes. *Martial. 5. 37.* Nec modo politum pecudis iadicæ dentem. *h. e. elephantis.* *Varro* apud *Non. p. 460. 8. Merc.* Anates, buxici rostris pecudes. *Virg. 4. G.* 327. pecudum custodia solera. *h. e. apum.* *Varro 2. R. R.* 1. 5. Etiam nunc in locis multis genera pecudum ferarum sunt aliquot, ut in Phrygia ex ovibus, in Samothrace caprarum, etc. de subus nemini ignotum, etc. boves perferi sunt multi in Dardania, etc. equi feri in Hispaniæ cæterioris regionibus aliquot. *Colum. 6. R. R.* 27.

13. *de equis.* Id præcipue genus pecudis aniorum noxam trahit. *Cic. 2. Nat. D.* 64. 160. *de sue.* Qua pecude, quod erat ad vescendum hominibus apta, nihil genuit natura fecundius. *Colum. 2. R. R.* 2. 23. *de bob.* Plus enim queunt pecudes collo et pectore conari, quam cornibus. — Urbane *Cic. 2. Cat.* 9. 20. Ista non modo homines, sed ne pecudes quidem mihi passuræ esse videntur. *Id. 1. Att.* 16. *circa med.* Quod omnes non modo homines, verum etiam pecudes factum esse sciebant. ¶ 2. Speciatim. — a) Interdum dicitur de bestiis terrestribus. *Virg. 3. G.* 243. Et genus æquorum, pecudes, pictæque volucres. — b) Interdum de pecore minori, ut capris, ovibus etc. *Lucret. 5. 228.* At variæ crescunt pecudes, armenta, feræque, et 4. 1197. Nec ratione alia volucres, armenta feræque, Et pecudes, et equæ. — c) Interdum de ovibus, pecora. *Plin. 24. Hist. nat.* 11. 53. (90). *Pecus* etiam et capræ si aquam biberint, in qua folia ea maderint, mori dicuntur. *Lucret. 2. 367.* hædi Cornigeas norunt matres agnique petulci Balantum pecudes. *Ovid. 4. Fast.* 903. Et frustra pecudem queres Athamantidos Helles. *h. e. Arietem.* — d) Interdum de iis, que in usum et fructum aluntur. *Cic. 1. Off.* 30. 105. Quantum natura hominis pecudibus reliquisque bestiis antecedit. *Alii et ipse Orellius leg. belluis.*

II.) Translate est convicium in hominem stultum, stolidum, fatuum, *pecorone, bestia.* *Cic. Pis.* 9. 19. Ego istius pecudis ac putidæ carnis consilio scilicet, aut præsidio nitii volebam? et 29. 72. Istius impurissimæ atque intemperantissimæ pecudis sordes. *Id. 8. Phil.* 3. 9. Atque etiam homines agrestes, si homines illi, ac non pecudes potius, inani spe ad aquas usque et Puteolos provehantur. *Cf. Tac. 13. Ann.* 1. C. *Cæsar* pecudem auream eum (*Junium Sitanum*) appellare solitus est.

PECUSCŪLUM, i, n. 2. deminut. *pecudis.* *Juvenc. 2. 597.* foveam si forte pecuscula vestra inciderint.

PECUSCUM Palatii dicta est ea regio Urbis, quam Romulus obversam posuit, ea parte, in qua plurimum agri Romani ad mare versus, et qua mollissime adibatur Urbs, quum Etruscorum agrum a Romano Tiberis discluderet, ceteræ vicinæ civitates colles aliquos haberent oppositos. *Festus p. 213. 13. Müll.* ubi legitur quidem *pectuscum* (quocum *Huschkius* comparavit *Gerin. Brustwehr, It. parapetto*), sed *Dacerius* corrigit *pecuscum*, quod ea parte pecus pascere.

PEDA, æ, f. 1. *pedata*, vestigium. *Festus p. 210. 2. Müll.* *Pedam*, vestigium humani præcipue pedis appellasse antiquos, in commentariis quibusdam inveniri solet. *Gloss. Philox.* *Peda*, *pedatura*, ἵχνος. *Capell. 1. p. 18.* In hac (*sphæra*) quid cuncti, quid singuli rationum omnium populi quotidianis motibus agitent, *pedæ* reformante speculo relucebat. *Ita Grotius* corrigenda putat quæ *Codices leg. agitentur pede ire formante speculo.* At *Koppius* vel nihil mutandum, vel si quid mutandum, censet ex *Codice Reich.*, ubi *pedæ reformantis*, legendum *Pythæi reformantis.*

PEDALE, is, n. 3. *V. PEDALIS*, e, in fin.

PEDALION, ï, n. 2. herba eadem ac *proserpinaca*, apud *Apul. Herb.* 18.

PEDĀLIS, æ, adject. di misura d'un piede, ποδαλιος, pedis mensuram habens. *Seneca 1. Quæst. nat.* 3. a med. Solem acies nostra sic contraxit, ut sapientes viri pedalem esse contenderint. *Cic. 4. Acad. (2. pr.)* 26. 82. Quid potest esse sole majus? — Quantum nobis videtur! Mibi quidem quasi pedalis. *Ces. 3. B. G.* 13. Transtra ex pedalibus in latitudinem trabibus. *Colum. 4. R. R.* 16. 2. *Pedale spatium*, et *ibid.* 7. 3. *Pedalis longitudo.* *Plin. 20. Hist. nat.* 22. 91. (91). *altitudo.* *Id. 12. ibid.* 19. 43. (95). *mensura.* *Id. 17. ibid.* 8. 4. (47). *crassitudo.* et *ibid.* 20. 33. (146). *sulcus.* *Id. 21. ibid.* 4. 10. (21). *Pedalia intervalla.* *Auct. Grom. Coloniar. p. 213. ed. Rudorff.* *Termini rotundi pedales.* *Mar. Victorin. 1. p. 2494. Putsch.* *Metrum (per spatium longitudinis) cubitale, pedale, palmale.* — Hinc

Pedale, is, n. vel *pedalis*, is, f. 3. absolute, substantivorum more, ¶ 1. Est solea. Namque *pedale* vel *pedalem* apud *Petron. fragm. Tragur.* 56. *Burmann.* alii intelligunt fasciam, qua pes involvitur, alii socculum, soleam: sed dubia est et lectio, et interpretatio. *Gloss. Philoz.* *Pedale*, ποδευματιον, πεδιον, b. e. quo pedes exterguntur. *V. PEDULIS.* ¶ 2. Item mensura, qua metimur aliquid, ut *metro* apud *Italos. Mar. Victorin.* 1. p. 2496. *Putsch.* Quum *pedale* vel *libra* metitur aliquid, est in illis uncia, est semuncia, est digitus vel ab eo minus quippiam, per quas portunculæ ipsam pedem computamus et libram.

PĒDĀLĪS, is, f. 3. *V. voc. præced. in fin.*

PĒDĀMEN, inis, et

PĒDĀMENTUM, i, n. 2. *sostegno delle viti, palo, κάμαξ, χάραξ*, palus, ridica ad vites, aliasve plantas infirmiores fulciantes, statumen; adminiculum: a *pedo*, as. *Varro* 1. *R. R.* 8. 1. Quibus stat recta vinea dicuntur *pedamenta*: quæ transversa junguntur, juga. et *mox* 4. *Pedamentum* fere quatuor generum: unum robustum, et vocatur *ridica*: alterum *palus* e *pertica*: tertium, quod horum inopiæ subsidio misit *arundinetum*: quartum est *pedamentum nativum* ejus generis, ubi ex arboribus in arbores tractus vitibus vinea sit; quos *truces*, quidam *rumpus*, appellant. *Colum.* 4. *R. R.* 1. 1. *Geminis viviradicibus* diductis duo continua per ordinem vestire *pedamenta*. et *ibid.* 30. 1. *Pedaminum jugorumque* et *vininum prospiciendorum* tradenda ratio est. et *ibid.* 26. 1. *Pedamen teres* ex *junipero*. *Id.* 5. *ibid.* 4. 1. *Pedaminibus* adniva vites. Adde *Plin.* 17. *Hist. nat.* 20. 34. (147). et *ibid.* 22. 35. (174).

PĒDĀNA, æ, f. 1. *pedana*. *Gloss. Isid.* *Pedana*, *pedulis* novus (al. *nodus*), qui caligæ assuitur.

PĒDĀNEUS, a, um, adject. (pes) idem ac *pedalis*.

I.) Proprie. *Colum.* 4. *R. R.* 1. 6. *Nemo* minorem *pedanea* scrobem vitibus comparat. *Al. leg.* *bipedanea*; *Schneider.* *tripedanea*. *Pallad.* 6. *R. R.* 11. *Pedaneum rudus* inducere. *Solin.* 2. a *med.* *Pedanei ramuli*.

II.) Translate. ¶ 1. *Pedanei* iudices, χαματιδικασται, dicuntur, qui de levioribus tantum causis solent cognoscere. Quidam sic dictos putant, quod humiliori loco, seu in subsellis considerent, atque adeo non uterentur tribunali, nec sellis curulibus, sed in plano iudicarent: alii quod non, ut magistratus, curru veberent, sed pedibus incederent. Prior sententia probabilior videtur, et enim hæc habet *Pseudo-Ascon.* ad *Divin. in Q. Cæcil.* 15. Sunt enim subsella tribunorum, triumvirorum, quæstorum, et hujusmodi minora iudicia exercentium, qui non in sellis curulibus, nec in tribunilibus, sed in subsellis considerant. Hinc *Ulp. Dig.* 3. 1. 1. § 6. Apud iudices *pedaneos* postulare prohibetur. Adde *ibid.* 2. 7. 3. et *Paul. ibid.* 48. 19. 38. § 10. *Inscript.* apud *Henzen.* 6431. QVAERAM NEGOTIA SYNT IN QVIVTS (h. e. quibus) SVPERELYVM SIT MODERATOREM EXPECTARE PROVINCIÆ (sic) QVOD NOVIS (h. e. nobis) PENDENTIBVS RECTVM ADMODYM VISVM EST UT PEDANEOS IVDICIS id est EOS QVI NEGOTIA HVMLIA DISCEPTANT CONSTITVENDI DAREMVVS PRÆSIDIIVVS POTESTATEM etc. Hæc *Inscript.* pertinet ad ann. post *Chr.* n. 362.; constitutio enim est a *Juliano* imp. data *V. Cal. Aug. Antiochiæ Mamertino* et *Neritta consulis*, cujus partem tantum habemus in *Cod. Justin.* l. 3. de *pedaneis iudicibus* 3. 3. Cf. *Cod. Theod.* 8. 1. 16. ¶ 2. *Pedaneos* pro *pedariis*, quum de senatoribus sermo est, *barbare* dicit, notat *Gell.* 3. 18. *extv.*, quia nempe ejus ætate ita appellari capissent, quemadmodum etiam *pedani* dicuntur decuriones in *Tabula Canusina* loc. cit. in *PĒDARIIS*.

PĒDĀNVS, a, um, adject. ad *Pedum* oppidum pertinens: *V. in ONOM.* — *Pedani* decuriones. *V. PĒDARIVS* II. sub h.

PĒDĀRIVS, ii, n. 2. quid significet, ignotum est, apud *Pelagon. Felerin.* 16. ante *med.* Ad ozænas apopiras *Pelagonii*. *Pedaria* cocta. et in pulverem redacta mittis in acetum, et serveant.

PĒDĀRII, ōrum, m. plur. 2. *V. voc. seq. in fin.*

PĒDĀRIVS, a, um, adject. ad *pedes* pertinens, idem ac *pedalis*, qui *pedis* mensuram habet.

I.) Proprie. *Inscript.* opt. notæ apud *Gruter.* 207. col. 2. ΟΡΒΡΥΛΑΩΡ ΑΒΙΓΝΕΑ ΙΜΠΟΝΙΤΟ ΕΧ ΤΙΓΝΟ ΠΕΔΑΡΙΟ. h. e. unius *pedis* latitudinem habente.

II.) Translate. — a) *Pedarii* senatores vocati sunt, ut *Gabius Bassus*, teste *Gellio* 3. 18., scriptum reliquit, qui nondum gesserant magistratum curulem: idque quia pedibus irent in curiam, quum qui magistratus curuli functi erant, soliti essent curru vehi. *Festus* p. 210. 31. *Müll.* et alii sic dictos putant, qui non haberent jus novæ dicentis sententiæ, sed pedibus irent in sententiam aliorum: senatorum enim alios fuisse principes, qui in solio eburneo sederent ibique sententiæ dicerent, alios fuisse minores, qui non haberent in senatu sententiæ dictionem, sed ab aliis dictam approbarent, inoventes se loco, et in partem ejus ambulantes, cujus sententiæ assentiebantur. Propter quod qui sententiam aliorum sequuntur, ire in sententiam *pedibus* dicuntur. *Varro* apud *Gell.* *ibid.* etiam equites quosdam *pedarios* fuisse dicit: et *Gellius* censet, equites eos, qui necdum a censoribus in senatum lecti erant, eoque nec senatores dici poterant, si populi honoribus usi essent, habuisse jus veniendi in curiam, dicendæque sententiæ, sed quia in postremis scripti erant, non rogatos fuisse sententiæ, sed quas principes dixerant, in eas discessisse. Pro *pedariis* dixere etiam *pedaneus*: sed *Gellius* ut minus *Latinitatem* reficit. *Cic.* 1. *Att.* 19. Est illud *S. C.* summa *pedariorum* voluntate, nullius nostrum auctoritate factum. et *ibid.* 20. Et raptim in eam sententiam *pedarii* concurrerunt. *Tac.* 3. *Ann.* 61. Ut non modo primores civitatis, sed omnes consulares, magna pars eorum, qui prætura functi, multique etiam *pedarii* senatores certatim surgerent, fœdæque et nimia censerent. — Horum sententia *pedaria* appellata est. *Laberius* apud *Gell.* loc. cit. Caput sine lingua *pedaria* sententia est. — b) Etiam *pedarii*, seu *pedani* decuriones erant in coloniis, qui nempe honoribus numquam functi fuissent, ut constat ex *Tabula ænea Canusina* apud *Fabrett.* p. 598. n. 9., quæ pertinet ad ann. a *Chr.* n. CCXXXIII. sub *Alex. Severo*, et in qua perscripta sunt nomina eorum, qui curiam *Canusinam* constituebant. Primo enim nominantur XXX. *patroni* C. C. V. h. e. clarissimi viri, nempe *Romæ* senatores, tum VIII. *itidem patroni* E. E. Q. Q. R. h. e. equites *Romaui*, tum VII. *quinque-nalicii*, et IV. *allecti inter quinque-nalicios*, XXIX. *duumviralicii*, XIX. *ædiliticii*, IX. *quæstoricii*, tum XXXII. *pedani*, tandem XXV. *prætextati*; ex quorum omnium numero si *patronos* et *prætextatos* subtrahas remanent centum decuriones, qui ideo et centumviri dicebantur (*V. CENTVMVIRI*); bonum vero qui *pedani* appellatur, nec quinque-nalies, nec duumviri, nec ædiles, nec quæstores unquam fuerunt. Patet igitur, *pedarios* seu *pedanos* eos dictos fuisse, qui, quum nullo hactenus honore in curia essent functi, non in bisellio, sed in subsellis infimo loco considerant. quemadmodum etiam iudices minores, ut patet ex *Pseudo-Asconii* loc. cit. in *PĒDANEVS* II. 1.

— Hinc

PĒDĀRII, ōrum, m. plur. 2. absolute, substantivorum more, *Cic.* 1. *Att.* 13. et 20. supra cit. sub II. a.

PĒDĀTIM, adverb. κατά ποδα, un piede dopo l'altro, motu successivo pedum. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 45. 105. (253). Reliqua animalia, ut libitum est, gradiuntur: leo tantum et camelus *pedatim*, hoc est, ut sinister pedum non transeat dextrum, sed subsequatur. Hæc *Plin.*

PĒDĀTIŌ, ōnis, f. 3. χαρῶσις, actus, quo pedamentis vitis sulcitur, vel ipsum pedamentum, aut fulcimentum per *pedamenta*. *Colum.* 4. *R. R.* 12. 2. Dum se vinea corroboret in *pedationem*. *Al.* rectius ita leg. ut corroboret sit postremum verbum *capitis* 12. deinde sequatur *cap.* 12. *Impedationem* deinde sequitur *alligator*.

PĒDĀTŪRA, æ, f. 1. duo diversa significat: scilicet

A) Est idem ac *podismus*, seu spatium certo pedum numero definitum, et ipsa mensuratio per *pedes*. *Veget.* 3. *Milit.* 8. circa *med.* *Singulæ* centuriæ, dividuntibus *campidoctoribus*, accipiunt *pedaturas*, et fossam aperiunt. *Inscript.* apud *Henzen.* 6739. PEDATVRA FELICITER FINIT PRIMANORVM n. p. h. e. militum legionis primæ, quingentos *pedes* vel passus. *Inscript.* apud *Gruter.* 896. 14. IN QVA PEDATVRA NEQVE HVMIARI NEQVE TVMVLVM FIERI VOLO VT HABEAT EA ABBA ET A TERGO ET A LATERE ACCESSVM SVTM. Alia apud *Donat.* 168. 1., quæ est apud *Orell.* 4379. P. ABL. AVG. LIB. JOBACCHVS FREGIT (monumentum), ET PEDATVRAM DEDIT ANTE TITVLVM P. XXX., ANTE FRONTEM P. XXX. ET IN AGRO QVOQVORSVS P. CENTENOS etc. Adde etiam apud *Don. cl.* 13. n. 29.; et *Auct. de limit.* p. 245. et 250. *Goesii*.

B) Est idem etiam ac *pedamentum*. *Inscript.* apud *Gruter.* 315. 2. AB HEREDIBVS MEIS PRÆSTARI VOLO EX PRÆDIIS CÆTERIS MEIS PALVM RIDICAM OMNIBVS ANNIS SVFFICIENS PEDATVRAE VINEAE QVAM AVGVSTALIBVS LEGAVI.

PĒDATVS, a, um. *V. PEDO*, as.

PĒDĀTUS, us, et i, m. accessus *pedis* vel *pedis* ictus. Occurrit tantum *Abiatiivus*. *Plaut. Cist.* 2. 1. 49. Nisi tertio *pedatu* omnes afflixero. *Cato* apud *Non.* p. 64. 18. *Merc.* Igitur tertio *pedato* bellum nobis facere. per la terza volta. *Id.* apud *eum.* *ibid.* Tertio autem *pedato* item ei fenore discordia excrecebat. *Gloss. Philoz.* Tertio *pedatu*, τριτην περιδω. Sic *Non. loc. cit.* Tertio *repetitu*, seu *accessu* quasi per *pedem*. *Rursus Cato* apud *Charis.* 2. p. 191. *Putsch.* In his duobus bellis alteras *stipendio*, agrique parte *multati* (al. *multari*); alteras *oppidum* vi *captum*; alteras *primo* *pedato* et *secundo*. Nihil hic *Charis.* quod locum satis *obscurum* illustret. Tō alteras dictum est pro *alias*, quum *adverbii* more *adhibetur*. *primo* *pedato* et *secundo* fortasse est *primo* et *secundo* *aggressu*: sed *omisit Charis.* verba aliquot, quibus *integra* sententia *continebatur*. — Ceterum in duobus *Catonis* locis apud *Non.* *Codices* habent *pedato*; sed *Henricus Jordan.* (*M. Catonis præter librum de R. R. quæ exstant*, p. 9. in *not.*) corrigendum putat in *pedatu*, collato *Flavio Capro* qui p. 2243. *Putsch.* ait: *Primo* *pedatu*, non *pedato*, dicendum est.

PĒDĒMA. *V. PYTISMA*.

PĒDĒPLĀNA, ōrum, n. plur. 2. stanze a più piano, τα έπιπέδα, loca in *ædibus* solo *æqualia*, quaque *pede* *piano*, h. e. sine *ascensione* *adeuntur*. *Vox* *cadentis* *Latinitatis*. *Impm. Honor.* et *Theodos.* *Cod. Theod.* 7. 8. 13. *Milites* ex *prociactu* *redeuntes* *singulæ* *turres* in *pedeplanis* suis *recipiunt*.

PĒDĒPRESSIM, adverb. βᾶδον, tardr, paulatim, *lenta* et *tardè* *itione*. *Non.* p. 29. 3. *Merc.*, sed *sine* *exemplis*.

PĒDES, itis, m. 3. (pes et eo, itum) qui *pedibus* *incedit*, πᾶς (It. *pedone*, chi va a piede; *Fr. pïeton*, qui va à pied; *Hisp. peon*; *Germ. d. Fussgänger*; *Angl. on foot*).

I.) Proprie. ¶ 1. *Generatim*. *Sall. Cat.* 54. Deinde, *remotis* *omnium* *equis*, quo *mililibus* *exæquato* *periculo* *animus* *amplior* *esset*, ipse *pedes* *exercitum* *pro loco* *atque* *copiis* *instruit*. *Lib.* 28. 9. 15. *Iret* *alter* *consul* *sublimis* *curru* *multijugis* *si* *vellet* *equis* — *Neroneum*, etiam *si* *pedes* *incedat*, *memorablem* *fore*. *Virg.* 6. *En.* 881. seu *quum* *pedes* *iret* *in* *hostem*, seu *spumantis* *equi* *foderet* *calcaribus* *armos*. *Ovid.* 14. *Met.* 363. *equique* *celer* *spumantia* *terga* *relinquit*, *Spemque* *sequens* *vanam* *silva* *pedes* *errat* *in* *alta*. *Curt.* 8. 1. ante *med.* *Macedones* *scivere*, ne *pedes* *venaretur*. *Seneca* *Ep.* 104. Per *medias* *Africæ* *solitudines* *pedes* *duxit* *exercitum*. ¶ 2. *Speciatim*. — a) *Sæpe* *est* *miles*, qui *pedibus* *meretur*, *fante*, *pedone*, *fanteria*, sicut *equus* *qui* *equo*. *Cæs.* 1. *B. G.* 42. *Postulavit*, ne *quem* *peditem* *ad* *colloquium* *Cæsar* *adduceret*. *Pompej.* *ad* *Domit.* 2. post *ep.* 12. l. 8. ad *Att.* *Quantas* *equitum* *et* *peditum* *copias* *contracturus* *sit*. — b) *Est* *etiam* *collectivum* *nomen*, et *peditum* *multitu-*

dinem significat, la fanteria. Liv. 30. 34. Utrimque equite nudata erat Punica acies, quum pedes concurrerit, nec spe, nec viribus jam par. Tac. 1. Ann. 67. Equus fortissimè cuique bellatori tradit, ut hi, mni pedes, in hostem invaderent, et ibid. 60. Simul pedes, eques, classis apud prædictum amnem convenere. Id. 4. Hist. 70. Copias veterano pedite atque equite firmavit. — c) Peditum expeditiones apud Vellej. 2. 121. 1. sunt terrestres, et classici opponuntur.

II.) Improprè equites peditesque totum populum significant, scil. patricos et plebejos. Cic. 3. Legg. 3. 7. Censores equitum peditumque prolem describunt. Liv. 1. 44. Omnes cives Romani equites peditesque. Horat. Art. P. 113. Si dicentes erant fortunis absona dicta, Romani tollent equites peditesque cachinnum. — Et in siag. num. Plaut. Pœn. 4. 2. 10. Quodvis genus ibi hominum videas, Equitem, peditem, libertinum, furem ac fugitivum velis.

PEDESTER, stris, stre, et pedestris, e, adject. (pes). Pedestris in recto masculino, præter allatum Nepot. locum, qui dubius est, legitur etiam apud Vopisc. Prob. 21. Longius progredior, quam pedestris sermo desiderat. — Pedestres est qui pedibus incedit, pedes, πεζός, πεζός, (It. pedone, pedestre; Fr. qui va à pied, qui est à pied, pedestre; Hisp. pedestre, peon; Germ. zu Fusse; Angl. on foot, going on foot, pedestrious, pedestrian).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim pedester equestri opponitur. Cic. 9. Phil. 6. 13. Gratior illi videtur statua pedestris futura, quam equestris. Tac. 2. Hist. 11. extr. Nec illi segne, aut corruptum luxu iter: sed lorica ferrea usus est, et ante signa pedester, horridus, incomptus etc. Virg. 11. Æn. 707. pugnae accinge pedestri. a combater a piedi. Sueton. Domit. 4. Prælium duplex, equestris ac pedestre commisit, atque in amphitheatro navale quoque. Cic. 2. Vîn. 34. 112. Xerxes cum tantis classibus, tantisque equestribus et pedestribus copiis. Nepos Eumen. 4. Equitibus profligatis, pedestris exercitus pacem ab eo petit. Al. leg. pedester. Tac. 2. Ann. 17. Simul pedestris acies inferunt, et præmissas eques etc. Nepos Iphicr. 1. Pedestria arma. della fanteria. Aurel. Vict. Cæsar. 42. Pedestre magisterium. Adde Cæs. 2. B. G. 17.; Liv. 22. 47. et 49.; et Justin. 4. 4. — Pedestres absolute, pedites. Justin. 11. 9. 10. Cecidere pedestres CXXX., equites CL. — Pedestre scutum, da pedone, quo pedites utantur. Liv. 7. 10. Pedestre scutum capit, Hispano cingitur gladii. ¶ 2. Speciatim, sæpe pedester est terrester, et navali opponitur, et maritimo. Cic. Senect. 5. 13. Pedestres navalesve pugnae. Nepos Alcib. 8. Lacedæmonios en nolle conflare classe, quod pedestribus copiis, plusquam navibus valent. Cæs. 3. B. G. 9. Pedestria esse itinera concisa æstuaris, navigationem impeditam propter inscientiam locorum. il viaggio per terra. et 2. B. C. 32. Ut neque pedestri itinere, neque navibus comœatu juvari possint. nè per terra, nè per mare. et Auct. B. Alex. 26. Tota Ægyptus maritimo accessu Pharo, pedestri Pelusio munita. Plin. 3. Hist. nat. 11. 16. (101). Intervallum maris pedestri continuare transitu, pontibus jactis. con passaggio a piedi. Martial. Spectac. 28. Abiit in liquidis ire pedester aquis. Apul. de Mundo. Animalia pennata, pedestria, aquatilia. ¶ 3. Pedestria auspicia nominabantur, quæ dabatur a vulpe, lupi, serpente, equo ceterisque animalibus quadrupedibus. Paul. Diac. p. 244. 15. Müll.

II.) Translate. ¶ 1. Pedestris oratio, est prosa oratio, quia humilis est, et quasi pedibus incedens, nec assurgit poetico spiritu, ut carmen, πεζός λόγος. Quintil. 10. 1. 81. Plato multum supra prosam orationem, et quam pedestrem Græci vocant, surgit. Horat. 2. Od. 12. V. tuque pedestribus Dices historiis prælia Cæsaris, Mæcenæ. ¶ 2. Et universim quicunque sermo stilo simplici, vulgari et submisso, sine sublimitate et spiritu tragico. Id. Art. P. 95. Et tragicus plerumque dolet sermone pedestri. Id. 2. Sat. 6. 17. Quid prius illustrem satyris Musaque pe-

destri? Auson. epist. 16. 78. Æsopiam trimetriam, Quam vertit exili stilo, Pedestre concinnans opus. Terentian. de arm. Iambico, p. 2433. Putsch. Sed qui pedestres fabulas socco premunt, Ut quæ loquuntur, sumpta de vita putes, etc.

PEDETEMPTIM vel pedetemptim, adverb. Comp. Pedetemptius II. — Ratione habita etymi, Donatus in Ter. Phorm. 3. 3. 18. et Priscian. 15. p. 1005. Putsch. et Augustin. de gramm. p. 2010. deducunt a pede et tentando. Ita de iis proprie dicitur, qui priusquam pedem ponant, solum tentant, ut in tenebris, aut molli solo facere solemus. Videturque pro hoc etymo facere illud Catonis apud Charis. 2. p. 190. Putsch. Eam ego viam pedetemptim tentabam. Handius vero a pedem tenendo deducit, qui enim pedem tenent, æquali et lento gradu procedunt. — Ceterum pedetemptim est lento gradu, sensim, paullatim, κατά πόδός, βᾶδην (It. a poco a poco, a passo a passo, adagio; Fr. pas à pas, peu à peu, lentement; Hisp. poco á poco, lentamente; Germ. Schritt für Schritt, schrittweise, langsam; Angl. by little and little, step by step, by degrees).

I.) Proprie est lento gradu. Pacuvius apud Cic. 2. Tusc. 21. 48. Pedetemptim et sedato nisu, ne succussu arripiat major dolor. Cælius apud Non. p. 29. 10. Merc. A navi ipse cum cetera copia pedetemptim sequitur. Lucilius apud eumd. ibid. Ille contra omnia inter plures eusim et pedetemptim foris, ne quem lædat. Liv. 21. 28. de elephantis. Excidere etiam sævientes quidam in numen; sed pondere ipso stabiles, dejectis rectoribus, quærendis pedetemptim vadis, in terram evasere.

II.) Translate est paullatim, caute. Cic. 1. Herenn. 8. 9. Deinde ad nostram causam pedetemptim accedemus. Id. 1. Invent. 17. 24. Quum jam mitior factus erit auditor, ingredi pedetemptim in defensionem. Id. 9. Fam. 14. ad fin. Legi contionem tuam: nihil illa sapientius; ita pedetemptim et gradatim tuum accessus a te ad causam facti, tum recessus. Id. 1. Off. 33. 120. Eam mutationem, si tempora adjuvabunt, facilius commodiusque faciemus: sin minus, sensim erit pedetemptimque facienda. Id. Quint. 16. 51. Timide et pedetemptim istuc descendunt. V. INCURSIM. Plaut. Mil. glor. 4. 2. 32. Properando excurrimus. Pa. Pedetemptim. Ter. Phorm. 3. 3. 18. Dii bene vertant, quod agas: pedetemptim tamen. Cic. Cluent. 42. 118. Cautè pedetemptimque omnia dicere. M. Aurel. inter op. Fronton. 3. ad M. Cæs. (edente iterum A. Maio) ep. 2. Non propterea, quod rectius esse arbitror, pedetemptius tibi consulam.

PÉDICAL, æ, f. 1. laqueus, quo pedes illigantur, πῆδον. (It. laccio, pastoja, ceppo; Fr. lien pour les pieds, lacet, lacs; Hisp. lazo, corredizo para el pie; Germ. Fusschlinge, Dohne, Fussfessel; Angl. a fetter, chain or shackle for the feet).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. Plaut. Pœn. 3. 1. 10. Iste quidem gradus succretus est cribro pollinario: nisi cum pedicis condidicistis sic hoc grassari gradu. Virg. 1. G. 307. Tunc grubus pedicas, et retia ponere cervis. Liv. 21. 36. extr. Ut pleraque iumenta, velut pedica capta, hærent in durata glacie. Ovid. 15. Met. 473. Retia cum pedicis laqueosque artesque dolosas Tollite. Grat. Cynege. 92. dentatas illigno robore clausit Venator pedicas. Apul. Florid. n. 17. Quid, si manus manicis restringantur? quid, si pedes pedicis coarctentur? ¶ 2. Latiori sensu. Plin. 11. Hist. nat. 24. 28. (81). de araneo. Quanta arte celat pedicas a scutulato rete grassantes!

II.) Translate. Apul. 5. Met. Ad destinatam fraudum pedicam sermones conferentes. et 2. ibid. Amoris pedicis alligare aliquem. et 6. ibid. Luxuria puerilis nuptialibus pedicis alliganda.

PÉDICELLUS, i, m. 2. pidocchietto, parvus pediculus. Petron. fragm. Tragur. 57. Burmann. In alio pedicellum vides, in te ricinum non vides? Al. leg. peduculum eod. sensu. Est autem proverbium vulgi in eos, qui aliena vitia, quamquam levia, acute cernunt, propria, etsi majora, non vident. Seneca Vit. beat. 27. a med. Pa-

pulas observatis alienas, obsiti plurimis ulceribus. Hoc tale est, quale si quis pulcherrimorum corporum navos, aut verrucas derideat, quem cæda scabies depascitur. Hæc Senec.

PÉDICINUS, i, m. 2. pes tenuis edolatusque, quo arbor inseritur cardini, aut suæ basi. Ita Popma de Instrum. fundi c. 11. et Turneb. l. 7. Adversar. c. 25. ad illud Caton. R. R. 18. de torculari. Ibi foramen pedicinis duobus facito. Ibi arbores pedicino in lapide statuito. Schneiderus ihidem probat, pedicinum esse, quem Itali dicunt piede delle cosce dello stretto. V. ARBOR.

PÉDÍCULUS. V. PEDICULUS init. PÉDÍCŪSUS, a, um, adject. pidocchioso, pediculis obsitus. Titinius apud Festum p. 210. 13. Müll. Rus detrudetur pedicosus, squalidus. Scallig. contendit, pedicosus legi oportere, h. e. pædidus, sordidus. V. Mülleri adnotat. ad Fest. loc. cit.

PÉDÍCŪLĀRIS, e, et PÉDÍCŪLĀRĪUS, a, um, adject. da pidocchi, ad pediculos pertiæns. Colum. 6. R. R. 30. 8. Cunilla bubula, et herba pedicularis cum sale trita. h. e. quæ vim habet pediculos necandi. Scribon. Compos. 166. Staphis agria, quam herbam pediculariam quidam vocant, quod pediculos necat. — Pedicularis morbus est, quum corpus ita corrumpitur, ut pediculos sine fine producat, usque dum conciliatur. Eo L. Sulla, et Alcmæ ex clarissimis Græciæ poetis periere, ut Plin. 11. Hist. nat. 33. 39. (114). narrat; item Pherecydes, teste Seren. Summon. 5. 62. Servius ad Virg. 3. G. 564. Immundus sudor, morbus pedicularis, qui est ὀδερπίασις.

PÉDÍCŪLĀRĪUS, ii, m. 2. in Gloss. Philoz. exponitur στρογγύριος, h. e. qui scabilla pedibus percussit.

PÉDÍCŪLĀTIŌ, ōnis, f. 3. morbus pedicularis. Gloss. Philoz. Pediculatio, ὀδερπίασις.

PÉDÍCŪLO, as, are, n. 1. pediculos venor, vel a pediculismordeor. Gloss. Philoz. Pediculo, ὀδερπίασις.

PÉDÍCŪLŌSUS, a, um, adject. pidocchioso, ὀδερπίασις, qui pediculis plenus est. Martial. 12. 59. Hinc menti dominus pediculosi.

PÉDÍCŪLUS, i, m. 2. Secunda syllaba videtur producti metri necessitate. — Legitur et pediculus: V. sub A. I. — Pediculus duo diversa significat, prout est deminut. A) A pes, pedis; aut B) A pedis, is.

A) Pediculus deminut. a pes, pedis, est parvus pes, picciolo piede, pedino, pedicello, πῶδιον.

1.) Proprie. Plin. 9. Hist. nat. 28. 44. (83). Lolligo, sapia, polypus. His caput inter pedes et ventrem: pediculi octoni omnibus. Val. Max. 4. 4. n. 3. Fabricius patellam suam corneo pediculo sustineri voluit. Al. leg. peduculo, al. pediclo. Paul. Dig. 34. 2. 33. Pediculis argenteis adjuncta sigilla aenea. V. PEDIOLUS.

II.) Translate est id, quo fructus, folia, fungi hærent et sustentur, petiolus, picciolo. Colum. 12. R. R. 46. 2. Schneid. Quidam pediculos punitorum, sicuti sunt in arbore, intorquent. et ibid. 44. 1. Pediculos uvarum impicato dura pice. et ibid. 47. 5. Deinde charta subsurata prædicta poma sic componi, ut flosculi sursum, pediculi deorsum spectent, quemadmodum etiam in arbore nata sunt. V. SURCULUS. Plin. 16. Hist. nat. 24. 38. (91). Pediculo brevi sunt folia oleæ et ilicis, longo vitibus, tremulo populis. Id. 22. ibid. 23. 47. (96). Pediculi fungorum.

B) Pediculus deminut. a pedis, is, est vermiculus in capite et corpore animalium nascentis, inlestus et morsu pruritus movens, ὀδερπίασις (It. pidocchio, pollino; Fr. pou; Hisp. piojo; Germ. die Laus; Angl. a louse). Occurrit — a) Stricto sensu. Cels. 6. 6. n. 15. Qui inter pilos palpebrarum pediculi nascuntur: il ὀδερπίασις Græci nominant. Colum. 8. R. R. 7. 2. de gallinis. Pluma omnis e capite et sub alis detergetur, ne pediculum creet. Plin. 29. Hist. nat. 6. 38. (124). Jus viperæ pediculos e toto corpore expellit, pruritusque etiam summæ cutis.

Id. 20. *ibid.* 12. 48. (120). Necimi cibus pediculos facit. *Cels. loc. cit.* Necare pediculos, et prohibere, ne similes nascantur. Adde *Festum* p. 210. 12. *Müll.* — b) Latiori sensu. *Pediculi terræ* dicuntur a nonnulla scarabæi terrestres ricino similes, corniculis instructi: unde et *tauri* appellantur. *Plin.* 30. *Hist. nat.* 5. 12. (39). — Sunt et marini pediculi ita dicti a similitudine pediculatorum capitulis. *Id.* 32. *ibid.* 7. 25. (77). et *ibid.* 8. 28. (89), ubi *al.* et ipse *Sillig. leg. pedunculi.*

PEDIOLUS, i, m. 2. *pedino*, ποδιον, parvus pes. *Afranus* apud *Non.* p. 160. 15. *Merc.* Atque adeo nolo: nudo pediole es. At *Mercerus* legit *petiole*: quam vocem *V. Gloss. Lat. Gr.* *Pediculus*, *pediolus*, ποδιον.

PEDIS, is, m. et f. 3. *pidocchio*, pes, pediculus. *Novius* apud *Non.* p. 220. 26. *Merc.* Est pedis unus ingens in naso. *Plaut. Vidular. ibid.* Ubi quamque pedem videbat, suffurabatur omnes. *Plaut. Curc.* 4. 2. 13. item genus est lenonium inter homines, ut muscæ, culices, cimices, pedesque, pulicesque. *Livius* in *Gladiolo* apud *Festum* p. 210. 17. *Müll.* Pulices ne, an cimices, an pedes? responde mihi. *Lucilius* apud *eund.* *ibid.* Ubi me vidit, caput scabuit, pedes legit.

PEDISEQUUS (rectius quam *Pedissequus*), a, um, adject. ἀπόλουτος, pedem sequens, pone sequens, comitans officii, aut honoris causa, asseccla, assector.

I.) Proprie. — a) Quam de servis sermo est, intelliguntur, quorum officium erat sequi dominum extra ædes, *staffieri*, *raggi*, *lacchè*. De his *Papinian. Dig.* 31. 1. 67. et *Scævola ibid.* 34. 1. 17. et 40. 4. 59. His enim locis plana de servia sermo est. Quod si aliquando a servis distinguuntur, discrimen muneris est, non conditionis. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 27. Mihi æquum est purpuram dari, ancillas, mulos, muliones, pedisequos, salutigerulos pueros. et *ibid.* 4. 10. 77. Gnatae pedisequa nutrix anus. *Id. Asin.* 1. 3. 31. Vult placere sese amicæ, vult mihi, vult pedisequæ, vult famulis, vult etiam ancillis. *Phædr.* 4. 5. Vestem, uniones, pedisequos et cetera. *Inscript.* apud *Murat.* 928. 6. c. IYLIVS LIVIAE AVGVSTAE SERVVS PEDISEQVVS. *Lupis* habet pedisequos. Alia similis *ibid.* 5. pedisequos. *Murin. Frat. Arv.* p. 95. et 716. plures alias affert Inscriptiones, in quibus *pedisequus* et *pedisequa* unica littera s scribitur. — b) Interdum tamen etiam liberti, aut infimæ, sed liberæ sortis homines pedisequi dicuntur. *Cic.* 2. *Att.* 16. Quæ mihi videtur una contiuncula clamore pedisequorum nostrorum esse peritura. *della nostra comitiva.* *Inscript.* apud *Gruter.* 600. 6. q. ARTORIVS ANTIQVVS PRISCVS PEDISEQ. V. A. XX. *Alia* 1112. 10. CINNAMVS TI. CAESARIS AVG. PEDISEQVVS NYMPHAE CONIUGI FECIT. — Joculariter *Plaut. Mil. glor.* 4. 2. 18. Sequere hac me. *Pyrgon.* *pedisequus* tibi sum. — c) Servi pedisequi erant fere ceterorum infimi. *Nepos Att.* 13. Usus est familia, si utilitate iudicandum est, optima; si forma, vix mediocri. Namque in ea erant pueri litteratissimi, anagnostæ optimi, et plurimi librarii: ut ne pedisequus quidem quisquam esset, qui non utrumque horum pulcre facere posset. *Colum. I. R. R. proæm.* 12. Si fundum locuples mercatus est, e turba pedisequorum lecticariorumque delectissimum annis et viribus in agrum relegat.

II.) Translate. *Cic.* 4. *Herenn.* 14. 20. Si voles divitias cum virtute comparare, vix satis idoneæ tibi videbuntur divitiæ, quæ virtutis pedisequæ sint. *Id.* 1. *Orat.* 55. 236. Quia sæpe utitur orator subsidio juris in causis, Idcirco istam iuria scientiam eloquentiæ tamquam ancillulam pedisequamque adjunxisti. *Apul.* 2. *Dogm. Plat.* Sapientem quippe pedisequum et imitorem Dei dicimus, et sequi arbitramur Deum.

PEDITATUS, a, um. *V. PEDITO.*
PEDITATUS, us, m. 3. *soldati a piedi*, *fanteria*, πεζῆ στρατία, peditum copie, sicut equitatus (quocum sæpe in oratione conjungitur) equitum. *Cic.* 5. *Phil.* 2. 6. Tu civem sceleratum pecunia, peditatu, equitatu, copiis instrues?

Cæs. 5. *B. G.* 3. Equitatum peditatumque cogere. *Nepos Eumen.* 3. *extr.* Ut equitatu potius dimicaret, quoniam plus valebat, quam peditatu, quo erat deterior. — In plur. num. *Auct. B. Hisp.* 37. Peditatibus et equitatibus celeriter iter faciens.

PEDITO, as, (ævi), ætum, are, n. 1. *Part. Peditatus*. — Peditare est pedibus iter facere, a pedes, itis. *Gloss. Philoz.* Pedito, πεδῖω. Habent et *Not. Tir.* p. 75. Pedes, peditat, peditatus. *Hygin. Gromat.* p. 3. col. 1. et p. 7. col. 2. Quingenaria cohors peditata. h. e. quæ solis peditibus constat, et opponitur equitatæ, quæ peditibus admixtos habuit equites.

PEDO, as, ævi, ætum, are, a. 1. *Part. Pedantus* I. et II.; *Pedandus* II. — Pedare (quod olim videtur pro ire, ambulare usurpatum fuisse; unde *pedatus*, us, et *repedare*) occurrit tantum

I.) Proprie pro pedibus instruere: hinc *pedatus* dicitur is cui sunt pedes, ὑπόπους. *Sueton. Oth.* 12. Fuisse traditur et modicæ staturæ et inale pedatus.

II.) Translate. ¶ 1. In re metrica. *Varro* apud *Non.* p. 229. 22. *Merc.* Ne me pedatus versuum-tardor Refrenet arte compari rythmon certum. h. e. (ut ait cl. *Fahlen. in M. T. Varr. Sat. Menipp. Conject.* p. 138.) ne pedata versuum tarditate retineat æqualitatem certorum numerorum secutus. ¶ 2. In re rustica est vires et alias arbusculas pedamentis fulcre, *palare.* *Plin.* 17. *Hist. nat.* 21. 35. (164). Aut pedatæ vineæ simplici jugo. *Colum.* 4. *R. R.* 12. 1. Putationem sequitur vineæ pedandæ cura.

PEDO, pædis, pæpædi, pæditum, pædere, n. 3. *scoreggiare*, περῶθ, ereptum ventris emitto: a βῆθ, per metathesin, media conversa in tenuem: vel a περῶθ, extrita littera canina. *Horat.* 1. *Snt.* 8. 46. Nam displosa sonat quantum vesica, pæpædi Diffissa nate ficus. *Martial.* 10. 14. Nil aliud video, quo te credamus amicum, Quam quod me coram pedere, Crispe, soles.

PEDO, ðnis, m. 3. qui pedes latos habet. *Gloss. Philoz.* *Pedo*, plancus, πλατύπους. *Ibid.* *Pedo*, πλατύπους. Ab hoc est deminutivum *pedunculus*, teste *Priscian.* 6. p. 614. *Putsch.* — *NB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

PEDOCUCULLUS, i, m. 2. idem videtur essa ac *pedule*; est enim cucullus seu tegimen pedum. Vox a *Lexico* expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 157.

PEDUCULUS, *V. PEDICELLUS.*
PEDUCULATIO, ðnis, f. 3. *pediculatio*, et **PEDUCULOSUS**, a, um, adject. *pidocchio*, so, et

PEDUCULUS, i, m. 2. *pidocchio.* *Gloss. Philoz.* *Peduculatio*, *peduculosus*, *peduculus*, πεδουκάλιος, πεδουκάλιος, πεδουκάλιος. Ex *peduculus*, per syncope *peduculus*, unde *pidocchio* Italorum. *Pelagon. Veterin.* 7. ante med. Si equus peduculos in intestinis habuerit. Habent et *Not. Tir.* p. 176. *Pules*, cimex, peduculus. — Etiam *pedunculus* scribitur. *Pelagon. ibid.* *Pedunculos* tres humanos in aurem dexteram equi mittito.

PEDULE, is, n. 3. *V. voc. seq. in fin.*
PEDULLIS, e, adject. *del piede*, ad pedes pertinens. *Ulp. Dig.* 34. 2. 26. Fasciæ crurales, pedulesque, et impitua vestis loco sunt. *Vet. Schollinst.* ad *Juvenal.* 1. 111. *Pedules* novi. — Hinc

Pedule, is, n. 3. absolute, substantivorum more, *pedule* item Itali dicunt eam calligæ partem, quæ pedem tantum tegit. *Fronto de differ. voc.* p. 2194. *Putsch.* *Pedale* mensura est pedis: pedula vero sub pedibus præstat utilitatem. Habent et *Not. Tir.* p. 96. *Pes*, *pedale*, *pedule*. — Ubi apud *Festum* p. 230. 17. *Müll.* legitur: *Pedula* quæ dicitur, πεδῖλα Græcos appellare manifestum est: *pedulia* critic legendum recte putant.

PEDUM, i, n. 2. *bastone da pastore*, *pnstornle*, χαίον, καλαροψ, οπος. *Festus* p. 249. 24. *Müll.* *Pedum* est baculum incurvum, quo pastores utuntur ad comprehendendas oves, aut capras a pedibus: cujus meminit etiam *Virgilius* in *Bucolicis*, quum ait (5. *Ecl.* 88.) At tu sume pe-

dum. *Servius ibid.* *Virga* incurvata, unde retinetur *pedum* pedes. Cf. *Festum* p. 210. 23. *Müll.* — *NB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

PEDUNCULARIA herba, eadem ac *pedicularis* apud *Marcell. Empir.* 1.
PEDUNCULUS, *V. PEDICULUS*, et *PEDO*, onis.

PEDUSCULUS, i, m. 2. ποδιφιον, parvus pes. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 10. 10. (24). Apprehensil pedusculo lapilli se libranti. *Al. leg.* apprehensil pondusculo lapilli, multo rectius.

PÉGĀNON, i, n. 2. πηγανον, ruta bortensis. *Apul. Herb.* 89. — *Peganon* urinum, ruta montana. *Id. ibid.* 115.

PÉGE, es, f. 1. fonte, fons: a πηγῆ, quod idem significat. *Propert.* 1. 20. 33. Hic erat Arganthei pege sub vertice montis Grata domus Nymphis humida Thyniasin.

PEGMA, ætis, n. 3. πῆγμα. Sunt qui scribunt *pecma*. ¶ I. Generatim *pegma* est machina ex pluribus tabulis, aliisve rebus compacta, et confixa: a πῆγμα compingo. *Cic.* 4. *Att.* 8. Nihil illustrius, quam illa tua peginata etc. h. e. loculi, cancelli, plutei ex tabulis compactis ad reponendos libros. Alii intelligunt quadratas bases, quibus insident statux: alii conglutinationes, quibus libri compinguntur: alii pigmenta legere malent. *Ulp. Dig.* 33. 7. 12. circa med. In emptinam domus et specularia et pegmata cadere solent, sive in ædificio sint posita, sive ad tempus detracta. h. e., ut videtur *Turnebo l. 8. Adversar.* c. 9., antepagmenta, quæ valvarum sunt ornamenta affixa antis: vel potius universim quæcumque in ædibus affiguntur ornatus gratia, ut tabulæ, laminæ marmoræ, coronæ, et hujusmodi, quibus ornantur parietes, fenestræ, lacunaria etc. *Auson. epigr.* 26. Ceris inurens januarum limina, Et atriorum pegmata. ¶ 2. Præcipue vero *pegmata* in theatro, circo, et ludis fuere moles lignæ occulto artificio ita compactæ, ut et attollerentur, et deprimerentur, variaque spectacula ad oblectationem repræsentarent, ut incendium, subitam ruinam, ostensionem alicujus numinis, ascensum celerem cujuspiam quasi in aera volantis, et hujusmodi. Hæ interdum ornatus gratia auro aut argento tenui contegebantur. *Seneca Ep.* 88. circa med. His annuieres licet machinatores, qui pegmata per se surgentia excogitant, et tabulata tacite in sublime crescentia, et alias ex inopinato varietates, aut dehiscentibus quæ coharebant, aut his, quæ distabant, sua sponte coeuntibus, aut his, quæ eminebant, paulatim in se residentibus. *Phædr.* 5. 7. Is forte ludis, dum pegma rapitur, concidit casu gravi.

Juvenal. 4. 123. Et pegma, et pueros inde ad velaria raptos. *Claudian. Cons. Mall. Theod.* 325. Mobile ponderibus descendat pegma reductis, Inque chori speciem spargentes ardua flammæ Scæna rotet: varios effingat Mulciber orbes, Per tabulas impune vagus: pictæque citato Ludant igne trabes: et non permessa morari Fida per innocuas errent incendia turres. *Martial.* 8. 33. Hac fuerat nuper nebula tibi pegma perunctum. *Vopisc. Corin.* 19. Pegma exhibuit, cujus flammis scæna conflagravit. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 3. 16. (53). Cajus princeps in circo pegma dicit, in quo fuere argenti pondus CXXIV. *Lips. de Amphitheatr.* c. 22. et homines pegmatis impositos, qui subito in subiectas feras deciderent, et captivos et oppida in triumphis ostensa, docet ex *Strab.* et *Josepho.* Etiam gladiatoria in pegmate exhibitos depugnantes, scribit *Scalig.* ad *Manil.* 5. 437. p. m. 404., unde pegmnes putantur dicti a *Sueton. Cal.* 26. *extr.*, ubi multa *Casaubon.* hac de re. *V. PEGNIARIUS.* ¶ 3. Pro ipsa compositione, coagmentatione et compactione sumi videtur in illo *Prudent.* 10. *perpetuus.* 1016. Tabulæ superæ strata tenunt pulpitæ, Rimosa rari pegmatis compagibus.

PEGMÆRIS, e, adject. ad pegma pertinens. *V. PEGNIARIUS.*

PEGNIS, idis. *V. PERCIS.*
PEGRËMENE, es, f. 1. *V. STERELYTIS.*
PEJERATIO, ðnis, f. 3. *spergiuro*, actus pejerandi. *Sabinus.* 4. *Gubern.* D. 16. Hic quum ma-

ximi sacramenti sit dejeratio, necesse est, maximi sit reatus et pejeratio.

PEJÉRATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PEJĒRO, as, avi, atum, are, n. 1. (per et juro). *Perjuro*, unde *perjurium*, legitur in optim. MSS. *Cicer.*, item apud *Plaut.* sæpe (*V. infra sub I et II.*) — Etiam *perjero* legitur apud *Plaut. Truc. 1. 1. 9. (V. infra sub I.)* — Part. *Pejersans, Pejeratus, Pejeraturus et Pejerandus I.* — Pejerare est falso et animo fallendi jurare, seu juramentum infringere, et id, quod juramento ac verbis concipitur, non facere, ἐπιπορεύω (II. *giurare il falso, spergiuare*; Fr. *faire un faux serment, se parjurer*; Hisp. *jurar falso, perjurar*; Germ. *falsch schwören, meineidig sein*; Angl. *to violate an oath, forswear, be forsworn, be guilty of perjury, perjure one's self, swear falsely*).

I.) Proprie. — a) Absolute. *Cic. 3. Off. 29. 108.* Non enim falsum jurare, pejerare est, sed quod ex animi tui sententia juraris, sicut verbis concipitur more nostro, id non facere perjurium est. *Orellius legit* perjurare. Sic *Plaut. Asin. 3. 2. 15.* Ubi hero infidelis fueris, ubi verbis conceptis sciens libenter perjuraris. Sic *Cic. Cluent. 48. 134.* Illum verbis conceptis pejerasse. *Plaut. Truc. 1. 1. 9.* Quid perjerandum est etiam, præter munera! *Cic. Rosc. Com. 16. 46.* Quid interest inter perjurum et mendacem? Qui mentiri solet, pejerare consuevit. Quem ego, ut mentiator, inducere possum: ut pejeret, exorare facile potero. *Horat. 2. Sat. 3. 127.* quare, Si quidvis satis est, perjuras, surripis, auferis Undique? *Ovid. 1. Amor. 8. 85.* Nec si quem falles, tu perjurare timeto. *Quintil. 5. 6. 2.* Ut eum non sit credible pejeraturum. — b) Cum Ablat. et præp. de. *Martial. 7. 20.* Pejerare de turdo. — c) Cum Infinito. *Sueton. Ner. 28.* Submissis, qui regio genere ortam pejerarent. — d) Cum Accusativo rei, per quam quis pejerat. *Catull. 52. 3.* Per consulatum pejerat Vatinius. *Lucan. 6. 749.* Stygias qui pejerat undas. h. e. falsum jurat per Stygem. — e) Hinc Part. *Pejeratus* passive. *Horat. 2. Od. 8. 1.* Ulla si juris tibi pejerati Pæna, Barine nocuisset unquam. h. e. juris perjuria violati. Cf. *Ovid. 3. Amor. 11. 22.* Et perjuratos in mea dæmna deos. — f) Bellum pejerans, quod sit perjurio, et frangendo datam jurejurando fidem. *Stat. 4. Silv. 3. 4.* Nec dux advena pejerante bello Campanos quatit Inquietus agros. h. e. Hannibal et Pæni, de quibus *Sil. It. 1. 9.* ter Marte sinistro Juratumque Jovi fœdus conventaque patrum Sidonii fregere duces: atque impius ensis Ter placitam suasit temerando rumpere pacem.

II.) Translate pro mentiri, simpliciter, *mentire*. *Plaut. Pæn. a. 2. v. 34.* Perge: optine berce perjurat. et 5. 4. 72. Da pignus, ni nunc perjures. *Id. Merc. 3. 1. 42. ra.* Amabo, an maritus est? Neque est, neque erit. *Ly.* Nolim quidem: homo berce perjuravit.

PEJOR, us, ōris, adject. comp. *V. MALUS.*

PEJĒRO, as, are, 1. Part. *Pejorans 2.* — Pejorare ¶ 1. Active est pejorem facere, *far peiorare, deteriorare*. *Paul. Jctus 2. Sentent. tit. 18.* Homo liber, qui statum suum in potestate habet, et pejorare eum, et meliorem facere potest. ¶ 2. Neutr. *Pejorans morbus*, pejor evadens, est *Cælii Aureli. 2. Acut. 1. et 2. Tard. 1. ad fin.*, quæ non sunt imitanda.

PEJUS. *V. MALUS.*

PELĀGĪA, æ, f. 1. (proprie est adject. a *pelagi*us, subadii *concha*) *πελαγία*, piscis ex genere concharum, qui et purpura dicitur, in mediis saucibus succum habens, tingendis lanis laudatissimum, qui ab eo *pelagium* dicitur. *Plin. 9. Hist. nat. 37. 61. (131).* Purpuræ nomine alio pelagiæ vocantur. *V. PELAGIUS* in fin.

PELĀGĪCUS, a, um, adject. et

PELĀGIUM, ū, n. 2. *V. voc. seq.*

PELĀGIUS et PELĀGIUS, a, um, adject. *marino*, *πελαγικός, πελάγιος*, ad pelagus pertinens, marinus. *Colum. 8. R. R. 17. 11.* Pisces saxatiles, aut pelagici. *Varro 3. R. R. 3. 10.* Luxuria piscinas protulit ad mare, et in eas pe-

lagios greges piscium revocavit. *Petron. Satyr. 109.* Per antennam pelagiæ condeserant volucres. *Phædr. 4. 21.* Venire in patriam voluit cursu pelagi. *per mare. Plin. 9. Hist. nat. 35. 54. (109).* Pelagiæ conchæ. h. e. quæ in alto mari degunt. *Id. ibid. 29. 46. (85).* Polypti terreni majores, quam pelagii. h. e. qui litora accollunt majores iis, qui in alto vivunt. *Id. 32. ibid. 6. 21. (59).* Pelagia ostrea. *P. Syrus* apud *Petron. fragm. Tragur. 55. Burmann.* Matriona ornata pbaleris pelagiis. h. e. margaritis et coralliis, quæ in mari nascuntur. — Hinc

Pelagia, æ, f. 1. *V. hanc vocem loco suo.*

Pelagium, ū, n. 2. absolute, substantivorum more, est succus purpurarum: quia hæc etiam pelagiæ vocantur. *Plin. 9. Hist. nat. 38. 62. (134).* Buccinum pelagio admodum alligatur, nimisæque ejus nigrilitæ dat austeritatem illam, nitoremque, qui quæritur, cocci. Adde *ibid. 40. 64. (138).*

PELĀGUS, i, n. 2. Quod ad genus pertinet, *Palæm. p. 1367. Putsch.* Vulgus apud antiquos tam masculino genere dictum est, quam neutro. Pelagus vero ad hanc regulam non pertinet, quia Græcume est. — *Pelag*e in plur. num. Græca positione, τὰ πελάγη. *Lucret. 5. 35.* Propter Atlanteum litus pelageque sonora. Adde *eumd. 6. 619.* — Ceterum *pelagus* est mare, æquor, pontus, *πέλαγος, mare, pelago.* Quidam volunt, proprie esse maris altum, seu profunditatem, quasi *τῆλαγος*, b. e. τῆλε τῆς γῆς, procul a terra. Sed potius Græcorum *πέλαγος* videtur esse ab Hebr. *פֶּלֶג* *péleg*, rivus: est enim pelagus proprie *la corrente del mare.* *Auct. B. Hisp. 40.* Complures nando ad naves, quæ in salo fuerunt, se recipiunt: ancoris sublati, pelagus remis petere cœperunt.

I.) Proprie, unversim pro mari sumitur: valde familiaris vox poetis, usurpata etiam ab historicis. *Pacuvius* apud *Cic. 3. Orat. 39. 157.* Fervit æstu pelagus. *Lucret. 4. 432.* In pelago nautis ei undis ortus in undis Sol sit uti videatur obire et condere lumen, Quippe ubi nil aliud nisi aquam cælumque tuentur. *Virg. 5. Æn. 8.* Et pelagus tenuere rates, nec jam amplius ulla Occurrit tellus; maria undique et undique cælum. *Plin. 9. Hist. nat. 10. 12. (35).* Testudines evectæ in summa pelagi. *Justin. 4. 1. 13.* Navigantes magnis vorticibus pelagi identitis exterriti. *Tac. 15. Ann. 46.* Gubernatores, quamvis sæviante pelago, a Formiis movere. *Flor. 2. 2. in fin.* Laceræ naves totum pelagus naufragio suo operuerunt. *Val. Max. 3. 2. n. 10.* Nantes lubrico pelagi. *Horat. 1. Od. 3. 11.* Fragilem truci pelago ratem committere. *Virg. 2. G. 41.* pelago dare vela patenti. et 3. *Æn. 204.* Errare pelago. *Val. Flacc. 3. 608.* Lustrare pelagus. *Ovid. 3. Trist. 2. 7.* Plurima sed pelago terraque pericula passus. *Id. Heroid. 2. 19.* venti cælo pelagoque faventes. *Val. Flacc. 1. 169.* pelagus quantos aperimus in usus! *pelagum* bic quidam leg. ut sit masculinum, sed contra opt. MSS. et cudos, et vet. grammaticos. — Etiam *pelagi mare* dicitur, ut apud *Apollon. Rhod. 1. 2. v. 610.* *πέλαγος θαλάσσης.* *Sedul. 1. 122.* turba pedestris Intrat in absentis pelagi mare.

II.) Translate. In illo *Virg. 1. Æn. 250.* et pelago premit arva sonanti: *Servius* exponit aquarum abundantiam.

PELĀMIS, Idis, et pelamys, ydis, f. 3. *palamita, πελαμῖς et πελαμῖς*, piscis marinus. *Thynnorum* partus recens nati *cordyla* vocantur: inde usque ad annum *pelamides*: quum annum excessere, *thynni*, ut *Plin. 9. Hist. nat. 15. 18. (47).* docet. Nomen habent a *πῆλος lutum, limus*, quia in eo nascuntur, et degunt, ut et *Paul. Diac. p. 207. 2. Müll. trahit. Gell. 7. 16.* ex *Varrone.* *Pelamys* Chæcedonia, muræna *Tartessia*, aselli *Pessinuntii*. — *Pelamides* in apolectos, particulatimque connectæ, in genera cybiorum dispartitur, inquit *Plin. loc. cit.*, quod est concisas *pelamides* sale conditi et asservari. *Juvenal. 7. 119.* Quod vocis pretium? siccus petrasunculus, et vas *Pelamidum*, aut veteres, *Affronum* epinemia, bulbi. *V. et Colum. 8. R. R.*

17. 12. et *Schneider.* in *Indic.* sub b. v. — *Pelamys* maxima vocatur apolectus: longa, sarda. *Plin. 32. Hist. nat. 11. 53. (150).*

PELARGŌNIUS, a, um, adject. *πελαργικός*, ad ciconiam pertinens, qui ex ciconia fit. *Pelagon. Veterin. 1. a med.* Item pulvis *Pelagonia* (*lege pelargonia*): propinas ciconiam, quæ ad huc non stat, sed tamen quæ jam plumulas habet: vivam mitte in caccabulum fictilem, et gypsa, et in furnum mitte; inde quum fuerit pulvis factus, idest quum fuerit tosta, in mortario tere, et pulverem repone in olla vitrea, et quum necesse fuerit, cohibere, sed grande, plenum cum vino *Afro* faucibus infunde, quamdiu sanus sit: certissimus et salutaris pulvis est. Hæc cl. *Furlanetto*; qui postea in suis MSS. hæc eadem delenda esse affirmat collatis iis, quæ habentur apud *Veget. 1. Veterin. 17. 15.*: ubi *V.* et adnotat. a *Schneidero*, quibus patet *Pelagonium* hæc hausisse ex *Vegetio* loc. cit., *Vegetium* vero ex *Hippia, tricus p. 24.*, ibi enim pulveris, b. e. remediide quo agitur, auctor fuisse traditur vetus *Pelagonius* hisce verbis: *Ἐπιχειρῶ Πιλαγωνίου πρὸς λοιμῶν.*

PELĒCĀNUS vel pelicanus, i, m. 2. *pellicano*, *πέλεκυν* et *πέλεκυνος*, avis *Ægyptia* circa solitudines Nili præcipue nascens, quæ amore pullo- rum dicitur femur suum rostro vulnerare, et sanguinem ad eos alendos elicere. Ejus meminit *Hieronym. in Psalm. 101.*, ubi addit duo esse pelicanorum genera, aquatile unum, alterum volatile, illud piscibus vesci, hoc serpentibus, crocodillis et lacertis. *Gesnerus* vulturem *Ægyptium* vocat. Sunt qui putant eundem esse ac plateam, *Plin. 10. Hist. nat. 40. 56. (115).*, et plateam, *Cic. 2. Nat. D. 49. 124.* Alii picum *Martium*, ἀπό τοῦ πέλεκυν, b. e. securi cadere, quia rostro arbores cædit et excavat.

PELĒCĪNON, i, n. 2. horologii genus, a forma parvæ securis, quæ Græce *πέλεκυνος* dicitur, ita appellatum. *Vitruv. 9. 9.* Hemicyclium excavatum ex quadrato ad enclimæque succisum *Berosus* Chaldæus dicitur invenisse; scaphen, sive hemisphærium *Aristarchus Samius*; *Patrocles* pelicnon, *Dionysodorus* conum, etc.

PELĒCĪNUS, i, m. 2. *πέλεκυνος*, herba noxia segetibus, quæ inter lentem præcipue nascitur. Nomen inde trahit, quod ejus siliquis securiculis similes sunt, quas Græci *πέλεκυνος* dicunt. *Plin. 18. Hist. nat. 17. 44. (155).* et 27. *ibid. 12. 95. (121).* Adde *Marcell. Empir. c. 22. p. 118. ed. Ald.*; item *Not. Tyr. p. 168.*, ubi *pelecina* gen. fem.

PELĒTHRŌNĪA, æ, f. 1. herba, centauria major. *Apul. Herb. 34.*

PELĒCĀNUS. *V. PELECANUS.*

PELLĀCĪA, æ, f. 1. (*pellax*) fallacia, blanditiæ, ἐπαγωγῆ. ¶ 1. Generatim. *Lucret. 5. 1004.* Nec poterat quemquam placidi pellacia ponti Subdola pellicere in fraudem ridentibus undis. *Virg. 4. G. 443.* Verum ubi nulla fugam reperit pellacia. *Alii* hic leg. fallacia. ¶ 2. Speciatim refertur ad incontinentiam turpis libidinis. *Arnob. 5. 21.* Ex partu virginis tauri species fusa, Jovialis monumenta pellaciæ. et 4. 28. Et per omnes libidinum formas inestaram cupiditatum circumgisse pellaciam.

PELLĀRIUS, a, um, adject. ad pellem pertinens. *Varro 8. L. L. 55. Müll.* Taberna pellaria. h. e. in qua pelles venduntur. Hæc tamen vox minime usu venit, ut patet ex ipsius *Varronis* verbis, quæ *V.* in *PELLESUNA*.

PELLĀRIUS, ū, m. 2. qui pelles curat, polit, aut suit, pellio. *Firmic. 4. Mathes. 7. a med.* Faciet pellarios, coriarios, caligarios, coquos. *Gloss. Philox.* *Pellarius, πελλοράφος.*

PELLĀX, æcis, adject. omn. gen. Sup. *Pellacissimus*. — *Pellax, ingunnatore, επαγωγός*, qui per blanditias aliquem decipit: a *pellacio*. *Virg. 4. Æn. 90.* invidia postquam pellacis *Clyssi* etc. *Arnob. 5. 44.* Quid pro aureis imbribus, in quis idem (*Suppiter*) se pellax fraude induit perfida? *Capell. 4. p. 96.* Circulatrix pellacissima.

PELLEATUS, a, um, adject. pellitus, pelle indutus. *Paulin. Nolan. carm. 17. 243. de Dacis.*

vel ille Divitis multo bove pelleatus Accola ripae.

Al. rectius leg. pileatus.

PELLECEBRAE. V. PERLECEBRA.

PELLECTIO, ōnis, f. 3. actus perlegendi. *Cic.* 1. *Att.* 13. Quotus enim quisque est, qui epistolam paulo graviorem ferre possit, nisi eam pellectione relevavit? *h. e.* eam perlegendendo. *Alii leg.* per lectionem.

PELLECTUS, a, um. *V. PELLICIO.*

PELLEGO. V. PERLEGO.

PELLESUINA, æ, f. 1. taberna, in qua pelles perficiuntur et venduntur, ita appellata a pellibus suevidis. *Varro* 8. *L. L.* 55. *Müll.* Quoniam taberna ubi venit vinum, a vino vinaria, a creta cretaria, ab unguento unguentaria dicitur: ἀναλογικῶς si essent vocabula, ubi caro venit, carnaria; ubi pelles, pellaria; ubi calcei, calcearia diceretur; non laniena ac pellesuina et sutrina. *Onomast. Lat. Gr.* Pellesuma, βυρσαῖον. *Cl. Quicherat.* quum hæc ex *Onomast.* afferret, ait: Vitiosa vox (*pellesuma*), quam non emendo. Sic ille: at mihi *pellesuina* sine ulla dubitatione legendum videtur.

PELLEX, icis, f. 3. In Codicibus legitur etiam *pælex* et *pelex*. — Pellex (de cuius etymo *V. infra* sub 1.) est pallaca, amica, concubina, πάλλαξ, πάλλαξι, πάλλαξις; (*It. concubina, ganza*; *Fr. concubine, maitresse*; *Hisp. concubina*; *Germ. die Beischläferin eines Ehemannes, das Hebsweib, d. Maitresse*; *Angl. a concubine*).

1.) Proprie *pellex* dicitur quæ concubina est ejus, cui uxor est; et uxori vel *matrifamilias* opponitur. *Paul. Dig.* 50. 16. 144. Masurius scribit libro memorialium, pellicem apud antiquos eam habitam, quæ quum uxor non esset, cum aliquo tamen vivebat: eamque nunc vero nomine amicam, paulo honestiore concubinam appellari. *C. Flaccus* scribit, pellicem nunc vulgo vocari, quæ cum eo, cui uxor sit, corpus misceat: quosdam eam, quæ uxoris loco sine nuptiis in domo sit, quam Græci πάλλαξιν vocant. *Paul. Diac.* p. 222. 3. *Müll.* Antiqui eam proprie pellicem nominabant, quæ uxorem habenti nubebat. *Gell.* 4. 3. Pellicem appellatam, probrosamque habitam eam, quæ juncta consuetaque esset cum eo, in cujus manu mancipioque alia matrimonii causa foret, hac antiquissima lege ostenditur: PELEX ASAM IVNONIS NE TAGITO: SI TAGET IVNONI CRIMIBUS DEMISSIS (*at. leg. demissis*) ARNEM FEMINAM CAIDITO. Pellex autem quasi πάλλαξ, id est quasi πάλλαξις: ut pleraque alia, ita hoc quoque vocabulum de Græco flexum est. Hæc *Gellius*. Alii tamen a *pellicio* ducunt, quia blanditiis maritum ab uxore ad se pellicit. — a) Stricto sensu. *Plaut. Cist.* 1. 1. 39. Viris cum suis prædicant nos solere, Suas pellices esse ajunt. *Id. Merc.* 4. 1. 21. I hac mecum, ut videas simul tuam Alcumenam pellicem, Juno mea. *Ovid.* 10. *Met.* 347. Tu ne eris et matris pellex et adultera patris? *Id. Heroid.* 14. 95. de *Io*. Illa Jovis magni pellex metuenda sororis, Ineone levas nimiam cæspitibusque famem. — b) Est etiam *pellex*, quæ ab aliquo ducitur, postquam cum justa uxore divortium fecit. *Cic. Cluent.* 70. 199. Atque etiam nominata necessitudinum, non solum naturæ nomen et (*Madrigius* nomen et *interpolata esse censet*) jura mutavit: uxor generi, noverca filii, filia pellex. *V.* ejus Orationis argum. Adde *eumd. Orat.* 30. 108. *Horat. Epod.* 5. 61. cur dira barbaræ minus Venena Medæe valent? Quibus superbam fugit ulta pellicem, Magni Creontis filiam. — c) Item quæ per vim a marito alterius corrupta est. *Ovid.* 6. *Met.* 537. de *Philomela*. pellex ego facta sororis. *Martial.* 10. 51. de ead. Ismarium pellex Attica plorat Ityn. Adde *Ovid.* 2. *Fast.* 389. — d) Poetice Pasiphae apud *Ovid.* 1. *Art. am.* 321. pellices vocat vaccas armenti, quia tauri amore capta est.

II.) Translate. ¶ 1. Ceteri fere scriptores perpetuo custodiunt, ut cum respectu ad uxorem pellicem dicant. Sed apud *Justin.* quoties legitur, sine mentione uxoris adhibetur: v. gr. 10. 2. Occiso Cyro, Aspasiam pellicem ejus Artaxerxes in matrimonium receperat. et 39. 5. 6. Fiducia

septingentorum filiorum, quos ei pellicibus suscepserat. Adde 1. 9. 15., 10. 1. 1., 12. 3. 10. etc. Item *Curt.* 10. 1. Virginem nobilem constupratam, servo suo pellicem dedit. *h. e.* concubinam, scilicet quæ vivebat cum aliquo, cui uxor non erat, ut ait *Paul. Dig. loc. cit.* sub 1. ¶ 2. De viris mollioribus, ut *Paul. Diac.* p. 222. 3. *Müll.* docet. *Sueton. Cæs.* 49. Dolabella eum (*Cæsarem*) pellicem reginæ appellavit. scilicet quia Cæsar Bityniæ regi pro puero meritorio fuit. *V. FORNIX, SPONDA* et *STABULUM*. Adde *Auct. Declam.* in *Sall.* sub *fin.* — Hinc *Martial.* 12. 97. vocat pellices ministros pueros amatos a marito. ¶ 3. Joculariter *Martial.* 14. 119. cujus lemma *Matella fictilis*. Dum poscor crepitu digitorum, et verna moratur, O quoties pellex culcita facta mea est! *h. e.* vicem mihi matellæ præstitit, quia eam lotio perfudi. ¶ 4. Item filia, quæ a patre adamata, quasi pellex matris (*Itali dicunt rivale*) habenda est, quum patris amorem ad se solam pellexerit. *Inscript.* non opt. notæ apud *Donat.* 364. 6. HOC PATER INFELIX POSUIT FIE NATE MERENTI, ET MATER SIMILEM LACRIMIS TITVLVM SYE PELLICI IVAXIT etc. Hic ter ommissa est diphthongus æ, atque alteri versus uno pede longior est, quod in metricis inscriptionibus sequioris ævi sæpe usuvenire solet.

PELLICATIO, ōnis, f. 3. inductio, a pelliciendo. *Cato* apud *Festum* p. 242. 20. et *Paul. Diac.* p. 243. 4. *Müll.*; ubi *Müllerus, Jordan.* et al. leg. *pellucatio*, rectius.

PELLICATOR, ōris, m. 3. προσαγωγός, qui blanditiis aliquem in fraudem pellicit. *Paul. Diac.* p. 204. 12. *Müll.*

PELLICATUS, us, m. 4. concubinato, πάλλαξισ, actus, quem pellex exercet. *Cic.* 2. *Off.* 7. 25. Ab ea enim est ipsa propter pellicatus suspicionem interfectus. *Id. Scaur. fragm.* apud *Priscian.* 6. p. 689. *Putsch.* Arinis uxorem pellicatus dolore concitatum. *Cf. fragm. pro Scauro* edita ab *A. Maio* in *Class. Auct. T.* 2. p. 292. *Id. Cluent.* 5. 13. Filia (*Sassiae*) quæ nefarium matris pellicatum ferre non posset. *Justin.* 7. 4. 7. Insiditis uxoris - occupatus fuisset, ni filia pellicatum matris et sceleris consilia prodidisset.

PELLICEO. V. PELLICIO in it.

PELLICEUS. V. PELLICIUS.

PELLICIO et *perlicio*, icis, lexi, lectum, licere, a. 3. (per et lacio). *Charis.* 3. p. 217. *Putsch.* et *Diomed.* 1. p. 364. agnoscunt pelliceo, quod quidam leg. etiam apud *Colum.* loc. cit. — Dictum est etiam *pellicui* pro *pellexi*. *Liv. Andron.* apud *Priscian.* 10. p. 877. Aut alia nunc te quæpiam Asiatico ornatu affluens, aut Sardiniano ac Lydio, fulgens decore et gloria, pellicuit. (pro *fulgens decore et gloria* rectius legitur *fulgens ornatu et gratia* in *Thesaur. N. Latinit.* apud *A. Maium* in *Class. Auct. T.* 8. p. 305.). — Part. *Pelliciens* et *Pellectus* I. — Pellicere est blanditiis in fraudem inducere (hinc *Paul. Diac.* p. 207. 1. *Müll.* Pellexit in fraudem induxit.), blandiendo decipere, capere, illicere, inducere, ἐφέλωμα, ἐπιτρομα: (*It. ingannare lusingando, allettare e tirare con frode, zimbellare*; *Fr. engager par des paroles flatteuses, attirer insidieusement, cajoler, séduire, gagner, enjoler*; *Hisp. lisonjear, engaytar, seducir, atraer con halagos, caricias*; *Germ. verlocken, anlocken, an sich ziehen*; *Angl. to deceive by flattery, inveigle, entice, allure, decoy, wheedle, cozen, cajole*).

1.) Proprie. *Ter. Phorm.* 2. 1. 18. Senem per epistolam pellexit, modo non montes auri pellicens. *Plaut. Men.* 2. 67. Meretrices extemplo se applicant, agglutinant: si pellexerunt, perditum amittunt domum. *Sueton. Claud.* 26. Illecebris pellectus in amore. *Cic. Cluent.* 5. 13. Animum adolescentis, nondum consilio ac ratione firmatum, pellexit iis omnibus rebus, quibus illa ætas capi ac deleriri potest. *Id. Flacc.* 30. 72. Mulierem imbecilli consilii pellexit ad se. *Liv.* 4. 15. ad *fin.* Sp. Mælium cibo obijciendo ratum, victorem finitumorum omnium populum in servitutem perlici posse. *Tac.* 11. *Ann.* 19. Qui Cbaucos ad deditionem pellice-

rent. *Justin.* 38. 3. 1. Hunc Mithridates mire ad societatem Romani belli pellicere cupiebat. *Tac.* 3. *Ann.* 42. Florus insistere destinatis, pellicere alam equitum, ut cæsis negotiatoribus R. bellum inciperet. et 1. *ibid.* 2. Militem donis, populum annona, cunctos dulcedine otii pellexit. *Colum.* 11. *R. R.* 1. 14. Nam vitis ejusmodi pellectus animus nec præmium jucundius, quam fructum libidinis, nec supplicium gravius, quam frustrationem cupiditatis existimat. *Pacat. Paneg. Theodos.* 32. Tua benignitate pellectæ Scythiæ nationes tantis examinibus confluabant, ut etc. — Poetice. *Lucret.* 5. 1004. Nec poterat quemquam placidi pellicia ponti Subdola pellicere in fraudem ridentibus undis. *Id.* 6. 1001. de *magnete*. Causa patefiet, quæ ferri pelliciat vim. — *Fulgat. interpr.* 2. *Petr.* 2. 13. Oculos habentes plenos adulterii et ineffabilis delicti. Pellicentes animas instabiles.

II.) Translate. ¶ 1. Pellicere segetes, carminibus et veneficiis excantare, et alio trahere, traducere. *V. EXCANTO*. Ad illud *Virg.* 8. *Ecl.* 99. Atque satas alio vidi traducere messes: *Servius*: Magicis quibusdam artibus hoc fiebat: unde est in *XII. Tabulis*: NEVE ALIENAM SEGETEM PELLEXERIS: quod et *Varro*, et multi scriptores fieri deprehensum animadvertunt. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 6. 8. (41). *C. Furius Chresimus* quum in parvo admodum agello largiores multo fructus perciperet, quam ex amplissimis vicinitas, in invidia magna erat, ceu fruges alienas pelliceret veneficiis. ¶ 2. Pro extorquere, exprimere. *Cic.* 1. *Orat.* 57. 243. Multo majorem partem sententiarum sale tuo et lepore et politissimis facetiis pellexisti. *Colum.* 12. *R. R. præf.* 9. Quum matronæ domi confectas vestes fastidio habeant, perversaque cupidine pretiosiores alias a viris pelliciant, quæ grandi pecunia et totis pæne censibus redimuntur. At *Gesnerus, probante Schneider.* legit: Quum matronis domi confectæ vestes fastidio sint, perversaque cupidine maxime placeant, quæ etc.

PELLICIUM, ii, n. 2. *V. voc. seq. in fin.*

PELLICIUS vel *pelliceus*, a, um, adject. di pelle, σπάτειος, ex pelle factus. *Paul. Dig.* 34. 2. 25. Tunicam et stragula pellicia habere. Ita *Haloand.* et *Torrentin.* Al. *pellicia*. Similiter *Pallad.* 1. *R. R.* 43. Tunica pellicia. Al. *pellicæ*, ut apud *Lamprid.* *Elagab.* 4. Sella pellicæ, an ossea, an eborata, an argentata. Sic *Fulgat. interpr.* 1. *Reg.* 5. 9. Fecerunt sibi sedes pellicæ. et *Levit.* 13. 59. Supellex pellicæ. et 4. *Reg.* 1. 8. *Matth.* 3. 4. et *Marc.* 1. 6. Zona pellicæ. — Hinc

Pellicium, ii, n. 2. absolute, substantivorum more, est vestis pellicia. *Gloss. Philox.* *Pellicium, βαιρα.*

PELLICO, as, are, n. 1. æmulor. *Gloss. Philox.* *Pellico, ζῆλεω.*

PELLICULA, æ, f. 1. deminut. a *pellis, pellicina, pellicola, δερματίον*, tenuis, exigua pellis. — a) Generatim. *Cic. Mur.* 36. 75. Stravit pelliculis bædinis lectulos Punicanos. Adde *Val. Max.* 7. 5. n. 1. *Plin.* 30. *Hist. nat.* 15. 47. (137). Cerebrum viperæ illigatum pelliculæ dentitiones adjuvat. *Id. ibid.* 11. 30. (99). Pellicula caprina. *Id.* 32. *ibid.* 5. 18. (52). agnina. *Juvenal.* 1. 11. unde alius furtivæ devehat aurum Pelliculæ. *h. e.* aureum vellus Phrixi. *Inscript.* apud *Henzen.* 7221. STATIÆ C. L. ANTIOCHENI C. GAVIUS C. I. QUADRATUS VIR GAVIA C. ET ANTIOCHIN. f. TERTVLA C. GAVIUS C. L. DONIVS CVM SVIS QVI CALICVLVS LANA PELLICVLIS VITAM TOLLEBAT SVAM. — b) Urbane *Horat.* 2. *Sat.* 5. 37. ire domum, atque Pelliculam curare jube. *h. e.* valetudinem, corpus curare, genio indulgere. curare cutem dixit *Id.* 1. *Ep.* 2. 29. ead. sententia. — c) *Martial.* 3. 16. sed te, mihi crede, memento Nunc in pellicula, cerdo, tenere tua. *h. e.* contine te intra fines conditionis et artificii tui: metire te tuo modulo ac pede, ut ait *Horat.* 1. *Ep.* 7. 98. et quiesce in propria pelle, 1. *Sat.* 6. 22. statim ne tuos panni. — d) *Pers.* 5. 116. Pelliculam veterem retines. *h. e.* pristinos mores et pravam indolem.

PELLICULATIO. V. PELLICATIO.

PELLICULO, as, are, a. 1. involgere con pelle, σπερῶν, pelle involvo. *Colum.* 12. *R. R.* 39. 2. Opercula vasorum gypcare et pelliculare. et ibid. 48. 1. *Schneid.* Contactum vas pelliculetur. et 5. Vas operculatum pelliculant. Adde ibid. 58. 2. *Gloss. Philox.* Pelliculare, δερματώσας, ὑποδερματίζων.

PELLICUM Galerum, quia fiebat ex pelle. *Paul. Diac. V. PELLIRIS.*

PELLIGER, gēra, gērum, adject. pellem gerens, pelle indutus. *Venant. V. arm.* 5. Pelligeri veniens Clodovæi gente potenti. *Al. rectius leg.* belligeri.

PELLINUS, a, um, adject. ex pelle factus. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (edente A. Maio) 3. 28. Femoralia pellina.

PELLIO, ōnis, m. 3. pellicciaio, qui pelles perficit, et varia ex iis opera facit: et præcipue tentoria militum. *Plaut. Men.* 2. 3. 52. Quasi suppellex pellionis, palus palo proximus est. *Lamprid. Alex. Sev.* 24. Linteonum, pellionum, vitreariorum vectigal instituit. Adde *Aurel. Arcad. Dig.* 50. 6. 6. extr.

PELLION, ūi, n. 2. herba eadem ac daphnoïdes. *Apul. Herb.* 58.

PELLIONARIUS, ūi, m. 2. idem ferme qui pellicio, præsertim qui pelles comparat in usum militiæ. *Inscript. apud Don. cl. 2. n. 1. q. VELIVS ANNIVS PROGVRAT. COL. PELLIONARIORVM.*

PELLIRIS, e, adject. pellitus. *Paul. Diac. p.* 204. 13. *Müll.* Pellirem galerum, quia fiebat ex pelle. *Sic boni Codd.; sunt qui pellicum leg., et qui mutant in pellitum.*

PELLIS, is, f. 3. Ratione habita etymi, fortasse est a φελλός *suber, cortex;* certe jungenda est vox cum Lat. *palla* et Germ. *Fell.* — Pellis est operimentum corporis animalium: et V. in CUTIS quomodo a cute differat, δέρμα (It. *pel-le, cuojo, cute;* Fr. *peau;* Hisp. *cuero, piel ó pellejo;* Germ. *das Fell, die Haut eines Thieres;* Angl. *the skin or hide of a beast, the fell or pelt.*)

1.) Proprie. — a) De pelle, quæ brutorum animalium corporibus adhæret. *Varro 2. R. R.* 1. 6. Ipsas pecudes propter caritatem aureas habuisse pelles (poetæ antiqui) tradiderunt. *Phædr.* 1. 24. Rana rugosam inflavit pellem. *Colum.* 6. *R. R.* 13. 2. Est et infesta pestis bubulo pecori, coriagine rusticæ appellant, quum pellis ita tergeri adhæret, ut apprehensa manibus dudici a costis non possit. — b) De pelle brutis animalibus detracta. *Varro 2. R. R.* 11. 11. Quædam nationes barum (caprarum) pellicibus sunt vestitæ. *Cic. 1. Nat. D.* 29. 82. Sospita illa nostra cum pelle caprina, basta, scutulo. *Cæs.* 3. *B. G.* 13. Pelles pro velis, alutæque tenuiter confectæ. *Virg. 2. Æn.* 722. sulvique internor pelle leonia. *Ovid. 3. Art. am.* 77. Anguibus exsultit tenui cum pelle vetustas. con la spoglia. *Plin. 24. Hist. nat.* 11. 56. (94). Pelles perficere. *conciare.* et 13. *ibid.* 6. 13. (35). candidas conficere. *Id.* 28. *ibid.* 9. 40. (146). Pelles colore aureo ducere felle taurino. *At Sillig. legit:* Pelles aureo colora obducere etc. — c) Poetice de cute hominum corpori adhærente. *Lucret. 6.* 1194. cavati oculi, cava tempora, frigida pellis Duraque. *Plaut. Aulul.* 3. 6. 28. Qui ossa atque pellis totus est; ita cura macet. *Cf. eumd. Capt.* 1. 2. 32. — d) Hinc proverbialia. — Quiescere in propria pelle, *contentarsi del suo stato,* apud *Horat.* ubi *Forphyrius* dicit hoc ductum esse ex prisco more dormiendi in lectis pelle stratis. Num *Horatius* cogitaverit de pelle leonis ab asino sumpta (lege fab. *Æsop.* ὄνος λεοντήν φέρων), decernere nolum. V. PELLICULA c.

— Pellem alicui detrachere, *scoprire le altrui magagne,* occulta aliorum vitia detegere et notare. *Horat. 2. Sat. 1.* 62. quum est Lucilius ausus Primus in hunc operis componere carmina morem, Detrachere et pellem, nitidus qua quisque per ora Cederet, introrsum turpis; num Lælius, aut qui Duxit ab oppressa meritum Carthagine nomen, Ingenio offensus? Hinc *Id.* 1. *Ep.* 16. 45. Introrsum turpis, speciosus pelle decora. *Pers.*

4. 14. summa naquidquam pelle decorus. — Canianum pellem rodere, *dir male di un maledico,* maledicum et improbum dictis lacessere. *Martial.* 5. 60.

II.) Translate. ¶ 1. Per synecdochen est vestia, aut quippiam aliud e pelle. *Colum.* 1. *R. R.* 6. 9. et 11. *ibid.* 1. 21. Pellicibus manicatis prohibere frigora. *Ovid. 3. Trist.* 10. 19. Pellicibus, et sutis arcant male frigora braxis. *Id.* 5. *ibid.* 10. 32. Pellicibus et longa tempora tecta coma. *buffe.* Adde *ibid.* 7. 49. *Id.* 1. *Art. am.* 516. Nec vagus in laxa pes tibi pelle natet. *scarpa.* et *Pers.* 5. 140. Jam pueris pellem succinctum, et cœnophorum aptas. h. e. sacculum, manicam itineri vel etiam vestem arcendis imbribus. ¶ 2. Militum tentoria in castris e pelle fuerunt. Hinc *sub pellicibus,* in castris, in expeditione, in *campagna.* *Cic. 4. Acad.* (2. pr.) 2. 4. In bello ita magna rei militaris esse occupatio solet, ut non multum imperatori sub ipsis pellicibus otii relinquatur. *Liv.* 37. 39. Instare hiemem: aut sub pellicibus habendos milites, aut si concedere in hiberna vellent, etc. *Tac.* 13. *Ann.* 35. Retentus omnis exercitus sub pellicibus, quamvis hieme sæva. *Flor.* 1. 12. Vegetium quanta res fuerit, indicat decennis obsidio. Tunc primum biematum sub pellicibus. *Liv.* 5. 2. Durare sub pellicibus. Huc fortasse pertinet illud *Cic. Pis.* 36. 87. Quum omni totius provincie pecore compulso, pellicum nomine, omnem quæstum illum domesticum renovasti. ¶ 3. Significat etiam membranam, *pergamena.* *Martial.* 14. 190. Pellicibus exiguis arctatur Livius ingens. h. e. T. Livii historia perscripta est parvis membranis.

PELLITUS, a, um, adject. vel rectius particip. præter. ab inusit. *pellire,* pelle tectus. Hinc — a) De hominibus est pelle indutus, *pellicciato.* Præcis temporibus homini vestis vulgo e pelle, tum scilicet quum glande vescebantur: postea lusu ea rejecta, tamquam ferina, et sumpta lana, aurum, purpura, etc. ut est apud *Lucret.* 5. 1418. Mos ille apud barbaras gantes, rudes et pauperiores diu duravit. *Propert.* 4. 1. 11. Curia, præterto quæ nunc nitet alta senatu, Pellitos habuit, rustica corda, patres. *Ovid. 4. Pont.* 8. 82. Litora pellicis nimium subjecta Corallis. Adde *ibid.* 10. 2. Iluc pertinet illud *Cic. pro Scauro* apud *Ascon.* Hæc quum tu effugere non potuisses, contendes tamen et postulabis, ut M. Emilius cum sua dignitate omni, cum patris memoria, cum avi gloria, sordidissimæ, levissimæ, vanissimæ genti, ac prope dicam, pellicitis testibus condonetur. *Liv.* 23. 40. Hampsicora tum forte profectus erat in pellicitos Sardos. V. MASTRUCIA. *Tertull. Pall.* 3. Quod in novo corpore indebitum ad huc pudori erat, protegere festinans Adam, id scilicet foliis interim circumdat; debinc quum de originis loco exterminat, pellicitus orbi, ut metallo, datur. — Huc pertinet et illud *Prudent. Psychom.* 226. Pellicitos habitus sumpsit venerabilis Adam. h. e. qui ex pelle constabant. — De pellicio galero, V. PELLIRIS. — b) De brutis animalibus. *Pellicitæ oves,* quæ propter lanæ bonitatem, ut sunt Tarentinæ et Atticæ, pellicibus integuntur, ne lana inquinetur, quo minus vel infici recte possit, vel lavari ac parari. (*Schneider.* putari). Ita *Varro 2. R. R.* 2. 18. *Cf. eumd. ibid.* 11. 7. Harum fit mentio etiam apud *Horat. 2. Od.* 6. 10. V. et *Colum.* 7. *R. R.* 2. 4. et 4. 5.

PELLO, pellis, pēptili, pulsus, pellere, a. 3. Pulsi pro pepuli rarum, nec imitandum. *Amnian.* 30. 5. sub fin. Dexteram stratoris militis jussit abscondi, quæ eum insipientem jumento pulserat consueto. — Part. *Pellens* II. 4. 1.°; *Pulsus* in omnibus paragr.; *Pellendus* II. 2. 1.°; *Pulsurus* II. 2. 2.° — Pellere (quod nonnulli ducunt vel a πῆλλω vibro, *quatio,* vel ab ἀπῆλλω arceo, vel a βῆλλω *projicio*) est percutere, pulsare, pulsando movere (It. *spingere, urtare, battere, battendo mettere in moto;* Fr. *battre, frapper, choquer, mouvoir;* Hisp. *pegar, cascarr, golpear, chocar, mover;* Germ. *stossen, schlagen, etwas in Bewegung setzen;* Angl. *to beat, strike, to drive or chase away*).

1.) Proprie est ferire, percutere, pulsare, pulsando movere. *Ennius apud Festum p.* 356. 2. *Müll.* Poste recumbite, vestraque pectora pellite tonsis. *Id.* apud *Gell.* 2. 26. Cæreulum spumat sale conferta rate pulsum. *Cf. Catull.* 64. 58. Immenior at juvenis fugiens peliit vada remis. et *Tibull.* 2. 5. 33. At qua Velabri regio patet, ire solebat Exiguus pulsa per vada linter aqua. h. e. remis agitata et impulsæ. et *Petron. Satyr.* 123. velut ex alto quum magnus inhorruit Auster, Et pulsas evertit aquas. *Lucret.* 5. 1041. membra moventes Duriter, et duro terram pede pallere matrem. *Cf. Catull.* 61. 14. Pello humum pedibus, manu Pineam quate tædam. et *Horat.* 3. *Od.* 18. 15. Gaudet invisam pepulisse fossor Ter pede terram. h. e. saltasse cum tripudio. *Ter. Adelph.* 4. 5. 3. Tu ne has pepulisti fores? et *ibid.* 5. 3. 2. Quisnam a me pepulit tam graviter fores? *Lucret.* 5. 1095. ventis pulsa (arbor) vacillans Æstuat. *Cic. Brut.* 54. 199. Ex nervorum sono in libidus, quam scienter ei pulsati sint, intelligi solet. *Ovid.* 10. *Met.* 205. lura pulsa manu. *Auct. Paneg. ad Pis.* 157. Nec pudeat pepulisse lynam. *Tibull.* 1. 1. 46. Martia cui somnos classica pulsa fugunt. h. e. inflata. (classica enim sunt tubæ, cornua, litui). Catacresis. — Huc referri potest et illud *Propert.* 4. 9. 15. Mænatio Jacuit pulsus tria tempora ramo Cacus. h. e. ictus, verberatus, percusso.

II.) Translate. ¶ 1. Stricto sensu, metaphorâ ductâ a superiori paragr., est movere, commovere, percillere, afflicere. *Cic. 2. Fin.* 10. 32. Nec ullum habet ictum, quo pellat animum, status hic non dolendi: at ille pellit, qui permulcet sensum voluptate. *Id. 4. Acad.* (2. pr.) 10. 30. Disputari poterat, quemadmodum primo visa nos pellerent; deinde appetitio ab his pulsa sequeretur. *Id.* 3. *Off.* 10. 41. Species utilitatis animum pepulit ejus. *Al. leg.* impulit. *Id. 4. Acad.* (2. pr.) 20. 66. Visa ista quum acriter mentem sensumve pepulerunt, accipio. *Liv.* 30. 14. Ipsum in Hispania juvenem nullius forma pepulerat captivæ. *Cic. 4. Fam.* 13. Nulla me ipsum privatim pepulit insignis injuria: tamen nihilominus eis conficior curis, ut etc. Adde *eumd. 1. Divinat.* 36. 80. *Id. Brut.* 87. 297. Longi sermonis initium pepulisti, Attice, remque commovisti nova disputatione dignam. h. e. movisti, excitavisti, proposuisti. *hai promosso.* Est qui malit detulisti. — *Ovid.* 3. *Amor.* 1. 23. Tempus erat thyrso pulsum graviore moveri. h. e. poetico furore percussum, *spinto, mosso.* ¶ 2. Latiori sensu est expellere, ejicere, dejicere, amovere, *scacciare, fare uscire per forza.* — 1.°) Universalis. — a) Cum addito termino, a quo quis pellitur. *Cic. Pis.* 10. 23. Quum viri boni lapidibus et foro pellerentur. *Cæs.* 1. *B. G.* 31. Futurum esse paucis annis, uti omnes ex Galliæ finibus pellerentur. *Nepos Pelop.* 3. extr. Præsidium ex arce pepulerunt. *Vellej.* 1. 3. 1. Achæi et Laconia pulsati. *Plaut. Amph.* 1. 1. 113. Me malum esse oportet, atque hunc, telo suo sibi, malitia a foribus pellere. *Ter. Eun.* 2. 1. 9. Istum æmulum, quod poteris, ab ea pellito. *Ovid.* 14. *Met.* 477. Pellor ab agris patriis. *Petron. Satyr.* 122. Pulsus ab urbe mea. *Ovid. Ib.* 124. pellere aliquem a sacris. *Cic. Dom.* 43. 112. Hæc me domo mea pellet? *Id. Mil.* 27. 74. P. Varrum pellere possessionibus, armis castrisque conatus est. *Id. Harusp. resp.* 18. 39. Lapidibus optimos viros foro pellis. *Justin.* 28. 2. 7. Prius illis Gallos Italia pellendos dixit, quam etc. *Id.* 35. 1. 2. Pellere aliquem regno. Sic *Horat.* 1. *Sat.* 6. 13. Tarquinibus pulsus regno. *Virg.* 10. *Æn.* 852. Pulsus ob invidiam solio scæptisque paternis. *Sall. orat. Licin. ad pleb.* Pellere aliquem dominatione. *Id. Jug.* 45.; et *Cic. 2. Off.* 22. 78. sedibus. *Nepos Arist.* 1. patria. *Sænan-dire.* *Cic. 4. Parad.* 1. 27. civitate. *Vellej.* 2. 26. 1. Pulsus a Sulla acie. *Lucan.* 2. 601. Taurus pulsus armentis. — Et de rebus physicis. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 26. 62. (230). Incilia aperire, aquam de agro pellere. *Id.* 22. *ibid.* 21. 30. (64). Pellere calculos e corpore. — b) Cum addito termino, ad quem quis pellitur. *Ter. Eun.*

5. 9. 11. Miles pellitur rfoas. Tac. 13. Ann. 43. Igitur adempta honorum parte in insulas Balearas pellitur. Cic. 2. Orat. 13. 56.; et Tac. 4. Ann. 20. Pellere aliquem in exilium. — c) Absolute. Propert. 3. 14. 9. Peccaram semel, et totum sum pulsus in annum. — Et in re politica de exilio. Liv. 34. 26. Ipsorum quoque Lacedaemoniorum eusules permulti, tyrannorum injuria pulsī. Adde eumd. 35. 37. et 38. Sic Val. Max. 1. 1. n. 7. exter. Athenienses Diagoram philosophum pepulerunt. cacciarono in bando. — 2.º) Speciatim in re militari *pellere hostem* est loco movere; item depellere, repellere, atque adeo praegnantia significatione vincere ac superare. Ammian. 16. 12. Alamanni, pulsīs disiectisque equitibus nostris, primam aciem pedilum incesserunt, eam abjecta resistendi animositate pulsari. Cæs. 7. B. G. 62. Primo concursu hostes pelluntur, atque in fugam conjiciuntur. Liv. 7. 8. Primo gradu moverunt hostem, deinde pepulerunt, postremo haud dubie avertunt. Id. 2. 6. extr. Hostis non stetit solum, sed etiam ab sua parte Romanum pepulit. Id. 2. 50. Mox, ut respirandi superior locus spatium dedit, pepulere etiam subeuntes. Cæs. 3. B. C. 75. sub fin. Antesignani tantum profecere, ut perirent omnes, compluresque interficerent. Id. ibid. 28. Maximas nationes, quae praelio contendissent, pulsas superatasque esse. respinte, battute. Sic Id. 1. B. G. 7. Consul occisus, exercitusque ejus ab Helvetiis pulsus et sub jugum missus. et 3. B. C. 79. Pulsam fugere Caesarem, pæne omnibus copiis amissis. Nepos Agesil. 3. in fin. Pepulit ergo, quotiescumque congressus est, multo majores adversariorum copias, sconfisse. — Sic figurate Plaut. Trin. 2. 2. 27. Si animus hominem pepulit, actum est; animo servihit, non sibi: Sin ipse animus pepulit, dum vivit, victor victorum cluet. Fu si animus vicisti, potius quam animus te, est quod gaudeas. MSS. Codices leg. pepulit; vulgati libri pepulit; Lambinus percudit. Bursus Plaut. Epid. 4. 1. 14. Plane hic ille est, qui mihi in Epidaurō primus pudicitiam pepulit. h. e. virginitatem mihi eripuit. ¶ 3. Pulsus speciatim de eo, qui repulsam tulit. Petron. Satyr. 119. Non homo pulsus erat, sed in uno victa potestas. Loquitur de M. Porcio Catone, qui quum aliquando praeturae consequi a populo non potuisset, Si vere, inquit Val. Max. 7. 5. in fin., aestimare volumus, non Catoni tunc praetura, sed praeturae Cato negatus. ¶ 4. Metaphorā ductā a superiori paragr. 2., *pellere* usurpatur de humani corporis animique affectionibus et de abstractis. Cic. 2. Off. 4. 13. Pellere frigus. Ovid. 3. Fast. 827. morbos arte Phæbea. Colum. 10. R. R. 69.; et Sil. It. 7. 300. somnum. Horat. 2. Od. 2. 14. sitim. Sic Stat. 5. Theb. 1. Pulsa sitis fluvio. Ovid. 14. Met. 216. pellens Glande famem. Id. 7. ibid. 290. Pulsa fugit macies. Catull. 63. 41. umbras noctis. Ovid. 3. Art. am. 379. crimina ab aliquo. h. e. prohibere, amovere. Id. 2. Met. 838. moram. Cic. 1. Fin. 13. 43. mæstitiam ex animis. Virg. 6. Æn. 382. Pulsus corde dolor. Cf. eumd. 2. ibid. 784. lacrimas dilectæ pelle Creusæ. h. e. desine flere ob Creusam. Horat. 1. Od. 7. 31. Pellere curas vino. Propert. 3. 11. 49. Auro pulsa fides. Ovid. 6. Met. 375. Pulsus pudor.

PELLOS, i, f. 2. a πῆλλός, fuscus, niger. Plin. 10. Hist. nat. 60. 79. (164). Ardeolarum tria genera, leucon, asterias, pellos.

PELLUCENS vel perlucens, enlis, particip. V. voc. seq.

PELLUCEO vel perluceo, ces, xi, cere, n. 2. (per et luceo). Vel. Long. de Orthogr. p. 2227. Putsch. praefert pelluceo. Idem admittit Priscian. 2. p. 571., sed et perluceo probat, quod Dausqu. praefert videtur. — Part. Pellucens I. et II. — Pelluceo est idem ac totus luco, niteo, lucem transmitto, transluceo, διαφαίνω (It. rilucere. traluere, trasparire, essere diafano; Fr. luire a travers, être transparent, diaphane; Hisp. lucir de medio, ser transparente; Germ. durchscheinen, durchschimmern, her-

vorscheinen, hervorschimmern; Angl. to shine through, be transparent or pellucid).

I.) Proprie. Plaut. Aulul. 3. 6. 29. Ita is pel-lucet, quasi laterna Punica. Liv. 41. 2. Nebula matulina telerat inceptum: qua dilahente ad primum teporem solis, perlucens jam aliquid, tamen, ut solet, lux speciem omnium multijill-cem reddens etc. Plin. 37. Hist. nat. 9. 40. (122). Amethysti perlucunt omnes violaceo colore. Al. decore. Sunt qui in his tribus allatis verbum pel-lucere sativum esse affirmant. V. PELLUCIDUS sub B. Ceterum Cic. 2. Nat. D. 21. 54. Tenuis ac perlucens et æquabili calore suffusus æther. Scribon. Compos. 64. Uvæ aminæ acerbæ quum primum granuū incipit perlucere. Ovid. 4. Met. 313. perlucenti circumdata corpus amictu. Sic Juvenal. 2. 78. Cretice pelluces. h. e. pellucida toga indutus incedis. Rursus Ovid. 4. Met. 411. de vespertilionibus. Sustinere tamen se perluc-entibus alis. et 6. ibid. 390. salientia viscera possis, Et perlucens numerare in pectore li-bras. Plin. 9. Hist. nat. 15. 20. (50). Saum miri candoris a vado ad summa perlucens. Seneca Ep. 114. a med. Perlucens toga. Tibull. 3. 4. 71. Sed perlucenti cantus medilabar avena. h. e. tibia multis foraminibus instructa, quam multifloram dixere Ovid. et Senec. Plin. 10. Hist. nat. 54. 75. (151). Si contra lumen ca-cumine ovorum apprehenso una manu, purus et unius modi perluceat color. V. OBINANIS. Mar-tial. 2. 46. Sic tua suppositis perlucet prela la-cernis. Seneca Herc. Fur. 1001. Perlucet omnis regia. h. e. disiectis eversisque parietibus, undi-que lumen admittit. Al. aliter leg. Sic Juvenal. 11. 13. Et cito casurus, jam perlucente ruina.

II.) Translate. Cic. Brut. 79. 274. Ita recon-ditas exquisitasque sententias mollis et pellucens vestiebat oratio. h. e. nitida, polita. Id. 2. Off. 9. 32. Illud ipsum quod honestum decorumque dicimus, maxime quasi perlucet ex eis, quas com-memorevi, virtutibus. Seneca Agam. 148. Per-lucet omne regie vitium domus. h. e. in ore et oculis omnium est. Quintil. 6. 2. 13. Mores di-centis ex oratione pelluceant, et quodammodo agnoscantur. Adde eumd. 8. 3. 25.

PELLUCESCO. V. PERLUCESCO.

PELLUCIDITAS vel perluciditas, atis, f. 3. tras-parenza. Vitruv. 2. 8. ante med. Parietes ita tectoriis operibus expoliti, ut vitri pelluciditatem videantur habere.

PELLUCIDŪLUS vel perlucidulus, a, um, ad-ject. deminut. pellucidi. Catull. 69. 3. pelluci-dulli deliciae lapidis. h. e. margaritæ.

PELLUCIDUS vel perlucidus, a, um, adject. duo diversa significat, scil.

A) Est totus lucidus, lucem transmittens, translucens, rilucente, trasparente, diufano, διαφανής. — a) Generatim. Cic. 2. Nat. D. 57. 142. Natura oculos membranis vestivit, quas perlu-ci-das fecit, ut per eas cerni posset. Id. 2. Divi-nat. 17. 40. Deos jocandi causa induxit Epicu-rus perlucidos et persabiles. Ovid. Heroid. 15. 157. Fons nitidus, vitreoque magis perlucidu-amine. Horat. 1. Od. 18. 16. Arcaniquæ fides pro-diga perlucidior vitro. — b) Speciatim est tenui et pelluceuti veste indutus. Tibull. 4. 6. 13. purpureaque veni pellucida palla. Martial. 12. 38. Crine nitens, niger unguento, perlucidus cre-pistro. Seneca Const. Sap. 18. Perlucidus, crepi-datus, armillatus. Id. 7. Benef. 9. ad fin. Video sericas vestes: si vestes vocandæ sunt, in quibus nihil est, quo defendi aut corpus, aut denique pudor possit: quibus sumptis mulier parum li-quido, nudam se non esse, jurabit. Similia habet Ep. 90.

B) Item est valde lucidus, splendens. Cic. 1. Divinat. 57. 130. Illustris et perlucida stella.

PELLŪLA, æ, f. 1. pellicula. Varro 5. L. L. 167. Müll. Pulvarum vel a plumis, vel a pelliculis declinantur. Al. leg. pellicibus, alii polulis. V. PUL-VINAR init.

PELLŪO. V. PERLŪO.

PELLŪVIA, æ, f. 1. et Pelluvium, ii, n. 2. bacinō da lavare i piedi, vas, in quo pedes la-vantur. Festus p. 161. 17. Müll. Malluviæ di-

cuntur, quibus manus sunt lautæ, perinde ut quibus pedes, pelluviæ. Sic et Paul. Diac. p. 160. 4. Gloss. Philoz. Pelluvium, ποδονιπτήρ. V. POLLUBUM.

PELLŪVIUM. V. voc. præced.

PELŌRIS, Idis, f. 3. πῆλωρίς, genus conchæ marinæ, in cibus gratæ, furtasse nomen habentis a Pelorn, circa quem plurima veniunt. (quam-quam Varro 5. L. L. 77. Müll. Item in con-chyllis aliqua (vncabula) ex Græcis, ut peloris, ostrea; echin u.) Horat. 2. Sat. 4. 32. Mur-rios Bajano melior Lucrina peloris. Plin. 32. Hist. nat. 9. 31. (99.); et Cels. 2. 29. Pelorides emillunt alvum. Martial. 6. 11. Tu Lucrina voras: me pascit aquosa peloris. h. e. insipida, fatua. Id. 10. 37. Et fatuam summa cœnare pelorida men-sa. — NB. De nom. propr. V. ONOM.

PELTA, æ, f. 1. sorta di scudo, o targa, πῆλη, genus scuti parvi, levis (nam e ioro olim fuisse dicitur), umbone carentis, et ab una parte in modum lunæ nondum plane dimidiæ, sed in cornua aliquantum ductæ conformati. Unde lunata dicitur a Virg. 1. Æn. 494. et Senec. Hippol. 402. Tradit Liv. 28. 5. a med. cetræ haud dis-similem fuisse. Plin. 12. Hist. nat. 5. 11. (23). scribit, sicut Indicam foliorum latitudine at-tingem peltæ Amazonicæ habere. Varro 7. L. L. 43. Müll. Ancilia dicta ab amheclu, quod ea arma ab utraque parte, ut peltæ Thracum, in-cisa. Vox peltæ in Mülleri editione deest. — Thracum olim et Amazonum tegumen fuit, max aliorum quonque. Sil. It. 2. 80. Thernodontica munta in prælia pelta. Virg. 7. Æn. 743. de Campanis militib. Eratæque micant peltæ, mi-cant æreus ensis. Ovid. 3. Pont. 1. 95. Nec tibi Amazonia est pro me sumenda securis, Aut excisa levi pelta gerenda manu. — Figurate Fronto 1. ad M. Cæs. 4. Ecce autem circa Ennium allam malitiosam peltam dedisti, quum ais, nisi ex somno exsuscitatus esset, numquam somnium suum narretet. h. e. maligna argutia usus es, quum sis etc. At Heindorf. probante Niebu-hrio pro peltam reponendum conj. plagam. Num piltam scriptum fuit, ita ut legendum sit piltam, h. e. palla con cui si dà il suffragio?

PELTASTÆ, ærum, m. plur. 1. πέλτασταί, milites peltis armati. Liv. 31. 36. de Philippo Maced. rege. Nocte cetratos, quos peltastas vocant, loco opportuno in Insidiis abdiderat. Id. 28. 5. a med. de eod. Quemdam ex regis duci-bus cum mille peltastis (pelta cetræ haud dis-similis est) Chalcidem mittit. Al. leg. peltatis.

PELTATUS, a, um, adject. pelta armatus. Ovid. 2. Amor. 14. 2. Nec fera peltatas (peltas) a-gmina velle sequi. Id. Heroid. 21. 117. Non ego constanter sumpta peltata securi, Qualis in Iliaco Penthesilea solo. Martial. 9. 102. Peltatam Scy-thicæ discinxit Amazona nodo. Claudian. Fe-scenn. de nupt. Honor. et Mar. 33. Peltata cohors. V. et voc. præced.

PELTIFER, færa, færum, adject. peltam gerens, peltatis. Stat. 12. Theb. 761. Peltiferæ puellæ. h. e. Amazones. Sabin. Ep. 2. 9. Mæotides.

PELVICULA, æ, f. 1. deminut. a pelvis. Vix a Lexico erpungenda; occurrit enim tantum in Not. Tr. p. 164. Sed Martianus Capell. 3. p. 79. deminutivum hoc aliquo modo agnoscere vi-detur, si tamen sanus est locus.

PELVIS vel pelvis, is, f. 3. Priscian. notat 7. p. 757. Putsch. in quarto casu pelvim dici, ut turrim, tussim, puppim. Sed ut sextus et in e et in i desinit, ita et quartus eodem modo desinere potest. — Ratione habita etymi, Varro 5. L. L. 119. Müll. a pedum lavatione ducit, quasi pedeluis. — Ceterum pelvis est vas aquarium variis rebus perluendis aptum, ut Non. p. 543. 25. Merc. definit, λεκάνη (It. conca, catino; Fr. basin, chaudron; Hisp. fuente; Germ. die Schüssel, d. Becken, d. Wasserbecken, Waschbecken; Angl. a vessel for washing the feet, a basin, la-ver). Laberius apud Non. loc. cit. Amore cecidi, quasi blatta in pelvim. Juvenal. 3. 276. Ergo op-tes votumque feras miserabile tecum, Ut sint contentæ patulas effundera pelves. Id. 6. 440. Tot pariter pelves, tot tintinnabula dicas Pulsari. Pe-

tron. *fragm. Tragur.* 70. *Burm.* Pueri capillati attulerunt unguentum in argentea pelve, pedesque recumbentium unierunt. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 3. 27. (46). Loco ollis, aut peruncta pelvi ærea cooperto. — Magices fuit genus, quod per pelves exercebatur, diis ellendis, Græce λεχανομαντεία: de quo *Plin.* 30. *ibid.* 2. 5. (14). Species magices plures sunt: namque et ex aqua, et sp̄beris, et aere, et stellis, et lucernis, ac pelvibus, securibusque, et multis aliis modis divina promittit. *Id.* 28. *ibid.* 8. 27. (104). Sanguine byænæ tactis postibus, ubicumque magorum infestari artes, non elici deos, nec colloqui, sive lucernis, sive pelvi, sive pila, sive quo alio genere tentetur.

PEMINOSUS V. PÆMINOSUS.

PENIMA, ætis, n. 3. πέμμα, Græce est omnis cibus, qui coquitur: a πέτρο, coquo. Speciatim est genus placentæ. *Varro* apud *Non.* p. 131. 24. *Merc.* Panis, pemma, lucuns, cibu' qui purissimu' multo est. et *ibid.* 26. Vinum, pemma, lucuns illi nihil ista ministrant. Ita *Scalig.* legit utroque loco. *Oehlerus*, *M. T. Varron. Sat. Menipp. reliq.* vocem utroque loco Græcis litteris exhibet. Græcis πέμμα est etiam secundæ mensæ cibus omnis, ut *Gell.* docet 13. 11. *extr.*

PENARIUM, n. 2. V. PENUARIUM.

PENARIUS, a, um, adject. Aliam formam penariū in *V.* in fin. — Penarius est ad penum pertinens, ut Penaria cella, *salvaroba*, apud *Varron.* 5. *L. L.* 162. *Müll.* Sic *Paul. Diac.* p. 211. 3. *Müll.* Penora dicuntur res necessariae ad victum quotidianum, et locus earum penarius. *Cic.* 4. *Verr.* 2. 5. Siciliam nobis non pro penaria cella, sed pro arario fuisse. *Id.* *Senect.* 16. 56. Semper enim boni assidueque domini referta cella vinaria, olearia, etiam penaria est, villaque tota locuples est. — Dicitur et penarius: nempe a penus, i, sit penarius: a penus, us, penarius. *Ulp. Dig.* 33. 9. 3. a med. Sive frumentum, sive quid leguminis in cella penaria habuit. Ita *Torrentin.* et *Haloand.*, et sic legitur a quibusdam etiam in locis *Cicer.* allatis.

PENATICUS, a, um, adject. (penus) negoziante di' grascia, qui res ad victum pertinentes vendit. *Inscript.* in *Mus. Mant. T.* 2. p. 34. tab. 4. n. 2. sic requiritur THOMAS V. H. (h. e. vir honestus) NEGOTIATOR PENAT. (h. e. penaticus) etc. Hæc autem pertinet ad ann. a Chr. n. DCL. V. *Ducang.* in *Gloss. med. et inf. Latinit.* in voc. Penaticus; et consule *Zoega, Bassiril. T.* 1. tab. 18. p. 132., et *Marini Inscriz. Alb.* p. 144. n. 150.

PENATIGER, gēra, gērum, adject. qui Penates gerit. *Ovid.* 15. *Met.* 450. Hæc Helenum ceclnisse penatigero *Ænæ* Mente memor refero.

PENATOR, ōris, m. 3. *Festus* p. 237. 2. *Müll.* Penatores, qui penus gestant. *Cato* adversus *M.* Acilium quarta: Postquam nautas ex navibus eduxi, non ex militibus atque nautis piscatores penatores feci, sed aurum dedi. *Dacertus* suspicatur legendum esse venatores, et *Festum* in corruptum *Catonis* codicem incidisse. Ceterum *Mommsenius* et *Jordan* (*M. Catonis præter librum de R. R. quæ existant*, p. 45.) vulgatam lectionem penatores tuentur et pro aurum legendum conjic. arma.

PENDENS, entis, particip. V. voc. seq.

PENDĒO, pendes, pēpendi, pendere, n. 2. Part. Pendens in omnibus fere paragr. — Pendeo est idem ac suspensus sum, χρέμαμαι (It. essere sospeso o appeso, stare pendente, o attaccato, pendere; Fr. pendre, être suspendu; Hisp. colgar, estar pendiente; Germ. hangen, herabhängen; Angl. to hang from, on, at, or about, to be suspended).

1.) Proprie. — a) Generatim. *Ennius* apud *Non.* p. 149. 32. *Merc.* Pendens peniculamenta unum ad quemque pedum. *Virg.* 8. *Æn.* 631. Imitatur *Ennius.* geminos huic ubera circum Ludere pendentes pueros. Cf. *eumd.* 2. *G.* 523. dulces pendens circum oscula nati. *Id.* 3. *ibid.* 51. Et crurum tenuis a mento palæaria pendens. *Martial.* 7. 37. Turpis ab invito pendebat stiria naso. *Cic.* 6. *Verr.* 34. 74. Sagittæ pendebant ab bumerō. *Virg.* 6 *Æn.* 393. at spolia illa tuis pen-

dentia tectis. *Propert.* 2. 23. 35. capiti sacros patiar pendere corymbos. *Lucret.* 6. 910. quippe catenam Sæpe ex anellis (lapis magnes) redidit pendentibus ex se. *Cic.* 5. *Verr.* 26. 66. Pendere ex arbore. et *ibid.* 23. 57. Tandiu pendit in arbore socius populi R.; quamdiu voluntas Apronii tulit. *Varro* apud *Non.* p. 223. 7. *Merc.* In candelabro pendet strigillis. *Petron. Satyr.* 30. Lucerna biychnis de camera pendebat. et *ibid.* 28. *extr.* Super limen cavea pendebat aurea, in qua pica varia intrantes salutabat. *Ovid.* 8. *Met.* 772. pendentia vidi Serta super ramos. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 15. 17. (58). Pira serotina ad biemem usque ad matrem pendens, gelu maturescentia. *Ovid.* 3. *Pont.* 3. 17. Horrida pendebant molles super ora capilli. *Id.* 1. *Met.* 12. Nec circumfuso pendebat in aere tellus, Ponderibus librata suis. *Id.* 3. *Amor.* 2. 63. Sed pendens tibi crura: potes, si forte juvabit, Cancellis primos inseruisse pedes. stanno penzoloni. et *Virg.* 2. *Æn.* 544. teluque imbelles sine ictu Conjecit, rauco quod profusus ære repulsus, Et summo clipei nequicquam umbone pependit. h. e. leviter infixum adhæsit pendens. — b) Speciatim pendens vestes exteriores, quibus amictur, ut toga, chlamys, et bujusmodi. *Ovid.* 2. *Met.* 733. chlamydemque, ut pendeat apte, Collocat. *Martial.* 1. 93. Cerea si pendet lumbis et trita lacerna. *Virg.* 11. *Æn.* 577. Tigridis exsuvie per dorsum a vertice pendeat. — c) Pendere collo de iis, qui collo alterius brachia circumdant amplexus gratia. *Ovid.* 2. *Fast.* 760. Deque viri collo dulce pependit onus. *Seneca Thyest.* 523. Vos quoque, senum præsidia, tot juvenes, meo Pendete collo. — d) Solebant servi pendere ad trabem, dum loris cæderentur. *Ter. Phorm.* 1. 4. 43. Ego plectar pendens, nisi quid me fefellerit. *Id.* *Eun.* 5. 7. 20. Tu jam pendebis, qui stultum adolescentulum nobilitas flagitiis, et eundem indicas. *Plaut. Asin.* 3. 3. 26. Lx. O Libane, ut miser est homo, qui amat! Lx. imo bercele vero qui pendet, multo est miserior. Lx. scio, qui periculum feci. *Id.* *Asin.* 2. 2. 35. Nudus vinctus centum pondo esse, quando pendes per pedes. Hoc supplicium *Id.* *ibid.* 37. ita describit: Ad pedes quando alligatum est æquum centupondium, ubi inanus manicæ complexæ atque adductæ ad trabem. — e) De iis, qui se suspendunt. *Ovid. Remed.* am. 17. Cur aliquis collum laqueo nodatus ab arcto, E trabe sublimi triste pendens onus? *Martial.* 8. 61. Livet Carinus, rampitur, furit, plorat, Et quaerit altos, unde pendeat, ramos. *Id.* 4. 77. Pendentem volo Zoilum videre. — f) Poëticæ de votis et donariis. *Virg.* 7. *Ecl.* 24. Hic arguta sacra pendebit fistula pinu. *Propert.* 4. 3. 16. Omnibus beu portis pendens mea nuxia vota. *Virg.* 7. *Æn.* 183. Multaque præterea sacris in postibus arma, Captivi pendens curru curvæque securæ, Et cristæ capitum, et portarum ingentia claustra, Spiculaque, clipeique, ereptaque-rostra carinis. Adde *Sil. It.* 1. 617.; et *Tibull.* 2. 5. 29. — g) Item pendens leges et edicta, quæ proponuntur, et in loco publico suspenduntur, ut omnibus nota fiant. *Lamprid. Alex. Sev.* 45. Tacebantur secreta bellorum: itinerum autem dies publice proponebantur, ita ut edictum penderet ante menses duos. *Auson. Grat. act.* 21. Has ego litteras tuas si in omnibus pilis atque porticibus, unde de plano legi possint, instar edicti pendere mandavero, etc. — h) Item rei, quorum nomina ab accusatoribus delata, in actis magistratum publice perscripta sunt. *Sueton. Domit.* 9. Reos, qui ante quinquæonium proximum apud ærarium pependissent, universos discrimine liberavit, nec repeti nisi intra annum, eaque conditione permisit, ut accusatori, qui causam non teneret, osilium præna esset. *V.* similia quippiam apud *eumd.* *Aug.* 32. *Plin.* 4. *Ep.* 9. Ad senatum remissus diu pependit. h. e. illius nomen diu affixum fuit. — i) Et ii, quorum bona venalia propter æs alienum proponuntur. *Sueton. Claud.* 9. in fin. Ad eas rei familiaris angustias decidit, ut quam obligatam ærario fidem liberare non posset, in vacuum lege prædatoria venalis pependerit sub edicto præ-

fectorum. — l) Et ipse res, quæ venales prostant. *Phædr.* 3. 4. Pendere ad lanium quidam vidit simium. — m) Pendere filo vel tenui filo dicuntur quæ in summo discrimine versantur. V. FILUM.

II.) Translate usurpatur

A) De rebus physicis, et pendere nonnullis videtur prægnanti significatione addibitum. ¶ 1. Generatim. — a) Pendens aves, quum in aere se sustinent, neque progrediuntur. *Ovid.* 7. *Met.* 379. olor niveis pendebat in aera pennis. et 8. *ibid.* 145. jam pendebat in auras, Et modo factus erat fulvis halyætos alis. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 38. 54. (111). Aves quædam expandunt alas, pendentesque raro intervallo quatunt. h. e. suspensis magis et stantibus similes, quam volantibus et procedentibus. Sic *Martial. Spectac.* 21. de *Orpheo.* Et supra vatem multa pependit avis. — Sic de velocissime currente, et vestigia vii signante. *Stat.* 6. *Theb.* 638. vir campus euntem Sentit, et exilis plantis intervenit aer. Raraque non fracto vestigia pulvere pendens. — Huc referri potest et illud *Phædr.* 5. 8. Cursu volucris pendens in novacula. h. e. leviter insistens et pæne non attingens. — b) Item pendere dicuntur, quæ supra caput instant imminetque, essere imminente. *Virg.* 1. *G.* 214. Dum sicca tellure licet, dum nubila pendens. Sic *Ovid.* 1. *Met.* 268. pendentia nubila. et *Val. Flacc.* 3. 499. vident, Arctoo de carcere quanta Tollat se nubes atque æquore pendeat atro? *Vet. Poeta* apud *Cic.* 1. *Tusc.* 16. 37. Per speluncas saxis structas asperis pendentibus. Sic *Lucret.* 6. 195. Speluncasque velut saxis pendentibus structas. et *Ovid. Heroid.* 15. 141. antra scabro pendentia topbo. *Virg.* 4. *G.* 374. thalami pendentia murice tecta. h. e. imminetia. Sic *Martial.* 2. 14. centum pendentia tecta columnis. *Ovid. Heroid.* 10. 26. Hinc scopulus raucis pendet adesus aquis. *Horat.* 3. *Od.* 1. 17. Destructus ensis cui super impia Cervice pendet. Sic figurate *Plin.* 29. *Hist. nat.* 1. 8. (21). Pendentia fata. morte imminente. — c) Item qui in summo, aut præcipiti stant, et non insistere, sed hæerere et suspensi esse videntur. *Virg.* 1. *Æn.* 100. Hi summo in fluctu pendens: bis unda debiscens Terram inter fluctus aperit. *Id.* 5. *ibid.* 206. illisæque prora pependit. *Id.* 1. *Ecl.* 77. de capris. Dumosa pendere procul de rupe video. *Ovid.* 1. *Pont.* 7. 51. pendentes rupe capellæ. h. e. stantes in præcipiti quasi suspensæ sint. *Sil. It.* 8. 283. de auriga. Et præcepis trepida pendens in verbera planta, Impar fertur equis. *Virg.* 10. *Æn.* 586. pronus pendens in verbera telo Admonuit bijugos. *Ovid. Heroid.* 18. 52. de natante. corpus dubia sæpe pependit aqua. ¶ 2. Speciatim fructus terræ pendens, quamdiu solo, aut arbori adhærent. Sic vinum pendens, uva adhuc in vite pendens. *Cato R. R.* 147. Hac lege vinum pendens venire oportet. *Julian. Dig.* 19. 1. 25. Pendens vindemia. Sic apud *Caton. R. R.* 146. Olea pendens. h. e. arbori suæ adhærens, et nondum lecta. et *Cajus Dig.* 6. 1. 44. Pendentes fructus ¶ 3. Item pendere dicuntur, quæ mobilia sunt atque instabilia, et cedentia oneri, essere sollevato e men sodo. *Ovid.* 11. *Met.* 232. Litus habet solidum, quod nec vestigia servet, Nec remoretur iter, nec operum pendeat aiga. ¶ 4. Item est hæerere *Virg.* 6. *Æn.* 149. Præterea jacet exanimu' tibi corpus amici, (Heu nescis) totamque incestat funere classem, Dum consulta petis, nostoque in limine pendes. ¶ 5. Pendentia dicuntur, quæ flaccida sunt, et deficient. *Ovid.* 15. *Met.* 231. fluidos pendere lacertos. *Juvenal.* 10. 193. Pendentesque genas, et aniles aspice rugas. Sic *Plin.* 14. *Hist. nat.* 22. 28. (142). Hinc pallor, et genæ pendulæ. et *Sueton. Aug.* 99. Malæ labentes. ¶ 6. Pendeo pro pendo, h. e. pondus habeo, pesare. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 34. 109. (105). Drachma sex obolus pendere efficit, obolus decem obalcos; cyathus pendet per se drachmas decem. Nisi dicas to pendet esse futurum a pendo.

B) De moralibus rationibus et de animo. ¶ 1. Pendere dicitur quod ab alio descendit depen-

detque, quod innititur, consistit, *dependere*, *nasceri*, *pendere*. *Cic. 2. Orat. 25. 107.* Ex quo verbo, lege Apuleja, tota illa causa pendebat. *Imp. Vespas. in Rescript. in cauda Murat. 2004.*
 2. De controversia finium, quam habetis cum Marianis, pendenti ex iis agris, quos a procuratore meo emistis etc. *Cic. 6. Fam. 22.* Ut incolumitati tuæ, tuorumque, qui ex te pendet, consulas. *Id. Marcell. 7. 22.* Ex unius tua vitam pendere omnium. *Id. 2. Parab. 17.* Cui spes omnis et ratio et cogitatio pendet ex fortuna, huic nihil potest esse certi. *Id. 5. Fam. 13.* Laudem sapientiæ statuo esse maximam, non aliunde pendere, nec extrinsecus aut bene, aut male vivendi suspensas habere rationes. *Id. Flacc. 2. 4.* Salus nostra, quæ spe exigua extremaque pendet. *Id. Pis. 41. 98.* Neque in tabellis paucorum iudicium, sed in sententiis omnium civium famam nostram fortunamque pendere. *Lucan. 5. 686.* Quum tot in hac anima populorum vita salusque pendeat. *Sil. It. 3. 109.* oblite, tua nostram pendere salutem. et 13. 504. deque tuis pendentiæ Bardana fatis. *Horat. 1. Ep. 1. 105.* quum prave sectum stomacheris ob unguem De te pendenti, te suspicientis amici. ¶ 2. Pendere dicitur etiam, qui intentus est et fixus ad hæret, quasi que pendens deserere non posse videtur. *Virg. 4. En. 79.*; et *Ovid. Heroid. 1. 20.* Narrantis conjux pendet ab ore viri. *Plin. 1. Ep. 10.* Sequaris monentem attentus et pendens. *Su. It. 8. 93.* Ad vultus conversa tuos, ab imagine pendet. *pende immobile dal tuo ritratto. et Val. Flacc. 1. 481.* Pervigil Arcadio Tiphys pendebat ab astro. *non torceva gli occhi dall'orsa. et Quintil. 11. 3. 72.* Dominatur autem maxime vultus: hoc pendunt homines, hunc intuentur, hunc spectant. — Cum infinito. *Stat. 10. Theb. 457.* e summo pendunt cupida agmina vallo Noscere quisque suos. ¶ 3. Item quæ cessant, intermittuntur. *Virg. 4. En. 88.* pendunt opera interrupta, minæque Murorum ingentes. *restano sospese.* Similiter apud Ictos pendere dicuntur, et in pendenti esse quæ in suspensio sunt, et in præsentii vim suam non habent. *Pompon. Dig. 12. 1. 8.* Mutui datio interterdum pendet, ut ex post facto confirmetur. *Ulp. ibid. 24. 1. 11. a. med.* Ut tamen hæc traditio pendeat, donec mors consequatur. *Id. lib. regular. tit. 11.* Quamdiu apud hostes est, patria potestas in filio ejus interim pendebit. *Id. Dig. 7. 1. 12. in fin.* Conditio pendet. *Id. ibid. 3. 5. 8.* Actio negotiorum gestorum pendeat. — Sic in pendenti esse dicuntur, quæ adhuc incerta et dubia sunt. *Pompon. Dig. 38. 17. 10.* Quando in pendenti est, an quædam personæ possint obstare matri. *Ulp. ibid. 46. 3. 58.* In pendenti est posterior solutio, ac prior: inpendentum est, debitum, an indebitum exegerit. *resta sospesa. Id. ibid. 7. 1. 25.* In pendenti est, cui acquirit iste fructuarium servus. *non è deciso. et Triphonin. ibid. 49. 17. 19. sub fin.* In pendenti habere dominia. — Hinc *pendentia* dicuntur quæ imperfecta sunt, non absoluta. *Quintil. 9. 4. 70.* Clausulæ periodi claudæ atque pendentes. *Plin. præf. Hist. Nat. (26).* Pingendi fingentique conditores invenies absoluta opera pendenti titulo inscripsisse, ut *Apelles* faciebat, aut *Polycletus*. — *Lis, causa, iudicium, appellatio, conditio pendens*, quæ nondum definita est, aut impleta, sæpe apud Ictos in *Digest. et Cod.* ¶ 4. Item qui in summo rerum discrimine versatur, qui in eo est, ut corruat. *Cic. Rabir. Post. 16. 43.* Equitem Romanum, veterem amicum suum habentem excepit, fulsit et sustinuit re, fortuna, fide, hodieque sustinet; nec amicum pendentem corruiere patitur. ¶ 5. Denique pendere dicitur, qui suspensus et dubius est, hæret, anxius est et sollicitus. *Cic. 2. leg. Agr. 25. 66.* Nolo suspensam et incertam plebem Romanam obscura spe et cæca expectatione pendere. *Id. 4. Att. 15.* Ne diutius pendeas, palmam tulit. *Ter. Adelph. 2. 2. 18.* Anlmus tibi pendet: ubi illinc, spero, redieris, tamen hoc ages. *Plin. 6. Ep. 6.* Pendeo et exerceur, afficior metu. *Seneca Ep. 69.* Quamdiu

futurum hoc sit, non nimis pendeo. *non mi prendo troppa pena. Lucret. 6. 51.* Mortales pavidis quum pendunt mentibus. *Val. Flacc. 3. 93.* pendunt mortalia longo Corda metu, quibus illa fretis, quibus incidat arvis. *Id. 5. 301.* Cunctaque adbus, magni veniant cum regis ad urbem, Ambigua, et dubia rerum pendentiæ summa. *Seneca Cædip. 594.* Gravis senectus sibimet et pendens metus. *h. e. anxius, sollicitus.* Hinc *pendere animo*, et *sæpius animi*, et *animis* in plur. num. *esser dubbioso, esser sospeso, stare in travaglio. Cic. fragm. carm. apud Non. p. 204. 8. Merc.* Atque animo noctu pendens evenita timebat. *Id. 4. Tusc. 16. 35.* Qui appropinquans aliquod malum metuit, evanidatusque pendet animi. *Id. 8. Att. 5.* Pendeo animi expectatione Corintheni. et 16. *ibid. 12.* Animi pendeo et de te et de me. et 11. *ibid. 12.* Ostendit te pendere animi, quamnam rationem sim Cæsari allaturus protectionis meæ. *Plaut. Merc. 1. 2. 18.* Ego animi pendeo, quid illud sit negotii. *Cic. 1. Tusc. 40. 96.* Expectando et desiderando pendemus animis, cruciamur, angimur. *Ursin. in quodam MS. animi reperit. Liv. 7. 30. sub fin.* Quid illis nos, patres conscripti, sollicitis ac pendentibus animis renunciare jubetis? *Hic quoque al. leg. animi et reclusi, ad ambiguitatem vitandam. Ceterum de hoc loco V. Madvigii Emendationes Livian. Seneca Ep. 5. ad fin.* Pendens animus. *sospeso, dubbioso, incerto.*

PENDICŪLUS, i, m. 2. (pendeo) funiculus, laqueus. *Gloss. Cyrill. Pendiculus, ἀπενδών, ἀπενδώνιον.*

PENDIGO, īgnis, f. 3. (pendeo).
 I.) Proprie est occultum vitium in corpore animalis, quando intra illud cavum aliquod, aut sinus ex morbo, fit, ubi pus et corrupta sanies colligitur: a *pendeo*, quasi sinus quidam sit pendens intus et crescens. *Veget. 3. Veterin. 44. Schneid.* Si jumento scapulae fuerint dissolutæ, diligenter inspicias, ne quas inter nervos et commissuras pendigines faciat: quod si inveneris, quacumque parte plagas accipere poterit, cataplasmatibus mollire, et scalpello, vel cauterio aperire curabis, ut sanies illa atque collectio defluat. et *ibid. 55.* Si cesserit in dolore, et maturum fuerit, aperies, et saniem emittis: pendiginem circumcides ad vivum etc.

II.) Figure et commode de statu inanimulorum *Arnob. 6. 16.* O utinam liceret in simulacri alicujus medias introire pendigines. *nel l'interne magagne. et mox: Jamdudum istos videretis deos, quos exterior levitas lenocinio fulgoris augustat, laminarum fatillium esse crates, particularum coagmenta deformium, etc.* interque omnes sinus commissurarumque juncturas plumbum ire suffusum etc. *Salmas. in Solin. 28.* apud *Arnob.* intelligit τρηματα, h. e. compactiones, commissuras, quasi appendices, ubi una pars alteri per juncturam appenditur et compingitur: et *Gesnerus* (ad *Veget. loc. pr. cit. sub I.*) cava statuarum interstitia.

PENDIX, icis, f. 3. Binæ *Inscript.* habentur apud *Gruter. 601. 10.* et 11. eademque apud *Murat. 926. 5.* et 932. 2., in quibus legitur servus a *pendice cedri.* Putat *Salmas. loc. cit. in voce præced.* pendicem idem esse, quod pendiginem, atque ad hujus servi curam spectasse quidquid arcularum, aut alliarum rerum e cedro compactum erat. Viderint alii. Nam *Pignor. de Serv. p. 240.* nihil extrahat. Hucusque *Forcellinus.* Sed cl. *J. Furlanetto* in *I. Appendice* et in iis quæ reliquit *MSS.* hæc omnia sic refingenda esse videbantur. PENDING, icis, f. 3. *pendice*, collis acclivitas; a *pendeo*, quod ea ad planitiem pendet. *Inscript. apud Smetium p. 106. n. 14.* et apud *Gruter. 601. 10. SEX. POMPEIO SALVIO SEX. POM. (h. e. Sexti Pompeij) A PENDICE CEDRI ITEM AB HORT. CVLT. (h. e. hortoria cultura) etc.* At *Murat. 932. 2.* et *Ald. Manut. Paol. fil. in Orthogr. p. 425.* in hac eadem *Inscript.* habet *SEX. POM. SER. A PENDICE, quod rectum est. Alia apud Gruter. 601. 11.* et apud *Murat. 626. 5. Q. LVSCIO PHILONI A PENDICE CEDRI. At Raym.*

Guarini in *Comment. XII. p. 52.*, qui lapidem vidit Neapoli in *Mus. Borbonico*, ita eandem refert. Q. LVSCIO PHILONI AD PENDICE CEDRI. Ex duabus hisce inscriptionibus, quas ex *Muratorio loc. cit.* cognoscimus reperatas fuisse extra urbem Romam centum et quadraginta circiter abhinc annis, constat, Sex. Pompejum Salvium, prius servum, mox libertum Sexti Pompeij, fuisse a *pendice cedri*, hoc est præpositum pendici cedri: qui locus ita dictus est, quod cedri in alicujus collis acclivitate meridiem versus positæ impense colebantur; quod sane officium mirifice congruit cum hortorum cultura, quæ utroque munereungebatur Sex. Pompejus Salvius. Adde, Q. Luscium Philonem fuisse adiutorem ejusdem Salvii in eadem pendice colenda; quippe quum ex alia Romana *Inscript. apud Murat. 1480. 1.*, in qua mentio est *Neapolitanorum citrariorum*, constat, olim Neapoli, ut etiamnum usu venit, maximam fuisse citreorum culturam apud veteres Romanos ibidem sæpe villicantes, qui ex Neapolitana regione hujusmodi plantarum cultores etiam in agrum Romanum accessere solebant. His addendus est locus *Salvian. 9. Ep. 14. circa med.* Rivulus repentino procellarum pastus illapsu, publicumque aggerem confrago diluvis supergressus, subdita viæ culta inundaverat, quamquam depositurus insanam mox abundantiam, quippe quam pluviis appendicibus intumescens nil superna venæ perennis pondera infarent. Hactenus *Sidonius.* Erit fortasse qui putet, hoc in loco pro *appendicibus* scribendum esse a *pendicibus*, h. e. a montium declivitate; sed prior lectio *appendicibus* præstare videtur. Ex bis porro patet, amandandam esse *Salmasii* minus probabilem conjecturam, pendicem scilicet idem esse ac pendiginem.

PENDO, pendis, pependi, pensum, pendere, 3. *Pendissent pro pependissent* legitimus apud *Liv. 45. 26. sub fin.*, sed quia ejusd. libri c. 29. his habet *penendissent*, priore loco mendum suspicari possumus. Quamquam et *Paulin. Nolan. Carm. 14. 122. penderit dixit.* — Part. *Pensus* sub *A I.* et *II.* et in *fin.*; *Pensurus* sub *A II. 3.*; *Pendendus* vero in *Inscript.* apud *Marin. Frat. Arv. n. 43. EARVM ARBORVM ERVENDARVM FERR. PENDENDARVM ADOLENOARVM COMMOLENDARVM CAUSA. h. e. ferro bipenni findendarum: etenim Isid. 19. Orig. 19.* Securis apud veteres penna vocabatur: utraque autem parte habens aciem, bipennis, quasi duas pennas habens. — Ceterum *pendere* duo diversa significat, prout usurpatur *A)* Active; aut *B)* Absolute, h. e. neutrorum more.

A) Active *pendo* (quod *Forcellino* videbatur esse a *pendeo*, quia rerum pondus tunc maxime sentitur, quum pendet, v. gr. in libra, aut statera) proprie est idem ac *pendere* facio, in primis lances in ponderando; atque hinc est ponderare, pondus ad trutinam explorare, *τραδύω* (It. *pesare, trovare il peso*; Fr. *pésér*; Hisp. *pesar*; Germ. *wägen, abwägen*; Angl. *to weigh*).

I.) Proprie. *Varro* apud *Non. p. 455. 21. Merc.* Unumquodque verbum statera auraria pendere. *Titinius* apud *eumd. p. 369. 21.* Da pensam lanam: qui non reddet temporis etc. *Plin. 19. Hist. nat. 3. 15. (38).* Laser ad pondus argentei denarii pensum. *At Sillig. leg. repensum. Paul. Diac. p. 208. 4. Müll.* Ere gravi quum uterentur Romani, penso eo, non numerato, debitum solvebant. *Ovid. 14. Met. 270.* pensas examinat herbas.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorice est considerare, examinare, *stimare, giudicare, esaminare, pesare.* *Cic. 6. Ferr. 1. 1.* Ego quo nomine appellem, nescio: rem vobis proponam: vos eam suo, non nominis pondere penditote. *Id. Orat. 16. 51.* In philosophia res spectatur, non verba penduntur. *Id. Quintil. 1. 5.* Si apud hoc consilium ex opibus, non ex veritate causa pendetur. *Id. Rosc. Am. 22. 62.* Tamen non temere creditur, neque lavi conjectura res penditur. *Lucan. 4. 707.* Quis conferre duces meminist? quia pendare oausis? *Ulp. Dig. 26. 7. 3.* Si pater minus penso consilio hoc fecit. *At*

leg. perpenso. ¶ 2. Item metaphorice pro aestimare, stimare, apprezzare, far conto, τιμάω. *Lucret.* 8. 1276. Nec jam relligio divum, nec numina magni Pendebantur. *Pers.* 1. 29. Ten' cirretorum centum dictata fuisse, Pro nihilo pendes? *Ter. Heaut.* 1. 1. 103. Tu illum nunquam ostendisti, quanti penderes. *Horat.* 2. *Sat.* 4. 93. quem tu vidisse beatus Non magni pendis. *Ter. Eun.* 1. 2. 14. Nihil pendere aliquid. et 3. 1. 21. nocci. *Id. Andr.* 3. 2. 45.; et *Plaut. Bacch.* 3. 6. 29. pervl. (unde coalescentibus vucibus parvipendo est factum.) *Plaut. Bacch.* 2. 2. 29. plurimi. *Id. Most.* 4. 1. 27. Minoris pendo tergum illorum, quam menam. ¶ 3. Metonymice pro solvere, pagare, sborsare, contare: ductum ex eo, quod antea cusam pecuniam Romani ses stateris appendebant, non numerabant. *Varro* 5. *L. L.* 182. *Müll.* Militis stipendia ideo, quod eam stipem pandebant; ab eo etiam Ennius scribit: Peni stipandia pendunt. *Cic. Pro cons.* 3. 5. Ac bzai ingentem pecuniam pendunt L. Pisoni quotannis. *Liv.* 25. 8. Neque ullum vectigal Penno pensuros. *Cæs.* 5. *B. G.* 23. Quid in singulos annos vectigalis populo R. Britannia penderet, constituit. *Cic.* 12. *Att.* 23. Reliquæ pecuniæ usum Silio pendamus. *Juvenal.* 3. 15. Marnedam alicui pendere. *Tac.* 13. *Ann.* 51. extr. tributum pro navibus. et 2. *ibid.* 87. pretium. et 4. *ibid.* 72. coria boum in usus militares. *Ulp. Dig.* 17. 2. 52. ad fin. Sumptus sociatæ imputabit, qui in eam ram pensi sunt. *Al. leg. impensi.* — Absoluta. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 14. 32. (65). Quancumque iter est, allubi pro aqua, allubi pro pabulo pendunt. — Impersonaliter. *Id. ibid.* Iterumque imperii nostræ publicanis penditur. ¶ 4. Hinc pendere est solvere quidquid morali ratione debemus: et ideo — 1.º Pendere pœnas, inquit *Paul. Diac.* p. 208. 4. *Müll.*, solvere significat, ab eo quod ære gravi quum uterentur Romani, pœno se non numerato, debitum solvebant. Unde proprie dicitur de eo, qui ob delictum pecuniam solvit, pagar la condanna, δίκην τίσιν: metaphorice est dare pœnas, iurare, pati, pagare il fio, soggiacere alla pena. — a) Cum Accus. pœnas, supplicia et similia. *Ter. Heaut.* 4. 4. 6. Syrus mihi tergo pœnas pendet. *Cic.* 11. *Att.* 8. Maximas pœnas pendo temeritatis meæ. *Liv.* 34. 61. Satis pro temeritate unius hominis suppliciorum pensum esse. *Ovid.* 3. *Fast.* 845. capitis pœnas pendere. *Justin.* 11. 4. 2. Magna se perlidie supplicia pependisse, delecta juvenile. *Id.* 8. 2. 4. Pœnas violatæ religionis sanguine et cædibus suis pendunt. *Ovid.* 10. *Met.* 232. Exilio pœnam potius gens impia pendat, Vel nece. — b) Absolute. *Val. Flocc.* 1. 445. tuis nam pendit in arvis Dallus, ingrato Sternpen quod fuderat arcu. — c) Pendere culpam, crimen, h. e. pœnas pro culpa. *Id.* 4. 477. nec credite culpam Sævitiæ, scelerumve mihi nunc crimina pendit. — 2.º Pendere grates, solvare, reddere, rependere. *Stat.* 11. *Theb.* 223. dignas sed pendere grates, Haud mortale opus est: verent tibi reddere Bacchus Noster et Alcides. B) Absolute, b. e. nautrorum more, pendare est pondus habere, pesare, avere peso, gravitare. I.) Proprie. *Lucret.* 1. 360. Nam si tantumdem 'st in lanæ glomare, quantum Corporis in plumbo est, tantumdem pendere par est. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 7. 12. (66). In Transpadana Italia scio vicenas quinas libras farris mandios pendere. *Id.* 31. *ibid.* 8. 31. (58). Fistulas, legitimum est, si quinarie erunt, sexagena pœndi pendere: si octonarie, centena (*Vitruv.* de eadem re verba faciens 8. 7. pondus habere dicit, et *Pallad.* 9. *R. R.* 12. libras habere pro pendere.) *Id.* 9. *ibid.* 15. 17. (44). Præcipua magnitudine thynni: inventimus talenta quindecim pendisse. Adde *ibid.* 30. 48. (93). II.) Translate. *Seneca Ep.* 66. circa med. Bona vera idem pendunt, idem patent: falsa multum bobent vani. — Hinc Part. præterit., cuius exempla supra retulimus, *Pensus*, a, um, adjectivè quæque usurpatur, unde Comp. Pensior sub a.; et est aestimatus,

pretiosus, gratus, probatus (*V. supra A. II.* 2.). — a) Generatim. *Plaut. Stich.* 1. 2. 61. Ultra stit conditio pensior, virginem ne, en viduam habere? *Gell.* 12. 5. circa med. Ut nihil quicquam asset carius pensiusque nobis, quam nosmetipsi. *Atejus Capito apud eum.* 13. 12. Ratum tamen pensumque nihil haberet, nisi quod justum sanctumque esse in Romanis antiquitatibus legisset. — b) Nihil pensi habere, ducere, nihil pensum habere, nihil aestimare, curare, pendere, nullum respectum habere, non avere alcun riguardo, non curarsi di nulla. *Sall. Cat.* 5. Hunc lubido maxima invaserat reipublicæ capiundæ: neque id quibus modis essequeretur, dum sibi regnum pararet, quidquam pensi habebat. et 24. Prorsus neque dicere, neque facere quidquam pensi habebat. *Sueton. Domit.* 12. Nihil pensi habuit, quin prædaretur omni modo. *Id. Ner.* 34. Neque in divexanda matre quidquam pensi habebat. *Tac.* 13. *Ann.* 15. Ut neque fas, neque fidem pensi haberet. *Sall. Cat.* 12. Pudorem, pudicitiam, divina atque humana promiscua, nihil pensi atque (al. neque) moderati habere. *Id. Jug.* 45. Nihil pensi, neque sancti habere, quoad sematipsa præcipitavit. *Val. Max.* 2. 9. n. 3. Nec pensi duxerat, isdem imaginibus adscribi etc. *Lactant.* 6. 1. a med. Nihil moderati aut pensi habent, dummodo auro coruscant. — c) Similitè bis sunt *Liv.* 34. 49. Sed illis nec quid dicerent, nec quid facerent, quidquam unquam pensi fuisse. *Sall. Jug.* 56. ad fin. Quibus si quidquam pensi unquam fuisset, non eo consilio da republica habuissent. *Plaut. Truc.* 4. 2. 52. Nec mihi adest tantillum pensi jam, quos caplam celoos. — Et cum Infinito. *Liv.* 43. 7. extr. Versari inter se, conjuges, liberosque suos, quibus nihil neque dicere pensi sit, neque facere. *Alit tamen omittunt sit.* — Hinc *Pensus*, i, u. 2. absolute, substantivorum more. *V. PENSUM* loco suo. PENDŪLUS, a, um, adject. (pendeo) vox ferme poetica, et est pendens, suspensus, pensilis, κρηματός, εκκρεμής (It. pendente, pendulo, pendolone; Fr. pendant, qui pend, suspendu, pendu; Hisp. pendiente, colgado, suspendido; Germ. hangend, herabhängend; Angl. hanging, pendulous). I.) Proprie. *Horat.* 3. *Od.* 27. 58. potas hac eb orno Pendulum zonâ bene te secuta elidere collum. *Ovid.* 4. *Fast.* 386. Pendula cælestes Libra movebat aquas. *Id.* 7. *Met.* 117. Pendulaque audaci mulcet palmaria dextra. *Id. Heroid.* 1. 10. Lassaret viduas pendula tela manus. *Martial.* 8. 33. bombyx pendulus urget opus. *Claudian.* *Cons. Mall. Theod.* 324. Pendula librato sigit vestigia saltu. h. e. levia, suspensa, pendentia. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 22. 28. (142). de ebrietate. Hinc pallor, et genæ pendulæ, tremulæ manus, etc. cascanti. II.) Translate. ¶ 1. Physica ratione est in alto positus, et quasi pendens, declivis. — a) Da locis. *Martial.* 13. 112. Pendula Pontinos quæ spectat Setia campos. Adde *eum.* 4. 64. et 10. 20. *Colum.* 2. *R. R.* 18. 2. Macriora et pendula loca simo juvanda sunt. *Claudian.* 2. in *Rufin.* 507. dubio tibi pendula rupes imminet lapsu. — b) De hominibus. *Colum.* 10. *R. R.* 229. Quæ canat inter opus Musa modulante putator Pendulus arbutus. — c) Obscuro sensu, pendula Venus, et Græce νεφελώδης, dicitur schema illud Venerum, quo super inguen viri resupinati mulier aversa varicos ita sedet, ut aquare videatur; hinc etiam equus Hæctorum appellatur, *V. EQUUS.* *Apul.* 2. *Met.* Inscanso grabatulo, super me sensim residens, ac crabra subsiliens lubricisque motibus mobilem spinem quatens, pendulæ Veneris fructu me satlavit. Huc pertinet illud *Horat.* 2. *Sat.* 7. 49. Clunibus aut agitavit equum lasciva suplnum. et *Juvenal.* 6. 321. tollit pendentiis præmia coxæ. et *Act. epigr.* in *Anthol. Lat.* T. 1. p. 633. *Burm.* Inqua modos omnes doctas imitata tabellas Transeat, et telo pendeat illa meo. ¶ 2. Morali ratione. *Horat.* 1. *Ep.* 18. 110. ne quitem dubiæ spe pendulus horæ. h. e. hærens, incertus, expecta-

tione suspensus, anxius, sollicitus. *Vopisc. Saturn.* 8. ex *epist. Hadriani Imp.* Ægyptum totam didici, levem, pendulam, et ad omnia famæ momenta volitantem. PENE, adverb. *V. PENE* init. PENÉLOPS, opis, m. 3. πηνελόπη, avis quædam, alio nomine Menæagris. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 2. 11. (38). PENE, præposit. "i iis, quæ Accusat. regunt. Suo nomini postponitur a *Plaut. Amph.* 2. 2. 21., *Aulul.* 4. 4. 27., *Trin.* 5. 2. 22. et *Truc.* 1. 1. 4.; *Cic.* 2. de *republ.* 28.; *Horat. Art. P.* 72.; *Ovid.* 1. *Fast.* 119.; et *Tac.* 11. *Ann.* 28., 15. *ibid.* 1. et 5. *Hist.* 8. Hoc docet *Charis.* 2. p. 206. et 208. *Putsch.* — Ratione hebita etymi, *Festus* p. 250. 15. *Müll.*, *Paul. Diac.* p. 22. 10. et *Diomed.* 1. p. 403. *Putsch.* ab eodem themate ducunt, quo penitus, penu, penetrare (*V. infra* sub II. ioit.). Ceterum penes est apud (It. appresso; Fr. chez; Hisp. cerca; Germ. bei; Angl. with). I.) Proprie de loco usurpatur; quamquam non desit qui hac significatione translate usurpari arbitratur. *Plaut. Trin.* 3. 3. 5. Sine dote, quum ejus rem penes me habeam domi. et *ibid.* 5. 2. 22. thesaurum tuum Me esse penes. *Id. Aulul.* 4. 4. 27. sv. Meum, quidquid habes, redde. st. Perscrutatus es Tu arbitratu, neque tui me quidquam invenisti penes. (*Forcellinus* hunc locum ad paragr. posteriorem retulit). *Ter. Adolph.* 3. 4. 24. Isthæc jam penes vos psaltrie est? S. Ellam intus. *Cic. Mil.* 22. 60. Servi centum dies penes accusatore fuerat. *Cæs.* 1. *B. C.* 78. Edicunt, penes quem quisque sit miles Cæsaris, ut prouducatur. *Ulp. Dig.* 43. 5. 3. Si penes servum tebulæ fuerit, dominus interdicto tenebitur. His loc. penes est pro apud sine significatione possessionis. II.) Translate (et secundum alios proprie) dicitur de persona cum significatione domini, vel potestatis. Nam quod penes te, sive in potestata tua est, id externum dici nequit, sed quasi intus est, firmiterque tenetur. Unde *Ulp. Dig.* 50. 18. 63. Penes te amplius est, quam apud te. Nam apud te est, quod qualiter qualiter a te teneatur: penes te est, quod quodammodo a te possidetur. — a) Generatim. *Plaut. Amph.* 2. 2. 21. Virtus omnia in se habet: omnia adsunt bona, quem penes est virtus. *Id. Capt.* 2. 1. 37. homines, quod sibi volunt, Dum id impetrant, boni sunt: sed id ubi jam penes sese habent, Ex bonis pessimi sunt. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 19. 52. Eos agros, quorum adhuc penes Cn. Pompejum omne iudicium et potestas debet esse, decemviri vendent? Sic *Id.* 4. *Fam.* 7. Penes quem est potestas. *Id. Brut.* 74. 258. Penes quos laus fuit. *Cæs.* 7. *B. G.* 21. extr. Quod penes eos, si id oppidum retinuisset, summam victoriæ constare intelligebat. *Horat. Art. P.* 71. si volet usus, Quem penes arbitrium est et jus et norma loquendi. *Ovid.* 1. *Fast.* 119. Me penes est unum vasti custodia mundi. *Liv.* 3. 53. Iudicia penes vos erunt de capite nostro fortunisque. *Id.* 2. 24. Patres militarent, patres arma caperent, ut penes eosdem pericula belli, penes quos præmia essent. *Sall. Jug.* 31. Beneficia vestra penes optimos, non audacissimos, forent. *Tac. Agric.* 15. Plus impetus, majorem constantiam penes miseros esse. *Id. ibid.* 20. extus.; *Seneca* 4. *Quæst. nat.* 3.; et *Plin.* 17. *Hist. nat.* 12. 19. (93). Fides penes auctores erit, io mi rapporto a chi ciò racconta. Sic *Vellej.* 2. 63. 1. Summa virium penes eum est. — b) Speciatim de persona, cui aliquid crimini ducitur. *Ter. Hecyr.* 4. 1. 20. Penes te culpa est. *Tac.* 1. *Ann.* 44. Nec Cæsar arcebat, quando nullo ipsius jussa penes eusdem sevitiæ facti et invidia erat. *Id.* 4. *ibid.* 16. Pluræ ejus rei causas afferebat, potissimum penes incuriam virorum feminarumque. h. e. potissimam causam tribuebat incuriæ etc. — c) Item speciatim. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 273. Penes te es? h. e. esse sanus mente? Sed *Ter. Heaut.* 5. 1. 47. Præ iracundia non sum apud me. Ad hæc *Handius*: Illud est, tuana in potestate? hoc est, in me, sv εαυτοῦ.

PENETRABILIS, e, *adject. Comp. Penetrabilior 2. — Penetrabilis ¶ 1. Passive est qui penetrari facile potest, pervius, *penetrabile, trapas-sevole, πόρπιος, διαπόριος*. Ovid. 12. *Met.* 166. corpus nullo penetrabile talo. *Seneca Const. Sap.* 3. *ad fin.* Non refert, quam multa in illum conjiciantur tela, quum sit nulli penetrabilis. *Stat.* 2. *Theb.* 653. nulliqua tuum penetrabile ferro Pectus. *Justin.* 4. 1. 2. *de Sicilia.* Terra cavernis quibusdam fistulisque ita penetrabilis, ut ventorum tota ferme latus pateat. *Stat.* 3. *Silv.* 5. 21. Aut septemgemini caput haud penetrabile Nilii. h. e. quod deprehendi, aut adiri non potest. ¶ 2. Active est qui facile penetrat, *penetrativo, penetrante*. *Virg.* 1. *G.* 93. Borem penetrabile frigus. *Id.* 10. *En.* 481. Aspic, num mage sit nostrum penetrabile telum. *Sil.* 11. 7. 649. penetrabilis hæsit arundo. *Ovid.* 13. *Met.* 857. penetrabile fulmen. *Macrob.* 7. *Saturn.* 12. Vinum tanto penetrabilius in venas efficitur bibendo, quantum lit liquidius sæpe purgata. *Gell.* 10. 3. Multa copiosaque invidia, graviorque et penetrabili querimonia dicere aliquid. *Capell.* 6. p. 188. Hasta (*Minervæ*) etiam vibrans penetrabile monstrat acumen.*

PENETRALIS, alis, n. 3. et

PENETRÁLE, is, n. 3. et

PENETRÁLIA, ium, n. plur. 3. *V.* voc. seq. in lin.

PENETRÁLIS, a, *adject. (penetro) Comp. Penetrator I. — Penetrans est penetrabilis, facile penetrans, *penetrativo*.*

1.) Proprie. *Lucret.* 1. 494. Permanet calor argentum penetratoque frigus. et *ibid.* 534. Nec capere humorem, neque item manabile frigus, Nec penetralem ignem. *Id.* 2. 382. Quare fulmineus multo penetrator ignis, Quam noster fuit e tædis terrestribus ortus.

II.) Transite est interior, interior, *intimo, inferiore, interno, remoto, εὐδωπιος*. *Virg.* 1. *G.* 379. Sæpius et tectis penetralibus extulit ova Angustum formica terens iter. *Id.* 2. *En.* 297. Eternumque adytis effert penetralibus ignem. *Cic. Harusp. resp.* 27. 57. Deorum ignes, solia, mensas, abditos ac penetrales focos, occultas sacra inexplorabili scelere pervertit. — *Penetrales* dii a poetis dicuntur Penates, ut *Cic.* 2. *Nat. D.* 27. 68. docet. *Seneca (Edip.)* 265. Per regna juro, perque penetrales deus. Adde *Phædrus*. 340. Sic *Tac.* 2. *Ann.* 10. Ille (*memorat*) fas patris, libertatem avitam, penetrales Germanæ deos, matrem precum suam. *Ovid.* 13. *Met.* 337. rapui Phrygiæ signum penetrale Minervæ. — *Penetræ sacrificium*, quod interiore parte sacrarii conficitur. *Festus* p. 250. 15. *Müll.* — Hinc

Penetrat, alis, et

Penetræle, alis, et sæpius

Penetrælia, ium, n. plur. 3. absolute, substantivorum more, usurpatur. Forma *Penetræle* est *Macrobii* et *Symmachi* (*V.* sub II. 1. extr.); apud *Propert.* 4. 8. 6. alii aliter leg. — *Penetræle* vel *penetrælia* dicitur omnis pars interior domus, vel templi, teste *Servio* ad *Virg.* 7. *En.* 59., adeo ut opus sit penetrare, h. e. penitus intrare, ut *Paul.* *Diac.* p. 208. 8. *Müll.* ait; et universi pars interior cujusque rei, *πυξός, luogo o stanza rimota o interiore, l'interno*.

1.) Proprie. ¶ 1. Generalim. *Virg.* 2. *En.* 484. Apparent Priami et veterum penetralia regum. et 7. *ibid.* 59. Laurus erat tecti medio in penetralibus altis. *Lucan.* 5. 146. adyti penetrale remoti Fatidicum. *Ovid.* 1. *Trist.* 1. 105. Quum tamen in nostrum fueris penetrale receptus, Contigerisque tuam, scriinia curva, domum. *Liv.* 41. 20. Lyzici in Prytanæum, hoc est, penetrale urbis, ubi publice, quibus his honos datus est, vescuntur, vasa aurea mensæ unius posuit. *Sil.* 11. 7. 501. Evocat e liquidis piscem penetralibus esca. *Ovid.* 1. *Met.* 574. Magni annis penetralia. ¶ 2. Speciatim dicitur de sacrariis deorum. *Paul.* *Diac.* p. 208. 6. *Müll.* Penetrælia sunt Penatium deorum sacraria. *Ovid.* 1. *Met.* 287. Tectaque cumque suis rapiunt penetralia sacris. h. e. sacraria cum deorum signis. *Martial.* 10. 51.

Nec Capitolini summum penetrale Tonantis. *Tac. Germ.* 40. Est in insula Oceani castum nemus, dicatumque in eo vehiculum, veste contextum: attingere uni sacerdoti concessum. Is adesse penetræli deam intelligit.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. 1. *Quintil.* 6. 2. 25. Mihi in animo est, quæ latent penitus, ipsa hujus loci aperire penetralia. i. secreti, *Varcano* at *Stat.* 3. *Silv.* 5. 56. fixamque animi penetralibus imis Nocte dieque tenes. *Macrob.* 7. *Saturn.* 1. Quod philosophiam ea observatione veneratis, ut tantum intra suum penetral existimes adorandam. *Symmach.* 2. *Ep.* 34. Sanctum penetral animi tui nesciunt. ¶ 2. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. 2., penetrale dicitur signum alicujus numinis, quod in penetrali colitur. *Sil.* 11. 13. 62. Huc vittas, castumque refer penetrale parentum.

PENETRÁLITER, adverb. penetrando, intus, interior. *Venant.* 4. *Vit. S. Martin.* 597. Et fera delicti penetraliter ulcera mordent.

PENETRATIO, ónis, f. 3. *penetracione*, actus penetrandi. *Apul.* *Florid.* n. 18. Paribus utrinque aculeis, simili penetracione, mutuo vulnere. Adde *Cæsar.* *Aurel.* 5. *Tard.* 1. n. 20.

PENETRATOR, óris, m. 3. qui penetrat. *Augustin.* *Ep.* 199. ante med. Domus alienæ penetratores. *Prudent.* *Hamartig.* 883. sed ignis Trajector nebula, vasti et penetrator operis est. *Paulin.* *Nolan.* *carm.* 20. 285. Spiritus ille Dei penetrator ubique per omnes Naturas rerum.

PENETRÁTUS, a, um, *V.* voc. seq.

PENÉTRO, as, avi, átum, are, 1. Part. *Penetrans* sub B. I. et II.; *Penetratus* sub A. I. 1. et 2. — Part. *Penetraturus* affertur a cl. *Furlanetto* in *I.^a Appendice ex Plin.* 33. *Hist. nat.* 1. 13). Quousque penetratura sit avaritia. *Ita leg. Codices plurimi; at Bambergensis* quousque penetratur avaritiâ. *V. Sillig.* adnotata ad h. l. — Penetrare (quod ab eodem themate ductum, a quo *penu, penes, penitus*) usurpatur A) Active, h. e. cum Accusativo; et B) Absolute, h. e. neutrorum more.

A) Active, penetrare occurrit

1.) Proprie ¶ 1. Cum Accusativo personæ, quæ in locum aliquem penetrat. — a) *Penetrare pedem*, inferre. *Plaut. Men.* 5. 2. 64. Si ego intra ædes hujus unquam penetravi pedem. *se ho mai messo piede*. Adde *ibid.* 2. 3. 49. — b) *Penetrare se*, se conicere. *Plaut. Amph.* 1. 1. 94. Perduelles penetrant se in fugam. *Id. Trin.* 2. 2. 1. Furas penetrare se ex ædibus. *Gell.* 5. 14. *a med.* Specum quamdam nactus, in eam me penetro et recondo. *Plaut. Truc.* 1. 1. 23. Ea intra pectus se penetravit potio. — c) Sic Part. *Penetratus* est qui penetravit, insinuatus. *Lucret.* 4. 670. Quæ penetrata queunt sensum progignere acerbum. ¶ 2. Cum Accusativo rei, in quam quis penetrat, est penitus intrare, ingredi, pervadere, permanere, permeare, *εὐδωπιω, διακείρω* (It. *entrare dentro, penetrare, insinuarsi, entrare, internarsi*; Fr. *s'introduire dans, pénétrer, entrer*; Hisp. *insinuarse, penetrar, entrar*; Germ. *in etwas eindringen, es durchdringen, von einem Ende bis zum andern in dasselbe hineinkommen*; Angl. *to penetrate, pierce, enter into, make one's way into or through, pass into or through, pervade*). *Lucret.* 4. 894. Per patefacta venit (*aer*) penetratque foramina laevis Et dispargitur ad partes ita quasque minutas Corporis. et *ibid.* 613. Vox obtunditur atque aures confusa penetrat. et 1. 528. Hæc neque dissolvi plagis extrinsecus icta Possunt, nec porro penitus penetrata reteri. *Id.* 2. 538. vallo (*India*) munitur eburno, Ut penitus nequeat penetrari. *Virg.* 1. *En.* 247. Illyricos penetrare sinus. *Sueton. Cæs.* 52. Eadem nave pæne Ethiopia tenus Ægyptum penetravit. *Vellej.* 2. 40. 1. Penetratæ cum victoria Media, Albania, Hiberia, ac deinde flexum agmen ad eas nationes, quæ etc. *Stat.* 4. *Silv.* 6. 104. *de Hercule.* Illic penetrata tibi, spoliataque limina nuntis Concinet. *Tac.* 15. *Ann.* 27. Iter L. Lucullo quondam penetratum. — Huc pertinet et illud *Cæsar.* *Aurel.* 4. *Tard.* 3. n. 69. Allquan-

do etiam erunt hæc animalia (*pulli gallinacei, phasiani, perdices* etc.) reclusis pectoribus virgultis muræ penetranda, aut eis magis rapienda.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. 1. *Gell.* 13. 10. Labeo Antistius in grammaticam sese atque dialecticam litterasque antiquiores altioresque penetraverat. ¶ 2. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. 2. *Tac.* 1. *Ann.* 69. Id Tiberii animum altius penetravit. *Id.* 3. *ibid.* 4. Nihil tamen Tiberium magis penetravit, quam studia hominum accensa in Agrippinam. — *Lucret.* 5. 1262. Tum penetrabat eos, posse hæc liquefacta calore Quamlibet in formam et faciem decurrere rerum. *entrava loro in capo, intendevano, capivano*.

B) Absolute, h. e. neutrorum more usurpatur et est penitus intrare, ingredi, pervadere.

1.) Proprie. — a) Cum præpositione aliqua. *Plaut. Bacch.* 1. 1. 33. Homo adolescentulum penetrare hujusmodi in pelæstram, ubi damnis desudascitur. *Ovid.* 12. *Met.* 153. Et dis acceptus penetravit in æthera nidor. et *ibid.* 336. jaculum lævam penetravit in aurem. *Liv.* 2. 53. Tumultus e castris, et in urbem penetrat. *Cf. Nepos Chabr.* 4. Quum enim eo (*in portum*) penetrasset, ceteræ (*naves*) oon sunt secutæ. *Cic.* 6. *Verr.* 48. 107. Ditem Patrem subito non longa a Syracusis penetrasse sub terras. *Liv.* 39. 31. Permissi turbæ hostium intra vallum penetraverunt. *Cic. Tim.* 9. extr. Astra, quæ per cælum penetrantia, solstitiali se et brumali revocatione converterent. *Id.* 1. *Tusc.* 20. 45. Qui ostium Ponti viderunt, et aas angustias, per quas penetravit Argo. *Virg.* 7. *En.* 207. Idæus Phrygiæ penetravit ad urbes. Adde *Cic. Prov. cons.* 13. 32. *Ovid.* 12. *Met.* 42. penetratque cavas vox omnis ad aures. et 7. *ibid.* 601. tristes penetrant ad viscera morbi. *Cels.* 5. 28. n. 3. Ulcus celeriter serpendo penetrandoque usque ad ossa etc. — Passive impersonaliter. *Liv.* 10. 1. In eam speluncam penetratum cum signis est. — b) Absolute. *Tac.* 3. *Hist.* 41. Venere tres cohortes cum ala Britannica: neque ad fallendum aptus numerus, neque ad penetrandum. h. e. numerus minor, quam ut perumperet.

II.) Translate. — a) Cum præpositione aliqua. *Cic.* 6. *de republ.* 22. Romuli animus hæc ipsa in templa penetravit. *Id.* 2. *Nat. D.* 61. 153. Hominum ratio in cælum usque penetravit. *Id. Brut.* 38. 142. *de actione.* Nulla res magis penetrat in animos, eosque lingit, format, sedit. *Sueton. Gramm.* 3. sub *fin.* In provinciis quoque grammatica penetraverat. *Tac.* 4. *Hist.* 7. Sorte et urna mores non discerni: suffragia et existimationem senatus repeita, ut in cuiusque vitam famemque penetrarent. *per inscipere e conoscere intimamente*. *Cf. Ovid.* 3. *Art. am.* 291. Quo non ars penetrat? discunt lacrimare decenter Quoque volunt plorant tempore, quoque modo. *Cic. Partit. orat.* 36. 123. Definendo describendoque ad sensum judicis opinionemque penetrare. *Justin.* 5. 7. 5. Adeo ad omnem ætatem tanti mali sensus penetraverat. *Tac.* 15. *Ann.* 20. Una vox ejus usque ad contumeliam senatus penetraverat, quod dicitasset etc. — b) Absolute. *Tac.* 2. *Ann.* 36. Haud dubium erat, eam sententiam altius penetrare, et arcana imperii tentari. *Id.* 1. *ibid.* 1. Hæc atque talia, lacrimis et arte adulteræ penetrantia, nemo prohibebat. h. e. in Neronis animum penetrantia.

PENICILLUM, i, n. et

PENICILLUS, i, m. 2. *deminut.* peniculi, ut patet etiam ex *Cic.* 9. *Fam.* 22. Caudam anliqui penem vocabant, ex quo est propter similitudinem penicillus. — Hinc

1.) Proprie. ¶ 1. Est instrumentum pictorum inducendis coloribus, *ραφίς* (It. *pennello*; Fr. *pinceau*; Hisp. *pincel*; Germ. *d. Pinsel*; Angl. *a painter's pencil*). *Cic. Orat.* 22. 74. Pictor ille vidit, obvolvendum caput Agamemnonis esse, quoniam summum illum luctum penicillo non posset imitari. *Quintil.* 2. 21. 24. Cælator cælum desiderat, et pictor penicilla. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 17. 71. (235). Setæ e penicillis tectorilis.

¶ 2. Item linamentum, quod vulnere vel aridum, vel imbutum medicamine imponitur, *tasta*, *μρός*. *Cels.* 2. 10. *sub fin.* Deligandum brachium superimposito expresso ex aqua frigida penicillo. *Id.* 7. 7. n. 6. Exigua penicilla interponenda, donec exulceratio ejus loci finiatur. ¶ 3. Item linteolum conceptum ad similem fere usum, *pezzetta*, *pezzettina*. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 11. 26. (113). Sed ablui æruginem necessarium penicillis calidis, donec rodere desinat. et *ibid.* 12. 32. (126). Attamentum penicillo fronti impostum. *Id.* 20. *ibid.* 15. 57. (162). de *cumino*. Propter colam quoque bibitur, illiniturque, vel penicillis fervens apprimitur fasciis. ¶ 4. Item peniculus ad abstergendum. *Colum.* 12. *R. R.* 18. 5. Picem, quæ in fundum destillavit, penicillo detergere. ¶ 5. Penicilli ex spongiiis. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 45. 60. (148). Spongiarum tria genera accepimus: spissum ac prædurum et asperum; tragos id vocatur: spissum et mollis; manus: tenue densumque, ex quo penicilli; Acbilleum. *Id.* 31. *ibid.* 11. 47. (125). Mollissimum genus earum (spongiarum) penicilli: oculorum tumores levant ex mulso impositi. et *ibid.* (131). Circa Lyciam penicillos mollissimos nasci in alto. h. e. spongias, ex quibus penicilli sunt. ¶ 6. Ita etiam vocatur collyrium quoddam, quod nempe oculis penicillo apponi solebat. *Inscript.* apud *Tôchon*, *cachets des ocul.* p. 66. PHRONIMI PENICILLI AD OMNEM LIFFIT. Alia apud *eumd.* *ibid.* p. 71. IVNII TAVRI PENICILLVM AD OMNEM LIFFIT.

II.) Figuratae. ¶ 1. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 9. 36. (61). Zeuxis audentem jam aliquod penicillum ad magnam gloriam perduxit. h. e. artem pingendi. metonymia. Sic *paullo sup.* (60). Apollodorus primus gloriam penicillo jure contulit. ¶ 2. Metaphorice. *Cic.* 2. ad *Q. fr.* 15. ante *med.* Modo mihi date Britanniam, quam pingam coloribus tuis, penicillo meo. h. e. ornamentis tuis, artificio et stilo meo.

PENICULAMENTUM, i, n. 2. (peniculus) est ipsa cauda, seu caudæ muscarium.

I.) Proprie. *Arnob.* 5. 11. Peniculamenta decurtantem cantheriorum, innectentem laqueos mobiles. Ita *Scalig.* in *Catalect.* Alii leg. *peniculantem, decurtantem cantherios*, quod est, peniculus conquiritur, b. e. setas equinas caudarum, ex quibus laqueos terat.

II.) Translate est lacinia in modum peniculi, seu caudæ dependens. *Ennius* apud *Non.* p. 149. 32. *Merc.* Pendent peniculamenta unum ad quemque pedum. *Lucilius ibid.* Peniculamentum vero reprehendere noli. Adde *Cæcil. ibid.*

PENICULANS. V. voc. præced. I.

PENICULUS, i, m. 2. *deminut. a penis*, h. e. parva cauda. ¶ 1. Dicitur de extrema cauda setosa, aut villosa quorundam animalium, ut boum, equorum, vulpium, quibus utebantur ad pulverem et sordes abstergendas ex mensis, vasis, vestibus: et ita dicitur tale instrumentum, etiam si ex cauda non sil, *setoletta*, *scopetta*, *spazzola*, *σπογγιον*, *σπογγιόν*. *Festus* p. 230. 21. *Müll.* Penem antiqui codam vocabant: a qua et peniculi, quis calciamenta tergentur, quod e codis extremis faciebant antiqui, qui tergerent ea. *Plaut. Men.* 1. 1. 1. Juvenis nomen fecit Peniculo mihi, ideo quia mensam, quando edo, detergeo. *Parasitus loquitur.* et *ibid.* 2. 3. 40. Quis iste est Peniculus? qui extergentur baxæ? *Ter. Eun.* 4. 7. 7. Quid ignave? peniculon? pugnare, qui istunc buc portas, cogitas? sa. ego ne? imperatoris virtutem noveram, et vim militum: sine sanguine hoc fieri non posse: qui abstergerem vulnera. ¶ 2. Etiam spongiæ longæ, propter similitudinem caudarum, peniculi dicte sunt, teste *Paul. Diac.* p. 208. 7. *Müll.*; et fortasse hujusmodi spongiam intelligit *Ter. loc. cit.* V. PENICILLUS I. 5. ¶ 3. De penicillo pictorum, *pennello*. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (81). Arrepto peniculo, lineam duxit summæ tenuitatis per tabulam. Ita editio *Jenson.* a. 1472. Aliæ antiquiores et *Harduin.* penicillo, quam lectionem *Sillig.* tuetur. Ceterum, si sana est lectio, *Marcell. Empir.* c. 7. *sect.* 1. p. 97. *retro ed.* *Ald.* Atque

hoc medicamento rasum caput in umbra per peniculum pictoris. et paullo post. Raso capite in umbra per peniculum pictoris (unguentum) imponas. ¶ 4. Ludit in ambiguo instrumentum abstergentis, et nominis Parasiti *Plaut. Men.* 2. 2. 12. *MES.* Quem tu parasitum queris, adolescens, meum? *CVL.* Peniculum. *MES.* eorum hunc in vidulo salvum fero. *Lambin.* referebat ad τὸ αἰδοῖον ἀρσενικόν. ¶ 5. Sunt qui, antiquorum Codicum auctoritate freti, apud *Plaut. Mil. glor.* 1. 1. 18. legunt *peniculum tectorium*, ubi vulgati libri habent *panniculam tectoriam*. V. PANNICULA.

PENINSŪLA. V. PÆNINSULA.

PENIS, is, m. 3.

I.) Proprie. ¶ 1. Est idem quod cauda, apud veteres, *codæ*, *κέρκος*. *Cic.* 9. *Fam.* 22. Caudam antiqui penem vocabant, ex quo est propter similitudinem penicillus. *Festus* p. 230. 21. *Müll.* Penem antiqui codam vocabant, a qua antiquitate etiamnum offa porcina cum cauda in cœnis puris offa penita vocatur: dictus est forsitan a pendendo. *Nævius* apud *eumd.* *ibid.* Lares ludentes peni pinxit bubulo. *peni* ablat. pro *pene*, ut *puppi*, *navi*. ¶ 2. Postea ob similitudinem ita est vocatum membrum virile, *πέος*, *φωλή*. *Cic. loc. cit.* At hodie penis est in obscænis: at Pisco queritur, adolescentes peni deditos esse. Quod tu appellas suo nomine, ille tectius penem. Adde *Sall. Cat.* 14.; *Horat. Epod.* 12. 8.; *Juvenal.* 6. 337. et 9. 43.

II.) Translate *putissimus penis* vocabatur Horatius ab Augusto, ut refert *Sueton. Vit. Horat.*, quemadmodum *salaputium* vocat *Catullus* Licinium Calvum.

PENISSIMĒ. V. PÆNE et PENITUS adverb.

PENITE, adverb. Sup. *Penitissime*. — Penite est idem ac penitus. *Catull.* 61. 178. Pectore uritur intimo Flamma, sed penite magis. Al. leg. *penita*, ut sit adjectivum. *Sidon.* 4. *Ep.* 9. Actiones ejus quotidianas penitissime insperet. Hoc superlativum a *penitus* etiam duci potest.

PENITA, Grum, n. plur. 2. V. PENITUS, a, um, in fin.

PENITUS, adverb. Comp. *Penitius* legitur apud *Cels.* *loc. infra cit.* I. a. pro *penitus* in editione *Lindemii*, et in margine editionis *Constantini*; item apud *eumd.* 5. 28. n. 11. Penitiusque condita suppuratione. Sed utrobique *penitus* esse in MSS. affirmat *Targa*. Sup. *Penitissime* V. in PENITE: pro quo et *penissime* dictum est per syncop. *Plaut. Most.* 3. 1. 125. Malum quod isti dii deæque omnes dunt: ita mea consilia perturbat penissime. Adde *Aulul.* 3. 4. 7. — *Priscian.* 5. p. 608. *Futsch.* et 15. p. 1008. ducit a *penē* adverb. seu *pæne*, quasi: unde alii scrib. *pænissime*. *Apul. Apolog.* Nani quod penissime oblitus sum, nuperrime quam testamentum scripserit etc. — Ceterum *penitus* (quod ducunt a *penes*) est omnino intus, in imo, in fundo, in intimis partibus, intrinsecus: cui opponitur *extra*, aut hujusmodi, *ἐνδον* (It. *ben addentro*, sin *nel fondo*, *internamente*; Fr. *intérieurement*, à l'intérieur; Hisp. *interiormente*; Germ. *inwendig*, ganz *innerlich*, im *Innersten*; Angl. *inwardly*, *within*, *in the inmost and most secret part*, *deeply*, *thoroughly*).

I.) Proprie. — a) Speciatim cum oppositis. *Sever. Ætn.* 317. extra penitusque coacili Exagitant venti. *Manil.* 4. 309. penitusque deus, non fronte notandus. Huc referri potest et illud *Cels.* 5. 26. n. 7. Interest vulnus in summa parte sit, an penitus penetraverit. *Tac. Germ.* 41. Non in ripa commercium, sed penitus. — b) Generatim. *Cic.* 7. *Ferr.* 27. 68. Lautumias Syracusanas omnes audistis: opus est totum ex saxo in mirandam altitudinem depresso, et multorum operis penitus exciso. *Virg.* 10. *Æn.* 526. jacent penitus defossa talenta. *Id.* 2 *G.* 290. penitus terræ defigit arbos. *Ovid.* 2. *Met.* 178. desuper ab æthere terras Infelix Phaethon penitus penitusque jacentes. *Nepos Alcib.* 9. Penitus in Thraciam se supra Propontidem abdidit. *Cæs.* 6. *B.* *G.* 9. Suevos omnes penitus ad extremos fines

se recepisse. *Tac.* 2. *Ann.* 56. Ambigua gens ea (*Armenii*) antiquitus hominum ingenis et situ terrarum, quo, nostris provinciis late præ-tenta, penitus ad Medos porrigitur. *Id.* *Agric.* 10. Nusquam latius dominari mare, nec litore tenuis accrescere, — sed influere penitus atque ambire. *Virg.* 6. *Æn.* 509. Tot maria intravi duce te, penilusque repostas Massylum gentes. et 8. *ibid.* 242. umbrosæ penitus patuere cavernæ, Non secus, ac si qua penitus vi terra dehiscens Infernas reseret sedes. *Cic.* 1. *Cat.* 13. 31. Peniculum autem residebit, et erit inclusum penitus in venis atque in visceribus reipublicæ. Cf. *eumd.* 4. *Acad.* (2. p.) 39. 122. Rerum naturas persecare possumus, ut videamus, terra penitusne defixa sit et quasi radicibus suis hæreat. et *Pollio* ad *Cic.* 10. *Fam.* 33. 7. Penitus in Lusitania legiones in hibernis collocaram.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ sumptâ a superiori paragr. *Cic.* 2. *Orat.* 78. 319. Apparebit ea — penitus ex ea causa, quæ tum agatur effluisse. *Id.* 1. *Legg.* 5. 17. Penitus ex intima pbilosopia bauriendam juris disciplinam putas. *Id.* *Harusp. resp.* 26. 57. Vitia in aliquo penitus defixa atque hærentia. *Id.* *Cluent.* 1. 4. Evellere ex animis hominum opinionem tam penitus insitam. *Id.* 4. *Ferr.* 70. 169. Bene penitus sese dare in familiaritatem alicujus. (Recte sensit *Zumptius* additum bene non posse excusari, nisi joci nomine *Id.* *Cluent.* 13. 36. Se blanditiis et assentationibus in Asinii consuetudinem penitus immerisit. *Id.* 1. *Orat.* 22. 96. Ut penitus in eam ipsam totius hujus vel studii vel artificii — disputationem intimam veniretis. *Id.* 7. *Att.* 12. Demittere se penitus in causam. *Id.* 1. *Orat.* 23. 108. Res penitus perspectæ, planeque cognitæ. et *ibid.* 5. 17. Omnes animum motus penitus pernoscenti. *Id.* 8. *Att.* 12. Penitus intelligere aliquid. — *Cic.* 13. *Fam.* 53. Eam tibi penitus commendo atque trado. Sic *Horat.* 1. *Od.* 21. 3. Latonamque supremo Dilectam penitus Jovi. *coll. intimo del cuore.* et *Tac.* 1. *Ann.* 52. Multa de virtute ejus memoravit, magis in speciem verbis adornata, quam ut penitus sentire crederetur. *internamente, nel fondo del cuore.* ¶ 2. Pro radicibus, *sin dalle radici*: quod translate est nihil relinquendo. *Cic. Rosc. Com.* 1. 20. Caput et supercilia penitus abrasa. *Id.* 1. *Nat. D.* 42. 119. Euhemerus videtur religionem penitus totam sustulisse. *Id.* 2. *Off.* 8. 27. Hanc consuetudinem et disciplinam penitus amisimus. *Horat.* 1. *Sat.* 3. 73. penitus excidere vilium iræ. *Phædr.* 3. *prol.* Curamque habendi penitus corde eradere. *Sueton. Claud.* 25. Druidarum religionem penitus abolevit. ¶ 3. Latiore significatione est prorsus, omnino, *del tutto, affatto, totalmente, πάντως, παντρώως*. *Virg.* 1. *Ecl.* 67. Et penitus toto divisos orbe Britannos. et 12. *Æn.* 623. Hi fugiunt, penitusque datis referuntur habenis. *Q. Cic. ad Tiron.* 16. *Fam.* 8. Te penitus rogo, ut etc. *Cic.* 1. *Fin.* 15. 49. Ob eam debilitatem animi, multi parentes, multi amicos, perique se ipsos penitus perdidit. *Id.* 5. *Fam.* 13. Reipublice penitus diffidere. — Jungitur Comparativo apud *Propert.* 1. 16. 17. Janua vel domina penitus crudelior ipsa. Et Superlativo apud *Vellej.* 2. 27. 1. At Penitus Talesinus, dux Samnitium, vir maximi animi, belloque fortissimus, penitusque Romano nomini infensissimus etc. *Alii tamen aliter utroque in loco legendum putant; et* *Handius* (*Tursellin.* vol. 4. p. 428.) τὸ penitus utroque in loco interpretatur imo atque loto animo: alii vero, fortasse rectius, penilus apud *Propert.* est idem ac multo, et apud *Vellej.* est longe.

PENITUS, a, um, adject. Comp. *Penitior* et *Sup. Penitissimus*. — *Diomed.* 1. p. 403. *Futsch.* ducit a *penes*: quia quod penes me est et in potestate mea, id internum quodammodo atque intimum est mihi. *Profecto penitus* est qui intus et in imo est, intimus, internus, cioè che è dentro o nel fondo, intimo, interno. ó ενδον, ó εντός. *Plaut. Asin.* 1. 1. 28. Excreea usque ex penitis lancibus. *Id.* *Pers.* 4. 3. 53. Advecta ex Arabia penitissima. et *ibid.* v. 71. Et barbaria peni-

tissima. *Id. Cist. 1. 1. 65.* In latebras abscondas pectore penitissimoi. *Gell. 9. 4.* Scythæ illi penitissimoi, qui sub ipsis septentrionibus ætatem agunt. *Apul. 6. Met.* Fontis penita scaturigo. et 11. *ibid.* Plane memineras, et penita mente conditum semper tenebis. et 5. *ibid.* Præcordiis penitis nutrire invidiam. *Id. fragm.* apud *Priscian. 3. ab init.* Visus est et adolescens trahere se in penitorem partem domus. *Macrob. 5. Saturn. 19.* circa med. De Græcorum penitissimis litteris hæc historiam eruit Maro. — Hinc

Penita, ðrum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more. *Capell. 1. p. 5.* Uti secum mundi penita permeare æthereosque recessus irrupere parili celeritate posset. et 6. p. 195. Omnia etiam pondera in eam (terram) desuper cadunt, ut imber, grando, nix, fulgura, atque ipse qui in ejus penita præcipitatur Oceanus. *Jul. Valer. Hist. Alex. M. (ed. A. Maio.) 38.* Et cum dicto apprehendens, in penita perducit. et 43. Ingressus sacri loci penita.

PENNA et pinna, æ, f. 1. Quod ad descriptionem attinet, in veterib. libris promiscue unum pro altero ponitur. Neque verum est quod scripsit *Caper de Orthogr. p. 2243. Putsch.*, murorum pinnae dici, avium pennas. et *Quintil. qui 1. 4. 12.* videtur negare, pinnae de avibus dici: *V. infra sub I. b.* — Antiquos *pesnam* et *pennam* dixisse, testatur *Festus p. 205. 14.* et *p. 209. 8. Müll.* — Ratione habita etymii, *Festus p. 209. 8.* et alii ducunt ex Græco *περνώς*, seu *περνώς*, aut *περνώς volucris*, hoc est a themate *pet* (unde *petna* et *pesna*), quod cum Gr. *πέπαιμα*, *περνώς* conjungitur. — Ceterum *penna* vel *pinna* est id, quo aves vestiuntur, *πίλον, περόν* (It. *penna*, *piuma*, *ala*; Fr. *penn*, *plume d'un oiseau*; Hisp. *las plumas largas de las alas*; Germ. *d. Feder*; Angl. *a feather, quill, wing*).

1.) Proprie. — a) Forma *penna* occurrit apud *Plin. 11. Hist. nat. 39. 94. (228).* Pennarum caules omnium cavi: præcisæ non crescunt, evulsæ renascuntur. — Differt a *pluma*, quæ tenuior est, mollior et densior, totumque corpus tegit: *penna* autem crassior et longior, ut in ala et cauda. *Colum. 8. R. R. 2. 7.* Gallinæ sint rubicundæ, vel fuscæ plumæ, nigricque pennis. et *ibid. 4. 4.* His rebus plumam pinnae emundant. *Seneca Ep. 42.* Meministi, quum quemdam affirmares esse in tua potestate, divisisse me, volaticum esse ac levem, et te non pedem ejus tenere, sed pennam. Mentitus sum: pluma tenebatur, quam remisit, et fugit. *Plaut. Pæn. 4. 2. 48.* Sine pennis volare haud facile est: meæ alæ pennas non habent. Adde *Ovid. 2. Met. 374. et seqq.* — Interdum ponitur sine bujus discriminali respectu. *Ennius apud Varron. 5. L. L. 39. Müll.* Ova parere solet genus pennis condecoratum, Non animam. *Vahlen. leg. pinnae. Cic. 2. Nat. D. 52. 129.* Aves pullos quum excluderint, ita tument, ut et pennis foveant, ne frigore lædantur, etc. *Lucret. 2. 823.* corvos quoque sæpe volantes Ex albis album pennis lactare colore. *Lachmann. leg. pinnae. Phædr. 1. 13.* O qui tuarum, corve, pennarum est nitor! — b) Forma *pinna* occurrit apud *Varron. 3. R. R. 9. 5.* Gall salaces, brevibus cruribus, caudis magnis, frequentibus pinnae. *Colum. 8. R. R. 2. 10. de gallis gallinæis.* Tum procerissimæ caudæ, duplici ordine singulis utrinque prominentibus pinnae inflexæ. Adde eund. *ibid. 4. 7.*; *Ennius apud Varron. et Lucret. supra cit.* Sic *Sueton. Claud. 33.* Ut supino ac per somnum bianti pinna in os linderetur, ad exonerandum stomachum.

11.) Translate. ¶ 1. Sæpe per synecdochen dicitur de alis. 1.) Generatim. — a) Forma *penna* apud *Plaut. Asin. 1. 1. 80.* Age tu, sis, sine pennis vola. *Cic. Arat. 48.* quæ volat, et geminis secat aera pennis. *Phædr. 1. 31.* Columbæ sæpe quum fugissent milvium, Et celeritate pennæ vitassent necem. *Ovid. 1. Met. 506.* Sic aquilam penna fugiunt trepidante columbæ. *Tibull. 4. 1. 209.* per liquidum volucris vebar

aera penna. *Virg. 3. Æn. 361.* et præpetis omina penna. et 258. in silvas pennis ablata refugit. et 4. *ibid. 223.* labi pennis. et 702. devolare. et 6. *ibid. 15.* præpetibus credere se cælo. et 240. tendere iter. et 11. *ibid. 272.* petere æthera. *Ovid. 5. Trist. 2. 26.* pulsare aera. *Id. 8. Met. 238.* plaudere. et 7. *ibid. 354.* sublatus in aera. *Id. 2. Amor. 6. 55.* Pennas explicare. *Id. 4. Met. 676.* quater in aere. *Sil. It. 12. 455.* pennasque addente pudore, Evolat. — *Pennas vertere, volando aufugere. Propert. 2. 19. 5.* Me modo laudabas, et carmina nostra legebas: Ille tuus pennas tam cito vertit amor? Cf. *Horat. 3. Od. 29. 53.* si (Fortuna) celeres quatit Pennas, resigno quæ dedit. — Sæpe dicitur de pennis varii coloris, quæ innexæ linea terrendis feris et avibus adhibentur. *V. FORMIDO.* — b) Forma *pinna*, *Ennius apud Probam ad Virg. 6. Ecl. 31.* Et densis aquila pinna obnixa volabat. *Id. apud Cic. 3. Off. 29. 104.* O Fides alma apta pinnae et jus jurandum Jovis! *Al. pennis. Cic. 1. Divinat. 47. 106.* Hanc ubi præpetibus pinnae lapsuque volantem etc. *Al. pennis.* — 2.) Speciatim. — a) Proverb. est in illo *Horat. 1. Ep. 20. 20.* Me libertino natum patre, et in tenui re Majores pennas nido extendisse loqueris. *h. e.* amplius elatiusque me extulisse, quam conditionis meæ tenuitas ferret. Itali dicunt, *distenderci più, che il lenzuolo non è lungo.* Quo pertinet illud *Juvenal. 11. 37.* Nec mullum cupias, quum sit tibi gobio tantum in oculis. — b) Allegoria in illo *Cic. 4. Att. 2. a med. fidem* illi, qui mihi pennas inciderant, nolunt easdem renasci. *h. e.* qui me dignitate et fortunis spoliaverunt, nolunt eas a me recuperari. Huc facit illud *Horat. 2. Ep. 2. 50.* me dimisere Phipilli Decidis humilem pennis, inopemque etc. Nos quoque dicimus *tagliare altrui l'ale: et rimettere l'ale.* ¶ 2. Per similitudinem tribuuntur pennæ et insectis alatis. *Virg. 4. G. 73. de apib.* Tum trepidæ inter se coeunt, pennisque coruscant. *Plin. 11. Hist. nat. 29. 35. (104).* Locustæ tanto volant pennarum stridore, ut etc. et *ibid. 2. 1. (3).* Pennæ culicis. ¶ 3. Metonymice est ipse volatus. *Ovid. 1. Fast. 448.* Nunc penna veras, nunc datis ore notas. *Propert. 3. 8. 11.* Tuque, o cara mihi, felicibus edita pennis. *h. e.* felici augurio ex avium volatu capto. *Al. volunt pennis poni pro ipsis avibus, et sic apud Sil. It. 3. 344.* Fibrarum et pennæ divinarumque sagacem Flammaram. et *Val. Flacc. 1. 231.* seu flammæ, seu lubrica comminus esta, Seu plenum certis interroget aera pennis. Sed hic quoque commode volatus auctoria ferens intelligi potest. ¶ 4. Sagittæ ut recta ferantur, pennæ in posteriori parte adduntur. *Ovid. 6. Met. 258.* Altera per jugulum pennis tenuis acta sagitta est. — Hinc per synecdochen *penna* pro sagitta, *saetta. Val. Flacc. 6. 421.* cervos non Umbro venator edaci, Non penna petit. *Ovid. 2. Fast. 110.* Flebilibus veluti numeris canentia dura Trajectus penna tempora cantat olor. *Sil. It. 15. 634.* hinc pennæ Dictææ volitant, hinc lancea, etc. ¶ 5. Pro calamo scriptorio, *penna. Isid. 6. Orig. 14.* Instrumenta scribæ, calamus et penna: sed calamus arboris est, penna avis. Quum *Isidorus* ann. a Chr. n. cccxxvi. oblerit, nec ullus suppetat antiquioris scriptoris locus, ex quo constat, veteres in scribendo usurpasse pennas pro calamis; videtur pennarum usus circa *Isidori* tempora incæpisse. Sunt tamen qui putant, huc referendum locum *Anonymi Vales.* ad *Ammian.* qui hæc habet § 79. Theodericus laminam auream jussit interrasilem fieri, quatuor litteras regis habentem, Theod. (*h. e.* Θεοδ.), ut si subscrivere voluisset, posita lamina super chartam, per eam pennam duceret, et subscriptio ejus tantum videretur. ¶ 6. De alis piscium. *Plin. 9. Hist. nat. 13. 15. (42).* de marinis vitulis. Pinnis, quibus in mari utuntur, humi quoque vice pedum serpunt. ¶ 7. Præterea *pinna* dicitur quidquid est acutum: unde murorum et turrium et valli cacumina, quæ in acutum per intervalla desinunt, *pinnae* vocantur, *merli* Scri-

bit *Varro 5. L. L. 142. Müll.* dictas esse a pinnis, quas insignitii milites habere in galeis solent, et in gladiatoribus Samnites. *Claud. Quadrigarius apud Gell. 9. 1.* Milites Metelli a pinnis hostes defendebant facillime. *Cæs. 5. B. G. 39.* Turres contabulantur, pinnae loricaeque ex cratibus atextuntur. et 7. *ibid. 72.* Aggrem et vallum extruxit: huic loricae pinnaeque adiecit. *Virg. 7. Æn. 159.* primasque in litore sedes Castrorum in morem pinnis atque aggere cingit. — Quod gladiatores Samnites pinnae in galeis gestarent, argumento est, quia qui contra eos depugnarent, *pinnirapi* dicti sunt. *V.* hanc vocem suo loco. ¶ 8. Apud *Vitruv. 10. 10.* dicitur *pinnae* tabellæ circa frontes rotarum certis intervallis infixæ, in quas incurrent aqua, versationes fiunt. ¶ 9. Item *ibid. 13.* tabellas in organo hydraulico, junctas regulis, quæ variis foraminibus instructæ, a nobis *registri* appellantur, *pinnae* vocat: quia sunt veluti alæ, quibus illæ regulæ eunt redeuntque.

PENNARIUM, ii, n. 2. *pennajuolo*, repositorium pennarum. *Gloss. Philoz. Pennarium, καλαμοθήκη.*

PENNATULUS, a, um, adject. deminut. pennati. *Tertull. 1. ad Nation. 10. sub fin.* Mercurius in calvitio pennatulus. *h. e.* pennato galero tectus.

PENNATUS vel pinnatus, a, um, particip. a *pennor* vel *pinnor*, pennas habens, alatus, aliger, *pennato, alato, πτερωτός.*

I.) Proprie. — a) Forma *pennatus* apud *Cic. fragm. carm. 1. Divinat. 47. 106.* Hic Jovis altisoni subito pennata satelles. *Al. leg. pinnata. Plin. 10. Hist. nat. 52. 73. (143).* Pennatorum infecunda sunt, quæ aduncos habent unguis. *Id. 11. ibid. 1. 1. (1).* Pennatæ apes. *Id. 8. ibid. 21. 30. (72).* Pennati equi, quos pegasos vocant. *Lucret. 5. 738.* Pennatus Zephyrus. *Claudian. Nupt. Honor. 204.* Pennata cohors. *h. e.* Amores aligeri. *Plin. 34. Hist. nat. 14. 39. (138).* Pennatum ferrum. *saetta. Seneca Thyest. 861.* Pennata spicula. *V. PENNA II. 4.* — *Pennatos* pisces proverbii loco dixit *Plaut. Men. 5. 5. 18.* Quin tu me interrogas, soleamne esse aves squamosas, pisces pennatos? — b) Forma *pinnatus* est *Vet. Poete* apud *Cic. 2. Tusc. 10. 24.* Jovis satelles Pinnata cauda nostrum adulat sanguinem. *Cic. 3. Nat. D. 23. 58.* Diana prima, quæ pinnatum Cupidinem genuisse dicitur. *Porcius Licin. apud Gell. 17. 21. extr.* Musa pinnato gradu intulit se etc. *h. e.* celeri. Sic *Prudent. Apotheos. 679.* Quis tam pinnatus, rapidoque simillimus Austro Nuncius etc? *Coripp. 6. Johann. 156.* Pinnata Fama. *Plin. 16. Hist. nat. 10. 19. (48).* Abies folio pinnato densa, ut imbres non transmittit. *h. e.* ita disposito, ut aliud super aliud sedens pinnae avium referat. et *ibid. 13. 24. (62).* Fraxinus proceræ et teres, pinnata et ipsa folio. *Id. 27. ibid. 9. 55. (79).* Folia utriusque lateribus pinnata: unde nomen Græci imposuere. Loquitur *Plin. de filice*, quæ Græco nomine *pteris, πτερίς*, dicitur.

II.) Translate. *Paul. Diac. p. 211. 1. Müll.* Pennatas, impennatasque agnas, in Saliari carmine spicas significat cum aristis: et alias sine aristis, agnas novas volunt intelligi.

PENNESCO, is, era, n. 3. pennas, seu alas emitto. *Cassiod. 1. Variar. 38.* Pulli aquilæ adulta ætate pennescunt.

PENNIFER, færa, færum, adject. *alato*, penniger. *Sidon. Carm. 2. 309. de gryphis.* Flectis penniferos hederis bicoloribus armos.

PENNIGER vel pinniger, gæra, gærum, adject. pennas habens, pennatus, *pennuto.*

I.) Proprie. *Accius apud Cic. 7. Fam. 23.* Hæc pinnigero, non armigero in corpore tela exercentur. *h. e.* in aves, non in homines armatos. *Lucret. 5. 1075.* Pinnigeri sævit calcaribus ictus amoris. *h. e.* Cupidinis. *Cic. Tim. 10.* Animantium genera quatuor, quorum unum divinum atque caeleste, alterum pennigerum et aerium, tertium aquatile, terrestre quartum.

II.) Translate. ¶ 1. De apibus. *Plin. 11. Hist. nat. 16. 16. (48).* Rex apum non vermi-

cul, sed statim penniger. ¶ 2. De sagittis. *Sil. It.* 8. 375. Nec mos pennigeris pharetram implevisse sagittis. Cf. *Coripp.* 4. *Johann.* 981. Pinnigerum ferrum. h. e. sagitta pinnis instructa. ¶ 3. De pisce. *Ovid.* 13. *Met.* 963. Cruraque pinnigero curvata novissima pisce. h. e. pinna, seu alas gerente.

PENNIPES, *Edis*, comm. gen. 3. *chi ha l'ale a' piedi*, pennas, seu alas habens in pedibus, ut Mercurius, et ab eo acceptas Perseus. *Catull.* 55. 24. Non si Pegaseo ferar volatu: Non Ladis si ego, pennipesve Perseus.

PENNIPOTENS, *entis*, adject. potens pennis: epithet. volucrum. *Lucret.* 5. 789. Quadrupedum in membris, et corpore pennipotentum. Adde 2. 878. — Dicitur et *pinnipotens*, quia penna et pinna idem sunt. *Donat. edit.* 2. p. 1748. *Putsch.* Componuntur nomina ex corrupto et integro, ut pinnipotens, nugigerulus.

PENNOR vel pinnor, *aris*, *ari*, dep. 1. Idem ac pennesco, pennas emitto. *Dracont.* 1. 262. *de ovis avium.* Pennantur membrata globis, animantur, anbelant.

PENNULA vel pinnula, *æ*, f. 1. *diminut.* a penna vel pinna, parva pluma, *pennetta*, *aletta*, *περρύγιον*.

I.) Proprie. *Plaut. Amph. prol.* 143. Ego has habeo hic usque in petaso pinnulas. *Colum.* 8. *R. R.* 5. 5. *de gallin.* Inhibetur cupiditas iucubandi pinnula per nares trajecta. *Cic.* 2. *Nat. D.* 52. 129. Quum autam pulli pennulis uti possunt, tum valatus eorum matres prosequuntur. *Venant.* 3. *carm.* 22. 9. *de hirund.* fatus Implumes placide pennula tonsa tegit. Adde *Vulgat. interpr.* *Levit.* 5. 8. et *Deuter.* 14. 19.

II.) Translate. ¶ 1. De alis puerorum in Cupidinum formam ornatorum. *Apul.* 10. *Met.* Illos teretes et lacteos puellios diceret tu Cnipedes et Cupidines veros; nam et pinnulis et sagittulis et habitu cetero formæ præclare congruebant. ¶ 2. De parvis alis piscium. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 57. 83. (175). Quosdam inde exire ad pabula pinnulis gradientes, crebro caudæ mota etc.

PENNUS, *a*, *um*, adject. *Isid.* 19. *Orig.* 19. Pennum antiqui acutum dicebant: unde et avium pennæ, quia acutæ. Hinc *bipennis*, quam vocem *V.* — *NB.* De cognom. Rom. *V.* O-NOM.

PENSA, *æ*, f. 1. demensum diurnum, sive annonæ statuta pro victu quotidiano. *Edict. Dioclet.* p. 19. Lateris crudi ad laterculos diurnam mercedem in lateribus quattuor pedum, vinum ut ipse sibi in pensam præpararet, pasto $\frac{1}{2}$ duos. Item lateris ex luto diurnam mercedem in lateribus N. octo, ita ut vinum ipse sibi in pensam præpararet, pasto $\frac{1}{2}$ duos.

PENSABILIS, *e*, adject. *compensabile*, qui pensari potest. *Ammian.* 31. 13. *a med.* Damna nunquam pensabilia.

PENSATIO, *ōnis*, f. 3. pensandi actus: occurrit autem translate tantum et ¶ 1. Est compensatio, *compensazione*. *Petron. Satyr.* 141. De stomachi tui recusatione non habeo, quod tuncam. Sequetur imperium, si promiseris illi pro unius horæ fastidio multorum honorum pensionem. Adde *Ulp. Dig.* 16. 2. 7.; et *Quintil. Declam.* 232. ¶ 2. Item consideratio, examen, *perpensatio*, *considerazione*, *esame*. *Ammian.* 16. 12. *ante med.* Hostium terga cæsuris adero Indiscretus, si hoc pensatione moderata fiat et cauta.

PENSATOR, *ōris*, m. 3. *pesatore*, *οραδμοῦχος*, ponderator. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 3. 13. (43). Stipis ponderandæ pensatores, libripendes dicuntur. *Harduin. leg. dispensatores*. Cf. *Quicherat.* (fretus *Gloss. Vatic. T. VII.* p. 573. Pensatores, pensculatores) vulgatam tuetur et legit: Quin et militum stipendia, hoc est stipis pondera; pensatores libripendes dicuntur. *Et hæc addidit:* Vix per se clarissima, *pensatores*, exolevit, et dicitur *libripendes*, quæ veterem *libram* representat. *Sillig.* vero rectius leg.: *Libralis*-appendebatur assis. Quare assis gravis pœna dicta, et adhuc expensa in rationibus dicuntur,

item impendia et dependere: quin et militum stipendia hoc est stipis pondera, dispensatores. libripendes, quæ consuetudine in iis emptionibus, quæ mancipi sunt, etiamnum libris interponitur. *Sic optimæ notæ Codices.*

PENSATUS, *a*, *um*. *V.* PENSO.
PENSE, adverb. *cum studio*, *impense*. *Comp. Pensius* tantum habet *Flavian.* apud *Symmach.* 2. *Ep.* 34. Nihil hac ætate tractandum pensius domesticis rebus. — *Gloss. Cyrill.* *Δαναρῆπορον*, pensius, sumptuosius. *Hoc* tamen ad adjectivum referre possis.

PENSIBILIS, *e*, adject. pensilis, pendulus. *Gloss. Cyrill.* *Κρεμαστός*, pensibilis.

PENSICULATE, adverb. *ἀκριβῶς*, cum pondere iustoque examine. *Gell.* 1. 3. Quæ a Theophrasto pensiculate atque enucleate scripte. *At. leg. pensim eod. sensu.* *V.* PENSICULO.

PENSICULATOR, *ōris*, m. 3. qui pensiculat. *Gloss. Philox.* *Πενσιкулῶτα*, *ἐξέτακται*. *V.* PENSATOR.

PENSICULO, *as*, *are*, *a*. 1. idem ac pensio: est derivatum a pensus, ut *missiculo* a missus. *Gell.* 13. 20. Pensicula utrumque, et modulare. Sunt qui legunt: *utrumque pensiculate*, *moderateque*, etc. *Apul. Florid.* n. 9. Meum unumquodque dictum acriter examinatis, sedulo pensiculatis, ad limam et liocam certam redigitis. Adde *eumd.* *ibid.* n. 23.

PENSILIS, *e*, adject. (pendeo) suspensus, pendens, pendulus, *κρεμαστός*, *μετέωρος* (It. *pendente*, *pensile*; Fr. *qui pend*, *pendant*, *suspendu*; Hisp. *pendiente*, *lo que cuelga*, *suspendido*; Germ. *hangend*, *herabhängend*; Angl. *hanging*, *hung up suspended*, *pendent*, *pendulous*, *pensile*). ¶ 1. Generatim. *Plaut. Pseud.* 1. 1. 86. Restim volo mihi emere, qui me faciam pensilem. Adde *eumd.* *Pæn.* 1. 2. 99. *Juvenal.* 1. 158. Qui dedit ergo tribus patris aconita, vebetur Pensilibus plumis, atque illinc despiciet nos? h. e. lectica, in qua lectus, aut pulvinus mollissimus. *Horat.* 2. *Sat.* 2. 121. tum pensilis uva secundas Et nux ornatat mensas. h. e. quæ appensa pensili nodo, ut *Plin.* 14. *Hist. nat.* 1. 3. (16). loquitur, in hiemem servatur. *Plin.* 34. *ibid.* 3. 8. (14). Pensiles lychnuchi in delubris. *Id.* 19. *ibid.* 5. 24. (70). Cucurbita libertate pensilis concessa, visa est novam pedum longitudinis. h. e. permissio, ut pendens libere posset crescere. et *ibid.* 23. (64). Cucumis mira voluptate Tiberio principi epetit. Nullo quippe non die contigit ei, pensiles eorum hortos promoventibus in solem rotis olitoribus. *campane portatili da agrum.* De hac eadem re *Colum.* 11. *R. R.* 3. 52. Possunt etiam vasis majoribus rotulæ subijci, quo minore labore producuntur, et rursus intra tecta recipiantur, etc. Hac ratione fere toto anno Tiberio Cæsari cucumis præbebatur. ¶ 2. Speciatim.

Pensilis fabrica est, quæ non in ipso solo sita est et fundata, sed fornicibus, camerationibus, columnis aut pilis suffulcentibus imposita. *Colum.* 1. *R. R.* 6. 16. et 12. *ibid.* 52. 3. Pensile borreum. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 12. 18. (83). Pensilis ambulatio. et *ibid.* 15. 24. (104). Cloacæ, operum omnium dictu maximum, suffossis montibus, atque urbe pensili subterque navigata. et *ibid.* 13. 20. (94). Legitur et pensilis hortus, immo totum oppidum Ægyptiæ Thebæ, exercitus armatos subter educere solitis regibus, nullo oppidanorum sentiente. (De hortis pensilib. *Babylonis V. Curt.* 5. 1.) *Id.* 9. *ibid.* 54. 79. (168); *Val. Max.* 9. 1. n. 1.; et *Macrob.* 2. *Saturn.* 11. Pensiles balneæ. h. e. camerationibus et hypocaustis subjectis impositæ: quas invenisse primum Sergium Oratum *Id.* *ibid.* tradunt. *Suspensuras balnearum* appellat *Seneca Ep.* 90. *a med.* Quomodo autem eæ sint extollendæ et suspendendæ. *Pallad.* 1. *R. R.* 40. docet. — Huc pertinet et illud *Plin.* 36. *Hist. nat.* 15. 24. (119). Pensiles tribus fecit. *mobili*, *portatili*. Loquitur de C. Curione, qui amphitheatrum cardinum versatili libramento suspensum fecit, in quo populus R. ludos spectaret. *Plinium* vero in hoc adjectivo ludere putat *Sillig.*, cuius *V.* adnotat. ad h. l. — Hinc

Pensilia, *tum*, o. plur. absolute, substantivo-rum more. ¶ 1. Sunt poma, quæ suspensa per diem servantur. *Varro* 1. *R. R.* 68. 1. *Pensilia*, ut uvæ, mala, et sorba, ipsa ostendunt, quando ad usum promi debeant. ¶ 2. Obscurna significatione sunt *τα ἀδοξα*. *Auct. Priap.* 53. Pulcre pensilibus peculiat. *V.* PECULIUM II. 2.

PENSIM. *V.* PENSICULATE.
PENSIO, *ōnis*, f. 3. actus pendendi, ponderatio, pondus, *τάλαντος* (It. *il pesare*, *peso*; Fr. *pesée*, *poids*, *charge*; Hisp. *pesades*, *peso*, *carga*; Germ. *d. Wägung*, *Abwägung*; Angl. *a weighing*, *weight*).

I.) Proprie. *Vitruv.* 10. 16. *extr.* Quibus rebus Græcorum pensiones ad modulos habeant rationem, ad eam ut etiam oostri ponderibus respondeant, tradant. et *ibid.* 8. *de trutina*. Quo longius æquipondium perducitur, etiam pari pondere pensionem parem perficit.

II.) Translate est solutio, *pagamento*; qua ratione pendere est solvere: itaque ipsa summa pecuniæ, quæ certis temporibus solvitur, *pensione*, *rata*, *καταβολή*; ut docet *Paul. Diac.* p. 208. 4. *Müll.* Pendere pœnas solvere significat, ab eo, quod ære gravi quum uterentur Romani, penso eo, non numerato, debitum solvebant: unde etiam pensiones dictæ. ¶ 1. Generatim. *Cic.* 16. *Att.* 2. Hortensius vero impudenter, nihil enit debetur ei, nisi ex tertia pensione, quæ est cal. Sext., ex qua pensio ipsa major pars est ei soluta eliquanto ante diem. *Id.* 6. *Fam.* 18. *ad fin.* A Dolabella procuratoribus exigam primam pensinam. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 8. 12. (32). Pensionem alteram tributis pauperibus Hispaniæ donat. *Liv.* 38. 9. Ut quingenta darent talenta: ex quibus ducenta præsentia, trecenta per annos sei pensionibus æquis. et 33. 30. Mille talentum daret populo R. dimidium præsens, dimidium pensionibus decem annorum. *Ulp. Dig.* 33. 1. 3. *a med.* Sed si ita legatum sit: Heres meus Titio decem trima die dato; utrum pensionibus, an vero post triennium debeantur. *in rate.* *Seneca Ep.* 29. *ad fin.* Pensioneio alicui remittere. — Festive *Cic.* 2. *Phil.* 44. 113. Et enim ista tua minime avara conjux nimium debet diu populo R. tertiam pensionem. h. e. tertii mariti mortem. Loquitur de Fulvia M. Antonii uxore, quæ duos aotea maritos habuerat, P. Clodium, et C. Curionem, occisos ambos propter turbas excitatas in republica. *V.* *ibid.* 5. 11. Alludit autem ad dotis restitutionem, quam viri, si cum uxoris divortium fecissent, tribus pensionibus et annuo intervallo solvere debebant. ¶ 2. Speciatim de tributo et vectigali. *Aurel. Vict. Cæsar.* 39. *a med.* Pensionibus inducta lei nova. *Id.* in *Epit.* 9. Novas vectigalium pensiones equirere. ¶ 3. Item de pretio, seu mercede, quæ solvitur domino ædium, vel agri conducti. *affitto*. *Sueton. Ner.* 44. Inquillinos privatarum ædium jussit pensionem annuam representare fisco. *Juvenal.* 9. 63. Improbus es, quum poscis, ait: sed pensio clamat, *Posce*. *Paul. Dig.* 33. 7. 18. *ante med.* Si villicus oon pensionis certa quantitate, sed fide dominica coleret. ¶ 4. Item de usura fenoris. *Lamprid.* *Alex. Sev.* 26. Usuras fenoratium traxit ad trientes pensiones, etiam pauperibus consulens. *ad quattuor per cento.*

PENSITATIO, *ōnis*, f. 3. pensitandi actio: sed translate taotum occurrit, et ¶ 1. Est solutio, pensio, tributum, *pagamento*, *tributo*, *gravezza*, *συντέλεια*. *Pseudo-Ascon.* in *Cic.* 4. *Verr.* 1. Omne genus pensitationis in hoc capite positum est, cenonis, oblationis, indictionis. Adde *Eumen. Grat. act. ad Constantin.* 12. *V.* locum in RESPECTO. *Sic Vulgat. interpr.* 2. *Paral.* 21. 3. Deditque eis pater suus multa munera argentil et auri, et pensitationes, cum civitatibus multissimis. ¶ 2. Item compensatio, *compensazione*. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 6. 32. (103). Cæpas serius circa ver, quum germinent, transferri: Ita crasescere et tum properare præteriti temporis pensitatione. ¶ 3. Item Impensa. *Sulpic. Sever.* 2. *Hist. sacr.* 8. Quum diurnam pensitationem, quæ

idolo inferebatur, clam ipsi (sacerdotes) absument.

PENSITATOR, ōris, m. 3. ἕραστῆς, λογιστῆς, ponderator, examinatus. Translate *Gell.* 17. 1. Verborum pensitatoris subtilissimi.

PENSITATUS, a, um. *V.* voc. seq.

PENSITO, as, avi, atum, are, a. 1. frequentat. vel iotens. a *penso*, quod a *pendo*. Part. *Pensitans* I. et II. 3.; *Pensitatus* II. 2.; *Pensitandus* II. 2. et 3. — *Peositare* est saepe, aut valde et diligenter ponderare, *pesare* molto, *pesare* con *molta* diligencia, *σταδμάομαι*.

I.) Proprie. *Aurel. Vict. Orig. gent. R.* 22. Lapis, quo lana pensitari solebat. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 278. n. 170. DICIT EX QVO TEMPORE AVGVSTVS REMPUBLICANVM OBTINERE COEPIT VSQVE IN MODIERNVM NVNQVAM HANC LOCA PENSIONES PENSITASSE. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 7. 5. (44). Is demum vitam aequa laeoe pensabit, qui saemper fragilitatis humanae memor fuerit. Cf. *Inscript.* apud *Henzen.* 5863. DEA SYRIA LANCE VITAM ET IVRA ET (sic) PENSITANS.

II.) Translate. ¶ I. Est solvere, *pagare*, *aborsare*. *V.* *PENDO* II. 1. *Cic.* 3. *leg. Agr.* 2. 9. Immuoia (*praedia*) commodiore conditione sint, quam illa, quae pensatao. *pagano* gravezze. et pro *leg. Manil.* 16. Qui vecigalia nobis pensitaot. ¶ 2. Item examinare, perpendere, *examinare*. *Liv.* 4. 41. Ne abs se imperatoria consilia, neu consularis artes equirerent: quae pensitanda quoqua magnis animis atque ingeniis essent. h. e. attentat consideranda, ut intelligi et deprehendi posseot. *Gell.* 11. 13. sub *fin.* Vim ipsam rerum, virtutemque verborum pensitare. *Id.* 1. 4. Virtutes pensitare, vitia rimari. *Id.* 2. 27. Pensitare de aliqua re. *Sueton. Aug.* 66. morosissime aliquid. *Plin.* 1. *Ep.* 8. circa med. Nos contra multum ec diu pensitatus amor liberalitatis communibus avaritiis vinculis erimebat. — Et seq. Relativo. *Tac.* 3. *Ann.* 52. Tiberius saepe apud se pensitao, an coerceri tam profusae cupidines possent, etc. ¶ 3. Est etiam comparare, *paragonare*. *Gell.* 1. 9. sub *fin.* Philosophorum sectatores cum veteribus Pythagoreis pensitans. et *ibid.* 13. Incommoda cum emolumento spei pensitaoa esse.

PENSIUNCULA, ae, f. 1. *pensioncella*, deminut. a *pensio*, parva *pensio*. *Colum.* 10. *R. R. praef.* 1. Fenoris tui-reliquam pensiuoculam percipe.

PENSO, as, avi, atum, are, a. 1. frequentat. vel iotens. a *pendo*. Part. *Pensans* I.; *Pensatus* I. et II. 1. et 2.; *Pensoturus* II. 1.; *Pensandus* II. 2. et 3. — *Pensare* est ponderare, *σταδμάομαι* (It. *pesare*; Fr. *peser*; Hisp. *pesar*; Germ. *wägen*, *abwägen*; Aogl. *to weigh*).

I.) Proprie. *Liv.* 38. 24. a med. Mulier lingua sua, stringeret gladium, at centurionem peosantem aurum occiderent, imperavit. Adde *Sil. It.* 4. 153. Sic *Colum.* 12. *R. R.* 53. 2. Sicut autem iis portionibus pensata, quas infra subijcimus. *Flor.* 3. 15. C. Gracchi caput auro pensatum. *pagato* a peso d'oro. *V. Val. Max.* 9. 4. n. 3.; et *Vellej.* 2. 6. 5. — Proverbii speciem pra sa fert illud *Horat.* 2. *Ep.* 1. 28. Si, quia Grajorum sunt antiquissima quoque Scripta vel optima, Romani pensantur eadem Scriptores trutinam, non est quod multa loquamur.

II.) Translate. ¶ I. Est compensare, repandere, paria facere, *compensare*, *ricompensare*, *uguagliare*. *Curt.* 8. 5. Exigua turis impensa tanta beneficia pensaturi. *Seneca* 3. *Benef.* 9. Beneficiis beneficia pensara. *Seneca* alter sub *fin.* *Thyest.* Scelera quia pensat scelus? *Id.* *Cedip.* 606. Tepente Nilo pensat Arctos nives. *Sueton. Aug.* 25. extr. Anrei hami abrupti damnum nulla captura pensari potest. Sic *Claudian.* 1. *Rapt. Pros.* 126. numeris damnum Proserpina pensat. *Id.* VI. cons. *Honor.* 115. materno laudem cum crimina pensat. *Id.* IV. cons. *Honor.* 472. Fessaque pensatis respiret Graecia pensis *Vellej.* 2. 88. 3. Praemeturam mortam immortalis nominis sui pensavit memoria. *Sil. It.* 15. 817. Cannes pensavimus, inquit, Hannibal, et Trebiam, et Traminem litora tecum Fraterno

capite. h. e. parem cladem intulimus. — *Pensare iter*, compendium itioeris facere, *accorciar la strada*. *Lucan.* 9. 685. Ille quidem pensabat iter, propiusque secabat Acra, si medias Europae scinderet urbes. *V. COMPENSO*. Sic *Pensare moras*, compensare, *Id.* *ibid.* 1002. — *Pensare vicem*, supplere. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 8. 44. (97). Alex. totu apud mediterraneos aquae marinae vicem pensat. *serve* per *acqua* di mare. Cf. *Liv.* 26. 37. Transmarinae res quaedam vice pensatae. — Apud *Cic.* 2. *Off.* 19. 68. Ceterisque operis at officii erit, quod violatum est, peosandum. recentiores plerique omnes leg. compensandum. ¶ 2. Est etiam solvere, luere, *pagare*, quomodo dicimus *pendere pœnas*, etc. *Seneca Cedip.* 936. Itae tam magnis breves Pœnas sceleribus solvis? atque uno omnia Pensabis ictu? *Val. Max.* 1. 8. n. 3. extern. Illi nefarium conculbitum voluotaria morte pensarunt. *Ovid. Heroid.* 2. 153. Stat nece matura tenerum pensare pondorem. *soddisfare*. Sic *Vellej.* 2. 115. 5. Imperatori numquam adeo ulla oportuna visa est victorie occasio, quam damno amissi pensaret militis. h. e. quam veluti emeret pretio amissi militis. *Sil. It.* 2. 35. Nullo jam capti vitam peosabitis auro. h. e. nulla auri summa persoluta vitam redimetis. *Calpurn.* 4. *Ecl.* 141. Sit Deus, at nolit pensare Palatia caelo. h. e. dare, et quasi impendere imperium terrarum pro imperio caeli. Da Numeriano Imp. R. loquitur. *Id.* 5. *ibid.* 111. sitis est pensanda tuorum, Canthe, gregum viridante cibo. h. e. solvenda, exstinguenda. ¶ 3. Item ponitur — a) Pro aestimare, iudicium ferre, *fare giudizi*, *fare stima*. *Liv.* 34. 49. Reliquas civitates moeere, ut ex factis, non ex dictis, amicos peosent. *Seneca Herc.* *Ecl.* 1336. Peosata merita: mors erit pretium omnium. *Tac.* 3. *Hist.* 26. extr. Omniss caedes et vulnera et saoguis aviditate praede pensabantur. *Sil. It.* 1. 533. gaudet nitescere duris Virtutem, et dacoris pretio discrimioa peosat. *Id.* 7. 223. Stet pensata diu belli sententia. *esaminata*, *considerata*, *pensata*. *Quintil. declam.* 3. 16. Fortiter ancipites inbihinus pugoas, voloara laude pensabimus. — b) Et pro cogitare, versare animo in utraque partem, *pensare*, *examinare*. *Curt.* 3. 6. Quidquid in utramque partem aut metus, aut spes subiecerat, secreta aestimatione pensabat. et 7. 8. Ibi sina arbitris singula animi consulta pensando, noctem vigiliis extrahit. ¶ 4. Est idem ac peodere facio, suspendo, apud *Venant. Fortun.* 8. 5. 70. In cruce pensandus, membra cruore lavaos.

PENSO, as, avi, atum, are, n. 1. est idem ac pondus habere apud *Marcell. Empir.* c. 16. p. 108. ed. *Ald.* Deinde radicibus separatis ponderabis aquam, et quantum separata aqua pensaverit, laotum mellis optimi despumati admiscere debebis.

PENSOR, ōris, m. 3. qui pendit et examioat. *Augustin.* 5. *Confess.* 4. extr. Mensor caeli, numerator siderum, et peosor elementorum. Adde *eumd.* 15. *Civ. D.* 27.

PENSUM, i, n. 2. proprie est neutrum Participii *pensus* a *pendo*, id quod pensum est, et praecipue in lanificio mulierum locum habet, et significat certum lanae pondus, quod mulieri certo tempore faciendum assignatur, *το σταδμῆδέν* (It. *compilo*, *roccata*, *penneccchio*; Fr. *lâche du jour*; Hisp. *tarea*; Germ. *die Tagarbeit der Slavinnen im Wollospinnen, die Aufgabe, das Pensum*; Angl. *a task, piece of work*).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Plaut. Merc.* 2. 3. 62. Nihil opus nobis ancilla, nisi quae taret, quae molat, lignum caedat, pensum faciet, mdes verrat, vapulet. et mox 81. Ea molet, conficiet pensum, pinsetur flagro. Adde *Lucilium* apud *Non.* p. 271. 29; et p. 420. 9. *Merc. Virg.* 1. G. 391. nocturna carpentes pensae puellae. et 4. *ibid.* 348. dum fuis mollia pensae devolvunt. *Id.* 8. *En.* 412. famulasque ad lumina longu Exsercet penso. *Ovid. Heroid.* 3. 73. Nos humiles famulaeque tuae data pensae trahemus. Et minuent plenas stamina nostra colos. *Id.* I. *Amor.* 13. 24. Lanificam revocas ad suae pensae manum.

Propert. 3. 13. 15. famulam pensae oneravit laquis. *Claudian.* 1. in *Eutrop.* 498. Ducere pensae. *Justin.* 1. 3. 2. Invenit eum pensae inter virgines partientem. *Propert.* 4. 3. 33. Nocibus biberois castrensia pensae laboro. h. e. lanam in usum vestium militarium. — b) Speciatim a Poetis saepe refertur ad *Parcas*: diciturque de certo vitae hominum spatio, quod illae, tamquam lanae pensum nere dicuntur. *Seneca Herc. Fur.* 181. Urae peragunt pensae sorores, Nec sua retro fila revolvunt. *Albinov.* 1. 239. Clothoque duasque sorores, Pollice quae certo pensae severa trahunt. *Claudian.* 1. *Rapt. Pros.* 52. quae seriem fatorum pollice ducunt, Longaque ferratis evolvunt saecula pensis. *Stat.* 3. *Silv.* 3. 172. Jamque in sine dies, et ioesorabile pensum deficit. Huc illud *Calpurnii* pertioet 4. *Ecl.* 137. Dil, precor, huoc juvenem post longa reductis vitae Tempora, vel potius mortale resolvite pensum, Et date perpetuo caelestia fila metallo. *V.* et *MENSUM*.

II.) Translate. ¶ 1. Est cujuscumque assignati muneris functiu, officium, partes, munus, *incombenza*, *debito*. *Plaut. Bacch.* 5. 2. 33. Pensum meum lepidè accurabo. *Id. Pers.* 2. 4. 1. Pensum meum, quod datum est, confeci. *Varro* 3. *R. R.* 2. 1. Nostrum peosum absolvimus. *Cic.* 3. *Orat.* 30. 119. Nunc ad relliqua progrediar, meque ad meum munus pensumque revocabo. *Id.* 5. *Verr.* 46. 109. Meae diligentiae pensum magis in Leontioo agro est exigeodum. *Liv.* 4. 52. Is quum praecipio statim anni, veuit pensum nominis familiaeque, seditiones agrariis legibus promulgandis cieret, etc. *Colum.* 3. *R. R.* 10. 7. Peragere laboris sui pensum. ¶ 2. Item est pondus, unde peso recentium Itolorum. *Cassiod.* 6. *Variar.* 18. ad *praefect. annonae*. Per officinas pistorum cibosque discurris, pensum et munditiam panis exigis. et mox. Panis pondera equus examinatur intende: sollicitus euro pensetur, unde a *Quiritibus* vivitur. *V. ejusd. loc.* cit. in *COMPENDIUM*; et *PENSO* secundo loco.

PENSURA, ae, f. 1. *il pesare*, ponderatio, pensio. *Varro* 5. *L. L.* 163. *Müll.* Per trutinam solvi solitum, vestigium etiam nunc manet in sede Saturni, quod ea etiam nunc, proptar pensuram, trutinam habet positam.

PENSUS, a, um. *V.* *PENDO*.

PENTACHORDUS, a, um, adject. *di cinque corde*, *πεντάχορδος*, quinque chordas habens. *Capell.* 9. p. 325. pentachordum vocat systema vocum musicarum, quod *Vitruv.* 5. 4. od *fin.* appellat diapente. una quinta. *V.* *DIAPASON*.

PENTACONTARCHUS, i, m. 2. *πεντηκόνταρχος*, qui quinqueaginta militibus praest. *Vulgat. interpr.* 1. *Machab.* 3. 55. Post haec constituit Judas duces populi, tribunos et centuriones et pentacootarchos et decuriones. *V.* *QUINQUAGENARIUS*.

PENTADACTYLUS, i, m. 2. ¶ I. Ita vocatur cochlearum marioarum genus, quinque quasi digitos, seu apices habens: a *πέντε* quinque et *δάκτυλος* digitus. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 11. 53. (147). *V.* *ACTINOPHOBA*. ¶ 2. *Pentadactylon* est etiam idem ac *pantaphyllon*. *Apul. Herb.* 2.

PENTADORON. *V.* *DIDOROS*.

PENTÆTERICUS, a, um, adject. *di cinque qu'anni*, *πενταετηρικός*, quioquennalis: a *πέντε* quinque et *ετος* annus. *Inscript.* apud *Gruter.* 499. 6. AGONOTHETA CERTAMINIS PENTÆTERICL

PENTAFOLIUM, ii, n. 2. vox hybrida a *πέντε* quinque et *folium*; idem ac *pantaphyllon* apud *Marcell. Empir.* c. 7. sect. 2. p. 92. ed. *Ald.*

PENTAGONIUS et

PENTAGÓNUS, a, um, adject. *quinquangulo*, *πεντάγωνος*, quinque angulos habens. *Auct. de limit.* p. 257. *Goes.* Pontes interdum trifidii, imitandum quadrifidii, allquando pentagonii reapiunt rationem. *Capell.* 6. p. 230. In his pentagona, hexagona et cetera continentur. Adde *Boeth. Arithm.* 2. 6. p. 1329. 2. 24. p. 1340. et alibi saepe; et *Isid.* 3. *Orig.* 11. — Apud *Apul. Herb.* 2. est nomen *pantaphylli* herbae. *V.* *PENTAPHYLLON*.

PENTAMERIS, a πέντα quinque et μερίς, idos pars, est quinta pars; et pentameris tome est idem ac penthemimeres. *V. PENTHEMIMERES.*

PENTAMETER, tra, trum, adject. πεντάμετρος, quinque mensuras seu pedes habens. *Quintil. 9. 4. 98. In pentametri medio spondeo. Diomed. 3. p. 502. Putsch. Pentametrum elegum. et p. 506. Pentameter heroicus.*

PENTANUMMUS, i, m. 2. quinario, nummus argenteus, qui quinque asses valet, idem ac quinarus. *Auct. de limit. p. 265. Goes. Sub terminis invenimus aut cineres, aut testam tusam, aut decanummos, aut pentanummos.*

PENTAPETES, is, n. 3. πενταπέτης, quinquefolium, herba: a πέντε quinque et πέταμα pandor. *Plin. 25. Hist. nat. 9. 62. (109). Quinquefolium Græci vocant pentapetes, aut pentaphyllon.*

PENTAPHARMACUM, i, n. 2. compositio ex quinque pharmacis. *Apud Spartian. El. Ver. 5. sumitur pro edulio, in quo quinque ciborum species sunt. V. TETRAPHARMACUM.*

PENTAPHYLLON, i, n. 2. cinquefoglio, πεντάφυλλον, quinquefolium: a πέντε quinque et φύλλον folium. *Apul. Herb. 2. Græci pentaphyllon, alii pentapetes, alii pentagonon, alii pentadactylon, alii pentatomon, Itali quinquefolium (vocant). Adde Cæli. Aurel. 2. Tard. 4. init.; et V. PENTAPETES.*

PENTAPROTIA, æ, f. 1. πενταπρωτεία, quinqueviratus, quinque primorum munus, qui et quinque summates vocantur: a πέντε quinque et πρώτος primus. *Imp. Constantin. Cod. 12. 29. 2.*

PENTAPTOTA. V. DIPTOTA.

PENTAPYLON. V. ARBITRATOR.

PENTAS, adis, f. 3. πέντας, quinarus numerus. *Capell. 7. p. 239.*

PENTASCHEMATISTUS, a, um, adject. ex πέντε quinque et σχήμα figura, qui habet quinque figuras. *Plotius de metr. p. 2629. et 2630. Putsch. agit de monoschematistis, pentaschematistis et decaschematistis versibus, eosque singulos in dactylicis et spondaicis dividit.*

PENTASEMUS, a, um, adject. πεντάσημος, quinque temporibus constans: a πέντε quinque et σημεῖον tempus. *Rhenim Quintil. 9. 4. 51. Πεντάσημοι percussiones, nam σημεῖον tempus est unum. Capell. 9. p. 330. Pentasemus pes.*

PENTASPASTON, i, n. 2. πεντάσπαστον, machina tractoria duobus trochleis et quoque orbiculis constans: a πέντε quinque et σπᾶω traho. *Vitruv. 10. 3. Quum in ima trochlea duo orbiculi, in superiore tres versantur, id pentaspaston appellatur. V. POLYSPASTON.*

PENTASPHÆRUM Foliolum, quod a *Martian. Dig. 39. 4. 16. enumeratur inter species ad vinctigal pertinentes, ut sunt cionamomum, piper, nardi stachys, casia, etc. dictum vult Gothofred. quod quinque σφαῖρας, seu globulos habeat, et idem esse quod malobathrum. Alii aliter. V. Isid. 17. Orig. 9. n. 2. l. bique adnotata.*

PENTASTICHÆ Porticus, πεντάστιχοι, sunt quæ ex quinque columnarum ordiibus constant. *Trebell. Gallien. 18.*

PENTASYLLABIUS, a, um, adject. πεντασύλλαβος, quinque syllabis constans: a πέντε quinque et σύλλαβη syllaba. *Mall. Theod. de metr. 2. Pentasyllabos etiam quidam, et hexasyllabos pedes, quos Græci syzygias vocant, faciendos crediderunt. Mar. Victorin. 4. p. 2610. Putsch. de versu Aonio. Quidam pentasyllabon epodon dixerunt, a numero syllabarum: alii trimæron epicon; est enim pars tertia epici versus.*

PENTATEUCHUS, i, m. vel pentateuchum, i, n. 2. Pentateuco, Πεντάτευχος, volumen quinque librorum: a πέντε quinque et τεύχος volumen. Hoc nomine vocatur opus Moysis prophetae, cujus libri sunt: Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium. *Tertull. 1. advers. Marcion. 10. V. HEPTATEUCHUS.*

PENTATHLĪ ōrum, m. plur. 2. πένταθλοι, quinqueartiones, athletæ, qui pentathlo sese exercabant. *Plin. 34. Hist. nat. 8. 19. (57). de Myrone. Hic fecit Delphicos pentathlos.*

PENTATHLUM, i, n. 2. πένταθλον, quinqueartium, exercitatio quinque artium, quasi πέντε ἄθλοι quinque certamina. Quinque artes, quibus apud Græcos ingeniorum puerorum institutio constabat, hæ erant: disci jactus, cursus, saltus, jaculatio, luctatio. Ita *Paul. Diac. p. 211. 4. Müll. Ab aliis rectius ita enumerantur; cursus, saltus, disci vel jaculi jactus, lucta, pugilatus. Latini natationem, et equitationem adjecere. V. QUINQUERTIUM. Ceterum hoc vocabulo utitur *Plin. 34. Hist. nat. 8. 19. (68).**

PENTATŌMON, i, n. 2. πεντάτομος, herba eadem ac pentaphyllon: a πέντε quinque, et τομή sectio. *Apul. Herb. 2.*

PENTECOSTĀLIS, e, adject. ad festum Pentecostes diem pertinens. *Tertull. Idol. 14. Festum pentecostale.*

PENTECOSTĒ, es, f. 1. Pentecoste, dies festus, quinquagesimus post Pascha: a πεντηκοστή, scil. ημεῖρα, quinquagesima dies. *Tertull. Idolol. 14. Non Dominicum diem, non Pentecosten ethnici nobiscum communicassent.*

PENTELŌRIS. V. DILORIS.

PENTĒREMIS. V. voc. seq.

PENTĒRES, is, f. 3. πεντήρης, navis quinqueremis. *Auct. B. Alex. 47. Capit ex eo prælio penterem unam, triremes duas, etc. Est qui legit pentiremem, quæ vox idem significat, sed hybrida est: a Græco πέντε quinque, et Latino remus. Adde *Auct. B. Afr. 72. extr. Isid. 19. Orig. 1. Triremes et quatuirmes. Sic et penteremes et hexeremes. V. QUINQUERES.**

PENTETHEONICUS, a, um, adject. vox ficta a milite glorioso apud *Plaut. Pæn. a. 2. v. 25. ad significandam regionem longe positam, quæ nuspiam est, et ad movendam epud imperitos admirationem: cuiusmodi sunt apud eumd. Mil. glor. 1. 1. 13. Gurgustidonii (Fleckeisen. Gorgooidonii) campi, etc. Al. leg. Pelethronica, alii Pterornithica (a πτερον ala et ὄρνιθικός avinrius), quia de volaticis hominibus ibi agitur.*

PENTHEMĪMĒRES, is, f. 3. πενθημιμερης, scil. τομή, h. e. semiquinaria cæsuræ versus constans ex duobus pedibus, et syllaba, quæ dictionem claudit: a πέντε quinque, ημι semi, et μέρος pars, ut *Virg. 1. Æn. 1. Arma, virumque cano. Auson. epist. 4. 85. Istos (hendecasyllabos) composuit Phalæcus olim, Qui penthemimeren habent priorem, Et post semipedem duos iambos. Alii vitiose hic leg. penthemimerin, ut sit a πενθημιμῆρις. Terentian. p. 2440. Putsch. Et quem semipedem est necesse linqui, ut Sit penthemimeres tome locata. At Lachmann. et Keil. legunt linqui, Ut sit pentameris tome locata. V. SEMIQUINARIUS.*

PENTHEMĪMĒRICUS, a, um, adject. ad penthemimero pertinens. *Plotius de metr. p. 2633. Putsch. Chærilium metrum, quod et dipbilium et angelicum nuncupatur, constat penthemimerica cæsuræ et syllaba et altera penthemimerica. Adde eumd. p. 2629.*

PENTĒREMIS. V. PENTĒRES.

PENTŌRŌBŌN, i, n. 2. herba, al. pæonia, et glycy-side, caulem habens duum cubitorum, comitantibus duobus, aut tribus, subrutillum, cute lauri, folium quale isatis, pioguius et rotundius et minus, semen in siliquis, aliud grano rubeote, aliud nigro; duo enim genera sunt. *Plin. 27. Hist. nat. 10. 60. (84). et 25. ibid. 4. 10. (29).*

PENU. V. PENUS.

PENŪARIUM, ūi, n. 2. cella penaria. *Gloss. Cyrill. Ταμῖον τὸ ἰδιωτικόν, cellarium, cella penaria, penuarium. Charis. 1. p. 85. Putsch. Pomaria (dicuntur) ubi (poma) servantur, ut penaria. Fortasse paoria.*

PENŪARIUS. V. PENARIUS.

PENŪLA, etc. V. PENULA.

PENULTĪMUS. V. PENULTIMUS, et PENE.

PENŪRIA et pœouria, æ, f. 1. *Paul. Diac. p. 222. 2. Müll. Penuria est id, quod pæne minus sit, quam necesse est. Al. leg. quod peni minus sit. Manut. vult scribi per diphthongum ex libris veteribus et quod ita dicta sit, quasi pæne urat: Dausquius per e, quod magis placet. No-*

tatio *Annuiti* levis est: probabilior si a *penu* ducas; proprie enim dicitur de rebus ad penum et victum pertinentibus. Nec obstat quantitas penultima, quæ brevis esse deberet; sæpe enim Latini syllabam, quæ derivatione brevis est, producunt, ut in *rēgula* a *rēgo*, in *tēgula* a *tēgo*. — Ceterum, ratione habita etymi, *penuria* conjugendum est cum Græca voc. *παυρα*, quo idem significatur, h. e. inopia, egestas, paucitas, *ἀπορία*, *στέρησις* (It. *mancanza*, *penuria*, *scoræzza*, *carestia*; Fr. *manque*, *disette*, *penurie*; Hisp. *falta*, *defecto*, *hambre*, *penuria*, *carestia*; Germ. *d. Mangel an etwas*; Angl. *want*, *need*, *scarcity*, *penury*).

1.) Proprie. ¶ 1. Spectatim, vel stricto sensu de rebus ad penum et victum pertinentibus. *Lucret. 5. 1007. Tum penuria deinde cibi languentia leto Membra dabat. Virg. 7. Æn. 112. ut vertere morsus Exiguam in Cererem penuria adegit edendi. Horat. 1. Sat. 1. 97. ad usque Supremum tempus, ne se penuria victus Opprimeret, metuebat. Liv. 4. 25. Eo anno vis morbi levata, neque a penuria frumenti, quia ante provisum erat, periculum fuit. Sall. Jug. 20. de Africa. Cælo terraque penuria aquarum. Colum. 9. R. H. 14. 17. de npib. Si loogior fames incesserit, optimum est per aditum vestibuli dulcia liquamina immittere, et ita penuriam temporum sustinere. Τρωμή est illud *Lucret. 5. 1118. Divitiæ grandes homini sunt, vivere parce Equo animo: neque enim est unquam penuria parvi. Jornand. Get. 26. Evenit bis (Visigothis), ut adsolet gentibus necdum bene fundatis, penuria famis. — In penuria, quam penuria est. Plin. 18. Hist. nat. 13. 34. (130). Taxatio in libras sestertii singuli, et in penuria bini. ¶ 2. Latius de quacumque re physica. *Ter. Adelph. 3. 3. 88. Ne illius modi jam nobis magna citium Penuria sit. Sic Cic. Brut. 1. 2. Magna sapientium civium bonorumque penuria, vir egregius alienissime reipubl. tempore extinctus. Id. Amic. 17. 62. Sunt igitur firmi et stabiles et constantes eligendi: cuius generis est magna penuria. Sall. Jug. 25. Peouria liberorum. Liv. 1. 9. mulierum. Plin. 3. Ep. 19. colonorum. Colum. 7. R. H. 9. 7. arborum. Gell. 14. 2. Ut rem iudicialiam, quoniam vocis, ut dicitur, vivæ penuria erat, ex mutis, quod ajunt, magistris cognoscerem.***

II.) Figurata de iis, quæ ad animum pertinent. *Plin. 8. Hist. nat. 6. 6. (17). Interfectos elephantos jaculis tradit, penuria consilii. per non snpere che farne.*

PĒNUS, us, m. et f. 4., et **penus**, i, m. et f. et **penum**, i, n. 2., et **penus pēndris**, n. 3. et **penus**, us, n. 4. Hoc *penu* et hoc *penum* *Africanus* dixit in *Talione*, ut quidam putant. *Hæc Charis. 1. p. 113. Putsch. Ceterum V. eumd., si placet, 1. p. 57. Quidam Grammaticus apud Gell. 4. 1. et peneris et peneris diuisse veteres pro peneris, tradidit. — Penus, quod ratione habita etymi conjugendum est cum *penitus*, *penates*, *penetrare*, ¶ 1. Græce βίος (It. *provisione pel vitto*, o da bocca, *vettovaglia*; Fr. *provisions de bouche*, *comestibles*; Hisp. *provision*; Germ. *der Vorrath an Speisen und Lebensmitteln, Mundvorrath*; Angl. *provision of food*, *stores of the support of life*, *meat*, *sustenance*, *provisions*, *victuals*) — a) Generatim sunt res necessariæ ad victum hominum quotidianum, quæ ad futuri temporis usum annum œservantur. Nam quod ad edendum bibendumque in dies singulos paratur, *penus* non esse, ajebat *Q. Scævola* apud *Gell. 4. 1.*, aed ea solum, quæ bujuse generis longi usus gratia contrahuntur et reconduuntur: quæ ita dicta esse, quod non in promptu, sed intus et peoitus babeantur in œdibus. (Al. contra censent *penitus* a *penus* dictum esse.) *Ser. autem Sulpic. ibid. docuit, Sejo Elio placuisse, non quæ esui tantum et potui forent, aed tus quoque et cereos in penu esse. et Massur. Sabin. ibid. etiam jumentis paratum cibum penori attributum dicit: Itemque ligna et carbones, quibus *penus* conficitur, quibusdam ait videri esse in *penu*. Et his autem, quæ promercalia et usuaria in locis iisdem es-**

sent, ea sola penoris putat, quæ sint usui annuo. Similia bis babeatur apud *Ulp. Dig.* 33. tit. 9. qui est De penu legata, l. 3. Latus definit *Cic.* 2. *Nat. D.* 27. 68. Est enim omne, quo vescuntur homines, penus. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 45. Nisi penus annuus hodie convenit, cras populo prolatum vos. et *ibid.* 91. Nisi hodie mihi omne hic penus affertur. *Africanus apud Priscian.* 5. p. 659. *Putsch.* Vos, quibus cordi est intra tunicam maous lava, detra intra penum herile. *Plaut. Capt.* 4. 4. 12. Dicam ut sibi penum aliud oroct. *Julian. Dig.* 36. 2. 19. Ut ante litem contestatam tradita peno, heres liberetur. *Al. leg. tradito. Ter. Eun.* 3. 3. 18. In cellulam ad te patris penum omnem congerebam clanculum. *Lucilius apud Non.* p. 219. 29. *Merc.* et *Priscian.* 5. p. 659. *Putsch.* Magna penus parvo spatio consumpta peribit. *Cæsar Strabo ibid.* Propinquos nostros penore volebam privara. *Vitruv.* 10. 8. Navis immanibus mercis et penus ponderibus onerata. — b) Speciatim dicitur de cibis (excepto pane) et eorum condimentis, ut sale, melle, oleo, aceto: item da salgamis cujuscumque generis, ut sunt carnes salitæ, poma, aut olera condita etc. *Horat.* 1. *Ep.* 16. 72. Annonæ prosit, portet frumenta penusque. *Colum.* 12. *R. R.* 4. 5. Quum ea res innoxia penora conservet, ubi non innatent, sed semper sint jure submersa. *Ulp. Dig.* 33. 9. 3. Penus esculenta. *Sueton. Ner.* 11. Sparsa populo missilla omnium rerum, avium cujusque generis multiplex penus, tessera frumentariæ, vestis, aurum etc. *Pers.* 3. 73. quod multa delicia putet In locuplete penu. Hic penus de penaria cella intelligi potest. ¶ 2. Penus etiam dictum est locus intimus in sede Vestæ tagetibus sæptus, qui certis diebus circa Vestalia aperiebatur, ut *Festus* p. 250. 34. *Müll.* et *Servius* ad *Virg.* 3. *Æn.* 12. docent. *Lamprid. Elagab.* 6. In penum Vestæ, quod solæ virgines solique pontifices adunt. irrumpit.

PEPLIS, is, f. 3. *πέπλις*, ¶ 1. Est herba, quam alii scyen, alii meconion, alii mecona aphrode vncant, ex una radice tenui fruticosa, foliis rutæ paulo latioribus, semine sub foliis rotundo, minore quam candidi papaveris. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 93. (119). *Al. leg. peplos.* ¶ 2. Alia est *peplis*, quæ et porcillaca, de qua *Id.* 20. *ibid.* 20. 81. (210).

PEPLOS, *V.* vocem præced. § 1.

PEPLUM, ii, n. 2. *πέπλιον*, herba eadem ac *peplis*, (*Euphorbia peplis* *Linnei*). *Cæli. Aurel.* 2. *Acut.* 19. ante *med.* Emolliendus est venter aut helleboro nigro, aut peplio nigro, admixto dauco, vel seseli, vel cumio, sive aniso, vel aliud quodcumque tranquillum admiscendum putat (*Hippocrates*), id est portulacum, vel peplii succum præstare, quæ enim admiscemus sibi similibus. *Adda eumd.* 4. *Tard.* 6.

PEPLUM, i, n. et

PEPLUS, i, m. 2. *πέπλον* et *πέπλος*,

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu, est vestis lanea (ut ait *Suid.*) exterior, ampla et magnifica, pallæ aut chlamydi similis, qua apud Græcos mos fuit deorum, Minervæ præcipue, et Junonis virginis simulacra amictire. Ea ornabatur purpura et auro, et res gestas tum earum, tum virorum illustrium intentas, aut depictas habebat. Athenis dicabatur Minervæ, Panathenæicis ludis, quinto quoque anno, manu nuptarum et filios habentium elaborata: item quoties placari deam opus erat nb insignem calamitatem. *Plaut. fragm.* apud *Servium* ad *Virg.* 1. *Æn.* 484. Numquam ad civitatem venio, nisi quum infertur peplum. (*Adda eumd. Merc. Procl.* 66.) *Virg. loc. cit.* Interea ad templum non æquæ Palladis ibant Crinibus Niades passis, peplumque ferebant. *Id. Cir.* 21. Sed magno interens, si fas est dicere, peplo, Qualis Erichtheis olim portatur Athenis, Debita quum castæ solvuntur vota Minervæ, Tarda que confecto redeunt quinquennia lustris. et *mox.* Ergo Palladæ tetuantur in ordine pugna: Magna Giganteis ornantur pepla tropæis: Horrida sanguineo pinguntur prælia cocco etc. *Stat.* 10. *Theb.* 56. Peplum etiam dono, cujus mirabile textum Nulla manus sterilis, nec dissociata maritis Versarat, ca-

lathis, castæ velamina divæ Haud sperneoda, ferunt: variis ubi plurima floret Purpura picta modis, mistoque incenditur auro. Ipsa illic magno thalamo desponsa Tonantis Espers coonubii etc. ¶ 2. De quaiva veste magnifica exteriori non solum deorum, sed etiam nobilium matrooarum et illustrium virorum. *Claudian. Nupt. Honor.* 122. gremio natum Cytheræa removit, Et crines festiva ligat, peplumque fluentem Allevat. *Auson. Edyll.* 10. 418. Cæruleos ounc, Rheoe, sinus, byaloque virentem Pande peplum. *Trebell. in XXX. Tyrann.* 23. Ea die, qua est amictus a militibus peplo imperatorio, contione habita, etc. ¶ 3. Et universim de quacumque veste laxa. *Manili.* 5. 387. Accipiunt sinibusque suis, peploque suenti, Osculaque horrendis jungunt impune venæis. — Huc referri potest et illud *Capell.* 6. p. 191. Texerat, exterior qui fulget, circulus orbis Etheris astrifico lumina multa peplo. *Fulgent. Mythol.* 1. p. 617. Stiv. nox stellato mundum circummilla peplo. h. e. velamine astrigero.

II.) Translate. *Peplum horrendum* de vitio oculorum, quo quasi velo quodam obducuntur. *Seren. Sammon.* 13. 222. Si vero horreodum ducunt glaucomata peplum. *Alti leg.* plumbum.

PEPO, ðnis, m. 3. sorta di cocomero, *πέπων*, ovos, voi Græca, qua significatur fructus quilibet a sole arcoctus, et ad maturitatem perductus: a *πέπων* coquo. Est autem nomen cucumeris magnitudine excedentis. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 5. 23. (65). Placent copiosissimi Africæ, gradissimi Mæsiæ: quum magnitudine excessere, pepones vocantur. *Id.* 20. *ibid.* 2. 6. (11). Pepones, qui vocantur, refrigerant, maxime in cibo, et emolliunt alvum. Caro eorum epiphoris oculorum, aut doloribus imponitur. Radix sanat ulcera concreta etc. *Tertull. Anim.* 32. Empedocles, quia se Deum delirarat, idcirco, opinor, designatus aliquem se herouæ recordari, Thamnus, et picis iui, inquit. Cur non magis et pepo tam insulsus, et chamæleon tam insulsus? *Id. 4. advers. Marcion.* 40. Marcion peponem cordis loco habuit. h. e. insulsus, insipiens, fatuus fuit. — *Strabus Gallus*, qui vivit sæculo Christi IX. in Hortulo c. 7. videtur vel eos describere, quos Itali ponponi dicimus, vel quos angurie.

PEPTICUS, a, um, adject. digestivo, a *πέπτω* coquo, digero. Peptica medicioæ dicitur a *Plin.* 20. *Hist. nat.* 18. 76. (201), quæ cibi concoctionem in stomacho juvat, vel abscessuum collectiones maturant. *Adda Emil. Macr.* c. 25. p. 234. retro ed. *Ald.*

PEPUNCULUS, i, m. 2. deminut. peponis. Vox a *Lexico* expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 168.

PER, præposit. Accusativum regens. Apud Poetas postponitur aliquando suo casui. *Lucret.* 6. 1264. Multa sit: protracta viam per proque voluta Corpora. *Virg.* 5. *Æn.* 663. Transtra per et remos. et *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 420. n. 384. MECVM CONVIXIT ANNIS VIGINTI SEPTE (sic) MENSSES THES PER. — Per, quam ducunt a *pepi* per apocopen, haud probate *Handio* (*Tursellin.* vol. 4. p. 429.), significat motum per locum seu transitum, vel in se habet notionem medii et per medium transeundi, *dic* (It. per, per mezzo; Fr. par, à travers; Hisp. de medio, por medio, por; Germ. durch, durch-hin, durch-hin-durch; Angl. through, through the midst of).

1.) Proprie usurpatur de loco; et — a) De motu ac transitu per locum. *Plaut. Cas.* 3. 4. 23. Ego jam per hortum jussero istuc traosire uxorem ad uxorem tuam. *Cic.* 14. *Att.* 16. Mihi quidem videtur Brutus noster jam vel coronam auream per forum ferre posse. *Cæs.* 1. *B. G.* 6. Erat omnino itinera duo, quibus limeribus domo exire possent, unum per Sequaoo-, alterum per provinciam nostram. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 46. Per mare pauperum fugiens, per saxa, per ignes. *Quintil.* 12. 9. 2. Non semper exercitus per plana at amœoa ducendus est. — Similiter *Liv.* 5. 34. Ipsi per Taurinos-transcendunt. et 10. 20. Par Vestinos in Campaniam Falernumque agrum transcendent. — b) De rebus, per quas aliquid transit. *Cic.* 2. *Nat. D.* 55. 138. In quem sanguis

per venam illam cavam insult. *Virg.* 9. *Æn.* 418. it hasta Tago per tempus utrumque. *Quintil.* 11. 3. 56. Majorem partem spiritus in loquendo per nares effundere. *Cic.* 2. *Nat. D.* 57. 142. Membræas oculorum perlucidas fecit, ut per eas cerni posset. *Plaut. Mil. glor.* 2. 2. 4. Per impluvium intro spectat. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 37. 119. Erit ei persuasum etiam solem, lunam, stellas omnes, terram, mæfe deos esse, quod quedam animalis intelligentia per omnia ea permeat at traoseat. — c) Per ponitur et loco præposition. in; et præcipue dicitur de rebus in uno aliquo loco dissipatis et distributis. *Plaut. Epid.* 2. 2. 11. Ita assimilato, quasi per urbem totam hominem quæsieris. *Sall. Cat.* 52. Quasi vero mali atque scelesti tantummodo in urbe et non per totam Italiam sint. *Cic.* 1. *Fam.* 7. circa *med.* Si rex amicis tuis, qui per provinciam atque imperium tuum pecunias ei credidissent, fidem suam præstitisset. *Sall. Cat.* 57. Ipsos iio vinculis habendos per municipia. *Liv.* 1. 9. Invitati hospitaliter per domos. *Id.* 28. 16. Dissipati per proximam civitates suot. *Id.* 22. 54. Eos omnes Venusini per familias benigne accipiendos curaodosque quum divisissent etc. *Cæs.* 3. *B. C.* 65. Significatione per castella fumo facia. h. e. per totum ordinem castellorum. *Sueton. Cæs.* 19. Pactus, ut is-nummos de suo-per centurias pronunciaret. — Per vias, in omnibus viis. *Plaut. Cist.* a. 5. v. 1. Quid hoc negotii est, quod homines fabulantur per vias, mihi ease filiam inventam? Cf. *eumd.* *Cas.* 2. 3. 23. *V.* infra sub e. — Ceterum hic referuntur et illa *Sall. fragm.* apud *Priscian.* 6. p. 699. *Putsch.* Dedecras inultique per terga ab hostibus cædebantur. *Ca-tull.* 17. 8. municipem meum de tuo volo ponte Ire præcipitem in lutum per caputque pedesque. *Tac.* 4. *Hist.* 29. Ipsorum tela per tenebras vana. — d) Et de rebus, quæ locum permeandum explent, et perumpendæ sunt. — Per pnnitur pro inter. *Virg.* 1. *G.* 237. duas (zonæ) martalibus ægris Munere concessæ divum, et via secta per ambas, Obliquæ qua se sigoorum verteret ardo, et 244. Maximus hic fluu sinuoso elabatur anguis Circum, perque duas in morem fluminis arctos. *V. Macrob.* 2. *Somn. Scip.* 8. Similiter *Liv.* 24. 43. Per medios hostes evasit. et 22. 60. Prius, inquam, P. Sempronio per civium agmen, quam per hostium fuit erumpendum. *Cæs.* 3. *B. G.* 26. Hostes se per munitiones dejicere et fuga salutem petere couteoderunt. *Virg.* 2. *Æn.* 664. quod me per tela, per igoes Eripis. — In aliis ad sigificationem præpos. supra accedit. *Liv.* 1. 48. Tullia per patris corpus carpatum egisse fertur. *Cæs.* 2. *B. G.* 10. Per eorum corpora reliquos audacissime transire conantes multitudine telorum repulerunt. *Justin.* 32. 3. 14. Naves suas humeris per juga montium-transulerunt. *Curt.* 4. 2. 12. Per muros turresque tormenta disponunt. *Virg.* 4. *Æn.* 610. Manumque furentes Culmina perque hominum volvuntur perque deorum. — e) Per viam et per vias etiam de via dici potest, qua in aliquem locum ingreditur: sic per portam, per pontem, per gradus et similia. *Liv.* 2. 23. Multis passim agminibus per omnes vias cum clamore in forum curritur. *Quintil.* 10. 7. 16. Si per aliquam rectam viam mittamus oculos. *Sueton. Tib.* 37. Per diversas portas iio oppidum (militis) immisit. *Id. Cal.* 19. Per huoc pontem ultro citro commearit. — *Curt.* 5. 13. 23. Jumenta-delata per iv. stadia. h. e. per viam iv. stadiorum. — f) De locu, in quo aliquid porrigitur, aut de rebus porrectis. *Virg.* 9. *Æn.* 316. passim somno vinoque par herbam Corpora fusa vident. *Curt.* 8. 10. 17. Per berbas aggestamque froodem prostraverunt corpora. *Quintil.* 1. 10. 43. Pedes quadraginta par oram, quinden per latera. — g) Per partes, h. e. non una re, nec semel. *V. PARS.* — Similiter *Lucan.* 6. 755. nec se tellure cadaver Paulatim per membra levat. *Cæs.* 7. *B. G.* 25. Per manua sevi ac picis traditas glæbas in ignem e regione turris projiciebat. *passandole di mano in mano.* *Quintil.* 11. 3. 100. Manus per singulos a minimo

collecta digitos. *Id.* 10. 1. 85. Idem nobis per Romanos quoque auctores ordo ducendus est.

II.) Translate. ¶ 1. Transfertur ad tempus, ut docet *Priscian.* 14. p. 986. *Putsch.* Sciendum autem, quod omnia localia possunt eadem etiam temporalia esse, ut per medium forum et per medium diem dicitur. — a) De eo tempore, intra quod aliquid fit, vel in quod aliquid incidit. *Cic. pro leg. Manil.* 11. 32. Quam provinciam tenuistis a prædonibus liberam per hosce annos? *Id.* 10. *Fam.* 3. Per tot annos republica divexata. *Sueton. Cæs.* 88. Per septem dies continuos. *et ibid.* 68. Per aliquot horas. *Justin.* 43. 3. 3. Per ea adhuc tempora. *Cic.* 2. *Verr.* 5. 13. Nulla res per triennium, nisi ad nutum istius, iudicata est. — per tre anni. *et 2. Att.* 8. Nulla abs te per bos dias epistula inanis aliqua re utili et suavi venerat. *in questu giorni.* *et 3. Cat.* 8. 20. Ludi decem per dies facti sunt. *Liv.* 33. 18. Per eosdem dies ferine gesta. *Id.* 36. 14. Per eos forte dies M. Acilius consul-pedestres copias Larissam ducere-tribunos jussit. *Cic. Brut.* 83. 286. Duo fuerunt per idem tempus dissimiles inter se. *Cato R. R.* 25. Per hiemem. h. e. hiemis tempore. — Cum adjecto numero, ubi Cicero in dicit. *Cæs.* 2. *B. C.* 92. Quod his per biduum equestri prælio superaverim? *Pallad.* 5. *R. R.* 1. Series per annum metis. *Sueton. Vesp.* 20. Quamvis inediæ unius diei per singulos menses interponeret. — Per noctem, noctu, di nocte. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 10. 7. (48). Per noctem carnuntur sidera. Adde *Justin.* 1. 8. 8. Similiter *Liv.* 43. 64. Per meridiem. h. e. meridie. — b) Cum nominibus, quæ res in tempore factas significant. *Plaut. Cist.* 1. 1. 91. Per Dionysia mater pompan me spectatum duxit. *Sic Liv.* 2. 18. Per ludos. h. e. ludorum tempore. *Id.* 3. 16. Mansuetum id malum, et per aliorum quietam malorum tempore exoriens. h. e. qua alia mala quiescebant. *Id.* 38. 2. extr. Postero die per inducias sepeliendi cæns potestas facta est. *Id.* 8. 13. ad fin. Sociali egregio exercitu per multa bella magnaque sæpe usi estis. *in molte guerre.* *Sic Colum.* 1. *R. R.* 7. 6. Per trituram. *Sueton. Cæs.* 80. Per comilla. *et ibid.* 45. Per annum. h. e. summi, comitiorum, trituræ tempore. Similiter *Id. Gall.* 1. 1. Per expeditionem. *Id. Cind.* 27. Per spectacula. *Id. Cæs.* 34. Per tumultum. — Per otium, otii et pacis tempore. V. OTIUM. — Per vinum, in ebrietate. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 60. Neque per vinum unquam ex me oritur dissidium in convivio. — c) Et de temporibus ordine quasi constantia, nullo exempto. *Sueton. Vesp.* 19. Bahat, sicut Saturnalibus viris apophoreta, ita per Kalendas Martias feminis. *et ibid.* 5. Quercus antiqua, quæ erat Marti sacra, per tres Vespasias partus singulos ramos a fronde dedit. — d) Per tempus, in tempore, a tempo, opportunamente. *Ter. Andr.* 4. 4. 44. O Chreme, per tempus advenis. Adde *Plaut. Cas.* 2. 1. 16., *Bacch.* 4. 8. 3. *et Men.* 1. 2. 30. ¶ 2. Refertur etiam ad personas, et significat media opera, aut upe alicujus. — a) Generatim. *Cic. Cluent.* 23. 62. Præter hasce insidias Arito ab Oppianico per Fabricios factas. *Id.* 1. *Orat.* 9. 38. Plura detrimenta publicie rebus, quam adjumenta, per homines oloquentissimos importata. *Id.* 4. *Verr.* 3. 9. Statuerunt istius injurias per vos ulcisci et persequi per mezzo vostro. *Id. Liv.* 24. 10. Per quos priore bello rupta fœdera sunt ulta. Rursus *Cic.* 4. *Att.* 16. Nihil videbatur esse, in quo tantulum interesset, utrum per procuratores ageres, an per te ipsum. *Sueton. Aug.* 98. Per illum se vivere. h. e. ejus subsidio. *Ovid.* 13. *Met.* 178. per me facit inclitus Hector. — Interdum præpositio per præpositiōni ab respondet. *Cic.* 3. *Fam.* 11. 9. Nisi jam aliquid factum est per Flaccum, fiet a me. *et 9. Att.* 9. Id assequitur, si per prætoram consules creantur: nos autem in libris habemus, non modo consules a prætore, eed ne prætores quidem creati jus esse. *Quintil.* 3. 1. 5. Pleraque non inventa per me, sed ab aliis tradita. — Præcipue per usurpatum de his, qui in eisdem rebus intarcedunt, aut vicem alicujus exoptent. *Cic. Rosc.*

Am. 38. 112. Recede de medio: per alium transigam. *Sall. Cat.* 41. Sed Allobroges ex præcepto Ciceronis per Gabinium ceteros conveniant. *Quintil.* 9. 3. 41. Ego quum in gratiam radiarim cum Appio Claudio at redierim per Cn. Pompejum. *Sueton. Cæs.* 16. Senatus gratias ei per primores viros egit. *Cæs.* 3. *B. C.* 1. Constituit, ut arbitri darentur per eos ferent æstimationes possessionum. — b) Speciatim per se, per te, sine alterius ope. *Cic.* 14. *Fam.* 5. Nus quum venerimus, reliqua per nos ageremus. *Id. Brut.* 25. 96. Summos honores homo per se cognitus, sine ulla commendatione majorum est adeptus. *Id. Sull.* 24. 67. Nihil aucter ipsos per se sine P. Sulla facere potuisse. *dn sè soli.* *et Horat.* 1. *Ep.* 17. 1. satie per te tibi consulis. *Cæs.* 1. *B. C.* 32. Orat ac postulat (Cæsar), rempublicam (patres) suscipiant atque una secum administrent. Sin timore defugiant, illis se oneri non futurum et per ac rampublicam administraturum. *Sueton. Aug.* 29. Eterna balla duo omnino per se gessit. — Cum addito ipse. *Cic. Topic.* 1. 2. Ut eos per te ipse legeres. *Id. Tim.* 6. Ita se ipse consumptione et senio aiebat sui, quum ipse per se et a se at pateretur et faceret omnia. ¶ 3. Eadem ratione qua, ut in paragr. proxime præcedenti, ad personas, sæpe refertur ad res, at notat instrumentum, modum causam, unde fit aliquid. — a) Generatim. *Cic.* 5. *Att.* 21. *circum med.* Appius turinas aliquot equitum dederat Scaptio, per ques Salaminius coerceret. *con te quali.* *et Ulp. Dig.* 18. 6. 1. sub fin. Per corbam mensuram vini facere. *Cic.* 2. *Fam.* 6. Nun dubitavi id a te per litteras petere. *Id. Rosc. Com.* 8. 23. Is per summam fraudem et malitiam et perfidiam HS 1000 appetiit. *et ibid.* 7. 21. Per imprudentiam decipi. *Id. Rosc. Am.* 11. 30. Per summum dedecus vitam amittere. *Id. 4. Tusc.* 37. 79. Per iram facere aliquid. *Id. 3. Orat.* 3. 11. Depulsus per invidiam tribunatu. *Id. Dom.* 23. 59. Aliquem per invidiam interficere. *Auct. B. Afr.* 73. Gallos homines apertos minimeque insidiosos, qui per virtutem, non per dolum dimitere consueverunt. — Per ludum et jocum, quasi ludendo et jocando. *Cic.* 3. *Verr.* 60. 155. Paucos homines, hac adjutore, Q. Opitium per ludum et jocum fortunis omnibus avertisse. *et 7. ibid.* 70. 181. Non mediocribus laboribus contendere, ad istos honores pervenirent, ad quos vos per ludum et per negligentiam pervenistis. — Per occasionem. V. OCCASIO. — Per ordinem, ordine, ex ordine, in ordine. *Quintil.* V. ORDO. — Per officium, potestatem, fungendo officio, potestate. *Tac.* 1. *Ann.* 24. Druso propinquant, quasi per officium, obvise fuere legiones. *Cic.* 6. *Verr.* 14. 32. Quum ille ab sese hydiam præclaro opere per potestatem abstulisset. per forza. Sic per vim. *Id. Quincl.* 21. 69. Qui poterant per vim at scelus plurimum. — Interdum alteri nomini præpositio præfigitur, alterum casu terminatur. *Liv.* 2. 29. Neque patribus satis decorum per matum potius, quam postmodo voluntate. *Tac.* 1. *Ann.* 2. Quum ferocissimi per acies, aut proscriptioe ceclidissent. *Id. Agric.* 9. Ne famam quidem, cui etiam sæpe boni indulgent, ostentanda virtute, aut per artem quæssivit. — b) Speciatim, per se exprimit rem, que in se cunstat, solam, non aliarum rerum ratione habita. *Cic.* 3. *Fin.* 17. 56. Hæc-partim sunt per se ipsa præposita, partim quod aliquid efficiunt, *et 1. ibid.* 9. 31. Voluptatem ipsam per se esse appetendam. *Cels.* 5. 25. Hæc per se somnum faciunt vel per se assumpta, vel ex aqua data. ¶ 4. Eadem ratione transfertur ad personas, quæ non impediunt, sed concedunt, ut aliquid fiat, atque ad eas res, secundum quas aliquid agi licet. — a) De personis; per me, per te stat, licet etc. *Plaut. Asin. prol.* 12. Asinariam volt esse, si per vos licet. *Cic. 4. Acad.* (2. pr.) 29. 93. Per me val stertas licet, inquit Carneades. quanto a me. *et 2. Fin.* 28. 92. Consequatur summam voluptates non modo parvo, sed per me nihilo, si potest. *et Ter. Andr.* 4. 2. 16. Ne patet per me stelles credat, quod minus hæ fierent nuptiæ. *che to sia stato in cagione.* Rursus

Cic. 4. *Att.* 16. Per me ista pedibus trahantur. — b) De rebus. Per naturam, ætatem, legem, valetudinem etc., quum natura, ætes etc. permittit, fert. *Cic. Mil.* 16. 43. Ut nihil eum delectaret, quod aut per naturam fas esset, aut per leges liceret. *Ter. Eun.* 1. 2. 31. Matris nomen et patris dicebat ipsa: patriam et signa cetera neque sciebat, neque per ætatem etiam potuerat. *Cic.* 7. *Fam.* 1. Et quum per valetudinem posses, venire tamen noluisti. *Liv.* 22. 57. Quantum per commodum reipublicæ fieri posset. ¶ 5. Per, sub prætextu, sotto specie, sotto colore, o pretesto. *Cic. Cæcin.* 3. 7. Qui per tutelam, aut societatem, aut rem mandatam, aut fiducia rationem, fraudavit quempiam. *Id.* 1. *Invent.* 39. 71. Aliquem per fidem fallere. *sotto la fede.* *et Liv.* 1. 41. ad fin. Per speciem alienam fungende vicis suas opes firmavit. *Tac.* 1. *Hist.* 74. Prætoriani, quos per simulationem officii lagatis Otho adjunxerat. Sic per causam apud Cæs., *Ovid., Tibull. V. CAUSA.* ¶ 6. Propter. *Plaut. Cnpl.* 3. 5. 32. Qui per virtutem perit, non interit. V. PERITO. *Id. Aulul.* 2. 1. 12. Neque occultum id haberi, neque per metum mussari. — Hinc per hoc, per hæc etc. propterea, apud senioris ævi scriptores. *Plin.* 8. *Ep.* 10. Dum se prægnantem esse puellariter nescit, ac per hoc quædam custodienda prægnantibus omittit. *Justin.* 41. 2. 5. Exercitum non, ut alie gentes, liberorum, sed majorem partem servitorum habent, quorum vulgus, nulla manumittendi potestate permessa ac per hoc omnibus servis nascentibus, in dies crescit. *Sueton. Domit.* 14. Per hæc terribilis cunctis et in visus. ¶ 7. Inerit sæpe jurantibus et obsecrantibus. *Plaut. Amph.* 2. 2. 201. Per supremi regis regnum juro. *Cic. Rabir. Post.* 13. 36. Ubi semel quis pejeraverit, ei credi postea, etiam si per plures deos juret, non oportet. *Id. 2. Divinall.* 55. 114. Utrum tandem, per deos atque homines! magis veri simile est etc? *Id.* 1. ad *Brut.* 15. sub fin. Sed propra per deos. *Plaut. Asin.* 1. 1. 3. Ita te obtestor per enectum tuam Perque illam, quam tu metuis, uxorem tuam. *Liv.* 24. 26. Ad ea addidit preces nunc per memoriam Hieronis patris Gelonisque fratris, ne sinerent. — Hoc usu transpositiones amat. *Plaut. Bacch.* 4. 8. 64. Per te, here, obsecro deos immortales. *Ter. Andr.* 5. 1. 15. Per ego te deos oro. *Virg.* 4. *Æn.* 314. per ego has lacrimas dextramque tuam te Oro. *Liv.* 23. 9. Per ego te, filii, quæcumque jura liberos jungunt parentibus, precor quæsoque; *et etc.* Adde *Val. Flacc.* 7. 498. *et seqq.*; *Stat.* 11. *Theb.* 367. *et 708.* *et 1. Achill.* 287.; *et Sil. It.* 12. 79. — Nomen, ad quod præpositio pertinet, mutatur in formam relativam. *Virg.* 2. *Æn.* 142. Per si qua est, que restet adhuc mortalibus usquam Intemerata fides, oro. h. e. per intemeratam, si qua est, fidem. *Id.* 10. *ibid.* 597. Per te, per qui te talem genuere parentes, etc.

In compositione per fere augeat, ut peramanter, pervelle, perfacilis. Interdum minuit, aut contrarium significat, ut perjuris, perfidus. Interdum continuationem notat et complementum, ut peresdere, perespectare, perorare, peragere. Et imesin in his aliquando recipit. *Cic.* 1. *Orat.* 47. 205. Nobis iste eunt pergrata, perque jucunde. *et ibid.* 49. 214. Per mihi mirum visum est. *Id.* 10. *Att.* 1. Per enim magni æstimo. *Gell.* 2. 18. Platoni per fuit familiaris. *et 18.* 4. Per, inquit, magister optime, exoptatus mihi nunc venis. — Per quem (quod) scribitur et perquam maxime augeat. *Cic.* 2. *Orat.* 49. 201. Per quam breviter perstrinxit. *Plin. Paneg.* 60. ad fin. Per quam modica civium merita. *Id.* 7. *Ep.* 27. Per quam velim scire. *Apul.* 2. *Met.* Tocetum per quam sapidissimum. *Inscript.* apud *Murat.* 953. 2. Parentes per quam infelicissimi. Et interjecto verbo *Ter. Hecyr.* 1. 1. 1. per pol quam pauca reperias. — *Charis.* 2. p. 208. *Putsch.* docet, præpositionem per accipi etiam per eo quod eel valde ad præponi absolutiva, et videtur improbare veteres, qui peroptimus dixerunt: lectio tamen est vitiosa atque adeo incerta.

PERA, s. f. 1. bisaccia, carniere, tasca, w-

pa, sacculus ex aluta, a collo ad lumbos pendens, quo panem et aliquid obsonii gestare mendici solent. *Martial.* 4. 53. Cum baculo peraque senex. Ubi philosophum quemdam notat: erant enim baculus et pera insignia philosophorum, et Cynicorum in primis, qui pauperes se esse profitebantur et rerum omnium contemptores. *Apul. de Mag.* Peram et baculum tu philosophis exprobrares? *Phædr.* 4. 9. Peras imposuit Juppiter nobis duas: Propriis repletam vitii post tergum dedit: Alienis ante pectus suspendit gravem. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PERABJECTUS, a, uni, adject. *vilissimo*, valde abjectus. *Cyprian. de laud. marty. ad fin.* Utinam perabjecto mihi istud videre contingat!

PERABSRUDUS, a, uni, adject. *multo inverisimile*, o *strano*, valde absurdus. *Cic. Partit. orat.* 15. 54. Hæc quia videntur perabsurda, quom graviora sunt quam etc. Adde *eumd.* 5. *Fin.* 11. 30. Divisum per imesin, *Paul. Dig.* 22. 3. 25. Per enim absurdum est etc. *V. PER* in fin.

PERACCOMMŌDATUS, a, um, adject. *molto accomo*, o *comodo*, valde accommodatus. *Cic. 3. Fam.* 5. Per fore accommodatum tibi. *V. PER* in fin.

PERACCŌRATUS, a, um, adject. *multum accuratus*. *C. Jul. Vict. Art. rhet.* (edente *A. Maio*) 14. Quintilianus præcipit in argumentatione ante omnia peraccurata utendum esse perpiculate.

PERACĒO. *V. PERACESCO.*

PERACER, cris, cre, adject. *valde acer*, *molto forte*, *molto agro*.

I.) Proprie. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 1. Nunc experiar, sine acetum tibi peracre in pectore. *h. e.* justæ indignationis sensus. *At Fleckeisen. leg.* sine aceto tibi cor acre in pectore.

II.) Translate. *Cic. 9. Fam.* 16. *ante med.* Sed tamen ipse Cæsar habet peracre iudicium. *molto sottile e fino.*

PERACERBUS, a, um, adject. *valde acerbus*, *molto acerbo*.

I.) Proprie. *Cic. Senect.* 15. 53. Uva peracerba gustata.

II.) Translate. *Plin.* 6. *Ep.* 5. *sub fin.* Mihi peracerbum fuit, quod etc.

PERACESCO, æscens, æcti, æscere, inchoat. 3. valde æscere: sed occurrit translate tantum. *Plaut. Bacch.* 5. 1. 13. Hoc, hoc est, quo (pectus) peracescit: hoc est demum, quod percrucior. *che mi duole, mi fa sdegno*. — Præterit. *peracui* (quod nonnulli volunt esse a *peraceo*, es) itidem translate. *Id. Auiul.* 3. 4. 9. Ita mihi pectus peracuit. *mi s'accese di sdegno.*

PERACTIO, ðnis, f. 3. *compimento. fine. τελειωσις*, perfectio, finitio. *Cic. Senect.* 23. 85. Senectus autem peractio ætatis est.

PERACTUS, a, um, *V. PERAGO.*

PERACŪO, is, hi, ðtum, here, a. 3. *aguzzar bene*, valde acutum facio. *Cato R. R.* 40. Summo tibi surculum durum, eum peracuito, et *mox*. Eum primorem peracuito. *Alii leg. utrobique præcuito* (ut *Schneider.*), aut proacuito.

PERACŪTE, adverb. *molto acutamente*, valde acute. Translate. *Cic. 1. Acad. (post.)* 9. 35. Quom Zeno valde subtiliter dissereret, et peracute moveretur. *Id.* 3. *Fam.* 7. Et simul peracute querere, quod eos tributa exigere vetarem. *Apul. de Mag.* An peracute reperisse vobis videbamini?

PERACŪTUS, a, um, adject. *valde acutus*, *molto acuto o tagliente*.

I.) Proprie. *Martial.* 3. 24. Ut citu testiculos (hirci) peracuta falce secret.

II.) Translate. *Cic. Brut.* 68. 241. Voce peracuta atque magna. *Id. ibid.* 39. 145. Quom peracutus esset ad excogitandum. et 76. 264. Obscura, quia peracuta oratio. et 4. *Ferr.* 44. 108. Ut sibi ipse peracutus esse videatur. *h. e.* valde intelligens, sapiens.

PERADŌLESCENS, entis, adject. *molto giovine*, valde juvenis. *Cic. pro leg. Manil.* 21. 61. Quid tam præter consuetudinem, quam homini paradulescenti imperium atque exercitum dari?

PERADŌLESCENTŪS, i, m. 2. deminut. peradulescentis. *Nepos Eumen.* 1. Hic peradulescentulus ad amicitiam accessit Philippi.

PERADŌSŪS, a, um, et

PERADŌTENTE, et similia. *V. PERAPPOSITUS, PERATTENTE.*

PERÆQUATIO, ðnis, f. 3. ¶ 1. Generatim est perfecta æquatio, *uguagliamento. Solin.* 1. Temporum peræquatio. *Alii leg. adæquatio. Tertull.* 4. *advers. Marcion.* 29. *ante med.* Similitudinum peræquatio. ¶ 2. Speciatim est actio peræquatoris. *Imp. Honor. et Theodos.* in *fragm. Cod. Theod.* (edente *A. Peyronio*) 5. 4. 3. Opera autem eorum (colonorum) terrarum domini libera *utantur*; ac nulli subacta peræquationi; vel censui subiaceant. *h. e.* novalla, agri nempe noviter culti nulli peræquationi, vel censui subiaceant. Ita locum edidit, et interpretatus est *C. F. Ch. Wenckius. V. SUPERÆQUATIO.*

PERÆQUATOR, ðris, m. 3. qui tributa et vectigalia ex æquo civibus imponit, pensatis uniuscujusque facultatibus. Differt a censitore, qui primus modum census definebat; peræquator vero distribuere æqualiter, et si minus recte esset definitus, emendabat. Differt etiam ab inspectore, cujus munus erat qualitates agrorum inspicere, ut pro eorum ubertate, aut sterilitate vectigalium et tributis onus dominis imponeretur. Hinc in *Cod. Justin.* 11. tit. 57. et in *Cod. Theod.* 13. tit. 11. De censoribus, peræquatoribus, et inspectoribus. *Inscript.* apud *Gruter.* 361. 1. **PERÆQUATOR CENSUS PROVINCIÆ GALLIÆ.** — Alius fuit *peræquator rerum victualium* apud *Cassiod.* 6. *Variar.* 6., qui videtur fuisse taxator pretii rerum victui pupilli inserventium.

PERÆQUATUS, a, um, *V. PERÆQUO.*

PERÆQUĒ, adverb. *ugualmente*, æque omnino. *Cic. 5. Verr.* 52. 121. Atque hoc peræque in omni agro decumano reperietis. *Id. Pis.* 35. 86. Quod quom peræque omnes, tum acerbissime Bæotii senserunt. *Nepos Att.* 13. Terna millia æris peræque in singulos menses. *Varro 3. R. R.* 16. 11. Quem audivi dicentem, fratres Vejanos nunquam minus, ut peræque ducerent, dena millia HS ex melle recipere esse solitos. *h. e. per far uso di un numero rotondo.*

PERÆQUO, as, avi, ðtum, are, a. 1. Part. *Peræquatus*. — Peræquare est omnino æquare, *uguagliare. Colum.* 3. *R. R.* 3. 3. Et apud me octogenæ stirpes insitæ intra biennium septenas culleas peræquarent. *h. e.* omnino implerent. Sic et § 10. *Vitruv.* 9. 4. *ante med.* Peræquator ejus iter. *Solin.* 1. Lunari computatione annuum peræquarunt. *Vitruv.* 5. 1. Contractura peræquata. *Id.* 9. 4. Duodecim partibus peræquatis. — Et absolute, vel neutraturum mure, eodem sensu. *Inscript.* apud *Murat.* 318. 1. et apud *Guasco. Mus. Capit.* T. 2. p. 74., que pertinet ad ann. post Chr. n. 81. L. MABLIVS SVCCESSEVS QVI CVM MABLIA SVNTYCHEN. MATRE SVA SEMISSE (sic) PORTIONEM HABEBAT HVIVS ARIÆ PERÆQVAVIT CVM SOCIIS SVIS VT COMMVNIS SET HIS QVI S. S. LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE SVRVM ITA QVI TESTAMENTO SCRIPTI FVERINT.

PERÆQUUS, a, um, adject. valde æquus. *Cic. 6. Verr.* 21. 46. Fuisse aliquando apud Siculos peræqua proportione cetera. *Alii aliter legunt.* Similiter *Auct. de limit.* p. 312. *Goes.* Ager si fuerit trigonus isopleurus, habens tria latera, per que (lege peræqua, quæ) seragenas perticas babeant, etc. Ita et *Furlanetto* in altera *Appendice* hunc locum corrigendum putavit. *At Lachmannus et Rudorff.* (p. 354. *lin.* 17. *edit. Berlin.* 1848.) vulgatalem lectionem tuentur.

PERÆSTIMO, as, are, a. 1. plane æstimo. *Imp. Constantin.* et *Julian. Cod. Theod.* 6. 29. 2. *extr.* Quod si forte aliquis peræstimaverit perpetrandum, etc.

PERÆGITATUS, a, um, *V. voc. seq.*

PERÆGITO, as, avi, ðtum, are, a. 1. Part. *Perægitatus* 1. — Paragitare est valde, aut frequenter agitare, miscere, *agitare, mescolare.*

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cæs.* 1. *B. C.*

80. Vehementiusque peragitati ab equitatu, montem excelsum capiunt. *cacciati, incalzati. Seneca* 3. *Benef.* 37. *Ætna* majore vi peragitata. *h. e.* commota, æstuans. ¶ 2. Speciatim de liquidis, quæ valde et frequenter miscuntur. *Colum.* 12. *R. R.* 24. 3. Et, ut permisceatur medicamen, rutabulo ligneo peragitare convelet. *Id. ibid.* 19. 4. Feniculo peragitet (*mustum*), ne quid subederit, quod etc. et 24. 1. Diligenter lignea spatula vel etiam manu (*picem aquæ marinæ immixtam*) peragitabimus, ut si quid inest vitii e-luatur.

II.) Translate. *Seneca* 1. *Ira* 7. Hic stimulus peragitavit, misique in pericula audaces.

PERÆGO, agis, egi, actum, agere, a. 3. Part. *Peragens* 1. 2. et 3.; *Peractus* et *Peragens* 1. 3. — Peragere est agere trans aliquid, atque adeo transfudere, transcurrere, percurrere, percurrere usque ad finem (II. *cacciare a traverso, passare da parte a parte, scorrere, percorrere*; Fr. *traverser, passer, parcourir*; Hisp. *atravesar, pasar de una parte a otra, correr*; Germ. *durchstossen, durchtreiben, durchreisen, durchwandern*; Angl. *to run through, to pass, or go through*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. — a) Est transfudere, *passare da parte a parte. Ovid. Heroid.* 4. 113. Theseus iatus ense perexit. — b) Hinc pro interficere, conticere, finire, *ammazzare. Val. Flacc.* 1. 146. ardentii peragit Cæcis Actora quercu. *Sil. It.* 11. 364. nec tantum fata dederunt, Extremi peragi dextra. — Et generatim, omissa transfodiendi significatione. *Martial.* 5. 37. Adhuc recenti tepet Erotion busto, Quam pessimorum lex avara satorum Sexta perexit hieme. — c) Hinc turpi sensu adhibetur ab *Auct. Priap.* 35. Quæ quot nocte virus perexit uua, etc. *h. e.* confecit. — d) Item percurrere usque ad finem, *percorrere, scorrere. Ovid. Heroid.* 15. 63. Factus inops agili peragit freta cærulea reno. *Id.* 13. *Met.* 618. quom sul duodena peragit Signa. *Cl. Val. Flacc.* 1. 566. sic orbe peracto Liber et expertus terras reneavit Apollo. — *Cl. Stat.* 5. *Theb.* 574. longus vix tota peragit Membra dolor. ¶ 2. Est etiam vehementer agere, impellere, agitare, *cacciare, agitare, άγω, ενάγω. Seneca Ep.* 58. Hunc, quem Græci æstrum vocant, pecora peragentem et totis saltibus dissipantem, asilum nostri vocabant. ¶ 3. Item universim, extra rem judicalem est usque ad finem agere, *b. e.* pericere, absolvere, *continuare, compire, finire, τελειω. Seneca Ep.* 64. *ad fin.* Multum egetur qui ante nos fuerunt, sed non peregerunt. — a) Generatim. *Cic. Senect.* 19. 70. Neque enim histrioni, ut placeat, peragenda est fabula, modo, in quocumque fuerit actu, probetur. *Id.* 2. *Nat. D.* 4. 10. Gracchus quom comitia nihilominus peragisset, etc. *Cæs.* 6. *B. G.* 4. *extr.* Peragit concilium Cæsar, equitesque imperat civitatibus. Sic *Id.* 5. *ibid.* 1. Conventibus Galliæ ceterioris peractis, et *Nepos Cat.* 2. Senatu peracio. *Sueton. Oth.* 7. Subscripsit quingentes HS ad perendam auream domum. *Virg.* 4. *Æn.* 653. Vixi, et quem dederat cursum fortuna, peregi. et *ibid.* 442. Perag re inceptum. et 5. *ibid.* 362. dona. *finir di distribuire. et Id.* 9. *ibid.* 942. Cedes ing ns peracta. *Stat.* 1. *Silv.* 1. 2. Opus peractum. *Ovid.* 7. *Met.* 502. mandata. *Id.* 2. *ibid.* 627. et *Plin.* 2. *Hist. nat.* 109. 112. (248). justa. *h. e.* persolvere. *Colum.* 3. *R. R.* 10. 7. laboris sui pensum. *Plin.* 7. *Ep.* 33. partes suas. *Liv.* 3. 40. *sententiam finir si dire il suo parere. Nepos Attic.* 22. propositum. *Juvenal.* 2. 133. et 11. 114. olucium. *Horat.* 4. *Od.* 14. 39. Imperis peractis. *finito il comando dell'armi. Ovid.* 1. *Fast.* 188. Peragere iter inceptum. *Id.* 3. *Pont.* 2. 66. Invita peregens tristia sacra manu. *Id.* 4. *Trist.* 8. 13. Hæc mea sic quondam peragi speraveat ætas. *di finirsi così. et ibid.* 41. Vita procul patria peragenda sub axe Boreæ. et 2. *Pont.* 7. 49. Vita prior vitii caret et sine labe peracta. *Id.* 15. *Met.* 486. postquam senior regnumque ævumque peregit. *fini di regnare e di vivere.* — Similiter *peragere noctem*, agere, *passar tutta la notte. Ovid.* 1.

¶ 4. Item universim, extra rem judicalem est usque ad finem agere, *b. e.* pericere, absolvere, *continuare, compire, finire, τελειω. Seneca Ep.* 64. *ad fin.* Multum egetur qui ante nos fuerunt, sed non peregerunt. — a) Generatim. *Cic. Senect.* 19. 70. Neque enim histrioni, ut placeat, peragenda est fabula, modo, in quocumque fuerit actu, probetur. *Id.* 2. *Nat. D.* 4. 10. Gracchus quom comitia nihilominus peragisset, etc. *Cæs.* 6. *B. G.* 4. *extr.* Peragit concilium Cæsar, equitesque imperat civitatibus. Sic *Id.* 5. *ibid.* 1. Conventibus Galliæ ceterioris peractis, et *Nepos Cat.* 2. Senatu peracio. *Sueton. Oth.* 7. Subscripsit quingentes HS ad perendam auream domum. *Virg.* 4. *Æn.* 653. Vixi, et quem dederat cursum fortuna, peregi. et *ibid.* 442. Perag re inceptum. et 5. *ibid.* 362. dona. *finir di distribuire. et Id.* 9. *ibid.* 942. Cedes ing ns peracta. *Stat.* 1. *Silv.* 1. 2. Opus peractum. *Ovid.* 7. *Met.* 502. mandata. *Id.* 2. *ibid.* 627. et *Plin.* 2. *Hist. nat.* 109. 112. (248). justa. *h. e.* persolvere. *Colum.* 3. *R. R.* 10. 7. laboris sui pensum. *Plin.* 7. *Ep.* 33. partes suas. *Liv.* 3. 40. *sententiam finir si dire il suo parere. Nepos Attic.* 22. propositum. *Juvenal.* 2. 133. et 11. 114. olucium. *Horat.* 4. *Od.* 14. 39. Imperis peractis. *finito il comando dell'armi. Ovid.* 1. *Fast.* 188. Peragere iter inceptum. *Id.* 3. *Pont.* 2. 66. Invita peregens tristia sacra manu. *Id.* 4. *Trist.* 8. 13. Hæc mea sic quondam peragi speraveat ætas. *di finirsi così. et ibid.* 41. Vita procul patria peragenda sub axe Boreæ. et 2. *Pont.* 7. 49. Vita prior vitii caret et sine labe peracta. *Id.* 15. *Met.* 486. postquam senior regnumque ævumque peregit. *fini di regnare e di vivere.* — Similiter *peragere noctem*, agere, *passar tutta la notte. Ovid.* 1.

Amor. 2. 3. Et vacuus somno noctem, quam longa, peregi. Sic *Horat.* 2. *Sat.* 4. 22. ille salubres *Æstates* peraget, nigris qui prandia moris Finiet. *passerã sano le stati.* — *Otia peragere*, agere, in otio degere. *Ovid.* 1. *Mel.* 99. sine nullis usu *Mollia* secure peragebant otia gentes. *Tibull.* 4. 1. 181. Languida nam noster peragit labor otia. — *Peragere causas*, agere. *Petron.* *Satyr.* 137. Carmina componat, declamant, concrepet, omnes Et peragat causas. — *responsa*, exsequi, et prestare quod dii oraculo jubent. *Seneca Troad.* 663. *Responsa* peragam, funditus busta eruam. — *Juvenal.* 2. 54. Vellera peracta. *lana filata, lavorata*, et *Id.* 10. 6. *Votum* peractum. *h. e.* impetratum. *Martial.* 4. 28. Quinunces peracti. *h. e.* bibendo exhausti. Cf. *Stat.* 11. *Theb.* 746. viresque peractas Invenit. *h. e.* confectas, consumptas. *finite.* — Cum infinito pro pergere. *Pers.* 5. 138. *Varo*, regustatum digito terebrare salinum. *Contentus* perages, si vivere cum Jove tendis. ¶ 3. Speciatim in re iudiciali et in iure — a) *Peragere reum*, deferre inter reos, accusare, et omnia peragere, quæ ad eum demandandum pertinent. *Liv.* 4. 42. *Vus* autem, si reum perago, quid acturi estis? *Plin.* 3. *Ep.* 9. *Marium* una civitas publice, multique privati reum peregerunt. *Ovid.* 4. *Pont.* 6. 27. *Nemem* te miseris genuit natura, etc. Ut qui, quid valeas, ignoret, *Marte* forensi, *Posse* tuo peragi vix putet ore reos. — b) *Apud Jctos* peregissee reum non alius quis videtur, nisi et condemnaverit, ut *Ulp.* loquitur *Dig.* 48. 5. 2. *h. e.* tuerit, ut condemnaretur. *Val. Max.* 6. 2. n. 4. Ita eodem iudicio duos sustinuit reos, accusatione *Manilium*, libertate *Pompejum*; et eorum alterum lege peregit, alterum professione. — c) *Peragere accusationem*, ea omnia prestare, quæ ad accusandum demandandumque reum pertinent. *Plin.* 6. *Ep.* 31. Admonuit, ut perageret accusationem, peregit invitus. — d) *Peragere iudicium*, probare, demonstrare. *Liv.* 6. 16.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim. *Peragere humum*, est colere, exercere assidue, *cultivare, laborare*. *Ovid.* 4. *Fast.* 693. Ille suam peragebat humum, sive usus aratri, sive cavæ falcis, sive bidentis erat. — *Peragere cibum*, conficere, *digerere*. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 60. 86. (183). *Omniem cibum* statim peragit. ¶ 2. Speciatim est dicendo vel scribendo persequi, tractare, disputare, perscribere, describere. *Liv.* 3. 40. Sententiam igitur peregit, nullum placere senatusconsultum fieri. Cf. *eumd.* 7. 35. Ubi sententiam meam vobis peragero, tum, quibus eadem placebit, in dextram partem transibitis. Adde *eumd.* 22. 60. *Id.* 1. 32. *Legatus*, ubi ad fines eorum venit, Audi, *Juppiter*, inquit, etc. Peragit deinde postulata. — Hæc paucis verbis carminis concipiendique jurisjurandi mutatis peragit. *Id.* 1. 48. Tum peregit verba auspicia, quæ mitti vellet. et 34. 31. *Pluribus* me peregissee, quam pro patria sermonis brevitate (ut *Mading.* legit in *Emendat. Livian.* p. 302.), fateor. et 7. 37. *Advocata* contione, *P. Decii* laudes peragit. *Id.* 39. 15. Quum soleme carmen precationis peragisset. Cf. *Ennius* apud *Lactant.* ad *Stat.* 11. *Theb.* 56. Quumque caput caderet, carmen tuba sola peregit, Et perente viro raucum sonus ære cucurrit. *Ovid.* 2. *Amor.* 2. 2. Dum perago tecum pauca. *h. e.* loquor. *Horat.* 2. *Sat.* 4. 9. res tenues tenui sermone peractas. *h. e.* tractatas, disputatas. *Liv.* 2. 1. *Liberi* jam hinc populi R. res pace belloque gestas, annuus magistratus et, peragam, *seguitero a scribere*. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 28. 32. (143). *Reliqua* nunc peragemus.

PERAGRANTER, adverb. peragando. *Amian.* 11. 1. Hi peragranti et dissimulante honoratorum circulis assistendo, etc. *fringendo di passeggiare*.

PERAGRATIO, ònis, f. 3. περιόστῆσις, ambulatio, actus peragranti. *Cic.* 2. *Phil.* 23. 57. Quæ fuit ejus peragratio itinerum? *lustratio municipiorum?* *V. PEREGRINATIO.*

PERAGRATRIX, icis, f. 3. quæ peragrat. *Ca-pell.* 6. p. 192. Peragratrix creticolarum.

PERAGRATUS, a, um. *V.* voc. seq.

PERÁGRO, as, avi, atum, are, a. 1. *Peragror* deponens. *V.* sub I. d. — Part. *Peragrans* II., *Peragratus* et *Peragratus* I. — *Peragrate* est obire, oberrare, pererrare, lustrare, vagari, quasi per agros circumire, περιήχουσαι, περιωστῆσαι (It. scorrere, viaggiare, percorrere viaggiando; Fr. parcourir en voyageant, traverser, visiter successivement; Hisp. correr viajando; Germ. durchziehen, durchwandern, durchgehen, durchziehen, durchreisen; Angl. to wander or travel through, or over, traverse, survey, per-agrate).

1.) Proprie. — a) Generatim de terris ac regionibus. *Lucret.* 1. 926. *Avia* Pieridum peragro loca, nullius ante *Thita* solo. *Cic.* 5. *Fin.* 19. 50. A quibus propter discandi cupiditatem videmus ultimas terras esse peragratas. *Id.* 2. *Orat.* 64. 258. Quum *Asellus* omnes provincias stipendia merentem se peragrare gloriaretur. *Id.* *Hurusp.* resp. 11. 24. *Matrem* magnam, accepimus, agros et nemora cum quodam strepitu fremituque per-agrare. *Vitg.* 4. *G.* 53. de upib. Illæ continuo saltus silvasque peragiant. *Sueton.* *Aug.* 93. In peragranda. *Egypto* paullo deflectere ad visendum *Apim* supersedit. — b) De navigantibus. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 3. 11. (45). *Eques* R. qui et commencia ea et litora peragravit. *Flor.* 2. 7. *Græcie* litora classe peragere. *Sueton.* *Cal.* 37. *Litora* peragere liburnicis. Adde *Justin.* 12. 10. 1. — c) De ipsis regionum incolis. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 2. 5. (13). *Peragratis* *Persidis*, *Arabie*, *Ethiopiæ*, *Egyptique* magis. *h. e.* aditis, *antlati* a *trouare*, *scorsi*, *visitati*. — d) Part. *Peragratus* deponentis forma. *Fellej.* 2. 97. 4. *Nero* peragratus omnes *Germaniæ* partes, sic perdomuit eam etc. *avendo scorso*. Sed *Ruhnenius*, collatis *Liv.* 38. 17., *Justin.* 11. 11. 16. et *Quintil.* *Declam.* 3. 14. legendum putat *pervagatus*; quam conjecturam improbat *Döderlinus* (*Latæin. Synonym.* vol. 1. p. 91.).

II.) Translate. *Cic.* *Brut.* 13. 51. Ut semel e *Piræo* inloquentia evecia est, omnes peragravit insulas. *Id.* *Balb.* 6. 16. *Cujus* res gestæ omnes gentes, cum clarissima victoria, terra marique per-agrasset. *Id.* *Caël.* 22. 53. *Omnes* latebras suspicionum peragere dicendo. *Lucret.* 1. 74. Atque omne immensum peragravit mente animoque. *Plin.* *Paneg.* 14. Quum orbem terrarum non pedibus magis, quam laudibus peragraret. — Et absolute. *Cic.* 1. *Orat.* 51. 222. *Orator* ita peragrat per animos hominum, ita setus mentes per-trahat, ut etc. *Lambinus* omittit per. *Id.* *Mil.* 35. 98. *Qua* fines imperii populi *Romani* sunt, non salum fama jam de illo, sed etiam lætitia peragravit. *Gell.* 7. 16. *Peragratis* gula, et in succos insuetos inquirentis industria, et undique-versum indigines cupidinarum.

PERAUBUS, a, um, adject. valde albus, ut *Equus peralbus*, *Apul.* 1. *Met.* *Avis peralba*, *Id.* 5. *ibid.*

PERALTIUS, a, um, adject. præaltus. *Ennius* apud *Macrob.* 6. *Saturn.* 2. a *med.* *Incedunt*, arbusta peralta securibus cadunt. *Alii* leg. *Incedunt* arbusta per alta, securibus cadunt. Cf. *Vahlen.* postremam hanc lectionem exhibet.

PERAMANS, antis, particip. a *peramo*, valde amans. *Cic.* 4. *Att.* 8. u *med.* *Homo* peramans semper nostri fuit.

PERAMANTER, adverb. valde amanter. *Cic.* 9. *Fam.* 20. *Qui* me quidem perofficose et peramanter observant, *molto affectuamente*.

PERAMBULATUS, a, um. *V.* voc. seq.

PERAMBULO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Perambulans* et *Perambulus* I. — *Perambulare* est ambulando circumire, peragere, διεξιω (It. scorrere passeggiando, girare, passeggiare; Fr. parcourir, traverser; Hisp. travesar; Germ. durchwandern, durchgehen, durchziehen; Angl. to travel or pass over, travel through, traverse, survey, perambulate).

1.) Proprie. *Plaut.* *Most.* 3. 2. 122. Qualibet perambula ædes oppido tamquam tuas. *Varro* 1. *R. H.* 2. 3. *Vox*, qui mittas perambulatis terras, ecquam cultiorem Italia vidistis? *Phædr.* 2. 5. *Perambulante* lato domino viridia. *Horat.*

4. *Od.* 5. 17. *Tutus* bos etenim rura perambulat. *Catull.* 29. 8. *Perambulabit* omnium cubilia. *Sidon. carm.* 23. 93. et perambulatim Romanis legionibus *Niphatem*.

II.) Translate. *Ovid.* *Heroid.* 9. 135. *Mens* fugit admonitū, frigusque perambulat artus. *scorre per le membra*, et *Horat.* 2. *Ep.* 1. 79. *Recte*, nec ne crocum floresque perambulet *Attæ* *Fabula*, si dubitem, etc. *h. e.* cadat, an recto talo stet, ut *Id.* loquitur *ibid.* 176. docte scripta sit, an indocte. *Mos* erit scænam floribus et croco spargere. *Atta* vero fait pravis fultus male talis, ut ait *Id.* 1. *Sat.* 3. 48. *V. ATTA* in ONOM. — *Seneca* 6. *Benef.* 16. *Mulicus* ægrotos perambulat. *h. e.* visit huc illic discurrendo.

PERAMICUS, a, um, adject. valde amicus. *Auct. Itiner. Aler. M.* (edente *I. Maio*) 56. *Una* omnibus gentibus barbaris, quæ nominis alienæ nostratum sibi mutuo peramica sunt.

PERAMO, as, avi, atum, a. 1. *amare caldamente*, περιήχουσαι; valde amo, perfecte amo, ad finem usque amo. *Cic.* 1. *Legg.* 18. 49. *Si* non ipse amicus peramarat toto per-torr. *Alii*, inter quos *Orellius* et *Vahlen*, leg. per se amatur. *V. PERAMANS* loco suo.

PERAMENUS, a, um, adject. valde amœnus. *Tac.* 4. *Ann.* 67. *Æstas* in *Favonium* obversa, et aperto circum pelago peramœna.

PERAMPLUS, a, um, adject. molto grande, valde amplus. *Cic.* 6. *Ferr.* 49. 109. *Simulacra* perampla atque præclara. *Val. Max.* 5. 2. u. 4. *extern.* *Peramplum* regnum.

PERAMPUO, as, are, a. 1. omnino amputo. *Colum.* 7. *R. H.* 5. 13. *Vulnus* ita insanabile facit, ut totum peramputandum sit. *Alii* rectius leg. ut totus pes amputandus sit.

PERANCEPS, ipitis, adject. valde anceps. *Amian.* 29. 5. a *med.*; ubi tamen vocem *perancipitis* lacuna excipit.

PERANGUSTE, adverb. admodum anguste. *Cic.* 1. *Orat.* 35. 165. *Hæc* coarctavit, et peranguste referit in oratione sua.

PERANGUSTUS, a, um, adject. assai stretto, admodum angustus. *Cic.* 7. *Ferr.* 66. 169. *Perangusta* fretu divisa servitutis ac libertatis jura cognosceret. *Liv.* 22. 4. *Via* perangusta. *Cæs.* 7. *B. G.* 15. *Perangustus* aditus. *Justin.* 7. 1. 2. *Macedoniæ* termini perangusti fuerunt. *molto ristretti*.

PERANNO, as, are, n. 1. ἀπεναντιζω, per integrum anni tempus vivo, annum perago: ex per et anno, as. *Macrob.* 1. *Saturn.* 12. *Ut* annare perannareque commode liceat. *V. ANNO*, as. *Sueton.* *Jesp.* 5. *Ideo* puella nata non perannavit. *Id.* leg. perannavit. *V. PERENNO*.

PERANTIQUUS, a, um, adject. valde antiquus. *Cic.* *Brut.* 10. 41. *Ita* apud nos, perantiquus; ut apud *Athenienses*, non ita sane vetus. *Id.* 6. *Ferr.* 2. 1. *Erst* apud *Hejrum* sacrorum magna cum dignitate in ædibus, a majoribus traditum, perantiquum.

PERAPPPOSITUS, a, um, adject. valde appositus, seu aptus. *Cic.* 2. *Orat.* 67. 274. *Non* solum nimis perapposita, sed etiam quodammodo nobis.

PERARATUS, a, um. *V. PERARO*.

PERARDEO, des, si, dre, u. 2. valde ardeo. *Paulin.* *Nolan.* *serm.* 23. 404. *Comminus* in tuguri vicina strage peraruit.

PERARDIUS, a, um, adject. πολυχαλκός, valde arduus, perditicilis. *Cic.* 5. *Veir.* 71. 166. *Mihi* autem hoc perarduum est demonstrare.

PERARRO, res, et rectius

PERARESCO, arecis, arni, arrescere, n. 3. *secarsi affatto*, probe aresci. *Varro* 1. *R. H.* 49. 1. *Herba* quoad perarescat, furcillis versari debet; quem peraruit, de his manipulos heri, ac vebit ad villam. *Comum.* 4. *R. H.* 24. 5. *Si* trunci pars secta solis afflata peraruit. *Id.* 12. *ibid.* 15. 4. *Quum* (offie) peraruerint, picatis vasis eas condunt. *Id.* 11. *ibid.* 3. 58. *Sed* nec patiendum est, ut (semen) perarescat, aut totum decidat; verum integri thalli vellendū sunt, et sole siccandi.

PERARGUTUS, a, um, adject. valde argutus.

¶ 1. De sono. *Apul. 10. Met.* Asinus tintinnabulis perargutus exornatus. *Id. Florid. n. 13.* Hirundinis occinuit carmine perarguto. ¶ 2. De hominis ingenio. *Cic. Brut. 45. 167.* Quem studebat imitari L. Africanus poeta, homo perargutus. *Alii leg. peracutus.*

PERARIDUS, a, um, adject. valde aridus. *Cato R. R. 5. sub fin.* Frondem populineam, ulmeam, queream cædit, per tempus eam condito, non peraridam, pabulum ovibus. *Colum. 2. R. R. 19. 1.* Et neque peraridum, neque rursus viride colligatur. *Id. 3. ibid. 11. 9.* Solum siticulosum et peraridum.

PERARMO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Perarmatus.* — Perarmare est probe munire, probe armare. *Curt. 4. 9.* Hæc modo instructo exercitu et perarmato. Babylone copias movit. *V. ADEQUITO. Prudent. 6. Cathemer. 85.* Hujus manum potentem Gladius perarmat anceps. *Adde eumd. 7. ibid. 93. et 8. ibid. 43.*

PERARRO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Perarans 4.; Peraratus 3. et 4.* — Perarare est probe arare, arare bene; sed speciatim et figurate tantum occurrit, et ¶ 1. Est navigare. *Seneca Med. 650.* Itæ nunc fortes, perarate pontum. *Sic Virg. 2. En. 780.* vastum maris æquor arandum. *et 5. ibid. 158.* sulcant vada salsa carina. ¶ 2. Item est rugis signare, crispare: nam rugæ in cute sulcorum in humo sunt similes. *Ovid. 14. Met. 96.* et rugis peraravit anilibus ora. ¶ 3. Item est sulcare, signare. *Sidon. 3. Ep. 13. a med.* Taceo cerebrum crebra vibice peraratum, quod parum amplius tegi constat capillis, quam cicatricibus. ¶ 4. Item scribere, scribere: stilo enim per ceram sulcus ducitur. *Ovid. 9. Met. 563.* Talia nequicquam perarantem plana reliquit Cera manum. *Id. 1. Art. am. 455.* blandis peraretur littera verbis. *Sic Id. 1. Amor. 11. 7.* ad dominam peraratas mane tabellas Perfer. *h. e. scriptas. Id. 3. Trist. 7. 1.* Vade salutatum subito perarata Perillam Littera.

PERASPER, ra, rum, adject. valde asper. *Cels. 5. 28. n. 14.* Ἀκροσπομῶν, super corpus quasi verrucula eminet, in summo perasperum.

PERASSUS, a, um, adject. valde assus. *Plin. Valerian. 2. 29. p. 184. ed. Ald.* Oleum ante omnia non manducet; assaturas caprinas perassas manducet.

PERASTUTE, adverb. valde astute. *Plaut. Truc. 2. 2. 43.* Ut perastute eum injiciatis in malam fraudem. *Plerique alii leg. Ut pereat, ut eum illiciat, etc.*

PERASTUTULUS, a, um, adject. valde astutus. *Apul. 9. Met.* Mulier callida, et ad hujusmodi flagitia perastutula.

PERATICUS, a, um, adject. περατικός, qui ex περατων γῆς, h. e. ab extremis terræ finibus affertur. Hinc a *Plin. 12. Hist. nat. 9. 19. (35).* peraticum dicitur bdellium, quod per Mediam advehitur.

PERATIM, adverb. cum pera, vel per peram. Peratim ductare est argento aliquem circumducere, argentum quod in pera est, alicui caute et fraudulenter surripere. *Plaut. Epid. 3. 2. 14.* Nihil moror vetera et vulgata verba; peratim ductate; at ego follicim ductitabo. *V. FOLLITIM.*

PERATTENTÉ, adverb. valde attente. *Cic. Cæl. 11. 25.* Audiri a vobis meum familiarem L. Herennium perattente.

PERATTENTUS, a, um, adject. valde attentus. *Cic. 5. Ferr. 5. 10.* Superiore omni oratione perattentos vestros animos habuimus.

PERATTICUS, a, um, adject. qui Atticorum proprius est, elegans. *Fronto 2. ad M. Cæs. (e-dente iterum A. Maio) ep. 1.* Pro Polemone rhetore, quem tu mihi in epistola tua proxime exhibuisti Tullianum, ego in oratione, quam in senatu recitavi, philosophum reddidi, nisi me opinio fallit, peratticum.

PERAUDIENDUS, a, um, particip. ab inusit. peraudi, omnino audiendum. *Plaut. Mil. glor. 1. 1. 34.* Auribus peraudienda sunt. *Bothe legend. putat perhaurienda vel perhauriunda,*

ut *Ritschel. et Fleckeisen.* legunt, quo Plautino verbo usus est etiam Apulejus, perpetuus *Plauti imitator.*

PERBACCHATUS, a, um, *V. voc. seq.*
PERBACCHOR, aris, atus sum, ari, dep. 1. Part. *Perbacchatus.* — Perbacchari est bacchantium more furere. Hinc translate. *Cic. 2. Phil. 41. 104.* At quam multos dies in ea villa turpissime est perbacchatus! *h. e. perpotavit et lussit convivii frequentandis.* — *El Anob. 5. 7.* Furiarum et ipse (*Attis*) jam plenus, perbacchatus, jaclatus projicit se tandem. *Claudian. B. Get. 242.* passimque crematas Perbacchata domus incendia. *h. e. incendia, quæ passim vastaverunt domus.*

PERBASIO, as, are, a. 1. valde basio, perculor. *Petron. fragm. Traquer. 41. Burmann.* Circumeuntem sane perbasiamus.

PERBEATUS, a, um, adject. valde beatus. *Cic. 1. Orat. 1. 1.* Perbeati fuisse illi videri solent. *PERBELLE, adverb. valde belle. Cic. 16. Fam. 18.* Quod quidem aut facis, aut perbelle simulas. *et 4. Att. 4.* Perbelle feceris, si etc.

PERBELLUS, a, um, adject. valde bellus. *Claud. Mar. Victor. de Genesi 1. 141.* Auctori perbella suo tum machina visa est.

PERBENÉ, adverb. valde bene. *Plaut. Men. 5. 9. 80.* meretrix buc ad prandium Me abduxit; me sibi dedisse ajebat: prandi perbene. *Id. Autul. 2. 2. 9. ME. Ain'tu te valere? v. pol ego haud a pecunia perbene. Cic. Brut. 28. 108.* Perbene loqui Latine putabatur. *Liv. 45. 3.* Perbene fortunam fecisse, quando etc.

PERBENEMÉRITUS, a, um, adject. valde benemeritus. *Inscript. Christiana apud Murat. 1923. 5. MC IACET PERPETVVS IN CARISTO NEO SVO PERBENEMERITVS etc.*

PERBENÉVÓLUS, a, um, adject. val. benevolus. *Cic. 14. Fam. 4.* Pescennius est perbenevolus nobis.

PERBENIGNÉ, adverb. valde benigne. *Cic. 2. ad Q. fr. 9.* Perbenigne mihi respondit. *Al. leg. per mihi benigne. V. PER in fin. Adde Ter. Adelph. 4. 6. 68.*

PERBIBO, bibis, bibi, bibere, a. 3. valde bibere, esugere.

I.) Proprie. ¶ 1. Est esugere, succiari fuori. *Plaut. Stich. 2. 2. 16.* At ego perii, cui medullam lassitudo perbibit. *Marcell. Empir. c. 22. p. 118. retro ed. Ald.* Calidum dabis (remedium), donec totum triduum perbibatur. ¶ 2. Item est bene recipere, imbui, imbeversi, ricevere. *Cato R. R. 130.* Ligna amurca cruda perspergito: perbibant bene. *Ovid. 6. Met. 397.* terra Conceptit lacrimas, ac venis perbibit imis. *Colum. 7. R. R. 4. 8.* Ubi ovis per triduum delibuto tergore medicamina perbiberit. *Seneca Ep. 71. a med.* Lana quosdam colores semel ducit, quodam, nisi sæpius macerata et recocta, non perbibit.

II.) Translate refertur etiam ad animum. *Seneca Ep. 94.* Hæc quum persuasi mihi et perbibit, etc. *Id. Ep. 36.* Colere virtutem, perbibere liberalia studia. *et 1. Ira 16.* Perbibisti nequitiam, et ita visceribus immiscuisti, ut nisi cum ipsis exire non possit. *Ovid. Ib. 233.* Perbibit inde suæ rabiem nutricis alumnus.

PERBITO, as, are, et scæptus is, ere, n. 1. et 3. ¶ 1. Est transire, alio ire: nam *biterè ire est. Plaut. Rud. 2. 6. 11.* Utinam (tu) prius, quam te oculis vidissem meis, Malo cruciati in Siciliam perbiteres. *Alii leg. in Sicilia, ut Fleckeisen., et ad posteriorem significationem trahunt. Pacuvius apud Non. p. 153. 24. Merc.* Nam me perbitere illis opitularier, quovis exitio cupio. *h. e. transire illis opitulum.* ¶ 2. Ponitur etiam pro perire, perire. teste *Paul. Diac. p. 215. 2. Müll.* Perbitere Plautus pro perire posuit. *Plaut. Capt. 3. 5. 32.* Qui per virtuteu perbiat, non interit. *Alii leg. peritat; alii perit. at non (is) interit. Liv. Andron. apud Non. loc. cit.* Puerum aucillæ subdam, ne fame perbitet. *Ennius ibid.; et Plaut. Pseud. 3. 1. 12.* Cruciatu maximo perbitere.

PERBLANDÉ, adverb. valde blande. *Macrob.*

1. *Saturn. 2. a med.* Quum perblande salutavisset.

PERBLANDUS, a, um, adject. valde blandus. *Cic. 1. ad Q. fr. 2. 3.* Successorem habes perblandum. *Liv. 23. 10.* Oratio perblandia.

PERBONUS, a, um, adject. valde bonus. *Plaut. Most. 3. 2. 3.* Prandium perbonum. *et ibid 77.* Ætas perbona. *Cic. Flacc. 29. 71.* Agros habent et natura perbonos, et diligentia culturaque meliores. *Id. 6. Ferr. 18.* Perbona toreumata. *Id. 6. Att. 1.* Quoad mecum rex fuit, perbono loco res erat. *V. PEROPTIMUS.*

PERBREVIS, e, adject. valde brevis. *Cic. Brut. 43. 158.* Quodque difficile est, idem et peroratus et perbrevis. *Id. 5. Ferr. 9. 22.* Istos inter se perbrevis tempore-studiorum similitudo conjunxit. *Albinov. 1. 388.* bosti perbreve Pontus iter. — Dividitur per tres. *Cic. Cluent. 1. 2.* Altera pars per mihi brevis-fore videtur. *V. PER in fin. — Perbrevis, perbrevis tempore. Cic. 6. Fam. 12.* Sed id erit perbrevis.

PERBREVIATER, adverb. valde breviter. *Cic. 2. Orat. 58. 235.* De omni isto genere quid sentiam, perbrevier exponam. *Adde eumd. Dom. 15. 40.* Sic *Id. 2. de republ. 4. ad fin.* Propter ea-, quæ ante paulo perbrevier attingi.

PERBULLIO, is, ivi vel ii, irei, n. 4. *bullire, ebullio, multum bullio. Theod. Priscian. 4. 1. ante med.* Postquam perbullierunt, facies potio-nem.

PERCA, æ, f. 1. *pesce persico, πέσκη, piscis delicatissimus, in genere saxatiliu, qui et in mari et in fluminibus et lacubus capitur.* Perca marina mænæ similis est, *Plin. 9. Hist. nat. 16. 24. (57).* et 32. *ibid. 9. 34. (107).* et *ibid. 10. 38. (116).* et *ibid. 11. 53. (145).* *Auson. Edyil. 10. 115.* Nec te, delicias mensarum, perca, si-lebo, Amnigenos inter pisces dignande marinis, Solus punicelis facilis contendere nullis: Nam neque gustus iners; solidoque in corpore partes Segmentis coeunt, sed dissociantur aristis. *Adde Ovid. Halieut. 112.; et Apic. 10. 1.*

PERCÆDO, is, cæcidi, cæsum, cædere, a. 3. valde, vel omnino cædo. *Flor. 3. 20.* In Apennino Lentuli exercitum percæcidit. *Id. 4. 12.* Terga hostium percæcidit. *V. PERCIDO.*

PERCÆLÉFÁCIO, facis, feci, factum, facere, a. 3. Pass. est *Percælesio* sub c.; Part. *Percælefactus* vel *Percæfactus* sub b. — *Percælefacere* est. *Idæ calefacere.* — a) Active. *Vitruv. 8. 3.* Sulphuros fontes nervorum labores reficiunt percælefaciendi. — b) Part. præter. pass. *Lucret. 6. 177.* omnia motu Percælefacta vides ardescere. *Varro 1. R. R. 27. 1.* Oportet, glæbas ab sole percælefactas aptiores facere ad accipiendum imbrem. *Scribon. Compos. 156.* Loco flamma percælefacto. *Val. Max. 9. 12. n. 4.* Multo igni percælefacto cubiculo. — c) *Percælesio* pass. anom. *Vitruv. 8. 3.* Percælesieri cogit aquam.

PERCÆLÉFACTUS et percæfactus, a, um, et PERCÆLÉFÍO, is, etc. *V. voc. præced.*

PERCÆLÉO, es, et rectius

PERCÆLESCO, calescis, cælii, calescere. n. inchoat. 3. valde calescere. *Lucret. 6. 281.* Inde ubi percæluit vis ventis, etc. *Ovid. 1. Met. 417.* postquam vetus humor ab igne Percæluit solis.

PERCÆLÍDUS, a, um, adject. valde calidus. *Plin. Valerian. 2. 20. p. 181. ed. Ald.* Aquam percalidam bibat per potiones, quamdiu dolor sedatur. *Adde eumd. 3. 12. p. 192. retro.*

PERCALLEO, es, et rectius

PERCALLESCO, callescis, calli, callescere, inchoat. 3. callum probe ducere, fare il callio; et translate

A) Neutrorum more *percallesco* est idem atque induratus et obduratus sum longa consuetudine. *Cic. Mil. 28. 76.* Sed jam usu obduruerat et percaluerat civitatis incredibilis patientia.

B) Active est perfecte callere, *essere pratico.* *Cic. 2. Orat. 34. 147.* Ubi eum locum omnem cogitatione sæpseris, si modo usu rerum percalueris, nihil te effugiet. *Alii leg. usum. Gell. 1. 22.* Disciplinas Tubero Stoicas et dialecticas percaluerat.

PERCANDEFACIO, is, ere, a. 3. valde calefacio. *Vitruv.* 8. 3. Ignis percandefacit terram.

PERCANDIUS, a, um, adject. valde candidus. *Cels.* 5. 19. n. 24. Percandida compositio. *Solin.* 37. ad fin. gemma.

PERCĀRUS, a, um, adject. valde carus.

I.) Proprie est qui magno pretio venditur. *Ter. Phorm.* 3. 3. 24. Quantum opus est tibi argenti? *Fr.* Solae triginta minae. *Gr.* Triginta? *Hui,* percara (puella) est. *Alii leg.* praecara.

II.) Translate, est valde dilectus et magis habitus. *Cic. fragm. orat. pro Scav.* 17. ed. ab *A. Maio* in *Class. Auct. T.* 2. p. 317. Frater meus, qui eis (Sardis) percarus et jucundus fuit. *Justin.* 12. 12. 11. Unus ex amicis ejus, obsequiis regi percarus. Adde *Tac.* 2. *Ann.* 74.

PERCĀTAPSAT, valde caedit. *Ita Gloss. vet.* Est vox hybrida, composita ex praepos. *per* et *καταψην* mulcere, quod e Graeco a Latinis in comediae sermonem receptum videtur et mulcare significat. *V. G. Löve, Prodrom. Corp. Glossarior. Latinor.* p. 359.

PERCAUTUS, a, um, adject. valde cautus. *Cic.* 1. ad *Q. fr.* 1. 6. Delectus in familiaritatibus et provincialium hominum et Graecorum percautus et diligens.

PERCEDO, cedis, cessi, cessum, cedere, a. 3. valde cedo. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tyr.* p. 17. *V. PERCESUSUS.*

PERCĒLEBER, bris, bre, adject. valde celebris. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 5. 6. (18). Est percelebris apud Seston urbem aquila gloria. *Mela* 2. 3. ante *med.* Templum vetustate et religione percelebre.

PERCĒLEBRATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PERCĒLĒRO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Percelebratus*. — Percelebrare est maxime celebrare, frequentare. *Cic. Cael.* 29. 69. Audita et pervulgata et percelebrata sermonibus res est. *Ex optimis Codd.* et pervulgata omisit *Orellius.* *Id.* 7. *Ferr.* 31. 81. De qua muliere plurimi versus tota Sicilia percelebrantur. *Arnob.* 2. 43. Ut exerceant, ut gererent, ut percelebrarent haec mala. *h. e.* frequentarent saepe perpetrando.

PERCĒLER, eris, adject. valde celer. *Cic. Cael.* 24. 58. Cupus perceleri interitu esse ab hoc comprobatum venenum.

PERCĒLERĪTER, adverb. valde celeriter. *Cic.* 6. *Fam.* 12. Recepti, perceleriter se ablatum diplomata. *Id.* 2. de *republ.* 7. Atque haec quidem perceleriter confecit.

PERCELLO, cellis, cūli et raro cūsi, culsum, cellere, a. 3. *Perculsi* pro *perculi* dixit *Ammian.* 17. 8. Subito cunctos aggressus, tamquam fulminis turbo percūsi. *Horatio* quoque 1. *Od.* 7. 11. et *Terentio Andr.* 1. 1. 98. sunt qui adscribant; sed rectius alii plures percussit. — *Perculit* passiva significatio, percussus fuit. *Flor.* 3. 10. ante *med.* Hic, insidiis in valle dispositis, dolo percūsi. — Part. *Percellens* II. 4.; *Perculsus* in omnibus fere paragr. Praeter allata, in quibus *Perculsus* legitur, alia sunt quamplurima quae afferri possent: sed *percussus* et *percussus* passim confudere librarii: ut erudit jam observarunt. Vide, si lubet, *Bentley.* ad *Horat. Epod.* 11. 2., *Burmans.* ad *Ovid.* 4. *Met.* 138., *Drakemborch.* ad *Sil.* II. 2. 213. et *Oudendorp.* ad *Lucan.* 1. 487. — Ceterum verbum *percellere*, de quo multa disputant *Lambin.* et *Bentley.* ad *Horat. Epod.* 11. 2., ab obsoleto cello moveo, est vehementer movere, labefacere, urgere, impellere, evertere, pervertere, bumi sternere, *περπέτω* (It. *muovere con forza, spingere, abbattere, atterrare*; *Fr.* *ébranler, renverser, abattre, terrasser, jeter à terre*; *Hisp.* *mover, menear ó agitar, abatir, echar por tierra*; *Germ.* *niederschmettern, riederschlagen, niederwerfen, umwerfen, erschüttern*; *Angl.* *to thrust or strike aside, move forcibly, strike or beat down, upset, overthrow, overturn*).

I.) Proprie. *Cato* apud *Gell.* 2. 22. *sul fin.* Ventus Cercius-armatum hominem, plaustrum operatum percūsi. *Ennius* apud *Macrob.* 6.

Saturn. 2. securibu' caedunt, Percellunt magnas quercus. *Cf. Varro* apud *Non.* p. 152. 11. *Merc.* Alius teneram abietem solus percūsi. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 34. 77. (334). Hic ventus praestringit atque percūsi radices arborum. — Usus habet saepius in praeteritis. *Plaut. Pers.* 5. 2. 28. Hoc leao, tibi. no. perii! percūsi me prope. *quasi mi getto a terra.* Sic *Ter. Eun.* 2. 3. 87. Quo trudis? percūsi jam tu me. *mi getterai a terra.* *Cic. Mil.* 21. 56. Adde incertus exitus pugnarum, Martemque communem, qui saepe spoliante jam et exultantem evertit, et percūsi ab abjecto. *Id. Marcell.* 6. 17. Quos amissimos cives, eos Martis vis percūsi, non ira victoriae. *Val. Flacc.* 4. 592. si quem Perculerit vicina lues. *Colum.* 7. R. H. 7. 1. Quum adhuc paucas (capras) pestis percūsi. *Cf. Catull.* 64. 363. excelso coacervatum aggere bustum Excipiet niveos percūsi virginis artus. *h. e.* Polyenae naclatae ad Achillis tumulum. *Lachmann.* percūsi. — *Festus* p. 230. 14. *Müll.* Plaustrum percūsi dicebant antiqui ab iis, qui... plaustrum evertent... id quod abijt in proverbium. *Plautus* in *Epidico* (4. 2. 22.): *Epidicus* mihi magister fuit. Perii! plaustrum percūsi. *h. e.* rem everti ac perturbavi. *Cf. tamen Donatum* ad *Ter. Eun.* 2. 3. 87.

II.) Translate. ¶ 1. Usurpatur pro simplici ferire, percutere, ferire, percutere. *Cic.* apud *Gell.* 15. 6. Qui quondam Hecoreo percūsi concidit ense. *Liv.* 9. 10. extr. Hec dicenti feciali Postumius genu femur, quanta maxime poterat vi, percūsi. *Cf. eumd.* 9. 11. Postumius modo legatum faciem genu percūsi. *Ovid.* 2. *Anor.* 9. 7. Haemonius quem cuspidem percūsi heros. et 1. *ibid.* 7. 31. Pessima Tydides scelerum monumenta reliquit: Ille deam primus percūsi: alter ego. Huc referri potest et illud *Nepot. Eumen.* 5. Haec ille percūsi plaga non succubuit, neque eo secius bellum administravit. *h. e.* ictus, afflictus, *capito, percusso.* Item illud *Flor.* 4. 3. Percūsum unisque et perturbatum ordinavit imperii corpus. — Poetice, de voce quae ferit aures. *Val. Flacc.* 2. 91. vox inde repens ut percūsi urbem, etc. ¶ 2. Saepè translate sumitur pro evertere, pervertere, labefacere, de statu dejicere, perdere, rovinare, esser *l'altrui rovina, far cadere.* *Cic. Dom.* 11. 27. Desinat iisdem machinis sperare me restitutum posse labefactari, quibus antea stantem percūsi. *Id. Cael.* 32. 80. Ne adolescentiam plenam spei maxime, non modo non aluisse vos, sed etiam percūsi atque affluisse videamini. Sic *Id.* 2. *Cat.* 1. 2. Jacet ille nunc prostratus, et se percūsum atque abjectum esse sentit. *h. e.* de statu dejectum, eversum, rovinato. Similiter *Tac.* 14. *Ann.* 57. Percūso Seneca, promptum fuit Rufum Fenium imminuere. et 13. *ibid.* 32. Redditur ordini Varius consularis, avaritiae criminibus olim percūsi. *Sueton. Tib.* 55. Horum omnium vi duos aut tres incolentes praestitit, ceteros alium alia de causa percūsi. *Nepos Dion.* 5. Quinquaginta annorum imperium adeo facile percūsi, ut etc. *Tac.* 2. *Ann.* 39. Mancipii unius audacia, ni mature subventum foret, discordiis armisque civilibus rempublicam percūsi. — Similiter *Id.* 1. *Hist.* 53. Quasque alias civitates atrocibus edictis, aut damno linium Galba percūsi. *h. e.* vexaverat, multaverat. ¶ 3. Est etiam in stuporem rapere, timore concutere, consternare, exterrere, *sbigottire, sgomentare, impaurire, abbattere.* *Cic.* 5. *Verr.* 57. 132. Haec te vox non percūsi? non perturbavit? *Justin.* 2. 5. 5. Inopinantibus verbera intentant: adeoque illos percūsi, ut quos ferro non poterant, metu verberum vincerent. *Val. Flacc.* 4. 651. Idem animos Amycl viso timor omnibus antro Percūsi. et 6. 480. pavor artus Protinus atque ingens Ertida percūsi horror. *Flor.* 1. 10. Novissime etiam tanta admiratione percūsi, ut etc. — Part. praeter. pass. eodem sensu sapissime. *Cic.* 1. ad *Brut.* 3. Timore quodam percūsi civitas. *Liv.* 4. 31. *sub fin.* Exercitus ab re male gesta percūsi. *abbattuto d'animo.* et *Cæs.* 2. *B. C.* 12. Hostes turris repentina

ruina commoti, inopinato malo turbati, deorum ira percūsi, urbis direptione perterriti. *Tac.* 1. *Ann.* 28. Ut sunt mobiles ad supelitionem percūsi semel mentes. et 2. *ibid.* 46. ad fin. Sperabatur rursum pugna, ni Maroboduus castra in colles subduisset: id signum percūsi fuit. et 1. *ibid.* 12. Percūsi improvisa interrogatione, paulum reticuit. *sorpreso.* ¶ 4. Pro impellere, *spingere.* *Apul. de Mag.* Venus nullis ad turpitudinem stimulis, vel illecebris sectatores suos percūsi.

Homonym. *V. PERCUTIO* sub init.

PERCENSĒO, srs, sūi, sere, a. 2. Part. *Percensens* II. 2.; *Percensus* II. 3.; *Percensendus* II. 1. — *Percensere* est totum aliquid censere, recensere, percurrere, *καταριθμῶμαι* (It. *fare la rassegna, contare, raccontare, far menzione ad uno ad uno*; *Fr.* *passer en revue, compter, faire le dénombrement*; *Hisp.* *hacer la rivista, contar, numerar*; *Gerin.* *et-voas durchmustern, durchzahlen, herzahlen, berechnen*; *Angl.* *to count, reckon up, recount*).

I.) Proprie. ¶ 1. Est censere numerando, numerando percurrere, numerare, memorare. *Cic.* post *redit. in senat.* 1. 1. Quod tam divinum est genus orationis, quo quisquam possit vestra in nos universa promerita, non dicam complecti orando, sed percensere numerando? *Id. Partit. orat.* 36. 127. Quo in genere percensere poterit plerosque inveniendi locos. *scorrere.* *Liv.* 33. 32. Percensuerat omnes gentes, quae sub ditione Philippi regis fuerant. *Tac.* 4. *Ann.* 4. Percensere numerum legionum. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 26. 27. (99). Percensere res Caesaris. ¶ 2. Item est percurrere, perambulare, inquirendi causa percurrere. *Ovid.* 2. *Met.* 334. Clymene lugubris et amens Et lanata sinus totum percensuit orbem. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 18. 48. Italiam percensuisti: perge in Siciliam. *Ovid.* 3. *Fast.* 109. Signaque quae longo frater percensat anno, Ire per haec uno mense sororis equos. *Liv.* 34. 52. Ita quum percensuisset Thessaliam, etc. *h. e.* tolerabilem rei publicae administrandae formam in ea constituisset. *V. ibid.* 51.

II.) Translate. ¶ 1. Est considerare, observare, recensere singula examinando et notando. *Varro* 1. *R. R.* 50. 1. Manipulum, ut quemque subsueverint, ponunt in terra: ubi eos fecerunt multos, iterum eos percensent, ac de singulis succant inter spicas et stramentum. *prendendoli per mano ad uno ad uno li osserva.* *Liv.* 6. 25. Ebi in percensendis captivis quum Tusculani aliqui noscitantur, secreti ab aliis ad tribunos adducuntur. *Sic nonnulli: plevique tamen leg. recensendis.* *Sil. It.* 6. 698. Quae postquam infesto percensuit omnia vultu Adridens Peneus, lenta proclamat ab ira etc. ¶ 2. Item est percurrere iudicando, iudicare, *riedere, criticare.* *Liv.* 32. 21. Orationes lezaborum hesternae die dictas pro sententiis percensentis. *prendiamo per mano. esaminiamo giudicando.* *Gell.* 7. 3. ante *med.* Sibi visus est orationem istam acri subtilique ingenio percensuisse. *Apul. de Mag.* Nam, ut audio, percensentibus iis, qui istum noverant, (is) nulli deo ad hoc avi supplicavit. ¶ 3. *Percensus* pro *perquisitus* dicit *Capell.* 9. p. 303. *Pactae Jovialis* vigoris maiestate percensse.

PERCENSĒO, ōnis, f. 3. actio percensendi. *Fronto de oration.* (cedente iterum *A. Maio*) ep. 3. *Tua vox... vere... non... his omnibus... percensio sit.*

PERCENSĒS, a, um. *V. PERCENSĒO.*

PERCEPTIBILIS, e, adject. ¶ 1. Passivè est qui percipi potest, *perceptibile.* *Cassiod.* 5. *Hist. Eccl.* 20. Autè omnem perceptibilem opinionem. *Boeth. Geom.* 2. p. 1542. Bonitas definita, et sub scientia cadens, animoque semper imitabilis et perceptibilis prima natura est. ¶ 2. Active qui percipere potest, qui percipiendi facultate pollet. *Boeth. Dialog.* 1. in *Porphyr.* p. 20. Bos est animal, quod neque rationale sit, neque risus perceptibile. et *ibid.* p. 163. Homo perceptibilis scientiae.

PERCEPTIO, ōnis, f. 3. comprehensio, collectio, actus percipiendi, *raccolta*, *κατάληψις*.

I.) Proprie. *Cic. 2. Off. 3. 12.* Neque fructum fructuorum reliquorum perceptio et conservatio sine hominum opera ulla esse potuisset. Adde *Colum. 1. R. R. 3. 1.*

II.) Translate sumitur pro cognitione, *percezione*, *conoscenza*. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 7. 22.* Ars vero quæ potest esse, nisi quæ non ex una, aut duabus, sed ex multis animi perceptionibus constat? et *ibid. 6. 17.* Cognitionis, aut perceptio, aut, si verbum e verbo volumus, comprehensio, quam *κατάληψιν* illi vocant. *Id. 2. Herenn. 31. 50.* Hæc si, ut conquisite conscripsimus, ita tu diligenter fueris consecutus, - et tute nostram diligentiam laudabis, tuaque perceptione lætare. *Scribon. la. epist. a med. Totius artis perceptio. Quintil. 2. 17. 18.* Nullam artem falsis assentiri opinionibus, quia constitui sine perceptione non possit, quæ semper vera sit. *Al. leg. præceptio.*

PERCEPTOR, ōris, m. 3. qui percipit. *Augustin. 1. Soliloq. 1. extr.* Jubeas me esse perfectum amatorem perceptoremque sapientiæ tuæ.

PERCEPTUM, i, n. 2. V. PERCIPIO in fin.

PERCEPTUS, a, um, V. PERCIPIO.

PERCERNIS, e, adject. *trasparente*, qui bene cerni potest: ab inusit. *percerno*, ut *percipicus a percipio. Inscript. apud Fabrett. p. 615. n. 127.* NYMPHIS AVG. PERCERNIBVS T. CINGETIVS DIONYSIVS EX VOTO.

PERCERPO, cerpis, cerpsi, cerpere, a. 3. decerpo, carptim lego. *Gell. 2. 30. in fin.* Cujus rei causa quum Aristotelis libros problematum percerpissimus, notavi. *Alii leg. præcerpissimus.*

PERCESSUS, a, um, particip. a *percedo*. Ex corrupta lectione ita *Non. p. 261. 12. Merc. ex Cic. Orat. 48. 159.* Concisum, non concessum, et quod quidam percessum etiam volunt. At apud *Cic. loc. cit. legitur concessum, et peritum.*

PERCIDO, cedis, cidi, csum, cedere, a. 3. (per et cædo). Præteritum est etiam *percecidit*, ut *percurro* habet *percurri* et *percurcurri*, etc. *Flor. 3. 20. a med. la. Apeanino Lentuli exercitum percecidit. tagliò a pezzi. Adde eumd. 4. 12. — Part. Percidit 2. — Percidere est valde cedere, rompere, spezzare. ¶ 1. Generatim est occupare, potiri, occupare, impadronirsi, impossessarsi. Lucret. 5. 604. Est etiam quoque, uti non magno solis ab igni Aera percipiat calidis fervoribus ardor. Plaut. Amph. 5. 1. 66. Mibi horrorem membra misero percipit dictis. Id. Men. 5. 5. 21. Quid cessas dare potionis aliquid, priusquam percipit insaniam? Id. Stich. 2. 2. 17. Quid ego, cui misero medullam ventris percipit famem? Ter. Eun. 5. 6. 2. Neque agri, neque urbis odium me unquam percipit. Adde Plaut. Truc. 2. 5. 14.; et Lucret. 3. 80. ¶ 2. Speciatim est penitus recipere. Colum. 11. R. R. 3. 40. Thymo pinsito aquam medicare, quæ quum succum ejus perciperit, etc. Plin. 21. Hist. nat. 5. 13. (26). In facie vini macerantur, ut colorem percipiant. Ovid. 4. Met. 744. tactuque induruit hujus, Percipitque novum ramis et fronde rigorem. Lucret. 6. 984. varii sensus animantibus insunt, Quorum quisque suam proprie rem percipit in se. Ovid. 8. Met. 227. de Icaro. Tabuerant ceræ: nudos quatit ille lacertos, Remigioque carens non ulla percipit auras. ¶ 3. Item capere, colligere, raccogliere. Cic. Senect. 7. 24. Serere, percipere, condere fructus. Plin. 15. Hist. nat. 1. 1. (3). Fructum percipere ex olea. Id. 9. ibid. 51. 79. (168). Magna vectigalia ex ostrearum vivariis percipere. ricavare. Colum. 12. R. R. 3. 9. de officiis villicæ. Ton-suris ovium utique interesse, et lanas diligenter percipere, et vellera ad numerum pecoris recensere. ¶ 4. Item accipere, reportare, obtinere, consequi, riportare, conseguire, ottenere, ricevere. Colum. 1. R. R. 9. 8. 18. Diligens dominus quam a vinculis mancipiis, tuum ab solutis quarat, an ex sua constitutione justa percipiant. Id. 4. ibid. 3. 5. Novella vinea, dum adolescit, nisi omnia justa perciperit, ad ultimam redigitur maciem. se non abbia tutta la sua giusta cultura. et Cæs. 2. B. C. 32. Per-*

Percitus, a, um, particip. præter. est commotus, inclatus, incitato, commosso.

I.) Proprie. *Lucret. 2. 1054.* Seminaque innumerum numero, summaque profunda Multimodis volitent æterno percita motu.

II.) Transfertur ad animum. *Ter. Hecyr. 3. 3. 17.* Incredibili re atque atroci percitus. *Cic. Mil. 23. 63.* Sive enim illud animo irato ac percito fecisset. *Plaut. Asin. 4. 2. 13.* Amoris causa percitus id fecisti. *transportato. et Cas. 3. 5. 6.* Ira percitus. et *Amph. 2. 2. 95.* atra bili. *Seneca Herc. Fur. 108.* magno furore. et *Hippol. 1156.* Quis te dolore percitam instigat furor? — *Liv. 21. 53. a med.* Ingenium percitum ac ferox. *impetuoso, ardente. et Sall. fragm. apud Priscian. 6. p. 704.* Putsch. Quia corpore et lingua percitum et inquietem, nomine histrionis vix tui, Burbulejum appellabat. *Corpore percitus* hic dicitur, qui corpus vehementer jactabat, huc et illuc fluctuabat et vacillabat; *lingua percitus*, qui multa temere effundebat et verba præcipitabat. Hæc *Kritzios* ad *h. l.*, collato *Cic. Brut. 60. 216.*

PERCINGO, gis, si, ctum, gere, a. 3. circum-que cingo. *Colum. 10. R. R. 347.* Sæpe suas sedes percioxit vitibus albis. *Manil. 3. 331.* medio percingitur ordine mundus. *Utrobique alii leg. præcingo.*

PERCIO, is, V. PERCIEO.

PERCIPIBILIS, e, adject. *percettibile*, qui percipi potest. *Mar. Victorin. 1. p. 2451.* Putsch. Vox est aer ictus auditu percipibilis, quantum in ipso est.

PERCIPIO, cipis, cēpi, ceptum, cipere, a. 3. (per et capio). *Perceptet pro percipisset* nonnulli leg. in *Pacuvio* apud *Cic. 3. Off. 26. 98. — Part. Percipiens II. 1.; Percipit II. 1. 4. et II. 1. 2.; Percipitur et Percipiendus II. 2. — Percipere est plane, penitus capere, occupare, *καταλαμβάνω* (II. *prendre, occupare, investire; Fr. prendre, saisir, s'emparer, envahir; Hisp. tomar, agarrar, asir, apoderarse, invadir; Germ. ganz erfassen, ergreifen; Angl. to take up wholly, seize entirely, possess, invade, occupy*).*

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim est occupare, potiri, occupare, impadronirsi, impossessarsi. *Lucret. 5. 604.* Est etiam quoque, uti non magno solis ab igni Aera percipiat calidis fervoribus ardor. *Plaut. Amph. 5. 1. 66.* Mibi horrorem membra misero percipit dictis. *Id. Men. 5. 5. 21.* Quid cessas dare potionis aliquid, priusquam percipit insaniam? *Id. Stich. 2. 2. 17.* Quid ego, cui misero medullam ventris percipit famem? *Ter. Eun. 5. 6. 2.* Neque agri, neque urbis odium me unquam percipit. Adde *Plaut. Truc. 2. 5. 14.; et Lucret. 3. 80. ¶ 2. Speciatim est penitus recipere. Colum. 11. R. R. 3. 40.* Thymo pinsito aquam medicare, quæ quum succum ejus perciperit, etc. *Plin. 21. Hist. nat. 5. 13. (26).* In facie vini macerantur, ut colorem percipiant. *Ovid. 4. Met. 744.* tactuque induruit hujus, Percipitque novum ramis et fronde rigorem. *Lucret. 6. 984.* varii sensus animantibus insunt, Quorum quisque suam proprie rem percipit in se. *Ovid. 8. Met. 227. de Icaro.* Tabuerant ceræ: nudos quatit ille lacertos, Remigioque carens non ulla percipit auras. ¶ 3. Item capere, colligere, raccogliere. *Cic. Senect. 7. 24.* Serere, percipere, condere fructus. *Plin. 15. Hist. nat. 1. 1. (3).* Fructum percipere ex olea. *Id. 9. ibid. 51. 79. (168).* Magna vectigalia ex ostrearum vivariis percipere. *ricavare. Colum. 12. R. R. 3. 9. de officiis villicæ.* Ton-suris ovium utique interesse, et lanas diligenter percipere, et vellera ad numerum pecoris recensere. ¶ 4. Item accipere, reportare, obtinere, consequi, riportare, conseguire, ottenere, ricevere. *Colum. 1. R. R. 9. 8. 18.* Diligens dominus quam a vinculis mancipiis, tuum ab solutis quarat, an ex sua constitutione justa percipiant. *Id. 4. ibid. 3. 5.* Novella vinea, dum adolescit, nisi omnia justa perciperit, ad ultimam redigitur maciem. se non abbia tutta la sua giusta cultura. et *Cæs. 2. B. C. 32. Per-*

capere præmia. Justin. 13. 7. 6. Ex promissis dei jam parte percepta. *Id. 43. 5. 11.* Avum suum civitatem a Cn. Pompejo percepisse. *Petron. Satyr. 141.* Omnes qui in testamento meo legata habent, hac conditione percipient, si etc. *Sueton. Tib. 15.* Ne hereditatem quidem, aut legata percipit ulla aliter, quam ut peculio referret accepta. *Id. Aug. 101.* Quamvis quaterdecies millicis ex testamentis amicorum percepisset. *Plin. 10. Ep. 79.* Rogavit testamento, ut hereditatem suam adirem carneremque, ac deinde perceptis l. millibus numum, reliquum omne civitatibus redderem. *Ovid. 1. Fast. 273.* Utilitas aquæ percepta. *Cic. 2. Nat. D. 36. 91.* Animabilis spirabilisque natura, cui nomen est aer, Græcum illud quidem, sed perceptum jam tamen usu a nostris: tritum est enim pro Latino. *Cf. eumd. 3. Fin. 2. 5.* Ea verba, quibus instituto veterum utimur pro Latinis, ut ipsa philosophia, ut rhetorica, dialectica, grammatica, geometria, musica, quamquam Latine ea dici poterant, tamen, quoniam usu percepta sunt, nostra ducamus. *Madvigius* ad *h. l.*: *Penitus accepta et in linguam Latinam recepta* verbum significare nequit. Significat autem usu sic trita, ut ea intelligantur.

II.) Translate. ¶ 1. Est sentire, sentire, provare: et — a) Ad sensus corporis pertinet. *Cic. Orat. 2. 8.* Quod neque oculis, neque auribus, neque ullo sensu percipi potest. *Ovid. 14. Met. 700.* et totis perceperat ossibus æstum. *Cic. 1. Fin. 11. 37.* Voluptas, quæ cum jucunditate quadam percipitur sensibus. et *2. ibid. 30. 98.* Memoria voluptatum corpore percepturam. *Plaut. Curc. 1. 3. 1.* Placide egredere, - ne quod hic agimus, herus percipiat fieri. — b) Item ad animum. *Cic. 14. Fam. 1.* Me miserum! Tulliolam nostram ex quo patre tantas voluptates capiebat, ex eo tantos percipere luctus. Nam quid ego de Cicerone dicam? qui quum primum sapere cepit, acerbissimos dolores miseriasque percipit. *Ovid. 2. Pont. 1. 60.* Gaudia percipiens quæ dedit ipse suis. ¶ 2. Item intelligere, comprehendere, cognoscere, discere, assequi, capire, intendere, imparare, apprendere. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 8. 26.* Aliquid percipere et comprehendere. et *ibid. 9. 28.* Comprehendere et percipere. et *1. Fin. 19. 64.* Cognoscere et percipere. *Horat. Art. P. 335.* ut cito dicta Percipiant animi dociles, teneantque fideles. *Cic. 1. Orat. 28. 127.* Quippiam percipere animo, et memoria custodire. *Cæs. 3. B. C. 84.* Qui quotidiana consuetudine usum quoque ejus generis præliorum percipient. *Cic. 1. Orat. 28. 127.* Percipere artificium aliquod. *Id. 1. ad Q. fr. 1. 10.* virtutem et humanitatem. *Id. 1. Orat. 51. 219.* philosophiam. *Id. 1. Off. 18. 60.* præcepta artis. *Id. Senect. 7. 21.* Themistocles omnium civium perceperat nomina. *avea imparato a mente. et 1. Cat. 11. 27.* Percipite, quæso, diligenter quæ dicam, et ea penitus animis vestris mentibusque mandate. *Ovid. 1. Fast. 102.* et voces percipe mente meas. *Curt. 6. 9.* Quos facilius, quæ dicam, percepturos arbitror. *Plin. 26. Hist. nat. 3. 7. (12).* Remedia nosset oculis usuque percipieoda. *h. e. nosset medicinas videndo et exerceodo. — Similiter Cic. 4. Acad. (2. pr.) 14. 44. et 31. 99.* Res comprehensæ et perceptæ. et *ibid. 8. 23.* Res percepta et cognita. *Nepos Att. 17. extr.* Philosophorum ita percepta habuerat præcepta. — Hinc

Perceptum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est *Σεωρήμα*. *Cic. Fat. 6.* Divitiatio a perceptis artis proficiscitur: percepta appello, quæ dicuntur Græce *Σεωρήματα. et mox.* Percepta astrologorum. *Alii utrobique leg. præcepta. — Hinc Gell. 14. 1. ante med.* Mirabatur id cuiquam pro percipito liqueere, stellas istas non esse plures etc. *come certo e indubitato.*

PERCIS, Idis, f. 3. conchæ marinæ speciei. *Plin. 32. Hist. nat. 11. 53. (150).* Pectunculi, purpuræ, percidis. *Quidam putant, esse easdem ac percas; alii leg. pegrides, quarum tamen nulla alibi est mentio. Sillig. lectionem pegr-*

des fuerit ex Bamberg. et optimis quibuscumque Codd.

PERCISUS, a, um. *V.* PERCIDO.

PERCITATUS, a, um. *V.* voc. seq.

PERCITO, as, avi, atum, are, a. 1. (per et cito). Part. *Percitatus*. — Percitare est incitare, valde movere. *Accius* apud *Non.* p. 467. 27. *Merc.* Devagant matrona percitate tumultu. *V.* DEVAGOR. *Pacuvius* apud *Festum* p. 274. 27. *Müll.* Rapto, reciproco, percito, agito ultro, citro. Ita leg. *Bothe* ad *Pacuvii fragm.* p. 144. At *Müllerus*: Rapio, reciproco percito animo, ultro citro.

PERCITUS, a, um. *V.* PERCIEO.

PERCIVILIS, e, adject. valde civilis. *Sueton.* Tib. 28. Exstat et sermo ejus in senatu percivilis. *assai moderato.*

PERCLAMO, as, are, a. 1. καταβοάω, valde clamo. *Plaut. Truc.* 1. 1. 8. Quot perclamanda! Dii vestram fidem! *Al. aliter leg.*

PERCLAREO, es, et rectius

PERCLARESCO, clārescis, clārūi, clārescere, inchoat. n. 3. valde clarescere. *Translate Symmach.* 10. *Ep.* 72. Laudandæ sublimitatis tuæ relatione perclaruit. *Id.* 10. *Ep.* 72. Perclaruit, voluisse etc.

PERCLUDO, dis, si, sum, dere, a. 3. concludere, omnino claudere. *Vitruv.* 1. 1. ante med. Funes, qui non percluduntur, nec præligantur. *Paul.* *Dig.* 20. 2. 9. Antequam pensionis nomine percludamur. *Utroque loco alii præcludo reponunt.* Certior est lectio apud *Theod. Priscian.* lib. 2. part. 1. c. 5. p. 299. retro ed. *Ald.* Si vero digestio sputorum tarda et difficilis fuerit, vel si pectora eorum viscosa quadam pinguedine percludantur, etc.

PERCNOPTERUS. *V.* ORIPELARGUS.

PERCNOS vel percaus, i, m. 2. πέκνος, aquile genus, de quo hæc *Plin.* 10. *Hist. nat.* 3. 3. (7). Tertii (generis aquila) morphnos, quam *Homerus* et percnos vocat, aliqui et plangum et anatarium, secunda magnitudine et vi; huic vita circa lacus etc.

PERCOARCTO, as, are, a. 1. vebementer constringo. *Colum.* 2. *H. R.* 19. 2. Et utrimque siccatum percoarctabimus in strigam. *Alii rectius leg. coarctabimus.*

PERCOCTUS, a, um. *V.* PERCOQUO.

PERCENO, as, avi, atum, are, n. 1. probe cenare. *Gloss. Philoz.* Percenare, ἀποδειπνῆσαι.

PERCOGNITUS, a, um. *V.* voc. seq.

PERCOGNOSCO, gnoscis, gnōvi, gnitum, gnoscere, a. 3. Part. *Percognitus*. — Percognoscere est perfecte cognoscere, διαγινώσκω. *Plaut. Truc.* 1. 2. 50. Utroque percognovi utrobidem. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 45. 45. (116). Illos quoque legem naturæ habere non ignotam etiamsi nondum percognitam. *Id.* 4. *ibid.* 14. 28. (98). Nam Germania multis postea annis, nec tota, percognita est. *Id.* 37. *ibid.* 3. 11. (45). Sexcentis m. pass. fere a Carnunto Pannoniæ abesse litus id Germaniæ, ex quo (succinum) invebitur, percognitum nuper.

PERCOLĀPHO, as, are, a. 1. schiaffeggiare, colaphis valde percuto. *Petron. Satyr.* 44. Ut larvas, sic istos percolaphabant. *Alii perperam leg. percolaptabant.* In *Cod. Tragur.* legitur percolopabant.

PERCOLĀTIŌ, ōnis, f. 3. actus percolandi. *Vitruv.* 8. 7. sub fin. Uti percolationibus aquæ transmutari possint.

PERCOLĀTUS, a, um. *V.* voc. seq.

PERCŌLO, as, avi, atum, are, a. 1. (per et cōlo). Part. *Percolatus* et *Percolandus* I. — Percolare est per colam transmittere, totum colare, colare molto bene, διολίζω.

I.) Proprie. *Cato R. R.* 108. Tum vinum percolato, potentam abjicito. *Cels.* 6. 9. Is humor percolatur. *Scribon. Compos.* 73. Aqua percolata, et *Compos.* 271. Postero die quam infervefacta fuerint, percolanda erunt. *Colum.* 7. *H. R.* 8. 3. Maxime refert primo quoque tempore serum percolari et a concreta materia separari. *Id.* 12. *ibid.* 42. 2. Quum fuerint decocta (poma), ut non multum juris supersit, refrigerantur et

percolantur. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 6. 37. (70). Nam in terra marina aqua argilla percolata dulcescit. Adde *Vitruv.* 8. 2.

II.) Translate. *Lucret.* 2. 474. Humor dulcis, ubi per terras crebrius idem Percolatur, h. e. transmittitur. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 11. 29. (110). Terra pulverea summa, inferior bibula-crebrosi humores percolat atque transmittit. *Seneca præf. Quæst. nat. ante med.* Quid enim erat, cur in numero viventium me positum esse gauderem? an ut cibos et potiones percolarem? h. e. ederem, biberem et egerem.

PERCŌLO, cōlis, cōlūi, cultum, cōlere, a. 3. (per et cōlo). Part. *Percolens* II. 2.; *Percultus* I. 1. — Percolere est culturam absolvere, supremam manum addere, polire, perficere, complere.

I.) Proprie. *Plin.* 5. *Ep.* 6. ad fin. Quæ maxima ex parte inchoavi, aut inchoata percolui. — Sic de corporis cultu. *Apul. de Mag.* Ne ullâ curâ os percolat, neque ille exotico pulvere dentes emaculet. *Plaut. Pæn.* 1. 2. 22. Nisi percolta est (femina), meo animo quasi illausta est.

II.) Translate. ¶ 1. Est ornare. *Tac. Agric.* 10. Quæ priores nondum comperta, eloquentia percolare, rerum fide traduntur. ¶ 2. Est etiam valde amare, vereri, colere, beneficiis prosequi. *Plaut. Trin.* 2. 2. 4. Patrem tuum si percolies. *Tac.* 4. *Ann.* 68. Neque omiserat conjugem liberosque ejus percolere. — Similiter *Id.* 2. *Hist.* 82. Multos præfecturis et procuratoribus, plerosque senatorii ordinis honore percolat. *Apul.* 8. *Met.* Imaginem defuncti divinis percolens honoribus. ¶ 3. Item celebrare. *Aurel. Vict. Cæsar.* 14. Percolere initia Cereris. et 20. funus.

PERCŌMESUS, a, um, particip. ab inusit. percomedo, omnino comesus. Est *Isid.* 10. *Orig. litt.* E. Exesus, quasi percomesus.

PERCŌMIS, e, adject. valde comis. *Cic. Brut.* 58. 212. Qui peritissimus juris, idemque percomis est habitus.

PERCOMMŌDE, adverb. admodum comode. *Cic. Cæcin.* 27. 77. Hoc loco percommode accidit quod, etc. molto acconciamente, molto a proposito. et 4. *Tusc.* 30. 64. Itaque, sive casu accidit, sive consilio, percommode factum est, quod etc. et 2. *Ferr.* 2. 5. Verum hoc adhuc percommode cadit, quod etc. *Liv.* 25. 25. Tumulus est in extrema parte nobis versus a mari, percommode situs ad comæatus excipiendos.

PERCOMMŌDUS, a, um, adject. valde commodus. *Liv.* 22. 43. Id quum ipsis castris percommodum fuit, tum salutare præcipue futurum erat. molto comodo, acconcio. *Marcell. Empir.* c. 10. p. 100. retro ed. *Ald.* Uvæ immaturæ succo-naræ fluentes repleri percommodum est.

PERCONFERTUS, a, um, adject. omnino confertus, plenissimus. *Gloss. vet.* Perconferto, pleno.

PERCONTĀTIŌ, ōnis, f. 3. et

PERCONTĀTIVE, adverb. et

PERCONTĀTIVUS, a, um, et similia. *V.* PERCUNCTATIO, PERCUNCTATIVE, PERCUNCTATIVUS et similia.

PERCONTUMAX, acis, adject. valde contumax. *Ter. Hecyr.* 3. 5. 54. Percontumax redisti buc nobis, Pamphile.

PERCŌOPERIŌ, is, ire, a. 4. apte cooperire, coprire esattamente. *Theod. Priscian.* 4. 1. sub init. Omnia loca cum ipsis quoque testibus cooperis. *Gajus* inter *Gromat. veter.* p. 307. *Rudorff.* In terminatione verum quam maxime sub terra ipsos palos percooperuimus, et signatum, ut inveniantur palii ipsi, stellam consecravimus.

PERCŌPIŌSĒ, adverb. copiosissime. *Sidon.* 4. *Ep.* 7. sub fin. Percopiose me officii votivi compotem fecit.

PERCŌPIŌSUS, a, um, adject. valde copiosus. *Plin.* 9. *Ep.* 31. In quibus quidem percopiosus fuisti.

PERCŌQUŌ, cōquis, cōi, coctum, cōquere, a. 3. (per et coquo). Part. *Percoctus* I. et II. 2.

— Percoquere est perfecte coquere, cuocere a perfezione.

I.) Proprie. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 7. 64. (127). Bubulas carnes additi caules magno ligni compendio percoquunt. *Id.* 22. *ibid.* 25. 78. (142). Lens non bene percolata. *Scribon. Compos.* 60. Atque ita (ea) percoquunt fornace balneariorum, donec in carbonem redigantur. *Cæcl. Arel.* 2. *Tard.* 7. 107. Porcinæ carnis percolata pars tertia. Et *Marcell. Empir.* c. 26. p. 114. retro ed. *Ald.* Cataplasma ut stomacho laboranti ex pomis cydoniis optime percoctis.

II.) Translate. ¶ 1. Est calefacere. *Lucret.* 6. 858. Percoquere humorum. *Id.* 5. 1252. quacumque e causa flammæ ardor horribili sonitu silvas excederat altis Ab radicibus et terram percoerat igni. ¶ 2. Item ad maturitatem adducere, maturare. *Cato R. R.* 25. Studeat familia vinum (h. e. uvam) bene percoctum siccumque legere, ne vinum nomen perdat. *Ovid. Remed.* am. 83. teneras mora percoquit uvas. *Seneca 7. Benef.* 31. Sol percoquit fructus. ¶ 3. Item nigrum facere, abbronziæ, annerire. *Lucret.* 6. 722. de Æthiop. nigra virum percoctaque sæcla colore. At *Lachmannus leg.* nigra virum percocto sæcla colore.

PERCRASSUS, a, um, adject. valde crassus. *Cels.* 5. 26. n. 19. Mellicera mala est, multa et percrassa.

PERCRĒBESCO vel percrebresco, crebrescis, crebūi vel crebrui, crebrescere, n. 3. (per et crebresco). Præteritum maxime est in usu: in quo tertium r usus sæpe extitit: *V.* CREBRESCO. — Percrebresco — a) Generatim est idem ac creber fio, arvenire di frequente, rendersi frequente. *Cic.* 6. *Ferr.* 30. 68. Quum hæc omnino fama de nostrorum hominum avaritia et cupiditate percrebuerit. Adde *eumd. ibid.* 43. 94. et 10. *Fam.* 10. *Cæs.* 3. *B. C.* 43. *ibid.* Quum fama per orbem terrarum percrebuisset, illum a Cæsare obsideri. *Tac.* 12. *Ann.* 6. extr. In fratrum filias conjugia aliis gentibus solemnia, nec ulla lege prohibita: et sobrinarum diu ignorata, tempore addito, percrebuisse. essersi resi frequenti. — b) Speciatim percrebresco est idem ac creber fio in ore et sermone hominum, divulgor. *Cic.* 1. *Att.* 1. Ita quiddam spero nobis profici, quum hoc percrebescit plurimos nostros amicos inveniri. *Id.* 2. *Ferr.* 1. 1. Inveteravit jam opinio, quæ non modo Romæ, sed et apud exteras nationes omnium sermone percrebuit. *Id.* 4. *ibid.* 23. 56. Res percrebuit: in ore aique sermone omnium cepit esse. *Id.* 9. *Att.* 11. Ipsi enim illi putavi perniciosum fore, si ejus hoc tantum scelus percrebuisset. — Et cum Infinito *Sueton. Cal.* 6. Quum repente jam vesperi incertis auctoribus (eum) convalescere tandem percrebuisset etc.

PERCRĒPO, pas, ūi, itum, are, 1. est valde crepare, resonare, personare, pestrepere. risuonare, υπεσηχῶ. — a) Neutrorum more. *Cic.* 7. *Ferr.* 13. 31. Locum illum litoris percrepare totam mulierum vocibus cantuque symphoniæ. — b) Active *Lucilius* apud *Non.* p. 255. 14. *Merc.* Percrepa pugnam Pompei, facta Cornelli cane. h. e. dic, prædica, lauda.

PERCRESCO, is, ere, n. 3. valde cresco. *Quintil.* 7. 1. 17. Vis questionum percrecere debet, et ad potentissima ab infirmis pervenire. *Alii vero leg.* semper crescere. *Sever. Sammon.* 36. 680. Avulsamque vetat (hirudo) rursus percrecere silvam. scil. pilorum in corpore humano.

PERCRĪBRĀTUS, a, um. *V.* voc. seq.

PERCRIBRO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Percribratus*. — Percribrare est cribrare, diligenter cribrare. *Scribon. Compos.* 87. Contunditur crocum, percribratur. *Id.* *Compos.* 269. Res, quæ infra scriptæ sunt, contusæ et percribratæ. *Marcell. Empir.* c. 14. p. 104. ed. *Ald.* Tragacanthum, sicut est, contundi et percribrari tenui foramine oportet. et c. 35. p. 137. *retia.* In his macerantur species, quæ infra scriptæ sunt, contusæ et percribratæ grandioribus foraminibus cribrari.

PERCRUCIO, as, are, a. 1. valde crucio. *Plaut. Bacch.* 5. 1. 13. Hoc, hoc est, quo (pectus) per-
acescit; hoc est deinum, quod percucior.

PERCRUDUS, a, um, adject. valde crudus.

I.) Propria. *Vitruv.* 10. 20. sub fin. Virgæ
creberrime textæ, percrudis coriis consute.

II.) Translate est immaturus apud *Colum.*
12. R. R. 10. 4. Pruna purpurea quam immat-
tura, non tamen percruda lgeris.

PERCUDO, dis, di, dere, a. 3. valde cudo et
ferio, cudendo perfero. *Colum.* 8. R. R. 5. 14.
Die undevigesimo animadvertat, an pulli rosteli-
lis ova percuderint, et auscultetur, si pipiant.
At Schneiderus leg. pertuderint.

PERCUSUS, a, um, *V.* PERCELLO.

PERCUSUS, us, m. 4. percussio, quassatio. In
seculo casu sing. *Tertull. Anim.* 52. sub fin. Na-
vigia intestino percussu desidunt.

PERCULTOR, ōis, m. 3. diligens et assiduus
cultor. *Aurel. Vint. Cesar.* 1. de Aug. Doctore-
rum, qui abunde erant, necessariorumque per-
cultor.

PERCULTUS, a, um, *V.* PERCŪLO.

PERCUMBŌ, cumbis, cubi, cumbere, n. 3.
Hujus verbi usum his verbis improbat *Varro* 9.
L. L. 48. *Müll.* Quod ajunt ut peredit et
perstitit, sic... percumbit quoniam non sit,
non esse analogiam, vel in hoc eriant, quod duo
posteriora ex prioribus declinata non sunt, quum
analogia pollicetur ex duobus similibus similiter
declinatis similia fore.

PERCUNCTATIO vel percontatio, ōnis, f. 3.
De scribendi ratione *V.* PERCUNCTOR in it. —
Percontatio est inquisitio, interrogatio, *ricerca*,
interrogazione, ἐρωτησις. — a) Generatim *Cic.*
Tim. 1. Ac primum quidam tempus salutatio-
nibus, reliquum percontatione consumpsimus.
Cæs. 5. B. G. 13. Nos nihil de eo percontati-
onibus reperiebamus, nisi certis ex aqua inen-
suris, breviores esse noctes, quam in continen-
te videbamus. *Cic. Brut.* 60. 218. Omnis ille
sermo ductus e percontatione filii, quid in se-
nato esset actum. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 30. 36.
(110). de *formicis*. Quæ tunc earum concursio!
quam diligens cum abviis eadem collocutio at-
que percontatio! *Tac. Dial. de Orat.* 1. Serpe ex
me requisit, Juste Fabi, cur etc. Cui percontati-
onem tuæ respondere vix hercule audeam etc.
— b) Specialim inter liguras sententiarum per-
contatio ponitur a *Cic.* 3. *Orat.* 53. 203. Et
rogatio, atque hæc finitima quasi percontatio.
Hugatio, h. e. interrogatio, differt a percontati-
one in eo, quod illa sit instandi et arguendi
causa, hæc noscendi. *V.* PERCUNCTOR sub I. h.

PERCUNCTATIVE vel percontative, adverb.
interrogando, interrogative. *Charis.* 2. p. 161.
Putsch. *V.* PRONONCIATIVE.

PERCUNCTATIVUS vel percontativus, a, um,
adject. ¶ I. Stricto sensu est ad interrogatio-
nem pertinet, qui percontationi inservit. *Dio-
meth.* 1. p. 328. *Putsch.* Modus quinque esse o-
mnes fere grammatici consentiant: nam qui sex
voluerunt, ratio judicio alii prmissivum, quidam
impersonalem conjunctivum; qui septem, utrumque
prioribus adiciunt; qui amplius, percontativum
assumunt; qui novem, conjunctivum a subjuncti-
vo separant; qui decem, etiam adhortativum ad-
scribunt. Aldre *Max. Variorum*, p. 1948. *Putsch.*;
et *Capell.* 3. p. 183. ¶ 2. Latiori sensu est a
cunctis probatus, omnibus notus. *Cæd. Aurel.*
4. *Tard.* 8. ante med. Apollonius Mithridates per-
cunctativo, sive universali modo, quem Græci
κατακλιση vocant, etc. *V.* PERCUNCTO 2.

PERCUNCTATOR vel percontator, ōis, m. 3.
ricercatore, qui percontatur. De eo, qui nimis
curiose inquit, *Plaut. Men.* 5. 5. 31. Qui te
Jupiter dique omnes, percontator, perducit.
Horat. 1. *Ep.* 18. 69. Percontatorem fugito:
nam garrulus ileum est.

PERCUNCTATUS, a, um, *V.* voc. seq. et PER-
CUNCTOR.

PERCUNCTO vel percontato, as, avi, atum, are,
a. 1. Part. *Percunctatus* 1. et 2. — Percunctare
est idem ac percurrere ¶ I. Stricto sensu. —
a) Activa forma. *Varro* apud *Non.* p. 474. 7.

Merc. Docte percunctat Ennius, quo pacto Tro-
jam reliquisset. *Novius ibid.* Si percunctassem,
malum hoc me præterisset. *Apul.* 11. *Met.* Quod
sedulo percunctaveram. *Priscian.* 8. p. 799. *Put-
sch.* utrumque probat, scil. percunctare et per-
cunctari. — b) Passiva forma. *Gell.* 16. 6. Quæ-
re ea potius, quæ a grammatico quærenda sunt:
nam de ovium dentibus opiliones percunctantur.
Apul. 1. *Met.* Et percunctato pretio etc. h. e.
quæsito, dimandato. ¶ 2. Latiori sensu, per-
cunctatus est etiam cunctis probatus, universalis.
Cæd. Aurel. 1. *Acut.* 5. Igitur non febricitare
furiosus, percunctatum non est, sive universale,
quod Græci κατακλιση vocant, sed est discrepa-
tione partile, siquidem quidam febris afficiuntur
etc. *V.* PERCUNCTATIVUS 2.

PERCUNCTOR vel percontor, ōis, atus sum,
ari, dep. 1. Activa forma **PERCUNCTO** *V.* in voc.
præced. — Quod ad etymon et descriptionem at-
tinet, *Donatus ad Ter. Hecyr.* 1. 3. 2. percon-
tor dicitur a conto, quo utuntur nauæ ad ex-
plorandam aquæ altitudinem: percontor ab eo,
quod a cunctis perquiratur (vel rectius, ut *Festus*
ed. *Müll.*, quod is, qui curiose interrogat, per-
cunctas res it). Utramque notationem percontor
et percunctor ponit etiam *Festus* p. 214. 8.
Müll. et priorem esse *Ferris Flacci*, sibi que
falsam videri; veriorum esse alteram, et percun-
tor rectius scribi. Ex orthographis alii a *Ver-
rio* stant, alii a *Festo*. Item ego non dixerim:
tametsi ad *Festum* inclinam animum. Hæc *For-
cellinus*. Idem, quod *Verrius*, etymon proponit
Nonius p. 44. 20. *Merc.*, idque etiam recentio-
res plerique approbantur atque percontari scri-
perunt. — *Percunctari* paralogia pro percun-
tari est *Plaut. Most.* 4. 2. 47., *Epid.* 1. 1.
38., *Bacch.* 2. 2. 12. et 4. 1. 3., et alibi. — Part.
Percunctans I. h.; *Percunctatus* I. a. et c.;
Percunctandus I. f. — Est igitur percunctari,
cunctari, morari circa aliquem, inquirere diligen-
ter, ut in cuiuspiam rei notitiam perveniamus,
sive generatim quærere, sciscitari, interrogare,
inquirere, ἐρωτᾶν, ἀνερωτᾶν (h. interrogare, di-
mandare, ricercare, informarsi; Fr. s'enquê-
rir, s'informer, questionner, interroger; Hsp.
inquirir, averiguar, escudriñar, preguntar, in-
formarse; Germ. fragen, forschen, sich erkun-
digen; Angl. to ask, ask strictly, inquire, de-
mand, question, interrogate, examine).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu occurrit —
a) Cum Accusativo personæ. *Plaut. Pers.* 4. 4.
49. Percunctari hanc paucis hic volt. *Id. Asin.*
2. 2. 76. Me inibi percunctari, equeum noverim
Deumænetum. *Ter. Eun.* 2. 3. 2. illum e conspe-
ctu amisi meo. Ubi quæram? ubi investigem?
quem percunctæ? quam insistam viam? *Cic.* 7.
Fam. 8. Neque enim displicet mihi imperatorem
singulos percunctari, cum qua etc. *Horat.* 1. *Sat.*
2. 7. Hunc si percuncteris, cur etc. *Sueton.*
Aug. 99. Et amicos admissos percunctatus, equid
iis videretur etc. — b) Cum duplici Accusa-
tivo, rei et personæ. *Plaut. Pseud.* 1. 5. 47.
Sunt que te volumus percunctari. *Id. Tulul.* 2.
2. 33. Quæso, quod te percunctabor, ne id te
pigeat proloqui. *Horat.* 1. *Ep.* 20. 26. Forte
verum si quis te percunctabitur ævum. *Lis.*
39. 12. Divissa Ebutia, socrum rogat, ut Hi-
spalain arceseret ad sese: eam, quoque esse, quæ
percunctari vellet. — c) Cum Accus. personæ
et Ablat. rei et præpos. de. *Cic.* 6. de republ. 9.
Ego illum de suo regno, ille me de nostra re-
publica percunctatus est. *Lis.* 40. 21. Percun-
ctatus regionis peritus de ascensu Hæmi. — d)
Cum Accus. rei et Ablat. personæ cum præpos.
ab vel ex. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 1. 2. Quam
totum iter consumpsisset partium in percunctando
a peritis etc. *Plaut. Bacch.* 2. 2. 12. Istuc vo-
lebam ego ex te percunctari. *Cic.* 2. *Divinat.*
36. 76. Sulebat ex me Dejotarum percunctari
nostri augurii disciplinam. — e) Cum Accus.
rei. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 2. Modo esse dicit ad
portum percunctatum adventum Pamphili. *Cic.*
1. *Orat.* 21. 97. Qui in genere tu nunquam
mihi percunctanti, aut quærenti aliquid defuisti.
— Percunctatum patris familiæ nomen ne quis

servum mitteret, lege sanctum fuisse ait Cato
in ea, qua legem Orchiam suadet. *Festus* p. 242.
12. *Müll. Codex* dissuadet: at *V. Jordan.* M. Ca-
tonis præter l. de r. r. quæ exstant p. LXXXIII.
Proleg. et p. 53. — Præclarum monitum est illud
Ter. Hecyr. 5. 3. 12. Tua quod nil refert, percun-
tari desinas. Quod *Plaut.* dixit *Stich.* 2. 1. 48.
Tua quod nil refert, ne cures. — f) *Percunctari*
aliquem ex alio est inquirere de aliquo, infor-
marsi, dimandare di alcuno. *Id. Asin.* 2. 4. 95.
Tu quoque ipse si esses percunctatus me ex aliis,
scio pol, crederes nunc quod fers. *Plin.* 30. *Hist.*
nat. 2. 6. (18). Se evocasse umbras ad percun-
tandum Homerum, quamvis patria quibusque
parentibus genitus esset. — g) Sequenti Relati-
vo. *Plaut. Bacch.* 4. 1. 1. Percunctariet, u-
trum aurum reddat, an etc. *Id. Capt.* 4. 4. 9.
Coquum percunctabatur, possentne seriæ ferve-
scere? *Cic. Brut.* 46. 172. Quum percuncta-
retur ex antula quadam, quanti aliquid ven-
deret. *Horat.* 1. *Ep.* 18. 96. percunctabere do-
ctos, Qua ratione quæas traducere leniter ævum.
et *ibid.* 8. 13. Post hæc, ut valeat. quo pacto
rem gerat et se, Percunctare. *V.* alia supra al-
lata. — h) Absolute. *Cic.* 2. *Orat.* 71. 287.
Salsum est etiam, quærentibus et quasi percun-
tantibus lente respondere quod noilent. — Apud
Rhetores aliud est interrogare, aliud percunctari:
illud enim ab oratore sit instandi, objurgandi
aut opprobriandi gratia: hoc simpliciter sciscitan-
di et cognoscendi. *Quantil.* 9. 2. 6. Quid
enim tam commune, quam interrogare, vel per-
cunctari? nam utroque utimur indifferenter: quum
alterum noscendi, alterum arguendi gratia vi-
deatur adhiberi. Ubi *Burmans*, eos jure repre-
hendit, qui illud alterum noscendi ad interro-
gare referri putant. *V.* PERCUNCTATIO b. *Cic.*
2. *Fin.* 1. 2. Socrates percunctando atque in-
terrogando elicere solebat eorum opiniones, qui-
buscumque disserebat. ¶ 2. Latiori sensu est inter-
rogando discere et invenire. *Apul.* 1. *Met.* Nihil,
inquam, rerum istarum, quæ itineris ubique rite
nos comitantur, indigemus. Sed et balneas fa-
cile percontabuntur. domandando li troveremo.

II.) Translate. *Gell.* 13. 20. in it. Tum is, qui
quæsierat, quoniam modo, inquit, vis aurem meam
interroge? et Probam ait respondisse, quo suam
Virgilius percunctatus est, qui diversis in locis
urbes et urbis dixit arbitrio consilioque usus
auris.

PERCUPIDE, adverb. valde cupide, libenter.
Paul. Diac. p. 34. 2. *Müll.* Blaterare est stulte
et percupide loqui.

PERCUPIDUS, a, um, adject. valde cupidus.
Cic. 1. *Fam.* 7. Cognovi Hortensium percupi-
dum tui.

PERCUPPIO, is, ere, a. 3. valde cupio. *Plaut.*
Asin. 1. 1. 61. Percupio obsequi gnato meo.
Ter. Eun. 5. 2. 57. Visur, domi opperiamur?
en. imo percupio.

PERCURATOR, a, um, *V.* PERCURRO.

PERCURIOSUS, a, um, adject. valde curiosus,
πολυπράγμων. *Cic. Cluent.* 62. 175. Nicostratus
fidelis Oppianici servulus, percuriosus et minime
mendax.

PERCURO, as, avi, atum, are, a. I. Part. *Per-
curatus* I. et II. — Percurare est plane curare,
perfecte sanare, curare, sanare affatto, κατα-
σφραγισθαι.

I.) Proprie. *Liv.* 21. 57. Vixit satis percu-
rato vulnere. Sic *Curt.* 4. 6. 21. et 7. 6. 23. A-
lexander, notitiam percurato vulnere, etc. *Plin.*
32. *Hist. nat.* 8. 28. (88). Faciendum id quoti-
die, donec (strumæ) percurentur. *Colum.* 6. R.
R. 12. 2. Si suppraverit, tarde percurabitur.
Seneca 3. *Quæst. nat.* 1. ad fin. Quædam a-
quæ inveterata et desperata a medicis vitia per-
curant.

II.) Translate. *Seneca Ep.* 94. ante med. Per-
curare mentem agram et vitibus liberare. *Id.*
Tranquill. 15. circa med. Quidquid inbecillum
in animo, nec percurretur, est, evulcerat.

PERCURRO, percurrere, percurri et percurrri,
percurrsum, percurrere, 3. (per et curro). Part.
Percurrens sub A. I. et II. 2.; *Percurrus* sub

A. I. et II. 1. 3. et 4. — Percurrere usurpatur
A) Active; et B) Neutorum more.

A) Active *percurrere* est per varia loca currere, obire, lustrare, διατρέχω (It. scorrere, trascorrere, percorrere; Fr. parcourir, traverser, visiter à la hâte; Hisp. correr, travesar; Gerin. durchlaufen, durchheilen, durchziehen, durchreisen; Angl. to run or go through or over, traverse, survey).

1.) Proprie. — a) Activa forma. Cæs. 1. B. C. 15. Auximo Cæsar progressus, omnem agrum Picenum percurrit. *Auct. B. G.* 8. 46. Quum celeriter omnes convensus percucurrisset. *Flor.* 4. 12. ante med. Primum domuit Uspetes, inde Tenctheros percucurrat et Gattos. *Ovid.* 10. *Met.* 654. Possa putes illos sicco freta radere passu, El segetis canæ stantes percucurrere aristas. *Virg.* 8. *Æn.* 391. tonitru quum rupta corusco Ignea rima micans percucurrat lumine nimbos. *Propert.* 1. 3. 31. diversas percucurrans luna fenestras. *trappassando, penetrando.* *Lucret.* 4. 588. *de Pane.* Unco sæpe labro calamos percucurrat hiantes. *Ovid.* 2. *Amor.* 4. 27. Hæc querulas agili percucurrat pollice chordas. *Virg.* 7. *Æn.* 14. Argulo tenues percucurrat pectine telas. *Martial.* 3. 82. Percucurrat agili corpus arte tractatrix, Manumque doctam sparçit omnibus membris. *Val. Flacc.* 6. 63. triplici percucurrans tempora nodo. h. e. circumdans. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 47. (160). Gralo menta mensas odore percucurrat in rusticis dapibus. *va per tutte le tavole.* — b) Passive. *Pallad.* 1. *R. R.* 6. ante med. Hortus, qui fontano humore percucurrat. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 12. 26. (83). Percucurrat glutino charta. h. e. contingit glutino ubique. *Ammian.* 16. 2. Percucurro itinere.

II.) Translate. ¶ 1. De honorum curriculo usurpatur. *Sueton. Ner.* 3. Restitutus in patriam amplissimos honores percucurrat. h. e. unum post alium brevi tempore assecutus est et gessit. *corse per tutti gli onori.* et *Tib.* 9. Magistratus et maturius inchoavit, et pæne junctim percucurrat, quæsturam, præturam, consulatum. *Ammian.* 15. 13. Percucurrit honorum gradibus. ¶ 2. De abstractis est diffundi. *Curt.* 4. 12. 14. Lymphati trepidare cœperunt omnium pectora occulto metu percucurrante. *Lucret.* 5. 1220. Fulminis horribili quum plaga torrida tellus Contremittit et magno percucurrunt murmura cælum. ¶ 3. Sæpe ad orationem transfertur et est res multas dicendo tractare vel attingere. *Cic.* 2. *Divinat.* 46. 96. Multas res oratione percucurrere. *Id.* 5. *Ferr.* 42. 100. Per omnes civitates percucurrat oratio mea. *Id.* 3. *Orat.* 14. 52. Faciles partes eæ fuerunt duæ, quas modo percucurri, vel potius pæne præterii. *ho scorso brevemente.* et 1. *ibid.* 47. 205. Quæ valde breviter a te de ipsa arte percucurra sunt. *Vellej.* 2. 38. 1. Paucis percucurrere, quæ cujusque ductu gens etc. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 8. 34. (53). Nunc celebres in ea arte quam maxima brevitate percucurrat. h. e. percensebo. *Virg.* 6. *Æn.* 627. Omnia pœnarum percucurrere nomina possem. *Tac.* 4. *Ann.* 40. Suis in eum beneficiis modice percucurrit. — Passive impersonaliter. *Cic.* 2. *Orat.* 80. 328. Si consistitur aliquando, ac non ista brevitate percucurrat. h. e. usque ad finem oratione curritur. ¶ 4. Refertur etiam ad animum, et significat cogitatione complecti, perpendere, perdiscere. *Horat.* 1. *Od.* 25. 5. Aërias tentasse domos, animoque rotundum Percucurrisse polum. *Cic.* 1. *Orat.* 50. 128. Est boni oratoris multa auribus accepisse, multa vidisse, multa animo et cogitatione, multa etiam legendo percucurrisse. *Id.* 2. *ibid.* 32. 140. Ut omnes eas diligentes et memores et sobrii oratores percucurra animo et prope dicam decantatas habere debeant. ¶ 5. Et ad oculos. *Horat.* 2. *Sat.* 5. 54. solus multisne cohæres, Veloci percucurro oculo. *scorri coll'occhio.* et absolute *Val. Flacc.* 6. 600. campis intendere pugnet, Dum datur, ardentesque viri percucurrere suadet. *guardare, contemplare.* et *Calpurn.* 1. *Ecl.* 24. tu potes alto Cortice descriptis citius percucurrere versus. *leggere.* *Sic Liv.* 9. 18. a med. Paginas in annalibus magistratum fastisque percucurrere licet.

B) Neutorum more ¶ 1. Est valde currere

usque ad aliquem locum, usque ad finem propositum currere, *correre assai sino a qualche luogo, sino al punto o fine proposto.* *Ter. Heaut.* 4. 9. BACCH. Audisti, moilo iste homo quam villam demonstravit Charini? *FRIV.* audivi. BACCH. proximan esse huic fundo ad dexteram? *FRIV.* memini. BACCH. Curriculo percucurro. *Id. Andr.* 2. 2. 18. Continuo ad te propetians percucurro ad forum, ut dicam tibi hæc. *Cælius* ad *Cic.* 8. *Fam.* 16. ad fin. Priusquam ad urbem accederem, ubicumque esses, ad te percucurrissem. *Liv.* 26. 15. Inde citato equo Gales percucurrit. *Lucret.* 6. 324. Et celeri ferme percucurrunt fulmina lapsu. *Propert.* 2. 13. 49. Vidisti toto sonitu percucurrere cælo? *Vitruv.* 9. 1. 10. *Schneid.* Martis (stella) in quibus signis celerius percucurrit. et *ibid.* 14. Reliquæ stellæ celerius percucurrere videntur. ¶ 2. Cum præpos. per est per varia loca currere. *Lucret.* 6. 668. Fc. que mare ac terras rapidus percucurrere turbo. *Cf. Cic.* 5. *Ferr.* 42. 100. Nam per omnes civitates, quæ decumas debent, percucurrit oratio mea. *Vitruv.* 8. 3. 2. *Schneid.* Per longum spatium terræ percucurrentes. *Cæs.* 4. *B. G.* 33. in fin. Per temonem currus percucurro. *Sever.* *Ætn.* 98. atque animantis Per tota errantes percucurrunt corpora venæ. Rursus *Vitruv.* 8. 3. 7. Quod per terræ dulcem succum percucurrit.

PERCURSATIO, ðnis, f. 3. scorsa, discorrimiento, διαδρομή, ectus percursandi, peragratio, excursio. *Cic.* 2. *Phil.* 25. 62. Italiæ rursus percursatio eadem comita mima. Adde *eumd.* *ibid.* 39. 100.

PERCURSOL, ðnis, f. 3. actus percurrendi: sed occurrit translate tantum et ¶ 1. Refertur ad animum, qui multa cogitatione complectitur. *Cic.* 4. *Tusc.* 13. 31. Propter animi multarum rerum brevi tempore percursionem. Eodem fere sensu *Capell.* 6. p. 206. Neque enim morosa debet esse percursio. ¶ 2. Est etiam figura rhetorica sententiarum, επιπροχασμός, quum distantia plura inter se velociter oratione percucurrunt, ut: Cæsar in Italiam evolarat, Confinium præsidio desertum ceperat, urbe potiebatur, Pompeium persequabatur. *Ita Aquila Romanus de figur. sententiar.* *Cic.* 3. *Orat.* 53. 202. Nam et commoratio una in re permulto movet, etc. et huic contraria sæpe percursio. Ita quidam leg. ex MSS., plerique alii præcisio. V. EPITROCHASMUS.

PERCURSO, as, are, 1. Part. *Percursatus* sub A. — Percursare est frequentat. vel rectius intensivum a *percurro*.

A) Active. *Plin. Paneg.* 12. extr. Nostra agmina percursare ripas gaudebant. *Jul. Valer. de Obit. Alex.* 27. Ergo, Prasiaca percursata, revento etc.

B) Neutorum more. *Liv.* 23. 42. Jam latronum modo percursant totis finibus nostris.

PERCURSOR, ðnis, m. 3. qui percucurrit. *Lactant.* 6. 7. Percursor viæ. *Alii rectius leg.* præcursor.

PERCURSUS, a, um. V. PERCURRO.

PERCURISSIBILIS, e, adject. qui percuti potest. Active qui percuit, apud *Cæli. Aurel.* 1. *Acut.* 16. a med. Odor percucissibilis. *Id.* 2. *Tard.* 13. ante med. Virtus percucissibilis.

PERCURISSIO, ðnis, f. 3. actus percutiendi, ictus, verberatio, pulsatio, *percolimento, percossa, picchiata, πλήξις.*

I.) Proprie. *Cic.* 3. *Tusc.* 26. 62. Muliebres lacerationes genarum, pectoris, feminum, capitibus percucissiones. *Id.* 3. *Off.* 19. 75. Ut digitorum percucissionem heres posset scriptus esse. h. e. digitis concrepando, ut paulo ante dixerat. *Gell.* 5. 15. Non enim percucissus aer, sed plaga ipsa atque percussio vox est.

II.) Translate in musica est ictus, seu dimensio temporum in metris, et numeris oratoriis. V. ICTUS, us. *Cic.* 3. *Orat.* 47. 182. Sed sunt insignes percucissiones eorum numerorum, et nihil pedes. *Id.* *Orat.* 58. 198. Non sunt in oratione, tamquam tibicini, percucissionum modi etc. Adde *Quintil.* 9. 4. 51. et 75. *Sic Id.* 11. 3. 108. Sunt quædam latentes sermonis percuc-

siones, et quasi aliqui pedes, ad quos plurimum gestus cadit: ut sit unus motus, *Novum crimen: alter, Cai Cæsar: tertius, et ante hunc dicim: quartus, inaudition:* deinde propinquus meus: et, ad te Q. Tubero detulit. Loquitur *Quintil.* de gestu nianus, quæ varie cadendo versuum percucissiones imitatur.

PERCUSSIONALIS, e, adject. qui percuti solet. *Cassiod. de musica sub init.* Instrumentorum musicorum genera sunt tria, percucissionale, sensibile, inflatile: percucissionale, ut sunt acetabula, ænea et argentea, vel alia quæ metallico rigore percussa reddunt cum suavitate tinnitum.

PERCUSSOR, ðnis, m. 3. qui percuit, ferit, occidit, *percussore, feritore, πλήκτης.* ¶ 1. Generatim. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 16. 19. (51). Leo vulneratus observatione mira percucssorem novit, et in quantalibet multitudine appetit. ¶ 2. Speciatim est sicarius, qui ad occidendum mercede conducitur, sicario. *Cic.* 2. *Phil.* 29. 74. Domi Cæsar percussor, ab isto missos, deprehensus dicebatur esse cum sica. *Flor.* 3. 1. Masivian immisso percussore confecit. *Sueton. Ner.* 43. Percussore subnitere exercitus et provincias regentibus. et *ibid.* 34. Percussor subornatus alicui. *Petron. Satyr.* 9. Nocturnus percussor. *Curt.* 4. 11. 18. Quum modo milites neos litteris ad prodicionem, modo amicos ad perniciem meam pecunia sollicitet; ad interactionem mihi persequendus est, non ut justus hostis, sed ut percussor venificus. ¶ 3. Item speciatim est stuprator. *Maximian.* 5. 153. Flet tacitum, ridetque suum laniata dolorem, Et percussori plaudat amica suo.

PERCUSSUM, i, n. 2. idem ac percussio et percussus. *Cæli. Aurel.* 1. *Acut. præf.* ad fin. Quum in minutissimis sunt plage, sive percussa, sive adfricationes. *Ita legit Hallerus, alii percucissiones.*

PERCUSSURA, æ, f. 1. percussio. *Apul. Herb.* 31. Percussura ferro, vel sude facta. *Veget.* 3. *Veterin.* 20. Si animal oculum ei percussura læserit.

PERCUSSUS, a, um. V. PERCUTIO.

PERCUSUS, us, m. 4. percussio, ictus. — In sexto casu sing. *Seneca.* 2. *Quæst. nat.* 6. Vox est intensio aeris linguæ formata percussu. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 51. 52. (171). Venarum inæquabili, aut formicante percussu. *Ovid.* 2. *Pont.* 7. 40. cadocis Percussu crebro saxa cavantur aquis. Adde *Plin.* 23. *Hist. nat.* 11. 49. (180). et 17. 72. (237); et *Vitruv.* 9. 9. — Accusativus legitur apud *Apul. Herb.* 31. ad fin. Ad ferro vel sude percussum. *Sic Cæli. Aurelian.* 2. *Acut.* 1. Siquidem habeat magnitudinem et percussum fortiorum. *Theod. Priscian.* 1. 22. p. 296 retr. ed. *Ald.* Apum percussus malvarum folia imposita continuo curant, et *ibid.* in *lemmate.* De apum percussibus, vel scorpionum ceterorumque serpentum.

PERCUTIO, cûtis, cussi, cussum, cõtete, a. 3. (per et quatio). In quibusdam ex allatis locis nonnulli verbum *percello* substituunt præsertim in præteritis, obi magna inter *percussi* et *percussi* litterarum similitudo est. Sed *percello* majorem vim habet, nempe tanta vi percute significat, ut non solum pulses, ferias, sed prosterinas et evertas. V. *Bentley.* ad *Horat. Epod.* 11. 2. *Percellere* (ait cl. *Böttiger.* in *Lex. Tacit.* p. 350.) ab antiquo *cello* s. *cillo*, unde *oscillare*, est impellere, movere; est vero ita impellere, ut loco moveator quod impulsus est (*Plin. Paneg.* 66. Quos improvisus turbo perculerat; translata signif. animum quasi gradu dejicere (*Cic.* 5. *Ferr.* 57. 132. Hæc te vox non percuit, non perturbavit?); contra *percute* refertur ad ea, quæ concutuntur quidem, sed loco non moventur (*Virg.* 5. *Ecl.* 83. litora percussa fluctu); translata signif. exprimit non perturbatum, sed graviter ictum et saucium animum. *Cic.* 1. *Acad. (post.)* 3. 11. Vulnere fortunæ gravissime percussus. V. infra II. 1. a.) — *Percusti* pro percussisti apud *Horat.* 2. *Sat.* 3. 273. Si cameram percusti fortis. — Part. *Percutiens* sub A. II. et sub B. I. 1. et 3.: *Percussus* sub A. I.

et II., sub B. I. 1. et alibi; *Percussurus* sub A. II. 1. *Percutiendus* sub B. I. 1. — Percutere duo præcipue significat, prout A) Præpositiōnis, aut B) Verbi significatio prævalet.

A) Quum præpositiōnis prævalet significatio, *percutere* est quatendo, pulsando cavare, perumpere, transigere, transadigere, atque adeo cædere, ferire (It. *battendo* et *percutendo* *percutiāre*, *traffigere*, *cacciare attraverso*; Fr. *traverser en frappant*, *pever de part en part*, *traverser*; Hisp. *atravesar golpeando*, *pasar de una parte á otra*; Germ. *durchschlagen*, *durchstossen*, *durchstechen*; Angl. *to break through*, *to drive*, *thrust*, *or run through*).

I.) Proprie. Cic. *Mil.* 24. 65. Servus Milonius (*Licinius narrat*) sibi confessos esse de interdicendo Pompejo conjurasse, dein postea se gladio percussum esse ab uno de illis, ne indicaret, quæ percussio dicitur *ibid. mox*. vulnus in latere. Sic *Liv.* 2. 19. Tantoque vis infestis venientium hostis fuit, ut brachium Æbutio trajectum sit, Mamilio pectus percussum. *Ovid.* 5. *Met.* 384. Inque cor bainata percussit (*Cupido*) arundine Ditem. Sic *Plin.* 23. *Hist. nat.* 1. 27. (36). Ab aspide calcata percussus. — *Percutere venam*, incidere, *apri la vena*. *Seneca Ep.* 70. *a med.* Ad extenuandum corpus vena percuitur. — *Percussa fossa*, cavata. *Plin.* 10. *Ep.* 50. Per eadem loca invenio fossam a rege percussam. *Frontin.* 3. *Strateg.* 17. Fossa iu fronte percussa.

II.) Translate est occidere, interlicere. — 1.) Generatim. — a) De hominibus. *Justin.* 9. 7. 13. Novissime gladium illum, quo rex percussus est, Apollini consecravit. *Varro* 1. *R. R.* 69. 2. Libertus æditulmi-fiens narrat ab nescio quo (*eum*) percussum cultello concidisse. *Liv.* 39. 43. Multos capitibus damnatos in vinculis haberet, quos securi percussurus erat. Adde *Cic. Pis.* 34. 84. et 1. *Fin.* 7. 23.; et *Justin.* 9. 4. 7. *Sueton. Cal.* 3. Hostem comminus sæpe percussit. *Apul.* 10. *Met.* Uxorem medici simul et suam liliam veneno eodem percuit. *Inscript.* apud *Ferniglioti*, *Iscrit. Perug.* 319. Percussus a vipera. *Cic.* 3. *Nat. D.* 35. 84. Hunc nec Jupiter fulmine percussit. — b) De brutis animalibus. *Ovid. Heroid.* 4. 93. Clarus erat silvis Cephalus, multaque per herbam Concederant, illo percussente, feræ. *Id.* 4. *Trist.* 2. 5. victima collum percussa securi. Hinc — 2.) Speciatim *percutere fœdus* est icere, jungere. *Auct. B. Alex.* 44. Quum M. Octavium audiret cum Barbaris fœdera percussisse. *Justin.* 42. 3. 4. Cum Albanis fœdus percussit. Adde *eumd.* 43. 5. 10.; et *Flor.* 1. 1. 14.

B) Quum verbi significatio prævalet, *percutere* est valde quatere, pulsare, verberare, *καίω πλείον* (It. *colpire*, *battere*, *percutere*; Fr. *frapper fortement*, *battre*; Hisp. *pegar*, *cuscar*, *golpear*; Germ. *schlagen*, *stossen*, *hauen*, *schieszen*, *treffen*; Angl. *to strike*, *hit*, *beat*, *knock*, *smite*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Lucret.* 6. 160. Fulgit item, nubes ignis quum semina multa Excussere suo concursu; ceu lapidem si Percutiat lapis, aut ferrum. *Seneca* 2. *Quest. nat.* 22. Ignis excitatur ex lapide percusso. *Plaut. Stich.* 4. 2. 33.; et *Cic. Dom.* 5. 13. Percussus lapide. *Virg.* 7. *Æn.* 190. virga Cf. *Ovid.* 14. *Met.* 300. Percutimurque caput conversa verberare virgæ. *Sueton. Vitell.* 7. Calce ab eo percussus. *Cic.* 2. *Orat.* 69. 279. Quum Cato percussus esset ab eo, qui arcam ferebat. *Ovid.* 4. *Met.* 158. Percutit indignos claro plangere lacertos. *Propert.* 1. 1. 13. Percussus vituere. *Ovid.* 3. *Fast.* 758. percusso claudicat ille genu. *paullio supr.* v. 755. calce feritur aselli. *Id.* 6. *Met.* 80. Percussamque suâ simulat de cuspidè terram Prodere cum baccis fetum canentis olivæ. *Tibull.* 1. 6. 31. Janua sed plana est percutienda manu. *Virg.* 3. *Ecl.* 83. percussa fluctu litora. *Sil. It.* 13. 241. tonsæ Percussere fretum. *Ovid.* 3. *Fast.* 588. Percutitur rapido puppis adunca Noto. *Id.* 1. *Trist.* 1. 85. cymia vasta percussa procella. *Sil. It.* 10. 166. quercus percussa Jovi.

h. e. ab Jovo. *Cic.* 3. *Cat.* 8. 19. Turres de cælo percussæ. h. e. fulmine ictæ. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 4. 10. (44). Homines a serpente aut scorpione percussi. Adde *eumd. ibid.* 3. 6. (30). Et absolute percussi (subaudi a serpentibus) apud *eumd.* 29. *ibid.* 4. 16. (60). V. PERCUS-SUS, us. Et *Cæc. Avel.* 2. *Tard.* 1. sub init. Qui non repente fuerint (*paralyti*) percussi, h. e. correpti. Similiter *Seneca Herc. Fur.* 814. Percussit oculos lucis ignotæ nitor. *Sil. It.* 4. 326. et magno percussit lumine (*scuti*) campos. *Lucret.* 2. 799. color percussus luce refulget. *Ovid.* 6. *Met.* 63. Quælis ab imbre solet percussus solibus arcus. *Vide investita*, percossa dai raggi solari. et *Id.* 10. *ibid.* 159. aer percussus pennis. h. e. alis pulsatus. *Propert.* 1. 16. 28. Auriculæ voce percussæ. *Seneca Agam.* 634. Percussit aures tacitum murmur. *Sil. It.* 16. 397. percussus vocibus altis Spectantum circus. Huc referri potest et illud *Cæc. Aurel.* 1. *Acut.* 17. n. 168. Quæ omnia (*medicamina*) ignee atque percussentia odoris causa esse percipiuntur. ¶ 2. Speciatim, *percutere nummum*, cudere, *battere*. *Sueton. Aug.* 94. extr. Ut nummum argenteum nota sideris Capricorni percusserit. *Id. Ner.* 25. Qua nota etiam nummum percussit. Hinc translate *Seneca Ep.* 34. extr. Omnia facta dictaque tua inter se congruant, ac respondeant sibi et una forma percussa sint. Sic *Apul. de Mag.* In quibus (*scriptis meis*) animadvertes-normina Romanis inusitata et in hodiernum, quod sciam, infecta: ea tamen nomina labore meo et studio ita de Græcis provenire, ut tamen Latinâ monetâ percussa sint. ¶ 3. Item in re musica de instrumentis usurpatur. *Ovid.* 3. *Anor.* 12. 40. Duraque percussam saxa secuta lyram. *suonata*. Cf. *Val. Flacc.* 5. 100. mixtoque sonantem Percutit ore lyram. *Albinov.* 2. 51. lyram plectro percussit eburno. — *Percutere versus* est eos scandere. *M. Cl. Sacerd.* 1. 84. Illoc tamen scire debemus, quod versus percussentes, id est scandentes, interdum accentus alios pronunciamus. ¶ 4. Item *percutere aliquem palpo* apud *Plaut. Amph.* 1. 3. 28. blanditiis quasi demulcere et lenire, adulari. ¶ 5. se flore *Liberi* apud *Plaut. Cus.* 3. 5. 16. se inebriare. Sic *Ennius* apud *Fulgent. prisc. serm.* Nimirum sauciavit se flore *Liberi*.

II.) Translate. ¶ 1. Sæpissime usurpatur de animo. Neque enim admittitur ab eruditiss, quod *Agroet.* tradit de *Orthogr.* p. 2274. *Putsch.* de corpore percussum dici, *perculsum* de animo: sed utrumque de utroque metaphoricè adhiberi, quamvis librarii passim ista confuderint. Itaque *Bentley.* ita legit illud *Horat. Epod.* 11. 1. Petti, nihil me, sicut antea, juvat Scribere versiculos amore percussum gravi. (*percussus amore*, ut *amore saucius*, habetur etiam apud *Virg.* 2. *G.* 476. et 9. *Æn.* 197. ex plurib. et meliorib. MSS., teste *Pierio*, his locis, et 1. *ibid.* 517. et apud *Stat.* 4. *Theb.* 260., quæ *Bentley.* *ibid.* congressit.) — a) De homine, morali ratione. *Cic. Mur.* 24. 49. Homines percussi Sullani temporis calamitate. *Id.* 1. *Acad. (post.)* 3. 11. Fortunæ gravissimo percussus vulnere. *Orellius* vero utroque in loco *perculs.* legit. *Id.* 9. *Fam.* 25. Repente percussus atrocissimis literis. *Sil. It.* 5. 587. præsgo percussus pectora luctu. *Val. Flacc.* 7. 475. extremo percussa dolore. *Seneca Troad.* 674. Deo percussa Mænas. — b) De animo ipso usurpatur, et significat pulsare, afficere, et quasi vulnerare dolore, suspitione, desiderio, aliove sensu, *toccare sul vivo*, *ferire*. *Cic.* 3. *Att.* 12. Percussisti me etiam de oratione prolata: cui vulneri medere, si quid potes. *Id. Mil.* 29. 79. Quonam modo ille vos vivus afficeret, qui mortuus inani cogitatione percussit? *Lucret.* 1. 922. acri Percussit thyrsu laudis spes magna mentem cor. et 2. 886. Tum porro quid id est, animum quod percuit ipsum, Quod movet, et varios sensus exponere cogit? *Horat.* 1. *Od.* 7. 10. Me neque tam patiens Lacedæmon, Nec tam Larissæ percussit campus opinæ, Quam etc. *Cic.* 4. *Att.* 8. Audivi et Gavio, Romæ esse hominem, et fuisse assiduum:

percussit animum. h. e. suspitionem iniecit. (Adde *Ter. Andr.* 1. 1. 98.) *Seneca Ep.* 41. Animum tuum quadam religionis suspitione percuit. *Cic.* 2. *Orat.* 87. 358. de arte memoriae. Utendum est imaginibus agentibus, acerbis, insignitis, quæ occurrere, celeriterque percute animum possint. *Id.* 5. *Tusc.* 11. 33. Quodcumque nostros animos probabilitate percussit. ¶ 2. *Percutere aliquem*, multare, fraudare, spoliare aliqua re, bolo tangere, decipere. *Plaut. Pseud.* 2. 2. 9. Jam pol ego advenientem hunc stratioticum nuncium probe percuitiam. *Cic. Flacc.* 20. 46. Hunc Hermippum, hominem eruditum, civem suum, cui debebat esse notissimus, percussit. *Id.* 5. *Att.* 2. Rufio noster, quod se a Vestorio observari videbat, strategemate hominem percussit. — Similiter pro evertere, percellere, bonis et vita spoliare, *rovimare*. *Sueton. Cal.* 35. Ptolemæum accessitum e regno et exceptum honorifice, non alia de causa repente percussit, quam quod etc.

Homonym. In quo differat e *percello*, V. sub init.

PERDĀGĀTUS, a, um, particip. ab inusit. *perdago*, indagatus. *Claud. Mainert.* 2. *Stat. anim.* 3. Philosophorum voluminibus perdagatis.

PERDECŌRUS, a, um, adject. valde decorus. *Plin.* 3. *Ep.* 9. a med. Est alioqui perdecorum.

PERDELEŌ, es, ere, a. 2. omnino deieo. *Veget.* 3. *Milit.* 10. ante med. Nulla, quamvis minima, notio potest ab adversariis perdeleri, nisi propriis simultatibus se ipsa consumpserit. *Tertull. advers. Jud.* 11. Interlicite omnes, ut perdeantur. Adde *Veget.* 3. *Veterin.* 10. a med.; qui tamen locus falso laudari videtur.

PERDELIRUS, a, um, adject. valde delirius. *Lucret.* 1. 692. Quod facit hic idem, perdelirum esse videtur.

PERDENSUS, a, um, adject. valde densus. *Colum.* 3. *R. R.* 12. 2. Perdensem humum celestes aquas non sorbere.

PERDEŌ pro pereo. V. PEREO init.

PERDEPSO, is, ū, ere, a. 3. valde depso, subigo. Obscæna significatio *Catull.* 74. 3. patri perdepuit ipsam uxorem. Sunt qui leg. *perdepuit*, quod *Scalig. ibid.* improbat. V. DEPSO. PERDESCRIBŌ, bis, here, a. 3. omnino describere. *Auct. Gromat.* ed. *Rudorff.* p. 365. Nunc perdescribantur signa finalia.

PERDICALIS, e, adject. ad perdices pertinens. ut *Perdicalis herbe*, eadem quæ *perdicium*. *Apul. Herb.* 81.

PERDICĪUM, ū, n. 2. nomen est duarum herbarum, quarum una etiam *helixine* dicitur, alia etiam *parthenium*, Latine *urceolaris*. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 17. 19. (41). V. HELIXINE et PARTHENIUM.

PERDICO, cis, xi, ctum, cere, a. 3. idem ac dico vel totum dico. *Alcim.* 5. 607. vix hæc perdixerat, illi Prosiunt. Habent et *Not. Tir.* p. 10. Dicit, perdidit, perdidit.

PERDIFFICĪLIS, e, adject. Sup. *Perdifficillimus*. — *Perdifficilis* est valde difficilis, *παραξέλεπος*. *Cic. Partit. orat.* 24. 84. Quæ perdifficilia sunt, perinde habenda sæpe sunt, ac si effici non possint. *Id.* 1. *Nat. D.* 1. 1. Perdifficilis et perobscura quæstio est de natura deorum. *Liv.* 40. 21. Quum satis constaret, viam exercituli nullam esse, paucis et expeditis perdifficillimum aditum.

PERDIFFICĪLITER, adverb. valde difficiliter. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 15. 47. Quæ perdifficiliter, internoscantur tamen.

PERDIGNUS, a, um, adject. valde dignus. *Cic.* 13. *Fam.* 6. a med. Sed tamen suspicor, ipsum hominem, quem tibi commendo, perdignum esse tua amicitia.

PERDLĪGENS, entis, adject. valde diligens. *Cic.* 3. *ad Q. fr.* 5. sub fin. Res operosa est, et hominis perdligentis.

PERDLĪGENTER, adverb. valde diligenter. *Cic.* 1. *Att.* 11. Duabus epistolis tuis perdligenter in eandem rationem scriptis. Adde *eumd. Brut.* 3. 14.

PERDISCO, disclis, didici, discere, a. 3. Part. *Perdiscendus*. — *Perdiscere* est perfecte dicere.

— a) Cum Accus. Cic. 3. Orat. 36. 146. Eum negasti, qui non cito quid didicisset, unquam omnino posse perdiscere. Id. 7. Fam. 14. Litium jura perdiscere. Id. Balb. 20. 47. Omnia jura belli perdiscere ac nosse potuisse. Id. 1. Orat. 15. 69. Locus de moribus est oratori perdiscendus. Colum. 11. R. H. 1. 7. Multis que prius experimentis inspiciendus erit futurus villicus, an perdidicerit disciplinam ruris. Justin. 20. 4. 3. Pythagoras. Egyptum primo, mox Babylona ad perdiscendos siderum motus originemque mundi spectandum profectus. — b) Cum Infinito. Plaut. Asin. 1. 3. 35. Perdidici istæ esse vera. — c) Absolnte. Plaut. Truc. 1. 1. 1. Non omnis ætas ad perdiscendum sat est Ananti, dum id perdiscat, quot pereat modis.

PERDISERTÉ, adverb. valde disertè. Cic. 1. Orat. 14. 62. Constat, perdiserte populo rationem sui operis reddidisse.

PERDISERTUS, a, um, adject. valde disertus. Grammat. Vatic., qui *Probus* esse videtur (evidente A. Maio in *Class. Auct. T.* 5. 275. col. 1.). Per significat et adverbium, ut puta, perdisertus.

PERDITE, adverb. ¶ 1. Est in ore perditum hominis, flagitiose, nequitè, corruptè, scapestrantè, perdulamè, da desperato, ἀπολαστος. Cic. 9. Att. 2. a med. Qui hic potest se gerere non perditè? ¶ 2. Item vehementer. Ter. Heaut. 1. 1. 45. Ejus liliam amare cepit perditè, modèratamente, sino ad andarle perduto dietro, et Quintil. 2. 13. 5. Perditè conari fare ogni sforzo.

PERDITIM, adverb. perditè. Afranius apud Charis. 2. p. 191. Præsch. Quia scit, me illam amare perditum. V. voc. præced. 2.

PERDITIO, ònis, f. 3. amissio, exitium, ruina. Gloss. Philox. Perditio, ἀπολασ. Alcim. 4. 138. postquam percurrere ceptum Perditionis iter statuit. Addunt et loc. Plin. 9. Hist. nat. 35. 56. (114.), sed aliter ibi est legendum.

PERDITOR, òris, m. 3. rovinatore, qui perdit. Cic. Planc. 36. 89. Ut idem perditior reipubl. nominaretur, qui servator fuissem. Id. Pis. 34. 84. Vexator et perditior.

PERDITRIX, Icis, f. 3. quæ perdit. Tertull. Exhort. ad castit. 13. Luxuria perditrix castitatis. Hieronym. Ep. 123. n. 8. Qui castitatem reperit perditricem.

PERDITUS, a, um. V. PERDO.

PERDIU, adverb. valde diu. Cic. 3. Att. 22. Perdiu nihil eram auditorus. Id. 1. Orat. 2. 8. Quam boni perdiu nulli, vis autem singulis ætatis singuli tolerabiles oratores invenirentur. Varro 1. R. H. 58. 1. Legumina perdiu incolumia.

PERDIUS, a, um, adject. πανκμήτος, qui per totum diem aliquid agit. Gell. 2. 1. Stare solitus Socrates dicitur, pertinaci statu perdius atque pernox, a summo lucis ortu ad solem alterum orientem. Apul. 5. Met. Et perdia et pernox non desisat cruciatum. et 9. ibid. Ego misera et pernox et perdia lanificio nervos meos coortorquo. Adde Symmach. 1. Ep. 53.; et Capell. 2. p. 31. Ammian. 31. 2. ante med. Ex ipsis (equis) quibus in hac natione (Hunnorum) pernox et perdius emit et vendit, cibumque sumit et potum, et inclinatus cervici angustæ jumentum, in altum soporem adusque varietatem effunditur somniorum.

PERDIUTURNUS, a, um, adject. qui valde diu durat. Cic. 2. Nat. D. 33. 85. Quæ aut sempiterna sit, necesse est, hoc eodem ornatu quem videmus, aut certe perdiuturna, permanens ad longinquum et immensum pene tempus. Id. Sext. 27. 58. Cum Arinienorum rege Tigraño grave bellum perdiuturnumque gessimus.

PERDIVES, Ictis, adject. omnia gen. πολυχρήματος, valde dives. Act. 6. Att. 1. Amici regis duo, tresve perdivites sunt. Id. 6. Ferr. 26. 59. Muller est Segestana, perdives et nobilis, Lamia nomioa.

PERDIX, Ictis, m. et f. 3. pernice, πέρδικη, ὄκαϊ η̄, avis montana satis nota, de cujus natura Plin. 10. Hist. nat. 33. 51. (99). multa: ita

autem appellatur a πέρδω pedo, ejus enim vox peditum imitator. V. CACABO. Varro apud Non. p. 218. 18. Merc. Perdicæ Bœotius. Martialis. 3. 58. Et picta perdis, Numidicæque guttatæ. et 13. 65., cujus lemma est perdis. Poniunt Ausonii avis hæc rarissima mensis. Plin. loc. cit. Perdicum vita ad sedecim annos durare existimatur. Seren. Sammon. 13. 214. Seu fel perdicis parili cum pondere mellis. — In fabulis Perdis fuit liliæ sororis Dædali, qui a matre traditus avoculo, ut artes fabriles disceret, seram et circinum invenit: cujus rei invidia e turri a Dædalo præceptus actus, a Pallade in avem sui nominis versus est. V. Heyne ad Apollod. 3. 15. 9. p. 891.; Ovid. 8. Met. 241. et siqq.; et Hygin. fab. 274. Designatur ab eod. Ov. d. Ib. 509. Ut cui causa necis serra reperta fuit.

PERDO, dis, diti, ditum, dere, a. 3. Peritum, perdis, perdit, et perditur apud antiquos Comicos est pro perdam, perdis, perdat, perdat, ab antiquo duo, de quo V. DO, das, init. Plaut. Aulul. 4. 6. 6. nam quod edit, tam diuin, quam perduin. Id. Amph. 2. 2. 215. Cave sis, ne tu te usu perdis. Adde eumd. Capt. 3. 5. 70. et Id. Pæn. 3. 4. 29. Diespiter vos perdit. Adde eumd. Epid. 1. 1. 64. Frequentius perditur apud eundem. Most. 2. 2. 33. Di te deæque omnes perditur cum isto omine. Al. leg. perduxit, quod est suspectum. Adde eumd. Asin. 2. 4. 81., Aulul. 4. 10. 55., Curc. 5. 3. 41. et alibi sæpe. Sic Ter. Phorm. 1. 2. 73. Illum di omnes perditur. Adde eumd. Heaut. 4. 6. 7. et Hecyr. 1. 2. 59. et 3. 4. 27. Eliam apud Cic. Deiot. 7. 21. plurique leg. Di te perditur, fugitive. Sic perduunt pro perditur apud Plaut. Rud. prol. 24. legunt nonnulli; at Fleckeisen. legit perditur — Passivum perditur apud Horat. 2. Sat. 6. 59. V. infra sub I. 4. — Part. Perditus in fin., Perditurus II. 1.; Perdensus I. 2. — Perdere, si vocem species, est a per et da; si notionem, a πέρδω vasto esse videtur, ait Forcellinus; est autem a per, qua hoc etymon mala atque ruinam significat. Itaque perdere est proprie in ruinam dare, atque adeo destruere, rvertere, deperdere, ἀπολλύω, ἀπέρβλλω (H. mandare a male, mandare in rovina, rovinare; Fr. perdre, causer la perte de, ruiner, détruire, rendre malheureux; Hisp. perder, destruir, arruinar; Germ. zu Grunde richten, verderben, verschwendend, verthun, verlieren, unglücklich machen; Angl. to destroy, ruin).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim de hominibus et de rebus. Plaut. Bacch. 3. 3. 3. Perdere et pessumdare aliquem. Id. Aulul. 4. 10. 5. Quid emerui, quamobrem meque meoque perditum ires liberos? Ter. Phorm. 4. 4. 6. Ut in quidem omnes dii deæque superi, inferi, malis exemplis perdant. Cic. Rosc. Am. 45. 131. Juppiter urbes delevit, fruges perdidit. Id. 6. Att. 1. ante med. Civitatem funditus perdidissem. Id. 1. Fin. 15. 49. Se ipsam penitus perdere. Id. Rosc. Am. 12. 32. Mors ejus tantum potuit, ut omnes cives suos perdidit et afflixerit. Id. 5. Tusc. 19. 29. Perdita valetudo. Nepos Eumen. 5. Quam vereretur, ne uno loco manens equos militares perderet, quod spatium non esset agitantis etc. Sil. It. 4. 657. undæque ad bella parentis Excitæ pugnant, et ripas perdidit amnis, scil. inundans. Jocus ex ambiguo apud Quintil. 6. 3. 87. Consultori dicenti, navein dividere volo, perdes, inquit. ¶ 2. Speciatim est interficere, occidere. Ovid. 1. Met. 187. Nunc mihi, qui totum Nereus circumtonat orbem, Perdidit mortale genus. et ibid. 224. Nocte gravem somno nec opina perdere morte Me parat. et ibid. 441. Hunc (serpentem Pythona) deus arcitenens-Mille gravium telis, exhausta pæne phæetra, Perdidit effuso per vulnera nigra veneno. Petron. fragm. Trugur. 42. Burmann. Medici illum perdidissent. — Plaut. Asin. 1. 2. 6. Capitis te perdam ego et filiam. h. e. ream capitis peragam Adde eumd. Bacch. 3. 3. 86. ¶ 3. Item de iis, qui rem suam absumunt, gettare, consumere. Ter. Heaut. 3. 1. 55. Faciat quod lubet, sumat, consumat, perdat: decretum est pati. Cic. 5. Fam.

5. ad fin. Profundere et perdere. Horat. 2. Sat. 3. 182. perdere bona. ¶ 4. Item de iis, quæ sine ulla sunt utilitate, in quibus sine ulla utilitate laboramus. Cic. 4. Herenn. 44. 57. Deicius misit vitam; at non perdidit, non la getto indarno. Seneca Agm. 319.; Sil. It. 4. 607.; Lucan. 3. 796.; et Stat. 9. Theb. 58. perdere mortem. h. e. ignavam et inhonorablem optetere, vel sine fructu, vel inultam. Ovid. 1. Met. 530. sed enim non sustinet ultra Perdere blanditias juvenis deus. Cic. 3. Orat. 36. 146.; et Ovid. 1. Art. am. 504. Perdere tempus. perdere il tempo, inutiliter insumere. Cic. 2. A. mor. 1. 31. Quique tot errando, quot bello, perdidit annos. h. e. Uliisses. Sueton. Tit. 8. Recordatus (Titus) quondam super cænam, quod nihil cuiquam toto die præstitisset, memorabilem illam meritoque laudatam vocem edidit: Amici, diem perdidit. Quintil. 11. 3. 52. Perdere ajuam. h. e. tempus oratori dicenti prælitum. Plaut. Bacch. 1. 2. 24. et 4. 3. 11.; Cic. Mur. 10. 23.; et Horat. 1. Sat. 1. 90. Perdere operam. Cic. 7. Fam. 1. oleum atque operam. V. OLEUM. — Passive. Horat. 2. Sat. 6. 59. Perditur bec inter misero lux. h. e. perit. Lachmannus ad Lucret. 2. 829. hanc furiam improbat et in Porgitur mutat; Malivius vero in Mergitur, huc est occidit et in Oceanum ruit. Ritterus vulgatum lectionem recte tuetur. Perditur occurrit et apud Ammian. 14. 5. ¶ 5. Item de iis, qui aliorum mores corrumpunt, depravant. gustare. Ter. Adelph. 1. 1. 36. Cur perdis adolescentem nobis? cur amat? cur potat? Plin. 29. Hist. nat. 1. 8. (26). Illa perdidit imperii mores, illa, quæ sani patimer, luctatus, ceromata. Cf. Horat. 1. Od. 8. 1. Lydia, dic, per omnes Te deos oro, Sybarin cur properes amando Perdere.

II.) Translate est amittere, jacturam facere, perdere. Cic. 5. Fam. 16. Minus miseri, qui liberis his temporibus amiserunt, quam si eosdem bona, aut denique aliqua republica perdidissent. et 4. ibid. 6. Existimabam, multas me et industrie meæ fructus et fortune perdidisse. Id. 1. Orat. 36. 167. Neque intelligebat, item adversarium perditum. Id. Rabir. Post. 9. 24. Perdere libertatem. Id. Harusp. resp. 18. 37. oculos. Plin. 7. Hist. nat. 28. 29. (104). dextram manum. Cic. Senect. 7. 21. memoriam. Martialis. Spectac. 13. vitam. Cic. Rosc. Com. 4. 10. causam. Plaut. Rud. 1. 4. 3. sprm. Ovid. 1. Art. am. 451. Sic, ne perdidit, non cessat perdere. Insor. Ter. Phorm. 2. 3. 39. Perit hercle! nomen perdidit. h. e. excidit mihi. Martialis. Spectac. 11. Implicitam visco perdidit ille fugam. h. e. fugiendi viam. Quintil. 6. 3. 63. Tu enim non timis, ne locum perdas. di pertere il tuo lungo, il tuo posto. Inquitur de loco spectandi in ludis. Augustus apud Sueton. Aug. 71. Ad suam tamen (frater tuus) perdidit non multum. — Ego perdidit viginti millia numum, meo nomine. — Hinc Part. præter. pass.

Perditus, a, um, adjective quoque usurpat, unde Comp. Perditior 1. et 5.; et Sup. Perditissimus 3. ¶ 1. Est profligatus, amissus, mandata male, rovinato, perduto, irremediabile, παντάρως; Plaut. Trin. 4. 3. 44. Si quoi mutuum quid dederis, sit pro proprio perditum. Cic. 2. Ferr. 5. 13. Classes optimæ, atque opportunitatis, cum magna ignominia pupuli R. amisse et perditæ. Id. Cæcin. 31. 90. Obrutus rebus omnibus et perditis. Id. 2. Ferr. 3. 8. Senatoria judicia perditia profligataque esse arbitratur. Ubi Pseudo-Ascon. Perditum est, quod inveniri non potest: profligatum, quod potest. Id. 8. Att. 11. a med. Nihil hoi potest misium, nihil perditum, nihil fordus. Ter. Eun. 2. 2. 27. Quibus et re salva, et perditia profueram. Id. Andr. 3. 5. 12. Tibi ego crulam, furcifer? Tu rem impedit in et perditam restituas? Stat. 1. Achill. 581. Et tenore colles attritu pulvere latus demonstrat, relictæque colus, et perditâ dura Pensa manu, il compta stracciato, strapazzato. ¶ 2. Sæpe de eo dicitur, cujus de salute nulla spes, desperato, perduto. Ovid.

1. *Pont.* 3. 90. Neu juver admota perditus æger aqua. *Id.* 3. *Amor.* 6. 80. Atque ita se in rapidas perdit misit aquas. *Plaut. Rud.* 5. 1. 3. *Bacch.* 5. 1. 6. et *Curc.* 1. 2. 44. Perditus sum son perduto, sono in malora, perii. ¶ 3. Item de eo, cujus res et fortunæ pessimo loco sunt, afflicto, jacente. *Cic. 14. Fam. 1. ad fin.* Per fortunam vide, ne puerum perditum perdamus. *Id.* 2. *Phil.* 32. 78. Quem plane perditum ære alieno egentemque cognoverat etc. *fallito. spian-tato. et Mur.* 40. 86. Squalore serdidus, confectus morbo, lacrimis ac mœrore perditus. *Id.* 3. *Ferr.* 26. 65. Tu omnium mortalium profligatissime ac perditissime. ¶ 4. De eo, qui vehementer deperit immoderateque amat. *Plaut. Cist.* 1. 2. 13. Amore hæc perdit est. *Propert.* 1. 13. 7. Perditus in quadam tardis pallescere curis incipis. ¶ 5. Refertur etiam ad mores, et dicitur de iis, quorum vita adeo contaminata est atque improba, ut corrigi posse non videatur. *Cic. 4. Tusc.* 25. 55. Adolens perditus ac dissolutus. *Id.* 5. *Ferr.* 58. 134. Homo contaminatus, perditus, flagitiosus. *Id. Rosc. Am.* 13. 38. Oportet ostendere et mores ferus immanemque naturam, et vitam vitiiis flagitiisque omnibus deditam, et denique omnia ad perniciem profligata atque perditam. *Catull.* 42. 13. o lutum, lupanar, Aut si perditius potest quid esse. ¶ 6. Pro impotentia, vehementi. *Quintil. declam.* 19. 2. Perditus dolor. *Catull.* 91. 2. amor. *Cic. Cluent.* 13. 36. Homo perditus nequitia, et summa egestate. *Id.* 2. *leg. Agr.* 20. 55. Consilia dissoluta atque perditam. *disperat.*

PERDŌCĒ, dōces, dōcūi, doctum, dōcere, a. 2. Part. *Perdoctus* sub c. — Perducere est perfecte docere, *insegnar bene, δῶξαι.* — a) Cum Accusativo personæ, aut rei. *Plaut. Capt.* 3. 5. 59. Quid? tu una nocte postulavisti, et die recens captum hominem, nuperum et novitium, te perducere, ut melius consulere tibi, quam illi, quicum una a puero ætatem exegeram? *persuadere, dare ad intendere, indurre.* — Et cum duplici Accus. *Ovid. Remed. am.* 490. si quid Apollo Utile mortales perdoct ore meo. — *Plaut. Stich.* 1. 3. 24. illa (*paupertas*) omnes artes perdoct, ubi quem attingit. *Cic. Sext.* 44. 95. Rem quæris præclaram juvenuti ad discendum, nec mihi difficilem ad perducendum. *Quintil.* 1. 1. 8. Suam stultitiam perdocere. *far conoscere.* — b) Cum Infinito. *Lucret.* 5. 1437. Sol et Luna lustrantes (*mundum*) luntine circum Perdocuere homines annorum tempora Veri Et certa ratione geri rem atque ordine certo. *Ovid.* 4. *Pont.* 12. 27. Dignam Mæoniis Phæacida condere chartis (Quam te Pierides perdocuere tuæ. — c) Part. *Perdoctus* apud *Plaut. Mil. glor.* 2. 2. 103. Docte tibi illam perdoctam dabo. *Ter. Heaut.* 2. 3. 120. *CLAN.* Verum illa ne quid titubet. sv. Perdocta 'st probe. *Lucret.* 3. 475. Multorum exitio perdocti quod sumus ante. *Cic. Balb.* 27. 60. Quam me præsertim rerum varietate atque usu ipso jam perdoctum viderent. *Stat.* 5. *Silv.* 3. 2. pulsantque sinistra tha, genitor perdocte. *lyre.* — Et cum Accus. rei. *Ammian.* 26. 8. Rumore quodam præverso imutineus exitium ille perdoctus.

PERDŌCĒ, adverb. valde docte. *Plaut. Most.* 1. 3. 122. Et perdocte cuncta callet!

PERDŌCES, a, um. *V.* **PERDŌCEO**.

PERDŌLĀTUS, a, um. *V.* **PERDŌLEO**.

PERDŌLEO, es, hī, itum, ere, n. 2. vehementer doleo. *Ter. Eun.* 1. 2. 74. Heu noster. laudo: tandem perdoluit. *Cæs.* 3. *B. C.* 15. Suam vitam irrisit fore, perdoluerunt. *Q. Claudius Quadrigarius* apud *Gell.* 9. 13. Id subito perditum est eisdem T. Manlio.

PERDŌLESCO, is, ere, n. 3. perdoleo. *Accius* apud *Non. p.* 100. 31. *Merc.* Nec perdolesci, siigi socius morte, campos contegi.

PERDŌLO, es, avi, atum, are, a. 3. Part. *Perdolatus*. — Perdolare est perfecte dolare. *Virruv.* 2. 10. Quam in materiam perdolantur. *Id.* 2. 9. ante med. Arbor præcisa alte et perdolata. *Arnob.* 6. 23. Fomes perdolatus in fulminis mo-

ram. *Auct. Gramat. ed. Rudorff. p.* 342. *Pertra-tarata, non perdolata a ferro.*

PERDŌMINOR, aris, ari, dep. 1. *Claudian. Fescenn. de Nupt. Honor.* 77. Solus ovantem Zephyrus Perdominetur. *h. e.* dominetur per annum, toto anno spiret. Nisi malis, verbum *perdomino* regere accusativum: quod insolens est.

PERDŌMITOR, oris, m. 3. qui perdomat. *Prudent.* 4. *Cathermer.* 12. Mortis perdomitor, salutis auctor.

PERDŌMITUS, a, um. *V.* voc. seq.

PERDŌMO, as, hī, itum, are, a. 1. Part. *Perdomitus I. et II.*; *Perdomiturus* et *Perdomandus I.* — Perdomare est perfecte domare, *sog-giugare.*

I.) Proprie. — a) De provinciis, regnis, gentibus. *Liv.* 8. 13. Placuit, ad perdomandum: Latium, exercitum victorem circumducere. *Id.* 9. 20. Apulia perdomita in Lucanos perrectum. *Ovid.* 3. *Fast.* 843. Venit perdomitis ad nos captiva Faliscis. *Sueton. Tib.* 16. *extr.* Illyrico perdomito et in ditionem redacto. *Fellej.* 2. 95. 2. Gentes locis tutissimas, aditu difficillimas, numero frequentes perdomuerunt. *Justin.* 2. 13. 3. Qua manu cum gloria ejus perdomiturum se Græciam dicit. — b) De brutis animalibus. *Ovid. Heroid.* 12. 163. Serpentes igitur potui taurosque feroces, Unum non potui perdomuisse virum? *Tibull.* 1. 2. 52. Sota ferus Hecates (*dicitur*) perdomisse canes. *Colum.* 6. *R. R.* 2. 8. Sic perdomiti (*vituli*) nov ad arctum instituuntur.

II.) Translate. *Plin.* 5. *Ep.* 6. ante med. Tantis glæbis tenacissimum solum assurgit, ut nono demum sulco perdometur. *Seneca Ep.* 90. circa med. Tunc facinam aqua sparsit, et assidua tractatione perdomuit, unxitque panem. Nostrates etiannum dicunt domare. *Stat.* 1. *Theb.* 523. cumulare canistris Perdomitam saxo Cererem. *h. e.* panem ex molita farina et subacta.

PERDORMISCO, is, ere, n. 3. dormire contumaciter, *καταξίμαρξαι.* *Plaut. Men.* 5. 5. 29. perdomiscin' usque ad lucem?

PERDŌAXIN'. *V.* **PERDO** INIT.

PERDŪCCO, cis, xi, ctum, cere, a. 3. *Perduce* pro *perduc* habet *Seren. Sammon.* 40. 754. Gramen hyoseyami ceræ sevoque vetusto Concilia, mistisque locos perduce dolentes. — Part. *Perductus I. et II.* 1. 3. 4.; *Perductorus* et *Perducendus I.* — Perducere est usque ad aliquem locum, aut terminum ducere, *δύξω* (*It. condurre, menare; Fr. conduire jusq' au bout, conduire, mener à sa destination;* *Hisp. conducir al cabo; Gerin. vohin führen, bringen; Angl. to bring through or all the way; conduct, lead, convey.*)

I.) Proprie. — a) Generatim. *Ter. Andr.* 1. 1. 35. Filium perducerunt illuc-moum. *Liv.* 45. 13. L. Manlius quæstor, qui Romam eum (*filium Masinissæ*) publico sumpto perduceret. *Nepos Dion.* 2. Magna cum ambitione Syracusas perduxit. *Cic.* 12. *Fam.* 19. Dum ad te legiones eæ perducantur, quas audia duci. *Cæs.* 7. *B. G.* 13. comprehensus eos ad Cæsarem perducerunt. et 3. *ibid.* 28. Qui omnes ad eum perducti interficiuntur. *Virg.* 6. *Ecl.* 60. Perducere bovem errantem ad stabula. *Justin.* 1. 8. 10. Simulata difidentia propter vulnus acceptum refugiens Cyrum in angustias perduxit. *Sueton. Ner.* 13. Perductum deinde (*Tyridentem*) in theatrum, iuxta se latere dextro collocavit. *Id. Tib.* 65. Mitterent alterum e consulibus, qui senem se et solum in conspectu eorum cum aliquo militari præsidio perduceret. *Plaut. Stich.* 4. 2. 46. Ille quidem pol summam in cruce cæca aut prandio perducti potis. *Cæs.* 3. *B. G.* 6. *extr.* Incoluem legionem in Allobrogas perduxit. *Justin.* 2. 13. 8. Ille percussus nuncio tradit du-bus milites perducendos. *Sueton. Vitell.* 9. Partius est copias, quas adversus Othonem præmitteret, quas ipse perduceret. — b) Specialim *perducere aliquam*, stupri causa, apud *Cic.* 7. *Ferr.* 12. 31.; *Horat.* 2. *Sat.* 5. 77.; *Ovid.* 3. *Amor.* 12. 11.; et *Sueton. Tib.* 45. et *Fesp.* 22. *V.* **PERDUCTOR**. — c) Item specialim usurpatur

de ædificiis, fossis, aquis etc. *Cæs.* 3. *B. C.* 44. Nostri, qui perpetuas munitiones habebant, perductas ex castellis in proxima castella. *Id.* 1. *B. G.* 8. A lacu Lemano ad montem Juram millia passuum x. murum in altitudinem pedum xvi. perducti. *tira.* Sic *Liv.* 35. 10. *extr.* Porticum unam extra portam Trigeminam; alteram a porta Fontinali ad Martis aram perducerunt. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 29. 33. (165). Ex portu navigabilem alveum perducere in Nilum. *Liv.* 39. 2. Ne in otio militem haberet, viam a Bononia perduxit Arretium. *Sueton. Vesp.* 18. Mechanico grandes columnas exigua impensa perductorum in Capitolium pollicenti præmium obtulit. *Trajan.* ad *Plin.* 10. *Ep.* 92. Aquam perducere in coloniam Sinopensem. *perducere aquam* est aqueductu ducere, familiare *Frontin. Aquæd.*, ut 7. Eidem mandatam a senatu, ut curaret, quatenus alias aquas quas posset, in urbem perduceret per ampliores ductus. et *ibid.* Perducere Anionem in Capitolium. et 10. Virgiem, in agro Lucullano collectam, Romam. et 7. Tum ex senatusconsulto duumviri aquæ perducendæ creati sunt. *Plin.* 10. *Ep.* 46. Ex fonte aquam perducere.

II.) Translate. ¶ 1. Est perungere, oblinere, per totum inducendo medicamentum. *Virg.* 4. *G.* 415. liquidum ambrosiæ diffudit odorem, Quo totum nati corpus perduxit. *Pers.* 2. 55. auro sacras quod ovato Perducis facies. *Seren. Sammon.* 39. 739. Est qui galliæ perducit stercore corpus. et 49. 922. artus perducere succo. et 25. 457. *de lana succida.* Proderit hanc ægris cerebro perducere membris. *Id.* 1. 25. Sæpe celi donia ex acido perducta liquore Sanavit. et *Marcell. Empir.* c. 19. p. 112. retro ed. *Ald.* Lappathi radices cum aceto coques ad tertias, et in eo jure iterum oryzam discoques, et sic ad perducendum corpus uteris. — Hinc et pro inducere ponitur, *h. e.* delere, *cancelare.* *Julian. Dig.* 29. 1. 20. *ad fin.* Si aliquid interleverit, perduxerit, adjecerit, emendaverit. *Id. ibid.* 37. 11. 8. a med. Cujus nomen in testamento voluntate testatoris perductum sit. *V.* **INDUCO**. ¶ 2. Item est totum ducere, haulire, perbibere. *Arnob.* vertens Orphei carmen, 5. 26. Inde manum poculum sumit, risuque sequenti Perducit totum cyceonis læta liquorem. Sic *Scribon. Compos.* 135. *extr.* Aqua frigida vel calida perducta. *h. e.* pota. ¶ 3. Generatim perducere est trahere, pertrahere, evehere, provehere, adducere; latissime enim patet. — a) Quum de tempore agitur, sæpe est pertrahere, trahere, *tivare* inanzi, *allungare.* *Cic.* 10. *Fam.* 1. Quæ si ad tempus tuum perducitur, facilis gubernatio est. *Liv.* 38. 51. Orationibus in noctem perductis, producta dies est. *Id.* 36. 23. Inde copta oppugnatio ad mediam rursus noctem perducta est. *Cæs.* 5. *B. G.* 30. *extr.* Res disputatione ad mediam noctem perducitur. *Liv.* 38. 50. Plus crimina eo die, quam defensione valuissent, ni altercationem in serum perduxissent. *Cic.* 9. *Fam.* 20. Usque ad assum vitium opera perducitur. *Alii vero legunt* producit. *Lucret.* 4. 537. Perpetuus sermo nigra noctis ad unbram Auroræ perductus ab exortente nitore. Similiter *Cic. Senect.* 17. 60. M. Valerium Corvum accepimus ad centesimum annum perduxisse. *Alii addunt* vitam. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 1. 8. (15). Subjicit enim, qua medicina se et conjugem usque ad longam senectam perduxerit. *Propert.* 1. 3. 39. O utinam tales perducas, improbe, noctes. *Lachmannus* vern ad *Lucret.* 6. 324. de hoc loco valde dubitat, quemadmodum de illo *Catulli* 106. 5. Ut liceat nobis tota perducere vita Eternum hoc sanctæ fœdis amicitie. — b) De aliis, et præcipue de valetudine, est adducere, *ridurre.* *Cic.* 2. *Invent.* 56. 169. Cumplere aliquid et ad exitum perducere. *Zucret.* 5. 1027. Nec potuisset adhuc perducere sæcla propago. *Id.* 2. 1116. perducere omnia ad finem. *Pompon. Dig.* 33. 1. 7. *extr.* aliquid ad effectum. *Quintil.* 5. 14. 28. aliquid ad liquidum confusumque. *Farro* 2. *R. R.* 3. 9. aliquid ad perniciem. *Petron. Satyr.* 24. Ad ultimam

perductus tristitiam. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 4. 27. (86). Perducere aliquem ad maciem. *Id.* 30. *ibid.* 9. 23. (79). ulcera ad cicatricem. *Id.* 20. *ibid.* 13. 50. (130). carbunculos ad suppurationem. *Id.* 19. *ibid.* 3. 15. (44). aliquid ad maturitatem. — Similiter *Nepos Dion.* 5. *sub fin.* Eo rem perduxit, ut tyrannus pacem facere vellet. *Adda eum.* *Epam.* 8. Sic *Plancus* ad *Cic.* 10. *Fam.* 7. Mihi temperavi, donec perducerem eo rem, ut dignum aliquo et consulatu meo et vestra expectatione efficerem. *Virg.* 1. *Ecl.* 72. En quo discordia cives Perduxit miseros. — c) De hominibus est evehere, provehere. *Cæs.* 7. *B. G.* 39. (et *Nepos Phoc.* 1.) Quem Cæsar ex humili loco ad summam dignitatem perduxerat. *Cic. Amic.* 20. 73. Perducere aliquem ad amplissimos honores. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 9. 36. (61). artem ad magnam gloriam. ¶ 4. Speciatim est pertrahere, inducere, tirare, ridurre, indurre. *Auct. B. Afr.* 4. Si posset aliqua ratione perducere ad sanitatem. *Sall. Jug.* 82. Magnis muneribus et majoribus promissis ens ad studium sui perducit. *Cæs.* 6. *B. G.* 11. Eos ad se magnis sollicitationibus perduxerat. *Nepos Dion.* 5. Quam ob causam pauci ad societatem periculi perducebantur. *Cic.* 5. *Att.* 21. a med. et 4. *Verr.* 28. *extr.* Hominem ad HS. LXXX. perducit. h. e. pertrahit ad solvendum. *Nepos Hamilc.* 4. Assiduis patris obstationibus eo est perductus, ut interire, quam Romæ non experiri mallet. *Cic.* 4. *Tusc.* 23. 52. Ajacem ira ad furorem mortemque perduxit. — *Plaut. Most.* 1. 3. 41. Si dictis nequis perducit, ut vera hæc credas. *Cæs.* 7. *B. G.* 4. Perducere aliquem in suam sententiam, tirare, et *Cic.* 16. *Att.* 8. ad suam sententiam. Sic *Cæs.* 3. *B. G.* 8. Omni ora maritima ad suam sententiam perducta. *Nepos Epam.* 4. Micetum adolescentulum quinque talentis ad suam perduxit voluntatem.

PERDUCTIO, ðnis, f. 3. actus perducendi. *Vitr.* 8. 6. Nunc de aquarum perductionibus ad habitationes, mœoiæque, ut fieri oporteat, explicabo.

PERDUCTO, as, are, a. 1. frequentat. a *perduco*. *Plaut. Most.* 3. 2. 157. Vin' qui te perducet? r. Apagè istum a me perducetrem: arrabo potius, quam perducet quispiam. *V.* vncem sequent.

PERDUCTOR, ðris, m. 3. qui perducit: et speciatim qui mulieres honestas vel promissas inducitur, vel minis coactas, aut vi ad aliquem stupri causa perducit, *mezzano di amori, ruffiano*. *Cic.* 3. *Verr.* 12. 33. Sileatur de nocturnis ejus bacchationibus: lenonum, aleatorum, perductorum nulla mentio fiat. Ubi *Pseudo-Ascon.* Lenones sunt scortorum: perductores etiam invitatorum personarum, et in quibus supra exercita legibus vindicantur. *Lactant.* 6. 17. a med. Pecuniam tuam perductores, aleatores, lenonesque diripiunt. Alludit ad hos *Plaut. Most.* loc. cit. in voce præced. *V.* at *PRRUCO* I. b.

PERDUCTUS, a, um. *V.* **PERDUCO**.

PERDUDUM, adverb. molto tempo fa, valde dudum. *Plaut. Stich.* 4. 1. 69. Vidit edepol homoem haud perdudum. *Lævius* in 6. *Erotopœgn.* apud *Frisician.* 10. p. 903. *Putsch.* Te, *Andromacha*, perdudum manu lascivula ac tenelula, capit meo trepidans, libens insolito plexi munere. At *Scaliger* *Lectet.* *Auson.* 2. 27. et *M. Hertzius leg.* per ludum.

PERDURLIO, ðnis, f. 3. *συμφορία*, est crimen læsæ majestatis, et quidem atrocissimum, quum scilicet in ipsam rempubl., vel in magistratum, aut principem injuria infertur. Est a *duellis*, h. e. hostis apud veteres. Nomen ex eo est, quod a quo committitur, hostis debeat censeri. Nam per hic nntat perquam, seu valde, ut *Varro* 7. *L. L.* 49. *Müll.*; et *Charis.* 2. p. 188. *Putsch.* significant.

I.) Proprie. *Ulp. Dig.* 48. 4. 11. Qui perduellionis reus est, hostili animo adversus rempublicam, vel principem animatus est. *Cic. Pis.* 2. 4. In *Rabirio* perduellionis reo. *Id. Rabir. perduell.* 3. Nam de perduellionis iudicio, quod a me sublatum esse, criminari soles, meum cri-

men est, non *Rabirii*. *Liv.* 26. 3. a med. Tum *Sempronius*, perduellionis se iudicare. *Cn. Fulvio* dixit. h. e. reum facere, quod exercitum populi *R.* perdidisset. *Val. Max.* 6. 5. n. 3. Quum *Ti. Gracchus* et *C. Claudius*, ob nimis severe gestam censuram, majorem civitatis partem exasperasset, diem his *P. Rutilius* trib. pl. perduellionis ad populum dixit. — Apud *Liv.* 1. 26. videtur usurarii pro homicidio: nam homicidium sororis ab *Horatio* patrum perduellio dicitur. *Ibidem* perduellionem alicui iudicare est perduellionis reum facere: Alter inquit, *P. Horati*, tibi perduellionem iudico. Confirmat hoc *Turneb.* 1. 17. *Adversar.* c. 7. Sunt tamen, qui ideo cædem *Horatii* perduellionem dici putant, quod in conspectu regis et populi eam admisit: at: vel quod privata auctoritate: quom utroque læsa majestas videri potuit: vel denique, quod parricidium erat, ejus atrocitatem perduellionis similem, eademque pœna puniri eo tempore institutum fuerit. Ita etiam *Cic. Mil.* 14. 36. de *Clo.* Diem mihi, credo, indixerat, multam irrogarat, actionem perduellionis intenderat.

II.) Translate, vel concreto, uti ajunt, sensu est hostis, il nemicco della patria, sed improbat a *Cic.* 4. *Herenn.* 10. 15. bis verbis: Turgēt et inflata est oratio, quum aut novis, aut prisca verbis, aut duriter aliunde translatis, aut gravioribus, quam res postulat, aliquid dicitur, hoc modo: Nam qui perduellionibus vendit patriam, non satis supplicii dederit, si etc. *Est qui leg.* perduellibus. At *Gloss. Labb.* Perduellio, ἀντάρτης. Perduellones, οἱ κατὰ τοῦ δήμου τοῦ Ῥωμαίων βουλευόμενοι, ἢ κατὰ βασιλείων. Adde *Paul. Diac.* loc. cit. in voc. seq. I.

PERDÜELLIS, ls, m. 3. (per et duellum) publicus hostis, quocum bellum esse: per hic auget, ut in voca præced. dictum est, πολέμιος (h. nemicco; Fr. ennemi de guerre; Hisp. enemigo, contrario in la guerra; Germ. der kriegsführende Feind, d. Feind; Angl. an enemy).

I.) Proprie. *Paul. Diac.* p. 66. 17. *Müll.* Perduellio (h. e. perduellis; *V.* voc. præced. II.), qui pertinaciter retinet bellum. *Cajus* *Dig.* 50. 16. 234. Quos nos hostes vocamus, eos veteres perduelles vocabant, per eam adjectionem indicantes, cum quibus bellum esset. *Varro* 5. *L. L.* 3. *Müll.* Hostem nunc dicunt eum, quem tum dicebant perduellem. *Ennius* apud *eum.* 7. *ibid.* 49. Quin inde iavitis sumserint perduellibus. Perduelles, subdit *Varro*, dicuntur hostes. *Plaut. Amph.* 1. 1. 94. Perduelles penetrant se in fugam. *Cic.* 1. *Off.* 12. 37. Equidem etiam illud animadverto, quod qui proprio nomine perduellis esset, is hostis vocaretur, lenitate verbi tristitiam rei mitigante. Hostis enim apud majores nostros is dicebatur, quem nunc peregrinum dicimus. *Id.* 3. *ibid.* 29. 107. Nam pirata non est ex perduellium numero; sed communis hostis omnium. Adde *Liv.* 45. 16. *extr.*

PERDÜELLUM, i, u. 2. bellum. *Accius* apud *Non.* p. 22. 15. *Merc.* De summa tibi perduellum est. Ita leg. præter alios *Turneb.* 1. 17. *Adversar.* c. ult.

PERDÜM, perdus, perdit et perdit pro perdam, perdas etc. *V.* **PERDO** init.

PERDULCIS, e, adject. cujus superlat. *Perdulcissimus* legitur in quadam *Inscript. christiana* inferioris notæ apud *Reines.* cl. 20. n. 150. Ex *Marini* loc. cit. in **PER** constat, optimos scriptores numquam præposuisse præpositionem per nominibus comparativis et superlativis, nisi interposito quam, ut per quam dulcissimus.

PERDÜRABILIS, e, adject. perdurabile, qui dlu durat. *Boeth.* in *Categor.* *Aristot.* 3. p. 175. Recte igitur habitus diuturnior et permanentior, dispositio vero facile mobilis, neque perdurabilis ab *Aristotele* proponitur.

PERDÜRATIO, ðnis, f. 3. actus perdurandi. *Gloss. Cyrill.* Περδύσις, perduratio. It. *indurimento*. — Et translate pro perpeffione. *Cassiod.* 1. *Hist. Eccl.* 11. a med. Quum esset ad vitam moachicam perduratio inusuetus, omnia eum *Antonius* experimentis exercet.

PERDÜRATUS, a, um. *V.* voc. seq.

PERDÜRO, as, avi, atum, are, n. 1. Part. *Perdurans*, *Perduratus* et *Perduraturus* sub *A.* — *Perdurare*

A) Neutorum more est diu durare, usque ad finem durare. *Ter. Hecyr.* 2. 2. 27. Non posse apud vos, *Pamphilo*, se, absente, perdurare. Sic *Sueton.* *Ner.* 24. Excussus curru, ac rursus repositus, quum perdurare non posset, destitit ante decursum. *Ovid. Medic. fac.* 49. Probitas longum perdurat in ævum. *Stat.* 1. *Theb.* 142. hæc mora pugnae sola, nec in regem perduratura secundum. *Seneca Tranquill.* 15. circa med. Quidquid imbecillum in animo, nec perduratum est, emulcerat. *Alii* rectius lego. percuratum. Adde *eum.* 7. *Benef.* 28. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 20. 34. (147). Castanea pedamentis omnibus præfertur facilitate tractatus. perdurandi pervicacia, regeneratione cædua vel salice lætior. *Cassiod.* 5. *Hist. Eccl.* 42. a med. Multo tempore nobis perdurantibus.

B) Active est durum admodum facere, indurare. *Prudent.* *Psychom.* 417. formido pericli *Perdurat* teneras iter ad cruciabile plantas.

PERDÜRUS, a, um, adject. valde durus. *Figurate* *Papinian.* *Dig.* 48. 3. 2. Interpretatio perdura et pernitium severa.

PEREDO, edis, edi, esum, edere, a. 3. Part. *Peresus* II. 1. et 2. — *Peredere* est edendo absumere, consummare mangiando, mangiar tutto. *περιτρώω*.

I.) Proprie. *Plaut. fragm.* apud *Priscian.* 10. p. 893. *Putsch.* Nil moror mihi fucum in alveo, apibus qui peredit cibum. *Prudent.* 9. *Cathermer.* 59. *Peredere* panem.

II.) Translate. ¶ 1. De rebus physicis est absumere, corrodere. *Horat.* 3. *Od.* 4. 75. nec peredit *Impositan* celer ignis *Etnau.* *Vet. Poeta* apud *Cic.* 3. *Tusc.* 12. 26. Lacrimæ peredere humore exangues genas. *Lucret.* 1. 326. Nec, mare quæ impendunt, vesco sale saxa peresa. *Id.* 3. 413. At si tantula pars oculi media illa peresa est. *Virg.* 3. *G.* 561. *Vellera* morbo illuvieque peresa. *Sil.* 14. 605. membrisque cutis legit ossa peresis. *scil.* morbo. *Tibull.* 1. 4. 14. Longa dies molli saxa peredit aqua. ¶ 2. De animo. *Catull.* 55. 30. Et multis languoribus peresus *Essem* te mihi, amice, queritando. *Virg.* 6. *En.* 442. Hic, quos durus amor crudeli tabe peredit.

PEREDO, is, ere, a. 3. idem quod *edo*, h. e. emitto, profero, vel prorsus emitto. *Vet. Poet.* apud *Sidon.* 9. *Ep.* 14. Sole medere pede, ede, perede melos. Cujus et obscura est sententia, et incerta admodum auctoritas.

PEREFFERO, effers, extuli, èlatum, efferre, a. anom. erigere. *Ennod.* *Opusc.* 4. sub init. Ineptum certa miseriarum cæcitas de falsa dicendi felicitate perextulit.

PEREFFLO, as, are, a. 1. omnino efflo. *Apul.* 8. *Met.* Postremo balbutiens incerto sermone, perefflavit animam virilem.

PEREFFLUO, is, ere, a. 3. *παρέρρυσμα*, omnino effluere, atque adeo a recto tramite deflectere. *Vulgar. interpr. ep. ad Hebr.* 2. 1. Propterea abundantius oportet observare nos ea, quæ audivimus, ne forte pereffluamus.

PEREFFOSSUS, a, um, particip. ab inaus. *pereffodio*, multum effossus. *Ennod.* 2. *epigr.* 112. Orbe pereffosso fluidum de lumine vulnus *Pestifer* ostentans ora sepulta geris.

PERÉGER, egris, in. et f. 3. qui peregre abiit, peregrinus: a per et ager, quasi errans per agros. *Ulp. Regular.* tit. 17. de *caducis*. Si legatarius ante apertas tabulas decesserit, vel pereger factus sit. *Auson. epist.* 17. In comitatu tibi verus fui, nedum me peregre existimes composita fabulari. *Venant.* 4. *carm.* 10. 14. Susceptor peregrum.

PERÉGERE dicebatur expergefacerè. *Paul. Diac.* p. 245. 3. *Müll.* ubi *Scaliger* legit *pergere*: at *Gennerus* conjicit legendum *perregere*; recte quidem, ut cl. *Furlanetto* videbatur collato *Perrectus*, quod *V.* Sed *Müllerus* legit: *Peregere* dicebant expergefacerè; et banc lectionem tuatur collatis *Non.* p. 104. 15. *Merc.* et *Paul. Diac.* p. 80. 8.

PEREGRE, adverb. (pereger). Aliam formam peregrini *V.* loco suo. — Peregre est peregrinando, extra patriam, quasi per agros, ἐν ξένῃσι (It. fuori del paese, fuori della patria, da lontano, lungi; Fr. hors de la ville, dans un pays étranger; Hisp. fuera de la ciudad, en país extranjero; Germ. über Land, ausserhalb, auswärts; Angl. abroad, from abroad).

I.) Proprie in hoc adverbio, ut in aliis quæ locum spectant, conjunctæ sunt rationes loci, in quo quis versatur, et in quem quis transit, et e quo quis accedit. — a) De eo, qui non in urbe, non in patria, sed extra versatur, et domi opponitur. *Plaut. Pers.* 1. 1. 30. quia verus peregre est. *sa.* Ain' tu, peregre est? *Id. Trin.* 2. 4. 195. Gestandus peregre clipeus. *Cic. 5. Phil.* 11. 30. Utipot qui peregre depugnasset. *Sueton. Cal.* 20. Edidit et peregre spectacula: in Sicilia Syracusis asticos ludos, et in Gallia etc. *Id. Gramm.* 3. In provinciis quoque grammatica penetraverat, ac nonnulli de notissimis doctoribus peregre docuerunt. — b) De eo, qui abit in extera regionem, vel locum. *Plaut. Cas. prol.* 62. Hunc adolescentem peregre ablegavit pater. *Id. Cist.* 2. 3. 37. Avecta est, inquit, peregre hinc habitatum. *Id. Most.* 1. 1. 21. Postquam hinc peregre pater abii. *Sic Plin.* 35. *Hist. nat.* 12. 43. (151). Peregre abire. *Sueton. Cæs.* 42. proficisci. *Horat.* 1. *Sat.* 6. 103. uti ne solus rusye, peregreve Esirum. *Plaut. Pseud.* 1. 1. 49. Leno me peregre mitti Macedonio misis viginti-vendidit, fuori di patria. — c) De eo, qui a loco externo in patriam redit, aut de re, quæ a loco externo affertur. *Plaut. Asin.* 4. 1. 16. Epistola peregre allata. *Id. Stich.* 4. 2. 7. Salvum gaudeo peregre te in patriam redisse. *Sic Ter. Phorm.* 2. 1. 13. Pericla, damna, exsilia, peregre rediens, semper cogites. Rursus *Plaut. Amph.* 1. 1. 205. Tu' domo prohibere peregre me advenientem postulas? *Liv.* 2. 6. Alios peregre in regnum Roman accitos. *Id.* 28. 11. Plus omnibus aut nunciatis peregre, aut visis domi. — Cum præpos. a. *Vitruv.* 5. 7. extr. de scæna theatri. Versare concurrentes, quæ efficiunt una a foro, altera a peregre aditus in scænam. *Charis.* 1. p. 86. improbat præpositionem addere.

II.) Translate. *Horat.* 1. *Ep.* 12. 13. dum peregre est animus sine corpore velox.

PEREGRĒGIUS, a, um, adject. valde egregius. *Apul. de Mag.* Peregretra tragedia.

PEREGRĪ, adverb. Idem quod peregre, sed cum discrimine in usu, quia peregre inservit et statui in loco, et motui: peregrī solum statui, ut *Charis.* 2. p. 189. *Putsch.* docet. *Nævius* ibid. Patriam ut colatis potius, quam peregrī probra. *Plaut. Amph. prol.* 5. Peregrique et domi. (Ita legitur in vet. MSS. *Gruteri*, itemque in editionibus antiquis.) *Id. ibid.* 1. 1. 196. Quia nos eramus peregrī, tutatu' et domi. *Fleckenstein* ipse ita edidit; alii tamen utroque loco peregre legunt. *Prudent.* 4. *sepi. oreph.* 89. peregrī necandus. *Inscript.* apud *Pinestres Syllog. inscr.* p. 297. M. SALLVSTIO FELICI PEREGRĪ DEFUNCTO SODALES HERCVLIANI.

PEREGRĪNA, æ, f. 1. *V.* PEREGRINUS I. 1. **PEREGRINĀSUNDUS**, a, um, adject. qui multum peregrinatur. *Liv.* 28. 18. Non peregrinandum, neque circa amœnas oras vagantem tantum ducem Romanum, etc.

PEREGRĪNAT, ξενεύεις. *Gloss. Gr. Lat.*
PEREGRĪNĀTIŌ, ὄνις, f. 3. ¶ 1. Stricto sensu est actus peregrinandi, pellegrinaggio, ἀνοδηγία. — a) De hominibus. — In sing. num. *Cic. 5. Tusc.* 37. 107. Exsiliū, si rerum naturam, non ignominiam nominis querimus, quantum demum a perpetua peregrinatione differt? *Id.* 16. *Att.* 3. Omne tempus in peregrinatione consumimus. Adde *eumd.* 9. *ibid.* 10. *Quintil.* 7. 3. 31. Transmarina peregrinatio. *Sueton. Ner.* 34. Peregrinatione quidem Græciæ, Eleusinias sacris-interesse non ausus est, nel suo viaggio per la Grecia. — In plur. num. *Cic. Amic.* 27. 103. Neque solum militiæ, sed etiam peregrinationes rusticationesque communes. *Plin.* 30. *Hist. nat.* 1. 2. (9). Peregrinationes suscipere. — b) De

brutis animalibus, quod translatum aliis est. *Cic. 2. Fin.* 39. 109. Bestiæ partim cursu et peregrinatione lætantur. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 6. 21. (61). de ostris. Gaudent et peregrinatione, transferrique in ignotas aquas. ¶ 2. De loco, in quo quis peregre moratur. *Plin.* 3. *Ep.* 19. Habet etiam multum jucunditatis soli cælieque mutatio, ipsaque illa peregrinatio inter sua. *V.* Interpp. ad h. l.

PEREGRĪNĀTOR, ōris, m. 3. pellegrino, qui peregrinatur. *Cic. 6. Fam.* 18. sub fin. Mehercule non tam sum peregrinator jam, quam solebam.

PEREGRĪNĀTUS, a, um. *V.* PEREGRINOR. **PEREGRĪNĪTAS**, atis, f. 3. conditio peregrini hominis; cui opponitur Romana civitas, *Vesere o la condizione di pellegrino o forastiero.*

I.) Proprie. *Sueton. Claud.* 15. Peregrinitatis reus. h. e. qui quum sit peregrinus, pro cive R. se gerit. — Ad peregrinitatem redactus dicitur, qui ob crimen civitate R. spoliatus est. *Ulp. Dig.* 2. 4. 10. circa med. Si per pœnam deportationis ad peregrinitatem redactus sit patronus. *Sueton. Claud.* 16. Splendidum virum Græciæ provinciæ principem, verum Latini sermonis ignarum, non modo albo judicium erasit, sed etiam in peregrinitatem redegit.

II.) Translate mores et sermo peregrini. *Cic. 9. Fam.* 15. Quum in urbem nostram infusa est peregrinitas. *Quintil.* 11. 3. 30. Pronunciatio emendata erit, si fuerit os facile, explanatum, jucundum, urbanum, id est, in quo nulla neque rusticitas, neque peregrinitas resonet.

PEREGRĪNOR, aris, atus sum, ari, dep. 1. Part. *Peregrinans I., Peregrinatus II. 1; Peregrinaturus I.* — Peregrinari est peregre iter facere, per aliena loca pœgrationem proficisci, patria procul abire, ἀνοδηγεῖν (It. andar fuori del paese, viaggiare in paesi stranieri, pellegrinare; Fr. voyager à l'étranger, faire de longues courses, des pègrinations; Hisp. viajar, andar tierras ó mares, peregrinar; Germ. in der Fremde sein, auswärts sein, herumreisen; Angl. to go abroad, travel through foreign parts or countries, live in foreign countries, peregrinate).

I.) Proprie. *Cic. Brut.* 13. 51. Peregrinari tota Asia. *Id. Rabir. perduell.* 10. 28. Adeone hospes hujusca urbis, adeone ignarus es disciplinæ consuetudinisque nostræ, ut hæc nescias? ut peregrinari in aliena civitate, non in tua magistratum gerere videre? *Plin.* 6. *Ep.* 19. Deforme arbitrat, bonorem peturos urbein Itallamqua non pro patria, sed pro hospitio aut stabulo, quasi peregrinantes habere. *Pacat. Paneg.* 6. A quo petit navigaturus serenum, peregrinaturus reditum, pugnaturus auspicium.

II.) Translate. ¶ 1. Est peregre iter facere, sed dicitur de studiis et animo. *Cic. Arch.* 7. 16. Hæc studia pernoctant nobiscum, peregrinantur, rusticantur. *Id.* 1. *Nat. D.* 20. 54. Interminata in omnes partes magnitudo regionum, in quam se injiciens animus et intendens, ita late longeque peregrinatur, ut nullam tamen oram ultimi videat, in qua possit insistere. *Id.* 5. *Tusc.* 39. 114. de *Democrito*. Quum alli sæpa, quod ante pedes esset, non viderent, ille infinitatem omnem peregrinabatur, ut nulla in extremitate consisteret. h. e. animo et cogitatione percurrerebat. *Alii leg. per: alii* in infinitatem. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 1. 3. Tanta vis virtutis atque ingenii peregrinata abhuit ab oculis et fori et curiæ. ¶ 2. Item externum esse, *essere forastiero.* *Cic. 3. Fin.* 12. 40. Mihi videris Latine docere philosophiam, et ei quasi civitatem dare, quæ quidem adhuc peregrinari Romæ videbatur. *Id. Mil.* 12. 33. Au vos soli ignoratis, vos hospites in hac urbe versamini? vestræ peregrinantur aures, neque in hoc pervagato civitatis sermone versantur? — *Plin.* 16. *Hist. nat.* 32. 59. (135). Non ferunt amomi nardique deliciæ ne in Arabia quidem ex India et nave peregrinari. h. e. in alieno solo extra Indiam provenire.

PEREGRĪNŪLUS, a, adject. deminut. a pere-

grinus. Translate *Venant. Vita Gern.* 64. Decet hic illud inseri qualiter peregrinula sit revocata lux oculi. h. e. oculi, qui evulsus supra maxillam pendebat. Cf. *eumd. Vit. Alb.* 16. Frangatis tenebris sol olim peregrinus illuxit. h. e. homini oculorum luce privato.

PEREGRĪNUS, a, um, adject. (peregre) peregre adveniens, externus, advcna, ξενικός, ἐξωτικός (It. forastiero, pellegrino, straniero; Fr. étranger, exotique; Hisp. extranjero, forastiero; Germ. aus der Fremde stammend, ausländisch, fremd; Angl. foreign, strange, alien, exotie).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Adjective. *Plaut. Men.* 2. 2. 65. Ad portum mittunt servulos, ancillulas, Si qua peregrina navis in portum advcnit. *Id. Pseud.* 4. 2. 9. Quis hic homo chlamydatus est? aut unde 'st? aut quem quæritat? Peregrina facies videtur hominis atque ignobilis. *Id. Stich.* 5. 2. 20. Volo eluamus hodie peregrina omnia. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 203. Tanto cum strepitu ludi spectantur, et artes, Divitiæque peregrinæ. *Id.* 3. *Od.* 3. 19. Ilion Fatalis incestusque Juxta, Et muller peregrina vertit In pulverem. *Ovid.* 4. *Trist.* 8. 25. Tempus erat nec mea peregrinum ducere cælum, Nec etc. et 3. *ibid.* 1. 61. Signa peregrinis ubi sunt alterna columnis Belides. *Id.* 8. *Met.* 836. peregrini amnes. *Id. Heroid.* 1. 59. Quisquis ad hæc vertit peregrinam litora pupplm. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 13. 12. (43). Peregrinæ arbores. *Id.* 9. *ibid.* 17. 29. (63). aves. *Id.* 20. *ibid.* 10. 64. (100). Peregrinus morbus. *Virg.* 11. *En.* 772. Ipse peregrina ferrugine clarus et ostro. *Juvenal.* 14. 187. peregrina, ignotaque nobis Ad scelus atque nefas, quæcumque est, purpura ducit. et 6. 297. Prima peregrinus obscæna pecunia mores Intulit. *Tac.* 14. *Ann.* 53. Augustus Mæcenati urbe in ipsa velut peregrinum otium permisit. *Catull.* 31. 8. peregrino labore fessus. h. e. quem peregrinando exanclavi. *Ovid. Heroid.* 9. 47. peregrini amores. h. e. quibus peregrinæ mulieres amantur. *Id.* 3. *Fast.* 87. peregrini fasti. h. e. in quibus externa narrentur. et 2. *ibid.* 359. Adde peregrinæ causam, mea Musa, Latinam. h. e. causæ petiæ ex rebus externis. *Quintil.* 6. 3. 207. Illa est urbanitas, in qua nihil absonum, nihil agreste, nihil inconditum, nihil peregrinum neque sensu, neque verbis, neque ore gestuve possit deprehendi. *Id.* 1. 1. 13. Oris plurima vitia in peregrinum sonum corrupti. *Id.* 8. 1. 2. Verba peregrina et externa. — *Peregrina sacra* appellantur, quæ aut evocatis diis in oppugnandis urbibus Romanæ sunt coacta; aut quæ ob quosdam religiones per pacem sunt petita, ut ex Phrygia Matris Magnæ, ex Græcia Cereris, Epidauri Esculapii: quæ coluntur eorum more, a quibus sunt accepta. *Festus* p. 237. 7. *Müll.* ¶ 2. Speciatim peregrinus homo et absolute peregrinus est, quicumque extra patriam et provinciam suam versatur. Differt ab advcna, hospes, incolæ. Nam peregrinus dicitur respectu loci, unde est; advcna loci, ad quem venit; hospes loci, ubi est; incolæ respectu moræ et habitationis. Præterea hospes potest esse, etiam si peregrinus non sit; incolæ, etiamsi non sit hospes. *Plaut. Pæn.* 5. 2. 71. Nequam te esse oportet, hominem peregrinum atque advcnam qui irrideas. *Cic. 2. leg. Agr.* 34. 94. Nos hinc Roma qui veneramus, jam non hospites, sed peregrini atque advcna nominabamur. *Id.* 1. *Off.* 34. 125. Peregrini atque incolæ officium est, nihil præter suum negotium agere, nihil de alio anquirere, minimequa esse in aliena republica curiosum. *Id. Sull.* 7. 22. Non tam est admirandum, regem esse me, quia, ut tu vis, etiam peregrini reges Romæ fuerunt; quam consulem Romæ fuisse peregrinum. *Colum.* 1. *R. R. præf.* 8. Longinquum litoris peregrinus. *Inscript.* apud *Carli, Antich. Ital.* T. 1. p. 225. COLONIS INCOLIS PEREGRINIS LAVANDIS GRATIS D. D. P. P. P. — *Peregrinorum collegium* memoratur in *Inscript.* apud *Orell.* 178. IN E. N. D. (h. e. in honorem domus divinæ) GENTO COLLEGI PEREGRINI-

norum VLP. DECEMBER ET VERECUND. CORNUTVS D. D. — Sic peregrina, æ, absolute. Ter. Andr. 3. 1. 11. Adeon' est demens? ex peregrina? Ubi Donat. idest ex meretrice. Mulieres enim peregrinæ, inhonestæ ac meretricis habebantur. et Id. ibid. 1. 1. 119. Pamphilum pro uxore habere banc peregrinam. ¶ 2. Item, sepe sic dicitur qui civis R. non est. Cic. 6. Ferr. 33. 77. Repertum esse scitote neminem, neque liberum, neque servum, neque civem, neque peregrinum, qui etc. Ulp. Regular. tit. 11. Peregrinus fit is, cui aqua et igni interdictum est. Id. Dig. 28. 5. 6. Civis R. scriptus heres, vivo testatore factus est peregrinus; inox ad civitatem R. pervenit. — Peregrinus prætor, qui Romæ inter peregrinos jus dicebat. Pompon. Dig. 1. 2. 2. circa med. — Peregrina provincia opponitur urbanæ apud Liv. 40. 44. P. Mucius Scævola urbanam sortitus provinciam est; et ut idem quæret de beneficiis in urbe et propius urbem decem millia passuum: Cn. Cornelius Scipio peregrinam, Q. Mucius Scævola Siciliam, C. Valerius Lævinus Sardiniam. — Peregrinus ager est, qui neque Romanus, neque hostilis habetur. Festus p. 245. 27. Müll. Clarius Varro 5. L. 33. Müll. Ut nostri augures publice disserunt, agrorum sunt genera quinque, Romanus, Gabinus, peregrinus, hosticus, incertus. Romanus dictus, unde Roma, ab Romulo: Gabinus ab oppido Gabiis: peregrinus, ager pacatus, qui extra Romanum et Gabinum, quod uno modo in his secuntur auspicia. Dictus peregrinus a perendo, id est a progrediendo; eo enim ex agro Romano primum progrediebantur. Quocirca Gabinus quoque peregrinus, sed quod auspicia habet singularia, ab reliquo discretus. Hosticus dictus ab hostibus. Incertus is ager, qui de his quatuor qui sit, ignoratur. Hæc Varro. — Milites peregrini leguntur in Inscript. apud Orell. 3467. AELIVS VALENTINVS OPTIO PEREGRINORVM AVRELIÆ CONIUGI. Adde alias apud eumd. 3468. et 3469. V. Marini, Frat. Arv. p. 474. Sic Inscript. apud Henzen. 6747. P. AELIO P. F. PAPIR. MARCELLO GENT. FRVM. SVB PRINCIPY PEREGRINORVM etc. De ratione inter frumentarios et milites peregrinos obvia disseruit cl. Henzenius in Bulletin. dell' Institut. Archeol. a. 1851. p. 113. et seqq. Similiter Inscript. apud Orell. 9. GENTIO SANCTO CASTRORVM PEREGRINORVM etc.

II.) Translate refertur ad ignorantiam, quia peregrini, quæ sunt ibi, ubi versantur, scire non solent. Cic. 1. Orat. 50. 218. Oratorem nulla in re tironem ac rudem, nec peregrinum atque hospitem in agendo esse debere. Id. 6. Att. 3. ante med. Est enim quiddam, advenientem non esse peregrinum atque hospitem.

FÉRÉLEGANS, æntis, adject. omn. gen. valde elegans. Cic. 2. Orat. 67. 270. Genus est perelegans, et cum gravitate saluum. Id. Planc. 24. 58. Et quoniam tua fuit perelegans ac persubtilis oratio. Vellej. 1. 7. 1. Perelegantis ingenii vir.

FÉRÉLEGANTER, adverb. παραλως, valde eleganter. Cic. Brut. 52. 197. Et satis ornate et perelegantem diceret.

FÉRÉLIXO, as, are, a. 1. perfecte elixo. Apic. 7. 7. Denuo eum perelixabis. Alii leg. perlaxabis.

FÉRÉLOQUENS, entis, adject. omn. gen. valde eloquens. Cic. Brut. 70. 247. Cn. autem Lentulus Marcellinus nec unquam indisertus, et in consulatione pereloquens visus est.

PEREMENSUS, a, um, adject. omnino emensus. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in Not. Tir. p. 118.

PEREMNE, is, n. 3. genus auspicii, quum magistratus amnem, aut fontem auspiciato transibat. Festus p. 245. 32. Müll. Peremne dicitur auspiciari, qui amnem, aut aquam, quæ ex sacro oritur, auspiciato transit. Id. p. 250. 12. Petronia amnis est in Tiberim perfluens, quam magistratus auspiciato transeunt, quum in Campo quid agere volunt: quod genus auspicii peremne vocatur. Cic. 2. Nat. D. 3. 9. Bella nullis auspiciis administrantur, nulla peremnia servantur. Alii leg. per-

ennia, et interpretantur sacras quasdam ceremonias quotannis observari solitas.

PEREMIO, emis, etc. V. PERIMO init.

PEREMPTALIA Fulgura, inquit Festus p. 214. 22. Müll. Gracchus ait vocari, quæ superiora fulgura, aut portenta si sua peremant, duobus modis, prioribus tollendis, aut majore manubia, ut tertia secundæ, secunda primæ ceitat: nam ut omnia (omina) superantur fulgure, sic ictum fulgur (majoribus) manubiis vincit. V. MANUBLE. Id. p. 245. 22. Peremptalia fulgura, quæ superiora fulgura, aut portenta peremunt, idest tollunt. Seneca 2. Quæst. nat. 49. Peremptalia fulmina, quibus tolluntur priorum fulminum minæ. V. PERIMO.

PEREMPTIO vel peremptio, õnis, f. 3. actus perimendi, occisio. Augustin. Tract. 27. in Joann. sub fin.

PEREMPTOR vel peremptor, õris, m. 3. qui tollit, delet, interimit. Seneca Ælip. 221. Equis peremptor incliti regis fuit? uccisore. Apul. 3. 7. et 8. Met. Cruentus mei mariti peremptor.

PEREMPTORIE vel peremptorie, adverb. peremptoriamente: V. voc. seq. II. Claud. Manert. 3. Stat. anim. 1. Peremptorie argumentatur.

PEREMPTORIUS vel peremptorius, a, um, adject. mortifero, che uccide, ἀναπειτικός, mortiferus: a perimendo.

I.) Proprie. Apul. 10. Met. Venenum peremptorium. Tertull. Anim. 25. Spiculum peremptorium.

II.) Translate peremptorium edictum dicitur, perentorio, quod tribus edictis propositis, vel uno pro tribus fieri solet, quia dirimit disceptationem inter litigatores, idest non patitur, adversarium tergiversari. Hoc edictum qui spernit, contumax vocatur. Ulp. Dig. 5. 1. 70. Sic peremptorie exceptiones, quæ semper locum habent, nec evitari possunt. Cajus ibid. 44. 1. 2. et 3.

PEREMPTRIX vel peremptrix, teis, f. 3. quæ perimit. Tertull. Anim. 42. Mors peremptrix sensus.

PEREMPTUS vel peremptus, a, um. V. PERIMO.

PERENDIE, adverb. postdomani, diman l'altro, μετάριον, post cras, die tertio. Charis. 2. p. 194. Putsch. Perendie, quasi perempta die: quod notaverunt grammatici, quia quum de futuro dicimus, diem novissimum loco damus, non ut die quarto. At II. Keilius leg. Perendie, quasi perea die: et Lindemann. conjecit quasi per eam diem. Isid. 5. Orig. 30. 22. Perendie, id est per ante diem, vel in antecessum, id est prius. (Vossius vero et Döderlinus traliderunt esse die πέρας). Ceterum in omnibus locis vocabulum cras præcedit. Plaut. Tulul. 2. 1. 33. His legibus, si quam dare vis, ducam: quæ cras veniat, perendie foras feratur. Id. Stich. 4. 1. 11. Cras apud me eritis. PAMPH. At apud me perendie. Cic. 12. Att. 44. Scies igitur fortasse cras, suminum perendie. Id. 16. Fam. 17. 3. Cras aderit: videbis igitur: nam ego hic perendie mane cogito. Adde eumd. 13. Att. 30.

PERENDINATIO, õnis, f. 3. in perendinum dilatio. Capell. 9. p. 304.

PERENDINUS, a, um, adject. a perendie. Cic. Mur. 12. 27. Tot homines tam ingeniosos, per tot annos statuere non potuisse, utrum diem tertium, an perendinum dici oporteret. Cies. 5. B. G. 30. Perendino die cum proximis liberis conjuncti etc. Augustin. Ep. 23. 9. Crastina, vel perendina Domini passio. — Absolute. Plaut. Trin. 5. 2. 65. Tu in perendinum paratus sis, ut ducas. Gell. 10. 24. Sacerdotes populi R. quum condicunt in diem tertium, diem perendini dicunt. Hoc dictum est, ut die crastini, pristini, quinti etc.

PERENNÉ vel peremne, adverb., sed proprie est neutrum adject. perennis, adverbii more usurpatum: per annum, per decursum anni.

I.) Proprie. Colum. 12. R. R. 18. 2. Si ager amplius, aut vineta aut arbusta grandia sunt, perenne fabricandæ decemmodiæ et trimodiæ, et fiscellæ terendæ.

II.) Translate pro perenniter. Pallad. 12. R. R. 15. Abies in operibus siccis perenne durabilis. Paulin. Nolan. carm. 11. in fin. Perenne vivax et memor.

PERENNIA. V. PEREMNE.

PERENNIS, e, adject. (per et annus; at Döderlinus, Lateinisch. Synonym. 8. vol. 1. p. 8. a per et annis derivat, V. sub II. 1. init. Sunt qui scribunt perennis, sicut solemnis: sed improbant Manut., Dausqu., Cellar. At in Inscript. apud Guattari, Monum. ined. 1. 5. p. 39., quæ pertinet ad ann. a Chr. n. CCXII. legitur: OUDO ET CIVES SPLENDIDISSIMÆ CIVITATIS DERICOLANÆ STATVM MARMOREAM PATRONO DIGNISSIMO AD PEREMNE TESTIMONIUM PUBLICE CONSYERAVT FELICITER. — In Abiat. etiam in e desinit. Ovid. Heroid. 8. 64. Hument incultæ fonte perenne genæ. Id. 3. Fast. 654. Anne perenne latens. — Comp. Perennior II. 2. — Perennis proprie est qui per totum durat annum, che dura tutto l'anno.

I.) Proprie occurrit tantum apud Plin. 10. Hist. nat. 25. 36. (73). Aves perennes. h. e. quæ toto anno apud nos sunt, nec unquam abeunt. Cf. PERENNE I.

II.) Translate. ¶ 1. Sæpissime est continuus. perpetuus, quasi per annos durans, αἰδιος (It. continuo, perpetuo, perenne; Fr. continuuel, perpetuel, éternel; Hisp. continuo, perpetuo, que siempre dura; Germ. fortdauernd, dauerhaft, beständig; Angl. continual, perpetual, lasting, never failing, constant, unceasing, perennial, everlasting). Occurrit — a) Frequenter de rebus. Cic. 6. Ferr. 48. 107. Aquæ perennes. Sic Auct. B. G. 8. 43. fons. et Liv. 1. 21. aqua. et 4. 40. amnis. Plin. 5. Ep. 6. 11. rivi. Lucr. 5. 79. perennes solis et lunæ cursus. Sic Cic. 2. Nat. D. 21. 55. Perennes atque perpetui cursus stellarum. Plin. 2. Hist. nat. 25. 23. (93). Stellæ perennes. h. e. quæ semper apparent, eujusmodi non sunt cometæ. Colum. 3. R. R. 2. 10. Vinum perenne. h. e. quod fert ætatem: che dura e si conserva. et Uval. 3. Od. 30. 4. Eregi monumentum ære perennius. piû durevole. et Ovid. 3. Amor. 4. 21. In thalamin Danaes saxo ferroque perennem. h. e. firmum et contra omnem vim duraturum. Sic 15. Met. 813. adamus perennis. — Perennia sacra. V. in PEREMNE. — b) De homine. Ovid. 15. Met. 875. Parte tamen meliore mei super alta perennis Astra ferar; nomenque erit indelebile nostrum. ¶ 2. De abstractis et animo. Cic. 1. Tusc. 10. 22. Continuat motio et perennis. Id. 3. Orat. 48. 187. Rudis et impolitata putanda est illa sine intervallis loquacitas perennis. Id. Flarc. 11. 25. Perennis et contestata majorum virtus. Id. post redit. in senat. 4. 9. Si illud de duobus consulibus perenne ac proprium manere potuisset. Id. Brut. 97. 332. Contine te in tuis perennibus studiis. Virg. 9. Æn. 79. prisca fides facta, sed fama perennis. Adde Ovid. 1. Amor. 10. 62. Cic. Pro. cons. 9. 23. Meus in rempublicam animus pristinus ac perennis. — Perenne auspiciari. V. PEREMNE. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM. — Hinc

PERENNE, adverbii more. V. loco suo.

PERENNISERVUS, i, m. 2. ἀειδιος, qui perpetuo servit sine spe emancipationis. Plaut. Pers. 3. 3. 16. Perenniserve. Iurco, edax, furax.

PERENNITAS vel perennitas, atis, f. 3. occurrit translate tantum, et est duratio, perpetuitas, perpetuità, διουρολογία, αἰδιότης. — a) Generatim. Cic. 2. Nat. D. 39. 98. Adde huc fontium gelidas perennitates. Colum. 1. R. R. 6. 10. Perennitate conditis frumentis afferunt. Plaut. Pers. 3. 1. 2. Cibus perennitatis. h. e. cibis perennis. — b) Speciatim olim perennitas fuit in titulis principum. Sext. Ruf. Breniar. 2. Ab Urbe igitur condita in ortum perennitatis vestræ etc. (de Valente Imp. loquitur). Symmach. 10. Ep. 45. (al. 52.) Perennitas vestra. — Verum hæc longe absunt a Latini sermonis majestate.

PERENNITER, adverb. perpetuamente, sempre, perpetuo, æt. Augustin. 2. Doctr. Christ.

16. *ante med.* Arbor frondens perenniter. *Sidon.* 7. *Ep.* 9. in *conc. ad fin.* Amicitias constanter retinet, perenniter servat. Adde *Imp. Constantin.* *Cod.* 12. 47. 1.

PERENNO, as, avi, atum, are, 1. Part. *Perennans* sub *B.* II. — Perennare

A) Active est diu servare. *Colum.* 12. *R. R.* 20. 8. Defruti sextarios binos singulis amphoris miscere oportebit. Ea res, etiamsi non in totum perennat, certe usque in alteram vindemiam plerumque vini saporem servat. At *Schneiderus* ex *Cod. Sang. legit* perennem, at etc. et *ibid.* 19. 2. Quaecunque vini nota sine condimento valet perennari, optimam eam esse censemus. At *Schneiderus legit* perennare.

B) Neutorum more.

I.) Proprie est per annum durare. *Sueton.* *Vesp.* 5. V. PERANNO.

II.) Translate est per multos annos durare, durare *multo tempo.* *Colum.* 1. *R. R.* 9. 2. Ut diutius perennent boves, non confecti vexatione simul operum verberumque. *Ovid.* 3. *Art. am.* 42. arte perennat amor. *Id.* 1. *Fast.* 721. domus cum pace perennet. *Colum.* 2. *R. R.* 9. 18. Semina ita reposita perennant diutius, quam cetera. *Solin.* 52. *ante med.* Gens ultra avi nostri terminos perennans.

PERENTICIDA, æ, m. 1. vox joculariter facta, significans eum, qui peram, seu marsupium incidit, seque auro emungi patitur. *Plaut. Epid.* 3. 2. 13. Ego tuum patrem faciam perenticidam.

PEREŒ, is, ii, raro ivi, itum, ire, n. 4. *Perisse* trisyllab. apud *Ovid.* 2. *Amar.* 19. 56. Nil facies, cur te iure perisse velim? — Præteritum *perivi* rarum est. *Apul.* 4. *Met.* Sic *Thrasyleon* nobis perimitur: sed a gloria non perivit. — *Perdeam* pro *peream*, inserto *d*, ut in *redeo*, legitur apud *Plaut.* *Pæn.* 4. 2. 62., ubi alii aliter. — Futurum *peries*, *perient.* *Fulgat. interpr. Eccli.* 8. 18. Et simul cum stultitia illius peries. *Coripp.* in *Johann.* 7. 27. Perient nibilominus hostes. V. EO, is, init. — Part. *Periens* in recto non est usitatum, quamvis *iens* a *Cic.* usurpetur: in obliq. adhibitum *V. I.* 1.; *Periturus* 1. 2. et 3. — Part. *Pereundus* apud *Plaut.* *Asin.* 1. 3. 91. Nisi illud perdo argentum, pereundum est mihi. Sic *Cic.* 1. *Divinat.* 26. 56. Eodem sibi (*C. Graccho*) leto, quo ipse (*T. Gracchus*) interisset, esse pereundum. et *Propert.* 2. 1. 55. Seu mihi *Circæo* pereundum est gramine, sive etc. *Ovid. Heroid.* 10. 81. Occurrunt animo pereundi mille figuræ. Sic *Sil.* *It.* 3. 559. Quis pænae modus, aut pereundi terminus, oro, *Æneadis* erit? *Plin.* 21. *Hist. nat.* 6. 17. (34). *de croco.* Gaudet calcari et atteri, pereundumque melius provenit. *Ita meliores Codd. probante* *Sillig.* At *Pontedera, Antiquit. Gr. et Lat. ep.* 11. et atteri pereundo: quo melius provenit (*Hinc Forcellinus* hunc locum adferens ait: Proprie *perire* est ultro citroque ire, ut *peragere*, *pererrare*). Ceterum alii *Codd.* atteri pede, quo, quam *lectionem* probat *Schneider.* ad *Pallad.* p. 83. Passive *Plaut. Epid.* 1. 1. 70. Puppis pereunda est: probe. h. e. necesse est puppim perire. Simile est illud *ejusd.* *Trin.* 5. 2. 35. Si illa tibi placet, placenda dos quoque est. *Alii tamen aliter legendum putant.* — Ceterum

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu et raro *perire*, a *per* et *eo*, *is*, est pertransire, per, trans aliquid ire, *passare attraverso.* *Horat.* 3. *Od.* 11. 26. et inane lymphæ *Dolium* fundo perentis ino. h. e. pertransientis, labentis, fluentis, *scorrente.* Adde *Plin.* locum supra allatum, ¶ 2. Item *perire* (a *per* et *eo*, *is*, quasi in totum ire) est omnino secedere, se remove, procul abire, *allontanarsi*, *smarrirsi*, *perdersi.* *Plaut. Capt.* 3. 4. 5. Utinam te di prius perderent, quam peristi et patria tua. h. e. utinam prius vitam, quam patriam perdidisses. *Ter. Eun.* 3. 3. 15. ecqua inde (*e Sunio*) parva perisset soror; Ecquis cum ea una? *Ovid.* 3. *Trist.* 7. 16. Ne male fecundæ vena periret aquæ. *Cf. Tac.* 3. *Hist.* 1. *extr.* Ita novas vires affore, et

præsentibus nihil periturum. h. e. decessurum. — Pro valde ire, properare *Pontedera (Antiquit. Gr. et Lat. ep.* 59.) afferbat illud *Colum.* 5. *R. R.* 10. 3. At si eodem anno et scrobem facere et arbores serere peribis. At *Schneider. leg.* serere voles; alii aliter. ¶ 3. Latiori sensu et generatim de rebus est interire, cadere, perimi, intercidere, pessum dari, ἀπολλύειν (*It. andar male, mancare, perire*; *Fr. être détruit, disparaitre, périr, parvenir à son terme, à son fin*; *Hisp. arruinarse, acabar, dexar de ser, perecer*; *Germ. zu Grunde gehen, vergehen, verlorren gehen, verschwinden, unkommen*; *Angl. to perish, be lost or ruined, be destroyed*). *Plaut. Most.* 1. 2. 69. Edes quum fundamento perierint. *Horat.* 1. *Od.* 16. 19. Urbes pereunt funditus. *Ovid.* 3. *Fast.* 599. Figitur ad Laurens ingenti flumine litus Puppis; et, expositis omnibus, hausta perit. *Virg.* 2. *En.* 660. peritura Troja. *Claudian.* 2. in *Eutrop.* 296. peritura mœnia flammis. — Similiter *Horat.* 1. *Sat.* 2. 133. Ne pereant nomi. *Cf. Cic.* 5. *Phil.* 4. 11. Portenti simile videtur, tantam pecuniam tam brevi tempore perire potuisse. Adde *Ter. Adelp.* 4. 7. 25. Rursus *Horat.* 2. *Sat.* 1. 43. pereat rubigine telum. *Lucret.* 3. 343. artus penitus pereunt conque putrescunt. *Ovid.* 1. *Amor.* 14. 31. Formosæ periere comæ, quas vellet Apollo etc. *Id.* 3. *Fast.* 236. Et pereunt victæ sole tepente nives. *Virg.* 2. *G.* 498. peritura regna. *Nepos Epam.* 7. Totum exercitum propter imprudentiam incitiamque belli periturum. ¶ 4. Speciatim et sæpe de hominibus usurpatur et mori significat, *morire.* Et hoc sensu *perire* de nate, h. e. de morte, quæ vi est illata, usurpatur: quo differt ab *interire*, quod aut placidum, aut lentum cumque cruciatu conjunctum mortis genus significat: *V. Cic.* 2. *Cat.* 10. 21. et 3. *Nat. D.* 33. 81.; et *Virg.* 3. *En.* 606. infra cit. In primis vero dicitur de morte, quam quis sibi conscivit, ut apud *Cic.* 1. *Divinat.* 26. 56. et 2. *Invent.* 57. 172. infra cit. *Cf. Horat.* *A. P.* 466. liceatque perire poetis. et *Tac.* 2. *Hist.* 48. Otho pecunias distribuit, parce nec ut periturus. *Sic Auson. Cæs.* 8. Otho hoc solum fecit nobile, quod perit. — a) Cum adverbis. *Cic.* 2. *Cat.* 10. 21. Non intellego, quamobrem, si vivere honeste non possunt, perire turpiter velint; aut cur minore dolore perituros se cum multis, quam si soli pereant, arbitrentur. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 42. perire fortiter. *Id.* 1. *Od.* 37. 21. generosius. — b) Cum Ablat. cause vel modi. *Cic.* 3. *Nat. D.* 33. 81. Summo cruciatu supplicioque Q. Varius perit. *Virg.* 3. *En.* 606. Si pereo, hominum manibus perisse juvabit. *Auct. B. Afr.* 43. Perire morbo. *Cic.* 2. *Invent.* 57. 172. fame. *Id.* 1. *Divinat.* 27. 56. naufragio. — c) *Perire* ab aliquo, vi et opera alicujus. *Ovid.* 2. *Art. am.* 208. Fac pereat vitreo miles ab hoste tuus. *Id.* 3. *Pont.* 3. 46. Discipulo perii solus ab ipse meo. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 73. (189). *Marcellus* quum perit ab *Hannibale* etc. — Similiter *Propert.* 2. 20. 69. Solus amans novit, quando periturus, et a qua Morte. — Et omnia præposit. *Claudian.* 2. *Laud. Stilich.* 250. Me quoque vicinis pereantem gentibus, inquit, Munivit *Stilicho.* — d) Cum opposito vivere, *perdere*; ut apud *Nepot. Eumen.* 6. *extr.* *Eumenes* satius duxit perire bene meritis referentem gratiam, quam ingratum vivere. *Sueton.* *Tit.* 9. Nec auctor postbac cujusquam necis, nec conscius: sed periturum se potius, quam perditurum adjuvans. *Cf. eumd. Ner.* 35. Quamvis jurasset, periturum se potius, quam nociturum ei. ¶ 5. Item speciatim perire dicuntur amantes. *Virg.* 10. *Ecl.* 10. inaigno cum Galus amore periret. *Catull.* 45. 3. atque amare porro Omnes sum assidue paratus annos. Quantum qui pote plurimum perire. *Valer. Edictus* apud *Gell.* 19. 9. Duplo idem pereo. *Horat.* 1. *Od.* 27. 11. quo beatus *Vulnere*, qua pereat sagitta. *Propert.* 2. 12. 13. Ipse Paris nuda fertur perisse *Lacæna.* — Cum Accusati. personæ, ut depere. *Plaut. Pæn.* 3. 2. 135. Earum hic alteram efflicti perit. *Inscript.* apud *Fabrett.* p.

64. n. 3. NAM FORMÆ EXEMPLVM PERIIT QVVM OBIIT MEA LEDE, QVAM PERIERE HOMINES, VEL PERIERE DII. ¶ 6. Item perira dicuntur ea, quæ sine fructu prætereunt, vel sunt. *Ovid. Remed. am.* 107. auxilli perierunt tempora primi. h. e. præterierunt sine fructu. *Seneca Herc. Cæt.* 1175. *Herculis vestri* placet mortem perire? h. e. sine fructu et sine gloria. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 6. 5. (14). Nullus, quum per cælum licuit, otio perit dies. *Cic.* 2. *Att.* 17. Ne et oleum et opera philologie nostræ perierit. *Colum.* 11. *R. R.* 1. 29. Creditque (*villicus*), prætermisissas non duodecim horas, sed annum perisissæ, nisi sua quaque die quod instat effecerit. *Liv.* 39. 18. Multis actiones et res peribant. ¶ 7. Item perire dicuntur, qui fortunati, aut dignitate, aut statum amittunt. — a) Generatim. *Cic.* 14. *Att.* 10. Quid fieri tum potuit? jamperid perieramus. et 11. *ibid.* 9. Meo vitio pereo. *Cf. Ovid.* 2. *Trist.* 2. *Ingenio* perii qui miser ipse meo. — b) *Perii* exclamatio desperantis, son *morto*, sono *spedito*, frequentissima *Plauto*, et *Terentio*, ut *actum est, interii, disperii, occidi*, quæ conjunct *Plaut. Most.* 4. 3. 36. Hei mihi, disperii! vocis non habeo satis: vicini, interii, perii, et *Atul.* 4. 9. 1. Perii, interii, occidi! quo curram? quo non curram? *Ter. Adelp.* 3. 2. 26. Perimus, actum est. *Sic Ovid.* 3. *Art. am.* 607. *Callida* prosiliat, dicatque ancilla, perimus. *Plaut. Pæn.* 1. 2. 142. Jam hercle tu peristi, nisi illam mihi tranquillam facis. — c) *Peream*, si non, nisi, ni, si, formula jurandi, *possio mori.* *Ovid. Heroid.* 17. 183. Et peream, si non invitant omnia culpam. *Id.* 3. *Pont.* 5. 45. Ipse quidem *Getico* peream violatus ab arcu: (Et, sit perjuri quam prope pœna, vides) Te nisi momentis video pœne omnibus absens. *Cassius* ad *Cic.* 15. *Fam.* 19. *Peream*, nisi sollicitus sum. Adde *Augustum* apud *Sueton.* *Claud.* 4. ad *fin.*; et *Colum.* 8. *R. R.* 16. 3. et *Farro* 3. *R. R.* 3. 9. *Peream*, ni piscem putavi esse. *Cic.* 11. *Fam.* 23. Si frenum momorderis, peream, si te omnes, quot sunt, conantem loqui ferre poterunt.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. 3. De abstractis. *Plaut. Truc.* 1. 1. 22. Si semel amoris poculum accepit mere, Exemplo et ipsus perit et res et fides. *Id. Bacch.* 3. 3. 81. Nam ego illum perisse dico, cui quidem perit pudor. *Ovid.* 2. *Fast.* 227. Fraude perit virtus. ¶ 2. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. 4. *Petron. Satyr.* 21. Uterque juravit, periturum inter nos secretam, *che morrebbe tra noi*: non vulgatum ini. ¶ 3. *Perit*, absolute et impersonaliter, vanum est et nocet. *Inscript.* apud *De-Lama Iscriz. di Parma* p. 119. DISCITE, QUI LEGITIS, FACTIS EXTENDERE FAMAM; UT PROBAT HIC TITVLVS, NON PERIT ESSE BONOS. h. e. *juvat, non è cosa inutile e vana.*

PEREQUITO, as, avi, atum, are, 1. Part. *Perequitans* sub *A.* et *B.* — *Perequitare* est circum equitare, equitare in omnem partem, *cavalcare intorno, per mezzo, verso, durpevo.*

A) Neutorum more. *Cæs.* 4. *B. G.* 33. Primo per omnes partes perequitant. *Sic Id.* 7. *ibid.* 66. Qui non bis, per agmen hostium perequitasset. *Id.* 1. *B. C.* 46. Inter duas acies perequitas. *Liv.* 23. 47. Quum ex via longe perequitasset.

B) Active. *Liv.* 5. 28. ad *fin.* Quum perequitasset aciem, promissa repetens. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 8. 8. (27). Puer delphino maria perequitas.

PERERRATUS, a, um. V. voc. seq.

PERERRO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Pererratus* I. b. — *Pererrare* est per multa loca errare, vagari, peragere, percurrere, περιπλανώμενοι (*It. andare errando, scorrere, vagare*; *Fr. parcourir, traverser, visiter*; *Hisp. viajar, atravesar*; *Germ. durchirren, durchstreifen, durchschweifen*; *Angl. to wander or travel over, pass, go, or run over or through, traverse*).

I.) Proprie. — a) Activâ formâ. *Colum.* 1. *R. R.* *pref.* 8. Semperque ritu volucrum lon-

gingul litoris peregrinus, ignotum pererret orbem. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 16. 13. (66). Mercurii stella e duodenis partibus Zolfaci non amplius octonas pererrat. *Petron. Satyr.* 97. Pererravit omnes cum viatore cellas. *Horat.* 1. *Sat.* 6. 113. Fallacem circum vespertinumque pererro Saeper forum. *Ovid. Heroid.* 14. 103. quid Io freta longa pererras? *Val. Flacc.* 3. 537. Pererrare saltus et fontes. *Seneca Herc. Fur.* 1632. sedibus pulsæ suis Volucres pererrant, nemore succiso, diem, h. e. aera, cælum. *Id. Thyest.* 500. Umbar suam odore sentit, et tacito locum rostro pererrat. *Prudent.* 5. *perp. cresp.* 338. ungularum sulcos pererrare oculis. h. e. errat per vulnera osculabundus. *Seneca* 3. *Quæst. nat. præf. ante med.* Hannibal, fractis rebus etiam post Carthaginem pertinax, reges pererravit, contra Romanos duces se promittens. — b) Passiva. *Ovid.* 2. *Amor.* 16. 5. Arva pererrantur Peligna liquidibus undis. *Verg.* 2. *Æn.* 295. Magna pererrata stantes quæ denique ponto. *Ovid.* 1. *Fast.* 234. Orbis pererratus.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. *Virg.* 4. *Æn.* 363. totumque pererrat luminibus tacitis. h. e. lustrat oculis, circumspicit. *Sil. It.* 4. 174. sonus pererrat cornua. h. e. errat per tubam. ¶ 2. Pro simplici erro, aberro, frustra sum. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 45. 70. (177). de bobus. Conceptio uno iaitu peragitur: quæ si forte pererravit, vigesimum post diem marem semina repetit. Ita *Harduin.* ex MSS.; alii *erravit*. Sed *Harduin* lectionem tuetur *Silligius* optimorum Codicum auctoritate fretus.

PERERŪDITUS, a, um, particip. ab inusit. *pererudio*, *περερυδισ*, valde eruditus. *Cic.* 4. *Att.* 15. Et homo pereruditus, ut ajunt. *Calpurn.* apud *Ascon.* in *Cic.* in *toga cand.* sub *fin.* Et talis *Curius* pereruditus.

PERŒSUS, a, um, V. PEREDO.

PEREXCRŪCIO, as, are, a. 1. vehementer crucio. *Plaut. Stich.* 3. 1. 32. Meam culpam habeto, nisi perexcrucravero. *Alii leg.* probe excruciavero: sed nihil mutandum; his enim compositis sæpe utitur *Plautus*. Hæc *Forcellinus*; at *Fleckeisenus* alteram lectionem in textum recepit.

PEREXŒO, is, ire, a. anom. transigere per aliquid. Translate *Cassiod.* 11. *Variar.* 7. Non te, tamquam vacuum fistulam, dicta perereant.

PEREXIGŪB, adverb. valde exigue. *Cic.* 16. *Att.* 1. Perexigue et *παραπρως* præbere.

PEREXIGŪS, a, um, adject. valde exiguus. *Cic.* 2. *Verr.* 2. 6. Itaque quum ego diem in Sicilia inquirendi perexiguam postulavissem. *Id.* 2. *Nat. D.* 32. 81. Semen perexiguum. *Id.* 2. *Tusc.* 13. 30. Bona corporis et fortunæ perexigua et minuta. *Nepos Hann.* 9. Ignes perexiguos facere. *Cæs.* 5. *B. G.* 15. Perexiguum loci spatium. *Id.* 3. *B. C.* 42. Omnibus castellis quod esset frumenti, concultri jussit: id erat perexiguum. *Liv.* 22. 52. Ad vescendum (argento) facto perexiguo, utique militantes, utebantur. *Quintil.* 11. 2. 27. Partes perexiguæ.

PEREXILIS, e, adject. valde exilis. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 60. Si perexilis est terra, vel rara ipsa vitis. Ita legit *Schneider*; *vulgati libri* vocem terra omittunt.

PEREXOPTATUS, a, um, particip. ab inusit. *perexopto*, valde exoptatus. *Imis* est in illo *Gell.* 18. 4. Per, magister optime, exoptatus mihi nunc venis. V. PER.

PEREXPEDITUS, a, um, particip. ab inusit. *perexpedio*, valde expeditus. *Cic.* 3. *Fin.* 11. 36. Hæc quidem est perfacilis et perexpedita defensio.

PEREXPLICATUS, a, um, particip. ab inusit. *perexplico*, valde explicatus, finitus. *Sidon. Carm.* 25. 385. de stadio circi. Jam sexto reditu perexplicato.

PEREXSICCATUS, a, um, particip. ab inusit. *perexsicco*, valde exsiccatus. *Arnob.* 7. 24. Proluvies succis perexsiccata vitalibus.

PEREXTIMEO, es, ul, ere, n. 2. et

PEREXTIMESCO, is, ere, n. 3. voces a Lexico

expungendæ; occurrunt enim tantum in *Not. Tir.* p. 71.

PERFABRICO, as, are, a. 1. κατασκευάζωμαι, translate venitur pro technis et dolis fallere. *Plaut. Pers.* 5. 2. 4. Ita me *Toxillus* perfabracavit.

PERFACETE, adverb. valde facete, perjuvande. *Cic.* 3. *Verr.* 46. 121. Neque enim perfacete dicti, neque porro hac severitate digna sunt.

PERFACETUS, a, um, adject. admodum factus. *Cic. Brut.* 27. 105. Atque eundem et vehementem, et valde dulcem, et perfacetam fuisse dicebat. Adde *eumd.* *Planc.* 14. 35.

PERFACILE, adverb. ¶ 1. Stricto sensu est valde facile. *Cic. Rosc. Am.* 7. 20. Perfacile hunc hominem incautum et rusticum et Romæ ignotum de medio tolli posse. *Id.* 7. *Verr.* 4. 8. Perfacile Sicilia sese tuebatur, ut ne etc. *Id.* 2. *Fin.* 33. 109. Ut in gignendo, in educando perfacile appareat, aliud quiddam iis propositum, non voluptatem. *Id.* 13. *Att.* 32. Video enim curules magistratus eum legitimis annis perfacile cepisse. ¶ 2. Latiori sensu apud antiquos est peribenter, æquissimo animo. *Accius* apud *Non.* p. 433. 6. *Merc.* Perfacile patior. *Plaut. Most.* 3. 1. 93. Perfacile ictus perceptor argenteos.

PERFACILIS, e, adject. ¶ 1. Stricto sensu est valde facilis. *Cic.* 4. *Tusc.* 3. 6. Sive quod erat cognitum perfacilis. *Id.* 2. *Ieg.* 7. 17. Nam sententias interpretari perfacile est. *Cæs.* 1. *B. G.* 3. Perfacile factu esse, conata perficere. ¶ 2. Latiori sensu est humanus, comis. *Cic.* 1. *Orat.* 20. 93. Me perfacilem in audiendo, te perpugnacem in disputando esse visum.

PERFACUL et per se facul antiqui dicebant, quod nunc facile et perfacile dicimus. Inde permansit in consuetudine facultas. *Festus* p. 214. 20. *Müll.* et *Paul.* *Diac.* p. 215. 11.

PERFACUNDUS, a, um, adject. valde facundus. *Justin.* 22. 1. 9. Et manu strenuus, et in contentibus perfacundus habebatur.

PERFALSUS, a, um, adject. valde falsus. *Boeth.* in *Aristot. libr. de interp. ed. sec.* p. 303. Quod falsum est. et p. 321. Hoc loco *Aspasius* inconvenienter interestrept; ait enim, *Aristotelem* non in omnes orationes definitionem constituere voluisse, sed tantum in simplices, quæ ex duobus constant, verbo scilicet et nomine: sed ille falsus est.

PERFAMILIARIS, e, adject. valde familiaris. *Cic.* 5. *Fin.* 31. 94. Quum visitasset hominem (*Arcesilam*) *Charmides* Epicureus perfamiliaris et tristis exiret, Mane, quæso, inquit etc. Sic *Madvigius*: alii vero *Carneades* Epicuri etc. *Id.* *Brut.* 45. 168. M. *Gratidius* M. *Antonii* perfamiliaris. *Id.* 2. ad *Q. fr.* 13. sub *fin.* Ipse est veterator magnus, et perfamiliaris *Phillisto*. *Id.* 13. *Fam.* 51. P. *Messienum*, meum perfamiliarium tibi comendo. *Gell.* 2. 18. *Phædon* *Socrati*, et *Platoni* per fuit familiaris. *Imesis.* V. PER.

PERFATUS, a, um, adject. valde fatuus. *Martial.* 10. 18. Ille quam perfatus sunt tibi, Roma, togæ! *Alii leg.* Eheu quam fatuus.

PERFECTE, adverb. Comp. *Perfectius* et *Sup. Perfectissime*. — Perfecte est absolute, plene, cumulate, compitamente, a perfezione, perfettamente, τελειως. *Cic. Brut.* 81. 282. Perfecte planeque eruditus. *Id.* 1. *Orat.* 28. 130. de *Roscio*. Nihil ab eo, nisi perfecte, nihil nisi cum summa venustate fit. *Id.* 1. *Divinat.* 13. 23. Numquam perfecte veritatem casus imitatur. *Colum.* 12. *R. R.* 21. 3. Quum jam perfecte mustum deferbuit et constitit. *African.* *Dig.* 46. 3. 38. a med. Isto casu nullo tempore perfecte hominem ineam feceris. h. e. pleno et perfecto jure. *Apul. Florid.* n. 16. sub *fin.* Sed de hoc tum ego perfectius, quum vos effectus. *Gell.* 11. 16. extr. Quod a Græcis perfectissime uno verbo et planissime dicitur.

PERFECTIO, ðnis, f. 3. compimento, perfezione, τελειωσις absolutio, expletio. *Cic.* 1. *Orat.* 28. 130. Hanc ego absolutionem perfectionemque in oratore desiderans. *Id.* *Brut.* 36. 137.

In omnibus rebus difficilis est optimi perfectio atque absolutio. *Id.* *Orat.* 29. 103. Nulla est ullo in genere laus oratoris, cujus in nostris orationibus non sit aliqua, si non perfectio, at conatus tamen atque adumbratio. *Id.* 3. *Fin.* 9. 32. Ea, quæ proficiuntur a virtute, susceptio prima, non perfectione, recta sunt iudicanda.

PERFECTISSIMATUS, us, m. 4. dignitas perfectissimi. *Imp. Constantin.* *Cod. Theod.* 8. 4. 3. V. *Perfectus* 4. in *lin. v.* PERFICIO. Adde *ibid.* 6. tit. 37. qui *De perfectissimatus dignitate* Inscrubitur, estque etiam in *Cod. Justin.* 12. tit. 33.

PERFECTIVUS, a, um, adject. ¶ 1. Generationem est qui aliquid perficit. *Boeth.* in *Categor.* *Aristot.* 3. p. 177. Calor et frigus passibiles qualitates dicuntur, non quod ipsa, quæ eas suscipiunt, aliquid passa sint, sed quoniam singula eorum, quæ dicta sunt, secundum sensuum qualitatem passionis perfectiva sunt. h. e. passionem inducunt. ¶ 2. Speciatim in re grammatica est qui actionis perfectionem significat. *Priscian.* 14. p. 987. *Putsch.* *Per* est etiam perfectivum plerumque in compositione, ut perficio, percurro, persevero, percipio, perero. *Id.* 18. p. 1142. *Edv* Græca conjunctio, quæ causalis est, vel perfectiva. *Gramm. incert.* ed. *Eichensf.* p. 172. *Διδάσκω* licet ejusdem finis sit, nemo tamen perfectivum, non inchoativum, esse dubitavit.

PERFECTOR, oris, m. 3. compitore, qui perficit. *Ter. Eun.* 5. 9. 4. O mearum voluptatum omnium inventor, inceptor, perfectior! *Cic.* 1. *Orat.* 60. 257. Quem tu vere dixisti perfectorem dicendi esse ac magistrum. Cf. *eumd.* 8. *Att.* 11.

PERFECTRIX, icis, f. 3. quæ perficit. *Nepos* apud *Lactant.* 3. 15. *Philosophia* beatæ vitæ perfectrix.

PERFECTUS, a, um, V. PERFICIO.

PERFECTUS, us, m. 4. perfectio, perfectum opus. *Vitruv.* 1. 2. a med. Si interiora perfectus habuerit elegantes. Adde *Tertull.* *Anim.* 20.

PERFECUNDUS, a, um, adject. valde fecundus. *Mela* 1. 9. Terra hominum aliorumque animalium perfectunda generatrix.

PERFERENS, entis, V. PERFERO in *fin.*

PERFERENTIA, æ, f. 1. sofferenza, tolerantia. *Lactant.* 3. 11. circa med. Virtutis vis in malorum perferentia posita est.

PERFERO, fers, tñli, latum, ferre, a. anom. Part. *Perferens* in *fin.*; *Perlatus* II. 1., 2.; *Perlaturus* II. 5.; *Perferendus* II. 1. 6. 7. — Perferre est usque ad locum destinatum, vel usque ad finem constitutum ferre, διακομιζω, ἀναφέρειν (It. portare sino a qualche segno; Fr. porter jusque au lieu déterminé, jusqu'au bout; Hisp. llevar hasta lugar determinado; Germ. bis, an's Ziel tragen, bringen; Angl. to bear or carry through, convey to any particular place).

I.) Proprie. *Virg.* 12. *Æn.* 906. lapis vacuum per inane volutus Nec spatium erasit totum, nec pertulit ictum. *Id.* 11. *ibid.* 803. Hasta sub exactam donec perlata papillam Hælet. *Seneca* 3. *Benef.* 37. Eneas tulit patrem per lgeas, et (quid non pietas potest?) pertulit. *Colum.* 6. *R. R.* 27. 7. Equas ventrem pertulisse. h. e. fetum tulisse usque ad partum. Sic *Plin.* 7. *Hist. nat.* 11. 9. (48). et *ibid.* 13. 11. (58). Perferre partum. — Pro simplici fero, ait *Forcellinus*, est apud *Colum.* 6 *R. R.* 24. 2. Vaccæ decem mensibus ventrem perferunt. — Ceterum *Id.* 3. *R. R.* 20. 3. Si varii generis vineta fecerimus, aliquid ex illis involotum erit, quod fructum perferat. h. e. usque ad maturitatem et vlandemiam.

II.) Translate. ¶ 1. De mandatis, nunciis, epistolis et similibus est afferre, deferre, referre, apportare, recare, riportare. — a) Generatim. — Active. *Cic.* 3. ad *Q. fr.* 1. 5. Perferre mandata alicujus de re quamplam ad aliquem. *Id.* 1. *ibid.* 1. 1. allicul nunciura rei eujuspiam. *Id.* 2. *Fam.* 6. litteras ad aliquem. *Nepos Pausan.* 4. epistolam. *Ovid.* 2. *Pont.* 2. 43. Verbaque nostra favens Romana ad numina perfer. *Cic.* 2. *Fam.*

8. Scribent alii: multi nunciabunt: perferet multa etiam ipse rumor. Similiter *Cæs. 4. B. G. 21.* Consilio ejus cogito et per mercatores perlato ad Britanno. *Liv. 3. 3.* Tanto cum tumultu invadere fines Romanos, ut ad urbem quoque terrorem pertulerint. *Val. Flacc. 5. 386.* Perfer opem, regina, viris. *Alii leg. Sed fer.* — Passive. *Sueton. Ner. 49.* Perlato codicillis præripuit. *Liv. 7. 36. sub fin.* Perfertur circa collem clamor. *Id. 28. 13.* Quum ad eum fama tanti exercitus perlata esset. *Nepos Themist. 2.* Cujus de adventu quum fama in Græciam esset perlata etc. — b) Speciatim huc pertinent ea in quibus perferre est famam vel rumorem perferre, certiorum aliquid facere, *avvertire, annuntiare, riferire, notificare.* *Cic. 14. Fam. 1.* Et litteris multorum et sermone omnium perfertur ad me. incredibilem tuam virtutem et fortitudinem esse. *Liv. 3. 26.* Quinque equites-Romam pertulere, consulem exercitumque obsideri. *Virg. 5. Æn. 664.* Nuncius Anchisæ ad tumulum cuneosque theatri Incensas perfert naves Eumelus. *Cic. 1. Fam. 9. 10.* Hæc quum ad me-frater pertulisset etc. *Id. 4. Att. 1.* Omnia aut scripta esse a tuis arbitror, aut etiam nunciis ac rumoribus perlata. *Nepos Lysand. 4.* Deque his rebus suspicaretur, ad civis suos esse perlatum etc. *Liv. 3. 23.* Hæc celeriter Romam, ab Roma in castra Antium perlata, movent Romanos haud secus, quam si Capitolium captum nunciaretur. *Justin. 11. 15. 7.* Perferri hæc Alexandro jubet. *Sueton. Cæs. 56.* In quibus (epistolis) si qua occultius perferenda erant, per notas scripsit. ¶ 2. *Perferre se, ferre se. ire.* *Virg. 1. Æn. 393.* Perge modo, atque hinc te reginæ ad limina perfer. — Iluc referri potest illud *Liv. 7. 15.* Eorum, quos pavor pertulerat in silvas, atrox cædes-fuit. *Forcellinus* hoc loco perferre accepit pro abripere, vi ferre. ¶ 3. Perferre est etiam ferre, sustinere, portare, sustinere. *Liv. 10. 2.* Gravissimas navium non pertulit alveus fluminis. ¶ 4. Item est ad finem usque ferre, atque adeo perficere. *Nepos Arist. 1.* Decem annorum gravissimam pœnam non pertulit: nam sexto fere anno restitutus est. *Seneca Thyest. 307.* Læve est miserias ferre, perferre est grave. Cf. *Horat. 1. Ep. 17. 41.* Illic subit (unus) et perfert. *Ovid. 13. Met. 478.* Pertulit intrepidus ad fata navissima vultus. *maintenne sino alla morte.* et *Plin. 1. Ep. 23. extr.* Plurimum interest, quam personam tibi imponas, quæ sapienti viro ita aptanda est, ut perferatur. *Stat. 12. Theb. 406.* Eja agite inceptum potius: jam sidera pallent vicino turbata die: perferite laborem. h. e. perficite. ¶ 5. *Perferre legem* est ita ferre, ut accipiatur. *Cic. fragm. pro Corn. apud Ascon.* Est utique jus vetandi, quum lex feratur, quandiu non perferatur. *Liv. 33. 46.* Legem extemplo promulgavit, pertulitque, ut in singulos annos judices legerentur. *Id. 3. 11.* Legem interim non tam ad spem perferendi, quam ad lacessendam Cæsonis temeritatem, ferre. Adde *Sueton. Aug. 34. Plin. 34. Hist. nat. 6. 15. 32.* Lex perlata in aliquem. Sic *Cic. 2. ad Q. fr. 2. ad fin.* Suspicio, per vim rogationem Gaium perlaturum. Sic apud *Ulos perferre actionem, causam, questionem* est usque ad exitum deducere. *Paul. Dig. 48. 16. 11.; Papinian. ibid. 5. 2. 6.; Apul. 7. Met. ¶ 6.* *Perferre legationem pro aliquo, fungi.* *Sueton. Claud. 6.* Equester ordo his patronum eum perferenda pro se legationis elezit. ¶ 7. Sæpe est perpeti; scilicet. — a) Speciatim est obdurare ferendo, tolerare, patienter ferre. *sopportare, tollerare, soffrire.* *Cic. 6. Att. 21. ante mak.* Fortasse tibi suum inlestus, qui hæc prædicam de me: perfer, si me amas. *Id. 2. Orat. 19. 77.* Facile omnes perpeti et perfero. *Id. 2. Tusc. 7. 17.* Pati, perferre, non succumbere. *Ter. Andr. 1. 1. 35.* Facile omnes perferre ac pati. *Ovid. 3. Amor. 11. 7.* Perfer et obdura: dolor hic tibi proderit olim. *Cic. 2. Cat. 3. 9.* Frigore et fame et siti ac vigiliis perferendis fortis ab istis prædicabatur. *Id. 4. Ferr. 3. 9.* Quum perferre non possent luxuriam, crudelitatem, avaritiam, superbiam. — Cum Infinito. *Propert. 2. 7. 17.* abrepta desertus con-

juge Achilles Cessare in tectis pertulit arma sua. — b) Universim est sentire, pati, experiri, obnoxium esse, sentire, patire, provare, esser soggetto. *Cæs. 2. B. G. 14.* Eduos ab Cæsare in servitutem redactos, omnes indignitates contumeliasque perferre. *Virg. 6. Æn. 436.* quam velent æthere in alto Nunc et pauperiem et duros perferre labores! *Id. 3. ibid. 584.* Nuclum illum tecti silvis immania monstra Perferimus. *Cic. ad Pompej. 2. ad fin. post Ep. 11. l. 8. ad Att. Pro meis maximis in rempubl. meritis supplicia miserrima et crudelissima pertuli.* *Ovid. 14. Met. 559.* Non tamen oblitæ, quam multa pericula sævo Pertuleriat pelago. *Pallad. 10. R. R. 3.* Segetes perferunt noxia animalia. — Part. præf. *Perferens, entis,* adjectivum occurrit et est tolerans, tollerante. *Cic. 2. Orat. 43. 184.* Exprimere mores integros, religiosos, perferentes injuriarum, etc. *Hic vinu nominis habet, quum Genitium pro Accusativo regat.*

PERFERUS, a, um, adject. *παράφορος,* valde ferus. *Varro 2. R. R. 1. 5.* Boves perferi etiam nunc sunt multi in Dardania, et Medica, et Thracia.

PERFERVĒŪ, is, fēri, anom. pass. perfervidus fio. Tmesis est in illo *Varron. 1. R. R. 9. 2.* Terra, quæ sole perferve ita fit, ut radices satiorum comburat. Sunt qui leg. *perfervet ita, ut* etc. Ceterum hæc verba glossaria esse putant *Gesnerus et Schneiderus,* ideoque ea unciis includunt. *V. vocem seq.*

PERFERVĒO, es, ere, n. 2. valde ferveo. *Mela 1. 8. de fonte solis.* Quum est (nox) media, perfervet.

PERFERVĪDUS, a, um, adject. valde fervidus. *Colun. 5. R. R. 5. 1.* Estas perfervida. *Alii et ipse Schneider. leg. præfervida.*

PERFĪCA, æ, f. 1. *V. PERFICUS.*

PERFĪCĒ, adverb. perfecte. *Lucret. 2. 1116.* ad extremam crescendi peritice linem Omnia perduxit rerum natura creatrix. Ita perperam legit *Pareus,* et alii ex corrupto loco *Nonii p. 160. 12. Merc.* Perfice, perfeceris; ubi certissime respondendum est *perficit, perficiens vel perficitur;* adde ultimam in *perfice* longam esse. *V. PERFICUS.* — Sup. *Perficissime* apud *Plaut. Rud. 2. 5. 4.* Perficissime satis nequam sum. *Plerique rectius leg. Præfiscinae, satis* etc.

PERFĪCĪO, ficis, feci, factum, ficare, a. 3. (per et facio). Part. *Perficiens* II. 2. a.; *Perfectus* I. et in lin.; *Perfectorus* et *Perficiendus* II. 1. — *Perficere* est usque ad finem facere, absolvere, conficere, peragere. *ἀποτέλλω* (It. *finire, compiere, in amore a fine, dare compimento;* Fr. *faire complément, achever, accomplir, poursuivre;* Hisp. *acabar, terminar, concluir, perficionar;* Germ. *zu Ende bringen, vollenden, zu Stande bringen, begeben, vollführen, ausführen, durchführen;* Angl. *to finish, complete, accomplish, effect, perform, execute, despatch, achieve, bring to an end, perfect.*)

1.) Proprie. *Cæs. 3. B. C. 2.* Comitibus perficiendis undecim dies tribuit. *Cic. Arch. 11. 28.* Quas res nus-geramus, attingit hic versibus atque inchoavit: quibus auditis, hinc ad perficiendum hortatus sum. *Id. 2. Nat. D. 13. 35.* In omni natura necesse est absolvi aliquid et perfici. *V. ABSOLVO.* *Id. Orat. 30. 105.* Vides profecto, illum multa perficere, nos nulla canati: illum posse, nos velle. *Id. Cluent. 98. 194. et Sull. 27. 76.* Perficere scelus. *Val. Flacc. 7. 61.* Jussa alienajus, adempere, esseque, et *Ter. Andr. 4. 1. 7.* promissa, adempere, et *Cic. Deiot. 7. 21.* cogitata. *Cæs. 1. B. G. 3.* conata, et *ibid. 39.* opis. *Cic. 3. ad Q. fr. 8.* Quod me institutum ad illum (Cæsarem) poema jahas proficere, quoniam cognovit Cæsar me aliquid esse exorsum, revertar ad institutum; idque perficiam his supplicationum votis debus. *Id. Brut. 18. 71.* Nihil est simul et inventum et perfectum. *Liv. 24. 43.* Ne instrum perficerent, mors prohibuit. *P. Furi. Id. 5. 4.* Aut non suscipi bellum oportuit, aut geri pro dignitate populi Romani, et perfici quum primum. Adde *ennd. 45. 39.; et Justin. 6. 1. 6.* Rursus *Liv. 26. 29.* His sena-

tusconsultis perfectis, sortiti provincias consules. *Id. 22. 1.* Sacrificio perfecto. — *Perficere annos,* transigere, vivere. *Horat. 2. Ep. 1. 39.* Est vetus atque probus, qui centum perficit annos. Cf. *Ovid. 15. Met. 816.* Hic sua complevit (pro quo Cytherea laboras) Tempora, perfectis, quos terræ debuit, annis. h. e. transcuris, transactis. *Stat. 5. Theb. 190.* perfecto sole. h. e. die.

II.) Translate. ¶ 1. De rebus est fabricari, facere, elaborare. *Liv. 31. 46.* Relictis, quot satis videbantur ad opera perficienda, militibus. Sic *Sueton. Claud. 20.* Opera magna potiusque necessaria, quam multa perficit; sed vel præcipua, aquarum ductum; item emissarium Fucini lacus. *Liv. 5. 55.* Prædibus acceptis, eo anno ædificia perfecturos. *Cic. 6. Ferr. 28. 64.* Candelabrum et gemmis clarissimis, opere mirabili perfectum. *Sil. It. 2. 403.* Hæc (lorica) ære et duri chalybis perfecta metallo. ¶ 2. Sæpius est aliquid elaborando apte et decenter conficere, *laborare con la forma e condizione voluta dalla cosa stessa.* — a) Generatim. *Plin. 36. Hist. nat. 4. 4. (10).* Perficere simulacrum. *perfectionare.* et *23. ibid. 1. 16. (22).* coria. *conciare.* et *35. ibid. 15. 52. (190).* lanas. *purigare.* et *ibid. 50. (174).* sulphur igni. *raffinare.* Sic *33. ibid. 7. 40. (118).* minium, et excoquere. *Id. 37. ibid. 7. 25. (92).* carbunculos. *lustrare, pulire.* — Similiter *Id. 23. ibid. 1. 26. (53).* Stomacho cibos perficente, et *11. ibid. 53. 118. (283).* Perficere cibos ambulatione. *digerire.* et *19. ibid. 5. 23. (65).* Cucumeres perfici non queunt in cibus. — b) Speciatim obscæno sensu. *Capitolin. Maxim. 4.* Potes tricies cum muliere perficere. *Ovid. 1. Art. am. 389.* Aut non tentaris, aut perfice. h. e. aut non tentaveris ancillam vitilare, aut *perprime tentatum,* ut *Id. ibid. 394.* ait. Adde *Martial. 3. 79.* ¶ 3. Item est expoliare, ad perfectionem adducere. *Ovid. 1. Art. Am. 11.* Phyllirides puerum citibata perficit Achillem. h. e. erudit, expolivit. *Cic. 2. Fin. 15. 48.* Habes undique expletam et perfectam formam honestatis. *V. PERFECTUS* 1. in fin. ¶ 4. Sæpe est ad optatum exitum perducere, assequi, pervincere, efficere ut, *far tanto che, ottenere, spuntare.* *Cic. 1. leg. Agr. 9. 27.* Si vestrum mihi studium ad communem dignitatem defendendam profitemini, perficiam profecto, ut hujus orlinis auctoritas resp. restituta esse videatur. *Ter. Eun. 1. 2. 100.* Quam joco rim voluisti a me tandem, quin perfeceris? *Id. ibid. 5. 9. 24.* Perfice hoc precibus, pretio, ut, etc. *Nepos Epam. 6. extr.* Eloquentia perficit, ut auxilio sociorum Lacedæmonii privarentur. *Sall. Jug. 19.* Dando et pollicendo multa perficit, uti etc. *Cæs. 1. B. G. 9.* Obsidesque, uti inter sese dent, perficit. — Sic in disputando ille pericit, qui pervincit et convincit. *Cic. 1. Tusc. 8. 15.* Quoniam cogestit ut concederem, qui mortui essent, eos miser non esset perice, si potes, ut ne moriendum quidem esse, miserum patem. — Cum Infinito. *Arnob. 4. p. 131. V. PERFICUS.* — Hinc Part. præter. pass., cujus exempla et supra retulimus,

Perfectus, a, um, adjectivum quoque usurpatur, unde *Comp. Perfector* 1., et *Sup. Perfectissimus* 1. et 3. — Translate est absolutus, completus, perpolitus, suis omnibus partibus expletus, *adulto a fine, rampito, perfezionato, perfetto, τερλοποιητος.* ¶ 1. De rebus physicis et abstractis. — a) Generatim. *Cic. 6. Ferr. 56. 124.* Valvas perfectiores nullas unquam ullo templo fuisse. *Id. 2. Nat. D. 13. 37.* Quod aptum atque perfectum expletumque sit omnibus suis partibus. *Id. Orat. 1. 3.* Quod ego summum et perfectissimum judico. *Id. 1. Orat. 2. 5.* Aliquid politius a nobis perfectiusque proferri. *Id. 2. Nat. D. 12. 33.* Si a primis inchoatisque naturis ad ultimas perfectasque volumus procedere. *Id. Orat. 50. 168.* Aures perfecto completoque verborum ambitu gaudent. *Id. 3. Off. 3. 14.* Officium perfectum atque absolutum. *Id. Sert. 40. 86.* Perfecta cumalataque virtus. — b) Speciatim *perfecta ætas* apud *JCos* est, quæ viciesimo quinto anno inchoatur, quæ et legitima,

et robusta, et justa dicitur. *Paul. Dig. 4. 4. 32.* Minor viginquaque annis adito prieside, ex aspectu corporis falso probavit perfectam aetatem. Adde *ibid.* 12. 3. 25. — c) Item ad perfectum, perfecte, plene, omnino. In *fragm. Lactant. p. m. 575.* Maeris tunc docebit rerum experientia, quam nunc ad perfectum hominum intelligentia valet consequi. ¶ 2. De hominibus, et precipue de eo, qui in aliqua re plane doctus et peritus est, *dotto, pratico, perfetto. Cic. Brut. 70. 247. C. Memmii perfectus litteris Graecis. Id. 1. Fin. 6. 20.* Homo eruditus, in geometriaque perfectus. *Ovid. 2. Art. am. 347.* Hac ego, conlitor, non sum perfectus in arte. *Id. 2. Amor. 8. 1.* Ponendis in mille modos perfecta capillis. *Cic. 1. Orat. 13. 58.* Perfecti homines in dicendo et perpoliti, et *ibid.* 59. Oratorem plenum atque perfectum esse eum dicam, qui etc. *Id. 2. Divinat. 72. 150.* Philosophi absoluti et perfecti. Sic *Id. 1. Off. 13. 46.* Quoniam vivitur non cum perfectis hominibus planeque sapientibus, sed etc. ¶ 3. Speciatim, *perfectissimus, διασφοτατος,* sequiori aeo, sub posterioribus imperatoribus titulus est dignitatis, qua ut decorari quis possit, quot conditiones requirantur, *Imp. Constantin. Cod. 12. tit. 33. docet. Eumeh. Restaur. schol. c. 1. 3. et 4.; Ammian. 21. 16.; Imp. Dioclet. et Maxim. Cod. 9. 41. 11.; Lactant. 5. 14. sub fin. et Mort. persecut. 21.; et Imp. Constantin. et Licin. in epist. ad Procons. Africae, apud Augustin. Ep. 68.* Porro haec dignitas multo ante Constantini tempora instituta est, et plerumque his fere notis P. V., vel aliquando V. P. designatur, ut constat ex *Inscript. apud Gruter. 32. 6. et 313. 6.,* quae pertinet ad ann. cct. a Chr. n. claudius IULIANUS P. V. PRAEF. ANNONAE. Adde etiam apud *Fabrett. p. 278. n. 170.,* quae ad ann. spectat cccxvi., et etiam apud *Gruter. 272. 1.,* quae ad ann. cccxxxix., ubi legitur: NYMISIVS QUINTIANVS V. P. Ceterum multo etiam prius huiusmodi dignitatis vestigia apparent ex *Cod. 9. 41. 11.,* ubi Diocletianus Aug. narrat, M. Aur. Antoninum decrevisse, ne filii perfectissimorum virorum poenis plebejorum, vel quaestionibus subicerentur. ¶ 4. In re grammatica est tempus perfectum, vel praeteritum perfectum, de quo plurimis agunt *Charis. 3. p. 215. Putsch., Diomed. 1. p. 360. et Grammatici ferme omnes.*

PERFICUS, a, um, adject. perficiens, ut Perfica natura, apud *Lucret. 2. 1116. V. PERFICE.* — Hinc Perfica est dea rerum obscenarum, quibus perficiendis praerant, *Arnob. 4. 7.* Perfica una est e populo nimum, quae obscenas illas et luteas voluptates ad exitum perficit dulcedine inoffensa procedere. *Lachmannus ad Lucret. loc. cit. ait:* sunt autem haec nomina substantiva, *perfica, proficax, praefucus* in aere Bantino, *antistitia, conjugata, succuba, comedus* apud Festum; quae si adjectiva essent, quod de Perfica Hildebrandus dicit ad *Arnobium p. 338.,* u litteram reciperent, nisi fallor, et dicerentur *perficus, comeduus.*

PERFIDIA, adverb. *perfidamente*, perfidiose. *Gell. 20. 1. sub fin.* Qui quoniam pactum perbe ruperat, laceratus est. *Seneca 4. Controv. 26. a med.* Crudeliter exponentem, perfide recuperantem.

PERFIDELIS, e, adject. *πελομοτος*, valde fidelis. *Cic. 2. Att. 19. sub fin.* Si perfidelem habebis, cui dem, scribam plane omnia.

PERFIDENS, entis, particip. a *perfito* (quam vocem *V.*), valde fidens, confidens. *Aurel. Vict. Caesar. 17.* Audacia et robore corporis, pognandique arte perfidens. Addunt et *Cic. 1. Off. 26. 90.,* sed ibi plerique alii *praefidens.*

PERFIDIA, a, f. i. (perfidus), infidelitas, fidei minime observata crimen, iniquitas. *απιστια* (It. *perfidia, infidelita;* Fr. *perfidie, deloyautie, trahison;* Hisp. *perfidia, deslealtad, traicion;* Germ. *die Treulosigkeit, Wortbruechigkeit, Unredlichkeit;* Angl. *perfidy, treachery, perfidiousness, falsehood.*)

1.) Proprie. — a) Raro in plur. num. (quo carere ait *Charis. 1. p. 22. Putsch.*) *Plaut.*

Capt. 3. 3. 7. Neque deprecatio perfidius meis, nec malefactus fuga *st. Gell. 14. 2.* Homo plenus perfidiarum et fraudum. — b) Saepe in sing. num. *Cic. Rosc. Am. 38. 110.* Istius fide, ac potius perfidia deceptus sum. *Id. 1. Fam. 2. a med.* Ut potest in tanta hominum perfidia et iniquitate. *Id. 11. Phil. 2. 5.* Dexteris, quae fideles testes esse solebant, sunt perfidia et scelere violatae. *Id. Rosc. Am. 40. 117.* Fraude et perfidia aliquem fallere. *Sall. Jug. 115.* Sceleris atque perfidiae testem esse. *Cic. 2. ad Q. fr. 3.* Increpare perfidiam alicujus in aliquem. *Caes. 4. B. G. 13.* Perfidia et simulatione uti, et 7. *ibid. 5. sub fin.* Perfidia adductum facere quippiam. *Nepps. Datam. 11.* capere aliquem. *Sueton. Cives. 75.* Admittere perfidiam in aliquem. *Ovid. 11. Met. 206.* addit Perfidiie curulum, falsis perjurii verbis. *Quintil. Declam. 12. 4.* Qualis alias ab agricolis accensari solet, perfidia terrarum, et iugrate missis irritus labor. — De iis, qui debita inhuciantur. *Sueton. Ner. 5.* Perfidiie tantae (fuit), ut non modo argentarii pretiis rerum coemptarum, sed et in pretura mercede palmarum aurigarios fraudaverit.

11.) Translate. *Arnob. 1. 21.* Sub ipsis potum labris in acoris perfidiam vinum repente mutari. *Alii pro potum leg. positum.* Ceterum cf. *Martial. 14. 47. in PERFIDUS II.*

PERFIDIOSA, adverb. Comp. *Perfidiosius.* — Perfidiose est infideliter, perverse, *perfidamente, infedelmente, απιστως.* *Cic. 1. Herenn. 5. 8.* Si quid eorum spurce, superbe, perfidiose, crudeliter factum proferemus. *Id. Rosc. Am. 40. 118.* Ubi multa avare, multa audacter, multa improbe, multa perfidiose lacta videtis. *Sueton. Aug. 21.* Crebrius, aut perfidiosius rebellantes ulcisci.

PERFIDIOSUS, a, um, adject. Comp. *Perfidiosior* et Sup. *Perfidiosissimus.* — Perfidiosus est qui perfidus esse solet, qui perfidia abundat, *perfito.* Differt a *perfito*, ut ab ebrio ebriosus: non tamen semper. — a) De hominibus. *Tac. 16. Ann. 32. P.* Egnotius animo perfidiosus et subdolos. *Cic. Pis. 27. 66. (Homo)* fallax, perfidiosus, impulsus. *Id. 3. Nat. D. 32. 80.* Omnium perfidiosissimus C. Marius. — b) De rebus et abstractis. *Cic. 3. Fam. 10.* Nihil in me perfidiosum et insidiosum et fallax in amicitia debes agnoscere. *Id. Rosc. Com. 6. 16.* Perfidiosum et nefarium est fidei frangere. *Anat. gramm. p. 203. ed. Eichenf.* Perfidus est qui fidem frangit aliquotiens; perfidiosus qui omnino caret fide.

PERFIDO, is, ere, a. 3. prorsus fidere. *Gloss. Lat. Gr.* Perfido, dis, *διασπαζω.* V. **PERFIDENS**, et cf. **PERFIDUS**.

PERFIDUM, adverb. *V.* voc. seq. sub I. c.

PERFIDUS, a, um, adject. qui fidem violat, qui per fidem decipit, prodit, *απιστος* (It. *disleale, fellone, perfido;* Fr. *qui manque a sa parole, qui n'a pas de probite;* Hisp. *perfito, infiel, desleal, traitor;* Germ. *treulos, wortbruechig, unredlich;* Angl. *breaking his faith, faithless, unfaithful, perfidious, false, treacherous, dishonest.*)

1.) Proprie. — e) De hominibus. — Absolute. *Cic. 3. Off. 14. 60.* Omnes alud aegentes, aliud simulantem, perfidit, improbi, molitiosus sunt. *Id. post redit. ul. Quir. 9. 21.* Perfidos amicos ulcisci nihil credendum, atque omnia cavendo. *Horat. 3. Od. 7. 13.* Et Prigum mulier perbula credulum falsis impulerit criminibus nimis Casto Beilerophontii Maturare necem refert. *Id. 3. ibid. 5. 33.* perfidi hostes. *Virg. 4. En. 305.* Dissimulare etiam sperasti, perfide, tantum posse nefas? — Cum Genitivo. *Sil. It. 1. 5.* sacri perfidia pacti Gens Cadmea. — b) De rebus et abstractis. *Sil. It. 15. 819.* Perfida bella. *Seneca Agam. 887.* Perfide neci tradere aliquem, h. e. insidiose et per simulationem amoris illatae. *Ovid. 4. Fast. 380.* Caesar Perfida magnanimitis contulit arma Jubae. *Id. Remed. am. 722.* perfida verba. — c) *Perfidum* adverbii more pro *perfito* apud *Horat. 3. Od. 27. 67.* aderat querenti Perfidum ridens Venus.

II.) Translate. *Seneca Med. 302.* Perfida freta, h. e. mare infidum. *Id. Agam. 570. de Neuplio.* In saxa duxit perfida classen face. *Lucan. 5. 415.* Perfida nubiferi vetat inconstantia veris. *Claudian. VI. cons. Honor. 264.* Perfida deplorat vacuis examina ceris, h. e. apes alio migrantes. *Flor. 3. 4. a med.* Minutius Scordiscus toto vastavit Hebro, multis quidem amissis, dum perlidum glacie flumen equitatur. Sic *Ammian. 15. 10.* Patulae valles, per spatia plana glacie perfide, vorant nonnunquam transuantes. *Propert. 1. 4. 49.* Lubrica tota via est, et perfida: quippe tacentes Fallaci celat limite semper aquas. *Martial. 12. 47.* Imputet ipse deus nectar mihi, liet acetum Et Vaticanam perfida vappa cadi, h. e. valde noxia, nam *Id. 6. 92.* Vaticana bibis, bibis venenum. Vel *perfito*, quia illud vinum cito vappa fit, et minime aetatem ferens fallit dominum. — Hinc

Perfidum, adverb. *V.* sub I. c.

PERFIDUS, a, um, adject. lidissimus. *Gloss. Lat. Gr.* Perfidus, media producta, *περοτος.*

PERFIGO, gis, si, aum, gere, a. 3. V. **PERFIXUS**.

PERFINES perfringas. *Festus p. 205. 18. Mull.*

PERFRINGO, gis, gere, a. 3. admodum lingere. *Inscript. apud Fabrett. p. 331. n. 493.* mi sira sym valius avium perfringere castus ducta avis e sigalo praeda petita sine. Videtur hic adombrata esse luscina.

PERFRINGO, is, ire, a. 4. idam quod fringo, finem impono. *Lucret. 1. 618.* pars semper habet Diuidiam partem, nec res perfringit ulla. *Lachmannus vero leg. praefinit.*

PERFIXUS, a, um, particip. a verbo *perfigo*, transfusus.

1.) Proprie. *Lucret. 6. 391.* icti flammis (scelasti homines) fulguris balent Pectore perfixo. *Lachmannus verbum ipsum perfigo legit ac tuerat apud Lucret. 6. 318.* incolumisque venit per res *fulvina* atque integra transit Multa foraminibus liquidus quia transvolat ignis Multaque perfrigit, quum etc. *Alii vero leg. perfrigit.*

II.) Translate. *Lucret. 3. 305.* Nec gelidus torpet telis perfixa pavoris. *Id. 2. 359.* et crebra revisit Ad stabulum, desiderio perfixa iuveni.

PERFRABLLIS, e, adject. quod occurrit *A. Passiv.* et est qui ventu perfrari potest, penetrabilis, pervius, tenuis, *che puo essere penetrato dal vento.*

1.) Proprie. *Cic. 2. Divinat. 17. 40.* Deos ipsos jocandi causa induxit Epicurus perlucidos et perfrabiles. *Solin. 27.* Auctor est Varro, perfrabilem ibi terram, ventis penetrantibus, etc. *Pet. Ital. 1. R. R. 36.* Sit area loco sublimi et undecumque perfrabili. *espoto al vento.*

II.) Translate. *Ammian. 30. 7.* Ad unnes disensionum motus perfrabiles gentes. *mobili, susceptive.*

B) Active est qui perfrat et perfrando penetrat. *Pet. Ital. 1. B. R. 6. ante med.* Aer oleas tepidus iuvat, et ventis mediocribus sive vi et hurore perfrabilis. *Ammian. 14. 6.* Perfrabilis sidium tinotus.

PERFRABITIOSUS, a, um, adject. valde flagitiosus. *Cic. Cat. 20. 50.* Num tibi perturpe, aut perfrabitosum esse videatur?

PERFRAGRATUS, a, um, particip. ubi inausit, *perfragro: abbreviato*, idem ac valde ingratus. *Capell. 6. p. 189.* Perfragrata limi perfragrata cassum devorante Mulchero.

PERFRAMEN, tuis, a. 3. idem, quod Ramen, datus. *Pudent. Apothea. 760.* sine divino Domino perframine summi Antia terra fuit.

PERFRATILIS, e, adject. idem quod perfrabilis. *Apud 4. Met.* Domus tua patulus et perfrabilis locus. *Alii leg. perfrabilis, et 3. ibid.* Aellium paturo perfratili.

PERFRATIO, onis, f. 3. idem ac perfratus. *Capell. 1. p. 11.* Virtus praecedentis officio, ac Mercurialis virgae perfratione concussa, in caelum itura instillitur.

PERFRATUS, a, um. V. **PERFLO.**

PERFRATUS, us, in. 4. *suffio, epuramento*

d'aria, d'arvor, actus perflandi, aer, aut ventus perflans. Cels. 3. 19. Eger positus loco non calido, fenestris patentibus, sic ut perflatus quoque aliquis accedat. et 1. 2. Edificium habens perflatum aëstivum et solem hibernum. Colum. 1. R. R. 5. 8. Quanto fuerit adificiū solum pronius orienti, tanto et aëstate liberius capere perflatus poterit. Plin. 17. Hist. nat. 19. 31. (140). Aliubi ablaqueant, perflatusque admittunt. lasciano, che vi passi l'aria. et 16. ibid. 40. 79. (218). Ulmus in perflatu fitna, robur defossum. espota all'aria. et 18. ibid. 17. 44. (154). Loca perflatum non habentia, non ventosi.

PERFLETUS, a, um, particip. ab inusitu. *perfluo*, multum flens. *Apul. 2. Met. Diutine visu perflato. Est qui leg. praeflato eod. sensu.*

PERFLEXUS, a, um, adject. valde flexus, atque adeo obliquus. *Isid. 1. Orig. 37. Quæ (prosa oratio) non est perflava numero, sed recta.*

PERFLO, as, avi, atum, are, 1. Part. *Perflans* sub A. I. et B.; *Perflatus* sub A. I. — *Perflare*

A) Active est stando penetrare, multum stando commovere, *soffiando penetrare, soffiando agitare fortemente, d'arvivo.*

1.) Proprie. *Lucret. 6. 132. quum venti nubila perflant. Ovid. Remed. am. 639. perflant altissima venti. Virg. 1. En. 87. venti ruunt et terras turbine perflant. Varro 1. R. R. 13. 5. Nubilarium fenestras habere oportet ex ea parte, unde commodissime perflari possit. Plin. 18. Hist. nat. 30. 73. (302). Suspendunt granaria lignea columnis, et perflari undique malunt. Sil. It. 14. 259. Mille (viros) Agathyrna dedit perflataque Trozilos Austris. Lucan. 9. 348. Deus, quem toto litore pontus Audit, ventosa perflantem murmuram concha. h. e. tuba inspirata sonos edentem.*

II.) Translate. *Sil. It. 14. 578. atque adeo, qui tanta superbo Facta sonas ore, et spumanti turbine perflans Ignorantur aures.*

B) Neutorum more. *Colum. 2. R. R. 20. 5. Favonius, qui lenis æqualisque aëstivis mensibus perflat. Plin. 2. Hist. nat. 107. 111. (240). Perflantibus undique præcellis. Curt. 9. 4. Jam (dixit Alexander) prospicere se Oceanum, jam perflare ad ipsos auram maris. Lucan. 5. 418. Illic (aquilo) utinam summi curvet carchesia mali. Incumbatque furens et Graja ad mænia perflit. h. e. perflando impellat: vel usque ad Graja mænia flit.*

PERFLORĒO, es, ere, n. 2. valde florere. *Priscian. Perieg. 1026. Et pretio rubræ perfloret arundinis illa. Codec unus præfloret; sed perflorere accommodatius Grieco v. 1125. ἀρπύγες αὐτὴν κηρύσσειν πρήλως. Hac Hænsdorffius, Poetæ Lat. min. T. 5. ad h. l.*

PERFLUO, flnis, flui, fliere. 3. Part. *Perfluens* sub A. I. l. b. — *Perfluere*

A) Neutorum mori est fluere per aliquem locum, vel valde fluere, *scorrere. d'arvivo.*

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. — a) Est per aliquem locum fluere. *Lucret. 2. 391. subito per colum vina videmus Perfluere; at contra tandem cunctatur olivum. Petron. Satyr. 23. Perflabant per frontem sudantis acaciæ rivis. — b) Pro valde fluere. *Lucret. 3. 935. Nam cratis tui hæc tibi vita ante acta priorque, Et non omnia pertuunt congesta quasi in vas. Commodi perfluere atque ingrata interiere. Plin. 36. Hist. nat. 26. 65. (190). Belus annis in mare perfluens. ¶ 2. Latiori sensu pro manare, desillare, *grondare. Apul. 1. Met. Sudore perfluere. ¶ 3. Item de veste ampla et fluenti. Apul. 11. Met. Insignis illius pallæ perfluebat amictus.***

II.) Translate est humorem transmittere. *Ter. Eun. 1. 2. 25. Plenus rimarum sum, hæc atque illæc perfluo. h. e. arcana continere nescio. — Nonnulli hæc referunt illud Quintil. 2. 5. 13. Sic audientibus securitas aberit, nec que dicentur, perfluent aures. At perique leg. superfluent. — Item pro affluere, abundare illud Cic. 2. Fin. 35. 118. Percunctate ipse te, perpetuisne malis voluptatibus perfluens in tranquillitate degere,*

etc. *Sed alii rectius leg. perfruens. V. Orell. et Madvig. ad h. l.*

B) Passive. *Arnob. 6. 3. Hiemalia (dii) sentiunt frigora, solibus torrentur aëstivis, pluvialibus nimbis perfluunt? Ita Forcellinus. At Orellius leg. Hiemalia s. fr., aut solibus t. æ., p. n. perfluunt, ventorum eos aut turbines veant?*

PERFLŪUS, a, um, adject. qui perfluit. *Translate. Apul. 11. Met. Incessu perfluo feminam mentiebatur. h. e. molli et disfluente.*

PERFŌCO, as, avi, atum, are, a. 1. *soffocare, effoco. Paul. Dig. 25. 3. 4. Necare videtur non tantum is, qui partum perfocat, sed et is, qui abicit. Ita Torrentin.; alii præfocat.*

PERFŌDIO, fŏdis, fŏdi, fŏssum, fŏdere, a. 3. In fin. *perfodiri ex Vulgat. vet. Matth. p. 281. (Non sinneret perfodiri domum suam.)* affertur ab A. Maio in *Gloss. Nov. Latin.* — Part.

PERFOSSUS 1. — *Perfodere* est perforare, transfigere, *rumpere, pertugiare, traforare, scavare, rompere, d'arvivo. ¶ 1. Stricto sensu. Plaut. Mil. glor. 2. 1. 63. In eo conclavi ego perfodi (Fleckeisen. perfodivri) parietem, Qua comæatus clam esset hinc huc mulieri. Sic Cic. Fatin. 5. 11. Licet impune parietes perfoderis, vicinos compilaris. Varro 3. R. R. 17. 9. Perfodere montem. Cic. 2. Fin. 34. 112. Illesitum juncto, Athone perfosso. Sueton. Cæs. 44., Cal. 21. et Ner. 19. Perfodere Isthmum. Colum. 10. R. R. 74. Tu gravibus raistris cunctantia perfede terga. Virg. 11. En. 10. Thorax perfossus. Plin. 3. Ep. 16. Ferrum stringere, perfodere pectus. Lucan. 8. 618. postquam mucrone latus funestus Achillas Perfodit. Sil. It. 2. 644. Ecce simul jugulum perfoderat ense Lycormas. Gell. 5. 2. Coniectis undique in Alexandrum telis, vulneribus alte in cervice atque in latere equus perfossus est. Id. 3. 7. Quadringenti tum una perfossi gladiis cadunt. — Huc referri potest et illud Sil. It. 8. 558. Illa perfossus equus. *spronato con forza.* Item illud *Petron. Satyr. 32. extr. Spina argentea dentes perfodere. stuzzicare. ¶ 2. Latiori sensu pro excavare. Liv. 33. 17. Leucalia nunc insula est, vadoso freto, quod perfossum manu est, ab Acarnania divisa.**

PERFECUNDUS. V. PERFECUNDUS.

PERFEDERATUS, a, um, particip. multum fedederatus. *Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in Not. Tir. p. 71.*

PERFORACULUM, i, n. 2. *succhiello. τρυπανον, parva terebra: est a perforo, ut fursuraculum etiam est appellatum a fursore, quia scobem fursuribus similem in forandis lignis faciat. Arnob. 6. 14. Simulacra ista, quæ vos terrent, queque adoratis, sunt-furnacibus incocta figulinis, ex incudibus et malleis nata, grossis rasi, descobinata de limis, serris, perforaculis, ascis secta, dolata, effossa, terebrarum excavata vertigine, runcinarum levigata de planis. Ex his patet, perforaculis dolata esse traforati col succhielli, ut terebrarum excavata vertigine sunt: scavati col girar delle trivelle. Gloss. Philor. Perforaculum. τρυπανον. πείραρον. Orellius in Arnob. loc. cit. pro perforaculis legit fursuraculis eadem significacione.*

PERFORATIO, ōnis, f. 3. actus perforandi, *perforatio. Cæl. Aurel. 1. Acut. 11, sub iuit. Hydriopismum (inquit fieri) perforatione carnis in partem formulam viarum, que possit solita corporis nutrimenta inaquare.*

PERFORATOR, ōnis, m. 3. *V. PERFOSSOR.*

PERFORATUS, a, um, *V. PERFORO.*

PERFORMIDATUS, a, um, particip. a *performido*, multum formidatus. *Sil. It. 3. 608. Jam pier auctum formidate Batavo. Illi leg. præformidate: quod magis placet.*

PERFORMIDO, as, are, a. 1. valde formidare. *Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in Not. Tir. p. 71. V. Voc. præced.*

PERFORMIDŪLOSUS, a, um, adject. valde formidolosus. *Aurel. Vict. Cæsar. 4. circa meik. Natura performidolosus.*

PERFORMO, as, are, a. 1. conformo, infermo.

Tertull. Apolog. 1. a med. Ad malum performantur. Alii leg. preformantur.

PERFŌRO, as, avi, atum, are, a. 1. *Imesis est in illo Lucret. 5. 1268. Et terebrare etiam, ac pertundere, perque forare. — Part. Perforatus I. 1. et II.; Perforandus I. 1. — Perforare est ab una ad alteram partem forare, pertundere, perterebrare, traforare, pertugiare, d'arvivo.*

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cic. fragm. apud Quintil. 8. 6. 47. Hoc miror, quemquam hominem ita pessundare alterum verbis velle, ut etiam navem perforet, qua ipse naviget. Auct. B. Alex. 25. Quum trisemem hostium perforasset, ac demississet. et ibid. 46. Multæ navis nostris perforatæ merguntur. Plin. 37. Hist. nat. 5. 20. (79). Berylli perforati gratiores, medulla candoris exempta. Liv. 38. 7. ad fin. Operculum dolii pluribus locis perforatum. Sueton. Cæs. 68. Centum et viginti ictibus scuto perforato. Colum. 4. R. R. 16. 3. Solum pavillo perforatum. Cels. 8. 9. Si latius aliquid abscedet, duobus aut tribus locis erit perforandum. — Similiter Ovid. 12. Met. 377. Perque armos uno duo pectora perforat ictu. Id. 3. Trist. 9. 26. Innocuum rigido perforat ense latus. *passa da parte a parte. ¶ 2. Obscæno sensu idem est ac pædicio. Auct. Priap. 78. Deprensos ego perforare possum, Tithouum, Priamumque, Nestorinque. V. INFORO.**

II.) Translate. *Cic. 3. Nat. D. 4. 9. Et quum rerum natura-duo lumina ab animo ad oculos perforata nos habere voluisset. Id. 1. Tusc. 20. 46. Viæ quasi quedam sunt ad oculos, ad aures, ad nares a sede animi perforatæ. Seneca Ep. 99. ante med. Perforato animo haurielamus et transmittente quidquid acceptat — Cic. 7. Fam. 1. In illo cubiculo tuo, ex quo tibi Stabianum perforasti, et patefecisti Sejanum. h. e. fenestram fecisti, qua Stabianum prospiceres. — Stat. 1. Silv. 5. 45. Multus ubique dies, radiis ubi culmina totis Perforat, atque alio sol improbus uritur æstu.*

PERFORTIS, e, adject. valde fortis. *Boeth. in Categor. Aristot. 2. p. 161. Iamblicus duas hujus rei protulit solutiones, unam pervacuam, aliam vero perfortem.*

PERFORTITER, adverb. valde fortiter. *Ter. Adelph. 4. 2. 28. Me servulum, qui referre non audebam, vicit: hui! perfortiter!*

PERFOSSIO, ōnis, f. 3. actus perforandi. *Gloss. Philor. Perfussio, d'arvivo. d'arvivo.*

PERFOSSO, as, are, a. 1. *intens. a perfodio.* *Gloss. Lat. Gr. Perfosso. d'arvivo.*

PERFOSSOR, ōnis, m. 3. *traforatore, qui perfodit, d'arvivo. Plaut. Pseud. 4. 2. 23. Perfissor parietum. Ita vulgati libri; at Fleckeisen. leg. perforator. Apul. de Mag. Eo quidem pacto et qui inoparones quæsierit, pirata erit; et qui vectem, perfossor; et qui gladium, sicarius.*

PERFOSSURA, æ, f. 1. fossa. *Gloss. Lat. Gr. Perfossura. d'arvivo.*

PERFOSSUS, a, um, *V. PERFODIO.*

PERFŌVEO, es, ere, a. 2. valde foveo. *Sedul. 4. 25. Solatur nexos in carcere, perfovet ægros. Habent et Not. Tir. p. 134.*

PERFRACIUS, a, um, *V. PERFRINGO.*

PERFREMO, i, iui, eri, n. 3. *vehementer fremo. Attius apud Cic. 2. Nat. D. 35. 89. Incitii atque alacres rostris perfrænant delphini.*

PERFREQUENS, entis, adject. valde frequens. *Liv. 51. 1. In portu emporium brevi perfræquens factum.*

PERFREQUENTO, as, are, a. 1. valde frequentare. *Hygin. fab. 1. Maio in Class. Auct. T. 3. p. 44. editus) fab. 124. Juppiter, completis mensibus, Nymphis, quæ Nisam montem Indiæ perfræquentabant, clam tradidit (Liberum) nutriendum.*

PERFRĒTO, as, avi, are, n. 1. *transfreto, pertranseo. Solin. 27. a med. Inter hæc vadosa classum Romanam accepimus perfrætas.*

PERFRŪTIATIO, ōnis, f. 3. actus perfricandi, *frægatione. Legitur apud Cæl. Aurel. 1. Tard.*

1. ad fin. — *Perfricatio* legitur apud *Plin. Valerian.* 1. 55. p. 173. retro ed. *Ald.* et 2. 30. p. 185.; utroque tamen loco mutandum et legendum est *perfrictio* a *v. frigeo*.

PERFRICATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PERFRICO, fricas, fricui et fricavi, fricatum et frictum, fricare, a. 1. (per et frico). Præter *perfricavi* apud *Marcell. Empir.* c. 32. p. 133. retro ed. *Ald.* Prodest plurimum, si eo cinere ex aqua locum inguinum perfricaveris. et paullo post. Inguina tumida et dolentia sanabis, si assidue ea contigeris, vel perfricaveris. *Idem* tamen *ibid.* paullo ante habet *perfricaveris*. — Part. *Perfrictus* II. 1.; *Perfricatus*, *Perfrictus* et *Perfricandus* 1. — Perfricare est valde fricare, vel totum fricare, *περιτριβω* (It. *fregar bene*; Fr. *frotter, gratter*; Hisp. *flotar, rascar, refregar*; Germ. *durchreiben, krauen*; Angl. *to rub all over, rub well or strongly, perfricate*).

I.) Proprie. *Cic.* 5. *Verr.* 25. 62. Quum interea Apronius caput atque os suum unguento perfricaret. *Sueton. Tib.* 60. Perfricari eodem pice faciem (piscatoris) iussit. *Petron. Satyr.* 22. Totam faciem eius fulgine longa perfricuit. *Cels.* 3. 14. sub fin. In lectulo se contineat, post febre rem perfricetur. *Id.* 1. 3. Totum corpus leniter perfricare ex oleo. *Id.* 2. 14. Neque audiendi sunt, qui numero finiunt, quoties aliquis perfricandus sit. Id enim ex viribus hominis colligendum est. Ut si quis perinfirmus est, potest aatis esse quinquagies; si robustior, potest ducenties esse faciendum; inter utrumque deinde, prout vires sunt. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 12. 52. (192). Cervicium dolores butyro, aut adipe ursino perfricentur. *Ovid.* 3. *Art. am.* 216. Nec dentes coram perfricuisse probem. *Varro* 3. *R. R.* 16. 22. Alvus, in quam transitura sunt apes, apiastro perfricanda. *Vitruv.* 7. 1. circa med. Testacea spicata sint extenta, et ad regulam perfricata. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 12. 51. (190). Faucibus felis fimo extrinsecus perfricatis. *Petron. Satyr.* 132. a med. Mox perfricta diutius fronte, etc. *Est qui leg. perfricata*. Sic *Apul.* 2. *Met.* Perfrictis oculis. Sed *Cæli. Aurel.* 1. *Tard.* 4. n. 101. Sæpe factum est, ut experrectis iis, quæ illico intueantur, fallant, nisi perfrictos oculos intenderint.

II.) Translate. ¶ 1. *Perfricare caput* dicuntur, qui in re aliqua hærent, neque quid faciendum sit, plane sciunt. *Cic. Pis.* 25. 61. Ut scriba, perscriptis rationibus, secum ipse, caput sinistra manu perfricans, commurmuratus sit: ratio quidem berche apparet, argentum *οιχεται*. ¶ 2. *Perfricare frontem, faciem, os*, pudorem abjicere, impudentem fieri, depor ogni rossore, fare lo sfacciato, mandar giù la visiera, *περιτριψασθαι τὸ μέτωπον*: nam quum in pudore sanguis in os diffundatur, qui erubescere nolunt, hi solent faciem manu perfricare ad ruborem illum detergendum, et sanguinem ad interiora repellendum. *Cic.* 3. *Tusc.* 18. 41. Quid tergiversamur, Epicure, nec fateamur, eam nos dicere voluptatem, quam tu idem, quum os perfricavisti, soles dicere? *Martial.* 11. 27. Aut quum perfricuit frontem, posuitque pudorem. *Quintil.* 11. 3. 160. Perfricare faciem, et quasi improbam facere. *Calvus* apud *eumd.* 9. 2. 25. Perfrica frontem, et dic te digniorem, qui prætor fieres, quam Catonem. *V. Victor. Var.* 8. 6. qui hanc locutionem illustrat; et cf. *Spalding.* ad *Quintil.* 4. 1. 42.

PERFRICTIO, ðnis, f. 3. duo diversa significat; scilicet.

A) *Perfrictio a per et frigeo*, It. *infreddatura, flussione per freddo*, *περιψύξις κατὰ ψύξις*, morbus est, quo frigore totum corpus corripitur, ut fieri solet in febris accessione; interdum aliqua pars tantum corporis laborat, et ex eo torpescit, ut quum occupantur fauces, raucedo sequitur et tussis; quum nasi meatus obstruitur, sequitur spiritus difficultas; quum brachium, aut pes torpet, etc. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 14. 55. (166). In tussi ex perfrictione fricari ante balnea convenit. *Id.* 23. *ibid.* 8. 80. (155). In fatiga-

tionem, aut perfrictione lauri succo perungi. *Id.* 20. *ibid.* 22. 87. (240). Oleo ex sinapis semine utuntur ad nervorum rigores lumborumque et coxendicium et perfrictiones. *Id.* 26. *ibid.* 12. 76. (124). Bibitur in loco calido, et a perfrictionibus tuto. *Scribon. Compos.* 57. Si quando moventur dentes ex perfrictione, confirmandi erunt gargarizatione lactis asinini. Adde *Cæli. Aurel.* 2. *Acut.* 13. *init.* et 3. *ibid.* 4. a med.

B) *Perfrictio a frico* est corrosione, ulceratione, quum frictione cutis atteritur rumpiturque. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 18. 69. (116). de cypro. Intertriginum et alarum vitiiis perfrictionibusque, cum oleo illitum, non dubie mederi.

PERFRICTIUNCŪLA, æ, f. 1. deminut. perfrictionis, quatenus febriculam significat, febricitatio, commotiuncula. *M. Aurel.* apud *Fronton.* 4. ad *M. Cæs.* (edente iterum *A. Maio*) Ep. 6. Ego aliquantum prodromi propter perfrictiunculam, quæ videtur sedata esse.

PERFRICTUS, a, um. *V. PERFRICO.*

PERFRIGĒFACĪO, is, ere, a. 3. valde frigidum facio. *Plaut. Pseud.* 4. 7. 117. Mibi jamdudum ille Syrus cor perfrigefacit. h. e. metu et horrore perfundit.

PERFRIGĒO, es, ere, n. 2. perfrigescere. *Gloss. Philox.* Perfrigeo, *καταψύχω*. Ceterum *V. PERFRIGESCO.*

PERFRIGĒRĀTUS, a, um. *V. voc. seq.*

PERFRIGĒRO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Perfrigeratus*. — Perfrigerare est idem ac refrigerare, *raffreddare*. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 13. 103. (162). Omnium harum vis eadem perfrigerare et astringere. *Harduinus* legit *refrigerare* ex MSS., quam lectionem *Silligius* probat. *Notæ quoque Tir.* p. 113. habent hoc verbum. Particip. est apud *Scribon. Compos.* 271. Hæc omnia infervescent super carbones, deinde perfrigerata eodem cacabo reponuntur.

PERFRIGĒSCO, frigesco, frixi, frigescere, n. 3. valde frigare, perfrictione laborare, *infreddare, raffreddarsi*.

I.) Proprie. *Varro* 2. *R. R.* 9. 13. Pluviis diebus cubilia substernenda fronde aut pabulo (fortasse legend. sabulo) duabus de causis, ut ne (canes) obliantur, aut perfrigescant. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 6. 33. (66). Difficilius perfrigescent (aqua) marina calefacta. *Scribon. Compos.* 268. Acopum hieme non patitur perfrigescere artus. *Cels.* 1. 3. Ei, qui perfrixit, opus est in laconico sedere, donec insudet. *Martial.* 3. 18. Perfraxisse tuas quæstæ est præfatio fauces. *Juvenal.* 7. 194. Et si perfrixit, cantat bene. Adde *Cæli. Aurel.* 3. *Acut.* 17. 1. *Tard.* 1. et alibi; et *Marcell. Empir.* c. 20. p. 116. et c. 35. p. 137. retro ed. *Ald.*

II.) Translate. *M. Aurel.* apud *Fronton.* 4. ad *M. Cæs.* (edente iterum *A. Maio*) Ep. 5. Ego video mihi perfrixisse, quod mane soleatus ambulari, an quod male scripsi, non scio. Certe homo alioqui pituitosus, hodie tamen multo innoculentiore mihi esse video. *Jocus hic est* in ambiguo: fatetur enim, se quædam crassa Minerva scripsisse, et admodum frigida, ac nullius pretii.

PERFRIGĪDUS, a, um, adject. valde frigidus. *Cic.* 6. *Verr.* 40. 86. Erat hiemis summa, tempestas perfrigida. *Cels.* 1. 3. circa med. Vini non perfrigidi potio.

PERFRINGO, fringis, frægi, fractum, fringere, a. 3. (per et frango). Part. *Perfringens* et *Perfractus* I. 1.; *Perfringendus* II. 1. — Perfringere est omnino, vel totum frangere, confringere, astringere, *διασπῆγγον* (It. *spezzare, fracassare, rompere*; Fr. *biser entièrement, rompre, casser, mettre en pièces*; Hisp. *romper del todo, quebrar, desmenuzar, destrozcar*; Germ. *durchbrechen, zerbrechen, zerschmettern*; Angl. *to break trough, break or dash in pieces, shiver, shatter*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cic.* 2. *Divinat.* 41. 85. Perfracto saxo, sortes erupere. *Val. Flacc.* 6. 184. perfractaque cædibus arma. *Sil. It.* 16. 412. perfracto volvitur axe Cernuus. *Plin.* 5. Ep. 6. ante med. Campi, quos ingentes boves et fortissima aratra perfringunt. *Alter Plin.*

10. *Hist. nat.* 12. 14. (30). Perfringere nucem. *Virg.* 11. *Æn.* 614. perfractaque quadrupedantum Pectora pectoribus rumpunt. *Cels.* 8. 9. Tota costa perfracta. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 48. (132). Capitis ossa perfracta non queunt solidari. *Val. Flacc.* 1. 192. Pinguis letifera perfringere colla bipenni. *Seneca Herc. Fur.* 1024. In conjugem nunc clava libratur gravis, Perfrigit ossa. — *Perfringere* dicitur (ut *frangere* is ipse, cui quippiam externa vi frangitur, v. gr. crus, brachium. *Ter. Adelph.* 1. 1. 11. Et quibus nunc sollicitor rebus! ne aut ille alserit, aut uspiam ceciderit, aut perfrigerit aliquid. *Liv.* 21. 36. extr. Jumenta prolapsa, jactandis gravius in continendo unguis, penitus perfringebant. *Id.* 22. 20. Naves omnes, quæ non perfringerant proras litore illisas, religatas puppibus in altum extraxere. ¶ 2. Speciatim perfringi dicuntur quæ in via obstantia quis, ad viam sibi faciendam, perfrumpit. *Cæs.* 1. *B. G.* 25. Piliis missis facile hostium phalangem perfrigerunt: ea disjecta etc. *Tac.* 3. *Hist.* 20. Perfringere ac subruere muros. *Lucan.* 3. 343. vi portas. Cf. *Tibull.* 1. 11. 53. scissosque capillos *Fernina*, perfractas conqueritur fores. *Cic.* 4. *Hist.* 1. Perfringere domos. *Curt.* 5. 6. Primusque rex dolabra glaciem perfringens, iter sibi fecit. — De nubibus. *Lucret.* 6. 138. vis venti nubem perfringens impete recto. — Et absolute. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 24. 20. (84). de *Euphrate*. Occurrit ei Taurus mons, nec resistit. Omnium vocant irrumperentem; mox ubi perfrigit, Euphratem. h. e. frangendo perfrumpit.

II.) Translate. ¶ 1. Est violare, tollere. *Cic.* 7. *Verr.* 15. 39. Ut eam rem vi et auctoritate omnia repagula iuris, pudoris et officii perfringeres. *Id.* 1. *Cat.* 7. 18. Tu non solum ad negligendas perfringendasque vaivisti. *Id.* *Mil.* 32. 87. Perfringere decreta s-natus. *Id.* *Cluent.* 6. 15. Perfrigit ac prostravit omnia cupiditate ac furore. — Et pro disturbare, disjicere. *Id.* 4. *Cat.* 10. 22. Neque ulla tanta vis reperietur, quæ tantam conspirationem bonorum omnium perfringere et labefactare possit. ¶ 2. Item est superare, vincere, quasi obstantia quæque perfrumpendo. *Cic. Harusp. resp.* 23. 49. Qui omnes angustias, omnes altitudines, omnium objecta tela semper vi et virtute perfrigit. *Seneca Herc. Fur.* 1274. Surge, et adversa impetu perfringe solito. *Cic. Brut.* 9. 38. Suavis videri maluit, quam gravis, sed suavitate ea, qua perfunderet animos, non qua perfringeret.

PERFRIO, as, are, a. 1. probe frio, contero. *Colum.* 12. *R. H.* 38. 5. Baccas myrti quam maturissimas legito, et perfructo ita, ne interiora semina conteras.

PERFRIVŪLOS, a, um, adject. valde frivolus. *Topisc. Aurelian.* 6. extr. Hæc video esse perfrivola.

PERFRUCTIO vel perfructio, ðnis, f. 3. *godimento, ἀπλάουσις*, actus perfructuendi: a particip. *fructus*, et *fructus*. *Augustin. Quantit. anim.* *R. R.* 33. 5. Quæ sint gaudia, quæ perfructio summi et veri boni. *Id.* 6. *T. in.* 10. Ille ineffabilis complexus Patris et imaginis non est sine perfructione, sine caritate, sine gaudio. MSS. hic habent *perfectione*, vel *perfructione*.

PERFRUCTUS, a, um, et

PERFRUITUS, a, um. *V. voc. seq.*

PERFRUOR, frūeris, fructus sum, frui, dep. 3. Part. *Perfruitus* est *Ambros. Hexæm.* 5. 10. Adspirantis auræ amonitate perfruiti (piscis), rursus himis aspera declinare contendunt. — Part. *Perfruens* 1. a.; *Perfructus* et *Perfructus* 1. b. — Perfrui est plane frui, diu et constanter frui, omnem fructum percipere, potiri, *godere pienamente, ἀπλάουσις*.

I.) Proprie. — a) Sæpissime cum Ablat. *Cic.* *Pis.* 20. 45. His ego rebus pascor, his delector, his perfruor. *Id.* 1. *Cat.* 10. 26. Hic tu qua lætitia perfrue? quibus gaudiis esultabis? quanta in voluptate bacchabere? et 4. *ibid.* 6. 11. Ita mihi salva republ. vobiscum perfrui liceat. *Id.* *Brut.* 2. 9. Perfrui auctoritate, rerum ge-

starum gloria, sapientiae laude. *Id.* 1. *Legg.* 21. 56. vita modica et apta virtute. *Id.* 7. *Fam.* 1. otio. et 5. *ibid.* 12. Ut vel auctoritate testimonii tui, vel iudicio benevolentiae, vel suavitate ingenii, vivi perfruamur. *Id. fragm.* apud *Priscian.* 10. p. 883. *Putsch.* Amicitiae summa perfructus est. *Id.* 2. *Fin.* 35. 118. Percontare ipse te, perpetuis malis voluptatibus perfruens in ea tranquillitate degere etc. *Alii minus recte leg.* perfluens. — b) Raro cum *Accus. Lucret.* 3. 956. Omnia perfructus vitae praemia, marces? *Est qui leg.* perfructus, quam lectionem ipse Lachmannus recepit. *Cic.* 1. *Off.* 8. 25. Expetuntur divitiae quum ad usus vitae necessarios, tum ad perfruendas voluptates.

11.) Translate. *Ovid. Heroid.* 11. 128. mandatis perfruar ipsa patris. *h. e. exsequar.* Alii leg. *mandatum persequar.* Alii totum illud distichon spurium arbitrantur.

PERFUGA, æ, m. 1. *desertore, fuggitivo, ἀπομόλος.* *Festus* p. 214. 14. *Müll.* Perfugam Gallus Aelius ait, qui liber, aut servus, aut hostis sua voluntate ad hostes transierit: qui idem dicitur transfuga. Quamquam sunt, qui credant, perfugam esse, non tam qui alios fugiat, quam qui ob spem commodorum ad quempiam perfugiat. *Hæc Fest.* Differt a *transfuga*, si vim verbi spectes, quia *perfuga* est respectu eorum, ad quos confugit: *transfuga* eorum, a quibus discedit: tametsi in usu loquendi id non servatur. Dicitur autem non solum de militibus, sed etiam de aliis. *Cic. Rosc. Am.* 40. 117. Iste, qui initio proditor fuit, deinde perfuga: qui primo sociorum consilia adversariis enunciat, deinde societatem cum ipsis adversariis coit. *Crasus* apud *Cic.* *Orat.* 66. 223. Cur de perfugis nostris copias comparant contra nos? *Cæs.* 3. *B. G.* 18., *Liv.* 27. 15. *circa med.*; et *Nepos Datam.* 6. Qui ubi pro perfuga ad eos venit, etc. *fingendos fuggitivo.* et *Cic.* 3. *Off.* 22. 86. Quum Pyrrhus populo R. bellum intulisset, perfuga ab eo venit in castra Fabricii, eique est pollicitus, etc. — Differt a *fugitivo.* *Liv.* 30. 43. *extr.* De perfugis gravius, quam de fugitivis consultum. *V. FUGITIVUS.*

PERFUGIO, fugis, fugi, fugere, n. 3. est plane fugere, confugere, refugere, praesertim auxilii petendi causa, *fuggire, ruffuggire, καταφευγω.*

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cic. Pis.* 36. 89. Quum concursum plorantium ac tempestatem querelarum ferre non posses, in oppidum Beream perfugisti. *Al. leg.* profugisti. *Liv.* 1. 9. Jam Tarquinius ad Lartem Porsenam perfrugerat. *Nepos Dion.* 5. Corinthum perfugit Heraclides, expulsus a Dionysio. *Tac.* 1. *Ann.* 32. Quum perfugisset ad tribunal, pedibusque Cæcinæ advolveret. ¶ 2. Speciatim de iis dicitur, qui ad hostes transeunt: unde *perfuga.* *Cæs.* 3. *B. C.* 61. Ante id tempus nemo a Cæsare ad Pompejum transierat, quum pæne quotidie a Pompejo ad Cæsarem perfrugerent. *Cic. Balb.* 9. 24. Qui hostes ad nostros imperatores perfrugissent. *Auct. B. Afr.* 35. *extr.* Legionarii complures a Scipione in castra Cæsaris perfrugerunt.

11.) Translate. *Gell.* 6. 2. *ad fin.* Qui quum in culpa et in maleficio relictus sunt, perfugiant ad fati necessitatem, et quæ pessime fecerunt, ea non suæ temeritati, sed fato esse attribuenda dicunt. *ricorrono.*

PERFUGIUM, ii, n. 2. locus tutus, quo in molestia, periculo calamitate perfrugere contendimus, *καταφυγή* (11. *refugio, ricovero, asilo*; *Fr. refuge, abri, asile*; *Hisp. refugio, abrigo, asilo*; *Germ. die Zuflucht, der Schutz, die Zufluchtsstatte, d. Asyl*; *Angl. a refuge, shelter, place of safety to fly to, asylum*). *Plaut.* *Cas.* 3. 5. 2. Nescio, unde auxilii, praesidii, perfugii mihi, aut opum cupiam comparem. *Lucret.* 5. 1186. Ergo perfugium sibi habebant omnia divis Tradere. *Cæs.* 4. *B. G.* 38. Quum propter siccitatis paludum, quo se recipere, non haberent, quo perfugio superiore anno fuerant usi. *Cic. Cluent.* 3. 7. Spes iae tenet, hunc locum consensumque vestrum ejus fortunæ miseræ multumque jactate portum ac per-

fugium futurum. *Id. Habir. perduell.* 2. 4. Nullum extremis reipubl. temporibus perfugium et praesidium salutis. *Id. Arch.* 7. 16. Hæc studia rebus adversis perfugium ac solatium praebent. *Id. Sull.* 28. 79. Munite communem arcem honorum, obstruite perfugia improborum. *Id. Rosc. Am.* 52. 150. Unum perfugium, judices, una spes reliqua est Sex. Roscio, vestra pristina bonitas et misericordia. *Sall. Jug.* 57. In Cæsare miseris perfugium, in Catone malis pernicius. *Cic. 1. Orat.* 45. 199. Senectuti vero celebrandæ et orandæ quod honestus potest esse perfugium, quam juris interpretatio? *Id.* 4. *Verr.* 41. 101. Postremo illo desperatissimo perfugio uti posset, se imprudentem fecisse. *Id.* 2. *Divinat.* 72. 150. Perfugium videtur omnium laborum et sollicitudinum esse somnus. *Id. pro leg. Manil.* 13. 39. Hiemis enim, non avaritiæ, perfugium majores nostri in sociorum atque amicorum tectis esse voluerunt. *h. e. hiemis vitandæ, non explendæ avaritiæ causa confugerunt ad tecta etc.* *Id.* 8. *Phil.* 8. 26. Hic est Campanus ager et Leontinus, quæ duo majores nostri annonæ perfugia ducebant. *Ammian.* 28. 1. Nominis ejus (*imperatoris*) perfugio tectus.

PERFULCIO, cis, si, tum, cire, a. 4. bene fulcire. *Auct. Paneg. ad Pison.* 86. Eloquio sanctum modo perfulcire senatum. *Alii leg.* permulcere. *Not. Tir.* habent p. 117. *Perfulsit.*

PERFULGĒO, ges, si, gere, n. 2. multum fulgere. *German. Arat.* 409. Nec metus ante fugit, quam pars perfulserit omnis. *Habent et Not. Tir.* p. 117.

PERFULGĒRAT, abat, impers. valde fulgurat. *Stat.* 7. *Theb.* 502. multoque latus perfulgerat ense. *Alii leg.* perfulgurat. *Exhibent tamen et Not. Tir.* p. 118.

PERFULGĒDUS, a, um, adject. valde fulgidus. *Capell.* 1. p. 18. Zona, quæ perfulgido resplendebat orbe.

PERFUNCTIO, ōnis, f. 3. λειτουργία, administratio, exercitatio, actus et terminus perfungendi. *Cic.* 3. *Orat.* 2. 7. Qui ei annus primus ab honorum perfectione aditum, omnium concessu, ad summam auctoritatem dabat. *Id.* 1. *Fin.* 15. 49. Nam neque laborum perfunctio, neque perperio dolorum per se ipsa allicit. *Ambros. Hexæm.* 4. 5. Annua totius spatii perfunctio. *Id. ibid.* 5. 10. Novit (*piscis*) tempus perfunctiois et jactationis. *h. e. actionis, motus, industriae.*

PERFUNCTORIĒ, adverb. languidamente, per modo di fare, προς ἀποσιώων, languide, remisse, neglecte, oscitante, quum quid non serio accuratur, sed ut officio perfuncti videamur, et quantum satis sit aut ad reprehensionem vitandam, aut ad veniam emendandam. *Petron. Satyr.* 11. Me cepit non perfunctorie verberare. *Papinian. Dig.* 29. 5. 21. *extr.* Qui non perfunctorie debitum officium impleverat. *Torrentin.* habet *defunctorie.* Adde *Augustin. Ep.* 148. *ad Vater.*

PERFUNCTORIUS, a, um, adject. (perfunctus) languidus, remissus, negligens, *superficiale, trascurato, leggiero.* *Novell. Val.* 3. *de postul.* 2. 11. c. 1. § 1. Neque per calumniam, neque perfunctoria examinatione queri.

PERFUNCTUS, a, um. *V. PERFUNGOR.*

PERFUNDO, fundis, fudi, fuisum, fundere, a. 3 (per et fundo). Part. *Perfundens* II. 1. et 6; *Perfundus* I. et II. 1. 5. 7.; *Perfundendus* II. 7. — *Perfundere* est per omnes partes humore conspergere, madefacere, respergere, διαρραϊνω (11. *spargere, gettare o versare addosso, bagnare*; *Fr. verser, répandre sur, arroser, mouiller*; *Hisp. echar, verter, derramar, regar, mojar*; *Germ. übergiessen, begiessen, benetzen, besprühen*; *Angl. to pour or sprinkle all over, besprinkle, wet or moisten all over, wash, bathe*).

1.) Proprie. — a) Universim et praecipue de aqua. *Varro 1. R. R.* 13. 3. Cohors habet lacum: boves enim ex arvo reducti: hic bibunt, hic perfunduntur. *Virg.* 3. *G.* 445. Dulcibus idcirco luviiis pecus omne magistri Perfundunt. *Cic.* 4.

Herenn. 9. 14. Cæpit, postquam perfusus est, defricari. *h. e. postquam e balneo exiit.* *Sueton. Aug.* 82. Perfundebar egelida aqua, vel sole multo calefacta. *Cic.* 3. *Verr.* 26. 67. Pro se quisque manus affert: aqua denique ferventi a Rubrio ipso Philodamus perfunditur. *Horat.* 2. *Sat.* 7. 90. te mulier verat, foribusque repulsum Perfundit gelida. *Cels.* 6. 6. n. 7. Debet per caput (*ægroti*) prius calida, tum egelida perfundi. *Ovid.* 3. *Met.* 163. Hic dea silvarum venatu fessa solebat Virgineos artus liquido perfundere rore. *Sueton. Aug.* 77. Panis perfusus aqua Irigida. — b) De lacrimis. *Ovid. Heroid.* 11. 115. Perfundere alicui lacrimis. et 5. *Fast.* 407. Perfusus lacrimis. *Liv.* 40. 12. Diu fuit silentium, quum (*Demetrium*) perfusum fletu appareret omnibus loqui non posse. *Est tamen qui aliter leg.* — c) De sanguine. *Virg.* 11. *Æn.* 88. Rutulo perfusi sanguine currus. *Id.* 2. *G.* 510. gaudent perfusi sanguine fratrum. *Ovid.* 7. *Met.* 396. Sanguine natorum perfunditur impius ensis. *Sil. It.* 1. 517. Horrida labentis perfunditur (*Pænus*) arma cruore. — d) De unguentis et similibus. *Horat.* 1. *Od.* 5. 2. Perfusus liquidis odoribus. *Id. Epod.* 13. 9. Perfundi nardo. *Sil. It.* 11. 402. crineum Assyrio perfundere amomo. *Sic Lucret.* 2. 416. scæna perfusa croco. *Virg.* 5. *Æn.* 135. oleo perfusa juventus. Similiter *Horat.* 2. *Sat.* 4. 50. pisces perfundere olivo.

11.) Translate. ¶ 1. Ipse liquor perfundere dicitur. *Virg.* 7. *Æn.* 459. ossaque et artus Perfudit toto promptus corpore sudor. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 5. 6. (41). Tot annium fontionique ubertas totam Italiam perfundeus. *Sic Propert.* 3. 5. Nequidquam perfusa meis unguenta capillis. *Grat. Cyneq.* 54. Sive improvisus cælo perfuderit (*retia*) imber. ¶ 2. Flumina perfundere locum alicum dicuntur, quem alluunt. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 29. 29. (108). Trallis alluitur Eudone amne, perfunditur Thebaide. et 4. *ibid.* 12. 23. (72). Insula perfunditur amne Illis. *Sic poetice Sil. It.* 1. 158. nec qui riguo perfunditur auro Campum atque illatis Hermi flavescit arenis. ¶ 3. Pro defendere, effundere. *Colum.* 12. *H. R.* 24. 3. Sextarios musti in id vas perfundere, et rutabulo peragitare. ¶ 4. *Perfundere alicui oculum*, excutere, buttar fuori, apud *Ulp. Dig.* 9. 2. 5. *ad fin.* Sutor puero forma calcei cervicem ita percussit, ut oculus perfunderetur. *Ita Torrentin. et Haloand.* Est qui leg. *perfunderetur.* ¶ 5. Sæpe est obducere, conspergere, obtegere. — a) De coloribus. *Virg.* 5. *Æn.* 112. ostro perfusa vestes. *h. e. contactæ, ornatæ, intextæ, ut Forcellinus, vel imbutæ, infectæ, ut recentiores interpretantur.* — b) De iis, quæ consperguntur. *Virg.* 12. *Æn.* 611. Canitiem immundo perfusam pulvere turpans. *Curt.* 3. 5. *inil.* Pulvere ac sudore simul perfusum regem invitavit liquor fluminis, ut callidum adhuc corpus ablueret. *Petron. Satyr.* 126. *Perfusus* pulvere mulio. Similiter *Virg.* 1. *G.* 78. Iethæo perfusa papavera somno. et *Stat.* 2. *Theb.* 143. illos post verbera fessos Exceptamque hiemem cornu perfuderat omni Somnus. *Poetice Sil. It.* 3. 324. Invento Libyen (*virgo*) perfudit aliro. *h. e. olivi usum docuit.* — Hinc referri possunt et poetica illa *Ovia.* 1. *Fast.* 303. perfusaque gloria lupo. et *Lucret.* 4. 924. corpus perfusum frigore leti. et *ibid.* 81. hæc intus perfusa lepore. — *Perfundere membra turbam pilarum* pro *fundere turbam pilarum* per membra dicit de pilario *Manil.* 5. 168. Ille potens turbam perfundere membra pilarum. — c) Sæpe est contragere, coprire. *Lucret.* 2. 821. omne genus (*al.* omnigenis) perfusa colubibus. *Cf. Petron. Satyr.* 128. Rubori manifesto perfusus. *Sil. It.* 2. 404. lorica opibus perfusa Tagi. *h. e. auro.* *Sic Id.* 16. 450. Aurifero perfusa Tago pocula. *Seneca Ep.* 115. *circa med.* Quum auro tecta perfundimus, quid aliud quam mendacia gaudemus? scimus enim, sub illo auro læda signa latitare. *Nemesian.* 3. *Ecl.* 28. Bacchus odorato perfusus colla capillo. *Seneca Hippot.* 394. temere jacte colla perfundunt comæ.

Id. Œdip. 1000. atre nube perfundit caput. et *ibid.* 553. Lugubris imos palla perfundit pedes. *Martial.* 7. 33. Dejecto quid, inepte, pedes perfundis amictu? *Arnob.* 3. 14. Dii fluidarum vestium superiectione perfusi. h. e. contacti, vestiti. ¶ 6. De luce est convestire, atque adeo implere, *investire, empiri*: ad reu *Lucret.* 2. 147. Quam subito soleat sol ortus tempore tali convestire sua perfundens omnia luce. *Plin.* 5. *Ep.* 6. a med. Cubiculum hieme tepidissimum, quia plurimo sole perfunditur. *Lucan.* 7. 215. totos perfudit lumine colles. cf. *Grat. Cyneq.* 97. Mens ignarum perfudit lumine mundum. *Rursus Lucan.* 7. 546. Quod totos errore vago perfuderat agros, Constitit hic bellum. *Stat.* 2. *Theb.* 208. de *Fama*. Nec minus Ogygis eadem dea turbida Tiresbas Insilit, et totis perfundit mœnia pennis. *ingombra e riempie*, spargit tumores tota urbe. ¶ 7. Refertur ad sensus et animum, et est totum corripere, imbuere. *Cic.* 2. *Fin.* 34. 114. Sensus dulcedine omni quasi perfusi. et *ibid.* 3. 6. Voluptas, quam sensus accipiens movetur, et jucunditate quadam perfunditur. *Id.* 4. *Tusc.* 9. 29. Qualis est hæc voluptas aurium, tales sunt oculorum et tactionum et odoracionum et saporum: quæ sunt omnes unius generis ad perfundendum animum tamquam illiquifactæ voluptates. *Liv.* 10. 38. Erat apparatus sacri, qui perfundere religione animum posset. *Cic.* 8. *Att.* 6. Dii immortalis, qui me horror perfudit! quam sum sollicitus, quidnam futurum sit! *Petron.* *Satyr.* 134. Secreto rubore perfundi. *Liv.* 30. 16. gaudio. et 2. 63. timore. *Cic.* 5. *Fin.* 24. 70. lætitia. *Catull.* 64. 330. mentem amore. *Liv.* 2. 63. Perfusi vano timore Romani. et 9. 16. sub *fn.* Perfusus ultimi supplicii metu. *Fronto* 1. ad *M. Cres.* 2. Crede me tanta lætitia perfusum, ut eic. *Stat.* 3. *Theb.* 228. Mars perfusus pectora belli Tempestate. h. e. furore bellico plenus. *Apul.* 10. *Met.* Bilis furore perfusus. ¶ 8. Speciatim perfundere aliquem iudicio, iudicii venerationem, ceu aquam, offundere, in jus vocare, et afficere molestia sistendi se ante iudicem, parandæ defensionis et causæ dicendæ. *Cic. Rosc. Am.* 29. 80. Mihi videris, Eruci, una mercede duas res assequi velle: nos iudicio perfundere; accusare autem eos ipsos, a quibus mercedem accepisti. Eadem ratione *aspergere* alicui molestiam dicit *Cic.* 2. ad *Q. fr.* 10. ¶ 9. Item speciatim perfundi studiis, leviter imbuti. *Seneca Ep.* 36. Perseveret perhibere liberalia studia, non illa, quibus perfundi satis est, sed hæc, quibus tiogendus est animus. et *Ep.* 110. ante med. Si quis hanc humanorum divinarumque notitiam accepit: si illa se non perfuderit, sed iniecerit. *Translatio* hic est ab his, quæ aqua perfunduntur, quæ licet probe madescant, sicari brevi possunt: contra quæ inficiuntur colore aliquo, ut lana, elui amplius fere nequeunt.

PERFUNGOR, gbris, ctus sum, gi, dep. 3. (per et fuigor). Part. *Perfunctus* in omnibus paragr.; *Perfuncturus* 2. d. — Perfungi est fungi, obire, agere, vel reclusi plene et usque ad finem fungi: differt a *defungor*, quia *defungimur* fere in malis, molestis, gravibus rebus, *perfungimur* sæpius in bonis (quod discrimen a *Forcellino* probatum allata infra loca minime confirmant) *ἐπιτελέω* (It. *fare, esercitare intieramente, compire, finire*; Fr. *achever entièrement, venir à bout de, remplir entièrement, s'acquitter de*; Hisp. *acabar, terminar, concluir, cumplir, executar plenamente*; Germ. *etwas ganz verrichten, thun, verwalten*; Angl. *to go through with, discharge, execute*). ¶ 1. Stricto sensu — a) Cum Ablativo. *Cic. Senect.* 21. 77. Dum sumus in his inclusi compagibus corporis, manere quædam necessitatis et gravi opere perfungimur. *Id.* 1. *Orat.* 45. 199. Quid enim est præclarior, quam honoribus et reipublicæ muueribus perfunctum senem posse dicere etc.? *Id.* 1. *Fam.* 8. Quum et honoribus amplissimis et laboribus maximis perfuncti essemus. *Id.* *Brut.* 2. 8. Quo tempore ætas nostra perfuncta rebus amplissimis, tamquam in por-

tum confugere deberet. — Cum Accusativo. *Fronto ad Verum imp.* (edente iterum *A. Maior*) *Ep.* 7. Ceterum parsimonia et officii et frugalitate onera questoria, ædificia, et prætoria perfunctus est. ¶ 2. Latiori sensu, vel translate, ut alii placet, est subire, ferre, sentire et denique evadere. — a) Cum Ablativo sine præpos. *Cic. Mur.* 2. 4. Ut eis faveamus, qui eadem pericula, quibus nos perfuncti sumus, ingrediuntur. *che noi abbiamo passato*. et *Id. Maicell.* 10. 31. Perfuncta respública est hoc misero fatalique bello. *Id. Dom.* 52. 134. Quos memoriæ proditum est ab ipso Hercule, perfuncto iam laboribus, sacra didicisse. *Id.* 5. *Fam.* 12. Ceteris nulla perfunctis propria molestia, casus autem alienos sine ullo dolore intuentibus, etiam ipsa misericordia est jucunda. *Liv.* 26. 17. Romani perfuncti, quod ad Capuam atinebat, cura etc. Similiter *Id.* 9. 1.; et *Gell.* 10. 18. Perfunctus fato. *morto*. et *Lucet.* 3. 968. Que tamen omnia te vita perfuncta sequuntur. h. e. quum vitam, seu durationem peregerint. — b) Cum Ablat. et præpos. ab. *Farro 2. R. R.* 4. 5. Sues perfunctas esse a febris et a foria. h. e. a febris, qua laboraverint, liberatas esse. *Id.* *omit.* a. — c) Cum Accusativo. *Apul.* 8. *Met.* Timorem illum satis inanem perfuncti. — Et per zeugma *Cic.* 1. *Fam.* 9. ante med. Ut mihi tam multa pro se perperso atque perfuncto concederet, ut etc. *che ho sofferto e passato*. — d) Absolute. *Ter. Heeyr.* 4. 2. 17. nihil iam mihi istæ res voluptatis ferunt: Dum ætatis tempus tulit, perfuncta satis sum: satias jam tenet Studiorum istorum. *Cic. Cluent.* 41. 116. Iudices, quod se perfuacios jam esse arbitrantur, quum de reo judicant, negligentius attendunt cetera. *d'aver adempito il loco impegno*. et *Dom.* 17. 44. Equidem jam perfuocius sum: explevi animos iovidorum. *ho sofferto e passato la disgrazia del bando*. — Huc referri potest et illud *Brut.* ad *Cic.* 1. ad *Brut.* 11. Si contigerit nostris consiliis exitus, quem optamus, perfuncturus es. *Forcellinus* et alii leg. digulate perfuncturus es. — e) Passive. *Cic. Sezt.* 4. 10. Recito memoriæ perfuncti periculi, prædicationem amplissimi beneficii, etc. ¶ 3. Latissimum sensu est perfui. *Sulpicius* ad *Cic.* 5. *Fam.* 5. a med. Reminiscere, illam omnibus bonis prope perfunctam esse. h. e. omnia bona percepisse, habuisse. *Ovid.* 2. *A. t. am.* 227. Nocte domum repetens epulis perfuncta rediit. *Apul.* 3. *Met.* Perfunctus cæna. h. e. qui cenavit.

PERFÜRO, is, etc. 3. valde furere. — a) Neutorum more. *Virg.* 9. *Æn.* 343. incensus et ipse Perfuri. *Lucret.* 1. 275. Ita perfuriti acri Cum fremitu, sævitque minaci murmuræ pontus. *Sil. It.* 4. 243. Perfurit Ausonius turbata per æquora ductor. *Seren. Sammon.* p. 68. ad fin. ed. *Ald.* Sæpius occultus victa coxendice morbus Perfurit. — b) Cum Accusativo. *Stat.* 3. *Theb.* 388. Eoasque domos flagrante triumphu Perfuris. h. e. furis per domos.

PERFÜSE, adverb. profuse, abunde, affluenter. *Sisenna* apud *Non.* p. 516. 31. *Merc.* Perfuse atque abunde sparsa vasa, magnum pondus auri argentique. *Lips. leg. profuse*. — Compar. habeat *Gloss. Cyrill.* *Διαχυρμένως*, perfusus.

PERFÜSIO, ðnis, f. 3. actus perfundendi et madefaciendi. *Cels.* 4. 8. sub *fn.* Perfusio corporis multa prodest ex aqua calida. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 7. 14. (74). Italia hordeum sine perfusione tostam in subtilem farinam molit. — In plur. num. *Id.* 23. *ibid.* 9. 82. (164). Myrtidano utuntur ad capillorum nigritiam, inalarum perfusiones, purgationes lentiginum. h. e. tingendofucandisque malis. *At Sillig. cum Dalec. collato Dioscor.* 1. 155. *leg. alarum.* *Inscript.* apud *Henzen.* 6041. DEO MAGNO MITRÆ PHILONIS PHILONIVS EVGENTIVS DELIBTVS SAGRATISSIMIS MISTERIVS PER OIA CH. E. OMNIA PROBATISSIMVS QVI ET ARIANIS PERPVSIONIBVS IN ARTERIVM RENATVS TAVROBOLIVM CROBOLIVMQVE PEREIT.

PERFÜSOR, ðnis, m. 3. qui alium aqua perfundit. *Gloss. Cyrill.* Perfusor, *περυχουης προφ-*

χουης. *Inscript. Pompej.* in *Bullettin. Napoli.* a. 1843. II. p. 3. *ΕΥΒΙΟΥΡ. ΠΕΡΨΩΡ. ΚΥΜ ΣΕΚΥ...* *V. Avellino ibid.* p. 67.; et cf. *Cels.* 6. 24. et *Sueton. Aug.* 82. At *Guavinus, Continuaz. de Fast. Duumu.* p. 11., *perfusorein* hic dici putat, qui theatra odoribus perfundit.

PERFÜSORIÆ, adverb. occurrit translate tantum, et valet idem atque vago et ambiguo sermone, non clare, nec discretis verbis, non expresse, quasi perfundendo sermonem obscuritate et tenbris. *Ulp. Dig.* 43. 24. 5. *init.* Si quis se deaunciaverit opus facturum, non semper non videtur clam fecisse, si post denunciationem fecerit: debet enim et diem, et horam denunciatione complecti, et ubi, et quod opus facturus sit: neque quidem perfusorie, aut obscure dicere, aut denunciare. *Scævola ibid.* 21. 2. 69. a med. Si quis in venditione statuliberum perfusorie dixerit, conditionem autem libertatis celaverit, etc. et paulo post. Sic et qui fundum tradiderit, et quam sciat, certam servitutem deberi, perfusorie dixerit: itinera, actus, quibus sunt, ut ita sint.

PERFÜSORIVS, a, um, adject. qui occurrit translate tantum, et ¶ 1. Est leviter perfundens, nec intus penetrans, *superficiale, leggiero.* *Seneca Ep.* 23. Hæc, quibus delectatur vulgus, tenuem habent et perfusoriam voluptatem: hoc de quo loquor, solidum est, et quod plus pateat introrsus. ¶ 2. *Perfusoria assertio* dicitur subdola vindictio alicujus servi in libertatem, qua nempe per calumniam litis justus dominus in periculum servi amittendi adducitur: etenim quandoque servus alicui se liberum esse assererat, et vindicias secundum libertatem a recuperatoribus sive a iudicibus postulabat. *V. AS-SERTIO* et *VINDICIE.* *Sueton. Domit.* 8. Recuperatores, ne se perfusoriis assertionibus accommodarent, identidem admonuit. Est qui perperam leg. *perfusorivis.* *V. PERFUNDO* II. 8. et voc. præced.

PERFÜSUS, a, um. *V. PERFUNDO.*
PERGÄMENA, æ, f. 1. *V. voc. seq.*
PERGÄMENUS, a, um, adject. ad Pergamum pertinens, urbem Troadis. *V. ONOM.* — Hinc

Pergamena, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, (subaudi *charta*), Italice *pergamena, carta peccia*, est genus chartæ ex membranis bestiarum, præsertim ovium a Pergamo urbe, ubi inventum est ab Eumene rege, quum Ptolemæus rex Egypti, orta circa bibliothecas æmulatione chartas supprimeret, ut *Plin.* 13. *Hist. nat.* 11. 21. (70). ex *Pavione* narrat. *Hieronym.* *Ep.* 7. n. 2. Chartam defuisse non puto, Egypto ministrante commercia. Et si alicubi Ptolemæus maria clausisset, tamen rex Attalus (*Eumenis patruelis et successor*) membranas a Pergamo miserat, ut penuria chartæ pellibus pensaretur. Unde et *pergamenum* nomen ad hunc usque diem, tradente sibi invicem posteritate, servatum est. *Caji Epitom. Instit.* 2. 1. § 4. Quod et de chartis et de pergamenis, si in alienis scribat, licet aureis vel argenteis litteris, similiter ejus est scriptura, cujus charta aut pergamena fuerit. *Fragm. VIII. sermon. antiquor.* ed. *A. Maio* in *Scriptt. vetl.* N. Coll. T. 3. P. 2. p. 243. Quemadmodum artifex, qui diligenter operatur, prius animalium, quæ dicitur pergamena, nisi primo auferat ab eis pilum et superfluam pinguedinem carnis, vel nigrorem sanguinis et reliquam immunditiam, ut diligenter munda et limpida ea perliciat, non potest in eis lex Domini scribi. Adde *Isid.* 6. *Orig.* 11.

PERGAMINA, æ, f. 1. idem ac pergamea. Legitur tantum in *Not. Tir.* p. 124., quæ auctoritate omnino caret.

PERGAUDEO, es, ere, n. 2. vehementer gaudeo. *Cic.* 3. ad *Q. fr.* 1. 3. Trebonium meum et te amari, teque ab illo pergaudeo.

PERGENITUS, a, um, adject. idem fere ac genitus. *Pelagon. Veterin.* 11. a med. Flemina in geniculis pergenita.

PERGIGNO, V. PROGIGNO.
PERGLISCO, is, ere, n. 3. *Colum.* 8. *R. R.*

7. 4. Gallina prima luna saginaria caepa, viginna pergliscit. *finisce d'ingrassarsi*.

PERGNARUS, a, um, adject. valde gaarus. *Sall. fragin.* apud *Yon.* p. 554. 24. *Merc.* li locorum pergnari, et soliti necere ex viminibus vasa agrestia. *Alii leg.* pergnari. *Apul. de Mag.* Magia ars colendi deos ac venerandi pergnara.

PERGO, pergis, perrexi, perrexit, pergere, 2. (per et rego). Part. *Pergens* sub *B. I. a.*; *Perrextus* sub *A. 2.*; *Perrexturus* sub *B. II. 1.* — *Pergere*:

A) Active ¶ 1. Generatim significat iter, vel aliud quippiam ceptum continuare, prosequi, perseverare (It. *seguire*, *continuare*, *prosequire*; Fr. *continuer*, *poursuivre*; Hisp. *continuar*, *proseguir*; Germ. *fortsetzen*, *mit etwas fortfahren*; Angl. *to go on forward*, *advance*, *continue on his way*, *follow up*, *prosecute*, *pur-sue*). Occurrit — *a)* Cum Accusativo. *Pergere* iter, ellipsis est, ait *Forcellinus*, pro iter ire, vel facere pergere. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 119. Pergam, quo caepi, hoc iter. *Sall. Jug.* 81. Duo fratres maturare iter pergere. *Iuct. B. Afr.* 69. Quum Cæsar iter ceptum pergere ceppisset. *Alde Tac.* 4. *Ann.* 20. et 15. *ibid.* 27. — *b)* Cum Infinito. *Ennius* apud *Yon.* p. 223. 34. p. 466. 27. et p. 504. 6. *Merc.* Heu me miseram! interit: pergunt lavere sanguem sanguine. *Lucret.* 1. 930. arcis Religionum animum nodis exsolvere pergo. *Codices plerique habent* porgo, quod antiquum videtur, ut vorto pro verlo. *Cic.* 2. *Orat.* 71. 290. Censeo, ut satis diu te putes requiesse, et iter reliquum conlicere pergas. *Id.* 11. *Att.* 7. *a med.* Hec tu perge, ut facis, mitigare, et probari quamplurimis. *Id.* *Cæcin.* 24. 59. Perge porro hoc idem interdicitum sequi. *Seneca Hippol.* 882. Silere pergit. *Liv.* 32. 6. Ad hostem ducere pergit. *Q. Cic. Petit.* cons. 14. 55. Quare etiam atque etiam perge tenere istam viam. *Cic.* 3. *Herenn.* 1. 1. Nos proficisci ad instituta pergemus. — Similiter *Ter. Adelph.* 2. 1. 27. si molestus esse pergis, jam intro abripere. — *Pergin'* comicum est, et increpantis. *Ter. Eun.* 5. 1. 1. *Pergin'*, scelestus, mecum perperve loqui? *h. e.* non cessas? *Plaut. Amph.* 1. 1. 193. Pergio argutarius? — Joculariter *Plaut. Pseud.* 5. 1. 4. et *Pæn.* 1. 3. 24. *Pergin'* pergere? *sequitate voi ad andare innanzi?* ¶ 2. Perretere dicebant expergefacere. Ita *Paul. Diac.* p. 215. 3. *Müll.* ex conjectura *Gesneri*; *Scaliger.* et *Müllerus* leg. *Pergere*; alii *Perere*. *Apul. 2. Met.* Perrectis oculis et ubarmatis ad vigilias. *h. e.* ex-perrectis. *Alii leg.* perrectis. ¶ 3. Item speciatim est vehementer movere, atque adeo aggredi. *Tac.* 1. *Ann.* 28. Piusque cessura, quæ pergeret, si etc. *h. e.* quæ aggredierentur.

B) Neutorum more, est recta iter, vadere, tendere, contendere, *περσώματι* (It. *andare*; Fr. *aller*, *marcher*, *s'acheminer*, *se diriger*, *se rendre quelque part*; Hisp. *ir*, *andar*, *encaminarse*; Germ. *gehen*, *kommen*, *reisen*; Angl. *to go*, *proceed*, *roise*).

1.) Proprie. — *a)* Cum addito, quo quis pergit. *Ter. Hecyr.* 3. 4. 36. Horsum pergunt. *Id.* *Eun.* 2. 1. 22. Quis hic est, qui huc pergit? *Sall. Jug.* 51. Non longe ab eo itinere, quo Metellus pergebat. *Cæs.* 3. *B. G.* 18. extr. Læti, ut explorata victoria, ad castra pergunt. *Sil. It.* 7. 171. ad litora pergens. *Sall. Jug.* 45. Priusquam domum pergerent, et *ibid.* 77. Modo adversus hostes, modo in solitudines pergere. *Liv.* 3. 6. Pergit inde (hostis) infestus in agrus Romanos. *Justin.* 5. 3. 9. Igitur Alcibiades in bellum adversus Lacedæmonios pergit. — Similiter *Ter. Adelph.* 4. 2. 47. Sed orso ad eum pergere? *Cic. Planc.* 41. 98. Quum tamen abessent aliquot dierum viam, in Macedonia ad Planciumque perrexi. *Id.* 4. *Herenn.* 51. 64. Frater venit ex Salerno: ego illi obviam pergam. — *b)* Cum Supino. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 154. Nunc, quod occipi, obsonatum pergam. — *c)* Cum addito qua quis pergit, vel absolute. *Cic.* 1. *Divinat.* 54. 123. Eadem, qua ceteri, fugere noluit: quibus querentibus, cur non eadem via

pergeret, deterreri se a deo dixit. *Seneca Med.* 974. Perge tu inecum comes. *Id. Thyest.* 490. Perge non dubio gradu. — Poetice de inaninis. *Lucret.* 6. 324. Et ceteri ferme pergunt sic fulmina lapsu. At *Lachmannus leg.* percurrunt fulmina. — *d)* Passive impersonaliter. *Cæcilius* apud *Yon.* p. 513. 3. *Merc.* Ad plebem pergitur: publicitus defendendum est. — *e)* Cum Infinito. *Ter. Phorm.* 1. 4. 47. domum ire pergam. et *ibid.* 5. 6. 26. Eumque nunc esse (ait) intus cum illis; hoc ubi ego audivi, ad fores Suspenso gradu placide ire perrexi. *Cic.* 1. *Acad.* (post.) 1. 1. Nullam moram interponendam putavimus, quin videremus hominem: itaque confestim ad eum ire perrexitus. *h. e.* ire contendimus. *Virg.* 6. *Æn.* 193. Observans quæ signa ferant, quo tendere pergant. *Cic.* 15. *Fam.* 4. *med.* Tum id, quod jam ante statueram, vehementer interesse utriusque provincie pacare Ananum et perpetuum hostem ex eo monte tollere, agere perrexi. — *f)* Et tacito Infinito. *Liv.* 2. 40. De his videris: quos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet. *h. e.* si ita agere pergis.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim. *Cic. Brut.* 43. 158. Pergamus ergo ad reliqua, et institutum ordinem persequamur. *passiamo.* et 5. *Tusc.* 5. 13. Ut ad eas (virtutes) cursim pertractata beata vita videatur. — Passive. *Macrob.* 7. *Saturn.* 16. ante *med.* Non potest ad similitudinem pergi rei, quæ necdum est. ¶ 2. Speciatim de oratione. — *a)* Cum Infinito. *Cic. Partit. orat.* 8. 28. Perge igitur ordine quatuor mihi istas partes explicare. *h. e.* aggredere explicare. — *b)* Saepius tacito Infinito. *Cic.* 5. *Verr.* 20. 51. Pergam, atque insequar longius. *h. e.* pergam dicere. Sic *Id.* 2. *Legg.* 27. 69. *quintus.* Perge cetera. *Marius.* Pergam equidem, et quoniam etc. *Id.* *Brut.* 74. 258. Sed perge, Pomponi, de Cæsare, et redde quæ restant. *h. e.* perge narrare. *Id.* 3. *Phil.* 19. 40. Pergit in ira maledicta, quasi vero ei pulcherrime priora processerint, *h. e.* pergit effandi. ¶ 3. *Virg.* 6. *Ecl.* 13. Pergit, Pierides. *h. e.* agite: vos hortantis.

PERGRACILIS, e, adject. valde gracilis. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 13. 101. (159). Longiore caule, sed pergracili.

PERGRECOR, aris, ari, dep. 1. *ἐλληγιζω*, est Græcorum more intemperantius bibere, epulis et potationibus inservire. *Plaut. Most.* 1. 1. 21. Ois noctesque bibite, pergræcamini. *Tullius* apud *Paul. Diac.* p. 215. 5. *Müll.* Nunc ruri pergræcatur.

PERGRANDESCO, is, ere, n. 3. grandis fio. *Accius* apud *Non.* p. 115. 9. *Merc.* Fruges prohibet pergrandescere.

PERGRANDIS, e, adject. valde grandis. *Cic.* 6. *Verr.* 27. 26. Vas vinarium ex una gemma pergrandi. *Id.* 1. *leg. Agr.* 4. 10. Agris publicis pergrande vectigal imponere. *Plaut. Pers.* 4. 3. 23. Pergrande lucrum facere. *Liv.* 29. 29. Regnum ad fratrem regis pergrandem natu pervenit.

PERGRAPHICUS, a, um, adject. idem ac graphicus, idest ad unguem factus, absolutus, quasi pictoris manu expositus. *Plaut. Trin.* 5. 2. 15. Nimis pergraphicus sycophanta.

PERGRATUS, a, um, adject. valde gratus. *Cic. Amic.* 4. 16. Pergratum mihi feceris, si etc. *Id.* 3. *ad Q. fr.* 1. 6. Litteræ tuæ pergrate fuerunt, et *ibid.* 4. Id mihi pergratum, perque jucundum erit. — Elegans est thesis in jilo 1. *Att.* 20. sub *fin.* Per mihi, per, inquam, gratum feceris. *V. PER.*

PERGRAVIS, e, adject. valde gravis. *Cic. Sext.* 50. 107. Injux oratio et pergravis, et grata conditioni fuit. *Id.* *Cæli.* 26. 63. Testes pergraves. *Ter. Hecyr.* 3. 1. 12. Levia sunt hæc, quæ tu pergravia esse in animum induxisti tuum.

PERGRAVITER, adverb. admodum graviter. *Cic.* 1. *Att.* 10. Pergravier illum esse offensum. *Id.* 1. *Orat.* 53. 227. reprehendere aliquem.

PERGŪLA, æ, f. 1. est pars domus exprorecta et propendens, seu locus apertus, extra parietem prorectus, et modo tectus, modo sub dio positus:

a pergula, ut *regula a rego*, quia extra parietem pergit, seu porrigitur. *περβόλη*, *pergola*, *ringhiera*, *ballatoio*, *poggiuolo*, *loggetta*, *sporto*. ¶ 1. Generatim. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 3. 6. (8). *M. Fulvius* argentarius cum corona rosacea interdixit e pergula sua in forum prospirasse dictus, ex auctoritate senatus in concilio abinctus est. ¶ 2. Pictores in pergulis sua opera proponebant. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (84). de *Apelle*. Perfecta opera proponebat in pergula transeuntibus, atque ipse post tabulam lateat, vitia, quæ notarentur, auscultabat. *Lucilius* apud *Lactant.* 1. 22. Pergula pictorum, veri nihil, omnia ficta. ¶ 3. Res quoque venales ibi proponebantur. *Ulp. Dig.* 5. 1. 19. *a med.* Tabernulam pergulam, horreum, armarium, seu officinam conducens. ¶ 4. In pergulis mathematici artem suam profitebantur, præceptores erudiebant discipulos. *Sueton.* *Aug.* 94. sub *fin.* Theogenis mathematici pergulam, comite Agrippa, ascenderat. *Id.* *Gramm.* 18. Initio circa scientiam versatus est, deinde in pergula docuit. *Topisc.* *Saturn.* 10. extr. Romæ frequentaverat pergulas magistrales. *Juvenal.* 11. 137. Sed nec structor erit, cui cedere debeat omnis Pergula. *h. e.* omnes, qui structuram artem docent in pergula, aut discunt. ¶ 5. Ponitur et pro cenaculo, vel casa, tugurio. *Petrus. fragin.* *Trugur.* 74. *Burmann.* Hic, qui in pergula natus est, ædes non somniat. *h. e.* qui pauper est. *Auson. epist.* 4. 6. Vitis arundineis cubitet quem pergula tectis. ¶ 6. Et pro cella ineticum, ubi prestabant. *Plaut. Pseud.* 1. 3. 78. Si mihi non jam huc cubitis oleum deportatum erit te ipam colleo ego eras faciam ut deportere in pergulam, et 92. Cras, Phœnicium, phœnicio corio invisiss pergulam. ¶ 7. In vineis est ramorum porrecta dispositio in modum pergulae. *Colum.* 4. *R. II.* 21. 2. Illa enim pergulae magis, quam vineæ figuram oblinet, quæ supra hunc inodum (*h. e.* supra octo palmites) materis distenditur. *Id.* 11. *ibid.* 2. 32. Si quæ pergulae vitium generosam a putatoribus relicta sunt, utique deputari debent. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 1. 3. (14). Una vitis Romæ in Livæ porticibus subdiale inambulatione umbrosis pergulis opacat. *V. pergulae* descriptionem in *VITECUS* ad lin.

PERGULANA, æ, f. 1. genus est vitis, quam nuper sibi cognitam esse ait *Colum.* 3. *R. R.* 2. 28. ita fortasse dicta, quod in modum pergulae ejus palmites disponebantur. — *Pergulana* videtur asse, quam Itali nunc *pergola* et *pergolese* appellant.

PERHAURIO, tis, si, stem, vite, a. 4 Part. *Perhaustus*. — *Perhaurire* est idem atque exhaurire. *Tertull.* 1. *ad Vitium.* 15. extr. Infantem totum præcoquam perhauritis. *Apul.* 10. *Met.* Calicem uno haustu perhauri. *Sever.* *Ætn.* 420. mille perhauritis Iquibus instaurat vires. *Plaut. Mil. glor.* 1. 1. 34. Auribus perhaurienda sunt. *V. PERAUDIENDUS.*

PERHAUSTUS, a, um. *V. voc.* præced.

PERHIBEO, bes, hui, bitum, bere, a. 2. (per et habeo). *Perhibere* paragege pro *perhiberi* est apud *Plaut.* sub 2. in lin. — Part. *Perhibitus* 1. b.; *Perhibendus* 2. in fin. — *Perhibere* ¶ 1. Generatim est exhibere, præbere, (It. *esibire*, *dare*; Fr. *fournir*, *donner*, *présenter*; Hisp. *formir*, *dar*, *presentar*, *ofrecer*; Germ. *hinhalten*, *verwenden*, *zuwenden*, *gewähren*, *belegen*, *geben*, *erhalten*; Angl. *to exhibit*, *give*). Occurrit. — *a)* Universum et est exhibere, præbere. *Cato* apud *Gell.* 3. 7. Saepè post illa operam reipublice fortem atque strenuam perhibuit. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 49. Cur ego vestem, aurum, atque ea, quibus est vobis usus, perhibeo? *Alii leg.* præhibeo. *Id.* *Merc.* 3. 1. 46. Oravit, ut apud me perhiberem sibi locum. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 25. 26. (93). Idem magnanimitatis perhibuit exemplum, cui comparari non possit aliud. *Alii leg.* præhibuit. — *b)* Spectatum pro tribuere, attribuire. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 6. 39. (138). Magnam auctoritatem huic animali perhibet Nigidius, majorem magi. *Id.* 31. *ibid.* 7. 39. (80). Cui jampridem palma a pierisque

medicis inter omnia salis genera perhibetur. *Id.* 25. *ibid.* 8. 53. (101). Morsibus imponitur vettonica præcipue, cui tanta vis perhibetur, ut etc. *Id.* 18. *ibid.* 11. 26. (104). Quin ponderosissimo cuique trilleo præcipua salubritas perhibita sit. — c) *Perhibere alicui gratias est aver obbligo verso qualcheduno. Apul. 6. Met.* Si me domum perveneris incolumem, quæ tibi gratias perhibebo? quos honores habebō? — d) *Perhibere honorem est habere. Plin. 19. Hist. nat.* 4. 19. (59). Virgilio quoque confesso, quam sit difficile verborum honorem tam parvis perhibere. et 29. *ibid.* 1. 9. (29). Ordinem autem a confessis, hoc est lanis orisque, obiter ut rebus præcipuis honos in primis perhibeatur. — e) *Perhibere se, offerre se. Quintil. 1. 1. 12.* A Græco sermone puerum incipere malo, quæ Latinus, qui pluribus in usu est, vel nobis nolentibus se perhibet. *Al. rectius leg. præbet.* — f) *Perhibere alicquem, offerre, exhibere, sistere, presentare. Cic. 1. Att. 1. a med.* In causa hominum amplissimorum, qui sine eo, quem Cæcilius suo nomine perhiberet, facile causam communem sustinerent, etc. — g) *Perhibere testimonium, dare, ferre, far testimonianza. Varro 2. R. R.* 5. 1. Veni mi advocatus, dum asses solvo Pallibus, si postea a me repetat, ut testimonium perhibere possis. Adde *Plin. 7. Hist. nat.* 30. 31. (112). et *ibid.* 38. 39. (127).; et *Colum. 3. R. R.* 9. 6. — h) *Perhibere verba, habere, adhibere. Plaut. Asin. 1. 3. 36.* Si ecator nunc habeas, quod des, alia verba perhibeas. *useresti atre parole, aliud diceres. Alii et ipse Fleckeisen. legunt præhibeas. Id. Rud. 1. 2. 50.* Ut verba perhibes, me perisse prædicas. *Et hic alii leg. præhibes.* ¶ 2. Speciatim sæpissime absolute ponitur. — a) Pro dicere, affirmare, prædicare, *dire, affermare, κατάφημι.* — Absolute. *Plaut. Cist. 1. 1. 68.* Quod neque ego habeo, neque quisquam, ut perhibent viri. *Cic. Ligar. 8. 24.* Prohibiti estis in provincia vestra pedem ponere, et prohibiti, ut perhibetis, summa cum injuria. *Virg. 1. G. 247.* Illic, ut perhibent, aut intempesta silet nox, etc. *Id. 8. En. 135.* Electra, ut Graji perhibent, Atlantide cretus. — Cum Infinito. *Pacuvius apud Cic. 2. Herenn. 23. 36.* Fortunam insanam esse et cæcæ et brutam perhibent philosophi. *Virg. 4. G. 507.* Septem illum totos perhibent ex ordine menses Flevisse. *Catull. 64. 76.* Nam perhibent, olim crudeli peste coactam Androgeonæ penas exsolvere cædis. *h. e. exsolvisse.* — Et cum Accus., tacito Infinito. *Virg. 4. G. 323.* Si modo, quem perhibes, pater est Thymbraeus Apollo. — Passive. *Plaut. Stich. 1. 1. 25.* Montes, qui esse aurei perhibentur. *Cic. 1. Tusc. 12. 28.* Tyndaridæ fratres, qui non modo adjuutores in præliis victoriæ populi Romani, sed etiam nuntii fuisse perhibentur. *Colum. 3. R. R. 8. 3.* India perhibetur in nobilibus ferarum mirabilis. *Cic. 5. Fam. 12. a med.* Nec minus est Sparlatus Agesilaus ille perhibendus. *h. e. dicendus, commemorandus.* — b) Haud raro usurpatur pro nominare, appellare, nominare, chiamare. — a) Active *Ennius apud Macrob. 6. Saturn. 1.* et apud *Servium ad Virg. 1. En. 530.* Est locus, Hesperiam quam mortales perhibebant. *Pacuvius apud Cic. 2. Nat. D. 36. 91.* Hoc, quod memoro, nostri cælum Graii perhibent æthera. *Cic. ibid. 42. 109.* Quem clero perhibent Ophiuchum nomine Graii. *Id. 2. Divinat. 5. 12.* Est quidam Græcus vulgaris in banc sententiam versus: Bene qui conciliet, vatem hunc perhibebo optimum. — β) Passive. *Ennius apud Festum p. 325. 24. Müll.* Nec quæquam sopblam, sapientia quæ perhibetur, in somnis vidit, prius quam etc. *Ter. Adelph. 3. 5. 58.* Vos æquo animo æqua noscere oportet, si vos vultis perhiberi probos. *Plaut. fragm. apud Gell. 7. 7.* Sane ego me volo fortem perhiberi virum. *paragoge. et Trin. 3. 2. 66.* Quis me improbius perhibeatur esse?

PERHIBITUS, a, um. *V. voc. præced.*
PERHIBEMO, as, are, n. 1. hiemo, hiemem totam transigo. *Colum. 11. R. R. 3. 4.* Sub Initium sulcos vacuos perhibemare patiuntur.

PERHILUM, adverb. *assai poco, perpallum. Lucret. 6. 576.* Hac igitur ratione vacillant omnia lecta, Summa magis mediis, media imis, ima perhilum.

PERHONESTUS, a, um, adject. valde honestus. *Arnob. 2. 49.* Sint licet perhonesti, fuerintque laudabiles.

PERHONORIFICE, adverb. *πολυτιμῶς*, valde honorifica. *Cic. 14. Att. 12.* Hic perhonorifice, et amice Octavius, quem quidem sui Cæsarem salutabant.

PERHONORIFICUS, a, um, adject. *πολυτιμῶς*, valde honorificus. ¶ 1. Est qui honore pleus est. *Cic. 2. Att. 18.* Consulatio forensis perhonorifica. *Id. Prov. cons. 19. 45.* Est ipsi mihi omnino perhonorificum, discessum meum funus dici reipublicæ. ¶ 2. Item qui maximum alicui tribuit honorem, qui eum maxime reveretur eidemque obsequitur. *Cic. 1. Att. 13.* Collega et in me perhonorificus, et partium studiosus.

PERHORRENDUS, a, um, adject. valde horrendus. *Cyprian. de laud. Martyr. a med.* Eructuantibus flammis (*gehenna*) perhorrenda.

PERHORREO, es, ere, 2. valde horreo, horridus fio. Cum Accusativo *Jul. Valer. res gest. Alex. M. (edente A. Mato) 2. 9.* Deinde illi nos horum tela atque aciem perhorrebimus. *V. voc. seq. 2.*

PERHORRESCO, rescis, rui, rescere, inchoat. 3. ¶ 1. Neutorum inore perhorresco est idem ac valde horreo, horridus fio. *Cic. Divin. in Q. Cæcil. 13. 41.* Non solum commoveor animo, sed etiam toto corpore perhorresco. *tremo tutto. Id. Pis. 20. 45.* Nemo est qui vos non oculis fugiat, auribus respuat, animo aspernetur, recordatione denique ipsa consulatus vestri perhorrescat. *Ovid. 6. Met. 704.* quorum (*ventorum*) jactatibus omnis Afflata est tellus, latumque perhorruit æquor. *s'increspo, si turbò. et 13. ibid. 876.* Tantaque vox, quantum Cyclops iratus habere Debuit, illa fuit: clamore perhorruit Etnæ, si scosse. ¶ 2. Active, seu cum Accusativo est valde metuo, pertimesco, temere tremando. *Cic. 6. Verr. 35. 78.* Hanc tu tantam religionem si tum in imperio non pertimescebas, ne nunc quidem in tanto tuo periculo perhorrescis? *Id. 4. Cat. 6. 12.* Fugam virginum atque puerorum, ac vexationem virginum Vestalium perhorresco. *Id. 13. Phil. 15. 31.* Luperorum mentionem facere audent? neque illius diei memoriam perhorrescit, quo ausus est etc. *Id. 9. Att. 10.* Genus belli crudelissimi et maximi perhorruui. *Id. 13. ibid. 25.* Sed quid est tandem, quod perhorrescas, quia tuo periculo jubeam libros dare Varroni? *Horat. 2. Od. 13. 15.* navita Bosphorum Pænus perhorrescit. *Ovid. 5. Trist. 9. 15.* Quomque perhorruerit usus pars maxima (*hominum*) nostros, etc. — β) *Joaninus est in illu Cic. 5. Fin. 11. 31.* bisolationem naturæ tam valde perhorrescere.

PERHORRIDUS, a, um, adject. valde horridus. *Liv. 22. 16.* Pænus contra intra Formidam sata ac Literni arenas, stagnaque perhorrida situ hibernaturus esset.

PERHOSPITALIS, e, adject. valde hospitalis. *Cic. 6. Verr. 2. 3.* Hujus domus est vel optima Messanæ, potissima quidem certe, et nostris hominibus apertissima, inmaximeque perhospitalis. *Pleraque optin. editiones et ipse Orell. habent hospitalis.*

PERHOSPITUS, a, um, adject. perhospitalis. *Zybul. 4. 1. 141.* aut rapidus, Cyri demantia, Gyndes, Ardet Arecteis aut unda perhospita campis. *Alii rectius leg. Gyndes Radit Arecteos haud una per ostia campos. h. e. Gyndes fluvius a Cyro in CCCLX. canaliculos divisus aluit campos Arecteos circa Babylonem. Tante molitionis causam satis ridiculam asfert Herodot. 1. 1. c. 189.*

PERHUMANITER, adverb. valde humaniter. *Cic. 7. Fam. 8.* Scripsit ad me Cæsar perhumaniter.

PERHUMANUS, a, um, adject. admodum humanus. *Cic. 2. ad Q. fr. 6.* Multumque is me cura servationem habuit, et perhumanum. *Id. 16. Att. 12.* Epistola perhumana.

PERHUMILIS, e, adject. valde humilis. *Am-*

mian. 16. 10. § 10. Corpus perhumite curvabat portas ingrediens celsas.

PERIAMBUS, i, m. 2. pes duabus syllabis brevis constans. *Quintil. 9. 4. 80.* Spondeus constat longis duabus, pyrrhichius, quem alii periambum vocant, brevisbus. *At Spalding. leg. periambum, quam voc. V.*

PERIBŌRTOS, i, m. et f. adject. *περιβόητος*, celebratus. *Plin. 34. Hist. nat. 8. 19. (69).* Praxiteles fecit et Satyrum, quem Græci peribœoton cognominant.

PERIBŌLUM, i, n. 2. *περιβόλον*, sæptum, ambitus. *V. CHALCIDICUS.*

PERIBŌLUS, i, m. 2. *περιβόλος*, ambitus, ambulacrum. *Fulgat. interpr. Ezech. 42. 7.* Et peribolus exterior secundum gazophilacia. Adde *ibid. 10. et 1. Machab. 14. 48.*

PERICARPUM, i, n. 2. *περίκαρπον*, bulbi genus, cujus duæ species: cortice rubro alterum, alterum nigro papaveri simile: sed vis major, quam priori: utriusque autem evcalcificando. *Hæc Plin. 25. Hist. nat. 10. 82. (131).* Ita porro est appellatum, quia ejus fructus undique cingit et ambit: a *περί* circum et *καρπός* fructus.

PERICHRISTARION, ii, n. 2. collyrii nomen, ita appellatum, quia oculis illinitur: a *περιχρυστος* circumlitus. *Marcell. Empir. 8. ante med.* Est hujusmodi medicamentum, quod perichristarion vocant Græci, quo ita uti oportet, ut palpebræ subtiliter inde sumerlinantur, ne quid intra oculum fluat.

PERICHYTĒ, es, f. 1. *περιχυτή*, circumfusio: a *περί* circum et *χέω* fundo. Proprie est collyctatio, lacta, qua corpora athletarum circumplacantur. *Imp. Justinian. Cod. 3. 43. 3.* Ordinet quinque ludos, monobolon, contomonobolon, Quintanum contacem sine fibula, et perichyten, et hippicen, quibus sine dolo atque callidis machinationibus ludere permittimus.

PERICLITABUNDUS, a, um, adject. periclitans, experiens, tentabundus. — a) Cum Genitivo. *Apul. 3. Met. Jam sui periclitabunda, paullatim terra resultat, mox in altum sublimata totis alis evolat. Id. 4. ibid.* Depromit unam de phætra sagittam, et puncto pollicis extremam aciem periclitabunda, etc. — b) Cum Accusativo. *Id. de Mag. Voluntatem meam periclitabundus.*

PERICLITANS, antis. *V. PERICLITOR.*
PERICLITATIO, ōnis, f. 3. *επιπέριστα, κινδύνευμα*, experimentum, usus. *Cic. 2. Nat. D. 64. 161.* Quarum utilitatem longinqui temporis usu et periclitatione percipimus. *Cl. Non. p. 219. 21. Merc.*

PERICLITATUS, a, um. *V. voc. seq.*
PERICLITOR, aris, atus sum, ari, dep. 1. (periculum). Part. *Periclitans* sub *B. 3.*; *Periclitatus* dep. neutr. sub *B. I. 2.* et *3.*; *Periclitatus* passive sub *A. 1.*; *Periclitandus* sub *I. 1.* et *2.* — Periclitari

A. Active. ¶ 1. Generatim est periculum facere, experiri, tentare. *κινδύνευω (lit. fare experientia, experimentar, provare, tentare; Fr. essayer, faire un essai; Hisp. ensayar, probar, hacer ensay; Germ. etwas versuchen, probiren, prüfen, auf die Probe stellen; Angl. to try, prove, make experiment or trial of, essay.)* — a) Cum Accusativo. *Plaut. Amph. 3. 2. 33.* Periclitatus sum animum tuum, quid faceres, et quo pacto etc. *Sisenna apud Nan. p. 364. 6. Merc.* Periclitantur tormenta ac tela multaque genera machinatorum. *Id. ibid. p. 297. 2.* Funes expediunt, claustra foribus inposita periclitantur. *Cic. 7. Verr. 50. 132.* Homines in præliis belli fortunam tentare ac periclitari solent. *Sed tentare manifestum est gloss. v. periclitari. Id. Quinct. 31. 96.* Omnia circumspexit Quinctius, omnia periclitatus est. *Liv. 6. 15.* Quam (*dictator*) satis periclitatus voluntate, hominum, discedere sonatum ab se venisset. *Solin. 19.* Periclitari fidem alicujus. *h. e. experiri, an verum dicat. Claud. Mamert. 2. Stat. an. 10. ad fin.* Porro magnum aliquid et secordi turba periculum periclitabere. — b) Passive. *Liv. 1. 42.* Tullius haud dubius rex, seu patrum, seu plebis animus periclitaretur. *h. e. tentaretur. Ita in edit.*

anni 1470. 1482. et *Ald.* 1518. et quibusd. MSS. Alii leg. animos. *Cic.* 2. *Divinat.* 46. 97. In periclitandis experiendisque pueris. *Id.* 1. *Orat.* 34. 157. Subeundus usus omnium, et periclitanda vires ingenii. *Gell.* 13. 8. Exerceri in rebus somniculis noscendis periclitandisque. — *Cic. Amic.* 17. 63. Aliqua parte periclitatis moribus amicorum. ¶ 2. Speciatim est in discrimen vocare, *mettere a pericolo.* *Cic.* 1. *Cat.* 5. 11. Non est sepius in uno homine summa salus periclitanda reipublicæ.

B) Neutorum more.

I.) Proprie ¶ 1. Idem significat, quod active, scilicet periculum facere, experiri. *Cæs.* 2. *B. G.* 8. Quotidie equestribus præliis, quid hostis virtute possit, et quid nostri audent, periclitabatur. et 7. *ibid.* 36. Quin equestri proelio, quid in quoque esset animi ac virtutis suorum, periclitaretur. *At Dinter. legit perspicere.* *Sic Auct. B. Alex.* 13. In portu periclitati remigio, quid quæque earum (navium) efficere posset etc. *Plancus ad Cic.* 10. *Fam.* 18. Periclitari volui, si possem Lepidum tueri. ¶ 2. Est etiam, sed raro, periculum audacter subire, *arditamente arrischiare.* *Tac. Germ.* 40. Plurimis ac valentissimis nationibus cincti, non per obsequium, sed præliis et periclitando tuti sunt. *Cf. Quintil.* 11. 1. 32. In juvenibus etiam uberiora paulo et pæne periclitantia feruntur. *tropo arrischiare.* ¶ 3. Sæpissime est discrimen subire, in periculo versari, *pericolare, arrischiare, andare a rischio, essere in pericolo.* — a) Absolute. *Petron. Satyr.* 96. Periclitanti succurrere. et 110. Periclitantium advocatus. *Quintil.* 6. 1. 21. Periclitantem commendat dignitas, et studia fortia, et susceptæ bello cicatrices, etc. *Tac.* 1. *Ann.* 39. Neque aliud periclitanti subsidium, quam castra primæ legionis. *Cæs.* 6. *B. G.* 34. Ut potius in silvis Gallorum vita, quam legionarius miles periclitetur. *Augustus apud Sueton.* *Aug.* 21. ad fin. Ne de summa imperii populus R. periclitetur. — b) Cum Ablativo. *Martial.* 6. 26. Periclitari capite. *h. e. reum esse capitis.* *Quintil. Declam.* 3. 1. *vita. andar a rischio di perder la vita.* et 7. 2. *causa. di perder la causa.* et *Liv.* 40. 15. *a med. fama ingenii.* *Cels.* 5. 26. n. 24. Quod nimis adstrictum est, cancro periclitatur. *Pincanchevire.* et *Justin.* 37. 3. 7. veneno. *di morir di veneno.* et *Plin.* 20. *Hist. nat.* 15. 59. (165). *paralysi. di diventat paralitico.* et 30. *ibid.* 13. 39. (114). Ulcera, quæ vermibus periclitantur. *di farsi verminose.* et 17. *ibid.* 24. 37. (217). Nec infirmissimæ arbores gelu periclitantur, sed maximæ. *di morir pel freddo.* et 32. *ibid.* 5. 19. (54). Pavore potus periclitantes ex canis rabiosi morsibus. *ὑποφοβοί: laborantes hydrophobia.* *Liv.* 38. 25. Ut tererent tempus, donec res suas, cum quibus periclitari volebant, trans flumen trajicerent. *insieme con le quali non volevano mettersi nel cimento della battaglia.* Alii omitt. *cum.* — c) Cum Genit. *Apul.* 8. *Met.* Hic ego me potissimum capitis periclitatum memini. — d) Cum Infinito. *Petron. Satyr.* 140. Periclitabatur totam pæne tragediam evertere. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 11. 69. (112). Omnia, quæ periclitantur secari, argemona discutit. *Id.* 7. *ibid.* 44. 45. (146). Periclitatus Metellus Macedonicus funus tantum ac tale perdere. *Quintil.* 11. 3. 42. Ima vox vim non habet, summa rumpi periclitatur. *Adde Plin. Paneg.* 84.; et *Tryphonin. Dig.* 42. 1. 50.

II.) Translate. *Quintil.* 7. 3. 17. Optima est illa medla via, qua utitur Cicero pro Cæcina, ut res proponatur, verba non periclitantur. *h. e. non incidant in periculum prodendi causam.* *V. et alium ejusd.* *Quintil.* locum allatum sub *B.* 1. 2.

PERICLYMENOS et periclymenus, i, m. 2. *περικλύμενος*, herba fruticans, ex intervallo duo folia habens subcandida, mollia, in cacumine autem semen inter folia durum, et quod difficile vellatur. Nascitur in arvis ac semibus, convolvens se adminiculis quibuscumque. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 94. 120). Hæc eadem clymenus

etiam dicitur, quam vocem *V. Marcell. Empir.* c. 23. sub init. p. 119. ed. *Ald.* Periclymeni, quam silvæ matrem vocamus, drachma etc. *V. Cavedoni in Bullett. dell'Institut. archeol.* a. 1845. p. 32.

PERICŌPE, es, f. 1. *ritaglio, περικοπή*, res-segmen: a *περί* circum et *κοπή* cædo. Translate. *Hieronym.* in *Ioel.* 2. Junctam et coherentem sibi pericopen dividere nolui. *h. e. S. Scripturæ partem, seu πῖον.*

PERICŪLĀTUS sum, *Cato* ait in ea oratione quam scripsit ad (fortasse ob) lites censorias. *Festus* p. 242. 34. *Müll.* Est ab inusit. *periculor.* — Verb. *periculor* legitur in *Gloss. Lat. Gr.* *Periculor, periculor, κινδυνεύω.*

PERICŪLO, ōnis, m. 3. videtur significare eum, qui aliquid experitur. *Commodian.* 12. 11. *Bacchantur* et illi, qualia nunc ipsi videntur, *Aut periculones, Mimnermi Homerique satores.*

PERICŪLOR, aris, ātus sum, ari, dep. 1. *V. PERICULATUS.*

PERICŪLŌSE, adverb. Comp. *Periculosus* et *Sup. Periculosissime.* — Periculose est cum periculo, *pericolosamente, con pericolo, επικινδύνως.* *Sall. Jug.* 8. Periculose a paucis emitur, quod multorum est. *Cic.* 8. *Att.* 2. Periculose ægroians. *Id.* 7. *Phil.* 3. 8. Periculose dico: quemadmodum accepturi, P. C., sitis horreo. *Auct. B. Alex.* 64. Nihilio periculosius se navigaturum credens. *Seneca* 3. *Ira* 22. Quod homines et periculosissime et libentissime faciunt, de rege suo male existimant. *Veget.* 5. *Veterin.* 23. 13. *Schneid.* Periculose se habere. *h. e. graviter ægroiare.*

PERICŪLŌSUS, a, um, adject. Comp. *Periculosior* et *Sup. Periculosissimus.* — Periculosus est cum periculo conjunctus, periculis plenus, anceps, præceps, lubricus, *κινδυνώδης* (It. *pericoloso, rischioso*; Fr. *dangereux, périlleux, qui suscite un péril*; *Hisp. peligroso*; Germ. *gefährbringend, gefährlich, gefährvoll*; Angl. *dangerous, hazardous, perilous, full of risk or danger*). — a) Generativum. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 21. 68. Consuetudo assentiendi periculosa esse videtur et lubrica. *Id.* 1. *Off.* 24. 88. Gravioribus morbis periculosas curationes et accipites adhibere. *Id. pro Leg. Manil.* 2. 4. Bellum grave et periculosum. *Id.* 12. *Phil.* 10. 25. Committere se itineri infesto et periculoso. et 14. *ibid.* 9. 26. Duobus periculis vulneribus acceptis. et 7. *ibid.* 3. 8. Periculosissimum locum silentio sum prætervectus. *Justin.* 39. 4. 3. Periculoso regno securam ac tutam vitam anteponeus. *Liv.* 27. 35. Periculosissimus annus imminere videbatur. *Seneca* 3. *Ira* 5. *Ira* eo turpiore, et periculosior. *Tac. Germ.* 21. Periculosiores sunt inimicitie iusta libertatem. *Flor.* 1. 17. Periculosissimum bellum sine periculo explicavit. — b) *Periculosum esse in aliquem, periculum creare* alicui. *Cic.* 13. *Att.* 27. Aliter fuisse et in hos inflicios, et in nosmetipsos, si illum offensuri fuimus, pæne periculosi. *Cf. Firmic.* 4. *Mathes.* 1. Faciet callidos, periculosos, violentos, sed qui frequentibus soleant rationibus decipi, et quorum vita sit maximis periculis mancipata. *Adde eumd.* 3. *ibid.* 13. § 1. et 8. — c) Neutr. *periculosum cum Infinito.* *Cæs.* 1. *B. G.* 33. In Galliam magnam eorum multitudinem venire, populo Romano periculosum videbat. *Curt.* 5. 12. 3. Sed eo rerum ventum erat, ut tam periculosum esset non credere sula, quam decipi. *Sic Id.* 6. 6. 27. Quum et progradui arduum, et reverti periculosum esset, etc. *Plin.* 3. *Ep.* 11. Equidem quum essent philosophi ab Urbe summo, fui apud illum in suburbano: et quo notabilius hoc periculosusque esset, fui prætor.

PERICŪLUM, i, n. 2. *Periculum* syncope frequens est apud Poetas. *V. Plaut. Bacch.* 4. 7. 29.; *loc. Ter. cit.* sub 3. d. et g.; *Lucret.* 1. 580.; *Virg.* 2. *Æn.* 709. et 751., 3. *ibid.* 711. etc. — *Periculum* (quod volunt esse ab obsoleto *perio*, unde *peritus, experior*, a *περίω* tento; hinc *Pseudo-Ascon.* ad *Cic. Divin.* in *Q. Cæcil.* 8. ἀπό τῆς πίρας) ¶ 1. Stricto

sensu est experimentum, *πίρα* (It. *esperienza, prova, cimento, saggio*; Fr. *essai, épreuve, tentative*; *Hisp. ensay, prueba*; Germ. *d. Versuch, die Probe, Uebung*; Angl. *a trial, experiment, proof, essay*). Fere cum *facio* iungitur. *Ter. Eun.* 3. 1. 23. Fac periculum in litteris, fac in palæstra, in musicis: quæ liberum scire æquum est adolescentem, solertem dabo. *Cic.* 2. *Verr.* 12. 34. Siculus velle meæ fidei diligentiaque periculum facere, qui innocentia abstinentiaque fecissent. et *Divin.* in *Q. Cæcil.* 8. 27. Quo tempore, aut qua in re non modo speciem ceteris aliquid dedisti, sed tute tui periculum fecisti? *Ter. Heaut.* 1. 2. 36. Scitum est periculum ex aliis facere, tibi quod ex usu siet. *Curt.* 7. 8. 27. Firmissima est inter pares amicitia, et videtur pares, qui non fecerunt inter se periculum virium. ¶ 2. Concreto, uti ajunt, sensu periculum dicitur id, quod fit ab artifice periclitandi ingenii causa et dandi specimenis, *saggio*, seu quod primo ab artifice excogitatur et efficitur, ut postea expoliatur et accuratius absolvatur. *Cic.* 1. *Legg.* 1. 4. Faciunt imperite, qui in isto periculo non ut a poeta, sed ut a teste, veritatem exigant. *h. e. in isto carmine, quod Cicero in P. Marii honorem scriperat, quoque periculum virium suarum fecerat.* *Alii leg.* opusculo: *V. cl. Vahlen. ab h. l. Auson. Edyll.* 10. 215. *Aut Pompeiani Mylasena pericula belli.* ¶ 3. Latissimo sensu et generalitatem est discrimen, *dimicatio, κίνδυνος* (It. *rischio, pericolo*; Fr. *danger, risque*; *Hisp. peligro, riesgo*; Germ. *Gefahr*; Angl. *risk, danger, hazard, peril*). — a) Universim. *Cic.* 1. *Off.* 43. 154. Si ei subito sit allatum periculum discrimenque patriæ. *Id. pro leg. Manil.* 5. 12. Salus aciorum summum in periculum ac discrimen vocatur. *Id. Nat. D.* 66. 166. Principibus herorum certos deos, discriminum et periculorum comites adjungere. *Liv.* 1. 54. Obire pericula ac labores. *Tac.* 3. *Hist.* 69. Periculum sumere. *h. e. suscipere.* *Cic. Rosc. Am.* 38. 110. adire capitis. *Id. Partit. orat.* 19. 66. subire pro amico. *Id. Mur.* 36. 76. suscipere. et 2. 4. ingredi. *Id. Sull.* 4. 13. confiare alicui. *Id. Rosc. Am.* 3. 7. Intendere in aliquem. et 2. *Att.* 19. intendere alicui. *Id. Cæcin.* 29. 83. mortis alicui inficere. *Id. Divin.* in *Q. Cæcil.* 14. 45. facessere innocentem. *Sall. Cat.* 34.; *Tac.* 13. *Ann.* 33.; et *Cels.* 5. 26. n. 4. facere alicui. *Id. Tac.* 14. *ibid.* 28. facere pecuniæ. *h. e. jacturam.* et 15. *ibid.* 6. gloriæ. *porsi a rischio di perder la gloria.* et 4. *Hist.* 71. summæ rei. *arrischiare*, in discrimen adducere. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 31. 105. (180). afferre majoris mali. *Id.* 25. *ibid.* 5. 22. (54). inferre. *Cic. Flacc.* 1. 2. et 2. *Att.* 22. creare alicui. et *ibid.* 20. denunciare cuiuspiam. et *Flacc.* 38. 96. comparare alicui. *Id. Sext.* 1. 1. moliri optimis civibus. *Id. post redit. ad Quir.* 10. 24. propulsare a republica. *Id. Cluent.* 6. 17. amici depellere. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 2. 11. (23). amolliri. *Varro* 7. *L. L.* 102. *Müll.* avertere. *Cic.* 15. *Fam.* 1. a med. subterfugere. *Asin. Pollio* ad *Cic.* 10. *Fam.* 31. refugere aut deprecari. *Id.* 7. *Phil.* 1. 1. Adducta est res in maximum periculum et extremum pæne discrimen. *Id. Balb.* 10. 25. Ne quis se pro nostro imperio in periculum capitis atque in vitæ discrimen inferret. *Id. Mur.* 27. 55. Dum unum gradum ascendere dignitatis conatus est, venit in periculum, ne et ea, quæ ab ipso parta sunt, amittat. *Id. Rabir. perduell.* 9. 26. Accessere aliquem in summum capitis periculum. *Id. Cluent.* 55. 152. Includere in periculum. *Cic.* 3. *Herenn.* 5. 8.; et *Virg.* 9. *Æn.* 200. inconstituto se mittere. *Cic.* 2. *Invenit.* 8. 27. se committere. *Nepos Att.* 10. Includere periculum *h. e. in periculum.* *Cic. Cluent.* 26. 70. Eripere ex periculo. *Id. Sext.* 4. 11. extrahere. *Id. pro leg. Manil.* 7. 19. Retrahere a periculo prohibere. *Id.* 1. *Orat.* 8. 32. Liberare periculis. *Id.* 4. *Fam.* 15. Esse in periculo. *Id. Rabir. Post.* 9. 23. versari. *Plaut. Merc.* 1. 2. 12.; et *Phædr.* 2. 8. Res in periculo vertitur. — b) Speciatim. *Esse periculo pro in periculo.*

Nepos Dion. 2. Quæsit a medicis, quemadmodum se haberet: simulque ab his petiit, si forte majore esset periculo, ut sibi laterentur. *Cic. 4. Fam.* 15. Ne quo periculo te patris existimares esse. *Cælius ad Cic. 8. ibid.* 2. Majore esse periculo videtur. *Petron. Satyr.* 129. Nunquam ego ægrum tam magno periculo vidi. — c) *Periculo pro cum periculo.* *Atticus ad Cic. 9. Att.* 10. Tibi non sim auctor, te quoque profugero: summo enim periculo facies, nec reipublicæ pruderis. *Cic. Mur.* 13. 28. Quæ consulantur, minimo periculo responderunt. — d) *Periculo meo, tuo, me, te periclitante, a mio, a tuo rischio.* *Cic. 7. Verr.* 20. 50. Qui ex fœdere navem vel usque ad Oceanum, si imperassemus, sumpto periculoque suo armatam atque ornatam mittere debuerunt. *Id. Flacc.* 17. 41. Facis injuste, si putas, periculo nostro vivere tuos contubernales. *Id. Sext.* 52. 111. Tu meo periculo, gurgis ac vorago patrimonii, belluabare. *Id. 6. Att. 1. ante med.* Impingit mihi epistolam Scaptius Bruti, rem illam suo periculo esse. *Ter. Andr.* 3. 1. 22. Nunc bujus periculo lit, ego in portu navigo. *Plaut. Pæn.* 4. 2. 56. Crede audacter meo periculo, sopra di me. *Sic Marcell. Dig.* 46. 1. 24. Si petierit a te frater meus, peto, des ei nunquid fide et periculo meo. *Plaut. Bacch.* 4. 4. 100. Mea fiducia opus condui, et meo periculo rem gero. *Id. Asin.* 2. 4. 51. Da modo meo periculo: rem salvam ego exhibebo. — e) *Rem periculi sui facere,* ut periculo suo sit. *Tryphonin. Dig.* 23. 5. 16. Si fundum, quem Titius bona fide possidebat, mulier ut suum marito dedit in dotem, eumque petere neglexit vir, quum id facere posset, rem periculi sui fecit. — f) *Bono periculo quippiam facere,* est tuto et sine periculo. *Apul. de Mag.* Videbatur sibi peridoneum maritum reperisse, cui bono periculo totam domus fortunam concrederet. — g) *Periculum est,* adest, inest, ci è pericolo. *Cic. 7. Verr.* 44. 116. A securi negat ei periculum esse. *Id. 5. Tusc.* 40. 118. Haud sane periculum est, ne etc. *Plaut. Rud.* 1. 2. 56. Nullum est periculum, te hinc ire impransum domum. h. e. nullum est dubium. *Ter. Heaut.* 3. 1. 6. Quum illi periculi nihil ex indicio siet. *syncope.* ¶ 4. Speciatim dicitur de intentione iudicii, accusationis, litis, in quibus vel capitis, vel fortunarum amittendarum periculum aditur. *Cic. pro leg. Manil.* 1. 2. Meus labor in privatorum periculis caste integreque versatus. *Id. Arch.* 2. 3. In ejusmodi persooa, quæ propter otium ac studium minime in iudiciis periculisque tractata est. *Nepos Phoc.* 2. Hunc non solum in periculis nunc defendit, sed etiam proddit. ¶ 5. Item de morbis. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 1. 24. (48). In acutis vero periculis nullis dandum est vinum, nisi qui manifestas remissiones habent. ¶ 6. De interitu. *Arnob.* 1. 3. Terrarum validissimis motibus tremefactæ nutant usque ad periculum civitates. ¶ 7. De libello, seu elogio damnationis. *Nepos Epam.* 8. Unum ab iis petiit, ut in periculo suo conscriberent, etc. Huc quadrat locus *Cic. 5. Verr.* 79. 153. Eorum hominum (scribarum) fidei tabulæ publicæ periculaque magistratum committuntur. h. e. sententiæ judicialibus verbis conceptæ, quæ prælegi damnato solebant, deinde tabulis publicis inferri. *V. BREVICULUS.*

PERIDONEUS, a, um, adject. valde idoneus. — a) *Cum Dativo.* *Cæs. 2. B. C.* 24. Quod is locus peridoneus castris habebatur. *Tac.* 4. *Ann.* 12. Delegerat hominem consiliis suis peridoneum. — b) *Cum Accus. et præpos. ad.* *Sall. fragm.* apud *Non.* p. 310. 15. *Merc.* et *Servium* ad *Virg.* 11. *Æn.* 515. Gens ad furta belli peridonea. — c) *Cum Relativo.* *Apul. de Mag.* Quippe utinam videbatur sibi peridoneum maritum matri reperisse, cui bono periculo totam domus fortunam concrederet. — d) *Absolute.* *Sueton. Gramm.* 11. Docuit (*Valerius Cato*) multos et nobiles: visusque est peridoneus præceptor, maxime ad poeticam tendentibus.

PERIPTICUS, a, um, adject. περιπτικός, a περί et έχω, qui complectitur, et διομα περι-

πτικόν nomen collectivum. Hoc sensu *Diomed.* 1. p. 308. *Putsch.* Alia quæ nomen traxerunt ex his quæ continentur, quæ Græci periectica appellant, ut vinetum, iusetum. *Putschius Græcis, Keil.* veru Latinis litteris vocabulum scripsit.

PERIEGESIS, is, f. 3. περιήγησις, Græce est circumductio: a περί circum et ἡγέομαι duco. Translate περιήγησις τῆς οἰκουμένης est descriptio geographica terrarum, qua auctor lectores velut circumducit per omnes terræ partes, singillatim eas verbis describens. Ita inscripserunt *Avienus* et *Priscianus* poema suum fere totum ex *Dionysio Alexandrino* Latine versum: ex quibus aliquoties exempla in huc opus transtulimus.

PERIERGIA, æ, f. 1. περιεργία, curiositas, sedulitas, nimia anxietas, et veluti redundans diligentia. *Quintil.* scribit Græcis litteris 8. 3. 55. Est etiam quæ περιεργία vocatur, supervacua, ut sic dixerim, operositas. — *Periergia* est etiam nomen proprium pedisequæ et collactæ Philologiæ virginis; quo significatur, studium inane et supervacaneum vix evitari posse a philologis. *Capell.* 2. p. 27. Pedisequa Philologiæ Periergia, utpote ejus collactæ, trepidatione sollicita quid ageret, conspicatur. et pag. 37. Periergia aliis comitata pedisequis dotalibusque maucipiis curiose universa perscrutans atque interrogans sequebatur.

PERJERO. V. PEJERO init.

PERIGNARUS. V. PERGNARUS.

PERIHODUS. V. PERIODUS init.

PERILEPTICUS, a, um, adject. a Gr. περιληπτός, quod a περί et λαμβάνω, proprie est complectens, collectivus. *Diomed.* 1. p. 308. *Putsch.* Sunt quædam positione singularia, intellectui pluralia, quæ Græci perileptica nominant, ut contio, populus, exercitus. *Putschius Græcis, Keil.* vero Latinis litteris scripsit.

PERILEUCOS, i, f. 2. περιλευκος, gemma: a περί circum et λευκος albus. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 66. (180). Perileucos sit ab oris gemmæ ad radicem usque alio descendente.

PERILLUSTRIS, e, adject. ¶ 1. Est admodum illustris. *Cic. 5. Att.* 20. Ibi morati biduum perillustres fuimus. ¶ 2. Est etiam valde notus. *Nepos Att.* 12. Quod quidem sub ipsa proscriptione perillustre fuit. h. e. omnibus patefactum fuit.

PERIMACHIA, æ, f. 1. περιμαχία, aggressio, oppugatio. *Sidon.* 1. *Ep.* 7. circa med. Defertur igitur nihil tale metuenti totam perimachiam, quam summo artificio acres et flammæ viri uculere in tempus iudiciis meditantur. h. e. totum susceptæ accusationis ordinem et apparatus.

PERIMBECILLUS, a, um, adject. valde imbecillus. *Cic.* 10. *Att.* 18. Quod quidem est natum, perimbecillum est. *Varro 3. R. R.* 10. 5. Collum asnerum perimbecillum.

PERIMÉTROS, i, f. 2. περιμετρος, circuitus, ambitus, circumferenza: a περί circum et μέτρον mensura. Est autem proprie adjectivum, et subintelligitur γραμμῆ lineæ. *Viruv.* 5. 6. Theatri conformatio sic est faciendæ, uti quam magna futura est perimetros ini, circumagatur lineæ rotundationis, centro medio collocato. *Frontin.* *Aquæd.* 26. Omnis modulus colligitur aut diametro, aut perimetro. et *ibid.* 40. Fistula senaria habet diametri digitum unum, perimetri digitos quatuor.

PERIMMENSUS, a, um, adject. valde immensus. *Ennod.* *Opusc.* 2. circa med. Quem videbant erogare plurima, perimmensa suspicabantur abscondere.

PERIMO, imis, ãmi, emptum et emtum, Imere, a. 3. (per et emo). Pro primo dixere etiam *peremo.* *Festus* p. 214. 31. *Müll.* Peremere *Cincius* in libro de verbis priscis ait significare idem quod probere: at *Cato* in libro, qui est de re militari, pro vitare usus est, quum ait: Quum magistratus nihil aliud audeat imperare, ne quid consul auspicii peremat. *Id.* p. 245. 22. Peremptalia, quæ superiora fulgura, aut por-

tenta peremunt, idest tollunt. Hæc *Festus*, et similiter p. 214. 24. Hæc ratione sæpe legitur in libris *Digestorum*, unde multa loca cougessit *Brisson.* l. 14. de V. S., v. gr. *Papinian.* 31. 1. 68. Solutio priur peremunt alteram actionem. *Venulej.* 45. 2. 13. Alteram obligationem ab altera peremi etc. Quæ tamen nun in omnib. lib. constans est lectio. — Part. *Peremptus* 1. et 2.; *Perempturus* 1. — Perimere ¶ 1. Generatim est adimere, tollere, auferre, extinguere, destruere, interimere, delere, ἀναπίσιν (It. togliere, distruggere, estinguere, annichilare; Fr. enlever entièrement, anéantir, détruire; Hispalzar, quitar, aniquilar, destruir; Germ. gänzlich wegnehmen, zerstören, vertilgen, vernichten, zu Grunde richten; Angl. to take away wholly, destroy, extinguish, annihilate). Occurrit — a) *Cum Accus.* *Sic Part. præter. pass.* apud *Cic. Harusp. resp.* 11. 23. Si iudi non intermissi, sed perempti atque sublatis sunt. *Id.* 1. *Tusc.* 37. 89. Nec enim potest esse miser quisquam, ser-u perempto. *Id.* 1. *Divinat.* 11. 18. Quum clarum specum concreto lumine luna Abdidit, et subito stellanti nocte perempta est. *Virg.* 5. *Æn.* 787. Trojæ cineres atque ossa peremptæ Insequitur. *Liv.* 2. 23. Obsita erat squalore vestis, fœdior corporis habitus pallore ac inacie perempti. *distrutto, disfatto, enecti.* *Paul.* *Dig.* 22. 2. 6. Navis perempta. h. e. quæ naufragio perit. — *Rursus Cic. fragm.* apud *Non.* p. 450. 6. *Merc.* Ne qui casus perimeret superiora. *Id.* 1. *Divinat.* 12. 19. Et divum simulacra perimit fulminis ardor. *Id.* *Planc.* 42. 101. Si vitam mihi sors ademisset, aut vis aliqua major reditum peremisset. *Id.* 3. *Off.* 7. 33. Ejusmodi credo res Panætium persecutorum fuisse, nisi aliqui casus aut occupatio consilium ejus peremisset. *Id.* *Sext.* 22. 49. Hoc videbam, si causam publicam mea mors peremisset, neminem fore, qui audeat suscipere contra improbos cives reipublicæ salutem. *Plin.* 8. *Ep.* 14. Utrumne sententiæ duæ, collatis viribus, novissimam periment, an separatim unaqueque tantundem, quantum altera, valebit? *Plin.* *alter* 11. *Hist. nat.* 37. 73. (190). Caput extorum trisistis ostenti cæsum quoque est, præterquam in sollicitudine ac metu; tunc enim perimit curas. *Id.* 2. *ibid.* 53. 54. (141) In fulgurum interpretatione eo profecit scientia, ut ventura alia finito die præcino; et an peremptura sint fatum, aut apertura prius alia fata, quæ lateant. *V. PEREMPTALIA.* — b) *Absolute.* *Cic.* 1. *Tusc.* 49. 117. Si supremum ille dies non extinctionem, sed commutationem assert loci, quid optabilius? sin autem perimit ac delet omnia, quid melius? ¶ 2. *Speciatim* est interimere, interficere, occidere, ammazzare, levare dal mondo. *Festus* p. 217. 8. *Müll.* Perempta et interempta pro interfectis poni solet a poetis: *Lucretius* (4. 40.) Quum corpus simul atque animi natura perempta etc. *Virg.* 6. *Æn.* 163. crudeli morte peremptus. et 9. *ibid.* 453. et primis una tot cæde peremptis. et 11. *ibid.* 110. Pacemne exanimis, et Martis sorte peremptis Oratis? *Cic.* vertens *Homeri* carmina, 2. *Divinat.* 30. 64. Huac, ubi tam teneros volucres matremque peremit, etc. *Ovid.* 8. *Met.* 393. Hunc tamen invita perimet iæa dextra Diana. et 13. *ibid.* 25v. petii tentoria Rhesi, Inque suis ipsum castris comitesque peremi. *Martial.* 10. 61.; et *Seneca Trag.* sæpissime. *Justin.* 7. 6. 3. Cædes fratrum indigne peremptorum. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 44. 69. (172). Conceptum abortu perimere. Sic de verbis *Colum.* 2. *R. R.* 10. 27. *Schneid.* Ne alterius generis herba invalidam Medicam perinat. et *ibid.* 12. 5. de lupino. Sola hæc res adeo non infestatur herbis, ut ipsa herbas perimat.

PERIMPEDITUS, a, um, particip. ab inusit. *perimpedio*, valde impeditus. *Auct. B. Afr.* 58. in fin. Locus perimpeditus ante aciem *Scipionis*.

PERINEON et *perineon*, i, n. 2. περιναῖος, et περινεός, *perineo*, spatium illud, quod inter penis initium et anum est. *Cæl. Aurel.* 5. *Tard.* 4. Circa uretri initium, quod Græci perinaeon vocant, dolor sentitur.

PERINANIS, e, adject. valde inanis. *Ovid. 1. Art. am. 337.* Flevit Amyntorides perinania lumina Phœnix. *Alii disjunctim leg. per. inania. Martialis. 1. 77.* Præter aquas Helicon, et sertas lyrasque dearum Nil habet, et magnum, sed perinane sophos. *Alii leg. semper inane. Augustinus. Serm. contra Pharis. ed. A. Maio in Nov. Patr. Coll. T. 1. p. 5.* Pectoris forma-redundans malis, sapientia perinanis.

PERINCERTUS, a, um, adject. valde incertus. *Sall. fragm. apud Gell. 18. 4.* Perincertum, stolidior, an vanior.

PERINCOMMŌDUS, a, um, adject. valde incommode. *Cic. 1. Att. 17.* Accidit perincommode, quod eum nusquam vidisti.

PERINCOMMŌDUS, a, um, adject. valde incommodus. *Liv. 37. 41.* Quæ nihil admodum Romanis, ac perincommoda regis erant.

PERINCONSEQUENS, entis, adject. valde inconsequens, valde absurdum. *Gell. 14. 1. ante med.* Per autem, inquit, inconsequens, ipsum quidem corpus et habitum tam profundi aeris sub alio atque alio cæli curvamine non eumdem manere. *Imensis est. V. PER.*

PERINDE, adverb. *Perinde et proinde sæpe in MSS. confunduntur, et promiscue in Editiis sæpe leguntur. — Perinde est æque, similiter, ad eumdem modum. ἴσως, ὁμοίως (li. similiter, parimente, equalmente; Fr. pareillement, de même; Hisp. igualmente, semejantemente, lo mismo; Germ. ebenso, ganz so, auf gleiche Art oder Weise; Anz. similarly, just the same, equally). ¶ 1.* Absolute. h. e. sine ulla particula. *Cic. 1. Fin. 21. 72.* Eas ergo artes persequeretur, vivendi artem tantam, tamque operosam, et perinde fructuosam, relinqueret? *Alii onult. perinde. Liv. 8. 17. ad fin.* Ro certamine superior Alexander, incertum qua lide culturus, si perinde cetera processissent, pacem cum Romanis fecit. *Tac. 2. Ann. 63.* Non Phibippum Atheniensibus, non Pyrrhum, aut Antiochum populo R. perinde metuendos fuisse. *Plin. 1. Ep. 8. a med.* Utilissimum munus, sed non perinde populari. *Sall. fragm. apud Quintil. 8. 3. 32.* Mithridates corpore ingenti, perinde armatus. h. e. paribus armis. *Flor. 3. 2.* Nihil hac plaga infestius; atrox cælum; perinde ingenia. *Liv. 3. 44.* Pater virginis L. Virginus honestum ordinem in Algidio ducebat, vir exempli recti domi militiæque. Perinde uxor instituta fuerat, liberique instituebantur. *Tac. 4. Ann. 61. Q.* Haterius-eloquentiæ, quoad viuit, celebratæ: monumenta ingenii ejus haud perinde retinentur. h. e. non eadem celebritate. et 14. *ibid. 58.* Plauto parari necem non perinde occultum fuit. h. e. ut Sullæ cædes. et 15. *ibid. 36.* Testificatus non longam sub absentiam et cuncta in republica perinde immota ac prospera fore. h. e. ac si adesset, *Sueton. Cæs. 56.* Quartam elementorum litteram Id est d pro a, et perinde reliquis commutet. *V. Infra sub 2. n. — Rursus Liv. 27. 8.* Perinde laudaret castigaretque. h. e. ut convenit rei vel causæ. *Sic Id. ibid. 17.* Quales es hac die experiundo cognovit, perinde operæ eorum pretium faceret. *Tac. 2. Hist. 97.* Integrum illic ac favorabilem proconsulatum Vitellius, famosum invlsumque Vespasianus egerat: perinde socii de imperio utriusque conjectabant. et 12. *Ann. 41.* Spectaret populus hunc decore Imperatorio, illum puerili habitu, ac perinde fortunam utriusque præsumeret. ¶ 2. Jungitur particula, quibus alterum similitudinis aut æqualitatis terminus effertur. — a) *Perinde ac, perinde atque apud Liv. 28. 38.* Africam ei, perinde ac debellatum in Italia foret, provinciam destinabant. *Cæs. 3. B. C. 60. sub fin.* Quam maximas potuerunt pecunias mutuati, perinde ac satisfacere et fraudata restituere vellent. *come se. et Cic. Marcell. 4. ad fin.* Vereor, ut hoc, quod dicam, non perinde intelligi aucti possit, atque ego ipse cogitans sentio. *Id. 16. Att. 5. a med.* Non perinde atque ego putaram, arripere visus est. — b) *Perinde et apud Tac. 2. Ann. 2.* Perinde odium pravus et honestis, et 16. *ibid. 13.* Servilia perinde et ingenua plebes. et 4. *Hist.*

43. Perinde dives et eloquentia eum. — Pro et atlam que sequitur apud *eumd. 1. Ann. 76.* Perinde divina humanaque obtegens. et 2. *Hist. 97.* Perinde legati provincieque cunctabantur. et 4. *ibid. 36.* Miles secundis adversisque perinde in exitum ducum accendebatur. et 5. *ibid. 6.* Periti imperitque nandi perinde attolluntur. *Hic tamen usus proxime accedit ad ea, quæ in superiori paragr. 1. allata sunt. — c) Perinde ut, h. e. eo modo, così come, tale quale, apud Cic. 3. Orat. 56. 213.* Sed hec ipsa omnia perinde sunt, ut aguntur. *Id. 3. Off. 33. 121.* Habes a patre munus, Marce filii, mea quidem sententia magnum; sed perinde erit, ut acciperis. *Liv. 7. 5.* Nec perinde, ut maluisset plebes, ita ægre habuit etc. *Id. 7. 6.* Perinde, ut eveniret res, ita communicatos honores pro bene aut secus consulto habitura. *Cic. Brut. 50. 188.* Hæc perinde accidit, ut eorum, qui adsunt, mentes verbis et sententiis et actione tractantur. — d) *Perinde utcumque apud eumd. 2. Divinat. 42. 89.* Perinde utcumque temperatus sit aer, ita pueros orientes animari atque formari. — e) *Perinde ac si apud Cic. 13. Att. 49.* Quod ego perinde tuebar, ac si usus essem. *Sic Cæs. 3. B. C. 2.* Perinde aestimans, ac si usus esset. *Tac. 12. Ann. 60.* Decreta eorum perinde haberi jusserat, ac si magistratus Romani constituisset. Oratoriz elocutioni tribuendum est illud *Cic. Rosc. com. 5. 15.* Perinde ac si in hanc formulam omnia iudicia legitima comprehensa sint, pervide dicemus. — f) *Perinde quasi apud Cic. Cæcin. 21. 61.* Perinde valebit, quasi armatissimi fuerint. *Id. Quinct. 26. 33.* Atque hæc perinde loquor, quasi debucris, aut potueris etc. *Tac. 13. Ann. 47.* Perinde tamen quasi convictus esset, cedere patria jubetur. — g) *Perinde tanquam apud Liv. 4. 3. ante med.* Et perinde hoc valet, plebeus ne consul fiat, tanquam servum aut libertinum aliquis consulem futurum dicat? — h) *Perinde prout apud Plin. Paneg. 20. extr.* Meminerint, perinde conjecturam de moribus suis homines esse facturos, prout hoc vel illud egerint. — i) *Perinde quam, tam quam, tantum quantum. Sueton. Domit. 15. a med.* Nulla tamen re perinde innotuit, quam responso mathematici. *Flor. 3. 3. a med.* Perinde speciosa mors earum fuit, quam pugna. *Tac. 4. Ann. 20.* Provincialibus uxorum criminibus perinde quam suis plecterentur. Adde *eumd. 6. ibid. 30. et 46., 11. ibid. 10. et alibi sæpe. — j) Haud perinde quam apud Tac. 2. Ann. 5.* Suum militem haud perinde vulneribus, quam spatii itinerum, damno armorum effici. Adde *eumd. 14. ibid. 48., 15. ibid. 42. et alibi sæpe. Id. 4. Hist. 72.* Nec perinde periculum aut metus, quam pudor ac dedecus obstupescerat. Adde *eumd. 2. ibid. 39. — m) Perinde quam si unus fortasse usurpat Tac. 1. Ann. 73.* Jusjurandum perinde æstimandum, quam si Jovei sefellisset. et 13. *ibid. 49.* Cetera per omnes imperii partes perinde egregia, quam si non Nero, sed Thrasæ regimen teneret? — n) *Perinde ut, ita ut, così che. Eutrop. 10. 16. extr.* Julianus nimis religionis Christianæ insectator, perinde tamen, ut cruce abstineret. — o) Videtur etiam poni pro multum, admodum, valde; sed ellipsis est, aliquid enim supplendum. *Sueton. Tib. 52.* Itaque ne mortuo quidem perinde affectus est. *Id. Galb. 13.* Quare adventus ejus non perinde gratus fuit. h. e. perinde ac debebat. *Ita Id. Aug. 80.* Covendica et femore ac dextris. *Hæc tamen ad superiorem paragr. 1. referri posse videntur.*

PERINDIGEO, es, ere, n. 2. valde indigeo. *Tertull. advers. Gnost. 13.* Indigeamus, sed non perindigeamus.

PERINDIGNE, adverb. valde moleste, indignè, graviter. *Sueton. Tib. 59. a med.* Tulit perindigne actum e senatu, ut etc.

PERINDIGNUS, a, um, adject. valde indignus. *Sidon. 4. Ep. 4. ad fin.* Quæ vos non perindignum est deliberare.

PERINDULGENS, entis, particip. ab inusit.

perindulgeo, valde indulgens. *Cic. 3. Off. 31. 112.* Et qui perindulgens in patrem, ideam acerbe severus in fratrem. *Est qui leg. nuper indulgens, et qui semper indulgens.*

PERINFAMIS, e, adject. valde infamis. *Sueton. Vitell. 2. a med.* Vir innocens et industrius, sed amore libertinæ perinfamis. — Cum Genitivo. *Apul. 3. Met.* Alioqui publicitus maleficæ disciplinæ perinfames sumus.

PERINFIRMUS, a, um, adject. valde iulirmus. *Cels. 2. 14. 53.* Si quis prinilirmus est. *Cic. 2. Fin. 16. 53.* Sunt enim levia et perinfirma, quæ dicebantur a te.

PERINGENIOSUS, a, um, adject. valde ingeniosus. *Cic. Brut. 24. 92.* Quod peringeuosus hominibus, neque satis doctis, plerumque contigit.

PERINGRATUS, a, um, adject. valde ingratus. *Seneca Ep. 98. a med.* Peringratus est, qui quum amiserit, pro accepto nihil debet.

PERINIQUUS, a, um, adject. ¶ 1. Est valde iniquus. *Cic. pro leg. Manil. 22. 63.* Quare videant, ne sit periniquum et non forendum. ¶ 2. Item valde indignatus. *Cic. 12. Fam. 18.* Etsi periniquo patiebar animo, te e me digredi.

PERINJURIUS, a, um, adject. valde injurius, periniquus. *Cato apud Priscian. 6. p. 694. Putsch.* Nam perinjurius stiet, quum mihi ob eos mores, quos pius habui, honos detur. ubi datus est, tum uti eos mutem.

PERINSIGNIS, e, adject. valde insignis. *Cic. 1. Legg. 19. 51.* An corporis pravitates, si erunt perinsignes, habebunt aliquid offensivis?

PERINSOLENS, entis, adject. valde insolens. *Vov. a Lexico expungenda occurrit enim tantum in Not. Tir. p. 47.*

PERINTEGER, tægra, tægrum, adject. valde integer. omnino inviolatus. *Gell. 3. s. Incorruptus, et castus, et perinteger.*

PERINTRO, as, are, n. 1. omnino intrare. *Venant. Vit. S. Martin. 3. 225.* Limine nullus obest: ad principis ora perintra.

PERINUENDO, as, are, a. 1. valde iuundo. *Italic. 1. 267.* et nigris (Nilus) campos periuundat arenis.

PERINUINGO, is, ere, a. 3. valde inungo. *Varro 2. R. R. 11. 7.* Tonsas recentes eodem die perinuungunt vino et oleo. *Alii leg. perungunt.*

PERINVISUS, a, um, particip. ab inusit. *perinvisio: molto odiato, valde invisus. Cic. pro Cornel. apud Acon. in fin.* Homo diis ac nobilitati perinvisus.

PERINVITUS, a, um, adject. valde invitus. *Cic. 7. Fam. 33.* Ne perinvitus legerem tuas litteras. Adde *Liv. 40. 57.*

PERIŌCHA, æ, t. 1. ristretto, compendio, argomento, περίοχη, summa, compendium, argumentum: a περιχω contineo, comprehendo. Perioches in Iliadem Homerel scripsit *Auson.* in comædias Terentii *Sulpicius Apollinaris* grammaticus, qui Pertinacis Imp. præceptor fuit: de quo *Capitolin. Pertin. 1.*

PERIŌDEUTA, æ, m. 1. περιόδευτης, visitatore, circuitor, visitator. Sic dicitur a *Justin. Cod. 1. 3. 42.* qui in locum remotioris episcopi substituitur, ut circumeat, et visitet quocumque opus est: a περι circum et ὁδὴ via. — Etiam medici περιόδευται, girovaggi, dicuntur, qui oppidum medicinam exercebant. *Modestin. Dig. 27. 1. 6.*

PERIŌDICUS, a, um, adject. *periodico, περιόδικος*, qui statis temporibus ad id, unde discessit, quasi facta periodo, revertitur. ¶ 1. Sic febres periodice, quæ certis temporibus abeunt, et quodam quasi circuitu facto rursus redeunt, ut sunt tertianæ, et quartanæ. *Plin. 20. Hist. nat. 3. 8. (15).* Semina ejus (colocynthidis), si fuerint pari numero in linteo adalligata, febribus liberare dicuntur, quæ Græci periodicas vocant. *Cels. Aurel. 1. Acut. 14. n. 110.* Typus periodicus. *Id. 1. Tard. 1.* Intercapedinata exacerbatatione interpositis diebus anno vel duobus, sicut quos typicos aut periodicos circuitus appellamus. ¶ 2. *Ambitus periodicus apud Capell. 3. p. 173.* Optima oratio fiet si nunc ex ambitu

periodico, nunc ex illa continuatione perpetuae elocutionis aptetur. ¶ 3. *Periodicum certamen* est, in quo athletae vincere periodum poterant, id est eosdem honores adipisci, ac si Pythia, Isthmia, Nemea, Olympia vicissent. In nummo Sidonis apud *Eckhel. D. N. V. T. p. 449.* CERTAMEN SACRUM PERIODICUM OECUMENICUM ISBLASTICUM. V. OECUMENICUS.

PERIÓDUS, i, 1. 2. *periodo*, περίοδος. Scribitur et *perihodus* apud *Festum p. 217. 3. Müll.* — *Periodus* ¶ 1. Apud Rhetores est compositum quoddam ex pluribus membris, vel incisis, quorum unum ab alio, conjunctionibus et aliis orationis partibus quasi vinculis quibusdam ligatum, dependet. *Cic. Oral. 61. 204.* In toto circuitu illo orationis, quem Graeci περίοδος, nos tum ambitum, tum circuitum, tum comprehensionem, aut continuationem, aut circumscriptionem dicimus. *Id. Brut. 44. 162.* Quis etiam comprehensio, et ambitus ille verborum (si sic periodum appellari placet) erat apud illum (*Crassum*) contractus et brevis. *Quintil. 9. 4. 124.* Periodo plura nomina dat *Cicero*, ambitum, circuitum, etc. ¶ 2. Item apud Graecos accipitur pro linere et circuitu: quo sensu adhibetur ab *Hieronymo Vir. illust. io Luca:* tamatae optime editiones Graecae habent περίοδος. ¶ 3. Item pro complexione quatuor sacrorum Graeciae certaminum, Pythiorum, Isthmiorum, Nemeorum, Olympiorum, quod haec spectacula unum post aliud celebrarentur, et per circuitum, sive orbem renovarentur. Hinc apud *Festum loc. cit.* perlodum vicisse is dicitur, qui quatuor illa certamina obivit, et in omnibus vicit. V. vocem praeced. 3.

PERÍO, is, et

PERÍOB, perírís, perírís aum, perírí, dep. 4. V. PERITUS.

PERÍOSTEON, i, n. 2. περίοστον. *Cael. Aurel. Tard. 1. ante med.* Patitur principaliter membrana, quae ossa circumlegit, quam Graeci periosteon vocant.

PERIPÁTĒTICI, ōrum, m. plur. 2. Περιπατητικοί, philosophi illi, qui ab Aristotele originem habuere: e περιπατήω obambulo, quod Aristoteles philosophiam solitus fuerit docere inambulando in Lyceo. *Cic. 1. Acad. (post.) 4. 17. et 4. Tusc. 3. 6.; et Gell. 2. 18.*

PERIPÁTĒTICUS, a, um, adiect. ad Peripateticos peripatoens. *Colum. 9. R. R. 3. 1.* Peripatetica secta. *Gell. 1. 3. philosophia. Id. 19. 5. disciplina. Id. 2. 18.* Theophrastus Peripateticus.

PERIPETASMATA, um, n. plur. 3. arazzi, tappezzerie, paramenti, περιπετάσματα, paristromata, aulæ et tapetia, quibus parietes aularum, ornatus gratia, taguntur, et pavimenta insternuntur: a περιπεταζω circumquaerendo. *Cic. 6. Ferr. 12. 27.* Quid? illa Attalica, tanta Sicilia nomioata, ab eodem Hejo peripetasmata emere nobiles? et § 28. Nuoc de peripatasmatis quemadmodum te expedias, non habes. *peripetasmatis pro peripetasmatis. V. EMBLEMA. in it. Cf. Varron. 5. L. L. 168. Müll. et 3. R. R. 5. 16.,* ubi vocabulum Graecis litteris usurpatur.

PERIPHĒRES, is, adiect. omo. gen. περιφερής, versatilis. *Capell. 9. p. 323.* Ploce periphères est, quæ ad utrumque aut accommodatur, aut avertit.

PERIPHĒRIA, æ, f. 1. *periferia*, περιφέρεια, linea circuli circumcurrens. *Capell. 8. p. 278.* Unum signum quod centron, alterum quod peripherian demonstraret. *Id. 6. p. 229.* Graecis litteris exhibet.

PERIPHĒSIS, is, f. 3. *circumlocutione*, περιφρασις, circumlocutio, circuitio, tropus, quum id, quod uno, aut certa paucioribus verbis dici poteret, pluribus explicatur: a περιφραζω circumloquor. *Quintil. 8. 3. 53. et 6. 61. et alibi. Gell. 3. 1.* Ut *Sallustium*, val subtilissimum bravitatis artificem, periphrasin poetarum facere diceret. *Sueton. Gramm. 4. u med.* Instituerat quaedam genera institutioom ad eloquentiam præparandam, ut problemata, periphrases, allocutiones, e-

thologias. *Alii leg. problemata*, paraphrases, allocutiones, etbologias. *Adda Charis. 4. p. 245. Putsch.; et Diomed. 2. p. 455.*

PERIPLEUMÓNĪA. V. PERIPNEUMONIA.
PERIPLEUMÓNĪACUS et
PERIPLEUMÓNĪCUS, a, um, adiect. V. PERIPNEUMONICUS.

PERĪPLUS, i, m. 2. περίπλους, Græca significat circumnavigationem. Hinc quidam scriptores, qui oram maritimam aliquam descriperunt, huiusmodi libros Periplus iosecripserunt, ut *Xenophon. Plin. 7. Hist. nat. 48. 49. (155).* *Xenophon* in Periplus etc.

PERIPNEUMÓNĪA, æ, f. 1. περιπνευμονία, morbus pulmonum, da quo V. in voce sequent. a πνεύμων pulmo. *Cael. Aurel. 2. Acut. 25. 26. et 27.* — Apud *eumd. 3. Tard. 1. et 5. ibid. 2.* legitur *peripleumonia* pro *peripneumonia*, ut etiam Græce περιπνευμονία at περιπνευμονία dicitur.

PERIPNEUMÓNĪCUS, a, um, adiect. qui morbo laborat, qui περιπνευμονία dicitur, qua totus pulmo afficitur: sequitur tussis bilem, vel pus trabens, præcordiorum totiusque pectoris gravitas, spiritus difficultas, magnæ fabres, continua vigilia, cibi fastidium, tabes: quæ est descriptio *Celsi 4. 7. Plin. 26. Hist. nat. 7. 25. (41).* Pleuritidis et peripneumonici centaurium majus bibit. *Adde 20. ibid. 17. 68. (176).* et alibi. *Cael. Aurel. 2. Acut. 15.* Peripneumonica passio. — Apud *Veget. 1. Veterin. 38.* legitur *peripleumonicus*: et apud *Theod. Priscian. 2. 4. a med. et ibid. 5. peripleumonicus.* Græce item περιπνευμονικός pro περιπνευμονικός dicitur eadem significatione. *Peripleumonicus* legitur etiam apud *Marcell. Empir. c. 20. p. 113. retro ed. Ald.*

PERIPSEMA, ōtis, n. 3. περίψημα, sordes et purgamenta, quæ abstergendo et defricando colliguntur: a περί circum et ψήω radendo detergo. *Tertull. Pudic. 14. ex Paul. 1. Cor. 4. 13.*

PERIPTEROS, i, m. 2. περίπτερος, genus ædificii, quod ex omni parte columnarum ordine cingitur, quasi circum alatus: a περί circum et πτερόν ala. *Vitriv. 3. 1. et 4. 7. V. Bald. in Lex. Græce proprie est adiect. περίπτερος, ov, quod Latine substantivorum mora usurpatur.*

PERIRÁTUS, a, um, adiect. molto adirato, valde iratus. *Plaut. Truc. 3. 1. 11.* Fuit edepol Mars meo pariratus patri. *Cic. 9. Fam. 6.* Erant nobis perirati.

PERISCĒLIS, idis, f. 3. περισκέλις, ornamentum muliebri; nempe circulus aureus, vel argenteus crura supra talos ambiens: a περί circum et σκέλος crus. *Horat. 1. Ep. 17. 56.* Nota refert meretricis acumina, sæpe catellam, Sæpe periscelidem raptam sibi llentis. *Petron. fragm. Tragar. 67. Burmann.* Venit ergo galbino succincta cingillo, ita ut infra cerasina apparet tunica, et periscelides totæ, phæcasiasque inauratæ. *Plin. 33. Hist. Nat. 12. 54. (151).* eadem compedes vocat, et argenteas plebejis mulieribus, aureas patriciis tribuit. *Isid. 19. Orig. 31. 9.* Periscelides suos crurum ornamenta mulierum, quibus gressus earum ornatur.

PERISCĒLIUM, ū, n. 2. περισκέλιον, idem ac periscelis. *Tertull. Cult. fem. 13.* Nescio, an crus de periscelio in nervum se patiat artari.

PERISPOMĒNUS, a, um, adiect. V. BARYTONUS. *Fragm. de Verb. ed. Putsch. p. 2774.* Primo de perispomanis dicemus.

PERISSEUMA vel peritteuma, ōtis, n. 3. περισεύμα vel περιττεύμα, esuberantia, abundantia, id est, donatio ex abundantia facta, perisochoregia, quam vocem vide. Huc retrahendus locus ex *Cod. Justinian. allatus lo V. PARAPETEUMA*, ubi pro nomine parapeteumatis legendum nomine peritteumatis.

PERISSÓCHORĒGĪA, æ, f. 1. περισοχορηγία, annona præbitio copiosior justo: a περισσός copiosus et χορηγία erogatio, largitio. *Impp. Theodos. et Valentinian. Cod. Theod. 14. 26. 2.* Nemo privetur eo, quod nunc usque percipit, et perisochoregia nomen penitus amputatur.

PERISSÓLOGĪA, æ, f. 1. περισολογία, super-

flua locutio, vitiosa quædam periphrasis, vitium grammaticale, quom oratio inani verborum turba at copiosa loquacitata obruitur: a περισσός redundans, et λόγος sermo. *Virg. 1. Æn. 662.* faciem mutatus et ora Cupido. *Ubi Servius:* Et ora, perissologia est. *Quintil. 4. 2. 43. et 8. 6. 61.* Græcis litteris scribit. Latinis vero *Charis. 4. p. 242. Putsch.; et Diomed. 2. p. 444.*

PERISSON, i, n. 2. περισόν, nimis, supervacuum. Ita appellatur herba strychnon a *Plin. 21. Hist. nat. 31. 105. (179).* Qui parcius insactantur, manicon cognominaverit; qui nequiter occultabant, erythron, aut neurada; ut nonnulli, perisson. *Adda Apul. Herb. 74.*

PERISSÓSŪLLABA, æ, f. 1. a περισσός, qui communem mensuram excedit et syllaba, est syllaba adjecta, vel syllabæ adjectio. *Charis. 1. p. 90. Putsch.* Ut pius debet in comparatione pius dici; sed quoniam non habet perissosyllabam, nec comparari potest. — Quæ regula de omnibus appellatioibus, quæ non habent in comparatione perissosyllabam, observanda. *che nel comparativo non crescono di una sillaba. V. et voc. seq.*

PERISSÓSŪLLABES, adiect. περισοσυλλαβέ, hexametrum dicitur qui propter adjectam syllabam ceteris longior est. Latinis litteris band sæmel hæc vox legitur apud *Mar. Victorin. 4. p. 163. ed. Keil;* Græcis vero *ed. Putsch. 2612.*

PERISSUS, a, um, adiect. περισσός, nimis, supervacuum. *Capell. 9. p. 321.* Alia diastemata artia, alia perissa: perissa autem, quæ in tria hemitoniam discernuntur.

PERISTĀSIS, is, f. 3. περίστασις, circumstantia a περίσταμαι circumsto. *Petron. fragm. Tragar. 48. Burmann.* Dic ergo, si me amas, peristasia declamationis tuæ. h. e. argumentum, in quo versatur declamatio tua, cum omnibus circumstantiis ad illud pertinentibus.

PERISTERĒON, ōnis, m. 3. περιστερών, ei

PERISTERĒOS, i, m. 2. herba caule alto, foliatio, cacumine in alios caules se spargens, columbie admodum familiaris, unde et nomen (a περιστερα columba). Hæc *Plin. 25. Hist. nat. 10. 78. (126).* Hæc eandem *Id. ibid. 9. 59. (105).* (in vulgatis libris; edente vero *Sillig. peristereon*) et *Apul. Herb. 3.* Græca positione peristereona Accusat. sing., et *Cael. Aurel. 3. Acut. 17.* in Genit. peristereonis esserunt.

PERISTÓMON, ū, n. 2. περιστόμων, os, caverna. *Ambros. de Fide 2. 4.* Et per circuitum struet vallis peristomion, et obruet illic Gog et totam multitudinem ejus. *Sed Græca vox est et fortasse Græcis litteris scribenda.*

PERISTŌMA, ōtis, n. 3. arazzo, tappezzeria, περιστροφή, idem quod peripetasma: a περιστροφήννμι circum sterno. *Plaut. Pseud. 1. 2. 12.* Ita ego vestra latera loris faciam valide varia uti sicut, ut ne peristromata quidam æque picta sint Campanica. *Cic. 2. Phil. 27. 67.* Conchyliatis Ca. Pompeji peristromatis servorum in cellis lectos stratos videres. *Cf. Quintil. 8. 4. 25.* Conchyliata peristromata terunt servi. *Varro 5. L. L. 168. Müll.* Græcis litteris scribit. V. et voc. seq.

PERISTRŌMUM, i, n. 2. idem quod peristroma. *Auct. de dubiis nominibus ed. Keil. inter Grammat. Latin. T. 5. p. 586.* Peristromum generis neutri; sed *Cicero* elegantius dicit hoc peristroma et hæc peristromata. Hinc *G. Løve (Prodromus corporis Glossarior. Latinor. p. 290.-921.)* ita amendandum putat illud *Plauti Stich. 2. 2. 54.* Tum Babylonica et paristroma, tonsilla et tapetia. *Fulgati libri habent:* Tum Babylonica et paristrmatia (vel peristromata), conchyliata tapetia. *Ipsi Codd. peristroma tuentur.*

PERISTRŌPHĒ, es, f. 1. περιστροφή, conversio. *Capell. 5. p. 186.* Quum adversarii propositionem in nostram partem convertimus, peristropheo vacamus.

PERISTŪLIUM, ū, n. 2. luogo circondato da colonne, loggia, chiostro, περιστύλιον, iocus columnis septus, vel ubi columnæ in circuitu dispositæ sunt: a περί circum et στύλος columna.

Vitruv. 3. 1., 5. 11. et 6. 4. et 10.; et Sueton. Aug. 82.

PERISTYLUM, i, n. 2. Idem ac peristylum. Cic. Dom. 44. 116. In Palatio, pulcherrimo prospectu, porticum cum conclavibus pavimentatam trecentum pedum concupierat, amplissimum peristylum. Varro 3. R. R. 5. 1. Peristylum tectum tegulis. Auson. de Urbib. 5. Cunctaque marmoribus ornata peristyla signis.

PERITĒ, adverb. (peritus). Comp. *Peritius* et Sup. *Peritissime*. — Perite est cum peritia, seu cognitione, quæ ab experientia nascitur, doctæ, scientiæ, scite, ἐμπειρία (It. con perizia e maestria, doltamente; Fr. en personne expérimentée, exercée, habilement, avec art, adroitement; Hisp. en hombre experimentado, habilmente, diestramente; Germ. mit Einsicht oder Erfahrung, geschickt; Angl. skilfully, expertly, in a masterly manner, learnedly). Cic. 2. Orat. 19. 81. Hæc sunt concinne distributa, sed tamen, id quod necesse fuit hominibus expertibus veritatis, non perite. Petron. Satyr. 135. Dentibus folliculos fabæ perite spoliat. Plin. 17. Hist. nat. 4. 3. (29). Nec colles opere nudantur, si quis perite fodiat. Cic. 2. Legg. 12. 29. Quod institutum perite a Numa, posteriorum pontificum negligentia dissolutum est. Id. 2. Orat. 2. 5. Bene dicere, quod est scienter, et perite, et ornate dicere. Gell. 17. 5. ad fin. Perite et scienter dicere. Cic. 1. Orat. 11. 48. Satis callide et perite versari in re aliqua. Id. 4. Ferr. 54. 135. Omnia istius decreta, imperia, litteras peritissime et callidissime venditabat. Gell. 2. 21. Scite omnia ac perite disseverere. et 5. 3. Vincituram posituramque ligni scite periteque factam considerat. et 10. 22. sub fin. Rempublicam constanter, et fortiter, et perite administrare. Seneca Ep. 90. a med. Quæ ab imprudentissimis aut æque feri videmus, aut peritius. Plin. 5. Ep. 19. Perite uti cithara. Id. 3. Ep. 15. Suavissime et peritissime legere.

PERITIA, æ, f. 1. (peritus) cognitio ex experientia, ars, artificium, scientia, ἐμπειρία (It. pratica, perizia, cognizione, maestria; Fr. connaissance acquise par l'expérience, science, habileté; Hisp. conocimiento experimental, ciencia, habilidad, destreza; Germ. die Erfahrung, Kenntniss; Angl. skill, skilfulness, knowledge, expertness). Occurrit — a) Cum Genitivo rei, cujus quis peritus est. Sall. Jug. 50. in fin. In Jugurtha tantus dolus, tantaque peritia locorum et militiæ erat, ut etc. Sueton. Tib. 67. Existimant quidam, præscisse hæc cum peritia futurorum. Tac. 1. Ann. 69. Accendebat hæc Sejanus, peritia morum Tiberii odia in longum jaciens. et 4. ibid. 58. Peritia legum. Plin. 18. Hist. nat. 6. 7. (32). castrametandi. At Sillig. legendum putat castra metantis. Gell. 15. 31. et disciplina faciendi obsidii. Quintil. 2. 15. 24. gratiæ ac voluptatis. scil. conciliandæ. — b) Absolute. Tac. 4. Hist. 30. Legionarii peritia et arte præstantes. Ulp. Dig. 7. 1. 27. Si servum disciplinæ, vel arte instituerit usufructuarius, arte ejus, vel peritia utetur.

PERITO, as, are, n. 1. frequentat. a pereo. Plaut. Capt. 3. 5. 32. Qui per virtutem peritat, non interit. Lindemannus legit peritit, at non interit, Fleckeisenus vero perit, at non (is) interit. Apud Lucret. 3. 710., ubi vet. Editiones habent peritat, Lachmannus ex optimis Codd. legit peritit.

PERITONÆOS, on, adject. περιτόναιος. V. voc. seq. ad fin.

PERITONÆUM vel peritonæum, i, n. 2. περιτόναιος et περιτόναιον, membrana tenuissima omnibus visceribus reliquisque inferioris ventris partibus circumtensa, unde et nomen: a περί circum et τείνω tendo. Cæli. Aurel. 3. Acut. 17. Membrana major, quam peritonæum vocant, scilicet quæ omnia interiora tegit atque continet viscera. Id. 4. Tard. 6. a med. Membrana, quæ ventrem intra cutem circum tegit et appellata est peritonæon. — Adjective peritonæos membrana dicitur ab eod. 3. Tard. 4. et 4. ibid. 7. — Cels. 4. 1. et 7. 4. Græcis litteris utitur.

PERITUS, a, um, proprie est particip. ab inausit. perior (unde experior, ut docet Priscian. 8. p. 802. Putsch. A perio quoque activo videtur quibusdam esse experior commue et opperior deponens.), hinc Plaut. Pers. 2. 3. 16. Quid faciet mihi? verberibus cædi jusserit, compedes imponi? vapulet. Ne sibi me credat supplicem fore. Mihi jam nihil novi offerri potest, quin sim peritus. et Accus. apud Non. p. 258. 4. Merc. Quod periti sumus in vita, et usu callimus magis. Cf. locum Flori sub 1. h., et Auson. sub I. g. — Sed peritus est fere adject., unde Comp. Peritior et Sup. Peritissimus 1.; et est sciens, gnarus, doctus, ἐμπειρος (It. perito, pratico, intendente, sperto; Fr. habile, qui scit, qui connaît, praticien, connaisseur, bon juge; Hisp. práctico, hábil, diestro, inteligente, conoedor; Germ. erfahren, klug, kundig, geschickt, gescent; Angl. skilful, well skilled, expert, knowing, well versed, well practised or taught, able, learned).

1.) Proprie de hominibus. — a) Absolute. Cic. 1. Off. 41. 147. Ad ea eligenda, quæ dubitationem afferunt, adhibere doctos homines vel etiam usu peritos. Id. 1. Orat. 23. 109. Hæc ab hominibus callidis ac peritis animadversa ac notata sunt. et ibid. 15. 66. Homo prudentissimus et peritissimus. Cæs. 1. B. C. 73. Peritissimi atque exercitatissimi duces. Horat. 2. Ep. 2. 13. Vivere si recte nescis, decede peritis. Id. 2. Od. 29. 19. Me peritus discet Hiber Rhodanique potor. Propert. 1. 9. 7. Me dolor et lacrimæ merito fecerunt peritum: Atque utinam posito dicar anore rudis. Cic. 3. Off. 3. 15. Quod item in poematis, in picturis usu venit in aliisque compluribus, ut delectentur imperiti laudentque ea, quæ laudanda non sint. — Itaque quum sunt docti a peritis, desistant facile sententia. Curt. 5. 13. 24. Haud procul erat fons, ad quem monstratum a peritis Polystratus Macedo siti macestratus accessit. Tac. 3. Hist. 37. Annotabant periti, numquam antea, non abrogato magistratu, neque lege lata, alium suffectum. i. pratici conoscitori delle consuetudini e dei fatti. Sueton. Aug. 95. Immolanti (Augusto) omnium victimarum joci-nera, replicata intrinsecus ab ima fibra paruerunt: nemine peritorum aliter conjectante, quam læta per hæc et magna portendi. h. e. haruspicum. — b) Cum Genitivo rei, cujus quis peritus est. Cic. Fonteij. 7. 15. Sapiens homo ac multarum rerum peritus. Cæs. 1. B. C. 48. sub fin. Periti eorum regionum. et 3. ibid. 61. Peritiores rei militaris. Nepos Themist. 2. Peritissimos belli navalis fecit Athenienses. Liv. 1. 34. Perita cælestium prodigiorum mulier. Curt. 4. 10. Peritissimi cæli ac siderum vales. Cic. 3. Off. 14. 60. Homo definiendi peritus. Nepos Timoth. 1. Fuit enim disertus, rei militaris peritus, nec minus civitatis regendæ. Plin. 2. Ep. 11. Vir mendarum lacrimarum peritissimus. — Apud Fronton. 4. ad M. Cæs. 3. Tamen est in aliis artibus ubi delitescas, et peritus paullisper habere, quod nescias, subintelligitur ejus. — c) Cum Ablativo sine præpos. Lucilius apud Charis. 1. p. 62. Putsch. Ut jure peritus. Sic Cic. Cluent. 38. 107. Quis P. Octavio Balbo ingenio prudentior, jure peritior? et Aurel. Vict. Epit. 19. Jure peritissimus. Auct. B. Afr. 31. Mirabili peritus scientia bellandi. Fellej. 2. 29. 3. Peritus bello. Gell. 4. 8. disciplina militari. Paul. Dig. 33. 7. 19. Servus arte fabrica peritus. — d) Peritus in aliqua re qui dixerit, inveni adhuc neminem, ait Forcellinus. Sed per zeugma Propert. 2. 23. 81. Non tamen hæc ulli venient ingrata legenti, sive in amore rudis. sive peritus erit. Quintil. 11. 1. 71. In hoc solo minus peritum, quam in ceteris. — e) Cum Accusat. et præpos. ad. Cic. Fonteij. 15. 33. Vir ad labores belli impiger, ad pericula fortis, ad usum ac disciplinam peritus. Justin. 31. 2. 2. Sed res Hannibatem non diu latuit, virum ad prospicienda cavendaque pericula peritum. Al. et Jeep. leg. paratum. — f) Cum Ablat. et præpos. de. Varro 1. R. R. 2. 10. Qui de agricultura Romanus peritissimus existi-

matur. — g) Poetice cum Accusat. sine præpos. Auson. epigr. 137. Arma virumque ducens, atque arma virumque peritus. — h) Cum Infinito. Virg. 10. Ecl. 32. soli cantare periti Arcades. Tac. Agric. 8. Peritus obsequi. Pers. 2. 34. urentes oculos inhibere perita. Flor. 3. 1. Sed rex peritus, fortius adversus Romanos aurum esse, quam ferrum, pacem emit. V. dicta sub init.

II.) Translate de abstractis. Auson. Epist. 15. 92. Suescat peritis fabulis Simul joculari et discere. artificiose.

Homonym. Inter doctum et peritum, inquit Non. p. 428. 30. Merc., quum simile videatur. a Tullio discretum est. ut sit peritus plus. quam doctus (3. Off. 3. 15.). Itaque quum sunt docti a peritis, facile desistant a sententia. Hæc Non. Sed locus Cicer. nihil pro eo facit. Illud potius dicas, doctum esse, qui studio: peritum, qui usu et experientia didicit: tametsi ne hoc quidem fortasse perpetuum est.

PERIZOMENOS, i, m. 2. περιζόμενος, nomen statuae referentis hominem se strigili destringentem, exergentemve: a περιζωο circum rado. Plin. 34. Hist. nat. 8. 19. (86). V. DE-STRINGO.

PERIZOMA, atis, n. 3. περιζωμα, subligaculum: a περί circum et ζώωπι cingo. Isid. 19. Orig. 22. Perizoma est succinctorium, quo tantum genitalia continentur. Hoc primum priami mortales e foliis arborum sibi fecerunt, quando post prævaricationem erubescens pudenda velarunt. Vulgat. interpr. Genes. 2. 7. Et aperti sunt oculi amborum: quumque cognovissent se esse nudos, consuerunt folia ficus, et fecerunt sibi perizomata.

PERJERO. V. PEJERO.

PERJUCUNDĒ, adverb. valde jucunde. Cic. 13. Att. 52. O hospitem mihi tam gravem ἀμεταμέλητος! Fuit enim perjucunde. et Cæli. 11. 25. Versari perjucunde in re aliqua.

PERJUCUNDUS, a, um, adject. valde jucundus. Cic. 1. Fam. 7. Cui quidem litteræ tuæ perjucundæ fuerunt. et 2. Orat. 7. 26. Disputatio perjucunda. Tmesis Id. 3. ad Q. fr. 1. 4. Id mihi pergratum, perque jucundum erit. V. PER.

PERJUGIS, e, adject. valde jugis. Alcim. Ep. 24. Ergo perjugibus sollicitudinis vestræ studiis opportunissimum his operibus acquirendæ salutis fenus accrescit.

PERJURATIUNCŪLA, æ, f. 1. deminut. parvum perjurium. Plaut. Stich. 1. 3. 76. Ac perjuratiunculas parasiticas (dabit).

PERJURATUS, a, um, particip. a perjuro. V. PEJERO.

PERJURIOSUS, a, um, adject. idem ac perjurus. Plaut. Truc. 1. 2. 52. Procaciores estis vos, sed illi perjuriosus.

PERJURĪUM, i, n. 2. (perjurus) Jusjurandum violatum, juramentum falsum, giuramento falso, spergiuo, έπισοχία.

1.) Proprie. Cic. 3. Off. 29. 108. Quod ex animi tui sententia juraris, id non facere, perjurium est. Id. 2. Leg. 9. 22. Perjurii pœna divina exitum, humana dedecus. Id. Fonteij. 16. 35. Sceleratorum hominum perjuria. Ovid. 1. Art. am. 6. 7. perjuris merito perjuria fallunt. Id. 5. Fast. 681. Ablus præteriti perjuria temporis, inquit.

II.) Translate, concreto, uti ajunt, sensu vel abstractum pro concreto, perjuria Grain apud Sil. It. 17. 425. sunt phalanx Macedonum pugnantium pro Pœnis contra Romanos post pactam cum iis pacem.

PERJURO. V. PEJERO.

PERJURES, a, um, adject. (per et jus). Camp. Perjurior II.; Sup. Perjurissimus I. — Perjurus est qui jusjurandum violat, qui jurando jus pervertit, έπισοχος (It. spergiuo; Fr. parjure, qui viole son serment; Hisp. perjuro; Germ. meineidig; Angl. perjured, forsworn, that das violated his oath).

I.) Proprie. Cic. Rosc. com. 16. 46. At quid interest inter perjurum et mendacem? et ibid.

7. 20. Ballionem illum Improbissimum et perjurissimum lenonem quum agit. *Virg. 5. Æn. 811.* Structa melis manibus perjura mœnia Trojæ. *h. e.* Laomedontis Trojanorum regis, de quo *Id. 1. G. 502.* Laomedontæ luimus perjuriam Trojæ. *Ovid. 11. Met. 214.* tantique operis mercede negatâ, Bis perjura capit superatâ mœnia Trojæ. *Horat. 3. Od. 24. 59.* Quum perjura patris fides Consortem socium fallat et hospites.

II.) Translate est mendax simpliciter, mentitor, bugiardo. *Plaut. Mil. glor. 4. 2. 74.* Heu ecastor hominem perjurum! et 1. 1. 21. Perjuriorum hoc hominem si quis viderit, etc.

PERLABOR, bēris, psus sum, bil n. 3. *Perlabiar* paragoge apud *Lucret. infra cit.* — Part. *Perlapsus.* — *Perlabi* est per aliquem locum labi. *Lucret. 4. 248.* Isque (aer) ita per nostras acies perlabitur omnis. *passa, scorre.* et 5. 766. supra solis perlabier orbem. *Virg. 1. Æn. 151.* Atque rotis summas levibus perlabitur undas. et 7. *ibid. 646.* Ad nos vix tenuis famæ perlabitur aura. *pervène, arriva. Tibull. 4. 1. 127.* Ulla nec aerias volucris perlabitur auras. *Sil. It. 3. 410.* perlabitur (*Neptunus*) æquora curru. *Adde eumd. 16. 390. Stat. 4. Silv. 6. 4.* hæc imos animi perlapsa recessus Inconsumpta manet. *Cic. 1. Tusc. 12. 28.* Indeque perlapsus ad nos, et usque ad Oceanum Hercules.

PERLÆTUS, a, um, adject. vehementer lætus. *Liv. 10. 21.* Supplicatioque perlæta fuit.

PERLAPSUS, a, um. *V. PERLABOR.*

PERLAMBO, ia, ere, a. 3. multum lambere. *Arcim. 3. 243.* Quumque canes miti perlambant ulcera lingua.

PERLĀTĒ, adverb. valde late. *Cic. 2. Orat. 4. 17.* Idque (verbum) in sermonis nostri consuetudine perlate patet.

PERLĀTĒO, tes, tūi, tere, n. 2. valde latere. *Ovid. 3. Art. am. 415.* Quis Danaen nosset, si semper clausa fuisset, Inque sua turri perlatusisset anus?

PERLĀTIŌ, ōnis, f. 3. *transporto*, translatio, verbale a *perfero*.

I.) Proprie. *Hygin. 1. Astron. præf.* Exinde uniuscujusque signi historias causamque ad sidera perlatiois ostendimus. *h. e.* causam, ob quam ad sidera perlatum quodque signum est.

II.) Translate est tolerantia, tolleranza. *Lactant. 5. 22.* Patientia est malorum cum æquanimitate perlatio. — De loco *Quintil. 6. 2. 9.* *V. annotat. a Spalding.*

PERLĀTOR, ōris, m. 3. *riportatore*, qui affert. *Ammian. 21. 16.* Perlatore captio. *Symmach. 5. Ep. 28. (at. 30.)* Perlatore harum literarum. *Adde Augustin. Ep. 146. extr. et 199.*

PERLĀTRIX, Icīs, f. 3. *apportatrice*, quæ perfert. *Ennod. 1. Ep. 22.* Periatrices querelarum litteræ. *Adde eumd. Ep. 8.*

PERLĀTUS, a, um, particip. *V. PERFERO.*

PERLAUDĀBĪLIS, e, adject. valde laudabilis. *Dictys Cret. 6. B. Troj. 14.* Simulacrum formæ perlaudabilis.

PERLĀVO, as, avi, ālum, are, a. 1. perfecte lavo. *Tertull. Pœnit. 4.* Te peccatorum fluctibus mersum perlavabit. *Pelagon. Veterin. 26. a med.* Ita ut prius scabies ferro crasa perlavetur urina hominis.

PERLAXO, as, are, a. 1. valde laxo. *Apic. 7. 7.*

PERLĒCĒBRA vel pellecebra, æ, f. 1. idem atque illecebra. *Plaut. Asin. 1. 2. 7.* Te perdam ego et filiam, pellecebræ, pānicies, adlescentium exitium. *Id. Bacch. 5. 2. 47.* Eunt eccas tandem probrī pellecebræ, et peraustrices. *Junctim Fleckeisen. leg. probrīperlecebræ.*

PERLECTIO. *V. PELLECTIO.*

PERLECTO. *V. PROLECTO.*

PERLECTUS, a, um. *V. voc. seq.*

PERLĒGO vel pellego, lēgis, lēgi, lectum, lēgēre, a. 3. (per et lego). Scribitur et *pellego*: quod et *Priscian. 2. p. 571. Putsch.* admonuit. Sic apud *Plaut. Pers. 4. 3. 27.* et *Bacch. 4. 9. 104.*, et plerique Codd. apud *Cic. 13. Att. 44.* — Part. *Perlectus, Perlecturus* et *Perlegendus* 2. — *Parlegere* est omnia colligere; hinc

¶ 1. *Generatim* et *postice perlegere oculis*, *lastrare*, diligenter intueri, contemplari. *Virg. 6. Æn. 33.* quā protinus omnia Perlegerent oculis, ni etc. *h. e.* picturam omnem contemplantur. *Ovid. 1. Fast. 591.* Perlege dispositas generosa per atra ceras. *Stat. 3. Theb. 499.* Postquam rite diu partiti sidera, cunctas Perlegere animis oculisque sequacibus auras.

¶ 2. *Speciatim* est tabellas, libros etc. percurrendo legere, *leggere.* — a) Cum *Accusativo.* *Plaut. Bacch. 4. 9. 64.* Cbrysale, ades, dum ego bas (tabellas) perlego. et *Pers. 4. 3. 27.* Tabellas tene bas, perlege. *Cic. 1. Divinat. 5. 8.* Perlegi, ille inquit, tuum paulo ante tertium de natura deorum. *Cæs. 5. B. G. 46.* Perlectam epistolam in conventu militum recitat. *Ovid. 1. Amor. 11. 19.* perlectis rescribat multa iubeto.

Apul. Florid. n. 16. Reliquum sine intermissione deinceps die perlecturus. *Plin. 1. Hist. nat. præf. (32).* Libri perlegendi. *Sillig. legendi.* — b) *Absolute.* *Plaut. Bacch. 4. 9. 104.* Sine pellegam.

¶ 3. *Item* *speciatim* est a principio ad finem usque legere. *Plaut. Asin. 4. 1. 2.* Leges perlege. *Liv. 38. 28.* Censores senatum perlegerunt. *h. e.* omnium senatorum nomina recitarunt. *Adde Senec. Ep. 46.; et Sueton. Claud. 41.*

PERLĒNĪO, is, ire, a. 4. totum vel admodum lenire. *Marcell. Empir. c. 9. p. 98. retro ed. Ald.* Quum refrigeratum fuerit (medicamen), condas illud in vasculo vitreo, ac tepefactum, quamdiu dolorem et tinnitum vel sonitum auriculæ perleniat, in aurem de specillo infundes.

PERLĒPIDĒ, adverb. valde lepide. *Plaut. Cas. 5. 2. 39.* Perlepide naras.

PERLĒPIDUS, a, um, adject. valde lepidus. *Plaut. Pseud. 2. 4. 53.* Euge perlepide, Charine, meo me ludo lamberas. *Alii rectius leg. Eugepæ: lepide.*

PERLĒVIS, e, adject. valde levis. *Cic. 2. leg. Agr. 29. 80.* An ignoratis cetera illa magnifica populū R. vectigalia, perlevi sæpe momento fortunæ, inclinatione temporis pendere? *Liv. 21. 43.* Sæpe incliti populū regesque perlevi momento victi sunt. *Adde eumd. 24. 34.* Sunt tamen qui ubique leg. *levis.*

PERLĒVĪTER, adverb. valde leviter. *Cic. 2. ad Q. Fr. 6.* Perleviter commotus. et 3. *Tusc. 25. extr.* Perleviter pugnit animi dolor.

PERLIBENS vel perlubens, entis. *V. PERLUBET.*

PERLIBENTER vel perlubenter, adverb. valde libenter. *Cic. Tim. 1.* Perlibenter et Nigidium vidi, et cognovi Gratippum. et 8. *Att. 14.* Tecum perlibenter loquor. *Id. 7. Fam. 14.* Illud quidem perlibenter audivi ex eodem Chrysippo, te esse Cæsari familiarem.

PERLIBĒRĀLIS, e, adject. valde liberalis. *Ter. Hecyr. 5. 4. 24.* Perliberalis visa est.

PERLIBĒRĀLĪTER, adverb. valde liberaliter. *Cic. 10. Att. 4.* a med. Hoc loco multa perliberaliter. *Adde eumd. Rosc. Am. 37. 108.*

PERLIBĒT, bēbat, bere. *V. PERLUBET.*

PERLIBRĀTIŌ, ōnis, f. 3. *livello*, actus perlibrandi. *Vitruv. 8. 6.* Perductionis (aquarum) prima ratio est perlibratio. *V. LIBRATIO* et *LIBRAMENTUM.*

PERLIBRĀTUS, a, um. *V. voc. seq.*

PERLIBRO, as, avi, ātum, are, a. 1. Part. *Perlibrans* 2.; *Perlibratus* 1. — *Perlibrare*, διαστραγγίζω, ¶ 1. Est diligenter ac perfecte mensurare, et ad libram æquare, sive æqualem facere. *Colum. 3. R. R. 13. 13.* Nam stella-pariter imæ fossæ solum metitur atque perlibrat. *Id. ibid. mor. Sic* permensum et perlibratum opus in similitudinem vervacti semper procedit. *Id. 2. ibid. 2. 1.* Planities non perlibrata, sed eaque prona. *Adde Vitruv. 8. 6. ¶ 2.* Pro librando torquere, *lanciar diritto. Sil. It. 2. 189.* sævamque bipennem *Perlibrans* mediæ frontis. et 5. 321. fervidus bastam *Perlibrat.* et 15. 699. jaculum a tergo perlibrat ad ossa.

PERLICET, cebat, impers. 2. valde licet. *Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in Not. Tir. p. 35.*

PERLICĪO. *V. PELLICĪO.*

PERLĪMES, Itis, m. 3. Apud *M. J. Nips.* inter *Gromat. vet. ed. Rudorff. p. 290.* *perlimes* videntur esse lineæ, quæ ad limites definiendos ab uno ad alterum terminalem lapidem ducuntur.

PERLĪMO, as, are, a. 1. *Vitruv. 5. 9. circa med.* Ex viridibus subtilis, et extenuatus aer oculorum perlumat speciem. *h. e.* extergit, acutam reddit et puriore, quasi lima expoliens.

PERLĪNĪO, is, etc. *V. voc. seq.*

PERLĪNĪO, Itis, Itum, Itinere, a. 3. et *Perlinio*, is, ire, a. 4. Præteritum *perlini* vel *perlini* vel *perlini* nusquam legitur. — De forma *perlinio* *V. sub I.* — Part. *Perliniens* I.; *Perlitus* I. et II.; *Perlinitus* I. — *Perlinere* est valde linere, multum, perfecte, undique totum oblinere.

I.) Proprie. *Colum. 7. R. R. 5. 22.* Et tunc pice liquida cum adipe suilla perlunantur. *Pallad. 3. R. R. 30.* Insulsa amurca plagæ excisio perlunetur. *Apul. 3. Met. a med.* Ab imis unguibus sese totam odusque summos capillos unguedine perlinit. *Rursus Colum. 9. R. R. 12. 2.* Protinus custos novum loculamentum in hoc præparatum perliniat intus prædictis herbis. *At Schneider. leg. perlinit. Fulgat. interp. Sapient. 13. 14.* *Perliniens* lignum rubrica. *Seren. Sammon. c. 43. p. 68. retro ed. Ald.* Ergo age, et arrepium salicis frondemque librumque cum vino tere; sic contractos perline nervos. *Marcell. Empir. c. 19. p. 113. ed. Ald.* Fel ursinum leprosus admodum sanat, si eo assidue perlunantur. — Part. *Perlitus* legitur a nonnullis apud *Cic. Rosc. Am. 52. 150.* Si non satis habet avaritiam suam pecunia expleri, nisi etiam crudelitate sanguinis perlitus sit. *Alii leg. præditus. Addunt et Plaut. Cas. 2. 3. 23., sed ibi quoque plerique al. aliter. Certior est auctoritas Apul. 8. Met. Arreptum servulum, nudum ac totum melle perlitum, firmiter alligavit arbori ficulnæ. Id. 3. Met. inil. Homo ternæ cædis perlitus cruore. — Perlinitus apud Isid. Orig. 7. Ut perlinitu ex ea nec tineas patiantur, etc.*

II.) Translate. *Ammian. 26. 10.* Cassianæ sententiæ fuco perlitu iudices.

PERLIPIPIIDUS, a, um, adject. valde lippus. *Plin. Valerian. 1. 34. p. 170. retro ed. Ald. in lemmate.* Ad os salivum et perlippidum. *h. e.* valde stillans et quasi lippiens.

PERLIQUĪDUS, a, um, adject. valde liquidus. *Cels. 2. 4. sub fin.* Si quod descendit, est perliquidum.

PERLĪTĀTUS, a, um. *V. voc. seq.*

PERLĪTO, as, avi, ātum, are, n. 1. Part. *Perlitatus.* — *Perlitare* est perfecte litare, sacrificio facto deos placare votumque impetrare, *καλλιερέω. Valer. Antias* apud *Gell. 1. 7.* Si hæ res divine factæ riteque perlitatæ essent. *Liv. 41. 15.* Salutis Petilium perlitasse negant. et *ibid. 14.* In ea hostia, qua Q. Petilius sacrificavit, in jociore caput non inventum. Id quum ad senatum retulisset, bove perlitare jussus. *Cf. Flor. 4. 2. ad fin.* Nec perlitare centum victimis poterat. — Et impers. *Liv. 36. 1.* Ea omnia sacrificia læta fuere, primisque hostiis perlitatum est. — *Absolute. Id. 7. 8. ad fin.* Diu non perlitatum, tenuerat dictatorem, ne ante meridiem signum dare posset. *h. e.* quum diu perlitatum non esset, id tenuerat dictatorem, ne etc. Quum enim hostiæ immolatæ sinistrum quid in extis suis portenderent, augeri hostias imperabant, *h. e.* majoribus hostiis usque ad litationem (usque dum exta probarentur) sacrificabant.

PERLITĒRĀTUS, a, um, adject. valde litteratus. *Cic. fragm. pro Q. Gall. apud Hieronym. Ep. 52. n. 8.* Homo perliterratus.

PERLĪTUS, a, um. *V. PERLINO.*

PERLONGĒ, adverb. valde longe. *Ter. Eun. 3. 5. 61.* Perlonge est, sed tanto ocus prope-remus.

PERLONGINQUUS, a, um, adject. valde longinquus. *Plaut. Bacch. 5. 2. 77.* Pol id quidem esse baud perlonginquum.

PERLONGUM, adverb. *V.* voc. seq. sub I. **PERLONGUS**, a, um, adject. valde longus.

I.) Proprie. *Cic. 5. Att. 20. a med.* Perlonga, et non satis tuta via. — *Perlongum* adverbil more, diu. *Auson. epigr. 1. 7.* Tu quoque venturos perlongum consere Janos.

II.) Translate de tempore est diuturnus. *Plaut. Trin. 3. 17.* Nunc si opperiri vis adventum Charimidis, perlongum est.

PERLUBENS vel **perlibens**, entis. *V.* **PERLUBET**.

PERLÜBENTER. *V.* **PERLIDENTER**.

PERLUBET vel **perlibet**, **bēbat**, (**būit** vel **bītum** est), **bere**, **impers**. 2. Præter, **perlubuit**, **perlubitum** est nusquam, quod sciam, legitur. — Part. **Perlubens**. — **Perlubet** est vehementer lubet, valde cupio. *Plaut. Capt. 4. 2. 53.* **Perlubet** hunc colloqui hominem. *Adde Rud. 2. 3. 23.* et *Id. Trin. 3. 3. 50.* Tenes jam? ca. propemodo! atque ausculto perlubens. *Adde eumd. ibid. 4. 3. 34.* et *Cic. 2. ad Q. fr. 6. ad fin.* In quibus me perlubente Servius allisus est.

PERLÜCEO, etc. *V.* **PELLUCEO**, etc.

PERLÜCESCO, is, ere, inchoat. n. 3. incipio perlucere. *Gloss. Philox.* **Perlucescit**, διαφαίνει. *Ulim. Sentent. ex serm. die III. rogat.* Porro lignea vascula legitimam conjugatorum præferant simplicitatem, cruore martyris aurea rubeant, virginitatis radio argentea perlucescant.

PERLÜCTUOSUS, a, um, adject. valde luctuosus. *Cic. 3. ad Q. fr. 8. a med.* Serrani funus perluctuosus fuit.

PERLÜDO, **lūdis**, **lūsi**, **lūsum**, **lūdere**, a. 3. idem ac ludo, aut valde ludo. *Manil. 5. 81.* Obstantemq; mora totum perludere circum. *h. e.* ludere per totum circum. Est qui legit præcludere, *h. e.* perstringere, percurrere. Item qui præcludere.

PERLÜMINO, as, are, a. 1. valde illuminare. *Tertull. Car. Chr. 4. a med.* Carnem cæcam perluminat.

PERLÜO vel **pelluo**, **lūis**, **lūtum**, **lūere**, a. 3. Apud *Fronton. 4. ad M. Cæs. loc. cit.* in LAVO legitur **pelluere**. — Part. **Perluens**, **Perlutus** et **Perluendus**. — **Perlucere** est idem ac lavare, vel multum lavare. Quid **ab abluo**, **colluo**, **eluo**, **lavo**, **elavo**, **diluo**, **proluo**, **subluo** differat, *V.* in LAVO in fin. *Ovid. 5. Fast. 435.* Quumque manus pure fontana perluit unda. *Alibi legunt* proluat. *Colum. 12. R. R. 20. 3.* Quum eam diligenter aqua marina perlueris. *Petron. Satyr. 120.* Nec mea Tisiphone sitientes perluit artus. *Plin. 10. Hist. nat. 44. 61. (127).* Eodem eam inadentibus pennis perluant atque purificant. *Id. 8. ibid. 27. 41. (97).* Ibis rostri aduncitate per eam partem se perlucens, etc. *h. e.* se purgans. *Colum. 9. R. R. 16. 1.* Expressæ favorum reliquæ postquam diligenter aqua dulci perlutæ sunt. *Apul. 2. Met. in fin.* Anabelans et sudore perlutus. *Plin. Valerian. 1. 19. p. 166.* *retro ed. Ad.* Si gravitas sit aurium, eodem felle cum lacte mulicbri perlucendæ sunt. — Et Mediorum apud Græcos more. *Cæs. 6. B. G. 21. extr.* Promisque in luminibus perluantur. *Horat. 1. Ep. 15. 4.* gelida quum perlucor unda.

PERLÜSIO, ontis, f. 3. longus ludus. *Gloss. Cyrill. Διαπαισμός*, perlusio.

PERLÜSORIUS. *V.* **PROLUSORIUS**.

PERLÜSTRATUS, a, um. *V.* voc. seq.

PERLÜSTRO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. **Perlustrans** II. 1.; **Perlustratus** I.; **Perlustrandus** II. 1. — **Perlustrare** est idem ac lustrare, vel diligenter et attente lustrare.

I.) Proprie. *Liv. 8. 36.* Perlustravitque hostium agros. *Id. 7. 34. extr.* Hæc omnia (loca) sagulo gregali amictus-perlustravit. *Vellej. 2. 106. 1.* Perlustrata arinis tota Germania.

II.) Translate. ¶ 1. Est ad examen vocare, accurate considerare. *Cic. Partit. orat. 11. 38.* Hujus igitur materia ad argumentum subjectæ, perlustrandæ animo partes erunt omnes. *Liv. 25. 3.* Perlustrarentur omnia oculis. *Id. 23. 46.* Hunc quum perlustrans diu oculis obequitasset hostium turmis. ¶ 2. Speciatim in re sacra. *Colum. 8. R. R. 5. II.* Paleas, quas substraturi

sunt, sulphure et bitumine atque ardente tæda perlustrant. *h. e.* purgant, expiant. — *Hinc Stat. 4. Silv. 3. 143.* Solemni prece quindescim virorum Perlustrata mea dicta.

PERLÜTES, a, um. *V.* **PERLÜO**.

PERMÁCEO, es, ere, n. 2. valde inaceo. *Ennius* apud *Paul. Diac. p. 367. 7. Müll.* Aut permaceret paries percussus trifaci. *h. e.* labefactaretur, debilitaretur. Codices habent **permaceret**, quod tætur *A. Kochius, Exerc. crit. p. 8.*; *Müllerus* conj. **perluceret**; *cl. Vahlen. Ennian. Poes. reliq. p. 77.*, **permacet**.

PERMÁCER, mæcra, mæcrum, adject. valde inacer. *Plin. 18. Hist. nat. 6. 7. (34).* Omnis creta coquit, nisi permacra. *Plinius Catoni* hæc tribuit; sed horum nihil apud *Caton.* existat. *Cels. 2. 21.* Caro domestica permacra.

PERMÁCERO, as, are, a. 1. valde, seu perfecte macero, subigo. *Vitruv. 7. 2.* Calculi in opere quum permacerantur, dissolvunt tectorii expolitiones.

PERMÁCERFÁCIO, fæcis, fæci, factum, fæcere, a. 3. valde madefacere. *Plaut. Most. 1. 2. 63.* Pro imbre amor advenit, permadefecit cor meum.

PERMÁCEDO, es, et rectus

PERMÁCESCO, mædescis, mædūi, mædescere, n. 3. est valde madere, διαβροχόω.

I.) Proprie. *Colum. 2. R. R. 4. 4.* Quasi hibernis pluvii terra permaduerit. *Adde eumd. 5. ibid. 6. 9.* et *Arbor. 28.* Quum tota nocte (cytissus) permaduerit. *Prudent. 10. psic. evap. 1010.* boum cæde permadescitis. *Marcell. Empir. c. 33. p. 134. retro ed. Ad.* Fæbam fresam in mulsum aquam infunde, et, quum bene permaduerit, contere. *Id. c. 1. p. 88.* Sertulæ campanæ coronæ quinque ex passo et aqua frigida pari mensura coquantur, donec permadescant.

II.) Translate. *Seneca Prov. 4.* Fugite enervatam felicitatem, qua animi permadescunt. *h. e.* debilitantur. *Id. Ep. 20. sub fin.* Deliciis permaduimus.

PERMÁCERNÍFÍCUS, a, um, adject. valde magnificus. *Fulgat. interpr. Esther 2. 18.* Et jus sit convivium præparari permagnificum cunctis principibus.

PERMÁCERNUS, a, um, adject. valde magnus. — a) Cum Substantivis. *Cic. 1. Fin. 17. 55.* Fieri tamen permagna accessio potest. *Cæs. 7. B. G. 31.* Sagittariorum permagnus numerus. *Auct. B. Afr. 40.* Villa permagna. *Cic. 3. Verr. 10. 27.* Permagna hereditas. *Id. 2. leg. Agr. 2. 5.* Hoc tam insignie beneficium, Quirites, quum ad animi mei fructum atque lætitiæm ducō esse permagnū, tum ad curam sollicitudinemque multo magis. *avere gran parte. Horat. 1. Sat. 7. 4.* Perisus hic permagna negotia dives habebat (Clazomenis). — b) Neutrum absolute. *Cic. 1. Tusc. 46. 111.* Permagnū existimās, tres Olympioidas una e domo prodire. *Id. Partit. orat. 24. 84.* Quod permagni interest, pro necessario sæpe habetur. Sic tmesis est in illo ejusd. *10. Att. 1.* Per enim magni æstimo, tibi factum nostrum probari. *V. PER. Ter. Heaut. 3. 1. 57.* si certum 'st tibi Sic facere, illud permagni referre arbitror. *Cic. 5. Verr. 39. 90.* Decumas permagno vendere.

PERMÁCERFÍCUS, adverb. assai malamente, valde male. *Cic. 1. Att. 19.* Sequaci permale pugnant. *Al. leg. male.*

PERMÁCERFÍCUS, adverb. *καταβρωτός*, permanando, penetrando. *Lucret. 6. 916.* Usque adeo permananter vis pervolat ejus.

PERMÁCERFÍCUS, is, ere, n. 3. idem ac permano, vel incipio permanare. *Plaut. Trin. 1. 2. 118.* Gude ad eum id posset permanascere. *h. e.* ad ejus notitiam pervenire.

PERMÁCERFÍCUS, entis, particip. et adject. *V.* voc. seq. et in fin.

PERMÁCERFÍCUS, mænes, mansi, mansum, mænere, n. 3. Part. **Permanens** sub a. et b.; **Permanensurus** sub a. — **Permanere** est nsque manere, durare, perseverare, ut patet ex *Cic. 5. Fam. 2. sub fin.* Muneo in voluntate, et, quoad tu volēs, permanebo. *Gr. κατημένω* (II. *manentersi*, continuare, perseverare, star saldo; *Fr. demeu-*

rer jusqu' à la fin, persévérer, persister; Hisp. persistir, perseverar, estar firme; Germ. ganz verbleiben, verharren; Angl. to stay to the end, endure, remain, continue, last, hold out, persevere). Occurrit — a) Absolute. *Cic. 1. Tusc. 45. 108.* Mortui cera circumliti, ut quam maxime permaneant diuturna corpora. *Id. 2. Fin. 27. 86.* Quis enim confidit, semper sibi illud stabile et firmum permansurum, quod fragile et caducum sit? *Sall. Jug. 5.* Amicitia Masinissæ bona atque honesta nobis permansit, sed imperii vitæque ejus finis idem fuit. *Ter. Hecyr. 3. 1. 25.* Ira inter eas intercessit, quæ tam permansit diu. *Cic. 2. Legg. 25. 63.* Athenis jam a cæcroe permansit hoc jus. *Ovid. Heroid. 5. 6.* Ne tua permansam, quod mihi crimen obstet? *Id. 14. Met. 141.* contempto munere Phœbi, Innuba permaneo. *Suelon. Aug. 78.* Ibi-ad multam noctem permanserat. *Id. Tib. 75.* Etiam post mortem Ilyriani sævitia permansit. *Id. Cæs. 60.* Permanendi necessitas. *Cinna* apud *Sueton. Gramm. 11.* Sæcula permansent nostri Diana Catonis. — Et cum addito tempore, ad quod usque res permanet, per Accus. et præpos. *ad vel in.* *Cic. 2. Nat. D. 33. 85.* Quæ (mundi partium conjunctio) aut sempiterna sit necesse est hoc eodem ornato, quem videmus, aut certe per diuturna, permansens ad longinquum et immensum pæne tempus. *Varro 2. R. R. 4. 8.* Vertes octo mensum incipit salire; permansit, ut id recte facere possit, ad trimum. *Ovid. 2. Art. am. 120.* Solum ad extremos permansit ille (animus) rogos. *Decret. Tergestin. 2. 26.* (apud *Lachmann.* ad *Lucret. 1. 120.*) VI AD POSTEROS NOSTROS TAM VOLUNTAS AMPLISSIMI VIRI QUAM FACTA PERMANENT. *Ovid. 4. Trist. 10. 73.* Uliana, quæ mecum seros permansit in annos, Sustinuit conjux exulis esse sui. — b) Cum Ablativo et præpos. *in.* *Liv. 37. 21.* Seleucus in maritima ora permansens. Huc referendus et illud *Lucret. 1. 120.* Etsi præterea tamen esse Acherusia templa Ennius æternis exponit versibus idem, Quo neque permansent animæ neque corpora nostra, Sed quædam simulacra modis pallentia miris. *h. e.* in quibus permansent. Ita vero leg. *Lachmannus*; alii *permanant.* *Cic. 1. Att. 20.* In mea pristina sententia permansibo. *Cæs. 5. B. G. 4.* Permanere in officio. *Auct. B. G. 8. 26.* perpetuo in amicitia alicujus. *Cic. 1. Off. 31. 112.* in proposito susceptoque consilio. *Lucretius* ad *Cic. 5. Fam. 11. sub fin.* in incepto. — c) Cum Genitivo. *Seneca Ep. 76. circa med.* Una indepravata virtus est, et sola permansit tenoris sui. — Passive impers. *Augustin. de Don. Persever. 43.* Ut veniatur ad fidem et permansetur in fide. — *Hinc Part. præs.* cuius exempla supra retulimus,

Permanens, entis, adjectivæ quoque usurpatur, unde *Comp. Permanentior*, apud *Boeth. loc. cit.* in **PERDURABILIS**.

PERMÁNANO, as, avi, atum, are, n. 1. Part. **Permanans** I. 2. et II. 1. — **Permanare** est permeare, per omnes partes manare, perfluere, *καταρρέω* (II. *scorrere per ogni parte, passare a traverso; Fr. couler à travers; Hisp. colar, pasar por medio; Germ. durchfließen, durchdringen; Angl. to flow or pass through*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est perfluere, permeare. *Lucret. 1. 348.* In saxis ac speluncis permanat aquarum Liquidus humor. *Id. 6. 951.* per dissepta domorum saxea voces Pervolvitant, permanat odor, frigusque, vaposque Ignis. *Id. 1. 494.* Permanat calor argentum. *h. e.* manat per argentum. *Id. 3. 699.* insinuatam Permanare animam nobis per membra solere. ¶ 2. Latiori sensu, vel translate, ut aliis placet, est pernitens manare, penetrare, pervenire, descendere. *Cic. Client. 62. 173.* Celerius ne venenum potuit comesum, quam epotum, in venas atque in omnes partes corporis permanare? *Id. 2. Nat. D. 55. 137.* Succus is, quo alimur, permanat ad jecur per quasdam directas vias. *Lucret. 1. 122.* Acherusia templa, Quo neque permanent animæ, neque corpora vestra. *h. e.* penetrent, adeant, perveniant. At *Lachmannus* ex Codicibus leg.

permanens et hanc lacionem tuetur. *Vitruv.* 2. 6. Penitus ignis et flammæ vapor per intervenientia permanens.

II.) Translate. ¶ 1. De abstractis. *Plaut. Most.* 1. 63. Amor usque in pectus permanavit. *Lucret.* 3. 252. Neque temere huc dolor usque potest penetrare, neque acre Permanare malum, quia omnia perturbatur. *Cic.* 2. *Tusc.* 18. 42. Conclucianculæ ad sensus permanentes. *Id.* *Balb.* 25. 56. Ut aliqui sermones hominum etiam ad vestras aures permanent, et in iudicio ipso redundarent. *Id.* *Rosc. Am.* 24. 66. Ex quo si qua macula concepta est, non modo elui non potest, verum usque eo permanat ad animum, ut etc. *Id.* 4. *Tusc.* 1. 2. Pythagoræ doctrina quum longe lateque flueret, permanavisse mihi videtur in banc civitatem. ¶ 2. Est etiam prodiro, pervulgari, *trapezare*, divulgarsi. *Plaut. Capt.* 2. 1. 25. Ne permanet palam hæc nostra fallacia. *Ter. Adelph.* 2. 4. 19. Ne aliqua ad patrem hoc permanet. non arrivi alle orecchie del padre.

PERMANSIO, ðnis, f. 3. *permanenza*, διαμνη, perseverantia. *Cic.* 1. *Fam.* 9. a med. Numquam præstantibus in republ. gubernanda vitis laudata est in una sententia perpetua permansio. et 2. *Invent.* 54. 164. Perseverantia est in ratione bene considerata stabilis et perpetua permansio. *Id.* 11. *Att.* 18. Quodvis enim supplicium levius est hac permansione.

PERMANSIUS, a, um, adject. qui mari potens est. *Gloss.* *Philoz.* Permarini, διαπόντιοι, scil. dii. Hi videntur fuisse appellati etiam dii litorales, et Lares marini, quibus nempe vota nuncupabant navigantes. V. LITORALIS. Marinos vero ita memorat *Varro* apud *Non.* p. 538. 14. et p. 542. 11. *Merc.* Suspendit Laribus marinis molles pilas, reticula, et strophidia. *Fogginus* ad *Verrit Flaccii Fast.* p. 79. probat, iisdem diem sacram fuisse XI. Kalendas Januarias ex *Kalend. Prænestin.*, et ex verbis his *Macrobi.* 1. *Saturn.* 10. Undecimo Kalend. Januar. feriæ sunt Laribus consecratæ, quibus ædem bello Antiochi *Emilius Regillus* prætor in campo Martio curandam vocit. *Liv.* 40. 52. Idem (*M. Emilius Lepidus* censor ann. U. C. DLXXV.) dedicavit ædem Larium permarinum in campo: voverat eam annis undecim ante L. *Emilius Regillus* navali prælio adversus præfectos regis Antiochi. et mox, postquam retulit antiquam votivam inscriptionem ibidem positam, ait: Ejus rei ergo ædem Laribus permarinis vocit. *M. Aurel.* apud *Fronton.* 3. ad *M. Cæs.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep.* 9. Nunc redeo Romam, deosque viales et promarinos (*fortasse legendum* permarinos) votis imploro, ut mihi omne iter tua præsentia comitatum sit.

PERMÁTCRESCO, ðtrecis, ðtrül, ðtrecere, n. 3. prorsus maturus fio. *Ovid.* 4. *Met.* 165. Nam color in pomo est, ubi permaturit, ater. *Cels.* 2. 24. Oleæ, quæ in arbore permaturuerunt. *Colum.* 2. *R. R.* 10. 18. Hoc idem semen-ipse vidi mense Junio Julioque conseri, et per actum quum permaturerit, tolli. V. et voc. seq.

PERMÁTURO, as, avi, are, a. 1. ad perfectam maturitatem perduco. *Hygin. fab.* 136. Morum quum permaturavit nigrum. *Alii leg.* permaturuit.

PERMÁTURUS, a, um, adject. ben maturus, valde maturus. *Colum.* 12. *R. R.* 50. 1. Quum jam (*baccæ*) nigruerint, nec adhuc tamen permaturæ fuerint. *Cels.* 6. 13. sub fin. Non permatura mandere. *Marcell. Empir.* c. 23. p. 120. ed. *Ald.* Ebuli baccas permaturas exprime at ex eo succo etc.

PERMAXIME, adverb. quam maxime. *Cato R. R.* 38. a med. Austrum caveto permaxime. *Apul.* 10. *Met.* Metu etiam mortis cruciabar permaxime. Utroque loco alii leg. maxime.

PERMAXIMUS, a, um, adject. *Auct. declam.* quæ inscribitur *Tribunus Marianus*, 8. Quid tibi, imperator permaxime, prodest? Sed hæc declam. nullius est auctoritatis. Non modicam habet *Porc. Latro declam. in Catil.* 21. si salva est lectio: Solitudinis locorum permaxima et singulari.

PERMEABILIS, e, adject. qui transiri potest. *Solin.* 47. Latitudo vix est plaustro permeabilis.

PERMEATOR, ðris, m. 3. qui permeat. *Terull. Apolog.* 21. Permeator universitatis spiritus.

PERMEATUS, a, um, V. PERMEO. PERMEATUS, us, m. 4. meatus qui transiendo inserviunt. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 21. 84. (228). Succus decoctæ (*malvæ*) nervis prodest et vesicæ et intestinorum rosionibus; volvas et cibo et infusione emollit; in oleum succus decoctæ permeatus suaves facit. h. e. urinæ meatus. Ita legit *Sillig.* ex bonis *Codd.*; vulgati libri habent porl meatus; at vox porus recte *Plinio* abjudicanda.

PERMEDIOCRIS, e, adject. πολυμέτρος, admodum mediocris. *Cic.* 1. *Orat.* 51. 220. Permediocres ac potius leves motus debere essa dicunt.

PERMEDITATE, adverb. cum diligenti meditatione. *Plauti* exemplum V. in MEDITATE, ubi per tmesin perquam meditate legitur.

PERMEDITATUS, a, um, particip. ab *Inusit. permeditor.* *Plaut. Epid.* 3. 2. 39. Eam (*sidi-cinam*) permeditam meis dolis mittam. h. e. probe instructam. *Alii* rectius leg. præmeditam.

PERMEDIUS, a, um, adject. qui omnino medius est. *Venant.* in *epist. præm. carm.* 6. l. 5. ad fin. In meditullio hujus opusculi illam fiximus litteram, quæ intar vigintitres numeratur permedia. h. e. littera M.

PERMENSIO, ðnis, f. 3. perfecta dimensio. *Capell.* 7. in it. Postquam conticuit prudens permensio terræ. h. e. Geometria.

PERMENSUS, a, um, V. PERMETIOR.

PERMEO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Permeans* et *Permeatus* I. — Permeare est meare per aliquam rem, prætergredi, penetrare, διαδύω (It. *passare*, penetrare; Fr. *aller jusqu'au bout*, traverser entièrement, parvenir, pénétrer jusqu' à; Hisp. *atravesar*, travesar, pasar de una parte a otra, penetrar; Germ. *durch wandern*, durchgehen, durchdringen; Angl. to go or pass through or over, penetrate, pervade, permeate).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. — a) Cum Accusativo. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 26. 21. (90). Euphrates mediam Babylonem permeans. h. e. means per mediam Babylonem. *Ovid.* 4. *Pont.* 11. 15. Dum tua pervenit, dum littera nostra recurrens Tot maria ac terras permeat, annus abit. *Sil.* 1. 4. 608. Experiar, sitne in terris, domitare quod ensis Non queat Ausonius, Tyrhenave permeet hasta. *Ammian.* 21. 15. Permeato amne. *oltrepasato*, transitio. Adde *eum.* 24. 2. in fin. *Sic Capell.* 2. p. 41. Quo hemitonio permeato etc. — b) Neutrorum more, cum aditibus. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 29. 41. (77). Larius lacus, ad quem ciconiæ non permeant. *Id.* 31. *ibid.* 5. 30. (35). Quoniam: Alpheus in eam insulam sub ima maria permeat. *Tac.* 15. *Ann.* 9. Saia et sagitta longius in hostes permeabant. *Colum.* 8. *R. R.* 15. 5. Anates offenduntur, si non sint libera spatia, qua permeent. — c) Passive impers. *Aurel. Vict. Cæsar.* 13. Iter, quo ab usque Pontico mari in Galliam permeatur. ¶ 2. Latiori sensu, vel translate, ut aliis placet, pro simplici ire, aut progredi. *Colum.* 11. *R. R.* 1. 18. Ut in itinere conficiendo sæpe dimidio maturius pervenit is, qui naviter et sine ullis cessationibus permeabit, quam is, qui quum sit una profectus, umbras arborum, fonticulorumque amantitatem, vel auræ refrigerationem captavit; sic etc. Hic permeare nullo modo pro simplici meare positum est, sed continuum nulloque impedimento interruptum proficiscendi actum significat.

II.) Translate. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 37. 119. Quod quædam animalis intelligentia per omnia ea permeet et transeat. Et *Orellius* et alii recentior. leg. permanet.

PERMERO, res, rui, ritum, rere, a. 2. multum et legitime meare: de militibus dictum.

Stat. 1. *Sily.* 4. 73. sola sub omni Permeruit jurata manus.

PERMETIOR, mētrils, mensua sum, mētiri, dep. 4. In aliis temporibus, quæ infra non laudantur, raro invenitur. Part. *Permetiens* II. 1.; *Permensus* I. et II. 1. 2., 3. at in fin. — Permetiri est idem ac metiri, vel totum metiri.

I.) Proprie. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 41. 126. Vos solis magnitudinem quasi decempeda permensi.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est idem ac peragrare. *Ennius* apud *Non.* p. 378. 18. *Merc.* Hic campos celeri passu permensa parumpar Conjicit in silvam sese. *Id.* apud *Festum* p. 301. 1. *Müll.* Sed sola terrarum postquam permensa parumpar. *Plaut. Truc.* 2. 2. 49. Permensus est viam ad vos. h. e. confecit, ad vos trausit. *Lucret.* 6. 1141. Nam penitus veniens Egypti finibus morbus, Aera permensus multum camposque natantes, Incubuit tandem etc. *Virg.* 3. *En.* 157. Nos tumidum sub te permensi classibus æquor. *Stat.* 1. *Sily.* 2. 202. durum permensus iter. *Seneca Herc. Fur.* 393. Illyrica Cadmus regna permensus fuga. che trascorse fuggendo. Alter *Seneca Consol.* ad *Polyb.* 36. a med. Italiæ ac Siciliæ oras errabundus permetsens. *Vitruv.* 9. 4. ante med. Jovis stella CCCLXV. diebus singula signa permetsitur. ¶ 2. Speciatim est attente considerare. *Stat.* 6. *Theb.* 760. Ut sese permensi oculis et uterque priorem Speravere locum, etc. ¶ 3. Item de tempore. *Seneca Edip.* 740. prolas Uno ætatem permensa die. che ha scorso tutta la sua vita. *Martial.* 9. 30. Permensus sæcula. — Hinc Part. præter.

Permensus, a, um, passive quoque usurpatur.

1.) Proprie. *Colum.* 3. *R. R.* 13. 13. Permensum et perlibratum opus.

II.) Translate. ¶ 1. Est idem ac transitus, percorso. *Apul.* 8. *Met.* Aliquanto viæ permensio spatio. ¶ 2. De tempore. *Tibull.* 3. 3. 9. permensio defunctus tempore lucis. h. e. transacto. *Alii leg.* præmensæ defunctus tempore lucis. ¶ 3. De abstractis. *Apul.* 10. *Met.* Gradatim permensis honoribus.

PERMETO, is, ere, a. 3. omnino metere. *Vulgat. vet. Levit.* 19. 9. Et metentibus vobis messem terræ vestræ, non consummabitis messem agri tui permetere, et quæ cadent ex messe tua non colliges. *Vulgat. Interpr.* habet: non tondebis usque ad solum superficiem terræ.

PERMETUENS, entis, particip. ab *inuit. permetuo*, valde metuens. *Virg.* 2. *En.* 572. Et penas Danaum, et deserti conjugis iras Permetuens.

PERMILITO, as, avi, atum, are, n. 1. idem ac milito, seu pons justum militiæ tempus milito. *Ulp. Dig.* 27. 1. 9. Si tribunus in cohortibus prætoris permilitaverit.

PERMINGO, mingis, mingit, mictum, mingere, n. 3. *scompiaciare*, mingendo conspurco. Translate pædico. *Horat.* 1. *Sat.* 2. 44. Hunc permixerunt calones.

PERMINIMUS, a, um, adject. quam minimus. *Juvenc.* 3. 584. Nam multos homines dignatio sancta vocavit, E queis permnimam dignum est secerdere partum.

PERMINUTUS, a, um, adject. valde minutus. *Cic.* 2. *Tusc.* 13. 30. Ut omnia præterea, quæ bona corporis et fortunæ putantur, perexigua et perminuta videantur. *Alii* et ipse *Orellius leg.* minuta.

PERMIRABILIS, e, adject. valde mirabilis. *Augustin.* 1. *Genes. ad lit.* 10. Immo vero id ipsum permirabile est.

PERMIRANDUS, a, um, adject. valde mirandus. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* edente *A. Maio* 3. 27. Serpentium genera permiranda. *Tmesel Gell.* 3. 6. Per hercle rem mirandam Aristoteles dicit. V. PER.

PERMIRUS, a, um, adject. valde mirus, magnopere admirandus. *Cic.* 2. *Divinat.* 47. 99. Ut mihi permiram videatur, quemquam existare, etc. *Id.* 3. *Fam.* 10. Illud vero mihi permiram

accidit. *Id.* 1. *Orat.* 49. 214. Per mihi mirum visum est. *tmesis.* *V. PER.*

PERMISCEO, miscere, miscēi, mixtum et mistum, miscere, a. 2. Part. *Permiscens* II. 1.; *Permirtus* in omnibus paragr. et in fin.; *Permirturus* II. 1.; *Permirtendus* II. 2. — Permiscere est valde miscere, commiscere, confundere, *καταμίγνυμι* (It. mescolare, confondere; Fr. mélanger, allier, unir, confondre, identifier avec; Hisp. mezchar, unir, confundir; Germ. durcheinander mischen, vermischen; Angl. to mingle, mix, or blend together, throw into confusion, confound).

1.) Proprie. — a) Cum Ablativo et præpos. cum. *Cæs.* 7. *B. G.* 62. Sic cum suis fugientibus permixti, ab equitatu sunt intercepti. *Sall. Jug.* 45. Livæ permixti cum militibus diu noctuque vagabantur. *Ovid.* 14. *Met.* 801. generique crudorem Sanguine cum soceri permiscuit impius ensis. *Cic. Tim.* 7. Permiscere naturam cum materia. — b) Cum Ablativo sine præpos. vel cum Dativo. *Cic. Planc.* 33. 92. Fructus magna acerbitate permixtos tuli. Cf. *eumd.* *Orat.* 57. 196. Oratio permixta et temperata numeris. et *ibid.* 56. 187. Intervallorum longorum et brevium varietate implicata atque permixta oratio. *Horat.* 1. *Od.* 1. 24. et lituo tubæ Permirtus sonitus. *Colum.* 2. *R. R.* 2. 20. Glæbas dulci aqua permiscere. *Justin.* 36. 4. 3. noxia grainina innoxia. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 19. 42. (86). Æthiopia Troglodytis conubio permixta. *impurentata.* *Id.* 36. *ibid.* 19. 34. (142). Gagates lapis ceræ permixtus strumis medetur. — c) Absolute, videtur sæpe usurpari pro simplici miscere. *Lucret.* 6. 364. Nam fretus ipse anni permiscet frigus et æstum. *Id.* 1. 1107. Inter permixtas rerum cælie ruinas. *Cic. Orat.* 57. 195. Omnes in oratione esse quasi permixtos et confusos pedes. *Colum.* 12. *R. R.* 24. 3. Sextarios musti in id vas perfundere, et ut permisceatur medicamen, rutabulo ligneo peragitare. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 17. 67. (231). Uncia in cythum addatur, rutæque ramo permisceatur. *Sil. It.* 10. 259. ægrum cæptanti attollere corpus Arduus insurgens totum permiscuit ense. *h. e.* immisit in viscera et quasi cum iis permiscuit.

II.) Translate. ¶ 1. De abstractis. *Cic. Vatin.* 5. 13. Ne tuas sordes cum clarissimorum virorum splendore permisceas. *Id.* 12. *Phil.* 11. 26. Cujus acerbitas morum immanitasque naturæ ne vino quidem permixta temperari solet. *Sil. It.* 13. 385. Fortuna permiscens tristitia lætis. *Lucan.* 7. 100. Ut mallet sterni gladiis mortemque suorum Permiscere suis. *Id.* 2. 332. geminas (Marcia) e sanguine matris Permirtura domos. *Tac.* 1. *Hist.* 2. Trina bella civilia, plura externa ac plerumque permixta. ¶ 2. Est etiam turbare, confundere. *Cic. Orat.* 9. 29. Pericles ab Aristophane fulgere, tonare, permiscere Græciam dictus est. *mittere sossopra.* Ita enim *Aristoph.* *Acharn.* v. 530. ἠστροπτεν, εἰβρόντα, ἐξέσκηκα τὴν Ἑλλάδα. *Id.* 4. *Ferr.* 50. 123. Non modo illa, quæ erant ætatis, ordinis, questusque permiscuit, sed etiam in his duobus generibus delectum ordineque turbavit. *Id. Planc.* 17. 41. Omnia potius permiscuerunt, quam ei legi conditionique parerent. *miserò sossopra, fecero di tutto per non obbedire.* *Lucan.* 2. 253. nuadique ruinæ Permirtenda fides. *Virg.* 7. *Æn.* 348. Quo furibunda domum monstro permisceat omnia. *Sall. Jug.* 5. Quæ contentio divina et humana cuncta permiscuit. *Adde Cæs.* 1. *B. C.* 6. *extr.* *Flor.* 1. 18. *circa med.* Omnia gravi timore permiscuit. — Hinc Part. præter. pass., cujus multa supra exempla retulimus,

Permirtus, a, um, adjectivo quoque usurpat, et ¶ 1. Est idem ac promiscuus. *Lucret.* 3. 643 et 5. 1313. permirta cædes. *h. e.* facta utriusque partis cædes. Et de tempore *Sil. It.* 4. 589. Hic hostem, orbatus telo, complexitur ulnis Luctantemque vado permirta morte coeret. *h. e.* promiscua, simul cum eo moriens. ¶ 2. Item est plenissimus, turbatus. *Apul.* 9.

Met. At meus dominus adhuc mærore permirtus-tacitus præteribat.

PERMISSIO, ois, f. 3. actus permittendi. ¶ 1. Est actus committendi, sive alicujus arbitrio tradendi. *Liv.* 37. 7. Ut si dare vere pacem vellet, aut ex summa pecuniæ demerent, aut permissionem extra civium corpora fieri juberent. *h. e.* deditioem, qua omnia arbitrio victoris permittentur, excepto si sævire vellet in corpora. ¶ 2. Apud Rhetores est figura sententiarum, Græce ἐπιτροπή, qua orator alicui rei vehementer confidens, dicit, se eam tradere et permittere aliorum voluntati. *Cic.* 4. *Herenn.* 29. 39. et *Quintil.* 9. 2. 25. ¶ 3. Item est concessio, facultas, concessione, permisso, *συγχωρησις.* *Cic.* 3. *ad Q. fr.* 1. 3. Quod tibi mea permisso mansionis tuæ grata est, gaudeo.

PERMISSOR, oris, m. 3. qui permittit. *Tertull.* 1. *advers.* *Marcion.* 22. *ad fin.* Mali permissor.

PERMISSUM, i, n. 2. et **PERMISSUS**, a, um. *V. PERMITTO.*

PERMISSUS, us, m. 4. permissio. *Cic. Harusp.* resp. 12. 25. Permissu magistratus. *Id.* 2. *leg. Agr.* 14. 35. legis. *Id.* 5. *Ferr.* 80. 184. tuo. *Liv.* 3. 43. decemvirorum. *Ulp. Dig.* 11. 7. 8. Ait Labeo expectandum seu permissum pontificalem, seu jussionem principis. (*Torrentin.* labeo pontificale.) *Id.* *ibid.* 42. 1. 15. *extr.* Pecunia etiam citra permissum prætoris solet capi.

PERMISTE, et **PERMISTIO**, et similia. *V. PERMISTE, PERMISTIO* et similia.

PERMITTES. *V. PERNICIES* init. **PERMITIS**, e, adject. valde mitis. *Colum.* 12. *R. R.* 42. 1. Sorba non permirtia, divisa exemptis seminibus. *non ben mature.*

PERMITTO, mittis, mtsi, missum, mittere, a. 3. Part. *Permirtens* II. 5.; *Permirtus* II. 1. 4. 5. et in fin.; *Permirturus* II. 4. et 5.; *Permirtendus* II. 6. — Permittere est transitum per locum aliquem dare (It. lasciar passare; Fr. laisser passer; Hisp. dexar pasar; Germ. durchlassen, durchgehen lassen; Angl. to permit to pass).

I.) Proprie raro admodum occurrit. *Pallad.* 1. *R. R.* 24. init. Fenestellæ permirtant columbas ad introitum exitumque.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est amittere, immittere, atque adeo impellere, incitare, lasciar andare, e perciò cacciare, spingere. *Liv.* 3. 61. Concitant equos permirtuntque in hostem. *Adde* 9. 22. *Sisenna* apud *Non.* p. 162. 3. *Merc.* Equum concitatum princeps ad hostium permirtit aciem. *caccia, spinge.* et *Auct. B. G.* 8. 48. Incautius se in hostem permirttere. *scagliarsi addosso.* et *Sisenna loc. cit.* Multi, præmissis armis, ex summo se permirtterent. si precipitasset. *Nemesian.* 1. *Ecl.* 7. viridique greges permirttere campo, Et ros et primi suadet clementia solis. *Grat. Cyneq.* 227. spatii permirtta Lechæus Thessalium quadriga decus, quam gloria patrum Excitat, et primæ spes ambitiosa coronæ. *permirtta quadriga est lasciata andare.* — Et Mediorum apud Græcos more. *Lucret.* 4. 687. Hic odor ipse igitur, nares quicumque lacessit, Est alio ut possit permirtti longius alter. *Mela* 1. 19. Deserta regio ad Arimphæos usque permirttitur. *si estende.* ¶ 2. Speciatim est mittere, transmittere, invtare, spedire, mandare, διασπῆραι. *Colum.* 7. *R. R.* 8. 6. Hoc genus casei potest etiam trans maria permirtti. ¶ 3. Item speciatim est jacere, conicere, gettare, lanciare, scagliare. *Ovid.* 12. *Met.* 282. saxum permirttit in hostem. *Id.* 14. *ibid.* 182. Immanem scopulum medias permirtit iu undas. *Auct. B. G.* 8. 9. Longius tela permirttere visus. *Id.* 3. 534. quacunque datur permirttere visus. ¶ 4. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. II. 1., permirttere habenas equo apud *Senec.* *Hippol.* 1006. et *Tibull.* 4. 1. 92. allentare le briglie: et permirttere vela ventis apud *Quintil.* in ep. ad *Tryphon.* est dar le vele a' venti. Sic classem ventis permirttere, apud *Plin.* *Paneg.* 85. et *Val. Flacc.* 1. 574. sævo permirtta pro-

fundo Carbasæ. *Forcellino* hoc in loco navis permirtta est immirtta, inclata; vel data in balia del mare crudele. — *Liv.* 2. 56. Contraque omnium opinionem, qui eum (*Valerionem tribunum pleb.*) vexandis prioris anni consulibus permirtsurum tribunatum credebant, - ne verbo quidem violatis consulibus, rogationem tulit etc. *h. e.* eum tribunatui frena laxaturum, potestate impotentem usurum ad vexandos consules. — *Seneca* 2. *Clem.* 6. Sapiens etiam ad calamitosos bonitatem suam permirttit. *estenderà, farà arrivare.* Cf. *Mela loc. cit.* sub II. 1. — *Gell.* 6. 16. Quispiam tumultuariis et modicis linguæ exercitationibus ad famam se faciundia permirtterat. si era esposto, et rectius aveva aspirato, aveva esteso i suoi sforzi. ¶ 5. Item est committere, deferre, arbitrio alicujus tradere. — a) Universim. *Cic.* 2. *ad Q. fr.* 9. Totum ei negotium permirtti, meque in ejus potestate diti fore. *Id.* 2. *leg. Agr.* 13. 33. Permittere alicui potestatem infinitam innumerabilis pecuniæ. *Id. Fonteij.* 14. 30. aliquem judicum potestati. *Id. Dom.* 21. 55. alicui omnia. *lasciarlo far quel che vuole.* *Sall. Jug.* 110. *extr.* agendam rerum, et quocumque modo belli componendi licentiam alicui. *dar la plenipotenza.* *Cæs.* 1. *B. C.* 36. alicui summam belli administrandi. *Id.* 5. *B. G.* 3. *extr.* Suas civitatisque fortunæ ejus fidei permirtsurus. *Cic.* 5. *Ferr.* 12. 29. Hac licentia permirtta. *Id. Sull.* 7. 21. Non institutum est a me regnum, sed non permirttum. *At Orellius legit* sed repressum; *aliu auct.* *Id.* 1. *Cat.* 2. 4. Senatus-consulto consulibus permirtta respublica. *Lucan.* 1. 595. Pontificis, sacri quibus est permirtta potestas. *Liv.* 4. 30. Cognitione ejus rei Sergio permirtta. *Apul. de Mag.* Filia quibusdam etiam precis ad experiendum permirtta. — b) Speciatim permirttere sibi, sibi potestatem arrogare. *Quintil.* 1. 4. 3. Grammatici libros, qui falso viderentur inscripti, tamquam subditiis, submovere familia, permirtterunt sibi. — c) Item permirttere se dicuntur, qui se dedunt. *Cæs.* 2. *B. G.* 3. Legatos ad eum miserunt, qui dicerent, se suaque omnia in fidem atque potestatem populi R. permirttere. et *ibid.* 31. Se suaque omnia eorum potestati permirttere dixerunt. *Liv.* 36. 28. Etolus se suaque omnia fidei populi R. permirttere. et *ibid.* 35. Ut mittere legatos Romam possitis, per quos senatui de vobis permirttatis. *Id.* 8. 20. Ipsi se in deditioem consulis caduceum præferentes permirtterunt. *Vellej.* 2. 37. 3. Se, regnumque ditioni ejus permirtit. *Liv.* 31. 17. Quibus quum Philippus nihil pacati, nisi omnia permirttentibus, respondisset, etc. *se non si arrendevano a discrezione.* — Huc pertinet et illud *Sueton. Galb.* 14. Regebatur (Galba) trium arbitrio. - Hic erant T. Vinlius -, Cornelius Laco -, libertus Icelus -. His diverso vitiorum genere grassantibus, adeo se abutendum permirttit et tradidit, ut vix ipse sibi constaret. ¶ 6. Sæpe est sinere, concedere, potestatem facere, permirttere, dar licenza. *Cic.* 13. *Fam.* 71. Neque hoc tempore discessisset a me, nisi ego ei permirttissem. *Id.* 3. *Nat.* D. 1. 4. Tibi permirtto, respondere ne mihi malis, an universam audire orationem meam. *Id.* 2. *Orat.* 90. 366. Quis Antonio permirtsit, ut partes faceret? *Id.* 7. *Ferr.* 9. 22. Ipsi judicibus conjecturam facere permirttam. *Liv.* 35. 20. Consuli permirttum, ut duas legiones scriberet. *Id.* 24. 14. De eo permirttum ipsi erat, faceret quod et republica duceret esse. *Adde eumd.* 33. 45. *Nepos Con.* 4. Ei permirtit, quem vellet, eligere ad dispensandam pecuniam. *Cæs.* 1. *B. C.* 50. Conatus est Casar reficere pontes: sed nec magnitudo fluminis permirttebat, etc. *Liv.* 34. 31. Ibi permirtto, ut seu dicere prius, seu audire mallet, ita cepit tyrannus. *Lucan.* 7. 731. permirttere aliquem vitæ. *lasciarlo vivere.* — Passive. *Seneca* 4. *Benef.* 12. Latronibus circumventum defendo, ut tuto transire permirttatur. *Id.* 1. *Ira* 7. in fin. Animus, si in iram se projecti, non permirttitur reprimeri impetum. In *œn.* *Tab. Heract.* spud *Mazoch.* p. 465. v. 85. QUI PERMITTIT

SVS EST VVIT VTI LEGES MVNICIPVVS DARET. *Cæli. Aurel. 4. Tard. 3. n. 28.* Si in superioribus fuerint ulcera, (*ægrî*) erunt permittendi egerere quum volent. — Et absolute vel intransitive. *Auct. Gromat. ed. Hudorff. p. 365.* Valles autem si fluvii permittunt, et constitutum sit fluvium, qui foris agrum non vagatur etc. — Impersonaliter. *Plin. 4. Hist. nat. 14. 28. (99).* Si conjectare permittitur. — Et de brutorum animalium admissura *Colum. 6. R. R. 24. 1.* Mense Julio feminæ maribus plerumque permittendæ. ¶ 7. Item concedere, dare, condonare. *Cic. Sull. 16. 46.* Perminto aliquid iracundiæ tuæ, do adolescentiæ, cedo amentitiæ, tribuo parenti. *Id. Sext. 33. 72.* Inimicitias cum aliquo susceptas patribus conscriptis et temporibus reipublicæ permittere. *Virg. 4. Æn. 610.* rogam permittere flammæ. *dare alle flamme.* — Hinc Part. præter. pass., cujus plurima exempla retulimus,

Permissus, a, um, adjective. Paul. Diac. p. 215. 7. Müll. Permissus appellatur aries, qui annis compluribus tonsus non est. *lasciato libero.* — Hinc

Permissum, i, n. 2. res permissa, permissio. *Horat. 2. Ep. 1. 45.* Utor permissio. *Inscript. apud Gruter. 80. 13.* EX PERMISSO AELIORVM V. S. L. M.

PERMIXTE vel permiste, adverb. *mescolatamente*, permiscendo. *Cic. Partit. orat. 7. 24.* Permiste aliquid dicere. *Id. 1. Invent. 22. 32.* Si genera ipsa rerum ponunt, neque permiste cum partibus implicantur.

PERMIXTIM vel permistim, adverb. permixte. *Prudent. 11. resp. stepl. 191.* Conglobat in cuneum Latios simul ac peregrinos Permistim pupulos. *Justinian. 2. Institut. tit. 20. § 3.* Permistim exponere.

PERMIXTIO vel permistio, ðnis, f. 3. idem ac inmixtio, *mescolamento, διάμυξις.*

I.) Proprie. ¶ 1. Abstracte. *Cic. Tim. 12.* Superioris permisionis reliquias fundens æquabat. *Theod. Priscian. lib. 4. p. 316. bis ed. Ald.* Si ex uno consensu (*virî et mulieris*) permixtio seminis non fuerit, etc. ¶ 2. Concreto, uti ajunt sensu, ipsæ res permixtæ. *Pallad. 11. R. R. 20.* Decoques, donec tota permixtio pinguedinem puri mellis imitetur.

II.) Figurata. *Aurel. Vict. Cæsar. 41. circa med.* Cujus gratia reipublicæ permitionem fore, ostentorum mira prodidere. *h. e. confusionem, turbas, discordias.*

PERMÔDESTUS, a, um, adject. admodum modestus. *Cic. 2. Cat. 6. 12.* Homo videlicet timidus et permôdestus vocem consulis ferre non potuit. Adde *eumd. 4. Att. 8.* Sic *Tac. 1. Ann. 7.* Verba edicti fuere pauca, et sensu permôdesto. *assai moderato.*

PERMÔDICË, adverb. valde modice, valde parum. *Colum. 5. R. R. 11. 7.* Medium truncum acuto scalpello permôdicè lindito.

PERMÔDICUS, a, um, adject. *πολυκαῦρος*, valde modicus. *Sueton. Aug. 6.* Locus permôdicus, et cellæ penuariæ instar. *Id. Tib. 47.* Permôdica res familiaris. *Ulp. Dig. 11. 7. 20. ad fin.* Si dos, quia permôdica fuit, in funus non sufficit. *Marcell. Empir. c. 28. p. 128. retro ed. Ald.* Euphorbii permôdicum. Adde *Plin. Valerian. 2. 18. p. 180. retro ed. Ald.*

PERMÔESTUS vel permæstus, a, um, adject. valde mæstum *Dictys Cret. 1. 23.* Eum interita filiæ permæstum consolati. *Paulin. Petroc. 5. Vita S. Martin. 712.* Nam quum Treverica permæstus ab urbe rediret.

PERMÔLESTË, adverb. valde moleste. *Cic. 6. Verr. 58. 131.* Archimedes quum audisset interfectum, permôleste tulit. *n'ebbe gran dispiacere.* Adde *eumd. 15. Att. 17.*

PERMÔLESTUS, a, um, adject. vehementer molestus. *Cic. 1. Att. 18.* Atque bi non sunt permôlesti.

PERMOLLIS, e, adject. valde mollis. *Quintil. 9. 4. 65.* Quod etiam in carminibus est permolle.

PERMÔLO, is, ere, a. 3. valde molere.

I.) Proprie. *Seren. Salmmon. 19. 334.* Allia parva novem, piperis tot permole grana.

II.) Translato et obscæno sensu. *Horat. 1. Sat. 2. 34.* Huc juvenes æquum est descendere, non alienas Permollere uxores. *h. e. subagitare. V. MOLO.*

PERMONSTRANS, antis, particip. ab inusit. *permonstro*, monstrans, commonstrans. *Amnian. 18. 6.* Erupisse hostium manus, permonstrantes.

PERMÔRIOR, môrëris, môri, dep. 3. idem ferre ac morior. *Commodian. 27. 1.* Stulte, non permoreris, nec mortuus effugis Altum. Adde *eumd. 29.*

PERMOROR, aris, ari, dep. 1. multum, vel diu morari. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir. p. 104.*

PERMÔTATUS, a, um, particip. ab inusit. *permoto*, valde motatus. *Commodian. 12. 16.* Vino permotati honorem illi (*Baccho*) dedere.

PERMÔTIO, ðnis, f. 3. commotio, motio, perturbatio, *κατακίνησις, παραρρησις*; sed occurrit translate tantum. ¶ 1. Generatim. *Cic. 2. Divinat. 3. 9.* Mentis permotio magis, quam natura hæc sentium. *Id. 1. ibid. 40. 89.* Priamus nonne et Helenum lilium et Cassandram liliam divinantes habebat, alterum auguriis, alteram mentis incitatione et permotioe divina? Adde *eumd. 2. Orat. 53. 216.* et *Parvul. orat. 11. 38.* Jam facta et eventus aut consilii sunt, aut imprudentiæ; quæ est aut in casu, aut in quadam animi permotioe. ¶ 2. Speciatim dicitur de perturbationibus animi, quas Itali *passioni* vocant. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 44. 135.* Atque illi quidem etiam utiliter a natura dicebant permotiones istas animis nostris datas.

PERMÔTUS, a, um. *V. voc. seq.*

PERMÔVEO, mðves, mðvi, mðtum, mðvere, a. 2. Part. *Permotus I. et II.; Permovendus II.* — Permovere est valde, aut diligenter movere, *διὰκίνησις* (*h. movere, commovere, smuovere*; Fr. *agiter ou remuer fortement*; Hisp. *agitar, mover, remover fuertemente*; Germ. *durch und durch bewegen, in Bewegung setzen, erregen*; Angl. *to move, move greatly, stir up*).

I.) Proprie. *Lucret. 6. 726.* Quum mare permotum ventis ruit intus arenam. *Colum. 2. R. R. 12. 2.* Plana sarritione terram permovere. *Pallad. 11. R. R. 14.* Resinæ uncias tres doctum immergunt, et permovent.

II.) Translato. ¶ 1. Sæpe refertur ad animum pro commovere. — a) Frequenter de homine vel ejus animo. *Sall. Cat. 50.* Quem res tanta atque tam atrox non permovit, eum oratio accendit? *Cæs. 3. B. C. 9.* Quum neque pollicitationibus, neque denunciatione periculi permovere posset, oppidum oppugnare statuit. *Id. 7. B. C. 40.* Adhortatus milites, ut necessario tempore itineris labore permoveantur. *si sgomentino.* et *ibid. 53.* Confirmatis militibus, ne ob hanc causam animo permoverentur. *Cic. 5. Ferr. 62. 144.* Si quem aratorum fugæ, calamitates, exsilia, suspensio denique non permovet. *non muovono a compassione, o a sdegno.* et *Orat. 38. 131.* Miseratione mensiudicum permovenda est. *Id. 2. Orat. 45. 189.* In commovendis iudicibus, iis ipsis sensibus, ad quos illos adducere volo, permoveor. *Cæs. 1. B. G. 3.* His rebus adducti, atque auctoritate Orgetorigis permulti. *Cic. 10. Att. 4. circa med.* Hæc sive iracundia, sive dolore, sive metu permotus, gravior scripsi, quam, ut etc. *Sall. Cat. 34.* Plebes aut dominandi studio permota, aut superbia magistratum. *Petron. Satyr. 101.* Permotos in misericordia. *Stat. 12. Theb. 589.* lacrimis. *Tac. 1. Ann. 61.* ad miserationem exercitus. et *1. Hist. 61.* animus in gaudium, aut formidinem. *Claudian. VI. cons. Honor. 368.* Nec duras tantis precibus permovimus aures? *Tac. 14. Ann. 57.* Causam abscessus (*Tiberii*) ad Sejani artes retuli: quia iamen, etc. plerumque permoveor, nam ad ipsum referri verius sit. — *Permotus mente*, turbatus, dejectus, insanus. *Cic. 1. Divinat. 57. 129.*

Quod maxime contingit aut dormientibus, aut mente permotis. — b) Raro de ipsis animi perturbationibus. *Tac. 1. Ann. 21.* Nihil reliqui faciant quo minus invidiam, misericordiam, metum et iras permoverent.

PERMULCËO, mulces, mulsi, mulsum et mulctum, mulcere, a. 2. Part. *Permulcens I. et II. 1.; Permulsus I. et II. 1., 3. et 4.; Permulsus II. 4.* — Permulsus est leniter contrectare et destringere, demulcere, *καταψίω* (*h. παίπεγγιαιρε, careggiare*; Fr. *toucher légèrement, caresser*; Hisp. *tocar ligeramente, hular, acariciar*; Germ. *streicheln*; Angl. *to stroke, caress*).

I.) Proprie. *Pacuvius apud Gell. 2. 26.* Cedo tamen pedem lymphis lavis, lavam ut pulverem manibus isdem, quibus Ulyssi sæpe permulsi, abluam. Adde *Catull. 61. 162.* *Sueton. Ner. 1.* Permulsere alicui malas. *Ovid. 4. Fast. 550.* Triptoleumum gremio sustulit illa suo. Terque manu permulsit eum. *Id. 2. Met. 733.* Permulsæque comas, chlamydemque ut pendeat apte, Collocat. *Liv. 5. 41.* Permulsens barbam. *Varro apud Priscian. 9. p. 871.* *Putsch.* Permulsio capite.

II.) Translato. ¶ 1. De rebus physicis est leniter molliterque attractare. *Cic. in Arat. 2. Nat. D. 44. 144.* Aram, quam statu permulcet spiritus austri. *h. e. leniter afflat.* *Id. 3. Herenn. 12. 21.* Arteriæ leni voce permulsæ. *Ovid. 1. Met. 716.* limatque soporem, Languida permulcens medicata lumina virga. — Huc refertur potest et illud *Catull. 64. 283.* Hos (*flores*) indistinctis plexos tulit ipse corollis, Quis permulsa domus jucundo risit odore. *profumata.* ¶ 2. Item de rebus physicis est mollem reddere. *Pallad. 10. R. R. 11.* Cera piceum leuitate permulcet. ¶ 3. Refertur ad sensus et homines et est blandiri, delectare, recreare, *accarezzare, piacere, diletare.* *Cic. 2. Fin. 10. 32.* Permulsore sensum voluptate. *Id. Orat. 49. 163.* Duæ sunt res, quæ permulcunt omnes, sonus et numerus. *Sic Sil. It. 11. 289.* obtusos immiti murmur sæve Inter bella tubæ permulcet cantibus aures. *Val. Max. 2. 4. n. 4.* Ludii decora pernicious novitate grata Ruanorum permulsit oculos. *Cic. 2. Orat. 78. 315.* Prima est quasi cognitio et commendatio orationis in principio, quæ eum, qui audit, permulcere atque allicere debet. *Capell. 9. p. 312.* Tailibus carminibus oblectati omnes permulsique divi. ¶ 4. De animo est delinire, solari, mitigare, placare, *addolcicare, mitigare, placare.* *Cic. fragm. apud Priscian. 9. p. 871.* *Putsch.* Permulsæ atque recreata est. *Sall. fragm. apud eumd. ibid.* Dein, lenita jam ira, postero die liberalibus verbis permulcti sunt. *Gell. 1. 11.* Si permulcti sonis mitioribus non immodice ferocirent. *Alii leg. permulsi. Cæs. 4. B. G. 6.* Eorum animis permulsis et confirmatis. *Lucret. 5. 21.* Dulcia permulcent animos solatia vitæ. *Liv. 3. 14. in fin.* Paullatim permulcendo tractandoque mansuefecerat plebem. *Cic. Senect. 2. 4.* Præterita ætas, quamvis longa, quum effluxisset, nulla consolatione permulcere posset stultam senectutem. *Liv. 39. 23. et 25.* Quum leniter permulsissent iram ejus. *Sil. It. 13. 313.* malanque Sedavit rabiem, et permulsit corda Laurentum. *Tac. 2. Ann. 34.* Mihius verbis permulcere aliquem. et *1. ibid. 29.* comitate militum.

PERMULCTUS, a, um. *V. voc. præced.*

PERMULSIO, ðnis, f. 3. actus permulcendi. *V. Yunii loc. cit. in MANSUETUS.*

PERMULSUS, a, um. *V. PERMULCËO.*

PERMULTO et **PERMULCTUM**, adverb. *Lucret. 5. 513.* At quæcumque furis veniunt impostaque nobis Pondera sunt, hæduut, permulto sæpe minora. *Cic. 2. Divinat. 61. 126.* Permulto clariora et certiora esse dicit. *Id. 3. Fam. 11.* De qua etsi permultum ante certior factus eram litteris, nunciis, etc. *Id. 1. Off. 8. 27.* In omni injustitia permultum interest, utrum etc.

PERMULTUS, a, um, adject. valde multus. *Varro 8. L. I. 2. Müll.* Habet permultus et magna partes. *Cæs. 3. B. C. 43.* Erant circa castra Pompeji permulti editi atque aperi colles.

Cic. 3. Legg. 14. 31. Permulti imitatores principum existunt. *Horat. 1. Sat. 4. 97.* causaque mea permulta rogatus fecit. *Plaut. Bacch. 2. 3. 86.* Eo ego nescio quantum attulerit: verum haud permultum attulit. *Cic. 5. Fam. 16. a med.* Permultum erit ex morore tuo deminutum. — Hinc permulto et permultum adverb. *V. voc. praeced.*

PERMUNDO, as, are, a. 1. *διαναξαρῖζω*, valde mundare. *Fulgat. interpr. Matth. 3. 12.* Cujus ventilabrum in manu sua, et permundabit aream suam. *Theod. Priscian. 1. 10. p. 193. retro ed. Ald.* Mater, guttam armoniaci masticando et exhalando, albore oculi, similiter et albas maculas filii saepius permundavit. *Id. 1. 32. p. 298.* Et piper cum myrte foliis viridibus tritum — utrasque inaculas permundabit.

PERMUNDUS, a, um, adject. valde mundus. *Varro 3. R. R. 7. 5. de columbis.* Aquam esse oportet, ubi lavari possint: permundae enim sunt haec volucres.

PERMUNIO, is, ivi, itum, ire, a. 4. Part. *Permunitus*. — Permunio est idem atque absolvo quod munire caepam: item probe munio. *Liv. 30. 16.* Ad Tuneta castra refert, et quae munimenta inchoaverat, permunit. *Justin. 24. 7. 8.* Urbem suam Delphi permunit. *Tac. 4. Ann. 24.* Locorum opportuna permunit. *Liv. 7. 16.* Quum ante moenia sua castris permunitis consedisent. *Tac. 2. Ann. 7. extr.* Cuncta novis limitibus aggeribusque permunita. *Justin. 2. 15. 9.* Permunitas Athenas esse, et posse jam illatum bellum non armis tantum, sed etiam muris sustinere. *essere ridotte a fine le fortificazioni di Atene.*

PERMUNITUS, a, um. *V. voc. praeced.*
PERMUTABILIS, e, adject. *permutabile*, valde mutabilis. *Boeth. in Categor. Aristot. 2. p. 156.* Habitus est dispositionis, vel affectionis firma et non facile permutabilis accessio. *Amman. 31. 11.* Adeo permutabiles et irasci faciles, ut etc.

PERMUTATIM, adverb. *permutatim*, cum permutatione. *Boeth. 2. Arithm. 40. p. 1048.* Quemadmodum duo ad unum, sic octo ad quatuor: et conversim, quemadmodum unus ad duo, sic quatuor ad octo: et permutatim, quemadmodum quatuor ad unum, sic octo ad binarium. *Adde eumd. p. 745. et alibi.*

PERMUTATIO, ōnis, f. 3. ¶ 1. Est mutacione, *διαλλαγή*, mutatio. *Cic. Sext. 34. 73.* Magna rerum permutatione impendente, declinavi paullulum. *Al. leg. perturbatione. Id. 6. Parad. 3. 51.* Virtus nec tempestatum, nec temporum permutatione mutatur. *Quintil. 5. 13. 42.* Defensionis permutatio. *Id. 9. 3. 7.* Ideoque frequens permutatio est, et pleraque utroque modo efferuntur. *Adde eumd. 1. 1. 25. ¶ 2.* Item *permuta*, *permutazione*, *cambio*, quum una res pro alia datur, accipiturve, ut fit in mercibus. *Paul. Dig. 19. 5. 5.* Si pecuniam dem, ut rem accipiam, emptio et venditio est: si autem rem do, ut rem accipiam, quia non placet, permutationem rerum emptionem esse, dubium non est nasci civilem obligationem. *Cic. Pis. 21. 48.* Quum partim ejus praedae profunda libidines devorassent, partim etiam in illis locis emptiones, partim permutationes ad hunc Tusculanum montem extruendum. *Papinian. Dig. 30. 1. 51.* Haec res permutationem non recipit. *Juvenal. 6. 652.* similis si permutatio detur, Morte viri cupiant animam servare catellae. *h. e. ut alter pro altera mori possit. ¶ 3.* *Permutatio pecuniae est cambio.* *Cic. 3. Fam. 5. a med.* Perpaucos dies, dum pecunia accipitur, quae mihi ex publica permutatione debetur, commorabor. *Id. 5. Att. 13.* Facere permutationem cum aliquo. *V. PERMUTO 4. ¶ 4.* Apud Rhetores est oratio aliud verbis, aliud sententia demonstrans. Ea dividitur in tres partes, similitudinem, argumentum, contrarium. *Cic. 4. Herenn. 34. 46. V.*

PERMUTATUS, a, um. *V. voc. seq.*
PERMUTO, as, ōvi, ōtum, are, a. 1. Part. *Permutans 5; Permutatus et Permutandus 1. et 5.* — Permutare est idem quod mutare

aut prorsus mutare, *ἀνταλλάττω, ἀμίσθω* (It. *mutare*; Fr. *changer, permuter*; Hisp. *mudar, permudar*, Germ. *ganz und gar-völlig verändern, ändern, verwandeln*; Angl. *to change, alter*). ¶ 1. Generatim. — a) De iis, quae facere volumus, vel reapse facimus aliter, ac sunt. *Lucret. 1. 827.* Tantum elementa queunt permutato ordine solo. *Cic. 2. Cat. 7. 14.* Si Catilina subito pertimuerit, sententiam permutaverit. *Al. leg. mutaverit. Petron. Satyr. 107.* Voltum qui permutat, fraudem parat. *Plin. 9. Ep. 40.* Cognovisti quemadmodum in Tuscis otium aetatis exigerem? requiris, quid ex hoc in Laurentino bieme permutem. *Plin. alter 28. Hist. nat. 2. 4. (14).* Magnarum rerum fata et ostenta verbis permutari. *Sueton. Vesp. 6.* Rumor dissipatus, destinasse Vitellium victorem permutare hiberna legionum, et Germanicos transferre in Orientem. *Cic. 3. Legg. 9. 20.* C. vero Gracchus ruinis et iis sicis, quas ipse se projecisse in forum dixit, quibus digladiarentur inter se cives, nonne omnem reipublicae statum permutavit? *h. e. perturbavit.* — b) De iis, quae cum aliis mutantur, *scambiare. Plaut. Capt. 3. 5. 19.* Nomina inter vos permutastis, cambiaste, tramutaste. et *Pers. 4. 5. 8.* At ne cum argento protinam permutas domum. *h. e. in aliam domum divertas. Plin. 11. Hist. nat. 37. 80. (204).* Lien cum jecore locum aliquando permutat. *Martial. 6. 93.* Virus ut hoc alio fallax permutet odore. *Id. 9. 23.* Quem permutatum nec Ganymede velim. Similiter *Horat. 2. Ep. 1. 171.* tanquam sit proprium quidquam, puncto quod mobilis horae Nunc prece, nunc pretio, nunc vi, nunc morte suprema Permutet dominos et cadet in altera jura. *Sueton. Aug. 88.* Saepae non litteras modo, sed syllabas, aut permutat, aut praecrit. *Plin. 5. Hist. nat. 3. 2. (22).* Numidae dicti Nomades a permutandis pabulis. ¶ 2. Speciatim et frequenter refertur ad contractum permutationis, quo merx pro merce datur et accipitur, *permutare, cambiare, barattare. Martial. 1. 42.* Qui pallentia sulphurata fractis Permutat vitreis. *Plin. 34. Hist. nat. 17. 48. (163).* India neque aes neque plumbum habet, gemmisque ac margaritis suis haec permutat. ¶ 3. Hinc ponitur pro eniere, *comperare*: ductum ab antiquo more, quo ante inventam pecuniam, omnes emptiones venditionesque permutatione peragebantur, quod et Trojanis temporibus factitatum. *Homerus apud Plin. 33. Hist. nat. 1. 3. (6).* tradit. *Id. 6. ibid. 31. 36. (198).* Insula adeo dives, ut equos incolae talentis auri permutarent. *Id. 35. ibid. 9. 36. (62).* Zeusis donare opera sua instituit, quod ea nullo pretio satis digno permutari posse diceret. *Id. 12. ibid. 21. 45. (99).* Serichatum permutatur in libras denariis sex. *Id. 33. ibid. 3. 13. (45).* Placuit, denarium sedecim assibus permutari. ¶ 4. *Pecuniam permutare* dicitur, qui pecuniam dat cuiquam, a quo solvatur alteri nomine suo, vel alibi sibi: et qui pecuniam accipit ab aliquo cum onere eam reddendi alteri nomine ejus, a quo accipit, vel illi ipsi alio loco: quod nos dicimus *cambiare*, et *dare*, o *ricevere a cambio.* *Cic. 2. Fam. 17. a med.* Aut se curasse, ut cum questu populi permutaretur. *Id. 12. Att. 24.* De Cicerone tempus esse jam videtur. Sed quaero, quod illi opus erit Athenis, permutari ne possit, an ipsi ferendum sit, se si possa *sarghielo contare cola* etc. et 15. *ibid. 15. sub fin.* Velim cures, ut permutetur Athenas, quod sit in annuum sumptum ei. *Alii leg.* Athenis, et 5. *ibid. 15.* Vereor ne illud, quod tecum permutavi, versura mihi solvendum sit. *h. e. quam pecuniam a te accipi, solvendam hic tuis procuratoribus. Manut. ¶ 5.* Denique *permutare* interdum est vertere, convertere, *voltare, rivoltare.* *Plin. 16. Hist. nat. 40. 77. (210).* Rigorem fortissime servat ulmus: ob id cardinibus crassamentisque portarum utilissima, quoniam minime torquetur: permutanda tantum sic, ut cacumen ab inferiore sit cardine, radix superior. *Id. 17. ibid. 11. 16. (84).* Permutantes arborem in contrarium. *Id. 19. ibid. 6. 32. (106).*

Sequenti anno, permutata ratione, semen rigidatur, caput ipsum contumputur.

PERNA, æ, f. 1. *πέρνα, κολεά, ἦ, et κωλήν, ἦνος, coxa*, praecipue suis, usque ad poplitem: vox Etrusca; eodem enim sensu legitur in *Tab. Etrugub.* apud *Lanzi, Sagg. di ling. Etr. T. 2. p. 712.* qui *ibid.* et p. 679. et seq. putat, *perna* dici pro *pesna*, derivari autem ab antiquo *pesnis* pro *penis*, quia perna tum peni, tum caudae est proxima: hinc *offa penita* est abseggem carnis suillae ex perna simul cum cauda. Porro *Varro 7. L. L. 27.* docet, in quibusdam vocabulis vetustiorum Latinos s pro r usurpasse, recentiores vero interdum r estivisse, ut *Lases* pro *Lares*, et *Camenae* pro *Casmenae*. Nihil itaque est faciendum ejusd. *Varronis* auctoritas, qui 5. *ibid.* 110. *pernam* a pede derivat. Graeci recentiores a Latinis eam vocem mutuati, *πέρνα* dixerunt: quum antiquiores *κωλή* seu *κωλήν* perpetuo usurpaverint. Hinc *Hesych. Κωλεά, σκέλος ὑς ὀπίσθιον. Plin. 8. Hist. nat. 51. 77. (208).* Castrantur feminae (*sues*) post bidui inediai suspensae pernis prioribus, vulva recisa. *At Sillig.* Forbergium *secutus, leg.* posterioribus: alii vero primoribus, *h. e. summis.* Hic enim *Plin.* vertit ea verba *Aristot. Hist. anim. l. 9. c. 50. Ἐκτέμνεται δὲ ἡ καρδιά τῶν θηλειῶν ὄντων νεοσπύρασα δύο ἡμέρας εἶτα κερμαίνοντες τῶν ἐπίσθιων σκελῶν* etc. (It. *coxia*, compresa la gamba, ossia fino al poplite; Fr. *cuisse avec la jambe*; Hisp. *muslo, pierna*; Germ. *di Hüfte nebst dem Fusse*; Angl. *the ham, shoulder, or leg of a pig*).

1.) Proprie ¶ 1. *Perna* dicitur coxa hominis. *Ennius apud Festum p. 305. 19. Müll.* His (*militibus*) pernas succidit iniqua superbia Peni. *h. e. Hannibalis.* Hic agitur de pugna Cannensi, de qua ita *Liv. 22. 51.* Quosdam et jacentes vivos, succis feminibus poplitibusque, invenerunt. *V. SUPERNATUS. ¶ 2.* Usurpatur praecipue de coxa suis salita in usum cibi, quam Itali, quia vento et fumo siccati ea solet, prosciutto vocant. *Pollux Onom. l. 6. c. 9. § 52. Κωλήνες τεταρτηχομοί, σκελίδες ὀλόκνημοι, αἰ πέρναι. Id. ibid. l. 2. c. 4. § 193. Σκελίς, ἡ ὄν κλωμένη πέρνα. Cato R. R. 158.* Addito unquam de perna; si unquam non habebis, addito de perna frustum pondo semis, quam minime pingue, et 162. *Pernam* salire sic oportet. Quum pernas emeris, unguas earum praecidito. Ubi jam dies quinque in sale fuerint, eximito omnes cum suo sale, suspendito in vento biduum, et mox. Suspendito in fumo biduum, et mox. Suspendito in carnario. *Plaut. Pers. 1. 3. 25.* Pernam quidem jus est apponere frigidam postridie. *Martial. 10. 48.* Pullus ad haec, canis que tribus jam perna superstes Addetur. *Horat. 2. Sat. 2. 117.* praeter olus fumosae cum pede pernae. *h. e. cum parte extrema, eaque sicciore, quam Id. ibid.* esse ait cibum coloni. *Cael. Sympos. aenigm. 83.* cujus lemma est *Perna.* Una mihi soror est, plures licet esse poterunt. *h. e. altera ejusd. porci perna inea soror est, quamvis pernae omnes aliorum porcorum haberi pro sororibus possint. Apic. 8. 1. ad fin.* Perna aprina ita impletur recens. Per articulum pernae palum multes ita, ut cutem a carne separet, ut possit condimentum accipere per cornulum, ut universa impleatur. *Per articulum pernae est lunghesso l'osso del prosciutto.* — Ex pernae osse combusto optimum fiebat dentifricium. *Plin. 28. Hist. nat. 11. 49. (179).* Eundem dentifricii usum praebent ossa ex acetabulis pernarum, circa quae coxendices vertuntur. *Marcell. Empir. 13.* Perna scrobinae os, quod est amplissimum, combustum tritumque optimum et salubre dentifricium praestat. — Aliquando perna differt a petasone; quandoque enim petaso, qui recens salutus et nondum siccatus comedi solebat, habetur pro parte pernae, quatenus illa est tota coxa suis usque ad poplitem, iste vero ejus pars carnosa, et quidem lautior et mollior circa coxendicem; ideo autem petaso vocatur, quia ita expansus est, ut petasi quamdam figuram referat. Hinc *Athenaeus l. 14. c. 21. a med. Ἐπί δὲ καὶ πετα-*

οὐκ ἔστι μέρους ἑκάστῳ κείτται, ἣν πέρναν καλοῦσιν. h. e. deinde vero etiam petasonis pars univique apponitur, quam pernam (Latini) vocant. *Martial.* 13. 54., cujus lemma est *Perna*. Certana mihi fies, vel massa llicebit De Menaplis; lautū de petasone vorent. *Id. ibid.* 55., cujus lemma est *Petaso*. Musteus est: propera, caros nec differ amicos: Nam mihi cum vetulo sit petasone nihil. *Id.* 3. 77. Et pulparum dubio de petasone voras. *Apic.* 5. 3. Pulpa petasonis. *Id.* 7. 9. pernam a petasone distinguit, et musteos petasones coquere et parare docet. *Edict. Dioclet.* p. 14. Pernæ optimæ petasonis sive Menapicæ, sive Cerretanæ Ital. P. unum X. viginti. h. e. pondo unum (seu libra una) Italicum pernæ optimæ ex petasone etc. — Ex *Petron. fragm. Tragur.* 56. *Burmans*, ubi cœna Trimalchionis describitur, patet, olim apud Romanos pernas integras et inargentatas in mensam afferri solitas. V. ARGENTABULUM. Idem ex eo etiam confirmatur, quod e ruinis Herculanensibus eruta est abhinc paucis annis perna ære ductili fabrefacta, quæ argenteæ bracteæ, quæ tota fuerat obducta, vestigia adhuc servat, et in parte inferiore horologium sciothericum delineatum exhibet. V. *Pitture d'Ércolano T. 3. in præf. p. 1. et seqq.*

11.) Translate. ¶ 1. Perna dicitur genus quoddam mariuæ conchæ, quæ et pinna vocatur. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 11. 54. (154). Appellantur et pernæ concharum generis, circa Pontias insulas frequentissimæ. Stant veluti suillo crure longo in arena defixæ, biantesque, qua latitudo est, pedali non utinus spatio cibum venantur. Dentes circuitu marginum habent pectinatim spissatos: intus spondylii grandis caro est. A *Theod. Priscian. lib. 4. p. 316. ed. Ald.*, si tamen salva est lectio, *pernica* dici videtur. ¶ 2. Item arborum surculus. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 10. 13. (67). Stolones cum perna sua avelluntur, partemque aliquam e matris quoque corpore auferunt secum simbriato corpore. *Cum sua calce* dixit *Id. ibid.* 21. 35. (156). Malleolus avelli cum sua calce captus est. ¶ 3. Est etiam convicium hominis fatui, apud *Plaut. Truc.* 2. 7. 39. Observavi, quem pernam novi, hominem nihili. *Bothe* tamen ita rectius ex MSS. edidit: Observavi, inquam, perulam. Ge. Novi hominem nihili.

PERNARIUS, ii, nr. 2. pernarum venditor vel confector. *Inscript. in Giorn. Arcad. T. 28. p. 358.* quæ est apud *Orell.* 4259. VALERIVS PERLICISSIMVS PERNARIUS.

PERNARRO, as, are, a. 1. totum narro. *Gloss. Philoz.* Pernarro, ἀπρηγοῦμαι.

PERNAVIGATUS, a, um, particip. ab inusit. *pernavigo*, navigando peragratus. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 67. 67. (167). Pars tota vergens in Caspium mare pernavigata est Macedonum armis.

PERNECESSARIUS, a, um, adject. ¶ 1. Est admodum necessarius. *Cic.* 5. *Att.* 21. Non esse Romæ meo tempore perneccessario, submoleste fero. ¶ 2. Pro valde conjuncto et propinquo. *Cic. Flacc.* 6. 14. Contendisse a Lælio paterno amico ac perneccessario, ut etc. *Id.* 13. *Fam.* 40. L. et C. Aurelios, L. filios commendo tibi majorem in modum, adolescentes omnibus optimis artibus ornatos, meos perneccessarios, tua amicitia dignissimos. *Al. leg.* meosque necessarios. *Id. ibid.* 69. Homo intimus ac mihi perneccessarius. *Adde cumd.* 9. *ibid.* 13. et 2. *Orat.* 50. 202.

PERNECESSÈ, adject. n. indeclin. idem ac perneccessarius. V. NECESSÈ. *Cic. fragm. orat. pro Tull.* (edente A. Peyronio) 49. Istæ ipsæ leges, quas recitas, significant, quam noluerint majores nostri, nisi quum perneccessè esset, hominem occidi.

PERNECO, as, avi, atum, are, a. 1. idem quod neco, aut prorsus neco. *S. It.* 4. 608. Experiari, sit ne in terris, domitare quod ensis Non queat Ausonius, Tyrrhena perneceat hasta. *Alii rectius leg.* permeet. *Augustin. serm.* 17. (al. 21.) de Temp. Diabolum cum suis legionibus perneceavit. In Edit. *Monachor. S. Mauri* est 120. in Appendice, et *Augustini* asse negatur. *Theod. Priscian. lib. 2. part. 1. c. 13. p. 301. ed. Ald.*

Cholera vero ex utrisque effusionibus sæpe et sub angusto tempore homines perneceavit.

PERNEGO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Perneceans* sub a. — Perneceare est prorsus negare, constanter negare, *negare del tutto, εἰς ἀπρόσδοκον*. — a) Stricto sensu perneceare est prorsus vel constanter dicere, rem non esse ita, aut aliquid non esse factum, vel non fore. *Plaut. Aulul.* 4. 10. 34. Negas? Lv. pernege imo. *Cic. Cæl.* 27. 65. Imploraret hominum fidem, atque a se illam pyxidem traditam pernecearet. *Ter. Eun. prol.* 33. Sed eas fabulas factas prius Latinas, scisse se, id vero pernegeat. *Plaut. Asin.* 2. 2. 56. Pernegeabo atque obdurabo, perjurabo denique. *Id. Men.* 2. 3. 62. Hercle omnino pernegeari non potest. *Sueton. Tib.* 57. Equiti Romano, quiddam pernegeanti affirmavit etc. *Adde eumd. Ner.* 35. — b) Latiori sensu est recusare, repulsam alicui dare. *Seneca 5. Benef.* 17. Cætoni populus R. præturam negavit, consulatum pernegeavit. h. e. semel negavit præturam, at postea dedit: consulatum vero nunquam. *Sic Martial.* 4. 82. Negare jussi, pernegeare non jussi.

PERNEO, nes, nēvi, nētum, nere, a. 2. Part. *Perneatus*. — Perneere est idem quod nere, vel totum pensum nere. *Martial.* 1. 89. Quum mihi supremos Lachesis perneverit annos. *Sidon. carm.* 15. 167. vitam Rumpere Parcarum velere in ipso Nondum perneatam.

PERNETUS, a, um. V. voc. præced.

PERNICA, æ, f. 1. V. PERNA II. 1.

PERNICIABILIS, e, et

PERNICIÁLIS, e, adject. mortale, mortifero, pernicioso, δαεσπιος, perniciem afferens, mortem inferens, exitiabilis, noxius, mortifer, perniciosus. *Lucret.* 1. 431. Coniunctum est id, quod nusquam sine perniciosa discidio potis est se jungi, seque gregari. *Liv.* 27. 23. Pestilentia gravis incidit in urbem, quæ tamen magis in longos morbos, quam in perniciates evasit. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 5. 5. (13). Perniciosa prælia. *Id.* 24. *ibid.* 1. 1. (1). odia. *Tac.* 4. *Ann.* 34. 1d perniciabile re. *Curt.* 7. 3. Nix plurimorum oculis perniciabilis.

PERNICIES, Fi, f. 5. (per et nex, necis). Alia forma *pernitias*, tñ vel tñ, Acc. *pernitium*, legitur a *Ribbeckio* (*Fragm. tragic. Latin.* p. 162.) in fragmento *Accii* apud *Non.* p. 219. 2. *Merc.* et a cl. *Vahlen.* (*Ennianæ poeseos reliq.* p. 129.) in *fragm. Ennii* apud *Cic.* 3. *Nat. D.* 25. 63. — In Genit. sing. *pernitias* pro perniciæ olim dictum est, teste *Diomed.* 1. p. 281. *Putsch.* Item pernicii. *Sisenn.* a apud *Gell.* 9. 14. et *Non.* p. 486. 30. *Merc.* Romanos inferendæ pernicii causa venisse. *Cic. Rosc. Am.* 45. 131. Quorum nihil pernicii causa factum putamus. Ita legit cum aliis *Non. loc. cit.* At *Charis.* 1. p. 53. *Putsch.* ubi docet, *Ciceronem* dixisse pernitias causa, hunc ipsum forsasse locum designavit. V. DIES iuit. et *Gell. loc. cit.* — Dativus sing. *pernitie* legitur apud *Liv.* 5. 23., ubi *V. Drackenborg.* — In plurali numero usurpasse dicitur *Arnob.*, nec abhorret analogia: sic enim et *labes*, et *progenies*, et alia hujus generis pluraliter dicta sunt. Quidam etiam legunt apud *Plaut. Asin.* 1. 2. 7. *Pellecebris*, pernitias adolescentum exitium. Et ita *Non.* quoque lezissa videtur p. 153. 20. *Merc.* Alii tamen plures *pellecebræ*, *pernitias*, etc. — *Pernitias* est exitium, interitus, ruina, labes, pestis, calamitas, δαεσπιος (*It. morte, ruina extrema, exterminio, disfacimento, disgrazia, danno*; Fr. *perle, ruine, destruction, malheur*; Hisp. *perdidad, daño, ruina, destrozo, disgracia*; Gerin. *der Untergang, das Verderben, Unglück*; Angl. *death, destruction, ruin, extermination, a disaster, calamity*).

1.) Proprie. *Nepos Thrasymb.* 2. Quæ res et illis contententibus pernitie, et huic desperato saluti fuit. *Cic. 4. Cat.* 5. 10. Quum de pernicie populi R. et exitio hujus urbis tam crudeliter cogitaret. *Id.* 1. *ibid.* 5. 11. Videbam, pernitie ineam quam magna calamitate republice esse conjunctam. et *ibid.* 2. 5. Intestinam aliquam quotidie pernitie republice molitias. et *ibid.*

13. 33. Hisce omnibus, Catilina, et cum tua peste ac pernicie, cumque eorum exitio, qui se tecum junxerunt, proficiscere. *Id. Mur.* 28. 59. Incumbere ad perniciem alicujus. *Id. Dom.* 35. 93. Depellere perniciem a patria. *Sall. Cat.* 18. machinari cuiquam. *Phædr.* 2. 4. alicui parare. *Tac.* 1. *Ann.* 74. invenire sibi, et aliis. *Cic.* 3. *Nat. D.* 27. 69. Spe dubiæ salutis in apertam perniciem incurere. *Id.* 2. *Off.* 3. 9. Perniciem afferre vite hominum. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 8. 30. (120). Plus quam drachmæ pondere potum perniciem affert. *reca la morte.* *Phædr.* 3. 12. Ad perniciem agi. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 16. 94. (151). in perniciem. *Justin.* 39. 5. 4. Vires suas in perniciem mutam convertunt. *Tac.* 11. *Ann.* 37. Pernitias in accusatorem vertit. *Phædr.* 1. 20. Stultum consilium ad perniciem mortales devocat. *Tac.* 3. *Hist.* 27. Primo sagittis saxisque eminus certabant, majore Flavianorum pernicie. *con maggiordanno.* *Plin.* 24. *Hist. nat.* 11. 62. (103). Hanc herbam contra omnem perniciem habendam providere. h. e. contra venena, maleficia, morbos. *Colum.* 1. *R. R.* 5. 3. Cælestis aqua maxime salubris intelligitur, quod etiam venenati liquoris eluit perniciem. *la malignita.* *Catull.* 27. 5. hinc abite lymphæ, Vini pernitias. *Plaut. Bacch.* 4. 7. 20. Migno in periculo et pernicie esse. h. e. calamitate, ærumna.

11.) Translate, vel concreto, uti ajunt, sensu, de homine pernicioso et exitiabili. *Plaut. Pseud.* 1. 3. 130.; et *Ter. Adelph.* 2. 1. 34. Leno sum, fateor, pernitias communis adolescentium. *Plaut. Most.* 1. 1. 3. de malo servo. Egredere, herilis pernitias, ex milibus. *Cic.* 2. *Ferr.* 1. 2. Ad duxi hominem (*Verrem*) prædoneum juris urbane, labem atque perniciem provincie Siciliæ. *Ul. Mil.* 31. 84. Illam perniciem (h. e. *Clodium*) exstinxit ac sustulit. *Horat.* 1. *Ep.* 13. 31. Pernitias et tempestas barathrumque inacelli.

PERNICIO, ōnis, f. 3. idem ac pernitias. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (edente A. Maio) 3. 6. Hosce barbaros intelligitis prudentia nostra ad pernicionem sui uti posse. h. e. ad interfectionem.

PERNICIOSE, adverb. Comp. *Perniciosius* et Sup. *Perniciosissime*. — Perniciose est cum pernicie, pestifere, nocivemente, con grave danno, δαεσπιος. *Cic.* 14. *Att.* 13. ad fin. M. Antonius ad me scripsit de restitutione Sext. Clodii: quam honorifice, quod ad me attinet, ex ipsius litteris cognoscere; quam dissolute, quam turpiter, quamque ita perniciose, ut nonnunquam Cæsar desiderandus esse videatur, facile existimabis. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 22. 35. (178). Vitis perniciose luxuriat. *Cic.* 2. *Legg.* 5. 13. Multa perniciose, multa pestifere sciscuntur in populis. *Ita et cl. Vahlen*; alii leg. pernitiosa, et pestifera. et *cl. ibid.* 14. 32. Quo pernitiosius de republica merentur vitiosi principes. *Augustin. Bp.* 39. Rebus mortalibus validissime et pernitiosissime compeditur.

PERNICIOSUS, a, um, adject. Comp. *Perniciosior* et Sup. *Perniciosissimus*. — Perniciosus est exitiosus, perniciem afferens, pestifer, damnosus, assai dannoso, malefico, pernicioso, funesto, δαεσπιος. *Cic.* 3. ad *Q. fr.* 9. Exitum iudicii sædum et pernitiosum levissime tuli. *Id. Dom.* 43. 114. Capere consilia pernitiosa republicæ. *Cæs.* 1. *B. C.* 7. Perniciose leges. *Ovid.* 5. *Trist.* 1. 67. vili nec scripta fuerunt Nostra, nisi auctori pernitiosa suo. *Sall. Jug.* 50. Ut Jugurtha pacem, an bellum gerens pernitiosior esset, in incerto haberetur. *Cic.* 3. *Tusc.* 3. 5. Morbi pernitiosiores pluresque sunt animi, quam corporis. *Quintil.* 2. 2. 10. Studiorum pernitio sisimus hostis. *Id.* 10. 1. 129. In eloquendo corrupta pleraque, atque eo pernitiosissima, quod abundant dulcibus vitis. *Nepos. Agesil.* 6. Perniciosissimum fore videbat, si etc. *Inscript.* apud *Gruter.* 113. 2. SYBLATO HOSTE PERNICIOSISSIMO P. R. h. e. Sciauo.

PERNICITAS, atis, f. 3. velocitas, celeritas, agilitas, velocita, prestezza, εὐσπείρη. *Plaut. Men.* 5. 2. 4. Pernicitas deserit: consistit suta

senectute. *Cic. 5. Tusc. 15. 45.* Præstans valetudine, viribus, forma: adde etiam, si libet, pernicitatem et velocitatem. *V. PERNIX.* sub *imit. Cæs. 3. B. C. 84.* Adolescentes atque expeditos milites ad pernicitatem armis inter equites præliari jubebat. *Liv. 9. 16. de L. Papirio Cursore.* Præcipua pedum pernicitas inerat, quæ cognomen etiam dedit. *Id. 22. 59.* Nisi pernicitatis pedum et cursus aliquod præmiium est. *Tac. Germ. 46.* Pedum usu ac pernicitate gaudent. *Alii perperam leg. peditum. Id. 2. Ann. 68.* Mox pernicitate equi ad animum Pyramum contendit. *Id. 1. Hist. 79.* Equorum pernicitas. *Gell. 9. 4.* Homines singulis cruribus saltuatum currentes, vacissimæ pernicitatis. *Justin. 43. 2. 9.* Adultis (*Romulo et Remo*) inter pastores de virtute quotidiana certamina et vires et pernicitatem auerere.

PERNICITER, adverb. Comp. *Pernicius*. — Perniciter est velociter, celeriter, velocemente, prestamente, *ἀκρως. Plaut. Amph. 5. 1. 63.* Facit recta in angus impetum: alterum altera prehendit eos manu perniciter. *Liv. 26. 4.* Equo desilire perniciter. *Catull. 61. 8.* Perniciter exillire. *Plin. 8. Hist. nat. 14. 14. (36).* Alites alte perniciterque volantes. *et ibid. 53. 79. 214.* Ibices pernicis, quo libuerit, exsultant. *Claudian. 2. Rapt. Pros. 199.* tortaque ruunt pernicis hasta.

PERNIGER, nigra, nigrum, adject. valde niger. *Plaut. Pæn. 5. 2. 153.* Oris parvo, oculis pernigris.

PERNIMIUM, adverb. plusquam nimium. *Ter. Adelph. 3. 4. 28.* Nimium inter vos, ac pernimium interest. *Papinian. Dig. 48. 3. 2.* Hæc interpretatio perdura et pernimium severa est.

PERNIMIUS, a, um, adject. plusquam nimius. *Paulin. Petroc. 5. Vit. S. Martin. 825.* Qui, quamquam duræ jam læso iudice causæ Pernimium sentiret onus, etc.

PERNICIO, onis, *V. voc. seq.*

PERNIO, onis, m. 3. *πεδιώνη, μέλην, χιμείλον*, morbus pedum ex frigore, calcanea præcipue infestans: a perna, qua pedem, aut calcaneum significat. *Plin. 23. Hist. nat. 3. 37. (74).* Pernionibus nigre olivæ amurca utilior. *et ibid. 6. 58. (109).* Cortice pupici ex vino cocti perñiones sanantur. *et 28. ibid. 16. 62. (221).* Perñiones ursinus adeps, rimasque pedum sarciit. *Theod. Priscian. de perñionibus agit toto capite 28. lib. 1. p. 297. retro ed. Ald. Scribon. Compos. 219.* Emplastrum album ad comulusta et perñiones. — *Perniones* legitur apud *Gargil. de pom. 24.* in *Class. Auct. T. 3. p. 425.* ab *A. Maio* edita, sed *perñiones* legendum videtur.

PERNITEO, es, ere, n. 2. valde niteo. *Mela 3. 9.* Est lacus, quo perfusa corpora, quasi oleo, permittent.

PERNITOR, nitentis, nisus sum, niti, dep. 3. constanter niti. *Servius ad Virg. 3. G. 230.* Pernix autem perseverans a pernitando tractum est. *Sic Isid. 10. Orig. litt. P.* Pernix a pernitando dictum.

PERNIUNCULUS, i, m. 2. deminut. *perniunis*, sed ejusd. usus. *Plin. 26. Hist. nat. 11. 66. (106).* Cyclaminos decocta in aqua perniunculos curat.

PERNIX, icis, adject. omn. gen. Comp. *Pernicior* et *Sup. Pernicissimus*. — Pernix (quod a *perniti* deducunt) est *It. perseverante e costante nello sforzo e fatica*, qui in nitendo perseverat, atque in labore patiens et constans est: a *per* et *nitor*, ut docet *Servius* ad illud *Virg. 3. G. 229.* Ergo omni cura vires exercet, et inter *Dura* jacet pernix instrato sara cubili. Ubi *Pterius* eos reprehendit, qui pernox legunt, quum omnia MSS. non consensu pernix exhibeant. Quamquam non desunt primi subsellii critici, qui pernox defendunt. Huc trahit *Servius* illud *Horat. Epod. 2. 41.* perusta solibus Pernicis uxor Appuli. Ceterum pernix videtur esse a *περὶν perna*, unde *περὶν in longinquam regionem tenuis exporto*, ut perdit est a *πέδιον pedo*. — Præcipue dicitur de eo, qui multo nisu

se movet, et celeritate pullet: et differt a veloci quia *velox* celeritatem habet, *pernix* patientiam fortitudinem et constantiam in motu ipso celeritatis. Unde *Cic. 5. Tusc. 15. 45.* pernicitatem et velocitatem distinguit. Nihilominus universim accipitur pro veloci, celeri, cito, *ἀκρως, ταχυς*. (*It. veloce, presto, celere; Fr. rapide, vite, léger, prompt; Hisp. rapido, veloz, pronto;* Cicum. *in ausdauernder Weise hurtig, behend, schnell;* Angl. *swift, nimble, quick, rapid, active, speedy, fleet.*) *Plaut. Mil. glo. 3. 1. 36.* Clare oculis video, sum pernix manibus, pedibus mobilis. *Tac. 2. Hist. 13.* Nec aqistes capi poterant, pernix genus, et enati locorum. *Liv. 28. 20.* Levium corporum homines, et inrita exercitatione pernicium. *Colum. 3. R. R. 6.* Pernicissimæ quadrigæ. *Virg. 11. Æn. 718.* et pernicibus ignea plantis Transit equum cursu. *Id. 4. ibid. 180. de Fama.* pedibus celerem et pernicibus alis. *Stat. de eud. 9. Theb. 33.* solito pernicior indix, Quum lugenda retent. *Colum. 7. R. R. 12. 8.* Pecuarii canis neque tam strigosus, aut pernix esse debet, etc. *Stat. 4. Theb. 312.* fugit silvas pernicior alite vento. De *Atalanta* loquitur, quam pernicem puellam vocat *Catull. 2. 12. Seneca Ep. 108. a med.* Temporis pernicissimi celeritas, quam retinere non possumus. *Plin. 9. Hist. nat. 47. 71. (154).* Pernici saltu consistere. *Tac. 3. Hist. 40.* Proditam Ravenatensem classem, pernicibus nunciis accepit. *Plin. 19. Hist. nat. 5. 24. (69).* De *cucurbitis*. Vires sine adminiculo standi non sunt, velocitas pernix. *b. e. celeritas crescendi. Grat. Cyneq. 120.* Pernix Lucania — Cum Infinito. *Horat. Art. P. 165.* Sublimis, cupidusque, et amata relinquere pernix. *presto a lasciare.*

PERNOBILIS, e, adject. valde nobilis. *Cic. 6. Verr. 57. 127.* Hæc Sappho epigramma Græcum pernoobile incisum habuit in basi. *Aurel. Vict. Cæsar. 19.* Pernoobile genus.

PERNOCTATIŌ, ōnis, f. 3. actus pernoctandi. *Ambros. Serm. 90.* et *Hieronym. Ep. 108.*

PERNOCTO, as, avi, atum, are, n. 1. Part. *Pernoctatus* 1. et II. 1. et 2.; *Pernoctaturus* 1. — Pernoctare est noctem totam aliquo in loco transigere, sive vigilando, sive dormiendo, sive aliud quid operis faciendo, *ἀροῦντεςπεῖω* (*It. stare di notte, pernottare; Fr. passer la nuit; Hisp. pasar la noche; Germ. übernachten, d. Nacht zubringen; Angl. to stay or pass the whole night, lodge all night, continue or remain all night long.*)

I.) Proprie. *Pompon. Dig. 50. 6. 166.* Pernoctare extra urbem intelligendus est, qui nulla parte noctis in urbe est. Per enim totam noctem significat. *Cf. Cod. 8. 12. 12.* Ceterum *Plaut. Truc. 2. 22.* Noctem pernoctare perpetum. *Ter. Hecyr. 4. 1. 23.* Nam negabas nuptiam posse filiam tuam te pati cum eo, qui pernoctaret foris. *Sic Varro 2. R. R. 3. 6.* Foris quom est pernoctandum. *Rursus Ter. Adelph. 4. 1. 15.* sed si hic pernocto, causæ quid dicam? *Cic. Cluent. 13. 37.* Quum esset adolescens apud mulierculam quamdam, atque ibi pernoctaret. *Fronto de fer. As. (edente iterum A. Maio) Ep. 3. a med.* Juppiter animadvertit, Venerem et Liberum multo maxime pernoctantibus favere. *Liv. 27. 38.* Jurejurando adacti, non pernoctaturos se esse extra mœnia coloniae suæ. *Cic. Dom. 30. 80.* Propter inupiam tecti in foro pernoctans. *Id. 6. Verr. 11. 25.* Senator populi Romani in vestro oppido jacuit et pernoctavit in publico. *Id. 2. Tusc. 17. 40.* Pernoctant venatores in nive. *Sueton. Aug. 17.* In navi victor pernoctavit. *Auct. B. G. 8. 15.* Bellovacum quum neque pernoctare, neque diutius permanere sine cibariis eodem loco possent, etc. *Nepos Alcib. 2.* Eum induxit commemorantein, se pernoctasse cum Socrate.

II.) Translate. ¶ 1. Rebus inanimatis tribuitur. *Pallad. 11. R. R. 10.* Olivam in canistris esse patieris, ut pernoctet cum salibus et ducat in se eosdem sapes. *Ammian. 14. 1.* Et hæc confidenter agebat in urbe, ubi pernoctantium lu-

minum claritudo dierum solet imitari fulgorem. *b. e. luminum, qui per noctem splendent.* — ¶ 2. De abstractis. *Cic. Arch. 7. 16.* Hæc studia pernoctant nobiscum, peregrinantur, rusticantur. *Cf. eumd. 5. Tusc. 24. 69.* Quo tandem igitur gaudio affici necesse est sapientis animum cum his habitantem pernoctantemque curis?

PERNOMEN, ini, n. 3. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim solummodo in *Not. Tyr. p. 35.*

PERNŌNIDES, æ, f. 1. *vel*

PERNŌNIS, idis, f. 3. vox a parasito joculariter ficta, a *perna. Plaut. Men. 1. 3. 27.* Atque aliquid scitamentorum de foro obsonarier. *Pkn. Glandionidem, suillam, laridum, pernonidem.*

PERNOSCO, noscis, nōvi, nōtum, noscere, a. 3. Part. *Pernotus* et *Pernoscendus*. — Perno-scere est perfecte noscere, *ἀραγνίσκω* — a) Cum Accusativo. *Plaut. Bacch. 2. 3. 42.* Ingenium haud pernoram hospitii. *Id. Aulul. 3. 5. 29.* Matronarum hic facta pernovit probe. *Cic. 1. Orat. 5. 17.* Motus animorum sunt penitus oratori pernosendi. *Id. Fat. 5.* Qui se profitebatur hominum mores naturasque ex corpore, oculis, vultu, fronte pernoscere. *Horat. 2. Sat. 4. 63.* Est operæ pretium duplicis pernoscere juris Naturam. *Colum. 1. R. R. præf. 11.* Discendi cupidores agricolarum pernoscerent. *Curt. 9. 7.* Diopix-pus regi pernotus et gratus. *Mela 2. 3.* Marathron Persica maxime clade pernotus. *Seren. Sammon. de dentib. p. 66. ed. Ald.* Haud facile est acrem dentis tolerare dolorem: Quo magis est æquum medicam pernoscere curam. — b) Sequente Relativo. *Ter. Adelph. prol. 12.* Pernoscite, furtum ne factum eristimetis, an, etc. *Id. Andr. 3. 2. 23.* Non satis me pernosti etiam, qualis sim.

PERNŌTATUS, a, um. *V. PERNOTO.*

PERNŌTESCO, nōtescis, nōtūi, nōtescere, n. inchoat. 3. perfecte et certe cognoscor. *Tac. 1. Ann. 23.* Neque illi fuisse unquam fratrem, perno-tuisset. Adde *eumd. 13. ibid. 25.* et *Quintil. declam. 3. 1.*

PERNŌTO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Pernotatus*. — Perno-tare est diligenter notare. *Boeth. 1. Arithm. 27. p. 1007.* Quadrupli multitudinem pernotabit. *Id. ibid. p. 1010.* Horum exempla integre planeque possumus pernotare. *Id. Music. 4. 8. p. 1452.* Y littera pernotata.

PERNŌTUS, a, um. *V. PERNOSCO.*

PERNOX, octis, adject. comin. gen. *che dura tutta la notte, πάρυκτος*, qui totam noctem durat. *Liv. 5. 28. et 41. 49.* a med. Luna per-nux erat. *Ovid. 7. Met. 268.* Addit et exceptas luna pernocte pruinas. *Stat. 7. Theb. 411.* Et non adsuatis pernox ululavit Eleusin Mensibus. *Gell. 2. 1.* Stare solitus Socrates dicitur pertinaci statu, perdius atque pernox inconvitens, etc. *Apul. 9. Met.* Ego misera et pernox et perdia lanificio nervos meos contorqueo. *Fronto ad Verum Imp. (edente iterum A. Maio) Ep. 1. ad fir.* Somnus pernox. *Juvenal. 8. 10.* Iudicet alea pernox. *V. PERDIUS.*

PERNOXIUS, a, um, adject. valde noxius. *Mela 1. 19. circa med.* Populū asperi, inculti, pernoxii appulsis.

PERNŪMÉRATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PERNŪMÉRO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Pernumeratus*. — Pernumerare est idem quod numerare, vel rectius usque ad unum numerare. *Plaut. Epid. 5. 1. 25.* Age, solve me, atque argentum numera. *stra. pernumeratum est. Liv. 28. 34. in fin.* Dum imperatam pecuniam Illegetes pernumerarent. *Martial. 12. 62.* Quæ, Saturne, tibi pernumerentur opes.

PERNUNCIO, as, are, a. 1. a *per* et *nuncio*, et **PERNUNCULUS**, i, m. 2. deminut. a *perna*. Voces a Lexico expungendæ; occurrunt enim tantum in *Not. Tyr. p. 42. et 167.*

PERO, ōnis, m. 3. *borzacchino, stivaletto, έμβας*, genus calceamenti rustici, præalti ex corio crudo, quod adversus imbres, nives et frigora commodum est: ejus etymon videtur esse a *perna*, quicum convenit et quoad materiam et quoad formam: hoc prisci Latini in bello usi sunt. *Ca-to apud Festum p. 142. 27. Müll.* Qui magistra-

tum curulem cepisset, calceos malleos aluta victos, ceteri perones. *Virg. 7. Æn. 690.* vestigia nuda sinistri Instituerē pedis: crudus tegit altera pero. *Juvenal. 14. 185.* quem non pudet alto Per glaciem perone tegi. *Apul. 7. Met.* Peronibus suis ab aquæ madore consulens agaro, ipse quoque insuper lumbos meos insiliens residebat. *Ita loquitur asinus. Sidon. 4. Ep. 20. de militib. barbaris.* Quorum pedes primi perone setoso talos ad usque vincebantur; genua, crura, suræque sine tegmine. — Perones fuerunt etiam in usum elegantiorum hominum. *Tertull. Pall. 5.* Magnum incessui munimentum sutrinæ Venetiæ prospexere, perones effeminatos. — Perones quoque pro saccis lugi quidam putant; sed *V. ÆRO, onis.*

PEROBSCURUS, a, um, adject. valde obscurus. *Cic. 1. Nat. D. 1. 1.* Tum perdifficilis et perobscura quæstio est de natura deorum. *Liv. 1. 16.* Fuisse credo tum quoque aliquos, qui disceptum regem (*Homulum*) Patrum inanibus taciti arguerent: manavit enim hæc quoque, sed perobscura, fama.

PERODI, ōnis, ōdisse, a. anom. 4. Part. *Perosus*. — Perodi est idem ac valde odi. *Manil. 5. 409.* Et quisquis vero favit, culpamque perodit. — Hinc Part. præter.

Perosus. a. um, adjective quoque usurpatur, unde Comp. Perosior sub B.

1.) Active est qui valde odit, chi ha in odio, διαμωδῶν. — a) Cum Accusativo. Virg. 6. Æn. 435. lucemque perosi. *Id. 9. ibid. 141.* genus omnes perosus Feminineum. *Ovid. 8. Met. 183.* Dadaius interea Creten linguoque perosus Exsiliium. *Id. 2. ibid. 379.* Perosus ignem. *et 11. ibid. 146.* opes. *et 12. ibid. 582.* Achillem. *Id. 14. ibid. 693.* pectora dura perosam Idaliam. *Id. 4. Trist. 4. 81.* deæ signum crudelia sacra perosa Transtulit. *Liv. 3. 34.* Plebs consulum nomen, haud secus quam regum, perosa erat. *et ibid. 39.* Superbiam violentiamque tum perosus regis. *et ibid. 58.* Perosus decemvirosum scelera. *Augustus apud Sueton. Tib. 21.* Populum Romanum perosi sunt. *Val. Max. 3. 3. 1.* Perosus, credo, dexteram suam, quod etc. *Justin. 17. 1. 4.* Filium suum, non solum ultra patriam, verum etiam ultra humanum morem perosus. *Val. Flacc. 6. 289.* si fata perosa Tarda tibi turpesque moras non segnus ipsi Paruimus. *h. e. tibi qui odio habebas tardam mortem. Colum. 9. R. R. 5. 2.* Res apiaria non curatore fraudulenti tantum, sed etiam immundæ segnitæ perosa est. — *b.) Cum Genitivo. Prudent. 3. nepi σπερ. 41.* Illi perosa quæletis operi Dequeri tollere mora. etc.

B) Passive est odio habitus, odio. Tertull. Anim. 1. ad fin. Veritas tanto perosior, quanto pleniore. *Id. Virg. veland. 16.* Nihil Deo carius humilitate, nihil perosius gloria. *Juvenal. 3. in Math. 19.* Ut melius fuerit thalamis caruisse perosis

PERODIATUS, a, um. *V. INODIATUS.*

PERODIOSUS, a, um, adject. valde odiosus. *Cic. 10. Att. 17.* Crebro refricat Hippitudo, non illa quidem perodiosa, sed tamen quæ impediatur scriptio meam. *Id. 13. ibid. 22.* De Bruto aostio, perodiosum: sed vita fert.

PEROFFICIOSE, adverb. valde officiose. *Cic. 9. Fam. 20.* Me perofficiose et peramanter observant.

PEROLÉO, es, era, n. 2. valde oleo. *Lucret. 6. 1155.* Rancida quo perolent projecta cadavera ritu.

PEROLESCO,lescis, lēvi,lescere, n. inchoat. 3. valde crescere. *Lucilius apud Priscian. 9. p. 872. Putsch.* Quis totum scis corpus jam perolesse bisulcis. *syncope pro perolevisse.*

PERONATUS, a, um, adject. peronibus calceatus. *Pers. 5. 102.* Navim si poscat sibi peronatus arator.

PEROPACUS, a, um, adject. valde opacus. *Lactant. 1. 22.* Spelunca peropaca in nemore Aricino.

PEROPERTUS, a, um, adject. valde, vel bene opertus. *Venant. Fort. Vit. S. Mart. 4. 507.*

Ac peropertum aperit et in invia nuncius intrat. *Sunt qui divisim scribunt.*

PEROPORTUNE, adverb. valde opportune. *Cic. 7. Ferr. 15. 39.* Peropportune fortuna te obtulit. *Id. 2. Orat. 4. 15.* Sed hoc tamen cecidit peropportune, quod etc. *Id. 1. Nat. D. 6. 15.* Peropportune, inquit, venis. *Liv. 1. 42.* Peropportune ad præsentis quietem status bellum cum Vejentibus - aliisque Etruscis sumptum. *Id. 44. 7. ad fin.* Incerto inde, quidnam agendum foret, - peropportune litteræ a Sp. Lucretio allatæ sunt. *Id. 2. 35.* In eventum e curia impetus factus esset, ni peropportune tribuni diem dilissent.

PEROPORTUNUS, a, um, adject. valde opportunus. — *a) Absolute. Cic. 2. Orat. 57. 234.* Requiescam in Cæsaris sermone, quasi in aliquo peropportuno deversorio. *Liv. 21. 2.* Mors Hamilecaris peropportuna et pueritia Hannibalis distulerunt bellum. *et ibid. 31.* Hujus seditionis peropportuna disceptatio quin ad Hannibalem rejecta esset, etc. — *b) Cum Dativo. Cic. 6. Fam. 6. 6.* Qui duce Pompejo freti peropportunam et rebus domesticis et cupiditatibus suis illius belli victoriam fore putabant. *Sic Liv. 10. 45.* Nec populo Romano magna solum, sed peropportuna etiam ea victoria fuit. — *c) Cum Accus. et præpos. ad. Liv. 40. 57.* Peropportuna mors Philippi fuit ad dilationem.

PEROPTATO, adverb. valde optato, sive ex animi sententia. *Cic. 2. Orat. 3. 20.* Nunc peroptato nobis datum est.

PEROPTATUS, a, um, adject. *Gloss. vetl.* Peroptatus, valde optatus. *Firmic. 3. Mathes. 10. 5.* Qui (liberi) non solum parentibus suis gaudia peroptata tribuunt, sed ad aliquem etiam honoris gradum sublevati, eos non mediocri existimatione gloriaque honestant.

PEROPUS EST, valde opus est. *Ter. And. 1. 5. 30.* Sed nunc peropus est, hunc cum ipsa loqui.

PERORATIO, ōnis, f. 3. *finimento d'un discorso, conclusione e ristretto o compendio dell'orazione, perorazione, επίλογος, ἀνακρίσις,* conclusio orationis, et brevis repetitio eorum, quæ dicta sunt. *Docet Cic. 2. Herenn. 30. 47.* tres nam habere partes, enumerationem, amplificationem et comminationem. Tres item ei tribuit *Id. 1. Invent. 52. 98.* enumerationem, indignationem, conquestionem. *Id. Brut. 33. 127.* Exstat ejus (*C. Galbæ*) peroratio, qui epitogus dicitur: qui tanto in honore, pueris nobis, erat, ut eum etiam edisceremus. *Id. 2. Orat. 19. 80.* Jubent exordiri, etc. deinde rem narrare, etc. post autem dividere causam, etc. Tum alii conclusionem orationis, et quasi perorationem collocant: alii jubent, antequam peroratur, degressi, deinde concludere ac perorare. *Adde Quintil. 6. 1. 36., 7. 10. 12. et alibi.* — In peroratione maxime locum habet tractatio affectuum, quibus iudicis et auditorum animus movetur: qua in re principus et admirabilis Cicero fuit, ut *Brut. 51. 199 et Orat. 37. 130.* ipse affirmat. *Id. Orat. 35. 122.* Post omnia perorationem inflammantem, restinguentemve concludere.

PERORATUS, a, um. *V. PERORO.*

PERORIGA, vel præuriga, vel proriga, vel pruriga, s. m. 1. *chi governa lo stallone,* qui admittit rem habet, eumque in equas genitura causa admittit. *Varro 2. R. R. 7. 7.* Admittere tequum oportet, quæ tempus anni venierit, bis in die mane et vesperi, prorigam. Is ita appellatur, quiqui admittit. *Alii leg. mane et vesperi Peroriga enim appellatur, quisquis etc. Id. ibid. 8. 4.* Eodem tempore, quo equos adducentes, videmque ut ineant equas per origas curamus. *Alii suspicantur legend. per perorigas curamus. Id. ibid. 7. 9.* Quum equus matrem ut saliret, adluci non posset, et quum capite obvoluto proriga adduxisset, et coegisset matrem ire, etc. *Alii leg. auriga.* Famum rem ita narrat *Plin. 8. Hist. nat. 64. 156.* Alium (equum) detracto oculorum operimento, et cogito cum matre coltu, petiisse prærupta, at-

que exanimatum: Equa ex causa in Reatino agro laceratum prorigam invenimus. *Alii leg. laceratum pariter aurigam invenimus. Tertull. Monog. sub init.* Quid agis lex creatoris? inter alienos spadones et aurigas tuos tantumdem quereris de domesticu obsequio, quantum de fastidio extraneo, scil. spadones sunt osiores nimii nuptiarum, aurigæ vero conciliatores. *Alii pro aurigas leg. prurigas, nempe prurigini equorum præfectos: alii præurigas, eodem sensu. Mutilla Inscript. apud Gruter. 1003. 2.* si ovis HAC TRANSEAT INVICTO DRVINGTOVE IVMENTO... ICKR... SCIAT... PRORIGA... — *Ex locis allatis satis liquet, voces peroriga, similesque præuriga, proriga et pruriga valde dubie esse auctoritatis, ut etiam putat Ponteterra Antiq. Gr. et Lat. p. 434. et Gesnerus in Thesaur. Ling. Lat., ideoque ubique auriga, sive origa legi et intelligi posse, quamvis inter eas voces aliqui putent id esse discriminis, ut auriga ab aurra et ayo, origa ab oreæ origina vocat: alii vero auriga ab origa sola pronuntiatione differre, ut plastrum et plastrum.*

PERORNATUS, a, um, adject. valde ornatus. *Cic. Brut. 43. 158.* Crassus in dicendo et perornatus et perbrevis.

PERORNO, as, avi, atum, are, a. 1. valde ornare. *Tac. 16. Ann. 26.* Detraheret potius senatui, quem perornavisset, infamiam tanti flagitii. *Adde Paulin. Nolan. carm. 20. 304.*

PERORO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Perorans 1.; Peroratus 1., 2. et 3.; Peroraturus 1.* — *Perorare ¶ 1.* Stricto sensu est omnia dicere, cum intentione animi vocisque orare. *dicere (It. parlare, dire, trattare pienamente, dal principio al fine; Fr. parler depuis le commencement jusqu'à la fin; Hisp. hablar desde el principio hasta el fin; Germ. von Anfang bis zu Ende reden, vollständig erörtern; Angl. to speak, inveigh or declaim against, harangue).* *Lex XII. Tab. apud Gell. 17. 2.* IN COMITIO

ANT IN FORO ANTE MERIDIEM CAUSAM CONIICITO QUOM PERORANT AMBO PRÆSENTES. *Cic. Sext. 2. 3.* Quamquam a Q. Hortensio causa est P. Sextii perorata. *Id. Quint. 24. 77.* Mibi perdifficile est contra tales oratores non modo tantam causam perorare, sed omnino verbum facere conari. *Quintil. 11. 1. 61.* Quum est filio filii advocatus in matrem perorandum. *Plin. 29. Hist. nat. 1. 5. (9).* Rabie quadam in omnes æri medicos perorans. *Sueton. Cal. 53.* Peroraturus, stricturum se lubricationis suæ telum, minitabatur. *Liv. 34. 31. extr.* Et breviter peroratum esse potuit, nihil me commississe, etc. *Tac. 2. Ann. 30.* Certabant, cui jus perorandi. *et 3. ibid. 17.* Quum accusatores et testes certatum perorarent. *Vepos Epam. 6.* Hic in respondendo Epaminondas - quum de ceteris perorasset, postquam ad illa duo opprobria pervenit. — *Causa perorata dicitur a Cic. Quint. 30. 91.* quum peracta est causa dictio, antequam peroratio fiat. ¶ 2. Speciatim est orationem finire et absolvere, quomodo in PERORATIO dictum est. *concludere parlando, perorare, επίλογος, ἀνακρίσις.* *Cic. 4. Att. 2.* Quum horas tres fere dixisset, odio et strepitu senatus coactus est aliquando perorare. *Id. 2. Orat. 19. 80.* Alii jubent, antequam peroratur, degressi. *Id. 4. Acad. (2. pr.) 48. 147.* Quonian satis multa dixi, est mihi perorandum. *Id. Cael. 29. a med.* Dicta est a me causa et perorata. *Id. 2. Invent. 15. 48.* Quo iocū, nisi causa perorata et probata, non est utendum. *Id. 1. Herenn. 10. 17.* Perorata narratione, debemus aperire, quid etc. ¶ 3. Unversim est dicendo finire, *finir di discutere sopra una cosa.* *Cic. 4. Ferr. 29. 70.* Res illo die non peroratur: dimittitur iudicium, non si finisce di trattare. *Id. 5. ibid. 66. 154.* De quo quum dixerō, totum hoc crimen ilecumanum perorabo. *Alii et ipse Orellius leg. peroraro. Id. 5. Att. 10.* Sed hæc tum laudemus, quum erunt perorata.

PEROSCULOR, aris, arī, dep. 1. valde osculor. *Martial. 8. 81.* Hos (univēnes) amplectitur, hos perosculatur. *Ita Heins. ex MSS.* Alii de-
osculatur.

PERŌSUS, a, um. *V.* **PERODI**.

PERPACATUS, a, um. *V.* voc. seq.

PERPACO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Perpacatus*. — *Perpacare* est omnino pacare. *Liv.* 36. 21. Paucosque post dies omnibus perpacatis etc. et *ibid.* 42. Percunctatus de statu belli, necdum enim omnia in Græcia perpacata erant, etc. *At. leg. pacata. Aurel. Vict. Viv. illustr.* 33. Quos usque ad mare superum perpacavit. *Flor.* 4. 12. sub init. Brennos, Senones per Claudium Drusum perpacavit.

PERPALLIDUS, a, um, adject. valde pallidus. *Cels.* 2. 6. Color perpallidus.

PERPARCĒ, adverb. admodum parce. *Ter. Andr.* 2. 6. 24. Tu quoque perparcē nimium. *Charis.* 1. p. 115. *Putsch.* Quæcumque nomina genitivi singulari in is venarint, ablativo singulari in e venire: tamen contra *Ruri agere vitam, perparcē ac duriter sese habere* Mitronem *Terentius* in *Adelphis* loquentem de fratre commemoravit.

PERPARCUS, a, um, adject. *Gloss. Cyrill.* Φειδωλότατος, perparcus, parcissimus, tenacissimus.

PERPARUM, adverb. valde parum. *Cic.* 5. *Verr.* 57. 130. Perparum ex illis magnis lucris ad se pervenire. *Alii* et ipse *Orellius leg.* perparum. *Veget.* 3. *Veterin.* 3. a med. Potestas bibendi, nisi perparum, concedenda est.

PERPARVŪLUS, a, um, adject. deminut. perparvi. *Cic.* 6. *Verr.* 43. 95. Duo tamen sigilla perparvula tollunt.

PERPARVUS, a, um, adject. admodum parvus. *Cic.* 1. *Legg.* 19. 52. Quæ et quum ad sunt, perparva sunt. *Id.* *Deiot.* 3. 9. Perparva culpa. *Id.* 5. *Verr.* 38. 86. et tenuis civitas. *Id.* 1. *Legg.* 20. 54. controversia. *At.* *Vahlen. leg. parva.* *Lucret.* 3. 216. Ergo animam totam perparvis esse necesse est *Seminibus.* *Sueton. Tit.* 1. Perparvum cubiculum. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 7. 7. (41). Insula perparva.

PERPASCŌ, pascis, pasci, pastum, pascere, a. 3. Part. *Perpastus* in fin. — *Perpascere*
I.) Proprie est valde pascere, vesci. *Varro* 5. *L. L.* 95. *Müll.* Pecus ab eo quod perpasceant.

II.) Figurate, passiva positione. *Sever. Ætn.* 487. inæquales rovens (*fluviis*) perpascitur agros. — *Hinc*

Perpastus, a, um, particip. bene pastus, ut *Perpastus canis*, apud *Phædr.* 3. 7.

PERPASTINANS, antis, adjecti quidam leg. apud *Tertull. Cult. sens.* 9., ubi alii rectius *re-pastinans*.

PERPASTUS, a, um. *V.* **PERPASCŌ**.

PERPAUCŪLUS, a, um, adject. deminut. perpauci. *Cic.* 1. *Legg.* 21. 54. Deduxitque in Academiam perpauculis passibus. *M. Aurel.* apud *Fronton.* ad *M. Cres.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep.* 3. Accipe nunc perpaucula contra somnum ad tua pro somno.

PERPAUCUS, a, um, adject. Sup. *Perpaucissimus*. — *Perpaucus* in plur. num. fere adhibetur, et est valde paucus. *Ter. Eun.* 3. 1. 18. *ra.* immo sic homo 'st *Perpaucorum* hominum. *GN.* immo nullorum arbitor. *Liv.* 43. 11. *Perpaucos* Italici generis, et magna ex parte tumultuario delectu conscriptos ibi milites amissos referebant. *Nepos Pelop.* 1. Arcem oppidi occupavit impulsu perpaucorum Thebanorum, qui etc. *Colum.* 3. *R. H.* 20. 6. Quum perpaucissimis agricolis contigerit. *Sueton. Cæs.* 84. *Perpauca* verba addere. — Sic neutr. absolute. *Cic.* 1. *Legg.* 12. 34. De quo quum perpauca diverso, tum ad Jus civile veniam. *Id.* 4. *Acad.* (2. *pr.*) 43. 132. Frat quidem, si perpauca mutavisset, germanissimus Stoicus. *Horat.* 1. *Sat.* 4. 18. Dii me finxerunt animi raro et perpauca loquentis.

PERPAUPER, eris, adject. omn. gen. 3. valde pauper. *Afranius* apud *Non.* p. 280. 25. *Merc.* Dat rustico nescio cui vicino suo perpauperi, cui dicat dotis paululum.

PERPAUXILLUM, adverb. deminut. a *perpaullum*. *Plaut. Capt.* 1. 2. 73. *NE.* Sed si pau-

illum potes contentus esse. *NE.* Ne perpauxillum modo.

PERPĀVĒFĀCĪO, is, ere, a. 4. valde pavefacio. *Plaut. Stich.* 1. 2. 28. Perplexabiliter eorum hodie perpavefaciam pectura

PERPĒDĪO, is, ire, a. 4. impedio. *Accius* apud *Non.* p. 238. 10. *Merc.* Si unquam perpediar. scil. morbo, vel senectute. *Alii leg.* præparar.

PERPELLO, pellis, pūli, pūlsu, pellere, a. 3. Part. *Perpulsus* II. — *Perpellere* est ider quod *pellere* vel *rectius* valde *pellere*, *muovere*, *spingere fortemente*, *ἐπαρῶν*.

I.) Proprie. *Nævius* de impudica apud *Isid.* 1. *Orig.* 26. *Alii* perpellit pedem, *alii* dat anulum spectandum. *Alii leg.* percellit, *alii* pervellit. *Nigidius* apud *Non.* p. 14. 21. *Merc.* Nixerit, qui niti vult, et in conatu sæpius aliqua re perpellitur.

II.) Transfertur ad animum, et — 1.º) Significat perinovere, commovere, afficere, *muovere*, *commuovere*. *Cic. Cæl.* 15. 36. Adolescentulum aspexit: candor hujus te et proceritas, vultus oculique perpulerunt. *Alii leg.* pepulerunt, *alii* perculerunt. *Plaut. Trin.* 2. 2. 24. Qui homo cum animo depugnat suo, si animus hominem perpulit, actum est; animo servibit, non sibi: sin ipse animum perpulit, dum vivit, victor victoriam cluet. *h. e.* loco movit, et vicit. *Fronto* ad *Verum Imp.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep.* 9. *Me* malis perpulsus: recreatumque tamen aliquantum fateor. *h. e.* afflicti. — 2.º) Hinc sæpe significat inducere, impellere ad aliquid faciendum. *indurre, obligare, ἐπαγωγῆς*. — a) Sequentem part. ut vel ne. *Liv.* 2. 61. Illum non minæ plebis, non senatus preces perpellere unquam potuere, ut etc. *Id.* 29. 23. Perpellit, ut legatos ad Scipionem mittat. *Id.* 32. 32. Nec ut discederent inde auctoritate consulis, perPELLI potuere.

— Frequenter habet usum in præteritis. *Ter. Andr.* 4. 1. 38. Numquam destitit suadere, orare, usque adeo, donec perpulit. *Plaut. Bacch.* 4. 4. 4. Callidum senem callidis dolis compuli et perpuli, ni omnia ut crederet. *Sall. Cat.* 27. Collegam suum pactione provincie perpulerat, ne contra se impubl. sentiret. *Id.* *Jug.* 42. Aulum spe pactionis perpulerat, ut etc. — b) Cum Accusat. et præpos. ad. *Liv.* 32. 14. Urbe metu ad ditionem perpulit. — c) Cum Infinito. *Tac.* 12. *Ann.* 50. Perpellunt Vologensem omittente præsentia. *Id.* 6. *Ann.* 33. At ex regulis, prius *Mithridatis Pharasmanem* perpulit, dolo et vi conatus suos juvare. *Adde eumd.* 11. *ibid.* 29., 13. *ibid.* 54. et 2. *Hist.* 62.

PERPENDĒO, es, ere, n. 2. in longum, vel valde pendere. *Venant. Fort. Vit. Rudeg.* 30. Ergo quum glomus, quem hilaverat, perpenderet de camera etc.

PERPENDĪCŪLĀRIS, e, et
PERPENDĪCŪLĀRĪUS, a, um, adject. *perpendicularare*, ad perpendicularum positus, *καθῆτος*. Utrumque usurpat a *Frontin.* in *Exposit. formæ.* p. 32. *Goes.* *At Rudorff. nusquam leg.* perpendiculararius. *Capell.* 6. p. 229. Quando (linea) directa super directam jacentem stans dextra lævæque angulus æquales fecerit, directus uterque est angulus, et illa superstans perpendiculararis dicitur.

PERPENDĪCŪLĀTOR, oris, m. 3. artifex, qui perpendiculo utitur. *Aurel. Vict. Epit.* 14. Fabres, perpendiculatores, architectos in cohortes *Hadrianus* centuriaverat.

PERPENDĪCŪLĀTUS, a, um, particip. ab iussit. *perpendicularo*, ad perpendicularum positus. *Capell.* 6. p. 193. Canopus ac *Berenices* crimem prorsus non cernit Italia, quum illæ antartictis terris conspicuæ ac prænitentes, et velut perpendiculatæ capitibus suspectentur. *verticali*.

PERPENDĪCŪLUM, i, n. 2. (*perpendo*). *Perpendicularis* legitur apud *Frontin.* 2. de limit. p. 33. ed. *Rudorff.* — *Perpendicularis* est instrumentum fabri materiarii, seu cæmentarii, quo plumbo a filo pendente, rectitudo, aut obliquitas operis perpenditur et examinatur. Ejus inventor, teste *Plin.* 7. *Hist. nat.* 56. 57. (198), fuit

Dædalus, *καθῆτος* (II. *perpendicularo*, *pendolo*, *archipenzolo*; *Fr.* *niveau*, *fil à plomb*, *direction perpendiculaire*; *Hisp.* *nivel*, *plomada*, *pesa de plomo*; *Ger.* *d. Bleiloth*, *Richtloth*, *d. Perpendikel*; *Angl.* *a level*, *plumb-line*).

I.) Proprie. *Cic. fragm.* apud *Non.* p. 163. 3. *Merc.* Si id crederemus, non egeremus perpendiculis, non norinis, non regulis. *Id.* 3. *Verr.* 51. 133. Ad perpendiculum columnas exigere. *κατὰ καθῆτον*, et *ibid.* Nullam esse columnam, quæ ad perpendiculum esse possit. *Pseudo-Arcon.* *ibid.* Perpendicularum, linea laterum æqualitatem a summo ad inuim latitudine probans. Hoc autem quum in columnis omnibus, tum maxime in structilibus vetustis, ubi tumoris est aliquid, evenit, in quibus aut media, aut ima crassiora sunt. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 14. 49. (172). Si ad perpendiculum fiant. *Id.* 36. *ibid.* 23. 51. (172). Structuram ad normam et libellam fieri, ad perpendiculum respondere oportet. *Vitruv.* 6. 11. Uti omnes structuræ perpendiculo respondeant, neque habeant in ulla parte proclinationes. *Cic. Fat.* 10. 22. Si gravitate feruntur ad perpendiculum corpora individua rectis lineis. *Cæs.* 4. *B. G.* 17. Tigna deiverat non directe ad perpendiculum, sed prone ac fastigate. *Colum.* 3. *R. H.* 13. 12. Ut tamquam suppositæ basi ad perpendiculum normata insisteret.

II.) Translate. *Auson. Parental.* 5. Hæc non delictis ignoscere prompta pudendis, Ad perpendicularum seque suosque habuit. *h. e.* ad normam et amussim rectæ rationis et virtutis. *Ammian.* 29. 2. Honestatem lenium morum, velut ad perpendiculum librans. *Cf. eumd.* 21. 16. et 14. 8.

PERPENDĪCŪLUS, i, m. 2. *V.* voc. præced. init.

PERPENDO, dis, di, sum, dere, a. 3. Part. *Perpendens*, *Perpensus* et *Perpendendus* II. — *Perpendere* est diligenter pendere ac ponderare, *pesare diligentemente*, *bilanciare*, *σταθίζωμαι*.

I.) Proprie. *Gell.* 20. 1. a med. Aut talionem in eo vel ad anussim æquiperarent, vel in libelli perpendere.

II.) Translate est diligenter considerare, examinare, *examinare. considerare, pesare*. *Cic. Mur.* 2. 3. Cato vitam ad certam rationem dirigens, et diligentissime perpendens momenta officiorum, et *ibid.* 36. 77. Hæc omnia ad rationem civitatis si dirigas, recta sunt: sin perpendere ad disciplinæ præcepta velis, repetantur pravissima. *Id.* 3. *Orat.* 37. 151. Hoc non arte aliqua perpenditur, sed quomam quasi naturali sensu judicatur. *Q. Cic. Petil. cons.* 6. 23. Judicato et perpendito, quantum quisque possit. *Justin.* 29. 3. 6. Penorum Romanorumque bella respiciens, singulorum vires perpendebat. *Lucret.* 2. 1041. Acri iudicio aliquid perpendere. *Ulp. Dig.* 4. 4. 13. Perpendendum erit prætori, cui potius subteniat. *Sueton. Tib.* 21. *med.* Vitiis virtutibusque Tiberii perpensis, potiores duxit virtutes. *Grat. Cyneg.* 122. Quocirca et jaculis habilem perpendimus usum. et *Nemesian.* *Cyreg.* 148. Pondere nam catuli poteris perpendere vires. *Colum.* 3. *R. H.* 3. 1. Ut ante perpensum et exploratum habeamus, an etc. *Arnob.* 2. 14. Homo examinis iudicique perpendi. *Martian. Dig.* 48. 19. 11. Perpendo iudicio, prout quæque res postulat, statuendum est.

PERPENSĀ, *V.* **PERPRESSA**.

PERPENSĀTĪO, onis, f. 3. diligens examen. *Gell.* 2. 2. *Perpensatio* bonorum atque officiorum.

PERPENSĒ, adverb. *ἐπιπορῶμενως*, ponderate, considerate. *Occurrit* *Conip.* apud *Ammian.* 26. 5. ad fin. Utilitate rei perpensius cogitata. *Adde eumd.* 25. 10. sub fin. *Capell.* 5. p. 143. *Unum* (*genus est*) ejus qui secundum equitatem aliquid statuit, et is est perpense iudex. *Ambros. de Noe et Arca* 11. *Perpense* autem addidit.

PERPENSĪO, onis, f. 3. perpendendi actus;

et transtare animadversio, *considerazione*, apud Boeth. in *Aristot. libr. de imaginat. c. l. sec. p. 360*. Quotiescunque Imaginationes quaedam concurrunt animo et voluntatem irritant, eas ratio perpendit et de his iudicat, et quod ei melius videtur, quam arbitrio perpenderit et iudicatione collegit, facit. Ideo non in voluntate, sed in iudicatione voluntatis liberum constat arbitrium, et non in imaginatione, sed in ipsius imaginationis perpensione: consistit; atque ideo quarundam actionum nos ipsi principia, non sequaces sumus.

PERPENSO, as, atq. a. f. Part. *Perpensans*. — *Perpensare*, frequentat. a *perpendo*, est saepe perpendere, examinare. *Grat. Cyneq. 298*. Illius (cuncti) et manibus vires sit cura futuras *Perpensare*. *Amian. 19. 11. ad fin.* Longe alia, quam quae gestu praestabant et verbis, altis inperpensantes. Adde *eumd. 24. 2. ad fin.* et 16. 4. init.

PERPENSUS, a, um, *V. PERPENDO*.

PERPERAM, adverb. a *perperus*, eadem forma qua *clani. coram, palam*, et in plur. num. *alias, alteras*. ¶ 1. Stricto sensu est prave, perverse, praepostere, male, cui recte opponitur, *συνεπρόσως, προπετώσ, κακῶς* (It. *malamente*; Fr. *de travers, mal*; Hisp. *sesquamente, de traves, mal*; Germ. *unrecht, unrichtig, falsch*; Angl. *wrong, amiss*). Occurrit — a) Cum opposito recte apud *Varron. 9. L. 17. Müll.* Ac verba perperam illicita apud antiquos aliquos propter poetas non modo nunc dicuntur recte, sed etiam quae ratione dicta sunt tum, nunc perperam dicuntur. Sic *Cic. Quinct. 8. 31*. Seu recte, seu perperam facere coeperant. *Id. Cæcin. 24. 69*. At est aliquando contra iudicatum. Primum, utrum recte, an perperam? Adde *Sall. Jug. 17. in fin.: Liv. 40. 14. et 1. 23.*; et *Julian. Dig. 46. 8. 22. § 4.* — b) Cum prave conjunxit *Gell. 4. 9*. Prave et perperam appellare aliquid. — c) Universim et absolute. *Plaut. Cas. 2. 6. 15*. Atque adeo dum mihi cupio, perperam jamdudum hercle fabulor. *h. e.*, ut ait *Lambinus*, jamdudum animo erro et lingua pecco, et aliud pro alio loquor. *Id. Men. 5. 8. 59*. An qui perperam insanire me ajunt, ipsi insaniant? *h. e. perverso animo. Id. Capt. 2. 2. 78*. Odi ego aurum: multa multis saepe suasit perperam. *Id. Amph. 1. 1. 92*. Numquam etiam quidquam adhuc verborum est proloquutus perperam. *Petron. Satyr. 4*. Aliquid perperam discere. *Plin. 3. Ep. 3*. pronunciare. *Gell. 2. 7*. Imperare. *Nigidius apud Gell. 13. 6*. Rusticus sit sermo, si adspires perperam. *Sueton. Aug. 92*. Si mane sibi calcus perperam, ac sinister pro dextero induceretur, etc. *Seneca Ep. 9*. Hoc, mi Lucili, perperam plerique interpretantur. *Alfen. Dig. 42. 1. 82*. Quærebatur, iudex si perperam iudicasset, an possit eodem die iterum iudicare. *Paul. ibid. 34. 5. 25*. Quum in testamento ambigue, aut etiam perperam scriptum est, benigne interpretari. — Pro falso, *falsamente* affertur illud *Ter. Phorm. 5. 1. 18*. Verum istoc de nomine, eo perperam olim dixi, ne vos forte imprudentes foris effulretis, atque id porro aliqua uxor mea rescisceret. *Sed hic quoque perperam commode interpretari possumus non recte.* ¶ 2. Latiori significatione est inconsiderate, imprudenter, per errorem, *inadvertentem*. *Auct. B. Hisp. 12*. Tabellarii, qui ad Pompejum missi erant, perperamque ad castra nostra pervenerant. *Varro 1. R. H. 69. 2*. Ab nescio quo percussum cultello concidisse: quem qui esset, animadvertere in turba non potuisse, sed tantummodo exaudisse vocem, perperam facisse. *Sueton. Domit. 10*. Perperam præco non consulens, sed imperatorem pronunciauit. — Adicitur adverbium tam apud *Cic. 2. Herenn. 3. 5*. Qui illud fecerit tam nequit, eumdem hoc tam perperam fecisse non mirandum est.

PERPERE, adverb. perperam. *Claud. Mamert. 1. Stat. anim. 1*. Opiniones perpere praesumptæ.

PERPERTODO, Inis, f. 3. pravitas: a *perpe-*

rus. Accius apud Non. p. 150. 14. Merc. Et eo plectuntur poete, quam suo vitio, s. suplus, ductabilitate nimia vestra, aut perperitudine.

PERPERUS, a, um, adject. *πέρπερος*, pravus, vitiosus, temerarius, inconstans. *Accius apud Non. p. 150. 12. Merc.* Describere in theatro perperos populares. Ubi *Non.* interpretatur stultas, indoctos, rudes, insulos, mendaces. *Uopis, Tacit. 6*. Nihil immaturum, nihil perperum. *Plaut. Truc. 3. 1. 9*. Ego perperas, minas oves in crumena hac in urbem detuli. *Alii rectius leg.* Ego propepe minas etc. *V. MINA. Fulgat. Ital. 1. Cor. 13. 4. ed. A. Maio.* Caritas non est perpera. — Ratione habita etymi, nihil certi afferri potest: sed videtur esse a per, quod juxta Germanicum ver, quocum cf. Fr. *pire* perversam actionem et interitum saepe significat (cf. *perjurus, perfidus, perire* etc.); hinc *perperus* esset *prosus perversus*. Ex hoc Latino vocabulo Græca *πέρπερος* et *πέρπερος* facta esse, comprobavit *Döderlinus in Etymol. T. 1. p. 64*.

PERPES, itis, adject. omn. gen. — a) Stricto sensu est idem ac perpetuus, *jugis, perpetuo, continuo. Festus p. 217. 10. Müll.* Perpetem pro perpetuo dixerunt poete. *Pacuvius in Iliona: Fac, ut coepisti, hanc operam mihi des perpetem. Id. Pacuvius apud Non. p. 88. 20. Merc.* Concordatam perpetem conservare. *Prudent. 10. Cathemer. 42*. Sistiatur rivus, cruroe qui illebat perpeti. *Apul. de Deo Socrat. sub init.* Luna proprio seu perpeti candore etc. *Id. Florid. n. 17*. Vox cohibita silentio perpeti. Adde *Sedul. 5. 36*. Sic *Cupell. 9. p. 309*. Atque ita perpes ament dissita vinculum, *Ut etc. Id. 6. p. 189*. Ago tibi habeoque, diva, persolvensque perpes debeo gratas. — b) Latiori sensu de tempore est totus. *Non perpes, integra, tota, nocte intiera. Plaut. Amph. 1. 1. 123*. Neque ego hac nocte longiorem me vidisse censeo, nisi itidem unam, verberatus quam pendii perpetem. Adde *eumd. ibid. 2. 2. 10*, et *Truc. 2. 2. 23*. Sic *Capitolin. Fer. 4*. Nocte perpeti alea ludere. *Solin. 52. ante med.* Arenis ferventibus perpetem diem alternis pedibus insistent. *Laclant. Mort. persecul. 33. sub fin.* Per annum perpetem. *Jul. Valer. res gest. Alex. M. (ed. A. Maio). 1. 34*. Perpes ævi eternitas. — In recto casu habet etiam *Publius Syrus*. *Nec vita, nec fortuna hominibus perpes est.*

PERPESCIUS vel *perpessitus*, a, um, adject. *tolterante, patiente, πολυτλήμων*, qui ex multorum inatorum perpensione jam didicit facile pati. *Seneca Ep. 53*. Levis aliquem motiuncula decipit; sed quam creverit, et vera febris exarserit, etiam a duro et perpessio confessionem accipit. *Id. Ep. 104. a med.* Socrates perpessicus senex, et per omnia aspera jactatus. Adde *Not. Tir. p. 54*.

PERPESIO, onis, f. 3. — a) Est actus perpetendi, passio, sensus, id *patire, et sentire, et provare. Cic. Rabin. perduell. 5. 16*. Harum rerum non solum eventus atque perpessio, sed etiam expectatio, mentio, indigna homine libero est. — b) Hinc est tolerantia, patientia, *toleranza, sofferimento, ὑπομνη*. *Cic. 2. Invent. 54. 163*. Fortitudo est considerata periculorum susceptio, et laborum perpessio. *et mox*. Patientia est, honestatis aut utilitatis causa, rerum arduarum ac difficilium voluntaria ac diuturna perpessio. *Id. 1. Fin. 15. 40*. Laborum perfunctio et perpessio dolorum. *Seneca Ep. 67. a med.* Illic est fortitudo, cujus patientia, et perpessio, et tolerantia, rami sunt. *et Ep. 66. ante med.* Fortis atque obstinata tormentorum perpessio.

PERPESSUS, a, um, *V. PERPETIOR*.

PERPETIM, adverb. *continuante, perpetuamente, εὐαε*, idem ac perpetuo. *Fossius* dicit, natura esse accusativum, pro *perpetem*, quasi dicas, *perpetem diem noctemque: ut amissim, unde adamussim, pro amussim, hoc est ad amussem, sic perpetim pro perpetem dixisse. Plin. 20. Hist. nat. 6. 21. (44)*. Ulcus in angulo oculi perpetim humore manans. *Ita edit. veteres a. 1470. et 1472. Sed Harduin. et Sil-*

lig. cum aliis perpetuo habet. V. Hans. Tur-sell. vol. 4. p. 465. Apul. de Mag. Non quin ego Pudentillam jam anno perpetim assiduo convictu probe spectassem.

PERPETIOR, pētēris, pessus sum, pētī, dep. 3. Part. *Perpetiens, Perpessus, Perpessurus et Perpetendus* 1. — Perpeti est durare in patiendo, constanter pati, sufferre, perferre, tolerare, *πάσχω, ἀνέχουμαι, υπομύω* (It. *patire, sofferire, tollerare, sopportare*; Fr. *endurer avec fermeté, supporter, souffrir, se resigner*; Hisp. *endurar, sufrir, soportar, tolerar*; Germ. *stand-haft ertragen, erdulden, aushalten, ausstehen*; Angl. *to suffer, endure, bear, abide, undergo*).

1.) Proprie. — a) Generatim. — Absolute, *h. e. neutrorum more. Ennius apud Cic. 3. Tusc. 3. 5*. Animus æger semper erat, neque pati (*Ribbeck. poti*) neque perpeti potest (*Ribbeck. Potis est*); cupere nunquam desinit. *Cic. 2. Fin. 20. 65*. Ille casus, qui nobis miserabilis videtur audientibus, illi perpetienti erat voluptarius. *Ter. Eun. 2. 4. 11*. Censeri posse me obliuiscere et Perpeti, ne redeam interea? — Cum Accusativo. *Ter. Eun. 1. 1. 2*. an potius ita me comparem, Non perpeti inetricum contomelias? *Cic. 2. Orat. 19. 77*. Ac mihi quidem non ita molesti sunt: facile omnes perpetior et perfero. Adde *eumd. 5. Ferr. 57. 131*. *Subpicius* ad *Cic. 4. Fam. 5*. Nisi hoc pejus sit, hæc sufferre et perpeti. *Cic. 5. Fin. 11. 32*. Mendacitatem multi perpetiunt, ut vivant, et 1. *ibid. 14. 48*. Qui etiam dolorem saepe perpetiunt, ne, si id non faciant, incident in majorem. *Id. 2. Fam. 18. circa med.* Affirmavi, quidvis me potius perpessurum, quam ex Italia ad bellum civile exitarum. *Id. 1. Fam. 9. ante med.* Cum ipsa quasi republica collocatus sum, ut mihi tam multa pro se perpeso atque perfuncto concederet ut etc. *Cæs. 1. B. C. 84*. Perpesus omnium rerum inopiam. *Sueton. Aug. 66*. Vitia quoque et delicta, dumtaxat modica, perpessus. *Id. Ner. 40*. Talem principem paullo minus quatuordecim annos perpessus terrarum orbis, tandem destituit. — Passive. *Cic. 2. leg. Agr. 3. 6*. Mihi omnia potius perpetienda esse duco, quam non ita gerendum consulatum, ut etc. *Id. 4. Fin. 26. 72*. Fortiorem me fore in patiendo dolore, si cum asperam et difficilem perpesu, quam si malum dixerò. *Vel. poeta apud eumd. 2. Tusc. 8. 20*. O multa dictu gravia, perpesu aspera! — Cum Infinito. *Ovid. 14. Met. 465*. Admonitu quamquam luctus renovatur amaro, Perpetiar memorare tamen. *V. et infra sub c.* — b) Speciatim, *perpeti* est idem ac suscipere, tentare, perpetrare. *Horat. 1. Od. 3. 25*. Audax omnia perpeti Gens humana ruit per vetitum nefas. Eodem sensu etiam Græci usurpant *πάσχω*, a quibus plurima mutuatus est *Horatius*. Hæc cf. *Furlanetto*, fortasse ex *Heinsius*. Sed usquam neque *perpeti*, neque *πάσχω* suscipiendi, tentandi, faciendi significatione usurpantur. *Antax omnia perpeti* (e Græco *ἄταξ πάσχω*) est audax ad omnia pericula subeunda, an gravissima quætaxat perferenda, dum sibi satisfaciat. — c) Item cum Infinito pro sine, permittere, sereno animo ferre. *Plaut. Asin. 5. 1. 17*. Aliam tecum esse, equidem facie possum perpeti. *Ter. Eun. 3. 5. 3*. Nunc est profecto, interfici quum me perpeti possum. *Ovid. 3. Met. 621*. Non tamen hanc sacro violari pondere pinam Perpetiar. — d) Item pro simplici pati, aut valde pati, sentire, experiri. *Ovid. 14. Met. 470*. et ventis inimica me æquora rapti, Fulmina, noctem, imbres, iram cælique marisque Perpetiarum Danaï, cumulumque Capbarea cladis. *Val. Flacc. 4. 430*. Talia prodigia et talis pro crimine pinus Perpetiar.

II.) Improprie de abstractis, pro simplici ferre. *Plin. 2. Ep. 11. circa med.* Quum me vehementius putaret intendi, quam gracilitas mea perpeti posset. *Importare*.

PERPETRABILIS, e, adject. *Tertull. 2. ad Uxor. 1*. Nubere in Domino perpetrabile est. *h. e. permisum est.*

PERPETRATIO, ōnis, f. 3. actus perpetrandi. *Tertull. Pœnit.* 3. Aliqua difficultas perpetratiōnem ejus intercipit. *Augustin.* 13. *Trin.* 6. Perpetratio mali.

PERPETRATOR, ōris, m. 3. qui perpetrat. *Augustin.* 20. *Civ. D.* 1. Homines peccati magni perpetratores. *Sidon.* 8. *Ep. ō. ad fin.* Cædis infaustæ perpetratores.

PERPETRATUS, a, um. *V. vnc. seq.*

PERPETRO, as, āvi, ātum, are, a. 1. (per et patro). Part. *Perpetratus, Perpetraturus* et *Perpetrandus* sub a. — Perpetrare est paragere, perficere, ut *Festus* exponit loco infra laudato sub a, *διεπράτω* (It. *fare campitamente, finire, compire, mandare ad effetto; Fr. faire complètement, exécuter, achever, consumer, accomplir; Hisp. hacer completamente, executar, acabar, cumplir; Germ. zu Ende bringen, vollziehen, begeben, verrichten; Angl. to effect, perform, go through with, finish, achieve, accomplish, complete*). Occurrit — a) Sæpissime cum Accusativa. *Pacuvius* apud *Festum*. p. 217. 29. *Müll.* Perpetrat, peragit, perficit. *Pacuvius* in Teucra: Neque perpetrare precibus impetrata quit. (*Bothe* legit: precibus, neque pretio quit.). Et in Niptris: Spartam reportare instat, id si perpetrat. *Plaut. Pseud.* 5. 1. 24. Postquam opus in eum, ut volui, omne perpetravi. *Tac. A. Hist.* 65. a med. Legati ad Civilem missi cum donis, cuncta ex voluntate Agrippinensium perpetrare. *Id.* 14. *Ann.* 7. Perpetrare promissa. *Flor.* 3. 14. cæpta. *Justin.* 1. 9. 8. sacrilegium. et 27. 1. 3. facinus. *Liv.* 1. 6. cædem. *Id.* 25. 12. et 44. 37. sacrificium. *Id.* 33. 21. pacem. concludere. et *Sueton.* *Cal.* 46. Perpetraturus bellum. *Aulde Justin.* 12. 3. 2. *Tac.* 4. *Hist.* 51. Ad reliqua Judaici belli perpetranda. *Id.* 14. *Ann.* 11. Quanto suo labore perpetratum, ne irrumperet curiam. quanto averci voluto a fare che, etc. Similiter *Gell.* 7. 3. a med. Quin scelera admisa et perpetrata fuerint. *Liv.* 44. 37. sub fin. Sacrificio ritè perpetrato. *Id.* 1. 6. Perpetrata cæde. *Tac.* 13. *Ann.* 27. extr. Perpetratum judicium. *Liv.* 33. 21. Pace nondum perpetrata. *conchiusa. Varro T. L. L.* 110. *Müll.* Quoniam de lingua Latina tres feci partes; prima parte perpetrata, ut secundam ordiri possim, etc. — b) Absolite. *Martian.* *Dig.* 48. 21. 3. a med. Qui sibi inanus intulit, et non perpetravit. e non fini di torsi di vita. — c) Cum Infinito. *Plaut. Truc.* 2. 5. 12. Male quod mutier facere inceperat, nisi id efficere perpetrat, id illi morbo, id illi senio est.

PERPETUÁLIS, e, adject. perpetuus. *Quintil.* 2. 13. 14. *καθολικῆ*, idest, ut dicamus, qua modo possumus, universalis, vel perpetua.

PERPETUARIUS, a, um. — a) Adject. perpetuus, perpetuus. *Seneca Apocoloc. ante med.* Perpetuarius mulio. h. e. qui perpetuo et in longinquis magnisque itineribus mallonis artem exercet. — b) Substantivorum more, *Perpetuarii* apud *Jctos* dicuntur, qui fundum, aut rem aliam perpetuo conduserunt, vel perpetuo jure possident: iidem vocantur etiam emphiteutarii. *Inopp. Theodos.* et *Valent. Cod.* 11. 70. 5.

PERPETUATUS, a, um. *V. PERPETUO, as.*

PERPETUŪ, adverb. idem ac perpetuo. *Gloss. Cyrill.* *Παυτος*, semper, perpetue. *Cassiod.* in *Psalm.* 62. 4. Perpetuo se esse victuros.

PERPETUŪITAS, atis, f. 3. continuatio, perennitas, diuturnitas, *αἰδιότης, διαρκεια* (It. *continuazione, perpetuità, tenore costante; Fr. durée continue, perpétuelle, continuité, continuation; Hisp. durada continua, perpetua, continuidad, continuacion; Germ. die ununterbrochene Fortdauer, d. Beständigkeit, Stetigkeit, d. Zusammenhang; Angl. continuance, perpetuity, lastingness*). Usurpatur — a) Sæpe in sing. numero. — Generativum. *Cic.* 5. *Tusc.* 10. 31. Non ex singulis vocibus philosophi spectandi sunt, sed ex perpetuitate atque constantia. *Id.* 2. *Off.* 7. 23. Malus custos diuturnitatis metus: contraque benevolentia fidelis est vel ad perpetuitatem. et 1. *ibid.* 33. 119. Ut

constare in vitæ perpetuitate possimus nobismet ipsis, nec in ulla officio claudicare. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 9. 21. (99). Usus aris ad perpetuitatem manumentorum translatus est. *Quintil. Declam.* 1. 15. Sciebas, cæcum non aliter, si dux defecisset, ingredi posse, quam si vestigia parietis perpetuitate dirigeret. h. e. perpetuo et non interrupta parietis tractu. — Speciatim, *Perpetuitas orationis* est continuatus cursus per periodos æqualiter fusas et invicem sibi succedentes: cui opponitur aratin incisa et per brevia membra quodammodo interrupta. *Cic.* 3. *Orat.* 49. 190. Neque semper utendum est perpetuitate et quasi conversione verborum, sed sæpe carpenda membris multioribus eat oratio. — Item *perpetuitas sermonis* est totus sermo: cui pars opponitur. *Cic.* 2. *Orat.* 54. 220. In utraque genere leporis excellens, et illo, qui in perpetuitate sermonis, et hoc, quod in celeritate atque dicto est. Adde eumd. *Orat.* 2. 7. — b) In plur. num. *Vitruv.* 2. 10. Apennini pars septentrionali regioni subjecta continetur umbrosis et opacis perpetuitatibus. h. e. locis longo et continuo tractu umbrosis.

PERPETUŪTASSINT, antique est idem ac perpetuum, perpetuum reddant, quasi a *perpetuito. Ennius* apud *Non.* p. 150. 30. *Merc.* libertatemque ut perpetuitassint quam maxime. *Sed alii et præcipue cl. Vahlen., quem vide, rectius leg. perpetuassint maxime.*

PERPETUŪO, adverb. continue, sine intermissione, assidue, semper, perenniter, *αἰδιῶς* (It. *continuamente, perpetuamente, in perpetuo, per sempre; Fr. continuellement, sans interruption, pour toujours, à jamais; Hisp. continuadamente, incesablemente, siempre; Germ. in Einem fort, beständig; Angl. continually, perpetually, uninterruptedly, always, for ever. Ter. Hecyr.* 3. 3. 46. O fortuna, ut numquam perpetuo es bona! *Cic.* 3. *leg. Agr.* 1. 2. Ut eam opinionem perpetuo retineatis. *Ovid.* 1. *Trist.* 5. 83. At mihi perpetuo patria tellure carendum est. *Cæs.* 1. *B. G.* 31. Neque recusaturos, qui minus perpetuo sub illorum ditione atque imperio essent. et 7. *ibid.* 41. Quum nostros assiduo labore defatigaret, quibus, propter magnitudinem castrorum, perpetuo esset iisdem in vallo permanendum. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.). 19. 63. Hortensius autem vehementer admirans, quod quidem perpetuo, Lucullo loquente, fecerat. *Auct. B. G.* 8. 26. Qui perpetuo in amicitia Romanorum permanserat. *Ter. Eun.* 5. 9. 13. Numquid dubitas, quin ego perpetuo perierim?

PERPETUŪO, as, āvi, ātum, are, a. 1. Part. *Perpetuatus* et *Perpetuandus*. — Perpetuare est perpetuum reddere, continuare sine intermissione, *continuaré, perpetuare, eternare, αἰδιῶ.* *Ennius* apud *Non.* p. 150. 30. *Merc.* Libertatem perpetuare. *V. PERPETUITASSINT. Plaut. Pseud.* 1. 3. 72. Non est usu quisquam amator, nisi qui perpetuat data. *Cic.* 3. *Orat.* 46. 181. Clausulas atque interpuncta verborum animæ interclusio atque angustia spiritus attulerunt. Id (inventum) ita est suave, ut sicui sit indultus spiritus datus, tamen eum perpetuare verba nolimus. *Id. Sull.* 22. 64. Judicium potestatem perpetuandam, legis acerbiterat mitigandam putavit. *Paul. Dig.* 27. 7. in fin. Litis contestatione temporales actiones perpetuantur. *Arator* 1. sub fin. His soldata fides, his est tibi, Roma, catenis Perpetuata salus. — *Dii te perpetuent*, formula acclamandi imperatoribus, apud *Lamprid.* *Alex. Sev.* 6.

PERPETUŪS, a, um, adject. (perpes, petis). Comp. *Perpetuor* dixit *Cato* apud *Priscian.* 3. p. 601. Idque perpetulus atque firmiter repsit. Sup. *Perpetuissimus* habet *Id. ibid.* Ab optimis artibus fugit maxima fugela, perpetuissimum curriculum. — Perpetuus est continuus, continuatus, continens, solidus, integer, non interruptus, non interclusus, *διεπνεῖς, αἰδιῶς* (It. *continuo, continuato, intiero, non interrotto; Fr. continu, qui est sans interruption, qui se suit sans interruption, qui dure continuellement; Hisp.*

continuo, perpetuo, lo que se hace sin interrupcion, siempre duradero; Germ. in Einem fort dauernd, -gehend, -laufend, ununterbrochen, stetig, beständig, ewig, ganz; Angl. perpetual, continual, continued, uninterrupted, without ceasing). ¶ 1. Generativum — a) Universim. *Cic. Pis.* 22. 51. Meus reditus is fuit, ut a Brundisina usque Romam agmen perpetuum lotius Italia viderem. *Vet. æn. Tab.* apud *Murat.* 582. ad fin. Semitam lapidibus perpetuis cnastratam recte habeto. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 5. 7. (48). Apenninus perpetuis jugis ab Alpibus tendens ad Siculum fretum. et 6. *ibid.* 20. 23. (74). Montes qui perpetuo tractu oceani oræ pertinent. *Id.* 7. *ibid.* 51. 52. (172). Perpetua febris. *Id.* 17. *ibid.* 27. 42. (251). Eractam falcis aciem utraque manu imprimentes, perpetuis incisuris deducunt, ac veluti cutem (arboris) laxant. *Cato R. R.* 33. Vineam arate incipito, ultro citroque sulcos perpetuos ducito. *Colum.* 3. *R. R.* 13. 9. Fossam perpetuam educere. *Cæs.* 3. *B. C.* 44. Perpetuæmunitiones, perductæ ex castellis in proxima castella. *Id.* 7. *B. G.* 26. Palus, quæ perpetua intercedebat, Romanos ad insequendum tardabat. et *ibid.* 23. Perpetuæ trabes. h. e. integræ solidæque. *Plaut. Most.* 1. 2. 67. Non videor mihi sarcire posse aedes meas, quin totæ perpetuæ ruant. *tutte dall'un capo all'altro.* pleonasmus. *Cæs.* 1. *B. C.* 21. Milites disponit non certis spatiis intermissis, sed perpetuis vigiliis stationibusque, ut contingant inter se, atque omnem munitionem expleant. *Ovid.* 2. *Art. am.* 285. perpetuo contendunt illa risu. *Ter. Adelph.* 4. 1. 5. Hunc diem cupio perpetuum in lætitia degere. *tutto intiero.* et 4. 1. 4. triduum. et *Hecyr.* 1. 2. 12. biennium. *Virg.* 7. *Æn.* 176. hic ariete cæso Perpetuis soliti patres considere mensis. h. e. non interruptis distinctivæ sedentium ordinibus per lectos tricliniaris, sed longis et continuis pro numero convivarum. Sic *Ovid.* 6. *Fast.* 305. Ante focus olim longis considere scamnis Mos erat, et mensæ credere adesse dens. Rursus *Virg.* 8. *Æn.* 182. Vescitur Aeneas, simul et Trojana juventus Perpetui tergo bovis. h. e. non in frusta secto, sed integro mensæ illato. — b) *Perpetua valetudo. V. VALETUDO.* — c) *Perpetua oratio*, quæ altercationi, aut interlocatione non interruptitur. *Cic.* 1. *Att.* 16. circa med. Clodium præsentem fragi in senatu tua oratione perpetua, tum altercatione. *Liv.* 4. 6. Quum res a perpetuis orationibus in altercationem vertisset. *Cic.* 2. *Orat.* 4. 16. Sum cupidus te in illa longiore ac perpetua disputatione audiendi. *Id. Topic.* 26. 97. Nec solum perpetuæ actiones, sed etiam partes orationis iisdem locis adjuvantur. — d) *Perpetuæ questiones. V. QUESTIO.* — e) *Perpetua historia*, quæ res gestas continens et continuatas perscribit. *Cic.* 5. *Fam.* 12. bis. Sic *Ovid.* 1. *Mel.* 3. primaque ab origine mundi Ad mea perpetuum deducite tempora carmen. — f) Sæpe temporario opponitur, *perpetuo, eterno, αἰδιῶς. Nepos Miliad.* 3. Quibus singulis ipsorum urbium perpetua dederat imperia. *Horat.* 1. *Od.* 24. 5. Quintilium perpetuus sopor Urget. *Cic. post red. in Senat.* 2. 4. Quum republica non solum parentibus perpetuis, verum etiam tutoribus annuis esset orbata. *Id.* 4. *Cat.* 9. 18. Ignis Vestæ perpetuus ac sempiternus. *Id.* 1. *Nat. D.* 15. 40. Stellarum perennes cursus atque perpetui. *Id.* 2. *Invent.* 54. 164. Stabilis et perpetua permansio. *Id. post red. in Senat.* 12. 30. Constans, perpetua, fortis, invicta defensio salutis meæ. *Id.* 13. *Phil.* 6. 13. Vainutas mea perpetua et constans in rempublicam. *Id.* 6. *Fam.* 13. Assidua et perpetua cura salutis tuæ. *Q. Cic. Petil.* cons. 7. 26. Firma et perpetua amicitia. *Martial.* 6. 64. Quas et perpetui dignantur scriinia Silii. h. e. qui fama in perpetuum victurus est. Adde eumd. 7. 63. *Sil. It.* 14. 43. Postquam perpetuas iudex concessit (*Minos*) ad umbras. — g) *Perpetuum*, adverb. perpetuo. *Stat.* 1. *Siv.* 1. 99. Utere perpetuum

populi magnique senatus Munere. — h) *In perpetuum*, in omne tempus, *in perpetuum, per sempre, aeterni*. Cic. 1. *Cat.* 12. 30. Hanc pestem paullisper reprimi, non in perpetuum comprimere posse. *Id.* 2. *leg. Agr.* 21. 55. Venire res vestras proprias, et in perpetuum a vobis abalienari. *Id.* *Rosc. Am.* 48. 139. Obtinere aliquid in perpetuum. *Liv.* 7. 37. Milites duplici frumento in perpetuum, in praesentia singulis bobus donati. — i) *In perpetuum modum*, idem. *Plaut. Most.* 3. 1. 5. Perii plane in perpetuum modum. Adde *eund.* *ibid.* 4. 3. 51. ¶ 2. Speciatim. *Perpetuum senus* apud Cic. 5. *Att.* 21. *ad fin.* et *perpetua centesima* apud *eund.* 6. *ibid.* 3. a med. est usura simplex, quae praestari solet in sortem, quaeque semper eadem remanet; opponitur autem usurae usurarum, sive anatocismo, qui est renovatio usurae in singulis annis et sortem ipsam auget. *V. USURA.* ¶ 3. Item speciatim, interdum *perpetuus* est generalis, universalis, et semper locum, aut veritatem habens in aliquo genere. Cic. 2. *Orat.* 33. 141. Perpetui juris et universi generis quaesitio non hominum nomina, sed rationem dicendi et argumentationum fontes desiderat. *Cels.* 2. 10. *circa med.* Quum sit autem minime crudo sanguis mittendus, tamen ne id quidem perpetuum est: neque enim semper concoctionem res expectat. *ne men questo è senza eccezione.* et *Plin.* 17. *Hist. nat.* 2. 2. (19). Nec arbitror, perpetuum quidquam in hoc praecipari posse. ¶ 4. Item speciatim. *Perpetua fulmina* apud *Senec.* 2. *Quest. nat.* 47. sunt, quorum significatio in totam vitam pertinet, nec unam rem id enunciat, sed contextum rerum per omnem deinceps aetatem complectitur. ¶ 5. Item *perpetuus* dictus est a quibusdam Grammaticis infinitivus inodus, quia perpetuum est, quod sine non habet. *Diomed.* 1. p. 331. *Putsch.* — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PERPEXUS, a, um, particip. ab inusit. *perpecto*, diligenter perus. *Firmic.* 5. *Maths.* 5. Pectora pugnis obtundant, et perperam barbain in omnibus cogitationibus suis permulceant.

PERPICTUS, a, um, particip. ab inusit. *perpingo*, exacte pictus. *Ovid.* 10. *Met.* 262. Lilia, perpicatasque pilas. *Alii rectius leg.* Liliaque, pictasque pilas.

PERPINGUIS, e, adject. valde pinguis. *Auct. Ilin. Alex. M.* (edente *A. Maio*) 45. Arenis circa perpinguibus.

PERPLACĒO, es, ere, u. 2. valde placere. *Plaut. Most.* 3. 3. 4. Equid placeant, in rogat inno berle ero perplacet. Adde *Ter. Heaut.* 5. 5. 22. et *Cic.* 3. *Att.* 23. a med. Vide legem, quam T. Fabio scripsit T. Visellius: ea mihi perplacet.

PERPLANUS, a, um, adject. valde planus. *Diomed.* 2. p. 431. Discretio est confusarum significationum perplana expositio. Sic *Max. Victorin.* p. 188. *Keil.*

PERPLEXABILIS, e, adject. idem ac perplexus, implexus, involutus, obscurus. *Plaut. Asin.* 4. 1. 47. Neque ullum verbum faciat perplexabile.

PERPLEXABILITER, adverb. idem ac perplexe. *Plaut. Stich.* 1. 2. 28. Perplexabiliter hodie earum perpavefaciam pectora.

PERPLEXĒ, adverb. Comp. *Perplexus*. — Perplexe est obscure, implicite, intricatissime, *πομπλόχος*. *Ter. Eun.* 5. 1. 1. Perigin' scelestam mecum perplexe loqui? *Liv.* 8. 23. Quid perplexe agimus? inquit. *Id.* 30. 42. De his rebus Interrogat Macedones, quum perplexe responderent ipsi, etc. *Id.* 6. 13. *in fin.* Defectionem haud perplere indicaverit. Sic *Curt.* 8. 5. 13. Haud perplexe in Callisthenem dirigebatur oratio. *Prudent.* 2. *advers. Symmach.* 847. Anfractus dubios habet, et perplexus errat. Sic *Amnian.* 25. 3. *ad fin.* Super animorum subtilitate perplexus disputans.

PERPLEXIM, adverb. idem ac perplexe. *Plaut. Stich.* 1. 2. 18. Utrum ego perplexim lacessam oratione. *Cassius Hemina* apud *Non.* p. 515. 20. *Merc.* Perplexim scribere allui.

PERPLEXIO, ōnis, f. 3. translate tantum occurrit; et ¶ 1. Est implicatio, connexio. *Boeth.* in *Cic. Topic.* 5. p. 835. Fatum dicunt esse perplezionem causarum subsequentiumque perplezionem quaedam et catena modo continentiam. ¶ 2. Item perplexitas, involucrum, ambages. *Porc. Latro declam. in Catil.* 33. Me fateor vetustissima familiaritate Catilinæ conjunctum, persæpe detravisse micis perplexionibus illius, neque unquam certi quidquam in illo ingenio comprehendere potuisse.

PERPLEXITAS, ōtis, f. 3. *perplexitā*, dubium, ambiguitas. *Amnian.* 18. 6. a med. His ob perplexitatem nimiam ægrissime lectis. *Id.* 31. 2. Perplexitas geographica.

PERPLEXOR, ōris, ari, dep. 1. aliquid perplexiun facio, et in dubium voco. *Plaut. Aulul.* 2. 2. 81. At scio, quod vos pacto soleatis perplexari. *paragoge.*

PERPLEXUS, ō um, particip. ab inusit. *perplecto*. Comp. *Perplexior* et *Sup. Perplexissimus* II. — Perplexus est intricatus, involutus, implexus, *ἐμπλόχος*, intricato, involupto, *perplexo*.

I.) Proprie. *Lucret.* 4. 620. Inde quod exprimumus per caulas omne palati Diditur et raræ perplexa foramina linguæ. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 2. 1. (2). Perplexis, et in semet aliter, atque aliter nunc statu, nunc flactu convolutis seminibus. *Virg.* 9. *Æn.* 931. perplexum iter omne revolvens Fallacis silvæ. *Stat.* 1. *Theb.* 502. Perplexi errores.

II.) Translate accipitur pro obscuro, et ita involuto, ut commode intelligi non possit, *difficile, intricato*. *Liv.* 40. 5. Singulos amicorum patris tentare sermonibus perplexis institit. *Id.* 25. 12. Perplexus carmen. *Id.* 35. 14. *sub fin.* Perplexum Punico astu responsum. *Id.* 34. 57. Ignorare se dixit, quidnam perplexi sua legatio haberet. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 15. 13. (62). Ratio perplexior multisque involuta miraculis. *Quintil.* 12. 2. 10. Perplexa discernere. *Id.* 11. 1. 63. Causa difficilis atque perplexa. et 2. 10. 9. Perplexæ magis controversiæ. *Auct. Gromat. de controu. agr.* p. 76. *Goes.* Magna enim alea est litem ad interdictum deducere; cujus est executio perplexissima.

PERPLICĀTUS, a, um, particip. ab inusit. *perplico*, implicatus, perplexus. *Lucret.* 2. 394. Aut magis hamatis inter se perque plicatis *inensis*.

PERPLŌRO, as, are, a. 1. valde ploro. *Inscript.* apud *Gruter.* 928. 11. CRESCO PERGRERAS GAUDEO PERFLORAS. INVIORE MORERE.

PERPLŪO, is, ere, 3. est per medium pluere, *trapivovere*, *διεβροχμα*.

I.) Proprie. — a) Impersonaliter. *Cato R.* 155. Circuire oportet, sicubi perpluat. — b) Cum Nominativo. *Vitruv.* 2. 8. 18. *Schneid.* Quum enim in tecto tegulæ fuerint factæ aut a ventis dejectæ, quæ possit ex imbribus aqua perpluere, etc. *Plaut. Most.* 1. 2. 30. Venit imber, lavat parietes, perpluunt tigna. *Quintil.* 6. 3. 64. Quum cœnaculum perplueret. *Festus* p. 250. 29. *Müll.* Pateram perpluere, in sacris quum dicerent, significat, pertusam esse. *In Codicibb. et Festi* et *Paul. Diac.*, qui eadem exhibet, legitur perpluere.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a paragr. superiori, transitive pro humectare, irrorare, *Apul.* 10. *Met. ad fin.* De summo montis cacumine, per quamdam latentem fistulam, in excelsum prorumpit vino crocus diluta: sparsimque, defluens, pascentes circa capellas odore perpluit imbre. ¶ 2. Item morali ratione. — a) Cum Nominativo tantum. *Plaut. Trin.* 2. 2. 41. Benefacta benefactis aliis pertergito, ne perpluant. — b) Et transitive, cum Accusato. *Id.* *Most.* 1. 3. 6. Hæc est illa tempestas, quam mihi amor in pectus perpluit ineam.

PERPLŪRES, ium, adject. plur. valde plures. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 24. 47. (130). Spondetque jugero ejus annuos perplures redditus. *Alii et ipse Sillig. rectius leg.* annua HS. MM. redditus.

PERPLŪRIMUM, adverb. valde plurimum.

Plin. 2. *Hist. nat.* 54. 55. (143). Itaque perplurimum refert, unde venerint fulmina, et quo concesserint. *Alii et ipse Sillig. rectius leg.* plurimum.

PERPOL, per Pollucem, adverb. jurandi. *Ter. Heeyr.* 1. 1. 1. Perpol quam paucos reperias meretricibus fideles evenire amatores. Ubi tamen *Donatus* et *Servius* ad *Virg.* 1. *Æn.* 644. dictum fuisse affirmant pro *Pol* perquam paucos, etc.: nam, *Donatus* inquit, *perpol* Latium non est, et *Servius*: Cui (*jurantis adverbio*) præpositio numquam cohæret. Quod quum sit verissimum, idem dicendum erit de illo *Plaut. Cas.* 2. 6. 18. Perpol sæpe peccas. h. e. pol persæpe peccas. Illic simile est illud *Ter. Andr.* 3. 2. 6. Per ecastor scitus puer. h. e. ecastor perscitus puer.

PERPŌLIO, pŏlis, pŏlivi, pŏlittum, pŏlire, a. 4. Part. *Perpŏlitus*. I. et II.: *Perpŏlitendus* II. — *Perpŏlire* est valde polire, *διαξέειν*.

I.) Proprie. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 4. 21. (66). Aurum cursu ipso attrituque perpŏlitum. *nettato, purgato, fregato*. Illic referri potest et illud *Cincii* apud *Festum* p. 265. 16. *Müll.* Cincius de verbis prisicis sic ait: Quemadmodum omnis fere materia non deformata rudis appellatur, sicut vestimentum rude, non perpŏlitum: sic etc. *Fellej.* 2. 22. 4. Q. Catulus-quum ad mortem conquireretur, conclusit se loco, nuper calce arenaque perpŏlito. Sic *Inscript.* apud *Henzen.* 7372. ET IS TRICLINIUM SOCIORVM EX SUA PECVNIA OPBRE TECTORIO PERPŌLIT ET AMICIS DONVM DEDIT.

II.) Translate est corrigendo exornare, supremam manum addere, absolvere. *Cic.* 2. *Orat.* 13. 54. Et tractu orationis leni et equabili perpŏlitit aliquid opus. *Id.* *Tim.* 13. Perpolire et absolvere aliquid. *Id.* 2. *Orat.* 28. 121. Perpolire atque conficere. *Id.* *Balb.* 7. 17. Adhibere extremum perpŏlitendi operis laborem. *di dar l'ultima mano*. *Id.* 5. *Fam.* 12. *extr.* Ea, quæ habes instituta, perpŏlitos. *Id.* 1. *Orat.* 13. 58. Perfecti in dicendo, et perpŏliti homines. *Id.* *Ps.* 29. 70. Non philosophia solum, sed etiam litteris perpŏlitus. *Id.* *Sext.* 42. 92. Inter bano vitam perpŏlitam humanitate, et illam immanem, nihil tam interest, quam etc. *Id.* 1. *Orat.* 8. 31. Sapientibus sententiis gravibusque verbis ornata oratio et perpŏlita. et 2. *ibid.* 27. 120. Explicatio illustris et perpŏlita. *Quintil.* 2. 12. 8. Confutendum est etiam, detrahere doctrinam aliquid, ut limam iudibus, et cotem hebetibus, et vino vetustatem, sed vitia detrahât; atque eo solo minus est, quod litteræ perpolierunt, quo melius. *Alii perperam leg.* perpolierunt. *Mar. Victorin.* de orthogr. 1. p. 2466. *Putsch.* Asperitas veteris illa paullatim ad elegantiorum vite sermonem et limam perpolita.

PERPŌLITE, adverb. omnino polite. *Sup. Perpolitissime* habet *Cic.* 4. *Herenn.* 32. 44. Ut continuatione perfecte et perpolitissime possint esse absolute.

PERPŌLITIŌ, ōnis, f. 3. *abbellimento*, actus perpŏlitendi. *Cic.* 4. *Herenn.* 13. 18. Verborum exornatio est, quæ ipsius sermonis insignita continetur perpŏlitione.

PERPŌLITUS, a, um. *V. PERPOLIO.*

PERPŌPŪLOR, ōris, ōtus sum, ari, dep. 1. Part. *Perpopulatus*. — Perpopulari est totum populari et vastare, *καταχερσῶν*. *Liv.* 22. 3. Hannibal emissis et manibus perpopulatur Italiam. *Alii leg.* populetur. *Id.* 34. 56. Ligurum quindecim in illa agrum Placentinum perpopulatus esse. — Hinc Part. *perpopulatus*: *chi ha saccheggiato*, qui totum populatus est. *Tac.* 14. *Ann.* 26. Quosque aversos oculis cognoverat, cædibus et incendiis perpopulatus, etc. — Passive *saccheggiato*, vastatus. *Liv.* 26. 9. *ad fin.* Hannibal, perpopulato agro Fregellano, in Labicanum venit. *Alii leg.* populato.

PERPŌLTANS, antis, particip. ab inusit. *perporto*, apportans, advchens. *Liv.* 28. 46. Naves onerariæ prædam Carthaginem perportantes.

PERPŌSITIŌ, ōnis, f. 3. Ita legitur apud *Cassiod.* *Complex.* ad *Act. Ap.* 17. Quum Sa-

marie Spiritum Sanctum in perpositione manus Petri atque Joannis Apostolorum devoti suscipierent. *At videtur scribendum impositione, ut mox ibid. et in Act. Ap. 8. 18.* Hæc cl. *Furlanetto* in 1.^a *Append.* Mihi autem pro in perpositione legendum videtur superpositione.

PERPOTATIO, ōnis, f. 3. actus perpotandi. *Cic. Pis. 10. 22.* Quid cum tuis sordidissimis gregibus intemperantissimas perpotationes prædicem? *Plin. 29. Hist. nat. 1. 8. (27).* Potus deinde jejunorum ac vomitiones et rursus perpotationes ac pilorum eviratio etc.

PERPOTIOR, tris, itus sum, iri, dep. 4. Part. *Perpotitus*. — Perpotiri est omnino et plene potiri. *Imp. Zeno Cod. 12. 7. 2. et Imp. Anastas. ibid. 21. 2. et Imp. Theodos. et Valent. ibid. 16. 3. extr. et Imp. 18. a med.* Sulla, qui bello civili victoria perpotitus, Romanum primum iuvavit imperium, solusque deposuit.

PERPOTO, as, avi, atum, are, 1. Part. *Perpotans* sub A. — Perpotare

A) Neutorum more est valde potare, vel totum tempus in potationibus consumere. *Cic. 7. Ferr. 33. 87.* Similiter totos dies, in litore tabernaculo posito, perpotabat. *Id. ibid. 38. 100.* Prætere tot dies cum mulierculis perpotante. *Id. 2. Phil. 31. 77.* Delituit in quadam cauponula, atque ibi se occultans, perpotavit ad vesperam.

B) Cum Accusativo pro simplici potio, haurio. *Lucret. 1. 940. et 4. 15.* interea perpotet amarum Absinthii laticem.

PERPREHENSUS, a, um, particip. ab inusit. *perprehendo*, fortiter prehensus. *Apul. 6. Met.* Tunc Juppiter perprehensa cupidinis buccula, manue ad os suum relata, convolvit. *Alii leg. perpressa, alii prehensa. F. BUCCULA.*

PERPREMO, F. **PERPRIMO**.

PERPRESSA, æ, i, f. herbe nomen. *Plin. 21. Hist. nat. 19. 77. (132).* Bacchar in medicina usu aliqui ex nostris perpressam vocant. *Alii leg. pensam. Id. 26. ibid. 8. 55. (87).* Calculus eicit perpressa, quæ Artetii et in Illyrico nascitur.

PERPRIMO, primis, pressi, pressum, primere, a. 3. *primere assai*, valde premo. *καταπιζω. Horat. Epod. 16. 37.* mollis et esipes Inoinineta perprimat cubilia. *Seneca Ep. 99. a med.* Spiritus icu doloris impulsus, quemadmodum totum corpus quatit, ita oculos, quibus adjacentem humorem perprimit et expellit. *Alii leg. perpremit.* — Obscæno sensu est idem ac stuprare. *Ovid. 1. Art. am. 394.* Perprime tentatam (*ancillam*).

PERPRŌRĀBĪLIS, e, adject. multum probabilis. *Augustin. 1. Music. 6. n. 12.* Perprobabile est, neminem esse histriionum, qui non sibi professionis finem in pecunia, seu gloria constituat ac proponat.

PERPRŌPERĒ, adverb. valde propere. *Plaut. Mil. glor. 2. 4. 10.* Peri perpropere. *Alii et ipse Fleckeisen. rectius leg. præpropere.*

PERPRŌPINQUUS, a, um, adject. valde propinquus. *Accius apud Cic. 1. Divinat. 22. 43.* Populo commutationem rerum portendit (*sol*) fore perpropinquam.

PERPRŌSPER, ra, rum, adject. valde prosper. *Sueton. Claud. 31.* Valetudine perprospera usus est.

PERPRŪRISCO, is, ere, n. inchoat. 3. Part. *Perpruriscens*. — Perpruriscere est admodum prurire, *καταπιζωμαι. Plaut. Stich. 5. 5. 20.* Ubi perpruriscamus usque ex unguiculis. *Apul. 10. Met.* Mulier ex unguiculis perpruriscens.

PERPŪDESCO, is, ere, n. 3. valde pudere. *Cornelia* in epist. ad *Grasch.* (*inter fragm. Nepot.*) Quando perpudescet miscenda atque perturbanda republica?

PERPUGNAX, acis, adject. comm. gen. valde pugnax. *Cic. 1. Orat. 20. 93.* Perpugnacem in disputando videri. Quidam perperam leg. *repugnacem.* Adde *Augustin. 3. contra Acad. 4.*

PERPULCHER, cra, crum, adject. valde pulcher. *Ter. Eun. 3. 2. 15.* Perpulcra, credo, dona, haud nostris similia.

PERPULSUS, a, um, F. **PERPELLO**.

PERPUNCTUS, a, um, F. voc. seq.

PERPUNGO, gis, xi, ctum, gere, a. 3. Part. *Perpunctus*. — Perpungere est valde, vel altius pungere. *Gloss. Cyrill. Παρὰ πρὸς, per-pungo. Cæl. Avel. 2. Acut. 10. a meſ.* Perpuncti sentiunt. *Id. 3. Tard. 8. n. 128.* Perpuncta peritonæi membrana graves consensus atque indignationes affert.

PERPURGATUS, a, um, F. voc. seq.

PERPURGO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Perpurgatus* I. et II. — Perpurgare est omnino purgare, totum purgare, *purgare perfectam* i. e. *ἐκκαθαίρω.*

I) Proprie. *Cato R. R. 115.* De eo vico cyathum in ceteram potionem indito, alvum movebit, et postridie perpurgabit sine periculo. *Cic. 2. Nat. D. 50. 127.* Cervicæque ante partum perpurgant se quadam herbula. *Cels. 5. 26. n. 36.* Perpurcata ulcera. Adde *eumd. 2. 10. a med.* — Joculariter *Plaut. Mil. glor. 3. 1. 179.* Tibi perpurgatis operam dabimus auribus. h. e. attentissimis.

II) Translate sumitur pro expedire, absolvere, finire. *Cic. Mur. 26. 54.* Locus orationis perpurgatus ab iis, qui ante me dixerunt. *Id. 2. Divinat. 1. 2.* Perpuratus est is locus a nobis quinque libris. *Al. leg. pertractatus.* — *Perpurgare*, scil. rationes, expedire quando singula capita dati et accepti, perficere, absolvere. *Cic. 12. Att. 12.* De dote tanto magis perpurga.

PERPURUS, a, um, adject. valde purus. *Varro 3. R. R. 16. 28.* In quæ addunt lanam pururam, per quam sugant. *Ita emendari jussit Pontedera ex Colum., probante Schneidero: vulgati libri habent purpuream.*

PERPUSILLUM, adverb. vel

PERPUSILLUS, a, um, adject. *Cic. 2. Oyat. 60. 245.* Non accusabis: perpusillum rogabo. *Potest hic et adverb. esse et adject.*

PERPUTO, as, are, a. 1. perfecte putare, declarare, proferre. *Plaut. Cist. 1. 3. 7.* Ut ego argumentum hoc vobis plane perputem.

PERQUAM, F. **PER**.

PERQUEO, is, ivi, n. anom. idem fere ac queo. *Apul. 1. Met.* Ut toto biduo non claustra perfringi, non fores evelli, non denique parietes ipsi perquiverint perforari. *Alii leg. qui-verint.*

PERQUIESCO, is, ere, n. 3. conquirere. *Apul. 8. Met.* Totam perquiescim noctem.

PERQUIRĪTĀTUS, a, um, particip. ab inusit. *perquirito*, perquisitus. *Claudian. Mamerc. 1. Stat. anim. præf.* Opusculum usquequaque perquiratum. *At hic legendum est proquiratum.*

PERQUIRO, quiris, quisivi, quisitum, quirere, a. 3. Part. *Perquisitus* et *Perquirendus* sub a. — Perquirere est diligenter quærere, *cercare diligentemente, ricercare, διακρίνω*: et quidem — a) Est diligenter quærere scrutando. *Lucret. 6. 382.* Indicia occultæ divum perquirere mentis. *Cic. 6. Ferr. 18. 39.* Scribit ad quosdam, ut ea vasa perquirant. *Q. Cic. Petit. cors. 8. 31.* Perquirere et investigare homines ex omni regione. Rursus *Cic. 5. Fin. 18. 48.* Pueri ne verberibus quidem a contemplandis rebus perquirendisque deterrentur. *Plin. 6. Hist. nat. 8. 8. (23).* In que multa ahter, ac veteres, proditum non eo infitias, ansia perquisita cura. — b) Item interrogando. *Plaut. Stich. 1. 3. 40.* Adeunt, perquirunt, quid causæ siet. *Cic. Cæl. 22. 53.* Possum etiam illa ab accusatore perquirere, ubi sit etc. *Cæs. 6. B. G. 9. extr.* Aditus viasque in Suebos perquirat. *Sueton. Tib. 56.* Quum comperisset, Seleucum grammaticum a ministris suis perquirere, quos quoque tempore tractaret auctores, etc. — Passive impersonaliter. *Cic. Cluent. 64. 180.* Perquiritur a coactoribus.

PERQUISĪTĒ, adverb. *ἐξηρασημένος*, diligenter. *Comp. Perquisitus* apud *Cic. 1. Invent. 41. 77.* Perquisitus et diligentius conscripsisse pollicemur.

PERQUISITIO, ōnis, f. 3. perquirendi actio,

inquisitio. *Cassiod. 7. Variar. 18.* Usu ipso subtilissimæ perquisitionis.

PERQUISITOR, ōris, m. 3. *ricercatore*, Inquisitor. *Plaut. Stich. 2. 2. 61.* Malevoli perquisitores auctionum. *Amian. 14. 5. 1d.* metuens perquisitor malevolus etc.

PERQUISĪTUS, a, um, F. **PERQUIRO**.

PERRĀDO, dis, si, sumi, dere, a. 1. Part. *Perrarus*. — Perradere est valde radere. *Cæl. Avel. 3. Acut. 18. n. 183.* Cucurbitas apponemus-clunibus atque pube tenus, perrasis capillis. *Veget. 3. Veterin. 13. 3. Schneid.* Reliqua fragmenta ossis, quæ asperata sunt, ferramentis cædito competentibus atque perradito, ut carnem facilius inducant. Numquam enim clauditur vulnus si non raseris, donec sanguis per os ipsius respondeat.

PERRĀRO, adverb. *παρρησιας*, valde raro. *Cic. 2. de republ. 40. extr.* Si quando id efficit, quod perraro potest. *Id. 2. Fin. 16. 51.* Quæ perraro appellantur ab Epicuro. Adde *eumd. Rosc. Am. 18. 52., Planc. 3. 7. et 4. Herenn. 22. 32. Horat. 2. Sat. 5. 50.* perraro hæc alia fallit. *Sueton. Ner. 12.* Perraro præsidere. Adde *eumd. Tib. 38.*

PERRĀRUS, a, um, adject. valde rarus. *Liv. 29. 38. extr.* Quod tunc perrarum in mandandis sacerdotiis erat. *Plin. 31. Hist. nat. 3. 23. (38).* Quando perrarum est, ut levior sit aliqua (*aqua*).

PERRĀSUS, a, um, F. **PERRADO**.

PERRĒCONDĪTUS, a, um, particip. ab inusit. *perrecondo*, valde reconditus. *Cic. 1. Orat. 30. 135.* Aut perrecondita, aut valde difficilis ratio consuetudinis.

PERRECTUS, a, um, F. **PERGO**.

PERRĒGERE, F. **PEREGERE**.

PERRĒPO, is, psi, ptum, pere, n. 3. *serpere*, *aggrapparsi, καθερνω*, rependo aliquo pervenio, adrepo: a *per* et *repo*. — a) Neutorum more. *Colum. 6. R. R. 5. 1.* Ne ad præsepia sus, aut gallina perrepat. *Id. 4. ibid. 24. 14.* Si a capite vitis emicuerit, et brachiis in aliena jugorum convulvia perreperit. — b) Active. *Tibull. 1. 5. 43.* Non ego tellurem genibus perrepere supplex.

PERREPTO, as, avi, atum, are, 1. *frequentat*, a perrepa. — a) Neutorum more. *Plaut. Rud. 1. 4. 4.* Omnia jam circumcuravi, atque omnibus in latebris perreptavi quærere conservam voce, oculis, auribus. h. e. quasi reptando cum labore et lassitudine obivi. *mi sono strascinato.* *At Fleckeisen. leg.* atque omnes latebras perreptavi. — b) Active. *Id. Amph. 4. 1. 3.* Omnes plateas perreptavi, gymasia et myropolia. h. e. reptavi per plateas, etc. *Sic Ter. Adolph. 4. 6. 3.* Perreptavi usque omne oppidum, ad portam, ad lacum, quo non?

PERRĒDĪCŪLE, adverb. valde ridicule. *Cic. 2. Orat. 59. 239.* Sed etiam, si quid perredicula possis. *Id. 4. Ferr. 6. 18.* Quid iste in provincia facturus esset, perrediculae homines augurabantur. *Ita Priscian. et boni Codd.; nonnulli vero perrediculi.*

PERRĒDĪCŪLUS, a, um, adject. valde ridiculus. *Cic. 2. Orat. 19. 77.* Sed tamen est eorum doctrina perredicula. *Cl. Val. Max. 9. 12. 8.*

PERRĒMŌSUS, a, um, adject. multum rimosus. F. **PĒMINOSUS**.

PERRŌDO, rōdis, rōsi, rōsum, rōdere, a. 3. vehementer rodere, totum rodere, rodendo penetrare. *Plin. 34. Hist. nat. 18. 35. (177).* Valet purgare, sistere, excalfacere, perrodere. *At Sillig. ex Cod. Bamberg. leg. erodere. Id. 30. ibid. 16. 53. (149).* Quæ non perrodetur a veneno Stygis aquæ. *Cels. 5. 28. n. 12.* Non plures sinus perrodent.

PERRŌGĀTIO, ōnis, f. 3. *ἐπερωτημα*, rogatio ordinis, aut collegii, quum decretum aliquod faciendum proponeretur. Cujus perrogationis formula continetur in iis siglis, quæ passim existant in Jctis et collegiorum decretis: q. d. x. r. v. p. d. e. r. i. c. h. e. quid de ea re fieri placeret, de ea re ita consuerunt. Hinc etiam legitur acclamatio illa senatus apud *Lamprid.*

Commod. 10. Perroga, perroga; omnes censemus... de parricida refer, refer; perroga. *Inscript.* apud *Maff. Mus. Ver.* p. 288. n. 4. FIAT PERROGATIO ORDINIS. *V. Fisc. Mon. Gab.* p. 103.

PERRŌGITO, as, are, a. 1. frequentat. vel intens. a *perrogo*. *Pacuvius* apud *Priscian.* 4. p. 634. *Putsch.* Postquam defessus perrogitando advenas de natis, neque quemquam invenit scium.

PERRŌGO, as, avi, atum, are, a. 1. idem ac rogare, sive interrogare, vel ad unum umnes interrogare.

I.) Proprie. — a) Cum Accus. *sententiam*, ut apud *Tac.* 4. *Hist.* 9. Quum perrogarent sententias consules. *Liv.* 29. 19. a *med.* Perrogari eo die sententiæ non potuerunt. h. e. omnium sententiæ usque ad ultimum senatorem. *Sueton.* *Aug.* 35. Sententias de majore negotio non more atque ordine, sed, prout libuisset, perrogabat. — b) Absolute. *Plin. Paneg.* 60. Ut censentes audias, nisi et perrogas. *Apul. Florid.* 1. Ubi, mensâ positâ omnes adolescentes ad dapem conveniunt, magistrî perrogant, quod factum a lucis ortu ad illud diei bonum fecerit.

II.) *Figurate*, *perrogare legem* est ita rogare, ut perferatur et a populo accipiatur. *Val. Max.* 1. 2. *extern.* n. 1. Minos a Jove traditis sibi leges perrogabat. *Id.* 8. 6. *in fin.* Tribunus plebis legem perrogavit magna cum clade reipublicæ.

PERRUMPO, rumpis, rûpi, ruptum, rumpere, a. 3. Part. *Perrumpens* sub *B.* 1. 2.; *Perruptus* sub *B.* 1. 1. et 2.; *Perrumpendus* sub *B.* 1. 1. — *Perrumpere*

A) Neutorum more est vi irrumpere, vi viam sibi facere, penetrare, quasi obstantia perfringendo, *entrare a forza, passare a forza per mezzo, passare a forza.* *Cæs.* 6. *B. G.* 39. Inter se cohortati, per medios hostes perrumpunt. *Sic Id.* 5. *ibid.* 15. Per medios audacissima peruperunt, sequè inde incolumes receperunt. *Liv.* 3. 70. Ser. Sulpicius per mediam hostium aciem cum equitatu perrupit. *Id.* 3. 18. a *med.* Jam in vestibulum perruperant templi. *Sueton. Oth.* 8. Perruperunt in triclinium usque. *Sil. It.* 12. 699. etiamne parabit Nostras ille domos, nostras perrumpere in arces? *Liv.* 4. 39. Qui quum sæpe conati nequissent perrumpere ad suos, etc. et *ibid.* paullo ante. Quod ubi est factum, interclusi equites: nec perrumpere eodem, qua transierant, posse. — Et passive imperson. *Liv.* 26. 7. Nec per castra eorum parrumpi ad Capuam posse.

B) Active est medlum rumpere, prorsus rumpere, diffundere, perfringere, dirumpere, *δαρρήνυμι, rompere per mezzo, aprire rompendo, spaccare.*

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Cæs.* 1. *B. C.* 26. Turres omni genere telorum completas ad opera Cæsaris appellebat, ut rates perrumparet, atque opera disturbaret. *Cels.* 8. 9. Costa sic finditur, ut eam totam is casus perruperit. *Id.* 7. 5. ante *med.* Si vero plus est per quod telo revertendum, quam quod perrumpendum est. *Cic.* 1. *Tusc.* 18. 42. Ab his perrumpitur et dividitur crassus hic et concretus aer. *Virg.* 2. *Æn.* 479. correpta dura hipecni Limina perrumpit. et 9. *ibid.* 512. Saxa quoque infesto volebant pondere, si qua Possent tectam aciem perrumpere. *Ovid.* 12. *Met.* 369. Fraxineam misit bastam, quæ laterum craterum perrupit. *Colum.* 2. *R. R.* 1. 6. Perruptæ rastris et aratris radices herbarum. *Sil. It.* 13. 741. et perruptis molibus Alpes Eluctatus adest. ¶ 2. Latiori sensu est vi viam sibi facere, per vim penetrare quasi obstantia perfringendo. *Tac.* 1. *Ann.* 51. *sub fin.* Uno impetu perruptum hostium redigunt in aperta, cæduntque. h. e. perruptis aciei ordinibus. *sbaragliato.* *Id.* 2. *Hist.* 44. Medla acie perrupta fugere passim Othoniani. *Liv.* 8. 10. Tanta cæda perrupere cuneos. et 32. 17. Quæ cuneum Macedonum, si possent, perrumperent. *Id.* 8. 30. Perrumpere non potuerat hostium

agmen. *Tac.* 4. *Ann.* 51. Quædam munimenta Romani quasi perrupta omiserat. *Cæs.* 7. *B. G.* 19. Ut si aam paludam Romani perrumpere conarentur, besitates premerent ex loco superiore. *Sil. It.* 14. 16. medio (*pelagus*) perrumpens arva profundo. *Horat.* 3. *Od.* 16. 0. Aurum per medlos ire satellites. Et perrumpere amat sara potentior Ictu fulmineo. *Id.* 1. *ibid.* 3. 36. Perrupit Acheronta Hercules labor.

II.) Translate. *Cic.* 3. *Off.* 8. 36. Pœnam non dico legum, quas sæpe perrumpunt. *violano.* et *Partit. orat.* 32. 112. Perrumpere periculum. *superare.* *Sic Plin.* 8. *Hist. nat.* 23. 35. (87). omnes difficultates. et *Cic.* 3. *Ferr.* 5. 13. n. fingat iste sane vi sua consilia senatoria, quæ stationes omnium perrumpit, avolet et vestra severitate. h. e. evadat, effugiat. *Horat.* 1. *Ep.* 10. 24. usque recurret (*natura*) Et mala perrumpet furtim fastidia victrix. *Seneca Agam.* 604. Perrumpere omne servitium. *rompere ogni soggezione, scuotersi d'attorno ogni servitium.* et *Tac.* 3. *Ann.* 15. Nullo magis exterritus est, quam quod Tiberium, sine miseratione, sine ira, obstinatam clausumque vidit, ne quo affectu perrumperetur. h. e., permoveretur, quasi vi affectu aliquo animum ejus irrumpente. *Id.* 4. *ibid.* 40. Magistratus et primores, qui te invito perrumpunt. h. e., ut ait *Rupert.*, qui perrumpunt fines lotos, intra quos continere te vis, scilicet, modestiam tuam, qui vim faciunt modestiæ tuæ eamque expugnant.

PERRUPTUS, a, um. *V.* voc. præced.

PERSÆPE, adverb. valde sæpe. *Cic. Amic.* 20. 75. Ne intemperata quædam benevolentia, quod persæpe fit, impediatur etc. *Id.* 1. *ad Q. fr.* 5. Frons, oculi, vultus persæpe mentiuntur, oratio vero sæpissime. *Plaut. Cas.* 2. 6. 18. Per pol sæpe peccas. *tmesis pro Pol persæpe.* *V. PERPOL.* Adde *Cic.* 7. *Verr.* 50. 133 et 1. *Legg.* 14. 40.; et *Horat.* 1. *Sat.* 2. 82. etc. *Sic Id.* *Epod.* 14. 11. Qui persæpe cava testudine florit amorem.

PERSÆVIO, is, ire, a. 4. valde sævire. *Priscian.* *Perieg.* 683. Fluctibus hæc propter persævit Caspius æstus.

PERSÆVUS, a, um, adject. valde sævus. *Mela.* 2. 5. *sub fin.* Parva flumina Telis et Tichis: ubi accrevere, persæva.

PERSALSÊ, adverb. valde salse. *Cic.* 2. *ad Q. fr.* 15. ante *med.* Persalse et humaniter etiam mihi gratias agit.

PERSALSUS, a, um, adject. valde salsus. *Cic.* 2. *Orat.* 69. 279. Persalsum illud est apud Nævium, Quid ploras pater? Mirum ni cantem. *Condemnatus sum.*

PERSALŪTIŌ, ōnis, f. 3. *Cic. Mur.* 21. 44. Non placet mihi testium potius, quam suffragatorum comparatio; non minæ magis, quam blanditiæ; non declamatio potius, quam persalutatio. h. e. diligens omnium salutatio.

PERSALŪTO, as, avi, atum, are, a. 1. est valde salutare, frequenter salutare, ad unum omnes salutare. *Cic. Flacc.* 18. 42. Ut omnes nos vosque quotidie persalutet. *V. SALUTO.* *Pluedy.* 4. 11. Cælo receptus propter virtutem Hercules Quum gratulantes persalutasset deos. Adde *Senec. Tranquill. anim.* 12. a *med.* *Curt.* 10. 5. 3. In eodem habitu corporis duravit, donec a toto exercitu illo ad ultimum persalutatus est. *Seneca Controv. præf. a med.* Cynæus, missus a Pyrrho legatus ad Romanos, postero die novus homo, et senatus et omnem urbanam circumfusam senatus plehem unminibus suis persalutavit. h. e. omnes salutavit.

PERSANATUS, a, um. *V. PERSANO.*

PERSANŪTE, adverb. valde sancte et religiose. *Ter. Heeyr.* 5. 2. 5. Bacchis dejerat persancte. *Sueton. Tit.* 10. Persancte jurabat.

PERSANCTUS, a, um, adject. valde sanctus, sanctissimus. *Inscript.* apud *Rénier.* 4114. Persanctia conjux.

PERSANO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Persanatus*. -- Persanare est omnino sanare. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 22. 89. (244). Vomica rumpere, purgare, persanare promittens. Adde

eumd. 24. *ibid.* 19. 120. (188). etc. *Seneca Ep.* 8. Ulcera etiamsi persanata non sunt, serpero desierunt. *Marcell. Empir.* c. 35. p. 138. ed. *Ad.* Medulla de spina hyemæ nervorum vitia omnia doloresque persanat. Adde *eumd.* c. 32. p. 133. retro et c. 34. p. 135.

PERSANUS, a, um, adject. perfecte sanus. *Cato R. R.* 157. *sub fin.* Ut radices polypii persanas facias.

PERSAPIENS, entis, particip. ab inusit. *persapio*, valde sapiens. *Cic. Fron. cons.* 18. 44. Quod magni cujusdam hominis et persapientis videtur.

PERSAPIENTER, adverb. valde sapienter. *Cic. Mil.* 4. 11. Etsi persapienter, et quodam modo tacite, dat ipsa lex potestatem defendendi.

PERSCELERATUS, a, um, adject. valde sceleratus. Vox a *Levico* expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 71.

PERSCIENS, entis, particip. ab inusit. *perscio*, valde sciens. *Lamprid. Commod.* 5. Perennis Commodi animum persciens, invenit etc.

PERSCIENTER, adverb. admodum scienter et industrie. *Cic. Brut.* 55. 202. Ad inlirmitatem laterum perscienter contentionem omnem remiserat.

PERSCINDO, scindis, scîdi, scissum, scindere, a. 1. Part. *Perscindens* et *Perscissus*. — *Perscindere* est totum scindere, vel per medium scindere. — a) Active. *Lucret.* 6. 137. ut interdum validi vis incita venti Perscindat nubem perfringens impetu recto. et 180. Ergo fervidus hic nubem quam perscidit atram. *Liv.* 21. 58. Omnia perscendente vento et rapiente. *Tibull.* 1. 14. 61. Sit satis e membris tenuem perscinderem vestem. — b) Passive. *Lucret.* 6. 111. Interdum (*carbassus*) perscissa furit petu'antibus austris. *Id.* 4. 601. Perscinduntur enim, nisi recta foramina tranant.

PERSCISCO, is, ere, a. 1. plane scire, cognoscere. *Dict. Cret. B. Troj.* 37. Causam tumultus cupidus persciscere. — Cum Relativo. *Boeth.* in *Aristot. de interpr.* ed. sec. p. 371. Quod tamen fiat, ex ipsorum hominum et actu ratione persciscat.

PERSCISSUS, a, um. *V. PERSCINDO.*

PERSCITUS, a, um, particip. ab inosit. *perscio*, valde scitus. *Cic.* 2. *Orat.* 67. 274. Quod apud Catonem est, per mihi scitum videtur, C. Publicium solitum dicere, etc. ¶ Item perpulcher. *Ter. Andr.* 3. 2. 6. Per ecastor scitus puer est natus Pampilio. *tmesis* est pro *Ecastor perscitus puer* etc. *V. PERPOL* et *SCITUS*.

PERSCRIBO, bis, psi, ptum, bere, a. 3. Part. *Perscriptus* I. 1. et 2., II. 1. 2. et 3.; *Perscripturus* I. 2.; *Perscribens* II. 1. — *Perscribere* stricto sensu est integre scribere, scribere interamente.

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est, ut diximus, integre scribere. *Tiro Tull.* apud *Gell.* 10. 1. *ad fin.* Cicerone persuasit Pompejo, ut neque *tertium*, neque *tertio* scriberetur, sed ad secundum usque t. ïerent litteræ, ut, verbo non perscripto, res quidem demonstraretur, sed dictio tamen ambigua verbi lateret. Cf. *Gell. ibid. extr.* In M. autem Catonis quarta Origine ita perscriptum est: Carthaginienses sextum de fœdere decessere. *Sueton. Galb.* 5. HS namque quingentias quum præcipuum inter legatarios habuisset, quia notata, non perscripta erat summa, herede Tiberio legatum ad quingenta revocante, ne hæc quidem accepit. ¶ 2. Latiori sensu, vel translate, ut aliis placet, est idem fere quod scribere, aut diligenter et totum scribere, *scribere, scribere con diligenza, διαγραφω.* *Cic.* 3. *Att.* 13. Nunc velim, mihi plaue perscribas, quid videas. *Id.* 9. *Fam.* 25. *extr.* Quid multa? non mehercule tam perscribere possum, quam mihi gratum feceris, si otiosus Fabium reddideris. *Id.* 2. *Invent.* 3. 10. Dubitanter unumquodque dicemus, ne, dum parvulum hoc consequimur, ut satis commode hæc perscripsisse videamur, illud omitamus, quod maximum est, ut ne cui rei temere atque arroganter assenserimus. *Metellus* ad *Cic.* 5. *Fam.* 3. De meis rebus ad Lollium perscripsi.

Falvius ad Cic. 5. Fam. 9. Litteras ad senatum de rebus nostris gestis, quo exemplo miseram, infra tibi perscripsi. *Cic. Pis. 25. 61.* Rationes ita sunt perscriptae scite et litterate, ut etc. *Nepos Datam. 5.* Haec Pandates perscripta ei mittit. *Cic. 2. leg. Agr. 32. 88.* Hoc perscriptum in monumentis veteribus reperietis, ut etc. *Tac. I. Ann. 11. sub fin.* Cuncta sua manu perscribere. *Cæs. 5. B. G. 47. sub fin.* Litteras Cæsari remittit, rem gestam in Eburonibus perscribit. *Liv. 1. 1.* A primordio Urbis res populi R. perscribere. *Id. 31. sub init.* Profiteri ausus, perscripturas res omnes Romanas. *Horat. 1. Sat. 1. 54.* puris versum perscribere verbis. *fare, comporre.* Sic *Hirtius* apud *Sueton. Cæs. 56.* Ceteri enim quam bene atque emendate, nos etiam, quam facile atque celeriter eos (*Commentarios Cæsaris*) perscripserit, scimus. ¶ 3. Item latiori sensu, vel translate, est litteris aliquem de re aliqua certiore facere, aliquid alicui scriptum mittere, notificare o mandare ad alium per iscritto. *Cic. 3. Att. 15. sub fin.* Fac ut omnia ad me perspecta et explorata perscribas. *Cæs. 5. B. G. 48.* Perscribit in litteris, hostes ab se discessisse, etc. *Id. 1. B. C. 53.* Haec pleniora etiam atque uberiora Romam ad suos perscribebant. *Cic. 5. Fam. 4.* Nunc mihi frater mitissimam tuam orationem, quam in senatu habuisses, perscripsit.

II.) Improperie. ¶ 1. Perscribi dicuntur senatusconsulta, quum, nullo tribuno pleb. intercedente, in publicas tabulas referuntur. *Cæs. 1. B. C. 6.* De Fausto impedit Philippus trib. pleb., de reliquis S. C. perscribuntur. *venegono registrati. et Cic. 3. Cat. 6. 13.* Et quoniam nondum est perscriptum S. C., ex memoria vobis, Quirites, quid senatus censuerit, exponam. *Id. 3. Ferr. 21. 57.* In tabulas publicas ad aërium perscribenda curavit. ¶ 2. Similiter perscribi dicuntur rationes rei familiaris, quæ in tabulis, seu codice conscribuntur accepti et expensi. *Cic. Rosc. Com. 1. I.* Perscribere falsum nomen. — Similiter perscribi dicuntur, quæcumque in tabulis trapezarum referuntur, sive ut ipse debeas, sive ut tibi debeatur. *Cic. 9. Att. 12.* Perscribere usuras. h. e. pecuniam datam sub usuris. *Id. Flacc. 19. 44.* Quum illam pecuniam nominatim Flacco datam referant, majorem etiam aliam quam huic iidem darent, in ædem sacram reficiendam se perscripsisse dicunt. *Ter. Phorm. 5. 7. 30.* Argentum perscripsi illis, quibus debui. h. e. per scripturam ab argentario numeravi: seu illis solvendam curavi pecuniam ab argentario, cavendo ipsi chirographo meo, et promissione usurarum: quod est, per scripturam solvere, cui opponitur presentia pecunia solvere. *Cic. 16. Att. 2.* De Publio quod perscribi oportet, moram non puto esse faciendam: sed quam videas, quantum de jure nostro decesserimus, qui de residuis CCC. HS. CC. presentia solverimus, reliqua perscribamus, etc. *Alii, inter quos et Orellius cum omnibus fere Codd. leg. rescribamus quod idem est.* Sic perscriptus, quum de pecunia sermo est, opponitur numerato, ut apud *Sueton. Cæs. 42.* Si quid usura nomine numeratum, aut perscriptum fuisset. *messo a conto.* ¶ 3. Perscribere est etiam linea transversa dividere. *Priscian. de ponder. p. 1347.* *Putsch.* As nummus est libralis, et per I perscriptam notatur I: dupondius nummus est bilibris per duas II. perscriptas II: sestertius nummus duarum semis librarum per duas II et S. perscriptas HS, unde sestertius dicitur semisterterius: denarius quoque decem librarum nummus per X perscriptam notatur X. ¶ 4. Pro perdiscere, osservare. *Sall. Jug. 93.* Cujus ramis modo, modo eminentibus saxis nisus Ligus, castelli planitiem perscribit. h. e. animo concipit situm et formam planitiæ. *At Kritzius Fabrum secutus legit* in castelli planitiem pervenit; et plurimis vulgatarum lectionem rejicit ac suam tuetur.

PERSCRIPTIO, ònis, f. 3. actus perscribendi, scriptio, scriptura, διαγραφή, scittura, scritto.

I.) Proprie. De rationibus, quæ non in codice seu tabulis, sed tantum in adversariis perscriptæ sunt. *Cic. Rosc. Com. 2. 5.* Suarum perscriptionum et literarum adversaria proferre, non amentia est? *Id. 5. Phil. 4. 11.* Illa vero dissipatio pecuniæ publicæ ferenda nullo modo est, per quam septies millies falsis perscriptionibus donationibusque avertit. h. e. perscribendo in tabulis falsa nomina et causas pecuniæ insumenda. *Id. 1. Orat. 58. 250.* Si de tabulis et perscriptionibus controversia est. *Id. 5. Fam. 2. ante med.* Jam illud senatusconsultum quod eo die factum est, ea perscriptione est, ut, dum id exstabit, officium meum in te obscurum esse non possit. è scritto in termini tali, che etc. *Al. leg. præscriptione.* Facile enim in MSS. præ et per confunduntur: sed perscriptio potior lectio est. Hucusque *Forcellinus.* *At Orellius legit præscriptione,* et vulgatarum lectionem consulto a se reprobata significat.

II.) Improperie, de solutione per scripturam, de qua in voce præced. II. 2. dictum est. V. DELEGATIO. *Cic. 12. Att. 11. ad fin.* De Cærellia quid tibi placeret, Tiro mihi narravit; debere, non esse digoitatis meæ: perscriptionem tibi placere. *Id. 4. ibid. 18.* Hæc pactio non verbis, sed nominibus et perscriptionibus facta est.

PERSCRIPTITO, as, are, a. I. frequentat. vel intens. a perscribo, sæpius scribo. *Terentian. de syllab. p. 2391.* *Putsch.* lege metri cognitur Syllabis perscriptitare, non figuris singulis. *Ita leg. Putsch., Lachmann, et Kell: alii præscripitare.*

PERSCRIPTOR, òris, m. 3. scrittore, scrivano, ἀναγραφεύς, scriptor, scriba. *Cic. 5. Ferr. 72. 168.* Scribam tuum dicit, Verres, hujus perscriptorum generationis fuisse.

PERSCRIPTURA, æ, f. I. scriptura. *Ulp. Dig. 29. 1. 3.* Quemadmodum plerique pagani solent quum testamenti faciunt perscripturam, adjicere, velle hoc etiam vice codicillorum valere. *Ita Torrentin.; at Haloander:* quum testamentum faciunt, per scripturam adjicere, velle etc.

PERSCRIPTUS, a, um. V. PERSCRIBO.

PERSCRUTABILIS, e, adject. qui perscrutatur. *Cassiod. de Anim. 19.* Omnia undique, ita ut sunt, perscrutabili virtute cognoscens. V. IMPERSCRUTABILIS.

PERSCRUTATIO, ònis, f. 3. actus perscrutandi, inquisitio. *Seneca Consol. ad Helv. 9. sub fin.* Quod opus est profundi perscrutatione?

PERSCRUTATOR, òris, m. 3. investigatore, investigator. *Capitolin. Maxim. 1.* Qui talium rerum perscrutatorum fuisse dicuntur. *Adde Veget. 3. Milit. 3.* Sic pro scrutator, quam lectionem exhibet *Grotius, perscrutator legit Koppius* apud *Capell. 1. p. 2.*

PERSCRUTATUS, a, um, et

PERSCRUTO, as, avi, atum, are, a. I. V. voc. seq.

PERSCRUTOR, aris, atus sum, ari, dep. I. (per et scrutor). Activa forma perscruto legitur apud *Plaut. Aulul. 4. 4. 30.* Postremo hunc jam perscrutavi, nihil hic habet. Et Part. *Perscrutatus* apud *Ammian. 17. 4.* Obelisci montium venis perscrutatis excisi erectique. — Perscrutari est diligenter inquirere, perquirere, investigare, διερευνάω (Ita *cernere con diligencia; Fr. fouiller, chercher soigneusement; Hisp. e-scrudinar, buscar, inquirir cuidadosamente; Germ. durchsuchen, durchforschen, ergünden; Angl. to seek or search for diligently).*

I.) Proprie. *Cic. 2. Off. 7. 25.* Alexander Phereus quum viorem Theben admodum diligeret, tamen ad eam ex epulis in cubiculum veniens præmittebat de scrutatoribus suis, qui perscrutarentur arculas muliebres. *Al. et ipse Orell. leg. scrutarentur. Id. 5. Tusc. 20. 59.* Speculari et perscrutari aliquid. *Id. 6. Ferr. 21. 47.* Inmittentur illi Cibyatici canes, qui investigabant et perscrutabantur omnia.

II.) Translate est inquirere, examinare. *Cic. 2. Invent. 41. 128.* Sententiam scriptoris domesticis suspicionibus perscrutari. *Id. Flacc. 8.*

19. Perscrutari venitus naturam rationemque criminum.

PERSCULPTUS, a, um, particip. ab inusit. *persculpo,* sculptus, vel perfecte sculptus. *Coripp. 3. Laud. Justin. 377.* Persculpti lapides, surdæ mutæque figura.

PERSEA, æ, f. I. *πέσεια,* arbor Ægyptia, procera, fructu piri, aut mali magnitudine, noxio in Perside, vresco in Ægypto. *Plin. 13. Hist. nat. 9. 17. (60.) et 15. ibid. 13. 13. (44.)* ubi multa de ea. *Utroque loco Sillig. pro Persea legit Persica Codicibus fretus; sed ad lib. 13. i. cit. ait, Pint. ex Theophrast. 4. Hist. plant. 2. 5. legisse persea.* — De nomine propr. V. ONOM.

PERSECO, sæcas, sæcti, sectum, sæcare, a. I. (per et seco). Part. *Persecans.* — Persecare est idem ac secare, vel perfecte secare, medium secare, tagliare, διατρέπω.

I.) Proprie. *Capell. 8. p. 277.* Omnes parallelus angulis æquales persecantes coluri.

II.) Translate. *Cic. 4. Acad. (2. p.) 39. 122.* Medici, quorum intererat ea nosse, aperuerunt ut viderentur. — Sed equid nos eodem modo rerum naturas persecare, aperire, dividere possumus, ut videamus, terra penitusne deliza sit etc.? h. e. penetrando explorare, contemplari. *Liv. 40. 19. in fin.* Vitium, ne serpat, persecare. *Vet. Orator* apud *Quintil. 8. 6. 15.* Persecuisti reipublicæ vomicas. — *Vet. Poeta* apud *Cic. 13. Att. 23.* Quare da te in sermonem, et perseca Et confice, excita, compelia, loquere. h. e. si quid obstare videtur, amputa, præcide, tolle. *Al. hic legendum persece pro persequere: V. PERSEQUOR II. 10. in fin.*

PERSECTOR, aris, ari, dep. I. (per et sector). Part. *Persectans.* — Persectari est idem ac persequi, insectari, persequitare. *Lucret. 4. 1009.* Accipitres somno in leni si prælia, pugnae Edere sunt persectantes visaque volantes. *Id. 2. 165.* Nec persectari primordia singula quæque. *Ita vet. libri. et Lachmann.; alii leg. perscrutari.* Hoc autem postremo loco verbum translate usurpari videtur. *V. Lachmann. ad h. l. Ceterum Aurel. Vict. Cæsar. 29.* Decii barbaros trans Danubium persectantes Bruti fraude occidere.

PERSECUTIO, ònis, f. 3. actus persequendi, il sequitare, l'andar dietro.

I.) Proprie. *Apul. 4. Met.* Quidam de latronibus iuportunæ persecutionis indignatione permotus, etc. *Ulp. Dig. 41. 1. 44. et Caus. ibid. 5.* Quum effugerent bestia nostram persecutionem.

II.) Translate. ¶ 1. Est actus persequendi in iudicio. *Cic. Orat. 41. 141.* In altera (h. e. in juris scientia, est) persecutionum cautionumque præceptio. *Florentin. Dig. 46. 4. 18.* Quæcumque rerum mihi tecum actio, quæque adversus te petitio, vel adversus te persecutio est, eritque. ¶ 2. Item insectatio, venatio, persecuzione, διωμός. Unum e scriptis suis *Tertull. inscriptis De fuga in persecutione.* — *Cæli. Aurel. 2. Acut. 27.* Pejorante passione thorax etiam exterior fiet, accedente spirationis persecutione. h. e. crebritate et vehementia. ¶ 3. Item est incepti negotii persecutio, apud *Apul. 10. Met. h. e. il prosequire l'incominciato affare.*

PERSECUTOR, òris, m. 3. est qui comitatur seu prosequitur.

I.) Proprie de eo, qui simpliciter comitatur, seu prosequitur. V. PROSECUTOR.

II.) Translate. ¶ 1. Est qui jus suum persequitur. *Macer Dig. 48. 3. 7.* ubi alii leg. persecutor. ¶ 2. Item insectator, insector, persecutore, διωκτής. — a) Generatim *Capitolin. Albin. 11. sub fin.* Flagitiorum turpium persecutor. *Adde Sidon. 9. Ep. 16. in arm. a med.* — b) Speciatim de Christianorum persecutoribus *Prudent. 1. nept. orat. 28.; et Lactant. Mort. persecut. 1. ad fin.*

PERSECUTORIUS, P. PROSECUTORIUS.

PERSECUTRIX, icis, f. 3. persecutrice, quæ persequitur, et vera. *Augustin. 1. Consens. Euanq. 25.* Juno persecutrix Hercules.

PERSECUTUS, a, um. V. PERSEQUOR.

PERSEDEO, sēdes, sēdi, sessum, sēdare, n. 2. (per et sedeo) est diu sedere, usque ad finem sedere, permensere, *sedere o fermarsi a lungo*, o sino al fine, καθίσταται. Liv. 45. 39. ad fin. Hoc quoque, quod redit, in equo dies noctesque persedeo habeo. Sueton. Claud. 34. Bestiaris meridianis adeo delectabatur, ut etiam prima luce ad spectaculum descenderet, at meridie, dimisso ad prandium populo, persederat. Seneca Ep. 108. Nos novimus quosdam, qui multis apud philosophum anois persederint, et ne colorem quidem duxerint. — Omnia verna praecesseret Lucret. 1. 307. quo pacto persederit humor aquai. h. e. iohæserit.

PERSEDO, as, are, e. 1. valde, vel omnino sedare. Est vox a Lexico expungenda; occurrit eodem tantum in Not. Tir. p. 83.

PERSEGNIS, e, adject. valde segnis. Liv. 25. 15. Pedestre praelium fuit persegne, paucis in prima acie pugnantibus Romanis.

PERSEIS, Idis, f. 3. Περσεις, Hecate Peræ filia, de qua V. in ONOM. — Adjective herbæ Perseides dicuntur, quibus in veneficiis sagæ utuntur. Ovid. Remed. Am. 263. Quid tibi profuerunt, Circe, Perseides herbæ?

PERSENECO, sēoescls, sēāni, sēnescere, n. 3. senex suus, usque ad ultimam senectutem vivo. Eutrop. 1. 11. Atque ibi per quatuordecim aovos privatus cum uxore persenuit.

PERSENEX, nis, adject. velde senex. Sueton. Gramm. 9. Namque jam persenex peuperem se, et habitare sub tegulis, quodam scripto fetetur.

PERSENLIS, e, adject. valda senilis. Fulgat. interpr. Josue 23. 1. Josue jem longævo et persenlis ætatis.

PERSENTIO, sentis, sensi, sensum, seotire, a. 1. (per et sentio). ¶ 1. Stricto sensu est valde sentire. Virg. 4. Æn. 448. megro persentit pactorum curas. ¶ 2. Latiori sensu est cognoscere, aver sentire, accorgersi. — a) Cum Accus. et Infinito. Virg. 4. Æn. 90. Quam simul ac tali persensit peste tenari Cara Jovis conjux, etc. — b) Cum Accus. tantum. Apul. 7. Met. Quid, si ceteri latrones persenserint?

PERSENTISCO, is, era, a. 3. ¶ 1. Stricto sensu est idem ac persentire, vel iucipio persentire. Lucret. 3. 249. Concutitur sanguis, tum viscera persentiscunt Omnia. ¶ 2. Latiori sensu est cognoscere, aver sentire, accorgersi. Ter. Heaut. 5. 1. 43. Ubi possem persentiscere, nisi essam lapis.

PERSEPHONĒ, as, f. 1. Περσεφόνη, Græca appellatio Proserpinæ, uxoris Plutonis, da qua V. in ONOM. — Hinc translate pro morte. Ovid. Heroid. 21. 46. Persephone nostras pulsant acerba fores. Adde Tibull. 3. 5. 5. V. CATAMITUS.

PERSEPHONIUM, n, n. 2. περσεφόνιον, herba, papaver silvaticum, album. Apul. Herb. 53.

PERSEQUAX, ācis, adject. strenuus in persequendo. Sidon. 4. Ep. 9. a med. In reatu pervestiganda persequas. Apul. Florid. n. 23. Ales oculis persequas, uogibus pertinax.

PERSEQUENS, entis, particlp. V. voc. seq.

PERSEQUOR, sēqueris, sēcutus sum, sēqui, dep. 3. (per et sequor). Activa persece pro perseque dixit Vet. Poeta apud Cic. 13. Att. 23. in fin. V. infra sub II. — Passiv. Hyg. in fab. 198. Illa se in mari præcipitavit, ne persequeretur. Al. aliter leg. Et Part. Persecutus apud Pallad. 3. R. R. 26. extr. In porcis etiam illud est commodum, quod Immissi viogis necdum turgentibus, vel exacta vindemia, gramioa persecuto, diligentiam fossoris imitantur. Sunt tamen qui tō pertectio neutrorum more usurpatum putent, ut sensus sit: quum gramioa iterum succreverit. — Part. Persequens I. 1. et in fin.; Persecutus I. 2. et II. 10.; Persecutus et Persequendus II. 6. — Persequi est idem ac sequi, pone sequi, præuentem usque sequi assequendi cause, παρακολουθῆν (II. sequitare, andare o tener dietro; Fr. suivre, succéder; Hisp. seguir, ir detras de alguno; Germ. eine Gegenstande eifrig, beharrlich folgen, nachfolgen, nachgehen; Angl. to follow, follow or come after).

I.) Propria. ¶ 1. Generatim, sere in bonam partem. Plaut. Cist. 4. 2. 29. Sed is bac iit: hac socci video vestigium In pulvere: persequar bac. Ter. Andr. 5. 4. 39. Is hinc, bellum fugiens meque in Asiam persequos, proficiscitur. Ubi Donatus: Persequens dicit, perseverationem sequentis ostendens, persequitur enim qui non desinit sequi. Id. Phorm. 3. 3. 18. Quoquo hioc asportabltur terrarum, certum est persequi, aut perire. Cic. 7. Verr. 35. 91. Reliqui præfecti, appulsis ad Elorum navibus, Cleomeoem persecuti sunt. Petron. Satyr. 6. Cursim persequi aliqueum. Virg. 9. Æn. 217. Quæ (mater) te sola, puer, multis e matribus ausa Persequitur. Cic. 7. Att. 22. Ego quid agam? qua, aut terra aut meri parsequar eum, qui ubi sit, nescio? Id. Brut. 90. 307. Ut possis videre, quemadmodum simus io spatio Q. Hurtensium ipsius vestigiis persecuti. Vabbiam sequitatio sulle sue pedate. et 1. Orat. 23. 105. Vestigia elicius persequi. Colum. 7. R. R. 5. 3. Sad modice ac sine festioatione persequi pecus oportebit, ne imbecillitas ejus longis itineribus aggravetur. cacciarlo dinanzi a sè.

¶ 2. Speciatim, in malam partem, h. e. ioinico animo, ast Insequi, iosectari, persequitare, incalzare, dar dietro, δῶνω. Cæs. 7. B. G. 67. Fugientes usque ad Numeo persequuntur, compluresque interficiunt. Liv. 21. 39. Pulsos hostes in castra persequi. Ovid. Heroid. 9. 34. Persequi feras. cacciare. Nepos Hamilc. 1. Romanos armis persequi. Vellej. 2. 6. 4. Ti. Gracchum L. Optimus, persecutus armis, ioterfecit. Sall. Jug. 54. Deterrere hostes a persequendo. Phædr. 3. 20. post obitum quoque Persequitur illum dura fati miseria. — Cum Infinito. Horat. 1. Od. 23. 9. Atqui non egn te tigris ut aspera Gætulusve leo frangere persequor. ¶ 3. Item speciatim, locum persequi est investiganda peragere. Cic. Pis. 22. 53. Quns tu Mændros, dum omnes solitudines persequeris, quot deverticula Sexinnesque quæsvisti?

II.) Translata. ¶ 1. Da abstractis in sensu, quon usurpat in superiori paragr. I. 1. Cic. 2. Divinat. 71. 149. Superstitiosis stirpes omnes ejciendæ. Instat enim et urget, et quo te cumque verteris, persequitur. Horat. 3. Od. 2. 14. Mors at fugacem persequitur virum. ¶ 2. Per metaphoram, generatim, persequi viam, teoere. Ter. Hecyr. 3. 5. 4. Certum obfirmare est viam me, quam decrevi, persequi. h. e. rationem, quam sequi decrevi. Cic. 4. Fam. 13. ad fin. Et certa omnes vias persequar, quibus putabo ad id, quod volumus, perveniri posse. ¶ 3. Item persequi est affectare, appetere, cercare, andar dietro. Cato apud Charis. 2. p. 181. Putsch. Pleraque Gallia duas res industriosissime persequitur, rem militarem et argute loqui. Cic. 3. Off. 28. 101. Nam quis est, qui utilia fugiat? aut quis potius, qui ea non studiosissima persequatur? Plaut. Merc. 5. 1. 7. Ego mihi alios deos Peoates persequer, alium Larem, aliam urbem, aliam civitatem. mi proccacior. (Forcellinus hunc locum sigiulari paragr. distinctit his verbis: persequi sibi aliquid, quærere, acquirere). Ter. Andr. 4. 5. 20. Clamitent, me sycophantam, hereditates persequi. Sic Cic. 3. Legg. 8. 18. Qui legatione hereditates, aut syngraphas suas persequuntur. Id. 2. Fyn. 7. 2. Quod ita viverent (luxuriosi), ut persequerentur cujusquemodi voluptates. — Persequi promissa, urgere, ut impleatur. Plaut. Merc. prol. 85. Sed mea promissa non neglexit persequi, di essermi addosso, perchè io mantenessi le promesse. — Mortem inedia persequi apud Petron. Satyr. 111. est quærere, appetere, oppetere. ¶ 4. Hinc speciatim partinet ad forum et judicia. Ter. Adelph. 2. 1. 9. Crede hoc, ego meum jus persequar, io ripeterò, sarò valere il mio diritto presso i tribunali. Sic Cic. Divin. in Q. Cæcil. 6. 21. at Cæcin. 3. 8. Cur his noo modo persequendi juris sui, sed etiam deplorandæ calamitatis auxilium potestatem? Id. Flacc. 20. 47. Huoc æstuantem et tergiversantam iudicio ille persequitur. gli muove lite. et 5. Verr. 13. 32. Bona sua retere, ac persequi lite atque iudicio. Id. Quinct

13. 45. rem suam. et 1. Fam. 9. ante med. Quum tribunus plebis pænas a seditioso civre per boos viros iudicio persequi vellet. ¶ 5. Item speciatim dicitur de persona vel re, quam quis veluti ducem vel exemplar sequitur. Plaut. Asin. 1. 1. 58. Eos me decretum est persequi mores patris. Cic. 1. Acad. (post.) 2. 7. Sive enim Zenonem sequare, magnum est etc. Si vero Academiam veterem persequamur, quam oos, ut scis, probamus, etc. Id. 7. Verr. 70. 181. Persequi sectam et iostituta alicujus. Id. 9. Fam. 3. Ego neglecte barbarorum iostitia te persequar. Id. 2. Orat. 22. 90. Ergo hoc sit primum in præceptis meis ut demonstrerem, quem imitetur, atque ita, ut, quæ maxime excellat in eo, quem imitabitur, ea diligentissime persequetur. ¶ 6. Item persequi est ulciscendi animo alicuium urgere; atque adeo est ulcisci, vendicare. Huoc referendū videtur illud Senecæ Hippol. 138. Tibi ponet odium, cujus udio forsiten persequitur omnas? h. e. essecretur, odia: si tamen salva est lectin. Certa sunt illa Cæs. 5. B. G. 1. Nisi ita fecerint, sese bello civitatem persecutorum demonstrat. et 3. B. C. 83. Omnes aut de honoribus suis, aut de persequendis inimicitias agebant. Cf. Cic. 4. Acad. (2. pr.) 1. 1. Paternas inimicitias magna cum gloria (L. Lucullus) est persecutus. — Cæs. 7. B. G. 38. Persequamur eorum mortem, qui iudignissime interierunt. h. e. ulciscemur. Cic. Verr. 6. 16. Injurias alicuius ulcisci et persequi. et Mur. 21. 44. Acceptam injuriam persequi non placet? et Sall. Cat. 9. extr. Accepta iouria ignoscere, quam persequi malebant. Adde eumd. Jug. 14. at Id. Jug. 54. Persequi maleficia. Cic. 9. Att. 14. pænas. Seneca 4. Controv. 20. Ego taceam de adulterio, quod persequitur etiam populus? ¶ 7. Est etiam scribendo sequi. Cic. Sull. 14. 42. Introductis in senatum iudicibus constituit senatores, qui omnium iudicum dicta, interrogata, responsa perscriberent. At quos viros! non solum summa virtute et fide, sed etiam quos sciebam memoria, scientia, consuetudine et celeritate scribendi, facillime, quæ dicerentur, persequi posse. ¶ 8. Item essequi, facere, eseguire, fare, atque aden colere, exercere, circa rem aliquam studiosa versari. Plaut. Stich. 1. 2. 84. Persequi imperium patris. eseguire. Id. Merc. 3. 2. 11. Hoc, ut dico, factis persequar. lo mostrerò coi fatti. et Ter. Hecyr. 4. 3. 10. Ex usu quod est, id persequar. Cic. 2. ad Q. fr. 14. a med. Ut mea mandata digeras, persequare, conficias. — Id. 1. Fyn. 21. 72. Eas ergo artes persequatur, vivaodi artem tantam tamque operosem relinqueret? h. e. coleret, exerceret. Sic Virg. 2. G. 407. Rusticus et curvo Saturni dente relictam Persequitur vitem attondens. — Persequi vitam, sequi, insituere, amplecti. Cic. 12. Phil. 7. 15. Ut cedamus, abeamus, vitam inopem at vagam persequamur. ci diamo ad una vita etc. ¶ 9. Item prosequi, proseguire, seguitar a fare. Cic. Dom. 55. 141. Neque institutas caeremonias persequi, neque verbum ullum solemoe potuit effari. Liv. 6. 33. Persequi incepta. Justin. 22. 8. 15. Penal ad persequendum belli reliquias duces in Siciliam iniserunt. h. e. ad conficiendas, ad debellandum. Cic. Prov. cons. 8. 6. 19. Si idem extreme persequitur qui inchoavit, jam omnia perfecta videamus. se dà l'ultima mano. Horat. Epod. 1. 7. Utrumne jussi persequemur otium, Non dulce, ni tecum simul, Ao hunc laborem mente laturi, decet Qua ferro oon molles viros? ¶ 10. Item est dicendo, aut scribendo explicare, enarrare, spiegare, narrare. Lucret. 5. 55. Cujus ego Ingressus vestigia, dum rationes Persequor ac doceo dictis, quo quæque creata Fædare sint, etc. Cic. Planc. 23. 56. Neque necesse est me id persequi voce, quod vos mente videatis. Id. Senect. 8. 16. Quæ versibus persecutus est Ennius. Id. 1. Acad. (post.) 3. 12. Brutus philosophiam Latinis litteris persequitur. Id. 15. Fam. 21. Quum es, quæ scriptura persecutus es, sine summo amore cogitata non potueris. che hai messo in iscritto. at Id. 2. Off. 24. 97. Has res commodissime Xeno-

phob Socraticus persecutus est in eo libro, qui *Oeconomicus* inscribitur. Sic *Nepos Cat.* sub fin. Hujus de vita et moribus plura in eo libro persecuti sumus, quoniam etc. — *Cic. 1. Nat. D.* 40. 111. Epicurus obscenas voluptates persequitur omnes nominatim. *Id.* *Divinat.* 24. 49. Is diligentissime res Hannibalis persecutus est. *Id.* 5. *Fam.* 13. Circumspice omnia membra rei publicae: nullum reperies profecto, quod non fractum debilitatumve sit. Quae persequeris, si commemorare possem sine dolore. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 1. 2. (5). Omnia persecuti usque ad res gemina unguium. Adde *eumd.* 19. *ibid.* 2. 10. (32). — Absolute *Fet. Poeta* apud *Cic.* 13. *Att.* 23. *extr.* Quare da te in sermonem et persece Et confice, excita, compella, loquere. persece est pro persece. Vulgati libri habent perseca, sed minus recte. Etiam sequor et insequor narrare significant. — Innc *Part. praes.*, cujus exempla supra retulimus,

Persequens, entis, adjectivae quoque usurpatur, unde *Sup. Persequentissimus*; et translato est qui persequitur, seu sectatur. *Plaut. Cas.* 2. 1. 12. Acheruntis pabulum, flagitii persequentem. h. e. amatorem. *Cic. 2. Herenn.* 19. 29. Virum integerrimum, inimicitarum persequentissimum. h. e. ulciscantem inimicitias.

PERSERO, sēris, (sērii), sēre, a. 3. (per et sero, serui) immittere, inserere, infiltrare. *Farro 1. R. R.* 41. 5. Per resticulum ficos, quas edimus, maturas perserunt, et eas, quum inaruerunt, complicant, ac quo volunt, mittunt.

PERSERO, sēris, sēri, sēre, a. 3. (per et sero, sevi) totum seminare, seminare. *Sidon. carm.* 7. 385. atque ad sua tecta ferentem (*Cincinnati*) Quod (semen) non persēvit. non terminō dī seminare.

PERSERPO, is, ere, a. 3. valde serpere. *Lucilius* apud *Charis.* 1. p. 77. *Putsch.* Intubus interea pedibus perserpit equinis. Ita vetus *Corder Dousæ*, qui legendum conjecit proserpsit, at *Scaliger* praesepit; *Nonius* vero p. 209. 3. *Merc.* praetansus.

PERSERVIO, is, ire, n. 4. idem quod servio. *Vopisc. Prob.* 18. Probo potius perservire matuerunt, quam cum Bonoso esse. *Al. aliter leg.*

PERSERVO, as, avi, atum, are, a. 1. constanter servo. *Tertull. Patient.* 5. ante med. Numquam omnino (*Heva*) peccasset, si in divino interdico patientiam perservasset. *Alii leg.* praeservasset.

PERSERVABILIS, e, adject. constans, perseverans. *Cael. Aurel.* 3. *Acut.* 21. Perseverabilis tenacitas.

PERSERVANS, antis. *V. PERSEVERO.*

PERSERVANTER, adverb. Comp. *Perseverantius* et *Sup. Perseverantissime*. — *Perseveranter* est constanter, *perseverantemente*, *constantermente*, *επιμονως*. *Liv.* 4. 60. Patres bene captam rem perseveranter tueri. *Sueton. Aug.* 62. Liviam Drusillam matrimonio Tiberii Neronis, et quidem praegnantem, abduxit, dilexitque et probavit unice ac perseveranter. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 1. 2. (6). Panathenaicon suum Athenae perseveranter obtinere. *Liv.* 21. 10. Vereor, ne perseverantius saeviant. *Plin.* 4. *Ep.* 21. Nam patrem illarum defunctum quoque perseverantissime diligo. *Cael. Aurel.* 1. *Acut.* 11. n. 84. Oportet aegros perseveranter movere, sed leniter atque sensim.

PERSERVANTIA, ae, f. 1. *perseveranzat επιμονη*, ¶ 1. Subjective, uti ajuot, hoc esratione habita hominis, est in ratione bene considerata stabilis et perpetua mansio, ut *Cic.* 2. *Invent.* 54. 164. definit. *Id.* 7. *Phil.* 5. 14. Retinenda est vobis constantia, gravitas, perseverantia. *Id. Partit. orat.* 19. 65. Disputandum est, aliud, an idem sit pertinacia et perseverantia. (*V. PERTINACIA*). *Cæs.* 3. *B. C.* 26. Labore et perseverantia nautarum vim tempestatis superare. *Auct. B. Alex.* 26. Perseverantia constantiaque oppugnandi, in suam potestatem oppidum redegit. *Cic. Planc.* 36. 89. Ergo ille quum suum, non senatus factum defenderet, quum perseverantiam sententiae suae, non salutem reipublicae retinisset, etc. ¶ 2. Objective, hoc est ratione

habita rei, est diuturnitas. *Justin.* 3. 4. 3. Perseverantia belli. *continuazione, lunghezza.* Sic *Marcell. Empir.* c. 8. *sect.* 1. p. 93. *ed. Ald.* Perseverantia humoris.

PERSERVÉRATIO, ōnis, f. 3. perseverantia, constantia. ¶ 1. Abstracte. *Hygin. de Limit.* p. 178. *Goes.* Multi perpetuos limites egerunt, et in illa operis perseveratione peccaverunt. *Cael. Aurel.* 2. *Acut.* 37. n. 196. Frigidam infundentes spongiis-ac jugiter mutantes, ne perseveratione tactus ex vapore tepescant. Adde *eumd.* 2. *Tard.* 3. *init.* et 4. *ibid.* 3. ¶ 2. Concreto, uti ajuot, sensu *Apul. Trismeg.* in fin. de Deo loquens. Cognovimus te, aeterna perseveratio.

PERSERVÉRATUS, a, um. *V. PERSEVERO.*
PERSERVÉRĒ, adverb. *severantem*, cum severitate. *Plin.* 9. *Ep.* 5. *init.* Egrege facis (inquiri enim, et persevere), quod justitiam tuam provincialibus multa humanitate commendas. *Alii minus recte leg.* persevera.

PERSERVĒRO, as, avi, atum, are, 1. *Part.* *Perseverans* sub *B. b.* et in lin.; *Perseveratus* sub *B. d.*; *Perseveraturus* sub *A. c.*; *Perseverandus* sub *B. d.* — *Perseverare* usurpatur

a) Neutrum in more, et est severe in sententia permanere, cum constantia animi et quadam quasi severitate perstare, *διαπένω* (It. *persistere*, *perseverare*, *continuaré*; Fr. *persévérer*, *persistér*; Hisp. *perseverar*, *persistir*, *estar firme en alguna cosa*; Germ. *streng verharren*, *verbleiben bei etwas*, *verharren*, *fortfahren*, *standhaft worin verharren*, *beharrlich sein*; Angl. *to persevere*, *persist*, *hold out*, *be fixed or determined*, *continue*). Usurpatur — a) Cum Ablativo et praepos. in. *Cic.* 3. *Legg.* 11. 26. Perseveras tu quidem, et in tua veteri sententia permanes. *Cæs.* 1. *B. C.* 72.; et *Cic.* 4. *Phil.* 4. 11. Perseverare in tua sententia. *Id.* 2. *Invent.* 2. 5. in vitis. *Id.* 12. *Phil.* 2. 5. in errore. *Curt.* 8. 1. 2. in defectione. *Id.* 4. 13. 23. in eadem admiratione. — Et cum Infinito. *Cic. Prov. cons.* 5. 10. Statuit ab initio, et in eo perseveravit, jus publicano non dicere. Sed rō dicere a verbo statuit *perdere videtur*. — b) Cum Ablativo sine praepos. *Curt.* 3. 12. 18. Equidem, si hac continentia animi ad ultimum vitae perseverare (*Alexander*) potuisset, feliciter fuisse crederem. *Justin.* 38. 4. 12. Quosdam pro vice imperii bellis continuus perseverasse. — c) Absolute. *Sueton. Cæs.* 75. *ad fin.* Acerbe loquentibus satis habuit pro contione denunciare, ne perseverarent. *Plin.* 8. *Ep.* 6. Et perseveratum fuisse ae, nisi obsequeretur principis voluntati. *Sueton. Ner.* 21. Niobeae cantaturum-pronunciavit, et in horam fere decimam perseveravit. — d) Passive impersonaliter. *Liv.* 2. 35. Ipse quum die dicta non adesset, perseveratum in ira est. *Cic.* 6. *Verr.* 39. 85. Non est ab isto perseveratum. *Cæs.* 1. *B. C.* 26. Omnibus rebus in eo perseverandum putabat. Sic *Justin.* 4. 5. 3. Neque in bello male auspicio amplius perseverandum.

b) Active est constanter continuare, constanter prosequi, continuare, sequi, prosequi. — a) Cum Infinito. *Cic. Quinct.* 8. 31. Dolebilla injuriam facere fortissime perseverat. *Curius ad Cic.* 7. *Fam.* 29. Persevera constanter nos conservare. *Cæs.* 2. *B. C.* 22. Fugere perseveravit. et 3. *ibid.* 37. discedere. *Martial.* 8. 33. At si quis dare nomini relicto Post manes tumulumque perseveret, etc. — Ellipsis est in his. *Cic. Amic.* 7. 24. Quum Pylades Orestem se esse diceret, Orestes autem Orestem se esse perseveraret. *supple dicere. Vellej.* 2. 92. 3. Et quum, id facturus se, perseverarent. *supple profiteri. Sueton. Vesp.* 6. Aquileiam usque perseveraverunt. *supple ire*. — b) Cum Accusativo (nisi malis essa ellipsin, et verbum aliquod subaudiri). *Symmach.* 1. *Ep.* 90. (*al.* 96.) *extr.* Vale, et ut es nostri diligens, religiosam observantiam persevera. *Firmic.* 5. *Mathes.* 2. a med. Iras suas perpetuis indignationibus perseverant. — c) Cum Accusativo communi. *Cic. Quinct.* 24. 76. Neque te ipsum id, quod turpissime suscepisses, perseverare et transigere potuisses. *Liv.* 22.

38. *extr.* Et, quo id constantius perseveraret. *Q. Fabius Maximus* sic eum proficiscentem adlocutus fertur. — d) Passive. *Justin.* 12. 6. 15. Ob haec illi quadriduo perseverata inedia est. h. e. perseveravit ille in inedia. *Symmach.* 10. *Ep.* 73. Quae clementia vestra divino iudicio, et perseverandae religionis reverentia decernenda credidit. h. e. retinendae, conservandae, tuendae. *Auct. B. Afr.* 18. Quum equites iumenta ad insequendum hostem perseverandumque cursum tardiora haberent. — Innc *Part.* praesens, cujus exempla supra retulimus,

Perseverans, antis, adjectivae quoque usurpatur, unde *Comp. Perseverantior* et *Sup. Perseverantissimus*; et est qui perseverat, qui constans est, *perseverante. Curt.* 6. 7. Aversari scelus perseverantem matu mortis terret. *Liv.* 5. 31. Valerius perseverantior fuit cadendis hostibus in fuga. *Pal. Max.* 6. 6. n. 1. *extern.* Perseverantissimus sui cultus. *Colum.* 1. *R. R. praef.* 19. Isque mos serratus est perseverantissimo colendorum agrorum studio.

PERSERVĒRUS, a, um, adject. valde severus. *Tac.* 15. *Ann.* 48. *extr.* Imperium perseverum.

PERSIBĒ, adverb. acute, callide. *Nævius* apud *Jarron.* 7. *L. I.* 107. *Müll.* n. *Scaliger* legit: *Persibe*, perite, mox *Jarro* addit: Itaque sub hoc (*persibe grammatici*) glossema *callide* subscribunt. In editionib. vulgo leg. *Persibus* aperte.

PERSIBUS, a, um, adject. peracutus. *V. PERSICUS* primo loco.

PERSICA, ae, f. 1. vox joculariter composita ex praepositione *per* intensiva et *sica* culter: hac utitur (ex sententia *Fr. Oriol.* in *Opusc.* di *Bologn.* T. 1. p. 116.) *Petron. Fragm. Tragar.* 56. *Burm.* Porro at persica: flagallum et cultrum accepit. — Alio sensu *V. PERSEA.*

PERSICCATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PERSICCICO, as, avi, atum, are, a. 1. *Part.* *Persiccatus*. — *Persiccare* est valde siccare. *Marcell. Empir.* c. 29. p. 30. *ed. Ald.* Ora putidissima in sole ponito, ut persiccetur: quum aruerit, contores et minutissime percribrabis. Sic *Id.* c. 23. p. 120. *retro.* Partem vero dimidiam radicis illius lino ligabis, et ad fumum suspendes atque illic, donec persiccatur, manere patieris. *Apic.* 7. 6. *Persiccatam*, et sabano expressam elinam perfundis. *Apul. Herb.* 61. Herba pes leporis persiccata, in pulverem redacta.

PERSICCUS, a, um, adject. valde siccus. *Cels.* 3. 6. *ante med.* Si oculi graves, et aut persicci, aut subhumidi sunt. Adde *Festum* p. 306. 29. *Müll.* et *Paul. Diac.* p. 307. 4.

PERSICE, adverb. *alla Persiana*, Persarum more, aut lingua. *Quintil.* 11. 2. 50. *Themistoclea* intra annum optime locutum esse Persice, constat.

PERSICUM, i, n. 2. *V. PERSICUS* secundum loco.

PERSICUS, peracutum significare videtur, ut *Plautus*: Nihil deconciliare aibi, nisi qui peracutus sapis. *Nævius*: Et qui fuerit persicus carpenti adstratio. *Hec Festus* p. 217. 26. *Müll.* quae corrupta esse putant critici, et sic legenda: *Persibus* peracutum significare videtur, ut *Plautus*: Nihil deconciliaras ibus, nisi quid paribus sapis. *Nævius*: Et qui fuerit persibus carpenti adest ratio. *V. SIBUS.*

PERSICUS, a, um, adject. ad *Persidem* spectans, *Persiano*, di *Persia. V. multa* in *ONOM.* — Innc ¶ 1. *Persica malus* est *περσική μηδία*, *persicajo*, *pesco*, arbor bumilis, folio linguae similis et amygdalae, panno majore, flore subpunico, fructu similis cordi, quod *Persicum malum* vocatur. Nomen habet a *Perside*, ex qua a *Macedonibus* post victum *Darium* in *Græciam* translata est. *Sacra* fuit *Harpocrati* silentii deo, ut auctor est *Plat.* i. de *Iside* et *Osiride*, quia ejus folium linguae simile est, fructus cordi. *V. Macrob.* 2. *Saturn.* 15.; et *Plin. Hist. nat.* 1. 12. et 13.; et *Colum.* 10. 1. a v. 409.; et *Pallad.* 12. *R. R.* 7. — Dicitur etiam *Persicus*, i. f. 2. absolute. *Pallad.* 1. *R. R.* 37. *Persicus*, *pirus*, pomiferaeque arbores. Adde *eumd.* 12. *ibid.* 7.

¶ 2. *Persicum maium* et sæpius absolute *persicum* est *persico*, *pesca*, fructus *Persicæ* arboris, foris molli lanugine vestitus, carnosus, succulentus, intus ossa duro et scabro, quod nucleum amygdalæ similem habet. *Plin. 15. Hist. nat. 12. 11.* (39). Sed *Persicorum* palma, duracinis, etc. Adde *eumd. ibid. 13. 13.* (44); at *Colum. 10. R. R. 405.* ¶ 3. Est etiam *Persica malus* apud *Macrob. loc. cit.* eadem quæ *Medica*, et citrea: de qua *V. ASSYRIUS*. ¶ 4. Denique alia ab his, neque cognita nobis est *Persica arbor*, similis *piro*, folia retinens, quam describit *Plin. 13. Hist. nat. 9. 17.* (60). At hic vulgati libri leg. *Persea*, quam voc. *V.*

PERSIDĒO, *sides*, *sēdi*, *sessum*, *sidere*, *n. 2.* *διακαθίζουαι*, permaneo: ex *per* et *sedeo*. *Plin. 17. Hist. nat. 24. 37.* (222). Pruinæ perniciosa natura, quoniam lapsa persidet gelatque.

PERSIDO, *sidis*, *sēdi*, *sessum*, *sidere*, *n. 3.* *ἐπικαθίζουαι*, deorsum ferri, prorsus sidere, subsidere, descendere, pœolare. *Lucret. 6. 1125.* pestilentiaque Aut in agros cadit, aut fruges persidit in ipsas. *Id. 1. 307.* At neque quo pacto persederit humor aequi Visum 'st. *Virg. 3. G. 442.* ubi frigidus imber Altius ad vivum persedit.

PERSIGNO, *as*, *are*, *a. 1.* (*per* et *signo*). *Part. Persignandus 1.* — *Persignare* ¶ 1. Est signare, obsignare, notam vel signum apponere, *ἐπισημαίνω*, *segnare*. *Liv. 25. 7.* Creati sunt triumviri bini, uni sacris conquirendis donisque perscribendis, alteri etc. *h. e.* qui dona in tabulis perscribent, litteris consignarent. *Mela 1. 19.* Mossyni notis corpus omne persignant, propatulo vescuntur. *Ad Firmic. 3. Mathes. 7. n. 12.*

PERSILIO, *is*, *ire*, *n. 4.* *Vox* a *Lexico expungenda*; occurrit enim tantum in *Not. Tyr. p. 146.*

PERSILLUM vocant sacerdotes rudusculum picatum, ex quo unguine flamen Portunalis arma Quirini unguet. *Festus p. 217. 13. Müll.* Quæ verba *Paul. Diac. p. 216. 2.* ita contraxit: *Persillum* dicabant vas quoddam picatum, in quo erat unguentum, unde arma Quirini ungebantur.

PERSIMILIS, *e*, *adject.* valde similis. *Cic. Partit. orat. 7. 26.* Memoria est gemina (*al. germana*) litteraturæ quodammodo, et in dissimili genere, parsimilis. *Id. Pis. 38. 93.* Illi autem statuat, istius persimilem, deturbant. *Horat. Art. P. 6.* Credite, Pisones, isti tabulæ fore librum *Persimilem*.

PERSIMPLEX, *pllcis*, *adject.* valda simplex. *Tac. 15. Ann. 45. extr.* *Persimplici* victu tolerare vitam.

PERSISTO, *sistis*, *sistere*, *n. 3.* Præteritum *perstiti* commune cum *persto* habet. Extra præteritum perari est usus: atque ego præter *Livium* allatum, *Auson. Eclogar. 1. 22. et Prudent. 2. advers. Symmach. 772.*, qui usurpaverit, inveni adhuc neminem. — *Persistere* est perstare, perseverare, permanere, *persistere*, *perseverare*, *star constante*, *ἐπιμένω*. *Liv. 38. 14. a. med.* Nisi præsens quoque in eadem impudentia persistas. *Auson. l. c.* Divulsisque triens prohibet persistere bessem. — *Part. Persistens* habet *Vulgat. interpr. Tob. 3. 11.* In oratione persistens cum lacrimis.

PERSITES, *æ*, *m. 1.* *tithymali* species apud *Apul. Herb. 108.*

PERSŌLĀTA, *æ*, *f. 1.* nomen herbæ. *Plin. 25. Hist. nat. 9. 66.* (113). *Persolata*, quam nemo ignorat, Græci arcion (*ἀρσιον*) vocant, folia habet majora etiam cucurbitis et hirsutiora nigrioraque et crassiora, radicem albam et grandem. Alii leg. *persollata*. A foliorum vero amplitudine est appellata, quibus caput ab insolatione et pluvii vindicare possis. *V. PERSO-NATA.*

PERSŌLEMNIS, *e*, *adject.* valde solemnis. *Sueton. Ner. 28.* Puerum Sporum cum dote et flammeo persolemni nuptiarum celeberrimo officio deductum ad se pro utore habuit. Alii rectius leg. *per solemne* nuptiarum.

PERSŌLĪDO, *as*, *are*, *a. 1.* idem ac *solido*. *Stat. 1. Theb. 352.* sicco quos asper hiatu *Pers-*

olidat Boreas. *h. e.* congelat. *Theod. Priscian. 3. 3.* Has (*curaciones*) semper persolidabit etiam lavacrorum frigidorum consuetudo disposita.

PERSOLITUS, *a*, *um*, *adject.* multum solitus. *Vox* a *Lexico expungenda*; occurrit enim tantum in *Not. Tyr. p. 46.*

PERSOLLA, *a*, *f. 1.* demiaut. personæ, syn-cop. pro personula, ut *corolla* a *corona*. *Plaut. Curc. 1. 3. 35.* Tun' etiam cum noctuinis oculis odium me vocas, ebriolæ persolla, nugæ? *Glossæ Placid.* et aliæ multæ hanc vocem confirmant. *V. G. Löve, Prodromus Corp. Glossar. Latin. p. 261.*

PERSOLLĀTA. *V. PERSOLATA* et *PERSO-NATUS.*

PERSŌLUS, *a*, *um*, *adject.* idem ac *solus*, seu *merus*. *Plaut. Men. 1. 2. 46.* Oculum effodito persolum mihi, si ullum verbum fero, nisi quod iusseris.

PERSŌLŪTA, *æ*, *f. 1.* herba hortensis, apud *Egyptios*. *Plin. 21. Hist. nat. 33. 108.* (184). Et persolutam *Egyptus* in hortis serit coronarum gratia. *Illi leg. persolatam*; *Sillig. vero persolutam, quam scripturam confirmant Codd. Indictis.*

PERSŌLŪTUS, *a*, *um*. *V. voc. seq.*

PERSOLVO, *solvis*, *solvi*, *sōlūtum*, *solvere*, *a. 3.* (*per* et *solvo*). In carmine diarasin patitur. *Ovid. 5. Fast. 329.* consul cum consule ludos Postumio Lænas persolvere mihi. *Albinov. 1. 370.* Mutua, nec certa persoluenda die. — *Part. Persolutus 1.* et *II. 1.*; *Persoluturus 11. 1.*; *Persolendus 1nit.* — *Persolvere* est idem quod *solvere*, vel *totum solvere*, *διαλύω* (*It. pagare, soddisfare*; *Fr. payer intégralement, acquitter*; *Hisp. pagar, satisfacer lo que se debe*; *Germ. ganz lösen, auszahlen, bezahlen*; *Angl. to pay, pay, completely.*)

L.) Proprie. *Cic. Flacc. 20. 47.* Hermippo percontanti de nomine Fufiano, respondi, se o-moem pecuniam Fufiis persolvisse. *Sic Tac. 1. Ann. 37.* Pecuniam alicui persolvere. *Kursus Cic. 5. Att. 14.* Stipendium militibus persolutum. *Brutus ad Cic. 11. Fam. 41.* Tantum me tibi debere existimo, quantum persolvere difficile est. *Sall. Cat. 37.* Quam alienis nominibus liberalitas Orestillæ suis copiis persolverit. *Sueton. Cal. 16.* Persolvere legata cum fide. *Id. Aug. 15.* veteranis promissa præmia. *Adde eumd. Vesp. 8.* *Sic Flor. 4. 5.* Agrî, quos Cæsar veteranis pretium militiæ persolvit.

H.) Translate. ¶ 1. Generatim est dare, reddere, et de his sæpe dicitur, quæ aliqua ratione debentur. — *a) Universim.* *Ter. Andr. 1. 1. 12.* Quod habui summum pretium, persolvi tibi. *Cic. Planc. 42. 104.* Pollicebat, hos omnia tibi illorum laborum præmia pro me persoluturos. *Sueton. Cal. 26.* Quibus omnibus pro necessitudinis jure prope meritorum gratia mors persoluta est. *Seneca 3. Benef. 16.* Inferias alicui persolvere. *Virg. 5. Æn. 483.* Hanc tibi, Erys, meliorem animam pro morte Daretis Persolvo. — *b) Speciatim persolvere grates, gratiam, reddere.* *Virg. 1. Æn. 604.* grates persolvere dignas Non opis est nostræ. *Adde 2. ibid. 537.* *Cic. Planc. 33. 80.* Meritam diis immortalibus gratiam justis honoribus et memori mente persolvere. — *c) pœnas, luere, dare, pendere.* *Phædr. 3. 5.* Comprehens namque pœnas persolvit cruce. *pago il fir. et Cic. 11. Phil. 12. 29.* Pœnas diis hominibusque meritas debitas persolvat. *Id. Orat. 63. 214.* Pœnæ alicui ab omnibus persolutæ. *h. e.* datæ. *Adde Cæs. 1. B. G. 12.*; *Senec. Agam. 1001.*; et *Virg. 9. Æn. 423.* *Sic Tac. 6. Ann. 26. extr.* Sera magis, quam immerita supplicia persolvit. et *Claudian. 2. in Rufin. 437.* Persolvere fraudes. *h. e.* luere. — *d) honorem diis, facere debito sacrificio pro accepto munere.* *Virg. 8. Æn. 62.* — *e) vota, implere.* *Cic. Harusp. resp. 13. 28.*; *Tac. 3. Ann. 64. extr.*; et *Senec. Herc. Fur. 1037.* — *f) justa, præstare, facere.* *Id. Oedip. 998.* Justa persolvi patri. *Sic Curt. 4. 12. init.* Alexander corpori utoris ejus (*Darii*) justis persolutis, *fatte l'essequie.* *Adde eumd. 6. 6.* — *g) promissa, præ-*

stare. *Cic. 3. Fam. 9.* Velim, reliquum quod est promissi ac muneris tui, mihi persolvas. *Sic 7. Verr. 71. 183.* Quum et populo *R. satisfactum*, et receptum obscium Siculis, necessariis meis, erit persolutum. et *Planc. 42. 103.* Sinite me, quod vobis fretus huic sæpe promisi, id a vobis ei persolvere. *h. e.* per vos, de vestro. — *b) epistolæ, responderæ.* *Cic. 14. Att. 20.* Persolvi primæ epistolæ: venio ad secundam. ¶ 2. Speciatim ad intellectum refertur, et *persolvere quæestionem, dubium*, est solvere, explicare. *Cic. 7. Att. 4. ad fin.* Si mihi hoc ζήτημα persolveris, magna me molestia liberaris.

PERSŌNA, *æ*, *f. 1.* est larva histrionalis, *μαρμολυκατον, προσωπιον* (*It. maschera da commediante, traviso*; *Fr. masque de l'histrion*; *Hisp. máscara, curatula, carantoña*; *Germ. die Maske, Larve*; *Angl. a mask used by players, a visor*) larva histrionalis, ut diximus, *h. e.* licticia facies, qua fabularum actores utebantur, instar galeæ, et totum caput obtegens, aversa parte capillamento instructa, adversa humanum vultum senis, aut adolescentis, aut mulieris etc. referens, ore tamen justo latiore et rotundo, qua vox exiret facilius: a *personando*. *Gabius Bassus* apud *Gell. 5. 7.* Caput et os cooperimento personæ tectum undique, unaque tantum vocis emittendæ via pervium, quoniam non vaga neque diffusa est, in anum tantummodo exitum collectam coactamque vocem, et magis claros canorosque sonitus facit. Quoniam igitur indumentum illud oris clarescere et resonare vocem facit, ob eam causam *persona* dicta est, o littera, propter vocabuli formam, productione. *Hæc Bassus.* Alii, quia obstat quantitas, ducunt a *προσωπον*, quod veteres Romani vitiosa pronuntiatione in *personam* mutarunt, ut alia multa. *V. CATAMITUS.*

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est larva histrionalis. *Phædr. 1. 7.* Personam tragicam forte vulpis viderat: O quanta species, inquit, cerebrum non habet! *Martial. 3. 43.* scit te Proserpina canum: Personam capiti detrahet illa tuo. *Plin. 12. Hist. nat. 14. 32.* (39). Alicui personam capiti addere. *incappucciario.* — Personarum usus apud Romanos multiplex fuit tum in ludis scenicis, tum in Bacchanalibus, ac præsertim in Quinquatribus minoribus. Hoc festum agebatur Idibus Junii, quo die tibicines varia ac muliebri veste induti, personati ac tamulenti per urbem vagabantur; ejus vero originem *V. in QUINQUATRUS.* Huc porro spectat nuntius gentis *Plautiæ* apud *Eckel. D. N. V. T. 5. p. 276.*, in quo personam muliebrem intentis capitibus serpentibus cernere est. — *Linguas fuisse personas colligitur ex illo Prudent. 2. advers. Symmach. 646.* Et tragicus cantor ligno tegit ora cavato, Graode aliquod culus perhiatum crimen anhelet. Huc pertinet et illud *Virg. 2. G. 387.* Oraque corticibus sununt horrenda cavatis. — Fictilem memorat *Martial. et Lucret. mox affrendi sub 1. 2.* — *Olim*, inquit *Diomed. 3. p. 486.* *Putsch,* galeris, non personis, utebantur, ut qualitas coloris indicium faceret ætatis, quam essent aut albi, aut nigri, aut rufi. Personis vero uti prius cepit *Roscus Gallus* præcipuus histrio, quod oculis perversis *ita Kell.*; alii obversis erat, nec satis decorus in personis, nisi parasitus, pronuntiabat. *Hæc Diomed.* — De ore lato *personæ* est illud *Juvenal. 3. 175.* quum personæ pallentis biatum In gremio matris formidat rusticus infans. — *Proverb. aut γωμνη* est illud *Publii Syri* apud *Gell. 17. 14.* Heredis lletus sub persona risus est. ¶ 2. Latiori sensu a similitudine dicuntur *personæ* simulacra et imagines, hominum aut animalium capita vultusque ferentes, *mascheroni.* *Lucret. 4. 296.* ut si quis, prius arida quam sit *Cretea* persona, allidat pilæe trabique. *Martial. 14. 176.* Jam siguli lusus rufi persona Batavi: Quæ tu derides, hæc timet ora puer. *Plin. 35. Hist. nat. 12. 43.* (152). *Butades* primus personarum extremis imbricibus imposuit. *Ulp. Dig. 19. 1. 17. sub fin.* Item constat, sigilla, columna quoque et perso-

nas, e quarum rostris aqua salire solet, villa esse.

II.) Translate. ¶ 1. *Persona* dicitur ipse actor et histrio, *attore, personaggio*. Hinc in fronte fabularum *Terentii et Plauti* enumerantur *personae*, quæ in iis inducuntur loquentes; et *muta persona* est histrio qui prodit quidem, sed non loquitur, *κῶφον πρόσωπον*. *Ter. Eun.* prol. 25. Colacem esse *Nævii* et *Plauti* veterem fabulam: parasiti personam inde ablatam et inilitis. Adde *ibid.* 32. et 35. Huc pertinet illud *Gell.* 13. 22. *Plautus* in *Truculento*, conjugem esse *Neriemem Martis*, dicit: atque id sub persona militis, in hoc versu: *Mars peregre adveniens, etc. Vellej.* 1. 3. 2. Nihil enim ex persona poeta, sed omnia sub eorum, qui illo tempore vixerant, (*tragicis*) dixerunt. ¶ 2. Universim, translate *ab* histrionibus, — a) *Persona* est conditio, status, munus, quod quisque inter hominas et in vita civili gerit. *Cic.* 8. *Phil.* 10. 29. Quam magnum est personam in republica tueri principis! *Plin.* 18. *Hist. nat.* 3. 4. (17). Ipse sua lege damnatus, quum, substitute filii persona, amplius quingentorum jugerum possideret. *Nepos Pelop.* 4. *extr.* Denique hæc fuit altera persona *Thebis*, sed tamen secunda, ita ut proxima esset *Epaminondæ*. *Cic. Pis.* 11. 24. Non capiunt angustas pectoris tui, non recipit levitas ista, non infirmitas ingenii sustinet tantam personam, tam gravem, tam severam. *h. e.* munus consulatus. *Id. Sull.* 3. 8. Istam ipsam personam vehementem et acrem, quam mihi tum tempus et res publica imposuit, jam volentes et natura ipsa detrahit (*V. infra sub b*). *Id. ad Cæs.* post ep. 11. l. 9. *ad Att.* Ad eam rationem existimabam satis aptam esse et naturam, et personam meam. *Id. Quintil.* 13. 45. Petitoris personam capera, accusatoris deponere. *Id. 1. Orat.* 37. 169. Qui hanc personam susceperit, ut amicorum causas tueatur. *Id. Pis.* 29. 71. Qui philosophiam proficitur, gravissimam mihi sustinere videtur personam. *Id. 3. Orat.* 14. 54. Neque adhuc quam personam teneant, aut quid profiteantur, intelligere potuerunt. *Id. 1. Off.* 32. 115. Ipsi gerere quam personam velimus, a nostra voluntate proficiscitur. *Alii leg.* agere. *Id. Planc.* 41. 100. Abiecta quaestoria persona, comitisque sumpta. *Quintil. declam.* 9. 22. Ferre personam sceleris. *far comparsa da reo.* — b) Item dicitur *persona* quidquid simulandi causa assumitur. *Cic. Mur.* 3. 6. Partes lenitatis et misericordiae semper agi libenter; illam vero gravitatis severitatisque personam non appetit, sed ab rep. mihi impositam sustinui. *Liv.* 3. 36. Illa finis Appio alienae personae ferandae fuit: suo jam vivere ingenio cepit. *Seneca Ep.* 24. circa med. Non hominibus tantum, sed et rebus persona demenda est, et reddenda facies sua. ¶ 3. Item ipse homo, quatenus hanc vel illam personam gerit, *persona, personaggio, soggetto*. *Cic. ad Pomp.* 2. *ad fin.* post ep. 11. l. 8. *ad Att.* Ut mea persona semper ad improborum civium impetus aliquid videretur habere populare. *Id. ibid.* 12. a med. Equae pacifica persona desideretur, an in bellicosa sint omnia. *Id. Cluent.* 29. 78. Huius *Stateni* persona, populo jam nota atque perspecta, ab nulla turpi suspitione abhorrebat. *Id. 6. Fam.* 6. a med. *Cæsar* numquam, nisi honorificentissime, *Pompejum* appellat. At in ejus personam multa fecit asperius, etc. *Seneca Apocoloc.* circa med. Ne videar in personam, non in rem, sententiam dicere. *Sueton. Cæs.* 43. Certis personis et satibus. *Id. Tib.* 32. Minoribus quoque et personis et rebus. ¶ 4. Item pro homine, absolute, *persona, uomo*. *Sueton. Ner.* 1. Prænomena *Cnæi* et *Luclii* usurparunt, esque ipsa notabili variata, modo continuantes unumquodque per ternas personas, modo alternantes per singulas. *Paul. Dig.* 1. 5. 1. Omne jus, quo utimur, vel ad personas pertinet, vel ad res, vel ad actiones. ¶ 5. Apud Grammaticos *persona* in verbis, et nominibus est substantia ad propriam significationem dicendi relata, ut *Charis.* 2. p. 142. *Putsch.* definit. Adde *Varron.* 8.

L. L. 20. *Mull.* et *9. ibid.* 32., 95. et 101.; *Quintil.* 1. 4. 27. *Diomed.* 1. p. 323.; et *Priscian.* 8. p. 840. *Putsch.*

PERSONALIS, e, adject. personale, προσωπικός, ad personam seu hominem pertinens. ¶ 1. Generatim. *Personalia* dicuntur a *Jctis*, quæ personæ adhaerent, non rei, aut causæ. *Paul. Dig.* 8. 3. 37. Usus aquæ personalem ad heredem transmitti non oportere. *Id. ibid.* 24. 3. 13. Tele beneficium personale est, et cum persona extinguitur. *Ulp. ibid.* 50. 16. 178. Personales actiones. ¶ 2. Speciatim apud Grammaticos verbum personale est, quod personas tres habet utroque numerum. *Charis., Diomed., Priscian.* passim.

PERSONALITER, adverb. personalmente. ¶ 1. Generatim est cum respectu ad personam. *Arnob.* 3. 42. Etiam si personaliter ignoramus, qui sint *Leres*, qui *Novensiles*, qui *Penates*, esse illos tamen consensio ipsa vindicat auctorum. non sapiamus personalmente distinguere etc. *Salvian.* 6. *Gubern.* 6. *init.* Personaliter diu locuti sumus, et excessisse videmur regulam disputandi. Cogitet enim absque dubio is, qui legit: Cogitat de me forsitan, vel dicit. ¶ 2. Speciatim apud Grammaticos significat, cum personis, ut Verbum personaliter dictum, *Gell.* 15. 13.

PERSONATA, æ, f. 1. herba, quam eandem cum persolata esse volunt. *Colum.* 6. *R. R.* 17. 1. Venena viperæ depellit herba, quam vocant personatam. *Apul. Herb.* 36. personaciam vocat. *Marcello* autem *Empir.* c. 17. p. 110. retro ed. *Ad.* et c. 32. p. 133. retro est *lappa* major et herba *personacea*. *V. PERSOLATA.* — Folia ipsa herbae persolatae per translationem a personatus, ut ait *Forcellinus*, personata dicuntur a *Plin.* 21. *Hist. nat.* 15. 51. (87). Folia latissimis ad similitudinem eorum, quæ personata in nostris annibus vocamus. *Alii leg.* personatæ, at persolatae.

PERSONATIO, ðnis, f. 3. personandi actio, ingans sonitus. *Cassiod.* in *Psalm.* 150. 3. Tuba spiritu retracto completa terribilibus personatione dilatatur.

PERSONATIVE, adverb. cum persona junctim. *Charis.* 2. p. 161. *Putsch.* Adverbio accidit significatio personative, mecum, tecum; vocative, heus, heja. Ita *Lindemann*, et *Keil.* ex *Cod.*; at *Putsch.* percontative.

PERSONATUS, a, um, particip. ab inusit. *persono*; *mascherato*, *σποδεδυκός, ó ἐν προσωπείῳ*, qui persona, h. e. larva indutus est.

1.) Proprie personati, teste *Festo* p. 217. 126. *Müll.*, dicebantur histriones *Atellani*, quia jus erat iis non cogi in scæna ponere personam, quod ceteris histrionibus pati necesse erat. *Cic.* 3. *Orat.* 59. 221. Qui personatum, ne *Roscium* quidem, magnopere laudabant. *Horat.* 1. *Sat.* 4. 54. Quem (versum) si dissolvat, quisvis stomacheter eodem, Quo personatus pacto pater. *h. e.* pater in comædia inductus. Intelligit autem *Demæam* in *Adelphis Terentii*. — *Personata* fabula dicitur, quæ agit a personatis histrionibus. Hoc nomine fabula quædam *Nævii* inscribitur, non quod primum ab histrionibus personatis acta sit, ut quidam putant, quum multis post annis comædi et tragædi personis uti cæperint; sed quia propter inopiam comædorum acta nova est per *Atellanos*, qui proprie vocabantur personati. *Festus loc. cit.*

II.) Translate. — a) Personatus dici potest, quisquis foris aliud ostendit, et intus aliud sentit et machinatur. *Cic.* 15. *Att.* 1. Quid est autem, cur ego personatus ambulem? — *Personata* felicitas, quæ vera non est, sed simulata, *Seneca ep.* 80. sub fin. et *Personati* fastus, supercilium et severitas affectata et ficta. *Martial.* 11. 2. — c) De foliis herbae persolatae *V.* in fin. voc. PERSONATA.

PERSONO, sōnas, sōnli et raro sōnavi, sōnitum, sōnare, 1. (per et sono). *Personavi* pro personavi est. *Apul.* 5. *Met.*; et *personasse* pro personavisse est *Prudent.* *nspi* *σρσφ.* præf. 47; *V.* infra. — Part. *Personans* sub *B.* 1.; *Per-*

sonandus sub *B.* 2. — *Personare* usurpatur *A)* Neutrorum more; et *B)* Active.

A) Neutrurn more. ¶ 1. Generatim est resonare, valde sonare, ab una ad alteram partem sonare, *ἰσχυροῦμαι* (It. *risuonare, rimbombare, suonare dall'una banda all'altra*; *Fr.* *résonner tout entier, retentir avec force*; *Hisp.* *resonar, retumbar fuertemente*; *Germ.* *durchschallen, durchtönen, durch und durch erschallen, ertönen*; *Angl.* *to sound loudly, make a loud noise, resound, ring, echo*). *Cic. Pis.* 10. 22. Quum collegæ tui domus cantu et cymbalis personaret. *Id. Rosc. Am.* 46. 134. Ut quotidiano cantu vocum et nervorum et tiliarum nocturnisque conviviis tota vicinitas personet. *Id. 2. Phil.* 41. 105. Personabant omnia vicihus ebriorum. *Horat.* 2. *Sat.* 6. 114. Simul domus alta *Molossis* Personat canibus. *Id. 1. Od.* 17. 10. Utrumque dulci, *Tyndari*, fistula *Valles* et *Usticæ* cubantis *Lavia* personare saxa. *Liv.* 39. 15. Crepitus et ululatus nocturni personant tota urbe. *Sic Id.* 41. 2. Une vox audiebatur ad mare vncantum. Id forte temere ab uno exclamatum totis passim personabat castris. *Curt.* 10. 5. Ploratu lamentisque ad planctibus tota regia personabat. *Ovid.* 1. *Trist.* 2. 46. Quantus ab ætherio personat aza fragor. *Sil. It.* 2. 43. Ac repetens questus furibundus personat ore: Poscimus, o socil! etc. *h. e.* magna voce alt. ¶ 2. Speciatim de fidicine, tibicine etc. *Kirg.* 1. *En.* 744. cithara *crinikus* *Iopas* Personat aurata. *Sic Sil.* It. 11. 288. Personat *Euboica* *Teuthras* testudine etc.

B) Active. ¶ 1. Generatim est magno sonitu replere. *Virg.* 6. *En.* 417. *Cerberus* hæc ingens latratu regna trifauci Personat. *Curt.* 8. 2. Illa humi prostraverat corpus, gemitu ejulatuque miserabili totam personans regiam. *Alii aliter leg.* *Claudian.* *Cons. Mall. Theod.* 314. qui pulpita socco Personat. *h. e.* comædum agit. *Capell.* 1. p. 6. Ita fiabat, ut nemus illud harmoniam intam superumque carmen modulatione congrua personaret. — Passive. *Solin.* 24. a med. *Mans* *chris* *Egiphanum* undique personatur. ¶ 2. Item est alta voce clamare, gridare ad alta voce. *Cic. Cat.* 20. 47. Illæ vero non loquuntur solum, verum etiam personant, huc unus mulleris libidinem esse prolapsam etc. *Liv.* 3. 10. *Tribuni* enim in foro personare, fabulam compositam *Voisei* bellii, *Hernices* ad partes paratos. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 7. Est mihi purgatam crebro qui personat aurem: Solve senescentem mature sanus aquum, ne etc. *h. e.* in aurem clamat. *Val. Flacc.* 2. 163. totam inde per urbem Personat et etc. *h. e.* clamat suadendo et hortand. *Tac.* 14. *Ann.* 16. *II* dies ac nontos plausibus personare formam principi vocemque deum vocabulis appellantes. *Prudent.* *nspi* *σρσφ.* præf. 47. Quidquid illud accidet, Juvabit me personasse. *h. e.* laudibus cocinise. *Sic Paulin.* *Nolan.* *carm.* 24. 561. castis sanctos quoque vocibus hymnos Personat. — Passive. *Sext. Ruf.* *Breviar.* 29. Quam magno deinceps ore tua facta inclita sunt personanda! ¶ 3. Speciatim de tibicine, etc. *Apul.* 5. *Met.* Jam sumpsit arma et castra commovit et aciem direxit et classicum personavit.

PERSONUS, a, um, adject. personaus, risonante. *Val. Flacc.* 4. 418. *Io* *Asplide* cincta comas, at ovanti persona sistro. *Petron.* *Satyr.* 120. verno persona cantu virguita. *Mamertin.* *Grat. act.* *ad Julian.* 10. *Lata* camporum balatu, hinnitu, mugitibus persona.

PERSORBEO, es, ðl, ere, a. 2. multum sorbere. Occurrit tantum Part. *Persorbens* apud *Plin.* 31. *Hist. nat.* 11. 47. (123). *Spongiae* persorbentes. In *Not. Tyr.*, quæ carent auctoritate, p. 168. legitur adverb. et *persorbuit*.

PERSPECTE, adverb. *διωραμένως*, diligenter et docte. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 161. Ut docte et perspecte sapit!

PERSPECTIO, ðnis, f. 3. perspicientia. *Lactant.* 2. 8. sub fin. Terrenum animal rerum caelestium perspectionem non capit. Adde *eumd.* *fra D.* 1.

PERSPECTIVA, æ, f. 1. *ὀπτικὴ*, mathematica

disciplina, quæ circa visum versatur. V. *Boethii loc. cit. in MACHINATIVUS.*

PERSPECTO, as, avi, atuni, are, a. 1. frequentat. a perspicio. ¶ 1. Est totum spectare, aliquid ad lineam usque spectare. *Sueton. Aug. 98.* Quamquam non infirmis intestinis, tamen quinquennale certamen gymnicum perspectavit. h. e. usque ad lineam spectavit. Adde *eumd. Pomit. 4.* ¶ 2. Item est diligenter spectare. *Plaut. Most. 3. 2. 128.* Quin tu is intro, atque otiose perspectas, ut lubet?

PERSPECTOR, oris, m. 3. qui perspicit. *Juven. 2. 275.* mentis perspector lesus. *Al. leg. prospector.*

PERSPECTUS, a, um. V. **PERSPICIO.**

PERSPECTUS, us, m. 3. perspicendi ac contemplandi actus. *Lucan. 8. 484.* ubi otii leg. prospectus.

PERSPÉCŪĀTUS, a, um. V. voc. seq.

PERSPÉCŪLOR, aris, atus sum, ari, dep. 1. Part. *Perspiculatus.* — Perspiculari est diligenter speculari. *Auct. B. Afr. 31.* Quum de vallo perspicularetur. *Sueton. Cæs. 58.* Exercitum neque per insidiosa itinera duxit unquam, nisi perspiculatus locorum situs. *dopo avere attentamente spiato ed osservato.*

PERSPEBGO, spergis, spersi, spersum, speregere, a. 3. (per et spargo) idem atque adspargo, *καταπασσω.*

I.) Proprie. *Cato R. R. 130.* Ligna amurca cruda perspergito. *Solin. 42.* Prusidam urbem alluit Hylas flumen, et perspergit Hylas lacus.

II.) Translate. *Cic. 1. Orat. 34. 159.* Quo tamquam sale perspergatur omnis oratio.

PERSPICABILIS, e, adject. conspicuus. *Ammian. 14. 8.* Tarsus urbs perspicabilis. *Augustin. ep. 32. ad Paulin.*

PERSPICACE, adverb. perspicaciter. *Afranuis apud Non. p. 513. 19. et 515. 31. Merc. Quam perspicace, quam benigne, quam cito! Alii (inter quos et Neukirch de sub. tog. Rom. p. 194.) leg. perspicate.*

PERSPICACIA, æ, f. 1. idem ac perspicacitas. *Cic. 15. Att. 16.* Quod ipsum perspicaciam aliquam significaret. Alii pro *perspicaciam* reponunt, et rectius, *προσπική*, h. e. progressum, profectum.

PERSPICACITAS, atis, f. 3. acutezza, *perspicacia*, *πολυδέρκετα*, acumen. *Cic. 1. Att. 18. sub fin.* Et si ex iis, quæ scripsimus (tanta es perspicacitate) etiam a me non scripta perspicis, etc.

PERSPICACITER, adverb. Comp. *Perspicacius* et *Sup. Perspicacissime.* — Perspicaciter est acute, cum perspicacia. *Ammian. 29. 4. a med. Omnibus perspicaciter inquisitis. Boeth. in Categor. Aristot. 4. p. 204.* Non est idem cæcum esse, quod non videre perspicacissime.

PERSPICATE. V. **PERSPICACE.**

PERSPICAX, acis, adject. Comp. *Perspicacior* et *Sup. Perspicacissimus.* — Perspicax est qui valde perspicit, acutus, solers, acuto, *perspicace*, *οξύδερκης*. *Cic. 1. Off. 28. 100.* Assequimur et id, quod acutum et perspicax natura est, etc. *Vet. Poeta apud eumd. 3. ibid. 26. 98.* Palamedis perspicax prudentia. *Ter. Heaut. 5. 1. 1.* Ego, me non tam astutum, neque ita perspicacem esse, id certo scio. et 2. 3. 129. Patrem novisti, ad has res quam sit perspicax. *Apul. 2. Met. Homo perspicacior Lynceo, vel Argo, et oculus totus. Augustin. De peccat. merit. 3. 2.* Id quod intellectu perspicacissimo assequi non valemus.

PERSPICIBILIS, e, adject. qui perspicit potest. *Vitruv. 9. 4. ante med. Perspicibilis et patens solis splendor.*

PERSPICIENTIA, æ, f. 1. cognizione, *θεωρία*, perfecta visio, vel cognitio. *Cic. 1. Off. 5. 14.* Aut enim in perspicientia veri solertiaque versatur, etc.

PERSPICIO, spicis, spesi, spectrum, spicere, a. 3. (per et ant. specio). Part. *Perspectus* in fin.; *Perspicendus* II. 1. et 2. — Perspicere est introspicere, pervidere, *διεπάω* (II. penetrare con l'occhio, vedere attraversando, vedere adden-

tro; Fr. voir a travers, noir dans, pénétrer de ses regards, disp. ver por medio, ver a-travesando, penetrar mirando; Germ. durch-, ansehen-, schauen, hineinsehen; Angl. to see through).

I.) Proprie. *Varro apud Non. p. 49. 15. Merc.* Non animadvertis cetarios, quoniam videre volunt in mari thunnos, escendere in malum alte, ut penitus per aquam perspiciant pisces? *Cæs. 2. B. G. 17. sub fin.* Sæpes iustiarum munimentum præbebant, quo non modo (non) intrari, sed ne perspicere quidem posset. *Liv. 40. 22.* Pervenere deinde in tam opacum iter, ut, pro densitate arborum immisissimorumque aliorum in alios ramorum, perspicere cælum via posset. *Ovid. 2. Pont. 10. 21.* Te dice magnificas Asiae perspeximus urbes; Trinacris est oculis te duce nota meis.

II.) Impropr. ¶ 1. Pregnante, uti ajunt, significatio ad oculos refertur et est attente penitus inspicere, diligenter animadvertere, *vider bene, mirare attentamente, considerare.* — a) Cum Accus. *Cic. 5. Fam. 6. sub fin.* Dominum tuam atque adificationem omnia perspexi, et vehementer probavi. Sic *ibid. 9. ibid. 15. extr.* Tu velim, ut scribis, eum fabrici eam (domum) perspicias. *Id. Md. 20. 54.* Devenit in villam Pompeji. — Villam ut perspiceret? Millies in ea fuerat. *Cæs. 7. B. G. 44.* Quin in minora castra operis perspicendi causa venisset, etc. *Sic Curt. 8. 10. 30.* Non tamen ante se recepit (Alexander) in castra, quam cuncta perspexit, et, quæ fieri vellet, edidit. *Plin. 17. Hist. nat. 10. 14. (71).* Minimis id gravis constat, ut vix perspicere quædam possint. — b) Sequente Relativo. *Plaut. Cas. 3. 6. 24.* Perspicito prius, quid intus agatur. ¶ 2. Metaphorice transfertur ad animum, et est plane videre, cognoscere, intelligere, considerare, discernere, conoscere *perfettamente.* — a) Cum Accus. *Lucret. 1. 478.* Perspicere ut possis res gestas funditus omnes. *Val. Max. 1. 7. n. 2.* Augustus vero, præter naturalem animi in omnibus rebus subtiliter perspicendis vigorem, etiam etc. *Cic. 1. Legg. 22. 59.* Quum se ipse perspexerit, totumque tentarit, intelligit etc. *Id. Sull. 27. 76.* Perspicite etiam atque etiam, iudices, etc. penitus introspicite *Catilinæ, Autronii, ceterorumque mentes. Id. 1. ad Q. fr. 4. ad fin.* Sed tu perspice rem, et pertenta. *Id. 2. leg. Agr. 35. 95.* Hoc, queso, perspicite, atque cognoscite. *Id. pro leg. Manil. 9. 26.* Conjectura perspicere aliquid. *Id. 2. Orat. 78. 318.* Totam causam pertentare atque perspicere. *Cæs. 5. B. G. 5.* Perpaucos, quorum in se fidem perspexerat, relinquere in Gallia decreverat. *Cic. 4. Verr. 2. 4.* Cuius virtutem hostes, misericordiam victi, lidem ceteri perspexerunt. *Id. 14. Att. 13. b. int.* Non enim solum ex oratione, sed etiam ex vultu et oculis et fronte, et ajunt, meum erga te amorem perspicere putasses. — b) Cum Accus. et Infinito. *Cic. 1. Fam. 2. ad med.* Perspiciebant enim (consules) in Hortentii sententiam multis partibus plures ituros, quamquam aperte Volcatio assentirentur. — c) Sequente Relativo. *Cic. 3. Fam. 10.* Nollem accidisset tempus, in quo perspicere passes, quanti te facerem: quamquam in consuetudine quotidiana perspexisses, sicut perspicies. *Id. Amc. 17. 63.* Quilam sæpe in parva pecunia perspicuntur, quam sint leves. *Cæs. 2. B. G. 11.* Hac re (h. e. repentina hostium profectione) statim Cæsar per speculatores cognita insidias veritus, quod, qua de causa discederent, nondum perspexerat, etc. *Cf. Curt. 3. 1. 17.* Series vinculorum erat ita adstricta, ut unde necus inciperent, quovæ se cinderent, nec ratione, nec visu percipi posset. — Hinc Part. præter

Perspectus, a, um, adjectivum quoque usurpatur, unde *Sup. Perspectissimus*; et est diligenter animadversus, inspectus, exploratus, cognitus, certus, bene observato, conosciuto, provato, *διωραμένος*. *Cic. 1. Orat. 20. 92.* Ars rebus cognitis penitusque perspectis continetur. et 23. 108. Ars definitur ex rebus penitus perspectis planeque cognitis, etc. *Id. 1. ad Brut.*

1. Clodii animum perspectuum habeo. cognitum, iudicatum. *Id. Balb. 6. 16.* Virtus alicujus experta atque perspecta. *Id. Orat. 31. 121.* Erit ei perspectum, nihil ambigi posse, in quo etc. *supra egli benissimo. Id. 3. Att. 13. sub fin.* Fac, ut omnia ad me perspecta et explorata perscribas, et 11. *ibid. 1.* Omnem spem habeo in tua erga me mihi perspicissima benevolentia.

PERSPÉCŪĒ, adverb. (perspicio) quod translate tantum occurrit et est dilucide, aperte, manifeste, *chiaramente, apertamente*; *φανερός*. *Cic. 3. Fin. 5. 19.* Plane et perspicue expellere aliquid. *Id. 2. Verr. 7. 20.* Aperte et perspicue nulla esse judicia. *Id. Cat. 11. 26.* Non me hæc inveniunt, quæ perspicue falsa sunt. *Plin. 18. Hist. nat. 28. 68. (274).* Dilucide atque perspicue. — Sic de oratione. *Cic. 2. Invent. 2. 6.* Nominatum cujusque præcepta magna composita cura perspicue conscripsit (*Aristoteles*) atque ruodata diligenter exposuit. *Quintil. 8. 3. 3.* Latine perspicueque dicere.

PERSPÉCŪĪTAS, acis, f. 3.

I.) Proprie est pelluciditas, *trasparenza*. *Plin. 37. Hist. nat. 10. 54. (141).* Sunt qui maxime probent vitream perspicuitatem in his. Adde *eumd. ibid. 5. 20. (79).*

II.) Translate est evidentia, *evidenza, chiarezza, εὐχάρεια*. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 6. 17.* Nihil est clarius *εὐχάρεια*, ut Græci perspicuitatem aut evidentiam nos, si placet, nominemus. *Id. 3. Nat. D. 4. 9.* Neque ego in causis, si quid est evidens, argumentari soleo: perspicuitas enim argumentatione elevatur. In verbis, inquit *Quintil. 8. 2. 1.*, præcipuam habet proprietatem, et *Id. 8. 3. 15.* Perspicuitatem propriis, ornatum translatis verbis magis egere.

PERSPÉCŪS, a, um, adject. (perspicio) est qui usquequaque perspicere potest, pellucidus, transparenter, *trilucente, chiaro, διαφανής*.

I.) Proprie. *Ovid. 5. Met. 588.* Perspicuas (aquas) imo, per quas numerabilis alte Calculus omnis erat. *Plin. 31. Hist. nat. 7. 39. (79).* Sal maxime perspicuas. *Martial. 8. 68.* Perspicua gemma. *Id. 4. 86.* Perspicuus calix. *Stat. 3. Silv. 3. 94.* Nives perspicue. h. e. crystallæ. *Seneca 2. Controv. 5. ad fin.* Infelices ancillarum greges laborant, ut adultera tenui veste perspicua sit, et nihil in corpore uxoris suæ plus maritus, quam quilibet alienus peregrinusque agnovit.

II.) Translate est apertus, manifestus, evidens, minime dubius, *chiaro, evidente*. *Cic. 3. Nat. D. 4. 11.* Quasi vero hoc perspicuum sit, constetque inter omnes, esse deos. et 2. *ibid. 2. 4.* Quid potest esse tam apertum, tamque perspicuum, etc? *Id. Rosc. Am. 7. 18.* Quod adhuc est suspiciosum, perspicuum res ipsa faciet. *Id. 4. Herenn. 40. 53.* Suspicionis, quæ, separatim dictæ, admittæ et infirmæ erant, unum in locum coactæ rem videntur perspicuam facere, non suspiciosam. *Id. Dom. 24. 64.* Se in mediis hostes ad perspicuam mortem iniecisse. *Quintil. 4. 2. 31.* Neque refert, an pro lucida perspicuam (narrandi rationem) dicamus. *Id. 8. 1. 1.* Verba ut sint Latina, perspicua, ornata.

PERSPIRO, as, are, a. 1. Part. *Perspirans.* — Perspirare est valde spirare, aut spirando transire. *Cato R. R. 157. circa med. Venæ omnes ubi sufflatæ sunt ex cibo, non possunt perspirare in toto corpore. Plin. 2. Hist. nat. 45. 45. (116).* Venti statim atque perspirantes.

PERSTERNO, sternis, stravi, stratum, strerner, a. 3. Part. *Perstratus.* — Persternere est perfectè vel totum sterno. *Liv. 10. 47.* Damnatis aliquot provariis, via a Martis silice ad Bovillas perstrata est. *Vitruv. 7. 1. in fin.* Quum fuerit hoc ita perstratum, supra nucleus inducatur.

PERSTILLO, as, are, n. 1. Part. *Perstillans.* — Perstillare est multum stillare, *πολυσταζω*. *Vulgat. interpr. Eccl. 10. 18.* In inlimitate manuum perstillabit domus, et *Proverb. 19. 13.* Tecta jugiter perstillantia.

PERSTIMULO, as, are, a. 1. idem ac stimu-

laie, valde stimulare. Tac. 4. Ann. 12. extr. Agrippinæ proximi illiciebantur pravis sermonibus spiritus perstimulare.

PERSTINO. V. PRÆSTINO.

PERSTIPIO, as, are, a. 1. valde stipare, vel constringere. Cael. Avel. 3. Acut. 8. 93. In feventibus lavacris corporis superficies perstipatur.

PERSTO, stas, stiti, statum, stare. n. 1. (per et sto). Part. *Perstans* et *Perstaturus* II. 2. — Perstare est idem ac firmiter in loco stare, *stare firmo, immobile*.

I.) Proprie. Liv. 44. 33. extr. Armati omnes et frenatis equis equites diem totum perstabant. Curt. B. Afr. 61. Exercitus a mane usque ad horam X. diei perstabat.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro durare, durare. Ovid. 3. Fast. 137. Laureæ flaminibus, que toto perstitit anno. Tollitur, et frondes sunt in haurire novæ Id. 14. Met. 177. nihil est totum, quod perstat. in orbe: cuncta fluunt. Id. Heroid. 18. 206. Quum tua contigero litora, perstet inanis. ¶ 2. Metaphorice et sæpiissime pro permanere, perseverare, persistere, *persistere, stari saldo, perseverare, διαμνημονεύω*. — a) Cum Ablat. et præpos. in. Cic. 3. Off. 9. 39. Urgent rustice sane. Negant enim posse, et in eo perstant. Id. 2. Fin. 33. 107. Perstinacissimus furis, si in eo perstiteris. ad corpus ea, quæ dixi, referre. Id. 4. Acad. 12. pr. 8. 26. Tamenne in ista pravitate perstabitis? Id. Rose. Com. 9. 26. Perstat in impudentia. Cæs. 7. B. G. 26. Phœ eos in sententia perstare videntur. Val. Flacc. 4. 143. dictis perstantem cernit in isdem. Liv. 8. 34. Se tamen perstaturum in incepto. et ibid. 33. Quum perstaret in incepto inimicitis animus. Alii leg. incepto. — Et passive impersonaliter. Liv. Epit. 49. Catonis sententia perviciti, ut in decreto perstaretur. Alii omitt. in. Liv. 37. 9. Senatus et optimates in Romana societate perstantum censebant. Tac. 13. Ann. 37. Si perstaretur in bello. — b) Cum Ablat. sine præpos. Seneca. Troad. 589. Hic ipse, quo nunc continui perstas, amor monet etc. Stat. 11. Theb. 429. Spectabimus ergo Inachidæ Tyriique nefas? ubi jura dei que? Rella ubi? ne perstate animis. h. e. ne perseverate his favoribus. — c) Absolute. Virg. 2. Æn. 650. Talia perstabat memans, fixusque manebat. et 5. ibid. 812. Nunc quoque mens eadem perstat mihi. Horat. 2. Sat. 5. 39. Persta. atque obdura. Ovid. 4. Pont. 10. 83. Hæc tibi, qui perstas indeclinatus amico. Tac. 11. Ann. 29. Perstitit Narcissus. h. e. in sententia sua. — d) Cum Infinito. Ovid. 1. Pont. 5. 34. Damnosa persto condere semen humo. Val. Flacc. 7. 58. perstas non cedere terris. Tac. 4. Ann. 38. Perstititque posthac aspernari talem sui cultum. Sil. It. 5. 104. ne cælicolis contendere perstet.

PERSTRATUS. V. PERSTERNO.

PERSTRĒNUĒ, adverb. valde strenue. Ter. Adelph. 2. 1. 13. Abi perstrenue, ac fores aperi. Ita legit Non. p. 236. 13. Merc. alii abi præstrenue. aut rectius abi præstrenue.

PERSTREPO, pis, piti, pitum, pete, n. 3. valde strepere, *καταψέπει*. — a) Active. Ter. Eun. 3. 5. 52. Abent lavatum, perstrepunt. Stat. 2. Achill. 76. Ruinoi in arcana jaududum perstrepit aula. Virginibus qua fida domus, venisse Pelasgum Ductores. Sil. It. 8. 428. Nec cætu leviores, ubi mille per agmina virgo Lunatis acies imitatur Martia peltis, Perstrepit et tellus et Amazonius Thermodon. — b) Cum Accus. loci, ratione præpos. Claudian. 1. in Rufin. 213. Turba salutantum latas ibi perstrepit ædes. h. e. strepit per ædes, ut Virg. 6. Æn. 171. personat æquora concha. M. Aur. apud Fronton. 4. ad M. Cæs. (edente iterum A. Maio) Ep. 5. Jubilis suis cubiculum meum perstrepunt. — c) Passive. Apul. 3. Met. sub init. Quati fores interdum, et frequenti clamore janua nostræ perstrepit.

PERSTRICIM, adverb. valde strictim. Cassiod. Instit. divin. litter. præf. ad fin. Ut in

sequenti libro de orthographiæ regulis perstrictim pro capto ingenii nonnulla poneremus.

PERSTRICŌ, ovis, f. 3. *infredatura, costipamento, perfrictio*. Veget. 1. Veterin. 35. Qui ex perstrictione febricit, rigidus est. Adde ibid. 38.

PERSTRICŪS, a, um. V. PERSTRINGO.

PERSTRĪDO, is, ere, n. 3. stridere per aliquem locum. Germanic. Prognost. 1. 6. At Geminis leviter perstridunt cæcula venti. h. e. stridunt per cæcula.

PERSTRINGO, stringis, strinxī, strictum, stringere, a. 3. (per et stringo). Quod ad Codicum scripturam attinet, in plerisque ex allatis exemplis, præsertim vero quum de acie oculorum sermo est, *præstringo* legunt alii ex probatis MSS. Facile enim fuit librariis alterum pro altero ponere, quum in codicibus manu exaratis soleant per. pro et præ per notam unius p transversa subter littera exhiberi. Hujus varietatis plura exempla afferit Drakembach. ad Sil. It. 1. 358. 4. 548. et 6. 43. — Part. *Perstringens* II. 2.; *Perstructus* I. 1. et 2. et 4.; *Perstringendus* II. 3. — Perstringere est valde stringere, *διασπύσσω* (It. *stringere asari*, Fr. *lier, attacher, serrer fortement*; Hisp. *ligar, atar, cerrar, estrechar fuertemente*; Germ. *fest zusammenbinden, zusammenziehen*; Angl. *to die straitly*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. Cato R. R. 32. Vites bene nodantur per omnes ramos. Diligenter caveto, ne vitem præcipites, et ne unium perstringas. Grat. Cyneq. 296. Verum ubi Caurio perstrinxit frigore vesper. subaudi membra. Amnian. 22. 8. ad fin. Quidquid autem ejusdem Pontici sinus Aquilone cæditur et pruinis, ita perstringitur gelu, ut nec animium cuius subtervili credantur, nec etc. Plin. 17. Hist. nat. 24. 37. (217). Quoniam perstrictus gelu non potuit eo pervenire humor. Alii leg. præstrictus. Veget. 3. Veterin. 53. (5. Veterin. 54. 3. Schneid.). Stomachus nimio rigore perstrictus, nec coquere poterit, etc. At Schneider. legit constictus. ¶ 2. Latiori sensu est percurrere feriendo, aut sulcando. Cic. 2. leg. Agr. 25. 67. Quod solum tam exile et macrum est, quod aratro perstringi non possit? h. e. aratro tamquam radi et scindi. Sic 2. Phil. 40. 102. Atatri vomere portam Capuar pæne perstrinxit. Seneca Agam. 534. Ajacem flamma perstrinxit cadens. h. e. fulmen ambussit. Virg. 10. Æn. 344. magnaque fœnur perstrinxit Achate. h. e. scarificavit, leviter vulneravit. Sil. It. 4. 118. nostroque corusca Perstringens (Jovis aies) conuui galeæ.

II.) Translate. ¶ 1. Est restringere et coarctare: hinc — a) *Perstringere* (ubi tamen Sillig. legit *præstringere*) *aciem gladii*, apud Plin. 15. Hist. nat. 14. 15. (52). est obtundere, hebetare. Quo sensu Horat. 2. Od. 1. 17. Jam unne minaci murmuræ conuuium Perstringis auris, introni, assordi, nimio strepitu obtundis et evuidas. — b) *Oculos perstringere* est ferite nimio lumine, atque adro restringere et coarctare, nam et palpebras ad unium lumen claudere solemus) ut ceruendi facultatem amittant, qua tamen significatione recentiores plerique omnes *præstringere* scribunt: V. que sub init. diximus) *abbagliare, ardeicare*: et refertur etiam ad animum. Lucilius apud Non. p. 34. 32. Me c. Perstringatque oculorum aciem splendore micanti. Adde Plaut. Mil. glor. 1. 1. 4. Plin. 2. Hist. nat. 18. 16. (80). Quum solis radii visus perstrinxerent nostros. Cic. 4. Herenn. 50. 63. Existimat se gemme nitore et auri splendore aspectus omnium perstringere. Id. Senect. 12. 42. Impedit enim consilium voluptas rationi inimica, ac mentis, ut ita dicam, perstringit oculos. Id. Rabi. Post. 16. 43. Nec illius animi aciem perstringit splendor sui nominis, nec mentis quasi luminibus officit altitudo fortunæ et gloriæ. Id. 1. ad Brut. 18. Qui splendore falsi honoris objecto, aciem boni ingenii perstringi posse confidunt. Id. 12. Phil. 2. 3. Quod videbam equidem, sed quasi per cali-

ginem: perstrinxerat aciem animi Bruti salus. Gell. 11. 13. ad fin. Ut caveatis, ne vos facile perstringeret modulatus aliquis currentis facundiæ sonitus. Nat. 5. Theb. 666. Et juvenem multo perstringunt lumine. ¶ 2. Metaphorice et generatim est ferire, arripere. Liv. 1. 25. Ut micantes lustræ gladii, horror ingens spectantes perstringit. h. e. corripit. Eodem modo et Val. Flacc. 7. 81. locutus est. Sic Id. 7. 194. Virginis ecce novus mentium perstringere languor incipit. Curt. 5. 9. init. Hæc dicente Dario, presentis periculi species omnium simul corda animosque horrore perstrinxerat. ¶ 3. Speciatim est verbis aliquum pungere vel carpere. Cic. Plane. 15. 33. Ille L. Crassi, ille M. Antonii voluntatem asperioribus facetiis perstrinxit impune. h. e. pupugit, carpsit, toccò sul vivo. et Sert. 6. 14. Qua in oratione si asperius in quosdam homines invehi vellent, quis non concederet, ut eos, quorum sceleris furore violatus essem, vocis libertate perstringerem? Id. Sull. 16. 16. Nemo unquam me tenuissima suspitione perstrinxit, quem non præxerim. Tac. 5. Ann. 11. Regulum oblique perstrinxerat. Id. 2. ibid. 59. Fibiens cuita habituque ejus lenibus verbis perstricto, acerrime increpuit, quod etc. Id. 1. Hist. 86. Ea oratio ad perstringendos mactendosque inilium animos et severitatis modus etc. ¶ 4. Item speciatim, est strictim breviterque dicere, et veluti in transcurso atque obiter, *toccare brevemente e di passaggio*: ducta metaphorice vel a sagitta, quæ leviter pungit, et prætervolat, nec inligitur; vel ab aratro, quod præscindit et transit. Cic. Rose. Am. 32. 94. In animo est leviter transire, ac tantummodo perstringere nunquamque rem. Id. 2. Orat. 49. 201. Perquam breviter perstringete atque attolere. Id. 2. Phil. 19. 47. Sed reliquum vite cursum videte: quem quidem celeriter perstringam. Adde Plin. Paneg. 25.

PERSTRŪTUS, a, um, particip. a perstruo, usque ad finem extractum. Fibrus. 7. 4. Quum paries in altitudinem fuerit perstructus.

PERSTRŪTUS, a, um, particip. a perstruo, usque ad finem extractum. Fibrus. 7. 4. Quum paries in altitudinem fuerit perstructus.

PERSTRŪTUS, a, um, particip. a perstruo, usque ad finem extractum. Fibrus. 7. 4. Quum paries in altitudinem fuerit perstructus.

PERSTRŪTUS, a, um, particip. a perstruo, usque ad finem extractum. Fibrus. 7. 4. Quum paries in altitudinem fuerit perstructus.

PERSTRŪTUS, a, um, particip. a perstruo, usque ad finem extractum. Fibrus. 7. 4. Quum paries in altitudinem fuerit perstructus.

PERSTRŪTUS, a, um, particip. a perstruo, usque ad finem extractum. Fibrus. 7. 4. Quum paries in altitudinem fuerit perstructus.

PERSTRŪTUS, a, um, particip. a perstruo, usque ad finem extractum. Fibrus. 7. 4. Quum paries in altitudinem fuerit perstructus.

PERSTRŪTUS, a, um, particip. a perstruo, usque ad finem extractum. Fibrus. 7. 4. Quum paries in altitudinem fuerit perstructus.

PERSTRŪTUS, a, um, particip. a perstruo, usque ad finem extractum. Fibrus. 7. 4. Quum paries in altitudinem fuerit perstructus.

PERSTRŪTUS, a, um, particip. a perstruo, usque ad finem extractum. Fibrus. 7. 4. Quum paries in altitudinem fuerit perstructus.

PERSTRŪTUS, a, um, particip. a perstruo, usque ad finem extractum. Fibrus. 7. 4. Quum paries in altitudinem fuerit perstructus.

PERSTRŪTUS, a, um, particip. a perstruo, usque ad finem extractum. Fibrus. 7. 4. Quum paries in altitudinem fuerit perstructus.

PERSTRŪTUS, a, um, particip. a perstruo, usque ad finem extractum. Fibrus. 7. 4. Quum paries in altitudinem fuerit perstructus.

PERSTRŪTUS, a, um, particip. a perstruo, usque ad finem extractum. Fibrus. 7. 4. Quum paries in altitudinem fuerit perstructus.

concedendum. — Et passive impersonaliter. *Brutus ad Cic. 11. Fam. 2. init.* De tua fide et benevolentia in nos nisi persuasum esset nobis, non conscripsissemus hæc. *Cæs. 6. B. G. 13.* In primis hoc voluit persuadere, non interire animas. — c) Absolute. *Cic. 1. Orat. 31. 138.* Oratoris officium est dicere ad persuadendum accommodate. *Quintil. 2. 15. 3.* Aut in persuadendo, aut in dicendo apte ad persuadendum, positum orandi munus sunt arbitrati. *Ovid. 1. Art. am. 371.* Tum de te narret; tum persuadentia verba Addat. — d) Cum Accus. personæ. *Servius ad Virg. 10. Æn. 10.* affert, tamquam ex *Ennio*: Quis te persuasit? Etiam *suadeo* hunc casum admittit. — e) Hinc homo persuasus cui persuasum est, qui pro certo habet, qui decrevit. *Cæcina ad Cic. 6. Fam. 7. sub init.* Hoc si non cogitat, omnibus rebus felix est: si scit et persuasus est, quid irascitur ei, qui aliquid scripsit contra suam voluntatem? *Cic. 1. Herenn. 6. 9.* Quum animus auditoris persuasus videtur esse ab iis, qui ante contra dixerunt. *Ovid. 3. Art. am. 679.* Jamdudum persuasus erit, miserebitur ultro. *Phædr. 1. 8.* Tandem persuasa est iurejurando gruls. *Val. Max. 3. 8. n. 1.* Capua Italice regnum nefaria defectione pacisci persuasa. *Justin. 2. 11. 14.* Nihil est difficile, persuadere persuasus mori. *γνώμη. ¶ 2.* Specialiter est eo usque suadeo, ut fiat id quod suadeo, induco, illicio, *indurre a far qualche cosa.* — a) Cum Dativo personæ et part. ut, *ne. Plaut. Truc. 1. 2. 98.* Metuebat, ne sibi persuaderes, ut etc. *Cæs. 3. B. G. 18.* Huic magnis præmiis pollicitationibusque persuadet, uti ad hostes transeat. *Id. 1. ibid. 6.* Allobrogibus sese vel persuasuros existimabant, vi coacturos, ut per suos fines eos ire paterentur. *Cic. 2. Phil. 10. 24.* Duo fuerunt tempora, quibus aliquid contra Cæsarem Pompejo suaserim: unum, ne etc., alterum, ne etc. quorum si utrumvis persuasisset, in bas miserias numquam incidissemus. — Pro simplici suadeo, aut valde suadeo. *Ter. Andr. 3. 3. 45.* Et is mihi persuadet, nuptias, quantum queam, ut maturem. *Alti plerique leg. suadet.* — Et omisa part. ut. *Sall. Jug. 39.* Huic Albinus persuadet, regnum Numidicæ ab senatu petat. — Et passive Impersonaliter. *Cæs. 2. B. G. 10. extr.* His persuaderi, ut diutius morarentur, non puterat. — b) Cum Accus. personæ. *Petron. fragm. Trajur. 46. Burmann.* Aliqua die te persuadeam, ut ad villam venias. et 62. Persuadeo hospitem nostrum, ut etc. — c) Cum Infinito. *Gell. 4. 5.* Quod quom ita fieri persuasissent, delati ad populum, prodititque sunt. *avendo indotto i Romani a ciò fare.* et *Nepos Dion. 3.* Persuasit ei tyrannidis facere finem. — Et passive impersonaliter. *Plaut. Bacch. 4. 9. 93.* Persuasum 'st facere, cuius me nunc facti pudet. — d) Absolute. *Accius apud Non. p. 72. 27. Merc.* Persuasit mæror, anxitudo, ægor, dolor. *ægor, pro eror* ut est apud *Non.*, *correxit Lachmann.* ad *Lucret. 6. 1132.* Ceterum *Ter. Adelph. 3. 4. 23.* Hoc quidem ferendum aliquo modo est: persuasit noi, amor, vinum, adolescentia. *h. e. induxit, illexit.* — Hinc Part. præter. pass. *Persuasus, a, um,* adjective quoque usurpat, unde *Sup. Persuasissimus*; et est creditus, pro certo habitus, *persuasus, πεπιστωμένος. Cic. 3. Tusc. 29. 72.* Opinio mali, quo viso et persuaso ægritudo insequitur necessario. *Id. 7. Verr. 25. 64.* Hodieque omnes sic habent persuasum, istum clam a piratis ob hunc archipiratam pecuniam accepisse. *Sed illud persuasum est glossa, quæ in textum irrepsit; V. Orell. et Klotz. ad h. l. Brutus ad Cic. 11. Fam. 9.* Sed quod mihi persuasissimum est, Lepidum recte facturum numquam. *Colum. 12. R. R. 1. 5.* Ea porro persuasissimum habere debet etc. **PERSUASIBILIS, e, adject. probabile, verisimile, persuasibile, πιθανός,** qui persuaderi potest, probabilis, veri similis. *Quintil. aliquoties 2. 15. 13. et 16. et 2. 21. 2.* ubi de rethorice definitione disserit, et Latine vertit vocem *Aristotelis*, et aliorum, πιθανός. Est qui

legit *persuadibilis. Vulgat. interpr. 1. Cor. 2. 4.* Non in persuasibilibus humanæ sapientiæ verbis. **PERSUASIBILITER,** adverb. *persuasibilmente, πιθανός,* verisimiliter, probabiliter. *Cels. apud Quintil. 2. 15. 22.* Finis rethorices est, dicere persuasibiliter in dubia et civili materia. Adde *Quintil. ibid. § 14.* Hermagoræ Græca verba vertentem. *Cic. 1. Invent. 5. 6.* dicit, apposite ad persuasionem. **PERSUASIO, ōnis, f. 3.** actus persuadendi, *il persuadere, πείθειν, ἀνθρώποις.* I.) Proprie. *Cic. 1. Invent. 5. 6.* Officium ejus facultatis videtur esse, dicere apposite ad persuasionem. *Justin. 34. 4. 2.* Hortati sunt, ut in auctorem retorqueat scelus: nec difficilis persuasio fuit. II.) Translate, vel passive, ut aliis placet, est credulitas, firma opinio, fides, *persuasione, credenza, opinione. Plin. 25. Hist. nat. 2. 5. (10).* Durat tamen tradita persuasio in magna parte vulgi, veneficis et herbis id cogi. *Id. 30. ibid. 13. 39. (115).* Nervos absconditis vermibus solidari, persuasio est. *Quintil. 1. 1. 8.* Qui paulum aliquid ultra primas litteras progressi, falsam sibi scientie persuasionem induerunt. *Id. 2. 4. 16.* Arrogans de se persuasio. *Id. 5. 11. 38.* Earum persuasio nationum, quæ stitibus natos prosequuntur. *Id. 8. 2. 21.* Pervasit jam multos ista persuasio, ut putent etc. *Sueton. Tib. 69.* Persuasionis plenus, cuncta fato agi. *Gargil. de re hortens. (edente A. A. Scottio) 1. 4.* Tenet quosdam hodie, quæ (at *A. Maius in Class. Auct. T. 1. p. 394.* recte vidit legendum *hodieque*) vana persuasio, ut putent, ossa, quæ dente contacta sunt, aut prorsus extingui, aut infeliciter nasci. **PERSUASOR, ōris, m. 3. persuasore,** qui persuadet. Legitur a nonnullis apud *Cic. Rabir. Post. 8. 21.*; sed locus est admodum dubius. Certa est lectio apud *Capell. 5. p. 151.* Quid enim, aut quis intendat, vel ordine soluto persuasor dissuasorve confligent? — Sed tamen accusatoris partes dissuasor videtur arripere; persuasor vero partes arripit defensoris. — Et quo et dissuasor intendere et persuasor depellere memorandi. *Augustin. Exposit. Symb. contra Judæos init.* Scelerum caput princeps, omnium vitorum, persuasor etiam turpium rolatutum. Adde *eumd. de Genes. contra Manich. 2. 20. Cassiod. 1. Fariar. 4.* Facilis recti persuasor est innocens judex. **PERSUASORIOS, a, um, adject. ad persuadendum idoneus. Jul. Vict. art. rhet. 5. p. 13. ed. A. Maio. Persuasoria controversia. *V. et PERFUSORIOS.* **PERSUASITRIX vel PERSUASTRIX, Icis, f. 3.** quæ persuadet. *Plaut. Bacch. 5. 2. 47.* Eccas tandem probri perlecebræ, et persuastrices. Apud *Capell. 5. p. 167.* habetur *persuasitricēs.* **PERSUASUS, a, um. V. PERSUADEO.** **PERSUASUS, us, m. 4. persuasio.** In sexto casu sing. *Plaut. Epid. argum. 1.* Emit fidicinam, liliam credens, pater, persuasu servi. *Cic. fragm. apud Quintil. 5. 10. 69.* Casu, an hujus persuasu et inductu. **PERSUAVIS, e, adject. valde suavis. Jul. Valer. res gest. Alex. M. (edente A. Maio) 3. 30. Persuavis potus. **PERSUAVITER,** adverb. valde suaviter. *Augustin. 4. Music. 13.* Dic mihi, quomodo tibi aurem tangat metrum hoc. *D. Persuaviter.* **PERSUBTILIS, e, adject. valde subtilis.** I.) Proprie. *Lucret. 3. 179.* Animus persubtilis atque minutus perquam corporibus factus. II.) Translate. *Cic. Planc. 24. 58.* Et quoniam tua fuit perelegans ac persubtilis oratio. *Boeth. in Aristot. libr. de interpret. ed. sec. p. 285.* Persubtilis argumentatio tali ratione formata est. *molto ingegnosa.* **PERSUBTILITER,** adverb. valde subtiliter, acutissime. *Boeth. in Aristot. de interpret. ed. sec. p. 340.* Persubtiliter Theophrastus ait. **PERSULCO, as, avi, atum, are, a. 1.** Occur-****

runt tantum Part. *Persulcans et Persulcatus.* — Persulcare proprie est sulcos ducere: hinc translate. *Apul. 4. Met. Passim maria persulcantes tritonum catervæ. h. e. navigantes. Alii leg. persultantes. Claudian. 1. in Rufin. 136.* rugisque severas Persulcata genas. **PERSULTATUS, a, um. V. voc. præced.** **PERSULTATOR, ōris, m. 3.** qui persultat. *Symmach. 6. Ep. 23. (al. 22.)* Bajani litoris persultator. **PERSULTO, as, avi, atum, are, 1.** (per et salto) Part. *Persultans I. b. et 11. b.* — Persultare est super rem aliquam saltare: quod proprie ferarum est et pecudum, quæ in pabuli ubertate identidem subsiliunt, *οκρίπαι:* quum vero de hominibus agitur, sæpe est cum petulanti quadam insultatione locum agrumve percurrere, et interdum saltando lætitiæ animi ostendere. I.) Proprie. — a) Neutorum more. *Liv. 34. 20.* Quam sæpe in agro eorum impune persultassent. *Id. 44. 9.* Nunc velut propugnantes per oras extremæ testudinis, nunc in media inter se concurrentes, baud secus quam stabili solo persultabant. *Seneca Prov. 4. ad fin.* Super durata glacie stagna persultant. *Tac. 5. Hist. 15.* Germani notis vadis persultabant. *Id. 4. Ann. 47.* Qui ante vallum more gentis cum carnalibus et tripudiis persultabant. Adde *Sil. It. 3. 385.*; et *Senec. 2. Iva 31.* — b) Cum Accus. *Lucret. 1. 14.* Inde feræ pecudes persultant pabula læta. *Tac. 3. Hist. 49.* Captam Italiam persultare. *Id. 11. Ann. 9.* Ibero exercitu campos persultante. *Id. Agric. 37.* Rariores silvas equitem persultare jussit. II.) Translate. — a) Neutorum more, de voce. *Prudent. Hamartig. præf. 10.* Vox ecce summo missa persultat throno. *h. e. resonat, resultat.* — b) Cum Accus. *Id. 11. nepi orap. 77.* Hæc persultanti. *h. e. superbe imperanti.* **PERSUMPTUS, a, um, particip. ab inusit. persumo, large sumptus. Emil. Macer (si salva est lectio) de saturreja p. 234. ed. Ald. Pectoris huiorem pellit sumpta tenacem. *h. e. si farge hibitur, ut ait Id. Macer paulo post.* **PERSUO, is, ere, a. 3.** per aliquam rem suo. *Gloss. Philox. Persuo, διαπάρτω.* Habent et *Not. Tir. p. 136.* **PERTÆDESCO, tabescis, tãbui, tabescere, n. 3.** valde tabescere. *Sever. Etn. 472.* Tum si quis lapidum summo pertæbit igni. *h. e. excactus est, exesus, comminutus.* **PERTÆDEO. V. PERTÆDET.** **PERTÆDESCO, descis, dtui, descere, inchoat. 3. tædio vehementer affici, ἀδύνοσμαι. Cato R. R. 156. sub fin. Nolito multum dare, ne pertædascat. *Gell. 1. 2.* Jamque omnes finem cuperent, verbisque ejus defatigati pertæduissent. *Cledon. p. 1915. Putsch. Tædeo in Casina Plauti legimus. Secundum hoc verbum principale positum est pertædui me illius rei, et pertæsum est illius jam pro arbitrio scribentis usurpatum est. V. TÆDEO.*** **PERTÆDET, tædebat, tæsum est, tædere, impers. 2. Perf. Pertædui V. in voc. præced.** Part. *Pertætes* sub *b.* — Pertædere est tædio vehementer affici, *rinrescere molto, ἀδύνοσται.* — a) Sæpe occurrit Perf. *pertæsum est,* ut apud *Plaut. Most. 1. 4. 4.* Ita me ibi male convivi sermonisque pertæsum est. *Cic. 1. ad Q. fr. 2. 2.* Pertæsum est enim levitatis. *Nepos Att. 15.* Numquam suscepti negotii eum pertæsum est. *Virg. 4. Æn. 18.* Si non pertæsum thalami tædæque fuisset. *Id. 5. ibid. 713.* et quos Pertæsum magni incepti rerumque tuarum est. *Liv. 3. 67.* Decemvirorum vos pertæsum est. — Cum Infinito. *Lucret. 3. 1060.* Exit sæpe foras magnis ex ædibus ille, Esse domi quem pertæsum 'st. — Cum Dativo. *Gracchus apud Diomed. 1. p. 291. Putsch.* Usque adeo pertæsum vos mihi esse. — b) Part. *Pertætes* apud *Tac. 15. Ann. 51.* Lenitudinis eorum pertæsa. — Cum Accusat. *Sueton. Cæs. 7.* Et quasi pertæsum ignaviam suam, quod nihil dum a se memorabile actum esset. — *Pertæsum pro pertæsum dixerunt antiqui: ridetque ob id Scipionem Afri-***

canum Pauli filium *Lucilius* apud *Festum* p. 273. 8. *Müll.* quum ait: Quo facietior videare et scire plus quam ceteri, pertisum hominem, non pertesum dicere ferunt. *F. DISTISUM* et *PERCESSUS*; et *Paul. Diac.* p. 216. 5. et p. 72. 18. *Müll.* sicut *Cic. Orat.* 48. 159. Quidam *pertisum* etiam voluit: quod eadem consuetudo non probavit.

PERTESUS, a, um. *V. voc. præced.*

PERTANGO pro *pertingo*, is, ere, e. 3. *Apic.* 6. 9. Pullum assabis, et suo sibi jure pertangis. *h. e. perfundis. Adde* 8. 8.

PERTECTUS, a, um. *V. voc. seq.*

PERTEGO, tēgis, tēxi, tectum, tēgere, a. 3. Part. *Perfectus* I. — *Pertegere* est omni ex parte tegere, *coprire da ogni parte, καταστραφω*.

I.) Proprie. *Plaut. Rud.* 1. 2. 35. Qui pertegamus villam. *Varro* apud *Non.* p. 448. 27. *Merc.* Reliquum pedem penula scortea pertegera. *V. Turneb. Advers.* 28. 12. *Cæst. Aurel.* 1. Tard. I. Vehiculum adhibemus pertecto, æquehili, lucido et mediocriter calido loco. *Theod. Priscian.* 3. 5. Lini semen, altheam, fænogræcum, omnia æquis ponderibus in vas novum mittimus, ubi oleum dulce et aquam æqua mensura adjiciamus, ut semina pertegantur.

II.) Translate. *Plaut. Trin.* 2. 2. 41. Benefacta benefactis aliis pertegito, ne perpluant.

PERTEMERARIUS, a, um, adject. valde temerarius. *Imp. Anastas. Cod.* 12. 21. 2. Quum perahsurdum, perque temerarium sit, etc. *Ime-sis.*

PERTENDO, dis, di, sum, dere, 3. Part. *Pertendens* sub *B. II. Pertentus* legitur tantum in *Not. Tyr.* p. 19. — *Pertendere* occurrit *A) Active*; et *B) Neutorum* more.

A) Active et proprie est usque tendere, extendere, διαστεινω: hinc translate *pertendere aliquid*, usque ad finem perducere. *Ter. Heaut.* 5. 5. 9. Video non licere, ut cæperem, hoc tendere.

B) Neutorum more est recte tendere, contendere, pergere usque ad aliquem locum.

I.) Proprie. *Liv.* 5. 8. *ad fin.* Perpauci in majora castra, pars maxima Romam pertenderunt. *tiraronno diritto sino a Roma. Auct. B. Alex.* 30. Protinus victor ad regis castra pertendit. *Sueton. Cæs.* 32. Ingenti spiritu classicum exorsus, pertendit ad alteram ripam. *Id. ibid.* 4. Ab Rhodo, quo pertenderat, transit in Asiam. *Id. Vit. Plin.* Quum flagrante Veservo ad explorandas propius causas liburnica pertendisset, etc.

II.) Translate ponitur pro persistere, perseverare, *persistere, perseverare, ostinasse. Ter. Eun.* 1. 1. 6. Verum si incipies, usque pertendes naviter. *Varro* 5. *L. L.* 2. *Müll.* A qua re sit pertinacia quum queritur, ostenditur esse a pertendendo; in qua re sit impositum, dicitur quum demonstratur, in quo non debet pertendi et pertendit, pertinaciam esse. *Propert.* 2. 12. 17. Quod si pertendens animo vestita cubaris, etc. — *NB.* Pro conferre, contendere, comparare, *confrontare, esaminare paragonando*, effertur illud *Cic. Balb.* 5. 11. Nos Pompeji decretum cum legibus conferemus? cum fœderibus omnia acerbissima diligentia pertendemus? *At ibi legendum est perpendemus. V. Orell. ad h. l.*

PERTENEO, es, ūi, ere, a. 2. semper teneo. *Hieronym. Ep.* 66. n. 13. Ego quidem Romæ non erem, et tuus me tenebat eremus, atque utinam pertenuisset!

PERTENTATUS vel *pertemptatus*, a, um. *V. voc. seq.*

PERTENTO vel *pertempto*, as, avi, atum, are, a. 1. (per et tento). Part. *Potentatus* II. In omnibus paragr.; *Pertentandus* II. 1. — *Pertentare* est vehementer tentare, atque adeo explorare, *expiscari, ἀσπισησθαι* (II. *tastare per tutto, tentare bene, provare*; *Fr. tâter partout, essayer, tenter, sonder, explorer, éprouver*; *Hisp. ensayar, probar, tentar, sondar*; *Germ. nach allen Seiten betasten, befühlen, daher prüfen, probiren*; *Angl. to try thoroughly*).

I.) Proprie. *Tac.* 2. *Hist.* 49. Allatis pugionibus duobus, quum utrumque pertentasset, etc.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. de hominum mente et de aliis. *Ter. Andr.* 3. 4. 9. Sed ea gratia simulavi, ut vos pertentarem. *Tac.* 6. *Ann.* 20. Quem accitum et diversis sermonibus pertentatum, postremo Græcis verbis adlocutus est. *Id. I. Hist.* 29. Placuit pertentari animum cohortis. *Id. I. Hist.*

25. Data pecunia ad pertentandos plurium animos. *Lucret.* 5. 190. omnia pertentare. *Plin.* 1. *Ep.* 20. a *med.* Omnia pertento, omnia experior, πάντα denique λιθον κινει. *Vitruv.* 8. 1. *ad fin.* Quum hæc ita erunt pertentata, etc. ¶ 2. Ponitur etiam pro considerare. *Cic.* 1. *ad Q. fr.* 1. *ad fin.* Sed tu perspice rem et pertenta. *Id. 2. Invent.* 12. 38. Ex facto eutem ipso suspiciones ducentur, si totius administratio negotii ex omnibus partibus pertentabitur. *Id. 2. Orat.* 78. 318. Hæc ex ipsis visceribus causæ sumenda sunt. Idcirco tota causæ pertentata atque perspecta, locis omnibus inventis atque instructis, considerandum est etc. ¶ 3. Item pro permovere, commovere — a) In bonam partem. *Virg.* 1. *Æn.* 506. Latona tacitum pertentant gaudia pectus. *Sic Id.* 5. *ibid.* 827. Hic patris Aeneæ suspensam blanda vicissim Gaudia pertentant mentem. *Petron. Satyr.* 127. Tam dulcis sonus pertentabat aera, ut putares inter euras canere Sirenum concordiam. *Alii leg.* pertentatum mulcebat aera. — b) In malam partem. *Virg.* 3. *G.* 250. ut tota tremor pertentet equorum Corpora. *Id. 7. Æn.* 354. Ac dum prima lues udo sublapsa veneno Pertentat sensus, atque ossibus implicat ignem. *Apul.* 1. *Met.* In solita vinolentia ac diuturna fatigatione pertentatus, sopitus jem stertehat altius.

PERTENŪS, e, adject. valde tenuis, *molto tenue, πολυδαιρος*.

I.) Proprie. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 6. 7. (34). Sabulum pertenuis.

II.) Translate sumitur pro valde *perito*. *Cic.* 14. *Fam.* 3. Spes salutis pertenuis ostenditur. *Id. 2. leg. Agr.* 32. 87. Quum pertenui discrimine separarentur. *Id. 1. Orat.* 23. 107. Mihi dicendi aut nullam artem, aut pertenuem videri. *Id. 2. Verr.* 6. 17. Pertenuis argumentum. *Id. Cluent.* 60. 168. Pertenuis suspicio.

PERTĒPIDUS, e, um, adject. valde tepidus. *Vopisc. Carin.* 17. Fons aqua tepidus.

PERTĒBRĀTUS, a, um. *V. voc. seq.*

PERTĒBBRO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Perterebratus*. — *Perterebrare* est idem ac *terebrare*, seu plane *terebrare. Cic.* 1. *Divinat.* 24. 48. Hannibalem Cælius scribit columnam auream perterebravisse. *Vitruv.* 8. 7. *circa med.* Lapis perterebratus. *Arnob.* 3. 13. Aures etiam sequitur ut habeant curvis perterebratas anfractibus. *h. e. aures, quæ habent introitus multis cum flexibus, ut Cic.* 2. *Nat. D.* 57. 144. loquitur.

PERTĒRES, etis, adject. omn. gen. valde teres.

V. Apul. loc. cit. in ORRHOPYGIUM.

PERTĒRGĒO, ges, si, gere, a. 2. est diligenter tergere, *abstergere, nettare, forbare, ἀπομαρτω*.

I.) Proprie. *Colum.* 12. *H. R.* 9. 2. Munda sponsia vasa pertergere. *Horat.* 2. *Sat.* 8. 11. Gausape purpureo mensam pertersit.

II.) Translate est tangere, pellere. *Lucret.* 4. 248. Isque (*aer*) ita per nostras acies perlabitur omnes, Et quasi perterget pupillas, atque ita transit. *et ibid.* v. 251. et quanto plus aeris ante agitur Et nostros oculos perterget longior aura, Tam procul esse magis res quæque remota videtur. *Sic legit Lachmann; al. pertergit; al. præterget.*

PERTĒRGO, gis, si, sum, gere, a. 3. idem ac *pertergeo*. Legitur in *Not. Tyr.* p. 80. *V. voc. præced.*

PERTĒRMINIS, e, adject. qui fit per terminos, vel ultra terminos. *Mar. Victorin. Art. gramm.* p. 2461. *Putsch.* *Pertermine* dicitur auspiciam, quod fit quum de fine Romano in agrum peregrinum transgrediuntur.

PERTĒRO, teris, trivi, tritum, tētere, a. 3.

(per et tero). Part. *Pertritus* I. et II. — *Pertere* est valde terere, *perfricare, præterere, comminuerere, tritare, pestare, κατατρίβω*.

I.) Proprie. *Colum.* 12. *H. R.* 38. 7. Myrti baccam quum paulum siccaverunt, pertetur ita, ut quantum fieri potest, interiora semina integre permaneant: tum per lineam fuscum, quod perturiverant, expriment. *Id. 8. ibid.* 5. 21. Uve pertrita et cum aqua potui data.

II.) Translate *pertritus* est usu tritus, vulgaris. *Seneca Controv.* 18. a *med.* Vulgaris in ejusmodi controversiis et pertrita quæstio. *molto usitata. Adde eumd. Ep.* 63. a *med.*

PERTĒRĒFĀCIO, facis, feci, sectum, facere, a. 3. (perterreo et facio). Part. *Perterefactus*. — *Perterefacere* est valde *terrefacere, pertertere. Ter. Andr.* 1. 1. 142. *Perterefacias Davum. Brutus ad Cic.* 11. *Fam.* 20. Sperare eos, te perterrefacito, adolescente impulo, posse magna consequi præmia. *Alii et ipse Orell. leg.* *perterrefacito, quod recentiores haud probant.*

PERTĒRĒFACTUS, a, um. *V. voc. præced.*

PERTĒRĒO, res, rui, ritum, rere, a. 2. (per et terreo). Part. *Perterritus*. — *Perterrere* est valde *terrere, atterere grandemete, spaventare, κατακλέρτω. Ter. Eun.* 5. 3. 13. Hunc perterreho sacrilegum. *Cic. Cæcin.* 9. 24. Ferro, inquit, te rejeci atque perterrui. *Cæs.* 7. *B. G.* 4. *extr.* Magnitudine pæne perterrere alios. *et ibid.* 50. Hi similitudine ermorum vehementer nostros perterruerunt. — Part. *Perterritus sæpius usurpatur* — a) Cum Ablativo. *Cic. Cæcin.* 10. 26. Omnes metu perterriti. *Id. Cluent.* 13. 38. Recentis maleficii conscientie perterritus. *Id. 2. Cat.* 7. 14. Spoliatus armis audacia, obstupescit ac perterritus mea diligentia. *Id. Cæcin.* 13. 37. Tu solus prohibitus et a tuis ædibus vi atque armis perterritus. *h. e. perterrendo summotus. At hic legendum videtur proterritis. Nepos Themist.* 4. Incendii flamma perterritus. — b) Absolute. *Cic. Cæst.* 28. 66. Ne tot unum, velentes imbecillum, atares perterritum superare non possent. *Ovid.* 11. *Met.* 771. Visa fugit Nymphæ, veluti perterrita fulvum Cerva lupum. — c) Poeticè de inanimis. *Ovid.* 1. *Pont.* 2. 19. His (*spiculis*) eques instructus perterrita mœnia lustrat.

PERTĒRĒCRĒPUS, a, um, adject. (perterreo et crepo) terrorem crepando incutiens, *ἐκπληκτικός. Vet. Poeta apud Cic. Orat.* 49. 164. Habeo istam ego perterricrepam. *Lucret.* 6. 129. de tonitru. Tum perterricrepe sonitu dat fissa (nubes) fragorem.

PERTĒRĒITO, as, are, a. 1. *frequentat. a* perterreo. *Avien. Arat.* 1169. Scorpius ingentem perterritat Oriona. *Coripp.* 2. *Johann.* 479. perterritat hostis Cuncta ferus.

PERTĒRĒITUS, a, um. *V. PERTĒRĒO.*

PERTĒXO, xis, xbi, xtum, xere, a. 3. (per et tero). Part. *Pertextus* I. 1. — *Pertexere* est totum terere, ad finem usque terere, *tessere interamente, διαστεινω*.

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Apul.* 11. *Met.* Palla bysso tenui pertexta. *V. DETEXTUS.* ¶ 2. Latiori sensu est terendo vel connectendo perficere, peragere, exornare. *Vitruv.* 5. 9. Odeum, quod Pericles columnis lapideis disposuit, naviumque malis et antennis pertextuit. *Id. 7. præf. ad fin.* Cereris cellam Dorico more pertexit.

II.) Translate sæpe refertur ad sermonem et narrationem. *Lucret.* 6. 42. Quo magis inceptum pergam pertexere dictis. *Cic.* 2. *Orat.* 33. 145. Pertexere modo, quod exorsus es. *Id. 1. Att.* 14. Totum hunc locum valde graviter pertextuit. *Vopisc. Aurel.* 15. Longum est cuncta pertexere: nam et actæ sunt Crinito a Valeriano gratiæ, et adoptio, ut solebat, impleta.

PERTĒXTUS, a, um. *V. voc. præced.*

PERTĒCA, æ, f. 1. Ratione habita etymi, appellata est ab inus. *perlico* pro *pertingo*, ut putat *Voss. in Etymol. At Isid.* 15. *Orig.* 15. n. 3., inter *Gromat.* p. 290. *Goes.* et p. 367. *Rudorff.* *Pertica* autem a portando dicta, quasi portice. Omnes autem præcedentes mensuræ in

corpore sunt, ut palmus, pes, passus et reliqua: sola pertica portatur. Est enim x. padum. — Ceterum *pertica* est lignum, seu baculus oblongus ad varios usus, *καύραξ* (It. *perca*, *stanga*, *lungo bastone*; Fr. *perche*, *gaule*, *lang bâton*, *échalas*; Hisp. *percha*, *perliga*, *vara larga y delgada*; Germ. *e. langer Stock od. Stange*; Angl. *a perch*, *pole*, *long staff*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Plaut. Asin.* 3. 2. 43. Nimis vellem habere perticam, qui verberarem asinos. *Ovid. 3. Fast.* 117. Pertica suspensos portabat longa manipulos. *Id. de nuce* 67. At quum maturas fesso nova cortice rimas. Nux agit, ad partes pertica saeva venit: Pertica dat plenis immitia vulnera ramis. *Plin. 15. Hist. nat.* 3. 3. 11. Perticis oleas decutere. *Id. 18. ibid.* 39. 72. (208). Messis alibi tribulis in area, alibi equarum gressibus exterritur, alibi perticis flagellatur. *co. batachj.* et 16. *ibid.* 37. 68. (174). Salices in proceritatem magnam emittunt Jugis vinearum perticas. Sic de arundine *Colum. 4. R. R.* 32. 2. Bulbus arundinis obrutus anno celerius perticam præbet. *h. e.* adeo crescit, ut perticæ vicem jugandis vitibus præbeat. — Ceterum *Curt. 5. 2. in fin.* Cujus (*tubæ*) sonus plerumque, tumultuantium fremitu exoriente, haud satis exaudiriatur. Ergo perticam, quæ undique conspicui posset, supra prætorium statuit, ex qua signum eminebat pariter omnibus conspicuum. *Apul. 7. Met. sub fin.* Pertica, qua stabuli fores obstruunt solebant, arripita, non prius me desit obtundere quam manibus ejus fustis esset elapsus. *Ulp. Dig.* 33. 7. 12. ante med. Perticæ, quibus araneæ detergentur. ¶ 2. Speciatim de ramo tereti, oblongo, suæ arbori conjuncto. *Colum. 4. R. R.* 33. 3. de castanea. Melius ex vicino, si competit, mergi more, pertica declinata propagatur, quam exempta reseritur. ¶ 3. Item speciatim de arbore admodum juveni. *Plin. 17. Hist. nat.* 20. 32. (141). Salices, quarum satio fit loco madido, tamen refosso pedes duos et semipedem, tales sesquipedali vel pertica, quæ utilior, quo plenior. ¶ 4. Sæpe dicitur de longa regula, qua agros dimetiri mos est, quæ et decempea. Unde in *Gloss. Philox.* non solum *καύραξ*, sed etiam *καύρα* vertitur. Crebra ejus mentio apud auctores rei agrariæ *Goesii*. — Pertica militaris est, qua dividebantur militibus in præmium agri adepti privatis. *Servius ad Virg. 9. Ecl.* 7. qua se subducere colles incipiunt: Usque ad eum locum, inquit, perticam militarem Octavianus Musa porrexit, limitator ab Augusto datus. De ea, quatenus privatorum agros ære alieno laborantium auferebat, *Faler. Cato in Diris* 45. Pertica, quæ nostros metata est impia agellos. et *Propert. 4. 1. 130*. Abstulit excultas pertica tristis opes.

II.) Translate. ¶ 1. Apud Auctores. *Agrar.* dicitur etiam pertica universus ager alicui colonie assignatus. Solum, inquit *Frontin. de limit. agr. p.* 43. *Goes.*, quodcumque colonie est assignatum, id universum pertica appellatur. Quidquid huic universitati applicium fuerit ex alterius civitatis sine, sive solidum, sive cullellatum fuerit, præfectura appellatur. Hæc *Frontin.* ¶ 2. Una pertica, uno modulo, una ratione ac modo. *Plin. 8. Ep.* 2. in fin. Ex ipsa etiam, quos non una, ut dicitur, pertica, sed distincte gradatimque tractavi, quanto quis melior et probior, tanto mihi obligator abii.

PERTICALIS, e, adject. ex quo fiunt perticæ. *Colum. 4. R. R.* 31. 2. Perticulis fere salix eundem agrum, quem viminalis, desiderat. Adde *Plin. 17. Hist. nat.* 20. 32. (142).

PERTICARIUS, a, um, adject. ad perticam pertinens. *Inscript. apud Marangon. Gio. Delle cose gentili.* p. 488. et apud *Maffei. Mus. Fer.* p. 320. 5. D. M. M. LICINIO MOSCHO NEGOTIANTI PERTICARIO ET CORNELIAE PROCLAE CONIUGI POMPONIUS OLYMPVS FRATER ET PLYMENVVS SOTVS ZOSIMVS LIBERTI ET HEREDVS FECERAT.

PERTICATUS, a, um, adject. *Martial. 5. 12.* Quod nutantia fronte perticata Gestat pondera Masthion superbus. *h. e.* frons, quæ perticam gerit. *Alii rectius leg. pertinaci.*

PERTIMEFACTUS, a, um, particip. ab inusit. *pertimefacio*, perterritus. *Pacuvius apud Non. p.* 467. 33. *Merc.* Is triplici pertimefactus morore animi, incerte errans vagat. *V. PERTERRER-FACIO.*

PERTIMEO es, ere, a, 2 valde timeo. Legitur tantum Part. *Pertimens* apud *Lactant. 6. 17. circa med.* Pusillitas animi aut pertimentis, ne desit, aut desperantis, posse illam reparare. *Alii leg. pertimentis. Vulgari. interp. 1. Petr.* 3. 6. Non pertimentes ullam perturbationem. — Ceterum *V. voc. seq.*

PERTIMESCO, timesci, timui, timescere, inchoat a. et n. 3. Part. *Pertimescendus* sub 1.º b. — Pertimescere est valde timescere, incominciare a temere fortentente, temere gravememte. *περτιμεσκει.* — 1.º Active. — a) Cum Accusat. *Cic. Quinct. 1. 1.* Id vero non mediocriter pertimesco. *Id. 6. Ferr.* 35. 77. Hanc tu tantam religionem si tum in imperio propter cupiditatem et audaciam non pertimescebas, etc. *Id. Pis.* 10. 22. In quo, quum illum saltatorium versaret orbem, ne tum quidem fortunæ rotam pertimescebat. *Ovid. 6. Fast.* 243. et leto consulis omnes Attoniti Mauras pertimescere manus. — b) Passive. *Cic. 2. leg. Agr.* 17. 45. Grave est enim nomen impellii, atque id etiam in levi persona pertimescitur. *Cæs. 5. B. G.* 29. extr. In quo si non presens periculum, at certe longa obsidione fames esset pertimesceuda. *At Dinter. legit timenda.* — 2.º Neutrorum more. — a) Cum Ablativo rei et præpositione de. *Cic. Divin. in Q. Cæcil.* 21. 71. Eos, qui alterum accusant, non minus de laude, de honore, de fama sua. quam illos, qui accusantur, de capite ac fortunis suis pertimescere. *Id. 7. Ferr.* 44. 115. Hæc cuncti Siculi graviter commoventur, et de suis periculis fortunisque omnibus pertimescunt. — b) Sequentem part. ne. *Cic. Sert.* 49. 105. Plausum vero etiam si quis eorum aliquando acceperat, ne quid peccasset, pertimescebat. *Nepos. Alcib.* 5. Pertimuerunt, ne descisceret. — c) Absolute. *Tac. 1. Ann.* 29. Nihil in vulgo modicum: terrere, ni paveant: ubi pertimuerint, impune contemni.

PERTINACIA, æ, f. 1. usurpatur morali tantum ratione, et est firmitas, obstinatio, perversitas, *αὐστηρία* (It. *pernacina*, *fermezza*, *durezza*, *ostinazione*; Fr. *opiniâtreté*, *obstination*, *fermeté*; Hisp. *porfía*, *obstinacion*, *firmeza*; Germ. *d. Beharrlichkeit, Ausdauer*; Angl. *obstinacy, stubbornness, forwardness, pertinacity, pertinaciousness*). Occurrit — a) Sæpe in malam partem, et est obstinatio, perversitas, quum in re mala desisteret, aut cedere nolimus. *Varro 5. L. L.* 2. *Müll.* In quo non debet pertendi, et pertendi, pertinacia est: in quo oportet manere, si in eo persistet, perseverantia est. *Cic. 2. Invent.* 54. 165. Unicumque virtutum initium vitium reperietur, ut audacia, quæ identitè; pertinacia, quæ perseverantia finitima est. Cf. et *Accii* locum cit. in *PERVICAX I Cic. Marcell.* 10. 31. Quæ enim pertinacia quibusdam, eadem aliis constantia videri potest. *Id. 1. Acad. (post.)* 12. 44. Cum Zeuone Arcesilas certamen instituit, non pertinacia aut studio vincendi, sed earum rerum obscuritate, quæ etc. *Cæs. 1. B. G.* 42. In spem veniebat, fore, uti pertinacia desisteret. *Id. 3. B. C.* 10. Pertinaciam linem facere. *Tac. 4. Hist.* 56.: et *Justin.* 39. 3. 10. Muliebri pertinacia accendi. *Tac. 2. Ann.* 81. Pertinaciam alicujus vincere. *Petron. Satyr.* 141. expugnare. et *ibid.* Irangere. — b) In bonam partem pio constantia. *Liv. 42. 62. ad fin.* Miraculo ignaris muris pertinacia Romanorum esse. *Sueton. Cæs.* 68. Ne patientia et pertinacia hostis, animi suorum frangerentur. *Plin. 37. Hist. nat.* 3. 13. (52). De lycurro dici cogit auctorum pertinacia: quippe genmam esse voluit. — c) In fabulis est soror Ætheris et Diei, habetque præterea fratres Fatum, Laborem, Dolum etc., sorores Invidentiam, Miseriam, Querelam etc. *Cic. 3. Nat. D.* 17. 44.

PERTINACITER, adverb. Comp. *Pertinacius* et Sup. *Pertinacissime* 1. et 2. — Pertinaciter est idem ac valde tenaciter, *molto tenacemente.*

I.) Proprie, de rebus physicis. *Plin. 33. Hist. nat.* 6. 32. (100). de argento vivo. Quum æra inaurator, sublimis bractei, pertinacissime retinet. *Id. 16. ibid.* 43. 83. (227). Ligna viridia serræ pertinacius resistunt. *h. e.* validius, fortius, retinendo serram, et remorando. *Sueton. Tib.* 74. Cinis exarsit repente, atque in multam noctem pertinaciter luxit. *h. e.* constantem ignem retinuit. *Quintil.* 1. 4. 5. Hæc ipsa magis pertinaciter hærent, quæ deterrata sunt. et *ibid.* 13. Pertinacissime durare.

II.) Translate, morali ratione. — a) In malam partem est obstinate, contumaciter, nimis perseveranter, perversaciter, *ostinatamente, pertinacemente, ἐπιπονος*. *Sall. in orat. Licinii ad pleb. a med.* Si res pertinaciter intinuerunt, *Planus* ad *Cic. 10. Fam.* 22. Ne cui oblectatorum videret nimium pertinaciter Lepido offensus. *Sueton. Cæs.* 1. Pertinaciter contendere. et *ibid.* 16. Cæcilio Metello turbulentissimas leges ferenti, auctorem se pertinacissime præstitit. — b) In bonam partem est constantem, perseveranter, *constantemente, ἐπιπονος*. *Varro 4. R. R.* 20. 3. Neque pertinaciter, quem juvencom feceris dextrum, in eo manendum. *Act. E. G.* 8. 13. Quum constantius universi paludem transissent, et pertinacius teliquam multitudinem essent iussu. *Sueton. Claud.* 40. extr. Pertinacissime liberalibus studiis deditur. *Seneca Ep.* 5. Pertinaciter studes, et, omnibus omisiss, hoc unum agis.

PERTINAX, æis, adject. Comp. *Pertinacior* et Sup. *Pertinacissimus* II. 3. 2.º — Pertinax est valde tenax, fortiter retinens, *molto tenace.*

I.) Proprie. *Horat. 1. Od.* 9. 23. Piznasque dereptum lacertis, Aut digito male pertinaci, *Apul. Fibrid. n.* 23. Ales oculis persequax, unguibus pertinax.

II.) Translate. ¶ De avaro dixit *Plaut. Capt.* 2. 2. 39. Tenax ne pater est ejus? nri. immo edepol pertinax, *avarissimo*. ¶ 2. De rebus physicis, et qui diu durat. *Plin. 10. Hist. nat.* 29. 43. (84). de lusciniâ. Tanta vox tam parvo in corpusculo, tam pertioax spiritus. (Adde *Quintil.* 11. 3. 40.) *Id. 18. ibid.* 8. 20. (85). Siligo in Allobrogum agro pertinax: in ceteris biennio in triticum transit. ¶ 3. Item qui diu et constantem durat, qui perseverat; et occurrit quum in bonam, tum in malam partem. — 1.º De abstractis. *Liv.* 25. 14. Vicit tamen omnia pertinax virtus. *Martial.* 8. 38. Qui præstat pietate pertinaci, etc. Adde *Senec. Ep.* 120. circa med. *Plin. 24. Hist. nat.* 17. 101. (159). Hoc volumen Pythagoræ pertinax fama antiquitasque vindicant. *Quintil.* 1. *proem.* § 27. Pertinax studium — *Cic. 1. Fin.* 8. 27. Concertationes in disputando pertinaces, indignæ philo-sophia mihi videri solent. *Plin. 24. Hist. nat.* 1. 1. (1). odium. *Liv.* 2. 40. sub fin. certamen. *Seneca Herc. Cet.* 1854. dolor. *Quintil. declam.* 9. 8. sub fin. Pertinaces lacrimæ. *Gell.* 2. 1. Stare solitus Socrates dicitur pertinaci statu, perdius atque pernox etc. — 2.º De hominibus. — a) Absolute. — In bonam partem significat constantem, perseverantem, *costante, fermo, perseverante, ἐπιπονος*. *Liv.* 28. 22. ad fin. Vetus miles adversus temerarios impetus pertinax. et 29. 33. Turma pertinacior in repugnando, telis obtuta est. — In malam partem significat obstinatum, obfirmatum, perversacem, contumacem, nimisque in sententia persistentem; *pernacine, ostinato, testardo, δορπιροτος*. *Cic. 1. Fin.* 8. 28. Certe pertinax non ero, tibi que, si mihi probabis ea quæ diets, libenter assentiar. et 2. *ibid.* 33. 107. Pertinacissimus fueris, si in eo persistiteris. — b) Cum Infinito. *Horat. 3. Od.* 29. 51. Fortuna Ludum insolentem Iudere pertinax. — c) Cum Genitivo. *Apul. de Mag. sub fin.* Virum æquum, et justitiam pertinacem. *Val. Max.* 6. 3. n. 3. ira. *Alii leg.* ira. Sed et tenax Genitivum regit. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PERTINENTER, adverb. Comp. *Pertinentius* et *Sup. Pertinentissime*. — *Pertinenter* est convenienter, apte, a proposito. *Tertull.* 4. *advers. Marcion* 38. Vides quam pertinenter ad causam? et *ibid.* 9. *Pertinentius* volebat agnoscere. et *ibid.* 13. *Pertinentissime* ad hanc parabolam.

PERTINĒO, ues. unī, nere, n. 2. per et tenere a themate ten quod et in tendo inest). Part. *Pertinens* I. et II. 1. — *Pertinere* (quod usum habet in tertiis personis, in Infinito et in Participio est pervenire, pertinere, penetrare, permeare, dirigi, porrigi, extendi, *καταρα, παρρησι* li. *giungere, arrivare, stendersi*; Fr. *s'étendre, a-bouir, aller jusqu'à, se diriger vers*; Hisp. *extenderse, llevarse hasta*; Germ. *sich wohin erbrecken, ausdehnen, reichens, sich strecken*; Angl. *to reach, extend, stretch*).

I.) Proprie. *Cic.* 2. *Nat. D.* 54. 136. Aspera arteria ad pulmones usque pertinet. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 55. (149). Venas ab oculis pertinere ad cerebrum, petitiissimi auctores tradunt. *Cæs.* 1. *B. G.* 1. Belgæ ab extremis Galliarum finibus orientur, pertinent ad inferiorem partem fluminis Bheni. *Id.* 3. *B. C.* 49. Omnes rivos, qui ad mare pertinebant, Cæsar averterat. *meteamo capo.* et 6. *B. G.* 10. Silvam ibi esse infinita magnitudine: hanc longe introrsus pertinere. *Ulv. Dig.* 43. 22. 1. a med. Quod ait prætor, pertinet, hoc significat: quod ex edibus ejus in tuas pertinet, hoc est dirigitur, extenditur, pervenit. *Lat.* 25. 24. In vastæ magnitudinis urbe, partium sensus non satis pertinens in omnia. *Cic.* 2. *Nat. D.* 55. 137. Venæ in omnes partes corporis pertinentes. et *ibid.* 139. Nervorum implicatio toto corpore pertinens. et *ibid.* 28. 71. Deus pertinens per naturam ejusque rei, per terras Ceres, per maria Neptunus, alii per alia. *Auct. B. Alex.* 2. In omnes partes, per quas. Egypti regnum pertinet, legatos miserat.

II.) Translate. ¶ 1. Late patet, et significat pertinere, porrigi, extendi translate sumpta. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 35. 78. (341). Quamobrem et hæc breviter attingimus, scrutati maxime pertinentia, quelle cose che fanno più a proposito. et 29. *ibid.* 1. 1. (2). Quæ jam parata atque pertinentia erant. *Gell.* 16. 3. Verba Erasistrati ad eam rem pertinentia. *Liv.* 23. 27. Ea caritas patriæ per omnes ordines, velut tenore uno, pertinebat. *Seneca* 2. *Quæst. nat.* 47. Fulmina perpetua, quorum significatio in totam vitam pertinet. *Id.* Ep. 12. a med. Hic pertinet a natali ad diem extremum. *Cic. Amic.* 14. 50. Constat, bonis inter bonos quasi necessariam benevolentiam esse. Sed eadem bonitas etiam ad multitudinem pertinet. *s'estende anche sopra la moltitudine.* et *Scævola Dig.* 17. 1. 60. Semproniam ad animum meum pertinere cognovisti. h. e. a me amari, vel mihi curæ esse. *Cic.* 2. *Orat.* 2. 6. Non cognitis rebus omnibus, quæ in (al. ad) tantam prudentiam pertinerent, che entrano a costituire una si gran cognizione. et *Senec.* 23. 82. Magnus viros tanta esse conatus, quæ ad postaritas memoriam pertinerent, che giungessero. et 2. *leg. Agr.* 8. 20. Illud de minore parte pupuli, quo pertinet, videte, dove vada a finire, quo tendat. *Sic Fario* 2. *H. R.* 1. 26. Habent in villis mulieres: et id pertinere putant, quo facilius ad greges pastores retineant. *aver per fine, per mira di trattenere.* etc. *Cic.* 8. *Att.* 9. Eo scripsi, quo in suadendo pius auctoritatis haberem: eodemque pertinet, quod causam ejus probo. *ha la medesima mira.* et *Brut.* 87. 299. Quod autem plures a nobis nominati sunt, eo pertinet, quod intelligi volui, in eo, cujus omnes cupidissimi essent, quam pauci digni nomine evaderent. *Id.* 7. *Ferr.* 10. 25. Summa illuc pertinet, ut sciatis, quoniam plura genera sunt imperatorum, ex quo genere iste est. et 3. *Nat. D.* 23. 60. Interpretando, quorsum quidque pertinet, che voglia significare. *Sic Plaut. Merc.* 2. 1. 28. Hoc quam ad rem credam pertinere somnium, neque invenire. ¶ 2. *Pertinet ad me, cadit in me.* *Id. Truc.* 4. 3. 36.

Magis pol hæc malitia pertinet ad viros, quam ad mulieres. *Cic. Rosc. Am.* 7. 18. Spero, ex hoc ipso non esse obscurum, ad quem suspicio maleficij pertinet. *Phædr.* 1. 14. Hoc pertinere vere ad illos dixerim, etc. *cadere, calare, quadrare.* ¶ 3. attinet, spectat, appartiene, riguarda, concerne, *προσχη.* *Pompon. Dig.* 50. 16. 181. Verbum illud pertinere latissime patet. Nam et eis rebus petendis aptum est, quæ nostri dominij sint, et eis, quas jure aliquo possideamus, quamvis non nostri dominij sint. *Pertinere* ad nos etiam ea dicitur, quæ in nulla earum causa sint, sed esse possint. *Tac.* 3. *Hist.* 19. *Esquana* urbis prædam ad militem, dedit: ad iuges pertinere. *Cic.* 5. *Fin.* 9. 24. Quomodo animal processit paulum, et, quatenus quicquid se attingat, ad sequæ pertinet, perspicere cepit, etc. *Id.* 13. *Fam.* 13. Quomodo virtutibus, tum etiam fortuna, si quid hoc ad rem pertinet, ornatus, se *crò fu punto a proposito.* et *Plaut. Rud.* 4. 4. 62. Quid ista ad vidulum pertinet, servæ sint istæ, an liberæ? *che han che fare?* *At Fleckeisen. leg.* Quid id ad vidulum attinet. *Yepos Thrasymb.* 2. *sub fin.* Nil attingit, nisi arma, et quæ ad victum pertinebant. *Tac.* 3. *Ann.* 48. Nihil ad patriam Sulpiciorum familiam Quirinius pertinuit, non ebbe alcuna attinenza con etc. *Martial.* 7. 10. Illud dissimulas, ad te quod pertinet, Ole, Quodque magis curæ convenit esse tuæ, a te importa, tua interest. *V. reliquum epigramma.* *Cic. Rosc. Am.* 13. 36. Illa res ad meum officium pertinet. *Id.* 1. *ad Brut.* 2. Et id valde pertinuit, ut ego tum intelligebam, ad rempublicam; ut nunc iudico, ad dignitatem tuam, h. e. fuit e republica, expedit, interfuit, utile fuit.

PERTINGO, is, ere, a. 3. *arrivare, giungere, pervenire, pertinere.* *Afferuntur loca Cic.* 2. *Nat. D.* 9. 24.; *Cæs.* 3. *B. C.* 68.; *Sall. Jug.* 52., *Liv.* 25. 24.; *Quintil.* 2. 4. a med.; et *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 55. (149), sed ubique lectio variat, et *pertinere* ab aliis reponitur. *Sic apud Lucret.* 4. 277. non *pertingit*, sed *perterget* legendum est. — *Hæc Forcellinus.* Ceterum ad verba *Sall. Jug.* 52. (al. 48.) Ex eo medio quasi coillis oriebatur in immensum pertinens. *Avetius* hæc adnotavit: *Pertingens*, quod ad unum omnes tenent libri, plurimum editores auctore Gronovio ad *Liv.* 25. 24. 6. mutarunt in *per-tinens*; et sane *per-tinere* verbum frequentius est in locorum situ describendo. *Sed Gerlachio*, qui *per-tingere* probat, asseuntur, nihil esse, cur hoc verbum omnibus Codd. armatum, per se suspectum habeamus, præsertim apud *Sallustium*, in multis a vulgari usu discordant. *Sic et Vitruv.* 2. 10. 1. *Schneider.* Montis (*Apen-nini*) jugum se circumagens et media curvatura prope tangens oras maris Hadriatici *pertingit* circumionibus contra fretum. *Avien. Descript. Orb.* 986. Infortunatam *pertingens* cespite Trojam. *Ubi Schrader.* Vellem equidem scripsisset *Avienus rontingens*, sed nihil tentare tutius est. *Fulgat. interpr.* ad *Hebr.* 4. 12. Vivus est enim sermo Dei et efficax et penetrabilior omni gladio accipiti; et *pertingens* usque ad divisionem animæ ac spiritus. *Venant. Fort.* 6. *carin.* 12. 53. Longius id absens, ibi sed *pertingo* quod opto. h. e. tandem attingo.

PERTISUM pro *per-tisum*. *V. PERTEDEO.*

PERTOLERO, as, avi, atum, are, a. 1. valde, aut usque ad finem tolerare. *Accius apud Non.* p. 292. 12. *Merc.* *Pertolerarem vitam.* *Lucret.* 5. 315. neque enim cadere avulsa repente Ex infinito quæ tempore pertolerasset Omnia tormenta ætatis.

PERTONŌ, nas, nbi, nare, n. 1. Part. *Pertonans* sub a. — *Pertonare* est valde tonare; sed occurrit translate tantum. — a) Absolute. *Hieronym. Ep.* 53. n. 8. Abdias per-tonat contra Edom sanguineum terrenumque hominem. *Id. advers. Helvid.* n. 20. Quando vero vox illa per-tonavit. *Id. Ep.* 51. n. 4. Doctrina nobis est dimittenda ipsius Domini Salvatoris in Evangelio per-tonantis. — b) Cum Accus. *Ambros. Serm. fer.* 2. *Pertonare* gloriam Christi.

PERTORQUĒO, torques, torsi, tortum, torquere, a. 2. idem ac *torqueo, distorqueo.* *Lucret.* 2. 401. ferique Centauri fædo pertorquent ora sapore. *Africanus apud Festum* p. 339. 28. *Müll.* Quam sentiosa verba pertorquet turba! *ubi pro turba alii leg tuba, alii alia.*

PERTRACTATE, adverb. *Plaut. Capt. prol.* 54. *Profecto* expedite fabulæ huic operam dare: Non pertractate facta st, neque item ut ceteræ. h. e. non vulgariter, non ratione in aliis usitata et pertractata. sed nova et singulari.

PERTRACTATIO vel *pertractatio*, ōnis, f. 3. *frangens* et assidua tractatio, *maneggiamento, s'xyssipnos.* Occurrit translate tantum; et ¶ 1. Est actus tractandi aliquid manibus. sed metaphorice. *Gell.* 5. 1. Proinde ut eum affecerit animi partium aut sincerarum aut ægram philosophi pertractatio. ¶ 2. Item est actus versandi, percurrendi, considerandi. *Cic.* 1. *Orat.* 42. 187. In grammaticis, poetarum pertractatio, historiarum cognitio, verborum interpretatio. et *ibid.* 11. 48. Non enim sine multa pertractatione omnium rerum publicarum etc.

PERTRACTATOR, ōris, m. 3. qui pertractat; et translate qui versat, explicat. *disserit Augustin.* 3. *contra Faust.* 2. *Divinarum Scripturarum pertractatores diligentissimi.*

PERTRACTATUS vel *pertractatus*, a, um, f. voc. seq.

PERTRACTO vel *pertracto*, as, avi, atum, are, a. 1. (per et tracto). Part. *Pertractans* I. et II.; *Pertractandus* II. — *Pertractare* est manibus tractare, versare, contingere, contrectare, *s'xyssipew* (II. *toccare, maneggiare*; Fr. *tâter, palper, toucher*; Hisp. *tocar, tentar, palpar, manosear*; Germ. *betasten, befühlen, begreifen*; Angl. *to handle much or often, touch*).

I.) Proprie. *Plaut. Asin.* 1. 3. 71. Si papillam pertractavit. *Cic.* 5. *Parad.* 2. 38. Reviscat M. Curius, et videat aliquem barbatulos multos exceptantem de piscina et pertractanteur. *Justin.* 1. 9. 17. Tum pertractare caput dormienti jubet. *Auct. B. Afr.* 72. Nam et milites bestias manibus pertractabant. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 6. 30. (66). Chironi Herculis hospitio excepti pertractanti arma, sagitta excidit in pedem. *Pollad.* 4. *R. R.* 12. Bubulcus ad mulceat nares (bovum) et terga pertractet. *Petron. Satyr.* 24. *Pertractato* vasculo tam rudi, hoc, inquit, etc. *Al. leg. protracto.* *Marcell. Empir.* c. 15. p. 106. ed. *Ald.* Interiora faucium remedio aliquo pertractare.

II.) Translate est diligenter versare, persolvere, percurrere, considerare. *Cic.* 2. *Fin.* 35. 118. Introspecte in mentem tuam, eamque omni cogitatione pertractans, percontare ipse te, an etc. *Id.* 1. *Orat.* 51. 222. Orator ita peragrat per animos hominum, alii sensus mentesque pertractat, ut etc. et 2. *ibid.* 8. 32. et 44. 186. *Pertractare* animos hominum. *Id.* 2. *Invent.* 14. 45. Facilius ad inventionem animus incedet, si gesti negotii et suam, et adversarii narrationem sæpe et diligenter pertractabit. *Plin.* 7. *Ep.* 17. Primum, quæ scripsi, mecum ipse pertracto, deinde duobus aut tribus lego. *esamino, ritocco.* et *Cic.* 1. *Nat. D.* 4. 9. Ad totam philosophiam pertractandam se dara a tractare, *spiegare.* et 4. *Tusc.* 10. 23. Quæ oratione prætermisissæ, ea, quæ rem continent, pertractemus. h. e. disseramus, disputemus, explicemus. *Id.* 1. *Divinat.* 56. 128. Qui cursum rerum eventorumque consequentiam diuturnitate pertractata notaverunt. et 3. *Tusc.* 14. 30. Perceptas penitus et pertractatas res humanas habere. — Et absolute. *Boeth. De differ. topic.* 1. p. 858. Illa vero de philosophiæ ratione pertractat. et *ibid.* p. 859. Nunc de thesoro divisione pertractabo. — *Pertractare visu vulnera* apud *Sil. It.* 10. 452. est diligenter attentèque perspicere, et quasi manu explorare: catachresis. Simile est *deborare oculis* apud *Justin.* 21. 5. 7. et *oculis comedere* apud *Martial.* 1. 97.

PERTRACTUS, a, um, f. **PERTRAHO.**

PERTRACTUS, us, m. 4. mors, perdaratio.

Tertull. Orat. 5. Quidam pertractum quemdam in sæculo postulant. *V.* vocem sequant.

PERTRÁHO, tráhis, traxi, tractum, tráhere, a. 3. (per et traho). Part. *Pertractus I.*; *Pertrahendus II. 2.* — Pertrahere est trahere, perducere, ad destinatum finem trahere, cum molimine trahere, ἔσθλω (It. *trarre*, tirare a furca, strascinare, condurre; Fr. *tirer jusqu'à*, traîner vers, entrainer de force; Hisp. *tirar*, rastar fuertemente, arrastrar; Germ. *hinziehen*, schleppen, mit Gewalt weg-, hin-, fortbringen, führen; Angl. *to draw*, draw with an effort, drag, lead, conduct).

I.) Proprie. *Liv. 7. 39. ad fin.* Somno gravi Quintium oppressum, mortem, ni sequeretur, denunciante, in castra pertraxerunt. *Id. 21. 28. a med.* Ratis ab actuariis aliquot navibus ad alteram ripam pertrahitur. *Phædr. 3. 10.* Accusatores postularunt mulierem, Romamque pertraxerunt ad centumviros. *Val. Max. 5. 2. n. 3. extern.* Pertrahere aliquem in jus. et *1. 7. n. 8. extern.* aliquem intra mœnia victum. *Plin. 7. Hist. nat. 2. 2. (11).* Homines silvestres ad Alexandrum Magnum pertractos, Bæton itinerum ejus mensur prodidit. *Tac. 2. Hist. 72.* Pertractus ad Vitellium. *Aurel. Vict. Cæsar. 8. a med.* Ad scalas Gemonias, perque eas pertractus, in Tiberim dejicitur. — *Liv. 6. 24.* Romanus, cedentem hostem effuse sequendo in locum iniquum pertractus, opportunus huic eruptioni fuit.

II.) Translate. ¶ 1. Pro extrahere. *Scribon. Compos. 173. extr.* Oportet autem locum morsu a rabioso cane, vel a serpente, diu tenere in exulceratione; neque pati cicatricem ducere, ut virus illa pertrahatur. ¶ 2. Item in longum traho, produco. *Plin. 28. Hist. nat. I. 2. (9).* Vitam quidem non adeo expetendam censemus, ut quoquo modo pertrahenda sit. *Al. et ipse Sillig. leg. trahenda.*

PERTRANSĒO, is, Ivi vel Ii, Itum, ire, n. anom. per medium transire, passare, oltrepassare, διερχομαι, διαβαδίζω.

I.) Proprie. *Plin. 37. Hist. nat. 5. 18. (68).* de smaragdo. Nubecula albicantis est vitium, quum viridis non pertransit aspectus, sed aut intus occurrit, aut etc.

II.) Translate. *Seneca Ep. 4.* Mors ad te venit. Timenda erat, si tecum esse posset: necesse est aut non perveniat, aut pertranseat.

PERTRANSLŪCIDUS, a, um, adject. valde translucidus. *Plin. 13. Hist. nat. 12. 24. (79).* Charta indecoro visu pertranslucida.

PERTRECTO, as, etc. *V.* **PERTRACTO**.

PERTREMISCO, is, ere, inchoat. n. 3. valde tremo. *Meronym. 3. in Isaj. 7. 2.* Populus David, simpliciter credens in Dominum, pertremiscet. *Id. 4. ibid. 10. 5.* Semper sibi impendentem inanum Domini pertremiscant.

PERTREPĪDUS, a, um, adject. valde trepidus. *Capitolin. Maxim. et Balbin. 1.* Senatus pertrepidus in eodem Concordiæ concurrebat.

PERTRĪBŪO, hūis, būi, būtum, būere, a. 3. idem ac tribuo. *Plin. 10. Ep. 18.* Apud me et milites et pagani certatim ei, qua privatim, qua publice, testimonium pertribuerunt. *Alii leg. retribuerunt. Id. Plin. 10. Ep. ad Trajan. 18.* Qua privatim, qua publice, testimonium pertribuerunt. et *Paneg. 95.* Vos (mihi) in istis officiis etiam cuncti constantiæ antiquissimum testimonium pertribuistis. *At legendum est perhibuerunt, perhibuistis.*

PERTRICŌSUS, a, um, adject. scabroso, molesto, valde tricosus, tricus plenus, difficilis. *Martial. 3. 63.* Res pertricosus est, Colile, bellus homo. *Alii leg. pertricosus; alii pertricosus.*

PERTRISTIS, e, adject. valde tristis.

I.) Proprie. *Vet. Poeta apud Cic. 1. Divinat. 8. 14.* Sæpe etiam pertriste canit (Orell. clet) de pectore carmen. h. e. augurii valde infelicis.

II.) Translate est idem ac perseverus. *Cic. Cæl. 11. 25.* Fuit in hac causa pertristis quidam patruus, censor, magister.

PERTRĪTUS, a, um. *V.* **PERTERO**.

PERTRUX, ūcis, adject. omni. gen. valde trux. *Apul. 5. Met.* Quæ te pertruxit bestia nuptiis destinata esse clamavit. *Alii leg. truxis*, et quidem, ut probat *Oudendorp.* multo melius.

PERTUMESCO, mescis, mui, mescere, inchoat. n. 3. valde tumesco. Voi a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir. p. 115.*

PERTŪMĪDUS, a, um, adject. valde tumidus. *Apul. de deo Socrat. init.* Pertumida luna. *Elmerh. protumida legit.*

PERTŪMULTŪŌSE, adverb. valde tumultuose. *Cic. 15. Fam. 4.* Pertumultuose, neque tamen non vere, Parthos in Syriam transisse, nunciaverunt.

PERTUNDO, tundis, tūdi, tūsum, tundere, a. 3. (per et tundo). Part. **Pertusus**. — Pertundere est tundendo perforare, διατρύω, διαόπτω (It. *battendo forare*, traforare; Fr. *percer* d'outre en outre, trouer, perfore, creuser; Hisp. *agujerar*, horadar, barrenar; Germ. *durchstossen*, durchbohren, durchlöchern; Angl. *to beat or break through*, bore through, perforate, punch). Occurrit — a) Generalim. *Ennius apud Friscian. 10. p. 871.* Putsch. Ingenio forti dextrum latus pertudit hasta. *Id. apud Servium ad Virg. I. Æn. 81.* nam me gravis impetus Orca Pertudit in latus. *Cato R. R. 41.* Terebrat vitem pertundere. et *52.* Calicem pertundito per fundum. et *157. a med.* Sub sellam supponit pertusam: eo mulier assidat. *Plaut. Pseud. 1. 2. 37.* Ne quisquam pertundat crumenam, cautio est. *Varro apud Non. p. 544. 18. Merc.* Si vasa habes pertusa, plumbum non habes? *Lucret. 4. 1286.* Nonne vides etiam guttas in saxa cadentis Humoris longo in spatio pertundere saxa? et *5. 1267.* levare ac radere tigna, Et terebrare etiam ac pertundere, perque forare. *Catull. 32. 10.* Nam pransus jaceo, et satur supinus Pertundo tunicamque palliunq. *Colum. 6. R. R. 15. 1.* Si bos surculum calcaverit, aut acuta testa, vel lapide unguam pertuderit, romperat, et *Vitruv. 10. 22. sub fin.* Crebra foramina pertudit. *Inscript. apud Henzen. 7297. si potest illa (Venus) MIMI TENERVIM PERTUNDERE PECTVS QVIT EGO NON POSSIM CAPVT DEAE FRANGERE? Ulp. Dig. 9. 2. 27. ad fin.* Si uxor margaritas perforasset, ut pertusis in linea uteretur. *Pers. 4. 28.* Jugum pertusa ad compita figit. h. e. pervia. — b) Speciatim. *In pertusum dolium quippiam congerere*, proverb. frustra laborare, tempus terere, operam ludere, nihil proficere, *perder il tempo*, imbottar nebbia. Ductum est a fabula Danaldum. *Plaut. Pseud. 1. 3. 135.* In pertusum ingerimus dicta dolium. *Lucret. 3. 935.* Nam gratis fuit hæc tibi vita anteacta priorque, Et non omnia pertusum congesta quasi in vas Commoda perfluxere atque ingrata interiere, Cur non ut plenus vitæ conviva recedis? *Adde ibid. 1009. et 6. 20.*

PERTUNSORĪUM vel pertusorium, ūi, n. 2. veretrum, penis. Ex multis *Gloss. vet.* vocabulum hoc eruendum videtur: *V.* **PERTUNDA** in *ONOM. et G. Löwe, Prodrum. in Corp. Glosar. Latin. p. 411.*

PERTURBĀTĒ, adverb. confusamente, διαταραχώς, confuse, non servato ordine rerum et temporum. *Cic. 1. Invent. 20. 29.* Ne quid perturbate, ne quid contorte dicatur. *Id. Orat. 35. 122.* Sua confirmare, adversaria evertare, eaque efficere non perturbate, sed singulis argumentationibus ita concludendis, ut efficiatur quod sit consequens iis, quæ sumentur ad quamque rem confirmandam. h. e. sine nexu idoneo.

PERTURBĀTĪO, ōnis, f. 3. turbatio, confusio, ταραχῆ (It. *confusione*, perturbamento, disordine; Fr. *confusion*, perturbation; Hisp. *confusion*, desorden, perturbation; Germ. *die Verwirrung*, Unordnung, Zerrüttung, Unruhe; Angl. *confusion*, disturbance, disorder, diquiet, trouble, perturbation).

I.) Proprie. *Cic. 2. Divinat. 45. 94.* Tum serenitas, tum perturbatio cæli.

II.) Translate. ¶ 1. Generalim de inordinata et gravi rerum et animorum mutatione. *Cic. 9. Fam. 15. med.* Miraris me tanta perturbatio

valitudinis tuæ tam graviter exanimatum fuisse? *Id. 3. Parad. 2. 26.* Quidquid peccatur, perturbatione peccatur rationis atque ordinis. *Id. 1. leg. Agr. 8. 24.* Hoc motu atque hac perturbatione animorum atque rerum. *Id. 1. Nat. D. 2. 3.* Quibus sublatis, perturbatio vitæ sequitur et magna confusio. *Id. Flacc. 37. 94.* Videtis, in quo motu temporum, quanta in conversione rerum ac perturbatione versemur. *Cæs. 4. B. G. 29.* Magna totius exercitus perturbatio facta est.

¶ 2. Speciatim et sæpe dicitur de commotione animi, affectione, passione, affetto, παθήσις. *Cic. 4. Tusc. 5. 10.* Quæ Græci παθήσις vocant, nobis perturbationes appellari magis placet, quam morbos. et *ibid. 6. 11.* Est igitur Zenonis hæc definitio, ut perturbatio sit aversa a recta ratione, contra naturam, animi commotio: quidam brevius, perturbationem esse appetitum vehementiorem. et *15. 34.* Ex vitiositate concitantur perturbationes, quæ sunt turbidi animorum concitatioque motus, aversi a ratione, et inimicissimi mentis vitæque tranquillæ. *Id. 3. Fin. 10. 35.* Perturbationes sunt genere quatuor, partibus plures, ægritudo, formido, libido, lætitia. *Id. 2. Orat. 42. 178.* Impetu quodam animi et perturbatione magis, quam iudicio, aut consilio regi. *Id. 1. Off. 7. 23.* Qui injuste impetum in quempiam facit aut ira aut aliqua perturbatione incitatus, is etc. *Id. 1. Divinat. 30. 62.* Perturbationem afferre. *Id. 1. Off. 36. 131.* In perturbationes atque exanimaciones incidere.

PERTURBĀTOR, ōris, m. 3. perturbator, ταραχτής, qui perturbat. *Sulpic. Sev. 2. Hist. sacr. 49.* Perturbator Ecclesiarum.

PERTURBĀTRIX, ūcis, f. 3. perturbatrice, quæ perturbat. *Cic. 1. Legg. 13. 39.* Perturbatricem autem harum omnium rerum Academicam, hanc ab Arcesila et Carneade recentem, exoreinus, ut sileat.

PERTURBĀTUS, a, um. *V.* **PERTURBO**.

PERTURBĪDUS, a, um, adject. valde turbidus, perturbatus. *Vopisc. Saturnin. 7.* Si perturbidam civitatem vidisset, etc.

PERTURBO, as, avi, ātum, are, a. 1. (per et turbo). Part. *Perturbans II. 2.*; *Perturbatus II. 2.* et in fin. — Perturbare est valde turbare, confundere, miscere, διαταραχῶ (It. *perturbare*, confundere, sconvolgere, sconcertare, disordinare; Fr. *troubler fortement*, porter le desordre dans; Hisp. *turbar fuertemente*, desazonar; Germ. *ganz in Unordnung*, -Verwirrung bringen; Angl. *to disturb greatly*, throw into confusion, confuse, trouble, disorder, perturb, perturbate).

1.) Proprie. *Lucret. 4. 664.* Quippe, ubi mi febris bili superante coorta est, Aut alia ratione aliqua 'st vis excita morbi, Perturbatur ibi jam totum corpus, et omnes Commutantur ibi posituræ principiorum.

II.) Translate. ¶ 1. De rebus physicis est permiscere, mescolare agitando. *Pallad. 12. R. R. 18.* Inulam, lauri folia et cyperum permiscere cum salibus, et diu oleo injecta perturbate. ¶ 2. Generalim est inordinata mutare, evertere, subvertere. *Ter. Andr. 3. 4. 22.* Jam perturbavi omnia: Herum fessili; in nuptias conieci herilem filium etc. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 5. 14.* Similiter vos, quum perturbare, ut illi (Gracchi) rem publicam, sic vos philosophiam bene jam constitutam velitis etc. et *ibid. § 15.* Et in optima re publica Ti. Gracchus, qui otium perturbaret, sic etc. *Id. Sull. 20. 56.* Sittius est ab hoc in ulteriorem Hispaniam missus, ut eam provinciam perturbaret. *Id. Brut. 62. 223.* Ut in his perturbem ætatum ordinem. *Id. 3. Off. 29. 108.* Conditiones pactionesque bellicas perturbare perjurio. *Sall. Jug. 63.* Implicara ac perturbare aciam. *Cæs. 4. B. G. 32. extr.* Paucis interfectis, reliquos incertis ordinibus perturbaverant. et *5. ibid. 37.* Impetu facto perturbare ordines. *Plin. 1. Ep. 20.* Oratio magnifica et excelsa tonat, fulgurat, omnia denique perturbat et miscet. — Similiter Part. præter. apud *Cic. 3. Orat. 13. 49.* Non confusis personis, non perturbato ordine. *Id. 1. leg. Agr. 8. 23.* Civitas

seditionibus perturbata. *Id.* 1. *Divinat.* 29. 60. Somnia vero multo plura evenirent, si ad quietem integri iremus: nunc onusti cibo et vino perturbata et confusa cernimus. Adde *eumd.* *Harpasp. resp.* 21. 45. ¶ 3 Speciatim saepe refertur ad animum, et significat alioquo affectu et perturbatione commovere. *Cic. Rabir. per Juell.* 6. 18. Numquam populus R. consulam me ferisset, si vestro clamore perturbatum iri arbitrareretur. *Id. Orat.* 37. 128. Alterum, quod ταραξάρον nominant, quo perturbantur animi et concitantur. *Id. Mil.* 1. 1. Quum Milo magis de reipublica salute, quam de sua perturbetur. *Id.* 5. *Verr.* 57. 132. Hæc te vox non percussit? non perturbavit? *Id.* 8. *Att.* 11. Quod me magno animi motu perturbatum putas, sum equidem. — *NB.* Pro daturbate. *V.* PERSTRINGO sub II. — Hinc Part. præter. pass., cujus exempla supra retulimus.

PERTURBATUS, a, um, adjective quoque usurpatur, unde Comp. *Perturbator* 2. et Sup. *Perturbatissimus* 1. Translate ¶ 1. Est inquietus, inordinatus: cf. II. 2. *Seneca* 7. *Quæst. nat.* 10. *Perturbatissimum* tempestatis genus. ¶ 2. De animo, qui alioquo affectu et perturbatione afficitur et commovetur: cf. II. 3. *Cic.* 10. *Att.* 14. Numquam vidi hominem perturbatiorum metu.

PERTURPIS, e, adject. valde turpis. *Cic. Cæl.* 20. 30. Cum hac aliquid adolescentem hominem habuisse rationis, non tibi perturpe, aut perflagitiosum esse videatur?

PETICŒORIUM vel pertursorium, ii, n. 2. *V.* PERTENSORIUM.

PETICŒURA, æ, f. perforatio. *Cæl. Aurel.* 5. *Tard.* I. n. 18. Pertusuræ patiens locus.

PETŒUSUS, a, um. *V.* PERTUNDO.

PERŒBIQUE, adverb. idem quod ubique, addita per pleonasmum preposit. *Tertull. Pall.* 2. ad fin.

PĒRŒLA, æ, f. 1. deminut. a pera, parva pera, sacculus, taschetta.

1.) Proprie. *Seneca* *Ep.* 90. ante med. Diogenes quum vidisset puerum cava manu hibentem aquam, fregit protinus exemplum e perula calicem.

II.) Translate. *Apul.* 5. *Met.* Psyche, non ita ut pridem parva, et ipsa jam mater es. Quantum, putas, boni nobis geris in ista perula? h. e. in hoc utero? sermo enim est sororum Psyches, quæ eam gravidam alloquantur, et illius uterum intumescens manu tangunt. — *NB.* Perula, alio sensu. *V.* PIRULA.

PĒRUNCTIO, ōnis, f. 3. inunctio. unctio. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 16. 63. (226). Perunctio prodesse dicitur. Adde *eumd.* 24. *ibid.* 15. 80. (131). Sic *Cæl. Aurel.* 2. *Acut.* 18. n. 105. Tunc quiescere permitimus ægrotantem, atque resumptum laxativa perunctio curari. Adde *eumd.* 2. *ibid.* 6. n. 28. et 4. *Tard.* 3. n. 75. Sic *Marcell. Empir.* c. 10. p. 100. *retro ed. Ald.* Si quando ulcuscula in naribus fuerit, sanabuntur fomento aquæ puræ calidæ per molles spongias, et medicamentorum infra scriptorum perunctio, id est succo de moris cum vino tepefacto etc. Adde *Theod. Priscian.* l. 2. part. 2. c. 21. p. 308. ed. *Id.*; et *Plin. Valerian.* 1. 54.

PĒRUNCTUS, a, um. *V.* voc. seq.

PĒRUNGO, gis, ai, ctum, gere, a. 3. (per et ungo). Part. *Perungens* I.; *Perunctus* I. et II.; *Perungendus* I. — Perungere est valde ungere, circumquaque ungere.

1.) Proprie. *Varro* 2. *R. R.* 11. 7. *Tonsas* (oves) recentes eodem die perungunt vino et oleo. *Cic.* 1. *Tusc.* 47. 113. Corpora oleo perunterunt. *Horat. Epod.* 5. 59. Nardo perunctus. *Id. Art. P.* 277. facibus ora peruncti. *Ovid.* 3. *Art. am.* 755. Carpe cibos digitis: est quidam gestus edendi: Ora nec immunda tota perunge manu. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 9. 45. (104). Fervores febrium sale cum oleo perungere. *Id.* 29. *ibid.* 4. 28. (90). Perungere vulnera. *Id.* 28. *ibid.* 9. 37. (141). Adipe verrino axibus vehiculorum perungendis uti. *V.* AKUNGIÀ. *Cassiod.* 6. *Hist.*

Ecd. 12. a med. Eum ex melle et liquamine perungentes.

II.) Translate est illinere, distendere, spatulare. *Scribon. Compos.* 20. Idem hoc medicamentum etiam supra perunctum tardius quidem, sed eodem effectus præstat, maxime in teneris corporibus et *Compos.* 250. Benefacit bujus radices recentis succus ad sugillationes et livores perunctus. Adde *eumd.* *Compos.* 224.; *Marcell. Empir.* c. 36. p. 139. *retro ed. Ald.* et c. 28. p. 128.; et *Theod. Priscian.* 4. p. 310. *retro.*

PĒRURBĀNE, adverb. *Sidon.* 5. *Ep.* 17. *od fin.* Respondit ille perurbane. h. e. perfacete.

PĒRURBĀNUS, i, a, um, adjecti. valde urbanus.

1.) Proprie. *Cic. Brut.* 68. 239. Etiam L. Torquatus elegans in dicendo, in existimando admodum prudens, toto genere perurbanus. Adde *eumd.* 1. *Orat.* 16. 72. Utroque autem loco perfacetum significare videtur.

II.) Translate pro studioso urbis seu rerum urbanarum videtur poni in illo *ejusd.* 2. *Att.* 15. *ad fin.* Denique si solus non potero, cum rusticis potius, quam cum bis perurbanis.

PĒRURGĒO, ges, si, gere, a. 2. (per et urgeo).

Part. *Perurgendus* 2. — Perurgere est valde

urgere, impellere, instare. ¶ 1. Stricto sensu *Trebell. Gallien.* 5. Quum bellum Odenatus inferret, Aureolus perurgeret Illyricum. *Theod. Priscian.* 4. p. 316. bis *retro ed. Ald.* Quod

quum medicaminum atque unguentorum virtutes usque ad altiora viscera perveniant, necessario materiæ tenduntur et oppressionem ventris perurgunt. ¶ 2. Latiori sensu. *Sueton. Tib.* 25. Summa vi Germanicum ad capessendam rempublicam perurgebant. *Ammian.* 29. 1. Nocentes innocentesque maligna insectatione volucriter perurgebat *Spartian. Sever.* 23. Quum videtur se perurgeti sub hora mortis. *Impp. Gratian., Valentinian. et Theodos. Cod. Theod.* 1. 2. 6.

Quum sint acerbius perurgendi, qui etc. — *Perurgere* *sacia*, apud *Sever.* *Æt.* 226. est incurbere et instare inquirendis perscrutandisque sacrorum rerumque cælestium arcanis et latentibus causis.

PĒRCRO, ōris, ussi, ustum, ūrere, a. 3. (per et ūro). Part. *Perurens* II.; *Perustus* I. 1., 3. et 4. et II. — Perurere est valde ūrere, urendo consumere, δακαῖω (It. abbruciare; Fr. brûler, consumer; Hisp. quemar, abrasar, consumir, Germ. ganz durchbrennen; Angl. to burn up, scorch).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Lucret.* 5. 396. Ignis enim superat et lambens multa perussit. *Ovid.* 5. *Fast.* 454. Spargebant lacrimis ossa perusta suis. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 17. 49. (165). Eadem in aqua calculus æreus quadrans si addatur, vas peruri. *Curt.* 4. 3. 26. Quipe ubi loricam corpusque fervens arena penetraverat, nec ulla vi excuti poterat, et quidquid attingerat, perurebat. — Sic de sole. *Propert.* 4. 9. 46. Libycæ sole perusta coma. *Seneca Med.* 48. c.

Usque a perustis Indiæ populis petunt. *abruistolati.* et *Macrobr.* 2. *Somn. Scip.* 8. Zona perusta. *torrida.* *Lucan.* 4. 679. misti Garamante perusto. et *Colum. Arbor.* 11. 2. Uvas, quæ meridiem aut occidentem spectabant, ne perurant, suo sibi parapino tegito. ¶ 2. Speciatim de aestu. *Plin.* 7. *Ep.* 1. Ardentissima febre peruri. *Curt.* 4. 16. 12. Sitis præcipue fatigat et saucios perurebat. *At. leg.* exurebat.

¶ 3. Item speciatim de iis, quæ cutem rumpunt, deterunt, perterunt et quasi igne amburunt. *Ovid.* 4. *Pont.* 5. 24. Subducunt oneri colla perusta boves. *Horat. Epod.* 4. 3. Ibericis peruste funibus latus, Et crura dura compede logorato, acciaccato, rosato, lacevato. et *Lucan.* 6. 193. Et galeæ fragmenta cavæ compressa perurunt Tempora. acciaccano, ammaccano. ¶ 4.

Item de gelu et frigore quod constringit et quasi igne urit. *Cato R. R.* 161. Substramentis per hiemem operito, ne peruratur. *Colum.* 4. *R. R.* 8. 2. Hiemalis aqua brumæ congelationibus nova vulnera peruret. *Seneca* 4. *Quæst. nat.* 13. Viscera istorum vitilis torpentia nihil

sentiunt, nisi frigore illa vebementiore perusseris. *Ovid.* 3. *Trist.* 4. 48. adstricto terra perusta gelu. Sic *Quintil. Declam.* 3. 3. Prædura priscis moribus mater, frigoribus ac solibus perusta.

II.) Translate. *Cic.* 13. *Fam.* 15. Hominem perustum gloria vult incendere; sed minus iam movent. *Seneca Med.* 547. Pectus perustum curis. *Ovid.* 3. *Art. Am.* 543. Sed facile hæramus, validoque perurimur aestu. h. e. amore accendimur. *Martial.* 12. 49. Illos (uniones) qui nate cor meum perurunt. h. e. accendunt cupiditate habendi. *Val. Flacc.* 1. 76. tu sola enimos mentemque peruris Gloria. *Seneca Const. Sap.* 17. Paupertatis maledictum quosdam perussit. scottò. — De iis, qui rivalem in amore ferre non possunt. *Catull.* 76. 3. atque intestina perurens Mi misero eripuisti omnia nostre bona.

PĒRUSTIO, ōnis, f. 3. perurendi actio, flagrantia, abbruciamento. — a) In re medica. *Marcell. Empir.* c. 1. p. 87. *retro ed. Ald.* Ad capitis dolorem factum ex perustione prodest roseæ succus infusus capiti, sed etc. — b) Generatim. *Auct. in Anthol. Lat. T.* 2. p. 69. edente *Burm.* Hæc tellus nimis arida est, viator, Nostræ facta perustione amoris.

PERUSTUS, a, um. *V.* PERURO.

PERŒTILIS, es, adject. πἀρρησις, valde utilis. *Cic.* 9. *Att.* 17. In hac enim fortuna perutilis ejus et opera et fidelitas esset.

PERŒTILITER, adverb. summa cum utilitate. *Plin. Valerian.* 1. 55. p. 173. *retro ed. Ald.* Hæc præscripta eodem modo et ad dolorem laterum faciunt perutiliter.

PĒRVĒCŒUS, a, um, adject. vacuus; et translate infirmus, quo sensu *V.* PERFORTIS.

PĒRVĒDO, dis, si, sum, dere, n. 3. (per et vado). Part. *Pervadens* I. I.; *Pervasus* I. 2.; *Pervasurus* I. 1. — Pervadere est per aliquam rem vadere, pertransire, διαβαῖν (It. andare attraverso, attraversare, passare per qualche luogo; Fr. passer à, se faire jours à travers; Hisp. pasar, atravesar; Germ. hindurchgehen, dringen, kommen; Angl. to go through or over, pass through, enter, penetrate, pervade).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est per aliquam rem vadere, pertransire; et occurrit — a) Cum Accus. et præpos. per. *Cic.* 5. *Verr.* 26. 66. Incendium per agros et reliquis fortunæ aratorum pervasit. *Cl. Liv.* 37. 25. Per omnes proximis velut continens incendium pervasurum. *Id.* 25. 14. a med. Per æqua et iniqua loca pervadunt irrumpuntque. *Vitruv.* 9. 4. Saturni stella per signi spatium pervadens. — b) Cum solo Accusat. sine præpos. quæ inest ipsi verbo. Accus. apud *Varron.* 7. *L. L.* 14. *Müll.* Pervade polum. h. e. vade per polum, ut ipsemet *Varro* explicat. *Tac.* 13. *Ann.* 16. Venenum ita cunctos artus pervasit, ut etc. *Id.* 4. *ibid.* 51. Neque tamen pervasere hostes, nisi admodum pauci. — c) Et absolute. *Id.* 2. *ibid.* 17. Nisu tamen corporis et impetu equi pervasit. h. e. perripit evasitque. ¶ 2. Latiori sensu est ingredi, invadere, penetrare, pervenire. — a) Cum Accusat. et præpos. in, ad, sub. *Cic.* 2. *Nat. D.* 57. 145. Nares contractiores habent introitus, ne quid in eas, quod noceat, possit pervadere. *Trebell. Poll. Gall.* 11. Scythæ in Cappadociam pervasurunt. *Liv.* 7. 36. Inter trepidationem tumultumque Samnitium, præsidium Romanorum, obviis custodibus cæsis, ad castra consulis pervadit. *Id.* 26. 5. a med. Cobors Hispanorum usque ad vallum pervasit. *Sil. It.* 5. 390. gellidusque sub ossa Pervasit miseris conspecti consulis horror. — b) Pervasus pass. *Ammian.* 24. 3. Pervasa urbe. *Id.* 31. 3. Pervasis regionibus.

II.) Translate. ¶ 1. De abstractis est vadere per aliquam rem, pertransire. *Cic.* 3. *Verr.* 16. 44. Quicumque iter fecit, ejusmodi fuit, non ut legatus popululi Romani, sed ut quendam calamitas pervadere videretur. *Id. pro leg. Manil.* 9. 23. Opinio, quæ per animos gentium barba-

rarum pervaserat. — Et cum Accus. sine præpo. Cic. Sull. 19. 53. Quas nras quasi morbus quidam illius furnis pervaserat. Liv. 5. 7. Quum fama ea forum atque urbem pervasisset. Avendo scoras per la piazza e per la città. et 26. 15. Murmur a tribunati totam contionem pervasit. Quintil. 8. 2. 21. Pervasit jam multos ista parvasio, ut id elegantior dictum putent, quod interpretandum sit. Sil. It. 7. 427. quisve ore repente Pervasit pellor? h. e. invasit Insecitque. Pseudo-Sall. orat. 1. ad Cæs. de republ. ordin. 6. Quare capese per deos rempublicam, et omnia aspera, uti soles, pervade. h. e. aggredere et vince. ¶ 2. Item de abstractis pro penetrare, pervenire. Cic. 5. Ferr. 89. 207. Locus intra Oceanum jam nullus est, qui non nostrorum hominum libido iniquitasque pervaserit. Lucret. 1. 554. Ut nil ex illis a certo tempore possit Conceptum, summum ætatis pervadere finem. (aliis finem). h. e. vadere usque, seu pervenire ad summum ætatis florem. Ita Forcellinus: at Lachmann. ad h. l.: Varius est a poetæ manu hoc esse, summa, hoc est univarsio vivendi actu, ætatis pervadere fines, per omnes vitæ spatium vadere; fines enim locum finibus signatum dici nemo ignorat.

PERVAGABILIS, e, adject. pervagans. Sidon. 2. Ep. 2. a med. de lacu. Pelagi campus cymbulis tata secatur pervagabilibus.

PERVAGATUS, a, um, et

PERVAGO, as, etc. V. voc. seq.

PERVAGOR, Æris, itus sum, arl, dep. 1. Forma Pervago apud Cic. 3. Herenn. 22. 37. Sed illud facere oportebit, ut identidem primas quoque locis imaginum renovandarum causa ceteriter animo pervagemus. Ita leg. Codices alicui, et hanc lectionem recentiores nonnulli tuentur; Orellius leg. pervagemur. — Part. Pervagans II. 1., Pervagatus I. et in fin. — Pervagari est per aliquem locum vagari, περιψομασι (It. andare vagando; Fr. aller ça et là, errer, parcourir, traverser; Hisp. errar, vagar, discurrir; Germ. durchstreifen, -schweifen, -wandern; Angl. to wander through, wander or go over, rove about, speed over, overrun).

I.) Proprie. Cic. 7. Ferr. 37. 98. Hic, te prætor, prædonum naviculæ pervagatæ sunt. Liv. 38. 17. Inter militarium genus hominum ferus natis, pervagata bella prope orbem terrarum, ædem cepit. Fellex. 2. 97. 4. Pervagatus (Nero) victor omnes partes Germaniæ, sic perdomuit eam, ut etc. Quintil. Declam. 3. 14. Gens majorem terrarum partem victoribus pervagata. Rursus Liv. 1. 29. Nunc errabundi domos suas, ultimum illud (ad illis) visuri, pervagarentur. Plin. 5. Hist. nat. 29. 31. (113). Meander Apamenam pervagatur regionem. Cæs. 7. B. G. 45. Imperat, ut paulo tumultuantibus omnibus in locis pervagarentur. At Dinter. leg. omnibus locis vagarentur.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro spargi, spargens, dilatarsi. Cic. 6. Ferr. 28. 64. Quod in exteris nationibus usque ad ultimas terras pervagatum est. Vitruv. 2. 6. Pervagantes in agris ardoras. ¶ 2. Præ invadere, implere. Cic. 1. Legg. 11. 32. Molestiæ, lætitiæ, cupiditatis, timoris similiter omnium mentes pervagantur. Plin. 1. Ep. 12. Dolor omnia membra pervagabatur, et 6. ibid. 10. Cujus memoria orbem terrarum pervagatur. ¶ 3. Est etiam generale, vel commune fieri, devenire generale, comune. Cic. 2. Invent. 39. 113. Na in honor nimium pervagetur, h. e. nimis multis habeatur. Madvigius ad Cic. 2. Fin. 5. 15. præfert pervulgatur, cottato Cic. ibid. § 114. — Hinc Part. præter.

Pervagatus, a, um, aspe passivæ et adjectivæ usurpat, unde Comp. Pervagator 2. et Sup. Pervagatissimus 1., et ¶ 1. Divulgatum, pervulgatum significat, divulgato, publicato, sparso per tutto, noto, ordinario. Cic. Planc. 19. 47. Desinamus aliquando vulgari et pervagata declamatione cantanda. Id. Orat. 67. 196. Ut pervagatum ac vulgata videatur. Id. 1. Orat.

36. 165. De communibus et pervagatis rebus andire. Id. Topic. 18. 69. Mala pauciora anteponantur malis pluribus, diuturniora bona brevioribus, longe et late pervagata angustia. Id. Marcell. 8. 26. Gloria est illustris ac pervagata fama meritorum. Id. Orat. 43. 147. Pervagatissimus ille versus, qui vetat Artem pudere protogui, quam facites. ¶ 2. Item est generale, multis commune. Cic. 2. Invent. 14. 47. Pars argumentorum est adjuncta causæ, pars pervagatior. più generale, comune a più cose.

PERVAGUS, a, um, adject. valde vagus. Ovid. 2. Art. am. 18. tam vasto pervagus orbe par. Adde Sabin. Ep. 1. 9t.

PERVALDE, adverb. plurimum. Gloss. Philoz. Pervalde, multum, πολύ, πᾶν, λίαν.

PERVALÉO, es, ere, n. 1. multum valeo. Lucret. 6. 916. Usque adeo permanenter vis pervallet ejus. Alii leg. prævalet. Turnebus Adversar. 26. 13. et Bentlejus, probante Lachmanno, perulat.

PERVALIDUS, a, um, adject. multum validus. Ammian. 29. 1. in it. Agminibus pervalidis. Aliud exemplum, quod affertur ex Liv. 40. 47. dubium habet lectionem. Certa est lectio apud Fulgat. interpr. Isai. 30. 14. Et comminuetur, sicut conteritur lagena figuli contributione pervalida.

PERVARIÉ, adverb. πολύποικίλως, valde varie. Cic. 2. Orat. 80. 327. Reliqua pervarie jucundæque narrantur.

PERVARIUS, a, um, adject. valde varius. Apul. de Deo Socrat. Pervariæ utilitates in vita agenda animadversæ. Al. aliter leg. Certior est lectio apud Venant. Fortun. vit. Mauril. 23. Pervariis vulneribus obsessi atque sedati.

PERVÁSIO, ònis, f. 3. actus pervadendi, Invasio. Salvian. 5. Gubern. D. 10. A rerum alienarum pervasione non abinent. Id. de uero Judic. 4. sub in it. Si quidem pervasionibus præpotentum, aut sua homines Imbecilli, aut etiam se ipsos cum suis pariter amittunt. Cod. Theod. 2. 4. 5. Ne pervasionibus Improborum protelandæ cognationis præbeatur occasio. Novell. Valentin. tit. 8. 2. Moti ingesta nobis pervasionis invidia. Adde ibid. tit. 34.

PERVÁSOR, òris, m. 3. qui per vim aliena invadit. Cassiod. 4. Variar. 20. Manente pona pervasori, qui veterum dona et Ecclesiæ probatur violasse compendia. Paulin. Petroc. 6.

44. proprias alieno in corpore voces Edere pervasor captivo ex ore jubetur. Cod. Theod. 2. 4. 5. Nec aliqua pervasori dilatio concedatur. Novell. Valent. tit. 8. Si divalium sanctionum nulla pervasorem pona percelleret. Alcim. Avit. Ep. 6. Pervasor alienarum ædium.

PERVASTATUS, a, um, V. voc. seq.

PERVASTO, as, avi, atum, are, a. 1. (per et vasto). Part. Pervastatus et Pervastandus. — Pervastare est prorsus vastare. Liv. 33. 37. Quum Boji Lævos Libuisque pervastassent. Id. 6. 4. Ad pervastandos fines duxere. Id. 8. 19. Pervastatis passim agris, prædaque abacta. Tac. 15. Ann. 45. Conferendis pecuniis pervastata Italia.

PERVÁSUS, a, um, V. Pervado.

PERVECTIO, ònis, f. 3. pervectus actus. Cod. Theod. 11. 1. 13. Ut autem nihil de transmissione aut pervectioe obscuritatis oriatur, tabularis præfecti aoonæ Africæ, sed et urbis Romæ ad officium, quod solertiæ tuæ parat, deduci præcipimus, collaturos apud acta, quid transmissionis, quid pervectum est.

PERVECTOR, òris, m. 3. qui pervehit. Symmach. 4. Ep. 65. (al. 64.) Pervector apicum. h. e. tabellarius. V. APEX.

PERVECTUS, a, um, V. voc. seq.

PERVEHO, vèbis, veii, vectum, vèhere, a. 3. (per et vebo). Part. Pervectus I. 2.; Pervehendus I. 1. — Pervehere est per locum vel per rem aliquam vehere, deferre, διακομιζω (It. portare attraverso, condurre attraverso; Fr. faire passer, transporter à travers; Hisp. transportar de medio; Germ. durchziehen, -tragen, -fahren, -führen; Angl. to carry along, convey, conduct).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est, ut diimus, per aliquem locum vehere. Liv. 44. 6. Neque comineatibus pervectendis eo patuisset iter. — Et pervehi cum Accusat. Mediorum apud Græcos more. Tac. 2. Ann. 8. Lacus inde et Oceanum sacunda navigatione pervehitur. Sil. It. 4. 31. Jam consul, volucris pervectus litora classe, Scipio etc. ¶ 2. Latiori sensu, vel translate, ut aliis placet, est usque ad aliquem locum vehere, deferre, oavi, equo, aut curru. Liv. 5. 40. extr.; et Fal. Max. 1. 1. n. 10. Sacra in plaustrum imposuit, et Cære pervexit. Sueton. Tib. 7. Drusum fratrem in Germania amisit, cujus corpus pedibus toto itinere prægrediens, Romam usque pervexit. Plin. 35. Hist. nat. 6. 22. (39). Sandaracum et ocbram in insula Rubri maris nasci, sed inde non pervehitur ad nos. Apul. de Deo Socrat. de equo. Volo enim non modo perniciter, sed etiam molliter pervehat. — Passive sæpius adhibetur. Vet. Poeta apud Varron. 5. L. L. 153. Müll. Dictator ubi currum insidit, pervehitur usque ad oppidum. Cic. 14. Att. 19. Alium portum videbamus, in quam mallam pervehi. Id. 1. Tusc. 49. 119. Quo utinam velis passis pervehi liceat. Plin. 9. Hist. nat. 8. 8. (28). Arionem, quum se jecisset in mare, exceptum a delphino Tenarum in litus pervectum. Id. 2. ibid. 67. 67. (169). Gades usque pervectus. et 12. ibid. 1. 3. (6). ad Morinos usque. Fellex. 2. 55. 1. in Africam. Liv. 31. 23. Chalcedem. — De eo, qui pedibus procedit. Sil. It. 8. 126. Illa cito passu pervecta ad litora, etc.

II.) Translate. Cic. 2. Off. 6. 19. Quum prospero statu fortunæ utimur, ad exitus pervestimur optatos. Alii leg. provehimur. Est autem inter hæc discrimen: nam provehimur a terra in altum, pervestimur ab alto ad portum. Tametsi ne hoc quidem perpetuum est. Cf. Curt. 8. 5. 17. Credisne illos unius convivii decreto deos factos? Prius ab oculis mortalium amolita natura est, quam in cælum fama perveheret.

PERVELLO, vellis, velli, vulsum, vellere, a. 3. (per et vello) est valde vellere, vellicare, aliquid in corpore summis digitis evellendi causa attrahere, aut comprimare, διαλλω (It. pizzicare, stirare; Fr. tirer, pincer, arracher; Hisp. pellizar, pizzar, tirar, arrancar; Germ. starch oder heftig zupfen, rupfen, berupfen; Angl. to pinch, twitch).

I.) Proprie. Plaut. Pers. 5. 2. 66. Hei, nates pervellit. Pseudo-Ascon. ad Cic. 3. Ferr. 13. 35. Compilarit: pilos pervellerit. Phædr. 5. 5. Pervellit auram vero (porcello) quem celaverat, Et cum dolore vocem naturæ exprimit. — Pervellere alicui auram translate est admonere, et memoriam alicujus rei renovare. Val. Max. 1. 5. n. 8.; et Seneca 5. Benef. 7. ad fin. et 4. ibid. 36. et Ep. 94. a med. V. AURIS; et infra sub II. 2.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro irritare, torquere, mordere, pungere, dolorem afferre. — a) De rebus physicis. Horat. 2. Sat. 8. 8. Rapula, lactucæ, radices qualia lassum Pervellunt stomachum. h. e. irritant, excitant, et orexim faciunt, excitano l'appetito. — b) Morali ratione. Cic. 3. Tusc. 17. 36. Fortuna pervellere te forsitan poterit et pungere, non poterit certe vires frangere. et 2. ibid. 20. 48. Si te forte dotor aliquis pervellerit, exclamabis ut mulier? — Similiter Id. 1. Orat. 62. 265. Neque tam mihi molestus fuit, quod jus nostrum civile pervellit, quam etc. h. e. convellit, dictis pupugit, ei obtreceavit. ¶ 2. Pro excitare. Seneca 5. Benef. 23. Quorundam ad referendam gratiam gdes non cessat, sed languet: banc pervellamus. h. e. excitemus, admoveamus, tamquam auram pervellendo. V. supra 1.

PERVENIO, vénis, vèni, ventum, vènire, n. 4. (per et venio). Pervenibo pro perveniam, positio non infrequens in 4. conjugat. Pomponius apud Non. p. 508. 6. Merc. Quo illæ pervenibunt divitiæ. — Part. Pervenies I. 2.º c.; Perventurus I. 2.º b. et II. — Pervenire est usque ad constitutum locum ventre, devenire, accede-

re, perducī, pertinere, ἀφικνεῖσθαι (It. giungere, arrivare, pervenire; Fr. arriver à, parvenir à, atteindre, gagner; Hisp. llegar, arribar, alcanzar; Germ. an 's Ziel kommen, wohin kommen, -gelangen; Angl. to come to, arrive at, reach).

1.) Proprie. — 1.º De hominibus. — a) Cum Accusat. et præpos. in. Cæs. 4. B. G. 6. Germani in fines Eburonum pervenerant. Cic. 1. Cat. 12. 30. Si iste, quo intendit, in Manliana castra pervenerit. Nepos Chabr. 4. Naudo in tutum pervenerunt. Ovid. 13. Met. 909. Pervenire in summum montis. Quintil. 2. 17. 24. Gubernator vult salva nave in portum pervenire. — b) Cum Accus. et præpos. sub. Val. Flacc. 7. 394. utque sub altis Pervenere trabes. — c) Cum Accus. et præpos. ad. Cic. Pis. 25. 61. Ipse cum hominibus quindecim male vestitis ad portam Cælimontanam sitiens pervenerim. Liv. 29. 30. Ad Syphacem, quo primum intenderant iter, pervenerunt. — d) Cum Adverb. motus ad locum. Cic. Mur. 9. 22. Ille (dux vigilat), ut eo, quo intendit, mature cum exercitu perveniat. Nepos Epam. 4. Præsidium dedit, ut eo tuto perveniret. — e) Cum Dativo. Inscript. apud Henzen. 6406. PETI VSO. A PYBERTATE SENECTAE MEAE PERVENIRE. — f) Absolute. Horat. 1. Ep. 17. 38. qui pervenit, fecitne viriliter? — g) Pessive impersonaliter. Ter. Phorm. 4. 3. 35. Non potuit melius pervenire eo, quo nos volumus. paragege. Cæs. 6. B. G. 11. Quoniam ad hunc locum perventum est, non alienum esse videtur etc. Sall. Jug. 107. Deinde paucis diebus, quo ire intenderant, perventum est. Virg. 4. G. 374. Postquam est in thalami pendentia pumice tecta Perventum, etc. et 2. Æn. 634. Ast nbi jam patriæ perventum ad limina sedis Antiquasque domos etc. — 2.º De rebus. — a) Generatim. — Absolute. Lucret. 6. 383. Unde volans ignis pervenerit, aut in utram se Verterit hinc partem. h. e. huc pervenerit. Sic Id. 4. 553. Hoc ubi non longum spatium 'st, unde una profecta Perveniat vox quæque, necess' 'st etc. Adde eumd. ibid. 285. — Ceterum Varro 1. R. R. 23. 3. Si ad siliques non ita pervenit (lupinum), ut fabam legere expediat. Cic. pro leg. Manil. 12. 32. Duodecim secures in prædonum potestatem pervenerunt. Cæs. 1. B. C. 52. Jam ad denarios L. in singulos modios annona pervenerat. — b) Sic dicitur pervenire, quod cuiplam contingit. Sall. Jug. 35. Æstimabitis, qualis illa pax, aut deditio sit, ex qua ad Jugurtham scelerum impunitas, ad paucos potentes maximæ divitiæ, in republicam demna atque dedecora pervenerint. Cæs. 1. B. C. 26. Cujus rei magnam partem laudis ad Libonem perventuram. Nepos Epam. 4. Ne, si tibi sit pecunia adempta, aliquis dicat, ad me pervenisse. Cic. 2. Fin. 17. 55. Ut omnis hereditas ad filiam perveniret. Id. Cluent. 64. 180. Perquirunt a coactoribus: invenitur ea serrule ad Stratonem pervenisse. scil. in auctione empta. — c) Pervenire ad aliquem, ad notitiam alicujus: ad aures, ad oculos hominum, sciri, videri. Plaut. Mil. glor. 2. 4. 50. Si ad herum hæc res pervenerit, peristi pulcra. At Fleckeisen. legit: Si ad herum venerit hæc res, peribis pulcre. Colum. 5. R. R. 8. 3. Olearum plura genera esse arbitror, sed in meam notitiam decem omnino pervenerunt. Cic. 6. Verr. 28. 64. Quum pueritudo ejus recens ad oculos hominum atque integra perveniret, et mox. Pervenit res ad istius aures, nescio quomodo. Virg. 9. Æn. 396. clamor ad aures Pervenit. — Cum solo Accusativo. Ovid. 3. Met. 462. Verba referens aures non pervenientia nostras. Claudian. B. Get. 73. non pervenere juvenæ Robur Aloidæ.

II.) Translate dicitur, pervenire qui honi aliquid adipiscitur, vel in malum aliquod incidit. Ter. Eun. 1. 2. 44. Sine, me pervenire, quo volo. h. e. dicere omnia, quæ institui. Varro 1. R. R. 4. 3. Calamitas colonum ad fructus pervenire non patitur. Cic. 13. Fam. 26. extr. Sed quum illum (Mecinium) studeo quam facili-

me ad suum pervenire, tum illud laboro, ut non minimum hac mea commendatione se consecutum arbitretur. Id. 4. Verr. 18. 45. Populum Syracusanum in maximam invidiam sua infamia alieno præmio pervenisse. Nepos Lysand. 1. et Phoc. 2. Pervenire in odium alicujus. Id. Cim. 2. ad principatum et Alcib. 5. in amicitiam alicujus intimam. Id. Att. 10. extr. ex tot procellis civilibus ad incolumitatem. Id. Hamilc. 2.; et Cæs. 2. B. C. 42. ad desperationem. Cæs. 1. ibid. 61. in magnum timorem, ne etc. Cic. Flacc. 18. 43.; et Sall. Jug. 4. in senatum. h. e. ad ordinem senatorium. Cic. 5. Fam. 12. in scripta alicujus. h. e. obtinere, ut aliquis de nobis scribat. Id. Rosc. Com. 11. 30. ad primos comedos. arrivare ad esser de' primi. Id. 1. Off. 31. 113. Ut ad id aliquando, quod cupiebat, perveniret. Id. fragm. pro Scauro ed. Schütz. 16. Posse virtutem sine præsidio fortunæ, quo contendisset, labore et constantia pervenire. et Pompon. Dig. 1. 2. ante med. Evenit, ut plebs in discordiam cum patribus perveniret. ubi Forcellinus: Pro simplici venio. — Item qui certum vitæ terminum attingit. Cic. 1. Divinat. 23. 46. Ad septuagesimum regni annum pervenit. Quintil. 5. 10. 16. Eum, qui recte valeat, in crastinum perventurum. — Passive impersonaliter. Cic. 1. Att. 17. ad fin. Quin erat dicturus (ad quem propter diem brevitem non est perventum) heros ille noster Cato. Cæs. 3. B. C. 6. Quoniam prope ad finem laborum esset perventum. Cic. Sext. 36. 77. Rare ad manus pervenitur. si viene alle mani.

PERVENOR, aris, ari, dep. 1. κατασπέρω, diligenter venor, solertia adhibita investigo. Plaut. Merc. 4. 5. 3. Defessus sum urbem totam pervenariæ.

PERVENTIO, onis, f. 3. arrivo, actus perveniendi. Augustin. 6. Confess. 1. et 2. Consens. Euang. 20.; et Capell. 4. p. 126.

PERVENTOR, oris, m. 3. qui pervenit. Augustin. 2. Consens. Euang. 20. Vulgo perventores appellatur, qui potentium quorumlibet tamquam inaccessibiles animos, per convenientium personarum interpositionem, ambitionis arte pertingunt.

PERVENUSTUS, a, um, adject. valde venustus. Sidon. 3. Ep. 13. ante med. Elegans homo pervenustusque. Id. 9. ibid. 9. a med. Pervenustarum vestium præga.

PERVERRO. V. PERVERRO.

PERVERSATUS, a, um, particip. e v. perversare, quod a perversus, est depravatus, vehementer verus ac distortus. Marcell. Empir. c. 28. p. 128. retro ed. Ald. Si ventriculus perversatus fuerit alicui, aquam bibit unde pedes laverit suos.

PERVERSE vel pervorse, adverb. Comp. Perversus et Sup. Perversissime. — Perverse est idem ac perversa ratione, διαστροφή.

I.) Proprie. Sueton. Galb. 18. extr. Sella curulis in senatu perverse collocata.

II.) Translate significa: omnia ea, quæ sunt secus ac debent, id est præpostere, perperam, prave, stravollamente, a rovescio, malamente. Ennius apud Gell. 11. 4. Hæc tu etsi perversa dices, facile Achivos flexeris. Plaut. Merc. 2. 2. 19. Dæ. Quid tibi ego ætatis video? Lx. Acherunticus, senex, vetulus, decrepitu. n. x. pervorse vides, puer sum septuennis. Id. Most. 4. 2. 36. Erras pervorse, pater. Id. Trin. 1. 2. 146. Hæc sunt: si recte, seu pervorse facta sunt. Cato apud Gell. 10. 23. Si quid perverse tetreque factum est a muliere, multatur. Plaut. Truc. 1. 2. 41. Pervorse interpretari. Cic. 3. Nat. D. 28. 70. Deorum beneficio perverse uti. Id. 3. Off. 32. 113. Stulta calliditas perverse imitari prudentiam. Id. 1. Orat. 33. 150. Perverse dicere homines, perverse dicendo facillime consequi. Pseudo-Sall. orat. 1. ad Cæs. de republ. ordin. 1. Plerique rerum potentes perverse consulunt. Tertull. Apolog. 2. Perversus cogitis tormentis de confessione decedere. Hieronym. in 1. Math. 25. Quidam perversissime suspicantur.

PERVERSIBILIS, e, adject. Prudent. 10. κασιστεφ. 136. Cave benignus esse perversibilis. Plerique alii leg. Cave, benignus esse perverse velis.

PERVERSIO, onis, f. 3. actus pervertendi, inversio, διαστροφή. Cic. 4. Herenn. 32. 64. Transgressio est, quæ verborum perturbat ordinem perversione, aut transactione. Perversione sic: Hoc vobis deos immortales arbitror dedisse pietate pro vestra. Tertull. 4. advers. Marcion. 5. a med. Competit, ut si qui Evangelium pervertebant, eorum magis curarent perversionem, quorum sciebant auctoritatem receptiorem.

PERVERSITAS, atis, f. 3. stravolgimento, perversità, διαστροφή, κακογεία, ordo præposterus, inversio, perturbatio, pravitas. Cic. Orat. 9. 31. Quæ est autem in hominibus tanta perversitas, ut inventis frugibus, glande vescantur? Id. 3. Tusc. 1. 2. In omni pravitate et in summa opinionum perversitate versamur. Id. 1. Off. 40. 145. Quæ multum ab humanitate discrepant, ut si quis in foro cauet, aut si qua est alia magna perversitas. Id. 1. ad Q. fr. 1. 13. Quum te alicujus improbitas perversitasque commoverit. Quintil. 1. 6. 17. Inherent quidem molestissima diligentiam perversitate, ut audaciter potius dicant, quam audacter. Sueton. Aug. 62. Pertæsus morum perversitatem ejus.

PERVERSUM, i, n. 2. V. PERVERTO in fin.

PERVERSUS vel pervorsus, a, um. V. voc. scq.

PERVERTO vel pervorto, tis, ti, sum, tere, a. 3. (per et verto). Part. Perversus in fin.; Perversurus II. a. — Pervertere est evertere, percellere, subvertere, διαστροφή (It. rovesciare, stravolgere, mettere sossopra, atterrare, abbattere, rovinare; Fr. mettre sens dessus dessous, renverser, bouleverser, retourner; Hisp. trastornar, derribar, abatir; Germ. ganz umkehren, um-und umkehren, -drehen, -stürzen, umwerfen, umstürzen; Angl. to overturn, overthrow, turn upside down, upset, subvert, beat or batter down, throw down, destroy).

I.) Proprie. Ennius apud Macrob. 6. Saturn. 2. Pinus proceras pervortunt. Plaut. Cas. 4. 1. 16. Coqui aulas pervortunt, ignem restinguunt aqua. Cic. 1. Divinat. 24. 49. Tum visam belluam vastam et immanem, quacumque incederet, omnia arbusta, virgulta, tecta pervertere. Plaut. Bacch. 4. 4. 59. Ballista pervortam turrim et propugnaculia. Id. Stich. 2. 1. 14. Si rex obstat obviam, regem ipsum prius pervortito. buttato a terra. Hirt. ad Cic. post ep. 6. l. 15. ad Att. Noli sinere hæc omnia perire, quæ funditus medius fidius rapinis, incendiis, cædibus pervertuntur. Petron. Satyr. 102. ad fin. Tamquam hic solus color figuram possit pervertere. distruggere, scontraffare le fattezze.

II.) Translate. — a) Generatim. Cic. 2. Divinat. 56. 115. Quum sors illa edita est opulentissimo regi Asiæ, Cræsus Halym penetrans magnam pervertit opum vim; hostium vim sese perversurum putavit, pervertit autem suam. Id. 3. Fin. 21. 70. Labefactara atque pervertere amicitiam, aut justitiam. Id. 1. Off. 2. 5. Omnia officium pervertere. et ibid. 8. 26. omnia jura divina atque humana. Id. Harusp. resp. 27. 57. sacra inexpugnabile sceleris. — b) Speciatim subvertere, efficere, ut aliquis a recto deflectat, deficiat, desciscat, pervertire. Nepos Lysand. 2. Quod ea civitas præcipua fide fuerat erga Athenienses, eam pervertere concupivit. Id. Hamilc. 3. Et princeps largitione vetustos pervertit morea Cartbaginiensium. Cic. Brut. 79. 273. Nescio quomodo, discessit a sese, ceciditque, postquam eos imitari cepit, quos ipsa perverterat. — c) Item labefactare, evertere, de statu dejicere, perdere, rovinare. Cic. Divin. in Q. Cæcil. 14. 44. Numquam ille me opprimet consilio, numquam ullo artificio pervertet. Tac. 3. Hist. 38. Ubi, asperatum Vitellium, et posse Blæsum perverti, satis patuit iis, qui principum offensas acriter speculantur. Id. 13. Ann. 45. Nam Ollum honoribus nondum functum amicitia Sejani pervertit. et 16.

ibid. 22. ad fin. Ut imperium everiant, libertatem præferunt: si perverterint, libertatem ipsam aggredientur. — Hinc Part. præter. pass.

Perversus, a, um, adjectivum occurrit, unde Comp. *Perversior* II. et Sup. *Perversissimus* I.; est autem inversus, distortus, pravus, præposterus, stravolto, rovescio, strano, perverso, διασποφός.

I.) Proprie. *Varro* apud *Gell.* 16. 16. extr. Rectus perversusque portus. *Cic.* 1. *Nat. D.* 28. 79. Erat, sicut bodie est, perversissimis oculis. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 16. 18. (38). Pondere capitum perversa ova. *Seneca* 1. *Ira* 16.; et *Petron. fragm. Tragur.* 58. *Burmann.* ad fin. Perversa vestis. h. e. pulla. *V.* Interpret. ad scriptorem utrumque. *Ovid.* 3. *Art. Am.* 246. Dictus eram cuidam subito venisse puellæ: Turbida perversas induit illa comas. et ibid. 287. perverso distortuere ora cacbinno. *Liv.* 21. 33. Perversis rupidibus, justa invia ec devia, discurrunt. scoscose, precipitose, ripide. *Pelagon. Veterin.* 5. Equus perversus ambulabit pedibus incertis, et interdum cuiilibet aut stipiti, aut jacentibus lapidibus pedes offendit. va torto con passi incerti. *Auson. epigr.* 70. Perversæ Veneris postico vulnere fossi. h. e. pædico, qui præpostera Venerem ereroot.

II.) Translate. — a) Generatim. *Plaut. Men.* 5. 5. 1. Næ bic dies perversus atque adversus mihi obtigit. *Cic. Harusp. resp.* 12. 25. Quid magis deformatum, inquinatum, perversum, conturbatum dici potest? *Id. Rosc. Com.* 10. 30. Nihil ab hoc pravum et perversum produci posse arbitrabantur. et ibid. 18. 56. Perverso more quipplam facere. *Id.* 5. *Tusc.* 17. 50. Ita erit beata vita melius aliquid: quo quid potest dici perversus? *Id. Cluent.* 26. 71. Itaque, ut erat semper præposterus atque perversus, initium facti e Bulbo. *Id. Mur.* 36. 75. Perversa sapientia. acil. Stoicorum. *Seneca Hippol.* 984. Tristis virtus perversa tulit præmia recti. h. e. pœnas, calamitates pro bonis. *Virg.* 7. *Æn.* 584. bellum Contra fata deam, perverso numine poscut. h. e. averso, adverso, irato. *Stat.* 1. *Theb.* 69. perversa vota. h. e. quibus mala petuntur. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 3. 4. (13). Scutis continebantur imagines: unde et nomen habuere clipeorum, non, ut perversa grammaticorum subtilitas voluit, a cluendo. — b) Spectatim. *Perversus homo* interdum est malevolus, invidus, malignus, tamquam si perversis obliquisque oculis alterius bona aspiciat, invidioso, maligno, perverso. *Brut.* ad *Cic.* 11. *Fam.* 10. Gratiorem me esse in te posse, quam isti perversi sunt in me, exploratum babes. (*Manut.* bic adscribit illud *Cic.* 1. ad *Brut.* 15. circa med. Decrevi, ut in fastis ad eum diem Bruti nomen adscriberetur etc. Atque illo die cognovi, paulo plures in senatu malevolos esse, quam gratos). *Virg.* 3. *Ecl.* 12. Aut bic ad veteres fagos, quum Daphnidis arcum Fregisti et calamos, que tu, perversæ Menalca, Et, quum vidisti puero donata debebas: Et si non aliqua nocuisses, mortuus esses. — Hinc

Perversum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, translate legitur apud *Senec.* *Vit. beat.* 5. a med. Ratio prava, et malo suo, atque in perversum solers.

PERVESPERI, edverb. assai tardi, sero vesperi. *Cic.* 9. *Fam.* 2. Caninius quum ad me pervesperii venisset. Alii leg. nuper vesperi. *Orellius* vulgata lect. probe retinuit.

PERVESTIGATIO, ōnis, f. 3. actus pervestigandi, diligente ricerca. ἐξίγνασμός.

I.) Proprie. *Cod. Theod.* 8. 2. 3. Militiæ numerus, qui ex vagis veteranorumque filiis vacantiisque potuerit fida pervestigacione compleri.

II.) Translate. *Cic.* 1. *Orat.* 3. 9. Sed omnia, quæcumque possent, vel scientiæ pervestigacione, vel disserendi ratione comprehenderint.

PERVESTIGATOR, ōris, m. 3. ricercatore, ἀνυχνεύτης, qui pervestigat. *Hieronym.* *Vit. illust.* 81. de Eusebio. Bibliothecæ divinæ diligentissimus pervestigator.

PERVESTIGATUS, a, um. *V.* voc. seq.

PERVESTIGO, as, ōvi, itum, are, e. 1. (per

et vestigo). Part. *Pervestigatus* II. — Pervestigare est vestigia sequendo (ut canes venatici solent) inquirere, invenire, reperire, ricercare con diligenza, investigare, trovare, scoprire, ἀνυχνεύω.

I.) Proprie. *Cic.* 6. *Verr.* 13. 31. In Siciliam posteaquam venerunt, miraodum in modum, (canes venaticos diceret) ita odorabantur omnia et pervestigabant, ut ubi quidque esset, aliqua ratione invenirent.

II.) Translate. *Plaut. Merc.* 5. 2. 54. Operam ut sumam ad pervestigandum, ubi sit illæc. *Cic.* 7. *Verr.* 68. 174. Quæ tentata jam et cæpta ab isto sunt, a me autem pervestigata et cognita. *Id.* 2. *Orat.* 34. 147. Nosse regiones, intra quas venias, et pervestiges, quod quæras. Ita *Forcellinus*: *Orellius* vero intra quas venere.

PERVETUS, tēris, adject. omn. gen. molto vecchio, πολύχρονος, valde vetus. *Cic.* 6. *Verr.* 3. 7. Signum pervetus ligneum. et ibid. 33. 72. oppidum. *Id.* 13. *Fam.* 17. Pervetus emicitia. *Id.* 3. ad *Q. fr.* 1. 4. epistola, sed sero allata. *Auct. B. Afr.* 37. Turres speculæque perverserit. *Cels.* 5. 26. n. 30. Vinum non pervetus. — Absolute *Cic.* *Orat.* 3. 12. Ego autem et me sæpe nova videri dicere intelligo, quum perversa dicam, sed invidita plerisque.

PERVETUSTUS, a, um, adject. idem ac pervetus. *Cic.* 3. *Orat.* 52. 201. Ut translatis verbis utamur frequenter, interdumque factis, raro etiam pervetustis.

PERVIAM, adverb. ut obviam. ex per et via. *Charis.* 2. p. 187. *Putsch.* Divus Augustus reprehendens *Ti. Claudium* ita loquitur: Scribis enim perviam ἀντι τοῦ obiter. *Plaut. Aulul.* 3. 2. 24. Quia engulos omnes mearum ædium et conclavium mihi perviam facitis. h. e. accessibiles, et qui adiri ab omnibus possint. *Fronto de oration.* (edente iterum *A. Maiō*) ep. 1. ad fin. Regiones verborum et saltus noverimus, ut, ubi quæsitus (verbis) opus sit, per viam potius ad vestigandum, quam invio progrediamur. Ita divisim per viam perperam editum est, quum recte in 1. editione junctim perviam. *V. INVIUS.* *PERVIATICUM*, i, n. 2. Idem ac viaticum. *Fronto* 2. ad amic. (edente iterum *A. Maiō*) ep. 6. Est ne *Volumnio* legato perviaticum publice decretum? Alii legendum putent semper viaticum.

PERVICACIA, æ, f. 1. (pervicax) obstinatio, durities, firmitas, ostinazione, pervicacia, durezza, αυθάδεια, μωροτυχία. — Quomodo a pertinacia differat, *V.* in *PERVICAX* I.

I.) Proprie. *Cic.* 4. *Tusc.* 11. 26. Egrotationi talia quædam subjecta sunt, avaritia, ambitio, mulierositas, pervicacia, etc. *Liv.* 9. 34. ad fin. Hæc, quæ adhuc egi, pervicacia tua et superbia coegit me loqui.

II.) Translate usurpatur pro perseverantia, firmitate. *Tac.* 12. *Ann.* 20. extr. Ita majoribus placitum, quanta pervicacia in hostem, tanta beneficentia adversus supplices utendum. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 20. 34. (147) Castanea pedamentis omnibus præferunt perdurandi pervicacia.

PERVICACITAS, atis, f. 3. pervicacia. *Gloss. Philox.* Μωροτυχία, pervicacitas.

PERVICACITER, adverb. Comp. *Pervicacius*. — Pervicaciter est pertinaciter, ostinatamente, ἐνορατικώς. *Ulp. Dig.* 26. 10. 3. ad fin. Neque pecuniam deponere pervicaciter perstant. *Tac.* 4. *Ann.* 42. Inlementiam pervicacius amplecti. et 13. ibid. 54. extr. Cæsis qui pervicacius restiterant. *Liv.* 42. 14. Pervicacius causam belli querere. *Curt.* 10. 6. Nearcho pervicacius tuente sententiam. et paulo post. Quo modestius, quod expectabat, appeteret, pervicacius oblaturus esse credebatur.

PERVICAX, acis, adject. omn. gen. (a pervico pro pertinico). Comp. *Pervicacior* et Sop. *Pervicacissimus* I. — Pervicax est obstinatus, obfirmatus, pertinax, contentiosus, neque cessaus, donec perverserit, αυθάδης, μωροτυχός (It. ostinato, perstistente, pertinace, caparbio; Fr. opiniâtre, obstiné, entêté; Hisp. porfiado, obstinado; Germ. festbeharrend, beharrlich, auch

hartnackig, halsstarrig; Angl. obstinate, stubborn, wilful, positive, headstrong, froward, pervicacious).

I.) Proprie. *Ter. Hecyr.* 4. 1. 17. Adeon' pervicaci esse animo, ut puerum præoptares perire, potius quam etc? *Horat.* 2. *Od.* 19. 9. Pervicaces Thyades. h. e. quæ in furiosa lætitia die noctuque perdurant. et 3. ibid. 3. fin. desine pervicax Referre sermones deorum. *Flor.* 1. 11. a med. Pervicacissimi tamen Latinorum Equi et Volsci fuere, et quotidiani, ut ita dixerim, hostes. *Tac.* 13. *Ann.* 33. Pervicaci accusatione conflictatus. *Id.* 3. ibid. 33. sub fin. Pervicacia et præpotentia mulierum iussa. *Colum.* 6. *R. R.* 2. 11. de bove domando. Pervicax contumacia plerumque sævientem fatigat. *Curt.* 8. 6. In *Callisthenem* pervicacioris iuxta fuit. — Olim inter pertinacem et pervicacem ita distinguebant, ut ille in malam partem semper acciperetur, hic in bonam. *Accius* apud *Non.* p. 432. 32. *Merc.* Tu pertinaciam esse, Antioche, hanc prædicas: Ego pervicaciam ajo, et ea me nti volo. Nam pervicacem dici me esse, et vincere, Perfacile patior: pertinacem nil moror. Hæc fortis dicitur; illum indocti possident. Tu addis quod vitio est; demis quod laudi datur. Hæc *Accius*. Utrumque tamen in utramque partem adhibetur, ut hic, et in *PERTINAX* videre est. Aliud est discrimen in ipsa vi verbi: nam pertinax firmiter tenet tueturque quod habet: pervicax obstinate perstat, ut quod noo habet, acquirit. *Apul.* 9. *Met.* Mulier scæva, sæva, virosa, ebriosa, pervicax, pertinax. *Id.* de *Deo Socrat.* Homines pervicaci audacia, pertinaci spe. — Sed ne hoc quidem servari solet: nam pervicax pro pertinax aperte est in illo *Senec. Herc. Fur.* 501. Conjugia quoniam pervicax nostra abnuis.

II.) Translate in bonam partem pro constanti, firmo, costante, fermo, apud *Tac.* 4. *Hist.* 5. extr. Opum contemptor, recti pervicax, constans adversus metus. Ubi notandum Genitivus *Tacito* familiaris. *Sic* 4. *Ann.* 53. *Agrippina* pervicax iræ.

PERVICIUS, a, um. *V. PERVINCO.* *PERVICUS*, a, um, adject. idem ac pervicax apud veteres. *Accius* apud *Non.* p. 487. 15. *Merc.* Pervico Ajax animo. *Plaut. fragm. ibid.* Hic quidem pervicus custodem addidit.

PERVIDENS, entis, particip. a pervideo: perspicace, provido, valde videns, providus, sagax. *Frontin.* *Aqued.* 11. Quæ ratio moverit Augustum, pervidentissimum principem, producenti *Alsiatiam* aquam, non satis perspicio. Alii leg. pervidentissimum.

PERVIDEO, vides, vidi, visum, videre, a. 2. (per et video). Part. *Pervidens*, *V.* voc. præced.; *Pervisus* et *Pervidendus* II. 3. — Pervidere est diligenter et perfecte videre, perspicere, διορθεῖν (It. vedere bene o affatto; Fr. voir complètement, voir tout; Hisp. ver perfectamente, ver todos; Germ. beschauen, über-, durchschauen; Angl. to see or perceive thoroughly, see clearly, discover).

I.) Proprie. *Ovid.* 14. *Met.* 375. sol, qui pervidet omnia. *Id.* dixit 2. ibid. 32. Sol oculis juvenem, quibus aspicit omoia, vidit.

II.) Translate. ¶ 1. Intellectuali ratione. *Ovid.* 1. *Pont.* 8. 33. Equæ domo rursus pulcræ loca venter ad urbis Cunctaque mens oculis pervidet illa suis. *Horat.* 1. *Sat.* 3. 25. Quum tua pervideas oculis mala lippus inunctis, Cur in amicornum vitii tam cernis acutum? Legit cum aliis *Bentleyus*: Quum tua pervideas oculis male lippus inunctis. *Ritterus*: Quum tua per videas etc. Ceterum *Forcellinus* hoc loco pervidere pro simplici videre usurpatum ait. ¶ 2. Figurate est expendere, considerare. *Lucret.* 1. 956. Pervideamus, utram finitum fuoditus omne Consiet, an immensum pateat vastaque profundum. h. e. expendamus. *Cic.* 4. *Att.* 11. Vibebo te et pervidebo. et 15. ibid. 4. Ibi te quamprimum pervidere velim. ¶ 3. Item est percipere, intelligere, comprehendere. *Lucret.* 2. 89. Et quo jactari magis omnia materiai Corpora pervideas,

reminiscere totius imum Nil esse in summa etc. *Cic. 10. Fam. 9. Meritorum meorum fieri accessionem pervidere te spero. Id. 12. Att. 38. Oportere jam pervideri infirmitatem animorum. Id. 3. Off. 18. 74. Atqui in talibus rebus alii utile interdum, aliud honestum videri solet. Fama eadem utilitatis, quæ honestatis, est regni. Qui hoc non perviderit, ab hoc nulla fraus abrit, nullum facinus. Est qui leg. prævidet t. *Colum. 2. R. R. 1. 5. Videt sine dubio quid eveniat; sed, cur id accidat, non pervidet. Boeth. 3. Music. 5. p. 1115. Quod inter ducentos quinquaginta sex et ducentos quadraginta tres pervisa sit differentia Id. in Topic. Cic. 5. p. 837. Discernendæ sunt causæ et pervidenda necessitas. PervigEO, ges, gûi, gere, n. 2. *καταναλωθω*, valde vigeo. *Tac. 4. Ann. 34. Et terque optibus atque honoribus pervigueret.***

PERVIGIL, gilis, adject. comm. gen. *Cura pervigilis in recto singulari dixit Apul. 11. Met. — Pervigil est valde vigil, et qui tota nocte vigilat, *καταναλωθω*.*

I.) Proprie. *Ovid. Heroid. 12. 60. Ante meos oculos pervigil anguis erat. et 1. Amor. 6. 44. Pervigil in mediâ sidera noctis eras. Id. 10. Met. 369. at virgo Cinyroia perigil igni Carpitur in domito. Plin. Paneg. 63. Pervigiles et insomnes. Plin. alt. 33. Hist. nat. 4. 21. (72). Ruinam solus intelligit in cacumine ejus montis pervigil. Sillig. vero ei optimis Codd. leg. vigil.*

II.) Figurate. *Justin. 12. 13. 7. Quum diei noctem pervigilem junxisset. h. e. integram vigilando.*

PERVIGILANTIA, æ, f. 1. pervigilatio. *Gloss. Cyrill. Ἀγρυπνία*, lucubratio, pervigilantia, vigiliam etc.

PERVIGILATIO, ðnis, f. 3. *καταναλωθω*, actus pervigilandi. *Cic. 2. Legg. 15. 37. Et in his (diis) calendis nocturnas pervigilationes.*

PERVIGILATUS, a, um. V. Pervigilo

PERVIGILIA, æ, f. 1. pervigilio. *Justin. 24. 8. 7. Fames et lassitudo, super hæc maximum pervigiliae malum. Alii leg. pervigilli. Charis. 1. p. 43. Putsch. contendit in plur. num. semper pervigilias dici debere, non pervigilia.*

PERVIGILIUM, ii, n. 2. vigilatio integræ noctis, *veglia di tutta la notte, καταναλωθω, καταναλωθω*. ¶ 1. Generatim. *Plin. 11. Hist. nat. 53. 118. (283). Pervigilio quidem præcipue vincuntur cibi. Justin. 13. 8. 6. Securis in itinere, et pervigilio fatigatis occursum est. Capell. 1. p. 2. Fabellam tibi, quam olim Satura comminiscens hiemali pervigilio marcescentes mecum lucernas edocuit, - explicabo. Et in plur. num. *Id. ibid. p. 13. An vero quisquam est, qui Philologiae se asserat pervigilia laborata et lucubrationum perennium nescire pallorem? ¶ 2. Speciatim est sacrum nocturnum, in quo tota nocte vigilatur. Liv. 23. 35. ad fin. Castra Campana, ut pervigilio neglecta, simul omnibus portis invadit. Plin. 18. Hist. nat. 12. 32. (124). Cicer, quod religio pervigiliis adhibet. *Sueton. Galb. 4. Simulacrum æneum deæ Fortunæ mensuris supplicationibus et pervigilio anniversario coluit. Id. Vitell. 10. in fin. Pervigillum agere. Id. Cal. 54. indicare. Tac. 15. Ann. 44. celebrare. Petron. Satyr. 21. extr. Dormire vobis in mente est, quum sciat, Priapi genio pervigillum deberi? *Inscript. apud Henzen. 6111. CIVIS DECURIONIBVS SING. RS. XII. AVGUSTALIB. RS. VII. -DED. ITEM PR. IDVS FEBR. DIE PERVIGILII DEI PATRII ALTRIVM TANTVM DEDIT. — Pervigillum Veneris titulus est carminis incerti poetæ, sed antiqui tamen, in quo Veneris et veris laudes celebrantur. *Catullo perperam est qui tribuit, alii Q. Catulo Urbicario, alii Senecæ Floro, alii aliis. V. Wernsdorf. ad Poet. Lat. Min. T. 3. p. 425. et T. 4. p. 854., ubi accurate illius auctor, et tempus, et argumentum inquirunt. V. vocem seq. I. 2.*****

PERVIGILO, as, avi, atum, are, n. 1. Part. *Pervigilans, Pervigilatus et Pervigilandum I. 1. — Pervigilare est valde vigilare, diu vigilare, usque ad finem et tota nocte vigilare, *καταναλωθω*.*

II.) Translate. *Tibull. 3. 6. 54. Et tecum longos pervigilare dies. Pervilis, e, adject. admodum vilis. Liv. 31. 50. Annona quoque eo anno pervilis fuit. *Paulin. Nolan. carm. 18. 219. de nummis pauperis viduæ. Queis pretium pietas pervilibus aurea fecit. PERVINCA. V. VINCA PERVINCA. PERVINCIS, e, adject. ita cognominatur cohoris quarta prætoriana in *Inscript. apud Marin. Frat. Arv. p. 622. M. AVGVSTVS VRSVS DEC. SPECTVATORVM CONOR. IIII. PR. P. V. PERVINCS. Sic Pervincus, h. e. pervincens, est cognom. Rom. V. ONOM. PERVINCO, vincis, vici, victum, vincere, a. 3. (per et vinco). Part. *Pervinctus I.; Pervincendum II. 3. — Pervincere est prorsus vincere, devincere, *ἐπιναλωθω*. It. vincere affatto; Fr. vaincre entièrement; Hisp. vencer totalmente; Germ. Jemanden oder etwas gänzlich, völlig besiegen; Angl. to overcome, get the better of. I.) Proprie. — a) Neutorum more. *Tac. 11. Ann. 10. In transgressu amnis multum certato pervicit Bardanes. — b) Active. *Plaut. Mil. glor. 3. 3. 67. Haud vereor, ne nos subdola perfidia pervincamur. Huc referri potest illud *Senec. Herc. Fur. 654. Pervince Theseu, quidquid alto in pectore Remanet pavoris. Item illud *Seren. Sammon. 32. 1. Si cui vesicæ tardus cunctabitur humor, hæc mora rumpetur vino pervicia vetusto. Demum illud *Propert. 1. 17. 15. Nonne fuit melius dominæ pervincere mores? h. e. perviciaciam. II.) Translate. ¶ 1. Pervincere dicitur is, cujus sententiæ plerique accedunt. *Cic. 2. Att. 1. a med. Restitit ac pervicit Cato. ¶ 2. Item est longe superare. *Horat. 2. Ep. 1. 200. nam quæ pervincere voces Evaluere sonum, referunt quem nostra theatra? — Similiter in licitatione, vel simili re. *Plaut. Curc. 1. 3. 57. Facito, ut pratio pervincas tuo. ¶ 3. Item — a) Pervincere aliquem, ut, est idem atque ei persuadere, vel eum pertrahere, ut aliquid faciat. *Liv. 42. 45. Hegesilochus multis rationibus pervicerat Rhodios, ut Romanam societatem retinerent. gli avea ridotti a forza di molte ragioni a ritenere etc. *Tac. 15. Ann. 57. At illam non verbera, non ignes pervicere, quin objecta denegaret. — b) Pervincere aliquid, et pervincere, ut, magno conatu, multo molimine evincere, obtinere, *ottenere l'intento, ottenere a forza, guadagnare, vincere. *Liv. 37. 16. Pervicerunt quidem remis, ut tenerent terram, sed neque tuta statio erat, etc. et 4. 12. Neque, ut de agris dividendis plebi referrent *Coss. ad senatum, pervincere potuit. *Catull. 76. 15. Una salus hæc est: hoc est tibi pervincendum. *Tac. 14. Ann. 14. Senecæ ac Burro visum, ne utraque pervinceret, alterum concedere. ¶ 3. Pervincere aliquid dictis, probare, ostendere, manifestum facere. *Lucret. 5. 99. Et quam difficile id mihi sit pervincere dictis.********************

PERVIO, as, are, n. 1. idem fere ac vio. *Auct. Itiner. Alex. M. (edente A. Maio) 104. Itaque*

perviant, multis aliis gentibus cæsis et oppidis captis.

PERVIOLENTUS, a, um, adject. vehementissimus. *Cassiod. Instit. Divin. Litt. 20. Cum gravitate acutus (Ambrosius), perviolenta persuasione dulcissimus. At recentiores leg. inviolentus, vocabulum æque ignotum.*

PERVIRENS, entis, particip. ab inausit. *pervireo, valde virens. Paulin. Nolan. carm. 7. 11. Et fronde numquam defluente pervirens, Stabit perenni vividum lignum coma.*

PERVIRIDIS, e, adject. valde viridis. *Plin. 6. Hist. nat. 22. 24. (87); et Solin. 53. a med. Mare colore perviridi. *Mela 2. 5. a med. Campus minuta arundine gracilique perviridis.**

PERVISO, is, sere a. 3. pervideo, cerno. *Manil. 4. 925. Parvula sic magnum pervisit pupula cælum.*

PERVIUM, ii, n. 2. V. PERVIUS in fin.

PERVIVO, vis, vi, ctum, vere, n. 3. *διαζωω*, usque vivo, superstes vivo. *Plaut. Capt. 3. 5. 84. Etsi pervivo usque ad summam ætatem, tamen breve spatium est perferendi, quæ minitas mihi. *Accius apud Non. p. 238. 2. Merc. Pervivi usque adhuc.**

PERVIUS, a, um, adject. (per et via) qui adiri et transiri potest, patens, apertus, *διαβατος, εὐπορος* (It. accessibile, aperto, dove si può andare o passare; Fr. qu'on peut traverser, par où l'on peut passer, accessible, ouvert; Hisp. accesible, aquello a que podemos llegar facilmente; Germ. wo ein Weg durchgeht, gangbar, wegsam; Angl. accessible, open, having a way through, that may be entered or passed through, passable, easy or passed, pervivus).

I.) Proprie. — a) Absolute. *Ter. Adelph. 5. 7. 14. Fratri aedes sicut perviæ. *Virg. 2. Æn. 433. Limen erat, cæcæque fores, et pervivus usus Tectorum inter se Prænit. *Cic. 2. Nat. D. 27. 67. Jani ab eundo nomen est ductum; ex quo transitiones perviæ, jani nominantur. *Liv. 9. 43. Omnia itinera obsæperant hostes, saltusque pervivis ceperant. *Tac. 12. Ann. 12. Unde maxime pervivus amnis. n. e. vaduosus. — b) Cum Latino. *Lucan. 6. 645. Phæbo non pervia taxus. h. e. quæ solis radios non transmittit. *Val. Flacc. 1. 719. Freta puppibus pervia. et ibid. 127. moles non pervia ponto. h. e. navis in quam aqua maris penetrare non potest. *Seneca Herc. Cel. 151. Nullius vulneribus pervia membra sunt. *Lucan. 2. 310. cunctis pervivus hastis. *Plin. 6. Hist. nat. 4. 4. (13). Phasis pontibus CXX. pervivus. *Ovid. 15. Met. 301. quum carcere rima Nulla foret toto, nec pervia flatibus esset. et 8. ibid. 376. Vulnera fessissent, nisi setiger inter opacas, Nec jaculis, isset, nec equo loca pervia, silvas.***********

II.) Translate. ¶ 1. Active est qui aperit, transit, pervivum facit. *Sil. It. 10. 249. qua flatu agit, qua pervivus ensis. ¶ 2. *Fabius Pict. apud Gell. 10. 15. Annulo uti, flammam Diadem, nisi pervio casquo, fas non est. h. e. cavo, non solido. ¶ 3. Figurata. *Plaut. Pseud. 2. 4. 69. Quidquid incerti mihi in animo prius, aut ambiguum fuit, nunc liquet, nunc defæctum est: cor mihi nunc pervivum est. *Tac. 13. Ann. 4. Nihil in penatibus suis venale, aut ambitioni pervivum. *Claudian. B. Get. 130. nulli pervia culpæ Pectora Fabricii. — Hinc*****

Pervivum, ti, n. 2. absolute, substantivorum more. — a) Generatim. *Tac. 3. Hist. 8. Interjectus exercitus Ræstiam Juliasque Alpes, ne pervivum illa Germanis exercitibus foret. *subaudi iter. Cf. *Varro 5. L. L. 145. Müll. In oppido vici a via, quod ex utraque parte viae sunt ædificia. Fundulæ a fundo, quod exitum non habent, ac pervivum non est. et *Festus p. 371. 26. Müll. de vicis. Tertio, quum id genus ædificiorum definitur, quæ in oppido prive, id est, in suo quisque loco proprio ita ædificat, ut in eo ædificio pervivum sit, quo itinere habitatores ad suam quisque habitationem habeat accessum. — b) Speciatim pervivum est via angusta inter montium saltus patefacta, *varco, stretto. *Inscript. quæ pertinet ad a. n. a Chr. n. CCCLXX., et insculpta in vertice montis ultra Julium Car-******

nicum, apud *Filias. Mem. de' Veneti, etc. T. 2. p. 457. edit. 2. IN HOC PERVOTO HOMINES ET ANIMALIA CVM PERICYCLO PERTRANSIBANT.*

PERVOLTĀTĪCUS, a, um, adiect. qui pervolat. *Tertull. Anim. 46. in fin. Vis vaga et pervolat.*

PERVOLGO. *V. PERVOLGO.*

PERVOLTĀNTĪA, æ, f. 1. circumvolutio. *Vitruv. 6. 1. Mundi circa terram pervolitantia. Alii leg. pervolitantis.*

PERVOLTĀTO, as, ara, n. 1. frequent. vel intens. a pervolo. Part. *Pervolūtans*. — Pervolūtare est multum volitare. *Lucret. 6. 952. per dissepata domorum saxea voces Pervolūtant. Id. 2. 346. Et quæ pervolūtant nemora avia pervolūtantes. Virg. 8. Æn. 24. Omnia pervolūtāt late loca. Val. Flacc. 4. 505. Pervolūtare tecta.*

PERVŌLO, as, avi, atum, are, n. 1. (per et volo, as). Part. *Pervolūtaturus* I. 2. — Pervolare est per aliquem locum volare, volare per qualche luogo, διαπρόμασι.

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est per aliquem locum volare. *Ennius apud Non. p. 205. 28. Merc. Crassa pulv's oritur, omnem pervolat cæli fretum. Alii minus recte pervolūt. Virg. 12. Æn. 473. Nigra velut magnas domini quum divitis ædes Pervolat, et pennis alta atria lustrat hirundo. Ovid. 2. Fast. 252. Corvus et aerium pervolat altus iter. et 6. ibid. 527. Rumor, ut est velox, agitatiss pervolat alis. ¶ 2. Latiori sensu est aliquo advolare. *Vet. Poeta apud Augustin. 3. Music. 3. Pegasus in nitentem Pervolūtaturus ætheram. Cic. 6. de republ. 26. Animus velocius in banc sedem ac domum suam pervolabit.**

II.) Translate. *Lucret. 6. 1059. raro quia sunt cum corpore, ut æstus Pervolet intactus, nequeunt impellier usquam. passa per mezzo volando. Cf. eumd. 4. 203. de solis luce. Perque volare inare ac terras circumque rigare. Cic. Rosc. Am. 7. 19. Decem boris nocturnis sex et quinquaginta millia passuum cisis pervolavit. Juvenal. 6. 397. totaio pervolet urbem. et 1. 60. dum pervolat axe citato Flaminiam. Claudian. de Apono, 10. Hunc, qui tot populis pervolat ora, locum. corre per le bocche.*

PERVŌLO, vis, velle, a. anom. a volo, vis. Quibusdam enim temporibus et personis ejus verbi additur per ad significandum prorsus velle, vehemente cupere. *Cic. 11. Att. 14. extr. Te exspecto, quem videre pervellem. et 1. ibid. 1. Abs te mihi ignosci pervelim. Liv. 39. 43. Illa negavit unquam vidiase, et pervella id videre. Lucret. 2. 1047. Atque animi tactus liber quo pervolūt ire. h. e. pervellit: antiqui enim volim pro velim dixere, teste Priscian. 9. p. 848. Pistach. Hæc Forcellinus; et rectius Lachmann. Atque animi jactus liber quo pervolet ipse,*

PERVOLTĀTĪTUS. *V. PERVOLVO I.*

PERVOLTĀTO, as, are, a. 1. Part. *Pervolūtandus*. — Pervolūtare, intens. a pervolvo, ἀναπρόσω, est inultum volutare; et usurpatur pro omni adhibita diligentia legere. *Cic. 5. Att. 13. Quoniam meos cum Tballumeto nostro pervolūtatos libros. Id. 1. Orat. 34. 158. Omnium bonarum artium scriptores ac doctores et legendi, et pervolūtandi.*

PERVOLTĀTUS, a, um. *V. voc. seq.*

PERVOLVO, volvia, volvi, volūtum, volvere, a. 3. (per et volvo). Part. *Pervolūtus* I. — Pervolvare est magna vi volvere, valde versare, διακυκλώσω, volgere da ogni parte.

I.) Proprie. *Ter. Andr. 4. 4. 37. Nisi puerum tollis, jam ego hunc lo medlam viam provolvam, teque ibidem provolvam in luto. Liv. 24. 34. sub fin. Ut non solum missa tormento, sed etiam quæ pondera suo pervoluta essent, graviter in bostem inciderent. Alii leg. provoluta. Apul. 8. Met. Ferro sub papillam transadacto, et in suo sibi pervoluta sanguioe, etc. Oudendorpius ex plurib. codd. MSS. probavit legend. *pervolutata*. Porro *Apulejus* sæpe utitur simpliciter *volūtatus*.*

II.) Translate. ¶ 1. Pro diligentè legere.

Catull. 95. 6. Smyrnam incana diu sæcula pervolvent. (ubi diæresi usus est metri causa.) ¶ 2. Figurate sumitur pro valda versari. Cic. 2. Orat. 35. 149. Deinde ut in iis locis pervolvatur animus.

PERVORSE, **PERVORSUS**, **PERVORTO** et similia. *V. PERVERSE*, **PERVERSUS**, **PERVERTO** etc.

PERVULGĀTE, adverb. usitato more vulgi. *Gell. 16. 7. Cocionem pervulgatè dicit, quem veteres arulatorem dixerunt. Adde 12. 10.*

PERVULGĀTUS vel *pervulgatus*, a, um. *V. voc. seq.*

PERVULGO vel *pervolgo*, as, avi, atum, are, a. 1. (per et vulgo). Part. *Pervulgans* I. 1.; *Pervulgatus* I. 1. et in fin.; *Pervulgaturus* I. 1. — Pervulgare est cum vulgo communicare, id vulgus spargere, divulgare, disseminare, διασπείρω (It. fare comune a tutti, divulgar, disseminare, pubblicare; Fr. communiquer au public, publier, divulguer; Hisp. exparcir alguna cosa, hacerla pública, divulgar, publicar; Germ. dem Wolke mittheilen, daher öffentlich mittheilen, -bekannt, gemein oder allgemein machen; Angl. to publish, spread abroad, divulge, make known or common, disseminate).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Lucret. 6. 1161. quæ causa deum per magnas numina geotes Pervulgarit et ararum compleverit urbas. Cic. 2. Fin. 5. 15. De re illustri et facili etiam in vulgus pervulgata loquitur. At Manutius, Davis. et Madvig. ex bonis Codd. pervulgata. Id. 4. Verr. 42. 104. In re tam clara, tam testata, tam abs te ipso pervulgata. et ibid. 34. 85. Cupiditate illa sua nota, atque apud omnes pervulgata. Alii et ipse Orellius legunt pervulgata. Id. Sull. 15. 42. Illas tabulas non occultavi, non continui domi, sed describi ab omnibus statim librariis, dividi passim, et pervulgari atque edi populo R. imperavi. Id. 2. Invent. 39. 114. Præmia virtutis et officii sancta et casta esse oportere, neque ea aut cum improbis communicari, aut in mediocribus hominibus pervulgari. Q. Cic. Petit. cons. 11. 44. Operam suam pervulgare et communicare. h. e. vulgo passim offerre. Sil. It. 1. 193. Viticolæ nomen pervulgata Falerni Munera. ¶ 2. Significat etiam prostituere. *Cic. Cæl. 16. 38. Mulier, quæ se omnibus pervulgaret.**

II.) Translate est pervagari, pererrare, obire. *lustrare, girare, andar vagando, scorrere: quasi per vulgus ire. Pacuvius apud Varron. 7. L. L. 88. Mill. Halcyonis ritu litus pervolgens furor. (Sic Seneca Agam. 775. Jam pervagatus ipse se frogit furor.) Alii leg. pervolans feror. Lucret. 2. 164. et 4. 208. Tempore, quo solis pervolgant lumina cælum. Id. 2. 346. Et quæ pervolgant nemora avia pervolūtantes. Ennii locum *V. in PEROLO*, as I. — Hinc Part. præter. pass., cujus aemula supra retulimus,*

Pervulgatus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde Comp. *Pervulgator* et Sup. *Pervulgatissimus*; et est communis, consuetus, valde usitatus, commune, usitato, consueto. *Cic. Cæl. 3. 6. Sunt ista maledicta pervulgata in omnibus, quorum etc. Id. 5. Fam. 16. Est autem consolatio pervulgata, homines nos ut esse meminimus. Plaut. Bacch. 4. 9. 149. Ne miremini, quod non triumpho: pervulgatum est, nil moror. Id. Pseud. 1. 1. 121. psevD. De istac re in oculum utrumvis conquisicito. CA. In oculumne, an ia aures? psevD. at hoc pervulgatum est nimis. Gell. 7. 17. circa med. Quod videtur notius pervulgatiusque esse, id me doce. Cic. 4. Herenn. 8. 11. Infima et pervulgatissima verborum dignitas.*

PES, pēdis, m. 3. ejusdem thmatis ac Græca vox idem significans πούς, ποδός, est extrema et infima pars corporis, qua animal insistit et ingreditur (It. piede; Fr. pied de l'homme et des animaux; Hisp. pie; Germ. der Fuss bei Thieren und Menschen; Angl. a foot).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Universim. *Ennius apud Auct. B. Hisp. 31. premitur pede pes atque armis arma teruntur. Id.*

*apud Non. p. 255. 25. Merc. Sed sonitus aures meas pedum pulsu increpat. Cic. Tim. 6. Itaque nec ei manus affluit, nec pedes, nec alia membra, quibus etc. Id. 2. Tusc. 22. 52. Nos, si pes condoluit, si dens, ferre non possumus. Id. 1. Orat. 54. 231. Calcei habiles et apti ad pedem. Ovid. 5. Met. 264. ictus pedis. calcio. et 12. ibid. 304. Certamine pedum vincere. nel corso. et Plaut. Epid. 5. 1. in fin. Provocare aliquem pedibus. sfidare al corso. et Liv. 8. 8. Pede presso. a piè fermo. et 9. 22. ad fin. Descendere ad pedes. smontar da cavallo. Propert. 2. 5. 29. quæ iunina ponam, Quæ numquam supra pes iniunius eat? Plaut. Asin. 4. 1. 30. Neque illæ ulli pede pedum homioi preuat. non giuochi di piedi con verun uomo. — b) Speciatim, in pedes, præmissis pedibus, coi piedi innanzi. *Plin. 10. Hist. nat. 53. 74. (149). Aves omnes in pedea nascuntur, contra quam relliqua animalia. — c) In pedem cogere equum est costringerlo a camminare. Pelagon. Veterin. 4. 1. Post setum diem lente in pedem cogatur (equus) et quum ambulaverit, in piscinam mitti convenit, ita ut natet. — d) Pede terram pulsare, saltare, ballare. Horat. 1. Od. 37. 1. nunc pede libero Pulsanda tellus. Sic ibid. 4. 7. alterno pede terram quater. et 4. ibid. 1. 27. pede candido In morem Salium ter quæ timent humum. — e) Illa supplicis et demissi sunt. *Cic. 1. Att. 14. a med. Ad pedes omnium singillatim accidente Clodio, ut etc. et 4. ibid. 2. a med. Abjecta toga, se ad generi pedes abjecit. et Sert. 11. 26. Vos pro meo capite ad pedes lenonis impurissimi projecistis. et 2. Phil. 18. 45. Filius se ad pedes meos prosternens, lacrimans, te mihi commendabat. Id. 7. Verr. 49. 129. Mater mihi ad pedes misera jaccuit. Ovid. 9. Met. 605. Amplectique pedes, affusaque poscere vitam. Id. Heroid. 12. 186. Ante pedes alicujus procumbere. Flor. 4. 11. ad fin. Regina ad pedes Cæsaris provoluta. — f) Pedem ferre, est ire. *Virg. 1. G. 11. Ferte simul Faunisque pedem Dryadesque puellæ. venite. et Seneca Med. 862. Huc fert pedes et illuc. va or qua, or lu. Catull. 14. 21. abite illuc, unde in malum pedem tulistis. h. e. extulistis. — Et inferre pedem, introire. *Cic. Cæcin. 14. 39. Pedem quum intulero, atque in possessionem vestigium fecero. quando sarò entrato. — Et ponere eod. sensu. Id. ibid. 11. 31. Si in fundo pedem posuisses. Id. 2. Phil. 19. 48. Quid erat in terris, ubi in tuo pedem poneret? Id. 3. ibid. 11. 28. Hodierno die primum in possessionem libertatis pedem ponimus. — Et efferre, egredi. *Ennius apud Cic. 2. Herenn. 23. 34., Fat. 15. 35. et Cæl. 8. 18. Nam nunquam hera errans mea domo efferret pedem Medea. Cf. eumd. apud Non. p. 297. 18. Merc. Plaut. Bacch. 3. 3. 19. Digitum longe a pedagogo pedem ut efferres adibus. Cic. 6. Att. 8. Pedem porta non plus extulit, quam domo sua. non è uscito. — Et referre, revocare, regredi, retro ire. *Ovid. Heroid. 15. 186. Quum profergum possis ipse referre pedem. ritornare. et Quintil. 6. 4. 19. Ab iis, quæ non adjuvant, quam molissime pedem oportet referre. ritirarsi. et Virg. 9. Æn. 125. revocaturque pedem Tiberibus ab alto. — g) Pedibus, ambulando, non equo, aut curru, aut navi. *Cic. Senect. 10. 34. Masinissam nonaginta annos natum, quum ingressus iter pedibus sit, in equum omnino non ascendere. quando s'è posto in viaggio a piedi. et Sueton. Aug. 53. In consulatu pedibus fere, extra consulatum sæpe adoperta sella per publicum incessit. — g) Item terra, non mari, per terra. *Cic. Vatim. 5. 12. Quam illud iter Hispaniense pedibus fere confici soleat; aut si quis navigare velit, certa sit ratio navigandi. Propert. 2. 20. 53. Seu pedibus Partbos sequimur, seu classe Britannos. Adde Cic. 5. Att. 9.; et Cæs. 2. B. C. 21. sub fin. — h) Conjicere se in pedes, fugæ se dare, apud Ter. Phorm. 1. 4. 13. Et omisso verbo, *Eun. 5. 2. 5. Ubi vidi, ago me in pedes, quantum queo, in aogiptorum quoddam desertum. a gambe. Cf. Lucan. 8. 535.**********

solos tibi. Magne, reliquit Parthorum fortuna pedes? h. e. fugaces Parthos. — i) *Servus a pedibus*, quo mittendo ultro citroque dominus utitur, *lacchi, vailletto, cursor*. Cic. 8. *Att.* 5. Pollicem, servum a pedibus meum, Romam misi. *Alii leg.* a pedibus meis. Sunt etiam qui suspicantur illa *servum a pedibus* non esse *Ciceronis*, sed alicujus grammatici explicantis. Hujus Pollicis meminit Cic. etiam 11. *ibid.* 4. extr. et 13. *ibid.* 46. et 14. *Fam.* 6., quibus locis officium quidem ejus huc illuc itandi indicat, sed a *pedibus* numquam appellat. Idem servile officium memoratur in *Inscript.* apud *Gor. Columb. Lib. p. 76.* ANTHVS LIVIAR PVER A PEDIBVS. Ceterum *Scheidius ad Sanctii Minerv.* p. 726. recte putat, *servum a pedibus* idem significare ac *servum ad pedes*. *V.* in littera A. Et enim simili modo *servus a cyatho* idem est ac *servus ad cyathum*, *V.* CYATHUS, et *servus a manu* idem ac *servus ad manum*, *V.* MANUS. Hos vero *servos a pedibus*, vel *ad pedes*, vocat pedum turbam *Martial.* 3. 82. At ipse retro flexus ad pedum turbam, etc. *Id.* 3. 23. Omnia quum retro pueris obsonia tradas, Cur non mensa tibi ponitur a pedibus? *V.* litteram seq. et CIRCUMPEDES et SOLEA. — b) *Servus ad pedes*, qui ad pedes domini cenantis praesto erat. *Id.* 12. 88. Bis Cotta soles perdidisse questus, Dum negligentem ducit ad pedes vernam. *Seneca* 3. *Benef.* 27. *Servus*, qui cenantis ad pedes steterat, narrat quae inter cenam ebrius dixisset. — m) *Sub pedibus* esse dicuntur, quae in ditione et potestate sunt. *Virg.* 7. *En.* 99. quorumque ab stirpe nepotes Omnia sub pedibus. qua sol utrumque recurrens Aspicit Oceanum, vertique regique videbunt. Adde *Sil.* 11. 17. 145. *Sic Liv.* 34. 32. Argos et Lacedaemonem, duas clarissimas urbes sub pedibus tuis relinquemus? — n) *Sub pedibus ponere*, nihili facere. *Seneca Herc. Et.* 107. Quisquis sub pedibus fata rapacia. Et puppen posuit fluminis ultimi, etc. *Sic Ovid.* 14. *Met.* 488. dum peiora timentur, Est in vota locus: sors autem ubi pessima rerum, Sub pedibus timor est, securaque summa malorum. Adde *eumd.* 1. *Trist.* 8. 15. — o) *Pedem opponere*, adversari, ob stare, supplantare. *Ovid.* 4. *Pont.* 6. 7. Perstat enim Fortuna tenax, votisque malignum Opponit nostris insidiosa pedem. — p) *Pedem trahere*, claudicare, *zoppicare*. Translate de versu scazonte *Ovid.* *Remed. am.* 377. Liber in adversos hostes stringatur iambus, Seu celer, extremum seu trahat ille pedem. *V.* HIPPONAX. — q) *Traherentur haec pedibus*, formula, qua de iis utitur, quae nihil curamus, aut timeamus, quae contemnuntur: ductum ex eo, quod reos, et contemptibiles homines, et victos hostes pedibus trahi mos fuit, ut de Hectore ab Achille tracto, et Caco ab Hercule leginus: item de Sejano, etc. Cic. 4. *Att.* 16. Fratrem mecum, et te si habeo, per me ista pedibus trahantur. *Alii leg.* trahuntur. *Id.* 7. *Fam.* 32. De judiciis quod quereris, multo labore minus: trahantur per me pedibus omnes rei. *V. Juvenal.* 5. 125. — r) *Ante pedes*, quae sub oculis, et praesentia sunt, et omnibus obvia. *Ennius* apud Cic. 1. *de republ.* 18. Quod est ante pedes nemo spectat: caeli scrutantur plagas. *Ter. Adolph.* 3. 4. 22. (*al.* 3. 3. 32.) Istuc est sapere, non quod ante pedes modo est, videre, sed etiam illa, qua futura sunt, prospicere. Cic. 3. *Orat.* 40. 160. Ingenii specimen est quoddam, transilire ante pedes posita, et alia longe repetita sumere. — s) *Stans pede in uno* quippiam facere dicitur, qui cito, et nullo labore facit. *Horat.* 1. *Sat.* 4. 9. de *Lucilio*, in hora saepe ducentos, Ut magnum, versus dictabat, stans pede in uno. — t) *Contra omni pede stare*, omni contentione adhibita, et totis viribus incumbendo. *Quintil.* 12. 9. 18. Itaque in his actionibus omni, ut agricolae dicunt, pede standum est. — u) *Religio fuit veteribus locum aliquem ingressuris, nisi dextrum pedem priorem intulissent: sinistrum enim omen habebatur, aliter fecisse. Habes exemplum apud Petron. Satyr.* 30.

atque hinc est, quod *Vitruv.* 3. 3. gradus temporum impares esse jubet, ut quum dextro pede primus gradus ascenditur, idem in summo primo ponatur. — Etiam offensio petis in limine exeuntis aut ingredientis habita est mali ominis. *Tibull.* 1. 3. 19. O quoties ingressus iter mihi tristia dixi Offensum in porta signa dedisse pedem! Adde *Ovid.* 1. *Amor.* 12. 3.; *Val. Max.* 1. 4. n. 2.; et *Plin.* 2. *Hist. nat.* 7. 5. (24). — *Dexter, felix, secundus pes*, felix accessus, adventus boni ominis. *Virg.* 8. *En.* 302. Et nos, et tua dexter adi pede sacra secundo. *Sil.* 11. 7. 171. Attulit hospitio pergentem ad litora Calpes, Extremumque diem, pes dexter, et hora Lyæum. *Ovid.* 1. *Fast.* 514. Ripaque felici tacta sit ista pede. *Augustin.* *Ep.* 44. ad *Maxim. grammat.* circa *med.* Nymphanio quid aliud significat, quam boni pedis hominem, id est eum adventum afferat aliquid felicitatis? sicut solemus dicere, secundo pede introisse, cujus introitum prosperitas aliqua consecuta sit. — v) *Nec caput, nec pedes*, proverb. *V.* CAPUT. — z) *Pedibus pecunia compensatur*, aliud proverb. *Catonis* apud *Cic. Flacc.* 29. 72., quo significatur, agros ab urbe remotos minore quidem pretio emi, sed itinerum labore pretium compensari. ¶ 2. Speciatim, in re militari. — a) *Ad pedes descendere* dicebantur equites, qui pedestre praelium inibant. *Liv.* 9. 22. ad *fin.* Sed extemplo ad pedes descensum ab Romanis est, coactique idem Samnites facere: et repentina acies circa corpora ducum pedestre praelium iniiit, quo haud dubie superat Romanus. *Sic Id.* 29. 2. Itaque, omnia pugna equestri, ad pedes Hispani equites descenderunt. Adde *eumd.* 22. 49. Similiter *Id.* 3. 62. Peditem ne ad pedes degresso equili parem esse. *Id.* 38. 26. Equitatum ad pedes deductum, decem milia hominum, ab dextro locaverunt cornu. Adde *eumd.* 4. 40. *Cæs.* 4. *B. G.* 12. Consuetudine sua ad pedes desilierunt. *Rursus Liv.* 21. 46. Dein, quia turbant equos pedites intermixti, multis labentibus ex equis, aut desilientibus, ubi suos premi circumventos vidissent, jam magna ex parte ad pedes pugna ierat. *Sic leg.* Drakenborg.; alii pugna erat; alii venerat. — b) *Pedibus merere*, peditem militare, *militare da pedone, nella fanteria.* *Liv.* 24. 18. Cf. *eumd.* 3. 27. Dictator-magistrum equitum dicit L. Tarquitiu patriciae gentis, sed qui, quom stipendia pedibus propter paupertatem fecisset, etc. — c) *Conferre pedem*, congregari, venire alle strette, *azzuffarsi.* *Liv.* 26. 39. circa *med.* Collato pede rem gerere. Adde *Curt.* 3. 11. *Cic. Plane.* 19. 48. Nam possum magis pedem conferre, ut ajunt, aut propius accedere? ¶ 3 Item speciatim in re publica, ire pedibus in sententiam alicujus, sententiae alicujus accedere. *Liv.* 9. 8. Quum omnes laudibus modo prosequentes virum in sententiam ejus pedibus irent. Adde *eumd.* 9. 8. et 22. 56. *V.* EO et SENTENTIA. ¶ 4. Item, *pedem*, aut *pedes tollere, extollere* in re turpi obscenaeque locum habet. *Martial.* 10. 81. et 11. 71.; et *Petron. fragm. Tragar.* 55. *Burm.* et *Novius* apud *Non.* p. 474. 14., *Merc.* quibus locis illustratur jocus Ciceronis in Clodium, ejusque sororem 2. *Att.* 1.

II.) Translate. ¶ 1. *Pes* dicitur de mensa, lecto et similibus. *Seneca* 2. *Benef.* 34. Pedem et nostrum dicitur, et lecti, et veli, et carminis. *Ovid.* 8. *Met.* 660. mensam succincta tremensque Ponit anus: mensae sed erat pes tertius impar; Testa parem fecit. *Ter. Adolph.* 4. 2. 46. Lectulos in sole ilignis pedibus faciundos dedit. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 2. 4. (9). Antiquissima æris gloria Deliaci fuit, mercatus in Delo celebrante toto orbe. - Tricliniorum pedibus sulcrisque ibi prima æris nobilitas. *Cic.* 4. *Herenn.* 55. 68. Hic subsellium quoddam calce premens, dextra pedem defringit. ¶ 2. *Pes veli* est imus veli angulus, vel potius funis, quo imus veli angulus utrimque religatur ad latera navis, ut expansum sit, et ventum concipiat: quod munus in summo velo antenna praestat. Hunc et Græci *πὸδα* vocant. Duplex est, dexter et sinister: ille

dicitur Italice *poggia*, hic *orza*. *Catull.* 4. 19. *læva* sive dextera Vagaret aura, sive utrumque Juppiter Simul secundus incidisset in pedem. *Ovid.* 3. *Fast.* 565. *Nacta* ratem, comitemque fugae, pede labitur æquo. h. e. vento secundo et prospero cursu. quod *Virg.* dixit 4. *En.* 587. æquatis classem procedere velis. *V.* EQUATUS. — Hinc *facere pedem* est velum, extensis imis fimbriis, expandere, ut ventum concipiat. *Virg.* 5. *En.* 828. jubet ocuis omnes Attolli malos, intendi brachia velis. Una omnes fecere pedem: pariterque sinistros, Nunc dextros solvere sinus: una ardua torquent Cornua detorquentque. — *Proferre pedem*, aliterum veli angulum, lassato remissoque fune pro venti flatu, in anteriorem partem protendere, *andar a poggia*, o ad *orza*. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 47. 48. (128). tisdem autem ventis in contrarium navigatur, prolati pedibus, ut noctu plerumque adversa vela concurrant. *Lucan.* eod. sensu dixit 5. 427. obliquare lævo pede carbasas. et *Virg.* 5. *En.* 16. obliquare sinus. *V.* OBLIQUO. ¶ 3. *Montis pedes* sunt ima ejusdem pars. *Ammian.* 14. 8. Orontes imos pedes Casii montis praetermeans funditur in Parthenium mare. *le radici.* Etiam *Hom.* *Iliad.* 1. 2. v. 824. *πὸδα* vocat. Cf. *Cassiod.* 8. *Fariar.* 32. sub *init.* Est sub pede collium supra maris arenam fertilis campus. ¶ 4. Frequenter poetae fontibus et luminibus *pedes* tribuunt. *Horat.* *Epod.* 16. 47. montibus altis *Levis* crepante *lytpha* desiliit pede. *Virg.* 9. *En.* 125. revocatur pedem Tiberinus ab alto. *Id.* *Cul.* 17. *Castaliaeque* sonans liquido pede labitur uada. *Sil.* 11. 6. 140. Turbidus aentes lento pede sulcat arenas Bagrada. — Similiter de tempore, ætate. *Ovid.* 3. *Art. am.* 65. Utendum est ætate: cito pede labitur ætas. et 4. *Trist.* 6. 17. Cuncta potest igitur tacito pede lapsa vetustas Præterquam curas attenuare meas. — *Suo pede fluere*, ex se et sponte sine opera hominum. *Sever.* *Æln.* 13. *de aurea ætate.* Ipse suo fueret Baccus pede. Alii aliter explic. Sed etiam *Tibull.* 2. 1. 45. significare videtur olim homines non calceas uvam, sed sponte fluens mustum bibisse. ¶ 5. De lectica. *Catull.* 10. 21. At mi nullus erat neque hic, neque illic, Fractum qui veteris pedem grabati In collo sibi collocare posset. ¶ 6. *Pedes* in navi sunt: remiges. *V.* NAVALIS. ¶ 7. In ædificiis quid sit *pes planus*, *V.* in PLANUS. ¶ 8. *Pes* pro tractu, vel limite, vel solo, *tratto, confine, paese.* *Solin.* 32. Nilus in Caesariensis pede prorumpens amplior. et 27. Omnis Africa a Zugitano pede incipit. *Auson.* *Edyll.* 10. 327. Quia etiam riguis humili pede condita patris. h. e. humili solo, in sito basso. *Inscript.* apud *Murat.* 821. 4. IULIVS NEBO MIL. COH. III. PR. ORIVNDVS IN PANNONIA SVPERIORE PEDE FAUSTINIANO. Alia apud *Marin.* *Frat. Arr.* p. 269. CANDIDIO VALBNTINO EQVITI NUMERI SING. NATIONE PANN. CIVI FAUSTIANO, etc. Hinc patet, *pedem Faustianum*, sive *Faustianum* fuisse appellatum limitem quemdam in Pannonia, ibique oppidum eodem nomine existisse. ¶ 9. De pediculis vinaceorum, et de ipsa vinaceorum massa prelo subjecta ad vinum exprimendum. *Colum.* 12. *R.* 43. 2. Tum vinaceorum pes bene prelo expressus proruit, et modice separatis scopionibus, resolutaque intrita folliculorum in dello substernitur. et *ibid.* 36. 1. Munus tortivum est, quod post primam pressuram vinaceorum circumciso pede exprimitur. et *ibid.* 19. 3. Antequam prelo pes eximatur. — *Plin.* usurpat de sampsas, h. e. massa olearum prelo subjectarum, 15. *Hist. nat.* 1. 2. (5). Prima unda preli laudatissima, ac deinde per deminutiones, sive in sportis premantur, sive, ut nuper inventum est, exilibus regulis pede incluso. — *Pes milvius*, et *milvi*, est coliculus batidis. *Colum.* 12. *R.* 7. 1. — *Pedes gallinacei*, alia herba, de qua *Plin.* 25. *Hist. nat.* 13. 98. (155). Capnos prima, quam pedes gallinaceos vocant, nascens in parietinis et sapisibus, etc. — *Pedes bractei* sunt belarum cauliculi. *Varro* 1. *R.* 2. 27. Malo de meis pedibus audire, quam quemad-

modum pedes betaceos seri oporteat. ¶ 10. In carmine (atque etiam in soluta oratione, ubi oratorius numerus servandus est. V. Cic. 3. Orat. 47. et seqq.) pes est pars versus, duabus, aut tribus, aut etiam pluribus syllabis constans, ut spondeus, dactylus, dichoreus, etc. de quibus V. grammaticos; quia bis quasi quibusdam pedibus versus procedit. Mar. Victorin. 1. p. 2486. Putsch. Pes autem dictus est, sive quadam pars mensura: et in duos quidam. Similiter pes vocatur, sive quia in percussione metrica pedis pulsus ponitur tolliturque: seu quia, ut nos pedibus ingredimur atque progredimur; ita et versus per hos pedes metricos procedit et scandit. Arentian. v. 79. Dum certo gradimur pede, ipsi non trepidant pedes, etc. h. e. ne vacillet versusque modus. Ceterum Horat. 2. Sat. 1. 28. me pedibus dicitur claudere verba. Sic Ovid. 5. Trist. 13. 34. Inque suos volui cogere verba pedes. Cic. 3. Orat. 47. 182. Ad heroum nos dactyli et anapasti et spondei pedem invitit. Ovid. 1. Amor. 1. 30. Musa per undenos emodulanda pedes. h. e. per versus hexametrum et pentametrum. illum sex, hunc quinque pedes habentem. — Per synecdochen ponitur pro genere carminis. Horat. 4. Od. 6. 35. Lesbium servate pedem, meique Pollicis ictum. Ovid. Ib. 645. Postmodo plura leges, et nonniam habentia verum, Et pede, quo debent fortia bella geri. Similiter Horat. Art. P. 80. Hunc (iambum) socci capere pedem grandesque coturni. Id. 1. Sat. 4. 47. nisi quod (comedia) pede certo differt sermone, sermo merus. ¶ 11. Pedes musici, mensura et moduli, quibus meliuntur cantus. Plin. 29. Hist. nat. 1. 5. (6). Herophilus in musicis pedes venarum pulsu descripto, etc. Id. 11. ibid. 37. 88. (219). Arteriarum pulsus in modulos certos legesque metricas descriptus ab Herophilo medicinae vate, etc. ¶ 12. Est etiam mensurae genus, quae quinquies producta passum efficit: constat autem quatuor palmis, quorum singuli quatuor transversos digitos longitudinis habent (h. e. 0. m. 295.). ut statuit Gius. Tambroni in Atti dell'Accad. Archeol. Rom. T. 7. p. 16.): ita efficitur, ut habeat pes sexdecim digitos, ut est apud Vitruv. 3. 1. a med. Dividitur autem in duodecim partes, seu uncias, ut as. V. Colum. 5. 1. 7. 1. 4.; Frontin. Exposit. formar. p. 30. 1. s.; et alterum Frontin. Aquaed. 24.; et notas Poleni ad art. 5., ubi de pedis Romani longitudine agit accurate. Figuram pedis, quatenus mensura est, vide in Mus. Borb. T. 6. tav. 15. n. 8. Cæs. T. B. G. 72. Duas fossas quindecim pedes latas eadem altitudine perduxit. Post eas aggerem ac vallum duodecim pedum extruxit. Cic. 7. Att. 22. Pedem in Italia rideo nullum esse, qui non in istius sit potestate. non v'è piè di terra. Docei Plin. 6. Hist. nat. 26. 30. (121). pedem Babylonium tribus digitis longiore fuisse, quam Romanum. — Pes autem Romanus, qui et monetali dicebatur (V. MONETALIS), mensura aequal partes 12, 29624. metri Gallici recentioris, quo nunc usum utimur in Europa, ut et accuratissimi eorum computationibus arguit Celest. Cavelloni in Marm. Moden. p. 156. — Pes Ptolemaicus, quo utebantur olim Aegyptii, habebat, ut ait Hygin. de limit. p. 210. Goes., pedem monetalem seu Romanum et semunciam. h. e. duodecim uncias cum dimidio. — Pes Drusianus, quo utebantur Germani, habet, ut ait Id. loc. cit., pedem monetalem et semunciam. h. e. uncias tredecim pedis Romani cum dimidio. — In his, quae subijcio, non tam pro mensura modo dicta accipitur, quam pro magnitudine ipsa humani pedis. Cic. Deiot. 15. 42. Negat, unquam se a te pedem discississe. nè pur un passo, et 13. Att. 18. Pedem e villa adhuc egressi non sumus. Quintil. declam. 6. 14. Non reliqui, non abscessi, neque pede, quod ajunt, uno a parente discessi. — De mensura, aut modo generatim, seu universa cujuspiam rei quantitate. Plin. 18. Hist. nat. 31. 74. (316). Pressura una culeos implere debet. Hic est pes justus. Seneca Tranquill. 10. circa med. Eriguae saepe arae in mul-

to: unus describens arte patuere, et quamvis angustum pedem dispositi fecit habitabilem. — Pede suo se metiri, regulari: recondo le sue forze, est Horat. 1. Ep. 7. extr. ¶ 13. De pediculis, pidocchi. Festus p. 210. 11. Müll. Pedibus obstitum, id est pediculis. — Pedes autem pro pediculis sic Plantus refert in Curulion. (4. 2. 13.): Item genus est lenonium inter Lomires meo quidem animo. Ut muscae, culices pedesque pulicesque. Et Lucius in Gladio: Pulcesne, an cimices, an pedes? responde mihi. Et Lucilius: Ubi me vidi, caput scabit, et pes legit. Varro 3. R. R. 9. 14. de pullis gallinae. Si capite e. e collo eorum crebro elirandi pedes. i pollini.

PESCIA, orum, n. plur. 2. in Saliari carmine Aelius Stilo dici ait, castitia ex pellibus agnina facta, quod Graeci pelles vocent πεσκη neutro genere pluraliter. Festus p. 210. 5. Müll.

PESESTAS, inter alia, quae inter precationem dicunt, quum sanctus lustratur, significare videtur pestilentiam. Festus p. 210. 19. Müll. Sic Paul. Diac. p. 211. 8. Pesestas dicebatur pestilentia.

PESNIS, penalis, ut Casmenas dicebant pro Camenis: et castas pro cœnis. Festus p. 207. 14. Müll.

PESSARIUM, n. n. 2. genus unedicamenti, idem quod pessum, vel ei simile, apud Theod. Priscian. 3. 5. Adde eumd. 3. 2. et 3. 3.: et Cael. Aurel. 5. Tard. 4. n. 70.

PESSIMĒ, adverb. V. MALE.

PESSIMO, es, ara, a. 1. κακῶς, pessimum reddere, malo afficere. Vulgat. interpr. Eccl. 11. 26. Ne dicas: Sufficiens mihi sum, et quid ex hoc pessimabor? Adde ibid. 36. 11. et 38. 22.

PESIMUS, a, um, adject. super., anom. V. MALUS.

PESULUM, i, n. 2. idem quod pessum, i. Cael. Aurel. 3. Acut. 18. a med. In mulieribus etiam pessulum oleo calido infundentes. Adde eumd. 4. Tard. 7. extr. — Alio sensu V. voc. seq. init.

PESULUS, i, m. 2. Pessulum neutr. gen. hoc sensu dixit Paulin. Yolan. carm. 18. 412. removens et pessula claustra. — Pessulus, chia-vistello, μοχλός, βλήτρον, διαβάτης, μάγγλον, vectis ferreus, vel ligneus, quo fores claustra obfirmantur intus a παξιλλός παξιλλος, clavus. Duos obdebant, qui tutiores esse vellent. Plaut. Tulul. 1. 2. 25. Occlude se fores ambobus pessulis. Ter. Herut. 2. 3. 37. Anus foribus obdit pessulum et Kun. 3. 5. 55 Pessulum ostio obdo. Apul. 3. Met. Et cum dicto pessulis injectis, et uncino firmiter immisso, sic ad me reversa, etc. et 1. ibid. Addecta fore, pessulisque firmatis, et ibid. Postes ad ropagula redeant, ad claustra pessuli recurrunt, et paulo post. Subdita clavi pessulus reduce. Marcell. Empir. c. 17. ad fin. p. 111. bis ed. Ald. In eo loco, vel foramine, in quo januae pessuli descendunt, quidquid repereris, collige.

PESUM, adverb. vel adverbii simile, fortasse, ut nonnulli putant, a βυσός tonice pro βυσός profunditas, vel, ut alii arbitrantur, per syncopam pro perversum, vel rectius a pes, pedis, quocumq. cf. πῶδον et πῆζα, idem significat, quod in profundum, vel deorsum, quasi sub pedes (It. in profondo, a basso; Fr. en bas, a fond, au fond; Hisp. abaxo, a fondo; Germ. nach den Boden hin, zu Boden, zu Grund; Angl. down, to the bottom, under foot).

1.) Proprie. Abire pessum, dictum de navi et rete, affondarsi, a Plaut. Rud. 2. 3. 64. Nunc eam (cistellulam) cum navi scilicet abisse pessum in altum. et Aulul. 4. 1. 12. Ne (ratis) pessum cheat, et Truc. 1. 1. 15. Quando abiit rete pessum, tunc adducit sirium. — Hinc generatim. Lucret. 6. 589. multae per mare pessum Subsedere suis pariter cum civibus urbes. Colum. 12. R. R. 6. 2. Est aliud muriae naturae experimentum: nam ubi dulcem caseum demiseris in eam, si pessum ibit, scies esse adhuc crudam; si innatabit, matura. Lucan. 3. 674. sidentia pessum

Corpor cæsa tenent. Id. 5. 618. quam cæsa cacumina pessum Tellus victa dedit. Prudent. prof. 2. in Symmach. 36. pessum mergere pedes. afforare. — Pessum accipere, est in imum recipere. Mela 3. 9. Lacus adeo ad sustinenda quae incident, intrinsecus, ut folia etiam proximis decisa frondibus, non innatantia ferat, sed pessum penitus accipiat.

11.) Translate. ¶ 1. Pessum ire, est rueri, perire, andare in rovina, o in malora. Plaut. Cist. 2. 1. 12. Neque, nisi quia miser non eo pessum, mihi ulla abest perditio pernicis. Tac. 1. Ann. 79. Pessum ituros fecundissimos Italiae campos, si amnis Nar in rivus deductus superstagnavisset. Plin. 14. Hist. nat. praem. 1. (5). Pessum iere vitae pretia. Sic Seneca Cont. Sa. 2. Cato adversus vitia civitatis degenerantis, et pessum sua mole sidentis, stetit solus. ¶ 2. Pessum dare, vel junctim pessum dare et pessum dare, et raro pessum premere, agere, dejicere, est perdere, evertere, mandare in mala, rovinare: ducta metaphora a mergentis navibus, ut monet Donatus ad illud Ter. Andr. 1. 3. 3. Quae si non astu providentur, me, aut verum pessundabunt. — a) Pessum dare habet Cic. fragm. apud Quintil. 8. 6. 47. Hoc miror querorque, quemquam hominem ita pessundare alterum verbis velle, ut etiam navem perforat, qua ipse naviget. Plaut. Rud. 2. 6. 23. Pessum dedisti blandimentis me tuis. Tac. 3. Ann. 68. Quod multos etiam bonos pessum dedit, qui spreto quae tarda cum securitate, praematura vel cum exitio properant. Ovid. 3. Trist. 5. 45. Non mihi quaerenti pessum dare cuncta, petulum Caesarem caput est, quod caput orbis erat. Plaut. Merc. 5. 2. 4. Domi erat: quod quaeritabam. Ibi sex sodales reperi, Vitam, Amicitiam, Civitatem etc. Eorum inventu res decem simitu pessimas pessundedi, Iram, Inimicitiam, Stultitiam, etc. h. e. epulii, perdidit, et quasi in mare projecit. Id. Rud. 3. 2. 3. Exemplum pessumum pessundate. h. e. tollite, delete. Val. Max. 4. 4. n. 5. Ingentes hostium copias pessundare. disfare. — Particip. Pessumdatum apud Sall. Jug. 1. Animus ad inertiam et voluptates corporis pessumdatum. — b) Pessum premere, pessundare, perdere. Plaut. Most. 5. 2. 49. Quidvis Impetrari a me facilius perferam, quam ut non ego istum pro suis faculis pessimis pessum premam. — c) Pessum acta aetas, usque ad senium, ad terminum vitae. Vel. Poeta apud Lactant. 1. 11. Aetate pessum acta, in Cretam vitam commutavit, et ad deos abiit. — d) Pessum dejicere apud Apul. 5. Met. Nec sum mulier, nisi eam pessum de tantis opibus dejecero. h. e. exturbavero.

PESUM, i, n. 2. pessario, πῆζος, medicamentum molli lana compositum, quod feminis inter naturalia inditur, si doleant. Describit illud Cels. 5. 21., sed Graeca voce utitur, quam attulimus, Latina vero pluries Theod. Priscian. 3. 5. et 1. 2. part. 2. c. 20. Apul. Herb. 121. Herbae anetbi medicamina pessum factum injiciatur ab obstetrice. V. PESSARIUM et PESSULUM. — Et pessus, i, masc. gen. 2. dicitur a Plin. Valer. 1. 5. ad fin. Pessus Livianus, quo utebatur Livia regina, faciens ad secundas, etc. Eundem Theod. Priscian. 2. 5. Livianum pessarium appellat.

PESUMDATUS, a, um, et

PESUMDO vel pessundo, vel pessum do, das, dēdi, datum, dare, a. 1. est deorsum, aut in profundum mittere, demergere, mandare o mettere a fondo, abbasso, affondare, sommergere. βυσιζω, καταποντιζω, ἀποπαλλω. V. PESSUM primo loco 1. et II. 2.

PESUS, i, m. 2. V. PESSUM, i.

PESTIBILIS, e, adject. pestilens. Impp. Dioctet. et Maxim. Cod. 4. 58. 4. Pestibilis fundus, hoc est pestibiles herbas, vel letiferas habens. Alii legunt: Pestibilis fundus, hoc est pestibulas, vel herbam letifera habens. Pestibulas autem interpretatur Cujac. l. 6. Observat. c. 24. natrium et aliarum noxiarum serpentum pestes. PESTIBULA, e, f. V. in dictione preced.

PESTIFER et **pestiferus**, fēra, fērum, adject. (pestit et fero) λοιμωδής. ¶ 1. Stricto sensu est pestem afferens, **pestifero**, **pestilenziale**. Liv. 25. 26. Ut mortui aegros, aegri validos quum metu, tum tabe ac pestifero odore corporum conficerent. ¶ 2. Latiori sensu est noxius, valde noxius. Cic. Dom. 32. 85. Tu unus pestifer civis. Cels. 2. 6. Sudor frigidus in acuta febre pestiferus est. et mor. Sanguinem in febre vomuisse, pestiferum est. Id. 4. 1. n. 1. Acutus et pestifer morbus. Virg. 7. Aen. 569. ruptoque iugens Acheronte vorago Pestiferas aperit fauces. Val. Flacc. 4. 594. Pestiferæ aquæ. Cic. 4. Fam. 3. Pestiferum bellum. Colum. 10. R. R. 331. Pestifer aer. Cic. Harusp. resp. 24. 50. Vipera venenata et pestifera. Id. 2. Nat. D. 47. 120. Res pestiferae at nocentes. Id. Dom. 1. 2. Pestifer et funestus tribunatus. Id. 3. Phil. 2. 3. Antonii reditus crudelis et pestifer. Plin. 4. Hist. nat. 11. 18. (51). Scopulum cernunt dirum ac pestiferum. Cic. 2. Nat. D. 12. 34. Accessus ad rea salutares, a pestiferis recessus. — **Pestiferum fulgur** dicitur, quo mors exsiliumve significari solet. Festus p. 210. 7. Müll. Similiter Id. p. 245. 21. Pestifera (fulgura), quæ mortem, aut exsilium ostendunt. — Paul. Diac. p. 244. 18. Müll. Pestifera auspicia esse dicebant, quum cor in exitis, aut caput in iocinore non fuisset.

PESTIFERE, adverb. λοιμώς, perniciose. Cic. 2. Legg. 5. 13. Quid, quod multa perniciose, multa pestifere sciscuntur in populis?

PESTILENS, entis, adject. (pestit). Comp. **Pestilentior** I. et II.; Sup. **Pestilentissimus** I. — Pestilens est pestifer, perniciosus, nocens, **pestilenziale**, **pestilente**, **pernicioso**, **nocevole**, λοιμωδής.

I.) Proprie. — a) Absolute. Cic. Fat. 4. 7. Inter lucorum naturas quantum interit, videmus: alios salubres, alios pestilentes. Id. 3. Off. 13. 54. Aedes pestilentes. infette. Varro 1. R. R. 4. 4. Fundus pestilentior. Liv. 4. 21. annua. Sic Cic. 5. Fam. 16. Gravissimus et pestilentissimus annus. Id. 1. Divinat. 57. 130. Aspiratio gravis et pestilens. Horat. 3. Od. 23. 5. Nec pestilentem sentlet Africum Fecunda vitis. — b) Cum Dativo. Liv. 3. 6. Grave tempus et forte annua pestilens erat urbi agrisque, nec hominibus magis, quam pecori. Id. 5. 13. Gravis pestilensque omnibus animalibus aetas.

II.) Translate. Liv. 2. 41. Pestilens collegæ munia esse: agro illos servitutum iis, qui acceperint, laturos. Cic. 7. Fam. 24. de Tigellio Sardo. Homo pestilentior patria sua. Seneca Hippol. 489. Pestilens invidia.

PESTILENTIA, æ, f. 1. est pestis, seu morbus contagione in plurimos sa effundens, ac tum homines, tum varia brutorum genera vulgaris funeribus absumens, λοιμός (II. peste, contagio, pestilenzia, epidemia; Fr. épidémie, maladie contagieuse, peste; Hiap. epidemia, enfermedad contagiosa, peste; Germ. austeckende Krankheit, Seuche, Pest; Angl. a plague, pestilence, epidemic disorder, an infection or contagion).

I.) Proprie. Cæs. 2. B. C. 22. Massilienses gravi pestilentia cunctati ex diutina conclusionone, et mutatione victus. Cœn. 6. R. R. 5. 1. Id præcipue, quod egerit sus agra, pestilentiam facere valet. Id. 7. ibid. 7. 1. Alia genera pecorum quum pestilentia vexantur etc. Liv. 27. 23. Eo anno pestilentia gravia incidit in urbem agrosque, quæ tamen magis in longos morbos, quam in perneciales evasit. Colum. 9. R. R. 13. 1. Morbo, vel pestilentia laborare. Liv. 10. 47. Pestilentia urens urbem atque agros. Tac. 16. Ann. 13. In urbe omne mortalium genus vis pestilentia depopulabatur. Plin. 23. Hist. nat. 8. 80. (157). Pestilentia contagia prohibere. Id. 10. ibid. 28. 40. (75). Pestilentiam afferre. — Pestilentia descriptionem habes apud Virg. 3. G. 478. et seqq.; Ovid. 7. Met. 523. et seqq.; Lucret. 6. 1136. et seqq.; Liv. 25. 26.; Sil. It. 14. 582. et seqq. — Differt a peste, quæ est generale nomen, et non solum de morbis, sed

de quacumque clade, malo, calamitate, noxa, pernicia usurpatur.

II.) Translate. ¶ 1. Sumitur pro gravitate cæli, aut loci: cui salubritas opponitur, **cattiva aria**, **luogo malsano**. Cic. 2. leg. Agr. 26. 70. Agrorum genus propter sterilitatem incultum, propter pestilentiam vastum atque desertum. Id. 1. Divinat. 57. 131. Et habitu extorum atque ex colore tum salubritatis, tum pestilentia signa percipiuntur. Id. 1. leg. Agr. 5. 15. Locupletatis aut invidia, aut pestilentia possessoribus, agri tamen emantur. h. e. iis qui possident agros vel Sullena proscrizione coemptos et invidia subjectos, vel gravitate cæli pestilentia. V. eumd. 2. leg. Agr. 26. 68. ¶ 2. Metaphorâ ducta a superiori peragr. I. Catull. 44. 11. Orationem in Antium petitorem Plenam veneni et pestilentia legi. h. e. quæ pestilentia modo enecare auditores posset. — In plur. numero Gell. 1. 2. Animorum labes et pestilentias.

PESTILENTIARIUS, a, um, adject. pestilens. Tertull. Spectac. 27. Cathedra pestilentiarum.

PESTILENTIOSUS, a, um, adject. idem ac pestilens. Ulp. Dig. 43. 8. 2. a med. Si odore soli locus pestilentiosus fiet. Marcell. Empir. c. 11. p. 103. ed. Ald. Ad ulcera quæ nascuntur pueris vel infantibus utriusque sexus in ore, aut in gutture, aut in stomacho, quæ pluribus uno tempore solent accidere, et ideo pestilentiosa appellantur. Adde eumd. ibid. ad fin.

PESTILENTUS, a, um, adject. pestilens. Lævius apud Gell. 19. 7. Loca pulverulenta et pestilenta.

PESTILIS, e, adject. pestileotiosus. Arnob. 1. 20. Possunt nos auris pestilibus enecare. — Theod. Priscian. 4. p. 313. ed. Ald. Consequuntur pulmonem labor, phthisis et nigri fellis iræ, acutæ febres, et semper pestilis somnus.

PESTILITAS, atis, f. 3. idem ac pestis. Lucret. 6. 1096. Atque ea vis omnis morborum, pestilitasque. Adde 1123. et 1130. Non. 158. 2. Merc. laudat versiculum allatum Lucretii.

PESTIMUS, a, um, edject. pestifer, qui pestem affert. Gloss. Gr. Lat. λοιμοφόρος, pestimus.

PESTIS, is, f. 3. nomen est generale omnis mali, perneciei, morbi, exitii, calamitatis, ruinae, cladis, noxæ, sive hominibus incidat, sive brutis, sive rebus inanims. Quare differt a pestilentia, ut genus a specie. V. **PESTILENTIA**. Ita Liv. 4. 25. et 5. 14. et 25. 26. utitur quidem voce pestis ad pestilentiam significandam, sed postquam pestilentia mentionem fecit. Gr. κακός, βλαβή (It. male, calamità, disgrazia, rovina, danno; Fr. peste, ruine, destruction, fléau, perte; Hisp. peste, ruina, destroza, perdición; Germ. das Verderben, der Untergang, Tod, das Unheil; Angl. a pest, mischief, calamity by fire, the sword etc., destruction, ruin).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) In sing. numero. Plaut. Capt. 3. 3. 11. Oppetere pestem. h. e. mortem. Cic. 2. Off. 5. 16. Nulla tam detestabilis pestis est, quæ non homini ab homine nascatur. Id. Rabir. perduell. 1. 2. Pestis ac pernecies civitatis. et ibid. 9. 26. Ista imago, quæ domi posita, pestem atque exsilium Sex. Titio attulisset. Lucret. 3. 347. Discidium ut nequeat fieri sine peste maloque Cic. 1. Nat. D. 36. 101. Ibes avertunt pestem ab Agypto, quum volucres angues vento invectas intericiunt atque consumunt. Liv. 25. 19. extr. Adeo ne fugæ quidem iter patuit, ut vix mille eveserint: ceteri passim, alii alia peste, assumpti sunt. Cic. vertens locum Sophocli. 2. Tusc. 8. 20. Ipse illigatus peste interimor tertili. h. e. veste imbuta Nesi sanguine. Virg. 5. Aen. 699. servate a peste carinæ. h. e. ab incendio. Id. 10. ibid. 53. belli evedere pestem. Tac. 2. Ann. 47. Improvisior graviorque pestis fuit. h. e. damnum ex terræ motu. et 4. ibid. 62. Unde gravior pestis fuit. h. e. clades ex ruina theatri. Plaut. Capt. 4. 3. 3. Quanta pernis pestis veniet! quanta lebes larido! h. e. ex parasiti edacitate. Catull. 69. 9. crudellem nasorum interfice pestem. h. e. mali odoris hircum sub alis. Cic. 1. ad Brut. 15.

Pestem depellere. Id. Deiot. 15. 43. miserrimam importare alicui. Id. 3. Nat. D. 26. 66. machinari alicui. Liv. 2. 49. minitari. Sall. Jug. 73. Monere, ne pramia Metelli in pestem suam converteret. in sua rovina o malanno. et in epist. Mithrid. ad Arsac. ad fin. Roman pesti conditi orbis terrarum. nati per la rovina del mondo. — b) In plur. numero. Virg. 1. G. 181. Tum variæ illudunt pestes, sæpe exiguus mus etc. Adde eumd. 3. ibid. 471. et alibi. Sic Colum. 7. R. R. 5. 19. Quod in omnibus morbis ac pestibus faciendum esse censemus. et 2. ibid. 9. 10. Quædam subterraneæ pestes edultas segetes enecant. ¶ 2. Speciatim pro morbo, pestilentia, peste. Ennius apud Priscian. 9. p. 861. Putsch. Hos pestis necuit, pars occidit ille duellis. Addunt Lucan. 6. 89., Sil. It. 14. 582. et 692., sed hæc non videntur rem conficere, nisi eo modo, quo de Livii locis sub init. dictum est.

II.) Translate per metonymiam dicitur de bamine publice pernecioso. Ter. Adelph. 2. 1. 34. Leno sum, fateor, pernecios communis adolescentium, perjurus, pestis. Cic. Sext. 14. 33. Producti in contionem ab illa furia ac peste patriæ. Id. 5. Verr. 54. 125. de Verre. Ne post ablitum quidem hujus importunissimæ pestis. Id. Harusp. resp. 4. 6. de Clodio. T. Annus ad illam pestem comprimentam, extinguendam, funditus deleodam natus esse videtur. Id. ibid. 2. 4. Cum his furis et facibus, cum his, inquam, exitiosis prodigiis ac pæne bujus imperii pestibus bellum mihi etc. Id. 5. Fam. 8. Quædam pestes hominum laude aliena dolentium. Sic Apul. de Mag. Nunc enim mihi, quod ægre fero, a commemoratiune tanti viri ad pestes istas oratio revolvenda est. h. e. ad Emilianum et Rufinum. Adde eumd. 5. Met.

PETÁCITER, adverb. (petax) multum petendo, et translate idem atque avide. Occurrit tantum Comp. Petacius apud Avien. Prognost. 432. Gramina si carpit semesa petacius anser.

PETÁLIUM, ii, n. 2. πετάλιον, genus unguentum, Latior foliatum et nardinum: a πετάλον folium. Plaut. Curc. 1. 2. 7. Tu mihi stacte, tu cinnoam, tu rosa, tu crocinum et casia a, tu petalium. At plerique et ipse Fleckeisen. leg. bdellium.

PETÁLUM, i, n. 2. πετάλον, lamina, bractea. Isid. 19. Orig. 21. Petalum, aurea lamina in fronte pontificis, quæ nomen Dei tetragrammatoo Hebraicis litteris habebat scriptum. Inscript. apud Murat. 1199. 3. TERRA SIT HAEC PETALO NON ONEROSA PRECOR. Cl. Furlanetto in suis MSS. hanc Inscript. huc retulit: mihi vero illud PETALO nomen proprium esse videtur.

PETÁMINÁRIUS vel **petamenarius**, ii, m. 2. chi sa salti mortali, qui strenua corporis agilitate saltans volare videtur: a πετάμενος volans. Firmic. 8. Mathes. 15. Cum Marte vero et Mercurio petaminarius, ephalmator, orchestopolaris, petauristarius. Salvia. 6. Gubern. D. 3. Longum est nunc dicere de omnibus, amphiteatris scilicet, odeis, lusoriis, pompis, athleticis, petaminariis, pantomimis, ceterisque portentis. — **Petaminarius** descripsisse videtur Claudian. Cons. Mall. Theod. 420.; et Manil. 5. 539.

PETÁSATUS, a, um, adject. πετασάματος, peteso tectus. Cic. 15. Fam. 17. de tabellariis. Id facerent commodius, si mihi aliquid spatii ad scribendum darent; sed petasati veniunt, comites ad portam exspectare dicunt. Sueton. Aug. 82. Domi quoque non nisi petasatus sub dio spatibatur. Hieronym. proem. l. 2. in Zachar. Urget petasatus libri portitor. Adde Varron. apud Non. p. 319. 4. Merc.

PETASIO. V. vocem sequent. ad fin. **PETÁSIO**, onis, m. 3. prosciutto, πετασών, coxa suis salita, seu potius perna perna. Quomodo a perna differat, diximus in **PERNA**. Martial. 3. 77. Et pulpam dubio de petasone voras. h. e. jam corrupti incipiente, rancido. Varro 2. R. R. 4. 10. Succidias Gelli optimas et maximes facere consueverunt. Optimarum signum, quod etiam nunc dicere quotoanis et Gallia appurtant-

tur Romam pernae toinacione et taniacae et petasones. *Alii perperam leg. petasiones. Id. apud Non. p. 400. 14. Merc.* ut pueri in aedibus Sæpius pedibus offensant, dum petasones musteos In carnario haurire suspiciunt. Ita legendum coniecit cl. *Vahlen. (In M. Ter. Farron. Sator. Menipp. Conject. p. 79.)*, collato *Martial. 13. 55.* Musteos est: propra, caros nec differ amicos. Nam mihi cum vetulo sit petasone nihil.

PETASUNCULUS, i, m. 2. duo diversa significat, prout est deinnot.

A) A petasone, et est parvus petaso. *Juvenal. 7. 119.* Quod vocis pretium? siccus petasunculus, et vas Pelamidum, siccus, h. e. parvi pretii: nam petasoni gratia, si musteus sit. V. *Martial. 13. 55.* et *Varron.* in loc. præced.

B) A petasus, i, et est parvus petasus, *capelluccio. Arnob. 6. 12.* Mercurio det radios: Solis capiti petasunculum superponat.

PETASUS, i, m. 2. *cappello, πῆζαος*, capitis tegmen, galeri genus: a *πέτασσι extendo*, quod latos haberet margines, quemadmodum videre est in imaginibus Mercurii, qui petasatus pingitur. Utebantur petaso longuin iter facientes, quo adversus solis et imbrum injurias faciem tuerentur. V. **PETASATUS**.

I.) Proprie. *Plaut. Amph. prob. 142.* Nunc internosse ut nos possitis facilius, Ego has habeo usque hic in petaso pinnulas. Adde *eumd. ibid. 1. 1. 287.* et *Pseud. 2. 4. 45.* Etiam opu' sit cblamyde, et machæra, et petaso. *Arnob. 6. 12.* Cum petaso gnatus Majæ, tanquam vias aggredi præparet, et solem pulveremque declinet.

II.) Translate petasus dicitur quiddam in galeri formam aedificiis superpositum, extensum et explicatum, in metæ formam se contrahens. *Varro apud Plin. 36. Hist. nat. 13. 19. (92).* Ut in summo orbis æneus, et petasus unus omnibus sit impositus. h. e. fornix, Italice *cupola*. — Apud *Calpurn. 6. Ecl. 51.* est nomen equi: a *πέτασθαι volare*.

PETAURISTA vel *petauristes*, æ, m. 1. *παραυριστής*, qui ex petauro se in aerem excutit, atque in terram devolat.

I.) Proprie. *Festus p. 206. 26. Müll.* Petauristas Lucilius a petauro appellatos existimare videtur, quum ait: Sicuti mechanici cum alto exsiluere petauro. At Elius Stilo, quod in aere volent, quum ait, petaurista proprie Græce, quod is *προς αἶρα πέταται. Scaliger ad Festum* hujusmodi fuisse docet, qui desperata audacia in machina, vel rota trajiciebant se. V. vocem sequent. A *Nonio p. 56. 26. Merc.* petauristæ definiuntur, qui saltibus, vel schemis levioribus moventur. *Varro ibid.* Nec minus aliquo in genere sunt ludi velitis Galli, Germani petauristæ. Adde alium ejusdem *Varron.* locum *ibid.*, ubi Græce ponitur ex lectione *Scalig.*, et pro saltatore tantum accipiendus esse videtur. *Paciaudius in Comment. de κυβιστησῶς § 7.* putat, petauristam esse, quum Itali *capitombolatore* vocant, atque ideo haberi in *Gloss. Philox. Παραυριστής*, cernulus, *παραυρισται*, cernuli. V. **CERNULUS**.

II.) Translate ita vocantur etiam animalia, quæ, ut pulices, mira pedum alacritate prædita sunt. *Plin. 11. Hist. nat. 33. 39. (115).* Alia (animalia) generantur sordibus a radiis solis, posteriorum lascivia crurum petauristæ.

PETAURISTARICUS, ii, m. 2. idem qui petaurista. *Petron. fragm. Tragur. 53. Burmann.* Petauristarum tandem venerunt: laro insulsiimus cun scalis constitit, puerumque jussit per gradus, et in summa parte odaria saltare, circulos deinde ardentis transire, et dentibus amphoram sustinere. Adde *ibid. 60.*; *Firmic. 8. Mathes. 15.*; et *Not. Tyr. p. 173. ad fin.*

PETAURUM, i, n. 2. *πέταυρον*, machina in sublimi suspensa, ex qua se in aerem excutiebant, atque in terram devolabant: ab *αἶρα aura* et *πέταται volo*, as. Hoc nomine comprehendunt et machinam ligneam, genus ludi, quo homines per aerem rotarum pulsu jactantur, et omne id, supra quod homines agilitate corporum insignes ludunt, ut sunt *bastæ*, circa

quas se volvunt, funes, supra quos etiam reciprocum ambulant, circuli, per quos se uore piscium transmittunt, tabulæ, e quibus in aere pendunt, uno brachio se sustententes. Græce significat *peticam*, tignum, assertum, super quo gallinæ dormiunt. *Lucilius apud Festum p. 206. 27. Müll.* Sicuti mechanici cum alto exsiluere petauro. *Juvenal. 14. 265.* An magis oblectant animum jactata petauro Corpora, quique solet rectum descendere funem? *Manil. 5. 134.* Corpora, quæ valido salient excussa petauro, Alternesque cient motus: elatus et ille Nunc jacet, atque hujus casu suspenditur ille, Membraque per flammam orbisque emissa flagrantes. Cui *Scalig.* Rota in sublimi posita a duobus versabatur: alter superne, alter inferne nitentur. Ita liebat, ut alternis dejecti, nunc penderent, nunc erecti sederent. Hæc *Scalig.*; quæ confirmari videatur fragmento illo *Petronii p. 674. Burmann.* Petauro jubente modo superior. *Martial. 2. 86.* Quid si per graciles vias petauri Invitum jubeas subire Ladam? In illi *ejusd. 11. 21.* Quam rota transmisso toties impacta petauro: *Turneb. l. 8. Adversar. c. 1.* putat petaurum esse lignum per rotam a petaurista transmissum. Est qui ipsum petauristam intelligit. *Scalig.* ad *Manil.* mallet intacta pia impacta. V. **PETAURISTA**.

PETAX, acis, adject. omn. gen. *chieditore importuno*, qui multum petit. *Fulgent. 2. Mythol. 1.* Vita activa est, quæ tantum vitæ commodis anxia, ornatus petax, habendi insatiata, rapiendi cauta, servandi sollicita geritur. *Id. ibid. 3.* Juponis in tutelam pavum ponunt, quod omnis vîta potentia petax in adspetum sui semper quærat ornatus.

PETESSE vel *petisso*, is, ere, a. 3. (peto). Part. *Petessens*. — Petessera est idem quod petere, aut frequenter petere. *Festus p. 206. 19. Müll.* Petissere antiqui pro petere dicebant, ea quidem forma verbi qua sunt lacessere et incessere. Sed, ut mihi videtur, tum significabant sæpius petere. Hæc *Festus*, ubi, si rem spectes, *petesso* legendum videtur: si seriem litterarum, *petisso*. Porro *Festus* hæc addidit, ut significaret, sibi *petissere* non desiderativum, sed frequentativum videri: contra *Priscian. 8. p. 827. Putsch.* verba *capesso, facesso* etc. frequentativa esse negat et inter desiderativa recensenda esse putat. *Cic. 2. Tusc. 26. 62.* Apud quos venandi et equitandi laus viget, qui hæc petissent, nullum fugiant dolorem. *Lucret. 3. 618.* pugnam cadesque petessit, et 5. 810. fugiens bunniorem, aurisque petessens. Ita *leg. Iachmann.*; *vulgati libri* petissit, petissens. Adde *Paul. Diac. p. 212. 11. Müll.*; et *Vet. Poet. apud Festum loc. cit.*

PETHEREDIUM, ii, n. 2. *petitio hereditatis*: vox composita a *peto* et *heredium*. *Eutyches apud Cassiod. de orthogr. 9.* Petherediu a petendis hereditatibus.

PETICULUS et *petitulus*, a, um, adject. *petax. Gloss. Isid.* Petitulus, qui frequenter petit. — *NB.* De cognom. Rom. V. **ONOM.**

PETIGINOSUS, a, um, adject. *petiginibus laborans. Theod. Priscian. 1. 12.*

PETIGO, ignis, f. 3. *volaticus*, eadem quæ impetigo. *Lucilius apud Non. p. 125. 31. et 160. 18. Merc.* Illuvies, scabies oculos huic deique petigo. *Cato R. R. 157. in fin.* Petigini parce brassicam opponito, sanam faciet. *Alii et ipse Schneiderus leg. depetigini, al. impetigini, qua voce Plin. utitur eandem Catonis sententiam referens 20. Hist. nat. 9. 33. (83).*

PETILUM, ii, n. 2. flos autumnalis, et circa vepres nascens, et tantum colore communitatus, qui est rosæ silvestris, foliis parvis, quinis. Mirumque in eo intellecti cacumen, et non nisi retortu folia nasci, parvo calyce ac versicolori, futuum semen includente. *Plin. 21. Hist. nat. 8. 25. (49).*

PETILUS, a, um, adject. siccus, tenuis, eritis, strigosus. *Lucilius apud Non. p. 149. 7. Merc.* Insignis varis est cruribus atque petilis. *Plaut.*

ibid. Petila labra. *Festus p. 205. 22. Müll.* Petilam suram, siccam et substrictam vulgo interpretantur: Scævola ait, ungulam equi albam ita dici. Cf. *Gloss. Isid.* Petulus (*lege* Petilus) equus qui habet albos pedes. *Dacernus* putat esse a *πέταλον* (quod Ionice πέτλον) solium.

PETIMEN, unis, n. 3. *guidalesco*. Petimina in humeris jumentorum ulcera, et vulgo appellat et Lucilius meminit, quum ait: Ut petimen naso, aut lumbos cervicibus tangat. Et nomine autem et inter duos arnos suis quod est, aut petus solum appellari, testatur Nævius in descriptione suillæ, quum ait: petimine piscino qui meruerat. Hæc *Festus p. 209. 1. Müll.* Pro piscino *Dalecampius* inquit porcino. At *Scalig.* qui verba illa Nævii de jugulo thynni intelligenda esse putat, miratur, cur *Festus* ad suillam traverit. Cf. *Paul. Diac. p. 208. 1. Müll.* Petimina in humeris jumentorum ulcera. et *Gloss. Labb.* Petimena, κτήρους ἄλλος.

PETIOLUS, i, m. 2. *pedicello, ποδίων*, parvus pes.

I.) Proprie. *Afranius apud Non.:* V. locum cit. in *Pediobus*, ubi alii **PETIOLUS**. *Cels. 2. 18. a med.* Ex agno, hædove, cum petiolis totum caput aliquanto, quam cetera membra, leviora sunt. *Id. 2. 22.* In petiolis capetulisque hædorum et vitularum et agnorum.

II.) Translate est pediculus fructuum, quo ramis adhærent, *picciuolo. Colum. Arbor. 23.* Quum matura maia fuerint, antequam rumpantur, petiolos, quibus pendent, intorqueto. *Id. 12. R. R. 49. 8.* Olivæ poseæ, antequam mitescant, cum petiolo leguntur.

PETISIA Mala, n. genus malorum minorum, sed sapore graissimo. *Plin. 15. Hist. nat. 14. 15. (50).* *Petilia* fortasse legend., a quodam Petilio sic appellata.

PETISSO. V. **PETESSE**.

PETITIO, unis, f. 3. est actus impetendi et ictum in aliquem intendendi, *stoccata, colpo*, ut gladiatorum, sicariorum etc.

I.) Proprie. *Cic. 1. Cat. 6. 15.* Quot ego tuas petitiones ita coniectas, ut vitari non posse viderentur, parva quadam declinatione, et, ut ajunt, corpore effugi? *Servius ad Virg. 9. En. 439.* Petitiones proprie dicimus impetus gladiatorum.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ducta a superiori parag. *Cic. Orat. 68. 228.* Sic oratio nec pugnam gravem facit, nisi petitio fuit apta etc. ¶ 2. Sæpissime et generatim est actus petendi, *αἴτησις* (i. dimanda, *petitione, supplica*; Fr. *demande, pétition, requête, supplique*; Hsp. *petición, demanda, requesta*; Germ. *Bitten, Ansuchen, Anliegen*; Angl. *a petition, demand, desire, requeste*). *Plin. 29. Hist. nat. 4. 19. (66).* Maçi sanguini basilisci attribuunt et successus petitionum a potestatibus, et a diis etiam precunt. *Trajan. ad Plin. 10. ep. 23.* Quum Harpocrati civitatem impetravisset, huic quoque petitioni tuæ negare non sustineo. Adde *Gell. 11. 16. sub fin.*; et *Apul. Florid. n. 16.* ¶ 3. Speciatim est actus petendi honores, *concorso, bruggio, ambitus, ambitio*. *Cic. 1. Att. 1.* Petitionis nostræ, quam tibi summa curæ esse scio, hujusmodi ratio est, etc. Prestat *Gaius* sine ludo ac fallaciis, more majorum. Q. *Cic. Petiti. cons. 7. 25.* In petitione, nisi id agas et cum multis et diligenter, nullus petitor esse videtur. *Cæs. 1. B. C. 22.* Quod in petitione consulatus ab eo erat subleventus. *Sall. Cat. 49.* Petitio pontificatus. *Justin. 1. 10. 17.* In regni petitione superatus. *Val. Max. 6. 4. in fin.* In petitione magistratus victus. *Sueton. Cæs. 26.* Dare alicui petitionem consulatus, h. e. ad petendum admittere, et *ibid. 28.* Absentes a petitione honorum submovere. *Tac. 2. Ann. 43.* Abstinere petitione honorum. *Cic. 13. Fam. 10.* Petitioni se dare. ¶ 4. Item speciatim in re forensi est intentio actus, qua rem suam persequitur. *Papinian. Dig. 44. 7. 27.* Actio in personam infertur, petitio in rem. *Ulp. ibid. 5. tit. 3. qui est de petitione hereditatis, 16.* Petitione hereditatis teneri. h. e. actione, quæ he-

reditas petitur. *Quintil.* 4. 4. 6. Recusatio quoque plures interim propositiones habet, ut contra petitionem pecunia: Male petis; procuratori enim tibi esse non licuit. *Cic. Brut.* 5. 18. Tibi ego non solvam, nisi prius a te caveo, amplius eo nomine neminem, cuius petitio sit, petiturum. h. e. jus petendi. Sic *Florentin. Dig.* 2. 14. 56. Heres meus ab omnibus vobis petitionem habebit. Sic in *Ere Salpensan.* apud *Henzen. Inscript.* 7421. col. 2. lin. 9. DROVE EA PEVNIA MVNICIPIVM EIVS MVNICIPI CVI VOLET CVIQVE PER HANC LEGEM LICEBIT ACTIO PETITIO PERSECVTIO ESTO.

PETITIUNCULA, æ, f. 1. deminut. petitionis. *Gloss. Philox.* Petitiuncula, δεισιδιον.

PETITOR, ñris, m. 3. qui petit sive impetit; sed occurrit translate tantum, et ¶ 1. Generatim est qui aliquid assequi contendit. *Lucan.* 1. 131. de *Pompejo.* famæque petitur Multa dare in vulgus. *ambizioso di gloria.* — *Frontin. Aquæd.* 109. Quom vacare aliquæ coperint aquæ, adnunciatur, ut petitioribus ex vacuis dari possint. *Apul.* 4. *Met. ad fin.* Nec quisquam cupiens ejus dupliarum, petitur accedit. h. e. pro-cus: quo sensu adhibetur etiam a *Seneca fragm.* apud *Augustin.* 6. *Civ. D.* 10. sub fin. ¶ 2. Speciatim qui honores petit, candidatus, con-corrente. *Scipio African. Emilian.* apud *Macro-b.* 2. *Saturn.* 10. Vidi in his unum puerum bullatum, petitioris filium, cum crotalis saltare. *Horat.* 3. *Od.* 1. 10. hic generosior Descendat in campum petitur. *Sueton. Cæs.* 23. In ma-gno negotio habuit obligare semper annuo magistratus, et e petitioribus, non alios adjuvare, aut ad honorem pati pervenire, quam qui etc. ¶ 3. Item speciatim de eo qui bona petit, rem suam judicio persequitur, et item intendit, *petitore, attore:* cui reus et possessor respondet. *Cic. Rosc. Com.* 14. 42. Quis erat petitur? Fannius: quis reus? Flavius: quis ju-dex? Cluvius. *Id. Cæcin.* 3. 8. Prætor nunquam petitior præstituit, qua actione illum uti velit. *Id. Quint.* 13. 45. Possunus petitioris perso-nam capere, accusatoris deponere? *Plin.* 6. *Ep.* 2. Oculum modo destrum, modo sinistrum cir-cumlinebat: dextrum, si a petitore; alterum, si a possessore esset acturus. — Cum actore jungitur a *Cic. Partit. orat.* 32. 110. In conjectura igitur, quom est in infiliando reus, accusatori hæc duo prima sunt (sed accusatorem pro omni actore et petitore appello: possunt enim etiam sine accusatione in causis hæc eadem controver-siarum genera versari); sed etc. Sic *Id. Tull.* § 28. Ergo addito *dolo malo,* actoris et petito-ris lit causa copiosior. ¶ 4. Item petitur militiæ lit causa copiosior. ¶ 4. Item petitur militiæ lit causa copiosior. ¶ 4. Item petitur militiæ lit causa copiosior. ¶ 4. Item petitur militiæ lit causa copiosior.

PETITORIUM, ñi, n. 2. *V.* voc. seq. in fin. PETITORIUS, a, um, adject. ad petendum pertinens, petitio. ¶ 1. Speciatim de iis, quæ ad honores petendos pertinent. *Mamertin. Grat. act. ad Julian.* 16. Blandiri populo, palpare obvios, et artes petitioris exercere. *gli artifizii di chi broglia.* ¶ 2. Item de iis, quæ pertinent ad aliquid judicio et lite postulandum. *Cajus Dig.* 6. 1. 36. Qui petitio judicio utitur, ne frustra experiatur, requirere debet, an is, cum quo instituit actionem, possessor sit. — Hinc *Petitorium, ñi, n. 2.* absolute, substantivorum more est libellus, quo quis aliquid ab alio petit, libellus petitioris, *supplicia, memoriale* Itali modo dicunt. *Gloss. Cyrill.* Αἴτησις, petitiorum, petitio, postulatio. *Ennod. Opusc.* 7. Gerontium, cujus a me comperta fides, pudor, integritas exigit libertatem, per præsens petitiorum a beatitudine vestra Romanæ deprecor civitatis gaudere consortio. *Cod. Theod.* 10. 10. 29. Uno tamen

petitorio singulorum bonuscula jubemus ad-scribi.

PETITRIX, icis, f. 3. quæ petit, et ¶ 1. Speciatim quæ honores petit. *Quintil. declam.* 252. *ante med.* Quod pœnæ adjectur, quod adversus petitricem, quod adversus eam, quæ sacerdotium jam prope acceperat? ¶ 2. Item actrix in rem, quæ petit judicio aliquid. *Paul. Dig.* 36. 1. 74. *extr.* Contra petitricem pronunciavit.

PETITUM, i, n. 2. petitio, *domanda, richiesta.* Sunt qui legunt apud *Catull.* 68. 39. Quod tibi non utriusque petitii copia facta est. *Sed plerique et ipse Lachmann. leg.* petenti.

PETITURIO, is, ire, a. 4. honores petere cupio. *Cic. 1. Att.* 14. in fin. Cum Lucejo in gratiam redi. Video hominem valde petiturire. h. e., ut *Id.* ait 1. *ibid.* 17. Lucejum scito consulatum habere in animo statim petere.

PETITUS, a, um. *V.* PETO.

PETITUS, us, m. 4. actus impetendi, *tendenza, inclinazione.*

1.) Proprie. *Lucret.* 3. 172. Attamen insequitur languor terræque petitus. h. e. cupido humi decumbendi.

11.) Translate est idem ac petitio. *Gell.* 18. 3. *ad fin.* Jussitque cum consensu petitique omnium etc. *Apul.* 6. *Met.* Petitu superbo Mercurii, dei vocalis, operæ necessariam usuram postulat. *Id.* de *Mag.* Quatuordecim servi petitu meo adsunt. *et haud multo post.* Et ego non nego petitu medici (*mulierem*) a me inspectam. *Adde eumd. Doctr. Plat. Sic Inscript.* apud *Henzen.* 6473. OLBIO AVVENTIO DRACO-PETITVS SENATVS AMPLISSIMI QVI EST IVSTVS ARBITRVS DIGNITATVM-THEODOSIVS ET FLACIDVS VALENTINIANS INVICTI AC TRIVMPFATORES PRINCIPES SEMPER AVGVSTI-STATVAM-ERIGI CONLOCATIQVE IVSSERVNT. *Adde aliam apud Gruter.* 438. 4.

PETO, tis, tiri vel tii, titum, ere, a. 3. *Petit* pro *petiit* habet ultimam longam, quia duas vocales in unam contrahit. *Ovid.* 1. *Fast.* 109. Flamma petit altum, propior locus aera capit. *Virg.* 9. *En.* 9. Sceptra Palatini sedemque petit Euaudri. *V.* hac de re *Lachmann.* ad *Lucret.* 3. 1042. — Part. *Petens* 1. 1. 4. et 11. 3.; *Petitus* 1. 2. 4. 5. et 11. 1. 2. 3.; *Petiturus* 11. 3.; *Petendus* 1. 5. et 11. 1. — Ratione habita etymi, a nonnullis jungitur cum v. *aitw* postulo, ab aliis cum v. *πετώ* desidero, a plerisque cum v. *πέτω*, unde *πέτω*, quocum cf. *impetus, præpes* etc. — Petere universim est versus locum aliquem tendere, aliquo iter dirigere ad aliquid assequendum vel obtinendum.

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim est iter dirigere, versus aliquem locum tendere, ire, *tendere, volgersi, dirigersi, avviarsi verso qualche luogo, andare.* *Lucret.* 3. 1003. Volvitur (*sarum*) et plani raptim petit æquora campi. *Cic.* 2. *Nat. D.* 49. 125. Grues loca calidiora petentes maria transmittunt. *Virg.* 1. *G.* 401. At nebulae magis inna petunt campoque recumbunt. *Id.* 3. *ibid.* 521. per prata volutus Parior electro campum: petit amnis. *Ovid.* 3. *Fast.* 457. Petere caelum pennis. *Id.* 1. *Met.* 316. Mons ibi verticibus petit arduus astra duobus, Nomine Parnassus. *s'innalza verso le stelle.* et *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 96. (121). Polygala palini altitudinem petit. *creste all'altezza d'un palmo.* Sillig. vero ex *Codicib. legendum putat* implet. et *Virg.* 9. *En.* 119. Delphiumque modo demersis æquora rostris inna petunt. *catano al fondo.* et 3. *ibid.* 93. Submissi petimus terram. h. e. genua flectimus, nos ipsi prosternimus. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 3. 24. (41). Transit (*aqua Marcia*) Martos-Romam non dubie petens. ¶ 2. Speciatim eodem sensu frequentissime usurpatur de itineribus, cur-sibus etc., quæ quis suscipit. — a) Sæpiissime cum Accusativo loci, quo quis iter habet. *Cic.* 14. *Fam.* 4. Per Macedoniam Cyzicum petebamus. *Id. Planc.* 41. 97. Dyrrachium petere contendit. *Nepos Militad.* 5. Adeo perterruerunt, ut Persarum castra, sed naves peterent. *Liv.* 25. 27. a *med.* Classis petere altum visa est. *Virg.* 6. *En.* 10. horreudæque procul secreta Sibyllæ, Antrum immane, (*Æneas*) petit. *Id.* 4. *ibid.* 102. R

Tyrii comites passim-diversa per agros Tecta metu petiere. *Horat. Art. P.* 298. secreta petit loca, balnea vitat. *Ovid.* 2. *Met.* 306. summam (*Jupiter*) petit arduus arcem. *Id.* 4. *Pont.* 10. 52. Et quondam Grajis Pbasii petite viris. *Virg.* 6. *Ecl.* 80. Petere cursu deserta. *Id.* 1. *En.* 162. litora cursu. *Id.* 3. *ibid.* 563. Lævam cuncta cohors remis ventisque petit. *Ovid. Heroid.* 1. 5. quom (*Paris*) Lacedæmona classe pe-tebat. *Virg.* 2. *En.* 25. Nos abissiæ rati et vento petisse Mycenæ. — b) *Petere iter, viam,* in-gredi, inire. *Cic. Planc.* 10. 96. Iter a Vibone Brundisium terra petere contendit. *Adde Liv.* 44. 2. *Val. Flacc.* 1. 91. celerique per æthera lapsu Diversas petiere vias. *Cic.* 3. *Att.* 8. Ille incertus, ubi ego essem, fortasse alium cursum petivit. — c) *Petere fugam,* querere fugiendi locum, aut rationem, *cercare scampo.* *Cæs.* 2. *B. G.* 24. Aliam in partem petebant fugam. *Liv.* 28. 6. Nec fuga effuse petita, nec pertinaciter prælio inito. Sic *Virg.* 12. *En.* 263. petet ille fugam, penitusque profundo Vela dabit. ¶ 3. Item speciatim *petere aliquem,* in bonam partem, h. e. amico animo, est adire, convenire, visere, etc. — a) Generatim. *Plaut. Curc.* 1. 2. 60. Pessuli, beus pessuli, vos saluto lubens. Vos amo, vos volo, vos peto atque obsecro. *Forcellinus* hoc loco ait: petere aliquem est rogare, ut vi-datur. *Accius* apud *Non.* p. 114. 27. *Merc.* Deum adfate et famulanter pete. *Virg.* 6. *En.* 115. ut te supplex peterem et tua limina adirem. *Capitolin. Maximin.* 2. Imperatorem publice petit, ut sibi daret licentiam contendendi cum iis, qui etc. — b) Speciatim. *M. Cælius* apud *Quintil.* 4. 2. 114. Collum ejus amplexu petebat. *Ovid.* 6. *Met.* 604. Oraque revelat miseræ pudibunda sorori, Amplexuque petit. *Virg.* 1. *En.* 614. Sic satus, amicum Ilionea petit dex-tera, lavaque Sorestum. Similiter *Id.* 5. *ibid.* 732. Infernas accede domus. et Averna per alta Congressus pete, nate, meos. *Id.* 8. *ibid.* 615. Dixit, et amplexus nati Cytherea petit. — c) Hinc ea significatio in rebus anatoriis. *Propert.* 2. 7. 61. Hic etiam petitur, qui te prius ipsa reliquit. *Id.* *ibid.* 16. 27. Quin te tam multi peterent, tu me una petisti. *Sall. Cat.* 25. Lubidine sic accensa Senpronia, ut viros sæpius peteret, quam peteretur. (*Catull.* 61. 151. Nupta, tu quoque. quæ tuus Vir petet, cave, ne neget; Ni petitum aliunde eat. ¶ 4. Item speciatim *petere aliquem,* in malam partem, hoc est inimico animo, est impetere, invadere, *assallare, tur di mira, andar a ferire, colpire.* — a) De hostibus, qui urbem, aut rempublicam ali-quam impetunt. *Liv.* 26. 7. Multa secum vol-venti (*Hannibali*) subiit animum impetus caput ipsum belli Romam petendi. *Virg.* 3. *En.* 603. petere bello urbem. *Justin.* 9. 5. imperium apparatus. *Vellej.* 2. 68. 3. patriam armis. — b) De gladiaturibus et similibus. *Cic. Orat.* 68. 228. Ut athletas, nec multo secus gladiatores videmus nihil nec vitando facere caute, nec petendo vehementer. *Quintil.* 9. 1. 20. (*In exercitatione armorum:* aliud ostendisse, quam petas, artis est. *Cic. Ligar.* 3. 9. Cujus latus ille mucro petebat? *Id. Mur.* 26. 52. Sciebam Catilinam non latus aut ventrem, sed caput et collum solere petere. *Curt.* 6. 1. 4. Undique nunc comminus, nunc eminus petebatur; diuque arna circumferens, alia tela clipeo excipiebat, corpore alia vitabat. *Cic.* 1. *Cat.* 5. 11. Quotiescumque me petisti, per me tibi obstiti. Sic de ludo pilarum *Inscript.* apud *Henzen.* 7303. AMIANTHVS EPAPHRA TERTIVS LYDANT CVM HEDYSTO IVCVNDVS NOLANS PERAT NVMBRET CIVVS ET STACTVS AMI NTVS. — c) De aliis. *Pacuvius* apud *Non.* p. 121. 5. *Merc.* Canis lapidem, quo ipsa icla est, petit. *Ovid.* 11. *Met.* 56. Hic ferus expositum peregrinis anquis arenis Os petit. *Tibull.* 2. 1. 71. Nec pecudes, velut ante, (*Cu-pido:* petit: fissis puellas Gesit. *Id.* 1. 2. 8. Te (*Janua*) Jovis imperio fulmina inissa petant. — Sæpiissime cum Ablativo instrumenti, quo quis aliquem petit. *Lucret.* 5. 1067. canes mor-su petentes. *Liv.* 2. 20. Petere aliquem spiculo

infesto. *Horat. Epod. 5. 98.*; et *Ovid. de nuce 2. et 122. aliquem saxi. Ovid. 3. Fast. 700. aliquem telis. Sueton. Cæs. 82. strictis pugionibus peti. Tibull. 1. 9. 21. Petere corpus ferro. Ovid. 2. Art. am. 452. alicui genas ungue. Id. 5. Met. 185. pectora alicujus gladio. Horat. Epod. 5. 10. Petita ferro bellua. assalita, percossa. Sueton. Tib. 72. Petere aprum jaculis. Horat. 2. Sat. 2. 13. aera disco. — d) Translate. *Cic. 1. Cat. 5. 11. Nunc jam aperte rempublicam universam petis. Id. 2. Att. 2. Qui me epistola petivit, ad te comminus accessit. Id. Harusp. resp. 21. 45. Injecta est fax lucitosa reipublicæ, petita est auctoritas vestra. Id. 4. Herenn. 16. 23. Petere aliquem venaficio. Liv. 40. 55. aliquem fraude et insidiis. Tac. 4. Ann. 31. aliquem falsis criminibus. Virg. 9. En. 128. Trojanos hæc monstra petunt. h. e. designant, spectant: in Trojanos recidunt. ¶ 5. Petere dicitur etiam is, qui aliquo it, ut inde re aliqua potiatur: qua significatione occurrit — a) Cum Accusativo rei, quam quis assequi conatur, et Accusativo loci, quo tendit: hinc *petere aliquid aliquo*, ire aliquo ad quippiam amendum, accipiendum, *andare a prendere. Plin. 9. Hist. nat. 54. 79. (169). Visum est tanti in extremam Italiam petere Brundizium ostreas. Id. 12. ibid. 15. 33. (66). Myrrham petunt ad Troglodytas. et 36. ibid. 6. 9. (51). Arena ad Æthiops usque petitur. At Sillig. ex bonis Codicib. ab Æthiopia. Id. 16. ibid. 10. 15. (37). Collis, in quem vimina petebantur. Id. 19. ibid. 4. 19. (58). Quæque trans maria petimus. et ibid. (52). Aves ultra Phasidem peti. Id. 5. ibid. 1. 1. (3). Colonia jura in Bæticam petere jussa. Id. 6. ibid. 22. 24. (88). Si perducta mens illuc usque cogitet, quid, et quo petatur, et quare. — b) Cum Accusativo rei, quam quis assequi conatur, et Ablativo loci, ubi vel unde rem ipsam sumit: et est ducere, sumere, capere, tirare, prendere, tórre, pigliare. *Ennius* apud *Cic. 2. Herenn. 22. 34. dilecti viri Vecti petebant pellem inauratam arietis Colchis. Ter. Eun. 3. 2. 38. E flamma petere te cibum posse arbitrator. Horat. Epod. 11. 10. latere petitus imo spiritus. h. e. tractus, tirato. et *Ovid. 2. Met. 622. gemitus alto de corde petiti. Horat. 2. Sat. 2. 120. bene erat non piscibus urbe petitis, Sed pullo atque bædo. Tibull. 1. 1. 36. de magno est præda petenda grege. — c) Absolute. *Plaut. Cist. 1. 1. 57. Hoc sis vide, ut petivit suspirium alte! Cic. 9. Fam. 2. init. Caninius quum ad me pervesperis venisset et se postridie mane ad te iturum esse dixisset: dii ei me daturum aliquid; mane ut peteret, rogavi. che venisse a prenderlo. et *Planc. 9. 23. Quibus e municipiis vix jam, qui carnem Latinis petant, reperiantur.*******

II.) Translate. ¶ 1. Petere est ducere, sumere, capere, pigliare, prendere. *Ennius* apud *Cic. 2. Tusc. 16. 38. O Patricoles, ad vos adveniens auxilium et vestras manus Peto. Ter. Phorm. 5. 1. 2. Unde mihi nunc auxilium petam? Cic. Cæcin. 4. 10. Si forte videbor altius initium rei demonstrandæ petisse. Id. 1. Acad. (post.) 2. 5. Quæ docti, ut dii, a Græcis petere malent, indocti a nobis ne accipient quidem. Id. 5. Fam. 15. ad fin. Sic litteris utor, non ut ab his medicinam perpetuam, sed ut exiguum doloris oblivionem petam. Id. 1. Invent. 14. 19. et 1. Att. 16. circa med.; et *Sall. Jug. 69. Petere prænas ab aliquo. Quintil. 7. proæm. 4. consilium a se ipso. Id. 12. 11. 17. rerum exempla ab historicis, aut dicendi ah oratoribus. Tac. 3. Hist. 51. Hæc ex veteri memoria petita. Virg. 4. G. 8. Principio sedes apibus, statioque petendæ. h. e. capiendæ, eligendæ. ¶ 2. Item est appetere, sectari, cupere, parare, andare in cerca, cercare, procacciarsi. — a) Cum Accusativo. *Livius Andronicus* apud *Non. p. 475. 10. Merc. Da mihi hæcæ opes, quas peto, quas precor. Cic. 3. ad Q. fr. 8. Præsidium firmissimum petebamus ex optimi et potentissimi viri benevolentia ad omnem statum nostræ dignitatis. Tibull. 1. 10. 9. Lucra peti-***

turas freta per parentia ventis Ducunt instabiles sidera certa rates. *Virg. 4. En. 100. babes, tota quod mente petisti. Sall. Cat. 57. extr. Quo minus gloriam petebat, eo magis sequebatur. Id. ep. Mithrid. ad Arsac. a med. Ea re a nobis ad societatem, ah illis ad prædam peteris. Lucilius apud *Non. p. 367. 10. Merc. Petere bona. Lucret. 5. 1141. Imperium sibi quum ac summatum quisque petebat. Cic. Orat. 15. extr. Petere eloquentiæ principatum. Hæc *Forcellinus*; ipse locum minime inveni. *Cæs. 2. B. C. 32. præmium. Horat. 1. Ep. 17. 41. aut virtus normen inane est, Aut decus et pretium recte petit experiens vir. Cels. 2. 8. ante med. Sanguinis profusio vel fortuita, vel petita. procurata, cercata. — Petere salutem fuga apud *Nepot. Hannid. 11. cercar di salvarsi fuggendo. Sic Ovid. 1. Met. 533. Ut canis in vacuo leporem quum Gallicus arvo Vidit, et hic prædam pedibus petit, ille salutem. — b) Cum Infinito. Horat. 1. Ep. 11. 28. navibus atque Quadrigris petimus bene vivere. Stat. 1. *Achill. 352. arma humeris arcumque animosa petebat Ferre, et Amazonio eonnubia pellere ritu. Martial. 5. 50. Meque petis stricto medium transfigere ferro. Adde Sil. It. 3. 12. ¶ 3. Item et sæpe est poscere, postulare, rogare, contendere, quærere, dimandare, chiedere, pregare, ricercare: generatim. — a) Cum Accusativo tantum rei, vel cum Accusativo rei et Ablativo personæ, a qua quid petimus. *Ter. Heaut. 3. 1. 75. Quodcumque inciderit in mentem, volet, neque id putabit pravumne an rectum sit quod petet. Ovid. 10. Met. 613. Petere conjugium. Id. 13. ibid. 552. colloquium. Liv. 26. 17. diem colloquio. Cæs. 5. B. G. 55. gratiam. Ovid. 4. Met. 641. hospitium requiemque. Cic. Sull. 23. 64. veniam errato. Sic *Horat. Art. P. 11. Scimus, et banc veniam petimusque damusque vicissim. Cæs. 4. B. G. 13. Petita pax. et 2. ibid. 13. extr. Passis manibus pacem a Romanis petierunt. Cic. 5. Tusc. 2. 5. Petere opem ab aliquo. Id. 2. ad Q. fr. 15. M. Curtio tribunatum a Cæsare petivi. h. e. pro M. Curtio. Sic *Tac. 2. Ann. 31. Petere vitam nocenti. Brutus ad Cic. 1. ad Brut. 16. a med. Si Octavius tibi placet, a quo de nostra salute petendum sit. — Similiter, etiam de inanimis, est exigere, postulare, poscere, richiedere, volere. Cic. 3. Orat. 31. 123. Ex iis tantum, quantum res petet, bauriemus. Varro 1. R. R. 23. 5. Ita petit asparagus. Quintil. 7. 1. 55. Petuntur in vincula, qui parentes suos non alunt. et ibid. 6. 6. Petere aliquem ad supplicium. — b) Sequentem part. ut, ne. *Cic. 13. Fam. 7. a med. A te etiam atque etiam, pro nostra conjunctione, majorem in modum peto atque contendo, ut etc. Id. 5. ibid. 4. Peto quæsoque, ut etc. et 9. ibid. 13. Peto igitur a te, vel, si pateris, oro, ut etc. Id. 6. Ferr. 29. 66. Id sibi ut donare, rogare et vehementer petere cepit. et ibid. 28. 64. Petit a rege, et eum pluribus verhis rogat, ut etc. et 5. ibid. 82. 189. Petivit in beneficii loco et gratiæ, ut etc. *Petron. Satyr. 17. Peto et oro, ne religiones jocum faciat, etc. Cæs. ad Cic. post ep. 8. l. 10. ad Att. Quod ne facias, pro jure amicitie nostræ a te peto. Cic. Sull. 19. 55. Per litteras precibus a Sulla petit, ut etc. Phædr. 3. prol. sincerum mihi Candore noto reddas iudicium, peto. *Ulp. Dig. 13. 6. 5. ad fin. Si de me petisses, ut triclinium tibi sternerem. h. e. a me. — Similiter petito Abl. abs. Justin. 43. 5. 6. Petito, ut intrare urbem liceret. h. e. cum petisset. — c) Cum duobus Accusativis. *Ovid. 7. Met. 295. admonitus, juvenes nutricibus annos Posse suis reddi, petit hoc Ætida munus. et 14. ibid. 787. Has petit auxilium. Quintil. declam. 9. 2. Quidquid petii patreini, etoravi. Phædr. 1. 2. Rana regem petierunt Jovem. Hæc concessere *Heins. et Burmann. ad primum Ovidii locum: fatentur tamen, incertæ lectionis esse omnia. — d) Cum Infinito. Inscript. apud *Henzen. 6406. PETI (h. e. petii) vsq. a PVBERTATE SENECTAE MEAE PERVENIRE. — e) Absolute. Spartian. in *Hadrian. 15. Amicos***************

ditavit, et quidem non petentes, quum petentibus nihil non negavit. ¶ 4. Speciatim petere de honoribus usurpatur, *concorrere, brogliare. — a) Cum Accusativo. Cic. 2. Phil. 30. 76. Qui magister equitum fuisse tibi videre, in proximum annum consulatum peteris, vel potius rogares. Id. 2. Ferr. 8. 23. Quam liberaliter eos tractasset etiam antea, quam ipse præturam petisset. Adde *Q. Cic. Petit. cons. 3. 10., 4. 13. et alibi. — b) Absolute. Sall. Jug. 67. Tamen ad id locorum talis vir (nam postea ambitione præceptus datus est) petere non audebat. et ibid. 68. Marius ab Metello petundi gratia missionem rogata. Cic. 1. Att. 1. Nemo est ex iis, qui nunc petunt, qui firmior candidatus fora videatur. Liv. 1. 35. Ergo virum, cetera egregium, secuta, quam in petendo habuerat, etiam regnantem ambitio est. F. PETITIO II. 3. et PETITOR 2. ¶ 5. Item speciatim est iudicio aliquid postulare, litem intendendo rem suam repetere. *Cic. Rosc. Com. 18. 53. Qui per se litem contestatur, sibi soli petit: alteri nemo potest, nisi qui eognitor est factus. Id. Cluent. 59. 163. Aliquando cum servo Aviti furti egi: nuper ah ipso Avito petere cepit. Id. Mil. 27. 74. Qui non calumnia litium, non injustis iudiciis ac sacramento alienos fundos, sed eastris, exercitum, signis inferendis petebat. F. PETITIO II. 4. et PETITOR 3. Hinc unde petitur est is, a quo in iudicio quippiam petitur. F. UNDE.***

PETORITUM vel petorritum, i, n. 2. *carretta*, genus vehiculi Gallici. Nituntur etymologi ex Græco ducere. *Voss. Negat Gell. 15. 30. e Græco esse, sed vocem mere Gallicam: idque Varronis auctoritate confirmat. Festus p. 206. 70. Müll. Petorritum et Gallicum vehiculum esse, et nomen ejus dictum existimant a numero quatuor rotarum: alii Osce, quod bi quoque petora, quatuor vocent: alii Græce, sed *Αἰολικῶς* dictum. Cf. *Quintil. 1. 5. 57. Horat. 2. Ep. 1. 192. Esseda festinant, pilenta, petorita, naves. Id. 1. Sat. 6. 103. plures calones atque caballi Pascendi, ducenda petorrita. Plin. 34. Hist. nat. 17. 48. (163). Stanno esseda et vehicula et petorita exornare. (Sillig. ex Cod. Bamberg. legit esseda sua colisalaque, et adnotat colisatum esse genus vehiculorum Gallicum hucusque inauditum). *Auson. epist. 5. 35. Invenies præsto subjuncta petorita mulis. et ibid. 8. 5. Cornipedes raptant inposita petorita mulæ. Adde *Not. Tyr. p. 174., ubi tamen mendose legitur petorritum.****

PETRA, æ, f. 1. πέτρα, saxum, lapis, pietra, sasso, atque adeo rupes, cautes, scopulus, rupe, roccia, scoglio. Petrarum, inquit *Festus p. 206. 12. Müll., genera sunt duo, quorum alterum naturale saxum prominens in mare, cujus Ennius meminit lib. xi.: Alle elata jacet petrisque ingentibus tecta. et Lævius in Centauris: Ubi Echo sæpta petris. Alterum manufactum, ut docet *Ælius Gallus: Petra est, qui locus dextra ac sinistra fornem expletur usque ad libramentum summi fornici (h. e., ut ait Müller. ad h. l., solida saxa, quibus pilæ et incumbæ fornici subjectæ a latere continentur et amplificatur, ut oneri fornicationis satis resistere possint). — Ceterum *Plaut. fragm. apud Servium et Philargyr. ad Virg. 4. G. 171. Quam folles taurini habent, quum liquescunt petrae, ferrum ubi sit. Plin. 37. Hist. nat. 10. 56. (154). Cytis (gemma) videtur intus habere petram, quæ sentiatur etiam strepitu. Ita *Harduin. ex MSS. Libri editi et Sillig. partum, qui. Adde Paul. Diac. p. 243. 5. Müll., ubi petras agri vitium vocat. — Forcellinus in iis, quæ hucusque attulimus, petram accepit pro saxo, lapide; in iis vero, quæ subduntur, pro rupe, caute, scopulo. Plin. 10. Hist. nat. 32. 48. (91). Gavia in petris nidificat. *Petron. fragm. 675. Burmann. exciso defussa marimore petra. Seneca Herc. Cel. 804. Petra Capharides. Id. Hippol. 1022. Et scelere petra: nobiles Scironides. Plin. 32. Hist. nat. 6. 22. (66). Laudatissima alga, quæ juxta terram in petris nascitur. Id. 34. ibid. 12. 29. (117).*****

Cbalceitis ex subdialibus petris cæditur. Adde *Gell.* 10. 16. a med. — Hinc nomen est aliquot oppidorum, quæ in rupibus sita sunt, de quibus, et de *Petra* cognom. Rom. V. ONOM.

PETRABULUM, i, n. 2. πετροβόλον, catapultæ, quæ lapides jacit: a πέτρα lapis et βάλω jacio. Vei a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 179.

PETRÆUS, a, um, adject. in petris nascens, ut *Petræa brassica*, apud *Plin.* 20. *Hist. nat.* 9. 36. (92). et Alum petræum, *Id.* 27. *ibid.* 6. 24. (41). V. OCRIS. — NB. De nom. propr. V. ONOM.

PETREIA vocabatur, quæ pompam præcedens, in colonis, aut municipiis, imitabatur anum ebriam, ab agri vitio, scilicet petris appellata. *Paul. Diac.* p. 243. 5. *Müll.*, quocum cf. *Festus* p. 242. 14. Similia fuere *Citeria*, et *Manducus*, quæ V.

PETRÆNSIS, e, adject. petræus, ut *Petrænses* pisces apud *Cæsar. Aurel.* 2. *Tard.* 1. n. 26. b. e. saxatiles.

PETRÆUS, a, um, adject. a *petra*, aut *Petro Augustin.* *serm.* 297. 2. *extr.* Aspera via mortis, spinis plena: sed istæ spinæ, *Petra* et *Petro* transeunte, petris pedibus tritæ sunt.

PETRICŌSUS. V. PERTRICOSUS.

PETRINUS, a, um, adject. πετρινός, qui est ex *petra*, ut *Petrina acies*, apud *Tertull.* 3. *advers.* *Marcion.* 16. et *advers.* *Jud.* 9. a med., qua scilicet circumcisio fiebat. Adde *Lactant.* 4. 17. et *Hieronym.* 1. in *Jovinian.* n. 21. Circundabit populum cultello petriano.

PETRITES, æ, m. 1. genus vini ita dictum, ut videtur, quia circa *Petram*, Arabiæ urbem nascitur. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 7. 9. (75).

PETRO, ōnis, m. 3. ¶ 1. Petro dictus est rusticus a petrarum asperitate duritiaque. *Festus* p. 206. 23. *Müll.* et *Paul. Diac.* p. 207. 6.

¶ 2. A *petra* quoque arietes vocantur petrones, idest a duritie et asperitate. *Plaut. Capt.* 4. 2. 40. Qui petroni nomen induunt verveci sectario. h. e. qui petronum, sive arietum carnem vendunt pro vervecina, quæ sapore magis commendatur. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

PETRŌCARPOS vel petrocarpus, i, f. 2. πετροκαρπος, herbæ nomen a πέτρα *petra* et καρπος *fructus*. *Theod. Priscian.* 4. 1. ad fin. Item herba, quæ appellatur Græce petrocarpos: nascitur in petrosis locis.

PETRŌNIUS, a, um, adject. *Petronius canes* apud *Grat. Cyneg.* 202. et 206. intelligit *Uli-tius* per rupes, seu petras et aspera montium venari solitos. V. PETRO § 1.

PETRŌSELINUM, i, n. 2. petroselinum, πετροσελίον, genus apii in petris nascens et in asperis: a πέτρα *petra* et σελίον *apium*. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 12. 47. (118).; et *Pallad.* 5. *R. R.* 3.

PETRŌSUS, a, um, adject. πετροσός, petris abundans. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 31. 50. (96). de locustis aquatilib. Vivunt petrosis locis, cancri mollibus. *Id.* 26. *ibid.* 8. 29. (46). *Astragalus* nascitur in petrosis, apricis etc. V. PETROCARPOS.

PETEUMA. V. PYTISMA.

PETULANS, antis, adject. Comp. *Petulantior* et *Sup. Petulantissimus* 1. — *Petulus* (particip. ab inusit. *petulo*, quod a *peto*) est procaz, improbus, immodestus, qui quoslibet sine discrimine petit et lacessit et lædit, ὑβριστής (It. *petulante*, insolente, sfacciato; Fr. *petulant*, bouillard, impudent, insolent, impertinent; Hisp. *petulante*, insolente, descarado, desvergonzado; Germ. neckisch, muthwillig, leichtfertig, ausgelassen, frivol, schadenfroh in Worten oder Werken; Angl. *petulant*, insolent, impudent, saucy, pert, forward, impertinent, freakish, skittish, wanton). ¶ 1. Generatim. *Festus* p. 206. 4. *Müll.* *Petulantes*, et *petulci* etiam appellabatur, qui protervo impetu et crebro petunt lædendi alterius gratia. *Cic.* 2. *Orat.* 75. 305. illud assequor, ut si quis mihi forte maledicat, petulus, aut plane insanus mihi esse videatur. *Id.* *Fis.* 5. 10. Quam potestatem minuere, quo minus de moribus nostris quinto quo-

que anno judicaretur, nemo tam effuse petulans conatus est. *Id.* *Brut.* 68. 241. Ferridum quoddam, et petulus, et furiosum genus dicendi. *Arnob.* 4. 34. Ne vestras aures convicio aliqui petulantiore pulsaret. *Pers.* 1. 112. sum petulanti splene cacinno. *Zucet.* 6. 11. Carbasus percissa petulantibus auris. *Juvenal.* 12. 5. Hostia petulans. h. e. vitulus, qui cornu petit. *Petron. Satyr.* 92. Et me quidem pueri, tamquam insanum, imitatione petulantissima aeriserunt. *Pseudo-Cic.* in *Sall.* 8. 22. Desine bonos petulantissima consecrari lingua. *Pseudo-Sall.* in *Cic.* 4. 7. Bibulum petulantissimis verbis lædis. ¶ 2. Speciatim est lascivus, h. e. ad quilibet sine modo agendum proclivis, etiam si non lædat. *Gell.* 17. 20. a med. Uti quædam animalium parva et vilia, ad imitandum sunt, quas res cumque audierint viderint, petulantia. *Petulantem picturam* vocat *Plin.* 35. *Hist. nat.* 11. 40. (140), qua *Juppiter* pictus fuit mitram habens, et habitu parturientis *Bacchum* inter obstetricia deorum muliebriter ingemiscens. Deducit enim hæc maxime regem deum atque hominum, et fulmina jaculantem. — Item significat lascivum in turpi libidine. *Cic.* 3. *Parad.* 1. 20. Lapsa est libido in muliere ignota: dolor ad pauciores pertinet, quam si petulus fuisset in aliqua generosa ac nobili virgine.

PETULANTER, adverb. Comp. *Petulantius* et *Sup. Petulantissime*. — *Petulant* est idem ac licenter, procaciter, improbe, insolentem, sfacciatemente, con petulanza, ὑβριστικώς. *Cic.* 2. *Att.* 19. *Diphilus* tragædus in nostrum *Pompejum* petulante invecus est. *Id.* *Cæsar.* 16. 38. Si vidua libere, proterva petulante, dives effuse, libidinosa meretricio more viveret. et *ibid.* 3. 7. Contumelia si petulantius jactatur, convicium; si facetius, urbanitas nominatur. *Id.* 9. *Att.* 19. Ea, quæ quum a bonis viris, quum justo in bello, quum modeste fiant, tamen ipsa per se molesta sunt; quam censes acerba nunc esse, quum a perditis in civili nefario bello petulantissime fiant?

PETULANTIÀ, æ, f. 1. (peto) immodestia, improbitas illa, qua alios per contumeliam petimus, et generatim effrenatio immodica ad quodlibet vitium, ὑβρις (It. immodestia, insolentia, petulanza, sfacciataggine; Fr. *petulance*, fougue, audace, insolence, impudence, impertinence, effronterie; Hisp. *petulancia*, insolencia, descarro, desvergonzamiento; Germ. neckische Wesen, Leichtfertigkeit, Ausgelassenheit, Schadenfreude, Frivolität, Muthewille; Angl. wantonness, insolence, petulance, freakishness, impudence, sauciness).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Stricto sensu dicitur de bestiis, quæ cornu petunt. *Colum.* 7. *R. R.* 6. 4. Maritos gregum mutilos esse oportebit: quoniam cornuti fere perniciosi sunt propter petulantiam. — b) Latiore sensu. *Cic. fragm.* apud *Non.* p. 23. 18. *Merc.* Itaque a petendo petulantia, a procando, idest poscendo, procacitas nominata est. *Id.* *Senect.* 11. 36. Petulantia et libido magis est adolescentium, quam senum; nec tamen omnium adolescentium, sed non proborum. *Id.* 2. *Cat.* 11. 25. Ex hac parte pugnat pudor, illinc petulantia. *Id.* *Fis.* 14. 31. Abjecti hominis furorem petulantiamque frengit. *Id.* *Cæcin.* 35. 103. Neque quicquam illius audaciæ petulantiaque concessit. *Id.* *Fontej.* 12. 27. Nulla turpitudine, quæ a libidine, aut a petulantia, aut ab audacia nata esset. *Propert.* 1. 16. 37. Te (*janua*) non ulla meæ læsit petulantia lingua. Qua solet iratus dicere trita loco. *Quintil.* 6. 3. 33. Petulantia dicendi in aliquem. *Petron. Satyr.* 126. Oculorum mobilis petulantia. Cf. *ibid.* 138. *Petulantes* oculi. — In plurali num. *Gell.* 3. 3. *extr.* Quum delicta sua et petulantias ditorum diluisset. ¶ 2. Petulantiam vocat *Plaut. Men.* 5. 1. 43. quum quis alterum falso insinulat. ¶ 3. Item negligentiam, socordiam, qua quis amittit aliquid, quod magni momenti erat. *Id.* *Cist.* 4. 2. 3.

II.) Translate. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 30. 53. (124). Præcipue domibus expetitur ramorum pe-

tulantia, brevi caudice latissima expansantium umbra, et in vicinas domos sæpe transilientium. h. e. dilatatio exuberans, luxuria. *Gell.* 12. 5. a med. Vidistis philosophum, ratione decreti sui nimium, cum petulantia morbi dolorisque exsultantia collictantem.

PETULCŌS, a, um, adject. qui cornu petit, petulaus, lascivus: a *peto*, is, ut *biulus*, ab *hio* as: et dicitur etiam de pecudibus, quæ cornibus carent, sed lasciviant tamen, exsultant, insolent, che cozza, insolente, κορμπιλος.

I.) Proprie. *Lucret.* 2. 368. agni que petulci. *Virg.* 4. *G.* 10. neque oves hædique petulci Floribus insultent. *Colum.* 7. *R. R.* 3. 5. Capri vel arietis petulci sævitiam pastores hac astutia repellunt. — *Festus* p. 206. 10. *Müll.* ait: Interdum pro veloce usi videntur antiqui; ut hoc versu intelligi potest: Exsiluit quasi petulcus quidam, pedibus convibravit. Ita *Festus*; sed non est necesse a priore notione discedere.

II.) Translate. *Afranius* apud *Festum* p. 206. 8. *Müll.* Nostrum in conventum aut consessum, ludum lapsurumque petulcum. *Salvian.* 3. *Gub.* D. 8. a med. Idcirco ait Dominus, petulcos impudicorum hominum intuitus noxa adulterii non cavere. — Ita vocantur etiam meretrices. *Servius* ad *Virg.* 4. *G.* 10. Hædi petulci dicit ab appetendo: unde et meretrices petulcas vocamus.

PEUCE, es, f. 1. πεύκη. ¶ 1. Græce est picea, pinus, aut larix. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 35. 41. (118). *Cantharidas* vermiculi ficorum et piri et peuces generant. ¶ 2. Apud *eumd.* 14. *ibid.* 7. 9. (74). est genus uvæ in *Egypto*. — NB. De nomine propr. V. ONOM.

PEUCEDANUM, i, n. et peucedano, i, m. 2. *sinocchio porcino*, πευκεδανός, herbæ genus, a πεύκη *pinus*, quia ejus folia imitatur, ut *myrtidanium* a *myrtus*: unde et *pinastellum* nonnulli ex recentioribus appellaverunt. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 9. 70. (117). Sed inter primas celebratur peucedanum, laudatissimum in *Arcadia*, mox *Samothrace*. Caulis ei tenuis, longus, fœniculo similis, juxta terram foliosus, radice nigra, crassa, gravi odore, succosa: pignitur in montibus opacis, etc. *Apul. Herb.* 94. A Græcis dicitur peucedanos: Latini *pinastellum* vocant. — Vim habet præcipue contra serpentes. *Plin. loc. cit.*; *Lucan.* 9. 919.

PEUMÈNE, es, f. 1. πευμήνη, spumæ argenteæ genus. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 6. 35. (108). V. STERELYTIS.

PEUSIS, is, f. 3. πείσις, interrogatio. *Cassiod.* *Exposit.* in *Psalms.* 4. 6. Hæc figura dicitur Græce *peusis*, Latine autem peruncatio, ubi et interrogatio lit et responsio parata subsequitur. *Isid.* 2. *Orig.* 21. *Peusis*, id est soliloquium, quum ad interrogata ipsi nobis respondemus.

PEXATUS, a, um, adject. qui pexa veste est indutus, hoc est cujus focci nondum sunt detriti. *Martial.* 2. 58. Pexatus pulcre rides mea, Zoile, trita. *Seneca Fil. beat.* 25. Pexatus et gausapatus. V. *Senecæ* loc. cit. in SEMITECTUS.

PEXITAS, atis, f. 3. Pexitas telæ est lanugo telæ pexæ. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 24. 28. (81). de tela aranei. Quanta arte celat pedicas a scutulato rete grassantes! quam non ad hoc videtur pertinere crebrata pexitas telæ, et quadam polituræ arte ipsa per se tenax ratio tramæ!

PEXUS, a, um. V. PECTO.

PEZICÆ vel pezitæ, m. plur. 1. πέζικες, πάζεαι, fungi sine radice, aut pediculo: a πέζις vel πέζις *pedes*, quasi pedestres, quod non tollant sese altius a terra, apud *Plin.* 19. *Hist. nat.* 3. 14. (38).; et *Athenæum* l. 2. c. 19.

PH

PH. De pronuntiatione barum litterarum, quas Græci unica φ comprehendunt, hæc habet *Quintil.* 12. 10. 27. Latina facundia est ipsis sonis durior, quando et jucundissimas ex Græcis litteras (h. e. φ et ψ) non habemus, vocali m al-

taram, alteram consonantem, quibus nullæ apud eos dulcius spirant: quas mutuari solemus, quoties illorum nominibus utimur. Quod quum contingit, nesciui quemodo hilarior protinus renidet oratio, ut in *Ephyris* et *Zephyris*, quæ si nostris litteris scribantur, sardum quiddam et barbarum efficiunt, et velut in locum earum succedent tristes et horridæ, quibus Græcia caret. Nam et illa, quæ est sexta nostrarum (h. e. f) pæne non humana voce, vel omnino non voce potius, inter discrimina dentium efflanda est: quæ, etiam quum vocalem proximam accipit, quassa quodammodo, utique quoties aliquam consonantem frangit (*V. FRANGO.*), ut in hoc ipso frangit, multo sit horridior.

PHACÓIDES, is, adject. omni. gen. φακοειδής, qui lentis figuram habet, a φακός lens et εἶδος figura. *Theod. Priscian.* 4. 2. ad fin. Quum ex corde sensilica virtus limpida atque splendens ad oculos provenit infusa per humorem vitreum, quem Græci hyaloidem vocant, exinde rursus vadit ad sphæram, hoc est oculi ultimam interius tunicam, quam Græci crystalloidem vocant, seu phacoidem, aut disaidem (*lege discoidem*); tunc tenuans atque splendidans sphæram, ad centrum ac mediam partem, quam appellamus phacoidem, confugit.

PHACOS, i, m. 2. pro sphacos legitur apud *Apul. Herb.* 101. Cf. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 25. 71. (146). Est silvestris elelisphacos dicta Græcis, aliis sphacos. *V. SPHACOS.*

PHÆCASIÀ. *V. PHÆCASIUM.*

PHÆCASIANI dii dicebantur, quorum simulacra phæcasiis induta erant. Alii intelligunt deos, quorum sacerdotes phæcasiiani dicebantur, quod phæcasiæ gestarent, quales Athenis, et Alesandriæ fuisse, *Appian.* l. 5. de B. Civ. c. 11. ostendit. *Juvenal.* 3. 216. hic nuda et candida signa, Hic aliquid præclarum Euphranoris, et Polycleti, Phæcasiarum vetera ornamenta deorum. Alii leg. Phæcasiarum, eod. sensu. Recentiores vero legunt *Hæc Asianorum.*

PHÆCASIÁTUS, a, um, adject. phæcasiis indutus. *Seneca Ep.* 113. Quæ decent phæcasiatum palliatumque. h. e. Græcum philosophum. *Petron. Satyr.* 72. Ace ergo, inquit ille, in exercitu vestro phæcasiati milites ambulant? *V. vocem præced.*

PHÆCASIUM, ii, n. 2. et Phæcasiæ, æ, f. 1. sorta di calcare. φακασίον. genus calcamenti, e corio. Græcorum proprium, tum viris, tum mulieribus commune, tum rusticis, tum urbanis: quin et deorum simulacris aliquando inditum. *Seneca 7. Benef.* 21. Pythagoricus quidam emerat a autore phæcasiæ. *Petron. fragm. Tragur.* 67. *Burmann.* Galbano succincta cingillo, ita ut infra cerasina appareret tunica, et pariscelides tortæ, phæcasiæque inauratæ.

PHÆNION, ii, n. 2. φαίνιον, deminut. φαίνεις, anemone. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 23. 94. (164). Anemonas coronarias tantum diximus, nunc reddendus et medicas. Sunt qui phænion vident. Duo ejus genera, etc. Alii et ipse Sillig. leg. phrenion.

PHÆNOMENON, i, n. 2. φαίνόμενον a φαίνο extendo. ¶ 1. Phænomena ab astronomis dicuntur, quæ in aere et cælis digna observatione apparent. *Lactant.* 2. 5. a med. Is (Naso) eum librum, quo Phænomena breviter comprehendit, his tribus versibus terminavit, etc. De his exstat *Arati* carmen ab *Avieno* Latine redditum. ¶ 2. Medici phænomena vocant, quæ in corpore observantur, et in sensu incurrunt. *Theod. Priscian.* 2. 7. Si rheumatismus fauces inquietaverit, gargarismatis stypticis imminebo, quæ in primo phænomeno ordinata transegi-mus.

PHÆNON, ònis, m. 3. φαίνων, stella Saturni: a φαίνο luceo. *Auson. Etyl.* 18. 11. Quæ Stillbon volvat, quæ sæcula Phænion. *Id. Epist.* 7. 11. Quotque annis (30.) sublimis agit sua sæcula Phænion. *Capell.* 8. p. 287. Nam Saturnum Phæniona vocant. *Phænona* est Accusat. sing. Græcæ positionis. *Id. ibid.* p. 299. Phænionis autem, hoc est Saturni præaltius omnibus sidus,

etc. Adde *Cic.* 2. *Nat. D.* 20. 52., qui Græcis litteris scribit.

PHÆOS, a, on, adject. φαός, subniger, nericcio, nero bigio. *Marcell. Empir.* c. 8. sect. 1. p. 93. ed. *Ald.* Quorum (*collyriorum*) præcipue hoc mihi placet, quod a colore phæon dicitur.

PHAGÈDÆNA, æ, f. 1. φαγέδαινα, immo dicus cibi appetitus, edacitas præter consuetudinem: a φαίω edo et ἄδην affatim. ¶ 1. Proprie, vel stricto sensu, ut aliis placet. *Cæli. Aurel.* 3. *Tard.* 3. Est phagedæna ex stomachi passionibus, qua affectos sequitur cibi vehementer appetentia, quam Græci ὀρεξίν appellanti. *V. OREXIS.* — Dicitur etiam de morbo apum, quum ceræ partes vacuæ computrescunt, et serpente latius vitio ipsæ quoque apes intereunt. *Colum.* 9. R. R. 13. 11. Sæpe etiam vitio, quod Græci φαγέδαιναν vocant, intereunt. ¶ 2. Translate, vel latiori sensu, sic dicitur exulceratio usque ad ossa, celeriter depascens, saniem male olentem emittens, et ad mortem perducens. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 11. 68. (110). Phagedænis (quod nomen sine modo esurientium est, alias ulcerum) lithymalli medentur cum sesamis sumpti. *Id.* 23. *ibid.* 18. 74. (242). Ea, quæ phagedænas vocant in ulcerum genere. et 35. *ibid.* 15. 52. (189). Strongyle phagedænas ulcerum ex aceto sanat. *Id.* 23. *ibid.* 7. 63. (123). Phagedæna remedium est, licum imponi.

PHAGÈDENICUS, a, um, adject. ad phagedænam pertinens. ¶ 1. Proprie, vel stricto sensu, phagedænicis, orum, m. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt qui phagedæna sive orexi laborant: *V. voc. præced.* 1. *Cæli. Aurel.* 3. *Tard.* 3. Phagedænicis hoc convenire negamus. ¶ 2. Translate, seu latiori sensu. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 4. 5. (9). Phagedænica ulcera. h. e. quæ celeriter depascunt.

PHÁGER vel phagrus, i, m. 2. φαγρος, genus piscis, qui lapidem in capite habere existimatur. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 11. 53. (150), qui 9. *ibid.* 16. 24. (57). pagrum vocat: nam Græce etiam φαγρος dicitur. *V. PAGRUS.* At *Sillig.* etiam lib. 9. loc. cit. censet phagrum esse legendum. Adde *Isid.* 12. *Orig.* 6. 22.

PHÁGO, ònis, m. 3. edax, vorax, beluo. Edones et phagones, inquit *Non.* p. 48. 17. *Merc.* ab edacitate (scilicet a φαίω edo) unum Latinum, alterum Græcum. *Varro ibid.* Sed propter phagones ficedulam pinguem, aut turdum nisi volantem non video. *Vopisc. Aurelian.* 50. Vehementissime delectatus est phagone, qui eo usque multum comedit, ut uno die aprum integrum, centum panes, vervecem et porcellum comederet, hiberet autem, infundibulo appposito, plus orca. *V. Lips. Centur. miscell.* 3. *Ep.* 51., ubi alia exempla hujusmodi phagonum refert. *V. POLYPHAGUS.*

PHÁGRUS. *V. PHAGER.*

PHÁLA, æ, f. 1. *V. FALA.*

PHÁLACROCÓRAX, acis, m. 3. φαλακροκόραξ, corvus aquaticus: ita dictus a naturali calvitie: nam φαλακρός calvus, κόραξ corvum significat. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 48. 68. (133). Per Alpes capiuntur et phalacrocoraces, aves Balæarum insularum peculiare. Cf. *eumd.* 11. *ibid.* 37. 47. (130).

PHÁLÆCIUM et Phalæcum, carmen est hendecasyllabum, ut *Fidi credite per lacus Lucrinos*: et constat spundeo, dactylo, et tribus choris. Dictum est a Phalæco poeta Græco inventore, ut docet *Diomed.* 3. p. 509. *Putsch. Servius* in *Centimet.* p. 1825. et *Terentian.* p. 2440., ubi pro spondeo docet admittere etiam jambum et choreum, et *Catulli* exemplis confirmat. *Auson. Epist.* 4. 79. Notos fingi tibi, poeta, versus Quod scis hendecasyllabus vocari, Sed necis modulibus moveri. Istos composuit Phalæcus oliæ, Qui penthemimeru habent priorem, Et post semipedem duos jambos. Sed *Attil. Fortunat.* ait p. 2674. *Putsch.* Hendecasyllabus Phalæcius ex simili causa, ut plerique, a cultore suo, non inventore, nomen accepit. *Sulpicia Sat.* 4. quare nec carmine curro Phalæco, Nec trimetro iambo, nec etc. — Aliud est phalæcium cho-

riambicum, de quo agit *Terentian.* p. 2424., ut *Jane pater, Jane tuens, dive, biceps, biformis.* *V. Grammaticos.*

PHALANGÆ et palangæ, arum, f. plur. 1. curri, φαλαγγες, vel φαλαγγα. ¶ 1. De his ita *Non.* p. 163. 23. *Merc.* Phalangæ dicuntur fustes teretes qui navibus subjiciuntur, quum at-trahuntur ad pelagus, vel quum ad litora subducuntur: unde etiam nunc phalangarius dicimus, qui aliquid oneris fustibus transvehunt. *Varro* apud *eumd.* *ibid.* Quum Pænus in fretum obviam venisset nostris et quosdam cepisset, crudelissime pro palangis carinis subjecerat, quo metu debilitaret nostros. *Cæs.* 2. B. C. 10. *extr.* Iluc opus omne phalangis subjectis ad turrim hostium admovent. ¶ 2. Item vectes, quibus unera majora a bajulis portantur, palanche, stanghe. *Vitisuv.* 10. 8. Onerum maxima pondera quum feruntur a phalangariis hexaphoris et tetraphoris, examinantur per ipsa media centra phalangarum etc. ¶ 3. Item fustes generatim, bastoni, pertiche. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 56. 57. (200). Prælium Afri contra Ægyptios primi fecere fustibus, quos vocant phalangas. *Id.* 12. *ibid.* 4. 8. (17). In tributi vicem regibus Persidis e materia ebeni centenas phalangas tertio quoque anno pensitasse Æthiops.

PHÁLANGÁRIUS et palangarius et palancarius, ii, m. 2. facchino da stanga, qui aliquid oneris fustibus trasvehit. *V. vocem præced.* §. 1. et 2. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 10. n. L. Q. CAECILIUS Q. L. PRIMVS EMIT IN MONYMENTO PALANGIARIVM IN AGRO FONTEIANO QVOD EST VIA AVRELLIA IN GLIVO RVARTIO PARTE SINISTE-RIORIS COLYMBARIA N. X. OCLARVM N. XXXX. etc. Alia in *Giorn. Pisan.* T. 16. p. 192. PALANGARIUM QVI DE GIGONIS AD TEMPLVM CVPAS REFFERRE CONVELVNT etc.

PHÁLANGÁRIUS, a, um, adject. duo diversa significat; scilicet

A. *Phalangarius* a voce phalangæ, arum, est ad phalangas pertinens; hinc phalangaria fuit appellata legio v. Macedonica, quia phalangis instructa erat. *Inscript.* apud *Gruter.* 391. 4. TI. CLAVDIVS T. F. VITALIS PROMOTVS IN LEG. V. MAC. PHAL. Alia apud *eumd.* 67. 9. C. IVL. FRON-TONIANS VET. EX BE. COS. LEG. V. MAC. P. h. e. ex beneficiario consulis legione quinta Macedonica palangaria.

B. *Phalangarius* a voc. phalang, angis, est ad phalangem pertinens. Hinc phalangarii sunt milites exercitus ab *Alex. Severo* instituti ad similitudinem phalangis Macedonicæ armati; is autem constabat triginta millibus militum, quum Macedonica sedecim tantummodo. *Lamprid. Alex. Sev.* 50. Fecerat et phalangem triginta milium huminum, quos phalangarios vucari jusserat.

PHÁLANGION. *V. PHALANGIUM.*

PHÁLANGÍTE, arum, m. plur. 3. milites ex phalange. *Liv.* 37. 40. Decem et sex millia pedum more Macedonum armati fuere, qui phalangitæ appellabantur. Adde *eumd.* 42. 51.

PHÁLANGÍTES, æ, m. 1. φαλαγγίτης, genus herbæ. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 98. (124). Phalangites a quibusdam phalangion vocatur, ab aliis leucauthemon, vel ut in quibusdam exemplaribus invenio leucacantha. Ramuli sunt ei nunquam pauciores duobus, in diversa tendentes: flos candidus, lilio rubro similis, semine nigro, lato ad lenticulæ dimidiæ figuram, multo tenuiore: radice tenui herbacei coloris. Hæc *Plin.* addens, ejus folio, vel dure, vel semine sanari phalangium ietus.

PHÁLANGÍUM vel phalangion, ii, n. 2. Etiam *Falangio*, ònis, m. 3. scribitur, et declinatur apud *Pelagon. Veterin.* 20. 3. Item si equum falangio percussit. et 4. Item si vipera, aut falangio, aut mus atancus momorderit, etc. Apud *Veget.* 3. *Fetein.* 76. et 79. legitur in quibusdam editionibus et sphalangium: et *ibid.* 81. in recto sphalangius. ¶ 1. Phalangium est genus aranei, tarantola di *Puglia*, φαλαγγιον a φαλαγγ, quod idem notat. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 17. 41. (156). Nascitur et pha-

langina in ervo, bestiola aranei generis, si hiems aqiiosa sit. *Id.* 8. *ibid.* 27. 41. (97). Cervi percussi a phalangio, quod est aranei genus, caneros edendo sibi medentur. *Id.* 11. *ibid.* 24. 28. (79). Phalangia ex his (araneis) appellantur, quorum noxii morsus, corpus exiguum, varium, acuminatum, assultim ingredientium. *Adde Cels.* 5. 27. n. 9. — Masc. gen. *Isid.* 14. *Orig.* 6. Phalangios venenatos gignit. ¶ 2. Est etiam herbae nomen. *V. voc. præced.*

PHALANGO seu palango, as, are, a. 1. portare a stanga, onus aliquod fuste transveho: a phalangis. *Afranius.* Et capream unam semilaceram quaterni simul phalangabant. *Ita Perrottus in Cornucop. ad epigr.* 115. *Martial.*, quem penes sit fides.

PHALANX, anglic. f. 3. *φάλαγξ*, est densum militum agmen, *schiera*, *squadron*, *falange*.

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Virg.* 6. *Æn.* 489. At Danaum proceres Agamemnoniæque phalanges, Ut videre virum etc. et 12. *ibid.* 662. de *Latini*. Soli pro portis Messapus et Acer Atinas sustentant aciem: circum bos utrimque phalanges stant densæ. et *ibid.* 551. Tuscorumque phalanx. et 277. phalangem vocat octo fratrum pugnantium numerum. Imitatus est *Val. Flacc.* 1. 436. — Videtur de classe dici a *Virg.* 2. *Æn.* 254. Et jam Argiva phalanx instructis navibus ibat a Tenedo. Nisi velis intelligere Græcorum exercitum navibus instructis impositum. ¶ 2. Speciatim apud Lacedæmonios et Athenienses erat medium agmen, quod delectis densisque militibus constabat. *Nepos Chabr.* 1. et *Pelop.* 4. ¶ 3. Item speciatim in exercitu Macedonum fuit agmen peditum fortissimum confertis ordinibus, quadrata acie, aut cuneata: simile Romanæ legionis, nisi quod in exercitu Macedonico una tantum phalanx erat ex selectis militibus composita, robur totius aciei; in Romano plures erant legiones: præterea phalanx sexdecim millibus peditum fere constabat, ut ex *Liv.* 33. 4. et 37. 50., item ex *Appiano* et *Xiphilino* colligitur: legio sex millia nunquam excessit. *Curt.* 3. 2. Ipsi phalangem vocant peditum stabile agmen: vir viro, arma armis conserta sunt. *Liv.* 31. 39. Erant pleraque silvestria circa, incommoda phalangi maxime Macedonum, quæ nisi ubi prælongis hastis velut vallum ante clipeos objicit, (quod ut fiat, libero campo opus est) nullius admodum usus est. Sic *Id.* 32. 17. Cohortes in vicem sub signis, quæ cuneum Macedonum (phalangem ipsi vocant) si possent vi percurrerent, emittebat. — *Vegetius* 2. *Milit.* 2. etiam Græcis et Dardanis tribuit, et octo millia hominum habuisse dicit: unde colligi potest, plures in uno justo exercitu habuisse phalanges. Sed hæc pro temporum et opum varietate mutari poterunt: nam et *Lamprid.* *Alex. Sev.* 50. extr. narrat, Alexandrum Severum phalangem sibi fecisse triginta millium hominum, quæ erat ex sex legionibus similium armorum. ¶ 4. Item speciatim de militum ordine in quadratum agmen per longitudinem dispositorum, quod apud Helvetios et Germanos usu venit. *Cæs.* 1. *B. G.* 24. extr. Helvetii confertissima acie, phalange facta, sub primam nostram aciem successerunt. et *ibid.* 25. Milites pilis missis facile hostium phalangem perfregerunt. *Adde ibid.* 52.

II.) Translate. *Prudent.* *Psychom.* 316. Phalanges culpatarum.

PHALARICA. *V. FALARICA.*

PHALARIS vel phalæris, idis, f. 3. *φάλαρις* et *φάλαρις*, a *φάλαρος* albus, splendidus. ¶ 1. Est hoc nomine generis avis, seu gallinæ aquaticæ, apud *Tarron.* 3. *H. R.* 11. 4. *Schneid.*; *Plin.* 10. *Hist. nat.* 48. 67. (132); et *Colum.* 8. *H. R.* 15. 1., apud quos legitur et phaleris. ¶ 2. Item genus herbæ. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 102. (126). Phalaris thyrsum habet lungum, tenuem ceu calamum, in summo flurem inclinatum, semen sinule sesamæ. Est *Phalaris canariensis* Linn.

PHALERÆ, arum, f. plur. 1. τὰ φάλαρα. — Neutr. gen. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 1. 6. (18). de

Flavio. Quo facto tanta senatus indignatio exarsit, ut «annulos abjectos» in antiquissimis reperiat annalibus. Fallit plerosque, quod tum et equestrem ordinem id fecisse arbitrantur; ut enim adjectum hoc quoque: «sed et phalera posita», propter quæ nomen equitum adjectum est, annulos quoque depositos a nobilitate in annales relatum est, non a senatu universo. Ea verba sed et phalera posita femininum genus singul. numeri ostendere videntur; sed similis est veri, esse neutrum plurale, Græco more, τὰ φάλαρα. At *Sillig.* ex *Cod. Bamberg.* legit sed et phaleras positas. *V. Liv. loc. cit.* sub I. 1. init. — Ceterum

1.) Proprie. ¶ 1. De hominibus phalerae — a) Erant ornamenta ex auro vel argento, bullarum forma, quæ viri nobiles ac præsertim milites, bonoris causa, in pectore pensilia gestabant, quæque alicujus Numinis, vel Augusti, vel alius cuiuspiam rei imaginem referebant: a *φάλαρος*, Dorice *φάλαρος splendidus*; cujus vocis pænultima licet longa sit, brevis tamen est tum in τὰ φάλαρα, tum in phalerae. (Hinc *Plutarch.* in *Quæst. Rom.* Γέρων τις ἐπὶ χλευασμῷ προάγεται, παιδικὸν ἐναψάμενος περιδέραιον, ὃ καλοῦσι βούλλα. Sed hæc delenda; nihil enim ad rem). *Liv.* 9. 46. a med. Tantum Flavii comitia indignitatis habuerunt, ut plerique nobilium annulos aureos et phaleras deponerent. *V. supra.* Ex *Floro* 1. 5. discimus, ab Etruscis ad Romanos phalaratum usum transisse una cum trabebis, sellis curulibus, prætexta, annulis ceterisque insignibus: quin aliquamdiu ipsorum regum proprias fuisse. Etenim sic *Id.* 3. 10. in fin. Ipse ille rex (*Vercingetorix*) supplex quom in castra venisset, tum et phaleras et sua arma ante Cæsaris genua projecit. — b) Fuere præsertim inter militaria præmia. *Liv.* 39. 31. sub fin. Pro contione postero die laudati, donatique a C. Calpurnio equites phalericis: Quintius alter prætor suos equites catellis ac fihulis donavit. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 28. 29. (102). L. Siccicus Dentatus donatus hastis puris XVIII., phaleris XXV., torquibus LXXXIII., armillis CLX., coronis XXVI., civicis XIV., aureis VIII., muralibus III., obsidionali una. Adde de eodem *Val. Max.* 3. 1. n. 24.; et *Gell.* 2. 11.; et *Dionys. Halic.* 1. 10. p. 663. *Sil. It.* 15. 254. Tum merita sequantur donis, et præmia virtus sanguine parta capito: phaleris hic pectura fulget, Hic torque aurato circumdat bellica colla. *Juvenal.* 16. 59. Ut, qui fortis erit, sit felicissimus idem, Et læti phaleris omnes, et torquibus omnes. *Virg.* 9. *Æn.* 359. Euryalus phaleras Rhæmetis, et aurea bullis Cingula... rapit, atque humeris nequidquam fortibus aptat. Militis porro phaleris ornati figuram habes apud *Utr. Inscript.* p. 2030. n. 1.: et *Maff. Mus. Ver.* 121. 4. — c) Etiam mulieres phaleras gestabant. *P. Syrus* apud *Petron. fragm. Traquir.* 55. *Bormann.* Quo margarita cara tribacca et Indica? An ut matrona ornata phaleris pelagiis Tollat pedes etc? *Vet. epithalam.* apud *Hernsdorf.* in *Poet. Lat. min.* T. 4. p. 491. Denique miramur, quid colla monilia gestent; Ex humeris frustra phaleras imponis eburnis, Nam tibi non gemmæ, sed tu das lumina gemmis. ¶ 2. Item equorum phalerae propriæ sunt, *borrich.* *Virg.* 5. *Æn.* 310. Primus equum phaleris insignem victor habeto. *Liv.* 22. 52. Argenti pluitium in phaleris equorum erat. *Cic.* 6. *Verr.* 12. 29. A Philarcho Centuripino, homine locuplete ac uobili, phaleras pulcherrime factas, quæ regis Hieronis fuisse dicuntur, utrum tandem abstulisti, an emisti? alias item nobiles ab Aristo Panormitano, tertias a Cratippo Tyndaritano? *Claudian.* *IV. Cons. Honor.* 548. Turbantur phalerae, spinosis morsibus aurum Funnat. *Id. epigr.* 20. Dumque auro phalerae, gemmis dum frenata resident. *Adde ibid.* 24. in fin. *Gell.* 5. 5. Inducebat etiam currus cum falcibus, et elephantos cum turribus, equitatumque frenis, ephippiis, inunilibus, phaleris præfulgentem. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 12. 74. (193). Gemmæ cuculides nunc vulgarissimæ sunt verius, quam nascuntur.

et mox (194). Quondamque tantæ magnitudinis fecere, ut equis regum in oriente frontalia ac pro phaleris pensilia facerent. *Inscript.* apud *Gruter.* 416. I. C. GAVIO L. F. STEL. SILVANO DONIS DONATO A DIVO CLAVDIO BELLO BRITANNICO TORQVIBVS ARMILLIS PHALERIS CORONA AVREA. Alia apud *eumd.* 1096. 6. CN. MARCIO CN. F. GAL. PLAETORIO CELERI DONIS DONATO A DIVO TRAIANO IN BELLO PARTHICO CORONA MYRALI TORQVIBVS ARMILLIS PHALERIS. *Sueton.* *Aug.* 25. Dona militaria, alquanto facilius, phaleras, et torques, et quiddam auro argentoque constaret, quam vallares ac murales coronas, quæ honore præcelleret, dabat: has quam parcissime, et sine ambitione, ac sæpe etiam caligatis tribuit. *Apul.* 10. *Met.* Me phaleris aureis, et fucatis ephippiis, et purpureis tapetis, et frenis argenteis, et pictilibus balteis, et tintinnabulis perargutis exornatum ipse residens comissimis affatur sermonibus. *Id.* de *Deo Socrat.* Neque enim in emendis equis phaleras consideramus, et baltei polimina inspicimus, et ornatissimæ cervicis divitias contemplamur; si ex argento et auro et gemmis mobilia variæ gazæ dependent; si plena artis ornamenta capiti et collo circumiacent; si frena cæolata, si ephippia fucata, si cingula aurata sint.

II.) Translate phalerae dicuntur — a) Generatim de rebus externis, fucatis et speciem boni præ se ferentibus. *Pers.* 3. 27. an deceat pulmonem rumpere ventis, Stemmata quod Tuscorum millesime ducis, Censoremque tuum vel quod trabeate salutas? Ad populum phalerias. *h. e.* coram populo jacta fortunæ bona, qui stupet in titulis et imaginibus; phalerae enim sunt equestris ordinis ornamenta. *Cf. Inscript.* apud *Gruter.* 450. 5. de *Sexio Petronio Probo.* BIS GEMINA POPVLOS PRAEFECTVS SEDE GVBERNANS HAS MVNDI PHALERAS HOS PROCVRVM TITVLOS TRANSCENDIS SENIOR. — b) Speciatim de ornatu dicendi. *Capell.* 3. init. Rursus Camena parvo Phaleras parat libello. *Symmach.* *Ep.* 83. (al. 89.) Præfer loquendi phaleras, quibus te natura ditavit. *Sidon.* 1. *Ep.* 9. sub fin. Collata vestris mea carmina, non heroicum phaleris, sed epitaphistarum nenis comparabuntur. *Adde eumd.* 9. *Ep.* 16.; et *V. Fronton.* 3. ad *M. Cæs.* 16. ad fin.

PHALERATUS, a. um, particip. a phalero, phaleris ornatus. *decorato di medaglie d'onore.*

I.) Proprie. ¶ De hominibus. *Petron.* *Satyri.* 28. Lecticæ impositus est. præcedentibus phaleratis cursoribus quatuor. *Sueton.* *Ver.* 30. extr. Soleis inularum argenteis, canusinatis mulionibus, armillata et phalerata cum Maracumi turba atque cursorum. *Prudent.* *Psychom.* 30. Illa hostile caput phaleraeque tempora vittis Altior insurgens labefacta. *Fulgent.* 1. *Mithol. præf.* a med. Cuius (*Feneris*) phalaratum extoticis diadema carbunculis corniculata lunæ sinuatio deprimebat. *Venant.* *Fortun.* 8. *carm.* 26. Egrege compacta sinu, phalera rotatu Atque Sophucleo pagina fulta sopho. ¶ 2. De equis. *Liv.* 30. 17. ad fin. Munera, quæ legati ferrent regi, sagula duu purpurea, et equos duo phaleros, etc. *Sueton.* *Cal.* 19. Per hunc pontem ultro citro commevit, bi-duo continenti. Primo die phalero equo, insignisque quænea corona etc. *Prudent.* *Psychom.* 195. phalaratum circumflectit equum.

II.) Translate. *Ter. Phorm.* 3. 2. 14. Adeon' te esse incogitantem atque impudentem, ut phaleratis dictis ducas me, et neam ductes gratis? con belle paroline, verbis specie honestis, sed dolosis. *Fulgent.* *Expos. serm. ant. præf.* p. 558. *Merc.* Non tam phaleratis sermum studentes spumis, quam rerum manifestationibus dantes operam dilucidatis.

PHALÆRIS. *V. PHALARIS.*

PHALERO, as, ævi, ætum, are, a. 1. Part. *Phalera* V. loco suo; *Phalera*ndus in fin. — Phalerae est phaleris ornare; sed occurrit translate tantum. *Ambros.* in *Luc.* 2. 18. Plehem Dominus simplicem requirebat, quæ phalerae auditu, et fucare nesciret. *Id.* 1. *Offic.* 12. Eloquentie phalerae gratia.

PHALEUCIUM. V. PHALECIUM.

PHALLICA, ōrum, n. plur. 2. φαλλικαί, carmina in honorem Bacchi. item Priapi: a φαλλός penis. Phallicus auctor est ille qui Priapea scripsit, quæ perperam Virgilio quidam tribuunt. Sed hæc Græca sunt.

PHALLICUS, a, um, adject. metrum est tribus constans trochæis. Terentian. de metr. v. 2545. Quem nos benedecamus; illud solum Tamquam de numero vocare versum, Tradunt Sapphicon esse nuncupandum. - Sed primi pedis ante lex tenenda est. Spondeon siquidem videmus istic Tamquam legitimum solere poni. Post hunc dactylon, aliqua tres trochæos, Cui nomen quoque phallico dederunt. et Mar. Victorin. p. 2617. Putsch. Penultima autem detracta (et versu Non ebur neque aureum) phallicum reddet ita: Non ebur neque aureum. et Id. p. 2565. Idem Archilocus penultimis heroi hexametri partibus adjecta syllaba huiusmodi versum induxit, qui metro phallico, id est tribus trochæis ultimis clauderetur, ut est At tuba terribilem sonitum dedit ære canoro. Adjecta enim anta ultimos pedes sed syllaba, sicut Ære sed canoro, quod est metrum phallicum. Ita Gaisdorf.; at Keil. phalæcium. Adde eund. p. 2566. Putsch. primo loco recte phallicum, in aliis vere legit Phalæcium. Similiter phallicum pro panicum legendum coniecit Santenius apud Servium Centim. p. 1823. Putsch. V. PHELLOS.

PHALLOPOTA. V. DRILLOPOTA.

PHALLOVITRÓBOLUS, i, m. 2. poculum obscenæ figuræ; Priapus ex vitro, apud Capitolin. Pertin. 8.; ubi alii leg. phallovitrobolum, alii phalloveretroboli eod. sensu. Alii leg. alvei vitrei belli, h. e. alvei, seu tabulæ latrunculariæ, in quibus vitreum bellum ludebant veteres.

PHALLUS, i, m. 2. φαλλός, penis ligneus, vel vitreus, vel coriaceus, quem in Bacchi festis plastra impositum per rura et urbes magni honora circumferrebant, ut Augustin. 7. Civ. D. 21. narrat. Arnob. 5. 28. Pudor me habet, Alimonia illa proferat mysteria, quibus in Liberi honorem Patris phallos subrigit Græcia, etc. Alii et ipsa Orell. leg. ithyphallos. V. ALIMONTIA. Id. ibid. 29. Totam interroget Græciam, quid sibi velit bi phalli, quos per rura, per oppida mos subrigit at venerat antiquus. Phallus antiquitus ponebatur in introitu portæ urbium. V. Annal. dell' Institut. Archeol. T. 1. p. 63.; T. 7. p. 16. in it. et T. 13. p. 19. not. 2.

PHANEROSIS, is, f. 3. rivelazione, φανερός, manifestatio. Vox Græca, qua librum quemdam suum inscripsit Valentinus, in quo arcana multa, a mala femina dictata, perscripserat. Tertull. advers. Hæret. 30. et 51.

PHANTASIA, æ, f. 1. fantasia, immaginazione, φαντασία, visum, imagin rerum animo insidentium. Ita dicta est a φαντασμαι appareo, quia species rerum, quas sentimus, vel etiam sentire nos putamus, intus apparent. Græce Cic. 1. Acad. (post.) 11. 40. In qua primum de sensibus ipsis quædam dixit nova, quos junctos essa censuit e quadam quasi impulsione oblata extrinsecus, quam ille φαντασίαν, nos visum appellemus licet. ¶ 1. Apud Rhetores accipitur pro mentis conceptu, concetto, idea, pensiero. Seneca Suasor. 2. a med. Cestius quam descripsisset honores, quos etc. adject: per sepulcra nostra jurabitur. Nicetas longe disertius hanc phantasia movit etc. Cf. Cæli. Aurel. 3. Acut. 13. Omnis phantasia, cujus diversitates Latini visa vocaverunt, ut Tullius, sive illa naturalia sive contra naturam fuerint, animi, non corporis esse noscuntur. Hydropobi igitur phantasia jactantur. Cf. Vulgat. interpr. Eccl. 34. 6. Car tuum phantasias patitur. ¶ 2. Phantasia, non homo, convicium apud Petron. fragm. Tragus. 38. Burmann. sub fin. quasi species et simulacrum hominis, non homo: vel homo jactahundus et vaus.

PHANTASMA, atis, n. 3. φάντασμα, species, vel imaginatio falsa, quales sunt, quas dormientes videre sibi videntur. ¶ 1. Genatim de

imagine, vel simulacro rei conjusiam. Augustin. de Trinit. 8. 6. Alexandriam quam eloqui voin, quam numquam vidi, præsto est apud me phantasma ejus. Vulgat. interpr. Marc. 6. 49. Putaverunt esse phantasma. ¶ 2. Speciatim de spectro. Plin. 7. Ep. 27. sub init. Velim scire, esse aliquid phantasmata, et habere propria figuram, numenque aliquid putes, no inane et variam ex metu nostro imaginem accipere. Tertull. 5. advers. Marcion. 7. Si phantasma fuit Christus. Adde Prudent. Hamartig. 59.

PHANTASMÁTICUS, a, um, adject. pertinet ad phantasma. Isid. 8. Orig. 9. Non aliquam phantasmaticam illusionem, Satana fallacia factam etc.

PHANTASTICUS, a, um, adject. φανταστικός, fantastico, qui ex phantasia oritur. Cassiod. Complex. Act. Apost. 3. Ne aliquis tale miraculum phantastica crederet imaginatione demonstratum. Id. de anim. 2. ante med. Anima sibi representat, quod phantastica imaginatione concepit.

PHARÉTRA, æ, f. 1. faretra, turcasso, φάρετρα, theca, ubi sagittæ reponuntur: παρά το φέρειν τὰ τρώου δυνάμει. Virg. 1. Æn. 327. Succinctam pharetra, et maculosæ tegmina lyncis. Horat. 1. Od. 22. 3. Nec venenatis gravida sagittis, Fusce, pharetra. Virg. 1. Æn. 504. illa pharetram fert humero. Stat. 4. Theb. 259. Amyclæas humeris aptasse pharetras. Propert. 2. 9. 10. Et pharetra ex humero Gnosla utroque jacet. Ovid. 2. Met. 419. Pharetram exuere humero. et 5. ibid. 379. sulvera. h. e. aperire ad depromendas sagittas. — NB. Da cognom. Rom. V. ONOM.

PHARÉTRATUS, a, um, adject. fornito di faretra, pharetra instructus. Virg. 11. Æn. 619. pharetrata Camilla. Id. 4. G. 290. Parsis. h. e. quæ sagittis maxime delectatur et pollat. Sic Horat. 3. Od. 4. 35. pharetrati Geloni. Ovid. 10. Met. 525. pharetratus puer. h. e. Cupido. Id. 1. Amor. 1. 10. pbaratrata virg. h. e. Diana. Val. Flacc. 6. 696. pharetrata tapeta. h. e. in quibus est pharetra.

PHARETRAZONIUM, ii, n. 2. zona, ex qua pendet pharetra. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tautum in Not. Tir. p. 126.

PHARÉTRIGER, gæra, gærum, adject. qui pharetram fert. Sil. It. 14. 286. Clada pharetrigeri subnixas regis Athenas. h. e. Xersis Persarum Comrum regis.

PHARICON vel Pharicum, i, n. 2. φαρικόν, genus veneni, ita dicti a Pharico inventore. Plin. 28. Hist. nat. 10. 45. (158); et Scribon. Compos. 195.

PHARMACEUTICUS, a, uni, adject. φαρμακευτικός, farmaceutico, ad pharmacum pertinens. Cæli. Aurel. 5. Tard. 10. ad fin. Potui dandum lac cum succo mali punici, vel iis, quæ in pharmaceutico Responcioniæ tradidimus libris. Sic Isid. 4. Orig. 9. Secundum (genus) pharmaceuticum. — Et absolute, substantivorum more. Id. ibid. Pharmaceutica est medicamentorum curatio.

PHARMACEUTRIA, æ, f. 1. maga, strega, φαρμακείτρια, saga, venefica. Hoc nomine Virg. Eclogam octavam inscripsit, in qua Theocriti imitatione venefica quædam inducitur, quæ magicis incantationibus animum viri, a quo spernebatur, ad sui amorem conatur revocare. Servius ad Virg. loc. cit. Theocritus, qui frequenter dicitur in Pharmaceutria etc.

PHARMACIA, æ, f. 1. φαρμακεία, farmacia, medicamentorum compositio. Cæli. Aurel. 2. Tard. 14. ante med. Medicaminum ratio, quam pharmaciam appellant. Adde Isid. 5. Orig. 9. 2. Rursus Cæli. Aurel. 2. Tard. 12. extr. Ex medicaminum regula, quam Græci pharmaciam appellant. Theod. Priscian. 4. p. 317. ed. Ald. Divisam esse dicimus medicinam in partes quatuor: regularem, quam dietam vocamus; inanuum officium, quod chirurgiam vocamus; medicamen, quod pharmaciam vocamus; prænoscentiam, quam prognosin dicimus.

PHARMACOPOLA, æ, m. 1. chi vende medicine. speciale, φαρμακοπώλης, qui pharmaca vendit: a φάρμακον medicamentum et πώλειω vendo. Olim alii erant pharmacopolæ, quam bodie. Nunc etiam simplicia divendunt, atque ex medicorum præscripto pharmaca concinnant. Olim simplicia divendebant seplasiarii, qui Græcis παντοπώλαι; pharmacopolæ autem non ex alieno agabant præscripto, sed ipsimet remedia concinnabant, venaliaque habebant, quales nunc medici circumforanei, qui per fora atque urbes cursitant, et peritiam suam ac remedia jactando simplici popello sublinere os soleo, cerretani. Cato apud Gell. 1. 15. Itaque auditus, non auscultatis, tamquam pharmacopolam. Nam ejus verba audiuntur, verum ei se nemo committit, si æger est. Cic. Cluent. 14. 40. Tum repente Anconitanum quendam, L. Clodium, pharmacopolam circumforanum, aggreditur. Adde Horat. 1. Sat. 2. 1.; et Scribon. Compos. 199.

PHARMACUM, i, n. 2. φάρμακον, medicamentum. Vox media est, quales multas recenset Gell. 12. 9. et Cælius Dig. 50. 16. 236. Sumitur enim et pro medicamento salutifero, et pro veneno malo, seu toxico, quemadmodum et Latine medicamentum vox media est, et tam in malam, quam in bonam partem accipitur, ut Non. p. 345. 16. Merc. auctor est, ubi tamen hanc vocem Græcis litteris exhibet. Inscript. apud Orell. 144. L. APENTEIO L. F. ZMABAGO AROMATARIO QUI VASCULA DYGLIARIORUM CCC. ITERI HS. LX. TESTAMENTO RELIQUIT C. STATILIO PRAGO AROMATARIO GENERO SVO VT ABRIS IN OPBUS COLONIAE FELICIS LORTIENSIS PHARMACA ET MYLUM SINE PRELIO KROGARET.

PHARMACUS, i, m. 2. φαρμακός, homo sacer, execrabilis, devotus. Servius ad Virg. 3. Æn. 37. ex Petron. Satyr. 141. narrat, morem fuisse apud Massilienses, ut quoties pestilentia laborarent, unum aliquem abjectum et pauperem hominem eligerent, qui se pro civitate devoveret, et annum publice altus exquisitis ciborum delictis, tandem ornatus verbenis et sacris vestibus, tota urbe circumductus, omniumque execrationibus oneratus, ut in eum mala civium reciderent, extra urbem saxis obrueretur, aut præceps daretur e rupe, aut ad aras communis victimæ mactaretur. Quam rem habet etiam Vel. Scholiast. Statii ad 10. Theb. 793. Hic igitur φαρμακός dicebatur. Hesych. Φαρμακοί, κατάρτηροι, περικαθαίροντες τὰς πόλεις. Hinc de eo, qui partem corporis quasi devoverat, vel qui scelestus est et detestabilis, ita Petron. Satyr. 107. extr. Cui Deo crinein vovisti? Pharmace, responde.

PHARNACEON, i, n. 2. φαρνάκειον, herba, genus panacis, folio longiore, et serrato, ita dictum a Pharnace rege Ponti inventore. Plin. 25. Hist. nat. 4. 14. (33).

PHARNUPRIUS, a, uni, adject. vel Pharnuprium, ii, n. 2. legitur in palimpsesto Plinii ed. Perth. 14. Hist. nat. 16. 19. (102). Sic fit et sycites e fico, quem alii pharnuprium, alii trochin vocant. Vulgati libri et Sillig. leg. palmiprium. Unde vero dictum sit pharnuprium, viderint eruditi.

PHAROS vel Pharus, i, f. 2. Φάρος, oppidum Ægypti apud Alexandriam, in insula cognomine, V. ONOM.: in ea iugens turris, et qua lumen per noctem navigantibus elucebat, ut est apud Plin. 36. Hist. nat. 12. 18. (83). Hinc ¶ 1. Ut scribit Solin. 32. sub fin., machinæ in portibus ad præluendi ministerium edificatæ phari deinceps apud omnes gentes appellari captæ sunt. Val. Flacc. 7. 84. clarissime serena Arco pharon subit. Sueton. Tib. 74. Turris phari terræ motu Capreis concidit. Stat. 3. Silv. 5. 100. Felebumque domos, trepidis ubi dulcia nautis Lunina noctivagæ tollit pharus æmula lune. Ergo post Tiberii tempora iterum ea turris restaurata fuerat; nam Statius hæc scripsit imperante Domitiana. ¶ 2. Unde translate est splendidus vir. Venant. 8. arm. 21. 4. Illustrans populos spargeris orbe pharus.

PHASCOLA (φασκόλα, τὰ) appellant Græci,

quas vulgus peras vocat. *Paul. Diac. p. 223. 1. Müll.*

PHASELARIA, ium, n. plur. 3. *V. FASELARIA.*

PHASELUS vel faseolus et phasellus vel faseolus, i, m. et f. 2. *φάσηλος,*

1.) Proprie est genus leguminis: quod quidam in duo genera dividunt, majus et minus: majus putant esse quod Itali dicunt *fava*: minus quod appellant *fagiolo*. De hoc minore intelligunt illud *Virg. 1. G. 227.* viciamque seres, vilemque phaselum, et *Colum. 10. R. R. 377.* Et gravis atripliici consurgit longa faseolus. Adde *eumd. 2. ibid. 10. 4.; et Pallad. 10. R. R. 12.* At *Schneiderus ad Colum.* locis citatis putat, unum tantummodo esse leguminis genus, quod *phaselus* et *phaseolus* et *faselus* et *faseolus* scribi solet. *V. voc. seq.*

11.) Translate est navigii genus, mixtam habens forinam ex oneraria et longa triremi, quod tam velis, quam remis agi poterat. *Servius ad Virg. 4. G. 289.* monet, esse brevem naviculam; *Acro ad Horat. 3. Od. 2. 29.* scribit, esse navem velocem et oblongam; *Non. p. 534. 23. Merc.* dicit, esse navigium Campanum; *Baysius eumdem* putat ac *myoparonem*, aut certe ab illius figura non multum distantem. *Cic. 1. Att. 13.* Accepi tertiam (*epistolam*), quam, ut scribis, ancora soluta, de phaselo dedisti. *Sall. apud Non. loc. cit. et ibid. 6.* Cohors una grandi phaselo vecta, a ceteris deerravit. Adde *Sisennam et Varron. apud eumd. ibid. Martial. 13. 30.* Pictam phaselon adjuvante fert aura. *phaselon* est Accusati. Græcæ positionis. *Catull. 4. 1.* Phaselus ille, quem videtis hospites. *Lucan. 5. 318.* Et latus inversa nudum munita phaselo. — Fictiles etiam phaselos fuisse in usu apud Ægyptios, testatur *Strabo l. 17. et Juvenal. 15. 127.* Parvula fictilibus solitum dare vela phaselis. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PHASEOLUS et faseolus, i, m. 2. *fagiolo, φάσηλος,* genus leguminis, siliquam ferens longiore, quam *sæno-græcum*, quæ una cum semine manditur viridis ex oleo et aceto. Pro eo *phaseolus* vel *passiolus* legas in antiquis *Plinii* codicibus, qui ejus meminit *24. Hist. nat. 9. 40. (65).* Sic *Colum. 11. R. R. 2. 72.* Millium et panicum hoc tempore demittitur, quo faseolus ad escam seritur. *V. vocem præced.*

PHASGANION, ii, n. 2. *φάσγανος,* gladiolus herba. *Plin. 25. Hist. nat. 11. 89. (138).* Xiphion et phasganion nascitur in humidis. *V. XIPHION. Seren. Sammon. 40. 751.* Aut de phasganio radix decocta palustri. *V. et voc. seq.*

PHASGANON, i, n. 2. *φάσγανον,* pro *phasganion* legitur apud *Apul. Herb. 46. V. voc. præced.*

PHASIANARIUS, ii, m. 2. *φασιανοτρόφος,* qui phasianos pascit. *Paul. Dig. 32. 66.* Phasianarii et pastores anserum non continentur.

PHASIANINUS, a, um, adject. ad phasianum pertinens, ut Phasianina ova, *Pallad. 1. R. R. 29.* Sic *Plin. Valerian. 2. 30. p. 185. et 185. retro ed. Ald.* Adeps phasianinus.

PHASIANUS, a, um, adject. Scribitur et *fasianus: V. in lin.* — Phasianus est ad Phasianum pertinens, ut *Phasianæ aves*, et *Phasianæ* absolute, quæ plurimæ circa Phasidis ostia conveniebant: indeque in Europam ab Argonautis advectæ sunt, et in deliciis cœnarum habitæ, *fagianæ*: de quibus *Martial. 13. 72.* Argiva primum sum transportata carina: Ante mihi notum nil, nisi Phasis, erat. *Id. 3. 58.* Et in priorum phasiana Colchorum. *Plin. 10. Hist. nat. 48. 67. (132).* Phasianæ aves in Chotchis geminas ex pluma aures submitunt subriguntque. *Id. 11. ibid. 37. 44. (121).* has aures cornicula appellat. *Id. ibid. 33. 39. (114).* de pediculis. Hoc quidem et aves infestat; phasianas vero interimit, nisi pulverant sese. Adde *Sueton. Cal. 22. et Vopisc. Tacit. 11.* Phasianam avem, nisi suo et suorum natali et diebus festissimis, non posuit. — Hinc

Phasianus, i, m. 2. absolute, substantivorum more, h. e. phasianus ales. *Sueton. Vitell. 13.*

Phasianorum et pavonum cerebella. *Pallad. 1. R. R. 29.* Si pituitam patlentur phasiani. *Lamprid. Alex. Sev. 41. sub fin.* Aviaria instituerat pavonum, phasianorum, gallinaceorum. Adde *Senec. Consol. ad Helv. 9. a med.; et Paul. Dig. 32. 64.* — Scribitur etiam *fasianus* et *fasiana. Edict. Dioclet. p. 14.* Fasianus pastus $\frac{1}{2}$ ducentis quinqueaginta, faslanus agrestis $\frac{1}{2}$ centum vigintiquinque; fasiana pasta $\frac{1}{2}$ ducentis, fasiana non pasta $\frac{1}{2}$ centum. — *NB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

PHASIOLOS vel phasiolus et fasiolus, i, m. 2. *φασιόλος,* idem quod phaseolus. Est autem nomen herbæ isopyri, quoniam ejus folium, quod est aniso simile, more phaseli in campulis torquetur. Capitula sunt in summo caule tenuia, plena seminibus melanthii. *Plin. 27. Hist. nat. 11. 70. (94).*

PHASMA, ætis, n. 3. *φάσμα,* visum, spectrum, idem ac phantasma. Hinc nonnulli phasmata legunt pro phantasmata in *epist. Plinii*, quam in PHANTASMA 2. attulimus. — Est etiam nomen unius ex fabulis Menandri, *Ter. Eun. prol. 9.*, cuius argumentum ibi *Donatus* enarrat. Item ejusdem *Catulli* mimographi apud *Juvenal. 8. 186.* Hinc *Fulgent. 1. Mythol. præf.* Pellææ gentis enerves sensus aut satyra luseram, aut comædico phasmate delectabam, aut tragica pietate mulcebam, aut epigrammatum brevitate condibam. *Alii leg. plasmate.*

PHASSA, æ, f. 1. est Græca vox *φάσσα*, a *φάσσαι* timeo, perinde ac si dicatur *timida*, ita *timida*, h. e. *columba palumbus* Linn., specie di *columbo selvatico. Servius ad Virg. 6. Ecl. 78.* Omnes in aves mutati sunt: Tereus in upupam, Itys in phassam, Procne in hirundinem, Philomela in lusciniam. *Cæli. Aurel. 3. Acut. 21. n. 204.* Dabimus quidquam pomorum, atque volantium pectora, sed non pinguium, ut perdicis, vel phassæ, vel similibus.

PHATNE, ærum, f. plur. 1. *φάτνα.* Vox Græca, qua præsepia significantur. *Plin. 18. Hist. nat. 35. 80. (353).* Sunt in signo Cancris duæ stellæ parvæ, Aselli appellatæ, exiguum inter illas spatium obtinente nubecula, quam Præsepia appellant. *Cic. Prognost. apud Priscian. 16. in fin. et 18. p. 1170. Putsch.* Ast autem tenui quæ candent lumine Phatnæ. *V. ASELLUS.*

PHAULIUS, a, um, adject. *φάυλιος.* Olivæ phauliæ sunt grandissimæ, sed minimo succo, quæ et regiæ ab aliis, ab aliis majorinæ appellantur: a *φάυλος* vilis, nullius pretii. *Plin. 15. Hist. nat. 3. 4. (15).* Apud *Macrob. 2. Saturn. sub fin.* legitur *pauliæ*, sed *phauliæ* corrigendum videtur.

PHÉLETA, æ, m. 1. *φηλητής.* fallax, fur: a *φηλέω* decipio. *Seneca Ep. 51. ad fin.* Voluptates exturba, latronum more, quos pheletas Ægyptii vocant: in hoc nos amplectuntur, ut stragulent. Alii perperam leg. *philetas*, a *φιλητής* amator, basiator.

PHELLANDRION, ii, n. 2. *φελλάνδριον,* herba palustris, folio apii, cuius potu levari vesicæ vitia, tradit *Plin. 27. Hist. nat. 12. 101. (126).*

PHELLOS, i, m. 2. *φελλός,* Græce est suber, genus arboris. Accipitur autem pro tympano ex subere, Italice *rotella di sovero*, quod locum habet in horologio aquario. *Vitruv. 9. 9. de horolog.* Equaliter per id cavum influens aqua sublevat scaphum inversum, quod ab artificibus phellos, sive tympanum dicitur. *Terentian de metr. v. 1815.* Ithyphallica porro citarunt musici poetæ, Qui ludicra carmina Baccho, versibus petulcis, Grajo cum cortice phello, tres dabant trochæos, Ut nomine fit sonus ipso, *Bacche Bacche.*

PHENGITES, æ, m. 1. *φηνγίτης,* lapis ita appellatus a *φένγος* splendor. *Plin. 36. Hist. nat. 22. 46. (163).* Nerone principe, in Cappadocia repertus est lapis duritia marmoris, candidus atque translucens, etiam qua parte fulve incidant vene, ex argumento phengites appellatus. *Sueton. Domit. 11.* Porticum, in quibus spatiarum consueverat, parietes phengite lapide distin-

tit; e cuius splendore per imagines quidquid a tergo fieret, provideret.

PHÉOS, i, n. 2. *φείως,* herba foliis et caule spinoso, alio nomine stæbe. *Plin. 21. Hist. nat. 15. 54. (91).* et *22. ibid. 11. 13. (28).*, ubi alii et ipse *Sillig. leg. phieos.*

PHÉRECRATIUS, a, um, adject. ad Pherecratem, *Φερικράτην*, poetam comicum Atheniensem pertinens, quem Pherecratii versus inventorem fuisse ferunt. *Mall. Theod. de metr. 4.* Metrum dactylicum trimetrum Pherecratium constat ex spondeo, et dactylo, et spondeo sive trochæo, ut est apud *Horat. (1. Od. 5. 3.)* Grato, Pyrrha, sub antro. *Sidon. 9. Ep. 13. in carm.* Dum metro quatitur chorda Glyconio, Nec non Alcaico, vel Pherecratio, Juncto Lesbiaco, sive anapaestico. Hic *Sidonius* licenter pænultimam syllabam corripit: Græce enim est *Φερικρατίος.* Adde *Servium Centim. p. 1824. Putsch.; et Diomed. 3. p. 518.*

PHÉROMBROS, ii, m. 2. ita appellatur cucumis silyvaticus apud *Apul. Herb. 113.*: a *φερό* porto et *ἄμβρος* imber, quasi ferens imbrēm.

PHETRĪUM, ii, n. 2. *φῆτριον* Ionice pro *φῆτριον*, locus, in quem phetrii, seu qui sunt ejusdem sodalicii, conveniunt, maxime sacrorum causa. *Inscript. apud Gruter. 214.* YESBINVS AVG. LIB. PHETRIVM AVGYSTALIBVS MVMICIPĪ CARITIVM LOCO ACCEPTO A REP. SVA IMPENSA OMNI (cultu) EXORNATVM DONVM DEDIT etc. ACT. IDIB. IVNIS Q. NINNO BASTA F. MANILIO VOPISCO COS. h. e. ann. a Chr. n. CXIV. Adde aliam apud *eumd. 215. 1. Cic. 14. Att. 14.* Itaque joca tua plena facietiarum de heresi Vestoriana, et de phetriorum more Puteolano risisse me satis, nihil est necesse rescribere. Ita legend. putant *Gronovius, et Martorellius Thec. calam. p. XXIX.* pro *pherionum*, quod legitur in editionibus.

PHETRĪUS, ii, m. 2. fratricius, qui est ejusdem fratris seu sodalicii, et in idem phetrium convenit. *Inscript. inutila et mendosa apud Gruter. 418. 6.*, suppleta atque emendata ex *Martorellii* conjectura, ab *Augustin. Gervasio in Osservaz. sopra un'iscriz. Sipontina, Neapoli ann. 1837.* edit. ex apographo *Fabii Giordani in Hist. Neapolit. p. 20.*, integra mendisque purgata affertur ita p. 34. c. HERBATIO MAEC. ROMANO DEMARCHISANTI II. ALIMENTORVM QVÆST. CVR. SACRÆ PRCVIV. CVR. II. FRVM. COMP. SE VIVO FECIT QVI OB PROMISSAM VENAT. PHETRIS DIVISIT QVINA ML. NVM.

PHEUGYDROS, i, f. 2. *φευγυδρος* eadem atque hydrophobia, a *φεύγω* fugio et *ὕδωρ* aqua. *Cæli. Aurel. 3. Acut. 9.* Hydrophobiam alii phobodipson appellant, quod cum timore sitiit: Polybus pheugydron, siquidem aquam fugiat: nos denique aquifugam dicere poterimus. *V. et voc. seq.*

PHEUGYDRUS, a, um, adject. *φευγυδρος*, qui aquam fugit. *Cæli. Aurel. 3. Acut. 15. ante med.* Polybus hanc passionem memoravit, dicens, aquifugas cito interire, quos pheugydros appellavit. *V. voc. præced.*

PHEUXASPIDION, ii, n. 2. herba eadem ac polion, apud *Apul. Herb. 57.*: videtur esse a *φειξίς* fuga et *ἀσπίδιον* parvus serpens; quia lineas arcere creditur. *V. POLION.*

PHĪALA, æ, f. 1. *tazza, coppa, bicchiere,* *φιάλη*, poculi genus in superiori parte latius: et fere ex auro, aut alia pretiosa materia. *Juvenal. 5. 37.* ipse capaces Heliadam crustas, et inæquales beryllo Virro tenet phialas: tibi non committitur aurum. *Martial. 8. 51.* Quis labor in phiala? docti Myos, anne Myronis? Mentoris hæc inanus est, an, Polyclete, tua? *Id. 3. 41.* Inserta phialæ, Mentoris manu ducta, Lacerta vivit, et timetur argentum. *Plin. 33. Hist. nat. 12. 55. (156).* Ulysses et Diomedes erant in phialæ emblemata, Palladium surripientes. Adde *Martial. 8. 33. et 14. 95. Inscript. apud Henzen. 5905.* NORRIAR AVG. SACR. Q. FABIVS MODESTVS DOMO ROMA DRC. AG. I. AVG. THRACVM PHIALAM ARGENT. F. II. ENBLEM. NORRIAR AVREA VNCIAS DVAS. — De nom. propr. *V. ONOM.*

PHĪDITIA, ōrum, n. plur. 2. *φειδίτεια,* scilicet.

τά δειπνα, cœnationes, sive convivia apud Lacedæmones, ita dicta a parismonia, a φειδόμεαι parco, parce utor. Conveniebant enim ad Phiditia conferentes singuli farinæ modium, vini coros octo, casei quinq̄ minas, ficum quinq̄ semis minas. Cic. 5. *Tusc.* 34. 98. Quid? victum Lacedæmoniorum in phiditilis nonne videmus? Ubi quum tyrannus cœnavisset Dionysius, negavit, se illo jure nigro, quod caput cœnæ erat, delectatum. *V. Athen. Dipnos. l. 4. c. 6.* et *Pausan. l. 7. c. 1.* Alii legunt phiditia eodem sensu, nam Græcè quoque φειδίτια et φιλίτια usurpantur.

PHILANTHROPŌIA, æ, f. 1. φιλανθρωπία, humanitas, amor erga homines, liberalitas: a φίλος amicus et ἀνθρώπος homo. *Ulp. Dig. 50. 14. 2.* Si quid philanthropiæ nomine acceperit. Meliores libri habent *philantropiæ*, b. e. præmii, quod provenietis pro navata opera datur. Itali dicunt la *senseria*. *V. PROXENETICUM.*

PHILANTHROPŌIUM, n. 2. *V. voc. præced.*
PHILANTHROPŌS, i, m. 2. lappæ genus, Dioscoridi aparine: a φίλος amicus et ἀνθρώπος homo, quia vestibus hominum adbrerens, eos amare videtur. *Plin. 24. Hist. nat. 19. 116. (176).* et *27. ibid. 5. 15. (32).* Est *Galium aparine* Linn.

PHILARGŪCUS, a, um, adject. amans oīi: a φίλος amicus et ἀργικός otiosus. *Fulgent. 2. Mythol. 1.* Philosophi tripartitam humanitatis voluerunt esse vitam, ex quibus primam theoreticam, secundam practicam, tertiam philargicam voluere, quas nos Latine contemplativam, activam, voluptariam nuncupamus. Hæc mutuatus est ex his *Plutarch. de liber. educat. c. 10. a med. Τριών γὰρ ὄντων βίωται, ἅν ὁ μὲν ἐστὶ πρακτικός, ὁ δὲ θεωρητικός, ὁ δὲ ἀπλανατικός, etc.* *Philargicus* igitur idem est ac voluptarius. His similia habet *Lactant. Placid. apud A. Matium in Class. Auct. T. 3. p. 155. fab. 206. V. CONTEMPLATIVUS.*

PHILARGŪRIA, æ, f. 1. φιλαργυρία, avaritia, a φίλος amicus et ἀργύρος argentum, pecunia. *Isid. Reg. monach. 33.* Philargyriæ contagium abhorreat.

PHILEMA, ātis, n. 3. φίλημα, osculum. Translate accipitur de muliere, quæ totum osculum est. vel omnibus osculanda, et *Philema*, æ, f. 1. declinatur. *V. SCHEMA.* Hinc *Lucret. 4. 1169.* Simula Silena ac satura est; labiosa, philema.

PHILETA. *V. PHELETA.*

PHILETERIA, æ, f. 1. φιλαιτέρια, herba alio nomine polemonia, a certamine regum inventionis. *V. CHEILODYNA.*

PHILIPPŒUM, i, n. 2. *V. voc. seq.*

PHILIPPŒUS, a, um, adject. Φίλιππος, ad Philippum Macedonum regem pertinens. Hinc — a) *Philippus nummus*, est nota signatus Philippi regis. *Plaut. Rud. 5. 2. 27.* Octingenti in marsupio nummi aurei infuerunt: Præterea centum Philippiæ minæ in pasceolo seorsus. *Id. Asin. 1. 3. 1.* Unumquodque istorum verbum nummis Philippiæ aureis Non potest auferre hinc a me, si quis emptor venerit. *Id. Trin. 4. 2. 112.* An ille tam esset stultus, mihi qui mille numinum crederet Philippum? *Liv. 39. 7.* Philippeorum aureorum nummorum sedecim millia. *Plaut. Curc. a. 3. v. 70.* Statuam vult dare auream solidam faciendam ex auro Philippiæ. h. e. ex eo auro, unde caduntur Philippiæ nummi. Porro Philippiæorum nummorum valor duos fere aureos Gallicos æquasse creditur. — b) *Philippum* absolute, h. e. nomisma, *Varro apud Non. p. 78. 11. Merc.* Nobiliss est Philippum, quod accepimus, quam quod bibimus, quam alterum addamus in bulgam, alterum in vesicam. — c) De aliis quoque nummis, b. e. alia forma vultus signatis, dicitur. *V. PHILIPPUS. Valerian. Imp. apud Vopisc. Aurelian. 9. extr.* Ipsi ad sumptus dabis argenteos Philippiæos minutulos quinquagenos. Adde *ibid. 12. et 14.* — Hinc *Philippum*, i, n. 2. absolute, substantivorum more, subaudi *nomisma*, *V. supra sub b.*

PHILIPPUS, i, m. 2. Φίλιππος, rex Macedo-

num, pater Alexandri M., de quo *V. in ONOM.* Hinc — Metonymice *Philippus aureus* vel absolute *Philippus*, i, m. 2. est nummus Philippiæus. *Plaut. Bacch. 2. 2. 52.* Mille et ducentos Philippos tulimus aureos Epheso, quos hospes debuit nostro seni. *Id. ibid. 5. 2. 64.* Quadrigentis Philippis filius me et Chrysalus circumdixerunt. Adde *eumd. Pœn. 3. 5. 26. Horat. 2. Ep. 1. 233.* incultis qui versibus et male natis Rettulit acceptos, regale uomisma, Philippus. — Dicitur etiam de aliis nummis. *Iuson. Epist. 5. 19.* Bis septem rutilos, regale nomisma, Philippus. *Darios* appellat *ibid. 23.* Sic *Falerian.* apud *Trebell. Claud. 14.* Philippiæos nostri vultus annuos centum quinquaginta.

PHILITIA. *V. PHIDITIA.*

PHILOCALIA, æ, f. 1. φιλοκαλία, amor pulcritudinis: a φίλος amicus et κάλεις pulcher: item studium honestatis, elegantiæ, nitoris, urbanitatis in rebus omnibus, in cultu corporis, in conviviis, supellectile, ædibus, convictu etc. *Augustin. 2. contra Acad. 3. et ibid. 2. in fin.* Quid est philosophia? Amor sapientiæ. Quid est philocalia? Amor pulcritudinis.

PHILOCALUS, a, um, adject. φιλόκαλος, amante del bello, pulcritudinis amator. *Felagion. Veterin. præf.* Talem autem equum aut comparare, aut e gregibus eligere, philocalium dominum convenit, ut sit exiguo capite etc. Adde *ibid. 10.* — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PHILOCHÆRES, is, n. 3. φιλοχαρής, a φίλος amicus et χάρις gratia, venustas: herba eadem quæ philopæus, et marrubium. *Plin. 20. Hist. nat. 22. 89. (241).*

PHILOGRÆCUS, i, m. 2. φιλόγρη, qui libenter utitur dictionibus Græcis: vox hybrida ex Græco φίλος amicus, et Græcus Latino. *Varro 3. R. R. 10. 1.* Transi, inquit Asiæ, nunc in illud genus, quod vos philogræci vocatis ἀμφιβιον.

PHILOLOGIA, æ, f. 1. φιλολογία, studio di belle lettere, studium eruditionis, seu humaniorum litterarum, quam eruditionem appellat *Sueton. Aug. 89. etc. Cic. fil. 16. Fam. 21.* Quid de Brutillo dicam? cujus quum frugi severaque est vita, tum etiam jucundissima convictio: non est enim sejunctus locus a philologia et quotidiana συζητήσεως. *Cic. 2. Att. 17.* Ne et opera et oleum philologiæ nostræ perierit. *Vitruv. 7. præf.* Reges Attalici magnis philologiæ dulcedinibus inducti, quum egregiam bibliothecam Pergamæ instituisent, et mox. Homerus poetarum patr., et philologiæ omnis dux. — Proprie est amor sermonis, loquacitas, nimium verborum studium: a φίλος amicus et λόγος sermo. Hinc *Seneca Ep. 108. a med.* Quæ philosophia fuit, facta est philologia.

PHILOLOGUS, a, um, adject. φιλόλογος, ad eruditionem pertinens. *Vitruv. 6. præf.* Quum et parentum cura, et præceptorum doctis auctas habere copias disciplinarum, philologis et philotechis rebus, commentariorumque scripturis me delectans, etc. *cose erudite.* — Hinc *Philologus*, i, m. 2. absolute, substantivorum more, est studiosus philologiæ. *Cic. 13. Att. 12.* In qua nomines nobiliss illi quidem, sed nullo modo philologi, nimis acute loquuntur. *Seneca Ep. 108. a med.* Quum Ciceronis libros de republica præfatus hinc philologus aliquis, hinc grammaticus, hinc philosophiæ deditus. *V. ibi reliquis, unde latentes, quodnam philologus simul et grammatici officium et studium sit. Sueton. Grammat. 10. ac Acro.* Philologi appellationem sumptisse videtur, quia, sicut Eratosthenes, qui prima hæc cognomen sibi vindicavit, multiplici varisque doctrina censebatur. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PHILOMELA, æ, f. 1. Φιλομήλη, Pandionis regis Atheniensium filia, que in lusciniam mutata fertur: *V. multi in ONOM.* Hinc — *Pro lusciniæ, aut pro quavis ave. Virg. 4. G. 511.* Qualis populea mœrens philomela sua umbra Amisso queritur fetus, quos durus arator Observans nido implumes detraxit. *Cassiod. 8. Va-*

riar. 31. Mortalium penatibus fiducialis nidos philomela suspendit, et inter commanentium turbas pullos nutrit intrepida.

PHILOPÆS, ædis, m. 3. amans puerorum: a φίλος amicus et παῖς puer. *Plin. 20. Hist. nat. 22. 89. (241).* Marrubium nonnulli philopæda vocant. *Philopæda* est Accusativus Græcæ positionis.

PHILOPĀRĀBŌLOS, on, adject. periculosus, ut Curatio philoparabolos apud *Cæli. Aurel. 1. Acut. 15. n. 131. et 144. V. PARABOLANI.* Rectius tamen hæc vox Græcis litteris scribitur.

PHILOPYGISTA, æ, m. 1. φιλοπυγιστής, pirdico. *Fet. Scholiast. ad Juvenal. 9. 1.* In hac satyra nebulo philopygista queritur, quod divites cinædi avarissimi sunt.

PHILOSARCA, æ, m. 1. amator carnis: a φίλος amicus et σαρξ caro. *Johann. Jerusalem. apud Hieronymum. advers. eumd. n. 25.* Nos simplices et philosarcas dicere, quod eadem ossa et sanguis et caro resurgat.

PHILOSOPHIA, æ, f. 1. *V. PHILOSOPHUS*, a, um, in fin.

PHILOSOPHASTER, tri, m. 2. filosofastro, malus philosophus. *Augustin. 2. Civ. D. 27.* Vir gravis et philosophaster Tullius ædilis futurus clamabat in auribus civitatis, inter cetera sui magistratus officia sibi Floram matrem ludorum celebritate placendam: qui ludi tanto devotius, quanto turpius celebrari solent. *V. Cic. 7. Ferr. 14. 36.* Sunt tamen qui de lectione dubitant.

PHILOSOPHIA, æ, f. 1. filosofia, φιλοσοφία, amor et studium sapientiæ: a φίλος amicus et σοφία sapientia. *Cic. ita descripsit 2. Off. 2. 5.* Nec quicquam aliud est philosophia, si interpretari velis, præter studium sapientiæ. Sapientia autem est, ut a veteribus philosophis definitum est, rerum divinarum et humanarum causarumque, quibus eæ res continentur, scientia. *V. Senec. Ep. 89.* — a) Universim. *Cic. 1. Legg. 22. 58.* Ita sit, ut mater omnium bonarum rerum sit sapientia, a cujus amore Græco verbo philosophia nomen invenit. *Id. 3. Orat. 16. 60.* Quod omnis rerum optimarum cognitio atque in iis exercitatio philosophia nominaretur. *Id. 1. Tusc. 26. 64.* Philosophia omnium mater artium quid est aliud, nisi inventum deorum? *Seneca Ep. 89.* Sapientia perfectum bonum est mentis humane: philosophia sapientiæ amor est et affectio. *Cic. 3. Fin. 2. 4.* Ars vitæ philosophia. *Id. 2. Tusc. 5. 13.* Cultura animi philosophia est. *Id. Brut. 94. 322.* Philosophia mater omnium bene factorum beneque dicorum. *Id. 3. Tusc. 3. 6.* Medicina animi philosophia. *Id. 5. ibid. 2. 5.* Vitæ philosophia dux, virtutis indagatrix expultrixque vitiorum. *Id. 2. ibid. 1. 4.* Philosophia paucis contenta iudicibus multitudinem consulto ipsa fugiens eique suspecta et invisæ. *Id. 1. Acad. (post.) 4. 15.* Philosophiam a rebus occultis et ab ipsa natura involutis avocare et ad vitam communem adducere. *Id. 1. Tusc. 3. 6.* Philosophiæ fontes aperire. *Id. Brut. 93. 322.* Philosophiam complecti. *Id. 4. Acad. 2. post. 2. 6.* laudare. *Id. 1. Tusc. 3. 5.* illustrare et excitare. *Id. 1. Acad. (post.) 3. 12.* Latinis litteris persequi. *Id. Pis. 29. 71.* prouteri. *Id. 2. Tusc. 2. 4.* Philosophiæ vituperatoribus respondere. — b) Triplex est, physica, ethica, logica, quo nomine etiam metaphysica a veteribus comprehenditur. Prima rerum naturam scrutatur, secunda animum componit, tertia bene disserendi rationem docet. *Cic. 1. (post.) et 2. (post.) Acad., 3. Fin., Orat. 14., item Seneca Ep. 89., ubi variis ejus divisiones persequitur. De divisione philosophiæ secundum sectas Cic. disserit 1. (post.) Acad., 1. Legg. et 3. Orat. — Ita vero dividitur ab *Isid. 2. Orig. 24.* Alii dicuntur, philosophiæ rationem in duabus consistere partibus, quarum prior inspectiva est, secunda actualis. Inspective definitionem *V. in INSPECTIVUS.* Porro inspectiva dividitur in naturalem, doctrinalem et divinalem. Actualis dicitur, quæ res propositas operationibus suis explicat, cujus partes sunt tres, moralis, dispen-*

sativa et civilis. Civilis dicitur, per quam totius civitatis utilitas administratur. — c) Per antonomasiam, seu per excellentiam philosophiæ nomine ethica, seu moralis intelligitur. *Cic. 2. Divinat. et 1. Orat.*, et *Seneca passim*. — d) In plur. num. usurpat *Cic. 3. Orat. 27. 107.* et *Gell. 4. 1. et 5. 3.* Ille significat sectas Academicorum et Peripateticorum: hic vero prior loco subtiles disputandi rationes, posteriore partes ipsas philosophiæ, dialecticam, ethicam etc. *Madvigius (Advers. crit. ad Script. Gr. et Lat. col. 2. p. 527.)* in plur. num. legit etiam illud *Cassii Heminae* apud *Plin. 13. Hist. nat. 13. 27. (86.)* In his libris scriptæ erant philosophiæ Pythagoricæ, eosque combustos a Q. Petilio prætoris, quia philosophiæ scriptæ erant. *Vulgati libri et Sillig. utroque loco scripta erant: Palimpsest. a Pertz. ed. scripta eorant.*

PHILOSOPHICE, adverb. *da filosofo*, philosophorum more. *Lactant. 3. 11. ad fin.* Philosophice vivere. *Cic. 1. Acad. (post.) 2. 3.* Quæ in laudationibus, in his ipsi antiquitatum promissis, philosophice scribere volumus. *Ita legit Orellius; alii aliter: sed V. Orell. ad h. l. Claud. Mamert. 1. Stat. anim. 20.* Unde non poetice, sed philosophice *Papinius ait etc. M. Claud. Sacerd. 1. 121.* Philosophice pro merito elementa ordinavit.

PHILOSOPHICUS, a, um, adject. *filosofico*, φιλοσοφικός, ad philosophiam spectans. *Cic. 5. Tusc. 41. 121.* A quo non modo impulsus sumus ad philosophicas scripturas, verum etiam lacescimus. *Il. leg. philosophas, ut Orellius; alii philosophicas; Nonius vero p. 174. 18. Merc. et recentiores plerique philosophiæ. Seneca 1. Controv. 7. Argent. Locus philosophicus. Macrobr. 7. Saturn. 1. init.* Tamquam debeat servis, vel etiam philosophicis carere tractatibus tate convivium. *Sed Jan. ex MSS. leg. philosophis.*

PHILOSOPHIOR, aris, atus sum, arī, dep. 1. Part. *Philosophans et Philosophatus*. — Philosophari est sapientiæ studere, rerum naturas perscrutari, philosophorum more disputare, filosofare, studere filosofia, φιλοσοφῆσαι. *Ennius apud Cic. 2. Tusc. 1. 1. et 2. et 1. de republ. 18.; et Gell. 5. 15. et 16.* Philosophari est mihi necesse, at paucis: nam omnino haud placet. *Sic Cic. 2. Orat. 37. 156.* Ac sic decrevi philosophari potius, ut Neoptolemus apud *Ennium*, paucis: nam omnino haud placet. *Plaut. Capt. 2. 2. 31.* Salva res est: philosophatur quoque jam, non mendax modo st. *Id. Merc. 1. 3. 36.* Philosophari nunquam didici, neque scio. *Cic. 1. Tusc. 37. 89.* Quid opus est in hac philosophari, quum rem non magno opere philosophia egere videamus? *Id. 1. Nat. D. 3. 6.* Unde hoc philosophandi nobis subito studium existisset. — Nos autem nec subito capimus philosophari et quum minime videbamur, tum maxime philosophabamur. *Tertull. de anim. 3.* Per philosophatas doctrinas hominum. *Apul. 10. Met. ad fin.* Ecce nunc patiemur philosophantem nobis asinum? *Sidon. 1. Ep. 4.* Inter bibendum philosophantes. — Reperitur etiam impers. *Plaut. Pseud. 2. 3. 21.* Sed jam satis est philosophatum.

PHILOSOPHICMĒNOS, a, um, particip. φιλοσοφούμενος a φιλοσοφῆσαι philosophorum more discepto. Est *Claud. Mamert. præf. Stat. an.* Quippiam ex nonnullis philosophum non regulis quam potuit parciter prælibavit liber primus. Apud *Porphyr. ad Horat. 1. Ep. 4. 4.* quod mendose legitur: *Silvas libros philosophorum amœnos significat*, ita corrigendum videtur: *Silvas libros philosophumenos significat*. Sic edidit, sed Græcis litteris, *Franc. Pauly*: verum *Acro* ad *Horat. loc. cit.* *Silvas* libros philosophorum appellat; *salubres*, i. e. amœnas, aut quia salubriores sunt silvæ.

PHILOSOPHIUS, a, um, adject. Primam syllabam poetæ necessitate producant. *Sidon. carm. 13. 43.* Innummerabilium primordia philosophorum. Adde *ibid. 182.* — Philosophus est ad philosophiam pertinens, philosophicus, filosofico.

Pacuvius apud *Gell. 13. 8.* Ego odi homines ignava opera, philosopha sententia. *Macrobr. 7. Saturn. 1. a med.* Philosophum verbum. *V. et PHILOSOPHICUS.* — Ilinc

Philosophus, i, m. 2. absolute, substantivorum more, *amatore della sapienza, filosofo*, φιλόσοφος, amator sapientiæ, natura interpres, magister virtutis, qui rerum cognitione delectatur: a φίλος amicus et σοφός sapiens. *Cicero* sic describit *1. Orat. 49. 212.* Philosophi denique ipsius, qui de sua vi ac sapientia unus omnia pæne proficitur, est tamen quædam descriptio, ut is, qui studeat omnium rerum divinarum atque humanarum vim, naturam causasque nosse, et omnino bene vivendi rationem tenere et persequi, nomine hoc appelletur. Cf. *eumd. 2. Divinat. 58. 119.* — Hoc nomen a Pythagora originem habuit. Quum enim Philantem venisset, et cum Leone principe Philasiorum docte et copiose disseruisset, ejus ingenium et eloquentiam quum admiratus esset Leon, quaesivit ex eo, quæ maxime arte confideret; at ille, artem quidem se scire nullam, sed esse philosophum, respondit. *Cic. 5. Tusc. 3. 8.* — Primus philosophus *Thales Milesius* fuit. *Cic. 1. Nat. D. 10. 25. et fragm. apud Lactant. 3. 16. ad fin.* — Ceterum *Plaut. Rud. 4. 3. 46. gr.* Meum quod rete atque hami nacti sunt, meum potissimum st. rā. Immo hercle haud est, si quidem quod vas excepisti. *gr. Philosophie. Ter. And. 1. 4. 29.* Ut animum ad aliquod studium adjungant, aut equos alere aut canes ad venandum, aut ad philosophos. *Cic. 3. Orat. 16. 61.* Quum omnes se philosophi Socraticos et dici vellent, et esse arbitrentur. *Id. ibid. 17. 62.* Fuerunt etiam alia genera philosophorum, qui se omnes fere Socraticos esse dicebant, Eretriorum, Herilliorum, Megaricorum, Pyrrhoneorum. *Varro apud Non. p. 56. 15. Merc.* Nemo agrotus quidquam somniat tam infandum, quod non aliquis dicat philosophus. *Nepos Att. 17.* Nam et principum philosophorum ita percepta habuit præcepta, ut etc.

Philosophia, æ, f. 1. quæ philosophiam proficitur, vel philosophorum more vivit et disputat. *Cic. 3. ad Q. fr. 1. ante med.* Ea villa, quæ nunc est, tamquam philosopha videtur esse, quæ obijurget ceterarum villarum insaniam. — Et per appositionem *Imp. Ferus in epist. apud Fulcat. Avid. Cass. 1.* Te philosopham aniculum vocat.

PHILOSORGES, a, um, adject. φιλοστοργος, propensus in intuitum amorem parentum erga liberos, et liberorum erga parentes: a φίλος amicus et στέργω amo liberos et parentes. *Fronto ad Ferum Imp. edente iterum A. Maior Ep. 7.* Simplicitas (*Gavii Clari*), castitas, veritas, fides Romana plane: φιλοστοργία vero nescio an Romana; quippe qui nihil minus in tota mea vita Romæ repperi, quam hominem sincere φιλοστοργος; ut putem, quia reapse nemo sit Romæ φιλοστοργος, ne nomen quidem huic virtuti esse Romanum. *Id. 1. ad amic. Ep. 6.* Frugi, probus, philostorgus, cujus rei nomen apud Romanos nullum est.

PHILOTĒCHNUS, a, um, adject. φιλότεχνος, qui ad optimarum artium studium pertinet: a φίλος amicus et τέχνη ars. *Vitruv. 6. præf.* Philologus et philotechnis rebus me delectans.

PHILTRÔDES, is, n. 3. φίλτροδες, et

PHILTRÔBOTES, æ, m. 1. qui philtrum præbet: a φίλτρον philtrum, et δότης dator. ¶ 1. Ita appellatur herba, quæ et splenium. *Apul. Herb. 56.* ¶ 2. Item quæ peristereos. *Id. ibid. 65.*

PHILTRUM, i, n. 2. medicamento per far amare, malia, φίλτρον, amatorium poculum, quod in amorem, et plerumque in insaniam inducit: a φίλει amo. *Ovid. 2. Art. am. 105.* Nec data profuerint pallentia philtro puellis; Philtro nocent animis, vinique furoris habent. *Juvenal. 6. 609.* Hic magicos assert cantus, hic Thessala vendit Philtro, quibus valeant mentem vexare marito, Et solea pulsare nates. Adde *Lævium poetam* apud *Apul. de Mag.*

PHILUS, a, um, adject. amico, φίλος, amicus. *Petron. Satyr. 110.* Quam facile (*mulieres*) adamarent! quam cito etiam philorum obliviscerentur! *Atii minus recte leg. filiorum.* — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PHILYRA et philura, æ, f. i. φίλυρα. ¶ 1. Est membrana tenuissima inter corticem et lignum tilie arboris: nam Græca vox tiliam significat. *Plin. 16. Hist. nat. 14. 25. (65.) de tilia.* Inter corticem et lignum tenues tunice multiplici membrana, e quibus vincula tilie vocantur: tenuissimum eorum philura, coronarum lemniscis celebres, antiquorum honore. *Horat. 1. Od. 38. 2.* Displent nexæ philura coronæ. *Plin. 21. Hist. nat. 3. 4. (6).* Lemniscos caulare primus instituit P. Claudius Pulcher, bracteasque etiam philuræ dedit. *h. e. lemniscos tenuissimo auro ajecit bracteis aureas. Ovid. 5. Fast. 337.* Ebrius incinctis philura conviva capillis saltat. *Plin. 34. Hist. nat. 1. 1. (3).* Philura coci et polline nimium saleis cibus existunt. *Id. 19. ibid. 2. 9. (31).* Junco Græcos ad funes usos, postea palmarum foliis philuraque manifestum est. — Etiam ad scribendum philuris tiliarum sunt usi veteres. *Cip. Dig. 32. 1. 52.* Librorum appellatione continentur omnia volumina, sive in charta, sive in membrana sint, sive in quavis alia materia. Sed et si in philura aut tilia, ut nonnulli faciunt, aut in aliquo corio, idem erit dicendum. *Capell. 2. p. 35.* Alia (*volumina*) ex papyro, quæ cedro perlita fuerant, videbantur; alii carbasisis voluminibus complicati libri, ovillis multi quoque tergibus; rari vero in philuræ cortice subnotati. *Inscript. apud Fea, Var. di notiz. p. 172.* Philura calculatoria. *h. e. in qua calculi fiunt.* ¶ 2. Dicitur item de tenuissimis papyri membranis, ex quibus charta lit. *Plin. 13. Hist. nat. 12. 23. (74.) de papyro.* Præparantur ex eo chartæ, diviso acu in præteuus, sed quam latissimas philuras. — *NB.* De nomine *Nymphæ V. ONOM.*

PHIMUS, i, m. 2. φῖμος, fritillus, pyrgus. Quiddam legunt in illo *Horatii 2. Sat. 7. 17.* Mitteret in phimum talos. *At pierique pyrgum. Hæc Forcellinus: sed recentiores phimum legunt. Vet. Scholiast. ad Juvenal. 14. 6.* Fritillus, pyxis cornea, qui phimus dicitur Græce.

PHINEUS, i et eos, m. 2. et 3. δισηλαβ. Φῖνός, vates Apollineus, a diis excæcatus, de quo *V.* multa in *ONOM.* Hinc — Metonymice pro quocumque cæco, in plur. num. *Martial. 9. 26.* Si non vis teneros spectet conviva ministros, Phineas invites, Afer, et Cædipodas. *Phineas* est Accusat. plur. Græcæ positionis, Φινέας.

PHILASCA et lasca, æ, f. 1. *fiasca, fiasco*, vas vinarium: videtur esse composita vox a φίλος amicus et φιάλη culleus, unde Græci vulgo φιάσκον. *Hesych. Φιάσκων δὲ ἐστὶ εἶδος ποτηρίου. Isid. 20. Orig. 6.* Phlasca a Græco vocabulo dicta. Hæc pro vehendis ac reconconditis phialis primum factæ sunt, unde et nuncupatae. Postea in usum vini transierunt, manente Græco vocabulo, unde et sumpserunt initium. *Id. in Gloss. Phalasca*, vas vinarium ex corio.

PHLEBÔTÔMATUS et flebotomatus, a, um. *V. PHLEBOTOMO.*

PHLEBÔTÔMIA et flebotomia, æ, f. 1. *salasso*, incisio venæ, φλεβοτομία: a φλέψ, βός vena et τέμνω seco. *Cæli. Aurel. 2. Acut. 18.* Si dolor vehementis fuerit, phlebotomiam convenit adhibere. *Veget. 1. Veterin. 14.* Si phlebotomia uti volueris.

PHLEBÔTÔMICKĒ et flebotomice, es, f. 1. φλεβοτομική, phlebotomia. *Cæli. Aurel. 1. Acut. 3. a med.* Phlebotomice adhiberi prohibetur.

PHLEBÔTÔMO et flebotomo, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Phlebotomatus et Phlebotomandus.* — Phlebotomare est incisio vena sanguinem extrahere curationis causa, *salassare, cavar sanguine, φλεβοτομῶ. Veget. 1. Veterin. 24.* Admissaries flebotomare non est opus. *Cæli. Aurel. 1. Acut. 14.* Phlebotomare eos, qui etc. Adde *2. ibid. 19. a med. Theod. Priscian. 1. 10.* Oculi phlebotomandi. *Id. 1. 12.* Phlebotomandus erit.

Cæli. Aurel. 2. Tard. 13. Delinc arit anceps, utrum irruente rursum tumore phlebotomandi, necne sint ægrotantes: sed phlebotomati apertissime interficiuntur, non phlebotomati magno adiutorio privantur.

PHLEBOTOMUM, i, n. 2. *V. voc. saq.*
PHLEBOTOMUS et phlebotomus, i, m. 2. *salasso, φλεβοτόμων*, incisio venæ, phlebotomia: item scalpellum, quo vena inciditur, *lancetta. Veget. 1. Veterin. 19.* Quæ in cauteriis, vel phlebotomo faciendæ sunt. et *ibid. 27. extr.* Caute transverso phlebotomo percussus. *Cæli. Aurel. 2. Acut. 19. a med.* Phlebotomo uti. *Theod. Priscian. 2. 21.* Phlebotomus adhibendus. — Neutro genere. *Isid. 4. Orig. 11. 2. de instrumentis medicorum.* Phlebotomum ab incisione vocatum. Nam incisio Latine, Græcè τμήσις dicitur.

PHLEGMA et flegma, ātis, n. 3. *flegma, φλέγμα*, humor in corpore frigidus et humidus, hieme potissimum exuberans. *Fallad. 8. R. R. 6.* Hoc vini genus ventrem purgabit, flegma dissolvit. *Veget. 2. Veterin. 12.* Jumentum insanians multum flegmatis ei ore profundet. et 3. *ibid. 19.* Flegma in genibus jumentum curare. — Volunt esse a φλέγω *inflammo*, per antiphrasin, quia minime calidum est: et sunt qui *Plinio* etiam tribuunt 23. *Hist. nat. 1. 17. (28)*, sed, ibi *flegma* legendum est. *Gargil. de pomis, edente. A. Maio in Class. Auct. T. 3. p. 418.* Dulcia (*meia*) vix egeruntur, flegma nutriunt, fellis ardorem movent. *Id. ibid.* Dissolvunt stomachum inhærentem flegmati densissimo. *Hieronym. Ep. 52. n. 6.* Ipsi apponunt mappulam, obsident lectum, purulentiam stomachi et phlegmata pulmonis manu propria suscipiunt. Adde *Cæli. Aurel. 2. Tard. 14. n. 199.*; et *Marcell. Empir. c. 30. p. 131. retro ed. Ald.*

PHLEGMATICUS et flegmaticus, a, um, adject. *φλεγματικός*, phlegmate abundans. *Theod. Priscian. 4. 2.* Omnes viri artus phlegmatico humore sunt corroborati. *Gargil. de pomis n. 25. edente A. Maio in Class. Auct. T. 3. p. 425.* Pinorum nuclei flegmaticos curant.

PHLEGMON, ōnis, f. 3. *φλέγμα*, et
PHLEGMONĒ, es, f. 1. *flegmone, φλεγμονή*, collectio sanguinis in aliqua parte corporis cum rubore, tumore, calore et dolore, quæ quatuor *Cels. 5. 10.* signa inflammationis esse posuit: a φλέγω *inflammo*. *Plin. 20. Hist. nat. 4. 13. (24).* Raphanus tusos phlegmone illinere. *Al. et ipse Sillig. leg. phlegmoni, ut sit phlegmon, ōnis.* Adde *Veget. 6. Veterin. 28. 17. Schneid.*

PHLEOS. *V. PHEOS.*
PHLŌGĪNOS, i, m. 2. *φλόγινος*, gemma colore flammeo: a φλέγω *inflammo*. *Plin. 37. Hist. nat. 10. 66. (179).*

PHLŌGĪTES, æ, m. 1. *φλογίτης*, gemma eadem, quæ phlogitis. *Solin. 37. extr.* Phlogites ostentat intra se quasi flammam æstuantem. *Cf. Isid. 16. Orig. 14. 9.*

PHLŌGĪTĪS, Idis, f. 3. *φλογίτις*, gemma, in qua intus ardere flamma quædam videtur, quæ non exeat. *Plin. 37. Hist. nat. 11. 73. (189).* *V. vocem præced.*

PHLŌGĪUM et phlogium, ūi, n. 2. *φλόγιον*, est nomen collyrii, quod fit ex floribus violæ, quæ phlox dicitur. *V. Plinii loc. cit. in PHLOX.* *Inscript. apud Tôchon. Cach. des Oculist. p. 70. c. IYMI TAVRI PLOGIUM AD GENAS ET CLARITATEM.*

PHLŌMIS, Idis, f. 3. *φλομής*, herba hirsuta, rotundis foliis, humilis, quasi parvum verbascum. Ejus tria genera recenset *Plin. 25. Hist. nat. 10. 74. (121)*, et tertium genus ait habere folia crassa et pinguis, aptaque lucernarum luminibus: unde et lychnitis dicta est.

PHLŌWOS, i, m. 2. *φλώμος*, herba eadem quæ verbascum. *Plin. 25. Hist. nat. 10. 73. (120).* Adde *Cæli. Aurel. 2. Acut. 22. n. 130. et 132.*; et *Marcell. Empir. c. 36. p. 140. retro ed. Ald.*

PHLOX, phlōgis, f. 3. *φλόξ, ογός*, Græcè flammam significat: a φλέγω *incendo*. Est etiam nomen violæ silvestris, colore flammeo. *Plin.*

21. *Hist. nat. 11. 38. (64).* — Unde *phlogium* est collyrii genus ex phlogis floribus. *V. PHLOGIUM.*

PHŌBA, æ, f. 1. *φόβη*, ex *Theophrast. Hist. plant. 1. 8. c. 4.* arundinacea coma frugum omnium, quæ ad milli similitudinem surgunt. *Plin. 18. Hist. nat. 7. 10. (53)*, ubi *Sillig. legit phoba*, alii *obba*, alii *opsa. V. OBBA.*

PHŌBŌDĪPSOS, i, f. 2. *φობόδιφος*, morbus idem atque hydrophobia. *V. Cæli. Aurel. loc. cit. in PHEUGYDROS, i.*

PHŌCA, æ, et phŏcē, es, f. 1. *vecchiomarinu, Φωκῆ*, vitulus marinus, belua, quæ corio et pilis tecta est, canum modo coit, parit in terra pecudum more, et sono instar bovis mugit (est *Phoca vitulina* Linn.). *Plin. 9. Hist. nat. 7. 6. (19).* et *ibid. 13. 15. (41).* *Virg. 4. G. 432.* Sternunt se somno diversæ in litore phocæ. et *ibid. 395. de Proteo.* et turpes pascit sub gurgite phocæ. *Ovid. 1. Met. 300.* Deformes phocæ. et 2. *ibid. 287.* Corpora phocarum summo resupina profundo Euanimata jacent. — Fingunt poetæ, Protea vehi curru, quem junctæ phocæ trahant. *Val. Flacc. 2. 319.* — Fabulantur etiam unum quendam nepotem Cephisi ab Apolline in hunc piscem conversum. *Ovid. 7. Met. 388.* Cephison procul hinc desentem fata nepotis Respicit in tumidam phocæ ab Apolline versi.

PHŌCIS, Idis, f. 3. *φωκίς*, apud Chios genus est piri, quam si lambat aut mordeat capra, utiliore fieri, scribit *Plin. 17. Hist. nat. 24. 37. (237)*, quum aliæ arbores ea injuria fiant deteriores, allæ moriantur. — *NB.* De nom. proprio. *V. ONOM.*

PHŌEBAS, ādis, f. 3. mulier Phæbi vates, quæ ejus numine concepto furere et bacchantis more agitari, et futura prædicere credita est. Eadem et Pythia dicitur. *Lucan. 5. 128.* Limine terrifico metuens consistere Phæbas. et *ibid. 155.* tandemque potius Pectore Cirrhæum non unquam plenior artus Phæhadus irrupit Pæan. *V. ibi reliqua, et adde Sil. It. 15. 282.* ubi Phæbas Iliaca est Cassandra. Sic *Ovid. 2. Amor. 8. 12.* Serva Mycenæa Phæbas amata duci. Adde *eumd. 2. Trist. 400.*; *Propert. 3. 11. 61.*; *Seneca. Agam. 586. et 710.*; et *Sidon. carm. 15. 2. et carm. 5. 194.*

PHŌBEUM, i, n. 2. *Φοιβέιον*, Phæbi templum, quod nomen dedit loco Spartæ adjacenti. *Liv. 34. 38.*

PHŌBĒGENA, æ, m. 1. Phæbi filius. *Virg. 7. Æn. 773. de Æsculapio.* Fulmine Phæbigenam Stygias detrusit ad undas. Adde *Seren. Sammon. 12. 186. et 20. 364.*

PHŌENĪCĪTUS, a, um. *V. PHŌENĪCIATUS.*

PHŌENĪCĒ, es, f. 1. *φαινίξ*. ¶ 1. Est herba, quam Latini hordeum murinum appellant, quidam hodie sterilem avenam. *Plin. 22. Hist. nat. 25. 65. (135).* Sillig. legit phænice; alii vero phænicea. ¶ 2. Ita etiam appellatur a pluribus Arctus minor, quæ a Græcis Arctophylai, a nonnullis Canis cauda vocatur, quam Sidones adpicientes continuè navigant. *Vet. Scholast. ad Germanic. Arat. 21. V. SEMICINGO.*

PHŌENĪCEA, æ, f. 1. *V. voc. præced.*

PHŌENĪCEUS et fæniceus et pæniceus, a, um, adject. rosso, rosseggiante, Phæniceus color, *Φαινικῶν χρώμα*, idem qui spadiceus, et badius. *Gell. 2. 26. ad fin.* Phæniceus, et rutilus, et spadix phænicei συνώνυμος, exuberantiam splendoremque significant ruboris: quales sunt fructus palmæ arboris, non admodum sole incocti: unde spadici et phæniceo nomen est. Hic *Gell.* ostendit notationem nominis: nempe a φαινίξ *palma*. Differt a *purpureo*, qui proprie ad nigrum magis accedit. *Plin. 21. Hist. nat. 23. 94. (164).* Aut phæniceum florem habet, aut purpureum, aut lacteum. *V.* tamen quæ in ea voce dicemus. — *Phæniceum colorem* Latini aliquando pæniceum, et punicum dixerunt, et secundam syllabam corripuerunt; derivarunt enim pæniceum et punicum, quas voces vide suo loco. *V. BABYLONICUS.* — Hinc

Phæniceum, ūi, vel phenicum, ūi, n. 2. ab

solute, substantivorum more, est pannus phæniceo colore. *Marcell. Empir. c. 25. p. 122. et Ald.* Ad ischiadem physicum remedium. Testudinis aquaticæ crus præcide, et phænicio: otulatum, et ea parte qua quis ischiadem patitur, adpone. *Id. c. 22. p. 119.* Lacertam vi idem prende, et de acuta parte canne jecur ei tolle, et in phænicio vel panno naturaliter nigro alliga, atque ad dextram partem lateris aut brachii laboranti epatico suspende.

PHŌENĪCIAS, æ, m. 1. *Φαινικίας*, ventus spirans media regione inter ortum brumalem et meridiem. *Plin. 2. Hist. nat. 47. 46. (120).* Alii hic leg. Phænix: at Sillig. leg. phænicia: collatæ Aristot. 2. Meteor. 6. p. 364. *V. EURNOTUS.*

PHŌENĪCIĀTUS, a, um, adject. *V. Pressus a, um, in fin. verbi PREMIO.*

PHŌENĪCĪNUS vel fæniceinus, a, um, adject. *φαινικίνος*, idem ac phæniceus. *Edict. Dioscet. p. 25.* Mellis optimi Ital. P. unum X quadraginta, mellis secundi Ital. P. unum X viginti, mellis phæniceini Ital. P. unum X octo.

PHŌENĪCĪTES, h. e. *φαινικίτης οίνος*, vinum ex phænicohalanis, ut videtur. *Theod. Priscian. lib. 2. part. 2. c. 18.* Sin vero confici vina placuerit, sit myrtinum, sit cœanthinum, sit cum inespilis, sit cum sorbis, sit phæniceis.

PHŌENĪCĪTIS, itidis, f. 3. gemma ex balani similitudine appellata, inquit *Plin. 37. Hist. nat. 10. 66. (180).*

PHŌENĪCĪUS, a, um, adject. ad phæniceam arborem pertinens, h. e. qui fit e fructibus palmæ, quæ Græcè *παινίξ* dicitur. *V. PHŌENICE* 1. *Gargil. de pomis 26.* edente *A. Maio in Class. Auct. T. 3. p. 426.* Fit ex iis (*palmis*) emplastrum medicum, quod phæniceum appellatur.

PHŌENĪCŌBĀLĀNUS, i, m. 2. *φαινικοβλάανος*, h. e. palma cum nucleo, palmæ Ægyptiæ fructus præ maturitate nigrescentes, vescentesque inebrians. *Plin. 12. Hist. nat. 22. 47. (103).* Adde *Cæli. Aurel. 2. Tard. 4. n. 62. et 5. ibid. 10. n. 125.*

PHŌENĪCŌPTĒRUS, i, m. 2. *φαινικόπτερος*, species avis rubentes pennas habentis. Suapte natura nomen adjectivum est, et commune, quod significat pennas habens punice coloris: et φαινίξ, qua colorem notat puniceum, et πτερόν *penna*. *Plin. 10. Hist. nat. 48. 68. (133).* Phænicopteri linguam præcipui saporis esse, Apicius docuit nepotum omnium altissimus gurgis. *Martial. 13. 71.*, cuius lemma *Phænicopterus*. Dat mihi penna rubens nomen, sed lingua gulosis Nostra sapit. Quid, si garrula lingua foret? *Id. 3. 58. de eod.* Nomenque debet quæ (avis) rubentibus pennis. *Seneca Ep. 110. a med.* Quod non desideras milliarios apros, nec linguas phænicopterorum, et alia portanda luxuriæ. *Lamprid. Elagab. 20.* Exhibuit et Palatinis ingentes dapes estis mullorum refertas, et cerebellis phænicopterum, et perdicum ovis etc. *Cels. 2. 18.* In media materia numerari debere ex quadrupedibus leporem, aves omnes usque ad phænicopterum, pisces omnes etc. *Juvenal. 11. 139.* Et Scythicæ volucres et phænicopterus ingens.

PHŌENĪCŌRUS, i, m. 2. *φαινικόρουρος*, coda-rossa, avis a caudæ rubore sic dicta. *Plin. 10. Hist. nat. 29. 44. (86).* Erithacus hieme, idem phæniceurus æstate.

PHŌENĪX, icis, m. 3. *φαινίξ*, est avis in Arabia nobilis, de qua *Plin. 10. Hist. nat. 2. 2. (3).* Haud scio, inquit, an fabulosus, unus in toto orbe, nec visus magnopere. Aquilæ narratur magnitudine, auri fulgore circa colla, cetero purpureo, cæruleam roseis caudam pennis distinguentibus, cristis fauces caputque plumæ apice honestari. Hæc *Plin.*, qui deinde ei sententia aliorum narrat, nulli visum vescentem, sacrum Soli esse, vivere annis dxx., senescentem casia turisque surculis construere nidum, replere odoribus (addunt alii, accendere Solis radiis, alarum agitata), et superemori: et ossibus deinde et medullis ejus nasci primo ceu vermiculum, inde fieri pullum, principioque justa fu-

nera priori reddere, et totum deferre nidum prope Panchaiam in Solis urbem, et in ara ibi deponera: Q. Plautio, Ser. Papinio Cnss. h. e. anno v. c. mcccc. devolvit in Ægyptum: allatum etiam esse in Urbem Claudii principis censura, a. v. dccc. et in Comitio propositum. Similia his multa habes apud *Solin.* 33., *Tac.* 6. *Ann.* 28., et *Aurel. Vict. Cæsar.* 4. Describitur etiam a *Claudian.* et *Ovid.* 15. *Met.* 391. et *seqq.* Varie de longitudine vite ejus varii prodiderunt: et falsum denique assc, tum *Plin.*, tum *Tac.* locis citatis, merito suspicantur. *Ovid.* 2. *Amor.* 8. 14. Et vivax Phœnix, unica semper avis. *Claudian.* 2. *Laud. Stilich.* 417. Unicus extremo Phœnix procedit ab Euro. *Id.* *epist. ad Seren.* 15. Venit et extremo Phœnix longævus ab Euro. *Stat.* 2. *Silv.* 4. 36. senio nec fessus inertis scandit odoratos Phœnix felicior ignes. *Ovid.* 15. *Met.* 393. Assyrii Phœnicia vocant. *Inscript. sepulcralis apud Henzen.* 7411. SIT MIHI TERRA LEBIS SET TAMEN AD MANES FOENIX ME SERBAT IN ARA QVI MEGVM PROPERAT SE REPARARE SIBI. *Seneca Ep.* 42. Vir bonus, tanquam phœnix, semel anno quingentesimo nascitur. — De vento V. PHOENICIAS. — NB. De nom. propr. V. ONOM.

PHONASCUS, i, m. 2. φωνασκος. Phônascus V. in fin. — Phonascus, It. maestro di declamazione, est vocis exercitator, vocis pronuntiationisque magister et moderator: a φωνή vox et άσκήω exerceo. *Varro* apud *Non.* p. 176. 30. *Merc.* Phonascus adsum, vocis suscitabulum. *Sueton.* *Aug.* 84. Pronuciabat dulci et proprio quodam oris sono, dabatur assidue phonascos nperam. h. e. qui vocem intorquere, remittere, lenire, exasperare docebat. *Id.* *Ner.* 23. Conservandæ vocis gratia nihil quidquam serio jocose egerit, nisi edstante phonascos, qui moneret, parceret arterilis. *Quintil.* 11. 3. 19. Sed cura non eadem oratoribus, quæ phonascis. Ubi *Turneb.* Illi vocem efficiunt mollem et teneram: quum orator desideret fortem et durabilem. *Inscript.* apud *Gruter.* 1089. 9., quæ est apud *Orell.* 2835. TI. CLAUDIVS QVI. MACEDO PHONASCVS. — Interdum phonascus dicitur præcentor in eboro canentium, quem ducem carminis *Apul. de Mundo* vocat, maestro di cappella. *Sidon.* 4. *Ep.* 11. in *carm.* Psalmorum hic modulatur, et phonascus. ubi contra naturam Græcæ vocalis ω, primam corrumpit.

PHONEMA et innema, stis, n. 3. φώνημα, dictum, sententia. *Fronto de eloq.* (edente iterum *A. Mai*) p. 236. Nam illic quoque in philosophiæ disciplina, ubi tutum sibi periculum putat, Platonis fonemata erunt audienda.

PHONOS et phonus, i, m. 2. φώνος, cædes. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 16. 56. (95). Atractylis sanguineum succum fundit: qua de causa phonos vocatur a quibusdam. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

PHORCUS, i, m. 2. φόρκος, nomen piscis ejusdam, apud *Plin.* 32. *Hist. nat.* 11. 53. (150). *Alii leg.* porcus.

PHORMIO, ðnis, m. 3. φόρμιον, sporta, tages, storea. *Donatus* in *Ter. Phorm.* 1. 2. 72. Phormio non a formula, sed a phormio dicitur sparteo, quem nos æonem dicimus trivialiter et pro consuetudine. *Id.* *ibid.* *prol.* 27. scribit phormium dici tegeticulum, quo pavimentum insternitur. Porro φόρμιον Græcæ est deminut. a φόρμος, sporta, corbis, item teges, storea. *Ulp. Dig.* 33. 7. 12. ante *med.* Centones, phormiones, spongiae, et hamas. Suot qui scribunt formioner. — NB. De nom. propr. V. ONOM.

PHOSPHOROS et phosphorus, i, m. 2. Lucifero, Φωσφόρος, Lucifer, stelle Veneris matutino tempore. Nam vespere eadem Hesperus vocatur. Est a φῶς lumen et φέρω porto. *Cic.* 2. *Nat. D.* 20. 53. Græcis litteris *Martial.* 8. 21. Phosphore, redde diem. *Capell.* 9. p. 305. Hesperus intactam servet licet usque pueritiam, Nuptam videtis, Phosphore. V. *Catulli loc. cit.* in HESPERUS.

PHRAGMATICUS, a, um, adject. *Phragmaticum* jumentum legitur apud *Veget.* 5. *Vete-*

rin. 29. *init.*; *Schneiderus* autem nescit, an *emphragmaticus* legendum sit. Viderint eruditi.

PHRAGMITIS, is, f. 3. φραγμίτης, ó, ganus calami, seu arundinis tenuis et gracilis: Ita appellatum a φράγμα sæpes, quia circa sæpes nascitur. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 10. 52. (141). Phragmitis radix recens tusa iuxatis medetur.

PHRAGMOS, i, m. 2. φραγμός, sæpimentum. *Cæl. Aurel.* 3. *Acut.* 17. Medicantes Græco nomine (λεον) phragmon vocant.

PHRÁSIS, is, f. 3. frase; locuzione, stile, φράσις, dictio, stilus, elocutio, genus elegans et ornatum loquendi: a φράζω dico, loquor. A *Quintil.* 8. 1. 1: dicitur Latine elocutio, et 10. 1. 87. corpus eloquentiæ. *Macer, inquit,* et *Lucretius* legendi quidem, sed non ut phrasim, id est corpus eloquentiæ faciant. *Seneca* 3. *Controv. proem. de Albucio.* Splendor orationis, quantus nescio an in ullo elio fuerit: non levis magna, sed phrasim.

PHRÉNÉSIS, is, f. 3. frenesia, φρένησις, insaniam, furor: a φρήν, φρενός mens. *Seneca* 1. *Ira* 13. Dic et phrenesin et insaniam viribus necessariam, quia sæpe validiores furor reddit. *Juvenal.* 14. 136. Quum furor haud dubius, quum est manifesta phrenesis. *Seren. Samnon.* 7. 90. et *Prudent. Hamartig.* 125. secundam corripere: qua in re imitandi non sunt. V. PHRENITIS.

PHRÉNÉTICUS et phréniticus, a, um, adject. frenetico, φρενητικός, qui phrenesi laborat. *Cic.* 1. *Divinat.* 38. 81. Ego autem haud scio, an nec cardiacus hoc tribuendum sit, nec phreneticus. *Martial.* 11. 28. Invasit medicus Nasica phreneticus Euclii, etc. *Varro* apud *Non.* p. 48. 9. *Merc.* Ventos vocat phreneticos Septentrionum filios. Adde *Plin.* 24. *Hist. nat.* 6. 16. (25). et 28. *ibid.* 11. 72. (118). Sic *Cels.* 3. 18. Es phrenitici illi hileres, aill tristes sunt. *Cæl. Aurel.* *Acut. præf.* n. 8. Phreniticam passionem illam esse dixit etc. Adde *eumd.* 1. *Acut.* 10. *init.*

PHRÉNION. V. PHENION.

PHRÉNITICUS. V. PHRENETICUS.

PHRÉNITIS, itidis, f. 3. frenesia, pazzia, delirio, φρενίτις, phrenesis, morbus, in quo febris cum insaniam. *Cels.* 3. 18. Phrenitis tum demum est, quum continua dementia esse incipit; aut quum æger, quamvis adhuc sapiat, tamen quasdam vanas imagines accipit: perfecta est, ubi mens illis imaginibus addicta est. *Alii leg.* phrenesis. Certa est lectio apud *Cæl. Aurel.* 1. *Acut.* 1. n. 6. et 7. et 8. etc.

PHRÉNITIZO, as, are, n. 1. freneticare, φρενητίζω, phrenesi laboro. *Cæl. Aurel. Acut. præf.* Phrenitizandi causas dicere.

PHRÉNÉSIS, is, f. 3. φρόνησις, prudentia (*Cic.* 1. *Off.* 43. 153. Prudentia, quam Græci φρόνησιν dicunt). Hoc nomine appellatur mater Philologiæ apud *Capell.* 2. p. 27. Verum secretum cubiculi repte Phronesis mater irrupit. et p. 28. At cingulum, quo pectus aonecteret, sibi prudens mater exsolvit: et, ne Philologia ipsius Phronesis careret ornathus, ejus pectori, quo verins comeratur, apposuit.

PHRÝGANION, ii, n. 2. animai quoddam, quod se igoorare *Plin.* 30. *Hist. nat.* 11. 30. (103). fatetur, quum tamen remedo esse quartæ febrilis ex Cbrysostomo commemoret. Fortasse nomen habuit a φρύγανον virgultum, vel ab ejus demoiutivó φρυγάνιον parvum virgultum.

PHRÝGIO, ðnis, m. 3. ricamatore, φρύγιος, qui acu pingit, vel qui vestes auro interit: a Phrygius, qui artificio vestes auro pingendi nobles erant, atque adeo artem hanc invenisse existimantur, ut auctor est *Servius* ad *Virg.* 3. *Æn.* 484. et 9. *ibid.* 614. et *Plin.* 8. *Hist. nat.* 48. 74. (195). his verbis: Acu facere id Phryges invenerunt: ideoque Phrygiones appellati sunt. *Haradin.* probante *Sillig.* ex MSS. omnib. leg.: ideoque Phrygoniæ appellatae sunt, subaudi vestes. *Tilinius* apud *Non.* p. 3. 10. *Merc.* Phrygio fui primo, beneque id opus scivi: reliqui acus aciasque hero atque heræ nostræ. *Varro* *ibid.* ex lectione *Scalig.* Phrygio qui pulvinar poterat

pingere, soilar lævigebat. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 34. Stat fullo, Phrygio, aurifex, lanarius. *Id. Men.* 2. 3. 72. Pallam illam ad Phrygionem ut deferat, ut reconcinnetur, atque ut opera addantur, quæ volo. V. BARBARICARII.

PHRÝGIÓNIVS, a, um, adject. V. in dictione præced.

PHRYNICHIVS, a, um, adject. ad Phrynicum pertinens. *Mar. Victorin.* 2. p. 2532. *Futsch.* Quod genus, si hexametrum sit, Phrynichium de auctoris tragædiographi nomine nuncupabitur, aptum canendis laudibus Cereris et Liberi. Adde *Servium* in *Centim.* p. 1823.

PHRYNION, ii, n. 2. φρύνιον, harba, quæ et poterion dicitur, et neuras, large fructicas, spinis retorrída, lanugine spissa, foliis parvis, rotundis, ramulis longis, mollibus, lentis, tenuibus, flore longo herbacei coloris: seminis nullius usus, sed gustu acuto et odorato. Inventur in aquis collibus. Radices habet duas aut tres binum cubitorum in altitudine, nervosas, candidas, firmas. Nomen habet a φρύνος, rubeta, quia contra hujus venenum auxilio est. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 97. (122). et 25. *ibid.* 10. 76. (123).

PHRYNOS, i, m. 2. φρύνος, rubeta venenata, in vepibus vivens. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 5. 18. (50).

PHTHIR. V. PHTHITARUS.

PHTHIRIASIS, is, f. 3. mal di piedocchi, φθειρίασις, morbus pedicularis, quo, corrupto sanguine, nascuntur in homine animalia aesura corpus, ut *Plin.* loquitur 26. *Hist. nat.* 13. 66. (136), ubi tradit, eo Sullam dictatorem consumptum fuisse. *Id.* *ibid.* Phthiriassi resistitur uvæ taminæ succo. *Id.* 20. *ibid.* 6. 23. (53). Allium phthiriases et porrigines compescit. *Id.* 25. *ibid.* 5. 25. (61). Elleboro phthiriassi emendatur. *Id.* 24. *ibid.* 10. 47. (79). Lacrima hederæ psilotruæ est, phthiriassim tollit. Adde *Aurel. Vict. Vir. Illust.* 75. *extr. V. PEDICULARIS.* — *Cels.* 6. n. 15. φθειρίασιν vocat, quum inter pilos palpebrarum pediculi nascuntur.

PHTHIRÓPHOROS, i, f. 1. φθειροφόρος, genus piceæ nucleis ferentis: a φθειρ nucleus et φέρω gigno. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 10. 19. (49).

PHTHISIVS, a, um, adject. tísico, φθειραικός, phtthis laborans. *Vitruv.* 2. 9. sub fin. Resina, quæ medetur phtthisis. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 6. 21. (46). Sanguinem vero essercantibus et phtthisis succus prodest. Adde *eumd.* 24. *ibid.* 16. 92. (145). et 28. *ibid.* 17. 67. (230). et alibi. *Scribon. Compos.* 186. Minutatimque per tabem, quasi phtthisici, consumuntur. *Martial.* 11. 21. Phtthisica cinædus. *Cæl. Aurel.* 2. *Acut.* 26. Phtthisica passio. Adde *eumd.* 2. *Tard.* 9.; *Marcell. Empir.* c. 23. p. 119. retro ed. *Ald.*; et *Theod. Priscian.* 1. 2. part. 2. c. 8.

PHTHISIS, is, f. 3. tísica, tischezza, φθίσις, tabes, morbus totius corporis, quo ex pulmonum vñlo macies cum febrí, tussi et sputo purulento totum corpus peulliatim extenuat et consumit: a φθίω corrumpo. *Seneca Ep.* 91. ante *med.* Invadit temperantissimos morbus, validissimos phtthisis. *Id.* *Ep.* 75. a *med.* Destillatio una, nec adhuc in morem adducta, tussim facit: assidua et vetus phtthisim. *Colum.* 6. *R. R.* 14. 1. de morbis boum. Est etiam illa gravis perniciosa, quum pulmones auulcerantur: Inde tussis et macies, et ad ultimum phtthisis invadit. *Juvenal.* 13. 95. Et phtthisis, et vomice putres, et dimidium crus, etc. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 7. 21. (36). Peculiariter pulmonibus, et quos ab his phtthisis tentat, radis herbæ consiliginis medetur. *Id.* 19. *ibid.* 5. 26. (88). Phtthisis cordi intus inhaerentem depellere. At *Sillig.* leg. φθειραίων ex MSS. et ex *Plin.* *Valerian.* 4. 1., qui hunc locum exscripsit. *Id.* 20. *ibid.* 8. 23. (53). Phtthisim extenuat allium. *Aliter omnino legit Sillig.* *Id.* 31. *ibid.* 6. 33. (62). Phtthis affectus. — Gen. phtthiseos Græca positione apud *Marcell. Empir.* c. 18. p. 107. retro ed. *Ald.* Quum autem ad omnia, quæ supra disci, manifeste (hoc medicamentum) prosit, tum præcipue ad initia phtthiseos beneficit.

PHTHISISCENS, entis, particip. ab *Inust.* phtthisisco, phtthisicus fieri incipiens. *Sidon.* 5. *Ep.*

14. Jecorosis et phtthiscentibus medicabilis piscina.

PHTHITARUS, i, m. 2. nomen piscis nostris ampribus incognit. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 11. 53. (150). *At Sillig. leg. phtbir.* *V.* adnotat ad b. l.

PTHHŌS, es, f. i. φθῆν, tabes. *Cæli. Aurel.* 2. *Thrd.* 14. *init.* Phtthisis, sive, ut plerique appellant, phtthoe, quod corporis faciat defluxionem, sive corruptionem.

PTHONGUS, i, m. 2. φθῆγγος, sonus: a φθῆγγος vocem edo, sono. In musica est sonus et vox unius tenoris, quæ a proximo uno integro, aut dimidio Intervallo distinguitur, voce, tuono. Item plurium sonorum conformatio, vel gravis vel acuta et incitata vel later has media, qua ratione Pythagoras apud *Plin.* 2. *Hist. nat.* 22. 20. (84). planetarum motus explicabat, et Saturnum dicebat Dorio moveri pthongo, Jovem Phrygio, etc. *V.* **LYDIUS**. Ex *Plinio* eadem fere habet *Capell.* 2. p. 44. *V.* *Kopp.* ad h. l. — *NB.* De cognom. Rom. *V.* **ONOM.**

PTHŌRIUS, a, um, adject. φθῆριος, corrumpendi, seu extinguendi vim habens: a φθορά pernicies. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 16. 19. (110). Hoc vinum pthorium vocant, quoniam facit abortus. *V.* *Dioscor.* 5. 77.

PHU, duo diversa significat: scilicet

A) Phu, n. iudicium. φῶν, est nardus Cretica, quæ et agræ nardus dicitur, herba folio olivarum, caule cubitali, geniculato, in purpure albicante, radice obliqua villosaque, et imitante avium pedes. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 12. 26. (45); *Scribon.* *Compos.* 176. et 177.; *Marcell.* *Empir.* c. 20. p. 114. ed. *Alb.* Secundum *Silthorp.* est *Valeriana Dioscoridis.*

B) Phu est interjectio malum odorem aspernantis. *Plaut.* *Pseud.* 5. 2. 5. Phu! in malam crucem. Alii leg. phui, all. fu, eodem sensu. Dicitur et si. *V.* *Charis.* 2. p. 213. *Futsch.* et *Friscian.* 15. p. 1024. *V.* **FI** et **FUE**. Ceterum *Fleckeisen.* apud *Plaut.* *loc. cit.* legit: Fu, malam l in crucem.

PHUI. *V.* voc. præced. sub B.

PHY, interjectio mirantis, teste *Donato* ad illud *Ter. Adelp.* 3. 3. 59. Phy! domi habuit, unde disceret. *Friscian.* 15. p. 1024. *Futsch.* recenset inter eas, quas vocat lilliteratorum sonituum imitationes, ut hahn, heu, ohe, nu etc. *V.* **FI** et **FUE**.

PHYCIS, idis, f. 3. φυσίς, piscis verno tempore varii coloris, reliquis anni partibus candidus. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 26. 42. (81). Est a φυσίον nign, quia in ea albidescat. Secundum nonnullos est *Petromyzon fluviatilis* Linn.

PHYCITIS, idis, f. 3. φυσίτις, gemma algæ colore referens: a φυσίον algæ. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 66. (180).

PHYCOS, i, n. 2. φῦκος, frutex marinus, idem ac fucus, folio lato, colore viridi, nascens in vadis haud procul litore. Aliud genus capillaceo folio, simile fœniculo, in saxis nascens; tertium gramini simile, radice geniculata et caule que-tiliter calami. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 25. 48. (135). et (136). et 26. *ibid.* 10. 66. (103).

PHYLACA, æ, f. i. prigione, φυλακή, carcer: item locus in ædibus urbanis, in quo vinculi custodiuntur servi. Vox Græca, a φυλάττω custodio. *Plaut.* *Capt.* 3. 5. 93. Illic abductus est recta in phylacam, ut dignus est.

PHYLACISTA, æ, m. 1. φυλακιστής, carceris custos: a φυλάττω custodio. *Plaut.* *Aulul.* 3. 5. 44. Trecenti quum stant phylacistæ in atrils. Ubi translate intelligit Importunos creditores, qui non minus custodiunt debitores suos, quam custos carceris detentos.

PHYLACTERIUM, ii, n. 2. φυλακτήριον, emuletum. Apud Hebræos erat membrana continens verba Decalogi, quam complicatam et ligatam gestabant in fronte, et in brachio sinistro, ut viderentur legem Dei semper habere ante oculos, et diligenter custodire: qua de re *Hieronym.* 4. in *Anth.* 23. 5. — Pro amuleto quocumque. *Marcell.* *Empir.* 8. ad *epiphor.* et *lippitud.* etc.

Dolorem oculorum ut non patiaris, etc. de tribus cerasis lapillos pertundes, et lino inserto pro phylacterio uteris. Adde eumd. c. 14. p. 104. retro ed. *Alb.* — Item pro torque, seu tessaris torqui adneals, quæ palæstris et gladiatoribus pro victoriarum numero ex collo suspensas ferebant. *V.* **SPECTATUS.** *Vet. Scholast.* ad *Juvenal.* 3. 68. Et est sensus: En tibi, o Romule, rustici tui in omnem diffundi luxum jam didicerunt, et palæstris frui, et phylacteriis. Nam et niceteria phylacteria sunt, quæ ob victoriam fiebant, et de collo pendentia gestabantur. Alii mendose leg. syllacteriis et syllacteria pro syllacteriis et sylacteria, mutata scilicet Græcorum littera φ in Latinorum f, ut fama pro Dorico φάμα. *V.* *Ducang.* *Gloss. med. et inf. Latinit.* in *Fünterium.*

PHYLARCHUS, i, m. 2. φυλαρχος, tribunus, vel tribuum princeps, regulus, dynesta: a φυλή tribus et ἀρχὸν princeps. *Cic.* 15. *Finm.* 1. Jamblicus phylarchus Arabum. *Ammian.* 23. 2. Malechus phylarchus Saracenorum Assanitarum. *Sex. Ruf. Brevinr.* 14. Phylarchi Saracenorum in Orosone superati cessere. — *NB.* De nom. propr. *V.* **ONOM.**

PHYLLANTHES, is, n. 3. φύλλονθης, herba ex genere aculeatarum, sed minoribus aculeis, ab radice tantum foliata, apud *Plin.* 21. *Hist. nat.* 16. 59. (99). Est a φύλλον folium et ἄνθος flos.

PHYLLINUS, a, um, edject. ad arborem phyllidis (*V.* voc. seq.), h. e. amygdali pertinens. *Marcell.* *Empir.* c. 35. p. 138. ed. *Alb.* Oleum phyllinum.

PHYLLIS, idis, f. 3. Φυλλίς, filia Lycurgi regis Tbreceum, Demophoontis amore capta, quam laqueo vitam suavit et in arborem amygdalum converse est: *V.* plura in **ONOM.** Hinc — Metonymice de arbore amygdali. *Puillad. de insit.* 149. Phyllis odoratos primævis floribus artus Discepsi pruni cortice fixa tegit. Adde *ibid.* 61. et 97.

PHYLLON, i, n. 2. φύλλον, Græca vox, quæ folium, aut frondem significat. ¶ 1. A Græcis vocatur herba in saxosis montibus, mas, et femina: hæc magis herbaculæ coloris, caule tenui, radice parva, semine rotundi papaveris simili: mas semel tantum differens, quod est incipientis ollæ. Hæc *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 100. (125). ¶ 2. Alia est, quæ et leucocentha, et ischlas, et polygonaton dicitur, radice cyperi. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 16. 18. (40).

PHYMA, atis, n. 3. φῦμα, tuberculum furunculo simile, sed rotundius et planius, sæpe etiam majus. *Cels.* 5. 28. n. 9., ubi plura de eo. Adde eumd. 5. 18. n. 23. et 33. Est autem a φύω nascor, quia est ex his, quæ sponte enascuntur, sine externa cause.

PHYNON, onis, m. 3. φύνων, nomen est collyrii, cuius conficiendi rationem tradit *Cels.* 8. 8. n. 20. At *Thrgn* reposuit ex MS. *Chiron*, ita fortasse appellatum a Chironæ Centauro.

PHYRAMA, atis, n. 3. φύρημα, lacrimæ genus, ex metopio arbore stillans, pingue et resinum. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 23. 49. (107). Est autem a φυσάωμι: misceo, et proprie mixturam significat, quia quum in terram decidat, miscetur terræ calcullis et sordibus. Alterum lacrimæ genus, nobiliss et pretiosius, vocant thraustion, θρυστόριον, masculi turis simile: a θρῶω frio, frango, quasi fragmentum, aut particula frlando detrita.

PHYSALIS, idis, f. 3. Græca vox φυσάλις bulla, quæve bulla, a φύσιν (quocum confer. Lat. *pustula*, *pustula*) *sufflatio*, *ventus*. Est herba nomen apud *Marcell.* *Empir.* c. 28. p. 124. retro ed. *Alb.* Herba physalidis baccas ternas per triduum glutiat. Quæcum vero herba fuerit, *viderint eruditi.*

PHYSĒMA, atis, n. 3. βολή, bulla, vesica, inflatum quiddam, velut abortus quiddam mergaritarum. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 35. 54. (108). *de marginitis.* Si vero etiam tonuerit, pavidas ac repente compressas, quæ vocant physemata, efficere, speciem modo ineni inflatam sine corpore: hoc esse concharum abortus.

PHYSĒTER, eris, m. 3. φυσήτης, belua ex balænarum genere, in mari Gallico et Indico. Nomen habet a φυσίς flos, quod non ore, sed fistulis quibusdam in vertice prope oculos positis, ingentem aquarum vim eructet. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 4. 3. (8). Maximum animal in Indico mari pistris, et balæne est, in Gallico Oceano physter, ingentis columnæ modo se attollens, altiorque navium vella diluvium quamdam eructans. *Seneca Hippol.* 1030. Qualis per alto vebitur Oceani freta Fluetus refundens ore physter capax. — Proprie significat fistulam, *cannello.* *Pelagou. Veterin.* ad *fn.* Fundum ænophori vitrei in pulverem mollissimum redige, et el (equo) per physterem in pupulam eundem pulverem sparge. *Hic* ex villo sæculi, seu librarii imperitia *fiseterem* scribitur.

PHYSICA, æ, vel Physico, es, f. 1. φυσική, scientia naturalis, idest quæ circa res naturales versatur. *Cic.* 1. *Acad. (post.)* 7. 25. Sed enitar, ut Latine loquar, nisi in bujuscemodi verbis, ut pbilosophiam, aut rbtoricam, aut physicam, aut dialecticam appellem, quibus, ut aliis multis, consuetudo jam ulitur pro Latinis. *Alii* leg. physicen. Adde eumd. 3. *Fin.* 21. 72. et 22. 73. *V.* **PHYSICE.**

PHYSICA, ðrum, *V.* **PHYSICUS** in fin. **PHYSICE**, adverb. *physicente*, more physicorum. *Cic.* 3. *Nat. D.* 7. (18). Quæ e te physice dicta sunt de vi igne. *Alii* et ipse *Orelilius illud physice ajunt esse Vocativum.* Certior est lectio. apud eumd. *Cic.* 1. *Divinat.* 55. 128. Ex quo intelligitur, ut fatum sit non id, quod superstitiose, sed id, quod physice dicitur, causa æterna rerum, cur etc.

PHYSICŪLATUS, a, um, particip. ab *lausit. physico*, physica inquirendo examinatus, ut *Physiculatæ* extorum prosiciæ apud *Capell.* 1. p. 5. At omnino legendum *fissiculatæ.* *V.* **FISSICULO.**

PHYSICUS, a, um, adject. φυσικός. Nihil licenter produxit primam *Sidon.* *cnrm.* 15. 101. Physica vel logico, logicum vel jungit ad ethos. *V.* **MACISCO.** — Physicus, a φυσίς natura, est naturalis, sive ad rerum naturam pertinens. *Cic.* 2. *Divinat.* 59. 122. Aut geometricum quiddam, aut physicum, aut dialecticum explicare. *Id.* 2. *Nat. D.* 21. 54. Physica ratio. *Marcell.* *Empir.* *cnrm. de medic.* 19. Quæ curis hominum physicorum inventa parantur. — *Venus Physica* videtur esse, quæ γυνήτικὸς μορφοῖς utriusque sexus præesse putabatur, quas partes φύσιν Græci, naturam Latini dicunt. *Inscript.* *Pompejis* reperta, edita vero a *Fleetwood Syllog. inscr.* p. 32. et a *C. Rosin. Dissert.* *insgog.* p. 60. **IMPERIO VANERIS PHYSICAE** *IOVI O. M. ANTISTIA METHE ANTISTII PRIMIGENII* *EX D. D. H. E. ANTISTIA METHE ANTISTII PRIMIGENII* uxor desideriu concipiendæ e marito, et prolis generandæ donum dedicat *IOVI O. M.*, ex decreto seu permisso decurionum. *V. Orell.* ad *Inscript.* 1370. et præcipue *Avellino, Bullett.* *archeol.* *Napol.* *ann.* IV. p. 91. — Hinc

Physica, ðrum, n. plur. φυσικά, absolute, substantivorum more, sunt res naturales, scientia naturalis, libri, in quibus de rebus naturellibus disseritur. *Cic.* *Ornt.* 34. 119. Quem etiam quo grandior sit, et quodammodo excelsior, ne physicorum quidem esse ignarum volo. Adde eumd. 1. *Fin.* 6. 17. et 5. de republ. 3.

Physicus, i, m. 2. absolute, substantivorum more, *fisico*, *filosofo*, φυσικός, philosophus naturalis, seu qui physicæ dat operam, qui rerum naturam rimatur, vel, ut *Cic. Tim.* 1. desinit, acer investigator et diligens earum rerum quæ a natura involutæ videntur. *Id.* 1. *Nat. D.* 30. 83. Non pudet igitur physicum, idest speculatore venatoreque naturæ, ab animis consuetudine imbutis petere testimonium veritatis? *Varro* 1. *R. R.* 40. 1. Si sunt semina in aere, ut ait physicus *Anaxagoras.*

PHYSICUS, i, m. 2. *V.* voc. præced. in fin. **PHYSIOGNŌMON**, ðnis, m. 3. χι sn δὲ φυσιονομία, *fisonomista*, φυσιογνώμων, qui hominum mores ex vultu et corpore cognoscit. *Cic. Fat.*

5. 10. Quid? Socratem nonne legimus, quamadmodum notarit Zopyrus physingnomon, qui se profitebatur hominum moras naturasque ex corpore, oculis, vultu, fronte perennare? Est a φυσίος natura et γνώμων cognoscens.

PHYSIOGNOMONICUS, a, um, adject. φυσιογνωμονικός, fisionomico, pertinens ad artem iudicandae indolis hominum a oris forma. Boeth. *Analyt. prior. Aristot.* 2. 28. p. 521. in *lemmate*. De syllogismo physiognomicono. — *Fulgent. Contin. Virg. init.* Secundus (*Georgicon liber*) physiognomonicus et naturalis. h. e. in quo naturales rerum qualitates inspectione dijudicantur.

PHYSIOLOGIA, ae, f. 1. φυσιολογία, scientia, quae de naturis rerum disserit, aedem ac physica. *Cic.* 1. *Nat. D.* 8. 20. Hunc ceuses primis, ut dicitur, labris gustasse physiologiam? *Id.* 1. *Divinat.* 41. 90. Qui et naturae rationem, quam physiologiam Graeci appellant, notam sibi esse profitebatur. Hoc secundo loco Graecis litteris rectius scribas, probante Orello.

PHYSIOLOGICĒ, adverb. secundum naturam. *Tertull.* 2. *ad nat.* 12. Sed eleganter. quidam sibi videntur physiologicē per allegoricam argumentationem de Saturno interpretari tempus esse, et ideo Caelum at Tarram paraotes, ut et ipsos origini nullos, et ideo falcatum, quia tempore omnia dirimantur.

PHYSIOLOGICUS, a, um, adject. ad physiologiam pertinens. *Tertull.* 2. *ad nat.* 4. Sed quid ego cum argumentationibus physiologicis? *Augustin.* 7. *Civ. D.* 5. De naturali enim (theologia) paucissima praeluquitur (*Varro*) in hoc libro: in quo videbimus, utrum per interpretationes physiologicas ad hanc naturalem possit referre civilem, quam de diis selectis ultimam scripsit.

PHYSIOLOGOMĒNUS, a, um, adject. φυσιολογόμενος, qui de rerum natura agit. Est titulus operis Democriti, celeberrimi philosophi Abderitae. *Fulgent.* 3. *Mithol.* 7. Sicut Democritus in Physiologomenis scripsit.

PHYSIOLOGUS, a, um, adject. φυσιολόγος, qui de rebus ad naturam pertinentibus tractat. *Fulgent.* 2. *Mithol.* 4. Sicut Juba in Physiologis narrat. — Hinc

Physiologus, i, m. 2. absolute, substantivorum more, est qui etiam Italice fisiologo dicitur, qui nempe natura arcana inquirat et interpretatur. *Fulgent.* 2. *Mithol.* 16. Melissus Euboicus omnium physiologorum sententias disputavit etc.

PHYSIOLOGUS, i, m. 2. *V.* voc. praeced. in fin.

PHYSIS, is, f. 3. φύσις, Graece naturam significat. *T.* 1. Generatim. *Vet. carm.* in *Anthol. Lat. T.* 2. p. 474. *Burm.* n. O Priape potens, amice, salve, Seu cupis genitor vocari, et anctor Orbis, aut physis ipsa, Panque, salve. ¶ 2. Speciatim, vel coconcreto, uti ajuat, sensu physes appellari ait *Plin.* 37. *Hist. nat.* 12. 74. (195). quasdam gemmas proprio nomine careotes, quia ipsius oaturae admirationem in se continent. — *NB.* De cognom. Rom. *V.* ONOM.

PHYTEUMA, atis, n. 3. φύτευμα, herba amatoria. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 99. (125). Phyteuma quale sit, describere supervacuum habeo, quum sit usus ejus tantum ad amatoria.

PI

PIABILIS, e, adject. che si può espitare, qui piari potest et purgari. *Ovid.* 3. *Fast.* 289. Qui Dea: ne nimium terrere: piabile fulmen Est, ait, et saevi flectitur ira Jovis.

PIACULARIS, e, adject. purgativo, expiatorio, soddisfactorio, καθάρσιος, vim habens expiandi, purgandi placandi, satisfaciendi pro scelere admissio. *Varro* 6. *L. L.* 30. *Müll.* Praetor, qui tum satus est, si imprudens fecit, piaculari hostia facta piatur. *Liv.* 1. 26. *ad fin.* Is qui rursam piacularibus sacrificiis factis, transmissio

par viam tigillo, velut sub jugum misit juvenem. — Absolute. *Id.* 42. 3. sub fin. Ut piacularia Junonis farant. — *Piacularia auspicia*, inquit *Festus* p. 244. 14. *Müll.*, appellabant, antiqua loquandi consuetudine, quum aut hostia ab ara fugit, aut percussa mugitum dedit, aut in ailiam, quam oportuit, partem corporis cecidit. Scilicet quia piaculari sacro opus arat ad tristitia illa avartenda. — *Piacularis porta* Romae appellabatur propter aliqua piacula, quae ibidem fiebant. *Idem* p. 212. 27. — Urbane *Plaut. Epid.* 1. 2. 36. Men' piacularerem oportet fieri ob stultitiam tuam? ut meum tergum stultitiae tuae subdas succidaneum?

PIACULARITER, adverb. Ita ut piaculo opus sit, imple. *Tertull.* *Pudic.* 22. extr. Piaculariter negare. *Alii leg.* pauculariter.

PIACULO, as, avi, atum, are, a. 1. expio, piaculis placo. *Cato R. R.* 141. Marj Pater, te bisce auovetaurilibus piaculo.

PIACULUM, i, n. 2. *Piaculum* syncope est apud *Prudent.* 10. *capit. 219.* — Piaculum est sacrum piacularare, et quidquid ad piandum et purgandum pertinet, ἀγχιόσις, καθάρσιος (It. *espiatione*, *purgazione*, *sacrificio* in *soddisfazione di peccato*; Fr. *expiation*, *sacrifice expiatoire*; Hisp. *expiacion*, *sacrificio*; Germ. *das Sühnmittel*, *Versöhnungsmittel*; Angl. *an expiation*, *expiatory sacrifice*, *atonement*).

I.) Proprie. *Cato R. R.* 139. Porco piaculo facere. h. e. piaculum facere porcum immolando: vel facere porco (h. e. sacrificare porco) in piaculum seu piaculi causa. Sic *ibid.* 140. Si fodere velis, altero piaculo, eodem modo facito. *Liv.* 8. 10. *ex vet. formula.* Signum in terram defodi, et piaculum hostia caedi. h. e. caesa hostia piaculum fieri. *Cic.* 2. *Legg.* 22. 57. Habendas triduum ferias, et porco semina piaculum pati. *Horat.* 1. *Od.* 28. 33. precibus non linquar iaultis, Teque piacula nulla resolvent. *Gell.* 4. 5. Fulgur piaculis luere.

II.) Translate. ¶ 1. Metonymice, vel concreto, uti ajuat, sensu est ipsa res, quae piaculi causa adhibetur. *Virg.* 6. *En.* 153. Duc nigras pecudes; ea prima piacula sunt. *Ovid.* 6. *Met.* 569. et ioane sepulcrum Constituit, falsisque piacula Manibus infert. — Hinc metaphoricē. *Liv.* 21. 10. *a med.* Nec dedeodum solum (*Hannibalem*) id piaculum rupti foederis, sed, si nemo deponat, devehendum in ultimas oras, etc. ¶ 2. Item poena. *Liv.* 29. 18. *a med.* Dea suum templum aut intata est, aut a violatoribus gravia piacula egerit. h. e. poenas repetit piaculi loco. Eodem modo locuti sunt *Justin.* 8. 2. 6.; *Sil.* 11. 13. 702.; et *Val. Max.* 1. 1. n. 14. ¶ 3. Item ipsum scelus piaculo purgandum, scelleraggine, peccato. *Virg.* 6. *En.* 568. Quae quis apud Superos, furto helatus inani, Distulit in seram comissa piacula mortem. *Plaut. Truc.* 2. 1. 13. Piaculum est, misereri nos homioum rem male gerentum. *Fabius Pictor* apud *Gell.* 10. 15. *de flamine Diali.* Si quis ad verbeandum ducatur, si ad pedes ejus supplex procubuerit, eo die verberari piaculum est. *Ennius* apud *Festum* p. 145. 26. Palam mutire, plebejo piaculum est. *Tac.* 1. *Ann.* 30. Solutus piaculo. *Plin.* *Paneg.* 37. in fin. Nec sine piaculo quodam sanctissimas necessitudines scindi. *Liv.* 39. 47. in fin. Ut si quid minus factum sit, quam debuerit, tum quoque sine piaculo rerum praetermissarum fiat. h. e. sine culpa, et obligatione satisfaciendi. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 30. 31. (116). Sed quo te, M. Tulli, piaculo taceam? quoque maxime excellentem insigni praedicem? ¶ 4. Item triste augurium, malelicium, periculum, quod piaculo eget. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 8. 46. (84). *Vettonica* herba tantum gloriae habet, ut domus, in qua sit, tuta existimetur a piaculis omnibus.

PIAM, syllabica adjectio, quae extra compositionem nihil significat, in compositione aliquid addit significationi dictionis, cum qua componitur, ut *quispiam*, *uspiam*. Fossius etiam in *Usque* meram vocis productionem esse putat. *Dacerys* ad *Festum* p. 254. 28. *Müll.* docet,

Oscos diassa piam, pro quom, ut pitpit pro quidquid: inda esse quispiam, nuspiam, uspiam pro quisquam, nusquam, usquam. Hoc idem docet etiam *Car. Od. Müllerus de Etrusc.* T. 1. p. 31.

PIAMEN, inis, n. 3. Idem ac piamentum. *Ovid.* 2. *Fast.* 19. Februa Romani dicere plezina patres.

PIAMENTUM, i, n. 2. *purgazione*, καθάρσιος, expiatio, actus expiandi: Item id ipsum, quo in expiando utabantur, ut *Festus* ait p. 213. 26. *Müll.*

I.) Proprie. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 4. 11. (30). Hac avulsa, scrobem repleri vario genere frugum, rallogio ait ac terrae piementum. et *ibid.* 9. 59. (107). Favis ante et melle terrae ad piementum datis.

II.) Translate. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 1. 2. (3). Ut Polycrati Samio felicitatis suae, quam nimiam fatebatur etiam ipse, satio piamenti in unius gemmae voluntario damno videretur. *Seneca Consol. ad Helv.* 16. Fuerim tentum doliturae domus piamentum.

PIATIO, onis, f. 3. piementum, expiatio. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 2. 5. (27). In mensa id repositi, adolericque ad Larem, piatio est.

PIATRIX, icis, f. 3. dicebatur sacerdos, quae expiare erat solita, quam quidam simulatricem, alii sagam, alii expiatricem vocant, ut *Festus* p. 213. 23. *Müll.* docet. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 101. Tum piatricem clementer non potest quin muneram. — *Simulatrix* dicta est, quia quae in sacris suis vera representare non poterat, ficta et simulata adhibebat. *Virg.* 4. *En.* 512. Sparserat et letices simulatos fontis Averni. Ubi *Servius*: In sacris, quae exhiberi non poterant, simulabantur, et erant pro veris. At *Müllerus* illud *simulatricem* apud *Festum* loc. cit. in *simulatricem* mutandum arbitratur, collato *Paul. Diac.* p. 337. 10. *Müll.*

PIATUS, a, um. *V.* PIO.

PICA, ae, f. 1. πίκα (It. *pica*, gazza; Fr. *pic*; Hisp. *pico*; Germ. *die Elster*; Angl. *a pie*, *magpie*), est avis magnitudine palumbis, alis vario colore, et praesertim caruleo depictis, humana imitans verba. In has aves fabulatur poetae mutatas esse Pierides, idest novem filias Pieri et Euippes, quod cum Musis ceterae ausae assent, iodeque illis pristinam loquecitatem humaneque linguae studium remansisse. *Pei s. prol.* in fin. Quod si dolosi spes refulerit nummi, Colros poetas et poetrias picas Cantare credas Pegasium melos. *V. Plin.* 10. *Hist. nat.* 33. 50. (98). et *ibid.* 42. 59. (118); et *Ovid.* 5. *Met.* 294. et *seqq.* et 663. et *seqq.*; et *Martial.* 14. 76. — Est et alia pica, sub ventre alba, superius nigra, cauda longa, quae varia appellatur, quae ab Apennino Romam versus *Plinii* aetate cerni cepit. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 29. 41. (76). Eadem et monedula dicitur. *V.* MONEDULA. — Apud *Festum* p. 206. 2. *Müll.* pbica at pica sphingem significat, Graece πίκα et φίγα. At *Müllerus* legit *fica*. — *NB.* De cognom. Rom. *V.* ONOM.

PICARIA, ae, f. 1. locus ubi pix effoditur, (est enim pix quaedam fossilis, teste *Plin.* 16. *Hist. nat.* 12. 23. (59)). vel ubi coquitur. *Cic.* *Brut.* 22. 85. Liberi, societatis ejus, quae picarias redemisset. *Alii leg.* picarias, alii picurias. *Ulp. Dig.* 50. 16. 17. Vectigel salinarum, metallorum, et picariam. Ita *Torrentin.*, alii *picariam*. Sed quom *Cic. luc. cit.* de silva Silia in Bruttiiis agat, Bruttia autem pix celeberrima sit (*V.* BRUTTIUS in ONOM.), *Ciceronis* lectio *picarias* et *Ulpiani* altera *picariam* minime est sollicitanda.

PICATRIX, icis, f. 3. πιτώτρια, παρατήτρια, quae pilorum succrescentem segetem pice calente suburit. *V.* PISCATRIX, et RESINARIA.

PICATUS, a, um, *V.* PICO.

PICATUS, i, m. 2. *Festus* p. 206. 2. *Müll.* Picati appellantur quidam, quorum pedes formati suot in speciem sphingum, quod eas Dorii picas vocant. *Alii leg.* picas, alii pbicas. *V.* PICA extr.

PICEA, ae, f. 1. πύκη, genus arboris picem

fundena: a voce Græca allata, nade etiam nostrates vulgo pezzo dicunt, et Etruscis picea, quam tamen eandem esse non affirmaverim (*Pinus silvestris* Linn.). *Plin.* 16. *Hist. nat.* 10. 18. (40). Picea montes amat atque frigora, feracis arbor, et funebri iudicio ad foras posita, ac rogis virens: jam tamen et in domos recepta, tonsilli facilitate. Hæc plurimam resinam fundit, intervergente candida gemma, tam similis turis, ut mixta visui discerni non queat, et *moz* (41). Piceæ rami pæne statim ab radice modici, velut brachia lateribus inbærent. et *moz* (42). Materies piceæ ad lissiles scandulas cupasque et pauca alia secamenta. et *ibid.* 19. (46). Picea minus alta, quam larix. Illa crassior leviorque cortice, folio villosior, pinguior, et densior, molliorque flexu. At piceæ rariora sicciioraque folia, et tenuiora, ac magis argentia: totaque horridior et perfusa resina: lignum abietii similis. et *ibid.* 24. 38. (90). Folia insecta pectinam modo piceæ, abietii. et *moz* (91). pungentia pioo, piceæ, abietii, larici. *Ovid.* *Heroid.* 12. 67. Est nemus et piceis, frondibus ilicis atrum.

PICEARIA. V. PICARIA.

PICEASTER, stri, m. 2. picea silvestris. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 20. 25. (127). Fit e piceæ resina, in Hispania autem e piceastris mlaime laudata. *Harduin.* habet pinastris, quam lectionem tueritur et *Sillig.*

PICEATUS, a, um, particip. ab inusit. piceo, pro quo est piceo, *πικρόχριστος*, piceo illius. *Martial.* 8. 59. Non fuit Autolyçi tam piceata manus. Ubi piceatam manum dicit pro furaci, quasi quæ picis instar quod tangit, auferat. (*Sic Catull.* 25. 9. Quæ nunc tuis ab unguibus regulina, et remitte.) AI. et recentiores plerique leg. piperata: quod explicare conatur *Barthius* ad *Claudian.* 2. in *Rufin.* 438. et l. 14. *Adversariar.* c. 14. V. GLUTINUS.

PICUS, a, um, adject. di pece, nero come la pece, *πικρόδης*, qui est ex pice, et qui picis instar niger est. *Virg.* 2. *G.* 308. De igne. Et totum involvit flammis nemus, et ruit atram ad cælum picea crassus caligine nubem. *Id.* 3. *Æn.* 572. de *Æna.* Interdum quæ atram prorumpit ad æthera nubem, Turbine fumantem piceo, et candente favilla. et *ibid.* 75. piceum fert humida lumen Tæda. et *ibid.* 813. toto corpore audor Liquitur, et piceum flumen agit. *Ovid.* 11. *Met.* 549. inducta picels e nubibus umbra Omne latet cælum. *Val. Flacc.* 2. 115. piceus olmbus. et *ibid.* 517. piceum cælum. et 3. *ibid.* 439. Tum piceæ maclantur oves. *Martial.* 2. 41. dentes piceique, buxique. *Lucan.* 10. 491. piceo unguine tinctus. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 33. 61. (143). Imber piceus crassusque. *Capell.* 7. p. 237. Ac tunc oborto terrigenis mussantibus murmure puer ille piceus jussus admonere silentium. h. e. Harpocrates, quippe *Ægyptius.* V. *Kopp.* adnotat. ad h. l. et SUBFUSCULUS.

PICINUS, e, um, adject. Picina uva, a colore picis dicta, omnium nigerrima est, teste *Plin.* 14. *Hist. nat.* 3. 4. (49)., ut quidam legit *Harduin.* et *Sillig.* ex MSS. — Picinum oleum. V. PISSINUS.

PICITUS, a, um, V. voc. seq. in fin.
 PICO, as, avi, atum, are, a. 1. (pix). Part. *Picans* 1.; *Picatus* 1. et 2. — Picare est pice linire, *πικρῶν* (It. *impegolare*, *impeccare*; Fr. *enduire de poix*, *poisser*, *goudronner*; Hisp. *embrear*, *empegar*, *bañar con pez*; Germ. *mit. Pech geschmierem*, *verpichen*, *theeren*; Angl. *to pitch*, *daub* or *lay over with pitch*).
 ¶ 1. Suicto sensu est pice linire. *Cato R.* 25. Dolia picata, iacus vinarius picatus. *Sic Colum.* 11. *R.* 2. 70. Dolia partim picata, partim delicate. et *Sueton.* *Claud.* 16. Picare dolia. *Virg. Cop.* 11. Est et vappa cado nuper diffusa picato. *Colum.* 12. *R.* 18. 3. Et ferentissima pice infusa ovo alio rutabulo et scopula picatur. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 22. 48. (166). Tofum cure tuentur, picando parietes. *Vitruv.* 7. 4. Interiores regularum partes curiosius picentur. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 7. 6. (16). Pissuceros super eam venit, picantium

modo, ceu diluitor cera. ¶ 2. Latiori sensu, vel translate, ut alia placet, vinum picatum dicitur, quod pice conditum est. Solebat enim musto in primo fervore (qui fere novem diebus peragitur) pix aspergi, ut odor vino concillaretur, et quoddam saporis acumen. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 19. 24. (120). et *ibid.* 20. 25. (124).; et *Colum.* 12. *R.* 23. 1. et 2. — Fuit et vinum picatum naturale ex nva picata, quæ natura picis odorem et saporem habebat, in agro Viennensi. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 1. 3. (18). et *ibid.* 2. 4. (26). *Id.* 23. *ibid.* 1. 24. (47). Ad omnia hæc utilius id, quod sponte naturæ suæ piceum respicit, picatumque appellatur. *Martial.* 13. 107., cuius iemma *Picatum vinum.* Hæc da vitifera venisse picata Vienoa, Ne dubites. — *Mali picati* et *piciti*, h. e. pice obducti pro terminis positi, apud *Auct. Gromat.* p. 349., 307., 346. et 361. *Rudorff.*

PICRA, æ, f. 1. videtur esse medicamentum ex aloe, quod Græce *πικρά ιερά* dicitur. *Theod. Priscian.* 1. 19. ante med. Præungendum est vulgus picræ solutione. *Id. lib. 2. part. 2. c. 1. ad fin.* Peracto igitur cyclo, aliqui hieram adhibuerunt, quam alii picram appellaverunt. et *Marcell. Empir.* c. 20. p. 113. retro ed. *Ald.* Hæc antidotos hiera dicitur. Hoc enim nomen tribuit et propter duas causas, ut existimo: unam, ne nomen ejus verum dicendo, ostenderet quæ esset; dicitur enim a quibusdam picra, quæ emera est, a quibusdam diacolococytibidos: alteram, quod ideo inditum est, quo magis sub tanta specie nominis commoedaret medicamentum. V. HIERA et HIERACIUM.

PICRIDÆ, arum, f. plur. 1. picridæ, lactucæ agrestes. *Augustin. Serm. ad Catechum. de cataclysm.* 4. ad fin. V. vocem sequent. 1.

PICRIS, idis, f. 3. *πικρίς*. ¶ 1. Est lactucæ, vel cleborei agrestis genus: a *πικρός* amarus. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 38. (126). Pessimum autem genus cum improbratione amaritudinis appellare picrida. ¶ 2. Est et alia herba hoc nominis, toto anno florens, rotundo folio. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 17. 65. (105). et 23. *ibid.* 22. 31. (66).

PICTACIUM. V. PITTACIUM.

PICTILIS, e, adject. pictus, ornatus. *Apul.* 10. *Met.* Asinus pbaeris aurcis, et frenis argenteis, et plectilibus balteis esornatus.

PICTOR, oris, m. 3. (pingo) *pittore*, *γραφεὺς*. ¶ 1. Generatim est qui pingit, seu picturam exercet. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 7. 20. Multa vident pictores in umbris et in eminentia, quæ nos non videmus. *Horat. Art. P.* 9. pctoribus atque poetis Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas. Adde *Varron.* 3. *R.* 17. 4. *Inscript.* apud *Orell.* 4262. Pictor quadrigularis. *Alia* apud *eumd.* 2636. Pictor scenarius. — *Val. Max.* 5. 1. ad fin. vocat *pictorem Alexandrinum*, quem *Diodor. Sic.* in *Excurs.* 1. apud *A. Maium lib.* xxx. c. 8. p. 84. appellat *Δημήτριον τοπογράφον*, v. e. Italice *dipintore di carte topografiche.* *B. Annal. dell'Institut. archeol. ann.* 1845 p. 278. Cf. *Varron.* 1. *R.* 2. 1. Offendi ibi (h. e. in æde Telluris) C. Fundanum - et C. Agrium - et P. Agrasium - spectantes io pariete pictam Italiam. — De priscis pictoribus multa *Plin.* 35. *Hist. nat.* c. 8. et *seqq.* et *Quintil.* 12. 10. 3. ¶ 2. Speciatim pictor dicitur, qui ricamatore Italice appellatur. *Coripp.* 2. *Laud. Justin.* 280. Illic (scilicet in veste) barbaricas fluxa cervice phalangas, Occisos reges subjectasque ordine gentes Pictor acu tenui multa formaverat arte. V. PINGO I. 2.

PICTORIUS, a, um, adject. ad pictores pertinet. *Tertull.* 1. *advers. Marcion.* 3. Poetica et piciorie licentia. *Julian. Dig.* 38. 1. 23. Fabriles, vel pictoriæ operæ. *Marcell. Empir.* c. 26. p. 124. retro ed. *Ald.* Sil pictorium.

PICTORA, æ, f. 1. ars pingendi, *γραφική* (It. *pittura*; Fr. *l'art de peindre*, *la peinture*; Hisp. *el arte de pintar*, *pintura*; Germ. *das Malen*, *die Malerei*; Angl. *the art of painting*, *painting*).

1.) Proprie. *Cic.* 3. *Orat.* 7. 26. Una est ars

ratioque picturæ, dissimillimique tamen inter se Zeuxis, Agiaopbon, Apelles. *Id.* 1. *ibid.* 16. 73. Ut qui aliquid fingunt, etsi tum pictura nihil utuntur, tamen, utrum sciant pingere, an nesciant, non obscurum est: sic etc. *Id. Brut.* 18. 70. Similis in pictura ratio est: in qua Zeuxim-et eorum, qui non sunt usi plus quam quatuor coloribus, formas et lineamenta laudamus. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 3. 5. (15). De picturæ initiis incerta, nec instituti operis quæstio est. *Id. ibid.* 3. 6. (17). Jam enim absoluta erat pictura etiam in Italia. et *ibid.* 2. 2. (4). Imaginum quidem pictura, qua maxime similes in ævum propagabantur figuræ, in totum exolevit. *Apul. de Mundo.* Pictura ex discordibus pigmentorum coloribus imagines usque imitatur.

II.) Translate. ¶ 1. Est fucus, pigmentum, quo mulieres faciem illinunt, *belletto.* *Plaut. Most.* 1. 3. 104. *Pr.* Tum tu igitur cedo purpurissam. *sca.* Non do: scita es tu quidem: nova pictura interpolare vis opus lepidissimum? h. e. pigmento commungere vis faciem pulcherrimam? ¶ 2. Metonymice accipitur pro tabula, vel tela, vel alia re picta. *Cic.* 6. *Verr.* 1. 1. Nego, ullam picturam neque in tabula, neque textilem fuisse, quam conquiesierit, inxperit, quod placitum sit, abstulerit. *Id. Orat.* 11. 36. In picturis alios borrida, inculta, abdita et opaca; contra alios nitida, læta, collustrata delectant. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 7. 20. Adhibita vero exercitatione et arte, ut oculi pictura teoeentur. aures cantibus etc. *Inscript.* apud *Henzen.* 6630. PL. ANTIGONVS vir perfectissimus praepositus COLYMBVM NEMVS VETVSTATE LAPSYM TESTACIO PICTVRE AC STATVVS CVM OMNI CVLTV ADORNAVIT. — *Lucret.* 2. 35. Textilibus si in picturis ostroque rubeoti Jacteris. *tele ricamate.* Sic de opere musivo dixisse videtur *Virg. Cul.* 64., ubi tamen alii aliter interpretantur. ¶ 3. De imagine, quæ verbis representatur. *Cic.* 5. *Tusc.* 5. 13. Iste chorus virtutum in equuleum impositus imagines constituit ante oculos cum amplissima dignitate, ut ad eas cursim perrecture, nec eas beata vita a se desertas passura videatur. Quam eodem animum ab iste pictura imagoibusque virtutum ad rem veritatemque traduxeris etc. Adde *eumd.* *ibid.* 39. 114.

PICTORATUS, a, um, adject. pictura exornatus, *pitturato*, *dipinto*, *κοικιλόγραπτος*. ¶ 1. Vestes picturatas dicuntur, quæ acu pictæ sunt. *Virg.* 3. *Æn.* 483. Fert picturatas auri subtemine vestes. Ad hæc *Servius:* Picturatas participium sine verbi origine, vel a feminina genere derivatum pro pictas, i. e. pictura decoratas. ¶ 2. Item variis coloribus exornatus. *Stat.* 6. *Theb.* 58. picturatus floribus ager. *Claudian. epist.* ad *Seren.* 3. picturata volucres.

PICTUS, e, um, V. PINGO.

PICULA, æ, f. 1. deminut. picis. Translate usurpatur de strigmento puerilli, seu sordibus, quas a corpore puerorum oleo unctorum in balneis aut palæstra deradebantur: Græcis vocatur *γλοῖος παιδικός*, cuius meminit bis *Pelagon. Veterin.* 26. ante med., usque virtutem prædicat *Plin.* 28. *Hist. nat.* 4. 13. (50). V. STRIGMENTUM. *Apul. Herb.* 36. Ipsam herbam cum nitro, et exungia, et picula ex aceto teres. Adde *Veget.* 1. *Veterin.* 11., 2. *ibid.* 46. et 3. *ibid.* 16. 70. et 71.; *Marcell. Empir.* c. 36. p. 139. retro ed. *Ald.*; et *Theod. Priscian.* 4. p. 315. V. *Schneid.* ad *Veget.* 5. *Veterin.* 70. 3.

PICUS, i, m. 2. ¶ 1. Est avis præcipui usus io auspiciis, *πέλεκυς* (It. *picchio*; Fr. *pic*, *pivert*, *grimpeur*; Hisp. *pico verde*; Germ. *der Specht*, *Baumhacker*; Angl. *picus*). *Plin.* 10. *Hist. nat.* 18. 29. (40). Sunt et parvæ aves uncorum unguium, ut picl, Martio cognomine insignes et in auspiciis magni. Quo in fernere arborum cavatores scandentes in subreptam felium modo; illi vero et supini, percussi corticis sono, pabulum subsepe intelligunt. Pullos in cavis (*arborum*) educant avium soli. Adactos cavernis aorum a pastore cuneos, admota quadam ab his herba, elabi creditur vulgo. - Ipsi principales Latio sunt in suguriis, a rege, qui

nomen huic avi dedit. et *ibid.* 33. 50. (96). Picorum aliqui suspenditur nidus surculo primis in ramis cyathi modo, ut nulla quadrupes possit accedere. *Id.* 11. *ibid.* 37. 44. (122). Cirros natura pico quoque Martio dedit, et grui Balearicæ. *Plaut. Asin.* 2. 1. 12. Quovis admittunt aves: picus et cornix ab læva, corvus, parra ab dextera. — De Pico, qui huic avi nomen dedisse dicitur, *V. ONOM.* ¶ 2. Picos, inquit *Non. p.* 152. 7. *Merc.*, veteres esse voluerunt, quos Græci γρῦπες appellant, fortasse quia sicut gryps effodere terram dicitur in montibus Hyperboreis, et aurum scrutari; ita picus tundit et cavat arborum cortices, et formicas venatur: unde ερροκολαπτης, et Italice picchio appellatur; hinc picchiare Italorum verbum. *Plaut. Aulul.* 4. 8. 1. Picos divitiis, qui aureos montes colunt, ego solus supero. *V. GRYPUS.*

PIE, adverb. *Sup. Piusime.* — Pie est cum pietate in Deum, patriam, majores, consanguineos, mortuos, religiose, sancte, divotante, religiosamente, piamente, εὐσεβῶς. *Ter. Adelph.* 3. 4. 13. Neque faciam (*h. e.* neque vos deseram), neque me satis pie posse arbitror. *Cic. 1. Nat. D.* 17. 46. et 20. 56. Pie sancteque colere deos. *Id. Mil.* 38. 103. Pace tua, patria, dixerim: metuo enim, ne scelerate dicam in te, quod pro Milone dicam pie. *Id. Senect.* 22. 81. Memoriam nostri pie inviolateque servabis. *Id. 11. Fam.* 27. ad fin. Alia sunt, quæ defendam a te pie fieri et humane, ut de curatioe ludorum. *Id. 2. Orat.* 40. 167. Si pietati summa tribuenda laus est, debetis moveri, quum Q. Metellum tam pie lugere videatis. *Id. 6. Att.* 7. Q. filius pie sane animum patris sui sorori tuæ reconciliavit. *Apul. 2. Dogm. Plat. ad fin.* Pie vivere. *Ovid. Heroid.* 15. 153. Sola virum non ulta pie mestissima mater. *Seneca Consol. ad Polyb.* 34. a med. Quod utrumque piissime et fortissime tulit.

PIENS, entis. *V. PIUS* in fin.

PIETAS, ætis, f. 3. est virtus justitiæ subiecta, qua parentes colimus, vel alios majores, et consanguineos, amicos, benevolos: item patriam, quæ altera parens est; item Deum: et dicitur etiam amor, caritas, officium, studium, benevolentia, sanctitas, εὐλαβεία, εὐσεβεία (*It. pietà, venerazione, rispetto, affetto; Fr. piété filiale, piété, dévotion, affection; Hisp. piedad filial, piedad, devoción; Germ. die pflichtmäßige Gesinnung, das Pflichtgefühl, die Pietät; Angl. piety, veneration, respect, duty, love, affection*). ¶ 1. Est virtus justitiæ subiecta, qua parentes colimus, vel alios majores et consanguineos, amicos, benevolos: item patriam. *Cic. 2. Invent.* 22. 66. Pietas, quæ erga patriam, aut parentes, aut alios sanguine conjunctos officium conservare monet. *Id. Partit. orat.* 22. 78. Justitia erga deos religio, erga parentes pietas nominatur. *Id. Planc.* 33. 50. Quid est pietas, nisi voluntas grata iis parentibus? *Id. 6. de republ.* 3. Justitiam cole et pietatem. quæ quum sit magna in parentibus et propinquis, tum in patria maxima est. *Id. Rosc. Am.* 13. 37. Si (id quod præclare a sapientibus dicitur) vultu sæpe læditur pietas: quod supplicium satis acre reperietur in eum, qui mortem obtulerit parenti? *Id. 1. Fam.* 1. Ego omni officio, ac potius pietate erga te ceteris satisfacio omnibus. et *ibid.* 9. Te perspicere meam in te pietatem: quid enim dicam benevolentiam, quum illud ipsum gravissimum et sanctissimum nomen pietatis levius mihi meritum erga me tuis vacatur? et 6. *ibid.* 20. extr. Illic tui omnes valent, summaque pietate te desiderant. *Tac. Agric.* 7. Solemnia pietatis. *h. e.* justa funeris, quæ matri defunctæ filius persolvit. *Catull.* 66. 29. Egregium narras mira pietate (in filio) parentem. *Liv.* 34. 3. ad fin. Non pietas, nos sollicitudo pro suis, sed religio congregavit eas (matronas). *Plin. Paneg.* 21. Nec publica pietatis intererat, quid vocatere. *all' amore dei cittadini.* *Ovid. 1. Met.* 204. Nec tibi gram minus pietas, Augusti, tuorum, Quam fuit illa Jovi. *Trajanus* apud *Plin.* 10. *Ep.* 25. Ne impedisse cursum erga me pie-

tatis tuæ videar. *Justin.* 39. 2. 7. Poculum venenit (*mater Gryps*) obtulit. Sed Gryps prædictis jam ante insidiis, veluti pietate cum matre certaret, bibere ipsam jubet; abnuenti instat. *riverenza, ossequio.* — Hinc pietatis causa, vel *ex pietate* in vetustis monumentis sepulcralibus quandoque adjicitur, quod quidem *ex testamento* opponitur, ut nempe appareat, nihil a parentibus vel conjunctis testamento creatum, ut sibisepulcrum conderetur, filium tamen, vel conjugem pietatis, ut par erat, officio functum fuisse. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 710. n. 314. q. FABRIO Q. F. ESQVILINA CALATINO FABIVS Q. F. ESQ. SIBIBETTER PIETATIS CAUSSA. ALIA apud *Zaccar. Marm. Salon.* p. 37. n. 191. STATIA PRIMA STATIO VRVINO CONIUGI BENE MERENTI EX PIETATE POSVIT. *V. Orell. Inscript.* 4693. et alias *Inscript.* *ibid.* in not. cit. ¶ 2. Item erga deos: eademque fere est ac religio, divozione, piété, religione. *Cic. 1. Nat. D.* 41. 116. Est enim pietas justitia adversum deos. *Id. Dom.* 41. 107. Nec est ulla erga deos pietas, nisi honesta de numine eorum ac mente opinio. *Id. 1. Nat. D.* 2. 3. Quæ potest esse pietas, quæ sanctitas, quæ religio? hæc enim omnia pure et caste tribuenda deorum numini sunt. *Id. Topic.* 23. 90. Æquitas tripartita dicitur esse, una ad superiores deos, altera ad maones, tertia ad homines pertinere. Prima pietas, secunda sanctitas, tertia justitia aut æquitas nominatur. *Id. 3. Fin.* 22. 73. Nec vero pietas adversus deos, nec quanta bis gratia debeatur, sine explicatione naturæ intelligi potest. *Id. 2. Off.* 3. 11. Deos placatos pietas efficiet et sanctitas. *Lucret.* 5. 1198. Nec pietas ulla 'st velatum sæpe videri Vertier ad lapidem atque omnes accedere ad aras. ¶ 3. Item justitia, qua dii res hominum regunt, et pro meritis pœnas, aut præmia tribuunt, miseros fovent, malos exagitant, etc. *Virg. 2. Æn.* 535. At tibi pro scelerere, exclamat, pro talibus ausis Dii, si qua est cælo pietas, quæ talia curet, Persolvant grates dignas, et præmia reddant Debita. *Id. 5. ibid.* 687. Jupiter omnipotens, si nondum exosus ad unum Trojanos, si quid pietas antiqua labores Respicit humanos, da flammam evadere classi. ¶ 4. Item clementia, mitis animus, et facile miserans et parcens, pietas, tenerezza, compassione. *Domit.* apud *Sueton. Domit.* 11. Permittite, P. C., a pietate vestri impetrari, ut damnatis liberum mortis arbitrium indulgeatis. *Martian. Dig.* 48. 9. 5. Patria potestas in pietate debet, non atrocitate consistere. *Justin.* 10. 1. 4. Darius post nova paternæ pietatis exempla, interficiendi patris consilium cepit. *del paterno affetto.* *V. Stat.* 11. *Thæb.* 457. et seqq. — In plur. numero *Auct. Paneg. ad Maximian.* et *Constantin.* 13. Perpetuis profecto pietatibus affinitas ista coalescat. *Alit. auster leg.* ¶ 5. Romanis Pietas dea fuit, quæ prius sacellum, dein templum Romæ in foro Oilitorio habuit, ubi postea Marcelli theatrum dedicavit Augustus. Locus sacello eidem deæ existuendo delectus, ubi memorabile pietatis exemplum editum fuerat (quo vero anno, ignotum est) a quadam ignobili puerpera, quæ, ut *Plin. 7. Hist. nat.* 36. 36. (121). et *Fal. Max.* 5. 4. n. 7. narrat, supplicii causa carcere inclusa matre, ibique inedia consumenda, quum impetrasset aditum, a janitore semper egressa, ne quid inferret cibi, deprehensa est uberibus suis alens eam. (*Festus* p. 209. 28. *Müll.* et *Solin.* 1. a med. patrem fuisse tradunt.) Quo miraculo matris salus docta filia pietatis est, ambaque perpetuis alimentis: et locus ille eidem consecratus est dea (*V. Mus. Borbon.* T. 1. *tab.* 5. M.) autem Acilius Glabrio consul ann. U. C. DLXIII., quo die cum Antiocho prospere pugnavit ad Thermopylas, ut est apud *Liv.* 40. 34., templum Pietati vocit, quod extractum prope Pietatis sacellum decem post annis dedicavit M. Acilius Glabrio filius ejus, idemque ante ipsum templum statuum equestrem auratam, (quæ, teste *Liv. loc. cit.* et *Fal. Max.* 2. 1. *init.* prima omnium in Italia statua aurata fuit) patri Glabrio posuit. Tandem ann. U. C. DCIV., loco sacelli, templum Pietatis adificatum in illius

carceris sede narrat *Plin. loc. cit.*, ubi postea Marcelli theatrum fuit, in quo ipsum deæ templum inclusum fuisse videtur. Utriusque porro templi inter se proximi, tum subterranei carceris, et hypobasis equestris statuæ vestigia ingentia paucis abhinc annis ibidem detecta sunt, ubi nunc ecclesia est di S. Nicola in carcere, ut fuse persequitur *Guattanius* in *Mem. Enciclop. delle antich. di Roma* per il MDCCXXVI. p. 17. -23. Ceterum *V. Cic. 2. Legg.* 8. 19. et 11. 28. et 1. *Divinat.* 43. 98.; *Ovid.* 10. *Met.* 321.; et *Inscript.* apud *Orell.* 1824. et 3291. — *NB.* De nom. propr. et cognom. Rom. *V. ONOM.*

PIGEO, es. *V. PIGET*, gebat.

PIGER, gra, grum, adject. Comp. *Pigrior* et *Sup. Pigerrimus* I. et II. 1. *Pigerrimus* pro *pigerrimus* est *Tertull. Exhort. ad cast.* 13. — *Pigrum* putant quidam esse a πικρός quod *Hesych. ἀργαλῶς* interpretatur, *h. e.* difficilem, molestum, quasi difficile moveatur. Certe est a *piget*, et est qui aliquid facit invito animo, segnis, tardus, δυνῆρος, ῥαδῦμος, ἄργος (*It. che fa malvolentieri, pigro, tarso, accidioso; Fr. paresseux, lent, indolent; Hisp. perezoso, tarso, lento; Germ. ungern oder mit Verdruss an etwas gehend, verdrossen, trag, faul; Angl. slow, lazy, inactive, dull, slothful, sluggish, listless*).

I.) Proprie, piger est quem aliquid facere lædet, qui aliquid facit ægre, invito animo, segnis. *Cælius* ad *Cic.* 8. *Fam.* 1. Ad litteras scribendas pigerrimus. *Liv.* 21. 25. Gens pigerrima ad militaria opera. *Seneca* 3. *Tra* 3. Ad conatus magnos pigrum inertemque heri. *Horat.* 1. *Sat.* 7. 17. discedat pigrior, ultro muneribus missis. — *Cum Infinito.* *Horat.* 1. *Sat.* 4. 12. piger scribendi ferre laborem. — *Cum Genitivo.* *Id. 2. Ep.* 1. 124. Militia piger et malus.

II.) Translate. ¶ 1. Universim est tardus, lentus; et latissime patet. — a) De hominibus. *Cic. 7. Fam.* 17. Interdum piger, interdum timidus in re militari videbare. *Martial.* 3. 67. pueri Vatreno Eridanoque pigriores. — Huc pertinet et illud *Tac. Germ.* 14. extr. Nec arare terram, aut expectare annum, tam facile perarseris, quam vocare hostes et vulnera mereri: pigrum quoque imnio et iners videtur, sudore adquirere, quod possis benignè parere. — Et cum Genitivo. *Sil. It.* 14. 264. Non Herbesos iners, non Naulocba pigra pericli Sederunt. — b) De pondere est gravis. *Claudian.* 2. *Laud. Stilich.* 355. Elephanti pigra molcs. *h. e.* gravis. — c) De aquis est immotus, aut lente fluens. *Ovid.* 4. *Pont.* 10. 61. stagno similis pigræque patudi. *h. e.* immotæ, stanti. *Colum.* 7. *R. R.* 8. 4. Pigro humore defluere. *h. e.* spisso et lento. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 3. 21. (31). Stagnantes (aquas) pigræque merito damnant. *Tac. Germ.* 45. Mare pigrum ac prope immotum. *Id. Agric.* 10. Mare pigrum et grave remigantibus perhibent. — Et cum Genitivo. *Sil. It.* 15. 504. Serpit Arar per rura pigerrimus undæ. — d) Hinc de tempore et de iis, quæ ad tempus feruntur, et est longus. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 21. piger annus Pupillis, quos dura premit custodia matrum. *h. e.* longus. *Sic Ovid.* 2. *Fast.* 727. Dum nos difficilis pigro tenet Ardea bello. — *Rursus Horat.* 1. *Od.* 22. 17. Pone me, pigris ubi nulla campis Arbor æstiva recreatur aura. *h. e.* perpetuo frigore obstis, atque adeo sterilibus. *Colum.* 2. *R. R.* 18. 3. Pigriora sint ista remedia, quum sit efficacissimum de integro lucum exarare. ¶ 2. Metonymice, vel active, est pigros faciens; et usurpatur — a) Sæpe de frigore (*V. Charis.* 4. p. 244. *Putsch.* et *Diomed.* 2. p. 454.); hinc *Virg.* 4. *G.* 259. apes contracto frigore pigræ. *Lucret.* 5. 746. Tandem bruma nives adfert pigrumque rigorem, Prodit, hiems. *Ovid.* 3. *Amor.* 6. 92. Fontis habes insar pluviamque nivesque solutas, Quas tibi divitias pigra ministrat hiems. *Tibull.* 1. 2. 29. pigra frigora. — b) De aliis. *Catull.* 63. 37. piger sopor. *Tibull.* 1. 11. 40. Pigra senecta. ¶ 3. Item est otiosus. *Stat.* 1. *Sila.* 4. 57. pigra vita. *h. e.* otiosa. *Ovid.* 2. *Amor.* 3. 14. Inigra est

pigro forma perire situ. h. e. quæ nec amet, nec ametur. *Martial.* 10. 104. Pigrum aliquem facere. h. e. otiosum reddere, et securum a labore. ¶ 4. Item tristis. *Martial.* 2. 11. Piger vultus. h. e. demissus, torpens, mœstus. Sic *Apul.* 4. *Met.* Rex olim beatus, affatu sanctæ vaticinationis accepto, piger tristisque retro domum pergit. *Alii leg.* pigens. — *NB.* Ingerere pigros in os senatoris, apud *Senec.* 2. *Benef.* 12. *extr.* *V.* EPIGRUS.

PIGET, gēbat, gūit et gītum est, gere, impers. 2. De forma pers. *Pigeo V.* in PUDET init. — *Pepigat, ἀρχαῖκός* pro pigeat quasi a *pepigo*, usurpat *Varro* apud *Non.* p. 176. 18. *Merc.* Sed, o Petrule, ne meum tuis librum, Si te pepigat hic modi scænatis. At *Oeblers* coniecit legendum deligat collato *Pers.* 5. 16. — Part. *Pigens V.* in voc. præced. II. 4.; *Pigendus* (ita ut sit verbum pers.) apud *Propert.* 4. 1. 76. aversus *Apollo* Poscitur invita verba pigenda lyra. — *Piget* est idem ac tædet, molestum est, dolorem affert, *μεταμέλει, κακοχῶν* (It. rincresce, viene a noja; Fr. être fâché, mécontent de; *Hisp.* ser enfadado, descontento, desgustado; Germ. es ist verdriesslich, erregt Unlust oder Missmuth oder Widerwillen, es verdriessst mich, macht mich missmuthig; Angl. it grieves, repents, or pains, it is irksome or troublesome).

I.) Proprie. — a) Cum Accus. personæ et Genit. rei. *Accius* apud *Cic.* 1. *Divinat.* 31. 66. Mea mater, tui me miseret, mei piget *Id.* apud *Non.* p. 424. 3. *Merc.* Dolet pudetque *Grajiū* me et vere piget. *Turpilius* apud *eumd.* *ibid.* Pudet, piget mei me. *Ter.* *Adelph.* 3. 3. 37. Fratris me quidem pudet pigetque. Ubi *Donatus*: Pudet quod turpe est, piget quod dolet. Sic *Non.* p. 423. 28. *Merc.* Pudet verecundiæ est, piget pœnitentiæ. *Tac.* 15. *Ann.* 25. Et *Corbulo* genendæ rei præficitur, ne cuius alterius inscitia peccaretur, quia *Pæti* piguerat. *Sall.* *Jug.* 4. *extr.* Dum me civitatis morum piget tædetque. *Cic.* *Dom.* 11. 29. Ut me non solum pigeat stultitiæ meæ, sed etiam pudeat. — b) Cum Accus. communi, vel Nomin. *Plaut.* *Pseud.* 1. 3. 47. Nimio id quod pudet, facilius fertur, quam illud, quod piget: Non dedisse, istum pudet; me, quia non accepi, piget. *Ter.* *Heaut.* *prol.* 18. Factum esse id non negat, neque se id pigere. *Id.* *Phorm.* 3. 3. 24. Ne quid plus minusve fecit, quod nos post pigeat. — c) Cum Infinito. *Sull.* *orat.* *Philippi contra Lepid.* circa med. Nisi forte pudet, aut piget recte facere. *Id.* *Jug.* 100. *extr.* Nam postea quæ fecerit incertum habeo, pudeat magis, au pigeat disserere. *Tac.* 1. *Hist.* 35. Insuper mortalibus natura, propere sequi, quæ piget inchoare. *Apul.* 1. *Met.* Ne pigeat te, vel tædeat reliqua pertexere. *Petron.* *Satyr.* 127. Neque enim me piguit querere. *Sil.* *It.* 7. 173. Nec piguitum parvosque lares, humillisque subire limina cæliculam tecti. *Castricius* apud *Gell.* 13. 21. Piguitum est, cinctos saltem esse et pœnatosque. — d) Absolute. *Cic.* *Brut.* 50. 188. Oratiōne multitudo ad misericordiam inducitur, ad pudendum, ad pigendum.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro pœnitere. *Justin.* 12. 6. 5. Postquam in iræ locum successit æstimatio, pigere eum facti cœpit. *Apul.* 7. *Met.* Profecto vos hujus omnis injuriæ pigeret. *Paul.* *Diac.* p. 212. 6. *Müll.* Pigere interdum pro tardari, interdum pro pœnitere poni solet. ¶ 2. Item pro pudere. *Liv.* 8. 2. *extr.* Adversus hæc responsum accepi datum, quia fateri pigebat, in potestate sua Latinos jam non esse, timebantque, ne arguendo abalienarent. *Apul.* *de Mag.* Ille etiam pro sua gravitate vitio mihi vertebat, quod me nec sordidiora dicere honeste pigeret.

PIGMENTARIUS, ii, a, um, adject. et
PIGMENTARIUS, ii, m. 2. absolute, substantivum more, chi vende colori, speciale, droghiere, profumiere, qui pigmenta vendit, item medicamenta, aromata, unguenta. *Gloss.* *Philox.* *Pigmentarius, χρωματοποιός, φαρμακοποιός, μυροποιός.* Voi est adjectiva. *Cic.* 15. *Fam.* 17. Attius pigmentarius valde gaudebat, etc. *Martian.* *Dig.* 48. 8. 3. Ut pigmentarii, si cui te-

mere cicutam, salamandram, aconitum dederint, pœna teneantur hujus legis. *Inscript.* apud *Gruter.* 1033. 1. C. Attius Stephanus pigmentarius de sacra via. *Pelagon. Veterin.* 13. Prodesse etiam ferunt, si (equi) deambulent inter pigmentarios; quia odores diversi latenter pulmonibus prosunt. h. e. in mezzo alle officine dei profumieri. *Scribon. Compos.* 22. Collyrium ex lacta ipso papaveris capitulo fit, non ex succo foliorum ejus, ut pigmentarii institores ejus rei compendii causa faciunt. *Firmic.* 8. *Mathes.* 21. a med. Turarios faciet, vel pigmentarios, seu pharmacopolas. *Fulgent.* *Exposit.* sermon. *antig.* n. 43. Myropolæ sunt, qui unguenta vendunt, ut sunt pigmentarii. *Inscript.* apud *Henzen.* 5080. DIS MAN. Q. FABIO THROGONO PIGMENTARIO NEGOTIANTI ESQVILIS IDEM (h. e. idem) AD STATVAM FLANCI FABIA NOBILIS PATRONO OPTIMO-FECIT ET SIBI.

PIGMENTATUS, a, um, particip. ab inusit. pigmento: imbellettato, *πεφαρμακωμένο*, pigmentis ornatus. *Tertull.* *Cult. fem.* in fin. Taliter pigmentatæ Deum habebitis amatorem *Prudent.* *Hamartig.* 316. Quas (illecebras) pigmentato ueretrix jacit improba crine.

PIGMENTUM, i, n. 2. a sup. pictum verbi pingo, c in g converso, addibitur fere in plurimero, et significat colores pictorum, *χρώματα* (It. colori; Fr. matière colorante, couleur pour peindre; *Hisp.* materia colorante, color; Germ. der Färberstoff, d. Farbe; Angl. painters' colours, paints, pigments).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatum. *Cic.* 1. *Divinat.* 13. 23. Aspersa temere pigmenta in tabula oris lineamenta efflicere possunt. *Plin.* 35. *Hist.* nat. 11. 42. (150). Vela in cortinam pigmenti ferventis mersa, post momentum extra huncur picta. — *Joculariter Plaut.* *Epid.* 5. 1. 20. Quem *Apelles* Zeuxisque duo pingent pigmentis ulmeis. h. e. virgis ulmicis utentur ad corpus meum sanguine pingendum. ¶ 2. Speciatim sumitur pro unguento, quo mulieres utuntur ad venustandam faciem, qualis est curcusa alique id genus fuci, quibus cuti candorem et ruborem inducunt, *belletto, liscio, φξος.* *Plin.* 16. *Hist.* nat. 43. 84. (233). Nuper portentosis ingenis principatu *Neronis* inventum, ut pigmentis (testudo) perderet se. ¶ 3. Item speciatim quandoque accipitur pro succo herbarum, unde pigmenta sunt et pharmaca. *Firmic.* 8. *Mathes.* 17. Marsi erunt, vel qui venenis ex herbarum pigmentis confectis salutaria soleant hominibus remedia comparare. *Cæli.* *Aurel.* 2. *Acut.* 9. n. 46. At si venter strictus fuerit, aloes jubet dari-cum aqua ante cibum. — Credibile autem, ad ejus pigmenti in stomacho effectum sensum, accurrere materiam. *Plin.* *Valerian.* 2. 31. Spumæ argenti (unciam) unam, turis unam, ceræ punicæ sex, adipis anserini sex (sume). Conficies sic: omnia pigmenta simul teres cum vino veteri austero sicut collyrium. Adde *eumd.* *ibid.* paullo post. Sic *Firmic.* 3. *Mathes.* 14. Pigmenta medicinalia. — Similiter *Pallad.* 6. *R. R.* 9. Caseo qualemcumque etiam saporem velis efflicere, poteris, adjecto, quod elegeris, condimento, seu piperis, seu cujuscumque pigmenti.

II.) Figurata dicitur de coloribus rhetoricis, idest de exornationibus. *Cic.* 2. *Att.* 1. Meus autem liber totum *Isocratis* *μυροδύκτων*, atque omnes ejus discipulorum arculas, et nonnihil etiam *Aristotelia* pigmenta consumpsit. *Id.* *Brut.* 87. 298. Volvendi sunt libri *Catonis*: intelliges nihil illius lineamentis, nisi eorum pigmentorum, quæ inventa nondum erant, florem et colorem defuisse. — Item de ornamētis inanibus, de mendaciis, de fraudibus. Nam ejus qui pingitur, non est naturalis color, sed artificialis. *Cic.* 2. *Orat.* 45. 188. Tam integræ sententiæ, tam veræ, tam novæ, tam sine pigmentis fucque puerili.

PIGNERATICIUS et pigneraticus, a, um, adject. ad pignus pertinens. *Pompon.* *Dig.* 13. 7. 6. Pigneraticus fundus. h. e. qui pignori datur, *impegnato, ipotecato.* *Ulp.* *ibid.* *leg.* 1.

9. 11. etc. Pigneraticia actio: et absolute pigneraticia. h. e. quæ de piguore instituitur: et datur debitori ad repetendum pignus, debito soluto. *Martian.* *ibid.* *leg.* 1. 32. etc. Contraria pigneraticia actio. h. e. quæ datur creditori rem sibi oppigneratam repetenti adversus debitorem. *Id.* *ibid.* 39. 2. 15. a med. Pigneraticus creditor. h. e. qui sub pignoris credidit. *Id.* *ibid.* 13. 7. 24. et 36. Pigneraticum iudicium. h. e. quod de piguore instituitur.

PIGNERATIO et pignoratio, ōnis, f. 3. actus pienerandi, pignus. *Cajus.* *Dig.* 20. 1. 9. Quod emptionein venditionemque recipit, etiam pignorationem potest recipere.

PIGNERATOR et pignorator, ōris, m. 3. *ἀνεχρηστικός*, qui pignus accipit. *Cic.* 5. *Ferr.* 11. 27. Quum in his quidem rebus omnibus publicanus petitor ac pignorator, non ereptor neque possessor solat esse.

PIGNERATUS, a, um. *V.* voc. seq. et PIGNEROR.

PIGNERO, as, avi, atum, are. a. 1. Part. *Pigneratus* I. et II. 1.; *Pignerandus* I. — Pignerare, ab antiquo *pignera* pro *pignora*, est rem pignori dare, *πρωτὶδερα* (It. dare in pegno, impegnare; Fr. engager, mettre en gage, donner en gage; *Hisp.* empeñar, dar ó dexar alguna cosa en prendas; Germ. verpfänden, zum Pfand geben, versetzen; Angl. to pawn, pledge).

I.) Proprie. *Sueton.* *Vitell.* 7. Utque ex aure matris detractum unionein pigneraverit ad itineris impensas. *Modestin.* *Dig.* 41. 5. 5. Si rem quam tibi pigneravi, subripuerit. *Liv.* 29. 36. *extr.* Quum absentes damnati essent, corporibus subtractis, bona tantum, quæ publicari poterant, pigneranda pœnæ præbebant. h. e. relinquebant, ut iis publicandis pœna sumeretur, da confiscarsi. *Juvenal.* 7. 73. Cujus et alveolis et lænam pignerat *Atreus*. h. e. *Rubrenus* pœna (de quo sermo est) dum *tragœdiam* de *Atteo* scribit, cogitur ob paupertatem alveolis et lænam pignori dare. Itaque perperam quidam hoc loco pignerare accipiunt pro pignus capere. *Ulp.* *Dig.* 40. 5. 24. ante med. Si quis servo pignerato directam libertatem dederit, et *ibid.* 46. Ancillam suam pigneratam manumittere.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. *Liv.* 24. 1. Velut obsidibus datis pigneratos habere auius. ¶ 2. Est etiam generatum pignore obligare, devincire. *Apul.* 3. *Met.* Tuumque mancipium irremunerabili beneficio tibi perpetuo pignora. *Nazar.* *Paneg.* ad *Constantin.* 35. Quum ex omnibus provinciis optimates viros curiæ tuæ pigneraveris. h. e. addix-eris. — Hoc sensu dicitur etiam pigneror deponentis forma, ut *Gell.* 18. 12. *extr.* et *Priscian.* 8. p. 709. *Futsch.* adnotarunt. *V.* vocem seq.

PIGNEROR, aris, atus sum, ari, dep. 1. Part. *Pigneratus* 1. — Pignerari est pignus capere, *ingaggiare*; sed occurrit translate tantum et ¶ 1. Est obnoxium sibi reddere. *Cic.* 14. *Phil.* 12. 32. Mars ipse ex acie fortissimum quemque pignerari solet. h. e. sibi asserere, vindicare, veluti in pignus accipere: itaque sensus est, fortissimum quemque primum in prelio occumbere solere. *Id.* *fragm.* apud *Non.* p. 477. 32. *Merc.* Sed ut plurimas et maximas nostri animi, ingenii, consilii parte ipsa (patria) sibi ad utilitatem pigneraretur. h. e. vindicaret. *Sueton.* *Claud.* 10. *extr.* Primum *Cæsarum* fidem militum etiam pœnio pigneratus. ¶ 2. Item est tanquam pignus accipere. *Ovid.* 7. *Met.* 620. sint ista, precor, felicia uentis Signa tuæ, dixi: quod das mihi, pigneror omen. h. e. accipio tanquam pignus, et fidem tuæ in me voluntatis.

PIGNORISCAPIO, ōnis, f. 3. sequestro, quasi captio pignoris, *Cato* apud *Gell.* 7. 10. Pignoriscapio ob res militare, quod res a tribuno ærarij miles accipere debebat, vocabulum seorsum lit.

PIGNOSA. *V.* voc. seq. in it.
PIGNUS, ōris et érís, n. 3. Pignosa pignora, eo modo, quo *Valesii, Auselli* etc. dicebantur.

Festus p. 213. 11. *Müll.*, ubi mallet *Voss.* in *Etymol.* legi *pignesa* quia et *pignera* olim dictum fuit, ut *Priscian.* docet 6. p. 721. *Putsch.* — Quod ad etymon pertinet, *Cajus Dig.* 50. 16. 238. a *pugno* dictum putat, quia quæ pignori dantur, manu traduntur: alii a *pango* derivant, quia pactione pignus traditur. Utraque notatio *Forcellino* nimis longe peti videtur. — Ceterum *pignus* est id, quod alteri datur, ut sit securus vel de re sua nobis tradita, vel de re aut opera nostra ei promissa, ὄνομα (It. *pegno*, *gaggio*, *ostaggio*; Fr. *gage*, *nautissement*; Hisp. *prenda*; Germ. *das Pfandnehmen*; Angl. *a pawn*, *pledge*, *gage*, *mortgage*).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Plaut. Pseud.* 1. 1. S4. ca. potes nunc mutuum Dracumam mihi unam dare, quam cras reddam tibi? *PSYD.* Vix hercle opiuo, etsi me opponam pignori. *Ter. Phorm.* 4. 3. 56. Ager oppositus est pignori ob decem minas. *V. OPPONO*, et in fin. hujus paragr. *Cæs.* 1. B. C. 39. A tribunis militum centurionibusque mutuas pecunias sumpsit; has exercitui distribuit: quo facto, pignore animos centurionum devinxit, et largitione redimit militum voluntates. *Papinian. Dig.* 20. 1. 1. Seruum pignori dare. et *moz.* Quum prædium pignori daretur, nominatim, ut fructus quoque pignori essent, convenit. et *ibid.* 3. Rem aliquam pignori obligare. et *ibid.* 2. Fidejussor, qui pignora, vel hypothecas suscepit, atque ita pecunias solvit. *Paul. ibid.* 28.; et *Tac.* 3. *Hist.* 65. Rem aliquam pignori accipere. *Cajus Dig.* 13. 7. 12. Sub pignoribus mutuas pecunias accipere. *Papinian. ibid.* 20. 4. 2. Habere aliquid pignori. *Pompon. ibid.* 4. Liberare pignus a creditore. *Martian. ibid.* 5. 7. Reddere pecuniam, et pignus recuperare. *Ulp. ibid.* 43. 3. 2. Pignoris cavere alicui. *Id. ibid.* 13. 7. 27. Aurum pignori apud aliquem ponere. *dar in pigno*, *impegnare*: quod sæpius probati scriptores opponere dicunt. ¶ 2. Speciatim est etiam pignus, quod magistratus capit contumacia vincenda causa, ut si v. gr. senator per viatorem accitus venire in senatum recusaverit, vel in senatu contra magistratum oblocutus fuerit, etc. *Liv.* 3. 38. *ad fin.* Dimissi circa domos apparitores simul ad pignora capienda sciscitandumque, cum consulo detrectarent. Adde *eumd.* 37. 51. *Cic. Orat.* 1. 4. Hic quum Philippo quasi quasdam verborum faces admovisset, non tulit ille, et graviter exarsit, pignoribusque ablatis Crassum instituit coercere. *Id.* 1. *Phil.* 5. 12. Senatores pignoribus cogere. — *Pignora cedere*, *concedere*, est pignora contumaci ablata a magistratu distrabere, sub basta vendere, consumere. *V. CÆDO*. *Crassus* apud *Cic.* 3. *Orat.* 1. 4. An tu, quum omnem auctoritatem univarsi ordinis pro pignore putaris, eamque in conspectu populi R. conderis, me his pignoribus existimas posse terri? Non tibi illa sunt cædenda, si Crassum vis coercere: hæc tibi est cædenda lingua, etc. Hinc *sua pignora cedere*, sibi ipsi damno esse, seipsum ledere: proverbialis locutio. *Tibull.* 4. 13. 17. Quid facio demens? heu heu mea pignora cædo. Sunt qui leg. *cedo*: sunt qui *credo*: sed *cedo* et *Crassi* verbis satis firmatur. ¶ 3. Est et aliud pignoris genus, quod prætorium dicitur, quum creditor, aut fideicommissarius in possessionem rei a prætore mittitur, ejus servandæ causa. *Ulp. Dig.* 13. 7. 26. et *Paul. ibid.* 41. 5. 12. etc. ¶ 4. Item de obsidibus, vadimonio, et similibus. *Liv.* 9. 15. Equilibus recuperatis, quos pignora pacis custodiendos Luceriam Samnites dederant. *Id.* 33. 22. Oppidorum paucorum ac vicorum falsas et in tempus simulatas, sine ullo pignore, dedicationes factas esse. et 28. 34. Se neque arma iis adempturum, quippe ea pignora timentium rebellionem esse. *Cic.* 1. *Att.* 19. 3. Una voce senatus frequens retinendum me in urbe censuit. Hoc idem post ma Pompejo accidit: ut nos duo quasi pignora reipublicæ retineri videremur. *Sueton.* *Aug.* 21. Jurare barbaros coegit, mansuros se in fide ac pace, quam peterent; a quibusdam vero novum genus obsidum, feminas,

exigere tentaverit, quod negligere marium pignora sentiebat. *Liv.* 5. 42. Non omnia concremari tecta, ut, quodcumque superesset urbis, id pignus ad sectendos hostium animos haberent. *Ovid.* 6. *Fast.* 445. Pignora virginis fatalia tollite palinis. h. e. Vestam. ¶ 5. Item pignus dicitur id, quod deponitur ab iis, qui simul de re aliqua decertant, ut sit victoris, *scommessa*. *Plaut. Epid.* 5. 2. 34. Da pignus, ni ea sit filia. et *moz.* Ni ergo matris filia est, in meum nummum, in tuum talentum pignus da. h. e. ut ego nummum amittam, tu talentum. *Virg.* 3. *Ecl.* 31. Certare pignore cum aliquo. *scommettere*. Sic *Catull.* 44. 4. Quovis Sabinum pignore esse contendunt. h. e. parati quamvis pecunia summam pignori opponere. Adde *Phædr.* 4. 20. *Gell.* 5. 4. Contra librarius in quodvis pignus vocabat, ni in una uspiam littera delictum esset. (*Alii leg.* si in una nupiam.) h. e. provocabat ad quodvis pignus deponendum. *Ovid.* 1. *Art. am.* 168. Et querit, posito pignore, vincat uter. *Val. Max.* 4. 3. n. 3. *extern.* Pignore cum quibusdam posito, an posset etc. et *moz.* Ponere pignus cum aliquo de re quam. ¶ 6. Jurisconsulti pignus dicunt quemvis contractum, in quo pignus detur. Hinc apud eos, contrahere, finire, solvere pignus. *Ulp. Dig.* 13. 7. 1. et *ibid.* 20. 6. 3. etc.

II.) Translate. ¶ 1. Abstracte pignus dicitur quidquid facit ad continentum in officio, fidem alicujus rei faciendam, aut retinendam, aut obligandam, *pegno*, *sicurezza*, *prova*. *Cic.* 1. *Phil.* 2. 4. Magnum pignus ab eo reipublicæ datum, se liberam civitatem esse velle, quum dictatoris nomen sustulisset. *Id. Cæl.* 32. 78. Habet a M. Cælio respubl. duas accusationes, vel obsides periculii, vel pignora voluntatis. *Plin.* 19. *Ep.* 11. Tantam mihi post consulatum reverentiam præstat, ut publica necessitudinis pignora privatis cumulet officiis. *Cic.* 13. *Phil.* 3. 6. Nec pro his libertatem, sed pro libertate hæc proicias, tanquam pignora injuriæ: h. e. tamquam pignore injuriæ subeundæ; quia dum vis fortunæ et vitam servare, sis obnoxius certæ servitutis. *Tac.* 3. *Hist.* 72. Scdes Jovis Opt. Max. auspicio a majoribus pignus imperii condita. et 4. *ibid.* 61. Pauci centurionum reservantur, pignus societatis. et *ibid.* 57. Militum emebantur animi, ut pignus tanti sceleris necesse aut vinculis legatorum daretur. *Curt.* 6. 7. *extr.* Dextram ei reconciliatæ gratiæ pignus obtulit. — Item certum argumentum, signum. *Sever. Etn.* 459. Certa que venturæ præmittit pignora flammæ. *Ovid.* 2. *Met.* 38. Pignora da, genitor, per quæ tua vera propago Credar. *Id.* 2. *Art. am.* 378. Ardet, et in vultu pignora mentis habet. *Phædr.* 5. 5. Turpemque aperto pignore errorem probans etc. *Grat. Cyneq.* 232. Nec levem prædam, aut propioris pignora lucræ Amplexus. h. e. certa rei eventuræ signa. ¶ 2. Concreto, uti ajunt, sensu *pignora* sunt — a) filii et nepotes, quia conjugalitatis amoris et fidei vinculum. *Propert.* 4. 11. 69. Nunc tibi commendo communia pignora, natos. *Ovid.* 11. *Met.* 542. subeunt illi fratresque, parensque: Huic cum pignoribus domus. *Id. Heroid.* 6. 121. prolemque gemellam, Pignora Lucina bina favente dedi. *Id.* 3. *Met.* 134. Tot natos natasque et, pignora cara, nepotes. *Stat.* 2. *Silv.* 1. 86. adscita pignora. *figliuoli adottivi*. — b) Item parentes, fratres, uxor, cognati. *Plin.* 1. *Ep.* 12. Habens filiam, uxorem, nepotem, sorores, interque tot pignora veros amicos. *Quintil.* 6. 1. 33. Quare et obsecratio illa iudicum, per carissimam pignora, utique si et reo sint liberi, conjui, parentes, utilis erit. *Tac.* 12. *Ann.* 2. Haudquaquam novercalibus odiis usura in Britannicum et Octavianum, proxima suis pignora. *Id.* 15. *ibid.* 36. Ut in privatis necessitudinibus proxima pignora prævalerent, ita populum Romanum vim plurimam habere. *Id.* 16. *ibid.* 26. Ne in conjugem, in familiam, in cetera pignora ejus sæviret. ¶ 3. De surculis insitis, qui sunt quasi filii adoptivi. *Pallad.* *de insil.* 109. Necnon et citrei patiuntur mutua rami Pignora, quæ gravido cortice morus alit.

Homonym. Quomodo *pignus* ab *hypotheca* differat, in ea voce dictum est.

PIGRĒ, adverb. Comp. *Pigrus*. — *Pigre* est segniter, tarde, *pigramente*, *lentamente*, *χωρηρως*. *Colum.* 7. *R. R.* 5. 3. *Pigre* ac segniter agere. *Seneca* 3. *Ira* 17. *Pigre* in servitatem transiens. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 34. 52. (105). *Pigrus* intrante femina ad pullos. *Lucan.* 5. 434. alto torpore ligatæ *Pigrus* immotis hæere paludibus undæ.

PIGRĒDO, Inis, f. 3. idem ac *pigritia*. *Vulgat. interpr.* *Prov.* 19. 15. *Pigredo* immittit soporem.

PIGRĒO, es, ere, n. 2. *essere pigro*, *piger* sum. *Ennius* apud *Non.* p. 219. 12. *Merc.* Post ætate *pigret* sufferre laborem. *Accius ibid.* Omnes gaudent recte facere, mali *pigrent*. *Ubiq. al. aliter leg.*

PIGRĒSCO, is, ere, n. 3. *divenir pigro*, *αποκινωω*, sic *piger*, vel *lentus*. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 18. 47. (167). *de Nilo*. *Mox* *pigrescit*, in *Virginem* transgresso sole. *Veget.* 1. *Milit.* 3. *Saltus* et *cursus* ante tentandus est, quam corpus ætate *pigrescat*. *Theod. Priscian.* l. 2. *part.* 1. c. 8. *Hydrophobici* *pigrescunt* ad omnia. *Embros.* 6. *Hexæm.* 3. *Nec* *desidia* corporis animeque *pigrescere*. *Augustin.* *Ep.* 58. *Pammachio*. Sic enim extero facto fieri posse in Africa credent, quod forte dam putent fieri non posse, *pigrescunt* — *Part.* *Pigrescens* est apud *Venant. Vit. S. Martin.* 1. 26. *Fæce* *gravis*, sermone *gravis*, *ratione pigrescens*.

PIGRITAS, atis, f. 3. *pigritia*. *Gloss. Lat. Gr.* *Pigritas*, *αργια*.

PIGRITIA, æ, f. 1. et

PIGRITIES, ei, f. 5. *tarditas*, *ignavia*, *negligentia*, *αργια* (It. *pigrizia*; Fr. *parassie*; Hisp. *perezca*; Germ. *die Trägheit*, *Ferdrossenheit*; Angl. *slowness*, *slotchfulness*, *laziness*, *inactivity*, *dulness*).

1.) Proprie. *Cic.* 4. *Tusc.* 8. 18. *Pigitium* deficiunt, metum consequentis laboris. *Id.* 1. *Off.* 29. 102. Ut appetitus rationi obediant, eamque neque præcurrant, nec propter *pigitium* aut *ignaviam* deserant. *Id.* 16. *Att.* 15. *Noli* putare, *pigitia* me facere, quod non mea manu scribam. *Petron.* *Satyr.* 85. *Pigitiam*ve recedendi imposuerat hilaritatis longior. *Liv.* 54. 42. *extr.* *Nov* et fugientes textit, et Romanis *pigitiam* ad sequendum ignotis locis fecit. *Martial.* 11. 79. *Arguimur* *leutæ* *crimiae pigitia*. — *Ingenua pigitia* apud *eumd.* 12. 4. est *honestum olium*.

II.) Translate. *Seneca Provid.* 3. *ante med.* *Conchyliis* superi atque inferi maris *pigitium* stomachi nauseantis erigere. h. e. *ostreis*.

PIGRITOR, aris, atus sum, ari, dep. 1. *frequentat* a *pigror*. *Gloss. Gr. Lat.* *ὄκνησα*, *pigitatus* sum. *Vulgat. interpr.* *Act. Apost.* 9. 38. *Ne pigriteris* venire usque ad nos.

PIGROR, as, avi, atum, are, n. 1. *piger* sum, *tardo*, idem ac *pigror*. *Non.* p. 153. 31. *Merc.* exponit retinere. *Accius ibid.* *Meliu* si *pigrasse*: nam *properasse* est *nefas*. *Id. ibid.* *Sed* cur propter te *pigrum* hæc, aut hujusce dubitem parcere capiti? *Lucret.* 1. 410. *Quod* *nisi pigraris*, *paullumve recesseris* ab re. *pro pigraveris*. *Potest* etiam esse a *pigror*, *aris*: *V.* *vocem* seq.

PIGROR, aris, ari dep. 1. *tardare*, *αργεωω*, *par pigitiam* cunctor, *moror*, *tardo*, *differo*. *Cic.* 14. *Att.* 1. *Tu*, *quæso*, *quicquid* *novi*, *scribere* *ne pigroro*.

PIGROR, oris, m. 3. *pigritia*. *Lucilius* apud *Non.* p. 219. 11. *Merc.* *Languor* et *oppressit*, *pigror*, *torporosa* *quietem*.

PIGRŪS, a, um, adject. quem *piget*. *Agnoscutur* a *Prisciano* 4. p. 635. *Putsch.*, *sed* *sine* *exemplis*.

PILA, æ, f. 1. (quæ ratione habita etymi nonnullis videtur esse a *πῖλον* *stipo*, *denso*; aliis vero rectius a *pinsere* vel *pisere* per syncopen pro *pisula*) est *mortarium*, *vas æreum*, *lapideum* aut *ligneum*, in quo aliquid *pisitur* et *comminuitur*, *σλμος*, *ἰγδν*, *δυσία* (It. *mortajo*; Fr. *mortier à piler*; Hisp. *mortero*; Germ. *der Mürser*; Angl. *a mortar*).

1.) Proprie. *Cato R. R.* 14. Pilam, ubi triticum pinsant, unam. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 11. 29. (112). Zeæ granum tunditur in pila lignea, ne lapidis duritia conterat. *Colura.* 12. *R. R.* 53. 3. Aromata in pila quam mundissimè contundito. *Ovid.* *Ib.* 573. Aut, ut Anaxarcbus, pila minuaris in alta, Ictaque pro solidis frugibus ossa sonent.

II.) Translate. ¶ 1. Pila est structura erecta in modum columnæ, ad aliquid fulciendum, *pilastro, piliere, xivov.* Differt a columna, quæ uno scapo constat, h. e. lapide oblongo perpetuo: pila vero structilis est pluribus lapidibus aut lateribus. *Paul. Diac.* p. 204. 9. *Müll.* Pila, quæ parietem sustentat, ab opponendo dicta. *Poss.* putat legendum ab *opplando*, h. e. stipando, firmando. *Döderlinius* vero, *Latein. Synonym.* vol. 6. p. 269., putat *pilam* hoc sensu esse per syncopen pro *pigula a pango, pepigisse.* Ceterum *Inscript.* apud *Gruter.* 711. 3. et *Smet.* 139. 1. ΠΙΛΑ ΣΤΑΥΡΙΔΕΣ II. *Vitruv.* 6. 11. Eorum parietes, pilæ, columnæ ad perpendicularium collocantur. *Id.* 2. 8. a. med. Pilis lapideis, structuris testaceis altitudines extructæ. *Horat.* 1. *Sat.* 4. 71. Nulla taberna meos habeat, neque pila libellos. h. e. venales non sint mei libelli; nam, ut ait ad hunc locum *Acro*, bibliopolæ stationes vel armaria circa pilas, vel columnas habebant. *Catull.* 37. 1. Salax taberna, a pileatis nona fratribus pila. h. e. nona a Castoris et Pollucis templo taberna; quæ a numero pilarum, quibus a proximis distinguebatur, nomen habet. *Martial.* 7. 61. Nulla catenatis pila est præcincta lagenis. *Nepos Alcib.* 4. Ejus de notione exemplum in pila lapidea incisum. *Seneca* 6. *Quæst. nat.* 30. Pila operibus subdere. *Liv.* 40. 51. Locavit pilas poutis in Tiberim: quibus pilis fornice post aliquot annos locaverunt imponendos. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 10. 10. (23). Apes ruentes ceras fulcunt, pilarum intergerivis a solo fornicatis. ¶ 2. Item saxea moles, quæ præstruuntur litori ad frangendam undarum vim, *molo, ἐνδομήνας, χηλί.* Ejus conficiendæ et in mare jaciendæ *Vitruv.* 5. 12. rationem docet. *Virg.* 9. *Æn.* 714. Qualis in Euboico Bajarum litore quondam Saxea pila cedit, magnis quam molibus ante Constructam ponto jaciunt. Adde *Sil. It.* 4. 297.; et *Sueton. Claud.* 20.

Homonym. Quomodo pila a mortario differat, *V.* in MORTARIUM.

PILA, æ, f. 1. *Pilai* in Genit. more suo dicit *Lucret.* 5. 713. — Pila, quæ videtur esse a πῆλον seu πῆλον versor, est sphaera, globus, quo luditur, σφαῖρα (It. *palla, globo*; Fr. *pau-me, balle a jouer*; Hisp. *juego de pelota con pala*; Germ. *der Ball, der Spielball, Ballon*; Angl. *a ball to play with*).

1.) Proprie. — a) Universim. *Cic.* 3. *Orat.* 23. 88. Ut si velim ego talis optime ludere, aut pilæ studio tener. *Horat.* 1. *Sat.* 5. 49. Namque pila lippis inimicum et ludere crudis. *Propert.* 3. 12. 5. Quum pila veloci fallit per brachia lapsu. *Virg. C.* 149. Quum lapsa e manibus fugit pila, quumque relapsa Procurret virgo. (Hinc discas, Græcis virginibus morem fuisse pila ludere, levior tamen et minori, quam viris, artificio et labore corporis. *V. Ovid.* 3. *Art. am.* 381. et seqq.). *Petron. Satyr.* 27. Pilam repetere, quæ terram contigit, et mox. Pilas inter manus lusu expellente vibrare. *Varro* apud *Non.* p. 104. 29. *Merc.* Videbis Romæ in foro ante lanienas pueros pila expulsim ludere. *Martial.* 14. 46. cujus lemma *Pila trigonalis.* Si me mobilibus scis expulsare sinistris, Sum tua; si necis, rustice, redde pilam. *Auct. Paneg. ad Pis.* 173. Nec tibi mobilitas minor est, si forte volantem Aut geminare pilam juvat aut revocare cadentem, Et non sperato fugientem reddere gestu. *Seneca* 2. *Benef.* 17. Pilam cadere non est dubium aut mittentis vitio aut accipientis. Tunc cursum suum servat, ubi inter manus utriusque, apte ab utroque et jactata et excepta, versatur. Necesse est autem, lusor bonus aliter illam colusori longo, aliter brevi mittat. et mox. Pila utcumque venerit, manus illam expedita et a-

gilis repercutiet. Si cum tirone negotium est, non tam rigide, nec tam excusse, sed languidius, et in ipsam ejus dirigentes manum, remisisse occurreremus, et *ibid.* 32. In lusu est aliquid, pilam scite et diligenter excipere: sed non dicitur bonus lusor, nisi qui apte et expedite remisit, quam exceperat. *Manil.* 5. 165. Ille pilam celeri fugientem reddere planta. Et pedibus pensare uanus, et ludere saltu. *V. DATOR.* — Tres autem modos ludendi pila observant eruditi, datim, raptim, expulsim. *V. suis locis. Alphen. Dig.* 9. 2. 62. sub *fin.* Quum pila complures luderent, quidam ex his servulum, quum pilam percipere conaretur, impulit. — b) Alium pilæ ludum puellis aptum *V. apud Ovid. loc. cit.* in RETICULUM. — c) Pilam lusoriam, inquit *Plin.* 7. *Hist. nat.* 56. 57. (205). Pythus invenit. Ejus quatuor sunt genera, trigonalis, pagonica, follis, et harpastum. *V. suis locis.* — d) *Pila vitrea ludere* primus cepit Ursus Togatus. *V. PILACREPUS.* — e) *More claudi retinere pilam*, proverb. apud *Cic. Pis.* 28. 69. *V. CLAUDUS.* — f) *Mea pila est*, aliud proverb., res est in mea manu et potestate. *Plaut. Truc.* 4. 1. 7. Totus gaudeo: mea pila est. Nos quoque eod. sensu dicimus. *avere la palla in mano.* — g) Enimvero dii nos quasi pilas homines habent, *Plaut. Capt. prol.* 22., h. e. agitant, versant, et fortunæ ludenti in rebus humanis obijciunt. *fanno di noi alla palla.* Simile est illud *Petron. fragm. Tragur.* 44. *Burmann.* Singulos velut pilas tractabat. Alii aliter leg. *Aurel. Vict. Epit.* 18. de *Pertinace.* Hoc exitu obiit vir ad humanæ conversationis exemplum per laboris genera universa assumptum, projectusque eo, ut Fortunæ vocaretur pila.

II.) Translate *pila* dicitur quicquid rotundum est instar pilæ. ¶ 1. Generatim. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 10. 21. (38). Pilæ lanuginis, ex quibus vestes pretioso linteo faciunt. *bottoni, pallottole, globetti.* et 11. *ibid.* 28. 34. (98). Scarabæi e limo ingentes pilas aversi pedibus volutant. *Seren. Sammon.* c. 60. v. 4. p. 69. retro ed. *Ad.* Conversa in cinerem platani pila curat utrumque. et c. 14. v. 28. p. 66. retro. Aut tu sume pilam, quæ caudis hæret ovinis: Hæc siccata dabit molles et fracta farinas. — Sic de terra, quæ instar pilæ rotunda est. *Ennius* apud *Scalig.* in *Paul. Diac.* p. 39. 5. *Müll.* pilam vix Sol mediæ: complere cohæm terroribus cæli. At *cl. Vahlen, Ennianæ poes. reliq.* p. 80. voc. *pilam* omittit et legit: Vix solidum complere cohæm terroribus cæli. *Varro* apud *Non.* p. 333. 25. *Merc.* Hic liquit homines omnes in terræ pila. — Pila est sphaera, sfera, in illo *Propert.* 4. 1. 76. Nescius ærata signa movere pila. h. e. astrologus nescius versare signa caelestia in sphaera et ære. — *Pilæ Nursinæ* apud *Martial.* 13. 19. sunt rapa rotunda. ¶ 2. Speciatim *pila vitrea*, vel *crystallina*, eaque aqua plena et adversi solis radiis opposita utebantur veteres ad comburendum. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 26. 67. (199). Quum addita aqua vitreæ pilæ sole adverso in tantum candescant, ut vestes exurant. *Id.* 37. *ibid.* 2. 10. (28). Invenio apud medicos, quæ sint urenda corporum, non aliter utilius ari putari, quam crystallina pila adversi opposita solis radiis. *Lactant. de ira Dei* 10. ante med. idem narrans, orbem vitreum plenum aqua vocat. ¶ 3. Item *pilam crystallinam*, vel *succineam* matronæ delicatiore æstivo tempore ad calorem ex ejusdem frigore mitigandum manibus tenere solebant. *Propert.* 2. 18. 60. Et manibus dura frigus habere pila. Huc pertinet illud *Martial.* 11. 8. Succina virginea quod (*fragrant*) regelata manu. ¶ 4. *Colum.* 5. *R. R.* 9. 8. pilam vocat glæbam adherentem arbusculæ radicibus, quum e seminario cum sua terra evellitur, alio transferenda. At *Scheneiderus Gesneri conjecturas probans* pilam in palam mutavit. ¶ 5. De suffragiis, quæ Itali *balle, Etrusci fave, et ballotte.* *Ascon. ad fin. argum. Mlonianæ.* Ut coram accusatore ac reo pilæ, in quibus nomina judicum inscripta essent, æquarentur. *Propert.* 4. 11. 19. Aut si quis posita jauer sedet. Eacus urna, in mea sortita vindicet ossa pila.

¶ 6. Sunt etiam pilæ globi ex lana, aut veste facta in modum pilæ, et humana capita referentes: de quibus *Paul. Diac.* p. 239. 1. *Müll.* Pilæ et effigies viriles et muliebres ex lana Compitalibus suspendebantur in compitis, quod hunc diem festum, esse deorum inferorum, quos vocant Lares, putarent: quibus tot pilæ, quot capita servorum; tot effigies, quot essent liberi, ponebantur, ut vivis parcerent, et essent his pilis et simulacris contenti. ¶ 7. Ad harum instar pilæ dictæ sunt stramenticiæ effigies, scil. e vestibus stramento factis, quibus objectis ad spectaculum præbendum tauri irritarentur, ut *Ascon.* loquitur ad illud *fragm. Cic. pro C. Cornel.* Videlicet homines scænos in medium ad tentandum periculum projectos. *Martial. Spectac.* 19. Qui modo per totam flammis stimulatus arenam Sustulerat raptas taurus in astra pilas, et *ibid.* 9. de *rhinoceronte.* Quantus erat cornu, cui pila taurus erat! *Id.* 2. 43. de *toga trita et lacera.* quæ passa est fuitas et cornua tauri: Noluere dici quam pila prima suam. Hinc *Id.* 10. 86. Sed qui primus erat lusor, dum floruit ætas: Nunc, postquam desit ludere, prima pila est.

PILANUS, i, m. 2. idem qui triarius, ut *Varro* 5. *L. L.* 89. *Müll.* docet: a *pilum*, telum sive bastile Romanorum proprium. *Ovid.* 3. *Fast.* 127. Id pares centum denos secrevit in orbis Romulus, hastatos instituitque decem. Et totidem princeps, totidem pilanus habebat Corpora. *Paul. Diac.* p. 204. 11. *Müll.* Pilani, pilis pugnantes. *V. TRIARIUS.*

PILARIS, e, adject. ad pilam lusoriam pertinet. *Stat. præf.* 4. *Silv.* Sed et spheromachias spectamus, et pilaris lusio admittitur.

PILARIUM, ii, n. 2. loculus ad mortuorum cineres in pila sigulini operis adservandos; ut ollarium, ubi ollæ erant. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 13. n. LII. FABIA AGATHANGELIS FECIT LIBERTIS LIBERTABVSQVE SVIS OLLARIA ET PILARIA.

PILIARIUS, a, uin, adject. *Gloss. Cyrill.* Σφαιροειδής, globosus, pilarius.

PILARIUS, ii, m. 2. *giuocolatore di busso-lotti, o di palle*, præstigiator, qui levi agitatione parvas pilas videtur emittere, aut in vas injicere, quum secus faciat, vel qui plures pilas in altum et circa se jactat, easque manibus vel ore excipit, iterumque continua circuitione jactat excipitque. *Quintil.* 10. 7. 11. Quo constant miracula illa in scænis pilatorum ac ventilatorum, ut ea, quæ emiserint, altro venire in manus credas, et qua jubentur, decurrere. Hinc *Manil.* 5. 168. Ille potens turbam perfunderet membra pilarum, Per totumque vagas corpus disponere palmas, Ut teneat tantos orbis, sibi que ipse reludat, Et velut adoctos jubeat volitare per ipsum. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 250. n. 2., quæ est apud *Orell.* 2590. p. AELIO AVO. LIB. SECVNDO PILARIO OMNIUM EMENTISSIMO etc. Habent hanc voc. et *Not. Tyr.* p. 173. Hierosolipinctes, pilarius. *V. PILLUDIUS, PRESTIGIATOR, PSEPHOPECTA* et *SPHEROPECTA.*

PILASTILUS, i, m. 2. *Inscript.* apud *Murat.* 538. et *Bertol. Antich. di Aquedja* p. 161. n. 164. TI. CLAVDIVS EPAPHRODITIANVS VET. LEG. VII. CL. P. P. PILASTILVS DOLABRAR. COL. FAB. *Muratorius* loc. cit. interpretatus est, qui pilas in hasta gerebat, sed *Bertol.* loc. cit. rectius putat interpretandum, qui dolabram gerebat; nam imago hujus Claudii in eodem marmore sculpta non vexillum læva tenet, sed dolabram. Quare pilastilus nobis videtur faber, qui pilum seu cuspidem dolabris sistit, *che rimette la punta ai picconi*, cujus opera dolabraris quotidie necessaria profecto fuit; vel, si a Græca lingua deducenda vox est, nempe a πῆλον constipio, *coarcto et στελεός manubrium securis*, est qui dolabras manubrio instruit. Ceterum, si vera vocis scriptio est *pilastylus*, ut habent *Ephemer. Venet. Litteral.*, teste eodem *Muratorio*, aliud quærendum vocis etymon, nempe ab eod. πῆλον, et ἀστυλόσ columnis carens; sed quænam sit ejusdem interpretatio, aliis inquirendum

relinquimus. At unice amplectenda videtur interpretatio hujus vocis, quam ex *Hagembuchio* attulit *Orellius* n. 4081., qui pro *PILASTIVS* legendum putat *PIL. ASTIVS*; eademque locum habet in altera *Inscript.*, quam ex *Asquinio* secundo loco attulimus. *Astylos* autem fuit nomen Centauri apud *Ovid.* 12. *Met.* 308., et cognom. Rom., de quo *V. ONOM.*

PILATES, genus lapidis, cujus meminit *Calo* *Originum* libro quinto: *Lapis candidior, quam pilates.* *Festus.* p. 237. 5. et *Paul. Diac.* p. 236. 7. *Müll.* Est tamen qui legit *Pellates*, *Φελλάτης*; item qui *pelastes*; et qui *pellates* ratione habita etymi conjungunt cum *πῆλλος pallidus* et *πάλλιος*.

PILĀTIM, adverb. per *pilastri*, per pilas, seu columnas structiles.

1.) Proprie. *Vitruv.* 6. 11. Item quæ pilatim aguntur ædificia, et cuneorum divisionibus, coagmentis ad centrum respondentibus, fornices concluduntur.

II.) Translate est militare verbum, pertinens ad ordinem aciei densæ, et in longum directæ, pilæque figuram referentis. *Asellio* apud *Servium* ad *Virg.* 12. *Æn.* 121. Triariorum quartum signum antecedeat, sive pilatim, sive passim iter facere volebat. in *colonna*, et *Scavrus* *ibid.* In agrum hostium veni, pilatim exercitum duxi. h. e. strictim et dense, inquit *Serv.* *V. PILATUS.*

PILĀTRIX, Icīs, f. 3. *rubatrice*, quæ pilat, h. e. spoliat. *Titinius* apud *Non.* p. 102. 4. *Merc.* Quam ego bodie hac domo pilatricem pallii pulcre evallavero.

PILĀTUS, a, um, particip. *V. PĪLO* et *PĪLO.*

PILĀTUS, a, um, adject. a *pīlum*, i, pilo armatus. *Virg.* 12. *Æn.* 121. Procedit legio Ausonidum, pilataque plenis *Agrina* se fundunt portis. *Martial.* 10. 48. Et pilata redit janque, subitque cohors. h. e. cohors militum prætorianorum, quæ in palatio excubias agebat. — Locum *Virgili* alii aliter explicant; nam *pilata agrina* intelligunt densa, spissa: a *πῆλλος cogo, coarcto, stipō.* *Varro* apud *Servium* ad hunc locum. Quadratum agrinæ, quod immittis etiam jumentis incedit, ut ubivis possit considere: pilatam, quod sine jumentis incedit, sed inter se densum est, quo facilius per iniquiora loca transmittatur. *Ennius* *ibid.* Inde loci liquidas pilatasque ætheris oras Contemplor. Alii *pilata agrina* volunt esse in longitudinem directæ, in *colonna*; a *pila* structill: vel *lixa* et *stabilia*, instar *pilæ* structillis, quæ *fixa* manet. *V. PĪLO* sub I. in tin. Hinc translate *Hostius* *ibid.* *V.* loc. cit. in *PĪLO* sub II. *Heynius* tamen ad *Virg.* loc. cit. doctam quidem esse *Servii* notam, sed minus recte locum esse interpretatum putat; ideoque *pilata* est *pilo* armata. — Similiter aliter leg. alii locum *Martial.* Atque pilata redit, etc. h. e. calva et depilata; a *pilis*, seu capillis: unde *pilare*, et nostrum *pelare* et *pelato*, capillis spoliatus. Putant autem sermone esse de sacerdotibus laidis, quos calvos fuisse, *Id.* 12. 29. significat. — *VB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PĪLENS, entis, m. 3. idem ac *pilentum*, est *Venant.* *Fort.* 6. 7. 183. Hic *pilente* petit loca Gallica.

PĪLEĀTUS, a, um, particip. a *pileo*: *πῆλοφόρος*, pileo tectus. *Liv.* 24. 16. ad fin. *Pileati*, aut *lana* alba velatis capitibus volones epulati sunt. *Id.* 45. 44. sub fin. Regem pileatum capite raso, obvium ire legatis solitum, libertumque se populi R. ferre, et ideo insignia ordinis ejus gerere. *Id.* 33. 23. Magis in se convertit oculos Cremonensium-coloniarum turba pileatorum, currum sequentium. h. e. tanquam libertorum imperatoris. *Seneca* *Ep.* 18. Næc per omnia nos similes esse pileate turbe voluisses. h. e. populo R., qui Saturnalibus pileos sunebat. Hinc *Martial.* 11. 6. Versu ludere non laborioso Permittis, puto, pileata Roma. *Sueton.* *Ner.* 57. Tantum gaudium (*moris ejus*) publice præbuit, ut plebs pileata tota urbe discurreret. h. e. quasi e ser-

vitute in libertatem emersisset: vel quasi Saturnalicio dies ageret. *Aurel. Vict. Cæsar.* 13. Vires Romanis trans Istrum propagavit, domitis in provinciâ Dacorum pileatis. h. e. quibus inos, et patrium gestare pileos. Eadem ratione *Martial.* 10. 72. Ad Paribos procul ite pileatos. Hinc *Paulin. Nolan. carm.* 17. 242. Et Getæ currunt, et uterque Dacus, Qui colit terræ medio. vel ille Divitis multo bove pileatus Accola ripæ. *Alii* *perperam* leg. *pelleatus*. — *Pileati* fratres apud *Catull.* 37. 2. sunt *Castor* et *Pollux*, quorum proprium gestamen pileus. *V. PĪLEUM* et *OBĀTUS*. — *Pileati* servi, qui pileo imposito vendebantur: de quibus *Gell.* 7. 4. *Pileatos* servos venum solitos ire, quorum nomine venditor nihil præstaret, *Cælius* *Sabinus* jurisperitus scriptum reliquit. Cujus rei causam esse ait, quod hujusmodi conditionis mancipia insignia esse in vendendo deberent, ut emptores errare et capi non possent. *V.* ibi reliqua.

PĪLENTUM, i, n. 2. *coccio, carrozza, μπι-
λων ὄχημα*, vehiculi genus, quo matronæ ferebantur, ita libratum duabus rotis. ut consistentes in pulvinis, in aere suspensæ agitari viderentur. Differabat a petorito, quod quatuor rotis constabat: *pilentum* fuit inventum Hispanorum, petoriturum Gallorum. Alii tamen dicunt, *pilentum* a Tuscis esse. *Festus* p. 245. 4. *Müll.* *Pilentis* et *carpentis* per urbem vehi matronis concessum est quod, quum aurum non reperiretur, ex voto, quod *Camillus* voverat *Apollini* *Delphico*, contulerunt. De hac eadem collatione ita *Liv.* 5. 25. Honorem ob eam munificentiam ferunt matronis habitum, ut *pilento* ad sacra ludosque, *carpentis* festo profestoque uterentur. *Virg.* 8. *Æn.* 665. castæ ducebant sacra per urbem *Pilentis* matres in mollibus. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 192. Esseda festinant, *pilenta*, *petorita*, *naves*. — Ex loco *Livii* allato discimus, *pilentis* usum matronis concessum sacrorum tantum et ludorum causa. Ex iis vero, quæ habet *Macrob.* 1. *Saturn.* 6. ex *Ferrio Flacco*, sacra solummodo, et instrumenta atque arcana sacrorum *pilentis* gestari solita in arca super his composita, antequam vectandi matronis destinarentur: eosque pelibus aut lana coactilis (quæ *πῆλλος* Græce dicitur, unde his nomen) contegi consuevisse, ne vulgo conspicerentur.

PĪLEO, as, avi, atum, are, a. 1. pileum alicui servo imponere in signum libertatis. *Ulp. Collat. Leg. Mosaic. tit.* 11. *leg.* 7. Qui in ludum damnantur, non utique consumantur, sed etiam pileari et rudem accipere possunt post intervallum; siquidem post quinquennium pileari, post triennium autem rudem induere eis permittitur. *V. PĪLEUS* et *PĪLEATUS*.

PĪLEŌLUM, i, u. et sæpius
PĪLEŌLUS, i, m. 2. deminut. *berrettino, πῆλιδιον*, parvus pileus. *Horat.* 1. *Ep.* 13. 15. Ut cum pileolo (*portes*) soles conviva tribulis. *Column. Arbor.* 25. sub fin. Antequam frigus cæcumia adurat, omnia lilia decerpere expediet, et ita crassis arundinibus, quæ ab una parte nodos integros habent, quasi pileolos induere. *Hieronym.* *Ep.* 85. n. 6. *Pileolum* textura breve, caritate latissimum, senili capiti confovendo, libenter accipi, et munere et muneris auctore lætatus. *Id.* *Ep.* 64. n. 13. Rotundum pileolum, quale pictum in Ulyxi conspiciamus, quasi sphaera media sit divisa, et pars una ponatur in capite: hoc Græci et nostri *τῆραν*, nonnulli *galerum* vocant: non habet acumen in summo, nec totum usque ad comam caput tegit: sed tertiam partem a fronte impertant relinquit. Hoc pileo tam sacerdotes, quam pontifices utuntur. Ex his patet, pileolum esse, quod Galli nunc *calotte*, Itali *berrettino* vocant.

PĪLRUM, i, n. 2. et
PĪLEUS, i, m. 2. tegmen et indumentum vitile capitis, ut calvatica et mitra muliebre, ut *Servius* ad *Virg.* 9. *Æn.* 616. docet, *πῆλος, πῆλεον* (It. *berretta*; Fr. *feutre, chapeau, bonnet*; Hisp. *fieltro, sombrero, bonete*; Germ. *der Filz*; Angl. *a covering for the head, a hat, cap, or bonnet*).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) *Pilei* figura fere similis erat dimidio ovi putamini, ut sunt qui bodieque a nobis gestantur in cubiculo et in lecto. Ideo *Castori* et *Polluci* tribuuntur, ut in *PĪLEATUS* dictum est, quia ex ovo nati finguntur. *Paul. Diac.* p. 207. 4. *Müll.* aliam causam affert: *Pilea*, inquit, *Castori* et *Polluci* dederunt antiqui, quia *Lacones* fuerunt, quibus pileatis pugare mos est. *Plaut. fragm.* apud *Non.* p. 220. 14. *Merc.* *Pileum*, quem habuit, deripuit eumque ad cælum sustulit. — b) *Pileorum* materia fere fuit lana coacta: id enim indicat Græca vox *πῆλος*, unde *πῆλος cogo, denso*. Pauperiores etiam ex segmentis tritæ lacernæ pilea sibi consuebant. *Stat.* 4. *Silv.* 9. 23. usque adeone defuerunt Cæsis pilea suta de lacernis? *Martial.* 14. 132. cui titulus, *Pileus*. Si possem, totas cuperem missis lacernas: Nunc tantum capiti muera mitto tuo. *V. Lips. de Amphith.* c. 19. et 20. — Etiam ex pelle fiebat pileum, eoque utebantur milites extra prælium. *Veget.* 1. *Milit.* 20. Usque ad præsentem prope ætatem consuetudo permansit, ut omnes milites pileis, quos pannonicos vocabant, ex pelibus uterentur, quod propterea servabatur, ne gravis galea videretur in prælio homini, qui gestabat aliquid semper in capite. — c) De tribus pileorum generibus *V.* in *GALERUS*. — d) Romani passim Saturnalibus pilea gestare solebant, quo tempore maxima voluptatum, risus et joci tota urbe libertas erat; et servi ipsi temporaria quadam libertate ferebantur. *V. PĪLEATUS*; et *Martial.* 14. 1. — e) Quod *Apul. de Mag.* *Mercurio* pileum tribuit, videtur cum petaso confundere. ¶ 2. Speciatim apud Romanos pileus erat libertatis insigne, gestabaturque a novis libertis, qui, quum in servitute promissum capillum et nudum caput gererent, manumissi capillum statim radebant, pileumque induebant: idque in templo *Feroniæ*, quæ libertorum dea, ut *Servius* ad *Virg.* 8. *Æn.* 364. docet. Causam affert *Non.* p. 528. 21. *Merc.*, quam *V.* in *RADO*. *Plaut. Amph.* 1. 1. 305. Quod ille faciat *Juppiter*, Ut ego hic hodie raso capite calvus capiam pileum. *Pers.* 5. 82. Hæc mera libertas: hanc nobis pilea donant. *Servius* loc. cit. tradit, *Tarracina* templum *Feroniæ* fuisse, et in eo sedile lapideum in quo hic versus incisus erat: *Benemeriti* servi sedeant, surgent liberi. — Hinc *servos ad pileum vocare* est vocare ad libertatem, excitare ad arma cum promissione libertatis: quod fere seditiosum fuit. *V. Liv.* 34. 32. in fin.; *Sueton. Tib.* 4.; *Seneca* *Ep.* 47. ad fin.; et *Val. Max.* 8. 6. n. 2. — Apud *Martial.* 2. 68. Totis pilea sarcinis redemi. h. e. libertatem, vendita omni mea suppellectili, recuperavi, effecique, ut sine aliena sportula vivere possem, quæ me obnoxium, et quasi servum aliorum fecerat. — Etiam ingenui, qui aliquando in captivitatem incidissent, libertate recuperata pileum tantisper sunebant. Exemplum habes in *Q. Terentio* *Culeone* apud *Liv.* 30. 45.; *Quintil. declam.* 9. 20.; et *Val. Max.* 5. 2. n. 5. et 6. V. et *Liv.* 34. 52. in fin. — Etiam gladiatores, si pluries vicissent, post quinquennium manumissi pileum accipere poterant. *Tertull. Spectac.* 21. ad fin. Qui insigniori cuique homicidæ leonem poscit, idem gladiator a troci petat rudem et pileum præmium conferat. *V. PĪLEO*. ¶ 3. Item, *pileum meum*, appellatio hominis amici, et nos nostraque tuentis et foventis. *Plaut. fragm.* apud *Non.* p. 220. 16. *Merc.* Fa obsecro, Lyde, pileum meum, mi solalis, mea salubritas. *Alii* *melius* leg. *Obsecro te, pileum vide meum, etc.*

II.) Translate hoc nomine appellatur etiam membrana, seu pellicula, qua fetus contexti nascuntur. *Lamprid. Diadum.* 4. Soleat pueri pileo insigniri naturali, quod obstetrices rapiunt, et advocatis credulis vendunt; siquidem caudicidi hoc Jvari dicuntur: at iste puer pileum non habuit, sed diadema tenue, etc. Hoc Itali *nascere vestito* dicunt.

PĪLICREPUS, i, m. 2. qui *pila* ludit, eamque mittendo et remittendo, et solo impingendo,

crepat, et sonitum edit. *Gloss. Isid.* Pillicrepus, qui pila ludit. *V.* vocem sequent. *Seneca Ep.* 56. Si vero pillicrepus supervenerit, et numerare cœperit pilas, actum est. *Inscript.* apud *Gruter.* 637. 1., quæ est apud *Orell.* 2591. *VRSVS TOGATVS VITREA QVI PRIMVS PILA LVSI DECENTER CVM MEIS LVSORIBVS LAYDANTE POPVLO MAXIMIS CLAMORIBVS THERMIS TRAIANI THERMIS AGRIPPÆ ET TITI MVLTVM ET NERONIS SI TAMEN MIHI CREDITIS EGO SVM. OVANTES CONVENITE PILICREPI* etc. Hujus Inscriptionis interpretationem attulit *Morcell.* de stil. *Inscript. Lat. T. 1. p. 454. edit. Patav. Lips.* ad loc. *Senecæ cit.* vult intelligi eos, qui lusoria pila se exercebant in balneis, super tabulatis valde ex ictu pilæ crepantibus. Unde *Stat. 1. Silv.* 5. quæ est de balneo Etrusci, 57. Quid nunc strata solo referam tabulata, crepantes Auditora pilas, ubi languidus ignis inerrat Edibus, et tenuem volvant hypocausta vaporem? Aliter alii hanc vocem explicant, *Turneb.*, *Hieron. Mercurial.*, *Cœl. Rhodigin.*, item *Hadrian. Jun.* qui pilicreperum intelligit pilos evellentem e corpore: sed hoc in allata Inscriptione locum non habet. *Inscript.* Inscripta in externo pariete balnei Pompejis reperta, edita vero a *Car. Rosino Dissert. isagog. p. 66. A. VETIVM FIRVM AEDILEM ORAT VI PAVEAT DIGNVM REI PUBLICÆ ORAT VI PAVEAT: PILICREPI FACITE. h. e. qui pila hic luditis, magno pilorum crepitu plaudite. Hanc eandem Inscript. exhibet Henzenius n. 7305., cui sic legendum videtur: Orant vt ratiatis dignum re publica orant vt ratiatis.*

PILILUDIUS, li, m. 2. idem ac pilarius, qui duabus, vel pluribus pills utraque mann alternatim jactatis ita ludit, ut a tergo eas capiat, quas ab antica parte projecit, et quas manu reflexa a tergo proferat, altera manu recipiat ab antica; quod apprime convenit *Manitii* loc. cit. in **PILARIUS**. *Gloss. Isid.* Pilicrepus, qui pila ludit: pililudius, qui pilotello ludit. *Pilotello* videtur vox corrupta ex *pila alterna*, vel *pila a tergo*. *V. Museo di Mantova a Io. Labusio editum T. 3. tav. 24. p. 167.*, ubi hujusmodi pilorum lusor in antiquo lapide sculptus visitur, ibique ab eodem docte illustratur.

PILLO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Pilans* I.; *Pilatus* I. et II. — *Pilare*, quod ratione habita etymi conjungi potest cum *Gr. πῖλον* aut *πῖλεῖν stipare*, *densare*, significat premere, fingere, densare, *premere*, *addensare*.

I.) Proprie. *Hostius* apud *Servium* ad *Virg.* 12. *Æn.* 121. Percutit, atque hastam pilans præ pondere frangit. ubi *Servius*: *Pilans*, id est *fingens*. — Hinc *Pilatus* est densus, pressus. *V. Varronis* et *Ennii* loc. cit. in **PILATUS**, a, um: *Servius* vero ad *Ennii* loc. cit.: *Pilatas*, firmas et stabiles significat et quasi pills fultas.

II.) Translate. *Hostius* apud *Servium* loc. cit. Sententia præsto pectore pilata. ubi *Servius*: *Id est fixa*.

PILLO, as, avi, atum, are, 1. duo diversa significat; scilicet

A) *Pilare*, verbum neutr. a *pilus*, est pilos accipere, vel emittere, *τριχῶν*. *Paul. Diac. p. 204. 8. Müll.* *Pilat* pilos habere incipit; alias pro detrahit pilos, a quo depilati, et *Non. p. 39. 25. Merc.* *Pilare* dictum est, ut *p. umare*, pills vestiri. *Africanus* apud *eumd.* *ibid.* Præterea corpus meum nunc pilare primum cœpit. *Novius* *ibid.* *Pati* dum poterunt, antequam pugæ pilant.

B) *Pilare* (a quo Part. *Pilans* et *Pilatus* II.), verbum act., et compilare a Græco trahitur; Græci enim fures philetas dicunt, ut ait *Paul. Diac. p. 204. 7. Müll. V. PHELETA*. Alii ducunt a *πῖλον* aut *πῖλεῖν stipare*, *densare*; quia fures stipant ea, quæ furantur: alii denique a *πῖλον calvum reddo* atque adeo *pudo*, *spolio*. Quidquid sit de etymo, *pilare* significat pilos evellere, seu detrahere, *pelare*.

I.) Proprie. *Martial. 6. 56.* Teque pilare tuas testificare nates, et 12. 32. Summæonianæ qua pilantur uxores. *V. Paul. Diac. loc. cit. sub A.*

II.) Translate est furari, epilare, suppilare, *epilare*, *rubare*, *συδαῖν*. *Ammian. 31. 2.* Nec castra inimica pilantes. et *ibid.* 5. Jam turmæ prædatoriæ concursabant, pilando villas et incendendo. *Id.* 14. 2. Cognitis pilatorum caesorumque funeribus, nemo deinde ad has stationes appulit navem. Tributur etiam *Petron. fragm. Tragur.* 43. et 44. *Burmann.*

PILŌSĪTAS, atis, f. 3. abstracta qualitas ejus, qui pills est plenus. *Gloss. Cyrill.* *Τριχῶσις*, pilositas.

PĪLOSUS, a, um, adject. Comp. *Pilosior*. — *Pilosus* est pills plenus, *peloso*, *τριχῶδης*. *Cic. Pis. 1. 1.* Non enim nos color iste servilis, nun pilosæ genæ, non dentes putridi deceperunt. *Varro 2. R. R. 2. 3.* Ovis ventrem habeat pilosum. *Plin. 20. Hist. nat. 16. 64. (172).* E contrario quæ mollis vocatur, pilosioribus foliis, ac ramis et aculeatis. *Martial. 12. 59.* Te vicina tota, te pilosus Hircoso petit osculo colonus. *Auct. Priap. 47.* Ursis asperior, pilosiorque.

PĪLŪLA, æ f. 1. deminut. a pila, est parva pila, globulus, sphericum quiddam et rotundum, *palletta*, *pallotola*, *σφαίριδιον*. ¶ 1. Generatim. *Plin. 16. Hist. nat. 7. 10. (28).* Nascuntur in eo pillulæ nucibus non absimiles. *Pelagon. Veterin. 14.* Pillulæ cupressi, coccolæ di cypressi. *Marcell. Empir. c. 9. p. 89. retro ed. Ald.* De muris simo pillulas septem teres, et c. 29. p. 130. Leporini stercoris pillulas septem teres. ¶ 2. Speciatim usurpatur de pharmacis, quæ hac forma sumimus, quæque Græcis dicuntur *καταπότια*, a *καταπίνω deglutio*. Non enim comminuendæ dentibus, aut gustandæ sunt pillulæ, sed integræ devorandæ. *Plin. 28. Hist. nat. 9. 37. (138).* Vetus arungia phthibises pillulis sumpta sanat. in *pillole*. *Marcell. Empir. c. 28. p. 128. ed. Ald.* Facies pillulas magnitudine ea, qua ano injici possint. *V. CATAPOTIUM.*

PĪLUM, i, n. 2. quod, ratione habita etymi, conjungi potest cum *Gr. πῖλον* *denso*, *constipo*, est pistillum, instrumentum, quo quippiam mortario teritur, *σπερον* (II. *pestello*; *Fr. pilon*; *Hispan. mano de mortero*; *German. der Stengel zum Stampfen*, *die Mörserkeule*; *Angl. a pestle or poundre, to bray any thing in a mortar with*).

I.) Proprie. *Cato R. R. 10.* Pilas duas, pilum fabarium unum, farrearium unum. et 18. *ad fin. de paviment.* De glareæ et calce arenato primum corium facito: id pills subigito. *Plin. 18. Hist. nat. 10. 23. (97).* Pinsente pilo præferato. — *Pilum* Græcum est, teste *Turnebo l. 6. Adversar. c. 18. et l. 17. c. 8.*, quod in pinsendo fricito una deprimitur parte, altera attollitur. *Plaut. fragm.* apud *Festum p. 274. 29. Müll.* Quasi tollentem, aut pilum Græcum reciprocis plana via. *Forcellinus* ita edidit *Fur-nebum l. 6. Adversar. 16. et l. 17. 18.* secutus: *Mullerus* vero legendum putat: Quasi tolleno, aut pilum Græcum reciprocis plagas ita.

II.) Translate, *pilum*, *πῖλον*, fuit telum missile Romanum, cujus hastile, teste *Veget. 2. Milit. 15.*, erat quinque pedum et semis, et ferrum trigonali figura novem unciarum. Generaliter tamen *pila*, ut ait *Servius* ad *Virg.* 7. *Æn.* 664., telis Romana sunt, sicut gæsa Gallorum, et sarissæ Macedonum. *Cic. 11. Phil. 2. 5.* Cervicibus caput abscedit, idque aditum gestari jussit in pilo. *Lucan. 1. 7.* pares aquilas, et pila minantia pills. *Liv. 9. 19.* Macedonibus arma, clipeus sarissæque: Romano scutum, majus corpori tegumentum, et pilum, haud paullo, quam hasta, vehementius ictu missuque telum. *Cæs. 1. B. G. 25.* Milites e loco superiore pills missis facile hostium phalaginem perfrigerunt. *Seneca 3. Ira 2.* In imperatorem suum legiones pila tarserunt. *Tac. 15. Ann. 7.* Et pila militum arsero magis insigni prodigio, quia Parthus hostis missilibus telis decertat. — *Polybii* ætate (*V. Polyb. 6. 21.*) hastile ligneum trium cubitorum fuit, ferro ejusdem longitudinis ita præfixum, ut ferrum in medio bastili inciperet. *V. Herz. ad Cæs. 1. B. G. 25. et Heindorf. ad Horat. 2. Sat. 1. 13. — Muralia pila*, apud *Cæs. 5. B.*

G. 40. et Tac. 4. Ann. 51., sunt quæ in bostes e muris jaciuntur. — *Pilum præpilatum*. *V. PRÆPILATUS*. — *Pilum* alicui injicere apud *Plaut. Most. 3. 1. 43.* est impediendum afferre et quasi injecto pilo morari. — *N.B.* Sunt qui putant pilum significare etiam pilum seu columnam structilem, *pilastro*, ex illo *Liv. 1. 26.* Spolia Curiatorum fixa eo loco, qui nunc Pila Horatia appellatur, et *moz.* Modo inter illa pila et spolia hostium, et *Propert. 3. 2. 7.* Et cecinit Curios fratres, et Horatia pila. Porro *Dionys. Halic. l. 3. Σπυλῖς*, inquit, *Ὀπατῖα καλουμένη πῖλα*. h. e. columella appellata Pila Horatia. Sed hæc rem non conficiunt. Nam pila Horatia cominodè intelliguntur arma Horatorum seu Huratii pilati: quod de loco *Propertii* affirmant *Passerat.* et *Brouchusius. Dionys.* vero hoc dicit, columellam illam sic vocatam fuisse, quia Horatia asma olim habuit imposita. — De pilo ordine aciei, *V. PĪLUS.*

PĪLCMEN, quidquid in pila tunditur. *Gloss. Isid.*

PĪLUMNOE POPLOE in carmine Saliari Romani, velut pills uti assueti, vel quia præcipue pellant hostes. Hæc *Festus p. 205. 24. Müll. Forcellino Pilumnæ*, h. e. *Pilumni*, sunt Romani. Alii putant, *Pilumnæ* esse Genitivum singulare, *poplo* rectum plurale, ut significetur populus *Pilumni*, h. e. *Romuli*, qui *Pilumnus* dictus est a pilo, ut Mars a pico *Picumnus*. Sed hoc est minus probabile.

PĪLUS, i, m. 2. qui ratione habita etymi a nonnullis conjungitur cum *Gr. πῖλον* *penna*, *ala*, est excrementum in pelle animalis. Differt a *capillo*, quia *pilus* est in omnibus corporis partibus: *capillus*, qui caput contegit. Sed hoc discrimen nonnunquam confunditur. *Gr. Σπιζ* (II. *pelo*; *Fr. poil*; *Hispan. pelo*; *Germ. das ein-zelne Haar*; *Angl. a hair*).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Phædr. 5. 6.* Invenit calvus forte in trivio pectinem: Accessit alter æque defectus pills. h. e. capillis. *Ovid. 3. Art. am. 194.* Neve forent duris aspera crura pills. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 47. (130).* In capite cunctorum animalium homini plurimus pilus. *Varro 2. R. R. 11. 11.* Et fructum ovis et lana ad vestimentum, sic capra pilos ministrat ad usum nauticum. *Cic. 2. Nat. D. 57. 143.* Munitæ sunt palpebræ tamquam vallo pilorum. *Horat. 2. Ep. 1. 45.* Utor permissis, caudæque pilos ut equinae Paullatin vello. Hæc *Horatii* verba illustrantur ex narratione *Val. Max. 7. 3. 6.*, ubi Sertorius Lusitanorum dux jubet, imbecillum senem paullatinum carpere validissimi equi caudam, quam frustra fortissimus juvenis universam convellere nisus fuerat. Hæc eadem narrat *Plutarch. Sertor. 17.*; et *Frontin. 1. Strateg. 10. et 4. ibid. 7.* — *Contra pilum*, Italice a *contrappelo*. *Pelagon. Veterin. 26. ad fin.* Pice cum melle sulphureque et vini facibus veterimis et stercore ovillo commixtis (equum) contra pilum fricato. et *moz.* Contraque pilum jumentum unguis. Adde *Veget. 1. Feterin. 10. 7. et 11. 3. Schneid.* — c) Proverbium videtur illud apud *Senec. Tranquill. anim. 8. 3.* Non minor molestum esse calvis, quam comatis, pilos velli. Item illud apud *eumd. 4. Quæst. nat. 11.* Propius quidem est, sed sic, quomodo est pilus pilo crassior.

II.) Translate dicitur de re minima et nullius momenti. *Cic. 2. ad Q. fr. 16. extr.* Ego ne pilo quidem mius me amabo. *punto di meno.* et 5. *Att. 20. a med.* Interea e Cappadocia ne pilum quidem. *Id. Rosc. Com. 7. 20.* Qui capite et superciliis semper est rasis, ne ullum pilum viri boni habere dicatur. *Catull. 10. 13.* non facit pills cohortem. *non la stima un pelo.* Sic *Id. 17. 16.* Ludere hanc sinit, ut lubet, nec pills facit uni (uni pro unius).

PĪLUS, i, m. 2. Quidam Lexicographi neutrius generis fecere, ita nimirum postulante analogia; sed nullo exemplo genus confirmant. Certe masculini generis est apud *Sueton. Cal. 44.*, cujus verba sub I. b. afferuntur. — *Pilus* est a voce *pilum*, quam *V.* sub II., et fere dicitur *primum*

pilus, et seriori aeo etiam junctim *primipilus*.

I.) Proprie est centuria prima seu triariorum. — a) Universim. *Cæs.* 5. *B. G.* 35. Superiore anno primum pilum duxerat. *Id.* 1. *B. C.* 46. Cæcilius primi pili centurio. Adde *eumd.* 1. *ibid.* 13. et 3. *B. G.* 5. *Liv.* 42. 34. Quater intra paucos annos primum pilum duxi. *Cæs.* 3. *B. C.* 53. Quem (*Scævam centurionem*), ut erat de se meritis et de republica, donatum milibus ducentis æris ab octavis ordinibus ad primum pilum se transducere pronuntiavit. — b) *Sueton. Cal.* 44. Plerisque centurionum iuaturis jam, et nonnullis ante paucissimos quam consummaturi essent dies, primos pilos ademit. *tolse il comendo dei triarii.* — c) Poetice *summi pili* legitur apud *Lucan.* 1. 356. *summi tum munera pili Lælius, emeritique gerens insignia doli, Servati civis referentem præmia quercum.* — d) Poetæ carminis causa *pilum* etiam simpliciter dicunt pro *primum pilum*. *Martial.* 1. 32. *Grata Pudens meriti tulerit quum præmia pili.* Adde *eumd.* 6. 58.

II.) Translate *primipilus* et *primopilus*, i. (de qua scriptio *V.* infra) m. 2. *πρωτων πιλου αρχων*, est centurio primi pili, h. e. dux primæ centuriæ in ordine pilanorum, seu triariorum. *Veget.* 2. *Milit.* 8. *Vetus consuetudo tenuit, ut ex primo principe legionis promoveretur centurio primi pili, qui non solum aquilæ præerat, verum etiam quatuor centurias, h. e. quadringentos milites in prima acie gubernabat. Hic tamquam caput totius legionis merita consequebatur et commoda. His similia habet Dionys. Halic.* 1. 9. p. 567. *Silb.*, qui addit: *τοῦτους Ῥωμαῖοι τοὺς ἡγεμόνας τῆ πατριῶν γλωττῆς προμηπιλους κολουσαν.* *Liv.* 7. 41. *a med.* Additum legi, ne quis, ubi tribunus militum fuisset, postea ordinum ductor esset. Id propter P. Salonium postulatum est, qui alternis prope annis et tribunus militum et primus centurio erat, quem nunc primi pili appellant. *h. e.* centurionem primi pili. *Cæs.* 2. *B. G.* 25. Omnibus centurionibus aut vulneratis, aut occisis, in his primipilo P. Sexto Baculo. *Alii legunt primo pilo, alii primi pili.* *Val. Max.* 1. 6. n. 11. Aquilam altera vix convelli a primipilo potuit. — Ex locis allatis constat, vetustiores disjunctim *primus pilus* scribere maluisse, recentiores sæpius conjunctim *primipilus* et *primopilus*, et utrobique vocem *centurio* omisisse: quod clarior patebit ex sequentibus *Inscript.* apud *Marin. Iscriz.* *Ab.* p. 120. M. POMPEIO M. F. AN. ASPRO PRIMOP. LEG. IIII. CYREN. etc. *Alia* apud *Gruter.* 349. 4. PAULO AEMILIO PRIMOPILLO BIS PRAEF. EQUIT. TRIBVNO COHORTIS IIII. PRAETOR. etc. *Alia* apud *eumd.* 370. 1. SEX AVLENO SEX. F. ANI. PRIMOPIL. II. TRIB. MIL. etc. Adde *aliam* apud *eumd.* 437. 5., ubi tamen separatim legitur primo pilo. *Alia* apud *Labus. Dissert. de la certit. de la science des antiq.* p. 61. C. RAEBIO P. F. CLA. ATTICO PRIMOPIL. LEG. V. MACEDONIC. PRIMOPIL. ITERVM etc. — Allquando etiam *pilus* pro *primus pilus* dicebatur: *V.* sub I. d. et infra. — Summa erat primi pili dignitas, quique eam obtinebat, statim in equestrem ordinem referebatur. *Martial.* 6. 58. *Et referes pili præmia clarus eques. Hinc Ovid.* 3. *Amor.* 8. 10. *Ecce recens dives, parto per vulnera censu, Præfertur nobis, sanguine factus eques. et mox εὐπωκῆς* 25. *Discite, qui sapitis, non quæ nos scimus inertes, Sed trepidas acies et fera castra sequi. Proque bono versu primam deducite pilum.* *V. Lips. de milit. Rom.* 1. 2. *dial.* 8.

PINA, æ, f. 1. *V.* PINNA.
PINACOTHÉCA, æ, et pinacothæce, es, f. 1. *galleria, πινακοθήκη*, locus in ædibus amplus, pictis tabulis et veterum imaginibus exornatus: a *πιναξ* *tabula* et *θήκη* *repositorium*. *Vitruv.* 6. 5. *Pinacothæca, uti exedræ, amplis magnitudinibus sunt constituendæ, et ibid.* 18. *habent eæ domus Græcorum* vestibula egregia porticusque ornatas, et in porticibus, quæ ad septentrionem spectant, triclinia Cyzicena et pinaco-

thecas: ad numentem autem bibliothecas, etc. *Varro.* 1. *R. R.* 2. 10. *Hujus spectatum veniunt villas, non ut apud Lucullum, ut videant pinacothecas, sed oportothecas. et ibid.* 59. 2. *Ut in pinacothæce, faciant, quod spectaculum datur ab arte.* *Plin.* 35. *Hist. nat.* 2. 2. (4). *Et inter hæc pinacothecas veteribus tabulis consunt, alienasque effigies colunt. et ibid.* 11. 40. (148). Celeberrimi pictores, quorum tabulæ pinacothecas implent. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 724. n. 443., quæ est apud *Orell.* 2417. *FLAVIVS APOLLONIVS PROCVRATOR AVGVSTI QVI FVIT A PINACOTHECIS ET M. VLPIVS AVG. LIB. CAPITO ADVTOR EIVS etc. custode demonstratore delle gallerie, et ajutante del custode, etc.*

PINALIS, e, adject. qui est ex pinu, pineus. *Isid.* 17. *Orig.* 7. *Resina pinalis.*

PINASTELVVS, *V.* PEUCEDANVM.
PINASTER, tri, m. 2. *πίστος ἀργύρα*, pinus silvestris. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 10. 16. (39). *Pinaster nihil est aliud, quam pinus silvestris, mira altitudine, et a medio ramosa, sicut pinus in vertice.*

PINAX, æcis, m. 3. tabula, *πίναξ*; Græca vox. *Capell.* 2. p. 42. *Erigone spicas manu, cælatumque ex ebno pinacem argumentis talibus afferebat. Ita Kopp. ex omnibus mss. Grotius vero Græcis litteris usus est. Huc pertinet Gloss. Placid. edente A. Maio in Class. Auct. T. 3. p. 496. Pinaces dicuntur imagines mire depictæ. — Pinax Cebetis est libellus Cebetis philosophi Thebani, in quo humane naturæ et vitæ rationem tamquam in tabula descripsit. Tertull. advers. Hæret. 39. Inter cetera stitii sui otia Pinacem Cebetis explicuit. — Etiam Aurelius Oribasius grammaticus libellum scripsit, qui Pinax inscribitur. Sueton. Gramm. 6. extr. — Cassiod. Divin. litt. 25. Pinacem Dionysii discite breviter comprehensam; ut quod auribus in supra dicto libro percipitur, pæne oculis intuentibus videre possitis. h. e. descriptionem orbis terrarum a Dionysio Græce scriptam et a Prisciano in Latina lingua conversam. — *PB.* De cognom. Rom. *V.* ONOM.*

PINCERNA, æ, m. 1. *coppiere, αἰνοχόος*, pocillator, servus a cyatho, a potione, minister vini: a *πίνευ* *χίρυν* ad bibendum misce, vel potius ab *πινέω* *πινυς*, quod ab *εἰπεράνωμι* *admisceo*. *V. Ducang. Gloss. Græc.* in *V. Πινυρῆς*. *Pseudo-Ascon.* in *Cic.* 3. *Ferr.* 26. *Provocant se invicem, in majoribus autem poculis poscant a pincerna, id est petunt: ut subaudiatur bibere.* *V. POSCO.* *Lamprid.* *Alex. Sev.* 41. *Ita ut annonas, non dignitates acciperent fullones et vestitores et pictores et pincernæ. Inscript.* Christiana apud *Marin. Iscriz.* *Ab.* p. 188. *ANTIOCHO PINCERNÆ qui vivit ann. xxx. Hic videtur Christianus de domo Cæsarem fuisse, ibique pincernæ officium exerceisse. V. Lamium de erudit. Apostol. p. 320. Hieronym. Quest. in Genes. 40. 1. Quem servum nos possumus more vulgi vocare pincernam. Nec vix putetur officium, quum apud reges barbaros usque hodie maxime dignitatis sit, regi poculum porrexisse.*

PINDÁRICVS, a, uni, adject. ad Pindarum pertinens: *V.* ONOM. — *Pindaricum metrum* constat trimetro brachycatalecto, ut est hoc: *Medium rapido mare Tibris adi; Nuvio. Serv. Centimetr.* p. 1822. *Putsch* — *Priscian. de VII. vers. En.* 1. p. 1216. *Putsch.* *Dicuntur hypercatalecti, quibus abundat una vel duæ syllabæ, ut novenarium Pindaricum, quod, quum sit dime- trum iambicum, habet tamen unam syllabam plus in fine: Horatius: Silvæ laborantes gelinque.*

PINEA, æ, f. 1. *V.* PINEUS in ñ.

PINETVM, i, n. 2. *silva di pini, pineto, πινεῖν*, locus pinis consitus, pinorum silva: et per synecdochen sumitur pro quovis nemore. *Ovid.* 2. *Fast.* 275. *Cinctaque pinetis nemora juga Noacrini.* *Id.* 15. *Met.* 603. *Qualia succinctis, ubi trux insibilat Euris, Murmura pinetis sunt.* *Id.* 4. *Fast.* 273. *innumera cædunt pineta secures.* *Plin.* 27. *Hist. nat.* 8. 43. (66). *Chrysolachanum in pineto lactucæ simile nascitur.*

PINEVS, a, um, adject. di *pino, πινεύος*, qui est ex pinu. *Virg.* 11. *En.* 788. *cui pineus ardor acervo Pascitur. h. e. ignis e pineis lignis succensus. et ibid.* 320. *et celsi plaga pinea montis. h. e. ubi mons est pinis consitus. Sic Val. Flacc.* 3. 521. *juga pinea montis. Virg.* 9. *En.* 85. *pineæ silva. et 2. ibid.* 258. *claustra. h. e. latus equi duratei. Propert.* 4. 6. 20. *motes. h. e. navis. Ovid.* 14. *Met.* 530. *fert avidas in pinea Turnus Texta faces. h. e. in tabulata navium. (Adde Catull. 64. 10.; et Ovid. 1. Fast. 506.) Martial.* 9. 76. *Pinea compages. h. e. tabularum pinearum. Plin.* 15. *Hist. nat.* 10. 9. (35). *Pinæcæ nucis. et ibid.* (36). *Pinea corona victores apud Isthmum coronantur. Lucret.* 4. 587. *Pan Pineæ semiferi capitis velamina quasans.* — Hinc

Pinea, æ, f. 1. absolute, substantivorum nomine, est nux, vel arbor pinæ, *pina. Colum.* 5. *R. R.* 10. 14. *Eodem tempore juglandem, et pineam et castaneam serere oportet. Id.* 10. *ibid.* 239. *de cinara. delæxæque collo Nunc adoperta manet, nunc pinea vertice pungit. h. e. velut pinea nux. Lamprid. Commod.* 9. *Isiacos pineis usque ad perniciem pectus tundere cogebat. h. e. strobilis.*

PINGO, pingis, pinxi, pictum, pingere, a. 3. Part. *Pictus* 1. 1. 2. et in ñ. *Picturus* et *Pingendus* II. 3. — *Pingere*, quod, ratione habita etymii, est a *pingo*, ut voluit nonnulli, vel a sanscr. *pi-â-mi*, orno, lingo. unde et Gr. *πιναξ* *variegatus*, et conjungi potest cum Gr. *πιναξ* *pictura, tabula*, est formam aliojus rei ductis lineis et inductis coloribus repræsentare, *γράφω* (h. *dipingere, pingere*; Fr. *peindre, représenter en peinture*; Hisp. *pintar, figurar con el pincel y los colores*; Germ. *malen, abmalen*; Angl. *to depict, delineate, paint, draw, portray*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cic.* 2. *Fam.* 12. (et *Horat.* 2. *Ep.* 1. 239.) *Neque Alexander gratiæ causa ab Apelle potissimum pingi, et a Lysippo fingi volebat. Id.* 2. *Invent.* 1. 1. *Tabulas pingere. et ibid.* *Helenæ simulacrum. Id.* 2. *Orat.* 16. 69. *hominis speciem. Horat.* *Art. P.* 21. *ære dato qui pingitur. Ovid.* 10. *Met.* 516. *Corpora nudorum tabula pingantur Amorium. Phædr.* 4. 5. *Quum victi mures mustelatum exercitu, Historia quorum in tabernis pingitur, etc. Seneca Ep.* 9. *Pingere artificii jucundius est, quam pinxisse. Plin.* 35. *Hist. nat.* 7. 33. (51). *Nero princeps Jusserat se pingi cxx. pedum in linteo, incognitum ad hoc tempus. — Et cum Infinito Ovid.* 4. *Amor.* 14. 33. *quas (comas) quondam Dione Pingitur humenti sustinuisse manu. — Tabula picta est pictura in tabula, una pictura. Cic. Brut.* 75. 261. *Tabulas bene pictas collocare, in bono lumine. Sic Horat.* 1. *Sat.* 1. 72. *pictis gaudere tabellis. — Sic pro ductis lineis representare. Tibull.* 1. 11. 31. *Ut mihi potanti possit sua dicere facta Miles, et in mensa pingere castra mero. et Ovid.* 2. *Art. am.* 131. *Ille levi virga etc. in spisso litore pingit opus. delineæ, describe.* ¶ 2. Speciatim *acu pingere* est quod nos Itali dicimus *ricamare. Cic.* 5. *Tusc.* 21. 61. *Stragulum textile magnificentis operibus pictum. Ovid.* 6. *Met.* 23. *Sen pingebat acu, scires a Pallade doctam. Id.* 3. *ibid.* 556. *pictis intextum vestibus aurum. Id. Heroid.* 12. 30. *Et premitis pictos corpora Graja toros. h. e. toros pictis tapeibus ornatos. Tac.* 6. *Ann.* 34. *Simul horridam suorum aciem, picta auro Medorum agmina: hinc viros, inde prædam ostendere. h. e. agmina pictis auroque intextis vestibus induta. Sic Martial.* 10. 72. *Picti reges. h. e. pictis vestibus induti. — Picta toga quæ triumphantium fuit, itemque consulum sub imperatoribus, et prætorum, quoties ludos ederent; ita dicta est, quod acu elaborata esset, et opere Phrygio distincta. Kadem et *palmata* dicta est, quamquam sæpius apud Latinos scriptores invenies *palmatam tunicam, quam palmatam togam. V. PALMATVS.* Item *Capitulina* aliquando dicitur, tum quod ea Juppiter Capitolinus indutus esset, tum quod vestes triumphales*

in templo Jovis Capitolini servarentur, et inde, quom opus foret, depromerentur. *Lamprid. Alex. Sev.* 40. Præstatam et pictam togam numquam nisi consul accepit, et eandem quidem, quam de Jovis templo sumptam alii quoque accipiebant aut prætores, aut consulas. — *Plin.* 33. *Hist. nat.* 9. 46. (131). Tingit Ægyptus argentum, ut in vasis Anubim suum spectet, pingitque, non eælat argentum. Ad hæc *Letronne* in *Annal. dell'Inst.* T. 6. p. 230. «De ce passage unique il resulte, que cet art fut une industrie propre à l'Égypte. Le procédé consistait non pas à peindre l'argent, mais à le teindre par des alliages, et à produire des figures, au moyen de mordans appliqués à la surface. C'est un procédé chimique et métallurgique, que M. Quatremere de Quincy (*Jupiter Olymp.* p. 59. 62.) a très-bien expliqué ».

II.) Translate. ¶ 1. De rebus est colores inducere, indicere, colorare, tingere; atque adeo variis coloribus ornare, varlare. *Virg.* 6. *Ecl.* 22. Sanguineis frontem moris et tempora pingit. *Lucret.* 4. 336. palloribus omnia pingunt. *Id.* 2. 374. Concharumque genus parili ratione videmus Pingere telluris gremium. et 5. 1395. anni Tempora pingebant viridantes floribus herbas. Cf. *Virg. Cul.* 69. Florida quom tellus gemmantem picta per herbas. *Id.* 2. *Ecl.* 50. Mollia luteola pingit vaccinia caltha. *Martial.* 14. 5. Nigra tibi niveum littera pingat ebur. et *ibid.* 77. Gaudebatque suas pingere harba genas. *Auct. Priap.* 16. Quale tunc malum, quod littera pinxit Acontii. *V. Ovid. Heroid.* 20. 237. ¶ 2. Item de rebus pro simpliciter ornare. *Cic.* 4. *Att.* 5. extr. Bibliothecam mihi tui pinxerunt constructione et sillibus. *Seneca Med.* 310. staltis piogitur æther. ¶ 3. Transfertur concinne ad orationem. *Cic. Brut.* 37. 141. Σχηματα non tam in verbis pingendis habent pondus, quam in illuminandis sententiis. h. e. per tropos ornandis. *Id.* 1. *Att.* 14. Totum hunc locum, quem ego varie meis orationibus oleo pingere, de flamma, de ferro, valde graviter perlexit. *Id.* 2. *ad Q. fr.* 15. Modo mihi date Britanniam, quam pingam coloribus tuis penicillo meo. *Boeth. in Porphy.* 2. p. 56. Ut lector acquiescat ac silet ad id, quod picturus est, Peripateticorum auctoritate confirmat. *V. infra Pictus* sub 3. — Hinc Part. præter.

Pictus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde Comp. *Pictior* 3., et translate ¶ 1. Est variis coloribus ornatus, variegatus, multicolor, variopinto, screziato. *Virg.* 3. *G.* 243. Et genus æquoreum, pæudes pictæque volucres. *Ovid.* 2. *Met.* 532. Picti pavones. *Id.* 3. *ibid.* 669. Pictæ pantheræ. et 4. *ibid.* 398. Purpura fulgorem plectis accommodat uvis. ¶ 2. Item est non sincerus, fucatus. *Cic.* 5. *Fin.* 27. 80. Quæ quidem dicunt, qui numquam philosophum pictum, ut dicitur, viderunt. Quo quasi proverbio notantur ii, qui philosophiæ enat prorsus ignari et sensum tantam eorumnam sequuntur. ¶ 3. De uratione est ornatus. *Cic. Brut.* 85. 293. Lysia nihil potest esse pictiva. h. e. In dicendo ornatus. *Id. Orat.* 27. 96. Florens orationis, pietum et expolltum genus. ¶ 4. Item est vanus. *Proper.* 4. 6. 50. Quodqua vebunt præra Centauros saxa minantes, Tigna cava, et pictos experiere metus. h. e. vanos; picti enim erant Centauri in prora navis Cleopatæ.

PINGUAMEN, inis, a. 3. pioguitudo, pingue. *Gloss. Cyrill.* Δίκος, sevim, pinguamen, adeps. *Gloss. Lat. Gr.* Pinguamen, Δίκος. *Cyprian.* 1. *advers. Jud.* Holocausta et pinguamina agnorum.

PINGUE, is, a. 3. *V. PINGUIS* I. 1.

PINGUEDINEUS, a, um, adject. pinguis, oleosus. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 15. 51. (178). Gignitur et pinguedinei liquoris. Ita *Salmas.*; alii et pingue, liquorisque etc.; alii aliter; *Sillig.* vero et pingue oleique liquoris.

PINGUËDO, inis, f. 3. graszezza, grasso, λιπος, λιπαρία, substantia oleosa in animalibus, et aliis rebus.

I.) Proprie. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 15. 35. (68).

de myrrha. Unguentarii digerunt baud difficulter odoris atque pinguedinis argumentis. Hoc uno in loco ita legit *Harduin.* (itemque *Sillig.* nulla prorsus variante lectione), nam in ceteris, quæ a lexicographis afferri solent, pinguitudo raponit. Quin, numquam *Plinium* voce pinguedinis usuin, sed pinguitudinis, asserit *Gronovius.* Agnoscit etiam ut Latinum *Euthyches* de *discern. conjugat.* 1. p. 2155. *Putsch.* Itaque *Servius* ad *Virg.* 3. *G.* 124. Latinum esse frustra negat. *V.* et quæ sequuntur.

II.) Translate est idem ac spissitudo. *Pallad.* 3. *R. R.* 29. *ad fin.* Succus ex aqua ad sapæ pinguedinem resolutus. *Id.* 11. *ibid.* 20. Decoques donec tota permixto pinguedinem puri mellis imitetur. Sic *Theod. Priscian.* 1. 1. Identidem (hæc) conteri facies usque in pinguedinem mellis, et capillos linies. Adde *eumd.* c. 11. et 27. Similiter *Plin. Valerian.* 1. 2. sub init. Simul omnia coques, ita ut pinguedinem aquatoris mellis accipiat. *Sidon.* 2. *Ep.* 2. a med. Limi bibuli pinguedo coalescit. *Cæd. Aurel.* 3. *Acut.* 17. n. 151. Tunc oleum remanens concepta lenitate atque pinguedine ex radice supradicta etc. *mucilagginæ.*

PINGUEFACIO, fâcis, fêci, factum, fâcere, a. 3. et Pinguefio, his, factus sum, fieri, pass. Part. *Pinguefactus* I. — Pinguefacere est pioguem efficere, ingrassare, λιπαίνω.

I.) Proprie. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 44. 93. (246). Hyphear ad saginanda pecora utilius. Vitia modo purgat primo, deinde pinguefacit quæ sufficere purgationi. *Tertull. advers. Psych.* 6. ex *Deuter.* 32. 15. Incrassatus est dilectus, et pinguefactus, et dilatatus est.

II.) Translate. — a) De medicamentis pro spissare, spissum reddere. *Theod. Priscian. lib.* 2. part. 2. c. 16. p. 306. ed. *Ald.* Succu menthæ viridis partem unam, tribus malgranati succi partibus admisceo, et coquo, ut paulatim pinguefiat. — b) De sono. *Pompej. grammat. Comment. art Donat.* p. 21. *Lindem.* Græci dicebant Έρωτος, adde digammon et facimus *Venetus*: nam quomodo illis digammon pinguem sonum facit, sic etiam V littera juncta verbum pinguefacit.

PINGUEFACTUS, a, um, et PINGUEFFO, his, etc. *V. PINGUEFACIO.*

PINGUESCO, is, ere, n. inchoat. 3. Part. *Pinguescens* I. — Pinguesco est idem ac pioguis fio, λιπαίνω, παχύνωμαι (li. ingrassarsi; Fr. s'engraisser, devenir gras, grossir; Hisp. engordarse, engrasarse, hacerse grueso; Germ. fett werden; Angl. to grow fat).

I.) Proprie. *Colum.* 2. *R. R.* 11. 2. Omne emaciatum armentum ex medica pinguescit. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 15. 17. (44). Atilus (piscis) in Pado inertia pinguescens. *Seneca Ep.* 122. Aves imtotæ facile pinguescunt. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 14. 36. (134). Pinguescere lupini satu arva vineasque. *Virg.* 1. *G.* 491. bis sanguine nostro Emsibiam et latos Hæmi pinguescere campos. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 2. 2. (15). Ita maxime frumenta pinguescunt. et 19. *ibid.* 5. 30. (95). Bulbus pinguescit.

II.) Translate. ¶ 1. Pinguescere est crasse-scere instar pinguis. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 4. 6. (54). Vinum Maroneum vetustate pinguescit. Sic *Id.* 15. *ibid.* 22. 24. (87). Nuces juglandes vetustate pioguescunt. *Theod. Priscian.* 1. 19. Olivarum amuream coques-tertio molli vapore, quo pinguescere possit; quom vero coagulaverit, reponis in vas mundum. *Ambros. in Ps.* 36. 14. Prorumpentia semioa, si fuerint obumbrata, tenuantur; soli objecta pinguescunt. ¶ 2. Pro nitere. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 65. (177). Achates quom pollitur pinguescit. h. e. nitore induit instar pinguis. ¶ 3. In re grammatica pinguescere dicitur dictiones, quom aspirantur; pioguis enim quiddam tunc sonant. *Sergius in Donat.* p. 1827. *Putsch.* Æolenses Græci quibusdam dictionibus, ut pinguescant, digamma apponsunt, ut pro *Elena* dicant *Velena*. *V. PINGUIS* II. 5. et PINGUEFACIO II. b.

PINGUIARIUS, ii, m. 2. qui pinguis amat.

Martial. 11. 100. Carnarius sum, pinguiarius non sum. *V. CARNARIUS.*

PINGUICULUS, a, um, adject. grassetto, deminut. pinguis, aliquantisper pinguis, pinguisculus. *Fronto* 4. *ad M. Cæs.* (edente iterum *A. Maio*) *ep.* 12. Periculum est, ne Faustina filia tua poscenti mihi manus et plantas ad savian dum ea causa irator subtrahat, aut gravatius porrigat; cuius ego manus parvulas, plantasque illas pinguculas tum libentius exosculabor, quam tuas cervices regias. tuumque os probum et facetum.

PINGUIFICO, as, are, a. 1. idem ac pinguefacere. *Augustin. Serm.* 361. 11. Unde terra pingulificatur, nisi de putredine terrenorum?

PINGUIS, e, adject. Comp. *Pinguior* I. 1. et II. 2. d. 4. 5. et 6.; Sup. *Pinguissimus* I. 1. et 2. f. h. et II. 2. d. — *Pinguis* (quod nonnulli deducunt a πικρός, alii a πῖον, quæ idem significant, alii a παχύς crassus) est opimus, crassus, obesus, et opponitur macro, λιπαρός (li. grasso, pingue; Fr. gras, bien nourri, engraisé; Hisp. graso. gordo, grueso; Germ. fett, feist; Angl. fat, plump).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu dicitur de animalibus carne et adipe abundantibus. *Plaut. Aulul.* 2. 5. 5. Pinguiorem agnum isti habent. STRO. At nunc tibi dabitur pinguior fudicia. *Cic. Fat.* 4. 7. Crassum Thebis cælum: itaque pingues Thebani, et valentes. *Horat.* 2. *Sat.* 5. 40. pingui tentus omaso Furius. *Id.* 1. *Ep.* 4. 15. Me pinguem et nitidum bene curata cute vides. *Juvenal.* 11. 65. pinguis hædulus. *Colum.* 8. *R. R.* 7. 1. Pinguem facere gallinam. *Horat.* 2. *Sat.* 6. 64. Uncta satis pingui ponentur oluscula lardo. — *Pingue* absolute est ipse liquor crassus, grasso, πικρή στέαρ; et differt ab adipe, ut *Plin.* docet 11. *Hist. nat.* 37. 85. (212). quia adeps concretus est, et quom refrigit, fragilis, semperque in fine carnis: contra pingue inter carnem cutemque, succo liquidum. Sed hoc loco *Plin.* pingue cum sevo coofundere videtur. *Virgil.* vero cum adipe. quom ait 3. *G.* 124. omnes Impendant curas denso distendere pingui (ingrassare) Quem legere ducem, et pecori dixere maritum. *Plin. loc. cit.* Omnibus animalibus est quoddam in oculis pingue. *Id.* 28. *ibid.* 9. 38. (144). Taurorum, leonum ac pantherarum pinguis. Teste *Philargyrio* ad *Virg.* loc. cit. buo pertinet et illud *Lucret.* 1. 257. Hinc fessæ pecudes pingui per pabula læta Corpora deponunt. Sic *Seren. Sammon.* 16. 287. Anseris aut pingui torpentia colla fovebis. Adde *Marcell. Empir.* c. 15. p. 106. ed. *Ald.* ¶ 2. Latori sensu de plurimis rebus physicis dicitur et est uber, crassus, copiosus. — a) *Ager pinguis* dicitur, qui glæbas habet humore veluti maceratas, tenaces, spissas, et digitis adhærentes, instar adipis: cui macer opponitur. *Colum.* 1. *R. R.* 4. 1. et 2. *ibid.* 2. 2.; *Plin.* 17. *Hist. nat.* 4. 3. (26). et 18. *ibid.* 19. 49. (174); *Virg.* 1. *G.* 64.; et *Ovid.* 1. *Fast.* 689. Sic *Horat.* 2. *Od.* 1. 29. (et *Stat.* 7. *Theb.* 545.) Quis non Latino sanguine pinguior Campus? *Lucan.* 6. 382. pinguis sulcus. h. e. in agro pingui ductus. — b) *Pinguis simus* dicitur et ob eandem rationem, et quia campos pinguefacit. *Virg.* 1. *G.* 80. Ne saturare fimo pingui pudeat sola. Sic *Id.* 9. *En.* 31. aut pingui lumine Nilus Quom refluat campis. — c) *Pinguis hortus* idem et secundus, et fructu dives habetur. *Virg.* 4. *G.* 118. Pingues hortii. — d) *Pinguis stabula* de apum alvearibus dixit *Virg.* 4. *G.* 14., quæ *Servius* interpretatur plena, sicut inanēs res. tenues nominamus. Reclius dices, respectisse ad pinguitudinem ceræ et mellis. — e) *Pingues ficus*, crassæ et succi plenæ. *Horat.* 2. *Sat.* 8. 88. Pinguis et ficis pastum jecur auseris albi. — f) *Pinguis liquor*, crassus, oleosus et lente fluens, adipisquæ similior, quam aquæ. Hujusmodi est oleum, unguenta, mustum. *Ovid.* 10. *Met.* 176. Corpora veste levant, et succo pinguis olivi Splendescunt. *Horat. Epod.* 2. 55. lecta de pinguisissimis Oliva ramis arborum. *Ovid. Medic. fac.* 88. Myrrhæ pingues. *Seneca Thyest.* 948. Pingui madidus

crinis amomn. *Lucan.* 3. 661. Pingues tædæ. h. e. multa pice fluentes. *Tibull.* 1. 1. 6.; et *Colum.* 10. R. R. 432. pienn pinguis musta lacu. Sic dicitur *fumus, flamma pinguis*, h. e. crassior, oleosior, et quæ contingerit facile inficiens. *Seneca Herc. Fur.* 909. quidquid indorum sege, Arabesque odoris quidquid arboribus legunt, Conferte in aras: pinguis exundet vapor. *Lucan.* 6. 730. non pinguis ad astra Ut feret e membris Eoos fumus odores. *Ovid.* 5. *Trist.* 5. 11. Da mihi tura, puer, pingues facientia flammæ. — g) *Pinguis aræ*, sanguine delibutæ propter frequentiam victimarum. *Virg.* 4. *Æn.* 62. et 7. *ibid.* 764. — h) *Pinguis coma* et unguentis madens intelligitur, et densa ac multo capillio abundans. Posteriori sensu *Sueton.* Ner. 20. extr. Insignes pinguis coma, et excellentissimo cultu pueri. Priori *Martial.* 2. 29. Cujus nict toto pinguis coma Mercelieno. — i) *Pinguis Herodis palmite* *Horat.* dicit 2. *Ep.* 2. 184. propter opobalsami copiam. — l) *Pinguis merum* apud *eum.* 2. *Sat.* 4. 65. quidam intelligunt, non desæctum: alii pienn, cui oppositur tenue. Nostretes vulgo tondo dicunt et *pieno*; quo sensu videtur etiam *Cels.* 2. 16. a med. dixisse, *pingue vinum*. *P. PLE-NUS.* — m) *Pinguis mensa*, epulis copiosa, lauta. *Catull.* 62. 3. Surgere jam tempus, jam pingues llaquere mensas. Similiter *pinguis Phrygia* est dives, opulenta. *Horat.* 2. *Od.* 12. 22. Aut pinguis Phrygia Mygdonies opes.

II.) Translate. ¶ 1. De rebus physicis interdum pinguis est unctus, oblitus. Sic *pinguis crura luto* apud *Juvenal.* 3. 247. sunt oblitæ, et crasso luto quasi peruncta. Sic *Martial.* 9. 55. Pinguis et implicitæ virga teneret aves. h. e. visco hilita. ¶ 2. Item de rebus physicis sæpe est densus, crassus. Sic — a) *Pingue cælum* crassi et humidæ aeris, di' aria grossa. *Cic.* 1. *Divinat.* 57. 130. Si Canticula obscurior extiterit, pingue et concretum esse cælum, ut ejus aspiratio gravis et pestilens futura sit: sin illustris et perlucide apparuerit, significari cælum esse tenue purumque, et propterea salubre. — b) *Pinguis toga*, crasso filo contexta at densa. *Sueton.* Aug. 82. Hieme quaternis cum pingui toga tunicis muniebatur. *Juvenal.* 9. 26. pingues aliquando lacernas, Munimenta togæ, duri crassique coloris, Et me percussas textoris pectine Gall. *Martial.* 6. 11. Te Cedmes Tyros, me pinguis Gallia vestit. — c) *Pingue aurum*, est crassum, solidum atque adeo multum pretii. *Pers.* 2. 52. Si tibi crateras argenti, incusæque pingui Auro dona feram. — d) *Pinguis folia*, crassa et veluti carnosa. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 34. 62. (145). Duo genera hederæ: major traditur mas et corpore et folio duriore etiam ac pinguiore. *Id.* 21. *ibid.* 9. 29. (53). Sertula Campana foliis brevissimis atque pinguisissimis. — e) *Pinguis saliva, sputo grosso.* *Seneca* 3. *Ira* 38. extr. — f) *Pinguis color*, seturus, et veluti crassus obtususque. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 6. 37. (115). Ispidum smaragdo simiæ ferunt Indi, Cypros duram glaucoque pingui, Persæ æeri similem. ¶ 3. *Pinguis sapor*, obtusus et surdus, non acer, non ecutus, quælis est in lacte, oliva, lauro, nucæ Juglandæ, amygdalis, ut est apud *Plin.* 15. *Hist. nat.* 27. 32. (106). et *ibid.* 28. 33. (109). ¶ 4. Aliquando ad ingenium refertur, et crassum, stupidum, hebes tardumque significat. *Ovid.* 11. *Met.* 148. Pingue sed ingenium mansit: nocituraque, ut ante, Rursus erant domo stolidæ præcordia mentis. *Cic.* *Arch.* 10. 26. Ut etiam Cordubæ netis poetis, pingue quiddam sonantibus atque peregrinum, tamen aures suas dederet. *Quintil.* 1. 5. 14. At ille perus pinguisque doctor putabit, etc. (hic simul ad corporis obesitatem et ingenti tarditatem respicitur.) *Colum.* 9. R. R. 14. 12. Nec tamen Hipparchi subtilitas pinguioribus, ut ajunt, rusticorum litteris necessaria est. *alla grossolana eruditione.* Sic *Virg. Catal.* 11. 12. pingui nîi mihi cum populæ. Hinc præverb. *pingui Minerva*. *P. MINERVA.* *Horat.* 2. *Ep.* 1. 266. Nec prave factis decernari verbibus opti, Ne rubeam pingui donatus munere.

Cic. 4. *Acad.* (2. pr.) 34. 109. Quod ipsi Antiochus pingue videbatur, et sibi contrarium. *Gell.* 13. 20. Verte et muta, ut urbes dicas, insubidius nescin quid facies et pinguis. *P. PINGUESCO* II. 3. — *Pinguis vitis*, qui crapula et volup-tatibus tum corpus pingue reddidit, tum simul animum depravavit corruptitque. *Horat.* 2. *Sat.* 2. 21. ¶ 5. *Pinguis verba*, quasi crassa, pienn, inflata, sonantia, et quæ esferendo bucces im-pient, quibus opponuntur tenule, grecilla, sub-tilitia. *Quintil.* 12. 10. 35. Nec rerum nimlem tenuitatem, ut non dicam pinguioribus, fortio-ribus certe verbis miscebimus; et mox. § 36. Non possumus esse tam graciles? simus fortiores. *Gell.* 17. 10. Ejusmodi sententias et verbe mollitus est, ut Pindaro quoque ipsi, qui nimis opima pinguique esse secunde existimatus est, insolentio tumidiorque sit. ¶ 6. De abstractis. — a) *Pingue otium*, in quo minima est corporis agitatio, aptum proinde alendo corpori et pin-guefaciendo. *Plin.* 1. *Ep.* 3. Quin tu bumiles et sordidas curas ellis mandes, et ipse te in alto ista pinguique recessu studiis adseris? *Id.* 7. *Ep.* 29. Mollis et pinguis vita. *Id.* 5. *Ep.* 6. sub fin. Aitlus ibi otium et pinguis, eoque securius. *Add. eum.* 9. *Ep.* 3.; et *Senec.* *Ep.* 73. a med. — b) *Pinguis somnus*, tranquilluss et profundus, et pinguefaciendo corpori idoneus. *Ovid.* 1. *Amor.* 13. 7.; et *Lucan.* 10. 354. Sic *Ovid.* *Remed. am.* 206. et pingui membra quiete levat. — c) *Pinguis amor*, qui redementem facile invenit, nullo labore, aut metu, aut zelotypia exercitus, quietus, securus. *Ovid.* 2. *Amor.* 19. 25. Pinguis amor, nimiumque patens in tædia nobis Vertitur, et stomacho, dulcis ut esca, nocet.

PINGUITER, adverb. Comp. *Pinguis* I. 1. et 2. — Pinguitèr est cum pinguitudine, con-della grassezza, λιπαρώς. I.) Proprie. *Colum.* 2. R. R. 2. 5. Solum pin-gue ec putre præstantissimum: proximum huic pinguitèr densum. grasso insieme e denso. II.) Translate. ¶ 1. Est largiter, opulente. *Paul. Dig.* 42. 1. 49. Pinguis donatori succur-re debemus, quam ei, qui verum debitum per-solvere compellitur. h. e. uberius, largius, et plura ei condonando. ¶ 2. Ad ingenium quo-que transfertur et est crassa Minerva. *Paul. Dig.* 44. 2. 14. Pinguis accipere aliquid. h. e. cras-siore Minerve et laxius, più alla grossa.

PINGUITIA, æ, f. 1. et PINGUITIES, æ, f. 5. pinguitudo. *Arnob.* 7. 20. Non videtis albas esse hostiarum carnes, ossa, dentes, pinguitias? *Apul.* 10. *Met.* Corpus obesa pinguitie compleveram. Adde *Theod. Pri-scian.* 4. p. 316. a. ed. Ald.

PINGUITUDO, Inis, f. 3. Scribitur et pingue-tudo, unde *pinguedo* per syncop. facta esse vi-detur. — Pinguitudo est pinguitia, pinguedo, pingue, grassezza, grasso, πικρῆ, λίπος.

I.) Proprie. *Varro* 2. R. R. 4. 6. de sue. Quæ res non modo pinguitudinem efficit, sed etiam carnis jucundum saporum. *Cato* apud *eum.* *ibid.* Sus usque adeo pinguitudine crescere solet, ut se ipsa stans sustinere non possit, neque progredi usquam. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 71. (186). In corde summo pinguitudo quædam est lætis extis.

II.) Translate. ¶ I. De rebus physicis est crastitudo et spissitudo. *Colum.* 12. R. R. 52. 17. Pinguitudo olei. *Id.* 4. *ibid.* 24. 19. soli. *Pallad.* 3. R. R. 12. palmittis. — *Plin. Vate-rian.* 3. 8. Dehinc coques, donec in mellis pin-guitudinem redigatur. *Id.* paullo post. Quæ cum oleo rosato teres ad spissitudinem mellis. — De colore. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 6. 19. (37). Ko (melino) non utuntur pictores propter nimiam pinguitudinem. ¶ 2. De oratione. *Quintil.* 1. 11. 4. Vita, siqua sunt, oris emendet, ut ex-pressa sint verba, ut suis quæque litteræ sonis enuncientur. Quarumdam enim vel exilitate, vel pinguitudine nimia laboramus. h. e. vastum, crassum, et justo pleniorum sonum hebetant. Ita legit *Spalding*; alii pinguedine.

PINGUIUSCŪLUS, a, um, adject. deminut. a pinguior, idem sc pingulculus. *Solin.* 11. a med. Plurimum sa squinalibus credunt (coturnices),

ut corpora pinguliscuis, atque eo tarda facilius provebat sicciior et vebementior spiritus.

PINIFER, færa, færum, adject. pinum ferens, pini ferax, πινυδαί. *Virg.* 4. *Æn.* 248. de *Atlante*. cinctum assidue cui nubibus stris Piniferum caput. *Id.* 10. *Ecl.* 14. Pinifer Mænaus. *Stat.* 3. *Silv.* 4. 12. Pinifera Ida.

PINIFERTUS, a, um, adject. (pinus et fertus) pinis abundans. *Avien.* *Or. marit.* 556. Qua piniferto stat Pyrene vertice.

PINIGER, gæra, gærum, adject. pinum gerens. *Ovid.* 3. *Fast.* 64. Pinigerum Fauni Mænalis ore caput. scil. colit. *Val. Flacc.* 6. 393. Piniger Othrys. *Stat.* 12. *Theb.* 225. pinigeri Simo-entis ad emnem. et 7. 272. Pinigeri agri.

PINNA, æ, f. 1. *P. PENNA.*

PINNA vel pina, æ, f. 1. πιννα, piscis est mari-nus ex genere concharum, duobus testis patulus, et parve squille comitatus, quæ ducem ei se præbet, (pinnoteres ideo dicta) et cibi præsentis admonet: tunc ille comprimit se, et quidquid in-cluuit, exanimat, pertemque sociæ tribuit. *Cic.* 2. *Nat. D.* 48. 123. et 3. *Fin.* 19. 63.; et *Plin.* 9. *Hist. nat.* 42. 66. (142). Ejus lanositatem celebrat *Tertull.* *Pall.* 3. a med. his verbis: Et de mari velleræ, quo muscosæ lanositatis plautio-res concbæ comant.

PINNACŪLUM, i, n. 2. extræ ædificii pars pinuis instructa, festigium, culmen. *Tertull.* ad-vers. *Jud.* 6. Dicit enim Daniel, et civitatem et sanctum terminari cum duce venturo, et destrui pinnaculum usque ad interitum. *V. Daniel.* 9. 26.

PINNĀLIS, e, adject. qui in pinnam desinit, acutus. *Frontin.* de colon. p. 120. *Goes.* Rjgor pinnalis. *Alii* leg. finalis: *P.* hanc vocem. Hæc *Forcellinus*: et *Rudorffius* legit pinnalis.

PINNĀTUS, a, um. *P. PENNATUS.*

PINNĀCILLUM, i, n. vel pinnicillum, i, m. 2. pinnicillum, vel pinnicillus: quasi ex pinis factus. *Pallad.* 4. R. R. 1. a med. Ligaturæ ipsi pinnicillo tenuis debet frequenter humor affundi. *Alii* rectius leg. pinnicillo. *P. PENCILLUM.*

PINNĀGER, gæra, gærum. *P. PENNIGER.*

PINNĀPŌTENS. *P. PENNIPOTENS.*

PINNĀRĀPUS, i, m. 2. πινναράπος, qui cum Samnite gladiatore depugnabat, quod planem, idest summitetem in illius galea appeteret et raperet. *Juvenal.* 3. 158. Hic pleudat nitidi præconis filius inter Pinnirapi cultos juvenes. Hæc habet ed bunc loc. *Vet. Scholiast.* Pinnis pavonum orneri solent gladiatores, si quandu ad pugnam descendunt. *P. PENNA.*

PINNŌPHYLAX vel rectius pinophylax, æcis, m. 3. πιννοφυλαξ (a πιννα pinna et φυλαξ cus-tos) idem qui pinnoteres. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 42. 66. (142). — De scribendi ratione *P.* voc. seq. in fin.

PINNŌTĒRES vel rectius pinoteres, æ, m. 1. πιννοτήρης, custos pinna: a πιννα pinna et τηρέω servo. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 42. 66. (142). et 32. *ibid.* 11. 53. (150). et *Cic.* 3. *Fin.* 19. 63. — Alii scribunt pinnotheras, æ, πιννοθήρας, e *θηρέω* venor, quasi venator pin-næ, quia prædæ præsentis eam admonet, ut in PINNA dictum est. — Est et alius pinnothe-ras, nempe minimus piscis in cancrorum ge-nere, ideo opportunus injuriæ. Huic solertia est inanium ostrearum testis se condere, et quam accreverit, migrare in capaciore. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 31. 51. (98). — Quod ad scriptionem at-tinet, optimi Codd. *Plinii* (item *Aristot.* *Hist. anim.* 5. 15. et *Æliani* *Hist. anim.* 3. 29.) exhibent pina et pinoteres vel pinotheras; cui scribendi rationali favet etiam *Hesych.*

PINNŌTHĒRAS. *P.* vocem præced.

PINNŪLA. *P. PENNULA.*

PINSĀTIO, ðnis, f. 3. actus pinsendi. *Vitruv.* 7. 1. Rudus vectibus ligneis crebriter pinsatione soldetur.

PINSĪFO, as, are, a. 1. ἀναμάσσω frequentat-a pinso. *Plaut. Asin.* I. 1. 18. Qui polentam pin-sitant. *Alii* rectius legunt pransitant. Hæc *Por-cellinus*: at *Heckesienus* legit pinsitant; quod confirmat *Gloss. Lat. Gr.* Pinsito, as, ἀναμάσσω.

PINSITOR, ōris, m. 3. qui pinsit. *Mar. V. clorin.* 1. p. 2461. *Putsch.* At al pillum alt, quo pinsitores utuntur, etc.

PINSITUS, a, um. *V. vnc. seq.*

PINSO, pinsis, pinsi et pinsii, pinsum et pinsum et pistum, pinsere, et PISO, psis, pſel, pſere, a. 3. Part. *Pinsens* sub *B*; *Pinnus*, *Pisitus* et *Pistus* (quæ agnoscant etiam *Diomed.* et *Priscian.* locis infra cit.) et *Pisatus* sub *A*. — *Piso*, antea *piso* (a *πῖσσω*, mos *πῖσσειν*, quod ab *in*usit. *πῖσσω* est idem ac tundo, frango, tero, *πῖσσειν*, *πῖσσω* (It. *pestare*; Fr. *broyer*, *piler*, *tasser*, *battre*; Hisp. *majar*, *tritular*, *machacar*, *pegar*; Germ. *zerstossen*, *zerstampfen*, *klein stampfen*; Angl. *to bray*, *bruise*, *stamp*, *beat* or *pound*).

A) Forma pinsere. — a) *Pinsibant* pro *pinsabant*, ἀπυαίνω. *Ennius* apud *Varron.* 5. *L. L.* 23. *Müll.* In terram cadentes, eubitis pinsibant bumum. h. e. feriebant: quo sensu *Id.* apud *Diomed.* 1. p. 370. *Pinsunt* terram genibus. — b) In prima conjug. *Varro* 1. *R. R.* 63. I. *Far* promendum, ut in pistrino pinsetur ac torreatur. *Nonius* p. 163. 17. *Müll.* legit *pinsetur*, ut sit a *piso*, as, pro *pinso*: alii *pinatur* (*Schneid.* vero *pinsatur*), ut sit a *piso*, is. *Vitruv.* 7. 3. ad fin. *Schneid.* Mortario collocato, calce et arena ibi confusa, dacuria bovinum inducta, ligois vectibus pinsant materiam, et ita subacta utuntur. — Hinc Part. *Pisatus* apud *Apul. Herb.* 10. Herba artemisia pisata. *Felignon. Veterin.* 6. n. med. Cucumberis radia pisata. e. *moz.* Panacis radis pisata. Sic *Festus* p. 158. 28. *Müll.* Muries quemadmodum Veranus docet, ea quæ sit es sali sordido, in pila pisato, et io ollam fictilem coniecto. — c) Ceterum *Pinsere* legitur apud *Varron.* 5. *L. L.* 138. *Müll.* Pillum, quod eo far pinsatur, a quo ubi id sit, dicitur pistrinum. *Müllerus* pinsit. *Id.* apud *Non.* p. 152. 14. *Merc.* Neque pistorem ullum nosset, nisi eum, qui in pistrino pinseret farinam. *Alii leg. far.* *Id.* 3. *R. R.* 16. 28. Alii uvam passam et ficum quum pinserunt, affundunt saram. *Pompon.* apud *Diomed.* 1. p. 370. *Putsch.* et *Priscian.* 10. p. 902. Quum interim neque molis molui, neque pills pinsui. *At Keil. leg.* neque malis molui, neque palatis pinsui. — *Pinsere* flagro, verberare. *Pinat. Merc.* 2. 3. 81. *V. PENSUM.* — De illo *Persii* 1. 58. O Jane, a tergo quem nulla ciconia pinsit. *V. CICONIA.* Ceterum in hoc *Persii* loco ambiguum est, pinsat, an pinsit legendum sit, inquit *Diomed.* 1. p. 370. *Putsch.* — d) Particip. *Pinsus* apud *Vitruv.* 7. 1. Rudus pinsum absolutum crassitudine sit docrantis. — e) *Pinsius* apud *Colum.* 2. *R. R.* 9. 19. Panicum pinsitum et evolutum furfure, etc. *Id.* 6. *ibid.* 31. 1. Pinsita lens et a valvulis separata, minuteque molita. et *ibid.* 6. 5. Tribus beminis vini tres uncie pinsiti alii parmiscentur. et 8. 1. Allium pinsitum cum oleo per naves infundere. — f) *Pistus*. Ubi legitur apud *Festum* p. 210. 27. *Müll.* Pistum a pisendo pro pulitum antiqui frequentius usurpabant, quam nunc nos dicimus. *Scliger* illud pulitum in molitum mutat, probante *Müllero.* *Plin.* 20. *Hist. nat.* 5. 20. (43). Cæpa sale et aceto pista et arefacta. *Id.* 18. *ibid.* 10. 20. (93). Tradunt, zeam ac tipben, quum sint degeneres, redire ad frumentum, si pistæ serantur. h. e. decorticatæ et purgatæ.

B) Forma pisere apud *Caton. R. R.* 136. Si communiter pisunt. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 10. 23. (97). Etruria spicam farris tostis pisente pilo perferrato, fistula serrata, at stellis intus denticulata, ut, nisi inteoti pisant, conciduntur grana farumque frangatur. *V. PISTURA. Id.* *ibid.* De ipsa ratione pisendi, et *moz* (98). Lentem torreri prius, dein cum furfuribus leviter pisi. et *moz.* (90). Acus vocatur, quum per se pisitur spica. Ita legunt *Harduinus* et *Sillig.*: alii ubique *piso* reponunt. Nihilominus *piso* agnoscitur ut Latium a *Diomed.* 1. p. 370. *Putsch.*

PINUS, us, et i, f. 4. et 2. Est secundæ et quartæ declinatæ, non tamen promiscue in omni-

buse casibus. — Pinus est arbor ex earum genere, quæ resina fundunt, tamasi minime omnium ejus feras, in magnam altitudinem se promittens, ramosa in vertice, folia habens capillamentum modo prætenuia, longa, mucrone aculeata et nunquam decidua, numquam florens, fructum habens alium maturescentem, alium proximo anno ad maturitatem venturum, alium deinde tertio. Hæc ex *Plinio* 16. *Hist. nat.* 20. 33. (79). et *ibid.* 25. 40. (95), qui 17. *ibid.* 12. 16. (89). addit, umbram ejus necare graminum, vitæ, voc. (It. *pino*; Fr. *pin sauvage*, *pin de Genève*; Hisp. *pino salvaje*; Germ. *die wilde Fichte*, *Föhre*, *Kieser*; Angl. *a pine*, *pine tree*).

L) Proprie. ¶ 1. Sæpissime est pinus arbor, de qua disimus. — a) Universim. *Virg.* 7. *Ecl.* 65. Fraxinus in silvis pulcherrima, pinus in hortis, Populus in fluviis, abies in montibus altis. *Id.* 2. *G.* 389. Oscilla ex alta suspendunt mollia pinu. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 8. 74. (142). Corticis e pinu in vino decoctum contra tormina datur. *Virg.* 8. *Ecl.* 22. Argutumque nemus plinoaque loquentes. *Accius* apud *Non.* p. 506. 18. *Merc.* Letum in Parnaso inter pinos tripudiantem. *Virg.* 11. *Æn.* 136. evertunt actas ad sidera pinus. et 10. *Æn.* 230. Nos sumus Idææ sacro de vertice pinus. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 2. 30. (62). Contra cantbaridas, buprestim, pinorum crucas. *Id.* 37. *ibid.* 3. 11. (42). Gummi io ceresis, resina in pinis. *Pallad.* 4. *R. R.* 10. extr. Locis frigidis pini semen aspergitur. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 6. 20. (29). Herba flore pinus et odore. — b) In fabulis est sacra *Cybelæ*, ut *Phædr.* 3. 17. et *Macrob.* 6. *Saturn.* 9. ad fin. docent. *Ovid.* 10. *Met.* 103. Et succincta comas, hirsutaque vertice pinus Grata daum matri: siquidem *Cybeleius* *Alys* Esuuit hac homioem, truncoque induruit illo. — c) Item *Dienæ*. *Horat.* 3. *Od.* 22. 1. Montium custos, memorumque, *Virgo* etc. Imminens villæ tua pinus esto. *Propert.* 2. 15. 17. jam nunc me sacra *Dianæ* Suscipere, et *Veneri* ponere vota juvat. Incipiam captare feras, et reddere pinu *Cornua*. h. e. cornua cervorum captorum, voto promissa *Dianæ*, reddere ei affixa pinu. — d) *Corona* ex pinea fronde gestamen est *Panos*. *Ovid.* 14. *Met.* 637. at 1. *Fast.* 412.; et *Sil.* 11. 13. 331. Hoc ideo, quia *Pan* amavit olim *Pityn* nympham, quæ, quum floream amentem se averaretur, ab hoc allisa solo, in arborem sui nominis versa est. Hinc *Propert.* 1. 18. 20. et *Arcadio* pious amica deo. — Item *Fauni*. *Ovid.* *Heroid.* 5. 137. *Cornigerumque* caput pinu præcinctus acuta *Faunus*. — Etiam victores *Isthmiorum* pinu coroabantur, teste *Plinio* 15. *Hist. nat.* 10. 9. (36). *V. ISTHMA.* ¶ 2. Aliam pinum a memorata diversam enumerat *Plin.* 16. *Hist. nat.* 10. 16. (38). ¶ 3. Io illo *Virg.* 4. *G.* 112. Ipse thymum, piosque farsens de montibus altis: pinus eruditus nonnullis non arbor est, sed flos, qui *cbamæpitys* dicitur. Sic apud *eumd.* *Cul.* 407. *Buphthalmusque* vireos, et semper florida pinus. *Negant* tamen alii: alii *tinios legi* volunt.

II.) Translate a superiori paragr. 1. — a) Aptissima pinus præbet materiam construendis navibus: unde per *synecdochen* pro navi ponitur. *Virg.* 10. *Æn.* 206. quos *Mincius* infesta ducebat io æquora pinu. *Horat. Epod.* 16. 57. Non buc *Argo* contendit remige pinus. *Ovid.* 14. *Met.* 88. orbataque præside pinus *Inarimen* *Prochytenque* legit. — b) *Synecdoche* est et in illo *Virg.* 9. *Æn.* 72. Atque manum pinu flagranti fervidus implet. h. e. tæda pinea. — c) *Et Stat.* 8. *Theb.* 539. una duo corpora pinu *Cornipedemque* equitemque ferit. h. e. hasta. — d) Pro remo posuit *Lucan.* 3. 531. — e) Pro corona *Propert.* 1. 18. 20. *V. sub* I. 1. d. — *NB.* De cognom. *Rom. V. ONOM.*

PIO, as, ſvi, ſtum, are, a. 1. (pius). Part. *Piatus* II. 2.; *Piandus* I. et II. 2. — *Piare* est placere, proplium reddere, satisfacere, ὀφθαλμοῖς: (It. *piacere* con sacrifici, soddisfare, rendere propizio; Fr. *apaiser* par des sacrifices *expiatores*, *rendre propice*; Hisp. *apacigun* con sn-

crifici, hacer propicio; Germ. durch ein Opfer zu versöhnen suchen, sühnen, besänftigen; Angl. to propitiate, appease by sacrifice).

I.) Proprie. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 143. Tellurem porco, *Silvanum* lacte piabant. *Ovid.* 1. *Fast.* 318. *Janus* Agonall luce piandus erit. *Id.* 13. *Met.* 513. *Piare* busta. h. e. placare *Manes*. Sic *Virg.* 6. *Æn.* 367. *piare* ossa. *Propert.* 3. 17. 17. Nam quid *Medeæ* referam, quo tempore matris *Iram* natorum cæde piavit amor? *sazio*, *soddisfeca*, *sfogò.* *Id.* 3. 3. 9. *Crassos* cladesque *piate*. h. e. *Crassi* cladis maculam *plate*.

II.) Translate. ¶ 1. Est pie colere. *Plaut.* *Asin.* 3. 1. 3. Ubi *piem* *Pietatem*, si isto more poratam tibi postulem placere, mater, mihi quo pacto præcipis? *Propert.* 3. 8. 19. coronatas ubi tura *piaveris* aras. *Id.* 1. 1. 20. in magicis sacra *piare* focus. h. e. sacra magica *pie* facere vel tractare in aris esstructis ad deos magicos et inferos placandos, vel eliciendos. ¶ 2. Item purgare, *espiare*, procurare, purgare, *espiare*, ἀποιώω. *Cic. Dom.* 51. 132. Si quid tibi *piandum* fuisset religione domestica, ad pontificem detulisses. *Ovid.* 3. *Fast.* 291. et 311. *Piare* fulmen. h. e. scire remedia, quibus averti possint, quæ per fulminis jactum in humanis fieri rebus *Juppiter* constituerit. *Virg.* 2. *Æn.* 184. Effugiem statuare, nefas quæ triste *piaret*. et 140. et culpam hanc miserorum morte *piabant*. *Sil.* 11. 17. 565. quis nostra satis delicta *piabit* *Tartareus* torrens? *Id.* 4. 821. *Dii* *petrii*, quorum dalubra *piantur* *Cædibus*. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 25. 23. (92). *Cometes*, terrificum magne ex parte sidus, ac non leviter *piatum*, ut civili motu *Octavio* consule, iterumque *Pompeji* et *Cæsaris* bello. h. e. non levi calamitate et clade *reipublicæ* *expiatum*. *Ovid. Heroid.* 19. 193. Nec minus *hesternæ* confundor imagine noctis: *Quamvis* est sacris illa *piata* meis. — *Piare* *dama*, est *risare*, *rimesinare*, apud *Ovid.* 3. *Art. nm.* 160. *Quorum* sunt multis *dama* *pianda* modis. ¶ 3. Item purgare ab amentia. *Festus* p. 213. 8. *Müll.* *Piari* eos velut proprio verbo, ait *Verrius*, qui parum animati, quum mentis suæ non sunt, per quædam verba liberantur incommodo. Ubi *Verrius* de *espiatione* *Orestis* et aliorum, qui *Furiis* agitari ferebantur, cogitasse videtur. *Plaut. Men.* 2. 2. 17. *Jube* te *piari* de mea pecunia. nam ego quidem insanum te esse certo scio. *Adde eumd.* *ibid.* 3. 2. 51. ¶ 4. *Addit Perottus*: *Quadoque* capitur pro eo, quod est *pie* amo. *Nævius*: *Nemo* est, qui magis suos *pie* liberos.

PIPATIO, ōnis, f. 3. clamor plorantis, lingua Oscurum. *Paul. Diac.* p. 212. 9. *Müll. V. PIPO.*

PIPATUS, us, m. 4. vox pullorum. *Varro* 7. *L. L.* 103. *Müll.* *Pipulum* declinatum a *pipatu* pullorum.

PIPER, pipëris, n. 3. *Herodinus* *gummi* quocumque et *piperi* *barbara* dicit esse, sed nostri *piper*, *piperis* declinaverunt. Hæc *Priscian.* 6. p. 682. *Putsch.* — *Piper* est fructus jusdam arboris in India, condimentis aptus: a voce Græca *infra* allata, per *apocopen*, ut a *πῖπῆρ mel.* *Arbor* est *juiiperis* nostris similis: semen a *junipero* distat parvulis siliquis, quales in *faseolis* videmus. Hæc priusquam debiscant, decerpitæ, tostæque sole faciunt quod vocatur *piper longum*: paulatim vero debiscentes maturitate, ostendunt candidum *piper*, quod deinde tostum solibus, colore rugisque mutatur. *Piperis* arborem jam et *Italia* habet, nec absimilem. *Amaritudo* grano eadem, quæ *piperi* muesteo creditur esse. Hæc et alia plura *Plin.* 12. *Hist. nat.* 7. 14. et 15., quæ tamen magna ex parte aliter se habere receptiores tradiderunt. *Inter* ea, quæ calefaciunt, *Cels.* 2. 27. enumerat. *πῖπῆρ* (It. *pepe*, *pevere*; Fr. *poivre*; Hisp. *pipienta*; Germ. *der Pfeffer*; Angl. *pepper*).

I.) Proprie. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 270. Et *piper*, et quidquid *cbartis* amicitur ineptis. *Martial.* 13. 5. *Cereæ* quæ *patalo* lucet *ficedula* *lumbo*, Quum tibi forte datur, si *sapis*, adde *piper*. *Pers.* 3. 55. *Rugosum* *piper*. et 6. 21. *sacrum* *inroans* *patinæ* *piper*. *sacrum* dicit, quia, tamquam rei sacre, avarus ei parcat. Hinc *Horat.* 2. *Sat.*

3. 110. nescius uti Composita, metuensqua valuit contingere aerum.

II.) Transferitur eleganter ad acrimoniam dicendi. Hieronym. Ep. 31. n. 2. Ut te aliquid et piperis mordax, etc. Petron. fragm. Tragar. 44. Burmann. Piper, non bonum. h. e. præditi aspera acrique libertate loquendi proverbium.

PIPERACIUS, a, um, adject. idem ac piperinus. Var. Auct. de limit. p. 310. Godes. Terminus, si aspratilis fuerit, et mixta piperacia ioca babuerit, sine dubio in trifinio constat: paralleloneum vocamus.

PIPERARIUS, a, um, adject. ad piper pertinens. Capss p. 2239. Putech. Pipiraria mola dicendum non est, sed piraria. sorrigre piperaria.

PIPERATARIUS, a, um, adject. ad piper pertinens, qui piper colat. Hieronym. in Chron. Euseb. ad ann. xcxi. a Cbr. n. Multa opera Romæ facta, in quibus Capitolium, Forum transitorium, Isium ac Serapium, stadium, borrea piperataria, etc.

PIPERATUM, i, n. 2. P. voc. seq. I.

PIPERATUS, a, um, adject. piperia conditus. I.) Propria. Plin. 14. Hist. nat. 16. 19. (108). Qualia (vina) nunc quoque sunt pipere et melle addito, quæ aliâ condita, aliâ piperata appellant. Colum. 12. R. R. 49. 5. et 59. 1. Piperatum acetum. Petron. fragm. Tragar. 36. Burmann. Gerum piperatum. Adde Marcell. Empir. c. 23. p. 120. retro ed. Ald. — Hinc Piperatum, absoluta, condimentum ex pipere. Cels. 4. 19.; Apic. 3. 14.; et Veget. 6. Veterin. 8. 6. Schneid.

II.) Translata. Sidon. 5. Ep. 8. Piperata facundia. h. e. acris, mordax, sale et dictis aspersa. Id. 8. Ep. 11. de epigrammatis. Eadem quum non pauca piparata, malles multa conspiceres, omnia tamen salsa carnes. P. PIPER II. — Piperata manus. P. PICRATUS.

PIPERATORIUM, ii, n. 2. vas quo piper in mensa continetur. Paul. Sentent. 3. 6. 86. Item ministeria omnia debebantur, veluti urceoli, patere, lances, piperatoria.

PIPERINUS, a, um, adject. hoc nomine vocatus est lapis Albanus, nunc peperino, quia micæ subnigras continet, quæ pipar imitantur. Isid. 19. Orig. 10. Lapis piperinus, subalbidus cum punctis nigris, durus atque fortissimus.

PIPERITIS, is, vel idis, f. 3. gengiovo, παραπίπερος, genus herbar. Plin. 20. Hist. nat. 17. 66. (174). Piperitis, quam et siliquastrum appellavimus, contra morbos comitiales bibitur. Castor et aliter (h. e. aliud genus: at Sillig. legit talltar) demonstrabat, caule rubro at longo, densis geniculis, foliis laurii, semina albo, tanui, gustu piparis, utilem flagivis, dentibus, oris suavitati et ructibus. Fortasse est Capeicum annum Linn.

PIPILO, as, ere, n. 1. Part. Pipilans. — Pipillare, Ital. pigolare, est idem quod pipira. Catull. 3. 10. de passere. Ad solam dominam usque pipilabet. Inscript. in Anthol. Lat. T. 2. p. 294. Burmann. Luscinia pulcherrima, cantrici suaviss., omnibus gratis ad digitum pipilanti, etc.

PIPINNA. P. PISINNUS.

PIPIO, as, are, n. 1. pipire, vegire plorando. Tertull. Monogam. 16. in fin. Uteri nauseant, et infentes pipiantes. Id. advers. Valentian. 15. Cælestes imbres pipilavit Achamoth. h. e. pipians et flens velut effudit. P. PIPATIO, PIPO et PIPULUM.

PIPIO, ie, ire, n. 4. pigolare, πιπιζω, verbum asprum vocem pullorum gallinaceorum, item passerum et allarum avium minutarum: a voce Græca allata; vat a pipo, as. Colum. 8. R. R. 5. 14. Aviaris animadvartat, an pulli rostelligis ova pertulerint: et auscultetur, si pipiant. Auct. carn. Philom. 30. Pessimus at passer tristia flendo pipit. Hic prima corripitur.

PIPIO, ðnis, m. 3. pullus avium pipiens. De pullis palumbum, aut columbarum, ut censet Salmas., est illud Lamprid. Alex. Sev. 41. extr. Na eorum (palumbium) pastus gravaret anno nam, servos bebuit vectigales, qui eos ex ovib.

et pullicenis ac pipianibus alerent. h. e. az pecunia, quæ venditis avib, pullicenis, etc. redigebatur. Pullicenis aut pulli gallinacei, pulicini: et pipiones palumbini, aut columbini, piccioni, pipioni. P. VIPIO. Plin. Valerian. 5. 27. Carnes vern omnes sunt inutiles de agrestibus avibus, quod genus sunt turdus, perdices, et maxime pipiones omnes non saginati coquendi sunt in posca, et deinde assandi. Adde eumd. ibid. 34. et 41. et 3. 13.

PIPIZO, ðnis, m. 3. grnis pullus: a pipio, omis prn vipio, quam vocem vide suo loco. Hieronim. Ep. 22. n. 28. Prandium nidoribus proclat, et astitit geranopepa, quæ vulgo pipian nominatur. P. GERANOPEPA.

PIPO, as, are, n. 1. idem ac pipio, is. Varro apud Non. p. 155. 25. Merc. Mugit bos, balat avis, equi binniunt, gallina pipet. — Apud Auct. carn. Philom. 24. tribuitur at acclipitri: et prima syllaba producitur. Addit Scnlig. in Conjectan. ad Varron. p. 165. Oscos pipare dixisse prn eo quod est ejulando conquiri. Hinc nostratela, dum pueros plorantes audiunt, eos fisare vulgo dicunt. P. PIPATIO et PIPIO, as.

PIPULUS, i, m. 2.

¶ 1. Est ploratus infantium, piagnisteo. Fronto 1. ad Antonin. Imp. (edente Iterum A. Maio) Ep. 3. Ut orationis tum lepidum illium et liquidum sonum nescio quo pacto in utriusque (filioli tui) pipulo agnoscerem. P. PIPO in fin. ¶ 2. Plaut. Aulul. 3. 2. 31. Nisi reddi mihi vasa jubeo, pipuin hic differam te ante aedes. Varro affertens hunc Plauti locum, ita explicat 7. L. L. 103. Müll. Id est convicio: declinatum a pipatu pullorum. Vult erga convicium ei facere, gallinarum vocem imitando. Eodem fera sensu dicebant occentare ante ostium. — Hinc pipulo poscere, quod dicit Cn. Matius apud Gell. 20. 9., est convicio pascera, clamore, ejulatu, ploratu, quæ vel flagitationem, vel irrisionem contumeliamque significat.

PIRACIUM, ii, n. 2. cidro di pere, vinum ex piris. Hieronym. 2. advers. Jovinian. n. 5. extr. referens ipsius Joviniani verba: Paulus Timotheo dolenti stomachum, vinum suadet bibare, non piracium. Venant. Vit. S. Radag. 15. Potum vero, prætar aquam mulsam, atque piracium, non bibit.

PIRATA, as, m. 1. corsale, corsare, περιπατης, prædo merittimus: a nomine Græco allato, quod a περιπατα conor, tento. Cic. 3. Off. 29. 107. Nam pirata non est ex perduellium numero, eed communis hostis omnium. Vellej. 2. 31. 2. Piratæ orbem classibus terrebant. Cic. Rosc. Am. 50. 146. Quis unquam prædo fuit tam nefarius, quis pirata tam barbarus, ut etc? Lucan. 3. 228. Itaque Cillix iusta jam non pirata carina. — NB. De cognom. Rom. P. ONOM.

PIRATICA, as, f. 1. P. PIRATICUS in fin.

PIRATICE, adverb. piraetatum more: æfertur, nullo tamen auctore laudato, a Charis. 1. p. 161. Putech. A poeta et pirata, quæ sunt Græca, poetice et piratice dicimus.

PIRATICUS, a, um, adject. di corsale, περιπατικός, ad piratas spectans. Cic. 7. Verr. 28. 73. Myoparone piratico capto, dux liberatus, symphonleci Romam missi. Id. post redit. in Senat. 5. 11. Piraticum bellum. h. e. contra piraetas. Plin. 3. Hist. nat. 26. 30. (152). Piratica statio. Lucan. 1. 122. Et victis cedit piratica laurea Gallis. h. e. parta ob victoe piratas. — Hinc

Piratica, as, f. 1. absoluta, substantivorum more, est piratarum ars et vita, pirateria, περιπατία. Cic. post redit. in Senat. 5. 11. Egestate et improbitate coactus piraticam ipse fecisset. Justin. 8. 3. 13. et 22. 1. 14. Piraticam exercere adversus patriam. Quintilian. temporibus bæe vox nova videbatur. Piraticam (inquit 8. 3. 34. quoque, ut musicam, et fabricam dici adhibebantur) mel præceptores. Fortasse ignorabatur, ea multo ante nsm Ciceronem fuisse.

PIRPIT. P. PITPIT.

PIRULA vel pernia, m, f. 1. Isid. 1. Orig. 1. Extremitas ejus (nasi) pirula, a formula pomi piri. Gloss. ejusd. Perula, extrema para nasi. Hinc Itali per syncopen perla vocant margaritam, quæ parvi piri, Italice pero, formam habet, nostrates vero vulgo perolo dicunt, quod Italice ciòndolo, nempe inauris, quia es margaritis pierumque fit.

PIRUM, i, n. 2. pera, ἄριον, fructus piri arboris: a πῦρ ignis, quia flammæ instar e lato in oblongum et acutum fastigiatur ac protenditur, v in i transeunte, ut a Πῶν est fio. Legitur tamen et pyrrom. ἄριον (It. pera; Fr. poire; Hisp. perñ; Germ. die Birne; Angl. a pear). Horat. Epod. 2. 19. Ut gaudet insitiva decerpens pira! Id. 1. Ep. 7. 19. hæc (pira) parcis bodia comedenda relinques. Hæc ait Calaber rusticus hospiti suo, qui pira agrestia comedere recuserat, quæ etiamnum Calabri Græce appellatione vocant agrapidi, vel Latina peraggine. — Pirorum varia sunt genera, quæ enumerant diligenter Plin. 15. Hist. nat. 15. 16. (53). et seqq.; Colum. 5. R. R. 10. 18.; et es Cloatio Macrob. 2. Saturn. 15. Aliquot recentem etiam Cato R. R. 7.; et Cels. 2. 24. — Plautus de hominibus ei aere magno numerum deidantibus, Pæn. a. 2. v. 38. Tam crebri ad terram accidebant, quam pira.

PIRUS, i, l. 2. pero, ἄριος, genus arboris, cujus fructus pirum dicitur. Virg. 1. Ecl. 74. Inserere nunc, Mellibæe, pirus. Plin. 16. Hist. nat. 24. 38. (90). Piro circinata folia. et ibid. 26. 46. (109). Perdunt facillime fructum ante maturitatem amygdala, malus, pirus. et ibid. 27. 51. (117). Amygdala et pirus in senecta fertilissimæ.

PISA, as, f. 1. P. PISUM.

PISACULUM, i, n. 2. pistillum, pilum. Gloss. Philoz. Pisaculum, ὑπασπον. Gloss. Cyrill. Ἰσσοπον, pietaculum, pilum. An pisaculum legendum est? Nihil tamen obstare videtur quominus et pietaculum dictum fuerit, ut pisto, as.

PISATIO, ðnis, f. 3. actus pisandi, hoc est pisendi. Seneca Ep. 86. ad fin. Terram non aggesit tantum, sed calcavit et pressit. Negat, quidquam esse bac, ut ait, pisatione utilius. Alii plerique legunt spissatione: nt fortasse legendum pinsatione. Hæc Forcellinus. Sed a particip. pisatus, quod usu venisse probavimus in PINSO sub A. b., recte derivatur pietatio.

PISATUS, a, um. P. PINSO.

PISCARIA, as, f. 1. P. PISCARIUS, a, um. PISCARIOLA, as, f. 1. vulgare vocabulum, idem ac chamæpitys. Plin. Valerian. 2. 4. 5. p. 188. bis retro ed. Ald. Herbæ campideæ (sege chamæpitys), quam piscarium vocant, teres, si viridis est, denarios III.

PISCARIUS, a, um, adject. ἀλιευτικός, ad pices et ad piscandum pertinens. Plaut. Cas. 2. 8. 65. Ex copia pisceria consilere quid emem, æquum est. Id. Curc. 4. 1. 13. Forum piscarium. (quod Sex. Ruf. et P. Fict. ponunt in regione octava Urbis Romæ.) Id. Stich. 2. 4. 17. Arundinem fert sportulamque at bamulum piscarium. — Piscarium argumentum Apul. de Mag. dixit, h. e. ductum a piscibus. — Hinc

Piscaria, ias, absoluta, ἰχθυοπωλείον, pescheria, piscarium forum: et Piscarius, i, qui pices vendit, pescivendolo. Varro apud Perott. in Cornucop. (quem penes sit fides.) Nullus in piscaria piscis erat: inter piscarios nemo vendebat. Ulp. Dig. 50. 16. 17. Vectigal salinarum et metallorum et pisciarum. Ita Haloander, at Torrentin. rectius habet pisciarum. Sed Gloss. Lat. Gr. Piscaria, ἰχθυοπωλείον.

PISCATIO, ðnis, f. 3. pesca, pescagione, ἀλιεία, piscatus. Ulp. Dig. 8. 4. 13. Piscationem thynnariam exercere. Id. ibid. 7. 1. 9. Piscatio nem reditum ad fructuarium partiarum.

PISCATOR, ðris, m. 3. qui piscatur, pescatore, ἀλιεύς. Plaut. Rud. 4. 3. 48. Sed tu en unquam piscatorem vidisti, venasæe, Vidulum piscem cepisse, ant protulisse illum in form?

Cic. 3. Off. 14. 58. Piscatores ad se convocat. Adde Ter. Eun. 2. 2. 26. Inscript. apud Fabric. p. 731. n. 450. Piscatores propolis. h. e. qui pisces ab aliis captos publice divendunt. Inscript. apud Orell. 4115. xi. CLAUDIO XSVIL. SEVERO DECVRIALI LICITOR PATRONO CORPORIS PISCATORVM ET VINATOR. etc.

PISCATORIUM, ii, n. 2. V. voc. seq. in su.

PISCATORIUS, a, um, adject. peschereccio, ἀλιεύκος, ad piscatum et piscatores pertinens. Cæs. 2. B. C. 4. Piscatorij naves. Petron. Satyr. 115. Piscatoria casa. Plin. 16. Hist. nat. 36. 66. (172). arundo. Id. 24. ibid. 9. 40. (65). lina. h. e. ad retia piscaria facienda. Colum. 8. R. R. 17. 15. Piscatorium forum. — Piscatorij ludi vocantur, qui quotannis mense Junij trans Tiberim fieri solent a prætoribus urbano pro piscatoribus Tiberinis, quorum questus non in macellum pervenit, sed fare in arcam Vulcani, quod id genus pisculorum vivorum datur ei deo pro animis humanis. Festus p. 210. 33. et p. 238. 23. Müll. — Meminit horum ludorum Ovid. 6. Fast. 239. — Piscatorium æs vetusto more appellatur, quod in monte Albano datur pro piscibus. Festus p. 210. 1. Müll. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM. — Hinc

Piscatorium, ii, n. 2. absolute, substantivum more, est piscarium forum. Gloss. Cyrill. Ἰχθυοπωλείον, piscatorium.

PISCATRIX, icis, f. 3. p. scatrice, ἀλιούρα, quæ piscatur. Plin. 9. Hist. nat. 42. 67. (143). Nec minor solertia ranæ, quæ in mari piscatrix vocatur. Inscript. apud Gud. 192. 8. ΑΥΧΛΙΑ C. L. NALIS PISCATRIX etc. Sunt qui legend. putent piscatrix. V. RESINARIA.

PISCATORIA, æ, f. 1. piscatus. Tertull. 4. advers. Marcion. 9. Ad piscataram resposit.

PISCATUS, us, m. 4. Olim fuit secundæ declinationis: V. Pompon. et Turpil. sub II. 1. — Piscatus est idem ac piscatio, pesca, pescagione, αἰσία.

I.) Proprie. Plaut. Rud. 4. 2. 6. quæ (horia) in mari fluctuoso Piscatu novo me uberi compositiv. Miro mihi modo atque incredibili hic piscatus Lepida evenit. Plin. 6. Hist. nat. 22. 24. (91). Esse et in piscatu voluptatem, maxime testudinum. — In plur. num. Id. 8. ibid. 16. 17. (44). Quos venatus, aucupia, piscatusque alebant.

II.) Translate. ¶ 1. Concreto, uti ajunt, sansu piscatus dicuntur ipsi pisces capti. Plaut. Most. 1. 1. 63. Ego ire in Piræum volo in vesparum parare piscatum mihi. et 3. 2. 41. Vino, et victu, piscatu probo vitam colitis. Adde Cic. 2. Fin. 8. 23. Pomponius apud Non. p. 488. 17. Merc. Quid babes in scirpulis, caive? omne piscati genus. Turpil. ibid. Inopia tum erat piscati. ¶ 2. Figurate piscatus bonus est questus meretricius apud Plaut. Bacch. 1. 1. 69.

PISCÆUS, a, um, adject. ad piscem pertinens. Cassiod. 11. Variar. 40. a med. Piscus lupus arenis se mollibus, ut plumbati lini insidias avadat, immergit. Piscæus hic dicitur, ut a lupo quadrupede distingueretur. Fortassa piscæus mendum est pro piscis.

PISCICAPUS, i, m. 2. qui pisces capit, piscator. Inscript. Pompejis reperta apud Ardit. Legge Petron. p. 14., quæ est apud Orell. 3700. POFIDIVM RVFVM AXIDEM PISCICAPI ORANT, VI FACIAT. V. vocem seq.

PISCICRIPS, icripis, m. 3. qui pisces capit: vox sic improbat a Varro. 8. L. L. 61. Müll. Si ab avibus capiendis aucups dicitur, debuissit ajunt ex piscibus capiendis pisciceps, ut aucupeus, sic piscicupem dici. V. vocem præced. At Müllerer apud Varro. Codicis lectionem retinuit at legit piscicem. V. ibi adnotat.

PISCICOLENTUS, V. PISCULENTUS.

PISCICULUS, i, m. 2. deminut. pescetto, pesciolino, ἰχθυῖδιον, parvus piscis. Cic. 2. Nat. D. 48. 123. Itaque quum pisciculi parvi in concham biantem innataverint. Ter. Andr. 2. 2. 32. Olera et pisciculus minutus ferre obolo in cenam Varro 3. R. R. 5. 15. Pisciculi ultro ac citro comment. Cels. 4. 5. Adjiciendus est cibo

pisciculus, aut caro. Marcell. Empir. c. 8. sect. 5. p. 97. ed. Ald. Pisciculus, qui equum marium simulat. — Pisciculi dicitur ant. Christiani, quia tales olim quodammodo fiebant, quum par immersionem baptizabantur, et quia idem Christus mystice piscis dicitur est: etenim ἰχθῦς, piscis, componitur ex vocibus Ἰησοῦς Χριστός Θεοῦ υἱός σωτῆρ, Jesus Christus Dei filius Salvator. Tertull. Bapt. 1. Sed nos pisciculi secundum ἰχθῦν nostrum Jeum Christum in aqua nascimur. Hinc Hieronym. Ep. 7. n. 3. Bonosus, ut scribitis, quasi filius ἰχθῦς, id est piscis, aquosa palli. V. Augustin. 18. Civ. D. 23. Inde in monumentis Christianis passim videra est piscis symbolum. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

PISCINA, æ, f. 1. lacus et stagnum, in quo vivi pisces coercentur, ut Gell. 1. 20. docet, ἰχθυοποφεῖον (It. peschiera; Fr. étang peuplé de poissons, vivier, piscine; Hisp. estanque para tener pesca, piscina; Germ. ein Fischteich, Weiher; Angl. a fish-pond).

I.) Proprie. Varro 3. R. R. 17. 2. Quum piscinarum genera sint duo, dulcium et salinarum: alterum apud plebem et non sine fructu, ubi lymphae aquam piscinis nostris villaticis ministrant, illæ autem maritima piscinae nobilium, quibus Neptunus, ut aquam, sic et pisces ministrat, magis ad oculos pertinent, quam ad vesicam, et potius mansupium domini exinanit, quam implet. Adde eumd. 3. ibid. 3. 2., 5. et 10.; et Colum. 8. R. R. 17. 1. et seqq. ubi ejus conficiendæ rationem tradit. Cic. 5. Parad. 2. 38. Barbatulos mullos acceptans de piscina. Adde eumd. 2. Att. 1. a med. et Seneca 3. Ira 40. Murænas ingantes in piscina conliebat. Tac. 13. Ann. 21. Bajarum snarum piscinas extollebat.

II.) Translate. ¶ 1. Quoniam in piscinis etiam homines natate solebant, invaluit consuetudo, ut omnes in hunc usum collectæ aquæ, sive frigida, sive calida, piscinae dicantur, quavis in his nihil piscium sit, κολυβήτρα. Augustin. de dialect. 6. circa med. Quum piscina dicitur in balneis, in qua piscium nihil sit, nihilque piscibus simile babeat, videtur tamen a piscibus dicta propter aquam, ubi piscibus vita est. Ita vocabulum non translatum similitudine, sed quadam vicinitate usurpatum est. Plin. 5. Ep. 6. Si natate latius aut tepidius velis, in area piscina est. Id. 2. Ep. 17. Cohærat calida piscina, ex qua natantes mare aspiciunt. Seneca Ep. 86. Tbasius lapsus piscinas nostras circumdedit, in quas multa sudatione corpora exinanita demittimus. Lamprid. Elagab. 19. Hic non nisi ugento nobili, aut croco piscinis infectis natavit. et 24. Momentarias de rosato et rosis piscinas exhibuit. Sueton. Ner. 27. Refotus sæpe calidis piscinis, ac tempore æstivo nivatis. Martial. 3. 44. de importuno poeta. Ad therinas fugio, sonsus ad aurem: Piscinam peto, non licet natate. V. BAPTISTERIUM. Festus p. 213. 2. Müll. Piscina publicæ hodieque nonia minet, ipsa non existat, ad quam et natatum et exercitationis alioqui causa veniebat populus. Piscina publica ad portam Capenam meioratur a Liv. 23. 32. — De frigidaria cella in balneis usurpat Lamprid. Alex. Sev. 30. Inde uncius lavabatur, ita ut caldarius vel nunquam vel raro, piscina semper uretur. ¶ 2. Immo piscinae etiam vocantur, ubi anates innatant, unde pecora bibunt; denique ubicumque aqua est ad usum aliquem hominum collecta, vasche. Colum. 1. R. R. 6. 21. Circa villam esse oportebit piscinas minimum duas, alteram quæ aaseribus ac pecoribus serviat, alteram, in qua lupinum, vimina et virgas atque alia, quæ sunt usibus nostris apta, maceremus. Id. ibid. 5. 2. Vastæ cisterne hominibus, piscinaeque pecoribus instruantur. Has Varro 1. R. R. 13. 3. lacus vocat. ¶ 3. Præterea piscinas vocat Plin. 3. Hist. nat. 5. 9. (53). ubi de Tiberi verba facit, claustra in tenui fluvio ad sustinendam aquam, ut diu ibi concepta et coercita, deinde amissa, largius fluat, et aliquantisper navigabilis ait, serra, serraglio, cateratta. ¶ 4. Denique piscina dicitur quoque de vasis ligneis amplioribus, ad tenendam

aquam. Plin. 34. Hist. nat. 12. 32. (123). Et in piscinas ligneas funditur.

PISCINÁLIS, a, adject. ad piscinam spectans. Pallad. 1. R. R. 40. Piscinales callæ in æstivis balneis a septentrione lumen accipiant, in hiemalibus a meridie. h. a. cellæ frigidariæ. V. PISCINA II. 1. in fin.

PISCINARIUS, a, um, adject. ad piscinam pertinens, piscinalis. Varro 3. R. R. 17. 7. Hortensius salsamenta in vas piscinas emptiela conjiciebat, quum mare turbaret, ac per tempestatam macellum piscinarium, uti mare, obsonium præberet, naque everriculo in litus educere posseut vivam saginam, piebejæ cæne pisces. Ita ex Codd. textum restituit Pontedera Oper. post. T. 1. p. 105., non improbante Schneidero, pro uti per tempestatem suis piscibus e macello cetariorum, uti a mari, obsonium præberet. — Hinc

Piscinarius, ii, m. 2. absolute, substantivum more, est ἰχθυοποφεύς, qui amplis et sumptuosus piscinis delectatur, in quibus pisces magni prelii, gulæ et deliciarum causa, aluntur, cujusmodi fuerunt Hortensius, Lucullus, et alii. V. TRITON. Cic. 1. Att. 19. a med. Beatos homines (bos piscinarios dico, amicos tuos) non obscure nobis invidere. Adde eumd. ibid. 20.; et Macrob. 1. Saturn. 11.

PISCINENSIS, e, adject. piscinalis. Lucilius apud Festum p. 213. 5. Müll. Pugil piscinensis.

PISCINILLA, et

PISCINULA, æ, f. 1. deminutiva sunt a piscina. Varro 9. L. L. 74. Müll.; sed improbare videtur. Legitur piscinula in MSS. Hieronym. Vit. S. Hilarion. n. 31. Quare piscinillam ego quoque improbaverim, piscinulam non item.

PISCINUS, a, um, adject. ad piscem pertinens. V. Nævii loc. cit. in PETIMEN ibique var. lect.

PISCIS, is, m. 3. animal, quod in aquis degit, et proprie quod legitur squamis ut ex Plin. 9. Hist. nat. 12. 14. (40). apparet: sed Id. 11. ibid. 51. 112. (267). tum mollia tum crustis intacta animalia vocat pisces, ἰχθῦς (It. pesce; Fr. poisson; Hisp. pescado, pez, pece; Germ. d. Fisch; Angl. a fish).

I.) Proprie. Ennius apud Paul. Diac. p. 59. 5. Müll. Propter stagna, ubi langetur pecus piscibus piscit. Id. apud Mag. Agricol. piscem scito primum esse Tarenti. Plaut. Asin. 1. 3. 26. Quasi piscis, itidem est amolor leae: nequam est, nisi recens. Id. Truc. 2. 3. 1. Pisces ego credo, qui usque diu vivunt, lassat, minus diu lavere, quam hæc lavat Pbronia. Cic. 2. Nat. D. 51. 129. Et si pisces, ut ajunt, ovis quum genuerunt, relinquunt. Horat. 4. Od. 3. 19. O mutis quoque piscibus Donatura cycnei, si libeat, sonum! Seneca Ep. 90. Piscium distinctos greges saginare. — Non te peto, piscem peto. V. in RETIARIUS. — Quod Itali dicunt, il pesce grosso inghiottisce il minore, aut divora il piccolo, est Varro. apud Non. p. 81. 11. Merc. pisces ut sæpe minutos Magni comest, ut aves cæcat accipiter. — Piscis femina. Ovid. 2. Art. am. 481. cum quo sua gaudia jungat, Invenit in media femina piscis aqua. Similiter est nomen collectivum apud Plin. 11. Hist. nat. 53. 116. (281). Adeoque magna differentia est victus, ut in tractu pisce viventium Theophrastus prodit boves quoque pisce vesci, sed non nisi vivente.

II.) Translate. ¶ 1. Pisces sunt unum ex signis Zodiaci, constans ex quatuor et triginta sideribus. Quum olim bello Gigantæ Venus Typhonem fugiens ad Euphratem una cum Cupidine venisset, repentino arborum et canarum strepitu, quæ circa flumen erant, perterrita in ipsum invocatis Nymphis prosiluit. Duo pisces accurrerunt, alterque Venerem, alter Cupidinem trans Euphratem incolentes detulerunt. Hoc merito in cælum translati sunt. Ovid. 2. Fast. 457.; item Hygin. 2. Astron. 30. et 3. ibid. 29. qui dicit, Venerem cum filio se in piscium formam vertisse: quod et Ovid. 5. Met. 331. narrat. Inde factum, ut Syri ea loca accolentes, piscibus in cibo abstinerent, ne aut deorum præsidia impu-

gnare, aut ipsos captare videantur, ut ait *Hygin.* *ibid.* *Colum.* 11. *R. R.* 2. 20. XV. Cal. Martii sol in Pisces transitum facit: nonnunquam ventosa tempestas. — Horum alter (ut est apud *Germanic. Arat.* 240.) in Austros Tendit, Tbrelicium Boream petit alter, etc. Eadem habet *Ovid.* 3. *Fast.* 400.; *Avien. Arat.* 545.; et *Cic. Arat.* 11. — De nodo, quo invicem connectuntur, *V. NODUS.* ¶ 2. Est aliud signum, quod *Piscis major* dicitur, de quo *Avien. Arat.* 806., et videtur esse idem, de quo *Virg.* 4. *G.* 234. Plias sidus fugiens ubi Piscis aqnosus Tristior hibernas caelo descendit in undas. *aquosus* dicitur, quia videtur ore aquam excipere a signo Aquarii. Creditur autem esse pater duorum illorum Piscium Zodiaci, et laborantem quondam Isin servasse; unde in caelum locatus est. *Hygin. loc. cit.* 41. et 3. *ibid.* 40.; et *Manil.* 1. 428. Situs est autem in Australi parte caeli infra Tropicum Capricorni, sub Aquarii pedibus. Appellatur *Notius major*, a Noto, h. e. Austro: quia *Notius minor* est alter e Piscibus Zodiaci in Austrum versus, ut modo diximus. ¶ 3. *Piscis* vocatur Jesus Christus. *V. PISCICULUS* ad fin.

PISCOR, āris, ātus sum, ari, dep. 1. Part. *Piscans*. — Piscari est pisces venari, *pescare*, ἀλιεύω. *Cic.* 3. *Off.* 14. 58. Ut ante suos hortulos postera die piscarentur. *Horat.* 1. *Ep.* 6. 57. eamus, Quo ducit gula, piscemur, venemur, ut olin Gargilius. *Sueton. Aug.* 83. Piscari bamo. *Id. Ner.* 30. Piscatus est rete aurato. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 1. 2. (15). Retia in piscando durantia. — *Piscari* in aere, proverb. est operam ludere, frustra laborare. *Plaut. Asin.* 1. 1. 86. Jubeas una opera me piscari in aere. Simile est illud, quod subdit *ibid.* Venari retiaculo in medio mari. — *Piscari hamo aureo* aliud proverbium. *Sueton. Aug.* 25. Minima commoda non minimo sectantes periculo similes aebat esse aureo bamo piscantibus, cujus abrupti damnum nulla captura pensari potest. Adde *Aurel. Vict. Epit.* 1., ubi haec eadem fere habentur.

PISCOSUS, a, um, adject. *che* *abbonda di pesci*, ἰχθυώδης, piscibus abundans, vel in quo piscari facile est. *Ovid.* 3. *Fast.* 581. Est prope piscosos lapidosi Crathidis amnes *Parvus* ager. *Virg.* 4. *En.* 255. *Piscosi* scopuli. *Albinov.* 2. 41. *Piscosus* Pelorus. — *Cael. Aurel.* 1. *Tard.* 6. n. 182. Accepti cibi corruptio cum ructationibus odoris tetri, hoc est fumosi, vel bromosi, vel pisciosi. h. e. qui pisces olet.

PISCULENTUM, i, n. 2. *V. voc. seq. in fin.*
PISCULENTUS, a, um, adject. Sup. *Pisculentissimus*. — *Pisculentus* est idem ac *piscosus*. *Cato* apud *Non.* p. 181. 7. *Merc.* Naro et Iberus fluvii pisculentii. *Plaut. Rud.* 4. 2. 2. Qui salis locis incolit pisculentis. *Solin.* 5. de Sicilia. Promontorium omnibus mari nantibus pisculentissimum. — Hinc

Pisculentum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est medicamentum ex piscibus confectum. *Apul. de Mag.* Numquam marino aliquo et pisculento medicavit nec Proteus faciem, nec Ulysses scrobem etc. *Alii* leg. pisculento.

PISCULUS, i, m. 2. deminut. a piscis, pisciculus. Affertur, nullo tamen auctore laudato, a *Charis.* 1. p. 73. *Putsch.* Item deminutionis inaequalitas dura est: ut juvenis juvenculus, panis pastillus, homo homunculus et homuncio, piscis pisciculus et pisculus. *Keil.* quoque ita edidit.

PISINUS, a, um, adject. *piccino*, vetus vocabulum significans pusillum: a *pisio*. *Labeo* apud *Vet. Scholiast. Pers.* 1. 4. Crudum manduces Priamum, Priamique pisinos. *V. LABEO* in *ONOM. Martialis.* 11. 72. Drauci Natta sui vocat pisinam, Collatus cui Gallus est Priapus. h. e. Natta mentulam sui drauci vocat pisinam, quae si conferatur cum mentula Priapi, hic videri possit Gallus, cui nempe Samia testa ea pars omnino abscaesa est. *V. GALLI* in *ONOM. Alii* leg. *pipinnam eodem sensu: alii* *vepenem.* *Marcell. Empir.* c. 8. sect. 3. p. 95. Lacertas *pisinnas* (*lege* *pisinnas*), quae in segetibus morantur, quas Graeci *aruras* vocant, comburito. *Id.* c. 26. *pag.*

113. ed. *Ald.* Quum autem fuerit necessarium remedium, potionem in pisino calice calda mixtam jejuno dabis bibendam. *V. PUSINNA* in *ONOM.*

PISITO, as, are, a. 1. verbum exprimens vocem sturni. *Auct. Carm. Philom.* 17. sturnus tunc pisitat ore.

PISO, as, ātum, are, a. 1. et
PISO, sis, si, sere, a. 3. *V. PINSO.*

PISO, ōnis, m. 3. mortarium, in quo aliquid pisitur. *Marcell. Empir.* c. 8. sect. 2. p. 94. ed. *Ald.* Radices betæ lavabis, siccabis, deinde tundes in pisone marmoreo. — *NB.* De cognoni. *Rom. V. ONOM.*

PISSASPHALTUS, i, m. 2. *piassafalto*, πιασάσφαλτος, pix mixta bitumini, quae in Apolloniatarum agro reperitur: a *πιασα* *pix* et *ασφάλτος* *bitumen*. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 7. 25. (41). et 35. *ibid.* 15. 51. (178). Similiter *Marcell. Empir.* c. 16. p. 109. ed. *Ald.* Rubrica Scythica, quam alii *piassphaltum* vocant.

PISSELEON, i, n. 2. *πισσελαίων*, oleum, quod ex pice cedrina fit. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 5. 11. (19). Fit ex eo et oleum, quod *piselleon* vocant. Sed *Marcell. Empir.* c. 9. p. 98. retro ed. *Ald.* Auribus prodest praecipue picis flos, quem *piselleon* Graeci vocant, cum oleo communi mixtus.

PISSINUS, a, um, adject. *πισσίνος*, piceus, qui e pice fit: a *πιασα* *pix*. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 7. 7. (31). E pice fit (*oleum*) quod *piissinum* appellant, quum coquitur, velleribus supra halitum ejus expansis, atque ita expressis: probatum maxime e *Bruttia*; est enim plinguissima et resinossima. Quidam editi libri habent *picinum*; at *MSS.* omnes *piissinum*, teste *Harduino. Id.* 23. *ibid.* 4. 50. (96). *Pissino* oleo usus ad quadrupedum scabiem est. *Cf. eumd.* 25. *ibid.* 5. 22. (55).

PISSOCEROS, i, m. 2. *πισσοκέρως*, genus melliginis mitum e cera et pice: a *πιασα* *pix* et *κέρως* *cera*. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 7. 6. (16). de *apib.* Prima fundamenta commosim vocant periti, secunda *piissoceron*, tertia *propolin*. Commosis crusta est prima, saporis amari; *piissoceros* super eam venit, picantium modo, ceu dilutior cera.

PISTACIA, ae, f. 1. arbor pistacium ferens. *Pallad.* 3. *R. R.* 25. *extr.* Et *pistaciae* planta vel nunc statui, aut inseri potest. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 22. 24. (91). testatur, e Syria in Italiani intulisse *pistacia* *Vitellium*, atque eodem tempore in Hispaniam *Flaccus Pompejum*, novissimis *Tiberii Caesaris* temporibus. Ceterum de *pistaciis* agit *Schneider.* ad *Pallad.* 11. *R. R.* 12.

PISTACIUM et *pistaceum*, i, n. 2. *pistachio*, πισταχίον, nucis genus Syriae et Palaestinae proprium; unde etiam vocis etymon deducendum est, quod vide apud *Nesych. T.* 1. p. 729. not. 5. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 5. 10. (51). Syria peculiaris habet arbores: in nucum genere *pistacia* nota. *Pallad.* 11. *R. R.* 12. ejus arboris satonem et culturam docet. *Id. de insit.* 157. Quin et amygdaleos subeunt *pistacia* ramos. Hic licenter antepaenultima producit. brevitur autem, et quidem recte, apud *Nicand. Theriac.* 891. *V. voc. praeced.* et *PSITACIUM.*

PISTANA, ae, f. 1. Graecis dicitur ulvae genus, quod Latini sagittam vocant. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 17. 68. (114).

PISTATUS, a, um. *V. PISTO.*
PISTICUS, a, um, adject. *πιστικός*, fidelis, sincerus, non adulteratus. *Hieronym. praef. in XII. Prophet.* Ne putaremus nardum *pisticum*, id est unguentum fidelissimum, ad aliud quid esse referendum. *Iulgal. interpr. Euang. Jo.* 12. 3. Accipit libram nardi *pistici*, pretiosi. *V. Memoriae dell' Accad. Ercolanese T.* 2. p. 87., ubi multa verborum luxuria idem probatur. Similiter *Ambros. in Luc.* 10. 24. Mystico igitur unguento illo *pistico* conspeltur Ecclesia.

PISTILLUM, i, n. et
PISTILLUS, i, m. 2. *pestello*, ἕπερος, pilum, h. e. instrumentum, quo quippiam in mortario teritur: a sup. *pistum* verbi *pinso*. *Plaut. Aulul.*

1. 2. 17. Cultrum, securim, *pistillum*, mortarium, quae utenda vasa semper vicini rogant, fures venisse atque abstulisse dicit. *Colum.* 12. *R. H.* 57. 1. Semen sinapis in mortarium conicito, et *pistillis* conterito. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 18. 50. (169). In mortario lapideo plumbeo *pistillo* terere. *Auct. Moret.* 111. Sed gravior lentos ibat *pistillus* in orbis. *Hieronym. Ep.* 69. n. 4. Acumen omni *pistillo* retusius. h. e. argutia obtusa et infirma. De *pistillo* est epigramma apud *Sympos.* 85. Una mihi cervix, caput sed forma duorum. — In neutro gen. *Vet. Scriptor* apud *Non.* p. 221. 5. *Merc.* *Pistillum* grande est. Sunt qui putant, *Nonium* eo loco non de *pistillo*, sed de *pastillo* verba facere: cui magis congruere videntur, quae ibi afferuntur exempla.

PISTO, as, ātum, are, a. 1. Part. *Pistatus*. — *Pistare* est idem ac *pinsere*, vel rectius frequentat. a verbo *pinsere*, *pestare*. *Veget.* 1. *Veterin.* 32. In pila lignea *pistabis*, cernesque subtiliter. *Apul. Herb.* 75. Herba senecion *pistata* cum *azungia* vetere pedum dolorem tollit.

PISTOLŌCHIA, ae, f. 1. *πιστολόχια*, herba, genus *aristolochiae*, densis radicis capillamentis: ita appellata a *πιστός* *fidelis* et *λόχια* *partus purgamenta*, quasi fidelis puerperis inulieribus. Ejus meminit *Plin.* 25. *Hist. nat.* 8. 54. (96.), ubi tamen *Harduino* et *Sillig.* ex *MSS.* legitur *plistolochia*, a *πλεστός* *plurimus*. h. e. plurimum adjuvans puerperas. *V. ARISTOLOCHIA.*

PISTOR, ōris, m. 3. ¶ 1. Apud antiquos erat *μαγείρος*, σιτοποιός, qui ante inventum molarum usum frumentum in pila contundeat: a *pinsendo*. *Varro* apud *Non.* p. 152. 14. *Merc.* Nac *pistorein* ullum nosset, nisi eum, qui in *pistri*no pinseret far. *Id. ibid.* Nec *pistoris* nomen erat, nisi ejus, qui ruri far pinsebat. Adde *Plaut. Cnpt. loc. cit.* in *PISTRINALIS*. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 11. 28. (108). Certum fit Ateji Capitonis sententia, coquos tum panem lautioribus coquere solitos; *pistoresque* tantum eos, qui far pinsebant, nominatos. *Plautus* quoque *pistor* fuit hoc sensu, scilicet mollis versandis operam suam locare solitus, ut *Gell.* 3. 3. ad fin. tradit. ¶ 2. Deinde dici cepit de eo, qui farinam subigit, panemque conficit, *pistore*, *fornaio*, ἄρτοποιός. *Plin. loc. cit.* (107). *Pistores* Romae non fuerunt ad Persicum usque bellum, annis ab Urbe condita super quingentos octoginta. Ipsi panem faciebant *Quirites*: inulierumque id opus erat, sicut etiam nunc in plurimis gentium. *Varro* apud *Gell.* 15. 19. Si quantum operae sumpsisit, ut tuus *pistor* bovum faceret panem, etc. *Sueton. Caes.* 48. Ut *pistorein*, alium, quam sibi, panem convivis *pisticentem* compedibus vinxerit. — *Suppiter pistor* dicitur est, quod obsessis in *Capitolio* Romanis eam mentem dedit, ut panes in munimenta Gallorum obsidentium dejicerent ad simulandam copiam, ne illi fame posse vinci sperarent. *Ovid.* 6. *Fast.* 377. et *seqq.*; et *Lactant.* 1. 20. — *Pistorum*, ut ceterorum fere artificum, corpus et collegium Romae fuit, quod nos dicimus *fratelia de pistori*, ut apparet ex *Inscript.* apud *Gruter.* 81. 10. et 255. 1.; et ex *Cajo Dig.* 3. 4. 1. et *Papiniano ibid.* 27. 1. 46. Hoc vero collegium olim jam existisse, perspicuum est praesertim ex *Inscript.* apud *Don.* cl. 9. n. 11., in qua illud Jovi conservatori statum dedit pro salute *Imap. Caes. Augusti*; verum ex *Aur. Vict. Caesar.* 13. novimus, *Trejanum Aug.* annonae perpetuae mire consuluisse, recepto firmatoque eodem collegio. Quod confirmatur ex *Fragm. juris antequin.* ab *A. Maio* editis p. 56., ubi eorum *pistorum* numerus centenarius fuisse dicitur. Sequiori vero tempore etiam in domo *Augusta* corpus *pistorum* fuit, ut constat ex *Inscript.* *Ravennae* reperta, edita autem in *Giorn. Fiorent.* ann. 1750. p. 685., quae est apud *Henzen.* 6336. FLORENTIVS PATER PISTORVM REGIS TAPONORIC. h. e. praefectus *pistorum*. ¶ 3. Etiam qui placetas et alia opera dulciaria facit, *pistor* dicitur, *ciambellajo*, *confortinajo*, *pasticchiere*. *Martial.* 11. 32. et 14. 222.; et *Petron. fragm. Tyngur.* 80. *Burmans.* Sic *pistor dulciarius*, *slliginarius*, et *candidarius*, quae *V.* suis loc.

PISTORICIUS, a, um, adject. pistorius. *Plin. Valerian.* 5. 41. De opere autem pistoricio noli dare.

PISTORICUS, a, um, adject. idem ac pistori-rius. *Ulp. Dig.* 32. 1. 71. Sed quorum operas locabat vel pistoricas, vel bistorionicas. *Alii leg. pistorias. Gloss. Lat. Gr.* Pistoricus, ἀρτοποιητικός. Pistorius, οἰκονομικός.

PISTORIENSIS, e, adject. idem ac pistorius. Affertur, nullo tamen auctore laudato, a *Priscian.* 4. p. 633. *Putsch.* Sin vero (nomina sunt) tertii declinationis, abijciunt extremam s Genitivi, at assumunt ensis, pistor, pistoris, pistoriensis; Carthago, Carthaginis, Carthaginensis. *At Keil. leg.* Pistoriensis, a Pistorio Etruriæ urbe, *V. PISTORIENSIS* in ONOM., ibique *Pistoriensis militis* a *Plauto* jocose et ambigue dicit *Capt.* 1. 2. 57.

PISTORIUS, a, um, adject. da pistore, οἰκονομικός, ἀρτοποιικός, ad pistorem pertinens, ut *Ars pistoria*, quod fuit nomen generale ad panem et ad omnia delicatiora panis genera, cujusmodi erant, quas placentas et mazas appellabant. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 11. 27. (106). Ad operis pistorii genera transeunt cura. *Cels.* 2. 18. Opus pistorium valentissimum esse, quod ex frumento, adipe, melle, caseo constat. — *Forum Pistorium* Romæ fuit in Avantino, quæ est Regio XII. *P. Victor de Reg. U. R.*

PISTRIGER gēra, gērum, adject. a *pistriz.* *Sidon.* 4. *Ep.* 8. in *carm.* Pistrigero quæ concha vehebit Tritone Citheren. h. e. Tritone in pistricis formam cauda desinente. *Alii leg. pistrigero. V. PISTRIX.*

PISTRINA, æ, f. 1. idem ac pistrinum. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 9. 20. (86). E siligine lautissimus panis, pistrinarumque opera laudatissima. Adde *eumd.* 19. *ibid.* 8. 52. (167), ubi intelligit officinam pistoris dulciarii: et *Lucilium* apud *Charis.* 1. p. 55. *Putsch.*

PISTRINALIS, e, adject. ad pistrinum pertinens, pistrinensis. Pistrinales sues dicuntur, quæ in pistrino aluntur furfuribus et farina. *Colum.* 7. *R. R.* 9. 2. de *suib.* Si regio temperata est, glabrum pecus, vel etiam pistrinale album potest pasci. Huc facit illud *Plauti Capt.* 4. 2. 27. Pistoris scrofpasci, qui alunt furfure sues, quarum odore præterire namo pistrinum potest. Quidam in verbis *Colum.* legunt *pristinale*, sed non facile confirmant.

PISTRINARIUS, ii, m. 2. qui pistrinum exercet. *Ulp. Dig.* 16. 3. 1. Actionem esse adversus pistrinarium.

PISTRINENSIS, e, adject. μύλωνος, ad pistrinum pertinens. *Sueton. Cal.* 39. Comprehensis ad deportandum meritoriis quoque vehiculis, et pistrinensibus jumentis.

PISTRINICUS, a, um, adject. ad pistrinum, vel pistorem pertinens. *Gloss. Cyrill.* Ἀρτοποιικός, pistrinicus.

PISTRINUM, i, n. 2. a *pinsendo*, est locus, in quo frumentum et aliæ fruges ante molarum trusatillum inventionem in pilis conterebantur: item post molas inventas omnis locus, in quo fruges molis circumactis, opera jumentorum, vel servorum, vel impulsu aquæ, aut venti comminuebantur, μύλων (It. *pistrino*, *molino*; Fr. *moulin*; Hisp. *molino*; Germ. *die Stampfmühle*; Angl. *a grinding-house, mill*).

1.) Proprie. *Plaut. Bacch.* 4. 6. 11. Ut tua jam virgis latera lacerentur probe, Ferratusqua in pistrino ætatem conteras. *Id. Most.* 1. 1. 16. Quod te in pistrinum scis actum tradier. *Ter. Andr.* 1. 2. 28. Verberibus cæsum te in pistrinum, Dave, dedam usque ad nacem. *Cic. 1. Orat.* 11. 46. Oratorem in judicia, tamquam in aliquod pistrinum, detrudi et compingi videbam. *Pallad.* 1. *R. R.* 42. Si aquæ copla est, fusuras balnearum debent pistrina suscipere; ut ibi formatis aquariis molis, sine animalium, vel hominum labore frumenta frangantur. *Hinc Plin.* 18. *Hist. nat.* 10. 23. (97). Major pars Italiæ ruidio utitur pilo: rotis etiam, quas aqua verset et molat. — Hinc est etiam convicium in pessimum servum. *Plaut. Pers.* 3. 3. 15. pistrinorum civitas.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur de loco, in quo farina subigitur panisque conficitur. *Sueton. Aug.* 4. Exercere pistrinum. h. e. artem pistoriam. ¶ 2. Item pro quovis operoso loco, vel labore accipitur. *Cic. 2. Orat.* 33. 144. Tibi mecum in eodem est pistrino, Crasse, vivendum.

PISTRINUS, a, um, adject. ad pistoriam artem pertinens. *Gloss. Placid.* edente *A. Maio* in *Class. Auct. T.* 3. p. 462. Formastro opere, (opere) pistrino. Cf. **PISTRINA** et **PISTRINUM**. — Ceterum *V. PRISTINUS*.

PISTRIS et **rectius per metathesin pristis**, is, item **pistriz**, vel **pristiz**, Icis, f. 3. πίστρις et πριστρις.

1.) Proprie est genus marinæ belluæ longi corporis et angusti. *Flor.* 3. 5. Nunquid per medias hostium naves utre suspensus, et pedibus iter adgubernans, videntibus procul, quasi marina pistriz, evaserat. — Hujus belluæ figuram vide apud *Hygin. Astronom.* 3. n. 30. p. 532. edit. *Staver.* et in *Mus. Borbon.* T. 8. tav. 10. — Hoc sensu dicitur **pistris**, is, et **rectius per metathesin pristis**. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 3. 2. (4). In Indico mari balæna quaternum jugerum, pristis ducentium cubitorum. *Val. Flacc.* 2. 530. jamque agmine toto Pistris adest, miseræque inbiat jam proxima prædæ. *Virg.* 3. *Æn.* 427. de *Scylla*. Prima hominis facies, et pulcro pectore virgo Pube tenus: postrema immani corpore pistriz. Ubi *Servius*: Si navem intelligas, hæc pristis, hujus pristis facit: Si de bellua, hæc pistriz, hujus pistricis. *Arnob.* 3. 31. Frater Jovis Olympii germanus, tridentis armatus ferro, pistricum dominus atque mænarum. Adde *Albinov. fragm. de navigat. Germanici* 6.

II.) Translate. ¶ 1. Pistris est signum celeste, de quo satis in **CETE** dictum est. *Cic. Arat.* 152. Flumine mixta retro ad Pistricis terga reverti. *Germanic. Arat.* 338. Auster Pistrin agit: duo sidera prælegit unum. ¶ 2. Pistris est etiam navigii genus, ut ait *Non.* p. 335. 23. *Merc.*, a forma pristium marinarum, quæ longi corporis sunt, sed angusti. *Claud. Quadrigarius* *ibid.* Quinque pristis: navigium ea forma a marina bellua dictum est. *Hermannus Peter* (*Historiarum Rom. reliquæ, Lipsiæ* 1870. pag. cccii. ccciii.) hunc locum *Claudio Quadrigario* adjudicat et tribuendum putat *Servio Clodio* glossographo: præterea pro ea forma legendum a forma conjectit. *Virg.* 5. *Æn.* 116. Velocem Mnestheus agit acri remige pristin. *Ubi Pierius* docet (ut et ad 10. *ibid.* 269.) in antiquis plerisque codicib. *pristin* legi, in aliis *pistrin*: et dictam esse a πρίζω *findo*, a secundis fluctibus. Ceterum in hoc *Virg.* loco usurpat *pristin* insigne navis pro ipsa navi. *Liv.* 44. 28. Perseus præfectus classis cum xl. lembis (adjectæ ad hunc numerum quinque pristis erant) Tenedum mittit. — *Pristis* videtur fuisse eadem species navigii, quod octo actum remis Veneti nunc *bissona* vocant. Illud tamen discriminis est, quod *pristin* ad belli usum, *bissona* vero ad pompam tantummodo comparata sit.

PISTRIX, Icicis, f. 3. *forajaja, μύλωνος, ἀρτοποιος*, mulier, quæ fruges pinsit: item quæ panem conficit: nam panis confectio apud Romanos fuit opus præcipue mulierum, ut *Plin.* 18. *Hist. nat.* 11. 28. (107). docet. *Lucilius* usurpavit, teste *Varron.* 5. *L. L.* 138. *Müll.* Verba autem refert *Festus* p. 142. 6. *Müll.*, ubi *V.* Ceterum *Gloss. Philox.* Pistriz, ἀρτοποιός.

PISTURA, æ, f. 1. *pestamento, macinamento*, actus pinsendi frumenta in usum panis. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 10. 23. (97). Pistura non omnium facilis: quippe Etruria spicam farris totis pisente pilo præferrato, etc. et paullo post (99). Et ipsa quæ evalluntur, variam pistoriarum rationem habent. Acus vocatur, quum per se pisitur spica etc.

PISTUS, a, um. *V. PINSO*.
PISUM, i, n. 2. et *pisa*, æ, f. 1. πῖσον et πῖσος, genus leguminis, rotundo in siliquis grano, caule oblongo, et spargente se humi, si careat adminiculo: ita dictum, quod semper pisitur, antequam coquatur (It. *pisello*; Fr. *pois*; Hisp.

guisantes, alverjones; Germ. *die Erbse, Hülsenfrucht*; Angl. *pease*). — a) Forma *pisum* apud *Colum.* 2. *R. R.* 10. 4. Pisum facilem et solutam terram desiderat, tepidumque locum. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 12. 31. (123). Pisum in apricis seri debet, frigorum impatientissimum. *Id. ibid.* 33. (125). *Piso* siliquæ cylindratæ. — 3) Forma *pisa*, æ, apud *Apic.* 5. 4. *Pisam* mittis in lanceam. *Id. ibid.* pluries. *Pallad.* 11. *R. R.* 14. a *med.* Si ex *Afra pisa* lomentum adjiciatur, etc. *Edict. Dioclet.* p. 27. *Pisæ fractæ* K. M. unum $\frac{1}{2}$ centum, *pisæ non fractæ* K. M. unum $\frac{1}{2}$ sexaginta.

PITHAULES. V. PYTHAULES.
PITHAULICUS. V. PYTHAULICUS.
PITHECIUM, ii, n. 2. ¶ 1. Est Italice *scimmio*, πῖθηκιον, deminut. a πῖθηκος, simia. *Plaut. Mil. glor.* 4. 1. 42. Pithecium hæc est præ illa, et spinthurnicium. ¶ 2. Est etiam nomen herbe, apud *Apul. Herb.*, 86. alio nomine canis cerebium.

PITHECUS, i, m. 2. πῖθηκος, simia, *scimmia*: legitur tantum in *Not. Tyr.* p. 176. Pithecus, cercopithecus, cercops.

PITHUS, i, m. 2. disyllab. πῖθος, et **PITHIAS**, æ, m. 1. πῖθαας, et **PITHUS**, i, m. 2. πῖθος, nomen globi ignei in caelo apparentis, doli figura, in concavo fumidæ lucis, ut ait *Plin.* 2. *Hist. nat.* 25. 22. (90). a πῖθος *dolum*. *Apul. de Mundo*. Sunt et alia ejusmodi imaginum genera, quas Græci faces, et docidas, et pitbos, et botbynos, ad eorum similitudinem, unde dicta sunt, nominant. De his ita *Manil.* 1. 840. Quin etiam tumidis exæquat dolia flammis Procero distenta utero, parvos que capillos Mentitur, parvos ignis glomeratus in orbes. — De forma *pithias V.* in voc. seq.

PITHITES, æ, m. 1. πῖθίτης, genus fulgoris celestis, seu cometæ, doli similitudinem referens: πῖθος enim Græce *dolum* significat. *Seneca* 1. *Quest. nat.* 14. *sub init.* Sunt ardores pithitæ, quum magnitudo vasti rotundique ignis doli similis vel fertur, vel in uno loco flagrat. *Ita recentiores plerique; libri veteres habent pithia.* Adde *eumd. loc. cit.* in **TRABS**.

PITISSO. V. PYTISSO.
PIPIIT Osce quicquid. *Paul. Diac.* p. 212. 11. *Müll.*

PITTACIUM, ii, n. 2. πῖττακιον. Sunt qui scribunt *pittacium*, alii *pittacium*, alii *pyttacium*: sed veteri est scribendi ratio, quam posuimus. *Dausq.* ¶ 1. Pittacium est — a) schedula brevis, seu membrana, aut chartæ particula, quæ alicui rei pice vel cera aliave re affigitur, et paucis verbis perscribitur memoriae causa: a *πῖττα* *piz.* *Petron. Satyr.* 34. Allatæ sunt amphoræ vitreæ diligenter zypsatæ, quarum in cervicibus pittacia erant affixa cum hoc titulo: *Faleraum Opimianum annorum centum.* *Id. fragm. Tragar.* 56. *Burmman.* Quum pittacia in scypho circumferri cœperunt, puerque super hoc positus officium apophoreta recitavit. De his *Plaut. Pæn.* 4. 2. 14. Ibi tu vides litteratas ficiles epistolæ, pice signatas; nomina insunt cubitum longis litteris. Ita vinariorum habeinus nostræ delectum domi. — b) Item brevis charta, libellus, in quo memoriae causa aliquid adscribitur, licet nullibi affigatur. *Gloss. Philox.* Πῖττακιον, pittacium, brevis. (*V. BREVIS*). *Gloss. Isid.* Pittacia, epistola brevis et modica. *Lamprid. Alex. Sev.* 21. *sub fin.* De promovendis etiam sibi annotabat, et perlegebat cuncta pittacia. *Impp. Valentinian. et Valens Cod. Theod.* 7. 4. 11. de *erog. annonar. milit.* Susceptor antequam diurnum pittacium authenticum ab actuariis susceperit, non erogat: quod si absque pittacio fuerit erogatio, id quod expensum est, damnis ejus potius deputetur. *et ibid.* 13. Actuarii per singulos, vel, ut multum, binos dies authentica pittacia prorogent, ut hoc modo immissis pittaciis, species capitum, annorumve ex horreis proferantur. — Ex his et præsertim ex loco mox citando patet, pittacium esse, quod nunc nostras vulgo *bolletta* dicunt, scilicet apocham, quam exactor vectigalis solutori præbet, securitatis causa. *Impp. Theod. et Va-*

lentin. *Novell. l. 1. n. 51.* Nobillium rerum emissis pittacis, is, qui præpositus fuerit huic muneri, profiteatur, se id, quod per banc legem compendiis publicis decretum est, consecutum. *Cf. Cassiod. 12. Ep. 20.* Retinetis mecum, fidelissimi vtri, sanctum Agapitum, urbis Romæ papam, quem ad Orientis principem legationis gratia mitteret, iussione regia datis pignoribus, a vobis tot libras auri facto pittacio solemniter accepisse. *h. e. facta apocha, cautione.* — Apud *Hygin. de limit. p. 133.* *Goes.* pittacia sunt chartulæ, in quibus inscribentur nomina sortienda.

P. SORTICULA. ¶ 2. Item emplastrum, seu pannu particula aliquo medicamento illita, quæ imponitur alicui parti corporis ad sedandum dolorem. *Cels. 3. 10.* Si capitis dolores sunt, oportet habere duo pittacia, quæ latitudinem frontis æquent: ex his invicem alterum in aceto et rosa habere, alterum in fronte. Sic *Marcell. Empir. c. 33. p. 134. ed. Ald.* Inde emplastrum facies, vel pittacium, et ponas in dextri pedis pollice. et *Veget. 1. Veterin. 22. 6. Schneid.* Plagæ vero (in vena factæ ad sanguinem detrahendum) pittacium impones, ut diligentius claudat, licet quidam utantur et creta. ubi pittacium est quod Itali cuscinetto vocant ad sanguinem sistendum. — *Laberius apud Gell. 16. 7.* Induis capiti tunicæ pittacium. *h. e.* quod tamquam pittacium tunicæ adsutum et affixum est. *Cf. Vulgat. interpr. Josue 9. 5.* Cateamenta que perantiqua, quæ ad indicium vetustatis pittaciis consuta erant.

PITŪINUS et pitūinus, a, um, adject. πῖτινος, qui e pinu fluit: a πῖτος pinus. *Veget. 4. Veterin. 28. a med.; Scribon. Compos. 202. et 205.; et Pelagon. Veterin. ad fin.* Resina pituina. *Id. ibid. 28. a med.; et Marcell. Empir. 36. a med.* Resina pituina.

PITŪITA, æ, f. 1. Prima syllaba producitur, et tertia. *Catull. 23. 17.* Mucusque et mala pituita nasi. Secunda et tertia aliquando per synæresim coalescunt. *Pers. 2. 57.* Somnia pituita quæ purgatissima mittunt. *Horat. 2. Sat. 2. 75.* Dulcia se in bilem vertent, stomachoque tumultum Lenta ferit pituita: vides ut pallidus omnis este. — *Pituita* ¶ 1. Generatim de hominibus et aliis animalibus est sanguis imperfectus coctus, humor crudus, aqueus, excrementicius, vel naturaliter, vel præter naturam in corpore genitus: quo pertinent mucus narium, qui ex capite redundat, saliva, phlegma ventriculi, et intestinorum: a πῖτος et πῖτος spu, et πῖτος coagulo. *Ridet Quintil. 1. 6. 36. eum, qui dictam putavit, quia petat vitam.* Gr. φλέγμα (*fl. flemma,* catarro; Fr. *humeur pituitaire, mucus, pituite;* Hisp. *pituita, cólera;* Germ. *der Schleim, die Verschleimung, Ausfluss des Körpers beim Schnupfen;* Angl. *phlegm, rheum, pituite.* *Cic. 4. Tusc. 10. 23.* Quemadmodum quum sanguis corruptus est, aut pituita redundat, aut bilis, in corpore morbi ægrotationesque nascuntur. *Plin. 25. Hist. nat. 11. 90. (141).* Hujus radix pituitas capitis purgat. *Id. 23. ibid. 1. 13. (17).* Pituitam oris siccare. *Id. 24. ibid. 6. 21. 31.* detrahare per alvum. *Id. 20. ibid. 14. 57. (159).* discutere. *Cato R. R. 156.* ejicere. *Colum. 6. R. R. 34. 2.* elicere per nares. *Plin. 22. Hist. nat. 22. 40. (83).* extenuare. *Id. 23. ibid. 8. 80. (158).* extrahere. *Id. 21. ibid. 23. 94. (166).* trahere. *Id. 20. ibid. 7. 26. (64).* Pituitæ lentitiam digerere. *Id. 26. ibid. 11. 73. (120).* eruptiones emendare. *Id. 22. ibid. 25. 68. (138).* Adversus acutas pituitæ fluxiones, quas Græci rheumatismos vocant. ¶ 2. Speciatim sumitur pro morbo ex pituitæ fluxu nato, quo etiam gallinæ infestantur. *Colum. 8. R. R. 5. 20.* Ipsi matribus etiam vitanda pituitæ pernicijs erit. *Pallad. 1. R. R. 27.* Pituita his nasci solet, quæ alba pellicula linguam vestit extremam. *Adde Plin. 10. ibid. 57. 78. (157),* ubi et remedia afferit. Itali vocant la pipita. ¶ 3. Dicitur etiam de humore lento ex arboribus effluente. *Id. 17. ibid. 27. 43. (252).* Amygdalæ ex amarissimis dulces fiunt, si stipite ab ima parte circumforato, desuens pituita abstergeatur. *Id. 22. ibid. 23. 47. (96).* Fungorum origo non nisi ex pituita arborum.

PITŪITARIA, æ, f. 1. herbæ species, al. astapbisagria, seu uva agrestis, ita dicta, quod pituitam oris siccat. *Plin. 23. Hist. nat. 1. 13. (18).*

PITŪITŌSUS, a, um, adject. pituitoso, pituita abundans, φλεγματώδης. *Cic. Fat. 4. 7.* Inter locorum naturas quantum intersit, videmus: alios esse salubres, alios pestilentis: in aliis esse pituitosos et quasi redundantes, in aliis exsiccatos atque aridos. *M. Aurel. apud Fronton. 4. ad M. Cæs. (edente iterum A. Maio) ep. 5.* Certe homo alioqui pituitosus, bodie tamen multo mucculentior mihi esse videor. — Absolute. *Marcell. Empir. c. 30. p. 131. ed. Ald.* Hoc medicamentum detrahit pituitosa et biliosa, et paullo post. Irinum oleum per clysterem immissum pituitosa et aquata et purulenta et atra deducit.

PITULUS, i, m. 2. πῖτῶλος, remigatio. *Inscript. apud Henzen. 6891. D. M. S. C. IVLIO PANISGO PITVLO SEPTES...ODIALI IIII. M.... Alia apud eumd. 6892. D. M. C. SERENI MAXIMI PITVLI MVHS IIII. VESTA NAT. AVG. VIX. ANN. XXXVII. etc.* Pitulus, alt. cl. *Henzen.,* est a πῖτῶλος, l. e. remigatione. *Cl. vero Mommsen., Inscript. Neapol. 2722.* *Cl. vero Mommsen.,* Inscript. Neapol. 2722. hæc adnotavit: Jam constat legendum esse in altero titulo n. 6891. PITVLO SEPTESMODIALI, in altero 6892. explicandum pitulo modiorum septem semissis, significarique hic modium navium, id est cavum in navi, cui arbor insistit. Quamquam accurate adhuc de munere nequam constat.

PITŪINUS. V. PITUINUS.

PITŪS, Idos, f. 3. πῖτῦς, nux pinea e pinastri. *Plin. 15. Hist. nat. 10. 9. (36).* Sic *Cæsar. Aurel. 2. Acut. 29. ad fin.* Multi empirici potionibus atque sorbilibus cibis usi sunt: item pityda (sic) et ruta et menta et pulegio atque origano. *Videtur corrigendum pityide; sed fortasse usu venit etiam pityda, æ, f. 1.*

PITŪOCAMPA, æ, et pitūocampē, es, f. 1. πῖτουκάμπη, eruca e picea nascentes, venenata, et vim habens audentur corpus et crustas obducendū, ut *Plin. 29. Hist. nat. 4. 30. (95).* docet. *Id. 28. ibid. 9. 33. (128).* Potis pituocampes, cantbaridum, aut salamandræ venenis.

PITŪRIASIS, is, f. 3. Græca vox πῖτυρίασις, a πῖτυρος furfur, sunt furfures, quibus caput laborat. *Marcell. Empir. c. 4. p. 90. ed. Ald.* Pityriasin et porriginem capitis, quæ plerumque in perniciem se convertunt, nisi occurratur, perungi oportet assidue bulbis tritis etc. *Adde eumd. ibid. pluries.*

PITŪYSMA. V. PYTISMA.

PIŪS, a, um, adject. Piūs geminata littera i scribitur in *Inscript. apud Viscont. Monum. degli Scip. tab. 6. n. 1.,* quod placuisse Cicero-ni narrat *Quintil. 1. 4. ante med.* — Vocat. pie legitur apud *Prudent. 3. Cathemer. 1.* O crucifer bone, lucisator Omnipotens pie. — Comparativo caret: pro quo magis piūs dicimus, ut *Charis. monst. 1. p. 88. et 2. p. 130. Putsch.* Superlativ. est piūissimus: de quo sic reprehendit *M. Antonium Cic. 13. Phil. 19. 43.* Tu porro ne piūs quidem, sed piūissimos quæris: et quod verbum omnino nullum in lingua Latina est, id propter tuam divinam pietatem novum Inducis. Post *Cicer.* tamen usurparunt multi. *Seneca Consol. ad Polyb. 26. a med.* Quod longe a sensibus tuis prudentissimis piūissimisque abest. *Seneca alter 4. Controv. 27. a med.* Piūissimo patri tormentum quesivisse. *Tac. Agric. 43.* Cohæres optimæ uxori et piūissimæ filiae. *Adde Quintil. declam. 6. 3. ad fin.; Flor. 4. 7. in fin.; Curt. 9. 6.; et plurimas vet. Inscript. apud Gruter. et Reines. et alios.* Sed in æque multis, habetur piēntissimus, tametsi piēns non sit in usu: (quamquam legitur in *Inscript. apud Maff. Mus. Ver. 129. 3. PARENTES PIENTIS FILIO FEBRVNT.* Et in alia apud *Murat. 1624. 4. PIENTIS SALVETE.*) Sed, puto, plenius et sonantius posterioribus temporibus visum est. — Piūs ¶ 1. Est qui parentes, majores, sanguine conjunctos, amicos, patriam amat, colit, fovet, iisque obsequitur et inservit (ut in PIETAS dictum est), benignus, misericors, εὐεβής (*It. pio, pietoso, rispettoso, affet-*

tuoso; Fr. *pieux, tendre, affectioné, affectueux;* Hisp. *pío, tierno, afectuoso;* Germ. *hererbietig, liebevoll, zärtlich, gesinnt, pflichtgetreu;* Angl. *pious, dutiful, affectionate, virtuous, respectful, loyal.* — a) De hominibus. *Cic. 3. Off. 23. 90.* Ipsi patriæ conducit pios habere quos in parentes Patriæ. *4. Trist. 5. 30. illo, Quo pius affectu Castora frater amat. et 5. ibid. 4. 43.* Pro quibus affirmat fore se memoremque piūmque. *Id. 8. Met. 475.* Incipit esse tamen (*Aithæa*) melior germana parente: Et, consanguineas ut sanguine leniat umbras, Impietate pia est. *h. e. pia videtur. fuisse fratrum cædem ulciscendo; impii filium necando.* — b) De abstractis et aliis. *Ter. Hecyr. 1. 2. 77.* Piūm ac pudicūm Ingenium narras Pamphili. *Ovid. 11. Met. 389.* Pli metus. *h. e. uoris pro mariti vita sollicitæ.* *Id. 7. ibid. 482.* Arma juves oro pro gnato sumpta, piæque Pars sis militiæ. *Cic. Sezt. 2. 4.* Plus dolor et justa iracundia. *Ovid. Heroid. 7. 107.* Seniorque parens, pia sarcina nati. *h. e. Anchises humeris sublatus ab Ænea, qui idcirco piūs passim a Virg. dicitur.* *Liv. 39. 36. a med. et 30. 31.; et Sil. It. 15. 162.* Piūm bellum. *h. e. quod pro sociis, aut patria suscipitur.* ¶ 2. Item qui deos vereatur colitque, et sanctis esse moribus, religiosus, da bene, divoto, pio. — 1.º) De hominibus. — a) Generatim. *Plaut. Rud. prol. 26.* Facilius, si quis pius est, a diis supplicans, quam qui scelestus est invenit veniam sibi. *Id. Amph. 5. 1. 33.* At ego faciam, piām et pudicām esse tuam uxorem ut scias. *Cic. 2. Legg. 7. 15.* Piorum et impiorum (deos) habere rationem. *Id. 6. de republ. 15.* Quare et tibi, Puhli, et piis omnibus retinendus est animus in custodia corporis: nec injussu ejus (dei), a quo ille est vobis datus, ex hominum vita migrandum est. *Virg. 3. G. 513.* Di meliora piis. *Horat. 1. Od. 24. 11.* Tu, frustra pius, heu non ita creditum Poësis Quintilium deos. — b) Hinc piū dicuntur poëtæ, quia divinum aliquid habere creduntur et deorum numina affari. *Catull. 16. 5.* Nam castum decei esse piūm poëtam, etc. *Virg. 6. Æn. 662.* Quique pii vates et Phœbo digna locuti. (*Servius* intelligit vaticinantes, non mendaces. Alii piūs doctos volunt esse, et impiūs indoctos. V. IMPIUS). *Ovid. 3. Fast. 325.* Scire nefas homini; nobis concessa canantur, Quæque pio disci vatis ab ore licet. — c) Item Elysii manes. *Id. 11. Met. 62.* quærensque per arva piūrum Invenit Eurydicen. *Cic. 14. Phil. 12. 32.* Vos, qui extremum spiritum in victoria effudistis, piūrum estis sedem et locum consecuti. *Adde Val. Flacc., Virg., Sil. It., Lucan., Martial.* et alios, quorum loca congesti *Bentley.* ad illud *Horat. 3. Od. 4. 6.* audire, et videor piūs Errare per lucos. Uhi Elysium perique intelligunt, quod *Virg. Cul. 38. et 374. sedem piām, et Albinov. 1. 329. piūm arvum* vocat. Ipse tamen piūs lucos capit nemus Heliconis et Musarum. — 2.º) De rebus physicis et abstractis, quæ ad religionem pertinent. — a) Generatim. *Horat. 3. Od. 23. 19.* Mollivit aversos Penates Farre piū et saliente mica. *Ovid. 11. Met. 577.* Omnibus illa quidem Superis pia turra ferebat. — b) *Pia et æterna pax sit,* formula adhiberi solita in fœderibus, ut est apud *Cic. Balb. 16. 35., ubi pia dicitur, quod pie sancteque colenda sit.* — c) *Piūm est, pie et diis placens res est.* *Cic. 3. de republ. 9.* Pœni homines immolare et piūm et diis immortalibus gratissimum esse duxerunt. *Ovid. 4. Fast. 829.* Quosque piūm est adhibere deos. — Et junctim jus piūmque, *h. e. fas.* *Ovid. 1. Trist. 2. 96.* nec, quæ damnaverit ille, Crimina defendi, jusve piūmve puto. *Id. Heroid. 8. 4.* Inclusam contra jusque piūmque tenet. *Adde eumd. 1. Art. am. 200.* ¶ 3. Piūs, justus, crimine carens. *Cato R. R. præf.* Ex agricolis maxime piūs questus, stabilissimisque consequitur. *h. e. legitimis artibus partus, guadagno innocente.* ¶ 4. Est etiam benignus, clemens, misericors, pietoso, clemente. *Claudian. IV. cons. Honor. 275.* Sis piūs in primis: nam quum vincamur in omni Munere, sola deos æquat clementia nobis. *M. Aurel. in ep. ad Faustianam, apud Vulcat. Gallikan. Avid. Cass. 11.* Non enim quidquam est,

quod imperatorem Romanum melius commendat gentibus, quam clementia. Hæc patrem tuum in primis Pii nomine ornavit. *V. Capitolin. Antonin.* 2. qui ob quinque causas, Antoninum imperatorem Plum fuisse appellatum, narrat. Hinc T. Antoninus Aug. omnium primus in nummis et marinoribus passim Pius appellatur, de cuius tamen appellationis causa plures sunt eruditorum sententiæ, quas omnes recenset *Eckhel. D. N. V. T. 7. p. 36. et T. 8. p. 453. at Morcell. de stit. Inscript. Lat. T. 1. p. 101. edit. Patav.* Deinde alii quoque imperatores R. cognomine Pii donati sunt. ¶ 5. Item minime gravis, blandus, jucundus, amœnus. *Horat. 3. Od. 21. 2.* Seu tu querelas, sive geris jocos, Seu rixam et insanos amores, Seu facilem, pie testa, somnum. (*Bentley.* ita distinguit: Seu faciliam pia, testa, somnum: ut pia sit tantummodo, quum somnum gerit. Sed quidquid testa secum ferat, semper jucunda et blanda est, quum bibit.) Alii tamen aliter interpretantur. *Germanic. Arat. 624.* Argusque ipsa pio cælo resecetur imago. Ita leg. *Grot. et interpretatur. Capell. 6. p. 191.* Movque imitata pium lactea Luna diem.

PIX, picis, f. 3. *πίσσα*, fluxus combustæ in tæda sua resinæ. Differt a *resina*. Nam *resina* est liquor crassus ex arboribus fluens, et sæpe sua sponte siccatus ad solem: *pix* est, quæ sit ex arborum resinis ad ignem decoctis, idque ad navium et aliarum multarum rerum usum (*It. pece, pegola; Fr. poix; Hisp. pez, pega; Germ. d. Pech, der Theer; Angl. pitch.*) — a) In singulari numero. *Plin. 23. Hist. nat. 1. 24. (46).* Sed et picem meminisse debemus non aliud esse, quam combustæ resinæ fluxum. *Cf. Id. 14. ibid. 20. 25. (122).* Crassiorem resinam et ad pices faciendas cedrus fundit. *Ovid. Heroid. 19. 7.* Cælum pice nigrius. *Horat. 3. Od. 8. 10.* Hic dies, anno redeunte, festus Corticem adstrictum pice dimovebit Anpboræ. *Ovid. 5. Trist. 10. 25.* pector junctis pice cantat arenis. *Plaut. Most. 3. 2. 140.* Postes satls boni sunt, si sint inducti pice. — Fuit inter tormenta servorum, quum fervens instillabatur corpori. *Lucret. 3. 1017.* Verbera, carnifices, robur, plx, lamina, tædas. *Plaut. Capt. 3. 4. 64.* At pol te, si hic sapiat sanex, atra pix agit apud carnificem, tuoque capiti illuceat. — Picis coquendæ et conficiendæ rationem tradit *Plin. 16. Hist. nat. 11. 21. (52). et seqq.* — b) In plur. numero. *Virg. 3. G. 450.* Idæasque (miscet) pices et pingues unguine ceras. Adde *Plin. locum 14. Hist. nat. allatum sub a.*

PL

PLACABILIS, e, adject. Comp. *Placabilior* sub A. 1. et sub B.

A) Passive, placabilis

1.) Proprie est qui facile placatur, exorabilis, *che facilmente si placa, pieghevole, placabile, εύλατος, εύπαραμύθητος. Cic. 4. Herenn. 15. 21. et 45. 58.* Inimicis te placabilem, amicis inexorabilem præbes. *Id. 1. Att. 17. ante med. Ir-* ritabiles animos esse optimorum sæpe hominum, et eosdem placabiles. *Liv. 4. 42. sub fin. Placabile ad justas preces ingenium. Cic. 4. Ferr. 38. 95.* Omnia habuisset æquiora et placabiliora, quam animum prætoris. *Ovid. 3. Trist. 5. 31.* Quo quisque est major, magis est placabilis ira. *Alti leg. iræ. Horat. 1. Ep. 20. 25.* Irasce celerem, tamen ut placabilis essem.

11.) Translate aram placabilem Dianæ et Palli dicit *Virg. 7. Æn. 764. et 9. ibid. 585.*, quia quum olim humenis hostiis coleretur, mitigata aliquando illa sacra erant, et ad victimas animalium redacta.

B) Active est qui facile placat, vel ad placandum idoneus est. *Ter. Adelph. 4. 3. in fin.* Quapropter te ipsum purgata ipse coram, placebilis

est. Adde *eumd. Phorm. 5. 7. 68. Lactant. 4. 28.* Si una hostia placabilis, placabiliores utique hostiæ plures.

PLACABILITAS, atis, f. 3. *placevolezza, το εύλατον, lenitas, mansuetudo. Cic. 1. Off. 25. 88.* Nihil enim laudabilius, nihil magno et præclaro viro dignius placabilitate atque clementia.

PLACABILITER, adverb. placate. *Gell. 7. 3.* Judices conciliandos esse ac propitiandos laudabiliter ac placabiliter et leniter. *At Hertz. omisit laudabiliter.*

PLACAMEN, Inis, n. 3. idem ac placamentum. *Liv. 7. 2.* Ludi quoque scænici, nova res bellicoso populo, inter alia cælestis iræ placamina instituti dicuntur. *Sil. It. 13. 415.* Duc prædicta sacris duro placamina Diti.

PLACAMENTUM, i, n. 2. *placamento, placazione*, id quo quis placatur. *Plin. 21. Hist. nat. 7. 19. (42).* Hoc veluti placamento terræ blandiuntur. — Et in plur. num. *Tac. 15. Ann. 44.* Non largitionibus principis, non deum placamentis decedebat infamia. *Id. 1. Hist. 63.* Stratis per vias pueris feminisque, quæque alia placamenta hostiis iræ etc. Adde *Arnob. 7. 8.*

PLACATE, adverb. Comp. *Placatus*. — Placate est idem ac quiete, *pacifamente, ἀταραχώς. Cic. 6. Fam. 1.* Omnia humana placate et moderate feramus. et *ibid. 13.* Sed hoc ipsum intelligamus eum quotidie remissis et placatus ferre.

PLACATIO, ōnis, f. 3. *placazione, ἐξίλασμα*, mitigatio, pacificatio. *Cic. 4. Tusc. 28. 60.* Sed omnis ejusmodi perturbatio animi placatione abluatur. *Id. 3. Nat. D. 2. 5.* Placatio deorum immortalium.

PLACATŌRIUS, a, um, adject. ad placandum pertinens. *Tertull. Patient. 13.* Hostia placatoria.

PLACATRIX, icis, f. 3. quæ placat *Salvian. 3. Gubern. D. 9.* Ipsa Ecclesia, quæ in omnibus esse debet placatrix Dei, quid est aliud, quam exacerbetrix Dei?

PLACATUS, a, um, *V. PLACO.*

PLACENS, entis, *V. PLACEO.*

PLACENTA, æ, f. 1. *πλακός, πλακόντος ούντος*, panis ex farina siliagine sine fermento coctus, caseo et melle adjecto, et in latam ætenuem formam compositus: a Græca voce *πλατά*, quæ a *πλαίξ, πλακός crusta*. Ejus conficiendæ rationem suæ tradit *Cato R. R. 76.* Coctam in quadras secabant (magna enim forma fere fiebat), et convivis dividebant. (*It. focaccia, schiacciata, torta; Fr. gâteau; Hisp. torta hojaldré; Germ. der Kucken; Angl. a cake, cheesecake.*) *Horat. 1. Sat. 10. 10.* Utque sacerdotis fugitivus liba recuso: Pane ego jam mellitis potiore placentis. *Id. 2. ibid. 8. 24.* absorbere placentas. *Juvenal. 11. 59.* pulvis Coram aliis dicem puero, sed in aure placentas. *Martial. 5. 39.* nisi Hyblæis madidas thymis placentas. *Id. 6. 75.* Quadram placentæ alicui mittere. — Erat ejus usus etiam in sacris, ut liborum. *Id. 9. 91.* Et cum ture, meroque, victimaque Libetur tibi candidas ad eras Secta plurima quadre de placenta.

PLACENTARIUS, ii, m. 2. qui placentas conficit. *Gloss. Philoz. Πλακοντάριος*, placentarius, dulcarius. *Paul. Sentent. 3. 6. 72.* Inter urbana ministeria continentur obsonatores et vestiarii et cellararii et cubularii et arcarii et coqui, placentarii, tonsores, pistores, lecticarii, stabularii.

PLACENTIA, æ, f. 1. *placenteria, ἀπέουσια*, studium et ars ubique et omnibus placendi. *Apul. 2. Dogm. Plat.* In homine ad placentiam ac mediocritatem libido flectitur. — *NB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

PLACĒO, placēs, placīti et placītus sum, placītum, placēre, n. 2. Part. *Placens* sub A. 1.; *Placitus* in fin.; *Placiturus* sub A. 1.; de Part. *Placendus* hæc *Forcellinus*: insolens nec facile imitanda illa loquendi ratio apud *Plaut. Trin. 5. 2. 35.* Si illa tibi placet, placenda dos quoque est, quam dat tibi. Simile est illud *Epid. 1. 1. 70.* Puppiis pereunda est probe. — Passive occurrit apud *Cyprian. Epist. 61.* Erudiens et edocens, quemedmodum masculus frangatur in feminam, et sexus arta mutetur, et diabolo divi-

num plasma maculanti per corrupti et enervati corporis delicta placeatur. — Placeo est idem ac jucundus sum, arrideo, satisfacio, *ἀρέσκω* (*It. piacere, aggradire, andare a gusto, andare a genio; Fr. plaître, être agréable, agréer; Hisp. placar, agradar; Germ. gefallen, gefällig sein, zusage willkommen oder angenehm sein; Angl. to please, give content, give satisfaction, humour, suit the taste or temper of, delight.*) Est autem A) Verbum personale: et B) Impersonale.

A) *Placere* v. person. ¶ 1. Generatim significat jucundum esse, arridere, satisfacere, et usurpatur — a) De personis. *Plaut. Cas. 2. 3. 10.* Myropolas omnes sollicito, ubicumque est lepidum unguentum, ungor, Ut illi placeam: et placeo, ut videor. *Id. Epid. 1. 2. 30.* meo neque cara est cordi, neque placet. *Horat. 4. Od. 3. 24.* Si spiro et placeo, si placeo, tuum est. *Id. 1. Ep. 17. 35.* Principibus placuisse viris non ultima laus est. *Ovid. 2. Amor. 4. 19.* Est quæ Callimachi præ nobis rustica dicat Carmina: cui placeo, protinus ipsa placet. *Id. 11. Met. 301.* quæ dotatissima formâ Mille procis placuit. *Id. 4. Trist. 3. 57.* omni tibi dote placebam. *Tac. 4. Hist. 55.* Proaviam suam divo Iulio, per Gallia bellanti, corpore placuisse. — Sic Part. præ. *Horat. 2. Od. 14. 21.* Linquenda tellus et domus et placens Uxor. h. e. quæ placet, placita, cara, dilecta, grata, piacente. — b) De rebus physicis et abstractis. *Petron. Satyr. 93.* Afræ volucres placenti palato. *Cic. 2. Phil. 5. 12.* Non placet Antonio consulatus meus: at placuit P. Servilio, placuit Q. Catulo, placuit duobus Lucullis, placuit M. Catoni. *Id. 3. ad Q. fr. 1. 4.* Erigonem si accipero, scribam ad te, quid sentiam, nec dubito, quin mihi placitura sit. *Ter. Hecyr. 2. 2. in fin.* Et quæ vobis placita est conditio, datur. *Horat. 1. Ep. 7. 44.* mihi jam non regia Roma, Sed vacuum Tibur placet aut inbelle Tarentum. *Id. 2. ibid. 1. 101.* Quid placet aut odio est, quod non mutabile credas? *Ovid. 11. Met. 172.* Judicium sanctique placet sententia montis Omnibus. *Cic. 13. Att. 1.* Erispecto quid istis placeat de epistola ad Casarem. *Nepos Arist. 1.* Se ignorare Aristidem: sed sibi non placere, quod cupide elaborasset, ut præter ceteros justus appellaretur. *Cæs. 3. B. C. 10. ad fin.* Interea et republicæ, et ipsis placere oportere, si uterque jurevisset etc. *Plin. 12. Hist. nat. 7. 14. (28).* Piper sola placet amaritudine. *Tac. Agric. 18.* Ingredientibus provinciæ (Agricolæ) labor et periculum placuit. — Sic Part. præ. *Cic. 3. Fin. 8. 27.* illud autem perabsurdum, bonum esse aliquid, quod non expetendum sit: aut expetendum, quod non placens. — Similiter de re scænica. *Ter. Andr. prol. 2.* Id sibi negoti credidit (poeta) solum dari, Populo ut placerent, quas fecisset fabulas. *Id. Hecyr. prol. alt. 12.* Ubi sunt cognitæ, placitæ sunt. *Sueton. Ner. 42.* Cuidam scænico placenti nuncium inisit, obtuli eum occupationibus suis. *Id. Galb. 12.* Ceno autem choraulæ, mire placenti, denarios quinque donasse. ¶ 2. Speciatim placet ne. increpantia et quærentis. *Ter. Eun. 5. 2. 11.* Bone vir, salve: dic mihi, aufugisti? *CHR. hera, factum, τῆλ. satin' id tibi placet? Cic. 6. Att. 6.* Sed heus tu, *πυρρός εἰς ἄθρον* Athenis? placet hoc tibi? *ti piace? sta bene questo? ¶ 3. Velle placere alicui, velle gratificari. Cic. 2. ad Q. fr. 6.* Longilium redemptorem cobortatus sum: fidem mihi faciebat, se velle nobis placere. *Id. 13. Att. 13.* Volo Dolabellæ valde desiderantî placere: non reperio quid. Alii placere omitt. ¶ 4. *Placere* sibi, efferi, gloriari, *compiacersi, essere contento di sè stesso, vantarsi, insuperbirsi. Cic. 2. Orat. 4. 15.* Ego nunquam mihi minus, quam besterno die, placui. *Plin. 35. Hist. nat. 9. 36. (63).* de Zeuzi. Adeo albi in illo (athleta picto) placuit, ut versum subscriberet etc. *Petron. Satyr. 120.* Nolo tibi tam valde placeas. *Sidon. 7. Ep. 9.* Omnes competitores placebant sibi, omnes omnibus displicebant. Huc spectet illud *Liv. 33. 31.* Antiochum transgressurum in Europam, quum primum ei res suæ

placuisse. *tosto che i suoi interessi gli fossero andati bene: vel tosto che avesse avuto forze da fidarsi.* Sic enim et Tac. 4. Hist. 23. Non loco neque munimentis labor additus: vis et arma satis placebant.

B) *Placet, placebat, placuit et placitum est*, v. imparson., sæpe ponitur prn videtur, voluntas aut sententia est, docetur, tenetur. ¶ 1. Generatim. — a) Cum Dativo. Cic. 1. Fin. 9. 29. Primum igitur sic agam, ut ipsi auctori bujus disciplinæ placet: constitutum etc. Id. 1. Divinat. 49. 100. Natura denrum, a qua, ut doctissimis sapientissimisque placuit, baustus animos et libatos habemus. Id. 1. Orat. 34. 155. Postea mihi placuit, eoque sum usus adolescens, ut summorum nratorum Græcas orationes explicarem. Id. 2. Herenn. 1. 4. Ita nobis placitum est, ut ea potissimum describeremus. Horat. 2. Od. 17. 16. Sic Justitiæ placitumque Parcis. Val. Flacc. 3. 296. quod si jam bella manebant, Et placitum hoc Superis. Ovid. 4. Pont. 11. 7. Non ita dis placuit. Plin. 34. Hist. nat. 18. 50. (166). Nero (quoniam ita dis placuit) princeps. Cic. 4. Acad. (2. pr.) 31. 99. Duo placet esse Carneadi genera visurum. Id. 1. de republ. 38. Sub regno igitur tibi esse placet nmes animi partes, et eas regi consilio? Horat. 1. Od. 33. 10. Sic visum Veneri, cui placet impares Formas atque animos sub juga athenæa Mittere. Id. 1. Sat. 3. 96. Quis parva esse fere placuit percata, laborant Quom etc. — b) Sine Dativo. Cic. 1. de republ. 46. Quam (rempubl.), si placet, simul et qualis sit et optimam essa ostendam. Id. 2. ibid. 44. Sed, si placet, in hunc diem hactenus. Id. Sext. 51. 109. Venio ad comitia, siva magistratuum placet, siva legum. Id. 1. de republ. 12. Dein quom essent perpauca inter se collocuti, placitum est, ut in aprico maxime pratuli loco considerent. Id. ibid. 45. Placat enim esse quiddam in re publica præstans et regale. et ibid. 36. Si quidem omnes multos appellari placet, et ibid. 32. extr. Si enim pecunias æquari nun placet, etc. ¶ 2. Speciatim pertinet ad consultationes, deliberationes, edicta senatus, magistratus, concilia. Cæs. 7. B. G. 15. Deliberatur de Avarici in communi concilio, incendi placetur, an defendi. Pompej. ad Cass. post ep. 12. l. 9. ad Att. Placitum est mihi, ac ita video censi Marcellin et ceteris nostri ordinis, ut Brundisium ducerem banc copiam, quam mecum habeo. Cic. 11. Phil. 12. 30. Senatui placere, C. Cassium proconsulem provinciam Syriam obtinere. et 14. ibid. 14. 38. Senatui placere, ut consules eurent, etc. In edicto censor. apud Sueton. Rhetor. 1. Quapropter et iis, qui eos ludos habent, et iis, qui eo venire consueverunt, videtur faciendum, ut ostendamus nostram sententiam, nobis non placere. Sueton. Aug. 44. extr. Edixit, mulieres ante horam quintam venire in theatrum, non placere. ¶ 3. Si diis placet. V. DEUS. — Hinc Part. præter.

Placitum, a, um, adjective quonque usurpatur, unde Sup. *Placitissimus*, et est placens, gratus, *placuto, grato, caro, geniale, ἀσπρός*. Ovid. 2. Amor. 4. 17. Sive es docta, places raras dotata per artes: Sive rudis, placita es simplicitate tua. Sall. Jug. 81. In locum ambobus placitum atrecitis conveniunt. Virg. 2. G. 425. et placitam paci nutritor olivam. Ovid. Heroid. 17. 98. Est virtus placitis abstinuisse bonis. Justin. 6. 7. 12. Atque ita, veluti ex placito consensu, a prelin disceditur. Id. 18. 3. 9. Eum regem placitissimum diis, qui solem orientem primus vidisset. Alii et ipse Jeop. leg. acceptissimum. Stat. 12. Theb. 302. cultrix placitissima nostri Inachis Argia. Alii leg. placitissima. Tac. 2. Ann. 66. Nec tamen Cæsar placitas semel artes mutavit. Id. 4. ibid. 37. Placitum jam exemplum secutus sum. — Hinc

Placitum, t, n. 2. absolute, substantivorum more, ¶ t. Est id quod placet. Virg. 7. Ecl. 27. Aut, si ultra placitum laudarit, baccare frontem Cingite, na vatl noceat inala lingua futuro. h. e. si plus, quam ipsi placet, hnc est videtur, laudamur ab eis; si Codrus nos immodice et præter veritatem laudat. ¶ 2. A *placen*, qua signi-

ficat sentire, censere, tenere, *placitum*, apud se-rinris ævi scriptores, est sententia, opinio, decretum, *dogma, opinione, decreto, sentimento, τό ἀπόρον, δόγμα*. Plin. 15. Hist. nat. 5. 6. (20). Nunc dicuntur Catonis placita de olivis. Id. 14. ibid. 22. 28. (143). Medicorum placita, novita ta aliqua sese commendantium. Tac. 14. Ann. 22. Ipse placita majorum colebat habitu severo etc. Id. Dial. de orat. 19. Ipsorum quoque oratorum paucissimi præcepta rhetorum, aut philosophorum placita cognoverant.

PLACESCO, is, ere, n. 2. *inchoat. a placeo*, placere incipio, et generatim placeo. Vet. Poeta in Anthol. Lat. T. 2. p. 613. ed. Burmann. Sic placet obscuris elephas immanis in artus, Sic turis piperisque Iadi nigredn placescit.

PLACIBILIS, e, adject. qui placere potest, placens, placitus. Tertull. Resurr. carn. 43. ex 2. Corinth. 5. 9. et ibid. 47. ex Rom. 12. 1.

PLACIDÈ, adverb. Comp. *Placidius* et Sup. *Placidissime*. — Placide est sine strepitu, quiete, laniter, sedate, placate, tranquille, soavemente, *pian piano, placidamente, quietamente, tranquillamente, ἡσυχῆ*.

1.) *Propria. Plaut. Bacch. 4. 7. 35.* Forem banc pauillulum aperi, placide, ne crepa. Id. Mil. glor. 2. 2. 65. Propare hoc, non placide deoet. Virg. 5. En. 86. Amplexus (anguis) placide tumulum. Cæs. 6. B. G. 7. Placide prngredi. Ter. Phorm. 5. 6. 28. Suspenso gradu placide ire perrexi. Plin. 10. Hist. nat. 18. 20. (11). Picus in capite prætoris ita placide sedit, ut manu prehenderetur. Plaut. Pæn. 3. 1. 42. Placide otiosaque agere aliquid. Cic. 2. Tusc. 24. 58. Placida et sedate ferre dolorem. Id. Orat. 27. 92. Sedete placideque loqui. Plin. 7. Ep. 1. Spa balinei placida leniterque dimissa. Gell. 13. 24. a med. Leniter ac placide ob-jurgare. Sall. Jug. 45. Populus et senatus placide modesteque inter se rempubl. tractabant. et 110. Placide et benigna simul verba facit. Gell. 19. 1. circa med. Placide et comiter loqui. Sall. Cat. 40. Plæbem placidius tractare. Augustin. 6. Confess. 1. Placidissime respondit.

II.) *Translate. Liv. 38. 20.* Animadvertit, meridianâ regione terrenis et placide acclives ad quemdam finem colles esse.

PLACIDITAS, atis, f. 3. *placidez, εὐαπέ-σθησις*, lenitas. Varro 2. R. R. 1. 4. Oves assumptas, et proptar utilitatem, et propter placiditatem. Hinc Ovid. 15. Met. 116. oves vocat *placidum pecus*. eademque 13. ibid. 925. *placidus* dicit. Gell. 13. 21. ex comment. Servilii Claudii. Nerio dictum quasi Neirio, hnc est sine ira et cum placiditate. Capell. 1. p. 13. Qui placiditatem afferre solitus, Plæbus.

PLACIDUS, as, avi, are, a. 1. placidum reddo. Ambros. de Virgin. 3. Ubi cursus suos ab equum perturbatione placidaverit.

PLACIDULUS, a, um, adject. *placidetto*, deminut. placidi. Auson. Parental. 27. Cinis placidula.

PLACIDUS, a, um, adject. Comp. *Placidior* 1. et 3., Sup. *Placidissimus* 1. — Placidus est sedatus, placatus, tranquillus, lenis, quietus, mitis, perturbatione animi carens: a *placeo*. Differt a clemente, quia, testè Donato, clemens est circa recte agentes, placidus etiam circa delinquentes: clemens animo, placidus vultu, *πραγός, εὐμενής* (It. *placivoale, placido, mansueto, tranquillo*; Fr. *doux, tranquille, paisible, calme*; Hisp. *pacífico, quieto, sosegado, tranquilo, dulce*; Germ. *gefällig, mild, sanft, ruhig, still, fried-sam*; Angl. *quiet, gentle, soft, mild, calm, easy, still, placid*). ¶ 1. Generatim. — a) De hominibus. Plaut. Curs. 5. 3. 48. hisce ego, si tu me irritaveris, Placidum te hodie reddam. Ter. Adelph. 5. 4. 9. Ille semper vglit suam vitam in otio, in conviviis, clemens, placidus, nulli lædere os, arridera omnibus. Id. ibid. 4. 1. 19. Quom fervet maxime, tam placidom, quam ovent, reddo. Sic Cic. Cæcin. 10. 28. Ita eum placidum mollemque reddidi. Seneca 3. Ira 41. Audaces in honore sunt, placid pro inertibus habentur. Tac. 2. Hist. 48. Placidus ore, intrep-

idus verbis, intempestivus suorum lacrimas coerens. — b) De abstractis et rebus physicis. Cic. 4. Tusc. 5. 10. Tranquillitas animi, id est placida quietaque constantia. Id. Senect. 5. 13. Placida ac lenis senectus. Id. 2. Orat. 43. 183. Non semper fortis oratio quæritur, sed sæpe placida, summissa, lenis. Id. 5. Tusc. 16. 48. Semper in ejus animo placidissimam pacem esse. Lucret. 5. 1129. Placidam vitam degere. Liv. 3. 14. Nihil illis placidius, aut quietius erat. — *Cælum placidum*, serenum notat. Sil. It. 12. 667. nec placido commota tonitrua cælo. — *Dies placidus*, tranquillus et serenus. Plin. 5. Ep. 6. Accipit ab hoc auras quam libet serenn et placido die. — *Placidum mare*, aut *flumen*, est nullis fluctibus turbatum, leni motu fluens. Id. 9. Ep. 25. Nequaquam par gubernatoris est virtus, quam placido, quin turbato mari vehitur. Ovid. 1. Met. 702. placidum Ladonis ad amnem. Sic dicitur placida mors, Virg. 7. En. 522. placidus somnus, Ovid. 3. Fast. 185. urbs placida, h. e. quæ belli expers est, Virg. 7. En. 46. loca placidiora, Pallad. 1. R. R. 6. circa med. h. e. quæ cæli injuriis minus infestantur: quibus ponit *molestiora*. ¶ 2. Speciatim, *placida uvæ*, maturæ. Sedul. 1. 29. Labruscam placidis quid adbuç præpunitis uvis? ¶ 3. Item speciatim, *placida arbor* est, cui silvestris opponitur. Plin. 16. Hist. nat. 5. 6. (16). Præterea sunt aliquæ silvestres, aliæ placidiores, quæ culta obtinent.

PLACIFER, V. PACIFER.

PLACITIS, itidis, f. 3. tertium genus Cadmiæ, in lateribus fornaciom adhærens, quæ propter gravitatem ad camaras pervenire non potuit. Est a *πλαξ, πλαξός, crusta*, quia crusta est verius, quam pomex, intus varia. Plin. 34. Hist. nat. 10. 22. (102).

PLACITO, as, are, n. 1. frequentat. a *placeo*. Plaut. Bacch. 4. 10. 6. Neque placitant mores, quibus video gnatis vulgo esse parentes. Ad illud ejusd. Curs. a. 3. v. 31. Licetne inforare, si incomitari baud licet? vetus Gloss. Inforare, in foro placitare. V. Gust. Löve, Prodrom. Corp. Glossar. Latin. p. 261.

PLACITUM, i, n. 2. et *PLACITUM*, a, um, particip. V. PLACEO in fin.

PLACIVUS, a, um, adject. placens. Gloss. Gr. Lat. *Ἀσπρός, placivus*.

PLACO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Placans, Placaturus et Placandus* sub a; *Placatus* in fin. — Placare est placidum reddere, lenire, mitigare, sedare, reconciliare, *πραγνός, ἀπείρομας* (It. *pacificare, placare, addolcère*; Fr. *apaiser, calmer, fléchir, adoucir*; Hisp. *apaciguar, aquietar, pacificar, suavizar, ablandar*; Germ. *beruhigen, besänftigen, wieder gut machen, versöhnen*; Angl. *to appease, pacify, make calm, mild or gentle, soften, calm, quiet, mitigate*). Occurrit — a) Stricto senau. Ter. Phorm. 5. 3. 1. Agedum, fac, illa ut placetur nobis. Cl. Ovid. 6. Fast. 761. Pæbe, querebaris: Deus est: placare parenti. Nepos Pelop. 5. Numquam is animo placari potuit in eum, a quon erat violatus. Cic. 2. Cat. 8. 17. Quos quidem ego, si ullo modo fieri possit, non tam ulcisci studeo, quam sanare, et ipsos placare reipublicæ. Id. 1. Fin. 14. 47. Temperantia pacem animis affert, et eos quasi concordia quadam placat ac lenit. Id. 10. Phil. 3. 6. Placa animum istum aliquando, et mitiga. Cæs. 6. B. G. 15. Pro vita hominis nisi vita hominis reddatur, non posse aliter deorum tinmortallium nomen placari arbitrantur. Virg. 2. En. 116. Sanguine placatis ventos et virgine casa. Liv. 4. 33. Placare aliquem beneficiis. Cic. 2. Legg. 9. 22. Impius na audeto placare donis iram deorum. Id. Harusp. resp. 28. 63. Nostræ nobis sunt inter nos iræ discordiæque placandæ. Sic Tybull. 4. 1. 46. seu judicis ira Sit placanda. Rursus Cic. 1. Nat. D. 3. 5. Benevolos oburgatores placare. Id. Dom. 55. 140. Divinum nimen scelere violatum placare precibus. et 17. 44. Placare odia improborum. Horat. 2. Sat. 3. 13. invidiam. Val. Flacc. 5. 99. placantia carmina Manes. Justin. 18. 6. 6. Vel-

ut placatura viri Manes. — *Placatum* supinum. *Dicitur* Cret. 5. 8. Hecuba, re cognita, placatum deos egreditur. — *Horat.* 1. *Od.* 36. 1. Et ture et Gdibus iuvat Placare et vituli sanguioe debito deos. h. e. vota sacra diis persolvere, qui merito irascentur, nisi reddamus ea, quæ voto promissimus. — *Placare aliquem*, placare conari. *Id.* 2. *Od.* 14. 5. Non si trecentis, quotquot eunt dies, Amice, places illacrimabilem Plutona tauris. — b) Poetice, vel translate, ut *Forcellino* placet. *Ovid.* 11. *Met.* 432. Hippotades quum vult, æquora placat. *Phædr.* 4. 9. Parva libellum sustine patientia, Severitatem frontis dum placato tuæ. h. e. lenio et minuo tuum legendi fastidium. — *Placare esca ventrem iratum* apud *Horat.* 2. *Sat.* 8. 5. est satiare famem. Sic *Ovid.* 15. *Met.* 94. placare voracis Et male morati poteris jejunia ventris? et *Martial.* 1. 50. placare sitim. — *Hinc* Part. præter.

Placatus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde *Comp.* *Placatiore* et *Sup.* *Placatissimus*, et est lenitus, placato, quieto, mite, ἡσυχάζων, εὐχάριτος. *Liv.* 2. 60. Tum duci, tum propter ducem Patribus quoque placatiore exercitus rediit. *Nepos Iphicr.* 3. Vixit ad senectutem, placatis in se suorum civium animis. *Cic.* 3. *Cat.* 8. 19. Nisi dii immortales omoi ratione placati suo numine prope fata ipsa flexissent. *Id.* *Orat.* 10. 34. Consequeris tamen, ut eos ipsos, quos contra statuas, æquos placatosque dimittas. *Id.* 5. *Tusc.* 6. 16. Animi quietus et placatus status. *Id.* 1. *Fin.* 21. 71. Placata, tranquilla, quieta, beata vita. *Id.* 5. *Att.* 1. Nihil tam vidi mite, nihil tam placatum, quam meus frater erat in sororem tuam. *Id.* *Orat.* 19. 63. Res placatæ ac minime turbulenta. *Virg.* 3. *Æn.* 69. placataque venti dant maria. *Lucret.* 1. 8. ridet æquora ponti, Placatumque nitet diffuso lumine cælum. *Liv.* 37. 45. Placatiore animo aliquid facere. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 18. 41. (83). Nec minus dil proptitii erant mole salsa supplicantiibus, immo vero, ut palam est, placatiore. *Cic.* 1. *Tusc.* 41. 97. Qui nonnumquam etiam sine visis somnlorum placatissimam quietem affert.

PLACOR, ōris, m. 3. (placoe) placentia, beneplacitum. *Gloss. Cyrill.* Placor, ἀπόστασια. *Vulgat. interpr.* *Ecll.* 4. 13. Qui illam (sapientiam) diligit, diligit vitam; et qui vigilaverint ad illam, complectentur placorem ejus. et *ibid.* 39. 23. In præcepto ipsius fit placor.

PLACOR, ōris, m. 3. (placo) quies, placiditas. *Gloss. Isid.* Placor, tranquillitas.

PLACŪSA et plācūsa, æ, f. 1. *V.* PLAGUSIA.

PLĀGA, æ, f. 1. πλάγη, ictus, percussio; a voce Græca allata, quæ a πλάττω percussio, (It. percossa, colpo, battitura; Fr. coup, percussion, secousse; Hisp. golpe, percusion, sacudida; Germ. der Schlag, Streich, Hieb, Stoss; Angl. a stroke, blow, stripe, lash).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Stricto sensu. *Cic.* 7. *Verr.* 51. 134. Dico, in illo supplicio mercedem lacrimarum, mercedem vulneris atque plagæ, mercedem funeris ac sepultura constitui, nefas fuisse. *Virg.* 7. *Æn.* 382. de trocho. Dant animos plagæ. *Gell.* 5. 15. Non percussus aer, sed plaga ipsa atque percussio vox est. — b) Latiori sensu, de incurso, et impulsionem atomorum. *Cic.* *Fat.* 20. 46. Atomi aliam quamdam vim motus habebunt a Democrito impulsionis, quam plagam ille appellat: a te, Epicure, gravitatis et ponderis. Adde *ibid.* 10. 22; et *Lucret.* qui sæpe plagam dicit concursum atomorum, alias aliis ferientibus, unde variæ res gigni in natura, et dissolvi possint. *V. eumd.* 1. 633. et 1050. et 2. 223. etc. — c) Item est ipsa ruptio et fissio membri, quæ inflata plaga fit, piaga, ferita. Distinguit *Plin.* inter plagam et vulnus, ut illa sit, qua perforatur et finditur corpus, ἐντομή; hoc, quo pars ejus laceratur et avellitur, ἄχος. Sic enim ait 16. *Hist. nat.* 12. 23. (57). Aperitur picea e parte solari, non plaga, sed vulnere ablati corticis. (Cf. *Marcell. Empir.* c. 33. p. 134. ed. *Ald.* Cerasum novellam radicibus suis stantem mediam findito, ita ut per plagam puer

trajici possit.) Alio modo *Celsus* 8. 4. ante *med.* Plagam, si ex vulnere est, talem necesse est babeamus, qualem acceperimus: si manu facienda est, ea fere commodissima, quæ litteræ X figuram accipit. *Id.* 5. 26. sæpe plagam et vulnus promiscue accipit. Apud *Sueton.* *Vitell.* 10. Verbera et plagas, sæpe vulnera, nonnumquam necem representantes adversantibus: verbera sunt, quæ virgis, fuste, loro insiguntur; plagæ, quæ pugnis, calcibus, saxis, aliove duro iustrumodo; vulnera, quæ gladio, hasta, aut hujusmodi, uode membrum rumpitur. *V. Vall.* 1. 6. c. 47. *Elegantiar.* Io illo *Caton.* apud *Gell.* 10. 3. ad fin. Insignitas injurias, plagas, verbera, vibices, eos dolores atque carosificas-te facere ausum, etc. plagas puto esse flagrorum ictus: verbera addi amplificandi gratia, quia loquitur de liberis hominibus flagro cæsis. *V. integr.* loc. *Hieronym.* 1. in *Isaj.* 1. 5. Verberibus liveat corpora, plagis tument, hiant vulneribus. ¶ 2. Speciatim: promiscue ad plagam, sive ictum, sive vulnus sigificet, hæc pertinent. *Virg.* 10. *Æn.* 797. Jamque assurgentis dextra plagamque ferentis Æneæ subit mucronem. *Plaut.* *Pseud.* 1. 2. 4. Neque homines magis asinos unquam vidi: ita plagis costæ calleot. *Ter.* *Eun.* 2. 2. 13. Ego neque ridiculus esse, neque plagas pati possum. *Cic.* 2. *Tusc.* 17. 41. Plagas ferre. *Id.* 7. *Phil.* 6. 17. Plagam luculentam accipere. *Id.* *Vatin.* 8. 20. mortiferam insigere. *Id.* *Orat.* 68. 228. gravem facere. *Id.* *Sext.* 19. 44; et *Petron.* *Satyr.* 105. alicui imponere. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 18. 74. (243). inferre. *Auct. B. Alex.* 52. Sauciare aliquem plagis. *Sueton.* *Cæs.* 82. confodi. *Cic.* 7. *Verr.* 54. 140. confectus. *Cels.* 5. 26. n. 24. Plagam curare. et n. 23. suere. *Plin. proæm.* 1. 23. *Hist. nat.* 3. (6). Scorpionum et canum plagas sanare. le morsicature.

II.) Translate. *Cic.* *Mur.* 23. 48. Illa plaga est injecta petitioni tuæ maxima. *Id.* *Orat.* 68. 228. Sic nec oratio plagam gravem facit, nisi petito fuerit apta. *Id.* 9. *Fam.* 16. ad fin. Levior est plaga ab amico, quam a debitore. h. e. jactura. *Nepos Eumen.* 5. Hac ille percussus plaga non succubuit. h. e. calamitate.

PLĀGA, æ, f. 1. a πλάγιος obliquus, transversus, ut proprie transversum obliquumve spatium significet; vel rectius a πλάξ, πλακός, planities, est planities. Duo autem diversa significat, prout in plaga A) vel spatium consideramus, B) vel corpus.

A) Plaga, si coosideratur ut spatium, est tractus, regio, κλίμα, χώρα (It. tratto, clima, regione, contrada; Fr. contré, région, plage; Hisp. comarca, país; Germ. e. Gegend, Zone, Erdstrich, Landstrich; Angl. a tract of country, chime, climate, region). et est vocabulum Geographicis usitatum. *Virg.* 7. *Æn.* 226. et si quem extenta plagarum Quatuor in medio dirimit plaga solis iniqui. zone. Sic *Seneca Herc. Et.* 67. zonam torridam, ardentem plagam: et 1219. fervidam appellat. Adde *Melam* 1. 1. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 32. 59. (136). Septentrionalis plaga. *Id.* 5. *ibid.* 5. 5. (34). Ab his ad Troglodytas hiberni occasus plaga dierum viter. *Id.* 6. *ibid.* 19. 22. (70). A Gange versa ad meridiem plaga tinguntur sole populi. *Seneca Cædip.* 426. Omnis Eoæ plaga vasta terræ. *Justin.* 42. 3. 2. Primusque (Iason) humanorum post Herculeum et Liberum, qui reges orientis fuisse traduntur, eam cæli plagam domuisse dicitur. *Lucret.* 5. 31. Thracem Bistoniasque plagas atque ismara propter. *Virg.* 11. *Æn.* 320. Hæc omnis regio et celsi plaga pinea mootis Cedat amicitia Teucrorum. *Flor.* 1. 16. Omnium non modo Italia, sed toto orbe terrarum, pulcherrima Campaniæ plaga est. *Id.* 3. 5. a *med.* Cyzicum nobilis civitas, arce, mœnibus, porta-Asiaticæ plagæ litora illustrat. — Speciatim pro regione, seu pago. *Liv.* 9. 41. a *med.* Repens adventus consulis ita exterruit Umbros, ut bellum omittendum censerent. Plaga una (Materiam ipsi appellant) non continuit modo ceteros in armis, sed confestim ad certamen egit. h. e. regio una, seu pagi unius mllites, un distretto, un canto-

ne, ut recentiores plerique interpretantur. Alii vero plaga est pars aciei, uno squadrone: et fortasse, inquit *Glarean.*, acies quadrata altera parte longior, quæ πλάγια Græce dicitur, quia transversa hosti opponitur. *Gloss. Philox.* Πλάγια, transversa. — Et generatim. *Vet. Poeta* apud *Cic.* 2. *Divinat.* 13. 30. Quod est ante pedes nemo spectat: cæli scrutantur plagas. *Virg.* 1. *Æn.* 394. Ætheria quos lapsa plaga Jovis ales aperto Turhabat cælo. *Gell.* 17. 10. ad fin. Fluere amnes fumi, et flammarum fulva et tortuosa volumina in plagas maris ferre. *Pindari* locum interpretatur, qui habet ἐς βαρβαίαν πόντου πλάκα: in profundum maris æquor. *Seneca Hippol.* 930. te licet terra ultimo Summota mundo dirimat Oceani plagis. *Stat.* 4. *Silv.* 3. 95. pariterque se levatrat Ingenti plaga marmorata dorso. un lun-go tratto di strada

B) Plaga, si tamquam corpus consideratur, est retis genus ad capiendas feras, rete, cassis, δίχτυρον, ἄρκυς (It. rete; Fr. rets, filet; Hisp. red; Germ. ein Netz, Garn; Angl. nets, snares or toils); et plerumque io plurali numero. Sunt eom qui putant, plagas proprie esse maculas, seu foramina, quibus rete constat, maglie. *Servius* ad illud *Virg.* 6. *Æn.* 131. Retia rara, plagæ: multi, loquit, dividunt, ut sint retia rara majora; plagas vero minora intelligamus. Alii plagas per definitioem accipiunt, ut intelligamus quæ sunt retia rara, plagæ. Sciendum tamen proprie plagas esse funes illos, quibus retia tenduntur circa imam et summam partem. Hæc *Servius*.

1.) Proprie. *Plaut.* *Pæn.* 3. 3. 35. Canes compellunt in plagas lupum. *Cic.* 3. *Off.* 17. 68. Suntne iosidia, tendere plagas, etiamsi excitaturus non sis, nec agiturus? *Horat.* 3. *Od.* 5. 31. extricata densis cervæ plagis. *Ovid.* 7. *Met.* 767. De vulpe. Illa levi velox superabat retia saltu, Summaque transibat positarum lina plagarum. et 2. *ibid.* 499. Nexillibusque plagis silvas Erymanthidas ambit. *Id.* 6. *Fast.* 110. Nodosasque cava tendere valle plagas. *Id.* 3. *Art. am.* 428. Inque plagam nullo cervus agente cadit. *Alii leg.* plagas. — Distinguit inter plagas et retia *Nemesian.* *Cyneg.* ubi ait, 299. Nec oon et casses iidem (servi) venatibus aptos, Atque plagas, longoque meoia retia tractu Addiscant raris semper contexere nodis, Et servare modum maculis, linoque tenaci. Ad quem locum *Ukinius* observat, etiam *Horat.* distiguere *Epod.* 2. 31. Aut trudit acres hinc et hinc multa caoe Apros in obstantes plagas: Aut amite levi rara tendit retia, Turdis edacibus dolos: Item *Virg.* loc. cit. Retia rara, plagæ. Vult itaque, (id quod ex *Servio* diximus) retia esse majora, et quæ in amplis tractibus tendantur, plagas minores, et quarum sit usus in viis angustis, ubi magnis retibus locus non est. Dictas autem esse a πλάγιος obliquus, quia obliquæ obijciuntur. Potest etiam dici ex loco *Horati*, esse plagas majoribus feris capiendis aptas, retia minoribus, et avibus.

II.) Translate. ¶ 1. De aranea dicit *Plin.* 11. *Hist. nat.* 24. 28. (83). Quum vero captura incidit, quam vigilans et paratus adcursum? Licet extrema hæreat plaga, semper in medium currit. ¶ 2. Morali ratione. *Plaut.* *Mil. glor.* 4. 9. 11. Ipsi illic sese jam impedit in plagas. *Id.* *Trin.* 2. 1. 11. Numquam Amor quemquam, nisi cupidum hominem, postulat se in plagas conjicere. *Petron.* *Satyr.* 107. Juvenes casu in has plagas incidisse. aver dato in questa rete. et *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 48. 147. De sorite, aut pseudo-meno: quas plagas ipsi contra se Stoici texerunt. *Id.* 7. *Verr.* 58. 151. Si ex his laqueis te exueris, in illas tibi majores plagas incidendum est. *Id.* 12. *Fam.* 25. circa *med.* Antonium conjei in Cæsaris Octaviani plagas. — Conice *Plaut.* *Mil. glor.* 3. 1. 14. Speculabar, ne quis oostro consilio veoator adsit cum auritis plagis. h. e. arrectis attentisque auribus. ¶ 3. In illo *Varron.* apud *Non.* p. 162. 28. *Merc.* Nulla potest bene judicare, quid sit beoe pictum a plumario in pulvinaribus plagis: pulvinares plagæ videntur esse reticula, quibus pulvini involuntur. Ad-

dit *Non. p. 378. 9. et p. 537. 21.* sumi *plagam* pro sindone, seu velo, quo lectica, aut lectus integitur, *cortinaggio, cortina, tenda.* *Varro* *ibid.* Eburneis lectis et plagis sigillatis. *Id. ibid.* Chlamydes, plagæ, vela aurea. *V. PLAGULA.* Idem fortasse significat *Varro* priore loco allato. — Item pro clavo vasti adusto. *Pacuvius ibid.* Et simitu pictæ plagæ pallam. Ita leg. *Voss.*; at *Ribbeck* (Tamen) etsi metuo picta de palla plagam.

PLĀGĀTUS, a, um, *V. PLAGO.*
PLĀGĒLLA, æ, f. 1. *deminut. a plaga*, idem quod plagula. *Cæl. Aurel. 3. Tard. 2. a med.* Conuenit etiam multiplicati linteaminis vaporatio, sive pannorum, vel plagellarum, quæ Græci πύγματα vocant, oleo tinctarum.

PLĀGIĀRIUS, ii, m. 2. ¶ 1. Est qui mancipia aliena sollicitat, celat, suppressit, item qui liberum hominem sciens emit, abducit, inuitum in seruitute retinet. *Seneca Tranquilli. 8.; Ulp. Dig. 21. 1. 17. et 47. 2. 49. et 53. et 48. 15. 1. et Callistrat. ibid. 6.* Et videtur etiam Cic. usurpasse, ubi ait 1. *ad Q. fr. 2. 3.* Licinium plagiarium cum suo pullo miluino tributa exigere. ¶ 2. Transfertur ad eum, qui alieni libri se auctorem falso prædicat. *Martial. 1. 53.* Impones plagiario pudorem.

PLAGIATICIUS, a, um, adject. ad plagiatorem pertinens. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tyr. p. 80.*

PLĀGIĀTOR, oris, m. 3. ¶ 1. Est idem ac plagiarius. *Tertull. 1. aduers. Marcion. 23.* Talis assertor (serui) etiam damnaretur in sæculo, nedum plagiator. ¶ 2. Item qui seducit pueros, seductore. *Hieronym. Ep. 5. n. 3.* Magistrum autem pueri tui, de quo dignatus es scribere, (quem plagiatorem ejus esse non dubium est) saepe Euegrus presbyter, dum abduc Antiochiæ essem, me præsentem corripuit. Hæc *Forcellinus.* Sed plagiator apud *Hieronym. loc. cit.* eandem, atque apud *Tertull. 1.* significationem habere videtur: addit enim *Hieronym.* Cui ille respondit: Ego nihil timeo. Dicit se a domino suo fuisse dimissum; et, si vobis placet, ecce hic est, transmittit quo vultis. In hoc arbitror me non peccare, si hominem vagum non sinam longius fugera.

PLĀGIĀTUS, a, um, adject. vel particip. a plagiato, obliquus. *Simplic. de re agr. p. 88. Goes.* Antemissa verò arbores solent etiam plagiata, aut flexuosam similemque corticibus ostendere cicatricem. Ita *Goes. leg. pro plagiata. At Rudorff. vulgata lectionem exhibet.*

PLAGIAULES, æ, m. 1. πλαγιαύλης, obliqua tibia canens: a πλαγίος obliquus et αὐλός tibia. b. e. suonatore di flauto a traverso o di storta. *V. VASCUS* ibique adnotata. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tyr. p. 173.* Plagiaules, monaules, ascaules.

PLĀGĪGER, æ, gærum, adject. πηγοφόρος, qui plagas gerit, qui natus est ad plagas ferendas: et dicitur de sertis. *Plaut. Pseud. 1. 2. 20.* Plagigera genera hominum. *Fleckeisenus* legit *plagigeraula* et totum versum ausi inclusit.

PLĀGĪGERŪLUS, a, um, adject. idem ac plagiiger. *Plaut. Most. 4. 1. 19.* Peculii sui prndigi, plagiigeruli. *V. voc. præced.*

PLAGIOSIPPUS et Plagiosippus, i, m. 2. vox ficta ad significandum eum, qui plagas infert: vel (si malis ducere a plagiū) eum, qui furtis delectatur. *Cic. 4. Herenn. 31. 42.* Pronominatio est, quæ sicuti cognomine quodam extraneo demonstrat id, quod suo nomine appellari non potest; ut si quis de adversario dicat: Videte, iudices, quemadmodum me Plagiosippus iste tractarit. *Turneb. l. 20. c. 25.* ex conjectura lectionem mutare conatur.

PLĀGĪPĀTĪDA, æ, comm. gen., qui plagas patitur, plagarum patiens. *Plaut. Capt. 3. 1. 12.* Nil morantur jam Lacones imi subsellii viros plagiopatidas. *V. BOMONICÆ. Id. Most. 2. 1. 9.* Ubi sunt isti plagiopatidæ, ferritribaces viri?

PLĀGIŌ, as, avi, atum, are, a. 1. πλαγιαζω, ἀνδραποδίζω, hominem liberum abducere. *Collat. Mos. et Rom. leg. tit. 14. in lemmate.* Quicum-

que plagiaverit quemquam in Israal et vendiderit eum, morte moriatur. *V. voc. seq. 1.*

PLĀGIŪM, ii, n. 2. ¶ 1. Est crimen illud, quo quis hominem, quem scit liberum esse, emit, et pro seruo tanet, vel vendit: item qui alieno mancipio persuadet, ut a domino fugiat, vel ipsum, invito vel insciente domino, celat, vinctum habet, emit, vendit, donat. Est a πλάγιος, quod proprie notat obliquum, metaphorice autem pro doloso sumitur ἀνδραποδιός. *Callistrat. Dig. 48. 15. 6. et Ulp. ibid. 1. ¶ 2.* Est etiam rete pluribus plagis contextum. *Grat. Cynege. 23.* Carmine et arma dabo, et venandi persequar artes, Armorum casces, plagiique axordiar astus. *Alii rectius legunt:* Carmine et arma dabo venanti, et persequar artes Armorum, cascesque plagarum-que ordiar astus.

PLĀGŌ, as, avi, atum, are, a. 1. impiagare. plagam facere. *Augustin. 21. Civ. D. 11.* Servus, qui verbo, aut actu lacessivit dominum, vel plagiavit. — Part. *Plagatus* apud *Cassiod. 3. Hist. Eccl. 2. ad fin.* Milesius multa sæpe passus et plagatus et tractus. *Vet. Scholiast. ad Juvenal. 13. 113.* Mars quum plagatus est a Diomede. *Vulgat. interpr. Zach. 13. 6.* His plagatus sum in domo eorum, qui diligebant me.

PLĀGŌSUS, a, um, adject. ¶ 1. Passive est plenus plagis, impiagato, πηγωδής. *Apul. 9. Met.* Plagosum dorsum, et 8. *ibid.* Plagosa crura. ¶ 2. Active pro eo, qui frequentes et multas plagas infert. *Horat. 2. Ep. 1. 70.* memini quæ plagosum mihi parva Orbilius dictare.

PLĀGŪLA, æ, f. 1. *deminut. a plāga*, parva plaga. ¶ 1. Est velum, aut pars veli, quo lectus, aut lectica integitur, aut insternitur. (*V. PLAGA* sub *B. II. 3.* *Afranius* apud *Non. p. 378. 10.* *Merc.* Demitto plagiulam de lecto. *Varro* apud *eumd. p. 86. 7.* Qui primus uxorem ducibat, duabus culcitis ac duabus toros plagulis quum strasset. *Sueton. Tit. 10.* Quum inde lectica transferretur, suspensisse dicitur dimotis plagulis cælum. *Liv. 39. 6.* Luxuriæ peregrinæ origo ab exercitu Asiatico invecta in urbem est. Il primum lectos aratos, vestem stragulam pretiosam, plagulas et alia taxilla Romam adveserunt. ¶ 2. Item pars vestis. *Varro 9. L. L. 79. Müll.* Si quis tunicam in usu ita consuit, ut altera plagula sit angustis clavis, altera latis. ¶ 3. Item chartæ folium, foglio. *Plin. 13. Hist. nat. 12. 23. (77).* Pramitur deinde prelis, et siccantur sole plagulæ, atque inter se junguntur, etc. numquam plures scapo quam vicenæ.

PLĀGŪSĪA, æ, f. 1. genus piscis. *Plaut. Rud. 2. 1. 8.* Captamus conchas, marinam urticam, musculos, plagusias. A πλαγίος obliquus dictam voluit, quia obliqua incedat. Alii legi mallent *pelagias*: alii *placusa* vel *placusia*.

PLĀNA, æ, f. 1. pialla, instrumentum fabrile, quo utuntur fabri lignarii ad æquandas tabulas ligneas, quodque nostrates vulgo *piana* vocant. *Arnob. 6. 14.* Simulacra terabratarum excavata vertigine, runcinarum levigata de planis. *Piana* et *runcina* idem significant; has tamen voces more suo auctor conjungit: nisi *planis* accipere velimus de parte runcinæ lignum levigante.

PLĀNĀRĀTRUM, i, n. 2. aratrum cum duabus rotis, quo primum usi sunt Galli Cisalpini seu Ræti; quum Romani rotis non uterentur, ut passim videre est in antiquis monumentis. *Plin. 18. Hist. nat. 18. 48. (172).* Non pridem inventum in Rætia Galliæ, ut duas adderent tali rotulas, quod genus vocant planaratri. *Harduinus* leg. *plaustrarati*, at fortasse rectius *plaustraratri*, aratrum nempa, cui adjectum est plaustrum. Idem describit *Virg. 1. G. 174.* ubi *Serv.* Currus autem dixit propter morem provinciæ suæ, in qua aratra habent rotas, quibus jurantur. *Silvigi*us legit *plaumorati*, eique conatus hanc vocem ingenio linguæ Latinæ accommodandi inanes videntur, quia Plinium vocem Rætiam attulisse apparet.

PLĀNĀRĪS, e, adject. idem ac planarius. *Capell. 6. p. 228.* Primæ formandorum schematum partes duæ sunt; una, quæ dicitur planaris, quam

ἐπιπέδον Græcc soleo memorare; alia solida, quam στροπέον dicimus. et *mox p. 229.* Circulus est planaris figura.

PLĀNĀRĪŪS, a, um, adject. qui in plano sit, ut Planarius condictus, apud *Ammian. 19. 5.* Planaria interpellatio, *Imp. Constant. Cod. 3. 11. 4. h. e.* compellatio magistratus, quæ sit de piano, h. e. antequam in tribunal ascendat.

PLĀNĀTUS, a, um, *V. PLANO.*
PLĀNĀTIŌ, onis, f. 3. (plano) exæquatio. *Gloss. Cyrill. Ἀπόδωσις, planatio.*

PLANCA, æ, f. 1. πλάξ. ¶ 1. Generalim est tabula plana, vel complanata. *Paul. Diac. p. 231. 3. Müll.* Planca, tabulæ planæ: ob quam causam et planci appellantur, qui supra modum pedibus plani sunt. *Plin. 8. Hist. nat. 43. 68. (169).* Nec pontes asini transeunt, per raritatem plancarum translucenibus fluvii. Ita in vet. edit. anni 1470. et 1472. At antiquior 1469. *Harduin.* et *Sillig.* ex MSS. per raritatem eorum habent. *Pallad. 1. R. R. 21.* Planca roboreæ supponantur stationibus equorum cum stramine. ¶ 2. Est etiam tabula marmorea, qua sarcophagum cooperitur. *Inscript. apud Murat. 1427. 4. si q. h. PLANC. p. xxc. KOR. q. s. s. s. A. n. IN P. C. HS. I. n. h. e.* Si quis banc plancam post excessum eorum, qui supra scripti sunt, amoverit, dabit in fiscum Cæsaris, sestertiorum quinquaginta millia numerum. Alia apud *Donat. 278. 3. a. p. OBIT. E. q. s. s. s. h. PLANC. A. D. D. R. F. R. HS. M. M. N. h. e.* Si post obitum eorum, qui supra scripti sunt, hæc planca amovebitur, dari debebunt rei publicæ Ravennatum sestertiorum duo millia numerum.

PLANCTUS, us, m. 4. (plango). ¶ 1. Generalim est percussio, plaga, ictus cum strepitu, plangor, πλῆξις, κοπετός (Il. percossa, battimento strepitoso; Fr. action de frapper avec bruit, battement; Hisp. el acto de pegar, de golpear, percusion; Germ. das laut tönende, rauschen der Schlägen, Rauschen, Schwirren; Angl. a striking or knocking against, a striking or beating attended with a loud noise). *Val. Flacc. 4. 494.* unum omnes incessere planctibus, unum infestare manus. Da Harpyis loquatur, alarum agitatione strepitum facientibus. Sic de iisdem *Petron. Satyr. 136.* tremant pertarritus æther Planctibus insolitis. *Lucan. 6. 690.* quod sibilat anguis, Exprimit, et planctus illisæ caulis undæ, Silvarumque sonum. ¶ 2. Speciatim vero et præcipue dicitur de ictibus, qui in fetu et lamantis sunt quum querentes pectus tundunt, brachia, vultum feriunt, battimento di petto, κομμός. *Seneca Troad. 92.* Vacet ad crebri verbera planctus Furibunda manus. *Id. Thyest. 1045.* pectora illiso sonant Contusa planctu. *Petron. Satyr. 81.* Verberabam ægrum planctibus pectus. *Lucan. 2. 23.* nec mater crine soluto Exigit ad sævos famularum brachia planctus. *Id. 2. 37.* planctu livalentes contusa lacertos. *Id. 9. 49.* luctus planctusque ferebant. *Val. Flacc. 2. 175.* Flet Venus, et sevis ardens dea planctibus instat. *Claudian. 2. Rapt. Pros. 248.* planctuque lacertos Verberat, et questus ad nubila rumpit inanes. *Tac. 1. Ann. 41.* Gemitus ac planctus. *Seneca Troad. 902.* Planctus et gemitus sonent Rursus *Tac. 4. Hist. 45.* Planctus et lamenta at supremorum imago. *Flor. 4. 1. circa med.* Theatri plausum in modum planctus circumsonare.

PLANCUS, a, um, adject. chi ha-i piedi piani, στεφανόπους, πλατύπους, ut in *Gloss. Philox.* exponitur, qui pedes supra modum planos habet, ut *Paul. Diac. p. 231. 3. Müll.* docet, h. e. sine vola, seu cavitate in solo medio pedis. *Plin. 11. Hist. nat. 45. 105. (253).* Vola hominl tantum, exceptis quibusdam: namque et hinc cognomina inventa Planci, Plauti, Scauri, Paussæ. Ceterum *Gloss. Placid. ed. A. Maio in Class. Auct. T. 6. p. 539.* Plancus, pedibus latis et planis, quem Umbri ploton vocant.

PLANCUS, i, m. 2. Ab *Aristot. Hist. anim. l. 9. c. 41.* dicitur πλαγγος species quædam æquilæ, quam *plancum* ltidem appellat *Plin. 10. Hist. nat. 3. 3. (7).* At *Sillig.* plangus emendavit, apud *Aristot.* enim l. cit. est πλαγγος.

PLĀNĒ, adverb. (planus). Comp. *Planius* II. 1.; Sup. *Planissime* II. 1. et 3.

I.) Proprie, b. e. prima hujus adverbii significatio, quia planum opponitur proclivi aut iniquo, exstat in uno illo lusu *Plaut. Aïn.* 3. 3. 67. *ἄγρα.* Hic pona, hic istam colloca crumenam in collo plane. *Leonida ob ambiguum sensum postea dicit v.* 73. Istuc proclive 'st, quod jubas me plane collocare. Huc pertinet et illud *Nepot. Eumen.* 5. Substringebat caput (equi) loro altius, quam ut prioribus pedibus plane terram posset attingere. h. e. quam ut toto pede terram attingeret: *V. Hand. Tursell. T.* 2. p. 242.

II.) Translate. ¶ 1. Sæpissime plane usurpatur pro clare, perspicue, manifeste, aperte, plano et facili ad intelligendum modo, *φανερῶς, προδήλως* (It. *apertamente, schiettamente, chiaramente, pianamente*; Fr. *clairement, nettement, intelligiblement*; Hisp. *claramente, de un modo claro y distinto, limpiamente*; Germ. *mit klaren Worten, deutlich, klar, ausdrücklich, gradezu, rundheraus*; Angl. *openly, manifestly, clearly, plainly, evidently, expressly, explicitly*). *Cic. 2. Fin.* 3. 10. Tu istuc dixi bene Latine, parum plane. *hinc mox.* Non satis perspicuo. *Id. 2. Orat.* 80. 329. Alia potes, semel si obscuris dixeris, dicere alio loco planius. *Id. 1. ibid.* 32. 144. Plane et dilucide loqui. *Id. 7. Phil.* 6. 17. Plane et Latine loqui. *Id. 2. Fin.* 5. 15. Epicurus autem nec non vult, si possit, plane et aperte loqui, nec etc. *Sic Id. Rosc. com.* 14. 43. Planius atque apertius dicere. et 4. *Verr.* 64. 156. Apartissime planissimeque explicare. *Id. 3. Fin.* 5. 19. Plane et perspicue expedire posse, docti et intelligentis viri (est). *Plaut. Amph.* 2. 1. 30. Satin' hoc plane, satin' diserte, bene, nunc videor tibi locutus? *Varro 7. L. L.* 22. *Müll.* Hæc apertius dixissem, nisi brevius eo nunc mallet, quod infra sunt planius usurpanda. ¶ 2. Item omnino, prorsus, penitus, *affatto, totalmente.* *Cic. Brut.* 59. 245. Nec vero Sulpicio, neque Cottæ dicere possumus rem ullam plane atque omnino defuisse. *Id. 1. Orat.* 35. 161. Ita neque hoc possum dicere, me omnino ignorare, quid possideat, neque plane nosse. *Plaut. Men.* 4. 2. 104. Ex hac familia me plane excidisse intelligo. *Id. Pseud.* 4. 7. 115. Plane perdidisti mulierem. *Id. Epid.* 3. 4. 55. Tibi os est sublitum plane et probe. *Ter. Heaut.* 5. 1. 24. Sed te miror, qui alia tam plane scias. *Cic. Brut.* 81. 282. Erat autem quin institutus optime, tam etiam perfecte planeque eruditus. *Id. 1. Orat.* 23. 108. Ex rebus penitus perspectis planequa cognitis. *Id. 4. Herenn.* 20. 28. Fieri potest, ut non plane par sit numerus syllabarum. *Id. 13. Att.* 6. Quod reliquos coheredes convenisti, plane bene. *Id. Divin. in Q. Cæcil.* 17. 55. Plane nihil sapit. *Horat. 1. Sat.* 3. 66. Communi sensu plane caret. *Cic. 3. Fam.* 10. Illud plane moleste tulli, quod etc. *Id. Brut.* 97. 332. Quod jam propemodum, vel plane potius effecerat. *Id. 12. Att.* 37. Accepi-Piliam et Atticam plane belle se habere. *Plin. 1. Ep.* 5. Rogo mane videas Plinium domi, sed plane mane. h. e. bene mane. — *Plane velle* significat firmum et certum consilium. *Cic. 1. Legg.* 20. 53. Ego plane vellem me arbitrum inter antiquam Academicam et Zenonem datum. *Id. 8. Att.* 12. Explicari mihi tuum consilium plane volo, ut peritui intelligam. *voglio assolutamente.* Adde *Quintil. 2. 7. 2. et 6. 3. 30.* — In familiari oratione plane est statim, sine alia conditione, *senz'altro.* *Cic. 2. Att.* 24. Te rogo, ut plane ad nos advoles. Adde *eumd. 8. ibid.* 12. — *Plane quasi* legitur apud *Flor.* 1. 10. Plane quasi adulerum ad inferos usque sequeretur. Adde *eumd. 1. 11.* — Notandum et illud *Tac. Dial. de orat.* 26. *extr.* Ut se non quidem ante Ciceronem numerat, sed plane post Gabinianum. *in ogni caso.* — Comparativis jungitur *z Tac. ibid.* 27. Paulo ante dixisti, plane mitior et eloquentiæ temporum nostrorum non iratus. et *ibid.* 35. Suasoria quidem, tamquam plane leviores et minus prudentiæ exigentes, pueris delegantur. — *Inscript.* apud *Gruter.* 208. PLANE CUM IN RE PRÆSENTI

INFERREM LITVRATVM AO. ET BRASVM. h. e. præsertim quum. ¶ 3. In responsionibus affirmandi vim habet. *Ter. Phorm.* 5. 2. 3. OE. Nonne id sat erat, accipere ab illo injuriam? etiam argantum est ultro obiectum, ut sit, qui vivat, dum aliud aliquid flagitii conficiat. *z. planissime.* *z. n.* His nunc præmium est, qui recta prava faciunt. *z. verissime.* *z. cosi è per appunto.* *Sic Plaut. Truc.* 2. 7. 57. Ego et donis privatus sum, et perii. *z. plane istuc est.* *Cic. 1. Tusc.* 7. 13. m. Non dicis igitur, miser est M. Crassus, sed tantum, miser M. Crassus. a. Ita plane. *z. Plaut. Epid.* 3. 2. 8. Plane berle hoc quidem est. et *Mil. glor.* 2. 5. 52. Immo edepol plaee ea est. — Similiter in concessione plane fera significat quidem, ut apud *Tac.* 3. *Ann.* 34. Bella plane accinctis obeunda: sed revertentibus post laborem quod honestius, quam uxorium levamentum? ¶ 4. Plane si est Jurisconsultorum, et ab interpret. *pro sei si accipitur.* *Ulp. Dig.* 9. 2. 7. Plane si cedentem vulneraverit, erit Aquiliæ locus. *Id. ibid.* 32. 1. 52. Plane si mihi proponas, adberentia esse membra domus armaria vel affixa, sine dubio non debebunt.

PLĀNES, ætis. V. PLANETA init.

PLĀNESCO, is, ere. n. 3. inchoat. planus fio.

Paulin. Nol. 5. 318. leniet aspera, dura Molliet et totum coget planescere mundum.

PLANĒTA, æ, m. 1. In tert. declin. *planes, ætis, m. 3. πλανῆς, ἦτος,* legitur apud *Gell.* 14. 1. ante med. Ut alii quidam planetes pari potestate essent. — *Planeta, πλανήτης, pianeta,* est sidus errans; a *πλανάμαι* erro, *vagor.* Ita autem planetæ vocantur, non quia errant re vera, sed quia errare videantur, quia nunc alio, atque alio distent intervallo, quum idam semper spatium servent sidera cetera. Sunt autem septem: Saturnus summum locum obtinet, proximum Juppiter, tertium Mars, quem deinde Sol subsequitur, Solem Venus, sub Venere Mercurius situs est, Luna ultimum terrisque proximum, eumdemque minimum orbem possidet. *Cic. 1. Tusc.* 25. 62. et *2. Nat. D.* 20. 51. vocat *stellas errantes,* at *Seneca, Nigid.* et *Varro* appellant *erraticus,* et *errones.* *V. Plin. 2. Hist. nat.* 8. 6. et *seq.; Macrobi.* 1. *Somn. Scip.* 17. 19. et 21.; *Cic. 6. de republ.* 17. et *Lucan.* 10. 199. qui omnes da bis verba faciunt: sed *planetæ* qui appellaverit Latinus scriptor, inveni adhuc neminem, præter *Auson. Eclogar. de nominib. VII. diæ;* *Firmic. 2. Mathes.* 2.; *Capell. 8. p. 287;* *Isid.* 3. *Orig.* 71. et 19. *ibid.* 24. ad fin.; et *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 709. n. 307.

PLANĒTĀRIUS, ii, in. 2. observator de planetæ, astrologus, astrologus. *Augustin.* 4. *Confess.* 3. Illos planetarios, quos mathematicos vocant, consulere non desistebat. *Alii rectius leg. planos.* Adde *Serv.* ad *Virg.* 3. *Æn.* 284.

PLANĒTĪCUS, a, um, adject. *πλανητικός,* ad planetam pertinens. *Sidon.* 8. *Ep.* 11. a med. *Planetariorum siderum globus.*

PLANGO, gis, ii, ctum, gere. a. 3. Part. *Plangens* in omnibus paragr.; *Plancturus* II. — *Plangere* verbum est fere poeticum a *plago* (ut *tango a tago*) quod a *πλάγῃ* Dorico pro *πληγῇ* percussio, et significat percutere, verberare, *πλήγω, κόπτω* (It. *percuotere, battere*; Fr. *frapper, battre*; Hisp. *cascar, golpear, pegar*; Germ. *schlagen, bes. mit Getöse*; Angl. *to baat, strike, knock. dash against*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Lucret.* 2. 1155. Nec mare, nec fluctus plangentes saxa creantur. *Id. 6. 114.* Aut ubi suspensam vestem chartasque volantes Verberibus venti versant, planguntque per auras. *Ovid. 12. Met.* 118. plangens moribundo vertice terram. *Id. Heroid.* 16. 334. Cæsaque sanguineam victima planget humum. et *ibid.* 19. 121. Me miseram! quanto planguntur litora fluctu! *Sil. It.* 1. 588. de *Borea.* semperque rigens nunc litora pulsant, Nunc ipsas alis plangit stridentibus Alpes. *Catull.* 64. 261. Plangebant aliæ proceris tympana palmis. — *Plangi* mediorum apud Græcos more. *Ovid. 11. Met.* 73. Utque suum laqueis, quos callidus abdidit auceps, Crus ubi commisit volucris, sensitque teneri, Plangitur

ac trepidans adstringit vincula motu. h. e. agitat se, et alas diverberat, ut effugiat. ¶ 2. Spaciatim, sæpe dicitur de iis, qui stentes querentesque pectus tundunt, vultum, brachia feriunt præ dolore. *Petron. Satyr.* 111. Funus sparsis prosequi crinibus, et nudatum pectus in conspectu frequentia plangere. *Ovid. 6. Met.* 248. laniataque pectora plangens. et 11. *ibid.* 81. femur inærenti plangere dextra. et 9. *ibid.* 635. a pectore vestem deripuit, planctique suos furibunda lacertos. — Passive vel rectius mediorum apud Græcos more. *Ovid. 8. Met.* 525. scissæque capillos Planguntur matres Calydonides Eueninæ. h. e. tundunt se præ dolore. Alii leg. *plangunt se:* alii *plangebant:* sed *Heins.* *τὸ planguntur* defendit. *Sic 5. ibid.* 675. Dumque volunt plangi.

II.) Translate ponitur pro vehementer queri, lamentari, deplorare; et occurrit — a) Absolute. *Virg.* 11. *Æn.* 145. Contra turba Phrygum veniens plangentiâ jungit Agmina. *Ovid. 3. Met.* 505. plangere sorores Naides, et sectos fratri posuere capillos: Plangere et Dryades: plangentibus adsonat Echo. *Stat. 11. Theb.* 417. Cuncta madent lacrimis, et ab omni plangitur arce. *Justin.* 19. 2. 11. Toto litore plangentium gemitus. *Apul. 5. Met.* Ibi que desolebat oculos et plangebant ubertim. — b) *Plangere aliquem,* aut *aliquid,* sletu, lamentis et pectoris verberatione prosequi. *piangere.* *Tibull.* 1. 8. 27. suum pubes miratur Osirim Barbara, Menpbitem plangere docta bovem. *Val. Flacc.* 3. 297. nonne hæc mea justius essent Funera, meque tuus potius nunc plangeret error? *Germanic. Arat.* 198. tandit palmas, ceu sit planctura relicta Andromedam. *Stat. 2. Silv.* 1. 123. Et monstrare artes, et verba refringere, quæ nunc Plangimus. *Id. 11. Theb.* 117. plangunt sua damna coloni. et 12. *ibid.* 383. Mene times? mea membra tenes, mea funera plangis. *Tac. Agric.* 46. Nosque, domum tuam, ab infirmo desiderio et muliebris lamentis ad contemplationem virtutum tuarum voces, quas neque lugeri, neque plangi fas est. *Claudian.* 2. in *Eutrop. prol.* 49. Direptas quid plangis opes? *Id. 3. Rapt. Pro.* 159. Nec desert, plangite malum. *Stat. 3. Theb.* 196. et longe examine matres Invidiam plangere dais. h. e. lamentando necem natorum Niobes, invidiam in daos moverunt, a quibus interfecti fuerant. — Apud *eumd.* 3. *Theb.* 505. aëris fugiens placabile planxerit omen. h. e. alis aëra verberando omen dederit. *Al. leg.* plauserit.

PLANGOR, ðris, m. 3. (plango). ¶ 1. Generatim est percussio, ictus cum strepitu, *percossa con istrepito, κωπετός.* *Cic. 3. Herenn.* 15. 27. Sin utemur amplificatione par conquestione, feminis plangere et capitis ictu-uti oportebit. *Catull.* 64. 272. quæ (undæ) primum clementi flamine pulsæ Procadunt. leni et resonant plangore cæbinni. *Ovid. 3. Met.* 497. de *Echo.* Quumque suos manibus percusserat ille lacertos, Hæc quoque reddebat sonitum plangoris eumdem. ¶ 2. Speciatim vero ac præcipue sic dicitur percussio pectoris, aut vultus in lamentatione et sletu, ut *planctus.* *Cic. Orat.* 38. 131. Plangore et lamentatione complerimus forum. *Virg.* 2. *Æn.* 487. penitusque cavæ plangoribus ædes Famineis ululant. *Ovid. 6. Met.* 532. cæsis plangore lacertis. et 4. *ibid.* 553. dum solito tentat plangore ferire Pectora. et 14. *ibid.* 420. Nec satis est Nymphæ flere, et lacere capillos, Et dare plangorem. *Val. Flacc.* 3. 274. Tnm super esangues consertæ cædis æceros Præcipiti plangore ruunt.

PLANGŪS, i, m. 2. V. PLANCUS.

PLANĪPĒDIŪS, a, um, adject. humilis, ut *Planipedia* comædia. *Donat.* in *fragm. de comæd. et trag.* Planipedia dicta ob humilitatem argumenti, ac vililitatem actorum, qui non coturno aut socco utuntur in scæna aut pulpito, sed plano pede: vel ideo quod non ea negotia continet, quæ personarum in turribus, aut in cœnaculis habitantium sunt, sed in plano et humili loco. *V. vocem sequent.*

PLANĪPES, ædis, m. 3. mimus, qui Interim dum in scæna fabulæ explicarentur, non in gestu scænae seu podio, sed in plano orchestræ

riciniatus actitabat, vel nudis pedibus, h. e. non cum soccis, ut cumici, neque cum cotburgis, ut tragici, scænam ingrediebatur. Utramque opinionem affert *Diomed.* 3. p. 487. *Putsch.*, sed prioræ præferunt *Scaliger* ad *Fest.* p. 181. 22. *Müll.* et *Foss. Instit. poet. l. 2. c. 32.*, quamvis enim, inquit, verum est, pedibus nudis fuisse; tamen falsum, pedem nudum esse pedem planum: patet igitur, planipedem esse, qui, uti dicunt Itali, a *piè piano* recita. *V. PEDEPLANA* et *PLÂNUS*. At recentiores putant *planipedem* ex calceatum fuisse, collato *Senec. Ep. 8. V. EXCALCEATUS*. *Atta* apud *Diomed.* loc. cit. Daturia estis aurum? esultat planipes. *Gell.* 1. 11. a. med. Quid enim foret ista re ineptus, si ut planipedi saltanti, ita Graccho contionanti numeros et modos tibicen incineret? *Juvenal.* 8. 189. populi frons durior hujus, Qui sedet et spectat triscurria patriciorum, Planipedes audit Fabios (Cf. *Sueton. Ner. 4.*; et *Tac. 3. Hist. 62.*). *Macrob.* 2. *Saturn.* 1. Hæc nobis sit litterata lætitia, et docta cavillatio, vicem planipedis et fabulonis (sannionis?), impudica et prætextata verba jacentis, ad pudorem ac modestiam versus imitata. *Cassius* apud *Quintil.* 5. 11. 24. Quis istam faciem planipedis senis torquens? *Alii leg.* Quis iste? faciem etc. *Alii melius* lanipedis. h. e. laevis vinculis pedes deligatos habentis, tamquam ulcerosi sint: atque adeo tardigradi, leni. Plura de planipedibus habent *Reuensius Collect. litter. T. 1. p. 51. 62.* et *Osannus* in *Analect. crit. T. 1. p. 67.* et sequ. Ceterum *Festum* p. 274. 33. *Müll.* Recinnum-esse dixerunt viriis togæ simile vestimentum, quo mulieres utebantur, prætextum clavo purpureo, unde recinisti mimi planipedes. Adde *Auson. epist. 11.*

PLÂNITAS, atis, f. 3. *Tac. dial. de Orat.* 23. ad fin. Ea est electio inventionis, is ordo rerum, is compositionis decor, sententiarum planitas, etc. h. e. æquabilitas, vel perspicuitas. *Alii* mallent plenitas, alii sanitas, alii gravitas.

PLÂNITIA, æ, f. 1. et

PLÂNITIËS, ei, f. 5. *planura*, piano, *planezza*, *επιπέδον*, *πεδίον*, æqualitas loci, æquor, locus planus. — a) *Forma planities* apud *Cic.* 6. *Ferr.* 48. 107. Quo in summo (loco) est æquata agri planities et aquæ perennes. *Id.* 1. *Divinat.* 4. 2. Principio Assyrii propter planitiem magnitudinemque regionum, quas incolabant, etc. *Cæs.* 1. *B. C.* 43. Erat inter oppidum et collem planities circiter passuum CCC. *Sall. Cat.* 62. Planities erat inter sinistros montes. *Lucret.* 4. 294. Planitiem ad speculi veniens quam offendit imago. *Id.* *ibid.* 290. diverat æquor speculi. — b) *Forma planitia* apud *Auct. B. Hisp.* 28. *extr.* Interim nulla planitia dividit. *Auct. B. Afr.* 28. Considerat cum copiis rex loco natura munito, quod erat ipse excelior; planitia ex omnibus partibus subjecta. Adde *ibid.* 51. et *Liv.* 44. 6. ad fin. Partem planitie aut Jovis templum, aut oppidum tenet. *Vitruv.* 7. 3. Planities coronarum sunt periculosæ. *Inscript.* apud *Gruter.* 152. 7. SENATUS POPVLSQVE ROMANVS CIVIVM MARTIS PECVNIA PVBLICA IN PLANITIAM REDIGENDVM CVRAVIT. Alia vero eadem sententia, quæ sub Constantio et Constante Augg. insculpta est, apud *Murat.* 465. 9. SENATUS POPVLSQVE ROMANVS CIVIVM TIBVRTINVM IN PLANITIEM REDDIDIT.

PLÂNITUDO, inis, f. 3. *planitia*. *Gloss. Philoz.* Planitudo, *επιπέδα*. Tribuunt et *Columellæ* 4. *R. R.* 30. 4. Sed *V. PLENITUDO*. Certa est lectio apud *Boeth.* 2. *Arithm.* 28. p. 1035. Unitas quum vel se ipsa multiplicaverit, vel in planitudine, vel in profunditate, vel si alium quemlibet numerum per seipsam multiplicet, a prioris quantitatis forma non discrepat. et *ibid.* 25. p. 1340. Habebit superficies vi, quorum singula planitudo tetragono illi priori æqualis est Adde *eumd.* *Geom.* 2. p. 1526. et 1528.

PLÂNITUS, adverb. plana via. *Ter-tull.* *Pall.* 4. Quo planitus adeantur. *Alii melius leg.* plenitus. Legitur tamen in *Gloss. Lat. Gr.* Planitus, *επιπέδως*.

PLÂNIO, as, are, a. 1. *appianare*, *επιπέδω*, planum facio, complano. *Coripp.* 2. *Laud. Ju-*

stin. 233. Ante pedes planate vias. *Id.* 4. *Johann.* 1063. Implicatas planate vias. *Alcim.* 5. 698. Tum vallis completa perit. fluctuque reverso Ducitur extentum planati gurgitis æquor.

PLANTA, æ, f. 1. (cujus vocis notatio apud etymologos vix est incerta) duo præcipue significat; scilicet

A) Est surculus, seu ramus tenerior et virens, qui in summitate ramorum ab arbore emittitur, et desectus transferri, aut inseri potest, *κλαδί-σχος*, *κλαῖν*, *ὠγός* (It. *ramuscello*, *pollone*, *marza*; Fr. *plant*, *rejeton*, *surgeon*, *jeune branche*, *bouture*; Hisp. *planta*, *renuevo*, *vástago*, *pim-pollo*; Germ. *ein grünender Zweig*, *Pfropfsreis*, *Pflanzreis*; Angl. *a small twig or branch*, *a sprout*, *shoot*, *spring*, *a graft*, *scion*). *Cic. Senect.* 15. 52. Malleoli, plantæ, sarmenta, viviradices, propagines, nunne ea efficiunt, ut etc. *Varro* 1. *R. R.* 55. 3. Qui quatit, ne adversam cædat: sæpe enim ita percussa olea defert de ramulo plantam. *Virg.* 2. *G.* 23. Hic plantas tenero abscondens de corpore matrum, Deposuit suicis. et 308. nave flagella Summa pete, aut summa destringe ex arbora plantas. et 78. enodes trunci reseantur, et alte Finditur in solidum cuneis via: deinde feraces Plantæ immittuntur. — Apud *Festum* p. 250. 2. *Müll.* planta oleaginea est virga foliata ex olea deplantata. — Si cum ramus jungatur, ita ab eo differt, ut minor a majore: vel planta una virga constat, ramus pluribus. *Colum.* 5. *R. R.* 10. 6. Semina si ex veteribus ramis sumes, illos magis eligito, qui sunt contra solem, quam qui umbris, ramis, aut plantis continentur. At *Schneider.* ex *Codd.* alia inserit et aliter leg. *Id.* *Arbor.* 20. 2. Arbor insita fructuosior est, quam quæ insita non est, idest quam quæ cum ramis, aut plantis punitur. ¶ 2. Per synecdochen est tota arbor. aut herba, *πιάνα*, *φύρον*, sed cum respectu ad translationem, aut salionem. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 11. 15. (75). Plantas ex seminario transferre in aliud, priusquam suo loco ponantur. *Colum.* 11. *R. R.* 3. 40. Hæ res (h. e. herbe, quæ condimentorum causa seruntur) et semine et plantis circa æquinoctium vernum seruntur. *Ovid. Remed. am.* 193. Ipse potes riguis plantam deponere in hortis. *Pallad.* 5. *R. R.* 2. Aliqui oleas in radicibus inserunt, et ubi comprehenderint, cum aliqua parte radicis avellunt, et transferunt in ore plantarum. ¶ 3. Et universim quidquid e terra germinat. *Juvenal.* 3. 226. Hortulus hic, puteusque brevis, nec reste movendus, In tenues plantas facili diffunditur baustu.

B) Apud *Paul. Diac.* p. 231. 2. *Müll.* dicuntur plantæ etiam semina olerum, quod plana sunt. Appellatur etiam *Id.*, ex simili plantæ nostrorum pedum. Dicitur enim *planta pedis*, et *planta* absolute, solum pedis, et ipse pes, *pianta*, et *pianta del piede*, *piède*, *πέλα*. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 2. 2. (24). In uerdianis India viris plantas esse cubitales, feminis adro parvas, ut struthopodes appellunt. et *ibid.* (11). Homines aversis post crura plantis, eximie velocitatis. *Virg.* 10. *Ecl.* 49. Ab! tibi ne teneras glacies secet aspra plantas. *Id.* 8. *Æn.* 458. Et Tyrrhena pedum circumdat viucla plantis. *Ovid.* 10. *Mel.* 591. Aura refert oblata citis talaria plantis. *Sil. It.* 13. 246. per aperta volentem Assequitur planta. h. e. cursu. *Sic Id.* 16. 458. læta ad certamina planta. *Inuitat.* *Id.* 6. 212. Quadrupedem planta lodiens. h. e. calcaribus. *Seneca Ep.* 111. Exurgere in plantas. *alzarsi in punta di piedi.* *Val. Flacc.* 6. 702. Improbæ barbaricæ procurrant tegmina plantæ. h. e. pedis barbarico calceo induti, vel etiam ipsius calcei. — *Supra plantam*, proverb. apud *Val. Maz.* 8. 12. *extr.* et *Ammian.* 25. 1. ante med. eandem habet sententiam, ac *supra crepidam.* *V. CREPIDA.* — *YB.* De cognom. Rom. *V. O-NOM.*

PLÂNITAGO, ginis, f. 3. herba vulgaris, cujus duo genera. Minor angustioribus foliis et nigrioribus, linguæ pecorum similis (unde *ἀρνόγλωσσον* dicitur), caule anguloso, in terram inclinato, in pratis nascens. Altera major, foliis laterum

modo inclusa, quæ septena sunt, quidam eam beptapleuron vocaverunt. Hujus et caulis cubitalis est, et napi similis. Nascitur in humidis multo efficacia. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 8. 39. (86).

PLANTĀRIS, e, adject. duo significat, scilicet

A) Pertinens ad plantas, quæ seruntur; hinc 1.) *Proprie plantaria* n. plur. absolute sunt ipsæ plantæ. *Virg.* 2. *G.* 26. Silvarumque aliæ pressos propaginis arcus Etspectant, et viva sua plantaria terra. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 10. 34. (60). Abrotonum saritur semine melius, quam radice aut surculo; semine quoque non sine negotio: plantaria transferuntur. *Juvenal.* 13. 123. non Epicurum Suspiciat exigui lætum plantaribus horti. h. e. oleribus, *erbaggi*. Hæc etiam ad vocem sequent. pertinere possunt.

II.) *Figurate.* *Pers.* 4. 39. Quinque palæstritæ licet hæc plantaria vellant. h. e. inguina densis pilis obsita. *Sic Auson. epigr.* 131. Sed quod et elixo plantaria podice vellis. h. e. vellis pilos circa podicem, frequenti balneo velut elixum, nascentes. — Alio sensu. *Coripp.* 2. *Johann.* 38. Tunc furor incerti posuit plantaria Martis. h. e. serit causas belli.

B) Est etiam ad plantam pedis spectans, *πέλα-ματῶδες*. *Stat.* 1. *Theb.* 304. de Mercurio. Samina pedum prope plantaribus alligat alis. *Val. Flacc.* 1. 67. nunc aëri plantaria vellet Perseos.

PLANTĀRĪUM, ii, n. 2. *semenzajo*, *seminario*, *φύτευτήριο*, locus plantarum, seminarium. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 4. 8. (36. de palmis). Ergo plantaria instituunt, aoniculasque transferunt, et iterum bimas. *Id.* 17. *ibid.* 20. 34. (149). Ideo nucibus potius, quam viviradicibus, plantaria cædua implentur. *Id.* 16. *ibid.* 33. 60. (141). de cupressu. Quæstuosissima in satas ratione silva; vulgoque dotem siliarum antiqui plantaria appellabant. Ubi *Sillig.* plantaria ea appellabant scribendum est. *V.* et voc. præced. sub A.

PLANTĀTĪO, onis, f. 3. *plantamento*, *plantazione*, *φύτευσις*, actus plantandi, aut transferendi. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 4. 10. (17). de rosis. *Pangæus* mons fert numerosis foliis ac parvis: accolæ transferentes conserant, ipsaque plantatione proheiant.

PLANTĀTOR, oris, m. 3. *plantatore*, qui plantat. Est *Augustini Ep.* 89. (al. 157.) 20. et *Ep.* 112. (al. 147.) sub init. et *serm.* 358. edit. recent. in fin.

PLANTĀTRĪX, icis, f. 3. quæ plantat. *Cassiod.* 11. *Variar.* 38. de charta *e papyro*. Quæ (facies) nigredineat suscipit ad decorem, ubi apicibus elevatis fecundissima verborum plantatrix seges fructum mentibus toties suavissimum reddidit, quoties desiderium lectoris invenerit. *Alii leg.* plantata.

PLANTĀTUR, a, um. *V. PLANTO*. **PLANTĪGER**, gæra, gærum, adject. *φυτεφόρος*, plantas gerens, vel ex se pullulando emittens. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 8. 16. (59). Siliqua plantigera est imis partibus.

PLANTO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Plantatus*. — Plantare est per plantam arborem serere, aut transferere, *plantare*, *trasplantare*, *φύτεω*, *μεταφέρειω*. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 10. 13. (67). Stolonem cum perna sua avellunt, partemque aliquam e matris quoque corpore auferunt sacum. Hoc modo plantantur punicæ, coryli, mali, sorbi. *Pallad.* 4. *R. R.* 5. Sinapis et caules optime seruntur, vel plantantur. h. e. semine, vel planta. *Vulgat. interpr.* *Luc.* 13. 6. Arborem sici habebat quidam plantatam. *Cyprian.* de *Cruc.* 3. de sterili succiso robore lignum Plantatum. *Fenant. Fortun.* 2. 1. Pa plantata (*Cruz*) micas, secus est ubi cursus aquarum.

PLÂNŪLA, æ, f. 1. deminut. plantæ, *pialletta*, nostratæ vulgo *planetta* vocant. *Gloss. Philoz.* Planula, *επιπέδιον*. *V. PLANA*.

PLÂNŪM, ii, n. 2. *V. PLANUS*, a, um, sub I. b.

PLÂNŪRA, æ, f. 1. *planura*, planities, planus campus. *Var. auct. de limit.* p. 260. *Goes.* Trifolium duabus lineis descendit per planuriam. corrigæ planturam. *Id.* *ibid.* p. 277. Vallis, in qua planura et pratium.

PLANUS, a, um, adject. Comp. *Planior* et *Sup. Planissimus* I. et II. 2. — Planus est æquus, æqualis, æquabilis, in quo nihil eminet, non cli-vosus, non editus, *ἰσάλοος* (It. *piano*, *eguale*, *piatto*, *spianato*; Fr. *plan*, *plain*, *uni*, *égal*, *plat*; Hisp. *llano*, *igual*, *plano*; Germ. *platt*, *plan*, *eben*, *flach*; Angl. *plain*, *even*, *flat*, *level*, *smooth*).

I.) Proprie. — a) Adjective. — Generatim. *Plaut. Trin.* 3. 2. 19. Facilis et plana via. *Cic. 2. Nat. D.* 18. 47. Quum duæ formæ præstantes sint, ex solidis globus, ex planis circulus aut orbis. *Id. Tim.* 5. Si universitatis corpus planum et æquabile explicaretur. *Id. Cæcili.* 17. 50. Equus et planus locus. *Id. 2. leg. Agr.* 35. 96. Capua planissimo in loco explicata. *Cæs.* 4. *B. G.* 23. extr. Aperto ac plano litore naves constituit. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 20. 37. (73). et *ibid.* 51. 74. (158). Plani pisces. *V.* in *JACENS.* *Liv.* 34. 29. A porta unde aditus planior erat, irumpere conabantur. *Ulp. Dig.* 43. 8. 2. a med. Deteriorem viam fieri, si, quum plana fuerit, cli-vosa fiat. *Quintil.* 5. 10. 37. Locus montanus, an planus. *Id.* 7. 2. 6. Luna globulosa, an plana, an acuta. — Speciatim. *Pes planus* idem ac *pedeplanus*. *V. PEDEPLANA.* *Vitruv.* 6. 11. *Ædificia*, quæ plano pede instituuntur. *h. e.* sine hypogæis et concamerationibus. *Id.* 7. 1. Si plano pede erit ruderandum, a *piè piano*: cui opponitur in *contignatione*. Sic *ibid.* 4. *Conclavia*, quæ plano pede aunt. — b) *Planum*, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est planities, *piano*, *piatura*. — Generatim. *Justin.* 2. 10. 24. de *Xerse*. Montes in planum deducebat, et con-versa vallium æquabat. *Sall. Jug.* 53. extr. *Aciem* in planum deducit. *Ovid.* 2. *Art. am.* 243. per planum ire. cui *mor* opponit per præceptum. *Id.* 3. *Trist.* 4. 17. cadere in plano. cui *mor* opponit tecto delapsus ab alto. *Seneca Tranquill.* 10. a med. In planum deferre aliquid. *Fior.* 4. 12. *Castra* quæ in plano erant. *Id.* 3. 5. In plana descendere. *alla pianura.* *Phædr.* 2. 4. quercum vult evertere, Ut nostram in plano facile progeniem opprimat. *Quintil.* 12. 9. 2. Per plana et amœna. *Id.* 5. 10. 21. Piscium genera alia planis gaudet, alia saxosis. — Speciatim. *De plano*, ex æquo loco, non ex edito, in *piano*, in *plana terra*, *χαμῶδες*, *ἐξ ἰσπέδου.* *Ulp. Dig.* 13. 6. 5. ante med. Hoc verum puto, si servum tibi commodavi, ut in machina operaretur: ceterum si ut de plano opus faceret, etc. *Auson. Grat. act.* 21. Has litteras si in omnibus pilis atque porticibus, unde de plano legi possint, instar edicti pendere mandavero. Hinc illæ notæ V. D. P. R. L. P. in edictis et legibus proponendis, quæ babentur in *ænea Tabula optimæ notæ* apud *Murat.* 582. 2. *lin.* 16., hoc est *Unde*, vel *ubi de plano recte legi possint*: quæ verba integra habentur in *Inscript.* apud *Gruter.* 509. *lin.* 22. Et in *alia* apud *Visc. Mus. Pio-Clem. T. 6. p. 241. edit.* *Mediol. hoc decretum post tres relationes placuit in tabula ærea scribi et proponi in publico unde de plano recte legi possit.* At contrarium fecit *Caligula*, qui, teste *Sueton. Cal.* 41., proposuit quidem legem, sed et minutissimis litteris et angustissimo loco, uti ne describere liceret. His similia habet *Dio l.* 59. c. 28. — Item speciatim apud *JCios* significat omisa forma iudicij, vel extra tempus juris dicendi, in forma *estrageiudiciaria*: cui pro *tribunali* opponitur: hinc *iudices pedanei*, et *decurlones pedani* vel *pedarii* dicebantur, qui non in tribunali, seu hiselliis, sed in subselliis sedebant. *V. PEDANEUS* et *PEDARIUS.* *Sueton. Tib.* 33. *Judices* aut e plano, aut e quæstoris tribunali, legum et religionis admonebat. *Paul. Dig.* 48. 18. 18. extr. *Custodi* non solum pro tribunali, sed et de plano audiri possunt atque damnari. Adde *Ulp. ibid.* 33. 1. 3. *sub fin.* et alibi. Huc pertinet illud *Senec. Clem.* 5. Hæc magnanimitas in bona fortuna laxiorem locum habet, meliusque in tribunali, quam in plano con-spicitur. *h. e.* in homine divite ac nobili, quam paupere et humili loco nato.

II.) Translate. ¶ 1. *De plano* est facili ne-

otio, nullo labore, non multa opera et cura adhibita. *Lucret.* 1. 411. Hoc tibi de plano possum promittere, *Memmi.* Cf. *Cic. Flacc.* 42. 105. Illam viam vite, quam ante præcipitem et lubricam esse ducebat, huic planæ et stabili præponendam esse. ¶ 2. Est etiam *planus*, apertus, clarus, manifestus, qui facile intelligitur, *piano*, *chiaro.* *Plaut. Pers.* 2. 2. 1. *Satin* hæc sunt tibi plana et certa? *Cic. Topic.* 26. 97. Ut narrationes planæ sint, breves, evidentes. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 7. 5. (21). Minus plana de Deo conjectatio. *Quintil.* 8. 2. 22. Sermo et doctis probabilis et planus imperitis. *Id.* 8. 2. 24. Quæ causa dicta obscurus est; ad planiora et communia magis verba descendimus. *Id.* 2. 3. 6. Quia plurimum in præcipiendo valet ratio, quæ doctissimo cuique planissima. *Codd. leg. plenissima.* *V. Spalding.* ad *h. l.* — *Planum* est, è cosa chiara. *Plaut. Capt.* 3. 4. 32. *Pol* planum id quidem est, non novisse. Adde *eum.* *Mil. glor.* 2. 4. 52. — *Planum* facere, patefacere, declarare, ante oculos ponere, *far vedere*, *spiegare* ad *evidenza.* *Cic. T. Ferr.* 64. 165. Quum hæc omnia quæ polliceor, cumulate tuis proximis plana fecero. *Id.* 2. *ibid.* 14. 40. Quum planum facere multis testibus possim, *Verrem* dixisse, etc. *Lucret.* 2. 934. *planum* facere atque probare.

PLANUS, i, m. 2. *impostore*, *ingannatore*, *barattiere*, *furbo*, *πλάνο* vel *πλάνητης*, ut est apud *Sophoc.* *Ed. Col.*, proprie est erro, vagabundus, a *πλάνη* error: sed accipitur etiam pro eo, qui decipiendi causa vagatur, impostore, nebulone, sycophanta, fraudulentus, fallaci, ut et *Gell.* observat 16. 7. *Cic. Cluent.* 26. 72. Hic ille planus improbissimus, qui etc. *Petron. Satyr.* 82. Notavit me miles, sive ille planus fuit, sive nocturnus grassator. *Acron.* ad *Horat.* 1. *Ep.* 17. 59. scribit, *Planum* nomen fuisse notissimi impostoris, qui quum finisset aliquoties, se crus fregisse, ut in vehiculo tolleretur, quum postea vere crus fregisset, rogareque, ni vehiculo in Urbem reportaretur, non fuit ei creditum. *Horat. loc. cit. sub fin.* Nec semel irrisus triviis attolere curat fracto crure *Planum.* *Recentiores* tamen putant etiam hoc planum esse nomen commune. *Capitolin. M. Aurel.* 13. *Planus* quidam contionabundus, ignem de cælo lapsurum, finemque mundi affore dicebat. Adde *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (89); et *Arnob.* 2. 32. extr. etc.

PLASÆA. *V. PALASÆA.*

PLASMA, atis, n. 3. *πλάσμα*, a *πλάσσω* *figo*, I.) Proprie est opus fictile figuli arte et luto formatum. Hinc a poetis Christianis nonnunquam de homine dicitur, qui et luto factus est. *Pruaent.* 7. *Cathemer.* 184. Emancipator servientis *plasmatis.* et 9. *ibid.* 91. Quid tibi, profane serpens, profuit rebus novis, *Plasma* primum percussisse versipelli hortamine?

II.) Translate. ¶ 1. Est fictio, figmentum, *finzione.* *Auson. Epist.* 10. 1. Si qua fides falsis unquam est adhibenda poetis, Nec *plasma* semper allinunt. *Id. Perioch. Homer. præf.* Plerique *Helenam* juxta *Homericum plasma* ad *Trojam* deportatam fuisse existimaverunt. *Capell.* 9. p. 309. *Jam* vos vicissim proque lege numinum Post has sonabit disgregato *plasmate.* *h. e.* unumquemque canet particulari *fictione.* *Id. ibid.* p. 336. *disciplinas* *cyclicas* *Garrine* *agresti* *nuda* *finxit* *plasmate.* Adde *Fulgentii* loc. cit. in **PHASMA.** *Prosper Aquit. epigr.* 100. 3. *Lubrica* dum *trepido* *mandacia* *plasmate* *figit.* ¶ 2. Est etiam *potio* ex dulcioribus quibusdam rebus composita, qua colluebant os et fauces ad fingendam vocem, ut liquida esset, clara et suavis, *gargarisma* per *la voce.* *Pers.* 1. 17. *Sede* *leges* *celsa*, *liquido* *cum* *plasmate* *guttur* *Mobile* *colluere.* *Quintil.* 1. 8. 2. Si *lectio* non in *canticum* *dissoluta*, nec *plasmate*, ut nunc a plerisque fit, *esfeminata.*

PLASMABILIS, e, adject. qui *plasmatur*, qui *figitur.* *Venant. Fortun.* 2. 5. 3. In me qui *regit* *ire* *luto* *plasmabile* *nomen.*

PLASMATIO, onis, f. 3. *actus* *plasmandi.* *Hieronym.* *Ep.* 22. n. 38. Quomodo possunt *honore* *plasmationem* *hostis* *sui?*

PLASMATOR, oris, m. 3. qui *plasmatur.* *Tertull. advers. Jud.* 2. *Deus* *universitatis* *conditor*, *bo-* *minis* *plasmator.*

PLASMIATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PLASMO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Plasmatus.* — *Plasmare* est e luto *figere*, *formare*, *πλάσσω.* *Prudent. Apotheos.* 933. Ut per *corpoream* *speciem* *plasmasse* *feratur* *Corporis* *esfigiem.* *Tertull. Spectac.* 23. Ideo *homini* *oculos* *Deus* *plasmavit*, ut *vapulando* *deficiant?* *Id. advers. Jud.* 13. *circa* *med.* *Ille* *terra* *virgo*, *ex* *qua* *homo* *tunc* *primum* *plasmatus* *est.*

PLASSO, as, are, a. 1. *plasmio*, *tingo*, *formo*, *πλάσσω.* Est *Apicij* 2. 1. *Isicia* *plasantur.*

PLASTES, es, m. 1. *chi* *fa* *statue*, o *altro* *di* *terra* *cotta*, *πλαστης*, qui *vasa* *vel* *statuas*, *aliave* *opera* *ex* *argilla* *vel* *gypso* *facit*, *figulus*: a *πλάσσω* *figo.* *Vellej.* 1. 17. 4. *Hoc* *idem* *evenisse* *grammaticis*, *plasticis*, *pictoribus*, *sculptoribus.* *Plin.* 35. *Hist. nat.* 12. 45. (151). *Plastæ* *laudatissimi* *fuere* *Damophilus* *et* *Gorgasus*, *iidemque* *pictores.* *Tertull. Idolol.* 3. *Neque* *interest*, *an* *plastes* *effingat* *idolum*, *an* *cælator* *excuspet.* *Edict. Dioclet.* p. 20. *Plastes* *imaginarios*, *plastes* *gypsiarii.* *V. GYPSARIUS* *et* *GYPSOPLASTES.*

PLASTICA. *V. PLASTICE* *init.*

PLASTICATOR, oris, m. 3. qui *ex* *argilla* *opus* *facit.* *Firmic. S. Mathes.* 16. *Erunt* *aurifices*, *bracteatores*, *inauratores*, *plasticatores*, *margaritarii.*

PLASTICÆ, es, f. 1. *πλαστική.* *Plastica*, æ, *Latina* *positione* *usurpatur* *a* *Tertull. Cult. fem.* 2. *sub* *fin.* et *ibid.* 5. et *Spectac.* 18. *ubi* *de* *hominis* *creatione* *sermo* *est.* — *Ceterum* *plasticæ* *est* *ars* *faciendi* *statuas*, *aliudve* *opus* *ex* *gypso*, *creta*, *aut* *argilla*: a *πλάσσω* *figo*, *It. arte* *di* *fare* *statue* *di* *terra* *cotta*, *o* *di* *stucco.* *V. GYPSOPLASTES.* *Plin.* 35. *Hist. nat.* 12. 43. (151). *narrat*, *Didubadem* *Sillig.* *legit* *Butadem* *collato* *paragr.* 152.). *Sicyonium* *figulum*, *primum* *invenisse* *Corinthi*, *filia* *opera*, *quæ* *capta* *amore* *juvenis*, *illo* *abeunte* *peregre*, *quum* *umbra* *ex* *facie* *ejus* *ad* *lucernam* *in* *pariete* *lineis* *circumscripsisset*, *illis* *pater* *impressa* *argilla* *typum* *fecit*, *et* *cum* *ceteris* *fictilibus* *induratum* *igni* *proposuit.* *Id. ibid.* 12. 45. (156). *Qui* *plasticen* *matrem* *cælatuæ*, *statuariæ* *sculpturæque* *dixit.*

PLASTICUS, a, um, adject. *πλαστικός*, ad *plasticen* *pertinens*, *h. e.* ad *figendum* *ex* *argilla.* *Vitruv.* 1. 1. a med. *Architectus* *non* *potest* *esse* *plastes*, *ut* *Myron*, *sed* *rationis* *plasticæ* *non* *ignarus.* *Tertull.* 1. *ad* *Nation.* 12. *Plastica* *manus.* — *Hinc*

Plasticus, i, m. 2. absolute, substantivorum more, est idem ac *plastes.* *Firmic.* 7. *Mathes.* 25. *Faciet* *pictores*, *plasticos*, *aurifices.*

PLASTICUS, i, m. 2. *V. voc. præced.* in *fin.* **PLASTUS**, a, um, adject. idem ac *plasticus.* *Figurate* *Fulgent.* 1. *Mythol. præf.* *ad* *fin.* *Jam* *simulacra* *modis* *mentes* *fallentia* *plasticis.* *h. e.* *foliis* *et* *fallacibus.*

PLÁTALÆA, æ, f. 1. *avis*, *de* *qua* *Cic.* 2. *Nat.* D. 49. 124. *Legi* *etiam* *scriptum*, *esse* *avem* *quamdam*, *quæ* *platalea* *nominaretur*: *eam* *sibi* *cibum* *quæret* *advolentem* *ad* *eas* *aves*, *quæ* *se* *in* *mari* *mergerent*; *quæ* *quum* *emersissent* *piscemque* *cepissent*, *usque* *eo* *premere* *earum* *capita* *mordicus*, *dum* *illæ* *captum* *amitterent*, *id* *quod* *ipsa* *invaderet.* *Eademque* *hæc* *avis* *scribitur* *conchis* *se* *solere* *complere*, *easque* *quum* *stomachi* *calore* *concoxerit*, *evomere*, *atque* *ita* *eligere* *et* *illis*, *quæ* *sunt* *esculentia.* *Hæc* *Cicero.* *Eadem* *narrat* *Plin.* 10. *Hist. nat.* 40. 56. (115). *sed* *plateam* *vocat.* *Aristot. l.* 9. *Hist. anim.* c. 10. *πελεκῶνα.* *Et* *Italii* *multi* *diciunt* *plateone.*

PLATANÆTUM, i, n. 2. idem ac *platanon.* *Gloss. Philox.* *Πλατανῶν*, *platanetum.*

PLATANINUS, a, um, adject. *πλατανινός*, qui *ex* *platanis* *est.* *Colum.* 12. *R. R.* 16. 3. *Alii* *foliis* *vitiginis*, *nonnulli* *plataninis* *semivietas* *uvæ* *contingunt.*

PLATANISTA, æ, m. 1. *πλατανιστής*, *piscis*, *de* *quo* *Plin.* 9. *Hist. nat.* 15. 17. (48). *In* *Gange* *Indiæ* *platanistas* *vocant*, *rostris* *delpini* *et* *cauda*, *magnitudine* *autem* *seiddecim* *cubitum.*

PLÁTANON, ónis, m. 3. πλατάνων, locus platanis consitus. *Petron. Satyr.* 131. Postero die in eumdem platanona descendi. *Martial.* 3. 19. Exornant fictæ quæ platanona feræ. *Vitrui.* 5. 11. ad fin. Faciunda autem xysta sic videntur, ut sint inter duas porticus silvæ, ut platanones. — Rectus casus *platanon* est apud *Plin.* 1. Ep. 3., et in quibusdam editionibus. Græcis litteris πλατάνων.

PLÁTANUS, i, f. 2. In quarta declinat. *Virg. Cul.* 122. prona surgebant valle patentes Aeriæ platanus. Est qui legit platani. — Ceterum *platanus*, πλατάνος, *Platanus orientalis* Linn., It. *platano*, est arboris genus, quod umbræ tantum gratia expetitur: a πλατὺς *latus*. Hinc ab *Horat.* 2. Od. 15. 4. cælebs dicitur, quia non solet adhiberi ad vitæ fulciendas, ut ulmus. *Cic.* 1. *Orat.* 7. 28. Nam me hæc tua platanus admonuit, quæ non minus ad opacandum bunc locum patulis est diffusa ramis, quam illa, cujus umbram secutus est Socrates, quæ mihi videtur non tam ipsa aquila, quæ describitur, quam Platonis oratione crevisse. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 1. 3. (6). Quis non jure miretur, arborem umbræ gratia tantum ex alieno petitam orbe? Platanus hæc est, mare Ionium Diomedis insula tenus ejusdem tumuli gratia primum invecta, inde in Siciliam transgressa, atque inter primas donata Italiæ, et jam ad Morinos usque pervecta, etc. et *moz* 5. (9). Celebratæ sunt primum in ambulatione Academice Athenis cubitorum XXXIII. Nunc est clara in Lycia, gelidi fontis socia amenitate, itineri apposita domicilii modo, cava octoginta atque unius pedum specu, nemorosa vertice et se vastis protegens ramis, arborum instar, agros longis obtinet umbris, etc. *V.* ibi reliqua. *Virg.* 2. *G.* 70. Et steriles platani malos gessere valentes. Adde *Cic.* 2. *Divinat.* 30. 63.; et *Ovid.* 10. *Met.* 95. et 13. *ibid.* 794.

PLÁTEA, æ, f. 1. πλατεία. Estrita subjunctiva diphthongi pænultima corripitur. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 69. Puræ sunt plateæ, nihil ut properantibus obstant. Adde *Catull.* 15. 7. — Platea ¶ 1. Est via lata in urbe: a Græca voce allata, in qua supplendum est ὁδὸς *via*. Est enim adject. femin. nominis πλατὺς *latus* (It. *strada larga*; Fr. *large rue*, *place publique*; Hisp. *calle ancha*, *plaza*; Germ. *eine Strasse in der Stadt*; Angl. *a bread way or street*). *Ter. Andr.* 4. 5. 1. In hac habitasse platea dictum est Chrysideim. *Cæs.* 1. *B. C.* 27. Portas obstruit, vicos plateasque inædificat. *Auct. B. Alex.* 2. extr. Turres subjectis rotis, funibus, jumentisque, directis plateis, in quamcumque erat visum partem movebant. ¶ 2. Quandoque etiam capitur pro area in mediis ædibus, *cortile*. *Lamprid.* *Elagab.* 24. Plateas in Palatio stravit Lacedæmonius et porphyreticis saxis.

PLÁTEA, æ, f. 1. nomen avis, πελαξία. *V. PLATALEA.*

PLATEOLA, æ, f. 1. deminut. plateæ, *piatzetta*, parva platea. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tyr.* p. 194.

PLÁTESSA, æ, f. 1. genus piscis plani et læcentis. *Auson. Epist.* 4. 58. mollesque platessæ.

PLÁTICE, adverb. πλατικῶς, *alla grossa*, *roz-zamente*, ruditer, læxe, universim. *Firmic.* 2. *Mathes.* 16. Debet enim is, qui instituitur, primum platice iustitui, ut his apertioribus levioribusque compositus, secretiura deinceps cunfidentius consequatur.

PLÁTICE, es, f. 1. abbozzo, πλατικῆ, rudis et compendiarie instructio, quam postea sequitur plenior doctrina. *Firmic.* 2. *Mathes.* 16. extr. Nunc ad platice, locorumque definitionem revertamur.

PLÁTICUS, a, um, adject. πλατικός, laxus, latus, remotus. *Firmic.* 3. *Mathes.* 2. a med. Et quamvis quidam putent, platiceam istam dispositionem esse, discentis tamen ingenium facili institutionis magisterio componit. *un abbozzo.*

PLÁTÓNIA vel platanis, æ, f. 1. lastra marmorea, lapis in tabulæ formam dissectus: ex deminut. πλατίνιον *tabella*, ut videtur. *Auct. de limit.* p. 248. *Goes.* Terminos in modum pla-

tanis posuimus, ut qui nascunt, milliarios eos putent. *Alii leg.* *platumæ*. *Cassiod.* 3. *Variar.* 9. In municipio Itaque vestro sine uo jacera conperimus columnas, et lapides vetustatis invidia demolitos. et *moz*. Supra memoratas platonias, vel columnas ad Ravennatem civitatem contradat modis omnibus devebendas. *Alii leg.* *platomas*. *V. Ducang.* in *Gloss. med. et inf. Lat.* in *V. Platonæ*. *V. STRATEGEUM*. Ceterum vox *platonía* mire corrupta est a Latinis, quum debeat esse *platumna* vel *platymna*, *atis*, a Græco πλατύνμα, *plátyma*.

PLÁTÓNITAS, atis, f. 3. qualitas et proprietas Platonis. *Boeth.* in *Aristot. libr. de interpr. ed. sec.* p. 339. Age enim, incommunicabilis illa Platonis proprietas, Platonitas appellatur; eo enim modo qualitatem hanc Platonitatem ficto vocabulo nuncupare possumus, quo modo hominis qualitatem dicimus humanitatem. Hæc ergo Platonitas solius unius est hominis, et hoc non cuiuslibet, sed solius Platonis: humanitas vero et Platonis et ceterorum, quicumque hoc vocabulo continentur; unde fit, ut quoniam Platonitas in unum convenit Platonem, audientis animus Platonis vocabulum ad unam personam unamque particularem substantiam referat.

PLÁTŪCĒROS, ótis, m. 3. πλατύκερος, *daino*, lata cornua habens: a πλατὺς *latus* et κέρα *cornu*. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 45. (123). Aliorum (*animalium cornua*) fudit in palmas, digitosque emisit ex iis: unde *platycerotas* vocant. h. e. *dorcadæ*. *Πλατύκερωτας* quidam leg. et apud *Varron.* 2. *R. R.* 1. 5., ubi libri habent *caprarum* quas Latine *rotas* appellant. Alii melius leg. *strepsicerotas* pro inepta lectione *rotas*. Adde *Not. Tyr.* p. 175., ubi tamen mendose *platicerous* pro *platyceros* legitur.

PLÁTŪCŌRIÁSIS, is, f. 3. pupillæ ultra naturalem modum dilatatio, morbus equorum oculos infestans: a πλατὺς *latus* et κόρη *pupilla*. *Veg.* 2. *Veterin.* 16. Sic de hominibus *Theod. Priscian.* lib. 2. part. 2. c. 6. ad fin. Nam phtibsis et mydriasis certissima paralysis oculorum est. Quæ phtibsis ex contractione vel demlnutione pupillæ contingit: ea resolutione vero vel dissolutione pupillæ mydriasis, quam medici *platicoriasis* (scribe *platycoriasiu*) appellaverunt.

PLÁTŪPHŪTHALMUS, i, m. 2. πλατύφθαλμος, ita cognominatur stibium, lapis spurmæ candidæ nitentisque, oculos dilatans: a πλατὺς *latus* et φθαλμος *oculus*. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 6. 34. (102).

PLÁTŪPHYLLON, i, n. 2. πλατύφυλλον, genus stibymali latis foliis. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 8. 44. (70). et *ibid.* 11. 73. (119). Est autem a πλατὺς *latus* et φύλλον *folium*.

PLÁTYS, yos, m. 3. πλατὺς, *latus*. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 8. 58. (90). Nervus, qui *platys* appellatur.

PLAUDO, dis, si, sum, dere, a. et n. 3. Pro *plaudo* dixere etiam *plodo*, ut *coda* pro *cauda*, *plostrum* pro *plaustrum*, etc., unde *explodo* *complodo*. *Varro* apud *Non.* p. 487. 5. *Merc.* In balneis plodere capimus et marmurari. Adde *Cic. fragm.* apud *Diomed.* 1. p. 378. *Putsch.*; et *Quintil.* 6. 1. 52. ed. *Spalding.* — Part. *Plaudens* sub *B. I.*; *Plausus* et *Plaudendus* sub *A. I.* et *B. I.* 2. — *Plaudere*

A) Active est cum sonitu percutere, plangere, verberare, pulsare, ferire, *κροτέω* (It. *percuotere*, *battere con istrepito*; Fr. *frapper*, *battre quelque chose avec bruit*; Hisp. *caascar*, *pegar*, *golpear con fuerte ruido*; Germ. *etwas oder an etwas klatschen*, *so schlagen*, *dass es klatscht*; Angl. *to beat*, *make a noise by beating or striking*).

I.) Proprie. *Virg. Cir.* 179. Non Libycu molles plauduntur pectine telæ. *Ovid.* 2. *Met.* 866. modo pectora præbet Virginea plaudenda manu. *Stat.* 7. *Theb.* 134. clipeum ter pectore plausit. *Id.* 1. *Silv.* 3. 74. vitreasque natatu Plaudit aquas. *Virg.* 6. *Æn.* 644. Pars pedibus plaudunt choreas. h. e. pede terram pulsando choreas agunt. — Sic Part. *Plausus* apud *Virg.* 3. *G.* 185. *de equo.* blandis gaudera magistri Laudibus, et plau-

sæ sonitum cervicis amare. et 12. *Æn.* 80. Circumstant properi aurigæ, manibusque læcessunt Pectora plausa cavia. *Val. Flacc.* 3. 527. Ipsa citatarum tellus pede plausa sororum Personat.

II.) Figurate. *Ovid.* 14. *Met.* 576. præpes Subvolat, et cineres plausis everberat alis. *strepitando col battere insinse le ali.*

B) Neutorum more *plaudere* est rem cum ra percutendo sonitum edere.

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Cum Ablativo rei. *Virg.* 5. *Æn.* 515. alis Plaudentem figit sub nube columbam. *Ovid.* 8. *Met.* 238. prosperit ab ilice perdis, Et plausit pennis, testataque gaudia cantu est. *Id.* 6. *ibid.* 97. plaudit crepitante ciconia rostro. — b) Absolute. *Seneca* 2. *Quæst. nat.* 28. Aversæ inter se manus collisæ non plaudunt, sed palma cum palma collata plausum facit. *risuonano*. ¶ 2. Sæpe est collisus manibus sonitum edere, quod fit quum alicui re bene gesta gratulamur, quum probamus aliquid, quum lætitiã ostendere volumus, *applaudire*. *Cic.* 16. *Att.* 2. Populum R. manus suas non in defendenda republ. sed in plaudenda consumere. *Alii leg.* in laudando. et 2. *ibid.* 19. Huic ita plausum est, ut salva republ. Pompejo plaudi solebat. — *Plaudite*, extrema vox actorum, aut cantoribus in teatro peracta fabula, ut apud *Terent.* et *Plaut.* videre est. *Quintil.* 6. 1. 52. Tunc est commovendum theatrum, quum ventum est ad ipsum illud, quo vates tragediæ comediæque clauduntur, *Plaudite*. *Horat.* *Art. P.* 155. usque Sessuri, donec cantor, vos plaudite, dicat. *Cf. Cic. Senect.* 19. 70. Naqua sapienti usque ad *Plaudite* veniendum est

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro probare, assentiri. *Cic.* 2. *ad Q. fr.* 4. Vatinium arbitratu nostro concidimus, diis hominibusque plaudentibus. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 88. Ingeniis non ille favet plauditeque sepulchris. ¶ 2. *Plaudere* sibi, sibi placere, blandiri, sua nimium amare, probare. *Plin.* 9. *Ep.* 14. Nec ipse tibi plaudis, et ego nihil magis ex fide, quam de te scribo. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 66. populus me sibilat: at tibi plaudo Ipse domi, simul ac nummos contemplos in arca. ¶ 3. *Plaudere in aliquem*, contra aliquem, et quasi exsibilare. *Minuc. Fel. Octav.* 14.

PLAUROMATI. *V. PLANARATRUM.*

PLAUSIBILIS, e, adject. *plausibile*, *favorevole*, *grato*, *che piace*, *κροτήτος*, qui placet, qui plausum meretur, popularis, gratus. *Cic. Divin.* in *Q. Cæcil.* 3. 8. Censorium nomen, quod asperius antea populo videri solebat, id nunc populare atque plausibile factum est. *Cf. Quintil.* 12. 10. 73. Dicendi genus magis populare atque plausibile. *Rursus Cic.* 3. *Tusc.* 21. 51. Hæc plausibilia non sunt, ut in sinu gaudeant, gloriose loqui desinant. *Seneca Ep.* 59. Antiqui, apud quos nondum captabatur plausibilis oratio. *Quintil.* 4. 3. 1. Perlisque moris est, pro lato rerum ordinae, protinus utique in aliquem lætum ac plausibilem locum, quam maxime possint, favorabiliter excurrere.

PLAUSIBILITER, adverb. *plausibilmente*, cum plausu. *Sidon.* 8. *Ep.* 10. Magnus orator, si negotium aggregatior angustum, tunc amplum plausibilis manifestat Ingenium.

PLAUSILIS, e, adject. plausibilis. *Sidon.* 9. *Ep.* 14. Plausibilis aliquem fuvere ulnis. *Alii leg.* plausibilibus. *Not. Tyr.* p. 172. Plausilla, plausibilis.

PLAUSITO, as, are, n. 1. frequentat. a *plaudo*. *Auct. arm. Philom.* 21. Plausitat arborea clamans de fronde palumbes.

PLAUSOR, oris, m. 3. *applausore*, qui plaudit. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 130. In vacuo lætus sessor plausurque teatro. *Petron. Satyr.* 5. neva plausor in scæna Sedeat redemptus histrionis addictus. *Sueton.* *Ner.* 25. Sequentibus currum ovantulum ritu plausoribus. — Dicitur etiam *plausor*, ut *plodo* pro *plaudo*. *Sidon.* 9. *Ep.* 3. a med. et *arm.* 9. 300.

PLAUSTRÁRTRUM. *V. PLANARATRUM.*
PLAUSTRÁRIUS vel plustrarius, a, um, adject. ad plaustrum pertinens. *Cato R. R.* 11.

Asinos plostrarios duos. et moz. Jugum plostrarium. — Hinc

Plaustrarius, *ii*, m. 2. absolute, substantivum more, ¶ 1. Est Ital. carrozajo, ἀμαξοπηγῆς, opifex plaustrorum. *Lamprid. Alex. Sev.* 24. Linteonum, vitreariorum, plaustrariorum et ceterarum artium vesticul pulcherrimum instituit. ¶ 2. Item qui plaustrum regit, carrettajo, ἀμαξεύς. *Ulp. Dig.* 9. 2. 27. ad fin. Si ex plastro lapis ceciderit, et quid ruperit, vel fregerit, Aquiliæ actione plaustrarium teneri placet. *Alii leg.* plostrarium. *Inscript.* Pompejana apud *Romanelli Fiagg. a Pompei. T.* 1. p. 276. MARCELLINVM ARDILEM LIGNARI ET PLOSTRARI ROG. VT F. h. e. rogant, ut faveat. Ibi tamen LIGNARI et PLOSTRARI legitur.

PLAUSTRARIUS vel plostrarius, *ii*, m. 2. *V.* voc. præced. in fin.

PLAUSTRILUCUS, a, un, adject. lucens instar sideris, quod plaustrum dicitur; quam vocem vide sub *II. Capell.* 9. p. 309. Sub te plaustrilucis luminat ignibus Anguis Parrhasias disjiciens feras. *Grotius* mallet *plaustriducis* a *plaustriducus*, a, um, qui plastro ducitur: sed nihil mutandum, nam *Capella* malus est prosodie auctor.

PLAUSTRIS, *icis*, f. 3. quæ plaudit. Tamquam Latinum agnoscit *Non.* p. 150. 29. *Merc.* Ita tonstrix, ita impulstris, ita curatrix, ita plaustris, ita assestris.

PLAUSTRUM vel plostrum, *i*, n. 2. carrus, vehiculum magnis oneribus ferendis aptum, præsertim apud rusticos: a *plaudendo*, quod terram plaudat, ut *Scaliger* placet, ἀμαξία, ὄχημα (It. carro, carretta, carrette; Fr. chariot, chariot de bagage, charrette, voiture; Hisp. carro, carreta; Germ. der Wagen, bes. der Last-oder Frachtwagen; Angl. a waggon, wain, cart).

1.) Proprie. — a) Forma *plaustrum* apud *Plaut.* *Aulul.* 3. 5. 31. Plus plaustrorum in ædibus videas, quam ruri, quando ad villam veneris. *Cic.* 1. *Divinat.* 27. 57. Se interfectum in plaustrum a caupone esse conjectum, et supra stercus injectum. *Ovid.* 3. *Trist.* 10. 59. Ruris opes parvæ, pecus et stridentia plaustra. *Id.* 12. *Met.* 281. inque humeros ilmen tellure revulsum Tollit, onus plaustris. *Id.* 4. *Pont.* 7. 9. Ipse vides, onerata ferax ut ducat lazys Per medias Istri plaustra bubulcus aquas. *Virg.* 11. *Æn.* 138. Nec plaustris cessant vectare gementibus ornos. *Juvenal.* 3. 256. Pinum plaustra vebunt. — b) Forma *plostrum* apud *Sueton.* *Vesp.* 22. Nonnulla ejus facetissima existant, in quibus et hæc: Mestrium Florum, admonitus ab eo, plaustra potius, quam plostra dicenda, die postera Flaurum salutavit. *Cato R. R.* 2. extr. Vendat boves vatulos, plostrum vetus. *Colum.* 6. *R. R.* 2. 8. Juvenci post ejusmodi experimenta vacuo plostro subjungendi. Adde *Varron.* 1. *R. R.* 22. 3.; *Horat.* 1. *Sat.* 6. 42.; et *Vet. Tab. æn.* apud *Murat.* 582. sub fin. Ex loco *Suetonii* apparet, *plostrum* fuisse semper in sermone familiari, *plaustrum* vero apud cultiores homines, ut *orum* (unde Itali oro nunc dicunt) vulgo olim Romæ, et præsertim a rusticis usurpatum fuit. — c) Scythæ in plaustris habitasse dicuntur. *V. HAMAXOBII.* *Horat.* 3. *Od.* 24. 9. Campestres melius Scythæ, Quorum plaustra vagas rite trahunt domos. — d) Plantrix sacra Cereris, ejusque ministras Athenis vectare mos fuit: item Romæ, teste *Servio* ad illud *Virg.* 1. *G.* 163. Tarda que Eleusina matris volentia plaustra. — e) Fabularum agendarum initium in plaustris fuit: nam, ut ait *Horat.* *Art. P.* 275. Ignotum tragicæ genus invenisse Camenæ Dicitur, et plaustris vesisse poemata *Theopis*, Quæ canerent agerentque peruncti fæcibus ora. At *plaustris vesisse poemata* comice dictum est de caterva peregrinantium: eosdem de plastro egisse fabulas in bis verbis non inest. — f) *Plaustrum perculi*, proverb. rusticum, b. e. res meas perturbavi, everti: ductum, ut *Festus* p. 230. 14. *Müll. Fest.* ait, ab eo, qui pede onusta plaustra perculi, evertitque. *Plaut. Epid.* 4. 2. 22. Perii! plaustrum perculi. *Donatus*

ad illud *Ter. Eun.* 2. 3. 87. Quo trudis? perculeris tu jam me: Perverteris, inquit. unde proverbium: bene plaustrum perculi. ubi *Scaliger* ad *Festum* monet legendum pene, seu pæne.

II.) Translate. *Plaustrum* est signum caeleste, de quo *Ovid.* 10. *Met.* 447. Fleserat obliquo plaustrum temone Bootes. *Id.* 4. *Pont.* 10. 39. Proxima sunt nobis plaustris ducentis formam, Et quæ præcipuum sidera frigus habent. *V. SEPTENTRIO.*

PLAUSUS, a, um. *V. PLAUDO.*

PLAUSUS, *i*, m. 2. *V.* voc. seq. init.

PLAUSUS, us, m. 4. (plaudo). *Plosus* pro *plausus* quidam leg. in illo *Ennii* apud *Macrob.* 6. *Saturn.* 1. It eques, et plosu cava concutit ungula terram. *At cl. Vahlen. leg.* plausu. — *Plausus*, *i*, m. 2. *Impm. Honor. et Theodos. Cod. Theod.* 15. 9. 2. Inconsulta plausorum insaniam. — Ceterum *plausus* ¶ 1. Generatim ac proprie est percussio cum sonitu, percossa, battimento con suono, κρότης. *Virg.* 5. *Æn.* 215. de columba. plausumque exterrita penius Dat tecto ingentem. *Seneca* 2. *Quæst. nat.* 28. Palma cum palma collata plausum facit. *Ennius* apud *Cic.* 2. *Divinat.* 26. 57. de gallis gallinac. Favent faucibus russis cantu, plausuque præmunt alas. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 21. 24. (46). de insid. Diem venientem nunciant cantu, ipsum vero cantum plausu laterum. *Id.* 11. *ibid.* 20. 22. (68). de apib. Gaudent plausu atque tinnitu æris, eoque convocantur. *Apul.* 9. *Met.* Jamque et plausus manuum et aurium flexus et ductum capistris placide pattebar. *Hic loquitur asinus.* ¶ 2. Speciatim et sæpius de collisione manuum in gratulatione, lætitia, studio, applauso, plauso, festa. *Cic.* 14. *Att.* 16. Præsertim tantis plausibus, tanta approbatione infimorum. et 4. *ibid.* 1. circa med. A plebe plausu maximo est mihi gratulatio significata. *Id.* 1. ad *Brut.* 3. Maximo clamore atque plausu in Rostris collocatus sum. *Quintil.* 8. 3. Admirationem suam non acclamatione tantum, sed etiam plausu confiteri. *Cic. Senect.* 18. 64. Quibus quum a cuncto consensu plausus esset multiplex datus, etc. *Id.* 2. *Att.* 18. Huic plausus maximi a bonis impertuntur. *Id. Sezt.* 58. 124. Tantus est ex omnibus spectaculis plausus excitatus, ut etc. *Id.* 8. *Att.* 9. In aliqua re plausus querere. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 185. ferre. riportare. et *Cic.* 2. *Tusc.* 26. 64. captare. *Quintil.* 4. 1. 77. petere. *Virg.* 1. *Æn.* 751. ingemare. et 5. *ibid.* 506. ingenti sauerunt omnia plausu. et *ibid.* 576. Aliquem plausu excipere. *Seneca Ep.* 29. Si intrante te clamor et plausus et pantomimica ornamenta obstreperint. *Cic. Sezt.* 54. 115. Plausum immortalitatem, sibi tamen mortem videri. *Tac.* 16. *Ann.* 4. Et plebs quidem urbis personabat certis modis plausuque composito. — Romæ aliquando plausum ars quædam fuit: ac tria eorum genera sub Nerone, bombos, iuibrices, testas, enumerat *Sueton. Ner.* 20. Olim res fuit simplex, et arte carens, ut ait *Ovid.* 1. *Art. am.* 113. — Apud Cilices plausus supplicantium signum fuit, ut est apud *Flor.* 3. 6. ad fin.

PLAUTUS et plôtus, a, um, adject. *Comp. Plautior* 1. ¶ 1. *Paul. Diac.* p. 231. 1. *Müll.* Plauti appellantur canes, quorum aures languidæ sunt ac flaccidæ; et latius videntur patere. *Pontedera Antiquit. Lat. et Græc.* p. 433. ita canes appellatos putat, quia eorum pedes extrorsum vergunt, seu quibus pedes displotudunt, ideoque *Paulum Diac.*, qui aliter docuit, falsi insinulat. — *Plautiores conchæ* apud *Tertull.* *Fall.* 3. sunt pinnæ, quæ muscosani lanositatem præbent vestibus faciendis aptam. ¶ 2. Notat etiam eum, qui planis est pedibus. *Festus* p. 238. 31. *Müll.* Ploti appellati sunt Umbri, pedibus planis quod essent. Unde soleas dimidiatas, quibus utuntur in venando, quo planius pedes ponerent, vocant *sempiplotia*. Et ab eadem causa *M. Accius* (al. *Maccius*) poeta, quia *Umbri* Sarsinas erat, a pedum planitie initio *Plotus*, postea *Plautus* captus est dici, ut idem *Fest.* docet. Cf. *Paul. Diac.* p. 239. 4. *Müll.*; et *Placid. Gloss. ed. A. Maio* in *Class. Auct. T.* 3. p.

492. — *NB* De *Plauto* comœdiographo *V.ONOM.*

PLEBECULA, æ, f. 1. *Plebicula* legitur apud *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* ed. *A. Maio* 2. 36. — *Plebecula*, deminut. a *plebs*, est infima plebs, popellus, *gentaglia*, *plebaglia*, infima plebe, δημῶδιος. *Cic.* 1. *Att.* 16. Illa contionalis hirudo ærarii, misera ac jejuna plebecula, ne ab hoc Magno antice diligi putat. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 185. media inter carmina poscunt Aut arsum, aut pugiles: his nam plebecula gaudet. *Pers.* 4. 6. commota fervet plebecula bile. — De artificibus, *artigiani*. *Sueton. Vesp.* 18. Sineret se plebeculam pascere. *V.* integrum locum.

PLEBEIUS, a, uui, adject. qui est ex plebe, b. e. ex tertio inimoque ordine populi Romani. *della plebe*, plebeo, δημῶδιος.

I.) Proprie. *Cic.* 9. *Fam.* 21. Quid tibi venit in mentem negare, *Papirium* quemquam unquam, nisi plebejum fuisse? fuerunt enim patricii minorum gentium. *Id. Mur.* 7. 15. Sunt amplæ et honestæ familie plebejæ. *Liv.* 6. 40. Ne, si duos licebit creare patricios consules, neminem creetis plebejum. *Id.* 10. 23. Virginia Auli filia patricia plebejo nupta *Volumnio* consuli, et *ibid.* Hanc ego aram *Pudicitie plebejæ* dedico. *Flor.* 1. 26. Plebeji magistratus. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 188. rex sum. Nil ultra quero plebejus. — *Ludi plebeji*, a plebe *R.* instituti. *V. CIRCENSIS.* *Liv.* 29. 38. *Ludi Romani* biduum instaurati: idem per biduum plebeji ab ædilibus. — Absolute. *Ennius* apud *Festum* p. 145. 26. *Müll.* *Palam* mulire plebejo piaculum est. a un plebeo.

II.) Translate est ad plebem pertinens, vulgaris, humilis, abjectus, vilis. *Plaut. Pæn.* 3. 1. 12. Nos videmur tibi plebeji et pauperes. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 18. 20. (78). Vilis atque olea, sedulitate plebeja satæ. *Cic.* 9. *Fam.* 21. Quid tibi ego in epistolis videor? nonne plebejo sermone agere tecum? *Id. Sezt.* 8. 19. Vestitus aspere nostra hac purpura plebeja, ac pæne fusca. *Id. fragm.* apud *Augustin.* 2. *contr. Pelag.* 37. De plebeja face sellulariorum. *Id.* 1. *Tusc.* 23. 55. Licet concurrant plebji omnes philosophi: sic enim ii, qui a Platone et *Socrate* et ab ea familia dissident, appellandi videntur. *Gell.* 12. 2. Eruditio vernacula et plebeja, nihilque ex veterum scriptis habens neque gratiæ, neque dignitatis. *Propert.* 2. 10. 24. Plebeji parvæ fueris essequiæ. *Ovid. Ib.* 154. dare plebejo corpus inane rogo. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 6. 8. (69). Plebeja vina. *Id.* 13. *ibid.* 12. 23. (75). charta. *Id.* 37. *ibid.* 9. 45. (129). gemma. *Propert.* 2. 19. 81. plebejus amictus. *Martial.* 13. 8. timbe plebejas *Clusinus* pulchibus otlas. — Absolute. *Petron. Satyr.* 93. at albus anser Et pictis anas renovata pennis *Plebejum* sapat.

PLEBES, is, et ei. *V. PLEBS* init.

PLEBICOLA, æ, comu. gen. 1. δημῶκοῦλος, qui plebem colit, et plebi servit. *Cic. Sezt.* 52. 110. Qui credo non libidinis causa, sed ut plebicola videretur, libertinum duxit morem. *Alii leg.* poplicola. *Id.* 2. *leg. Agr.* 31. 84. Ab hoc plebicola tribuno plebis ejicitur. *Liv.* 3. 33. Regimen totius magistratus penes *Appium* erat, favore plebis: adeoque novum sibi iugenum induerat, ut plebicola repente, omnisque aures popularis captator evaderet pro truce severoque insectatore plebis.

PLEBIS, is, f. 3. *V. PLEBS* init.

PLEBISCITUM, *i*, n. 2. Divisim etiam usurpatur. *V. SCITUM.* — In quarta declinat. In *vet. decreto* apud *Cic.* 4. *Att.* 2. bis. Neque populi jussu, aut plebis scitu. *Alii leg.* scito. — Ceterum plebiscitum, decreto, o legge fatta dal popolo, ψηφισμα, χειροτονία, est decretum plebis, seu populi *R.* quam interrogata in contione plebs rogatione magistratus, velitæ, jubeatque quippiam fieri, ipsa per suffragia id jubet, aut vetat: a scisco, decreto. *Senatus* enim censere et auctor esse, plebs sciscrare et jubere dicitur: *senatus* sunt consulta, plebis scita et jussa. *Cic. Dom.* 17. 44. *Felicitis*, jubeatis, ut *M. Tullius* in civitate ne sit, bonaque ejus ut mea sint. Ita enim fecit, etsi aliis verbis tulit. Hoc plebi-

scitum est? hæc lex? hæc rogatio est? *Id.* 2. *Fin.* 16. 54. Ut tribunus plebis ferret ad plebem, vellentne de ea queri. Quo plebiscito decreta a senatu est consuli quaestio. *Id.* 2. *Orat.* 48. 199. Plebiscitis toties consularem potestatem minui. *Liv.* 4. 49. Tribuni pleb. nullum plebiscitum, nisi ex auctoritate senatus, passuros se perferri ostenderunt. *Id.* 7. 42. Aliis plebiscitis cautum, ne quis eundem magistratum intra decem annos caperet, neu duos magistratus uno anno gereret. *Id.* 8. 12. ad *fin.* Q. Publilius Philo (ann. U. C. CCCXXVI.) dictator legem tulit, ut plebiscita omnes Quirites tenerent. *Lælius Felix* apud *Gell.* 15. 27. Tribuni neque advocant patricios, neque ad eos referre ulla de re possunt: ita ne leges quidem proprie, sed plebiscita appellantur, quæ tribunis plebis ferentibus accepta sunt: quibus rogationibus ante patricii non tenebantur, donec Q. Hortensius dictator (ann. U. C. CCCCLXII.) legem tulit, ut eo iure, quod plebs statuisset, omnes Quirites tenerentur. De hoc Q. Hortensio mentio est in *Epit. Livii* l. 11.

PLEBITAS, atis, f. 3. conditio plebeja, ignobilitas. *Cato* apud *Non.* p. 149. 4. *Merc.* Propter tenuitatem et plebitatem. *Cass. Hemina* *ibid.* Quicumque propter plebitatem agro publico ejecti sunt. Alii scribunt *plevitas* propter affinitatem litterarum *b* et *v*.

PLEBS, plebis, f. 3. Quod pertinet ad alias formas. — 1.º In sing. num. — a) Rectus casus *plebs* frequenter legitur in antiquis monumentis. *V. Marini*, *Inscriz. Alban.* p. 41. — b) Item in recto casu *plebis* habetur in *Inscript.* apud *Gud.* in *not. ad Phædr.* 4. 5. *extr.* At in hac eadem *Inscript.* quæ utpote adhibet Concordiæ exstans affertur a *Bertol. Antich. d' Aquileja* p. 297. n. 413., legitur *plebs*. — c) Item in recto casu *plebes* optimis etiam scriptoribus fuit usitatum. *Cic.* 3. *Legg.* 3. 9. *Plebes* quos pro se auxilii ergo creassit, etc. *Sall. Cat.* 34. a *med.* Saepè ipsa *plebes* dominandi studio permota, etc. *Phædr.* 4. 5. *extr.* Minuta *plebes* facili præsidio latet. *Auct. B. Alex.* 5. *Plebes* ac multitudo. *Lucan.* 7. 760. capit impia *plebes* Cæspite patricio somno. *Sil. It.* 8. 271. *Martia* *plebes*. Adde *Liv.* 6. 32. et alibi saepe, *Flor., Stat., Plin., Tac., Claudian.* et alios. — Et cum verbis et adjectivis pluralis numeri. *Liv.* 4. 9. ad *fin.* *Plebes* ad expugnandum secum Ardeam Volscos excitare. *Stat.* 5. *Theb.* 488. tremis impia *plebes* Sontibus accensæ stimulis. — d) Hinc *plebei* in Genit. et Dat. pænultima correpta, pro *plebis*, *plebi*, ut sit quintæ declinat., ut *tribunus plebei*, in veteri decreto apud *Gell.* 7. 19., item apud *Cic.* 7. *Fam.* 27. *Liv.* 3. 64. in *antiqua formula rogationis*, et alibi saepe: et *Sall. orat. Licini trib. pleb.* Adde *Varron.* 5. *L. L.* 81. *Müll.* et 6. *ibid.* 91. *ubi Müllerus leg. plebis*; et *Priscian.* 6. p. 704. et 7. p. 780. *Futsch.* In Dativo *Plin.* 11. *Hist. nat.* 11. 10. (26). *de apib.* Doms prium *plebei* exedificat, deinde regibus. *Id.* 19. *ibid.* 4. 19. (51). Ex horto *plebei* macellum, quanto innocentiore victu! — Verius tamen est fortasse, quod alii sentiunt, *tribunus plebei* non Genitivum, sed Dativum esse dissyllabum ex consuetudine veterum Latinorum scribendi ei pro *i* longa, ut docet *Priscian.* 1. p. 552. et 561. Hinc *Sulpicius* apud *Varron.* 5. *L. L.* 40. *Müll.* Dividit illico *Siccius plebei* rura largiter ad aream. Quod autem affert *Priscian.* 6. p. 704. ex *fragm. Sall.* *Plebei* tribuniciam potestatem, (quæ verba habentur in *Orat. Philippici contra Lepid. a med.*) sequitur verbum restitui, ex quo intelligitur esse Dativum, non patricium. Neque obstat, quod *tribunus plebei* dixere *Sall., Cic., Liv.* etc.; nam ea forma dixere, qua *imperator Romanis*, et *triumviri colonis deducendis*, etc. Hæc et alia in hanc rem *Cortius* ad *Sall.* 37. — e) *Plebi* etiam in *plebei* in multis *Livii* locis haberi in Genitivo, docet *Drakenborch.* ad 2. 33. — 2.º In plur. num. — a) *Plebis* in Genit. dixit *Prudent.* 10. *in* *scribis* 709. *Scribas* et *ipso*, et coronam *plebium*. — b) *Plebes* apud *Colum.* 9. *R. R.*

11. 1.: *V. infra* sub II. 3. — c) *Plebis* apud *Augustin.* *Ep.* 166. Recedit a *plebis* nostris. — Ceterum *plebs* (αἰθέρος vel αἰθῆρος unde *plebes*; et contract. *plebs*)

I.) Proprie est ea pars populi Romani, quæ a patribus, seu patriciis distinguitur, αἰθέρος, δῆμος (It. *plebe*, *popolo*; Fr. le *plébésien*, la *classe du peuple*, la *plèbe*; Hisp. *pueblo*, la *gente común*, *poblacho*; Germ. d. *Volksmenge*; Angl. the *common people*, or *plebeians*). — a) Differt a *populus*, quia hoc nomine omnis pars civitatis, omnesque ejus ordines continentur: *plebs* vero ea dicitur, in qua gentes civium patriciæ non Insuot, ut ait *Gell.* 10. 20. ex Atejo Capitone. *Liv.* 2. 56. a *med.* Appius negare, jus esse tribuno in quemquam, nisi in plebejum: non enim populi, sed plebis eum magistratum esse. *Cic. Mur.* 1. 1. Ut ea res mihi, magistratque meo, populo, plebique Romanæ bene atque feliciter eveniret. — b) Hoc sensu etiam equester ordo plebe comprehenditur. *Pseud-Sall. orat.* 2. ad *Cæs.* 5. de *republ. ordin.* In duas partes ego civitatem divisam arbitror, sicut a majoribus accepi, in patres et plebem. *Liv.* 2. 56. Huic actioni, gratissimæ plebi, quum summa vi resisterent patres. — c) *Populus* etiam aliquando pro *plebe* hoc sensu ponitur: ut quum dicitur *Senatus populusque R.* et *Liv.* 2. 55. Provocho ad populum. *mor enim subdit:* Provocho, et fidem plebis imploro. et 1. 47. ad *fin.* Non per suffragium populi, non auctoribus patribus, regnum occupasse. — d) Frequenter *plebs* dicitur de tertio ordine populi R., exclusis equitibus et patribus. Hinc illud *Auson.* *Edyll.* 11. 78. *Martia* Roma triplex equitatu, plebe, senatu. *Ovid.* 4. *Trist.* 2. 15. *Plebs* pia, cumque pia lætetur plebe senatus, Parvaque cumque eram pars ego nuper, eques. — e) In hac quoque significatione *populus* interdum pro *plebe* ponitur. *Martial.* 8. 15. Dat populus, dat gratus eques, dat tura senatus. — f) *Plebs urbana* Romæ erat turba otiosorum, egenorum, factionum, turbulentium, et in foro assidue versantium, quos in quatuor tribus redegit Q. Fabius Max., ut *Liv.* 9. 46. *extr.* narrat. *Sall. Cat.* 38. Sed urbana *plebs* præceptis ierat multis de causis. Contra *plebs rustica*, quæ in agris degit. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 24. 37. (219). et 18. *ibid.* 3. 3. (13).

II.) Translate. ¶ 1. Est populi multitudo, ea præsertim quæ optimatibus opponitur, quod nos Itali dicimus la *democrazia* in opposizione ai conservatori. *Cic.* 1. *Tusc.* 45. 108. In Hircania *plebs* publicos alit canes; optimates, domesticos. *Id. Mil.* 35. 95. *Plebein* et infimam multitudinem delinire. ¶ 2. Item universim in quacunque civitate *plebs* est ordo infimorum hominum, pauperiorum, villorum, *plebe*, *plebaglia*, *popolaccio*. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 59. Si quadringentis sex septem millia desint, *Plebs* eris. h. e. uous *plebei* ordinis, ut ait *Forcellinus*, quia hunc locum ad I. retulit. *Id.* 1. *Sat.* 8. 10. Hoc miseræ *plebi* stabat commune sepulchrum. *Id.* 1. *Ep.* 19. 17. Non ego ventosæ *plebis* anfragua venor. *Juvenal.* 11. 194. mihi pace Immensæ nimique licet si dicere *plebis*. ¶ 3. Hinc de quocunque infimo cætu dicitur. *Ovid. Ib.* 81. Vos quoque *plebs* Superum, Fauni, Satyrique, Laresque, Fluminaque, et Nymphæ, Semideumque genus. *Colum.* 9. *R. R.* 11. 1. de *apib.* dicit *plebem* vulgus apum, ut distinguatur ab earum regibus; ejus verba sunt: Quod si nullam progeniem tulerint favi, duas vel tres alvorum *plebes* in unum contribuere licebit.

PLECTA, æ, f. 1. idem ac *plexus*. *Fulgat. interpr.* 3. *Reg.* 7. 29. Et inter coronales et *plectas* leones et boves.

PLECTIBILIS, e, adject. duo diversa significat: scilicet

A) A Latino verbo *plectere* ¶ 1. Passive est *plecti* dignus, *dequo di castigo*. *Sidon.* 4. *Ep.* 6. ad *fin.* *Plectibilis* invidia. *Id. ibid.* 13. a *med.* Et quoniam nemo ferme est, qui *plectibilis* careat occultis. h. e. criminibus. Alii leg. *prolectibilibus*, h. e. malis illecebris, a *prolecto*, as. Ceterum

plectibilis habetur etiam apud *Claud. Mamert.* 1. *Stat. anim.* 1. et 2. *ibid.* 10.; et *Impp. Gratian., Valentian. et Theodos.* *Cod. Theod.* 14. 3. 16. ¶ 2. Active est qui *plectit* vel *punit*. *Cod. Theod.* 13. 1. 161. *Plectibili* severitate obvian-

dum. B) A Græco v. πλέκω est idem ac *plectilis*. *Gloss. Philoz.* *Plectibile*, πλεκτόν, πτυκτόν. *Plectibilis* hoc sensu probatur analogia; præterea in *Glossario Philoz.* sequitur *plectile*.

PLECTIBILITER, adverb. irremissibilmente, sine venia. Occurrit Comp. tantum apud *Alicim.* *Ep.* 4. ante *med.* Qui venialibus onerabatur fragilitate peccati. *plectibilis* opprimetur abusione remedii.

PLECTĪLIS, e, adject. intrecciato, πλεκτός, *plexus*, *nexilis*.

I.) Proprie. *Plaut. Bacch.* 1. 1. 37. Pro insigni sit corolla *plectilis*. Adde *Gloss. Philoz.:* *V. voc. præced.* sub *B.*

II.) Translate. *Prudent.* 2. *Apotheos. præf.* 36. *Syllogismi* *plectiles*, *intricati*.

PLECTO, ctis, xi, ere, a. 3. Præter *plecti* est cadentis Latinitatis: *V.* sub 2. — Part. *Plectendus* sub 2.º — *Plectere*, ut *πληκτής percussor* a *πληκτῆσαν, πληκται*, est verberare, ferire, percutere, *percuotere, battere*; atque adeo universim panire, supplicio afficere. — 1.º Fere autem passiva voce usurpatur, et *plecti* est pœnas dare, luere, *pagar il fio, provar la pena*. — a) Absolute. *Ter. Phorm.* 1. 4. 43. Tu jam lites audies: ego *plectar* pendens, nisi quid me fefellerit. *Horat.* 2. *Sat.* 7. 105. Tergo *plecti*. *Plin.* 6. *Ep.* 29. sub *fin.* *Quæsitum* est, an provinciales *plecti* oporteret: pœnas luerunt. *Cic.* 3. *Legg.* 20. 46. Ut in suo vitio quisque *plectatur*. *Id. Cluent.* 2. 5. Ut in iudiciis culpa *plectatur*. *Nepos Att.* 11. *extr.* *Caviti*, ne qua in re iure *plecteretur*. *Phædr.* 1. 31. De reliquis tunc na: Merito *plectimur*. *ben ci stà*, et *Cic.* 2. *Off.* 8. 18. Iure igitur *plectimur*. Nisi enim multorum impunita scelera tulissemus, numquam ad uoum tanta pervoisisset licentia. *Gell.* ex *Tiron.* *Ciceronis* lib. 7. 3. a *med.* Neminem, qui male facere voluit, *plecti* æquam esse, oisi, quod factum voluit, etiam fecerit. — Poetice de inanimis. *Horat.* 1. *Od.* 28. 25. sic, quodcumque minabitur Eurus *Fluctibus* *Hesperis*, *Venusinæ* *Plectantur* silvæ te sospite. — b) Additâ causâ, qua quis *plectitur*. *Ovid.* 3. *Trist.* 5. 49. Inscia quod crimen viderunt lumina, *plector*. *Cic. Amic.* 22. 85. Quum multis in rebus negligentia *plectimur*, tum maxime in amicis deligendis. h. e. ob negligentiam. *Ovid.* 4. *Pont.* 14. 17. Ergo ego cessabo numquam per carmina lædi? *Plectar* in incauto semper ab ingenio? *Apud.* Genitivum adjunxit in *Apolog.* Ut obtentu ejus ætulate. ipse insimulationis falsæ non *plecteretur*. — e) Additâ pœnâ, qua quis *plectitur*. *Modest.* *Dig.* 48. 9. 9. et *Ulp.* *ibid.* 8. 10. Capitibus pœna *plecti*. Adde *Cod.* 9. 20. 7. mox citand. — 2.º Active. *Impp. Dioclet. et Maximian.* *Cod.* 9. 20. 7. Si quem hujusmodi facinore deprehenderit, capite eum *plectere* non dubitabis. Addunt quidam ex *Plaut. Capt.* 4. 2. 116. fusti *plectito*, et *Men.* 5. 7. 28. *plecte* pugnis. Sed utroque loco legendum est *pecto*: quam vocem vide. *Solin.* tamen dixit 15. a *med.* Grypes velut geotii ad *plectendam* avaritiæ temeritatem. et *Auson. epist. præfiza Edyll.* 6. Quæ sibi ignoscunt, et *plectunt* deum. h. e. Cupidinem. *perdonano a sè e castigano il nume.* Et *Auct. Carm. de Providentia* 778. Quos si multa ioter inorum delicta priorum *Plectisset* propriæ rigor implacabilis iræ, etc.

PLECTO, ctis, xi et xii, xum, ctere, a. 3. *Plecti* habet in præterit., ut *Priscian.* docet 10. p. 903. *Futsch.* exemplum asserens *Lævii* in *Erotopægn.* *Voss. de Grammat.* l. 5. c. 31. etiam *plexus* tribuit, sed auctoritate *Fulgat. interpr. Judic.* 16. 13., quam *V.* sub I. b. — Part. *Plexus* sub I. a. et II. 1. — *Plectere*, quod ratione habita etym conjungendum est cum v. πλέκω, est implicare, necere, texere, *intrec-*
1.) Proprie. — a) Sapissime occurrit Part. *Plexus* apud *Classicos.* *Festus* p. 230. 2. *Müll*

Plexa colligata significat, ex Græco (scilicet a πλέκω), cui nos etiam præpositionem adijcimus, quom dicitur perplexa. *Lucret.* 5. 1398. Tum caput atque humeros plexis redimere coronis. *Catull.* 64. 283. Hos (flores) indistinctis plexos tulit ipse corollis. *Vitruv.* 10. 1. Scansoria ratio catenationibus, et transversariis, et plexis colligationibus, et erismatum futuris continetur. *Lucret.* 4. 620. Inde quod exprimus, per causas omne palati Diditur et raræ per plexa foramina linguæ. *h. e.* quæ recta, transversa, obliqua, intercurrentia linguam pervadunt. At Lachmannus *junctim leg. perplexa.* — b) Ut verbum finitum legitur apud *Vulgat. interpr. Judic.* 16. 13. Cui respondit Samson: Si septem crines capitis mei cum licio pleueris, et clavum bis circumligatum terræ fixeris, infirmus ero. *Auct. Paneg. ad Pis.* 169. Mobilitate pedum celeres super orbibus orbes Plectis. *Alii leg. Dectis.*

II.) Translate. ¶ 1. Plexus est idem ac perplexus, ambiguus. *Pacuvius* apud *Non.* p. 237. 4. *Merc.* Plexa, non falsa autumare dictio Delphis solet. ¶ 2. Plectere est etiam plicare, flectere. *piegare. Phædr.* 5. 9. Angusto in aditu taurus luctans cornibus, Quom vix intrare posset ad præsepia, Monstrabat vitulus, quo se pacto plecteret. *P' intricasse.* *Alii leg. flecteret. Juvenal.* 6. 495. plectitque comas, et volvit in orbem. *Alii leg. pectit.*

PLECTRICANUS, a, um, adject. qui plectro canit. *Epigr. in Anthol. Lat. T. 2. p. 320. Burmann.* Plectricanæ citbaræ septem discriminiibus, quos Assimilans genitor concordi examine junxit.

PLECTRIFER, fœra, fœrum, adject. qui plectrum fert. *Dracont.* 10. *carm.* 285. ed. *Duhn.* Plectriferi germana dei.

PLECTRIPŌTENS, entis, adject. poetice et musica peritus. *Sidon.* 9. *Ep.* 13. Qua Flaccus lyricos Pindaricum ad melos Frenis flexit equos plectripotentibus.

PLECTRUM, i, n. 2. πλῆκτρον, instrumentum citbarædi, quo ab illo fides, sive chordæ percuntur: a nomine Græco allato, quod a πλῆκσω ferio, Latine *pulsabulum* dicitur, it. *plettro.*

1.) Propria. ¶ 1. Stricto sensu est, ut diximus, instrumentum, quo citbarædius chordas percuit. *Cic. 2. Nat. D.* 59. 149. Itaque plectri similem linguam nostri solent dicere, chordarum dentes. (Hinc *Prudent.* 10. *peri steφ.* 6. *plectrum palati et faucium* linguam vocat). *Ovid.* 11. *Met.* 167. Instructaque fidem gemmis et dentibus Indis Sustinet a læva: tenuit manus altera plectrum. *Id. Heroid.* 3. 113. plectra movere. ¶ 2. Latiori sensu *plectrum* est navis gubernaculum, vel ipsius gubernaculi summa pars. *Sil. It.* 14. 549. Non plectro ratis, aut frangendæ in vulnere proræ Parcitur. et *ibid.* 403. Deduit telum, et residentis puppe magistri Affluit plectro dextram.

II.) Translate, per metonymiam (*V.* 1. 1.) a Poetis fere usurpatur pro lyra ipsa; item pro ipsi carminibus. *Tyball.* 3. 4. 39. plectro modulatus eburno. *Horat.* 2. *Od.* 13. 26. Et ta sonantem plenus aureo, Alcæe, plectro. *Id.* 2. *ibid.* 1. 39. Mecum Dionæo sub antro Quære modos levior plectro.

PLECTŪRA, æ, f. 1. πλοκή, intreccio, plexus. *Ennod. Dict.* 1. *ante med.* Omnis ramorum plectura diffunditur.

PLECTUS, a, um, particip. a *plecto*, quatenus percussum, πλεκτός, significat. *Seneca* 1. *Quæst. nat.* 15. *ante med.* Ab his (fulgoribus) tecta videmus icta, quæ aspersa Græci (al. Græci aspersa) plecta vocant. *Ita vulgati libri: at recentiores rectius legunt asteroplecta.*

PLEGUS vel piegus, ii, m. 2. pieggio, fidejussor. Vox cadentis Latinitatis. *V. Ducang. Gloss. med. et inf. Lat. in V. Plegius*, et infra *PLIGORIE.*

PLEJADES vel Pleiades, um, f. plur. et Plejas vel Plias, adis, f. sing. (*V.* sub *I. f.*) 3. Πλειάδες, Πλειάς, Pleiades, le *Gallinelle.*

1.) Propria — a) Sunt septem filiae Atlantis ex Pleione Nymphæ, nempe Electra, Halcyone,

Celæno, Maja, Asterope, Taygete, Merope, quæ in cælum translatae, et ante genua Tauri collocatae finguntur. *Ovid.* 3. *Fast.* 105. Quis tunc aut Hyadas, aut Pleiadas Atlanteas Senserat? — b) Dictæ sunt ἀπό τοῦ πλέειν, idest a navigando, quia exortu suo indicant tempus navigationi idoneum. Alii dictas putant, quasi πλεῖνες, quod numquam singulae apparent, sed fere omnes simul, præter Merope, quæ vix cernitur. Causa bujus rei affertur, quod quom reliquæ sorores diis nupsissent, Maja Electra, et Taygete Jovi, Halcyone et Celæno Neptuno, Astarope Marti, sola Merope mortali viro Sisypho nupsit: quam ob causam veluti pudibunda latitat. Sed aliorum opinio est, banc esse Electram matrem Dardani, et idcirco obscuriorem videri, quod excludum Trojæ spectare non potuerit, sed oculis manum opposuerit. *V. Ovid.* 4. *Fast.* 169. et *seqq.*; et *Hygin.* 2. *Astron.* 21. — c) A Latinis appellantur Vargiliæ, a verni temporis significatione, quod indicant, dum in nostro hemisphærio oriuntur. Nam vera axoriuntur, et circa æquinoctium earum ortus matutinus est. *Hygin.* *loc. cit.* Inter bujus Tauri finitionem, et caudam Arietis stellæ sunt, quas nostri Vergiliæ, Græci Πλειάδες dixerat. — d) Hæc dictio aliquando fit tetrasyllaba, Πληϊάδες. *Propert.* 3. 3. 58. Pleiadum denso cur coit imbre chorus? — e) Aliquando erit diphthongo e: poetæ abijciunt e, et dicunt *Pliades*, priore correpta. *Stat.* 1. *Silv.* 3. 95. Nec per et *Egæas* Hyadas, Pliadumque nivolum Sidus. — f) In sing. num. *Id.* 1. *ibid.* 6. 22. Terras obruit aut soluta Plias. (Hic prima producit. Sic *Val. Flacc.* 2. 357. Pliada lege poli nimboso moverat astro. *V.* et 11.) *Virg.* 4. *G.* 233. Plejas, et Oceani spretos pede reppulit amnes. — g) *Ovid.* trisyllabam facit, 1. *Met.* 670. Pleias enixa est, letoque det, imperat Argum.

II.) Translate ponitur aliquando pro tempestate et pluvia. *Val. Flacc.* 4. 268. spumanti qualis in alto Pliade capta ratis, et 2. 405. aspera si te Plias in adversæ tenuisset litore Thracæ. Adde *eumd.* *ibid.* 357.; et *Propert.* *loc. cit.* sub 1. d. — *NB.* De cognom. Rom. *V.* ONOM.

PLEMINA, um. *V.* FLEMINA.

PLENARIUS, a, um, adject. plenus, absolutus. *Ennod. Ep.* 8. Plenarium documentum. Adde *Augustin.* 5. *Confess.* 5. et 10. *ibid.* 30. *Cassiod.* 3. *Variar.* 5. Tuarum munus plenarium dignitatum.

PLENĒ, adverb. Comp. *Plenus*, et Sup. *Plenissime* 11. — Plene est ad plenum, con *pienezza.*

1.) Propria. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 22. 28. (139). Ingentia vasa corripere, ac plena infundere.

11.) Translate, *compitamente, totalmente, perfecte, cumulate.* *Cic.* 2. *Divinat.* 1. 3. Ut ejus loci questio plene esset cumulateque perfecta. *Cæs.* 3. *B. G.* 3. Quom nequa opus biberorum munitiones plene essent perfecta, neque etc. *Cic.* 1. *ad Q. fr.* 1. 13. Si hoc plene vitare non potes. *Id.* 1. *Off.* 15. 46. Homines plene sapientes. *Orellius* plane. *Quintil.* 2. 2. 8. Licet satiatione exemplorum (*præceptor*) ad imitandum ex lectione suppeditet, tamen viva illa, ut dicitur, vox allit plenus. *Ovid.* 2. *Pont.* 11. 20. Plenus facere aliquid. *h. e.* impensius, promptius, diligentius. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 28. 68. (273). Ostendimusque jam plenus. *h. e.* fusius, copiosius, uberius. At *Sillig.* plenus. *Horat.* 2. *Od.* 13. 26. Et te sonantem plenus aureo, Alcæe, plectro. *Id.* 1. *Ep.* 11. 14. Plene præstare aliquid. et 2. *ibid.* 2. 10. Plenus æquo laudare. *più del dovere.* *Plin.* 5. *Ep.* 8. *sub fin.* Quamvis illud plenissime, hoc restrictissime feceris. *Quintil.* 2. 13. 14. De his plenus suo quidqua loco tractabimus. *Id.* 1. 5. 38. Per quot autem et quas accidat (*solæcismus*) species, non satis convenit. Qui plenissime, quadripartitam volunt essa rationem.

PLENILUNIUM, ii, n. 2. plenilunio, πανσέληνος, oppositio lune et solis, quom luna soli ex diametro opposita tota ab illo illuminatur: tempus illud, quom luna quintadecima et rotunda est. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 32. 75. (323). Quom vero

occidente sole oriatur ex adverso, ita ut pariter aspiciantur; tum erit plenilunium. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 85. Ut pridie quam plenilunium sit, si minus, certe ipso plenilunio omnem, quom saturus es, fabam uno die spargas. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 15. 20. (53). Latet in argutibus imis, nisi tepore aliquo vocati, aut pleniluniis. Adde *Theop. Priscian.* 4. p. 315. ed. *Ald.*

PLENIPŌTENS, entis, adject. omnipotens. Affertur, nullo tamen auctore laudato, a *Priscian.* *de accent.* p. 1295. *Putsch.* Cetera vero breviantur, ut *omnipotens, plenipotens, armipotens, audiens.*

PLENTAS, atis, f. 3. idem quod plenitudo.

1.) Propria. *Vitruv.* 8. 2. Nubas propter plenitatem et gravitatem liquescaudo disperguntur. *Id.* 5. 9. *a med.* Quom corpus motionibus in ambulatione calescat, humores ex membris aer ersugendo, imminuit plenitates, extenuatque dissipando quod plus inest, quam corpus potest sustinere. Adde *eumd.* 7. 8.

11.) Translate. *Vitruv.* 6. 1. Sub septentrionibus nutriuntur gentes immanibus corporibus, sanguine multo, quoniam ab humeris plenitate cælicæ refrigerationibus sunt conformati.

PLENITER, adverb. idem ac plene. Translate *Ennod.* 5. *Ep.* 16. Dominum animæ meæ Senarium, ut apud me maneat, exorare pleniter non omitas. *Pet. Scholiast.* ad *Lucan.* 7. 816. Quam rem Felix Capella pleniter prosequitur.

PLENITUDO, inis, f. 3. pienezza, grossezza, corpulenza, πληρωσις, plenitas, crassitudo. *Cic.* 4. *Herenn.* 20. 28. Longitudo, aut plenitudo syllabarum. *Colum.* 4. *R. R.* 30. 4. Pecticæ cacumini modicæ plenitudinis. Est qui leg. *planitudinis*, male. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 87. (216). Homo crescit in longitudinem ad annos usque ter septenos, tum deinde ad plenitudinem. *Quintil. declam.* quæ *Trib. Marian.* inscribitur, 3. Attendat Romanæ militiæ plenitudo. *h. e.* universi Romani milites. Cave, imiteris.

PLENUS, a, um, adject. (pleo). Comp. *Plenior* I. 4., 5., 7., 8., 9. et 10., et 11. 2. et 3.; Sup. *Plenissimus* 1. 1., 4., 6., 7. et 8. — Plenus (quocum cf. Gr. πλεός) inani opponitur et est referens, confertus, repletus, πλεός, πλήρης, μεστός (It. pieno, ripieno; Fr. plein, rempli de quelque chose; Hisp. lleno, pleno, tupido; Germ. voll; Angl. full, replete, filled).

1.) Propria. ¶ 1. Generatim: Genitivum regit, et Ablativum; sed cum Genitivo est magis Latinum, ut *Quintil.* 9. 3. 1. monet. — a) Cum Genitivo. *Ter. Eun.* 1. 2. 25. Plenus rimarum sum, hac atque illac persuo. *Id.* *ibid.* 2. 3. 26. Color verus, corpus solidum et succi plenum. *Cic. Fontey.* 1. 1. Referta Gallia negotiatorum est, plena civium Romanorum. *Id.* 4. *Verr.* 14. 35. Plena domus cælati argenti multæque stragulae vestis. *Id.* *post redit. in senat.* 6. 13.; et *Varro* apud *Non.* p. 498. 33. *Merc.* Vini, somni plenus. *Cic.* 6. *de republ.* 11. Ostendebat Carthaginem de excelso et pleno stellarum, illustri et claro quodam loco. *Ovid.* 2. *Met.* 112. rutilo patefecit ab ortu Purpureas Aurora fores et plena rosarum Atria. *Id.* 9. *ibid.* 693. Plenaque somniferi serpens peregrina veneni. — b) Cum Ablativo. *Cic. Sext.* 10. 23. Otiosa vita, plena et conferta voluptatibus. *Id.* 6. *Verr.* 57. 126. Plena domus ornamentis sanorum atque oppidorum. *Liv.* 26. 42. Urbs omni ballico apparatu plena. *Id.* 1. 25. Feroces et pleni adhortantium vocibus. — *Deo plenus* est afflatus, instinctus, invaso, investito. *Lucan.* 9. 564. Ille deo plenus, tacita quem inente gerebat, Effudit dignas adytis et pectore voces. — *Ovid.* 15. *Met.* 176. magno feror æquore, plenaque ventis Vela dedi. — c) Absolute. *Virg.* 5. *Æn.* 281. at 1. *ibid.* 404. velis subit ostia plenis, a *piene vele.* *Cic. Dom.* 10. 24. Plenissime velis navigare. — d) Et neutrum absolute, substantivorum more. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 37. 118. Plenum et inane. *Pallad.* 2. *R. R.* 15. Sorba fictilibus usque ad plenum claudantur urceolis. *Virg.* 2. *G.* 243. dulcesque a fontibus undæ Ad plenum calcantur. ¶ 2. Speciatim de animalibus *plenus* est

gravidus, *pregno, gravido*. Ovid. *Heroid.* 16. 46. Plenus venter. *Plaut. Amph.* 2. 11. 49. Et quum te gravidam, et quum te pulcre plenam aspicio, gaudeo. Ovid. 10. *Met.* 469. de *Myrrha*. Plena patris thalamis excedit. *Val. Flacc.* 1. 413. Nec timet Anceam genitrix committere ponto, Plena tulit quem rege maris. *Cic. 1. Divinat.* 45. 101. Ut sue plena procuratio fieret. *Cf. Ovid.* 4. *Fast.* 633. Nunc gravidum pecus est, gravidæ nunc semine terræ: Telluri plenæ victima plena datur. *Colum.* 6. *R. R.* 24. 4. Bos plena fetu. ¶ 3. Item de animantibus est satur, satiat, *saziato, satio*. Ovid. 2. *Amor.* 6. 29. de *psittaco*. Plenus eras milio Translate *Horat.* 1. *Ep.* 20. 8. et scis, In breve te cogi, plenus quem languet amator. *h. e.* satur et fastidius. et 2. *ibid.* 1. 100. Quod cupide petiit, mature plena reliquit. Huc pertinet et illud *Ovid.* 3. *Pont.* 4. 55. Illa bibit siliens fector, mea pocula, plenus. ¶ 4. Item de animantibus et rebus plenus — a) Est crassus, *grossus*. *Colum.* 4. *R. R.* 29. 9. Ut ab ima parte acutus surculus, latere altero sit tenuior, atque altero plenior. *Cels.* 8. 4. Specillum neque nimis tenue, neque acutum, neque nimis plenum. *Cic. 2. Nat. D.* 6. 17. Quod etiam quibusdam regionibus contingere videmus, hebetiora ut sint hominum ingenia propter cæli plenioris naturam. *avia grossa*. — b) Item corpulentus, pinguis, *grasso, corpulento*. *Cic. 2. Divinat.* 69. 142. Pleni, enectine simus, etc. *Varro* 2. *R. R.* 5. 12. Tauros palea ac feno facere pleniores. *Horat.* 1. *Ep.* 7. 31. Vulpecula pleno corpore. *Ovid.* 2. *Art. am.* 661. et *Remed. am.* 327. Dic habilens, quæcumque brevis; que turgida, plenam. *Cels.* 1. 9. Frigus inimicum est seni, tenui: at prodest juvenibus, et omnibus plenis. et 2. 1. a *med.* Quæ pericula plenissimi cujusque sunt. *Cic. 2. Divinat.* 13. 30. Aliæ pecudis Jecur nitidum atque plenum est, aliæ horridum et exile. ¶ 5. Item de cibis. *Pleniores cibi* apud *Cels.* 3. 20. *in fin.* sunt crassiores, valentiores, et majoris alimenti. — *Vinum plenum* apud *eumd.* 1. 6. opponitur tenui. ¶ 6. Item de animantibus et rebus, fere cum Ablativo, est onustus, *carico*. *Stat.* 4. *Theb.* 812. et pleni dominis armisque feruntur Quadrupedes. *Ovid.* 2. *Amor.* 14. 23. Quid plenam fraudas vitem crescentibus utris? *Virg. 4. G.* 181. (rura thymo *apes*) plenæ. *Liv.* 41. 28. Exercitus plenissimus præda. *Propert.* 4. 10. 6. exuviis plenus ab hoste redis. Translate *Plin.* 2. *Ep.* 1. Plenus honoribus. *h. e.* qui ad summos honores pervenit. ¶ 7. Item de rebus est integer, cui nihil deest, *intiero*. — a) Universim. *Cic.* 3. *Fam.* 6. a *med.* Illud me movet in tanta militum paucitate abesse tuas cohortes, quæ sint plenissime. *Sic Cæs.* 3. *B. G.* 2. Legionem, neque eam plenissimam detractis cohortibus duabus et compluribus singillatim, qui etc., propter paucitatem despiciebant. *Id.* 4. *ibid.* 29. Eadem nocte accidit, ut esset luna plena. *Cic. Mil.* 9. 24. Ut haberet ad præturam gerendam plenum annum atque integrum. *Cf. Ulp. Dig.* 50. 4. 8. infra cit. sub g. — Similiter est perfectus, justus, *pleno, compito*. *Quintil.* 1. 1. 20. Nec sum adeo ætatum imprudens, ut instandum teneris protinus acerbe putem, exigendamque plenam operam. *Alii* plane. *Cic. 2. Herenn.* 20. 31. Perfecta et plena argumentatio ex quinque partibus constat. *Id.* 4. *Fin.* 14. 36. Perfecta et plena sententia. (cui *curta* opponitur.) *Id.* 5. *Tusc.* 23. 67. Ex perpetuis plenisque gaudiis vitam beatam existere. *Id.* 6. de *republ.* 12. Numerus plenus. — b) *Pleno aratro sulcare* apud *Colum.* 2. *R. R.* 2. 25. est toto aratro terræ immerso. — c) *Pleno gradu* est ita citato, ut parum absit a cursu, a *gran passu*. *Habent Sall. Jug.* 103; *Trebon.* ad *Cic.* 12. *Fam.* 16.; *Liv.* 4. 32. et 34. 15. et alii. — d) *Plena manu*, tota manu, totis manus viribus. *Tibull.* 1. 6. 31. nec verba victa fatiscit Janua, sed plena est percutienda manu. *Grat. Cyneg.* 147. bastilia plena Cæde mann. — Translate est copiose, abundanter, a *mani plene*. *Cic. 2. Att.* 25. Hortalus quam plena manu, quam ingenue, quam ornate nostras

taudes in astra sustulit! — e) *Pleno vertice*, toto vertice, conteata cervice. *Ovid.* 2. *Pont.* 7. 77. Sustineas ut onus, nitendum vertice pleno est. *Sic plena cervice* apud *Stat.* 2. *Theb.* 559. Saxum ingens, quod via plena cervice gementes Vertere humo, murisque valent inferre juveni. — *Sic pleno lumine*, intentis oculis, diligenti obtutu. *Claudiam.* 3. *Rapt. Pros.* 441. et pleno rimatur lumine campos. — f) *Pleno ore vesci* apud *Plin.* 8. *Hist. nat.* 22. 34. (84). avide, et buccas implendo, a *plena bocca*. — Translate *pleno ore laudare*, quantum potest, impense, liberaliter, large. *Cic. 1. Off.* 18. 61. Quæ magno animo et fortiter gesta sunt, ea nescio quomodo quasi plenior ore laudamus. — g) Illa sunt Jctorum: *Ulp. Dig.* 32. 71. Suos servos val ancillas eos accipimus, qui sunt pleno jure testantibus. *h. e.* quorum non solum usufructus, sed etiam proprietas ad testantem pertinet. *Martian.* *ibid.* 48. 16. 1. a *med.* An plenam habuerit aliquis accusandi facultatem. *Ulp. ibid.* 50. 4. 8. Annus vicesimusquintus ceptus pro pleno habetur. *Id. tit.* 20. *regular. de testam.* Impubes nondum plenum iudicium animi habet. — h) *In plenum*, plene, omnino, summam, universam. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 4. 7. (31). Quod in plenum satis sit dixisse hoc in loco. Adde *eumd.* 16. *ibid.* 40. 79. (217). *Seneca Ep.* 91. ante *med.* In plenum cogitanda fortuna est. *Pompon. Dig.* 40. 7. 11. Si beres pecuniam donasset statulibero, ut sibi eam daret, et liber esset, non fieri liberum, *Aristo* ait: sed si in plenum ei donasset, fieri liberum. ¶ 8. Refertur etiam ad vocem, litteras, verba. — a) *Plena vox*, magna et clara, fusa et grandis, canora, resonans, *voce plena*: cui opponitur *exilis, tenuis*, ut est apud *Quintil.* 11. 3. 15. *Cic. Brut.* 84. 289. Subsellia grandiorum et pleniorum vocem desiderant. *Virg. 1. G.* 388. Tum cornix plena pluviam vocat improba voce. *Cic. 1. Orat.* 29. 132. Ego neminem voce pleniorum, aut suaviorum mihi videor audisse. — b) *Plenæ litteræ*, quæ sonantiores sunt, et plena voce effertur. *Cic. 3. Orat.* 12. 46. Cotta noster, cujus tu illa lata imitaris, ut lota litteram tollas, et E plenissimum dicas. *Id. Orat.* 47. 157. Siet plenum est, siet imminutum. *Id.* 4. *Herenn.* 20. 28. Pleniores syllabæ. — c) *Plena verba*, plene significantia. *Ovid.* 10. *Met.* 290. Tum vero Pappius plenissima concepit heros Verba, quibus Veneri grates agat. ¶ 9. Item de hominibus et rebus, *plenus* est dives, abundans, *ricco, pieno, abbondante*. *Cic. 4. Verr.* 4. 12. Non tam Siciliam, quam inanem offenderant, quam Verrem ipsum, qui plenus decesserat, etc. *Id.* 7. *Fam.* 9. Serius potius ad nos, dum plenior. *Id. Rosc. Am.* 2. 6. Quoniam in alienam pecuniam tam plenam atque præclaram nullo jure invaserit. *Id. Pis.* 37. 91. Nobiles urbes atque plenæ. *Horat.* 1. *Sat.* 5. 50. plenissima villa. *Id.* 2. *Od.* 12. 24. plenas Arabum domos. *Virg. 11. En.* 738. Expectare dapes et plenæ pocula menæ. — *Sic plena epistola* est longa et multa continens. *Cic. 11. Fam.* 12. Tres uno die a te accepti epistolæ, unam brevem, duas pleniores. — *Sic pro numeroso, numeroso*. *Ovid.* 1. *Art. am.* 66. Hoc quoque, crede mihi, plenius agmen erit. *Tac.* 4. *Ann.* 3. Ceterum plena Cæsarum domus, juvenis filius, nepotes adulti moram cupitis afferbant. *Sueton. Cæs.* 49. Plenum convivium. Adde *eumd.* *Aug.* 51. et *Cal.* 24. ¶ 10. Demum refertur etiam ad ætatem. *Virg. 7. En.* 53. jam plenis nobilibus annis. *h. e.* idoneis ad nubendum. *Sic Val. Flacc.* 5. 258. pleua necdum Medea juvena. *Plaut. Merc.* 3. 3. 13. Jam plenus ætatis. *vecchio*. Alii rectius leg. *Jejunitatis plenus*. *Stat.* 2. *Sily.* 2. 129. Plenus vita. *Plin.* 2. *Ep.* 1. annis. *h. e.* qui ad summam senectutem pervenit. *Val. Flacc.* 1. 376. plenior annis. *più avanzato*.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim *plenus* est refertus, repletus, sed de abstractis usurpatur. — a) Cum Genitivo. Commode dicitur hæc: plenus consilii, *Plaut. Epid.* 1. 2. 49. vitii, probrique, *Id. Mil. glor.* 2. 5. 13. et *Rud.* 2. 2. 13. fraudis, sceleris, parricidii, perjuri, *Id. Rud.* 3. 2.

37. officii, *Cic. 7. Att.* 4. negotii. *h. e.* occupatissimus, *Id.* 1. *Nat. D.* 20. 54. iræ, *Liv.* 3. 48. et *Justin.* 14. 4. 15. fidei. *h. e.* valde fidus, *Ermius* apud *Cic. Senect.* 1. 1. ingenii. *h. e.* valde ingeniosus, *Cic. Flacc.* 6. 15. laboris. *h. e.* laboriosissimus, *Plin.* 6. *Hist. nat.* 19. 22. (66). Alio sensu *Virg.* 1. *En.* 464. Quæ regio in terris nostri non plena laboris? *h. e.* ubi nota non sint mala nostra, et non sit multus sermo de his? — b) Cum Ablativo. *Cæs.* 1. *B. C.* 74. ad *fin.* Erant plena lætitia et gratulatione omnia. *Plin.* 1. *Ep.* 10. Amarique ab eo laborari, etsi non erat laborandum. Est enim obivus et expositus, plenusque humanitate, quam præcipit. *Cic. 3. Att.* 14. Ex tuis litteris plenus sum expectatione de Pompejo. ¶ 2. Speciatim. — a) *Plena oratio* copiosa, rebus et ornamentis instructa et referta. *Cic. 1. Off.* 1. 2. Orationem Latinam efficias profecto legendis nostris pleniorum. *Sic Cæs.* 1. *B. C.* 53. Hæc Afranius Petrejus et eorum amici, pleniora etiam atque uberiora Romam ad suos perscribebant. — b) *Sic plenus orator*, copiosus. *Cic. 3. Orat.* 4. 16. Si quis erit, qui aut Antonium jejuniorem, aut Crassum fuisse pleniorum putet. et 1. *ibid.* 13. 59. Oratorem plenum atque perfectum esse eum dicam, qui de omnibus rebus possit varie copioseque dicere. *Quintil.* 9. 4. 138. In proæmiis plerumque submissi, in narratione pleni atque expressi, in argumentis citati sumus. *de compositione loquitur. Tac. Dial. de orat.* 18. Catoeni seni comparatus C. Gracchus plenior et uberior. ¶ 3. Item speciatim, *plenus inimicorum*, qui plurimos habet inimicos. *Cic. Prov. cons.* 8. 19. Quis plenior inimicorum fuit C. Mario?

PLÉO, es, a. 2. impleo. *Festus* p. 230. 4. *Müll.* Plentur antiqui etiam sine præpositionibus dicebant. *h. e.* sine in, con, re, ex, de, etc. ex quibus sunt hujus verbi composita. *Cf. Paul. Diac.* p. 231. 9. *Müll.* Et *Pompej.* grammaticus *Comment. art. Donat.* 23. Est compositum, quod non potest fieri simplex, ut *compleo*, nemo dicere potest *pleo*. *V. PLETUS*.

PLÉONASMUS, i, m. 2. πλεονασμός, abundantia, redundancia, vitium, quo supervacaneis verbis oratio oneratur, ut *Ego oculis meis vidi: Sic ore locuta est; nam oculis meis et ore superflua sunt. Sed vox Græca est, et Græcis litteris scribenda. Quintil.* 1. 5. 40. adjectioni: vitium appellat: et 9. 3. 46. abundantem supra necessitatem orationem. *Rursus Id.* 8. 3. 54. Emendavit hoc urbane in Hirtio Cicero, qui quum in Pansum declamans, *filium a matre decem mensibus in utero latum esse dixisset, quid? aliæ, inquit, in pænula solent ferre?* Nonnumquam tamen affirmationis gratia adhibetur (*Virg. 4. En.* 359.) *voceque his aurius hausi. At vitium erit, quoties otiosum fuerit et supererit, non quum adicietur. Sic 9. 3. 46. Id quum supervacua oneratur adjectione, vitium dicitur: quum autem augeat manifestam sententiam, sicut hic, virtus: vidi oculos ante ipse meos: vidi, ipse, ante oculos, quot verba, totidem sunt affectus. Hæc *Quintil.* Latinis litteris legitur apud *Capell.* 5. p. 176.; *Aquilam de fig. sentent. et elocut.* § 46. *Ruhnken;* et *Priscian.* 18. p. 1191. *Futsch.**

PLÉRIMUS. *V. PLERUS.*

PLÉRIQUE, æque, æque. *V. PLERUSQUE.*

PLÉRÔMA, atis, n. 3. πλήρωμα, plenitudo, complementum: vox Græca, quam usurpat *Tertull.* *Præscript.* 49. Eonum triacontas, quæ sit in pleromate ex octoade, et decade, et duodecade.

PLÉRÔMARIUS, ii, m. 2. nauta, qui in majoribus onerariis navibus operam præstat; quem admodum lenuncularius est, qui in minoribus navigiis seu lenunculis; auxiliarius vero idem esse videtur qui et levamentarius dicitur: est a πλήρωμα complementum. Hinc *Servius* ad illud *Virg.* 11. *En.* 327. Seu plures (naves) comple-re valent: hæc dicitur: Proprie verbum nauticum; nam Græce πλήρωμα. *Inscript.* apud *Visscont.* *Op. var. T.* 2. p. 56. edit. *Mediol.* ORDO

CORPORATORVM LENVCVLARIORVM PLEOMARIORVM
 AVILLIARIORVM OSTIENSIVM. Hæc inscriptio perti-
 net ad ann. a Chr. n. CC., et similis est aliæ
 apud Gruter. 1077., in qua tamen, si modo
 certa est lectio, *tabulariorum* pro *pleromario-*
rum legitur. In alia vero apud *eum.* 398. 7.
 PATRONVS CORPORIS LENVCVLARIORVM... AVXIL-
 IARIORVM OSTIENSIVM. — *Viscontius* loc. cit.
 putat, *pleromarios* esse eam navalis militiæ par-
 tem, quam Itali *equipaggio delle navi da guer-*
râ vocant, fretus præsertim hoc loco *Hesych.*
Πληρωμα, ναὺς τραγική; ubi quidam pro *τρα-*
γική, legunt *στρατηγική*, alii tamen melius *φο-*
ρική, nempe navis oneraria. Allatæ enim inscrip-
 tionibus de Ostiensibus quidem nautis, minime
 vero de militibus, agere videntur, qui ibidem
 corpus seu sodalicium, Itali *fraglia* appellant,
 constituiebant, cujus quidam *patroni*, alii *quin-*
quennales, ceteri *plebs* dicuntur; unde facili negotio
 colligi potest, eos non milites, sed operarios
 fuisse, qui ex mercibus illuc importatis, et
 quemlibet in locum ipsorum opera convehendis
 victum sibi quærerent. Hinc *Strabo* l. 6. p. 231.
 narrat, Ostiæ urbem importuosam ex limi ag-
 gregatione fuisse, et actuaris naves ad excipien-
 das e magnis navibus merces, aliasque ad easdem
 importandas magno numero ibidem fuisse, ita ut
 naves, priusquam ad Tiberim pervenirent, cele-
 riter subvehantur onerum parte levata.

PLEROTICUS, a, um, adject. *πληρωτικός*, sup-
 pletus, adjectus supplendi gratia: a *πληρῶν im-*
pleo. *Frontin.* de colon. p. 131. *Goes.* Plebe de-
 ficiente, aliis paucioribus ager set assignatus ter-
 minis pleroticis. In editionib. *perperam* legitur
pleurcis. Hæc *Forcellinus.* At *Rudorff.* vulga-
 tam lectionem tuetur. V. PLEURICUS.

PLERUMQUE, adverb., vel rectius est neu-
 trum a *plerusque*, quod adverbii more ponitur,
 et ¶ 1. Stricto sensu significat magna ex parte,
 ut plurimum, fere, *ἐπι τὸ πλῆ, εἰς τὸ πλῆ* (It.
il più delle volte, per lo più, d'ordinario; Fr.
le plus souvent, ordinairement, d'ordinaire;
Hisp. al ordinario, ordinariamente, frecuentemente;
Germ. meistens, gewöhnlich, gemeinlich,
insgemein; Angl. *often, oftentimes, for*
the most part, commonly, generally). Occurrit
 — a) Absolute. *Plaut.* *Rud.* 4. 7. 10. In state
 hminum plurimæ sunt transennæ, ubi decipi-
 untur dolis, atque edepol in eas plerumque esca
 imponitur, quam etc. *Ter.* *Andr.* 1. 2. 22. Ani-
 mum ægrotum ad deteriore partem plerumque
 applicat. *Cic.* 1. *Off.* 15. 46. Fortis animus et
 magnus in homine non perfecto nec sapiente
 ferventior plerumque est. *Liv.* 22. 22. Qualia
 plerumque sunt barbarorum ingenia. *Horat.* 1.
Sat. 10. 14. ridiculum acri Fortius et melius
 magnas plerumque secat res. — b) Cum oppo-
 sitis aliis Adverbis. *Cic.* *Orat.* 51. 170. Quod
 fit etiam ab antiquis, sed plerumque casu, sæpe
 natura. *Sueton.* *Tyb.* 20. Dixi principem senatui
 servire debere et universis civibus sæpe et ple-
 rumque etiam singulis. *Liv.* 40. 46. Ex infestis
 hostibus plerumque socii fideles, interdum etiam
 cives sunt. *Cic.* 2. *Nat. D.* 27. 69. Partus ma-
 trescunt aut septem nonnunquam, aut ut ple-
 rumque novem lunæ cursibus. Sic *Quintil.* 8. 3.
 5. Plerumque ipsa delectatione capiuntur, non-
 nunquam admiratione auferuntur. *Cic.* 2. *Di-*
vinat. 5. 14. Hæc ipsa fortuita sunt: plerumque
 enim, non semper eveniunt. Sic *Liv.* 7. 21.
 Rem-plerumque parti utrique, semper certe al-
 teri gravem-sustinerunt, et *Quintil.* 6. 3. 6.
 Ridiculum dictum plerumque falsum est, hoc
 semper bumile; sæpe est industria depravatam,
 præterea nunquam honorificum. *Colum.* 7. *R.*
R. 4. 2. Farentinum pecus raro foris, plerum-
 que domi alitur. *Cic.* 1. *Invent.* 1. 1. Eloquen-
 tiam sine sapientia nimium obesse plerumque,
 prodesse nunquam. — c) *Plerumque fere, ple-*
rumque omnes (h. e. plerique omnes) sunt for-
 mulæ, quæ *Handii* (*Tursell.* T. 4. p. 473.) lin-
 guæ vulgari tribuendæ videntur. *Ter.* *Phorm.* 1.
 2. 39. Hic solebamus fere plerumque eam opperiri.
Lucret. 4. 1049. Namque omnes plerumque
 cadunt in vulnus. *Cæs.* 2. *B. G.* 30. Nam ple-

rumque omnibus Gallis præ magnitudine corpo-
 rum suorum brevitatis nostra contempta est. et 5.
ibid. 57. Equites plerumque omnes tela intra
 vallum conjiciebant. — d) Pro sæpe, sæpissime,
 frequenter, afferuntur illa *Sueton.* *Cæs.* 65. Quod
 etiam sine causa plerumque faciebat, præcipue
 pluviis et festis diebus. et *Tyb.* 33. Magistratibus
 pro tribunali cogoscentibus plerumque offere-
 bat consiliarium. et *Claud.* 32. Convivia agita-
 vit et ampla et assidua, ac fere patentissimis lo-
 cis, ut plerumque sexcenti simul discumberent.
Tac. 4. *Ann.* 57. Plerumque permoveor.
 num-verius sit etc. et *Dial. de orat.* 15. Ut
 causas hujus infinitæ differentiæ scrutetur ac
 reddat, quas mecum ipse plerumque conquiro.
 et 5. *Hist.* 1. Ac plerumque in opere. in agmi-
 ne, gregario militi mixtus. et *Germ.* 13. Expe-
 tuntur enim legationibus et muneribus ornantur
 et ipsa plerumque famâ bella profligant. ¶ 2.
 Pro nonnunquam, interdum, *alle volte.* *Quintil.*
declam. 15. 11. sub fin. Excussa sunt plerum-
 que languentium verberibus, redemptaque debi-
 litate vitia. *Paul.* et *Ulp.* *Dig.* 2. 14. 25. et 26.
 Sed quamvis fidejussoris pactum reo non prosit;
 plerumque tamen doli exceptionem reo profutura-
 ram, Julianus scripsit: videlicet si hoc actum
 est, ne a reo quæ petatur.

PLERUM, adverb. plerumque. V. voc. seq.
 sub b.

PLERUS et antiquitus plorus, a, um, adject.
 Sup. *Plerimus*. — *Plerus*, quod *Vossius* a *πλεός*
 vel *πλήρης* derivavit, *Döderlein.* vero (*Lateinisch.*
Synonym. T. 6. p. 274.) ad *πλῆθος* refert, anti-
 quum est pro plerisque. — a) Adjective. *Pa-*
cuvius apud *Priscian.* 5. p. 668. *Putsch.* Pa-
 ter Achivus in Caperei saxis pleros perdidit.
 h. e. plerosque, majorem partem. *Id.* apud
Festum p. 230. 6. *Müll.* Periere Danaï, plera
 pars pessum data est. *Cato* apud *Priscian.* loc.
 cit. Agrum quem Volsci habuerunt, campestris
 plerus, Aboriginum fuit. *pian*, per la maggior
 parte. Alii leg. *plerus* Aboriginum, h. e. plenus:
 a *πλήρης*. *Cic.* 3. *Legg.* 3. 6. Minores magistra-
 tus partiti juris plures in plera sunt. h. e. in
 plerisque muneribus respubiicæ. — b) Hinc
plerum plerumque. *Asellio* apud *Priscian.* loc.
 cit. Fieri solet plarum, ut in victoria militor
 mansuetiorque fiat. — c) Sup. *Plerimus* apud
Gell. 4. 19. Plarimo cibo uti. *Alii* et ipse *M.*
Hertz. rectius legunt plurimo.

PLEROSIS, is, f. 3. *πλήρωσις*, abundantia, re-
 dundantia. *Probus* *Instit. art.* p. 118. ed *Keil.*
 Item sunt nomina, quæ plerosim patiantur,
 hoc est quæ e littera plus scribantur, ut puta
limen et *leimen* et cetera talia.

PLERUSQUE, aque, umque, adject. Factum est
 ex antiquo *plerus*, adjecto *que*, ut in *quisque*,
uterque: V. *Priscian.* 5. p. 667. *Putsch.* et voc.
 PLERUS. — Plerique (namque in plurali numero
 sæpius usurpat) *uni* et *paucis* opponuntur, et
 significant id, quod est in *Gloss.* *Philox.* *πλι-*
ονες, πλείους, permulti, bona aut major pars,
οι πολλοί, πάμπολλοι (It. *molti, buona parte, la*
maggior parte; Fr. *la plupart, la plus grande*
partie, le plus grand nombre; *Hisp. la mayor*
parte, el mayor numero; *Germ. sehr viele, der*
meiste, ein sehr grosser Theil; *Angl. many*
persons, a great part or portion, the greater
part, most). Occurrit — 1.º) In plur. nume-
 ro. — a) Generatim. *Plaut.* *Curc.* 3. 7. Ha-
 bent hunc morem plerique argentarii. *Ter.*
Eun. 1. 2. 39. Sororem plerique esse crede-
 bant meam. *Cic.* 1. *Invent.* 36. 65. Multi
 nihil prodesse philosophiam, plerique etiam ob-
 esse, arbitrantur. *Varro* 2. *R. R.* 5. 13. Ple-
 ræque boves pariunt in decem annos, quedam
 etiam in plures. *Liv.* 27. 3. Fiant plerique tecta
 ex cratibus, alia arundine tecta. *Cæs.* 3. *B.*
C. 29. Plerasque naves in Italiani remittit. et 2.
B. G. 4. Plerosque Belgas esse ortos a Germa-
 nis. et 1. *B. C.* 72. Hoc consilium Cæsaris a
 plerisque non probabatur. — Partitiv. cum præ-
 pos. ex apud *Plin.* 5. *Hist. nat.* 1. 1. (8). Ple-
 rique e Græcis, nostrisque. — b) Speciatim,
 minus est quam *plurimi*. *Tac.* 4. *Hist.* 84. extr.

Deum ipsum multum Æsculapium, quidam Osirim,
 plerique Jovem, plurimi Ditem patrem con-
 jectant. *Id.* 13. *Ann.* 27. Plurimis equitum, ple-
 risque senatorum non aliunde originem trahi. et
Dial. de orat. 31. extr. Incidunt enim causæ,
 plurimæ quidem ac pæne omnes, quibus juris
 notitiæ desideratur: pleræque autem, in quibus
 hæc quoque scientiæ requiruntur. *Inscript.* quæ
 pertinet ad ann. a Chr. n. cclviii., apud *Fea,*
Framm. di *Fast. cons.* p. 13. n. 46. IDEU COO-
 PTAMVS RVTLIVM VIATOREM PATRONVM CVM IIS
 QVI INFRA S. S. NONIVM GRATILIANVM C. V. ET
 EGNATIVM SRTIANVM C. V. PLEROSQVE SPLENDINOS
 RQVITES ROMANOS ET CONCVRIALES RVSDVM VIATO-
 RIS. h. e. omnes, seu utrosque. — c) Cum Geni-
 tiv. *Justin.* 41. 1. 12. Perthiæ plerique finium
 frigris magnitudo possidet. *Plin.* 21. *Hist. nat.*
 15. 50. (86). Pleræque gentium. — d) multi,
molti. *Nepos* *Timoth.* 4. *Timothei* autem moderate
 pientisque vitæ: quum pleræque possimus proferre
 testimonia, uno contenti erimus. Est qui aliter
 leg. *Tac.* 1. *Hist.* 86. Rapti e publico plerique,
 plures in tabernis et cubilibus intercepti. — e)
Pleraque, omnia. *Lucret.* 6. 44. Et quæcumque
 in eo (mundo) sunt, ferique necesse est, Pleraque
 dissolvi. *Alii* leg. quæcumque in eo sunt,
 fiuntque, necesse esse ea dissolvi. *Rectius* *La-*
chmannus leg. Et quæcumque in eo sunt, fatea-
 re necesse est pleræque dissolvi. *Cic.* 1. *Invent.*
 2. 2. Fuit quoddam tempus, quum in agris ho-
 mines passim bestiarum more vagabantur, et sibi
 victu fero vitam propagabant: nec ratione
 animi quidquam, sed pleræque viribus corporis
 administrabant. *Ubi* adverte pleræque et nec
 quidquam sibi invicem opponi. — f) Pleræque
 Accusativus Græco more. h. e. in plerisque rebus.
Gell. 17. 19. extr. Is erit pleræque impeccabilis,
 vitamque vivet tranquillissimam. — g) *Plerique*
 omnes, *πλείους πάντες*, elegans Hellenismus,
 idem fere significans quod *plerique*, aut aliquid
 plus, pæne omnes, maxima pars. Quidam putant
 subintelligi vel: et dici ut *plus minus, sex*
septem, in quibus vel omittitur. *Ter.* *Andr.* 1. 1.
 28. Quod plerique omnes faciunt adolescentuli,
 ut animum ad aliquod studium adjungant, aut
 equos alere, aut canes ad venandum, etc. *Næv-*
ius apud *Donat.* ad hunc loc. Plerique omnes
 subiguntur sub suum iudicium. *Nepos* *Eumen.*
 12. Quam plerique omnes admirarentur. *Ter.*
Phorm. 1. 3. 20. Ita plerique ingenio sumus
 omnes: nostri nosmet pœnitet. *Id.* *Heaut.* 4. 7.
 2. Quid rei esset, dixi huic? sv. dixi pleræque
 omnia. Adde *Gell.* 1. 3. et 4. — 2.º) In sing.
 num. — a) Adjective. *Sall. Cat.* 17. Juventus
 pleræque, sed maxime nobilitum, *Catiline* favebat.
Id. *Jug.* 81. Qua tempestate Carthaginienses
 pleræque Africa imperitabant, et *ibid.* 60. Exer-
 citum plerumque in iisdem locis opperiri jubet:
 ipse cum delectis equitibus *Mitellum* sequitur.
Gell. 17. 21. ante med. *Nerves* ab Atheniensibus
 et pleræque *Græcia* navali prælio victus.
Apul. de *Mag.* sub fin. Uti rem familiarem meo
 adhortatu pleræque filius condonasset. et 9. *Met.*
Comæ pleræque contegebant faciem. — b) Et
 neutrum cum genitivo. *Sall. Jug.* 24. Ubi ple-
 rumque noctis processit, obscuro etiam tum lu-
 mine, nullites castra hostium invadunt. *la mag-*
giore parte della notte. et *Liv.* 45. 9. Finis in-
 ciliti per Europæ plerumque atque Asiam omnem
 regni.

PLETHORA. V. voc. seq. ad fin.

PLETURA, æ, f. 1. *riempimento*, repletio: est
 a *πληθωρ* redundancia.

1.º) Proprie. *Paulin.* *Nolan. carm.* 21. 47. de
nausfragio. Interea navis altius decrescere, Cres-
 cente pletura sui. h. e. intraulibus aquis, et eam
 impleutibus.

II.º) Translate est nimis sanguinis copia, et in-
 flammatio, *ripienezza.* *Pelagon.* *Veterin.* 5.
circa med. Si equus caput a pletura, aut a
 perfrictionibus plenum habuerit, sanguis aut de
 temporibus, aut de ore emittendus est. *Veget.* 1.
Veterin. 35. Si quod jumentum ab indigestione,
 vel pletura febricitaverit. *Id.* 3. *ibid.* 12. Ani-
 malibus otiosis et pigris contingit ex pletura

sanguinem mingere. et *ibid.* 44. Si animalia, dum sudant, hordeum comederint, absque dubio indigestio et pletura conturbabitur. — Sunt qui ubique scribendum putent *plethora*; sed fortasse *Pelagonius* et *Vegetius* vocem ex Græca lingua Latinam reddiderunt: hinc *Pelagon. Veterin.* 2. 1. Sanguis de matrice tollatur, ne plethora (scribe pletura vel plethora) afferat necem.

PLETUS, a, um, particip. a *pleo*: pieno, empto, impletus, plenus. *Lucret.* 2. 631. Curetes Phrygii sanguine pletii. Alii leg. *fletii*: alii *læti*. et 6. 1203. Corruptus sanguis pletis e naribus ibat. Alii leg. *plenis*: alii *pleris* eod. sensu, nempe a *πληρός*. *Lachmannus* ad l. 2. v. 631. *Bentleji* conjecturam probat et pro sanguine pletii legit sanguinolenti: in l. vero 6. v. 1203. legit *expletis naribus ibat*.

PLEVITAS. *V. PLEBITAS*.

PLEURICUS, a, um, adject. *laterale*, ad latus, vel in latus positus, obliquus: a *πλευρά* latus. *Frontin. de colon.* p. 117. *Goes.* Termini pleurici positi sunt. *Rudorffius* hunc *Frontini* locum et alium cit. in *V. PLEROTICUS* unum idemque esse, *Codicum* auctoritate fretus, affirmat: hinc *PLEROTICUS* est vox a *Lexico* amandanda.

PLEURISIS, is, f. 3. eadem quæ pleuritis. Corripit pænultimam *Prudent.* 10. περὶ στειφ. 484. Non ungularum tanta vis latus fodit, Mucrone quanto dira pulsat pleuritis.

PLEURITICUS, a, um, adject. *pleurítico*, qui pleuritide laborat, *πλευρητικός*. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 4. 3. (12). Medentur ischiadicis, pleuriticis. a *chi* ha *mal di punta*. Adde 20. *ibid.* 5. 15. (31). et *ibid.* 17. 68. (176). 24. *ibid.* 6. 14. (23). et 26. *ibid.* 7. 25. (41). Adde *Marcell. Empir.* c. 24. p. 121. ed. *Ad.*; et *Theod. Priscian. lib. 2. part. 1. c. 4.* — *Iucusque* substantivorum more usurpatum legitur; adjective autem apud *Cæsar. Aurel.* 5. *Tard.* 10. Alii ex pleurítico morbo, alii ex pleumónico (*lege* pneumónico) in supradictam passionem devenerunt. *Id.* 2. *Acut.* 15. Pleurítica passio.

PLEURITIS, idis, f. 3. *πλευρητις*. ¶ 1. Est lateris dolor acutus ac pungens cum febre assidua, spirandi difficultate, tussis, sputo citius, vel tardius subsequente, orta ab inflammatione membranae costas succingentis, ob sanguinis effervescentis impeditum per venas ibidem fluxum. Tunc enim inter membranam et costas sanies colligitur, et apostema generatur: a *πλευρά*, vel *πλευρόν*, latus. Unde *dolorem lateris* appellat *Cic.* 3. *Orat.* 2. 6. *Vitruv.* 1. 6. Arthritis, tussis, pleuritis, phthisis. ¶ 2. *Pleuritides* apud *eum.* 10. 13. sunt in hydraulicis organis regulæ inter tabulam et canona interpositæ, et ad eundem modum foratæ, quo tabula, et oleo subactæ, quo facilius impellantur et rursus introrsus reducantur, ut obturent, aut aperiant terebrationes ipsius tabulae, et registri. Dictæ sunt a *πλευρά* costa, quia sunt veluti parvæ quædam costæ per canonem et sub tabula porrectæ. Alii leg. *plinthis*, a *πλῆθις* laterculus, quia oblongorum laterculorum figuram referunt.

PLEXIBILITER, adverb. idem ac plectibiliter. *Fet. interpr.* ad *Virg.* 8. *Ecl.* 29. Et ait, quod mulier in publico osculum offerre debuerit, nec obtulerit plectibiliter. Ob id enim institutum hoc apud veteres habebatur, ut probaret se temulentam non fuisse. Hæc cl. *Furlanetto* in *I. Append.* At legendum mihi videtur *plectibiliter*.

PLEXILIS, e, adject. plectilis. Legitur apud *Ampel.* 8. 24. edente *Ed. Wölflin*; sed locus est corruptus.

PLEXUS, a. um. *V. PLECTO* secundo loco.

PLEXUS, us, m. 4. *intrecciamento*, *intrecciatura*, *πλοκή*, implexus, implicatio. *Manil.* 5. 147. tortos in plexum ponere crines. Alii leg. flexum, alii ductum.

PLIÆDES. *V. PLEJADES*.

PLICATILIS, e, adject. *pieghevole*. *πλεκτός*, qui plicatur, aut plicari potest. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 29. 44. (86). Upupa crista visenda plicatili, contrahens eam, subrigensque per longitudinem capitis. — *Navis plicatilis* est navis facia

ex corio, quæ complicata circumfertur ad trajiciendos amnes. *Id.* 5. *ibid.* 9. 10. (59). Ibi Æthiopica conveniunt naves. Namque eas plicatiles humeris transferunt, quoties ad catarractas ventum est.

PLICATURA, æ, f. 1. *piegatura*, actus plicandi. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 51. 52. (171). *de signis mortis*. Stragulae vestis plicaturas.

PLICATUS, a, um, et

PLICITUS, a, um. *V. voc. seq.*
PLICO, cas, cātum et cītum, care, a. 1. *πλέω*. Præter. *plicui* et *plicavi* agnoscitur a *Priscian.* 9. p. 860. *Putsch.*, sed siue exemplis: quæ in compositis non desunt, v. gr. in *applico*, *complico*. — Part. *Plicans*, *Plicatus* et *Plicitus*. — *Plicare* est flectere, complicare, contrahere, *piegare*. *Lucret.* 6. 1087. quasi ut anellis hamisque plicata Inter se quædam possint coplata teneri. *Id.* 4. 823. Lumina ne facias oculorum clara creata, Prospicere ut possemus, et ut proferre queamus Proceros passus, ideo fastigia posse Surarum ac feminum pedibus fundata plicari. *Marival.* 4. 83. Si nimis est legisse duos, tibi charta plicetur Allera: divisum sic breve fiet opus. *Gell.* 17. 9. Ut ore lori, quod plicabatur, coirent. *Virg.* 5. *Æn.* 279. *de angue*. seque in sua membra plicantem. Sic *Seneca Med.* 689. Tumidum nodis corpus aggestis plicat, Cogitque in orbem. *Nemesian.* 3. *Ecl.* 18. Te cano, qui gravidis hederata fronte corymbis Vitea sarta plicas. *Capell.* 7. p. 239. Decas plena his quatuor numeris gradatim plicitis integratur, id est, uno, duobus, tribus, quatuor. *Improbat* *Koppius* lectionem plicitis et ex *Cod.* plicitis edidit.

PLIGORIÆ vel *plegoriæ* lineæ, in re agraria sunt quæ in lateribus agrorum, pro media, quæ principalis dicitur, quasi spondere videntur (*plegus* enim est fidejussor), atque in omnem eventum cavere, ne limitis rectura oblivioni mandetur. *Innocent. de casis litterar.* p. 224. *Goesii*, et ipse *Goes.* *Antiquit. agr.* c. 8. p. 79.

PLINTHIS, idis, f. 3. *πλινθίς*. ¶ 1. Est parvus later, laterculus, *mattoncello*: deminut. a *πλῆθος*; later. Apud *Vitruv.* 3. 2. accipitur pro ipsa plintho, quæ sub columnæ spira ponitur. *V. PLINTHUS* 1.

¶ 2. *Plinthides* sunt in hydraulicis organis regulæ inter tabulam et canona interpositæ. *V. PLEURITIS* 2. ¶ 3. Apud *Gronaticos* est forma agri quadrata ad modum plinthi. *Hygin. de condit. agror.* p. 210. *Goes.* et p. 122. ed. *Rudorff.* In qua (provincia *Cyrenensium*) agri sunt regii, id est illi quos *Ptolemeus* rex populo Romano reliquit; sunt plinthides, id est laterculi quadrati uti centuriæ, per sena millia pedum limitibus inclusi, habentes singuli laterculi jugera numero nocl. Alii leg. *plinthi*. Adde *ejusd. loc. cit.* in *PLINTHUS* 2.; et *V. Rudorffii* adnotata in *Die Schriften der Römisch. Feldmess.* T. 2. p. 287. et 424.

PLINTHIUM, ii, n. 2. *mattoncello*, *πλινθιον*, laterculus: deminut. a *πλῆθος*. Accipitur a *Vitruv.* pro quadrato lapide aut tabula in modum lateris, in qua lineæ descriptæ sint ad boras deprehendas, *quadrante*. Sic enim ille 9. *V. Plinthium*, sive lacunar, quod etiam in circo *Flaminio* est positum, dicitur invenisse *Scopas Syracusius*.

PLINTHUS, i, f. 2. *plinto*, quadrato, *zoccolo*, *dado*, *πλινθος*, Græce est later. ¶ 1. In architectura est membrum quadrata figura in modum lateris, quod columnis subjicitur, et firmitatem concinne facit. *Vitruv.* 4. 7. Habeant spiræ earum plinthum ad circumum altani suæ crassitudinis dimidia parte. ¶ 2. In re agraria est forma agri plinthum referens, et certum jugerum numerum continens. *Hygin. de condit. agror.* p. 205. *Goes.* Quæstorii dicuntur agri, quos populus R. devictis pulsisque hostibus possedit, mandavitque quæstoribus, ut eos venundarent: quæ centuriæ nunc appellantur plinthi, id est laterculi. Adde p. 210. *At hic locus cum Rigaltio et Budorff.* p. 115. sic est corrigendus: Quæstorii dicuntur etc. ut eos venderent: quæ centuriæ nunc appellantur, id est plinthides, hoc est laterculi, eosdem in quinquagenis jugeribus qua-

dratos cluserunt limitibus, atque ita certum cuique modum venderunt.

PLISIMA. *V. PLUSIMUS*.

PLISTOLŪCHIA. *V. PISTOLOCHIA*.

PLISTŪCHIA, æ, f. 1. idem ac *pistolochia*, quam *loc. V.*

PLŪCĒ, es, f. 1. *πλοκή* nezus, a *πλέω* *necto*. ¶ 1. In Rhetoricis, *pluce* est copulatio, in qua idem verbum aut nomen continuo positum diversa significat, ut est: Sed tamen ad illam diem *Memnius* erat *Memnius*. Hæc *Capell.* 5. p. 174. Eadem ferme habet *Aquila Rom. de fig. sentent. et elocut.* § 28. *Ruhnken.* Adde *Jul. Rufinian.* *de schem. lex.* § 12. Græce scribitur a *Quintil.* 9. 3. 41. ¶ 2. In re musica, *pluce* dicitur, quum diversa sociamus, ut ait *Capell.* 9. p. 323. *V. AGOGE*.

PLŪCIMUS, a, um, adject. *πλόκιμος*, textilis. Hinc *calamus plocimus* dicitur a *Plin.* 16. *Hist. nat.* 36. 66. (168). arundinis genus quoddam, quo storeæ tegetesque fierent, quodque *Theophrasti. Hist. plant.* 4. 11. *πλόκιμον* item vocat. *Harduinus* et *MSS. plotian.* *πλωτιαν*, in textum admisit, quod ἐπὶ τῶν πλοκίων, in insulis quantibus nascitur. *Plin. loc. cit.* *Characian* vocabant (*arundinem*) crassiorem firmioremque. *plocimum* vero subtiliorem: hanc in insulis quantibus natam, illam in ripis expansantis lacus. Hæc cl. *Furlanetto* in *I. Append.* At *Sillig.* *codicum* scripturam tuetur et cum *Harduino* legit *plotian*.

PLŪDO. *V. PLAUDO*.

PLŪRABILIS, e, adject. *lugubre*, *lagrimevole*, *flebile*, *οἰωκτός*. ploratu dignus, lugubris, flebilis. *Pers.* 1. 34. *Phyllidas*, *Hypsipylas*, vatum et plorabile si quid *Elliquat*. *Claudian.* 1. in *Eutrop.* 261. verisipue sonat plorabile quiddam *Ultra* nequitiæ fractis.

PLŪRABUNDUS, a, um, adject. multum plorans, *δεδάκρυμένος*. *Plaut. Aulul.* 2. 4. 38. Homo ad præterem plorabundus devenit. *Plerique* alii leg. deplorabundus venit. *Acro* et *Porphyr.* ad *Horat.* 1. *Ep.* 17. 52. Idem, quod meretrix facit amatori suo, quem simulatis damnis plorabunda spoliat.

PLŪRATIO, ōnis, f. 3. *pianto*, ploratus, *οἰωγή*. *Augustin. serm.* 17. *de S. S. circa med.* A convalle plorationis usque ad montem pacis.

PLŪRATOR, ōris, m. 3. *οἰωῶν*, qui plorat. *Martial.* 14. 54. Siquis plorator collo tibi veruula pendet.

PLŪRATUS, a, um. *V. PLORO*.

PLŪRATUS, us, m. 4. actus plorandi, fletus, *pianto*, *κλαυδός*.

I.) Proprie. *Cic.* vertens *Sophoclis* versus, 2. *Tusc.* 9. 21. Heu virginalem me ore ploratum edere. *Liv.* 29. 17. a *med.* Omnia mulierum plorantibus sonant. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 5. 4. (29). Ploratum infantis cobibere.

II.) Translate. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 25. 54. (116). Succus e plaga manat, quem opobalsamum vocant, suavitatis eximie, sed tenui gutta ploratu etc. h. e. quasi lacrima. *Sillig.*: tenuis guttæ ploratu. *Ruhnken.* vero ad *Rutil. Lup.* p. 163. vocem *gutta* ex glossa vocis *ploratu* ortam esse censet.

PLŪRO, as, avi, atum, are, n. et a. 1. *Ploror* dep. affertur, nullo tamen auctore laudato, a *Priscian.* 6. super *XII. vers.* *Æn.* p. 1251. *Putsch.* Multa tamen similia (verb. *lacrimo* et *lacrimor*) inveniuntur, *lugeo* et *lugeor*, *ploro* et *ploror*. — Part. *Plorans* sub *A.* 2.; *Ploratus* sub *B.* 1. — *Plorare* est

A) Verbum neutrum et ¶ 1. *Generatim*. Olim erat pline inclamare, ut ait *Festus* p. 230. 10. *Müll.* Hinc illa in *Leg. Serv. Tull.* apud *eum.* SI PARENTEM PVBER VERBERIT AST OLLÆ FLORASSIT. *Müllerus* pro *pline* inclamare legit *flere*, *inclamare*, et postquam hanc vocem delendam censet. ¶ 2. *Speciatim* et sæpe est multis lacrimis et clamore flere, *οἰωῶ*, *δακρῶ* (It. *piangere gridando*, *piangere assai*; *Fr. pleurer, verser des larmes en criant, se lamenter*; *Hisp. llorar, derramar lagrimas gritando*; *Gerin. weinend oder klagend schreien, laut*

weinen, plärren, heulen; Angl. to wail, weep, cry out, lament, deplore). — a) Universim. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 164. Jam ego hercle faciam plorantem illum, nisi te facio propitiâ. *Ter. Phorm.* prol. 8. Eam plorare, orare, ut subveniat sibi. *Cic.* 15. *Att.* 9. Rides in quies, in talibus rebus? Quid faciam? plorando fessus sum. *Id. Dom.* 21. 55. Ut senatum pro me non modo propugnare, sed etiam plorare et supplicare, mutata veste, prohiberent. *Ovid.* 3. *Art. am.* 291. discunt lacrimare decenter, Quoque volunt plorant tempore, quoque modo. *Horat.* 2. *Sat.* 5. 68. tacitus leget (*testamenti tabulas*), inveniêtiq; Nil sibi legatum præter plorare suisque. *Auct.* apud *Quintil.* 6. 1. 47. Date puero panem, ne ploret. *Seneca Ep.* 63. Nec sicci sint oculi, omissis amico, nec fluant: lacrimandum est, non plorandum. — b) Speciatim, *jubeo te plorare*, male tibi cupio, infelicem esse valo. *Horat.* 1. *Sat.* 10. 90. Demetri, teque, Tigelli, Discipularum inter jubeo plorare cathedras. *επιμαρτυρον κελων* dicunt Græci eod. sensu: cui contrarium est *χαρισμα*, aut *εὐπαρτητων κελων*, quæ illustrat *Lambin.* ad *Horat. Epod.* 5. 74.

B) Active. eadem significatione.
1.) Proprie. *Horat.* 3. *Od.* 27. 38. turpe commissum plorare. *Id.* 4. *ibid.* 2. 21. Flebili sponse juvenemve raptum Plorat. *Quintil.* 6. 1. 29. Nec speremus fore, ut aliena quisquam diu ploret. *Stat.* 5. *Silv.* 3. 245. plorare funera. — Sic Part. *Ploratus* apud *Ovid.* 1. *Art. am.* 75. Veneri ploratus Adonis. *Id.* 4. *Fast.* 836. plorato subdita flamma rogo. *Stat.* 4. *Theb.* 460. plorata cupressus.
II.) Translate. cum Accusativo et Infinito, ut *indignari, nolle*, est ægre ferre, dolere. *Plaut. Aulul.* 2. 4. 29. Aquam hercle plorat, dum lavat, profundere. *gli piange il cuore.* et *Horat.* 2. *Ep.* 1. 9. Ploravere, suis non respondere favorem Speratum meritis. et 3. *Od.* 10. 2. me tamen asperas Projectam ante fores obicere in colis Plorares Aquilonibus.

PLOROR, acis, dep. 1. *V.* voc. præced. init. PLOSOR. *V.* PLAUSOR.

POSTELLUM, i, n. 2. *carretto, ἀμαξις*, diminut. plostri. *Varro* 1. *R. R.* 52. 1. Postellum Pernicum. *V.* TRIBULUM. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 247. postello adjungere mures. *Augustin.* 7. *Civ. D.* 21. Turpe membrum postellis impositum.

POSTRARIUS, a, um. *V.* PLAUSTRIUS. PLOSTRUM. *V.* PLAUSTRUM.

PLŌSUS. *V.* PLAUSUS. PLOTIAS. *V.* PLOCIMUS.

PLOXEMUM, i, n. 2. capsus in cisio, ut ait *Festus* p. 230. 7. *Müll.* Est vox Gallica, quam *Quintil.* 1. 5. 8. dicit a *Catullo* circa Padum inventam esse. *Catull.* 94. 6. Gingivas vero ploxi mi habet veteris. — Scribitur et *ploximum*, et *ploxenum*. A Græco *πλόξανον* deducit *Döderlein.* *Latæin.* *Synonym.* T. 6. p. 273.

PLŪIT, plūebat. *V.* PLUO.

PLŪMA, æ, f. 1. in avibus est id, quo vestiuntur, exillus, mollius, densiusque (*V.* PENNA), *πτελον* (It. *piuma*; Fr. *plume tendre, duvet*; Hisp. *pluma, plumen*; Germ. *die Flaumfeder*; Angl. a small or soft feather, a plume).

I.) Proprie. — a) Universim. *Cic.* 2. *Nat. D.* 47. 124. Animantes alias pluma, alias squama videmus obductas. *Id.* 3. *Fin.* 5. 18. Alia ad quemdam ornatum, ut cauda pavoni, plumæ versicolores columbis. *Virg.* 10. *En.* 192. mollis pluma. *Pet. on. Satyr.* 127. a med. Implicium brachiis mollioribus pluma deduxit in terram. *Ovid. Heroid.* 8. 68. in plumis delituisse Jovem. h. e. sub forma cygni. *Colum.* 8. *R. R.* 2. 7. Gallinæ sunt rubicundæ vel fuscæ plumæ nigræque pennis. *Seneca Ep.* 42. Te non pedem tenere, sed pennam. Mentibus sum: pluma tenebatur. — b) Pluma farciebantur a difforibus culticæ, cervicalia, lecticæ. *Martial.* 12. 17. Dormit et in pluma, purpureoque toro. *Id.* 14. 146. Tingæ caput nardi folio, cervical olebit. Perdidi unguentum quum coma, pluma tenet. *Juvenal.* 10.

361. et potiores Herculis ærumnas credat etc. et cœnis, et plumis Sardanapali. *Id.* 1. 159. Pen-silibus plumis vebi. h. e. lectica. — Adhibetur in proverbii ad significandum animi levitatem. *Plaut. Men.* 2. 3. 22. Quid ais, homo levior quam pluma, pessime et nequissime? *Id. Pœn.* 3. 6. 17. Si quid benefacias, levior pluma est gratia. *Sic Cic.* 8. *Att.* 15. a med. Nec me consules movent, qui ipsi pluma, aut folio facilius moventur. — De re nullius pretii. *Plaut. Most.* 2. 1. 60. Pluma haud interest. patronus, an cliens probior siet.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur de prima barba. *Horat.* 4. *Od.* 10. 2. Insuperata tuæ quum veniet pluma superbiæ. Alii intelligunt canitiem. *Bentley.* utrumque rejicit, et *bruma* legit. ¶ 2. In thorace militari parvæ laminæ consertæ, alia sub aliam adnexa, more plumarum in avibus, plumæ dicuntur. *Stat.* 11. *Theb.* 542. alte ense germani in corpore pressit, Qua male jam plumis imus tegit inguina thorax. *Virg.* 11. *En.* 779. Spumantemque agitabat equum, quum pellis ahenis In plumam squamis auro conserta tegebat. *Sall. fragm.* apud *Serv.* ad hunc loc. Equis paria ornamenta (rectius *Kritz. leg. operimenta*) erant, quæ lineæ ferreis laminis in modum plumæ adnexerant. *Pluma* hic aperte collectivum sensum habet. *V.* PAVONACEUS. *Lactant.* ad illud *Stat.* 4. *Theb.* 268. (aspera plumis Terga) lorice squamas explicuit, quam alii cataphractam vocant. *Ammian.* 24. 4. n. 15. Et primi Romani hostem undique laminis ferreis in modum tenuis plumæ consertum, fidenterque quod tela rigentis ferri lapsibus impacta resilliebat, crebris procurationibus et minaci murmure lacebant.

PLŪMACIUM, ii, n. 2. *piumaccio*, calcita plumis repleta. *Ambros.* *Ep.* 26. n. 12. Quum de eo convenire comites ejus, ne sine veste, sine plumacio paterentur extrudi senem, extrusus ipse sum. *Hic Ambros.* loquitur de Hygino episcopo sene in exsilium acto, cui nihil jam nisi extremus superesset spiritus, ideoque petierat, ut fracta illius senis ossa paulo mollius jacerent. *Cassiod.* 7. *Hist. Eccl.* 16. arte med. Plumacium tantummodo et codicem gerens.

PLŪMĀLIS, e, adject. qui pluma tectus est. *Auct. incertus eleg.* in *Anthol. Lat.* T. 1. p. 691. *Burmamn.* v. 58. de *Leda*. plumalem de Jove fecit avem, scil. qui ob ejus amorem in cygnum versus est.

PLŪMĀRIUS, a, um, adject. ad plumas pertinens. *Hieronym.* *Ep.* 29. n. 6. In Exodo, ceterisque locis, ubi describuntur vestes plumaria arte contextæ. — Hinc

Plumarium, ii, m. 2. absolute, substantivorum more. ¶ 1. Est *πικιδιτης, ricamatore*, qui acu pingit, et tenue opus variumque in veste, plumarum instar, format. *Varro* apud *Nom.* p. 162. 27. *Merc.* Etenim nulla, quæ non didicit pingere, potest bene judicare quid sit bene pictum a plumario aut textore in pulvinaribus plagiis. *Vitruv.* 6. 7. sub fin. Plumariorum textrinae, pictorumque officinæ. *Inscript.* apud *Gruter.* 649. 8. ARTEMIDORO PLYMARIO CONLEGAE. Alia apud *Reines.* cl. 11. n. 114. et apud *Murat.* 906. 13. et 924. 11. G. IYLIVS EYFPHROSYNVS AVG. PLYMARIVS H. S. F. *Salmas.* ad *Vopisc. Carin.* 20. docet, plumarios esse, qui plumas avium in vestibus acu pingunt: plumas autem vocasse veteres rotundas notas ex auro vel purpura, et in modum plumarum factas, quibus vestes intexebantur ac variabantur: sic laminas rotundas, vel circulos ferreos, e quibus lorice fiebant, plumas dixisse. *V.* PLŪMA II. 2. Clavos quoque tunicis intextos hoc nomine fortasse appellavisse, quia *Non.* p. 540. 19. *Merc.* plumatile interpretatur aut clavatum, aut ex plumis factum. Sed omnino ipsum adire opus est, copiosissime de his disputantem. Aliorum eruditorum sententias in re satius obscura *V.* apud *Bald.* in *Lex. Vitruv.* Consule etiam, si placet, *dissert.* 25. *Muratorii de antiquitatib. Ital.* p. 401. ¶ 2. Item in *Gloss. Philox.* est *πικιδιβαφος*, h. e. qui plumas coloribus pingit.

PLŪMARJUS, ii, m. 2. *V.* voc. præced. in fin.

PLŪMĀTĪLIS, e, adject. ad plumas. et plumarium artem pertinens. *Plaut.* enumerans varia vestium genera, *Epid.* 2. 2. 49. Cymatile, aut plumatile, cerinum, aut melinum. subaudi vestimentum. *V.* et *Nonii* loc. cit. in PLUMARIUS, a, um, sub 2. in fin.

PLŪMĀTŪS, a, um. *V.* PLUMO.

PLUMBĀGO, Inis, f. 3. *piombaggine, μόλυβδοαινα*. ¶ 1. Est genus metalli, plumbi et argenti simul naturam referens. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 18. 50. (168.), ubi et *molybdænam* appellat, quod idem est. *V.* haec vocem. ¶ 2. Item talis metalli color. *Id.* 37. *ibid.* 5. 18. 76). *de gemmis.* Frequens est in bis et plumbago, hoc est, ut in solo (al. sole) plumbei videantur. ¶ 3. Item genus herbæ. *Id.* 25. *ibid.* 13. 97. (153). *V.* MOLYBDÆNA.

PLUMBĀRIUM, ii, n. 2. *V.* voc. seq. in fin.

PLUMBĀRIUS, a, um, adject. *μόλυβδοκις*, ad plumbum pertinens. *Inscript.* apud *Orell.* 4266. D. M. FECIT MINDIA HELPIS C. IVLIO THALLO MARRITO SVO BENEMERENTI QUI EGIT OFFICINAS PLYMBARIAS. h. e. præfuit officinis plumaribus, ad fistulas præsertim aquæductuum flandas destinatis. Ita officinatores plumarum in *Inscript.* apud *Gruter.* 182. 9. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 18. 54. (175). Psimitubum quoque, hoc est cerussam, plumarie dant officinæ. *Id.* 33. *ibid.* 7. 40. (149). Plumarium metallum. h. e. *miniera di piombo*. *Vitruv.* 8. 7. a med. Artifices plumarum — Hinc

Plumarium, ii, m. 2. absolute, substantivorum more, est qui opera ex plumbo facit. *Aurel. Arcad. Dig.* 50. 6. 6. Plumarum, ferrarii, lapidarii. Adde *Inscript.* apud *Murat.* 900. 4.; et *Fiontin. Aquæd.* 25. — *Plumarum* appellati sunt Medubrigenses quia plumaribus fodinis abundant. *V.* MEDUBRIGENSIS in ONOM.

Plumarium, ii, n. 2. absolute, est locus, in quo plumbea vasa reponuntur; ut aurarium, in quo aurea; argentarium, in quo argentea. *Not. Tir.* p. 164. Plumbum, plumbeus, plumarium.

PLUMBĀRIUS, ii, m. 2. *V.* voc. præced. in fin.

PLUMBĀTŪRA, æ, f. 1. *impiombatura, μόλυβδοαινα*, ferruminatio, et quæcumque conjunctio plumbo facta. *Cassius* apud *Paul.* *Dig.* 6. 1. 23. Ferruminatio per eandem materiam facit confusionem, plumbatura non efficit.

PLUMBĀTE, ærum, f. plur. 1. *V.* PLUMBO in fin.

PLUMBĀTUS, a, um. *V.* PLUMBO.

PLUMBĒA, æ, f. 1. et

PLUMBĒUM, i, n. 2. *V.* voc. seq. sub 1.

PLUMBĒUS, a, um, adject. qui est e plumbo, *di piombo, μόλυβδοαινα*.

I.) Proprie. — a) Adjective. *Lucret.* 6. 306. plumbea sæpe Fervida sit glans in cursu. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 18. 50. (169). Plumbeo pistillo terere aliquid. *Id.* 33. *ibid.* 6. 35. (109). Plumbeum vas. *Id.* 13. *ibid.* 41. 21. (69). Publica monumenta plumbeis voluminibus confici. h. e. plumbeis laminis in volumen convolutis. *Id.* 26. *ibid.* 11. 67. (107). Vetonica pota colorem plumbeum corporis emendat. — Ictus plumbei *Prudent.* 10. *περι στερφ.* 122. sunt plumbatarum. *V.* *Plumbata* in fin. *V.* PLUMBO. — b) Hinc *Plumbeum*, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est vas plumbeum. *Martial.* 6. 55. Fragar plumbea Nicerotiana. h. e. vasa plumbea Nicerotii unguentarii. Nam unguenta apte coquantur plumbeis vasis, ut *Plin.* 13. *Hist. nat.* 2. 3. (19) docet. *Cato R. R.* 105. Mustum in aheneum, aut plumbeum infundito. *Colum.* 12. *R. R.* 19. 6. Oleo plumbea intrinsecus imbueri, et bene fricare. et *ibid.* 52. 10. Plumbea quadrata. — c) *Plumbea*, æ, f. 1. absolute, plumbea pila, plumbata. *Spartian. Sever.* 11. Ingens periculum equi casu adiit, ita ut mortuus ictu plumbeæ crederetur. *V.* *Plumbata* 1. in fin. *V.* PLUMBO.

II.) Translate. ¶ 1. *Plumbea arma*, obtusa, hebetia, sine acie, obtuse, *senza taglio*. *Cic.* 1. *Att.* 16. Quum illum plumbeo gladio jugulatum iri tamen diceret. *Id.* 4. *Fin.* 18. 48. O plumbeum pugionem! h. e. argumentum frigidum, et sine vi. ¶ 2. Usurpatur de multis rebus physicis, quæ

nullius pretii et mala sunt. — a) *Plumbeus nummus nullius pretii. Plaut. Cas. 2. 3. 40.* (Cui homini hodie peculii nummus non est plumbeus. *Id. Trin. 4. 2. 120.* Cui, si capitis reus siet, nummum nunquam credam plumbeum. *Id. Most. 4. 2. 11.* Tace sis, faber, qui cadere soles plumbeos nummos. *moneta falsa. Absolute. Martial. 10. 74.* quamdiu saluator Anteaumbulones et cogatulos inter Centum merebor plumbeos die toto? *cento miserabili quatrini.* Intelligit autem sportulam, quæ erat centum quadrantes et plumbeos dicit per contemptum, nam quadrantes erant ærei. Vel respicit ad materiam, quia æs quadrantum adeo vilior mixtura erat, ut plumbum videri posset. Quo pertinet illud *ejusd. 1. 100.* Et septem veteres tui sodales Constamus tibi plumbea selibra. *Supra dixerat, Nigræ sordibus explices monetæ. Fronto de orat. (edente iterum A. Maio) Ep. 2. ad fin.* Monetam illam veterem sectator. Plumbei nummi, et ejuscemodi adulterini in istis recentibus nummis sæpius inveniuntur, quam in vetustis. Ex his patet, nummos plumbeos esse adulterinos, quum monetam publicam neget unquam fuisse plumbeam *Eckhel. D. N. V. T. 1. p. XX. et T. 8. p. 318.* — b) *Plumbea vina, obscuri coloris et vilioris pretii. Martial. 10. 49.* Quisquam plumbea vina vult in auro? — c) *Plumbea mala, itidem a malo colore et vili pretio. Id. ibid. 94.* nec furem plumbea mala timent. — d) *Plumbea carmina, mala. Auson. Epist. 6. 1.* Aurea mala, Theon, sed plumbea carmina mittis. ¶ 3. *Plumbeus Auster, humidus, gravis, et gravedinem inducens corporibus. Horat. 2. Sat. 6. 18.* nec plumbeus Auster, Aucumtusque gravis. ¶ 4. *Plumbea ira, gravissima et diuturna. Plaut. Pæn. 3. 6. 16.* Ita sunt isti nostri divites: Si quid benefacias, levior pluma est gratia: Si quid peccatum est, plumbeas iras gerunt. ¶ 5. *De hominibus plumbeus est hebetis ingenii, stultus, stupidus, stolidus. Cic. 1. Tusc. 29. 71.* Nisi plane in physicis plumbei sumus. *Ter. Heaut. 5. 1. 3.* In me quidvis harum rerum convenit, quæ sunt dicta in stultum: caudex, stipes, asinus, plumbeus. — Huc referri potest et illud *Licini Crassi* apud *Sueton. Ner. 2.* Non esse mirandum, quod (*Cn. Domitius*) æneam barbam haberet, cui os ferreum, cor plumbeum. *cuore insensibile.* — Hinc

Plumbeum, i, n. 2. et Plumbea, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, *V. sub 1. b. et c.*

PLUMBIO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Plumbatus 1. et 2.* — Plumbare ¶ 1. Est ferruminare, plumbo conglutinare, *impiombare, saldare, μολυβδῶω. Cato R. R. 21. sub fin.* Modiolos indet, et plumbet, et 20. Modiolos oleaginos facito, et eos circum plumbato. *Plin. 34. Hist. nat. 17. 48. (161).* Neque argentum ex stanno plumbatur. *Pompon. Dig. 41. 1. 27.* Si tuum scyphum alieno plumbo plumbaveris. *Tertull. Apolog. 29.* Salutem non putamus in manibus esse plumbatis. Potest tamen plumbatis intelligi plumbeis. *V. PLUMBEUS I. a. in fin.* — Plumbatus est etiam qui plumbum in extremitate sustinet. *V. Cassiod. loc. cit. in PISCUS.* ¶ 2. Plumbare est etiam ex plumbo facere; hinc *plumbatus* est fere adject. *di piombo, plumbeus. Plin. 10. Hist. nat. 33. 50. (97).* Plumbatis sagittis nidos avium decutere. *Solin. 33. a med.* Plumbata jacula. *Frontin. Aquæd. 124.* Plumbati canales. *Val. Max. 3. 7. n. 2.* Omnia vada plumbatis tabulis consternerere. — Hinc

Plumbatæ, arum, f. plur. 1. absolute, substantivorum more, ¶ 1. Sunt pilæ et plumbo quibus exercebantur milites, *piombate, μολυβδίδες. Feget. 1 Milit. 17. V. MARTIOBARBULUS.* ¶ 2. *Plumbatæ, Italice quoque nunc piombate,* appellatæ fuerunt etiam pilæ plumbeæ pluribus funiculis seu coriis consutæ, quibus reorum terga flagellabantur. *A. M. Lupius Dissert. XII.* agit de plumbatis, quæ Romæ in sepulchro ejusdem martyris repertæ sunt. Erant illæ glandes ex ære, non ex plumbo, et catenulis, non funiculis aut loris alligatæ. Idem suspicatur glandes

des initio factas fuisse ex plumbo, unde plumbatarum nomen manserit; neque enim audierat, usquam asservari plumbatas ex plumbo. *Imppp. Valentin., Valens et Gratian. Cod. Theod. 9. 35. 2.* Plumbatarum vero ictus, quos in ingenibus corporibus non probamus, non ab omni ordine submoveamus, sed decemprimos tantum ordinis curiales ab immanitate hujusmodi verberum segregamus, ita ut in ceteris animadversionis istius habeatur moderatio componentis. Adde *ibid. 12. I. 80.* Hinc *Prudent. 10. npsi στει. 116.* Tundatur, inquit, terga crebris ictibus, Plumboque cervix verberata extuberet, et *mox 121.* Pulsatus ergo martyr illa grandine, Postquam inter ictus dixit hynnum plumbeos, etc.

PLUMBOSUS, a, um, adject. Sup. *Plumbosissimus.* — Plumbosus est plurimum plumbi habens admixtum. *Plin. 34. Hist. nat. 18. 53. (173).* Quantoque miuus plumbo, friabilis et modice gravis. *Id. 33. ibid. 5. 34. (103).* Fax ejus (stibii) intelligitur plumbosissima.

PLUMBUM, i, n. 2. *μολυβδος* (It. *piombo*; Fr. *plomb*; Hisp. *plomo*; Germ. *d. Blei*; Angl. *lead*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim plumbum est genus metalli duplicis generis, candidi, et nigri. Pretiosissimum candidum. Jungi inter se nigrum sine albo non potest, nec hoc ei sine oleo: ac ne album quidem secum sine nigro. Nigri origo duplex: aut enim sua provenit vena, nec quidquam aliud ex se parit: aut cum argento nascitur, mixtisque venis conflatur. Ejus qui primus fuit in fornacibus liquor, stannum appellatur; qui secundus, argentum: quod remansit in fornacibus, galena, quæ est tertia portio additæ venæ. Hæc rursus confusa dat nigrum plumbum, deductis partibus duabus. Hæc, et alia plura *Plin. 34. Hist. nat. c. 16. et 17., ubi c. 18.* persequitur ejus usus in medicina. Ceterum plumbum album, quod quidem idem est cum stanno seu cassitero, etiam *Cæs. 5. B. G. 12.* memorat. *Cassiod. 3. Variar. 31.* Es Ionos Thessalia rex, plumbum Midas regnator Phrygiæ repererunt. *Cato R. R. 39.* Dolla plumbo vincito. *Lucret. 6. 1079.* Arique æs plumbo fit uti jungatur ab albo. — Cæstus plumbo onerabant, quo gravius tunderent. *Virg. 5. Æn. 405.; et Val. Flacc. 1. 420.* — Proverb. est illud *Petron. fragm. Tragur. 43. Burinam.* Plane fortunæ filius: in manu illius plumbum aurum fiebat. ¶ 2. Speciatim, per synecdochen est glans, seu pila plumbea. *Ovid. 2. Met. 727.* Balearica plumbum Funda jacit: volat illud, et incandescit eundo. Adde *4. ibid. 709. Virg. 9. Æn. 587.* fundam ter adducta circum caput egit habena, Et media adversi liquefacto tempora plumbo diffidit. *V. GLANS.* ¶ 3. Item fistula plumbea. *Horat. 1. Ep. 10. 20.* Purior: in vicis aqua tendit rumpere plumbum. *Stat. 1. Silv. 3. 66.* Teque, per obliquum penitus quæ laheris amnem, Marcia, et audaci transcurris flumina plumbo. — Fortasse huc pertinet *servus a plumbo* in *Inschrift. apud Gruter. 640. 10.,* scilicet curam habens fistularum aqueductus. *Spon. Miscell. p. 35.* tres affert plumbeos tubos, in quibus vilici nomen inscriptum est. ¶ 4. Item flagellum plumbo instructum. *V. locum Prudent. 10. npsi στει. 116. cit. in Plumbatæ 2. in fin. verbi PLUMBO.*

11.) Translate *plumbum* est vitium oculi. *Plin. 25. Hist. nat. 13. 97. (155).* de plumbagine. Hac commandacata si oculus subinde liniatur, plumbum (quod genus vitii) ex oculo tollitur.

PLUMELLA, æ, f. 1. deminut. plumæ. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tv. p. 171.*

PLUMESCO, is, ere, n. inchoat. 3. *mittere le piume, ἀναπτερομαί,* plumas emittere incipio. *Plin. 10. Hist. nat. 53. 74. (149).* Vicesimo die si moveatur ovum, jam viventis intra putamen vox auditur. Ab eodem tempore plumescit.

PLUMENS, a, um, adject. qui est ex pluma, di *piuma.*

I.) Proprie. *Cic. 3. Tusc. 19. 46.* Colloce-mus in calcita plumea. *Plin. 10. Hist. nat. 23. 33. (68).* Otus auribus plumeis eminentibus.

Dracont. 1. Hexæm. 240. Plumea gens. *h. e. aves.*

11.) Translate. ¶ 1. *Plumeus* dicitur qui plumæ qualitates vel similitudinem refert. *Martial. 4. 19.* Plumea seu laxi partiris pondera follis. *h. e. levia;* nam follis erat ventis repletus. *Arnob. 2. 59.* Nives plumæ. *h. e. minutæ et leves,* quæque, ut ait *Id. ibid. 58.,* veniti plumæ crustulæ sunt. *Apul. 3. Met. Plumæ et lactea cutis. morbida e delicata.* ¶ 2. Refertur etiam ad opus acupictum in vestibus, ut in *PLUMARIUS* dictum est. *Prudent. Hamartig. 295.* avium quoque versicolorum indumenta novis texentem plumea velis.

PLUMIGER, gæra, gærum, adject. qui plumas gerit, ut *Plumigeri anseres, Plin. 10. Hist. nat. 22. 27. (53).* Plumigera series, *h. e. penæ, Prudent. 3. Cathemer. 44.* Plumigeræ aves, *Cassiod. 2. Variar. 19.*

PLUMIPES, ædis, m. et f. 3. *πτερόπους,* qui pedes pennatos habet. *Catull. 55. 27.* Adde huc plumpipedes volatilesque, etc.

PLUMO, as, avi, atum, are, a. et n. 1. Part. *Plumans* sub *B.;* *Plumatus* sub *A. 1. et 11. 1. 2.;* *Plumaturus* sub *A. I.* — *Plumare*

A) Active est plumis tegere, *coprire di piume.*

I.) Proprie. *Cic. vertens Arati carmina, 2. Nat. D. 44. 114.* plumato corpore corvus. *Plin. 8. Hist. nat. 32. 50. (117).* de cervi cornib. Eadem teneris increscunt ferulis, arundineas in paniculas molli plumata lanugine. *Apul. 3. Met. indicat, dominam suam in avem se plumataram atque devolaturam.*

11.) Translate. ¶ 1. *Plumatus* est acupictus arte plumarii, *ricamato. Lucan. 10. 123.* Strata micant, Tyrio quorum pars maxima fuce Cocta diu, virus non uno duxit abeno. Pars auro plumata nitet, pars ignea cocco. *Cf. Vopisc. Carin. 20.* Laneas tunicas purpura micantes et plumandi difficultate pernobiles. *V. PLUMARIUS* in fin. sub 1. ¶ 2. Item in plumæ formatam consentus. *Justin. 41. 2. 10.* Munimentum ipsis equisque lorice plumatæ sunt, quæ utrumque toto corpore tegunt. *V. PLUMA II. 2.*

B) Neutorum more est plumas emittere, *fare la piuma. Gell. 2. 29.* Pullis jam jam plumantibus. *Tertull. carn. de Sodom. 113.* Aut si quis plumat senio modulation ales.

PLUMOSUS, a, um, adject. plumis tectus, plumis abundans.

1.) Proprie. *Propert. 4. 2. 34.* sed arundine sumpia Faunus plumoso sum deus aucupio.

11.) Translate. *Plin. 25. Hist. nat. 6. 29. (55).* et 27. *ibid. 8. 37. (59).* Plumosa folia.

PLUMULA, æ, f. 1. deminut. plumæ, *πτελον,* parva pluma. *Colum. 8. R. R. 5. 19.* Plumulæ sub cauda ctunibus detrahendæ. *Apul. Florid. n. 12.* Color psittaco viridis et intimis plumulis et extimis palmulis.

PLUO, pluis, plui et pluvi, pluere, n. 3. *Pluit* in præterito primam habet longam ut *Varro* docet *9. L. L. 104. Müll.,* maxime si *pluvit* scribas. *V. LUO* init. — *Pluvit* legitur apud *Plaut. (V. loc. infra cit. sub I. a.)* et sæpe apud *Livium Andron. teste Priscian. 10. p. 881.* *Putsch. confirmantibusque Codd. — Part. Pluens II. b. — Pluere,* quod ratione habita etymi deducitur a *πλῦω λῦω,* vel a *βλῦω scaturio, mano,* et certe cum *pluo* conjungi potest, est imbrem decidere, *βρεχῶ, ὦω* (It. *piovere*; Fr. *pleuvoir*; Hisp. *llover.* Germ. *regnen*; Angl. *to rain, fall like rain.*)

1.) Proprie. — a) Impersonaliter — Absolute *Plaut. Men. prol. 63.* Nam rus ut ibat forte, ut multum pluverat. *Id. Curc. 1. 2. 42.* Pluet credo hercle hodie. *Varro 1. R. R. 51. 1.* Aream esse oportet potissimum rotundam, et mediam paulo extumidam, ut si pluerit, non consistat aqua. *Cic. 2. Nat. D. 43. 111.* Has Græci stellas Hyadas vocitare suerunt, a pluendo: *ὕσαν* enim est pluere. *Id. Topic. 9. 38.* Omnem aquam oportet arceri, quæ pluendo crevisset. *Virg. 10. Æn. 805.* Omnis et agricola, et tuta latet arce viator, Aut amnis ripis, aut alti fornice sax,

Dum pluit. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 26. 46. (109). Etiam si non pluat. — Cum Accusativo vel Ablativo rei, qua pluit. *Cic.* 2. *Divinat.* 27. 58. Sanguinem pluisse senatui nunciatum est. *Liv.* 4. 19. In area Vulcani sanguinem pluit. *Id.* 27. 11. Lacte pluisse. *Id.* 1. 31. et 7. 28., et 35. 9. et *alibi* lapidibus. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 56. 57. (147). lacte, sanguine, carne. *Martial.* 3. 47. Capena grandi porta qua pluit gutta. — Passive. *Apul. Florid.* n. 2. Totum illud spatium, qua pluitur, et ningitur. — b) Personaliter. *Arnob.* 1. 9. Non pluit, inquit, cælum. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 56. 57. (147). Effligies, quæ pluit, spongiarum fere similis fuit.

11.) Translate est cadere more imbris. — a) Imperson. *Virg.* 4. *G.* 81. Nec de concussa tantum pluit illic glandis. — b) Personaliter. *Stat.* 1. *Silv.* 6. 10. Jam bellaria adorea pluebant. — Et cum Accusat. *Id.* 8. *Theb.* 416. stridentia fundæ Saxa pluunt. — Sic Part. *Pluens* apud *Lactant. carm. de passion.* 43. Undique diva pluens vivum super ora cruorem. — Passive *plui* legitur apud *Auct. incert.* ad Constantini imp. tempora pertinentem, ed. ab *A. Maio* in *Class. Auct. T.* 3. p. 389. Sed panem quidem eis (*Herbæis*) plui per singulos dies asserunt.

PLŪOR, āris, m. 3. *pioggia*, pluvia. *Zaberi* apud *Non.* p. 220. 33. *Merc.* Qui pedem ex taberna tulimus, tantus quum staret pluor.

PLŪRĀLIS, e, adject. (plus) ad plures, aut plura pertinens, del numero di più, plurale, πληθυντικός. ¶ 1. Generatim. *Ulp. Dig.* 22. 5. 12. Pluralis elocutio testium. ¶ 2. Speciatim, pluralis numerus apud Grammaticos, quo plura significantur. *Quintil.* 1. 5. 42. Præterea numeros, in quibus nos singulare ac plurale habemus, Græci et δεικνόν. Adde *Pompon. Dig.* 50. 16. 122. *Rursus Quintil.* 1. 6. 26. Genitivus pluralis. — Absolute. *Quintil.* 9. 3. 8. Quum singularis plurali subiungitur, et *ibid.* § 63. Singularia pluralibus miscet. Adde *eumd.* 1. 5. 16. et 8. 6. 28.

PLŪRĀLITAS, ātis, f. 3. pluralità, pluralis numerus. *Charis.* 1. p. 50. et 72. *Putsch.* Sic extra rem grammaticam *Boeth.* in *Aristot. de interpret. et. sec.* p. 541. Alia est differentia, quæ ex indelinita multitudine et innumera pluralitate ad unum propositionis vim colligit atque constringit. *Id.* de *Univ.* p. 1276. Omnis pluralitas ex unitatibus est. *Id.* 1. *Arithm.* 4. p. 1298. Prædocuimus quantitatem in infinitas pluralitates accrescere. *Arnob.* in *Ps.* 118. *prol.* Et simul et unitatem doceret, non pluralitatem.

PLŪRĀLITER, adverb. pluralmente, in plurale, πληθυντικώς, plurali numero. ¶ 1. Generatim. *Cod.* 7. 4. 14. Pluraliter nuncupare. ¶ 2. In re grammatica. *Seneca* 2. *Quest. nat.* 56. Hæc antiqui fulgetra dicebant: tonitrua nos pluraliter dicimus. *Quintil.* 8. 6. 28. Quum dico vultus hominis pro vultu, dico pluraliter quod singulare est. Adde *eumd.* *ibid.* 3. 35. et 1. 6. 25.

PLŪRĀTIVUS, a, um, adject. plurale, πληθυντικός, pluralis. *Gell.* 19. 8. Quadrigas pluralivo semper numero dicendas putat. Adde *eumd.* 1. 16.; et *Arnob.* 4. 13. — Neutr. absolute. *Gell.* 20. 6. *Mei* interrogandi casus est, et ab eo declinatur, quod est ego. Huius deinde pluralivus est nos.

PLŪRES. V. Plus in v. MULTUS.

PLŪRIES vel pluriens, adverb. più volte, πολλάκις, pluribus vicibus, sæpius. *Cæs.* 1. *B. C.* 79. Cohortes agmen claudabant, pluriesque in locis campestribus subsistebant. *At recentiores critici rectius leg. plures.* Immo *Handius (Tursell. T.* 4. p. 473.) scribendum putat: Expedite cohortes novissimum agmen claudabant plures, quæ in locis campestribus subsistebant. Similiter apud *Trebell. Poll. Gallien.* 1. Quum pluries eius causa convenissent, incerta est scriptura; nonnulli enim *Codd.* habent pluries.

PLŪRFĀRIAM, adverb. in più luoghi, o parti, πλειστάκις, πολλάκις, pluribus locis, aut partibus. V. BIFARIAM.

1.) Proprie. *Sueton. Aug.* 46. Italiam operibus ac vectigalibus publicis plurifariam instruit, et

80. Callis quibusdam ex prurigine corporis, assiduoque et vehementi strigilis usu plurifariam concretis. *Id. Tib.* 43. Cubicula plurifariam disposita. *Id. Claud.* 21. Gladiatoria munera plurifariam ac multiplicia exhibuit. Est qui leg. plurifaria, ut sit adject. *Inscript.* pertinens ad ann. a Chr. n. CCL., sub Septimio Severo et Caracalla *Augg.*, apud *Gruter.* 187. 3. ARCUS CORLIMONTANOS PLURIFARIAM VERVSTATE CONLAPSO ET CONRVPTOS A SOLO SVA PECUNIA RESTITVERVNT. *Gell.* 2. 22. a med. Præter hos sunt alii plurifariam venti, suæ quisque regionis indigenæ. *Inscript.*, quæ pertinet ad ann. post Chr. n. 165. et exstat Neapoli in *Mus. Borbon.* OB PERPETVAM ET PLURIFARIAM MUNIFICENTIAM EIVS.

11.) Translate est idem ac pluribus modis, in più modi. *Apul. Florid.* n. 17. Ceterum ipsius vocis hominis exercendæ causa cassus labor supervacaneo studio plurifariam superatur. *Solin.* 38. Mons Taurus pro gentium ac linguarum varietate plurifariam nominatus.

PLŪRIFĀRIÆ, adverb. plurifariam. *Gloss. Philox.* Plurifariam, πολλάκις, Plurifarie, πολλάκις.

PLŪRIFĀRIUS, a, um, V. in voce præced.

PLŪRIFORMIS, e, adject. di molte maniere, ut Pluriformi modo. *Apul. Florid.* n. 3. Pluriformis vestis. *Capell.* 7. p. 236.

PLŪRILĀTERUS. V. TRILATERUS.

PLŪRĪMUS, a, um, adject. Superlat. a plus, pluris. V. MULTUS.

PLŪRĪNŌMINIS, e, adject. idem ac synonymus. *Isid.* 1. *Orig.* 3. Synonyma, hoc est plurinomia.

PLŪRĪVŌCUS, a, um, adject. *Capell.* 4. p. 97. Quæritur quid sit equivocum, quid univocum, quid, ut ita dicam, plurivocum. Debetis quippe insolentiam perferre sermonis, qui Græjam dissertare Latialiter compulsistis. *Id. ibid.* p. 104. Plurivocum est, quando multis nominibus una res dicitur, ut gladius: nam et ensis et mucro idem significant.

PLUS, pluris, adject. et adverb. V. MULTUS.

PLUSCŪLĒ, adverb. aliquanto plus. V. *Apul. loc. cit.* in ENCORIO.

PLUSCŪLUM, adverb. aliquanto plus. *Plaut. Amph.* 1. 1. 127. Mira sunt, nisi invitavit sese in cœna plusculum. un po' più del solito. et *Pers.* 1. 1. 21. Negotium edepol fuit plusculum annum hand probe. h. e. aliquanto plus, quam annum. *Varro* 2. *R. R.* 7. 10. Videndum, ne eque laborent plusculum.

PLUSCULUS, a, um, adject. deminut. a plus, aliquanto plus, plus paullo. — a) Adjective. — In sing. num. *Ter. Phorm.* 4. 3. 60. Uxori cinenda ancillula est: tum pluscula supellectile opus est. un poco più. *Colum.* 12. *R. R.* 52. 12. Plusculo sale utendum erit. — In num. plur. *Apul.* 2. *Met.* Ad cuius noctis exemplar similes adstruximus plusculas. et 3. *ibid.* Pyrides plusculas inde depromit. h. e. plures. — b) Plusculum absolute, substantivorum more. — Cum Genit. *Cic.* 2. *Orat.* 24. 99. Causæ, in quibus plusculum negotii est. *Colum.* 12. *R. R.* 47. 5. Exiguam aceti piperati et plusculum mellis adiciunt. un poco più di mele. — Sine Genit. et sequente part. *quam.* *Cic.* 5. *Fam.* 12. Plusculum etiam, quam concedit veritas, amori nostro largiare.

PLUSIMUS olim pro plurimus, ut *pignosa, Fusii*, pro *pignora, Furii*, et alia quæ *Varro* congerit 7. *L. L.* 27. *Müll.* Adde *Festum* p. 205. 17. *Müll.*; licet apud hunc litterarum series *plisima* ibi, non *plusima* legi postulet. Ceterum V. MULTUS.

PLUSQUAMPERFECTUM, i, n. 2. (subaudi tempus) est tempus conjugationis Latine. *Priscian.* 8. p. 807. *Putsch.* In hac autem modo (optativo) dumtaxat et infinitiva tempora conjuncta habent Latini, præsens cum præterito imperfecto, et præteriti perfectum cum plusquamperfecto, ad imitationem Græcorum. Adde *eumd.* passim.

PLŪTEĀLIS, e, adject. ad pluteum pertinens. *Cic.* 1. *Att.* 10. Typos tibi mando, et plutealia

sigilla duo. *Alii aliter leg. V. PUTEAL.* *Orellius leg. putealia sigillata duo.*

PLŪTEĀRŪS seu plutiarius, i, m. 2. pluteorum artifex. *Inscript.* apud *Donat.* 417. 9. T. CARGILII ERONIS PLVTIARI OSSA HIC SITA SVNT.

PLŪTEŪM, i, n. et sæpius

PLŪTEŪS, i, m. 2. ¶ 1. Est machina militaris ex tabulis, asseribus, cratibus, qua milites protecti ab injuriis hostilibus, opus faciunt, Σπαράκιον (It. parapetto, riparo, galleria; Fr. toit de défense, mantelet, parapet servant à la défense; Hisp. mantelete, parapeto; Germ. Schirmdach oder Sturmshirne; Angl. a parapet, shelter, or gallery). *Paul. Diac.* p. 231. 5. *Müll.* Plutei dicuntur crates corio crudo intentæ, quæ solebant apponi militibus opus facientibus, et appellabantur militares. *Ammian.* 21. 12. Pluteos igitur præferentes oppugnatores, cratesque densius tectas, sensim incedentes et caute, murorum ima suffodere ferramentorum multitudine conabantur. — Alius videtur esse ille, ejusdem tamen officii, quem ita describit *Veget.* 4. *Milit.* 15. Plutei dicuntur, qui ad similitudinem absidis (alii leg. cassidis) contextuntur e vimine, et cilicis vel coriis proteguntur, ternisque rotulis, quarum una in medio, due in capitibus apponuntur, in quamcumque partem volueris admoventur more carpenti: quos obsidentes applicant muris, eorumque munitione protecti, sagittis, sive fundis, vel missilibus defensores omnes de propugnaculis exturbant, ut scalas ascendendi facilius præstetur occasio. V. *Lips. Poliorcet.* l. 1. *dial.* 7., ubi et figuram exhibet. Similis est etiam ille, de quo *Vitruv.* 10. 21. a mel. Supra caput eorum, qui continebant arietem, collocatum erat pluteum, turriculæ similitudine ornatum, ut sine periculo duo milites tuto stantes prospicere possent, et renuciare, quas res adversarii conarentur. *Liv.* 34. 17. extr. Segesticam vineis et pluteis cepit. *Sall. fragm.* apud *Non.* p. 95. 21. *Merc.* Pluteos rescindit, ac munitiones demolitur, locoque summo potitur. Adde *Cæs.* 2. *B. C.* 9.; et *Liv.* 21. 61. Sic *Tac.* 2. *Hist.* 21. Vitelliani pluteos cratesque et vineas suffodiendis muris protegendisque oppugnatoribus expediunt. Adde *eumd.* 3. *ibid.* 20. — Translate. *Plaut. Mil. glor.* 2. 2. 411. Si invenio qui vidit, ad eum vineas pluteosque agam, h. e. omni arte et vi eum aggrediar. ¶ 2. Præterea plutei dicuntur tabulæ, quibus quid præserpitur, ut ait *Paul. Diac. loc. cit.* Itaque universim plutei sunt quæcumque tegumenta et munitiones alicui rei præliguntur ad vim et ignem hostilem arcendum. *Cæs.* 7. *B. C.* 41. Duabus relictiis portis, obstruere ceteras, pluteosque vallo addere. et *ibid.* 25. Eo magis, quod deustos pluteos turrim videbant. *Id.* 3. *B. C.* 24. Scaphas navium magnarum cratibus pluteisque cunctavit. et 1. *ibid.* 25. sub fin. Rates a fronte atque ab utroque latere cratibus ac pluteis protegēbat. Adde *Liv.* 14. 38. ¶ 3. De sponda lecti inferiore, quæ tabula claudēbatur, quum exterior aperta esset ascendendi gratia. *Martial.* 3. 91. Exciduntque senem, spondæ qui parte jacebat; Namque puer pluteu vindice tutus erat. ¶ 4. De lecti tricliniaris tabula, qua ejus pars exterior et a mensa remota muniebatur. *Sueton. Cal.* 26. Quosdam summis honoribus functos, cunctanti modo ad pluteum, modo ad pedes stare succinctos linteo passus est. *Propert.* 4. 8. 68. Lydamus ad plutei fulcra sinistra latens. In *Gloss. Philox.* exponitur Græce pluteus σπαράκιον, h. e. reclinatorium, et παραπέτα ἑργαίου τρικλίνου, additamentum angulosum triclinii, et Σομῆν πλοίου, pulpitrum, suggestum in navi; et fortasse intelligit tabulam ristantem ad latera navis ad arcendos fluctus. Quæ omnia licet confirmare Latini scriptoris testimonio facile non sit, aliquam tamen lucem afferunt his. Nam usurpatur etiam de tabula super r. zum posita in modum lecti, seu de ipso lecto fimbriæ pluteis munito, in quo extendebatur calvea comburendum. *Martial.* 8. 74. Superque pl. um te jacente, vel saxum, Fortis papyro dum tibi torus crescit, etc. ¶ 5. De tabulis parieti clavibus ornatis, aut imitandis etiam, v. l. c. p. 200. n. 1. sedetur.

aut scribitur: item repositoriis librorum, tabularum pictarum, statuarum, et hujusmodi. *Ulp. Dig.* 29. 1. 17. Reticuli circa columnas, plutei circa parietes, item cilicia, vela, aedium non sunt. *Juvenal.* 2. 7. Et jubet archetypos pluteum servare Cleanthas. *Pers.* 1. 106. Nec pluteum cædit, nec demorsos sapit ungues. ¶ 6. Est etiam sæptum ex marmore, aut lateribus, aut alia materie, quo intercolumnium claudi et sæpiti solet, Itali dicunt *parapetto, cancello, balaustrata. Vitruv.* 4. 4. Item intercolumnia tria, quæ erunt inter antas et columnas, pluteis marmoris, sive ex intestino opere factis intercludantur, ita ut fores habeant, per quas itinera pronao fiant. *Id.* 5. 1. Pluteum, quod fuerit inter superiores columnas, item quoda parte minus quam superiores columnæ fuerint, oportere fieri videtur; uti supra basilicæ contignationem ambulantes ab negotiatoribus ne conspiciantur.

PLŪVIA, æ. f. i. (subaudi aqua, proprie est enim adject. a pluvius) est aqua jugis ex aere et nubibus decedens, imber, υέτος (It. *pioggia*; Fr. *pluie*; Hisp. *lluvia*; Germ. *der Regen*; Angl. *rain*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Cic.* 15. *Att.* 16. Equidem etiam pluvias metuo, si prognostica nostra vera sunt: ranæ enim οὐρανεύουσι. *Virg.* 1. *G.* 92. Tenuēs pluviae. et *ibid.* 325. Pluvia ingens. et 4. *ibid.* 191. impendens. *Martial.* 9. 99. grandis. *Ovid.* 2. *Fast.* 71. Sæpe graves pluviae adoptertis nubibus Auster Concitat. *Stat.* 1. *Silv.* 2. 186. quum pluvii rarescent nubila. ¶ 2. Latiori sensu est aqua, quæ ex aere et nubibus decidit, *acqua piovana. Plin.* 33. *Hist. nat.* 6. 34. (103). Stibium teritur in mortariis, admixta pluvia. *At Sillig. leg.* immixta aqua pluvia.

II.) Translate. ¶ 1. Pluvia est instrumentum, quo flores aqua perfundimus, *annaffiatojo. Claudian. Nupt. Honor.* 299. pluviae flores dispersere ritu. ¶ 2. Pluvia hominis est urina apud *Seren. Sammon. c.* 20. p. 66. retro col. 2. ed. *Ald.*

PLŪVIALIS, e, adject. da pioggia, piovoſo, ομβριος, υέτιος, ad pluviam pertinet, pluvius, pluviosus. *Virg.* 3. *G.* 429. Vere madent udo terræ ac pluvialibus Austris. *Id.* 9. *Æn.* 668. Quantus ab occasu veniens pluvialibus Hædis verberat imber humum. *Colum.* 2. *R. R.* 13. 9. Pluviales dies. *Ovid.* 7. *Met.* 393. fungi. *Id.* 4. *Fast.* 506.; *Seneca 3. Quæst. nat.* 7. *extr.*; et *Colum.* 1. *R. R.* 5. 2. Pluvialis aqua. *piovana.* et *Tac.* 5. *Hist.* 23. ad fin. Flexu auctumni, et crebris pluvialibus imbribus superflus amnis. *Vet. Scholiast. ad Juvenal.* 9. 28. Pluviales lacernæ. h. e. quæ muniunt a pluvia.

PLŪVIÁTICUS, a, um, adject. pluvialis. *Marcell. Empir.* 8. Teritur ex aqua pluvialica, atque conficitur.

PLŪVIÁTILIS, e, adject. pluvialis. *Colum.* 9. *R. R.* 1. 2.; et *Cels.* 4. 12. ad fin. et 7. 3. Aqua pluvialilis. *piovana.*

PLUVIŌSUS, a, um, adject. piovoſo, υέτιος, pluvius abundans, pluvius, pluvialis. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 25. 60. (225). Vergiliarum sidus nubilō occasu pluviosam biemem denunciat. — Pluviosus videtur legendum apud *Theod. Priscian. lib.* 2. *part.* 1. c. 8., ubi *Aldus* edidit *plumosus*.

PLUVIŪS, a, um, adject. (pluo) pluviam ferens, pluvialis, pluviosus, piovoſo, υέτιος. *Fragm. Legg. XII. Tabul.* si aqua pluvia nocet. Sic *Cic. Mur.* 9. 22. Ut aquæ pluviae arceantur. Adde *eumđ. Topie.* 9. 38. *Cato R. R.* 2. Pluviae tempeſtates. *Varro 1. R. R.* 13. 2. Pluvium cælum. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 39. 39. (106). Succulas Græci pluvio nomine (Hyadas) appellant. *Virg.* 3. *Æn.* 516. Arcturum, pluviasque Hyadas, geminosque Triones. *Horat.* 1. *Od.* 17. 4. Pluvii venti, et 3. *ibid.* 3. 56. fores. *Colum.* 2. *R. R.* 15. 7. dies. *Id.* 2. *ibid.* 10. 21. Pluvius cæli status. *Horat. Art. P.* 18. arcus. *Viride.* quia post pluvium apparet. *Ovid.* 1. *Met.* 66. Pluvius Auster. *Seren. Sammon. c.* 20. p. 66. retro col. 2. ed. *Ald.* Pluvius liquor. et Pluvius

ros. h. e. aqua pluvia. *Tibull.* 1. 8. 26. Pluvius Juppiter: (hunc loc. *Seneca 4. Quæst. nat.* 2. memoriz lapsu *Ovidio* tribuit.) Ζεύς υέτιος. — Pluvii Jovis imago exstat in nummo G. Cornelii apud *Morell. tab.* 3. n. 6. Is est Juppiter Ephesus, qui Ephesi præsertim Ὀμβριου nomine colebatur. *V. Eckhel. D. N. V. T.* 2. p. 514. et NUDIPEDALIA. — Figurata. *Ovid.* 4. *Met.* 609. neque enim Jovis esse putabat Persea, quem pluvio Danae conceperat auro.

PN

PNEUMÁTICUS, a, um, adject. πνευματικός, spiritalis: a πνεύμα spiritus: ut Pneumatica organa, spiritalia, hoc est, quæ vi status, vel spiritus aliquid hauriunt, vel attrahunt. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 4. 20. (60). E puteo rota, organisve pneumaticis, vel tollenonum baustu hortos rigandos. *Id.* 7. *ibid.* 37. 38. (125). Laudatus est Ctesibius pneumatica ratione et hydraulicis organis repertis. *Vitruv.* 9. 9. Ctesibius Alexandrinus, qui spiritus naturales pneumaticasque res invenit.

PNEUMÁTOMÁCHI, ōrum, m. plur. 2. Πνευματόμαχοι, h. e. impugnantes spiritum: a πνεύμα spiritus et μάχουμ pugno. Hoc nomine fuerunt hæretici, qui Arianae hæreseos partem alteram, quæ est de Filio, rejicientes, alteram de Spiritu S. mordicus retinuerunt, ejus divinitatem infitiantes. Eorum mentionem faciunt *Imp. Theodos. et Valentin. Cod.* 1. 5. 5.

PNEUMŌNICUS et

PNEUMŌNÍTCUS, a, um, adject. ad pulmones pertinens: a πνεύμων pulmo. *Cæli. Aurel.* 5. *Tard.* 10. Pleuronicus (lege Pneumonicus) morbus. *V. PLEURITICUS. Marcell. Empir. c.* 16. p. 109. ed. *Ald.* Mus gliris deglutit et cum oleo et sale assatus pneumoniticis (lege pneumoniticis), vel enipycis cibo datus, mire succurrit. h. e. qui pneumonico morbo laborant.

PNÍGELIS, i, m. 2. disyllab. πνίγελος, a πνίγω suffoco, machina quædam, seu vas ad instar infundibili inversi, quæ in organo hydraulico aërem ascendentem coerces, et veluti suffocat. *Vitruv.* 10. 13. *V. Bald. in Lex. Vitruv.* In quibusd. edit. *Vitruvii leg. phigeus male.*

PNÍGITIS, idis, f. 3. πνίγιτις, terra quædam cretæ simillima, grandioribus tantum glæbis, et glutinosa: ita dicta, quod ram deglutienti siculum suffocationis sit: πνίγω enim suffocare significat. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 16. 56. (194).

PO

PO, particula. ¶ 1. Est præpositio inseparabilis, ex qua nonnulla verba componuntur, ut *polliceri, pollere*; est autem *po* pro *por*, h. e. *pro*. ¶ 2. Interdum etiam est *post*, ut in *v. pomeridiam*: *V. Quintil.* 9. 4. 39. ¶ 3. In Saliari carmine *po* est *potissimum. F. PA.*

POBLÍCUS. *V. PUBLICUS.*

PŌCILLÁTOR, ōris, m. 3. coppiere, οινωχοος, qui est a poculis, pincerna: qualis fuit Ganymedes in mensa Jovis: a pocillum. *Apul.* 6. *Met.* Quo, ductu Cupidinis, Jovi pocillatorem Phrygium sustulerat. et *moz.* Tunc poculum nectaris, quod vinum deorum est, Jovi quidem suus pocillator ille rusticus puer, ceteris vero Liber ministrabat. *Id.* 10. *ibid.* Sitiensque, pocillatorem respecto, cillis alterna connivens, bibere flagitarem.

PŌCILLUM, i, n. 2. deminut. parvum poculum, *bicchieretto, tazzetta, εκπαμπίτιον. Cato R. R.* 156. In linteam exsugeto succum, quasi heminam, in pocillum fictile. et *moz.* Postea ponito pocillum in sereno noctu. *Sueton. Vesp.* 2. Pocillo argenteo potare. *Liv.* 10. 42. in fin. Voverat, Jovi Victori, si legiones hostium fudisset,

pocillum mulsi, priusquam temetum biberet, esse facturum. Alii aliter leg. Sed *Plin.* de eadem re verba faciens 14. *Hist. nat.* 13. 14. (91). eodem pocilli verbo utitur: nisi quod non *mulsi*, sed vini pocillum narrat.

POCULÁRIS, e, vel

POCULÁRÍUS, a, um, adject. ποτήριος, potorius. *Paul. Sentent.* 3. 6. 61. Escaria quoque et pocularia vasa debentur. et *ibid.* 67. Et vitrea vasa tam escaria, quam pocularia legato cedunt.

PŌCULENTUS, a, um, adject. da bere, ποτός, ποτήριος, potui aptus. *Cic.* 2. *Nat. D.* 56. 141. Gustatus habitat in ea parte oris, qua esculentis et poculentis iter natura patefecit. Alii leg. *potulentis* a potus, quod nihil abhorret a Latina analogia. *Q. Scævola apud Gell.* 4. 1. ad fin. Penus est, quod esculentum, aut poculentum est. Adde ipsum *Gell.* 17. 11. — In *Inscript.* apud *Gruter.* 643. 3. videtur mentio fieri *argenti poculentis*, h. e. poculorum ex argento: quod alibi *argentum potorium* dicitur. — Ceterum ubique legendum videtur *potulentus*, quam voc. *V.*

PŌCŪLUM, i, n. 2. Poculum per syncop. *Plaut. Curc.* 2. 3. 89. Jacto basilicum, propio magnum poculum: ille exhibit. *Ita etiam Fleckeisen.*; alii leg. poculum. *Lucilius apud Non. p.* 260. 28. et p. 308. 18. *Merc.* Cum poclo bibo eodem; amplexor, labra labellis Fingens compono. In quodam carm. apud *Arnob.* 5. 26. Inde manu poculum sumit, risuque sequenti Perducit totum cyceonis læta liquorem. Adde *Prudent.* 6. *Cathemer.* 16. et 10. *περί σπερ.* 1264. — Poculum, quod cum Gr. πῶμα πῶμα jungitur, est vas, quo bibitur, ποτήριον, ποτήριον (It. *vaso da bere. tazza, bicchiere. gottio*; Fr. *rase à boire, coupe*; Hisp. *vaso de beber*; Germ. *d. Trinkengeschirr, der Becker*; Angl. *a cup, drinking pot or bowl, beaker*).

I.) Proprie. *Plaut. Curc.* 2. 3. 89. Hæc sunt ventri stabilimenta: pane et assa bubula. Poculum grande et aula magna. *Fleckeisen.* Poculum. *Id. Rud.* 2. 3. 32. Perit potando, opinor. Neptunus magnis poculis hac nocte eme iovitavit. *Virg.* 3. *Ecl.* 44. Et nobis idem Alcimedon duo pocula fecit, Et molli circum est ansas amplexus acantho. *Ovid.* 5. *Fast.* 522. Terra rubens crater, pocula fagus erant. *Tibull.* 1. 1. 31. Vitiilia antiquus primum sibi fecit agrestis Pocula, de facili composuitque luto. *Horat.* 1. *Sat.* 2. 114. Num, tibi quum fauces urit sitis, aurea quæris Pocula? *Id.* 3. *Od.* 19. 11. tribus aut novem Miscerunt cyathis pocula commodis. *Cic.* 3. *Verr.* 26. 66. Hortatur hospes: poscant majoribus poculis. *Id. Cluent.* 31. 11. Et haurire poculum. *Horat.* 1. *Od.* 17. 22. ducere. *Petron. Satyr.* 92. avide siccare. — Proverbium sapit illud *Plaut. Cas.* 5. 2. 44. Ut senex hoc eodem poculo, quo ego bibi, biberet. ἀλλήλοισκῶς ut eamdem sentiret calamitatem.

II.) Translate. ¶ 1. Per metonym. est ipsa potio. *bevanda. Virg.* 2. *G.* 528. victu pascuntur simplicis herbæ: Pocula sunt fontes liquidi. Notandum et illud sane peregrinum *ejusđ. Virg.* 1. *ibid.* 9. Poculaque inventis Acheloi miscuit uvis. h. e. Acheloi aquam. Cf. *Macrob.* 5. *Saturn.* 18. ad b. 1. *Horat. Epod.* 5. 37. Exesa uti medulla et aridum jecur Amoris esset poculum. et *ibid.* 17. 80. Desiderique temperare poculum. h. e. philtum. *Flor.* 2. 10. Epulantes, et, ubi essent, præ poculis nescientes. h. e. præ ebrietate. Adde *Lamprid. Elagab.* 19.; et *Petron. fragm. Tragur.* 66. *Burmam. V. CORONATUS.* ¶ 2. Item compositio largior in cænis. *Cic.* 2. *Phil.* 25. 63. Si inter cænam, in ipsis tuis immanibus poculis hoc tibi accidisset. *Id. Senect.* 14. 46. Is sermo, qui more majorum a summo adhibetur in poculis. ¶ 3. Sæpe, quum de veneficis potionibus sermo est, poculi nomen usurpat. *Cic. Cluent.* 10. 30. Uxori suæ quum ipse poculum dedisset, subito illa in media potione exclamavit, etc. Alia ex *Virg.*, *Horat.*, *Propert.* congressit *Broukus.* ad *Tibull.* 3. 5. 9, quibus adde *Ovid.* 14. *Met.* 295. et *Val. Flacc.* 2. 155.

PŌDÁGER, gra, grum, adject. podagroso, πο-

δαρρός, podagricus. Ennius apud Priscian. 8. p. 829. Putsch. Numquam poetar, nisi si podager. Claudian. epigr. 29. Atque nihil prorsus stant pntat podager.

PŌDĀGRA, æ, f. 1. *gota, podagra, ποδάγρα*, morbus articularis, præcipue pedes infestans: sicut chiragra manus. Voi Græca, quasi ἄγρα τῶν ποδῶν *captura pedum*. Plin. 26. Hist. nat. 10. 64. (100). Podagræ morbus rarior solebat esse non modo patrum avorumque memoria, verum etiam nostra, peregrinus et ipse. Nam si Italiæ fuisset antiquitus, Latinum nomen invenisset. Insanabilis non est credendus, quippe quoniam et in multis sponte desit, et in pluribus cura. Alter Plin. 1. Ep. 12. podagram vocat pedum dolorem. Sic Cæsar. Aurel. 5. Tard. 2. sub init. Podagra pedum tantummodo dolor est: arthritis vero etiam cunctorum articularum sive multorum; et aliquando etc. Catull. 71. 2. Aut si quem merito tarda podagra secat. et ibid. 6. Illium affligit odore, ipse perit podagra. Martial. 1. 99. Litigat, et podagra Diodorus, Flacce, laborat: Sed nil patrono porrigit: hæc chiragra est. Cic. 2. Tusc. 19. 45. Qui complures annos doloribus podagræ crucietur maximis. Id. 5. Fin. 31. 94. Quum arderet podagræ doloribus. Ovid. 1. Pont. 3. 23. Tollere nodosam nescit medicina podagram. — In plur. num. Cels. 5. 18. Malagaa ad calidas podagras aptum. Adda Plin. sæpissime.

PŌDĀGRĪCUS, a, um, adject. *gottoso, podagroso, ποδαγρικός, ποδαγρός*, podagra laborans, podagrosus, podager. Petron. Satyr. 132. Podagrīci pedibus suis maledicunt, chiragrīci manibus, lippi oculis. Cels. 4. 24. Vitia, quæ in podagricis, chiragricis esse consuerunt, et sub fin. Equitare podagricis alienum est. Adda Plin. 28. Hist. nat. 8. 29. (116). et alibi; *Laberium* apud Charis. 1. p. 58. Putsch.; et Senec. Ep. 24. etc. — Adjective. Cæsar. Aurel. 5. Tard. 2. sub init. Quidam medici arthriticam passinam genus vncant, podagrīcam vero speciem.

PŌDĀGRŌSUS, a, um, adject. *gottoso, podagroso, ποδαγρός, podagricus*. Plaut. Pæn. 3. 1. 28. Nunc vos, quia mihi advocatos dixi, podagrosi estis, ac vicistis cochleam tarditudinis. Id. Merc. 3. 4. 8. Podagrosus pedibus esse. Lucilius apud Non. p. 166. 14. Merc. Quod deformi sanex, arthriticus ac podagrosus. Ita leg. Mercurius; Porcellinus vero ac pædidus ac podagrosus. — Podagrosi hominis infelicitatem describit Cassiod. 10. Variar. 29.

PŌDĒRES vel podaris, is, m. 3. *camice, ποδήρης*, tunica sacerdotalis, linea, corpori adstricta, et usque ad pedes descendens: quæ vulgo *camisia* vocatur. Hæc Isid. 19. Orig. 21. Adda Tertull. advers. Jud. 11.: est a ποῦς, ὀδός *pes et ἄρω apto*. Cassiod. Complex. Apocal. 3. Erat podera vestitus, quod ad sacerdotium non est dubium pertinere.

PŌDEX, icis, m. 3. pars pudenda inter nates animalis, qua stercus egeritur, *πρωκός*. Videtur esse a *pedo*, is. Horat. Epod. 8. 5. Hietque turpis inter aridas nates Podex, valut crudæ bovis. Juvenal. 2. 12. sed podica levæ Cæduntur tumidæ, medico ridente, mariscæ.

PŌDĪA, æ, f. 1. *poggia*, funis nauticus, qui in dextro navis latere alligatur; opponitur autem ei, qui est in sinistro latere, quemque Itali orza vocant. Servius ad illud Virg. 5. Æn. 830. Una omnes fecere pedem; pariterque sinistros, Nunc dextros solvere sinus (*Tutti a un tempo fer piede; a poggia, ad orza Spiegato i seni.*): Fecere pedem. h. e. podium, fnem, quo tenditur velum, quod Græci *πόδα* vocant.

PŌDĪĀRIUS, ii, m. 2. qui ad podium seu suggestum theatri mimos recitat, ut axodiarius, qui in sua fabulæ. Not. Tir. p. 174. Podium, podiarius. Gloss. Isid. Podiarius, inter mimos.

PŌDĪCUS, a, um, adject. pedalis: a ποῦς, ὀδός *pes*. Capell. 9. 328. Sed temporum alia simplicia sunt, quæ podica etiam perhibentur. Pes veri est numeri prima progressio.

PŌDISMĀLIS, e, adject. ad podismum pertinens. Boeth. Geometr. Euclid. 2. p. 1212. Po-

dismorum notitiam hic liber quasi questionarius, et omnium podismalium questionum scrupolositates incunctanter absolvit. Adda eumd. ibid. p. 1213., 1521. et 1527.

PŌDISMĀTĪCUS, a, um, adject. qui podismum exercet. Boeth. Geometr. Euclid. 2. p. 1212. Prisci igitur podismatici cautiissimi dispectores duodecim mensurarum genera constituerunt.

PŌDISMĀTĪO, onis, f. 3. idem ac podismus. Boeth. Geometr. Euclid. 2. p. 1226. Hæc da epipodarum podismationibus figurarum ad præsens dicta sufficiant.

PŌDISMĀTUS, a, um. V. voc. seq. **PŌDISMO**, as, etiam, are, a. 1. Part. *Podismatus*. — Podismare est pede matiri, *ποδίζω*. Boeth. Geometr. Euclid. 2. p. 1215. Quorum medietata sæpa dicti trigoni scaleni embadum podismatur, ut in subjecta figura notatur. Nipsus in Auct. Gromat. p. 301. ed. Rudorff. Et cetera trigona eadem rationa podismabuntur. Frontin. de colon. p. 132. Goes. Ager podismatus.

PŌDISMUS, i, m. 2. *ποδισμός*, idem ac pedatura, idest menaura Jugeri, are, aut alterius rei pedibus definita: a *ποδίζω pedibus dimetior*. Pedibus enim, vel passibus, vel fune, aut pertica certam pedum mensuram habenta colligebatur magnitudo loci. Veget. 2. Milit. 7. ad fin. Mensores sunt, qui ad podismum dimetiuntur loca, in quibus tentoria milites figant etc. Adda eumd. 3. ibid. 15.; Frontin. de colon. p. 130. Goes. Inscript. apud Reines. cl. 7. n. 16., quæ est apud Orell. 4570. **PŌDISMVS** STRVCTIONIS SCALARIS.

PŌDĪUM, ii, n. 2. *πόδιον*, est locus editus, *luogo elevato, poggio*. ¶ 1. Generatim dicitur de quolibet suggestu. Pallad. 1. R. R. 38. Podia tennis alta pedibus fabricentur, inducta testaceo, et albario opere lavigata. et mox. Super hæc podia alvearia collocentur. (Colum. 9. R. R. 7. 1. suggestus lapideus vocat.) Id. ibid. 18. de cella vinaria. Si cupis locum suum deputabimus, is locus ad calcatorii similitudinem podiis brevis, et testaceo pavimento solidetur. et ibid. 19. de horreis. Si terræ pauperies minoram promittit, vel craticis podis erunt discernenda granaria, vel vimineis vasculis reditus tenues colligemus. ¶ 2. Speciatim dicitur de quolibet loco porrecto extra domus parietem instar pulpiti, qui aliter dicitur *menianum*. Plin. 5. Ep. 6. circa med. Est et aliud cubiculum a proxima platano viride et umbrosus, marmore excultum podio tenus. Adda Vitruv. 3. 3. et 5. 7. ¶ 3. Est Italice *parapetto, poggio, poggiovolo*, quasi pes totius circi, vel amphitheatri, h. e. murus latissimus arenam circi, vel amphitheatri cingens, isque gradus dignissimus, quia arenæ proximus, et alius latior fuit: in eo itaque suggestus erat imperatoria, ac consules, prætores, alique, quibus id jus, sedebant sellis curulibus, cum lictoribus, apparitoribus et magistratus sui pompa. Sed et in eodem fuit tribunal editoris, at Virginum Vestalium sedes. Plura de eo Lips. de amphith. c. 11. Juvenal. 3. 145. Et Capitolinis generosior et Marcellis, Et Catulis, Paulisque minoribus, et Fabiis, et Omnibus ad podium spectantibus. Sueton. Ner. 12. Accubans primo parvis foraminibus, deinde toto podio adaptato spectare consueverat. Adda Plin. 37. Hist. nat. 3. 11. (45).

PŌEMA, atis, n. 3. *ποιήμα*. In Genitivo plur. *poematorum* dixere Varro, Q. Lælius, Accius, et ipse Cic. pro Gallio, teste Charis. 1. p. 114. Putsch., tamquam a recto *poematum*, i, et Afranius apud Non. p. 493. 9. Merc.; a quo et *poematis* in Dat. plur. usurparunt idem Varro 7. L. L. 34. Müll., et Plaut. Asin. 1. 3. 22., et Flor. apud Charis. ibid., et Cic. 4. Herenn. 4. 7. item 3. Off. 3. 15. (ut cum aliis legit Non. p. 488. 21. Merc.) et Orat. 21. 70. Sed et *poematibus* recte dicitur cum Cic. 4. Herenn. 2. 3. et aliis. Libenter itaque *poematis* dixerim, ita iubente usu, ut *epigrammatis, emblematis, peripetasmatis*, et aliis, quæ congressit Foss. l. 4. de Grammat. c. 14. ad fin. At *poematorum* non videtur ita usu obtinuisse. V. EMBLEMA init.

— Ceterum poema (It. poema, *composizione poetica*; Fr. *poème, pièce de vers*; Hisp. *poema*; Germ. *die Dichtung, d. Gedicht*; Angl. *a poem, copy of verses, piece of poetry*.) proprie est opus quodlibet factum, vel quodlibet ligmentum: est a ποῦς, seu potius a ποῦς *facio, fingo*: sic enim scribunt veteres Attici, et Dores, ut ast in Etymol. M. V. Gregor. de dialect. Ling. Gr. p. 75. ed. Schæffer. Dicitur præcipue de opere poetico, quia poetarum est facere et fingere. Differunt *poema* et *poesis*: hæc est magnum et totum opus; illud parvum, aut pars operis. Lucilius apud Non. p. 428. 12. Merc. Cujusvis operis pars est non magna poema. Pars est parva poema, proinde ut epistola quævis. Illa *poesis* opus totum, ut tota Ilias una Est *Ἔπος*, annalesque Enni: atque istoc opus unum Est majus multo, quam quod dixi ante poema. Ita hos varsus apud Non. perversos, aut corruptos *Janus Douas* ordinavit, restituitque. In eadem sententiam sunt illa *Varron.* (si modum *Varron.* sunt omnia) apud Non. ibid. Poema est λέξις εὐρυσμῶς, id est verba plura modice in quamdam connecta formam. Itaque etiam distichon epigrammaticum vocant poema. Poesis est perpetuum argumentum e rhythmis, ut Ilias Homeri, at Annales Enni. Cic. quoque *poema* vocat 1. Divinat. 31. 66. paucos versus veteris poetæ; et Catull. mox citand. carmen unum hendecasyllabum. — Hoc tamen discrimen non observatur: et *poema* universim quodcumque opus poeticum dicitur, sive breve sit, sive longum. Catull. 50. 16. Hoc, jucunde, tibi poema feci, Ex quo perspiceres meum dolorem. Cic. 1. Acad. (post.) 3. 9. de Varrone. Atque ipse varium et elegans omni fere numero poema fecisti. Id. 3. ad Q. fr. 1. 4. Poema ad Casarem quod composueram, incidit. Id. 1. Att. 16. ad fin. Græcum poema condere. Horat. 1. Ep. 18. 40. pangere. et 2. ibid. 1. 117. scribere. Petron. Satyr. 118. extruere. Cic. 1. Orat. 50. 217. Egregium poema. Id. Pis. 29. 70. ita festivum, ita concinnum, ita elegans, nihil ut fieri possit argutius. Id. 1. Divinat. 31. 66. tenerum, et moratum, atque molle. Id. 4. Herenn. 28. 39. Si poema loquens pictura est, pictura tacitum poema debet esse.

PŌEMĀTĪUM, ii, n. 2. *breve compositione poetica, ποιημάτιον*, breve poema. Plin. 4. Ep. 14. a med. Sive epigrammata, sive edyllia, sive eclogas, sive, ut multi, poematia vocare malueris, licebit voces: ego tantum hendecasyllabos præsto. Adda eumd. Ep. 27. Utrouque autem loco sunt qui aliter leg. *Auson. epist. prælixa Edyll. 7.* Poematia, quæ in alumnam meam luseram.

PŌENA, æ, f. 1. *ποινή* proprie est multa propter homicidium irrogata, id quo quis alteri, quem læserat, reconciliatur; hinc latiori significatione est animadversio, supplicium, ultio peccati, multa: a voce Græca allata (It. *pena, castigo*; Fr. *châtiment, punition, peine*; Hisp. *castigo, punición, pena*; Germ. *die Genugthuung, der Ersatz, daher bald Rache, bald Strafe*; Angl. *punishment, castigation*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. Cic. Flacc. 17. 39. Pœna est Dorylai gravior, quam apud alios, falsarum litterarum. Id. fragm. apud Augustin. 21. Civ. D. 11. Octo pœnarum genera in legibus continentur, damnatum, vincula, verbera, talio, ignominia, exsilium, mors, servitus. Id. 1. ad Brut. 15. In animadversione pœnaque duriorum esse. Id. Balb. 18. 42. Multa et pœna multara alicquem. Fragm. Legg. XII. Tabul. si INVI-RIAM FAXIT ALTERI VIGINTI QVINQUE AERIS PŌENAE SYNTO. Ennius apud Macrob. 6. Saturn. 1. Nec pot homo quisquam faciet impune animatus Hoc nisi tu: nam mi calido das sanguina pœnas. Sic Virg. 9. Æn. 422. Tu tamen iaterea calido mihi sanguine pœnas Persolves ainorum. ubi V. Servium. et Id. 4. ibid. 386. dabis, improbe, pœnas. Hoc sensu dare pœnas atiam Cic. Harusp. resp. 18. 39. et 5. Tusc. 19. 55. dixit. Id. Cic. Mil. 31. 85. Pœnas justas et debitas solvere. Id. 7. Verr. 63. 163., et C. Carbo apud eumd. Orat. 63. 214. Quicum-

que eam violavissent, ab omnibus esse ei pœnas parsolutas. *averle tutti pagato il fio. Plaut. Bœch.* 3. 3. 21. Ante solem nisi tu exorientem in palæstram veneras, haud inadiocres gymnasii præfecto pœnas penderes. et *Asin.* 2. 4. 77. Pro dicitis vestris maledicis pœnæ penduntur mi hodie. *Ter. Heaut.* 4. 4. 6. Syrus michi tergo pœnas pendet. *me la pagherà colla schiena. et Cic.* 11. *Att.* 8. Maximas pœnas pendo temeritatis mæ. *Id. Sext.* 67. 140. Omnes fere reipublicæ pœnas aut præsentî morte, aut turpi exsilio dependunt. *Id. 2. Tusc.* 10. 23. Prometheus pœnas expendit Jovi fato supremo. *Cic. Dom.* 52. 134. Ferre pœnam temeritatis. *Id. post redit. ad Quir.* 1. 1. sustinere. *Id. 2. leg. Agr.* 34. 92. perferre. *Id. Flacc.* 38. 96. sufferre. *Id. 3. Off.* 16. 65. subire. *Vet. Poeta apud eum.* 3. *Nat. D.* 38. 90.; et *Ovid.* 8. *Met.* 689. luere. *Id. 9. ibid.* 372. et 1. *Fast.* 483. pati. *Sueton. Cæs.* 14. ultimam statuere in aliquem. *h. e. mortem. Quintil.* 6. 4. 16. irrogare alicui. *Cic. pro leg. Manil.* 3. 7. dignam suo scelere suscipere. *ri-cevere, riportare. et 7. Verr.* 63. 163. et *Rosc. Am.* 24. 67. Repetere pœnas ab aliquo. *h. e. curare, ut pœnas det. farsela pagare. et 1. Att.* 16. circa med. Ut aperte victrix nequitia ac libido pœnas ab optimo quoque peteret doloris sui. et *Harusp. resp.* 20. 43. Græcum mors fraternæ ad expectandas pœnas domestici sanguinis excitavit. et 1. *Fam. 9. ante med.* Pœnas a seditioso cive per honos viros iudicio persequi. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 44. 45. (144.); et *Ovid.* 4. *Met.* 190. et 8. *ibid.* 125. Pœnam ab aliquo exigere. *Sall. Jug.* 71.; et *Curt.* 4. 6. *ad fin.* Capere pœnas pro civibus. *h. e. sumere, repetere, cives ulciscendo. Liv.* 2. 5. Capere pœnam de aliquo. *Curt.* 4. 6. *sub fin.* capere in hostem. *Virg.* 2. *Æn.* 586. sumere pœnas. *Cic.* 2. *Off.* 5. 18. Pœna aliquem afficere. In *SCto* apud *eum.* 2. *ad Q. fr.* 3. *a med.* Teneri ea pœna, quæ est de vi. — *Pœna pecuniaria* opponitur *coercitioni in corpus* (Ital. *alla pena corporale*) apud *Modestin.* *Dig.* 48. 1. 2. — De multa, quam in ludo victus solvit. *Ovid.* 2. *Art. am.* 205. Seu jacies talos, victam ne pœna sequatur, Damnosus facio stent tibi sæpe canes. — Est *ποινή* Græca etiã debita merces, pratium quod solvitur pro injuria illata, aut pro opere, aut opera, *mercede, pena.* Quo sensu *Virg. Cir.* 83. Ausa quod est muliar numen fraudare deorum, Et dictam Veneri votorum vertere pœnam. ¶ 2. Specialim apud Poetas *Pœnæ* sunt Furia, quia sunt scelerum vindices, sic et *Ποιναι* Græcis. *Val. Flacc.* 7. 147. Turbidus ut Pœnis caecisque pavoribus ense Corripit, et sævæ ferit agmina matris Orestes. *Stat.* 8. *Theb.* 25. Sævæque multisonas exercet Pœna catenas. *Varro* apud *Non.* p. 390. 9. *Merc.* Tertia Pœnarum Infamia stans nexa in vulgi pectora, fluctuant illintonsa coma, sordida vestitu, ore severo. *Scalig.* *ad Virg. Cul.* 218. et 375. præponenda his cœset illa *ejusd.* *Varron.* apud *Non.* p. 295. 25. Videmus populum Furiis instinctum tribus Diversum farri, exterritum formidine. *Deinde post pauca, quæ intercidere, Tertia Pœnarum, etc.* Quidam distinguunt Pœnas a Furiis, fortasse ut Furia sint, quæ vexant animos et cruciant conscientia sceleris; Pœnæ, quæ animadversione et suppliciis apud Inferos, *ποινωσις.* *Cic. Pis.* 37. 91. Etoliã, quæ medio fere Græciã gremio continetur, (o Pœna, o Furia sociorum!) decedens miseram perdidisti. *Id. Dom.* 2. 3. Illud a te, homine vesano ac furioso, requiro, quæ te tanta pœna tuorum scelerum veret, ut etc. Vel Pœna est Furiarum mater, ut in illo *Val. Flacc.* 1. 796. Ultricesque deæ, Furiæque, et sæva sororum Pœna parens.

II.) Translate pœna est labor, molestia, *pena, fatica, travaglio, molestia. Seneca Hippol.* 439. Namque anxiam me cura sollicitat tui, Quod te ipse pœnis gravibus infestus domas. *Seneca alter Ep.* 5. *circum med.* Frugalitatem exigit philosophia, non pœnam. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 7. 5. (27). In tantis vitæ pœnis. *Id. 9. ibid.* 6. 5. (13). *Balæna* utero graves, pariendive pœnis invalidæ.

Id. 23. *ibid.* 2. 28. (59). Acetum scillium prod-est aculentibus cibis: gustatum enim disœulit pœnam eam. *Justin.* 11. 14. 11. Pœnam captivitatî truncata corporis parte tulerant. *Id.* 3. 5. 2. Post longam pœnarum patientiam bellum restaurant.

POENALIS, e, adject. Comp. *Pœnalior* et *Sup. Pœnalissimus.* — Pœnalis, Ital. *penale*, est ad pœnam spectans, pœnam continens. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 11. 29. (112). Pilo viuctorum pœnali opera. *Id.* 4. *ibid.* 8. 15. (31). Pœnales aquas dirisque genitas. *Solin.* 46. Pœnales tenebræ. *h. e.* in quas aliquis pœnæ causa coniectus est. *Modestin.* *Dig.* 40. 12. 21. Pœnalis actio. *Paul.* *ibid.* 19. 2. 54. a med. stipulatio. *Ulp.* *ibid.* 46. 3. 7. causa. *Scævola* *ibid.* 22. 2. 5. conditio. *Paul.* *ibid.* et 50. 17. 108. Pœnalia iudicia. *Cajus* 1. *Institut.* (edente iterum *Goeschenio*) § 128. Quum autem is, cui ob aliquod maleficium ex lege pœnali aqua et igne interdicitur. *Salvian.* 6. *Sub. D.* 11. Scelera non minima, sed in hoc ipso pœnalia committimus. *Id.* 2. *Avarit.* 10. Cogitantes inter hæc horrenda et pœnalissima alia hæc præclara ac beatissima. — Hinc *pœnales, ium, absolute, substantivorum more, sunt homines pœna digni, scelerati. Imp. Constantin.* *Cod.* 10. 19. 2. Carcer pœnialium, carcer hominum noxiorum est. Cf. *Cyprian.* *de Idolol. van.* Quum dæmones sint ipsi pœnales, non aliud illis studium est, quam quærere sibi ad pœnam comites, quos ad crimen suum faciunt errore participes.

POENALITER, adverb. per pœnam. *Ammian.* 16. 8. Reus delatus, raptusque in iudicium pœnaliter interibat. *Claud. Mamert.* 1. *Stat. aniv.* 23. Agitur anima pro affectuum diversitate et delectabiliter et pœnaliter.

POENARIUS, a, um, adject. idem ac pœnalis. *Quintil.* 4. 3. 9. Si legem asperam tuebitur, aut pœnarias actiones inferemus. *h. e.* quibus pœna irrogatur. Has *pœnales actiones* vocant *Jcti* passim in *Digest.*

POENICE, adverb. Punice. *Varro* 1. *R. R.* 2. *ante med.* Qui de agricultura scripserunt et Pœnice, et Græce, et Latine. Ceterum *V. PUNICE.*

POENICEUS, a, um, adject. idem ac phœniceus; in quo tamen secunda syllaba longa est, quum brevis sit in illo. *Ovid.* 12. *Met.* 102. circo taurus aperto Quum sua terribili petit irritamina cornu, Pœniceas vestes, elusaque vulnera sentit. et 14. *ibid.* 345. Pœnicea chiams. *Lucret.* 2. 830. Pœniceus color.

PŒNICUS, a, um. *V. PUNICUS.*

PŒNIO, is, ire, a. 4. (pœna) pro punio (ut *mœnio* pro *murnio*, *mærus* pro *murus*, *Pœniceus* pro *Puniceus*) legitur apud *Cic. Mil.* 31. 85. et 1. *Tusc.* 44. 107. et 3. *de Rep.* 9. (edente *A. Maio*) et apud *Gell.* 6. 14., 7. 3. *sub fin.*, 11. 18. et 20. 1. in multis editionibus, et *MSS.*, teste *Pareo* in *Lex. Crit.* Hinc *Inscript.* apud *Gruter.* 940. 7. *HIC TUMULVS NELLO PATEBIT: SI QVIS AVTEM IN HOC SEPULCRVM BELICIVS CORPORIS INTVLERIT POENIBITVR INTER SVOS COLLIBERTOS HS. M. N.* Similiter *pœnitio* pro *punitio*, et *pœnitus* pro *punitus* apud *eum.* *Gell.* *cit.* 6. 14. et 11. 1. et 12. 7. — Apud *Cic.* 1. *Tusc.* legitur deponentis forma *loc. cit.* Multi inimicos etiam mortuos puniuntur. *h. e.* multi in inimicos etiam mortuos ultionem par se ipsi erercent. *V. Döderlein.* *Intein.* *Synonym.* *T.* 5. p. 249. — Part. *Pœnisus* legitur apud *Cassiod.* *Complex.* *Act. Apost.* 7. Qua prædicatione compunctos tria millia virorum pœnisos et baptizatos esse testatur.

PŒNISUS, a, um. *V. voc. præced.*

PŒNITENS vel pœnitens, entis, particip. *V. PŒNITET.*

PŒNITENTIA vel pœnitentia, adverb. cum pœnitantia. *Minuc. Fel. Octav.* 26. Auspicia et auguria pœnitentia ommissa, observata feliciter.

PŒNITENTIA vel pœnitentia, æ, f. 1. actus pœnitendi, dolor ob aliquod factum noxium, aut occasionis prætermissionem, *μετανοια* (It. *pœnitentia, pentimento*; Fr. *repentir, regret*; Hisp. *arrepentimiento, pesar*; Germ. *die Reue*; Angl. *repentance, penitence, contrition*). *Phædr.*

1. 13. Qui se laudari gaudent verbis subdolis, Seræ dant pœnas turpes pœnitentiæ. *Liv.* 31. 32. Celerem pœnitentiam, sed eamdem seram atque inutilem sequi. *Plin.* 7. *Ep.* 10. Ne rursus provinciæ, quod damnasse dicitur, placeat, agatur pœnitentiam pœnitentiæ suæ. *Petron. Satyr.* 132. Pœnitentiam agere sermonis mei cœpi, secretoque rubore perfundi, quod etc. *Adde Curt.* 8. 6.; et *Tac. dial. de Orat.* 15. *Senec.* 2. *Quæst. nat. præf.* Fidelissimus est ad honesta ex pœnitentia transitus. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 12. 19. (94). Nihil est fœdus agricolis, quam gestæ rei pœnitentia. *Id.* 10. *ibid.* 23. 33. (67). Hanc avem pœnitentia cum labora subit. *Id.* 7. *ibid.* 25. 26. (93). Cæsari proprium at peculiare clementiæ insigne, qua usque ad pœnitentiam omnes superavit. *fino a pentirsene.* at *Sueton. Cæs.* 9. Pœnitentia, vel meum diem cædi destinatum non obit. *Tac.* 4. *Hist.* 37. Dain mutati in pœnitentiam primani quartanque Voculam sequuntur. *Flor.* 3. *in fin.* Inde Sardiniam recessit, ibique morbo et pœnitentia intaruit. *Ulp. tit.* 22. *regular.* Qui heredes instit. *ad fin.* Pœnitentia actus cernendo heres fieri potest. *h. e.* pœnitentia ductus, ut loquitur *Imp. Probus Cod.* 8. 56. 2. — *Cicero-* nem hac voce abstinnisse, notavit et *Auson. Epist.* 12. 10. — *Monet Lactant.* 6. 24. quum de dolore peccatorum apud Christianos sermo est, aptius Græce *μετανοια*, et Latine *resipiscientiam* dici, quam *pœnitentiam*: hæc enim solum respicit factum præteritum, de quo dolet; *μετανοια*, et *resipiscientia* et præteritum factum dolet, et correctionem futuræ vitæ respicit, confirmans animum suum ad rectius vivendum. *Nihilominus et pœnitentia* hoc sensu usurpatur a *Tertull.* *Pœnit.*, *Augustin.* et *Hieronym.* — *Pœnitentiam agere* est *fur penitentiæ*: et *pœnitentiam gerere* est *pentirsi*. *Id.* patet ex his verbis *Rufini* 2. *Invect.* in *Hieronym.* n. 29. Propter hoc forte me invitabas ad pœnitentiam? (n. 28. Si agas pœnitentiam, bene facis). Non intellexeram. Verumtamen scito, me de hoc quidem pœnitentiam gerere, quin dicam non omnia.

PŒNITENTIÁLIS vel pœnitentialis, is, m. 3. *penitentiære*, qui publicæ confessioni modum imponit, definiens, quænam occulta crimina a pœnitentibus essent in publicum evulganda. *Inscript.* apud *Murat.* 419. 2. *HIC REQVIESCIT IN PACIS GERVINTVS V. C. POENITENTIALIS QVI VIXIT ANN. PL. M. LVI. DEPOSITVS EST SVB DIE NON. DECEMB. MAXIMO V. C. CONS. INN. SE... h. e. ann. a Chr. n. DXXXIII. At *Marin. Papir. diplom.* p. 284. contendit, bunc Gerantium, qui *Vir Chrissimus* appellatur, non ecclesiastica, sed civili aliqua dignitate præfuisse; sed quemam hæc fuerit, minime statuit. *V. Pœnitentiarius* apud *Ducang. Gloss. med. et inf. Lat.* — *Pœnitentialis* vero, seu *presbyter super pœnitentes* institutus videtur multo prius *Roinæ* et *Constantinopoli*, ut narrat *Cassiod.* 9. *Hist. Eccl.* 35.*

PŒNITĒO vel pœniteo, es, ūi, et

PŒNITĒT, ēbat, ūit, ere, a. pers. et impers. 2. Scribitur et pœnitet per ne. Sic enim perpetuo habetur in *Pandectis Florent.* Sic in *Tab. ærea* apud *Gruter.* 502. *col. 2. ad fin.* Non magis sunt pœnitendi senatores, quam pœnitet, etc. Sic etiam in libris veterib. et *Virgilio* *Carpensi* haberi testatur *Manut.* Huc facit, quod *Gellius* 17. 1. non a pœna, sed a pœne, et pœnuria ducendum putat, quod sane videtur probabile, si dicamus primam et propriam hujus verbi vim esse, quum pro purum videri ponitur. Quod confirmat *Donatus* ad illud *Ter. Phorm.* 1. 3. 20. nostri nosmet pœnitet. Pœnitet (inquit) eum, qui parum putat. — Part. *Pœnitens, Pœniturus* et *Pœnitendus* sub *A.* — Pœnitere, inquit *Gell.* 17. 1., tum dicere solemus, quum quæ ipsi fecimus, aut quæ de nostra voluntate nostroque consilio facta sunt, ea nobis post incipiunt displicere, sententiamque in iis nostram demutamus. Itaque pœnitere, a pœnio, h. e. punio, est dulere, molestè ferre, displicere quod placuit, *μετανοια* (It. *pœnitirsi*; Fr. *se repentir de, regretter*; Hisp. *arrepentirse, pesarse de lo hecho*; Germ. *reuen,*

gereuen, Reue, Unlust, Unzufriedenheit über etwas empfinden; Angl. to repent, be grieved or vexed at, be sorry for, be dissatisfied with, regret).

A) Verbum personale. — a) In plur. num. Pacuvius apud Non. p. 475. 18. Merc. Nunc pœnitebunt; libant liberi grato ex loco. — b) Cum Nominativo aut Accusativo rei. Plaut. Stich. 1. 1. 50. Et me quidem hæc conditio nunc non pœnitet. h. e. non displicet. Cf. Cic. 5. Tusc. 18. 53. Sequitur, ut nihil pœniteat, nihil desit, nihil obstat. Id. 5. Tusc. 28. 81. Sapientis est proprium, nihil, quod pœnitere possit, facere. Id. 2. Invent. 13. 43. Quæri oportet, utrum id facinus sit, quod pœnitere fuerit necesse. — c) Cum Nominat. personæ. Liv. 36. 22. Etolus quoque, quamquam non secuti sint regem, sed arcesserint, et duces belli, non socii, fuerint, si pœnitere possint, posse et incolumes esse. Est qui legit possit. Forcellinus vero in his Nominativum latere ait. Justin. 11. 3. 3. Athenienses sicut primi defecerant, ita primi pœnitere cœperunt. Adde eumd. 31. 6. 6. et 38. 10. 12. Et Vulgat. interpr. Luc. 10. 3. Olim in cilicio et cinere sedentes pœniterent. Id. Judith. 5. 19. Quotiescumque autem pœnituerunt se recessisse a cultura Dei. et Ecclii. 32. 24. Fili, sine consilio nihil facias, et post factum non pœnitebis. Cyprian. de singul. Cler. sub init. Si non pœnitueritis, similiter perietis. — Hinc Part. præsent. Pœnitens, is, quem pœnitet, chi si pœnitente, apud Cic. 12. Phil. 2. 7. Optimus est portus pœnitenti mutatio consilii. Sall. apud Charis. 3. p. 224. Putsch. Lepidum pœnitentem consilii. Sueton. Claud. 43. Signa quædam nec obscura pœnitentis de matrimonio deque adoptione dederat. — Similiter (a Pœnitus, quod V. in v. Pœnio) Part. Pœniturus apud Quintil. 9. 3. 12. Eo usque processum est, ut non pœniturum pro non acturo pœnitentiam, et visuros ad videndum missos, Sallustius dixerit. Accius apud Non. p. 158. 5. Merc. Neque te, neque quemquam arbitrator tuæ pœniturum laudis. — d) Sic sæpius Gerundium usurpatur. — Absolute. Cic. 4. Tusc. 37. 79. Alexander quum ipse misset Clitum, vir a se manus abstinuit: tanta vis fuit pœnitendi. Liv. 24. 26. ad fin. Ira deinde ex misericordia orta, quod adeo festinatum ad supplicium, neque locus pœnitendi, aut regressus ab ira relictus esset. Cic. fragm. apud Lactant. 6. 24. Corrigitur errorum pœnitendo. Phædr. 5. 5. Ad pœnitendum rebus manifestis agi. Tac. 4. Ann. 11. Nullus ad pœnitendum regressus. — Cum Dativo personæ, aut Genit. rei. Cic. 7. Att. 3. a med. Valde ego ipsi, quod de sua sententia decesserit, pœnitendum puto. Id. 9. Fam. 5. Consilii nostri, ne si eos quidem, quod id secuti non sunt, non pœniteret, nobis pœnitendum putarem. — e) Item Gerundivum Pœnitendus apud Sall. Jug. 84. 28. Kritiz. Sed quoniam vestra consilia accusator, qui mihi summum honorem et maximum negotium imposuistis, etiam atque etiam reputate, num id pœnitendum sit. Ita Cortius, haud omnino improbrante Kritizio, qui tamen legit num eorum pœnitendum sit. Tac. 6. Ann. 40. Arruntius respondit non aliud pœnitendum, quam quod antiam senectam toleravisset. Colum. 2. R. R. 2. 7. Itaque hic ager sive exercetur, seu cessat, colono est pœnitendus. è di pentimento al colono. Liv. 1. 35. Sub baud pœnitendo magistro. Gell. 1. 3. Dicta mea factaque pleraque omnia fuisse non pœnitenda. Sueton. Vesp. 1. Gens Flavia obscura illa quidem, sed tamen reipublicæ non pœnitenda. — Legitur etiam pœnitentor pass. vel dep. apud Vulgat. interpr. Marc. 1. 15. Pœnitentiam et credite Evangelio.

B) Verbum imperson. ¶ 1. Generationem pro dotere, moleste ferre, displicere quod placuit. — a) Cum Accusat. personæ et Genit. rei. Cic. 3. Orat. 9. 32. Ego autem, quamquam memet me pœnitet, cum hoc maxime tamen in comparatione conjungor. Id. Planc. 33. 82. Meque vehementer vitæ meæ pœniteret, si in mea familiaritate locus esset nemini, nisi litigioso, aut nocenti. Id. 5. Tusc. 18. 53. Sapientia semper

eo contenta est quod adest, neque eam unquam sui pœnitet. Atticus ad Cic. 9. Att. 10. ad fin. Hoc dicam, non pœnitere me consilii de tua mansionem. Nepos Timoth. 4. Quum populum iudicii sui pœniteret. Liv. 2. 54. extr. Neminem noxæ pœnitebat. Tac. Agric. 33. Neque me militum, neque vos ducis pœnituit. — Aliquando Accusativus personæ omittitur. Horat. 3. Od. 24. 45. Vel nos in Capitolium, Vel nos in mare proximum Gemmas et lapides, aurum et inutile. Mitamus, scelerum si bene pœnitet. Ovid. 1. Pont. 1. 57. Sæpe levant (dii) pœnas ereptaque lumina reddunt, Quum bene peccati pœnituisse vident. Pœnitet o, si quid miserorum creditur ulli: Pœnitet, et facto torqueor ipse meo. (ubi notandum rō pœnitet omnino absolute usurpatum). Curt. 10. 7. Pœnitebat (subaudi eos) modo consilii, modo pœnitentiæ ipsius. Tac. 2. Hist. 19. Provisa parataque non arma modo, sed obsequium et parandi amor; quod solum illis partibus defuit, quum virtutis haud pœniteret. — b) Sequentem propositionem relativam. Plaut. Trin. 2. 2. 39. Is probus est, quem non pœnitet, quam probus sit, et frugi bonæ. h. e. qui ultro, libenter et constanter probus est. Ita Forcellinus; at Fleckeisen. omittit non. Cic. 1. Off. 1. 2. Tamdiu autem velle debetis, quoad te, quantum proficias, non pœnitebit. Id. 2. Att. 4. Neque mihi unquam veniet in mentem Crasso invidere, neque pœnitere, quod a me ipse non desciverim. Adde Tac. 2. Ann. 46. Rursus Cic. 8. Att. 5. Etsi solet eum, quum aliquid furiose fecerit, pœnitere. V. alia in parag. proxime seq. — c) Cum Infinito. Cic. 2. Orat. 19. 77. Efficunt, ut me non didicisse, minus pœniteat. Id. Senect. 23. 84. Neque me visisse pœnitet, quoniam ita vixi, ut etc. ¶ 2. Speciatim dicitur de iis rebus, quæ nec voluntate, nec consilio nostro factæ sunt: et ponitur pro displicere, dolere, pigere, tædere, aut pudere. Cic. Senect. 6. 19. Num igitur, si ad centesimum annum visisset, senectutis eum suæ pœniteret? gli rincrescerebbe la sua vecchiaja? et 6. de republ. 3. extr. Ipsa terra ita mihi parva visa est, ut me imperii nostri, quo quasi punctum ejus attingimus, pœniteret. mi vergognava. et 11. Att. 13. Ali, se pœnitere, quod animum tuum offenderit, sed se jure fecisse. che gli rincresceva di etc. Stat. 2. Silv. 3. 23. Pœnituit vidisse deam. h. e. displicuit deæ vidisse. Adde Cic. Cæi. 3. 6. ¶ 3. Et de iis, quæ contemnimus, parvi facimus, et quæ non satisfaciunt. Cic. 4. Acad. (2. pr.) 22. 69. Cur non se transtulit ad alios, et maxime ad Stoicos? Quid? eum Mnesarchi pœnitebat? quid? Dardani? qui erant Athenis tum principes Stoicorum. non gli piaceva? non lo soddisfaceva? et Plaut. Aulul. 3. 2. 20. Me haud pœnitet: tua ne expectam? son contento di quel che ho. Liv. 8. 23. Minime pœnitere se virum suarum, si bellum placeat. ¶ 4. Pœnitet, parum videtur. Ter. Eun. 5. 7. 12. An pœnitebat flagitii, te auctore quod fecisset adolescens, ni miserum insuper et iam patri indicares? ti pareva poco? non ti contentavi? Adde Heaut. 1. 1. 20. Sic Plaut. Stich. 4. 1. 44. Immo duas dabo, inquit ille adolescens, una si parum est: et si duarum pœnitebit, addentur duæ. Adde Truc. 2. 4. 77. et 2. 6. 52.; et Liv. 9. 34. a med. Sic Cæs. 2. B. C. 32. a med. An pœnitat vos, quod salvum atque incolumem exercitum, nulla omnino nave desiderata, transduserim?

POENITIO. V. Pœnio.

POENITUDO, nais, f. 3. pœnitentia. Pacuvius apud Non. p. 152. 30. et 169. 25. Merc. Desiderio, pœnitudine. Auson. Sept. Sap. de Thal. 22. Prædes, vadesque pœnitudinis rei. Adde Sidon. 6. Ep. 9.; et Hieronym. 2. advers. Jovinian. n. 8. Sic Cæl. Aurel. 1. Tard. 5. n. 177. Feram feminam, sævo pœnitudinis dolore commotam, sua manu suos extinxisse.

POENITUS. V. Pœnio.

POENUS, i, m. 2. Carthaginiensis. V. ONOM. — Translate ponitur pro vafro, callido, versuto. Tales enim Pœni habiti sunt. Plaut. Pœn. prol. 111. Ita docte atque astu filias quærit suas: Et

is omnes linguas scit, sed dissimulat sciens se scire. Pœnus plane est. Comp. Pœnior V. in PUNIOR, ôris.

POËSIS, is, f. 3. ποιησις, a ποιέω facio, fingo. — Cave imiteris Prudent. mediam syllabam corripientem 2. in Synmach. 52. quum pulcrum poesis castraverit Aty. — Poesis ¶ 1. Est ars carmina componendi. Quintil. 12. 11. 26. Quantum poesis ab Homero et Virgilio, tantum fatigium cepit eloquentia a Demosthene atque Cicerone. ¶ 2. Item est opus poeticum. Horat. Art. P. 361. Ut pictura, poesis: erit quæ, si propius stes, Te capiat magis, et quædam, si longius abates; hæc amat obscurum, volet hæc sub luce videri. Cic. 4. Tusc. 33. 71. Anacreontis tota poesis est amatoria. Id. 3. Orat. 25. 100. Quamvis claris sit coloribus picta vel poesis vel oratio, non potest in delectatione esse diuturna. V. POEMA, ubi de discrimine inter utramque vocem.

POËTA, æ, m. 1. ποιητής, a ποιέω facio, fingo. — Poetes Græca terminatione legitur in Inscript. apud Orell. 1163. DIPHILOS POËTES. — Ceterum poeta ¶ 1. Generatim est artifex, architectus: nam ποιητής proprie est, qui quippiam facit. (Haud recte itaque ait Diomed. 3. p. 488. Putsch. Is, qui versum facit, dictus ποιητής, quum tamen artifices, qui sæpe quid faciunt, non dicantur poetæ.) Plaut. Asin. 4. 1. 1. Agedum, istum ostende, quem conscripsisti, syngraphum. Nam tu poeta es ad eam rem unicus. Id. Cas. 5. 1. 6. neque fallaciam Astutiorem ullus fecit poeta, atque Ut hæc est fabre facta a nobis. ¶ 2. Speciatim et sæpius est carminum scriptor, poeta, rimatore. V. POEMA. Ennius apud Fronton. 4. Ep. 12. p. 110. ed. Rom. visus Homerus adesse poeta. Lucret. 2. 600. Hanc veteres Græcum docti cecinerunt poetæ etc. Cic. Arch. 8. 18. Ceterarum rerum studia et doctrina et præceptis et arte constant; poeta natura ipsa valet, et mentis viribus excitatur, et quasi divino quodam spiritu inflatur. Id. 2. Orat. 46. 194. Poetam bonum neminem sine inflammatione animorum existere posse, et sine quodam afflatu quasi furoris. Id. ibid. 14. 61. Poetæ quasi alia quadam lingua locuti. Id. 5. Tusc. 22. 63. Adhuc ueniamem cognovi poetam, qui sibi non optimus videretur. Horat. Art. P. 9. Pictoribus atque poetis Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas. et ibid. 372. mediocribus esse poetis Non dii, non homines, non concessere columnæ. Quintil. 10. 1. 89. Cornelius Severus, versificator, quam poeta, melior. poetam intelligit, qui et apte invenire ac fingere imitando potest, simulque versus idoneis verbis componere: versificatorem, qui alterum tantummodo potest. — Per autonomasiam poeta Græcis Homerus, Latinis Virgilius est. Justinian. 1. Institut. 2. § 2.

POËTIAS, adis, f. 3. idem ac poetria. Inscript. Nursin. in Bulletin. dell'Institut. archeol. ann. 1831. p. 46. G. CALYPTIUS PRISCUS VI. VIR AVG. SIBI ET ARRIÆ POSTIADI CONIUGI SVÆ ET SILVENTRI FIL. V. A. V. IOSIHN POSVIT. V. eandem Inscript. cum variant. lection. in Annali dell'Institut. T. 6. p. 117., ubi poethadi.

POËTICA, æ, et

POËTICÆ, es, f. 1. poetica, ποιητική, ars scribendorum versuum. Cic. 1. Tusc. 1. 3. Serius poeticam nos accepimus. et 4. ibid. 32. 69. O præclarum emendatricem vitæ poeticam! Nepos Attic. 18. Attingit quoque poetice: credimus, ne eas expertus esset suavitatis. Plin. 7. Ep. 4. Numquam a poetice alienus fui.

POËTICÆ, adverb. da poeta, poeticamente, ποιητικῶς, poetæ more modoque. Cic. 5. Fin. 4. 9. Ut nulla pars cælo, mari, terra, ut poetice loquar, prætermissa sit. Plin. 2. Ep. 5. circa med. Descriptioes locorum, quæ in hoc libro frequentiores erunt, non historice tantum, sed prope poetice prosequi fas est. Id. 8. ibid. 4. Pande vela, ac, si quando alias, toto ingenio vehere: cur enim non ego quoque poetice cum poeta? Petron. Satyr. 90. Mius quam duabus horis mecum moraris, et sæpius poetice, quam humane locutus es. Adde Quintil. 9. 1. 13.

PŌTICUS, a, um, adject. da poeta, poeticus, ποιητικός, ad poetam pertinens. — a) Cum Substantivo. Cic. 3. *Orat.* 38. 153. Poeticum verbum. et 1. *ibid.* 33. 151. Collocatio verborum perlicitur in scribendo, non poetico, sed quodam oratorio numero et modo. *Id.* 3. *Nat. D.* 31. 77. Poetici dii, h. e. qui et quales a poetis finguntur. *Id.* 2. *ad Q. fr.* 15. Cursu corrigam tarditatem, tum equis, tum quoniam scribis poema ab eo nostrum poetarum quadrigis poeticis. *Horat.* 1. *Ep.* 19. 44. manare poetica mella. *Quintil.* 10. 1. 46. de *Homero*. Non poetica modo, sed oratoria virtut' eminentissimus. *Id.* 10. 1. 90. Poeticum ingenium. et 1. 5. 12. Poetico jure. et 10. 5. 4. Poetica libertate. et 2. 4. 3. Poetica licentia. — b) Neutr. absolute. *Quintil.* 9. 4. 56. Ἐρρημον, quod poeticum est. — Et in plur. num. *Id.* 8. 3. 60. Si quis poetica vulgaribus misceat. — Hinc

Poetica, ae, f. 1. (subaudi ars) absolute, substantivorum more. *V.* loco suo.

PŌETILLA, ae, m. 1. poetastro, malus poeta. *Plaut. Truc.* 2. 6. 4. Et Homeroidar poetillae mille memorari potest. *Bothe* rectius edidit: *Et Homeroidar, et postilla mille memorari potis*. b. e. potis sunt.

PŌETO, as, are, n. et

PŌETOR, aris, ari, dep. 1. poetam agere, versus facere, poetare, verseggiare ποιησιζω. — a) Formi poetor. *Ennius* apud *Priscian.* 8. p. 829. Nunquam poetor, nisi podager. *Auson.* *Epist. praefixa* *Edyll.* 6. Mirandi stuporem transtuli ad ineptiam poetandi. — b) Formi poetor. *Verus Aug.* apud *Fronton.* 2. *ad M. Cæs.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep.* 3. Igitur priusquam poetare incipio, pansam tecum facio.

PŌETRIA, ae, f. 1. poetessa, rimatrice. ποιητρια, femina poetices peita. *Cic. Cael.* 27. 64. Vetus et plurimarum fabularum poetria. *Ovid. Heroid.* 15. 143. Grata lyram posui tibi, Phoebe, poetria Sappho. *Pers. prol.* 13. Corvos poetas et poetrias picae Cantari credas Pegasus melos. *Sunt qui leg. poetridas, a poetis, idis, eod. sensu.* Etiam *Thon.* *Thesaur. nov. Latinit.* enit. ab *A. Maio* in *Class. Auct. T.* 8., hunc locum affert et exhibet poetridas. Ceterum *Terentian. de metris* v. 2159. p. 2431. *Putsch.* Continuasse pedes istos (*Adonios*) in carmine solos Dicitur haec eadem praecleara poetria Sappho.

PŌETRIS, idis, f. 3. *V.* voc. praeced.

PŌGŌNIAS, ae, m. 1. πογωνίας, genus cometæ, stella barbata similitudinem referens; πογωνία enim Græci barbam vocant. *Seneca* 1. *Quæst. nat.* 15.; et *Plin.* 2. *Hist. nat.* 25. 22. (89). Designatur a *Manil.* 1. 836. Nunc prior hæc species dispersis crinibus exit, Et globus ardentis sequitur sub imagine barbæ.

POL, per Pollucem, interject. vel adverb. jurandi, quod juramenti genus tam viris, quam mulieribus erat commune. Apud Comicos fere in quacumque pagina legitur vel ab initio orationis, vel sæpius post primum vocabulum — a) Sine additis. *Ennius* apud *Cic.* 3. *Tusc.* 19. 44. Pol mihi fortuna magis nunc defuit, quam genus. *Id.* apud *Macrob.* 6. *Saturn.* 1. Nec pol homo quisquam faciet impune animatus Hoc nisi tu. *Plaut. Asin.* 5. 2. 10. Pol ni vera ista assent, nunquam faceret ea, quæ nunc facit. et *ibid.* 5. 1. 9. Pol ego utrumque facio, ut equum 'st liliam. *Id. Aulul.* 2. 7. 2. Quos pol ut ego bodie servem, cura maiuma est. *Id. Asin.* 2. 2. 86. Ego pol Sauream non novi. *Sic Ter. Andr.* 5. 2. 25. Ego pol hodie, si vivo, tibi ostendam, herum quid sit pericli fallere. *Catull.* 20. 19. Velim pol, inquis: et pol ecce villicus Venit. *Horat.* 1. *Ep.* 7. 92. pol, me miserum, patrone, vocares. *Id.* 2. *ibid.* 2. 138. pol, me occidistis, amici. — b) Cum additis aliis affirmandi particulis. *Plaut. Men.* 5. 9. 5. Pol profecto haud est dissimilis, et *Amph.* 1. 1. 215. At pol profecto ingratiss. *Ter. Eun.* 4. 4. 8. Istuc pol vero bene. *Id. ibid.* 4. 5. 5. Certe tu quidem pol multo hilarior. *Id. Andr.* 1. 4. 2. Sane pol illa temulentia 'st mulier. — c) Insetitur inter per et aliud vocabulum per tmesin disjuncta.

Ter. Hecyr. 1. 1. 1. Per pol quam paucos reperias meretricibus lideles. ubi *Donatus*: Ordo est pol perquam paucos reperias: nam per pol non est Latinum, sed κατά τῆσιν, per quam, id est nimio. — d) De forma edepol, *V.* banc voc. loco suo.

PŌLĒA, ae, f. 1. πῶλιον, simus pulli asinini. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 13. 57. (200). Asinini pulli simum, quod primum edidit, poleam vocant Syri.

PŌLĒMŌNĪA, ae, f. 1. πολεμώνιον, herba, ruta capraria. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 6. 28. (64). *V.* **CHILIODYNAMA**.

PŌLENTA, ae, f. 1. Dicitur et *Potentum*, i, n. 2. *Cæli. Aurel.* 3. *Tard.* 2. ante med. Ut lentiscum, rosa, vel potentum infusum. Adde *Macrob.* loc. infra cit. sub d. — *Potentia* (fortasse a πᾶλη pollen), *potenta*, ἀφαιτον περιφρασθεν, μάζα, cibus vilissimus ex farina hordeacea tosta, proprius tenuiter viventium. Fiebat autem a Græcis hac ratione. Perfusum aqua hordeum siccabant nocte una, postero die frangebant, deinde molis frangebant, servabantque in multos dies: quum vero uti vellent, partem illius farinae aqua aspergebant, et torrebant in sartagine. Ita narrat *Plin.* 18. *Hist. nat.* 7. 14. (72), additque alias conficiendæ potentæ rationes ab iisdem usurpata: alii enim adiciebant hordeo semina lini, et cecidandi, sal, etc. Italia vero, subdit *Id. ibid.*, sine perfusione tostum hordeum in subtili formam molit, iisdem additis, atque etiam milio. *V. eumd.* et 1. 22. c. 25., ubi medicinas ex *potenta* recenset. — a) Universim. *Pers.* 3. 55. de *Stoicis*. detonsa Juventus Invigilat, siliquis et grandi pasta *potenta*. *Seneca Ep.* 110. sub fin. Disce parvo contentus esse, et illam vocem magnus atque animosus exclama: Habeamus aquam, habeamus *potentam*, Jovi ipsi de felicitate controversiam faciamus. Turpe est beatam vitam in auro et argento reponere: neque turpe est in aqua et *potentia*. Hic vero *Seneca* vertisse videtur ea verba *Stobæi Florid. serm.* 17. Ἐλεγε δ' Ἐμπίροπος ἐπαιμῶς ἔχειν, καὶ τῷ Διὶ ὑπερ αὐδαμονίας διαχωρίζουσαι μάζαν ἔχειν καὶ ὕδωρ. Cf. *Senec. Ep.* 25. 4. Colligas inde, licet, mazam idem significare ac *potentam*. *Ovid.* 5. *Met.* 450. Dulce dedit, tosta quod coxerat ante *potenta*. Unde *ibid.* 454. Cum liquido mixta perfundit diva *potenta*. Videtur *Ovid.* hic describere cyceonem, cujus meminit *Arnob.* 5. 25. et 26. *V.* **CYCRON** et **COCRETUM**. *Colum.* 6. *R. R.* 17. 8. Epiphoram suppressit *potenta* conspersa mulsâ aqua, et in supercilia genasque imposita. *Apul.* 6. *Met.* Offas *potentæ* mulsæ concretas ambabus gestare manibus. *Cels.* 4. 11. *Potentæ* vino aspersa. *Apul.* 1. *Met.* *Potentæ* caseatæ onula. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 1. 1. (3). Nitrosæ, aut amaræ aquæ *potenta* addita mitigantur: qua de causa et in saccos vinarios additur *potenta*. *Id.* 30. *ibid.* 12. 33. (107). Carbunculus aboletur *potenta* imposita inspersa. *Id.* 27. *ibid.* 8. 37. (59). Herba, quæ ignes sacros cum flore *potentæ* sanat imposita. h. e. cum flore farinae, ex qua *potenta* fit: vel cum *potenta* liquidiore, de qua infra sub d. — b) Differt a pulte, tum quia pulis Latina vox est, et res Italiæ, *potenta* Græciæ: tum quia pulis ex farre est, *potenta* ex hordeo. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 8. 19. (84). Videtur tam pulis ignota Græciæ fuisse, quam Italiæ *potenta*. — c) Macedonibus mos fuit, urbis, quam condere pararent, muros *potenta* designare, teste *Curt.* 4. 8. Adde *Val. Max.* 4. 8. n. 1. extern. — d) *Potentia, orum*, neutro genere. *Macrob.* 7. *Saturn.* 15. Si naturalis via potum in pulmonem traheret, quod *potenta* bibuntur, vel quum hauritur potus admixtis granis, seu ex re aliqua densiore, quid his sumptis pulmo pateretur? *bibuntur* dicit, quia *potenta* ita temperari potest, ut potui sit: unde *Scribon. Compos.* 159. *Potentæ* tenuis cyathi duo.

PŌLENTACIUM, ii, n. 2. edulium ex *potenta*. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 112.

PŌLENTARIUS, a, um, adject. ἀφαιτικός, qui est ex *potenta*. *Plaut. Curc.* 2. 3. 16. Eos ego si offendero, ex unoquoque eorum excutiam cre-

pitum *potentarium*. h. e. adeo cubito, aut peccatore, aut genu offendam, ut pedere cogam istos Græcos palliatos *potenta* pastos. *Apul.* 6. *Met.* *Potentarium* damnum. h. e. jactura offiæ ex *potenta* lactæ.

PŌLENTUM, i, n. 2. *V.* **POLENTA** init. **PŌLET** pro pollet. *V.* **POLLEO**.

PŌLIA, ae, f. 1. gemina canitiem quamdam sparti indicans: a πῶλιος canus. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 11. 73. (191). At *Sillig.* unum *Bamberg.* Codicem secutus ita legit, ut sensus sit: Poliam vocant eam gemmam, quæ canitiem spargit, spartopoliam, quæ rariorem canitiem. *V.* ibi adnotat.

PŌLIA, ae, f. 1. greggia di cavalli, πολεία, grex equorum: a πῶλιος pullus equinus. *Ulp. Dig.* 21. 1. 38. sub fin. Si polia venerit, dicemus unum equum, qui vitiosus est, non omnem poliam redhiberi oportere.

PŌLĪMEN, iminis, n. 3. a *polio*, quod nitidum, quod politum est (*V.* sub II. in fin.): hinc

I.) Proprie ita vocantur globuli metalli, qui ornamentis causa ei balteis equorum vel diadematis mulierum pendent. *Apul. de Deo Socrat.* a med. Neque enim in emendis equis phaleras consideramus, et baltei polimina inspicimus. *Fulgent. Mythol. præf. ad fin.* Quorum (mulierum) dexteriora vetenda quadam majestate submissa, elatae frontis polimina argenteis astorum crispaverat margaritis. h. e. aureos diadematis globulos interstis candidis margaritis distinxerat.

II.) Translate polimina sunt testiculi. *Arnob.* 7. 24. Polimina porro sunt ea, quæ nos proles verecundius dicimus: a vulgaribus autem assolent cognomine testium nuncupari. — *Forcellinus* haec esse putavit propriam vocabuli significationem; et quod ad etymon pertinet, illi *polimen* videbatur esse a *polio*, pila ludo, vel a *pelle*, nam veteres *poliones* pro *pelliones* dicebant. *V.* vocem seq.

PŌLĪMENTA, orum, n. plur. 2. idem ac *polimina*. *Ferrius Flaccus* apud *Festum* p. 234. 34. *Mull.* Polimenta antiqui dicebant testiculos porcorum, quem eos castrabant; a politione segetum, aut vestimentorum: quod similiter, atque illa, curentur. *Plaut. Men.* 1. 3. 28. Jube de foro onsonarier sinciput, aut polimenta porcina, aut aliquid ad eum modum. *Alii leg.* aut oiaenta porcina. Displicet *Scaligero* in *Conjectan.* ad *Farron.* p. 71. ea notatio verbi a *Festo* allata: vult autem dici *polimenta* a *polis* seu *polulis*, quæ fuerint pilulae ex aluta, tomento molli factæ, quibus datatim ludebant: unde *poli*, pila ludit, apud *Paul. Diac.* p. 243. 4. *Mull.*, qui tamen leg. *pollit*, non *polit*.

PŌLINDRUM, i, n. 2. nomen ficti aromatis, joculariter usurpatum a coque apud *Plaut. Pseud.* 3. 2. 43. *Vulgati libri* habent *sipulindrum*; *Fleckeisen.* vero *cepolindrum*.

PŌLIŌ, is, tvi vel ii, itum, ire, a. 4. *Polibam* pro *poliebam*: quæ positio in 4. conjugatione frequens est: *Virg.* 8. *En.* 435. Palladis arma Certatim squamis serpentum auroque polibant. — *Poliens* 1. 3.; *Politus* in omnibus fere paragr. et in fin.; *Poliendus* 2. 4. — *Polire*, quod deducunt a πῶλιος candidus, est levigare, nitidum reddere, perlicere, et dicitur propiæ de ils, quæ fricando et terendo nitorem acquirunt, λέαινω, ἀποξέω (h. pulire, lustrare, nettare, lisciare, ornare; *Fr. limer, rendre lisse, uni, polir*; *Ilisp. pulir, alisar, acicalar, limpiar, limar*; *Germ. poliren, feilen, glätten, abputzen*; *Aug. to polish, smooth, furbish, clean, mack neat, trim, deck, adorn*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Ieg. XII. Tab.* apud *Cic.* 2. *Legg.* 23. 59. rogum ascia ne polito. *Lucret.* 5. 1451. et dædala signa politra. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 9. 41. (148). Polire scabritiam ferri hircorum sanguine. *Id.* 19. *ibid.* 5. 26. (87). Raphani poliant eborâ. *Id.* 36. *ibid.* 21. 40. (152). Lapis Samius poliendo auro utilis. *Id.* 37. *ibid.* 8. 32. (109). Polire gemmas cotibus. *Id.* 9. *ibid.* 12. 14. (40). et 32. *ibid.* 9. 34. (108). Squatinæ piscis cute polire ligna. *Id.* 36.

ibid. 6. 9. (52). marmora. Sic *Id.* 36. *ibid.* 13. 19. (86). Fornices tecti lapide polito. *Vitruv.* 7. 4. Supra podia abaci ex atramento sunt subigendi et poliendi. *Marzial.* 4. 46. Synthesis crasso figuli polita caelo. *Id.* 5. 37. Cui nec lapillos præferas Erythraeos, Nec modo polltum pecudis Indicæ dentem. *Id.* 9. 58. Tusca ligo vinea politus. *h. e.* detritus, atque adeo nitens. *Id.* 8. 72. liber Morsu pumicis aridi politus. Sic *Ovid.* 1. *Trist.* 1. 11. Nec fragili geminæ poliantur pumice froutes (*libellorum*). *Sueton. Cæs.* 67. Argentio et auro polita arma. — Hoc politum est, perfectum est. *Plaut. Epid.* 3. 2. 3. Hinc oppido politum est. Ita *Forcellinus*: alii tamen aliter hunc locum interpretantur. — Et de corporis cultu. *Quintil.* 8. *proem.* 22. Ungues polire, et capillum reponere. *Plaut. Fœn.* 1. 2. 9. Ambræ numquam concessivimus lavari, aut ornari, poliri, expoliri, pingi, singi. *Ovid. Medic. fac.* 25. Feminea vestri poliantur lege mariti. *Firmic. de err. proph. relig.* 4. Effeminare vultum, polire cutem, et virilem sexum ornato muliebri decorare. ¶ 2. Speciatim polire domum est nitidam facere. *Varro* 3. *R. R.* 2. 9. Villa polita opere tectorio eleganter. Sic *Vitruv.* 7. 4.; et *Colum.* 8. *R. R.* 8. 3. Parietem tectorio polire. *intonacare.* *Varro* 1. *R. R.* 2. 10. Regie polita ædificia. *Cic.* 3. *ad Q. fr.* 1. Porticus tota patet, et columnæ politæ sunt. ¶ 3. Item polire lina et lanas est lavare, nettare. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 1. 2. (10). Hispania citior habet splendorem lini præcipuum, torrentis, in quo pollitur, natura. et *ibid.* 3. (18). Iterum deinde in filo pollitur, illius crebro in silice ex aqua. *Id.* 8. *ibid.* 48. 73. (192). Quippe (*lanæ*) abentis polientium extractæ in tomenti usum veniunt etc. ¶ 4. Item polire vestes est fullionem, qui lavant, lillidunt ex aqua, et pectice villos destringunt, γυάνται, purgare, ligiare. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 17. 57. (197). Creta Umbrica pollendis vestibus assumitur. *Ulp. Dig.* 47. 2. 12. Fullo, qui curanda poliendaque vestimenta accepit. *Cajus ibid.* 19. 5. 22. Si tibi polienda, sarciendave vestimenta dederim.

II.) Translate. ¶ 1. De rebus physicis est excolere, ornamentis instruere, perficere. — a) Polire agros, rastris, bidentis, crate quasi pectore, occare, radere, excolere. *Ennius* apud *Non.* p. 66. 27. *Merc.* Rastros dentiferos capsit causa poliendi agri. Hinc politus ager, diligenter et plane cultus. *Id.* apud *eumd.* *ibid.* testes sunt Lati campi, quos gerit Africa terra politos. *Varro* 3. *R. R.* 2. 5. Fuadus cultura politus. *V. POLITOR* et *POLITIO*. — b) Polita domus, perfecta, omnibus ornamentis instructa, plene ornata. *Phædr.* 4. 4. Domum politam, et delicatos hortulos. *Varro* apud *Non.* p. 56. 29. *Merc.* Politam cœnaculum. *Plin.* 2. *Ep.* 17. ante med. Cubiculum politissimum. ¶ 2. Transfertur ad animum. — a) Morali ratione. *Varro* 1. *R. R.* 2. 10. Vir omnibus virtutibus politus. *Pers.* 5. 116. Pelliculam veterem retines, et fronte politus Astutam rapido servas sub pectore vulpem. *h. e.* externa specie virtutibus ornatus. *Petron. Satyr.* 5. mores Frugalitatis lege poliat exacta. — b) Sæpissime refertur ad culturam ingenii, et litterarum, et orationis. *Cic.* 1. *Orat.* 14. 63. Ignarus faciendæ ac polliendæ orationis. *Quintil.* 10. 4. 4. Sit aliquando, quod placeat, aut certe quod sufficiat, ut opus poliat lima, non exerat. *Phædr.* 1. *prol.* Esopus auctor quam materiam reperit, hanc ego polivi versibus senariis. *Ovid.* 1. *Pont.* 5. 61. Cur ego sollicita pollam mea carmina cura? — Hinc eadem significatione sæpissime occurrit *Part. præter. pass.*, cujus exempla et supra retulimus.

Politus, a, um, quod adjective quoque usurpat, unde *Comp. Politor* et *Sup. Politissimus* (*V.* et supra sub II. 1.). *Val. Max.* 5. 4. n. 5. *extern.* Doctrina proficit, ut politoria, non ut meliora fiant ingenia. *Id.* 2. 2. n. 2. Facundia polliorem fieri. *Lucret.* 3. 307. Doctrina homines politos constituit. *Plin.* 1. *Ep.* 16. Qui uorem tam doctam polltamque reddiderit. *Sueton. Cæs.* 47. Serrilia recentiora polliamque im-

menso pretio comparare. *Cic. Pis.* 25. 59. Homo ad persuadendum concinnus, perfectus, politus et schola. *Id.* 13. *Fam.* 1. *ad fin.* Vir omni liberali doctrina politissimus. *Id.* 1. *Fin.* 7. 26. Non satis politus lis artibus, quas qui tenent, eruditi appellantur. *Id.* 2. *Orat.* 17. 72. Homo communium litterarum et politoris humanitatis expertus. *Tac. dial. de Orat.* 18. Gracchus in dicendo plenior et uberior, Crassus politor et orator. *Cic. Brut.* 95. 326. Accurata et polita oratio. *Plin.* 7. *Ep.* 13. Epistola tam polita, quæ nisi a studente, non potest scribi. *Cic.* 2. *Att.* 21. *circa med.* Sic ego hunc, omnibus a me pictum et politum artis coloribus, subito formatum non sine magno dolore vidi. *Id.* 1. *Fam.* 9. *circa med.* Ut Apelles Veneris caput et summa pectoris politissima arte perfecit, reliquam partem corporis inchoatam reliquit.

POLIO, dois, m. 3. qui arma polit. *Aurel. Arcad. Dig.* 50. 6. 6. Poliones et custodes armorum. *Torrentin.* habet pollicines. *Haloand.* pelliones: alii politores. Quidam Lexicographi addunt et locum *Firmici*, sine notatione libri, aut cap. Fortasse designant 3. *Mathes.* 13. *ad fin.*, ubi tamen pelliones, non poliones legitur. — In *Gloss. Philox.* Polio, παροφάγος. *h. e.* glutio, qui patrimonium devorat.

POLION vel polium, li, n. 2. polio, πολιον, nomen herbæ Græcum, Latine liniaria apud *Scribon. Compus.* 83., quoniam ad arcendas tineas interponitur vestibus: duplex est, campestris, major; silvestris, minor. Folia sunt canis boninum similia (unde nomen: nam πολίος canum significat) a radice protinus, numquam palmo altiora. Ita *Plin.* 21. *Hist. nat.* 7. 21. (44.), qui miros ejus usus in medicina recenset *ibid.* 20. 84. (145), et folia ejus æterna esse tradit *ibid.* 17. 60. (100). *V. OMNIMORBIA.*

POLIS, is, f. 3. polis, civitas. *Coripp.* 4. *Johann.* 64. Justiniana polis sævis tunc tradita Mauris. Adde *ibid.* 75.

POLIT. *V. POLLIT.*

POLITE, adverb. *Comp. Politius*; de *Sup. V.* in fin. — Polite, pulitamente, elegantemente, con pulitezza, γλαφυρώς, ornate, eleganter, splendide, perfecte. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 38. 120. Negatis hæc tam polite tamque subtiliter effici potuisse sine divina aliqua solertia. *Id. Brut.* 19. 76. Et luculente quidem scripserunt, etiamsi minus, quam tu, polite. *Id. Cæl.* 3. 8. Ornate politeque dicere. *Id.* 4. *Fin.* 3. 5. Polite apteque dicere. *Plin.* 1. *Ep.* 16. Causas agere acriter et ardentem, nec minus polite et ornate. *Cic.* 1. *Acad.* (post.) 1. 2. Quæ et sunt magna sane, et limantur a me politius. *Id.* 4. *Herenn.* 32. 44. Ut perfecte et politissime possint esse absolutæ. Ita refert *Rufin.* de *metr. com.* p. 2715. *Putsch.* In editis est perpolitissime.

POLITIA, æ, f. 1. repubblica, c governo della repubblica, πολιτεία, respublica, status civitatis, et, ut *Aristoteles* desinit in *Rhet.*, principatus, et consuetudo rerum, secundum quam vivere unumquemque et conversari decet. Hoc nomine inscriptum est opus Platonis de Republica, quod in decem dialogos distinguitur. *Cic.* 1. *Divinat.* 30. 60. Vide, quid Socrates in Platonis Politia loquatur. Adde 2. *ibid.* 27. 59. *Ambros. Hexæm.* 5. 15. Sic ab initio acceptam a creatura, exemplo avium, politiam homines exercere cœperunt. *Cassiod.* 9. *Variar.* 2. Quarum (*gruum*) morem scriptores rerum naturalium contentes, politiam quamdam inter ipsas esse commemorant, quas civico affectu vivere cognoverunt.

POLITICE, es, f. 1. πολιτικῆ, civilitas, reipublicæ stetus, et ars ejus administrandæ. *Apul.* 2. *Dogm. Plat.* Civilitatem Plato politicen vocat. *Alii* scrib. πολιτικῆν. *Cicero* quoque 9. *Att.* 18. Græce usurpat.

POLITICUS, a, um, adject. politico, civile, πολιτικός, ad politiam, et rempubl. pertinens, civilis. *Cic.* 7. *Fam.* 1. Sed quæ potest esse homini politico delectatio, quam etc.? *Alii leg.* politico. *Id.* 3. *Orat.* 28. 109. Illi olim, propter eimiam rerum maximarum scientiam, a Græcis politici philosophi appellati. *Id.* 9. *Att.* 4. Quas-

dam tamquam Σίσις, quæ et politicæ sunt, et temporum borum. *Cæl.* ad *Cic.* 8. *Fam.* 1. Tui libri politici omnibus vigent. *Macrob.* 1. *Somn. Scip.* 8. Politicæ virtutes.

POLITIÆ vel polices, ei, f. 5. a v. polio, est elegantia. *Gloss. Lat. Gr.* Pollices, γλαφυρότης. *POLITIO*, ois, f. 3. pulitura, στίβωσις, λαιώσις, actus poliendi et perficendi.

I.) Proprie. *Vitruv.* 7. 4. Quibus rationibus siccis locis tectoria oporteat fieri, dist: nunc quemadmodum humidis locis positiones expellantur, ut permanere possint sine villis, exponam. *h. e.* tectorii inductiones, intonacature. et *ibid.* 3. a med. Speculum argenteum recipiens in se positionem, fulgentes imagines reddit. *fregazione e lisciatura.* et *Paul. Diac.* p. 71. 20. *Müll.* Depolito, perfectum, quia omnes perfectiones antiqui politiones appellabant.

II.) Translate. *Politio agri* est suprema et diligentior cultura, occando, et complanando terram: quod sit et ante, et post jacta semina. *Cato R. R.* 136. Politionem quo pacto dari oporteat. In agro Casinate et Venafro, in loco bono, parte octava corbi dividat, etc. Loquitur *Cato* de contractu, qui ager colendus et poliendus sub certa frugum mercede dabatur. *Festus* p. 234. 1. *Müll.* Politio segetum, aut vestimentorum. *V.* vocem sequent.

POLITOR, ois, m. 3. pulitore, στίβων, qui polit.

I.) Proprie. *Firmic.* 4. *Mathes.* 7. sub fin. Facit gemmarum politores.

II.) Translate. *Politor agri*, qui diligenter excolit, et supremam culturæ manum imponit, ut in voce præced. II. dictum est. *Cels.* apud *Ulp. Dig.* 17. 2. 52. Si in coeunda societate artem operamve pollicitus est alter, veluti quum pecus in commune pascendum, aut agrum politori damus in commune quærendis fructibus. *Cato R. R.* 5. Operarium, mercenarium politorum diutius eumdem ne habeat die. Adde *ibid.* 136. Frustra sunt, qui his locis aliter leg. *V.* vocem præced. II. In *Tab. Antiat.* apud *Vulp. salvina polir.* *h. e.* Salvius politor villæ Antlatinæ: etenim ibidem recensentur nomina servarum, qui in eadem Tiberi Aug. villa erant.

POLITULUS, a, um, deminut. politil. *Cic.* 7. *Fam.* 33. Opus est buc limatulo et politulo tuo iudicio. *At Orellius* et *alii leg.* politio.

POLITURA, æ, f. 1. pulitura, lisciatura, pulimento, λαιώσις, politio, perfectio. *Vitruv.* 7. 1. de pavimentis. Super fricaturam, levigationibus et polituris quum fuerint perfecta, incernatur marmor, et supra lorice et calce et arena inducantur. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 6. 9. (53). Crassior arena plus erodit marinoris, majusque opus scabritia polituræ relinquit. *Id.* t3. *ibid.* 12. 25. (81). Charta politura minus sorbet, magis splendet. *Id.* 17. *ibid.* 26. 39. (246). de vitib. Gemmarum, si frigus retorridas hirtasque fecerit, repumicatio et quædam politura. *Id.* 11. *ibid.* 24. 28. (84). de araneo. Scissa protinus reficit, ad polituram sarcinis. *racconciando a perfezione.* *Cæl. Aurel.* 1. *Acut.* 1. sub init. Nova politura in muris parietis cubiculorum. *h. e.* in muris et parietibus cubiculorum.

POLITUS, a, um. *V. POLIO*, is.

POLIUM, li. *V. POLION.*

POLLEN, inis, n. et pollis, inis, f. et m. 3. est tenuissima farina pars, quæ circa molas, et loca, quibus panis pinsitur, volitat, et parietibus adhaeret, (*V. POLENTA*) πάλη, πεπάλη, γύρις (It. farina di friscello o fuscello; Fr. farine très-fine, fleur de farine; Hisp. la flor de la harina; Germ. d. feine Mehl, Staubmehl; Angl. the flour that sticks to the walls of a mill).

I.) Proprie. — a) Universim. *Ter. Adelph.* 5. 1. 60. Atque ibi faville plena, fumi ac pollinis coquendo sit saxo et molendo. *Cato R. R.* 156. et 157. a med. Postea saltem addito et cumini paullulum et pollinem polentæ. *h. e.* farinae hordeaceæ, ex qua polenta fit. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 12. 26. (82). Glutinum vulgare et pollinis flore temperatur fervente aqua, minimo acetii aspersu. *Priscian.* 6. p. 708. *Putsch.* Hæc pol-

lis, pollinis: sic Charisis (f. p. 27.). Probus autem, et Cæsar hoc pollen, pollinis declinaverunt. *Phocas in arte p. 1697.* illa sunt generis masculini, quæ in genitivo una syllaba accrescunt, ut hic lapis; idis; hic pulvis, eris; hic sanguis, inis; hic pollis, inis. — b) Sumitur etiam pro farina tenuissima, non solum a furfuribus secreta, sed etiam densiore cribro excernenda, tenuissima facta, *flor di farina. Plin. 18. Hist. nat. 9. 20. (87).* de siligine, quæ est genus tritici. Si vero pollinem facere libeat, septicem pondo panis redeunt (e modio), et cibarii tria, furfurumque semodius. et *ibid. 10. 20. (89).* Et Africo (tritico) justum est e modis redire semodios (similaginis), et pollinis sextarios quinque. V. *integr. c. 9.*, unde etiam colliges, pollinem tenuiorem esse, quam ipsum florem farinæ.

1.) Translate dicitur de tenuissima farina aliarum rerum. *Plin. 19. Hist. nat. 5. 29. (91).* Inula in pollinem tunditur arida. *Id. 29. ibid. 3. 11. (39).*; et *Colum. 6. R. R. 30. 6.* Pollen turis. h. e. tus minutum, quod et *manna turis* aliis dicitur. *Cels. 4. 4.* Polline etiam piperis palatum recte respargitur. *Marcell. Empir. c. 19. in fin. p. 113. retro ed. Ald.* Aphronitri unciam S., sulphuris unctam S., ervi farinæ unciam S., hæc omnia in pollinem tenuissimum redacta aceto colliges et permiscebis.

POLLENS, entis. V. POLLEO.

POLLENTER, adverb. pollenter. Legitur tentum Comp. *Pollentius* apud *Claudian. IV. cons. Honor. 254.* cæsaque redit pollentius hydra.

POLLENTIA, æ, f. 1. ¶ 1. Est potentia, potentia, δύναμις. *Plaut. Rud. 3. 2. 4.* Ne impiorum potior sit potentia, quam innocentium. et *Cas. 4. 3.* Nova nupta, sospes iter incipe hoc, ut viri tuo semper sis superstes, atque ut potior potentia sis, vincasque virum, etc. h. e. vigore et viribus corporis. ¶ 2. *Pollentia* fuit etiam dea apud Romanos a pollendo dicta, quæ eadem videtur ac Victoria et Pellonia. *Liv. 39. 7.* Malus in circo instabilis in signum Pollentia præcidit, atque id dejecit. Ea religione moti patres et diem adjiciendum ludorum celebritati censuerunt, et signa duo pro uno reponenda, et novum auratum faciendum. — *NB.* De nomine urbis V. ONOM.

POLLĒO, es, ere, n. 2. Antiqui poleo dixere, teste *Festo p. 205. 16. Müll.*, quia nondum geminabant consonantes. — Præteritis ac supinis caret. Usus tamen est præterito pollui his verbis *Isid. 1. Orig. 40.* Appellantur fabulæ Æsopicæ, quia is (*Æsopus*) apud Phrygas in hac re polluit. — Part. *Pollens* in fin. — Pollere est posse, valere, vigere, vim viresque multas habere, δύναμις (It. potere, avere potenza, forza, virtù, valore; Fr. pouvoir, être puissant, influent, avoir beaucoup de pouvoir; Hisp. poder, tener expedida la facultad ó potencia de hacer alguna cosa; Germ. etwas vermögen, ausgerichten können, in etwas stark, etwas zu thun im Stande sein; Angl. to be able, be very strong or mighty, be of great force or power, prevail much, bear rule or sway, excel).

1.) Proprie. ¶ 1. Generativum. — a) Jungitur cum *possum*. *Liv.* in veteri formula fœderis, 1. 24. *sub fin.* Tantoque magis ferito, quanto magis potes pollesque. et 8. 33. Qui unus plus, quam tua dictatura, potest polletque. *Plaut. Asin. 3. 3. 46.* Videtur, viginti minæ, quid pollet, quidva possunt? Adde *Vet. Poet.* apud *Cic. 4. Tusc. 32. 69.* V. POLLENS *sub init.* — Hæc quidam ita distinguunt, ut *pollere* referatur ad vires insitas, et a natura: posse ad acquisitas, et ab exercitatione. Sed hoc incertum discernen est, passimque negligitur, præsertim a poetis. — b) Absolute. *Cic. 3. de republ. 12.* Imperare quam plurimis, frui voluptatibus, pollere, regnare, dominari. *Cæs. fragm.* apud *Sueton. Cæs. 6.* Reges, qui plurimum inter homines pollent. *Id. 1. B. C. 4.* Qui in republica judicibus tum plurimum pollebant. *Cic. 2. Off. 9. 31.* Ad fidem faciendam iustitia plus pollet. *Id. Brut. 31. 190.* Perorandi locus, ubi plurimum pollet oratio. *Flor. 4. 2.* Quum Romana majes-

tas toto urbe polleret. *Tac. 4. Ann. 33.* Olim, plebe valida, vel quum Patres pollerent, noscenda vulgi natura. *Plin. 28. Hist. nat. 2. 5. (25).* Etiam mutas religines pollere manifestum est. — Et cum infinito vicem Nominativi gerente. *Cic. Brut. 69. 242.* Is omnibus exemplo esse debet, quantum in hac urbe polleat, multorum obedire tempori, multumque vel honori, vel periculi servire. — c) Cum Ablativo rei, qua quis pollet. *Propert. 3. 8. 17.* Pollere forma. *Sueton. Cæs. 19.* pecunia. *Tac. 4. Ann. 55.* antiquitatis gloria. et 11. *ibid. 24.* armis. et 14. *ibid. 57.* malis artibus. *Id. 2. Hist. 92.* gratia. et 3. *ibid. 45.* nobilitate. *Apul. 2. Met.* Quod sciam, templa et lavacris et ceteris operibus cunctas civitates antecellimus: utensilibus præterea pollemus affatim. h. e. cibariis abundamus. *Rursus Tac. 3. Hist. 55.* Tot millia armatarum, lecta equis virisque, si dux alius foret, inferendo quoque bello satis pollebant. ¶ 2. Speciatim de iis, quæ vim habent in medicina. *Plin. 24. Hist. nat. 19. 110. (171).* Herba contra anginas efficacissime pollet, ex aqua pota. *Id. 20. ibid. 16. 63. (171).* Cunitago pollet adversus scorpiones ex posca. et 33. *ibid. 4. 25. (84).* Aurum plurimis modis pollet in remediis. *Id. 28. ibid. 8. 29. (114).* Chameleonis linguam ad judicium eventus polliere. et *mox (115).* Pedem dextrum contra latrocinia terroresque nocturnos.

II.) Translate de rebus inanimis. *Horat. Art. P. 242.* tantum series juncturaque pollet. *Plin. 36. Hist. nat. 22. 47. (165).* Ex oleo et aqua Cilicis cotes pollet, ex aqua Arsinoicæ, sono buone assai. et 14. *ibid. 6. 8. (70).* Quum eadem vitis aliud aliis in locis polleat. *Id. 19. ibid. 3. 17. (47).* Sunt etiamnum duo genera, non nisi sordido nota vulgo, quum quæstu multum polleant. h. e. quum valde quæstiosa sint. — Hinc Part. præf.

Pollens, entis. adjective nunque usurpatur, unde Comp. *Pollentior* et Sup. *Pollentissimus* 1.; et est potens, valens, potente, δύναμις. ¶ 1. Generativum. — a) Aliquando *pollens* cum potens jungitur. *Sall. Jug. 1.* Dux atque imperator vitæ mortalium animus est, qui ubi ad gloriam virtutis via grassatur, abunde pollens potensque, et clarus est, neque fortuna eget. *Liv. 2. 34. a med.* Cur Sicinium potentem pollemtemque video? *Inscript. apud Gruter. 50. 3.* HERCVLI VICTORI POLLENTI POTENTI INVICTO etc. V. POLLEO 1. a. — b) Absolute. *Vellej. 1. 2. 5.* Classis plurimum pollens mari. *Plaut. Capt. 2. 2. 28.* Genus pollens et honoratissimum. *Tertull. advers. Psych. 6.* Multa pollentioris mentis. *Solin. 2. ante med.* Pollentissima ingenia. — c) Cum Ablativo. *Nævius* apud *Macrobi. 6. Saturn. 5.* Dein (incedit) pollens sagittis, inclutus Arcitenens. *Ovid. 3. Trist. 10. 55.* Hostis equo pollens longeque volante sagitta. *Lucret. 1. 60.* Pollens opibus. *Val. Flacc. 6. 85.* venenis. — d) Cum Genitivo. *Plaut. Curc. 1. 2. 21.* de Baccho. Vini pollens Liber. — e) Cum Accusativo. *Seneca Agam. 805.* Soror cuncta pollentis viri, Argolice Juno. — f) Cum Infinito. *Lucan. 6. 685.* Tum vox Lethæos cunctis pollentior herbis Excantare deos. *Sil. It. 14. 80.* tractare serenæ Imperio vulgum pollens. ¶ 2. Speciatim, *pollentes herbe* sunt quæ vim habent in medicina. *Ovid. 2. Fast. 425.* non tu pollentibus herbis, Nec prece, nec magico carmine mater eris. Adde *eumd. 7. Met. 196.* *Claudian 1. in Rufin. 150.* funestarumque potestas Herbarum, quidquid letali gramine pollens Caucasus. V. POLLEO 1. 2.

POLLEX, icis, in. 3. primus et crassior digitus in manu et pede: a *polleo*, quia supra ceteros vim habet, ut *Atejus Capito* apud *Macrobi. 7. Saturn. 13.* docet, ἀντιχειρ (It. dito grosso, pollice; Fr. le pouce; Hisp. pulgar; Germ. der Daumen; Angl. the thumb, the great toe).

1.) Proprie. — a) Universim. *Plin. 11. Hist. nat. 43. 99. (244).* Hominis digiti articulos habent ternos, pollex binos, et digitis adversus universis flectitur: per se vero in obliquum porrigitur, crassior ceteris. Huic minimus mensura par est. — Hinc, cum addito *digitus*, de men-

sura. *Cato R. R. 20.* Tunicas latas digitorum pollicem facito. *Cæs. 3. B. G. 13.* Clavi digiti pollicis crassitudine. — Ceterum *Cic. 3. Off. 11. 46.* Durius Athenienses, qui sciverunt, ut *Æginetis*, qui classe valebant, pollices præcederent. *Horat. Epod. 5. 47.* irresectum sæva dente livida Canidia rindens pollicem. *Ovid. 4. Met. 36.* levi deducere pollice flum. et 6. *ibid. 22.* versare fusum. *Virg. 11. Æn. 68.*; et *Colum. 10. R. R. 303.* dura demetere sinres. *Ovid. 2. Art. am. 494.* movere fila lyræ. (Hinc *Horat. 4. Od. 6. 35.* Lesbium servate pedem meique Pollicis ictum.) *Id. 8. Met. 198.* mollire ceram. (Hinc *Juvenal. 7. 237.* mores teneros ceu pollice ducat, Ut si quis cera vultum facit.) *Id. 10. ibid. 289.* tentare venas. *Martial. 6. 89.* arguto matellam poscere. h. e. crepando digitis. *Sueton. Aug. 24.* Equitem R., quod duntibus filiis adolescentibus, causa detrectandi sacramenti, pollices amputasset, ipsum, bnaque subiecti bsta. V. MURCUS. *Terentian. præf. v. 33. p. 2384.* *Putsch.* Alterna vice pollicem. — b) Speciatim. In pollice erat favoris studique significatio: nam faventes prænebant, aversantes improbantque vertebant retro et subrigebant. *Plin. 28. Hist. nat. 2. 5. (25).* Pollices, quum faveamus, premere etiam proverbio jubetur. *Horat. 1. Ep. 18. 66.* Fautor utroque tuum laudabit pollice ludum. *Juvenal. 3. 36.* Munera nunc edunt, et versu pollice vulgi Quemlibet occidunt populariter. *Prudent. 2. advers. Symmach. 1097.* pectusque jacentis Virgo modesta jubet conversu pollice rumpi. Adde *Stat. 8. Theb. 26. Auct. incertus in Anthol. Lat. T. 1. p. 534.* *Burmman.* Sperat et in sæva victus gladiator arena, Sit licet infesto pollice turba minas. — *Infestus* itaque pollex est conversus et subrectus, quia talis esse aversantium solet et damnantium: verum Idem erat proprius etiam oratorum loqui incipientium, qui, licet in miti negotio usurparetur. *Infestus* tamen dicebatur. V. DIGITUS. *Quintil. 11. 3. 119.* Fit et ille habitus, qui esse in status pacificator silet, qui, inclinato la humerum dextrum capite, brachium ab aure prntenso, manum infesto pollice extendit. *Apul. 2. Met.* Duobus infimis conclusis digitis, ceteros eminentes porrigit, et infestis pollice clementer subridens inlit. — c) De pollice pedum exempla habes apud *Plin. 28. Hist. nat. 4. 9. (42).* et *alibi*; et *Martial. 8. 75.*; et *Sueton. Cal. 57.* — d) Per synecdochen pollex est tota manus. *Ovid. 3. Amor. 6. 71.* scindens inimicum pollice crinem.

II.) Translate. ¶ 1. Per metaphoram est palmæ brevior crassiorque, figura pollicis, qui et custos, et reser, et præsidarius, et subsidiarius dicitur, ut *Colum. 4. R. R. 21. 3.* docet, id est sarmentum gemmarum duarum, vel trium, ex quo quum processerit frugiferæ materis, quidquid est supra vetusti brachii, amputatur. *Id. ibid. 24. 13.* Subsidiarius custos in pollicem subsæcari non debet, quum est. *Plin. 14. Hist. nat. 1. 3. (14).* Vites excrescere ultra suos pollices prohibet. Adde *eumd. 17. ibid. 22. 35. (186).* ¶ 2. Item nudus, et veit crassus unguis exstans in trunco et cortice palmarum. *Plin. 13. Hist. nat. 4. 7. (29).* Reliquæ teretes atque proceræ, densis gradatisque corticum pollicibus, aut orbibus, faciles ad scandendum Orientis se populus præbent. — *NB.* De nom. propr. V. ONOM.

POLLICĀRIS, e, adject. di un pollice, pollicis magnitudinem habens. *Plin. 27. Hist. nat. 9. 40. (73).* Folia pollicari amplitudine. *Id. 15. ibid. 24. 26. (75).* Siliqua pollicari latitudine. *Id. 13. ibid. 23. 45. (128).* Frutur pollicari crassitudine.

POLLICEO, es, etc. V. voc. seq. sub B.

POLLICĒOR, iceris, icellus sum, icerl, dep. 2. Part. *Pollencis* sub A. a.; *Polliticus* sub A. c. et B. — *Polliceri* est promittere, profiteri, deferre, offerre, υποχρῆσθαι, ἐπαγγελομαι (It. promettere, esibire, offerire; Fr. proposer, offrir, promettre de faire quelque chose; Hisp. proponer, ofrecer, prometer; Germ. sich erbielen zu etwas, etwas zu leisten versprechen, etwas verheissen zusagen; Angl. to promise, assume, hold forth, offer).

a) Deponēt. forma et vl. — a) Ratione habita etymī, alii ducunt a *pote* et *liceor*, alii vero a *por* et *liceor*, quasi proprie dicatur de eo, qui pretium pro merce, aut opere promittit. *Ter. Andr.* 1. 1. 49. Amans accessit pretium pollicens. *Id. Phorm.* 1. 2. 18. Is senem per epistolas pellexit modo non montes auri pollicens. *Sall. Jug.* 19. Dando et pollicendo multa perfecit, ut etc. — b) Universim tamen adhibetur pro promittere: nisi quod nonnulli (ut *Donatus* ad *Ter. Andr.* 2. 3. 27.) ita distinguunt, ut *polliceri* majori affirmatione dicatur, quam *promittere*: alii, (ut *Servius* ad *Virg.* 1. *En.* 241.) *polliceri* ulro ac sponte, *promittere* rogatos. Sed hæc discrimina aut vera non sunt, aut per raro servantur. Ceterum — c) Cum Accusativo rei. *Ennius* apud *Cic.* 1. *Divinat.* 58. 132. Sed superstitiosi vates impudentesqua arioli — Quibus divitias pollicentur, eis drachumam ipsi petunt. *Plaut. Bacch.* 2. 2. 8. Hospitium et cœnam polliceri peregrē advenienti. *Id. Truc.* 2. 4. 23. Plus pollicere tu, quam ego a te postulo. *Cic. Planc.* 42. 101. Nihil tibi ego tuum de meis opibus pollicebam, sed de bonum erga me benevolentia promittebam. *Id.* 7. *Fam.* 5. Neque minus ei prolixæ de tua voluntate promisi, quam eram solitus de mea polliceri. *Id.* 5. *Fam.* 8. a *med.* Ego vero tibi profiteor atque polliceor meum studium in omni genere officii. *Id. pro leg. Manil.* 24. 69. Quidquid auctoritate possum, id omne ad hanc rem conficiendam tibi polliceor ac defero. *Id.* 10. *Phil.* 4. 9. Polliceri præsidium suum alicui. et *Divin.* in *Q. Cæcil.* 6. 21. suam operam. *Tac.* 2. *Ann.* 40. Offerant pecuniam, fidem atque pericula polliceantur. *Plin. Paneg.* 70. Impunitatem male consultis polliceri. *Seneca Thyest.* 619. Nemo tam divos habuit faventes, Crastinum ut possit sibi polliceri. — Similiter *Part. Pollicitus* apud *Plaut. Aulul.* 3. 4. 11. Credo ego edepol, illi mercedem gallo pollicitos coquos. *Cæs.* 2. *B. G.* 4. Bellovacos pollicitos lecta millia *Lx.* *Horat.* 1. *Od.* 15. 29. Quem tu — Sublimi fugies mollis anhelitu, Non hoc pollicitus tuæ. — d) Cum Infinito. *Plaut. Most.* 5. 1. 36. Quin iurandum pollicitus est dare, si vellim, mihi. *Ter. Hecyr.* 4. 4. 57. Pollicita est ea, se concessuram ex ædibus. *Id. Andr.* 3. 5. 7. Qui modo sum pollicitus ducere. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 37. 103. Pro certo polliceor hoc vobis atque confirmito, me esse perfecturum, ut etc. — e) Absolute; Accusativus enim vel Infinitus facile subauditur; et aliquando cum Adverbiis. *Cic.* 1. *ad Q. fr.* 2. 5. Nostræ causæ non videntur homines defuturi: mirandum in modum proficitur, offerunt se, pollicentur. *Id.* 13. *Att.* 1. De cæstate polliceris, vel potius recipis. *Id.* 5. *ibid.* 13. Polliceri liberalissime. *Id.* 4. *Fam.* 13. benigne. *Id. Dom.* 11. 28. prolixæ. *Flor.* 1. 1. Ita illi aves pollicebantur. — f) Proverbium est illud *Ter. Phorm.* 1. 2. 18. Montes auri polliceri. *V. Supra* in a. Similiter illud *Sall. Cat.* 23. Polliceri maria montesque.

B) Activa positione olim *polliceo* dictum est. *Varro* apud *Non.* p. 471. 13. *Merc.* Ne dares, na polliceres. — Hinc *polliceor* passiva significatione. *Metellus Numidic.* apud *Priscian.* 8. p. 792. *Putsch.* Ut aliis ob metum statua polliceantur. *Ulp. Dig.* 14. 1. 1. a *med.* Exercenti navem actio non pollicetur. — Et *Part. Pollicitus*, passivæ, promissus, *promesso*, *esibito*. *Vellej.* 2. 111. 1. Senatorum equitumque R. exactæ ad id bellum operæ pollicitæ. Sed de hac lectione valde dubitandum est; alii enim aliter omnino legunt. *Ovid.* 3. *Fast.* 366. Pollicitan dictis, Juppiter, adde fidam. et *Heroid.* 21. 140. Exige polliciti debita jura tori. Adde *eumd.* *ibid.* 6. 140. — Hinc

Pollicitum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est promissio, pollicitatio, *promessa*. *Colum.* 11. *R. R.* 3. 1. Memores polliciti nostri subjungemus cultus hortorum. *Ovid.* 1. *Art. am.* 632. Pollicito testes quoslibet adde deos. et *ibid.* 355. Pollicitis corrumpere aliquem. et 3. *Amor.* 7. 70. capi.

POLLICITATIO, ōnis, f. 3. *promessa*, *esibitione*, *offerta*, ἐπαγγελία, υπόσχεσις, promissio iterata, vel multarum rerum, ut ait *Donatus* ad *Ter. Andr.* 3. 2. 47., item simpliciter promissio, præsertim ejus, qui ulro, et non rogatus pollicetur. *Ter. Phorm.* 5. 6. 18. Quin tu hinc pollicitationes aufer: quod fers, cedo. *Cæs.* 3. *B. G.* 18. et 26. Huic magnis præmiis pollicitationibus ac persuadet, ut etc. et 7. *ibid.* 1. Omnibus pollicitationibus ac præmiis deposcunt, qui belli initium faciunt. et 3. *B. C.* 108. Hunc incitatum suis, et regis inflatum pollicitationibus, etc. *Sall. Jug.* 65. Multis pollicitationibus agradi aliquem. *Asinius Pollio* ad *Cic.* 10. *Fam.* 32. a *med.* Quum legionem ad se accessisset hac pollicitatione, denarios quingenos militibus daturum. — A Jctis sæpe de ea promissione dicitur, quæ sit civitati, aut republicæ, ut videre est *Dig. 50. tit. 12. qui de pollicitationib.* inscribitur. *Plin.* 10. *Ep.* 48. Huic theatro ex privatorum pollicitationibus multa debentur. *Inscript.* apud *Gruter.* 422. 3. c. IVLIO AVGUSTI L. HELENO EX DECRETO DECVR. MVNICIPII ALERINAT. ET POLLICITATIONE SEVIR. ET MYMICIVM ET INCOLAR. OB MERITA RIVS — Dicitur etiam da metu alicuius infertunil. *Inscript.* apud *Murat.* 135. 1. QVVM RESPVBLICA PRÆDIA SVA VENDIDERIT OB POLLICITATIONEM BELLI NAVALIS (P. Lucilius *Gamala*) HS. CCCCXXX. REIPVBLICÆ DONAVIT.

POLLICITATOR, ōris, m. 3. qui pollicitur. *Tertull. advers. Jud.* 1. Habemus deum idoneum pollicitatorem, et fidelem sponsorem.

POLLICITATRIX, icis, f. 3. quæ pollicitur. *Tertull. Apolog.* 23. Virgo pluviarum pollicitatrix.

POLLICITATUS, a, um, particip. *V. voc.* seq.

POLLICITOR, aris, atus suam, ari, dep. 1. frequentat. a *polliceor*. — *Part. Pollicitans* et *Pollicitatus*. — Pollicitari est multa, aut sæpe promittere, offerre, *promittere*, *esibire*, *offerre*, *υπόσχεσθαι*. *Plaut. Rud.* 4. 2. 24. Pauillatim pollicitabor pro capite argentum, ut sim liber. *Id. Mil. glor.* 3. 3. 6. Pollicitari alicui operam suam. *Ter. Phorm.* 3. 2. 35. Ego te complures menses tuli pollicitantem, nihil ferentem. *Id. Andr.* 5. 4. 9. Sollicitando et pollicitando eorum animos lactas. *Sall. Cat.* 38. Dein largiundo et pollicitando magis incendere. *Ulp. Dig.* 50. 12. 6. Etiam feminas, si quid ob honorem pollicitatæ sunt, debere implere, sciendum est. — Passivè *Venant. Fortun.* 6. *carm.* 4. 94. Pollicitata semel, perpetua manent. h. e. promissa.

POLLICITUM, i, n. 2. et

POLLICITUS, a, um, *V. POLLICEOR*.

POLLINÆGĒUS, a, um, adject. idem ac *pollinarius*. *Gloss. Cyrill.* Πυρίτης ἄρτος, pollinaceus.

POLLINĀRIS, e, et sæpius

POLLINĀRIUS, a, um, adject. ad pollinem pertinens. *Plaut. Pæn.* 3. 1. 10. Iste quidem gradus succretus est cribro pollinari. h. e. brevissimus, et minutissimas, minimumque procedens. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 11. 28. (108). Cribrorum genera Galli e solis equorum invenere, Hispani e lino excussoria et pollinaria. *Gloss. Cyrill.* Pollinare cribrum, γυριστήριον κόσκων.

POLLINCTOR, ōris, m. 3. Quidam scribunt *pollitor*. — Pollinctor est qui cadaver curat, lavat, ungit et rogo parat, a *pollingo*, *beccamorti*, *beccino*, ἐνταφιαστής, ταφεύς, νεκροστόλος.

I.) Proprie. *Non.* p. 157. 20. *Merc.* Pollinctores sunt qui mortuos curant. Sic *Fulgent. de prisc. serm.* p. 559. 9. *Merc.* Pollinctores dicti sunt, qui funera morientium accurant. — Dicti autem pollinctores, quasi pollutorum unctores, id est cadaverum curatores. *Varro* apud *Non.* loc. cit. Itaque plures dies inter medici discessant et adventum pollinctoris interfuerunt. *Plaut. Pæn. prol.* 63. Quia mihi pollinctor dixit, qui eum pollinaxerat. Adde *eumd.* *Asin.* 5. 2. 60. *Martial.* 10. 97. Jam scrobe, jam lecto, jam pollinctore parato, Heredem scripsit me Numa: convaluit. *Ulp. Dig.* 14. 3. 5. Si libitarius ser-

vum pollinctorem habuerit. — Et universim vespillo, libitarius. *Sidon.* 3. *Ep.* 13. ante *med.* Cadaver rogale, quod facibus admotis semicom-bustum, moxque sidentia strue torrium devolutum reddere pyræ jam fastidiosus pollinctor exhorret.

II.) Translate est qui hominem immolat. *Tertull. advers. Gnost.* 7. Quis (*Deo nostro*) exprobrasset et aram rogum et pollinctorem sacerdotem, et non beatam amplius reputasset, quem Deus comedisset?

POLLINCTŌRIUS, a, um, adject. ad pollinctorem pertinens. *Plaut.* in *Supposit.* *Aulul.* scæna, *Quid hic*, 4. Libitarius, sive pollinctorius esserit.

POLLINCTŌRA, æ, f. 1. unctio et curatio cadaveris. *V. POLLUCTURA*.

POLLINCTUS, a, um, *V. voc.* seq.

POLLINGO, lingis, linai, linctum, lingere, a. 3. Quidam *pollincio* esse putant in præsentī: sed *pollingo* agnoscit etiam *Charis.* 3. p. 218. *Putsch.* De etymologia *V. Voss.* — *Part. Pollinctus* I. et II. — Pollingere est cadaver curare, lavare, ungere ad rogam et sepulturam, *governare e ungere i cadaveri per la sepultura*.

I.) Proprie. *Gloss. Philox.* Pollingo, περιελάω νεκρόν, σισοπλόω, ταριχέω, ἐνταφιαζέω. *Plaut. prol.* *Pæn.* 63. Quia mihi pollinctor dixit, qui eum pollinaxerat. *Amnian.* 19. 1. Lectuli signata vehentes hominum mortuorum, ita curate pollincta, ut imagines essent corporibus similes iam sepultis. *Apul. Florid.* n. 19. Jam miserī illius membra omnia aromatis perspersa, jam os ipsius unguine odoro delibutum, jam eum pollinctum, etc.

II.) Translate. *Seneca Vit. beat.* 7. Voluptas medicamentis pollincta. *Alii rectius leg.* polluta. *Val. Max.* 7. 7. 4. Spernis quos genulisti, nubis effeta, neque erubescis si totum patrimonium addicere, cujus pollincto jam corpori marcidam senectulem tuam substravisti. *Hic Val. Max.* Septicium quamdam alloquitur, quæ filiis irata, quum jam parere non posset, Publicio admodum senī nupserat, testamento etiam utroque filio præterito.

POLLIS, inis. *V. POLLEN*.

POLLIT, pilla ludit. *Paul. Diac.* p. 243. 4. *Müll. Atii leg. polit.* *V. POLIMENTA* in fin.

POLLUBRUM et pōlubrum, i, n. 2. *catino*, *bacino da lavar le mani*, χερυβρον, vas excipiendæ aquæ, dum manus lavantur, aut pedes, malleuvium, trulleum, pelvis: a *polluo*, quod a *por* pro et *lvo* lavo. *Non.* p. 544. 21. *Merc.* Polubrum, quod Græci χερυβρα, nos trulleum vocamus. *Paul. Diac.* p. 247. 1. *Müll.* Pollubrum pelluvium vas, quod nos pelvem vocamus. *Gloss. Placid.* in *Class. Auct.* T. 3. p. 493. ed. *A. Maio.* Pollubreo, tulleo. *Leg. Pollubro*, trulleo. *Liv. Andron.* apud *Non.* loc. cit. Argenteo pollubro, et aureo gutto. *Rectius Müllerus* ad *Fest.* et *Paul. Diac. Suppl. Annotat.* p. 396. legit: Argenteo pulubro, aureo eglutro. His vero *Livius*, parum quidem accurate, expressit illa *Homer. Odyss.* 1. 136. -137. *Fabius Pictor* *ibid.* Aquam manibus pedibusque dato: polubrum sinistra manu teneto, dextera vasum cum aqua. *V. PELLUVIA*.

POLLUCEO, ces, xi, ctum, cere, a. 2. *Part. Polluctus* II. in omnihus paragr.; *Pollucendus* I. — *Pollucere* sacrorum verbum est, de illis, qui diis libamenta offerunt: videtur esse idem ac porricio. *V. Farronis loc. cit.* in *Polluctum*, i, in fine hujus vocis.

I.) Proprie est partem victimæ populo permittere, ut vescatur, postquam pars diis data et porrecta est (*V. infra* II. 1. et 2.). Sed accipitur etiam pro sacra facere, diis offerre, consecrare. *Cato R. R.* 132. Jovi dapali culignam vini, quantum vis polluceto. Quum pollucere oportebit, sic facies. Juppiter dapalis, quod tibi fieri oportet, in domo familia mea culignam vini dapi, ejus rei ergo macte hac dape pollucenda esto. *Plaut. Stich.* 1. 3. 80. Ut decumam partem Herculi polluceam. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 2. 10. (20). ex *Cassio Hemina*. Numa constituit, ut

pisces, qui squamosi non essent, ni polluerent: parcimoniam commentis, ut convivia publica et privata, cœnæque ad pulvinaria facilius compararentur, ni qui ad pollutum emerent, pretio minus parcerent, eaque præmererentur. *Festus* p. 253. 17. *Müll.* quoque ea percenset, quæ pollucere licebat, h. e. cœnere diis offerenda, et in conviviis sacrorum causa adhibenda, nimirum far, polentam, vinum, panem fermentatum, sicum passam, suillam, bubulam, agniam, caseos, ovillam, alicam, sesama, oleum, et pisces, quibus est squama, præter scarum. Herculi autem omnia esculenta, poculenta.

II.) Translate. ¶ 1. *Polluctus* est mensæ appositus, in mediis positus, omnibus communis: ductum a *polluctis*, ad quæ quilibet conveniebat. Postquam enim pars victimæ, v. gr. exta, diis porrecta et oblata erat, reliqua cum populo communicabatur, ut ab eo consumeretur. Hinc translate *Plaut. Rud.* 2. 4. 11. Non ego sum pollucta pago: potin' ut me abstineas manum? ¶ 2. Significat etiam opipare acceptus, laute habitus, nempe quia pollucetes veteres convivia lauta instituebant. Hinc jocose *Id. Curc.* 1. 3. 37. Polluctus virgis servus. ¶ 3. Item imbutus, quasi particeps factus alicujus rei. *Arnob.* 5. 12. Hocine de diis quisquam vel exigua dixerit eorum opinione polluctus? — Hinc

Polluctum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est sacrificium, sive convivium, quod Jovi dapali, Herculi, aliis deo licebat. *Farro* 6. L. L. 54. *Müll.* Polluctum, quod a porriciendo est fictum. Quum enim ex mercibus libamenta porrecta sunt Herculi in aram, tum polluctum est. *Cassius Hemina* apud *Plin.* 32. *Hist. nat.* 2. 19. (20). Ni qui ad pollutum emerent, pretio minus parcerent. *Macrob.* 2. *Saturn.* 12. in fin. Proprie autem catillones dicebantur, qui ad pollutum Herculis ultimi quum venirent, catillos liguriebant. — Proprie autem *polluctum* erat pars victimæ reliqua, quæ a populo consumebatur, postquam alia pars diis data et porrecta erat. Hinc *Plaut. Rud.* 5. 3. 63. Spectatores, vos quoque ad cœnam vocem, ni datus nil sicut, neque sit quicquam pollucti domi.

POLLUCIBILIS, e, adject. Comp. *Pollucibilior*. — *Pollucibilis* est opulentus, opiparus, splendidus: a *polluceo*, quia pollutum plane opiparum ac sumptuosum erat. *Macrob.* 2. *Saturn.* 13. ad fin. Altera die Cleopatra pertentans Antonium, pollucibilem sane cœnam paravit, sed quam non miraretur Antonius. *Tertull.* *Jejun.* 17. Quis sanctorum inter vos, nisi convivandi frequentior, nisi obsonandi pollucibilior, nisi calicibus instructor? h. e. sumptuosior, magnificentior.

POLLUCIBILITAS, atis, f. 3. *Fulgent.* 1. *Mythol.* 2. Saturnus Pollucis filius dicitur, sive a pollendo, sive a pollucibilitate, quam nos humanitatem dicimus. Adde *Mythograph. tertium ab A. Maio* editum in *Class. Auct. T.* 3. p. 165. n. 9.

POLLUCIBILITER, adverb. *πολυτελώς*, opipare, splendide, laute. *Plaut. Most.* 1. 1. 23. Pasce parasitus, obsonate pollucibiliter. *Id. fragm.* apud *Fulgent.* 1. *Mythol.* 2. *Biblis*, pergræcaminim pollucibiliter.

POLLUCTE, adverb. opipare, a *polluctum*. *Plaut. fragm.* apud *Festum* p. 229. 21. *Müll.* Pollucte prodigium esse amatorem addeceat. *Pollucte* sine dubio verius est, quam quod in vulgaris legitur, *producte*. Ita *Voss.* in *Polluceo*.

POLLUCTUM, i, n. 2. *V.* POLLUCRO in fin.

POLLUCTURA, æ, f. i. lautum convivium, cœna lauta ac sumptuosa. *Plaut. Stich.* 5. 4. 6. Quisquis (*Fleckeisen*. Qui) prætereat, commissarium volo vocari. sr. Convenit, dum quidem berde cum quo quisque veniat vino. Nam hinc quidem nodia pollutura, præter nos, jactura dabitur nemini. *Bothe* rectius legend. putat *pollucturam*. Sed *Fleckeisen*. Nam hinc quidem Hodie pollutura præter nos jam dabitur nemini.

POLLUCUS, a, um. *V.* POLLUCEO.

POLLUCO, onis, lui, luctum, lere, a. 3. Part.

Polluens II.; *Pollutus* I. II. et in fin.; *Polluendus* II. — *Polluere* (a *por* et *luere*) est inquinare, maculare, fœdere, contaminare, *μολύνω*, *μαζίνω* (II. *sporcare*, *lordare*, *imbrattare*, *sozzare*, *macchiare*; Fr. *salir*, *souiller*, *gâter*, *corrompre*; Hiisp. *ensuciar*, *manchar*, *emporcar*; Germ. *besudeln*, *beflecken*, *verunreinigen*; Angl. *to pollute*, *infect*, *defile*, *corrupt*, *taint*, *contaminate*).

I.) Proprie. *Virg.* 3. *Æn.* 233. de *Harpyiis*. Turba sonans prædam pedibus circumvolat unctis, Polluit ore dapes. *Ovid.* 15. *Met.* 98. nec polluit ora cuore. *Tac.* 4. *Ann.* 49. Polluit cuncta sanie, odore, contactu. *Id.* 13. *ibid.* 57. Polluta usu tegmina. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 19. 23. (119). Prolibare diis nefastum habent vina-superne deciduo immundiore lapsu aliquo polluta. *Seneca Octav.* 723. Hominum cruenta cæde pollutæ manus. *Sil. It.* 11. 337. Hospitia polluta sanguine. *Id.* 7. 183. polluta mensa cruore.

II.) Translate est, morali aut religiosa ratione, contaminare, violare, pervertere. — a) Generatim. *Cic.* 7. *Verr.* 72. 187. Polluta et violata sacra. *Id. Rosc. Am.* 26. 71. Ne, quum delati essent in mare, ipsum polluerent, quo cetera, quæ violata sunt, expiari putantur. *Id. Dom.* 40. 105. Qui non solum aspectu, sed etiam incesto flagitio et stupro polluit cæremonias. *Id.* 11. *Phil.* 12. 29. Omnia deorum hominumque jura inceptibili scelere polluerit. *Propert.* 4. 9. 8. de *Caco*. furto polluit ille Jovem. *Gell.* 2. 28. Polluere ferias. h. e. opus faciendo violare. *Sall. Jug.* 45. Avaritia invadit, polluit, vastat omnia. *Gell.* 9. 2. a *med.* Nelas ducebant, nomina libertati patriæ devota servili contagio pollui. *Propert.* 3. 19. 16. Pollueritque novo sacra marita toro. *Ovid.* 2. *Met.* 793. de *Invidia*. Afflatque suo populos, urbesque, domosque Polluit. *Tac.* 3. *Ann.* 50. Nefaria voce mentem suam et aures hominum polluere. *Plin.* 4. *Ep.* 11. Quum ipse fratris filiam incesto polluisset. *Plin. alter* 15. *Hist. nat.* 30. 40. (135). In profanis usibus pollui laurum et oleam, fas non est. *Tibull.* 1. 10. 17. auro ne pollue formam. h. e. ne corrupmas pretio accepto formam tuam. *Virg.* 5. *Æn.* 5. duri sed amore dolores Polluto. h. e. læso. et 7. *ibid.* 467. Polluta pax, rotta, violata. Sic *Sil. It.* 11. 322. hic erit ille, Qui polluta dolis jam fœdera sanciet, ensis. *Seneca Herc. Fur.* 1261. Pollutus animus. h. e. scelere contaminatus. *Tertull.* *Cor. mil.* 12. In his erit serti militaris superstio ubique polluta, et polluens omnia. *Tac.* 2. *Hist.* 76. Polluendam perdendamque republicam relinquere. — b) Speciatim, *polluere* absolute, stupro fœdere. *Tac. Agric.* 31. et 12. *Ann.* 46. — c) Item dedecore aficere. *Id.* 3. *Ann.* 29. extr. Polluisse nobilitatem familiæ videbantur. *Phædr.* 3. 10. Stuproque turpi pollul famam domus. — d) *Polluere jejunia*, solvere, rumpere, *quastare il dignano*. *Nigivius* apud *Isid.* 20. *Orig.* 2. Nos ipsi jejunia jentaculis levibus polluimus. *Symmach.* 1. *Ep.* 7. Non deerit, quo famem polluant. Ita leg. *Salmas.*, alii *pellant*. *Fronto* 2. ad *M. Cæs.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep.* 10. At ego Romæ hæreo compedibus aureis vinctus: nec aliter Kal. Sept. expecto, quam superstiosissimi stellam, qua visa jejunium polluant. — Hinc Part. præter. pass., cuius exempla supra retulimus,

Pollutus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde Comp. *Pollutior*, translate. *Liv.* 10. 23. a *med.* Vulgata dein religio a pollutus, nec inatrons solum, sed omnis ordinis feminis. h. e. minime pudicis. *Sil. It.* 11. 46. sed enim temeraria pubis Delicta augebat, pollutior ipsa, senectus. h. e. delictis inquinatior. *Gell.* 1. 5. Parum virum, et ore polluto esse. — Sup. *Pollutissimus* habet *Apul.* 9. *Met.* Pollutissimus dives. *Pollentissimus* tamen nonnulli legunt. — *Pollutus* a porriciendo fictus, diis oblutus, legitur in *Codd.* *Varron.* 6. L. L. 54. *Müll.*; sed alii, et ipse *Müllerus*, rectius leg. *polluctus*.

POLLUTE, adverb. Inquinatè, fœde. Occurrit tantum Comp. *Pollutus* apud *Paulin. Nolan.* *carr.* 26. 177. Atque erat in toto quasi sanctorum

agmine cultor, Qui Veneris sacris pollutus incalisset.

POLLUCTIO, onis, f. 3. actus polluendi. *Paillard.* 9. R. R. 10. Aqua colore perlucido, carens musco, et omni labe pollutionis aliena.

POLLUCTUS, a, um. *V.* POLLUCO.

POLŌSE, adverb. per polos. *Capell.* 1. p. 14. Obliqua decussata polose. Ita perperam legitur in quibusdam editionib. per oblique decussatos polos. Ita *Forcellinus* ex *Grotii* emendatione. At *Kopp.* vulgatam lectionem tuetur; *Gloss.* enim *Isid.* Polose, alte; polosus, altus.

POLTEO pro ulteriore. *Festus* p. 205. 15. *Müll.* Vulgati libri leg. *poltejo*.

POLLUBRUM. *V.* POLLUBRUM.

PŌLŪLUS, a, um, adject. antiquè pro paululus. *Cato R. R.* 10. Labellum polulum. et *ibid.* 21. Sublaminæ polulæ. Scribitur et *pollulus*, ut *paululus* et *paululus*.

PŌLUS, i, m. 2. *πολός*; a *πολέω* verto, est cardo, seu extrema pars axis, quo rota vertitur, polo.

I.) Proprie. Duo figuntur *poli* in cælo, Arcticus, seu borealis et Antarcticus, seu austrinus: quorum prior alte et supra nos Europam incoentes positus, alter depressus est et absconditus. Latine *vertices* dicuntur. *Cic.* 2. *Nat. D.* 41. 105. Extremusque adeo duplici de cardine vertex dicitur esse *polus*. *Virg.* 1. *G.* 242. Hic vertex nobis semper sublimis: at illum Sub pedibus Styx atra videt, Manesque profundi. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 15. 13. (63). Terra a verticibus duobus, quos appellaverunt polos, centrum cæli, necnon et Signiferi est oblique inter eos siti. *Id. ibid.* 70. 71. (179). Neque enim mundus hoc polo exaltior se attollit. *Id.* 5. *ibid.* 9. 10. (56). Sol in Capricornum et austrinum polum reversus. *Ovid.* 2. *Pont.* 7. 64. tristior ista Terra sub ambobus non jacet ulla polis. *Id.* 2. *Met.* 74. poterisne rotatis Obvius ire polis, ne te citus auferat axis?

II.) Translate. ¶ 1. Est nomen stellæ in ipso boreali polo sitæ, in cauda minoris Ursæ, quam nos dicimus *la tramontana*. *Vitrur.* 9. 6. ad fin. Stella, quæ dicitur polis. ¶ 2. Per synecdoch. sumitur passim a poetis pro ipso cælo, *cielo*. Cf. *Varron.* 7. L. L. 14. *Müll.* Quod est apud Accium: *Pervade polum, splendida mundi sidera* etc. polis Græcun; id significat circum cæli; quare quod est: *Pervade polum*, valet: vade *περὶ πόλον*. *Virg.* 3. *Æn.* 585. Nam neque erant astrorum ignes, neque lucidus æthra Siderea polis. et 5. *ibid.* 721. Et nov atra polum bigis subvecta tenebat. *Horat. Epod.* 17. 77. et polo Deripere Lunam vocibus possum meis. *Id.* 1. *Od.* 28. 4. nec quidquam tibi prodest Aeriæ tentasse domos amioque rotundum Percurrisse polum. et 3. *ibid.* 29. 43. cras vel atra Nube polum pater occupato, Vel sole puro etc. *Ovid.* 4. *Fast.* 834. et lævo fulmina missa polo. Adde *eum.* 1. *ibid.* 654. et 5. *ibid.* 189. — In plur. num. *Val. Flacc.* 1. 622. Quum picæ fulsere poli. — Et de sphaera, qua mundi et elementorum ratio nulis subicitur, *Ovid.* 6. *Fast.* 277. Arce Syracosia suspensus in aere clauso Stat globus, immensi parva figura poli. ¶ 3. Et pro orbe terrarum. *Ammian.* 25. 10. sub init. Maximiani Cæsaris statua amisit repente sphaeram auream formatam in speciem poli, quam gestabat.

PŌLYĀCANTHOS, i, f. 2. *πολυάκανθος*, herba folio et caule spinosæ lanuginis, ut ait *Plin.* 21. *Hist. nat.* 16. 56. (94): a *πολύς* multus et *ἀκανθα* spina.

PŌLYĀNDRĪON, ii, n. 2. *πολυάνδριον*, sepulcretum, vel multorum commune sepulcrum: a *πολύς* multus et *ἀνδρῖς*, *ἀνδρῶς* vir. *Arnob.* 6. 6. extr. Polyandria illa Varronis quibus templis contegantur, quasque in se habeant superlati ponderis moles. *Lactant.* Græce usurpat *Epit.* 72. Latine habetur etiam in vet. *Inscript.* apud *ELmenhorst.* in *Observat.* ad *Arnob.* loc. cit.; et *Anthol. Lat.* T. 2. p. 21. *Burm.* in *Gloss.* *Philoz.* *πολυάνδριον*, strages vertitur.

PŌLYĀNTHĒMUM, i, n. 2. *πολυάνθημον*, herba, quæ et batrachion, et Latine ranunculus: a

πολύς multus et ἄνθεμον flos. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 90. (112).

POLYARCHION, ἰ, n. 2. nomen malagmatis cuiusdam: a πολύς multus et ἀρχή dominatio. *Caes. Aurel.* 2. *Acut.* 24. Probat (*Heracles*) post usum cataplasmatum malagma, quod Apollonium appellamus, sive polyarchion. *Id.* 2. *Tard.* 14. a med. Quum firmum apparuerit lenimentum, erit Amibhaonium imponendum, vel polyarchion (*corryge* polyarchion) malagma. *Theod. Priscian.* lib. 2. part. 2. c. 18. ad fin. Impono (*ventri*) polyarchion, aut diaspermaton.

POLYCARPOS, ἰ, f. 2. πολυκαρπος, herba eadem quae polygonus. *Apul. Herb.* 18.

POLYCHRESTUS, a, um, adject. valde utilis: ex πολύ multum et χρῆστος utilis. *Feget.* 3. *Veterin.* 6. Potionem quoque ex antidoto polychresto per dies plurimos dabis.

POLYCHRONIUS, a, um, adject. πολυχρόνιος, multum diuturnus: a πολύ multum et χρόνιος diuturnus. *Firmic.* 8. *Mathes.* 28. a med. Nobiles erunt polychronii, sed qui biathanati moriantur. — *NB.* De cognom. Rom. *V.* ONOM.

POLYCNEMON, ἰ, n. 2. πολυκνήμων, ou, herba cunila bubula similis, semine pulegii, surculosa (unde nomen, a πολύς multus et κνήμη crus) multis geniculis, corymbo odorato, acri et dulci odore. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 14. 88. (148).

POLYETES, ἰs, adject. πολυετής, a πολύς multus et εἶτος annus, annosus, qui multos durat annos. Ita interpretandum videtur illud *Marcell. Empir.* c. 20. p. 115. retro ed. *Alé.* Oxyporium Olympianum polyetes ad digestionem parandum.

POLYGALA, a, f. 1. πολυγάλα, herba palmitum altitudinem petens, in caule summo foliis lenticulae, gustu adstricto: quae pota lactis abundantiam facit: unde nomen, a πολύ multum et γάλα lac. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 96. (121).

POLYGAMIA, a, f. 1. πολυγαμία, conditio viri, qui uno tempore plures uxores habet, vel qui unam post aliam plures duxit. *Hieronym.* praef. *Comment.* in *Ierem.* Ut praeteream contra Iovinianum volumina, in quibus dolet (*Pelagius*) virginitatem nuptiis, et nuptias digamiae, digamiam polygamiae esse praetam.

POLYGONATON, ἰ, n. 2. πολυγόνων, herba, genus polygoni, a geniculorum frequentia dictum: nam πολύ multum et γόνυ, γόνυτος genu. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 91. (113).

POLYGONIUM, ἰ, n. 2. herba eadem quae polygonus. *Scribon. Compos.* 193. — Alio sensu *V.* voc. seq. in fin.

POLYGONIUS, a, um, adject. di molti angoli, πολυγωνίος, multos habens angulos, multangulus: a πολύς multus et γωνία angulus. *Vitruv.* 1. 5. a med. Turres rotundae, aut polygoniae sunt faciendae: quadratas enim machinae celerius dissipant. — Hinc

Polygonium, ἰ, n. 2. absolute, substantivum more, est figura polygonia. *Auct. Gromat.* p. 225. edente *Rudorff.* Ceteri limites iuxta formas et inscriptiones polygoniorum nomina acceperunt, vel ex litteris Graecis. *V.* POLYGONUM.

POLYGONOIDES, ἰs, n. 3. πολυγωνοειδής, herba alio nomine clematis Aegyptia, et daphnoides, folio lauri, longa tenuisque: adversus serpentes ac privatim aspidas, ex aceto pota, efficax. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 15. 90. (141). — Sic appellatur, quia propter crebra genicula speciem habet polygoni: a πολύς multus et εἶδος species, forma, facies.

POLYGONOS et polygonus, ἰ, f. 2. herba, quae Latine sanguinaria. Non attollitur a terra, foliis rufa, semine graminis: a πολύ multum et γόνυ genu, quia geniculis abundat. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 12. 91. (113). Polygonon Graeci vocant etc. *Id.* 26. *ibid.* 15. 9. (158). Polygonus pota mentes ciet. Adde *Marcell. Empir.* c. 10. p. 100. ed. *Alé.* et *Theod. Priscian.* lib. 1. c. 4. p. 291. retro. — Dicitur et *polygonium*, quam vocem *V.* loco suo.

POLYGONUM, ἰ, n. 2. πολυγώνων, figura mathematica pluribus angulis constans: a πολύς multus et γόνυ angulus. *Censorin.* de die nat. 8. a med. Ceterum a loco sexto conspectus omni

caret efficientia; ejus enim linea nullius polygoni afficit latus. *Frontin.* de *Colon.* p. 117. *Goes.* Ceteri limites iuxta formas et inscriptiones polygoniorum nomina acceperunt, vel ex litteris Graecis. *Hic Rudorffius legit* polygoniorum.

POLYGRAMMOS, ἰ, f. 2. πολυγραμμος, genus gemmae lineis albis multis distincta, cetera smaragdo similis: a πολύς multus et γραμμὴ linea. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 9. 37. (118).

POLYGYNÆCON, ἰ, n. 2. πολυγυναικῆϊον, frequentia, seu senatus mulierum. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 11. 40. (134). Pinxit in templo Eleusine Phylarchum, et Athenis frequentiam, quam vocaverunt polygynæcon. Aliqui legunt *gynæconitum*, alii *polygynæcon*. *Harduin.* denique et *Sillig.* ex *Cod. Bamberg. syngenicon*, h. e. cognationem, συγγενικόν: quae vox habetur etiam *ibid.* (143). Sed haec Graeca sunt omnia.

POLYHISTOR, ὄρις, adject. πολυῖστωρ, opus multiscius, varia multiplice eruditione praeditus: a πολύ multum et ἵστωρ sciens, peritus. Ita appellatus est Solinus: item Cornelius Alexander grammaticus Graecus, teste *Sueton. Gramm.* 20. Ex hoc multa hausit *Plin.* in sua *Nat. Historia*, eumque inter externos auctores recenset *lib.* 1. in *indice lib.* 3. 4. 5. 6. 7. 9. etc.

POLYMACHEROPHACIDES, a, m. 1. nomen militis fictum a *Plauto Pseud.* 4. 2. 31., quasi dicas probe quidem machæra armatum, sed placidum lamem et imbellis animi. Vox est hybrida ex πολύς multus, μάχαιρα gladius, et placidus. Alii vero, et ipse *Fleckeisen.*, leg. *Polymachæropilades*.

POLYMETER, tra, trum, adject. πολύμετρος, ad multos metros pertinens. *Priscian.* 6. p. 712. *Putsch.* Lævius in *Polymetris*: Omnes sunt denis syllabis versu. h. e. in quo libro de variis metris egit. Ita edidit et *Heilius.* At *Reinesius (Var. lect. lib. 1. c. 1. p. 126.)* pro *Polymetris* scribi mavult *Polymentis*, seu *Polumentis*, Πωλυμέντις. *V.* hac de re *Weichert. Poet. Latin. reliq.* p. 61. et seqq.

POLYMITARIUS, a, um, adject. qui polymita facit. *Venant.* in *epist. praemissa carm.* 6. l. 5. Polymitarius artifex vestes texuit sacerdotum. *Vulgat. interpr. Exod.* 36. 35. Fecit et velum opere polymitarii. — Hinc

Polymitarius, ἰ, m. 2. absolute, substantivum more, est artifex polymitarii. *Vulgat. interpr. Exod.* 35. 35. Opera abietarii, polymitarii, plumarii.

POLYMITA, ὄνυμ, n. plur. 2. *V.* voc. seq.

POLYMITUS, a, um, adject. πολύμιτος, multis licis, atque adeo multis filis contextus: a πολύς multus et μίτος filum, licium. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 48. 74. (196). Plurimis vero licis terere, quae polymita appellant, Alexandria instituit. *V.* LICIUM. *Petron. fragm. Trajan.* 40. *Burm.* Barbatus ingens, fasciis cruralibus alligatus, et alicula subornatus polymita. *Hieronym.* *Ep.* 64. n. 12. Baileum ita polymita arte distinctum, ut diversos flores ac gemmas artificis manu non textas, sed additas arbitreris. *Martial.* 14. 150., cujus lemma est *Cubicularia polymita*. Haec tibi Memphis tellus dat munera: victa est Pectine Nilaco jam Babylonis acus. — Ex his collige, et multicolora saepe fuisse licia, seu fila in polymita veste, et a Babylonicis differre, quod acus in his, in polymita opus faceret ipsa textura. Hinc *Amian.* 14. 6. Tunc et variate liciorum effugiate in species animalium multifurmes. *V.* MULTI-

CIUS. — Hinc

Polymita, ὄνυμ, n. plur. absolute, substantivum more. *V.* locum *Plini* allatum subinit.

POLYMYXOS, ἰ, f. 2. lucerna di molti stoppini, πολυμυξία, lacrima, quae multis ellychniis lumen in diversa spargit: a πολύς multus, et μυξία, quod inter alia etiam de lucernae ellychnio dicitur. *Leziter* apud *Martial.* 14. 14. in *lemmate*. *V.* MYXOS.

POLYNEURON, ἰ, n. 2. πολυνεύρον, herba munita fibra veluti nervos habens, quae dicitur etiam planta major. *Apul. Herb.* 1.

POLYONYMOS, ἰ, adject. πολυώνυμος ¶ 1.

Est herba perdicialis: a πολύ multum et ὄνομα nomen: ita vero est appellata, quia multis praeterea nominibus appellatur. *Apul. Herb.* 81. ¶ 2. In re grammatica est qui multas habet significationes. *Priscian.* 15. p. 1022. *Putsch.* Quomodo autem sunt nomina synonyma et polyonyma, sic inveniuntur adverbia vel in una significatione multas habentia voces, vel in una voce multas habentia significationes.

POLYPHAGUS, ἰ, m. 2. mangione, πολυφάγος, multum comedens, vorax, beluo: a πολύ multum et φάγω edo. *Sueton. Ner.* 37. Creditur etiam polyphago cuidam Egyptii generis, crudam carnem, et quidquid daretur, mandere assueto, etc. — Strenui polyphagi exemplum habes apud *Vopisc. Aelian.* in *fin.* *V.* PHAGO.

POLYPHILUS, ἰ, m. 2. πολυφίλος, qui multos amat: a πολύς multus et φίλος amicus. Videtur significare idem quod philocalus. h. e. amante del bello, dilettante. *Pelagon. Veterin.* 30. Hoc ex polyphillis Euranus expertum esse firmavit. h. e. un dilettante di cavalli.

POLYPLEURUS, a, um, adject. πολυπλευρός, multa habens latera: a πολύς multus et πλευρά latus. *Capell.* 6. p. 270. Dicitur de tetrapleuris, quorum similitudo polypleura schemata potes docere.

POLYPLUSIUS, a, um, adject. πολυπλοσίος, valde dives: a πολύ multum et πλοσίος dives. Apud *Plaut. Capt.* 2. 2. 27. et 5. 2. 20. cognomen est gentis, aut familiae joculariter constructum.

POLYPÓDIUM, ἰ, n. 2. πολυπόδιον, herba quae et serpyllum, et dolichos dicitur. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 44. 92. (244). et 26. *ibid.* 12. 75. (122).

POLYPÓSUS, a, um, adject. qui polypro morbo laborat. *Martial.* 12. 37. Nasutum veio, nolo polyposum. Adde *Cip. Dig.* 24. 1. 12.

POLYPSÉPHUS, a, um, adject. πολυψήφος, multis lapidibus seu gemmis constans: a πολύς multus et ψήφος lapis. *Inscript.* apud *Murat.* 139. 1. DIGITO SEQUENTI ANVLVS POLYPSÉPHVS.

POLYPTÓTON, ἰ, n. 2. πολυπτῶτον, traductio, figura locutionis, qua casibus diversis oratio distinguitur: a πολύς multus et πτώτός cadens: ut apud *Virg.* 4. *Aen.* 628. Litora litoribus contraria, fluctibus undas Imprecor, arma armis pugnent. etc. Graece scribitur apud *Quintil.* 9. 3. 37., Latine vero apud *Capell.* 5. p. 175.; *Charis.* 4. p. 251. et *Diomed.* 2. p. 442. *Putsch.*

POLYPTÝCHA, ὄνυμ, n. plur. 2. *V.* voc. seq.

POLYPTYCHUS, a, um, adject. πολυπτυχός, multiplex, hoc est multas plicas habens: a πολύς multus et πτυχή plica. — Hinc *Polyptycha*, ὄνυμ, n. plur. 2. absolute, substantivum more, sunt tabulae, seu libri polyptychi. *Feget.* 2. *Milit.* 19. Res anonaria, vel civilis polyptychis annotatur. h. e. tabulis, seu libris censuum, et publicarum rationum. *Cassiod.* 5. *Variar.* 14. *extr.* Ut omnibus a te sollicita indagatione compertis, polyptychis jubeantur adscribi. Adde *Impp. Arcad.* et *Honor. Cod. Theod.* 11. 26. 2. et *Honor. et Theodos. ibid.* 28. 13. V., si lubet, *Gothofr.* ad *Cod. Theod. loc. cit.*

POLYPUS et polypus, ἰ, m. 2. πολυπους, Attice πολυπόπος, et Dorice πολυπος, ἰ, m. 2. polpo.

I.) Proprie est piscis marinus a multitudine pedum dictus (a πολύς multus et πύς pes): octo enim habet qui vicem pinnarum praebent. Nulla cute tegitur: cerebrum habet, quarens caret sanguine: in terram exit: parit vere ova tortili vibrata pampino, tanta fecunditate, ut multitudinem occisus non recipiat cavo capitis, quo praegans tulit; excluditur ea quinquagesimo die, multis propter numerum intercidentibus: adhæret firmissime petris, nec avelli inde potest: idem tamen, cunila admata, ab odore protinus resilit. Multa sunt polyporum genera: terreni (h. e. prope litus accolentes, et in terram exeuntes) majores, quam pelagii; omnes biachiis (quae et flagella, et crines, et cirri, et pedes dicuntur), et pedibus ac manibus, utuntur: cauda vero bisulca et acuta. Est is etiam fetula in dorso, qua transmittunt mare: eamque modo in dexteram

partem, modo in sinistram transferunt: natant obliqui in caput, quod prædurum est. Cetero per brachia velut acetabulis dispersis, haustu quodam adhærescunt: tenent supini, ut avelli non queant. Colorem mutant ad similitudinem loci, et maxime in metu. Hæc omnia ex *Plin.* 9. *Hist. nat.* 12. 14. (40.), *ibid.* 19. 35. (71.), *ibid.* 20. 37. (73.), *ibid.* 29. 46. (85.), *ibid.* 51. 74. (158.), 10. *ibid.* 70. 90. (194.), et 11. *ibid.* 37. 49. (133.) et *ibid.* 48. 108. (258.). — Declinatur Latino more *polyypus*, i: Græco esset *polyypodis*. *Ovid. Halieut.* 30. At contra scopulis crinali corpore segnis Polyypus hæret, et hac eludit retia fraude. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 9. 20. (37). Arbores siccio litore radicibus nudis polyporum modo amplexæ steriles arenas. *Id.* 11. *ibid.* 37. 78. (199). Intestinus ab ore incipit, et quibusdam eodem reflectitur, ut sepæ et polyppo. *Id.* 9. *ibid.* 51. 74. (164). Polyypus femina modo in ovis sedet, modo cavernam cancellato brachiorum implevu claudit. Adde *Ennium* apud *Apul. de Mag.* — In femin. gen. *Lucilius* apud *Non. p.* 220. 4. *Merc.* Paulipser comedens edet hæc se, ut polyypus ipsa. Tangit *Lucilius* opinionem vulgi credentis, polyypum sua sibi brachia rodere: quod falsum esse, *Plin.* ait 9. *Hist. nat.* 29. 46. (87). Verba *Lucilii* possunt et ita legi, ut ipsa non ad polyypus, sed ad hæc se referatur: Paulipser comedens edet hæc se, ut polyypus, ipsa. — Latine dicitur etiam *pulpa*, quam voc. *V.*

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur de homine rapaci. *Plaut. Aulul.* 2. 21. Ego istos novi polypos, qui sibi, quidquid attingunt, tenent. ¶ 2. Est etiam hoc nomine morbus in naribus, hoc est caruncula, modo alba, modo subnigra, narium ossi inhaerens, quæ modo ad labra tendens narem implet: modo retro per id foramen, quo spiritus a naribus ad fauces descendit, adeo increscit, ut post uvam conspici possit; strangulatque hominem, maxime austro, aut euro flante: fereque mollis est, raro dura: eaque magis spiritum impedit, et nares dilatat: fereque *καρκινώδης* est. Ita *Cels.* 6. 8. n. 2. describit. Habet autem nomen a polyppo pisce, quia et carne eum refert, et multas habet radices, ut ille pedes. *Horat. Epod.* 12. 4. sagacius unus odoror, Polyppus, an gravis hirsutis cubet hircus in alis. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 16. 92. (146). Ulcera omnium generum, sive phagedænae sint, sive carcinomata, sive polypi in naribus.

POLYRRHIZOS, i, πολυρρίζος, adject. multas radices habens: a πολὺς multus et ρίζα radix. Cognomen est multarum herbarum, ut piistolochiæ, apud *Plin.* 25. *Hist. nat.* 8. 54. (96). hellebori nigri, *ibid.* 5. 21. (51). aristolochiæ, *ibid.* 8. 54. (98). et peculiaris herbas folio myrti, radice multa, 27. *ibid.* 12. 103. (126).

POLYSARCIA, æ, f. 1. πολυσαρξία, nimia corporis obesitas. *Cæsar. Aurel.* 5. *Tard.* 11. sub *imit.* Polysarcia, quam recte cachexiam nuncupamus, nullis accidentibus denunciat periculum.

POLYSEMUS, a, um, adject. πολυσήμος, multa significans: a πολὺς multus et ἴσημα signum. *Servius* ad *Virg.* 1. *Æn.* 1. Polysemus sermo.

POLYSIGMA, atis, n. 3. vitium elocutionis: a πολὺς multus et σίγμα sigma littera Græci alphabeti, quæ s Latine scribitur. *Capell.* 5. p. 167. Polysigma, ubi s littera crebrius geminatur. Sosia in solario soleas scarlebat suas.

POLYSPASTON, i, n. 2. ταγία a πύη pulegiæ, o girelle, machina tractoria, ita appellata, quia multis orbiculis constat: a πολὺς multus et σπῆω traho. *Vitruv.* 10. 5. Hoc genus machinæ polyspaston appellatur quod multis orbiculorum circuitionibus et facilitatem summam præstat et celeritatem. *Id.* *ibid.* 16. Catapultæ aliæ etiam vectibus et succulis, nonnullæ polyspastis, aliæ ergatis, quædam etiam tympanorum torquentur rationibus.

POLYSYLLABUS, a, um, adject. πολυσύλλαβος, polysyllabo, qui plures habet syllabas. *Priscian.* de accent. p. 1296. *Putsch.* Verba tertius conjugationis, quæ in secunda persona præsentis temporis is syllaba finiuntur, si in trisyllabis, vel tetrasyllabis, vel polysyllabis veniunt, corri-

piuntur in præsentem et in ceteris temporibus, nisi sint positione longa. Adde *eumd.* *ibid.* p. 1297. et 1298. Sic *Charis.* 1. p. 36. *Putsch.* Tractabimus ergo primum nomina polysyllaba polysyllaborumque quæstiones, deinde monosyllaba monosyllaborumque quæstiones. *Servius* ad *Virg.* 6. *Æn.* 792. Litteræ enim naturam servari et in polysyllabis convenit.

POLYSYNTHETON, i, n. 2. figura verborum per adjectionem, per quam eadem conjunctio in membris, vel incisis orationis frequenter repetitur: a πολὺ multum et συντίθημι simul pono. Quidam duas figuras distinguunt, polysyndeton, et polysyntheton: et polysyndeton esse volunt, quam eadem conjunctio sæpius in incisis repetitur: a σύνδετος colligatus, quod a δέω ligo; polysyntheton, quum in membris ejusdem conjunctionis repetitio fit, vel etiam plures conjunctiones diversæ afferuntur. Exemplum prioris est in illo *Virg.* 3. G. 344. tectumque, laremque, Armaque, Amyclæumque canem, Cressumque phæretam. V. M. *Claud. Sacerd.* 1. 125. Posterioris hoc modo apud *Rutilium Lupum* l. 1. Ille hunc pœna constrictum trahebat, hic autem vociferabatur: concursus vero non mediocris erat, quum tamen omnes optulari vellent, sed nemo auderet: neque ibi magistratus aederat, neque circumspicientes, quo potissimum confugeremus, reperiebamus. Utraque hæc vox Græca est, atque Græcis litteris est scribenda. Latinis litteris polysyndeton legitur apud *Charis.* 4. p. 167. et *Diomed.* 2. p. 442. *Putsch.*

POLYTECNIA, æ, f. 1. πολυτεχνία, multitudo filiorum. *Fulgent.* 1. *Mythol.* 2. ad fin. Hellenicus in Dios polytechnia, quam descripsit, ait Junonem ab Jove vinciam catenis aureis et degravatam incudibus ferreis. Alii leg. polytochia, h. e. πολυτοχία, partium multitudo.

POLYTELES, is, n. 3. πολυτελής, titulus est libri septimi *Apicii*, et significat sumptuosum, impendiosum: a πολὺ multum et τέλος vectigal, impensa: quia in eo libro multa traduntur condimenta, quæ magnas impensas requirunt.

POLYTRICHON, i, n. 2. πολυτρίχον. ¶ 1. Est herba, capillus Veneris, a multitudine tenuium fibrarum, seu capillamentorum in radicibus sic dicta; nam πολὺ multum et τρίχis, τρίχος capillum significat. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 21. 30. (62). Adde *Theod. Priscian.* lib. 1. c. 3. p. 291. retro ed. *Ald.* — Eadem dicitur et polytrix, icis, πολυτρίξ, a *Plin.* 26. *Hist. nat.* 14. 87. (147). ¶ 2. Polytrichos nomen est gemmæ capillamentum referentis. *Id.* 37. *ibid.* 11. 73. (190).

POLYTRIX, icis, f. 3. πολυτρίξ. *V.* voc. præced. sub 1.

POLYTRÓPHUS, a, um, adject. πολύτροφος, nutritorius, qui valde nutrit. *Theod. Priscian.* lib. 2. part. 2. c. 21. Sic a carnibus polytrophis, sic ab usu venereo continendo, stomachi præ omnibus bona valetudo custodienda est, quo accepti cibi facilius transigantur.

POLYZÓNOS, i, m. 2. πολύζωνος, gemma nigra multis zonis candicantibus distincta. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 11. 73. (189).

POMARIUM, ii, n. 2. ¶ 1. Est locus pomiferis arboribus consitus, pometum, pomiere, pometo, παραδεισος. *Cic. Senect.* 15. 54. Nec vero segetibus solum et pratibus vineis res rustice lætæ sunt, sed etiam hortis et pomariis. *Varro* 1. *R. R.* 2. 6. Non arboribus consista Italia est, ut tota pomarium videatur? *Horat.* 1. *Od.* 7. 13. Tiburni lucus, et uda Mobilibus pomaria rivis. *Ovid. de nuce* 111. Hesperii regis pomaria tuta fuissent: Una sed immensas arbor habebat opes. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 14. 39. (138). Serere arbusta, pomaria ponere. *Sillig.* ex Bamberg. leg. Serere arbores, arbusta tondere. *Seneca Ep.* 122. Pomaria in summis turribus serere. Sic *Tac. Germ.* 26. Pomaria conserere. *Colum.* 5. *R. R.* 10. 1. et seqq. pomarii constituendi rationem tradit. ¶ 2. Item locus in villa, ubi decerpta poma conduntur. *Varro* 1. *R. R.* 2. 10. Hujusce pomaria summa sacra via, ubi poma veniunt contra auream imaginem. *Scaliger* et *Schneiderus* recte legend. putant contra aurum; et glossam id est

magno, quæ postea in imaginem conversa fuerat, rejiciunt. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 16. 18. (59). In universum de pomis servandis præcipitur, pomaria in loco frigido ac siccio contabulari, septentrionalibus fenestris sereno die patere, etc. Hinc liquet, nihili faciendam esse auctoritatem *Charis.* 1. p. 85. *Putsch.* Pometa dicuntur, ubi poma nascuntur, ut oliveta; pomaria autem, ubi servantur, ut penuria.

POMARIUS, a, nm, adject. ad poma pertinens. *Cato R. R.* 48. Pomarium seminarium ad eundem modum, atque oleagineum facito. *Varro* 1. *R. R.* 23. 4. Nec minus ea discriminanda in conserendo, quæ sunt fructuosa, propter (lege præter, auctore Pontedera et probante Schneidero) voluptatem, ut quæ pomaria ac floralia appelluntur. — Hinc

Pomarius, ii, m. 2. absolute, substantivorum more, est pomorum venditor, fruttajuolo, έπωρώνης. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 227. Edicit, piteator uti, pomarius, auceps, etc. Adde *Lamprid.* *Eliagab.* 27.; et *Inscript.* apud *Gruter.* 651. 11. Cf. *Inscript.* in *Bullettin. dell' Instit. archeol.* ann. 1845. p. 75. — NB. Pomarius, hoc est locus pomis condendis, agnoscitur a *Charis.* 1. p. 23. *Putsch.*, sed nullo exemplo firmatur.

POMARIUS, ii, m. 2. *V.* voc. præced. POMATIO, onis, f. 3. έπωράσιμος, fructuum auctumnalium collectio. Ita damnare videtur hanc vocem *Hieronym.* *Ep.* 57. n. 11. Quis pro frumento et vino et oleo possit vel legere, vel intelligere χέρμα, όπωρίσιμον, στέπνόνκτητα, quod nos possumus dicere fusionem, pomationem, et splendendam.

POMERIDIANUS, a, um, adject. di dopo merzodi, δειλιώνης, qui post meridiem est, aut sit. *Cic.* 3. *Orat.* 30. 121. Ambulatio antemeridiana, aut pomeridiana sessio. *Id.* *ibid.* 5. 17. Pomeridianum tempus. Alii leg. postmeridianum: quod et apud *Vitruv.* 1. 6. et *Sueton. Gramm.* 24. legitur: sed *Cic. Orat.* 47. 157. libentius se ait dicitur pomeridianus, quam postmeridianus: nimirum quia est suavis. Attamen etiam postmeridianus apud *Senec. Apocolocynt.* 9. Primus interrogatur sententiam Janus Pater; is designatus erat in calendis Julius postmeridianus consul. h. e. suffectus in idem tempus; nam ex Augusti et Tiberii tempore post sex menses sufficiebantur novi consules: dicitur autem postmeridianus ironice, quia ut dies in duodecim horas, sic annus in duodecim menses dividebatur. *V. Borghesi de tess.* § 9.

PO' MERIDIEM vel pomeridiam pro postmeridiam dixisse quosdam, scribit *Quintil.* 9. 4. 39. ad evitandum consonantium concursum.

POMERIUM et pomarium, ii, n. 2. Adscriptionem quod attinet, diphthongum omittunt *Inscript.* apud *Gruter.* 196. 2. et 4. et 242., et apud *Spon. Miscell. antiq.* p. 264. a *Manulio* allata; quibus adde *Dausq., Cellar.* et *Harles.* et Græcorum scriptorum consuetudinem πωμήριον scribendi. Quare altera scriptio per diphthongum æ, quæ in mærus pro murus servatur, licet gravissimos auctores habeat, minime probanda videtur. *V. Fea, Framm. Fast. Cons.* p. XLII. — Ceterum pomerium

I.) Proprie est locus intra et extra murum urbis: a post vel pone, et murus aut mærus. De eo ita *Liv.* 1. 44. de *Servio.* Ad eam multitudinem Urbis quoque amplificanda visa est. Addit duos colles, Quirinalem, Viminalemque: aggere et fossis et muro circumdat Urbem: ita pomerium profert. Pomerium, verbi vim solam intuentes, postmerium (alii leg. post mærum) interpretantur esse. Est autem magis circa murum (alii leg. circumarmum) locus: quem in condendis urbibus quondam Etrusci, qua murum ducturi erant, certis circa terminis inaugurato consecrabant, ut neque in interiore parte ædificia mœnibus continuarentur, quæ nunc vulgo etiam conjungunt; et extrinsecus puri aliquid ab humano cultu pateret soli. Hoc spatium, quod neque habitari, neque arari fas erat, non magis quod post murum esset, quam quod murus post id, pomerium Romani appellarunt: et in Urbis

incremento semper, quantum mœnia processura erant, tantum termini hi consecrati proferebantur. Hæc Livius. In antiquis libris de auspiciis apud Gell. 13. 14. ita definitur: Pomerium est locus intra agrum effatus, per totius urbis circuitum, pone muros regionibus certis determinatus, qui facit finem urbani auspicii. Varro 5. L. L. 143. Müll. Post ea qui fiebat, orbis, urbis principium; qui, quod erat post murum, postmerium dictum ejus, quo auspicia urbana finiuntur. Addit Gell. loc. cit. jus proferendi pomerii fuisse penes eum, qui populum R. agro de hostibus capto auisset. Post Servium Tullium id affectasse Sullam, deinde Julium Cæsarem: quibus adde Augustum et Claudium imperatorem, ut est apud Tac. 12. Ann. 23. et 24., ubi etiam terminos antiqui pomerii ab Romulo constitutos enarrat. Sullam affectasse inquit Gell., quia pomerium proferre, nunquam provinciali, sed solum Italico agro acquisito, mos fuit, ut Seneca docet Brevit. vit. 14. Id tamen intellige sub libera republica: nam sub imperatoribus, etiam barbarico agro acquisito prolatum est pomerium, ut colligitur ex Vopisc. Aurelian. 21., qui Neronem quoque, et Trajanum dicit pomerium protulisse. V. quæ ad hunc loc. adnotavit Salmas., ubi inquit, num etiam Aurelianus protulerit. Consulens Morcell. de stil. Inscript. Lat. T. 1. p. 237. ed. Patav. — Ceterum Inscript., quæ pertinet ad ann. U. C. DCCXLVI., apud Orell. 1. C. MARCVS L. F. L. N. CENSORIVS ET C. ASINIVS C. F. GALLVS COS. EX S. C. FIN. POMER. TERMIN. Alia apud Gruter. 242., quæ est apud Orell. pag. 567. VTIQUE EI (Vespasiano) FINES POMERII PROFERRE PROMOVERE CIVM EX RE PVBLICA CENSERIT ESSR LICBIT. Alia apud Orell. 710. TI. CLAVDIVS DRVSI F. CAISAR POMERIVM AMPLIASIT TERMINASIT. Alia, quæ pertinet ad ann. post Chr. n. CXXI., apud eumd. 811. COLLEGIVM AVGVSTVM - TERMINOS POMERII RESTITVENDOS CVRAVIT. Cic. 2. Nat. D. 4. 11. Quum pomerium postea intrasset habendi senatus causa, in redeundo, quum idem pomerium transisset, auspicari esse oblitus, itaque vitio creatos consules esse. Id. 2. Divinat. 35. 75. Quid enim scire Etrusci haruspices aut de tabernaculo recte capto, aut de pomerii jure poterunt?

II.) Translate. Varro 1. R. R. 2. 13. Video, qui de agricultura scripserunt, latius vagatos, quam oportuerit. Ego vero, inquit Stolo, eos non in omni re imitandos arbitror, et eo melius fecisse quosdam, qui minore pomerio finierunt. Macrob. 1. Saturn. 24. Bulli isti homines certos scientiæ fines, et velut quædam pomeria et effata posuerunt, ultra quæ etc.

PÔMETUM, i, n. 2. idem quod pomarium. Pallad. 1. R. R. 36. Sit area longe ab hortis, vineis atque pomis. V. POMARIUM.

PÔMIFER, fœra, fœrum, adject. da frutti, δέντροπος; poma ferens. Horat. 4. Od. 7. 11. simul Pomifer auctumnus fruges effuderit. Id. 3. Od. 23. 8. Pomifer annus. Grat. Cyneq. 148. dum pomiferis advertitur annus Frondibus. h. e. qui frondes una cum maturis pomis ostendit. Seneca Herc. Fur. 700. Non ulla ramos silva pomiferos habet. Plin. 12. Hist. nat. 3. 7. (15). de malo Assyria. Arbor ipsa omnibus boris pomifera est, aliis cadentibus, aliis maturescentibus, aliis vero subnascentibus. V. SILVANUS.

PÔMIFERO, as, are, n. 1. poma ferre. Gloss. Lat. Gr. Pomiferat, ἐπομοτροποι.

PÔMNERIVM. V. POMERIVM.

PÔMŌNA, æ, f. 1. dea pomorum, h. e. præses fructibus arborum. V. multa in ONOM. — Hinc translate ¶ 1. Accipitur de scientiâ et arte pomorum serendorum ac servandorum. Plin. 23. Hist. nat. præm. 1. (1). Peracta cerealium in medendo quoque natura est. — Non cessit his pomona, partesque medicas et penditibus dedit. Solin. 22. a med. Thyle larga et diutina pomona copiosa est. h. e. pomorum proventu et copia. V. THULE. ¶ 2. Pomona videtur esse idem atque encarpus, seu pancarpia corona, quam festone nunc Itali dicunt. Inscript. apud Gruter. 94. 11. T. TITTIENVS FELIX No. L. M. N.

LEGAVIT AD EXORNANDAM AEDEM POMONIS EX QVA SYMMA FACTVM EST FASTIGIVM INAVRATVM PODIVM PAVIMENTA MARM. OPVS TECTORIVM. V. Garucci, Ant. de' Liguri Beb. p. 38.

PÔMŌNAL est in agro Solonio, via Ostiensi ad duodecimum lapidem, devoticulo a milliario octavo. Festus p. 250. 3. Müll. Ceterum Pomonal est templum deæ Pomonæ. V. SOLONIUS.

PÔMŌNALIS, e, adject. ad Pomonam pertinens, ut Pomonalis flamen. Ennius apud Varron. 7. L. L. 45. Müll.; et Festus p. 154. 29. Müll.

PÔMŌSUS, a, um, adject. pomis abundans. Tibull. 1. 1. 21. Pomosisque ruber custos ponatur in hortis, Terreat ut sæva falce Priapus aves. Propert. 4. 2. 17. Insuper hinc solvi; pomosa vota corona. h. e. facta ex ramis implexis cum suis pomis. et ibid. 7. 81. Pomosa arva. Colum. 10. R. R. 138. et pomosi Tiburis arva.

POMPA, æ, f. 1. πομπή, deductio, translatus, transvectio, apparatus solemnissimus per publicas urbis vias cum ostentatione et specie quadam triumphali, et agmine plurimum incedentium, tam in lætis rebus, quam in lugubribus: a πέπωμιτο, deduco, transveho. Hujusmodi erant deductio sponsæ in domum sponsi, essequiæ, transvectio sacrorum in ludis, in supplicationibus, triumphis, (It. processione con apparato o solennita; Fr. procession publique et solennelle; Hisp. procesion publica y solemne; Germ. ein öffentlicher, feierlicher Aufzug, Umzug, Procession; Angl. a solemn procession).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. Lucan. 2. 352. de nupt. Calon. Fœdera sola tamen, vanaque carentia pompa Jura placent. Cic. 5. Tusc. 32. 91. Socrates, in pompa quum magna vis auri argentique ferretur, Quam multa non desidero! inquit. Id. 1. Off. 36. 131. Cavendum est, ne tarditibus utamur in gressu mollioribus, ut pomparum ferulis similes esse videamur. Id. Mil. 13. 33. Cadaver Clodii spoliatum imaginibus, essequiis, pompa, laudatione. Nepos Att. 22. Elatus est in lecticula, sine ulla pompa funeris, comitantibus omnibus bonis, maxima vigili frequentia. Ovid. 6. Fast. 663. Adde, quod ædilis, pompam qui funeris irent, Artifices solos jusserat esse decem. ire pompam, ut ire essequias. Alii tamen leg. pompa. (De hac pompa funebri V. Propert. 2. 10. 19. et 25.) Virg. 3. G. 22. jam nunc solemnes ducere pompas Ad delubra juvat, cæsosque videre juvencos. Id. 5. Æn. 53. Annua vota tamen, solemnesque ordine pompas Esequeretur, strueremque suis altaria donis. Plaut. Cist. 1. 1. 92. Per Dionysia mater pompam me spectatum duxit. Sueton. Cæs. 37. Pontico triumpho inter pompæ ferula trium verborum prætulit titulum: veni, vidi, vici. Ovid. 3. Pont. 4. 95. Quid cessas currum pompamque parare triumphis, Livia? Martial. 8. 78. Pompa Indica. h. e. triumphus Bacchi. ¶ 2. Præcipue vero dicitur de solemnibus circensium, cujus initium erat pompa cum simulacris deorum, ferulis, thensis, etc. Macrob. 1. Saturn. 6. Verrius Flaccus ait, quum populus R. pestilentia laboraret, essetque responsum id accidere, quod dii despicerentur, anxiam Urbem fuisse, quia non intelligeretur oraculum; evenissetque, ut circensium die puer de cœnaculo pompam superne despiceret, et patri referret, quo ordine secreta sacrorum in arca piliati composita vidisset: qui quum rem gestam senatui nunciasset, placuisse velari loca ea, quæ pompa veheretur: atque ita peste sedata puerum, qui ambiguitatem sortis absolvetat, togæ prætextæ usum munus impetravisse. Tertull. Spectac. 7. Sed circensium paulo pompator suggestus, quibus proprie hoc nomen pompa præcedit. Liv. 30. 38. in fin. Ludorum ipso die, serenitate subita orta, pompa duci cœpta ad portam Collinam, revocata, deductaque in circum est Inscript. apud Gruter. 622. 9. M. LÆLIO SÆPIANO DECVRIALI AEDILICIAE POMPAE etc. Ovid. 4. Fast. 391. Circus erit pompa celebr numeroque deorum. Adde eumd. 3. Amor. 2. 43. et seqq., et 1. Art. am. 147.; Sueton. Cæs. 77., et Claud. 11. etc.

II.) Translate. ¶ 1. Transfertur ad quodvis agmen, longum ordinem, et comitatum incedentium, comitiva, sequito, treno, equipaggiu. Plaut. Curc. 1. 1. 1. Quo ted hoc noctis dicam proficisci foras cum istoc ornatu, cumque hac pompa, Phædrome? Ter. Heaut. 4. 4. 17. Trans-eundum nunc tibi ad Menedemum est, et tua pompa eo traducenda. Cic. 2. Ferr. 16. Accedit etiam molesta hæc pompa lictorum meorum, nomenque imperii, quo appellor. Q. Cic. Petiti. cons. 13. 52. Postremo tota petitio cura ni pompæ plena sit, ut illustri, ut splendida, ut populari. ¶ 2. Et ad seriem atque ordinem variarum rerum, quæ transferantur. Seneca Iip. 110. a med. Quid sibi vult ista pecuniæ pompa? Plaut. fragm. apud Macrob. 2. Saturn. 12. Quis est mortalis tanta fortuna affectus unquam, quanta ego nunc sum, cujus hæc ventri portatur pompa? h. e. multiplex obsonium et sumptuosum. Tibull. 3. 1. 3. Et vaga nunc certa discurrent undique pompa Perque vias urbis munera, perque domos. Martial. 12. 32. in fin. sacinarum pompa, salmeria. ¶ 3. Et ad ostentationem, fastum, jactationem, splendorem verborum in dicendo, aut in aliis rebus. Cic. 2. Orat. 72. 294. Adhibere quamdam in dicendo speciem atque pompam. Id. 4. Tusc. 21. 48. Illa quidem ex rhetorum pompa, ardores animorum, cotesque virtutum. Seneca 2. Benef. 13. Benignissimus fuit, descenditque in aquam, et detrahit muceri suo pompam. Diverat ibid. 11. extr. Detrahenda est inanis jactatio: res loquantur, nobis tacentibus. Iip. Dig. 13. 6. 3. extr. Non potest commodari, id quod usu consumitur: nisi forte ad pompam, vel ostentationem quis accipiat. — Commode opponitur pugnae et contentioni. Cic. Orat. 13. 42. Epidicticum genus proprium sophistarum; pompæ, quam pugnae aptius; gymnasiis et palæstræ dicatur; spretum et pulsum foro. Id. 2. Orat. 22. 94. Exortus est Isocrates magister istorum omnium: sed eorum partim in pompa, partim in acie illustres esse voluerunt. Terentian. præf. v. 84. p. 2395. Putsch. Pompæ gloria vilis est.

POMPABILIS, e, adject. pomposo, in pompæ modum ornatus, splendidus. Trebell. in XXX. Tyrann. 30. de Zenobia. Ducta per triumphum ea specie, ut nihil pompabilis populo R. videretur.

POMPABILITAS, atis. V. POMPALITAS.

POMPABILITER. V. POMPALITER.

POMPALIS, e, adject. pompabilis, spectabilis. Capitolin. Gordian. 6. Et erat canitie decora, et pompali vultu.

POMPALITAS, atis, f. 3. Priscian. de vers. comicis p. 1320. Putsch. Altitudinis causa et pompalitates, quæ stilo elocutionis convenit Latine. h. e. splendoris et pompæ verborum, et stili grandioris. Santenius ad Terentian. p. 342. legendum esse putat popularitatis. At Keilius leg. pompabilitatis. V. POMPA sub 11. 3. init.

POMPALITER, adverb. in modum pompæ. Trebell. Gallien. 8. Gladiatores pompaliter ornati. Alii leg. pompabiliter.

POMPATICE, adverb. pompaliter. Jul. Vict. Art. rhet. (edente A. Maio) 10. At vero orator nihil horum sibi probandum putat, nisi forte hæc ipsa pompaticæ essequi volet alio modo et alia ratione. Vulgat. interpr. Amos 6. 1. In-gredientes pompaticæ domum Israël.

POMPATICUS, a, um, adject. pomposo, in modum pompæ ornatus. Tertull. Cult. fem. 9. Si quas vel divitiarum suarum, vel natalium, vel retro dignitatum ratio compellit ita pompaticas progr. di. Apul. 10. Met. Ad consæptum caveæ, prosequente populo, pompatico favore deducor. Fronto 3. ad M. Cæs. 16. Nuper cepisti legere ornatas et pompaticas orationes.

POMPATUS, a, um, F. POMPO.

POMPÆUM, i, n. 2. πομπαιον, locus Athenis, in quo pompæ parabantur, vanaque reservari solita ad pomparum solemnia in Panathenæicis. Plin. 35. Hist. nat. 11. 40. (140). Crater. (Syllig. Cratinus) comædus (al. comedus) Athenis in

Pompeo (al. Pompejo) pinxit. V. *Pollucis Onom.* l. 9. c. 45.

POMPEUTICUS, a, um, adject. πομπευτικός, ad pompam pertinens. V. POMPICUS.

POMPHOLYX, ŷgis, f. 3. πομφόλυξ, fuligo metallica. Græce bullam significans, quia instar bullæ concrevit. De ea *Plin.* 34. *Hist. nat.* 13. 33. (127). Etiamnum in ærariis reperiuntur, quæ vocant pompholygem et spodon. Differentia, quod pompholyx lotura separatur: spodos illota est. Aliqui quod sit candidum levissimumque pompholygem dixere, et esse æris et cadmiæ favillam: spodon nigriorem ponderosiorumque, de-
rasam parietibus fornacium, mixtis scintillis, aliquid et carbonibus. V. OPOPANAX. Adde *Marcell. Empir.* c. 10. p. 100. ed. *Ald.*; et *Theod. Priscian.* 1. 5. p. 292.

POMPIFER, fēra, fērum, adject. qui pompam fert. *Auct. incertus epigr.* in *Anthol. Lat.* T. 1. p. 690. *Burm.* Conspiciam primum speciem, quam fata bearunt, Desine pompifero tu violare toro.

POMPICUS, a, um, adject. idem ac palimbacchius. *Mar. Victorin.* 1. p. 45. *Keil.* (p. 2487. *Putsch.*) Cui (bacchio) mutato temporum ordine, mensura autem permanente, palimbacchius contrarius dabitur sive pompicus tempurunt totidem, ut *Romanus.* et p. 207. *Keil.* (p. 1956. *Putsch.*) Bacchius, palimbacchius sive antibacchius sive pompicus. *Lindemann.* vero leg. *pompeticus.*

POMPILUS, i, m. 2. πομπίλος, piscis marinus, a pompa sic appellatus. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 13. 20. (51). *de thynnīs.* Idem sæpe navigia velis euntia comitantes, mira quadam dulcedine per aliquot horarum spatia et passuum millia a gubernaculis spectantur, ne tridentem quidem in eos sæpius jacto terrenti. Quidam eos, qui hoc e thynnīs faciunt, pompilos vocant. *Ovid. Halieut.* 100. Tuque comes ratium, tractique per æquora sulci, Qui semper spumas sequeris, pompile, nitentes. Adde *Plin.* 32. *Hist. nat.* 11. 54. (153). — Quidam hoc nomine vocant etiam nautilum, piscem vellificatum, de quo *V.* suo loco. *Plin.* 9. *ibid.* 29. 47. (88).

POMPUS, as, atum, are, a. 1. Part. *Pompatus* in fin. — Pompare est cum pompa aliquid agere. *Sedul.* 1. 2. Grandisonis pompare modis tragicoque boatu. — Hinc Part. præter. pass.

Pompatus, a, um, adjective quoque usurpat, unde *Comp. Pompator,* et est pompam habens. *Terull. Spectac.* 7. Sed circensium paullo pompator suggestus, *Cassiod.* 9. *Variar.* 33. *ante med.* Si aliquis rusticorum causas nefandæ litis attulerit, inter ipsa initia comprehensus sustuarie subdatur protinus ultioni, et pompatus mala nota corrigat, qui prius occultam facinus excitare tendebat.

POMPŌSE, adverb. *Sidon.* 9. *Ep.* 9. a *med.* Scripseras autem plurima ardentem, plura pompose. h. e. graviter et magnifice.

POMPŌSUS, a, um, adject. *Sidon.* 4. *Ep.* 9. Pomposus incessus, animus serius. h. e. gravis, tardus, similisque pomparum ferculis, ut ait *Cic.* 1. *Off.* 36. 134. *Fragm. incerti Auct.* (edente *A. Maiō* inter opera *Symmachi*.) 3. Hispania nobilis obstupescat, ubi roseas virgines intuemur pinnis rutilantibus alatas, quales pompipas decet esse Victorias. *Cassiod.* 8. *Variar.* 1. Pomposa legatio. — Ilinc translate. *Venant.* 3. *carm.* 23. 7. Viv modo tam nitido pomposa poemata cultu Audit Trajana Roma verenda foro. *Cassiod.* 1. *Hist. Eccl.* 14. *ante med.* Verisimilibus et pomposis corruptibilem doctrinam suam velantes eloquiis. *Cæd. Aurel.* 5. *Tard.* 16. *sub init.* Ne sanguinis pomposus fluor periculum faciat ægrotanti. h. e. copiosus. Sic *Id.* 2. *Acut.* 34. a *med.* Vultus possit accipere, et pomposa atque coacerrata sanguinis fiat effusio.

POMŪLUM, i, n. 2. deminut. pomi. *Paulin. Petroc.* 5. 452. Monstrabat fractos mater mæstissima ramos Repere consuetis per mitia pomula natis. h. e. per ramos pomis onustos.

PŌMUM, i, n. 2. Ratione habita etymi, voluit esse a πομα seu πῶμα potus, quia potui poma

sunt hominibus. *Varro* tamen 1. *R. R.* 31. 6. In poma, quæ insite erunt, siccitatibus aquam addi quotidie vesperi: a quo, quod indigent potu, poma dicta esse possunt. — Ceterum pomum est omnis fere fructus, qui ex arboribus esui aptus provenit, ut malum, pirum, prunum, persicum, cerasum, sorbum, ficus, etc. De hoc enim postremo sunt aperta *Plinii* verba 15. *Hist. nat.* 18. 20. (74), quæ in voce seq. sub II. referemus, item 12. *ibid.* 5. 11. (22). et 16. *ibid.* 26. 49. (113). et 17. *ibid.* 26. 39. (247). et *Ovid.* 2. *Fast.* 253: quamvis ab *Afran.* et *Cic. fragm.* apud *Macro.* 2. *Saturn.* 16. pomum a ficu et uva distinguitur, *V.* infra sub 1. i. μήλοσ, ὄπωρα (It. frutta, frutto; Fr. fruit; Hisp. fruto; Germ. jede Obstfrucht oder Baumfrucht; Angl. the fruit of any tree fit for eating).

1.) Proprie. — a) Generatim. *Virg.* 7. *Ecl.* 54. Strata jacent passim sua quæque sub arbore poma. *Ovid.* 1. *Pont.* 7. 13. Nos habeat regio nec pomo feta, nec uvis. Adde *ibid.* 3. 51. et 13. *Met.* 812. et 1. *Amor.* 10. 55. et 2. *ibid.* 14. 23., quibus omnibus locis uvas a pomis excludit. Differt a nucē, quia hæc dicitur de iis, quæ duro sunt tegumento, ut juglandes, castaneæ, etc. *Virg.* 1. *Ecl.* 82. sunt nobis mitia poma, Castaneæ mulles. Pomum de iis, quæ tenero et eduli. Hoc tamen discrimen magis inter mala et nuces locum habet, ut in MĀLUM dictum est. Sed et nuces aliquando pomi appellatione significantur, ut apud *Plin.* 15. *Hist. nat.* 22. 24. (88). *de juglande.* Solum hoc pomum natura compactilli operimento clausit. Adde *Ovid.* *de nucē* 6.; et *Martial.* 13. 25., ubi agit de pineis nucibus. — b) Speciatim de fructu palmarum. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 4. 7. (30). Coma omnis in cacumine et pomum est. Adde *ibid.* 9. (40). — c) De moris. *Ovid.* 3. *Met.* 39. arbor ibi niveis uberrima pomis, Ardua morus erat. — d) De tuberibus. *Martial.* 13. 50. Rumpimus altricem tenero de vertice terram Tubera: boletis poma secunda sumus. — e) De glande qui usurpaverit, inveni adhuc neminem. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 24. 26. (95). Glandes inter poma numerari non possunt. — f) Videtur dici posse de oleis: tametsi hæc inter baccas numerantur. *Id.* 15. *ibid.* 24. 29. (101). Pomum cerasis primo candidum, et fere omnibus baccis. Mox aliis virescit, ut olivis, lauris: rubet vero moris, cerasis, cornis: deinde nigrescit moris, cerasis, olivis. — g) De semine arboris balsami. *Solin.* 35. Post lacrimam secundum in pretiis locum poma obtinent. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 25. 54. (115). semen vocat, *Dioscorid.* l. 1. c. 18. a *med.* κάρπov. — h) De aliis.

Plin. 15. *Hist. nat.* 28. 34. (117). In papyris et ferulis spinage alba caulis ipse pomum est. h. e. pomi instar manditur. — i) Etiam uva pomi appellatione comprehendi possunt, sed non omnes. *Paul. Dig.* 50. 16. 205. Qui fundum vendidit, pomum recepit. Nuces, et ficus, et uvas, dumtaxat duracinas, et purpureas, et quæ ejusdem generis essent, quas non vini causa haberemus, quas Græci τρωξίλους appellant, receptas videri. Ita distinguit *Torrentin.* et alii. *Haloand.* vero ita: Qui fundum vendidit, pomum recepit, nuces, et ficus, et uvas. Dumtaxat duracinas, etc. Sed prior distinctio magis placet: ex qua fit, ut uva quoque pomi nomine veniant, sed conditione solum, et cibi causa paratæ, non vini: quod et *Colum.* facit 12. *R. R.* 44. 8. Si enim vini causa sint, a pomis distinguuntur, ut sub init. dictum est. *Tauetsi Nemesian.* etiam uvas calcandas poma dixit 3. *Ecl.* 38. Mirantur Satyri frondes et poma Lyæi. Ubi qui dona reponunt, improbantur a *Barth.*, *Ulit.*, *Burm.* — l) Pomum in nuptiis est symbolum maternitatis et fecunditatis. V. *Mus. Borbon.* T. 12. *fav.* 17.; et cf. *Virg.* 3. *Ecl.* 61. Malo me Galatea petit. — m) Obscænum quoque seusum hæc vox habere dicitur, et τῶς κοχχῆς significare. *Servius* ad illud *Virg.* 2. *Ecl.* 51. Ipse ego cana legam tenera lûagine mala: Verecunde, inquit, rem inhonestam supprimit, quam *Theocrit.* *Edyll.* 2. v. 120. aperte commemorat. Adde quæ in banc rem congescit *Lips.* l. 3.

Antiq. lection. c. 1. et *Propert.* 4. 3. 24. et 2. 23. 95., ex *Priapejis carm.* 15. et 74. etc. V. HRACEUS.

11.) Figuratè dicitur etiam pomum de ipsa arbore. *Cato R. R.* 28. Oleas, ultmos, ficos, poma, vites, pinos, cupressos quum seres, bene cum radicibus eximito. *Virg.* 3. *G.* 426. Poma quoque, ut primum truncos sensere valentes, Et vires habuere suas, ad sidera raptim. VI propria nituntur. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 26. 65. (240). Poma serantur inseranturque. *Plin.* alter 5. *Ep.* 6. a *med.* Alternis metulæ surgunt, alternis inserta sunt poma.

PŌMUS, i, f. 2. arbor pomifera, albero da frutte, pomo, μήλα.

1.) Proprie. *Tibull.* 2. 1. 43. Tunc victus abiere feri, tunc insita (al. consita) pomus.

II.) Translate est ipse fructus, fructo. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 18. 20. (70). De ficu. Interrogo vos, inquit (*Cato*), quando hanc pomum demptam putetis ex arbore. Quum inter omnes recentem esse constaret; atqui tertium, inquit, diem scitote decerptam Carthagine. Ita *Harduin.* et *Sillig.* ex MSS. suis omnib. Alii leg. hoc pomum deptum, et mox decerptum: sed tō recentem, quod non variat, satis genus femin. iudicat.

PŌMUSCULUM, i, n. 2. deminut. pomi. *Auct. incertus epigr.* in *Anthol. Lat.* T. 2. p. 461. *Burm.* Unumquemque suum referunt pomuscula succum.

PONDERĀBĪLIS, e, adject. qui ponderari potest. *Claudian. Mamert.* 2. *Stat. anim.* 4. Corpora numerabilia, ponderabilia et mensurabilia.

PONDERALE, is, n. 3. idem ac ponderarium. *Inscript.* apud *Reines.* cl. 7. n. 15. VERBA FACTA SUNT M. M. MEMMIOS RUFOS PAT. ET FIL. II. VIR. ITER. PECUNIA (SUA) PONDERALE ET CHALCIDICUM ET SCHOLAM SECUNDVM MVMICIPII SPLENDORVM FECISSE etc. Hujusmodi vocabulum, donec alius suppetat scriptoris, aut veteris monumenti locus, in quo usurpatum fuerit, et Latio tollendum est: nam *Augustin. Gervasio* in *Osservaz. sopra un'iscriz. Sipontina*, edit. Neapoli ann. 1837., aliud attulit multo correctius exemplar inscriptionis a *Reines.* loc. cit. allatæ, in quo ea verba sic se habent: Verba facta sunt MM. Remmios Rufos patr. et fil. II. vir. iter. ex sua pecunia pondera et chalcidicum e. scholam secundum municipii splendorem fecisse etc. *Pondera* autem, nun *ponderale*, esse legendum, ex eo etiam apparet, quod verba *pondera et chalcidicum et scholam* iterum paullo post in eadem insc. igitur leguntur.

PONDERĀNS, antis, particip. V. PONDERO.

PONDERĀRIUM, ii, n. 2. locus, in quo pondera et mensuræ et statæræ publica auctoritate exiguntur, et res publice ponderantur. *Inscript.* apud *Gruter.* 1020. 10. et *Don.* cl. 2. n. 67. c. CAESIVS C. F. OVF. SILVESTER P. P. PONDERARIUM S. P. F. S. F. ET CHARISTIONEM AEREVM POS., STATERAM ET PONDERA QVARE ANTEA RESP. EMIT. etc. Vide harum siglarum interpretationem in voc. CHARISTION. Adde etiam *Inscript.* in voc. INTERPROMNIUS allatam. V. LIBRIPENS.

PONDERĀRIUS, ii, m. 2. idem ac ponderator et sacomarius. *Inscript.* apud *Augustin. Gervasio* in *Osservaz. sopra un'iscriz. Sipontina* p. 44., quæ est apud *Henzen.* 6294. GEORGIAE CONSERVAE V. MARSVA PONDER. V. EPAPHRA SALTYAR. V. CONIVGES PECEV. V. EPAPHRIONI PONDER. V. ORINE DELPHIDI FILIIS etc. Vides hic, patrem et filium eodem ponderarii ministerio functos fuisse. Huc usque cl. *Furlanetto* in *I. A. Append.* illud *PONDER.* *Henzenio* quoque est *ponderarius*: quamquam nihil est, cur novum prorsus vocabulum *ponderarius* hinc eliciatur; quum tō *PONDER.* recte legi possit *ponderator, ponderator.*

PONDERĀTĒ, adverb. ponderatim, et translate consideranter. *Hieronym.* in Ps. 36. Quum omnia ponderate et non fraudulenter enarrat.

PONDERĀTIM, adverb. ponderatim, et translate idem ac consideranter, vel, rectius, quo sensu dixit *Horat. Art. P.* 260. In scenam mis-

sos cum magno pondere versus. *Cassiod. 2. Variar. 40. a med. de cithara.* Ibi enim quidquid excellenter, quidquid ponderatim, quidquid vacue, quidquid purissime aliasque distantias sonat, quasi in unum ornatum constat esse collectum.

PONDERATIO, ōnis, f. 3. actus ponderandi, examen, libra. *Vitruv. 10. 8. a med.* In statera æquipondium cum examine progreditur ad fines ponderationum. *Theod. Priscian. 1. 13.* Æqua ponderatione confici. *Cassiod. 3. Variar. 48.* Ecce quidam ancorarum ponderatione librati. Adde *eumd. 12. ibid. 16.*

PONDERATOR, ōris, m. 3. *pesatore*, ζυγοστάτης, qui ponderat, pensator. De ponderatoribus inscribitur *tit. 71. l. 10. Cod. et tit. 7. l. 12. Cod. Theod. Alde Inscript.* allatam in voc. **PONDERARIUS**. Sic *Gloss. Lat. Gr.* Ponderator, σταδιστής, ἢ ζυγοστάτης.

PONDERATORIA, æ, f. 1. ponderandi actus, *il pesare. Gloss. Gr. Lat. Σταδιστής*, ponderatura.

PONDERATUS, a, um. *V. PONDERO.*

PONDERITAS, atis, f. 3. *peso*, idem quod pondus. *Accius apud Non. p. 156. 6. Merc.* Ponderitatem gravitatemque hominis.

PONDERO, as, avi, atum, are, a. 1. (pondus). Part. *Ponderans* II. et in fin.; *Ponderatus* I., II. et in fin.; *Ponderandus* II. — Ponderare est librare, pendere, ponderibus examinare, σταδισθῆναι (II. *pesare*; Fr. *peser, mesurer*; Hisp. *pesar*; Germ. *etwas wägen, abwägen*; Angli. *to weigh*).

I.) Proprie. *Plin. 18. Hist. nat. 7. 12. (66).* Si quis granum ipsum ponderet. *Plaut. Amph. 1. 1. 156.* Haud malum huic est pondus pugno. so. perii! pugnos ponderat. *Propert. 2. 13. 12.* Semper amatorum ponderat illa sinus. *Scribon. Compos. 106.* In unum omnia ponderata contunduntur et cribrantur

II.) Translate capitur pro considerare, examinare, *examinare, ponderare. Cic. 1. Off. 15. 49.* In quo tamen imprimis, quo quisque animo, studio, benevolentia fecerit, ponderandum est. *Id. 3. Orat. 37. 150.* Verborum delectum aurium quodam iudicio ponderat. *Id. 1. Legg. 13. 39.* Omnia, quæ sequantur in vita quæque sugiant, voluptatibus et doloribus ponderantes. *Id. Cæcin. 21. 69.* Ponderare causas non ratione, sed vocibus. *Id. Rabir. Post. 1. 1. consilia eventis. Id. 3. Verr. 16. 42.* crimina rerum magnitudinae. *Id. Partit. orat. 34. 117.* Non esse fidem ex fortuna ponderandam. *Id. Fonteij. 6. 11.* In rebus iudicandis non minimam partem, ad unamquamque rem existimandam momentoque suo ponderandam, sapientia iudicis tenet. *Quintil. 8. proem. 27.* Plerosque videas berentes circa singula, et dum inveniunt, et dum inventa ponderant ac dimittuntur. — Hinc Part. præ.

Ponderans, antis, adjective quoque usurpatur, unde Comp. *Ponderantior*, et neutrorum more est pondus habens, *pesante*. Translate *Sidon. 8. Ep. 6. ante med.* Sententia affectu ponderantior prolata. *Alii leg. ponderantior.*

Ponderatus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde Comp. *Ponderatior* translate apud *Nepot. in fragm. Cod. Guelferb. 2.* Locuples ac divina natura, quo majorem sui pareret admirationem, ponderatioque sua essent beneficia, neque uni omnia dare, nec rursus cuiquam omnia voluit negare. *V. et Ponderans* paulo supra.

PONDEROSUS, a, um, adject. Comp. *Ponderosior* et Sup. *Ponderosissimus* I. — Ponderosus est multum ponderis habens, gravis, *pesante, grave, βαρύς.*

I.) Proprie. *Plaut. Capt. 3. 5. 64.* Ubi ponderosas, crassas capiat compedes. *Varro 1. R. 52. 2.* Frumentum ponderosum, et 2. *ibid. 11. 9.* Ex sudore ejus lane fit mollior, et ponderosior, et colore meliore. *Plin. 36. Hist. nat. 19. 30. (138).* Ponderosissimi lapides. *Val. Max. 1. 8. in fin.* Silicem crebris et ponderosis verberibus anguis procutit.

II.) Translate. *Cic. 2. Att. 11.* Isti puero da ponderosam aliquam epistolam, plenam omnium

non modo actorum, sed etiam opinionum tuarum. Sic *Id. 1. ibid. 13.* Idcirco sum tardior, quia non invenio fidelem tabellarium. Quotus enim quisque est, qui epistolam paulo graviorem ferre possit, nisi eam pellatione releverit? *Val. Max. 6. 4. n. 1. extr.* Ponderosa vox. h. e. dictum plenum gravitatis et severitatis.

PONDICŪLUM, i, n. 2. deminut. ponderis, pondusculum. De æquipondio stateræ. *Claudian. Mamert. 2. Stat. anim. 4.* Et numeri in corpore certus est modus, et pondiculi trutinæ certum est pondus, et decempedæ certa mensura est.

PONDO, indeclin. *peso*, pondus, quod in rebus per libram, aut stateramprehenditur: a *pendo*. Videtur esse Ablativus casus ab obsoleto *pondus*, i, ut censet etiam *Gronov. de pecun. Vet. l. 1. c. 6.* Jungitur autem cum vocabulis varia rerum pondera significantibus, ut uncia, senis, quadrans, libra, etc., quæ ponuntur illo casu, quom ipsum verbum, aut constructio requirit. — a) Generatim. *Plaut. Rud. 4. 2. 8.* Neque piscium ullam unciam bodie pondo cepi. *Cels. 5. 19. n. 19.* Habet salis ammoniaci pondo semis, æruginis rase pondo bessem, et *ibid. 25. n. 16.* Croci, costi uncie singule; styracis, resinæ terebinthinæ pondo sextantes. *Colum. 12. R. R. 12. 2.* Sextarium aquæ cum dodrante pondo mellis diluunt. *Plin. 26. Hist. nat. 7. 19. (33).* Stomacho medetur vettonicæ tusæ pondo libra, mellis Attici semuncia. *Id. 33. ibid. 12. 56. (158).* *de sile.* Prelium in pondo libras denarii duo. *due lire per ogni libra di peso.* — b)

II.) Translate. Illa vocabula sæpe cum *pondo* in Accusativo ponuntur, quantum alium casum requirere videatur ratio syntaxeos. *Varro 5. L. l. 169. Müll.* As erat libra pondo. *Alii leg. libræ pondus. et ibid. 174.* Libram pondo as valebat. *Paul. Diac. p. 98. 1. Müll.* Grave æs dicitur a *pondere*, quia deni asses, singuli pondo libras, efficiebant denarium. *Liv. 26. 47.* Palæra aurea fuerunt cccxxxii, libras fere omnes pondo. Utroque loco sunt qui putant *libras* esse Genitivum, ut *familias, monetas*: sed videtur relogium infelix. Alii legunt *libræ*, probante *Madvig. Emendation. Liv. pag. 389. 390. Liv. 3. 29.* Ut exercitus coronam auream dictatori, libram pondo, decreverit. *Id. 4. 20.* Dictator coronam auream, libram pondo, in Capitolio Jovi donum posuit. Utroque loco alii leg. *libræ*: sed contra stat *Gronov. loc. cit. Colum. 12. R. R. 28. (1).* Irim cribratam, quæ sit instar pondo quincuncem, permisceto. et *ibid. 20. 5.* Adjici debent myrrhæ quincunx, calami pondo libram, cassiæ selibræ, amomi pondo quadrans, croci quincuna, cripæ pampinacæ libram. Alia congerit *Gronov. loc. cit.* Ex his patet *pondo libram* esse veluti formulam, qua sub quolibet verbo utebantur. — c) Quoties pondo absolute ponitur, significat libræ pondus, *una libbra di peso, λίτραν*: quia hæc ponderis quantitas notissima omnium et usitatissima est. *Cic. Cluent. 64. 179.* Et auri quince pondo abstulit. *Quintil. 6. 3. 79.* Torques aureus centum pondo. *Plaut. Asin. 2. 2. 33.* Quot pondo te censes esse nudum? *Cæs. 2. B. C. 18.* Argenti pondo viginti millia. *Plin. 33. Hist. nat. 3. 15. (54).* Populus R. Cartbaginæ victæ argenti pondo annua in quinquaginta annos imperavit, nihil auri. (*V. quæ Sillig. ad hunc locum adnotavit. et mox.* Cyrus devicta Asia pondo xxxiv. millia auri invenerat. *Id. 37. ibid. 9. 43. (129).* Boccus auctor est, chrysolithon xii. pondo a se visam. *Id. 31. ibid. 6. 31. (58).* Si fistulæ quinaræ erunt, sexagena pondo pendere legitimum est. *Id. 18. ibid. 7. 10. (54).* lx. pondo panis et modio milli reducunt. *Id. 11. ibid. 42. 97. (241).* Caseus Lunensis magnitudine conspicuus, quippe et ad singula millia pondo premitur. *Gell. 2. 24.* Neque argenti in convivio plus pondo, quam libras centum illaturos. *V. Swindenii Diatrib. in Inscript. quædam in Miscell. N. Dorvill. T. 3. p. 100. et seq. — Sequente Genitivo. Varro apud Non. p. 149. 19. Merc.* Retuli auri pondo mille octingentum septuaginta.

et *ibid. p. 163. 33.* Delphos Apollini munera missa corona aurea pondo ducuntur. — Antinadvertendus est locus *Quintil. 1. 5. 15.* Nam *dua* et *tre* et *pondo* diversorum generum sunt barbarismi: at *duapondo* et *trepondo* usque ad nostram ætatem ab omnibus dictum est etc. Ubi *Spahling.* barbarissimum in v. *pondo* eo sensu putat agnosci a *Quintil.*, ut semper cum *numeri* aut *librarum* vocabulo, expresso aut intellecto, constructum apparere debeat. Deinde locutionem *dua pondo, tre pondo* cum *Gronov.* sic explendam putat: duas libras pondo, tres libras pondo.

PONDUS, ōris, n. 3. a *pendo*, est quod adhibetur in statera, vel lance ponderandi gratia (It. *peso*; Fr. *poids*; Hisp. *peso*; Germ. *d. Gewicht*; Angl. *weight, the weights of a balance*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cæs. 5. B. G. 12.* Utuntur aut nummo æreo, aut talcis ferreis ad certum pondus examinatis pro nummo. *Liv. 5. 48. extr.* Pondera ab Gallis allata iniqua, et additus ab insolente Gallo ponderi gladius. *Ulp. Dig. 19. 1. 32.* Emptor circumscriptus a ventilatore ponderibus minoribus. *Ammian. 27. 9. n. 10.* Vectius Prætextatus Præf. Urb. pondera per regiones instituit universas, quum aviditati multorum ex libidine trutinæ componentium occuri nequiret. *Inscript. in utroque latere mensæ ponderariæ, Minturnis reperta, apud Heuzen. 7316. L. GELLYS L. P. PUBLIGOLA C. CAECIDIUS C. F. DYO. VIR. EX S. C. PONDERA ET METRA EXAQUAVRINT EIDEM DE SYA PREGVNA PONDADA.* ¶ 2. Speciatim pro pondere libræ, ut *pondo. Varro 5. L. l. 169. Müll.* Dupondius a duobus ponderibus, quod unum pondus assipondium dicebatur: id ideo, quod as erat libra pondo. *Martial. 7. 53.* Argenti potuit (ferre) pondera quinque puer.

II.) Translate. ¶ 1. De rebus physicis, abstracte *pondus* est gravitas, momentum, onus, *peso, gravità, pondo, βάρος.* — a) Generatim. *Cic. Fat. 11. 24.* Quum per inane moveatur gravitate et pondere. *Id. 1. Tusc. 17. 40.* Reliquæ due partes in medium locum mundi gravitate feruntur et pondere. *Cæs. 2. B. G. 29. et 7. ibid. 22.* Magni ponderis saxa. *Virg. 6. Æn. 413.* gemit sub pondere cymba. *Plin. 12. Hist. nat. 7. 14. (29). et 35. ibid. 17. 57. (197).* Pondere emere aliquid. *comperare e peso. Tac. 6. Ann. 28.* Primam (crecidere) adulto (phœnicis) curam sepeliendi patris: neque id temere, sed sublato myrrhæ pondere, tentatoque per longum iter, ubi par oneri, par meatui sit, subire patrium corpus etc. *Vitruv. 10. 8.* Examinare paucis manibus oneris maximi pondus. — Huc pertinent illa Jctorum: *Cajus Dig. 18. 1. 35. circa med.* In his, quæ pondere, numero, mensura constant, veluti frumento, vino, oleo, argento. *Ulp. ibid. 30. 1. 47.* Si id petatur, quod pondere, numero, mensura continetur. — b) Speciatim, pro ictu, *colpo, botta, percossa*: quia ictus venit et pondere. *Juvenal. 3. 270.* quoties rimosa et curta fenestris Vasa cadunt, quanto percussum pondere signent et lædant silicem. (Adde *eumd. 15. 66.*) *Cic. Fat. 10. 22.* Tertius quidam motus oritur extra pondus et plagam, quum declinat atomus, etc. Adde *eumd. ibid. 20. 46.* Huc pertinet et illud *Horat. 1. Ep. 6. 50.* Mercemur servum, qui dicit nomina, lævum Qui fodiat latus, et cogat trans pondera dextram Porrigere. h. e. servus monendo dominum cogat exerere toga dextram, seu porrigere trans togam brachio et humero obvolutam, quæ quoniam brachium præmeret et oneraret, ideo poetice pondera appellatur. *V. Fea ad loc. cit.*, qui pluribus rem confirmat. *V. TOGA.* At *J. Matth. Gesnerus* illud *trans pondera* explicuit: ultra æquilibrium corporis cum periculo cadendi: quam interpretationem probavit *Lachmannus ad Lucret. p. 380.* allatis locis *Lucret. 2. 218. et 6. 574., Lucan. 1. 57. et Ovid. 1. Met. 13.* item *Ritterus.* ¶ 2. Item de rebus physicis, sed concreto, uti ajunt, sensu, ipsa res ponderosa *pondus* dicitur. — a) Generatim. *Cæs. 3. B. C. 96.* Triclinia strata, magnum argenti pondus expositum. et *ibid. 103.* Æris magno pondere in neves imposito. *gran*

somma di danaro. et Cic. 3. Ferr. 17. 45. Ex æde Minervæ granda auri pondus ablatum. *Id. Sext.* 43. 93. Innumerable pondus auri. *Id.* 6. de republ. 17. In terram feruntur omnia suo nutu pondera. *Lucan.* 6. 199. vasti muralia pondera saxi. *Martial.* 5. 65. Quot graviora cadunt Nemeo pondera monstro. h. e. apri Nemeo majores. *Id.* 12. 66. Et Maurusiaci pondera rara citri. h. e. mensæ citreæ. *Id.* 14. 164. Spartani pondera disci. *Virg.* 10. *Æn.* 406. raptens immania pondera baltei. *Stat.* 6. *Theb.* 648. abenæ lubrica massæ pondara. h. e. discum. *Sil.* 11. 2. 248. nodose pondera clavæ. et 9. 335. hi sude pugnas, hi pinu flagrante cient, hi pondere pilli. Adde *eumd.* 15. 687. — b) Speciatim, poetice, apud *Catull.* 63. 5. Devolvit illa acuta tibi pondera silice. h. e. vâ alioia. (Eod. modo pondera usurpasse videtur *Stat.* 3. *Silv.* 4. 77.) Apud *Ovid.* 2. *Amor.* 14. 14. et 9. *Met.* 684.; et *Martial.* 14. 151. pondera sunt opus ventris, h. e. fetus, il feto. Adde *Propert.* 4. 1. 96. — c) Item speciatim, pro numero, seu multitudine, etiam eorum rerum, quæ non ponderantur, sed numerantur. *Varro* apud *Non.* p. 466. 5. *Merc.* E Græcia Asiaticas in villas comportasse magnum pondus omnium artificum. ¶ 3. Morali ratione pondus est vis, auctoritas, momentum ad promovendum, et ad faciendam fidem: ducta translatione ab æquipondio libræ: auctoritâ, pco, forza. *Cic.* 11. *Att.* 6. Addis etiam, ceteris quoque, id est qui pondus habent, factum nostrum probari. *Id.* 2. *Orat.* 74. 302. Habet enim et voluntatem nocendi in iracundia, et vim in ingenio, et pondus in vita. *credito.* *Id.* *Topic.* 19. 73. Persona non qualescumque, testimonii pondus habet: ad faciendam enim fidem auctoritas queritur. *Id.* 3. *Nat.* D. 35. 85. Et virtutis et victorum, sine ulla divina ratione, grave ipsius conscientia pondus est. *Id.* *Vatin.* 4. 9. Boni viri iudicent: id est maximi momenti et ponderis. *Id.* 11. *Fam.* 29. Quod in utramque partem in mentem multa veniebant, magnum pondus accessit ad tollendam dubitationem, iudicium et consilium tuum. et 2. *ibid.* 19. ad fin. Tuæ litteræ maximi sunt apud me ponderis. et 13. *ibid.* 25. Pergratum mihi feceris, si dederis operam, ut is intelligat, hanc meam commendationem magnum apud te pondus habuisse. *Id.* 9. *Att.* 9. Dubitanti mihi, quid me facere par sit, permagnum pondus offert benevolentia erga illum. et 10. *ibid.* 4. Ejus igitur mihi vivit auctoritas, et similis ejus illius eodem est apud me pondere, quo fuit ille. *Ovid.* *Heroid.* 3. 4. et 3. *Pont.* 1. 158. lacrimas pondera vocis habent. *Id.* 2. *Amor.* 14. 42. Et sint omnibus pondera nulla meis. non abbas aliqua forza i miei augurii, et *Horat.* 1. *Ep.* 19. 42. nugis addere pondus. *far valere.* Sic *Pers.* 5. 19. Non equidem hoc studeo, bullatis ut mihi nugis Pagina turgescat, dare pondus idonea fumo. — *Pondera verborum*, verba vim magnam habentia ad faciendam fidem. *Cic.* 2. *Orat.* 17. ad fin. Omnium sententiarum gravitate, omnium verborum ponderibus est utendum. *Horat.* *Art. P.* 319. Interdum speciosa locis, morataque recte Fabula, nullius Veneris, sine pondere et arte, Valdius oblectat populum, meliusque moratur, Quam versus inopes rerum, nugæque canoræ. h. e. sine verborum ponderibus. ¶ 4. A pondere libræ illa quoque translata sunt. *Cic.* 1. *Tusc.* 19. 43. Quam animus sui similem et levitatem et calorem adeptus, tamquam paribus examinatus ponderibus, nullam in partem movetur, etc. et *Planc.* 32. 79. Sed ego meis ponderibus examinabo, quid cuique debeam. *Lucan.* 8. 279. curarum vobis arcana mearum Expromam, mentisque meæ quo pondera vergant. *Seneca Med.* 391. Quoniam pondus animi verget? ubi ponet minas? ¶ 5. Translate a pondere simpliciter, et qua onus significat: Pondera curarum, i pesi delle cure, apud *Lucan.* 9. 951. et *Stat.* 4. *Theb.* 39. rerum, del governo, apud *Ovid.* 2. *Trist.* 237. et *Martial.* 6. 64. mail, il peso della disgrazia, apud *Senec.* *Herc.* *Cl.* 231. senectæ, il peso degli anni, apud *Ovid.* 9. *Met.* 436. fa-

mæ, *Lucan.* 8. 22. de Fortuna. quæ tanto pondere famæ Res premit adversas, fatisque prioribus urget. h. e. magnitudine famæ antea præclaræ. In bonam partem *Claudian.* in II. cons. *Stilich.* 79. de Roma. venerabile famæ Pondus, et amissas vires et regna recepit. ¶ 6. Hac ratione eleganter ponitur pro firmitate et constantia, costanza, fermezza, stabilitâ. *Propert.* 2. 19. 62. nulla diu femina pondus habet. *Stat.* 1. *Theb.* 287. de Jove. neque me (detur si copia) fallit, Multa super Thebis Bacchum, ausuramque Dionem Dicere: sed nostri reverentia ponderis obstat. h. e. decreti et voluntatis meæ immutabilis et firmæ. ¶ 7. Item pro gravitate, gravità, decoro, sostenutezza. *Stat.* 2. *Silv.* 3. 65. Blandus honos, hilarisque (tamen cum pondere) virtus. et 5. *ibid.* 3. 246. Quid referam expositos, servato pondere, mores? *Val. Max.* 8. 10. in fin. Expertus acerrimum oculorum vigorem, terribile vultus pondus, accommodatum singulis verbis sonum vocis, efficacissimos corporis motus.

PONDUSCULUM, l, n. 2. demittit. ponderis, piccolo peso, βαρῦλλον, parvum pondus. *Colum.* 12. *R. R.* 53. 1. Aromata in reticulum adjici, et cum saxi pondusculo in olei partem demitti. Aliquot libri verba cum saxi pondusculo omittunt. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 10. 10. (24). de apib. Si coarctat procella, apprehensi pondusculo lapilli se librant.

PONE, adverb. et præposit. De origine hujus vocabull multa Etymologi; nihil tamen certi: V. *Hand. Turseil.* vol. 4. p. 478. — Inter antiqua recensetur a *Quintil.*, ut in *OLLUS* dictum est. Differt a *post*, quod etiam ad tempus refertur; pone ad locum tantum: quod et *Servius* ad *Virg.* 2. *Æn.* 208. et 725. et *Caper* p. 2243. *Putsch.* docent; hoc autem ex ea opinione profectum est, qua existimabant post recentiore tempore in vicem alterius particulae successisse. Idem *Servius* ad *cit.* 2. *Æn.* et ad 3. *ibid.* 3. vult accentum in ultima appingi, ad discrimen *post* pone, quum verbum est. *Festus* quoque p. 249. 33. *Müll.* Pone, inquit, gravi sono antiqui utebantur pro loci significatione. Hoc tamen non ita intelligi debet, quasi ultima sit acuenda: quia in Latinis vocibus ultima syllaba nec acuta unquam excitatur, nec flexa circumducitur, sed in gravem, vel duas graves cadit semper, ut ait *Quintil.* 12. 10. 33. et 1. 5. 22. Adde *Diomed.* 2. p. 425. *Putsch.* — Ceterum pone est idem ac post, retro, in loco postico, s. tergo: cui ante opponitur, *ὀπίω*, *ὀπίω* (It. a dietro, in dietro, dietro; Fr. en arrière, par derrière; Hisp. hacia atrás, detras; Germ. hinten, von hinten, nach hinten, hinterwärts; Angl. behind, after). Pone ¶ 1. Est adverbium. — a) Pone versus aut vorsus (quæ et junctim scribi possunt), retro et versus alicuius locum. *Cato* apud *Charis.* 2. p. 191. *Putsch.* Postquam auspiciavi atque exercitum eduxi pone versus castra hostium. (V. *Liv.* 34. 14.). *Id.* *ibid.* Nostro pone versus hostes esse ab dextra parte. et *ibid.* Villa est patrii: hic ager est ubi stas: pone versus illac mare est. *Fovellinus* etiam postremum hunc locum *Catonis* tribuit; *Jordan.* vero inter *Catoniana* fragmenta eum minime recensuit; profecto in *Codd. Charis.* ante hunc locum lacuna est et auctoris nomen excidit. — b) Pone sine additis. *Ennius* apud *Festum* p. 356. 3. *Müll.* Pone petunt: exim referunt ad pectora tonsas. *Ter. Phorm.* 5. 6. 23. Pone apprehendit pallio. *Cic. Tim.* 13. ad fin. Moveri et ante et pone, et ad levam et ad dextram, et sursum et deorsum, modo huc modo illuc. *Val. Max.* 1. 7. n. 1. extern. Pone respicere. *Propert.* 3. 13. 28. venire. *Virg.* 10. *Æn.* 225. sequi. *Id.* 2. *ibid.* 288. pars cetera pontum Pone legit. et *ibid.* 723. dextræ se parvus Iulus Implicuit, sequiturque patrem non passibus æquis. Pone subit conjux. *Sil. It.* 8. 561. facilesque comæ, nec pone retroque Cæsaries brevior. ¶ 2. Sæpe est præposit. Accusativum regens. *Plaut. Pcen.* 3. 2. 34. Pone nos recede. *Id.* *Curc.* 4. 1. 20. Pone ædem Castoris. *Id.* *ibid.* 4. 2. 1. Non queo, quod pone

me est, servare. et *Trin.* 3. 2. 37. Tute pone te latebis facile, ne inveniat te honor. *Cic. Tim.* 10. ad fin. Et pone quos, aut ante labantur. *Liv.* 40. 30. extr. Pone castra pabulatum ibant. *Tac.* 3. *Hist.* 84. Vincetæ pone tergum manus. *Id.* 4. *Ann.* 69. Si pone fores assisterent. *Justin.* 7. 2. 8. Rege-pone aciem positio. *Sueton. Domit.* 23. Pone cervicem. et *Tib.* 68. Capillo pone occipitium submissiore.

PONE VERSUS vel vorsus, vel junctim pone-versus. V. voc. præced. 1. a.

PONO, pōnis, pōnū et olim pōnī, pōstūm et per sync. postum, pōnere, a. 3. Posivi et poseivi præteriti. est *Plauti Pseud.* 5. 1. 35. Commuto illico pallium: illud posivi. et *Trin.* 1. 2. 108. Mihi quod credideris, somes, ubi posiveris. et *fragm.* apud *Priscian.* 10. p. 898. *Putsch.* Apud sequestrum vidulum posivimus. *Cato R. R. præf.* 1. Majores nostri hoc sic habuerunt, et ita in legibus posiverunt, furem etc. Ceterum adde *eumd.* *Caton. R. R.* 4.; et *Inscript.* apud *Gruter.* 150. 6. In *Inscript.* autem apud *Orell.* 3308. poseivi. Sic in compositis apposivi, composivi, deposivi, exposivi, imposivi, opposivi, repositivi, suppositivi, quæ habes suis locis. — Posit pro posuit in *Inscript.* apud *Gruter.* 541. 8., 571. 9., 724. 8. et 382. 14.: apud *Maff. Mus. Ver.* 154. 2., 160. 6., 225. 7., 256. 6., apud *Fabrett.* p. 137. n. 225. et p. 247. n. 3., quibuscum cf. *Inscript.* apud *Orell.* 71., 732., 1475., 3087. et alias, idiotismus potius dicendus est, quam error lapidarum; etenim posit magis quam posuit Italorum pose respondet. Similiter postea legitur in *Inscript.* apud *Orell.* 5061. — Postus pro positus syncope, unde compositus, repositus. *Lucret.* 1. 1058. omnia sursum Nitier, in terraque retro requiescere posta. et 3. 871. semina in eodem ordine posta. et *ibid.* 884. ut putescat corpore posto. sepolto. et *Ennius in fragm.* apud *Merul.* p. 310. posturque tyranni Tarquinii (*Prisci*) corpus bona femina lavit et unxit. h. e. jacentem in lecto funebri. Hæc ex *Ennio Forcellinus*; quæ cf. *Vahcn.* (*Ennianæ poes. reliq.* pag. 185.) jure tamquam spuria rejecti. *Sil.* II. 13. 553. nec cæli posta sub axe. — Part. *Ponens* I. 12.; *Positus* I. 1. 2. 3. 4. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. et 16., et II. 1. 2. 6. 7. et 9.; *Positurus* I. 4. 11., et II. 3.; *Ponendus* I. 3. 6. 10., et II. 4. 5. et 9. — *Ponere*, quod voluit esse contractum ex po, h. e. post, et sinere, est locare, statuere, constituere. τῖνι (It. porre, collocare; Fr. poser, placer, mettre; Hisp. posar, colocar, aentar, meter; Germ. irgend etwas oder Jemanden niederlas, sen, niedersetzen, niederstellen, hinsetzen, hinstellen, hinlegen, irgend wohin thun, bringen; Angl. to put, place, set, lay).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Universim. *Cæs.* 3. *B. C.* 108. Tabulæ testamenti, quæ Romam erant allata, ut in ærario ponerentur, quum poni non potuissent, etc. *Cic. Flacc.* 9. 21. Tabulas obsignatas in publico ponere. *Cæs.* 1. *B. G.* 22. extr. Millia passuum tria ab eorum castris castra ponit. et 3. *B. C.* 108. Cæsar in proximo colle castra ponit. et 1. *ibid.* 81. Castra ponit iniquo loco. Adde *Liv.* 5. 20., 28. 13. et alibi. *Quintil.* 1. 7. 12. Columna, quæ est duellio in foro posita. h. e. statuta, erecta. Sic *Id.* 7. 7. Tyrannicidæ imago in gymnasium ponatur. *Cic. Dom.* 30. 81. Qui tibi statuan in meis ædibus posuit. *Nepos Miltiad.* 6. In decem prætorum numero prima ejus (*Miltiadis*) imago ponebatur. et *Att.* 3. Ne qua sibi statua poneretur, restitit. *Liv.* 31. 50. Signa ænea quinque ex multaticio argento in ærario posuerunt. Similiter *Id.* 38. 35. Eo anno in ædem Herculis signum dei ipsius ex decemvirorum responso, et sejuges in Capitolio aurati a P. Cornelio positi. *Cato R. R.* 7. Ponere oleas in solem. *Horat.* 1. *Od.* 19. 13. Hic vivum mihi cespitem, hic Verbenas, pueri, ponite. *Id.* 2. *Sat.* 3. 142. Pauper Opimius argenti positi intus et auri. Cf. *eumd.* *ibid.* v. 115. Si positus intus Chii veterisque Falerii Nille cadis, etc. *Ovid.* 8. *Met.* 452. Stipitem in flamma ponere. *Id.* *Remed. am.* 119.

aliquid in ignes. *Gell.* 3. 15. coronam in caput. *Virg.* 2. *Ecl.* 54. Ut vos, o lauri, carpam, et te, proxima myrte, sic positæ quoniam suaves miscetis odorcs. *h. e.* sic junctæ. *Horat.* 3. *Od.* 20. 11. possuisse nudo sub pede palmam fertur. *Id.* 4. *ibid.* 6. 11. Procidit late, posuitque cololum in Pulvere Teucro. *Virg.* 1. *Æn.* 177. Et sale tabentes artus in litore ponunt. *Ovid.* 7. *Met.* 558. Non stratum, non ulla pati velamina possunt: Dura sed in terra ponunt præcordia. *Id.* 9. *ibid.* 648. quoni tu lassata sequendo Procidis: et dura positis tellure capillis, Rybli, taces. *Sio Val. Flacc.* 4. 378. saxo posuit latus. *posò.* *Horat.* 2. *Sat.* 8. 58. Rufusposito capite, ut si Filius immaturus obisset, flere, *h. e.* stratus in lectum capite ibidem posito etc. — *b)* Speciatim pedem, vestigia ponere usurpatur. *Cic. Ligur.* 8. 24. Prohibiti estis in provincia vestra pedem ponere. *Id.* 4. *Fin.* 25. 69. Ubi pedem poneret, non habebat. *Tibull.* 1. 2. 20. Illa (*Venus docet*) pedem nullo ponere posse sono. Et figurate *Cic.* 3. *Phil.* 11. 28. Longo intervallo in possessionem libertatis pedem ponimus. et *Id.* 5. *Fin.* 2. 5. Quacumque ingredimur, in aliquam historiam vestigium ponimus. *Horat.* 2. *Sat.* 6. 101. quom ponit uterque In locuplete domo vestigia. *Ovid.* 8. *Met.* 694. baculisque levati Nituntur longo vestigia ponere clivo. *Tibull.* 4. 1. 13. Læta Molochis posuit (*Alicides*) vestigia tectis. *Sil. It.* 6. 397. patria vestigia primum Ponentem terra occurso celebrabat amico. *Id.* 4. 63. et qua ponere gressum Amphitryoniadæ fuerit labor. — Similiter *genua ponere*, *h. e.* nectere. *Ovid.* 2. *Fast.* 437. Huc ubi venerunt, pariter nuptæque virique Suppliciter posito procubere genu. *Curt.* 8. 7. *ad fin.* Tu Macedonas voluisti genua tibi ponere, venerique te, ut deum. — *c)* Item, *ponere se*, sedere. *Ovid.* 11. *Met.* 471. Ut nec vela videt, vacuum petit anxia lectum, Sequæ toro ponit. *Flor.* 1. 13. In curulibus sellis seæ posuerunt, si misero a sedere. — *d)* Item *ponere* est offerre, presentare. *Cic. fragm.* apud *Quintil.* 9. 3. 50. Qui indicabantur, eos vocari, custodiri, ad senatum adduci jussi: in senatu sunt positi, presentati. — Et præcipue in re sacra pro *ἱερὰ δάναι*. *Tibull.* 1. 1. 19. Et quodcumque mihi pomum novus educat annus, Libatum agricolæ ponitur ante deo. *Nepos Pausan.* 1. *ad fin.* Primum in eo est reprehensus, quod ex præda tripodem aureum Delphis posuisset. Huc pertinet et illud *Ovid.* 3. *Met.* 505. de *Narcisso mortuo*, planiere sorores Naides, et sectos fratri posuere capillos. ¶ 2. Speciatim usurpatur in re militari, quum legiones aut singuli in aliqua statione collocantur. *Cæs.* 2. *B. G.* 5. In eo flumine pons erat: ibi præsidium ponit. Sic *Nepos Alcib.* 4. *extr.* Deinde Deceliam in Attica munierunt, præsidioque perpetuo ibi posito in obsidione Athenas tenuerunt. Rursus *Cæs.* 3. *B. C.* 34. Legio, quam tuenda oræ maritimæ posuerat, aëza postata. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 18. 49. Ponere insidias contra aliquem. — Aliter *Cic. Deiot.* 7. 21. Ille signa aenea in insidiis posuerat. — *Castra ponere*, *V.* supra 1. *init.* ¶ 3. Item speciatim est extruere, erigere, formare, *fabbricare, fare, formare*. — *a)* De urbibus, ædificiis, templis, aris et similibus. *Horat.* 2. *Od.* 6. 5. Tibur Argeo positum colono. *h. e.* conditum ab Argivis. et *Virg.* 5. *Æn.* 60. Urbs posita, *fondata, fatta*. *Sil. It.* 1. 24. Tum pretio mercata (*Dido*) locos, nova mœnia ponit. *Cf. eumd.* 11. 441. lapidem testudine felix (*Amphion*) Ducere, et in muros posuisse volentia saxa. *h. e.* composuisse. (Hinc Part. positus est situs, *situato*. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 35. 06. Romam in montibus positam et convallibus-præ sua Capua contemnent. *Id. pro leg. Manil.* 18. 55. Delos in Egeæ mari posita. *Liv.* 4. 48. In urbe alieno solo posita. *Cæs.* 7. *B. G.* 36. Perspecto urbis situ, quæ posita in altissimo monte omnes aditus difficiles habebat. *Justin.* 22. 5. 5. Huc accedere, quod urbes castellaque Africæ non muris cinctæ, non in montibus positæ sint). Ceterum *Horat.* 1. *Ep.* 10. 13. ponendæque domo quæ-

renda est area primum. *Id.* 2. *ibid.* 1. 16. Jurandasque tuum per nomen ponimus aras. Sic *Virg.* 3. *Æn.* 404.; et *Liv.* 10. 23. ponere aras. *Virg.* 6. *Æn.* 19. posuitque immania templa. *Nepos Datam.* 8. Ponere tropæum. *Ovid.* 8. *Met.* 160. ingenio fabræ celeberrimus artis Poni opus. — Hinc illud *posuit, ponendum* curavit frequentissimum in antiquis monum. — Similiter *Horat.* 4. *Od.* 12. 5. Nidum ponit Ilyn flebiliter gemens infelix avis. — *b)* De imaginibus. *Horat.* 4. *Od.* 8. 6. Parrhasius aut Scopas, Hic saxo, liquidis ille coloribus Sollers nunc hominem ponere, nunc deum. *h. e.* formare. et *ibid.* 1. 19. Albanos prope te lacus Ponet marmoream sub trabe citrea. *Cf. eumd. Art. P.* 34. quia ponere totum Nesciet. *Virg.* 3. *Ecl.* 44. Alcimedon duo pocula fecit, Orpheaque in medio posuit silvasque sequentes. *Cf. Plaut. fragm.* apud *Charis.* 2. p. 179. *Putsch.* Nihil quidquam factum nisi fabre, nec quidquam positum sine ludo, auro, ebore, argento, purpura, picturis etc. *messò a legname lavorato, a oro, ad avorio, ad argento* etc. *Bothe* recte edidit sine *luzu* pro *sine ludo*. ¶ 4. Item serere, *plantare*. *Virg.* 1. *Ecl.* 74. Inserere nunc, Melibæe, puros, pone ordine vites. *Colum.* 4. *R. R.* 1. 2. Quid ita censemus altius pastinare, tam humili mensura vitei posituri? *Id.* 10. *ibid.* 122. Atque oleris pulli radix, lacrimosaque cæpa Ponitur. *Horat.* 2. *Od.* 13. 1. Ille et nefasto se posuit die, etc. *Pallad.* 12. *R. R.* 7. 18. Ponere castaneas. et *ibid.* § 23. Hoc mense locis calidis ac siccis regionibus agrestium pitorum plantas ponimus. *Colum. Arbor.* 4. 2. Vineæ optime repastinato agro ponitur. *Vulgatum* reponitur recte *improbat* Gesner., *probante* Schneider. *Virg.* 2. *G.* 354. Seminibus positis, superest etc. *h. e.* sarculis plantatis. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 33. 60. (139). Cupressus funebri signo ad domos posita. ¶ 5. *Ponere ova* dicuntur animalia, quæ illa omittunt. *Colum.* 8. *R. R.* 2. 12. Quæ tamen (*galinæ*) ternæ singulis maritantur: et quum pauca ova posuerunt, inertes ad incubandum, multoque magis ad excludendum, raro fetus suos educant. *Ovid.* 8. *Met.* 255. Non tamen hæc alte volucris sua corpora tollit, Nec facit in ramis altoque cacumine nidos: Propter humum volitat; ponitque in sæpibus ova. ¶ 6. Item est disponere, et præcipue de capillis dicitur. *Ovid.* 2. *Amor.* 8. 1. Ponendis in mille modos perfecta capillis, Comere sed solas digna, Cypassi, deas. *V. POSITUS*, us. *Id.* 1. *Fast.* 405. Naides effusus aliæ sine pectinis usu, pars aderant positus arte manique comis. *Cf. eumd.* 1. *Met.* 477. Vitta coercebat positos sine lege capillos. et *Heroid.* 4. 77. positique sine arte capilli. ¶ 7. Item reponere. — *a)* Generatim. *Pallad.* 2. *R. R.* 15. 4. Sorba servantur hoc genere: lecta duriora, ac posita, ubi mitescere cœperint, fictilibus usque ad plenum clauduntur urceolis. — *b)* Speciatim et sæpius est collocare fenori, *mettere a usura*. *Cic. fragm. orat. pro Tullio* (e-dente iterum *A. Maio*) 7. Etiam illud addam, pecuniam nescio quomodo quæsitam dum vult in prædio ponere, non posuit, sed abiecit. *Horat.* 1. *Sat.* 2. 13. et *Art. P.* 421. Dives agris, dives positus in fenore nummis. *investiti.* *Id. Epod.* 2. 69. Omnem redegit idibus pecuniam, Quærit calendis ponere. ¶ 8. Item deponere in pignore, *scommettere, mettere pigno, deporre*. *Plaut. Curc.* 2. 3. 77. Pono pallium: ille suum anulum opposuit. *Virg.* 3. *Ecl.* 36. pocula ponam Fagina, celatum divini opus Alcimedontis. *Cf. Plaut. Capt.* 2. 3. 73. Cogitato, meam esse vitam hic pro te positam pignori. — Similiter *præmia ponere* est, ut apud *Cæs.* 5. *B. G.* 58., proponere. *Sall. Cat.* 20. *ad fin.* En illa, illa, quam sæpe optatis, libertas, præterea divitiæ, decus, gloria in oculis sita sunt! Fortuna omnia ea victoribus præmia posuit. *Virg.* 5. *Æn.* 291. Illic qui forte velint rapido contendere cursu, Invitat pretiis animos et præmia ponit. Adde *eumd. ibid.* 486. Sic *Sil. It.* 16. 459. positus accendit pectora donis. Et cum duplici Accus. *Id.* 4. 267. jam

nunc tibi præmia pono illum, Sidonio fulgentem ardore, tapeta. — Huc referri potest et illud *Horat.* 2. *Sat.* 3. 23. Callidus huic signo ponebam millie cantum. ¶ 9. Item apponere, *b. e.* ad latus, vel circa aliquem ponere. *Cæs.* 1. *B. G.* 20. *extr.* Dumnorigi custodes ponit, ut, quæ agat, scire possit. *Cic. Flacc.* 19. 45. Custos frumento publico est positus. et *Tibull.* 1. 1. 23. Pomosisque ruber custos ponatur in hortis. et *Sil. It.* 9. 191. Quum ventis positus custos. Rursus *Tibull.* 1. 2. 5. Nam posita est nostræ custodia sæva puellæ. — Similiter *Sall. Jug.* 24. Me, quem vos imperatorem Numidis posuistis, clausum ob-sidet. *Nepos Hann.* 2. Te ipsum frustraberis, si non Hannibalem in eo bello principem posueris. *Sil. It.* 6. 593. rectorem ponere castris. *Id.* 9. 226. Quis positum agminibus caput imperiumque Neulces. *Curt.* 6. 7. *med.* Nobilis juvenis super armaментарium positus. *Cælius* apud *Cic.* 8. *Fam.* 12. *ad fin.* Quibus quum parum procederet, ut ulla lege mihi ponerent accusatorem, etc. *Cic. Sull.* 18. 50. Judicem ponere. ¶ 10. Item apponere, *h. e.* ponere in mensa ante aliquem, *mettere innanzi*. *Cato R. R.* 79. et 81. Globos melle unguito, papaver infriato: ita ponito. *Horat.* 2. *Sat.* 2. 23. posito pavone. *Id. ibid.* 4. 14. Ponere ova. et *ibid.* 6. 64. Uncta satis pingui ponantur oluscula lardo. Adde *eumd. ibid.* 8. 91. et *Art. P.* 422. *Ovid.* 1. *Art. am.* 231. positi Bacchi cornua. *Petron. Satyr.* 34. Ponere vinum. *Pers.* 1. 32. calidum scis ponere sumen. *Martial.* 8. 22. Invitas ad aprum, ponis mihi, Gallice, porcum. *Juvenal.* 5. 135. Da Trebio! pone ad Trebium! vis frater ab ipsis flibus? *Ovid.* 5. *Met.* 40. Palpitat, et positas aspergit sanguine mensas. *h. e.* paratas, instructas. *Cf. Val. Max.* 2. 6. 1. Jonas secundæ mensæ ponendæ consuetudinem reperisse. ¶ 11. Item deponere, *deporre, metter giù*. *Cic.* 5. *Tusc.* 20. 60. Quum pilla ludere vellet, tunicamque poneret. *Id.* 1. *ibid.* 47. 113. Ponere vestem. *Ovid.* 2. *Art. am.* 613. ponere velamina. Similiter *Id.* 4. *Met.* 545. velamina de corpore. *Cæs.* 4. *B. G.* 37. Arma ponere jusserunt. *Liv.* 7. 19. Nisi universa gens, positus armis, in fidem consulis venisset. *Tibull.* 2. 1. 81. sagittas. *Liv.* 30. 8. bastas. *Horat.* 3. *Od.* 4. 60. Numquam humeris (*Apollo*) positurus arcum. *Id. ibid.* 2. 19. Nec sumit, aut ponit secures Arbitrio popularis auræ. *Cic.* 1. *ad Q. fr.* 1. 8. Ponere libros e manibus. Et absolute *Id.* 1. *Tusc.* 11. 24. Dum lego, assentior; quum posui librum, -assensio omnis illa elabitur. *Sueton. Cal.* 5. Ponere barbam. *Horat. Art. P.* 296. ungues. *Id.* 2. *Sat.* 3. 254. insignia morbi. *Ovid.* 11. *Met.* 652. positisque e corpore pennis. *Horat.* 1. *Sat.* 5. 47. muli clitellas ponunt. — Huc referri potest et illud *Plin.* 37. *Hist. nat.* 7. 25. 94). Fulgorem carbunculi debere esse candidum positi, extremo visu nubilantem; si attollatur, exardescentem. *posto giù, giacente*, qui sit humi positus, depositus, dejectus. *At Sillig. legit:* Fulgorem carbunculi debere candidum esse; ut positus extremo visu nubilantes attollat exardescente fulgore. *h. e.* positus in tabula aliqua. *V.* ibi a *Sillig.* adnotata. ¶ 12. Item componere, sepelire. *Lucet.* 3. 871. ut aut (*homo*) putescat corpore posto. *Virg.* 6. *Æn.* 508. te, amice, nequivi Conspicere, et patriâ decedens ponere terra. *Cf. Ovid.* 8. *Met.* 236. Hunc miseri tumulo ponentem corpora nati Prosperit etc. *Virg.* 4. *Æn.* 681. sic te ut posita crudelis abessem? *h. e.* exanimata, *estinta, caduta morta*. Sic *Stat.* apud *Servium ibid.* positusque beata Morte pater. *Ovid.* 5. *Fast.* 480. positus justa feruntur avia. *sepolli.* *Ulp. Dig.* 34. 1. 18. *sub fin.* Ubi corpus mecum positum fuerit. *Inscript.* apud *Orell.* 4370. VT QUANDO EGO ESSE DESIRO PARITER CVM EIS (*conjugæ et filio*) PONAR. *Alia* apud *eumd.* 4530. IN HAC CVPA MATER ET FILIVS POSITI SVNT. *Alia* apud *eumd.* 4489. CINERES EIVS HIC POSITI SVNT. — *Albinov.* 1. 135. Tene ego sustineo positom scelerata videre? *h. e.* mortuam et lecto compositum ad sepulcrum. Sic *ibid.* 249. Nec juvenis positi supremos destrue honores. et *Virg.*

4. *En.* 527. pecudes pictæque volucres etc. somno positæ sub nocte silenti. *giacenti, coricate, datusi in piedi al sonno.* ¶ 13. *Calculos ponere* figurate est rationem inire, expendere, *fare i conti, calcolare.* *Petron. Satyr.* 1. 5. Si bene calculum ponas, ubique naufragium est. *h. e.* si rem bene expendas, et diligentem rationem in eas. *Plin.* 2. *Ep.* 19. in *fin.* Sed plane adhuc, an sit recitandum, examina tecum, omnesque, quos ego movi, in utraque parte calculos pone: idque eige, in quo vicerit ratio. *Id. Paneg.* 20. Cum imperio calculum ponere. *h. e.* cum principibus ac potentissimis viris. ¶ 14. Item est dare. *Propert.* 2. 10. 29. Osculaque in gelidis pones supra labellis. Sic *Stat.* 2. *Theb.* 354. et oscula mastis Teupestiva genis posuit. *Virg.* 6. *En.* 610. Aut qui divitiis soli incubare reperis, Nec partem posuere suis. *Asinius Pollio* apud *Cic.* 10. *Fam.* 32. Ludis prætextam (*h. e.* fabulam pæct.) de suo itinere ad L. Lentulum procos. sollicitandum posuit. Et quidem quum ageretur, flevit. ¶ 15. Item demittere, *abbassare.* *Horat.* 1. *Ol.* 3. 45. rabiem Nosi, Quo non arhiter Hadriæ Major, tollere, seu ponere vult freta. — Et absolute neutrorum more *Virg.* 7. *En.* 27. Quum venti posuere, unnisque repente resedit Flatus. *supple.* vim, flatum. Sic 10. *ibid.* 103. Tum Zephyri posuere, pœuit placida æquora pontus. ¶ 16. Item deorsum mittere, *mandargiu.* *Seneca Phœniss.* 370. Bruma ter posuit nives. *h. e.* tres jam hiemes transierunt. — Hinc eleganter *posita* dicuntur, quæ celo delapsa in terra jacent, ut nix, ros, pruina. *Horat.* 3. *Od.* 10. 7. *positas* ut glaciem nives Puro numine Jupiter. *Ovid.* 2. *Fast.* 72. *posita* sub nive terra latet. et 6. *ibid.* 200. Factaque eritposito rore bis uda seges. *Propert.* 1. 8. 7. *ibidus* *positas* calcare pruinas.

II.) *Transiate.* ¶ 1. Generatim morali ratione *ponere* est aliquid aliqua in conditione statuere. *Ennius* apud *Macrob.* 6. *Saturn.* 1. et *Cic.* 1. *Off.* 24. 84. et *Senect.* 1. 10. Unus homo nobis cunctando restituit rem. Nenum rumores ponebat ante salutem. *Cic.* 2. *Phil.* 45. 115. Recordare igitur illum diem, quo etc. — pone ante oculos lætitiarum senatus populique Romani etc. Sic *Id.* 1. *Parad.* 2. 11. *ponite* ante oculos unumquemque regum. *Id.* 1. *Ord.* 43. 192. Omnia sunt *posita* ante oculos, collocata in usu quotidiano. *esposte.* *Id.* 4. *Tusc.* 29. 62. Humana in conspectu *posita* natura. et 3. *Orat.* 40. 161. Illa vero oculorum multo acriora, quæ ponunt pœne in conspectu animi, quæ cernere et videre non possumus, et *Q. Cic. Petit. cons.* 1. 1. Ut ea, quæ in re dispersa atque infinita viderentur esse, ratione et distributione sub uno aspectu ponerentur. *Id.* 6. *Att.* 6. At te apud eum, dii boni! quanta in gratia posui, *ti ho messo in grazia.* Sic *Id.* 5. *ibid.* 11. Apud Patronem te in maxima gratia posui, et *Id.* 5. *ibid.* 3. Apud Lentulum ponam te in gratiam. *Ernestus* malebat in *gratiam.* *Cl. Plaut. Trin.* 3. 3. 11. Ille ego vercor, ne istæc sollicitatio te in crimen populo ponat atque infamiam. *h. e.* apud populum. *Cic. Sext.* 66. 139. Neque eos in laude *positos* videmus. *h. e.* laudatos. *Id. Topia.* 13. 55. Hunc metuere, alterum in metu non ponere. *h. e.* non metuere. *Id.* 2. *Fin.* 22. 72. Quorum omnium *tevitutum* fundamenta vos in voluptate, tanquam in aqua, *ponitis.* Sic *Id.* *Pis.* 4. 9. Ergo his fundamentis *positis* consulatus tui. *Curt.* 6. 10. *a med.* Sin autem in illo fortunæ gradat positum venerari necesse erat. etc. *Cic. Orat.* 59. 199. *Ponendus* est ille ambitus, non abijciendus. *Seneca l. Ira* 7. *Ponere* se in possessione. *Quintil.* 9. 3. 74. *Ponere* in distinguendum. *h. e.* distinguendi causa. — *Cic.* 9. *Fam.* 15. *a med.* Et quidem quum in mentem venit, ponor ad scribendum. *h. e.* quum venit in mentem Cæsari, qui senatusconsulta domi suæ scribenda curat, ponitur nomen in eum, quasi in senatu scribendo adfuerim. *V. ADSUM.* — Pro exponere, obijcere, *esporre.* *Plaut. Capt.* 3. 5. 29. Meumque potius me caput periculo præceptavisse, quam is periret, pu-

nerere. ¶ 2. *Speciatim ponere aliquid in aliqua re,* constituere, reponere, *mettere, riporre.* *Cic.* 2. *Att.* 23. *ad fin.* Credibile non est, quantum ego in consiliis et prudentia tua, quantum in amore et fide ponam. *Id.* 6. *ibid.* 1. In Pompejo te spem omnem otii ponere non miror. Sic *Cæs.* 5. *B. G.* 34. Omnem spem salutis in virtute ponere. *Id.* *ibid.* 48. Unum communis salutis auxilium in celeritate ponebat. *Cl. Sil.* *It.* 15. 571. Age, perge, salutem Ausoniæ ancipites Superi, et, stet Roma cadatne, In pedibus posuere tuis. *h. e.* omnis spes victoriæ et fortunæ in celeritate *posita* est. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 28. 92. Sed quoniam tantum in ea arte *ponitis,* videte etc. *Curt.* 5. 5. *med.* Qui multum in suorum misericordia ponunt, ignorant, quam celeriter lacrimæ inarescant. — Similiter *Particip. præter. pass. Cic. Flacc.* 1. 3. Ut omnia reipubl. subsidia, salutem præsentium, spem reliquorum, in vestris sententiis *positam* esse et defixam putetis. *Id.* 2. *leg. Agr.* 9. 22. Ceteri fructus omnium rerum, qui in spe legis hujus *positi* sunt, communi cautione atque æqua ex parte retinentur. *Id.* 16. *Att.* 16. *r. exer.* Omnia *posita* putamus in Planci tui liberalitate. *Id. Orat.* 8. 27. Demosthenes negat in eo *positas* esse fortunas Græciæ, hoc an illo verbo usus sit. *Id.* 1. *ad Brut.* 10. *circa med.* Quandoquidem potentia jam in vi *posita* est et armis, *consiste, è fondata.* *Id.* 16. *b. §* 8. In te *positum* est, ut nostræ sollicitudinis linem quamprimum facere possimus. *sta in tua mano il fare, che* etc. *Cl. Sil.* *It.* 14. 666. Ausoniæ ductor, postquam sublimis ab alto Aggere desperit trepidam clangoribus urhem, Inque suo *positum* nutu, stent mœnia regum, An nullos oriens videat lux crastina muros, Ingeniuit etc. — *Liv.* 34. 5. Ut in dubio *poneret,* utrum id-matronæ sua sponte, an nobis auctoribus fecissent. *Id. præfat. §* 8. Sed hæc et his similia, utcinque animadversa et existimata erunt, haud in magno equidem *ponam* discrimine. ¶ 3. Item *speciatim* de tempore, cura, sumpto, est consumere, adhibere, *consummare, passare, adoperare, usare, impiegare, mettere.* *Cic.* 3. *Orat.* 5. 17. Cotta dicebat, omne illud tempus meridianum Crasum in acerrima atque attentissima cogitatione *posuisse.* *Id. Brut.* 22. 87. Unum medium diem fuisse, quem totum Galham in consideranda causa componendaque *posuisse.* *Id.* 6. *Att.* 2. *circa med.* Ibi quum Junium mensem consumpsissem, cogitabam, Quintilem in reditu *ponere.* *Id.* 5. *Fam.* 21. Unum tecum diem libentius *posuerim,* quam etc. *Horat.* 2. *Sat.* 7. 112. otia recte *ponere.* *Cic. Mur.* 22. 45. Ut candidatus totum animum, atque omnem curam, operam, diligentiamque suam in petitione non *possit ponere.* Sic *Id.* 1. *Divinat.* 42. 93. Omnem curam in siderum cognitione *posuerunt.* *Id.* 1. *Tusc.* 19. 44. Fotosque nos in contemplandis rebus perspicendisque *ponemus.* *Id.* 3. *ad Q. fr.* 1. 2. Præstaho, sumptum nusquam melius *posse poni.* *Id.* 13. *Fam.* 64. *extr.* Si eum adjuveris eo studio, quo ostendisti, apud ipsum præclarissime *posueris.* Sic *Q. Cic. Petit. cons.* 12. 47. C. Cotta-dicere solebat, se operam suam, quoad non contra officium rogaretur, polliceri omnibus; impertire iis, apud quos optime poni arbitaretur. *Rursus Cic.* 13. *Fam.* 54. A te peto, quoniam apud gratos homines beneficium *ponis,* ut eo libentius iis commodes operamque des, quoad fides tua patietur. et *ibid.* 26. *ad fin.* Scriberem, quam id beneficium apud Mescinium *positurus* esses, nisi etc. Similiter *Id.* 13. *Fam.* 58. Apud gratissimum hominem atque optimum virum, quam bene *positurus* sis studium tuum atque officium, dubitare te non existimam. ¶ 4. Item censere, reputare, judicare, numerare. — u) Cum præpos. in et Ablativo. *Sall. Jug.* 17. In divisione orbis terræ plerique in parte tertia Africam *posuere.* *Cic.* 15. *Fam.* 4. *a med.* Quæ ego in beneficii loco non *pono,* sed in veri testimonii atque iudicii. *Id.* tamen 6. *ibid.* 1. Quod ego quasi consolationis loco *pono.* Ceterum *Id.* 3. *Fin.* 8. 29. Qui mortem in malis *ponit.*

Id. 2. *Cat.* 9. 20. Quos ego utrosque in eodem genere prædatorum direpturumque *pono.* *Id. Cluent.* 20. 57. Ut, quæcumque dicendi potestas esset data, in honore atque in beneficio *ponerent.* *Id. Topia.* 18. 71. Si consilio juvare civis et auxilio, æqua in laude *ponendum* est. *Nepos Epam.* 1. Scimus musicen nostris moribus abesse a principis persona: saltare vero etiam in vitiliis *poni.* *Horat.* 2. *Sat.* 3. 286. hoc quoque vulgus Chrysippus *ponit* secunda in gente Meneni. *h. e.* *ponit* in magno numero insanorum. — b) Cum Accus. et præpos. *inter.* *Horat.* 4. *Od.* 3. 13. Romæ, principis urbium, Dignatur suboles inter amabiles Vatum *ponere* me choros. *Id.* 2. *Ep.* 1. 43. Iste quidem veteres *inter (poetas)* *ponetur* honeste. — c) Cum duplici Accusat. *Nepos Thrasyb.* 1. Hunc primum omnium *ponam.* *Id. Alcib.* 3. Neque si par quisquam *poneretur.* *Id. præf. a ned.* Quæ omnia apud nos partim infamia, partim humilia atque ab honestate remota *ponuntur.* — d) Cum Infinito. *Cic.* 1. *Acad. (post.)* 10. 36. Neutra autem in mediis reliquebat, in quibus *ponebat,* nihil omnino esse momenti. ¶ 5. Item est imponere, dare, statuere, *saccire.* *Cic.* 7. *Ferr.* 11. 28. Illis diligenter legibus, quæ in poculis *ponebantur,* obtemperabat. *Horat.* 1. *Sat.* 3. 105. Oppida cœperunt munire, et *ponere* leges, Ne quis lur esset; etc. et *Sil.* *It.* 13. 533. *ponere* leges gentibus. *Tac.* 5. *Hist.* 5. *extr.* Liber festos lætosque ritus *posuit:* Judæorum mos absurdus sordidusque. *piantò, istituit.* *Quintil.* 8. 3. 36. *Ponere* alia, quam quæ illi primi fecerunt, fas non est. *h. e.* nova verba fingere. — Sic de pretio alicujus rei *constituendo.* *Horat.* 2. *Sat.* 3. 23. Callidus huic signo poneham millia centum. ubi *Heindorfius* laudat illud *Senec. Ep.* 87. Quis pleno sacculo ullum pretium *ponit,* nisi quod pecuniæ in eo conditæ numerus effectus? — Generatim. *Cic.* 10. *Att.* 18. Ut male *posuimus* initia, sic cetera sequentur. *Id.* 1. *Nat. D.* 17. 44. Sunt enim rebus novis nova *ponenda* nomina. *Id.* 3. *Tusc.* 5. 10. Qui hæc rebus nomina *posuerunt.* *Virg.* 7. *En.* 63. Laurentesquo ab ea nomen *posuisse* colonis. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 48. qui tibi nomen Insano *posuere.* — Similiter *rationem ponere alicujus rei vel cum aliquo,* est inire, *stabilire i conti, rendere i conti.* *Colum.* 1. *R. R.* 3. 2.; *Sueton. Oth.* 7.; et *Dig.* 45. 3. 89. ¶ 6. Item, quum de sermone agitur, est dicere, pronunciare, pro certo asserere, *dire, scribere, mettere per certo:* ad rem *Cic.* 2. *Fin.* 2. 4. Hoc *positum* in Phædro a Platone probavit Epicurus. *detto, scritto.* *Id.* 2. *Nat. D.* 12. 32. Hunc autem inmetum (*Plato*) in solis animis esse *posuit.* *Id.* 2. *Legg.* 3. 6. Recte Magnus ille noster, me audiente, *posuit* in iudicio, rempubl. nostram justissimas huic municipio gratias agere posse, quod etc. *Id.* 1. *Fam.* 9. *a med.* Quamobrem, ut paullo ante *posui,* si essent omnia mihi solutissima, tamen etc. *Id.* 2. *Fin.* 31. 100. Hoc ipsum elegantius *poni* meliusque potuit. *Liv.* 10. 9. *ad fin.* *Id.* ne pro certo *ponerem,* vetustiorum annualium auctor Piso effectus. *Juvenal.* 1. 155. *Pono* Tigellinum: tæda lucebis in illa, etc. *h. e.* dic, vel scribe aliquid in Tigellinum. *Cic. Brut.* 45. 165. Etsi non fuit in oratorum numero, tamen *pono,* satis in eo fuisse orationis atque ingenii, quo et inagistratus personam, et consularum dignitatem tueretur. ¶ 7. Item fingere, et quod in scholis dicunt, supponere, *fin gere, supporre: fac* etiam hoc sensu dicimus, et Græcæ τ. *Ser. Ter. Phorm.* 4. 3. 23. Sudabis satis, si cum illa inceptas homine: ea eloquentia est. *Verum* *pono,* esse victum eum: at etc. *Ulp. Dig.* 47. 10. 5. *circa med.* *Ponamus,* studiorum causa Romæ agere. — Hoc *posito, posto* cioè, *cid supposito, posto per vero.* *Cic.* 3. *Fin.* 8. *a med.* Quo *posito* et omnium assensu approbato, illud assumitur, etc. *Id.* 1. *Divinat.* 52. 118. Hoc *posito* atque concesso, etc. Sic *Cæcin.* 11. 32. Est hæc res *posita,* quæ ab adversario non negatur, Cæcinam pulsum prohibitumque esse. et *Orat.* 4. 14. *Positum* sit igitur in primis (quod *post magis* intelligitur) sine philosophia non *posse*

effici, quem quærimus, eloquentem. ¶ 8. Item proponere, in medium afferre, *proporre*. Cic. 2. *Orat.* 1. 2. Intelleximus, illum (*Crassum*) doctoribus nostris ea ponere in percontando eaque ipsa omni in sermone tractare, ut nihil esse ei novum, nihil inauditum videretur. *Id. Fat.* 2. 4. Hanc Academicorum contra propositum disputandi consuetudinem indicant te suscepisse Tusculanæ disputationes; ponere aliquid, ad quod audiam, si tibi non est molestum, volo. *Id.* 1. *Tusc.* 4. 7. Ponere jubebam, de quo quis audire vellet: ad id aut sedens, aut ambulans disputabam. *Id.* 1. *Orat.* 22. 102. Ponere alicui quæstiunculam. *Petron. Satyr.* 115. Quom ponere consilium, cui nos regioni crederemus. *Seneca Suasor.* 6. in fin. Solent scholastici declamatores ponere: Deliberat Cicero, an promittente salutem Antonio, orationes suas comburat, *mittere, proporre questo tema, etc.* — Et passive impersonaliter. Cic. *Amic.* 5. 17. Doctorum est ista consuetudo eaque Græcorum, ut iis ponatur, de quo disputent quamvis subito. ¶ 9. Item deponere, *deporre, metter giù*. — a) Generatim et sæpissime de animi affectibus. *Cælius* apud Cic. 8. *Fam.* 6. Ponere inimicitias. Cic. 3. *Tusc.* 28. 66. dolorem. *Liv.* 1. 19. curam. *Rursus Id.* 7. 32. Positis omnium aliarum rerum ris. Cic. 3. *Orat.* 12. 46. vitia. *Horat.* 4. *Od.* 12. 25. moras et studium lucri. *Id.* 1. *Ep.* 1. 10. versus et cetera ludicra. *Id.* 3. *Od.* 10. 9. superbiam. *Id. Art. P.* 160. iram. *Id. ibid.* 469. mortis amorem. *Ovid. Remed. am.* 63. amorem. *Id.* 1. *Met.* 736; et *Plin.* 5. *Ep.* 6. metum. *Sil. It.* 8. 95. spem. *Liv.* 8. 1. animos feroces. *Virg.* 1. *Æn.* 302. corda ferocia. — b) Speciatim de vita. Cic. 9. *Fam.* 24. in fin. Si in hac cura atque administratione vita mihi ponenda sit, præclare actum mecum putem. *Sil. It.* 10. 302. ponere animam. *Id.* 13. 473. Regia quom lucem posuerunt membra, etc. h. e. quom mortua sunt. — c) Item de bello. *Sall. Jug.* 112. Dicitur sibi per Dabarem ex Sulla cognitum, posse conditionibus bellum poni. *Id. fragm. Histor.* 1. 8. *Kritz.* Dum metus a Tarquinio et bellum grave cum Etruria positum est. *Tac.* 2. *Hist.* 52. Posito ubique bello magna pars senatus extremum discrimen adiit. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 93. Ut primum positus nugari Græcia bellis cepit. *Sil. It.* 4. 397. ponere prælia. h. e. cessare a pugna. Cf. *Liv.* 3. 30. Posito legis certamine. Huc referri potest et illud *Propert.* 2. 1. 36. Et sumpta et posita pace fidele caput. — d) Apud *Sueton. Ner.* 22. ponere rudimentum. et apud *Justin.* 12. 4. 6. tirocinium. h. e. exire, exuere. — e) *Sil. It.* 2. 460. tandem aequore vano Avertunt oculos frustrataque litora ponunt. h. e. desinant spectare litora, unde expectabant auxilium. *Burmann.* mallet lumina ponunt, quod certe est mollius.

PONS, pontis, m. 3., quod alii ducunt a *πόσις transitus*, alli a *pendeo*, est omne id, quod super flumen, vel foveam, vel simile quid transimus, *πέφυρα* (It. *ponte*; Fr. *pont*; Hisp. *puente*; Germ. *die Brücke*; Angl. a *bridge*). ¶ 1. Generatim. *Cæs.* 1. *B. G.* 13.; *Nepos Miltiad.* 3.; et *Plancus* ad Cic. 10. *Fam.* 15. Pontem in flumine facere. *Flor.* 1. 4. Interfluentem Urbi Tiberinum ponte commisit. Cic. 6. *Verr.* 52. 117. Pars oppidi, quæ appellatur Insula, mari disjuncta angusto, ponte rursus adjungitur et continetur. *Tac.* 4. *Hist.* 77. Pons, qui ulteriora coloniarum annectit. *Liv.* 26. 6.; et *Tac.* 15. *Ann.* 9. Pontem injicere. *gettare*. Sic *Sueton. Cal.* 22. extr. Super templum divi Augusti ponte transmisso, Palatium Capitoliumque conjunxit. *Id. ibid.* 49. Balarum medium intervallum trium millium et sexcentorum fere passuum ponte conjunxit. *Curt.* 5. 1. a. med. Pons lapideus flumini impositus jungit urbem. (Sic *Inscript.* apud *Gruter.* 162. 4., quæ est apud *Orell.* 163. AQUILAVIENSIS PONTEM LAPIDEVUM DE SVO F. C. ADDE *Inscript.* apud *Cavedoni, Marm. Moden.* p. 203.) Pons saxeus apud *Lucan.* 4. 15. Saxeus ingenti quem (*Sicorim*) pons amplectitur arcu. *Curt.* 3. 7. et 4. 9. Ponte fluvium jungere. *Tac.* 13. *Ann.* 39. amnem

transgredi. *Plin.* 8. *Ep.* 8. lumen transmittere. *Flor.* 4. 12. trajicere. *Tac.* 2. *Ann.* 68. (et *Quintil.* 2. 13. 16.). Pontem rumpere. *Id.* 3. *Hist.* 6. extr. et 4. *ibid.* 70. abrumpere. *tagliare. Curt.* 4. 16. recidere. *Plancus* ad Cic. 10. *Fam.* 23., et *Cæs.* 1. *B. C.* 16. interrumpere. Cic. 2. *Legg.* 4. 10. rescindere. *Virg.* 8. *Æn.* 650. vellere. *Nepos Miltiad.* 3. rescindere. *Id. Themist.* 5. dissolvere. *Tac.* 1. *Ann.* 69. solvere. *Id.* 13. *ibid.* 7. per amnem jungere. et 6. *ibid.* 37. navibus efficere. *Id.* 12. *ibid.* 57. Inditis pontibus (in lacu) pedestrem ad pugnam. *Justin.* 2. 10. 24. Xerxes quædam maria pontibus sternebat. *Auct. B. G.* 8. 14. Pontibus palude constrata, exercitum transducit. *Anmian.* 17. 10. *imil.* Contexto navali ponte Rheno transit. Sic *Id.* 21. 7. 7. Euphrate navali ponte transcurso. *Inscript.* apud *Orell.* 3176. C. CORSIO A. F. OVF. PAT. MVNIC. CVRATORI VIARVM ET PONTIVM VMBRIÆ ET PICENI etc. — Pontis ex tabulato confecti super Tiberim habes descriptionem apud *Cassiod.* 12. *Variar.* 19. — In pontibus fluminum stabant mendici stipem petentes. *Seneca Vit. beat.* 25. In Sublicium pontem me transfer, et inter egentes abjice. *Juvenal.* 4. 116. dirusque a ponte satelles. Adde *eumd.* 14. 134.; et *Martial.* 10. 5. et 12. 32. extr. — In pontium transitu erat etiam olim, qui a transeuntibus vectigal exigeret. *Seneca Const. sap.* 14. Nec indignabitur aliquid impendere, ut limen transeat, cogitans, et in pontibus quibusdam pro transitu da i. — Ubi ait *Horat.* 2. *Sat.* 2. 31. Unde datum sentis, lupus hic Tiberinus, an alto Captus biet? pontesne inter jactatus, an amnis Ostia sub Tusci? pontes intelligit in Tiberi, de quibus V. LUPUS. ¶ 2. Speciatim, Romæ comitorum tempore in campo Martio, aut in foro pontes ad tempus constituuntur, h. e. tabulata angusta, et a solo excitata, in morem pontis, per quæ populus suffragia jaturus de septo in septum transibat, acceptis tabellis, quæ a diribitoribus ex ipsis pontibus distribuuntur. Cic. 1. *Att.* 14. a. med. Consul factor rogationis, idem erat dissuasor. Operæ Clodianæ pontes occupant: tabellæ ministrantur, ita ut nulla daretur, Uti rogas. V. MARIUS in ONOM. — Narrant autem, ut est apud *Festum* p. 334. 11. *Müll.* ex *Sinnio Capitone*, quom primum per pontes suffragia ferri coepta sunt, juniores conclamavisse, ut de ponte deicerentur sexagenarii, qui jam nullo publico munere fungerentur, ut ipsi potius sibi, quam illi deligerent imperatorem. *Ovid.* 5. *Fast.* 633. Pars putat, ut ferrent juvenes suffragia soli, Pontibus infirmos præcipitasse senes. ¶ 3. Item speciatim, de via lignis strata in locis paludosis. *Tac.* 1. *Ann.* 63. Pontes longos quam maturime superare: angustus is trames vastas inter paludes, et quondam a l. Domitio aggeratus. ¶ 4. De iis, quibus in navem ascenditur. *Virg.* 10. *Æn.* 653. Forte ratis celsi conjuncta crepidine saxi Expositis stabat scalis, et ponte parato. et 10. *ibid.* 287. socios de puppibus altis Pontibus exponit. ¶ 5. De tabulatis navium. *Tac.* 2. *Ann.* 6. Multæ (naves) pontibus strata, super quas tormenta veherentur. ¶ 6. Sunt etiam pontes tabulata, quibus turris instruuntur: ut *Servius* docet ad illud *Virg.* 9. *Æn.* 530. Turris erat vasto suspectu et pontibus altis. Sic *Id.* 12. *ibid.* 674. Turrim, compactis trabibus quam eduxerat ipse, Subdideratque rotas, pontesque instraverat altos. ¶ 7. Item qui de turri liguea ex superiore ejus parte trochleis laxatur, et muro obsessæ urbis imponitur, ut per illum obsidentes mœnia invadant: qui a *Feget.* 4. *Milit.* 21. *samluca* et *exostra* dicitur. *Sueton. Aug.* 20. Et crus et utrumque brachium ruina pontis consauciatos. *Plin.* hoc idem narrans 7. *Hist. nat.* 45. 46. (148). ruina e turri periclitatum dicit. *Harduin.* autem ex *Dione* l. 49. c. 35. et *Appiano Illyr.* c. 20. docet, turris pontem intelligendum esse. Hinc corrigendum est error *Flori* 4. 12., ubi perperam narrat, id accidisse in trajectu fluminis. Similes his sunt pontes in illo *Tac.* 4. *Ann.* 51. In vallum manuales saxa, præstas sudes jacere, complere fossas, pontes et scalas inferre propugnaculis. *nempe*

tabulata trajiciendæ fossæ et scandendo vallo apta. ¶ 8. In illo *Virg.* 9. *Æn.* 169. nec non trepidi formidine portas Explorant, pontesque et propugnacula jungunt: pontes intelligit *Servius*, qui sicut in inuris angustioribus, ut sit facilius transitus ad divisas muri partes. Horum sit mentio et apud *Stat.* 10. *Theb.* 879. — *VB.* De nom. propr. in re geograph. V. ONOM.

PONTANUS, a, um, adject. V. PONTIUS. PONTARIUS pro punctarius, li, m. 2. gladiator, qui punctim ferit, che si batte a stoccate, seu potius qui leves conserit pugnas, quas *Paul. Diac.* p. 243. 9. *Müll.* appellat *punctariolas*, atque adeo is esse videtur, qui pungendo tantum adversarium suum vincit; idemque forte habendus cum gladiatore ludicro, qui voce Græcica *pægniarius*. Latina vero *punctarius* dicitur, qui nempe non gladio, sed palo pugnat. V. PALUS, i. *Inscript.* apud *Gud.* 106. I. PRIMO DVVMVIRATV APOLLINARIIVS IN FORO POMFAM TAVROS TAVROCENTAS SVCCVSORES PONTARIOS PARIÀ III. PVGILES CATERVARIOS ET PVCTAS (dedit). SECVNDO DVVMVIRATV IN SVPECTACVLIS ATHLETAS PARIÀ XXX. GLAD. PAR. V. etc.

PONTICVLVS, i, m. 3. deminut. pontis, *ponticello*. *πεποιρον*, pons exiguus. Cic. 5. *Tusc.* 20. 59. Ejusque fossæ transitum ponticulo ligneo conjunxisset. *Catull.* 17. 3. Crura ponticuli ad-sulantis. *Colum.* 2. *R. R.* 2. 11. More ponticulorum binis saxis pilarum vice constitutis. *Inscript.* apud *Murat.* 598. Ponticulus lapideus. Adde *Sueton. Cæs.* 31.

PONTIFEX, tificis, m. 3. *pontefice*, *τεπευς*, 1.) Proprie est sacer magistratus, sacrorum præses, antistes, magister religionis. De notatione ita *Varro* 5. *L. L.* 83. *Müll.* Sacerdotes universi a sacris dicti: pontifices, ut Q. Scævola pontifex maximus dicebat, a posse et facere ut pontifices: ego a ponte arbitror; nam ab his Sublicius est factus primum, ut restitutus sæpe, quom in eo sacra et uls et cis Tiberim non mediocri ritu fiant. — a) Univerſim. Cic. 2. *Legg.* 8. 20. Divis aliis alii sacerdotes, omnibus pontifices, singulis flamines sunt. *Id. Harusp. resp.* 6. 12. Meam domum P. Lentulus consul et pontifex, L. Lentulus flamen Martialis, L. Claudius rex sacrorum, Q. Cornelius, Q. Terentius pontifices minores, omni religionis liberaverunt. *Id.* 3. *Orat.* 19. 73. Ut pontifices veteres propter sacrificiorum multitudinem tres viros epulones esse voluerunt, quom essent ipsi a Numa, ut etiam illud ludorum epulare sacrificium facerent, instituti; sic etc. *Ovid.* 6. *Fast.* 454. factum dea raptā pavavit, Pontificisque sui munere tuta fuit. *Horat.* 3. *Od.* 23. 12. Victimam pontificum securim Cervicæ linget. *Id.* 2. *ibid.* 14. extr. et vero Tinget pavimentum superbo, Pontificum potiore canis. h. e. quæ dabantur a pontificibus, quom sacerdotium inibant. V. ADI-TIALIS. — b) Speciatim, pontifices diu, præterquam e patribus, creati non licuit. Sed ann. U. C. ccccvi. M. Valerio et Q. Apulejo Coss. etiam plebs ad hujusmodi sacerdotium admittitur. *Liv.* 10. 6. Omnibus unus præfectus fuit a Numa, isque *pontifex maximus* appellatus; eorum primus fuit Martius Martii filius, Numæ gener. Adde *eumd.* 1. 20. — c) Si *Liv.* 10. 6. audias, fuerunt ab initio quatuor; si *Cic.* 2. *de Rep.* 14. (edente *A. Maio*), quinque. Postquam autem cum plebe quoque communicatus pontificatus est, quatuor alios creati ex plebe pontifices placuit. *Liv. loc. cit.*, mox eorum numerum L. Sulla dictator ita auxit, ut essent XV. *Id. Epit.* 89.: hi pontifices majores sunt appellati. Alii vero erant pontifices minores, qui majorum scribae fuisse videntur. Ait enim *Capitolin. Maerian.* 7., Opiliam Maerinum, quom scriba pontificum esset, (quos hodie pontifices minores vocant) pontificem maximum appellasse senatum, Pii nomine decreto. *Cic. Harusp. resp.* 6. 12. et *Liv.* 22. 57.; quot autem hi numero essent, incompertum se habere testatur *Noris. Cenotaph. Pis.* p. 63., *Cic.* quidem *loc. cit.* tres tantum nominat. — d) Etiam in municipiis et coloniis erant pontifices, qui sex erant Capuæ, ut affirmat *Cic.*

2. *leg. Agr.* 35. 96. Horum primus *praefectus sacrorum* dicebatur. *Inscript.* apud *Gruter.* 511. 3. et alia apud *Murat.* 763. 5. — e) In nummis et veterib. monumentis pontificatus maximi symbola sunt simpulum, instrumentum illud aquae lustrali aspergendae, quod Graeci *περιεργαστήριον*, Itali *aspersorio* dicunt, securis, et apex; pontificatus vero maioris, simpulum tantum, quod etiam securis et scerpita: ut probat *B. Borghesius Dec. numism.* 7. n. 7.: prioris symbola videre est in nummis G. Juliae apud *Morell.* tab. 4. n. 7., alterius in nummis G. Corneliae apud *eumd.* tab. 2. n. 5. — f) Pontificum collegium honoratius erat ex quatuor collegiis, quae *Sueton.* *Aug.* 100. *summa* appellat, nempe pontificum, augurum, quindecimvirovum sacris faciendis, septemvirum epulonum, quibus postea accessit collegium sodalium Augustalium.

Tac. 3. *Ann.* 64. Illi summam potestatem habebant, et praeerat omnibus sacris publicis privatisque. Leges etiam de sacris ferre solebant, de quae omnibus causis ad sacra pertinentibus ipsi tamquam supremi iudices cognoscebant: qua in re et mulctandi jus habebant, quum ipsi nulli mulctae nulliusque arbitrio obnoxii essent. *Liv.* 1. 20. — g) Pontifex maximus dicitur, inquit *Paul. Diac.* p. 126. 10. *Müll.*, quod maximus rerum, quae ad sacra et religiones pertinent, iudex sit, vindicque contumaciae privatorum magistratuumque. Huiusque rei exempla habemus apud *Val. Max.* 1. 1. n. 2. et *Macrob.* 1. *Satur.* 16., quibus locis et in privatis et in magistratus imperium exercuisse pontifices legimus, quum de religione ageretur. Creabatur a populo in comitiis, ut apparat ex *Liv.* 25. 5. et *Cic.* 2. *leg. Agr.* 7. 18. Habebat ex Numa sacra omnia exscripta designataque, quibus diebus, quae ad templa, quibus hostiis sacra fieri deberent, atque unde in eis sumptus pecunia erogaretur. Hinc commentarii, et apud *Liv.* 4. 3. libri pontificum, et *Uat.* 2. *Ep.* 1. 26. Retinebat dignitatem tota vita: praeterea ut batur. Vectales eligebat, capitebantque: edicebat comitia, iisque praeerat rebus sacrorum, et flaminum creandorum causa: intererat arrogationibus et adoptionibus lege curiata factis, ne sacra privata familiarum aliquid detrimenti caperent. Alia multa ad eum pertinentia *T.* apud *Plin.* et alios. — Etiam in municipiis et coloniis pontifex maximus erat. *Inscript.*, quae pertinet ad Hipponium seu Vibonem Valentianum. nunc *Montelione* in Brutillis, edita in *Mem. dell' Institut. archeol.* T. 1. p. 192.

1. LUCIUS C. F. PONT. MAX. III. VIR I. D. Q. C. P. H. E. pontifex maximus, quatuor vii iurii dicendo, quinquennalis censoria potestate. II.) Translate, pontifex pro episcopo, vescovo, apud Christianos. *Sidon. carm.* 16. 6. PONTIFICALIS, e, adject. pontificale, *επιεργαστικός*, ad pontificem pertinens. *Cic.* 2. *Legg.* 21. 52. Si pontificalis maneret auctoritas. *Quid.* 1. *Fast.* 462. Arcadiae sacrum pontificale dicitur. et 3. *ibid.* 420. Accessit titulus pontificalis honos. h. e. honor pontificatus maximi, quem Augustus post Lepidi mortem assumpsit, quod ceteri deinceps imperatores fecerunt. *Liv.* 10. 7. a *meil.* Pontificalia atque auguralia insignia. *Sueton.* *Aug.* 44. Pontificales iudi. h. e. editi a pontif. max. initio honoris initi. *Auson. Grat. act.* 18. Pontificalia comitia. h. e. quibus praerat pontifex maximus maioribus pontificibus creandis. In *fragm. Festi.* Pontificale pomerium appellabant locum illum, agrumque prope murum, in quo pontifices sua constituerent auspicia. *Hoc Festi fragm. multibi inveni.*

PONTIFICANS, antis, particip. ab inusit. pontificor, pontificatu fungor. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 735. n. 463. IMPERANTE D. N. IUSTINIANO PLESSIMO AVG. ANN. BIS CONSULATVS QVARTO PONTIFICANTE APOSTOLICO VIRO DOMNO SERGIO PP. ANNO SECVNDO. Haec pertinet, si ratio habeatur consulatus quarti Justiniani Aug. II., ad annum a Chr. n. DCXXXV., quo Sergius I. Papa fuit anno II.

PONTIFICATUS, us, m. 4. pontificato, *επιεργαστήριον*, pontificis munus et dignitas. *Cic.*

Harusp. resp. 9. 18. Qui stas solemnisque caeremonias pontificatus, rerum bene gerendarum auctoritates augurio contineri putarunt. *Vellej.* 2. 59. 3. Pontificatus sacerdotio puerum honoravit. *Tac.* 1. *Hist.* 77. Otho pontificatus auguratusque honoratis jam senibus, cumulum dignitatis addidit. *Sueton.* *Cal.* 12. Priusquam inausuraretur, ad pontificatum tractus est. *Id.* *Aug.* 31. Postquam vero pontificatum maximum, mortuo Lepido, suscepit etc. *Id.* *Cres.* 13. Deposita provinciae spe, pontificatum maximum petiit. Adde *eumd.* *ibid.* 46., *Vitell.* 11. et *Tit.* 9.

PONTIFICIUM, li, n. 2. proprie est auctoritas et potestas pontificis in rebus sacris.

I.) Proprie. *Solin.* 16. *extr.* Devotionis, quam peregre prosequerentur, pontificum mox intra fines suos receperunt. *Impp. Gratian., Valentinian., et Theodos. Cod. Theod.* 16. 5. 13. Omnes, qui harum professionum vel pontificum sibi, vel ministerium vindicaverunt.

II.) Translate sumitur pro munere, facultate, potestate, iure faciendi aliquid. *Gell.* 1. 13. Re semel statuta deliberataque, ab eo, cujus id negotium pontificumque esset, etc. *Symmach.* 3. *Ep.* 17. Pontificum iterati honoris auctus, et 10. *Ep.* 44. (al. 51.) a *meil.* Ut aeternitati vestrae causae istius pontificum reservarem. *Imp. Constantin. Cod. Theod.* 8. 18. 1. Ut frundi pontificum babeant, alienandi eis licentia derogetur. *Arnob.* 2. 65. Ut enim dii certi certas apud vos habent tutelae, licentiae, potestates; ita unius pontificum Christi est dare animis salutem.

PONTIFICUS, a, um, adject. pontificale, pontificalis. *Cic. Dom.* 14. 36. Nego, istam adoptionem pontificum iure esse factam. *Id.* 1. *Nat. D.* 30. 84. Pontificum libri. Adde *eumd.* 2. *de republ.* 31. et *fragm.* apud *Non.* p. 174. 7. *Merc.* — De pede pontificio, *V. SPONDILLUS.*

PONTILIS, e, adject. ad pontem pertinens. *Veget.* 1. *Feterin.* 56. (2. 25. 2. *Schneid.* Ut stratum pontilibus emineat. *Id.* 2. *ibid.* 58. (3. 58. 1. *Schneid.*) Roboreis pontilibus stabula consternantur. Ita pro pontibus edidit *Schneiderrus.* quod idem coniecit *Gesnerus.* In simili loco *Colum.* 6. *R. R.* 30. 2. Stabula roboreis assibus constrata. et *Pallad.* 1. *R. R.* 21. Plancae roboreae supponantur stationibus equorum.

PONTIUS, a, um, adject. ad pontem pertinens. *Probus* seu *Grammat. Valtic.* editus ab *A. Maio* in *Class. Auct. T.* 5. p. 184. Haec derivatio nominum bifurmi specie nascitur, ut puta, a monte montius et montanus, a ponte pontius et pontanus.

PONTIVAGUS, a, um, adject. qui per pontem vagatur, vel mari gaudet. Absolute more substantivi usurpat. *Uct. Incertus epigr.* in *Anthol. Lat.* T. 1. p. 487. *Burmans.* Lustrent pontivagi Cumani litoreis antra, Indigenae placeant plus mihi deliciae.

PONTO, onis, m. 3. pontone, navis transtrehendis iumentis et vehiculis accommodata: sive intelligas tabulatum duobus lincibus simul colligatis fultum; cujusmodi hodieque utimur trahendiis luminibus, ubi pontes non sunt, religato ad utramque ripam fune, et sequente navi, ubi ille attrahitur: sive navem solam plano tabulato constratam, et in mari quoque utilem. De hac *Cæs.* 3. *B. C.* 29. Plerasque naves in Italiam remittit, ad reliquos milites equitesque transportandos: pontones, quod est genus navium Galliarum, Lissi relinquit. De priora *Auson. Edyll.* 12. 10. Lincibus in geminis constratus ponto sit, an pons. *Paul. Dig.* 8. 3. 38. Flumen, in quo pontonibus trajiciatur. Etiam *Gell.* 10. 25. inter varia navium nomina pontones recenset.

PONTONIUM, li, n. 2. deminut. pontonis. *Isid.* 19. *Orig.* 1. Pontonium navigium fluminale, tardum et grave, quod nonnisi remigio progredi potest.

PONTUS, i, m. 2. In plur. num. ponti, orum, Latinitas non recipit, inquit *Servius* ad *Virg.* 3. *En.* 104. — *Pontus*, πόντος, mare, Graeca vox mare significans apud Poetas.

I.) Proprie. *Ennius* apud *Priscian.* 9. p. 870. *Putsch.* Mulserat huc navem compulsam flucti-

bu' pontus. *Lucret.* 1. 7. tibi rident aequora ponti. Sic *Virg.* 1. *G.* 469. tellus quoque et aequora ponti. et *ibid.* 356. freta ponti Incipiunt agitata tumescere. *Id.* 4. *ibid.* 430. vasti gens humida ponti. *Id.* 2. *En.* 207. pars cetera pontum Pone legit, et 9. *ibid.* 121. ferri ponto. *Horat.* 3. *Od.* 3. 37. Dum longus inter saeviat Ilion Romanique pontus. *Id.* *ibid.* 27. 27. scatenus belluis pontus. *Id.* 4. *ibid.* 24. vitreo daturus Nomina ponto. *Ovid.* 13. *Met.* 900. neque enim medio se credere ponto Audet. *Seneca Oedip.* 488. Naxos Aegeo redimita ponto. — *Pontus* Graeca forma dicit *Sil.* 11. 473. Quin etiam Pagasæ ratis quum caerulea, nondum Cognita terrenæ, pontonque intrare negaret, Ad puppim sacrae cithara eliciente carinae Adductum cantu venit mare. *Fulgati libri habent* pontonque intrare negaret. *V. Lachmann.* ad *Lucret.* p. 294.

II.) Translate. ¶ 1. Est profundum, abyssus, ut *Wagner* putat ad *Virg.* 10. *En.* 377. Ecce, maris magna claudit nos objice pontus: Deest jam terra fugae. *Pontus* potest tamen poetice abundare, ut apud *Homer.* πόντος ἀδύς πύλως. ¶ 2. Pro maris fluctu. *Virg.* 1. *En.* 114. Ipsius ante oculos ingens a vertice pontus Ia puppim ferit. — *NB.* De *Ponto* nom. propr. *V. ONOM.*

PÓPA, ae, m. 1. Σούρα.

I.) Proprie est victimarius, h. e. ministro sacerdotis, victimas ad altare admovent, ac feriens: idem erat etiam victimarum venditor: item sacrificulus, qui circa domos, sacrificiis familias purgaturus, oberrabat. Apparebat ab umbilico involutus veste, nudus cetera. *Servius* ad *Virg.* 12. *En.* 120. Limus est vestis, qua ab umbilico usque ad pedes teguntur popæ. Apud *Montfaucon.* *Antiquit. illustr.* T. II. tab. 69. 73. visuntur popæ infra pectus tecti limo usque ad genua. *Sueton.* *Cal.* 32. sub fin. Admota altaribus victimis sacrinctus popæum habitu, elato alte malleo, cultuarium mactavit. *Popa* est hic, qui malleo bovem lundit: cultvarius qui jugulat. *V. Baumgarten.* ad *Sueton.* *Cal.* 32. *Propert.* 4. 3. 61. Illa dies hominis eadem denunciat agnis: Succinctique calent ad nova lucra popæ. *Cic. Mil.* 24. 65. Quia etiam audiendus sit popa Licinius nescio qui, etc. Ubi *Ascon.* ad 25. hæc adnotat: Licinium quemdam de plebe, sacrificulum, qui solitus esset familias purgare. — *Popa*, etiam fem. g. videtur significare eam, quæ victimis venalibus negotiatur. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 17. n. 75., quæ est apud *Orell.* 4276. CRITONIA Q. L. PHILENIA POPA DE INSYLIA. At *cl. Furlanetto* videbatur potius legendum *copa*, quæ nempe vinum vendit, ostessa. Ita etiam in alia *Inscript.* M. Grunni Cococotæ Porcelli apud *Gruter.* inter spuria p. 18. n. 5. Coco do, lego ac dimitto popam et pistillum: legendum videtur *copam*; ibi enim est pro *cupam*, nempe mortarium.

II.) Translate. *Popa* venter opponitur macro apud *Pers.* 6. 72. mihi trama figurae Est reliqua; ast illi tremat omento popa venter? h. e. mihi corpus ita macrum fuerit, ut vix ossibus hæreant; illi vero venter sit ita obesus, ut popa esse videatur? Etenim popæ, ut apud nos lanii et coci, obeso plerumque ventre esse solebant, quippe qui victimarum carnibus affatis expleri poterant.

PÓPANUM, i, n. 2. ποναρον, placenta lata, tenuis, orbicularis, teste *Suida*: a πέντω coquo, utpote generis rerum, quæ coquuntur. Harum placentiarum usus in sacrificiis fuit, quemadmodum indicat *Aristophanes* in *Pluto* v. 660., et *Lucianus de sacrificiis.* *Juvenal.* 6. 545. Scilicet et tenui popano corruptus Osiris. *Pansificum* Latina appellatione vocat *Sueton.* *Vesp.* 7.

PÓPELLUS, i, m. 2. popolaccio, vil plebe, gentame, δημίδιον, plabecula. *Horat.* 1. *Ep.* 7. 65. Villa vendentem tunicato scruta popello. *Pers.* 4. 15. blando caudam jactare popello.

PÓPINA, ae, f. 1. a popa, vel, ut aliis placet, a πέντω, πέντω coquo, est locus, ubi cocta obsonia et delicatiora cibi publice venduntur et comeduntur, ganea. Eo conveniebant fere gulosi

homines, luronas, balucnas, et ventri dediti, *καπλιών, ὄψωπάλειον, ἀσώτων* (It. *taverna, bettola*; Fr. *taverne, cabaret, restaurant*; Hisp. *taberna*; Germ. *d. Garküche*; Angl. *a tavern, cook's-shop, victualling-house, eating-house*).

I.) Proprie. *Plaut. Pæn. 4. 2. 13.* Bibitur, estur, quasi in popina, haud secus. *Cic. 2. Phil. 28. 69.* Hujus in sedibus pro cubiculis stabula, pro tricliniis popinae sunt. *Sueton. Tib. 34.* Dato sedilibus negotio popinas ganeasque usque eo inhibendi, ut ne opera quidem pistoria proponi venalia sinerent. *Id. Ner. 16.* Interdictum, ne quid in popinis coeli præter legumina, aut olea veniret, quam antea nullum non ebsonii genus proponeretur. *Cic. 13. Phil. 11. 24.* In lustris, popinis, alea, vinò tempus ætatis omne consumeris. *Martial. 5. 70.* In sellariolis vagus popinis, et 1. 42. fumantia qui tomacis raucus Circumfert tepidis vagus popinis. *Horat. 1. Ep. 14. 21.* fornix sibi et uncta popina Incutiunt urbis desiderium. *Id. 2. Sat. 4. 62.* immundæ popinae.

II.) Figurale. ¶ 1. Per metonymiam dicitur de ipsis cibis delicatioribus et largioribus. *Cic. 3. Phil. 8. 20.* Vino atque epulis retentus est; si illis epulae potius, quam popinae nominandæ sunt. *Id. Pis. 6. 13.* Quum isto ore factido teterrimam nobis popinam inhalassess. ¶ 2. Popina videtur dici etiam copa, *la ostessa*, si fides est *Nonio*, qui ad confirmandam vocem *Popinones*, h. e. tabernarios, qui popinam exercent, affert etiam p. 161. 17. *Merc.* illud *Lucili*: Infamam, honestam (nam honestos?) turpemque odisse popinam. *Gloss. Lat. Gr.* Popinula, *καπλιός, quod et Quicherat, emendat καπλιός.*

POPINALIS, e, adject. ὄψωπάλειος, ὄψωπάλειος, ad popinam pertinens. *Colum. 8. R. H. 16. 5.* Jam enim celebres erant deliciae popinales. *Apul. 8. Met. sub init.* Juvenis natalibus prænobillis, sed luxuriosæ popinalis.

POPINARIA, æ, f. 1. quæ popinam exercet: legitur in *Inscript.* musila apud *Henzen. 7269.* LATET HOC AMENONE SEPULCHRO.... PATRIAS POPINARIA NOA. *F.* et voc. seq.

POPINARIUS, ii, m. 2. tavernario, balotiere, ὄψωπάλειος, qui popinam exercet. *Lamprid. Alex. Sev. 49. sub fin.* Quum Christiani quemdam iocum, qui publicus fuerat, occupassent, contra popinarij dicerent; sibi eum deberi, rescripsit, melius esse, ut quomodocumque Deus ille colatur, quam popinariis dederit. *Firmic. 4. Mathes. 15.* Hospites, popinarij, tabernarij, myropolæ. — *V.* voc. præced.

POPINATOR, oris, m. 3. qui popinam frequentat, popino. *Macrob. 7. Saturn. 14.* Apud popinatores pleraque scilamentorum cernimus proposita.

POPINO, onis, m. 3. *leccardo, ghiottone, taverniere, crapulone, ἀσώτος*, heluo, gulo, qui se popinis dedit. *Varro* apud *Non. p. 161. 16.* *Merc.* Quis poculis argenteis chorum introibit? popino. *Horat. 2. Sat. 7. 39.* Imbecillus, iners, sibi quidvis, adde, popino. *Sueton. Gramm. 15.* Lurconem et nebulonem popinonemque appellans.

POPINOR, oris, ari, dep. 1. *darsi alla crapula, λυγνύω*, heluo, indulget popinis. *Trebell. in XXX. Tyrann. 29. de Celso.* Dum Gallienus popinatur, et balneis ac lenonibus deputat vilam, etc.

POPINŪLA, æ, f. 1. parva popina, vel copa. *V.* POPINA II. 2.

POPLES, ius, m. 3. pars ea, quæ genu opposita est: ex post et plico, quia post genu plicetur ac curvetur, *ἰγνύα* (It. *piegatura o giuntura inferiore del ginocchio*; Fr. *jarret*; Hisp. *jarreta*; Germ. *die Kniebeuge, Kniekehle*; Angl. *the ham of the knee*).

I.) Proprie. *Colum. 6. R. H. 12. 3. de bove.* Oleo et sale genua poplitesque et crure confricanda sunt. *Liv. 22. 51.* Quosdam et læcentes viros succisio feminibus poplitesque invenerunt. Sic *Virg. 9. Æn. 762.* et succiso poplite Gygen recipit. *Plin. 11. Hist. nat. 45. 101. (248).* Elephas poplites intus secit, hominis modo. *Id. 28. ibid. 6. 17. (59).* Ascendere gravi-

dis, vel quum remedia alicui adhibeantur, digitis pectinatim inter se implevis, veneficium est: idque compertum tradunt Alcmena Herculem pariente: pejus, si circa unum ambove genua, itam poplites alternis genibus imponi. Ideo hæc in conciliis ducum potestatum fieri vetere majores, velut omnem actum impediendâ; veluere vero et sacris votivæ simili modo interesse. Hinc de Lucina Alcmena Herculem parturientis scilicet loquitur apud *Ovid. 9. Met. 297.* Utque meos audit gemitus, subsedit in illa Anle fores aras, dextroque a poplite lævum Pressa genu, digitis inter se pectine junctis Sustinuit nixus, et mox divam residentem vidit in ara, Brachiaque in genibus digitis connexa tenentem. Hujusmodi porro poplitum cum genibus alterna implicatio apud Romanos olim fascinationis evitandæ causa, nunc apud nostrates urbanitatis et eorum, quibuscum versamur, reverentiæ gratia improbat.

II.) Translate usurpatur pro genibus. *Lucret. 4. 952.* Brachia palpebræque cadunt, poplitesque cubant. Sæpe tamen summittunt viresque resolvunt. *Virg. 12. Æn. 927.* incidit ictus Ingens ad terram duplicato poplite Turnus, h. e. genu flexo. *Horat. 2. Sat. 7. 97.* Contento poplite mirari aliquid, a *piè fermo.* *Catull. 64. 366.*; et *Val. Flacc. 6. 245.* submisso poplite, *piegato il ginocchio.* et *Stat. 6. Theb. 590.* flexo poplite sidere. *Lucan. 1. 613.* Victima deposito præbebat poplite collum. *Curt. 6. 1. et 9. 5.* Excipere se poplilibus, *alzarsi, sostenersi sulle ginocchia.* *Claudian. 2. Rapt. Pros. 34.* vestis poplite fusa tenus, *sino al ginocchio.* — In recto singul. *Lucan. 9. 770.* Membra natant sanie: suræ fluxere: sive ullo Tegmine poples erat.

POPULICE, adverb. ant. pro publice. *Tab. Banti. lin. 9.* VT BONA EIUS POPLICE POSSIDEANTUR FACITO.

POPULICITUS, adverb. publice. *Ennius* apud *Gell. 16. 10.* Proletarij populicitus scutoque ferroque Ornatur ferro, a *spese del pubblico.* et *Plaut. Stich. 3. 2. 35.* Ambracia veniunt huc legati populicitus. Alii, et ipsi *Fahlen.* et *Fieckelsen.*, utroque loco leg. *publicitus*: et apud *Plaut.* etiam *publice*.

POPULICOLA et poplicola, æ, m. f. cognomen fuit P. Valerii, qui in locum L. Tarquinij Collatini consul a populo suffectus fuit: ita dictus a *populus* pro *populus*, et *colo*, quasi populum coleret observaretque, ut *plebicola*, qui plebem colit, quia fasces ei in contione submisit, et de provocazione adversus magistratum legem tulit, ut *Liv. 2. 7. et 8. et Val. Mar. 4. 1.* narrat. *V.* plura in ONOM. — Hinc poetice de quocumque populi studioso. *Sidon. carm. 23. 80.* Inter publicolas manu feroces Trunco Mucius eminet lacerto.

POPULICES, a, um, adject. publicus: a *populus.* *Ennius* apud *Cic. 7. Fam. 6.* Multi suam rem bene gessere et publicam patriam procul. *Plaut. Trin. 1. 1. 16.* Remorantque faciunt rei private et poplice. Alii, et ipsi *Fahlen.* et *Fieckelsen.*, utrobique leg. *publicus.* *Inscript.* optimæ notæ apud *Gruter. 204. lin. 13.* AGRI POPULICI QVON LANGENSES POSSIDENT, ita sæpe in eod. lapide. Alia *ibid. 150. 6.* ITEMQUE FEGEVI VT DE AGRO POPLICO ARATORIBVS CREDERENT PASTORES. Sic *Tab. Banti. lin. 3.* NEVE IS IN POPLICO LNYCI PRÆSENTAM BABETO. Cf. *Senatus-consult. de Bacchan.* SACRA NE QVISQVAM FEGISSET NEVE IN POPLICO NEVE IN FREIVATOD.

POPULIFUGIA. *V.* POPULIFUGIA.

POPULUS, i, et

POPŪLUS, i. *V.* POPULUS init.

POPPYSMA, æus, n. 3. *πoppύσμα*, palpum, vel sonus hægæ, manibus ac similibus modis excitatus ad favorem ostendendum. Proprie est oris pressi sonus, et labiorum in se collisorum strepitus, ut fit quum cupide osculamur: a *πoppύζειν* *sibilare*: quod quidam etiam exponunt *applotere*, idest itilisis manibus inter se et palma cum palma collata plausum edere. *Juvenal. 6. 583.* frontemque manuque Præbebit vati orebrum poppysma roganti. *Vet. Scholast. ad h. l. Pop-*

pysma oris pressi sonus, ut (*corrige* aut) labiorum in se collisorum strepitus. *Plin. 28. Hist. nat. 2. 5. (25).* Fulgetras poppysmis adorare, consensus genitum est. Hoc poppysmis potest esse etiam a recto *poppysmus* (Græce enim est etiam *πoppύσμος*, ut apud *Xenoph. περὶ ἰππικ. c. 9. § 10.*) sed etiam neutra in a Dativum plur. in se habent, ut *epigrammatis, peristromatis*, etc. *V.* — De sibilo cunali imitantis pedium. *Martial. 7. 18.* Quis ridere potest fatui poppysmata cunni?

POPPYSMUS. *V.* in voc. præced.

POPPYZON, ontis, m. 3. *πoppύζων*, particip. verbi *πoppύζειν*, quod significat blande contrectare, palpate, tenui sibilo ore emisso, quod facere ii solent, qui equos feroces demulcera et miltes reddere volunt. *Plin. 35. Hist. nat. 10. 36. (104).* Quum pinget poppyzonta retinentem equum. *poppyzonta* est Accusativus singul. Græce positionis. *Sillig. legit par equum. h. e. equorum.*

PŪPŪLĀBĪLLIS, e, adject. qui populari potest. *Ovid. 9. Met. 263.* Interea quocumque fuit populabile flammæ, Muteiber abstulerat.

PŪPŪLĀBUNDUS, a, um, adject. *ἐξλαπαζών*, qui populatur, prædabundus. *Liv. 1. 15.* In fines Romanos excurrerant, populabundi magis, quam Iusti more belli. *Sisenna* apud *Non. p. 471. 23.* *Merc.* Protinus agros populabundus ad Nuceriam convertit. Alii Nuceriam. Adde *eumd.* apud *Gell. 11. 15. V.* VITABUNDUS.

PŪPŪLĀCĪA et

PŪPŪLĀRIA, ium, *V.* voc. seq.

PŪPŪLĀRIS, e, adject. *Popularis* antique pro *popularis, populus.* *Ennius* apud *Gell. 12. 2.* is dictus ois popularibus olim. *Alii et ipse Vah-ten.* leg. *popularibus.* — Comp. *Popularior* I. 1. — Popularis est ad populum pertinens, *δημοτικός* (It. *popolare, del popolo*; Fr. *du peuple, qui concerne le peuple, qui émane du peuple, populaire*; Hisp. *popular*; Germ. *zum Volk, ke gehörrig, das Volk bestimmt, volksthümlich*; Angl. *of or belongin to the people, popular*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cic. 2. Legg. 4. 9.* Ante quam ad populares leges venies, vim istius celestis legis explana. h. e. populorum scito conditas. *Id. 1. ad Q. fr. 1. 8. sub fin.* Patere aures tuas querelis omnium: nullus inopiam ac solitudinem non modo illo populari accessu ac tribualli, sed ne domo quidem et cubiculo esse exclusam. *Id. 4. Acad. (2. pr.) 2. 6.* Popularis certus, et mox. *Populares* illustresque laudes. *Id. 2. Off. 10. 35.* Popularibus verbis est agendum et usitatis, quum loquimur de opinione populari. *Id. 3. Legg. 6. 14.* Veteres acute illi quidem, sed non ad hunc usum popularem atque civilem de republica diserebant. *Id. 1. Orat. 23. 108.* Sunt enim varia, et ad vulgarem popularemque sensum accommodata, omnia genera hujus forensis nostre dictionis. *Plin. 13. Hist. nat. 4. 9. (48).* Ex reliquo genere plebejæ videntur et quas tragemata appellant; nam in alia parte Phœnices Ciliicæque populari etiam nomine a nobis appellantur balani. *Id. 7. ibid. 56. 57. (199).* Regiam civitatem Ægyptii, popularem Attici invenerunt. h. e. quæ populi arbitrio gubernatur, *democrasia.* Alter *Plin. 1. Ep. 8. a med.* Utilissimum munus, sed non perinde populare. h. e., ut ait *Forcellinus*, populo gratum et jucundum. Sic *Lactant. Ira D. 5.* Favorabilis admodum et popularis oratio. — *Popularia sacra* apud *Festum p. 253. 13. Mill.* ex *Labeone*, sunt quæ omnes cives faciunt, nec certis familijs attributa sunt, Fornacalia, Parilia, Lararia, porca præcidanea. — *Cic. fragm. pro C. Cornel.* apud *Ascon.* Quod passus esset tum primum a populari consensu senatoria subsella separari. h. e. a loco in theatro, ubi populus, id est plebs sedebat, videlicet inedia et summa cavea: qui *popularia* etiam absolute dicitur, ut *equestria* locus, unde equites spectabant: sic apud *Sueton. Domit. 4. extr.* Et quia pars major (*missilium*) intra popularia deciderat, etc. *Id. Claud. 23. a med.* Germanorum legati in orchestra sedere permittit, simplicitate eorum et fiducia motus,

quod in popularia deducti, quum animadvertissent Partibus et Armenios sedentes in senatu, ad eadem loca sponte transierat. *Tac.* 13. *Ann.* 54. idem aliis verbis, et ab Nerone factum narrat. Sunt qui utrobique ad vocem popularia subintelligendum putant *subsellia*. — Similiter *populare* generatim et absolute occurrit apud *Cic.* 1. *leg. Agr.* 8. 23. Nihil tam populare, quam pacem, quam concordiam, quam otium reperimus. *h. e.*, ut ait *Forcellinus*, tam populo gratum et jucundum. Sic *Liv.* 7. 33. Et, quo nihil popularius est, quibus artibus petierat magistratus, iisdem gerebat. et *Plin. Paneg.* 77. Populare gratumque audientibus. ¶ 2. Speciatim, qui ad nostrum populum vel nationem pertinet, patrius, domesticus, *nazionale*. — a) Adjective de rebus physicis. *Ovid.* 7. *Met.* 408. ramumque tenens popularis olivæ. *h. e.* quæ plurima in ejus patrio solo colitur et in honore habetur. Loquitur de rege Athenarum, quæ sub tutela Minervæ sunt, cui sacra oliva. *Id.* 1. *ibid.* 577. popularia Numina. *h. e.* ejusdem regionis. — b) *Popularis*, is, m. 3. absolute, substantivorum more, de hominibus, dicitur qui est ejusdem populi, civis, municeps, incola, conterraneus, *compatriota*, *paesano*, *συμπάτριος*. *Nævius* apud *Festum* p. 317. 27. *Müll.* Seseque si perire mavolunt ibidem, quam cum stupro redire ad suos populares. *Plaut. Pæn.* 5. 2. 79. O mi popularis, salve. *Ter. Eun.* 5. 9. 1. O populares, equis me vivit hodie fortunior? *Id. Adelp.* 2. 1. 1. Obsecro, populares, ferte misero atque innocenti auxilium. *Cic.* 1. *Legg.* 23. 61. Seseque non his circumdatum mœnibus popularem alicujus definiti loci, sed civem totius mundi agnoverit. Ita legit *cl. Fahlent.*; at *Orellius* aliter omnia. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 37. 118. At hoc Thales Anaximandro populari et sodali suo non persuasit. *Id.* 10. *Att.* 1. Ego vero Solonis, popularis tui, ut puto, etiam mei, legem negligam. *Cicero*, quum hæc scripsit, Athenis vitam agebat. *Ovid.* 12. *Met.* 191. Popularem esse alicui. *Sall. Jug.* 62. Metellus, converso equo, animadvertit, fugam ad se versum fieri; quæ res indicabat populares esse. *de sui.*

II.) Translate. ¶ 1. Generatim, et quidem — a) De bestiis et plantis. *popularis* usurpatur de ea quæ est ejusdem regionis. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 57. 82. (224). *de glirib.* Quæ in re notatum, non congregare nisi populares ejusdem silvæ: et, si misceantur alienigenæ, annæ vel monte discreti, interire dimicando. *Ovid.* 1b. 503. *Lexna* popularis. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 13. 12. (43). *de prunis.* Simul dici possunt populares eorum myxæ, quæ et ipsæ nunc cæperunt Romæ nasci, insitæ sorbis. — b) Item de hominibus, qui ejusdem sunt fortunæ et conditionis. *Ter. Phorm.* 1. 1. 1. Amicus summus meus et popularis Geta. *h. e.* servus, ut ego. — c) Item de iis, qui ejusdem sunt factionis et societatis. *Sall. Cat.* 23. Quum ad jusjurandum populares sceleris sui adigeret. et *ibid.* 25. Quod factum primo populares conjunctionis concusserat. *Seneca Vit. beat.* 13. In vitis hoc nostris popularibus dicam. *h. e.* mæ sectæ Stoicis. ¶ 2. Specialiter et sæpe, in re, uti ajunt, politica, *popularis* dicitur populi studiosus et factor, ejusque gratiam captans, *φιλοπολιτης*, *democratico*. — a) Adjective. *Cic.* apud *Non.* p. 242. 31. *Merc.*, scil. 2. *de republ.* 23. Statu esse optimo constitutam rempublicam, quæ ex tribus generibus illis, recali et optimati et populari confusa modice. *Id. Cluent.* 28. 77. L. Quinctius como maxime popularis, qui omnes rumorum et contionum ventos colligere conuisset. *Id.* 1. *leg. Agr.* 7. 23. Consul veritate, non ostentatione popularis. *Id.* 4. *Cat.* 5. 9. Animus vere popularis, salutis populi consulens. *Liv.* 2. 24. Populare ingenium. — *Aura popularis*, gratia et favor populi, quem affectant, qui populares esse volunt. *Cic. Harusp. resp.* 20. 43. *Horat.* 3. *Od.* 2. 20. et *Virg.* 6. *Æn.* 817. — b) *Populares* absolute, substantivorum more. *Cic. Sext.* 45. 96. Duo genera semper in hac civitate fuerunt eorum, qui versari in re publica atque in ea se excellentius gerere studuerunt:

quibus ex generibus alteri se populares, alteri optimates et haberi et esse voluerunt. Qui ea quæ faciebant, multitudini jucunda esse volebant, populares; qui autem ita se gerebant, ut sua consilia optimo cuique probarent, optimates habebantur. *Id.* 1. *Off.* 25. 85. Qui parti civium consulunt, partem negligunt, rem perniciosissimam in civitatem inducunt, seditionem atque discordiam: ex quo evenit, ut alii populares, alii studiosi optimi cujusque videantur, pauci universorum. V. OPTIMATES. ¶ 3. *Populares*, populus urbis, plebs urbana: et distinguuntur a militibus, qui extranei plerumque esse solebant posterioribus R. imperii temporibus. *Sall. Jug.* 7. Homo tam acceptus popularibus. *Forcellinus* hunc *Sallustii* locum attulit, qui aliter interpretandus videtur. *Justin.* 26. 3. 5. Quæ res suspecta primo virgini, dein popularibus militibusque invisa fuit. *Capitolin. M. Aurel.* 17. Pestilentia gravis multa millia et popularium et militum interemerat. *Ulp. Dig.* 1. 12. 1. *ad fin.* Debet dispositos milites stationarios habere ad tuendam popularium quietem. ¶ 4. *Popularis* etiam dicitur humilis, vilis, soldidus, teste *Donato* ad *Ter. Phorm.* 1. 1. Hinc *Caio R. R.* 88. Sal populare. *h. e.* vulgare, quo populus passim utitur. *Colum.* 9. *R. R.* 11. 4. *de apibus.* Popularis notæ pulli. *h. e.* fetus plebis apum, quibus opponuntur pulli regum. — *Populare* carmen apud *Senec. Œdip.* 402. est peculiare, proprium et solemne toti populo. — *Popularia* agere, *h. e.* nugatoria, vel puerilia. *Laberius* apud *Non.* p. 150. 25. *Merc.* Popularia agimus per ludum. *Alii leg.* popularia eodem sensu, quam *lectionem* tuetur O. Ribbeck. *Comic. Lat. reliq.* p. 245. — Hinc

Popularis, is, m. 3. absolute. V. sub I. 2. b. *Populares*, ium, m. plur. 3. V. sub II. 2. b. *Popularia*, ium, n. plur. 3. V. sub I. 1. in fin. et sub II. 4. in fin.

PŌPŪLĀRĪTĀS, atis, f. 3. ¶ 1. Aliquando ponitur pro conjunctione, quæ debet esse inter populares, seu pro amicitia, quæ ex ejusdem patriæ habitatione contrahitur. *Plaut. Pæn.* 5. 2. 81. Si quid opus est, quæso, dic atque impera Popularitatis causa. ¶ 2. Sæpius est studium populi, humanitas, blanditiæ, quibus populi favorem aucupamur, *grazia* e favore *popolare*, *popolaritā*, *δημαγωγία*. *Plin.* 6. *Ep.* 31. Homo munificus et innoxie popularitatis. *Alii leg.* innoxie popularis. *Sueton.* Tit. 8. Ne quid popularitatis præmitteret, non nunquam in thermis suis, admissa plebe, lavit. *Tac.* 3. *Ann.* 69. Quanto rarior apud Tiberium popularitas, tanto lætioribus animis accepta. *Stat.* 2. *Silv.* 7. 69. Et gratus popularitate Magnus. *Sidon. Carm.* 9. 295. Et carus popularitate princeps. *Id. Carm.* 23. 400. Alter, dum popularitate gaudet, Dexter sub cuneis nimis cucurrit. *h. e.* plausu populi, qui in cuneis sedebat. *Id.* 1. *Ep.* 7. *ante med.* Præfecturam primam gubernavit cum magna popularitate, consequentemque cum maxima populatione. ¶ 3. Est etiam abstractum populi, *h. e.* multitudo, nimius numerus, ut videtur, apud *Tertull.* *de anim.* 3. Dum solemnes etiam migrationes, quas *ἀποικίας* appellant, consilio exonerandæ popularitatis, in alios fines evamina gentes eructant. *Fortasse legendum* est popularitatis, quam voc. V. ¶ 4. Occurrit etiam pro alicujus rei participatione. *Donatus* ad *Ter. Adelp.* 2. 1. 1. Popularitas in omnis rei consortium sumitur.

PŌPŪLĀRĪTER, adverb. *populariter*, *δημοτικῶς*. ¶ 1. Generatim est idem ac more populi, vulgo, pro populari insectia, ut *Populariter* agere, loqui, scribere, etc. *Cic.* 6. *de republ.* 22. Homines enim populariter annum tantummodo solis, idest unius astri, reditu metiuntur. *Id.* 2. *Fin.* 6. 17. Loqui populariter. *Id.* 5. *ibid.* 5. 12. Duo genera librorum sunt, unum populariter scriptum, quod *ἐξωτερικόν* appellabant; alterum limatius, quod in commentariis reliquerunt. ¶ 2. Interdum ponitur pro seditione, cum gratia populi. *Cic.* 2. *Off.* 21. 73. Sed quum in agendo multa populariter, tum illud male, non esse in

civitate duo millia hominum, qui rem haberent. *Id. Cluent.* 34. 93. Contiones quotidianæ seditiose ac populariter excitatæ. *Juvenal.* 3. 37. Quemlibet occidunt populariter.

PŌPŪLĀTIM, adverb. catervatim, in universum, per populos. *Pomponius* apud *Non.* p. 150. 20. *Merc.* Poeta placuit populatim omnibus. *Cæcilius* *ibid.* p. 154. 14. Ego te perdidisti, qui omnes servos perdo populatim?

PŌPŪLĀTIŌ, ōnis, f. 3. duo diversa significat: scilicet

A) *Populatio* a v. *populus* est actus populandi, prædationis, direptionis, *πόρθησις* (II. *saccheggio*, *sacco*, *ruberia*, *quasto*; Fr. *dévastation*, *ravage*, *pillage*; Ilisp. *devastacion*, *asolamiento*, *pillage*, *saqueo*; Germ. *die Verheerung*, *Verwüstung*, *Plünderung*; Angl. *a laying waste*, *depopulating*, *ravaging*, *ransacking*, *spoiling*, *pillaging*, *plundering*).

I.) Proprie. *Liv.* 3. 3. *in fin.* Equos populationibus incursionibusque meliores esse. *Id.* 2. 64. Populationem adeo effuse fecit, ut nihil bello intactum relinqueret, multiplicique capta præda rediret. *Cæs.* 1. *B. G.* 15. Hostem rapinis, pabulationibus populationibusque prohibere.

II.) Translate. ¶ 1. Concreto, uti ajunt, sensu est ipsa præda. *Liv.* 2. 43. Veientes, pleni jam populationum, Romam ipsam se oppugnatos minabantur. ¶ 2. De bestiis fruges passim absumentibus. *Colum.* 2. *R. R.* 19. 1. Ea res a populatione murium fornicarumque frumenta defendit. *Id.* 3. *ibid.* 21. 5. Vindemia populationibus volucrum pluviiisque aut ventis lacessita dilabitur. ¶ 3. In re morali. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 34. 53. 104. Quum populatio morum atque luxuria non aliunde major, quam etc. *quasto*, *corruttela*. et *Colum.* 1. *R. R.* 5. 7. Villa juncta militari viæ prætereuntium viatorum populationibus et assiduis divertentium hospitium divexat rem familiarem.

B) *Populatio* a n. *populus* est populi multitudo, *popolazione*. *Sedul.* 4. 275. Flebant germanæ, sicut populatio præsens.

PŌPŪLĀTOR, ōris, m. 3. qui populatur, depopulator, director, *saccheggiatore*, *quastatore*, *πόρθητής*.

I.) Proprie. *Liv.* 3. 68. *sub fin.* Populatores agrorum fusos fugatosque castris exiit. *Ovid.* 13. *Met.* 655. Trojæ populator Atrides. *Martial.* 7. 26. Tuscæ glandis aper populator. *Val. Flacc.* 1. 683. Calabri populator Sirius arvi incubuit.

II.) Translate. *Quintil. declam.* 12. 24. *extr.* Populatur eversorque civitatis. *Claudian.* 1. *in Ausp.* 35. Et luxus populator opum. et 2. *ibid.* 377. sic attonitis ad litora pisces Equoreus populatur agit.

PŌPŪLĀTRĪX, Icis, f. 3. quæ populatur, *saccheggiatrice*, *quastatrice*.

I.) Proprie. *Stat.* 3. *Silv.* 2. 86. Siculi populatrix virgo præfandi. *h. e.* Scylla. *Claudian.* 3. *Rapt. Pros.* 165. attonitus stabulo ceu pastor inani, Cui pecus aut rabies Penorum incopina leonum, Aut populatrices infestaverat catervæ.

II.) Translate. *Martial.* 13. 104. Hoc tibi Thesei populatrix misit Hymetti Pallados a silvis nobile nectar apis.

PŌPŪLĀTUS, a, um. V. POPULOR.

PŌPŪLĀTUS, us, m. 4. *saccheggio*, *πόρθησις*, populatio. *Lucan.* 2. 634. Audent Hesperii sævis populatibus agri. *Claudian.* 1. *in Eutrop.* 244. squalent populatibus agri.

PŌPŪLĒTUM, i, n. 2. *λευκός*, locus, ubi multæ populi consilte sunt. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 6. 8. (61). Antea Cæcubo erat generositas celeberrima in palustribus populatibus.

PŌPŪLĒUS, a, um, adject. *di pioppo*, *λευκός*, ad populum arborum pertinens. *Ennius* apud *Auson.* *Egill.* 5. 160. *populea* frons. Sic *Virg.* 10. *Æn.* 190. et 8. *ibid.* 32. Frondes populeæ. *Id.* 4. *G.* 511. Qualis populea mœrens philomela sub umbra. *Horat.* 1. *Od.* 7. 23. Populea corona. *Seneca Herc. Œt.* 1641. silva.

PŌPŪLĪFER, fera, ferum, adject. populorum arborum felax. *Ovid.* 2. *Amor.* 17. 32. Frigidus

Eurotas, populiferque Padus. Adde eumd. 1. *Met.* 579.

POPULIFUGIA et Populifugia, ōrum, n. plur. 2. *Piso* apud *Macrobi.* 3. *Saturn.* 2. a *med.* Postridie Nonas Jul. re bene gesta, quum pridie populus a Tuscis in fugam veras sit, unde Populifugia vocatur, post victoriam certis diebus fiat vitulatio. Paulo aliter *Varro* 6. *L. L.* 18. *Müll.* Dies Populifugia videtur nominatis, quod eo die tumultu repleta fuerit populus; non multo enim post hic dies, quam decessus Gallorum ex urbe, et qui um sub urbe populi, ut Ficuleates ac Fidenates at finitimi alii, contra nos conjurarunt. Aliquot ausus diel vestigia fugæ in sacris apparent, de quibus rebus Antiquitatum libri plura referunt. *Vet. Calendar.* apud *Gruter.* 133. et apud *Orell.* vol. 2. p. 394. in *Jul. Non.* POPULIF. NP.

POPULISCITUM, i, n. 2. decreto del popolo, *ψήφισμα*. Legitur aliquoties in quibusd. MSS. apud *Nepot.*, ut in *Aristid.* 1. *extr.* et *Alcib.* 5. et *Epan.* 7. et *Phoc.* 2., ubi in editis semper est plebiscitum.

POPULITO, as, are, a. 1. frequentat. a *populo*. *Papir.* *Dig.* 49. 1. 21. *extr.* Quum fructus agrorum populitarentur ab adversario. Ita *Torrentin.*, alii popularentur.

POPULNEUS et

POPULNEUS, a, um, adject. di *pioppo*, populneus, *λευκίνοσ*. *Cato R. R.* 5. Frondem populneam, ulmeam, querneam cæditio. *Alii leg.* populneam: quomodo et *Plin.* 16. *Hist. nat.* 24. 38. (92). hunc eundem *Catonis* locum referens, ubi tamen *Sillig.* pro populnea legit a *populo*. *Colum.* 6. *R. R.* 3. 6. Probatul maximo ulmea, post fraxinea, et ab hac populnea. *Id.* 12. *ibid.* 43. 4. Arida populnea, vel abiagna scobe virides uvas custodiunt. *Plaut. Cas.* 2. 6. 32. Num ista aut populna sors, aut abiagna est tua?

POPULO, as, avi, atum, are, a. et frequentatius

POPULOR, ōris, atus sum, ari, dep. 1. Part. *Populans* I. a. et II. a.; *Populatus* I. a. et b. et II. a. et b.; *Populaturus* I. a.; *Populandus* I. a. et II. a. — *Populari* tricto sensu est populum cædibus absumere, ut ait *Forcellinus*, qui affert loc. *Liv.* 3. 6., *Propert.* 2. 7. 7. et *Ovid.* 1. *Met.* 249., quæ *V.* infra. Recentioribus vero *populari* est depopulari, igni ferroque corrumpere, vastare, prædas agere, diripere, absumere: a *populus*, quia populo, ut ait *Forcellinus*, et integræ regioni damnum inferitur; vel quia depopulatores, ut alii volunt, populi more, turmatim hac et illac disparguntur, *ρεπδω* (II. *saccheggiare*, *mettere a sacco*, *dare il guasto*, *rubare*; Fr. *dévaster*, *ravager*, *pillar*, *dépeupler*, *désoler*, *détruire*, *anéantir*; Hisp. *devastar*, *despojar*, *asolar*, *saquear*, *pillar*, *arruinar*, *destruir*; Germ. *verwüsten*, *verheeren*; Angl. *to depopulate*, *desolate*, *ravage*, *ransack*, *lay waste*, *destroy*, *spoil*, *plunder*, *pillage*).

I.) Proprie. — a) Forma *populor*. *Nævius* apud *Non.* p. 90. 29. *Merc.* Romanus exercitus insulam (*Melitum*) integram urit, populatur, vastat. *Cic.* 1. *Off.* 10. *ad fin.* Quum triginta dierum essent cum hoste pactæ indulgiæ, noctu populabatur agros. Sic *Cæs.* 5. *B. G.* 56. Pronunciat, se Remorum agros populaturum. et *Curt.* 4. 1. 31. Castrisque positis, victores ad populandos agros eduxit. *Liv.* 3. 23. Ita bifariam consules ingressi hostium fines, ingenti certamine, hinc Volscos, hinc *Æquos* populantur. Rursus *Curt.* 4. 9. 8. Eidem mandatum, ut regionem, quam Alexander esset aditus, popularetur atque uret. *Flor.* 2. 17. *sub fin.* Omnia igni ferroque populatur. Adde eumd. *ibid.* 2. et 3. 7. Sic *Lucan.* 2. 445. Arva feroc populatur et igni. *Stat.* 3. *Theb.* 291. Geticas populatur cædibus urbes. avendo spopolato. *Claudian.* VI. *cons. Honor.* 132. piratica puppis, Quæ, cunctis infensa fretis, scelerumque referata Divitiis, multasque diu populata carinas, etc. *Sil.* It. 6. 649. errantibus armis, Quo spolia invitant, transfert populantia signa. — b) Forma *populo*. — Active. *Pacuvius* apud *Non.* p. 39. 32. *Merc.* Patriam pop-

ulavit meam. *Claudius Quadrigrar.* *ibid.* p. 471. 20. Agrum Nolanum populare cepserunt. *Virg.* 12. *Æn.* 263. et litora vestra Vi populat. *Propert.* 2. 7. 7. Illic olim ignaros luctus populavit Achivos. — Passive. *Liv.* 3. 6. Urbem Romanam deum ira morbo populari. *Id.* *ibid.* 3. *sub fin.* In oppida sua se recepere, uri sua populari qua passi. *Cic. Divin.* in *Q. Cæcil.* 1. 2. Sicull nunc populati atque verati, cuncti ad ma publice sæpe venerunt. *Id.* 5. *Verr.* 52. 122. Populata verataque provincia. et *Divin.* in *Q. Cæcil.* 3. 7. Provincis populata, verata, funditus erarsæ. *Horat.* 3. *Od.* 5. 23. et arva Martia coli populata nostro. *Eutrop.* 9. 8. Pannonia a Sarmatis Quadisque populata est. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 55. 81. (217). Cuniculi famem Balearum insulis, populatis messibus, afferentes. consumate, absumptis. *Cf. Sil.* It. 3. 208. Quantus per campos populatis montibus actas Contorquet silvas squalenti largore serpens etc.

II.) Translate est absumere, consumere, corrumpere. — a) Formâ *populor*. *Virg.* 12. *Æn.* 524. Dant sonitum spumosi amnes et in æquora currunt, Quisque suum populatus iter. *h. e.* riuendo et corrumpendo quacumque fluunt. *Ovid.* 1. *Met.* 249. fœcis populandas tradera gentes. *Sil.* It. 10. 555. Tum, face conjecta, populari fervidus ignis flagrantem molenti. *Ovid.* 2. *Met.* 319. rutilos flamma populante capillos. *Id. Medic. fac.* 45. formam populabitur ætas. *Seneca Hippol.* 377. Populatur artus cura. et *ibid.* 1095. Et ora durus pulcra populatur lapis, *guasta*, *disformata*. et *Claudian.* 1. *Rapt. Pros.* de vento subterraneo in *Ætna*, 174. Patria multivagis populatur salibus antra. *h. e.* eredit, diruit, perumpit. *Sil.* It. 12. 243. Solvitur omnia decus leto, niveosque per artus It Stygius color et formâ populatur honores. Hyperbole est in illo *Stat.* 5. *Theb.* 1. populataque gurgitis alveum Agmina linquebant ripas. scil. quasi totum fluvium bibendo essiccassent. — b) Formâ *populo*. *Plaut. fragm.* apud *Diomed.* 1. p. 395. *Putsch.* Quæ ego populabo probe. *Virg.* 1. *G.* 185. populatque ingentem farris acervum. *Curculio*, atque *Inopi* matuens formica senectæ. — *Id.* 6. *Æn.* 495. Deiphobum vidit tacerum crudeliter ora, Ora manusque ambas, populataque tempora raptis Auribus, et truncas inhonesto vulnere nares. *guastate*, *disformate*. et *Seneca Agam.* 503. Navis lacera, et omni decore populato levis. *guasto* *ogni* *ornamento*. et *Ovid. Halieut.* 36. *de polypo.* Brachia dissolvit, populatumque expulit banum. *h. e.* esca spoliatur. *Apul. de Mag.* Caput juvenis barba et capillo populatum.

POPULŌSITAS, atis, f. 3. multitudo, ut *Populositas* summa deorum, *Arnob.* 3. 5. Sic *Fulgent.* 1. *Mythol.* 24. Mercurius Argum luminum populositate conceptum interemit. *Macrobi.* *de differ. Gr. Latin. Verbi*, ubi agit de plurali numero p. 2745. *Putsch.* Et si omnis multitudo constat ex singulis, recte est præmissa unitas et secute populositas.

POPULŌSUS, a, um, adject. Comp. *Populosior* et Sup. *Populosissimus*. — *Populosus* est populo abundans, hominibus frequens, *popolato*, *popoloso*, *numeroso*, *πολυάνθρωπος*. *Nemesian.* *Cynez.* 136. tibi si placitum populosos pascere fetus. scil. eorum. *Apul. Florid.* n. 6. Indi gens populosa cultoribus, et finibus maxima. *Id.* 5. *Met.* Populosa familia. *Sidon. carm.* 15. 27. Plurimus hic Briareus populoso corpore pugnat. *Veget.* 3. *Milit.* 19. *sub fin.* Contra quem alter populosior, vel fortior immittitur globus. *Solin.* 52. In Gange insula est populosissima.

POPULUS, i, m. 2. *Poplus* per synopen poetis concessam. *Plaut. Amph. prol.* 101. et 1. I. 103. Thebano poplo. *Id. Cas.* 3. 6. Præsidium popli. *Id. Asin. prol.* 4. Auritum poplum. Habetur etiam in fragm. antiquissimæ Inscriptionis columnæ *Rostratæ* apud *Gruter.* 404. 1. — Item *populus* antique. In formula concipiendi *ferias*, apud *Gell.* 10. 24. Die noni populo Romano Quiritibus Compitalia erunt. In alia capiendæ *Vestalis* ex *Fab. Pictor.* apud eumd. 1.

12. Sacerdotem *Vestalem* facere pro populo Romano Quiritibus. Adde *Ennii* locum apud *Varron.* 7. *L. L.* 28. *Müll.* aliam apud *Non.* p. 150. 8. *Merc.*, aliam *ibid.* p. 385. 17. etc., quibus locis per o mediam syllabam multi libri habent: atque hanc scriptionem agnoscit etiam *Mar. Victorin.* 1. *Gramm.* p. 2458. *Putsch.* Similiter *populus* legitur in *Tab. Bantini*. Alii tamen libri in allatis locis habent *populus*. — Ceterum *populus* (quam vocem ducunt alii ab *ὄχλος* multitudo; alii a *πῶλος* multus) est multitudo hominum unius urbis, aut territorii, aut regionis, *δῆμος* (It. *popolo*, *plebe*, *gente*; Fr. *peuple*; Hisp. *pueblo*; Germ. *das Volk*; Angl. *a people*, *state*, *nation*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Univarsim. *Cic.* 1. *de republ.* (edenda *A. Maio*) 25. *Populus* autem (est) non omnis hominum cætus quoquo modo congregatus, sed cætus multitudinis juris consensu et utilitatis communione sociatus. *Augustin.* 2. *Civ. D.* 21. et 19. *ibid.* 21. et 24. fere similiter ex eodem definit. *Cic.* 6. *Phil.* 5. 12. *Populus* Romanus victor dominusque omnium gentium. *Id.* 7. *Verr.* 48. 126. Ad populum Romanum confugient? *Id.* 3. *Phil.* 14. 36. Ma los mentes de populi Romani libertate commentati atque meditati. et 8. *ibid.* 6. 18. Quo quidem tempore *populus* Romanus ingamuit. *Horat.* 1. *Od.* 2. 46. *Lætus* iniersit *populo* *Quirini*. *Ennius* apud *Varron.* 1. *L. L.* 28. *Müll.* Quam prisci casci populi tenuere Latini. *Liv.* 22. 61. *sub fin.* Drefecere ad *Pænos* hi populi: *Atellani*, *Calatini*, *Illiipini*, *Appulorum* pars, *Bruttii* omnes, *Lucani*. *Ovid.* 2. *Fast.* 679. Est via, quæ *populum* *Laurentes* ducit in agros. *Horat.* 2. *Sat.* 1. 69. *Primores* populi arripuit *populumque* tributim. *Id.* 1. *Ep.* 16. 27. Tene magis saltum *populus* velit, an *populum* tu. — b) Jungitur varia ratione cum *gente*, *populo*, *multitudine*, ut apud *Liv.* 6. 12. Non ex iisdem semper populis exercitus scripti, quamquam eadem semper gens bellum intulerit. *Id.* 4. 49. *Æquos* triennio ante accepta ciades prohibuit *Bolanis*, suæ gentis *populo*, præsidium ferre. et *ibid.* 56. *Rorum* legatos utriusque gentis (*Volscorum* et *Æquorum*) *populos* circummisce, castigatorum ignaviam, quod etc. Sic *Ovid.* 2. *Met.* 215. Cumque suis totas populis incendia gentes In cinerem vertunt, et *Virg.* 10. *Æn.* 201. Mantua dives avis; sed non genus omnibus unum: Gens illi triplex, populi sub gente quaterni. *Sall. Cat.* 10. Reges magni bello domiti, nationes feræ et populi ingentes vi subacti. *Id.* in *epist. Mithræ* ad *Asac.* § 5. ed. *Kritz.* Namque Romanis cum nationibus, populis, regibus cunctis una et ea vetus causa bellandi est, cupido profusa imperii et divitiarum. Sic *Cic.* 2. *Off.* 8. 26. Regum, populorum, nationum portus erat senatus. *Justin.* 7. 1. 4. Subactis primo finitimis, mox populis nationibusque, imperium prolatum. et *ibid.* § 12. Regibus pulsus in locum omnium solus successit primusque adunatis gentibus variorum populorum veluti unum corpus Macedoniæ fecit. *Cf. Liv.* 1. 8. Vocata ad concilium multitudine, quæ coalescere in populi unius corpus nulla re, præterquam legibus, poterat etc. *Quintil.* 2. 26. 9. Ut vaga illa multitudo coarct in *populos*. — c) Apud Romanos hoc sensu comprehendit omnes omnium ordinum. *Phædr.* 4. 5. Quemcumque *populum* tristis eventus premit, Periculatur inacnitudo principum: Minuta plebes facili præsidio lætæ. *Festus* p. 233. 29. *Müll.* Populi commune est in legibus ferendis cum plebe suffragium. nam comitia centuriata ex patribus et plebe constant. ¶ PLEBS. — d) Interdum significat omnes præter senatum: unde illud passim in publicis monumentis: *Senatus populusque Romanus* legitur. *Liv.* 2. 56. *extr.* Et patres in populi fore potestate. — e) Interdum plebem tantum. *Martial.* 8. 15. Dat *populus*, dat gratulatus eques, dat tura senatus. ¶ PLEBS. — f) *Populus urbanus* apud *Nepot.* *Cim.* 2. exercitui opponitur. ¶ 2. Speciatim *populus* interdum significat id, quod publicum est, *il pubblico*. *Ovid.* 1. *Fast.* 135. Omnis habet geminas

hinc atque hinc janua frontes; E quibus hæc populum spectat, at illa Larem. — Hinc ire, exire, mittere in populos, in lucum, in omnium notitiam. *Sil. It. 7. 711.* Hæc mitte in populos, et adhuc majora dabuntur. (Adde *Val. Flacc. 2. 439.*) *Eumen. Grat. act. ad Constantin. 1.* Ne meum studium dicendi minus, quam te dicendum esset, iret in populos. *Claudian. VI. cons. Honor. 649.* Excit in populos cunctis illustrior annos. Sic ire in sæcula, *Sil. It. 12. 312.* et *Plin. Paneg. 55.* passare a posteris: in famam et sæcula mitti. *Lucan. 10. 533.*

11.) Translate. ¶ 1. Per metonymiam contenti pro continente *populus* est regio, locus, *pæse.* *Liv. 21. 34.* Periculum inde ad frequentem cultoribus alium, ut inter montana, populum. ¶ 2. Dicitur et — a) De quacumque multitudine, turba. *Ovid. Heroid. 14. 115.* De fratrum populo pars exquisissima restas. *Id. 6. Met. 197.* fuge demum huic aliquid populo natorem posse meorum. *Lucan. 3. 665.* Nataratque ratis populo peritura recepto. *h. e. pluribus vectoribus. Justin. 10. 1. 6.* Ubi in tanto populo non solum sociari, verum etiam sileri parricidium potuit. *h. e. in tanto filiorum numero: quinquaginta enim fratres erant. Apul. de Mag. Quindectum liberi homines populus est; totidem servi familia; totidem vincti ergastulum. Id. 4. Met. Inter tot ac tales latrones et horrendum gladiatorum populum. Quintil. declam. 5. 19.* Totus illic circa nos carceris populus obtulit. — b) De apibus. *Colum. 9. R. R. 13. 12.* Duo populi conjungi debent, qui possint adhuc integras ceras explere. Sic *aerius populus* dicitur *Manil. 5. 363.* u. e. aves. — c) De cuiuscumque rei multitudine. *Plin. 33. Hist. nat. 9. 45. (129).* Pocula ita ligurantur, ut vel non influente, populus totidem imaginum hat. *Pallad. 7. R. R. 2.* Si æqualiter spicatum populus maturato rubore flavescat. *Sidon. 6. Ep. 1. ad fin.* Populus scelereum.

POPULUS, i, f. 2. *pioppo*, arboris genus: cujus tria genera, nigra, *αἰγερὸς*; alba, *λευκή*; et quæ Libyca appellatur, minima folio, ac nigerrima, fungisque enascentibus laudatissima. Alba folio bicolor, superne candida, inferiore parte viridi. Huic, nigraque folia in juvenia circinata rotunditatis sunt, vetustiora in angulos exeunt. Hæc in alba per solstitium circumaguntur, ita ut aia parte cælum respiciant, quam spectare pridiæ, quod et oleæ, et ulmo, et salici, et tilia evenit; nec aliud est certius confecti solstitii argumentum. Populus tum nigra, tum alba seritur vitium causa, post ulmos maxime utilis; alba tamen præcipue. Nullum fert fructum, carnosum rugosumque habet corticem, seritur semine, festinanter germinat, tarde senescit. Ex foliis grandissimam emittit lanuginem. Animat flavius, et in aquis letissime provenit, et in magnam altitudinem excrescit. Hæc ex *Plin. 16. Hist. nat. 23. 35. (85).* item *ibid. 18. 31. (77).* *ibid. 26. 45. (108).* *ibid. 28. 51. (119).* *ibid. 31. 55. (126).* item *17. ibid. 11. 15. (78).* *ibid. 23. 35. (200).* et *18. ibid. 28. 68. (266).* *Ovid. 5. Heroid. 27.* Popule, vive, precor, quæ consita margine ripæ huic in rugoso cortice carnum habes. *Horat. 2. Od. 3. 9.* Quo pinus ingens albaque populus Umbra hospitalem consociare amant Rainis etc. *Id. Epod. 2. 9.* adulta vitium propagine Altas maritat populos. — Hæc sacra habetur, ut est apud *Virg. 7. Ecl. 61.*, *Ovid. Heroid. 9. 64.*, *Phædr. 3. 17.* et *Plin. 12. Hist. nat. 1. 2. (3).* *Servius ad Virg. loc. cit.* narrat, Leucen Oceani filiam a Plutone adamatam fuisse: post ejus mortem natam esse arborem cognominem in Elysiis, vel in ripa Acherontis, ex qua Hercules rediens ab inferis coronam sibi fecerit, duplici foliorum colorum, geminos labores, superiorum inferorumque, professus. Ob hanc causam sacrificantes ei apud aiam maximam populea corona ornari solebant ante Romam conditam, ut *Id. ad Virg. 8. Æn. 276.* et *Macrob. 3. Saturn. 12.* tradunt: quamquam post ea tempora lauro usi sunt, lauro instituto in Aventino. — In hanc arborem veræ singuntur sormes Phaethontis, dum ejus casum lugerent in Padi ripis. *Virg. 10. Æn. 190.*,

tametsi *6. Ecl. 63.* in ainos dicit. *V. Ovid. 2. Met. 345.* et seqq.

POR, ōris, m. 5. *servo*, antique, puer, servus: unde Marcipor, Lucipor, Olipor, Publipor, Quintipor, Caipor (quæ habentur suis locis) *h. e. servus Marci, Lucii, Oli, Pabii, etc.* ut est apud *Priscian. 6. p. 700.* *Putsch.*: est ab Æolico ποῖρ pro παῖς, puer. *V. MARCIPOR.* *Inscript. apud Gruter. 952. 11. p. RVBRO LATINO SIGIVIVS F. POR PATRONO SVO B. M. — Sic pora, æ, puera, serva.* Alia apud *Reines. cl. 17. n. 180.* IULIA AEXIA M. IVL. PORA.

PŌRA, æ, f. 1. *V. voc. præced. ad fin.* PORCA, æ, f. 1. sus femina, scrofa, ὄς, οὐς (*It. scrofa, troia, porca; Fr. femelle du porc, troie; Ilisp. la hembra del puerco; Germ. das weibliche Schwein, die Sau; Angl. a sow pig, sow, female swine, porket.*)

1.) Proprie. *Cato R. R. 134.* Porca præcidanea. *V. PRÆCIDANEUS. Pallad. 3. R. R. 26.* Neque gregatim claudendæ sunt porcæ, sed etc. — Per quamdam euphoniæ de porco masculo dicit *Virg. 8. Æn. 641.* et cæsa jungebant fœdera porca. Ubi *Servius* ad sacrificium, quod in fœderibus fiebat, porcum, non porciani, adhibitum ait: quod et *Liv. tradit 1. 24.* et *Varro 2. R. R. 4. 9.* Unde *Quintil. 8. 3. 19.* Quædam non tam ratione, quam sensu judicantur, ut aliud: cæsa jungebant fœdera porca. Fecit elegans fictio nominis: quod si fuisset porco, vile erat. *V. CERVA.* — Porcam auream et argenteam, hoc est effugiæ porcæ ex auro et argento adhiberi solitam in sacrificio Ceriali, docet *Festus ex Capitone Atejo p. 238. 11. Müll.* — Porcam contrahere quid sit, *V. in PRÆCIDANEUS.*

11.) Translate. ¶ 1. Τὸ ἀδοῖον ἡνωσεῖον in virginibus porcam dixere, ut et Græci χείρον, teste *Varron. 2. R. R. 4. 10.*, ubi plerique porcum legunt. *Cato R. R. 157. extr.* Petigini porcæ brassicam opponito: sanam faciet, et ulcus non faciet. *Schneiderus*, duce *Pontedera*, edidit *depetigini spurcæ.* Porro quum porcus Græcæ appelleretur δελφάς a δελφύς uterus, quia porca ex omniabus animalibus maximum uterum habet; hinc porcus partem genitalem mulieris significat. *V. Annali dell'Institut. archeol. ann. 1842. p. 85.*

¶ 2. In agro porca est quod in arando existat, seu terra elata inter duos sulcos: quæ et lina dicitur. *Varro 5. L. L. 39. Müll.* Ab eo quod aratri vomer sustulit, sulcus: quo ea terra facta, id est projecta (alii *porrecta*), porca. *Id. 1. R. R. 29. 3.* Qua aratrum vomere lacunam striam facit, sulcus vocatur. Quod est inter duos sulcos, elata terra, dicitur porca, quod ea seges frumentum porricit. (alii leg. *porrigit.* Nam *Festus p. 238. 7. Müll.* Porcas, quæ in agris sunt, ait *Varro* dici, quod porrigant frumentum.) *Colum. 11. R. R. 3. 44.* In levis siccis partibus sulcorum imis disponenda sunt semina, ut tamquam in alveolis maneant: at uliginosis et contario in summo porcæ dorso collocanda, na humore nimio ledantur. *V. LIRA.* — Allo sensu *Festus p. 218. 16. Müll.* Porcæ appellantur rari sulci, qui ducuntur aquæ derivandæ gratia: dicti quod percent, id est prohibent aquam frumentis nocere: nam crebriores sulci limi (*Müllerus lira corrigi*) vocantur. ¶ 3. Apud *Bellios*, teste *Colum. 5. R. R. 1. 6.*, porca est spatium agri triginta pedum latitudine et centum octoginta longitudine. Cf. *Isid. inter Auct. rei gramat. p. 368. ed. Rudorff.*

PORCAMIS, is, f. 3. fortasse a porca (*V. PORCA II. 3.*) est mensura agri, de quo ita *Auct. Gramat. p. 372.* edente *Rudorff.* Porcamis est pars agri, habens in latitudine ped. XXX., id est perticas decempedas VIII. Sunt qui legendum putent Porca unius est pars etc.

PORCARIUS, a, uni, adject. χείρινος, idem ac porcinius. Vulva porcaria dicebatur illa, qua, edito partu, vescebantur. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 84. (210).* Vulva ejecto partu melior, quam edito. Ejecticia vocatur illa, hæc porcaria: primiparæ suls optima. Hinc *Martial. 13. 56.* Te fortasse magis capiet de virgine porca, Me materna gravi de sue vulva capit. — Hinc

Porcarius, ū, m. 2. absolute, substantivorum more, *porcario, οὐβωτής*, porcorum custos, subulcus. *Firmit. 3. Mathes. 6. n. 6.* Faciet armentarios, bubulcos, porcarios, etc.

PORCARIUS, ū, m. 2. *V. voc. præced. in fin.* PORCASTRUM, i, n. 2. herba eadem quæ porcilaca, aut portulaca. *Apul. Herb. 103.*

PORCELLINUS, a, um, adject. qui est ex porcello, ut *Porcellinæ glandulæ, Apic. 4. 3.* Adde *Theod. Priscian. de diæta 6.*

PORCELLIO, ōnis, m. 3. *porcellino*, genus vermiculi. *Cæl. Aurelian. 1. Tard. 4. n. 119.* Porcelliones, idest animalia, quæ humectis locis nascuntur, a Græcis appellata δειρακοῖ. Adde *Pelagon. Vetein. 5. ante med.; et Theod. Priscian. lib. 3. c. 1.*

PORCELLA, æ, f. 1. deminut. a porca, parva porca. *Theod. Priscian. 4. 1.* Uncla una arungia sine sale de porcella virgine. *V. et in POB-CULA.*

PORCELLUS, i, m. 2. *porcelletto, porcellino, χείριον*, deminut. porculi. *Varro 2. R. R. 4. 15.* Ne qui porcellus a matre opprimatur. *Sueton. Ner. 33. ad fin.* Venenum porcellum objecit: quo statim eracimato, etc. Adde *Plin. 30. Hist. nat. 6. 16. (17).*, item *Phædr. 2. 4.*, ubi de fetu apri usurpat.

PORCEO, es, ere, a. 2. Præteritum porzi ponitur a *Charis. 3. p. 217. Putsch.*, sed sine exemplis. — *Porcere*, antiqua vox ex porro et arcere, est prohibere, impedire, impedire, allontanare, ἀειργω. *Paul. Diac. p. 15. 13. Müll.* Porcet quoque dictum ab antiquis quasi porro arceat. *Sic Non. p. 159. 33. Merc.* Porcet significat prohibet. *V. et Festum cit. in PORCA II. 2. Ennius apud Non. p. 160. 5. Merc.* Dein senis me facera pietas, civium porcet pudor. *Accius ibid.* Jam ab armis percent anni. *Lucilius ibid.* non te porro procedere porcet. *Varro ibid.* Huic Cereris cibi ministra frugibus suis porcet. Adde *Pacuvium ibid.*

PORCÆTRA, æ, f. 1. χείρες, al. δελφάς, porca, quæ semel tantum peperit, ut scrofa, quæ sæpius. *Gell. 18. 6. ex Ælio Melisso.*

PORCILACA, æ, f. 1. herba, quæ et peplis dicitur, duplicis generis, sativa, et silvestris. *Plin. 20. Hist. nat. 20. 81. (210).* et *13. ibid. 22. 40. (120).*, ubi adrachlem (al. andrachnem: at *V. Sillig. ad h. l.*) nominat. — Dicitur et portulaca, et ita refertur a *Nonio 551. 15. Merc. ex Varro.*

PORCILIA, æ, f. 1. porchetta di latte, porca lactens, porcula. *Inscript. apud Marin. Frat. Arv. n. 41. lin. 22.* ET PORCILIAS PIACVLARES EPVLATI SVNT. *h. e. ess, quæ ob piaculum immolabantur.* Cf. *Not. Tir. p. 167.* Porcus, porca, porcilia. *V. et voc. seq.*

PORCILIARIS, es, adject. ad porciliam pertinens. *Inscript. apud Marin. Frat. Arv. n. 41. lin. 18.* AD ARAM EXTAS REDDIDIT PORCILIARES.

PORCINA, æ, f. 1. *V. PORCINUS I.*

PORCINARIUM, ū, n. 2. porcorum stabulum, porcile. *Gloss. Gr. Lat. Υορροβείον, porcinarium.*

PORCINARIUS, ū, m. 2. qui carnes porcinas vendit. *Plaut. Capt. 4. 3. 5.* Quanta lanis lassitudo? quanta porcinaris!

PORCINUS, a, um, adject. qui ex porco est porcino, di porco, χείρινος.

1.) Proprie. *Seneca 2. Ira 12.* Elephantes porcina vox terret. *Plaut. Men. 1. 3. 28.* Polimenta porcina. *Petron. flagm. p. 683.* *Buermann.* Judæus licet et porcinum numen adoret. *Murcell. Empir. c. 9. p. 98. retro ed. Ald.* Fel porcinum. — *Porcina, æ, absoluta est caro porcina.* *Plaut. Capt. 4. 2. 68.* Juben, alium pisces præstinatum abire? alium porcinarum alque agninarum?

11.) Translate. *Porcinum caput* in re militari est genus aciei, de quo ita *Veget. 2. Milit. 19. ad fin.* Cuneus dicitur multitudo peditum, quæ juncta acie primo angustior, deinde latior procedit, et adversariorum ordines rumpit, quia a pluribus in unum locum tela mittuntur: quam rem milites nominant caput porcinum. Contra quod ordinatio ponitur, quam forticem vocant.

Cf. *Ammian.* 17. 13. ante med. Eosque desinente in angustum fronte, quem habitum caput porci simplicitas militaris appellat, impetum disjecit ardenti. — Hinc

Porcina, æ, f. 1. absoluta, substantivorum more, subaudi carn. *V.* sub I. — De cognom. Rom. *V.* ONOM.

PORCOPOR, Sabina lingua est porcus, teste *Varron.* 5. *L. L.* 97. *Müll.* Por autem videtur in lingua Sabina eadem esse terminatio, quæ in illis Umbriæ monumentis per In popluper et similibus. Hæc *Müllerus* ad loc. cit. *V.* PORCUS init.

PORCŪLA, æ, f. 1. deminut. porcæ, *porcelletta*, χοιρίδιον, parva porca. Translate de muliere. *Plaut. Mil. glor.* 4. 2. 67. Ni huic verri affertur merces, non hic suo seminio quemquam porculam imperilurus est. Est qui leg. porculenam; *Fleckeisen.* vero porcellam eodem sensu.

PORCŪLATIO, ōnis, f. 3. χοιροβοσκία, porcorum nutritio. *Varro* 2. *R. R.* 4. 13. In nutritu, quam porcolationem appellant, etc. binis mensibus porcos sinunt cum matribus.

PORCŪLATOR, ōris, m. 3. qui porculos nutrit, qui feturæ suillæ curam habet. Differt a subulco, qui sues pascit custoditqua a lacte epulsos. *Varro* 2. *R. R.* 4. 1. Sed quis e porculatoribus Italicis prodit, ac da suillo pecore expedit? Ita edidit *Schneiderus* ex *Geeneri* conjectura, quum vulgus sine sensu: Sed quis e portu post Italicam prodit? *Colum.* 1. *R. R.* præf. 26. Porculatoris et subulci diversa professio, diversæ pastiones. *Id.* 7. *ibid.* 9. 12. Porculatoris maximum officium est, ut unamquamque scrofam cum sua prole claudat.

PORCŪLENA. *V.* PORCULA.

PORCŪLETUM, i, n. 2. ager, terra in crebras porcas, sau areas et pulvinus elaborata serendi causa. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 22. 35. (171). Umbri et Marsi ad vicinos pedes Intermitunt (spatium inter binas vites) arationis gratia, in his, quæ vocant porculeta.

PORCŪLUS, i, m. 2. deminut. porci, parvus porcus, *porcelletto*, χοιρίον.

1.) Proprie. *Plaut. Men.* 2. 2. 36. Si me consulas, numquam illum, quem mihi dudum pollicitus dara, jubeas, si sapias, porculum afferri tibi. h. e. quem numquam mihi pollicitus dare, illi jubeas porculum emi, et afferri tibi. (Sic *Amph.* 4. 1. 1. Naucratem quem convenire volui, in navi non erat. et *Virg.* 1. *Æn.* 577. Urbem quam statuo, vestra est.) *Gell.* 4. 11. Porculus minusculis et hædis tenerioribus victitare. *Arnob.* 7. 17. Quum porculi cœnum vobis profunderent ex volutabris horrentibus. — Joculariter *Plaut. Rud.* 4. 4. 126. Quin directa i tu cum sucula et cum porculus. *V.* infra II. 2.

II.) Translate. 1.) *Porculus marinus*, genus piscis rostri suilli similitudine. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 15. 17. (45). Silurus in Danubio porculo marino similissimus. 2.) In torculari porculus dicitur batillus aut uncus, qui ligebatur, ut teneret funem, quo, dum versabatur torcular, sucula circumplebatur. Ita *Turneb.* 1. 7. *Adversar.* c. 25. ad illud *Caton.* *R. R.* 19. Porculum in media sucula facito. et mox. Ubi porculum ligere oportebit.

PORCŪS, i, m. 2. Ratione habita etymi *Varro* 5. *L. L.* 97. *Müll.* Porcus, quod Sabinis dicitur APRIMO PORCOPOR, inde porcus; nisi si a Græcis, quod Athenis in libris sacrorum scripta καρκω καὶ πορκω. Ceterum *V. Voss.* in *Etymol.* — Porcus est sus domesticus, ut aper ferus, χοιρὸς, οὐς (It. porco; Fr. porc, cochon; Hisp. puercu, tocino, lechon, cochino, cerdo; Germ. das zahne Schwein; Angl. a hog, swine, pig).

1.) Proprie. — a) Generatim. *Cato R. R.* 150. Porcos serarios in oves denas singulos pascat. *Varro* 2. *R. R.* 4. 13. Scrofa in sua quæque hara suos alat oportet porcos. *Cic. Senect.* 16. 56. Villa abundat porco, hædo, agno, gallina etc. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 35. 88. (364). Turpes parci manipulos fœni lacerantes. *Martial.* 3. 58. Avidi sequuntur villicæ sinum porci. *Id.* 8. 22. Invitas ad apium; ponis mihi, Gallice, porcum — b)

Porcus femina pro porca olim dixere. *Cato R. R.* 131. Priusquam porcum feminam immolabis. *Cic.* 2. *Leg.* 22. 57. Porco femina piaculum pati. Hinc, ut *Festus* docet p. 286. 17. *Müll.*, sæpe in libris pontificalibus dicitur hæc agnus, hæc porcus: quæ non ut vitia, sed ut antiquam consuetudinem testantia debemus accipere. — c)

Ab suillo genere pecoris immolandi initium primum sumptum videtur: cujus vestigia, quod initis Cereris porci immolantur; et quod initis pacis, fœdus quum feritur, porcus occiditur; et quod nuptiarum initio antiqui reges ac sublimes viri in Etruria, in conjunctione nuptiali, nova nupta et novus maritus primum porcum immolant. Prisci quoque Latini, et etiam Græci in Italia idem factitasse videntur. Hæc *Varro* 2. *R. R.* 4. 9. — Porco fiebat etiam ad expiandum insaniam. *Plaut. Men.* 2. 2. 15. MEN. Adulescens, quibus hic prelitis porci veneunt sacres, sinceri? *CVL.* Nummo. MEN. Eum a me accipe; jube te piari de mea pecunia. Nam egn quidem, insanum esse te, certo scio. Adde *ibid.* 36. Item Laribus, et Genio, et Telluri. *Id. Rud.* 4. 6. 4.; *Horat.* 2. *Sat.* 3. 161. 3. *Od.* 17. *extr.* 2. *Ep.* 1. 143.; et *Tibull.* 1. 11. 26. Et universim divis placandis. *Horat.* 1. *Ep.* 16. 58.; et *Ovid.* 3. *Amor.* 13. 16. V. etiam *Martial.* 6. 47. — d) Porci effigies inter signa militaria quantum locum obtinebat: quia confecto bello, inter quos populos pax fiebat, cæsa porca fœdus firmari solebat. Ita *Festus* p. 234. 31. *Müll. Plin.* 10. *Hist. nat.* 4. 5. (16). inter signa legionum aprum recenset.

II.) Translate. 1.) *Porcus Trojanus*, qui aliis animalibus inclusis fartus coquebatur, quem plenum turdis describit *Petron. fragm. Tragicur.* 40. *Burm.* in cœna Trimalchionis. Nomen tractum est ab equo Trojano, in quo multi viri inclusi fuer. *Macrob.* 2. *Saturn.* 9. ad fin. Cincius objecit sæculo suo, quod porcum Trojanum mensis inferat. 2.) Per convicium dicitur de homine obeso et corpulente et ventri dedito. *Horat.* 1. *Ep.* 4. 15. Me pinguem et nitidum bona curata cute vises, Quum ridere voles, Epicuri de grege porcum. *Catull.* 39. 11. Aut porcus Umber, aut obesus Etruscus. 3.) Porcum olim dixere τὸ αἰδοῖον πορκεῖνον. *V.* PORCA II. 1. 4. Est hoc nomen etiam marinus piscis, alius ab eo, quem in PORCULUS II. 1. posuimus. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 2. 9. (19). Apion maximum piscium esse tradit porcum, quem Lacædæmoni orthagoriscum vocant: grunare eum, quom capiat. et *ibid.* 5. 19. (56). Inter venena sunt piscium porci marini spinæ in dorso. 5.) *Porci caput*, forma quædam aciei, de quo *V.* in PORCINUS II.

PORGO, is, ere, idem ac porrigo. *V.* PORRIGO init. — *Porgo* pro *pergo*, ut *verto* pro *verto* etc. legunt nonnulli apud *Lucret.* 1. 932. Religionum animos nodis exsolvera porgo. At *Lachmann.* leg. *pergo*.

PORPHYRETICUS, a, um, adject. di *porfido*, ad porphyriten pertinens, ut *Porphyreticum* marmor, *Sueton. Ner.* 50. *Purphyretica* saxa, *Lamprid. Elagab.* 24. porticus, *Popisc. Prob.* 2. Columnæ porphyreticæ, *Capitolin.* in *Pio*, 11. Cf. *Cassiod.* 2. *Hist. Eccl.* 18. *V.* PURPURITICUS.

PORPHYRIO, ōnis, m. 3. πορφυρίων, genus avis, quæ a nonnullis *pelecanus* dicitur. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 46. 63. (129). Porphyrio solus morsu bibit. Idem est proprio genere, omoen cibum aqua subinde tingens, deinde pede ad rostrum veluti manu afferens. Laudatissimi in Comagene. Rostra bis et prælonga cura rubent. (Inde nomen habuisse videntur.) *Id.* 11. *ibid.* 37. 79. (201). Quædam neutro modo, sed ventrem proximam habent, quibus prælonga colla et angusta, ut porphyrioni. *Martial.* 13. 78. in lemmate *Porphyriones*. Nomen habet magol volucris tam parva gigantis? Et nomen prasini Porphyriosis habet. Videtur *fulica porphyrio* *Lion.* *V.* PURPUREUS.

PORPHYRITES, æ, m. 1. adject. *porfido*, πορφυρίτης λίθος, genus lapidis Egyptii rubentis: quo in genere si albis punctis distinctus sit, leptopæpbos vocatur, vel melius leucostictos, ut *Plin.*

36. *Hist. nat.* 7. 11. (57). tradit: a πορφυρα purpura. *Id. ibid.* 13. 19. (88). Intus columna porphyrite lapide.

PORPHYRITIS, idis, f. 3. πορφυρίτις, ἴδιος, purpuræ colorem referens: a πορφυρα purpura. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 18. 19. (71). Primo provanit porphyritis (ficus), longissimo pediculo.

PORRACEUS, a, um, adject. πορραειός, ad porrum perticens, porrum referens. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 18. 70. (117). Cyperi folia porraceis exhibera. *Id.* 37. *ibid.* 10. 58. (160). Eunithres gemma porracei coloris. *Id.* 24. *ibid.* 4. 6. (11). Visum extra fulvum, intus porraceum.

PORRECTE, adverb. extense. Occurrit tantum *Comp. Porrectus* apud *Ammian.* 29. 5. a *med.* Firmus equo celsiori insidens, sago punico porrectus panso. *Id.* 21. 9. Porrectus ire pergebat. h. e. ulterius. *Id.* 20. 3. Porrectus progressa. Apud *Cæsar. Auzel.* 1. *Turd.* 4. pro *porrectus* videtur legendum *correctus*.

PORRECTIO, ōnis, f. 3. estensione, allungamento, ἐπέκτασις, actus porrigendi, extensio. *Cic.* 2. *Nat. D.* 60. 150. Digiturum contractio facilis, facilisque porrectio propter molles commissuras. *Id.* 3. *Hevenn.* 15. 27. Celeri porrectione brachii. *Orellius* projectione legit, ex *Lamb. conjectura*.

PORRECTUM, i, n. 2. et **PORRECTUS**, a, um. *V.* PORRIGO et PORRIGIO.

PORRIGIÆ. *V.* PROSICIE.

PORRIGIO, ricis, ricis, ictum, ricere, a. 3. Part. *Porreclus* I. — Porricere est porrigere, dare, offerre.

I.) Proprie verbum est solemne sacrificantibus ex disciplina haruspicum, et præcepto pontificum, ut ait *Macrob.* 3. *Saturn.* 2., et significat diis offerre, cæsa esta aræ comburenda imponere, aut in fluctus projicere expiationis causa: a porro et jacio, ut *Festo* p. 218. 25. *Müll.* placet. *Veranius* apud *Macrob.* *ibid.* ex *Fabio Pictore*. Esta porriciunto, diis dato in altaria, aramve, focumve, eorve, quo esta dari debebunt. Eadem habet *Festus* post *Prophanum*: sed hunc *Festi* loc. a *Forcellino* laudatum in *Müllerii* editione ipse minime invenit. *Nævius* apud *Non.* p. 76. 6. *Merc.* Simul atrociam porricerent esta ministratores. *Plaut. Pseud.* 1. 3. 31. Si sacrificem summo Jovi, atque in manibus esta teneam, ut porriciam. *Varro* 6. *L. L.* 34. *Müll.* Intercisi dies sunt, per quos mane et vesperi est nefas, medio tempore inter hostiam cæsam et esta porrecta fas, et *ibid.* 16. Flamen Dialis agna Jovi facit, inter cujus esta cæsa et porrecta-vinum legit. *V.* in fine hujus paragr. *Liv.* 29. 27. Secundum eas preces cruda esta, cæsa victima, uti mos, in mare porricit. *Alis leg.* porrigit: alii projectit. *Virg.* 5. *Æn.* 238. et 775. estaque salios Porriciam in fluctus. Ita *Macrob.* loc. cit., reprehendens eos, qui *prosciam* substituunt. Nihilominus omnia antiqua exemplaria habent *prosciam*, aut *prosciam*, teste *Pierio* ad utrunque loc. *V.* etiam *Voss.* in *Etymol.* et *Heynium* ad *Virg.* loc. cit. — Præteritum *porreci*, vel *porrezi*. *Fenestella* apud *Non.* p. 154. 21. *Merc.* Et quædam esta presente suis, quædam absente porrecissem. *Alis leg.* projecissem. — Hinc etiam proverb. *Inter cæsa et porrecta* apud *Cic.* 5. *Att.* 18. de quo *V.* in CÆDO.

II.) Translate, extra rem divinam. *Varro* 1. *R. R.* 29. *extr.* Dicitur porca (in agris), quod ea seges frumentum porricit. Sic quoque esta deis quum dabant, porricere dicebant. *Alis leg.* porrigit, et *porrigere*: quod corruptum videtur. Minus enim apte porca a *porrigo* duceretur. *V.* PORCA II. 2.

PORRIGINOSUS, a, um, adject. πορρογινησος, porrigine laborans. *Plin.* *Valer.* 1. 4. Caput porriginosum heta succo lotum. *Marcell.* *Empir.* c. 4. p. 90. ed. *Id.* Heta visidis contusæ expressæque succo porriginosum caput frequente in balneo lotum omni tate purgatur.

PORRIGO, igitur. f. 3. πορρογινησος, ἴδιος, ἴδιος, *fosfora*, tigna; Fr. teigne, teneve. *Phrygiasse*; Hisp. biña; Germ. der Grind. *Ausschlag*;

Angl. scurf or scales in the head, beava, or eye-brows, dandruff), morbus in cute capitis quem ita describit Cels. 6. 2. Porrigu est, ubi inter pilos quaedam quasi squamulae surgunt, eaque a cute resolvuntur: et interdum madent, multo saepius siccae sunt. Idque evenit modo sine ulcere, modo exulcerato loco: huic quoque modo malo odore, modo nullo accedente. Fereque id in capillo fit, rarius in barba, aliquando etiam in supercilio. Seren. Sammon. 3. 34. Est insensibilis morbus, sed noxia forinax, Quam caput immensa pexum porrigine nunguit, Copia farris uti freudentibus edita saxis. Lucilius apud Non. p. 160. 21. Merc. Tristem, et corruptum scabie, et porrigini plenum. Horat. 2. Sat. 3. 125. Ungere si caules oleo meliore, caputque Cæperis impexa sædum porrigine. Plin. 20. Hist. nat. 6. 23. (53). Allium phthiriasis et porrigines compescit. et ibid. 8. 27. (69). Betæ nigrae radices porriginem tollunt. Id. 28. ibid. 11. 46. (163). Ursinus adeps porrigini cum vino prodest. Id. 32. ibid. 4. 14. (35). Porrigines curare. — Dicitur etiam de aliis corporis partibus quæ pilis vestitæ sunt: nec solum de hominibus, sed etiam de bestiis. Scribon. Compos. 243. Ad papulas in capite effervescentes, vel qualibet parte corporis totius porriginem. Juvenal. 2. 79. gres totus in agris Unius scabie cadit, et porrigine porci. Alii leg. prurigine.

PORRIGO, rigidus, real, rectum, rigere, a. 3. Porigo antiquum est teste Festo p. 218. 11. Müll. Porrigam dixisse antiqui videntur, propter morem non ingeminandarum literarum. — Porrigere per syncop. a Poetis frequenter usurpatur. Virg. 8. En. 274. et pocula porgite dextris. Val. Flacc. 2. 656. duci porgens archesia Grajo. Stat. 8. Theb. 755. Imperat abscesum porgi. Auson. Edyll. 4. 37. vel re, vel spe mihi porge fruentum. Festus p. 218. 15. Müll. Antiqui etiam porrigam dixerunt pro porrigam. Stat. 2. Silv. 1. 204. steriles ramos mutaque volucres Porxit. Sil. It. 9. 458. porgebat protinus ense. M. Aurel. inter Fronton. ep. ad Antonin. imp. 2. 4. Hanc ipsam epistolam paululum me porgere sinunt instantes curæ. — Part. Porrigens II. 3.; Porrectus I. 1. 2. et 3., et II. 1. 2. et in fin.; Porrigendus I. 1. et 4. — Festus p. 218. 13. Müll. docet ductum esse verbum a porro et rego, probante Forcellino; aliis vero, addit Festus, id stivolum videri, quum aperte ex ἰσπὸς τὴν tractum sit: sunt etiam qui a pro et rego deducunt. Ceterum porrigere est in longum vel platum extendere, protendere, ἰσπὸς τὴν (It. stendere, sporgere; Fr. étendre, allonger; Hisp. extender, estirar; Germ. vorwärts-, vor sich hin strecken, austrecken, ausbreiten, ausdehnen; Angl. to stretch, reach, or spread out, extend).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Præcipue usurpatur de corporis membris. Cic. 1. Divinat. 53. 120. Animal membra, quocumque vult, flectit, contorquet, porrigit, contrahit. Sic Ovid. 2. Met. 197. Porrigit (Scorpius Zodiaci signum) in spatium signorum membra duorum. Rursus Cic. Cæl. 26. 63. Quum jam manum ad tradendam pavidem porrexisset. Id. 3. Nat. D. 34. 84. Victoriolas aureas et pateras coronasque, quæ simulacrorum porrectis manibus sustinebantur. Ovid. 1. Met. 767. utraque cælo Brachia porrexit. et 3. ibid. 458. Quumque ego porrexi tibi brachia, porrigis ultro. Cic. 3. Fin. 17. 57. Ne digitum quidem ejus causa porrigendum esse dicebant. Liv. 8. 8. Sinistro crure porrecto, scuta innixa humeris, bastas subiecta cuspidem in terra fixas tenebant. Horat. 1. Sat. 3. 89. Porrecto jugulo historias captivus ut audit. — Similiter de aliis. Auct. B. Afr. 60. Porreerat aciem usque ad etc. Sall. Jug. 56. sub fin. Aciem latius porrigere. Plin. 17. Hist. nat. 22. 35. (197). Pampinos teneros alligato leviter porrigitoque. Cato R. R. 33., unde hoc Plin. sumpsit, habet: corrigitoque. — Et passive, Mediorum apud Græcos more. Horat. 3. Sat. 6. 88. pater ipse domus palea porrectus in borna. Id. 3. Od. 10. 3. me ante fores porrectum etc. Stat.

2. Achill. 75. Porrectus somno. Cf. Catull. 67. 6. Postquam es porrecto facta marita sene. h. e. mortuo et porrecto in feretro. morto disteso. Horat. 2. Sat. 8. 42. Affertur squillas inter murena natantes in patina porrecta. Virg. 6. En. 596. de Tytio. per tota novem cui jugera corpus Porrigitur. Sic Tibull. 1. 3. 75. Porrectusque novem Tylius per jugera terræ. Ovid. 4. Met. 574. Ipse, precor, serpens in longam porrigat alvum. Sil. It. 6. 153. serpens centum porrectus in ulnas. Trogus apud Plin. 11. Hist. nat. 52. 114. (275). Supercilia quibus porrigentur in rectum, molles significant. Plin. ibid. 40. 95. (235). Delphini papillas gerunt paulum in obliquum porrectas. Id. 28. ibid. 4. 12. (18). Porrectis manibus ultra caput. Id. 9. ibid. 37. 61. (132). Porrectæ linguæ. h. e. exsertæ. Id. 31. ibid. 2. 10. (14). Porrecta coma, distesa: cui crispa opponitur. Val. Flacc. 6. 234. Abies (h. e. hasta) porrecta per armos et caput equi. Auct. B. Afr. 17. Jubet enim in longitudinem quam maximam porrigi. et 30. Porrecta equitum peditumque multitudo. Colum. 12. R. R. 16. 1. Sereno et sicco cælo (uvas) legi oportet et in tabulis paulisper porrigi, ne inter se pondere suo pressæ collidantur. Id. 5. ibid. 4. 2. Vites projectæ per humum porriguntur. Plin. 5. Ep. 6. Per latus umne vineæ porriguntur. Alter Plin. 19. Hist. nat. 8. 41. (141). Causas in orbem porrecti. At Sillig. ex bonis Codicibus legit correctis. Id. 17. ibid. 10. 11. (64). Juglandes nucis porrectæ seruntur, commissuris jacentibus. — b) Item de locis, præcipue passive, Mediorum apud Græcos more, usurpatur. Ovid. 4. Met. 526. scupulus frontem in apertum porrigit æquor. Plin. 2. Ep. 17. a med. Procæton et cubiculum porrigitur in solem. Tac. 13. Ann. 38. Locum delegit, cujus pars colles erant, pars in plantiæ porrigebatur. Justin. 42. 2. 9. Armenia in latitudinem millia pass. DCC. porrigitur. Plin. 4. Hist. nat. 12. 20. (58). Creta inter ortum occasumque porrigitur. s' estende per lungo. et 5. ibid. 20. 17. (77). Libanus mille et quingentis stadiis Sinyram usque porrigitur. Sall. Jug. 49. In eo colle, quem transverso itinere porrectum docuimus, etc. Virg. 3. G. 351. medium Rhodope porrecta sub aem. Liv. 1. 3. Quæ, ab situ porrecta in dorso urbis, Longa Alba appellata. Plin. 4. Hist. nat. 12. 26. (83). Pænisula ad formam gladii in transversum porrecta. et ibid. 22. (65). Insula in quindecim millia passuum porrecta. Similiter Id. 5. ibid. 5. (33). Marmaridæ a Parætonii ferme regione ad Syrtin usque porrecti. et 6. ibid. 28. 32. (154). Ad utraque maria porrectis gentibus. Cf. Id. 2. ibid. 81. 83. (196). Nubes in longum porrecta spatium. ¶ 2. Speciatim est ad terram sternere. Virg. 9. En. 589. et multa porrectum extendit arena. lungo e disteso. Ovid. 7. Met. 253. in plenus resolutum carmine summos, Evaniini similem, stratis porrexit in herbis. coricò, stese. et Val. Flacc. 6. 553. utrumque ab equis ingenti porrigit arvo, Et Zacorum et Phalcen. atterra, getta a terra lunghi e distesi. et Liv. 7. 10. ad fin. Uno alteroque subinde ictu ventrem hausit, et in spatium ingens ruentem porrexit hostem. Martial. Spectac. 15. Et vulnere longo porrexit vulnere pardum. ¶ 3. Item speciatim est prolata manu offerre, præbere, dare. Cic. 3. Nat. D. 34. 84. Esse stultitiam, a quibus bona precaremur, ab iis porrigentibus et dantibus nolle sumere. Id. 1. Orat. 40. 184. Præsidium clientibus, atque opem amicis, et prope cunctis civibus lucem ingenii et consilii sui porrigere atque tendere. Id. post red. in senat. 9. 24. Qui mihi primus afflicto et jacenti consularem lidem dexteramque porrexit. V. sub 1. 3. b. Sic Id. 7. Verr. 58. 153. Cui civi supplici non illa dextera invicta et lidem porrexit, et spem salutis ostendit? — Hinc Part. præter. pass., cujus plurima exempla supra retulimus.

pidine Vectigalia porrigam, Quam si etc. h. a solvam. — Et cum Conjunct. Apul. 2. Met. Arripit poculum; desuper aqua calidâ injectâ, porrigit bibulum. — b) Speciatim porrigere dexteram, amicitia, fidei et opis signum. Plin. 11. Hist. nat. 45. 103. (250). Dextra oculis aversa appetitur, in fide porrigitur. Cic. Deiot. 3. 8. Per dexteram te islam oro, quam regi Deiotaro hospes hospiti porrexit. V. infra II. 3. — Porrigere dextram trans pondera quid significet, V. in PONDUS. ¶ 4. Item porrigere manum est in altum tollere probandi causa. Sic de manibus suffragiorum causa sublatis apud Cic. Flacc. 6. 15. Sic sunt expressa ista præclara, quæ recitantur, psephismata, non sententiis, neque auctoritatibus declarata, nec jurejurando constricta, sed porrigenda manu, profundendoque clamore multitudinis concitata. Hinc figurate Symmach. 7. Ep. 15. Quare si tu quoque huic sententiæ manum porrigis etc. ¶ 5. Porrigere manum aliquando refertur ad sumendum, vel rapendum quod opus est. Nepos Dion. 7. Celeriter pecunia deesse cœpit: neque quo manus porrigeret, suppetebat, nisi in amicorum possessiones. Seneca Vit. beat. 3. Hoc eruamus: nec longe positum est, invenietur: scire tantum opus est, quo manum porrigas. Curt. 7. 8. a med. Jam etiam ad pecora nostra avaras et instabiles manus porrigis. Simile est illud Senec. Ep. 119. Fames me appellat? ad proxima quæque tendatur manus: ipsa mihi commendabit quodcumque comprehendero. Nos dicimus mettere, o stender le mani su qualche cosa.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est prolatare, extendere. Horat. 4. Od. 15. 14. fama que et imperi Porrecta majestas ad ortum Solls ab Hesperio cubili. h. e. producta, propagata, prolata. Ovid. 3. Frist. 11. 5. Quis gradus ulterior, qui se tua porrigat ira, Restat? Plin. 17. Hist. nat. 23. 35. (208). Gallica putatio vitis in traduces porrigitur. Apul. 10. Met. Ut splendori capesendorum responderet fascium, munus gladiatorum triduanæ spectaculi pollicitus, latius munificentiam suam porrigebat. ¶ 2. Speciatim de tempore, et est protrahere, differre. Ovid. 4. Met. 199. de sole. Spectandique mora brumales porrigis horas. allunghi. Cels. 2. 5. Neque ulla alia spes est, quam ut impetum morbi trahendo aliquis effugiat, porrigaturque in id tempus, quod curationi locum præstet. — Sic in re metrica, porrecta syllaba est producta. Quintil. 1. 6. 32. Aut correptis, aut porrectis literis syllabisve. Id. 1. 7. 14. Porrectas syllabas geminis vocalibus scripserunt. Cf. Ovid. 4. Pont. 12. 14. Et sit porrecta longa secunda mora. ¶ 3. Item speciatim est offerre, præbere, dare. Cic. 3. Nat. D. 34. 84. Esse stultitiam, a quibus bona precaremur, ab iis porrigentibus et dantibus nolle sumere. Id. 1. Orat. 40. 184. Præsidium clientibus, atque opem amicis, et prope cunctis civibus lucem ingenii et consilii sui porrigere atque tendere. Id. post red. in senat. 9. 24. Qui mihi primus afflicto et jacenti consularem lidem dexteramque porrexit. V. sub 1. 3. b. Sic Id. 7. Verr. 58. 153. Cui civi supplici non illa dextera invicta et lidem porrexit, et spem salutis ostendit? — Hinc Part. præter. pass., cujus plurima exempla supra retulimus.

Porrectus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde Comp. Porrectior; et est in longum extensus, protensus, disteso per lungo o in piano, allungato, ἰσπὸς τὴν. Cæs. 2. B. G. 19. Porrecta et aperta loca. piani. et Horat. 1. Ep. 7. 41. locus planis porrectis spatii. Ovid. Heroid. 10. 93. Si mare, si terras porrectaque litora vidi. Sil. It. 14. 647. porrecto limite. Tac. Agric. 35. sub fin. Porrectior acies. — Porrecta frons, allegra, læta, hilaris, exporrecta: cui contracta opponitur. Plaut. Cas. 2. 4. 3. Ego te porrectiore fronte volo mecum loqui. — Hinc Porrectum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, usurpatur. — a) In porrectum adverbii more. Plin. 4. Hist. nat. 9. 16. (32). Thessaliæ in porrectum longitudinem cccclxxx. mill. pass. traditur, latitudo cclxxxvii. mill. per lungo. et Ca-

Jus Dig. 8. 3. 8. Via latitudo ex lege xii. Tab. in porrectum octo pedes habet: in anfractu, id est, ubi flexum est, sedecim. h. e. in rectum, ubi via recta est. — b) *Porrectum* est linea recta apud *Vitruv.* 10. 3. 1. *Schneid.* Unum porrecti, quam Græci *εὐθείαν* vocitant, alterum rotunditatis, quam Græci *κυκλωτήν* appellant: sed vero neque sine rotunditate motus porrecti, nec sine porrecto rotationis versationes onerum possunt facere levationes. — c) *Porrecta* neutr. plur. cum Genit. *Minuc. Fel. Octav.* 17. sub fin. *Recta montium, collium flexa, porrecta camporum. l'estensione delle piovure.*

PORRINA, æ, f. 1. multitudo porrorum uno loco satorum: at locus, ubi seruntur: item ipsum porrum. *Cato R. R.* 47. Quotannis porrinam inserito: quotannis habebis quod eximas. *Arnob.* 2. 59. Quid sit triticum, dicite, far, bordeum, cicer, lentilicuta, porrina, cape. *Scaevola Dig.* 7. 1. 58. Sempronio do, lego ex reditu fructuum nteris et purrinæ, quæ habeo in agro farrario, partem sextam.

PORRINO, as, are, a. 1. frequentat. vai intens. a *porrigo*, vel *porricio*, identidem porrigo. *Apul. in fragm.* 10. *Met.* apud *Ouidend.* p. 717. Mordicibus gannians ego, et dentes ad Jovem elavans, Priapum frequent frictura porrixabam. h. e. penem frequent fricturam digitorum frictioa acitatum identidem porrixebam.

PORRO, adverb. loci, quod, ut Græcum *πρόω*, transpositioa litterarum ax *pro* factum esse, nunc inter omnes constat; et est idem ax longa in anteriorem partem, ante oculos, sed procul, aminus, ultra: cul retro opponitur (It. *da lungi, in avanti*; Fr. *au loin, loin, en avant*; Hisp. *lejos, a lo lejos en adelante*; Germ. *vorwärts, weitfort, in die Weite, weit, weiter*; Angl. *right onward, farther, a far off, at a distance*).

1.) Propria de loco. — n) Cum Verbis motum significantibus. *Ter. Hecyr.* 3. 1. 18. Hem nova res orta est, porro ab hac quæ me abstrabat. *Liv.* 1. 7. Ex loco infasto agera porro armentum occipit. *Cato apud Charis.* 2. p. 190. *Putsch.* Inde pergo porro tre in Turtam. *Liv.* 9. 2. Aut eadem, qua ta insinuaaveris, ratro via repeteoda; eut si ira porro pergas, per alium satium evadendum. *Plaut. Capt.* 3. 5. 65. Inde ibis porro in latomias lapidarias. *Id. Merc.* 5. 2. 98. Porro proficiscor quæsitum. Sic *Cato epud Charis.* 2. p. 190. *Putsch.* Itaque porro in Turtam proficiscor servatum illos. — Similiter inde porro apud *Comicos. Plaut. Merc.* 3. 4. 66. Jam inde porro aufugies. et *Pæn.* 5. 3. 33. Quos ago destrudam ad moias, inde porro ad plutaum. Sic figurata *Liv.* 1. 40. Si regnum-præcepis inde porro ad servitia caderet. — Porro *Quirites*, farina in-clamantis, et fidem auxiliumqua exposcentis, *ac-corr'uomo*: vestram fidem. *Laberius apud Ma-crob.* 2. *Satur.* 7. Porro *Quirites!* libertatem perdimus. *Auct. Priap.* 26. Porro (nam quis erit modus?) *Quirites!* Adde *Tertull. advers. Valentian.* 13. Porro hic idem esse videtur, atque adeste, id est vos qui porro et procul astis, venite, accedite, ut opam faratia. — b) Cum Verbis quietem significantibus. *Plaut. Rud.* 4. 3. 95. Ubi tu hic habitas? eni. Porro illic longe usqua in campis ultimis. *Virg.* 6. *En.* 711. Inclus *Aeneas*, quæ sint ea flumina porro. in *lontananza. Sokin.* 22. a med. *Orchades* ab *Hebudibus* porro sunt septem dierum cursu.

II.) Translate. ¶ 1. De tempora usurpatur; et — a) Raro admodum refertur ad tempus præteritum. *Ovid.* 1. *Fast.* 835. Altera (*Nympha*), quod porro fueret, cecinisse putatur: Altera, versurum postmodo quiquid erat. — b) Es-pissime ad futurum, et signficat postea, deinde, in posterum, in futurum, poi, per *l'avenira*, etc. *Cato apud Charis.* 2. p. 190. *Putsch.* Me solioitum habitum esse, atque porro fore. *Ter. Andr.* 4. 3. 16. Move oculus te, ut, quid agam, porro intelliges. *Id. Phorm.* 5. 8. 36. Quid mihi hic affers, quamobrem sperem, porro non fore? *Id. Hecyr.* 5. 1. 38. Fac, eadem ut sis porro. *Id. Andr. prol.* 22. Debine ut quiescant porro,

imoneo, et desinant maledicere. *Catull.* 45. 3. te perditæ amo, atque amare purro Omnes sum assidue paratus annos. *Liv.* 10. 8. Eque adhuc prosperum plebejum ac patricium fuit potroque erit. *Ter. Hecyr.* 3. 1. 20. Quid restat, nisi ut porro liam miser? *Id. Phorm.* 3. 1. 10. Ecquid spei porro 'st? *Id. Adolph.* 3. 2. 37. Quod ad hanc rem opus est porro, consule. *Id. Phorm.* 5. 7. 44. Si porro esse odiosi pergitis. *Liv.* 40. 36. Neque se divinare posse quid in animo *Cel-iberi* haberent, aut porro habituri essent. *Stot.* 7. *Theb.* 546. tu porro sequeris? — c) Non desunt sententia, in quibus porro pro postea, posthac accipi potest. *Afranius apud Charis.* 2. p. 190. *Putsch.* Nunc est distentus animua ut negotiis: porro autem proporo. *Plaut. Asin.* 5. 2. 54. Jace, pater, taloa, ut porro noa jaciamus. *Ter. Andr. prol.* 22. Debinc ut quiescant porro moneo. — Sic deinde porro, hinc porro, ut apud *Plaut. Trin.* 4. 2. 102. sr. Alii dii isse ad villam aiebant servis depromptum cibum. Deinde porro. *Ch. Daiode* porro nolo quidquam prædces. *Plin.* 5. *Ep.* 6. ante med. Pratum inda, non minus natura, quam arta visendum. Campi deinde porro, multaue alia prata et arbusta. *Alit leg.* Campi deinde, porro multa alia, etc. *Virg.* 5. *En.* 600. Albani docuera suos, hinc maxima porro *Acceptit* Roma, et patriuo servavit honorem. h. e. post longum intervallum.

¶ 2. Generatim inservit actionum vel rerum continuatiori significandæ. *Plaut. Asin.* 5. 2. 25. Is etiam corruptus porro suum corrupt filium. *Cic. Senect.* 13. 43. Sæpe adivi a majoribus natu, qui se porro pueros a sentibus audisse dicebant. *Forcellinus* ad præteritum tempus retulit et interpretatus est *jom nte. Liv.* 27. 51. Ut quisque audierat etc., ex templo aliis porro impertiebat gaudium suum. *ngli altri di mano in mano.* ¶ 3. Specialim habet vim conjungendi sermonis: ita tamen ut continuationem semper aliquam aut loci, aut temporis, aut ordinis rerum succedentium adsignificet, poi. — a) Universim. *Soll. Jug.* 30. Legiones per Italiam Rbeglum, atque in Sicilia, porro ax Sicilia io Africam transvectæ. *Cic. 7. Att.* 1. a med. Ei porro assensus est unus, familiaris meus, *Favonius. Soll. Jug.* 27. Timebat iram seati, ni parisset legatis: porro animus cupidioa cæcus ad inceptum scelus rapiebat. *Cic. Mil.* 9. 25. Occurrebat, mancam ac debilem præturam suam futuram consule *Milone*: eum porro summo conseosu populi R. consulem fieri videbat. *Id. Rosc. Am.* 40. 110. Videta jam porro cetera. *Id. 2. Divinat.* 51. 105. Sequitur porro, oibil deoa ignorare. *Id. Quinct.* 8. 31. Clamabat porro ipse *Quinctius*, sese idcirco nolle satidare, na etc. sponsonem porro si istiusmodi faceret, se da capita suo priore loco causam esse dicturum. — b) Jungitur cum autem. *Cic. 1. Att.* 5. Numquam certior sum factus, esse cul litteras dare possem: porro autem neque mihi accidit, ut haberem qui io *Epirum* proficiscaretur. *Sall. Cat.* 47. Porro autem anxius arat, quid factu opus esset. *Ter. Phorm.* 1. 1. 13. Porro autem *Geta* ferietur alio muera, ubi hera pepererit: porro autem alio, ubi erit pnero natalis dies. — c) Porro loqui, dicere, progredi dicendo, prosequi sermoa quæ narranda restant, prosequi. *Plaut. Amph.* 5. 1. 67. Quid sit deinde? porro loquere. *Id. Curc.* a. 3. v. 83. Immo etiam porro, si vis, dicam. — d) Aliquando est hortantis, at ad perendum quodammodo urgeatis. *Cic. 7. Verr.* 22. 56. Age porro, in, qui te tam ralgiosum existimari voluisti, cur etc. *Ter. Adolph.* 4. 4. 21. Cessatum usque adhuc est: nunc porro *Eschine*, expergiscere. ¶ 4. Videtur etiam esse coconjunctio expectiva, ut *adeo, jom, autem*, quæ nonnumquam explendæ et juogendæ simul orationis gratia ponuntur. Ita accipit *Donatus* in illo *Ter. Andr.* 1. 5. 42. *Adeon'* me igoavum putas? *adeon'* porro ingratum, aut inhumanum, aut ferum? *Cic. 3. Verr.* 46. 121. Neque eoim perfacete dicta, oequa porro hac severitate digna sunt. *Id. 5. Fin.* 26. 78. Ea nos mela dicimus, sed exlguæ, et por-

ro minima. Ita *Forcellinus. At Madytg. legth* pæne minima, repugnante *Handio, Tursall.* vul. 4. p. 486.

PORRUM, i, n. et

PORRUS, i, m. 2. *παρσόν* (It. porro; Fr. *porreau, potreau*; Hisp. *potreeu*; Germ. *Lauch, Porree*; Angl. a *scallion, leek*) est genus olaric duplcis generis, sectivi, et capitati: illud ita dicitur, quia sæpius secatur demetiturque; hoc quia a radice in caput extuberat. Utriusque serendi *Plin.* 19. *Hist. not.* 6. 33. (108). et *Colum.* 11. *R. R.* 3. 30. rationem tradunt. *Colum.* 10. *ibid.* 370. Et *Tartesiacos* *Paphlo-*que revellere thyrsos, Atque apio fasces et secto cingere porro. *Martial.* 3. 47. Et utrumque porrum sessilesque lactucas. *Id.* 13. 19. *Mitili* præcipuos nemoralis *Aricia* porros: Io niveo virides stipite cerne comas. *Id.* 5. 78. *Viles* *Capadocæ*, gravesque porri. *Cels.* 4. 6. *Jua*, in quon porrus cum pullo *gallinaceo* coctus sit. *Juvenal.* 3. 293.; et *Martiol.* 10. 48. sectita porrum. *Pollad.* 3. *R. R.* 24. a med. Hoc mensa porrus sarendus: queo si sectilem vetis, etc. — Sectivus porrus in fila dissectus inferebatur. *Martial.* 13. 18. *Fila* *Tarentini* graviter redolentia porri *Edisti* quoties, oscula clausa dato. *Id.* 11. 53. si porris fila resecta suis. — *Fera* cum lactucis comedebatur, ut constat ex eod. *ibid.* at 3. 47., 5. 78. et 10. 48. etc. Solus, erat pauperiorum clibus. *Juvenal. loc. cit.* — Porri canda videntur usi fuisse pro ferulis ludimagistri in scholis. *Petron. fragm. Tragar.* 56. *Burmam.* Porri et persica: flagellum ax cultrum accepit. Ita *Petronii* locum interpretatur *Fr. Oriolius* in *Opuscul. Litter. di Bologn.* T. 1. p. 116. *V. PERSICA.*

PORTA, æ, f. 1. In Dat. et Ablat. plur. num. portabus pro portis male dicitur iuxta as, quæ in ASINA inicit dicta sunt. Dixit tamen *Cn. Gell.* apud *Charis.* 1. p. 40. *Putsch.* — Porta est aditus urbis, vel alterius loci vallo fossava muniti, qua res importantur et exportantur. Alii ducunt a portando et suspendendo vomera, quo loco aditus esset relinquendus, quum aratro mænium locus designabatur. *V. ARATRUM.* Recentiores vero conjungunt hanc vocem cum *Gr. πέρωg transitus*, a *περῶ* vel *περῶg* tronseo, ut sit via, qua ex uno in alium locum traositur: *V. PORTO.* Differt a fore, janua, ostio, quæ ædium privatarum sunt. *πύλη* (It. porta della città; Fr. porte; Hisp. puerta; Germ. das Thor, Stadtthor; Angl. the gate of a city, a door, port, portol).

1.) Proprie. *Ovid.* 1. *Amor.* 9. 20. hic (miles) portas frangit, at ille (amans) fores. *Plaut. Bucch.* 4. 4. 60. Recta porta Invadam extemplo in oppidum antiquum et vetus. *Id. Mil. glor.* 2. 4. 7. Credo, istoc exemplo tibi esse eundem actutum extra portam, dispessis manibus patibulum quum habebis. *Cic. 4. Fin.* 9. 22. Si Hannibal ad portas venisset, murumque jaculo trajecisset. *Cic. 7. Att.* 2. n med. et 8. *ibid.* 2. sub fin. Pedem porta efferre. *uscir di città.* et *Pis.* 23. 55. Ad portam præsto fuera. et *ibid.* Quasi ad rem pertineat, qua tu porta introieris, modna triumphali: quæ porta *Macedonicis* semper proconsulibus aote ta patuit. *Id.* 1. *Tusc.* 7. 13. An tu egressus porta *Capena*, quum *Calatin*, *Scipionum*, *Serviliorum*, *Metellorum* sepulcra vides etc.? *Id.* 2. *Legg.* 23. 58. Nostis extra portam *Collinam* ædem *Honoris. Liv.* 2. 49. Infelicis vie dextro feno portæ *Carmentalis (Fobii)* profecti. *Id.* 1. 14. In ipsis prope portis bellum ortum. *Id.* 5. 13. extr. *Refugientes* io urbem multū ante portas caeli. *Horat.* 3. *Od.* 5. 23. Portasque (vidi) non clausas. h. e. portas *Cartagliola. Virg.* 8. *En.* 585. asierat portis aequitau apertis. *Id.* 4. *ibid.* 130. It portis dacta *Juventus. Id.* 7. *ibid.* 135. portarum *Ingeotia* claustra. et 2. *ibid.* 803. *Danalque* obsessa tenebaot *Limina* portarum. et 9. *ibid.* 45. Portas oblicere. *chiudere.* et *Ovid.* 14. *Met.* 780. claudere oblice *ürma. Id.* 3. *Art. am.* 577. reserare hosti. *Id.* 6. *Met.* 597. refringere. — Cum addito urbis. *Cic.* 14. *Phil.* 6. 15. Qui *Capitolium*, qui *Rostra*, qui urbis portas occuparent. et 1. *de republ.* 1. *Nec* id (bellum) a

partis hujus urbis avulsam P. Africanus compulset intra bastium mania. Cf. *Horat.* 3. *Od.* 16. 14. diffidit urbium Portas vir Macedo. — Ad illud *Virg.* 2. *Æn.* 612. hic Juno Scæas sævisima portas Prima tenet, Servius notat, portarum urbis Junonem præsidem esse, quia portam luminis nascentibus præbet. — *Porta itineri longissima*, proverb. apud *Varron.* 1. *R. R.* 2. 2., quoniam significatur plus sæpe temporis consumi in apparatu, dum ad portam venias, quam in ipso itinere. Simile est illud nostrum, *il più duro passo è quel della soglia.*

11.) Translate. ¶ 1. Physica ratione et a Poetis præcipue dicitur de quovis aditu. — a) In re militari. *Cæs.* 3. *B. G.* 25. Non eadem esse diligentia ab decumana porta castra munita. Adde *Liv.* 3. 5. et 10. 32.; et *Veget.* 1. *Milit.* 23. Sic *Liv.* 40. 27. *Porta (castrorum)* principalis. *Auct. B. G.* 8. 9. Portis fares altioresque turres imposuit. *Cæs.* 7. *B. G.* 70. Hostes in fugam coniecti se ipsi multitudine impediunt atque angustioribus portis relictis coacervantur. et *ibid.* 44. Summis copiis castra (*Romanorum*) oppugnata demonstrant. — Fabium discessu eorum duabus relictis portis obstruere ceteras pluteosqua vallo addere. — b) Generatim. *Plaut. Pers.* 3. 3. 30. Citius a foro fugiunt, quam ex porta ludis quum emissus est lepus. *h. e.* ex ostio cavæ circi, unde emittebantur bestiae. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 10. 44. (157). Veneficiis rostrum lupi resistere ajunt, ob idque villarum portis præfigunt, su i portoni. *Ovid.* 6. *Met.* 596. venit ad stabula avia tandem, ex portisque refringit, Germanaque rapit. *Ennius* apud *Horat.* 1. *Sat.* 4. 60. et apud *Servium* ad *Virg.* 7. *Æn.* 622. postquam discordia tetra Belli ferratos postes portasque refrigit. *h. e.* templi Jani. Cf. *eumd.* *Virg.* 1. *ibid.* 294. diræ ferro et compagibus arctis Claudentur Belli portæ. *Id. ibid.* 86. venti, velut agmine facti, Quæ data porta, ruunt. — c) De freto maris, *stretto.* *Manil.* 4. 604. Ast ubi se primum porta mare fudit ab illa, Enatat Ionio. — d) De porta caeli. *Ennius* apud *Senec.* *Ep.* 19. (at *V. cl. Valien. Ennian. poes. reliq.* p. 86. In adnotat. ad *h. l.*) et *Virg.* 3. *G.* 260. quem super ingens Porta tonat caeli. *Servius* aerem intelligit, per quem iter in cælum est. — e) Solis. *Macrob.* 1. *Somn. Scip.* 12. et 1. *Saturn.* 17. a *med.* Duo tropica Signa Capricornum et Cancrum, Solis portas physici vocaverunt, quia in utraque, obviante solstitio, ulterius Solis prohibetur accessio, etc. Per has portas animum de cælo in terras meare, at de terris in cælum remeare creduntur: ideo hominum una, altera deorum vocatur: hominum Cancrum, quia per hunc in inferiora descensus est: Capricornus deorum, quia per illum animæ in deorum numerum revertuntur. — f) Portæ Somni apud *Virg.* 6. *Æn.* 894. duæ sunt, quarum altera fertur Cornea, qua veris facilis datur exitus umbris: Altera candenti perfecta nitens elephanto: Sed falsa ad cælum mittunt insomnia Manes. Ubi *Servius* ex physiologia docet, per corneam nculos significari, qui cornei sunt coloris: per eburneam ns at dentes. Quæ loquimur enim, falsa essa possunt: ea vero, quæ videmus, sine dubio vera sunt, etc. *Stat.* 5. *Silv.* 3. *sub fin.* Inde tamen venas, mellor qua porta melignum Cornea vincit ebur. *Propert.* 4. 7. 87. Nec tu sperne piis vententia somnia portis. Quum pia venerunt somnia, pondus habent. *Horat.* 3. *Od.* 27. 39. an vitis carentem (me) Ludit imago Vana, quæ porta fugiens eburna Somnium ducit? *V. Homer.* *Odyss.* τ 562. et seqq. — g) De portis Inferorum seu Tartari. *Propert.* 4. 11. 7. Vota movent suparos: ubi portitor æra recepit, Obserat umbrosos lurida porta rogos. Cf. *Ovid.* 10. *Met.* 12. ne non tentaret et umbras, Ad Styga Tænariæ est asus (*Orpheus*) descendere porta. — h) Portæ jecoris dicuntur de ejus parte sima, ubi dum sunt tubercula, quas portas dixere, arbitrati succum confecti alimenti per eas in jecur deferri: unde et vena inde exorta, vena portæ dicta est. *Cic.* 2. *Nat. D.* 55. 137. Et intestinis secretus a cibo succus is, quo

alimur, permanat ad jecur per quasdam a medio intestino usque ad portas jecoris (sic enim appellantur) ductas et directas vias. — i) *Porta* etiam pro podice usurpatur. *Catull.* 15. 17. de pœna *maehorum*. Quem, attractis pedibus, patente porta, Percurrent raphanica muglesque. *V. MUGIL.* — l) De angustis et faucibus montium. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 27. 27. (99). Taurus ubi dehiscit, sequè populis aperit, portarum tamen nomine unitatem sibi vindicans, quæ aliubi Armeniæ, aliubi Caspiæ, aliubi Ciliciæ vocantur. Cf. *Amian.* 23. 6. a *med.* Hecatompilos, a cuius finibus per Caspia litora ad usque portarum angustias stadia quadraginta numerantur et mille. *Val. Flacc.* 3. 496. primusque coacta Advebit Albana Styrum gener agmina porta. *Nepos Datam.* 7. Hic ne intrare posset saltum, in quo Ciliciæ portæ sunt sitæ, Datames præoccupare studuit. ¶ 2. *Portæ*, metaphoricè. *Lucret.* 6. 32. Et quibus vis, quibus rationibus: ducta translatione a portis urbis, aut castrorum, unde in hostem eruptio fit.

PORTABILIS, e, adject. Comp. *Portabilior.* — Portabilis est qui portari potest, *portabile*, *πεportός.* *Sidon.* 8. *Ep.* 11. circa *med.* Et portandus quidem, sed portabilis. *Augustin.* *Ep.* 34. Onus tolerabilius et portabilius.

PORTARIUM, ii, n. 2. *V. PORTORIUM* init. PORTARIUS, ii, m. 2. *portinaio*, *ὑποπόρος*, janitor. *Vulgat. interpr.* 4. *Reg.* 7. 11. Ierunt ergo portarii, et nunciaverunt in palatio regis intrinsecus. Adde 1. *Paratip.* 16. 42.

PORTATIO, onis, f. 3. *il portare*, *ἀφορῆ, φορὰ*, actus portandi, delatio, importatio. *Sall. Cat.* 43. Nocturnis consiliis, armorum atque telorum portationibus, festinando, agitando omnia, etc. *Vitruv.* 10. 1. a *med.* Portationes eorum non essent, nisi plaustrorum per terram, navicularum per aquam inventæ essent machinationes.

PORTATOR, oris, m. 3. qui portat, portitor. *Prob. art. min. ed. Eichenfeld.* p. 421. et edente *A. Maio* in *Class. Auct. T.* 5. p. 315. Sic (ut *calculus calculator*) utique *portatum portator*, et *cantatum cantator* suæ positionis nomina, non a verbis venientia, sunt pronuntianda. *Vulgati* libri exhibent banc vocem apud *Isid.* 9. *Orig.* 4., ubi *Areval.* leg. *portitor*.

PORTATŌRIUS, a, um, adject. ad portandum idoneus. *Cæc. Aurel.* 1. *Tard.* 1. n. 15. Ante cibum erit adhibenda gestatio, portatoria scilicet sella, sine vehementi motu. *Auctor serm. de Ascens. Domini, inter serm. Augustini, de Temp.* 180. Delectat asplicere Christum Domini portatoris nubibus ascendentem.

PORTATRIX, icis, f. 3. *portatrice*, quæ portat. *Inscript.* apud *Donat.* 33. 9., quæ est apud *Orell.* 1373. VENERI PROBÆ SANCTISSIMARUM SACRVM TI. CLAYDIYS MARCION. SALVE MILLE ANIMARVM ILLVSTRI GENARE OPVA (lege *genre opu'* pro *genere*) SALVE FVLGAT ONRRIS PORTATRIX INEXVPERABILIS DONVM. Videtur legendum *insuperabile*. *V. Ignarra de phratris* p. 117.

PORTATUS, a, um, *V. PORTO*. PORTATUS, us, m. 4. portatio. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 35. 56. (114). Tædia exquisita perditio portatu. *Harduin.* et *Sillig.* ex MS. legunt *nepotatu*. *Sil. It.* 12. 443. Perque aversa tulit portatus in arva carinas. Sed *rectius* leges portatas arva. — Supinum est quum dicit *Plin.* 14. *Hist. nat.* 3. 4. (42). Uvæ portatu faciles. et 23. *ibid.* 7. 62. (116). Mala piraque portatu jumentis mire gravia sunt vel pauca.

PORTELLA, æ, f. 1. *deminut.* a porta, parva porta. *Gloss. Lat. Gr.* Portella, *ῥυμποδίου, παρτολίον*.

PORTEMIA, æ, f. 1. navicula, qua utebantur in Pannonia, apud *Isid.* 19. *Orig.* 1. 26. Videtur esse vni corrupta a *Gr. πορμείον*.

PORTENDO, tendis, tendi, tentum, tendere, a. 3. (prn vel porro et tendo). *Portendier* per paragenem sed *Plaut. loc. cit.* sub a. — Part. *Portendens* sub b.; *Porte* ius legitur in *Not. Tir.* p. 19.; hinc tamen *Portentum*, i, quod *V.* loco suo. — *Portendere* est verbum sacrum ac

religiosum, et valet præmonstrare, prædicere, ante significare, *ἐπισημαίνω* (II. *presagire, monstrare da lungi, pronosticare*; *Fr. montrer, annoncer*; *Hisp. mostrar, señalar, pronosticar, anunciar*; *Germ. zeigen, anzeigen, ein Wahrzeichen geben, darreichen, prophesieren, weis-sagen*; *Angl. to presage, portend, forebode, foretell, foreshow, betoken, augur, prognosticate*). Tum in bonis, tum in malis addibetur. — a) In malis. *Plaut. Pæn.* 3. 5. 4. Haruspices dudum dicebant mihi, malum damnique maximum portendier. *Id. Curc.* 2. 22. Malum, quod in quiete tibi portentum est. *Accius* apud *Cic.* 1. *Divinat.* 22. 45. Nam id quod de sola ostentum est tibi, Populo commutationem rerum portendit fore. *Id. Harusp. resp.* 25. 53. Periculum cademque alicui portendere. — Sic *portentum, omen, prodigium portendere* dicitur *Justin.* 17. 1. 3. Quod portentum dira *Lysimacho* stirpique ejus ac regni ruinam cum clade veratarum regionum portendebat. *Id.* 40. 1. 1. Quod prodigium mutationem rerum portendere haruspices responderunt. *V.* mox sub b. — b) In bonis. *Cic.* 1. *Divinat.* 23. 46. Ex triplici appetitione solis, triginta annos *Cyrum* regnaturum esse, portendi. *Auct. B. Afr.* 82. Victoriam tibi propiam a diis immortalibus portendi. *Liv.* 31. 7. *extr.* Dii Immortales mihi sacrificanti, precantique, ut hoc bellum mihi, senatus vobisque feliciter eveniret, læta omnia prosperaque portendera. *Plaut. Pæn.* 5. 4. 35. Nimia voluptati est, quod in extis nostris portentum est. *Liv.* 1. 55. Magnitudinem imperii portendens prodigium. et *Justin.* 12. 16. 6. Quod omen universarum terrarum victoriam infanti portendebat. Cf. *Liv.* 1. 8. Ab numero avium, quæ augurio reguum portenderant. — c) *Promiscua.* *Sall. Jug.* 97. Omnes credere, illi aut mentem divinam, aut deorum nutu cuncta portendi. *h. e.* significari, prædici. *Liv.* 1. 50. Sin suos ejus pœniteat, quid spei melioris Latinis portendi? *Id.* 29. 11. Consulentes, ad quod negotium domo missi essent, perficiendi ejus quam sibi spem populoque B. portenderet. Cf. *Id.* 30. 32. Ominatur, quibus quondam auspiciis patres eorum pugnaverint ad *Egates* insulas, ea illis exeuntibus in aciem portendisse deos. *Ovid.* 15. *Met.* 571. Quidquid, alti, Superi monstro portenditur isto, Seu lætum est, patris lætum populoque *Quirini*; Siva minax, mihi sit. — d) Interdum est significari in futurum cum effectu, secum ferre. *Sall. Jug.* 3. Omnes rerum mutationes cadem, fugam aliaque hostilia portendunt. *portano seco.* et *Liv.* 28. 5. Hi omnes suls quisque urbibus, quæ pericula terra marique portendebantur, memorantes etc.

PORTENSIS, *V. PORTUENSIS*.

PORTENTIFER, færa, færum, adject. portenta ferens, portentosus. *Ovid.* 14. *Met.* 55. Hunc (*gurgitem*) dea prævitiat, portentiferi quæ venenis inficit. Est qui leg. *portentificus*.

PORTENTIFICUS, a, um, adject. portentosus. — a) In bonam partem. *Lactant.* 4. 13. vertens illud *Apollinis* oraculum de Christo: *Θνητός ἐστιν κατὰ σάρκα σοφός ταρατώδων ἐργός*: Nam quod ait, portentifica illum opera fecisse, quo maxime divinitatis fidem meruit, assentiri nobis jam videtur. Adde *ibid.* 15. — b) In malam. *Id.* 2. 13. a *med.* *Egypti* portentificas animalium figuras, quas colerent, commenti sunt. *h. e.* monstrosas. *V.* vocem præced.

PORTENTŌSUS, a, um, adject. De alia forma *Portentuosus* *V.* ad fin. — Comp. *Portentiosior* et *Sup. Portentiosissimus*. — *Portentosus, portentosus, monstruosus, ταρατώδης, portenti plenus, monstruosus, prodigiosus.* Nam quæ monstruosa sunt, aut præter morem, portendere aliquid creduntur. *Cic.* 2. *Divinat.* 28. 60. An vero illa nos terrent, si quando aliqua portentosa aut ex pecude, aut ex homine nata dicuntur? *Sueton. Domit.* 4. Puer portentoso parvoque capite. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 13. 19. (84). Dicamus et *labyrinthos*, vel portentosissimum bumant impendii opus. *Id.* 5. *ibid.* 1. 1. (4). Portentosa Græcia mendacia. *Id.* 9. *ibid.* 41. 65. (140). ingenia. *Id.*

14. *ibid.* 22. 28. (142). libido. *Id.* 23. *ibid.* 1. 27. (58). scientia. h. e. quæ portentosas res docet. *Id.* 30. *ibid.* 1. 2. (8). ars. *Id.* 24. *ibid.* 17. 102. (160). Ille magorum studiosissimus quanto portentosiora tradit! *Seneca Ep. 87. a med.* Quo quid fieri portentosius potest? *Id. Ep. 114. de Mæcenate.* Hanc ipsam laudem suam corrupti istis orationis portentosissimæ deliciis. *stranissima. Sueton. Cal. 37.* Commentus novum balnearum usum, portentosissima genera ciborum atque cænarum. — Est et alia forma *Portentuosus* apud senioris ævi scriptores. *Jul. Valer. de obit. Alex. M. 3. 19.* Et cum his homines senis manibus portentuosus. et *ibid.* 47. Portentuosus plurima experti erant. *Gloss. Cyrill. Τερατολόγος*, prodigiosus. portentuosus. et *ibid.* *Τερατώδης*, monstruosus, portentuosus. Adde *Isid. 12. Orig. 3. et 14. ibid. 3.*

PORTENTUM, i, n. 2. (portendo) est id, ex quo aliquid futurum significatur et portenditur, monstrum, ostentum, prodigium, *portento*, *prodigio*, *avvenimento* che significa il futuro, τῆρας.

1.) Proprie. *Cic. 2. Nat. 3. 7.* Prædictiones vero et præsentiones rerum futurarum quid aliud declarant, nisi hominibus ea, quæ futura sunt, ostendi, monstrari, portendi, prædici? ex quo illa ostenta, monstra, portenta, prodigia dicuntur. — Inter portenta et ostenta discrimen quidam posuere. *Festus p. 245. 14. Mill.* Portenta existimantur quidam gravia esse, ostenta bona. Alii portenta quædam bona, ostenta quædam tristia appellari: portenta, quæ, quid porro tendatur, indicent; ostenta, quæ tantummodo ostendant: monstra, quæ præcipiant quoque remedia. Hæc *Festus*; quæ tamen scriptores non observant. *V. MONSTRUM. Paul. Diac. p. 244. 9. ibid.* Portenta rerum fieri dicuntur, quum solida corpora raro se ostendunt, ut comete, turbines, barabtra, sereno cælo facta tonitrua. Rursus *Cic. 2. Divinat. 28. 61.* Nam si quod raro fit, id portentum putandum est, sapientem esse, portentum est. Sæpius enim mulam peperissa arbitrator, quam sapientem fuisse. *Sall. Cat. 31.* Simul, quod in tali re fieri solet, alii portenta atque prodigia nunciabant. *Virg. 8. Æn. 532.* ne quare profecto, Quam casum portenta ferant. *Vet. Poeta apud Gell. 15. 4.* Portentum inusitatum conflatum est recena. Nam mulos qui fricabat, consul factus est.

II.) Translate. ¶ 1. Portentum est quiddam monstruosum est, quod naturæ modum egreditur, quod mirum in modum est deforme, turpe, deterrimum. — a) Physica ratione. *Lucret. 5. 37.* Cetera de genere hoc quæ sunt portenta perempta, Si non victa forent, quid tandem viva nocerent? *Horat. 2. Ep. 1. 11.* dlræ qui contudit hydræm, Notaque fatali portenta labore subegit. *Id. 1. Od. 22. 13.* Quale portentum neque militaris Daunias latis alit esculetis, Nec etc. *Ovid. 2. Amor. 16. 23.* quæ virgineo portenta sub inguine latent. h. e. canes *Scyllæ. Cic. 2. Nat. D. 5. 14.* Præter naturam hominum pecudumque portentis. *Id. 3. de republ. 9.* Vidat in illa incorrupta maxime gente Ægyptiorum-bovem quemdam putari deum, multaque alia portenta apud eosdem et ejuisque generis belluas numero consecratas deorūm. — b) Morali ratione de homine pernicioso. *Cic. Pis. 4. 9. P. Clodius*, fatale portentum prodigiumque reipublicæ. *Id. Prov. cons. 1. 2.* Gabinius et Piso, duo reipublicæ portenta, ac pæne funera. ¶ 2. fictio, mendacium, commentum Incredibilia et naturæ repugnans. *Cic. 1. Tusc. 6. 11.* Poetarum et pictorum portenta convincere. *Lucret. 4. 590.* Cetera de genere hoc monstra et portenta loquuntur. *Gell. 10. 12.* Portenta atque præstigias scribere.

PORTENTUOSUS, a, um. *V. PORTENTOSUS* ad fin.

PORTENTUS, a, um. *V. PORTENDO.*

PORTHMEUS, ei et eos, m. 2. disyllab. *barcaiuolo*, πορθημῆς, qui trans flumen, aut fretum homines navigio transducit, portitor: a πορθημῆς fretum. *Juvenal. 3. 266.* Jam sedet in ripa, te

trumque novitius horret Porthmea, nec sperat cænosus gurgitis alnum. h. e. Charontem. *Sic Petron. Salyr. 121.* vix navita Porthmeus Sufficet simulacra virum traducere cymba. *Inscript. apud Fabr. p. 702. n. 235.* SAT FVERAT PORTHMEY CYMBA VEXISSE MARIANAM.

PORTUOSUS vel portibus, i, m. 2. stretto di mare, πορθημῆς, fretum. *Plin. 3. Hist. nat. 5. 10. (74).* Porthmos a Græcis, a nobis Gaditanum fretum. Adde *Melam 1. 1. — NB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

PORTICATIO, ōnis, f. 3. porticum ordo. *Macer Dig. 11. 7. 37.* Si amplum quid ædificari testator jusserit, velut in circuitu (sepulchri) porticationes, eos sumptus funeris causa non esse.

PORTICŪLA, æ, f. 1. picciol portico, parva porticus. *Cic. 7. Fam. 23. a med.* Exedria quædam mihi nova sunt instituta in porticula Tusculani.

PORTICŪLUS, i, m. 2. ¶ 1. Est idem ac porticula. *Inscript. apud Murat. 1716. 14.* HAEC AVTEM MACERIA COMPRESA (sic) CVM MVNIMENTO ET PORTICVLO QUAE FACIT IN FRONTE FEDES XX. IN AGRO TEDES XXVII. ¶ 2. Est idem ac parvus portus in *Gloss. Lat. Gr.* Porticulus, λιμενίσκος.

PORTICUNCŪLA, æ, f. 1. deminut. piccolo portichetto, parva porticula. *Inscript. apud Gor. Inscr. Etr. T. 1. p. 195.*, quæ est apud *Orell. 4821.* AGATHOPVS AVG. LIB. INVITATORQVE AD MVDVM IN INTROITVM PORTICVNCVLAE AD MONIMENTVM AVABLIAE IRENEIS SVPERPOSITO TITVLO DE SVO FECIT.

PORTICVS, us, f. 4. Porticum in Genit. plur. *Vitruv. 5. 1.* Trabes, in quibus invehuntur porticum contignationes. Adde *Sueton. Cal. 37. et Domit. 14.* — Porticus, ut ait *Isid. 15. Orig. 5.* quasi porta, est locus amplus et longus, columnis, aut pilis suspensio tecto munitis, cetera apertus, deambulationis, umbræque, et imbrum vitandorum causa. Erant privatae, quas ditiores sibi construebant tum in urbe, tum in agris: erant publicæ ingenti sumptu extractæ, signis, picturis, marmoribus exornatæ, in quibus non solum otiosi homines deambulare solebant, sed aliquando jus dictum, senatum habitum, exceptos legatos legitimus: item varia negotia agitata, sponsalia inita, merces pretiosas expositas etc. De his *Pilisc. in Lex. fuse et accurate.* ορχα (It. portico; Fr. galerie à colonnes, galerie couverte, portique; Hisp. pòrtico; Germ. d. Säulengang, Halle, Gallerie; Angl. a portico, porch, covered walk surrounded with pillars).

I.) Proprie. *Plaut. Most. 3. 3. 7.* Quin ego ipsa et Philolaches in publico omnes porticus sumus commensi. e' *ibid.* 3. 2. 69. Gynæceum vult hic ædificare in suis Et balineas et ambulacrum et porticum. *Cic. 1. de republ. 12.* Quum paululum inambulavisset in portico etc. et 3. *ibid.* 31. Viæ late, porticus, templa etc. *Id. 4. Att. 16. ad fin.* In Campo Martio sæpta tribus comitibus marmorea sumus et tecta facturi: eaque cingemus excelsa porticu, ut mille passuum conficiatur. *Id. Dom. 44. 116.* In Palatio, pulcherrimo prospectu, porticum cum conclavibus pavimentatam trecentum pedum concupierat, amplissimum peristylum. *Martial. 1. 13.* Illic iudis æstivas præstabat porticus umbras: Ille quam pæne novum porticus ausa nefas! Nam subito collapsa ruit, quum mole sub illa Gestatus hijugis Regulus esset equis. *Virg. 2. Æn. 528.* Porticibus longis fugit, et vacua atria lustrat. et 3. *ibid.* 353. Illos porticibus rex accipiebat in amplis. *Horat. 1. Ep. 1. 71.* cur Non ut porticibus, sic iudicis fruar isdem. *Vitruv. 5. 11.* Constituuntur in tribus porticibus exedræ spatiosæ, habentes sedes, in quibus philosophi, rhetores reliquique, qui studii delectantur, sadentes disputare possunt. *Justin. 21. 4. 3.* Plabi epulas in publicis porticibus (Carthaginiis), senatui In domo sua parat. *Plin. 36. Hist. nat. 13. 19. (88).* de labyrintho Ægypti. Quin et canacula clivis excelsa; porticus quoque descendunt nonagenis gradibus. — *Labeo apud Nerat. Dig. 39. 2*

47. porticum memorat in superiore ædium parte positam. — *Sueton. Ner. 31.* Ut porticus triplices miliarias haberet. h. e. portici con tre ordini di colonne, e lunghi mille passi.

II.) Translate. ¶ 1. De tentoriis videtur intelligendum illud *Enni*, ubi saucius miles in exercitu Græcorum ad Trojam ita loquitur apud *Cic. 2. Tusc. 16. 38.* Namqua Æsculapi liberorum saucii opplent porticus: Non potis accedi. ¶ 2. De quovis tecto ad latera aperto. *Cæs. 2. B. C. 2.* Pedalibus lignis conjunctis inter se porticus integebatur. h. e. vineæ militaris tectum. *Colum. 9. R. R. 7. 4.* Convenit alvearia porticibus supermuniri. et *ibid.* 14. 11. Porticu protecta vasa. ¶ 3. Metonymice refertur ad disciplinam Stoicorum, qui in porticu disputare soliti. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 24. 75.* Quum habeam Chrysippum, qui fulcire putatur porticum Stoicorum. *Horat. 2. Sat. 3. 44.* insanum (hunc) Chrysippi porticus et græx Autumat. Rursus *Cic. fragm. apud Augustin. 3. contr. Acad. 7.* Clamat Zeno, et tota illa porticus tumultuatur. Adde *Gell. 12. 5. ad fin.*

PORTIO, ōnis, f. 3. dicta est quasi partio, vel partitio, a pars (quocum junge et πορω divido) et partem significat, μέρος, μέρος (It. porzione, parte; Fr. portion, partie; Hisp. porcion, parte. partuda; Germ. die Abtheilung, d. heil, Antheil; Angl. a portion, part).

I.) Proprie usurpatur a Scriptoribus, argenteæ quos dicunt ætatis. *Plin. 2. Hist. nat. 9. 6. (42).* Luna inodu curvata in cornua facie, modo æqua portione divisa. *Amnian. 22. 13. extr.* Quarto nonas Decembres, vergente in vesperam die, reliqua Nicomedia collapsa est terræ motu, itidemque Nicaea portio non mediocri. *Juvenal. 9. 127.* brevissima vitæ Portio. *Justin. 24. 4. 2.* Ex bis portio in Italia consedit, - et portio Illyricos sinus penetravit. *Id. 36. 2. 5.* Portio hereditatis. *Id. 8. 5. 6. prædæ. Id. 21. 1. 2.* Regnum portionibus inter plures filios dividere. *Id. 28. 1. 1.* Pars Acarnaniæ, quam in portionem belli pater pupillorum acceperat. h. e. in mercedem belli gesti. et 5. 2. 9. Vocare aliquem in portionem muneris. chiamare a parte. *Plin. 17. Hist. nat. 22. 35. (177).* Nihil natura portionibus parit. h. e. per partes at intervalla. *Id. 12. ibid. 18. 41. (86).* Quata portio ex illis ad deos jam pertinet? *Id. 8. ibid. 28. 42. (102).* Circa quod magna mortalium portio hæret. *Id. 34. ibid. 9. 20. (97).* Massa profatur in primis: mox in profatum additur tertia portio æris collectanei. *Id. 6. ibid. 13. 14. (33).* Asiæ magna portio apposita septentrionis. *Id. 26. ibid. 8. 49. (78).* Ad calculos vettonicam et verbenacam et millefolium æquis portionibus ex aqua bibere suadent. *ana. Sic Cels. 4. 24. a med.* Pari portione inter se mixta pix, cera, alumen. et 5. 18. n. 4. Glandis cortex et nitrum partibus portionibus.

II.) Translate portio significat comparisonem et proportionem alicujus rei ad alteram, proporzio; quo sensu occurrit — a) Pro portione apud Classicos. *Cato R. R. 106. extr.* Si quis plus voles aquæ marinæ concinnare, pro portione ea omnia facito. *Varro 1. R. R. 18. 3.* Quod Cato si voluit, uti pro portione ait majorem fundum vel minorem adderemus etc. *Cic. 7. Verr. 21. 55.* Numquam in Sicilia frumentum publice est emptum, quin Mamertinis pro portione imperaretur. per la loro parte, vel a proporzio di ciò che raccolgono. *Id. Flacc. 14. 32.* Quum omnas Asiæ civitates pro portione in provincia descripsisset. *Id. 2. Orat. 79. 320.* Oportet, ut ædibus ac templis vestibula et aditus, sic causis principia pro portione rerum præponere. *Liv. 34. 50.* Mille ducentos ea ratione Achæia habuit. Adjice nunc, pro portione quot verisimile sit totam Græciam habuisse. *Colum. 1. R. R. 4. 8.* Pro portione etiam facultatum, quam optime pater familias debet habitare. — Similiter pro sua portione, pro sua quisque portione, pro sua portione, ut apud *Plin. 11. Hist. nat. 15. 15. (40).* Æstiva mellatione decimam partem apibus relinqui placet, si plenæ fuerint alvi: si

minus. pro rata portione: aut si iuvenes, omnino non attingi. *Censorin. de die nat.* 3. Sed et alii sunt dii hominum vitam, pro sua quisque portione, administrant. *Quintil.* 10. 7. 28. Pro sua scilicet portione. — b) Portione sine prae-
 pos. eodem sensu apud *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 49. (133). Cerebrum omnia habent animalia, quae sanguinem: sed homo portione maximum. a *proporzione della mole del corpo, κατά μέγεθος.* Adde *eund. ibid.* 70. (183). et *ibid.* 2. 1. (2). et *Colum.* 2. *R. R.* 9. 1. Uberem campum in singula jugera tritici quinque medios obserere praecipunt: atque hac portione medio-
 cribus agris semina praebenda censent. *con questa proporzione.* *Quintil.* 6. 1. 26. Tanto quadam portione ad afficiendum potentiora. *Id.* 11. 3. 139. Pars posterior eadem portione altius qua cinctura terminatur. *Ita legendum coniecit Spalding;* *Codd. habent* quam. — c) Ad portio-
 nem, supra portionem apud *Plin.* 14. *Hist. nat.* 21. 27. (133). Miltiores plagae dolis vina conduunt, infodiuntque terrae tota, aut ad portionem situs. a *proporzione del clima.* Sic 24. *ibid.* 8. 30. (46). Foliis cum vino tritis ad virium portionem. et 36. *ibid.* 16. 25. (130). Omnes oculorum medicamentis prosunt, ad suam quisque portionem. *ognuno a proporzione della sua virtù.* et *Colum.* 7. *R. R.* 1. 2. *de asello.* Hujus animalis tam exiguae tutelae plurima et necessaria opera supra portionem respondent. *più di quel che importa la spesa di mantenerlo.* — d) Raro in aliis casibus usurpatur. *Curt.* 7. 11. 12. Eadem ad decem homines servabatur portio. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 87. Magnis arboribus quaternos modios stercoris circumspargere: in ceteris autem pro magnitudine portionem servare.

PORTIONALIS, e, adject. portionem continens. *Tertull.* *Virg. veland.* 4. *sub fin.* Subjectum igitur est generali speciale, et portionale universali. *Id. advers.* *Psych.* 9. Exceptio edulium quorundam portionale jejunium est.

PORTISCŪLUS, i, m. 2. comito, aguzzino, portolatto, χελεστής, pausarius qui remigibus signum dat, bortator remigum, et eorum in remigando ictus ac vires voce et signo moderans: a *portu*, quia in portu modum dat classi, ut ait *Aelius Stilo* apud *Festum* p. 234. 5. *Müll.* Tenebat is perticam, quae malleus dicebatur, fortasse quia una parte capitata erat: qua modum daret remigandi. Ea quoque pertica portisculus dicebatur, ut *Festus ibid.* et *Non.* p. 151. 20. *Merc.* docent.

I.) Proprie. *Ennius* apud *Non. loc. cit.* tonsas ante tenentes Parerent, observarent, portisculu' signum Quum dare capisset. *Cato* apud *Festum loc. cit.* C. Licinio praetore, remiges scripti cives R. sub portisculum, sub flagrum conscripti venire passim, *Laberius* apud *Non. loc. cit.* Nec palmarum pulsus, nec portisculi. *Sil. It.* ita describit 6. 360. media: stat margine puppis, Qui voce alternos nautarum temperet ictus, Et remis dictet sonitum, pariterque relatis Ad numerum plaudat resonantia caerulea tonsis. V. CELEUSMA et HORTATOR. De portisculo disputavit *Gronovius Observ.* 4. 26.

II.) Translate. *Plaut. Asin.* 3. 1. 14. Et meam partem loquendi, et tuam trado tibi: ad loquendum atque ad tacendum tute habes portisculum.

PORTITANS,antis, particip. ab inusit. portito, saepe portans. *Gell.* 20. 1. ante med. Eum servus sequebatur, crumenam plenam assium portitans. *At Hertz. legit* ferens crumenam plenam assium.

PORTITOR, ōris, m. 3. duo diversa significat; scilicet

A) Portitor a *portu* est qui stipem, quae portorium dicitur, exigit a viatoribus pro transitu mercium, aut hominum ex uno in alium locum: qui fructus pecuniarios ex portu conducit. Sunt tamen qui putant, portitores proprie non publicanos, sed eorum operas esse (V. *Casaub.* ad *Theophrast.* 6. et *Burmamn. de vectigal.* p. 140.): atque ubi de publicanis dictum est, ibi portitor vocem esse translatam ad publicanos ab

eorum operis. *Non. p.* 24. 19. *Merc.* Portitores dicuntur telonarii, qui portum obsidentes omnia sciscitantur, ut ex eo vectigal accipiant. ελλυμνοῦτες (It. pedaggiere, doganiere, gabelliere; Fr. péager, receveur de péage; Hisp. peagero; Germ. der Zolleinnehmer, Zöllner; Angl. a toll-gatherer, custom-house officer, custom-receiver, collector of portage).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Plaut. Asin.* 1. 3. 7. Ego pol istum portitorem privabo portorio. et *Trin.* 4. 4. 15. Solutum 'st portitori jam portorium. *Varro* apud *Non. loc. cit.* Tum portitores aera induxere. *Cic.* 1. *Off.* 42. 150. Improbantur ii quaestus, qui in odia hominum incurrunt, ut portitorum, ut feneratorum. *Id. fragm.* apud *Non. loc. cit.* Nolo eumdem populum imperatorem et portitorem esse terrarum. *Id.* 2. *leg. Agr.* 23. 61. Est iniquum, bos decemvros, portitores omnibus omnium pecuniis constitui, qui non modo reges atque exterarum nationum homines, sed etiam imperatores nostros excutiant. ¶ 2. Latiori sensu est unus idemque, sed qua tabellarii munereungebatur, tabellarius, portallette. *Ter. Phorm.* 1. 2. 99. Sed epistolam ab eo allatam esse audivi modo, Et ad portitores esse delatam: banc petam. Ubi *Donatus:* Ad eos qui in portu sunt. Et quo more hoc dixerit, vide, Attico an Romano. *Hieronym. Ep.* 68. n. 2. Quod si sanctus diaconus (*Herachus*) portitor litterarum tuis rursus amplexibus fuerit irretitus etc. Adde *Cassiod.* 1. *Variar.* 46. V. tamen infra sub B. 4., quo haec *Hieronym.* et *Cassiod.* transferenda videntur; et CONSUE-TUDINARIUS.

II.) Translate de muliere, quae nimium sollicitate viii actiones percontabatur. *Plaut. Men.* 1. 2. 5. Quoties foras ire volo, me retines, revocas, rogitas, quo eam, quam rem agam, quid negotii geram, quid petam, quid feram, quid foris egerim. Portitorem domum conduxi: ita omnem mihi rem necesse loqui est, quidquid egi atque ago.

B) Portitor a *porto*, as ¶ 1. Stricto sensu est qui mercede ex uno in alium portum navi transducit, *barcajuolo, πορθητής.* *Seneca* 6. *Benef.* 18. Plato quum flumen nave transisset, nec ab illo quidquam portitor exegisset, etc. ¶ 2. Hinc a Poetis saepe de Charonte usurpatur, qui transvehere dicitur defunctorum animas, et pretium exigere. *Virg.* 4. *G.* 502. nec portitor Orci Amplius objectam passus transire paludem. Adde 6. *En.* 298. *Propert.* 4. 11. 7. ubi portitor aera recepit, Obserat herbosus lurida porta rogos. *Stat.* 12. *Theb.* 559. Lethaei portitor amnis. *Albinov.* 1. 357. Fata manent omnes, omnes expectat avarus Portitor. Adde *Val. Flacc.* 1. 784.; et *Senec. Herc. Fur.* 768. ¶ 3. Translate, ut *Forcellino;* latiori sensu, ut aliis placet. *Colum.* 10. *R. R.* 155. et *Martial.* 9. 72. Quid meruit terror Nemees, quid portitor Helles? h. e. aries, qui Pbrixum et Hellen trans mare venit. Alii apud *Martial.* leg. proditor: qua varietas lectionis etiam apud *Lucan.* 4. 57. habetur. *Stat.* 1. *Theb.* 692. sed jam temone supino Languet hyperboreae glacialis portitor Ursae. h. e. Arctophylax, seu Rootes, qui Ursae majoris plaustrum agere fingitur, ut portitor naveni. ¶ 4. Generatim est etiam portitor, qui portat seu navi, seu manu, bunc isve, portatore. *Claudian. epigr.* 49. 17. Jussus post multos graditur paralyticus annos (Mirandum) lecti portitor ipse sui. *Capell.* 2. p. 41. Tunc portitores divae correpta lectica magno eam molimine subveheret. *Prudent.* 5. *sepi. orsep.* 405. Nam corvus Heliæ datus Olim ciborum portitor. *Imp. Arcad. et Honor. Cod.* 11. 4. 1. Ne quis audeat portitores frumenti ad suscipiendum onus aliqua necessitate compellere. *condottieri, o barcajuoli.* *Sidon.* 6. *Ep.* 3. Commendamus apicum portitorem. *Arnob.* 1. 65. Nunciator et portitor muneris tanti.

PORTITORIUM, ii, n. 2. telonium, ad quod sedet portitor. *Gloss. Lat. Gr.* Portitorium, τελωνιον.

PORTIUNCŪLA, ae, f. 1. deminut. portionis, *porzioncella, μέρης,* parva portio, particula. *Plin.*

28. *Hist. nat.* 7. 23. (83). Vestis portiuncula. *Ulp. Dig.* 39. 2. 15. Si modica portiuncula ædium amplissimarum vitium faciat.

PORTO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Portans* I. et II.; *Portatus, Portaturus* et *Portandus* I. — *Portare* (quod ratione habita etymicum Gr. πορεύω coniungi potest) est ferre, gestare, bajulare, vebere, comportare. A nonnullis putatur esse a φέρω onus. *Cajus Dig.* 50. 16. 235. docet, proprie dici de iis, quae jumento feruntur, sicut ferre de iis, quae quis suo corpore bajulat. Si allatam notationem probes, quum φέρω dicatur de onere navium, portari dicentur, quae navi vebuntur. Sed in usu quocumque modo ferre, portare est. φέρω, βαρταζω (It. portare, recare; Fr. porter, transporter; Hisp. llevar, transportar; Germ. tragen, forttragen, fahren, fortfahren; Angl. to carry, bear, convey).

I.) Proprie. *Cic.* 2. *de republ.* 4. *extr.* Ut quod ubique gentium est, ad eam urbem, quam quisque incolat, possit adnare, et rursus ut id, quod agri efferant sui, quascumque velit in terras portare possit ac mittere. *Id.* 2. *ad Q. fr.* 10. Quum hominem portarem ad Bajas octophoro. *Nepos Phoc.* 4. Quum pedibus jam non valeret, et vehiculo portatur. *Horat.* 1. *Sat.* 6. 76. Sed puerum est ausus Romam portare docendum Artes. *condurre.* et 1. *Ep.* 13. 12. ne forte sub ala Fasciculum portes librorum, ut rusticus agnum. *Virg.* 5. *En.* 565. quem Thracius albis Portat equus bicolor maculis. *Val. Flacc.* 2. 429. Jam remi rapuere ratem, jam flamma portant. *Lucet.* 4. 443. venti per caelum nubila portant. *Cæs.* 1. *B. G.* 5. Frumentum omne, praeter quod secum portaturi erant, comburant. *Id.* 5. *ibid.* 23. Ut nulla navis, quae milites portaret, desideraretur. *Id.* 1. *B. C.* 78. Quorum corpora erant insueta ad onera portanda. *Nepos Datam.* 4. Quae regi portarentur, abripiebat. *Cic.* 12. *Fam.* 3. *sub fin.* Portare viaticum ad bostem. *Virg.* 11. *En.* 281. ad aliquem munera. *Seneca Oedip.* 59. mortuum ad ignem. h. e., ut ait *Ovid. Heroid.* 15. 116., portare corpus ad rogam. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 44. 45. (146). aliquam in rogam. *Nemesian. Cynege.* 155. catalogum cubili. h. e. ad cubile. Sic *Val. Flacc.* 5. 9. roborata caedunt Pars silvis, portantque aræ. h. e. ad aram eistruendam. *Albinov.* 1. 125. tumulo portaris et igni. h. e. ut cremeris et tumuleris. *Cic.* 2. *Off.* 8. 28. Portare aliquid in triumpho. *Horat.* 1. *Sat.* 5. 90. panem bumeris. *Colum.* 9. *R. R.* 8. 3. aliquid collo. *Ovid.* 14. *Met.* 647. stimulos manu. et 6. *ibid.* 138. aliquid in sinu suo. *Plin.* 4. *Hist. nat.* 8. 15. (31). Peneus accipit amnem Horcon, nec recipit, sed olci modo supernatantem, brevi spatio purtatam abdicat. — *Portare* se est *Veget.* 1. *Veterin.* 26. *extr.* Sale fricabis oleo et aceto, linteolisque munibus, dumtaxat singulos pedes, ita ut (equus) portare se possit.

II.) Translate. — a) De hominibus. *Plaut. Stich.* 2. 1. 3. Ita onustum pectus porto laetitia lubentiaque. *Id. Capt.* 4. 2. 89. Tantum ego nunc porto a portu tibi boni. Sic *Ter. Andr.* 2. 2. 1. Di boni, boni quid porto! *Id. ibid.* 2. 6. 2. Aliquam, alicui portare fallaciam. *Id. Hecyr.* 3. 5. 63. Porto hoc jurgium ad uxorem. *Sall. Cat.* 6. Post, ubi pericula virtute propulerant, sociis atque amicis auxilia pertabant. *Id. ibid.* 58. Memineritis vos divitias, decus, gloriam, praeterea libertatem atque patriam in dexteris vestris portare. *Liv.* 1. 34. Has spes cogitationesque secum portantes urbem ingressi sunt. *Id.* 45. 1. *extr.* Ludis relictis domus magna pars hominum ad conjuges liberosque laetum nuntium pertabant. *Id.* 21. 18. Hic vobis bellum et pacem portamus. *Horat.* 1. *Od.* 6. 3. tristitiam tradam protervis in mare portare ventis. *Propert.* 1. 3. 29. timoreta cuiquam. recare. et *Val. Flacc.* 2. 326. alicuius preces alicui. *riportare, riferire.* *Sil. It.* 16. 160. incendia in Libyam. *Cf. Manil.* 5. 17. Et Canis in totum portans incendia mundum. — *Sil. It.* 10. 633. portans tubantem ad moenia gressum. *Id.* 1. 312. obvia quisque Ora luci portans, ceu solus bella capes-

sit. — Huc pertinet et illud *Coripp.* 4. *Johann.* 735. belli portare labores. *h. e.* sustinere. — *b)* De abstractis. *Ter. Heaut.* 4. 1. 12. Nescio quid peccati portat hac purgatio. *h. e.* arguit, continet, porta seco. et *Ovid.* 3. *Pont.* 4. 1. portantia verba salutem.

PORTORIUM, II, n. 2. (porto). Dat. plur. PORTORIORIS *V.* in *Inscript.* allata sub I. ¶ 1. Portorium est vectigal, quod solvitur pro rerum transvectione per maria, flumina, lacus: quod qui redimunt, portitores dicuntur: *V.* PORTITOR, sub *A.* inquit, τῆλος (It. pedaggio, gabella d'entrata e uscita, dazio; Fr. peage, droit d'entrer et de sortir de douane; Hisp. peage; Germ. Abgabe für ein-und ausgeführte Waaren, Zoll bei der Einfuhr od. Ausfuhr; Angl. the tax or tribute paid for goods imported or exported, customs, tolls, tollage, portage). *Plaut. Trin.* 4. 4. 15. Portitori portorium solvere. *Lucilius* apud *Non.* p. 37. 20. *Merc.* Facit idem quod illi qui inscriptum e porto exportant clanculum, Ne portorium dent. *Adde Cæcil.* apud *Gell.* 13. 14. *Cic.* 4. *Verr.* 72. 176. Dico, te multam Deliacam supellectilem, plurima vasa Corinthia, magnum numerum frumenti, vim mellis maxime Syracusis exportasse: his pro rebus quod portorium non esset datum, litteras ad socios misisse L. Canulejum, qui in portu operas daret. *Auct. B. Alex.* 13. Erant omnibus ostiis Nili custodia exigendi portorii causa dispositæ. *Labeo Dig.* 19. 2. 60. ad fin. quum pontem transiret, redemptor ejus pontis portorium ab eo exigebat. *Cic. Fonteij.* 5. 9. Titurium Tolosæ quaternos denarios in singulas vini amphoras portorii nomine egegisse. *Id. Pis.* 36. 87. Vectigalem provinciam, singulis rebus, quæcumque venirent, certo portorio imposito, servis tuis publicanis a te factam esse, meministi? *Id.* 1. *Invent.* 30. 47. Si Rhodiis turpe non est portorium locare, ne Hermacronit quidem turpe est conducere. *Cæs.* 1. *B. G.* 18. Portoria reliquaque omnia Eduorum vectigalia parvo pretio redempta habere. *Id.* 3. *B. G.* 1. Iter per Alpes, quo magno cum periculo magnisque portorii mercatoribus ire consueverant, con grandi spese di gabelle. *Plebsciturum de Thermens.* apud *Murat.* p. 582. lin. 67. et apud *Orell.* *Inscript.* 3673. extr. QVAM LEGEM PORTORIIIS TERRIBUS MARITIMISQUE THERMENSIS MAIORES PHISIDAE CAPIVNDIS INTRA SVOS FINIS DEIXERINT EA LEX IEIS PORTORIIIS CAPIVNDIS ESTO DVX NEI QVID PORTORI AE IEIS CAPIVNDI QVEI PVBLICA POPVLI ROMANI VECTIGALIA REDEMTA HABERVNT QVOS PER BORVM FINIS PVBLICANI EX EO VECTIGALI TRANSPORTAVNT. ¶ 2. Qui portorium nautum intelligunt, non habent, opinor, quo se tueantur. Hæc *Forcellinus.* At *Apul.* 6. *Mel.* Charon expetens portorium.

PORTUENSIS vel portensis, e, adject. ad Portum Tiberis portuensis, qui et Portus Romanus dicitur, prope Ostiam. Ibi corpus erat mensorium, qui annonam a caudicariis per Tiberim invehendam in Urbem metiebantur. *Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod.* 14. 4. 9. Ad excludendas patronorum caudicariolorum fraudes et Portuensium furta mensorium. *Inscript.* apud *Gruter.* 462. 1. VT MENSORES NOS PORTVENSIS QVIBVS VETVS FVIT CVM CAVDICARIIS DIVTYRNVMQVE LVCTAMEN etc. *Adde* 235. 7. Alia apud *Fabrett.* p. 84. n. 144. M. MYRDIVS M. L. ONESITROPHVS FABER FERRARIVS PORTVENSIS. Alia apud *Murat.* 720. 2., quæ est apud *Orell.* 3184. MEMMIO VITRABIO ORFITO V. C. OR EIVS TEMPORIBVS DIFFICILLIMIS EGREGIAS AC SALVTARES PROVISIONES SVSCEPTORVM OSTIENSIVM SIVE PORTVENSIVM ANTIQVISSIMVM CORPVS STATVAM CONSTITVIT. *h. e.* tum Ostiensium, tum Portuensium; hic enim sive sigillat et *V.* SIVE. — Etiam *Portensis* scribitur. *Inscript.* apud *Gruter.* 437. 2. et 1027. 4. P. MARTIO QVIR. PHILIPPO TRIVNO FABVM NAVALIYM PORTENSIVM CORPVS FABVM NAVALIYM OSTIENSIVM. — *Portensis* est etiam qui pertinet ad portum quemlibet. *Inscript.* Panormitana apud *Murat.* 654. 1. CVRATOR PORTENSIS KALENDARIS. *h. e.* curator exactionis, quam portitores et scripturarii solvere debebant republicæ Pa-

normitanæ, pro mercibus in portum invehendis.

PORTŪLA, æ, f. I. deminut. portæ, portella, portello, porticella, ποῦλα, parva porta. *Lib.* 25. 9. Portula assueta venationem inferens. et *moz.* Portula aperitur. *Inscript.* apud *Gruter.* 207. col. 2. PORTVLAM TRIGITO TEGVLARVM ORDINIBVS SENIS QVOQVO VERSVS.

PORTŪLĀCA. *V.* PORCILACA.

PORTUMNĀLIA vel Portunalia, Ium, n. plur. 3. sacra in honorem Portumni, seu Portuni, Παλαιμόνια. *Varro* 6. *L. L.* 19. *Müll.* Portunalia dicta a Portumno, cui eo die ædes in portu Tiberino facta et feræ institutæ. In *vet. Calendar.* apud *Gruter.* 133. et 134., quocum *cf.* *Orell.* *Inscript.* vol. 2. p. 396., et in aliis duobus apud *Foggia.* ad *Festus Verrii Flacc.* p. 112. is dies est XVI. Kal. Septembr., et hæc sacra ad pontem Emiliium, seu Sublicium fieri consuevisse dicuntur. *V.* TIBERINĀLIA.

PORTŪŌSE, adverb. comode, ut in portu. Occurrit *Comp. Portuosius* apud *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (edente *A. Maio*) 1. 20. extr. Portuosius illic alveus Nili latiusque in latera descendens.

PORTŪŌSUS, a, um, adject. *Comp. Portuosior.* — Portuosus est portubus abundans, vel ad quem facile est appellere, portuosus, λιμνωδης. *Cic.* 3. *Orat.* 19. 69. Superum mare Ionium portuosum, inferum Tuscum scopulosum atque infestum. *Sall. Jug.* 19. Pars Numidi e portuosior. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 12. 17. (106). Flumen Trinium portuosum. *Id.* 37. *ibid.* 13. 77. (201). Litus portuosum. *Id.* 4. *ibid.* 12. 23. (73). Samothrace atollitur monte Saoue X. mill. pass. altitudinis, vel portuosissima omnium. *Harduin.* et *Sillig.* ex *MSS. leg. importuosissima.* *Ammian.* 14. 8. ad fin. Cyprus insula procul a continentis discretæ et portuosa. — Similiter *Cic.* 6. *Fam.* 20. Navigatio longa et hiemalis et minime portuosa. *Ammian.* 22. 8. ad fin. Quum autem ad alium portuosum ambitum fuerit ventum, qui arcus figuram determinat ultimam etc.

PORTUS, us, in 4. Genitivum in secunda declinat. habet *Turpilicus* apud *Non.* p. 491. 20. *Merc.* Neque nautæ, quum essent circumventi ventis, incerto itinere, porti indigentes. — In Dat. plur. et portibus dicimus, ut sensibus, curribus: et portibus, ut artibus, lacubus, specubus. Utrunque in optimis lib. passim.

A) Olim portus erat domus, ædes. *Festus* p. 233. 28. *Müll.* Portum in duodecim (Tab.) pro domo positum, omnes fere consentiunt: CUI TESTIMONIUM DEFVERIT, IS TERTIIS DIEBUS OB PORTVM OBYAGVAVITVM ITO. *Donatus* ad *Ter. Adelph.* 4. 2. 39. Domos vel portus, vel insulas veteres dixerunt.

B) In posterum, portus fuit locus in recessu litoris vel natura, vel manu conclusus, aditu in mare patenti, ubi naves consistunt a ventorum injuria liberæ. Est vel a portando, quia res per eum importantur et exportantur; vel a πῶρος transitus; vel a πορδῶρος. Ejus illustrem descriptionem poeticam *Virg.* 1. *En.* 163. et 3. *ibid.* 533. dabit. λιμὴν (It. porto; Fr. port; Hisp. puerto de mar; Germ. d. Hafen; Angl. a port, harbour, haven).

I) Proprie. — *a)* Generatim. *Cic.* pro *leg. Manil.* 12. 33. Portus Cajetæ celeberrimus et plenissimus navium. *Horat. Epod.* 9. 19. Hostiliumque navium portu latent Puppæ. *Id.* 4. *Od.* 14. 34. nam tibi quo die Portus Alexandria supplex Et vacuum patefecit aulam, etc. *Nepos Themist.* 6. Quum Phalereo portu neque inagno, neque bono Atheniensis uterentur. *Cic. Senect.* 19. 71. In portum ex longa navigatione venire. *Id.* 1. *Fam.* 9. In navigando tempestati obsequi artis est, etiamsi portum tenere non queas. *Id. Mur.* 2. 4. E portu solvere. *Cæs.* 3. *B. G.* 14. proficisci. et 1. *B. C.* 57. et 2. *ibid.* 22. naves educere. et 2. *ibid.* 4. eire. *Virg.* 3. *En.* 300. Portu progredi. *Cic. Mur.* 2. 4. In portum ex alto invehi. *Id.* 1. *Herenn.* 11. 19. deferri. *Nepos Chabr.* 4. intrare. *Cæs.* 4. *B. G.* 22. pervenire. et 2. *B. C.* 22. se recipere. et 1. *ibid.*

58. extr. naves compellere. *Cic.* 2. *Invent.* 32. 98. navim conjicere. *Orellius* vero aliter omnino legit. *Id.* 7. *Verr.* 37. 96. penetrare. *Tac.* 16. *Ann.* 23. Portum aperire. *Horat.* 1. *Ep.* 6. 32. occupare. *Virg.* 1. *En.* 198. et *Cic. Planc.* 39. 94. potere. *Virg.* 3. *En.* 289. linquere. et 4. *ibid.* 612. tangere. *approdare.* Sic *Cæs.* 4. *B. G.* 36. capere. — *b)* Speciatim referuntur aliquando ad portitores, et portorium, quod ab his exigitur. *Cic.* 4. *Verr.* 70. 171. Canulejus, qui in portu Syracusis operas dabat, furta quoque istius permulta nominatim ad socios perscripserat, ea, quæ sine portorio Syracusis erant exportata: portum autem et scripturam eadem societas habebat. *Id.* pro *leg. Manil.* 6. 15. Neque ex portu, neque ex decimis, neque ex scriptura vectigal conservari potest. — *c)* Res est in portu, in tuto, extra omne periculum. *Plaut.* in *Supposit.* *Merc.* scena, quæ incipit: Syria non redit, 48. Urbem hanc se deserturum autumat. *Id.* In portu res est. *Cf. Cic.* 9. *Fam.* 6. ad fin. Quum enim te semper magnum huminem duxi; tum, quod his tempestatibus es prope solus in portu. — *d)* In portu navigare, extra omne periculum, in vado, in tuto esse. *Ter. Andr.* 3. 1. extr. Nunc hujus periculo sit: ego in portu navigo. — *e)* Impingere in portu, in ipso statim operis initio peccare. *Quintil.* 4. 1. 61. Pessimus certe gubernator, qui navem, dum portum egreditur, impegit. Sic *Id.* declam. 12. 23. In portu naufragium fecimus.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur de ostio fluminum. *Ovid.* 2. *Amor.* 13. 10. de Nilo. Per septem portus in maris exit aquas. *Adde eumdem Heroid.* 14. 107. ¶ 2. Per metaphoram est locus tutus, et quoddam in adversis periculum et quies, ricovero, rifugio, asilo, porto, riposo. *Ennius* apud *Cic.* 1. *Tusc.* 44. 107. sepulcrum vocat portum corporis his verbis: Neque sepulcrum, quo recipiat, habeat portum corporis. Ubi remissa humana vita corpus requiescat malis. *Cic.* 7. *Fam.* 30. Quæ quidem ego non ferrem, nisi me in philosophiæ portum contulissim. *Id.* *Brut.* 2. 8. Quum tempore atas nostra perfuncta rebus amplissimis tanquam in portum confugere deberet, non inertia, neque desidia, sed otii moderati atque honesti. *Id.* 1. *Orat.* 60. 255. Tamquam portum aliquid expecto istam, quam tu times, solitudinem. *Id.* 2. *Off.* 8. 26. Regum, populorum, nationum portus erat et refugium senatus. *Id.* 1. ad *Brut.* 5. Tum et fugæ portus erat in tuis castris, et subsidium salutis in tuo exercitu. *Id.* *Cæcin.* 34. 100. Exilium non supplicium est, sed periculum portusque supplicii. *Id.* 1. *Tusc.* 49. 118. Portum tutius paratum nobis et periculum putemus. *Plin.* 8. *Ep.* 12. Colit studia, studiosos amat, multorumque, qui aliqua componunt, portus, sinus, præmium. *Ovid. Heroid.* 1. 110. Tu citius venias, portus et ara tuis. *Sic Id.* 2. *Pont.* 8. 68. Vos eritis nostræ portus et ara fugæ. *Justin.* 23. 5. 8. In hoc æstu periculorum tutissimus portus consiliorum visus est omnibus viribus discernere in Sicilia. ¶ 3. Præterea portus appellatus est conclusus locus, quo importantur mercus, et inde exportantur, ut ait *Ulp. Dig.* 50. 16. 59. Nos dicimus magazzino. Inde est ungiportum.

PŌRUS, i, m. 2. passaggio, πῶρος, meatus, via, transitus: a πῶρος transeo. De meatu urinae *Plin.* 20. *Hist. nat.* 21. 84. (228). Succus (malvæ) decoctæ pori meatus suaves facit. *Alii* et ipse *Sillig. leg.* permeatus pro pori meatus: et quidem recte; optimi enim *Codd.* habent permeatus; præterea voc. porus serius usu venisse patet ex *Cæl. Avel.* 3. *Tard.* 3. Repletis viis, quas Græci πῶρους appellant. *Sic Id.* 5. *ibid.* 1. n. 15. et 2. *Acut.* 2. n. 13. Seminales viæ, quas Græci spermaticos poros appellant. Similiter 5. *Tard.* 3. n. 55. Urinales viæ, quas Græci ureticos poros appellant. et *Theod. Priscian.* lib. 4. p. 316. a. ed. *Id.* Seminales viæ, quas Græci spermaticos poros appellant. *Cf. Isid.* 11. *Orig.* 1. Pori corporis Græco nomine appellantur, qui latine proprie spiramenta vocantur. Ceterum *Ambros.* 3. *Hexæm.* 9. Subtilibus poris in cor-

dis sui sedem ducentibus. *Boeth. Aristot. Anal. post.* 2. 11. p. 551. Etenim ex necessitate digreditur per majores poros.

PÖRUS, i, m. 2. πῶρος, genus lapidis, servandis corporibus, nec absumendis idonei. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 17. 28. (132). Pario similis candore et duritia, minus tamen ponderosus, qui porus vocatur. et *ibid.* 6. 9. (53). Arena, quæ sit e poro lapide. — *NB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

POS, potens, unde *compos, impos*: nam pos non est in usu. Videtur olim fuisse etiam rectus casus pro *pons*. *Farro* 5. *L. L.* 4. *Müll.* Recto casu quia dicimus *impos*, obscurius est esse a potentia, quam quum dicimus *impo*tem; et eo obscurius sit, si dicas *pos*, quam *impos*; videtur enim *pos* significare potius pontem, quam potentem. *Id.* *ibid.* 58. Et his quos Augurum libri scriptos habent sic: *Divi qui potes*, pro illo quod *Samo*traces *Deoi δυατοί*. *V. POTIS.* Apud *Alcim. Avit. Ep.* 31. Hujus quoque nos voti *potes*. *legendum videtur compotes.*

POSCA, æ, f. 1. Legitur et *pusca* apud *Veget.* 2. *Peterin.* 48. a *med.* Spongiam cum *pusca* acri supra vulnus imponunt. — *Posca*, Ital. *aqua con aceto*, σκῦραρον, ut in *Gloss. Philox.* exponitur, hoc est aqua aceto mixta: a πῶσ ποτό, ut *esca* ab *edo*: quia potui idonea. *Plaut. Mil. glor.* 3. 2. 23. Alii ebrii sunt, alii *poscam* potitant. (*Lindemannus* ad *b. Plaut.* loc. ait, *posca* ab initio fortasse omnem potionem significasse; ut enim ab *esu escam*, ita a potu *poscam*. *Id. Truc.* 2. 7. 48. Tun' tantilli doni causa, olerum atque escarum et *poscarum*, etc.? *Cels.* 4. 5. ad *fin.* Si plus doloris est, dandus panis ex *posca* frigida. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 4. 12. (29). Radix decoquitur in *posca* dolori dentium. *Id.* 28. *ibid.* 5. 14. (56). *Posca* colluere oculos contra lippitudines, certa experimenta sunt. *Scribon. Compos.* 46. Proderit (eruptioni sanguinis de narib.) aqua frigida, vel *posca* subinde aspergere totam faciem. *Sueton. Vitell.* 12. *Poscam* vendere. — *Posca*, sive acetum, dabatur etiam militibus pro annonæ parte. *Spartian. Hadrian.* 10. Cibis etiam castrensibus in prapatalo libenter utens, hoc est larido, caseo et *posca*. Hinc vero *Fulcat. Avid.* 5. Præter laridum ac buccellatum atque acetum, militem in expeditione portare prohibuit.

POSCINUMMIUS, a, um, adject. qui nummos poscit. *Apul.* 10. *Met.* Tunc exosculata pressule, non qualia in lupanari solent bastiola jactari vel meretricum *poscinummi*a, vel adventorum *negantinummi*a, sed pura atque sincera instruit. Hinc *Martial.* 9. 33. amicam vocat *poscentem nummos*. *V. NEGANTINUMMIUS.*

POSCO, poscis, pōscōci, poscere, a. 3. Olim *peposci* dictum a *Valer. Antiate*, teste *Gell.* 7. 9. *V. MORDEO* init. — Part. *Poscens* 1. a. e. et h.; *Poscendus* 2. — Poscere est petere aliquid tamquam sibi jure debitum, suum jus petere, petere, requirere, postulare, flagitare, αίτεω (It. *chiedere alcun che per diritto, esigere, chiedere, domandare, chiedere istantemente*; Fr. *demande, solliciter, prier, réclamer, exiger*; Hisp. *demandar, rogar, solicitar, reclamar, exigir*; Germ. *etwas als e. Hecht fordern, etwas dringend, inständig, nachdrücklich fordern, verlangen, haben wollen*; Angl. to ask, call for, demand, pray earnestly, importune). ¶ 1. *Generatim.* — 1.º Sapissime de hominibus. — *Petimus*, inquit *Donatus* ad *Ter. Andr.* 2. 5. 11. et *Heaut.* 4. 5. 27., precario: *poscimus* imperiose: *postulamus* jure. *Cic.* 5. *Ferr.* 34. 78. Incipiunt postulare, poscere, minari. *Id.* 6. *ibid.* 20. 44. Nemo inventus est tam auiens, qui illud argentum eriperet: nemo tam audax, qui posceret: nemo tam impudens, qui postularret, ut venderet. *Farro* apud *Seruum* ad *Virg.* 9. *En.* 194. poscere ait esse, quum aliquid pro merito nostro deposcimus: petere, quum aliquid humiliter et cum precibus postulamus. — Hæc sane discrimina perpetua non sunt. Plus est tamen poscere, quam petere. *Ter. Heaut.* 5. 1. 52. Fac, te patrem esse sentiat: fac, ut audeat tibi credere omnia,

abs te petere et poscere. — Est et minus quam flagitare. *Cic.* 7. *Verr.* 28. 71. Reliquos non desideraret solum, sed etiam posceret et flagitaret. — Ceterum varie construitur. — a) Cum Accusativo. — Frequenter cum Accusat. rei. *Ennius* apud *Cic.* 1. *Off.* 12. 38. Nec mi autum posco, nec mi pretium dederitis. *Plaut. Aulul.* 2. 5. 9. Detrusisti me ad senem parcissimum, ubi si quid poscamus, ad ravim poscamus, priusquam quidquam detur. *Id.* *ibid.* 2. 2. 42. Filiam tuam mihi posco uxorem. *Cic.* 2. *de republ.* 36. extr. Quum ipse potestatem summam haberet, vades tamen poposcit. *Id.* 1. *Orat.* 7. 29. Crassus pulvinos poposcit. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 2. membranam. *Id.* 2. *Ep.* 1. 113. chartas et scrinia. *Id.* 2. *Sat.* 6. 77. soles. *Id.* 1. *Ep.* 17. 21. villiarum. *Id.* 2. *Sat.* 8. 35. calices majores. *Id.* 2. *Ep.* 1. 185. aut ursum, aut pugiles. *Justin.* 28. 4. 8. Ingressus in urbem non humi consedit, non cibum aut potum poposcit, non etc. *Cic. Rosc. Am.* 13. 35. Crim. nis confictionem accusator *Erucius* suscepit: audaciæ partes *Roscii* sibi poposcerunt. *Id. Planc.* 19. 48. Ego hoc contendo, me tibi ipsi adversario, cuiuscumque tribus rationem poposceris, redditurum. *Id.* 2. *Ferr.* 15. 44. *Populus R.* posebat tribuniciam potestatem. *Liv.* 2. 45. Poscunt pugnam, postulant, ut signum detur. *Horat. Art. P.* 411. Poscit opem chorus. *Id.* 1. *Sat.* 3. 74. æquum est, Peccare veniam poscentem, reddere rursus. — Poscere pœnas est repetere, expetere. *Virg.* 2. *En.* 72. *Dardanidæ* infensi pœnas cum sanguine poscuat. Adde *Senec. Herc. Et.* 1006. — *Justin.* 11. 41. 10. Tertia interrogatio poscenti victoriam omnium bellorum possessionemque terrarum dari respondetur. *Alii* leg. interrogationem: *Forcellinus* poscere interrogatio ait idem esse atque interrogare. — b) Addita persona, a qua quid poscitur, per Ablat. et præpos. ab. *Valer. Antias* apud *Gell.* 7. 9. *Licinii* tribunus plebi comitibus diem a *M. Marcio* prætore poposcit. *Cic.* 6. *Verr.* 16. 36. Non debebam ego abs te has litteras poscere. *Id.* 4. *ibid.* 47. 117. Si hoc a me muneris non universa provincia poposcisset. *Sueton.* Aug. 94. Poscere tutorem ab aliquo. Adde *Ter.* allatum init. — c) Cum duplici Accusato. persona et rei. *Cic.* 3. *Verr.* 17. 44. In *Asia* magistratum *Sicyonium* numos poposcit. *Id.* 3. *Tusc.* 3. 7. Ut in *Academiam* nostram descendimus, poposci eorum aliquem, qui aderat, causam disserendi. *Id.* 3. *Verr.* 3. 7. Qui parentes pretium pro sepultura liberum posceret. *Liv.* 27. 24. ad *fin.* Claves portarum quum magistratus poposcisset. *Horat.* 1. *Od.* 24. 12. non ita creditum *Poscis* *Quintilium* deos. *Virg.* 4. *En.* 50.; et *Sil. It.* 4. 768. veniam deos. *Virg.* 11. *En.* 362. pacem te poscimus omnes. *Horat.* 2. *Sat.* 7. 90. quinque talenta Poscet te mulier. *Ovid.* 3. *Art. am.* 805. quæ poscet munus amantem. *Id.* 1. *Amor.* 4. 30. tu puerum posce quod ipsa velis. *Pers.* 6. 61. cur me in decursu lampada poscis? — d) Passive. *Ovid.* 4. *Fast.* 670. gravidæ posceris exa bovis. *Id.* 7. *Met.* 771. Poscor et ipse meum consensu *Lalapa* magno. *Id.* 1. *ibid.* 137. Nec tantum segetes alimentaque debita dives *Posecebat* humus. *Gell.* 4. 18. in *fin.* *Ægre* passus, quod rationem pecunie prædatæ posceretur. — Similiter de sermone et præcipue de carmine. *Horat.* 1. *Od.* 32. 1. Poscimur: si quid vacui sub umbra *Lusimus* tecum, etc. h. e. poscimur, ut cantemus. Sic *Ovid.* 5. *Met.* 333. *Poscimur* *Æonides*. Et cum Accusato. *Id.* 4. *Fast.* 721. *Palilia* poscor: Non poscor frustra, si favet alma *Pales*. h. e. poscitur a me, ut canam *Palilia*. *Propert.* 4. 1. 76. *aversus* *Apollo* *Poscitur* invita verba pigenda *lyra*. Huc referri potest et illud *Horat.* *Art. P.* 190. *Fabula* quæ *posci* vult et spectata reponi. — e) Cum *Coniunct.* et *partic. ut.* *Juvenal.* 5. 112. *Poscimus*, ut cenes *civilliter*. et 7. 71. *Poscimus*, ut sit etc. *Tac.* 2. *Hist.* 39. *Militibus*, ut imperator pugnae adesset, *poscentibus*. *Cic. de republ.* apud *Augustin.* 2. *Civ. D.* 21. *Suscepit* deinde *Philus* et *poposcit*, ut hæc ipsa quæstio diligentius tractaretur ac de *justitia* plura dice-

rentur. At hic *Augustinus* suis verbis *Ciceronis* *sententiam* proposuit. — f) Cum *Infinito*. *Horat. Art. P.* 339. Ne quodcumque velit *poscat* sibi *fabula* credi. *Id.* 1. *Od.* 4. 11. Nunc et in *umbrosis* *Fauno* decet *immolare* lucis, *Seu* *poscat* *agna*, sive *malit* hædo. *Ovid.* 8. *Met.* 710. *Esse* *sacerdotes* *delubraque* *vestra* *tueri* *Poscimus*. *Val. Flacc.* 4. 194. *contraque* *occurrere* *poscunt*. *Pers.* 1. 128. *Iusco* *qui* *poscit* *dicere*, *Iusce*. *At* *Car. Frid.* *Hermannus* *rectius* *leg.* *possit*. *Claudian.* 1. in *Eutrop.* 151. *Cernite*, quem *Latiis* *poscant* *annectere* *Fastis*. *Seneca* 1. *Controv.* 8. *Ego* *vero* *te* *etiam* *morari* *posco* *inter* *voluptates*. *Arnob.* 7. 47. *Sed* *bonus* *auxiliator* *numquam* *rogari* *se* *poscit*. *Rutil. Lup. de Fig. sentent.* et *eloc.* 2. 19. *Quod* *vobis*, *Athenienses*, in *sua* *denao* *assentiuntur*, *vos* *fallere* *poscunt*. *Ita* *Stephanus* *legendum* *conjecit*, *probatante* *Frotscher.*; *vulgati* *libri* *possunt*. — g) Per *ellipsisin* *poscere* in *convitiis* est *petere* *bibere*. *Cic.* 3. *Ferr.* 26. 66. *Hortatur* *hospes*: *poscunt* *maioribus* *potulis*. *Ubi* *Ascon.* *Sunt*, *qui* *producta* *o* *littera* *poscunt* *legunt*, *quasi* *sæpe* *potant*: *sed* *poscunt*, *provocant*, *intelligendum* *est*, *ut* *sit* *sensus*, *provocant* *se* *invicem*. *Hoc* *sensu* *Virg.* 8. *En.* 614. *Aut* *acrem* *dubitis* *in* *prælia* *poscere* *Turnum*. — h) *Absolute*. *Horat.* 2. *Od.* 12. 26. *aut* *facili* *sævitia* *negat* (*oscula*) *Quæ* *poscente* *magis* *gaudeat* *eripi*. *Id.* 1. *Ep.* 17. 43. *Coram* *rege* *sua* *de* *paupertat* *lacentes* *Plus* *poscente* *ferent*. Adde *Cic.* 5. *Ferr.* 34. 78. *allatum* *sub* *init.* — 2.º) *Interdum* *de* *rebus* *physicis* *et*: *de* *abstractis*. *Cæs.* 7. *R. G.* 1. *Addunt* *ipsi*, *et* *affingunt* *rumoribus* *Galli*, *quod* *res* *poscere* *videbatur*. *et* 4. *ibid.* 2. *Ad* *equos* *se* *celeriter*, *quum* *usus* *poscit*, *recipiunt*. *Sall. Jug.* 60. *Ratus* *id.* *quod* *negotium* *posecebat*. *Nepos Alcib.* 1. *Quum* *tempus* *posceret*, *laboriosus*, *patiens*. *Petron. Satyr.* 111. *Si* *antequam* *fata* *poscant*, *spiritum* *effuderis*. *Plin.* 7. *Ep.* 17. *Lyrica* *non* *lectorem*, *sed* *chorum* *et* *lyram* *poscunt*. *Quintil.* 11. 3. 172. *Aliud* *in* *eadem* (*narratione*) *poscent* *affectus* *vel* *concitati*, *vel* *debiles*. — *Et* *cum* *Infinito* *Plin.* 17. *Hist. nat.* 22. 35. (170). *Siccus* *ager* *auctumno* *poscit* *seri*. ¶ 2. *Speciatim* *poscere* *aliquem*, *scilicet* *ad* *pœnam* *propter* *scelerata* *admissa*. *Cic. Rosc. Am.* 5. 13. *Accusant* *ii*, *quos* *populus* *poscit*: *causam* *dicit* *is*, *qui* *etc.* *Liv.* 9. 26. *Privatis* *dictatorum* *poscere* *reum* *verecundiæ* *non* *fuit*. *Sil. It.* 1. 677. *Poscendum* *pœnæ* *juvrem*, *et* 2. 44. *Poscimur*, *o* *socii*, *Fabiusque* *e* *puppe* *catenas* *Ostentat*. ¶ 3. *Item* *speciatim*, *poscere* *est* *inclamare*, *vocare*, *invitare*. *Plaut. Curc.* 5. 3. 5. *Clamore* *hominem* *posco*. h. e. *inclamo*, *clamore* *voco*. *Seneca Herc. Et.* 1887. *Poscite* *magno* *Alciden* *gemitu*. h. e. *clamate*, *vocate*. Adde *Virg.* 8. *En.* 614. *allatum* *sub* 1. g. *Similiter* *Sil. It.* 1. 420. *Tum* *ductorem* *avido* *clamore* *in* *prælia* *poscit*. — *Et* *passive*. *Virg.* 8. *En.* 532. *ne* *quæ* *re* *profecto*, *Quem* *casum* *portenta* *ferant*: *ego* *poscor* *Olympo*. h. e. *vocor*, *invitor*. ¶ 4. *Item* *orare*. *Virg.* 1. *En.* 670. *Ad* *te* *confugio*, *et* *supplex* *tua* *numina* *posco*. Cf. *Sil. It.* 2. 166. *Asbytes* *curruum* *et* *radiantis* *tegmina* *lænæ* *Posecebat* *votis*. ¶ 5. *Item* *inquirere*, *sciscitari*. *Virg.* 1. *En.* 417. *neu* *quis* *contingere* *posset*, *Mollrive* *moram*, *aut* *veniendi* *poscere* *causas*. *Stat.* 8. *Theb.* 22. *Dux* *Erubi* *populos* *posecebat* *crimina* *vite*. *Virg.* 3. *En.* 59. *et*, *quæ* *sit* *sententia*, *posco*. ¶ 6. *Item* *locum* *habet* *in* *emptione* *et* *venditione*: *et* — a) *Est* *indicare* *pretium* *rei* *venalis*. *Plaut. Merc.* 2. 4. 22. *Tanti* *quanti* *poscit*, *vin* *tanti* *illam* *eni*? — b) *Est* *etiam* *pretium* *offerre*, *spondere*, *liceri* *in* *auctione*, *sibi* *petere* *rem* *aliquam* *pretio* *oblato*. *Plaut. Stich.* 1. 3. 58. *Logos* *ridiculos* *vendo*. *agite*, *licemini*. *Qui* *cena* *poscit*? *ecqui* *poscit* *prandio*? *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (88). *Percontanti*, *quanti* *liceret* *opera* *effecta*, *parvum* *nescio* *quid* *dixerat*; *at* *ille* *quinquagenis* *talentis* *poscitur*. Adde *Plaut. Merc.* 2. 3. 101. — *NB.* *Addit* *Non.* p. 374. 7. *et* 18. *Merc.* *poni* *etiam* *pro* *accipere*, *et* *adversari*: *sed* *nihil* *probat*, *quæ* *affert* *exempla*.

POSCULA, æ, f. 1. *deminut.* a *pusca* *et* *idem*

significans. *Theod. Priscian. lib. 1. c. 8. imit.* Easdem (parolidas) frequenter per initia mollientes spongia in porcula infusa comescimus, assidue humectando. *Ita edidit Aldus p. 292. retro; si quis mallet posiola, pro parum posiae vel pauseae, nihil moror.*

POSEA vel posia. *V. PAUSEA.*

POSIMERUM. *V. POMERIUM.*

PÓSIO, ónis. *V. PUSIO.*

PÓSIOLA. *V. POSCULA.*

PÓSÍFIO, ónis, f. 3. actus ponendi, institutio, *il porre, Déois.*

I.) Proprie. *Frontin. Aquaed. 36.* Sed et calicis positio habet momentum. *Colum. 3. R. R. 3. 15.* Spes vindemiarum cohortari nos debet ad positionem vinearum. *et ibid. 17. 1.* Positio surculi. *Id. 4. ibid. 1. 3.* Nec sane positio seminum præaltum sibi cubile substerni desiderat. *et ibid. § 6.* Humilis positio seminum. *Id. 11. ibid. 3. 24.* Est autem frigidis et pluviis regionibus positio ejus (brassicæ) optima post Idus Aprilis.

II.) Translate. ¶ 1. Est ratio loci, quo quidque positum est, situs, positura, sito, *situazione. positura. Seneca 1. Quæst. nat. 10. a med. Ea, quæ ab aspectu corporis nostri positio submovit. Plin. 37. Hist. nat. 13. 77. (201). de Italia.* Quod contigit positione procurrentis in partem utilissimam et inter ortus occasusque mediam. *Id. 36. ibid. 13. 19. (87).* Labyrinthi positionem, singulasque partes enarrare. *Colum. 3. R. R. 4. 1.* Peregrina semina reformidant mutata cæli locique positionem. *et ibid. 21. 9.* Pro situ et positione locorum. *Gell. 14. 1. circa med. Uniuscujusque stellarum forma et positio.*

¶ 2. Item in oratione est verborum usus et collocatio. *Quintil. 8. 6. 23. Μετωπία est nominis pro nomine positio. Id. 1. 5. 51.* In oratione comprehensionis unius sequentium ac priorum inter se inconveniens positio. ¶ 3. Speciatim positio etiam dicitur, quum aliquid dicendo ponimus et affirmamus. *Seneca Ep. 87. ad fin. Paupertas non per positionem, sed per dejectionem dicitur, vel, ut antiqui dixerunt, per orationem.* ¶ 4. Apud Rhetores est fundamentum, quo argumenta inniuntur, *Déois, tema. Quintil. 2. 10. 15.* Quin aliquando etiam argumenta ex ipsis positionum vitiis ducimus. *Adde eumd. 7. 4. 40. et Id. 1. 2. 13.* Taceo de positionibus et declamationibus rhetorum. *Plerique al. leg. partitionibus.* ¶ 5. In re grammatica est terminatio seu finis, *desinenzæ. Quintil. 1. 4. 24.* Quæ feminina positione mares, neutrali feminas significant, ut sunt *Muræna, Glycerium. Id. 1. 5. 6.* Quorum (nominum) prima positio in eadem litteras exit. *et 1. 6. 10.* Quia prima positio paciscor faceret tempore præterito *paetus sum.* ¶ 6. In re metrica est depressio et quasi depositio, cui *sublatio* opponitur, *abbassamento. Quintil. 9. 4. 48.* Tempus sonum metitur, ut a sublatione ad positionem lisdem sit spatij pedum. *et paullo post § 55.* Rhythmi qua cæperunt sublatione ac positione, ad finem usque decurrunt. ¶ 7. Item in re metrica, *positio syllabæ* est situs, quo posita est, unde quantitatem mutat. *Quintil. 1. 5. 28.* Evenit, ut metri quoque conditio mutet accentum, *ut pecudes phtæque volucres. (Virg. 3. G. 243.)*; nam *volucres* media acuta legam, quia etsi natura brevis, tamen positione longa est, ne faciat iambum, quem non recipit versus heroicus. *Diomed. 2. p. 423. Putsch.* septem tradit modos, quibus syllaba brevis sit positione longa.

¶ 8. Per metaphoram de animo. *Seneca Ep. 64.* In quacumque positione mentis sum, quum lego hunc, libet omnes casus provocare. *h. e. in quacumque cogitatione, aut affectu sum.* ¶ 9. In plur. num. positiones rei sunt adjuncta, *circostanzæ. Quintil. 7. 4. 40.* Sed nec omnes mihi persequi materias in animo est, nec communes sunt earum quæstiones, quia positionibus mutantur. *Ulp. Dig. 1. 1. 1.* Hujus studij duæ sunt positiones, publicum et privatum. *h. e. membra, partes.*

PÓSITIVE adverb. in re grammatica est idem alque in prima vel peculiari quadam et sui generis positione. *Priscian. 17. p. 1065. Putsch.* Principalia vero pronomina, id est ego, tu, mei, positive magis per singulos casus declinantur: quum non possit ego, secundum rationem casualium, mei Genitivum adhibere. *et mox. Numeris quoque positive commutatis, ego, mei, nos, tu, tui, vos. Adde eumd. ibid. p. 1066.*

PÓSITIVUS, a, um, adject. *positivo*, qui ponitur; et usurpatum tantum in re grammatica.

¶ 1. Generatim. *Gell. 10. 4. in lemmate.* Quod P. Nigidius argutissime docuit, nomina non positiva esse, sed naturalia. *h. e. non positum fortuito, sed quadam vi et ratione naturæ facta esse, ut Gell. ibi loquitur.* ¶ 2. *Positiva nomina* apud Grammaticos sunt, quæ primo posita sunt, et rem absolute ac simpliciter significant, ut *fortis, doctus, magnus*: ex quibus comparativa et superlativa ducuntur. *Cledon. p. 1893. Putsch. et Servius ibid. p. 1781.* ¶ 3. *Positivum nomen*, substantivum. *Macrob. 1. Saturn. 4.* Quum dicitur *formosa facies viridiorum, tunc viridia* quasi positivum ponitur, non accidens. *V. VIRIDIA.*

PÓSITOR, ōris, m. 3. *fondatore, Déris*, qui ponit, conditor. *Ovid. 9. Met. 447. et in Aside terra Mænia constituit positioris habentia nomen. Id. 2. Fast. 63.* Templorum positior, templorum sancte restipitor.

PÓSITŪRA, æ, f. 1. positus, positio, dispositio, *positura, situazione, disposizione.*

I.) Proprie. *Lucret. 1. 684.* sunt quedam corpora, quorum Concursum, motus, ordo, positura, figura, efficiunt ignes. *Cels. præf. ante med. Eorum, quæ natura ante clausisset, posituram, colorem, figuram considerant. Targa pro posituram repositit ex MSS. positum, qua voce alibi sæpe Celsus usus est. Propert. 4. 3. 36.* Qualis et hæc docti sit positura dei. *h. e. descriptio et dispositio mundi. Gell. 5. 3.* Juncturam posituramque ligni scite periteque factam considerat. *et 2. 21. a med. Sidus, quod a figura posituraque ipsa, quia simile plaustrum videatur, ἀμξάυ dixerunt.*

II.) Translate. ¶ 1. De verborum colloca-

tionem. *et ibid. 27. 85. proliscisci. Id. 4. Att. 2. venire. Id. 10. Fam. 27. restituere. Seneca 1. Ira 7. Ponere se in possessione. Cic. Cæcin. 7. 19. Esse in possessione honorum. Inscript. apud Gruter. 208. QVVM PATER RVFINI ET POSTEA RVFINVS SEMPER IN POSSESSIONEM FVERINT. Cic. 7. Fam. 21. Possessionem honorum dare cuiquam. Cæs. 1. B. G. 44. extr. tradere. Nepos Timol. 2. tenere. Gell. 11. 18. circa med. Fundi possessione dominum intervertere. Justin. 11. 9. 8. Ipse (Darius) omnia circumire, singulos (militēs) hortari, veteris gloriæ Persarum imperique perpetuæ a diis immortalibus datæ possessionis admonere. Id. 29. 2. 6. Gratus habiturus, si in possessione imperii sui socium potius, quam hostes videret. Id. 2. 1. 15. Si ignis prima possessio rerum fuit, qui paulatim extinctus sedem terris dedit, etc. *h. e. prius cuncta mundi obtinuit, occupavit: dein paulatim extinctus etc.* — *Possessio vacua. V. VACUUS.**

II.) Translate. ¶ 1. Concreto, uti ajunt, sensu, frequenter sumitur pro ipsis rebus, quæ possidentur, præsertim immobilibus, *κρημα. Festus p. 241. 23. Mull.* Possessiones appellantur agrilate patentes, publici privatique qui non mancipatione, sed usu tenebantur, et, ut quisque occupaverat, colebat. *At. colebantur; al. possidebat. Cic. 6. Parad. 3. 51. Prata, et areas quasdam magno aestimant, quod ei generi possessionum minime noceri potest. et paullo sup. § 49.* Cujus possessio quo est major, eo plus requirit ad se tuendam. *Cæs. 1. B. C. 17.* Militibus in contione agros ex suis possessionibus pollicetur quaterna in singulos jugera. *Id. 1. B. G. 11.* Qui trans Rhodanum vicos possessionibus habebant. *Nepos Att. 14.* Omnīs ejus pecuniæ reditus constabat in Epiroticis et urbanis possessionibus. *Sall. Cat. 36. Æs alienum meis nominibus ex possessionibus solvere possem.* ¶ 2. Per metaphoram. *Cic. 3. Orat. 31. 122.* Nostra est omnis ista prudentiæ doctrinæque possessio, in quam homines, quasi caducam atque vacuam, abundantes otio, nobis occupatis, involaverunt. *et 2. ibid. 49. 200.* Quod ubi sensi me in possessione judicii ac defensionis meæ constitisse, etc. *Plancus ad Cic. 10. Fam. 7.* Possessionem laudis occupare. *et ibid. 21. a med. Respublica in possessione victoriæ permanebit.*

POSSESIUNŪCLA, æ, f. 1. *possessioncella*, parva possessio. *Cic. 13. Att. 23.* Mihi majori offensionem esse, quam delectationi, *possessioncellas* in eas.

POSSESIVUS, a, um, adject. *possessivo, κρητικός*, possessionem significans, ut — a) *Possessiva nomina*, quibus res possessa, vel ad aliquem pertinens significatur, ut *Ciceronianus, Pompejanus, Euandrius, Æneius, Ita Charis. 2. p. 128. et 133. Putsch. et Diomed. 1. p. 310.* Præterea *Priscian. 2. p. 585.* ponit inter possessiva etiam ea, quæ formam tantummodo possessivorum habent, ut *Romanus, Latinus*: item *ferreus, aureus* et alia multa, quæ ibi fuse persequitur. — b) *Possessiva pronomia* sunt *meus, tuus, suus, noster, vester*, quæ a pronomibus sunt. *Servius p. 1786. Putsch.* Sic *Quintil. 1. 5. 45.* In quibus patrium pro possessivo dicitur. — c) *Possessivus casus* est Genitivus, quia possessionem eo significamus, ut *Priami regnum. Priscian. 5. p. 670. Putsch.*

POSSESSOR, ōris, m. 3. qui possidet, *possessore, padrone, κρητωρ.*

I.) Proprie abstracta significatione. *Festus p. 233. 1. Mull.* Possessio est, ut definit Gallus Elius, unus quidam agri, aut ædificij, non ipse fundus, aut ager. *Paul. Dig. 41. 2. 1.* Possessio appellata est, ut Labeo ait, a sedibus, quasi positio, quia naturaliter teneat ab eo, qui ei insistit, quam Græci *κατ'αρχήν* dicunt. *Cic. 12. Fam. 25.* Non solum spe, sed certa re et possessione deturbari. *Id. Mil. 27. 75.* Utrique mortem est minilatus, nisi sibi heritorum possessione cessisset. *et ibid. Dejicere aliquem de possessione fundi. Id. Quinct. 26. 83.* Mittere aliquem in pos-

sessionem. *et ibid. 27. 85. proliscisci. Id. 4. Att. 2. venire. Id. 10. Fam. 27. restituere. Seneca 1. Ira 7. Ponere se in possessione. Cic. Cæcin. 7. 19. Esse in possessione honorum. Inscript. apud Gruter. 208. QVVM PATER RVFINI ET POSTEA RVFINVS SEMPER IN POSSESSIONEM FVERINT. Cic. 7. Fam. 21. Possessionem honorum dare cuiquam. Cæs. 1. B. G. 44. extr. tradere. Nepos Timol. 2. tenere. Gell. 11. 18. circa med. Fundi possessione dominum intervertere. Justin. 11. 9. 8. Ipse (Darius) omnia circumire, singulos (militēs) hortari, veteris gloriæ Persarum imperique perpetuæ a diis immortalibus datæ possessionis admonere. Id. 29. 2. 6. Gratus habiturus, si in possessione imperii sui socium potius, quam hostes videret. Id. 2. 1. 15. Si ignis prima possessio rerum fuit, qui paulatim extinctus sedem terris dedit, etc. *h. e. prius cuncta mundi obtinuit, occupavit: dein paulatim extinctus etc.* — *Possessio vacua. V. VACUUS.**

II.) Translate. ¶ 1. Concreto, uti ajunt, sensu, frequenter sumitur pro ipsis rebus, quæ possidentur, præsertim immobilibus, *κρημα. Festus p. 241. 23. Mull.* Possessiones appellantur agrilate patentes, publici privatique qui non mancipatione, sed usu tenebantur, et, ut quisque occupaverat, colebat. *At. colebantur; al. possidebat. Cic. 6. Parad. 3. 51. Prata, et areas quasdam magno aestimant, quod ei generi possessionum minime noceri potest. et paullo sup. § 49.* Cujus possessio quo est major, eo plus requirit ad se tuendam. *Cæs. 1. B. C. 17.* Militibus in contione agros ex suis possessionibus pollicetur quaterna in singulos jugera. *Id. 1. B. G. 11.* Qui trans Rhodanum vicos possessionibus habebant. *Nepos Att. 14.* Omnīs ejus pecuniæ reditus constabat in Epiroticis et urbanis possessionibus. *Sall. Cat. 36. Æs alienum meis nominibus ex possessionibus solvere possem.* ¶ 2. Per metaphoram. *Cic. 3. Orat. 31. 122.* Nostra est omnis ista prudentiæ doctrinæque possessio, in quam homines, quasi caducam atque vacuam, abundantes otio, nobis occupatis, involaverunt. *et 2. ibid. 49. 200.* Quod ubi sensi me in possessione judicii ac defensionis meæ constitisse, etc. *Plancus ad Cic. 10. Fam. 7.* Possessionem laudis occupare. *et ibid. 21. a med. Respublica in possessione victoriæ permanebit.*

POSSESIUNŪCLA, æ, f. 1. *possessioncella*, parva possessio. *Cic. 13. Att. 23.* Mihi majori offensionem esse, quam delectationi, *possessioncellas* in eas.

POSSESIVUS, a, um, adject. *possessivo, κρητικός*, possessionem significans, ut — a) *Possessiva nomina*, quibus res possessa, vel ad aliquem pertinens significatur, ut *Ciceronianus, Pompejanus, Euandrius, Æneius, Ita Charis. 2. p. 128. et 133. Putsch. et Diomed. 1. p. 310.* Præterea *Priscian. 2. p. 585.* ponit inter possessiva etiam ea, quæ formam tantummodo possessivorum habent, ut *Romanus, Latinus*: item *ferreus, aureus* et alia multa, quæ ibi fuse persequitur. — b) *Possessiva pronomia* sunt *meus, tuus, suus, noster, vester*, quæ a pronomibus sunt. *Servius p. 1786. Putsch.* Sic *Quintil. 1. 5. 45.* In quibus patrium pro possessivo dicitur. — c) *Possessivus casus* est Genitivus, quia possessionem eo significamus, ut *Priami regnum. Priscian. 5. p. 670. Putsch.*

POSSESSOR, ōris, m. 3. qui possidet, *possessore, padrone, κρητωρ.*

I.) Proprie. *Cic. 5. Phil. 7. 20.* Tantum quisque habebat possessor, quantum reliquerat divisor Antonius. *Id. 2. Off. 22. 78.* Rem agrariam tentant, ut possessores suis sedibus pellantur. *Horat. 1. Ep. 2. 49.* valeat possessor oportet, Si comportatis rebus bene cogitat uti. *Liv. 2. 41.* Id multos quidem Patrum, ipsos possessores, pericula rerum suarum terrebat. *Cic. 2. Orat. 70. 283.* Vide, Scaure, mortuus rapitur, si potes esse possessor. *Id. Quinct. 8. 30.* Iste, homo acerrimus honorum possessor, expulsor, eversor, usurpatore, occupatore, detentore, invasore. *Lucan. 6. 779.* regni possessor inestis. *h. e. Pluto Inferorum rex. Sil. It. 6. 686.* Possessor pe-

lagi pronaque Lutatus aura Captivas puppes ad litora victor agebat. — Apud Ictus *possessor* proprie dicitur rerum dumtaxat corporalium, juris vero *velut possessor*, ut ait *Ulp. Dig. 5. 3. 18. a med.* Huc pertinere videtur illud *Quintil. 7. 1. 38.* In schola quaeri nihil atinet, quum in declamationibus iisdem narrare et contradictiones solvere, tam ab actore, quam a possessore concessum sit. Ubi *Spalding.*: *Possessor* dici videtur pro *defensore*. Et sane *petitor* pro *accusatore* usurpatur; hinc *possessor* appellari potuit, qui aggressionem a se amoliretur: sic *Dig. 5. 1. 62.* Inter litigantes non aliter lis expediti potest, quam si alter *petitor*, alter *possessor* sit.

II.) Translate. *Petron. Satyr. 114.* Sæpissime Italici litoris Aquilo *possessor* convertebat hinc illuc obnoxiâ ratem. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

POSSESSORIUS, a, um, adject. *possessorio*, *κτητικός*, *possessivus*. *Tryphonin. Dig. 38. 2. 50.* Numquid prætor ei denegare *possessorias* actiones debeat? *Cajus 4. Institut.* (edente iterum *Goeschenio*) § 145. Honorum quoque emptori proponitur interdictum, quod quidam *possessorium* vocant.

POSSESSUS, a, um. *V. POSSIDRO* et *POS-SIDO*.

POSSESSUS, us, m. 4. *possessio*. In sexto casu sing. *Apul. de Mag.* Plurimis rebus *possessu* careo, usu fruor.

POSSESTRIX, icis, f. 3. *posseditrice*, quæ *possidet*. *Afranius* apud *Non. p. 150. 28. Merc.* Ejus monilis *possesstricem*.

POSSIBILIS, e, adject. Comp. *Possibitor*. — Possibilis est Ital. *possibile*, *fattibile*, *δυνατός*, qui fieri potest. *Quintil. 3. 8. 25.* Melius qui tertiam partem dixerunt *δυνατόν*, quod nostri possibile nominant: quæ ut dura videatur appellatio, tamen sola est. *Pompon. Dig. 28. 3. 16. ad fin.* Conditiones, si possibile sunt et existere poterunt, efficiunt, ut etc. *Paul. ibid. 25. 2. 3.* Sed et cum uxore furti agi possibile est, si etc. *Id. Sentent. 3. 4. 1.* Possibile conditio est, quæ per rerum naturam admitti potest; impossibilia, quæ non potest. *Sedul. 4. 17.* Possibile est jus omne *Deo. Boeth. in Aristot. de interpr. ed. pr. p. 269.* Eligendum est hoc, quod est possibile.

POSSIBILITAS, atis, f. 3. *possibilitas*, facultas, potentia. *Arnob. 1. 44.* Constat, Cbristum omnia illa, quæ fecit, nominis sui possibilitate fecisse. *Pallad. 3. R. R. 14.* In eia brachii sarmenta pro vitis possibilitate servabis. *Ammian. 19. 2. sub fin.* Medebatur suis quique vulneribus pro possibilitate, aut curantium copia. *Capell. 4. p. 96.* Fandi possibilitatem per scholas Ausonias comparavit. *Id. 2. p. 40.* Ex hac dividendi possibilitate Amphiarus Mopsusque celebrati. *Cæli. Aureli. 1. Tard. 1. n. 22.* Juxta virium possibilitatem.

POSSIDĒO, sldes, sēdi, sessum, sidere, a. 2. *Possidet* legitur in *Monum. Scipion.* apud *Orell. Inscript. 555.* et in *Sentent. de limit. Genuat.* edente *Hudorfio*; in aliis vero *Inscript.* haud raro *posident*, *posidebant*, *posideto*, *posidere*, item *posedit* et *posedit* pro *possedit*. — Part. *Possidens* I. b.; *Possessus* I. b. et e.; *Possessorius* et *Possidendus* I. b. — Possidere est, ut ait *Forcellinus*, a *pos* ptn *potis* et *sedere*, quasi sedere *possum*, ut ipsum *possum* a *potis* et *sum* conflat. Ceterum *possideo* est idem ac *teneo*, habeo in mea potestate, *κραταί, κατέχω* (It. *possedere*, *tenere*, *essere in possesso*, *avere*; Fr. *posséder*, *avoir en sa possession*, *être propriétaire de*; Hisp. *poseer*, *tener en su poder*, *ocupar*; Germ. *etwas besitzen*, *in Besitz haben*, *inne haben*, *haben*; Angl. *to possess*, *have*, *hold*, *enjoy*, *own*, *be master of*).

I.) Proprie. — a) Dicitur proprie de iis, quæ tangi possunt, ut ait *Festus p. 233. 3. Müll.*, et præcipue de rebus immobilibus. Vetus formula prætoris apud *Festum p. 233. 9. Müll.* Ut nunc *possidetis* eum fundum, quo de agitur, quod nec vi, nec clam, nec precario alter ab altero *possidetis*, ita *possideatis*: adversus ea vim *heri* veto.

Papinian. Dig. 41. 2. 49. Qui in aliena potestate sunt, rem peculiarem tenere possunt, habere et possidere non possunt: quia *possessio* non tantum corporis, sed etiam juris est. *Liv. 26. 11.* Solum, quod ipse bello captum possideret haberetque. — b) Hoc tamen discrimen non servatur. *Cic. Quinct. 6. 25.* Postulat a prætore *Nævius*, ut ex edicto bona possidere liceat. *Id. 4. Ferr. 18. 46.* Huic omnia utenda ac possidenda tradiderat. *Cæs. 6. B. G. 11.* Partem finitimi agri per vim occupatam possidebant. *Liv. 2. 41.* Adiciebat huic muneri agri aliquantum, quem publicum possideri a privatis criminabatur. *Horat. 4. Od. 9. 45.* Non possidentem multa vocaveris Recte beatum. *Justin. 38. 4. 7.* Galli Italiam maximis plurimisque urbibus possident. *Id. 20. 1. 4.* Aggreditur omnes Græci nominis Italiam possidentes. *Id. 11. 6. 1.* Nec perdenda ea, quæ *possessuri* venerint. *Tac. 6. Ann. 31.* Se invasurum *possessa* *Cyros*, et post *Alexandro*, per vaniloquentiam jaciebat. *Martial. 9. 102.* Asseruit *possessa* *maius Pallatium* regnis. — c) Illa sunt Ictorum possidere pro emptore, pro donato, pro legato, pro dote, pro herede, pro suo. h. e. *jure emptoris*, *rei donatæ*, *legatæ*, etc., de quibus sunt tituli 4. 5. 6. 7. etc. l. 41. *Dig.* — d) Absolute, prædia, aut domos possidere. *Callistrat. Dig. 47. 9. 7.* Hi qui iusta litora maris possident. *Ulp. ibid. 43. 14. 1. a med.* Qui trans flumen possidebunt. — e) De rebus mobilibus. *Plin. 9. Hist. nat. 35. 58. (119).* Duo fuere marimi uniones per omne ævum: utrumque possedit *Cleopatra*. *Cf. Val. Flacc. 1. 60.* *possessa* dracone *Vellera*.

II.) Translate. ¶ 1. Interdum *possideo* est idem ac *possido*, b. e. significat in possessionem venire, invadere, occupare, potiri, *prendere* *posse*, *occupare*, *impadronirsi*. *Vet. Poeta* apud *Cic. 3. Orat. 26. 102.* Sed quid video? ferro *sæptus* possidet sedes *sacras*. h. e. *obsidet*, *occupat*. *Cic. Dom. 42. 110.* Quum forum armatis catervis perditorum haminum possideres. *Id. 1. Herenn. 11. 19.* Magnitudine tempestatis omnes petterunt navim reliquerunt, et in scapham conscenderunt, præter unum ægrotum. — Casu et fortuito navis in portum incolumis delata est: illam ægrotus possidet: navim petiit ille, cujus fuerat. *Ovid. 4. Met. 686.* veniens immenso bellua ponto *Eminent*, et latum sub pectore possidet æquor. ¶ 2. Per metaphoram possideri dicuntur, quæ quocumque modo habentur, tenentur, ut abstracta. *Plaut. Mil. glor. 2. 5. 27.* Possidere nomen. *avere o tener nome*. *Id. Most. 1. 1. 31.* palmam. *Id. Truc. prol. 13.* sæcli mores in se. *Vet. Poeta* apud *Cic. 1. Invent. 45. 83.* Inverecundum animi ingenium. *Cic. Rosc. Com. 6. 17.* Qui mediisfidius plus fidei quam artis, plus veritatis quam disciplinæ possidet in se. *Id. Rosc. Am. 24. 66.* Magnam vim, magnam necessitatem, magnam possidet religionem paternam maternasque sanguis. *Ovid. 1. Fast. 586.* Possidet hunc *Jani* sic dea mens diem.

POSSIDO, sldis, sessi, sessum, sidere, a. 3. Part. *Possessus* I. a et II.; *Possidendus* I. a. in fin. — *Possido* (ut *consido*, *desido*) et *possideo* est *Forcellino* unum idemque; sed recentioribus (*V. Kritz. ad Sall. Jug. 16. extr., F. A. Wolf. ad Tac. 2. Ann. 5.* et *Hertel. ad Tac. Agric. 18. med.*) *possido* est idem atque alicujus rei possessionem capio, in possessionem venio, potior, occupo, invado, *prendere* *posse*, *impadronirsi*, *occupare*, *invadere*, *conquistare*.

I.) Proprie. — a) De hominibus. *Lucret. 1. 965.* Usque adeo, quem quisque locum possedit (sic *Lachmann*; *Forcellinus* possidit) in omnes Tantundem partes infinitum omne reliquit. *Sall. Jug. 16. extr.* Illam alteram (partem) Adberbal possedit. Sic *ibid. 48.* Erat in ea parte Numidiæ, quam Adherbal in divisione possederat, flumen etc. et *ibid. 11. ad fin.* Persæ a parentibus digressi possedere ea loca, quæ proxima Carthagine Numidia appellatur. *Cic. 2. Orat. 70. 283.* Quum *Scaurus* nonnullam haberet invidiam ex eo, quod *Phrygionis* *Pomp. j.* locupletis hominis bona sine testamento possederat. *Id. 1. leg.*

Agr. 2. 5. Post autem (*venire jubeat*) agros in Hispania apud Carthagine novam, duorum *Scipionum* eximia virtute *possessos*. *Auct. B. Alex. 34.* Ne regnum *Ariobarzani* possideri vastarique pateretur a *Pharnace*. *essere occupato*. Sic *Justin. 2. 6. 15.* Post *Egeum* *Theusis* ac deinceps *Thesei* filius *Demophoon* regnum possedit. *Curt. 4. 1. 27.* Et quum in illo statu rerum id quæque, quod occupasset, habiturum arbitraretur, velut certo jure *possessum*, *Egyptum* petere decrevit. *Tac. 14. Ann. 21.* Majores quoque non abhorruisse spectaculorum oblectamentis: et, *possessâ* *Achajâ* *Asiâ*que, ludos curatius editos. *Plin. 3. Hist. nat. 7. 13. (85).* *Possessa* ab *Ænotriis* Italia. *Petron. Satyr. 120.* Quæ nova semper amas et mox *possessa* relinquis. *Lucan. 6. 314.* Deserit averso *possessam* numine sedem *Cæsar*. *Sil. It. 7. 415.* *possessa* litora proripit. *Id. 3. 423.* *possessus* *Baccho*. h. e. *ebrius*. — Possidere publice, *confiscare*. *Cic. 11. Phil. 6. 15.* *Judicavit* hostem *Dolabellam*; bona ejus censuit publice *possidenda*. *Liv. 38. 60.* In bona *L. Scipionis* *possessum* publice *questores* prætor misit. — b) De inanimis. *Lucret. 1. 385.* nempe aer omne necesse 'st, Inter corpora quod fiat, possidat inane. h. e. *occupet*, *obineat*, *impleat*. *Ovid. 1. Met. 31.* circumdus humor *Ultima* possedit. h. e. *infimum* locum tenuit. et *ibid. 355.* possedit cetera *pontus*. *Justin. 2. 1. 14.* *Ignis* cuncta possedit.

II.) Translate. *Cic. 5. Ferr. 68. 158.* Quibus rebus non sensim atque moderate ad istius amicitiam adreperat, sed brevi tempore totum hominem totamque ejus præturam possederat. *sera fatto padrone*. *Ovid. 1. Amor. 2. 8.* Et *possessa* serus pectora versat amor. *Id. Heroid. 17. 107.* Ad *possessa* venis præceptaque gaudia serus. *Plin. 30. Hist. nat. 1. 1. (2).* *Possessis* hominum sensibus triplici vinculo. *Aurel. Vict. Epit. 1. a med.* *Possessus* amore conjugis. *Plin. Paneg. 58.* *Miseros* ambitionis, qui ita consules semper, ut semper *Principes* erant: quamquam non ambitio magis, quam livor et malignitas, videri potest, omnes annos possidere. h. e. *occupare*, singulis annis sibi consulatum vindicare, ne aliis ad eum gerendum locus relinquatur.

POSSUM, pōtes, pōtest, pōtūi, posse, n. anom. — 1.º Quod ad quantitatem atinet, *possis* secundam habet communem. *Horat. 1. Sat. 2. 103.* *Metris* *possis* ocula latus. *Juvenal. 5. 10.* quum *possis* honestius illic. *Alii rectius leg. possit.* — 2.º Plures sunt formæ, quæ apud veteres tantum usn venerunt, scil. — a) *Potissimum* pro *possum*, quidam leg. apud *Plaut. Curc. 5. 3. 23.*, et *potessunt* pro *possunt*, apud *eumdem*. *Pæn. 1. 2. 17.*; alii *potis sum*, et *potis sumt.* — b) *Ut siem* pro *sim*, ita *possiem*, *-es*, *-et*, pro *possim*, *-is*, *-it* dixere *Cic. Arat. 304.*; *Plaut. Bacch. 4. 5. 2.*, *Most. 2. 2. 34.* et 4. 2. 68. et alibi. — c) *Potissim* pro *potis sim*, *possim*, est *Plauti Pers. 1. 1. 41.* — d) *Potissit* pro *possit* veterum nonnullorum fuit, teste *Diomed. 1. p. 381.* *Putsch.*, et habetur apud *Fabret. p. 427.* in *vet. S. C. de Bacchanal.*; sed *potissit* apud *Lucret. 5. 880.* — e) *Potesset* pro *posses* est *Lucilii* apud *Non. p. 445. 29. Merc.*, ubi alii leg. *potisset* (quod unum probat *Lachmannus* ad *Lucret. 5. 880*): quod alii eidem tribuunt etiam alio loco, quem refert *Pseudo-Ascon.* ad *Cic. Divin. in Q. Cætil. 13.* — f) *Potesse* (et *potisse* in *Codd.* *Lucilii* apud *Non. p. 445. 31. Merc.*) est *Plaut. Autul. 2. 4. 30.* *Cist. 1. 1. 32.*, *Epid. 2. 43.*, *Bacch. 3. 6. 30.* et alibi; *Ter. Eun. 4. 3. 24.*; et *Lucret. 1. 665.*, *2. 225.* et *1010.* — g) *Poteste*, *potesto*, *potestote*, *possunto*, personæ imperativi, quas agnoscit *Charis. 3. p. 231.* *Putsch.*, nulla ab eo auctoritate firmantur. *Potesto* tamen legitur in *Inscript.*, quæ pertinet ad ann. U. C. DCXVI., apud *Murat. 587. 1.* QVEM QVOMQVE VICTVS FVRENS FECERINT QVOD SE SENTIANT RAM REB SINTE SCLEFRE SINTE PIACVLO ALIS (h. e. alii) NE POTESITO. — h) Passiva terminatione *potestur* habent *Lucret. 3. 1010.*, *Pacuvius* et *Quadrigar.* apud *Non. p. 508. 29. Merc.*, item *Scipio Afric.* apud *Fe-*

stum p. 241. 26. Müll. et Ennius apud Diomed. 1. p. 381. Putsch., item Virg. 8. Æn. 402., ut in aliquot MSS. se vidisse ait Pierius, tametsi ipse cum aliis plerisque non probat. — Poterat est Cælii apud Non. loc. cit. 33. et C. Gracch. apud Festum loc. cit., et Scavri apud Diomed. 1. p. 381. Putsch. — Possitur ejusdem Scavri *ibid.* — Possetur est Claudii Quadrigar. apud Non. *ibid.* 30. — Possitur item Caton. R. R. 154., ubi alii leg. possit. Et in vet. monum. apud Gruter. 509. lin. 22. VBI DE PLANO RECTE LEGI POSSITVR. — Etiam possunt a nonnullis veterum dictum fuisse, testatur Diomed. 1. p. 360. Putsch. Verum passiva hæc forma antiqua est, et omnino obsolevit. — Part. Potens, ut Pote et Pottis, V. loco suo. — Possum, contractum ex potis potens et sum, est idem ac valeo, polleo, facultas mihi est, vires habeo, δύναμις (It. potere, avere possa; Fr. pouvoir, avoir le pouvoir de, être capable de; Hisp. poder, tener expedita la facultad ó potencia de hacer alguna cosa; Germ. im Stande sein, können, vermögen; Angl. to be able, have power). ¶ 1. Generatim. — a) Universim. Cic. 6. Fam. 5. Quotiescumque filium tuum video, puliceor ei stundim meum sine ulla exceptione: gratiam autem cum hac exceptione, quantum valeam quantumque possim. *Id.* 4. Att. 13. Velim res istas et præsentem statum reipubl. rescribas ad me, quantum potes et vales. Ita Aldus: alii quantum potest. Cf. Xenoph. Cyr. 5. 4. 25. ως ἂν δυναμένη. et *ibid.* 5. 3. 14. Ἐγὼ δὲ, ως ἂν δυνατὸν ἦ, ποροίσομαι. V. infra sub d. *Id.* 6. Phil. 7. 18. Quamobrem, Quirites, consilio, quantum potero, labore plus pæne, quam potero, excubabo vigilaboque pro vobis. *Id.* 2. *ibid.* 10. 23. Nihil prætermisi, quantum facere enititque potui, quin etc. *Id.* 3. ad Q. fr. 5. circa med. Facerem tamen, ut possem, sed etc. *Id.* Amic. 1. 1. A patre ita eram deductus ad Scævnam, ut, quoad possem et liceret, a senis latere numquam miscderem. *Id.* 1. Tusc. 34. 83. Quid ego nunc lugeam vitam hominum? Vere et jure possum. *Id.* 2. *ibid.* 27. 65. Barbari quidam ferro decertare acerrima possunt, ægrotare virilitate non queunt. Horat. 1. Od. 28. 27. multa que merces Unde potest tibi defuât æquo Ab Jove. *Id.* Epod. 6. 3. Quin buc inanes, si potes, vertis minas Et me remorsurum petis. Sic *Id.* 2. Sat. 6. 39. Dixeris, experiar: si vis, potes, addit et instat. *Id.* *ibid.* 2. 7. cur hoc? Dicam, si potero. Justin. 9. 4. 10. De iudicibus vitæ necisque suæ, quemadmodum possunt, sententiam ferunt. Cic. fragm. pro Cornel. apud Ascon. Nihil unum posse contra multos. *Id.* 1. Orat. 10. 44. Huc amplius si quid poteris, non id mihi videbitur orator, sed Crassus sua quadam propria, non communi oratorum facultata posse. Cæs. 2. B. G. 8. Hostes, quod tantum multitudine poterant, etc. Cf. et Ter. Heaut. paullo infra allatum. Horat. Art. P. 439. melius te posse negares Bis terque expartum frustra, delere jubebat. *Id.* 2. Ep. 1. 257. Si quantum cupere, possem quoque. Ter. Heaut. prol. 13. Ille actor tantum poterit a facundia, quantum etc. Plin. Paneg. 61. Ut felicitatis est quantum velle posse, sic magnitudinis velle quantum possis. Cic. 3. ad Q. fr. 5. sub fin. Sed tamen quod fieri potest, non negligam. — b) Cum Superlat. Cic. 7. Fam. 17. circa med. Cæsari te commendavi et tradidi, ut gravissima diligentissimeque potui. *Id.* Dom. 36. 95. Dico igitur, et quam possum maxima voce dico. — c) Potest fieri, ut, Ital. è possibile che, apud Cic. 13. Fam. 73. Mihi ita persuadeo (potest fieri, ut fallar) eam rem laud fore. *Id.* 1. Tusc. 3. 6. Fieri autem potest, ut recte quis sentiat, et id, quod sentit, polite eloqui non possit. Similiter *Id.* 4. Ferr. 77. 190. Fieri non potest, ut, quem video, te prætores, in Sicilla fuisse, eum tu in tua provincia non cognoris. et 2. leg. Agr. 11. 29. Si hoc fieri potest, ut in hac civitate-quisquam nullis consiliis imperium aut potestatem assequi possit. h. e. assequatur. — d) Potest absoluta pro potest fieri, aut huiusmodi. Cic. 1. Fam. 2. ad fin.

Nos in senatu dignitatem nostram, ut potest in tanta hominum perfidia, retinebimus. Plaut. Pseud. 2. 2. 38. Potest, ut alii ita arbitrentur, et ego ut ne credam tibi. Cic. Cluent. 37. 103. Nihil minus enim potest, ut illam multam non commiserit, accepisse tamen etc. Ter. Phorm. 2. 1. 73. Non, non sic futurum est, non potest. *Id.* Eun. 5. 1. 20. Comprehendi hominem jube, quantum potest. Plaut. Men. 5. 2. in fin. Ibo, atque arcessam medicum, quantum potest. — Similiter Cic. 1. Tusc. 31. 76. m. Ego autem nunquam ita te in hoc sermone dimittam, ulla uti ratione mors tibi videri malum possit. A. Qui potest, quum ista cognoverim? *Id.* 1. Acad. (post.) 7. 29. Quia nihil aliter possit, atque ab ea constitutum sit. Alii leg. aliter esse possit. Liv. 10. 25. Detis que operam, ut hæc ara, quam illa, si quid potest, sanctius coli dicatur. — e) Non possum quin, non possum facere ut, non possum non cum Infinito, Ital. non posso a meno, non posso fare a meno di etc. Cic. 2. Orat. 10. 39. Non possum quin exclamem, ut ait ille in Trinummo (Plaut. Trin. 3. 2. 79.). Plaut. Mil. glor. 3. 1. 6. Et bene consultum inconsultum est, si id inimicis usui est, Neque potest quin, si inimicis usui est, obsit tibi. Burus Cic. 2. leg. Agr. 3. 7. Neque enim ullo modo facere possum, ut, quum me intelligam-consumem ita factum, ut nobilissimis hominibus longe præponerem, non et in hoc magistratu et in omni vita sim popularis. *Id.* 8. Att. 14. Ut nihil ad te dem litterarum, facere non possum. *Id.* *ibid.* 2. init. Aiteras (ad Cæsarem litteras) eodem die dedi, quo has ad te. Non potui non dare, quum et ipse ad me scripisset et Balbus. *Id.* 2. Nat. D. 21. 54. Quæ quum in sideribus inesse videamus, non possumus ea ipsa non in deorum numero reponere. *Id.* Amic. 2. 8. Animadverti, te dolorem, quem acceperis quum summi viri, tum amicissimi morte, ferre moderate: nec potuisse non commoveri, nec fuisse id humanitatis tuæ. — Et absolute Plaut. Bacch. 3. 6. 30. Video non potesse, quin tibi ejus nomen eloquar. veggio non essere possibile che io etc. nisi quis subaudiat video me non potesse etc. — f) Minantis, aut urgentis sunt illa Plauti Amph. 1. 1. 190. Possum scire, quo profectus, enjus sis, aut quid veneris? et Ter. Eun. 4. 4. 44. Possumne ego hodie ex te exculpere verum? — g) Infinitum posse substantivi gerit vicem apud Ovid. 2. Met. 483. Posse loqui eripitur. et 11. *ibid.* 177. et dat posse moveri. h. e. movendi esse facultatem. ¶ 2. Speciatim, sepe est auctoritatem, vim, opes, potentiam habere. — a) De hominibus. Plaut. Cas. 2. 4. 4. Stultitia est, ei te esse tristem, cujus potestas plus potest. *Id.* Truc. 4. 2. 42. Vocat me, quæ in me plus potest. Cic. Quint. 21. 69. Qui tum et poterant per vim et scelus plurimum, et quod poterant, id audebant. *Id.* Rosc. Am. 1. 4. Qui apud me et amicitia et beneficiis et dignitate plurimum possunt. Cæs. 1. B. G. 18. Neque solum domi, sed etiam apud finitimas civitates largiter posse, atque huius potentia causa etc. Liv. 1. 24. Tantoque magis ferito, quanto magis potes pollesque. *Id.* 8. 7. Cum illis aderit Juppiter ipse, fœderum a vobis violatorum testis, qui plus potest polletque. et *ibid.* 33. Provoco ad populum; eumque iudicem fero qui certe unus plus, quam tua dictatura, potest polletque. Horat. 4. Od. 14. 8. Vindelici didicere nuper, Quid Marte posses. Nepos Dion. 3. Plato autem tantum apud Dionysium auctoritatis potuit valuitque eloquentia, ut etc. Liv. 21. 31. Regni certamine ambigebant fratres. Major-minore ab fratre et cætu juniorum, qui jure minus, vi plus poterant, pellebatur. — b) Tribuitur et rebus inanimis vim ad aliquid efficiendum habentibus. Cic. 5. Ferr. 57. 131. Plus aliquanto apud te pecuniæ cupiditas, quam iudicii metus potuit. ebbe più forza. et 2. Orat. 42. 180. Ordo, et dispositio tantum potest in dicendo, ut ad vindicandum nulla plus possit. *Id.* 1. Divinat. 10. 16. Quid scammonia radix ad purgandum, quid aristolochia ad morsus serpentum possit. Cæs. 6.

B. G. 30. Multum in re militari potest fortuna. Horat. 1. Ep. 2. 17. quid virtus et quid sapientia possit. et *ibid.* 12. 19. Quid velit et possit rerum concordia discors. *Id.* 4. Od. 2. 25. Senses quid mens, rite quid indoles Nutrita faustis sub penetrabilibus Posset. ¶ 3. Item speciatim, posse aliquam interdum significat posse feminiam vitare. Martial. 3. 32. Num possim vetulam, quæris Matrinia? possum. Adde Plauti loc. cit. in ADHINNO. ¶ 4. Item pro debere, oportere, æquum esse. Forcellinus hæc attulit. Cic. 2. Att. 9. Minore sonitu, quam putaram, orbis hic in republica est conversus: citius omnino quam potuit. et 3. *ibid.* 13. circa med. Si quisquam fuisset, qui me a turpissiuo consilio revocaret: quod unus tu facere maxime potuisti. Est qui hic refert et illud *ejusd.* 2. Legg. 3. 6. Recte igitur Magnus ille noster posuit in iudicio, rempublicam nostram justissimas huic municipio gratias agere posse, quod ex eo duo sui conservatores exstitissent. ¶ 5. Pro bene valere, sanum esse, videtur poni in illo Cic. 2. Tusc. 19. 44. Si est tantus dolor, quantus Philoctetæ, bene plane magnus mihi quidem videtur, sed tamen nun summus. Nihil enim dolet, nisi pes: possunt oculi; potest caput, latera, pulmones; possunt omnia. Possis tamen ita interpretari, possunt dolere oculi, etc.

POST, quod, ratione habita etymi, Scaliger (de Caus. Ling. Lat. p. 398.) contractum esse putat ex pone est; alii vero ex posino pro pono (unde posite, poste, posti, post) deducunt, est A) Adverbium; et B) Præpositio.

A) Adverbii more post usurpatur sine casu, vel cum Ablativo temporis: quamquam non desunt, qui semper præpositionem esse ajunt et Ablativo etiam jungi, ut Servius ad Virg. 1. Ecl. 30.: at V. Priscian. 14. p. 987 et Charis. 2. p. 209. Putsch., et Hand. Tursell. vol. 4. p. 457. — Ceterum post ¶ 1. De loco usurpatur et indicat id, cui aliquid est anteponitum; hinc est idem ac pone, a tergo, retrorsum; eique opponuntur ante et post (It. di dietro, in dietro; Fr. en arrière, par derrière, après; Hisp. atras, detrás, despues, tras; Germ. hinten, hinterwärts, hintennach; Angl. behind). — 1.º Proprie. Liv. 22. 5. Fors conglobat et animus suus cuique ante aut post pugnandi ordinem dabat. Cic. Mil. 10. 29. Cadere incipiunt ejus servos, qui post erant. Plin. 11. Hist. nat. 45. 102. (249). Lacertis priora genua post curvantur, posteriora in priorem partem. h. e. retrorsum curvantur. Forcellinus addit etiam illud Nepot. Eumen. 5. Substringebat caput (equorum) loro alius, quam ut prioribus pedibus plane terram possent attingere: deinde post verbis cogeat exsultare. co' piedi di dietro. Plerique tamen post apud Nepot. de tempore accipiunt. V. sub 2. b. — 2.º) Figurate de gradu. Sall. Cat. 23. extr. ed. Krütz. Sed ubi periculum adveoit, invidia atque superbia post fuere. Cf. Ter. Adelph. 2. 3. 9. Qui omnia sibi post putavit esse præ meo commodo. ¶ 2. Sæpissime ponitur de tempore et habet significationem rei succedentis. — a) Absolute. Vel. Poeta apud Plin. 35. Hist. nat. 10. 37. (115). Quem nunc et post semper ob artem hanc Ardea laudat. Ennius apud Cic. 1. Divinat. 20. 40. o gnata, tibi sunt ante ferendæ Arminæ, post ex fluvio fortuna resistet. Plaut. Men. 3. 2. 7. observabo, quid agat; Hominem post adibo atque alloquar. Ter. Hecyr. 4. 3. 2. Istuc est sapere, qui ubicumque opus sit, animum possis flectere: quod sit faciendum post, idem hoc nunc si feceris. Cic. 7. Fam. 5. Ut initio mea sponte, post autem invitatu tuo mittendum duxerim. *Id.* 3. Fin. 6. 22. Non inest io primis naturæ conciliationibus honesta actio; consequens enim est, et post oritur. h. e. progrediente natura et rationis luroine exorto, quum io primo appetitu non fuisset. *Id.* Rosc. Am. 30. 84. De Capitone post viderimus, si, quemadmodum paratum audio, testis prodierit. Cæs. 3. B. G. 5. Milites certiores facit, paulisper intermitterent prælium, seque ex labore reficerent; post dato signo ex

castris erumperent. *Liv.* 29. 27. Divi divaque, vos precor quæsoque, quæ in meo imperio gesta sunt, geruntur postque gerentur, ea mihi etc. *Virg.* 5. *Æn.* 507. Post acer Mæstheus adducto constitit arcu. *Horat. Art. P.* 75. Versibus impariter junctis querimonia primum, Post etiam inclusa est voti sententia compos. Adde *eumd.* 1. *Sat.* 3. 102. et *Art. P.* 111. — *Sall. Jug.* 55. Rursus aliis, post aliis militari. — b) Cum additis inde, deinde, in quibus pleonasmus esse nonnullis videtur. *Ennius* apud *Farron.* 5. *L. L.* 59. *Müll.* Ova parere solet genus pinnis condecoratum. Non animam: et post inde venit divinitus pullis ipsa anima. *Lucret.* 3. 529. Inde pedes et crura mori, post inde per artus Ire alius tractum gelidi vestigia leti. *Ter. Andr.* 3. 2. 3. Primum fac, istæc ut lavet: post deinde quod jussi ei dare bibere, date. Adde *Senec. 2. Benef.* 34.; et *Virg.* 5. *Æn.* 321. — c) Cum addito Ablativo temporis. *Cic. Flacc.* 23. 56. Pecunia recuperata est multis post annis. *Id. Brut.* 60. 248. et 2. *Divinat.* 33. 71.; et *Liv.* 2. 16. Res, quas Cæsar anno post, et deinceps reliquis annis administravit, un anno dopo, et *Plaut. Men. prol.* 36. Paucis diebus post, et 5. 9. 72. Multis annis post. *Liv.* 32. 5. a med. Ipse post paucis diebus graviore secutus agmine. Sic *Inscript.* apud *Murat.* 318. 1. LIBERTI LIBERTORVM HOC MONIMENTVM NEGLENTIÆ (num neglexerit legendum?) CVRATVM POST MVLTIS ANNIS RESTITVERVNT. *Cic. Brut.* 91. 316. Biennio post. *Id. 4. Att.* 16. 12. Hora post. *Horat.* 1. *Sat.* 6. 61. et revocas nono post mense. *Virg.* 1. *Ecl.* 30. longo post tempore venit. *Justin.* 1. 7. 19. Brevi post tempore. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 25. 42. (103). Parvo post florent piras et cerasus, scil. parvo tempore. *Pacuvius* apud *Non.* p. 444. 3. *Merc.* Quam te post multis tuor tempestatibus? — d) Jungitur cum aliis Adverb. in o desinentibus. *Cic.* 16. *Fam.* 5. sub fin. Malo te paulo post valentem, quam statim imbecillum videre. *Cæs.* 1. *B. C.* 22.; et *Liv.* 5. 57. Quum senatus post paulo haberetur. *Virg.* 3. *G.* 476. Nunc quoque post tanto. *Nepos Pausan.* 3. At ille post non multo ad exercitum rediit, et *Cim.* 3. Post neque ita multo Cyprum missus. *Cic. Cæcin.* 4. 11. Aliquanto post Fulcinius prædia mercator. *Id. Orat.* 30. 107. Post aliquanto sentire cepimus. *Liv.* 2. 31. Cum Equis post aliquanto pugnatum est. *Plaut. Merc.* 2. 1. 10. Ea Simia adeo post baud multo ad me venit. — e) Post-quam, post-ubi, post-quam, ut apud *Cic. Cluent.* 24. 67. Post autem quum esset Scamander unius Staleni sententia absolutus, acrioribus saluti suæ remediis subveniendum putavit. Adde *eumd. Mur.* 13. 29. *Sall. Cat.* 24. Primo ingentes sumptus toleraverant; post, ubi ætas tantummodo quæstui, neque luxuriæ modum fecerat, æs alienum grande conflaverant. *Id. ibid.* 6. Post, ubi pericula virtute propulerant, sociis atque amicis auxilia portabant. *Cic.* 12. *Att.* 1. Undecimo die postquam a te discesseram, hoc litterularum exaravi, et 13. *ibid.* 4. Filius anno post quæstor fuit, quam consul Mummus. Adde *Liv.* 42. 2. Rursus *Cic.* 12. *Att.* 49. Heri non multo post, quam tu a me discessisti etc.

b) Præpositio post Accusativum regens demonstrat ordinem loci et temporis. § 1. De loco post est pone-, dietro. — 1.º) Proprie. *Sulpicius* apud *Cic.* 4. *Fam.* 5. Post me erat Ægina, ante Megara, dextra Piræus, sinistra Corinthus. *Plaut. Epid.* 2. 2. 52. Occipere aliæ mulieres duæ post me sic fabulari inter sese. *Cæs.* 2. *B. G.* 9. Quod (flumen) esse post nostra castra demonstratum est. *Id. 7. ibid.* 83. Post montem se occultavit, et *ibid.* 88. Repente post tergum equitatus cernitur. *Id. 2. ibid.* 19. Post eas (legiones) totius exercitus impedimenta collocarat. *Sic Curt.* 4. 12. 9. Post quas quinquaginta quadrigas Pbradate magno Caspiorum agrine antecedeat. *Virg.* 3. *Ecl.* 20. tu post caecata latebas. *Sic Horat.* 1. *Sat.* 8. 36. post magna (junam) latere sepulcra. *Id.* 3. *Od.* 1. 40. Post equitem sedet atra cura. *Auct. B. Afr.*

18. Hostibus post collem dejectis. *Ovid.* 1. *Amor.* 2. 31. manibus post terga retortis. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 4. 11. (45). Rejectis post terga manibus. *Id.* 35. *ibid.* 10. 36. (68). Ambire eam se ipsa debet extremitas et sic desinere, ut promittat alia post se. *Liv.* 22. 4. Baliares ceteramque levem armaturam post munitis circumducit. — 2.º) Figurata est infra, sotto. *Horat.* 3. *Od.* 9. 6. neque erat Lydla post Chloen. h. e. minus amabatur. *Cels.* 2. 18. circa med. Piscium gravissimi sunt ex quibus salsamenta fieri possunt: deinde hi, qui ceteri: tum plani: post quos etiam leviores sunt lupi mullique: et post hos omnes saxatiles. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 2. 8. (34). Equester ordo et nunc post populum scribitur, quia novissime ceptus est adjici. h. e. extremo loco, senatus, popululusque R. et equester ordo. Similiter *Sall. Jug.* 73. ad fin. Uti opifices agrestesque omnes-relictis operibus frequentarent Marium, et sua necessaria post illius honorem ducerent. *Liv.* 2. 56. Post publicam causam privato dolore habito. *Sic Tac.* 3. *Hist.* 64. Id Vespasiano (convenire), ut ceteri post Sabinum haberentur. *Seneca Ep.* 104. ante med. Tantus erit ambitionis furor, ut nemo tibi post te videatur, si aliquis ante te fuerit. — 3.º) Post rem aliquam, eam sequendo. *Pallad.* 5. *R. R.* 8. Quum ad eum convenierint apes, atque ingressæ fuerint post odorem, foramen pollice claudes. *Pontedera malebat* propter odorem, *Columella enim* ad odorem. § 2. Sæpissime de tempore ponitur et demonstrat ipsius temporis ordinem, dopo. — a) Cum nominibus temporis. *Plaut. Rud.* 5. 3. 60. Numquam hercle-iterum defraudabis me quidem post hunc diem. *Cæs.* 6. *B. G.* 33. Discedens post diem septimum sese reversurum confirmat. *Id.* 4. *ibid.* 36. Paulo post mediam noctem naves solvit. *Liv.* 7. 18. Ablato post undecimum annum a plebe consulatu. *Phædr.* 1. 17. Post paucos dies. *Liv.* 41. 25. Paucos post dies. *Id.* 31. 24. Paucas post horas. *Cic. Rosc. Am.* 44. 128. Aliquot post menses. — Notandum illud *Cic.* 3. *Att.* 7. Alii pueri post diem tertium ejus diei alias litteras redderunt. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 7. 24. (71). Post paulum. h. e. paulo post. *Sic Cæs.* 7. *B. G.* 50. extr. Ita pugnans post paulum concidit, et *Quintil.* 2. 17. 25. Post paulum clarius ostendemus. — b) Cum nominibus rerum tempore quodam actarum, aut hominum aliquando viventium. *Cic.* 4. *Fam.* 4. circa med. Sic fac existimes, post bas miseria, id est postquam armis disceptari ceptum est de jure publico, nihil esse actum aliud cum dignitate. *Id.* 3. *Ferr.* 7. 18. Post hunc statum rei publicæ, quo nunc utimur. *Sall. Jug.* 5. Bello Punico secundo, quo-Hannibal post magnitudinem nominis Romani Italiæ opes attriverat, Massinisa etc. h. e. postquam Ruman magni facti sunt et ad tantum potentia fastigium pervenerunt. *Id. Cat.* 5. Hunc post dominationem L. Sullæ libido maxima invaserat reipublicæ capiunda. *Id. Jug.* 15. Neque post insidias Jugurthæ effuso exercitu prædari. *Nepos Att.* 9. Quum fundum emisset in diem, neque post calamitatem versuram facere potuisset. h. e. postquam in calamitatem inciderat. *Tac.* 1. *Ann.* 68. Inguiomertus post vulnus pugnam deseruit. h. e. postquam vulnere ictus est. *Justin.* 8. 1. 6. Quasi post arma et bellum locum legibus reliquissent. h. e. postquam arma sumperant et bellare ceperant. *Horat.* 1. *Od.* 18. 5. Quis post vina gravem militiam aut pauperiem crepat? h. e. post benignam computationem. Cf. *eumd.* 2. *Sat.* 4. 59. nam lactuca innatat acri Post vinum stomacho. *Cic.* 2. *Phil.* 38. 97. Ne post M. Brutum proconsulem sit Creta provincia. *Sic Id.* 9. *Fam.* 14. Quem quidem post te consulem solum possumus vere consulem dicere. *Id.* 4. *Tusc.* 3. 7. Post Amasinum autem multi ejusdem æmuli rationis multa quum scripsissent etc. *Seneca Ep.* 119. Post Darium et Indos pauper est Alexander. h. e. victo Dario. *Lucan.* 2. 634. quas est vulgata per urbes Post me Roma ducem. h. e. postquam ego dux eram factus. — Et addito tempore definit. *Cic. Balb.* 21. 48.

Quum paucis annis post hanc civitatis donationem acerrima de civitate questio Licinia et Mucia lege venisset. *Id.* 6. *Att.* 1. Qui magistratus multis annis post decemvros institutus est. — c) Cum Participio præteriti temporis, ut mne id tempus designetur, quod inde ab aliqua re facta sequutum est. *Cic.* 6. *Cat.* 7. 14. Causa est post urbem conditam hæc inventa sola. *Id. Harusp. resp.* 8. 16. Post hanc urbem constitutam. *Id.* 1. *Divinat.* 44. 100. Sexennio post Vejos captos. *Liv.* 27. 34. et 31. 5. Paucis mensibus post pacem Carthaginiensibus datam. *Id.* 27. 30. Paucis post prælium factum ad Bæculam diebus. *Cic. Brut.* 62. 224. Longe post homines natos improbissimus C. Servilius Glaucia. *Sic Id. Balb.* 10. 26. Quum pauci post genus hominum natum reperti sint, qui etc. *Id.* 5. *Ferr.* 17. 44. Quod nemo umquam post hominum memoriam fecit. Adde *eumd.* 2. *Cat.* 13. 28. et *Pis.* 27. 65. *Sic Nepos Themist.* 5. extr. Maxima post hominum memoriam classis. dopo che 'l mondo è mondo. — *Horat. Art. P.* 141. Dic mihi, Musa, virum, captæ post mœnia Trojæ Qui mores hominum multorum vidit et urbes. *Ovid.* 12. *Met.* 607. Quod Priamus gaudere senex post Hectora posset. h. e. post mortem Hectoris. — d) Post cum Accus. temporis sequente quam vel quo. *Cæs.* 4. *B. G.* 28. Post diem quartum, quam est in Britanniam ventum, naves ex porta solverunt. Adde *Cic. Mil.* 16. 44. et 9. *Att.* 12. *Sic Nepos Arist.* 3. Decessit post annum quartum, quam expulsus fuerat. *Id. Cim.* 3. Post annum quintum, quo expulsus erat. — e) Post omnia est *Cic. Orat.* 35. 122. Post omnia, perorationem concludere. — f) Post id, post illa, post hoc, post hæc, (post ea, V. infra sub g. et POSTEA), Comici præcipue, sunt postea. *Plaut. Cas.* a. 1. v. 42. Post id, quum lassus fueris et famelicus etc. *Id. ibid.* v. 32. Post id locorum-dabitur tibi amphora una. *Sall. Jug.* 72. Neque post id locorum Jugurthæ dies aut nox ulla quietæ fuit. *Plaut. Curs.* 1. 2. 43. Tum qui vendidit, numquam post illa vidi. *Ter. Phorm.* 2. 2. in fin. Si enim sustinueris, post illa jam, ut labeat, ludas licet. V. POSTILLA. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 175. Gestit enim numum in loculos demittere, post hoc Securus, cadat an recto stet fabula talo. *Plin.* 5. *Ep.* 1. Post hoc ille cum ceteris subscripsit. Adde *Martial.* 4. 73.; *Sueton. Gramm.* 3.; *Calpurn.* 3. 59.; et *Colum.* 12. *R. R.* 38. 2. *Quintil.* 6. pr. 9. Una post hæc Quintiliani mei spe ac voluptate nitebar. *Propert.* 1. 4. 19. Nec tibi me post hæc committet Cynthia. *Sic Lachmannus* restituit apud *eumd.* 1. 15. 13. quamvis numquam post hæc visura dolebat. *Alit leg.* posthac. Adde *Cels.* 1. 2.; *Colum.* 12. *R. R.* 2. 1. et 3. *ibid.* 4. 3.; *Tac.* 3. *Ann.* 16.; et *Sueton. Ner.* 25. et *Fitell.* 5. — g) Quod ad collocationem attinet, post suo casui postponitur apud *Cic.* 2. *Tusc.* 6. 15. Hunc post Rhodius Hieronymus, vacare dolore, summum bonum dixit. — Inter præpositionem et casum interdum aliqua particula interseritur, ut apud *Cic.* 2. *Fyn.* 13. 43. Itque hic ipse jam pridem est rejectus; post enim Chrysippum non sane est disputatum. *Sic Id.* 2. *Off.* 8. 27. Post vero Sullæ victoriam. *Id.* 3. *Ferr.* 41. 106. Qui ab A. Postumio, Q. Fulvino censoribus, postve ea fecit, fecerit. *Sic Liv.* 39. 3. Et quem M. Claudio, M. Livio censoribus, postve eos censores, ipsum parentemve ejus apud se censum esse prubassent etc. *Id.* 41. 9. Qui socii ac nominis Latini, ipsi majoresve eorum, M. Claudio, T. Quinctio censoribus, postque ea, apud socios nominis Latini censi essent, etc.

POSTANTĒ, adverb. ut erante, inante. *Varro* 6. *L. L.* 87. *Müll.* Postante conventionem habet. Ita *Scalig.* in *Append. ad conjectan.* Alii post autem. *Müllerus post tum*, probante *Hand.*, *Tursell.* vol. 4. pag. 502.

POSTAUCTUMNALIS, e, adject. post auctumnum veniens. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 15. 16. (54). Pira Anciana postauctumna, acedulo sapore jucunda.

POSTCANTATIVUS, a, am. *V.* ANTECANTATIVUS.

POSTDELICTUM, i, n. 2. delictum postea commissum. *Ulp. Dig. 29. 2. 71. § 9.* Qui semel se abstulit, quemadmodum ex postdelicto obligatur.

POSTEA, adverb. Videtur ultimam produxisse *Plaut. Fœn. 1. 1. 19.* Si auctoritatem postea defugeris. *Bothe* ex MSS. edidit *postera*, nempe die. — Quoties apud poetas (excipio comicos) reperies (quod perraro fiet), rectius post ea divisum scribes, nam conjunctum languet. Sic apud *Ovid. 1. Fast. 165.* Post ea mirabar, cur non sine litibus esset Prima dies. *Handius* vero, *Tursell. vol. 4. pag. 503.*, postea biyllabum esse ait. — Postea (ex post ea, ut præterea et antea ex præter, ante et ea) est idem ac post ea, post, post hæc, post id, post illa, *στὰς, ἔπειτα* (It. dopo, di poi, dappoi, poscia; Fr. ensuite, après, puis; Hisp. despues, tras, desde; Germ. hernach, nachher; Angl. afterward, after that or this, hereafter).

1.) Proprie. ¶ 1. De tempore sæpissime ponitur. — a) Cum oppositis nunc, ante, tum. *Liv. 5. 4.* Quam hoc consilium collegarum meorum-necessarium fuerit, postea disseram: nunc de ipsa conditione dicere mihi tantum libet. *Cels. 7. 7. n. 8.* Si superior palpebra est, ante: si inferior, postea propius ipsis pilis incidendum. *Plin. 22. Hist. nat. 22. 46. (95).* Frazini folia nec postea nascentia, nec ante decidentia. *Id. 28. ibid. 12. 50. (184).* Foveri et ante et postea jubent. *Liv. 2. 9.* Nec quisquam unus malis artibus postea tam popularis esset, quam tum bene imperando universus senatus fuit. — b) Universim. *Cato R. R. 156.* Postea, ubi occupiet fervere, paulisper dimitto. *Plaut. Asin. 2. 2. 90.* Inde huc veniet postea. *Id. Stich. 4. 2. 43.* Deos salutabo modo, postea ad te continuo transeo. *Cæs. 5. B. G. 27.* Navis prioris commeatu, et quas postea Labienus faciendas curaverat. *Id. 1. ibid. 21. extr. P.* Considius, qui in exercitu P. Sullæ, et postea in M. Crassi fuerat. *et ibid. 40.* Quos aliquandiu inermos timuissent, hos postea armatos et victores superarunt. *Cic. 3. Fm. 18. 61.* Nam bonum illud et malum, quod sæpe jam dictum est, postea consequitur. *Id. Brut. 3. 12.* Posteaque prosperæ res deinceps multæ consecutæ sunt. *Liv. 2. 16.* Additis postea novis tribulibus. *Justin. 12. 7. 10.* Filiumque ab eo genitum Alexandrum nominavit, qui postea regno Indorum potitus est. — c) Cum Ablativis aliquando, multo, brevi raro usurpat. *Cic. 2. Invent. 51. 154.* Postea aliquanto ipsos quoque tempestas iactare cepit. *Id. 1. Cat. 6. 15.* Neque enim sunt aut obscura, aut non multo postea commissa. *Alii tamen aliter leg. Plin. 13. Hist. nat. 1. 2. (13).* Postea multo successit propter gloriam appellatam megalium. *Cic. 7. Verr. 54. 142.* Brevi postea est mortuus. — d) Etiam vocabulo postea adjicitur præter necessitatem deinde, ut apud *Cic. Mil. 24. 65.* Deinde postea se gladio percussum esse. *Adde eumd. Cluent. 26. 71. et 4. Tusc. 1. 2. Sic Liv. 41. 24. extr.* Legati deinde postea missi ab rege. *Cels. 7. 8. a med.* Trajicere id cavum acu satis est, postea deinde imponere id, quod purget. — e) Postea loci, ut post id locorum, postea. *Sall. Jug. 102. Kritz.* Postea loci consul pervenit in oppidum. *Kritzius et Faber* divisim scribendum esse putant. — f) Ad tempus designandum, quum, ubi adjunguntur. *Cæs. 2. B. C. 17.* Postea vero, quum Cæsarem ad Massiliam detineri cognovit, se quoque ad motum fortunæ movere cepit. *Cic. 2. Nat. D. 35. 90.* Philosophi debuerunt, si forte eos primus aspectus conturbaverat, postea, quum viderent motus finitos etc., intelligere inesse aliquem etc. *Adde eumd. Cluent. 67. 192.; et Liv. 5. 54. et 29. 22. Cato R. R. 156.* Postea, ubi deorsum versus ibit, beminam-bibat. — g) Postea quam, divisim vel junctim scriptum, usurpatur quum temporis ratione duæ res componuntur, et est idem quod postquam, dopo che, da poi che, *ἐπει, ἔπειτα. Cæs. 4. B. G. 37.* Postea vero quam equitatus in conspectum venit,

etc. *Cic. 3. Fam. 7. ad fin.* Postea vero quam ita cepi, etc. *Sall. Jug. 29. Kritz.* Postea vero quam participem negotii Scaurum accepit. *Cic. 2. Off. 1. ad fin.* Posteaquam honoribus inservire cepi. *Id. 10. Fam. 1.* Posteaquam de medio cursu reipublicæ voce sum revocatus. *Id. 5. Fin. 1. 2.* Hostiliam dico, non hanc novam, quæ minor mihi esse videtur posteaquam est major. *Sic Justin. 2. 14. 3.* Posteaquam nullo pretio libertatem videt his venalem, etc. *Cic. Rosc. com. 11. 30.* Qui posteaquam e scena non modo sibilis, sed etiam convicio explodebatur, confugit in hujus domum. *Adde eumd. 7. Fam. 5. Id. Cæcin. 21. 69.* Posteaquam bis consul et censor fuerat. — Addito tum apud *Cic. 4. Verr. 29. 70.* Posteaquam ad causam dicendam ventum est, tum vero sine metu, sine cura omnes erant. *Adde eumd. 3. Tusc. 27. 66.* — Sequenti repente, statim, apud *Cic. 4. Verr. 56. 138.* Posteaquam ego inquirendi causa in Siciliam veni, repente istius amicus (ille) factus est. *Adde 7. ibid. 41. 106. et 7. ibid. 37. 96.* Quem posteaquam inanem locum offenderunt, statim sine nullo metu in portum ipsum penetrare cœperunt. *Adde eumd. ibid. 69. 178.* ¶ 2. In comparationibus, hoc est de gradu vel dignitatis ordine. *Plin. 17. Hist. nat. 16. 26. (121).* Fertillissima omnium inoculatio, postea emplastratio. *et ibid.* Capacissima insitorum omnium ducitur platanus, postea robur. *et ibid. 22. 35. (176).* Optimum autem, matrem esse firmam, postea setum andacem.

1.) Translate. ¶ 1. Pro præterea. *Plaut. Merc. 2. 3. 35.* Nescio quid meo animo est ægre, pater; postea hac nocte non quievi satis ex mea sententia. ¶ 2. Quid postea? quid inde? quid hinc sequitur? *Ter. Eun. 4. 7. 23.* Distin', hos mihi dies soli dare te? *TRIA.* Quid tum postea? *Cic. Rosc. Am. 33. 94.* Quid postea, si Romæ assiduous fuit? *Liv. 4. 4.* At enim nemo post reges exactos de plebe consul fuit. Quid postea? e per questo?

POSTEAQUAM. *V.* POSTEA sub I. 1. g. POSTELLA, æ, f. 1. idem ac postilena. *Isid. 20. Orig. 16.* Antella, quasi ante sellam, sicut et postella, quasi post sellam.

POSTEO, is, ire, n. 4. andar dopo, essere inferiore, post aliquem eo, inferior sum: cui anteire opponitur. *Sidon. 1. Ep. 11. a med.* Qui Severinum sicut honore postibat, ita favore præcesserat.

POSTER. *V.* POSTERUS inii. POSTERGANEUS, a, um, adject. qui post tergum et retro est. *Arnob. 4. 5.* In septentrionem si ora traduxero, erit mihi sinister occasus, qui ab sole posterganeus habebitur. *Cæll. Aurel. 3. Acut. 6.* Raptus vero posterganeus, quem opisthotonon Græci vocant, est involuntaria colli retractio.

POSTERGO, as, are, a. 1. post tergum relinquere, atque adeo negligere. *Gloss. Lat. Gr. Posterigo, μεστειται.*

POSTERI, òrum. *V.* POSTERUS sub A. I. f. POSTERIOR, ius, òris, adject. *V.* POSTERUS sub B.

POSTERITAS, atis, f. 3. posterum, seu futurum tempus, et ipsi homines, qui post nos erunt, οἱ ἀπόγονοι (It. posterità, discendenti, posteri; Fr. postérité, descendants; Hisp. posteridad, descendient; Germ. d. Zukunft, zukünftige Zeit, Nachwelt, Nachkommenschaft; Angl. posterity, succeeding generations, descendants, afterages).

1.) Proprie. *Cic. Amic. 4. 15.* Sperare videor, Scipionis et Lælii amicitiam notam posteritati fore. *Id. 12. Att. 19.* Domini innumerabiles fieri possunt in infinita posteritate. *Id. 2. Phil. 22. 54.* Hujus rei nec posteritatem quidem omnium sæculorum unquam immemorem fore. *Ovid. 1. Fast. 239.* Ad bona posteritas puppim servavit in ære. *Id. 3. Pont. 2. 30.* Si tamen a memori posteritate legar. *et 4. ibid. 8. 48.* Notitiam æræ posteritatis habet. *Id. 4. Trist. 9. 26.* Perpetuæ crimen posteritatis eris. *Id. Heroid. 16. 374.* Nomen ab æterna posteritate ferens. *Id. 2. Pont. 6. 34.* in ore frequens posteritatis eris.

Propert. 3. 1. 34. Hænerus Posteritate suam crescere sentit opus. *coll' andar del tempo. Cic. 1. Tusc. 15. 35.* Quum optimus quisque maxime posteritati serviat. *h. e. famæ apud posteros. Quintil. 10. 1. 31.* Historia non ad actum rei, sed ad memoriam posteritatis componitur. — In posteritatem, in posterum. *Justin. 2. 3. 16.* Nec passuras, ut in posteritatem Scytharum genus intercidat. — Dicitur interdum de tempore mox futuro, etiam viventibus nobis. *Cic. 2. Fam. 18. in fin.* Si me audies, vitabis inimicitias, et posteritatis otio consules. *Id. 1. Cat. 12. 29.* Verendum mihi non erat, ne quid, hoc parricida civium interfecto, invidiæ mihi in posteritatem redundaret. *Cæs. 1. B. C. 13.* Proinde habeat rationem posteritatis et periculi sui.

II.) Translate. ¶ 1. De bestiis. *Juvenal. 8. 62.* Sed venale pecus Coryphæi, posteritas et Hirpini. ¶ 2. Posteritas quatenus opponitur prioritati, ut barbare loquuntur scholæ. *Tertull. Præscript. 31.* Principalem veritati, et posteritatem mendacitati deputare.

POSTERIUS. *V.* POSTERUS sub B. POSTERO, as, avi, are, n. 1. differire, postpone, in posterum differo, *ὑστερεῖν. Pallad. 12. R. R. 4.* Oliva quum varia cœperit esse, colligitur, ex qua primum fiet oleum: nam quum tota nigrescet, quod speciei merito posteravit, fundendi ubertate compensat. *Schneider.* de hac voce dubitat; *Crescentius* enim habet derogavit.

POSTERŪLA, æ, f. 1. deminut. a posterus. ¶ 1. Subaudi jamua, et est Ital. posterla, *ρωλις*, portula, quæ ab utraque portarum urbis parte esse solet. *Cassian. 5. Instit. cænob. 11.* Quantallbat urbs sublimitate murorum et clausurarum portarum firmitate muniat, posterulæ unius quævis parvissimæ proditiõe vastabitur. ¶ 2. Subaudi via, et est devius callis. *Amilian. 30. 1. circa med.* Quum bivium armato milite vidisset oppletum, per posterulam, tramitem medium squalentem fructectis et sentibus, vitabundus excedens. *h. e.* per posticum, vel potius per semitam reductam et occultam.

POSTERUS vel poster, ra, rum, adject. (post). Rectus casus masculin. posterus ne sit, an poster, nondum plane constat. — Non imitanda licentia illius, qui in *Inscript. apud Fea, Relaz. di un viaggio p. 11. et apud Visc. Mon. Tab. p. 91.* posteris dixit pro posteris. Hanc ædem posuit, struxitque novissima templa Manibus, et cineri, posterisque meis. — Positiv. est Posterus sub A.; Comp. Posterior sub B.; Sup. Postremus sub C et alia Superlativi forma Postumus sub D.

A) Posit. Posterus est qui post venit, sequens, consequens, *ὑστερος* (It. vengnente, seguente, avvenire; Fr. qui vient après, qui suit, suivant; Hisp. siguiendo, el qui sigue; Germ. hinten-nach folgend, folgend, künftig; Angl. coming after, following, next, ensuing).

1.) Proprie de tempore. — a) Generatim. *Cic. Cluent. 13. 37.* Quum ibi diem posterum commoraretur. *Id. Deiot. 7. 21.* In posterum diem distulit. *Id. 4. Verr. 17. 41.* Postero die mane. *Sall. Jug. 78. ad fin.* Postera die. *Nepos Eumen. 9. nocte. Id. Arist. 3.* Postero tempore. *Cic. Partit. orat. 20. 69.* Provisione posteritatis temporis. *Id. fragm. pro C. Cornel. apud Ascon. a med. anno. Horat. 1. Sat. 5. 39.* Postera lux oritur. *Id. ibid. v. 96.* Postera tempestas melior. *Id. 2. Ep. 1. 42.* et præsens et postera ætas. *Id. 3. Od. 30. 7.* usque ego postera Crescam leude recens. *h. e.* laude posterorum. *Cic. 3. Fm. 9. 32.* Posterum quodam modo et consequens putandum est. *et ibid.* Hæc non in posteris et in consequentibus, sed in primis continuo peccata sunt. — Postero die sequente quam, apud *Cic. 2. Orat. 3. 12.* Postero igitur die, quam illa erant acta, hora fere secunda, etc. — b) Posteri dies, atri et ominosi. *Non. p. 73. 39. Merc.* Atri dies dicuntur, quos nunc nefastos, vel posteros vocant. *Posteros* opinor dictos, quod atri essent quicumque dies postridie calendar. nonas, idus, ut in ATRR dictum est. Hujus

tamen appellationis nullam auctoritatem se graviores Nonius assert. — c) *Postero*, postero die. Cf. *Horat.* 1. *Od.* 14. 8. carpe diem, quam minimum credula postero. *Tac.* 4. *Ann.* 45. Ideo quum postero ad quæstionem traheretur. — d) *In posterum*, in posterum diem. *Cæs.* 7. *B. G.* 11. Diei tempore exclusus, in posterum oppugnationem differt. Adde *Cic.* 10. *Fam.* 12. a *med.* Sic *Justin.* 11. 12. 16. Aut dedicationem ea die, aut in posteram aciem parat. — e) *In posterum*, in posterum tempus. *Cæs.* 1. *B. C.* 3. et 2. *ibid.* 21. Laudat promptos, atque in posterum confirmat. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 33. 91. Multum in posterum providerunt. *pel tempo avvenire*, et 2. *Fam.* 8. Ut ab homine longe in posterum prospiciente, futura expecto. — f) *Posteri, orum*, absolute, substantivorum more, sunt qui post nos, vel ex nobis, vel ex aliis nascentur, *posteri, descendenti, oi ἐπιγονόμενοι, ἀπύγονοι*, et præsertim qui post eos, quorum sunt vocabula propria, scilicet post trinepotes, ut infra sub *B. I. c.* dictum est. His *maiores* opponuntur. *Cic.* 3. *Nat. D.* 38. 90. Ut etiam si quis morte pœnas sceleris effugerit, expectantur eæ pœnæ a liberis, a nepotibus, a posteris. *Sall. Jug.* 85. § 23. *Kritz.* Majorum gloria posteris quasi lumen est, neque bona eorum, neque mala in occulto patitur. *Horat.* *Epod.* 9. 11. Romanus (eheu posteri negabit!) Emancipatus femine. *Inscript.* apud *Gruter.* 698. G. CN. OFILLIO CN. F. QVIR. PISONI, CN. OFILLIO CN. F. QVIR. FRVCI CN. NELLIVS SVCCRESSVS ET ANTONIA RESTITVTA, PARENTES FILIIS PIENTISSINIS FECERVNT ET SIBI ET SVIS LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE ENAVM. — *Posterum pro posterorum* habet *Tac.* 3. *Ann.* 72. Opes ornatum ad urbis et posterum gloriam conferre. — Animadvertendum et illud *Sueton.* *Cal.* 38. Negabat (*Caligula*), jure civitatem Romanam usurpare eos, quorum majores sibi posterisque eam impetrassent, nisi filii essent; neque enim intelligi debere posteros ultra hunc gradum.

II.) Translate, *posterus* est inferior. *Capell.* 4. p. 96. Posteram Romuleis virtutibus Grajam æstimans levitatem.

B) Comp. *Posterior, ius, oris*, adject. omn. gen. (*Posterior* in neutro genere, *V. PRIOR* init.) est inferior, secundus loco, ordine, tempore: cui *prior, superior* opponitur, ὑστερος, ἠκρίστερος, δευτερος, che vien dopo, posteriore, secondo.

1.) Proprie. — a) Adjective. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 45. 102. (249). Ova parientibus quadripedum crocodilo, lacertis, priora genua post curvantur, posteriora in priorem partem. *Id. ibid.* 45. 101. (248). Elephanto pedes majores priores; in posterioribus articuli breves. *ne' piedi di dietro*, et *Ovid.* 4. *Fast.* 717. Vacca sit, an laurus, non est cognoscere promptum: Pars prior apparet, posteriora latent. *Cic.* 3. *Orat.* 48. 186. Paria esse debent posteriora superioribus, extrema primis. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 14. 44. Ita priori posterior, posteriori superior non jungitur. *Horat.* 1. *Sat.* 4. 58. et quod prius ordine verbum est, *Posterior* facias. *Cic.* *Brut.* 11. 43. Thucydides paullo ætate posterior. *Id.* 12. *Phil.* 2. 5. Posteriores cogitationes, ut ajunt, sapientiores esse solent. *Sall. Jug.* 88. Nam gerere, quam fieri, tempore posterior, re atque usu prius est. — b) *Posteriora* absolute, substantivorum more. *Lamprid.* *Elagab.* 5. Nudus ingenicularet, posterioribus eminentibus in subactorem rejectis et oppositis. *h. e. natibus.* — c) *Postiores* absolute. Quemadmodum omnes cognati supra tritavum, generali appellatione *maiores* vocantur, ita post trinepotelem *posteriores*, ut ait *Paul.* *Dig.* 38. 10. 10. Hi tamen sæpius *posteri* dicuntur. *V. POSTERUS* sub *A. I. f.* — d) *Posterior* adverbii usum habet, *dopo, di poi, post, postea, ὑστερον*. *Plaut.* *Epid.* 2. 2. 76. Vos priores esse oportet, nos posterior dicere. *Id.* *Asin.* 1. 1. 48. Posterior istuc dicis, quam credo tibi. *h. e. credo tibi, priusquam dicis. Nepos Cim.* 4. Procul ab eo loco infoderunt, in quo erat mortuus: inde posterior dei Delphici responso erutus etc.

Cic. 6. *Ferr.* 29. 66. Mittit rex ad istum, si sibi videatur, ut reddat. Jubet iste posterior ad se reverti. *Id. Brut.* 83. 288. Thucydides si posterior fuisset, multo maturior fuisset et mitior.

II.) Translate *posterior* est minus carus, vilior, minor, deterior. *Plaut.* *Mil. glor.* 4. 1. 7. Omnes res posteriores pono, atque operam do tibi. *h. e. postbabeo.* *Cic.* 10. *Att.* 4. ante *med.* Quorum utrique semper patriæ salus et dignitas posterior sua dominatione et domesticis commodis fuit. *Id.* 13. *Phil.* 3. 6. Ita vitam corpusque servato, ita fortunas, ut hæc libertate posteriora ducas. *Id.* *Pis.* 27. 66. Nihil scitote esse luxuriosius, nihil libidinosius, nihil posterius, nihil nequius. *Alti leg. protervius.* *Ter. Adelp.* 5. 4. 26. Si id fit dando, atque obsequendo, non posteriores feram. Ubi *Donat.* Subauditur partes: id est non vincat a Micionem. Translatio desumitur a personis comicis, in quibus aliæ primarum, aliæ secundarum, aliæ denique posteriorum partium erant.

C) Sup. *Postremus, a, um*, cui *primus* opponitur, est ultimus, extremus, ἔσχατος, τελευταίος, ὑστατος, ultimo.

I.) Proprie. — a) Adjective. *Horat.* 1. *Ep.* 6. 47. Si res sola potest facere et servare beatum, Hoc primus repetas opus, hoc postremus omittas. *Cic.* *Orat.* 15. 50. De Irmissinis alia prima pœnet, alia postrema. *Sall. Jug.* 107. Postremam Romanorum aciem invadunt. *h. e. postremam aciei partem.* et *ibid.* 49. In agmine in primis modo, modo in postremis, sæpe in medio adesse. *Justin.* 2. 10. 23. Ipse primus in fuga, postremus in prælio semper visus est. *Plaut.* *Cist.* in *fin.* Date plausum postrema in comœdia. *h. e. in fine comœdiæ.* *Justin.* 43. 5. 11. In postremo libro. *h. e. in fine libri.* *Pallad.* 7. *R. R.* 2. Mense postremo. *al fin del mese.* Rursus *Justin.* 3. 4. 13. Ut ossa sua postremasque reliquias conterant. *Catull.* 101. 3. Postremum munus. *h. e. exsequiæ, justa.* *Virg.* 3. *G.* 404. Nec tibi cura canum fuerit postrema. *Cic.* 1. *Fam.* 9. circa *med.* Ego autem quum illa sequor, quæ paullo ante proposui, tum hoc non in postremis, de quo cæperam exponere. *Justin.* 31. 5. 1. Dicitur, quum frequenter de bello consilium remoto Hannibale habuisset, tandem eum vocari jussisse, — omnibusque perrogatis postremo interrogasse. — Cum Infinito. *Sil.* *It.* 1. 160. Primus inire manu, postremus ponere Martem. — b) *Postremo* adverbii vim habet, *ultimamente, finalmente, το τελευταίον, ὑστατον*, denique, tandem, ad extremum. *Ter. Andr.* 2. 2. 20. Quidquid dicunt, laudo: id rursus si negant, laudo id quoque. Negat quis, nego: ait, ajo: postremo, imperavi egomet mibi, Omnia assentari. *Cæs.* 7. *B. G.* 1. *extr.* Postremo in acie præstare interfici, quam etc. *Sall. Cat.* 14. Aliis scorta præbere, aliis canes atque equos mercari, postremo neque sumptui, neque modestiæ (*Madvig corrigendum putat molestiæ*) suæ parcere. *Id. ibid.* 20. 12. *Kritz.* Quum tabulas, signa, toreumata emunt, nova dirunt, alia ædificant, postremo omnibus modis pecuniam trahunt, vexant, tamen summa lubidine divitias vincere nequeunt. — *Denique-postremo* apud *Cic.* 2. *leg. Agr.* 23. 62. Omnes urbes, agri, regna denique, postremo etiam vectigalia vestra venierint. *Id.* bis ponit 1. *Nat. D.* 37. 104. Quæro igitur, vester deus primum ubi habitat: deinde quæ causa eum loco moveat: porro Deus quid appetat: ad quam denique rem motu mentis ac ratione utatur: postremo, quo modò beatus sit. — c) *Ad postremum* idem est. *Plaut.* *Pœn.* 4. 2. 23. Sed ad postremum nihil apparet. *Sall. fragm.* apud *Augustin.* 3. *Civ. D.* 17. Plurimæ turbæ, seditiones, et ad postremum bella civilia orta sunt. *Auct. B. G.* 8. 43. Ad postremum cuniculis venæ fontium intercisæ sunt. *Liv.* 38. 16. *ad fin.* Ut Syriæ quoque ad postremo reges stipendium dare non abauerent. *Justin.* 6. 2. 6. Ad postremum statuerunt, melius esse etc. *Sall. in orat. Philippi contra Lepid.* Qui ad postremum usque legatos, pacem, concordiam decrevere. — d) *Postremum* est —

Idem atque ultima vice, *per l'ultima volta.* *Ter. Andr.* 2. 1. 22. Si id facis, bodie postremum me vides. *Cic.* 3. *Orat.* 2. 6. Ut vestigium illud ipsum, in quo ille postremum institisset, contueremur. *Justin.* 14. 3. 12. Desperatis rebus, petit ut postremum sibi alloqui exercitum liceret. — Item est tandem, ad extremum. *Justin.* 39. 2. 8. Bibere ipsam jubet: abauenti instat: postremum prolato indice eam arguit. *Pallad.* 12. *R. R.* 2. a *med.* Postremum mel et acetum superfundas: novissime optimi olei quantumcinque miscebis.

II.) Translate *postremus* est non solo loco aut ordine ultimus, sed etiam pretio et æstimatione vilissimus, nequissimus, abjectissimus. *Cic.* 2. *Cat.* 10. 22. Postremum autem genus est non solum numero, verum etiam genere ipso atque vita: quod proprium est Catilinæ, de ejus defectu, etc. *Id. Rosc. Am.* 47. 137. Sin autem id actum est, ut homines postremi pecuniis alienis locupletarentur, etc. *Brutus* ad *Cic.* 1. *ad Brut.* 16. ante *med.* Quod si Romanos non esse meminissimus, non audacius dominari cuperent postremi homines, quam id nos prohiberemus. *Sall.* in *orat. Philippi contra Lepid.* M. *Emilius*, omnium flagitiosorum postremus, qui pejor an ignavior sit, deliberari non potest. *Id. in epist. Mithr.* ad *Arsac.* Incepta mea postremus servorum Archelaus exercitu prodito impedivit. *Cic.* 2. *Phil.* 44. 113. Servitus omnium malorum postremum. *Apul.* 9. *Met.* Erat ei tamen uxorella etiam satis quidem tenuis et ipsa, verumtamen postremam lasciviâ famigerabilis. *h. e. summa, excessiva.* — Hac eadem significatione legitur etiam *Comp. Postremior* apud *Apul. de Deo Socrate*. Plerique se ita depravarunt, ut possit videri, nullum animal in terris homine postremius. *Postremissimus* apud *eumd. de Mag.* Cum adolescentulis postremissimis puer hoc ævi convivium agitat. Adde *C. Gracch.* apud *Gell.* 15. 12.; et *Tertull. Cult. fem.* 1. *init.*

D) Alia sup. forma est *postumus, a, um, a post, ut a cis citimus, extra extimus, intra intimus* (quod et *extimus, et intimus* olim dictum est, ut *maximus* pro *maximus*, etc. sic *postimus postumus*): vel a *posterus, ut infimus* ab *inferus*: vel per syncop. a *posterrimus* inusit. — De scribendis ratione *V. infra* sub *I. b.*

I.) Proprie. — a) *Virg.* 6. *Æn.* 763. Silvius, Albanum nomen, tua postuma proles, Quem tibi longævo serum Lavinia conjux Educet silvis. *Cæsell. Vindex* apud *Gell.* 2. 16. Postuma proles non eum significat, qui patre mortuo, sed qui postremo loco natus est. — b) Sunt qui scribunt *posthumus* cum aspiratione: et in loco *Virgilii* allato postumam prolem intelligunt cum *Sulpicio Apollinari* apud *Gell.* loc. cit. et *Servio*, quæ *post humatum* patrem nata sit. Nam, teste *Gell. ibid.*, omnium ferme annalium monumentis scriptum est, *Silvium* post mortem patris natum esse. Præterea *Varro* 9. *L. L.* 60. *Müll.* Forsitan ab eo qui mane natus diceretur, ut is *Manius* esset: qui luci, *Lucius*: qui post patris mortem, *Postumus. Festus* p. 238. 2. *Müll.* *Postumus* cognominatur post patris mortem natus. *Plautus* in *Aulularia* (2. 1. 40.). Post mediam ætatem qui mediam ducit uxorem domum, Si eam senex anum prægnantem fortuito feerit, Quid dubitas, quin sit paratum his nomen pueris, *Postumi*? Hæc *Festus*: quæ tamen non tantam vim habent, ut nos cogant credere, *postumus* a *post* et *humus* conflatum esse, et cum aspiratione scribendum. Nam *postumus* filius dicitur mortuo patre natus, non quia post ejus mortem, sed quia postremus filiorum ejus. Unde apud *Ictos* sic etiam appellatur is, qui vivo patre, post testamentum ab eo factum natus est, ut docet *Cajus Institut. tit.* 11., et colligitur ex *Ulp. Dig.* 26. 2. 16. *extr.* et *ibid.* 28. 3. 3. et 12. et ex *Pompon.* *ibid.* 2. 8. Itaque aspirationem rejiciunt plerique critici *Manut., Voss., Cellar., Dausqu., Cujac.* l. 3. *Observat. c.* 4. etc., ut in *POSTUMIUS* in *ONOM.* dictum est.

II.) Translate de abstractis. — a) Adjective. *Apul.* 6. *Met.* prope *fin.* Cœnam, quam postu-

ma diligentia praepraverat infelix anicula, feris invadunt animis. (*postquam diligentiam dicit, quia illa anus post cenam coctam laqueo ex arbore se suspenderit*). et 4. *ibid.* Tandem postumae spei fatigati, secumque collocuti, etc. *Id. de Mag.* Quamquam est praecipiti aeo, tamen suscipit disciplinam, seram plane at postumam. *Sidon. 3. Ep. 12. in carm.* Tempore postumo. et *carm. 7. 160.* Sunt alii, per quos se postuma jactet origo. — b) *Postumum* absolute, substantivorum more, est extremum, *l'estremità. Tertull. advers. Gnost. 1.* Cauda erit quodcumque de postumo corporis propagatur et verberat.

POSTFACTUS et **Post factus**, a, um, particip. ab inusit. *postfacio: fatto dopo, postea factus.* — a) Cum suo nomine. *Gell. 17. 7.* Viros doctos dubitasse, utrum ne in postfacta modo furta lex valeret, an etiam in antefacta. — b) Absolute. *Paul. Dig. 21. 1. 44. extr.* Neque ex postfacto decrescit obligatio.

POSTFERO, fers, lätum, ferre, anom. Part. *Postferendus* et *Postlatus.* — Postferre est posthabere, postponere, *posporre*; sed occurrit translate tantum. *Liv. 3. 64.* Qui libertati plebis suas opes postferrent. *Sil. It. 2. 700.* neu rumpite fœdera pacis, Nec regnis postferta fidem. *Velley. 2. 69. 3.* Quum et Brutus cuiuslibet dum praerendum videretur, Vatinius nulli non esset postferendus. *Plin. 36. Hist. nat. 5. 4. (32).* Non postferuntur et Charites, quas Socrates fecit. *non si stimano poco. Ambros. in Ps. 118. serm. 17.* In unius immolatione filii postlata patriæ mentis pietate (*Abraham*) luctatum.

POSTFÛI et

POSTFÛTURUS. *V. POSTSUM.*

POSTGENÏTUS et **Post genitus**, a, um, adject. post natus. *Horat. 3. Od. 24. 30.* Clarus postgenitis. *appresso i posteri.*

POSTHABEO, bes, hui, bitum, bere, a. 2. Part. *Posthabitus.* — Posthabere est postponere, negligere, *posporre, stimare meno, lasciare da parte, ὑστερον θεῖσαι, δευτερον ἀγειν.* *Ter. Phorm. 5. 7. 15.* Omnes posthabui mihi res, ita uti par fuit, postquam, tantopere id vos velle, animum adverteram. *Cæs. 3. B. C. 33.* Propeperaret ad se cum exercitu venire, omniaque postbaharet. *Virg. 7. Ecl. 17.* Posthabuit tamen illorum mea seria ludo. *Cic. 5. Tusc. 1. 2.* Ut, omnibus rebus posthabitis, totos se in optimo vitæ statu exquirendo collocarent. *Virg. 1. Æn. 19.* Quam Juno fertur terris magis omnibus unam Posthabita coluisse Samo. *Tac. 2. Ann. 86.* Præolata est Pollionis filia. — Et Cæsar (*Agrippæ filiam*) posthabitam dote solutus est. *Id. 4. Hist. 7.* Ne alius electis posthabitis crederetur.

POSTHABÏTUS, a, um. *V. voc. præced.*

POSTHAC, adverb. post hoc tempus, deinceps, in posterum, *per l'avvenire, in avvenire, da ora innanzi, εἰσαχθῆς, μετὰ ταῦτα.* *Plaut. Men. 4. 3. 21.* Alium posthac invento, quem tu habebas frustratui. *Id. Asin. 1. 2. 11.* At posthac tibi, male quod potero facere, faciam. *Ter. Eun. 5. 2. 59.* Hunc tu in aedes cogitas recipere postbac? *Id. Andr. 3. 5. 5.* Postbac incotumem sat scio fore me, nunc si devito hoc malum. *Cic. 7. Att. 3. a med.* Sed in hoc genere non accusabimur postbac: neque bercule antea negligentes fuimus. *Id. 3. Cat. 12. 28.* Vobis erit providendum, qua conditione postbac aoes esse velitis. *Id. 2. Phil. 31. 77.* Caput autem litterarum, sibi cum illa mima posthac nihil futurum. *Id. 7. Fam. 28.* Posthac igitur erimus cautiore. *Horat. 2. Sat. 3. 297.* Arma dedit, postbac ne compellerer inultus. *Martial. 4. 73.* Seque mori postbac credit ille senem. *Alii leg. post hoc.* — Pro deinde, postea, *poi, di poi* a *Forcellino* duo afferuntur; illud *Plaut. Amph. 2. 2. 164.* Patenam buic dedisti, postbac rursus obsignavisti clanculum. et illud *Sueton. Tit. 9.* Fidem præstitit, nec auctor postbac cujusquam necis, nec conscius. *d'allora in poi.* Sed in his etiam vocabulii significatio nna eademque est.

POSTHÆC et **post hæc**, adverb. *poi, di poi, μετὰ ταῦτα, postea, deinde.* *Cic. 1. Invent. 23.*

33. Primum gnati vitam: deinde suum consilium: posthæc, quid Sosiam velit facere. *Multi Codd. leg. hic quoque deinde, quam lect. probavit Orellius.* Ceterum in *Ciceronis* libris unus tantum est locus, in quo Codices non variant, 9. *Fam. 8. 2.* Posthæc autem, mi Varro, quam plurima, si videtur. *Videant Critici, an in hoc uno loco ferendum sit.*

POSTHINC et **post hinc**, adverb. *di poi, εἰς ἧς, deinceps, deinde.* *Virg. 8. Æn. 546.* Posthinc ad naves graditur, sociosque revisit. et 3. *G. 300.* Posthinc digressus jubeo frondentia capris Arbuta sufficere. *Sed Grammatici ex duobus vocabulis unum fecerunt, quod absurdum.*

POSTHOC et **post hoc**, adverb. posthæc, postea, posthac. In *fragm. legis Papir.* apud *Festum* p. 347. 4. *Müll.* Quicumque prætor posthoc factus erit, *Ita Codd.; at plerique et ipse Müll. corrigunt posthac.*

POSTHÛMUS, a, um. Falsa scribendi ratio. *V. POSTUMUS* in *v. POSTERUS* sub *D. 1. b.*

POSTIBI, adverb. *poscia, postea: ut inibi, interibi;* antiquum est vocabulum, Comicis obvium. *Plaut. Pœn. prol. 108.* Dat aurum: rogat postibi, unde sit. *Id. Rud. 3. 1. 8.* Postibi videtur ad me simia aggredierit. et 4. 7. 37. Nunc hic ibo intro, et sacrificabo: postibi jubebo nobis cenam continuo coqui. *Id. Mil. glor. a. 5. v. 25.* Verberetur etiam: postibi amittendum cenæ. *Sic Fleckeisen. et recentiores omnes; vulgati Libri post tibi.*

POSTÏCA, æ, f. 1. *V. POSTICUS* in *lin. sub 1.* **POSTÏCÏPO**, as, are, a. 1. *posticipare, post capio.* *Claudian. Mamert. 1. Stat. anim. 21.* Est argo in pecude corruptibile corpus et mortalis anima, quæ vitam corporis nec anticipat, nec posticipat.

POSTÏCIUM, ii, n. 2. *V. voc. seq. in lin.*

POSTÏCIUS, a, um, adject. idem ac *posticus.* *Inscript. apud Fabrett. p. 629. n. 248.* et apud *Cardinali Iscriz. Felit. p. 44.*, quæ pertinet ad ann. a Chr. n. cccclxiv. — cccclxxv. AMPHITHEATRVM CVM PORTIS POSTÏCIUS. — Hinc

Posticium, ii, n. 2. absolute, substantivorum more, est pars postica. *Hygin. Gromat.,* qui scripsit imperante Trajano, p. 7. col. 2. Quæstorium minori esse debet latitudine, quam prætorium, ut strigæ ad posticum prætorii proximæ sint. et *moz.* Lateribus ejusdem tendere debent ad viam quintanam centuriam statorum, ut posticum prætorii tueantur. *Recentiores tamen utrobique legendum putant posticum. Grammat. incert. ed. Eichenf. p. 108.* *Posticium, παραθύρα, παραθύριον.* *Venant. Vit. S. Radeg. 24.* Ipsa de postico, quantum ligni opus erat, sola ferebat in sarcina.

POSTÏCÏLA, æ, f. 1. *deminut. a postica, porticella di dietro,* parva janua in postico ædium. *Apul. 2. Met.* Me perdidit ad domum quampiam, cujus ipsis foribus obsæptis, per quamdam brevem posticulum introvocat me. *Gloss. vett. (ed. Gustav. Löve in Prodrom. Corp. Glossar. Latin. p. 136.).* *Posticia (lege posticla, h. e. posticula),* modica janua. *Cf. eumd. ibid. p. 415.*

POSTÏCÏLUM, i, n. 2. *deminut. a posticum, picciola stanza, o luogo dietro la casa,* parvum posticum. *Plaut. Trin. 1. 2. 157.* Posticulum hoc recepit, quum ades vendidit. et 4. 3. 78. Ubi nunc filius meus habitat? sra. hic in hoc posticulo.

POSTÏCUM, i, n. 2. *V. voc. seq. in fin.*

POSTÏCUS, a, um, adject. (post) est retro positus, aversus, posterior; cui *anticus* opponitur, *che è di dietro, posteriore. ὀπισθιος.* — a) Generatim. *Paul. Diac. p. 220. 1. Müll.* Posticum ostium dicitur in posteriore parte ædium. Ceterum antiqui etiam vicinum, habitantem ad posteriorem partem ædium, sic appellaverunt. *Plaut. Stich. 3. 1. 40.* Est etiam hic ostium aliud posticum nostrarum ædium. *Liv. 23. 8. ad fin.* Locus erat posticis ædium partibus. *Varro* apud *Non. p. 217. 17. Merc.* Perrexit in interiores partes domus posticæ, ut ait *Plautus*, penitissimæ. *Cf. Val. Max. 5. 7. 3.* Quum domo postica clam

esset egressus. *h. e. postica parte domus. Sueton. Oth. 6.* Proripuitque se postica parte Palatii ad constitutum. *Varro 5. L. L. 42. Müll.* Postici muri. *h. e., ut ait Müll. ad h. l.,* tamquam ad posticam Saturniæ regionem pertinentes. *Lucilius* apud *Non. loc. cit.* Non peperit, verum postica parte profudit. *h. e. e podice: V. infra Posticum* sub 6. *Solin. 26. a med. de uris.* Interdum posticis pedibus insistunt. *Pers. 1. 62.* posticæ occurrite sannæ. *h. e. irradientium a tergo. Auson. epigr. 70.* Perversæ Veneris postico vulnere fossi. *h. e. pädicator. — b) Speciatim. Festus p. 233. 33. Müll.* Posticam lineam in agris dividendis *Servius Sulpicius* appellavit, ab oriente sole ad occidentem quæ spectabat, — *Paul. Diac. p. 220. 2. Müll.* Quæ ante nos sunt, antica; et quæ post nos sunt, postica dicuntur: et dextram anticam, sinistram posticam dicimus. Sic etiam ea cæli pars, quæ sole illustratur ad meridiem, antica utique nominatur; quæ ad septentrionem, postica. *Varro 7. L. L. 7. Müll.* Ejus templi partes quatuor: antica ad meridiem, postica ad septentrionem, etc. — Hinc

Posticum, i, n. 2. absolute, substantivorum more. 1. Est postica domus janua. *Plaut. Most. 3. 3. 27.* Ego me illa per posticum ad congerrones conferam, *per l'uscio di dietro, ψευδοθύρα, παραθύρα.* Sic *Horat. 1. Ep. 5. 31.* Atria servantem postico falle clientem. Adde *Titinius* apud *Non. p. 217. 20. Merc.* Et *Sueton. Claud. 18.* Detentus quondam medio foro a turba, conviciisque ac simul fragminibus panis ita insectatus, ut ægre, nec nisi postico evadere in Palatium valuerit. — Eodem sensu *postica, æ, f. 1.* usurpatur. *Apul. 9. Met. post init.* Canem rabidam paulo ante per posticum impetu miro sese direxisse. *subaudi januam.* Sic *Clp. Dig. 7. 1. 13. a med.* Aditus, posticasve vertere. — 2. Item est postica domus pars. *Titinius* apud *Non. p. 217. 19. Merc.* Duo postica, quæ loco mercede. *due stanze o casette dietro la casa, ὀπισθόδοχοι.* *Vitruv. 3. 1. in fin.* Aditus valvarum ex utraque parte in prona et postico. 3. Item cava loca in postico amphitheatri, unde feræ in arenam emittebantur. *Vopisc. Prob. 19.* Leones, qui omnes posticis interempti sunt. *Alii leg. contificis. Cf. Ammian. 28. 1. ante med.* Ut sæpe faciunt amphitheatrales feræ, diffractis tandem solutæ posticis. *h. e. cavis locis, portis in postico amphitheatri.* 4. Item generatim partes posticæ. *Capell. 1. p. 17.* Contegit ex posticis caput quoddam velamine rutilante. 5. Alio sensu *Lucilius* apud *Non. loc. cit.* *Pistrinum* appositum, posticum, sella, culina. *h. e. locus exonerando ventri, qui fere in postica ædium parte est, il cesso.* 6. Pro ipso podice. *Varro ibid.* Retrimenta cibi, quæ exierunt per posticum, vallem fecerunt. *Arnob. 2. 16.* Cibo sustentantur et potu, et superfluas fœditates inferioribus egerunt, abijciuntque posticis.

Postica, æ, f. 1. absolute substantivorum more, est janua in postica domus parte. *V. Posticum, i, sub 1.*

POSTÏDEA, adverb. (quod nonnulli compositum volunt ex *post id eâ*, alii vero ex *post* et *eâ*, inserta d littera paragoga) est idem quod *postea, post id, poscia, poi:* cui *antidea* opponitur. *Plaut. Aulul. 1. 2. 40.* Nunc quo profectus sum, ibo, postidea domum me recipiam. (Alii leg. *postidem* eod. sensu: quod quidam etiam *Varroni* tribuunt 9. *L. L. 16. Müll.* sed incerta admodum sectione. *Müllerus leg. postea*). Adde *eumd. Stich. 1. 2. 40.* Apud *eumd. Truc. 2. 4. 67.* antiqui libri habent *post id ego*, ubi vulgati et *Forcellinus* leg. *postidea.* — **Postidea loci**, idem. *Plaut. Cist. in fin.* Ubi id erit factum, ornamenta ponent: postidea loci, qui deliquit, vapulabit. Adde *eumd. Stich. 5. 5. 17.*

POSTÏLËNA, æ, f. 1. *groppiera, posoliera, posolino, ἰκροπῆς, ὀπισθῆν, lorum,* vel lignum incurvum, quod ex epibipio aut elitellis sub cauda et posterioribus jumentis coxis alligatur, ne sarcina in anteriorem partem decidat: a *post.* *Plaut. Cas. 1. 1. 36.* Ita te aggerunda curvum aqua faciam probe, ut postilena possit ex te fieri.

Gloss. Philoz. et Cyrill. Postilena, οἰκία, οἰκία-Σέρν. V. ANTILENA, et POSTELLA.

POSTILIO. *V. in POSTULATIO.*

POSTILLA et post illa, adverb. *poscia, di poi, post illa, postea. Ennius apud Cic. 1. Divinat. 20. 40. Postilla, germana soror, errare videbar. Cato apud Gell. 3. 7. Eum sustulere, isque convaluit; saepeque post illa operam reipublicae fortem perhibuit. Sic Forcellinus, Jordan. et alii; libri vero post illam, quod Martinus Hertz. probavit. Plaut. Curc. 4. 2. 43. Sed eum, qui mihi vendidit illam, nunquam post illa vidi. da quel tempo in qua. et Men. 4. 3. 11. Nunc redeo, nunc te postilla video. Ter. Andr. 5. 4. 33. Postilla nunc primum audio. Id. Phorm. 2. 2. in fin. Prima coitio est acerrima: si eam sustinueris, postilla jam, ut lubet, ludas licet. Catull. 84. 9. Nec sibi postilla metuebant talia verba.*

POSTIS, is, m. 3. In Ablat. habet etiam posti. *Ovid. 5. Met. 120. Raptaque de dextro robusta repagula posti. Ita legit etiam Priscian. 7. p. 768. Putsch. — Postis est lignum, aut lapis erectus ab utroque latere portae, januae, quod inferiori limine sustinetur, superius et valvas sustinet. Alter postis valvas fulcit cardinibus affixis: alter seram recipit et repagula: haec intellige, quum valvae geminae non sunt, παραστάς (It. stipite della porta; Fr. poteau, jambage de porte; Hisp. poste, jambas de la puerta; Germ. d. Pfoste: Angl. a door-post, jamb).*

1.) Proprie. *Ovid. 2. Amor. 1. 27. insertaque posti, Quamvis robur erat, carmine victa sera est. et 1. ibid. 6. 24. excute poste seram. Id. Remed. am. 35. Rigido iurgia posti dicere. Id. 19. Met. 378. laqueoque innectere fauces. Destinatus, et zona summo de poste revincta, etc. h. e. de superiore parte postis. Cic. 3. Att. 15. a med. Quoddam caput legis Clodium in curiae poste fixisse. Val. Flacc. 3. 25. Et nunc ille iudas captivae postibus ora imposuit. Horat. 1. Ep. 1. 5. armis Herculis ad postem fixis. Virg. 5. Aen. 360. Neptuni sacro clipeum de poste reflexum. Val. Max. 9. 12. n. 6. Quum in carcerem duceretur, in ejus postem illiso capite concidit. Juvenal. 6. 51. nocte coronam Postibus, et densos per limina tende corymbos. — Tenere postem erat dedicantem aedem divis. Cic. Dom. 46. 121. Postem teneri in dedicatione oportere videor audisse templi: ibi enim postis est, ubi templi aedus est et valvae. Liv. 2. 8. Postem jam tenenti consuli, fœdum inter precationem deum nuncium incutiunt. et mox. Tenens postem precationem peragit, et dedicat templum. Adde Val. Max. 5. 10. n. 1.*

2.) Translate. ¶ 1. Etiam in aliis operibus arrectaria tigna aut saxa postes dici possunt. *Vitruv. 10. 20. de testudine militari. Insuper hanc compactionem erigantur postes compactiles etc. Cic. Dom. 46. 121. Ambulationis postes nemo unquam tenuit in dedicando. ¶ 2. A Poetis saepe ponuntur pro ipsis valvis, seu foribus, le imposte, la porta. Virg. 2. Aen. 480. Limina perrumpit, postesque a cardine vellit Aëtos. et ibid. 493. aëti procumbunt cardine postes. et 8. ibid. 227. fultosque emuniit objice postes. Val. Flacc. 7. 322. impulso sonauerunt cardine postes. Adde Senec. Herc. Oct. 254. Id. Hippol. 863. Reserate clusos regii postes laris. Lucan. 5. 531. poste recluso. ¶ 3. Per metaphoram. *Lucret. 3. 368. Jam magis exemptis oculis debere videtur Cernere res animus, sublatis postibus ipsis. h. e. oculis, qui sunt veluti fores et fenestrae animi.**

POSTLIMINIUM, is, n. 2. (post et limen).

1.) Proprie, Gr. σταυρός, ἀναπέμπρον, ut est in *Gloss. Philoz.*, delimitur a Paulo Dig. 49. tit. 15. qui de postliminio inscribitur, 19. jus amissae rei recipiendae ab extraneo, et in statum pristinum restituendae, inter nos ac liberos populos regesque, moribus, legibus constitutum. Quae de re ita Cic. Topic. 8. 36. Quum ipsius postliminii vis quaeritur, et verbum ipsum notatur: Servius noster nihil putat esse notandum, nisi post; et liminium illud productionem

esse verbi vult, ut in finitimo, legitimo, aeditimo, non plus inesse tumum, quam in medullulo tullium. Scævola autem P. F. junctum putat esse verbum, ut sit in eo et post et limen: ut, quae a nobis alienata sunt, quum ad bostem pervenerint, et ex suo tamquam limine exierint, deinde quum redierint post ad idem limen, postliminio videantur redidisse. Haec Cicero: quibus similia habet Justinian. 1. Institut. tit. 12. § 4. — De ipso jure Cic. loc. cit. Postliminio redeunt haec, homo, navis, mulus clitellarius, equus, equa, quae frena recipere solet. Gallus Aelius apud Festum p. 218. 19. Müll. postliminium receptum (postliminio legi vult Voss. in Etymol.) ait esse eum, qui liber, ex qua civitate in aliam civitatem abierat, in eandem civitatem redit eo jure, quod constitutum est de postliminiis: item qui servus a nobis in hostium potestatem pervenit, postea ad nos rediit in ejus potestatem, cujus antea fuit jure postliminii. Equi et muli et navis eadem ratio est, etc. Cic. 1. Orat. 40. 181. et 2. ibid. 32. 137. Quem pater suus, aut populus vendidisset, aut pater patris deditisset, ei nullum esse postliminium. Id. Balb. 11. 28. Postliminio potest civitatis fieri mutatio. et 12. 29. Civi Romano licet esse Geditanum, sive exilio, sive postliminio, sive rejectione hujus civitatis. h. e. si redierit Gades, ubi antea civis fuerat, quum civis Romanus esset, et ejus civitatis jus recipit, civitate Romana accepta amissum. Haec Ernest. habet. Papinian. Dig. 29. 15. 5. Postliminii jus competit aut in pace, aut in bello. Id. ibid. Postliminium dare alicui. Id. ibid. Postliminio reverti. Paul. ibid. 19. recipere aliquid. et ibid. Transfugae nullum postliminium est. et ibid. 17. Postliminio carent, qui armis victi hostibus se dederunt. Gell. 7. 18. Octo ex his, postliminium justum non esse sibi responderunt, quoniam dejurio victi forent. Papinian. Dig. loc. cit. 14. Duæ species postliminii sunt, ut aut nos revertamur, aut aliquid recipiamus. Alia ad hoc jus pertinentia, quae loc. cit. Dig. explicantur, omittimus, vim et usum verbi significasse contenti.

2.) Translate. ¶ 1. Postliminio — a) Absolute est iterum, rursus. *Apul. 1. Met. sub fin. Statim arrepta dextra, postliminio in forum cupidinis reducens, etc. h. e. iterum, rursus. et 3. ibid. Exibis asinum, statimque in meum Lucium postliminio redibis. — b) Cum Genitivo est idem ac post. Id. 2. ibid. Corpus istud postliminio mortis animare. h. e. post mortem. et 4. ibid. Quid repente postliminio pressae quietis lamentationes licentiosas refricas? ¶ 2. Per metaphoram. *Tertull. Pudic. 15. Quum fornicatori postliminium largitus ecclesiasticae pacis statim ingesserit. h. e. reconciliationem.**

POSTLATUS, a, um. *V. POSTFERO.*

POSTMERIDIEM, inter adverbia enumeratur a Diomed. 2. p. 168. *Putsch. Noctu, interdium, postmeridiem, antemeridiem.*

POSTMERIDIANUS. *V. POMERIDIANUS.*

POSTMITTO, is, ere, a. 3. projicere, negligere. *Gloss. Lat. Gr. Postmitto, éo.*

POSTMODO et

POSTMODUM, adverb. *di poi, poscia, in breve, postea, post, mox: et fere de tempore brevi futuro dicuntur. — a) Postmodo legitur apud Liv. 2. 24. Nec patribus satis decorum per meum potius, quam postmodo voluntate, afflictis civium suorum fortunis consuluisse. Id. 3. 41. Prope malebant postmodo ipsos decemviro voluntate abire magistratu, quam invidia eorum exurgere rursus plebem. Adde eumd. 2. 43., 6. 30. et alibi saepe. *Propert. 2. 8. 22. Sentiet illa tuas postmodo capta manus. Ovid. 1. Art. am. 486. voti postmodo compos eris. Id. 1. Amor. 14. 55. reparabile damnum est: Postmodo nativa conspiciere coma. Adde eumd. 1. Fast. 636. — Cum Accusativo, ut cuiquam videtur. *Horat. 1. Od. 28. 30. Negligis immeritis nocituram Postmodo te natis fraudem committere? Sed tō te verius est Ablativus τῶν natis, nempe ex te natis; et postmodo conjungendum est cum nocituram. — b) Postmodum legitur tantum apud Liv.***

in aliquot decadis tantum primae locis ut 1. 9. sub fin. Saepe ex injuria postmodum gratiam optain. *Id. 4. 7. Fore, ut postmodum gaudeant, se irae moderatos. Adde eumd. 2. 1. et 2. 9. — Ter. Hecyr. 2. 1. 11. Meque abs te immerito esse accusatam, postmodum resciscis, scio. At postmodo e Bembo Cod. Faernus restituit, etiam metri necessitate coactus, probante Fleckeisen.*

POSTMURIUM est vocabulum, quod ad pomerium declarandum effinxit Priscian. super XII. vers. *Aen. p. 1236. Putsch. Pomerium, quasi postmurius.*

POSTOMIS, (ἐπιστομῆς, ut habetur in *Gloss. Philoz.*) dicitur ferrum, quod ad cobibendam equorum tenaciam naribus, vel morsui imponitur: Graece ἀνὸ τῶν ἐπιστομῶν. Lucilius apud Non. p. 22. 27. *Merc. Trulleu' postomis buic ingens de naribu' pendet. Ad quem locum Turneb. l. 17. Adversar. c. ult. Eleganter transtulit ad potores Lucilii, quibus e naribus pocula pendere videntur. Dicitur autem postomis voce lacessita et laesa, veluti epistomis, aut epistomium: immo vero tamquam ἐπιστομῆς. id est additamentum ori adjectum et appensum: aequa ita scribendum videtur. Haec Turneb. Alii locum Lucilii ita leg. Prostomides hinc ingentes de naribus' pendet. Etiam Dausquius magis placet prostomis. Sunt qui legunt pastomis.*

POSTPARTOR, oris, m. 3. qui post nos bona nostra possidebit. *Plaut. Truc. 1. 1. 42. Unde anteparta debuit postpartoribus. V. PARTOR.*

POSTPONO, pōnis, pōnii, pōnitum, pōnere, a. 3. Part. Postpositus et Postponendus. — Postponere est posthabere, vilius putare, negligere, *postporre, lasciar da parte, stimar da meno, δευτερον ἀρτυν, δευτερον ποιειναι. Cæs. 5. B. G. 7. Intermissa profectione, atque omnibus rebus postpositis. Id. 6. ibid. 3. Initium belli hoc esse arbitratus, ut omnia postponere videretur, concilium Lutetiam Parisiorum transfret. Cic. fil. ad Tir. 6. Fam. 21. a med. Omnia postposui, dummodo praecipis patris parerem. Horat. 1. Ep. 18. 34. Dormiet in lucem, scortio postponet bonestum Officium. Plin. 4. Ep. 1. Non ut rem familiarem oculis subjiciamus (id enim postponi potest), sed ut fungamur necessario officio. Ovid. 6. Met. 211. vosque est postponere natis Ausa suis. Plin. 34. Hist. nat. 7. 18. (46). Zenodorus scientia fingendi nulli veterum postponeretur. Justin. 30. 4. 9. Ne Hannibalem quidem Alexandro Magno postponendum. Plin. 10. Ep. 19. Otii et senectutis ratione postposita.*

POSTPŌSITIVE, adverb. postponendo. *Priscian. super XII. vers. Aen. p. 1266. Putsch. Atque tam praepositive, quam postpositive posita copulationem solam significat.*

POSTPŌSITIVUS, a, um, adject. qui post ponitur, ut conjunctio postpositiva apud Pompej. *Comment. art. Donat. p. 387. Ordo conjunctionum hic est, quod sunt aliqua praepositiva, sunt postpositiva, sunt mediae. Praepositiva conjunctiones multae sunt quidem, quae praeponuntur semper. Illae postponuntur semper, ut quae. Si dicas primusque, non potes dicere quae primus. Est etiam media, ut est igitur. Sic Priscian. super XII. vers. Aen. p. 1238. Putsch. Quae conjunctio potestatis copulativa, ordinis postpositivi. Adde eumd. ibid. p. 1252.*

POSTPŌSITUS, a, um. *V. POSTPONO.*

POSTPRINCIPIA, orum, n. plur. 2. avanzamento, progresso, progressus rei alicujus, qui principium subsequitur. *Varro apud Gell. 10. 18. extr. de geometriae partibus. Voluptas, vel utilitas disciplinarum in postprincipiis existit, quum perfecta absolutaeque sunt: in principii vero ipsis inepte et insuaves videntur. Id. apud eumd. ibid. 9. Quod si non horum omnium similia essent principia ac postprincipia, susque deque esset. Plaut. Pers. 4. 1. 3. Ferme ut quisque rem accurat suam, sic ei procedunt postprincipia denique. Fetus Poeta apud Cic. Sert. 55. 118. Postprincipia atque exitus vitiosae vitae. — Proverbii vim habet apud *Jarron. 3. R. R. 4. 1. Nam postprincipia in re militari est locus post**

aciem, quæ principia dicuntur: Unde *Varro*: Unde velis me incipere, *Axi*, dic. Ille, Ego vero, inquit, ut ajunt, postprincipia in castris: id est ab his potius temporibus, quam superioribus. *Atii leg.* Ego vero a postprincipiis, ut in castris, etc. *V. PRINCIPIUM.* At *Schneider.* *vulgatam lectionem tuetur.*

POSTPŪTO, a, avi, atum, are. a. f. *postporre*, *stimar meno*, *ὑστερον ὑδραμα*, postbabeo, postpono, minus puto. *Ter. Adelph.* 2. 3. 9. Qui ignominias sibi postputavit esse præ men commodo. At post *divisim scribendum est, pertinet enim ad v. esse, minime vero ad v. putavit.* *Id. Hecyr.* 3. 5. 33. Quum te postputasse omnes res præ parente intelligo.

POSTQUAM et post quam, adverb. vel conjunct. ¶ 1. Est adverb. vel conjunctio, qua fit dudum temporum comparatio et idam est ac postquam, ubi, ut, simul ac, *ἐπειδὴ* (It. *dopo che, poi che*; Fr. *après que, quand, lorsque*; Hisp. *después*; Germ. *nachdem, seitdem, als, da*; Angl. *after, after that, when, as soon as*). Postquam semper cum Indicativum jungitur (*V. et infra sub f.*); et — a) Cum Perfecto, naturam suam, usitatissimum est; demonstrat enim, quum aliqua res facta esset, aliam esse sequentem, vel ex quo aliquid factum sit, fieri aliud. — Quare in altera sententiæ parte adduntur *tum, tunc, inde, ibi, et de proximis rebus illico, extemplo, repente, continuo, protinus*, ut apud *Cic.* 1. *Invent.* 2. 3. Postquam verni commoditas quædam dicendi copiam consecuta est, tum ingenio freta malitiam pervertere urbes adsuevit. *Liv.* 23. 17. Pænos postquam obstinatos vidit, obsidere inde atque pugnare parat. *Plaut. Cist.* 1. 3. 28. Postquam ille uxuri justa fecit, illico buc cominigravit. *Ter. Hecyr.* 3. 3. 13. Postquam introiit, extemplo ejus morbum cognovi miscr. *Liv.* 31. 42. Postquam mota signa Macedonum sunt, omnes repente ad castra Atbamanum perfluunt. *Cic. Cluent.* 63. 178. Lavinum postquam venit, instructam ei continuo et ornatam tabernam dedit. *Auct. B. Afr.* 84. Qui postquam animadvertent neminem esse ibi præsidio, protinus in regia castra fugere contendunt. — Et sine additis. *Plaut. Merc. prol.* 12. Biennium jam factum est, postquam obit domn. *Cæs.* 1. *B. G.* 27. Eo postquam Cæsar pervenit, obsides, arma, servos, qui ad eos perfluissent, poposcit. *Sall. Cat.* 11. Postquam L. Sulla bonis initiis malos eventus habuit, rapere omnes etc. *Liv.* 6. 33. Finis certaminis fuit, postquam utrisque apparuit nihil per alterum stare, quo minus incepta persequerentur. *Horat.* 1. *Ep.* 10. 37. postquam victor discessit ab hoste. et 2. *Od.* 4. 9. Barbaræ postquam cecidere turmæ Thessalo victore. — Sequente post. *Plaut. Trin.* 2. 4. 15. Postquam comedit rem, post rationem putat. Adde 4. 2. 133. et 156. — b) Cum Plusquam perfecto minus est usitatum (*V. Kritz.* ad *Sall. Jug.* 29.). *Sall. Jug.* 97. Jugurtha postquam oppidum Capsum auiserat. *Id. ibid.* 102. Post diem quintum, quam pugnauerant. *Cic.* 12. *Att.* 1. Undecimo die postquam a te discesseram. *Nepos Dion.* 10. Quartum post annum, quam ex Peloponneso in Siciliam redierat. *Liv.* 22. 48. Postquam omnium animos oculosque occupaverat certamen, tum adreptis scutis aversam adoriuntur Romanorum aciem. *Vellej.* 2. 44. 4. Jus civitatis restitutum post annos circiter centum, quam Capua in formam præfecturæ redacta erat. — c) Cum Imperfecto ponitur, ubi res significanda est, quæ dum continua erat aut fieri solebat, alia incidit. *Sall. Cat.* 6. Postquam res enrum satis prospera videbatur, invidia ex opulentiâ orta est. *Cæs.* 3. *B. C.* 58. Postquam non inodn bordem pabulumque omnibus locis berbæque delectæ, sed etiam frondes ex arboribus deficiebant, corruptis equis macie, conandum sibi aliquid Pompejus de eruptione existimavit. *Liv.* 25. 36. Postquam toto agmina tres imperatores cum tribus justis exercitibus aderant apparabatque parum armis valituros esse, circumspicere atque agitare dux cepit etc. *Id.* 30. 18. Postquam nihil commovebant, tum Cornelio Quintillus etc.

et 38. 48. Postquam indomitos atque implacabiles cernebam, tum demum vi atque armis coercendos ratus sum. — Cum Infinitivo historico *Tac.* 3. *Ann.* 26. At postquam exui æqualitas, et pro modestia ac pudore ambitio et vis incedebat. — d) Cum Futuro exacto. *Pallad.* 12. *R. R.* 22. Postquam teperit, refundes admisto sale. — e) Cum Præsenti usurpatur, præcipue junctum cum Verbis sentiendi *videre, cernere*, ut apud *Plaut. Capt.* 3. 1. 27. Abeo ab illis, postquam video, me sic ludificariet: pergo ad alios. *Ter. Hecyr.* 5. 3. 28. Postquam video, nescio quid suspicariet, magis cæpi instare. ut dicat. Adde *eumd.* *Phorm.* 4. 1. 3. Et *Sall. Cat.* 40. Postquam illos videt queri de avaritia magistratum etc. Adde *eumd.* *Jug.* 15.; *Liv.* 6. 9. et 4. 10.; *Tac.* 14. *Ann.* 60.; et *Ovid.* 15. *Met.* 628. — Ceterum *Plaut. Most.* 3. 3. 22. Qui tibi nunquam quiddam, postquam tuus sum, verborum dedi. *da che*, ex quo tempore servus sum tuus. *Phædr.* 1. 11. Qui postquam cade fessus est, asinum evocat. *Sall. Jug.* 56. *extr.* Sed milites Jugurthinum, paullisper ab rege sustentati, postquam majore vi hostes urgent, paucis amissis profugi discedunt. Adde *eumd.* *ibid.* 69. et 104. *Liv.* 21. 13. Postquam nec ab Romanis vobis ulla spes est, nec vestra jam aut arma vos aut mœnia satis defendunt, pacem afferat ad vos magis necessariam, quam æquam. *Tac.* 14. *Ann.* 44. Postquam vero nationes in familiis habemus, quibus diversi ritus sunt, coluiviem istam non nisi metu coercueris. — f) Cum Conjunctivo a *Forcellino* assertur illud *Cic.* 6. *Att.* 3. Etsi nil sane babebam novi, quod post occidisset, quam dedissem ad te Philogeni liberto tuo litteras, tamen etc. *In his Conjunctivus alter alteri assimilatur.* *V. Hand., Tursell.* vol. 4. p. 501. ¶ 2. Postquam est etiam conjunctio causalis præ quoniam, ut videtur, *già che.* *Plaut. Bacch.* 3. 6. 1. Reddidi patri omne aurum. Nunc ego illam me velim Convenire, postquam inanis sum, contemptricem meam. *Ter. Adelph. prol.* 1. Postquam poeta sensit, scripturam suam ab iniquis observari, etc. Ubi *Donatus*: postquam pro quoniam, cujus reciprocum quoniam pro postquam. *Plaut.* in *Aulul.* (*prol.* 9.). Quoniam is moritur (ita avido ingenio fuit), nunquam indicare id filio voluit suo.

POSTRĒMITAS, atis, f. 3. *estremità*, *extremitas.* *Macrob.* 3. *Sonn. Scip.* 11. a *med.* In terram desinat tam ima, quam summa postremitas.

POSTRĒMUS, a, um. *V. POSTERUS.*

POSTRIDĒ, adverb. quasi *posteridie*, ut *die crastini*, vel quasi *posterodie* ut *Corinthi* pro *Corinthoi*, est idem ac postero die, *τῆ ὑστεραία* (It. *il giorno dopo o seguente*; Fr. *le lendemain*; Hisp. *el día siguiente*; Germ. *d. Tag nachher, Tags darauf, am folgenden Tage*; Angl. *the day after, the day following*). Usurpatur — a) Absolute. *Ter. Andr.* 1. 1. 117. Venit Chremes postridie ad me, clamitans etc. *Cic.* 2. *Phil.* 25. 63. Tantum vini in Hippie nuptiis exhauseras, ut tibi necesse esset in conspectu populi R. vomere postridie. *Id.* 11. *Fam.* 6. et 3. *Verr.* 27. 68. Quum Romam seito die venisset, postridie me mane convenit. *Id.* 2. ad *Q. fr.* 8. Quod idibus et postridie fuerat dictum de agro Campano actum iri, non est actum. *Cæs.* 1. *B. C.* 67. *extr.* Prima luce postridie constituunt proficisci. — b) Sequente *quam.* *Cic.* 14. *Fam.* 7. Quid causæ fuerit, postridie intellexi, quam a vobis discessi. Adde *eumd.* 2. ad *Q. fr.* 9. et 9. *Att.* 5. — c) Cum Genit. aut Accusat. *Cæs.* 4. *B. G.* 13. et 5. *ibid.* 10. Postridie ejus diei mane eadem perflida vis Germani, etc. *Cælius* ad *Cic.* 8. *Fam.* 2. Postridie ejus abolitionis in theatrum introiit. *Atii leg.* abolitionem. *Cic.* 16. *Att.* 4. Venatio, quæ postridie ludos Apollinæ futura est. *Liv.* 6. 1. in *fin.* Postridie calendas, nonas, idus. (Hi dies atri erant. *V. ATER*, et *POSTERUS* sub *A. I. b.*). *Festus* p. 281. 3. *Müll.* Postridie nuptias. *Sueton.* *Aug.* 92. Postridie nundinas. — d) Dicitur etiam *postridie.* *Plaut. Mil. glor.* 4. 2. 90.

Postriduo natus sum ego, quam Jupiter ex Ope natus est.

POSTRIDUĀNUS et postridianus, a, um, adject. qui postridie venit, aut fit. *Macrob.* 1. *Saturn.* 15. *sub fin.* et *ibid.* 16. Omnes postriduani dies, seu post calendas, sive post nonas, idusve, ex æquo atri sunt. *V. ATER* et *POSTERUS* sub *A. I. b.*

POSTRIDŪO. *V. POSTRIDIE* sub *d.*

POSTSCĒNIŪM vel postscenium, ii, n. 2. locus post scænam, ubi multa fiebant, quæ a spectatoribus non cernebantur. Translate. *Lucret.* 4. 1185. quo magis ipsæ Omnia summopere bos vitæ postscænia celant. *h. e.* omnia ea, quæ solæ domi et clani faciunt, et occulta esse volunt.

POSTSCRĪBO, bis, psi, ptum, bere, a. 3. scriber dopo, post scribo. *Tac.* 3. *Ann.* 64. Tiberrii nomen suo postscripserat.

POSTSĒCUS, adverb. (cf. *altrinsecus, circumsecus*) ¶ 1. Est pone, retro, retrorsum. Bis legitur in *Gloss. Philox.* Postsecus, *ὑποσθεν.* *Gloss. Cyrill.* *Κεκοσθεν*, postsecus. Cf. *Isid.* 19. *Orig.* 24. Togæ lacinia quæ postsecus rejicitur. ¶ 2. Est etiam deinceps. *Gloss. Cyrill.* *ὑποσθεν, μετά τζωτα*, postsecus. *Ibid.* *ὑποσθεν, ἐπιρρημα*, postsecus.

POSTSIGNĀNI, ōrum, m. plur. 2. milites post signa in acie collocati. *V. ANTESIGNANUS.* *Frontin.* 2. *Strateg.* 3. n. 17. Tum postsignanis, qui in secunda acie erant, imperavit, ut densos numerosque palus in terram defigerent: intraque eos, appropinquantibus quadrigis, antesignanorum aciem recepit. *Ammian.* 18. 8. Postsignani nostri, qui tenebant editora collis. *Id.* 24. 6. a *med.* Ne postsignani, pone omnes rejecti centurias, nullo retinente licentius verterent terga.

POSTSUM et post sum, fui, esse, anom. Part. *Postfutura* I.

I.) Proprie occurrit *Postfutura*, h. e. futurus, *che sarà dopo.* *Sall. in orat. Lep. ad P. R.* Supplicium in postfutura composuit. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 55. 56. (190). Perdit profecto ista dulcedo credulitasque præcipuum naturæ bonum, mortem, ac duplicat obituri dolorem etiam postfutura estimatione. *Gell.* 17. 7. *sub fin.* Tum videbitur lex in postfutura loqui.

II.) Translate *postesse* est idem ac posthaberi. *Sall. Cat.* 23. *Kritz.* Ubi periculum advenit, invidia atque superbia postfuere. *V. POST* sub *A. I. 1.* 2. Huc pertinet et illud *Ter. Adelph.* 2. 3. 9. Quia omnia sibi post putavit esse præ meo commodo.

POSTULĀRIA fulgura a *Festo* p. 245. 19. *Müll.* dicuntur, quæ votorum, aut sacrificiorum spretam religionem designant: quasi postulent, vota; aut sacrificia instaurari. A *Cæcina* apud *Senec.* 2. *Quæst. nat.* 49. dicuntur postulatoria, quibus sacrificia intermissa, aut non rite facta repetuntur. *V. POSTULATIO* sub 2.

POSTULĀTĪCIŪS, a, um, adject. qui postulat, precarius. *Postulatici gladiatores*, qui, postulante populo, præter ordinarios exhiberi principis benignitate solebant. *Seneca Ep.* 7. Hoc (*meridianorum gladiatorum genus*) perique ordinariis paribus et postulaticiis præferunt. *V. in POSTULO* sub 2. *Gloss. Isid.* Postulaticius, qui postulat. *lege postulator.*

POSTULĀTIŪ, ōnis, f. 3. actus postulandi, petitio, postulatum, *αἴτησις* (It. *domanda, richiesta, pretensione*; Fr. *demande, prière*; Hisp. *pregunta, ruego*; Germ. *d. Forderung, d. Verlangen*; Angl. *a demand, request, desire*). ¶ 1. Generatim. *Cic. Rosc. Am.* 2. 7. Si vobis æqua et honesta postulatio videtur, ego contra brevem postulationem affero. *Id.* 2. *Invent.* 34. 104. Deprecatio est, in qua ignoscendi postulatio continetur. *Id. Mur.* 23. 47. Concedere postulationi alicujus. *Id.* 1. ad *Q. fr.* 11. resistere. ¶ 2. Speciatim, in sacris erat genus sacrificii, quod fiebat, quum dii violati aliquid fieri postulabant ad se placandos, et avertenda mala, quæ ostentis minabantur. *Cic. Harusp. resp.* 10. 20. De ea re scriptum est, postulatio-

nes esse Jovi, Saturno, Neptuno, etc. et *ibid.* 14. 3. Eodem ostento Telluri postulatio deberi dicitur. — Hæc antiquiore vocabulo et haruspicum proprio *postilio*, vel *postulio* dicebatur. *Farro* 5. *L. L.* 148. *Müll.* In eo loco debisse terram, et id ex senatus consulto ad haruspices relatum esse: responsu, deum Manium postulationem postulare, id est civem fortissimum eo demitti. Ita leg. *Scaliger*; at *Müllerus*: postulationem postulare id, civem etc. *Arnob.* 4. 31. In cæremoniis vestris rebusque divinis, postulationibus locus est, et piaculi dicitur contracta esse commissio, si etc. Quidam ita legendum putant etiam in allatis *Cic.* locis. Huc pertinent *postulatoria fulmina*, de quib. *V.* in **POSTULARIA**.

¶ 3. Est etiam accusatio, querela. *Plaut. Cas.* 3. 2. 26. Si quid ejus esset, esset mecum postulatio. *Id. Bacch.* 3. 3. 45. Acris postulatio hæc est, quum hujus dicta intellego. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 105. Neque lites ullæ inter eas, postulatio nunquam. ¶ 4. Item in re forensi *postulationes* sunt actiones oratorum, patronorumque. *Sueton. Claud.* 7. a *med.* Auspicatus est et jurisdictionem præfectus urbi, celeberrimis patronis non tralaticias, ut assolet, et breves, sed maximas plurimasque postulationes certatim ingerentibus. *Plin.* 5. *Ep.* 14. Promisi scripturam me tibi, quem habuisset eventum postulatio Nepotis circa Tusculium Nominatum. Adde *eumd.* *ibid.* *Ep.* 20. et 7. *Ep.* 6. et 32. ¶ 5. Item petitio deferendi nominis cujuspiam, accusandi gratia. *Cælius* ad *Cic.* 8. *Fam.* 6. Inter postulationem et nominis delationem uxor a Dolabella discessit. *V.* **POSTULO** sub 4. b.

POSTULĀTOR, ōris, m. 3. qui postulat, ἀπαιτητής. *Sueton. Ner.* 14. In jurisdictione postulatoribus, nisi sequenti die, ac per libellos, non temere respondit. *advocati, procuratori.*

POSTULĀTŌRIUS, a, um, adject. ad postulandum pertinens, ut *Postulatoria fulmina*. *V.* **POSTULARIA**.

POSTULĀTRIX, icis, f. 3. quæ postulat. *Tertull. Cor. mil.* 13. a *med.* Solemnitates postulatrices. *Alii* *rectius* leg. solemnitates, popularitates.

POSTULĀTUM, i, n. 2. *domanda, richiesta, pretensione, αίτημα*, postulatio, petitio. *Cic.* 12. *Fam.* 4. Utro ab illo ad nos intolerabilia postulata retulerunt. *Id.* 12. *Phil.* 12. 28. Reliquum est, ut et accipiantur, et remittantur postulata per litteras. *Cæs.* 1. *B. C.* 9. Deferre ad quempiam postulata alicujus. et 4. *B. G.* 11. sub *fin.* De postulatis alicujus cognoscere. *Nepos Alcib.* 8. Id etsi vere dictum Philocles animadvertibat, tamen postulata facere voluit. *soldats- faire alle demande.*

POSTULĀTUS, a, um. *V.* **POSTULO**.

POSTULĀTUS, us, m. 4. postulatio, postulatum. *Liv.* 4. 9. Ventum in jus est: postulatu auditu matris tutorumque, magistratus secundum parentis arbitrium dat jus nuptiarum. *Inscript.* apud *Henzen.* 6516. M. ANTONIO VITELLIANO V. R. PATR. COL. CANYS P. P. TRACTVS APYLIÆ GALABRIÆ LYCANIÆ BRVTIOR. OR INSIGNEM EIUS ERGA PATRIAM AC CIVES ADFECTIONEM ET SINGVLAREM INDVSTRIAM AD QVIETEM REGIONIS SERVANDAM POSTVLTV POPVLI D. D. P.

POSTŪLĪO, ōnis, f. 3. *V.* **POSTULATIO** 2.

POSTULO, as, āvi, ātum, are, a. 1. Part. *Postulans* 1. a. et 2.; *Postulatus* 1. a., 2. et 3.; *Postulaturus* 1. c.; *Postulandus* 3. — Supinum *Postulatu* *V.* in **DO**. — Postulare, quod a *posco* derivatum esse voluit, est petere, poscere, requirere; et videtur dici proprie de iis, quæ jure aliquo nobis deberi putamus, ut in **OSCO** ex *Donato* adnotavimus. *Curt.* 4. 1. Postulabat autem magis, quam petebat, ut accepta pecunia matrem sibi restitueret. Ita *Curt.* Sed universim usurpatur pro petere, et ostendere se velle, quocumque modo, αίτησ, διόμα: (It. *chiedere, domandare, pretendere, volere*; Fr. *demandar, prier, vouloir, désirer, solliciter*; Hisp. *Jemandar, rogar, pedir, desear, apeteer*; Germ. *fordern, verlangen, nachsuchen um s. Recht, e. Gesuch stellen*; Angl. *to demand, ask, desire, require, will*).

¶ 1. Generatim. — a) Cum *Accus. rei*, quæ postulator. — De hominibus. *Plaut. Aulul.* 4. 10. 27. xv. Tuu' habeas me invito meam? *Lx.* Haud te invito postulo, sed meam esse oportere arbitror. *Ter. Adelph.* 2. 1. 47. Suum jus postulavit. *Id. Andr.* 5. 3. 30. Equum postulat, da veniam. *Cic.* 2. *Att.* 24. Statim fidem publicam postulavit. *imploro.* *Id.* 1. de *republ.* 20. Ut istud efficere possimus ipsum, quod postulas. *Id. Amic.* 2. 9. Quod mihi tantum tribui dicis, quantum ego nec agnosco nec postulo, facis amice. *Liv.* 38. 47. Tribuni plebis antea solebant triumphum postulantibus adversari. *Cæs.* 1. *B. G.* 31. Romam ad senatum venisse auxilium postulatam. *Phædr.* 2. 2. Prædatoriam partem postulantem. *In vet. decreto apud Gell.* 7. 19. Quod P. Scipio Africanus postulavit pro L. Scipione Asiatico fratre, etc. *Flor.* 4. 12. Silentio postulato. *Gell.* 11. 13. Ideoque veniam gratiamque malæ existimationis, si quid esset erratum, postulavit. Adde *Sueton. Tib.* 71. — De abstractis est exigere, requirere, *richiedere, volere.* *Ter. Andr.* 1. 2. 18. Nunc hic dies aliam vitam offert, alios mores postulat. *Cic.* 1. *Off.* 23. 81. Quum tempus necessitasque postulat, decertandum manu est. *Id.* 2. *Orat.* 77. 313. Res enim hoc postulat, ut eorum expectationi occurratur. *Id.* 2. *Fam.* 16. extr. Ut amicitia nostra et tua fides postulat. *Id.* 1. *ad Q. fr.* 1. 14. Ea nostra ratio est, ut omnes boni quum faveant, tum etiam a nobis omnem diligentiam virtutemque et postulent et expectent. *Liv.* 34. 6. Frumentum et cetera, quæ belli usus postulat, præbenda. *Id.* 41. 20. Ut quæque usus eorum postulaverunt, dona dedit. *Id.* 5. 47. Trahentes alii alios, prout postulare locus. Sic *Quintil.* 10. 1. 17. Non et actio decora, commoda, ut quisque locus postulat. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 4. 14. (53). Abstinere se cibo omni aut potu, alias vino tantum aut carne, alias balneis, quum quid eorum postule valeat, in præsentissimis remediis habetur. *Horat.* 2. *Od.* 6. 21. Ille te mecum locus et beata Postulat arces. — b) Cum addito *Ablat. personæ* et præpos. *ab.* *Cic. Amic.* 10. 35. Illos autem, qui quidvis ab amico audent postulare, postulatione ipsa prosteri etc. et *ibid.* 22. 82. Neque quidquam unquam, nisi honestum et rectum, alter ab altero postulat. *Passive* *Id. ibid.* 10. 35. Quum aliquid ab amicis quod rectum non esset, postularetur. *Id.* 1. *Legg.* 2. 5. Postulatur a te jam diu, vel flagitatur potius historia. *V.* alia in *sub c.* — c) Sequentem partem, ut vel *ne.* *Plaut. Capt.* 5. 1. 18. Postulo abs te, ut illum mihi reddas servum. *Ter. Andr.* 5. 1. 4. Quam maxime abs te postulo atque oro, Chreme, ut etc. et 3. 3. 18. Immo ita volo, itaque postulo, ut fiat. *Liv.* 38. 47. Non sum postulator a vobis, Patres conscripti, ut etc. *Cic.* 10. *Att.* 4. Nec jam recusat, sed quodam modo postulat, ut quemadmodum est, sic etiam appelleret tyrannus. *Id.* 1. *Fam.* 2. Postulatum est, ut Bibuli sententia divideretur. *Sall. Jug.* 85. Legatos ad Bocchum mittit postulatum, ne sine causa hostis populo R. fieret. *Horat.* 1. *Sat.* 3. 50. concinnus amicis Postulat ut videatur. et *ibid.* v. 73. Qui ne tuberibus propriis offendat amicum Postulat, ignoscet verrucis illius. — d) Cum duplici *Accus.*, personæ et rei. *Cic.* 2. *Att.* 7. Orationes autem me duas postulas. *Alii*, quod *rectius* videtur, a me. — e) Cum *Ablat. rei* et præpos. *de.* *Cic. Balb.* 15. 34. Sapientes homines et publici juris perit, Gaditani a senatu de fœdere postularunt. *h. e.* quæsierunt, quid de fœdere sentiret: vel fœdus a senatu petierunt. *Cæs.* 1. *B. G.* 42. Ariovistus legatos ad eum mittit, quod antea de colloquio postulas, id per se fieri licere. — f) Cum *Infin.*, et saepe est dare operam, contendere, cupere, velle. *Ennius* apud *Gell.* 18. 2. Nam qui lepide postulat alterum frustrari, Quum frustra 'st, frustra illum dicit frustra esse. *Ter. Eun.* 1. 1. 16. Incerta hæc si tu postules ratione certa facere, nihilo plus agas, quam si des operam, ut cum ratione insanias. *Id. Andr.* 4. 1. 20. Etiam nunc me ducere istis dictis postulas? *Id. Adelph.* 5.

4. 25. Ego a meis me amari et magni pendi postulo. *Plaut. Men.* 2. 3. 88. Sed ego incitus, qui me hero postulem moderarier. *Id. Rud.* 2. 3. 62. O facinus impudicum! quam liberam esse oporteat, servire postulare. *Id. Stich.* 3. 2. 32. Haud postulo equidem in lecto me acumbere. *Sall. Jug.* 17. Res postulare videtur Africa situm paucis exponere. *Lucejus* ad *Cic.* 5. *Fam.* 14. a *med.* Non intelliges duplicari sollicitudines, quas elevare tua te prudentia postulat? *Nepos Eumen.* 8. Illa phalangi non parere se ducibus, sed imperare postulat. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 14. 36. (134). *de lupino.* Ne spargi quidem postulat, decidens sponte. *Justin.* 6. 2. 15. Postulat dari sibi magistrum impensæ, quia pluribus id mandare perniciosum est. — g) *Absolute.* *Cic.* 5. *Ferr.* 34. 78. Incipiunt postulare, poscere, minari. *Id. Quinct.* 3. 13. Tametsi causa postulat, tamen quia postulat, non flagitat, præteribo. *Id. Mil.* 13. 33. Tu me iratum, Serte, putas tibi, cujus tu inimicissimum multo crudelius etiam punitus es, quam erat humanitatis meæ postulare? *Horat.* 2. *Sat.* 5. 16. ne tamen illi Tu comes exterior, si postulet, ire recuses. — Sic de disputantibus, quum aliquid sibi dari petunt, unde aliud inferant, ut geometræ. *Cic.* 1. *Legg.* 7. 21. Dasne igitur hoc nobis, Pomponi, deorum vi, natura, ratione, etc.? *Attic.* de sane, si postulas. ¶ 2. Speciatim de populo petente pugiles et gladiatores extraordinarios, qui *postulatio* dicebantur. *Sueton. Aug.* 44. Pugilum par postulatum distulit in sequentis diei tempus. *Id. Claud.* 21. a *med.* Frigidus ejus jocus, qualis est, ut quum Palumbum gladiatorem postulatum daturum se, promisit, si captus esset. Adde *eumd.* *Domit.* 4. *Cl. Cic.* 4. *ad Q. fr.* 8. sub *fin.* Ludos apparat magnificentissimos; sic, inquam, ut nemo sumptuosiores: stulte bis terque, non postulos. *Alii* leg. postulatus. ¶ 3. Item speciatim pertinet ad forum et judicia, et sæpe ponitur pro accusare, *chiamar in giudizio, accusare.* *Cic.* 3. *ad Q. fr.* 1. 5. Gabinium tres adhuc factiones postulant. *Id. fragm. pro C. Cornel.* apud *Ascon.* Postulatur apud me prætorum primum de pecuniis repetundis. *Tac.* 3. *Ann.* 38. Priscus Cordum proconsulem Græcæ postulaverat repetundis. *Cælius* ad *Cic.* 8. *Fam.* 12. ad *fin.* Insolentissimi homines postulandum me lege Scantini curant: ego Appium censorem eadem lege postulavi. *Sueton. Cæs.* 4. Dolabellam repetundarum postulavit. *Id. Aug.* 56. ad *fin.* Postulari injuriarum. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 2. 8. (33). Ut apud Claudium Cæsarem Flavius quadringentos ex ea causa reos postulare. *Plin.* alter 7. *Ep.* 33. Aliquem impietatis reum postulare. *Papinian. Dig.* 46. 1. 53. Postulare aliquem capitis. Similiter Part. prætor. apud *Plin.* 7. *Hist. nat.* 27. 28. (100). Sit proprium Catonis, quater et quadragies causam dixisse, nec quemquam sapius postulatam, et semper absolutum. *Cic.* 2. *ad Q. fr.* 3. a *med.* Sextius a Nerio de ambitu postulat. *Id. Latin.* 14. 33. Postulatus lege Licinia. *Apul.* 3. *Met.* Nec tantillo quidem unquam crimine postulatus. — *Absolute.* *Ammian.* 14. 5. Quod nominatus esset, aut delatus, aut postulatus. ¶ 4. Item in re forensi. — a) *Generatim.* *Ulp. Dig.* 3. *tit.* 1. qui De postulando *inscribitur*. 1. Postulare est desiderium suum, vel amici sui in jure apud eum, qui jurisdictioni præest, exponere, vel altarius desiderio contradicere. In decreto prætor. *ibid.* a *med.* Hi pro alio, quam pro quo licebit, in jure apud me non postulent. — b) Speciatim est petere, ut alicujus a me deferre liceat, eumque reum facere, *chieder licenza di accusare*: quod quum imperatum est, tunc rei nomen deferretur; isque accusatur. *Cic. Divin. in Q. Cæcil.* 20. 64. Nuper quum in Gabinium Piso delationem nominis postulare, et contra Cæcilium peteret, etc. — c) *Postulare questionem, judicem*, petere, ut questio Instituat, judex dicatur etc. *Liv.* 2. 29.; et *Cic.* 5. *Ferr.* 58. 135. Sic postulare servos in questionem. *Id. Mil.* 22. 59. — d) Etiam ipse magistratus postulare dicitur, quum pro tribunali petit aliquid. *Plin.* 5. *Ep.* 4. Nepos prætor postu-

lavit, ut Nominatus induceretur. ¶ 5. Postulare cum aliquo, queri, expostulare. *Plaut. Mil. glor.* 2. 6. 34. Ut nesciam, utrum ne postulare prius tecum æquum siet, an me expurgare hic tibi videatur æquius. At Fleckeisen. legit expostulare, et alia etiam aliter.

POSTUMATUS, us, m. 4. locus posterior. *Tertull. advers. Valentini.* 35. Sunt qui nec principatum Bytho defendant, sed postumatum.

POSTEMO, as, ateri, n. 1. posterior sum. *Tertull. Apolog.* 19. Ceteri prophete etsi Moysi postumant, etc. *Id. Resurr. carn.* 45. Omnis consummatum, etsi ordine postumat, effectu tamen anticipat.

POSTUMUS, a, um, adject. sup. F. POSTERUS.

POSTUS, a, um, F. PONO.

POSTVENIENS, entis, particip. ab inusit. post-venio: chi viene dopo, erivo, succedens. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 25. 57. (207). Nunc præcurrente tempestatum significatu, quod προειρηξεν Græci vocant; nunc postveniente, quod ερχομαι.

POSTVOTA, se, f. 1. adjunctum Veneris. *Servius ad Virg.* 1. *Æn.* 724. Dicitur etiam Obsequens Veneris, quam Fabius Gurgis post peractum bellum Samniticum, idro hoc nomine consecravit, quod sibi furtat obsecuta. Hanc Itali Postvotam dicunt.

POTABILIS, e, adject. beribile, potabile, ποταμος, qui potari potest. *Auson. Clar. urb.* 14. 31. Salve urbis genius, medico potabilis haustu. Loquitur de Divina fonte Burdigalæ. *Ammian.* 18. 9. Sub arce fons dives exundat, potabilis quidem, sed vaporatis æstibus nonnumquam lætens. *Cæc. Aurel.* 1. *Tard.* 4. n. 112. Utendum potabilibus medicaminibus.

POTACULUM, i, n. 2. potio, potatio. *Tertull. Apolog.* 39. Non epulis, nec potaculis, nec ingratis voratibus dispensatur, sed egenis alendis, humandisque. Adde *Resurr. carn.* 3. a med.

POTAMANTIS, idis, f. 3. herba, qua pota lymphantur homines, obversantibus miraculis. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 17. 102. (164). Alii vero leg. potamitis, a ποταμῖτις, quasi fluviatilis; alii Potamocycle, ut appellatur in *Indice l. 1.*, nempe a ποταμός, κύκλος, h. e. fluvii gloria. *Sillig.* legi potamangis. F. THALASSEGLE.

POTAMAGIS, F. voc. preced.

POTAMIS, idis, f. 3. ποταμῖς, ad flumen pertinens, fluminens. *Lactant. ad Stat.* 4. *Theb.* 255.; et *Mythogr. pr.* ed. J. Maio in *Class. Auct.* T. 3. p. 113. Nymphae potamides.

POTAMOGETON et potamogiton, onis, f. 3. ποταμογετων, ονος, herba in aquis locis nascens: a ποταμῖς fluvius et γετων vicinus: similis beta foliis, minor tantum hirsutiorque, paulum semper eminens extra aquam. Alii aliter novere, tenui folio, velut equinis sætis, thyrsos longo et laxi. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 8. 33. (50). et 32. *ibid.* 5. 19. (53).

POTAMOPHYLACIA, æ, f. 1. guardia del fiume, fluminis custodia: a ποταμῖς flumen et φυλακῖς custodia. *Inscript. apud Murat.* 1056. 4. I. VALERIO L. F. QUIR. PROCUR. PRAEF. GLASSIS ALEXANDRIÆ ET POTAMOPHYLACIAI etc. h. e. custodiae Nili fluminis. Potamophilaciai scribitur extrita aspirata, ut sæpissime alias, et terminatione antiqua, seu Græcæica ai pro diphthongo æ.

POTATIO, onis, f. 3. il bere, ποσζοviglia, beveria. ποσις, συμπόσιον, actus potandi, compositio. *Plaut. Bacch.* 1. 1. 46. Si apud te veniat desubito prandium, aut potatio fore, aut cena, ut solet h. istis fieri conciliabulis. *Cic. fragm.* apud *Quintil.* 8. 3. 66. Quosdam ex vino vacillantes, quosdam hesternæ potatione oscitantes. *Alii leg.* ex potatione, alii epotatione. *Seneca Ep.* 12. ante med. Deditos vino potatio extrema delectat, illa quæ mergit, quæ ebrietati summam manum imponit.

POTATOR, oris, m. 3. bevitore, ποτῖς, potor. *Plaut. Men.* 2. 2. 34. Voluptarij atque potatores maximi. *Vulpisc. Firm.* 4. De numero villariorum notissimus potator. *Hieronym. Ep.* 52. n. 11. Vini potator. Sic *Valgat. interpr.*

Matth. 11. 19. Ecce homo vorax et potator vini, publicanorum et peccatorum amicus. Adde *Tertull. Monog.* 8.

POTATORIUS, a, um, adject. da bere, ad potandum aptus. *Plin. Faler.* 3. 53. Electrum est aurum, etc. ex quo si quis vase potatorio utatur, etc.

POTATUS, a, um, F. POTO.

POTATUS, us, m. 4. bevanda, potum. *Apul. 7. Met.* Vinum potatui assatum sufficiens. *Seneca 2. Controv.* 9. ante med. Neque potatus ubijcis filio. *Alii leg.* nepotatus.

POTAX, æcis, m. 3. qui multum potat. *Gloss. Philox.* Ποτῖς, bibax, potax.

PÔTE, F. POTIS.

POTENS, entis, particip. a possum, quod adjectivi more usurpatur, unde *Comp. Potentior* 1. a. b., 4. b. et 5.; et *Sup. Potentissimus* 1. a. et 5. — Potens est qui potest, vires habens, δυναμεως (It. che ha forza, che può, patente, capace; Fr. qui peut, puissant, influent, capable de; Hisp. potente, poderoso, capaz; Germ. vermögend, mächtig, einflussreich; Angl. potent, powerful, having power, able, capable, strong). ¶ 1. Generatim et sæpissime potens dicitur qui multum potest, quæ gratia, opibus, divitiis apud omnes valet, tum in bonam, tum in malam partem, potente, forte, di auctorità, prepotente. δυνατός, δυνατός. — a) Absolute. Voces pollens potensque haud raro conjunguntur; sensu autem ita differunt, ut pollens dicitur is, cui multa suppetunt quique magnis viribus præditus est, potens vero sit is, qui virium, quas habet, usu multum efficere valet (V. *Döderlin, Latein. Synonym. vol.* 3. p. 163.). *Sall. Jug.* 1. Qui (animus) ubi ad gloriam virtutis via grassatur, abunde pollens potensque et clarus est, neque fortuna eget. *Cf. Liv.* 1. 24. Quanto magis potes pollesque. V. *Drakenborg. ad Liv.* 2. 34. Sic *Inscript. apud Orell.* 1555. HERCVLI VICTORI POLLENTI POTENTI INVICTO. — Ceterum *Cic.* 2. *Invent.* 56. 169. Atque potentes civitates. *Id. pro leg. Manil.* 2. 4. Duo potentissimi reges. *Id. Dom.* 19. 49. Quam tu norens ac potens per medium cohortis popularis volitares. *Id. Plane.* 21. 51. Potentissimus et clarissimus civis. *Liv.* 23. 4. ad fin. Familiæ clara ac potentes. *Sueton. Aug.* 56. Anicij magni et potentes. *Horat.* 2. *Od.* 18. 11. nihil supra Deos lacesso, nec potentem amicum Lærgiora lacito. *Id. Art. P.* 116.; et *Juvenal.* 1. 69. matrona potens. *Horat. Epod.* 2. 7. Formique vitæ et superba civium Potentiorum limina. Sic *Id.* 1. *Od.* 35. 23. Utcumque mutab; potentes Vestæ domos inimica (Fortuna) linquis. *Cic.* 2. *Horenn.* 26. 40. Si quis potens ac factiosus in contione dixerit, etc. *Nepos Chabr.* 3. extr. Athenis et honoratus et potens. *Cæs.* 6. *E. G.* 36. Ne quis ex plebe contra potentiores, auxilij egeret. *Phædr.* 1. 24. Inops potentem dum vult imitari, perit, et *ibid.* 5. Numquam est lidelis cum potente societas. et *ibid.* 30. Humiles laborant, uti potentes dissident. *Cic.* 9. *Fam.* 16. a med. Relliquum est, ne quid stalle, ne quid tenere dicam aut faciam contra potentes: id quoque puti esse sapientis. *Vellej.* 2. 3. 3. Inde (h. e. a Græchis) jus vi obrutum, potentiorumque habitus prius. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 60. Hus (Narcissum absque Ennium) ediscit, et hos archa stipata theatru spectat Roma potens. *Virg.* 6. *Æn.* 247. Hæcæten celo Ereboque potentem. — De corporis viribus. *Vulpisc. Prob.* 16. Potentissimo latrone capto. *Cf. Plin.* 2. *Hist. nat.* 85. 87. (201). Eadem nascentium causa terrarum est, quum idem illa spiritus (h. e. ventus) attulendo potens solo non valuit erumpere. — h) Cum Ablativo rei, qua quis potest. *Virg.* 1. *Æn.* 535. Terra antiqua, potens armis atque ubere glæbe. *Ovid.* 4. *Fast.* 275. Roma potens opibus. *Id.* 13. *Met.* 22. Nobilitate potens. *Id.* 6. *ibid.* 678. Erechtheus Justitia dubium, validissime potentior armis. *Horat.* 4. *Od.* 10. 1. Veneris muneribus potens. *Tac.* 1. *Hist.* 73. Mulier potens pecunia et orbitate. *Martial.* 9. 87. Silius Ausonio non semel or potens, h. e. eloquentia præditus. *Horat.* 3. *Od.*

27. 33. centum tetigit potentem Oppidis Creten. — c) Cum Genitivo rei, quam quis efficere potest. *Tac.* 3. *Hist.* 70. extr. Apr. (Vitellius) neque jubendi neque vetandi potens, non jam imperator, sed tantum belli causa, erat incapace. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 9. 11. (27.). Accipiter jam volandi potens. *Quintil.* 12. 11. 10. Quanta sit humani ingenij vis, quam potens efficiendi quæ velit. *Liv.* 8. 39. Hostes neque pugne, neque fugæ satis potentes creduntur, incapaci e al combattere e al fuggire. et *Id.* 21. 54. Ut vix armorum benivolum potentia essent corpora. F. POTENTIA 1. *Id.* 24. 1. extr. Potens regni, h. e. qui regnare potest, regno idoneus et maturus. — d) Notandum et illud *Liv.* 9. 17. Fertuna per omnia humana, maxime in res bellicas potens. — e) Cum Infinito. *Ulp. Dig.* 16. 2. 10. Si quis compensare potens solverit. *Apul.* 1. *Met.* Saga, inquit, et divina (mulier) potens calum depanere, terram suspendere, fontes durare, etc. — f) Cum præpos. apud et Accus. personæ, in quam quis potentiam exerit. *Sueton. Vesp.* 5. Acrippina potens adhuc apud filium.

¶ 2. Speciatim, cum Genitivo significat eum, qui in re aliqua potest, qui rei cuiuspiam plene dominus est, atque ea utitur, ut libet, padrone, compos. *Liv.* 26. 13. a med. Cruciatus contumeliosus, quis sperat hostis, dum liber, dum mei potens sum, effugere morte possunt. *Curt.* 4. 13. a med. Potens mei non eram, era fuor di me stesso. et *Ovid.* 2. *Trist.* 139. sanus mentisque potens, che ha il suo buon giudizio, et *Liv.* 23. 16. Ut potentes rerum suarum atque urbis. Panam pro Romano acciperent, padroni e dispotici et 8. 13. Dii immortales ita vos potentes hujus consilij fecerunt, ut, sit Latium deinde, an non sit, in vestra manu posuerint, padroni di questa deliberazione. et 28. 30. Æstus totius certaminis potens. *Stat.* 1. *Theb.* 30. manas hominum contentus habens Undarum terræque potens, et sidera donec. *Vellej.* 2. 65. 1. Brutus et Cassij iam decem et septem legionum potentes erant. *Virg.* 1. *Æn.* 84. nimborum tempestatumque potens, h. e. Eolus. *Horat.* 1. *Od.* 3. 1. Diva potens Cypri, h. e. Venus. *Id.* 3. *ibid.* 25. 14. Naudum potens Bacchus *Id. Curm. scrucl.* 1. Silvarum potens Diana. *Tac.* 4. *Hist.* 84. extr. Rerum omnium potens Juppiter. *Ovid.* 9. *Met.* 314. Diva potens ateri, h. e. Lucina, quæ præest, et dominatur in partus. *Id.* 3. *Amar.* 10. 35.; et *Seneca Herc. Fur.* 300. Diva potens frugum, h. e. Ceres. *Lucan.* 5. 199. Potens voti præan. *Horat.* 1. *Od.* 6. 10. Musa potens lyrae, h. e. lyrici carminis præses. *Lucan.* 6. 485. Animal potens leti, h. e. letum inferre potens. *Curt.* 4. 2. Potens ira, h. e. qui iræ moderatur. *Id.* 7. 7. *ibid.* ved. superstitionis, h. e. qui superstitione non ducitur. *Colum.* 1. *R. R.* 1. 12. Agricolaionem Virgiliai carminum potentem fecit, de' carmi la fe' signora. — Potens imperij apud *Liv.* 21. 42. extr. et *Tac.* 11. *Ann.* 31. est qui imperare potest, ita ut et pareatur: padrone di comandare. Sic apud *eumd.* *Tac.* 14. *ibid.* 69. dicitur potens mariti mulier, quæ in virum dominator. ¶ 3. Dicitur etiam potens aliquis rei, qui ea potitus est, et compos factus *Ovid.* 8. *Met.* 80. et 409., 3. *Fast.* 269. et 3. *ibid.* 258. Potens voti. *Val. Flacc.* 6. 680. Incepti jam Juno potens. *Id.* 4. 366. Muneris illa potens *Plaut. Pæn.* 5. 4. 9. Preputentes, pulcre pacisque potentes, soror, fumus. — Potens jussi apud *Ovid.* 4. *Met.* 509. qui jussa peregit. ¶ 4. Item est felix in aliqua re. — a) Potens in amore, qui feliciter amat. *Catull.* 109. 8. *Cf. Propert.* 2. 18. 21. Nunc admirantur, quæ tam mihi pulcra puella serviat, et tuta dicat in urbe potens. — b) De homine, qui aliquid assèqui potest. *Ovid.* 4. *Met.* 325. Sed longe cunctis longæque potentior illis, Si qua tibi sponsa est, et 10. *ibid.* 339. Nunc quia iam meus est, non est meus; ipsaque damno. Est mihi proximitas; altera potentior essam. Adde *eumd.* 14. *ibid.* 637. ¶ 5. De nominis quoque usurpatur, et præcipue de iis, quæ in medicina, aut aliis rebus utilia sunt, efficace.

Ovid. *Heroid.* 5. 147. Quæcumque herba potens ad opem, radixque medentis Utilis. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 10. 81. (130). Herba potens adversus ranas. *Id.* 23. *ibid.* 1. 12. (15). Passum ex uris contra hæmorrhoida potens. *Quintil.* 6. 1. 26. Tanto sunt quædam ad afficiendum potentiora, quam etc. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 4. 30. (94). de *cantharidib.* Potentissima inter omnes variæ luteis lineis. h. e. præsentissimi veneni. *Ovid.* 3. *Amor.* 8. 20. admonitus nihil esse potentius auro. *Liv.* 31. 7. *sub fin.* Experti jam sumus foris vobis, quam domi, feliciora potentioraque arma esse. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 2. 3. (19). Inter omnes potentissimus odor, quisquis novissime additur. *Ovid.* 3. *Amor.* 11. 31. Desine blanditas et verba potentia quondam Perdere: non ego sum stultus, ut ante fui. *Quintil.* 6. 4. 22. Potentissima argumenta.

POTENTATOR, oris, m. 3. dominator, princeps, potens. *Tertull.* *Resurr.* carn. 23. ex 1. *Timoth.* 6. 15. Beatus, et sclus potentator, et rex regnantium. *Vulgata* habet *potens*.

POTENTATUS, us, m. 4. ¶ 1. Generatim est vires, facultas. *Arnob.* 1. 51. Si facias ipse, quod possis, et quod tuis sit viribus potentatuique conveniens. ¶ 2. Speciatim est principatus, imperium, suprema potestas, dominium, principato, dominazione, comando, potenza, δυνατορία, δυναμις. *Cæs.* 1. *B. G.* 31. Quum tanto opere de potentatu inter se contenderent. *Liv.* 26. 38. Quum ab re aveisus, tum æmulo potentatus iniunius. *Lactant.* 6. 17. ante *med.* Opes et honores et potentatus et regna ipsa continent. Adde *Papinian.* *Dig.* 23. 2. 63. *Cic.* 2. de *republ.* (edente *J. Maio*) 8. Post interitum Tatii quum ad eum potentatus omnis recidisset. Ita *Cod.* prima manu, tum secunda refectionem dominatus, lævo, ut censeo, consilio, et nimia castigandi libidine: nam potentatus generosior vox est, eaque præter alios utilis *Lactant.* loc. cit. Ciceronis pedisequus, eademque revocari vult in usum *Forstius de Lat. negl.* l. 4 c. 1. Hæc *Maïus*. ¶ 3. Item, abstractum, uti ajunt, pro concreto, est homo fortis, apud *Vulgat.* *interpr.* *Eccli.* 10. 11. Omnis potentatus brevis vita. — Et in plur. num. *Id.* *Ps.* 19. 7. In potentibus salus dexteræ ejus. et *Ps.* 89. 10. si autem in potentibus, octoginta anni.

POTENTER, adverb. Comp. *Potentius* et *Sup. Potentissime*. I. — Potenter ¶ 1. Est idem ac vi, viribus, potentemente, con forza, validamente, δυνατός. *Horat.* 3. *Od.* 16. 9. Aurum per medios ire satellites, Et prurpere amat saxa potentius Ictu fulmineo. *Fal. Max.* 1. t. n. 1. extern. Se ipsam potenter atque efficaciter dea defendit. *Quintil.* 6. 4. 18. Quod in altercatione potentius sit, quam in actione. *Id.* 12. 10. 72. Sic fiet, ut orator dicat utiliter, et ad efficiendum, quod intendit, potenter. *Quintil.* *Declam.* 274. part. ult. in *serm.* Ut in comparatione legum illud potentissime dicamus, eam legem esse etc. ¶ 2. Num pro viribus, juxta vires, κατὰ δυναμιν. *Horat.* *Art.* P. 40. cui lecta potenter erit res, Nec facundia deseret hunc, nec lucidus ordo.

POTENTIA, æ, f. 1. (potens) vis, vires, potestas, δυναμις (It. forza, potenza; Fr. vertu, puissance, pouvoir, force; Hisp. virtud, poder, potencia, fuerza; Germ. d. Vermögen, d. Macht, Kraft; Angl. power, force, efficacy).

1.) Proprie. *Liv.* 21. 54. in *fin.* Egressis aquam rigere omnibus corpora, ut viri armorum tenendorum potentia esset. *At alii rectius leg.* potentia essent: V. *Drackenborg.* ad *h. l.* et POTENS 1. c. *Firg.* 1. G. 92. rapideve potentia solis Acrior. *Ovid.* 2. *Amor.* 16. 27. Neptunum ventosa potentia vincit. *Id.* 10. *Met.* 573. tanta potentia formæ est. et 7. *ibid.* 537. subitil depresso potentia morbi. — Sic de facultate videndi. *Cels.* 7. 7. n. 14. Concretit humor sub duabus tunicis (oculi), isque paulatim iudurescens interiori potentie se opponit. la potenza visiva. et 6. 6. n. 35. Suffusio oculi potentia, qua cernit, se opponit. *Alii hic leg.* pupillæ.

If.) Translate. ¶ 1. Est virtus et vis in me-

dicina et hujusmodi, virtù, efficacia. *Ovid.* 1. *Met.* 522. Herbarum potentia. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 8. 53. (93). Dictamnum qui legere, in ferula aut arundine condunt, ne potentia evanescat. *Id.* 37. *ibid.* 10. 54. (142). Achate potentiam habere contra scorpiones dicuntur. *Id.* 31. *ibid.* 1. 1. (3). Aquarum potentie exempla ponemus. *Id.* 28. *ibid.* 9. 38. (143). Quæ ratio adipis, eadem sevi est, non minoris potentie. *Id.* 34. *ibid.* 15. 45. (152). de rubigine. Potentia ejus ligare, siccare, sistere. ¶ 2. Per metaphoram est captus, facultas, capacità. *Justin.* 12. 16. 1. Alexander, vir supra humanam potentiam magnitudine animi præditus. ¶ 3. Item sæpe est auctoritas et opes civiles, tum in privata re, tum in publica, ex divitiis, honoribus, copia amicorum, eloquentia, gratia et hujusmodi: tum in bonam, tum in malam partem, potentia, auctorità, credito, prepotentia. *Cic.* 2. *Invent.* 56. 169. Potentia est ad sua conservanda, et alterius obtinenda, idonearum rerum facultas. *Sall. Cat.* 12. Postquam divitiæ honori esse cœperunt, et eas gloria, imperium, potentia sequebatur. *Cæs.* 6. *B. G.* 14. Ut quisque est genere copiosus amplissimus, ita plurimos circum se clientes habet. Hanc unam gratiam potentiamque noverunt. *Cic.* 1. *Herenn.* 5. 8. In invidiam trahemus, si vim, si potentiam, factionem, divitiis adversariorum proferemus. *Auct. B. G.* 8. 50. Contra factionem et potentiam paucorum. *Cæs.* 1. *B. C.* 4. Legiones, quas ab itinere Asiæ ad suam potentiam dominatumque converterat. *Auct. B. Alex.* 66. Ut sacerdos ejus deæ majestate, imperio et potentia secundus a rege habeatur. *Cic.* 1. *Off.* 3. 9. Consultant, ad facultates rerum atque copias, ad opes, ad potentiam conducit id, nec ne. *Id.* *Planc.* 10. 24. Non enim opibus, non invidiosa gratia, non potentia vix ferenda, sed commemoratione beneficii, sed misericordia, sed precibus aliquid attulimus etiam nos. *Id.* *Mur.* 11. 25. Erant in magna potentia, qui consulebantur. *Id.* *Mil.* 5. 12. Potentiam alicujus invidiose criminari. *Ovid.* 2. *Met.* 416. nulla potentia longa est. *Tac.* 2. *Ann.* 34. Urgulianie potentia adeo nimia civitati erat, ut testis in causa quadam, quæ apud senatum tractabatur, venire dignaretur: niissus est prætor, qui domi interrogaret; quum virgines Vestales in foro et judicio audiri, quoties testimonium dicerent, vetus mos fuerit. — In plur. num. *Cic.* *Cæc.* 9. 22. Contra periculosissimas hominum potentias conditioni omnium civium providere. — Interdum est imperium, dominatio, impero, dominio. *Ovid.* 2. *Met.* 259. Cuique fuit rerum promissa potentia, Tibirin. *Aurel. Vict. de Cæsar.* 28. in *fin.* de *Philippis Imp.* Annos potentie quinque egere. *Nepos Dion.* 9. Singularis potentia. *monarchia. Aurel. Vict. de Cæsar.* 45. 3. Usque ad præfecturæ prætorie potentiam conscendit. — *Arnob.* 7. 34. Dies nobis natalitii sunt, et potentias cælitis dies autumant habere natales. h. e. deos. — *NB.* De urbium nom. *V. ONOM.*

POTENTIALITER, adverb. *Sidon.* 7. *Ep.* 14. a *med.* Illum Philagium cordis oculo semper inspicio, cui me animus potentialiter notum morum similitudine facit. *Claud. Mamert.* 1. *Stat. anim.* 25. circa *med.* Quum unum circini radium friseris, atque illum a centro extrinsecus circumduxeris, attende, centri potentiam ab stabili radio illum, qui circumagitur, radium regere, et illic, ubi localiter non est, potentialiter circulum figurare.

POTENTOR, aris, ari, dep. 1. potentia aliis præstare. *Idac. Chron.* ad *Olymp.* cccxix. Alani, qui Vandalis et Suevis potentabantur, adeo cæsi sunt a Gothis, ut pauci, qui superfuera, Gunderici regis Vandalorum se patrocinio subjugarent.

POTERION, ii, n. 2. ποτήριον, genus herbæ, quæ et pbrynion appellatur. *V.* hanc vocem suo loco.

POTERIUM, ii, n. 2. bicchiere, tazza, gatto, ποτήριον, poculum. *Plaut. Stich.* 5. 4. 11. Qui- bus divitiæ domi sunt, scaphis, cantbaris Batie-

cis bibunt: nos nostro Samiolo poterio bibimus. *Id.* *Trin.* 4. 3. 10. Tribusne te poteris memoræ esse oblitum?

PÔTESSE et potessim. *V.* POSSUM sub init.

PÔTESTAS, atis, f. 3. (possum) facultas, copia, qua aliquid facere possumus, atque adeo potentia legibus homini tributa, jus in re. Potestatis verbo, inquit *Paul.* *Dig.* 50. 16. 225, plura significantur: in persona magistratum, imperium; in persona liberorum, patria potestas; in persona servi, dominium: at quum agimus de noxæ deditioe cum eo, qui servum non defendit, præsentis corporis copiam facultatemque significamus. Ex lege Atinia in potestatem domini rem furtivam venisse videri, et si ejus vindicandæ potestatem habuerit, Sabinus et Cassius ajunt. Gr. δύναμις (It. potere, facoltà, potere legale, diritto; Fr. pouvoir, faculté, droit; Hisp. poder, facultad, derecho; Germ. d. Können, Vermögen, d. Macht etwas zu thun, d. gesetzliche Gewalt, d. Recht über etwas; Angl. ability, power, leave, license, liberty, permission).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. a Universis. *Fragm. XII. Tabul.* si FVRIOSVS EST, AGNATORVM GENTILIVMQVE IN EO PECVNIAQVE BVVS POTESTAS ESTO. *Ter. Heaut.* 4. 3. 31. Hic me magnifice effero, qui vim tantam in me, et potestatem habeam tantæ astutiæ. *Cic.* 10. *Fam.* 13. Ut primum potestas data est augendæ dignitatis tuæ, nihil prætermisi in te ornando. *Id.* 2. *Invent.* 7. 24. Aut potestas aliis defuisse demonstranda est, aut facultas, aut voluntas. *Id.* *Dom.* 29. 77. Vitæ necisque potestatem habere in aliquem. *Id.* 5. *Fam.* 2. circa *med.* Privare aliquem potestate contentiois habendæ. *Id.* 1. ad *Q. fr.* 1. 3. Ut ea potestate, quam tu ad dignitatem permisisses, ad quæstum uteretur. *Id.* *Balb.* 16. 37. Potestatem deferre imperatoribus beneficiorum virtutis causa tribuendorum. *Id.* *Quinct.* 2. 8. adimere. *Id.* 12. *Phil.* 7. 16. peccandi cuiquam concedere. *Id.* 11. *ibid.* 12. 30. Jus potestatemque habere faciendi aliquid. *Id.* *Mil.* 2. 4. Si unquam de bene meritis civibus potestas vobis iudicandi fuit. *Curt.* 8. 6. *sub init.* Castigandi verberibus eos nulli potestas præter ipsum (regem) erat. *Alii aliter leg.* *Horat.* 2. *Sat.* 7. 61. estne marito Matronæ peccantis in ambo justa potestas? *Id.* *Art. P.* 9. Pictoribus atque poetis Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas. *Capell.* 2. p. 41. Hi tamen et præsciendi et incursandi et nocendi habent præsentissimam potestatem. — Poëticæ cum Infinito. *Lucan.* 2. 40. nunc flere potestas, Quum pendet fortuna ducum. *Stat.* 3. *Theb.* 296. soli cui tanta potestas Divorumque hominumque meis occurrere telis, Hos assistere equos, hunc ense avellere dextra. Adde 4. *ibid.* 249. — b) Potestas mea, tua, etc. possum, potes, est facultas, arbitrium. *Ter. Heaut.* 4. 3. 42. Quasi non ea potestas sit tua, ut etc. *Cic.* ad *Planc.* 5. *post ep.* 16. l. 16. ad *Att.* Præsertim quum tota potestas ejus rei tua sit, ut ea, quæ consules decreverunt, comprobent. *Id.* *Vatin.* 17. 40. An erit hæc optio et potestas tua, ut dicas etc.? *Id.* 2. *Att.* 5. Si deferretur, erit quædam nostra potestas, et tum deliberabimus. *avro qualche arbitrio.* et 4. *ibid.* 2. ad *fin.* Volul meam potestatem esse vel petendi, vel exeundi. — c) Est mihi potestas, est in mea potestate, possum. *Cic.* *Prov. cons.* 1. 2. Quotiescumque ei locus dicendi ac potestas fuit. *Id.* 4. *Ferr.* 60. 148. Petis a me, quod in tua potestate est, ut id tibi facere ne liceat? *sta in tua mano, potere, balia, arbitrio.* et 4. *Acad.* (2. pr.) 12. 37. Assensio, quæ est in nostra potestate sita. *Id.* *Quinct.* 14. 46. Qui inter tot annos ne appellavit quidem Quinctium, quum potestas esset agendi quotidie. — d) Hoc est potestatis meæ, tuæ, etc. in mea, tua est potestate. *Liv.* 24. 39. Quum consulis ea de re jus ac potestatem esse, dixisset. Adde *ibid.* 37. — e) Esse in potestate alicujus, parere, subjectum esse, essere, o star soggetto, obbedire, soggettarsi. *Cic.* 6. *Phil.* 2. 4. Mittuntur legati, qui nuncient, ut sit in senatus

populique R. potestate. *Id. Quinct. 2. 6.* Cogitant, quid possit is, cuius in ditione ac potestate sunt. *Id. 1. Att. 10.* Magnopere confido, illum fore in officio et in nostra potestate. — f) *Habere familiam in potestate* dicitur dominus, qui servos suos in servitute apud se retinet, nec manumittit. In quibus causis servi ad questionem postulari poterant, velabatur dominus eos manumittere, ne manumissi et liberi facti, torqueri amplius non possent, ut *Ulp. docet Dig. 40. 9. 12.* Hinc apud *Liv. 8. 13.* Minucia Vestalis quum in suspicionem venisset impudicitiae, iussa est a pontificibus abstinere sacris, et familiam in potestate habere. Simile exemplum habes apud *Asccon. in Cic. Mil. 23.* ¶ 2. Speciatim, politica ratione, saepissime significat imperium, ditionem, jus, dominium, sive legitimum, sive non, sive privatum, sive publicum, *dominio, potere, impero.* *Nepos Pelop. 5.* Quum Thessaliam in potestatem Thebanorum cuperet redigere. *Liv. 24. 31. a med. Daret operam, ut eos in suam potestatem redigeret. procurasse d'averli nelle mani, in suo potere. et Cic. 4. Verr. 54. 136.* Scitute, in Timarchidis potestate sociorum populi R. liberos, bona fortunaeque omnes fuisse. et *ibid. 10.* A certis hominibus dominationem potestatemque omnium rerum queri. Sic *Forcellinus; ipse locum minime inveni. et 3. ibid. 38. 97.* Tenere aliquem in sua potestate ac ditione. Similiter *Id. ibid. 57. 150.* Venire in arbitrium ac potestatem ejuspiam. *Id. 3. Cat. 9. 21.* Haec omnia deorum immortalium nutu atque potestate administrari. *Id. 3. Nat. D. 36. 88.* Vis omnis deorum ac potestas. et *2. ibid. 11. 29.* Omnium rerum potestate dominatque dignissimus. ¶ 3. Item speciatim de imperio et jure magistratus. — 1.) Abstracte. — In sing. num. *Cic. pro leg. Manil. 24. 69.* Quidquid hac potestate praetoria possum. *Id. 1. Phil. 7. 18.* Qui togatus in republica cum potestate imperioque versatus sit. *Id. 6. Verr. 11. 9.* Imperium aut potestatem assequi. et *ibid. 5.* Sic *Forcellinus; ipse locum minime inveni.* Cum potestate aut legatione in provinciam proficisci. *Item ibid. 24. 53.* Palam per potestatem, uno imperio, ostiatim totum oppidum compilavit. *Id. Cluent. 27. 74.* Tribunus plebis iudicium pro potestate dimitti jussit. *Id. 4. Verr. 55. 138.* Censores dederunt operam, ut ita potestatem gererent, ut etc. *Liv. 2. 42.* Sollicitati et eo anno sunt dulcedine agrariae legis animi plebis. Tribuni plebi popularem potestatem lege populari celebrabant. *Nepos Cat. 2.* At Cato, censor cum eodem Flacco factus, severe praefuit ei potestati. — In plur. num. *Cic. 3. Legg. 3. 9.* Imperia, potestates, legationes, quum senatus creverit, populusve jusserit, ex urbe exeunto. *Id. 3. Herenn. 7. 14.* Quemadmodum habuerit in potestatisbus gerendis animum. Cf. *Sall. Jug. 63. Kritz.* Deinde ab eo magistratu alium post alium (*Marius*) sibi peperit, semperque in potestatisbus eo modo agitabat, ut etc. — 2.) Concreto, uti ajuunt, sensu, vel per metonymiam, potestas est ipse magistratus, praesertim civilis et provincialis. *Cic. 1. Tusc. 30. 74.* A magistratu aut ab aliqua potestate legitima evocatus. *Juvenal. 10. 100.* An Fidenarum, Gabiorumque esse potestas. *podestà, et Sueton. Claud. 23.* Jurisdictionem potestatis per provincias demandare. Adde *Plin. 9. Hist. nat. 8. 8. (26).* et *28. ibid. 6. 17. (59).* In conciliis ducum potestatumve. *Id. 29. ibid. 4. 20. (67).* Primum spondylum draconis aditus potestatum mulcere: dentes ejus mites praestare dominos potestatesque exorabiles. *Ammian. 27. 6.* Splendore nobilium circumdatus potestatum. *Salvian. 1. Gub. Dei 2.* Tunc illi (*veteres Romani*) pauperes magistratus, opulentiam rempublicam habebant; nunc autem dives potestas pauperem facit esse rempublicam. Huc pertinet et illud *Virg. 10. Aen. 18.* O pater, o hominum divumque aeterna potestas. scilicet Juppiter. ¶ 4. Item in rebus inanimis est natura, vis, potentia, natura. *forza.* *Lucret. 5. 1242.* Et simul argenti pondus, plumbeque potestas. et *ibid. 880. de centauris.* Et

alienigenis membris compacta potestas. *Al. V. Lachmann. ad h. 1. Vitur. 9. 4.* In his locis ita naturalis potestas architectata est. *Id. 7. 14.* Potestates colorum. *Virg. 12. Aen. 396;* et *Plin. 25. Hist. nat. 2. 5. (9).* Potestates vique herbarum demonstrare. *Gell. 1. 3. a med.* Ponderibus haec potestatisque presentibus, non vocabulorum appellationibus judicanda sunt. *Ulp. Dig. 9. 4. 1.* Quorum actionum vis et potestas haec est, ut etc. *Cajus ibid. 13. 4. 3.* Pecuniarum potestas. *valore, prezzo.* — Si de numeris sermo est, significat ipsius numeri plenitudinem. *Capell. 2. p. 26.* Quaternarius numerus suis partibus complet decadis ipsius potestatem, ideoque perfectus est, et habetur. *h. e. decas plena his quatuor numeris gradatim plicitis integratur, id est, uno, duobus, tribus, quatuor; ut ait Id. 7. p. 239. V. DYNAMIS.*

II.) Translate. ¶ 1. Aliquando potestas mentem ac rationem respicit. *Cato apud Gell. 7. 3. ante med.* Suadeo, uti haec res aliquot dies proferatur, dum ex tanto gaudio in potestatem nostram redeamus. *in noi stessi.* — Hinc exire de potestate, mentis impotem fieri, rationis usum amittere, *uscir di senno.* *Cic. 3. Tusc. 5. 11.* Nihil melius, quam quod est in consuetudine sermonis Latini, quum esse ex potestate dicimus eos, qui effrenati feruntur aut libidine, aut iracundia. et *moz.* Qui exisse ex potestate dicuntur, ideoque dicuntur, quia non sunt in potestate mentis, cui regnum totius animi a natura tributum est. et *4. ibid. 36. 77.* Iratos proprie dicimus exisse de potestate, id est de consilio, de ratione, de mente: horum enim potestas in totum animum esse debet. ¶ 2. Item potestas est licentia, facultas, commodum. *licenza, facoltà, possibilità, comodo, permesso.* — a) Generatim. *Ter. Andr. 1. 1. 24.* Nam is postquam excessit ex ephebis, Sosia, Liberioris vivendi fuit potestas. *Cic. 1. Fam. 7.* Quoties mihi certorum hominum potestas erit, quibus recte dem (*litteras*), non praetermittam. *Al. leg. facultas. Colum. 12. R. R. 59. 4.* Possunt tamen haec arida, si reliquorum non sit potestas, etiam singula caseo misceri. — b) Speciatim, *facere potestatem, licentiam, facultatem, commodum dare, dar licenza, facoltà, comodo, permettere.* *Cic. 3. Cat. 5. 11.* Si quid de his rebus dicere vellet, feci potestatem. *Id. 1. Phil. 15. 38.* Quae potestas si mihi saepius fiet, utar. *Id. Divin. in Q. Caecil. 14. 45.* Quoties ille tibi potestatem optionemque facturus est, ut eligas utrum velis. *Id. Rosc. Am. 27. 73.* Facio tibi interpellandi potestatem. *Id. 6. Verr. 66. 149.* Ego legem recitare, omnium mihi tabularum et litterarum fieri potestatem oportere. *darmi licenza di vedere tutte le scritture etc., dare in mia balia etc.* *Colum. 6. R. R. 27. 13. de equis.* Nam id praecipue genus pecudis amore natorum, nisi fiat potestas, noxam trahit. *se non si lascino star con loro.* — Et in re militari *Cæs. 3. B. G. 17.* Quotidie productis copiis pugnandi potestatem faciebat. *Justin. 2. 5. 10.* Non facientibus hostibus pugnae potestatem. — c) Item speciatim, *potestatem sui facere, praebere se, aditum ad se et copiam secum agendi dare, nec data opera latitare, lasciarsi vedere, o trovare, dar udiienza, accesso.* *Cic. 1. ad Q. fr. 2. 5.* Quum neque praetores diebus aliquot adiri possent, vel potestatem sui facerent. *Id. 8. Phil. 10. 31.* Facere omnibus conveniendi sui potestatem. Sic *Sueton. Tib. 34.* Offensus interpellari se ab iis, qui potestatem sui non habuissent. — Et in re militari *Cæs. 1. B. G. 40.* Ariovistus multos menses castris se ac paludibus tenuerat, neque sui potestatem faceret. *Nepos Ages. 3.* Laco autem quum videret hostes equitatu superare, nunquam in campo sui fecit potestatem, et his locis manum conseruit, quibus plus pedestres copiae valeret. Similiter *sui potestatem facere* apud *Cæs. 3. B. C. 1. est offrire il suo servizio nella milizia.* ¶ 3. *Potestas* est filia Palladis et Stygis apud *Hygin. fab. praem.*

POTESTATIVE, adverb. usu potestatis. *Cyprian. de Cen. Dom. init.* Impossibile est suam

animam ab inferno teneri, qui alienam potestative extraerat.

POTESTATIVUS, a, um, adject. potestatem habens. *Tertull. advers. Hermog. 19. sub fin.* Vocabulum, quod est ἀρχή, non tantum ordinativum, sed et potestativum capit principatum. *non solo di ordine, ma anche di merito.*

POTESTUR. V. POSSUM sub init.

POTHOS, i, m. 2. ποθος. ¶ 1. Est flos quidam aestivus, de quo haec *Plin. 21. Hist. nat. 11. 39. 167.* Sed maxime spectabilis potbos. Duo genera hujus: unum cui flos hyacinthi est: alteri candidius, qui fere nascitur (*Harduin. mallet jacitur*) in turulis, quoniam fortius durat. *Est autem Graeca vox, quae desiderium significat.* ¶ 2. *Pothos* fuit etiam signum a Scopis factum. *Id. 36. ibid. 5. 4. (n. 7).*

POTIIS, e, adject. potabile, ποτιμος, aptus ad potandum, potabilis. *Farro apud Non. p. 145. 4. Merc.* cuius verba in NIDUS retulimus. *Cael. Aurel. 5. Tard. 10. a med.* Aloe, vel styrae impositis igni aegros hiscere jusserunt, et rapti quodam potili nidorem transvorare. *h. e. bibentis more haurire.* *Id. 3. ibid. 8.* Potilis haustus.

POTINI. V. POTIS.

POTIO, onis, f. 3. bevanda, pozione, πομα, ποσος, actus bibendi, et ipsa res, quae bibitur, potus. ¶ 1. Generatim. *Cic. Cluent. 10. 30.* Quum ipse poculum dedisset, subito illa in media potione exclamavit, se maximo cum dolore mori. *Id. 1. Fin. 11. 37.* Quum cibo et potione fames sitisque depulsa est. *Id. 5. Tusc. 35. 100.* Ne mente quidem recte uti possumus, multo cibo et potione completi. *Id. Senect. 11. 36.* Tantum cibi et potione adhibendum, ut reficiantur vires, non opprimantur. — *Servus a potione, pincerna, coppiere,* qui et pocillator dicitur, et servus a cyatho, vel ad cyathum: est inter officia domus Augustae. *Inscript. apud Gruter. 578. 1. M. VLFIO AVG. LIB. PHAENIMO DIVI TRAIANI AVG. A POTIONE ITEM A LAGYNA ET TRICLINIARCHE LICTORI PROXIMO ET A COMMENT. BENEFICIORVM etc.* Ex his patet, servum a potione esse, qui poculum vel cyathum domino porrigebat; a lagyna, vel a lagena, qui in lagenis vinum purum a cellis vinariis deproplum ad mensam ferebat, idque pocillatori subministrabat; *triclinarycham* vero, qui totius convivii apparatus et triclinary ministerio praefectus erat. Priorem itaque Italice *coppiere* dixeris, alterum *bottigliere*, tertium *credenziere*. Hinc patet, hunc Phaedimum Trajani libertum, dum admodum puer esset, a potione; quum adolevisset, a lagena; quum ad virilitatem pervenisset, triclino Augusti praefuisse, innox eundem lictorem proximum (*V. LICTOR*), tandem a commentariis beneficiorum fuisse. *h. e. deputato al registro delle beneficenze del principe.* Adde alias apud *eumd. 552. 2. et 3.* ¶ 2. Speciatim dicitur de medicamento, quod bibitur, medicina in bevanda. *Plaut. Men. 5. 5. 21.* Quid cessas dare potioneis aliquid, priusquam percipit insaniam? *Cels. 4. 8.* Praeter cibos, qui urinam movent, potionesque ad id efficaces. *Plin. 20. Hist. nat. 13. 51. (140).* Rutam dederunt cum bitumine infriatam potioni, propter anbelitum. ¶ 3. De veneno. *Cic. Cluent. 14. 40.* Pharmacopola circumforaneus prima potione mulierem sustulit. ¶ 4. De philtro. *Horat. Epod. 5. 73.* Non usitatis, Vare, potionibus Ad me recurre.

POTIO, is, ivi, itum, ire. V. POTIOR, iris, init.

POTIONARIUS, a, um, adject. ad potionem pertinens. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tyr. p. 169.*

POTIONATUS, a, um. V. voc. seq.

POTIONO, as, atum, are, a. 1. Part. *Potionatus.* — Potionare est potionem dare. Hinc *potionatus* est qui potionem sumpsit, *abbeverato.* *Sueton. Cal. 50. a med.* Creditur potionatus a Caesonia uxore, amatoris quidem medicamento, sed quod in furorem verterit. (*Baumgarten.* aliique critici conjiciunt legendum *potione tentatus pro potionatus*). Hinc *Juvenal. 6. 615.* Et fu-

rere incipias, ut avunculus ille Neronis, Cui totam tremulis frontem Cæsonia pulli Infudit. *V. HIPPOMANES.* — De medicamentis. *Veget.* 1. *Veterin.* 46. Potionabis autem illos diuretica potione. *Adde* 34. et 38. et 3. *ibid.* 59. Sic *Pelagon. Veterin.* 1. 8. Jumentum potiona hac potione decocta.

PŌTIOR, Iris, Itus sum, iri, dep. 4. **Potio**, is, activa forma legitur apud *Plaut. Amph.* 1. 1. 23. Qui hodie fuerim liber, cum nunc potiviti pater servitutis. *h. e.* servituti subjecti, servire coegit. Hinc Part. **POTITUS** passivè, quod *V.* in fin. — In quibusdam personis ac temporibus apud poetas est tertiæ conjugat. *Virg.* 3. *Æn.* 55. Polydorum obruncat, et auro vi potitur. (sæpius apud poetas *potitur* invenies correpta pœnult. quam producta.) *Manil.* 4. 882. Et capto potimur mundo. *Ovid.* 13. *Met.* 130. Tuque tuis armis, nos te poteremur, Achille. *Catull.* 64. 402. Liber ut innuptæ poteretur flore juveniæ. *Auson. Epitaph.* 35. Fortis prægressis ut potereris equis. *Pacuvius* apud *Non.* p. 475. 29. *Merc.* Usi onere, credo, Achivi adhuc scæptrum patientur poti. pro potiri. *Adde Propert.* 2. 7. 64.; et *Val. Flacc.* 7. 54. *Servius* ad *Virg.* 3. *Æn.* 56. putat, decipi eos, qui potiris dicunt: quo significare videtur, potiris in tertia conjugat. esse dicendum. Etiam apud prosæ scriptores in optimis MSS. *poteremur* apud *Colum.* 1. *R. R.* 3. 12. et *poteretur* apud *Sueton. Cæs.* 64. extr. reperitur. testibus *Heins.* et *Burm.* ad *Ovid.* 13. *Met.* 130. De quantitate syllabæ pœnultimæ in potiri disputat *Alcim. Ep.* 51., quem consule sis. — Part. *Potius* I. b.; *Potitus* I. a. b., II. b. et in fin.; *Potiturus* I. a. c. et II. a.; *Potientus* I. c. — **Potior** est idem ac potis, *h. e.* potens, compos et dominus sio, acquirio, vindico, adipiscor, ἐπιπορεύω (It. *impadronirsi*, *impossessarsi*, *ottenere*, *acquistare*; *Et. entrer ou être mis en possession de*, *se rendre maître*, *s'emparer de*, *conquérir*, *atteindre*, *acquérir*, *obtenir*; *Hispan.* *conquistar*, *sujetar*, *dominar*; *Germ.* *e. Sache theilhaft werden*, *sich bemächtigen*, *sie bekommen*, *erreichen*, *erlangen*; *Angl.* *to be or become master of*, *gain possession of*, *acquire*, *obtain*).

1.) **Proprie.** — a) Cum Genitivo. *Cæs.* 1. *B. G.* 3. extr. Totius Galliæ sese potiri posse sperant. *Sall. Cat.* 47. Se tertium esse, cui fatum foret urbis potiri. *Id. Jug.* 75. Spe patrandi belli, si ejus oppidi potitus foret, naturam etiam vincere aggreditur. *Curt.* 3. 1. a med. Editam esse oraculo sortem, Asiæ potiturum, qui inexplicabile vinculum solvisset. *Id.* 5. 4. sub init. Inde vires imperii repetituri, si regionis potiri contigisset. *Liv.* 25. 14. Exsecratus seque et cohortem, si ejus vexilli hostes potiti essent. *Cic.* 4. *Herenn.* 25. 34. Atheniensium potiti sunt Spartiatæ. *Vellej.* 2. 25. 3. Sertorium et multos alios, potitus eorum, dimisit incolumes. *avendoli fatti prigioni.* *Cic.* 1. *Fam.* 7. ante med. Si exploratum tibi sit, posse te illius regni potiri. *Nepos Ages.* 2. Hic, simul atque imperii potitus est, persuasit Lacedæmoniis, ut etc. *Sil. It.* 15. 331. votique potitus. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 421. n. 388. XXXX. ANNOS NATA NEGIS POTIOR. *h. e.* xl. annos nata obiit. — b) Cum Ablativo. *Cic.* 2. *Off.* 23. 81. Clandestino introitu urbe est potitus. *Id.* 3. *Tusc.* 18. 41. Fore, ut natura iis potiens, dolore careat. *Cæs.* 1. *B. G.* 2. Perfacile esse totius Galliæ imperio potiri. et 3. *ibid.* 24. Sine ullo vulnere victoria potiri. et 1. *ibid.* 21. Impedimentis castrisque nostri potiti sunt. *Ovid. Heroid.* 14. 113. Ille ferax solus solio scæptroque potitur. *Sall. Jug.* 55. Ut hostium agro potiretur. *Id. ibid.* 76. Romani post dies quadraginta, quam eo ventum erat, oppido modo potiti. et *ibid.* 92. Denique multis locis potitus, ac plerisque exercitu incruento, etc. *Horat.* 2. *Od.* 3. 20. Divitiis potietur beres. *Liv.* 3. 8. Potiri prædâ. *Tac.* 2. *Ann.* 3. et 4. *Hist.* 73. regno. *Lucilius* apud *Priscian.* 10. p. 881. *Putsch.* Deficit alma Ceres, nec plebes pane potitur. *Nævius* *ibid.* thalamoque potitur. *Ovid.* 9. *Met.* 313. potiturque puerpera voto. — c) Cum

Accusativo. *Pacuvius* apud *Non.* p. 481. 32. *Merc.* Regnum potitur transmissu patris. *Accius* *ibid.*; et *Zucret.* 3. 1038. unus Homerus Scæptra potitus. *Cic.* 1. *Tusc.* 37. 90. Cur doleam si ad decem millia annorum gentem aliquam urbem nostram potituram putent? *Alti leg.* urbe nostra. *Cæs.* 2. *B. G.* 7. Hostibus spes potiundi oppidi discessit. *Id.* 3. *ibid.* 6. Qui in spem potiendorum castrorum veniant. *Adde Sall. Jug.* 41. extr. *Nepos Eumen.* 3. a med. Qui summam imperii potirentur. *Auct. B. Hisp.* 13. Oppidum potiri se posse sperarent. *Ovid.* 9. *Met.* 751. non se negat ipsa roganti, Nec tamen est potiunda tibi. *Id.* 3. *Fast.* 21. Mars videt hanc, visamque cupit, potiturque cupitum. *Tac.* 11. *Ann.* 10. sub fin. Potitus regiam. *Justin.* 6. 4. 8. Thebani victoriam potiti. Sic vulgati libri, probante *leep.*, alii victoria. *Id.* 9. 7. a med. Spectaculo pendentis ultionem potita est. — d) **Absolute.** *Cic. Senect.* 12. 39. Voluptatis avidæ libidines temere et effrenate ad potiendum incitantur. *Id.* 1. *Fin.* 18. 69. Potiendi spe inflammati.

II.) Translate potiri est tenere, frui, in potestate habere, possidere, goderè. — a) Cum Genitivo. *Potiri* rerum dicuntur, qui summum imperium alicubi obtinent, et summam rerum ad se trahunt. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 41. 126. Cleanthes solem dominari, et rerum potiri putat. *Id. Rosc. Am.* 25. 70. Prudentissima civitas Atheniensium, dum ea rerum potita est, fuisse traditur. *Nepos Att.* 9. Nemini in opinione veniebat, Antonium rerum potiturum. — *Potiri* etiam dicitur qui in malum incidit. *Ter. Phorm.* 3. 1. 5. Ne quid propter tuam fidem decepta poteretur mali. Ubi *Donatus*: Legitur et *potiretur*, quia *potior τῶν μέσων* fuit. *V.* infra *Auson.* sub b., *Accius* et *Gell.* sub c., et *Potitus* in fin. — b) Cum Ablativo. *Cic. Senect.* 14. 48. Bona ætas voluptatibus fruitor, quibus senectus si non abunde potitur, non omnino caret. *Liv.* 6. 33. Quoniam oppido potirentur. *Id.* 25. 11. Neque arcis tam munitæ expugnandæ viam cernere, neque in obsidione quidquam habere spei, donec mari potiantur hostes. *Tac.* 2. *Ann.* 42. Rex Archelaus quinquagesimum annum Cappadocia potiebatur. *Colum.* 10. *R. R.* 274. Et nunc inferno potitur Proserpina regno. — *Potitus monte* dicitur qui in ejus cacumen scandendo pervenit. *Ovid.* 5. *Met.* 254. Virgineumque Heliconæ petit: quo monte potita Constitit. Sic *Virg.* 11. *Æn.* 492. Qualis ubi abruptis fugit præsepia vinclis Tandem liber equus, campoque potitus aperto, etc. — *Potiri* est etiam amantum, quum amoris sui potentes fiunt et speratis fruuntur. *Ter. Heaut.* 2. 3. 81. Vis amare, vis potiri. *Ovid.* 1. *Art.* am. 711. Ut potiare, roga; tantum cupit illa rogari. et 3. *Met.* 405. Sic aniet iste licet, si non potiatu amato. — *Stat.* 1. *Theb.* 637. juvenes, qui cæde potiti. *h. e.* cædem admiserunt. *Auson. Edyll.* 15. in fin. Non nasci esse bonum, natum aut cito morte potiri. — c) Cum Accusativo. *Ter. Adelph.* 5. 4. 16. Hoc fructi pro labore ab his fero, odium: ille alter sine labore patria potitur commoda. et *ibid.* 22. Miseriam omnem ego capio: hic potitur gaudia. — Sic de malis. *Accius* apud *Donatum* ad *Ter. Adelph.* 5. 4. 16. feras potirentur plagas. *Gell.* 13. 1. a med. Elisa. quæ mortem per vim potita est. — d) **Absolute.** *Cic.* 7. *Att.* 12. An cuncter, et tergiverser, et iis me dem. qui tenent, qui potiuntur? — Hinc Part. præter.

Potitus, a, um, passivè quoque usurpatur, a potio, is, (*V.* init.); et potitus dicitur, qui in hostes incidit, et servitutum: ductum a Græcis, ut *Festus* p. 250. 32. *Müll.* monet, qui dicunt eadem ratione ἀπαρταίν δουλείας, aut κακού, quasi frui servitute, aut malo. *Plaut. Capt.* 1. 2. 41. Postquam gnatus tuus potitus est hostium. *Liv. Epid.* 4. 1. 5. et 35. Gnata mea hostium: est potita, neque ego nunc, ubi sit, nescio. Sic *Dig.* 4. 6. 15., 29. 1. 10. et *alibi*. Qui hostium potitus est. Similiter *Zucret.* 4. 766. mortis letique potitus. — Et cum Ablat. *Festus* loc. cit.

Potitus servitute apud antiquos dicebatur, qui, ut ait *Labeo*, servitutum servit.

PŌTIOR, ius, ōris, adject. *V.* voc. seq. **PŌTIS**, adject. indeclin. (cujus etiam Neutr. *Pote*). unde Comp. *Potior* sub *B.*, et Sup. *Potissimus* sub *C.*

A) **Posit.** **Potis** est qui potest. *δυνατός*, ut patet ex *Varron.* 5. *L. L.* 58. *Müll.* Et hi quos Augurum libri scriptos habent sic: *Divi qui potes*, pro illo quod *Samothracæ* *Ses:* *δυνατοί*. Cf. *Macrob.* 3. *Saturn.* 4. — Etsi neutrum *pote* usurpatum sit, ex his tamen, quæ sub 1.º allata sunt, apparet, *potis* cum omnibus generibus jungi, et cum plural. num., quamquam *Priscian.* 6. p. 708. et 15. p. 1009. *Putsch.* esse docuit hic, et hæc *potis*, et *hoc pote*.

1.º) **Potis** est vox fere poetica. — a) **Potis** est sæpissime occurrit *Ennius* apud *Cic.* 2. *Tusc.* 16. 38. Neque sanguis ullo potis est pacto profluens consistere. *Æditus* apud *Gell.* 19. 9. Istam non potis est vis sæva extinguere venti. *Virg.* 11. *Æn.* 148. At non Euandrum potis est vis ulla tenere. *Ter. Heaut.* 2. 3. 79. Enimvero reticere nequeo: multimodis injuriis Clitipho, neque ferri potis est. *Zucret.* 2. 912. Nec manus a nobis potis est secreta, neque ulla Corporis omnino sensum pars sola tenere. et *ibid.* 850. Quoad tunc et potis est reperire. *Virg.* 9. *Æn.* 795. nec tendere contra Ille quidem hoc cupiens potis est per tela virosque. *Ter. Eun.* 2. 2. 32. Sectari jussi, si potis est. *Id. Adelph.* 4. 1. 5. Ita fiat, et istoc si quid potis est rectius. *Zucret.* 1. 451. Coniunctum est id, quod nusquam sine perniciali Discidio potis est sejungi seque gregari. et 5. 719. Nec potis est cerni, quod cassum lumine fertur. *Catull.* 76. 24. Non jam illud quero, contra ut me diligit illa, Aut, quod non potis est, esse pudica velit. *Id.* 72. 7. Qui potis est? inquis. *h. e.* quomodo fieri potest. — b) In plurali numero. *Varro* 2. *R. R.* 2. Ut videamus, quid pastores potis sint. *Plaut. Pæn.* 1. 2. 17. Dæ plus satis dare potis sunt. *Ennius* apud *Festum* p. 333. 3. *Müll.* Spero, si spes (h. e. spes in plur. num.) quidquam prodesse potis sunt. — c) Et abjecto verbo *Ennius* apud *Diomed.* 1. p. 381. *Putsch.* Quis potis ingentes oras evolvere belli? *Virg.* 3. *Æn.* 671. Nec potis Ionios fluctus æquare sequendo. — d) **Potin'** (It. *puoi tu? si può?*) potis ne es? potes ne? Vox familiaris et poetica. *Ter. Andr.* 2. 6. 6. Potin'es mihi verum dicere? *Plaut. fragm.* apud *Gell.* 7. 7. Potin'es tu homo facinus facere strenuum? *Id. Amph.* 3. 2. 22. Potin'es ut abstineas manum? *At Fleckeisen.* omisit es. *Id. Pæn.* 4. 2. 94. Potin' ut taceas? *Ter. Adelph.* 4. 1. 23. Potin' ut desinas?

2.º) **Pote** est vox tere poetica. *Voss.* 1. 4. de *Grammat.* c. 21. vult esse adjectivum, et positionem neutram masculini *potis*: quamvis fateatur etiam cum masculinis nominibus jungi, et *potis* cum neutris. *Forcellinus* vero ait *pote* esse idem quod *potest*, *potis* est, abjectis per apocopen ultimis litteris. — a) **Pote** frequenter occurrit. *Ter. Adelph.* 2. 3. 11. Nihil *pote* supra. Ubi *Donatus*: Subaudiendum est *esse*, vel *dici*. Ut *pote* pro *potis*, et *mage* pro *magis*, τῶ ἀρχαίω. *Zucret.* 3. 1079. Nec devitari letum *pote*, quin obeamus. *Val. Flacc.* 4. 680. nec eniti remis *pote*. *Propert.* 2. 1. 46. Qua *pote* quisque, in ea conterat arte diem. *Varro* apud *Non.* p. 183. 6. *Merc.* Viget, veget, ut *pote* plurimum. *Id.* 2. *R. R.* 2. 6. Nec non emptor *pote* ea empto vendito illum damnare. *Pers.* 1. 56. Qui *pote?* vis dicam? nugaris. come *può essere?* et *Catull.* 98. 1. In te, si in quemquam, dici *pote*, putide *Vetti*, *Id.* quod etc. et 67. 11. Nec peccatum a me quisquam *pote* dicere quidquam. *Id.* 76. 16. Hoc facito, sive id non *pote*, sive *pote*. *h. e.* sive *potest fieri*, sive non *potest*. *Martial.* 9. 16. quid *pote* simplicius? — *Uurpat* et *Cicero*, sed in familiari sermone, ut *Brut.* 46. 172. Hospes, non *pote* minoris. *h. e.* vendi non *potest*. *Id.* 13. *Att.* 38. Ille quidquam *pote* impurius? *h. e.* *potest fieri aut esse*. — b) **Quam pote**, quantum fieri potest. *Apul.* 1. *Met.*

Aufugiamus istinc quam pote longissime. et 2. *ibid.* Quam pote tuleri ab ejus aspectu. — c) Hinc pote est, fieri potest, è possibile. *Catull.* 42. 16. Quod si non aliud pote est, ruborem Ferreo canis exprimamus ore. Tribuunt etiam *Arnobio* multis in locis l. 2. 4. 6. et 7., sed ubique alii potis reponunt. — *Upote V.* suo loco.

B) Comp. *Potior, ius, oris*, est quasi plus potens, potentior, atque adeo melior, præstantior, *migliore*, *ἄριστον*, *βελτίων*. — a) De hominibus *potior* dicitur is, qui jure aliquo, auctoritate, potentia, gratia, aliave re præstat, et potentior est. *Pet. Poeta* apud *Cic.* 4. *Tusc.* 32. 69. Dicere audeat, conjugem se habuisse illum, amor quem dederat, qui plus pollet, potiorque est patre. *Cic. Amic.* 5. 19. Itaque cives potiores, quam peregrini; et propinqui, quam alieni. *Tibull.* 1. 6. 33. At tu, qui potior nunc es, mea furta caveto. h. e. prior et felicior in amore, apud amicam gratiosior. Sic *Horat. Epist.* 15. 14. Non feret, assiduus potiori te dare noctes. *Ter. Phorm.* 3. 2. in *fin.* Si mihi prior tu attuleris, mea lege utar, ut potior sit, qui prior ad dandum est. *Paul. Dig.* 18. 1. 34. a med. Ut in judicio possessionis potior esset. *Adda ibid.* 20. tit. 4. *cujus inscriptio* qui potiores in pignore, etc. *Imp. Antonin. Cod.* 8. 18. 4. Si fundum pignori accepisti, antequam reipublicæ obligaretur, sicut prior es tempore, ita potior es jure. *Liv.* 1. 48. Ille (*Tarquinius*) ferociter ad hæc: Se patris sui tenere sedem, multo, quam servum, potiozem filium regis regni heredem. *Justin.* 43. 2. 1. Numitor et Amulius regno potiti sunt. Sed Amulius quum vi ætate potiozem Numitorem oppressisset, etc. *Plaut. Pseud.* 4. 1. 17. Numquam edepol erit ille potior, quam ego. h. e. præstantior. *Cic.* 10. *Fam.* 3. Nemini concedens, qui tibi vetustate necessitudinis potior possit esse. h. e. conjunctior. — Sequente qui cum Conjunct., ita ut potior sit dignior. *Liv.* 26. 31. Posim et Mericum Hispanum, quibus tantum crederem, potiores habui. — b) De rebus physicis et abstractis *potior* est melior, præstantior, antiquior, prior. *Varro* 1. *R. R.* 15. 1. *de ulmo.* Nulla potior serenda. h. e. nulla prior, nulla magis. *Horat.* 1. *Ep.* 10. 14. Novistine locum potiozem rure beato? *Id.* 2. *Od.* 14. 26. ei: merito Tinget pavilmentum superbo, Pontificum potioze cœnis. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 22. 43. (153). Succus potior. h. e. in medicina utilior. *Sall. Jug.* 8. Homines novi atque nobiles, quibus divitiis bono honestoque potiores erant. *Id.* *ibid.* 16. *extr.* Altera (*Numidæ pars*) specie, quam usu potior. *Id.* *ibid.* 71. Illi turpis vita integra fama potior fuit. *Cæs.* 1. *B. G.* 8. Semper se reipublice commoda privatis necessitatibus habuisse potiora. *avere preferito.* *Cic.* 10. *Phil.* 9. 19. Mors civibus Romanis semper fuit servitute potior. *Id.* *Topic.* 2. 6. Inventendi artem, quæ Topicè dicitur, quaque ad usum potior erat, et ordine naturæ certe prior, totam reliquerunt. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 7. Militia est potior. *Id.* *Epod.* 16. 17.; et *Virg.* 4. *Æn.* 287. Potior sententia. *Horat.* 4. *Od.* 6. 24. ducti potioze alite muri. con *migliori auspicii.* *Liv.* 7. 27. Fides tamen publica privatis difficultatibus potior ad curam senatui fuit. — Et neutri. *potius* apud *Cic.* 6. *de republ.* 9. Quum in Africam venissem, nihil mihi potius fuit, quam ut Massiniam convenirem. non *ebbi cosa più premurosa.* et *Id.* 3. *Orat.* 22. 82. Illa semper potiora duxisti, quæ ad sapientiam spectarent. *Curt.* 4. 1. a med. Quum primas spes fortuna destituit, futura presentibus videntur esse potiora. *Nepos Alcib.* 2. *extr.* Odiosa multa delicate jocoseque fecit, quæ referremus, nisi majora potioraque haberemus.

C) Sup. *Potissimus* est optimus, præcipuus, singularis, *ottimo*, *principale*, *speciale*, *singolare*, *unico*. — a) De hominibus. *Plaut. Men.* 2. 3. 7. Ecceum video, qui mihi est usui, et plurimum prodest: item huic ultro fit, ut meret, potissimus nostræ domi ut sit. *il più ben veduto.* et *Stat.* 4. *Theb.* 627. cur Lectus ego au-

guria? tantisque potissimus umbris Qui ventura loquar? *Sall. Jug.* 94. *Kritz.* Ipse cum illorum armis sequi, quæ dubia nisu videbantur, potissimus tentare. h. e. omnium primus. *Alii leg.* potissimum. *Liv.* 5. 12. Nec satis constat, cur primus ac potissimus ad novum delibandum honorem sit habitus. *Tac.* 14. *Ann.* 65. Potissimos libertarum veneno interficere. — b) De rebus physicis et abstractis. *Cic.* 1. *Invent.* 12. 17. Comparatio, in qua per contentionem, utrum potius, aut quid potissimum sit, quaeritur. *Liv.* 26. 40. Primum ac potissimum omnium ratus (*Lævinus*) Syracusis nova pace inconditas res componere. *Stat.* 3. *Silv.* 1. 20. Quid tuus ante omnes, tua cura potissima, Gallus? *Plin.* 14. *Hist. nat.* 2. 4. (24). Potissima nobilitas vitibus venaculis Italiae. *Plin.* *alter* 4. *Ep.* 14. in *fin.* Si hoc opusculum nostrum aut potissimum esset, aut solum. *Tac.* 1. *Ann.* 15. Etsi potissima arbitrio principis, quædam tamen studiis tribuum liebant. *le cose più importanti.* et 4. *ibid.* 16. Potissimam causam afferebat. *Quintil.* 12. 3. 1. Ut semel, quod est potissimum, dicam. *Alii leg.* potissimum.

POTISSIMÉ vel potissime, adverb. idem ac potissimum, nondum certis exemplis confirmari potest. Nam apud *Cic.* *Mur.* 2. 4. Si-patronus huic causæ publice constitueretur, is potissime honore affecto defensor constitueretur, qui etc. *Codices habent potissimo; § 3. præcedunt verba is potissimum consul: hinc et § 4. restituendum est potissimum. V. Madvig, Opusc. Acad. alt. p. 369. et Hand. Tursell. vol. 1. p. 521. Similiter apud Cels.* 3. 6. *circa med.* Qua mole plerique ægros in ipso impetu febris potissimeque ubi ardens ea est, male habent. *Codices exhibent* Qua male pessimeque: unde *Pantinus leg.* Qua male plerique ægros in ipso impetu febris, pessimeque ubi ardens ea est, habent.

POTISSIMUM vel potissimum, adverb. vel adjectiva forma in adverbialium usum adhibita, et significat rem aliquam ceteris omnibus præferri, scil. est idem ac præ ceteris, maximo opere, maxime, præcipue, *μάλιστα* (It. *sopra tutto*, *specialmente*, *principalmente*; Fr. *principalement*, *par-dessus tout*, *de préférence*; Hisp. *principalmente*; Germ. *am vorzüglichsten*, *hauptsächlichsten*, *am stärksten*, *am liebsten*; Angl. *most of all*, *especially*, *principally*, *peculiarly*). *Plaut. Trin.* 4. 2. 38. Multa simul rogitas: nescio quid expediam potissimum. *Id.* *Merc.* 2. 4. 15. Responde, quo leto censes me ut peream potissimum. *Ter. Andr.* 2. 6. 23. Quem vocabo ad cœnam meorum æqualium potissimum nunc? *Cæs.* 2. *B. C.* 43. Taeta erat contentio, qui potissimum ex magno numero conscenderent, ut etc. *Sall. Jug.* 16. Quid agam? aut quo potissimum infelix accedam? *Cic.* 1. *Legg.* 7. 21. Ab eo nobis ordianda est potissimum. *Id.* 5. *Tusc.* 4. 12. E quibus nos id potissimum consecuti sumus, ut etc. *Nepos Miltiad.* 1. Quo potissimum duce uterentur. *Id.* *Att.* 3. In ea potissimum urbe natus, quæ etc. *Cic. Cœl.* 14. 33. Existat igitur ex hac ipsa familia aliquis ac potissimum Cæcus ille. *Liv.* 3. 64. Duilio potissimum sorte eventit. *Plaut. Pseud.* 1. 5. 45. Decet innocentem, qui sit, atque innoxium servum superbum esse apud herum potissimum. *Id.* *Asin.* 5. 2. 52. Si domum redierit hodie, osculando ego ulciscar potissimum. *Cic.* 1. *Nat. D.* 3. 6. Multis etiam sensi mirabile videri, eam nobis potissimum probatam esse philosophiam, quæ lucem eriperet. h. e. maxime probatam. — Putant adhiberi in comparatione plurium, et potius duorum tantum. *Cic.* 3. *Herenn.* 2. 2. Deliberationes partim sunt hujusmodi, ut quaeratur, utrum potius faciendum sit: partim hujusmodi, ut, quid potissimum faciendum sit, consideretur. Utrum potius, hoc modo: Carthago tollenda, an relinquenda videatur. Quid potissimum, hoc pacto: ut si Hannibal consulat, in Italia remaneat, an domum redeat, an in Ægyptum profectus etc. Sed contra est illud *Cic.* 2. *Invent.* 58. 174. Ut quamquam præstet honestas incolumitati, tamen, utri potissimum consulendum sit, deliberetur.

POTISSO, as, are, a. 1. frequentat. idem ac potare. *Plotius (M. Claud.) Sacerd.* 1. p. 431. ed. *Keil.* Sunt frequentativa tantum sine verbi substantia, ut *græcisco*, *pétrisso*: quædam utrumque gradum frequentativum habent sine verbi substantia, ut *potisso*, *poto*. Sic, nullo auctore laudato.

POTISSUM. V. POSSUM sub init.

POTITO, as, are, a. 1. bere spesso, frequentat. a *poto*, as, sæpe hibo, bibere consuevi. *Plaut. Amph.* 1. 1. 105. Patera, qui Pterela potitare rex solitus est. *Id.* *Asin.* 4. 1. 26. Tecum una postea æque pocula potitet. *Id.* *Mil. glor.* 3. 2. 23. Alii ebrii sunt, alii poscam potitant.

POTITOR, oris, m. 3. qui alicujus rei potitur. *Val. Max.* 3. 2. n. 20. Hannibalem paulo ante spe sua Capuæ potiozem, ne castrorum quidem suorum potentem esse passa est trium virorum fortis temeritas.

POTIUS, a, um. V. POTIOR, iris.

POTIUNCULA, æ, f. 1. picciola bevanda, parva potio. *Sueton. Domit.* 21. Ut modicam in ampulla potiunculam sumeret. *Petron. fragm. Tragur.* 47. *Burmamn.* Sabinde castigamus crebris potiunculis risum.

POTIUS, adverb., quod rem præferendam significat, et non tam rei conditionem, quam iudicium de ea factum significat; est autem idem quod magis, prius, citius, *μᾶλλον* (It. *più tosto*; Fr. *plutôt*, *de préférence*; Hisp. *antes*, *primero*; Germ. *lieber*, *mehr*, *vielmehr*, *vorzüglicher*; Angl. *rather*). Occurrit — a) Absolute *Plaut. Autul.* 4. 6. 15. Certum est, malam rem potius quam cum lucro. *Ter. Heccyr.* 5. 1. 27. Sed scin, quid volo potius, sodes, facias? *Cic.* 1. *Off.* 29. 103. Neque enim ita generati a natura sumus, ut ad ludum et iocum facti esse videamur: ad severitatem potius et ad quædam studia graviora atque majora. *Id.* 2. *Orat.* 78. 317. In oratione non vis potius, sed defectatio postulat. *Vocabulum potius inter-polatum putat Ernestius. Liv. præfat. extr.* Cum honis potius omnibus votisque inciperemus. *Horat.* 2. *Od.* 9. 17. desine mollium Tandem querelarum, et potius nova Catonum Augusti tropæa Cæsaris. *Ulp. Dig.* 1. 5. 16. Quæstio ergo facti potius, non juris. — Et cum particulis *vel*, *sive*, *aut*, *ac*, *que*, ut apud *Cic. Brut.* 85. 290. Cum Attico Lysie Catonem nostrum comparabas, magnum mehercule hominem, vel potius summum et singularem virum. *Id.* *Quinct.* 25. 80. O hominem fortunatum, qui ejusmodi nuncios, seu potius pegasos habeat. *Quintil.* 5. 10. 14. Non enim longum tantum, sed etiam impossibile, aut potius infinitum est. *Cic.* 1. *Off.* 20. 68. Nec vero imperia expetenda: ac potius non accipienda interdum. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 18. 56. Primum quidem me ad Democritum vocas, cui non assentior, potiusque refello. — b) Sequente *quam*. *Ter. Eun.* 5. 1. 56. Visne interea, dum venit, domi upperiamur potius, quam hic ante ostium? *Cæs.* 1. *B. G.* 45. Neque se iudicare, Galliam potius esse Ariovisti, quam populi R. *più tosto che.* et *Cic.* 2. *Tusc.* 22. 52. Perpressus est omnia potius, quam conscius indicaret. *Id.* *Sext.* 20. 45. Jecissem me ipse potius in profundum, ut ceteros conservarem, quam illos in magnum vitæ discrimen adducerem. *Id.* 7. *Att.* 7. *ad fin.* Depugna, inquis, potius, quam servias. *Sall. Jug.* 24. Ego quidem velle et hæc, quæ scribo, et illa, quæ antea in senatu quaestus sum, vane forent potius, quam miseria mea fidem verhis faceret. — Et cum part. *ut*, scil. *quam ut.* *Liv.* 6. 28. Locum, insignem memoria cladis, irritaturum se potius ad delendam memoriam dedecoris, quam ut timorem faciat, ne etc. *Id.* 9. 14. Deceptos potius (*dixerunt*), quodcumque causas ferat, passuros, quam ut sprevisse pacis auctores Tarantinos videantur. *Justin.* 5. 10. 1. Quum exercitus fugeret, Thiasybulus exclamat: cur se victorem fugiant potius, quam ut vindicem communis libertatis adjuvent? — c) *Quam potius*, potius quam. *C. Titius apud Macrob.* 2. *Saturn.* 12. Quid mihi negotii est cum istis nugacibus, quem potius potamus mul-

sum, etc? *An legendum quin? Virg. Cop. 5.* Quid jurat æstivo defessum pulvere abesse, Quam potius bibulo decubuisse toro? — d) Interdum omittitur. *Plaut. Rud. 4. 4. 70.* Tacita, bona est mulier semper, quam loquens. *Id. Men. 5. 1. 26.* Quin vidua vivam, quam tuos mores perferam. *Nepos Datam. 8.* Tamen statuit congruere, quam cum tantis copiis refugere. *Sall. Cat. 9.* In pace vero, quod beneficiis, quam metu imperium agitabant. *Val. Flacc. 7. 428.* idque sedet, quam non quæcumque subire Patris iussa tui. — e) Interdum redundat. Cum verbis præstat, malle. *Ter. Adelph. 2. 2. 13.* Verum ego numquam adeo astutus fui, Quin quidquid possem, malle auferre potius in præsentiam. *Cic. Pis. 7. 15.* Ut emori potius, quam servire præstaret. *Nepos Con. 5.* Potius patriæ opes augeri, quam regis maluit. *Cato apud Cic. 15. Fam. 5.* Quod si-casum potius, quam te laudari mavis, etc. Huc pertinet et illud *Justin. 3. 7. 15.* Indutias, quas proprio nomine condiderant, ex sociorum persona rumpebant, quippe quasi minus perjurii contraherent, si ferrent sociis auxilia potius quam si ipsi aperto prælio dimicassent. — Cum Comparativo. *Varro 2. R. R. 10. 2.* Oportet esse omnes (pastores) sub uno magistro pecoris: eum, esse majorem natu potius quam alios. *Cajus Dig. 50. 17. 167.* Favorabiliores rei potius, quam actores habentur. — f) Potius est, magis est. *African. Dig. 46. 1. 21.* Si vero sdejubeat in obligationem naturalem suam, potius est, ut nihil agatur. *V. MAGIS.* Hic tamen potius adjective accipi posse videtur.

PŌTO, as, avi (et potus sum), atum (et potum), are, a. 1. De altero præterito *Varro apud Gell. 2. 25.* A cæno, et prandeo, et potio, et cænatus sum, et pransus sum, et potus sum dicimus. *V. Potus in fin. hujus vocis.* — Part. Potans sub *A. II. 1.*; Potaturus sub *A. 1.* et sub *B. 1.*; Poturus sub *A. I.* et *II. 2.* et sub *B. I.*; Potandus sub *A. I.* — Part. Potatus legunt nonnulli apud *Cic. 5. Tusc. 5. 13.*, *Cels. 4. 19.* sub fin. et *Plin. 2. Hist. nat. 103. 106.* (230), sed ubique alii potus reponunt. *Priscian. 11. p. 920. Futsch.* Præterea dubitabatur, utrum potatu, potaturus et potatus secundum analogiam, an potu, poturus per syncope melius dicitur, quæ in usu sunt. Incertam vocis lectionem confirmant *Gargil. de pomis apud A. Mium in Class. Auct. T. 3. p. 422. ad fin.* Gummi earum (ceresiarum) cum mero potatus calculos frangit. *Cassiod. 8. Variar. 32.* Ut aliqui fontes potati animalibus reddant varium colorem. Sic *Vulgat. interpr. Eccli. 31. 36.* Vinum moderate potatum, et *Cyprian. Cruc. 52.* Et male potatum tandem evomuisse saporem. — Porro Potatus est etiam is, cui potus datus est, abbeverato. *Vulgat. interpr. 1. Cor. 12. 13.* Et omnes in Spiritu potati sumus. Adde *Tertulliani loc. cit. in SPUTAMENTUM.* — Potare, a Græco inusit. πῶω, unde πῶωα, πῶως, πῶωα, πῶωτος, etc. est bibere, πῶωω (II. bere; Fr. boire; Hisp. beber; Germ. trinken; Angl. to drink). Usurpatur autem A) Active; et B) Neutorum more.

A) Active.

I.) Proprie. — a) Cum Accusativo liquoris, quem quis potat. *Cæcilius apud Gell. 2. 23. a med.* Ut devomas, vult, quod foris potaveris. *Virg. 3. G. 463.* Et lac concretum cum sanguina (*Gelonus*) potat equino. *Horat. 1. Od. 20. 1.* Vile potabis modicis Sabinum Cantharis. et *2. Sat. 3. 116.* acre Potet acetum. *Ovid. Heroid. 15. 198.* Cum dis potandas nectara miscet aquas. *Sueton. Ner. 48.* Aquam potaturus manu hausit. *Martialis. 14. 100.* Potasti testa Bætica vina mea. *Plin. 14. Hist. nat. 5. 7. (58).* Vinum poturus memento te bibera sanguinem terræ. *Colum. 6. R. R. 7. 4.* Medicamentum potandum præbent. *Plin. 8. Hist. nat. 43. 68.* (169). de asinis. Nec nisi assuetos potant fontes, quæ sunt in pecuariis. — *Plaut. Rud. 2. 7. 28.* Ut edormiscam hanc crapulam, quam potavi præter animi sententiam. — b) Cum Accusativo persone est

causativum, far bere, dare a bere. *Theod. Priscian. lib. 2. part. 1. c. 4.* Diebus pluribus ex mellicrato aut hyssopum, aut rutam viridem decoquam, et ex hoc frequenter eos potabo. *Cf. Vulgat. interpr. Ps. 59. 5.* Potasti nos vino compunctionis.

II.) Translate. ¶ 1. De inanimis dicitur, et est humore imbuti. *Lucret. 4. 1121.* Vesitis sudorem potat. *Plin. 9. Hist. nat. 38. 62.* (134). Quinis lana potat (purpuræ colorem) horis, rursusque mergitur carminata, donec omnem ebibat saniem. *Horat. 1. Ep. 10. 27.* potentia vellera fucum. ¶ 2. Poetice potare flumen aliquod dicuntur, qui ejus accolæ sunt. *V. BIBO. Seneca Hippol. 57.* Pettur telis fera, quæ gelidum potat Araxen. *Claudian. Cons. Mall. Theod. 286.* somipes, qui splendida potat Stagna Tagi. *Id. 2. in Eutrop. 250.* pro Rheno potaturus Halyn.

B) Neutorum more. ¶ 1. Generatim. *Plaut. Pseud. 5. 2. 27.* rs. Redi modo: non eris deceptus. si. Redeo. rs. Mecum i potatum. *Ter. Phorm. 5. 5. 8.* Nam potaturus est apud me. *Cic. Brut. 83. 288.* Si potare velit, de dolio sibi hauriendum putet. *Id. fragm. apud Ammian. 15. 12.* Gallos post hæc dilutius esse poturos. *Virg. 7. Ecl. 11.* Huc ipsi potum veniunt per prata juveni. *Plin. 27. Hist. nat. 13. 109.* (136). Semen Smyrni hydropicis datur potu. *Id. 11. ibid. 37. 45.* (126). Urorum cornibus barbari potant. *Colum. 12. R. R. 53. 3.* Dabitur potantum imbecillis bobus. ¶ 2. Speciatim et sæpe est large vino indulgere, poculis deditum esse, sbeazzare. *Ter. Adelph. 1. 2. 37.* Obsonat. potat, olet unguenta de meo. *Seneca Ep. 122. ante med.* Ut in ipso pæne balnei limine bibant, imo potent. *Sall. Cat. 11.* Ibi primum inusuevit exercitus populi R. amare, potare, signa, tabulas pictas mirari, etc. *Cic. 5. Tusc. 41. 118.* Frui cum aliis voluptate potandi. *Id. 2. Phil. 27. 67.* Potamus erat aleatoribus referta, plena ebriorum: totos dies potabatur. Adde *Plaut. Men. 3. 2. 11.* Sic *Horat. 2. Sat. 8. 3.* De medio potare die. *Id. 2. Od. 11. 16.* Assyrioque nardo Potamus uncti. — *Plin. 8. Hist. nat. 2. 2. (5).* de elephantis. Plenis hominum tricliniis, accubitum iere per lectos ita libratis vestigiis, ne quis potantium attingeretur. h. s. convivarum. — Hinc

Potus, a, um, particip. ¶ 1. Active (*V. Potus sum init.*) est Italice chi ha ben bevuto, qui potavit. *Ter. Hecyr. 1. 2. 64.* Plus potus adolescens. *Cic. 7. Fam. 22.* Etsi donum bene potus, seroque redieram. *Id. Mil. 21. 56.* Adde inscitiam pransi, poti, oscitantis ducis. *Horat. 4. Od. 13. 5.* Anus pota. *Ovid. 3. Art. am. 753.* Etsi turpis eris, formosa videbere potis. *Id. 6. Fast. 682.* Potaque se Tibur turba redire putat. ¶ 2. Passive bevuto, potatus. *Cic. Brut. 11. 43.* Sanguine tauri poteo. *Ovid. 4. Fast. 68.* tanto est Albula pota deo. *Horat. 3. Od. 15. 16.* Cadi face tenuis poti. *Plin. 23. Hist. nat. 8. 75.* (144). Amygdalæ ex aqua potæ. *Id. 20. ibid. 21. 86.* (234). Radix pota vino. et *ibid. 23. 93.* (252). Semen potum e vino. *Id. 23. ibid. 8. 78.* (150). Nuces in aqua mulsa potæ.

PŌTOR, oris, m. 3. potator, bevitor, πῶωτης.

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Horat. 1. Ep. 19. 2.* Nulla placere diu, nec vivere carmina possunt, Quæ scribuntur aquæ potioribus. ¶ 2. Speciatim et sæpe est vino indulgens, bibax, ebriosus, beone. *Horat. 2. Sat. 3. 58.* Tostis marcentem squillis recreabis, et Afra Potorem cochlea. et *ibid. 8. 37.* acres potores. *Martial. 6. 78.* Potor nobilis. *Propert. 1. 16. 5.* Janua nocturnis potorum saucia risis. *Plin. 23. Hist. nat. 8. 75.* (145). Quinis amygdalis præsumptis ebrietatem non sentire potores. et *ibid. 4. 50.* (96). Potores certaturi. et *20. ibid. 23. 99.* (263). Cardui radix potioribus sitim facit.

II.) Translate. *Horat. 2. Od. 20. 20.* Rhodanique potor. h. e. Rhodani accola.

PŌTORIUM, li, n. 2. *V. voc. seq. in fin.*

PŌTORIUS, a, um, adject. da bere, πῶωτος, ad potandum pertinens. *Plin. 36. Hist. nat. 7. 12.* (52). Potoria vasa. *Pompon. Dig. 34. 2. 22.* Potorium argentum. *Arnob. 6. 25.* In Liberi

dextera pendens potioris cantharus. *Pelagon. Veterin. 21.* Sil potorium. h. e. liquido. — Præpositus auri potorii inter officia domus Augustæ fuit, qui cyathorum aureorum curam habebat. *Inscript. apud Gruter. 1111. 13. M. VLPVS AVG. LIB. HIERAX PRÆFENSIVS AVRT POTORII CAESARIS N. Sic alia apud eund. 582. 9. PARTENIVS CAESARIS N. AB ARGENTO POTORIO. Alia apud Murat. 895. 2. T. FLAVIVS AVG. L. VENVSIVS AB AVRO POTORIO.* — Hinc

Potorium, ū, n. 2. absolute, substantivorum more, est vas potorium, poculum, tazza, bicchiere, gotto, πῶωριον. *Plin. 37. Hist. nat. 2. 6.* (17). Potoria gemmata. *Id. 33. ibid. 10. 47.* (136). aurea. et *ibid. 12. 55.* (157). parvula.

POTRIX, icis, f. 3. bevitrice, πῶωτις, quæ potat, ebriosa. *Phædr. 4. 25.* Potrici plenam antiquis apothecam cadis.

PŌTŪLENTUS vel poculentus, a, um, adject.

¶ 1. Est potui aptus. *V. POCULENTUS.* ¶ 2. Item ubriaco, bene potus, ebrius. *Sueton. Oib. 2.* Ferebatur et vagari noctibus solitus. atque invalidum quemque obvium, vel potulentum corripere. *Apul. 3. Met.* Quum a cæna me serius aliquanto reciperem. potulentum alloquin.

PŌTŪRA, æ, f. 1. potio. Legitur apud *Varron. 4. L. L. 5. edit. vet.*, sed *Scalig. et alii* aliter.

PŌTUS, a, um. *V. POTO.*

PŌTUS, i, m. 2. puer delicatus: a πῶωτος, quatum præputium, tum ipse penis significatur: vel ab Hebr. פֹּט pot, pudendum muliebre, Italice

potta; nam in loco *Virg.* mox citando significat puerum meritorium, qui loco feminæ habetur. *Virg. Catal. 9.* Dispeream, nisi me perdidit iste potus. Sin autem præcepta velant me dicere, sane Non dicam; sed, me perdidit iste puer. *V. Ibi Scalig., et Voss. Etymol. in Præputium. V. et PŪTILLUS.* Ceterum Ribbekius Scaligerum secutus pro potus legit putus.

PŌTUS, us, m. 4. est potio, bevanda, πῶωτις, πῶωα.

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cic. 1. Divinat. 29. 60.* Immoderate obstupefacta potu atque pastu. *Cels. 2. 13. extr.* Illud scire oportet, omne ejusmodi medicamentum, quod potui datur, non semper ægris prodesse, semper sanis nocere. *Plin. 26. Hist. nat. 3. 8.* (17). Medicamentorum potus stomacho inimici. *Id. 22. ibid. 25. 82.* (164). Potus ex frugibus fiunt. *Tac. Germ. 23.* Potui est humor ex hordeo in quadam similitudine vini corruptus. *Plin. 8. Hist. nat. 42. 65.* (162). Potum exiguum equis imperitari. *Id. 9. ibid. 15. 17.* (46). Elephanti ad potus venientes. *Id. 32. ibid. 4. 14.* (34). Squamæ testudinis derasæ, et in potu datæ. *Id. 13. ibid. 3. 5.* (25). Quidam unguenta etiam in potus addunt. *Nemesian. Cyneq. 222.* Discite igitur potus medicos curamque salubrem. *Colum. 8. R. R. 5. 21.* Uva quoque, quam Græci ἀγρίαυ craft-λῆν vocant, cum cibo mixta prodest, vel eadem pertrita et cum aqua potui data. ¶ 2. Speciatim est compotatio. *Plin. 21. Hist. nat. 3. 9.* (12). In potu atque hilaritate odorum vis surrepit fallaciter. *Id. 36. ibid. 21. 42.* (156). Immenso potu impleri.

II.) Translate est lotium, h. e. potus humani excrementum, ut *Plin. 9. Hist. nat. 39. 64.* (138). loquitur. *Id. 17. ibid. 9. 6.* (51). de fimi generibus. Alii ex his præferunt hominum potus. *Humanas dapes simili ratione pro stercore hominum ibid. dixit:* quod est honesto vocabulo rem fœdam appellare.

PR

PRACTICUS, a, um, adject. *pratico*, πρακτικός, qui in agendo positus est, activus. *Fulgent. 2. Mythol. 1.* Vita practica. *V. PHILARGI-CUS.*

PRÆ, ut *pro* et *pri* in *pridem* et *pridie* ejusdem originis cum Græcis πρὸς et πρὶ in πρῶτον et cum Sanscrito *pra*) est *A)* Adverbium; et *B)* Præpositio.

A) Adverbium *præ*, ab antiquis tantum usurpatum, significat ante, avanti.

I.) Proprie occurrit cum *v. abire* et *ire*. *Plaut. Amph. 4. 3. 45.* Abi *præ*, Sosia, jam ego sequar. Sic *Ter. Eun. 5. 2. 69.* I *præ*: sequor. *Rursus Plaut. Curc. 4. 2. 1.* I tu *præ*, virgo: non queo, quod pone me est, servare. et *Pers. 4. 4. 56.* Age, age nunc tu, i *præ*: vide, ut ingrediare auspicato. Adde *eumd. Pseud. 1. 2. 37.*; *Ter. Andr. 1. 1. 144.*; et *Novium* apud *Festum* p. 364. *1. Müll.*

II.) Translate *præ* ut, *præ* quam, vel *præut*, præquam locum habent in comparationibus et Comitorum fere sunt. *Plaut. Men. 5. 5. 33.* Modestior nunc quidem est de verbis, *præ* ut dudum fuit, in *paragone di.* et *Amph. 1. 1. 218.* Parum etiam, *præ* ut futurum est, *prædicās. Id. Mil. glor. 1. 1. 19.* Nihil berche hoc quidem est, *præ* ut alia dicam, tu quæ numquam feceris. *Id. Men. 2. 3. 24.* Folia nunc cadunt, *præ* ut si triduum hoc hic erimus: tum arbores in te cadent. *h. e. si comparaveris ea, quæ post triduum fient. Ter. Eun. 2. 3. 8.* Ludum jocumque dices fuisse illud alterum, *præ* ut hujus rabies quæ dabit. Adde *Fronton. 2. ad Antonin. Imp.* (cedente iterum *A. Maio*) *Ep. 12.* — *Plaut. Most. 4. 2. 65.* Nihil hoc quidem est, triginia minæ, *præ* quam alios dapsiles sumptus facit. *Id. Amph. 2. 2. 1.* Satin' parva res est voluptatum in vita atque in ætate æquanda *præ* quam quod molestum est. *Id. Aulul. 3. 5. 33.* Sed hoc etiam pulcrum est *præ* quam ubi sumptus petunt. Adde *Gell. 16. 1.*

B) Præpositio *præ* Ablativum regit. — Cum Accusativo junct *Petron. fragm. Tragur. 36.* *Burmunn.* Scimus te *præ* litteras fatuum esse. Sed ibi *τοκτικῶς* loquentem inducit. Recentiores vero lectionem *præ* litteras falsam esse ducunt et *præ* litteris legunt. — Ceterum *præpos.* *præ* significat ante, *πρὸς* (It. *avanti*, *dinanzi*; Fr. *devant*, *paidevant*, *en avant de*; Hisp. *ante*, *delante*; Germ. *vor*, *vor-her*; Angl. *before*).

I.) Proprie de loco. — *a)* Sæpe occurrit in formulis *præ se ferre*, *præ se agere*, et aliquando *præ se pellere*, *mittere. Cic. 2. Phil. 12. 30.* Ille qui stillantem *præ* se pugionem tulit. *Liv. 28. 38.* Urbem est ingressus, argenteque *præ* se in ætariam tulit quatuordecim millia pondo. *Sueton. Cal. 19.* *Præ* se ferens Darium puerum. *Liv. 1. 7.* *Præ* se agens armentum. *Lucret. 4. 286.* Atque alium *præ* se propellens aera volvit. *Sall. Jug. 99.* Singulos *præ* se inermos mittere. — *b)* Raro admodum cum aliis Verbis. *Colum. 1. R. R. 5. 4.* Villa a tergo potius, quam *præ* se fluvium habeat. *Apul. de Mundo.* Limina alia *præ* aliis erant: interiores fores exteriores januæ muniebant. — *c)* *Præ manu*, et raro *manibus*, in manu, ad manum, *in mano*, *alla mano*, per te *mani*, in *pronto. Plaut. Bacch. 4. 3. 9.* Patri reddidi omne aurum, quod fuit *præ* manu. *Ter. Adelph. 5. 9. 23.* Si huic aliquid paululum *præ* manu dederis, unde utatur, reddet tibi cito. *Ulp. Dig. 13. 7. 27.* Potenti pecuniam creditori, quum *præ* manu debitor non haberet, species auri dedit. *Gell. 19. 8.* Si Cæsaris liber *præ* manibus est, promi jubeas.

II.) Translate. ¶ *1.* Generatim. *Præ se ferre*, *gerere*, et aliquando *declarare*, *ostentare*, quasi ante se et palam. *h. e. ostendere*, profiteri, demonstrare, *mostrare apertamente*, *far pompa. Cic. 2. leg. Agr. 2. 4.* Vocem vivam *præ* vobis, indicem vestrarum erga me voluntatum ac studiorum, tulistis. *Id. Orat. 42. 146.* Ac fortasse ceteri lactiores: ego semper, me didicisse, *præ* me tuli. *Id. Mil. 16. 43.* Cruentis manibus scelus et facinus *præ* se ferens, et confitens. *Id. 2. Att. 23. a med.* Sampsicerano negat, ceteris *præ* se fert et ostentat. *Id. 5. Tusc. 17. 50.* Beata vita glorianda, et *prædicanda*, et *præ* se ferenda est. *Id. 2. Invent. 9. 30.* Affectionis ratio perspicuum solet *præ* se gerere conjecturam. *Auct. B. Afr. 10.* Animum altum et erectum *præ* se gerebat. *Catull. 64. 34.* *præ* se declarant gaudia vultu. *Apul. Florid. n. 3. ad fin.* *Præ* se maximam speciem ostentare. *Virg. 9. Æn. 134.* Nil me fatalia terrent, Si qua Phryges *præ* se jactant, responsa deorum. ¶ *2.* Speciatim locum habet in comparationibus, et significat quod nos Itali dicimus in *paragone*, a *confronto. Plaut. Curc. 1. 2. 5.* Omnium unguentum odor *præ* tuo nautea'st. *Id. Men. 1. 2. 67.* Satin' ut occæcatus est (sol) *præ* hujus corporis candoribus. *Id. Mil. glor. 4. 4. 4.* Non sum dignus *præ* te, ut ligam palam in parietem. *Id. Most. 1. 3. 88.* Video te nihili pendere *præ* Philolache omnes homines. *Ter. Eun. 2. 2. 8.* Hic ego illum contempsi *præ* me. *Cæs. 2. B. G. 30.* Gallis *præ* magnitudine corporum suorum brevitatis nostra contemptui est. *Nepos Eumen. 10.* Videbant, Eumene recepto, omnes *præ* illo parvi futuros. *Cic. 2. leg. Agr. 35. 96.* Romam *præ* sua Capua irridebunt atque contemnent. *Id. Brut. 83. 286.* Veros illos Atticos *præ* se pæne agrestes putat. *Id. 4. Fam. 4.* Non tu quidem vacuus molestus, sed *præ* nobis beatus. *Id. pro C. Habir. 5. 14.* Quæ si in illo minima fuissent, tamen *præ* tuis facultatibus maxima putarentur. — *Præ* quod, *præ* eo quod. *Plaut. Stich. 2. 2. 38.* Immo res omnes relictas habeo, *præ* quod tu velis. *Gell. 1. 3.* Visum est esse id, quod feci, *præ* hoc quod erant alia, toleratu facilius.

¶ *3.* Sæpe causam significat, ob, propter, *per*, *da*: et ejus cause abundantiam, seu magnitudinem quamdam notat. *Plaut. Truc. 2. 3. 7.* *Præ* lassitudine opus est, ut lavem. *Id. Stich. 3. 2. 13.* *Præ* lætitia lacrimæ prosiiliunt mihi. *Ter. Heaut. 1. 1. 71.* Domum revertor mæstus atque animo incerto *præ* aegritudine. et *ibid. 2. 3. 67.* *Præ* gaudio ubi sim nescio. *Lucret. 4. 1160.* vivere non quit *præ* macie. *Cic. Planc. 41. 99.* Nec loqui *præ* mœrore potuit. *Id. 13. Phil. 9. 20.* Quorum ille nomen *præ* metu ferre non poterat. *Liv. 31. 24. extr.* Nec divini humanive juris quidquam *præ* impotentia ira est servatum. et *39. 49.* Vix sibimet ipsi *præ* nec opinato gaudio credentes. *Cic. 1. Tusc. 42. 101.* Solem *præ* jaculorum multitudine non videbitis. ¶ *4.* *Pro præter. Apul. 7. Met.* Me, *præ* ceteris flagitiis, nunc novis periculis etiam angit.

In compositione vim suam sæpe retinet, ut *prælico*, ante dico, *præmoneo*, ante moneo, *præmaturus*, ante tempus maturus: sæpe auget, ut in *præaltus*, *præclarus*, *prævalidus*, etc. — In carmine, si sequatur vocalis, corripitur solet: produxit tamen *Paulin. Notan. carm. 21. 752.* et *871.* in *præerit*, et *præeunt*; et *Capell. 1. p. 9.* in *præoptare. V. PRÆOPTO* init.

PRÆCIPŪO, is, ere, a. 1. ante accipere, *Gloss. Lat. Gr.* *Præcipio*, προλαμβάνω.

PRÆCŪO, cūis, cūi, cūtum, cūere, a. 3. Part. *Præcūsus*. — *Præcūere* est in anteriore parte acueri, vel valde acueri. *Cato R. R. 40. § 2.* et *3.* Sumito tibi surculum durum, eum *præcūto* — Eum primorem *præcūto*. *Alii minus recte leg. peracūto. V. PERACUO. Id. ibid. paullo post.* Librum ad librum vorsum facto, artito usque adeo quo *præcūeris. Id. ibid. § 3.* Surculus aridus *præcūsus. Cæs. 4. B. G. 17.* Tigna paululum ab imo *præcūta. Sall. Cat. 59.* *Præcūta* sudes. *Ovid. 7. Met. 131.* *præcūta* cupidis hastæ. *Plin. 8. Hist. nat. 8. 8. 26.*

Præcūta bipennis. *Id. 9. ibid. 10. 12. (38).* *Præcūti* scopuli.

PRÆCUTE, adverb. Ita nonnulli *perperam* pro *peracute* legunt apud *Apul. de Mag. loc. cit.* in *PERACUTE*.

PRÆCŪTUS, a, um. *V. PRÆCŪO*.

PRÆÆQUO, as, are, a. 1. ante æquare. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir. p. 76.*

PRÆALTE, adverb. *molto alto*, valde alte. *Veget. 4. Milit. 21.* Trabes in terram *præalte* defigunt.

PRÆALTUS, a, um, adject. Comp. *Præaltior* sub a.; et Sup. *Præaltissimus* sub b. — *Præaltus* est valde altus, *molto alto*, υπερύψηλος. — *a)* Est valde excelsus, sublimis. *Liv. 40. 58.* *Præaltæ* rupes. *Auct. B. Afr. 37.* Jugum ingens a mari ortum, neque ita *præaltum. Curt. 6. 4. sub init.* Nemus *præaltis* densisque arboribus umbrosus est. *Plin. 2. Hist. nat. 10. 7. (48).* Volucrum *præalti* volatus. *Capell. 8. p. 299.* Saturni *præaltius* omnibus sidus modico minus annis triginta circulum suum per longitudinem circumcurrit. — *b)* Item est valde profundus. *Liv. 10. 2.* Ostium fluminis *præalti. Plin. 5. Hist. nat. 19. 17. (76).* *Præaltum* mare. *assai profundo.* quo sensu *Sall. Jug. 80.* Proxima terræ *præalta* sunt. et *Tac. 5. Hist. 15.* Quum *præaltis* paludibus arma, equi haurerentur. *Apul. 8. Met. Præaltissimus* puteus.

PRÆAMBŪLO, as, are, n. 1. ante ambulo. *Capell. 9. p. 306.* Tanti comitatus *præambulare* visuntur.

PRÆAMBŪLUS, a, um, adject. qui ante ambulat, *præcedens. Capell. 9. sub fin.* Jove assurgente, divisque *præambulis. Id. 2. sub fin.* Matre *præambula*.

PRÆARGŪMENTOR, aris, ari, dep. 1. antea argumentari. *Boeth. Aristot. Topic. 8. p. 729.* Sustinere autem et positionem et debitionem, ipsum sibi oportet argumentando.

PRÆAUDŪO, is, ivi, itum, ire, a. 1. Part. *Præauditus*. — *Præaudire* est ante audire. *Ulp. Dig. 1. 16. 6.* Custodiarum cognitionem mandare legatis, scilicet ut *præauditas* custodias ad proconsulem remittant. *Cassiod. 9. Hist. Eccl. 14.* Majoris protectionis neque speravimus opus, neque *præaudivimus* omnino.

PRÆAUDITUS, a, um. *V. voc. præced.*

PRÆBENDA, æ, f. 1. *præbenda*, res quæ privatis publice præberi seu præstari solet. *Cassiod. 5. Variar. 39. a med.* *Præbendarum* tenor adscriptus, quem nostra diversis largitur humanitas, provincialibus suggeritur intolerabilis causa esse damnorum; quando et in species exigitur, et impudenter ejus pretium postulat.

PRÆBEO, bes, hūi, bŷtum, bere, a. 2. Part. *Præbens* II. 1. c. et 3.; *Præbitus* I., II. 1. a. et 2.; *Præbiturus* II. 1. a. et 3. c.; *Præbendus* II. 1. b. — *Præbere*, a *præhibere* per synopen (quam vocem *V. suo loco*) est porrigere, protendere, offerre, *παρῆχω* (It. *porgere*, *stendere*, *presentare*, *offrire*; Fr. *tendre*, *offrir*, *présenter*; Hisp. *ofrecer*, *proponer de dar*; Germ. *hinhalten*, *darreichen*, *hinreichen*; Angl. *to give*, *supply*, *afford*, *offer*, *minister*).

I.) Proprie. *Ter. Adelph. 2. 2. 7.* *Præbere* os. *h. e. colaphis. Liv. 4. 35. ad fin.* os ad contumeliam. *Ovid. 1. Art. am. 16.* manus verberibus. *Juvenal. 10. 269.* collum cultris. *Plin. 9. Hist. nat. 8. 8. (25).* Dorsum ascensuro. *Justin. 1. 4. med.* Canis parvulo *præbens* ubera. *Seneca Agam. 973.* *Præbere* jugulum. *Petron. Satyr. 97.* cervicem. *Liv. 38. 52. extr.* et *Plin. 2. Ep. 14. a med.* aures, et aures. *ascollare, dare ascolto. Ovid. 13. Met. 476.* *Præbita* conjecto rupit *præcordia* ferro. *h. e. ultro oblata ad feriendum. Id. 10. ibid. 706.* Quæ (*ferre*) non terga fugæ, sed pugnae pectora *præbent*.

II.) Translate. ¶ *1.* Sæpissime de rebus physicis usurpatur, et est dare, suppeditare, *præstare*. — *a)* Universim dicitur fere de iis, qui facile et sponte offerunt, et ultro copioseque largiuntur. *Lucret. 2. 596.* Ude etiam fluvios, frondes et pabula læta Montivago generi possit (*na-*

tura, praebere ferarum. *Id.* 3. 991.; et *Colum.* 9. *R. R.* 1. 1. Praebere cibum de manu. *Nepos Themist.* 10. Urbem ei donarat, quae panem praebere. *Varro* 2. *R. R.* 9. 6. Praebere alicui cibaria. *Sall. Jug.* 54. Frumentum et alia, quae usui forent, affatim praebita. *Colum.* 7. *R. R.* 3. 20. Nisi pecudum fastidio pastor occurrerit praebito sale. *Horat.* 1. *Sat.* 4. 88. Praebere aquam. *h. e.* prandium exhibere. *Id.* 3. *Od.* 19. 7. domum. *Virg.* 2. *G.* 216. latebras. *Justin.* 31. 4. 1. Asiam et vires belli et sumptum praebituram. *Sall. Jug.* 17. a med. Praebere spectaculum. *Ovid.* 11. *Mel.* 515. viam undis. *Liv.* 8. 5. a med.; et *Seneca Troad.* 180. iter alicui. *Cic.* 2. *ad Q. fr.* 6. A. d. viii. *Id.* April. sponsalia Crassipedi praebui. Huic convivio Quinctus unus defecit. — b) Speciatim dicitur de iis, qui quaedam necessaria ad vitam certa mensura suppeditant. *Horat.* 1. *Sat.* 5. 46. tectum praebuit, et parochi quae debent ligna salemque. *Gell.* 15. 4. Muli et vehicula, quae magistratibus, qui sortiti provinciae forent, publice praebenda conduxisset. *Varro* 2. *R. R.* 5. 17. Si quae vitulum amisit, ei supponere oportet eos, quibus non satis praebent matres. *V. Praebita* in fin. — c) Praebere se, se dare, exhibere, offerre, *darsi*, *esibirsi*. *Cic.* 2. *Fin.* 19. 61. Cum Pyrrho bellum gerens consul (*Decius*) cecidit seque e continenti genere tertiam victimam reipublicae praebuit. *Liv.* 4. 28. Praebere se telis hostium. *Ovid.* 12. *Met.* 100. nec tertia cuspis apertum Et se praebentem (ictibus) valuit destringere Cycnum. *Lucret.* 2. 66. tu te dictis praebere memento. stare attento. *Seneca Ep.* 70. ante med. et *Controu.* 23. Praebere se legibus. *h. e.* permittere se, subicere, iudiciorum aleam subire. — d) Absolute praebere dicitur mulier, quae sui copiam alicui viro facit. *Ovid.* 2. *Art. am.* 685. Odi quae praebet, quia sit praebere necesse. — e) Praebere vicem, praestare, fungi vice. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 10. 10. (31). Elephantii dentes postium vicem in domiciliis praebent. *servono di* etc. *Id.* 13. *ibid.* 12. 23. (77). Turbidus liquor glutinis praebet vim. — Praebere usum, utilem esse. *Plin.* *ibid.* (76). Charta emporetica inutilis scribendo, involucris chartarum, segestriumque in mercibus usum praebet. *è buona per* etc. et 28. *ibid.* 11. 49. (179). Tali bubuli cinis dentifricium est: ossa ei unguis suum combusta eumdem usum praebent. *Id.* 19. *ibid.* 1. 3. (18). Cortices lini clibanis et furnis praebent usum. Similiter *Cæs.* 2. *B. G.* 17. extr. Effecerant, ut instar muri haesapes munimentum praebent. ¶ 2. Per metaphoram; de abstractis est dare, tradere, suppeditare, exhibere, praestare, impertire. — a) Universim. *Varro* 3. *R. R.* 9. 6. Fenestras viminibus facte raris, ita ut lumen praebant multum. *Lucret.* 5. 124. Praebere notitiam. *Cic.* 2. *Nat. D.* 45. 117. Aer caeli tenuitate et calore temperatus vitalem et salutarem spiritum praebet animalibus. *Auct. B. G.* 8. *proem.* Ut praerepta, non praebita facultas scriptoribus videatur. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 4. 5. (19). Praebere honorem alicui. *Id.* 21. *ibid.* 32. 107. (184). auxilium. *Id.* 8. *ibid.* 40. 61. (148). occasionem. *Liv.* 5. 4. suo sumptu operam reipublicae. *Id.* 3. 46. materiam seditionis. *Id.* 30. 4. causam tollendi industias. *Colum.* 11. *R. R.* 1. 21. spem impunitatis, aut locum peccandi. *Nepos Datam.* 6. suspicionem insidiarum. *Sall. Ep. Mithrid. ad Arsac.* exemplum. *Plin. Paneg.* 64. iusjurandum. *h. e.* deferre, proponere. *Liv.* 25. 27. gaudium et metum. *h. e.* afferre. *Sic* 28. 7. tumultum. et *Auct. B. Alex.* 6. admirationem hominibus. et *Cæs.* 3. *B. G.* 17. opinionem timoris. *Cic. Arch.* 7. 16. periculum et solatium rebus adversis. *Nepos Att.* 4. fidem alicui in periculis. *h. e.* praestare. *Ovid.* 5. *Fast.* 429. nox somno silentia praebet. *Liv.* 7. 36. Offenso scuto praebuit sonitum. *fecit strepito.* *Propert.* 3. 19. 18. Et caput argutae praebat historia. *h. e.* praebat argumentum fabulae lepidae. — b) Praebere speciem, videri, parere, *far comparata.* *Cæs.* 3. *B. G.* 25. Auxiliares speciem atque opinionem pugnantium praebant. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 15. 87. (137)

Clinopodion speciem lecti pedum praebens. *Id.* 34. *ibid.* 8. 20. (94). *Es* coronarium taurorum selle tinctum speciem auri in coronis bistrionum praebet. — c) Praebere ludos, edere, ridendi materiam praebere. *Ter. Eun.* 5. 7. 9. Non potest satis narrari, quos ludos praebueris intus. *quanto hai fatto ridere di te.* — d) Huc pertinet et illud *Ovid.* 1. *Art. am.* 111. Dumque, rudem praebente modum tibicine *Tibusco*, Ludius aequatam ter pede pulsat bumum; etc. Item illud *Justin.* 21. 5. 5. Risum libentius praebere, quam captare. ¶ 3. Item per metaphoram, de homine, praebere animum et sapissime praebere se, est exhibere, ostendere, se dare, gerere se, *esibirsi*, *mostrarsi*. *Cic.* 3. *ad Q. fr.* 3. a med. Animum praebere ad illius pernicem moderatum, ad verum eventum lenissimum. *Sueton. Ner.* 22. Universorum se oculis in Circo maximo praebuit. *Cf. Plin.* 5. *Hist. nat.* 15. 15. (71). Amnis amoenus, et, quatenus locorum situs patitur, ambitiosus, accolisque se praebens. — a) Hinc praebere se aliquem sapissime occurrit. *Nepos Agesil.* 6. Talem se imperatorem praebuit, ut etc. *Cic. Rosc. Am.* 4. 11. Te magnopere quaeso, ut qualem te antea populo R. praebuisti, talem te et nobis impertias. *Id. Cæcin.* 10. 26. In re misericoedem se praebuit, et in testimonio religiosum. *Id.* 5. *Fam.* 18. Rogo atque oro, te colligas, virumque praebas. *Id.* 15. *ibid.* 17. Multos miseris levavit, et se in malis hominem praebuit. *Id.* 2. *ibid.* 10. ad fin. Praebere se dignum suis maioribus. *Anton. ad Cic. post ep.* 13. l. 14. ad Att. in fin. se placabiliorem alicui. *Cic.* 3. *Ferr.* 32. 82. se non legatum populi R., sed tyrannum. *Id.* 8. *Att.* 4. se superbium in fortuna. *Id.* 2. *Fam.* 1. se aequum alicui. *Id.* 3. *Nat. D.* 1. 2. se attentum. *Id.* 2. *Tusc.* 6. 15. se docilem. *Id.* 15. *Att.* 16. a. se credulum. *Id.* 14. *ibid.* 13. extr. se facillimum. *Justin.* 43. 2. 5. Lupa nutrice se infantibus praebuit. — b) Praebere se cum Ablativo. *Nepos Hann.* 7. In magistratu pari se diligentia praebuit. *Id. Datam.* 2. Pari se virtute postea praebuit, quum etc. — c) Cum Gerundivo. *Sall. orat. Licinii ad pleb.* Mære pecorum vos multitudo singulis habendos fruendosque praebetis. *Liv.* 3. 53. ad fin. Etiam si quando metuendos vos praebituri estis. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 8. 8. (26). Delphinus praebens se tractandum. — d) Et omisso se. *Ter. Phorm.* 3. 1. 12. Tum Phormio itidem in bac re, ut aliis, strenuum hominem praebuit. — e) Cum Infinito. *Ovid. Heroid.* 5. 132. Quae toties raptæ est, praebuit ipsa rapi. *h. e.* se rapiendam ultro obtulit. *Pers.* 2. 28. Idcirco stolidam praebet tibi vellere barbam Juppiter? *Stat.* 8. *Theb.* 527. mortemque invenerat hasta: Sed prohibet, paulumque humeri libare sinistri Praebuit, et merito paruit Tritonia fratri. *h. e.* permisit, concessit. — Hinc

Praebita, ōrum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt quae alicui suppeditantur ad victum necessaria, *gli alimenti.* *Sueton. Tib.* 50. Sed et peculio concesso a patre, praebitisque annuis privavit. *Colum.* 1. *R. R.* 8. 17. Ne servi in ceteris praebitis injuriose tractentur. *V.* sub II. 1. b.

Praebia, ōrum, n. plur. 2. ἀλεξίφάρμακα, amuleta. *Gloss. Philox.* Φυλακτήριον, amuletum, praebia. *Festus* p. 234. 7. *Müll.* Praebia dicuntur curandi mali remedia, videlicet quae curationis causa praebentur. *Varro* 7. *L. L.* 107. *Müll.* Praebia a praebendo, ut sit tutum, quod sint remedia in collo pueris. Usus est *Nævius* in *Stigmatia*. Critici mallent scribi praebia a prohibendo: afferuntque alium *Festi* locum p. 238. 32. bis verbis: Praebia Verrius vocari ait ea remedia, quae Caja Cæcilia uxor Tarquinii Prisci invenisse existimatur, et immiscuisse zonae suae, qua praecincta statua ejus est in aede Sanci, qui deus *Dius Fidius* vocatur: ex qua zona periclitantes ramenta sumunt: ea vocari ait praebia, quod mala prohibeant.

Praebibō, bis, bi, bere, a. 3. Part. *Praebibendus*. — Praebibere est ante bibere, bere in-nanzi, προπιω. *Cic.* 1. *Tusc.* 40. 96. Ei. cui

venenum praebiberat. *Ita* Mos. et *Orelli*; alii leg. praebuerat. *Apul.* 10. *Met.* Cantbarum mulso contemptra, et offer parasito meo: simul, quod ei praebiberim, commoneto. *che gli ho fatto un brindisi.* et *Cæli. Aurel.* 1. *Tard.* 4. n. 93. Dabimus aquam praebendam. Adde *eumd.* 2. *Acut.* 24. et 3. *ibid.* 8. extr. *Gloss. Gr. Lat.* Προπιω, propino, prohibo. lege praebito.

Praebita, ōrum, n. plur. 2. *V. Praebeo* in fin.

Praebitiō, ōnis, f. 3. *id dare, il somministrare, provvedimento, παροχη*, actus praebendi. ¶ 1. Generatim. De praebitione caenae. *Varro* apud *Non.* p. 152. 33. *Merc.* Quod ea die mea erat praebitio, in januum, cave canem, inscribi jubeo. *V. CANIS.* ¶ 2. Speciatim de iis, quae dari publice jubentur. *Justin.* 38. 10. 8. Quum gravari se copiarum praebitione et injuriis militum civitates viderent. *Aurel. Vict. Cæsar.* 41. a med. Remotæ olei frumentique adventicia praebitiones, quibus Tripolis ac Nicæa acerbius angebantur. *Inscript.* apud *Henzen.* 6633. M. AVRELIO MASCULO V. E. OB-VRGENTIS ANNONAE PRAEBITIONEM AC MVMIFICENTIAM-COLLEG. III. (h. e. collegia tria) QVIBVS EX SENATVS CONSULTO COIRE PERMISSVM EST PATRONO DIGNISS.

Praebitor, ōris, m. 3. *chi da, παροχος*, qui praebet, dator. ¶ 1. Generatim. *Cic.* 2. *Off.* 15. 53. An tu id agis, ut Macedones non te regem suum, sed ministrum et praebitorem sperent fore? ¶ 2. Speciatim. *Inscript.* in *Giorn. Arcad.* T. 24. p. 82. AVRELIUS HYLAS PRAEBITOR. *h. e.* qui ligna, salem, hospitium iter facientibus reipublicae causa praebet, *fornitore.*

Praebitus, a, um. *V. Praebeo.*

Praeblandus, a, um, adject. valde blandus, blandissimus. *Juvenc.* 1. 734. Nec me quod dominum praeblanda adulatio dicit. ubi *secunda* in v. adulatio male corripitur.

Praecadens, entis, particip. ab inusit. *praecado*, *procidens.* *Cæli. Aurel.* 5. *Tard.* 4. *Podex praecadens.*

Praecacatus, a, um, particip. ab inusit. *praecaco*, antea *caecatus.* *Venant. Vit. S. Germ.* 33. *Praecacatus oculis.*

Praecado pro *praecido* legunt nonnulli in verbis *Claudii Quadrigarii* apud *Gell.* 9. 13. ad fin. Ubi eum evertit, caput praecedit.

Praecalēfactus et *Praecalfactus*, a, um, particip. ab inusit. *praecalefacio*, ante aut valde calefactus. *Scribon. Compos.* 156. In sole, aut loco flamma praecalfacto. et *ibid.* 238. Cera praecalfacta. *Cæli. Aurel.* 1. *Acut.* 17. ante med. Praecalefacta apponere. Adde *eumd.* 3. *Tard.* 6.; *Marcell. Empir.* c. 25. p. 121. ed. *Ald.*; et *Theod. Priscian. lib.* 2. part. 2. c. 1. ad fin.

Praecalidus, a, um, adject. *διάσθεπος*, valde calidus. *Tac.* 13. *Ann.* 16. Praecalida potio. *Prudent.* 2. in *Symmach.* 320. Sanguine praecalido fervet nervosa juvena.

Praecalvus, a, um, adject. in parte anteriore calvus, vel valde calvus. *Sueton. Galb.* 21. Statura fuit justa, capite praecalvo.

Praecandidus, a, um, adject. valde candidus. *Mæcenae* apud *Isid.* 19. *Orig.* 32. ad fin. Nec praecandida margarita quaero. *Alii* leg. per-candida.

Praecano, is, ere, a. 3. ¶ 1. Est praecinere, praedicare. *Tertull. advers.* *Jud.* 10. ad fin. Cum amaritudine manducatos praecanebat. *Id.* 4. *advers.* *Marcion.* 40. Quantitatem pretii Hieremias praecinit. *Mamerin. Genethl.* 10. Trasimenum et Cannas dolore praesago praecanebat. *Alii* leg. praecinebant. ¶ 2. Alio sensu *Plin.* 29. *Hist. nat.* 4. 21. (69). Ajunt, viperam praecanere. *h. e.* incantationem ante repellere, recanere. *Ita Har-duin.* ex *MSS.* At *Silligio*, qui praecanere in textu retinuit, legendum videtur recanere, collatis ejusdem *Plin.* 28. *ibid.* 2. 4. (19). verbis: Multi gligarum opera rumpi credunt tali modo, non pauci etiam serpentes ipsas recanere.

Praecantamen, mnis, n. 2. idem quod praecantatio. *Jul. Valer. Alex.* *Ort.* 1. Et praecantamina loquebatur, quibus vocaret deos superos inferosque.

PRAECANTATIO, ōnis, f. 3. *incantesimo*, incantatio, incantamentum. *Quintil. declam.* 14. 4. Virus diris carminibus et feralium praecantationum terrore permixtum. *Augustin. tract.* 7. in *Joann. ante med.* Qui seducunt per ligaturas, per praecantationes, etc. Adde *Isid.* 8. *Orig.* 9.; et *Pelagium Veterin.* 7. 3. Confer *Veget.* 2. *Veterin.* 11. 2. *Schneid.* Quibus (morbis) aut praecantationes animalium more, aut aliquod quasi physicum remedium asserere conantur.

PRAECANTATIVUS. V. ANTECANTATIVUS. **PRAECANTATOR**, ōris, m. 3. incantatore, *stregone*, *εμῶδης*, qui incantationibus medetur. *Augustin. serm. de Temp.* apud Gronov. l. 2. *Observat. c.* 1. Nullus sibi praecantatores adhibeat. *l. mox.* Sed iterum dicitur: aliquanties, si praecantatores non fuerint, aut de morsu serpentis, aut de alia qualibet infirmitate, prope usque ad mortem multi periclitantur. *Id. tract.* 7. in *Joann. ante med.* Non, quando nobis dolet caput, curramus ad praecantatores, ad sortilegus, ad remedia vanitatis.

PRAECANTATRIX et **PRAECANTRIX**, ōis, f. 3. *strega*, *incantatrice*, *saga*, quae incantationibus medetur. *Varro* apud *Non.* p. 494. 27. *Merc.* Quid faciunt pleraque, ut adhibeant praecantatrices, nec medicum ostendunt. *Alii leg.* praecantatrices. *Plaut. Mil. glor.* 3. l. 99. Quod dem Quinquatribus praecantatrici, conjetrici, hariolae atque haruspicae. *Sunt qui legunt praecatrici; sed Fleckeisen. rectius praecantatrici.* *Augustin. in Ps.* 127. 11. Quarentes sortilegus, euntes ad praecantatores et praecantatrices. *Num hic quoque praecantatrices?*

PRAECANTATUS, a, um. V. voc. seq. **PRAECANTIO**, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Praecantatus* 2. — Praecanto ¶ 1. Est idem ac praecino, praedico. *Lucilius* apud *Non.* p. 102. 9. *Merc.* Quae nunc Emilio praecanto atque exigo. — Et in re medica *Marcelli. Empir.* c. 36. p. 140. *retro* ed. *Ald.* Carmen, quod lenire podagram dicitur. In manus tuas expues antequam dices: Fuge etc. — Aut si alii praecantas, dices etc. *Id. c.* 29. p. 130. *retro.* Aut si solum praecantabis, dices etc. ¶ 2. Item incantare, vel ante incantare, *incantare.* *Petron. Satyr.* 131. Ter me jussit expuere, terque lapillos conijcere in sinum, quos ipsa praecantatus purpura involerat.

PRAECANTOR, ōris, m. 3. qui incantationibus utitur, vel qui futura praecinunt plebem fallentes. *Ambros. Sermon.* 24. 6. Qui volunt augures, vel haruspices, divinos et praecantatores. Adde *Augustin. loc. cit.* in **PRAECANTATRIX**.

PRAECANTRIX, ōis, f. 3. V. **PRAECANTATRIX**.

PRAECANUS, a, um, adject. valde, vel ante tempus canus. *Horat.* 1. *Ep.* 20. 24. Corporis exigui, praecanum, solibus aptum. *Schol. Cruq.* ad *h. l.* Ante tempus canum. et *Porphyr.* Propera canitie et ante annus albo capillo.

PRAECARPO. V. **PRAECERPO** init.

PRAECARUS, a, um, adject. qui magno venditur. *Gloss. Lat. Gr.* Praecarus, τιμωρατος. Ceterum V. **PERCARUS**.

PRAECAUTIO, ōnis, f. 3. *precauzione*, ante cautio. *Cael. Aurel.* 1. *Acut.* 15. ante med. Passionis avertendae praecautio. *Id.* 2. *ibid.* 37. n. 202. At si tumur aliquis in praecordiis fuerit, non sine praecautione erit cataplasmatibus his localibus utendum. *Id.* 2. *Tard.* 13. n. 161. Paulatim erunt aegrotantes resumendi cum praecautione vehementium commotionum.

PRAECAUTUS, a, um. V. voc. seq.

PRAECAVĒO, cāves, cāvi, cautum, cāvera, 2. Part. *Praecavens* sub B.; *Praecautus* et *Praecavendus* sub A. — Praecavere est ante cavere, providere, declinare, *προφύλαττομαι* (It. *prevedere*, *guardarsi*, *mettersi in guardia*, *stare alerta*, *o alle vedette*; Fr. *se mettre ou se tenir sur ses gardes*, *prendre des précautions*, *se garder de*; Hisp. *guardarse*, *abstenerse de hacer*, *precaverse de*; Germ. *etwas vorher verhüten*, *vorbeugen*, *abwenden*, *vorsichtig sein*, *sich vorsehen*, *-hüten*, *-in Acht nehmen*; Angl.

to provide or guard against, *take care or beware beforehand*, *stand on one's guard*, *be on the watch* nr *on the alert*). *Usurpatur*

A) Active. *Plaut. Men.* 5. 2. 107. *Id.* Praecavendum est atque accurandum mihi. *Cic. Rosc. Am.* 40. 116. Ea sunt animadvertenda peccata maxime, quae difficillime praecaventur. *Id.* 2. *Att. l. a med.* Quid a me ita praecautum atque ita prorsus est. *Id.* 6. *Verr.* 42. 91. Res mihi tota praevisa atque praecautus est. *Sueton. Cal.* 23. *ad fin.* Antidotum ad praecavenda venena sumptum. *Tac.* 16. *Ann.* 32. Dedit exemplum praecavendi, quomodo fraudibus involutos aut flagitiis commaculatos, sic specie bonarum artium falsos et amicitiae fallaces. *Gell.* 7. 3. *a med.* Injurias imminentes praecavisse justum est, quam expectavisse. *Cael. Aurel.* 2. *Acut.* 22. Cibum inquit dandum praecautus secunda die. *h. e. vitata.*

B) Neutorum more. — a) Absolute. *Plaut. Truc.* 2. 5. 21. Iste hic baud multo post, credo, aderit: nunc prius praecaven sciens. *Pacuvius* apud *Cic.* 5. *Fyn.* 11. 31. Quibus abest ad praecavendum intelligendi astutia. *Cic. Planc.* 22. 53. Qui ta incautum Inco demovere potuerunt, providentem autem ante et praecaventem numquam certe movebunt. — b) Cum Ablativo rei et praepos. *ab.* *Liv.* 9. 17. *ad fin.* Praecavere ab insidiis. V. et infra sub f. — c) Cum Conjunctivo et part. ne. *Cæs.* 1. *B. G.* 38. Quod ne accideret, magnopere praecavendum sibi *Cæsar* existimabat. — Impersonaliter. *Liv.* 36. 17. *a med.* Satis undique provisum, antequam praecavatum est, ne etc. Adde *eumd.* 22. 42. et 24. 8. — d) Cum Part. perf. Absolute. *Plaut. Merc.* 2. 2. 61. Sed praecautus est opus, ne ad illam me animum adjecisse aliqua sentiat. *precauzione.* — e) Cum Infinito. *Paulin. Nolan. carm.* 27. 286. Praecaveant de terrenis sibi parcere rebus. — f) Cum Dativo personae, quae suae cavet incolumitati. *Ter. Andr.* 3. 3. *in fin.* Hoc tempus praecavere mihi me, haud te ulcisci sinit. *Liv.* 3. 53. *Valerius* Horatiusque decemviris quoque ab ira et impetu multitudinis praecavere jubentur.

PRAECĒDENS, entis. V. **PRAECEDO**.

PRAECĒDENTIA, æ, f. 1. *precedenza*, progressio. *Cassiod.* de astronom. circa med. Praecedentia vel antegradatio stellarum est, quam Graeci προποδισμὸν vocant, dum stellis motum suum consuetudinem cogere videtur, et aliquid praeter consuetudinem praecedit.

PRAECĒDO, cēdis, cēssi, cēssum, cēdere, 3. Part. *Praecēdens* sub B. — Praecedere est antecedere, praegredi, ante ire, *προβαίω* (It. *andare innanzi*, *precedere*, *oltrappassare*; Fr. *marcher devant*, *précéder*, *devaner*; Hisp. *preceder*, *ir delante*; Germ. *vorangehen*, *vorhergehen*; Angl. *to go before*, *precede*, *outgo*). *Usurpatur*

A) Active, h. e. cum Accusativo.

1.) Proprie. — a) De hominibus. *Virg.* 9. *Aen.* 47. ante volans tardum praecesserat agmen. *Justin.* 14. 4. 15. Custodes suos praecedere ad Antigonis castra cepit. — d) De rebus. *Ovid.* 1. *Fast.* 705. At quae venturas praecedat sexta (dies) calendas. *Vellej.* 2. 129. 3. Nunciosque periculi victoriae praecederet nuncios.

II.) Translate est antecellere, praestare, essere superiore, *avanzare.* (*Cæs.* 1. *B. G.* 1. Helvetii reliquos Gallos virtute praecedunt. *Quintil.* 10. 1. 103. Praecedere aliquem aetate. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 1. 3. (7). Baetica cunctas provinciarum diviti cultu ac nitore praecedit. *Id.* 18. *ibid.* 3. 5. (27). In quo praecessit omnes D. Silanus. *Liv.* 38. 51. Si ab annis septemdecim ad senectutem semper vos aetatem meam honoribus vestris antestis, ego vestros honores rebus gerendis praecessi. *Colum.* 3. *R. R.* 2. 7. Uvae, quae ceteras omnes sapore praecedunt. *Quintil.* 10. 1. 96. Eum Inngo praecedunt Ingentia videntium. *Stat.* 2. *Silv.* 2. 145. et priscae titulos praeceditae famae. — Et cum Ablativo, omisso Accusativo. *Juvenal.* 13. 58. Tam venerabile erat praecedere quatuor annis. *Quintil.* 11. 1. 29. Ut quisque aetate, dignitate, usu praecedit, magis in ea (actione) reprehendus.

B) Neutorum more.

1.) Proprie. *Cæs.* 7. *B. G.* 54. Litavicum ad sollicitandos Aduos profectum: opus esse et ipsos praecedere ad cinnifram civitatem. *Ovid.* 9. *Met.* 137. Fama loquax praecessit ad aures Delianira tuas. et 5. *ibid.* 614. Sol erat a tergo: ridi praecedere Inngam Ante pedes umbram. *Horat.* 1. *Ep.* 2. 71. Nec tardum opperiri, nec praecedentibus insto. *Quintil.* 8. 6. 19. Ut intelligamus praecedentibus sequentia. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 6. 33. (64). In quo usu praecedere vomitum volunt. *Id.* 8. *ibid.* 32. 50. (115). Cervi maria tranant capita imponentes praecedentium clunibus. *Id.* 28. *ibid.* 16. 63. (224). Dantur tritri in lacte, praecedente vini abstinentia. *Id.* 11. *ibid.* 37. 55. (149). Multis repente ablatius visus, nulla praecedente injuria.

II.) Translate, cum Dativo. *Plaut. Asin.* 3. 3. 39. Ut vestrae fortunae meis praecedunt, Libane, longe.

PRAECĒLER, ēris, e, adject. valde celer. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 46. 70. (153). Praeceleri vi rapere aliquid. *Id.* 8. *ibid.* 23. 35. (87). Praeceleri fuga. *Stat.* 6. *Theb.* 550. Viri cursu praeceleres.

PRAECĒLĒRO, as, are, 1. *affrettarsi assai*, valde celero, depropero. ¶ 1. Cum Accusativo. *Stat.* 6. *Theb.* 798. pars cingunt, pars arcta plebe sequuntur, Praecelerantque ducem. *h. e. properantes antecedit.* ¶ 2. Neutorum more. *Id.* 2. *ibid.* 496. Fert via per dumos propior, qua calle latent Praecelerant.

PRAECĒLĒNS, entis. V. **PRAECELLO**.

PRAECĒLĒNTIA, æ, f. 1. excellentia, praestantia. *Tertull. Apolog.* 23. Ubi est ergo praecellentia divinitatis, quam utique superiorem omni potestate credendum est?

PRAECĒLĒŌ, es, ere, n. 2. idem quod praecello, ut *excelleo* excello. *Plaut. Pseud.* 2. 3. 13. Ut quisque fortuna utitur, ita praecellet.

PRAECĒLĒO, cellis, celsum, celere, 3. Aliam formam V. in voc. praeced. — Part. *Praecellens* et *Praecelsus* in fin. — Praecellere est excellere, praestare, antecellere, superare, *avanzare*, *superare*, *soprastare*, *καρῆνω*. — *Usurpatur*

A) Active, h. e. cum Accusativo. *Tac.* 2. *Ann.* 43. Praecellere aliquem fecunditate. *Papinian. Dig.* 50. 2. 6. *extr.* ceteros honoris ordina.

B) Neutorum more. ¶ 1. Generatim. *Claud. Quadrigarius* apud *Gell.* 17. 2. Simul forma, factis, eloquentia, dignitate, acrimonia, confidentia pariter praecellebat. *Lucret.* 2. 161. Praecellere mobilitate. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 21. 23. (85). odore et suavitate. *Sueton. Ner.* 23. arte. *Id.* *Aug.* 25. honore. *Tac.* 16. *Ann.* 7. opibus vestustis et gravitate morum, claritudine generis et modesta juventute. *Id.* 3. *ibid.* 24. per insignem nobilitatem et eloquentiam. *Papinian. Dig.* 2. 14. 8. dignitate inter aliquos. ¶ 2. Specialim cum Dativo pro imperare, praesse. *Tac.* 12. *Ann.* 15. Missis legatis ad Euronem, qui Adorsorum genti praecellebat. — Hinc Part. praes.

Praecellens, entis, adjective usurpatur, unde *Comp. Praecellentior* et *Sup. Praecellentissimus*; et est valde excellens, praestans, *molto eccellente*, *επέρχος*. — a) De hominibus. *Cic. Balb.* 10. 25. Vir et animo et virtute praecellens. *Id.* 6. *Verr.* 44. 97. Vir omnibus rebus praecellentissimus. *Sil.* It. 3. 603. Tum juvenis, magno praecellens robore mentis. *Capell.* 9. p. 305. Praecellentissima feminarum Harmonia. — b) De abstractis et de rebus physicis. *Gell.* 19. 8. C. *Cæsar* vir ingenii praecellentis. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 53. 54. (184). Homines forma praecellente. *Id.* 9. *ibid.* 35. 56. (113). Unnes magnitudine praecellentes. *Id.* 12. *ibid.* 6. 12. (24). Arbor pomo et suavitate praecellentior. — Et Part. praeter.

Praecelsus, a, um, adjective usurpatur, unde *Comp. Praecelsior* II.; *Sup. Praecelsissimus* (apud *Alcim. Ep.* 5.) est valde celsus, praesaltus.

1.) Proprie. *Cic.* 6. *Verr.* 48. 107. Enna est loco praecello atque edito. *Libri* habent perexcelso, quod poeticum est. *Virg.* 3. *Aen.* 245. Praecelsa rupes. *Stat.* 1. *Silv.* 5. 27. moles.

II.) Translate. *Stat.* 3. *Silv.* 3. 85. Jamque

plian lux alta domum, praecelsaque toto Intravit fortuna gradu. *Ambros. de Fide* 4. 1. Semper enim victor et praecelsior aestimatur. *Id. in Luc.* 3. 3. David non eo praecelsior, quod hominem se esse cognovit. *Salvian. 6. Gub. D.* p. 226. Viri praecelsiores.

PRAECENSURA, æ, f. 1. conditio alicujus agri, antequam censetur. *Frontin. de colon.* p. 134. *Goes.* Eidem militi ager ejus (oppidi) in praecensura est assignatus. h. e. antequam censetur. Etenim *Id. ibid.* Ager ejus (Fori Populii) limitibus Augustei in iugeribus est assignatus: nam imperator Vespasianus postea lege sua agrum censi iussit. Hæc cl. *Furlanetto in I. Append.,* fretus, ut videtur, auctoritate *Guarini, Illustrazione della campagna Taurasina,* p. 100. Idem tamen *Furlanetto in suis MSS.* legendum censuit in praecensuris, ut p. 126.; et ipse *Rudorff.* legit in praecensura.

PRAECENTIO, ðnis, f. 3. προαγμα, cantus tibicinum, qui praemittitur sacris, aut praecio. *Cic. Harusp. resp.* 10. 21. Te appello, Lentule. Tui sacerdotii sunt thesæ, curricula, praecentio, ludii, libationes, epulaeque ludorum publicorum. *Gell.* 1. 11. Quum instructæ erant acies, ceptumque in hostes progredi, tibicines canere inceperant. Ea praecentione tranquilla et delectabili vis et impetus militum cohibebatur.

PRAECENTOR, ðris, m. 3. χοροστῆς, qui canentibus praest. *Apul. de Mundo.* Quod est in triremi gubernator, in curru rector, praecentor in choris, hoc est in mundo Deus. *Augustin. Enarr. in Psalm.* 87. Quemadmodum dicuntur in arte musica, sicut ea docti homines Latine dicere potuerunt, praecentor, et succentor: praecentor scilicet, qui vocem praemittit: succentor autem, qui subsequenter. *intonatore, maestro di coro.*

PRAECENTORIUS, a, um, adject. ad praecinandum pertinens. *Solin. 5. a med.* Arundines accommodatissimæ in omnem sonum tibiarum, seu praecentorias facias, quarum locus est ad pulvinaria praecinandis; seu vascas, quæ foraminum numeris praecentorias antecedunt, etc.

PRAECENTRIX. V. PRAECANTRIX.

PRAECENTURIATUS, a, um, particip. ab inusit. praecenturiare, antea centuriatus. *Frontin. 2. de limit.* p. 31. in fin. ed. *Rudorff.* Et coercitam (obliquitatem extremitatum) mensuralibus metis certo praecenturiato spatio simili futuræ tradimus formæ.

PRAECEPTUM, adverbii more usurpatur. V. voc. seq. in fin.

PRAECEPTUM, cipitis, adject. omn. gen. Praecipies, cipis, olim pro praecipies, cipitis, ut ancipes pro anceps. *Plaut. Rud.* 3. 3. 8. Scelustus sacerdotem anum praecipiem reppulit, propulit. *Id. fragm. apud Priscian.* 6. p. 725. *Putsch.* Salliam in puteum praecipies. *Ennius ibid.* Obcumbunt multi letum ferroque lapique Aut intra muros, aut extra praecipie casu. — Praecipies, a praecipies per synop. (quod a præ ante et caput, ut ab ancipes anceps) est qui in caput deorsum et celeriter fertur, προαρηνος, προαρηνης, προαρηνης (It. chi cade o corre col capo in giù, precipitoso; Fr. qui tombe la tête la première, la tête en avant; Hisp. precipitoso, Germ. mit dem Kopf nach vorn, voran, kopfüber, jählings; Angl. headlong, with the head foremost).

1.) Proprie. — a) Stricto sensu praecipies dicitur qui in caput deorsum fertur. *Ter. Adelph.* 3. 2. 20. Adolescenti ipsi eriperent oculos: post hæc praecipiem darem. *Cic. 6. Ferr.* 40. 86. Sopotrum de porticu praecipiem in forum deliciunt. *Liv.* 31. 37. Ruente saucio equo, praecipies ad terram datus. *Ovid. Ib.* 259. ab equo praecipies in Aleia decidit arva. *Horat. 1. Sat.* 2. 41. Hic se praecipiem tecto dedit. *Catull.* 64. 244. Praecipiem sese scopulorum e vertice jecit. *Id.* 17. 9. de ponte Ire praecipiem in lutum per caputque pedesque. *Auct. B. Hisp.* 15. ad fin. Hopites jugulare, et de muro praecipies mittere. *Virg. 5. Ær.* 859. Cumque gubernaculo liquidas projecit in undas Praecipiem ac socios nequid-

quam saepe vocantem. Sic *ibid.* 175. In mare praecipiem (Menæten) puppi deturbat ab alta. *Id. 8. Ecl.* 59. Praecipies aerii specula de montis in undas Deferat. *Id. 4. G.* 79. magnum mixtæ (apes) glomerantur in arbem, Praecipiesque cadunt. *Martial. Spect.* 11. Praecipies ursus se rotat. h. e. in caput. — b) Latiori sensu praecipies dicitur qui celerrime aliquo currit, che va a rompicollo, che corre precipitosamente. *Plaut. Pseud.* 1. 5. 79. Iuberes hunc praecipiem in pistrinum trahi. *Cic. Cæcin.* 21. 60. Si fustibus aliquem de fundo praecipiem egeris. Sic *Cæs.* 5. B. G. 17. Nostri acriter in eos impetu facto repulerunt - et praecipies hostes egerunt. Adde *Virg. 5. Æn.* 456. Rursus *Cæs.* 2. B. G. 24. Praecipies se fugæ mandabant. *Ovid. 7. Met.* 844. Conjugis ad vocem praecipies amensue cucurri. Adde *eumd.* 3. *Amór.* 11. 25. *Horat. 1. Sat.* 4. 30. praecipies Fertur, uti pulvis collectus turbina. *Ovid. 12. Met.* 129. praecipies curru fremebundus ab alto Desilit. *Curt.* 5. 13. in it. Ibi transfugæ nunciant, praecipiem fuga Bactra petere Darium. *Virg. 3. Æn.* 598. mox sese ad litora praecipies Cum fletu precipibus tulit. *Sueton. Cal.* 35. Ita se proripuit et spectaculis, ut, calcata lacinia togæ, praecipies per gradus iret. *Tac. 2. Hist.* 6. Antequam Titus adventaret, sacramentum Othonis acceperat uterque exercitus, praecipitibus, ut assolet, nunciis, et tarda mole civilis belli. — Similiter *Ter. Phorm.* 4. 3. 19. omnes modo Uno ore auctores fuere, ut (herus) praecipiem hanc daret. h. e. repente expelleret. *Cic. 4. Herenn.* 8. 12. Ut eum, qui fortunas omnino voluerit prodere, praecipiem proturbetis (al. deturbetis) ex ea civitate, quam etc. *Ovid. 3. Met.* 694. Praecipiem (hunc) famuli rapite hinc. *Virg. 11. Æn.* 671. alter Dum subit ac dextram labanti tendit inertem, Praecipies pariterque ruunt.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur de loco edito, maxime declivi, praerupto, et unde facile quis praecipies cadere potest, precipitoso, strabocchevole. — a) Adjective. *Lucret.* 4. 509. Praecipiesque locos vitare. *Cæs.* 4. B. G. 33. In declivi ac praecipiti loco incitato equos sustinere. *Cic. Flacc.* 42. 105. Viam praecipiem et lubricam planæ et stabili praepondere. *Liv.* 38. 23. Ruunt caeci per vias, per in via: nulla precipitia saxa, nullæ rupes obstant. *Plin. Paneg.* 16. Mons praecipies. *Virg. 11. Æn.* 888.; et *Ovid. 1. Met.* 97. Fossæ precipites. *Id. 4. Trist.* 3. 74. Vadere per iter praecipies. *Colum.* 1. R. R. 2. 4. Segetes campis melius, quam praecipitibus locis proveniunt. — b) Hinc praecipies absolute, substantivorum more, est locus praecipies, precipizio. *Vellej.* 2. 3. 4. Ubi semel recto deerratam est, in praecipies pervenitur. *Juvenal.* 10. 107. altior Casus, et impulsæ praecipies immane ruina. *Apul. 4. Met.* Per altissimum praecipies in vallem proximam asiunm praecipiant. *Virg. 2. Æn.* 464. Turrim in praecipiti stantem. *Plin. 2. Hist. nat.* 45. 44. (115). Specus vasto in praecipia hiatu. *Seneca Ep.* 8. ante med. In praecipitia cursus iste deducit. — In praecipies, in profundum. *Virg. 1. G.* 208. Non aliter quam qui adverso vix flumine lembum Remigilis subigit; si brachia forte remisit, Atque illum in praecipies pronu rapit alveus amni. *Ovid. 2. Met.* 319. At Phaeton, rutilos flamma populante capillos, Volvit in praecipies, longoque per aera tractu Fertur. *Id.* 12. *ibid.* 338. Dum fugit instantem trepidans Ixione natum Decidit in praecipies; et pondere corporis ornum Ingentem fregit. *Liv.* 5. 47. Ruinæque tota prolapsa acies in praecipies deferri. *Virg. 6. Æn.* 577. tum Tartarus ipse Bis patet in praecipies tantum lenditque sub umbras, Quantus etc. *Tac. 4. Ann.* 22. Plantius Silvanus, prætor, incertis causis, Aproniam canjugem in praecipies jecit. ¶ 2. Praecipies dicitur etiam quidquid ad finem suum properat: sic — a) De tempore. *Virg. 3. G.* 359. soi praecipies lavit æquore currum. *Liv.* 10. 42. Jam praecipies in occasum sol erat. *Curt. 4. 16. a med.* Praecipies in noctem diei tempus causatus est. — Hinc dies, nox praecipies, ad occasum properans.

Liv. 4. 9. ad fin. Praecipitque jam die curare corpora milites jubet. Similiter ver praecipies, mensis praecipies, ad finem accedens. *Servius* ad illud *Virg. 1. G.* 43. Vere novo etc. Vere novo accipiamus prima parte veris. Nam anni quatuor sunt tempora, divisa in ternos menses, qui ipsorum temporum talem faciunt discretionem, ut primo mense veris novum dicitur ver, secunda adultum, tertio praecipies. Sicut etiam *Sallustius* dicit ubique nova æstas, adulta, praecipies. Hæc *Servius.* Sic *Auct. epist. ad Octav.* circa med. Calamitosa ac praecipies senectus. h. e. quæ proxime accedit ad mortem. Sic *Curt.* 6. 5. sub in it. Ego ceteris lætus hoc uno torqueor, quod praecipiti senectute diu frui tua bonitate non possum - Nonagesimum et quintum annum agebat. — b) In vitibus praecipies palmites dicuntur, qui de hornotinis virgis enati, in duro alligantur. Hi plurimum fructus afferunt, sed plurimum matri nocent. Itaque nisi extremis ramis, aut si vitis arboris cacumen superaverit, praecipiti palmitem non oportet. Ita *Colum.* 5. R. R. 6. 33. Nomen autem inde habent, quia deorsum, et quasi in caput pendentes alligantur: vel quia velut praecipies feruntur in fructum. ¶ 3. Item de iis, quæ celerrime feruntur, aut fiunt. *Horat. 1. Od.* 7. 13.; et *Ovid. 14. Met.* 330. Praecipies amnis. *Ovid. 2. ibid.* 185. et *Heroid.* 10. 30. ventus. *Id. 9. Met.* 485. nox. h. e. brevissima. *Stat. 5. Theb.* 419. procella. *Val. Flacc.* 3. 404. oceani fragor. *Curt.* 3. 6. sub in it. Is non praecipies se, sed strenuum remedium afferre - promisit. *Cic. Flacc.* 20. 48. Quum se homo volubilis quadam praecipiti celeritate dicendi illa oratione jactaret. *Attic.* ad *Cic. 9. Att.* 10. a med. Subitum discessum et praecipiem profectioem periculosam puto. *Virg. 3. G.* 103. quum praecipiti certamine campum Corripuerit, ruuntque effusi carcere currus. *Quintil.* 9. 4. 71. Praecipies ad huc (cursus in rhythmo) firmatur ac sustinetur ultimo. et *ibid.* § 83. Et illud, ubi opus est velocitate, tardum et segne, et hoc, ubi pondus exigitur, praecipies ac resultans. ¶ 4. Transfertur ad animum et festinationem nimiam ac temeritatem significat caeco velut impetu agentis. *Cic. 5. Phil.* 13. 37. Homo amentissimus, atque in omnibus consiliis praecipies et devius. *Id. Harusp. resp.* 24. 51. Ille demens, et jampridem ad pœnam exitiumque praecipies. *Id. 7. Ferr.* 46. 121. Praecipies amentia ferebare. *Sall. Cat.* 26. Sæpe fidem prodiderat, creditum abjuraverat, cædis conscia fuerat, luxuria atque inopia praecipies abierat. *Cic. Planc.* 3. 6. Cæcum et praecipiem ferri in causa. *Liv.* 26. 38. Praecipies in avaritiam et crudelitatem animus. *Id.* 23. 7. extr. Praecipies ingenio in iram erat. *Tac. 16. Ann.* 21. Animus ad flagitia praecipies. *Virg. 9. Æn.* 685. Vir praecipies animi. *Cic. Cæl.* 15. 35. Mens nescio quæ est frenata et praecipies. *Id. Dom.* 34. 91. Praecipies furor. *Val. Max.* 1. 6. n. 7. audacia. *Sueton. Aug.* 8. consilium, et immaturum. *Id. Cal.* 48. cogitatio. ¶ 5. Praecipies absolute, substantivorum more, est summum discrimen. *Liv.* 27. 27. ad fin. Tam improvide se collegamus, et propa totam rempublicam in praecipies dederat. h. e. in summum discrimen adduxerat. *Cels.* 2. 6. a med. Eger est in praecipiti. su gli estremi. et *Horat. 2. Sat.* 3. 292. casus, medicusne levarit Ægrum ex praecipiti. *Juvenal.* 1. 147. Omne in praecipiti vitium stetit. è giunto al sommo: ultra praegradi non potest sine ruina reipublicæ. *Ovid. 13. Met.* 378. Si quid adhuc auidax, ex praecipiti petendum. — Huc pertinet et illud *Stat. 1. Silv.* 4. 51. subiti praecipies juvenile pericli. V. JUVENILIS. *Plin.* 9. Ep. 26. Debet orator erigi, attolli, interdum etiam effervescere, efferru, ac sæpe accedere ad praecipies. — Hinc Praecipies, cipitis, n. 3. absolute, substantivorum mnr. V. sub II. 1. b. et 5.

Praecipies, adverbii more
1.) Proprie. *Tac. 4. Ann.* 62. immensamque vim mortalium, spectaculo intentos, aut qui circum adstabant, praecipies trahit atque operit.
II.) Translate. *Tac. 6. Ann.* 17. Eversio rei

familiaris dignitatem ac famam praecipit dabat. h. e. in summum discrimen adducebat. *Ammian.* 29. 1. ante med. Ut penatibus multi protruderentur insonantes, praecipit in exilium acti.

PRAECEPTA, cipiatis, n. 2. V. voc. praeced. II. 1. b. et 5.

PRAECEPTA, cipiatis, adject. a praecipio, qui ante tempus capit aliquid. *Inscript.* in *Bullett. archeol. Nap.* T. 3. p. 41. SI NON FATORUM PRAECEPTA HIC MORTIS OBIRET, MATER IN ROC TITVLO DEBYIT ANTE VEH. h. e. praecipiens fata mortis, ut apud *Flor.* 3. 9. Veneno fata praecipit.

PRAECEPTIO, onis, f. 3. praecipio, a cius praecipendi, praecipio, *πρόληψις*. 1. Hinc apud *Jctos* per praecipioem dare, legare, relinquere est ita dare, ut percipiatur, ante quam tota hereditas dividatur, et partes aliis coheredibus distribuatur. *Ulp. regular. tit. 24. de legat.* Per praecipioem legamus sic: L. Titius illam rem praecipio. *Scaevola Dig.* 32. 1. 31. Dedit autem per praecipioem Mario certas species. *Id. ibid.* 31. 1. 89. § 4. Quatuor filios aequis partibus instituit, et fundum per praecipioem singulis legavit. *Id. ibid.* 32. 1. 34. § 2. Uni ex heredibus per praecipioem reliquit ea, quae etc. 2. Praecipio est etiam jus ipsum, quod inde acquiritur. *Plin.* 5. Ep. 7. Saturninus, qui nos reliquit heredes, quadrantem reipublicae nostrae, deinde pro quadrante praecipioem quadringentorum millium dedit. *Papinian. Dig.* 33. 7. 2. Quum pater pluribus filiis heredibus scriptis, duobus praecipioem bonorum aviae praeter partes hereditarias dedisset.

3. Praecipio dotis est, quum ante alia omnia dos capitur. *Id. ibid.* 23. 4. 26.; et *Paul. ibid.* 10. 2. 46. V. PRAECIPIO et PRAECIPUUS. 4. Item est animi, vel mentis praecipio, cognizione anteriore, concetto anteriore accollo. *Cic. Partit. orat.* 36. 123. Uter delinendo describendoque verbo magis ad sensum iudicis opinionemque penetravit, et ad eam praecipioem, quam inchoatam habebunt in animis ii qui audient, magis et propius accesserit, is vincat necesse est. 5. Frequenter est praecipio, doctrina, insegnamento, precetto, *πρόδοσις, παράδοσις*. *Cic. 2. Nat. D.* 31. 79. Lex est recti praecipio, pravique depulsio. *Id. Orat.* 41. 141. In juris scientia est praecipioem cautionumque praecipio. *Id. 1. Off.* 2. 6. Itaque propria est ea praecipioem Stoicorum, Academicorum, Peripateticorum. *Seneca Ep.* 95. a med. Posidonius non tantum praecipioem (nihil enim nos hoc verbo uti prohibet), sed etiam suasionem, et consolationem, et exhortationem necessariam iudicat. h. e. praecipioem philosophiae. *Adde Cael. Aurel. 5. Tard. 3. init.* 6. Pro simplici iusso, comando, ordine, legitur in *Cod.* 1. 12. 2. et 11. 59. 3.

PRAECEPTIVE, adverb. praecipiendo. *Tertull.* 5. advers. *Marcion.* 10. a med. Portemus, inquit, non portabimus, praecipive, non promissive.

PRAECEPTIVUS, a, um, adject. praecipio, praecipioem continens. *Seneca Ep.* 95. Pars philosophiae, quam Graeci *παρασκευαστικὴν* vocant, nos praecipivam dicimus. *Tertull. Resurr. carn.* 49. circa med. Portemus praecipivo modo dicens.

PRAECEPTO, as, are, a. 1. frequentat. a praecipio, saepe praecipio. *Festus p.* 205. 10. *Müll.* Praeceptat, in Saliari carmine est, saepe praecipit.

PRAECEPTOR, oris, m. 3. 1. Est qui praecipit, h. e. praecipiat. *Paulin. Nolan. ep.* 23. (al. 3.) n. 4. Liberalium plenus affectum, sed servilium praepceptor operum, vix ut me aquam ministrare manibus suis sineret. Est qui malit praepceptor, aut praepceptor: sed illud videtur elegantius. V. PRAECIPIO. 2. Item chi comanda, *ἐπιτάχτης*, qui jubet. *Gell. 1. 13.* Nam si tali praepceptor ratio reddende sit, nihil faciendum esse monuerunt aliter, quam praepceptum est. 3. Item qui docet, institutor, doctor, *instructore, praepceptore, maestro.* *Plaut. Pseud.* 4. 7. 96. Praepceptor tuus, qui te banc

fallaciam docuit. *Cic. 3. Orat.* 15. 57. Neque disijuncti doctores, sed iidem erant vivendi praepceptores atque dicendi. *Id. 1. Invent.* 25. 33. Considerare oportet, quos habuerit artium liberalium magistros, quos vivendi praepceptores. *Id. 2. Phil.* 6. 14. Hunc tu auctorem et praepceptorem omnium consiliorum totiusque vitae debuisse habere. *Id. 5. Fam.* 13. Hoc fortioerem me puto, quem te ipsum, praepceptorem fortitudinis. *Petron. Satyr.* 88. ad fin. Senatus recti bonique praepceptor. *Val. Max.* 8. 7. n. 3. extern. Plato praepceptorem Socratem sortitus. *Nepos Epam.* 2. Philosophiae praepceptorem habuit *Lysim.* *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (75). *Panphilus* Apellis praepceptor. *Sueton. Tib.* 57. *Theodorus* rhetoricae praepceptor. *Ovid. 1. Art. am.* 17. *Æacida* Chiron, ego sum praepceptor amoris. *Juvenal.* 7. 269. Dii praepceptorem sancti voluerunt parentis Esse loco. *Ulp. Dig.* 50. 13. t. Praepceptores studiorum liberalium. — Jurisprudentiae auctor. *Cajus ibid.* 39. 2. 32. Est plane nostrum praepceptorum hæc sententia, ut etc.

PRAECEPTORIUS, a, um, adject. ad praecipendum, h. e. praecipandum pertinens. *Plin.* 4. Ep. 13. Interim ne quid festinationi meae pereat, quod sum praesens petiturus, hac quasi praepceptoria epistola rogo. *Alii leg. rectius praecursoria.*

PRAECEPTUM, i, n. 2. *instruzione, regola, insegnamento, avviso, precetto, ordine, εντολή, παράγγελμα*, jussio, jussum, institutum, mandatum: et praesertim quod cum monitione et doctrina conjunctum est, et non solum jubet, sed etiam, quomodo agendum sit, docet. *Cic. 5. Fam.* 13. a med. Quamquam tuis monitis praepceptisque omnis est abijciendus dolor. *Id. 1. Off.* 1. 1. Abundare praepceptis institutisque philosophiae. *Id. Brut.* 76. 263. *Hermagora* disciplina dat rationes certas et praepcepta dicendi. *Id. Orat.* 41. 141. Studiosius dicendi praepcepta, et quasi vias tradere, quae ad eloquentiam ferant. *Id. 2. Tusc.* 24. 58. Hoc praepceptum, quod de dolore datur, patet latius. *Id. 2. Off.* 14. 51. Atque etiam hoc praepceptum officii diligenter tenendum est, ne quem unquam innocentem iudicio capitis arcessas. *Id. Frit.* 6. Praepcepta artis. V. PRAECEPTUS in v. PRAECIPIO.

Cæs. 5. B. G. 35. Quo praepcepto ab iis diligentissime observato, etc. *Nepos Attic.* 17. *Philosophorum* ita percepta habuerat praepcepta, ut his ad vitam agendam, non ad ostentationem uteretur. *Horat. 2. Sat.* 4. 95. Atque haurire quae vim vitae praepcepta beatae. *Petron. Satyr.* 4. Praepceptis sapientiae animos componere. et *ibid.* 140. salubribus iostuere aliquem. *Phaedr.* 3. 8. praepcepto monere aliquem. *Propert.* 3. 7. 21. Praepcepta alicujus recipere. *Virg. 6. Æn.* 236. essequi. et 5. *ibid.* 747. edocere. *Plaut. Pæn.* 3. 2. 1. tenere in corde. *Justin.* 2. 12. 25. Iones, iuxta praepceptum *Themistoclis*, pugnae se subtrahere. h. e. consilium, aut hortamentum. *Sall. Cat.* 45. Allobroges ex praepcepto *Ciceronis* ceteros conveniunt. *Colum.* 11. R. R. 1. 2. Numerum, quem jam quasi consummaveram, voluminum excessi, et hoc undecimum praepceptum rusticationis memoriae tradidi. *quest. undecimo libro, o instruzione.* Sic *Pallad.* 1. R. R. 43. in fin. Expletis his, quae pertinent ad generale praepceptum, nunc operas suas singulis mensibus explicabimus. *instruzione in genere.* — Pro simplici iusso, comando, ordine, in singulari paragr. a *Forcellino* afferuntur sequentia, quae tamen ad praecedentia facile referri possunt. *Virg. 4. G.* 448. Deum praepcepta secuti Venimus hinc lapsis quaesivimus oracula rebus. et *ibid.* 548. praepcepta facessere matris. *Nepos Eumen.* 9. a med. Quibus imperatum erat, diligenter praepceptum curant. *Tac. Agric.* 37. Transvecte praepcepto ducis a tergo pugnatum aë. *Justin.* 3. 4. 15. Praepceptis parere. His addi potest illud *Liv.* 9. 31. Postquam ad signa undique coibant, et notis ordinibus in veteri disciplina militiae, jam sine praepcepto ullius sua sponte struebatur acies etc. et *Sueton. Tib.* 18. Praepcepta sequentis diei per libellos dare. *gli ordini.*

PRAECEPTUS, a, um, V. PRAECIPIO. PRAECEPTOR, pis, psi, ptum, pere, a. 3. praepceptor et carpo. Etiam praepceptor legitur. *Oppius* apud *Macrob.* 2. *Satur.* 15. In Perside omni tempore mala citrea alia praepcuntur, alia interim inatrescunt. — Part. Praepcens et Praepcitus II. 1. — Praepcere est ante tempus decerpere, *προσάρπαινω*.

I.) Proprie. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 19. 49. (177). Boves araturos fuscillis capistrari, ne germinum tenera praepcunt. *Ovid. Heroid.* 20. 143. Quis tibi permisit nostras praepcere messes?

II.) Translate. 1. Est delibare, praepcure. *Cic. 6. Ferr.* 37. 80. Non praepcero fructum officii tui: non alienam mihi laudem appeto. *Liv.* 41. 1. Victorie nuncii celeriter Romam quum venissent, praepcram tamen ejus rei letitiam invenerunt. *Plin. Paneg.* 58. ad fin. Summu illud purpure decus non nisi praepcptom praefloratumque transmittere. *Id. 5. Ep.* 20. extr. Ne gratiam novitatis et florem epistolae loquacitate praepcram. h. e. delibem, desolem, corumpam. *Val. Max.* 8. 2. n. 3. Non plura praepcens, quam acciderunt. *Alii leg. praepcens.* 2. Pro simplici carpo, decerpo, carptim evello. *Stat. 9. Theb.* 192. de leone caeso a pastorib. magno subeunt clamore ctoni, Praepcuntque jubas, immaniaque ora recludunt.

3. De libris est aliqua inde decerpere, spogliare. *Gell.* 2. 20. in fin. Quum *Aristotelis* libros praepcperamus.

PRAECEPTUS, a, um, V. voc. praeced. PRAECERTATIO, onis, f. 3. ante certatio, vel acris certatio. *Cic. 4. Herenn.* 30. 41. Mihi tecum praecertatio non est. *At Kayser. nonnullorum conjecturam par certatio recte in textum recepit.*

PRAECERTATIO, onis, f. 3. antecertio. *Boeth.* in *Aristot. Praedic.* 4. p. 206. Dum proprie loquimur secundum temporis praecertationem. et *ibid.* p. 276. Secundum praecertationem possibilis.

PRAECESOR, oris, m. 3. praecessore, πρόπορος, decessor, praedecessor, antecessor. *Tertull. advers. Prax.* 1. a med. Praecessorum ejus auctoritates defendendo. *Hieronym.* 3. in *Rufin.* n. 20. Qui praecessoris ejus habeas testimonium.

PRAECIA, ae, ut. t. a praep ante, et cio clamo. *Paul. Diac.* p. 224. t. *Müll.* Praecias dicebant, qui a flaminibus praemittebantur, ut denunciant opificibus, manus abstinere ab opere, ne, si vidisset sacerdos facientem opus, sacra polluerentur. *Apul.* 11. *Met.* Ihan dicati magno Serapi tibicioes et praeciae, qui facilem sacris viam dari praedicarent. Ita legit *Dousa*; omnes vero *Codd.* perique. Ili a *Servio* ad *Virg.* t. G. 268. pontificum calatores dicitur. — Iidem et praeciamitatores dicebantur. *Festus p.* 249. 20. *Müll.* Praeciamitatores dicuntur, qui flaminibus *Diali, Quirinaii, Martiali* antecedentes exclamant feriis publicis, ut homines abstineant se opere, quia his opus facientem videre, religiosum est. *Scalig.* legi vellet: Praeciae metatores; sed metatores ab ea re alieni, ut ad *Paul. Diac. loc. cit.* ait *Müllerus*, qui ex *Codicibus* legit praeciamitatores, matel autem praeciamitatores.

PRAECIAMITATOR, oris, V. voc. praeced. PRAECIANUS, a, um, adject. Praecianum vinum nobile in *Adriatico* sicut creditur esse, quod non procul a *Timavo* fonte, saxeo colle nascitur, maritimo afflato paucas coequent amphoras. Hoc miris laudibus *Graeci* celebrant: nec aliud aptius medicamentis iudicatur. Hæc ex *Plin.* 14. *Hist. nat.* 6. 8. (60). V. PUCINUS. *Sillig. vero leg.* Praetianum. At Praecianum pirum legitur apud *Macrob.* 2. *Satur.* 19.

PRAECIDANEUS, a, um, adject. qui antecedit; a praecedendo (sicut succidaneus, qui post sequitur; a succedendo), vel a praeculendo, h. e. ante caedendo. Hinc

I.) Proprie, porca praecidanea, agna praecidanea: hæc erat, quae ante alias caedebatur; illa quae Cereri mactabatur ab eo, qui mortuo iusta non fecisset, idest glebam non objecisset: quod mos erat ei facere prius, quam novae fru-

ges gustarent. Ita *Paul. Diac.* p. 223. 19. *Müll.*, quocum cf. *Festus* p. 218. 17. *Varro* apud *Non.* p. 163. 19. *Merc.* Quod humatus non sit, heredi porca præcidanea suscipienda Telluri et Cereri: aliter familia pura non est. *Gell.* 4. 6. *Non:* a cedo, sed a cædo ducit. Ejus verba sunt: Præcidaneæ hostiæ dicuntur, quæ ante sacrificia solemnia pridie cæduntur. Porca etiam præcidanea appellata, quam piaculi gratia, anta fruges novas captas, immolari Cereri mos fuit, si qui familiam funestam aut non purgaverant, aut aliter eam rem, quam oportuerat, procuraverant. *Cato R. R.* 134. Priusquam messim facies, porcam præcidaneam hoc modo fieri oportet. *V.* ibi reliqua. — Qui mortuo justa non fecisset, dicebatur porcam contrahere, ut innuitur a *Cic.* 2. *Legg.* 22. 55. et clarius a *Mario Victorino* 1. p. 2470. *Putsch.*

II.) Translate, feriæ præcidaneæ, quæ solemnæ et legitimæ ferias præcedebant. *Atejus Capito* apud *Gell.* 4. 6. Qui quidem putat, ut dictum est, hanc vocem non a cædendo, sed a cædendo duci, quod hostia ante cædatur, quam fruges capiantur, etc. Sed in præcidaneis feriis hæc notatio locum non habet. *V. Foss.* in *Etymol.* et infra SUCCEDANEUS.

PRÆCIDARIUS, a, um, adject. idem quod præcidaneus, ut extraneus, extrarius, et pedaneus, pedarius. Sic præcidaria porca, eadem quæ præcidanea. *Festus* p. 218. 17. *Müll.* et *Mar. Victorin.* 1. *art. grammat.* p. 2470. *Putsch.*

PRÆCIDO, dis, di, sumi, dere, a. 3. (præ et cædo). Præcedo pro præcido, *V. PRÆCEDO* loco suo. — Part. *Præcisus* I. et II. 1. 4. a. et in ñn.; *Præcisurus* II. 2.; *Præcidendus* I. — Præcidere proprie est ante cædere (unde *Paul. Diac.* p. 252. 6. *Müll.* Præcidere antecedere, id est ante immolare), vel in anteriore parte seu acumine abscindere; universim vero abscindere, amputare, secare, ἐπικόπτω, κοπτοῦμαι (It. tagliare, troncare; Fr. couper, tailler, trancher; Hisp. cortar, tajar qualquiera cosa, acortar; Germ. abschneiden, abhauen; Angl. to cut or chop off, cut in two, cut).

I.) Proprie. *Plaut. Aulul.* 2. 2. 12. Cui ego jam linguam præcidam, atque oculos effodiam. *Auct. B. G.* 8. 44. Omnibus, qui arma tulerant, manus præcidit. Sic *Sueton. Claud.* 15. Proclamante quodam, præcidendas falsario manus, etc. *Petron. Satyr.* 1. Tyranni imperant filiis, ut patrum suorum capita præcidant. *Id. ibid.* 105. Præcidere capillos. *Justin.* 1. 10. 15. aures, nasum et labia alicui. *Cic.* 7. *Verr.* 34. 88. ancoras. *Id. Habir. perduell.* 11. 31. fistulas, quibus aqua suppedittatur. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 10. 42. (124). forficibus sugentia ora hirudinum. et 17. *ibid.* 23. 35. (211). traducem. — Sic Part. præter. apud *Colum.* 11. *R. R.* 2. 54. Stramenta præcisâ in acervum congeruntur. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 6. 38. (121). Vipera quatuor digitorum mensura utrinque præcisâ. *Id. 30. ibid.* 11. 30. (101). Limacum capita præcisâ arundine. *Id. 11. ibid.* 39. 94. (228). Præcisâ pennâ non crescut, evulscæ renascuntur. *Id. 28. ibid.* 13. 56. (198). Hircos, barba præcisâ, non abire in alianum gregem.

II.) Translate. ¶ 1. Præcidere est in partes vel in frusta cædere, tagliare in pezzi, tagliuzzare. *Lucret.* 3. 636. Si subito medium (hominis corpus) celeri præciderit ictu Vis aliqua, ut sorsum partem secernat utramque, etc. *Liv.* 40. 6. Caput mediæ canis præcisæ et prior pars ad dexteram, cum extis posterior ad lævam viæ ponitur. *Cic.* 1. *Divinat.* 17. 32. Præcidere cotem novacula. *Petron. Satyr.* 102. Descendimus in scapham, præcisoque vinculo etc. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 5. 19. (43). Præcisos nervos glutinare. *Cic.* 9. *Att.* 6. Naves, quibus usus non est, omnes aut præcidisse, aut incendisse dicunt. avere tagliate in pezzi e disfatte. ¶ 2. Præcidere sinum maris, navigando ita cursum dirigere, ut non legatur terra, et curvum litus circumvehatur, sed recta ab uno ad alterum sinus cornu navis feratur, andare a golfo lanciato, at-

traversare il golfo: præciduntur enim omnes circuitus, et recto tramite mare secatur. *Seneca Ep.* 53. Quo celerius evaderem, protinus per altum ad Nesida direxi, præcisurus omnes sinus. Sic *Quintil. declam.* 12. 22. a med. Non præcides medium mare? non tota in fugam vela torquebis? *Lucan.* hoc sensu dixit 8. 248. magnosque sinus Telmassidos undæ Compensat medio pelagi. ¶ 3. Pro valde cædere, h. e. verberare, pulsare. *Plaut. Cas.* 2. 6. 52. Præcide os tu illi. ¶ 4. Per metaphoram est brevem reddere, decurrere, auferre, eripere, deminuere, actionem interrompere. — a) Generatim. *Lucan.* 6. 340. de umbra Pindi. Et maturato præcidit vespere lucem. accorcia il giorno. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 22. 34. (84). Præcisum iter. tagliato, attraversato. et *Cic.* 1. *Off.* 33. 120. Amicitias, quæ minus delectant, magis decere censent sapientes sensim dissuere, quam repente præcidere. *Horat.* 1. *Ep.* 2. 9. Antenor censet belli præcidere causam. Cf. *Ter. Hecyr.* 4. 2. 22. Tempus est concedere: sic optime, ut ego opinor, omnes causas præcidam omnibus. togliero tutti i pretesti. et *Plin.* 9. *Ep.* 1. extr. Temporis ratio cunctationem præcidit. *Cic.* 4. *Verr.* 62. 151. Da mihi hoc: jam tibi maximam partem defensionis præcideris. *Id.* 3. *ibid.* 7. 20. Ut reo pecunioso, profuso spem iudicii corrumpendi præciderem. et 5. *ibid.* 1. 3. Præcidere sibi licentiam libertatemque vivendi. *Id. Pis.* 22. 51. sibi redditum. — Sic Part. præter. apud *Cic.* 2. *Orat.* 7. 28. Præcisâ, inquit, mihi quidem dubitatio est. *Id.* 1. ad *Brut.* 15. ante med. Oppressa ab impiis civitas, optulandi potestate præcisâ. *Id.* 2. ad *Q. fr.* 11. Tenediorum libertas securi Tenedia præcisâ. *Id.* 5. *Verr.* 64. 151. Illa quidem certe tibi præcisâ defensio est. *Petron. Satyr.* 82. Præcisâ ultione. — b) Speciatim de sermone. *Plaut. Mil. glor.* 4. 6. 56. Dum te obtuetur, interim linguam oculi præciderunt. h. e. obmutescere coegerunt. — c) Præcidere sermonem, et præcidere absolute, abrumperé, etc. ut *Plaut. Capt.* 5. 2. 12. ait, dictis compendium facere. *Cic.* 4. *Herenn.* 54. 67. Per abscissionem significatio fit, si, quam incipimus aliquid dicere, præcidimus. tronchiamo le parole. et *Id. Senect.* 16. 57. Brevi præcidam. Agro bene culto nil potest esse nec usu uberius, etc. Tò brevi videtur esse superfluum additamentum, et merito a multis rejicitur. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 43. 133. Præcide, inquit. Alii aliter leg. — d) Hac ratione ponitur pro negare, abnuere, recusare, negare assolutamente: hoc enim paucis verhis fit, et spes obtinendi præciditur. *Cic.* 8. *Att.* 4. Numquam reo cuiquam tam humili, tam sordido, tam præcisæ negavi, quam hic mihi. Plane sine ulla exceptione præcidit. et 10. *ibid.* 16. Cupiebam eum esse nobiscum: quod quia præciderat, etc. ¶ 5. Obscuro sensu a *Martial.* 7. 62. et alibi: sed passim in libris rectius in percido mutatur. *V. PERCIDO.* *V.* ibidem et *Percisus* pro irrumatus et pro pædicatus. — Hinc Part. præter. pass., cujus exempla supra retulimus.

Præcisus, a, um, adjectivum quoque usurpatur, unde *Comp. Præcisior* II. 4.; et

I.) Proprie est divulsus, decisus, staccato. *Manil.* 4. 630. Trinacria Italia tantum præcisâ recessit, separata dall'Italia. — Hinc *Præcisum*, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est pars viscerum, aut carnis præcisâ. *Nævius* apud *Non.* p. 151. 2. *Merc.* Præcisum, omasum, pernam, callum, etc. *Lucilius ibid.* Illi præciso atque epulis capiuntur optimis.

II.) Translate. ¶ 1. Est essectus, castratus. *Lamprid. Elagab.* 7. Jactavit autem caput inter præcisos fanaticos, et omnia fecit, quæ Galli facere solent. ¶ 2. Item præruptus, abruptus, præceps, dirupato, scosceso, straripevole. *Accius* apud *Non.* p. 15. 25. *Merc.* Quemcumque instileram grumum, aut præcisum jugum. *Sall. Jug.* 97. ad fin. Iter castellanorum angustum admōdum, utrinque præcisum. *Virg.* 8. *En.* 233. acuta sile præcisus undique saxis. *Quintil.* 12. 9. 2. Civitates præcisus impositæ rupibus. *Sil. It.* 13.

337. similisque volanti Cornipedem tulerit præcisâ per avia plantam. *Mela* 3. 9. Vasta omnia, vastis præcisâ montibus, ripæ potius sunt, quam litora. ¶ 3. Transfertur ad orationem brevem, circumcisam, abruptam, concisam, breve, succinto, conciso. *Quintil.* 9. 2. 57. Præcisâ velut anta legitimum finem oratio. *V. PRÆCISIO.* et 10. 2. 17. Qui præcisus conclusionibus obscuro, Sallustium atque Thucydidem superant. et 7. 3. 15. Præcisâ comprehensio. et 4. 2. 47. Simplex et undique præcisâ, non tam narratio vocari potest, quam confusio. *Gell.* 7. 2. sub fin. Præcisus interruptisque verhis exclamare. ¶ 4. Pro duro, difficulti. *Arr. Menand. Dig.* 49. 16. 4. Non omnis, qui litem habuit, et ideo militavit, exactorari jubetur; sed qui eo animo militiæ se dedit, ut sub obtentu militiæ præcisorem se adversario faceret. *Alii leg.* pretiosorem.

PRÆCINCTIO, ñnis, f. 3. In theatro est divisio graduum in orbem facta; sive gradus reliquis duplo altior laxiorque, quo equitum v. gr. gradus a plebeis separabantur: quo loco commode in gyrum transversim, sine impedimento eorum qui in gradibus sedebant, ambulari poterat. Ratio appellationis est, quia speciem cuiusdam fasciæ præ se fert graduum loca cingentis, διαζωμα, cinta, pianerottolo. *V. BALTEUS.* *Vitruv.* 5. 3. Præcinctiones ad altitudines theatrorum pro rata parte faciendæ videntur, neque altiores, quam quanta præcinctiois itineris sit latitudo. — A similitudine *Id.* 2. 8. circa med. Is locus est theatri curvaturæ similis. In imo forum est constitutum: per mediam autem altitudinis curvaturam præcinctioemque platea ampla latitudine facta.

PRÆCINCTORIUM, ii, n. 2. *V.* voc. seq. in fin.

PRÆCINCTORIUS, a, um, adject. ad præcingendum aptus. *Vitruv.* 10. 21. Eique funes præcinctorii transversis erant religati. *Alii rectius leg.* Ejusque præcincturæ funes transversis erant ligati. — Hinc

Præcinctorium, ii, n. 2. absolute, substantivorum more, est sabligar, præcinctura, περιζωμα. *Augustin.* 2. contra *Julian. Pelag.* 6. *V. MUNITURA.*

PRÆCINCTURA, æ, f. 1. cintura, διαζωμια, zona, cingulum, aut ipse præcingendus modus. *Macrob.* 2. *Saturn.* 3. In Cæsarem quoque mordacitas Ciceronis dentes suos strinxit. Nam post victoriam Cæsaris interrogatus, cur in electione partis errasset, respondit: præcinctura me decepit: jocus in Cæsarem, qui ita toga præcingebatur, ut trahendo laciniam velut mollis incederet. *V. PRÆCINGO* I. b.; et adde *Vitruvii* loc. cit. in voc. præced.

PRÆCINCTUS, a, um. *V. PRÆCINGO.*

PRÆCINCTUS, us, m. 4. præcinctura.

I.) Proprie. *Varro* apud *Non.* p. 548. 29. *Merc.* Castula est palliolum præcinctui, quod nudâ infra papillas præcinguntur.

II.) Translate ipsæ vestes, vestito. *Macrob.* 2. *Saturn.* 9. Hortensius vir ex professo mollis, et in præcinctu ponens omnem decorem: fuit enim vestitu ad munditiem curioso.

PRÆCINGO, gis, xi, ctum, gere, a. 3. (præ et cingo). Part. *Præcingens* II. l.; *Præcinctus* in omnibus paragr. — Præcingere est ante, aut circum cingere, διαζώνωμι (It. cingere; Fr. ceindre, encœindre; Hisp. ceñir, rodear, cercar; Germ. gürten, umgürten; Angl. to gird, begird, encompass, surround, enclose).

I.) Proprie de cinctu vestium. — a) Rare active. *Martial.* 14. 153, cujus lemma est *Semicinctium*. Det tunicam dives: ego te præcingere possum. *Grat. Cyneq.* 341. Jam Toletano præcingant illa ultro. — b) Sæpissime præcingi usurpatur Mediorum apud Græcos more. *Cic. fragm.* apud *Non.* p. 538. 12. et p. 537. 5. *Merc.* Quum calvaticam capiti accommodares, quum strophio accurate præcingerere. *V. CALVATICA.* *Ovid.* 2. *Trist.* 271. Et lato et cautus præcingitur ense viator. si cinge al fianco. — Similiter Part. præter. *Præcinctus* apud *Plaut. Bacch.* 3. 3. 28. Cincticulo præcinctus in sala

apud magistrum assideres. *Petron. Satyr.* 95. Anus sordidissimo linteo præcincta. et *ibid.* 19. Et præcincti certe alius eramus. *succinti*, alticincti, atque aden expediti, parati, prompti. Sic *Horat.* 1. *Sat.* 3. 5. Hoc iter ignavi divisimus, altius, ac nos, Præcinctus unum. et 2. *ibid.* 8. 70. ut omnes Præcincti recte pueri comptique ministrent. *εὐζωνοί. Sueton. Cæs.* 45. Ut male præcinctum puerum caverent. Adde *Macrob.* 2. *Satur.* 3. **V. PRÆCINCTURA.** — c) Præcinctus etiam dicitur, qui militari dignitate præditus est. **V. CINGULUM.** *L. Ferus* apud *Volcat.* in *Avid.* *Cass.* 1. Sed vide, ne tibi et liberis tuis non bene consulas, quum tales inter præcinctos habeas, quales inlites libenter audiunt, libenter vident.

II.) Translate. ¶ 1. Præcingere est circumdare, circumdare. *Ovid.* 1. *Art. am.* 223. Euphrates præcinctus arundine frangit. *Id.* 14. *Met.* 638. pinu præcincti cornua Panes. *Id. Heroid.* 4. 71. flore capilli. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 1. 1. (1). Insecta appellata ab incisuris, quæ nunc cervicum loco, nunc pectorum atque alvi præcincta separant membra. *Id.* 2. *ibid.* 66. 66. (166). Tellus præcincta circumfluo mari. *Ovid.* 3. *Fast.* 263. Vallis Aricina silva præcinctus opaca Est lacus. *Martial.* 7. 6t. Nulla catenatis pila est præcincta lagenis. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 7. 27. (99). Gemmæ candida vena præcinctæ. *Propert.* 4. 4. 7. fontem vallo præcingit acerdo. *Sil. It.* 3. 243. præcingere litora muro. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 1. 17. (28). Ajunt, si quis villam vite nigra præcinerit, fugere accipitres. *Id.* 37. *ibid.* 9. 37. (118). Gemma per transversum linea alba media præcingitur. *Id.* 5. *ibid.* 32. 40. (143). Præcingitur gens mari. *Seneca Med.* 70. Præcingens roseo tempora vinculo. *coronando.* et *Martial.* 11. 37. tuta gemmam præcingere libra. *nempe auri, legare in oro.* — Urbane. *Claudian.* *B. Get.* 296. Quid turpes jam mente fugas, quid Gallica rura Respicitis, Latioque libet post terga relicto Longinquam profugis Ararim præcingere castris? *h. e.* quasi ante se constituere, locando post ipsum castra. — Huc pertinet et illud *Plin.* 10. *Ep.* 48. Parletes sine cæmento medio facti, nec testaceo opere præcincti. *h. e.* obducti. ¶ 2. In illo *Ennii* apud *Gell.* 6. 6. Brundisium pulcro præcinctum præpete portu'st præcinctum intellige instructum, et habens ante se pulcrum portum.

PRÆCINO, cinis, cinii, centum, cinere, 3. (præ et cano). Præteritum præcincit legitur apud *Tertull.* *Idolol.* 15. — Part. Præcinerens sub *A.* 1. — Præcinere

A) Neutorum more. ¶ 1. Est ante canere, precedere col canto o suono, προξδω. *Cic.* 4. *Tusc.* 2. 4. Et denrum pulvinaribus et epulis magistratum fides præcincunt. *Flor.* 2. 2. ante med. Ubi a cœna rediret, præluere funalia, præcinere sibi tibias jussit. *Gell.* 1. 11. Creteenses in prælia ingredi salitos, præcinciente ac præmoderante cithara gressibus. ¶ 2. Speciatim de præcantatore, *h. e.* morbis remedia carminibus et incantationibus afferente, *Macrob.* 2. *Somn. Scip.* 3. circa med. de musica. Hinc est, quod ægris remedia præcantare dicuntur. *Tybull.* 1. 5. 11. Ipseque ter circulo lustravi sulphure pura, Carmine quum magico præcinnisset anus. **V. PRÆCANTATOR.**

B) Active, *h. e.* cum Accusativo. ¶ 1. Est aliquid ante canere. *Stat.* 5. *Silv.* 3. 58. Ipse madens oculis, umbrarum animæque sacerdos Præcinerem gemitum. *h. e.* carmen lugubre primus canerem. ¶ 2. Saepè est prænunciare, prædicere, prædire, presagire. *Cic. Harusp. resp.* 10. 20. Quis est tam impius, qui hoc tam novo tantoque motu non magnum aliquid deos populo R. præmonstrare et præcinere fateatur? *Tybull.* 2. 5. 73. Atque tubas atque arma ferunt crepitantia cæla Audita, et lucos præcinnuisse fugam. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 46. 71. (185). Hi greges repente lymphati futura præcinnunt. *Id.* 25. *ibid.* 9. 59. (106). Præcinere responsa. *h. e.* de futuris responsa dare.

PRÆCIPES, *is.* **V. PRÆCEPS** init.

PRÆCIPIO, cipis, cēpi, ceptum, cipere, a. 3. (præ et capio). Præcepso antique, præcepsero. *Cato R. R.* 142. Villici officia, quæ dominus præcepserat. *Alti leg.* præcipit, *aliti* et *Schneider.* ipse præcepit. — Part. Præcipientis II. 2. b. et 3.; Præceptus 1. 1. et II. 1. et 2.; Præcipendus II. 2. — Præcipere est ante capere, præoccupare, præripere, prævenire, προλαμβάνω (tt. pigiare innanzi, anticipare, preoccupare; Fr. prendre le premier, obtenir le premier, prendre auparavant; Hisp. prevenir, preocupar; Germ. voraus-, vorher-, im Voraus nehmen, vorherbekommen; Augl. to take or seize before, anticipate, prevent, forestall, preoccupy).

1). Proprie. ¶ 1. Generatim. *Lucret.* 6. 1049. prior æstus ubi æris Præcepit, ferrique vias possedit apertas. et *ibid.* 802. Carbonumque gravis vis atque odor insinuat Quam facile in cerebrum, nisi aquam præcepimus ante. *Cæs.* 3. *B. C.* 31. A publicanis debitum biennii pecuniam exegerat, et ab eisdem insequentis anni mutuum præceperat. *Liv.* 36. 19. Aliquantum viæ præceperat rex, ut qui non ante, quam *Elatiæ*, ab effuso constiterit cursu. *Id.* 3. 46. a med. Sedulo tempore, dum præciperent iter nuntii missi in castra, avanzassero la strada, et 32. 16. Jussis navibus mature sequi, ipse tribus quinqueremibus expeditis Piræum præcepit. *Val. Flacc.* 4. 340. exortia terga Lacuni Præcipiunt pecudum. *Virg.* 3. *Ecl.* 98. si lac præceperit æstus. *Sall. fragm.* apud *Gell.* 10. 26. Mons a Lusitanis præcepit. Huc referri potest et illud *Plin.* 7. *Hist. nat.* 35. 35. (120). Sulpicia electa ex centum præceptis, quæ simulacrum Veneris dedicaret. *h. e.* ante electis. *V. Val. Max.* 8. 15. n. 12. ¶ 2. Speciatim apud *Jctos* est per præceptionem capere, aut habere. *Plin.* 5. *Ep.* 7. Nec beredem institui, nec præcipere posse republicam constat. *Julian. Dig.* 30. 122. Si heres centum præcipere jussus sit. **V. PRÆCEPTIO** 1.

II.) Translate. ¶ 1. Refertur ad hominem, qui eventum vel actionem præoccupat; item sæpe ad animum, qui futura quocumque modo percipit, vel sibi representat. *Liv.* 30. 8. extr. Aliquantum ad fugam temporis Syphax et Hasdruba! præceperunt. *Sic Id.* 1. 7. Tempore illi præcepto, at hi numero avium regnum trahabant. *anticipato.* *Cl. Stat.* 8. *Theb.* 323. celeres neu præcipe Parcas. et *Flor.* 3. 9. Et ille quidem ad rei famam veneno fata præcepit. *Contra Curt.* 9. 6. extr. Hoc si liquerit, ipse præstabo: si me præceperit fatum, vobis mandasse memento. *Tac.* 3. *Hist.* 15. Auxilia Vitellius acciverat, immensam belli luem, ni Antonius, id ipsum metuens, festinato prælio victoriam præcepisset. *Virg.* 6. *En.* 105. Omnia præcepi, atque animo mecum ante peregi. *ho antiveduto, mi sonoprefigurato.* *Cic.* 1. *Off.* 23. 81. Præcipere cogitatione futura. *Cæs.* 7. *B. G.* 9. Hæc usu ventura, opinione præceperat. *Virg.* 11. *En.* 491. Exultatque animis et spe jam præcipit hostem. *Cæs.* 3. *B. C.* 87. extr. Jam animo victoriam præcipientibus. *Auct. B. G.* 8. 51. Fra templaque occupabantur, ut vel expectatissimi triumpho lætitia præcipi posset. *M. Antonius* apud *Cic.* 13. *Phil.* 20. 45. Præcipia gaudia suppliciorum vestrorum. *Ovid. Heroid.* 17. 107. Ad passessa venis præceptaque gaudia serus. *Nepos Att.* 11. ad fin. Immortali memoria præcepta retinebat beneficia. *Mamertin. Grat. act.* 28. Adventare nos principi nunciatur. Statim e solio, tamquam præceptus, exsiluit. *prevenuto.* ¶ 2. Est etiam ante monere, docere, tradere, instilluere, et re ante præmonstrata aliquid mandare, insegnare, instruire, ordinare. Differt ab impero et jubeo, quia hæc etiam nihil docendo fiunt: qui autem præcipit, simul docet. Porro usurpatur cum Accusativo, cum Relativo, et sequentibus part. ut, ne. — a) Generatim. *Auct. B. Afr.* 8. Hæc ita imperabat, itaque unicuique præcipientibus, ut etc. *Nepos Pausan.* 4. Itaque huic indici, quid fieri vellent, præceperunt. *Ter. Adelph.* 5. 9. 5. Ego istos usque a pueris curavi ambos sedulo: docui, manui, bene præcepi semper, quæ potui omnia. *Plaut. Mil. glor.* 2. 2.

92. Simillimas dicit esse: et Philocomasio id præcipiendum est, ut sciat. *Petron. Satyr.* 85. Ego studia ejus ordinare, ego docere ac præcipere. *Horat. Art. P.* 335. Quidquid præcipientis, esto brevis, ut cito dicta Percipienti animi dociles, teneantque fideles. *Cic. Mur.* 2. 4. E portu solventibus ii, qui jam in portum ex alto invehantur, præcipere summo studio solent et tempestatum rationem et prædonum et locorum. *Colum.* 10. *R. R. præm.* 3. Præcipere cultum hortorum diligentem, quam tradiderunt majores. *Ovid.* 2. *Trist.* 486. artem nandi. *Plin.* 1. *Ep.* 10. humanitatem. *Quintil.* 3. 1. 14. oratoriam. *Horat.* 1. *Od.* 24. 2. cantus lugubres. *Asin. Gall.* apud *Sueton. Gramm.* 22. Qui caput ad lævam deicit, glossemata nobis Præcipit. *Cic. Amic.* 20. 75. Recte etiam præcipi potest in amicitis, ne etc. et *ibid.* 16. 60. Illud putius præcipiendum fuit, ut eam diligentiam adhiberemus, etc. *Sall. Jug.* 30. His præcipit, omnes mortales pecunia aggrediantur. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 1. 1. (1). Natura remedium, atque multitudo instantium ac præceptorum, plura de ipsa medendi arte cogunt dicere. *h. e.* eorum quæ proxime dicenda, et quæ jam ante dicta sunt. *Sic Cels.* 3. 23. Utendum ductione alvi, vel nigro veratro, sicut præceptum est. *h. e.* ante indictum ac jussum est. — Cum infinito. *Ovid.* 2. *Art. am.* 415. Sunt qui præcipient herbas, satreja, nocentes Sumere. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 4. 10. (29). Pænonium præcipient eruere noctu. *Sueton. Ner.* 31. Quorum operum perficientium gratia, quod ubique esset custodia, in Italian deportari, etiam scelere convictos, non nisi ad opus damnari, præceperat. *Inscript. Christ.* apud *Smet.* 110. 10. DYLCEIS APUD MANES ZOE BENEDICTA MORARIS TY SÆVRA IACES NOBIS RELIQUISTI QVERELAS PRÆCEPISTI (h. e. præcipienti) HOSPITIUM DYLCE PARARE TVIS. — b) Speciatim de respondentibus ex oraculo. *Nepos Miltiad.* 1. Consulenti Pythia præcepit, ut Miltiadem sibi imperatorem sumerent. — c) De jubentibus et imperantibus, comandare. *Cæs.* 5. *B. G.* 58. Præcipit atque interdicit, omnes unum peterent Indutiomarum. *Plaut. Asin.* 2. 4. 15. Cui numquam unam rem me licet semel præcipere furi. *Mox verbo jubeo utitur.* *Curt.* 9. 6. sub init. Præcipientis, ne quies corpori impediretur. *Scævola Dig.* 31. 1. 89. § 7. Codicillos aperiri testator præcepit. *Callistrat. ibid.* 48. 10. 15. D Claudius edicto præcepit. *Ulp.* *ibid.* 50. 3. 1. Lege municipali præcipitur. — d) Pro suadere, monere, suggerere, sine ulla jubendi auctoritate, suggerere, persuadere. *Nepos Themist.* 6. ad fin. Præcipienti legati ut tum exirent, quum satis altitudo muri exstructa videretur, præcepit. *Curt.* 4. 13. Furum ista solertia est quam præcipientis mihi. *Justin.* 18. 6. 7. Ituram se ad virum, sicut præceperint. ¶ 3. Absolute, præcipere est præceptorem seu doctorem esse. *Nepotis fragm.* apud *Lactant.* 3. 15. Qui in schola de pudore et continentia præcipienti argutissime. *Cic.* 2. *Orat.* 11. 48. Num igitur placet, quum de eloquentia præcipias, aliquid etiam de testimoniis dicendis quasi in arte tradere? *Plin.* 18. *Hist. nat.* 24. 56. (201). Præcipere de agricultura. *Cic.* 1. *de republ.* 56. Ne si diutius in hoc genere verser, quasi præcipientis ejusdam et docentis, et non vobiscum simul considerantis esse videatur oratio mea. *Quintil.* 2. 6. 6. Jam prope consummata fuerit præcipientis opera. *Id.* 2. 3. 5. In numero præcipientium. *Sueton. Gramm.* 10. Scholam aperuit, sed ita ut paucis, et tantum adolescentibus præciperet. Adde *ibid.* 16. *Id. Ner.* 7. Senecam visum sibi per quietem, C. Cæsari præcipere. — **NB.** Præcipere absolute est radicari, prender radice, quum de seminibus plantarum sermo est. *Gargil.* 4. 5. (edente *A. A. Scottio*). Robustiar, etsi tardior, planta (persici) præcepit ex osse, quod simpliciter exponatur. Hæc cl. *Furlanetto* in *I. Append.* At, etiam si salva est lectio, rō præcepit accipi posse videtur pra ante capit, præripuit ex osse.

PRÆCIPITANS, *antis.* **V. PRÆCIPITO.**

PRÆCIPITANTER, adverb. precipitosamente,

προπετώς, in præceps, præcipiti festinatione, inconsiderate, temere. *Lucret.* 4. 1063. Currit agens mannos ad villam præcipitanter. *Gloss. Præcid.* ed. A. Maio in *Class. Auct. T.* 3. Melius præcipitanter quam præcipiter dicimus.

PRAECIPITANTIA, æ, f. 1. il cader precipitosamente. *προπετώσα*, precipitatio. *Gell.* 9. 1. Si in prona jacias, moderatio atque ratio mitentis præcipitanti ipsa et pondere cadentis teli corrumpitur. et 6. 2. a med. Lapidem cylindrum si per spatia terræ prona atque deruta jacias, causam quidem ei et initium præcipitantiæ dederis.

PRAECIPITATIO, ðnis, f. 3. precipitazione, precipitamento, *προπηγμός*, casus, aut cursus præceps. *Vitruv.* 5. 12. Arena fluctibus subruta efficiet in mare pitæ præcipitationem. *Seneca* 1. *Ira* 12. in fin. Ira aliquando, ut venenum et præcipitatio et naufragium, ex inopinato profuit. *Apul. de Mundo.* Nimbus quanto repentinior est, tanto vehementior: et quanto improvisior ejus præcipitatio est, tanto brevior casu restringitur. Adde *Fulgat. interp. Ps.* 51. 4.

PRAECIPITATOR, ðris, m. 3. qui aliquem præcipitem agit, ad exitium impellit, *che rovina, distruttore.* *Augustin. de Grat. et lib. arbitr.* 14. in it. Quum fuerint convicti non defensores, sed inflatores et præcipitatores liberi arbitrii. Adde *eumd.* 1. *Ep. in Pelag.* 4.

PRAECIPITATUS, a, um. *V. PRAECIPITO.*
PRAECIPITER, adverb. *V. PRAECIPITANTER* in fin.

PRAECIPITIUM, ði, n. 2. precipizio, *κρημνός*, locus præceps, unde facilis est casus.

I.) Proprie. *Sueton. Aug.* 79. Quo minus in transitu Alpium in præcipitium propelleret.

II.) Translate. ¶ 1. Præcipitium dicitur id, in quo summum discrimen ac periculum inest. *Lactant.* 6. 17. Animus si aberraverit, aut per confragosa verabitur, aut per præcipitia labetur.

¶ 2. Est etiam præceps casus, *caduta precipitosa.* *Lactant.* 2. 3. a med. Dum aliorum præcipitium vident, non prospexerunt, quid ante suos pedes esset. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 17. 20. (43). de herba *urceolari.* Sed contra ulcera, rupta, lapsusque, et præcipitia, aut vehiculorum eversiones, singulares.

PRAECIPITO, as, ðvi, ðtum, are, 1. (præceps). Part. *Præcipitans* sub B. I. a. et b. et II. a.; *Præcipitatus* sub A. I. a. et b. et II. 2.; *Præcipitaturus* sub A. I. c; *Præcipitandus* sub A. II. 2. — Præcipitatur usurpatur A) Active et B) Neutrorum more.

A) Active præcipitare est pronum dejicere, præcipitem agere, in præceps propellere, *precipitare, προπιζω, κατακρημνίζω.*

I.) Proprie de hominibus, et rebus. — a) Cum Accusativo. *Cic.* 4. *Tusc.* 18. 41. Ut si posse putet eum, qui se e Leucade præcipitaverit, sustinere se, quum velit. *Lucret.* 4. 1020. de montibus altis Se quasi præcipitem ad terram corpore toto. At *Lachmann. legit.* Ut qui præcipitant. *Seneca Ep.* 4. Alius se præcipitavit a tecto, ne, etc. *Cæs.* 3. *B. C.* 69. Sese in fossas præcipitabant. *Auct. B. Alex.* 18. Se per molem in mare præcipitaverunt. *Liv.* 23. 37. Quum armatorum multitudo de turri se præcipitaret. *Id.* 23. 19. Præcipitasse se quosdam, non tolerantes famem, constabat. *h. e.* in fluvium, ut ait *Duker. Ovid.* 5. *Fast.* 634. Pars putat, ut ferrent juvenes suffragia soli, Pontibus infirmos præcipitasse senes. *Sueton. Aug.* 27. Augustus Attedium Afrum tantis conterritis minis, ut is se præcipitaverit. — Sic Part. præter. apud *Cic. Cæcin.* 17. 50. Qui se præcipitatos ex locis superioribus dicerent. *Sueton. Claud.* 9. Præcipitatus in summen. — De rebus: *præcipitare aliquid*, est deorsum jacere, ruere, *gettari giù, far cadere.* *Lucret.* 1. 250. Postremo pereunt imbres, uti eos pater æther In grenium matris teral præcipitavit. *Stat.* 10. *Theb.* 881. truncas rupes in tecta domosque Præcipitat. *Ovid.* 15. *Met.* 518. quadrupes Præcipitant currum scopulis. *Stat.* 2. *Achill.* 546. vetitasque solo procumbere pinus Præcipitat. Cf. *Virg.* 2. *Æn.* 36. Aut pelago

Danaum insidias suspectaque dona Præcipitare jubent. *Ovid. Heroid.* 10. 13. conterrita virgo, Membræque sunt viduo præcipitata toro. *dal letto. Id.* 11. *Met.* 556. unda præcipitata ruit. — b) Passive, sed Mediorum apud Græcos vi ac more. *Sall. Jug.* 62. ad fin. Quum alii super vallum præcipitentur. *Ovid.* 4. *Met.* 91. lux tarde decedere visa Præcipitur aquis. *h. e.* dies et sol ad occasum pervenit, *tramonta.* Sic *Id.* 4. *Fast.* 164. Scorpions in virides præcipitatur aquas. Cf. *Val. Flacc.* 4. 642. Sed præcipitata profundo Siderei pars visa poli. — c) Absolute; Accusativus enim facile subauditur. *Cic.* 5. *Fin.* 11. 31. Si quando pueris ludentes minamur, præcipituros alicunde, extimescunt.

II.) Translate. ¶ 1. Præcipitare vitem apud *Caton. R. R.* 32. est deorsum nimis intorquendo frangere. Sic *præcipitare palmitem* apud *Colum.* 4. *R. R.* 20. 4. et 5. *ibid.* 6. 26. est cacumine deorsum verso alligare, ut fructu uberiori induatur. *V. PRAECEPS.* ¶ 2. Per metaphoram generatim est de gradu dejicere, in summum discrimen vel exitium impellere, præcipitem agere. *Cic. Dom.* 37. 98. Præcipitari ex altissimo dignitatis gradu. *Sall. Jug.* 14. Ego infelix, in tanta mala præcipitatus ex patrio regno. *Liv.* 22. 12. Qui magister equitum, nihil aliud, quam quod impar. erat imperio, moræ ad rempublicam præcipitandam habebat, ferox rapidisque in consiliis. *Ovid.* 3. *Pont.* 1. 140. caveque Spem festinando præcipitate meam. *rovinare.* et *Plin.* 16. *Hist. nat.* 36. 65. (161). Calamorum usus in Creta bellatores suos præcipitavit. *fu la loro rovina.* At *Sillig. aliter leg. Cels.* 2. 10. a med. Satius est primum levare ægrum, deinde perpurigare, quam simul omni vi effusa fortasse præcipitare. *mandarlo in precipizio.* *Virg.* 2. *Æn.* 317. furor iraque mentem Præcipitant. *Petron. Satyr.* 118. Per ambages, deorumque ministeria, et fabulosum sententiarum tormentum præcipitandus est liber spiritus. *h. e.* immittendus, velut præceps furore poetico. *Cels.* 6. 7. Aurium dolores interdum ad dementia mortemque (*hominem*) præcipitant. Sic *Vopisc. Prob.* 12. Præcipitare aliquem in dementia. *Rursus Cels.* 3. 21. Præcipitare se in exitium. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 12. 19. (94). Adultas arbores interluere justo plus, et in senectam præcipitare. *farle invecchiare prima del tempo.* — Hinc aliquando est accelerare, nimia festinatione urgere, *affrettare, accelerare.* *Matius* ad *Cic.* 11. *Fam.* 28. An quod adolescens præstiti, id nunc, etate præcipitata, commutem? *Vellej.* 2. 49. 1. Quieta, aut certe non præcipitata morte fungi. *Ovid.* 1. *Trist.* 3. 47. Jamque moræ spatium non præcipitata negabat. *h. e.* in diem vergens et prope accedens. — *Præcipitare moras*, festinando moras abjicere, *levar ogni indugio.* *Virg.* 8. *Æn.* 443. et 12. *ibid.* 699. Sic *Sil. It.* 13. 774. tu magna gerendi Præcipita tempus: mors atra impendit agenti. *cogli prestamente il tempo.* — Similiter *Lucan.* 7. 51. sua quisque ac publica fata Præcipitare cupit. *Quintil. declam.* 4. 10. Præcipitare suprema sua. *Id. Ep. ad Tryphon.* Usus Horatii consilio, qui in arte poetica (a v. 388.) suadet, ne præcipitetur editio, nonnumquam prematur in annum. *Sil. It.* 3. 166. Præcipitat consulta viri segnemque quietem Terret. *Colum.* 3. *R. R.* 21. 10. Præcipitare vindemiam. *Ulp. Dig.* 23. 3. 33. Parcendum marito, qui non præcipitaverit eum ad solutionem, qui donaverat. — Cum Infinito. *Virg.* 11. *Æn.* 3. sociis dare tempus humanis Præcipitant curæ. *Stat.* 1. *Theb.* 679. eodem modo locutus est. — *NB. Præcipito*, frequenter præcipio, jubeo. *Plaut. Trin.* 2. 2. 17. Quæ ego tibi præcipito, et facito. *Alii et ipse Fleckeisen. rectius leg. præcipio*, ea facito.

B) Neutrorum more. *h. e.* sine casu sæpe adhibetur, sed Accusativus se subauditur. I.) Proprie — a) De hominibus, et rebus. *Liv.* 39. 2. Ligures per invia et rupes deruptas præcipitantes fugerunt. *h. e.* præcipitantes se. *Virg.* 6. *Æn.* 349. Namque gubernaculum multa vi forte revulsam etc. Præcipitans traxi mecum. *Id.* 11. *ibid.* 617. excussus Aconteus Præcipitat longe, et vitam dispergit in auras. *Cic.* 1. *Nat. D.* 32. 89. Præcipitare istuc quidem est, non descendere. *Liv.* 25. 11. Plurimi in fossam præcipitavere. *Id.* 2. 51. Secuti dedita opera passim ad illecebras propulsa pecora, præcipitavere in insidias. *Lucret.* 6. 291. videtur in imbre ventis æther, Atque ita præcipitans etc. *Val. Æditus* apud *Gell.* 19. 9. Aut imber cælo candido præcipitans. *Cic.* 3. *Orat.* 48. 186. Annis præcipitans. *Id.* 6. *de republ.* 18. Ubi Nilus ad illa, quæ Catadupa nominantur, præcipitat ex altissimis montibus. *Id.* 2. *Legg.* 3. 6. Fibrenus — statim præcipitat in Lirem. *Virg.* 9. *Æn.* 669. quam multa grandine nimbi In vada præcipitant. — b) De iis, quæ ad tempus referuntur. *Cic.* 3. *Orat.* 55. 209. Sol præcipitans. *h. e.* ad occasum prope accedens. *Virg.* 2. *Æn.* 8. et jam non bumida cælo Præcipitat. *Cæs.* 3. *B. C.* 25. Multi jam menses transierant, et hien præcipitaverat. — c) De iis, quæ celeriter deorsum feruntur, vel ruunt. *Lucret.* 4. 628. Quum vero deorsum per fauces (succus) præcipitavit, Nulla voluptas est. *Id.* 2. 247. Pondera, quantum in se est, non posse obliqua meare, Ex supero quum præcipitanti.

II.) Translate. — a) Generatim. *Plaut. Trin.* 2. 1. 36. Qui in amore præcipitavit, pejus perit, quam si saxo saliat. *Fleckeisen.* præcipitavit, periit quasi (de) saxo saliat. *Cic. Rabir. Post.* 1. 2. Satis est homines imprudentia lapsos non erigere: urgere vero jacentes, aut præcipitantes impellere, certe est inhumanum. *Id.* 1. *de republ.* 45. *extr.* Non est enim causa conversionis, ubi in suo quisque est gradu firmiter collocatus, et non subest, quo præcipitet et decidat. *Id. Sull.* 31. 87. Reipublicæ præcipitanti subvenire. et *ibid.* 1. 1. Præcipitante republica. *Liv.* 27. 40. Quum ad Cannas præcipitasset Romana res. *Rursus Cic.* 3. *Att.* 15. ad fin. Me certe ad exitium præcipitantem retinisses. *Id. Dom.* 15. 40. Tu præcipitante jam et debilitato tribunatu. — b) Speciatim. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 21. 68. Sustinenda est potius omnis assensio, ne præcipitet, si temere processerit.

PRAECIPUA, ðrum, n. plur. 2. *V. PRAECIPUUS* in fin.

PRAECIPUE, adverb. in primis, potissimum, maxime, *particularmente, specialmente, singolarmente, segnatamente, principalmente, μαλιστα, εξαίρετως*; et sæpissime dicitur de rei modo, et quidem de re præter ceteras et maxime vel frequentissime agenda. *Plaut. Most.* 1. 3. 31. Tu ecator erras, quæ quidem illum expectes unum atque illi morem præcipue sic geras, atque alios asperneris. *Cic.* 1. *Orat.* 8. 30. Hæc una res in omni libero populo, maximeque in pacatis civitatibus præcipue semper floruit. *Id. Sull.* 29. 82. Neque ego præcipue de consularibus disputo: nam hæc universi senatus communis est laus. *Cæs.* 7. *B. G.* 40. Semper Eduorum civitati præcipue indulserat. *Curt.* 4. 16. 12. Sitis præcipue fatigatos et saucios perurebat. *Nepos Att.* 16. Eum præcipue Cicero dilexit. *Quintil.* 12. 1. 8. Non præcipue acnit ad cupiditatem litterarum amor laudis? *Gell.* 20. 1. a med. Populus Romanus omnium maxime atque præcipue fidem coluit. *Quintil.* 1. 6. 1. Rationem præstat præcipue analogia, nonnunquam et etymologia. *Id.* 1. 8. 11. Nam præcipue quidem apud Ciceronem, frequenter tamen apud Asinium etiam videmus etc. — *Cic. Rabir.* 1. 4. Labor in hoc defendendo præcipue meus est: studium vero conservandi hominis commune mihi vobiscum esse debet. *Id.* 2. *Fam.* 6. 13. Non enim mihi tam mea salus cara fuit, in qua præcipue sum ab illo adjutus, quam pietas erit in referenda gratia jucunda. *Id.* 2. *Legg.* 18. 43. Color autem albus præcipue decorus Deo est. *Quintil.* 10. 1. 3. Non autem ut quidquam præcipue necessarium est, sic ad efficiendum oratorem maximal protinus erit momenti. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 108. Præcipue sanus, nisi quum pituita molesta est. *h. e.* optima valetudine utens, ut interpretatur *Forcellinus*; vel sanus præter ceteros et animo

Forcellinus; vel sanus præter ceteros et animo

et corpore, ut alii putant; vel sanus, quod maximum est, ut alii. — *Cæs.* 3. *B. C.* 68. Fortuna, quæ plurimum potest quum in reliquis rebus, tum præcipue in bello. *Quintil.* 9. 4. 37. Consonantes quoque, earumque præcipue quæ sunt asperiores. Adde *eum.* 9. 4. 35., 8. 6. 14., 9. 2. 77. et alibi. *Id.* 10. 1. 101. Affectus quidem, præcipue eos, qui sunt dulciores, nemo historicorum commendavit magis. *Virg.* 2. *G.* 371. Textendæ sæpes etiam, et pecus omne tenendum, Præcipue dum frons tenera imprudensque laborum. — *Præcipueque, et præcipue, vel præcipue, præcipue vero,* apud *Quintil.* 11. 1. 68. Aliquando etiam inferioribus, præcipueque adolescentulis parcere aut mederi decet. et 2. 2. 8. Viva illa, ut dicitur, vox alit plenius, præcipueque ejus præceptoris, quem etc. *Id.* 9. 2. 42. Novi vero, et præcipue declamatores, audacius imaginantur. et 9. 3. 1. Omnes veteres, et Cicero præcipue. *Id.* 10. 1. 105. Oratores vero vel præcipue Latinæ eloquentiam parem facere Græcæ possint. *h. e.* præter alios. *Tac.* 12. *Ann.* 60. Quum Marius et Sulla olim de eo vel præcipue bellarent. *Quintil.* 6. 1. 38. Vultu risum etiam moventes sæpe vidi, præcipue vero, quum aliqua velut scænice sunt.

PRAECIPUUS, e, um, adject. a præcipio (*V.* sub I. b.) proprie est is qui ante capitur; atque adeo peculiaris, proprius; cui communis opponitur, ἐξαιρετός, διαφόρος, (i. e. *particulare, proprio;* Fr. *particulier, qu'on a par præcipue;* Hisp. *particular, singular, especial;* Germ. *eigenthümlich, besonder;* Angl. *particular, peculiar, special*).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Cic. Sull.* 3. 9. Necesse est, quod mihi consuli præcipuum fuit præter alios, id jam privato cum ceteris esse commune. et *ibid.* 4. 12. Tum communibus, tum præcipuis patris tui periculis commovebatur. *Id.* 4. *Fam.* 13. Non debes aut propriam fortunam et præcipuum postulare, aut communem recusare. *Id.* *Prov. cons.* 1. 2. Præcipuum illum et proprium sensum doloris mei, quem tamen vos communem semper vobis mecum esse duxistis, a sententia dicenda amovebo. *Id.* 1. *de republ.* 3. Non præcipuam, sed parem cum ceteris fortunæ conditionem subire. — b) Speciatim. *Præcipuus* est a præcipio, *h. e.* ante capio, ea ratione, qua conspicuus et perspicuus ab aspicio sunt: ut sit id, quod ante et præter alios capitur, ut *Paul. Diac.* docet p. 80. 3. *Müll.* Unde apud ICIOS dicitur præcipuum, quod inter multos in divisionem non venit, sed ab uno aliquo extra sortem præcipitur. *Sidon.* 6. *Ep.* 12. ante *med.* Illud autem deberi tibi quodam, ut jurisconsulti dicunt, præcipui titulo, nec tuus poterit ire pudor inficias, etc. *Sueton. Galb.* 5. Livæ testamento pæne ditatus est; HS namque quingentes quum præcipuum inter legatarios habuisset, etc. *Ulp. Dig.* 33. 4. 2. in *fin.* Habebit præcipuam dotem cum frugibus suis: id vero, quod extrinsecus ei relictum est, restituat. *Papinian.* *Dig.* 40. 5. 23. a *med.* Quum peculium castrensium filius et inter legitimos heredes præcipuum retineat. *Id.* *ibid.* 31. 1. 79. a *med.* Nec ob eam rem apud arbitrum divisionis præcipuum cœsam filia fore. *V. PRÆCEPTIO.* Huc pertinere videtur illud *Ter. Adelp.* 2. 3. 5. Itaque unam banc rem me habere præter alios præcipuam arbitror, fratrem, etc. et *Plaut. Rud.* 1. 3. 6. Hancine ego partem cepio, ob pietatem, præcipuum?

II.) Translate. ¶ 1. Sæpissime est insignis, singularis, eximius, potissimus, *insigne, singolare, esimio, principale, distinto.* — a) Cum Substantivo tantum. *Plancus* ad *Cic.* 10. *Fam.* 9. Nisi in multitudine optimorum civium impetus animi mei fuerit singularis, et opera præcipua, nihil ad meam dignitatem accedere volo suffragatione vestra. *Cic. Manil.* 19. 58. Qui in hoc bello etiam præcipuo jure esse deberet. *Cæs.* 5. *B. G.* 52. Quos præcipuo semper honore Cæsar habuit. *Virg.* 3. *G.* 74. quos in spem statuas submittere gentis, Præcipuum jam inde a teneris impende laborem. *Cic.* 4. *Fam.* 3. In communibus mi-

seriis præcipuo quodam dolore angitur. *Id.* 1. *Off.* 4. 12. Natura ingenerat præcipuum quemdam amorem in eos, qui procreati sunt. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 7. 15. (30). Piper præcipua amaritudine. *Ovid.* 4. *Pont.* 10. 40. Et quæ præcipuum sidera frigus habent. *Seneca Thyest.* 285. Quod est in isto scelere præcipuum nefas, hoc ipse faciet. *Quintil.* 2. 15. 1. Prima ac præcipua opinionum circa hoc differentia. *Id.* 1. 3. 1. Ingenii signum in parvis præcipuum memoria est, proximum imitatio. *Id.* 10. 1. 80. Neque has solas virtutes, sed has præcipuas puto. — b) Cum addito Ablativo rei, qua quis est eximius, singularis, etc. — Per Ablat. *Quintil.* 6. 3. 3. Cicero præcipuus in eloquentie vir. *Tac.* 12. *Ann.* 40. Præcipuus scientia rei militaris Venustus. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 48. 49. (154). Vir præcipuus corpore viribusque. *Flor.* 3. 1. Ut rex fraude præcipuus, fraude caperetur. *V.* alia infra sub d. — Per Genit. *Tac.* 6. *Ann.* 4. Latiaris præcipuus olim circumveniendi Sabini, et tunc luendæ pœnæ primus fuit. *h. e.* qui præcipuum dederat operam, ut Sabinus circumveniretur. — c) Cum addita re, cui quid mirifica prodest. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 13. 107. (170). Herba dentibus præcipua. *Id.* 11. *ibid.* 49. 109. (261). Calculo humano remedia præcipua. *Id.* 8. *ibid.* 25. 38. (91). Scincos contra venena præcipuus antidotus. et *ibid.* 27. 41. (97). Herba ad serpentium ictus præcipua. — d) Est etiam, ut ait *Forcellinus*, princeps, primus. *Virg.* 8. *Æn.* 176. gromineoque viros local ipse sedili: Præcipuumque toro, et villosi pelle leonis Accipit Æneam, solioque invitat acerno. *Tac.* 15. *Ann.* 56. *extr.* Præcipui amicorum. et 14. *ibid.* 55. in *fin.* Præcipuus ceritate. et 16. *ibid.* 33. magnitudine opum. et 3. *ibid.* 30. Præcipuus, cui secreta imperatorum inlitterantur. Hæc *Forcellinus*. Ceterum hoc sensu, ut apud *Tac.* 15. *Ann.* 56. *extr. loc. cit.*, absolute quoque usurpatur. Sic *Quintil.* 8. 3. 89. Et quibus præcipuos attingemus. *Id.* 10. 1. 81. Philosophorum Platonem esse præcipuum. *V.* et infra sub f. — e) Neutro gen. absolute. *Cic.* 2. *Fin.* 33. 110. Et homini, qui ceteris animantium plurimum præstat, præcipui a natura nihil datum esse dicemus? *Quintil.* 1. 5. 1. Dicere apte, quod est præcipuum, plerique ornetui subjiciunt. *Id.* 6. 4. 13. In qua (*altercatione*) præcipuum est, semper in oculis habere, de quo quaeritur. *Id.* 11. 2. 47. In actionibus Inter præcipua servandum est. — Et cum Genitivo. *Tac.* 4. *Ann.* 40. Ceteris mortalibus in eo stare consilia, quid sibi conducere putent: principum diversam esse sortem, quibus præcipua rerum ad famam dirigenda. — f) Vicem superlativi gerit apud *Sueton. Ner.* 31. Præcipua cœnetionum rotunda (*erat*), quæ perpetuo diebus ac noctibus vice mundi circumageretur. ¶ 2. Speciatim præcipua, *drum*, n. plur. 2. sunt Stoicorum προσηγμέναι, ea scilicet quæ non eunt absolute bona, sed quæ secundum locum obtinent, et ad summum bonum proxime accedunt. *Cic.* 3. *Fin.* 16. 52. — Hinc

Præcipua, drum, n. plur. *V.* sub II. 2.

PRAECISALIA, lum vel iorum, n. plur. 2. videntur esse sacra, quæ tempore præcidendi arbores fiebant. *Prob. Append.* in *Anat. Gramm.* p. 441. Lupercalia, Præcisalia, Quinquennalia. Ita edidit et *Keil.* p. 196.

PRAECISAMENTUM, i, n. 2. *Isid.* 19. *Orig.* 22. Vestis segmentata est zonis quibusdam et quasi præcisamentis ornata. Nam et particulas cuiusque materiæ abscisas præsegmina vocant. *V. SEGMENTUM.*

PRAECISE, adverb. præcidendo; sed occurrit translate tantum, et ¶ 1. Est Ital. brevemente, succintamente, ἀποτομως, breviter, paucis, sermonem præcidendo. *Cic.* 2. *Nat. D.* 29. 73. Præcise dicitur providentia mundum administrari: plene autem et perfecte sic dici existimato, providentia deorum mundum administrari. *Gell.* 3. 16. Id obscure atque præcise dictum. ¶ 2. Item est absolute, simpliciter. *Cic.* 8. *Att.* 4. Præcise negare alicui. *h. e.* absolute, nude, simpliciter, atque adeo dure. *V. PRÆCIDO.* II. 4. d. *Ulp. Dig.*

36. 3. 1. sub *fin.* Cavebitur ei non præcise, sed sub conditione. *h. e.* non absolute. *Justinian.* 4. *Institut. tit.* 3. Quod autem non præcise de quadrupede, sed de ea tantum, quæ etc. *h. e.* simpliciter, et universim.

PRAECISIO, ðnis, f. 3. actus præcidendi, recisio, taglio, truncamento, ἀποτομή.

I.) Proprie. *Apul.* 1. *Met.* Ea bestia (castor) captivitatis metuens, se ab insequentibus præcisione genitalium liberat.

II.) Translate. ¶ 1. Est locus, ubi aliquid præcisum est. *Vitruv.* 5. 7. Ad ejus mensuræ perpendiculum inferiores sedes præscindantur, et qua præcisio suprit, ibi etc. *Id.* 4. 2. Projecturas tignorum præscuerunt, et tabellas contra tignorum præcisiones in fronte fixerunt. *Capell.* 6. p. 222. Caucasus portas habet, quas Caspias vocant, cautium præcisiones etiam ferreis trabibus obseratas ad externorum transitum cohibendum.

PRAECISOR, ðris, m. 3. incisore, ita appellantur quatuor primores in homine dentes, qui Græcæ τομχοί. *Isid.* 11. *Orig.* 1. Horum primi præcisores dicuntur, quia omne, quod accipitur, ipsi prius incidunt. *V. DENS.*

PRAECISUM, i, n. 2. *V. Præcisus* sub I. in *fin.* *V. PRÆCIDO.*

PRAECISURA, æ, f. 1. ritaglio. Præcisuræ asparagorum *Apicio* 4. 2. sunt, quæ præcisæ abjiciuntur. Præcisuræ agrorum *Frontino de colon.* p. 102. et 126. et 140. *Goes.* sunt piugiores agrorum laciniæ, ut ipse *Goes.* interpretatur. *V. Guarini, Illustraz. della campagna Taurasina* p. 99. et 103. — In re medica. *Theod. Priscian.* *lib.* 4. p. 312. ed. *Ald.* Ad ulcera recentia, ad luxatum, ad præcisuram, ad scabiem in capite etc. per i tagli.

PRAECISUS, a, um. *V. PRÆCIDO.*

PRAECLAMITATOR, ðris, m. 3. *V. PRÆCIA.*

PRAECLAMO, as, avi, are, n. 1. gridare innanzi, προβοῶν, ante clamo. *Paul. Dig.* 48. 8. 7. Si putator ex arbore quum ramum deiecerit, non præclamaverit, et prætereuntem occiderit. *Alii leg.* proclamaverit. Habent et *Not. Tyr.* p. 93. Proclamat, præclamet.

PRAECLARE, adverb. Sup. *Præclarissime* 2. — Præclare occurrit translate tantum, et ¶ 1. Est valde clare, dilucide, perspicue, molto chiaramente, καταφανώς. *Cic.* 1. *Acad. (post.)* 9. 33. Præclare explicatur Academia veteris eucto-ritas. *Id.* *Brut.* 15. 59. Ingenii lumen eloquentia, qua virum excellentem præclare, etc. *Id.* 13. *Fam.* 7. Tibi negotium datum esse a Cæsare, non iudicium, præclare intelligo. so *benissimo.* et 4. *ibid.* 7. Ego te eum esse, qui etc., præclare memini. *Plin.* 3. *Ep.* 13. Invenire præclare, enunciare magnifice, disponere apte. *Gell.* 2. 23. Præclare, et apposite, et faceta scribere. ¶ 2. Item valde recte, commode, optime, *benissimo, egregiamente, ottimamente, καλώς.* — a) Generatim. *Cic.* 3. *Verr.* 4. 9. Præclare nobiscum actum Iri, si populus R. istius unius supplicio contentus erit. et 4. *ibid.* 61. 149. Omnino præclare ta habes, quum is ordo tibi est inimicissimus. so *che stat bene.* ironia. et 6. *ibid.* 55. 122. Pugna in tabulis picta præclare. et *ibid.* 44. 96. Simulacrum præclare factum e marmore. *Id.* 3. *Phil.* 10. 25. Præclare facitis, qui de præsidio consulum referatis. *Id.* *Rosc. Am.* 13. 37. Si (id quod præclare a sapientibus dicitur) vultu sæpe læditur pietas. *Id.* 13. *Fam.* 41. Id hie valde gratum fore, teque apud eos præclare positurum, confirmo et spondeo. con tuo gran vantaggio. Sic *Rosc. Com.* 12. 34. Præclare suum negotium gessit Roscius: fundum fructuosissimum abstulit. — b) Speciatim est vehementer approbantis. *Cic.* 13. *Phil.* 4. 9. Pacem vult M. Lepidus: præclare, si etc. *benissimo.* — c) Item cum multa gloria, aut laude. *Cic.* *Mil.* 35. 96. Se nihil in vita nisi præclarissime fecisse. *Auct. B. Alex.* 30. Cæsar, re præclarissime gesta, victor ad castra contendit. — d) Item de his quæ utiliter adhibentur in medicina. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 4. 25. (78). Jus quoque ex his potum præclare medetur. *Id.* 26. *ibid.* 15.

90. (161). Dictamni folia praecclare dantur ex aqua. *Id.* 22. *ibid.* 1. 22. (48). Radix coeliaci praecclare facit. *Id.* 32. *ibid.* 4. 14. (35). Testudinum carnes contra salamandras praecclare auxiliantur.

PRAECLAREO, es, ni, ere, n. 2. valde, vel praeceteris clarere. *Alcim. Avit. ad soror.* b. 508. sancto cunctis praecclaruit ore.

PRAECLARITAS, atis, f. 3. ἀρετή, excellentia. *Vulgat. interpr. Sapient. 8.* 18. Praecclaritas in communicatione sermonis ejus.

PRAECLARITER, adverb. praecclare. *Claudius Quadrigarius* apud *Non.* p. 516. 12. *Merc.* Et ita rebus praecclariter gestis, Romam revertetur. *Priscian.* 15. p. 1010. *Putsch.* enumerat praecclariter inter adverbia ab *Ennio* usurpata.

PRAECLARUS, a, um, adject. (praec et clarus). *Comp. Praecclarior* et *Sup. Praecclarissimus* II. — Praecclarus est valde clarus, illustris, splendidus, καταφανής (It. molto chiaro; Fr. très-clair, lumineux, brillant; Hisp. claro, luminoso, brillante; Germ. sehr hell, sehr leuchtend; Angl. very clear or bright).

I.) Proprie. *Lucret.* 2. 1032. Lunamque et solis praecclara luce nitorem. *Id.* 5. 120. praecclarum caeli restringere solem. *Juvenal.* 5. 42. praecclara iaspis.

II.) Translate latissime patet; usurpatur enim de rebus physicis, de hominibus, de animo et de abstractis, et est formosus, nobilis, illustris, egregius; saepe cum Ablativo. — a) De corpore est formosus, pulcher, bello. *Lucret.* 4. 1038. Nuncia praecclari virtus, pulerique coloris. *Cic.* 6. *Verr.* 52. 117. Vultu situ quum munito, tum ex omni aditu, vel terra, vel mari, praecclaro ad aspectum. *Accius* apud *Cic.* 1. *Divinat.* 22. 44. Duos arietes inde eligi, praecclariorem alteram immolare me. — b) De genere est illustris, nobilis, nobile. *Sueton.* *Oth.* 1. Materno genere praecclaro. *Virg.* 4. *G.* 322. praecclara stirpe deorum. *Val. Flacc.* 2. 149. magni proles praecclara *Dorycl.* — c) De homine, de animo et de abstractis est illustris, commemorandus, famosus, egregius, eximius, illustre, conspicuo, famoso, insigne, nobile, praecclaro, celebre, eccellente. *Virg.* 8. *En.* 480. et 12. *ibid.* 347. Gens bello praecclara. *Stat.* 3. *Theb.* 284. Praecclarus armis. *Plaut. Mil. glor.* 4. 2. 51. Hominem tani pulcrum, et praecclarum virtute, et fortem factis. *Sall. Jug.* 88. Quanto vita illorum praecclarior, tanto horum socordia flagitiosior. *Sueton. Cal.* 22. Simulacra numinum, religione et arte praecclara. *Cic.* 1. *Fam.* 7. a med. Minime miramur, te tuis, ut egregium artificem, praecclaris operibus laetari. *Id.* 1. *Orat.* 11. 46. Multi praecclari in philosophia et nobiles. *Id.* *ibid.* 29. 131. In vobis egregiam quamdam et praecclarum indolem ad dicendum esse cognovi. et 2. *ibid.* 21. 89. Genus dicendi magnificum atque praecclarum. *Id.* 10. *Fam.* 5. Nec quidquam ex omnibus rebus humanis est praecclarior, aut praestantius, quam de republ. bene mereri. *Id.* 1. *Off.* 20. 67. Quae eximia plerisque et praecclara videntur, parva ducere. et *Orat.* 4. 15. Quam alia praecclara quaedam et magnifica didicisset. *Id.* 4. *Phil.* 2. 5. Praecclara et inculenta reclamazione factam *Martialium* comprobastis. *Nepos Timol.* 1. Praecclarissimum facinus. et *ibid.* 2. Praecclara victoria. *Virg.* 4. *En.* 665. urbs. *Auct. B. Alex.* 24. Praecclarissima patria. *Plin. Paneg.* 88. ad fin. Praecclarior laus. *Ovid.* 3. *Trist.* 5. 40.; et *Pers.* 2. 10. Praecclarum funus. h. e. crebris funeralibus et pompa magnificum. — Cum Genit. *Tac.* 4. *Ann.* 34. T. *Livius*, eloquentiae ac fidei praecclarus in primis. — In malam partem. *Sall. Jug.* 17. Qui nunc sceleribus suis ferocis atque praecclarus est. — d) De re familiaris est copiosus, abundans, dives. *Horat.* 2. *Sat.* 5. 45. Si cui praeterea validus male filius in re Praecclara sublatu aletur. — e) De iis, quae famam utilitatis habent in medicina. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 3. 36. (73). Olive albae praecclarum habent usum recentes, per se cibi modo devoratae. *Id.* 20. *ibid.* 7. 26. (61). Succus ad multa praecclarus. *Id.* 27. *ibid.* 4. 14. (31). Herba praecclara in vulneribus.

Id. 22. *ibid.* 24. 51. (110). Aqua multa praecclaram utilitatem habet. *Id.* 35. *ibid.* 6. 14. 33. Rubrica in medicina res praecclara habetur. *V. Praecclare* sub 2. d.

PRAECLAVIUM, II, n. 2. vestis, cui nondum clavi, ornamentis causa, additi sunt, vestis nondum clavata, quam ita definit *Non.* p. 64. 22. *Merc.* Praecclavium, pars vestis, quae ante clavum textur. *Afranius* apud *eumd.* *ibid.* Tertium diem praecclavium unum texere. *Id.* *ibid.* Maa nutritrix surge, si vis, profer purpuram, praecclavium textum est.

PRAECLUDO, dis, si, nam, dere, a. 3. (praec et claudo). Part. *Praecclusus* I. et II.; *Praecclusurus* I. — Praeccludere est ante aliquem claudere, valde claudere, διακλείω (It. chiudere in faccia, serrare; Fr. fermer devant ou à quelqu'un; Hisp. cerrar, tapar, circundar; Germ. vorn zuschliessen, verschliessen; Angl. to shut in the face of, shut against, bolt, bar).

I.) Proprie. — a) De rebus physicis. *Cæs.* 2. *B. C.* 19. *extr.* Per se cohortes ejecit, portasque praecclusit. et 3. *ibid.* 12. Illi daturus se negare, neque portas consuli praecclusuros. *Lucan.* 9. 39. classi praeccludere portas. *Propert.* 2. 4. 21. Nec mea praecclusas frerit ira fores. *Cæs.* 2. *B. C.* 20. Quum sese Italicam venturum promississet, certior a suis factus est, praecclusas esse portas. *Sueton.* *Oth.* 8. *extr.* Via lapidum ruina praecclusa. *Seneca Thyest.* 781. Saepe praecclusae cibum tenere fauces. *Sil. It.* 9. 511. denso fauces praecclusus pulvere miles. *Sueton. Cal.* 26. *extr.* Horreis praecclusis populo famem indixit. — b) De hominibus, pro coercere, impedire, prohibere, excludere. *Sueton. Ner.* 32. Quum interdixisset usum amethystini ac Tyrii coloris, submisissetque qui nundinarum die pauculas uncias venderet, praecclusit cunctos negotiatores. *Budeus* mallet perculit. At *Crusius* nihil mutandum, atque ita interpretandum putat: portis praecclusis, Urbe excedere prohibuit, eorumque merces remque familiarem confiscavit.

II.) Translate est universim intercludere. Impedire, praeccludere. *Val. Flacc.* 4. 668. scopulis praecclusa ratis. h. e. clausa inter duos scopulos. *Auct. B. Alex.* 8. Quae diversae navigationes numquam uno tempore adversis ventis praeccluderentur. *Cic. Planc.* 40. 96. Nam maritimos cursus praeccludebat hlemis magnitudo. *Auct. B. Alex.* 8. Praeccludere navigationem. *Seneca Herc.* *Oet.* 1920.; et *Ovid.* 14. *Met.* 790. iter. *Id.* 2. *ibid.* 658. usum vocis. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 12. 32. spiritum. *corre il fiato*, et *Colum.* 6. *R. R.* 18. 1. Hirudo faucibus adhaerens transitum cibis praeccludit. — *Cic.* 7. *Verr.* 65. 168. Jam omnem orbem terrarum, qui semper nostris hominibus maxime patuit, civibus R. ista defensione praeccluseris. *Id.* *Pis.* 17. 40. Si non tuis aefariis in hunc ordinem contumeliis in perpetuum tibi curiam praecclusisses. *Id.* 7. *Verr.* 8. 21. Facile ostendam, tua crudelitate in alios, omnes tibi aditus misericordiae iudicum iampridem esse praecclusos. Sic *Petron. Satyr.* 87. Praeccludere sibi aditum. *Lucret.* 1. 975. effugium alicui. et *ibid.* 321. speciem videndi. *Phaedr.* 1. 23. linguam cani, ne laetret. et *ibid.* 26. vocem praeccludit metus. Sic *Liv.* 33. 13. Quamquam vel inimicissimis omnibus praecclusisse vocem videbatur. et *Claudian. VI. cons. Honor.* 265. ubi praecclusae voci lavata remisit frena dolor.

PRAECLUO, es, ere, n. 2. Aliam formam *V.* in fin. — Part. *Praecclusus*. — Praeccluo est idem ac valde eluceo, celebris sum. *Terentian.* p. 2433. *Putsch.* Vel qui in vetusta praeccluent comedia. *Prudent. A. Cathemer.* 37. Sic olim tua praeccluens potestas. — Est etiam 3. conjug. apud *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* edente *A. Maio* 1. 38. Ut vos, qui ex ubertate terrae praeccluat, etc.

PRAECLUIS, e, adject. valde illustris, fama celebris. *Capell.* 1. p. 2. Liberi praecclues, et p. 10. Paret praeccluius libens profatis. et 9. p. 307. Heroum conventus praecclui enituit admiratione.

PRAECLUO, is, ere, n. 3. *V.* **PRAECLUEO** in fin.

PRAECLUSIO, onis, f. 3. serramento, σύγκλεισις, actus praeccludendi, conclusio. *Vitruv.* 9. 9. a med. Praecclusio aquarum.

PRAECLUSOR, oris, m. 3. qui praeccludit. *Terull.* 4. *advers. Marcion.* 27. sub fin. Praecclusores legis. h. e. non admittentes quemquam ad legis intellectum.

PRAECLUSUS, a, um. *V.* **PRAECLUDO**.

PRAECO, onis, m. 3. Praecones in quibusdam inscriptionibus scriptum fuisse, testatur *Quintil.* 1. 5. 20. — Praeco, qui videtur esse a praecio, vel a praecino, (hinc *Priscian.* 14. p. 997. *Putsch.* Praeco quoque a valde canendo est dictus) vel quasi praedico, per syncop., est buccinator, praedicator, minister publicus, qui voce quaestum facit, κρηστής (It. banditore, gridatore; Fr. crieur public, héraut, huissier; Hisp. gritador, voceador, pregonero; Germ. der Herold, Ausrufer; Angl. a public crier, common crier, beadle).

I.) Proprie. Praeconum multiplex fuit opera. — a) Nam in auctionibus pretium rerum clamore pronuntiabant, et ad emendum laudando invitabant. *Horat. Art. P.* 419. Ut praeco, ad merces turbam qui cogit emendas. *Plaut. Bacch.* 4. 7. 17. Stulte, nescis, nunc venire te, atque in eoque astas lapide, ut praeco praedictat. *Cic.* 3. *Nat. D.* 34. 84. Haec sublata de fanis in forum protulit, et per praekonem vendidit. *Id.* 12. *Att.* 40. ad fin. De hortis *Scapulanis* hoc videtur effici posse, ut praconi subiciantur. *Id.* *Dom.* 20. 52. Ut *Cyprius* rex cum bonis omnibus sub pracone subiceretur. — b) Magistratibus apparebant, reos citabant, silentium indicabant, eorum edicta, sententias iudicum, et alia huiusmodi publicabant. *Liv.* 26. 15. a med. Praconi imperavit consul, ut licetorem lege agere juberet. *Pseudo-Ascon.* in *Cic.* 3. *Verr.* 4. Apud veteres et iudices, et rei, et accusatores, et defensores citabantur a pracone praetoris. *Cic.* 4. *Verr.* 30. 75. Testes citari jubet: dicit unus et alter breviter. Nihil interrogatur. Praeco, dixisse pronuntiat. *Sueton. Tib.* 11. Citatum pro tribunali voce praconis conviciatorem rapi iussit in carcerem. *Liv.* 3. 47. *extr.* Quum repelleretur assertor virginis, silentium per praconem factum. — c) Ad contionem et comitia populum vocabant: in his eorum nomina renuntiabant, qui crearentur. *Censoriae tabulae* apud *Varron.* 6. *L. L.* 86. *Müll.* Ubi noctu in templum censurae auspicaverit, praconi sic imperato, ut viros vocet, et mox § 87. Praeco in templo primum vocat, postea de mœris vocat. Item *Varro* 7. *ibid.* 42. Alterum, comitibus quum reclatur a pracone, dicitur, olle centuria, non illa. *Cic.* 4. *Herenn.* 55. 68. Jubet advocari contionem, etc. Illi praeco faciebat audientiam. *Id.* 2. *leg. Agr.* 2. 4. Me non singulae voces praconum, sed una voce universus populus R. consulem declaravit. *Gell.* 12. 8. ad fin. Populus eos simul censores facit: atque illi, ubi voce praconis renunciati sunt, etc. — d) In aliquibus conveniebant cum accensis. *Varro* 6. *L. L.* 89. *Müll.* Quare hic accenso, illic praconi dicit haec, est causa: in aliquot rebus item ut praeco, accensus acciebat. — e) Ad ludos invitabant, et in his victores qui fuissent, clara voce et multis laudibus enuntiabant. *Sueton. Claud.* 21. Quare vox praconis irrita est, invitantis more solemnem ad ludos, quos nec spectasset quisquam, nec spectaturus esset. *Cic.* 5. *Fam.* 12. ad fin. Dicant, verecundiores esse pracones ludorum gymniorum, qui, quum ceteris coronas imposuerint victoribus, eorumque nomina magna voce pronunciarint, quum ipsi ante ludorum missionem corona donentur, alium praconem adhibeant, ne sua voce ipsi se victores esse praedecent. — f) In theatris silentium indicabant. Apud *Plaut.* ita Prologus loquitur, *Poen. prol.* 11. Exsurge, praeco, fac populo audientiam. Jam dudum expecto, si tuum officium scias. Exerce vocem, per quam vivis, et colis. Nam nisi clamabis, tacitum te obrepet fames. — g) Adhibebantur ad res amissas investigandas. *Plaut. Merc.* 3. 4. 78. Certum est praconum jubere

jam quantum est conducier, qui illam investigent, qui inveniant. *Petron. Satyr.* 97. Intrat stabulum praeco cum servo publico, et haec proclamavit: Puer in balneo paulo ante aberravit, etc. Si quis eum reddere, aut comonstrare voluerit, accipiet nummos mille. *V. PRAECONIUM* II. 1. — h) Item funeribus indiendis, et ad essequias hominibus evocandis. *Festus pag.* 106. 13. *Müll.* Indictivum funus, ad quod per praecomam evocabantur. Formulam indiendis refert *Ter. Phorm.* 5. 8. 37., item *Varro 7. L. L.* 42. *Müll. V. EXSEQUIE* et *OLLUS*. — i) Eorum ministerium parum honestum et vile, quamvis quaestuosum, habebatur. Nam in *Vet. S. C.* apud *Mazoch. Tab. Heracl.* p. 415. Neve quis qui praeconium, dissignationem, libitinamve faciet, dum eorum quid faciet, in municipio, colonia, praefectura duumviratum, quatuorviratum, aliumve quem magistratum petito, neve capito, neve gerito, neve habeto, neve ibi senator, neve decurio, neve conscriptus esto, neve sententiam dicito. *V. Cic. Quinct.* 3. 11. Ceterum C. Julius Caesar dictaturam consecutus in lege Julia, quam scripserat, et ferre jam constituerat, eorum conditionem paulo honestiorem fecit. *Id.* 6. *Fam.* 18. Quæsi vi a Balbo, quid esset in lege. Rescripsit, eos, qui facerent praeconium, vetari esse in decurionibus; qui fecissent, non vetari. Neque enim erat ferendum, quum, qui hodie haruspicinam facerent, in senatum Romæ legerentur; eos, qui aliquando praeconium fecissent, in municipiis decuriones esse non licere. *Martial.* 5. 56. Artes discere vult (filii tuus) pecuniosas? Praeconem facias, vel architectum. — i) Anuli distinguere alterum ordinem (h. e. equestrem) a plebe, sicut tunica (h. e. laticlavia) ab anulis senatum tantum: quinquam et hoc sero: vulgoque purpura latiore tunicæ usos invenimus etiam pracones, sicut patrem L. Elii Stilonis, Praeconini ob id cognominati. Hæc *Plin.* 33. *Hist. nat.* 1. 7. (29). *V. Sueton. Gramm.* 3. — Hinc si quis praeconium faciens de patria sua bene meritus esset, in ordinem decurionum adlegebatur ejus filius ob merita patris, ut patet ex *Inscript. Puteolana* in *PRAECONIUS* allata.

II.) Translate (*V. supra* sub e.) ponitur pro laudatore. *Cic. Arch.* 10. 24. O fortunata adulescens, qui tuæ virtutis Homerum praconem inveneris!

PRAECOCTUS, a, um. *V. PRAECOQUO.*

PRAECEPI, isti, isse, defect. ante caepi. *Auct. Itin. Alex. M.* (edente *A. Maio*) 84. Ipse vicesima die urbem, quam praecipit, substruit.

PRAECOGITATIO, ònis, f. 3. ante cogitatio. *Tertull.* 4. *advers. Marcion.* 39. ante med. Cohibuit praecogitationem.

PRAECOGITATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PRAECOGITO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Praecogitatus*. — Praecogitare est ante cogitare, praemeditari, pensare innanzi, praemeditare, προνοουμαι. *Liv.* 40. 4. ad fin. Multo ante praecogitatum facinus. *Seneca Ep.* 76. sub fin. Praecogitati mali mollis ictus venit. *Quintil.* 12. 9. 20. Licet praecogitare plura, et animum ad omnes casus componere. *Imppp. Arcad., Honor. et Theodos. Cod. Theod.* 8. 4. 20. Praecogitare abscessum. *Vulgat. interpr. Marc.* 13. 11. Et quum duxerint vos tradentes, nolite praecogitare quid loquamini: sed quod datum vobis fuerit in illa hora, id loquimini.

PRAECOGNITIO, ònis, f. 3. anticipata cognitio. *Boeth.* 5. *Consol. Philos. pros.* 4. Hoc igitur modo etiam si praecognitio non fuisset, necessarios futurorum exitus esse constaret.

PRAECOGNITOR, òris, m. 3. qui ante cognoscit, qui per se cognoscit. *Ambros. de Fide* 2. praefat. Si factura est, non est omnium factor. Si discens, non praecognitor. Si accipiens, non est perfectus.

PRAECOGNITUS, a, um. *V. voc. seq.*

PRAECOGNOSCO, gnoscis, gnôvi, gnitum, gnoscere, a. 3. Part. *Praecognitus*. — Praecognoscere est antea cognoscere, praecognoscere, antivedere. *Plancus* ad *Cic.* 10. *Fam.* 15. ad fin. Si latro, praecognito nostro adventu, rursus in Italiam se

recipere caeperit. *Sueton. Aug.* 97. Mors quoque ejus, de qua dehinc dicam, divinitasque post mortem, evidētissimis ostentis praecognita est. *Boeth. Aristot. analyt. poster.* 1. p. 522. Dupliciter autem est necessarium praecognoscere, alia namque, quia sunt, praecipinari necesse est, alia vero quia est quod dicitur intelligere oportet, quædam autem utraque. Adde *Vulgat. interpr.* 1. *Petr.* 1. 20. Praecogniti quidem ante mundi constitutionem.

PRAECOLLIGO, is, ere, a. 3. Part. *Praecolligendus V.* in *PRAECONFESSIO*. — Praecolligere est antea colligere. *Boeth. Aristot. Topic.* 8. p. 724. Occultantem vero ratiocinatione praecolligere oportet ea, per quæ syllogismus ejus, quod ex principio est, debet fieri.

PRAECOLO, cõlis, cõliti, cultum, cõlere, a. 3. Part. *Praecultus* 1. et 3. — Praecolere occurrit translate tantum; et ¶ 1. Est antea excolere, praeparare. *Cic. Partit. orat.* 23. 80. Sunt alii quidam perfecti animi habitus, ad virtutem quasi praeculti, et preparati rectis studiis et artibus. ¶ 2. Est praeferre, pluris quam alia facere. *Tac.* 14. *Ann.* 22. Fovebantque multi, quibus nova et incipititia praecolere, avida et plerumque fallax ambitio est. ¶ 3. Item valde exornare. *Quintil.* 11. 1. 31. Genus eloquentiæ plenum, et erectum, et audax, et praecultum senibus non convenit. *Stat.* 2. *Theb.* 297. Tunc donis Argia nitet, vilesq; sororis Ornatus sacro praeculta supervenit auro.

PRAECOMMODO, es, are, a. 1. ante commodo, praeco. *Imp. Theodos. et Valentin. Cod. Theod.* 14. 27. 2. Quingentos solidos (vis) praecommodari decernimus. *Coripp.* 1. *Laud. Justin.* 7. Officio quocumque datur, praecommodo liquam.

PRAECOMMŌVEO, es, ere, a. 2. ante, aut valde commoveo. *Seneca Thyest.* 299. Si nimis durus praeco spernet Thyestes, liberos ejus rudes, et faciles capi praecommovebunt.

PRAECOMPOSITUS, a, um, particip. ab inusit. *praecompono*: preparato, ante compositus, meditalus, paratus. *Ovid.* 6. *Fast.* 674. Quum praecomposito nuncius ore venit.

PRAECONANS, antis, particip. ab inusit. *praeconor*, praecorem agens. *Capell.* 1. p. 17. Ingressuros cunctos nominatim vocabat Fama praeconanans.

PRAECONCEPTUS, a, um, particip. ab inusit. *praeconcipio*, ante conceptus, προσυλληφθεϊς. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 82. 84. (197). Specus praconceptum spiritum exhalant. *Harduin.* ex MSS. legit *conceptum*.

PRAECONCINNATUS, a, um, particip. ab inusit. *praeconcinno*, preparato. *Apul.* 5. *Met.* 11. Illa (*Psyches* soror) praconcinno mendacio fallens maritum, etc. h. e. ante composito. *Alii minus recte leg.* reoncinnato.

PRAECONDIO, is, ire, a. 4. ante condio. *Apic.* 8. 8. a med. Leporem pracondies, sicut hædum Tarpejanum.

PRAECONDITUS, a, um, particip. ab inusit. *praecondo*, antea conditus. *Augustin. Gen. ad litt.* VI. 23. Si sic in illo (spiritu Angelico) inest animæ humanæ creandæ pracondita ratio, sicut in homine futuræ prolis suæ. et ibid. 28. Deum simul omnia creavisse, quædam conditis jam ipsis naturis, quædam praconditis causis.

PRAECONFESSIO, ònis, f. 3. confessio antea facta. *Boeth. Aristot. Topic.* 7. 6. p. 715. Praconfessione utendum pro talibus, aut praecolligendum, quod æquivocum, vel univocum, aut utrumque fuit.

PRAECONFITEOR, òris, eri, dep. 2. antea confiteri. *Boeth. Aristot. Topic.* 1. 2. p. 673. Constructivum autem praconfitendum quod cuius inest.

PRAECONIALIS, e, adject. praeconio dignus. *Cassiod.* 8. *Variar.* 1. Pietati vestræ praeconiale est diligere, quorum patras contigit vos amasse. *Id.* 9. ibid. 25. Praeconiales viri. *Id. de anim.* 9. ante med. Sic omnia praeconiale creata sunt, si peccatis pollutibus non redderentur obscæna. *Id.* 7. *Variar.* 5. sub vit. Testimonium

praeconiale regnorum. h. e. testimonium cum praeconio administrantium.

PRAECONIALITER, adverb. laudabiliter, cum praeconio. *Cassiod.* 10. *Variar.* 11. Quidquid praeconialiter egeris, proprio matrimonio dignissimus aestimaris.

PRAECONIUM, ii, n. 2. proprie neutrum adjectivi *PRAECONIUS*, substantivorum more usurpatum, est officium, munus et vox praconis, ufficio del banditore, κηρυγμα.

I.) Proprie. *Cic.* 6. *Fam.* 18. Eos qui facerent praeconium, vetari esse in decurionibus. *Sueton. Gramm.* 3. Lucius Elius cognomine duplici fuit: nam et Praconinus, quod pater ejus praeconium fecerat, vocabatur, et Stilo, quod etc.

II.) Translate. ¶ 1. Est publicatio, divulgatio, divulgamento, propalazione, pubblicazione. *Cic.* 13. *Att.* 12. Ligarianam praclare vendidisti. Posthac quidquid scripsero, tibi praeconium deferam. h. e. quidquid venale scripsero, vendendi curam tibi tradam. Simul allegorice hoc dicit: orationem meam pro Ligario pulcre commendasti, et in causa fuisti, ut multi probarent. Posthac quæcumque scripsero, edenda tibi mandabo. *Apul.* 6. *Met.* Nil superest, quam tuo praeconio præmium investigationis publicitus edicere. h. e. te praeco predicante et rem amissam et præmium invenientis: nam pracones adhibebantur amissis rebus investigandis. *V. PRECO* sub I. g. *Sueton. Ner.* 24. Victorem autem se ipse pronuntiabat. Qua de causa et praeconio ubique contendit. *Cic.* 2. *Orat.* 20. 86. Homo stultitia suæ quamplurimos testes domestico praeconio colligens. *Ovid.* 5. *Trist.* 1. 9. Ut cecidi, perago subito praeconia casus. *Id.* 1. *Pont.* 1. 55. Talia cælestes fieri praeconia gaudent, Ut, sua quid valeant numina, teste probent. *Id.* 4. *Trist.* 9. 19. Nostra per immensas ibunt praeconia gentes: Quodque querar, notum, qua patet orbis, erit. *Id. Heroid.* 17. 207. Non ita contemno volucris praeconia Fama: Ut probris terras impleat illa meis. ¶ 2. De praedicatione, quæ cum laude conjuncta est (ex more praeconium res venales laudantium), *lode, encomio.* *Cic. Arch.* 9. 20. Neque quisquam est tam aversus a Mysis, qui non mandari versibus suorum laborum facile praeconium patiatur. *Id.* 5. *Fam.* 12. ad fin. Ut non solum mihi praeconium, quod Alexander ab Homero Achilli tributum esse dicit, sed etiam grave testimonium impertitum clari hominis magnique videatur. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 13. 24. (62). Multum Homeri praeconio Achillis hasta nobilitata est. *Ovid.* 4. *Pont.* 8. 45. Carmina vestrarum peragunt praeconia laudum. *Id.* 3. *Amor.* 12. 9. quid enim formæ praeconia feci? Vendibilis culpa facta puella mea est. Ironice *Cic.* 7. *Fam.* 24. Id ego in lucris pono, non ferre hominem pestilentiorum patria sua: eumque addictum jam tum puto esse Calvi Licinii Hipponacteo praeconio.

PRAECONIUS, a, um, adject. ad praconem pertinens. *Cic. Quinct.* 31. 95. Cujus vox in praeconio quæstu prostitit. h. e. qui vocem venalem, utpote praeco, habuit. *Inscript. in Novell. lett. di Fr.* T. 12. p. 438. M. FALCIDIO M. FIL. PAL. HYPATIANO ADLECTO IN ORDINEM DECURIONUM PUTEOLANOR. ORDO DECVRIAE IVLIAE PRAECONIÆ CONSULARIS OB MERITA M. FALCIDII CVPII PRAECONIS ET APPARITOR. AVG. PATRIS EIVS. Huc pertinere videtur alia apud *Gruter.* 36. 6. L. ARATIVS PROEBVS DECVRIALIS DECVR. IVLIAE PRAECO... CONSULARIS VOTO SUSCEPTO etc. Hæc itaque decuria a Julio Cesare instituta dicitur *praeconia consularis*, quia solis praconibus consuli inserventibus constabat. *V. PRECO* sub I. g. At allata *Inscript.* aliter legende videntur.

PRAECONSUMO, mis, mpsi, mptum, mere, a. 3. Part. *Praeconsumptus*. — Praeconsumere est ante consumere, consumere avanti il tempo. *Ovid.* 7. *Met.* 488. utilius bellum putat esse minari, Quam gerere, atque suas ibi praconsumere vires. *Id.* 4. *Trist.* 6. 29. vires afferre recentes, Nec praconsumptum temporis esse malis.

PRAECONSUMPTUS, a, um. *V. voc. praec.*

PRAECONTEMPLATIO, ònis, f. 3. praeviden-

tia. Cassiod. 1. *Hist. Eccl.* 14. ante med. Scivit de illo Deus præscientia et præcontemplatione, quia eum non esset spreturus, eligendus foret ex omnibus.

PRÆCONTRECTO, as, are, a. 1. ante contrecto. Ovid. 6. *Met.* 478. Spectat eam Tereus, præcontrectaque videndo. Sic dixit Cic. 3. *Tusc.* 15. 33. mente contrectandas voluptates. et Tac. 3. *Ann.* 12. Nudare corpus, et contrectandum vulgi oculis permittere.

PRÆCŌQUE, adverb. immaturamente, ante tempus maturitatis. Translate. *Auct. Itin. Alex. M.* (edente A. Maio) 38. At enim Alexander præcoque properans.

PRÆCŌQUIS, e. V. PRÆCOX.

PRÆCŌQUO, cōquis, coxi, coctum, cōquere, a. 3. Part. *Præcoquis* 1. et 2. — Præcoquere ¶ 1. Est ante coquere, cuocere avanti, προέψω. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 29. 69. (288). Vapore constat culpa aciniqua præcoquantur in callum. h. e. priusquam crescant, decoquantur in callum, ut ait *Id.* 17. *ibid.* 24. 37. (226). Sic *Cæli. Aurel.* 3. *Acut.* 4. n. 42. Utitur mulso, in quo præcoquit ficum. *Id.* 2. *Acut.* 34. Mulsum, in quo præcocta, vel præinfusa fuerit ruta. Adde eund. 4. *Tard.* 3. n. 26. et 38. ¶ 2. Item valde coquere, excoquere, cuocere bene. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 9. 11. (81). de passo. Quidam e quacumque dulci (uva) dum præcocta alba, faciunt.

PRÆCŌQUEUS, a, um. V. PRÆCOX.

PRÆCORDĪA, dūm, n. plur. 2. In sing. num. præcordium legitur tantum apud *Isid.* 10. *Orig. litt. F.* — Præcordia, Ital. *setto traverso*, φρένες, διάφραγμα, διάζωμα, membrana pectoris viscera ab alvo seu ventre separans: ita dicta, quia cordi prætenditur.

1. Proprie. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 77. (197). Esta homini ab inferiore viscerum parte separantur membrana, quæ præcordia appellant, quia cordi prætenditur, quod Græci appellaverunt φρένας. (Quod φρένες idem sint ac διάζωμα, et διάφραγμα, clare docent *Aristot.* l. 3. de part. anim. c. 10. et *Plato* in *Timæo* p. 70.) et *moz.* In ead. præcipua hilaritatis sedes. Ob hoc in præliis mortem cum risu trajecta præcordia attulerunt. *Cic.* 1. *Tusc.* 10. 20. Iram in pectore, cupiditatem subter præcordia (*Plato*) locavit.

II.) Translate. ¶ 1. Metonymice præcordia sunt pulmo et quæcumque partes cordi vicinæ, item universim viscera, intestina, et viscera. *Plin.* 30. *Hist. nat.* 5. 14. (42). Præcordia vocamus uno nomine esta in homine. *M. Cælius* apud *Quintil.* 4. 2. 123. Ipsum offendunt temulentum sopore profligatum, totis præcordiis stertentem. *Cels.* 4. 1. Sub corde atque pulmone transversum ex valida membrana septum est, quod a præcordiis uterum diducit. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 82. (207). Pectus, hoc est ossa, præcordiis et vitalibus natura circumdedit. *Id.* 26. *ibid.* 7. 19. (35). Acoron jocinori medetur, thoraci quoque et præcordiis. — Sic universim sunt viscera. *Cic.* 5. *Fin.* 30. 92. Ipse annulus in præcordiis piscis inventus est. *Horat. Epod.* 3. 5. Quid veneni sevit in præcordiis. *Virg.* 9. *Æn.* 411. hasta volans noctis diverberat umbras, Et venit adversi in tergum Sulmonis, ibique Frangitur, ac fesso transit præcordia ligno. — Item aliquando ea, quæ ὑποχονδρια Græci vocant, h. e. spatium utrimque sub costis spuriis, in quo sunt ventriculus, hepar, lien, etc. *Cels.* 2. 3. et 7. Si præcordia sine ullo sensu doloris æqualiter mollia in utraque parte sunt. *Id.* 5. 26. n. 10. Ad spinam reducta præcordia, et n. 12. Præcordia cum ventriculo ab eadem parte iudurescunt. *Sueton. Aug.* 81. Præcordiorum inodatione tentari. ¶ 2. Item præcordia, ferè apud Poetas, — a) Sunt cor et pectus. *Liv.* 42. 16. Spiritu remanente in præcordiis. *Virg.* 2. *G.* 484. Frigidus obstiterit circum præcordia sanguis. et 10. *Æn.* 420. frigidus coit in præcordia sanguis. *Ovid.* 12. *Met.* 140. clipeo genibusque premeus præcordia duris. — b) Ut cor et pectus, ita præcordia sunt sedes sensuum et affectuum. *Juvenal.* 13. 181. quorum præcordia nullis Inter-

dum, aut levibus videas flagrantia causis. h. e. ira ardentia. *Id.* 1. 167. tacita sudant præcordia culpa. *Ovid. Heroid.* 12. 183. si forte præcordia ferrea tangunt. *Tibull.* 1. 1. 77. Flebis: non tua sunt duro præcordia ferro Vincita, nec in tenero stat tibi corde silex. *Propert.* 2. 3. 13. Alter sæpe uno mutat præcordia verbo. h. e. sententiam: molliitur, cedit. *Virg.* 2. *Æn.* 367. Quondam etiam victis redit in præcordia virtus. *ritorna in petto il coraggio*, et *Petron. Satyr.* 17. Major in præcordiis dolor sævit. *Horat.* 1. *Sat.* 4. 89. Conditâ quom verax aperit præcordia Liber. i secreti del cuore. Sic *Pers.* 5. 21. tibi nunc, hortante Camena, Excuteuda damus præcordia. *Vopisc. Car.* 2. Eo usque gravata est respública Punicis bellis ac terrore Pyrrhi, ut mortalitatis mala præcordiorum tremore sentiret. scil. απλαγχροισι κακως αναβαλλομενοισι, ut ait *Aristeus* apud *Longin.* de *Subl.* 10. 4. — c) Præcordia mentis, sedes intima mentis. *Ovid.* 11. *Met.* 148. Pingue sed ingenium mansit: nocituraque, ut antea, Rursus erant domino stolidæ præcordia mentis. — d) Hinc translate præcordia mundi sunt signa cælestia apud *Manil.* 1. 16. impensius ipsa Scire juvat magni penitus præcordia mundi. ¶ 3. Pro toto corpore. *Ovid.* 7. *Met.* 558. Non stratum, non ulla pati velamina possunt, Dura sed in terra ponunt præcordia: nec sit Corpus humo gelidum, sed humus de corpore fervet.

PRÆCORRUMPO, rumpis, rūpi, ruptum, rumpere, a. 3. Part. *Præcorruptus*. — Præcorrumpe est ante corrumpere. *Ovid.* 14. *Met.* 134. dum præcorrumpe donis Me cupit. *Id.* 9. *Met.* 295. Illa quidem venit, sed præcorrupta, meumque Quæ donare caput Junoni vellet iniquæ.

PRÆCOX, cōcis, et præcōquis, e, et præcōquis, a, um, adject. (a præ et coquo maturo) est maturescens celeriter, vel ante tempus justum et legitimum, præmaturus, ἀνωρος, πρώιμος (It. maturo innanzi il tempo, prematuro, precoce; Fr. qui fleurit ou mûrit avant le temps, précoce; Hisp. precoz, precocidad; Germ. frühreif, vor d. Zeit reif; Angl. soon or early ripe, ripe before the usual time, rather ripe, precocious).

I.) Proprie dicitur — a) De terræ fructibus. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 6. 34. (111). Allium præcox maturescit sexaginta diebus. *Id.* 21. *ibid.* 4. 10. (19). Rosa hieme tota præcox. *Id.* 17. *ibid.* 2. 2. (16). Quum præcoces excurrere germinationes, evocata indulgentia celi, secutis frigoribus ecurunt. Qua de causa serotina hiemes noxia. *Colum.* 3. *R. R.* 2. 18. Vites præcoquis fructus. *Id.* 5. *ibid.* 10. 18. Pira volema, mulsa, præcocia. *Id.* 12. *ibid.* 37. 1. et 39. 1. Uvas præcoquas quam maturissimas legero. *Calpurn.* 2. *Ecl.* 42. et modo cogit insita præcoquibus subrepere persica prunis. *Alii leg.* præcocibus. *Colum.* 1. *R. R.* 6. 20. Vina celerius vetustescunt, quæ fumi quodam tenore præcoce maturitatem trahunt. — Hinc præcoqua, absolute sunt persicorum, vel prunorum, vel armeniacorum præcoquium fructus, qui æstate maturescunt: hinc eodem Græci recentiores corrupte βερίκοκκα, nostrates vulgo baricocchi, Itali albicocchi vocant. *Pallad.* 2. *R. R.* 15. ad fin. Pruno armenia inseremus, et præcoqua. *Id.* 12. *ibid.* 7. ante med. Armenia, vel præcoqua prunis, duracina amygdalis melius adhaerescunt, et tempus ætatis acquirunt. *Gargil.* 4. de re hort. (edente A. A. Scotto) 8. Omnibus persicis, maxime tamen præcoquis, et armenis, quoties abundantibus pomis arbor onerata est, decerpenda sint aliqua. et 9. Sed armenia, vel præcoqua peculiariter prunis insita floridiora sunt. — b) De arboribus præcoceum fructum ferentibus. *Colum.* 3. *R. R.* 1. 7. et 2. 1. Præcoques vites. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 27. 50. (114). Præcoces arbores.

II.) Translate. ¶ 1. Præcocia loca, vel præcocia absolute, sunt loca, in quibus fructus præcoces sunt. V. SEROTINUS. ¶ 2. Per metaphoram de omnibus dicitur quæ ante tempus florant, vel contingunt. *Africanus* apud *Gell.* 10. 11. Appetit dominatum demens præmature præ-

cocem. *Novius* apud *Non.* p. 150. 18. *Merc.* Huic puellæ præcoquis libido est. *Ennius ibid.* Præcox pugna. *Lucilius ibid.*; et *Varro ibid.* 678. fuga. *Seneca Brevit. vit.* 6. audacia. h. e. quæ in puero et prætæto est. *Stnt.* 2. *Silv.* 1. 39. modestia. *Plin.* 7. *Hist. nat. præm.* (3). de infantib. Risus præcox ille et celerissimus ante quadragesimum diem nulli datur. *Quintil.* 1. 3. 3. Illud ingeniorum velut præcox genus non temere unquam pervenit ad frugem. *Tertull. Anim.* 20. Pueri mense citius eloquantur præcoce lingua. — Præcox medicina, che previene il male, apud *Seren. Sammon.* c. 46. p. 69. col. 1. ed. *Ald.* Dicendam et quæ sit præcox medicina timentis: Cautio namque potest diros prævertere (serpentum) morsus. — Hinc

Præcocia at præcoqua, n. plur. 2. absolute. V. sub I. a. et II. 1.

PRÆCRASSUS, a, um, adject. valde crassus. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 8. 13. (34). Suberis cortex præcrassus, ac renascens.

PRÆCRUDESCO, is, ere, inchoat. 3. valde crudescere. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tr.* p. 81.

PRÆCULCO, as, are, a. 1. ante, aut valde inculco. *Tertull. Monog.* 10. Ad cujus sensum facilius perspicendum tanto instantius præculcandum est, mulierem teneri etc.

PRÆCULTUS, a, um. V. PRÆCOLO.

PRÆCŪPIDUS, a, um, adject. valde cupidus, percupidus. *Sueton. Aug.* 70. Notatus est, ut præciosæ supellectilis Corinthiorumque præcupidus.

PRÆCURATUS, a, um. V. voc. seq.

PRÆCŪRO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Præcuratus* et *Præcurandus*. — Præcurare est ante curare. *Cæli. Aurel.* 2. *Acut.* 37. Corpus erit præcurandum unctione olei lentiscini. *Id.* 3. *ibid.* 21. n. 201. Præcuratis ægris, ut in cardiis docuimus, cibum damus etc. et 3. *Tard.* 3. n. 30. Qua (perunctione) præcurato ægro etc. *Tertull.* 2. *advers. Marcion.* 29. sub fin. Res suas rationali emulatione maturitatis præcurare.

PRÆCURRENS, entis. V. voc. seq.

PRÆCURRO, curris, cōcurri et curri, cursum, currere, 3. Part. *Præcurrans* sub A. II., B. 1. et in fin.; *Præcursum* in fin.; *Præcursum* sub A. I. — Præcurrere

A) Neutorum more est ante currere, correre innanzi, precorrere, προτρέχω.

I.) Proprie. *Plaut. Merc.* 1. 2. in fin. Ea hoc præcurrit gratia, ne te opprimeret Imprudentem. *Ter. Hecyr.* 3. 3. 11. Propere præcurrit, nuncians me venisse. *Id. Eun.* 3. 2. 46. Abi, præcurre. *Liv.* 40. 7. a med. Præcurrit index ad Persæ. *Alii leg.* præcurrit. *Cæs.* 6. B. G. 39. Præcurrunt equites. *Id.* 2. B. C. 34. Ille sequi sese jubet et præcurrit ante omnes. *Auct. B. Alex.* 8. Præcurrit et loca excelsiora atque ædificia occupatur.

II.) Translate. *Cæs.* 3. B. C. 80. Eo fama jam præcurreret de prælio Dyrrbachino. *Cic.* 1. *Acad. (post.)* 12. 45. Nihil esse turpius, quam cognitione et percipitione assertionem approbationemque præcurrere. *Id.* 1. *Divinat.* 52. 118. Ut certis rebus certa signa præcurrerent. *Id.* 4. *Cat.* 9. 19. Qui mihi studio pæne præcurritis. *Id.* 3. *Orat.* 61. 230. Vobis vero illum (oratorem) præcurrere, vix honestum est. *Id. Partit. orat.* 2. 7. Primordia rerum, et quasi præcurrentia. V. Præcurrentia in fin.

B) Active, h. e. cum Accusativo, translate tantum occurrit. ¶ 1. Generatim est præcedere. *Lucret.* 1. 370. Illud in his rebus ne te deducere vero Possit, quod quidam fingunt, præcurrere cogor. *Sil. It.* 4. 457. Bis conatus erat præcurrere fata parentis, Conversa in semet dextra: bis etc. *Vnl. Max.* 5. 2. extern. n. 4. Ille, adventum Scipionis fati suis præcurrentibus, hæc præceperat. *Cic. Orat.* 52. 176. Horum uterque Isocratem ætate præcurrit. *Id. Amic.* 17. 62. Præcurrit amicitia iudicium. *Id.* 1. *Off.* 29. 102. Efficiendum, ut appetitus rationi obediatur,

eamque nequa præcurrant, nec propter ignaviam deserant. ¶ 2. Speciatim est anteire, snparare, antecellere, superare, vincere. *Horat. 1. Ep. 10. 32.* licet sub paupere tacto Reges et regum vita præcurrere amicos. *h. e.* diutius vivere. *Propert. 1. 13. 25.* Una dies omnes potuit præcurrere amantes. *Q. Cic. Petit. cons. 7. 28.* Ut homo iners - hominem plurimorum studii munus præcurrat, sine magna negligentia fieri non potest. *Nepos Thrasyb. 1.* Quum eum nemo anteciret bis virtutibus, multi nobilitate præcurrerunt. *Tac. Dial. de Orat. 22.* Cicero nulla re magis ejusdem ætatis oratoris præcurrit, quam iudicio: primus enim excoluit prærationem, etc. — Hinc a Part. præ.

PRÆCURRENTIA, tum, n. plur. 3. absolute, substantivorum more, a Rhetoribus dicitur que rem aliquam vel actionem præcedunt, sicut antecedentia; et consequentibus opponuntur. *Id. 2. Orat. 39. 166.* Et contraria, et consequentia, et consentanea, et quasi præcurrentia.

PRÆCURSOR, a, um, particip. præter., precorsor, preceduto, qui præcurrit. *Ammian. 18. 2.* Hærebant antius, qua vi, quæ celeritate, rumore præcurso, terras enim invaderet.

PRÆCURSATOR, oris, m. 3. idem ac præcursor. *Ammian. 16. 12. ante med.* Revocatis præcursoribus jam atgressis.

PRÆCURSIO, oris, f. 3. *precorsio*, προδρομή, actus præcurrendi, antecessio. ¶ 1. Generatim. *Cic. Fat. 19. 44.* Confidentes, non fieri assensiones sine præcursione visorum. ¶ 2. Speciatim in re militari. *Plin. 6. Ep. 13. extr.* Æstima quantum prælium, quanta pugna certamini maneat, cuius quasi prælusio atque præcursoria has contentiones excitavit. *scaramuccia.* ¶ 3. Item speciatim apud Rhetores est ipsa causa præcedens et præmovens. *Cic. Topic. 15. 59.* Alia præcursionem quamdam adhibent ad efficiendum, et quædam afferunt per se adjuvantia, ut amor congressionem causam attulerit, amor flagitio.

PRÆCURSOR, oris, m. 3. qui præcurrit, *precursore, foriere, corridore, προδρομος.*

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Plin. Paneg. 76. ad fin.* Ita domo progrediebatur, ut illum nullus apparatus arrogantiam principalis, nullus præcursorum tumultus detineret. *h. e.* anteaambulorum. ¶ 2. Speciatim in re militari præcursores sunt qui ante signa procurant. *Liv. 26. 17. extr.* Levia prælia inter extremum Punicum agmen præcursoresque Romanorum fiebant.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim. *Nazar. Paneg. Const. 3. a med.* Quorum in annis pubescentibus non eruptæ virtutis tumens germen, non hos præcursor indolis bonæ, etc. ¶ 2. Speciatim et urbane. *Cic. 7. Verr. 41. 108.* Quam iste in decumis, in rebus capitalibus, in omnicalumnia præcursorem habere solebat et emissarium.

PRÆCURSORIUS, a, um, adject. qui præcurrit. *Plin. 4. Ep. 13.* Interim ne quid festinationi meæ pereat, quod sum præsentis petitorus, hac quasi præcursoria epistola rogo. et *Ep. 9. extr.* Habebis hanc interim epistolam ut πρόδρομον. V. **PRÆCEPTORIUS**. *Ammian. 15. 1.* Appendimus, præcursorius index, Medilnanum advenit. *Alii leg. procurtorius.* Adde *eumd. 31. 3. Cassiod. 3. Variar. 51.* Equi desultorii, per quos circensium ministri missus denunciant exituros, Inciferi præcursorias velocitates imitantur.

PRÆCURSOR, a, um. V. **PRÆCURRO**. **PRÆCURSOR**, us, m. 4. præcursor. In sexto casu sing. *Plin. 16. Hist. nat. 25. 42. (104).* Dañorescunt omnia intra octavum Idus Julii, etesiarum præcursu. *h. e.* præcurrenda etesias.

PRÆCURSUS, a, um. V. voc. seq.

PRÆCÛTIO, oris, cussi, cussum, cõttere, a. 3. (præ et quatio). Part. *Præcussus*. — Præcutere est ante quatere. *Propert. 3. 14. 16.* Ipse Amor accensas præcussit ante faces. *Ovid. 4. Met. 757.* tædas Hymenæus, Amorque præcutunt. *h. e.* dum præferunt tædas ante sponsos, easdem quatunt, ut magis splendescant. *Apul. 3. Met. So-*

nitu vebsenti, et largo strepitu præcussis januis. *Alii rectius leg. percussis.*

PRÆDA, æ, f. 1. In Abl. **PRÆDAD** ἀρχαϊκῶς legitur in *Col. rostr. Duil. apud Orell. Inscript. 549.* — Olim prædam vocabant, inquit *Scalig. in Conjectan. ad Varron.*, id, quoniam in locatibus, et rebus mancipi, et aliis ejusmodi publice cavebatur. Itaque ubi legitur apud *Varron. 5. L. L. 40. Müll.* Prædia dicta, item ut prædes, a præstando, quod, eo pignore dato, publice mancipis fidem præsent: *Scalig.* ita legi mallet et recte: Præda dicta, item ut prædes, a præstando, quod, ea pignori data, etc. — Quidquid sit de hac *Scaligeri* opinione, præda sunt corpora rerum, quæ capta sunt, ut definit *Gell. 13. 24. ad fin. V. MANUBIÆ. Varro 5. L. L. 178. Müll.* Præda est ab hostibus capta, quod manu parva, ut parida, præda. V. *Foss. in Etymol. λεία (It. præda, bottino, spoglio; Fr. butin, dépouilles; Hisp. botin; Germ. d. in Kampf Erbeute, d. Beute; Angl. prey, booty, plunder, spoil, pillag).*

I.) Proprie. *Ennius* apud *Servitium* ad *Virg. 2. G. 437.* præda exercitus undat. *h. e.* abundat. *Cic. 2. leg. Agr. 23. 61.* Si est æquum, prædas ac manubias suas imperatores, non in urbis ornamenta conferre, sed ad decemvros reportare. *Id. Prov. cons. 11. 61.* Illum putabam etiam sine hoc subsidio pecuniæ, retinere exercitum præda ante parva, et bellum conficere posse. *Sall. Jug. 15. ad fin.* Regnum ejus sceleris sui prædam fecit, et *ibid. 37.* Ex pacatis prædas agere. *Liv. 2. 64.* Ingentes tamen prædas humanum pecorumque egere. Sic *Curt. 9. 8. extr.* Magnæ inde prædæ actæ sunt pecorum armenorumque, magna vis reperta frumenti. *Virg. 9. Æn. 613.* prædas comportare, et vivere rapto. *Tac. 4. Ann. 48.* vastare, urere, trahere. *Nepos Chabr. 2.* magnas facere ab hostibus. *Cic. Dom. 58. 146.* Prædam capere ex fortunis alicujus. *Plaut. Truc. 1. 2. 14.* capere de prædonibus. *Cæs. 7. B. G. 11. extr.* militibus donare. *Lucan. 7. 737.* Militem in prædam ducere. *Cassius* ad *Cic. 12. Fam. 12.* Sequi spem prædæ et rapinarum. *Virg. 9. Æn. 450.* victores prædæ spoliisque potiti. *Nepos Alcib. 5.* Inde præda onusti, locupletato exercitu, Athenas venerunt. *Fellej. 2. 86. 3.* Itaque discrimina vestro me subtraham, et ero præda victoris. Sic *Liv. 32. 21.* Quid aliud, quam præda victoris? et *Val. Max. 5. 6. 7.* Quum urbs nostra nihil aliud, quam præda victoris esse videretur, et *Justin. 41. 1. 4.* Parthi, sicut vulgus sine nomine, præda victorum fuere.

II.) Translate. ¶ 1. Speciatim. — a) De venatione. *Horat. 4. Od. 4. 50.* Cervi luporum præda rapacium. *Plin. 8. Hist. nat. 55. 81. (219).* Lepus omnium prædæ nascens. Adde *Phædr. 1. 5; Virg. 3. Æn. 223; Martial. et Ovid. sæpe; Manil. 4. 181; et Nemesian. Cyneq. 50.* — b) De piscatu. *Ovid. 13. Met. 936; et Plaut. Rud. 4. 2. 4.* — c) De aucupio. *Seneca Hippol. 819.* Prædam de medlis nubibus afferes. — d) De hominibus. *Ovid. Heroid. 15. 51.* Nunc tibi Sicelides veniunt, nova præda, puellæ. *Plaut. Pseud. 4. 7. 23.* Præda hæc mea est: scortum querit, habet argentum. *Verba sunt Ienonis.* ¶ 2. Generatim de quocumque lucro, quæstu, guadagno, profito, prezzo. *Horat. 2. Sat. 3. 68.* Rejacta præda, quam præsens Mercurius fert. *Tibull. 2. 6. 17.* Ferrea non Venere, sed prædam sæcula laudant: Præda tamen multis est operata malis. *Cic. 5. Verr. 50. 119.* Maximus quæstus prædasque facera. *guadagni e ruberie. et Plin. 26. Hist. nat. 1. 3. (3).* Medici hanc solam operam afferentes, magna sua præda. — Huc pertinet illud *Proverb. 31. 14.* Facta est quasi navis institoris, de longa partans panem suum: Et de nocte surraxit, dediditque prædam domesticis suis, et cibaria ancillis suis. — De re inventa usurpat *Phædr. 5. 6.*

PRÆDABUNDUS, a, um, adject. multas prædas agens. *Sall. Jug. 95.* Dicit, se prædabundum eodem esse venturum. *Liv. 2. 26.* Exercitus prædabundus. *Tac. 3. Ann. 39.* Alarios equites ac

leves cohortium mittit in eos, qui prædabundi aut assumendis auxiliis vagabantur.

PRÆDAMNATIO, oris, f. 3. anticipata damnatio. *Tertull. Habit. mul. 4.* Notam prædamnatioinis inurere alicui. Adde *eumd. Apolog. 27. a med.*

PRÆDAMNATUS, s, um. V. voc. seq. **PRÆDAMNO** vel prædemno, as, avi, ætum, are, a. 1. Part. *Prædamnatus* I. et II. — Prædamnare est ante tempus, vel indicta causa damnare, condannare innanzi, προκαταδικάζω.

I.) Proprie. *Liv. 4. 41. ad fin.* Culpam ejus temporis in prædamnatum collegam transferens. *Id. 5. 11.* Et tamen eos, tot iudiciis confessos prædamnatosque, venire ad populi iudicium, et existimare, defunctos se esse, satisque penarum dedisse, quod duobus mensibus citius privati facti sint. *Sueton. Aug. 56.* Ne si deesset, destituere ac prædamnare amicum existimaretur. *Lactant. 5. 1.* Nec prædamnari quemquam incognita causa licet. *Frontin. de colon. p. 115. Goes.* Lex limitum eas (ripas) prædamnavit.

II.) Translate. *Liv. 27. 18.* Ostendebat hostem, prædamnata spe æquo dimicandi campo, captantem tumulos, loci fiducia, non virtutis armorumque, stare in conspectu. *h. e.* improbata, abjecta, rejecta. *Cæsar. Aurel. 3. Tard. 8. n. 142.* Solum (eum) prædamnabimus, quod humorem detrahens purgatis, quibus ex rehus sudor movendus sit, tacuerit. *Val. Max. 6. 9.* Stultum est perpetuè infelicitatis se prædemnare.

PRÆDATICIUS, a, um, adject. di præda, ληϊδικός, ληϊστός, qui est præda. *Gell. 14. 18. extr.* Ægre passus, quod rationem pecuniæ prædaticia posceretur. Adde *eumd. 13. 24. ad fin.*

PRÆDATIO, oris, f. 3. *ruberia, saccheggiamento, ληστεια, οὐλη, χηρνωσις*, actus prædandi. *Tac. 12. Ann. 29.* Fama ditius regni, quod Vannius prædationibus et vectigalibus auerat. *Fellej. 2. 73. 3.* Latrocinii ac prædationibus infestato mari. *Lactant. 5. 9.* Aperta prædatione grassari.

PRÆDATIVUS, a, um, adject. prædatorius, ad prædam pertinens. *Gloss. Lat. Gr. Prædativus.* ληστικός, ubi legendum videtur ληστικός.

PRÆDATOR, oris, m. 3. qui prædas agit, prædo, saccheggiatore, rubatore, predator, ληστής.

I.) Proprie. *Sall. Jug. 48.* Exercitus iners, imbellis, prædator ex sociis, et ipse præda hostium. *Cic. 2. Cat. 9. 20.* Quos ego in eodem genere prædatorum directorumque pono. *Liv. 2. 11.* Porsena-prædatorum milites trans flumen per occasiones aliis atque aliis locis traiciebat. — *Valerius* consul, ut eliceret prædatores, edicit suis etc.

II.) Translate. ¶ 1. Speciatim est venator, cacciatore. *Ovid. 12. Met. 306.* Abas prædator aprorum. *Phædr. 2. 1.* Super juvenem stabat dejectum leo: Prædator interrenit partem postulans. *Stat. 4. Theb. 315.* raptis velut aspera natis Prædatoris equi sequitur vestigia tigris. V. **VENATOR**. — Hinc per metaphoram *Petron. Satyr. 85.* Ne quis prædator corporis admitteretur in domum. *h. e.* pudicitia corruptor. ¶ 2. Generatim est lucri, prædæ, pecuniæ cupidus, avarus. *Tibull. 2. 6. 23.* Prædator cupit immensos obsidere campos. Ut multo innumeram jugere pascat ovem. ¶ 3. Prædator *Juppiter* dictus est, non quod prædæ præset, sed quod prædæ aliquid ei deberetur: habuitque hoc nomine Romæ templum, si *Servio* credimus ad *illud Virg. 3. Æn. 222.* ipsumque vocamus in prædam partemque Jorem.

PRÆDATORIUS, a, um, adject. di prædare, ad prædatorum, seu ad prædandum pertinens, ληστικός. *Sall. Jug. 23. ad fin.* Non, ut antea, cum prædatoria manu, sed magno exercitu comparato bellum gerere cepit. *Liv. 29. 28.* Prædatoria classes, quibus excursions in agros maritimos factæ erant. *Id. 34. 36.* Omnem oram prædatoris navibus infestam habens. *navi da corso.* Adde *Plaut. Men. 2. 2. 69.*

PRÆDATRIX, icis, f. 3. prædatrice, ληστρίς, quæ prædatur. *Stat. 1. Silv. 5. 22.* et *Herculi*

prædatrix cedit alumni. h. e. Dryope Nympha, quæ Hylam rapuit. *Ammian.* 26. 6. Subsidedat, ut prædatrix bestia, viso quod capi poterat, protinus eruptura.

PRÆDATUS, a, um. *V. PRÆDOR.*

PRÆDATUS, a, um, adject. ante datus. *Cæli. Aurel.* 2. *Acut.* 37. a med. Ut mediocriter cibum demus, sed per intervalla frequentius, præsentientes jam fuisse digesta prædata. Adde *eumd.* 3. *ibid.* 17. et 1. *Tard.* 1. et 2. *ibid.* 1. et 3. *ibid.* 7. ad fin. Huic opponitur *superdatus*, quam vocem vide suo loco.

PRÆDATUS, us, m. 4. prædatio. *Liv.* 38. 23. Consul dirptione prædatibusque abstinet. Ita leg. ex conjectura Gronov. Alii prædaque. *V. Drakenborgii* annotat. ad h. l.

PRÆDECESSOR, ōris, m. 3. *predecessore*, decessor, præcessor, προάφραξ. *Rutil.* 1. *Itiner.* 474. Prædecessoris major amore fuit. *Symmach.* 10. *Ep.* 47. (al. 54.) Cognitio et relatio viri illustri prædecessoris mei. *Cassiod.* 4. *Faviar.* 44. ad *Antonium Polensem* episc. Stephanus scilicet flebili additione conquestus est, casam sui viri ante decessorem prædecessoremque vestrum longa ætate possessam, ante hos fere novem menses ab hominibus Ecclesiæ, cui præsidetis, despecto civilitatis ordine, fuisse pervasam.

PRÆDELASSO, as, are, a. 1. antè delasso. *Ovid.* 11. *Met.* 728. adjacet undis Facta manu molles, quæ primas æquoris iras Frangit, et incurtus quæ prædelassat aquarum.

PRÆDELÉGATIO, ōnis, f. 3. delegatio ante tempus facta. *Imp. Theodos. et Valentinian.* *Cod.* 11. 5. 3. Ut prædelegatio manifestetur in locis etc.

PRÆDEMNO. *V. PRÆDAMNO.*

PRÆDEMPUS, a, um, particip. ab inusit. *prædemo*, ante demptus. *Cæli. Aurel.* 2. *Tard.* 13. n. 160. Danda etiam mala cydonia cocta recenti mulso, vel tosta prædempto tegmine. h. e. ante ablato cortice. Alii leg. torrida præsumpto tegmine.

PRÆDENSATUS, a, um, particip. ab inusit. *prædenso*, prædensus. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 33. 52. (103). Prædensata, porrecta, sinuata. Ita edition. vet. 1469. et 1472. Alii cum *Harduin.* densata.

PRÆDENSUS, a, um, adject. valde densus. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 16. 41. (142). Farrago prædensa seritur. et *ibid.* 7. 10. (53). Panicum prædensis acervatur granis. et *ibid.* 18. 48. (171). Culter vocatur, prædensam, prius quam proscindatur, terram secans.

PRÆDES. *V. PRÆS.*

PRÆDESIGNATUS, a, um, particip. ab inusit. *prædesigno*, ante designatus. *Tertull.* *Resurr. carn.* 22. in fin. Et mittat prædesignatum vobis Christum.

PRÆDESTINATIO, ōnis, f. 3. vox theologorum. Est *Augustini* liber, qui de *prædestinatione Sanctorum* inscribitur, et *Boethii* 4. *Consol. philos.* pros. 6.

PRÆDESTINATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PRÆDESTINO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Prædestinans* et *Prædestinatus*. — Prædestinare est ante destinare. *Liv.* 45. 40. sub fin. Quos præteitos curru vehi cum patre, sibi ipsos similes prædestinantes triumphos, oportuerat. *Auct. Paneg. ad Maxim. et Constant.* 7. Quam tibi in illa jucundissima sede lætitiæ barum nuptiarum gaudia prædestinabas. *Prudent.* 12. *Cathemer.* 67. Puer o, cui trinam pater Prædestinavit indolem. *Vulgar. interpr. Rom.* 1. 4. Qui prædestinatus est Filius Dei in virtute etc. Adde *ibid.* 1. *Cor.* 2. 7. Et *Ambros.* *Ep.* 9. 70. Sampson divino oraculo prædestinatus. *Augustin. de Don. Persev.* 21. Hunc esse ex prædestinatis, illum non esse.

PRÆDETERMINO, as, are, a. 1. ante determinare. Part. *Præterminans* legitur apud *Augustin.* *Orat. F.* 47. p. 1126. ed. *Migne.* Horarum spatia prædeterminantes.

PRÆDEXTER, ra, rum, adject. valde dexter, agilis, aptus. *Grat. Cyneq.* 67. ceciditque suis, Ancæus in armis. Ut prædexter erat, geminisque

securibus ingens. *Barthius* intelligit æquimanum, ambidexterum, ἀμφιδέξιον: ideo duabus securibus armatum: hinc ab *Ovid.* dicitur 8. *Met.* 391. bipennifer Arcas. At *Wernsdorsio* illud prædexter est valde dexter, vel valde dextra usus, Græce περὶδέξιος.

PRÆDIARIUM, ii, n. 2. locus, in quo prædia publico obligata hæstæ subjiciuntur. Vox a *Lexico* expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 62.

PRÆDIATOR, ōris, m. 3. *acquirente de' beni confiscati dal pubblico per gravezze dovute*, qui prædia publico obligata, et hæstæ subjecta ob vectigalia non soluta emit. *Gloss. Philoz.* Prædiator. ὠρητής ὑπαρχόντων: ὑπὲρ φόρου ἔργου ἐνδεδεμένος. *Salmasius* ita rectius legend. putat: ὑπαρχόντων. Prædiatus, ὑπὲρ φόρου ἔργου ἐνδεδεμένος. *Cic.* 12. *Att.* 14. Procuratores Cornificii et Apulejum prædiatorem videbis. et *ibid.* 17. Etsi reus locuples est, et Apulejus prædiator liberalis. *Id. Balb.* 20. 45. Si Q. Scævola augur, quum de jure prædiatorio consuleretur homo juris peritissimus, consultores suos nonnunquam ad Furium et Cascellium prædiatores rejiciebat, quod assiduus usus uni rei deditus et ingenium et artem sæpe vincit; quis dubitet, de fœderibus, et de toto jure pacis et belli omnibus juris peritissimis imperatores nostros anteferre? *V. Val. Max. loc. cit.* in voce sequent. In *Dig.* 23. 3. 54. in *lemmate*. Cajus ad edictum prætoris Urbani, titulo de prædiatoribus. *V. Caji loc. cit.* in PRÆDIATURA.

PRÆDIATORIUS, a, um, adject. ad prædiatorem pertinens. *Sueton. Claud.* 9. Ad eas rei familiaris angustias decidit, ut, quum obligatam ærario fidem liberare non posset, in vacuum lege prædiatoria perenderit sub edicto præfectorum. *Val. Max.* 8. 12. n. 1. Q. Scævola quotiescumque de jure prædiatorio consulebatur, ad Furium et Cascellium, quia huic scientiæ dedit erant, consultores rejiciebat. Quo quidem facto moderationem magis suam commendabat, quam auctoritatem minuebat, ab his id negotium aptius explicari posse confidendo, qui quotidiano ejus usu callebant. Adde *Cic. Balb.* 20. 45. *loc. cit.* in voce præced. in *Ære Salpensano* apud *Henzen. Inscript.* 7421. col. 8. lin. 51. et 54. Lex prædiatoria.

PRÆDIATURA, æ, f. 1. *acquisito de' beni confiscati dal pubblico per gravezze dovute*, emptio prædiatorum populo obligatorum, et ob vectigalia non soluta hæstæ subjectorum. *Cajus* 2. *Institut.* (edente iterum *Gieschenio*) § 61. Si rem obligatam sibi populus venderit, eamque dominus possederit, concessa est usureceptio: sed hoc casu prædium biennio usurecipitur. Et hoc est, quod vulgo dicitur ex prædiatura possessionem usurecipi; nam qui mercatur a populo, prædiator appellatur.

PRÆDIATUS, a, um, particip. ab inusit. *prædio*. ¶ 1. Est prædiis instructus, locuples. *Apul. Florid.* n. 22. Ipse bene vestitus, bene prædiatus. ¶ 2. Prædiatus lepida translatione dicitur Juppiter apud *Capell.* 1. p. 16. In secunda (regione) itidem mansitabant, præter domum Jovis, quæ ibi quoque sublimis est, ut est in omnibus prædiatus, Quirinus, Mars, etc. In *Thesaur. Nov. Latinit.* ed. ab *A. Maio* p. 451. prædiatus dicitur deus, qui prædiis præesset. ¶ 3. Item qui prædia sua populo obligavit ob non soluta vectigalia, aut tributa. *V. Gloss. Philoz. loc. cit.* in PRÆDIATOR.

PRÆDICABILIS, e, adject. qui prædicari, et palam dici, ac præ se ferri potest, prædicandus, gloriandus. *Cic.* 5. *Tusc.* 17. 49. Est in aliqua vita prædicabile aliquid et gloriandum ac præ se ferendum. *Inscript.* apud *Torremuzza, Inscript.* Sicil. p. 59. n. 43. STRENVVS ET PRÆDICABILIS IVDEX.

PRÆDICAMENTUM, i, n. 2. κατηγορία, demonstratio, ostensio apud Logicos. *V. PRÆDICATIVUS.* *Gloss. Philoz.* Prædicamenta, προκρήματα. Prædicamenta, προκρίματα, προδηλα. *Boeth. in Porphyrr. dialog.* 1. p. 4. Omnes propositiones ex sermonibus aliquid significantibus

componuntur. Itaque liber, quem de decem prædicamentis scripsit (*Aristoteles*), quæ apud Græcos κατηγορίας dicuntur, de primis rerum nominibus significantibusque est. *Id.* in *Aristot. categor.* 2. p. 114. Si prædicamenta juncta faciunt affirmationem, prædicamentorum tractatus non de rebus, sed de vocibus est. *Id.* in *Porphyrr.* 3. p. 69. Prædiatum ab Aristotele decem prædicamenta esse disposita, quæ idcirco prædicamenta vocaverit, quoniam de ceteris omnibus prædicentur. *Cf. Isid.* 2. *Orig.* 26. 1. Sequuntur Aristotelis categoriæ, quæ Latine prædicamenta dicuntur; quibus per varias significationes omnis sermo conclusus est.

PRÆDICATIO, ōnis, f. 3. *pubblicazione*, κήρυξις, actus prædicandi, et palam faciendi, celebratio, commemoratio. ¶ 1. Sæpe dicitur de præconio, h. e. præconis munere aliquid elata voce enunciantis, grida, bando. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 18. 48. Quam ego præconi huic ipsi luctuosam et acerbam prædicationem futuram puto. *Apul.* 6. *Met.* Mercurius mandatæ prædicationis munus exsequabatur. *V. PRÆDICO*, as I. — De aliis rebus. *Cic.* 5. *Ferr.* 61. 140. Cogit Scandillum Apronio, ob singularem improbitatem atque audaciam, prædicationemque nefariæ societatis, dare etc. *Apul. de Mag.* In quibus omnia contra prædicationem istorum pro me reperiuntur. contra ciò che han detto pubblicamente costoro, ¶ 2. De ea, quæ cum laude conjuncta est. *Plaut. Mil. glor.* 4. 6. 22. Metuo, ne prædicatione tua nunc meam formam exsuperet. *Cic.* 1. *ad Q. fr.* 1. 14. Quod si in mediocri statu sermonis ac prædicationis nostræ res essent, nihil abs te eximium postularetur. *Id. Harusp. resp.* 8. 16. Nec vereor, ne hæc mea vestrorum beneficiorum prædicatione arrogans videatur. *Id. Arch.* 11. 26. Prædicationem nobilitatemque despiciere. *Id. Dom.* 11. 27. Qui ab illo in me honos, quæ prædicatione de mea laude prætermittitur? *Plin.* 6. *Ep.* 8. Nam et ille amicitiam meam latissima prædicatione circumfert. et 7. *Ep.* 31. a med. et 9. *Ep.* 9. extr. Cujus memoriam tam grata prædicatione prorogat et extendit, ut etc. *Plin. alter* 20. *Hist. nat.* 10. 42. (109). Radix asparagi plurimorum prædicatione trita. *Flor.* 4. 2. a med. Ne vana de se prædicatio est Cæsaris, ante victum hostem esse, quam visum. vanto, vantamento. Sic *Plin.* 35. *Hist. nat.* 3. 5. (15). Ægyptii apud ipsos (picturam) inventam affirmant, vana prædicatione, ut palam est. ¶ 3. Speciatim apud senioris ævi logicos est effatum, enunciatum, propositio, affermazione, proposizione. *Boeth. Introd. ad Syllog.* p. 574. In aliis vero cunctis prædicationibus, uni veritas, alteri falsitas cedit. Adde *eumd. ibid.* p. 790. Sic *Capell.* 4. p. 114. Istæ sunt decem prædicationes, ex quibus aliquid necessario singulatum enunciamus.

PRÆDICATIVÈ, adverb. demonstrative, cum prædicatione, vox est Logico-rum. *Boeth. Aristot. analyt. prior.* 1. p. 471. Neque enim, si ambo intervalla particularia prædicative, vel privative dicantur, aut hoc quidem prædicativum, illud vero privativum, vel hoc quidem indefinitum, illud vero definitum, vel ambo indefinita, non erit syllogismus nullo modo.

PRÆDICATIVUS, a, um, adject. vox logico-rum, ut *Prædicativa* propositio apud *Apul. Dogm. Plat.* 3. sub *inist.* Propositionum duæ species sunt: altera prædicativa, quæ etiam simplex est, ut si dicamus: *Qui regnat, beatus* est; altera substitutiva, vel conditionalis, quæ etiam composita est: *Ajax, qui regnat. si sapit, beatus* est, substituit enim conditionem, etc. Sic *Capell.* 4. p. 127. Ratiocinatio dividitur in dua genera, in prædicativum et conditionalem syllogismum. Prædicativus est, in quo sumpta ita sibi nexa sunt, ut aliquo extrinsecus addito suppleantur, ut hoc: omnis voluptas bonum, omne bonum utile est. Adde *eumd. ibid.* p. 98. et 133; et *Boeth. loc. cit.* in voc. præced.

PRÆDICATOR, ōris, m. 3. ¶ 1. Generatim est Ital. *pubblicatore*, *divulgatore*, *banditore*, κήρυξ, qui prædicat, palam et sæpe dicit, pronunciat, divulgat. Proprie est præconis. *Apul.* 6.

Met. Si quis a fuga retrahere, vel occultam demonstrare poterit fugitivam Psychon, conveniat retro metas Murtias Mercurium prædicatorem, accepturus indicio nomine etc. *V. PRÆDICATIO 1. et PRÆDICO, as 1.* ¶ 2. Speciatim est qui cum laude commemorat et commedat, laudator, buccinator: ut præcones faciunt, quum res venales pronuociaot. *Cic. Balb. 2. 4.* Qui sui facti, sui iudicii, sui beneficii voluit ore esse — et prædicatorem et auctorem. *Id. 1. Fam. 9.* Pompejo plurimum, te quideoi ipso prædicatore ac teste, debebam. *Plin. 7. Ep. 33.* Debemus optare, ut operibus nostris similis tui scriptor prædicatore contingat. — Item speciatim apud Scriptores Ecclesiasticos est qui Christi Religioem et præcepta publico sermone divulgat et docet. *Tertull. 4. advers. Marcion. 28. circa med.* Christus præmiserat digniores prædicatores. *promulgatori, prædicatori.*

PRÆDICATORIUS, a, um, adject. laudatorius. *Salvian. 3. advers. avarit. 19. ad fin.* Etiam laudari a te tales hos Deus prohibet, et tu ditare non metuis? dari his prædicatoria verba non vult, et tu etiam talenta largiris?

PRÆDICATRIX, icis, f. 3. quæ prædicat. *Tertull. Anim. 46.* Nec hæc sola species erit summarum prædicatrix potestatum, sed et periculum.

PRÆDICATUM, i, n. 2. id quod de aliqua re prædicatur, vel affirmatur, attributo, prædicato. *Boeth. Introd. ad Syllog. p. 362.* Prædicatum est quod dicitur de subjecto. *Id. in Topic. Cic. 5. p. 823.* Omnis simplex propositio ex subjecto prædicatoque consistit. *Isid. de Act. Rhetor. inter Antiq. Rhet. p. 389.* Subjectum, de quo dicitur aliquid; prædicatum, quod dicitur de aliquo. Quinque prædicata sunt: genus, species, differentia, proprium et accidens. *Gloss. Lat. Gr. Prædicatum, τὸ κατηγορούμενον.*

PRÆDICATUS, a, um, f. voc. seq.

PRÆDICO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Prædicans II. 1.; Prædicatus II. 1. et 3.; Prædicaturus et Prædicandus II. 2.* — Prædicare est de re aliqua sæpe ac palam dicere, sermone celebrare, commemorare, divulgare, pronuciare, ἀναγγεῖν, κηρύσσειν (It. publicare, divulgare, far la grida, bandire; Fr. proclamer, crier, publier; Hisp. proclamar, publicar; Germ. öffentlich ausrufen, -bekannt machen; Angl. to spread abroad, proclaim, report, publish, declare).

I.) Proprium est præconum elata voce rem aliquam publice pronuocantium, ut res venales, etc. *Cic. 5. Ferr. 16. 40.* Si palam præco jussu tuo prædicasset, non decimas frumeti, sed dimidias venire partes, et ita emptores accessissent, etc. *Plaut. Stich. 1. 3. 42.* Itaque auctionem prædicem, ipse ut venditam. *Adde Cic. Quinct. 15. 50., 3. Off. 13. 57. et 5. Fam. 12. ad fin.; et Plaut. Bacch. 4. 7. 17.*

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est cujusque palam loquentis, eoarratio. *Ter. Eun. 4. 4. 53.* Utrum taceam oë, an prædicem? *Sall. Cat. 49.* Ipsum Crassum ego postea prædicantem audivi, tantam illam contumeliam sibi ab Cicerone impositam. *Ter. Andr. 3. 1. 7.* Actum est, siquidem hæc vera prædicat. *dice il vero, et Cæs. 4. B. G. 34.* Barbari nuncios in omnes partes dimiserunt, paucitatemque nostrorum militum suis prædicaverunt, et quædam prædæ faciendæ facultas daretur. *Cic. Planc. 21. 51.* Avus vero tuus tibi ædificiam prædicaret repulsam. *ti direbbe e ridirebbe. et Liv. 4. 53. a med.* Cæsar prædam in ærarium redigere quæstores jussit, tum prædicans participem prædæ fore exercitum, quum militiam non abnuisset. *dicendo apertamente etc. Nepos Att. 13. extr.* Atque hoc non auditum, sed cognitum prædicamus. *lo raccontiamo. et Eumen. 13.* Nequa quod initio prædicarunt, se Alexandri liberis regnum servare, id præstare voluerunt. *si dichiararono, s'impegnarono. et Ter. Phorm. 4. 5. 13.* Volo ipsius quoque voluntate hoc fieri, ne se ejectam prædicet. *non vada dicendo d'essere stata scacciata. et Plaut. Amph. 1. 1. 246.* Quod mihi prædicat vitium,

id tibi est. *h. e. dicit, asfirmas, me habere. Sic ibid. 2. 1. 11.* Scelesticissime, audes mihi prædicare id, domi te esse nunc, qui hic ades? *Cic. 1. Cat. 9. 23.* Si mihi, inimico, ut prædicat, tuo, coofflare vis invidiam. *Ter. Andr. 5. 3. 4.* Ain tandem, civis Glycerium est? *PAM. ita prædicat, così si dice pubblicamente. et Eun. 3. 5. 17.* Quid ego ejus tibi nunc faciem prædicem, aut laudem? *ti descriva. et Plaut. Pen. 5. 4. 75.* Ei prædicabo, quomodo vos furta faciatis multa. *gli dirò a note chiare. et Petron. fragm. Tragur. 74.* *Burmman:* Maledicere Trimalchioem cepit, et purgamentum dedecusque prædicare. *chiamarlo ad alta voce, e più d'una volta. et Colun. 7. R. R. 12. 1.* Canis falso dicitur mutus custos. Nam quis hominum clarius, aut tanta vociferatione bestiam, vel furem prædicat, quam iste latro? — Sic Part. præter. pass. apud *Plaut. Trin. 2. 2. 54.* Edepol hominem prædicatum firme et familiariter. *descritto. et Plin. 12. Hist. nat. 17. 39. (78).* Arbor cum miraculo historis Claudii Cæsaris prædicata. *et 13. ibid. 24. 47. (130).* Frutex ab Aristomacho miris laudibus prædicatus. ¶ 2. Speciatim et sæpe est commemorare cum laude, commendare, verbis extollere: ductum a præcoe, qui, ut ait *Horat. 2. Ep. 1. 11.*, laudat venales, quum vult extrudere, merces. *predicare, lodare, far onorata menzione. Cic. Arch. 9. 21.* Nostra semper feret et prædicabitur pugoa, etc. *et ibid. 11. 26.* Prædicari de se, ac nominari volunt. *Id. 11. Phil. 13. 33.* Quæ de illo viro Sulla, quæ Lucullus, quam ornate, quam honorifice, quam graviter sæpe prædicaverunt? *Plin. 19. Hist. nat. 4. 19. (57).* Hortorum Cato prædicat caules. *Id. 25. ibid. 5. 18. (40).* Prædicare aliquid miris laudibus. *Nepos Timol. 4.* laudes alicujus. *Id. Dion. sub fin.* aliumque liberatorem patriæ, tyrannique expulsorem. *Cæs. 2. B. C. 32.* Qui de meis io vos meritis prædicaturus ooo sum. *Plin. 1. Ep. 8. a med.* Qui benefacta sua verbis adornant, non ideo prædicare, quia fecerint, sed, ut prædicarent, fecisse creduntur. *Id. ibid. 14. sub fin.* Omnia longe ampliora, quam a me prædicantur, invenies. *Tac. Agric. 8. extr.* Ita virtute in obsequendo, verecundia in prædicando, extra invidiam, oec extra gloriam erat. *nel vantarsi, gloriarsi: quo sensu Cic. Dom. 35. 93.* Hoc reprebendis, quod solere me dicas de me ipso gloriosius prædicare. *Id. Pis. 1. 2.* Mibi ista licet de me, vera cum gloria, prædicare. *Id. 5. Tusc. 17. 50.* Beata vita gloranda et prædicanda et præ se ferenda est. *Cæs. 6. B. G. 17.* Galli se omnes ab Dite patre prognatos prædicant. *Nepos Thrasyb. 1.* Fortuna, se plus valuisse, quam ducis prudentiam, vere potest prædicare. ¶ 3. Videtur etiam sumi pro prædicere. *Tertull. Pug. in persecut. 6.* Persecutiones eos passuros prædicabat, et tolerandas docebat. *Id. ibid. 12. a med.* Persecutiones prædicatas præcavere. *h. e., ut videtur, prædictas, predette.*

PRÆDICO, cis, xi, ctum, cere, a. 3. Part. *Prædicens et Prædicendus 2.; Prædictus* lo omnibus paragr. — Prædicere est ante, seu prius dicere, προλέγειν (It. dire innanzi, premettere; Fr. dire devant; Hisp. decir ante; Germ. vorher-, vor-aussagen, -nennen; Angl. to tell before, premise). ¶ 1. Generatim. *Ter. Andr. 4. 4. 54.* Alio pacto haud poterat fieri, ut sciret hæc, quæ volumus. *my. hem prædiceres. dovevi dirmelo prima. et Id. ibid. 1. 1. 19.* Illoc primum in hac re prædico tibi. *et 5. 1. 21.* Credo, et id facturas, Davus dudum prædixit mihi. *et 1. 2. 34.* Neque tu hoc dicis, tibi non prædictum. *Seneca Ep. 102.* At oisi aliquid prædixero, intelligi non poterunt, quæ refellentur. *Vellej. 1. 4. 1.* Cbalcidenses orti, ut prædiximus, Attici. *Plin. 10. Ep. 5.* Epistola, quas detinere, ut ante prædixi, nolui. *Colum. 1. R. R. præsem. 1.* Sæpenumero civitatis nostræ principes audio culpantes modo agrorum infecunditatem, modo cæli noxiam frugibus intemperiem: quosdam prædictas querimonias velut ratione certa mitigantes, etc. *Quintil. 4. 2. 57.* Ut a Cicerone sunt quidem utilissime prædicta omnia,

per quæ Miloni Clodius insidiatus esse videatur. *Id. 10. 1. 74.* Theopompus bis proximus, ut in historia prædictis minor, ita oratori utragis similis. *Plin. 3. Hist. nat. 3. 4. (27).* Ad oceanum reliqua vergunt, Vardulique ex prædictis et Cantabri. *Id. 12. ibid. 16. 35. (70).* Sembraena myrrba prædictis vitis caret. *Adde Tac. 1. Ann. 60.* ¶ 2. Speciatim est futura prænunciare, canere, præsignificare, prædire, profetizare. *Cic. 6. Fam. 6. ante med.* Quo in bello nihil adversi accidit, non prædicente me. *Id. 1. Divinat. 1. 2.* Cbaldei scientiam putantur effecisse, ut prædici posset, quid cuique eventurum, et quo quisque fato natus esset. *et ibid.; et Petron. Satyr. 137. ad fin.* intelligere et prædicere futura. *Cic. Harusp. resp. 25. 53.* Dii de clarissimorum civium dissensione prædicunt. *Id. Senect. 14. 49.* Defectiones solis et lune multo ante prædicere. *Id. 2. Nat. D. 61. 153.* Defectiones solis et lune: cognite prædictæque in omne posterum tempus, quæ, quante, quando future sint. *Plin. 2. Hist. nat. 12. 9. (53).* In contionem productus ad prædicendam eclipsim. *Tac. 6. Ann. 22. extr.* A filio Thrasulli prædictum Neronis imperium in tempore memorabitur. *Virg. 1. Ecl. 17.* malum hoc nobis Deo tactas nemini prædicere quercus. *h. e. portendere. Sic Seneca 2. Quæst. nat. 32. a med.* Nullum animal est, quod non motu et occurru suo prædicat aliquid. ¶ 3. Item speciatim prædicere est proprium magistratus, qui quid, quando, quo modo etc. facieundo sit, constituit. *Nævius apud Non. p. 197. 16.* *Merc.* Res divas edicit, prædicit castus. — Sic *prædicere diem*, coostituere, *appuntare. Tac. 2. Ann. 79.* Ubi prætor reo atque accusatoribus diem prædixisset. *Sic Id. 11. ibid. 27.* Consulem designatum, cum uxore Principis, prædicta die, adhibitis qui obsignarent, -coevocasse. Similiter *Sall. Jug. 75.* Diem locumque, ubi præsto forent, prædicit. *Sueton. Claud. 8.* Si paulo serius ad prædictam cæore horam occurrisset. *Plin. 10. Hist. nat. 23. 31. (61).* de ciconiis. Abitura congregantur in certa loca, et ceu lege prædicta die recedunt. ¶ 4. Item serio moore, de re aliqua, quæ facienda sit, indicare, denunciare, *far amissato, intimare, far intendere con premura:* oam quæ serio volumus, multo ante quam fiant, indicare solemus. — a) Cum Coniunct. et part. ut, *ne. Cæs. 3. B. C. 92.* Pompejus suis prædixerat, ut Cæsaris impetum exciperent. *Liv. 2. 10.* Itaque monera, prædicere, ut pontem ferro, igni, quacumque vi possent, interrumpant. *V. Drakendorg. ad h. l., qui affert et illud Cic. 2. Ferr. 12. 36.* Moneo, prædico, ante denuocio, -abstineant in hoc iudicio manus. *Nepos Themist. 7.* Collegas jussit proficisci, eisque prædixit, ut ne prius legatos dimitterent, quam ipse esset remissus. *Cic. 1. Divinat. 24. 48.* Ei visam esse Junoem prædicere, ne id faceret, moitarique etc. *Vellej. 2. 82. 2.* Accessit nocte ad stationem Romanam, prædixitque, ne destinatum iter peterent, sed etc. *Tac. 13. Ann. 36.* Ne pugnam prioras adirent, prædicit. Et cum Ablat. absoluto *Id. 16. ibid. 33.* Montanus patri concessus est, prædicto, ne in republica haberetur. *con la intimazione.* — b) Cum Accusativo. *Cic. 6. Phil. 3. 5.* Testificor, denuncio, ante prædico, nihil M. Antonium eorum, quæ legatis sunt mandata, facturum. *Virg. 3. En. 435.* Unum illud tibi, nate dea, proque omnibus unum Prædicam, et repatens iteruoque iterumque moneho. — Sic Part. præter. pass. apud *Val. Flacc. 7. 71.* ac si quid in isto est Robore, prædicti venies in rura laboris. *et 8. 127.* sociis, qui tunc prædicta tenebant Ostia, etc. *h. e. quæ jam moniti, aut jussi fuerant tenere. Sic 7. 188.* Et juvenem Emonium prædicto sistere Iucco. *et Ovid. 15. Met. 608.* Et spectant frontes, prædictaque cornua quærunt. — Cum Accus. et Infinito *Vellej. 1. 13. 4.* Mummius jussit prædici conducentibus, si eas (statuas) perdidissent, novas eas redduros. — c) Absolute. *Curt. 3. 8. sub init.* Id ipsum, quod post diem tertium medicamentum sumpturus esset (ita enim medicus prædixerat)

ægre ferens. — Hinc a Part. præter. pass., cuius plurima exempla retulimus,

PRÆDICTUM, i, n. 2. absolute. substantivorum more. ¶ 1. Est prædictio, prædixio, pronostico. Cic. 2. *Divinat.* 42. 89. Chaldaeorum prædictia. et *ibid.* 88. astrologorum. *Id.* 2. *Legg.* 12. 30.; et *Virg.* 4. *Æn.* 464. vatum. *Val. Flacc.* 4. 460. deorum. h. e. portenta. *Sueton. Oth.* 6.; et *Plin.* 2. *Hist. nat.* 7. 5. (24). baruspicum ¶ 2. Item edictum. *Liv.* 23. 19. Prædictum erat dictatoris, ne quid, absente eo, rei gereretur. *Alii leg.* edictum. ¶ 3. Item conductum, *accordo, convenzione, concerto.* *Liv.* 33. 6. Velut ex prædicto ambo Scotussum perierunt.

PRÆDICOR, aris, atus sum, ari, dep. 1. idem ac prædicare. *Cassiod. Complex. Act. Ap.* 33. Quibus (discipulis) constituentes (Paulus et Barnabas) presbyteros, cum jejunatione prædicati sunt, Dominoque eos sancta commendatione reliquerunt.

PRÆDICTIO, ònis, f. 3. actus prædicendi. ¶ 1. Est rhetorica exornatio, species prolepsis. *Quintil.* 9. 2. 17. Est quædam præmissio, etc. quædam confessio, etc. quædam prædictio, ut: Dicam enim non augendi criminis gratia. ¶ 2. Item Italicè. *predizione, profezia, pronostico, προφῆτειά, προαγορεύσις, προφητεία*, actus prædicendi, et ipsum id, quod prædicatur, divinatio. Cic. 2. *Nat. D.* 3. 7. Prædictiones et præsentiones rerum futurarum. *Sueton. Tib.* 14. Rediit magna spe futurorum, quam et ostentis et prædictionibus ab initio ætatis conceperat. Cic. 2. *Divinat.* 25. 54. Omnis prædictio mall tum probatur, quam ad prædictionem cautio adjungitur. et *ibid.* 42. 87. Chaldaeis in prædictione et in notatione cuiusque vitæ ex natali die minime esse credendum. et 1. *ibid.* 2. 4. Hariolorum et vatum furibundas prædictiones audire.

PRÆDICTIVUS, a, um, adject. *προφῆτικός*, qui prædicit, qui prognostica continet. *Cal. Aurel.* 1. *Acut.* 12. Item libro prædictivo, quem *προφῆτικόν* (*Hippocrates*) appellavit. Adde *eumd.* 3. *ibid.* 15. sub *init.*

PRÆDICTUM, i, n. 2. *F.* PRÆDICO in *fin.*

PRÆDICTUS, a, um. *F.* PRÆDICO.

PRÆDIFFICILIS, e, adject. *παγγελῆτος*, perdifficilis. *Tertull. Baptism.* 2. ad *fin.* Prædifficilia peoes homines, facilia penes Deum.

PRÆDIGESTUS, a, um, particip. ab *inuit.* *prædigero*, nullis crudelitibus, aut obstructionibus impeditus. *Cal. Aurel.* 5. *Tard.* 2. Adjicientes quod bibi debeat medicamen prædigesto corpore, et omnino nullo obstaculo impedito.

PRÆDIOLUM, i, n. 2. *deminat.* a prædium, *poderetto, poderino, possessionicella, χωριδιον*, parvum prædium, agellus. Cic. 3. *Orat.* 27. 108. De nostra possessione depulsi, in parvo, et eo litigioso, prædiolo relicti. *Id.* 16. *Att.* 3. circa *med.* Prædiola belle ædificata, et satis amœna. Adde *Plin.* 1. *Ep.* 24. *extr.*

PRÆDIRUS, a, um, adject. valde dirus. *Amnian.* 31. 8. a *med.* Facta dicto visuque prædira. *Vet. epigr.* in *Anthol. Lat.* T. 2. p. 329. *Burmans.* Infernas ululans mulier prædira sub umbras

PRÆDISCO, is, ere, a. 3. *imparare innanzi, προμαρτυρω*, ante disco. Cic. 1. *Orat.* 32. 147. Qui quæ agenda sunt in foro, tanquam in acie, possunt etiam nunc exercitatione quasi ludicra prædiscere ac meditari. *Virg.* 1. *G.* 51. Ventos et varium cæli prædiscere morem. Hæc *Virgilii* verba laudantur a *Colum.* 1. *R. R.* 4. 4. et *Plin.* 18. *Hist. nat.* 24. 56. (206). Ceterum *Seren. Sammon.* c. 46. p. 69. ed. *Ald.* Vis et mirificos cantus prædiscere odores, Accensis quibus arcetur teterrima serpens?

PRÆDISPÓSITUS, a, um, particip. ab *inuit.* *prædispono*, ante dispositus. *Liv.* 40. 56. *extr.* Nuncios prædispositos, ita ut convenerat, misit ad Perseum. *Theod. Priscian.* lib. 4. p. 316. ed. *Ald.* Sic nrina-secernitur, effluens ad inferiorem locum in corpore ad id prædispositam vesicam.

PRÆDITUS, a, um, adject. (præ et datus: qui habet, instructus, affectus, ornatus, ἐχων (It. che

ha, dotato, fornito, ornato; Fr. *pourvu de, doué de, qui a, qui possède*; Hisp. *proveido, dotado*; Germ. *versehen, begabt, behaftet mit etwas*; Angl. *having, possessed of, endowed with, furnished or gifted with.* ¶ 1. Generatim, cum Ablativo jungitur. — a) Universim. *Plaut. Amph.* 1. 1. 63. Teleboe ex oppido Legiones educunt suas, nimis pulcris armis præditas. *Lucret.* 5. 144. Haud igitur constant divino prædita sensu. et 1. 236. Immortali sunt natura prædita certe. *Cic. Divin. in Q. Cæcil.* 21. 69. Homo parvis opibus ac facultatibus præditus. *Id.* 1. *Nat. D.* 8. 18. mundus animo et sensibus. *Id. Rosc. Am.* 8. 23. miser lacu. *Alii leg.* perditus. *Id.* 5. *Tusc.* 41. Non ut parvo metu præditus sit, sed ut nullo. Hæc *Forcellinus*; ipse locum minime inveni. *Id.* 2. *Verr.* 3. 10. Ea spe istum fuisse præditum, ut omnem rationem salutis in pecunia poneret. *Id. Tim.* 9. ad *fin.* Siderum errores multitudinem infinita, varietate admirabili præditi. *Sil. It.* 14. 88. bis octozis nondum rex præditus annis. *Cic.* 2. *Herenn.* 27. 44. Mortuum deformatum, tumore præditum-fuisse constat: ergo veneno necatus est. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 32. 50. (116). Dextrum cornu cervi medicamento præditum. *Act. B. Afr.* 58. Quum tam magnis copiis auxiliisque regis essent præditi. *Justin.* 41. 4. 8. Duarum civitatum imperio præditus. Adde *Sall. Cat.* 50. — b) In malam partem. *Cic. Divin. in Q. Cæcil.* 2. 6. Homo singulari cupiditate, audacia, scelere præditus. *Id.* 4. *Verr.* 42. 104. Tanta amentia præditus atque audacia, ut etc. *Id. Flacc.* 3. 6. levitate, egestate, perfidia. *Id. Sull.* 3. 7. singulari immunitate et crudelitate. *Id.* 1. *Invent.* 47. 88. vitio grandi et perspicuo. *Lucret.* 5. 199. culpe. — c) Sæpius in bonam. *Cic. pro leg. Manil.* 17. 51. Q. Hortensius summis ornamentis honoris, fortunæ, virtutis, ingenti præditus. *Id. Dom.* 15. 39. Vir singulari virtute, constantia, gravitate præditus. et *ibid.* 42. 110. singulari bonitate et modestia. et *ibid.* 53. 136. et 8. *Att.* 3. amplissimo sacerdotio. *Tac. Agric.* 44. consularibus ac triumphalibus ornamentis. ¶ 2. Specialim de diis cum Dativo junctus est idem ac præpositus. *M. Aurel.* apud *Fronton.* 3. ad *M. Cæs.* (edente iterum *A. Maio*) ep. 9. Me pro genere cuiusque voti in eo loco constituo, ac quo deus ei rei præditus facilius exaudiat. *Fronto de eloq. ante med.* Minerva orationis magistra, Mercurius nunciis præditus, Apollo prænam auctor. *Apul. de Mag.* Mitto dicere earum alteram Venerem vulgariam, quæ sit prædita populari amori, alteram vero castitem, præditam optimati amori. *Id. de Deo Socrat. a med.* At ubi vita edita remeandum est, eumdem illum (*Genium*) qui nobis præditus fuit, raptare illico, et trahere veluti custodiam suam, ad iudicium.

PRÆDIUM, ii, n. 2. *χωριον* (It. *podere, possessione, fondo, proprieta specialmente rurale*; Fr. *propriété, domaine*; Hisp. *propriedad, dominio*; Germ. e. *Landgut, Grundstück, Vorwerk, e. Besizung, gaw, ländlich*; Angl. *a farm, estate, manor*). — a) Ducunt etymologi a *præs, prædis*, et hoc a *præstando*, ut prædita proprie sint bona, quibus quispiam alteri se obligat, et pro re aliqua eidem cavet, pignori ea opponendo. Cic. 3. *Verr.* 54. 142. et *ibid.* 55. 143. Prædibus et prædiis populo cautum est. *Liv.* 22. 60. Quum dandam ex rario pecuniam mutuam, prædibusque ac prædiis cavendum populo censerent. *Cato* apud *Festum* p. 254. 25. *Müll.* Vinum redemisti: prædia pro vini quadrantibus sexaginta in publicum dedisti: vinum non dedisti. — b) Universim dicitur de quacumque possessione. Differt tamen, quia possessio omnia bona complectitur, mobilia et immobilia: *prædium* immobilia tantum. Differt etiam a *fundo*, qui fere de possessione rustica dicitur: *prædium* etiam de urbana. Cic. *Cæcin.* 4. 11. Huic fundo uxoris continentia quædam prædia atque adjuncta mercatur. *Nepos Cim.* 4. Quum compluribus locis prædia hortosque haberet, numquam eis custodem posuit. Cic.

Rosc. Am. 15. 43. Tot prædia, tam pulcra, tam fructuosa, filio suo colenda ac tuenda tradiderat. *Id. ibid.* 42. Illum secum omni tempore volebat esse: hunc in prædia rustica relegerat. *Id.* 5. *Verr.* 86. 199. Habet in nummis, habet in urbanis prædiis. *Colum.* 1. *R. R.* 1. 19. Suburbanum prædium commodissimum esse puto. *Sueton. Cæs.* 50. Amplissima prædia ex auctionibus hæc ei dono addiit. *Cic.* 11. *Att.* 2. In quos enim sumptus abeunt fructus prædiorum? — Translate vel rectius urbane *Martial.* 12. 72. Deseris urbanas, tua prædia, Pontice, lites. — *Ulp. Dig.* 50. 16. 198. Urbana prædia omnia ædificia accipimus, non solum ea, quæ sunt in oppidis, sed et si forte stabula sunt, vel alia meritoria in villis et in vicis, vel si prætoria voluptati tantum deservientia, quia urbanum prædium non locus facit, sed materia. — c) Ad illud Cic. 3. *Verr.* 54. 142. Ubi illa consuetudo in bonis prædibus prædiisque vendendis, omnium consulum, censorum, prætorum, quæstorum denique, ut optima conditione sit is, cuja res sit, eujum periculum? *Pseudo-Asconius* hæc adscribit: Bona prædia dicuntur bona satisfactionibus obnoxia, sive sint in mancipiis, sive in pecunia numerata: prædia vero domus, agri. Hæc omnia venduntur, si rationi publicæ locator sartorum tectorum non responderit, et paullo post. Prædia sunt res ipsæ: prædes, homines, idest fidejussores, quorum res bona prædia (non) uno nomine dicuntur. Hæc *Pseudo-Asconii* verba, si sana credimus, satis obscura sunt: neque paucis illustrari facile possunt. In verbis *Cicer.* *to omnis tam ad prædis, quam ad prædibus* refertur: *prædes vendere* non est ipsos homines fidejussores vendere, sed eorum bona: ea ratione, qua apud *Sueton. Claud.* 9. dicitur *Claudius* venalis pendisse, h. e. ejus bona. Sic *Cic.* 2. *Phil.* 31. 78. Et domi quidem causam amoris habuisti: foris etiam turpiorem: ne L. Plancus prædes tuos. (*Orell.* suos) venderet. Quod additur apud *Cic. cit.* *Verr.* 3. *prædibus prædiisque*, primum bona prædium, alterum mancipis, h. e. ejus, qui se obligaverat, significare videtur. *Hottoman.* hæc aliter interpretatur. Bona intelligit ipsa opera, quæ locantur, quia fiunt veluti bona ejus, qui conducit, quom lucrum ei pariant: *vendere* positum ait pro locare, quemadmodum *redimere* est conducere: *prædibus prædiisque* absolute sexto casu dici potat, ut *datis, vel appositis* subintelligatur. V. etiam *Manut.* et *Græv.* — *NB.* Apud *Festum* p. 234. 7. *Müll.* hæc leguntur: Prædia rursus Verius vocari ait ea remedia etc. et *moz.* Ea vocati ait prædia, quod mala prohibeant. Utrobique legend. *præbia*, quæ nunc Itali vocant *brevi.* *F.* integrum locum in PRÆBIA.

PRÆDIVES, itis, adject. omn. gen. assai ricco, *πολλοπύτος*, valde dives. — a) De hominibus. *Liv.* 45. 40. Admodum inops pecunie Philippus, Perseus contra prædives. *Tac.* 15. *Ann.* 64. Seneca prædives et præpotens. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 3. 6. (12). Receptus in torum, mox in testamentum prædives. — b) De rebus. *Ovid.* 9. *Met.* 91. totumque talli prædivis cornu Autumaum. *Juvenal.* 10. 16. magnos Senecæ prædivitis hortos.

PRÆDIVIDO, is, ere, a. 3. ante dividere. *Jul. Vici. Aur. rhet.* (edente *A. Maio*) c. 15. p. 84. Sæpenumero in principiis etiam causam prædividimus et utilitate nostra, ut *Demosthenes* contra *Eschinem*.

PRÆDIVINATIO, ònis, f. 3. *presagio, indovinamento, μαγεία, divinatio.* *Plin.* 8. *Hist. nat.* 25. 37. (89). Crococtilus parit ova, eaque extra eum locum semper incubat, prædivinatione quadam, ad quem summo auctu eo anno egressurus est Nilus.

PRÆDIVINO, as, avi, are, a. 1. *indovinare, προσηγορῆ, divino, præsentio.* *Plaut. Truc.* 2. 3. 17. Vide, ut jam, quasi vulturi, triduo prius prædivinant, quo die esuri sient. *Varro* 6. *L. L.* 52. *Müll.* Et qui futura prædivinando soleant fari, fatidici dicti. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 10. 10. (20). Apes prædivinant ventos imbresque, et se continent tectis. *Frontin.* 2. *Strateg.* 5. 38. Quod

futurum quum praedivinasset Cæsar, etc. — Absolute *Spartian. Caicac.* 8. Et fertur quidem Papinianus, quum raptus a militibus ad Palatium traheretur occidendus, praedivinasse dicens, etc.

PRAEDIVINUS, a, um, adject. valde divinus, seu multum divinus. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 60. (167). Hammonis cornu, gemma aureo colore, arietini cornus effugiem reddens, promittitur praedivina somnia representata. e. Eadem habet *Solin.* 27. a med.

PRAEDIVISIO, ðois, f. 3. divisio ante facta. *Probus ad Virg. Buc. et Georg.* p. 25. ed. *Keil.* Prædivisione, quam Græci προαίρεσις vocant, quid quoque libro præcipiat, significat.

PRAEDO, as. *V.* **PRAEDOR** inii.

PRAEDO, ðnis, m. 3. prædator, latro, qui terra marive grassatur, ληστής (It. *ladro, rubatore, corsale, assassino*; Fr. *brigand, voleur, corsaire, pirate*; Hisp. *salteador de caminos, ladrón, cosario, pirata*; Germ. d. *Räuber, Plünderer, Seeräuber*; Angl. a *robber, spoiler, pillager, plunderer, pirate, picaroon, corsair, assassin*).

I.) Proprie. *Ulp. Dig.* 49. 15. 24. Hostes sunt, quibus bellum publice populus R. decrevit, vel ipsi populo R. Ceteri latrunculi, vel prædones appellantur. *Cic.* 2. *Herenn.* 21. 33. Quoniam hominem occisum constat esse, necesse est, aut a prædonibus, aut ab inimicis occisum esse. *Id.* 2. *Ferr.* 5. 13. Urbes piratis prædonibusque patefactæ. *Liv.* 38. 40. ad fin. Alibi prædo, alibi prædæ vindex cadit. *Cæs.* 3. *B. C.* 110. Iluc accedebant collecti ex prædonibus latronibusque Syria Ciliciæque provincie. *Nepos Themi.* 2. Maritimos prædones consecrando, mare tutum reddidit. *Cic.* 3. *Orat.* 1. 3. Deploreat casum atque orbitatem senatus: cuius ordinis a consule, qui quasi parens bonus, aut tutor fidelis esse debet, tamquam ab aliquo nefario prædone diriperetur patrimonium dignitatis. *Sall. fragm.* apud *Non.* p. 534. 18. *Merc.* Cohors una grandi vecia fasselo, a duobus prædonum myparonibus circumventa. *Horat.* 1. *Sat.* 2. 42. hic decedit acrem Prædonum in turbam. *Cic. Dom.* 55. 140. Omnium temporum atque tectorum, totiusque urbis prædonem. *Virg.* 7. *Æn.* 362. Perfidus alta petens, abducta virgine, prædo. *Ovid.* 4. *Fast.* 591. At neque Persephone digna est prædone marito. h. e. Plutone raptore. *Apul.* 8. *Met.* Vindicavi mei mariti cruentum peremptorem: punita sum funestum nuptiarum inaeurum prædonem.

II.) Translate. — a) *Colum.* 9. *R. R.* 15. 3. de *fucis.* Nec rursus multitudinem prædonum coalescere patiendum est, ne universas opes alienas diripiant. *Martial.* 14. 116. Accipiter prædo volucrum. — b) Apud Ictus prædo est etiam, qui quum nullam causam possidendæ hereditatis habeat, invadit tamen, et possidet. *Ulp. Dig.* 5. 3. 25. Quod autem ait senatus, eos qui bona invasisent; loquitur de prædonibus, id est de his, qui quum scirent, ad se non pertinere hereditatem, invaserunt bona: scilicet quum nullam causam haberent possidendi. — Item cuiuscumque rei injustus possessor. *Cajus ibid.* 9. 4. 13. Absurdum videretur, eos quidem, qui bona fide possiderent: excipere actionem, prædones vero securos esse.

PRAEDOCÆO, ðoces, ðocēi, doctum, docere, a. 2. Part. **PRAEDOCES**. — Prædocere est ante docere, præmonstrare. *Sall. Jug.* 94. Illi prædocti a duce arma mutaverant. *Istruiti innanzi.* et *Plin.* 18. *Hist. nat.* 34. 77. (334). Prædoctus esto: alia robustis prosunt, alia infantibus. *Prudent.* 12. *Cathemer.* 72. myrreus Pulvis sepulcrum prædocet.

PRAEDOCUS, a, um. *V.* voc. præced.

PRAEDOMO, mas, mui, are, a. 1. ante domare. Translate. *Seneca Ep.* 113. a med. Et omnes casus, antequam exciperet, prædomuit meditando.

PRAEDONIUS, a, um, adject. ληστικός, ad prædonem pertinens, prædatorius. *Ulp. Dig.* 5. 3. 25. Consciis ad se nihil hereditatem pertinere.

prædonio more versari cepit. Ita *Torrentin.*, nam *Haloand.* habat prædonis. *V.* **PRAEDO** sub II. b.

PRAEDONULUS, i, m. 2. deminut. ab inusit. prædonus, quod a prædo, ut *decurio* a *decurio*. *Festus* p. 242. 5. *Müll.* Prædonulos Cato ὑποκοριστικός dixit in Epist. Quia sæpe utiles videntur prædonulis. *Scalig.* vult legi prædonculos, ut a latro latrunculos.

PRAEDOPIONT, præoptant. *Festus* p. 205. 13. *Müll.* Ita legendum coniecit *Meurs.* Ex critic. I. *Casin.* 2. probante *Müllero*; est enim a præd (ut *red, sed, prod*) et op themate verbi optare: Codices *Prædopiont*: alii mallent *præoptinunt*, vel potius *præoptinant*, ab obsoleto *optino*, quod ab *opto*.

PRAEDOR, aris, atus sum, ari, dep. 1. *Prædo*, as, etc. *V.* infra sub C. — Part. *Prædans* sub A. I.; *Prædatus* sub A. I. et II., sub B. I. et sub C. — Prædari est prædas agere, diripere, vi auferre, ληΐζω, σὺλάω (It. *rubare, predare, saccheggiare*; Fr. *pillier, fourager, marauder*; Hisp. *pillar, robar, saquear, talar, picarear*; Germ. *Beute machen, rauben, plündern*; Angl. *to rob, plunder, pillage, spoil, ravage*).

A) Neutorum more; et quidem

I.) Proprie. *Cic.* 4. *Phil.* 4. 9. Spes rapiendi atque prædandi obsecat animos eorum. *Nepos Alcib.* 8. extr. Vulgum Atheniensem in terram prædatum exisse, navesque pæne inanes relictas. *Liv.* 4. 55. Volscos et Equos prædatum extra fines exisse in agrum Latinum Hernicumque assertur. *Id.* 22. 3. Ab effusa prædandi licentia hostem cohibere. *Cæs.* 7. *B. G.* 46. extr. Vix se ex manibus prædantium militum eripuit. *Justin.* 23. 1. 10. Ex agris finitimorum prædari soliti. *Tac. Agric.* 29. Præmissa classe, quæ pluribus locis prædata, magnum terrorem faceret. — Sic de brutis animantibus. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 71. 91. (196). Alia (animalia) dentibus prædantur, alia uogibus. — *Cic.* 4. *Ferr.* 19. 46. Eripe hereditatem propioquis, da palestritis: prædare in bonis alienis nomine civitatis. *ruba, quadagna.* et 5. *ibid.* 78. 182. Tuus apparitor de aratorum bonis prædabitur. et 3. *Off.* 17. 72. Hoc secundum naturam est, neminem id agere, ut ex alterius prædatur inscientia.

II.) Translate. Part. *Prædatus* est præda positus, ditatus, onustus. *Plaut. Pseud.* 4. 7. 39. et *Rud.* 5. 2. 29. Bene ego ab hoc prædatus ibo. *Id. Pers.* 4. 4. 115. Heu prædatus probe!

B) Active, h. e. cum Accusativo.

I.) Proprie. *Tac.* 12. *Ann.* 49. Dum socios magis, quam hostes prædatur. *Sueton. Domit.* 12. Nihil pensi habuit, quin prædaretur omni modo bona vivorum et mortuorum. *Val. Flacc.* 5. 647. virgineas præder si Cæcropis arces. *Lactant.* 5. 9. circa med. Prædari maria. *corseggiare.* *Petron. Satyr.* 83. Hylam Nympha prædata imperasset amori suo, si venturum ad interdictum Herculeum credidisset. — Similiter de piscatu. *Propert.* 4. 2. 37. pisces calamo prædabor? *Inscript.* apud *Orell.* 1603. AILVANO INVICTO SACRYM C. TETIUS VETRYRIS MCIANVS PR. (h. e. præfectus) ALAR SEBOSIANAE OB APRVM EXIMIÆ FORMÆ CAPTVM QVEM MVLTİ ANTECESSORIBVS PRAEDARI NON POTVERVNT V. S. L. P. h. e. voto soluto libens posuit. — Et de brutis animantibus *Ovid.* 3. *Art. am.* 419. Ad multas lupa tendit oves, prædatur ut unani.

II.) Translate. *Ovid.* 3. *Amor.* 8. 57. Omnia possideant: illis Campusque, Forumque Serviat: bi pacem crudeque bella gerant. Tantum ne nostros avidi prædentur amores. *Al. alter leg. Id.* 1. *Amor.* 3. 1. quæ me nuper prædata puella est. *Seneca Cædip.* 557. Flamma prædatur dapes. h. e. populatur, absumit. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 55. Singula de nobis anni prædantur euntes: Eripiere jocus, venerem, convivia, ludum: Tendunt eritorque poemata.

C) *Prædo*, as, ab antiquis dictum est, teste *Priscian.* 8. p. 799. *Putsch. Plaut. Rud.* 4. 7. 16. Mi istæc videtur præda prædatum irier. *Vulgat. interpr. Judith.* 2. 13. Effregit autem civitatem — Meloth, prædavitque omnes filios Tharsis

et filios Ismael. et *Isat.* 24. 3. Dissipatione dissipabitur terra, et dirptione prædabitur. *Ambros. de Fide.* 3. 3. Et erunt in præda qui prædaverunt eos. *Popisc. Prob.* 8. Quum de prædato reperitus esset equus non decurus.

PRAEDORMIO, is, ire, n. 4. antea dormire. *Augustin. Serm.* ed. *S. Maio* in *Nov. Patr. Collect.* T. 1. p. 1. Ibi amicus decor prædormit in gemmis. *Gramm. incertus* ed. *Eichenf.* *Dormio, dormis, prædormio, prædormis.* V. et *Grammaticorum* vol. 5. p. 637. ed. *Keil.*

PRAEDOTIONT. *V.* **PRAEDOPIONT.**

PRAEDUCO, cis, xi, ctum, cere, a. 3. Part. *Præductus*. — Præducere est ante ducere aut facere, præstruere, præterere, tirare, fare o mettere innanzi a qualche cosa, προαίρω. *Cæs.* 7. *B. G.* 69. Fossam et inaceriam saxio altitudinem pedum prædixerant. et 1. *B. C.* 27. Vicos plateasque inædificat, fossas transversas viis præducit. *Tbull.* 4. 1. 83. tutam castris præducere fossam. *Sil. It.* 10. 411. fossas præducere muris. Sic *Seneca* 2. *Ira* 8. ad fin. Præductam obsessis parentibus fossam. — Similiter *Cæs.* 7. *B. G.* 46. Ex grandibus saxis sex pedum murum, qui nostrorum impetum tardaret, prædixerant Galli. *Tac.* 14. *Ann.* 32. Tutela templi festi-neque fossam aut vallum prædixerunt, neque etc. *Avien. Perieg.* 625. locus undique sæptus Aggere præducto. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 4. 21. (75). Lineas itineri præducere. h. e. ductis lineis iter præsignare. *Vet. Poeta* in *Catalect. Pithæi* p. 129. Hesperie pulcras strophio præducta papillas. h. e. strophium habens papillis præductum. *Alii leg. producta, sed male. Stat.* 5. *Silv.* 3. 12. Quis sterili mea corda situ, quis Apolline verso Frigida damnate præduxit nubila menti? *Alii leg. produxit.* Quæ lectionis varietas est etiam in illo *Lucani* 6. 465. nuoc omnia complent Imbribus, et calido præducunt nubila Phæbo.

PRAEDUCTAL, alis, n. 3. riga, regula, stilus, vel plumbum, quo lineæ in membrana præducuntur ad scripturam dirigendam. *Gloss. Philox.* Præductal, παραγραφος. *Hic Catull.* 22. 8. Membrana directa plumbo.

PRAEDUCTORIUS, a, um, adject. ad præducendum pertinens. *Cato R. R.* 135. Lora præductoria. h. e. quibus regebantur iuncti boves.

PRAEDUCTUS, a, um. *V.* **PRAEDUCO.**

PRAEDULCE. *V.* **PEÆDULCIS** in fio.

PRAEDULCIA, tum, n. plur. 3. *V.* voc. seq. I. et II.

PRAEDULCIS, e, adject. valde dulcis, assai dolce, πολύγλυκος.

I.) Proprie. *Lucret.* 4. 636. Hoc tamen essa aliis possit prædulce videri. *Alii et ipse Lachmann. leg. perdulce.* *Plin.* 12. *Hist. nat.* 5. 11. (23). Prædulcis sapor. et 15. *ibid.* 18. 19. (71). ficus. et 13. *ibid.* 4. 9. (44). Mel prædulce. et 14. *ibid.* 6. 8. (64). Prædulcia vina. — Hinc *Prædulcia* absolute, substantivorum more. *Id.* 24. *ibid.* 1. 1. Prædulcium fastidium sal temperat.

II.) Translate. *Sueton. Cal.* 33. Collaudans vocem deprecantis, quasi etiam in gemitu prædulcem. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 17. 18. (55). Prædulcis eloquii suavitas. *Virg.* 11. *Æn.* 155. Prædulce decus. *Val. Flacc.* 4. 61. nomen. *Quintil.* 2. 5. 22. genus orationis. *Claudian.* 2. in *I. cons. Stilich.* 132. Luxuries prædulce malum. *Nemesian. Ecl.* 1. 22. Prædulcis tibia. — Sic *Prædulcia* absolute, substantivorum more. *Quintil.* 8. 3. 56. Prædulcia. abundantia (in sermone). — Hinc

Prædulce adverbii more. *Stat.* 5. *Silv.* 3. 82. Tyrrenæ volucres (h. e. Sirenes) nautis prædulce minantur.

PRAEDURATUS, a, um. *V.* voc. seq.

PRAEDURÆ, adverb. valde dure, durissime. *Arsen. Or. marit.* 487. Hi lacte semet atque pingui caseo Prædure alentes, proferebant spiritum. h. e. vitam ducebant. Ita legit *Hernsdorff.* cum vet. edition.; *Heinsius* vero *Prædurum*, et *Burmansius* mallet *Prædure*, quod ingeniosum, sed minus rei aptum.

PRÆDŪRO, as, īvi, ūtum, ara, a. 1. Part. *Præduratus* I. — Prædurare est valde durare, indurare, indurare.

I.) Proprie. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 7. 71. (139). Succum pomi, myrrha adjecta, præduratum ad solem torrebant. Adde *Apic.* 6. 9. *a. med.*, 7. 4. et 8. etc. Nam quod addunt *Colum.* 3. *R. R.* 11. 10., rectius ibi aliter leg. *Auct. Epit. Iliad.* 364. Et prædurato transfigit pectora telo.

II.) Translate. *Prudent.* 5. *pepi orsp.* 177. Si tanta callum pectoris Prædurat obstinatio.

PRÆDŪRUS, a, um, adject. valde durus, assai duro, ὑπέροκλητος.

I.) Proprie. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 12. 30. (121). Faba prædura, et que percoqui non potest. *Id.* 26. *ibid.* 8. 29. (46). Præduræ radices. *Id.* 9. *ibid.* 29. 46. (86). Prædurum caput. Sic *Quintil.* 11. 3. 69. Præduro et rigente capite. *Tac.* 1. *Hist.* 79. Prædurum corium. *Martial.* 13. 66. Prædurus dens. *Alii leg.* perjurus.

II.) Translate. ¶ 1. De corporis viribus, quibus aliquis præstat. *Virg.* 10. *Æn.* 748. homo prædurus viribus. *h. e.* prævalidus. Sic *Id.* 2. *G.* 531. Corporaque agresti nudant prædura palæstra. Adde *Sueton. Galb.* 22. Iluc pertinere videtur et illud *Ovid.* 12. *Met.* 347. prensamque sinistrâ Cesariem retinens, vultum minitantiæque ora, Robore nodoso, præduraque tempora fregit.

¶ 2. Per metaphoram de animo et de abstractis. *Quintil. declam.* 3. 3. Prædura priscis moribus mater. *Val. Flacc.* 1. 235. Prædurus labor. *h. e.* perdifficilis. *Colum.* 6. *R. R.* 2. 1. Neque ante tertium, neque post quintum annum juvenocos domari placet: quoniam illa ætas adhuc tenera est, hæc jam prædura. *Quintil.* 6. 4. 11. Præduri oris esse. *h. e.* valde impudentis, improbi. *Id.* 1. 6. 26. Prædura verba.

PRÆDŪS, a, um, adject. a prædor, ut occiduis, carduis, perspicuis etc. ab occido, cædo, perspicio etc., affertur ab *Eutyche* p. 2150. *Putsch.*, nullo tamen auctore laudato.

PRÆELĪGO, lġis, lġgi, lġgere, a. 3. *preelegere*, præfero, præopto. *Sidon.* 7. *Ep.* 4. Ego tamen morum illius æmulator esse præelegerim. Adde *Boeth.* p. 724.

PRÆEMINENS et præminens, entis. *V. PRÆEMINEO.*

PRÆEMINENTĪA, æ, f. 1. *preminenza*, excellentia, præstantia. *Claud. Mamert. ep. præfixa* l. 1. de *Stat. anim.* Ad negotii præminentiam spectare.

PRÆEMINEO, es, ere, n. 2. Quod ad scripturam attinet, omnibus locis allatis, et apud *Apul.* 6. *Met.*, alii primum e exterunt: quod apud *Auson.* sub II. a. sine dubio extendendum est. Part. *Præminens* I., II. et in *fin.* — Præminere est præ aliis eminare, *sporgere in fuori a preferenza*, *essere prominente*.

I.) Proprie. *Ulp. Dig.* 21. 1. 12. Præminentes oculi. Ita *Halaond.*, sed *Torrentin.* habet *eminentes*. *Augustin.* 6. *Confess.* 9. Cancelli plumbei, qui vico argentario desuper præminent.

II.) Translate *præmineo* est idem ac superior sum, præsto. — a) Cum Dativo. *Seneca* 1. *Controv.* 4. sub *fin.* Albutium, qui Græcis præminet. *Auson. Cæsar.* n. 15. Adsciti quantum præmineant genitis. *Capell.* 2. p. 34. Femina sacro lumine æthereoque resplendens venerabili antistitilo præminebat. — b) Cum Accusat. *Tac.* 3. *Ann.* 56. Ut appellatione aliqua cetera imperia præmineret. *Id.* 12. *ibid.* 12. Cassius ceteros præminebat peritia legum. — c) Absolute. *Prudent.* 1. *Cathemer.* 109. Insignis ipse et præminens. — Hinc Part. præes.

Præminens, entis, adjectivæ quoque usurpat, unde *Comp. Præminentior* apud *Claud. Mamert.* 1. *Stat. anim.* 6. Præminentior est ceteris sensibus visus.

PRÆEMPTOR, ōris, m. 3. qui ante emit. *Gloss. Gr. Lat.* Προαγοραστής, præemptor.

PRÆEO, is, īvi et īi, ūtum, īre, n. anom. (præ et eo). Quando post præ sequitur e. aliquando in scriptis Lapidib. e omitti solet, præunte, præse. Ita in utroque *Cenotaphio Pisa-*

no, et in quamplurimis aliis monumentis apud *Marin. Frat. Arv.* p. 106. — Part. *Præiens* in recto non est usitatum, (legitur enim tantum apud *Jornand. Get.* 28. Ipse in exsequiis fero-tro ejus præiens.); in obliquis adhibitum, *V. I.*, a. et II. 1., 2. et 3 — Præire est ante ire, præcedere, προερχομαι (II. andare innanzi, precedere; Fr. aller ou marcher devant, précéder; Hisp. preceder, ir delante; Germ. voran-, voraushgehen; Angl. to go before, lead the way, precede).

I.) Proprie. — a) Neutr. *Cic.* 2. de *republ.* 31. Publicola instituit primum, ut singulis consulis alternis mensibus lictores præirent. *Stat.* 6. *Theb.* 519. quum vacuum domino præiret Arion. *Liv.* 26. 27. extr. Lævinus Romam præivit. *Varro* 5. *L. L.* 80. *Müll.* Prætor dictus, qui præiret jura et exercitu. et *ibid.* 87. In re militari prætor dictus, qui præiret exercitui. *Virg.* 5. *Æn.* 186. Nec tota tamen ille prior præeunte carina. *Ovid.* 1. *Fast.* 81. Jamque novi præeunt fasces, nova purpura fulget. — b) Cum Accusativo. *Tac.* 6. *Ann.* 21. In corpore valido per avia ac derupta præibat eum, cujus artem experiri Tiberius statuisset.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim. — a) Neutr. *Cic.* 5. *Fin.* 21. 58. Ad quorum cognitionem et usum, natura ipsa præeunte, deducimur. — b) Cum Accusativo. *Tac.* 15. *Ann.* 4. Acto raptim agmine, ut famam sui præiret. ¶ 2. Speciatim præire verba, et verbis, et præire absolute, est certam verborum formulam alicui dictare, quam is totidem verbis referat. Mos enim erat, ut in execrationibus at devotionibus, in fœderibus, in dedicationibus, in votis, juramentis et aliis hujusmodi, certa verba adhiberentur (quod *carmen* dicebatur), a quibus ne minimum quidem licebat discedere. Itaque ne quo in verbo peccaretur, præsto erat pontifex, aut sacerdos, qui vel memoriter, vel de scripto dictabat, quæ dicenda erant. — a. Præire verba apud *Liv.* 8. 9. Agendum pontifex publicus populi R. præi verba, quibus me pro legionibus devoteam. *Id.* 9. 46. Edem Concordiæ dedicavit: coactusque pontifex max. verba præire. *Id.* 31. 17. a. *med.* Et se facinus perpetraturos, præeuntibus execrabile carmen sacerdotibus, jurejurando adacti. *Val. Maz.* 4. 1. n. 10. Quum Africanus censor lustrum conderet, inque solito fieri sacrificio scriba ex publicis tabulis solemne ei precatiois carmen præiret. Sic *Sueton. Claud.* 22. Præire obsecrationem. *Tac.* 1. *Hist.* 36. et 2. *ibid.* 74. sacramentum. — b) Præire verbis apud *Plaut. Rud.* 5. 2. 47. gra. Per Venerem hanc jurandum est tibi, LA. quid jurem? gra. quod jubebo. LA. præi verbis, quid vis. — c) Absolute. *Plin.* 10. *Ep.* 6. Præivimus et commilitonibus jusjurandum more solemnè præstantibus. *Cic. Dom.* 52. 133. Ades, Luculle, Servili, dum dedico domum Ciceronis, ut mihi præeatis, postemque teneatis. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 2. 3. (11). Et ne quod verborum præteatur, aut præposterum dicatur de scripto præire. ¶ 3. Hinc illa translata. — a) Generatim. *Cic. Mil.* 2. 3. Qui hesternæ etiam contione incitati sunt, ut vobis voce præirent, quid judicaretis. *Gell.* 1. 14. a. *med.* Tibiæ illius contionatoris in mentem venit, quam C. Graccho cum populo agenti præisse ac præmonstrasse modulos ferunt. *Quintil.* 2. 5. 3. Non videntur tempora successura, si legentibus singulis præire semper ipsi velint. *h. e.* prælegere. *Id.* 1. 10. 16. Præeunte aliqua jucunda voce. — b) Speciatim pro imperare, docere. *Liv.* 43. 13. in *fin.* Omnia. uti decemviri præierunt, facta. *Gell.* 14. 2. circa *med.* Sed si de omni quoque officio judicis præire me tibi vis, nequaquam est vel loci hujus, vel temporis.

PRÆESUS, a, um, particip. ab inusit. præedo: mangiato innanzi, ante esus. Vox a *Lexico* expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 166.

PRÆEXERCĪTAMENTUM, i, n. 2. *Priscian.* de *Præexerc. rhet.* p. 1329. *Putsch.* præexercitamenta vertit τὰ προγυμνάσματα, h. e. præludia.

PRÆEXERCĪTATIO, ōnis, f. 3. anterior exercitatio. *Priscian.* de *Præexerc. rhet.* p. 1343. *Putsch.* Legis quoque lationem in præexercitationibus ponunt. et p. 1341. Quidam eloquentissimorum eam quoque (descriptionem) tradidere inter præexercitationes.

PRÆEXISTENS, entis, particip. ab inusit. præexistio; præesistente, qui ante existit. *Boeth.* *Aristot. analyt. poster.* 1. p. 521. Omnis doctrina et omnis disciplina intellectiva et præesistente fit cognitione.

PRÆFACĪLIS, e, adject. valde facilis. *Plaut. Epid.* 5. 2. 21. De præfacili exoras. Ita in quibusd. MSS. apud *Taubmann.* Alii facile exoras. At in *Not. Tir.* p. 51. Facilis, præfacilis.

PRÆFACTUS. *V. PRÆFECTUS*, a, um, primo loco.

PRÆFAMEN, Inis, n. 3. præmio, præfazione. præfatio. præmium. *Symmach.* 2. *Ep.* 34. Nam recordaris, hoc te præfamine epistolam tenuisse.

PRÆFAMINO et PRÆFARIS, atur, atus sum. *V. PRÆFOR*, aris.

PRÆFASCINE. *V. PRÆFISCINE.*

PRÆFASCĪNO, as, are, a. 1. ante fascinare. — Part. *Præfascinandus* legitur apud *Porphyr.* ad *Horat. Epod.* 8. 18. Equa pro virili parte (fascinum) posuit, quoniam præfascinandis rebus hæc membri deformitas apponi solet. *Præfascinare* exhibent et *Not. Tir.* p. 182.

PRÆFATĪGĀTUS, a, um, particip. ab inusit. præfatigo, ante fatigatus. *Cæd. Aurel.* 3. *Tard.* 7. n. 94. Igneo in loco vel ferventi fricari jubet (*Themiso*) præfatigatos sudoribus ægrotantes.

PRÆFATIO, ōnis, f. 3. id quod ante rem aliquam præloquimur, introduzione. ¶ 1. Speciatim de formulis, quæ in execrationibus, in fœderibus, in dedicationibus etc. adhibebantur, ut in *PRÆEO* II. 2. dictum est. *Cic.* 5. *Verr.* 80. 187. Annulo est aureo scriba donatus, et ad eam donationem contio est advocata, etc. Quæ porro præfatio tuæ donationis fuit? Illa scilicet vetus atque imperatoria? Quando tu quidem in prælio etc. *Liv.* 45. 5. Omnis præfatio sacrorum, eos, quibus non sint puræ manus, saceris arceat. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 26. 27. (98). de *Pompejo.* Triumphi vero præfatio hæc fuit: Quum oram maritlimam prædonibus liberasset.

¶ 2. Generatim est quidquid orationi vel operi scripto præloquimur. — a) Universim. *Plin. Hist. nat. præf.* § 13. Vocabula rustica, aut externa. immo barbara etiam cum honoris præfatione ponenda (*V. PRÆFOR*). *Sueton. Domit.* 11. Numquam tristorem sententiam sine præfatione clementis pronuntiavit. *Val. Maz.* 2. 8. n. 8. C. Cassius numquam sine præfatione publici parricidii nominandus. *Plin. Hist. nat. præf.* § 1. Libros naturalis historis narrare constitui tibi, jucundissimè imperator (sit enim hæc tui præfatio verissima, dum maximo consenscit in patre). *h. e.* appellatio. *Cajus Dig.* 1. 2. 1. Si in foro causas dicentibus nefas videtur esse, nulla præfatione facta, judici rem exponere. *Forcellino* videtur hoc loco sumi pro exordio.

— b) Speciatim est brevior sermo aut oratio, quæ ante opus præmittitur, consilium scriptoris et summam operis breviter exponens: item in declamationibus, controversiis et causis quidquid præmittitur, et ad ipsam causam non pertinet, præfatione, præambolo, προοίμιον: quare differt ab exordio, quod cause pars est. *Plin.* 1. *Ep.* 13. Subinde sibi nunciari jubent, an jam recitator intraverit, an dixerit præfationem, an ex magna parte evoluerit librum. *Id.* 4. *Ep.* 11. ad *fin.* clementia Nervæ translatus est in Siciliam, ubi nunc profitetur, seque de fortuna præfationibus vindicat. *Quintil.* 11. 1. 67. Itaque Cicerone, quamquam erat in Cottam gravissimè dicturus, neque aliter agi P. Oppii causa poterat, longa tamen præfatione excusavit officii sui necessitatem. *Id.* 8. 3. 31. Memini inter Pomponium et Senecam etiam præfationibus esse tractatum, an gradus eliminat apud Accium in tragædia dici oportuisset. *Martial.* 3. 18. Perfri-

issa tuas quæta est præfatio fauces. Quom te excusaris, Maxime, quid recitas? Adde *Plin.* 2. *Ep.* 3. et 4. *Ep.* 14. — Mos erat declamatoris, ut in præfatione sederent, in declamatione surgerent. *V. PRÆLOCUTIO.* ¶ 3. Est etiam commendatio alicujus rei, vel personæ magnificis concepta verbis. *Apul.* 7. *Met.* Ergo, evocato armentario equisone, magna cum præfatione deducendus assignor. *con calde raccomandazioni;* etenim mox de ead. re sic: Equorum magister, qui me curandum magna ille quidem commendatione susceperat, etc.

PRÆFATIUNCULA, æ, f. 1. breve præfazione, brevis præfatio. *Hieronym.* *Ep.* 64. n. 8. Et de observatione pontificis præfatiunculam struerem. Adde *eumd.* *Ep.* 112. n. 20.

PRÆFATOR, oris, m. 3. vocabulum ab *Isid.* effectum 7. *Orig.* 8. Nostri prophetas vocant, quasi præfatores.

PRÆFATUS, a, um. *V. PRÆFOR.*

PRÆFATUS, us, m. 4. In sexto casu singulari *Symmach.* 10. *Ep.* 22. (al. 29.) circa med. Ubi comperit mso præfatu. affore dona, etc. h. e. mea prædictione.

PRÆFECTORIUS, a, um, adject. ad præfectum prætorio pertinens. *Amian.* 17. 3. sub fin. Ut nec præfectianus, nec præsidialis apparitor ad solventum quemquam urgeret. Adde *Imp. Valentin.* et *Valent. Cod.* 12. 53. 2.

PRÆFECTIO, ōnis, f. 3. præficiendi actus. *Varro* 7. *L. L.* 70. *Müll.* Claudius scribit: quæ præficeretur ancillis quemadmodum lamentarentur, præficia est dicta. Utrumque ostendit a præfatione præficia dicta. — Legitur etiam *Capell.* 7. p. 239. Mundana præfectio. Ita vulgati libri; at *Grotius* in margine præfectio; quam læctionem recepit *Koppius*.

PRÆFECTORIUS, a, um, adject. ad præfectum prætorio pertinens. *Vir præfectorius*, qui præfectura functus est, ut *consularis*, qui consulari. *Ulp. Dig.* 1. 9. 1. Vir præfectorius an femina consulari præfatur, videndum. *Sidon.* 1. *Ep.* 11. ad fin. Mihi consul ad pectus, præfectorii ad manus cadere. *Boeth.* inter *Auct. Gromat.* p. 398. ed. *Rudorff.* Alia loca sunt præfectoria, quæ ad jus publicum pertinent.

PRÆFECTURA, æ, f. 1. dignitas et officium præfecti, præfettura, soprantendenza, governo, *ἐπαρχία, προστатеα*.

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Varro* 1. *R.* 17. 6. Præfectura villæ. Cf. *Plaut. Cas.* a. 1. v. 11. Quin ruri es in præfectura tua? h. e. in villificatione. *Id.* de cura ciborum et culinæ *Capt.* 4. 3. 7. Nunc ibo (in meam) præfecturam, ut jus dicam larido. et *Plin.* 28. *Hist.* 5. 14. (56). *Lucullus* hanc de se præfecturam seruo dederat. h. e. hoc negotium, hanc provinciam, ut ciborum mensuram cœnant sibi præstitueret. *Sueton.* *Aug.* 38. *Liberis* senatorum militiam auspiciantibus non tribunatum modo legionum, sed et præfecturas alarum dedit. *Id.* *Cæs.* 76.; et *Plin. Paneg.* 45. Præfectura morum. h. e. censura. *Auct. B. G.* 8. 12. Suscipere præfecturam equitum Gallorum. *Jurel. Vict. Cæsar.* 9. sub fin. *Filius* Titum victorem præfectura prætorio extulerat. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 14. 12. (62). *Volusio* in Urbis præfectura extincto. *Ulp. Dig.* 1. 12. 1. Omnia omnino crimina præfectura Urbis sibi vindicavit. *Alii leg.* Urbis. Adde *Sueton.* *Aug.* 37.; *Tib.* 42. et *Vesp.* 1. ¶ 2. Speciatim in re militari significat imperium, quo proconsules et prætores in provinciis fungebantur in exercitu ibidem commorantes. *Cic.* 6. *Att.* 1. ante med. Meministi, nos sic agere, ut quot vellet, præfecturas sumeret, dum ne negotiatori itaque duas ei præterea dederam. *Id.* 5. *ibid.* 21. § 10. Præfecturam petivit: negavi me cuiquam negotiari dare. *Nepos Att.* 6. Multorum consulum prætorumque præfecturas delatas sic accepit, ut neminem in provinciam sit secutus, honore fuerit contentus. ¶ 3. Speciatim sumitur etiam pro administratione alicujus provincie. *Sueton.* *Aug.* 66. Quem (*Cornelium Gallum*) ad præfecturam Ægypti ex infima fortuna provexerat. Adde *eumd.* *Ner.* 47. Et Sal-

vian. 4. *Gub. D.* 4. Quid est enim aliud dignitas sublimium, quam proscriptio civitatum; aut quid aliud quorundam præfectura, quam præda?

11.) Translate. ¶ 1. Apud Romanos præfecturæ erant urbes Italiae cum suis agris, quarum populi quom iniqui ingrati erga populum R. fuissent, propriis legibus ac magistratibus spoliati, magistratum Romanorum arbitrio parebant, qui in eas urbes quotannis Roma mittebantur. Exemplum habes de Capua apud *Liv.* 26. 16. Habitari tantum, tanquam urbem, Capuan, frequentarique placuit: corpus nullum civitatis, nec senatus, nec plebis consilium, nec magistratus esse: sine consilio publico, sine imperio multitudinem, nullius rei inter se sociari, ad consensum inhabilem fore: præfectum ad jura reddenda ab Roma quotannis misuros. Hæc *Liv.* Itaque quemadmodum provincie, ita et præfecturæ, non perpetuis legibus, quæ a populo R. datæ essent, sed arbitrariis edictis, quæ ipsi præfecti promulgabant, administrabantur: erantque inlima conditione post municipia et colonias. *Festus* p. 233. 11. *Müll.* Præfecturæ eæ appellabantur in Italia, in quibus et jus dicebatur, et nundinæ agebantur, et erat quedam earum respublica: neque tamen magistratus suos habebant: in quas legibus præfecti mittebantur quotannis, qui jus dicerent. Quarum genera fuerunt duo: alterum, in quas solebant ire præfecti quatuor ex xxvi. virum numero, qui (*alii leg.* quatuor ex xvi. viris; *alii* ire præfecti, qui auctore xxvi. virum numero, populi etc.) populi suffragio creati erant, in hæc oppida, Capuam, Cumas, Casilinum, Volturum, Liternum, Puteolos, Acerras, Suessinam, Atellam, Galatium: alterum, in quas ibant, quos prætor urbanus quotannis in quæque loca miserat legibus, ut *Fundos*, *Formias*, *Cære*, *Venafrum*, *Alifas*, *Prievernum*, *Anagninam*, *Frusinonem*, *Reate*, *Saturninam*, *Nursiam*, *Arpinum*, aliaque complura. Hæc *Festus*. Aliquando tamen idem oppidum et præfectura, et municipium fuit, ut *Cumæ*, *Arpinum*: aliquando et præfectura et colonia, ut *Venafrum*, *Capua*, *Casilinum*: aliquando et præfectura et colonia et municipium, ut *Atella*, *Anagnina*, *Fundi*. Erat enim præfectura, quatenus a præfecto regebatur: municipium, quatenus iure civitatis Romanæ, ex peculiari aliqua concessione, cum, vel sine suffragio, gaudebat: colonia, quatenus in eam pars aliqua civium Romanorum transcribebatur. *Cic.* *Sext.* 14. 32. Nullum erat Italiae municipium, nulla colonia, nulla præfectura, etc. *Vellej.* 2. 44. 3. *Bello Punico* ab Romanis Capua in formam præfecturæ redacta.

¶ 2. Præfectura dicitur etiam ipsa provincia, cui præfectus præest. Persæ satrapiam vocant, Ægyptii nomen, Græci *ἐπαρχίαν, προστатеαν*, etc. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 9. 9 (49). Ægyptus dividitur in præfecturas oppidorum, quas nomos vocant. *Tac.* 11. *Ann.* 8. Neque cunctatur, quin proximas præfecturas corripat. *Fronto princip. hist.* (edente iterum *A. Maio a med.* Illa, que *Alexandri* comites familiaresque tenuerunt, præfecturæ magis, quam imperia appellanda. ¶ 3. In re agraria quid sit præfectura, docent *Siculus Flacc.* de condit. agror. p. 21. *Goes.* *Evant.* de limit. *ibid.* p. 43.; et *Aggen.* in *eumd.* *Frontin.* p. 56. *V. PERTICA;* et *Guarini*, *Illustrazione della campagna Taurasina* p. 105.

PRÆFECTORIALIS, e, adject. ad præfecturam pertinens. *Siculus Flacc.* p. 27. *Goes.* *Lindes* præfecturales, undecimani, colonici. *V. voc. præced.* II. 3.

PRÆFECTUS, a, um, particip. ab inusit. præficio, vel adject. ante factus, fatto innanzi. Hoc sensu adhibetur a *Cæsar. Aurel.* 3. *Acut.* 17. sub fin. et 2. *Tard. extr.* et 5. *ibid.* 4. a med. etc., quibus locis alii leg. præfectus.

PRÆFECTUS, a, um, particip. a PRÆFICIO, quam voc. *V.*

PRÆFECTUS, i, m. 2. proprie particip. præter. a *v. præficio*, absolute substantivorum more usurpatum, et est qui alicui rei, vel negotio præficitur, præpositus, præses. *παράτατος, προτά-*

της, ἐπαρχος (It. soprantendente, presidente, prefetto; Fr. gouverneur, administrateur, directeur, chef, intendant, préfet, commandant; Hisp. prefecto, gobernador, administrador, director, cabo, intendente; Germ. Aufseher, Versteher, Verwalter, Commandeur; Angl. a superintendant, overseer, director, president, prefect). ¶ 1. Generatim. *Plaut. Bacch.* 3. 2. Ante solem orientem nisi in palestram veneras, gymnasii præfecto haud mediocres penas penderes. *Varro* 1. *R. R.* 17. 5. Præfectus villæ. *Cic. Cluent.* 46. 29. de censore. Tu es præfectus moribus, magister veteris discipline. h. e. censor. (*Præfectus moribus ab eodem Cic.* 9. *Fam.* 15. dicitur C. Julius Cæsar, qui a *Sueton.* *Cæs.* 76. præfecturam morum rapuisse dicitur, h. e. censuram extra ordinem. Sic a *Juvenal.* 4. 12. iudex morum dicitur *Domitianus*. *Nepos Hamile.* 3. Ut a præfecto morum *Hautilcar* cum eo vetaretur esse. *Cic.* apud *Non.* p. 499. 13. *Merc.* b. e. 4. de republ.

6. Nec vero mulieribus præfectus præponatur, qui apud Græcos creati solet (scil. γυναικονόμος): sed sit censor, qui viros doceat inoderari uxoribus. Cf. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 30. Moribus præfectum mulierum hunc factum velim. *Nepos Eumen.* 11. Quom eum in custodiam dedisset, et præfectus custodum quæsieret, etc. *Cic. Pis.* 6. His (*Græculis philosophis*) utitur quasi præfectis libidinum suarum. Hæc *Forcellinus*; ipse locum minime invenit.

¶ 2. Speciatim — a) Præfectus sacrorum is esse videtur in municipiis et coloniis, qui religionis curam habuit, cujusmodi erat *Romæ* pontifex maximus. *Inscript.* apud *Gruter.* 411. 3. P. FLAVIO T. P. CLV. ISIDORO AVGVRV SACRDOTI PONTIFICI PRÆF. SACRORVM etc. Adde alias apud *Murat.* 763. 5. et *Donat.* 26. 4. — b) In militia externa præfectus est, quem nos generale, aut iugonem generale dicimus. *Nepos Alcib.* 5. Ad *Tissaphernem* præfectum regis *Darii* se contulit. *Id.* *Agesil.* 2. *Tissaphernes*, qui summum imperium inter præfectos habebat regios. Adde *Flor.* 3. 5. et 11. — c)

Præfectus equitum est, qui apud nos generale della cavalleria. *Auct. B. G.* 8. 12. *Amissio* *Ventisco*, principe civitatis, præfecto equitum. — d) In Romana, qui præest singulis aliis in equitatu, aut cohortibus in peditatu sociorum adjuncto legionibus, colonello, capitano: eratque fere in auxiliis. quod in legionibus tribunos. *Cæs.* 3. *B. G.* 7. Præfectos tribunosque militum complures in licitissimas civitates, frumenti petendi causa, dimisit. et 1. *ibid.* 39. *Tiberius* primum ortus est a tribunis militum ac præfectis. *Sall. Jug.* 50. In utrumque latus equites auxiliarios tribunis legionum et præfectis cohortium disperiverat. *Cic.* 3. *Fam.* 8. a med.

Si aut legatorum tuorum cuipiam, aut præfecto- rum, aut tribunorum militum male dicitur. — e) Huiusmodi præfecti creabantur ab imperatore ipso Romano, a consule, a prætore, aut propræ- tore in exercitu, in provinciis. *Cic.* 7. *Fam.* 5. ad fin. Huic ego neque præfecturam, neque ulius beneficii certum nomen peto: benevolentiam tuam et liberalitatem peto. ad *Cæsarem loquitur.* Adde 5. *Att.* 21. a med. — f) Præfectus legionis est qui prius legatus legionis, vel legionis præpositus dicebatur, præerat autem toti legioni. *Tac.* 1. *Hist.* 82. *Vulnerato* *Julio Marti- aze* tribuno, et *Vitellio Saturnino* præfecto legio- nis. *Inscript.* apud *Gruter.* 465. 2. c. *AVTILIC C. P. COGLITI PRÆF. LEG. XIII.* Apud *Veget.* 9. *Milit.* integrum caput nonum agit de officio præfecti legionis. — g) Fuere et alii præfecti, qui in exercitu et provinciis a R. magistratibus creabantur, ut castrorum, fabrum, evocatorum, de quibus infra. *Nepos Att.* 6. Multorum consulum prætorumque præfecturas delatas sic accepit, ut neminem in provinciam sit secutus: honore fuerit contentus, rei familiaris despexerit fructum. — h) Præfectus classis, σὺλαρχος, qui classi præest, ammiraglio. Ita dicebatur temporibus reipublicæ, qui sub auspiciis consulis, terra bellum gerentis, classi præerat. *Liv.* 26.

48. C. Lælius praefectus classis. Adde *Flor.* 3. 7.; et *Liv.* 36. 20. et 42. Sic apud *Cic.* 7. *Verr.* 34. 89. Cleomenes sub praetore Siciliae Verre, dux praefectusque classis dicitur. Sub Augustis vero talis erat, qui classem regendam ab his accipiebat: videlicet ortum habuisse ab Augusto, qui quum duas classes Ravennatum et Misena-tium, ad tutelam superi inferique maris, constituisset, ut est apud *Sueton.* *Aug.* 49., his praepositi praefecti appellati sunt, ut videre est apud *Tac.* 3. *Hist.* 12. et *Veget.* 4. *Milit.* 32. — i) Praefecti navium apud *Liv.* 36. 44. et *Flor.* 2. 5. sunt capitani di nave. — l) Praefectus castrorum, et castris fuit in singulis legionibus, quem non dicere possumus maresciallo di campo, cujus erat munus castrorum positio, vallii et fossae aestimatio, impedimentorum atque agri-tantium militum cura, itemque vehicularum, fer-rameatorum, ligni, straminis, machinarum mili-tarium, et huiusmodi, ut *Veget.* 2. *Milit.* 10. perscribit. *Tac.* 14. *Ann.* 37. Paentis Postumus praefectus castrorum secundae legionis, et 1. *ibid.* 20. Rufus diu manipularis, dein centurio, mox castris praefectus. Adde *Fellej.* 2. 119. 3. — m) Praefectus fabrum, ἐπαρχος τῶν τεγγυῶν, dupli-cis fuit generis. Alius enim in militia, praerat artificibus in usum militarem machinas, tormen-taque, etc. facientibus, cujus mentio est apud *Nepot.* *Att.* 12.; *Cæs.* ad *Oppium* post ep. 8. l. 9. ad *Att.*; *Plin.* 36. *Hist. nat.* 6. 7. (48.); et *Fellej.* 2. 76. 1. F. FABER. De praefectis fa-brum multa apud *Orell.* *Inscript.* 3428., ad quam *Inscript.* hanc addidit *Henzen.* *Inscript.* p. 347.: De praefectis fabrum disputavit nuper *Borghesius*, *Ann. Istit. Arch.* 1849. p. 46. et seqq. is omnes titulos, in quibus praefecti fa-brum legionis alicujus leguntur, spurios esse confirmavit, a ducibus vero exercituum provin-ciarumve praesidibus in tempus magistratus eor-um eos nominatos esse docuit: unde facile in-telligitur, quo modo in monumentis praefecti fa-brum iterum, tertium, sexto commemorari possint. Alius autem erat hoc nomine in municipiis et coloniis, de quo F. FABER. — n) Praefec-tus remigum in classe, capo della ciurma, capi-tano de' condannati, apud *Tac.* 13. *Ann.* 30. — o) evocatorum, qui militibus evocatis praer-at, capitano. F. EVOCATUS. — p) Praefec-tus praetorio, et praetorii, qui militibus iis praerat, quos Augusti ad sui corporis custodiam adsciverant, et Romae plerumque debebat: capi-tano della guardia, ὑπαρχος τῆς αὐλῆς. Insti-tutus fuit ab Augusto, et primo modica initia habuit: mox paulatim ad eam dignitatem ac potentiam crevit, non solum in re militari, sed etiam in administratione rerum civilium pluri-marum, ut non multum abfuerit a principatu: siquidem ipse imperator ejus fidei se committe-bat. *Sueton.* *Tit.* 6. Praefecturam quoque praetorii suscepit, numquam ad id tempus, nisi ab equite R. administratam. *Aurel. Arcad. Dig.* 1. tit. 11. qui est *De officio praefecti praetorio.* Ad vicem magistri equitum praefectos praetorio antiquitus esse institutos, a quibusdam scripto-ribus traditum est. et mox. In tantum meruit augeri, ut appellari a praefectis praetorio non possit. *Tac.* 1. *Ann.* 24. et 1. *Hist.* 13. et 19. Praetorii praefectus *Ælius Sejanus*. — Postea vero tres fuisse praetorio praefectos testis est *Lamprid.* *Commod.* 6. Tunc primum tres praefecti praetorio fuere. Hinc *Flavius Juvenalis* tertius praefectus praetorio apud *Spartian.* *Sever.* 6. — q) Posterioribus temporibus, sublatis praetorianis (F. PRÆTORIUS), *Constantinus Magnus* ademptam praefectis praetorio potestatem militarem in magistros equitum peditemque transtulit, di-visoque orbe Romano in quatuor praecipuas partes, quatuor etiam constituit praefectos praetorio, vice imperatoris partem imperii admini-strantes: quorum primus praefectus praetorio per Orientem, alter per *Ægyptum*, tertius per *Italia*, postremus per *Gallias* dicebatur. Quin-tum addidit *Justinianus I.* per *Africanam*. V. *tit. dignit. Imper.*, et qui de his scripsit. — r) Praefectus vigiliam, et vigilibus, νοκτεπαρχος,

institutus est ab Augusto, qui septem cohortibus opportunis locis per Urbem constituit, arcendo-rum incendiurum gratia spectabilem iis virum praeposuit, qui eo nomine est appellatus. Is cog-noscebat de incendiariis, effractoribus, furibus, raptoribus, et receptoribus. Per totam noctem vigilare debebat, et coerrare cum hamis et do-labris, et inquilinis adlonere, ne per negligentiam incendii casus oriretur. *Paul.* *Dig.* 1. 15. 3.; *Julian.* *ibid.* 47. 2. 58.; et *Sueton.* *Aug.* 30. In aliis etiam urbibus erat qui huiusmodi mune-re fungebatur, et noctostrategus dicebatur. F. hanc vocem suo loco. — s) Etiam in ad-ministratione civili reipublicae multiplex est praefecti nomen et vis. Praefectus urbis, et urbi fuit magistratus Romae, qui urbanis negotiis praerat, governatore. A principio creabatur, quotiescum-que regem abesse oporteret: reipublica tempore, quoties consules alicui magistratus in monte Albano Feriis Latinis operam darent. At sub im-peratoribus cepit esse stabilis ac perpetuus, ex institutione Augusti, teste *Sueton.* *Aug.* 37., mul-taque reipublicae partes ejus procuratori tribu-tae sunt: de quibus V. *Ulp.* *Dig.* 1. tit. 12. V. etiam *Tac.* 6. *Ann.* 10. et 11., ubi ejus origi-nem ab imperii usque initiis persequitur; et *Baumgarten.* ad *Sueton.* *Aug.* 37. p. 269. *Varro* apud *Gell.* 14. 7. ponit, qui fuerint, per quos more majorum senatus haberi solet, et eosque nominat, dictatorem, consulem, praetores, tribu-nos plebi, interregem, praefectum urbi. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 38. 90. (223). *Volusius Saturninus* Urbis praefectus nonagesimum excessit annum. De praefectis Urbi accuratissime egit *Eduard.* *Corsinius* in opere Pisis ann. MDCCXXVI. edito. Ceterum ex opere *Laurent. Lydi* de magistrat. *Rom.* l. 1. c. 49. et l. 2. c. 19. ann. 1812. pri-mum edito, novimus, imperante *Domitiano*, duo-decim praefectos Urbi pro uno fuisse institutos, qui totidem Urbis partibus praessent: quod his verbis jam inuenerat *Juvenal.* 4. 76. rapta pro-perabat abolla Pegasus attonitae positus modo villicus Urbi. Anne aliud nunc praefecti? — t) Praefectus aerarii, et aerario, qui una cum aliis aerarii curam habet, presidente alla zecca, tes-orerie. Olim aerario praefere questores, deinde aediles, postea praetores: inde rursus questores, uenimus praefecti. V. *Tac.* 13. *Ann.* 29.; et *Lips.* *excurs.* B. ad eum libi. *Plin.* *Paneg.* 92. Nobis praefectis aerario consulatum, antequam succes-sorem, dedisti. *Id.* 3. *Ep.* 4. Accepit, ut praefec-tus aerarii commento. Adde *Gell.* 13. 24. sub fin.; et *Capitolin.* *Cordian.* 4. — Praefectus aeriarii militaris memoratur in *Inscript.* apud *Orell.* 945., 1172. et 1811. F. AERARIUM. — u) Praefectus annonae, magistratus extraordinarius, qui a *Tac.* 11. *Ann.* 31. rei frumentariae praefectus vocatur, in annonae difficultate creabatur, presidente alla grancia, soprantendente ai riveri. Stante republica, ann. U. C. CCCXXVII. prius electus est, ut patet ex *Liv.* 4. 12. Perpulere ple-beji, haud adversante senatu, ut L. Miquetius praefectus annonae crearetur. Anno vero U. C. DCCXVII. creatus est *Cn. Pompejus*. teste *Cic.* 4. *Att.* 1. Quum esset annonae summa caritas, legem consules conscripserunt, qua Pompejo per quinquennium omnis potestas rei frumentariae toto orbe terrarum daretur. At anno ante Chr. n. XXXII. Au. isto, ut ait *Dio* 54. 1. οἱ Πομπαιοῦ προσήλθον ἐπιμηκτικὴν τοῦ σίτου δεσμεύου: λε-γέσθηναι, καθάπερ ποτε τὸν Πομπηίου, γενέσθαι: καὶ ἐς τὸδε μὲν ἀναγκάτως ἐδέξατο, καὶ ἐκί-λευσε δύο ἀνδρας τὸν πρὸ πιντε που αἰετῶν ὑστρατηγικῶν πρὸς τὴν τοῦ σίτου δεσμεύου κατ' ἐτος αἰρέσθαι. Et *ibid.* 17. Διανομοδότες, ἵνα ἐπι τῆ τοῦ σίτου ἀπόδοσι προβέλλονται, καὶ οἱ ἐν ταῖς ἀρχαῖς αἰετῶν ἵνα ἕκαστον ἐκ τῶν πρὸ τριῶν ἐτῶν ὑστρατηγικῶν, καὶ ἐξ αὐτῶν τισσάρες οἱ λαχόντες ἀποδοτῶν ἐκ δι-δοχῆς. Hinc deinde cepit esse ordinarius magi-stratus, habebatque facultatem exercendi juris in negotiatores rerum ad victum pertinentium. *Tac.* 1. *Ann.* 7. C. *Turranius* praefectus annonae. Anno laudem circiter DCCXVI post Chr. n. vultit hujus magistratus dignitas: sic enim *Boeth.* de consol.

philos. 1. pros. 4. Si quis quondam populi cu-rasset annonam, magnus habebatur; nunc ex praefectura quid abjectius? Ceterum de praefecto annonae haec *Cassiod.* 6. *Variar.* 18. Per officina-pis aëgis, et mox. In fraudulentem distringam, panis pondera aequus examinatore intende; solli-citius auro pensetur unde a Quiritibus vivitur. — v) Praefectus Ægypti, magistratus Ægypto, in provincia formam redactae, ab Augusto im-positus (unde et *Augustalis* dictus est) ad simi-litudinem proconsulis, governatore. *Sueton.* *Aug.* 18. et 66.; et *Fesp.* 6.; et *Ulp.* *Dig.* 1. tit. 17. *Inscript.* apud *Gruter.* 113. 1. c. IVLIVS SEX. F. COR. POSTYMVS. PRAEF. ARGYP. TI. CLAVDII CAESARIS AVG. GERMANICI. De his puero praefectis ac-curatam seriem ab Augusto ad Caracalliam tenuit *Jo. Labausius* in opere, cui titulus: Di un' Epi-grafe scoperta in Egitto etc. p. 49-147. F. in-fra sub 2. Similiter praefectus *Lydiae*, *Ioniae*, etc. apud *Nepot.* *Datam.* 2. *ext.*, qui Persarum regis nomine eas provincias administrabat. — y) Denique praefectus nomen est generale cujus-cumque magistratus proprio nomine carentis. *Sueton.* *Cæs.* 79. Utrouque anno binos consules substituit sibi in tenos novissimos menses, ita ut medio tempore comitia nulla habuerit, praetres tribunorum, et aditium plebis, praefectosque pro praetoribus constituit, qui praesente se res urbanas administrarent. *Tac.* 4. *Hist.* 55. *Julius Tutor*, ripe *Rheni* a *Vitellio* praefectus. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 48. 68. (134); et *Inscript.* apud *Gruter.* 287. 7. *Ægnatius* *Calpurnius* praefectus *Alpium*. — z) Quemadmodum Romae, quum ob civium dissidia consules creati non poterant, in eorum locum eligebatur interrex, qui quinto quoque die successorem accipiebat; ipse vero *Cæsar Augustus* ann. U. C. DCCXV. et deinceps, ut constat ex *Frug.* *Fast. Gab. a Marin.* *Frut. Agr.* p. 24. edito, et a *Clem. Cardinali* in *Mem. Rom. di antich. e belle arti* T. 1. p. 179. suppletio et illustrato, ad tollendos candi-datorum ambitus, pluribusque gratificandum, consules creare cepit non annuos, ut prius, sed tantum semestres: ita etiam in municipiis et coloniis, quum quatuorviri, vel duumviri jure di-cundo, et aedilicia potestate propter contentiones candidatorum, ut habemus in *Cenotaph. Pisan.*, esse non possent, eorum loco praefecti creaban-tur, penes quos jurisdictionis esset, donec qua-tuorviri, vel duumviri dicerentur. Hi porro praefecti semestres tantum erant, quum annui essent ordinarii magistratus, quod patet ex *Inscript.* *Cavintae* apud *Fabrett.* p. 483. n. 159., in qua licet duo quatuorviri adnotentur IIII. viri I. D., anno tamen U. C. DCCXXII. *Galba* II. et *T. Vinius* Cos. unius est IIII. vir I. D. et duo praefec-ti *Fabrettus* enim loc. cit. post . . . s *Rul-lus* IIII. vir P. L. P. omisit hunc alterum praefectum . . . *ajus Niger* IIII. vir P. L. P., quae verba in lapide adhuc existere testantur tum *Eug. Guazzo* in *Mus. Capitol.* T. 1. p. 157., tum *B. Borghesius*, qui lapidem eundem Romae inspecto; anno vero insequente quatuor ou-merantur praefecti ita descripti: IIII. vir. P. L. P. h. e. Quatuorviri Praefecti Lege *Petronia*. F. PETRONIA in *Onom.* Hinc *Inscript.* *Patavina* mendosa quidem apud *Murat.* 759. 1., qua tam-en in lapide adhuc exstante ita legitur: PV-BLICE D. D. LOCVS SEPVLTVRAE DATVS . . . VLCIO L. F. FL. O. CA. . . IIII VIR. PRAEF. FABRVN GRAFI I. D. EX D. D. Alia item *Patavina* men-dosa apud *Gruter.* 331. 8., emendatior apud *eumd.* 404. 6. T. ENIVS P. F. FAB. SECVNDVS TRIB. MILIT. PRAEF. I. R. CVR. ABR. T. F. I. Alia itidem *Patavina* mendosa apud *Grut.* 119. 4., *Don.* cl. 5. n. 233. et *Murat.* 571. 3., at quaer-rodique *Patavii* fastans ita incipit: L. CANTVS EPSTVS. C. AVEDIVS CANDIDVS, C. AVILIVS Q. F. L. IERVIVS STABILIS PRAEFECTI DECVRIONES CONSV-LVERVNT VI. NONAS MALIAS IN CVRIA etc. et mox. (QVIV PRAEFECTI V. F. L. PRRFRAN AMIANTVM etc. Alia *Narburnensis* apud *Gruter.* 488. 7. P. VINCIO M. P. PRAEF. PRO II VIRO etc. Alia *Ni-ciensis* apud *Murat.* 626. 1. c. MEMVIO MACRTO

Q. II. VIRO QQ. ITEM PRAEFECTO PRO II. VIRO QQ. etc. Alia Gaditana apud Gruter. 195. 4. et 1093. 9. L. FABIVS L. F. GAL. RVFINVS IIIV PRAEF. IVR. DIC. AB DECVRIONIBVS GREATVS. Alia Feltriensis, nunc Ateste exstans, apud eumd. 555. 2. L. OCLATIVS L. P. MEN. ROCIANVA IIIIVR PR. I. D. etc. Alia Britiana apud eumd. 428. 2. M. LAETI-LIVS FAB. CASSIANVS PRAEF. AEDIL. POT. BRIX. etc. — 2) Præter hos præfectos in municipiis et coloniis, ex lege Petronia et decurionum decreto pro quatuorviris, vel duumviris ordinariis creari solitos, alii lidem erant, qui, quum a municipiis et coloniis Augusti interdum, vel eorum filii et nepotes, vel primarii Romæ viri honoris causa quatuorvirii, vel duumvirii, vel quinquennales, vel dictatores nominarentur, nec ipsi per se id muneris obire possent aut vellent, in eorum locum successi eorumdem præfecti dicebantur. *Inscript.* Attidiensis apud Murat. 686. 6. et 1096. 3. C. CAMVRO C. F. LEM. CLEMENTI PRAEF. FABRYM IIII. PRAEF. I. D. IMPER. CAES. TRAIANI AVG. etc. Alia Uliensis apud Gruter. 345. 6. P. ARLIO P. F. FABIANO PATRI AED. II. VIRO PRAEFECT. C. CAESARIS PRAEF. IVRYM etc. Alia Formiana apud eumd. 491. 10. ARRIO SALANO PRAEF. QVINO. TI. CAESARIS PRAEF. QVINO. NERONIS ET DRVSI CAESARVM DESIGNATO etc. Alia Dyrrachiensis apud Murat. 746. 8. L. STATILIO L. F. AEM. SVLPICIANO PRAEF. QVINO. T. STATILII TAVRI PATRIS etc. Alia Arlicensis apud Gruter. 41. 7. DIANÆ NEMORENSI VESTÆ SACRVM DICTATORE IMP. NERVA TRAIANO AVG. PRAEF. EIVS T. VOLTREDIO MAMILIANO etc. Hinc est, quod Cæsar Augustus, Ægypto in provinciæ formam redacta, eidem non senatorem, sed equitem R. præposuit, eundemque non proconsulem, nec prætorem, nec præsidem, nec legatum, sed præfectum suum appellavit, quia nempe is ejus nomine ibidem summam ac pæne regiam, ut affirmat Tac. 1. *Hist.* 11., exercebat auctoritatem. *V.* supra sub v.

PRAEFECUNDUS, a, um, adject. valde fecundus. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 27. 51. (118). Omnia celerius senescunt præfecunda.

PRAEFERICŪLUM, i. n. 2. vas æneum sine ansa, patens summum, ut pelvis, quo ad sacrificia utebantur in sacrario Opis Consivæ. Ita *Festus* p. 249. 14. *Müll.* Dicitum autem videtur a præferendo, quod in eo res sacræ præferrentur. Cf. *Paul. Diac.* p. 248. 11. *Müll.*

PRAEFERMENTO, as, are, a. 1. ante fermento. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 11. 26. (103). Quum fieret autem panis hordeaceus, ervi aut cicerculæ farina ei præfermentabatur. *Havduin.* ex MSS. leg. ipse fermentabatur, quam lectionem probavit *Sillig.*

PRAEFERO, fers, tūli, lātum, ferre, a. anom. (præ et fero). Part. *Præferens* II. 4.; *Prælatus* I. 1. et 2. II. 2. b. et 3. et in fin.; *Præferendus* II. 4. — Præferre est præ, seu ante, vel palam ferre, προφέρω (It. portare innanzi a qualche cosa, o palesemente; Fr. porter de vant à quelqu'un ou devant soi, porter en avant; Hisp. llevar ante, traer delante; Germ. vorantragen, voraustragen; Angl. to bear or carry before, carry openly or publicly).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Active. *Cic.* 6. *Verr.* 34. 74. Sinistra manu retinebat arcum, dextra ardentem facem præferabat. Cf. *Id.* 1. *Cat.* 6. 13. Cui tu adolescentulo non aut ad audaciam ferrum, aut ad libidinem facem prætulisti? *Cæs.* 3. *B. C.* 71. Neque in litteris, neque in fascibus insignia laureæ prætulit. *Cic.* 7. *Verr.* 9. 22. Quamobrem fasces prætoribus præferantur, cur securæ datæ? *Ovid.* 2. *Fast.* 336. Et præfert cautas, subsequiturque manus. stende brancolando. *Virg.* 11. *Æn.* 249. Munera præferimus. — b) Part. *Prælatus*, Mediorum apud Græcos more, est ante latus, prætervectus, portato oltre, trasportato. *Tac.* 6. *Ann.* 35. Vulcanus per galeam adegit, nec iterare valuit, prælatus equo. *Liv.* 2. 14. ad fin. Cumanæ cohortes effuse prælatos hostes ab tergo adortæ sunt. *Id.* 7. 24. a med. Præter castra etiam sua fuga prælati, arcem petunt. Adde eumd. 38. 27. — Et cum Accusat. *Id.* 5. 26. a med. Ut effusa fuga castra sua prælati, urbem peterent. ¶ 2. Spe-

cietim in triumphi et sacrorum pompa præcipua locum hebet. *Sueton.* *Cæs.* 37. Pontico triumpho inter pompæ ferula trlum verborum prætulit titulum: Veni, Vidi, Vici. *Id.* *Tyt.* 2. Quæ statua circensi pompa hodieque præfertur. *Liv.* 3. 29. Ducti ante currum hostium duces, signa militaria prælata. Adde 31. 49. *Flor.* 2. 7. Populus R. Ionium mare ingressus, tota Græciæ litora veluti triumphante classe peragravit. Spulia quippe Siciliae, Sardiniae, Hispaniæ præfererat. Sic *Plin.* de pompa funeris 21. *Hist. nat.* 3. 7. (10). Populus funus elocavit, quaque præferebatur, flores e prospectu omni sparsit. Et de nuptiis *Seneca Octav.* 24. Illa illa meis tristicis Erinny Thaliam Stygios prætulit ignes.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim, metaphorâ sumptâ a superiori paragr. 1., de abstractis, raro tamen, usurpatur, quæ ante alios quodammodo feruntur. *Cic. Sull.* 14. Vos denique in tantis tenebris erroris et inscientiæ clarissimum lumen prætulisti menti meæ. *Id.* 2. de republ. 34. Nec leges impuulit populo, quibus ipse non pareat, sed suam vitam, ut legem, præfert suis legibus. alle leggi mette innanzi, quasi luce. le azioni della sua vita. — Præferre opem, afferre. *Stat.* 6. *Theb.* 476. nec prætulit ullam Frater opem. — Præferre causam, præterere. *Sisenna* apud *Non.* p. 58. 17. *Merc.* C. Titinius quidam, cui minus proprietatis mentis ab natura tradita videretur, primo ante testudinem constitit, deinde apud consulem causam atque excusationem præferre cepit. — Præfertur, jactatur, disseminatur. *Cæs.* 1. *B. C.* 47. Sed hæc ejus diei præfertur opinio, ut se utriusque superiores discessisse existimarent. ¶ 2. Speciatim et sæpe est antepone, anteferre, præponere, preporre, preferire, antiporre. — a) Active. *Sall. Cat.* 37. Urbanum otium ingrato labori prætulit. *Cic. Brut.* 26. 101. Quum ille Q. Scævola sibi minorem natu. generum prætulisset. *Id.* 9. *Att.* 13. extr. Quem cui nostrum non sæpe prætulit? *Id. Amic.* 17. 63. Sin erunt aliqui reperti, qui pecuniam præferre amicitiae sordidum existiment. *Id.* 1. *Fin.* 7. 23. Præferre jus majestatis atque imperii ipsi naturæ patrioque amoris. *Id. pro leg. Manil.* 24. 71. Statui, vestram voluntatem meis omnibus commendis et rationibus præferre. — Sic præferre se apud *Cic.* 2. *Orat.* 84. 342. Non se prætulisse aliis propter abundantiam fortunæ. *Cæs.* 2. *B. G.* 27. Equites vero, ut turpitudinem suæ virtute delerent, omnibus in locis pugnantur, quo se legionariis militibus præferrent. — b) Passive. *Cic.* 1. de republ. 2. Ergo ille ipsis est præferendus doctoribus. Quæ est enim istorum oratiu tam exquisita, quæ sit anteponenda bene constituta civitati? — Equidem quemadmodum urbes magnas viculis et castellis præferendas puto, sic eos, qui etc. longe duco sapientia ipsa esse anteponendos. *Vellej.* 2. 69. 3. Brutus cuilibet ducum præferendus. *Cæs.* 5. *B. G.* 52. extr. Qui virtute belli omnibus gentibus præfererentur. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 11. 40. (134). Nichæ comparatur, et aliquando præfertur Athenion Maronites. *Liv.* 1. 2. Prælatum sibi advenam ægre patiens. *Ovid.* 4. *Met.* 56. Altera (Thisbe), quas Oriens habuit, prælata puellis. *Id.* 8. *ibid.* 109. O patriæ prælate meæ, prælate parenti. *Virg.* 5. *Æn.* 541. Nec bonus Eurytion prælato invidit honori. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 15. 33. (66). Sativa myrrha multum silvestri prælata. — c) Cum Infinito. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 183. Cur alter fratrum cessare, et iudere, et ungi Præferat Herodis palmis pinguius. *Colum.* 1. *R. R.* 3. 6. Ut multi præterierint carere penatibus. — d) De rebus physicis *Plin.* 15. *Hist. nat.* 23. 25. (94). Etereiana, quam rubens cortex præfert triangulis. rende preferibile per la sua utilità. ¶ 3. Item speciatim de tempore. Præferre diem, præcipere, antevertere, anticipare. *Liv.* 39. 5. a med. Triumphare medio Januario staturat, sed quum, etc. prætulit triumphi diem: triumphavit ante diem X. Kal. Januarias. Alii leg. retulit. Nam *Festus* p. 289. 21. *Müll.* Referri diem predictam, id est anteferri. At Prætor apud

Ulp. Dig. 2. 13. 1. Editiones sine die et consule fieri debent, ne quid excogitatur, aut prælato die fiat. *Modest.* *ibid.* 48. 10. 28. Si a debitore prælato die pignoris obligatio mentiat, falsi criminis locus est. Alii utrobique leg. pro-lato, quod corruptum esse censet *Cujac.* l. 3. *Observat.* c. 7. ¶ 4. Demum præferre est atiam præ se ferre, ustendere, indicare, monstrare, far apparire. *Plancus ad Coss.* etc. 10. *Fam.* 8. a med. Ut quum præferremus sensus aperte, tum etiam sciri, quid defensori essemus, non esset periculosum. *Cic. Rosc. Am.* 31. 87. Avaritiam præfers, qui societatem coieris de municipis cognatique fortunis cum alienissimo. *Ovid. Heroid.* 17. 36. Si modo, quem præfers, non simulatur amor. *Curt.* 6. 9. *imit.* Rex deinde in contionem procedit, vultu præferens dolorem animi. *Id.* 4. 9. a med. Vultus tuus, inquit, nescio quod ingen. malum præfert. Cf. *Seneca Œdip.* 509. Ipse vultus hebetes præfert notas. *Liv.* 42. 14. Propter adventum ejus, quem moturum aliquid rebantur, miserant pleræque civitates. alia in speciem præferentes, legatos. *Id.* 27. 34. Erat veste obsoleta, capilloque et barba promissa, præferens in vultu habituque insignem memoriam ignominiae acceptæ. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 16. 15. (72). Fons Callirrhoe, aquarum gloriam ipso nomine præferens. *Id.* 11. *ibid.* 37. 50. (137). Aure in equis animi indicia præferunt. *Justin.* 12. 16. 5. Duæ aquilæ supra culmen domus sederunt, omen duplicis imperii præferentes. *Tac.* 13. *Ann.* 45. Modestiam præferre, et lascivia uti. — Hinc Part. præter. pass., cujus multa exempla supra retulimus.

Prælatus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde Comp. Prælator apud Tertull. 3. *advers. Marcion.* 24. circa med. Jacob, qui posterioris et prælatoris populi figura est. *Cæll. Aurel.* 3. *Acut.* 8. n. 94. Neque melior, quam phlebotomia, vel prælatorius usus cucurbitæ esse potest.

PRAEFEROX, ōcis, adject. omni. gen. valde ferrox. *Liv.* 5. 36. Mitis legatio, ni præferoces legatos, Gallisque magis, quam Romanis similes, habuisset. *Sueton.* *Cæs.* 35. Multiplici successu præferocem una profligavit acie. *Tac.* 4. *Hist.* 23. Scandebantque jam quidam (vallum) — præferocem initio et rebus secundis nimii. *Id.* 4. *Ann.* 60. Gnavus (Sejanus), præferocem (Drusum) et insidiis magis opportunum.

PRAEFERRATUS, a, um, adject. cinto di ferro, ferro vinctus.

I.) Proprie. *Cato R. R.* 11. Modium præferatum unum, semodium unum. — Præferatum pilum, ferrum habens in summitate. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 10. 23. (97). Etruria spicam farris tostii pisens lege pinsit) pilo præferatu, fistula serrata.

II.) Translate. *Plaut. Pers.* 1. 1. 22. Plusculum annum sui præferatus apud molas tribunus vapularis. h. e. ferreis compedibus vinctus.

PRAEFERTILIS, e, adject. valde fertilis. *Prudent.* 2. *advers. Symmach.* 1025. præfertile germen luxuriat. *Alicim.* 5. 119. præfertilis ubere terra.

PRAEFERVIDUS, a, um, adject. valde ferrivus.

I.) Proprie. *Accius* apud *Servium* ad *Virg.* 1. *Æn.* 42. Præfervidus fulgor. *Colum.* 3. *R. R.* 1. 3. Vitis omni pæne regione, nisi tamen glaciali, vel præfervida, curæ mortalium respondet. *Tac.* 14. *Ann.* 64. Præfervidi balnei vapore enecatur. *V.* PRAEFERVIDUS.

II.) Translate. *Liv.* 9. 18. Trux ac præfervida ira.

PRAEFESTINATIM, adverb. præfestinando. *Sisenna* apud *Non.* p. 161. 29. *Merc.* Judices, quos vellent, instituere præfestinatim et cupide.

PRAEFESTINATUS, a, um. *V.* voc. seq.

PRAEFESTINO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Præfestinans* 2.; *Præfestinatus* 1. — Præfestinare ¶ 1. Generatim est valde festinare, præpropere agere, affrettarsi o affrettare assai. *Plaut. Rud.* 1. 2. 31. Qui præfestinet, ubi he-

rus assit. præloqui. *Liv.* 23. 14. ad fin. Concedendo plebi senatum, ubi velint, defecturos se, ne delicere præfestinarent, effecisse. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 3. Quia neque præfestinatum opus nimium immature videri possit ante quindecim dies factum, nec rursus post totidem nimium tarde. *Ovid.* de nucæ 97. Jam tamen invenias qui me jaculentur, et ictu Præfestinato munus inane petant. ¶ 2. Speciatim ante prope percurrere. *Tac.* 5. *Ann.* 10. Thoronæum, Thermanumque sinum præfestinans. h. e. navigando prope percurrans.

PRAEFESTINUS, a, um, adject. valde festinus. *Gloss. Cyrill.* Πρὸς σπεύδων, præfestinus.

PRAEFICA, æ, f. 1. donna pagata per lodare e piangere un morto, ἡλεμιστρια, ἑρηνητρια, mulier desolans mortuis præposita: a præficio. *Paul.* *Diac.* p. 223. 16. Müll. Præficæ dicuntur mulieres ad lamentandum mortuorum conductæ, quæ dant ceteris modum plangendi, quasi in hoc ipsum præfectæ. *Nævius* ibid. et apud *Varron.* 7. *L. L.* 70. Müll. Hæc quidem, berce, opinor, præfica est, nam mortuum collaudat. *Varro* ibid. Præfica dicta, ut *Aurelius* scribit, mulier, ad luctum quæ conduceretur, quæ ante domum mortui laudes ejus caneret. et mor. Quæ præficeretur ancillis quemadmodum lamentarentur, præfica est dicta. (*Scalig.* ibid. ait esse inventum Phrygum.) *Id.* apud *Non.* p. 67. 7. et p. 145. 28. *Merc.* Ibi a muliere, quæ optima voce esset, perquam laudari, dein neniam cantari solitam, etc. Hæc mulier vocitata olim præfica usque ad Punicum bellum. *Lucilius* ibid. mercede quæ Conductæ sicut alieno in funere præficæ, Multo et capillis scindunt, et clamant magis. *Plaut.* *fragm.* ibid. Superabo omnes argutando præficas. *Id.* *Truc.* 2. 6. 14. Sine virtute argutum civem mihi babeam pro præfica, Quæ alios collaudare absentes, sese vero non potest. *Inscript.* apud *Murat.* 954. 2. HEV! FLAVIA QUARTILLA PRAEFICA VIXIT ANN. LXI. — Adjective. *Gell.* 18. 6. Colligitis lecidia, res tetras, et inanes et frivolas, tamquam mulierum voces præficarum.

PRAEFICIO, ficis, feci, factum, ficere, a. 3. (præ et facio). Part. *Præfectus* et *Præficiendus* I. — Præficere est præponere, præsidem, præfectum esse jubere, creare, σφίστημι (It. *preporre*, *far presidente*, *dare la soprantendenza*, *deputare*; Fr. *preposer*, *mettre à la tête de*; Hisp. *preponer*, *anteponer*, *cargar á uno de una comision*; Germ. *Jemanden über etwas setzen*, *versetzen*; Angl. *to set over*, *put in authority*, *appoint to the command of*, *cause to superintend* or *preside over*, *depute*, *constitute*, *delegate*).

1.) Proprie. — a) Sæpissime cum Dativo. *Plaut.* *Pseud.* 1. 2. 25. Te cum securi caudicali præficio provincia. *Cic.* *Dom.* 8. 20. Pecunie deportandæ et bello gerendo M. Catonem præfecisti. *Id.* *Planc.* 25. 62. Præficere aliquem pecori. *Id.* pro leg. *Manil.* 16. 49. imperatorem bello. *Id.* *Dom.* 33. 89. duces populo. *Nepos* *Miltiad.* 4. aliquem classi. Sic *Liv.* 35. 42. Neque (censebat) minus quemquam ei classi, quam Hannibalem præficiendum. *Cæs.* 5. *B. G.* 24. Præficere legatos legionibus. *Cic.* 2. *Legg.* 26. 66. alicui procuratori certum magistratum. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 8. 8. (27). aliquem sacerdotio Neptuni. *Tac.* 6. *Ann.* 8. rationibus, libellis et epistolis libertos. et 13. ibid. 46. provinciæ Lusitanie. *far governatore.* et 2. ibid. 4. Ariobarzanem volentibus Armeniis præfeci. *sece* re. *Virg.* 6. *Æn.* 118. nec te Nequidquam lucis Hecate præfecit Avernis. *Ovid.* *Heroid.* 12. 87. Conscia sit Juno sacris præfecta maritis. — Similiter *Liv.* 1. 19. Ejus (Egeriæ) se monitu, quæ acceptissima diis essent, sacra instituire: sacerdotes suos cuique deorum præficere. — b) Sine Dat. *Cic.* 4. *Ferr.* 59. 144. Aliquem curatorem præficere, qui status faciendis præsit. *Id.* *Sext.* 18. 41. In eo exercitu inimici mei fratrem præfecerat. h. e. cuidam parti ejus exercitus præposuerat.

II.) Translate. *Cic.* 2. *Divinat.* 4. 12. Nec

omnium divinatio est, ut ratio docuit: nec locus, nec materia invenitur, cui divinationem præficere possimus. h. e. in qua possimus divinationem ponere, ut in ea veluti dominetur. — Præficere pro anteferre usurpatum videtur in *Inscript.* apud *Henzen.* 7414. Glyptes conjuracit, omnibus olim quas vennis inspexit præficienda bonis. — Hiuc a Part. præter. pass.

Præfectus, i, m. 2. absolute, substantivorum more. *V.* loco suo.

PRAEFIDENS, entis, particip. ab inusit. præfido, valde confidens. *Vet. Poeta* apud *Cic.* 3. *Orat.* 41. 166. Esultantem te, et præfidentem tibi Reprimam validæ legum babenæ. *Cic.* 1. *Off.* 26. 90. Homines secundis rebus effrenatos, sibi que præfidentes.

PRAEFIDENTER, adverb. confidenter. *Augustin.* *Ep.* 55. ad *Macedon.* Præfidentius, tamquam suis viribus, cucurrerunt.

PRAEFIDUS, a, um, adject. valde fidus, fidelissimus. Nisi vetaret quantitas penultimæ, quæ longa profecto esse debet, admittenda esset probabilis conjectura *Caroli Fea*, qui ita edidit, et multis firmare rationibus studuit illum locum *Horat.* 1. *Sat.* 1. 28. Ille gravem duro terram qui vertit aratro; Præfidus hic campo miles; nautæque, per omne Audaces mare qui currunt, hac mente laborem Sese ferre, senes ut in otia tuta recedant, Ajunt, quam sibi sint congesta cibaria. *MSS.* et editiones fere omnes habent *Perfidus hic campo, miles*, etc. Lectionem potius *Cod. Chic.* quam ipse affert in *Miscell. Philolog.* T. 1. p. 12., amplectendam aliquis putaverit, si modo is Codex tanti est habendus, ubi pro *Pfidus* et *hic campo miles* fortasse rectius *Fidus* legendum esset.

PRAEFIGO, gis, xi, xum, gere, a. 3. Part. *Præfixus* in omnibus paragr. — Præficere est ante aliquid ficere, προφίγγω (It. *ficcare* o *conficcare innanzi*, o *in cima a qualche cosa*; Fr. *attacher devant*, *planter*, *ficher par devant*, *attacher*, *suspendre à*; Hisp. *atar delante*, *fixar ante*; Germ. *vorn anfestalten*, *-bestigen*, *vorstecken*; Angl. *to fix* or *fasten before*, *set up in front*, *fix on the end* or *extremity of*, *point*, *head*).

I.) Proprie. *Cæs.* 5. *B. G.* 18. Ripa autem erat acutis sudibus præfixis munita. *Sueton.* *Cæs.* 85. Caput ejus præfixum hastæ circumtulit. *Id.* *Cal.* 15. Præfixum in biremis puppe vexillum. *Virg.* 10. *Æn.* 80. præficere puppibus arma. et 9. ibid. 465. capita in bastis. *Nemesian.* *Cyng.* 55. felemque minacem Arboris in trunco longis præficere telis. *Colum.* 8. *R. R.* 17. 6. Rivis, per quos exundat piscina, præfigantur aeni foraminibus exiguis cancelli, quibus impediatur fuga piscium. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 10. 44. (157). Rostrum lupi villarum portis præfigunt. — Poeticæ. *Pers.* 4. 13. nigrum vitio præficere theta. h. e. notare, damnare.

II.) Translate. ¶ 1. Præfixus dicitur qui habet aliquid ante, aut in summitate fixum. *Cæs.* 2. *B. C.* 1. Asseres cuspidibus præfixi. *Liv.* 26. 4. Jacula præfixa ferro. *Virg.* 10. *Æn.* 479. ferro præfixum robur acuto. *Id.* 5. ibid. 557. præfixa bastilia ferro. et *Ovid.* 7. *Met.* 112. præfixa cornua ferro. — Similiter bypallage est in illo *Virg.* 3. *G.* 399. Primaque ferratis præfigunt ora capistris. h. e. præfigunt capistra oribus bædorum, atque adeo ipsa ora claudunt. ¶ 2. Aliquando est præcludere, *chiudere*. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 4. 19. (39). Præfigi prospectus omnes coegit multitudinis innumeræ sæva latrocinatio. h. e. claudi omnes fenestras prospicientes in vicum. *Cajus Dig.* 8. 2. 5. Si ædes tuæ ædibus meis serviant, ne altius tollantur, et ego per statutum tempus fenestras meas præfixas habuerō, vel obstruxero, etc. ¶ 3. Item configere, trajicere, *traffigere*. *Tibull.* 1. 7. 55. de sacerdote *Bellonæ*. Staque latus præfixa veru, stat saucia pectus. ¶ 4. Item incantamentis dehicere. *Quintil.* *declam.* 10. 8. Præfixum clausumque tumulum nudis cecidit uberibus.

PRAEFIGURATIO, onis, f. 3. *præfigurazione*. *Augustin.* 16. *Civ. D.* 2. a *med.* Hæc Scriptu-

ræ secreta divinæ indagamus, certum tenentes, non ea sine aliqua præfiguratione futurorum gesta atque conscripta, neque nisi ad Christum et ejus Ecclesiam esse referenda.

PRAEFIGURATOR, oris, m. 3. qui præfiguratur. *Augustin.* *Conjug. adult.* 6. Tamquam Novi Testamenti præfigurator.

PRAEFIGURATUS, a, um. *V.* voc. seq.

PRAEFIGURO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Præfiguratus*. — Præfigurare est ante figurare, formare. *Lactant.* de spectaculis agens mimorum impudicorum, 6. 20. a *med.* Quid juvenes, aut virgines faciant, quum hæc et fieri sine pudore, et spectari libenter ab omnibus cernant? Admonentur utique quid facere possint, ac se quisque pro sexu in illis imaginibus præfiguratur. *Tertull.* *Præscript. adv. Hæc.* 26. Ipse per similitudinem præfiguraverat. *Cyprian.* 2. *Ep.* 3. Sacramentum præfiguratum.

PRAEFINIO, is, Iri et li, itum, ire, a. 4. Part. *Præfinitus*. — Præfinire est præstituerē, præscribere, ante finire, præscribere, determinare, limitare. προφίξω. *Cic.* 5. *Tusc.* 8. 21. Contra Brutum me dicturum putas? A. Tu vero, ut videtur: nam præfinire non est meum. *Id.* 2. *Legg.* 18. 45. Sed ego cetera non tam restricte præfinio. et ibid. 27. 66. A Platone sumptus funerum præfinitur ex censibus. *Id.* 7. *Fam.* 2. Eo vidisti multum, quod præfinitisti, quo ne pluris emerem. *Id.* 7. *Ferr.* 68. 174. Neque de illo quidquam tibi præfinio, quo minus ingenio mecum contendas. *Id.* *Prov.* cons. 15. 37. Præfinit successori diem. *Id.* 6. *Fam.* 8. Calendas Jan. tibi præfinitas esse. *Quintil.* 11. 3. 52. Vitium nimie tarditatis (in dicendo) et segnitia solvit animos, et, in quo est aliquid, temporibus præfinitis aquam perdit. *Sueton.* *Galb.* 14. sub fin. Ad certum præfinitumque tempus. *Gell.* 1. 25. ad fin. Dies certus præfinitus. — Cum opposito *infinisum* apud *Cic.* 1. *leg. Agr.* 3. 10. Etenim quod superiore parte legis præfinitum fuit, Sulla et Pompejo consultibus, id rursus liberum infinisumque fecerunt. — Absolute. *Lucret.* 1. 617. Quippe ubi dimidiæ partis pars semper babebit Dimidiam partem, nec res præfinit ullâ. — Hinc a Part. præter. pass.

Præfinito, adverbii more, præfinito tempore, aut modo. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 19. Nam illic haud licebat, nisi præfinito, loqui quæ illi præcerent. Ubi *Donat.* *Deest tempore*, aut quid tale. Duo dixit, et præfinito, et quæ illi placerent, ut neque quantum velles, neque quod velles, diceres.

PRAEFINITIO, onis, f. 3. *determinazione*, *limitazione*, προφίσις, actus præfinitendi. *Julian.* *Dig.* 36. 2. 19. Quum sine præfinitione temporis legatum ita datum fuerit, etc. *Marcell.* ibid. 20. Si cum præfinitione annorum legatum sit, velut Titio dena usque ad annos decem.

PRAEFINITO, adverb. *V.* PRAEFINIO in lin.

PRAEFINITUS, a, um. *V.* PRAEFINIO.

PRAEFISCINE et præfiscini, adverb. αἰσχροπύτος. De duplici scribendi ratione *Gell.* 10. 24. Extremam istius vocis (sic quinte) syllabam tum per e, tum per i scriptam legi: nam sane quam consuetum veteribus fuerat, litteris iis plerumque uti indifferenter, sicuti præfiscine et præfiscini, proclivi et proclive. Similia habet *Non.* p. 153. 11. *Merc.* At *Charis.* 2. p. 235. ed. *Keil.* (p. 210. *Putsch.*) habet præfiscine. — Præfiscine, ex præ et fascino conflatum, inservit avertendæ fascinationi: ut deprecandæ invidiæ est illud, absit verbo invidia: et malo omni, dii omen avertant, etc. Putabant, quum quis impense vel ipse se laudaret, vel laudaretur ab alio, fascinationis periculum esse: cui declinando interponebant præfiscine, ni, h. e. quod sine fascino sit. Præ hoc loco pro sine positam esse *Charis.* docet 2. p. 210. *Putsch.* *Tivinius* ibid. p. 189. Paula mea, amabo, pol tu ad laudem addito, præfiscini; ne puella fascinetur. *Afranius* ibid. Scis habitum ita ut nunc obtinet præfiscine. *Plaut.* *Asin.* 2. 4. 84. Præfiscini hoc nunc dixerim: nemo etiam me accusavit merito meo. *Id.* *Cas.* 5. 2. 43. Inde foras tacitus, præfiscini,

eieo hoc ornatu, quo vides. *Petron. fragm. Tra-
gur. 73. Burmann.* Homo, praefici, fragi. *Apul.
3. Florid.* Quod difficile factu erat, quodque re
veia arduum nobis existimabatur, gratum esse
populo, placere ordini, probari magistratibus et
principibus: id, praefiscine dixerim, jam quodam-
modo mihi obigit.

PRAEFIXUS, a, um. *V. PRAEFIGO.*

PRAEFLETUS. *V. PERFLETUS.*

PRAEFLORATUS, a, um. *V. PRAEFLORO.*

PRAEFLOREO, es, ere, n. 2. ante flore. *Plin.
16. Hist. nat. 29. 51. (119).* Ideo et praeflorent
talita, et praegerminant, atque in totum praecocia
fiunt.

PRAEFLORO, as, avi, atum, are, a. 1. Part.
Praefloratus. — Praeflorare, Ital. *sfiorare*, est
flore ante tempus spoliare: sed occurrit translate
tantum, et est deslorare, delibare, deturpare, cor-
rumpere. *Liv. 37. 58. ad fin.* Gloriam ejus victo-
riae praefloratam apud Thermopylas esse. *Alii
leg. delloratam. Plin. Paneg. 58.* Quamquam
non ambitio magis, quam livor et malignitas vi-
deri potest, omnes annos (*consulatum*) posside-
re, summumque illud purpurae decus non nisi
praecceptum praefloratumque transmittere. *Gell.
14. 1. extr.* Futurum gaudii fructum spes tibi
jam praefloraverit. *Alii perperam leg. deslorave-
rit. Apul. de Mag. Vidua* qualis nuptiis venit,
talis divortio digreditur; nihil avertit irrepossi-
bile, sed venit jam ab alio praeflorata. *Gloss. Lat.
Gr. Praefloro, ἀπρὸς τὴν ζω.*

PRAEFLŪO, is, ere, 3. Part. *Praefluens* sub b.
— Praefluere est ante fluere, praefluere, scor-
rere innanzi, προρρέω. — a) Neutr. *Liv. 1.
45. sub fin.* Infima valle praefluit Tiberis. — b)
Cum Accus. *Horat. 4. Od. 14. 26.* Aufidus, Qui
regna Daunii praefluit Appuli. *Plin. 3. Hist. nat.
18. 22. (126).* Natiso cum Turro praefluentes Aquile-
jam. *Tac. 15. Ann. 15.* Flumini Arsanite (ete-
nim is castra praefluebat) pontem imposuit.

PRAEFLŪS, a, um, adject. qui praefluit. *Plin.
19. Hist. nat. 4. 20. (60).* Hortos riguos habendo
s praeflūo amne.

PRAEFŪCABILIS, e, adject. ἀποκρινόμενος, praefo-
candi vim habens. *Cael. Aurel. 2. Acut. 35.*
Cum gravidinae thoracis atque spiratione praefo-
cabili. et *ibid. 37.* Loca plus satis brevia sunt
praefocabilia. *Id. 3. Tard. 2.* Transvorandi dif-
ficultas cum praefocabili sensu.

PRAEFŪCATIO, ōnis, f. 3. *soffocamento, xz-
τάρωσις.* actus praefocandi, suffocatio. *Scribon.
Compos. 100.* Ad suspirium et ad vocis abscis-
sionem et subitias praefocaciones. *Cael. Aurel. 2.
Acut. 5.* Faucium siccitates praefocacionis imi-
tantur effectum.

PRAEFŪCATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PRAEFŪCO, as, avi, atum, are, a. 1. Part.
Praefocatus. — Praefocare est fauces praeccludere,
suffocare, *soffocare, ἀποκρίνω.* *Ovid. Ib. 560.*
In effocant animae Goothis mella viam. *Paul. Dig.
25. 3. 4.* Praefocare partum. *Arnob. 7. 29.* Suc-
carrile, proparate, Jovi optimo vicino merum,
ne praefocetur, date. *Macrobi. 1. Somn. Scip.
12.* Vel ex abundantia praefocari se videtur, vel
gravantibus exonerari. *Calpurn. Ecl. 4. 115.*
nec praefocata malignum Mosis habet liliam,
nec inertibus albet avenis. *Cael. Aurel. 2. Acut.
9. init.* Jabet etiam ea adhiberi, quae epilepti-
cis, vel matrice praefocatis adhibuit odoranda.

PRAEFŪDIO, ōdis, ōdi, ōsum, ōdere, a. 3.
Part. *Praefusus 1.* — Praefudere est ante sode-
re, προρρέω. ¶ 1. De loco. *Virg. 11. En.
473.* Praefodiunt alii portas, aut ara huiusque
Subvertant. Ubi *Servius:* id est ante portas fos-
sas faciunt. *Porphy. ad illud Horat. 1. Ep.
14. 29.* multa mole (rivus) docendus, ait: Docet
praefodis tractibus. ¶ 2. De tempore. *Plin.
17. Hist. nat. 11. 16. (79).* Praefodere verbes
ante, si fieri possit, tanto prius, donec pingui
corpore obtacantur. *Ovid. 13. Met. 30.* et ostendit,
quod iam praefoderat, aurum. h. e. ante foli-
diando occultaverat.

PRAEFŪCUNDUS. *V. PRAEFECUNDUS.*

PRAEFŪMENTO, as, are, a. 1. antea fomento.
Part. *Praefumentandus* apud *Theod. Priscian*

1. 19. a med. Praefumentanda sunt interea vul-
nera aqua gelida.

PRAEFOR, faris, fatus sum, fari, dep. 1. (praef
et fari). *Praefamino* imperativi voi est pro praefo-
fare; praefato est pro praefator. *V. sub 1. a.*
— Part. *Praefans 1. a. et 2.; Praefandus 1. c.,
d. et e. Praefatus 1. a. et b. et in fin.* — Praefari
¶ 1. Generatim est ante fari, praedicere, praelo-
qui, προλέγω, προομιάζω (It. *parlare innanzi*,
premettere parlando; *Fr. dir, parler le premier*;
Hisp. decir antes, hablar antes; *Geriu. vorher
sagen, -reden*; *Anz. to speak before, utter first*,
preface, premise. — a) Ratione habita religio-
nis. *Cic. 1. Divinat. 35. 102.* Majores nostri om-
nibus rebus agendis Quod bonum, fastium, felix
fortunatumque esset, praefabantur. — *Praefari
carmen*, praere. *Liv. 5. 41.* Sunt, qui, M. Fabio
pontifice max. praefante carmen, devovisse
eos se pro patria, tradant. *V. PRAEEO.* — *Cato
R. R. 134.* Ture, vino Iano, Jovi, Junoni praefato,
h. e. praefator. *Id. ibid. 141.* Janum Jovemque
vino praefamino, h. e. vinum offerens Janum
Jovemque prius invocato. *V. ANTESTOR. Virg.
11. En. 301.* Praefatus divos solio rex inquit ab
alto. — b) Universim. *Cic. Tim. 10. extr.* Que
de deorum natura praefati sumus, habeant hunc
terminum. *Colum. 1. R. R. proem. 33.* Quas
ordine suo tunc demum persequar, quum praefatus
fuero, quae reor ad universam disciplinam
maxime pertinere. *Apul. 11. Met. Tacitus* haerebam,
quid potissimum praefarer primarium. *Gell. 9. 15.*
Introit adolescens, et praefatur arrogantius et
elatius, quam aetati ejus decebat: ac deinde
jubet exponi controversia. *fa una praefazione. V. PRAEFATIO.* — Et cum Infinito.
Sueton. Caes. 28. M. Claudius Marcellus consuli
edicto praefatus, de summa se republica acturum,
retulit ad senatum, ut ei succederetur ante
tempus. *Justin. 11. 5. 3.* Patrimonium omne
suum, quod in Macedonia habebat, amicis dividi-
dit, sibi Asiam sufficere praefatus. *dicendo che
etc.* — Cum Coniunct. *Sueton. Vesp. 18.* Opera
remisit, praefatus, sineret se plebeculam pas-
cere. — Pro praefegere dixit *Auson. Edyll. 4.
54.* Et melicos lyricosque modos praefando nova-
bis. — c) Speciatim, praefari aliquem est ejus
nomen auctoritatemque praemittere. *Plin. 8.
Hist. nat. 16. 17. (43).* Aristoteles diversa tradi-
dit, vir, quem in his magna secutus ex parte
praefandum reor. — d) Praefari honorem di-
cimus, quum turpe quod dicturi, aliquot verbis
praemissis (v. gr. *honor auribus sit*) mollimus,
quod alioqui pudica aures aversarentur. *Cic. 9.
Fam. 22. a med.* Si dicimus, ille patrem strangu-
lavit, honorem non praefamur: sin de Aurelia
aliquid, aut Lollia, honos praefandus est. *Plin.
7. Hist. nat. 51. 52. (171).* Praefandi humoris e
corpore effluvium. *V. PRAEFATIO.* — e) Praefari
veniam, petere antequam loqui incipias. *Apul. Florid. init.* Mihi ingresso sanctissimam
civitatem praefanda venia et habenda oratio est.
Id. 1. Met. init. Ecce praefamur veniam, si quid
rudis locutor offendero. ¶ 2. Pro praedicere,
vaticinari, praedire. *Catull. 64. 382.* Talia praefan-
tes quondam, felicia Pelei Carmina divino ce-
cinerunt omnia Parca. *Alii rectius leg. profan-
tes.* Haec *Forcellinus*; at *Lachmann. leg. praefan-
tes.* — Hinc Part. praer.

Praefatus, a, um, passive quoque usurpatur,
et est verbis praemissis, antedictus, praedictus,
supra dictus, premissus, anzidetto, *sopradetto*,
praefato. *Quintil. 8. 3. 45.* In praefata vi-
demur incidere. *Alii rectius leg. praefanda*, h.
e. obsecra, et quae sine praefatione honoris et
veniae dicenda non sint. Sic *Arnob. 5. 27.*
Fantes illae, quas inter aures castas sine venia
nasas est ac sine honoribus appellare praefatis.
Vopisc. Avelian. 1. Vix illustris ac praefata
reverentia nominandus, h. e. praemissa reveren-
tia commemoratione. — *Paul. Dig. 10. 3. 19.*
Ut praefata iura aut mensura aut temporibus
dividantur. *Martian. ibid. 20. 4. 12.* Condemna-
tus et praefatis causis. *Auson. praefat. 2. in fin.*
Sic etiam nostro praefatus habebere libro. h. e.
dictus, nominatus initio libri nostri. — Alio sen-

su. *Seneca 5. Benef. 17. a med.* Hoc ingrati
est, non esse contentum praefato tempore. h. e.
fatis praestituto. *Alii leg. praestito, alii rectius
praeterito.* — Hinc

*Praefatum, i, n. 2. absolute, substantivorum
more, idem ac praefatio. Synmach. 6. Ep. 3.*
Praefato opus est, si ardua postulentur: pronis
ac facilibus admoventi ambitum non oportet.

PRAEFORMATOR, ōris, m. 3. qui ante format
et instruit. *Tertull. Praescript. 30.* Marcion in-
stitutor et praeformator.

PRAEFORMATUS, a, um. *V. PRAEFORMO.*

PRAEFORMIDATUS, a, um. *V. voc. seq.*
PRAEFORMIDO, as, avi, atum, are, a. 1. Part.
Praeformidatus. — Praefo cidare est ante for-
midare, praefinere. *Quintil. 4. 5. 5.* Quam iudex,
si providet, non aliter praeformidat, quam qui
ferunt medici, prius quam curetur, aspexit. *Alii
leg. performidat, al. reformidat. Sil. It. 3. 608.*
Jam puer auricomum praeformidate batavo. *Alii
leg. performidate.*

PRAEFORMO, as, avi, atum, are, a. 1. Part.
Praeformatus. — Praeformare est ante formare,
instruere, praeparare. *Sil. It. 7. 385.* Atque his
praeformat dictis, lingitque monendo. *Tertull.
Apolog. 1. ad fin.* Quanti ad malum praeforman-
tur! quanti transfuga in perversum! *Quintil. 2.
6. 5.* Namque incipientibus danda erit velut praefor-
mata materia, secundum cuiusque vires. *Id. 5.
14. 31.* Praeformate infantibus litterae.

PRAEFORTIS, e, adject. valde fortis. *Tertull.
Car. Chr. 5. a med.* Hinc inlirimum, inde pre-
fortem abibuit.

PRAEFŪTUS, a, um, particip. ab inusit. praefo-
foreo, ante solus. *Cael. Aurel. 4. Tard. 2.* Praefo-
tis partibus aqua marina, vel aceto salso.

PRAEFRACTE, adverb. Comp. *Praefractus.* —
Translate est idem ac pertinaciter, obstinate, ri-
solutamente, osinatamente, αὐθαδέως. *Cic. 3.
Off. 22. 88.* Nimis mihi praefraete vilebatur æ-
rarium vectigaliaque defendere. *Non. p. 155.
11. Mer. legit praefractum. Val. Max. 9. 7. in
fin.* Dissolutam disciplinam militatam praefractus
et rigitius adstringere conatum privavit vita.

PRAEFRACTUS, a, um. *V. PRAEFRINGO.*

PRAEFRICATUS, a, um, particip. ab inusit.
praefrico, ante fricatus. *Cael. Aurel. 1. Acut.
11. sub init.* Praefricatis partibus ad tractatio-
nem inanium.

PRAEFRIGIDUS, a, um, adject. assai freddo,
κατάψυχρος, valde frigidus. *Ovid. 4. Pont. 12.
35.* Et tepidus Boreas, et sit praefrigidus Auster.
Plin. 17. Hist. nat. 20. 34. (117). Septentrio-
nali et praefrigidus situs. *Cels. 2. 30. et Ju-
stin. 11. 8. 3.* In praefrigidam undam se pro-
iecit. *Pallad. 11. R. R. 5. 2.* Praefrigida hiems.

PRAEFRINGO, fringis, frēzi, fractum, fringero,
a. 3. (praef et frango). Part. *Praefractus* et in fin.
— Praefringere est in anteriore parte frangere,
confringere, perfringere, spezzare, scavezzare,
rompere, διαρρήγνυμι. *Liv. 8. 10.* Quum hastas
praefregissent, aut hebetassent. *Alii leg. perfr-*
gissent. Plin. 17. Hist. nat. 22. 35. (197). ex
Catone R. R. 33. Vinea novellas alligato cre-
bro, ne caulis praefringatur. *Justin. 6. 8. 2.* Nam
sicuti telo si primam aciem praefrageris, reliquo
ferro vim nocendi sustuleris; sic etc. *Lucilius*
apud *Gell. 3. 13.* scruta quidem, ut vendat,
scrutarin' laudat, Praefractam strigilem, soleam
improbu' dimidiatam. *Lucet. 1. 891.* Postremo
in lignis cinerem fumumque videri, Quum praef-
racta furent, ignesque latere minutos. *Seneca
Ep. 71. a med.* Quaedam rectissima, quum in a-
quam demissa sunt, speciem curvi praefractive
visentibus reddunt. *Ovid. 12. Met. 358.* solido
revellere dumo Annosam pinum magno molimi-
ne tentat: Quod quis non potuit, praefractam
misit in hostem. *Cels. 5. 26. n. 35.* Surrentum,
si fieri potest, oportet vel manu, vel ferramento
aducere: si vel praefractus est, vel altius descen-
dit, quam ut ita fieri possit, medicamento evo-
candus est. *Caes. 2. B. C. 6.* Triremes aec gra-
viter inter se incitatae confluerunt, ut altera, praef-
fracto rostro, tota collaberet. — Hinc Part.
praeter. pass.

Præfractus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde *Comp. Præfractor* 1. et 2.; et translate ¶ 1. Refertur ad genus dicendi abruptum, durum, asperum. *Cic. Orat.* 13. 40. Nam quum concisus Socrati Thrasymachus minutis numeris videretur, — Thucydides autem præfractor, nec satia, ut ita dicam, rotundus; primus instituit dilatata verbis et mollioribus numeris explere sententias. ¶ 2. Item ad animum, et est durus, obstinatus, contumax, inflexibilis, obstinato, rigido, severo, inflessibile, *κατρηρόφων, ἀσέπμων, ἀσάδης*, videturque ductum ex *lis*, quæ nimis dura sunt, et franguntur potius, quam hæcantur. *Cic. fragm. apud Non.* p. 155. 14. *Merc.* Huic contrarius Aristo Chius, præfractus, ferreus: nihil bonum, nisi quod rectum et honestum est. *Val. Max.* 6. 5. *sub fin.* Sed alquanto Charonda Thurii præfractor atque abscissor justitia. *Id.* 3. 8. n. 3. *extern.* Socratis autem virilitatis robore palliatæ animus aliquanto præfractus perseverantiæ exemplum edidit. *h. e.* constantius.

PRÆFUGIO, fugis, fûgi, fugere, a. 3. ante fugio. *Tertull. Anim.* 33. *circa med.* Sed etsi anima præfugerit, etc.

PRÆFULCIO, cis, si, tum, cire, a. 4. Part. *Præfulsus* I. — Præfulcire est ante fulcire, præmunire, sustentare innanzi, puntellare, fortificare, *ἐπιδο. στερεω.*

I.) Proprie. *Prudent.* 5. *περι στεφ.* 335. Molliore præfulsum torum.

II.) Translate. *Cic.* 5. *Att.* 13. Per fortunas! quoniam Romæ manes, primum illud præfulci atque præmuni, quæso, ut simus annui. *Gell.* 7. 3. *a med.* Cato non nudam, neque solitariam, neque improptectam hanc epagogen facit, sed multis eam modis præfulcit, multisque aliis argumentis convelat. *Plaut. Pseud.* 3. 1. 5. Velut hæc mi evenit servitus, ubi ego omnibus parvis magnisque miseris præfulciat. *h. e.* undique cingor et comprimor, quasi fulcimentis quibusdam, quæ ut sustentare possint, arte hære et compingere debent. At Fleckelsen. pro miseris legit *inisteris per syncop. pro ministeris.* — *Id. Pers.* 1. 1. 14. Quasi lippo oculo meus me herus manum abstinere haud quit tamen, quin mihi inperet, quin me suis negotiis præfulciat. *h. e.* præficiat tamquam columnam et fulcimentum rei suæ familiaris

PRÆFULGEO, ges, si, gere, n. 2. Part. *Præfulgens* I. et II. — Præfulgere est valde fulgere, risplendere assai, *περιστάλλω.*

I.) Proprie. *Phædr.* 3. 18. *de pavone.* Nitor smaiagdi collo præfulget tuo. *Seneca Agam.* 728. gemino sole præfulget dies. *Virg.* 8. *En.* 552. equus, quem fulva leonis Pellis obit totum, præfulgens dentibus aureis. *Gell.* 5. 5. Equitatus Irenis, ephippiis, phaleris præfulgens. *Sil. It.* 4. 324. Advolat aurato præfulgens murice ductor Sidonius.

II.) Translate. *Cic.* 3. *Herenn.* 19. 32. Nec nimis illustres, nec vehementer obscuros locos haberi oportet, ne aut obcaecant tenebris imagines, aut splendore præfulgeant. *abbaglio. Vellej.* 1. 14. 1. Nam militarium (*rerum*) et causæ et auctores ex ipsarum præfulgent nomine. *Tac.* 3. *Ann.* 76. Sed præfulgebant Cassius atque Brutus eo ipso, quod effligies eorum non visabantur. et 13. *ibid.* 45. Poppæus Sabinus consulari et triumphali decore præfulgens. *Gell.* 12. 5. *circa med.* Præ ceteris omnibus enituit et præfulsit decori et honesti dignitas.

PRÆFULGIDUS, a, um, adject. valde fulgidus. *Juven.* 3. 330. *in Matth.* 18. cæli præfulgida nubes Circumjecta oculis vestibat lumine niontem.

PRÆFULGÜRO, as, are, 1. valde fulgurare, præfulgere. ¶ 1. Neutr. *Stat.* 7. *Theb.* 501. longe tua jussa cohortes Expectant, multoque latus præfulgurat ense. ¶ 2. Active. *Val. Flacc.* 3. 119. strictoque vias præfulgurat ense. *h. e.* fulgore vias implet, strictum ense vibrando. *Coripp.* 3. *Laud. Justin.* 222. Narses augustam cattu præfulgurat aulam.

PRÆFULGÜRUS, æ, f. 1. *F. FUTURA.*

PRÆFULTUS, a, um. *F. PRÆFULCIO.*

PRÆFUNDO, fundis, fudi, fûsum, fundere, a. 3. Part. *Præfusus* I. et II. 1. et 2. — Præfundere est antea fundere, *versare prima.*

I.) Proprie. *Cæli. Aurel.* 2. *Acut.* 18. n. 111. Frequenti mutatione aqua innovanda, præfusa scilicet anteriore.

II.) Translate. ¶ 1. Est aspergere, madefacere. *Cæli. Aurel.* 2. *Tard.* 7. *a med.* Noxius est usus pilei vino calido præfusi. ¶ 2. *Simplic.* inter auctor. rei agrar. *Goes.* p. 87. Subcisiva possessionibus vicinis Domitianus imperator præfudit. *h. e.* addidit, insuper assignavit, quasi superfudit. *Alcim. Ep.* 8. Votis præfusa supplicatio.

PRÆFURNIUM, ii, n. 2. *bocca del forno*, os furni, aut fornacis. *Cato R. R.* 38. Fornacem calcariam pedes latam decem facito. Si uno præfurnio coques, lacunam intus magnam facito, uti satis siet, ubi cinerem concipiat. Si duobus præfurniis coques, lacuna nihil opus erit. Quum cinere eruto opus erit, altero præfurnio eruito: in altero ignis erit, et *moz.* Ventus ad præfurnium caveto ne accedat. *Vitruv.* 5. 10. *de hypocausto balinei, quod fornacis genus est.* Suspensuræ caldiorum ita sunt faciendæ, ut primum sesquipedalibus tegulis solum sternatur inclinatum ad hypocaustum, uti pila quum mittatur, non possit intro resistere, sed rursus redeat ad præfurnium. *Id.* 7. 10. Fit fornacula habens in laconicum nares, et ejus præfurnium magna diligentia comprimitur, ne flamma extra dissipetur.

PRÆFÜRO, is, ere, n. 3. ante, aut valde furo. *Stat.* 2. *Theb.* 420. torvus præfurus, et 4. *ibid.* 822. justumque in gurgite Martem Præfurare.

PRÆFUSCUS, a, um, adject. valde fuscus. *Manil.* 4. 721. Æthiopes maculant orbem, terrasque figurant Præfusas. *Alii leg.* tetrisque figuris Præfusas etc.

PRÆFUSOR, örís, m. qui præfundit, *h. e.* aquam in balneis affundit. *Gloss. Cyrill.* *Παραχύτης*, mestrinus (sic), præfursor.

PRÆGÉLIDUS, a, um, adject. *assai freddo, κατάψυχρος*, valde gelidus, præfrigidus. *Liv.* 21. 54. *a med.* In locis Alpibus Apenninoque interjectis propinquitate etiam fluminum ac paludum prægelidis. *Colum.* 4. *R. R.* 8. 3. Prægelida frigora. *Id.* 3. *ibid.* 12. 1. loca. et 5. *ibid.* 6. 20. Prægelidus cæli status. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 16. 24. (57). hiems. *Sil. It.* 4. 226. Prægelidi rivi.

PRÆGÉNÉRATUS, a, um, particip. ab inusit. prægenero, ante generatus. *Prosper Aquit. Epitaph. hares. Nestor. et Pelag.* ab inuit. Nestoriana lues successi Pelagianæ, Quæ tamen est utero prægenerata meo.

PRÆGERMINO, as, are, a. 1. ante germino. *V. Plinii loc. cit.* in PRÆFLOREO.

PRÆGËRO, gëris, gëssi, gëstum, gërere, a. 3. Part. *Prægestus* in fin. — Prægerere est ante gerere, præferre. *Apul.* 4. *Met. prope fin.* Alius sub oculis dominæ speculum prægerit. — Hinc a Part. præter. pass. *Prægestus.*

Prægesta, örum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more, sunt ante acta, ante facta. *Cæli. Aurel.* 1. *Tard.* 5. n. 150. extr. Oblivione prægestorum affici.

PRÆGESTIO, is, ire, a. 4. Part. *Prægestiens.* — Prægestire est ante et valde gestire, magnopere cupere, desiderar molto. *Cic. Cæli.* 28. 67. Prægestit animus jam videre primum lautos juvenes, etc. *Horat.* 2. *Od.* 5. 7. juvenæ nunc in udo Ludere cum vitulis salicito Prægestientis. *Catull.* 64. 145. Quis (sermonibus) dum aliquid cupiens animus prægestit apisci, Nil metuunt jurare, nihil promittere parcut.

PRÆGESTUS, a, um. *F. PRÆGERO.*

PRÆGIGNO, is, ere, a. 3. progignere, producere. *Plaut. Pseud.* 1. 5. 77. Quia nolebam ex me morem prægigni malum. *Alii et ipse Fleckelsen. leg.* progigni.

PRÆGLÓRÍOSUS, a, um, adject. valde gloriosus. Legitur tantum Sup. *Prægloriosissimus* in *Inscript.* sub Imp. Arcad. et Honor. apud

Gruter. 391. 5., quæ est apud *Orell.* 1182. CL. CLAYDIANO INTER CETERAS VIGENTES ARTES PRÆGLORIOSISSIMO POSTARUM etc.

PRÆGNANS, antis, particip. per syncop. pro prægenans, a præ et geno gigno. — Etiam prægnas, atis, dictum est. *Plaut. Truc.* 1. 2. 95. Quæ nunquam fuit prægnas, qui parere potuit? Adde *eumd.* *ibid.* 4. 3. 37. Sic *Macrob.* 3. *Satur.* 11. *in fin.* Cereri faciunt sue prægnate. Etiam apud *Cicer.* ita quidam leg. ex *MSS.* 1. *Att.* 10. *a med.* Quod soror prægnas est. *M. Aurel.* apud *Fronton.* 4. *ad Cæs.* (edente iterum *A. Maio*) ep. 6. Quum mænas bene prægnatis (*h. e.* prægnates) alios vorantis (pro vorantes) viderem. — Prægnans est in utero ferens, gravida, inciens, *ἐγκυος ἐγκύμων* (It. gravida, incinta, pregna; Fr. enceinte, pleine; Hisp. preñada, encinta; Germ. schwanger, trachtig; Angl. with child, big with jounq, pregnant).

I.) Proprie. Prægnantem a gravida et inciente ita distinguit *Paul. Diac.* p. 97. 15. *Müll.* Gravida est quæ jam gravatur conceptu: prægnans velut occupata in genereando (alii leg. *genando*), quod conceperit: inciens propinqua partui, quod incitatus sit fetus ejus. Egeriæ nymphæ (eod. teste p. 77. 16. *Müll.*) sacrificabant prægnantes, quod eam putabant facile conceptam alvum egerere. — a) De mulieribus. *Ter. Hecyr.* 4. 4. 18. Nam abducta a vobis prægnans fuerat filia, neque fuisse prægnantem unquam ante hunc scivi diem. *Cic.* 1. *Orat.* 40. 183. Quum paterfamilias uxorem prægnantem in provincia reliquisset. *Juvenal.* 6. 404. Facere aliquam prægnantem. — b) De bestiis. *Horat.* 3. *Od.* 27. 2. prægnans canis. *Varro* 2. *R. R.* 4. 7. sus. et *ibid.* 2. 14. ovis. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 63. 83. (161). Vicisse Olympia equam prægnantem, invenimus. et *ibid.* (182). Prægnantes quadrupes. et 29. *ibid.* 4. 27. (89). Si mus araneus prægnans momordit.

II.) Translate. ¶ 1. Speciatim. — a) De arboribus. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 14. 32. (58). *de arbore turis.* Prior atque naturalis vindemia incidentibus qua maxime videatur esse prægnans, tenuissimusque tendi cortex. *Id.* 17. *ibid.* 14. 24. (105). Surculi prægnantes. et *ibid.* 21. 35. (155). Prægnantes oculi arborum. — b) De lapidibus. *Id.* 10. *ibid.* 3. 4. (12). *de aetite.* Est autem lapis iste prægnans, intus alio, quum quatiat, velut in utero, sonante. *Id.* 37. *ibid.* 10. 66. (180). Pænitidies gemmæ prægnantes fieri et parere dicuntur. — c) Et de aliis rebus. *Id.* 31. *ibid.* 10. 46. (112). Spumam nitri antiqui negabant fieri, nisi quum ros cecidisset. prægnantibus nitriatris, sed nondum parientibus. *Scribon. Compos.* 61. Solent gingivæ quorundam fluere infestari: quas prægnantes vocant. Idem ait *Marcell. Empir.* c. 10. p. 100. retro ed. *Ald.* ¶ 2. Est etiam universim plenus, gravidus, piens, gravidus. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 15. 80. (130). Prægnans succo herba. *Id.* 32. *ibid.* 6. 21. (59). Ostrea multo lacte prægnantia. *Id.* 11. *ibid.* 37. 62. (164). Prægnans veneno vipera. — Item turgens, tumidus, instar uteri prægnantis. *Colum.* 10. *R. R.* 379. gelidas per graminis umbras Intortus cucumis, prægnansque cucurbita serpit. *Plaut. Asin.* 2. 2. 10. Etiam de tergo ducentas plagas prægnantes dabo. *Juvenal.* 2. 55. tenui prægnantem stamine fusum Torquere.

PRÆGNATIO, ónis, f. 3. graviditas, gravidanza, *κύνσις.*

I.) Proprie. — a) De mulieribus. *Seren. Sammon.* 33. 622. Atque ubi jam certum spondat prægnatio fetum etc. *Apul.* 1. *Met.* Eadem anatoris sui uxorem, quod in eum dicacule probrum dixerat, jam in sarcinam prægnationis obsepto utero, et repigrato fetu, perpetua prægnatione damnavit. — b) De bestiis. *Varro* 2. *R. R.* 1. 18. Appello feturam a conceptu ad partum: hi enim prægnationis primi et extremi fines.

II.) Translate. ¶ 1. De arboribus. *Varro* 1. *R. R.* 44. 4. Prægnantia quum sunt, matura pariunt poma, aut spicam. In eodem loco eodem anno nihil renascitur, quod prægnationis diem idem bis habere non potest. ¶ 2. Par meta-

phoram. Deum ipsum ita alloquitur *Apul. Trismeg. ad fin.* Cognovimus te, lumen maximum; intelleximus te, o vitæ vera vita, o naturarum omnium fecunda prægatio. h. e. qui prægantes facis.

PRAEGNATUS, a, um, adject. antea natus. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tyr. p. 79.*

PRAEGNATUS, us, m. 4. prægatio. *Tertull. advers. Jud. 9. ante med.* Juvenculæ prægatus et partus. Adde *eumd. 3. advers. Marcion. 8.*

PRAEGNAVITER, adverb. valde gnæviter, sedulo. *Plaut. Pers. 4. 4. 39.* Age, indica prægnaviter. *Alii leg. prognæviter*, eod. sensu: alii cum *Non. p. 150. 7. Merc. prognæviter*, h. e. valde gnære, scite, perite, aperte. Sic *Ennius* apud *Non. ibid.* Ut pro Romano populo prognæviter armis Certando, prudens animam de corpore mitto. h. e. strenue, constanter, fortiter, ut ipse *Non.* exponit.

PRAEGNAX, æcis, adject. omni. gen. qui multum et sæpe prægans est. *Fulgent. 2. Mythol. 3.* Junonem deam etiam partus volunt, quod divitiæ semper prægnes sint, et nonnumquam abortiant. *Recentiores tamen recte putant legendum prægantes.*

PRAEGRACILIS, e, adject. molto gracile, *χίτρυγος*, valde gracilis, pergracilis. *Tac. 4. Ann. 57.* Erat illi prægacilis et incurva proceritas.

PRAEGRADO, as, are, a. 1. *precedere*, prægredior, precedo, antevenio. *Pacuvius* apud *Non. p. 65. 3. Merc.* Extremum intra camptorem ipsum *πρόδρομος*; eum prægadat. Ita legit *Bothe. V. CAMPTER.*

PRAEGRANDIS, e, adject. valde grandis, pergrandis, assai grande, *ὑπερμέγας*.

I.) Proprie. *Pacuvius* apud *Festum p. 355. 24. Mill.* Feroci ingenio torvus, prægandi gradu. *Plin. 13. Hist. nat. 25. 49. (138).* Prægandes arbores. *Id. 4. ibid. 13. 27. (95).* aures. *Id. 8. ibid. 33. 34. (121).* (et *Sueton. Tib. 68.*) oculi. *Id. ibid. 45. 70. (176).* boves. *Id. 3. ibid. 16. 20. (119).* *Claudius Cæsar* prægandi illa domo verius quam nave intravit *Hadriam. Id. 11. ibid. 37. 74. (191).* Prægande fel. *Id. 8. ibid. 15. 16. (40).* labrum superius. *Sueton. Tib. 60.* Prægandis locusta.

II.) Translate. *Pers. 1. 124.* prægandis senex. h. e. *Aristophanes.*

PRAEGRĀVĀTUS, a, um, *V. PRAEGRĀVO.*

PRAEGRĀVĪDUS, a, um, adject. valde gravidus, seu gravis. *Stat. 6. Theb. 700.* Mollis prægavidæ castigat pulvere lapsus. h. e. disci ponderosi.

PRAEGRĀVIS, e, adject. valde gravis, pergravis, assai grave, pesante, *πρῆβαρας*.

I.) Proprie. *Ovid. Heroid. 9. 98.* Prægave compressa fauce pendit onus. *Plin. 8. Hist. nat. 21. 32. (77).* Fera catoblepas caput prægave ægre ferens: id dejectum semper in terram. *Martial. 4. 18.* hibernæ prægavis unda gelu. *Plin. 10. Hist. nat. 33. 51. (103).* de perdice. Si anceps ad nidum cœpit accedere, adprocurrit pedes ejus feta, prægavem aut delumbem sese simulans. h. e. tardam et volatui inhabilem. — Similiter *Tac. 2. Hist. 21.* Aperti incautique muros subiere, -cibo vinoque prægaves.

II.) Translate. — a) De abstractis. *Plin. 7. Hist. nat. 8. 6. (45).* Prægave servitium. h. e. valde molestum, onerosum. *Varro* apud *Non. p. 440. 14. Merc.* Ubi prægaves pascentur pavonum greges. h. e. magni sumptus. *Alii leg. graves.* — b) De hominibus. *Tac. 11. Ann. 19.* Sin prospere egisset, formidolosum paci virum insigneni, et ignavo Principi prægavem. et 14. *ibid. 3.* Postremo -prægavem (*Agrippinam*) ratus (*Nero*), interficere constituit.

PRAEGRĀVO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Prægavans, Prægavatus* et *Prægavaturus* I. — Prægavare est idem ac valde gravem esse, pondere premere, opprimere, obruere, aggravare molto, essere assai gravoso, premere, opprimere, *ἐπιβιβάζω*.

I.) Proprie. *Liv. 7. 23. sub fin.* Onerati telis

Galli, quibus aut corpora transfusa, aut prægavata inhærentibus gerebant scuta. *Colum. 6. R. R. 7. 4.* Prægavato capite si sæpius lacrimæ profluent, etc. *Grat. Cynege. 119.* Aut contra, ut tenero destrietas cortice virgas Prægavat ingenti pernix *Lucania* cultro! h. e. onerat hastile grandi spiculo tenui virgæ præfixo. *Horat. 2. Sat. 2. 77.* corpus onustum Hesternis viliis animum quoque prægavat una. *Colum. 7. R. R. 6. 2.* Caper optimus habetur plena et brevi cervice, fæccidis et prægavantibus auribus etc. h. e. deorsum pendentibus quasi graves sint. *Liv. 35. 42. extr.* Si summa petantur, et dantem et accipientem prægavatura. *Id. 5. 34.* Exonerare prægavante turba regnum cupiens. *Cæli. Aurel. 2. Tard. 13. n. 163.* Cicatricis novitas -si carnis pondere fuerit prægavata, etc. *Cf. Ammian. 18. 1.* Diligenter observans, ne quem tributorum sarcina prægavaret.

II.) Translate. ¶ 1. Est præponderare, *preponderare, pesar più, ὑπερκαταπιζύσσει. Plin. 17. Hist. nat. 22. 35. (184).* de putatione vitium. Dividi putatione pollices æquali examine, ne prægavet fructus parte aliqua. ¶ 2. Item supergrediendo opprimere. *Horat. 2. Ep. 1. 13.* Urit enim fulgore suo, qui prægavat artes infra se positas. h. e. longe multo superat, et gravis est inferioribus. ¶ 3. Per metaphoram est prævalere, avere il sopravvento. *Seneca 1. Clem. 24.* Cito apparebit, pars civitatis deterior quanto prægavet. *Sueton. Cæs. 76.* Prægavant tamen cetera facta dictaque ejus, ut et abusus dominatione, et jure cæsus existimetur. Adde *Val. Max. 3. 7. n. 6. extern.*

PRAEGRĒDIOR, grēdiens, gressus sum, grēdi, dep. 3. Part. *Prægrediens* et *Præggressus* I. — Prægredi est ante gradi, præcedere, præire, *precedere, andare innanzi, προαγω, προπορεύομαι.*

I.) Proprie. — a) Cum Dativo. *Varro 2. R. R. 7. 6.* Equi boni futuri signa sunt, si, quum lumen trajiciendum est, gregi in primis prægreditur, ac non respectat alios. — b) Cum Accusativo. *Sueton. Tib. 7. extr.* Prægredi aliquid pedibus toto itinere. *Liv. 28. 1.* non solum nuncios, sed etiam famam adventus sui. *Id. 21. 35.* Præggressus signa Hannibal. *Justin. 24. 3. 4.* Præggressa igitur virum, diem festum urbi in adventum ejus indicit. *Tac. 14. Ann. 23.* Illum fines suos prægredientem incursavere *Mardi.* — c) Absolute. *Cic. 13. Phil. 2. 4.* Latera tegentes alios, sequentes alios, alios prægredientes amicos. *Sall. Jug. 94.* Igitur prægrediens *Ligus* etc. *Liv. 35. 30.* Sequi suorum agmen aliquantum prægressum insistant. *Tac. 11. Ann. 37.* Raptim in hortos prægressus.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro prevenire, *giungere prima, prevenire. Stat. 5. Silv. 1. 105.* Quæque tuas laurus volucris, Germanice, cursu (al. curru) fama vehit prægressa diem. ¶ 2. Item pro superare. *Pseudo-Sall. in orat. 1. ad Cæs. 1.* Qui tantum alios prægressus es, uti prius defessi sint homines laudando facta tua, quam etc. di tanto hai avanzato gli altri, etc.

PRAEGRESSIO, ōnis, f. 3. *precedimento, πρόβασις*, actus prægrediendi, præcursorio. *Cic. Fat. 19. a med.* Ut nihil fieret sine prægressionis causæ.

PRAEGRESSUS, a, um, *V. PRAEGREDIOR.*

PRAEGRESSUS, us, m. 4. prægressio. *Ammian. 21. 5. extr.* Expertus, quid in rebus tumultuosis anteversio valeat et prægressus. Adde *Cic. 1. Off. 4. 11.*, ubi alii leg. progressus. Ceterum vocem prægressus exhibent etiam *Not. Tyr. p. 44.*

PRAEGÜBERNANS, antis, particip. ab inusit. *præguberno*, præeundo gubernans. *Sidon. 5. Ep. 13.* Musculis similis, inter saxosa, vel brevica balænarum corpulentiam prægubernantibus.

PRAEGÜSTANS, antis, particip. *V. PRAEGÜSTO* I. in fin.

PRAEGÜSTĀTIVUS, a, um, adject. qui antea gustari solet. *Fulgent. de prisc. serm. 40. p. 565. 9. Merc.* Edulium ab edendo dicitur prægustativa comestio.

PRAEGÜSTĀTOR, ōris, m. 3. qui prægustat, *πρῆγυστής, προτέτης* (I. assaggiatore, coppie-

re; Fr. *dégustateur, échanton*; Hisp. *el hombre quien gusta, copero, escanciano*; Germ. *der Forkoster, d. Mundschenk*; Angl. *a taster, fore-taster, a carrier, a cupbearer*).

I.) Proprie. Servos habere prægustatores, qui cibum potumque epulantibus dominis inferrent, et gustu explorarent, ut ait *Tac. 12. Ann. 66. et 13. ibid. 16.*, Persæ primum ac Græci instituerunt, tum ad judicandum, an apti essent recteque conditi, tum præsertim ad veneni suspicionem tollendam, uti a *Xenoph. Cyrop. 1. 1. c. 3. et Athenæo Dipnos. l. 4. c. 21.* proditum est. E Romanis primus fortasse *M. Antonius* prægustatore usus est apud *Cleopatram*, a qua sibi injuria venenum iniebat, ut narrat *Plin. 21. Hist. nat. 3. 9. (13)*. Mox eundem ipse adscivit *Augustus*, ac deinde reliqui Cæsares habuerunt: quin etiam non uno il aut altero prægustatore contenti, horum collegium in domo *Augusta* instituerunt, in qua et procurator et decuriones prægustatorum tuere. *V. LIBATOR. Sueton. Claud. 44.* Veneno occisum quidam tradunt per *Halotum* spadonem prægustatorem. Adde *Tac. 12. Ann. 66. Inscript.* apud *Gruter. 602. 4.* PRAEGVSTATOR DIVI AVGVSTI. Adde *ibid. 582. 1.* Alia apud *Don. cl. 9. n. 24.* CHRYSAORI AVG. L. PRAEGVSTATORI BENE MERENTI COLLEGIUM PRAEGVSTATORVM FEGIT. Alia apud *Gruter. 584. 13. ff. CLAVDIVS AVG. LIB. ZOSIMVS PROCVRATOR PRAEGVSTATORVM.* Alia apud *Murat. 907. 3. c. IULIVS AVG. L. PRIMITIVS DECVRIO PRAEGVSTATORVM.* — Ex plurimis Inscriptionibus jam innotuerant prægustatores Augustorum, at nunc id muneris datum fuisse trichliniarche, cognoscimus ex alia nuper reperta, edita vero in *Bullett. dell' Institut. archeol. anno 1840. p. 95.* ff. CLAVDIVS AVG. LIB. BYCOLAS PRAEGVSTATOR TRICLINIARCH. — Etiam privati homines prægustatorem habuisse videntur. *Inscript. apud Gruter. 626. 2. m. VI-BIO M. LIB. CATINIO VIBIONINO M. VIBIVS HILARVS PRAEGVSTATOR.*

II.) Translate. *Cic. Do. n. 10. 25.* Heluoni spurcissimo, prægustatori libidinum tuarum, homini egentissimo et facinorosissimo *Sex. Clodio*, etc. *Lactant. Mort. persecut. 38.* Hunc jam induerant morem (*Maximinus Daza*), ut neino uxorem sine permisso ejus duceret, ut ipse in omnibus nuptiis prægustator esset. *V. PROPINO.*

PRAEGÜSTĀTUS, a, um, *V. voc. seq.*

PRAEGÜSTO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Prægustans* et *Prægustatus* I. — Prægustare est ante gustare, prælibare, gustu explorare, *gustare innanzi, assaggiare, προγύσσει.*

I.) Proprie. — a) Generatim. *Phædr. 4. 23.* Ubi immolatur, exta prægusto deum. *Ovid. 1. Amor. 4. 33.* Si tibi forte dabit, quos prægustaverit ipse, Rejice libatos illius ore cibos. *Plin. 27. Hist. nat. 9. 55. (80).* Prægustare mel. — b) Speciatim *Justin. 12. 14. 9.* *Philippus* et *Jollas* prægustare ac temperare potum regis soliti. *far la credenza.* Adde *Juvenal. 6. 633.* Similiter *Justin. 12. 14. 9.* In aqua frigida venenum habuerunt, quam prægustatæ jam potioni supermiserunt. *Plin. 21. Hist. nat. 3. 9. (12).* Gratificationem ipsius regia e *Antonius* timens, nec nisi prægustatos cibos sumens. *V. PRAEGÜSTATOR* I. — Part. *Prægustans* est idem ac prægustator apud *Plin. 21. Hist. nat. 3. 9. (13)*. En ego sum, inquit, illa, *Marce Antoni*, quam tu nova prægustantium diligentia caves.

II.) Translate. ¶ 1. Est ante sumere. *Juvenal. 6. 659.* At nunc res agitur teui pulmone rubetæ: Sed tamen et ferro, si prægustaret *Attides Pontica* ter victi cantus medicamina regis. h. e. Antidotia *Mithridatis* ante sumeret, ut se a venenis tutum redderet. ¶ 2. Per metaphoram. *Cassiod. 6. Hist. Eccl. 1. ante med.* Apud quem (*Libarius*) *Julianus* quum verba philosophica prægustasset, cœpit etiam doctoris imitari religionem.

PRAEGÜPSO, as, are, a. 1. gypso ante obduco. *Cæli. Aurel. 3. Tard. 2. ad fin.* Sed erit primo os vasculi prægypsandum.

PRAEHĪBEO, es, ere, a. 2. dare, somministra-

re, verbum Plautinum, et *præ* et *habeo*, idem valens ac *præbeo*, quod ab eo contracte factum est. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 49. Cur ego vestem, aurum, atque ea, quibus est vobis usul, præhibeo? et 1. 3. 134. Præhibere alicui cibum. et *Merc.* 3. 1. in *fin.* alicui locum. et *Pers.* 4. 3. 41. alicui operam atque hospitium. et *Rud.* 1. 2. 5. Ut verba præhibes, me peritise prædicas. h. e. ut verba facis, ut loqueris. Adde *eumd.* *Merc.* 5. 4. 63. *Petron. Satyr.* 117. Mendacio fidem præhibere. *Alii tamen leg.* præbere.

PRAEINFUSUS, a, um, particip. ab inusit. *præ-infundo*, ante infusus. *Cæli. Aurel.* 2. *Acut.* 34. Mulsum, in quo præcocta, vel præinfusa fuerit ruta. *Id.* *ibid.* 37. n. 200. Utemur etiam præinfusis Thebaicis palmulis. Adde *eumd.* 4. *Turd.* 3. n. 47.

PRAEINNUŌ, is, ere, a. 3. ante innuo, præsignifico. *Varro* apud *Non.* p. 91. 4. *Merc.* Aut frigidus nimbus aqua icta caduciter ruentis præinnuerint aquatiles querquedulae natantes. *Alii leg.* pertinuerint, probante *Oehlero, M. Ter. Farron. Satur. Menipp.* p. 117. et cl. *J. Vahleno, Analect. Nonian.* p. 27. Pro nimbus aqua icta caduciter *Büchelerus, Mus. Rhen. XIV.* p. 438., recte leg. nimbus cito ac caduciter.

PRAEINSTO, as, are, n. 1. antea instare. *Boeth. Aristot. elench. sophist.* 2. p. 748. Quasquamque interrogationum præsenferit aliquis, præinstandum est.

PRAEINSTRŪO, is, ere, a. 3. antea instruere. *Boeth. Aristot. elench. sophist.* 2. p. 756. Quia autem præinstruitur quis ab ea propter sophisticas vicinitatem, etc.

PRAEINTELLIGO, is, ere, a. 3. ante intelligo. *Boeth. in Porphyrr. dialog.* 2. p. 44. Huc accedit, quod species prænoscentur, id est præintelliguntur, hoc est ante esse cognoscuntur, quam accidentia.

PRAEINTERRŌGO, as, are, a. 1. antea interrogare. *Boeth. Aristot. elench. sophist.* 2. p. 754. Sed oportet hoc præinterrogare.

PRAEJĀCĒO, es, ere, n. 2. Part. *Præjacens*. — Præjaceo est idem atque antea jaceo, aut positus sum, *giacere* o *essere situato innanzi, προκειμαι*. — a) Cum Dativo. *Plin.* 4. *Hist. nat.* 12. 24. (75). Vastum mare præjacens Asiae. — b) Cum Accusativo. *Tac.* 12. *Ann.* 36. Campus, qui castra præjacet. — c) Absolute. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 4. 5. (33). Oppida de cetero rara, præjacentibus stagnis. et 9. *ibid.* 29. 46. (86). *de polyptis.* Vescuntur conchyliorum carne, quorum conchas complexu crinium frangunt: itaque præjacentibus testis cubile eorum deprehenditur.

PRAEJĀCIO, jācis, jēci, jactum, jācere, a. 3. Part. *Præjactans* ab alia forma *præjicio* legitur apud *Festum* p. 249. 34. *Mill.* V. et **PRAEJICIO** loco suo. — Part. *Præjactus* II. — Præjacere est ante jacere, *προβαλλω*.

I.) Proprie. *Colum.* 8. *R. R.* 17. 10. Mox præjaciuntur in gryum moles.

II.) Translate. *Dictys Cret.* 2. *B. Troj.* 24. Multis in contumeliam Græcorum præjactis probris.

PRAEJACTO, as, āvi, are, a. 1. antea jactare. *Vet. Scholiast.* ad *Cic. Planc.* 24. (edente *A. Maio* in *Class. Auct. T.* 2. p. 70.). *Cassius* præjactaverat, hunc ædilem primo ante alios loco fieri debuisset.

PRAEJECTIVUS, a, um, adject. qui præjicitur, vel præponitur. *Scaurus de orthogr.* p. 2254. *Putsch.* O præjectiva est e litteræ, ut *oe*, et secundum antiquos eadem i. V littera omnibus vocalibus et præjectiva et subjecta consentit, ut etc. Adde *eumd. ibid.*, et V. **PRAEJICIO**.

PRAEJECTUS, a, um, V. voc. seq.

PRAEJICIO, jicis, jeci, jectum, jicere, a. 3. Part. *Præjectus*. — Præjicare est præponere apud *Scaurum de orthogr.* p. 2254. *Putsch.* F præjecta conspirat cum *i, n, r, et paulo ante*. Et consonantibus b præjicitur litteris *d, l, n, r*; alii nulli. Adde *eumd. ibid.* sæpe. V. et **PRAEJICIO** sub init.

PRAEJŪDEX, icis, m. 3. qui ante judicat. *Gloss. Philox.* Præjudex, *προδικαστής*.

PRAEJŪDICATIO, ōnis, f. 3. præjudicium. *Quintil.* 4. 2. 25. Si jam præjudicatione senatus damnatus esset Milo. *Plerique alii leg.* præjudicio.

PRAEJŪDICĀTUM, i, n. 2. et **PRAEJŪDICĀTUS**, a, um, V. **PRAEJUDICO** in *fin.*

PRAEJŪDICĪĀLIS, e, adject. ad præjudicium pertinens. ¶ 1. Generatim. *Impp. Valentinian., Theodos. et Arcad. Cod. Theod.* 11. 30. 50. et *Impp. Honor. et Theodos. ibid.* 65. Præjudiciali multam subire. h. e. quæ judicio ante habito, vel legibus antea lais irrogata est. Adde *Symmach.* 10. *Ep.* 51. (al. 58.). ¶ 2. Speciatim de actionibus præjudicialibus, et formulis. V. **PRAEJUDICIUM** II. 3.

PRAEJŪDICĪĀLITER, adverb. cum præjudicio, vel damno. *Cassiod. de anim.* 9. Sunt etiam singularia in medio constituta, ne in unam partem præjudicialiter vergentia alteram competenti decore nudarent, nasus, os, guttur, pectus, umbilicus et genitalium virga descendens.

PRAEJŪDICĪŪM, ii, n. 2. judicium ante factum, sententia ante lata de eadem re, aut simili, sive pro, sive contra causam, de qua nunc agitur, *προδικασία, προκατάγωσις* (It. *giudizio o sentenza anticipata*; Fr. *jugement antérieur, décision préalable, premier arrêt*; Hisp. *juicio anterior, sentencia anterior, primero arresto*; Germ. *d. vorläufige Urtheil, Erkenntniß, Präjudic*; Angl. *a judgement or sentence which affords a precedent to be afterwards followed*).

I.) Proprie. *Quintil.* 5. 2. 1. Præjudiciorum vis omnis tribus in generibus versatur: rebus, quæ aliquando ex paribus causis sunt judicatæ, quæ exempla rectius dicuntur, ut de rescissis patrum testamentis, vel contra filios confirmatis: judiciis ad ipsam causam pertinentibus; unde etiam nomen ductum est; qualia in Oppianicum facta dicuntur, et a senatu adversus Milonem: aut quæ de eadem causa pronunciatum est, ut in reis deportatis, et assertione secunda, et partibus centumviralium, quæ in duas hastas divisæ sunt. *Cic. Divin. in Q. Cæcil.* 4. 12. De qua non præjudicium, sed plane judicium jam factum putatur. *Ubi Pseudo-Ascon.* Præjudicium dicitur res, quæ quom statuta fuerit, affert judicaturis exemplum, quod sequantur (*caso seguito*): judicium autem res, quæ causam litemque determinat. *Cic. Cluent.* 22. 59. Apud eosdem iudices reus est factus, quum iis duobus præjudiciis jam damnatus esset. *Quintil.* 5. 11. 13. Per quæ fere omnia Cicero præjudicia, quæ de Cluentio videbantur facta, subvertit. *Id.* 6. 5. 10. Cicero pro Milone non ante narravit, quam præjudiciis omnibus reum liberavit. *Curt.* 7. 1. Sine præjudicio dicimus causam, liberis corporibus animisque. *Plin.* 7. *Ep.* 6. Postulavit, ne cognitioni Cæsaris præjudicium fieret. h. e. ut integra omnia cognitioni Cæsaris reservarentur. — In boram partem. *Liv.* 35. 10. His obtinuit, ut præferretur candidato, quem Africanus frater deducebat, quem Cornelia gens, quem tantum præjudicium seautus.

II.) Translate. ¶ 1. Præjudicium dicitur quidquid antea gestum impulsui aut exempto est ad quippiam faciendum. *Cæs.* 2. *B. C.* 32. Pompejus nullo prælio pulsus, vestri facti præjudicium demotus Italia excessit. et *ibid. sub fin.* Hispaniarum deditionem, Africi belli præjudicia sequimini. *Cic. Mur.* 28. 60. Iniquam legem, iudices, et miseram conditionem instituit periculis hominum, si existimabit, iudicium accusatoris in reum pro aliquo præjudicio valere oportere. *Sueton. Cæs.* 23. Functus consulatu in provinciam abiit, et statim quæstor ejus in præjudicium aliquot criminibus aptreptus est. h. e. in spem et exemplum similis futuri de eo iudicii. *Plin.* 5. *Ep.* 1. Curianus orabat, ut sibi donarem partitionem meam, sequæ præjudicio juvarem. *Vopisc. Aureliam.* 16. Præjudiciis fultus. h. e. gravi magnorum virorum auctoritate. ¶ 2. Interdum ponitur pro re, quæ judicio mox ferendo obest,

præjudicio, damno. Seneca 4. *Benef.* 35. Promisi advocacionem: postea apparuit, per illam causam præjudicium in patrem meum quæri. *Gell.* 2. 2. Invitavit Taurus patrem præsidis, ut sederet: atque ille ait: aedeat hic potius, qui populi R. magistratus est. Absque præjudicio, inquit Taurus, tu interea sede, dum inspiciamus etc. *Imp. Gordian. Cod.* 7. 56. 2. Res inter alios judicatæ neque emolumentum afferre his, qui iudicio non interfuerunt, neque præjudicium solent irrogare. *Ulp. Dig.* 1. 6. 10. Neque enim alimentorum causa veritati facit præjudicium. *Sævola ibid.* 40. 3. 29. a med. Filium nihil præjudicii passum fuisse, si pater eum ignoravit. *Tryphonin. ibid.* 26. 2. 27. Sine ullo litis præjudicio. ¶ 3. Apud Jctos præjudicium dicitur quæstio controversa, de qua prius cognoscendum est, quam præcipua causa disceptetur, quia illa huic præjudicium facit. Hujusmodi sunt ea iudicia, quæ de statu personæ redduntur, in quibus quæritur, an filius quis sit, an pater, an servus, an libertus, an ingenuus, etc. *Ulp. Dig.* 40. 14. 6. Quoties de hoc contenditur, an quis libertus sit, sive operæ petantur, sive obsequium desideretur, etc. redditur præjudicium. Sed et quoties quis libertum se quidem confitetur, libertum autem C. Seji se negat, idem præjudicium datur. h. e. prius disceptatur et deciditur, an libertus sit: postea, an operas, aut obsequium debeat. *Papir. Just. ibid.* 42. 5. 30. Qui bona sua negant jure renisse, præjudicio experiri debere. *Ulp. ibid.* 25. 3. 5. a med. Nec tamen alimentorum decretum tollet liberto facultatem, quo minus præjudicio certare possit, si libertum se negat. *Id. ibid.* 22. 3. 13. Patronus in præjudicio possessor esse videtur. *Id. ibid.* 2. 4. 8. Si præjudicio pronuncietur esse libertus. — Hinc *præjudiciales actiones* apud Justinian. 4. *Instit. tit. 6. ante med.*, quibus scilicet hujusmodi præjudicia instituantur. Et *præjudiciales formulæ* apud *Cajum* 4. *Instit.* (edente iterum *Goeschenio*) § 44. Sicut in præjudicialibus formulis: qualis est, qua quæritur, aliquis libertus sit, vel quanta dos sit, et alie complures. ¶ 4. Pro sententia vel proposito ante tempus ab aliquo prolato, *decisione, risoluzione avanti il tempo*, affertur a nonnullis illud *Liv.* 3. 40. Ceterum neminem, majore cura occupatis animis, verum esse, præjudicium rei tantæ afferre. Sibi placere de eo etc. *At Madvig. (Emendat. Livian. p. 97. edit. alt.)* legendum putat: Ceterum (etenim, majore cura occupatis animis, verum esse, præjudicium tantæ rei haut fieri) sibi placere etc. ¶ 5. Est etiam sententia vel iudicium de futuro rerum eventu, *pronostico. Tac. Germ.* 10. *extr.* Est et alia observatio auspicioum, qua gravium bellorum eventus explorant. Ejus gentis, cum qua bellum est, captivum, quoquo modo interceptum, cum electo popularium suorum, patriis quemque armis, committunt: victoria hujus vel illius pro præjudicio accipitur. ¶ 6. Item sententia ante animo concepta, *prevenzione. Vulg. interp.* 1. *Tim.* 5. 21. Testor — ut hæc custodias sine præjudicio, nihil faciens in alteram partem declinando. ¶ 7. Item generatim est impedimentum, damnum, V. II. 2. *Theod. Priscian. lib.* 1. c. 10. p. 293. *retro ed. Ald.* Calligantes vero oculos hoc modo curamus, si vuleris aliquid non interfuerit præjudicium. et *ibid.* c. 18. p. 295. *retro.* Cautes admovendi eidem loco, si nullum obstiterit præjudicium, ut loca vitalia periclitentur. Adde *eumd. lib.* 2. *part.* 2. c. 18. *extr.*

PRAEJUDICO, as, āvi, ātum, are, a. 1. Part. *Præjudicatus* in *fin.* — Præjudicare est ante judicare, præjudicium facere, *giudicare anticipatamente, προδικάζω*.

I.) Proprie in re judiciali. *Cic.* 5. *Verr.* 65. 153. Miror, quomodo de qua homine præjudicium noluerit fieri per recuperatores, de huc ipsa non modo præjudicari, verum gravissime ac vehementissime judicari.

II.) Translate. ¶ 1. Extra rem judicialem. *Cic.* 3. *Legg.* 20. 47. Apud censores qui magistratu abierint, edant et exponant, quid in ma-

gistratu gesserint: deque iis censoribus præjudicent. scil. antequam causa ad legitimos iudices deferatur. *Brut. ad Cic. 1. ad Brut. 4.* Quod nondum senatus censuit, nec populus R. iussit, id arroganter non præjudico, nec reveco ad arbitrium meum. ¶ 2. Cum Dativo est obesse, *præjudicare*: eo modo, quo in voce præced. II. 2. dictum est. *Marcell. Dig. 42. 1. 63.* Res inter alios iudicata: aliis non præjudicant. *Ulp. ibid. 47. 10. 7.* Privato iudicio legi Cornelia præjudicari. — Hinc Part. præter. pass.

Præjudicatus, a, um, adjectivum quomodo usurpatur, unde Sup. *Præjudicatus*; et est de quo antea iudicatum est, ante iudicatus, *iudicatum innanzi*, *προκρινόμενος*. *Cic. Cluent. 17. 49.* Ita reum citatum esse illum, ut, re semel atque iterum præjudicata, condemnatus in iudicium venerit. *Id. 1. Nat. D. 5. 10.* Tantum opinio præjudicata poterat, ut etiam sine ratione valerit auctoritas. *la prevenzione*. et *Liv. 42. 61.* Præjudicatum eventum belli habetis: meliorem partem hostium fudistis. — *Vir præjudicatus* dicitur a *Sidon. post carm. 22.* Papinius Stadius, quod de ingenii ejus præstantia iam omnium consensu iudicatum sit. — Hinc

Præjudicatum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, ¶ 1. Est propositum vel consilium antea captum, *risoluzione*, *decisione presa prima*. *Liv. 26. 2.* Ne idipsum, quod consultationi reliquerant, pro præjudicato ferret. ¶ 2. Item opinio vel sententia antea animo concepta, *prevenzione*. *Cic. Cluent. 2. 6.* Postulo, ut ne quid hoc præjudicati afferatis.

PRÆJUNCTUS, a, um, particip. ab inusit. *præjungo*, ante junctus, præmissus. *M. Claud. Sacerdos 2. 1.* Aliqua consonans præjuncta.

PRÆJURATIO, ōnis, f. 3. juratio ante facta. Præjuraciones facere dicuntur hi, qui ante alios conceptis verbis jurant: post quos in eadem verba jurantes tantummodo dicunt, *idem in me*. Hæc *Paul. Diac. p. 224. 3. Müll.* Cujus rei exemplum babes apud *Liv. 2. 45. ad fin.*

PRÆJURO, as, are, a. 1. antea jurare. *Gloss. Lat. Gr. Præjuro, προκρινωμι.*

PRÆJUVO, jūvas, jūvi, jūvare, a. 1. *ajutare innanzi*, ante juvare. *Tac. 3. Hist. 65.* Et credebatur affectam ejus fidem præjuvisse, domo agrisque pignori acceptis.

PRÆLABOR, lāberis, lapsus sum, lābi, dep. 3. Part. *Prælabens* II.; *Prælapsus* I. — Prælabi est præfluere, ante labi, *scorrere innanzi, προρρεω*.

I.) Proprie. — a) Neutr. *Cic. in Arat. 2. Nat. D. 43. 111.* Pisces, quorum alter pautum prælabitur ante. *Tac. 2. Hist. 35.* Insula, in quam Germani nando prælabebantur. *Apul. Florid. n. 23.* Festinabant-vulpes cursu, corvus volata. Igitur ales bestiam prævenit, et secundo flatu, propassis utrisque pennis prælabitur et anticipat. *Lucan. 9. 355.* Quam juxta Lethes tacitus prælabitur amnis. — b) Cum Accusativo. *Virg. 3. G. 180.* Alpea rotis prælabi flumina Pise. *Lucan. 6. 76.* Quoquo modo Romæ prælapsus mœnia Tibris In mare descendit.

II.) Translate est præterlabi, præterfluere, *scorrere via*. *Petron. Satyr. 99.* Ira feras quidem mentes obsidet, eruditas prælabitur. *Colum. 11. R. 1. 29.* Prælabentis vero temporis fuga quam sit irreparabilis, quis dubitet?

PRÆLAMBO, is, ere, a. 3. Part. *Prælabens* I. — Prælabere est ante lambere, prægustare, prælibare, *leccare o assaggiare innanzi, προλεχω*.

I.) Proprie. *Horat. 2. Sat. 6. 108.* nec non verniliter ipsis fungitur officis, prælabens omine, quod affert. *V. Bentlej.* qui vult prælabans ex duob. MSS.

II.) Translate de fluvio lambente seu alluente ripas. *Prudent. Hamartig. 357.* Sed dum livenles liquor incorruptis arenas Prælabit, putrefacta inter contagia sordet. *Avien. Perieg. 94.* de Tibri. Romanosque lare lapsu prælabit aluvio.

PRÆLAPSEUS, a, um. *V. PRÆLABOR.*
PRÆLARGUS, a, um, adject. Sup. *Prælargis-*

simus. — Prælargus est valde largus. *Pers. 1. 14.* Grande aliquid quod pulmo animæ prælargus anbelet. *Juven. 3. 754.* Prælargæ dapes. *Eugen. Tolet. præf. ad Dracont.* Implorans vestri solii prælargissimam pietatem.

PRÆLASSATUS, a, um, particip. ab inusit. *prælasso*, ante lassatus. *Frontin. 2. Strateg. 5. extr.* Prælassatus facile superavit.

PRÆLATIO, ōnis, f. 3. *preferimento*, *prelazione*, *προκρινσις*, actus præferendi, seu anteponendi. *Pal. Max. 7. 8. n. 4.* Et non solum flagitiosum silentium, sed etiam prælatio contumeliosa videri posset. *Tertull. Apolog. 13.* Prælatio alterius sine contumelia alterius non potest procedere. Adde *eumd. advers. Valentinian. 22.*

PRÆLATIVUS, a, um, adject. qui prælationem significat. *Cassiod. de orat. 1. ante med.* Alii quatuor dicunt gradus esse comparationis: positivum, qui est ductus; comparativum, qui est tam doctus; prælativum, qui est doctior; superlativum, qui est doctissimus: dicentes, non posse illum dici comparativum, qui est doctior, quia non tam comparare, quam præferre videatur. Hæc *Cassiod.* Illis similia atque insuper alia plura huc spectantia habet *Pompejus Comment. art. Donat. 10.* — *Prælativæ conjunctiones*, ut *si, sin*, memorantur ab *Aspero p. 1734. Putsch.*

PRÆLATOR, ōris, m. 3. *preferitor*, *προκρινων*, qui præfert et anteponit. *Tertull. Pudic. 2.* Idem misericordiæ prælator, quam sacrificii.

PRÆLATUS, a, um, particip. ab inusit. *prælavo*, as, ante lavatus. *Theod. Priscian. 1. 27. ante med.* Caricarum pinguum combusturum cinis vino tepido prælavatus.

PRÆLAVO, is, ere, a. 3. ante lavo. *Apul. de Mag.* Ejus merito os, ut bono potui poculum, prælavatur.

PRÆLAUTUS, a, um, adject. *assai lauto*, *splendido*, valde lautus. *Sueton. Ner. 30.* Sordidos ac deparcos esse putabat, quibus ratio impensarum constaret: prælautos vereque magnificos, qui abuterentur ac perderent. *Id. Vitell. 2.* Prælautus alioqui, famosusque cœnarum magnificentia.

PRÆLAXATUS, a, um, particip. ab inusit. *prælaxo*, relaxatus. *Cæc. Avel. 2. Tard. 1. n. 27.* Motus beneficio prælaxatus ægrotans.

PRÆLECTIO, ōnis, f. 3. *lezione maestrale*, *εξηγησις*, lectio, qua magister præit discipulis, explanandi et docendi causa. *Quintil. usurpat de ea, qua legentibus singulis ipse præit: ut I. 2. 15.* At enim emendationi prælectionisque numerus [discipulorum] obstat etc. et 2. 5. 4. Et hercle prælectio, quæ in hoc adhibetur, ut facile atque distincte pueri scripta oculis sequantur: etiam illa, quæ vim cujusque verbi, si quod minus usitatum incidat, docet, multum infra rhetoris officium existimanda est. *V. integr. locum.*

PRÆLECTOR, ōris, m. 3. *lettore, maestro*, *προπαιδευτικος*, qui singulis discipulis præit legendo, docendi gratia. *V. vocem præced. Gell. 18. 5.* Et quid putatis, si magistrum prælectoremque habuisset alicujus æris, *quadrupes equus* dicturum fuisse, ac non *quadrupes equus*?

PRÆLECTUS, a, um, *V. PRÆLÉGO.*

PRÆLÉGATIO, ōnis, f. 3. actus prælegandi. *Ulp. Dig. 33. 4. 1. et 2.* ubi tamen plerique alii leg. relegatio.

PRÆLÉGATUS, a, um, *V. voc. seq.*

PRÆLÉGO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Prælegatus*. — Prælegare, est it. *lasciare anticipatamente*, o *in specialità in testamento*, ante alicui legare, h. e. testamento relinquere, per præceptionem legare. *V. PRÆCEPTIO 1. Plin. 33. Hist. nat. 2. 11. (38).* Eam coronam testamento ei prælegavit. *Scaevol. Dig. 33. 8. 26.* Peculia filii prælegavit. *Papinian. ibid. 31. 1. 69. ante med.* Fideicommissum non magis petetur, quam si alteri fundum prælegasset. *Id. ibid. 31. 79. ante med.* Arbitri non patietur, cum partes coheredibus prælegatas restituere. Adde *Inscript. apud Gruter. 551. 3. et apud Orell. 3461. et*

Scaevol. Dig. 32. 1. 31. — *Obligatio prælegata*, h. e. imposita. *Pompon. Dig. 34. 3. 8. ad fin.*

PRÆLÉGO, legis, legi, lectum, lēgere, a. 3. Part. *Prælectus* 2.; *Prælegendus* 1. — Prælegere ¶ 1. Est Ital. *leggere innanzi*, o *maestralmente, spiegare, insegnare, προαναγιωσκω*, ante legere, legendo præire, enarrandi et docendi causa. *V. PRÆLECTIO. Quintil. 1. 5. 11.* Auctores, quos prælegunt, criminantur. et *ibid. 8. 8.* Sed pueris, quæ maxime ingenium aiant, prælegenda. *Sueton. Gramm. 16.* Primus dicitur Virgilium et alios poetas novos prælegere cœpisse. ¶ 2. Item est ante seligere. *Apul. 7. Met. Gregatim* pecna comminantes: unde prælectum grandem hircum Marti victimam. Adde *Tertull. 3. advers. Marcion. 7. in carm. Inscript. apud Orell. 3425.* LICINIO P. P. GAL. LICINIANO PRÆLECTO COHORTIS VII. PRÆLECTO. RVN. lege prælectorum. *Cl. Notit. Prov. sub disposit. Comit. rei milit. per Ægyptum f. 204. b. Ita Quint. Prælectorum;* et f. 233. a. *Cohors I. Julia Prælectorum* ¶ 3. Item præterire, præternavigare, *trascorrere. Tac. 6. Ann. 1. Caesar.* transmisso freto, Campaniam prætegebat. *Rutil. 1. Itiner. 223.* Alsia prælegitur tellus, Pyrgique recedunt.

PRÆLIBATIO, ōnis, f. 3. actus prælibandi, delibatio.

I.) Proprie. *Paul. Diac. p. 235. 4. Müll.* Præmetium, quod prælibationis causa ante præmetitur. *Ambros. de Isaac et Anim. 3.* Sicut etiam ii qui se osculantur, non sunt labiorum prælibatione contenti, sed spiritum suum sibi invicem infundere videntur.

II.) Translate. *Tertull. Anim. 58.* Salvum debet esse iudicio divino negotium suum sine ulla prælibatione sententiæ.

PRÆLIBATUS, a, um, *V. PRÆLIBO.*

PRÆLIBER, ra, ruin, adject. omnino liber. *Prudent. Apotheos. 115. de natura superni ignis.* Puta, serena, micaea, liquido prælibera motu.

PRÆLIBO, as, atum, are, a. I. Part. *Prælibans* I.; *Prælibatus* I. et II. — Prælibare est ante libare, prægustare, delibare.

I.) Proprie. *Stat. 3. Silv. 4. 60.* Care puer, superis qui prælibare verendum Nectar, etc. *Capell. 1. p. 2.* Hymenæo prælibante disposita. *Alii leg. prælibanter. Ambros. de Dignit. Sacerd. 5.* His ita prælibatis.

II.) Translate. *Stat. 2. Achill. 87.* Tum vero intentus vultus, ac pectora Ulysses Prælibat visu. *h. e. scrutatur oculis, contemplatur, totumque pererrat luminibus tacitis, ut ait Virg. 4. Æn. 363. Trebell. Poll. XXX. Tyr. 13.* Multa de hoc in patris Imperio prælibata sunt. Sic *Boeth. in Porphy. Dial. 1. p. 6.* Hæc igitur, nisi prælibata generis specieque cognitione, sciri non possunt. *Id. in Topic. Cic. 5. p. 823.* Quum hæc ad scientiam rite prælibata pervenerint. — Singulare est illud *Venant. Fortun. 5. carm. 4. præfat.* Et si non aliqua compe, saltem comiter prælibare. *h. e. oratione præstringere.*

PRÆLICENTER, adverb. *assai licenziosamente*, valde licenter. *Gell. 16. 7.* Laberius in Mimis, quos scriptavit, oppido quam verba fuit prælicenter! Nam et mendicimonium dicit, et machimonium, etc. *Ammian. 16. 5.* Prælicenter disponens, quid in convivio Cæsaris impendi deberet. Adde *eumd. 17. 8.*

PRÆLIDO, *V. PERLUDO.*

PRÆLIGAMEN, inis, n. 3. Usurpari dicitur a *Marcello Empir. c. 8. et c. 31. p. 132. ed. Ald.* pro amuleto. *V. PRÆLIGO.*

PRÆLIGANĒUM Vinum apud *Caton. R. R. 23.* a prælegendo dictum videtur, quod ante justam vindemiam legantur et premantur uvæ, quæ etatem feræ non queunt. *V. Catonis verba loc. cit. in MISCELLUS.*

PRÆLIGATUS, a, um, *V. voc. seq.*

PRÆLIGO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Præligatus* in omnibus paragr. — Præligare est ante, vel circum ligare, *legare innanzi o intorno, arrodew*.

I.) Proprie. ¶ 1. Est in anteriori parte, vel circum ligare. *Liv. 22. 16.* Arida sarmenta præ-

ligantur cornibus boum. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 2. 10. (38). Cauda pecoris quam arctissime praeligata. *Id.* 17. *ibid.* 14. 24. (109). Vestigio fissurae falce in truncis facta, salice praeligant marginem ipsum. ¶ 2. Item est rem aliquam cum alia ligare. *Sueton. Cæs.* 79. Quum quidam statuæ ejus coronam candida fascia praeligatam imposuisset. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 22. 35. (180). Dejecta pars palmitis, aut praeligata fructum dat. *Id.* 30. *ibid.* 5. 12. (40). Linum quo praeligata infra caput vipera pependerit, donec exanimaretur.

II.) Translate. ¶ 1. Est nodo vel alia ratione conjungere, constringere, colligere. *Cic.* 2. *Invent.* 50. 149. Os obvolvunt folliculo et praeligatum. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 6. 17. (63). Vulnere nodo Herculis praeligare. *Id.* 25. *ibid.* 8. 53. (93). Dictamnium qui legere, in ferula, vel arundine condunt, praeligantque, ne potentia evanescat. ¶ 2. Item obvolvere, obtegere. *Petron. Satyr.* 102. *extr.* Præligemus vestibus capita, et nos in profundum mergamus. *h. e.* obvolvamus. *Spartian. Did. Jul.* 7. Præligatis oculis. ¶ 3. Per metaphoram. *Plaut. Bacch.* 1. 2. 28. O praeligatum pectus! *h. e.* insanum, demens: quasi veneficis et incantamentis, ceu quibusdam vinculis, ligatum et delixum.

PRAELINITUS, a, um. *V.* voc. seq.

PRAELINO, linis, litum et linum, linere, a. 3. Part. *Praelitus* et *Praelinitus* 1. — Praelinere est idem fere quod linere, vel in anteriore parte linere.

I.) Proprie. *Gell.* 13. 23. M. Cato, consularis et censorius, villas suas inexcultas et rudēs, ne tectorio quidem praelitis fuisse dicit. *Cæli. Aureli.* 2. *Tard.* 4. a med. Linteolum praelinitum oleo cocto vel sale. *Id.* 3. *ibid.* 8. n. 120. Vas fictile novum, praelitum.

II.) Translate. *Gell.* 7. 14. *extr.* Unumquodque genus quum caste pudiceque ornatur, sit illustrius; quum fucatur atque praelinitur, sit præstigiosius.

PRAELIOR. *V.* PRAELIOR.

PRAELIQUATUS, a, um, particip. ab inusit. *præliquo*, antea liquatus. *Cæli. Aureli.* 5. *Tard.* 10. *ante med.* Praeliquatus atque pravus liquor.

PRAELITUS, a, um. *V.* PRAELINO.

PRAELIUM. *V.* PRAELIUM.

PRAELŪCO, as, avi, atum, are, a. 1. antea locare, præponere, ætate. *Capell.* 5. p. 170. Si pro trocheo penultimo spondeum prælocaveris. *Augustin.* 7. *de Gen. ad litt.* 17. Sensus in sola facie prælocati sent. *Terentian. de syllab.* p. 2390. *Putsch.* Consonans si prælocatur una, quantum differat.

PRAELŪCTŪO, ōnis, f. 3. *prefazione*, *proemio*, *προοίμιον*, præfatio, proœmium.

I.) Proprie, vel abstracta significatione. *Seneca* 3. *Excerpt. controuv. præf. a med.* Silo Pompejus sedens et facundus et litteratus est; et haberetur disertus, si a prælocutione dimitteret: declamat tam male, ut videar belle optasse, quum dixi: numquam surgas. *V.* PRAEFATIO.

II.) Translate, vel concreto, uti ajunt, sensu. *Augustin.* 4. *Doctr. Chr.* 2. Expectationem legendum ista prælocutione cohibeo. *Frontin.* 3. *Strateg. præf. Nec (lectorem)* morabor ulla prælocutione.

PRAELŪCTŪS, a, um. *V.* PRAELOQUOR.

PRAELŪNGŪO, as, are, a. 1. allungare, valde longum facio, *ἀπομακρύνω*. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 2. 1. (3). *de insect.* Qua subtilitate natura penas adnevit! prælongavit pedum crura!

PRAELONGUS, a, um, adject. *assai lungo*, *περὶμήκης*, valde longus. *Lucret.* 3. 614. Prælonga cornua senis cervi. *Liv.* 22. 46. Prælongi gladii. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 33. 51. (121). Cauda prælonga in tenuitatem desinens. *Id.* 13. *ibid.* 4. 9. (46). Prælonga gracilitas. *Tac.* 2. *Ann.* 21. Prælongas hastas protendens. *Quintil.* 6. 3. 67. Homo prælongus. *spilungone*. et 10. 3. 32. Prælongi sermones.

PRAELŪQUŪM, ūi, n. 2. præfatio. *Ennod.* 2. *Ep.* 10. Domni Avieni dictionibus a me debentur ista præloquia. Adde *eumd.* 4. *ibid.* 4.

PRAELŪQUOR, quæris, cūtas sum, loqui, dep. 1. Part. *Prælocutus* 1. — Præloqui ¶ 1. Generatim est ante loqui, *parlare innanzi*, *προελίγω*. *Plaut. Rud.* 1. 4. 28. Occupas præloqui, que mi est oratio. *Plin.* 3. *Ep.* 4. Collegæ de communis officii necessitate prælocuti, excusare me tentarunt. ¶ 2. Speciatim est præfari, b. e. prælationem præmittere. *Plin.* 8. *Ep.* 21. Accidit, ut in advocationem subitam rogarer, quod mihi causam præloquendi dedit. Sum enim deprecatus, ne etc. *fare una prefazione*. et 4. *Ep.* 5. Libri amplitudo non sinit me longiore epistola præloqui.

PRAELŪTUS, a, um, particip. ab inusit. *prælovo*, antea lotus. *Cæli. Aureli.* 3. *Tard.* 4. n. 63. In qua (aqua) it cantabrum (*h. e.* furfures) prælotum.

PRAELŪBRICUS, a, um, adject. valde lubricus. *Ennod.* 2. *epigr.* 46. Spiritus exhausto volitat prælubricus auro.

PRAELŪCŪO, ces, xi, cere, n. 2. Part. *Præluens* 1. c. — Præluere est ante lucere, *splendere innanzi*, *προφαίνω*, *ὕπερλαμπω*.

I.) Proprie. — a) De hominibus, qui aliis lumen præferunt, *far lume*, *portare il lume innanzi*. Cum dativo. *Sueton. Aug.* 29. Quum per nocturnum iter lecticam ejus fulgur perstrinxisset, servumque præluentem exanimasset. *Stat.* 1. *Silv.* 2. 89. et sæpe natanti Præluui. — b) De ipso lumine. *Martial.* 12. 42. Præluere facies, velarunt flamma vultus. *Flor.* 2. 2. *ante med.* Duilius ubi a cena rediret, præluere funalia, præcinere sibi tibus jussit. *Phædr.* 4. 10. ne ignis noster præluceat facinori. *h. e.* facienti facinus facem præferat. — c) De aliis rebus, que lucent. *Seneca Troad.* 888. Tædis quid opus est? quidve solemnī face? Quid igne? thalamis Troja præluet novis. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 10. 52. (141). Pulmone marino si confricatur lignum, ardere videtur, adeo ut baculum ita præluceat.

II.) Translate. *Cic. Amic.* 7. 23. Quum plurimas commoditates amicitia contineat, tum illa nitrum præstat omnibus, quod bona spe præluere in posterum, nec debilitari animos, aut cadere patitur. *Alii leg.* spem bonam. — Cum Accus. *Auson. Edyll.* 4. 95. lumenque tuæ præluceo vitæ. — *Horat.* 1. *Ep.* 1. 83. Nullus in orbe sinus hujus præluet amonias.

PRAELŪCIDUS, a, um, adject. valde lucidus. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 6. 23. (88). Sardonychia Arabica excellunt candore circuli prælucido atque non gracili.

PRAELŪDĪUM, ūi, n. 2. *προοίμιον*. Translate et in malam partem, tributur *Cic.* 14. *Phil.* 3. 8. Præluidium illud et portentum L. Antonius. Sed alii *propudium* reponunt, alii *prodigium*, alii *produdium*, quidam *prohivium*. Re vera apud *Cic.* minime probanda est vox *præluidium*, quamvis eam exhibeant *Gloss. Lat. Gr.* Præluidium, *προοίμιον*.

PRAELŪDO, dis, si, sum, dere, n. 3. *Virg.*, *Ovid.*, *Seneca uterque*, etc. in meliorib. lib. MSS. et excisis *proludo* dixere eod. sensu: quod jam optimi critici admonuerunt. — Part. PRAELUDENS II. 2. — Præluere est ante ludere, quasi per ludum aliquid facere, quod postmodum serio faciendum sit; leve quiddam, ceu majoris rei initium præmittere, *prepararsi*, *provarsi a far qualche cosa*, *αναβάλλομαι*.

I.) Proprie. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 2. 7. (19). Theatrum quod a populo impleri, canente se, dum Pompejano præludit, etiam Neroni satis erat. *h. e.* dum parat se ad canendum in theatro Pompejano. *Gell.* 19. 11. Quum tragædiis quoque eodem tempore faciendis præluderet. *Tertull.* 3. *advers. Marcion.* 5. His præluserim, quasi de gradu primo adhuc, et quasi de longinquo. — Cum Accus. *Rutil.* 1. *Itiner.* 257. *de tauro*. Ut solet excussis pugnam præludere glæbis.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim, metaphorâ sumptâ a superiori paragr. *Flor.* 4. 2. Ac Mariana quidem rabies intra Urbem præluserat, quasi experiretur. — Cum Dat. *Sidon.* 4. *Ep.*

25. a med. Nunc ergo Jurensia si te remittunt jam monasteria, in quæ libenter solitus ascendere, jam celestibus supernisque præludis habitaculis. ¶ 2. Speciatim est se ad aliquid accingere, *armarsi. Capitolin. Maxim.* duob. 19. Præluens ad imperium.

PRAELUM. *V.* PRAELUM.

PRAELUMBO, as, are, a. 1. lumbos perfringo, delumbo. *Novius apud Non.* p. 156. 12. *Merc.* Cæpit unumquemque prælumbare fustibus.

PRAELŪMINATUS, a, um, particip. ab inusit. *prælumino*, ante illustratus, explicatus. *Tertull.* *Resurr. carn.* 33. Parabola a commentatore Euangelii præluminata.

PRAELŪSIO, ōnis, f. 3. *preludio*, *prova*, *saggio*, actus præluendi, prolusio. *Plin.* 6. *Ep.* 13. *extr.* Estima, quantum prælium, quanta pugna certamini maneat, cujus quasi prælusio atque præcursorio has contentiones excitavit. *Eumen. pro restaur. schol.* 2. Ibi prælusio, hic pugna committitur. *Alii leg.* apud *Plin.* prolusio. *Marcell. Empir.* 20. *ante med.* Quæ confusio frequenter gladiatoribus accidere in prælusionibus solet.

PRAELŪSTRIS, e, adject. *molto chiaro*, o *illustre*, *ὕπερλαμπρος*, valde lucidus, illustris. *Ovid.* 3. *Trist.* 4. 5. Vive tibi, quantumque potes, prælustria vita. Sævum prælustris fulmen ab arce venit.

PRAELŪTUS, a, um, adject. vel particip. ab inusit. *præluo*, antea lotus. *Sidon.* 4. *Ep.* 25. Præluata habitacula.

PRAEMACERO, as, are, a. 1. *προμαρτυρώω*, ante macero. *Scribon. Compos.* 193. Præmacerrantur mala cydonia.

PRAEMADĒO, es, ūi, ere, n. 2. valde madeo, ebrius sum. *Orient. Commonit.* 2. 228. Ante diem nimio præmaduisse mero.

PRAEMAGNUS, a, um, adject. valde magnus, *Boeth. de Definit.* p. 897. et p. 900. *T.* 64. ed. *Migne.* Præmagna merita.

PRAEMALĒDĪCO, cis, xi, cere, a. 3. ante maledico. *Tertull.* 5. *advers. Marcion.* 3. a med. Quomodo præmaledixisset eum creator, quem ignorat?

PRAEMALO, vis, anom. idem quod malo. *Apul.* 3. *Met.* Adjuro per istum capilli tui nodulum, me nullam aliam meæ Fotidi præmalle. *Alii plerique rectius leg.* mea Fotide malle. *V.* ALIUS.

PRAEMANDO, as, avi, atum, are, a. 1. prius mando, committo, jubeo. *Plaut. Truc.* 2. 4. 49. Præmandare et quærere Puerum aut puellam, qui supponantur mihi. *ordinare, procacciare.* — *Vatinius ad Cic.* 5. *Fam.* 9. *ad fin.* De quo tu mihi nihil mandasti: ego tamen terra marique ut (servus fugitivus) conquereretur, præmandavi. *ho mandato lettere compulsorie, di arresto.*

PRAEMANDO, is, ere, a. 3. prius mando, madduco. Translate. *Gell.* 4. 1. *circa med.* Sed si me tibi præmandare, quod ajunt, postulas, faciam sane id quoque. *h. e.* diligentius et minutius explicare, et quasi cibum mansum in os inserere, ut ait *Cic.* 2. *Orat.* 39. 162.

PRAEMATŪRE, adverb. Comp. *Præmaturus*. — Præmature de tempore usurpatur et est Ital. *prima del tempo, troppo presto*, *πρωιαίτατα*, *πρό καιρού*, valde mature, ante tempus, immature, intempestive. *Gell.* 10. 11. Quum significandum est coactus quid factum et festinatus, tum rectius *præmature* factum id dicitur, quam *mature*. *Plaut. Most.* 2. 2. 68. Me Acheruntem recipere Orcus noluit, quia præmature vita careo. *Papinian. Dig.* 45. 1. 118. Nec videri præmaturus agi, non finito stipulationis die.

PRAEMATŪRUS, a, um, adject. ¶ 1. Stricto sensu est qui ante alios maturescit, præcox, *maturu avanti il tempo solito, primaticcio*, *πρωίος*, *πρώρος*. *Colum.* 11. *R. R.* 3. 51. Qui præmaturum fructum cucumpris habere volet. ¶ 2. Latiori sensu, vel translate, ut aliis placet, est immaturus, legitimum tempus prævertens, intempestivus, præproperus, *immaturu, troppo presto, avanti il tempo*. *Plancus ad Cic.* 10.

Fam. 8. circa med. Quod praematura denuncia-
tio boni civis imparati quam periculosa esset,
ex casu collegae videbam. *Plin. 8. Hist. nat.*
45. 70. (180). Domitura boum in trimatu: post-
ea sera, ante praematura. *Id. 7. ibid.* 51. 52.
(171). Senilem juventam praematuram mortis esse
signum. *Tac. 1. Ann.* 30. et 2. *ibid.* 5. Praema-
tura hiems. et 4. *ibid.* 17. Mobiles adolescentium
animos praematuris honoribus ad superbiam ex-
tollere. et 14. *ibid.* 57. extr. Caput praematura
canitie deforme. et 3. *ibid.* 66. extr. Spretis quae
tarda cum securitate, praematura vel cum exitio
properant. — Neutr. absolute. *Plin. 9. Hist.*
nat. 48. 75. (198). Castrari agnos, nisi quinque-
mestres, praematurum existimatur.

PRAEMEDICATUS, a, um, particip. ab inusit.
praemedito, inedicamentis praemunitus. *Ovid.*
Heroid. 12. 15. Isset anhelatos non praemediti-
tus in ignes Immemor Aesonides. *Tertull. Jejun.*
12. *a med.* Antidoto praemeditatus.

PRAEMEDITATIO, ðnis, f. 3. *premeditazione*,
antivedimento, *προμελέτησις*, meditatio, provi-
sio. *Cic. 3. Tusc.* 14. 29. Praemeditatio tuturo-
rum malorum lenit eorum adventum. *Id. ibid.*
15. 31. Quare accipio eadem a Cyrenais hac
arma contra casus et eventus, quibus eorum ad-
venientes impetus diuturna praemeditatione fran-
gantur.

PRAEMEDITATORIUM, ñi, n. 2. locus ad praemeditandum. Translate. *Tertull. Jejun.* 6. Quom totum illud domicilium interioris hominis, escis stipatum, vinis inundatum, decoquendis jam stercorebus aestuans, praemeditatorium efficitur latrinarum. *V. MEDITATORIUM.*

PRAEMEDITATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PRAEMEDITOR, ðris, ðtus sum, ari, dep. 1. Part. *Praemeditans* et *Praemeditatus*. — Praemeditari est prius meditari, praecogitare, praemeditare, pensare prima, *προμελετάω*. — a) Cum Infinito. *Lucret.* 4. 823. Effugere illorumque errorem praemeditetur, qui etc. *At ibi cum Lachmann legendum est Effugere (vitium), errorem vitareque praemetuenter.* *Cic. 11. Phil.* 3. 7. Est sapientis, quidquid homini accidere possit, id, praemeditari, ferendum modice esse. — b) Cum Relativo. *Id. 6. Att.* 3. Formam mihi totius reipublicae velim mittas, quae mihi obviam veniat, ex qua me fingere possim, et praemeditari, quo animam accedam ad Urbem. — Absolute. *Tac. 14. Ann.* 15. Multa cura tentans citibaram et praemeditans. — Hinc Part. praeter.

Praemeditatus, a, um, passive usurpatur, et est praecogitatus, praemeditatus, pensato prima. *Cic. 3. Tusc.* 15. 32. Nam neque vetustate mihi mala, nec fieri praemeditata leviora; stultitiamque etiam esse meditationem futuri mali. *Quintil.* 4. 5. 2. Qui ad agendum nihil cogitati praemeditatiq; detulerit. *Id. 5. 13.* 3. Praemeditata pleraque domo adferre. — Active; pro eo qui prius meditatuse est, a *Fovcellino* affertur illud *Cic. 2. Off.* 13. 47. Id se in foro optime jam praemeditatum facere, quod etiam tum poterat domi cum laude meditari. *Sed Orellius et alii vocem praemeditatum recte omittunt bonorum Codd. auctoritate freti.*

PRAEMEMOR, ðris, adject. valde memor, bene memor. *Vet. Poet.* in *Anthol. Lat. ed. Burmann.* T. 2. p. 591. Volatu praememores famulo non repetunt patriam.

PRAEMENSUS, a, um, particip. ab inusit. *praemetior*, signific. passiva, misurato innanzi, ante mensus. *Tibull.* 3. 3. 9. praemensa defunctus tempora vitæ. *h. e.* enjus spatium Parcae, quae unicuique sua vivendi tempora praefiniunt, iam mensa sunt. Ita *Brouchus*. Alii leg. *permenso tempore.* *V. PERMETIOR.* Certioris auctoritatis est locus *Sicil. Flacc. de condit. agr.* p. 3. *Goes.* Praemensum quod universis suffectorum videbatur solum, territis fugatisque inde civibus, territorium dixerunt.

PRAEMERCOR, ðris, ðtus sum, ari, dep. 1. *comperare innanzi*, ante mercor, emptione praevenio. *Plaut. Epid.* 3. 3. 25. Nae istam tempore gnatio tuo sumus praemercati. *Cassius Hemina*

apud *Plin. 32. Hist. nat.* 2. 10. (20). Ni qui ad pollictum emerent (piscis), pretio minus parcerent, eaque praemercarentur. *incalzassero l'un l'altro nel comperare.*

PRAEMESSIUM vel

PRAEMESSUM *V. PRÆMIUM.*

PRAEMÉTATUS, a, um. *V. PRÆMETOR.*

PRAEMÉTATIUM, ñi, n. 2. quod praebitionis causa ante praemittitur, inquit *Paul. Diac. p.* 235. 4. *Müll.* (ubi alii leg. *praemessium*, aut *praemessum*), *h. e.* primitiae spicarum, quae praemetebantur Cereri offerendae. *Id. p.* 319. 1. Praemetium de spicis, quas primum messuissent, sacrificabant Cereri. Cf. *Festus p.* 318. 28. *Gloss. Philox.* Praemetium (alii Praemetivum), *ἡ πρό Σεριασίου Δημητρας Ψυσία.*

PRAEMÉTO, is, ere, a. 3. ante metere. *V. vocem praeced.*

PRAEMÉTOR, ðris, ðtus sum, ari, dep. 1. Part. *Praemetatus*. — Praemetari est ante metari. — a) Active. *Solin.* 40. Dinocratem Alexandri jussu Alexandriam praemetatum, supra exposuimus. — b) Passive. *Capell.* 8. p. 273. extr. Praemetata divum itinera.

PRAEMÉTENTER, adverb. ante metuendo, caute, provide. *Lucret.* 4. 823. errorem vitareque praemetuenter. Ita *Gronov.* et *Lachmann.* ex *MSS.*, alii aliter.

PRAEMÉTUO, ñis, ñi, ñere, 3. Part. *Praemetuens*. — Praemetuere est ante metuere, temere anticipatamente, *προταρβέω, προδείδω*. — a) Neutr. *Lucret.* 8. 1018. at mens sibi, conscia factis, Praemetuens adhibet stimulos, terretque flagellis. *Cæs. 7. B. G.* 49. Caesar praemetuens suis. — b) Cum Infinito. *Prudent.* 2. in *Symmach.* 681. Qui dum praemetuit cultus inolescere Christi. — c) Hinc Part. praes. cum Genitivo. *Phaedr.* 1. 16. Ovis praemetuens doli.

PRAEMIATOR, ðris, m. 3. nocturnus praedo, ut *Non.* interpretatur p. 150. 21. *Merc.*, est a *praemior*. *Nævius*, vel *Novius* *ibid.* Nam in scena vos nocturnos cepit praemiatores tollere.

PRAEMIATRIX, icis, f. 3. *premiatrice*, quae praemium seu mercedem dat. *Amnian.* 14. 11. Ultrix factorum impiorum, bonorumque praemiatrix Adrastia. Adde *Merobaud.* loc. cit. In CONSCIENTIA.

PRAEMICO, as, are, n. 1. Part. *Praemicans*. — Praemicare est valde micare, praefulgere. *Apul.* 5. *Met.* Lucernam completam oleo, claro lumine praemicantem. *Id. 10. init.* Galea nitore praemicans. *Prudent.* 1. *περί στέφ.* 84. inunera, Quae viam patere caeli praemicando ostenderent. Adde *Minuc. Fel. Octav.* 5.

PRAEMIGRO, as, are, n. 1. ante migro. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 28. 42. (103). Ruinis imminentibus masculi praemigrant.

PRAEMINEO *V. PRÆMINEO.*

PRAEMINISTER, tri, m. 2. ministro, qui ante ministrat, qui ministrando praecedit. *Macrob.* 3. *Saturn.* 8. Tusci camillum appellant Mercurium; quo vocabuli significant praeministrum deorum: unde Virgilius ait, Metabum camillum appellasse filiam, Dianae scilicet praeministrum. Romani quoque pueros et puellas nobiles et investes camillos et camillas appellant, flaminicarum et flaminum praeministros. Adde *Tertull. Orat.* 1.

PRAEMINISTRA, ae, f. 1. quae ministrando praecedit. *Apul. de Mag.* Lingua mendaciorum et amaritudinum praeministra. Adde *Macrob. loc. cit.* in voce praeced.

PRAEMINISTRO, as, are, 1. Part. *Praeministrans* I. et II. — Praeministrare est ante ministrare, ministrando praecedere.

1.) Proprie. — a) Neutr. — Cum Dativo. *Gell.* 10. 3. *sub fin.* Brutios magistratibus in provincias euntibus parere et praeministrare jussurunt. Adde *eumd.* 12. 3. *Apul.* 5. *Met.* *sub init.* Nos tuae familiae sedulo tibi praeministrabimus. — Sine Dativo. *Apul.* 2. *Met.* Sed assidue respiciens praeministrantem (*h. e.* mensae) Fotidem, inibi recreabar animi. Sic *Rutil. Lup. de fig. sent. et eloc.* 1. § 21. *Ruhnken.* Excipiet (domi) te defatigatum diligens atque amans

uror: ea sedulo ac blande praeministrando detrahet languorem. — b) Active. *Tertull. Baptism.* 11. Seriper is dicitur facere, cui praeministratur. Adde *eumd. Apolog.* 22. et 1. ad *Uxor.* 2.

II.) Translate pro supplicare, praebere. *Cael. Aurel.* 2. *Acut.* 34. *sub init.* Est autem cor praestans atque salutaris corpori particula, praeministrans omnibus sanguinem membris atque spiritum.

PRAEMINOR, ðris, ari, dep. 1. ante, aut valde inior, incitor. *Tertull.* 5. *advers. Marcion.* 19. *a med.* Perditorum se sapientiam sapientium praeminabatur. Adde *Apul.* 5. et 8. *Met.*

PRAEMIOR, ðris, ari, dep. 1. quæstum facere, lucrari, guadagnare: *V. PRÆMIUM.* *Sueton.* TII. 7. Suspecta et rapacitas, quod constabat, in cognitionibus patriis nundinari praemiarique solitum. *V. PRÆMIATOR.* — C. *Furlanetto* in *I.² Append.* addit etiam Part. *Praemiatum* ex *Novio* apud *Festum p.* 364. 1. *Müll.* Sequimini, praemiat: sequere, temeti timor. *At Codices exhibent* praeminate: unde *Dacer.* *probabiliter*, ut ait *Mullerus ad h. l.*, i praes, mi nate.

PRAEMIÓSUS, a, um, adject. pecuniosus. *Festus p.* 242. 27. *Müll.* (quocum cf. *Paul. Diac.* p. 243. 5.). Praemiosam, pecuniosam, dixit Gato in oratione, quam scripsit . . . impudentiam praemiosam. *Accius* (si *Perotto* est fides). Divitem ac praemiosam anum.

PRAEMISSIO, ðnis, f. 3. ¶ 1. Est ante mittendi vel collocandi actus. *Cael. Aurel.* 1. *Acut.* 3. ante med. de phreniticois. Aliquando etiam manuum ante oculos praemissio, quasi aliquid apprehendere, vel detrabere volentium, quod aut inhaesisse oculis. aut ante volare egrotanti videatur. ¶ 2. Item id, quod praemittitur. *Pompej. Comm. Art. Donat.* 31. *a med.* Quamdiu voluerit orator praemittere partes, potest fieri, ut admittatur ista lex, dummodo tota illa praemissio line claudatur.

PRAEMISSUS, a, um. *V. PRÆMITTO.*

PRAEMISTUS vel praemixtus, a, um, particip. ab inusit. *praemisceo*, prius mixtus. *Apic.* 4. 5. Perungis patinam, et folia malvarum subternis, et praemixta olera componis. *Cael. Aurel.* 4. *Tard.* 3. *a med.* Donec decoctio ad modum praemixti redeat lactis, qui fuerat, priusquam aqua misceretur.

PRAEMITIS, e. adject. valde mitis, inansuetus. *Juvenc.* 3. 633. quem terga sedentem Praemitis gestant asinae pullique sequentis. Adde *Venant. Fortun.* 3. *carm.* 12. 37.

PRAEMITTO, mittis, misi, missum, mittere, a. 3. Part. *Praemittens* I.; *Praemissus* I., II. 2. et in lin. — Praemittere est ante mittere, prius mittere, *προπροσάλλω, προπεμπω* (II. *mandare innanzi, premettere*; Fr. *envoyer devant ou auparavant, jare partir auparavant*; Hisp. *mandar antes, enviar antes*; Germ. *voran-, vorausschicken, senden, gehen lassen*; Angl. *to send or despatch before*).

1.) Proprie. — a) De hominibus. *Plaut. Amph.* 2. 1. 55. Dudum ante lucem a portu me praemisisti donum. *Id. Truc.* 2. 4. 58. Ut praemisit nuncium mihi, non multo post hic aderit. *Cæs. 1. B. C.* 39. Caesar legiones in Hispaniam praemiserat. *Sall. Jug.* 54. Legatum cum expeditis cohortibus praemiseraat ad flumen. *Cic. 1. Cat.* 9. 24. A quo jam sciam esse praemissos, qui tibi praestolarentur. *Cæs. 1. B. C.* 16. Cohortes praemissae a Bomilio ex oppido pontem interrumpbant. *Virg. 6. Aen.* 34. ni jam praemissus Achates Afforet, et 9. *ibid.* 367. Interea praemissi equites ex urbe Latina etc. *Cæs. 4. B. G.* 11. Petebant, uti ad eos equites, qui agmen antecessissent, praemitteret, eosque pugna prohiberet, *supple* nuncios. *Curt.* 6. 4. Speculatores subinde praemittens, qui etc. *Plaut. Cas.* 2. 8. 12. Hunc Acherantem praemittam prius. *manderò al mondo di là.* Imitatus videtur illud *Homeri Iliad.* l. 1. v. 3. Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν Ἥρωων. Et absolute *Seneca Apocoloc.* ad fin. Quos omnes, necubi imparatus esset, praemiseraat. — b) De rebus. *Cic. 10.*

Att. 8. extr. Antonius hodie venturus dicebatur: sed praemisit mihi odiosas litteras, hoc exemplo. *Cæs. 2. B. C. 19.* Cæsar cum equitibus progreditur, edictumque praemittit ad quam diem etc.

11.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro ante statuere, ante collocare. *Plin. 15. Hist. nat. 19. 21.* (80.) Ideoque licet capillibus praemittitur ad rationem venti, ut flatus volantes (culices) in ficus ferat. *At Sillig. leg. permittitur.* ¶ 2. Metaphorâ sumpti a superiori paragr. I. *Sueton. Cal. 58.* Alloquenti pueris cervicem gladio cæsim graviter percussit, praemissa voce: Hoc age. *Seneca Ep. 5. sub fin.* Non ad praesentia aptamur, sed cogitationes in longinqua praemitimus. — Hinc a Part. præter. pass.

Praemissa. ðum, n. plur. 2. absolute, substantivorum more. Plin. 12. Hist. nat. 1. 2. (5.) Gallias hanc primum habuisse causam superfundendi se Italia, quod Helico ex Helvetiis civis earum, fabriliter ob artem Romæ commoratus, sicum siccam, et uvam, oleique ac vini praemisit, remans secum tulisset. *h. e. primitias. ut Cæli Rhodig. interpretatur l. 6. c. 6;* vel olei ac vini selectam portionem, ut *Harduin.*; vel proteropum, ut *Sillig.*, quem vide.

PRAEMIUM, ii, n. 2. olim pecuniam significatione, deducunt a *praemiosus*, quam vocem *V.* Sic *Nærius* apud *Perott.* (si huic fides habenda est). Sine praemio sum: marsupium reliqui domi. Ceterum ¶ 1. *Praemium* est commodum et utilitas, quæ ex praeda et spoliis est: item ipsa praeda. Hinc *Favio 5. L. L. 178. Müll.* *praemium a praeda ducit;* unde *praemiari* et *praemiari* (si. *præda, quadagno; Fr. butin, proie, avantage, profit; Hisp. botin, presa, pilage. ventaja, provecho; Germ. der aus der Beute entstehende Fortheil, daher Beute; Angl. a prey or booty, utility, profit, advantage.*) *Tibull. 1. 2. 25.* Nec sinit occurrat quisquam, qui corpora ferro vulneret, aut rapta praemia veste ferat. *Propert. 2. 23. 67.* Spargere et alterna communes caede penates, Et ferre ad patrios praemia dira lares. *Petron. Satyr. 119.* omniaque obis praemia correptis miles vagus extruit arinis. *Ovid. 6. Met. 518.* spectat sua praemia raptor. *Id. 5. Fast. 204.* Ausus Erechthea praemia ferre domo. *Id. 13. Met. 414.* Invidiosa trabunt (ex urbe Troja) victores praemia Graji. — Huc pertinere volunt et illud *Virg. 11. Æn. 78.* Multaque præterea Laurentis praemia pugnae Aggerat, et longo prædani jubet ordine duci. — Similiter *Horat. Epod. 2. 35.* Pavidumque leporem et advenam laqueo gruem Jucunda capiat praemia. *Propert. 3. 11. 46.* Sive petas calamo praemia, sive cane. *Val. Flacc. 8. 252.* Mox epulas et sacra canant: silvestria lætis Praemia, venatu facili quaesita, supersunt ¶ 2. Item generatim usurpatur pro quocumque commodo, utilitate, beneficio, signo, utilitate, comodo. *profito, beneficio, distinctivo. Lucret. 5. 4.* qui talia nobis Pectore parta suo, quaesitaque praemia liquit, et 3. 956. Omnia perfunctus vitæ praemia marces. *Cic. 5. Tusc. 7. 20.* Xerses refertus omnibus praemiis donisque fortunæ. *Id. 4. Acad. (2. pr.). 1. 1.* Absens factus ædilis, continuo prætor: licebat enim celerius legis praemio. *h. e. legis beneficio. Horat. 1. Od. 1. 29.* Me doctarum beatae praemia frontium Dis miscent superis. *h. e. signum et ornamentum. Tac. 4. Hist. 42.* Libidine sanguinis et hiatu praemiorum ignotum adhuc ingenium. *h. e. commodorum. Sic Id. 1. Ann. 16.* Pannonicas legiones sentio incesit; nullis novis cænsis, nisi quod mutatus princeps licentiam turbarum et ex civili bello spem praemiorum ostendebat. ¶ 3. Speciatim et sæpiissime est merces, quæ pro labore, industria et recte factis datur, *praemio, quidèdone, contraccambus, mercede, γέρας, ἀδλον. Cic. 1. Orat. 58. 247.* Legibus et praemia proposita sunt virtutibus, et supplicia vitiis. *Id. 1. ad Brut. 15.* Solon rempublicam duabus rebus contineri dixit, praemio et pœna. *Ter. Hecyr. 4. 2. 7.* nunc tibi me certum est contra gratiam referre; ut apud me praemium esse positum

pietatis acias. *Sic Virg. 5. Æn. 262.* Invitat praemiis animos et praemia ponit. Adde *eumd. ibid. 486. Id. 1. ibid. 485.* sunt hic etiam sua praemia laudi. *Ter. Eun. 5. 9. 27.* Quodvis donum et praemium a me optato: id optatum feres. Ubi *Donat.* Donum deorum est, praemium virorum fortium, munus hominum. Et donum minusque tam ante factum, quam post factum datur: praemium non nisi post factum est. Donum voluntarium, praemium debetur. *Cæs. 3. B. G. 18. et 26.* Persuadere alicui magnis praemiis et pollicitationibus. *Cic. 1. Orat. 4. 13.* Praemiis ad perdiscendum amplioribus commoveri. *Id. Mur. 4. 8.* Magna praemia alicui dare pro re aliqua. *Id. Arch. 3. 5.* Praemio donare aliquem. *Quintil. 3. 6. 52.* aspicere. *Tac. 1. Ann. 42.* angerri. *Sall. Jug. 13.* inducere. et *ibid. 102.* illicere. *Cic. Ligar. 4. 12.* invitare. *Id. Balb. 16. 37.* elicere ad quippiam faciendum. *Quintil. 1. 1. 20.* evocare. *Cic. Cal. 29. 68.* Praemium cuiquam persolvere. *Catull. 64. 157.* reddere alicui pro re aliqua. *Stat. 9. Theb. 50.* ripendere. *Cic. Arch. 10. 25.* tribuere. *Cæs. 1. B. C. 17.* Peritos regionum, magno proposito praemio, cum litteris mittit. *Id. 1. B. G. 42.* Praemium consequi. — Speciatim praemium dicebatur pecunia, quæ militibus una cum missione dari solebat. *Sueton. Cæs. 70.* et *Aug. 15.* et 17. ¶ 4. Per ioniam *Ovid. 8. Met. 503.* Nunc merito moriere tuo: cape praemia facti. *h. e. da pœnas sceleris.*

PRAEMODÉRANS, antis, particip. ab inusit. *praemoderor*, ante moderans, moderando praecedens. *Gell. 1. 11.* Cretenses in praelia ingredi solitos praecedente ac praemoderante cithara gressibus. — Voc. *Praemoderari* exhibet tantum *Gloss. Lat. Gr.* *Praemoderor, προέρουμιζω.*

PRAEMODÉROR, aris, *V.* voc. praeced.

PRAEMODULATUS, a, um, particip. ab inusit. *praemodulor*, ante modulatus. *Quintil. 11. 3. 109.* Unde id quoque fluit vitium, ut juvenes quem scribunt, gestu praemodulati, cogitationem sic component, quomodo casura manus est.

PRAEMODUM, adverb. *oltramodo, περιάλλα, υπερβελήμειως. Gell. 7. 7. in fin.* Livius in *Odyssea praemodum* dicit. Quasi *admodum. Parcerites*, inquit, *praemodum.* Quod significat supra modum: dictumque est quasi præter modum.

PRAEMENIO. V. PRÆMUNIO inil.

PRAEMOLESTIA, æ, f. 1. molestia anticipata, timore, idem quod timor, quia malum futurum antecedit. *Cic. 4. Tusc. 30. 64.* Alii metum praemolestiam appellabant, quod esset quasi dux consequentis molestiae.

PRAEMOLIOR, iris, iri, dep. 4. *preparare*, ante molior, præparo. *Liv. 28. 17.* Itaque praemolendas ibi ratus jam res, conciliandosque gentium animos.

PRAEMOLLIO, is, itum, ire, a. 4. Part. *praemollitus I. et II.; Praemollendus I.* — *Praemollire* est ante molire, προμαλάττω.

I.) Proprie. *Quintil. 2. 9. 3.* Frustra sparseris semina, nisi illa praemollitus foverit sulcus. *Cæli Aureli. 4. Tard. 3. a med.* Sed illa duo infusione praemollenda. *Id. 2. ibid. 6. 92.* Tragacanthum mulsu et vino praemollitum.

II.) Translate. *Quintil. 4. 3. 10.* His velut fomentis, si quid erit asperum, praemollitus, quo facilius aures iudicum admittant. *Id. 6. 5. 9.* Quo genere defensionis etiam offendisset nondum praemollitas iudicum mentes. *h. e. placatas, mitigatas, lenitas.*

PRAEMOLLIS, e, adject. *assai molle*, valde mollis. *Plin. 9. Hist. nat. 51. 75. (165).* Torpedo intra se parit ova praemollia. *Id. 11. ibid. 37. 69. (181).* Cor praemollis firmoque opertum membrana involucre.

PRAEMOLLITUS, a, um. *V. PRÆMOLLIO.*

PRAEMONŒO, nes, nŒi, nŒtum, neie, a. 2. Part. *Præmonens I.; Præmonitus I. et 2.* — *Præmonere* ¶ 1. Generatim est ante monere, *annoniare avanti, avisare anticipatamente, προαγορεύω, προλέγω, προφωνέω.* — a) Cum Accusat. personæ et — Coniunctivo vel præced.

particula ut, ne, vel absolute. *Cic. 2. Ferr. 8. 23.* Sane benivolo animo me, ut magnopere caverem, præmonēbat. *Justin. 1. 6. 1.* Præmonitus, ut socium ceptis assumeret. *Id. 12. 14. 7.* Præmonito filio, ne alii, quam Theasalo, crederet. *Plin. 6. Ep. 22.* Ut te præmonerem, plurimum tibi credas, nec cuiquam satis fidas. — Part. *quod et Coniunct. Ovid. 2. Trist. 1. 16.* Præmonēo, numquam scripta quod ista legat. (Alii aliter legi volunt: sunt etiam qui spurium versum putant.) — Ablat. et part. de. *Cic. Harusp. resp. 5. 10.* De impendentibus periculis voce Jovis opt. max. præmoneri. — Et absolute. *Plin. 28. Hist. nat. 2. 4. (15).* Ni præmoniti legati Romani respondissent etc: — b) Cum Accusat. rei. *Colum. 11. R. R. 2. 1.* Cæli varietatem mutationemque si ex hoc commutario fuerit præmonitus villicus, numquam decipitur. — et sequente Relativo. *Plin. 2. Ep. 6. sub fin.* Convenit amori in te meo, præmonere, quid debeas fugere. et 3. *Ep. 18.* Ut futuri principes præmonerentur, qua via possent ad gloriam nitii. — et Cum Infinito. *Seneca Herc. Œt. 721.* Illic ipse fraudes esse præmonuit Dens. *Cf. Liv. 36. 34.* Quæ tum maxime acciderant casura præmonens. ¶ 2. Speciatim ist prædicere, præsigare, prædire, præsigare. *Justin. 43. 1. 8.* Fatua, quæ assidue divini spiritus impleta, velut per furorē futura præmonēbat. *Plin. 18. Hist. nat. 35. 79. (347).* Si quartam lunam orbis rutilus cinget, et ventos et imbres præmonēbit. *Ovid. Heroid. 17. 239.* Et vatium tmeo monitus, quos, igne Pelasgo Iliōn arsuram, præmonuisse ferunt. — Hinc

Praemonitum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est præmonitio, *premonizione. Gell. 14. 2.* Generalia quædam præmonita et præcepta sunt, quibus ante causam præmoneri iudex debeat.

PRAEMONITIO, ōnis, f. 3. *premonizione*, monitio præcedens. *Terull. 2. advers. Marcion. 4. extr.* Agnosce benignitatem Dei ex providentis et legibus, ex præmonitionibus bonis et benignis.

PRAEMONITOR, ōris, m. 3. qui præmonet. *Apul. de Deo Socrat.* In rebus incertis prospicior, dubiis præmonitor, periculosos tutator.

PRAEMONITORIUS, a, um, adject. ad præmonendum aptus. *Terull. Anim. 3.* Paulus concepit præmonitorium illud edictum.

PRAEMONITIUM, i, n. 2. *V. PRÆMONEO* in fin.

PRAEMONITUS, a, um. *V. PRÆMONEO.*

PRAEMONITUS, us, m. 4. *premonizione, predizione, præmonitio, prædictio. Ovid. 15. Met. 799.* Non tamen insidias venturaque vincere fata Præmonitus potuere deum. Adde *Val. Max. 1. 6. 11.*

PRAEMONSTRATIO, ōnis, f. 3. actus præmonstrandī. *Lactant. 7. 14. a med.* Sæpe diximus, minora et exigua magnorum figuras et præmonstrationes esse.

PRAEMONSTRATOR, ōris, m. 3. qui præmonstrat. *Ter. Heaut. 5. 1. 2.* Sed hic adjutor meus et monitor et præmonstrator Cbremes hoc mihi præstat.

PRAEMONSTRATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PRAEMONSTRO, as, ōvi, ātum, are, a. 1. Part. *Præmonstrans I.; Præmonstratus 2.* — *Præmonstrare* ¶ 1. Generatim est: ante monstrare, præcipere, docere quid faciendum sit ante rem gerendam, vel ante periculum, *monstrare o insegnare innanzi tratto, προδείκνυμι.* — Cum Accusat. rei. *Plaut. Pers. 1. 3. 68.* Præmonstra docte, præcipe astu filia quid fabuletur, ubi se natam prædicet. *Lucret. 6. 93.* Currenti spatium præmonstra, callida Musa. — Sequente part. *ut. Plaut. Trin. 2. 2. 61.* Hoc verbum quam illi cuidam dico, præmonstro tibi, ut etc. — Absolute. *Stat. 1. Theb. 66.* si Sphingos iniquæ Callidus ambages, te præmonstrante, resolvit. ¶ 2. Speciatim est prædicere, præsigare, prædire, præsigare. *Cic. Harusp. resp. 10. 20.* Hoc tam novo, tantoque motu magnum aliquid deos populo R. præmonstrare et præcinere. *Id. Prognost.*

1. *Divinat.* 7. 13. Atque etiam ventos praemonstrat saepe futuros Inflatum mare. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 29. 43. (82). Ut non sit dubium, banc suavitatem praemonstratam efficaci auspicio, quum in ore Stesichori ceceinit infantis.

PRAEMORDEO, mordes, morsus et mordi, morsum, mordere, a. 2. De altero praeterito *praemordi* V. **MORDEO** init. — Part. *Præmordens* et *Præmorsus* I. — *Præmordere* est idem quod mordere, aut valde mordere, *mordere, morsicare, ἀποδάσσω*.

I.) Proprie. *Plaut. fragm.* apud *Gell.* 7. 9. Ni fugissem, medium, credo, praemorsisset. *Seneca* 1. *Clem.* 5. a med. Ferarum est, nec generosarum quidem, praemordere et urgere projectos. *Lucan.* 6. 367. sicque haerentem gutture linguam Praemordens, h. e. anteriorem linguae partem mordens, *Id.* 10. 445. Sic fremit in parvis fera nobilis abdita claustris, Et frangit rabidos praemorso carcere dentes.

II.) Translate. *Juvenal.* 7. 217. Praemordere ex aliqua re quippiam, h. e. deradere, demere, quasi mordendo auferre.

PRAEMORDICUS, a, um, adject. qui ante mordetur. *Hieronym.* in *Reg. S. Pachoni.* 52. Sed reddere poterit ei, qui attulit, sive lapsania, quod genus herbarum est villorum, sive panes, sive olera praemordica, h. e. quorum priores tantum et teneriores partes, ut in asparagis, morderi sive comedi solent.

PRAEMORIOR, mōrēris, mortuus sum, mōri, dep. 3. Part. *Præmortuus* I. et II. — *Præmori* est ante mori, ante tempus mori, *morire innanzi, premorire, προπροδύνασσω*.

I.) Proprie. *Ovid. Heroid.* 8. 121. Aut ego praemoriar, primoque extinguar in vivo. *Id.* 3. *Amor.* 7. 65. jacuere, velut praemortua, membra. *Quintil. declam.* 4. 10. Omnīs nos hora applicat facto, et per exigua festinantis avi momenta praemurimur. *Sueton. Gramm.* 3. Podagra impatiens, veneno sibi perunxit pedes, et enecuit, ita ut, parte ea corporis velut praemortua, viveret.

II.) Translate. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 50. 51. (168). Hebescent sensus, membra torpent, praemortur visus, auditus, incessus, scilicet in senectute, *manca la vista innanzi la vita. Quintil. declam.* 12. 7. Figura tibi exos vultus, decrescentem populum, jam praemortuas vires. *Liv.* 3. 72. Scaptium ipsam id quidem, etsi praemortui jam sit pudoris, non facturum.

PRAEMORSUS, a, um, V. **PRAEMORDEO**.

PRAEMORTUUS, a, um, V. **PRAEMORIOR**.

PRAEMOTUS, a, um, V. voc. seq.

PRAEMOVEO, mōves, mōvi, mōtum, mōvere, a. 2. Part. *Præmotus*. — *Præmovere* est ante, aut valde movere. *Cal. Auresl.* 1. *Tard.* 5. a med. Quoties partes longe remota praemoveantur, et 5. *ibid.* 7. Praemoveri corpus, sive praetangi occasione ventura. *Id.* 2. *ibid.* 1. a med. Praemotis vel exercitis, ut supra dictum est, consilium cabimus.

PRAEMULSUS, V. **REMULSUS**.

PRAEMUNDATUS, a, um, particip. ab inusit. *praemundato*, antea mundatus. *Theod. Priscian.* 1. 10. ante med. Praemundatis interea oculis nulli et tepido penicillo a piluitis aegrotis oculis inherentibus.

PRAEMONIO, is, ivi, itum, ire, a. 4. *Praemonia* pro praemonio scriptum reperitur in opt. libris apud *Gell.* locis infra cit. — Part. *Præmonitus* I. et II. 1.; *Præmonendus* II. 1. — *Præmonire* est ante munire, *fortificare innanzi, praemonire, προπρονοεῖω*.

I.) Proprie. *Cæs.* 3. *B. C.* 55. Isthmum praemonire instituit, ut Achaia Fusina prohiberet. et *ibid.* 58. Aditus duos magnis operibus praemonivit. *Tac.* 3. *Hist.* 21. Legio septima agresti fossa (ita locus erat) praemonita. *Gell.* 13. 27. Caput et os suum manibus oppositis, quasi vallo, praemoniunt.

II.) Translate. ¶ 1. Morali ratione est ante munire, defendere, tutum reddere. *Cic.* 3. *Orat.* 9. 32. Genus dicendi vehemens, commotum in agendo, praemonitum, et ex omni parte causae

scriptum. *Gell.* 14. 2. Generalia quaedam praemonia, quibus ante causam praemoneri iudex, praepararique ad incertos casus debeat. *Augustin.* 3. *Doctr. Chr.* 1. Praemonitus scientia linguarum. *Sueton. Cal.* 29. Quem metu venenorum praemoniri medicamentis suspicabatur. *Fellej.* 2. 6. 2. Praemoniendae regalis potentiae gratia.

¶ 2. Item est aliquid praeporere, vel ante ponere se aut rem tuendi vel roborandi causa. *Cic.* 5. *Att.* 13. Primum illud praefulci et praemoni, quasso, ut sinus annui. *Id.* *Cael.* 8. 19. Illa, quae ex accusatorum oratione praemoniti jam et fingi intelligebam, non pertimesco. *Id.* 1. *Legg.* 12. 34. Quae praemoniuntur omnia reliquo sermoni disputationique nostrae, quo facilius, etc. si praemittito, si presuppongo. — In illu ejusd. *Orat.* 40. 137. Ut aliquid relinquat, ac negligat; ut ante praemoniat, etc., et pleonasmus est, et figura rhetorica significatur. V. vocem sequent.

PRAEMONITIO, ōnis, f. 3. προπρονοία, προκατανομή.

I.) Proprie est munimen, tutela. *Ambros. de Isaac et Anim.* 4. Hoc integumento animi priorem induta, jam nuda non sunt. Et haec illa praemonitio etc. Adde *eumd.* *ibid.*

II.) Translate est figura sententiarum apud rhetores, species prolepsis, quum orator praeparatione aliqua praemonit, praemollique locum duriorum, ut irreat in animos auditorum. *Quintil.* 9. 2. 17. Est quaedam praemonitio, qualis Ciceronis (*Divinat. in Q. Cæcil.* 1. 1.) contra Q. Cæciliam, quod ad accusandum descendat, qui semper defenderit. *Cic.* 3. *Orat.* 53. 204. Praemonitio est etiam ad id, quod aggrediari, et trajecio in alium. et 2. *ibid.* 75. 304. Quid? si in homines caros iudicibusque jucundos, sine ulla praemonitione orationis, acerbius et contumeliosius invehere; nonne abs te iudices abalienes?

PRAEMONITUS, a, um, V. **PRAEMONIO**.

PRAENARRO, as, avi, atum, are, a. 1. *raccontare innanzi, prenarare, προδηγέωμαι*, ante narro. *Ter. Eun.* 5. 6. 12. Oportuit rem praenarrasse me.

PRAENASCOR, nascēris, nasci, dep. 3. antea nascor. *Commodian. Instruct.* 6. Illum (Saturnum) non aliquis prophetavit praenasci.

PRAENATO, as, are, a. 1. Part. *Prænatans* 1. et 2. — *Prænatate* ¶ 1. Stricto sensu est ante natate, *nuotare innanzi, προνοησαι*. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 62. 88. (186). Praegravi superciliorum pondere obrutis balane oculis, infestantia ingnitudinem vada praenatans musculus demonstrat. ¶ 2. Latiori sensu est ante finire, praeterfluere, *scorrere innanzi, παραρρέω*. *Virg.* 6. *Æn.* 705. Lethæumque domos placidas qui praenatat, anem. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 45. 68. (146). Contrahit ergo se (urtica) quam maxime rigens, ac praenatante pisciculo frondem suam spargit; cunplectensque devorat.

PRAENAVIGATIO, ōnis, f. 3. navigatio ante, aut praeter aliquem locum. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 31. 36. (201). A Gorgonum insulis praenavigazione Atlantis diem quadraginta ad Hesperidum insulas.

PRAENAVIGO, as, avi, atum, are, 1. Part. *Prænavigans* et *Prænavigandus* I. — *Prænavigare* est ante, aut praeter locum aliquem navigare, *navigare oltre, o avanti, παρανοησαι, προπλω*.

I.) Proprie. — a) Absolute, h. e. neutrorum more. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 23. 26. (97). Deinde Ichthyophagi tam longo tractu, ut triginta die-rum spatio praenavigaverint. *Flor.* 3. 8. Homines ferus atque silvestres mireris ausos a scopulis suis saltem maria prospicere, ascendere etiam inconditas rates, et praenavigantes sobinde inopinato impetu terrere. — b) Cum Accusativo. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 28. 32. (146). Duo oppida longis intervallis Tigri praenavigari tradunt. *Val. Max.* 1. 8. n. 9. Prænavigans litus. *Seneca* 3. *Ira* 22. Villam stantem praenavigabimus; nunc causa dirute quaeritur. *Cf. Mela* 2. 3. Ad Sunium tendentibus illa (maria) praenaviganda.

II.) Translate. *Seneca Ep.* 70. Prænavigamus vitam, et quemadmodum in mari, ut ait Virgilius noster (3. *Æn.* 72.): terraeque, urbesque recedunt: sic in hoc cursu rapidissimi temporis primum pueritiam abscondimus, deinde adolescentiam, etc.

PRENEGGO, as, are, a. 1. antea negare *Boeth. Aristot. elench. sophist.* 2. p. 748. Quibuscumque in interrogationibus non necesse est praenegare, quod duplex est.

PRENEXUS, a, um, particip. ab inusit. *praenecto*, in anteriori parte nexus. *Solin.* 1. sub init. *Diya (Angerona)* praesul silicatii prenexo obsignatoque ore simulacrum habet.

PRENIMIS, adverb. *troppo troppo, ἄγαν*, valde nimis. *Gell.* 19. 10. Hoc praenimis plebeum est.

PRENITEO, es, ūi, ere, n. 2. Part. *Prænitens* I. et II. — *Prænitere* est valde nitere, pernitere, praefulgere, *risplendere assai*.

I.) Proprie. — a) Absolute. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 9. 6. (42). Luna subito praenitens. *Apul. Met.* Vestes praenitent, splendent gemmae, et 11. *ibid.* Juvenis veste nivea praenitens. — b) Cum Dativo. *Seneca Med.* 93. Haec quum femineo constitit in choro, Unius facies praenitet omnibus, h. e. pulcritudine praecellit. *Horat.* 1. *Od.* 33. 4. cur tibi junior Lasa praeniteat fide, h. e. ut pulchrior et amabilior ab omnibus praefertur.

II.) Translate. *Fellej.* 2. 39. 2. Gentes, quarum titulus forum Augusti praenitet. *Id.* 2. 35. 1. Ille dies virtutum Catonis, jam multis in rebus conspicuam atque praenitentem, altissime illuminavit.

PRÆNOBILIS, e, adject. Comp. *Prænobilior*. — *Prænobilis* est valde nobilis, pernobilis. *Apul. Florid.* n. 16. Est enim in studiis tantus, ut praenobilior sit proprio ingenio, quam patrio consulatū. *Id.* 10. *Met.* Bili subtrahendae praenobilis polia. *Prudent. Hamartig.* 700. Vade homo, et adflata nostri praenobilis oris.

PRÆNOMEN, ininis, n. 3. (H. *antionime, pre-nome*; Fr. *prénom, nom qui précède le nom de famille*; Hisp. *nombre precedente a el nombre de familia*; Germ. d. *Vorname*, Angl. *first name of a person, by which the individuals of the same family were distinguished*).

I. Proprie — a) Est appellatio, quo nomini gentilicio praepositur, ut *Capus, Marcus, Titus, Publius, Quintus, Sertius*, etc. Nam ingenui apud Romanos trina appellatio gaudebant. V. dicta in **NOMEN**. *Zic.* 30. 18. Quicquid praetor cum filio, cui Marco praenomen erat. *Priscian.* 2. p. 577. *Putsch.* Praenomen est, quod praepositur nomini vel dissonante causa, vel quod tempore, quo Sabini Romani adseverunt civitati, ad confirmandam conjunctionem, nomina illorum suis praeponebant nominibus, et invenit Sabini Romanorum. Et ex illo consuetudo tenuit, ut nunc Romanus sit absque praenomine. *Manus autem rei fidi sit omni penes eund.* *Priscian. Diomed.* 1. p. 397. *Putsch.* Apud illos (Graecos) Alexander προνομα est, quod nos praenomen dicimus: haec gentilicio nomini praepositur. — b) Ete per unam tantum, vel duas, aut tres litteras scribebatur, ut *M. Marcus, M. Manius, C. Caius, T. Titus, T. Tiberius, Cn. Cnecus, Pub. Publius, Sex. Sertius*. Vide *tract. libelli de nom. praenom. cognom.*, etc. qui *Val. Max.* subijci solet. Scribebatur autem per notas, quia quum per omnem Romanorum aetatem paullo plura quam triginta praenomina omnino fuerint, facile ab omnibus scirentur. In familiari tamen sermone aliquando omittentur. Haec *Cic.* 7. *Fam.* 32. Quod sine praenomine familiariter, ut debbas, ad me epistolam misisti etc. Sic nomen omisit *Id.* 1. *Fam.* 9. Quoniam habuerit suum Pubium (h. e. Clodius), darent mihi ipsi alium Pubium (h. e. Vatinius), in quo possem illorum animos repungere. — c) Praenomina vero apud Romanos usitata et hactenus reperta sunt duo et septingenta, quorum exempla habes socio suo in **Onomastico**, scilicet Agrippa, Anteus, Annus, Appius,

Aruns, Aulus vel Olus, Cæso vel Kæso, Cajus vel Gajus, Cnæus, Decimus, Decius, Epidius, Faustus Herius, Hostus vel Ostus, Lar, Lucius, Mæmercus, Manius, Marcus, Messius, Mettus vel Mettius, Minatius, Minius, Nero, Novius, Numerius, Occius, Octavus, Opiter, Ovius, Paquius vel Pacius, Paulus, Percennius, Petidius vel Pettius, Postumus, Primus, Proculus, Publius, Pupus vel Pupius, Quartus, Quintus, Salvius, Secundus, Septimus, Sergius, Sertor, Servius, Sextus, Spurius, Stadius, Talus, Tertius, Tiberius, Titus, Trebius, Timnus, Tutus, Valerius, Vibius, Volero, Vopiscus. — *ii*) Apud veteres Romanos si plures fuissent in eadem familia fratres, solo prænominis distinguebantur, ut *M. Tullius Cicero, Q. Tullius Cicero*. Hinc *Sueton. Vitell. 2*. Fjus patre equo R. quatuor filios cognovimus, ac tantum prænominibus distinctos, reliquit, Aulum, Quintum, Publium, Lucium. Natu vero maximus inter fratres patris prænominis utebatur ex SC. lato ann. 1. i. DIVI. C. Claudio Centone, M. Sempronio Tuditano Cos., ut habent *Excerpta Dionis in Nov. Collect. Scriptor. vet. T. 2. p. 311*. ab *L. Voio* Romæ edita, ubi tamen perperam Claudius prænominatur *Marcus*, et Sempronius *Titus*, quod prænomen insolens omnino fuit in gente Semproniana. Eo vero loci prænomen ἐπωνυμία dicitur, quæ et prænominum et nominum et cognominum Romanorum communis fuit appellatio apud Græcos, qui, quam unico uterentur nomine, opportuno, quo tria hæc Romanorum nomina distinguerent, vocabulo carebant: hinc tantum in *Gloss. Philoz.* prænomen προωνυμίων appellatur; et hæc leguntur apud *Lyd. de magistrat. R. l. 1. c. 22. Ὁ Πρωβύσιος Βαλέριος Πρωβύσιος* ἢν αἱ μὲν δύο ἐπωνυμίας τὴν ἐκ Ρωμαίων, καὶ Σαβίνων παρέδρῳλον λαμπρότητα, ἢ δὲ τρίτη τὴν ἐκ τῆς περὶ τὸν ἄρμον στρογγύης ἐδίδου διδρασαν. *U* Publius Valerius *Publícola*; quorum nomenclum duo a Romanis *Sabinisæ* generis claritudinem, tertium ejus ergo populum amorem ostendebat. Hac de re consule etiam *B. Borghesium* in *Giorn. Arcad. T. 41. p. 108*. — *e*) Progressu vero temporis fratres eodem prænominis et nomine, diverso tamen cognominis a se invicem, et ab eorum patre discernebantur: quod ea de causa factum est, quam attulimus in v. COGNOMEN. — *f*) Hinc illud etiam inde accidit, ut prænomen, quippe quod ad fratres inter se distinguendos nihil amplius juvaret, sæpissime ommitteretur, quemadmodum patet ex *Tacito, Suetonio*, aliisque historicis tum Latinis, tum Græcis, atque adeo ex lapidibus ævo æquiore insculptis, in quibus nomen tantummodo et cognomen cieri solet. *V.* etiam COGNOMEN. — *g*) Prænomen antiquitus pueris, deinceps vero cognomen imponi solebat die Iustico, octavo nempe a natalitate die; puellis autem nono, ut in v. LESTRICUS dictum est. Communi siquidem vocabulo nomen dicebatur prænomen, vel cognomen puerorum, et cognomen puellarum, ideoque *nominalia* etiam appellabatur is dies. *V. NOMINALIA*. — *h*) Aliquando prænomen in cognomen abiit. *V. LUCIUS* et *MARCUS* in ONOM. E contrario cognomen quandoque vicem prænominis sumpsit. *V. COGNOMEN*. — *i*) Interdum etiam duplici prænominis utebantur Romani, ut probat *Marin. Frut. Arv. p. 234. 334*. et alibi. *V.* etiam COGNOMEN; et *Orell.* ad *Inscript. 4030*. — *l*) Controversiam de mulierum prænominibus, fuerint, necne in usu, a summis viris agitatam, ita componi posse putat *Spanhem. de præst. et usu num. T. 2. diss. 10. p. 41.* ut largiamur vetustis temporibus feminis prænominia, quod *Varro 9. L. 55. Müll.* et *Auct. lib. supra vit. sub b. et Paul. Diac. p. 224. 14. Müll.* tradidere: paullatim vero in desuetudinem abierunt, donec postea sequiori ævo frequentior eorum usus repetitus sit. Nonnulla horum prænominum in inscriptionibus exempla affert *Fabrett. p. 30.* quibus addenda est *Inscript.*, quæ etiam nunc Patavii existat, apud *Gruter. 311. 3. v. SERVILIA VIRG. P. SERVILIA VIR. VEST. ET SIBI V. V. Ita in lapide: apud Gruter. pro Sextilia perperam le-*

gitur *Servilia. V. Cavedoni Herm. Moden. p. 161.*; et *Walchium in Act. Soc. Lat. Jen. T. 3. p. 46*. — *m*) Liberti feminarum non ab hisdem, quas raro admodum prænominis usas fuisse nuper vidimus, sed ab earum patre, si ingenue essent; a patrono, si libertæ, illud sibi adsciscere solebant. *Inscript. apud Fabrett. p. 436. n. 28. T. LIVIUS LIVIAE T. F. QVARTAE L. HALIS. Alia apud eund. ibid. n. 30. APVLEIO ZOSIMÆ SEX. LIB. SIBI ET SEX. APVLEIO LIB. MBO THEMISTOCLETI etc.*

ii) Translate. Prænominis *Imp.*, scil. imperatoris, usus est omnium primus C. Julius Cæsar, eversa ab eodem republica *R.*, teste *Sueton. Cæs. 76*; eodem tamen abstinerunt *Tiberius* et *Claudius*, teste *eod. Tib. 26.* et *Claud. 12.*; quæ quidem titulo prænominis loco posito summum in imperii *R.* provincias jus indicabatur: hinc *Imp. Cæs. Vespasianus Aug.* atque in ceteri deinceps appellati sunt. *V. IMPERATOR*.

PRÆNOMINO, as, arv, a. 1. prænomen imponere. *Varro* apud *Non. p. 352. 29. Hec. U* qui contra celeriter erant nati, fere Numerios prænominabant. *Auct. libelli vit. in voce præced.* sub 1. *b.* Tullus prænominatus est omnis gratia, quasi tollendus.

PRÆNOSCENŒIA, a, f. 1. antecæpta rei cognitio et antecæptum de eadem iudicium. *Theophr. Priscian. lib. 4. p. 317. ed. Ald.* Divisam esse dicitur medicinam in partes quatuor: regularem, quam diætam vocamus; manuum officium, quod chirurgiam vocamus; medicamen, quod pharmaciæ vocamus; prænosceniam, quam prognosin dicimus.

PRÆNOSCERE, is, ere, a. 3. Part. *Prænoscens*. — Prænoscere. Ital. *conoscere, o sapere* in nanci, *presentire, προγνωσκω*, ante cognoscere, presentire. *Plaut. Asin. 1. 1. 46.* Tu primus sentis, nus tamen prænoscimus. *At Heckeisen. legit nos tamen in prætio sumus. Cic. 1. Divinat. 38. 82.* Neque non possunt (dii) futura prænoscere. *Sic Plin. 18. Hist. nat. 24. 46. (206).* Et facta sentiat, quæ futura prænosci non possint. *Ruitsus Cic. Arat. 75. (315. rd. Orelli).* Hoc signum veniens poterunt prænoscere nante. *Stat. 3. Theb. 490.* venturum cæli prænoscere laborem. *Sil. It. 3. 7.* rerum prænoscere fata. et 16. 124. prænoscere omnia mater. *Cæt. Aurel. 1. Tard. 4.* Alii vero prænoscenies futura etc.

PRÆNŒTATIO, ōnis, f. 3. prima notio. *Ennod. Apol. pro Synod. p. 319.* Quum, in prænotatione ipsa, significantia operis innotescat immundi.

PRÆNŒTATUS, a, nm. *V. PRÆNOTO*.

PRÆNŒTIO, ōnis, f. 3. *prænoscenza, προγνωσις*, cognitio præcedens, antecæpta rei intromatio. *Cic. 1. Nat. D. 17. 44.* Hanc nos habere sive anticipationem, sive prænotionem dicunt. *Boeth. Consol. 5. Pros. 5.* Neque ex imbecillitate intelligentiæ humanæ divina futurorum liberorum prænotio neganda est. *Et ibid.* Certa ac definita prænotio.

PRÆNŒTO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Prænnotatus 1., 2. et 3.* — Prænnotare ¶ 1. Generaliter est ante vel in anteriori parte notare, præsignare, *segnare, notare, διασημαίνω. Pallad. 9. R. R. 8.* Locum signum aliquo prænnotare. *Apul. 11. Met.* De operis adyti profert quosdam libros litteris ignobilibus prænnotatos. *Id. 10. ibid.* Aureos sacco conditos anulo prænnotare. ¶ 2. Speciatim prænnotare librum est titulum, vel auctorem in fronte libri præscribere, *intitolare. Augustin. 8. Civ. D. 14. a med. Ut de Deo Socratis prænnotaret librum, quem appellare de dæmone Socratis debuit. Hieronym. Ep. 133. n. 3.* Et librum primum Eusebii Cæsariensis, nominæ Pamphili martyris prænnotaret. *Sic Augustin. 2. Retract. 14.* Liber hoc titulo prænnotatus, *intitolato*. ¶ 3. Item est prænnotare, prædicere. *Tertull. advers. Jud. 14.* Prophete duos adventus Christi prænnotarunt. *prædissero. Sic Prudent. 10. pæpi στειφ. 629.* Crux prænnotata, Crux alumbrata est pius, *præfigurata*. ¶ 4. Item præscribere. *Apul. 6. Met.* Dolebam, quod pugillares et stilum non habebam, qui tam bel-

lam fabellam prænnotarem. *h. e. notis exciperem.*

PRÆNŒBŒLUS, a, um, adject. *assai nuvoloso, συμπεφύς*, valde nubilosus. *Ovid. 3. Amor. 13. 7.* Stat velus, et densa prænubilus arbore lucus. *tenebroso.*

PRÆNUM, i, n. 2.

I) Proprie. *Gloss. Philoz.* Prænnum, ἐπιστήριον ἄνους. *Salmastius* legit ἐπιστήριον. *h. e.* instrumentum aculeis ferreis instructum ad pectendum linum. *Id. vero ad Vopisc. Aurel. 19.* legend. putat ἐπιστήριον, et *prælum. ἐπιστήριον* autem ab ἐπεω *præmo*.

ii) Translate. *Tertull. Apolog. 5.* Tentaverat et Domitianus primum Neronis de crudelitate. *h. e.* crudelitatem, qua usus Nero in opprimendis et excruciandis Christianis. *Alii leg.* prænominis Neronis, *alii* portia Neronis, *alii* prænominis Neronis tantam crudelitatem. *V. SUBNERO.*

PRÆNŒNCIA vel prænuntiã, e, f. 1. *V. PRÆNŒNCIUS*.

PRÆNŒNCIATIO vel prænuntiatio, ōnis, f. 3. actus prænunciandi. *Tertull. Anim. 46. ad fin. de virginit.* Etiam per beneficia saltem medicinarum, et admonitionum, et prænunciationum, *delito peccationi.*

PRÆNŒNCIATIVUS vel prænuntiativus, a, um, adject. prænunciandi et prænonstrandi vini habens. *Plin. 2. Hist. nat. 71. 73. (181).* Propter phiricos tentores turres excitat, in quæ prænunciative ignes accensos. etc. *h. e. segnali di nocte. At Sillig. ex bonis Codic. legit prænunciatus.*

PRÆNŒNCIATOR vel prænuntiator, ōris, m. 3. qui prænunciat. *Augustin. 9. Confess. 5.* Credo, quod pæ ceteris Evangelii vocationisque gentium sit (*Isajas*) prænunciator apertior. *Adde eund. 8. de Genes. 4. extr.*

PRÆNŒNCIATRIX vel prænuntiatrix, ōis, f. 3. qui prænunciat. *Prudent. 2. pæpi στειφ. 29.* Extrema vox episcopi, Prænunciatrix glorie.

PRÆNŒNCIO vel prænuntio, a, avi, atum, are, a. 1. Part. *Prænunciatus 1.* — Prænunciare est ante nunciare, prænonstrare, prædicere, *avvisare anticipatamente, prædire, prænunciare, προαγγελω.*

1. Proprie. — *a*) Cum Infinito. *Ter. Phorm. 5. 2. 12.* Tu, Geta, abi, prænunciã, hanc venturam. — *b*) Cum Accusativo. *Auct. B. Afr. 92.* Legatos domum jubet antecedere, ac suum adventum prænunciare. *Nepos Eumen. 9.* Ut suspicionem injiciat hostibus, de eorum adventu esse prænunciatum. *essere corso prævio avviso della loro venuta. et Cic. 1. Divinat. 6. 12.* fist vis et natura quædam, qui ipsum observatis longo tempore significationibus, tum aliquo instinctu inflatuque divino futura prænunciat.

ii) Translate de inanibus et abstractis. *Plin. 16. Hist. nat. 42. 81. (224).* Juglans, frangi se, prænunciat strepitu. *Id. 18. ibid. 35. 90. (365).* Vasa sudorem repositoriis relinquenda diras tempestates prænunciant. *Id. 25. ibid. 2. 5. (10).* Inventa ratio est prænunciatis horas. *Id. 36. ibid. 12. 18. (83).* Usus turris nocturno navium cursu ignes ostendere, ad prænuncianda vada portusque introitum.

PRÆNŒNCIUS vel prænuntius, a, um, adject. *che avvisa anticipatamente, prædicere, presagisce, προαγγελος*, qui prænunciat. — *a*) Masc. gen. *Lucret. 5. 737.* Veneris prænunciatus ante Pennatus graditur Zephyrus. *Sil. It. 16. 78.* celerare gradum, conjugat ut arma, Asirubalem ignatum clavis, prænunciatus affert Explorator eques. *Ovid. 2. Fast. 767.* lucis prænunciatus ales. *h. e. gallus. Id. 3. Trist. 5. 55.* Hunc utinam nitidi Solis prænunciatus ortum Afferat admissio Inciler albus equo. — *b*) Fein. gen. *Cic. Arat. 66. (300. rd. Orelli).* Aurora, clari prænunciatus solis. *Id. 2. Nat. D. 5. 14.* Stellar magnarum calamitatum prænunciatus. *Id. Mur. 21. 41.* Nun placet mihi inquisito candidati, prænunciatus repulse. *Ovid. 6. Fast. 207.* Hinc sedit hasta manu, belli prænunciatus, mittit. — *c*) Neutr. gen. *Plin. 2. Hist. nat. 84. 86. (200).* Numquam

urbs Roma tremuit, ut non futuri eventus alicujus id prænuncium esset. *Seneca 3. Ira 10.* Omnium istarum præcellarum animos veiantium quædam sunt prænuncia.

PRÆNUNCUPATUS, a, um, particip. ab inusit. *prænuncupo*, prænominatus, ante appellatus. *Prudent. 7. Cathemer. 179.* Prænuncupatus ore qui prophético Emmanuel est, sive nobiscum Deus.

PRÆOBTRANS, antis, particip. ab inusit. *præobituro*, idam atque obturans, vel ante obturans. *Vitruv. 10. 12.* Axes præobtrantes foramina narium, non patiuntur exire, etc.

PRÆOCCĪDO, is, ere, n. 3. ante ad occasum pervenire. *Plin. 18. Hist. nat. 29. 69.* (285). Per id quadriduum Canis occidit, cui præoccidere Caniculum necesse est.

PRÆOCCŪPATIO, ōnis, f. 3. ¶ 1. Generatim est ante occupatio, *preoccupazione*, *occupamento anticipato*, *πρόληψις*. *Nepos Eumen. 3. extr.* Efficit etiam illud locorum præoccupatione, ut equitatu potius dimicaret, quo plus valebat. ¶ 2. Speciatim est figura, quæ et præsumptio, quando ea, quæ sequi debent, anteponuntur. *Beda de Schem. et Tropis sub init.* ¶ 3. Item morbi genus. *Veget. 1. Veterin. 40. extr.* Hinc etiam tortura et extensio ventris, dolorque cum magno periculo generatur: quæ passim Græce emphragma, Latine præoccupatio dicitur. *Ἐμφραγμα est obturamentum.*

PRÆOCCŪPATUS, a, um, *V. voc. seq.*
PRÆOCCŪPŌ, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Præoccupatus I. 1. et II.; Præoccupandus I. 1.* — Præoccupare est occupare, ante occupare, anticipare, antevertere, prævenire, *preoccupare*, *anticipatamente impossessarsi*, *prevenire*, *προκαταληψίαν*.

I.) Proprie. ¶ 1. Est occupare, ante occupare. *Cæs. 3. B. C. 13.* Cæsar præoccupato itinere ad Dyrrachium, etc. *Id. 3. ibid. 72.* Iniquitas loci et angustia, præoccupatis castris. *Nepos Datam. 7.* Illic ne intrare posset saltum, Datames præoccupare studuit. *et Eumen. 2.* Macedoniam præoccupare destinaverat. *Vellej. 2. 69. 2.* Qui præoccupata Asia in Syriam pervenerat. *Liv. 44. 3.* Ad loca opportuna præoccupanda. *Colum. 7. R. R. 13. 1.* Quod si (*auris canum*) ulceribus jam præoccupatæ fuerint, etc. — Illic referri potest et illud *Cæs. 2. B. C. 17. M.* Varro-difidens Pompejanis rebus, anticipe de Cæsare loquebatur: Præoccupatum sese legatione ab Cn. Pompejo, teneri obstructum fide. ¶ 2. Item est antevertere, prævenire. *Nepos Dion. 4.* Ne, quum inter se timerent, alter alterum præoccuparet. *h. e. prior opprimeret.* — Cum Infinito. *Liv. 4. 30.* Legem de mulctarum æstimatione, quam ab tribupis parari, consules unius ex collegio proditione excepissent, ipsi præoccupaverunt ferre.

II.) Translate, metaphorâ sumptâ a superiori paragr. 1. 1. *Liv. 4. 48.* Ubi videant collegas gratiam omnem ad plebem præoccupasse, nec locum in ea relictum sibi. *Cic. 10. Phil. 1. 2.* Quas mihi ipse partes sumpseram, eas præoccupavit oratio tua. *At Orellius legit præcepit.* *Cæs. 6. B. G. 40.* Sic omnium animos timor præoccupaverat, ut etc. *Petron. Satyr. 113.* Hilaritas præoccupaverat mentes. *Adde Liv. 21. 20. Sic Id. 6. 20.* Numquam fore in præoccupatis beneficio animis vero crimini locum. *et 42. 14.* Præoccupatis non aurius magis quam animis.

PRÆOLĒO, es, ere, n. 2. ante, vel bene oliere. *Fronto 1. ad M. Cæs. (edente iterum A. Maio) Ep. 4.* Imminens tibi somnus tam elegantem hanc epistolam fecit. Namque, ut crocus, ita somnus prius quam prope adsit, longe præolet, longeque delectat.

PRÆOPĪMUS, a, um, adject. valde optimus. *Tertull. Pœnit. 8.* Vitulum præopimum immolare.

PRÆOPĪNOR, aris, atus sum, ari, dep. 1. antea opidari. *Boeth. loc. cit. in PRÆCOGNOSCO.*

PRÆOPTO, as, avi, atum, are, a. 1. Primum syllabam male produxit *Capell. 1. p. 9.* Præ-

plare caret, si quod placet, atque necesse est. *V. PRÆ* Init. — Part. *Præoptans* et *Præoptandus*. — Præoptare est magis hoc quam illud optare, malie, antepone, potius eligere, *volere piuttosto, bramar più, preferire, anteporre*; et usurpatur — a) *Præoptare aliquid alicui*, ut apud *Liv. 9. 45.* Suas leges Romanæ civitati præoptaverunt. *Id. 29. 30. extr.* Præoptantes exilio modicam domi fortunam. *Id. 23. 43.* Punicam Romanæ societatem atque amicitiam præoptandam esse. *Nepos Att. 12.* Ut præoptaret equitis R. filiam generosarum nuptias. — b) Cum Infinito. *Cæs. 1. B. G. 25.* Multi ut, diu jactato brachio, præoptarent scutum manu emittente, et nudo corpore pugnare. *eleggesse. Tac. 4. Hist. 48.* Quotiens Romanæ legiones perire præoptaverint, ne loco pellerentur. — Et addito *quam. Justin. 8. 4. 5.* Ut perire ipsi, quam non perdere eos præoptarent. — *Ter. Hecyr. 4. 1. 17.* Adeon'pervicaci esse animo, ut puerum præoptares perire, potius quam etc? ubi nota pleonasmon τοῦ potius: qua ratione etiam *Plaut. Capt. 3. 5. 30.* et *Val. Max. 4. 1. n. 5. extern.* locuti sunt. — c) Sequentem partem ut. *Plaut. Trin. 3. 2. 21.* Tuis stultis moribus præoptavisti, amorem tuum uti virtuti præponeres. — Et addito *quam. Liv. 28. 21.* Robore major (*frater*), minor flore ætatis ferox, mortem in certamine, quam ut alter alterius imperio subjiceretur, præoptantes.

PRÆORDINATUS, a, um, *V. voc. seq.*
PRÆORDĪNO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Præordinatus*. — Præordinare est antea ordinare, designare, *preordinare*, *προχειρίζω*. *Cæc. Aurel. 1. Acut. 4. ad fin.* Cause præordinatæ atque fixæ. *Fulgat. interpr. Act. Ap. 22. 14.* Deus præordinavit te, ut cognosceres voluntatem ejus. *Ambros. de Vocat. Gent. 2.* In isto autem opere providentiæ Dei præordinabantur miracula gratiæ christianæ. *Boeth. Aristot. Topic. 8. 1. p. 723.* Necessarias igitur (*propositiones*) per quas fit syllogismus, non statim præordinandum, sed abundantum ad suprema.

PRÆORO, as, are, a. 1. ante orare. Vox a Lexico expungenda; occurrit eoim tantum in *Not. Tir. p. 106.*

PRÆOSTENDO, dis, di, sum, dere, a. 3. Part. *Præostensus*. — Præostendere est ante ostendere. *Augustin. 21. Civ. D. 8.* Hoc monstrare debent, hoc ostendere, vel præostendere, hoc prædicere. *Tertull. advers. Jud. 4.* Sabbatum præostensum et predictum. *et ibid. 5.* Præostensa sacrificia. *Isid. 11. Orig. 3.* Portenta dicta perhibentur a portendendo, id est præostendendo.

PRÆOSTENSUS, a, um, *V. voc. præced.*

PRÆPALPANS, antis, particip. ab inusit. *præpalpo*, ante palpans. *Paulin. Nolan. Ep. 49. (al. 36.) ante med.* Mollis manu ante præpalpans.

PRÆPANDO, is, ere, a. 3. Part. *Præpandens* II. — Præpandere est ante aperire.

I.) Proprie. *Virg. Cul. 16.* seu qua Parnasia rupes hinc atque hinc patula præpandit cornua fronte. *Plin. 11. Hist. nat. 24. 28. (80).* Majores (*ex araneis*) interna et cavernis exigua vestibula præpandunt. *At Sillig. pro interna legit in terra.*

II.) Translate. *Zucet. I. 143.* quo carmine demum clara lux possim præpandere lumina menti. *Cic. in Arat. 40.* bibernos præpandens temporis ortus.

PRÆPĀRATIO, ōnis, f. 3. *preparazione*, *aprestamento*, *allestimento*, *ετοιμασία*, *παρασκευή*, provisio, præmeditatio, apparatus. ¶ 1. Generatim. *Cic. 1. Off. 21. 73.* In omnibus negotiis, priusquam aggrediari, adhibenda est præparatio diligens. *Id. 3. Tusc. 14. 30.* Multum potest provisio animi et præparatio ad minuendum dolorem. *Auct. B. Alex. 44.* Tamen virtute vicit incommoda naturæ, difficultatesque biemis et subite præparationis. *Frontin. Aqued. 124.* Difficilis videbatur futuræ impensæ præparatio. *Vellej. 1. 12. 6.* Aut bellum inter eos populos, aut belli præparatio fuit. ¶ 2. Speciatim est species præsumptionis, *h. e. πρόλη-*

ψαως, apud rhetores, quum pluribus verbis, vel quare facturi quid simus, vel quare fecerimus, dici solet. Ita *Quintil. 9. 2. 17.* Sic *Id. 7. 10. 12.* Quando in causa proponandæ præmissis questionibus, qua præparatione præmunienda.

PRÆPĀRĀTO, *V. PRÆPĀRO* in fin.

PRÆPĀRĀTOR, ōris, m. 3. *preparatore*, *παρασκευαστής*, qui præparat. *Tertull. 4. advers. Marcion. 33. ad fin.* Joannes præcursor at præparator viarum Domini.

PRÆPĀRĀTŌRIUS, a, um, adject. *preparatorio*, *παρασκευαστικός*, ad præparandum perti-nens. *Ulp. Dig. 43. 29. 3.* Prius interdictum præparatorium est hujus interdicti.

PRÆPĀRĀTŪRA, æ, f. 1. præparatio. *Tertull. 4. advers. Marcion. 18.* Præparatura viarum Domini in Joanne.

PRÆPĀRĀTUS, a, um, *V. PRÆPĀRO*.

PRÆPĀRĀTUS, us, m. 4. præparatio. *Vellej. 2. 76. 3.* Adventus in Italiam Antonii, præparatusque contra eum Cæsaris habuit belli metum. *Gell. 10. 11.* In præparatu rei iusticiæ.

PRÆPARCUS, a, um, adject. *assai parco*, *molto avaro*, *κοινοπραξίας*, valde parcus, avarus, sordidus.

I.) Proprie. *Plin. 11. Hist. nat. 19. 21. (67).* Apes præparcæ, et quæ aliqui prodigas atque edaces proturbant.

II.) Translate. *Plin. 22. Hist. nat. 24. 51. (110).* Homines animi humilis et præparci. *da poco assai.*

PRÆPĀRO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Præparans* II.; *Præparatus* I. et in fin.; *Præparaturus* et *Præparandus* I. — Præparare est idem ac parare, ante parare, *παρασκευάζω* (II. *preparare*, *allestire*, *apparechiare*; Fr. *préparer*; Hisp. *preparar*, *aparejar*; Germ. *vor-, zubereiten*, *vorherbereiten*, *zurüsten*, *zurecht-machen*, *anschaffen*; Angl. *to prepare*, *get or make ready*, *provide*).

I.) Proprie. — a) Generatim. *Cic. Rosc. Am. 8. 22.* Quum eodem tempore et ea, quæ præterita sunt, et ea, quæ videntur instare, præparat. *Liv. 30. 20.* Jam hoc ipsum præparans animo, præparaverat ante naves. *Cæs. 5. B. G. 9.* Locus natura et opere munitus, quem domestici belli causa præparaverant. *Sall. fragm.* apud *Veget. 1. Milit. 9. extr.* Se et suos milites frequentibus exercitiis præparare ad prælia. *Plin. 8. Hist. nat. 20. 29. (71).* Præparat se pugna. *Vellej. 2. 109. 2.* Exercitium assiduis bellis exercendo, majori, quam quod habebat, operi præparabat. *Pers. 6. 12.* Illic ego securus vulgi, et quid præparat Auster Infelix pæcori. *Sueton. Ner. 47.* Præmissis libertis fidissimis ad classem præparandam. *Sic Cæc. 3. 5.* Præparaturus classem. *Colum. 2. R. R. 16. 1.* Præparare arva frumentis. *Cic. 1. Off. 4. 11.* res necessarias ad vitam degendam. *Sueton. Tib. 38.* protectionem. *Id. Cal. 24.* gladios in necem alicujus. *et ibid. 27.* feias muneris. *Plin. 8. Hist. nat. 37. 56. (133).* cibis hiemi. *Tac. 11. Ann. 8.* necem fratri. — b) Speciatim est fullonum verbum. Nam *preparare lanas* est eluere, purgare, et coloribus imbibendis aptas reddere. *Plin. 22. Hist. nat. 20. 23. (48).* Aochusæ radix præparat lanas pretiosis coloribus. *et 24. ibid. 11. 58. (96).* Tinctibus et radícula lanas præparat. *Dixerat enim 19. ibid. 3. 18. (48).* At quæ vocatur radícula, lavandis demum lanis succum habet. — c) Item medicorum. quibus est eluere, purgare, ut medicamentum ad sanitatem inhibatur. *Plin. 29. Hist. nat. 6. 34. (108).* Alupecias in ea curatione preparari oportet novacula et sinapi. *Id. 32. ibid. 7. 23. (67).* Præparant autem sepiarum crustæ farina medicamentis eum. *Id. 23. ibid. proem. 3. (3).* Lacrima vitium psoras nitro ante præparatas sanat. *h. e. elutas, purgatas.* — d) Item medicamentum, et alia hujusmodi conficiuntium. *Plin. 29. Hist. nat. 4. 30. 93.* Præparare potum cantharidum. *manipulare. et ibid. 6. 39. (134).* Anatum omniumque avium adeps præparatur, excipitque venis liquatur. *Martial. 1. 56.* Et sua non emptus præparat ova cinis. *h. e. coquit, et esui parat.* — e) *Plin. 13. Hist.*

nat. 12. 23. (74). Præparantur ex papyro chartæ, diviso acu in prætenues phylaras. *si fanno.*

I.) Translate. Tac. 1. Hist. 72. Præparare gratiam adversus publicum odium. *procacciarsi innanzi tratto.* et Petron. Satyr. 139. excusationem. Curt. 5. 9. Nabarzanus aditum nefarium spei præparans. Cic. fragm. apud Non. p. 521. 20. Merc. Litteris ante excoli animos, et ad sapientiam concipiendam imbuti et præparari decet. Id. 1. Divinat. 53. 121. Qui se tradet quieti præparato animo quum bonis cogitationibus, tum rebus ad tranquillitatem accommodatis, certa et vera cernit in somnis. — Ilinc Part. præter. pass.

Præparatus, a, um, est ante paratus, *preparato, allestito, παρασκευασθείς.*

I.) Proprie. Justin. 9. 7. 9. Olympias fugienti percussori equos præparatos habuit. Petron. Satyr. 16. Præparata nos implevinius cœna. Cæs. 3. B. C. 14. Res magno usui præparata. Cic. 2. Divinat. 58. 119. Pythagoras et Plato, quo in somnis certiora videamus, præparatos quodam cultu atque victu proficisci ad dormiendum jubent.

II.) Translate. Horat. 2. Od. 10. 13. Sperat infestis, metuit secundis Alteram sortem bene præparatum Pectus. Cic. Orat. 28. 99. Si is non præparatis auribus inflammare rem cepit, furere apud sanos videtur. — Ilinc

Præparato, cum præparatione, adverbil more. Quintil. 4. 2. 58. Quam nihil præparato, nihil festinat fecisse videtur Milo! *apostatamente.* — Ex præparato, idem. Seneca Ep. 11. Non enim ex præparato locutus est, sed subito deprehensus. Liv. 10. 41. Ad nutum omnia, velut ex ante præparato fiunt.

PRÆPARVUS, a, um, adject. valde parvus, *peiparvus.* Juvenc. 2. 819. Haud aliter simile est (cordis si panditis aures) Præparvi grano regnum cæleste sinapis.

PRÆPĀTIOR, tēria, ti, dep. 3. Part. *Præpatiens.* — Præpati est valde pati. Cæli. Aurel. 2. Acut. 34. Præpati in cardiacis Erasistratus et Asclepiades cor dixerunt. Id. 3. *ibid.* 14. Nisi præpatiētia ea parte corporis, unde initium sumit pulsus.

PRÆPĒDIMENTUM, i, n. 2. *impedimento, εμπόδισμα, impedimentum.* Plaut. Pæn. 3. 2. 29. Ne fallacia præpeditum obijciatur. Sidon. 7. Ep. 6. Præpedito esse alicui.

PRÆPĒDĪO, is, Ivi et li, Itum, ire, a. 4. Part. *Præpēdiens I.; Præpeditus I. et II.* — Præpēdi est compēdiere, vincere, *παρανυδίζω* (II. *legare i piedi, legare, inceppare;* Fr. *mettre de fers aux pieds, enlacer, enchaîner;* Hisp. *ligar y atar con cadena los pies;* Germ. *mit d. Füssen verwickeln, binden, fesseln;* Angl. *to bind, shackle.*)

I.) Proprie. Plaut. Pæn. 4. 2. 5. Ita me dii ament, vel in lautumis, vel in pistrino mavelim agere ætatem, præpeditus latera forti ferro, quam etc. Tac. 4. Ann. 25. Præpeditis Numidarum equis, aut diversos pastos pererrantibus. — Huc pertinet et illud Liv. 8. 38. a *med.* Sine modo sese præda præpēdiunt.

II.) Translate est universim impedire, irretire, implicare, *impedire, intricare.* Plaut. Cas. 3. 5. 25. Timor præpedit dicta lingue. Ovid. 1. Trist. 3. 42. Singulis mediis præpēdiēte sonos. Id. Heroid. 14. 18. Et subitus dextræ præpedit orsa tremor. Plin. Paneg. 68. Si forte aliquos flumina, nives, venti præpēdisent. Pacat. Paneg. Theodos. 40. Ego fugam hostium præpēdīvi. Plin. 2. Ep. 19. Recitantium præcipua prononciationis adjumenta, oculi, manus, præpēdiuntur. Tac. 3. Ann. 3. Præpēdīri valetudine. Cic. Rabir. perduell. 7. 21. Confectus senectute, præpeditus morbo. Alii leg. perditus. Ter. Heaut. 3. 1. 99. In re nostra aut gaudio sumus præpēditū nimio, aut ægritudine. M. Aurel. inter ep. Fronton. 1. ad M. Cæs. 1. Præpeditus sollicitudine. Sall. Jug. 30. In consule nostro multe bonæ artes animi et corporis erant, quas omnes avaritia præpēdiebat. Lucret. 3. 478. Consaquitur gravitas membrorum, præpēdiuntur

Crura vacillant. Flor. 4. 11. Graves, et ad omnia præpēditæ naves. quibus oppon. habiles in omnia, quæ usus poscit. — Cum Infinito. Tac. 2. Ann. 73. Præpeditus Germanias servitio præmere.

PRÆPĒDĪTUS, a, um, V. vnc. præced. PRÆPĒDĒO, es, ere, n. 2. Part. *Præpēdens.* — Præpēdere est ante pendere, *pendere innanzi.* Cæs. 2. B. C. 9. Ut esset, ubi tegumenta præpēdere possent ad defendendos ictus. et *ibid.* Storeæ eminentibus trabibus præpēdentes. Propert. 2. 24. 37. Quum tua præpēdent demissa in pocula sertæ. Martial. 9. 48. Præpēdet mento nec tibi barba minor. Apul. de Mag. Lacinia præpēdens impedit et præcipitat. Adde Vitruv. 4. 6. a *med.*

PRÆPĒS, ētis, adject. omn. gen. (a *præ* ante vel multum, et *peto*) volans, velox, celer, *ωκυπτερος* (II. *veloce, volante, che vola celermente, ratto;* Fr. *qui vole rapidement, rapide;* Hisp. *veloz, rápido;* Germ. *sehr gut fliegend, schnell fliegend, schnell;* Angl. *swift of flight, nimble, fleet.*)

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. Virg. 6. Æn. 15. de Dædalo. Præpētibus pennis ausus se credere cælo. Val. Flacc. 1. 578. præpes Boreas. Plin. 7. Hist. nat. proœm. 1. (4). Præpetes volatus. Ennius apud Macrob. 6. Saturn. 3. Præpes ferrum. h. e. telum volatile, ut Virg. 4. Æn. 71. dixit. Cn. Mattius apud Gell. 6. 6. Dum det vincenti præpes Victoria palmam. Seneca Hippol. 1061. præpeti cursu evolat, Summam citato via gradu tangens humum. Auson. epigr. 146. 1. Puer notarum præpetum Solers minister, advola. et *ibid.* 20. præpetis dextra fuga Tu me loquentem prævenis. Festus p. 205. 26. Mull. Præpetes aves quidam dici ajunt, quia secundum auspiciū faciunt prætervolantes. Alii, quod aut ea quæ præpetamus, indicent: aut quod prævolent. Alii ex Græco tractum putant, quod ante conspectum volent nostrum: inepte s. ex præpositione Latina componentes et Græco vocabulo. Ceterum poetæ promiscue omnes aves ita appellant. ¶ 2. Latiori sensu est alatus, aliger, *alato.* Ovid. Heroid. 8. 38. Succubuit telis præpetis ipse dei. h. e. Cupidinis. ¶ 3. Item absolute avis quæcumque, præsertim quæ volatu potens. Ovid. 13. Met. 617. Præpētibus subitis nomen facit auctor: ab illo Memnonides dicitur. Id. 4. *ibid.* 713. Præpes Jovis. h. e. aquila. Val. Flacc. 8. 32. pavida de more columbæ, Quæ super ingenti circumdata præpetis umbra, etc. h. e. accipitris. Adde Stat. 3. Theb. 544; et Ovid. 14. Met. 576. — Apud eumd. 5. *ibid.* 257. præpes Medusæus. h. e. Perseus Pegaso volans: de quo Lucan. 9. 688. quis enim non præpete tanto, Æthera respiceret? Adde *ibid.* 662. ¶ 4. Est verbum augurale. Nam præpetes aves Hygin. apud Gell. 6. 6. appellari docet, quæ aut opportune prævolant, aut sedes idoneas capiunt. Nigidius autem *ibid.* ait præpētibus contrarias esse aves inferas. Ita enim loquitur l. 1. augur. privati: Discrepat dextra sinistræ, præpes inferæ. Ex quo subdit Gell. est conjectare, præpetes appellatas, quæ altius sublimiusque volitent: contra inferas, quæ demisse. Denique Sulpic. Apollinar. *ibid.* ait præpetes sibi videri, quas Homerus (Iliad. 12. 237.) *πρωπτερυγας* appellaverit (h. e. magnas alas habentes), quoniam istas potissimum augures spectarent, quæ ingentibus alis patule atque porrectæ prævolarent. Virg. 3. Æn. 359. Trojigena interpres divum, qui nunina Phœbi, Qui tripodas, Clavii lauros, qui sidera sentis, Qui volucrum linguas, et præpetis omnia pennæ. Ubi Servius: Præpetes sunt, quæ secundo auspicio ante eum volant, qui aspiciatur. et mox. Præpetes aut superiora tenent, et præpetes vocantur; aut inferiora, et dicuntur inferæ. Præpetes autem ideo, quia omnes aves priore petunt volantes: vel a Græco *πρωπτερος*, id est volo. Hæc Servius.

II.) Translate. Non tantum ipse aves quæ prosperius prævolant, sed etiam loci, quos capiunt, qui idonei felicesque sunt, *præpetes* appellantur, inquit Gell. loc. cit. et Serv. ad Virg. 6. Æn. 15.

At Scalig. ad Sever. Æn. 326. præpetem locum intelligit declivem, et ad quem facilis est accessus, quod Græcis est *πρωπτερος, προαής.* Immo *ro præpetem* ab ipso *πρωπτερος* factum putat. Ennius apud Gell. loc. cit. Præpetibus sese puficisque locis dant. Id. *ibid.* Brundisium pulcro præcinctum præpete portu'st.

PRÆPĒTO, is, ere, a. 3. ¶ 1. Paul. Diac. p. 244. 19. Mull. Præpetes aves dicuntur, quæ se ante auspiciantem ferunt. Nam præpetere dicebant pro antere. Cf. Festus p. 245. 22. ¶ 2. Est etiam valde petere, vehementer appetere. Festus loc. cit. in voc. præced. I. 1. Lucret. 4. 1151. Et prætermittas animi vitia omnia primum, Tum quæ corpori sunt ejus, quam præpetis ac vis. Alii leg. percupis; Lachmann. vero si quam petis ac vis.

PRÆPĒIGNĒRĀTUS, a, um, particip. ab inusit. *præpignero*, ante pignori oppositus: et translate obligatus. Ammian. 29. 2. Colloquiis ex aula regia præpigneratus abstrusus.

PRÆPĒLĀTUS, a, um, particip. a *præpilare.* I.) Proprie est in anteriore parte in modum pilæ formatus, in summitate rotundatus in pilam: ut *præpilata hasta*, quæ in acumine cuspidem non habet, sed in obtusum desines in star pilæ rotunda est, ne lædat: ut apud nos ensis præpilatus, *spada da bottone o da scherma.* Hujusmodi telis utebantur milites in pugnis ludicris: quemadmodum apud Auct. B. Afr. 72. legimus, a Cæsare edoctos milites rationem pugandi contra elephantos: hos enim in castra adductos hastis præpilatis feriebat, ut discerent, cui parti corporis tela adicere possent, quum eos adversos in vis præliis habuissent. Similiter Scipio apud Liv. 26. 51. milites exercere volens, jussit eos rudibus inter se in modum jusiæ pugnæ concurrere, præpilatisque missilibus jaculari. Plin. quoque 8. Hist. nat. 6. 6. (17). narrat, inductos in circum elephantos a L. Pisone, atque ut contemptus eorum increpceret, ab operariis hastas præpilatas habentibus per circum totum actos. Cf. Plin. 9. Hist. nat. 30. 50. (95). Locustarum cornua, quæ sunt propria rotunditate præpilata.

II.) Translate. Quintil. 5. 12. 17. Declamationes, quibus ad pugnam forensam, velut præpilatis, exerceri solebamus.

PRÆPĒLO, as, atum, are, a. 1. *pila emittere.* In illo Ammiani 24. 6. Præpilatis missilibus per procuratores principis pugnæ tentatis etc. Lips. l. 4. Poliorcet. dial. 4. præpilatis exponit conjectis, emissis: quia de vera pugna ibi agitur. Sic Id. Ammian. 16. 12. circa *med.* Utrinque magnis concursum est viribus: præpilabantur missilia, etc. h. e. ante conficiebantur. Sunt qui leg. *propilabantur* eod. sensu, ut Vales. ad prior. Ammiani loc. At Wagnerus nihil mutandum censet, licet fateatur, Ammianum improprie locutum fuisse. Hæc Forcellinus. Sed ut recentiores plerique putant, *missilia præpilare* apud Ammian. loc. cit. est missilia in pilorum modum acuere.

PRÆPĒNGUIS, a, adject. *molto grasso, ευλεπής, καταπέλος, ζατρεφής,* valde pinguis.

I.) Proprie. Virg. 3. Æn. 698. præpingue solum stagnantis Helori. Plin. 8. Hist. nat. 51. 77. (207). Præpingues sues. Id. 18. *ibid.* 17. 45. (162). Præpinguis et densa ubertas.

II.) Translate. Quintil. 12. 3. 32. Vox dura, rigida, præpinguis, aut tenuis. V. PINGUITUDO.

PRÆPLECTO, ctis, ium, ctere, a. 3. ante plectere, et

PRÆPLEXUS, a, um, particip. ante plexus. Voces a Lexico expungendæ; occurrunt enim tantum in Not. Tv. p. 107., ubi tamen legendum videtur *perplecto* et *perplexus.*

PRÆPĒOLĪO, is, ii, ire, a. 4. ante polio. Quintil. 2. 12. 8. Quod litteræ præpolierunt. Alii rectius leg. *perpolierunt.*

PRÆPOLLENS, entis. V. PRÆPOLLEO in fin.

PRÆPOLLENTĪA, æ, f. 1. magna pollentia, magna potentia. Augustin. in Ps. 70. serm. 1.

15. Laudatus est Deus in omnibus bonis factis suis, in fecunditate terrarum, in omni pro-pollentia nascentis ubique creaturae.

FRAEPOLLEO, es, ere, n. 2. Part. *Præpollens* in lin. — *Præpollere* est magis pullere, *essere* più potente. *Tac. 2. Ann. 45.* Langobardi defecere ad eum: quibus aditibus præpollabat. et ibid. 51. Ut numerus liberorum in candidatis præpolleret. et 11. ibid. 14. Phœnices, qui mari præpollabant. *Apul. 6. Met.* Si qua in ter-ris puella præpollat pulchritudine. — *Ilic Part. præ.*

Præpollens, entis, adjective usurpatur. unde *Comp. Præpollentior;* et est valde pollens. *Προ-pollens. Liv. 1. 57.* Gens divitiis præpollens. et 5. 34. Vir virtute fortunaque quum sua tum publica præpollens. *Apul. 10. Met.* Introcussit alia visendo decore præpollens. et aliquanto post. Eruditione doctrinaque præpollens Palamedes. *Augustin. 22. Civ. D. 29.* Vis oculorum præpollentior.

FRAEPONDERATIO, ōnis, f. 3. *præponderan-za,* abstracta qualitas rei, quæ præponderat. *Gloss. Lat. Gr. Præponderatio, πρόπυ.*

FRAEPONDERATUS, a, um, *V. voc. seq.*

FRAEPONDERO, as, avi, atum, are, 1. Part. *Præponderans* sub *A. 1.;* *Præponderatus* sub *B. —* Præponderare est majus pondus habere, pondere vincere, prægravare: atque adeo inclinari, vergere, *ὑπερβαλάντων, ὑπερβαλάντων* (It. *pesar giù, præponderare, piegare;* Fr. *être prépondérant, avoir plus de poids;* Hisp. *haber mayor peso;* Germ. *überwiegen, übertreffen;* Angl. *to be of greater weight, outweigh, præponderate*).

A) Sæpissime neutrum est.

I) Proprie. Seneca 3. Quæst. nat. 10. a med. Et natura partes suas velut in ponderibus constitutas examinat, ne, portionum æquitate turbata, mundus præponderet. *Id. 1. Clem. 2. extr.* Quia difficile est temperamentum, quidquid æquo plus futurum est, in partem humaniorem præponderet. *Apul. 7. Met.* Quoties, in alterum latus præponderans, declinat sarcina.

II) Translate. ¶ 1. Ponitur pro inclinare, vergere. *Quintil. 7. 2. 39.* Sed mihi, si neutro litis conditio præponderet, secundum naturam videtur incipere a persona. *Lucan. 6. 603.* Quærere quo tanti præponderet alea fati. *h. e.* in quem exitum magis inclinet incertus adhuc rerum eventus. *¶ 2.* Est etiam pluris estimor, pluris sum. *Stat. 8. Theb. 615.* gravis hinc miseris cunctatio voti: Nutat utroque timor, quemnam hoc certamina victum, Quem vicisse velint: tacite præponderat exsul. *Gell. 1. 3. a med.* Quum in rebus aut partibus, aut non longe secus, utilitas amici et honestas nostra consistit, honestas procul dubio præponderat. *Quintil. Declam. 8. 9.* Inter duos liberos pari desperatione languentes da bonum patrem: non præponderabit: alteruterum non eliget. *h. e.* neuter præponderabit. *Alit leg. non præponderabit alter: neutrum eliget: alii non præponderabit alteruter: non eliget. — Active Auct. Epit. Iliad. 660.* Et (Juppiter) Grajum clades gravibus præponderat armis. *favortice, dichiarandosi per essi contro i Trojani.*

B) Passive

I) Proprie. Solin. 11. a med. Coturnices globatæ vehementius properant: quæ festinatio plerumque exitum portat navigantibus; accidit enim in noctibus, ut vela incidant, et præponderatis sinibus alveos vertant. *h. e.* sinibus pondere valde pressis.

II) Translate. Cic. 3. Off. 4. 18. Qui omnia metiuntur emolumentis et commodis, neque ea volunt præponderari honestate. *h. e.* ab honestate vinci pondere et æstimatione.

FRAEPONO, pōnis, pōsui, olim etiam pōstvi, pōsitum, pōnere, a, 3. Part. *Præponens* et *Præponendus* I. 1.; *Præpositus* I. 1. et 2.; *Præpostus* per syncop. I. 1. — Præponere est ante ponere, priore loco collocare, *προτίθημι* (It. *porre innanzi, præporre, antiporre;* Fr. *mettre devant, placer en avant;* Hisp. *meter adelan-*

te, poner en adelante; Germ. *vorsetzen, voransetzen;* Angl. *or set before, place first*).

I) Proprie. ¶ 1. Generatim. Lucet. 6. 998. Quapropter, bene ubi hæc confirmata atque locata Omnia constituerint nobis præposita, parata, etc. *h. e.* ante posita, ante dicta. *Cic. 7. Att. 3. a med.* Non enim hoc (scil. præpositionem) in ut apud præpositi, sed ut loco. *Ovid. 1. Trist. 7. 33.* Hos quoque sex versus, in prima fronte libelli Si præponendos esse putabis, habe. *Horat. 1. Sat. 1. 58.* si quod prius ordine verbum est, Posteriori facias præponens ultima primis. *Cic. 2. Orat. 79. 220.* Oportet, ut verbis ac templis vestibula et aditus, sic causis principia pro portionis rerum præponere. *Id. 11. Fam. 27.* De qua priusquam respondeo, pauca præponam. *Horat. 1. Od. 5. 7.* Undique deceptam fronti præponere olivam. *Cic. Fat. 14. 33.* Ergo nec de Epidode potuisse Apollinem prædicere, nullis in rerum natura causis præpositis. *Alit leg. præpositis. ¶ 2. Speciatim præponere alicui rei quempiam, ei curandæ, aut regendæ prolicere, deputare, mettere al governo, alla direzione, jux præsidente. Cic. pro leg. Manil. 22. 63.* Unum illum ex omnibus delegistis, quem bello prædonum præponeretis. *Cæs. 1. B. G. 54.* Hi-bernis Labienum præposuit. et 3. B. C. 89. Sinistro cornu Antonium, dextro P. Sullam, media acie Domitium præposuerat. *Justin. 6. 2. 4.* Præponere aliquem summæ rei. *Cic. 2. Fam. 15.* aliquem provincie. et 15. ibid. 4. a med. negotio. *Id. 7. Ferr. 38. 101.* navibus. *Tac. 1. Hist. 20.* evactioni. et 15. *Ann. 18.* vectigalibus. *Ovid. 3. Trist. 1. 67.* aliquem custodiendi alicui loco. — Similiter Part. *præpositus* sæpissime usurpatur. *Cic. 1. Divinat. 34. 76.* Sacerdos oraculo præposita. *Cæs. 3. B. C. 5.* Bibulus toti officio maritimo præpositus. *Justin. 1. 3. 2.* Præfectus ipsius Medis præpositus. *Seneca 1. Ira 16.* circa med. Centurio præpositus supplicio. *Sueton. Tib. 4. class. et Domit. 16.* cubiculo. *Cip. Dig. 15. 7. 11.* circa med. servus pecuniis evigendis. *Ovid. 9. Met. 283.* Præpositam timidis parientibus Ilithyiam. *h. e.* præsidem. *Seneca Herc. Fur. 532.* Pōnis diviti-bus præpositus draco. *posto alla custodia. — Animadvertenda sunt et sequentia. Cic. 8. Att. 14. B. sub init.* Nos adhuc in ea ora, ubi præpositi sumus, ita fuimus, ut navem paratam haberemus. *Orell. leg. ubi, alii cui. Liv. 37. 41.* Rex ipse in dextero cornu erat: Seleucum filium et Antipatrum fratris filium in lævo præposuit. *Nepos Thrasyb. 1.* Quum triginta tyranni, præpositi a Lacedæmonis, servitute oppressas tene- rent Athenas etc. *Tac. Geim. 30.* Multum (Catorum genti), ut inter Germanos, rationis ac solertie: præponere electos, audire præpositos, nosse ordines, etc. *Dig. 14. 1. 1. § 2.* Qui magistrum præponit.

II) Translate est præferre, pluris facere, antepōnere, præferre, anteporre, stimar più. Plaut. Rud. 4. 2. 11. Lucrum præpositi sopori et quieti. *Ter. Andr. 1. 1. 38.* Præponere se alteri. *Id. Eun. 1. 2. 59.* Si lidem habeat, se iri præpositum tibi apud me. *Cic. 9. Phil. 7. 15.* Salutem rei publicæ vitæ suæ præposuit. *Id. Rabir. perduell. 8. 23.* Præponere amicitiam patriæ. *Ovid. 2. Fast. 676.* Ne videare hominem præposuisse Jovi. *Id. 8. Met. 136.* Jam jam Pasiphaen non est mirabile taurum Præposuisse tibi. *Id. 4. Trist. 10. 127.* Quumque ego præponam multos mihi; non minor illis dicor, et in toto plurimus orbe legor. *Horat. 2. Sat. 6. 92.* Vis tu homines urbanque feris præponere silvis? — Notanda est ratio illa loquendi, quam Priscian. nullo quidem exemplo fulcit, usitatam tamen Latinis ait 18. r. 1203. *Putsch.* Præpono, huic optimum esse amicorum. Græci quoque sic loquuntur: *Προκρίνας τούτους καλύτερους είναι τών λόγων. —* Hinc a Part. præ- ter. pass., cujus multa exempla supra retulimus, *Præpositum, i,* et sæpius præposita, *orum,* n. 2. absolute, substantivorum more, τὰ προη- γμένα appellavit Zeno philosophus ea, quæ licet vere bona non sint, pluris tamen sunt aestiman-

da, ut *Cic. 1. Acad. (post.) 10. 37.* docet: quæ vero minoris, rejecta. *Id. 4. Fin. 26. 72.* Ista bona non dico, sed dicam Græce προηγμένα, Latine autem producta: sed præposita, aut præci- pua malo: illa autem non appello mala, sed, si libet, rejectanea. et paulo post § 73. Bonum negas esse divites, præpositum esse dicis. Bonum ex quo appellatum sit, nescio: præpositum ex eo credo, quod præponatur aliis. *V. PRODUCTUS.*

Præpositus, i, m. 2. et

Præposita, a, f. 1. V. luo suo.

FRAEPORTO, as, aris, a. 1. Part. *Præportans.* — Præportare est præferre, præ se ferre, ostendit. *Lucet. 2. 821.* Telaque præportant, violenti signa furoris. *Catull. 64. 1:3.* Eumenides, quibus anguino redimita capillo Fræus expirante præportat pectoris iras. *Cic. in Avat. 433.* E quibus ingenti existit cum corpore præ se Scorpius infestus præportans flebile acumen.

FRAEPOS, otis, adject. valde potens. Ita *Gloss. Isid. (tubi male propos pro præpos)* et *Gloss. Pith.*

FRAEPŌSITA, æ, f. 1. *superiora, abbadesa,* mulier, quæ aliis in monasterio degentibus præponitur. *Augustin. Ep. 211. (al. 109.)* Hæc sunt, quæ, ut observatis, præcipimus, in monasterio constituit. Sed sit in potestate præpositæ, ut in commune redactum, cui necessarium fuerit, præbeatur. *Et ibid.* Perseverate in bono proposito, et non desiderabit mutare præpositam.

FRAEPŌSITIO, ōnis, f. 3. *¶ 1.* Generatim est actus præponendi, *il præporre, πρόθησις. Cic. 3. Fin. 16. 54.* Qui ita talus erit jactus, ut cadat rectus, præpositum quiddam habebit ad finem; neque tamen illa præpositio tui ad eum finem pertinebit. *¶ 2.* Speciatim est actus præhendi. *Cip. Dig. 14. 1. 1. § 12.* Igitur præpositio certam legem dat contrahentibus. Quare si enim præpositi navi ad hoc solum, ut etc. *Adle ibid. 3. 11.* *¶ 3.* Item speciatim Grammaticis est pars orationis indeclinabilis, quæ ceteris partibus aut separata, aut conjuncta fere præponitur: ut *pro, in, apud, extra. V. PRÆ- VERBUM. Cic. Orat. 47. 158.* Una est præpositio abs, eaque nunc tantum in accepti tabulis manet. *Id. Topic. 11. 48.* Præpositio enim in privat verbum ea vi, quam habet, si in præpositum non fuisset. *Adde Varron. 6. L. L. 63. Mull.; Quintil. 1. 4. 13. et 5. 51.; Gell.; Sueton. etc. —* Sæpissime in antiquis monumentis inter præpositiones earumque casus puncta omitti, immo ambæ se voces junctim scribi solent, ut *in fronte pro in fronte,* quod ideo factum est, quia duæ illæ voces sub uno accentu pronuntiantur. Hinc tri simile aliquid animadvertit *Vise. in Monum. Gab. p. 134. ed. Mediol.* scil. veram omissionis et conjunctionis rationem non attulit, quæ ex sequentibus scriptorum locis patebit. *Priscian. 14. p. 978. Putsch.* Annititur semper præpositio sequenti dictioni, et quasi una pars cum ea fertur, unde et acutum in gravem convertit. *Capell. 3. p. 62.* Contextus orationis plerumque admittit proprios sonos bis vocibus, quæ refruntur ad aliquod sequens, ut præpositionibus: *ante urbem.* Nam hic ante perdidit acutum sonum prioris syllabæ: item *post muros. Pompej. Comment. art. Donat. § 11.* Duæ partes orationis unum accentum habebunt, quotiescumque in unam colliguntur. Si dicas *interea loci, interea* una pars orationis est, loci altera.

FRAEPŌSITIVE, adverb. *V. POSTPOSITIVE.*

FRAEPŌSITIVUS, a, um, adject. qui præponitur, ut *Vocales præpositivæ, apud Priscian. 1. p. 561. Putsch. et 17. p. 1038.,* quæ in diphthongis confandis priorem locum habent. Conjunctio præpositivæ apud *Diomed. 1. p. 409.,* quæ in oratione præponitur, ceu ut, nam.

FRAEPŌSITŪRA, æ, f. 1. *præpositura, carica,* officium et dignitas præpositi. *Lamprid. Elagab. 6.* Militaribus præposituris, et tribunatibus, et legationibus, et ducatibus venditis. *Inpp. Valent. et Valens Cod. 10. 70. 2.* Præpositura hortorum et pagorum.

FRAEPŌSITŪS, a, um, *V. PRÆPONO.*

PRAEPOSITUS, i, m. 2. *preposto*, *prefetto*, *presidente*, *officiale*, *capo*, ἐπιτοκῆς, qui alicui officio praepositur, praefectus — a) Praesertim militaris. Cic. Pis. 36. 88. Praepositus legatorum tuorum optimus abs te quisque violatus. *Alii leg.* Praepositus legatorum tuorum turpissimus: optimus abs te etc. Tac. 1. Hist. 36. Nec tribunis, aut centurionibus adeundi locus: gregarius miles caveri insuper praepositos jubebat. Sueton. Oth. 1. Ausus est milites quosdam, quod praepositos suos occiderant, capite punire. *Inscript.* apud Gruter. 1096. G. CN. MARGIO CN. F. GAL. PLATORIO CELERI PRAEPOSITO NUMERORUM TENDENTIUM IN PONTO AB SARO. *Apul.* 10. *Met.* ab init. Ipse ad praepositum suum, qui mille armorum ducatum sustinebat, sollicite praesciscitur. *Id.* *ibid.* multo post de eod. Miles ille, qui me, nullo vendente, comparaverat, tribui sui praepcepto debitum sustuens obsequium, etc. Adde Modestin. Dig. 49. 16. 3. extr. et irr. Menand. *ibid.* 6. extr. Hinc ex praeposito dicitur, qui alicui legioni iam praefuit. *Inscript.* apud Murat. 1071. S. AVRELIVS VINCENTIVS EX PRAEPOSITIS VIR ORNATUS LEGIONIS X. GEMINAE. — b) Extra rem militare vetus S. C. apud Plin. 8. Ep. 6. a med. Praepositi rerum cuius Caesaris. h. e. procuratores. *Inscript.* apud Gruter. 582. 7. GENELLO AVG. LIB. PRAEPOSITO ARGENTI POTURII et *ibid.* 5. PRIETAERO AVG. LIB. PRAEPOS. AB AVRO GEMMATO. et 600. 15. PRAEF. CVRSORVM. *Frontin.* *Aquaed.* 17. et 117. aquarum.

PRAEPOSSUM, pōtes, pōtūi, posse, n. anoni plus possum, praepolleo, praevalere, υπερέχω. Tac. 5. Ann. 8. Postquam Macedones praepotere praevalsero. — Particip. Praepotens V. suo loco.

PRAEPOSTERATIO, ōnis, f. 3. inversio. Augustin. *Musica.* 3. 20. Dicerem sex (tempora), nisi me illa praeposteratio revocaret. Habent et *Gloss. Vatic.* T. 6. p. 530. Isterologia (lege Hysterologia), praeposteratio sermonum.

PRAEPOSTERATUS, a, um. F. PRAEPOSTERO.

PRAEPOSTERĒ, adverb. Comp. Praeposterius. — Praepostere est Ital. a rovescio, contr'ordine, confusamente, ἀστροπαμῶς, inverso ordine, perverso, perperam. Cic. 7. Att. 16. Omnes arbitror mihi tuas litteras redditae esse, sed primas praepostere, reliquas ordine, quo sunt misae. *Id.* 4. Acad. (2. pr.) 20. 66. Ut praepostere tecum agam, mox referam me ad ordinem. *Id.* 2. *Divinat.* 71. 146. Nihil tam praepostere, tam incondite, tam monstruose cogitari potest, quod non possimus somniare. *Plin.* 3. Ep. 9. a med. Succurrit quod praeterieram, et quidem sero: sed, quamquam praepostere, reddetur. *Plin.* alter 2. *Hist.* nat. 7. 5. (24). Lævus calceus praepostere inductus. h. e. lævus pro dextera. *Gell.* 2. 8. Imperfecte atque praepostere atque incite syllogismo uti. *Pompej. Comment. ant. Donat.* § 25. Ecce praeposterius usus es re olim facta ante rem paulo post factam.

PRAEPOSTERITAS, ātis, f. 3. ordo praeposterus. *Arnob.* 3. 30. Si Juno est aer, quemadmodum dicitare consuevit, Graeci nominis praeposteritate repetita. h. e. inverso ordine litterarum in voce ἀῖρ aer, unde fit Ἡρα Juno. *Vet. Inscript.* non optimae notae apud Gruter. 684. 6., quae est apud Orell. (cui tamen suspecta) 4774. PARENS AFFLICTVS PRAEPOSTERITATE NATURAE HVC FILIVM VNICVM HIC CONDIDIT.

PRAEPOSTĒRO, as, āvi, ātum, are, a. 1. Part. Praeposteratus. — Praepostere est invertere, perturbare, praeposterum facere. *Auct. declam.* quae inscribit. Tribunus Marianus, 9. Ordinem iudicium militis inhumani praeposteravit impietas. *Mar. Victorin.* 4. p. 2600. *Futsch.* Horum praeposterato situ memorati versus forma praestabitur sic. *Boeth.* in *Porphyrr. Dial.* 1. p. 5. Praeposterato ordine dicit. Sic *Cassiod.* de orthograph. praef. Commemorati sunt auctores orthographiae, ex quibus alii ipso, alii praepostero ordine similia dicunt, alii vero diversa scribunt. et *Præcept. Music.* ex Augustin. edent. *A. Maio Nov. Coll. T.* 3. p. 133. Qui membris hisdem praeposteratis fieri possunt.

PRAEPOSTĒRUS, a, um, adject. (pra et posterus) est inverso ordine factus: perversus, quum scilicet aliquid prius fit, quod post fieri debuit, aut contra, πρῶτον ἔστω; (It. rovescio, contr'ordine, fatto di contratempo, confuso, stravolto; Fr. renversé, interverti, inverse; Hisp. inverso, desordenado, confuso; Germ. umgekehrt, verkehrt, unrecht; Angl. overthwart, out of order, perverted, confused, preposterous, awkward). Usurpatur — a) De rebus et de abstractis. Cic. *Rabir. Post.* 13. 37. Quid tam insolens, tam perversum praeposterumve dici, aut excogitari potest? *Plin.* 6. Ep. 5. Oratio sera et intempestiva, et praepostera. *Lucret.* 3. 621. praeposterus ordo. *Seneca Ep.* 23. Ver malignum et frigus praeposterum. Cic. 3. *Orat.* 11. 40. Ut verba sic et casibus, et temporibus, et genere, et numero conservemus, ut ne quid perturbatum ac discrepans, aut praeposteram sit. et *ibid.* 13. 49. Non discretis sententiis, non praeposteris temporibus, non confusis personis, non perturbato ordine. *Id. Sull.* 32. 91. O falsam spem! o praeposteram gratulationem! *Id. Amic.* 22. 85. Praeposteris utimur consiliis, et acta agimus. *Plin.* 7. *Hist.* nat. 8. 6. (45). Praeposterus natalis. h. e. quum quis non in caput, sed in pedes ex utero prodit. *Id.* 17. *ibid.* 24. 37. (216). Arbores aduri statu frigidiore praepostero die, quoniam suo frigora etiam prosunt. *fuor di tempo.* et 16. *ibid.* 27. 51. (118). Praeposteri fucus. h. e. qui celerius, aut tardius solito proveniunt. — Et cum Dativo. *Ovid.* 1. *Trist.* 8. 5. Omnia natura praepostera legibus ibunt. — b) Praeposterus homo, praepostere agens, perversus. Cic. *Cluent.* 26. 71. Itaque ut erat semper praeposterus atque perversus, initium facit a Bulbo. *Id. Pis.* 38. 92. Noster hic praeposterus imperator. *Id.* 15. *Fam.* 17. Praeposteros habes tabellarios. *Sall. Jug.* 88. Homines praeposteri.

PRAEPOSTUS, a, um. F. PRAEPONO.

PRAEPŌTENS, entis, particip. a praepossum, quod adjectivum usurpatur, unde Comp. Praepotentior; et est valde aut plus potens, praepotens, υπερχής (It. molto potente; Fr. très-influent, très-puissant; Hisp. muy potente; Germ. mächtig, viel vermögend; Angl. very able or powerful). Usurpatur — 1º De hominibus. — a) Sine additis. Cic. *Rabir. Post.* 16. 44. Clari ac praepotentes viri. *Id.* 2. *Fin.* 18. 57. Sed iunge non solum callidum eum, qui aliquid inprobe facit, verum etiam praepotentem, ut M. Crassus fuit. Iluc referri potest et illud eiusd. 2. *Nat. D.* 30. 77. Non est igitur natura decrum praepotens, neque excellens, si quidem subjecta est necessitati. — b) Cum Ablat. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 5. 4. (42). Statuarii praepotentes opibus. — c) Cum Genit. Cic. 2. *Divinat.* 18. 42. Nonne perspicuum est, ex prima admiratione hominum, quod tonitrua iactusque fulminum extimuisent, credidisse, ea efficere rerum omnium praepotentem Jovem? — d) Hinc praepotentes absolute, substantivorum more. *Ci. Plaut.* *Per.* 5. 4. 9. Certo enim, quod quidem ad nos duas attingit, praepotentes, pulchra. Cic. *Amic.* 15. 54. Multorum opes praepotentium excludunt amicitias fideles. *Coium.* 1. *R. R.* 3. 12. More praepotentium, qui possident fines gentium, quos ne circumire quis quidem valent. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 19. 42. (93). Id acciderit ob iniquitatem praepotentium, an forte, non satis constat. de praepotenti. — 2º De rebus. Cic. *Balb.* 15. 34. Quum praepotens terra marique Carthago, nixa duabus Hispaniis, huic imperio immineret. *Id.* 1. *Orat.* 43. 193. Praepotens et gloriosa philosopia. *Val. Mar.* 5. 2. n. 8. Praepotens gratie mentis impetus. et 7. 2. n. 1. Praepotentia imperia.

PRAEPŌTĒNTIA, ā, f. 1. excellens potentia. *Tertull.* 2. *advers. Marcion.* 7. Praescientia et praepotentia Dei. *Apul. de Mund.* Camhyses et Xerses et Darius potentissimi reges fuerunt. Horum praepotentiam, quam ex opibus collegerant, lenocinium vitæ effecerat celsiorem.

PRAEPŌTO, as, are, a. 1. Part. Praepotendus I. et 2. — Praepotare ¶ 1. Est ante potare,

praebibere. *Cael. Aurel.* 3. *Acut.* 17. n. 160. Praepotandos jubet medicamentis myrrhæ obolos duos. ¶ 2 Praepotare aliquem in re medica est praecipere, ut is praebibat. *Id.* *ibid.* n. 159. Praepotat ægrotantes vel passo, vel acriore vino. et 5. *Tard.* 10. n. 120. Praepotandus ægrotus iis, quæ supra inemoravimus.

PRAEPŌPĒRANTER, adverb. valde properanter. *Lucret.* 3. 779 certareque praeproperanter.

PRAEPŌPĒRĒ, adverb. con troppa fretta, o celerità, λαν ταχίως, nimis prope, nimis celeriter. *Liv.* 37. 23. sub fin. Festinans praeproperare. *Id.* 22. 19. a med. Raptim omnia praeproperare agendo. Adde *eumd.* 22. 19.

PRAEPŌPĒRO, as, are, n. 1. multum propero. *Gloss. Philox.* Praeproperat, προπερευρα.

PRAEPŌPĒRUS, a, um, adject. troppo frettoloso, o presto, o precipitoso, σπερχνός, ταχίς, nimis prope, festinus, celer, praeps. Cic. 7. *Fam.* 8. et 10. *ibid.* 26. Te adipiscendi magistratus praepropera festinatio abducat a tantis laudibus. *Id.* 1. *Att.* I. Non aliena rationi nostræ fuit illius hæc praepropera pressatio. *Liv.* 31. 42. Fatigati equi virique praepropera celeritate. *Id.* 22. 41. Temeritati consulis ac praepropero ingenio materiam etiam fortuna dedit. *Id.* 27. 33. sub fin. Toto eo bello damnosa, praepropera ac fervida ingenia imperatorum fuisse. *Sil. It.* 15. 757. Bastiam praepropero nisu jacit. *Val. Max.* 5. 3. n. 6. Parum pudicas ratus lacrimas, quæ praepropero amori dabantur.

PRAEPŌDIO, as. F. PRAEPŌTIO.

PRAEPŌDĪUM, ūi, n. 2. impedimentum. F. PROPUDIUM.

PRAEPŌLCHER, ra, rum, adject. valde pulcher, perpulcher. *Juvenc.* 1. 432. fortia vobis Proveniunt hominum praepulchra indagine lucra.

PRAEPŌRGĀTUS, a, um. F. voc. seq.

PRAEPŌRĠGŌ, as, āvi, ātum, are, a. 1. Part. Praepurgatus. — Praepurgare est ante, aut valde purgare, προκαθαίρω. *Cael. Aurel.* 1. *Tard.* 4. n. 128. Ut saepe, imminente accessione, per somnum jactu seminis ægri praepurgentur. *Id.* 3. *Acut.* 4. Clystere praepurgatos phlebotomamus. Adde *eumd.* 1. *ibid.* 16. et 2. *Tard.* 2.

PRAEPŌTĪATIO, ōnis, f. 3. praeputii conservatio, ἀρροσσία: qui opponitur circumcisio. *Tertull.* 5. *advers. Marcion.* 4. a med. ex *Apost.* ad *Galat.* 5. 6. Adde 5. *ibid.* 13.

PRAEPŌTĪĀTUS, a, um, particip. a praeputio, ἀρροσσία: praeputum habens, incircumcisus. *Tertull.* 5. *advers. Marcion.* 9. a med. Christus praeputiatus sacerdotii pontifex.

PRAEPŌTĪO, as, are, a. 1. praeputium duco, ut ait *Juvenc.* 6. 237., seu masturbo. *Vet. Scholiast.* ad illud *Juvenc.* 10. 206. Et, quamvis tota palpetur (nervus) nocte, jacebit: Fricetur, praeputiatur. Ita pro praepudiatur legendum concilii *Schrevelius.*

PRAEPŌTĪUM, ūi, n. 2. prepuzio, κόσμη, ἀροσσία: pills glandem colis integens: a pra ante et ποστίον penis, s extrito. *Juvenc.* 14. 99. mox et praeputia ponunt. F. RECUTITUS. *Cael. Aurel.* 3. *Tard.* 8. n. 104. Mollis atque humida infatio ventris ac vultus et crurum et folliculi genitalis vel praeputii.

PRAEQŪAM, adverb. più di quello che, plus quam. *Plaut. Merc.* 1. 1. 22. Nec pol profecto quisquam sine grandi malo, praquam res patitur, studuit elegantia. Hæc *Forscellinus Lambinum* sequutus. At pra (ait *Handius, Tursell.* vol. 4. p. 527.) non significat plus. Aut studuit accipiendum de nimio studio, aut restituenda est scriptura editionis principis praeterquam. — Hein praeter quam. *Cato* apud *Festum* p. 162. 31. *Müll.* Fana in eo loco compluria fuere; ea exauguravit, praquam quod Termino fanum fuit, id nequitum exaugurari. *Alii leg.* praeterquam, probante *Müllero* et *Jordan.* — Ceterum F. PRAE.

PRAEQUESTUS, a, um, particip. ab inusit. praequor, ante questus. *Ovid.* 4. *Met.* 251. Multaque praequetus, tangens tamen æthera, dixit.

PRÆRADIO, as, are, a. 1. ¶ 1. Est ante, aut valde radiis illustrare. *Ovid. Heroid. 6. 115.* Bacchi conjux redimita corona Præradat stellis signa minorâ suis. ¶ 2. Item præfulgere, *ὑπερλαμπν.* *Claudian. Nupt. Honor. et Mar. 286.* Ante fores jam pompa sonat, pilentaque sacram Præradant ductura nurum.

PRÆRADO, dis, sum, dere, a. 3. Part. Prærasus 1. et 2. — Præradere ¶ 1. Est in anteriore parte radere. *Cato R. R. 41.* Si vitis vitem continget, vitis utrumque latus alterum præradito oblique: inter se medullam cum medulla libro colligato. *Plin. paullo aliter hoc idem dicit, ipsum Catonis locum respiciens, 17. Hist. nat. 15. 25. (115).* Si inter se vitis contingant, ntriusque in obliquum latere contrario adraso, junctis medullis colligari. Al. tamen apud *Caton.* aliter leg. *Paulin. Nolan. Ep. 7. (al. 22.) sect. 2.* Inæqualiter semitonsi, et destituta fronte præradi. ¶ 2. Antea radere. *Cæsar. Aurel. 5. Tard. 4. a med. Præradi capilli.*

PRÆRANCIDUS, a, um, adject. valde rancidus, obsoletus, insipidus. *Probus Valer. apud Gell. 13. 20.* Non fitiones illas prærancidas, neque festunas grammaticas spectaveris.

PRÆRAPIDUS, a, um, adject. molto celere, velocissimo, precipitoso, ταχύς, valde rapidus, præceler.

I.) Proprie. *Seneca Apocoloc. ante med. Ubi Rhodanus ingens amna prærapido fuit.*

II.) Translate. *Sil. It. 17. 180.* Prærapidus juvenis et 16. 564. Prærapida fuga, *Seneca 1. Quæst. nat. 1.* Obliqui feruntur et prærapida celeritate.

PRÆREPTOR, ôris, m. 3. qui præripit. *Hieronym. Ep. 36. n. 15.* Ut non intelligeret, minorem esse filium, qui ad benedictionem fratris præreptor adstiterat.

PRÆREPTUS, a, um, V. PRÆRIPPIO. PRÆRIGËO, es, ùi, ere, n. 2. valde rigeo. *Tac. 13. Ann. 35.* Annotatusque miles, qui fascem lignorum gestabat, ita præriguisse manus, ut oneri adhaerentes truncis brachiis deciderent.

PRÆRIGIDUS, a, um, adject. valde rigidus. I.) Proprie. *Veget. 5. Veterin. 23. 1.* Spina prærigida.

II.) Translate. *Quintil. Declam. 17. 7.* Cunctos prærigidæ mentis affectus vocabulo molliore lenitis.

PRÆRIPPIA, ôrum, n. plur. 2. loca proxima ripis fluminum. *Apul. de Mag. Quum crocodilus egressus in præripia fluminis biavit.* Tribuunt et *Servio ad Virg. 6. Æn. 704.* Sed utroque loco alii leg. prærupta, aut prærupia.

PRÆRIPPIO, rîpis, rîpîi, reptum, rîpere, a. 3. (præ et rapio). Præripit pro præripuit legitur in quadam *Inscript. apud Gruter. 684. 6.* et apud *Orell. 4774.*, sed quæ tamen minus probæ notæ est. — Part. Præripiens 1.; Præreptus 1. 2. et 5.; Prærepturus 1. — Præripere est ante rapere, præcipere, *πρᾶραπνῶ* (It. rapire innanzi, sotto gli occhi, in faccia, toglier per forza o di mano, portar via; Fr. ravir, enlever, dérober, soustraire avidement, priver; Hisp. arrebatat, quitar, tomar violentemente, llevar por fuerza; Germ. etwas vorwegnehmen, vor dem Munde wegnehmen, entreissen, wegschnappen; Angl. to take away before the time, snatch away prematurely). ¶ 1. Genaritim. *Plaut. Cas. a. 1. v. 14.* Quid buc venisti sponsam præreptum meam? *Id. Men. 5. 9. 21.* Tibi neque occupare patrem, neque præripere postulo. *Ter. Eun. 1. 2. 81.* Istam nunc times, quæ advecta est, ne illum talem præripiat tibi. *Ovid. 1. Amor. 1. 7.* Quid, si præripiat flavæ Venus arma Minervæ? *Plin. 10. Hist. nat. 9. 11. (27).* et *ibid. 74. 95. (203).* Illo præripiente huic cibos. *Cic. Harusp. resp. 3. 6.* alicui desponsam jam et destinatam laudem. Sic *Id. Rosc. Am. 1. 2.* Ne istius quidem laudis ita sum cupidus, ut aliis eam præreptam velim. *Auct. B. G. 8. proæm.* Ut prærepta, non præbita facultas scriptoribus videatur. *Plin. 3. Ep. 9.* Quum ea prærepta et extorta defensionis suæ cerneret, in quibus omnem fiduciam reponebat.

Liv. 5. 20. Non avidas in direptiones manus otiosorum urbanorum prærupturas fortium bellatorum præmia esse. *Auct. B. Alex. 27.* Festinantes præripere subsequenter victorie societatem. — Inter præripere hoc sensu, et eripere discrimen statuit *Valla l. 5. Elegantiar. c. 83.*, quod qui alteri quippiam eripit, potest non in suos usus auferre: qui vero præripit, in suos proprios usus rapit. ¶ 2. Speciatim de iis, quante tempus rapiuntur. *Cic. 14. Phil. 2. 5.* Deorum beneficium festinatione præripere. *Plin. 8. Ep. 22. a med.* Quia vigilantia hanc ipsam ædilitatem, cui præreptus est, petiit! *Virg. 9. Æn. 138.* Prærepta conjux. *Auel. Vict. Vir. illustr. 5.* Immatura morte præreptus. *Val. Flacc. 5. 571.* brevibus præreptus in annis. *h. e.* immatura morte sublatus. *Inscript. apud Gruter. 350. 6.* IN PRIMO ÆTATIS FLORE PRÆREPTVS. ¶ 3. Item speciatim est celeriter eripere. *Lucret. 3. 895.* nec dulces occurrent auscula nati Præripere. *Sueton. Ner. 49.* Perlatos a cursore codicillos præripuit. *h. e.* manu celeri rapuit, priusquam porrigerentur. *Ovid. 14. Met. 310.* Phæbus arcum simulat; præreptaque gaudia sumit. *Alii leg. præcepta.* ¶ 4. Pro occipere, prevenire. *Cic. 1. Off. 30. 108.* Facile celare, tacere, dissimulare, præripere consilia hostium. *prevenire e sventare i disegni.* Sunt qui leg. præcipere, quod eandem habet sententiam. Sic apud *Virg. 10. Æn. 276.* Haud tamen audaci Turno fiducia cessit Litora præripere. *Pterius in antiqu. codicib. reperit præcipere.* Quod idem et apud *Liv.* tum ipse, tum alii critici se vidisse testantur. *V. 3. 46., 6. 5. et 31. 39.* ¶ 5. Item pro sibi arrogare, usurpare. *Cic. 10. Att. 1. ante med.* Sed alterum mihi est certius; nec præripiam tamen; expectabo tuum consilium et eas litteras etc. *At Orellius leg. præcipiam. Seneca Thyest. 1104.* Scio quid queraris: scelere prærepto doles. *h. e.* quod ego scelus prior fecerim. ¶ 6. Præripere se, se proripere. *Ulp. Dig. 21. 1. 17. ante med.* Qui quum dominum animadverteret verberibus se afficere velle, præripuit se ad amicum, quem ad precandum deduceret.

PRÆRÔBORATUS, a, um, particip. ab inusit. præroboro, ante roboratus, ut Præroboratum corpus, *Cæsar. Aurel. 4. Tard. 1.*

PRÆRÔDO, dis, si, sum, dere, a. 3. Part. Prærodens 2.; Prærosus 1. et 2. — Prærodere — ¶ 1. Est in anteriori parte rodere, corrodere. *Plaut. Pseud. 3. 2. 93.* Ut quisque quidque conditum gustaverit, Ipus sibi faciam ut digitos prærodât suos. *BA.* Quæso berche, priusquam quidquam convivis dabis, Gustato tute prius, et discipulis dato, Ut prærodatis vestras furtificas manus. *Colum. Arbor. 15.* Genus est animalis, volucra appellatur: is fere prærodit teneros ad-buc pampinos. *Id. ibid. 18.* Nam si sæpius cacumina (arborum in pomario) manu præfracta, aut a pecore prærosa fuerint etc. et 5. *R. R. 6. 6.* Stramentis areas cooperiemus, ne productia cacumina seminum ab avibus prærodantur. ¶ 2. Item est valde corrodere, erodere. *Horat. 2. Sat. 5. 24.* si vaser unus et alter In-sidiatorem præroso fugerit hamo. *Plin. 7. Hist. nat. 23. 23. (87).* Prærosam dentibus linguam in tyranni os expuit. *Id. 9. ibid. 43. 67. (145).* Vulpes marinæ glutunt bamos usque ad infirma lineæ, quæ facile prærodunt. et *ibid. 62. 88. (185).* Conger et muræna caudas se prærodentes. *Jul. Obseq. 61.* De mensa oleas mures præroserunt.

PRÆRÔGATIO, ônis, f. 3. distributio. *Fulgent. 1. Mythol. 2. init.* Saturnus per annonæ prærogationem ad se populos attrahens, a saturo dando Saturnus dictus est. *V. adnotata ad SA-TURNUS in ONOM.*

PRÆRÔGATIVARIUS, ii, m. 2. qui prærogativam meruit, in officio præfecti prætorio, cui nempe protectoris dignitas, tamquam pretium longi laboris, accedit. *Cassiod. 11. Variar. 27.* Quis Joannem non æstimet merito esse promovendum, qui nostro iudicio cancellorum olim sumpserit officium, et tunc jam prærogativam

conscientiæ meruit, quando secreti munus judicialis accepit? Hunc igitur prærogativarium sententia nostra confirmat. Adde *Symmach. 3. Ep. 67.*

PRÆRÔGATIVUS, a, um, adject. qui ante alios rogatur, seu interrogatur.

I.) Proprie. Tribus, aut centuria prærogativa, et prærogativa absolute, est quæ prima ad ferendum in comitiis suffragium per sortitionem rogabatur, seu vocabatur. Cujus quidem tam gravis auctoritas esse solebat, ut ceteræ lere sempiternam voluntatem ejus sequerentur. *Cic. Plane. 20. 49.* An tandem una centuria prærogativa (in MS. apud *Færburg.* habetur prærogata: tantum habet auctoritatis, ut nemo unquam prior eam tulerit, quin renunciatus sit? etc. et max. Cujus in honore non unius tribus pars, sed comitia tota comitiis fuerint prærogativa? *V. Garatoni in Cur. sec. ad orat. pro C. Plane. p. 38. 39. Id. 1. Divinat. 45. 103.* Prærogativam majores omen justorum comitiorum esse voluerunt. *Liv. 26. 22.* Fulvius quum comitia consulibus creandis haberet, prærogativa Veturia juniorum declaravit T. Manlium. *V. integr. illud caput. Id. 24. 7. extr.* Quum sors prærogativa Aniensium juniorum evisset, eaque T. Otacillum et M. Emilium consules diceret. *Id. 10. 22.* Nemini dubium erat, quin Q. Fabius omnium consensu destinaretur: cumque et prærogativa, et primo vocatæ omnes centuriæ consulem dicebant. Quas hic *Liv.* dicit primo vocatas, eas 27. 6. *jure vocatas* appellat, his verbis: *Galeria juniorum, quæ sorte prærogativa erat, Q. Fulvium et Q. Fabium consules dixerat: eodemque jure vocatæ inclinasset, ni etc. Pseudo-Ascon. in Cic. 2. Ferr. 9. 26.* Prærogativæ sunt tribus, quæ primæ suffragium ferunt ante jure vocatas. Mos enim fuerat, quo facilius in comitiis concordia populi firmaretur, bina omnia de iisdem candidatis comitia fieri: quorum tribus primæ prærogativæ dicebantur, quod primæ rogarentur, quos vellent consules fieri: secundæ jure vocatæ, quod in his, sequente populo, ut sæpe contigit, prærogativarum voluntatem, jure omnia compleverunt. Hæc *Ascon.* Dicit etiam potest, *jure vocatas* ideo appellari, quia non sorte, ut prærogativæ, sed suo jure atque ordine ad suffragium vocarentur. — Prærogativa cum plur. num., ut collectiva nomina. *Liv. 5. 18.* Haud inivitis Patribus P. Licinium Calvum prærogativa tribunum militum non petentem creant. *V. Drakenborg. ad h. l. — Prærogativam referre* dicitur præco, qui primæ centuriæ suffragium ad magistratum refert. *Cic. 2. Divinat. 35. 74.* At haruspices divini. Quos quum Tib. Gracchus propter mortem repentinam ejus, qui in prærogativa referenda subito concidisset, in senatum introduxisset; non justum rogatorem fuisse dixerunt. — Omen prærogativum, quod ex suffragiis centuriæ prærogativæ capitur. *Cic. Mur. 18. 38.* — Videtur aliquando servatum fuisse, primis præsertim comitiorum temporibus, ut post vocatam centuriam prærogativam, latumque ab ea suffragium, aliquod spatium temporis interponeretur, antequam reliquæ jure vocatæ admitterentur. Nam *Varro apud Festum p. 249. 8. Müll.* centuriam prærogativam ideo introducant ait, ut Romani rustici, qui petitores ignorant, facilius eos animadvertere possent: et *Ferrius ibid.* probabilius judicat, idcirco id factum, ut, quum esset aliquis designatus a prærogativa, in sermonem res veniret populi de dignis indignisque de his ferenda. Quod certe fieri non potuisset, si post prærogativam centuriæ jure vocatæ, nulla mora interposita, suffragium tulissent.

II.) Translate prærogativa absolute, substantivum more, est ipsum suffragium, quod a centuria prærogativa fertur; atque hinc ¶ 1. Est anticipata electio. *Liv. 21. 3.* In Hasdrubalis locum haud dubia res fuit, quin prærogativam militarem, qua extempore juvenis Hannibal imperator appellatus erat, favor etiam plebis sequeretur. *Id. 3. 51.* Ne comitiorum militarium præ-

rogativam urbana comitia iisdem tribunis plebis creandis sequerentur. ¶ 2. Item est aliquod dictum, ut factum ejus, qui nobis benefactor est, ante ipsum beneficium praestitum, unde probabile est, nos ipsum beneficium consecutores: et universim omne id, ex quo bonum aliquod nobis polliceri certo possumus. Cato ad Cic. 15. Fam. 5. Quod si triumphi praerogativa putas supplicationem, et idcirco casum potius, quam te laudari mavis, neque supplicationem sequitur semper triumphus, etc. Cic. 2. Verr. 9. 26. Qui (Metellus consul designatus) quam isti sit amicus, attendite. Dedit enim praerogativam suam voluntatis ejusmodi, ut isti pro praerogativis eam reddidisse videatur. h. e. dedit testimonium suae benevolentiae pro praerogativis centuriis a Verre corruptis, ut se consulere dicent. Plin. 7. Hist. nat. 16. 14. (67). Fecunditatis in feminis praerogativam accepimus, inunctis medicamine oculis salivam infel. contrasegno. ¶ 3. Item praestantia, auctoritas, qua quis alteri in aliqua re praefertur, praerogativa, privilegio, avvantaggio, singolarità. Ulp. Dig. 1. 16. 4. a med. Magni enim faciunt provinciales, servari sibi consuetudinem istam et hujusmodi praerogativas. Arr. Menand. ibid. 49. 10. 1. Veteranorum privilegium inter cetera, etiam in deliciis habet praerogativam. Eumen. Paneg. ad Constantin. 2. Vetus illa imperatoriae domus praerogativa. Plin. 37. Hist. nat. 9. 46. (129). Praerogativa decoris in gemmis.

PRAEROGATOR, ōris, m. 3. distributor. Gloss. Isid. Praerogator, dispensator. Augustin. fragm. apud Flor. ad Rom. 14. Impleamus officium praerogatoris, non usurpemus locum exactoris. V. **PRAEROGATIO** et **PROROGATOR**.

PRAEROGATUS, a, um. V. voc. seq.
PRAERŌGO, as, ōvi, ātum, aie, a. 1. Part. Praerogatus I. et II. — Praerogare

I.) Proprie ¶ 1. Est ante rogare. Sueton. Aug. 35. ad fin. Sententias da majore negotio, non more atque ordine, sed prout libuisset, praerogabat. Cic. Planc. 20. 49. Cujus in honore non unius tribus pars, sed comitia tota comitiis fuerint praerogata. h. e. praerogativa vicem ac vim habuerint. Alii leg. praerogativa. Imp. Constantin. Cod. Theod. 16. 11. 1. Praerogata lex. h. e. olim lata. ¶ 2. Item ante erogare, solutionem repraesentare. Ulp. Dig. 19. 2. 19. a med. Inter eum, qui per errorem solvit, et eum, qui pensionem integram praerogavit, multum interest. Imp. Constantin. et Constant. Cod. 10. 31. 20. Praerogare expensas. Cod. Theod. 12. 1. 29. Quasquomque pro his expensas civitas praerogavit, refundere protinus.

II.) Translate, metaphora sumpta a superiori paragr. 2., est antea impendit, ultro tribuere, afferre, adhibere. Fulgent. Contin. Virg. Plus periculi praerogare, quam laudis. Vet. Scholiast. ad Cic. Mil. 37. (edente A. Maio in Class. Auct. T. 2. p. 149.). Exsilium quoddam sibi praerogatum videri vult, quam relegatio Milonis imminet. h. e. illatum. Cael. Aurel. 2. Acut. 25. Adjutoris ex parte incassum praerogatis. Augustin. Serm. 9. 1. Quam largiter praeroget misericordiam praesenti saeculo.

PRAERŌSUS, a, um. V. **PRAERODO**.
PRAERUMPO, rumpis, rŕipi, rumpam, rumpere, a. 3. Part. Praeruptus in fin. — Praerumpere est idem quod rumpere, aut ante, vel in anteriori parte rumpere, praefringere. Colum. 3. R. R. 18. 2. Velut uncus infixus solo, antequam extrahatur, praerumpitur. Ovid. 14. Met. 547. Stuppea praerumpit pbyrgia: retinacula classis. Cæs. 3. B. G. 14. Funes falcebus comprehensi adductique, navigio remis incitato, praerumpentur. — Singulare est illud Cael. Aurel. 2. Acut. 21. ad fin. Purgativa vero medicamina, quae cathartica appellantur, praerumpunt corpus, atque sollicitam (h. e. periculosam) eidem passioni (pleuritidi) solutionem provocant. h. e. vires corporis frangunt. — Hinc Part. praer. pass.

Praeruptus, a, um. adjective quoque usurpatur, unde Comp. Praeruptior et Sup. Praeru-

ptissimus I.; et est Ital. scosceso, dirupato, strarripevole, ἀπορροῦξ, ἐπίκρητος, ἀκρόμος, abruptus, arduus, directus, praecisus, praecipus: quasi in anteriori parte ruptus.

I.) Proprie. — a) Adjective. Cic. 7. Verr. 56. 145. Aliqua promontoria, aut praerupta saxa tenuisse dicuntur. Horat. 2. Sat. 6. 91. Praerupti memoris patientem vivere dorso. Virg. 1. Aen. 109. insequitur cumulo praeruptus aquae mons. Sueton. Tib. 40. Insula septa undique praeruptis immensa altitudinis rupibus. Auct. B. Alex. 74. extr. Praeruptam in vallem descendere. Tac. 2. Hist. 41. Praeruptis utrimque fossis via angusta. Cæs. 7. B. G. 86. Desperatis campestribus locis, loca praerupta ex ascensu tentant. Id. 2. B. C. 24. Jugum directum, eminens in mare, utraque ex parte praeruptum atque asperum. Auct. B. G. 8. 40. Mons, in quo positum erat praeruptum undique oppidum Uxellodunum, et mor. Erat autem oppidanis difficilis et praeruptus eo descensus. Colum. 3. R. R. 13. 8. Campestris locus alte duos pedes infodiendus est; acclivis regio tres; praeruptior vero collis vel in quatuor pedes ventendus. Auct. B. G. 8. 33. Omnes oppidi partes praeruptissimis saxis esse munitas. — b) Absolute. Liv. 27. 18. Per praecipitia et praerupta fugere. Justin. 41. 1. 11. Praerupta collium montiumque ardua occupare. Plin. 8. Hist. nat. 42. 64. (156). Praerupta petere. Sidon. 1. Ep. 5. ante med. Alpium citus et facilis ascensus, et inter utrimque terrentis latera praerupti, cavatis in callem nivibus, itinera mollita.

II.) Translate est praecipus, projectus, proruptus, violentus, effrenis, quasi per praerupta ruens. Tac. 16. Ann. 7. extr. Juvenis animo praeruptus. et 5. ibid. 3. Praerupta et urgens dominatio. Ulp. Dig. 28. 3. 6. a med. seditio. (Sic apud Cic. Rosc. Am. 24. 68. Prorupta audacia.) Vellej. 2. 2. 3. In praeruptum atque anceps periculum adduxit reimplicam.

PRAERUPIA, ōrum. V. **PRAERIPIA**.
PRAERUPTĀ, ōrum, n. plur. 2. V. **PRAERUMPO** in fin.

PRAERUPTĒ, adverb. scoscesamente, dirupatamēte, straripevolmente, abrupte. Plin. 34. Hist. nat. 15. 43. (149). Mons praerupte altus. At Sillig. ex optimis Codicib. legit praerultus.

PRAERUPTĪO, ōnis, f. 3. praeruptum. Isid. 14. Orig. 9. Hiatus, praeruptio terrae profunda.

PRAERUPTUS, a, um. V. **PRAERUMPO** in fin.
PRAERŪTĪLIS, a, um, adject. valde rutilus. Auct. carm. de Judicio Dom. 202. purpura campis Omnia praerutila miscet non invida luce.

PRAES, praedis, m. 3. sponsor, qui se pro alio obligat, idest promittit, si quid incommodi fiat, se plene satisfacturum, ἔγγυος, ἔγγυος (It. sicurtà, mallevadore, pieggio; Fr. répondant, caution; Hisp. fiador, caucionero; Germ. der Bürge in Geldsachen; Angl. a surety, bondsman, one who gives bail for another).

I.) Proprie. Varro 5. L. L. 40. Mill. Pradia dicta, item ut praedis, a praestando, quod ea pignore data publice mancipis fidem praesent. Id. 6. ibid. 74. Praes, qui a magistratu interrogatus, in publicum ut praestet; a quo et quem respondet, dicit praes. Scalig. ad Fest. legit: Praes, qui a magistratu interrogatus in publicum, an praestet, etc. (Praestet, praesens est, significat. Unde Auson. in VII. Sap. in Iudicio, 18. Tbales, ἔγγυα, παροστὴν ἀπὸν, protulit. Spondere qui nos, noxa quod praestet, vetat.). Müllerus vero apud Varron. loc. cit. pro in publicum praestet legit in publicum praes siet. Paul. Diac. p. 223. 9. Müll. Praes est is, qui populo se obligat, interrogatusque a magistratu, si praes sit, ille respondet, praes. Id. 151. 9. Maniceps dicitur qui quid a populo emit conductivae: qui idem praes dicitur, quia tam debet prestare populo quod promissit, quam is, qui pro eo praes factus est. Hæc Paul. Diac., qui praedem dicens eundem esse ac mancipem, lata id significatione dicit. Nam maniceps proprie quippiam emit conductivae: praes pro emente aut conductore se obligat. Nepos Att. 6. Nullius rei neque praes,

neque maniceps factus est. Cf. Fronto 3. ad M. Cæs. 16. ad fin. Me vade, me praede, me sponsore celeriter te in cacumine eloquentiae sistam. — Differt etiam praes a vade: vas enim est, qui pro alio spondet in re capitali; praes, qui in ra nummaria. Auson. Edyll. 12. de monosyll. per interrogat. et resp. Quis subit in penam capitali iudicio? vas. Quid, si his fuerit nummaria? quis dabitur? praes. Pseudo-Auson. in Cic. 3. Verr. 45. Praedes dicuntur satissatores locupletes pro re, de qua apud iudicem his est, ne interea, qui tenet, diffidens causam, possessionem deteriore faciat, tecta dissipet, excidat arbores, et culta deserat. Cic. 2. Fam. 17. Laodiceam me praedes accepturum arbitror omnes pecuniae publicae, ut et mihi, et populo cautum sit sine vectura periculo. Id. 12. Att. 52. Praedem esse pro aliquo. Id. Rabir. Post. 4. 8. et 13. 37. (et Plaut. Men. 4. 2. 28.) Praedes dare. Id. 13. Att. 3. Praedem fieri. et 9. ibid. 9. sub fin. Per praedem agere. Id. 5. Fam. 20. Praedes tenentur. Id. 3. Verr. 54. 142.; et Liv. 22. 60. Cavere populo praedibus ac praediis. — Praedes vendere quid sit, V. in **PRAEDUM**.

II.) Translate. Cic. 6. Att. 1. ante med. Quum sex libris, tamquam praedibus, me ipsum obstrinxerim.

PRAES, adverb. a praes, coram, praesto, praesente. Plaut. Pers. 2. 4. 17. sa. Abi in malam rem. praes. at tu domum; nam ibi tibi parata praes est. Codices habent praesto est. V. Scaliger. ad Plaut. loc. cit.; et cf. Varron. et Paul. Diac. loc. cit. in voc. praeced.

PRAESAEPÉ vel praesepé, is, n. 3. et Praesepes vel Prasapis, is, f. 3. et Praesepia, ae, f. 1. et Praesepium, ii, n. 2. (praet et saepes aut saepio) locus saeptus, in quo pecudes stabulantur: atque adeo locus in stabulo, ubi pabulum jumentis apponitur, αλη, κλιτων, ζυγην, κστη (It. stalla, mangiatoja, presepio, greppia; Fr. crèche, mangeoire, vâtelier; Hisp. pesebre, astellero; Germ. e. Gehege, daher Stall, Hürde, Krippe; Angl. a stall, stable, crib, cratch, manger, rack).

I.) Proprie. — a) Est locus saeptus, in quo pecudes stabulantur. Varro 1. R. R. 13. 6. Laudabatur villa, si habebat culinam rusticam bonam, praesepias lazas, cellam vinariam, etc. Alii leg. praesepes, alii praesepis. Cato R. R. 14. Praesepis latus hibernas et astivas. Calpurn. 1. Ecl. 38. nocturnaue pastor Claudere travinea nolit praesepia crate. Virg. 7. Aen. 275. Stabant ter centum (equi) nivei in praesepibus altis. et ibid. 17. Setigerique sues, atque in praesepibus ursi. parco, barco. — b) Item locus in stabulo ubi pabulum jumentis apponitur, mangiatoja, presepio, greppia, ζυγην, κστη. Inscript. apud Gruter. 588. 3. STABULVM CVM PRAESAEPIS ET CELLIS BVIC LEIO NAGERIA CLAVSO CRIBAT. Phaedr. 2. 8. Accedit ad praesepae: cur frondis parum est? Varro 2. R. R. 5. 16. Levandae matres pabulo viduali obijciendo in praesepiis. Colum. 1. R. R. 6. 6. Non altius edita esse praesepia convenit, quam ut bos, aut jumentum sine incommodo stans vesci possit. Cato R. R. 4. Bubilina bona, bonas praesepis. Plaut. Curc. 2. 1. 13. Quin reclperet se buc esum ad praesepitum suam. Ita leg. Non. p. 218. 6. Merc. Alii praesepiam. Hoc autem loco translate significat domum, ubi solet aliena quadra victitare. alio sua mangiatoja. Sic Horat. loc. infra cit. sub II. 2. Apul. 7. Met. Praesepium memi hordeo passim repleri jubet. et 9. ibid. Cibariis instruit praesepium. et paulo post. Me nexu machinae liberatum applicant praesepio.

II.) Translate. ¶ 1. Dicitur de quocumque loco, clauso, etiam immundo et fuipi. Plaut. Cas. prol. 56. Sclt, si id impetret, futurum, quod amat, intra praesepis suas. h. e. in sua potestate. Id. Rud. 4. 3. 99. Ad meum verum arbitrum vocat me hic intra praesepis meas. h. e. aedes. Nam, ut ait Non. p. 49. 28. Merc., non tantum loca, quibus jumenta stabulantur, sed etiam omnia loca clausa et tuta, dicta praesepia. Varro apud Non. ibid. Si quis melodinis sit cives lucas, praesepibus se retineat—forensibus.

Virg. 4. G. 168. de apib. Ignavum fucus pecus a præsepibus ercent. et Cic. Pis. 18. 42. Verum endis in præsepibus, audis in stupris, audis in cibo et vino. h. e. in iustis, ganeis. ¶ 2. De mensa. Horat. 1. Ep. 15. 28. Scurra vagus, non qui certum præsepæ teneret. h. e. qui non certam et perpetuam patroni cuiusdam mensam teneret. ¶ 3. Præsepia neutr. plur. nubecula in sidere Asellorum. V. ASELLUS et PHATNE.

PRÆSEPIA vel præsepia, æ. V. voc. præced. I. a. et b.

PRÆSEPIO vel præsepio, pis, psi, ptum, piri, a. 4. Part. Præsepitus. — Præsepire est obstruere, obstruere, abstruere, serrare dinanzi, παραφράττω. Cæs. 1. B. C. 27. Aditus atque itinera maximis defixis treblibus præsepit. et 3. ibid. 49. Loca montuose subflicis in terram dimissis præsepserat. Id. 7. B. G. 77. a. med. Si illorum nunciis confirmari non poteratis, omni editu præsepito.

PRÆSEPIUS vel præsepis, et PRÆSEPIUM vel præsepium. V. PRÆSEPIE.

PRÆSEPTUS vel præseptus, a, uni. V. PRÆSEPIO.

PRÆSĀGANS, antis. V. PRÆSAGO. PRÆSĀGATOR, ōis, m. 3. qui præsigit. Glossar. vet. apud Gust. Löve (*Prodromus corporis Glossar. Latin. p. 410.*) Aruspex, mathematicus, ariolus, augur, præsigetor, inspector etc.

PRÆSĀGĀTUS, a, um. V. PRÆSAGO.

PRÆSĀGAX, ōis, adject. qui præsigit, futuri sagax. *Anecdol. Helvet. p. 74.* Præsigio præsigax, sallo salax.

PRÆSĀGIO, is, Ivi, ire, a. 4. Deponentis forma. *Plaut. Bacch. 4. 4. 28.* Animus jam istoc dicto plus præsigit mali. Habet hæc etiam *Non. p. 478. 2s. Merc.* — Part. Præsigiens I. — Præsigire est ante sagire, præsentire, prædicere, prævidere, præsentire, præsigire, indovinare, prædicere, προφητεύω, προμαντεύομαι.

I.) Proprie. *Paul. Diac. p. 223. 18. Müll.* Præsigire est prædivinare. Sagax enim est acutus et solers. *Cic. 1. Divinat. 31. 65.* Sagire, sentire acute est. Is igitur, qui ante sagit, quam oblata res est, dicitur præsigire, id est futura ante sentire. *Plaut. Aulul. 2. 2. 1.* Præsigibat mihi animus, frustra me ire, quum exibat domo. *Liv. 30. 20.* Jam hoc ipsum præsigiens animo, preparaverat ante neves. *Cels. 2. 2. sub fin.* Præsigire aliquid in futurum. *Propert. 3. 9. 5.* Venturam melius præsigit navita noctem. *Plin. 8. Hist. nat. 42. 61. 157.* Equi præsigiunt pugnam.

II.) Translate est præsignificare, præmonstrare. *Cæd. ad Cic. 8. Fam. 10.* Exiguas copiarum recessum, non dimicationem mihi tuam præsigiebat. *Plin. 10. Hist. nat. 21. 24. (47).* Galli totis noctibus canendo Æolitis præsigivere victoriam. *Id. 18. ibid. 35. 79. (318).* Luca magnam tempestatem in mari præsigiet.

PRÆSĀGIPIO, ōis, f. 3. prædivinatio, προμαντεύω, præsentio rerum futurarum, divinatio. *Cic. 1. Divinat. 21. 65.* Inest igitur in animis præsigiio astrinsecus injecta, atque inclusa divinitus. Ea si exarsit acrius, furor appellatur, quum a corpore solimus abstractus distans instinctu concipitur. *Id. ibid. 54. 123.* Quum uterem, præ soleo, præsigiioque livida. *Paul. Diac. p. 255. 1. Müll.* Præsigiio nota, quod præsigire est acute sentire.

PRÆSĀGIUM, ōis, n. 2. præsigiio, profectia, pronostico, προφητεία, προφασία, præsentio, divinatio. *Colum. 11. R. 1. 32.* Quantumvis utile continget vilico tempestatibus futuræ præsigium. *Vellej. 2. 57. 1.* Quum plurima præsigia atque indicia dii immortales futuri obtulissent periculi. *Ovid. 15. Met. 878.* perque cuncta scelera fama (Si quid habent veri vetum præsigia) vivam. et 6. ibid. 510. Simultique suæ præsigia mentis. *Sueton. Ner. 6.* De genitura ejus statim multa et formidolosa multis conjectantibus, præsigio fuit etiam Domitii patris vox, negantis, etc. *Plin. 18. Hist. nat. 35. 79.*

(347). Præsigia lunæ. *Stat. 1. Achill. 22.* Planaque materni referens (Paris) præsigia somni Culpatum releget iter.

PRÆSĀGO, as, ōis, ōis, are, a. 1. idem ac præsigire. Occurrunt tantum Part. Præsigans et Præsigatus apud *Cassiod. 5. Variar. 3.* Cogitatio præsigantis instruitur. *Hieronym. Ep. 3. n. 4.* Bonus scalam præsigatam Jacob somnians jam scandit. h. e. præsigiando formatam. Adde *Cassiod. Instit. div. litt. 14.*

PRÆSĀGUS, a, um, adject. chi presente, indovino, præsigio, προφητικός, προειδής, qui præsigit, præsentit, præscius, præmonstrans, prædicens. *Virg. 10. Æn. 843.* Agnovit longe gemitum præsigia mali mens. *Ovid. 2. Met. 121.* Præsigia luctus auspria. et 3. ibid. 514. verba. *Tac. 2. Hist. 1. responsa. Val. Flacc. 5. 431.* ara. *Stat. 8. Theb. 145.* astra. et 10. ibid. 324. quies. sogno præsigio. et *Val. Flacc. 3. 354.* fulmina. Sic *Virg. 10. Æn. 177.* præsigi fulminis ignes. *Sil. It. 16. 591.* præsigi vates. *Firmic. 8. Mathes. 9.* Homines, qui cubilia ferarum et latentes latebras præsigis naribus persequuntur.

PRÆSĀLTOR, ōis, m. 3. præsal, qui Saliis præsaltabat. *Gloss. Lat. Gr. Præsaltor, ὁ ἐν τοῖς ἱεροῖς προσηχομένως.*

PRÆSĀNĀTUS, a, um. V. voc. seq.

PRÆSĀNĀTUS, as, ōis, ōis, are, 1. Part. Præsanatus, sub a. — Præsanere — a) Active est ante tempus aut nimis celeriter sanare. *Plin. 26. Hist. nat. 14. 87. (147).* Vulneribus præsanatis efficacissima est asphodeli radix decocta. — b) Neutorum vi ante sanus fio. *Plin. 24. Hist. nat. 10. 43. (73).* Cortex ejus interior cicatrices, quæ præsanavere, aperit. h. e. quæ prius clausæ et sanatæ sunt, quam opus esset. *Sillig. legit præsanuere.*

PRÆSĀUCIĀTUS, a, um, particip. ab inusit. præsaucio, valde, vel ante sauciatum, ut Præsauciatæ vires. *Cæd. Aurel. 1. Acut. 3. a med.*

PRÆSĀTENS, entis, particip. ab inusit. præscateo, valde scatens, abundans. *Gell. 14. 6.* Dat mihi librum grandi volumine, doctrinis omnigenis, ut ipse dicebat, præscatentem. *At M. Hertz. legit doctrinæ omnigenæ, - præscatentem.*

PRÆSCIĒNTIA, æ, f. 1. noticia anticipata, præcienza, προφητεία, rei futuræ scientia, præsigiio, præsentio. *Tertull. 2. advers. Marcion. 5.* Del bonitas, et præcienza, et potentia. *Augustin. 5. Civ. D. 9.* Præcienziam Dei negat, et omnem prophetiam conetur evertere. *Capell. 1. p. 12.* Tuunque velle est ante præcienzias.

PRÆSCINDO, is, ere, a. 3. ante scindere, separare, dividere. *Vitruv. 5. 7.* Inferiores sedes præscindantur.

PRÆSCIO, is, Ivi, Itum, ire, a. 4. Part. Præsciens et Præscitus. — Præscire est ante scire, præsciscere, sapere innanzi, προφητεύω. *Ter. Andr. 1. 5. 4.* Nonne oportuit præscisse me ante? *Sueton. Tib. 67.* Existimant quidam, præscisse hæc eum peritia futurorum. *Alcim. Avit. carm. ad Sor. 2. 320.* Angit præscitus ducti quos terminis ævi. *Boeth. 5. pros. 3. circa med.* Sic fit, ut eventus præscite rei nequeat evitari. *Fulg. interpr. Act. Sp. 26. 5.* Præscientes me ab initio — quoniam — vixi pbarisæus.

PRÆSCISCO, is, ere, inchoat. a. 3. Part. Præsciscendus. — Præsciscere est idem ac præscire, prænoscere, sapere innanzi, præsigire, προφητεύω. — a) Cum Accus. *Virg. 4. G. 69. de apib.* animos vulgi et trepidantia bello Corda licet longe præsciscere. *Colum. 9. R. B. 9. 4. de libd.* Poterit exploratum fugam præsciscere, aurem alveis admovendo. *Ammian. 20. 7.* Ad præsciscendo adversos subitoseque motus munimentum locare. — b) Sequente Relativo. *Liv. 27. 35.* Quæprimam eos sortiri provincias, et præsciscere, quam quique eorum provinciam, quem hostem haberet, volebant. *Alti leg. præsciscere.*

PRÆSCĪTIO, ōis, f. 3. præcienza, præsigium, prædictio. *Ammian. 29. 1. a med.* Litato conceptis carminibus numine præscitionum auctore.

PRÆSCĪTUM, i, n. 2. pronostico, præsigio, præscitio, præsigium. *Plin. 10. Hist. nat. 75. 98. (211).* Utrum ne sint aliqua præscita animi quiescentis, qua fiant retione, an tortuita ras sit. et ibid. 18. de pivo ave. Unum eorum præscitum transire non queo.

PRÆSCĪTUS, a, um. V. PRÆSCIO.

PRÆSCĪTUS, us, m. 4. idem ac præscitio *Jul. Valer. res gest. Alex. M. 1. 49.* Non ausi eorum ultra aliquid adinquirere, quæ sint fortassis regi præscitui.

PRÆSCĪUS, a, um, adject. qui præscit, et quod futurum est, ante videt, chi sa, o vede il futuro, προειδών. — a) Absolute. *Virg. 12. Æn. 452.* miseris heu præcicia longe horrescunt corda agricolis. *Ovid. 1. Fast. 538.* Substitit in medios præcicia lingua sonos. *Sil. It. 16. 88.* dignas spectabitis, haud me Præcicia mens falli, vestro jam nomine cædes. — b) Cum Genitivo. *Virg. 6. Æn. 66.* vates Præcicia venturi. *Val. Flacc. 5. 529.* Urit et antiquæ memorem vox præcicia sortis. *Tac. 11. Ann. 29.* Facere aliquem præcicum rei cuiuspiam. h. e. docere rem, antequam fiat. et 6. ibid. 21. Præscius periculum. — c) Etiam cum Accusativo præscius futura dici potest, teste *Donato in edit. 2. p. 1749. Putsch.* — d) Præcicia futuris apud *Capell. 2. p. 31.* sunt quæ noscuntur, antequam fiant. *V. Kopp. ad h. l.*

PRÆSCRIBO, bis, psi, ptum, bere, a. 3. Part. Præscribens I. et II. 1.; Præscriptus I. et II. 3. et V. 6. — Præscribere est ante seu prius scribere, in anteriori parte scribere, inscribere, prænotare, προγράφω (It. scrivere innanzi, scrivere in testa; Fr. écrire en tête, mettre en tête; Hisp. escribir, poner en cabeza; Germ. vorschreiben, voranschreiben, schriftlich vorsetzen; Angl. to write before, prefix in writing).

1.) Proprie. *Vellej. 2. 21. 1.* Cujus præclara opera, ut præscriptisimus, usa erat respublica. Sic veteres editiones; at Ruben. leg. prædiximus. *Virg. 6. Ecl. 11.* nec Pbæbo gratior ulla est, Quam sibi quæ Vari præscriptis pagina nomen. *Tac. 2. Hist. 65.* Diplomatum nullum principem præscribere. *Gell. 11. 16. a med.* Nomenque ipsius virtutis libro ipsi non incommode præscriptis. *Id. 5. 21. a med.* Epistola, cui titulus præscriptus est: *Pluria, non plura dici debere.* et *Frontin. Aquæd. 93.* Novum auctorem, Imperatorem Cæsarem Nervam Trajanum, præscribere titulo. *Cic. 3. Orat. 2. 5.* Et eundem (*Crassum*) (id quod in auctoritatibus præscriptis existat) scribendo adfuisse: ubi auctoritates præscriptæ sunt senatorum nomina in decretis, h. e. senatorum præscripta, qua de re *V. Manutium ad Cic. 5. Fam. 2. 4.*

II.) Translate. ¶ 1. Est prius signare, segnare prima. *Plin. 35. Hist. nat. 10. 36. (92).* Apelles inchoaverat aliam Venerem: invidit mors peracta parte: nec qui succederet operi ad præscripta lineamenta, inventus est. *Id. 18. ibid. 18. 48. (171).* Culter vocatur, prædensam, priusquam præscindatur, terram secans, futurisque sulcis vestigia præscribens incisuris. ¶ 2. Item definire, præfinire, statuere, præscribere, terminare, limitare. *Ter. Andr. 1. 1. 124.* Tute ipse bis rebus finem præscripti, pater. *syncope pro præscriptis. Quintil. 4. 1. 32.* Dicere eo modo, quem accusator actione præscriperit. ¶ 3. Item præcipere, præmonstrare, præstituere, annuntiare, ordinare, præscribere, comandare, por legge: sive scribendo id fiat, sive loquendo. *Cic. 13. Fam. 26.* Sic enim præscriptissimus iis, quibus ea negotia mandavimus, ut omnibus in rebus te arbitro uteretur. *Id. 16. Att. 3. sub fin.* Quum ei præscriptum esset, ne quid sine Sexti sententia ageret. *Cæs. 1. B. G. 36.* Si ipse populo R. non præscriberet, quemadmodum suo jure uteretur; non oportere se a populo R. in suo jure impediri. et 2. ibid. 20. Quod superioribus præliis exercitatis, quid fieri oporteret, non minus commode ipsi sibi præscribere, quam ab aliis doceri poterant. *Cic. Fonteij. 16. 36.* Ut majorum jura moresque præscribunt. *Id. 2. Divinat. 59. 123.* Esculapius potest nobis

prescribere per somnum curatorem valetudinis. *Id. Senect. 9. 27.* Prescribere iura civibus. et *ibid. 6. 18.* senatui, quae sint gerenda. *proporre. et Cæcin. 27. 76.* Constitueret et prescribere aliquid. *Id. 4. Acad. (2. pr.) 3. 8.* aliquid, et quasi imperare. *Propert. 3. 2. 21.* Cur tua prescriptos evecta est pagina gyros? *Horat. 2. Sat. 2. 81.* vegetus prescripta ad munia surgit. *Scaevola Dig. 34. 3. 28. a med. Ante tempus a testatore prescriptum.* — *Prescriptis verbis agere* apud Ictos est certis praenitiis verbis actionem aliquam instruere: quod fiebat, quoties illa actio, quae instituebatur, non erat ex illis, quarum formulas in edictis suis praetores edere solebant. Itaque non ex edicto praetoris, sed ex verbis a litigatore prescriptis conceptisque, in quae ipse jurabat sponsionemque faciebat, iudicium a praetore dabatur. *Cels. Dig. 19. tit. 5. qui est De prescriptis verbis, et in factum actione, 2.* Nam quum delinunt vulgaria atque usitata actionum nomina, prescriptis verbis agendum est. *V. ibi plura.* ¶ 4. In re forensi prescribere alicui est excipere sine exceptionem opponere, propter aliquam circumstantiam, qua agere prohibeatur, *dar eccezione, παραρραφεςαι.* Ideo autem prescribendi verbo utimur, ut ait *Turneb.,* quia actoris intentio, seu actio prescribitur, b. e. praefinitur, limitatur, restringitur, quasique ligatur. *Quintil. 7. 5. 3.* Ignominioso patri filius prescribit. *Id. declam. 12. 12.* Non prescribes: te accusare male gestae legationis possunt. *Macer Dig. 47. 15. 3.* Si reus accusatori publico iudicio ideo prescribat, quod dicat se eodem crimine ab alio accusatum et absolutum. ¶ 5. Pro dicte docendi causa. *Tibull. 4. 1. 177.* Non ego sum satis ad tanta praecordia laudis, Ipse mihi non si prescribat carmina Phœbus. *V. PRAESCRIPTUM, i, n.* ¶ 6. Item plane ac diligenter scribere: sed hoc sensu aptius adhibetur prescribo. Facile autem est in MSS. praeproper, aut hoc pro illo legere. *Cic. 4. Fin. 22. 61.* Omnium rerum publicarum rectiones, genera, status, mutationes, leges etiam et instituta ac mores civitatum prescripsimus. *Sall. Jug. 58.* Castelli planitiam prescribit. *Alti utroque loco rectius leg. prescribere. Paul. Dig. 29. 1. 40.* Antequam testamentum litteris prescriberetur. Ita *Torrentin.,* alii prescriberetur. Adde *Impp. Dioclet. et Maxim. Cod. 2. 6. 21.* — Ceterum prescriptus pro scriptus scilicet legatur, rectius in prescriptus mutaveris. ¶ 7. Item est praetendere, obtinere: quasi titulum causamque praeposendo cuiuspiam rei faciendae. *Tac. 4. Ann. 52.* Frustra Pulcrum prescribi, cui etc. Adde *eumd. 11. ibid. 16.*

PRAESCRIPTIO, ōnis, f. 3. superscriptio, inscriptio, titulus, inscrizione, titolo, επιγραφη.

I.) Proprie. *Cic. 2. leg. Agr. 9. 22.* Collegae sui, a quibus ei locus primus invidiae in praescriptione legis concessus est. *Alti leg. primus in indice, et praescriptione. Id. 5. Fam. 2. 4.* Jam illud senatus consultum, quod eo die factum est, ex praescriptione est, ut, dum id existat, officium meum in te obscurum esse non possit. *V. voc. praeced. I. in fin. Tac. 1. Ann. 7.* Ne edictum quidem, quo patres in curiam vocabat, nisi tribuniciae potestatis praescriptione posuit.

II.) Translate. ¶ 1. Est praenitio, limitazione. *Cic. Rabir. perduell. 2. 6.* Quamquam in hac praescriptione semihorae patroni mihi partes reliquisti, consulis ademisti. *Tac. 6. Ann. 15. extr.* Facto large, et sine praescriptione generis, aut numeri, senatus consulto. ¶ 2. In re forensi est exceptio, qua quis alterum ab agendo submovet et repellit, ut in voce praeced. II. 4. dictum est, *eccezione in giudizio, παραρραφη. Quintil. 7. 5. 2.* Aut intentio, aut praescriptio habet controversiam. Ac fuerunt, qui praescriptionis statum facerent, etc. et *moz § 3.* Quum ex praescriptione illis pendet, etc. *Sulian. Dig. 44. tit. 1. qui est De exceptionibus, praescriptionibus, etc. 11.* Praescriptionem alicui opponere. *Labeo ibid. 23.* Excludere aliquem praescriptione in factum data. *Papinian. ibid. 40. 14. 5.*

submovere. *Modestin. ibid. 5. 2. 12.* remove. *Ulp. ibid. 5. 1. 50. extr.* Praescriptione uti. — *Quintil. 3. 6. 23.* hanc eandem translationem vocat his verbis: Ac similiter in translatione: non babes jus abdicandi, quia ignominioso non est actio. Sunt tamen qui translationem a praescriptione differre tradunt, quod translatio intentionem actoris non omnino tollat, sed in aliud tempus, vel ad alium iudicem transferat: praescriptio oppugnet et submoveat. Commune utriusque nomen exceptio est. Varia porro sunt praescriptionum genera, de quibus Icti: et bodieque obtinuit ea, qua quis rem alienam certo tempore, bona fide, iustoque titulo quum possederit, prescribit vero domino eam in iure repetenti, praescriptione. Huius mentio est apud *Paul. Dig. 18. 1. 76.* et *Modestin. ibid. 44. tit. 3. qui est De diversis temporalibus praescriptionibus et accessionibus possessionum, l. 3. etc.* Adde *Cod. 7. tit. 33. et 39. ¶ 3.* Hinc translate. *Seneca Ep. 48. sub fin.* Quantum potes, reduce te ab istis exceptionibus et praescriptionibus philosophorum. h. e. ineptis captiunculis et spinosis argutiis, quibus vis veritatis infirmatur et eliditur. ¶ 4. Item est id quod praetenditur ad velandam veritatem, praetextus, titulo, pretesto. *Cæs. 3. B. C. 32.* Dictitabant, se domo expulsos omnibus necessariis egere rebus, ut honesta praescriptione rem turpissimam tegerent. — *NB.* Praescriptio pro scriptione *V. in PERSCRIBITO.*

PRAESCRIPITO, V. PERSCRIBITO.

PRAESCRIPITIVĒ, adverb. utendo praescriptione et exceptione. *Tertull. 4. advers. Marcion. 1.* Praescriptivo occurrere.

PRAESCRIPITIVUS, a, um, adject. qui praescriptionem admittit. *Jul. Vict. Art. rhet. (edente A. Maio) 3. 10.* Non fallat autem nos, non in his solis controversiis esse praescriptivas quaestiones, quae totae praescriptione tollantur. *Id. ibid. 4. 1.* Praescriptivae quaestiuiculae. *Sulpic. Victor Instil. orat. p. 282. Capperon.* De adultera occisa praescriptivum praecedens est. *Vet. Scholiast. (edente tertio A. Maio) ad Cic. Planc. 15.* In modum praescriptivum facta senatus consulti mentione.

PRAESCRIPITUM, i, n. 2. est id quod prius est scriptum.

I.) Proprie de ludimagistris dicitur, qui pueris aliquid discendum proponentes, praescripta eis dant, quae imitentur, ut docet vetus *Scholias. Horat. ad 2. Od. 15. 10.* Hinc *Seneca Ep. 94. ante med.* Si ludum litterarum intraveris, scies, ista quae ingenti supercilio philosophi lactant, in puerilli esse praescripto, *dettato, latino. esemplare. et ibid. a med.* Pueri ad praescriptum discunt: digiti illorum tenentur, et aliena manu per litterarum simulacra ducuntur.

II.) Translate. ¶ 1. Praescripta calca *Lucretio 6. 91.* sunt metae. *V. CALX.* ¶ 2. Saepissime est praescriptio, lex, norma, regula, ordine dato, precepto, regola, norma, υπογραμμος. *Cic. Cluent. 53. 147.* Omnia tegum imperio et praescripto fieri videbitis. *Id. 1. Off. 26. 92.* Haec praescripta servantem licet magnifice vivere. *Cæs. 3. B. C. 51.* Aliae sunt legati partes, atque imperatoris: alter omnia agere ad praescriptum; alter libere ad summam rerum consulere debet. *secundo le istruzioni. et Liv. 10. 22.* Postridie ad praescriptum consulis et consularia et praetoria comitia habita. *secundo il dissegno, il parere, le insinuazioni. et Cic. 2. Invent. 45. 132.* Si ex suo quique consilio, non ex communi praescripto civitatis rem administravit. *Sueton. Ner. 10.* Ex Augusti praescripto imperatum se professus. *sul piede. et Id. Cæs. 28. extr.* Ut colonis civitas adimeretur, quod per ambitionem et ultra praescriptum data esset. *Horat. 2. Od. 9. 23.* Intraque praescriptum Gelonos Eniguis equitare campis. *dentro i termini prefissi. Quintil. 4. 2. 84.* Una lex certumque praescriptum. *Id. 2. 13. 2.* Si uno et brevi praescripto (*rhetorice*) contineretur.

PRAESCRIPITUS, a, um. *V. PRAESCRIBO.*
PRAESCRIPITUS, us, m. 4. idem ac praescri-

ptum. *Tertull. Ehort. ad castit. 3. a med.* De divino praescripto inducere.

PRAESECA, æ, f. 1. videtur esse vocabull forma, qua, ut vocis *brassica* etymon exhiberet, usus est *Varro 5. L. L. 104. Mull.* Brassica, ut praesecca, quod ex ejus scapo minutatim praeseccatur. *Müllerus praesecca et praesecatur.*

PRAESECATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PRAESECO, scæas, scæui, scæcatur et per syncope. sectum, scæare, a. 1. Part. *Praeseccatus I.; Praeseccus I. et II.* — Praeseccare est ante vel prius scæare, in anteriori parte scæare, praecedere, tagliare innanzi, αποκτενω.

I.) Proprie. *Ovid. Remed. am. 112.* Qua læsus fuerat, partem Praeantius beros Debeuaret celeri praeseccasse manu. *Colum. Arbor. 29.* Radicem arundinis acuta falce praeseccatam impendenti pluvia disponito. *Plin. 17. Hist. nat. 13. 25. (115).* Praeseccatam vitium findi jubet per niedullam. *Id. 11. ibid. 37. 38. (218).* Vulneratis nervis summus dolor, praeseccis nullus. *Apul. 1. Met. Impetu teli praeseccata gula. Vitruv. 4. 2.* Projecturas tignorum, quantum eminebant, praeseccerunt. h. e. in anteriori parte secuerunt. — Huc pertinent et illa, in quibus, ut ait *Forcellinus,* sumitur pro simplici scæare. *Varro 3. R. R. 16. 34.* Favorum, qui eximuntur, siqua pars mellis nihil habet, aut habet inquinatum, cultello praeseccatur. *Plin. 32. Hist. nat. 2. 5. (13).* Antibiam infixo hamo invertare se, quoniam sit in dorso cultellato ei spina, eaque lineam praeseccare.

II.) Translate. *Horat. Art. P. 294.* Praeseccatum decies non castigavit ad unguem. h. e. ad unguem in acutum ita sectum, ut is minimas inaequalitates persentiscat: hinc translate *con la massima accuratezza e diligenza.*

PRAESECTUS, a, um. *V. voc. praeced.*

PRAESEGMEN, inis, n. 3. ritaglio, tonditura, αποκομμα, frustum, particula ex aliqua re dessecta. *Plaut. Aulul. 2. 4. 33.* Quin ipsi pridem tonsor ungues demperat: collegit, omnia abstulit praesegmina. *Non. p. 151. 33. Merc.* Praesegmina proprie Plautus in Aulularia ea dici voluit, quae unguibus eminulis praeseccantur. *Apul. 2. Met. Rogis reliquiae quadam et cada-verum praesegmina ad exitiabiles viventium fortunas petuntur. Fulgent. Exposit. serm. ant. p. 566. 10. Merc.* Praesegmina sunt partes corporis incisae, ut Tages in haruspicina ait: Praesegminibus amputatis. *Gloss. Philoz. Praesegmina, απονομηματα. Theod. Priscian. lib. 4. p. 314. retro ed. Ald.* Eris floris praesegmina. — In sing. num. *Ennod. Dict. 1. p. 1048. B.* Quum in blandam lucem novelli praesegminis comae explicantur arboreae et omnis ramorum plectura diffunditur.

PRAESEMINATIO, ōnis, f. 3. *Vitruv. 2. 9. de feminis praegnantibus.* In corpore praeseminatio crescens ex omnibus cibi potestibus detrahit alimentum in se. h. e. fetus.

PRAESEMINATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PRAESEMINO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Praeseminans II.; Praeseminatus I.* — Praeseminare est ante seminare, seminare prima.

I.) Proprie. *Lactant. 6. 10. a med.* Non natii sunt homines e terra, tamquam ex draconis aliquid dentibus praeseminati, ut poetae serunt. *Augustin. 3. de Genes. ad litt. 14. ad fin.* Vis quaedam naturalis, et quasi praeseminata.

II.) Translate. *Cassiod. 6. Hist. Eccl. 24.* Hilarius Pictaviensis secunda Aquitaniae pontifex rectae fidei dogmata dudum praeseminaverat tam Italis, quam Gallicanis episcopis. *Ammian. 30. 2.* Majora sibi praeseminans, legato ad principem misso, etc. h. e. praestruens, praemolens.

PRAESENS, entis, particip. a praesum. — In Ablat. sing. duplicem positionem habet: sed praesente fere de personis dicimus, praesentis de rebus, ut in allatis exemplis videre est. Poetae tamen id non servant. *Horat. Art. P. 59.* praesente nota. *Martial. 10. 25.* tunica praesente molesta. *Nepos quoque Alcib. 4.* Postulabat, ut si quid de se agi vellent, potius de praesenti quaestio haberetur, quam abens accusaretur. — Olim

præsente (ut absente) da pluribus parsonis dictum est. *Plaut. Amph.* 2. 2. 194. Nec nobis præsente aliquis quisquam, nisi servus, affuit. Ita refert *Non. p.* 76. 18. *Merc.*; alii *Plauti* genulinum verum esse negant. *Pomponius* apud *Non. p.* 154. 17. *Merc.* præsente tastibus. *Acicius* ibid. præsente his. *Fenestella* ibid. suis. *Novius* ibid. omnibus. *Varro* apud *Donatum* ad *Ter. Eun.* 4. 3. 7. legatis. *Pompon.* ibid. amicis. *Ter.* dixerat ibid. absente nobis. (Simile est illud *Catulli* 106. 5. Insuperanti ipse refert se nobis. et *Tibulli* 3. 6. 55. Perfida, nec merito nobis inimicis merenti. *Alii aliter distinguunt.*) Addit *Donatus* poni præsente et absente pro præpositionib. coram, et clam. — *Comp. Præsentiō* 3., 4. et 5.; *Sup. Præsentiō* 3. et 4. — Præsens (a præ ante et ens, interjecto s, ut prodest a pro et est fit d interjecto) est qui adest, qui est in conspectu, vel nunc est, aut fit: dicitur enim de loco et tempore, *παρών, ἐνσώζ;* (It. *presente*; Fr. *présent, qui est devant les yeux*; Hisp. *presente*; Germ. *gegenwärtig, selbst, persönlich*; Angl. *present, at hand, that, now is*). ¶ 1. Stricto sensu. — a) *Universim. Cic. 1. Orat.* 24. 112. Hunc esse unum ex omnibus, quo præsente ego ineptus esse minime vallem. *Id. 1. Fin.* 17. 55. Corpore nihil nisi præsens, et quod adest, sentire possumus. *Id. 1. Off.* 4. 11. Bellus ad id solum, quod adest, quodque præsens est, se accommodat. *Ter. Adelph.* 3. 4. 20. Non quie edes præsens, dico hoc. *Plaut. Most.* 5. 1. 27. Si quidem pol me quæris, assum præsens præsenti tibi. son qui in persona dñanzi a te. *Sic Liv.* 1. 57. Quin concendimus equos, invisimusque præsentes nostrarum ingenie? andiamo in persona a vedere. et *Plancus* ad *Cic. 10. Fam.* 4. a med. Si feculitas mihi tui præsenti esset. s'io ti potessi avere presente. et *Cic. 1. Off.* 44. 136. Neque solum viri atque præsentes studiosos discendi erudiri, sed etiam post mortem, etc. *Sall. Cat.* 50. Quum præsenti diligentia consulis tanta præsidia sint. *Ovid. 4. Pont.* 14. 9. In medias Syrtis inedia mea vele Charybdim Mitite, præsentis dum careamus humo. *Inscript.* apud *Fabrett. p.* 724. n. 443. CENAM C. OFILIVS HERMES OMNIBVS ANNIS DANNAM PRÆSENTIBVS PROMISIT. ET MOZ. VT PRÆSENTIBVS DIVIDERENTVR SPORTVLÆ EXCEPTO EORVM QVI TRANS MARE FRVNT VEL QVI PÆRPTVA VALETVDINE DETINENTVR. — b) Præsens etiam dicitur, quod fuit, aut factum est, et quod erit, vel fiet et tempore, de quo loquimur: nem illo tempore præterito præsens erat; item tempore illo futuro præsens erit. *Cic. 2. Fam.* 7. a med. Præsens tecum egi. *Id. 4. Cat.* 6. 13. Sororis suæ virum præsentem et audientem vita privandum esse dixit. *Id. 1. Invent.* 54. 104. Perinde illi videatur indignum, ac si ipsi interfuerit et præsens vidarit. *Id. 2. ad Q. fr.* 8. Cetera præsentis sermoni reseruentur. *Id. 11. Att.* 12. Præsens in præsentem multa dixerat. *sul vivo.* et *Ter. Adelph.* 4. 5. 34. Quum banc tibi videbit præsens præsenti eripi. — c) Præsentiā verba, quæ nunc sunt in usu. *Gell. 1. 10.* Vive moribus præteritis, loquere verbis præsentibus. — d) In præsens tempus, et frequentius in præsens, est præsentis tempore, in præsentia, al præsentē, ora, per ora. *Horat. Art. P.* 44. Pleraque differat, et præsens in tempus omittat. *Cic. 1. Cat.* 9. 22. Video, quanta tempestas invidiæ nobis, si minus in præsens tempus, at in posteritatem impendat. *Id. 1. ad Brut.* 15. a med. Ut et in præsens sceleratos cives timore ab impugnanda patria deterrerem, et in posterum documentum statueram, etc. *per allora. Tac. 4. Hist.* 68. Si fortuna in præsens virtusque deseruit. — e) Ad præsens tempus, et ad præsens, idem. *Justin. 1. 5. 7.* Harpagus ad præsens tempus dissimulato dolore, etc. *allora, per allora.* et *Tac. 4. Ann.* 31. Quod factum aspere acceptum ad præsens, mox in laudem vertit. et ibid. 40. *sub fin.* Ipse quid intra animum volutaverim, omittam ad præsens referre. *per ora, adesso.* et *1. Hist.* 44. *extr.* Omnes interfici iussit, tradito principibus more,

munimantum ad præsens, in postarum ultionem. *Adda Sueton. Tit.* 6.; et *Plin. 8. Hist. nat.* 22. 34. (80). — f) Præsenti tempore, et sæpius in præsenti, idem. *Ovid. 3. Fast.* 478. Jamque ago præsenti tempore nulla forem. *Cic. 2. Fam.* 10. ad fin. Hæc ad te in præsentis scripsi, ut speres, etc. *Nepos Att.* 12. Quod in præsentis utrum ei laboriosius, an gloriosius fuerit, difficile fuit iudicare. — g) In rem præsentem, in eum locum, de quo agitur, aut controversie est, supra luogo: ductum ex more forensi, quo litigantes, et aliquando ipsi iudices se conferebant ad rem controversam, v. gr. domum, agrum, ut re inspecta planius certiusque iudicare possent, quam si solis testibus et tabulis res ageretur. *Cic. 1. Orat.* 58. 250. Si de finibus, quum in rem præsentem non venimus, controversia est. *Seneca Ep.* 6. a med. In rem præsentem venias oportet, quia homines amplius oculis, quam auribus credunt. *Quintil. 4. 2. 123.* Multum confert adjuncta veris credibilis rerum imago, quæ velut in rem præsentem perducere audientes videtur. *Adda Plin. 3. Ep.* 9. et 10. *Ep.* 24. — h) In re præsentis, in ipso loco, aut in ipsa re agenda, sul fatto. *Plaut. Cas.* 2. 8. 65. In re præsentis, ex copia piscaria consulere, quid emam, æquum est. *Liv. 40. 9.* Quod tum vociferarer in re præsentis avidus, hoc nunc postero die queror. *Quintil. 6. 2. 31.* Ut hominem occisum quarar, non omnia, quæ in re præsentis accidisse credibile est, in oculis babebo? *Adda eumd.* 7. 10. 11. Rursus *Liv.* 40. 17. Eodem anno inter populum Cartbaginiensem et regem Masinissam in re præsentis disceptatores Romani de agro fuerunt. *sopra luogo.* *Adda Ulp. Dig.* 39. 1. 5. — i) Præsentiā neut. plur. est status rerum præsens, lo stato presente delle cose, il presente governo, et *παρόντα.* *Sueton. Aug.* 87. Quum bortatur ferenda esse præsentia. *Tac. 4. Hist.* 59. *extr.* Veniam ostentantes, si præsentia sequerentur. — Similia sunt ille ejusd. 3. ibid. 69. *Sabinus,* re trepidus, quod tutissimum e præsentibus, arcem *Cepitoli* insedit. et 4. ibid. 56. Optimum e præsentibus ratus, iisdem, quibus petebatur, artibus grassari. *Id. 5. Ann.* 10. Lætus præsentibus, et inanium spe. — l) Præsens abest, proverb. de quo *V. in ABSUM.* ¶ 2. Universim præsens dicitur, quod nunc est, aut fit, nec differatur. — a) Generatim. *Cic. 2. Nat. D.* 59. Ne si navigare quidem velim, ita gubernarem, ut somniarim: præsens enim pena sit. *Propert. 2. 23. 63.* Et jam si pecces, Deus exorebilis ille est, Si modo præsentes viderit esse preces. h. e. quæ peccatum statim sequantur. *Inquit Passerat.* Vel quæ animo præsentis, intento et confidenti fiant. *Flor. 1. 26. a med.* Mælium, largitione suspectum dominationis, præsentis morte multavit. et 3. 14. Adeo præsentis metu mortis exterruit, ut etc. — b) Hinc etiam præsens pecunia, quæ statim debetur, aut solvitur, soldo alla mano. *Cic. Cluent.* 12. 34. Quæ pecunia mulieris legata erat a filio, si qui natus asset, eam præsentem *Oppianicus* non debitam mulieri solvit. *Id. 3. Ferr.* 56. 146. Pecunia præsentis solvatur. *Plaut. Capt.* 2. 2. 8. Quos tam grandi sum mercatus præsentis pecunia. a si caro prezzo in contanti. et *Petron. Satyr.* 109. Pro singulis injuriis numerabis præsentis denarios ducentos. *sborserai tosto.* et ibid. 137. Quidvis nummis præsentibus opta. *col soldo alla mano.* — c) Apud *ICIOS* præsens aliquando est purus, quum de obligationibus sermo est: nempe quum neque in diem, neque sub conditione conceptæ sunt: hinc Præsens obligatio, quæ statim adstringit, *Ulp. Dig.* 12. 1. 9. et *Paul. ibid.* 45. 1. 46. Præsens debitum, *Martian. ibid.* 20. 1. 13. ad fin. Si dies appositā legato non est, præsens debetur, *Paul. ibid.* 36. 2. 21. — d) Hinc præsens et in diem opponuntur. *Ulp. ibid.* 42. 9. 10. circa med. Si quum in diem inhi deberetur, fraudator præsens solverit. *Paul. ibid.* 35. 1. 76. et *Sævola ibid.* 31. 1. 47. Quidquid te dare facere oportet, præsens, in diemve. *Sic Paul. ibid.* 7. 1. 4. Quod vel præsens, vel ex die

dari potest. — e) Præsenti die dari, est præsens dari. *Ulp. ibid.* 45. 1. 41. Quoties in obligationibus dies non ponitur, præsentis die pecunia debetur. *Cajus ibid.* 28. 7. 22. Eum qui libertatem dare potest, ipsum debere aut præsentis die, aut in diem, aut sub conditione dara. ¶ 3. Hinc est etiam potens, efficax, vebemens, præstans, præstante: quia quod præsens est, magis valet, quam quod abest, potente, efficace, pronto, veemente, presentaneo. *Cic. 6. Ferr.* 49. 107. Multis sæpe in difficillimis rebus præsens auxilium ejus oblatum est. *Hirtius ad Cic. post Ep.* 6. l. 15. ad Att. Hæc in contentione præsentis ad nocendum vires habent. *Virg. 2. G.* 126. tardumque saporem Felicis mali, quo non præsentis ullum, Pocula si quando sævæ infecere novercæ. *che operi e risani più presto.* et *Colum. 6. R. R.* 14. 3. Præsentiōssimum est remedium sanguis de aure emissus. *Plin. 21. Hist. nat.* 18. 70. (118). Radix adversus serpentium ictus præsentis remediū est. et ibid. 20. 86. (149). *Melissophyllon* præsentissimum est contra ictus apum. *Quintil. 10. 7. 1.* Præsentiōssima pericula. *Virg. 12. Æn.* 152. Tu pro germano si quid præsentis eudes, *Perge. Ovid. 13. Met.* 756. Nec, si quæsieris, odium Cyclopi, amorne Acidis in nobis fuerit præsentior, edam. — Cum infinito. *Horat. 1. Od.* 35. 1. O Diva, gratum quæ regis Antium, Præsens vel imo tollere de gradu Mortale corpus, vel superbos Vertere funeribus triumphos. *valevole, possente, capace.* ¶ 4. De morali hominis qualitate vel, uti ajunt, caractere est fortis, acer, alacer, confidens, forte, costante, arditio, che non si perde, o turba. *Cic. 1. Att.* 18. In republica vero quamquam animus est præsens, tamen etc. *Id. 2. Orat.* 20. 84. Animus acer, et præsens, et acutus idem atque versutus, invictos viros efficit. *Quintil. 6. 4. 8.* Opus est ingenio celeri ac mobili, animo præsentis et acri. *Ter. Phorm.* 5. 7. 6. Animo virili præsentique ut sis, para. *Virg. 5. Æn.* 363. Nunc, si cui virtus, animusque in pectore præsens, Adsit. *Liv. 31. 46. a med.* Non plures tantum Macedones, quam ante, tuebantur urbem, sed etiam præsentioribus animis, et castigationibus regis, et simul minarum memores. *con gli animi più risoluti.* et *Auct. B. Alex.* 40. Præsentiōssimo animo pugnare. *Ovid. 2. Amor.* 8. 17. At quanto, si forte refers, præsentior ipse Per Veneris feci numina magna fidem. *più arditio e franco.* — Præsens ingenio fere eodem modo dicitur, qui ingenio est prompto, et occurrente etiam subitis, pronto d'ingegno. *Plin. 17. Hist. nat.* 1. 1. (3). *Crassus,* ut præsens ingenio semper, et faceto lepore solers, respondit, etc. ¶ 5. Est etiam qui adest, adsistit, favet, tuetur, præsto est, assistente, propizio, favorevole. *Cic. 1. Tusc.* 12. 28. *Hercules* tantus, et tam præsens habetur deus. *Virg. 9. Æn.* 404. Tu daa, tu præsens nostro succurre labori. *Ovid. 7. Met.* 177. modo diva triforinis Adjuvet, et præsens ingentibus adnuat ansis. *Flor. 4. 7. circa med.* In *Cæsaris* castris omnia aves victimæque promiserat: sed nihil illo præsentis, quod *Cæsaris* medicus somno admonitus est, ut etc. — Hinc præsentem aliquem facere est propitium reddere. *M. Aurel. Fronto ad Antonin. imp.* 2. 13. Ut domino meo perscriberem; faceremque eum nobis in isto quoque negotio præsentem. — *NR.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PRÆSENSIO, ōnis, f. 3. il presentire, anti-vedimento, presagio, προαισθησις; actus præsentendi, præagatio, divinatio. *Cic. 1. Divinat.* 1. 1. Versari quamdam inter homines divinationem, quam Græci παντακρυφῶν appellant, id est præsentionem et scientiam rerum futurarum. *Id. 2. Nat. D.* 3. 7. Prædictiones et præsentiones rerum futurarum. *Id. Topic.* 20. 77. Atque etiam per esta inventa præsentio.

PRÆSENSUS, a, um. *V. PRÆSENTIO.*
PRÆSENTALIS, e, adject. præsens, qui præsens adest. *Imp. Anastas. Cod.* 12. 36. 18. Præsentalis milites. h. e. præsentes in comitatu principis. *Imp. Justinian. ibid.* 17. 4. domesti-

ci. *Augustin. Serm. 114. pauperiste Sustenta vitam praesertanem.*

PRAESERTANEE, adverb. in praesenti, statim, brevi tempora. *Theod. Priscian. 1. ad Timoth. fr. praef. Confeci nonnullis praesertanee libellos.*

PRAESERTANEUS, a, nm, adject. che opera subito, *praesertaneo, παραστατικός*, qui in praesens subito fit, qui praesentem habet efficaciam. *Quintil. declam. 17. 11. Virus praesertaneum paro, quod statim, quod subito corripit. Plin. 21. Hist. nat. 31. 105. (180). Praesertaneum remedium ad dentium mobiles lirmandos. Id. 24. ibid. 1. 1. (2). venenum. Id. 27. ibid. 9. 46. (70). Cocco Gnidio vis praesertanea contra cicutam. *Commodian. 8. 1. De sole et luna, licet sint praesertanea nobis. h. e. efficacissima et validissima.**

PRAESERTARIĒ, adverb. idem ac praesertanec. *Boeth. 4. pros. 6. ante med. Sicut artifex faciendae rei formam mente percipiens, movet operis effectum, et quod simpliciter praesertariene quae prospexerat, per temporales ordines ducit; ita Deus etc.*

PRAESERTARIUS, a, um, adject. presente, praesens. *Plaut. Most. 2. 1. 14. Ubi id erit factum, a me argentum patio praesertarium. h. e. quod statim solvam. Id. Trin. 4. 3. 74. Vendit aedes praesertarii argenti minis numeratis quadraginta. alla mano. et *Poen. 3. 5. 47. Haruspices si quid boni promittunt, pro spisso event: id quod malli promittunt, praesertarium est. h. e. statim venit. Apul. 10. Met. Praesertarium venenum comparat. h. e. quod praesentem et subltariam mortem affert.**

PRAESERTATIO, ōnis, f. 3. *presentazione*, actus praesertandi aliquid. *Imp. Constantin. Cod. 12. 28. 2. Quibus omnibus condonamus, ne obsequium temonariorum, vel pentaprotiae, aut etiam thronis praesertationem agnoscat. Alii leg. praesertationem. Augustin. in Ps. 59. 6. Quid futurum est in iudicio? Arcus est extensus; adhuc in comminatione est, nondum in praesertatione.*

PRAESERTATUS, a, um. *P. PRAESERTO.*

PRAESERTIA, a, f. 1. praesentem esse, conspectus, aspectus, *παρουσία* (It. *presenza, conspetto, comparsa*; Fr. *présence*; Hisp. *presencia*; Germ. *die Gegenwart*; Angl. *presence, a being at hand*). ¶ 1. Stricto sensu — a) Praesertia, substantivum, est, ut divimus, conspectus, aspectus. — In sing. num. *Ter. Heaut. 3. 3. 12. Multa ferti lubido: ea facere prohibet tua praesertia. Cic. 1. Cat. 7. 17. Alicujus aspectum praesertiamque vitare. Id. Dom. 5. 11. Periculum in praesertia atque ante oculos propositum. Alii leg. in praesenti. Id. 5. Fam. 8. extr. Ut desiderium praesertiae tuae meo labore minuatur. *Virg. 9. Aen. 73. urget praesertia Turni. Cajus Dig. 50. 16. 22. Bibere est praesertiam corporis vedere. — Praesertiam sui facere est farsi vedere, comparare, lasciarsi trovare, copiam, seu potestatem sui facere. *Hermogenian. Dig. 42. 1. 53. Contumax est, qui tribus edictis propositis, praesertiam sui facere contemnit. Adde *Paul. ibid. 47. — In plur. num. Cic. 2. Nat. D. 66. 166. Deorum praesertiae declarant. apparizioni, comparse. — b) Adverbialiter, in praesertia in praesenti, hoc, vel illo tempore, de quo loquimur. *Nepos Alcib. 4. Quiescendum in praesertia, et illud tempus expectandum decreverunt, quo etc. per allora. Id. Themist. 8. Iluc quam venisset, et in praesertia rex abesset. *allova. et *Liv. 24. 22. Tutiozem ratus esse viam, si in praesertia tempori cecisset. *Cæs. 1. B. G. 15. Suos a praelio continebat, ac satis habebat in praesertia hostem populationibus prohibere. *Cic. 5. Fin. 8. 21. Sed quoniam non possunt omnia simul dici, haec in praesertia nota esse debebunt, per ora. et *Ter. Adelph. 5. 2. 14. Provisum est, ne in praesertia haec hinc abeat. *Cic. 15. Att. 20. ad fin. Hoc video in praesertia opus esse. *presentemente, di presente. et *Plin. 12. Hist. nat. 3. 7. (14). In praesertia externa arbores prosequemur. ora, adesso. et *Plin. alter 3. Ep. 9. a med. Fides in praesertiam eos, quibus resistit, offendit: deinde ab illis ipsis suscipitur, laudaturque. *sul fatto. Adde *Pompej. ad Domit. 2. post Ep. 12. l. 8. ad Att.; Cic. 1. Tusc. 7. 14., et 14. Fam. 14.; *Auct. B. Afr. 10.; Cels. 4. 3.; Quintil. 8. proem. 3. 9. 4. 109. et 10. 7. 22; Sueton. Tib. 22. etc. — Cum oppositio in perpetuum apud *Liv. 7. 37. Milltes, qui in praesertio simul fuerant, duplici frumento in perpetuum, in praesertia singulis bubus binisque privis tunicis donavit. — Cum oppositio in futurum apud *eumd. 33. 27. extr. Id. aere et in praesertia bi passi, et in fotorum etiam metum ceperunt, quum etc. — Cum oppositio postero die apud *Cic. 5. Tusc. 35. 100. Vestrae quidem caenae non solum in praesertia, sed etiam postero die jucundae sunt. — Cum addit tunc epud *Liv. 45. 23. ad fin. Satis quidem et tunc in praesertia castigata illa legatio erat, quum tam tristis responso vestro dimissa. — Alio sensu *Nepos Alcib. 10. Id. quod in praesertia vestimentorum fuit, arripuit. h. e. ad manum fuit, praesens se obtulit, che se gli presentò. Post tot optimorum scriptorum loca (quibus alia multa, praesertim ex *Livio, addit *Borrich. in *Vindici. Latinit.) nullus remanet dubitandi locus, quin in praesertia Latinum sit. Quod idem et de in praesertiarum sentiendum est. *V. IMPRAESERTIARUM. ¶ 2. Specialim, praesertia animi intentio, vis, robur, constantia, praesens et acer animus, *presenza di spirito, forza, ardire, coraggio. *Cæs. 5. B. G. 42. Tanta militum virtus atque animi praesertia fuit, ut etc. *Cic. Mil. 23. 62. Videbant enim facti rationem, praesertiam animi, defensionis constantiam. Adde *Plin. 8. Hist. nat. 25. 38. (92). ¶ 3. Item est evidantia, vis. *Ovid. 4. Met. 611. tanta est praesertia veri. ¶ 4. Quomodum praesens eum etiam significat, qui tuetur, fovet, praesto est (*V. PRAESENS 5.*), ita praesertia tutelam, favorem, auxilium. *Inscript. apud *Gruter. 28. 4. PRAESERTIAE MATRIS DEVM P. SEPTIMIUS FELIX OB CORONAM MILLESIMI VRBIS ANNI. h. e. ob coronam in ludis relatum millesimo ab v. c. anno, nempe sub Philippis Augg. Cf. *Capitolin. Anton. Phil. 8. Mala Marcus et Verus sua praesertia temperarunt.**********************************

PRAESERTIO, tis, si, sum, tire, a. 4. *Præsentiſſe* pro praesensisse legitur apud *Pacat. Paneg. Theodos. 3. — Part. Praesertiens et Praesens* sub a. — Praesertire est ante quippiam, quam fiat, sentire, cogitatione praecipere, praescire, praesagire, divinare, praevidere, praesentire, praesagire, indovinare, antivedere, aver sentore d'una cosa, accorgersi, *προαισθασαται. — a) Cum Accus. Cæs. 7. B. G. 30. Animo providere et praesertire. *Plin. 2. Hist. nat. 79. 81. (191). Praesertire aliquid et praedicere. *Lucret. 5. 1342. Animo praesertire atque videre malum futurum. *Cic. 2. Divinat. 48. 100. Esse in mentibus hominum tanquam oraculum aliquid, et quo futura praesertiant. *Id. Rabir. perduell. 19. 29. Sapientissimi cujusque animus ita praesertit in posterum, ut etc. *Plaut. Trin. 1. 2. 135. Fecisset edepol, nisi haec praesensisset canes. *Ovid. 1. Met. 610. Conjuzis adventum praesenserat. et 10. ibid. 404. Praesertire anorem. *Virg. 4. Aen. 297. dolos. *Justin. 25. 2. 3. Praesertiens tempestatem. *Sueton. Aug. 96. Bellorum omnium eventus ante praesertit. *Plin. 5. Ep. 5. Quod accidit, multo ante praesertit. *Plin. alter 28. Hist. nat. 2. 5. (24). Absentes tinnitu aurium praesertire sermones de se. *Cic. 1. Divinat. 55. 125. Si unum aliquid ita sit praedictum praesensumque. *Id. ibid. 124. Pauciora divine praesentia et praedicta reperiri. — b) Cum Accus. et Infinito. *Ter. Andr. 5. 1. 20. Ibi me adesse neutrum praesenserat. — c) Passive impersonaliter. *Liv. 21. 49. a med. Praesensum tamen est, quae luna pernox erat.****************

PRAESERTISCO, is, ere, a. 3. praesertire incipio, praescisco. *Ter. Heaut. 4. 5. 21. Ne tu id praesertisceres. Ita apud *Priscian. 8. p. 824. Putsch. Alii fere omnes leg. praesertisceres. quod idem dicendum de alio loco *Plauti. Amph. 1. 3. 29. quod a quibusd. Lexicographis additur.***

PRAESERTO, as, avi, stum, are, a. 1. Part. *Præsertans, Præsertatus at Præsertandus. — Praesertare est praesertentem facere, aspectui subjicere, exhibere, offerre, praesertare, far vedere, παρουσία. *Quintil. 11. 2. 1. Exemplorum quasdam copias eadem illa vis (memoriae) praesertat. *Plerique alii leg. repraesertat. *Auct. Paneg. ad Maximian. et Constantin. 3. extr. Neque forma tantum in te patris, sed etiam continentia, fortitudo, justitia, prudentia sese votis gentium praesertant. *Aurel. Vict. Vir. illustr. 77. Caput ab Acbilla Caesari praesertatum est. Quaedam MSS. haec verba non habent. *Plin. 37. Hist. nat. 10. 67. (181). Sarcitis bubulas carnes praesertat. h. e. speciem bubularum carnum praebet. Ita edit. vet. 1469. 1470. et 1472.; *Harduinus, et alii leg. repraesertat. *Apul. 6. Met. Ad istum modum supplicanti statim sese Juno praesertat. *Imp. Arcad. et Honor. in fragm. Cod. Theod. 1. 10. 5. (edente *W. F. Glossio). Qui sine comite, aut sine officii publici necessitate per provincias deragantur, tuo examini praesertatos, arbitrio celsitudinis tuae condemnatione percelli praecipimus. Sic *Cassiod. 3. Variar. 28. Praesertati autem tribunnelibus judicam sine aliquo demni terrore viderunt. *Id. 11. ibid. 6. Per te praesertandum accedat. *Ennod. 2. Ep. 15. Salutis ergo gratiam praesertans, quaeso etc.*************

PRAESEPE, **PRAESEPIO** et similia. *V. PRAESAEPE, PRAESEPIO, etc.*

PRAESEPIUS, a, um, particip. ab inusit. *praesepelio*, ante sepultus. *Quintil. declam. 9. sub fin. Video senam meliore sui parte praesepultum. *Ammian. 14. 11. a med. Terrore propinquantis exitus jam praesepultus.**

PRAESERO, is, ere, a. 3. ante sero. *Paulin. Nolan. carm. 32. 445. Da mihi nunc lugere, Deus, fetusque salubri Praeserere aeternae semina laetitia.*

PRAESERTIM, adverb. *Vossius* vult esse a *praes* et *sero* necto, ut proprie dicatur de his, quae in serie aliqua prima sunt: similiter *Handius* (*Tursell. vol. 4. pag. 531.*): Praesertim, ait, dicitur de re, quae est quasi praeserie ponenda, ideoque excipitur, et propter conditionem suam κατ'εξοχήν spectandam distinguitur: est igitur idem ac praecipue, maxime, *μάλιστα δέ, άλλος τε* (It. *specialmente, singolarmente, principalmente*; Fr. *principalement, surtout, particulièrement, notamment, par-dessus tout*; Hisp. *principalmente, sobre todo, particularmente*; Germ. *absonderlich, besonders, zumal, vorzüglich*; Angl. *especially, chiefly, principally, particularly*). Occurrit — a) Generetim et sine aditis. *Plaut. Amph. 2. 2. 22. Edepol me uorli exoptatum credo adventurum domum, praesertim re bene gesta. *Id. Poen. 3. 1. 20. Praesertim in re populi placida atque interfectis hostibus, non deest tumultuari. *Cic. 2. Divinat. 9. 24. Illud quidem dici, praesertim a Stoicis, nullo modo potest. *Id. Amic. 4. 15. Non tam ista me sapientiae fama delectat, falsa praesertim, quam quod etc. h. e. quum falsa, speciosa, non vera sit. *Id. 1. Off. 35. 129. Retinenda est igitur hujus generis verecundia, praesertim natura ipsa inagistra et duce. *Cæs. 2. B. G. 31. Quibusnam manibus, aut quibus viribus, praesertim homines tantulae staturae, tanti oneris turrim moturos sese considerent? Adde *Horat. Art. P. 383. Cic. 1. Orat. 6. 21. Neque vero ego hoc tantum oneris imponam, nostris praesertim oratoribus in hac tanta occupatione urbis. et *ibid. 62. 264. Verum ego non solum arbitrabar, his praesertim auditoribus, a me informari oportere. *Id. 1. Fam. 4, sub fin. Ego tibi a vi, hac praesertim imbecillitate magistratum, praesertae nihil possum. *Id. 2. Legg. 14. 35. Ego vero assentior: excepto praesertim in ipsa lege solemnali sacrificio. — Et cum pronominiibus. *Plaut. Rud. 2. 1. 1. Omnibus modis, qui pauperes sunt humines, miseri vivunt, praesertim quibus nec quastus est, nec didicere artem ullam. *Cæs. 5. B. G. 47. Labienus veritus, ne, si et hibernis fuge similem protectionem fecisset, hostium im-************

petum sustinere non posset, præsertim quos recenti victoria efferrî sciret, litteras Cæsari remittit. *Cic. 6. Fam. 2. 7.* Intelliges-ferendam esse fortunam, præsertim quæ absit a culpa. *Id. 6. Verr. 54. 120.* Victoriæ pulchritudine esse, multa Romam deportare quæ ornamento urbi esse possent: humanitatis, non plane spoliare urbem, præsertim quam conservare voluisset. *Id. 3. Cat. 9. 22.* Ut homines Galli vestram salutem suis opibus anteponebant, id non divinitus factum esse putatis? præsertim qui nos non pugnando, sed tacendo superare potuerunt. — *Præsertim* qui aliquando invertitur, et *præsertim* pro *adeo*, ut ait *Handius*, accipi potest. *Cic. 2. Legg. 6. 14. m.* Igitur tu Titias et Apulejas leges nullas putas? *q.* Ego vero ne Licias quidem. *m.* Et recte: quæ præsertim uno versiculo senatus, puncto temporis sublatae sint. *Id. Fat. 11. 23.* Quomodo docerent esse posse quemdam animi motum voluntarium, id fuit defendi melius, quam introducere declinationem, cujus præsertim causam reperire non possent. Adde *eumd. 6. Verr. 54. 120.*; et *Liv. 25. 6.* — *b)* *Præsertim* si apud *Cic. 14. Fam. 2. in fin.* Velim quam sæpissime litteras mittatis, præsertim si quid est firmius, quod speremus. *Id. Senect. 2. 6.* Faciam vero, *Liv.*, præsertim si utrique vestrum, ut dicis, gratum futurum est. Adde *eumd. 3. Att. 7.*; et *Virg. 1. G. 115.* — *Cic. 3. ad Q. fr. 4.* Ego vero meum consilium, si præsertim tu non improbas, vehementer approbo. *h. e.* si præter ceteros tu. Nusquam alibi Cicero ita loquutus est. — *c)* *Præsertim* quum vel quum *præsertim* apud *Plaut. Asin. 1. 1. 64.* Ego mitto omnia hæc, præsertim quum is me dignum, cui concederet, habuit. *Cic. Mur. 26. 53.* Magna est autem comitiis consularibus repentina voluntatum inclinatio, præsertim quum incubuit ad virum bonum et multis aliis adjumentis petitionis ornatum. *Id. 2. Off. 14. 51.* Quod scribere, præsertim quum de philosophia scriberem, non audeam, nisi idem placeret — Panætio. Adde *eumd. pro leg. Manil. 6. 14.* et *Rabir. Post. 1. 2. Cæs. 1. B. G. 33.* Neque sibi homines feroces ac barbaros temperatos existimabat, quin in provinciam exirent —, præsertim quum Sequanos a provincia nostra Rhdanus divideret. *Nepos Alcib. 5.* Erat enim ea sagacitate, ut decipi non posset, præsertim quum animum attendisset ad cavendum. — *Ter. Hecyr. 4. 4. 83.* Præsertim in ea re quum sit mihi adiutrix sacrus. — *Cic. 2. Off. 16. 56.* In his inhumanis jacturis infinitisque sumptibus nihil nos magis mirari, quum præsertim neque necessitati subveniantur, nec dignitas augeatur. *Id. 2. Fam. 6. ante med.* Neque enim sum veritus, ne sustinere tua in me vel innumerabilia non possem: quum præsertim confiderem, nullam esse gratiam tantam, quam etc. Adde *eumd. 2. Fin. 8. 25. 4. ibid. 14. 36.* et *Rosc. Am. 8. 22.* Sic *Quintil. 2. 21. 13.* Quare igitur oratorem, quem a bono viro non separo, in eadem materia versari mirer? quum præsertim primo libro jam ostenderim, philosophos omissam banc ab oratoribus partem occupasse. Adde *eumd. 3. 2. 2.* et *8. 6. 74.*; et *Propert. 1. 2. 27.* — *d)* *Præsertim* quoniam, *præsertim* quod apud *Cic. 1. de republ. 13.* Non impedit, præsertim quoniam feriat sumus. *Id. Flacc. 17. 40.* Facis injuste, si putas, periculo nostro vivere tuos contubernales: præsertim quod tua negligentia factum arbitremur. Ita *Forcellinus* et *Orellius*; sunt tamen qui leg. præsertim quum. — *Præsertim* ut apud *Ter. Phorm. 1. 2. 4.* Am te: et non neglexisse habere gratiam, *b.* Præsertim ut nunc sunt mores. *Cæs. 3. B. C. 19.* Liceretne civibus ad cives de pace legatos mittere, —, præsertim ut id agerent, ne cives cum civibus armis decertarent? *Alii* vero præsertim quum.

PRÆSERVIO, is, ire, n. 4. Part. *Præserviens* II. — Præservire est idem quod servire, vel ante servire.

1.) Proprie. *Plaut. Amph. prol. 124.* Ego servi sumpsî Snsiæ mi imaginem, — Ut præservire amanti meo possem patri.

II.) Translate. *Gell. 1. 7.* Verbum indefinitum, neque numeris, neque generibus præserviens.

PRÆSERVO, as, are, a. 1. observare. *Cæ. Aurel. 3. Acut. 8. a med.* Quid enim tam vanum, quam ob usum cataplasmatum naturam, vel ætates ac vitæ consuetudinem præservare? *V. PERSERVO.* — Pro conservare, *preservare*, usu Latino caret.

PRÆSES, Idis, m. et f. (præ et sedeo) qui sedet ante alium, atque adeo qui alium custodit ac tuetur: et occurrit *A)* Adjective: et *B)* Substantivorum more.

A) Adjective. *Plaut. Cas. 5. 1. 11.* Ne illum quidem nequiores arbitror esse, qui locum præbet illi nunc præsidem. *h. e.* tutum refugium. *Alii* leg. præsidium. *Seneca Med. 247.* quum genua attigi, Fidemque supplex præsidis dextræ petii.

B) Substantivorum more, *præses*

1.) Proprie — *a)* Stricto sensu est qui custodiæ ac præsidii causa aut principi comitatur, qui et *custos corporis* dicitur, aut aliquem locum insidet, *guardia*. De hoc *Plaut. Rud. 4. 4. 7.* Ite domum ambo nunc iam ex præsidio præses. De illo *Aurel. Vict. Cæsar. 2. extr.* Nam ceteros paritorum præsesque Augustus instituerat.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim fere habet eam vim, ut etiam custodem, vindicem, assertorem significet, a quo tutela, et defensio, et præsidium, auxiliumque expectandum, *custodie, defenditore, protettore*. *Cic. Dom. 55. 141.* Dii immortales suorum templorum custodem ac præsidem sceleratissime pulsum quum viderent. *Id. Sext. 65. 137.* Senatus reipublicæ custos, præses, propugnator. *Id. Dom. 57. 144.* Patrii Præses, qui huic urbi et reipublicæ præses estis. *Alii* leg. præsidetis. *Seneca Thyest. 1102.* Piorum præses testor deos. *protettori.* et *Cic. 2. leg. Agr. 6. 15.* Tribunus plebis, quem majores præsidem libertatis custodemque esse voluerunt. *Liv. 6. 16.* Dii demque, qui Capitolium incolitis, sicine vestrum militem ac præsidem sintis vexari ab inimicis? Hæc dextra, qua Gallos fudi a delubris vestris, jam in vinculis et catenis erit? *Id. 23. 47. a med.* Siciliam et Sardiniam, quæ ante bellum vectigales fuissent, vix præses provinciarum exercitus alere. *gl. exerciti di presidio.* et *Seneca Herc. Fur. 356.* Præses diti, *h. e.* tutelares. *Sic Tac. 4. Hist. 53.* Jovem, Junonem, Minervam, præsesque imperii deos precatus. *Seneca Cædip. 1042.* Phæbus veri præses. *h. e.* assertor, affirmator. — *Fem. gen. Seneca Hippol. 108.* Abjudicata præses terræ dea. ¶ 2. Speciatim *præses* dicitur et est qui præset, qui præsidet, antistes, *presidentie, soprantendente, soprastante, capo, governatore, prefetto, ἐπιστάτης, ἡγεμὼν, ἀρχηγός.* — *a)* Generatim. *Virg. 11. Æn. 483.* Armipotens præses belli Tritonia virgo. *Quintil. 3. 5. 7.* Præside bellorum deo. *Ovid. 15. Met. 758.* de Augusto, qui præside rerum Humanorum generi, Superi, civitatis abunde. — *b)* Speciatim in re civili. *Sall. in orat. Macri Licin. ad pleb.* Vosmet ipsi per suffragia, uti præses utim, nunc dominos destinatis. *Macr. Dig. 1. tit. 18. qui est de officio Præsidis.* 1. Præsidis nomen generale est, et quot et proconsules, et legati Cæsaris, et omnes provincias regentes (licet senatores sint) præses appellantur. *Notoman. leg.* licet senatores non sint. *Sueton. Aug. 23.* Præsidibus provinciarum propagavit imperium. *V. PRÆSIDIALIS* — Rectores minorum provinciarum, quæque majoribus subiectæ erant, ut Palæstina, Syria, procuratores plerumque dicebantur; quædoque tamen et procuratores et præses, vel tantummodo præses honoris causa dicebantur. Hinc *Inscript. apud Gruter. 487. 6. PROC. ET PRÆSES PROV. SARDINIÆ.* et *493. 6. PROC. ET PRÆSES ALPIVM. et ibid. 7. PROCURATOR ET PRÆSES ALPVM COFTIARIVM.* et *316. 1. PRÆSES PROV. TINGITANÆ.* — Etiam procurator præses sine conjunctione. *V. Inscript. in voc. SEVERINUS* in ONOM.

PRÆSEST. *V.* in PRÆS.

PRÆSICCATUS, a, um. *V.* vnc. seq.

PRÆSICCO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Præsiccatum.* — Præsiccare est antea siccare. *Cæ. Aurel. 2. Tard. 14. ad fin.* Putat aversione humoris facta ad exteriores partes altiora ulcera præsiccati. Adde *eumd. 4. ibid. 3. a med.* et *Apul. Herb. 124.* Succus sole præsiccatum. *h. e.* bene, vel antea siccatus.

PRÆSICCUS, a, um, adject. valde siccus. *Prudent. 5. aspi σταφ. 141.* Præsicca rursus vulnera Manus resulsans diruet.

PRÆSIDĀLIS et Præsidialis, e, adject. ad præsidem provincie pertinens. *Trebell. in XXX. Tyrann. 24.* Qui iure præsidali omnes Gallias rexerat. *Alii* leg. præsidiali. *Imp. Dioclet. et Maxim. Cnd. 4. 24. 11.* Præsidialis jussio. *Idem ibid. 9. 1. 18.* Præsidale iudicium. *Annian. 28. 1.* Officium præsidiale. *Id. 17. 3. sub fin.* Præsidialis apparitor. *Id. 29. 1.*; et *Symmach. 4. Ep. 71. (ad 70.)* Præsidialis vir. *h. e.* præsidatu functus. Eodem sensu *præsidialis* absolute dicitur ab *Ammian. 22. 14.* et *29. 1.* — Præterea apud *Symmach. 1. Ep. 107.* et *Sext. Ruf. Breviar. 4. et 5.* dicitur *præsidialis provincia* quæ neque est consularis, neque proconsularis, neque prætorialis, sed a minore magistratu regitur ab imperatore, non a senatu, misso: nimirum nomen præsidis posterioribus temporibus tres illos magistratus, licet generale esset, non comprehendebat. *V. PRÆSES II. b.* Confirmat rem *Lampriid. Alex. Sev. 24.* Provincias prætorias, præsidiales plurimas fecit; proconsulares ex senatus voluntate ordinavit. *Symmach. orat. pro Fl. Severo* (edente *A. Maio*) 3. Quis credat, summam facultatæ, diu inter fori ornamenta numeratum, præsidatem dudum recepisse provinciam? — Immo præsidiales provincie post Alexandri Severi tempora, qui imperare cepit ann. a Chr. n. cccxii, appellatæ sunt, quas imperator, non senatus, præside in eas misso, administrare solebat; licet præsidis nomine antea rectores tum ab imperatore, tum a senatu, missi intelligerentur, ut patet ex *loc. cit. Macri* apud *Sall. in PRÆSES II. b.* Hinc etiam *Plin. 10. Ep. 52.* legatum Mæsie vocat eum, qui Mæsie præset, et Trajanus ad *Plin. 10. Ep. 53.* eundem Mæsie præsidem appellat. *Inscript. apud Donat. p. 264. n. 1. PRÆSIDI PROVINCIARVM NUMIDIARVM.* Alia apud *Gruter. 278. 2. PRÆSES PROV. HISP. CIT. et 403. 2. PRÆSES PROVINCIÆ GERMANIÆ SUPERIORIS.* Hæc porro provincie Numidia, Hispania, Germania utraque superior et inferior erant Cesarum proprie.

PRÆSIDĀRIUS, *V.* PRÆSIDĀRIUS.

PRÆSIDĀTUS, ut, m. 4. Sunt qui scribunt *præsidiatus*: et ita legitur in quadam *Inscript.* apud *Spon. Miscell. p. 36.* OB EXIMIAM PRÆSIDĀTUS EIVS INREGITATEM. At eadem apud *Murat. 472. 3.* et *Henzen. (V. infr.)* habetur, ubi *præsidiatus* leg. quod prof. readum — Præsidiatus est dignitas et munus præsidis (*V. PRÆSES II.*), *presidenza, governo, ἐπαρχία, προπαισία* — *a)* Generatim. *Amob. 3. 23. extr.* Curat Mercurius cetera, pugilatis et luctationibus præset: — cur, unus in officio præsidatus, hos victorie comites, alios vero perpetitur ignominiosa infirmitate ridet? *Id. 4. 6.* Et quid, quæso, ut faciat, præsidatum locorum deus iste (*Julianus*) sortitus est? — *b)* Speciatim in re civili. *Auson. Prof. Bostig. 15. 18.* Honore læsti Præsidiatus inclitus. *Trebell. Pall. xxx. Tyr. 24.* Præsidiatum in Gallia regere. *Episc. Carin. 17.* Qui tunc præsidatum Dalmatie administrabat. *Aurel. Vict. Cæsar. 29.* Qui Macedonas præsidatu regibat. *Modestin. Dig. 27. 1. 6. a med.* Legum vero doctores, in aliquo præsidatu docentes, remissionem non habebunt. *h. e.* in aliqua provincia, quæ a præside regitur. *Inscript. apud Henzen. 6633. M. AVRELIO MASCULO V. K. OB EXIMIAM PRÆSIDĀTUS EIVS INTEGRITATEM ET REGIAM AD OMNES HOMINES MANUVECTIDINEM ET QUOD AQUAE TVSM VETVSTATE LAPSUM GYRSVI PRISTINO REDDIDERIT COLLECIA III. (h. e. tria) QUIBUS EX SC. (h. e. senatus consulto) coire per-*

missum EST PATRONO DIGNISS. — *Præsidentis* formula legitur apud *Cassiod. 7. Variar. 2.*

PRÆSIDENS, entis. *V. voc. seq. in fin.*

PRÆSIDEO, sides, sēdi, sīdare, n. 2. (præ et sedeo). Part. *Præsidentis* II. 1. et in fin. — *Præsiderē* propria est ante sedere, vel anteriore loco sedere.

I.) Proprie. *Lactant. 1. 20. ad fin.* Mutinus, in cuius sinu nubentes præsident.

II.) Translate. ¶ 1. Sæpe significat custodem esse, tueri, defendere, præsidio esse, et quasi ante aliquid sedere ac manere. ut ipse tutus sit, custodire, guardare, difendere, proteggere, esser di guardia, ut in *PRÆSES* II. 1. dictum est: unde *præsidium* est. — a) Cum Dativo. *Plaut. Most. 5. 1. 47.* Ego hic tibi præsideo, ne interibat questio. *Liv. 22. 11. extr.* Minores quinque et triginta annis in naves impositi: alii ut urbi præsiderent, relicti. *Cic. Mil. 37. 101.* Vos appello centuriones, vosque milites: vobis non modo inspectantibus, sed etiam armatis, et huic iudicio præsidentibus, hæc tanta virtus ex hac urbe expelletur? *Id. 5. Phil. 13. 37.* Gallia, quæ semper præsides atque præsedit huic imperio libertatique communi. *Id. Sull. 31. 86.* Dii patrii ac Penates, qui huic urbi, atque huic imperio præsidentis. *Ovid. 1. Fast. 125.* Præsideo foribus cæli cum mitibus Horis. *son di guardia.* (Janus loquitur.) *Plin. 22. Hist. nat. 25. 57. (120).* Quum horreis suis ventilandis præsideret.

— b) Cum Accusativo. *Tac. 4. Ann. 5.* Proximum Gallie litus rostrate naves præsidebant. Adde *eum. 1. ibid. 72. extr.* Cum Dativo, eodem sensu. *Curt. 3. 1. 20.* Et fædere naves sociis imperata, quæ Hellesponto præsiderent. ¶ 2. Frequentissime est præsides esse, præsese, præsiderē, aver præsiderē a cura, esser presidente, soprantendere, προσημαζεν, προσημαζεν, præsium. — a) Cum Dativo. *Cæs. 1. B. C. 85.* Ut idem ad portas urbanis præsidesat rebus, et duas bellicosissimas provincias absens tot annos obtineat. *Ovid. 3. Fast. 85.* Mars Latio venerandus erat, quia præsidesat armis. *Sueton. Tib. 6.* Præsedit et Actiacis ludis, et Trojanis circensibus, ductor turmæ puerorum majorum. *Id. Claud. 7.* Præsedit spectaculis in Caji vicem. *Id. Domit. 4.* Certamini præsedit crepidatus. *Curt. 4. 12. 15.* Quod si percussit Mazæus, qui præsidesat itineri, supervenisset, ingens clades accipi potuit. *præsiderē alla marcia.* *Id. 5. 2. 16.* Macedonum etate gravibus præsiderē arcis custodiæ jussis. Sic *ibid. 4. 43.* Arci Babylonie Agathone præsiderē jussu. *Tac. 12. Ann. 60.* Augustus, apud Equestres, qui Egypto præsiderent, lege agi jussu. *Id. 3. ibid. 33. med.* Præsidesse feminam exercitio cohortium. — b) Cum Accusativo. *Tac. 12. Ann. 29.* Scripsit P. Atellio, qui Pannoniam præsidesabat, era di præsidio nella Fannonia: quasi ante Pannoniam sedebat præsidiū causa. et *3. ibid. 39.* P. Vellejus proximum exercitum præsidesabat, era capitano, avea il comando. Adde *Testull. Apolog. 39. — c. Absolute.* *Sall. Cat. 57. Kvitz.* At Q. Metellus Cæter cum tribus legionibus in agro Piceno præsidesabat. *Sueton. Aug. 26.* Quum mane pro æde Capitolini Jovis paullulum curuli sella præsidesisset. *h. e.* utpote consul. Sic *ibid. 35.* Quo tempore existimatur lorica sub veste munitus ferroque cinctus præsidesisse. *h. e.* jus et munus sui magistratus exercuisse. *Plin. 2. Ep. 14.* senatus conspectus augustissimus: luit. Princeps præsidesabat: erat enim consul. — Hinc Part. *Præs.*

Præsidentis, entis, adjective quoque occurrit, et translate. ¶ 1. Est qui præsidesat, præsens, presidente, προσημαζεν. *Tac. 3. Ann. 30.* Hirserebant de continuatione tributatum, sævicia ac superbia præsidentium. *Tertull. Cor. mil. 3. a med.* Eucharistie sacramentum non de aliorum manu, quam præsidentium sumimus. *Imppp. Valentian.* *Valens et Gratian. Cod. Theod. 8. 7. 13.* Præsidentium apparitores. *Aurel. Fict. Cæs. 13.* Boni malique in republice nihil est, quod in diversum traduci nequeat moribus præsidentium. ¶ 2. *Præsidentis* terminus apud *Auct. Geomat. p. 346. ed. Hudorff.* est primus,

incipiens, qui scilicet alicujus limitis initium significabat. *V. Hudorff. ad h. l. vol. 2. p. 274.*

PRÆSIDERARE dicitur, quum maturius hiberna tempestas movetur, quasi ante sideris tempus. *Paul. Diac. p. 223. 10. Müll.*: cujus sententia illustratur his *Plinii* verbis 18. *Hist. nat. 25. 57. (207).* Ita fit, ut tradi non possint certa siderum tempora. Accedit confessa rerum obscuritas, nunc præcurrente, nec paucis diebus, tempestatum significatu, quod προσημαζεν Græci vocant: nunc postveniente, quod επισημαζεν: et plerumque alias citius, alias tardius cæli effectu ad terram deciduo. Hæc *Plin.* Consule etiam *Veget. 3. Milit. 10.*, ubi eadem fere habentur.

PRÆSIDIALIS. *V. PRÆSIDALIS.*

PRÆSIDIALITER, adverb. cum præsidio et teteia. *Isid. 9. Orig. 3.* Præsides, quia alicujus loci tutelam præsidialiter tenent.

PRÆSIDIARIUM, ii, n. 2. absolute. substantivorum more (*V. voc. seq.*) videtur esse locus, in quo milites præsidiari causa sunt. Habent tantum *Not. Tyr.*, quæ auctoritate carent, p. 56. Præsidium, præsidium, præsidarium.

PRÆSIDIARIUS, a, um, adject. (præsidium, præ et sedeo) custodiae ac præsidiū causa paratus, di guardia, di guarnigione, φυλακτικός.

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Festus p. 306. 14. Müll.* Dicti præsidarii, milites ante alios collocati qui erant, aut in alio loco præpositi. *Liv. 29. 8.* Præsidiarii milites. *Pseudo-Ascon. in Cic. 3. Ferr. 34.* Præsidiaria classis. *Aurel. Fict. Cæs. 33. med.* Honore tribunatus Ticini retinens præsidariam manum. — Et præsidarii absolute, h. e. milites. *Fopisc. Aurelian. 6.* Erumpentes Sarmatas in Illyricum trecentis præsidariis solus attrivit. ¶ 2. Speciatim, præsidaria toga, qua præses utitur. *Spartian. Sever. 1. a med.* Quum rogatus ad cenam imperatoriam palliatus venisset, qui togatus venire debebat, togam præsidariam ipsius imperatoris accepit. *Alii leg. præsidarium.*

II.) Translate. *Colum. 4. R. R. 15. 1.* Sed quum annicula (vitis) mensuramque sex ad vindemiam perducta est, sublato fructu protninus frequentanda est, et præsidarii malleoli propagandi sunt, qui in hunc usum fuerant depositi. *h. e.* in subsidium positi, si forte vitis demoriatur, ut ipsemet *3. ibid. 16. 2.* docet. Apud *eum. 4. ibid. 24. 3.* præsidarius palmas est idem qui custos et reser. *Frontin. Aqued. n. 14.* Augustæ (aquæ) fons in Claudiam derivatus est, manens nihilominus præsidario in Marciam.

PRÆSIDIATUS. *V. PRÆSIDATUS.*

PRÆSIDIOLUM, i, n. 2. deminut. præsidii. *V. PRÆSIDIARIUM.*

PRÆSIDIOR, aris, ari, dep. 1. præsidio esse, custodiæ, tutari. *Gloss. Lat. Gr.* Præsidiōr, προσημαζεν.

PRÆSIDIUM, ii, n. 2. præsidendi actus, atque adeo custodia, auxilium, defensio, tutela, (It. fatto di appostarsi dinanzi, e perciò guardia, difesa, ajuto; Fr. l'achon de se poster en avant, de la protection, assistance, salut; Hisp. la accion de pone se en adelante, proteccion, asistencia, ayuda, amparo; Germ. d. Vorsitzen, bes. d. schützende, daher d. Schutz, d. Hilfe, d. Bedeckung; Anz. a guard, protection, defence, aid, succour, help, assistance, shelter).

I.) Proprie. *Nepos. Agesil. 3.* Proficisci præsidio suis et *ibid. 7.* Præsidio esse alicui. *Cic. Sull. 18. 51.* Tectus præsidio urmo amicorum. *Id. 5. Ferr. 80. 186.* Classis pulcherrima Sicilia propugnaculum præsidiumque provincia. *Id. Mur. 10. 22.* Omnia hæc nostra præclara studia latent in tutela ac præsidio bellicæ virtutis. *Tac. 1. Ann. 8. a med.* Die fueris milites velut præsidio steterē. *Plaut. Pers. 5. 2. 55.* Absque me foret et meo præsidio, sic faceret te prostibulum propediem. *Ter. Heaut. 4. 1. 33.* Hoc te obsecro, ut meæ stultitiæ in justitia tua sit aliquod præsidiū. *Cæs. 2. B. G. 19.* Legiones, quæ præsidio impediendæ erant, che scortavano le salmerie. — Iluc pertinet et illud *Colum. 3. R. R. 16. 2.* In eadem linea, in qua viridit

(vitis) obtinebit ordinem suum, præsidii causa- quinque malleoli pangendi sunt per spatium pedale.

II.) Translate. ¶ 1. Stricto sensu præsidium est id, quod custodit, auxiliatur, tuetur. *Cic. Rosc. Am. 3. 13.* Ad hoc ipsum iudicium cum præsidio venit, nec hic ibidem ante oculos vestros trucidetur. *Id. 2. Phil. 44. 112.* Nonne milites perire est melius, quam in sua civitate sine armatorum præsidio non posse vivere? ¶ 2. Speciatim in re militari præsidium, guarnigione, præsidio, custodia, προσημαζεν, προσημαζεν, est committatus, custodes, manus et statio militum alicubi præsidium defendendi et custodiendi causa. *Varro 5. L. L. 90. Müll.* Præsidium dictum, qui extra castra præsidebant in loco aliquo, quo tutior regio esset. *Cæs. 7. B. G. 55.* Præsidia custodiasque ad ripas Ligeris disponere. et *7. ibid. 69.* Hæc eadem noctu excubitoribus ac firmis præsidiis tenebantur. *Cic. 9. Att. 3.* Italia tota armis præsidiisque tenetur. *Id. 1. Cat. 3. 3.* Colonia meis præsidiis, custodiis, vigiliis munita. *Cæs. 1. B. G. 38. extr.* Occupatoque oppido, ibi præsidium collocat. et *2. ibid. 5. ad fin.* In eo summe pons erat: ibi præsidium ponit. et *1. ibid. 42.* Statuit legionario equis imponere, ut præsidium quam amicissimum haberet. et *ibid. 8.* Præsidia disponit, castella communit. et *2. ibid. 33.* Deditione facta, nostros præsidia deducturos crediderant. et *7. ibid. 7.* Præsidia in Ruthenis, Tolosatibus, circumque Narbonem constituit. *Sall. Jug. 25. ; et Cic. 1. Fam. 7.* Locum aliquem præsidis firmare. *Cic. 1. leg. Agr. 5. 16.* confirmare. et *2. ibid. 28. 75.* obsidere atque occupare. *Cæs. 1. B. C. 13.* Præsidium, quod introduxerat, ex oppido educit. *Cic. 2. Fam. 17.* Præsidia, quæ magna et firma præsideram, dimisi. *Liv. 24. 7. ad fin.* Imponere præsidium oppido. *Nepos Epam. 4.* A quo quum quæsisset, quo se duci vellet, et ille Athenas diceret, præsidium dedit, ut eo tuto perveniret. *gli diede una scorta.* et *ibid. 10.* Præsidium ex arce expellere. *Id. Pausan. 2.* ex regionibus depellere. *Id. Militiad. 4.* Regis præsidia interficere. *Id. Hannib. 11.* Intra sua præsidia se recipere. ¶ 3. Item locus, ubi custodia et statio habetur, vel haberi potest. *Cic. 3. Tusc. 8. 17.* Qui propter metum præsidium relinquit: quod est ignavia. *abbandonò il suo posto.* *Liv. 4. 29.* Præsidio decedere. *Nepos Timol. 1.* Dum res conficeratur, procul in præsidio fuit, ne quis satellites posset occurrere. *Cæs. 3. B. C. 45.* Quum legio nona præsidium quoddam occupavisset et munire cœpisset. *Id. 7. B. G. 87.* Cohortes, quas ex proximis præsidiis deductas sors obtulit. et *ibid. 34.* Milites in præsidiis rei frumentariæ causa disponere. *Cic. Ligur. 9. 28.* Tantummodo in præsidio eratis. *Id. Rosc. Am. 43. 126.* Qui in adversariorum præsidiis occisi sunt. *Tac. 1. Ann. 56.* Posito castello super vestigia paterni præsidii in monte Tauro. *Id. 4. ibid. 59.* Postquam castello non degrediebantur, obsidium cœpit per præsidia, quæ opportune iam muniebant. Sic pro ipso castro, quod præsidio militum defenditur. *Inscript. apud Orell. 4987.* PRO SALUTE IMP. CAESARIS L. SEPTIMI SEVERI PERTINACIS AVG. TIB. CL. CLAUDIANVS LEG. AVG. PR. PRÆSIDIUM VETVSTATE COLL. (h. e. collapsum) MUTATO LOCO MANTIVM RESTITVI IVSSIT. — Hinc figurate. *Cic. Senect. 26. 73.* Velat Pythagoras injusuræ imperatoris, id est dei, de præsidio et statione vitæ decedere. ¶ 4. Universim est quodcumque auxilium, tutela, subsidium, protezionē, ajuto, difesa, rifugio. *Paul. Diac. p. 223. 11. Müll.* Præsidium est, quod pro utilitate et salute alicujus auxilii gratia præparatur: subsidium, quod postpositum est ad subveniendum laborantibus. *Cic. Quinct. 1. 5.* Esse præsidio contra vim et gratiam solitudini et inopia. *Cæs. 1. B. G. 44.* Amicicium populi R. sibi ornamento et præsidio, non detrimento esse oportere. *Cic. pro leg. Manil. 24. 70.* Quærere sibi præsidia periculis, et adjumenta honoribus. *Id. 4. Hevenn. 19. 27.* Qui sibi firmius in virtute, quam in casu,

praesidium collocavit. et *ibid.* 24. 33. Aliqua ex bonesta re sibi praesidium petere. *Id.* 2. *Tusc.* 1. 3. magnum sibi ad beatam vitam comparare. *Id.* 1. *ad Brut.* 18. ferre labenti et inclinatae reipublicae. *Id.* 1. *Orat.* 9. 38. Omnibus vel naturae, vel doctrinae praesidiis ad dicendum parati. *Horat.* 2. *Od.* 1. 13. Insigne mœstis praesidium reis, Et consulenti, Pollio, curiae. *Plaut.* *Pers.* 1. 3. 45. Marsupium habeat, inibi paullum praesidii, qui familiarem suam vitam oblectet modo. *un po' di provvisione.* ¶ 5. De remedio morbi. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 22. 44. (90). Radix decocta in oleo aurium morbis praesidium est. *Id.* 30. *ibid.* 15. 47. (135). Infantibus, qui lacte concreto venantur, praesidium est agninum coagulatum. *Id.* 28. *ibid.* 4. 7. (35). Hominum jejunam salivam contra serpentes praesidio esse. Similiter *Colum.* 12. *R. R.* 52. 21. Ubi exera vermiculis oliva decidit, ad praesidium aquae calidae decurritur.

PRAESIGNANUS. V. PROSIGNANUS.

PRAESIGNATIO, ōnis, f. 3. praesignandi actus. *Augustin.* *contra Faust.* 22. 83. Ea facta collegit propheta narrator, quorum interpositio non vacaret a praesignatione rerum, quas intenderat prophetari.

PRAESIGNATOR, ōris, m. 3. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 38. n. 184. PRIMO AVG. SER. PRAESIGNATOR. HEREDITAT. FILIO PISSIMO B. M. *Fabrett.* legit praesignatori hereditatum, et putat pertinere ad servum administrationi bujus vectigalis deputatum, qui fraudes detegeret, et indicia magistratibus subministraret: vel potius praesignator fuit, qui praefinebat, quantum ex quaere hereditate pendendum marito esset vicisimae partis nomine: vel qui testamenta, in quibus hereditas vicisimae subjecta perscripta esset, principis nomine, ne qua fraudis interponeretur, agnabat. Alia apud *Murat.* 945. 6. SATURNINVS CAESARIS PRAESIGNATOR FECIT CONTYBERNALI SYAE etc.

PRAESIGNATUS, a, um. V. PRAESIGNO.

PRAESIGNIFICATIO, ōnis, f. 3. actus praesignificandi. *Lactant.* 7. 15. Quod facinus quamvis ad praesens virtutem Dei hominibus ostenderet, tamen praesignificatio et figura majoris rei fuit.

PRAESIGNIFICO, as, are, a. 1. *mostrare anticipatamente, predire, προσημαίνω*, praedicare, praemonere, ante ostendere. *Cic.* 1. *Divinat.* 38. 82. Aut non censent, esse suae majestatis praesignificare hominibus, quae sunt futura. — Part. *Praesignificans* legitur apud *Boeth.* p. 700.

PRAESIGNIS, e, adject. *illustre, εἰσφορικός*, praesignis insignis, praestans. *Ovid.* 15. *Met.* 611. Exhibuit gemino praesignia tempora cornu. *Id.* 6. *Fast.* 628. Praesignis facie Corniculana fuit. *Stat.* 4. *Silv.* 8. 12. Libyca praesignis avunculus batus. Adde *eumd.* 4. *Theb.* 593. *Sil. It.* 6. 43. vitis Latiae praesignis bonore.

PRAESIGNO, as, atum, are, a. 1. *segnare prima, προσημαίνω*, prius signo. *Cato R. R.* 154. Et ad summum, qui lini culeum capiet, praesignato. *Alii leg.* pertundito. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 4. 7. (36). Incipientes furunculos ter praesignare jejuna saliva. — Part. *Praesignatus* est *Isid.* 15. *Orig.* 1. Simulacrum caeli stellis micantibus praesignatum. Et *Praesignans* est *Capell.* 6. p. 202. Pœni fundavere Carthaginem (in Hispania), conditas ubicumque urbes amico sibi nomine praesignantes.

PRAESILIO, is, ire, 4. *προσημαίνω*, ante salio. *Plaut.* *Stich.* 3. 2. 13. Ut prae lætitia lacrimae praesiliunt mihi! *At Fleckeisen.* legit pro-siliunt.

PRAESIPIO, is, ere, a. 3. ante sapio, praescisco. *Paul.* *Diac.* p. 233. 18. *Müll.* Praesagire est praedivinare, praesipere. *Id.* p. 21. 11. Adsipere, et praesipere dicebant antiqui: alcut nos quoque modo dicimus ab æquo iniquum, a quaerendo inquirere.

PRESOLIDUS, a, um, adject. valde solidus, constans.

I.) Proprie. *Coripp.* 3. *Laud. Justin.* 291. Nec fragilis potuit crystalli firma noceri Praesolido stringente gelu.

II.) Translate. *Juven.* 1. 436. Praesolidum Simonem dignum cognomine Petri.

PRAESONO, nas, nūi, are, 1. ¶ 1. Neutorum more est anta sonare. *Ovid.* 3. *Amor.* 13. 11. Hinc ubi praesonuit solemnī tibia cantu. *Alii leg.* personuit. ¶ 2. Cum Accus. est sono vincere. *Calpurn.* 4. *Ecl.* 65. Ille fuit vates sacer, et qui posset avena Praesonuisse chelyn. *h. e.* avena chelyn sono vincere. *Alii minus recte leg.* personuisse.

PRAESPARGO, is, ere, a. 3. *προσάσσω*, ante spargere. *Lucret.* 5. 739. Flora quibus mater praespargens ante vias Cuncta coloribus egregiis et odoribus opplet. *Sic legit et Lachmann;* alii vero praespargens a praespergo.

PRAESPECULATUS, a, um, particip. ab inusit. praespeculo, passiva significatione, ante examinatus, consideratus. *Ammian.* 25. 8. circa med. Gemina utilitate praespeculata.

PRAESPERGO. V. PRAESPARGO.

PRAESPERO, as, are, a. 1. ante spero. *Tertull.* 5. *advers. Marcion.* 17. Qui enim praesperasse potuerunt, id est ante sperasse in Deum, quam venisset, nisi Judaei, quibus Christus praenunciabatur ab initio? Qui ergo praenunciabatur, ille et praesperabatur.

PRAESPICIO, is, ere, a. 3. ante aspicere. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 43. Legitur etiam apud *Cael. Aurel.* 1. *Tard.* 4. Sed quia sola temporum quaestio flagitari praespicitur, erit conjiciendum etc. *Sed fortasse legendum est perspicitur.*

PRAESTABILIS, e, adject. Comp. *Praestabilior.* — Praestabilis est praestans, excellens, nobilis, insignis, *excellente, prestante, nobile, υπερχος, εἰσφορικός.* — a) Generatim. *Cic.* 2. *Orat.* 85. 347. Res aut magnitudine praestabiles, aut novitate primae, aut genere ipso singulares. *Id.* *Harusp.* resp. 19. 41. Praestabilis insignisque virtus. *Id.* *Prov. cons.* 16. 38. Nullam dignitatem praestabiliorem ea, quam per vos esset adeptus, putavit. *Id.* 2. *Nat. D.* 7. 18. Nihil omnium rerum melius est mundo, nihil praestabilius, nihil pulchrius. *Id.* *Amic.* 27. 104. Virtute excepta, nihil amicitia praestabilius. *Gell.* 18. 3. Homo lingua atque facundia nimium quantum praestabilis. et 10. 18. ad fin. Viri nobiles ingenio atque lingua praestabili. — b) Refertur etiam ad utilitatem et commodum. *Cic.* *Fatin.* 4. 10. Utrum putes buio civitati, huc reipublicae melius fuisse et praestabilius me civem nasci, an te? *Ter. Hecyr.* 3. 1. 4. Cui quanto fuerat praestabilius, ubi vis gentium agere aetatem, quam buc redire! *Sall. Jug.* 1. Neque majus aliud, neque praestabilius invenias.

PRAESTANS, antis, particip. a v. praestare. Comp. *Praestantior* 1. et 2.; Sup. *Praestantissimus* in omnibus paragr. — Praestans est supra alios bonus, excellens, praestabilis, pollens, insignis, eximius, *πολιόταμνος, υπερχος* (It. *excellente, prestante, insigne, singolare*; Fr. *remarquable, supérieur, distingue, éminent, extraordinaire*; Hisp. *notable, distinguido, eminente, excelente*; Germ. *vorzüglich, vortreflich, ausgezeichnet, ausserordentlich*; Angl. *excelling, exelente, distinguished, remarkable, notable*). ¶ 1. Stricto sensu. — 1.) De hominibus. — a) *Cic.* 1. *Tusc.* 10. 22. Aristoteles longe omnibus praestans et ingenio et diligentia. *Id.* 1. *Acad. (post.)* 4. 17. Praestantissimi studio atque doctrina, Xenocrates et Aristoteles. *Id.* 1. *Orat.* 50. 217. Platonem omnes in illis artibus praestantissimum fuisse fatentur. *Nepos Timoth.* 3. Viri usu et sapientia praestantes. *Ovid.* 2. *Met.* 724. virginibus praestantior omnibus Herse. — b) Cum Genit. *Tac.* 6. *Ann.* 6. Praestantissimus sapientiae. *Virg.* 12. *En.* 19. O praestans animi juvenis. *Sil. It.* 5. 92. belli. *Stat.* 1. *Theb.* 605. armorum. — c) Cum Infinito. *Virg.* 6. *En.* 164. quo non praestantior alter Aere cicere viros Martemque accendere cantu. — 2.) De rebus et abstractis. *Cic.* 5. *Tusc.* 13. 38. Praestantia debent ea dici, quae habent aliquam comparisonem. *Id.* 1. *Nat. D.* 20. 56. Pie sancteque colimus naturam excellentem at-

que praestantem. *Id.* 3. *Fam.* 10. Praestanti et singulari fide tractare aliquem. *Id.* *Vatin.* 3. 8. Quid praestantius mihi potuit accidere, quam etc. *Nepos Alcib.* 5. Accidit viri praestans prudentia in omnibus. *Ovid.* 3. *Fast.* 467. Inter captivas facie praestante puellas. *Virg.* 1. *En.* 75. bis septem praestanti corpore Nymphae. ¶ 2. Latori sensu. *Lucret.* 2. 12. et 3. 62. Noctes atque dies niti praestante labore Ad summas emergere opes. *h. e.* efficiente, et conficiente id, quod sibi propositum, efficace. Est qui mallet perstante. *Sic Martial.* 7. 43. Dilligo praestantem: non odi, Cinna, negantem. — Hinc praestans dicitur, qui vim et efficaciam habet, praestitum in medicina. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 13. 34. (126). de raris. Quando aliis usus praestantior non est. *Id.* 27. *ibid.* 13. 120. (146). Praestantissima auxilia. *Id.* 13. *ibid.* 24. 47. (130). Cytisus pecudum medicina a morbis omni usu praestans. et 12. *ibid.* 22. 48. (105). Calamus praestantior odore. *Id.* 15. *ibid.* 1. 2. (5). Succus sapore praestantissimus. ¶ 3. Praestantissimus, honoris causa, dictus est seniori avo Imperator. *Facat. Yazar. Paneg. Theod.* 26.; et *Tertull.* *Cor. Mil.* 1.

PRAESTANTER, adverb. *excellenter.* Superlat. legitur apud *Plin.* 28. *Hist. nat.* 12. 50. (186). Lichenas oris praestantissime vincit glutinum. — Et Posit. *Praestanter* apud *Venant. Vit. S. Radeg.* 14. Qua debuit praestanter ornari in saeculo. — Comp. *Praestantius* apud *Cael. Aurel.* 5. *Tard.* 10. n. 106. Pro aegrotantium motu-sonus quidam efficitur velut inclusi humoris. Praestantius autem (*h. e.* melius percipitur), si inter peritonæon atque intestina id evenerit. *Potest tamen praestantius ad id pertinere. Idem tamen.* *Acut.* 4. n. 43. Melancholia praestantius (quam phrenitica passio) odisse homines facit.

PRAESTANTIA, ae, f. 1. *eccellenza, εἰσφορική, excellentia.* *Cic.* 1. *Off.* 28. 97. Nobis autem personam imposuit ipsa natura magna cum excellentia praestantiaque animantium reliquorum. *Id.* *Amic.* 19. 70. Si quam praestantiam virtutis, ingenii, fortunae consecuti sunt. *Id.* 2. *Divinat.* 63. 129. Dii omnium rerum praestantia excellentes. *Id.* 2. *Orat.* 52. 209. Si intolerantius se jactant, et aequalitatem communis juris praestantia dignitatis aut fortunae suae transeunt. *superioritatem.* — Vis, efficacia. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 3. 7. (16). Praestantia remedii. *Id.* 27. *ibid.* 6. 24. (42). Vulneribus sanandis tanta praestantia est, ut etc.

PRAESTAT. V. PRAESTO, as.

PRAESTATIO, ōnis, f. 3. actus praestandi, praestatio, *παροχή.*

I.) Proprie. *Seneca Brevit. vit.* 14. ante med. Nam ut concedas, omnia eos fide bona dicere, ut ad praestationem scribant, tamen cujus ista errores minuent? *h. e.* ita scribant, ut praestare et probare idonei et parati sint quae scribunt. *a mantere e sostenere ciò che scrivono.* et *Paul.* *Dig.* 45. 1. 2. Stipulationum quaedam partium praestationem recipiunt, veluti quum decem dari stipulamur: quaedam non recipiunt, ut in his, quae natura divisionem non admittunt.

II.) Translate est rei debita solutio. *Paul.* *Dig.* 32. 1. 96. Omnes heredes onerare legatorum praestatione. *pagamento, adempimento.* et *Modestin.* *ibid.* 31. 1. 35. a med. Praestatio dotis. *Ulp.* *ibid.* 10. 3. 7. vectigalium. *Imp. Dioclet. et Maxim.* *Cod.* 3. 33. 10. Usumfructum locare sub certa annua praestatione. *pensione.*

PRAESTATOR, ōris, m. 3. *mantentore,* qui praestat in vadimonio. *Frontin. de colon. praef.* p. 128. Goes. Qui advocantur ut praestatores. At rectius praestator videtur esse artifex; verba enim *Frontini* sunt: Prudentiam tamen hi mensores habere debent, qui judicaturi sunt; et quos advocat ut praestatores. *Sic Furlanetto: Rudorff.* vero praestatores esse ait patronos.

PRAESTATUS. V. PRAESTO, as.

PRAESTAURO, as, a. 1. praesturo, subministro. *Diomed.* *Grammat.* Praestaurare materiam dicenti. Ita *Voss.* in *Etymol.* in voce *Instauro*, quem penes sit fides.

PRAESTERGUS, a, um, adject. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 30. Hæc, quin ago a foro ravorat, facite ut offendam parata; vorsa, præsterga, strata, lautaque, coactaque nuda ut sint. *Alii leg. pertarsa vel prætersa.* Sed quum hæc habeat *Diomed.* 1. p. 375. *Putsch.* Apud Plautum in Pseudolo, vorsa, sparsa; videtur legendum vorsa, sparsa, tersa, strata etc., atque ita edidit *Bothe.* Item *Fleckeisen.* legit: *Vorsa, sparsa, tersa, strata, lautae structurae omnia ut sint.*

PRAESTERNO, is, ere, a. 3. ante sternere, προστερννω.

I.) Proprie *Plaut. Pæn.* a. 2. v. 32. Eo præsternebant folia farferi. *Alii leg. præsternebant.* *Stat.* 3. *Silv.* 2. 114. Quæ sibi præsternat vivax altaria phœnix. *Id.* 5. *ibid.* 1. 257. Sertaque et Elysios animæ præsternere flores. *Alii leg. prosternere.* *Apul.* 10. *Met.* Pulvillis compluribus, ventose tumentibus pluma delicata, terrestre nobis cubitum præsternunt.

II.) Translate ponitur pro præparare. *Plin.* 5. *Ep.* 8. in fin. Illud peto, præsternas, ad quod hortariis. *Alii leg. præstruas.* *Id.* *Paneg.* 31. Materiam laudibus præsternere.

PRAESTES, itis, m. et f. 3. presidente, pro-tellore, παραστάτης, præses. — a) Generatim. *Paul. Diac.* p. 223. 14. *Müll.* Præstem in eadem significatione dicebant antiqui, qua nunc dicimus antistitem. *Macrob.* 1. *Saturn.* 18. a med. Liberum εὐβουλήα vocantes, boni consilii hunc deum præstem monstrant. *Capell.* 2. p. 40. In his etiam locis Summanes, eorumque præstes Mana atque Manuana. — b) Lares præstes, Lares publici, urbis custodes, quorum ara et signa in viis, compitis, semitis statuebantur: dicti a præstando, quod omnia tuta præstarent. *Ovid.* 5. *Fast.* 129. Præstitibus Majæ Laribus videre calendæ Aram constitui, signaque parva deum. Voverat illa quidem Curius: sed multa vetustas Destruit, et saxo longa senectæ nocet. Causa tamen positi fuerat cognominis illis, Quod præstant oculis omnia tuta suis, et mox. At canis ante pedes saxo fabricatus eodem Stabat. Que standi cum Lare causa fuit? Servat uterque domum etc. *Capell.* 2. p. 38. Quem Genium etiam præstem, quod præsit gerundis omnibus, vocaverant. — c) Fuit etiam epitheton Jovis, ut videre est apud *Capitolin.* *Max.* et *Balbin.* 5. et in *Inscript.* apud *Gruter.* 22. 1. PRAESTITI IOVI S. ET IOVI PRAESTITI HERCULES VICTOR DICAVIT. BLANDVS PR. RESTITVIT.

PRAESTIGIÆ, arum, f. plur. I. Secunda ab initio syllaba dubiæ est quantitatis. Producit profecto *Plautus loc. cit.* sub a. et *Prudent.* 2. *perp. crep.* 85. Deprone thesauros, malis Suedendo quos præstigiis Exaggeratos obtines. Adde *eumd.* 6. *Cathemer.* 140. Corripit *Acim.* 5. 471. Præstigiæque diu nebulosa in fraude præctæ. Nisi malis hic esse trisyllab. per synæresin. — Alia forma præstigiū, ii, n. 2. est *Isid.* 8. *Orig.* 9. Præstigiū Mercurius primus dicitur invenisse. — Dicitur autem præstigiū, quod præstringat aciem oculorum et *Gloss. Lat. Gr.* Præstigiū, γρηγσία. — Ceterum Præstigiæ (It. cosa che fa stravedere, giuoco di mano, gherminella, τερ-στειαι, λαίματα, γρηγεύματα) sunt miraculum, res specie miræ ad fallendum, uti sunt incantationes, et quidam ludi manuales, quibus illuditur oculis, et aliud cernere videmur, quam re ipsa sit: a præstringo, quod oculorum aciem præstringant: exitio altero r euphonice causa. Earum inventor Mercurius habetur. Exemplum habes apud *Flor.* 3. 19. de eo, qui in ore abdita nuce, quam sulphure et igne stipaverat, flammam inter verba fundebat, ut divinitus loqui videretur. — a) Translate autem sunt fallaciæ, doli, captiones, officia, imposturæ, fraudes, baratterie, imposture, inganni, fallacie. *Plaut. Capt.* 3. 3. 9. Opera quæ fuere, aperta sunt: patent præstigiæ. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 14. 45. Ne ab iis, quæ clara sint ipsa per se, quasi præstigiis quibusdam et captionibus depellamur. *Gell.* 14. 1. de *genethliaciis.* Sed id præstigiærum atque officiarum genus commentos esse homines æruscatores, et cibum quæstumque ex mendaciis

captantes. *Stat. Cæcil.* apud *Cic.* 3. *Nat. D.* 29. 73. Ita omnes mans dolos, fallacias, præstigiis præstrinxit commoditas patris. *Id.* 6. *Verr.* 24. 53. Non par præstigiis, sed palam per pntestatem unum imperin nstiatim totum oppidum compilavit. h. e. non obscure et occulte. *Id.* 4. *Fin.* 27. 74. Verborum præstigiæ. h. e. splendor, et magnificentia, et inanis sonus. *Gell.* 13. 23. Græcæ istorum præstigiæ, philosophari sese dicentium, umbrasque verborum inanes lingentium. — b) In singul. num. *Quintil.* 4. 1. 77. Ut ipse transitus (ab exordio ad narrationem) efficiat aliquam utique sententiam, et hujus velut præstigiæ plausum petat. — c) Nubium præstigiis *Apul. de Mundo* appellat species rerum inanes in nubibus apparentes. Græcæ φάσματα, φάσεις.

PRAESTIGIATOR, oris, m. 3. giocolare, impostore, barattiere, δαυματπιός, ψηφοπαίκτης, qui celeritate lusitandi, et ludibria illa oculorum faciendi ita præstringit visum intuentium, ut miracula facere credatur; seu qui circumstantibus ita oculorum aciem præstringit, ut non advertant dolum: idem ac pilarius et pillulidius. *Plaut. Pæn.* 5. 3. 6. Præstigiator hic quidem Pænus probus est. Adde *eumd.* *Aulul.* 4. 4. 3. et *Truc.* 1. 2. 23. *Seneca Ep.* 45. circa med. Quomodo præstigiatorum acetabula, et calculi, in quibus fallacia ipsa delectat. *Fronto de oration.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep.* 1. Oleas in altum jaciât, ore aperto excipiat, exceptas, ut calculos præstigiator, primoribus labris ostendet. Adde *Varron.* 5. *L. L.* 94. *Müll.*; *Apul. Florid.* 4; *Arnob.* 2. 38; et *Manil.* 5. 157. Et *Firmic.* 8. *Mathes.* 7. In Geminorum parte septima oritur Lepus. Sub hoc sidere qui nati fuerint, tanta erunt corporis levitate, ut quum currere cœperint, velocitate sua agitati, aves superare videantur. Hunc locum si Mercurius respexerit, præstigiatores, aut pilarium lusores facit. — Eleganter præstigiatoris descriptionem habes apud *Alciphron.* l. 3. *Ep.* 20.

PRAESTIGIATRIX, icis, f. 3. quæ præstigiis facit. *Plaut. Amph.* 2. 2. 150. Aut pol hæc præstigiatrix multo mulier maxuma 'st.

PRAESTIGIO, as, are, a. 1. illudere, beffare. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* 1. 63. En vides, rex, quod illa tibi numinis præstigiæ divinatio.

PRAESTIGIOR, aris, ari, dep. 1. præstigiis facere, fallere. *Gloss. Cyrill.* Præstigiator, ψηφοπαίκτης.

PRAESTIGIOSUS, a, um, adject. prestigioso, præstigiis plenus, captiosus, ad fallendum compositus. *Gell.* 7. 14. extr. Unumquodque genus quum caste ornatur, ut illustrius; quum fucatur atque præhinitur, sit præstigiiosum. *Arnob.* 1. 53. Nihil magicum, nihil præstigiiosum, aut subdolum.

PRAESTIGIUM, ii, n. 2. *V. PRAESTIGIÆ* init.

PRAESTINATUS, a, um. *V. PRAESTINO.*

PRAESTINGUO, stinguis, stinxi, stinctum, stinguere, a. 3. extinguere, obscurum facere, tenebras offundere. *Lucret.* 3. 1044. de *Epicuro.* Qui genus humanum ingenio superavit, et omnes Præstinxit stellas exortus uti ætherius sol. *Lactant.* 3. 17. a med. hunc ipsum locum recitans, in quibusdam editionibus habet exstinxit, in aliis restinxit: quam lectionem exhibet omnium optimus Codex et *Lachmannus* probavit. *Alii leg. præstrinxit.* Ceterum *Lucret.* hausit ex *Meleagro* in *Anthol. Palat.* T. 2. p. 467. n. 29. ἀλλὰ Μυτικός ἔσθραεν ἐκλάμψας ἀστέρας ἡλίου. *Fellej.* 2. 118. 4. Prævalebant jam fata consiliis, omnemque animi ejus aciem præstinebant. *Alii leg. præstruerant: alii præstinerant.* *Lambin.* tribuit etiam *Plauto Mil. glor.* 1. 1. 4. (ubi recte alii et ipse *Fleckeisen.* leg. præstrinxit), alii *Lucano* 1. 154., alii *Silio Il.* 1. 358., alii *Pseudo-Ascon.* in *Divin. in Q. Cæcil.* 14. 46., alii *Ciceroni ipsi ibid.* et *Rabir. Post.* 16. 43., alii *Nonio p.* 373. 31. *Merc.*, alii aliis et var. MSS., sed ubique præstringo alii substituunt. Non ideo tamen præstinguo inter dubia reposueris.

PRAESTINO, as, svi, stum, are, a. 1. Part. *Præstinatus* et *Præstinaturus.* — Præstinare est emere, vel emendo tenere, apud veteres, *comperare, προλαμα.* *Paul. Diac.* p. 223. 13. *Müll.* Præstinare apud Plautum præcernere (alii leg. emere) est, id est emendo tenere. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 36. Ego eo in macellum, ut piscium quidquid tibi est, pretio præstinem. *Id.* *Capt.* 4. 2. 68. Pisces præstinatum abire. *Apul.* 1. *Met.* Et percontato pretio, viginti denariis præstinavi. Est qui leg. *perstinaui* cod. sensus. *Id.* 1. *Met.* Festinus accucurri id omne præstinaturus. *Id.* 4. *ibid.* Socium nostrum immittimus cavæ rudico præstinatæ pretio. Adde *eumd.* 7. et 8. *ibid.* et de *Mag.*

PRAESTITES Lares. *V. PRAESTES.*

PRAESTITOR, oris, m. 3. qui præstat, seu efficit, aut tribuit. *Apul. Trismeg.* Præstitor, et tributor omnium, quæ mortalibus videntur bona.

PRAESTITÛRI. *V. PRAESTO*, as, sub init.

PRAESTITÛO, ūis, ūi, ūium, ūeri, a. 3. Part. *Præstitutus.* — Præstituere est ante statuere, præscribere, præfinire, præscribere, determinare, præfiggere, προορίζω. — a) Generatim. *Cic. Cæcan.* 3. 8. Prætor numquam petitorii præstituit, qua actione illum uti velit. — b) Speciatim et sæpissime de tempore. *Plaut. Pseud.* 1. 1. 56. et rei dies hæc præstituta 'st ad Dionysia. Adde *Ter. Phorm.* 3. 2. 39. Sic *Cic.* 13. *Att.* 49. Scis enim, dies illorum judiciorum præstitutos fuisse. *Id.* 1. *Tusc.* 39. 93. Dedit (natura) usuram vitæ, tanquam pecuniæ, nulla præstituta die. *Id.* 3. *Verr.* 56. 148. Diem præstituit operi faciundo calendæ Decembr. *Id.* *Quinct.* 9. 33. Ut nobis tempus, quamdiu diceremus, præstitueres.

PRAESTITÛS, a, um. *V. PRAESTO*, as.

PRAESTITÛTUS, a, um. *V. PRAESTITÛO.*

PRAESTO, adverb. *Præstus* (per syncop. pro præstitus, ut *soldum* pro *solidum*, quæstor pro quæsitur) sui legitur in quadam *Inscript.*, sed non optimæ notæ, apud *Gruter.* 669. 4. Agnoscunt tamen *Foss.* et *Jos. Scalig.* *V. PRAESTOLOR.* Nisi apud *Gruter.* legendum sit præstus; *Curtius* enim *Valerian.* apud *Cassiod.* ait p. 2289. *Putsch.* Præsto nos per o scribinus: antiqui per u scripserunt. Sed præsto dicendum est, ut *sedulo* et *optato* et *sortito*; inde et præstolari, non præstulari. — Ceterum præsto adverbium est, vel, ut alii volunt, nomen induciæ, omnis generis, quod junctum verbo sum, vel adsum significat adesse, præsentem esse, paratum esse, in promptu esse, παρῆναι, ἀπαρῆναι (It. essere presente, in pronto; Fr. être en présence, sous la main; Hisp. estar presente, estar a las manos; Germ. gegenwärtig, da, bei der Hand sein; Angl. to be here, be on the spot, be ready or at hand, be en attendance). ¶ 1. Stricto sensu. — a) Præsto esse legitur apud *Ter. Phorm.* 2. 1. 36. Hic in noxia 'st, ille ad dicendam causam adest. Quum ille 'st; hic præsto 'st: tradunt operas mutuas. *Id.* *Heaut.* 1. 1. 120. Domi præsto apud me esse ajunt. *Cic.* 3. *Fam.* 5. Ibi mihi præsto fuit *L. Lucilius* cum litteris mandatisque tuis. *Id.* 4. *Verr.* 38. 92. Ad horam nonam præsto est iste. *Liv.* 37. 20. Suos ad portam præsto esse jubet. Sic *Cic.* *Pis.* 23. 55. Togulæ lictoribus ad portam præsto fuerunt, quibus illi acceptis sagula rejecerunt. *Curt.* 7. 1. 4. Edicit, ut omnes in vestibulo regiæ præsto sint. *Lucret.* 2. 1068. Quum locus est præsto, nec res, nec causa moratur Ulla, geri debent nimium et confieri res. *Catull.* 64. 137. tibi nulla fuit clementia præsto, Immitte ut nostri vellet miseretere pectus? *Cic.* 4. *Herenn.* 52. 65. Ubi est iste beatus, inquit, ædium dominus? quin mihi præsto fit? Ita *vulgati libri* et *Orelilius*, improbane *Madvig.* ad *Cic.* 3. *Fin.* 17. 58. Pro fit, *Klotz.* ex *Codd.* leg. fuit. — b) Sine verbo, quod facile subintelligitur. *Plaut. Mil. glor.* 4. 6. 1. Hæra, ecum præsto militem. *Ter. Andr.* 2. 5. 4. Ipsum adeo præsto video cum *Davn.* *Stat.* 6. *Theb.* 643. Finiti cursus operumque insignia præsto. *Lactant.* *Mort. persecut.* 8. Quæcumque iter fecerat (*Maximianus Aug.*) avulsæ

a conspectu parentum virgines, statim praesto. — c) *Praesto esse* ponitur etiam pro advenire, comparere. *Cic. 4. Herenn. 48. 61.* Hirundines aestivo tempore praesto sunt, frigore pulsae recedunt. *Tibull. 1. 6. 25.* Pauper erit praesto tibi, praesto pauper adhibet Primus. *Alii hunc locum aliter interpunxerunt et legerunt.* — d) *Praesto adesse* abundanter dictum est a *Ter. Eun. 5. 9. 20.* Sed ubi est frater? *CAER.* Praesto adest. *Accius apud Non. p. 485. 5. Merc.* praesto etiam (em iam?) adsum. *Cf. Lucret. 5. 1412.* quod adest praesto. *Cic. 4. Fam. 8. 3.* Reliquum est igitur, tibi me in omni re eum praestem praestemque, ut ad omnia, quae tui velint, ita adsum praesto, ut etc. *Sed Orellius ex Cod. Medic. restituit ita sim praesto. Justin. 1. 6. 4.* Jubet omnes praesto cum securibus adesse. *Ita Modius; sed vulgati libri et Jeep. leg. esse.* ¶ 2. Latiori sensu, vel metaleptice ponitur pro opem ferre, praesidio esse, juvare. *Cic. Mur. 9. 19.* Jus civile didicisti, multum vigilavit, laboravit, praesto multis fuit. *Id. 10. Att. 8.* Pati poterunt oculi, me cum Gabinio sententiam dicere? praesto esse clientem tuum, etc? *h. e.* quum patroni in rebus forensibus praesto esse et opem ferre soleant clientibus, nunc rem contra se habere? *Id. 4. Fam. 14. sub fin.* Me opera et consilio, studio quidem certe, rei, fame, salutis tuae praesto futurum. *et ibid. 8.* Ut ad omnia, quae tui velint, ita adsum praesto, ut etc. *V. supra sub 1. Cf. Varro 3. R. R. 2. 2.* Ibi Appium Claudium augurum sedentem invenimus in subselliis, ut consuli, si quid usus puposcisset, esset praesto. *Liv. 4. 46.* Ut, praeter duos urbanos quaestores, duo consules ad ministeria belli praesto essent. *Curt. 3. 6. 18.* Quum praesto esset ubique fortuna, temeritas in gloriam cesserat. ¶ 3. In malam partem. *Cic. 4. Verr. 4. 11.* Quaestores utriusque provinciae, cum fascibus mihi praesto fuerunt. Ubi *Ascon.* Ut impedirent scilicet meam inquisitionem; sequitur enim: Non minus acres contra me fuerunt. *Id. Caecin. 30. 87.* Si quis mihi praesto fuerit cum armatis hominibus extra meum fundum, et me introire prohibuerit.

PRAESTO, stas, stili, stitum, stare, 1. Pro praestiti, stitum, reperitur etiam praestavi, atum; unde praestaturus. *Paul. Dig. 3. 5. 18. ad fin.* Usuras, quas praestavimus, vel quas ex nostra pecunia percipere potuimus. *Ulp. ibid. 22. 1. 37. extr.* Si plus tibi praestaverim incommodi, quam etc. Priore loco *Haloand.* habet praestitimus: posteriore alii praestiterim. *Sed Torrentin.* priore, ut posuimus; posteriore praestariim per syncope. *Liv. 30. 15.* Masinissam libenter primam ei fidem praestaturum fuisse. *Trebon. ad Cic. 12. Fam. 16.* Cui nos tuum officium praestaturus, non debes dubitare. *Justin. 11. 12. 13.* Praestaturum se ea Dario, si etc. *Adde Cic. 6. Fam. 8., ubi alii leg. praestituros.* — De Pari. vero Praestatus haec *Priscian. 3. p. 863. Putsch.* Composita ab eo (sto) varie vetustissimi protulerunt, astu, astitum et astatum; praesto, praestitum et praestatum. Brutus in epistolis: Occiso C. Caesare, postquam mare transierat, praestatum est. — *Praestatu iri et praestitu iri pro praestatum vel praestitum iri, h. e. praestandum esse, aut fore ut praestetur; leguntur apud Pompon. Dig. 18. 1. 66. et Jabolen. ibid. 4. 10.* Sic *istatu iri apud Ulp. ibid. 45. 1. 38. ad fin. et debitu iri apud eumd. 12. 1. 10. et Scævola. ibid. 38. et traditu iri apud Paul. ibid. 6. 1. 47. et Julian. ibid. 40. 5. 47. et redditu iri apud eumd. Paul. 27. 1. 27. a med.* Ut quidem ubique legitur in celebri editione *Torrentini;* nam *Haloand.* et praestitum, et datum, et debitum, et traditum, et redditum in sua exhibet: quem alii plures secuti sunt. Qui praestituri conjuncte scribunt, manuscriptorum morem nescire videntur, omnia fere verba jungentium. Quidam putant, illud ipsum praestitu iri ortum esse ex ignorantia legentium manuscripta, in quibus quum praestituri, superducta syllabae tu lineola, apparet, hac illi aut dissimulata, aut non perspecta, praestitu iri fecerint, quum praestitum debuissent. — Part. Praestitus est *Paulin. Nolan. carm.*

17. 191. ut vebaris Usque felices, quibus es sacerdos Praestitus, oras. *h. e.* traditus, datus. — Part. Praestans sub *B. 6.* et loco suo; Praestandus sub *B. 2. b.* — Praestare usurpatur *A)* Neutorum more; et *B)* Active.

A) Neutorum more, praestare est ante stare, προσταται (It. stare innanzi; Fr. être ou se tenir debout et ferme devant; Hisp. estar delante; Germ. voran-, vorn stehen; Angl. to stand before).

I.) Proprie. *Lucan. 4. 29.* subita circumdedit agmina fussa, Dum primae praestant acies: hostemque fessellit. *h. e.* stant in armis ante eos, qui fossam ducebant. *Est qui leg. perstant.*

II.) Translate. ¶ 1. Generatim praestare est antestare, antecellere, superare, vincere, meliorem esse, essere superiore o migliore, superare, avanzare, διαπερω. Usurpatur — a) Praestare alicui aliqua re, ut apud *Lucret. 1. 358.* Denique cur alias aliis praestare videmus Pondere res rebus nilo majore figura? *Cic. 1. Orat. 44. 197.* Quantum praestiterint nostri majores prudentia ceteris gentibus. *Id. 1. Invent. 4. 5.* Qui, qua re homines bestiis praestant, ea in re hominibus ipsis antecellat. *Id. 2. Orat. 67. 270.* Lepore et humanitate omnibus praestitit Socrates. *Id. Brut. 43. 161.* Totidemque annis mihi aetate praestabat. *Id. Amic. 5. 19.* Illoc praestat amicitia propinquitati, quod etc. — b) Praestare alicui in re aliqua est *Cic. 2. Invent. 1. 4.* Zeuxin muliebri in corpore pingendo plurimum aliis praestare. Sic sine Dat. personae *Lucret. 5. 1355.* longe praestat in arte Et solertius est multo genus omne virile. — c) Praestare alicui apud *Ter. Eun. 2. 2. 1.* Dii immortales! homo homini quid praestat? *Sall. Cat. 1.* Omnes homines, qui sese student praestare ceteris animalibus, etc. *Cic. 1. Orat. 4. 15.* Ingenia nostrorum hominum multum ceteris hominibus praestiterunt. *Id. 4. Fin. 18. 51.* Virtus praestat ceteris rebus. *Id. 2. Orat. 40. 172.* Bona existimatio divitiis praestat. *Horat. 1. Ep. 7. 97.* quantum dimissa petitus Praestent. — d) Praestare aliqua re sine Dat. personae. *Lucret. 5. 1107.* Ingenio qui praestabant, et *ibid. 1179.* Praestare fortunis. *Cic. 1. Off. 32. 116.* Quorum vero patres aut majores gloria praestiterunt, it student plerumque eodem in genere laudis excellere. *Horat. 2. Sat. 4. 71.* Praestare facie. — Et in malam partem. *Sall. Cat. 33.* Qui ubique probro atque petulantia maxime praestabant. *Tac. 2. Ann. 24.* Quanto violentior cetero mari Oceanus, et truculentia caeli praestat Germania, tantum etc. — e) Cum Accusativo personae et praepos. inter. *Cic. Brut. 64. 230.* Suos inter aequales longe praestitit. *Cf. Caes. 2. B. G. 15.* Quod erat civitas magna inter Belgas auctoritate atque hominum multitudine praestabat, sexcentos obsides poposcit. — f) Singulare est illud *Colum. 11. R. R. 1. 16.* Dici vix potest, quid navis operarius ignavo et cessatore praestet. Huc pertinere videtur illud *Lucili apud Non. p. 371. 18. Merc.* Si facies praestat facie, si corpe corpus. ¶ 2. Specialim, praestat cum Infinito, melius est, utilius est, è meglio, è più vantaggioso. *Plaut. Bacch. 3. 2. 12.* Nimio impendiosum praestat te, quam ingratum dicier. *Cic. 3. Nat. D. 31. 77.* Tacere praestaret philosophos (al. philosophis), quam iis, qui se audissent, nocere. *Id. 14. Att. 9.* Mori milies praestitit, quam haec pati. *Caes. 1. B. G. 17.* Praestare dicunt, Gallorum, quam Romanorum imperia perferre. *Virg. 1. Aen. 135.* sed motos praestat componere fuctus. *Id. 6. ibid. 38.* septem maclare juvencos Praestiterit.

B) Active praestare translate tantum usurpatur, et ¶ 1. Cum Accusativo personae est antestare, superare, vincere. *Varro apud Non. p. 502. 23. Merc.* Non solum qui primus in alterutra re praestet alios, sed etiam qui sit secundus et tertius. *Liv. 5. 36.* Quantum Galli ceteros praestiterunt. *Id. Epam. 6.* Qui eloquentia omnes eo praestabat tempore. *Varro 3. R. R.*

1. 3. Immani numero annorum urbanos (al. urbanis) agricolae praestant. *Stat. 4. Theb. 837.* Te nec Apollineus Ladon, nec Xanthus uterque Praestiterint. ¶ 2. Ponitur pro cavere, lidejuberi, in se recipere, confirmare, mantenere, assistere. — a) Cum Accus. personae. Praestare alicquem, efficere, aut cavere, ne quid is committit secus, quam volumus. *Cic. 1. ad Q. fr. 1. 3.* Esse circumspiciendum diligenter, ut in hac custodia provinciae, non te unum, sed omnes ministros imperii tui sociis, et civibus, et reipublicae praestare videare. *Id. 6. Att. 3. circa med.* Quem tamen ego praestare non poteram: erat enim rex perpauper. *Plin. Paneg. 85.* Quanto magis arduum est alios praestare, quam se; tanto laudabilius, quod, quum ipse sis optimus, omnes circa te similes tui effecisti. — b) Cum Accus. rel. *Cic. 5. Fam. 17.* Communem incertumque casum neque vitare quisquam nostrum, nec praestare nullo pacto potest. *h. e.* efficere, ut noxius non sit, vel ut non eveniat. *et 6. ibid. 1. circa med.* Simus ea mente, quam ratio et virtus praescribit, ut nihil in vita nobis praestandum, praeter culpam, puteamus. *h. e.* nihil aliud in nobis recipiamus, nisi culpam non admissuros. *Adde eumd. 9. ibid. 16.* Sic 2. *Orat. 28. 124.* Impetus populi praestare nemo potest. *h. e.* in se recipere, moderata futuros. *Id. 3. ad Q. fr. 1. 3. a med.* Trebatium ad Caesarem misi, qui mihi jam satisfecit: si ipsi minus, praestare nihil debeo: teque item ab eo vindico et libero. — Praestare alicui damnum, noxam, periculum, in se recipere, et veluti vadem et praedem se constituere, si quid periculi, aut damni in re sit. *Cic. Mur. 2. 3.* In iis rebus repetendis, quae mancipi sunt, is periculum iudicii praestare debet, qui se nexu obligavit. *Id. Sezt. 28. 61.* invidiam. — Et passive. *Phaedr. 3. 4.* Quale caput est, talis praestatur sapor. *tal si promette che sarà il sapore.* et *Vitruv. 2. 9.* Corpora muliebria in venalibus, quum sunt praegnantia, non praestantur sana. non si danno per sane. *Varro 2. R. R. 5. 11.* Boves quum eminus indomitos, stipulamur sic: Illosce boves sanos recte, deque pecore sano esse, noxisque praestari, spontesne? *h. e.* nullam eos adhuc noxam contraxisse, caveri et lidejuberi. *Cic. 3. Off. 16. 66.* Quum in venundando rem eam scisset, et non pronunciasset, emptori damnum praestari oportere. *h. e.* de damno caveri. — c) Praestare aliquid ab aliqua re, apud *Cic. 1. Fam. 4. sub fin.* Ego tibi a vi, hac praesertim imbecillitate magistratum, praestare nihil possum: vi excepta, possum confirmare, ta etc. — d) Praestare aliquid de aliquo, apud *eumd. 4. ibid. 15.* Eo animo sinus inter nos, quo semper fuimus; quod de te sperare, de me praestare possum. — e) Cum Infinito. *Id. Flacc. 12. 28.* Praedones multos fore, quis praestare potest? ¶ 3. Sepissime est efficere, eseguire, perficere, facere, fare, eseguire, praticare, effettuare. — a) Universim. *Cic. 1. Nat. D. 3. 7.* Si omnia philosophiae praepcepta referuntur ad vitam, arbitramur nos et publicis et privatis in rebus ea praestitisse, quae ratio et doctrina praescripserit. *Id. 7. Fam. 17. a med.* Si tardior tibi erit visus, perferto, et ultiua expectato, quae ego tibi et jucunda et honesta praestabo. *farò sì, che ti saranno etc. Id. 2. Orat. 9. 38.* Omnes artes aliae sine eloquentia suum munus praestare possunt. *Id. 14. Fam. 4.* Neque legis improbissime poena deductus est, quo minus hospitii et amicitiae jus officiumque praestaret. *Liv. 30. 30. in fin.* Quia a me bellum captum est, ne quem ius panneret, praestiti. *Justin. 1. 7. 13.* Quos ante Cyrum invictos bella praestiterant, aveano resi invincibili. *Ovid. 5. Trist. 14. 19.* Quae ne quis possit dicere temeraria, praesta. — b) Specialim, Vicem alicujus rei praestare, esse vice. *Sall. 3. Hist. in epist. Pompeji ad senat.* Per deos immortales, utrum censeatis, me vicem avaritiae praestare, an exercitum sine frumento et stipendio habere posse? — c) Praestare vicem, explere, fungi, praeferre. *Phaedr. 3. prol.* otium des corpori, ut adusuetam fortius praestes vicem. *Alii leg. perstes. — d) De pra-*

stare, factis ostendere. *Marcell. ad Cic. 4. Fam. 11. extr.* Ut intelligas, homini amicissimo te tribuisse officium, re praestabo. *coi facti te lo farò vedere.* ¶ 4. Item persolvere, servare, *adempire, mantenere.* *Cic. 1. ad Brut. 18.* Afflictiore dolore, quod quum me pro adolescentulo republica accepisset vadem, vix videbar, quod pro miseram, praestare posse. *Id. 5. Fam. 11. ad fin.* Quamcumque ei fidem dederis, ego praestabo. *Liv. 30. 15. et 33. 21.; et Ovid. 3. Frst. 497.* Fidem praestare cuiquam. *osservare, mantenere la promessa, la parola.* et *Liv. 40. 34.* Pacem cum iis populus R. non ab se tantum, sed ab rege etiam Masinissa praestitit. *Cic. 10. Att. 4. ante med.* Nec tam Id propter me, aut fratrem meum, quorum jam ecta aetas, quam propter pueros, quibus interdum videmur praestare etiam rempublicam debuisse. *h. e. incolumem quodammodo reservare.* ¶ 5. Et probere. *Cic. Sext. 16. 38.* Ut meum factum semper omnes praestare tuerique debent. ¶ 6. Et pro conservare, tueri. *Id. 3. Fam. 10.* Pomptinus, qui a te tractatus est praestanti ac singulari fide, praestat tibi memoriam benevolentiamque, quam debet. *conserva, mantiene.* et *pro leg. Manil. 18. 55.* Non modo Italiam tutam habebamus, sed omnes socios in ultimis oris auctoritate nostri imperii salvos praestare poteramus. *Lucret. 3. 245.* mors omnia praestat, Vitalem praeter sensum calidumque vaporem, *lascia intatto.* ¶ 7. Praestare se, se ostendere, exhibere, probare, se praebere. *Cic. 1. Fam. 6.* Praesta te eum, qui mihi a teneris unguiculis es cognitus. *fa vedere in fatto, che sei quel desso, che etc.* *Seneca 2. Ira 28.* Sed ne ad illam quidem artissimam innocentiae formulam praestare nos possumus. *h. e. exhibere et conservare nos innocentes ad illam formulam.* *Lucret. 3. 220.* Praestare se incolumem. *Ovid. 4. Trist. 10. 104.* se invictum. et *ibid. 5. 23.* Teque, quod est rarum, praesta constanter ad omne Indeclinatae munus amicitiae. *h. e. exhibere te constanter.* *Id. 2. ibid. 169.* Sic assue-ta tuis semper Victoria castris, Nunc quoque se praestet, notaque signa petat. *Pompon. Dig. 1. 2. 2. a med.* Juris periti consultatoribus potius, quam discere volentibus se praestabant. *h. e. se praebant, aditum ad se dabant.* ¶ 8. Significat etiam exhibere, adhibere, praebere, ostendere, dare, offerre, monstrare, cum quadam similitate, aequalitate et constantia. *Cic. 9. Phil. 5. 12.* Ut videatur honorem debitum patri praestitisse. *Id. Brut. 23. 126. de C. Graccho.* Utinam non tam fratri pietatem, quam patri, praestare voluisset! *Id. 14. Fam. 7.* Pudet me uxori meae optima, suavissimis liberis virtutem et diligentiam non praestitisse. et *1. ibid. 9.* Neque hercule in iis ipsis rebus eam voluntatem, quam expectaram, praestiterunt. *Cas. 2. B. G. 29.* Hostes tantam virtutem praestiterunt, ut quum primi cecidissent, proximi jaeculentibus insisterent. *balb. ad Cic. post Ep. 8. l. 9. ad Att.* Urbana officia praestare alicui. *Phaedr. 2. 8.* hospitium. *dar ricovero.* et *Auct. B. G. 8. 50.* frequentiam et officium cuiquam honores petenti. *Seneca 2. Quaes. nat. 59. a med.* obsequium. *Ulp. Dig. 11. 3. 1.* refugium. *Cic. 11. Att. 1.* benevolentiam. *Id. 3. Orat. 33. 134.* consilium suum fidemque et in senatu, et apud populum, et in causis amicorum. *Plin. 3. Ep. 18.* sedulitatem alicui rei. *Liv. 29. 25. a med.* silentium alicui. *Justin. 5. 4. 4.* quaestum. *dar guadagno.* (Forcellinus leg. praestare; at Jeep. rectius praebere). et *Sueton. Domit. 9.* cuiquam quotannis certam summam pecuniae. *Seneca apud Diomed. 1. p. 362. Putsch. cervicem.* *Lucan. 5. 770.* caput fulminibus. et *4. 23.* Hiberus praestat nomen terris. *dà il nome.* et *Colum. 8. R. 13. 3.* Anser praestat es se pullos atque plumam. *Cic. Pis. 32. 80.* Quum consuli frequens adsideret, senatui sententiam praestaret. *h. e. exhiberet, proferret ita constantem, ut securum redderet, se ita semper sensurum.* — Praestare terga hosti, *voltar le spalle,* apud *Tac. Agric. 37.*

Homonym. Inter praestare et praebere discrimen est, inquit *Diomed. loc. cit.,* ut sit pra-

beo patientis, praesto facientis: ac proinde praebui occasionem aut operam, praestiti fidem e-rem dicamus. *Manut. quoque ad Cic. 4. Fam. 8.* praestare plus esse ait, quam praebere, quum hoc propensum animi sit, illud rem ipsam et actionem significet. Adde quod praestare constantiam praebentis adsignificet: quod in praebere non apparet. *Cic. loc. cit.* Reliquum est, ut tibi me in omni re eum praebeam praestemque, ut etc. *Seneca 1. Clem. 10. extr.* Hoc est non dare tantum salutem, sed praestare.

PRAESTOLATIO, ònis, f. 3. ἀπαξία, aspettazione, expectatio. *Vulgat. interpr. Job 17. 15.* Ubi est enim nunc praestolatio mea? Adde eum. *Proverb. 11. 23. et 23. 18.*

PRAESTOLATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PRAESTOLOR, aris, ktus sum, ari, dep. 1. De quantitate praenultima lis est. Apud veteres nihil invenies quod rem conficiat. *Valla produxit: Voss. l. 2. de Grammat. c. 37.* corripendam censet. Dicit enim (tum ibi, tum l. 7. c. 34. cum *Jos. Scalig. ad Fest.*) a praesto, a quo factum sit praestus, ab eo praestulus, et ut dicebant antiqui, praestolus (*V. PRAESTO* adverb. sub init.). Cl. vero *Fusianetto* in *I. Append. ait:* At praenultima syllabam brevem esse arguit versus *Ter. Eun. 5. 5. 5.* infra cit. — Activa forma. *Livius Andron. apud Non. p. 475. 32. Merc.* Nimis pol impudenter: servis praestolabas? *Ribbeck. ita leg.; Forcellinus* impudenter suis (alii servis) praestolabas. *Turpilius ibid.* Ego praestolabo illi oscitans ante ostium? — Part. *Praestolans et Praestolatus.* — *Praestolor* (a praesto) est idem atque expectando praesto sum, *aspettare, stare attendendo, aspettando, उपश्येव.* *Paul. Diac. p. 223. 15. Müll.* Praestolari dicitur is, qui ante stando ibi, quo venturum excipere vult, moratur. *Donatus ad Ter. Eun. 5. 5. 5.* Praestolari est praesto esse et apparere, hoc est obsequi. — a) Cum Balivo. *Cic. 1. Cat. 9. 24.* Qui tibi ad forum Aurelium praestolarentur armati. *Id. 2. Att. 15. ad fin.* Ut in Formiano tibi praestoler usque ad III. Non. Maji. *Alii leg. te:* sed *Donatus ad Ter. loc. cit.* nove dicitum putat te pro tibi. *Rursus Cic. 3. Att. 20.* Ego huic spei et expectationi, quae nobis proponitur, maxime tamen volui praestolari epud te in Epiro. — b) Cum Accus. *Ter. loc. cit.* Quem praestolare, Parmeno, hic ante ostium? *Plaut. Truc. 2. 3. 15.* Nescio quem praestolata est. *Ammian. 21. 13.* Accita undique praestolans auxilia. *V. et infra sub e.* — c) Absolute. *Plaut. Epid. 2. 2. 33.* Ego illam illic video praestolarier. — d) Cum Ablat. *Cas. 2. B. C. 23.* Hujus adventu L. Caesar cum longis navibus ad Clupiam praestolans. Et Particip. *Praestolatus* apud *Apul. 5. Met.* Slatini voces cubiculo praestolatas novam nuptam intersectae virginitalis curant. — e) Cum Genit. *Sisenna apud Non. p. 161. 32. Merc.* Occulte taciteque adventientium cohortium praestolari occupant. *Alii leg.* adventientiam, adventum: dicitum ut *habentia. variantic. retinentia. adventientiam* probavit et *Peter, Histor. Rom. reliq. p. 281.*

PRAESTRANGULO, as, arc, a. f. multum strangulare. *Translate. Quintil. declam.* quae inscribitur *Tribunus Marianus, 3.* Ne anxius oratorem praestrangulet et confecti facinoris procat invidia et cohibatus sancti pura dilectio. *h. e. ne cogat tacere.*

PRAESTRENUÉ. *V. PERSTRENUÉ.*

PRAESTRICTIM, adverb. strictim, breviter. *Cassiod. Instit. divin. litter. praefat.* Ut in sequenti libro de orthographia regulis praestrictim nonnulla ponemus.

PRAESTRICTIO, ònis, f. 3. actus praestringendi, ut Praestrictio sensus apud *Tertull. Resurr. carn. 49. sub fin.,* ubi *alii leg.* praestructio.

PRAESTRICTUS, a, um. *V. voc. seq.*

PRAESTRINGO, gis, xi, etum, gere, c. 3. Part. *Praestringens* sub *B. l.; Praestricus* sub *A. l.* et *2., B. l.* et *11. 2.* et *3.; Praestringendus* sub *B. 11. 3.* — Praestringere

A) Est valde stringere, perstringere, comprimere, arcte ligare, *διασφίγγω* (lt. stringere as-

sai; *Fr. serrer par devant, serrer fortement; Hisp. atar delante, cerrar fuertemente; Germ. zuschnüren, zubinden, daher erwürgen; Angl. to bind fast or hard.*) ¶ 1. Stricto senau. *Ovid. 10. Met. 495.* Janique gravem crescens uterum praestrixerat arbor, Pectoraque obruerat, collumque operire parabat. *Legendumne praestrixerat? Id. ib. 551.* Uive Syracosio praestricta fauce poetae. *Seneca Troad. 560.* Praestricta manus vinculis secantibus. *Tac. 12. Ann. 47.* Pollices vincire nodoque praestringens. *Plin. 8. Hist. nat. 11. 11. (32).* Bellantes cum elephantis dracones tanta magnitudinis, ut circumplexa facili embiant, neruque nodi praestringant. *Id. 17. ibid. 24. 37. (234).* Praestringere et strangulare. *Id. 10. ibid. 72. 92. (197).* Vehementer praestringere aliquid.

¶ 2. Latiori sensu est condensare, indurare, comprimere. *Plin. 17. Hist. nat. 24. 37. (217).* Praestrictus gelu non potuit eo pervenire humor. *rappreso. Id. 18. ibid. 34. 77. (334).* Ventus praestringit atque percellit radices arborum, quas positurus afferes. *h. e. comprimit, condensat, indurat. Id. 22. ibid. 25. 68. (138).* Panis datur ex vino ad discutienda, quae praestringi opus sit. *h. e. coerceri, sisti, v. gr. fluxiones pituitae.* ¶ 3. Pro simplici stringo, aut circumdo. *Stat. 5. Silv. 1. 112.* Ille tuis toties praestrixerat tempora sertis.

B) Item est leviter tangere, transeundo attingere, prope ire, radere.

1.) Proprie. *Cic. 2. Phil. 40. 102.* Atratri vomere portam (capae parne praestrixisti, ut florentis coloniae territorium minueretur. *Ita legit Non. p. 374. 5. Merc.; alii* et *Orelius leg.* perstrinxisti. *Avien. Descript. orb. 533.* In jubar Eoim rursum se pervia slectunt Equora, et Assyrium. suspectant eminus aem Ionii freta glauca sali, primosque Liburnos Praestringit pelago. *Ammian. 31. 3. a med.* A superciliis Gerasi fluminis adusque Danubium Taisalorum terras praestringens, muros altius erigebat. *touchando, vasentando.* et *14. 7.* Praestricta palatii januis ad praetorium perrexit. *trascorse vicino in passando.* — Huc pertinere videtur et illud *Sueton. Aug. 29.* Tonanti Jovi ædem consecravit, liberatus periculo, quum per nocturnum iter lecticem ejus fulgur praestrixisset sertumque praelucantem exanimasset.

II.) Translate. ¶ 1. De oratione, et est pronuciare, verbis attingere. *Ammian. 26. 1. post init.* Rumoretenus obscuris paucorum susurris nomen praestringebatur Equitii. *si proferiva il nome di Equizio come aspirante all'impero.* et *22. 15.* Pauca itaque super benivolo omnium flumine Nilo-praestringi conveniet. *touchare di nassaggio.* — Sic cum Accusat. et Infinito. *Id. 21. 7.* Per mare misit Gaudentium, quem exploratorem actuum Juliani per Galias aliquandiu fuisse praestriximus. ¶ 2. Ponitur et de iis, quae animum terrore percellunt. *Ammian. 29. 6. med.* Probus, nullis bellorum terroribus assuetus, rerum novarum lugubri visu praestricus, etc. *Id. 21. 9.* Imperatorii nominis metu praestricus. Cf. *Prudent. 7. Cathemer. 44.* loquentis voce praestricus Dei colpilo, atterrito. ¶ 3. Praestringere oculos aut oculorum aciem est valde splendenti luce obtenebrare, *abbagliare.* Nam solis radii oculos quum feriunt, cogunt eos restringere se et palpebris connivere. Similiter praestringentes aciem oculorum videntur quodammodo restringere, quum manuum celeritate non patientur ea cernere, quae perspicere apta esset. Hujus locutionis exempla multa habes epud *Non. p. 34. 30. et p. 373. 31. Merc. ex Lucil., Plaut., Parr., Cic.,* quae in PERSTRINGO attulimus, et utrumque verbum promiscue in libris legi, docuimus. His adde, etiam praestringo a nonnullis pro istis alicubi substitui, ut annotavit *Drakenborch. ad Sil. It. 1. 358.* et nos in eo verbo admonuimus. Sic *Seneca Ep. 71. ad fin.* Oculi cedunt nimio splendore praestrici. *abbagliati.* — Hinc translate *Ammian. 30. 1. a med.* Captis ejus ministris, missis ad mentes observantium praestringendas. ¶ 4. Hinc de rebus. — a) Praestringere aciem ferri, *bebetare,*

retundere, vender nituso, rintuzzare, ripiegare, spuntare: quod ab acie oculorum translatum videtur. *Plin. 7. Hist. nat. 15. 13. (64).* Speculnrum fulgor aspectu ipsu hebetatur, acies ferri praestringitur. Adde *Plaut. Truc. 2. 6. 11.* — b) *Praestringere nitorem eboris est offuscare, infuscare. Plin. ibid.* — c) *Apud eund. 17. ibid. 24. 37. (227).* praestringere vites est escocere palmites, supina falce auferendi oculis, ut *Id. ibid. 22. 35. (175).* dixerat.

PRAESTRUCTIM, adverb. praestruendo, ante praeparando, via ante praestructa. *Tertull. Pall. 3.* Multa dicendum fuit, ut ad hominem praestructum perveniretur.

PRAESTRUCTIO, ōnis, f. 3. praeparatio, fundamentum. *Tertull. 4. advers. Marcion. 14.* Circa med. Nisi hanc promissionem creator in Luangelli sui praestructum destinasset. Adde *cumd. advers. Hermog. 16.*

PRAESTRUCTURA, ae, f. 1. praestructio. *Tertull. 1. advers. Marcion. 2.* Ad Evangelii praestructuram.

PRAESTRUCTUS, a, um. *V. voc. seq.*
PRAESTRUCO, strūis, struxi, structum, strūere, a. 3. Part. *Praestruens* II. 2.; *Praestructus* in omnibus paragr. — Praestruere est ante, vel in anteriori parte struere, fabricare innanzi, o nella parte anteriore, προκατασκευάζω.

I.) Proprie. *Colum. 1. R. R. 5. 9.* Ab imo praestructa valenter resistent contra ea, quae postmodum superposita incumbent.

II.) Translate. ¶ 1. Est obstruere, claudere, serrare, chiudere. *Ovid. 14. Met. 797.* Portaque nequicquam rigidis permissa Sabinis, Fonte fuit praestructa nova. *Id. 1. Fast. 563. de Caco.* Ille aditum vasti praestruerat obijce montis. *Alii leg. perstruxerat. Id. 2. Art. am. 21.* Hospitii effugio praestruerat omnia Minos. *Alii leg. praecloserat. Stat. 1. Achill. 480.* Quemve alium Stygios tulerit secreta per amnes Nereis, et pulcros ferro praestruerit artus? h. e. firmaverit contra ferrum, et impenetrabiles fecerit. *Alii leg. perstrinxerit.* ¶ 2. Translate a prima notione est praeparare, praemittere tamquam fundamentum rerum sequentium. *Liv. 28. 42.* Fraus fidem in parvis sibi praestruit, ut, quum operae pretium sit, cum mercede magna fallat. *Pseudo-Ascon. in Cic. Divin. in Q. Caecil. 8. 26.* Praestruit ad illud quod dicturus est, multa esse crimina in Verre, quae etc. *Claudian. 2. in Rufin. 280.* sensu dolor baret in alto Abditus, et tacitas vindictae praestruit iras. *Id. IV. cons. Honor. 319.* prius agmina duris Exerce studiis, et vera praestruere Martii. *addestrali. et Sueton. Tib. 53.* Quum praestructum utramque consulto esset. *Claudian. B. Get. 235.* nec nota fellit Semita praestructum bellis civilibus hostem. h. e. antea instructum, edoctum. *Ammian. 31. 7.* Id scilicet praestruentes, ut si aliorum castra movissent, terga ultimorum adorti plures perforerent. *Capell. 1. p. 12.* Jugalis ergo blanda nutus praestruere. h. e. praebere.

PRESTULTUS, a, um, adject. valde stultus, stultissimus. *Gloss. Cyrill. Praestultus, πᾶνω ἀνόητος.*

PRESTUPESCO, is, ere, n. 3. valde stupescn. *Jul. Valer. res gest. Alex. M. (edente A. Maio) 1. 66.* Ad quam fortunam ceteris praestupescensibus pra vi malorum, etc.

PRESTUPIDUS, a, um, adject. valde stupidus. *Juven. 4. 200.* Altera praestupidn pars est stolidissima corde.

PRESCUDO, as, are, n. 1. ante sudare, προῖδοσθω.

I.) Proprie. *Claudian. 2. Bapt. Pros. 120.* Dum matutinis praesudat solibus aer. h. e. rore duit.

II.) Translate sumitur prn ante exerceri. *Stat. 6. Theb. 4.* super quoniam Martia bellis Praesudare patet, seseque accendere virtus.

PREESUL, sillis, m. 3. (pra et salin) praesultator, praesultor, προορχηστήρ.

I.) Proprie. ¶ 1. Generalim praesul dicitur servus, qui, dum virgils in circo caederetur, furcam in collo ferens, ad verberum ictus, si mndo

posset, evitandos idenlidem saltabat. *Cic. 1. Divinat. 26. 55.* Servus per circum, quum virgils caederetur, furcam ferens ductus est. Eain cuidam rustico R. dormienti visus est venire, qui diceret, praesulem sibi non placuisse ludis, etc. *Id. 2. ibid. 66. 136. de ead. re.* Pervulgatum jam illud de praesule. *V. PREESULTATOR et PREESULTOR.* ¶ 2. Speciatim dicitur de principe Saliorum, qui ancilia per urbem gestantes salire solebant. *Capitolin. M. Aurel. 4.* Fuit in eo sacerdotio (*Saliorum*) et praesul, et vates, et magister. *Inscript. apud Arditi, della legge Petronia p. 8.*, quae est apud *Orell. 2276. se. TYRANNIUS L. F. FAB. PROCVLYS GELLIANVS FLAMEN DIALIS FLAMEN MARTIALIS SALIYS PRAESVLE AVGVYR etc.*

II.) Translate, est universim qui alicui rei praesit, praeses, prelato, presidente, προέδρος, προαράτης. *Pallad. 1. R. R. 6. a med.* Recordati, arbori huic esse praesulem Castitatem. et *ibid. in fin.* Agri praesul. h. e. villicus. *Rutil. 1. Itiner. 550.* Testis Roma sui praesulis esse potest. h. e. viri qui Romae honorum culmen indeptus est, ut ait *Symmach. 4. Ep. 23.* de eodem illo loquens, de quo *Rutil. hic. Solin. 1.* Angerona, diva praesul silentii. *Capell. 6. sub init. de Pallade.* Quod sua sanguineo, praesulque corusca duella. *Avien. Perieg. 510.* Et Junone calent hic aere praesule semper. *Sidon. 4. Ep. 14.* Praesul fori. *Auson. epist. 4. 79.* Praesul creatus literis. — Ex locis nuper allatis satis constat, praesul proprie et eleganter usurpari de principe Saliorum, *V. 1. 2.* et de eo, qui in eorum morem saltat, *V. 1. 1.*; cadente vero Latinitate etiam de eo, qui alicui rei praesit, *V. II.* Hinc minus proprie apud nos episcopos, sive antistites sacerorum, passim vocantur praesules.

PREESULATUS, us, m. 4. praesulis dignitas, episcopatus. *Cassiod. 1. Hist. Eccl. 3. a med.* Si seditiones ecclesiasticas inter alterutros gestas de praesulatu, vel de honore primatus, propria haeresos explanavero, non grave aut inale voluntatis esse videatur. *Id. ibid. 10.* Maximus, qui post Macarium Hierosolymorum tenuit praesulatum. Adde *eumd. 2. ibid. 5.*

PREESULCO, as, are, a. 1. antea sulcare. *Prosper de ingr. 2. 254.* Enurtura seges, neque quidquam cordis in arvo Praesulcet divina manus.

PREESULSUS, a, um, adject. valde salsus. *Colum. 6. R. R. 2. 7.* Libralesque offas in praesulsae adipis liquamine tinctas in gulam demittito. Neque corrigendum est praesulsae; idem enim in loco simili apud *Pallad. 4. R. R. 12. 3.* legitur.

PREESULTATOR, ōris, m. 3. praesultor. *Liv. 2. 36.* Visus Jupiter dicere, sibi ludis praesultatorem displicuisse. *V. PREESUL.*

PREESULTO, as, are, n. 1. προειδῖα, ante salire. *Liv. 7. 10.* Quando adeo feror praesultat hostium signis.

PREESULTOR, ōris, m. 3. ὁ ἐν τοῖς ἱεροῖς προορχησμενος, qui in sacris choream ducit, et ante alios salit. *Lactant. 2. 7.* Ti. Atinio homini plebej per quietem obversatus esse Jupiter dicitur, et praecipisse, ut consulibus et senatui nunciaret, ludis circensibus proximis praesultorem sibi displicuisse, quod quidam diverberatum servum sub furca medin circo ad supplicium duxerat; ideoque ludus instaurari oportere. Idem refert *Val. Max. 1. 7. n. 4.* et *Cic. 1. Divinat. 26. 55.* et *Liv. 2. 36. V. PREESUL et PREESULTATOR.*

PREESUM, praes, praest, praefui, praessee, n. anom. a praes et sum; vel a praes et sum, unde praesest prn praesit, de quo *V. in PRAES*). Part. *Praesens* II. 2. et loco sun; *Praefuturus* I. a. — Praesum est idem atque ante alios sun, praesideo, praepositus sum, praefectus sum, ἐπιτάξαι, ἐπιτάξαι (II. presidere, essere presidente, sovrantendere, essere capo; Fr. présider, être préposé à, être à la tête de, avoir la direction de; Hisp. presidir, ser presidente, regir; Germ. e. Sache verstehen, über etwas gesetzt sein; Angl. to be set over, preside over, have the charge or command of, rule over, be in authority).

I.) Proprie. — a) Cum Dativo. *Cic. 1. ad Q. fr. 1. 8.* Est non modo ejus, qui sociis et civibus, sed etiam ejus, qui servis, qui mutis pecudibus praesit, eorum, quibus praesit, commodis utilitatibusque servire. *Cæs. 6. B. G. 12.* Omnibus Druidibus praesert unus, qui summam inter eos habet auctoritatem. et *1. ibid. 18.* et *52.* Equitatu Dumnorix praerat. pro equitalui. *V. ASPECTUS.* Sic *ibid. 16.* Liscus, qui summo magistratu praerat. *Id. 2. ibid. 6.* Iccius, qui tum oppido praerat. et *5. ibid. 22.* Quibus regionibus quatuor reges praeraut. *Sall. Cat. 43. extr.* Qui ei provinciae legatus praerat, era gubernatore. *Nepos Cat. 2.* Censor factus, severe praefuit ei potestati. *Cæs. 3. B. C. 25.* Praessee classi. et *ibid. 57.* exercitui. et *ibid. 61.* alicui negotio. *Sall. Cat. 32. extr.* vigiliis, quae per urbem habentur. *Nepos Con. 4.* regis opibus, esser capitano generale del re. et *Phoc. 3.* rebus regis, esser primo ministro. et *Cic. 4. Verr. 59. 144.* status faciendis. *Id. Harusp. resp. 7. 14.* sacris. *Pompon. Dig. 1. 2. 2. ante med.* aedibus. h. e. aedilem esse. *Martial. 10. 2.* At charitis nec fata nocent, nec saecula praesunt. h. e. non sunt superiora, non diutius dulant, non vincunt. — Speciatim praessee alicui facultati aut artificio, profiteri, professare, cum quadam excellentia. *Cic. 1. Orat. 45. 198.* Juris civilis cognitio, quantum afferat illi, qui ei praesunt, honoris, gratiae, dignitatis, quis ignorat? et *ibid. 55. 235.* Et clarissimi cives ei studio praefuerunt. et *4. Fin. 27. 76.* Prudentiam omnes, qui cuique artificio praesunt, debent habere. *Colum. R. R. praef. 12.* Ignarum rei, qui praefuturus est, magistrum fieri jubet. — b) Cum Ablativo loci et praepos. in, vel sine praepos. *Cic. 5. Verr. 77. 180.* Ea provincia, in qua tu triennium praefuisti. *Liv. 25. 16.* Ad Magonein, qui in Bruttiis praerat, clam in colloquium venit. *Curt. 6. 11. 6.* Dum pater ejus sollicitetur, qui praesit in Media. *Liv. 5. 8.* Forte ea regione, qua Sergius tribunus militum praerat, castra adorti sunt. *Cæs. 3. B. C. 12.* Caesar Apolloniam proficiscitur. Ejus adventu audito, L. Staberius, qui ibi praerat, etc. *Auct. B. Afr. 33.* Considius Longus, qui Hadrumeti cum II. legionibus praerat, etc. — c) Absolute. — Generalim. *Varro 1. R. R. 17. 4.* Qui praesint, esse oportere, qui literis et aliqua sint humanitate imbuti. Praeterea eos potissimum praessee oportet, qui periti sint rerum rusticarum, non solum enim debere imperare, sed etiam facere. *Cic. 3. Legg. 5. 12.* Sic habetote, magistratibus iisque, qui praesint, contineri rempublicam. *Liv. 2. 6.* Eodem modo prius eques hostium agnifinis fuit, praerat Aruns Terquinius, filius regis) rei ipse cum legionibus sequebatur. *Sunt qui leg. praeriat.* — Speciatim significat juri dicendo praepositum esse, et actionibus dandis. *Pompon. Dig. loc. cit. post init.* Ex quibus constituebatur, quis quoque anno praessee privatis, et paulo post. Augescente civitate, et qui praerant, quaedam genera agendi composuerunt. Huc alludere videtur *Cic. 1. Orat. 10. 41. 16.* nisi hic in tuo regno essemus, non tulissem, multisque praessee, qui aut interdicto tecum contendere, aut te ex jure manum conserunt vocarent.

II.) Translate. ¶ 1. Praessee rei alicui, auctorem et ducem se praebere, farsi capo, o autore. *Cic. Amic. 11. 37.* Non enim paruit ille Ti. Gracchi temeritati, sed praefuit: nec se comitem illius furoris, sed ducem praebuit. *Id. 9. Att. 6. sub fin.* Illi crudelitati non solum praessee, verum etiam interesse. ¶ 2. Pro tueri, praesidio esse. *Ovid. 5. Fast. 135. de Larib. Praestitit.* Stant quoque pro nobis, et praesunt mienibus Urbis. Et sunt praesentes, auxiliumque ferunt.

PREESUMENTER, adverb. praesumptivamente, confidenter. *Cassiod. 5. Variar. 15.* Praesumenter ergo conveniat ad eum laesorum tumultus, speret remedium qualibet pressus injuria.

PREESUMO, mis, mpsi vel msi, mptum vel mtum, mere, a. 3. Part. *Praesumens* II. 1. et 6. a.; *Praesumptus* I., II. 1., 2., 4., 5. et in fin.; *Praesumendus* II. 1. — Praesumere est ante su-

mere, præcipere, προλαμβάνω (It. prendere innanzi; Fr. prendre d'avance; Hisp. tomar, coger ó aspir en adelante; Germ. vorher zu sich nehmen; Angl. to take before, to take first).

I.) Proprie de rebus physicis. Ovid. 3. Art. am. 757. Neve domi præsumere dapes. h. e. antequam in convivium venias. Plin. 26. Hist. nat. 5. 21. (50). Helleborum album non facile colligitur, caput aggravans, maxime nisi præsumatur allium. Tac. 14. Ann. 3. Præsumendo remedia munierat corpus. cōservativi e antiveneni. Cf. Plin. 25. Hist. nat. 2. 3. (5). Quotidie venenum bibere præsumptis remediis. Cælius Epit. Institut. tit. 13. a med. Heres meus rem illam illum permitte præsumere, et sibi habere. V. PRÆCIPPIO et Plin. 28. Hist. nat. 4. 14. (55). Præsumere cibis, et interponere frigidam. Id. 30. ibid. 15. 51. (145). Ebrietatem arcet pecudum assus pulmo præsumptus. Claudian. IV. cons. Honor. 166. festinaque voti Præsumptum diacaema dedit. h. e. ante legitimam ætatem. — Præsumptus est ante demptus apud Cæli. Aurel. 2. Tard. 13. n. 160. Danda etiam pomorum quadam, ut mala cydonia cocta recenti mulso, vel torrida (h. e. tosta) præsumpto tegmine.

II.) Translate. ¶ 1. Est sibi in antecessum acquirere, præoccupare. Quintil. 12. 9. 9. Præsumere male audiendi patientiam. armarsi anticipatamente di pazienza. Id. 11. 1. 27. Invidi iudices audiunt præsumptam partes suas. h. e. præoccupantem. Id. 1. 1. 19. Quantum in infantia præsumptum est temporis, adolescentiæ acquiritur. s'è anticipato. et Tac. 1. Ann. 48. Venire se valida manu, ac ni supplicium in malos præsumant, usurum promiscua cæde. h. e. ante suum adventum sumant. Quintil. 8. 6. 63. de compos. verbor. Differenda igitur quedam, et præsumenda, atque ut in structuris lapidum impolitorum, loco, quo convenit, quidque ponendum. Similiter idem Quintil. 1. proem. 20. Altius ibunt qui ad summa nitentur, quam qui præsumpta desperatione quo velint evadendi, protinus circa ima substiterint. Id. 2. 17. 28. Nihil invidia valeat, nihil gratia, nihil opinio præsumpta. comune prevenzione, pregiudizio, stima, credenza. Sic Sil. It. 7. 582. Præsumpta spes. Sic Val. Max. 1. 5. n. 3. E fortuito dicto quasi spem certam clarissimi triumphi animo præsumpsit. Tac. 2. Ann. 73. Ut quis misericordia in Germanicum, et præsumpta suspicione, aut favore in Pisonem prior, diversi interpretabantur. sospetto, o propensione già concepita. ¶ 2. Item est aliquid ante facere, prævertere, fare anticipatamente. Plin. 6. Ep. 10. ad fin. Ut ipsi nubis debeamus etiam conditoria exstruere, omniaque heredum officia præsumere. prevenire. et 3. Ep. 1. ad fin. Hanc ego vitam voto et cogitatione præsumo, ingressurus avidissime, ut primum ratio atatis receptui canere permiserit. Sil. It. 5. 213. Manibus ipsa suis præsumpta piacula mittit. Id. 6. 300. præsumpta piacula mortis. ¶ 3. Item est ante insumere, usurpare. Plin. 18. Hist. nat. 25. 60. (224). Sementibus tempora plerique præsumunt. anticipano. Tac. 1. Hist. 62. Torpebat Vitellius, et fortunam principatus inertis luxu ac prodigis epulis præsumebat. h. e. usurpabat, antequam certus esset princeps. Horat. 2. Sat. 2. 87. tibi quidnam accedet ad istam, Quam puer et validus præsumis, mollitiem, seu dum valetudo inciderit, sen tarda senectus? ¶ 4. Item animo et cogitatione antevertere, prævertere. Virg. 11. Æn. 18. Arma parate animis, et spe præsumite bellum. h. e. bellum jam jam futurum mente et cogitatione tamquam præsens inite. Sic ibid. 491. et spe jam præcipit hostem. Seneca Ep. 107. Mortem contemnes, si sæpe cogitaveris, et futura præsumperis. ti prefigurerai. — Præsumptum habere, tamquam præmissum certumque habere. Tac. 14. Ann. 64. Quod ad eum finem memoravimus, ut quicumque casus temporum illorum nobis vel aliis auctoribus nocent, præsumptum habeant, quoties fugas et cædes jussit princeps, toties grates deis actas. ¶ 5. Item prænoscere, opinari, credere, conjicere, stimare, credere, imaginari. Tac. 12. Ann. 41. Spectaret populus, hunc decore imperatorio, illum puerili habitu, ac perinde fortunam utriusque præsumeret. Quintil. 2. 4. 7. Illa in pueris natura minimum spei dederit, in qua ingenium iudicio præsumitur. h. e. intelligitur ex iudicio, quum ex memoria debeat, ut Id. docet 1. 3. 2. Ceterum Justin. 6. 2. 11. Eo instantius debita poscentes, quo graviores sub magno duce militiam præsumebant. Papinian. Dig. 12. 6. 3. Ab hostibus reverso filio, quem pater obiisse falso præsumperat. Id. ibid. 31. 1. 69. Ne fides communium liberorum decipiat patrem, qui melius de matre præsumperat. Paul. ibid. 48. 10. 18. Qui se filio testatoris impuberi tutorem adscripsit, suspectus esse præsumitur. Ulp. ibid. 12. 3. 7. Vulgo præsumitur, alium in litem non debere jurare, nisi dominum litis. comunemente si tiene. Tac. Agric. 18. Transacta æstas, sparsi per provinciam numeri, præsumpta apud militem illius anni quies. credula comunemente. — Hinc Præsumptum est, præsumpta opinio est, è comune anticipato concetto. Ulp. Dig. 21. 1. 31. ad fin. Præsumptum est, quosdam servos bonos esse, quia nationis sunt non infamata. Adde ibid. 37. Sic Scævola. ibid. 32. 1. 32. extr. Quod præsumptum id esse debeat, nisi contrarium ab hereditibus probetur. idee presupposti per certo. — Quintil. 10. 5. 4. Verba poetica libertate audaciora præsumunt eandem proprie dicendi facultatem. presuppongo. Burmann. legit non præsumunt, et interpretatur, non adimunt, non impediunt: quod videtur obscurius. Hæc Forcellinus: at non præsumunt legit ipse Spaldingius, quem V. ad h. l. ¶ 6. Apud sequioris ævi scriptores usurpatur — a. Pro audere, occipere, moliri sive in bonam, sive in malam partem. Auct. Paneg. ad Constantin. 2. Te ne, imperator, tantum animo potuisse præsumere, ut bellum tantis opibus conflatum, cunctantibus tunc imperii tui sociis, primus invaderes? Sulpic. Sever. 1. Hist. sacr. 47. Illicita præsumens, incensum Deo abulit: quod solis facere sacerdotibus fas erat. Sex. Ruf. Breviar. 7. Epirotæ, qui ad Italiam transire præsumperant. — b) Item sine ratione aliquid expectare et expectare, presumere. Tertull. Cult. fem. 2. Qui præsumit, minus veretur, minus præcavet, plus periclitatur. Pacat. Paneg. Theodos. 42. Nec præsumere veniam reus, nec sperare fugam clausus, nec mortem potuit timere moriturus. — Hinc Part. præter. pass., cuius multa supra exempla retulimus.

Præsumptus, a, um, adjective quoque occurrit, unde Comp. Præsumptior apud Coripp. 4. Johann. 550. Natus et evimus sumptis præsumptior armis.

PRÆSUMPTĒ, adverb. Fopsca. Car. 4. Cari patria sic ambigue a plerisque proditur, ut præsumpte veritatem dicere nequeam, que illa vera sit. Te veritatem quidam delendum censent: præsumpte est audacter, et nihil hesitando. Alii leg. præsumpta gravitate. Recte autem Heru. Peter pro præsumpte veritatem legit præ summa varietate.

PRÆSUMPTIO, ōnis, f. 3. προληψίς. ¶ 1. Est actus præsumendi, ante sumptio, et id quod ante sumitur. — a) Speciatim. Theod. Priscian. 1. 26. p. 297. ed. Ald. Vitandi cursus et saltus et auster, ventis quoque conatus et ciborum nimia præsumptio. — b) Item speciatim. Cic. 2. Divinat. 53. 108. Sed demus tibi istas duas sumptiones, ea que λόγματα appellant dialectici: sed nos Latine loqui malumus: præsumptio tamen, quam προληψίς iidem vocant, non dabitur. h. e. major propositio syllogismi, sicuti sumptio, et assumptio est minor. Hæc Forcellinus. Lectio tamen est valde incerta: V. Orell. ad h. l. — c) Generatim. Plin. 9. Ep. 3. Beatissimum existimo, qui bonæ mansuræque fame præsumptione perfuitur, certusque posteritatis cum futura gloria vivit. Id. 4. Ep. 15. a med. Juvencum, quas assequi cupias, præsumptio ipsa jucunda est. ¶ 2. Item occupatio, figura rhetorum. Quintil. 9. 2. 16. Mire in causis valet præ-

sumptio, quæ προληψίς dicitur, quum id, quod objici potest, occupamus. — Item figura verborum. Priscian. 17. p. 1049. Putsch. Et sciendum, quod in bujuscemodi constructione individuorum, si per præsumptionem, id est κατά προληψίς, præponitur plurale verbum ad utrumque sequens, licet nominativum anteferre. ¶ 3. Item anticipatio, seu prænotio, opinio, fiducia de re aliqua, antequam eveuiat, fiducia, presunzione, credenza, opinione. V. PRÆSUMO II. 5. Justin. 3. 4. 3. Quum contra præsumptionem suam anas decem in obsidione tenerentur. Spartian. Hadrian. 2. Habuit autem præsumptionem imperii mox futuri ex Jovis responso. Seneca Ep. 117. Multum dare solemus præsumptioni omnium hominum. h. e. præcepta opinionum. Papinian. Dig. 41. 3. 44. a med. Si, ex patris hereditate ad se pervenisse rem emptam, non levi præsumptione credat. Ulp. ibid. 29. 2. 30. a med. Toties ei sua præsumptio proficit, quoties concurret cum veritate. presupposizione, supposto. et ibid. 43. 4. 3. extr. Ad exemplum præsumptionis Carboniani edicti, prætor pollicetur possessionem. Id. ibid. 40. 5. 24. ante med. Quum ex præsumptione libertas præstita esse videtur. ¶ 4. Sequiori ævo audacia, confidentia, nimia spes, presunzione. Sulpic. Sever. 1. Hist. sacr. 33. Illicita præsumptione rex ad vicem sacerdotis holocaustum obtulit. Tertull. Cult. fem. 2. Timor fundamentum salutis, præsumptio impedimentum timoris. Apul. de Mag. Pari avaritia et egestate totum Pudentillæ quadragies præsumptione cassa devorarat. ¶ 5. Item obstinata animi præparatio, et ultra modum obfirmata constantia. Apul. 8. Met. Sese multinodis commulcat ictibus, mira contra plagarum dolores præsumptione munitus. et 10. ibid. Obfirmatus mira præsumptione, nullis verberibus, ac ne ipso quidem succubuit igni. ¶ 6. Item falsa religio, superstitio, qua animus jam perperam inbutus fuit, superstitione imberuta. Id. 9. Met. In vicem certæ religionis, mentita sacrilega præsumptione Dei, quem prædicaret unicuique confictis observationibus vacuis. ¶ 7. Item quævis præjudicata opinio et falsa sententia. Tertull. Apolog. 49. Hæ sunt, quæ in nobis solis præsumptiones vocantur, in philosophis et poetis summæ scientiæ et insigniæ ingenia.

PRÆSUMPTIOSĒ, adverb. V. PRÆSUMPTUOSE.

PRÆSUMPTIOSUS, a, um, adject. presuntuoso. præsumptionis et audaciæ plenus. Sidon. 1. Ep. 11. Quod juvenem dictasse præsumptiosum fuisset, publicasse periculosum. Alii leg. præsumptuosum, quod Id. usurpavit etiam ibid. 1. Hoc a præsumptus fit, illud a præsumptio. Sic Salvian. 7. Gub. D. 8. Audiant hoc omnes improbi, audiant omnes præsumptiosi, audiant præpentes.

PRÆSUMPTIVĒ, adverb. idem ac præsumenter. Augustin. contra Faust. 24. 1. Nos hoc interiori ac novo homini deferamus, neque id temere aut præsumptivè, sed a Christo discentes.

PRÆSUMPTOR, ōris, m. 3. ¶ 1. Est qui prius quam jus ei sit, aliquid sumit. Cassiod. 1. Variar. 18. Si Romanum prædium sine delegatoris ejusdant pittacio præsumptor barbarus occupavit, illud priori domino, subnota dilatione, restituit. Adde eund. 9. ibid. 18. ¶ 2. Item qui sidenter, aut nimis audacter sibi promittit. Tertull. Penit. 6. sub fin. At ille præsumptor, quin sibi repromitteret, securus scilicet, timere non potuit. Augustin. Ep. 120. c. 14. Petrus ex egregio præsumptore tam cæber negator effectus. Adde Paulin. Nolan. carm. 24. 225.; Ammian. 26. 8. ad fin.; et Imp. Theodos. Cod. Theod. 16. 2. 48.

PRÆSUMPTORIĒ, adverb. con presunzione, nimis lidendo et præsumendo. Tertull. 3. adverb. Marcion. 41. Petrus præsumptorie aliquid elocutus.

PRÆSUMPTORIUS, a, um, adject. nimis lidens et præsumens. Augustin. collat. c. Maxim. 13. Ne præsumptorio spiritu quidam putarent, quod etc.

PRAESUMPTUOSE, adverb. Idem quod praesumptorie. *Sidon. 7. Ep. 6.* Praesumptuose arroganterque loqui. *Alii leg. praesumptiose.*

PRAESUMPTIVUS, a, um, adject. qui praesumit. *Priscian. 18. p. 1025.* Putsch. inter conjunctionum species, praesumptivas etiam enumerat, non tamen definit.

PRAESUMPTUOSUS. **PRAESUMPTIOSUS**. **PRAESUMPTUS** vel praesumptus, a, um. **PRAESUMO**.

PRAESŪO, sūis, sūi, sūtum, sūere, a. 3. Part. *Præsutus*. — Praesumere proprie est ante, vel in anteriore parte consuere, cucire; atque hinc ante obducere, ante operiri. *Ovid. 11. Met. 8.* bastam Vatis Apollinei vocalia misit in ora: Quæ foliis præstata notam sine vulnera fecit. h. e. thyrus cuspidem habens foliis contextam, et quasi præpilatam. *Alii leg. præstata, protecta, persuta, præstulta, etc. Plin. 12. Hist. nat. 19. 43. (96).* Consecant castæ surculos, mox præsuat recentibus coriis.

PRAESURGO, surgis, surrexi, surgere, n. 3. a. te surgere. *Avien. Prognost. Arat. 172.* Interdum tenuis prævertere nubes Vlsa Deum (*Solem*), hæc celeri si præsurxerit ortu.

PRAESUSPECTO, as, are, a. 1. ante suspectare. Part. *Præsuspectans* legitur apud *Jul. Valer. res gest. Alex. M. (edente A. Mato) 1. 43. extr.* Malo enim nos præsuspectantes aliquid discutatis, etc.

PRAESŪCTUS, a, um. **PRAESŪO**.

PRAETACTUS, a, um. **PRAETANGO**.

PRAETÆDESCIT, ebat, impers. 3. et

PRAETÆSUS, a, um, particip. Voces a *Lexico expungendæ*; occurrunt anim tantum in *Not. Tir. p. 177.*

PRAETANGO, tangis, lactum, tangere, a. 1. Part. *Præctactus I. et II.* — Prætangere est ante tangere.

I.) Proprie. *Cæli. Aureli. 5. Tard. 7.* Præmoveri corpus, sive prætangit accessione ventura. Adde 1. *ibid. 4. Id. 4. ibid. 3.* Lanis mollibus venter confendus, leviter oleo Hispano præctactus. Adde *ibid. 4.*

II.) Translate. *Cæli. Aureli. 1. Acut. 9.* Præctacta nervositas. h. e. ante affecta. *Id. 2. ibid. 11. init.* Præctactis membris, quæ etc. h. e. ante omnia curatis.

PRAETARDO, as, are, a. 1. ante tardare. *Auct. Epit. Iliad. 920.* sed vasto gurgite (*Xanthus*) præceps Volvitur, atque virum torrentibus impedit undis, Prætartatque gradus. Sic *trium Codd. auctoritate fretus Wernsdorff, qui cf. illud Stat. 2. Theb. 671.* Tartatque gradus. *Quartus Cod. retardatque; vulgati vero libri prætenditque, minus recte.*

PRAETECTIO, ōnis, f. 3. prælata tectio. *Cæli. Aureli. 3. Tard. 8. a med.* Quamquam non totum solvere mnrbum videantur quædam adiutoriorum, nt phrenitici luce commotis oculorum prætectio.

PRAETECTUS, a, nm. **PRAETEGO**, tēgis, taxi, tectum, tēgere, a. 3. Part. *Prætectus*. — Prætegere est ante tegere, contegere, *ἔπιχαλύπτω*. *Propert. 3. 12. 12.* Virgineumque cavo prætegit ære caput. *Alii leg. protegit. Plin. Paneg. 15.* Quis sudores tuos bauserit campus, quæ reflexiones tuas arbores, quæ somnium saxa prætegerint. *Cæli. Aureli. 1. Tard. 5. n. 112.* Sole corpus torrendum, sed prætecto capite. Adde 2. *ibid. 7. et 3. ibid. 8. et 1. Acut. 9. Et Lactant. 5. 2.* Villa sua capillis et pallio, et (quod maximum est velamentum) divitiis prætegebat.

PRAETENDIS, tendis, tendi, tentum et tensum, tendere, a. 3. Part. *Prætegens II. A. 2. 3. et B. 1. 2.; Prætegens I. et II. A. 1. 2. 3.; Prætegensus. I. A. 1.* — Prætegere est ante intendere, in anteriorem partem intendere, trahere, *ἔπρωαινω* (I. standere innanzi, protendere; Fr. tendre devant, étendre en avant; Hisp. tender delante, extender delante; Germ. hervordrehen, -strecken, vortwärts ausdehnen, ausstrecken; Angl. tn stretch, hold, or put before).

I.) Proprie. *Fab. Pictor apud Gell. 10. 15.*

Præpagines e vitibus altius prætegentos non succidet. *Ovid. 3. Met. 83.* instantiaque ora (*anguis*) retardat Cuspide prætenta. et 8. *ibid. 341.* prætantaque forti Tela tenent dextra, lato vibrantia ferro. Adde 11. *ibid. 570., ubi alii leg. protenta. Plin. 11. Hist. nat. 2. 1. (2).* Ubi visum in culice natura prætendit? ubi gustatum applicavit? h. e. extendit, et posuit in anteriore oris parte. *Id. ibid. 37. 45. (126).* Cornua cochleis bina, et ut prætendatur ac. resiliant. *At Sillig. leg. protendantur. Grat. Cyneq. 31.* Et bis vicinos spatium prætendere passus Rete velim. h. s. longum esse.

II.) Translate usurpatur

A) De rebus physicis, et ¶ 1. Est aliquid ante rem aliquam tendere, explicare, collocare, obtendere, obiectare, *stendans dinanzi, porra innanzi. Virg. 1. G. 270.* segeti prætendere sæpem. *Id. 8. En. 116.* Paciferæque manu ramum prætendit olivæ. *Id. 4. G. 230.* fumosque manu prætendit sequaces. h. e. præfer, ut apibus offundas. *Ovid. 3. Amor. 6. 79.* vestem tumidis præteadit ocellis, Atque ita sa in rapidas perdita misit aquas. *Cf. eumd. Heroid. 12. 43.* Ere pedes solidi, prætentaque navibus æra. h. s. naves ære obductæ. *Sueton. Claud. 10.* Inter prætenta foribus vela se abdidit. *Plin. 10. Hist. nat. 37. 53. (110).* Quid retia amne prætenta profuere Antonio, per cælum eunte nuncio? Sic *Petus Poeta in Anthol. T. 1. p. 612. Burmann.* Sed prætensa catus derisit retia quidam. *Rursus Plin. 9. Hist. nat. 6. 5. (15).* Prætendi jussit plagas multiplices later oras portus. Hinc etiam *Justin. 20. 4. 11.* Prætendere alicui insidias. *tendere. Rursus Plin. 11. Hist. nat. 37. 77. (197).* Membrana, quæ præcordia appellant, quia cordi præteaditur. et *ibid. 52. (139).* Talpis visus non est: oculorum effigies inest, si quis prætenta detrahat membranam. *Stat. 8. Theb. 36.* Prætentaque cælo Agmina nimborum. *Avien. Perieg. 359.* blandus prætenditur aer. h. e. circumfuaditur. *Sueton. Vit. Plin. Quum,* flagrantem Vesevo, ad explorandas propius causas Liburnicæ prætendisset. h. e. ante egisset, propulisset. *Liv. 3. 47.* Quem decrato sermonem (*Appius*) prætenderit, forsân aliquem verum auctores antiqui tradiderint. h. e. præposuerit, ut iustitiam decreti sui ostendret. *Plin. 7. Ep. 27.* Illa non tollere oculos, non remittera stilum, sed obfirmare animum, auribusque prætendera. h. e. animum et constantiam quasi in custodia aurium prætendere, ne sonitu strepituque percellerentur. *Prætere hic a militia ductum videtur; ¶ 2. In militia enim prætere, etiam neutrorum more siva absolute, usurpatur, quum castra aut acies contra hostem et ad custodiendam limitum tenduntur. Tac. 2. Hist. 6.* Quidquid castrorum Armeniis prætenditur. *Pacat. Paneg. Theodos. 10.* Vix Iberum tuum videras, jam istro prætegebas. *Cf. Claudian. B. Get. 416.* extremis legio prætenta Britannis. h. e. opposita custodiae causa. — Huc refertur potest illud *Virg. 9. En. 598.* Non pudet obsidloae iterum valloque teneri, His capti Phryges, et morti prætere muros? — Speciatim prætere dicuntur milites, qui in prætenta (**PRAETENTURA** 2.) localit sunt. *Inscript. apud Maffi. Mus. Ver. 463. 1. Q. GARGILIO Q. F. PRAE. COH. SING. ET VEX. EQQ. MAVRON. IN TERRITARIO AVZIENSI PRAETENNENTIVM. Hygin. Gromat. p. 9. col. 1.* Prætegent alæ quingenariæ vel milliaræ, Mauri equites, Pannonii veredarilii, classici omnes: Ideo prætegent, quod ad vias muniendas primi eunt; et quo sint tutiores, a Mauris equitibus et Pannoniis veredarilii operantes protegentur. **PRAETENDO**. ¶ 3. Prætegenti locus aliquis dicitur, qui alteri obiacet, seu anta alium locum extenditur. *Virg. 6. En. 60.* prætentaque Syrtibus arva. *Liv. 10. 2.* Tenuis illus prætegentum. *Val. Flacc. 5. 167.* Armenia prætegentis Iber. *Tac. 2. Ann. 56.* Gens nostris provinciis late prætenta. *Plin. 6. Hist. nat. 20. 23. (74).* Montes perpetuo tractu oceani oræ prætegenti. *At Sillig. aliter legit. Id. ibid. 22. 24. (87).* Latus insulæ quod prætegenderetur Indiæ. *Id. 3. ibid. 1. 2. (6).*

Bætica latere septentrionali prætegentitur Lusitania. *Id. 5. ibid. 9. 9. (48).* Proxima Africæ incolitur Ægyptus, introrsus ad meridiem recedens, donec a tergo prætegentur Æthiopes. *Id. 6. ibid. 27. 31. (134).* Hyi, qui prætegentur supra Elymaida. *Id. 3. ibid. 3. 4. (20).* Regio Edetania, ameno prætegentis se stagno.

B) Morali ratione. ¶ 1. Frequenter ponitur pro afferre causam, aut prætegenti faciendi quippiam, prætegenti si minus vera causa sit, et alia lateat; quæ revera ad aegidum moveamur, *allegare, adducere per iscusam, o pretesto. Cic. Vatin. 6. 14.* Qui te Pythagoricum soles dicere, et hominis doctissimi nomen tuis Immanibus et barbaris moribus prætere. *copritti, e coonestars col noma, etc. Quintil. 1. proem.* Non enim virtute ac studiis, ut haberantur philosophi, laborabant, sed vultum, et tristitiam, et dissentientem a ceteris habitum pessimis moribus prætegebant. *Ovid. Remed. am. 239.* Nec te Lar patrius, sed amor revocabit amicæ, Prætegens culpæ splendida verba tuæ. *Plin. 4. Ep. 16. extr.* Studeamus ergo, nec desidia nostræ prætegendam alienam. *Quintil. 7. 1. 35.* Iguorantia prætegenti non potest. *Flor. 3. 5.* Causam belli prætegenderat apud Cassium legatum, attractari terminos suos a Nicomede. *Tac. 6. Ann. 18.* Hæc a se factitari prætegenderat, ut parta apud principem gratia, periculis fatis mederetur. *Id. 2. Hist. 85.* Misso centurione ad interficiendum legatum, ob similitates, quibus causam partium prætegenderat. *Id. 3. Ann. 59. extr.* Fessam ætatem et actos labores prætere. *Seneca Troad. 753.* Vatum, et insontes prætegentis deos? ¶ 2. Item est significare, signis æternis declarare, ostendere. *Virg. 4. En. 338.* nec conjugis unquam Prætegenti tædas, aut hæc in fœdera veni. h. e. prætegenti signa conjugii, ut maritus diceret. *Paul. Dig. 2. 14. 9.* Unus tutor plurium pupillorum nomine unum debitum prætegentium, si convenerit, placuit unius loco esse. *Apul. 10. Met.* Plebejam facie teaus prætegentis humanitatem. h. e. vultu tantum vulgarem benevolentiam ostendens.

PRAETENER, ra, rum, adject. *πολυτρόπη*, valde tener. *Plin. 25. Hist. nat. 13. 99. (156).* Sed alia est capnos, fruticosa, prætegenera, foliis corlandri. Adde *eumd. 14. ibid. 2. 4. (25).*

PRAETENSUS, a, um. **PRAETENDO**.

PRAETENTATUS, a, um. **PRAETENTO**.

PRAETENTATUS, us, m. 4. actus prætegentandi. In sexto casu sing. *Plin. 11. Hist. nat. 37. 52. (140).* Cochleis oculorum vicem cornicula bica prætegentatu implent.

PRAETENTO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Prætegentus sub A. 1.; Prætegentandus sub A. II.* — Prætegentare

A) Est prius tentare, scrutari, explorare, experiri, inquirere, *ἔπρωαινόμας, tentars innanzi, provare, tastare.*

I.) Proprie. *Val. Flacc. 1. 312.* bi celso cornua malo Expediunt: alii tonsas in marmore summo Prætegentat. *Tibull. 2. 1. 77.* Et pedibus prætegentat iter suspensa timore, Explorat cæcas cui manus ante vias. va a tentoni, o brancolando. et *Ovid. Ib. 261.* trepidusqua ministro Prætegentes baculo, luminis orbus, iter. *Plin. 9. Hist. nat. 32. 51. (101).* Cochleæ corniculis prætegentant iter. *Ovid. 14. Met. 189.* de Polyphemio. Prætegentatque manu silvas, et luminis orbus Rupibus incurat. *Id. 5. ibid. 339.* Callope querulæ prætegentat pollice choidas. *fa una riercata. Sueton. Aug. 35.* Ne admissum quidem tunc quemquam senatorum, nisi solum, et prætegentato sinu. h. e. explorato prius, an arma sinu abditâ ferret, et *Claud. 35.* Neque ægrum quamquam visitavit, nisi explorato prius cubiculo, culcitellique et stragulis prætegentatis et excussis. **PRAETENTIO**; et cf. *Cæli. Aureli. 3. Tard. 6. n. 85.* Quapropter æger semet in lecto continere jubendus; etiam jacere paulisper; tum etiam neque repente coasurgere, sed prætegentato motu, discere, utrum se levem sentiat.

II.) Translate. *Quintil. 4. 1. 28.* In ingresso parclus et modestus prætegentanda ast judi-

cis misericordia. *Ovid. 8. Met. 7.* Prætentatque sui vires Mavortis in urbe Alcathoi. *sa prova, un saggio.* et 9. *ibid.* 577. Ante erat ambiguis animi sententia dictis Prætentanda mihi. *Lucan. 9. 398.* Prætentare pericula. *Fal. Flacc. 6. 75.* vulnera. Apud *Cic. 2. Orat. 78. 318.* Idcirco tota causa prætentata atque perspecta, locis omnibus inventis atque instructis, considerandum est etc. *optimi Codices leg. pertentata.*

B) Est etiam frequentativum a prætendo, obtendo, objecto, oppono. *Claudian. B. Gild. 438.* Dextra movet jaculum, prætentat pallia læva: Cetera nudus eques.

PRÆTENTŪRA, æ, f. 1. ¶ 1. Est custodia militaris posita in confiniis provinciæ, et veluti prætenta. *Ammian. 14. 3.* Mesopotamiæ tractus, omnes crebro inquietari sueti, prætenturis et stationibus serrabantur agrariis. Adde *ibid.* 2. et 25. 4. et 31. 8. ¶ 2. Item pars castrorum prima, quæ ante prætorium tendit: opponitur autem tenturæ, quæ post idem prætorium est. *Hygin. Gromat. p. 3. col. 1.* Alia (cohors) in prætentura similiter per rigorem viæ singularis intrantibus portam prætoriam lævâ; dextra cohortes contrario tendant, ut possit exercitus combinatus educi.

PRÆTENTUS, a, um. V. PRÆTENDO.
PRÆTENTŪS, e, adject. *molto sottile, o tenue, απροσπετος,* valde tenuis. pertenuis. — a) De plantis et aliis. *Plin. 16. Hist. nat. 10. 15.* (38). Pinus folium habet capillamentum modo prætenue. et *ibid.* 31. 56. (128). Prætenuia ūla. *Id.* 19. *ibid.* 6. 34. (116). Allium capite prætenui. *Id.* 33. *ibid.* 6. 32. (100). Simplicis, aut prætenues bractæ. et 25. *ibid.* 8. 53. (92). Dictamnum ramis prætenue, pulegio simile. *Id.* 8. *ibid.* 50. 76. (201). Prætenuis pons. *molto stretto.* — b) De sono. *Quintil. 11. 3. 41.* Ille, prætenuis et immodicæ claritatis sonus.

PRÆTĒPĒO, es, tui, ere, n. 2. prius tepere. Translate. *Ovid. 2. Amor. 3. 5.* Mollis in obsequium, facilisque rogantibus esses, Si tuus in quavis prætepuisset amor. *h. e.* si ante incaluisset.

PRÆTER a præ, ut *subter* a sub et *inter* ab in, est A) Præpositio; et B) Adverbium.

A) Præpositio præter Accusativum regit et est ante, iuxta, *παρα* (It. *innanzi, lungo, appresso*; Fr. *devant, le long de*, *Hisp. ante, delante, lo largo*; Germ. *an oder vor etwas vorbei, vorüber, vorn, an etwas hin, daranhin*; Angl. *before, close-by, near, along, past*).

1.) Proprie de loco. *Plaut. Pæn. prol. 19.* Neu dissignator præter o? obambulet. *Id. Stich. 3. 2. 7.* Mustela murem mihi abstulit præter pedes. *Lucret. 4. 138.* Interdum magni montes, avolsaque saxa, Montibus anteq̄, et solem succedere præter. *Cæs. 1. B. G. 48.* Præter castra Cæsaris suas copias transduxit, et millibus passuum uobus ultra eum castra fecit. *Liv. 40. 41.* Ligures in naves impositos præter oram Etrusci mbris Neapolim transmisit. *Id. 38. 18.* Præter ripam euntibus Romanis Galli occurrere. *Plin. 6. Hist. nat. 3. 4. (10).* Præter radices Amazonii montis lapsus amnis. *Cic. 5. Verr. 25. 62.* Servi ejus præter oculos Lollii hæc omnia ferebant. *su gli occhi.* et *Tac. 4. Hist. 30.* Præter ora suorum. *Plin. 36. Hist. nat. 2. 2. (6).* Tantas moles in privatas domos trahi præter fictilia deorum fastigia. *Ovid. 5. Met. 158.* tela volant hibeina grandine plura Præter utrumque latus, præterque et lumen et aures.

II.) Translate. ¶ 1. Præter est idem atque extra, citra, ultra, contra, fuori, oltre, contra. — a) Generatim. Usu insignes sunt formulæ *præter spem, morem, consuetudinem, naturam, voluntatem, sententiam, expectationem, ætatem, æquum, modum.* Sic *Plaut. Rud. 2. 3. 69.* Multa præter spem scio multis bona evenisse. Adde *Ter. Andr. 2. 6. 5.* et *Cic. 15. Att. 13.* et *Ter. Andr. 5. 3. 8.* Præter civium morem atque legem. *Plaut. Bacch. 3. 3. 14.* Præter æquum delinquere. *Lucret. 4. 1241.* præter justum. *Nepos Hannib. 12.* Plures præter consuetudinem armatos apparere. Adde *Cic. 2. Divinat. 28. 60.* et *Horat. 1. Od. 6. 19.* Cantamus, vacui, sive quid urimur, Non præter solitum leve. Sic *Virg. 1. G. 412.* Nescio qua præter solitum dulcedine læti. *Ter. Hecyr. 5. 1. 37.* Ego te esse præter nostram opinionem comperi. Sic *Nepos Miltiad. 2.* Etsi præter opinionem res ceciderat. *Plaut. Rud. 2. 7. 29.* Quam (*crapulam*) potavi præter animi, quam libuit, sententiam. *Cic. 2. Cat. 7. 16.* Quum ei nihil adhibere præter ipsius voluntatem cogitationemque acciderit. *Id. Pis. 20. 46.* Illud etiam accidit præter optatum meum, sed valde ex voluntate. *Id. 2. Orat. 70. 285.* Hoc ita præter expectationem accidit, ut etc. *Id. 1. Divinat. 44. 100.* Quum lacus Albdnus præter modum crevisset. *Plaut. Epid. 1. 2. 3.* Præter a tatem et virtutem stultus es. *Ter. Heaut. 1. 2. 27.* Fortasse aliquantum iniquior erat præter ejus libidinem. *Id. Adelph. 5. 5. 4.* Jam nunc hæc tria addidi præter naturam. *Cic. 1. Phil. 4. 10.* Ut si quid mihi humanitus accidisset (multa autem impendere videbantur præter naturam præterque factum) testem relinquerem etc. *Id. 4. Herenn. 1. 1.* In superioribus libris nihil neque ante rem, neque præter rem locuti sumus. *suor di proposito.* — b) Speciatim præter usurpatur etiam de rebus, ad quas aliæ accedunt. — Sine additis. *Plaut. Cas. 2. 7. 1.* Si nunc me suspendam, meam operam luserim, Et præter operam restim sumptifecerim. *Cæs. 1. B. G. 43.* Ut præter se denos ad colloquium adducerent, postularit. *Mela 3. 8. 4.* Præter capita toto corpore hirsuti. — Sequentem etiam, quoque, et apud recitiores etiam num, tum etiam. *Cæs. 3. B. C. 32.* Eractores præter insperatas pecunias, suo etiam privato compendio inserviebant. *Liv. 10. 30.* Præter ingentem illatam populationibus agrorum hosti cladem, pugnatum etiam egregie est, Adde *eumd. 3. 70. 21. 29.* et 23. 14. *Rursus, Cæs. 3. B. C. 57.* Ut præter auctoritatem vires quoque ad coerendum haberet. *Liv. 4. 10.* Præter cetera adversa loco quoque iniquo congressi. *Plin. 36. Hist. nat. 4. 5. (16).* Nunc vero præter supra dicta, quæque nescimus, Mars est etiamnum sedens colosseus ejusdem. *Colum. 4. R. R. 18. 1.* Quæ distinctio, præter illud commodum, quod plus solis et venti vitibus præbet, tum etiam oculos domini facilius admittit. — Præter hæc, præterea, oltre a ciò. *Ter. Adelph. 5. 3. 61.* præter hæc Merilie ipso faciam ut stipulam colligat. *Id. Phorm. 5. 3. 17.* præter hæc. Cognatam comperi esse nobis. *Cels. 2. 4. sub fin.* Præter hæc periculum ostendit id quod excernitur, si etc. Adde *eumd. 2. 1. 2. 2.* et 5. 28. n. 15. Sic *Curt. 8. 12. 15.* Aureas coronas ipsi amicisq̄ omnibus, præter hæc signati argenti Lxxx. talenta dono dedit. ¶ 2. Præter inservit excludendo, seu excipiendo, *suorchè, salvo, eccetto,* *επιτος, εἶπω.* — a) Cum Accusat. *Cic. 2. Legg. 17. 43.* sceleris est pœna tristis: et præter eos eventus, qui sequuntur, per se ipsa maxima est. *Id. Cluent. 20. 55.* Omnibus sententiis, præter unam, condemnatus est. *Id. 7. Att. 3.* Qui omnes, præter eum, reum me facere ventur. *Id. Brut. 44. 163.* Vellem aliquid Antonio, præter illum de ratione dicendi sane exillem libellum, libuisset scribere. *Plaut. Capt. 3. 4. 58.* Neque præter te in Alide ullus servus istoc nomine est. *Cic. 1. Fam. 5.* Amicum ex consularibus neminem tibi esse video præter Hortensium et Lucullum. *Id. 2. Orat. 65. 279.* Rogavit, num quid aliud ferret præter arcam. *Id. 3. Off. 18. 74.* Num crat æquum, principes cives rem habere, ad Satrium nihil præter nomen pervenire? *Liv. 3. 68.* Equis retulit aliquid ad conjugem ac liberos præter odia? *Horat. 2. Sat. 5. 68.* inyenietque (in testamento) Nil sibi legatum præter plorare suisque. *Ovid. Heroid. 17. 162.* Nil illi potui dicere præter erit. Apud *Cæs. 4. B. G. 1. in fin.* Ut locis frigidissimis neque vestitus, præter pelles, haberent quidquam. *Alii leg. pellis.* *F.* mox sub b. — Præter quod, quæ etc. *Id. 1. ibid. 5.* Frumentum omne, præter quod secum portaturi erant, comburunt. *h. e.* præter illud, quod. *Sed plerique,*

inter quos Dinter. leg. præterquam quod. Quintil. 4. 2. 28. Præter quæ nihil est diluendum. — b) Absolute, adverbii more, seu contracta oratione. *Cic. 5. Att. 3.* Nullas (litteras) adhuc acceperam, præter quæ mihi binæ semel in Trebulano sunt redditæ. *h. e.* præter illas, quæ etc. *Fitruv. 8. 1.* Præter quod supra scriptum est. (*At Plin. Paneg. 59.* Præter illa, quod arduum.). *Flor. 2. 6. 24.* Nec præter quod in bullis singulisque anulis erat, quidquam sibi auri reliquerunt. — Præter cum Genitivo et Præter quod et Præter propter, Vide infra sub B. ¶ 3. Sæpe præter est supra, ultra, præ, magis quam, più: qua significatione usurpatur *præter ceteros et præter alios.* — a) Cum Verbis. *Plaut. Mil. glor. 4. 9. 6.* Præter ceteros duo dii quem curant. *Ter. Andr. 1. 1. 31.* Horum ille nil egregie præter cetera studebat. *Cic. 2. Off. 7. 27.* Testis est Phalaris, cujus est præter ceteros nobilitata crudelitas. Adde *eumd. 2. Orat. 54. 217.* et 5. *Verr. 5. 130.* Cf. *Hygin. fab. 75.* Id fecit, ut septem ætates viveret vatesque præter ceteros esset. *Rursus Cic. 1. ad Q. fr. 1. 15.* Si, ut amplissimum nomen consequeremur, unus præter ceteros adjuvisti, certe idem, ut idem relinqueamus, præter ceteros laborabis. *Plaut. Amph. 2. 2. 140.* Illud præter alia mira miror maxime. *Cic. Sull. 3. 9.* Quod mihi consuli precipuum fuit præter alios, id jam privato cum ceteris est commune. — Nota et illud *Plaut. Amph. 2. 2. 10.* Quem ego amo præter omnes. Cf. *Horat. Epod. mox sub b.* — b) Cum Adjecto. *Sueton. Galb. 9.* Multo præter ceteras alioquem et d. albatam statui crucem jussit. *Hygin. fab. 67.* Fortissimus præter ceteros erat. — Et *Horat. Epod. 3. 9.* Ut Argonautas præter omnes candidum Medea mirata est ducem. et *Jrstin. 23. 2. 6.* Duos parvulos, cum omni pecunia et familia regalique instrumento, quo præter illum nemo regum ditior fuit, navibus impositos. *Egyptum* remittit. *V.* etiam infra sub B. 3.

B) Præter adverbium ¶ 1. Inservit excludendo, seu excipiendo, *suorchè, salvo, eccetto, tranne.* — a) Cum Genitivo, contracta oratione. *Nepos Miltiad. 5.* Nulla civitas Atheniensibus auxilio fuit, præter Plataensem. *Cic. 1. ad Q. fr. 1. 5.* Atque etiam e Græcis ipsis diligenter cavendæ sunt quædam familiaritates, præter hominum perpaucorum, si qui sunt vetere Græcia digni. *Sueton. Claud. 4.* Reliqui eum nullo, præter auguralis sacerdotii, honore impertitum. *Id. Verr. 56.* Religionum usquequaque contemptor præter unus deæ Syriæ. *Colum. 3. R. R. 2. 15.* Omnis incommodi patientes præter caloris. *Plin. 14. Hist. nat. 19. 23. (119).* Prolibare diis nefastum habetur vina, præter imputatæ vitis, fulmine tactæ. *Alii tamen aliter legunt.* — b) Ceterum adverbiali forma, pro *præterquam,* sine casu, *eccettochè, suorchè, πᾶν.* *Sall. Cat. 37.* Ceteræ multitudini diem statuit, ante quam liceret sine fraude ab armis discedere, præter rerum capitalium condemnatis. *Priscian. 18. p. 1203. Putsch.* et *Cleod. in Arte, p. 1933.* putant hic præter ablativum regere: sed tō condemnatis non a præter, sed a liceret pendet. *Justin. 13. 5. 2.* Epistolas in Græciam scripserat, quibus omnium civitatum exules, præter cædis damnati, restituebantur. *Liv. 4. 59.* Pronunciatum repente, ne quis præter armatus violaretur. *Alii leg. armatos.* *Calpurn. 4. Ecl. 27.* certe mea carmina nemo Præter ab his scopulis ventosa remurmurat echo. Adde *Ter tull. 4. advers. Marcion. 24.* Et *Gell. 1. 23. extr.* Consultum senatus) facit, uti posthac pueri cum patribus in curiam ne introeant, præter ille unus Papius. *Ovid. 6. Fast. 406.* Nil præter salices cassaque canna fuit. — c) Præter si apud *Farron. 1. R. R. 41. 5.* Pocius surculos da siceto, quam graua de lico expedit obruere: præter si aliter nequeas. Est Græcum *πᾶν* etc. — d) Præter quam. V. PRÆTERQUAM loco suo. ¶ 2. Præterque pro et præterea, et insuper, et oltre a ciò, e di più, *Plinius* dixit, et ita quidem sæpe, ut hoc vocabulum particulæ copula-

inter quos Dinter. leg. præterquam quod. Quintil. 4. 2. 28. Præter quæ nihil est diluendum. — b) Absolute, adverbii more, seu contracta oratione. *Cic. 5. Att. 3.* Nullas (litteras) adhuc acceperam, præter quæ mihi binæ semel in Trebulano sunt redditæ. *h. e.* præter illas, quæ etc. *Fitruv. 8. 1.* Præter quod supra scriptum est. (*At Plin. Paneg. 59.* Præter illa, quod arduum.). *Flor. 2. 6. 24.* Nec præter quod in bullis singulisque anulis erat, quidquam sibi auri reliquerunt. — Præter cum Genitivo et Præter quod et Præter propter, Vide infra sub B. ¶ 3. Sæpe præter est supra, ultra, præ, magis quam, più: qua significatione usurpatur *præter ceteros et præter alios.* — a) Cum Verbis. *Plaut. Mil. glor. 4. 9. 6.* Præter ceteros duo dii quem curant. *Ter. Andr. 1. 1. 31.* Horum ille nil egregie præter cetera studebat. *Cic. 2. Off. 7. 27.* Testis est Phalaris, cujus est præter ceteros nobilitata crudelitas. Adde *eumd. 2. Orat. 54. 217.* et 5. *Verr. 5. 130.* Cf. *Hygin. fab. 75.* Id fecit, ut septem ætates viveret vatesque præter ceteros esset. *Rursus Cic. 1. ad Q. fr. 1. 15.* Si, ut amplissimum nomen consequeremur, unus præter ceteros adjuvisti, certe idem, ut idem relinqueamus, præter ceteros laborabis. *Plaut. Amph. 2. 2. 140.* Illud præter alia mira miror maxime. *Cic. Sull. 3. 9.* Quod mihi consuli precipuum fuit præter alios, id jam privato cum ceteris est commune. — Nota et illud *Plaut. Amph. 2. 2. 10.* Quem ego amo præter omnes. Cf. *Horat. Epod. mox sub b.* — b) Cum Adjecto. *Sueton. Galb. 9.* Multo præter ceteras alioquem et d. albatam statui crucem jussit. *Hygin. fab. 67.* Fortissimus præter ceteros erat. — Et *Horat. Epod. 3. 9.* Ut Argonautas præter omnes candidum Medea mirata est ducem. et *Jrstin. 23. 2. 6.* Duos parvulos, cum omni pecunia et familia regalique instrumento, quo præter illum nemo regum ditior fuit, navibus impositos. *Egyptum* remittit. *V.* etiam infra sub B. 3.

B) Præter adverbium ¶ 1. Inservit excludendo, seu excipiendo, *suorchè, salvo, eccetto, tranne.* — a) Cum Genitivo, contracta oratione. *Nepos Miltiad. 5.* Nulla civitas Atheniensibus auxilio fuit, præter Plataensem. *Cic. 1. ad Q. fr. 1. 5.* Atque etiam e Græcis ipsis diligenter cavendæ sunt quædam familiaritates, præter hominum perpaucorum, si qui sunt vetere Græcia digni. *Sueton. Claud. 4.* Reliqui eum nullo, præter auguralis sacerdotii, honore impertitum. *Id. Verr. 56.* Religionum usquequaque contemptor præter unus deæ Syriæ. *Colum. 3. R. R. 2. 15.* Omnis incommodi patientes præter caloris. *Plin. 14. Hist. nat. 19. 23. (119).* Prolibare diis nefastum habetur vina, præter imputatæ vitis, fulmine tactæ. *Alii tamen aliter legunt.* — b) Ceterum adverbiali forma, pro *præterquam,* sine casu, *eccettochè, suorchè, πᾶν.* *Sall. Cat. 37.* Ceteræ multitudini diem statuit, ante quam liceret sine fraude ab armis discedere, præter rerum capitalium condemnatis. *Priscian. 18. p. 1203. Putsch.* et *Cleod. in Arte, p. 1933.* putant hic præter ablativum regere: sed tō condemnatis non a præter, sed a liceret pendet. *Justin. 13. 5. 2.* Epistolas in Græciam scripserat, quibus omnium civitatum exules, præter cædis damnati, restituebantur. *Liv. 4. 59.* Pronunciatum repente, ne quis præter armatus violaretur. *Alii leg. armatos.* *Calpurn. 4. Ecl. 27.* certe mea carmina nemo Præter ab his scopulis ventosa remurmurat echo. Adde *Ter tull. 4. advers. Marcion. 24.* Et *Gell. 1. 23. extr.* Consultum senatus) facit, uti posthac pueri cum patribus in curiam ne introeant, præter ille unus Papius. *Ovid. 6. Fast. 406.* Nil præter salices cassaque canna fuit. — c) Præter si apud *Farron. 1. R. R. 41. 5.* Pocius surculos da siceto, quam graua de lico expedit obruere: præter si aliter nequeas. Est Græcum *πᾶν* etc. — d) Præter quam. V. PRÆTERQUAM loco suo. ¶ 2. Præterque pro et præterea, et insuper, et oltre a ciò, e di più, *Plinius* dixit, et ita quidem sæpe, ut hoc vocabulum particulæ copula-

livæ vicem sustineat. Sic 11. *Hist. nat.* 4. 3. (10). Insecta habent oculos, præterque e sensibus tactum atque gustatum. *Id.* 4. *ibid.* 6. 10. (21). Montes in Arcadia Pholoe, Cyllene, Lycæus etc., præterque ignobiles octo. Adde *eumd.* 5. *ibid.* 1. 1. (7), 29. *ibid.* 5. 33. (105), 36. *ibid.* 2. 2. (6), et alibi. ¶ 3. *Præter quam* dicitur in comparatione rei, quam aliquid excedit; est idem ac magis quam. *Plaut. Pers.* 3. 1. 37. Mulier nulla erit, quin sit mala, Quæ præter sapiet, quam placet parentibus. *Id. Merc. prol.* 94. Lucrum ingens factum, præter quam mihi meus pater dedit aestimatas merces. *Ter. Heaut.* 1. 1. 7. Quod mihi videre præter ætatem tuam facere, et præter quam res te adhortatur tua. Cf. supra sub A. 3. ¶ 4. *Præterpropter*, vel divisim *præter propter*, plus minus, circiter, poco più poco meno, ad un di presso, in circa: adverb. ex duobus conflatum, ut *ultra citroque, plus minus, sus deque*, etc. *Gell.* 19. 10. Quum architectus dixisset, necessaria videri sesterilia trecenta, unus ex amicis Frontonis, et præter propter, inquit, alia quinquaginta. — *Præter propter* vivere, inconstantem vitam agere: modo hoc, modo illud velle; nunc hoc nunc illud ferri, nullam vitæ certam rationem sequi. *Ennius apud Gell.* *ibid.* Imus hoc, illud hinc: quum illuc ventum est, ire illinc lubet: Incerte errat animus: præter propter vita vivitur. (Uti sunt etiam Cato, et *Varro*, teste *Gell.* *ibid.*) Sunt qui leg. *vitam*, quasi hoc dicat, vivitur præter id, quod propter vitam est. Sed hoc minus placet. Hæc *Forcellinus*. At *Vahlen*. (*Ennius poes. reliq.* p. 121.) et *Dinter*. (in sua *Gell.* edit.) leg. *vitam*.

In compositione præter sæpissime significat ultra, vel ante, ut in *præterfluere, præterire*; aliquando vero *insuper*, ut in *præterinquirere*.

PRAETERĀGO, āgis, actum, āgere, a. 3. agere ultra aliquem locum. *Horat.* 1. *Ep.* 15. 10. Mutandus locus est, et diversoria nata Præteragens equus.

PRAETERBITO, is, ere, 3. *passar oltre, παρῆρχομαι*, transeo, prætereo. — a) Neutr. *Plaut. Pæn.* 5. 3. 43. Quid si eamus illis obviam? *pnen*. At, ne inter vias præterbitamus, metuo. — b) Act. *Id. Epid.* 3. 4. 1. Cave præterbitas ullas ædes, quin roges, senex ubi habitas.

PRAETERCURRO, curris, cursum, currere, 3. ante atque ultra currere. Occurrunt tantum Part. *Prætercurrentis* et *Prætercurrentis*. — a) Neutr. *Veget.* 3. *Milit.* 24. a. *med.* Equis prætercurrentibus. — b) Pass. *Ammian.* 22. 9. Prætercursa Chalcedone, inde Nicomediam venit.

PRAETERCURSUS, a, um. *V.* voc. præced.

PRAETERDŪCO, cis, ū, ctum, cere, a. 3. ultra, vel ante aliquem duco. *Plaut. Mil. glor.* 1. 1. 67. Ut te bodie, quasi pompam illac præterducerem.

PRAETERĒĀ, adverb. Ultimam longam esse testantur *Virg.* 1. *Æn.* 56. et 6. *ibid.* 149; et *Ovid.* 3. *Amor.* 7. 12. — *Præterea* (ei præter et ea, τὸ ἐὰν vero est ea ratione, eo respectu) est idem ac præter ea, præter hæc, ad hæc, insuper, adhuc, ἀλλὰ τε, ἔτι (It. *oltre a ciò, inoltrè, oltre, di più*; Fr. *en outre, de plus, en sus*; Hisp. *mas allá, mas lejos, mas adelante*; Germ. *ausserdem, überdiess, sonst*; Angl. *besides, moreover, over and above*). — a) Generatim de rebus et de personis usurpatur. *Plaut. Capt.* 2. 2. 81. Si eum reddis mihi, præterea unum nummum ne duis. *Cic. Balb.* 12. 29. Sed nos non possumus et hujus esse civitatis, et cujusvis præterea. *Id.* 1. *Orat.* 35. 160. Quid tacetis? nihilne vobis in mentem venit, quod præterea a Crasso requisitis? *Cæs.* 3. *B. G.* 20. Auxiliis, equitatuque comparato, multisque præterea viris fortibus Tolosa et Narbone evocatis. et 4. *ibid.* 22. Quidquid præterea navium habebat, legatis præfectisque distribuit. — *Cic.* 14. *Fam.* 4. Est in officio adhuc Orpheus: præterea magnopere nemo ceterorum servorum. *oltre a lui, fuori di lui.* et 4. *ibid.* 3. *sub fin.* A me sic diligitur, ut tibi uni concedam, præterea nemini. *Id. pro leg. Manil.* 2. 5. Eundem hunc unum ab hostibus metui,

præterea neminem. *Id.* 11. *Att.* 5. *extr.* Neque illius, neque cujusquam mihi præterea officium deesset, si reperire possent, qua in re me juvarent. *Id. post red. ad Quir.* 3. 8. Pro me præterea senatus hominumque præterea viginti millia vestem mutarunt. *Id. Rosc. Am.* 37. 107. Qui sunt igitur in istis bonis, quibus partem Chrysogonus dederit? Duo Roscii. Numquidnam præterea? Nemo est, Judices. *Sall. Cat.* 47. P. Autronium, Servium Sullam, L. Varguntejum, multos præterea in ea conjuratione esse. — b) Speciatim in distributionibus. *Plaut. Truc.* 4. 2. 26. Dedi equidem hodie ei quinque argenti deferrī minas: præterea unam in obsonatum. Adde *eumd.* *Aud.* 5. 2. 27., *Truc.* 2. 4. 91. et alibi. *Cic. Arch.* 8. 19. Homerum Colophonii civem esse dicunt suum: Chii suum vindicant: Salaminii repetunt: — permulti alii præterea pugnant inter se atque contendunt. *Sall. Cat.* 14. Quicumque bona patria laceraverat; quique alienum æs grande condiderat: præterea omnes undique paricidæ; ad hoc quos manus atque lingua perjurio et sanguine civili alebat; postremo omnes, quos conscius animus exagitabat, hi Catilinæ familiares erant. — Bis posuit *Cic.* 10. *Fam.* 5. Nam et in re militari virtutem, et in administranda provincia justitiam, et in omni genere prudentiam mihi tuam exposuit: et præterea mihi non ignotam suavitatem tuam adjunxit: præterea summam erga se liberalitatem. — Et præcedente *primum, principio*, etc. *Ter. Eun.* 1. 2. 65. Multæ sunt causæ, quamobrem cupio abducere: primum quod soror est dicta: præterea ut suis restituum. *Id. Aeph.* 3. 2. 47. Primum indotata est: tum præterea quæ secunda ei dos erat, perijt. *Lucret.* 1. 503. Principio, quoniam duplex natura etc. Præterea quoniam genitis in rebus inane est, etc. Adde *eumd.* 6. 608. — 617. — c) Apud Poetas aliquando ad tempus refertur, et deinde, postea, aut postbac significat. *Virg.* 1. *Æn.* 52. et quisquam numen Junonis adoret Præterea, aut supplex aris imponat bonorem? *Id.* 4. *G.* 500. neque illum Prensantem nequicquam umbras, et multa volentem Dicere, præterea vidit.

PRAETERĒO, is, ūi vel ūi, ūtum, ire, 4. (præter et eo). Part. *Præteriens* in obliquis est euntis. Sed in *Inscript.* apud *Don.* cl. 5. n. 165. T. LOLLIVS T. L. MASCVLVS POSITVS PROPTER VIAM VT DICANT PRÆTERIENTES LOLLIVS. — *Præteriet* pro *præteribit* habet *Vulgat. Interpr. Sap.* 1. 8. Nec præteriet illum corripiens iudicium, et *Eccli.* 39. 37. In temporibus suis non præteriet verbum. Sic *Juven.* 4. 160. Præteriet nec eorum præsens generatio sæclī. — Part. *Præteriens* sub A. a. et b.; *Præteritus* sub A. c. et B. II. 3. a et 4.; *Præteriturus* sub B. II. 3. a et 5., et in fin.; *Prætereundus* sub B. II. 3. a. — Præterire univèrsim significat præter, seu ante, aut ultra ire, præterbitere, prætergredi, transire, *παρῆρχομαι* (It. *andare o passare avanti, o lungo, od oltre, passare, oltrepassare*; Fr. *passer auprès, devant*; Hisp. *pasar mas allá*; Germ. *an etwas vorbeigehen, vorübergehen*; Angl. *to go or pass by or over, go past or beyond, pass along*). Usurpatur autem A) Neutorum more; et B) Active, h. e. cum Accusativo.

A) Neutorum more. — a) De hominibus. *Plaut. Cist.* 4. 2. 15. Si nemo hac præteritit, postquam intro abiit. *Id. Merc.* 5. 4. 46. Non utilis hic locus factis tuis, dum memoramus, ut arbitri sint, qui prætereant per vias. *Ter. Adelph.* 4. 2. 35. Præterito hac recta platea sursum. *Id. Andr.* 1. 5. 18. Præteriens modo, mihi apud forum, uxor tibi duceuda est, Pamphile, inquit. *Catull.* 16. 7. Istos, qui in platea modo huc, modo illuc, in re prætereunt sua occupati. *Horat.* 4. *Od.* 3. 22. Quod monstror digito prætereuntium Romanæ fidicen lyrae. *Cic. Divin. in Q. Cæcil.* 15. 50. Quasi præteriens satisfactam univèrsis. come di *passaggio*. Sic *Id. Brut.* 54. 200. Uno aspectu et præteriens de oratore iudicat. — b) De rebus inaninīs. *Horat.* 2. *Od.* 11. 18. quis puer ocins Restinguet ardentis Fa-

larni Pocula prætereunte lympha? *Ovid.* 3. *Art. am.* 63. Nec, quæ præteritit, iterum revocabitur unda. — c) De tempore et est transire, labi. *Ter. Eun.* 3. 4. 4. Præteritit tempus. *Plaut. Merc.* 2. 1. 3. Nocte hac, quæ præteritit, proxima. *Ter. Eun.* 2. 2. 52. Sine, biduum hoc prætereat. *Id. Phorm.* 3. 2. 40. Jam ea (dies) præteritit. Sic *Varro* 2. *R. R.* 4. 19. Præteritis decem diebus, sinunt exire pastum. *passati dieci di.* et *Ovid.* 3. *Art. am.* 64. Nec, quæ præteritit, bora redire potest. *Ter. Phorm.* 2. 3. 76. tua præterierat jam ad ducendum ætas. *Virg.* 2. *G.* 322. jam præteritit ætas. *V.* alia in lin. sub *præteritit*.

B) Active, h. e. cum Accusativo.

I.) Proprie. — a) De hominibus. *Plaut. Capt.* 4. 2. 27. Alunt surfurū sues, quarum odore præterire nemo pistrinum potest. *Id. Asin.* 3. 4. 15. Jam hunc non ausim præterire, quin consistam et colloquar. *Cic.* 5. *Fin.* 1. 3. Epicuri hortii, quos modo præteribamus. — b) De inaninīs. *Horat.* 4. *Od.* 7. 3. et decrescencia ripas Flumina prætereunt. h. e. fluunt secundum ripas, non ultra aut supra. Quidam mallent divisim scribere *præter eunt*, sed non est necesse; *Liv.* enim 33. 18. Præter ripam euntibus Romanis. *V. DECRESCO*.

II.) Translate. ¶ 1. Interdum est evadere, effugere, *fuggire, passare*. *Ter. Hecyr.* 3. 4. 4. O fortunate, nescis, quid mali præterieris, qui nunc es ingressus mare. ¶ 2. *Non me præterit*, haud clam me est, non fugit, memoria non excidit, hæret adhuc, scio, non ignoro, non m'è sfuggito di mente, so benissimo. *Cic. Cæcin.* 35. 101. Non me præterit, tametsi de hoc iure multa prætereo, tamen me longius prolapsus esse. et *ibid.* 33. 98. Certe queri hoc solere, me non præterit, (ut ex me ea, quæ tibi in mentem non veniunt, audias) quemadmodum etc. *Id.* 1. *Fam.* 8. Sed te non præterit, quam sit difficile etc. *Pompej.* ad *Domit.* 3. *extr.* post *Ep.* 12. l. 8. ad *Att.* Quantum iis committendum sit, non te præterit. *Plin. Hist. nat. præf.* 18. Nec dubitamus multa esse, quæ et nos præterierint. *che ci sono sfuggite.* et *Apul.* 6. *Met. ad med.* Nec me præterit hujus quoque facti auctor adulterinus. ¶ 3. *Præterire aliquid*, dicendo omittere, prætermittere, *tacere, tralasciare, omettere*. — a) Cum Accus. rei, sine additis. *Cic.* 5. *Ferr.* 44. 106. Audistis hæc, quæ nunc ego omnia prætereo ac relinquo. et *ibid.* 77. 178. Ut illud missum faciam, permultos aratores etc. ut hoc præteream, quod etc. *Id. Prov. cons.* 3. 6. Omitto jurisdictionem contra leges, cædes relinquo, libidines prætereo. *Id.* 6. *Att.* 3. *ante med.* Et quod pæne præterit, Bruti tui causa fecit omnia. Adde *eumd.* 4. *Ferr.* 35. 87. *Ovid.* 3. *Art. am.* 612. Quaque vigil custos (eludi possit), præteriturus eram. *Id.* 6. *Publ.* 319. Præteream, referamne tuum, rubicunde Priape, Dedecus? *Plin.* 17. *Hist. nat.* 19. 30. (137). Ne quid sciens quidem præteream. *Id.* 2. *ibid.* 98. 101. (220). Ut nihil, quod equidem noverim, præteream. — Et passive. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 10. 20. 50. Ne quid præteatur. *V.* locum *Cic.* infra sub b. Et idem *Cic. Flacc.* 3. 7. Prætereo illa, quæ prætereunda non sunt. *Ovid.* 12. *Met.* 538. dolorem Præteriti Alcidae tacito non pertulit ore. — b) Cum Accus. rei et addito silentio apud *Cic. Brut.* 22. 88. Ut nulla fere pars orationis silentio præteriretur. Adde *eumd.* 3. *Phil.* 4. 8. Similiter *Id. Marcell.* 1. 1. Tantam mansuetudinem tacitus nullo modo præterire possum. — c) Sequentè *quin*, aut *Infinito*. *Cæs.* ad *Cic. post ep.* 6. l. 9. ad *Att.* Præterire non potui, quin scriberem ad te. *Plaut. Merc.* 2. 3. 68. Verum, quod præterit dicere, neque illa matrem etc. *Apul.* 3. *Met.* Quod sciscitari pæne præterivi. ¶ 4. Item generatim *rem præterire* est eam omittere, ea minime uti. *Ter. Adelph. prol.* 13. Furtivum factum existimetis. an locum Reprensium, qui præteritus negligentis. est. Cf. *Ovid.* 4. *Fast.* 573. immensum est erratas dicere terras: Præteritus Cæteri nullus in orbe locus. *Cic.* 4. *Acad.* (2. *pr.*) 14.

45. Quæ ab his dicuntur, sic persequamur, ut nihil in præteritis relinquamus. *Alii leg. in præteritum. Plin. 18. Hist. nat. 28. 67. (259).* Præta quoties secta sunt, debent sicillit, hoc est quæ fanesices præterierunt, secari. *Martial. 13. 3. Prætereas, si quid non facit ad stomachum. h. e. transeas in legendo. Sueton. Aug. 88. Litteras non modo, sed syllabas aut permutat, aut præterit. ¶ 5. Præterire aliquem negligere, nullam rationem habere præsertim in honorum petitione, in testamentis, et hujusmodi, lasciar fuori, escludere. Cic. Planc. 3. 8. Populus et potest, et solet nonnumquam dignos præterire: si a populo præteritus est, quem non oportuit, nec, a iudicibus condemnandus est, qui præteritus non est. Id. 5. Tusc. 19. 54. Quin sapiens et bonus vir suffragiis præteritur. Id. 2. Phil. 16. 41. Vide, quam te amarit is, quæ, albus, æterne fueris, ignorans, fratris filium præterit. Ovid. 5. Met. 312. Me quoque Romani præteriere patres. Cæs. 1. B. C. 6. Scipioni obvenit Syria, Domitio Gallia, Philippus et Marcellus prætereuntur. Cic. Planc. 21. 51. Quos omnes scimus ædilitate præteritos, consules esse factos. Val. Max. 7. 8. n. 4. Quom testamento fratris præteritus esset. — Præteriti senatores dicti sunt, quos in legendo senatu censores præterebant, nec appellabant: quo facto censebantur senatu eieci. Festus p. 246. 29. Mill. — Martial. 7. 86. Ad natalicias dapes vocabar, Essem quum tibi, Sexte, non amicus. Quid factum est, rogo, quid repente factum, Quod sum præteritus vetris sodalis? ¶ 6. Item superare, vincere, superare, passare: ductum ab his, qui cursu certant. Virg. 4. Æn. 157. Gaudet equo: jamque hos cursu, jam præterit illos. Varro 1. R. R. 1. 10. Hos nobilitate Mago Carthaginiensis præterit. Ovid. 4. Pont. 7. 51. virtus alios tua præterit omnes. Adde Vellej. 1. 17. 7. — Hinc Part. pass., cuius exempla et supra retulimus,*

Præteritus, a, um, proprie est qui præterit, transactus, elapsus, παροχόμενος, passato, andato, preterito. — De tempore et de aliis, quæ ad tempus referuntur. — 1.) Adjective Cic. Senect. 19. 69. Nec præteritum tempus unquam revertitur, nec, quid sequatur, sciri potest. et mor. § 70. Præterita verni temporis suavitate, ætatem venisse. et ibid. 2. 4. Præterita ætas. Virg. 8. Æn. 560. O mihi præteritos referat si Juppiter annos! Quintil. 10. 7. 4. Præteritus labor perit. Id. 12. 4. 2. Præterita sæcula. Justin. 42. 1. 3. vita. Propert. 2. 11. 9. nox. et 3. 9. 7. juvenita. Auct. B. Hisp. 42. Ingratos in populum Romanum hoc bello et in præterito tempore cognosce. Ovid. Heroid. 20. 187. Præterita veniam dabit ignorantia culpæ. — Propert. 2. 10. 51. Tu tamen amisso nonnumquam flebis amico: Fas est præteritis semper amare viros. — Speciatim præteritum tempus, παραχαιμενος χρόνος, apud Grammaticos est verbi forma rem jam actam significans. Varro 8. L. L. 58. Mill. Sic ab amor, legor et ejusmodi verbis vocabulum ejus generis præteriti temporis fit, ut amatus eram, sum, ero; neque præsentis et futuri ab his fit. Quintil. 1. 4. 29. Quædam verba etiam mutantur, ut fevo in præterito. — Hinc — 2.) Absolute, substantivorum more, — a) In præteritum, ut apud Plin. 8. Hist. nat. 18. 26. (68). de camelis. Sitim et quadriduo tolerans, impleturque, quum bibendi occasio est, et in præteritum, et in futurum, per lo passato. Sic Sueton. Domit. 9. ad fin. Negotiantes contra Clodium legem venia in præteritum donavit. — b) Præterita, ðrum, sunt le cose passate. Cic. 1. Divinat. 30. 63. Sevocatius animus a contagione corporis meminit præteritorum. præsentia cernit, futura prævidet. Id. Fat. 7. ad fin. Nec in falsum e vero præterita possunt converti. Cæs. 1. B. G. 20. in fin. Monet ut in reliquum tempus omnes suspiciones vitet: præterita se fratri condonare dicit. Justin. 21. 5. 10. Invidiam præteritorum contemptum præsentium demere. — c) Præteritum, i, est id quod antea enunciatum est. Inscript. non optime notæ apud Murat. 1013. 5. si quis eriperit legem præteriti mei

POENAR NOMINE. etc. h. e. eam legem, quam supra posui. — d) Præterita sunt etiam παρατετακόμενα, libri S. Scripture, in quibus omnia in historia Regum perscripta sunt: ita vocat Hieronym. Ep. 18. n. 1. V. PARALIPOMENON.

PRAETEREQUITANS, antis, particip. ab inusit. *præterequito*. equitando præteriens, ante et iuxta aliquid equitans. Liv. 3. 61. Plerosque a castris avertunt, præterequitantesque absterrent. **PRAETEREUNTER**, adverb. prætereundo, di passaggio, cursim. Augustin. tractat. 118. in Johann. Non est prætereunter loquendum.

PRAETERFERO, fers, lätum, ferre, a. anom. præter aliquem locum ferre, portare oltre. Occurrit tantum Part. *Præterlatus* apud Liv. 21. 55. sub fin. Simul latebras eorum præterlata acies est. Cf. Lucret. 4. 568. At quæ pars vocum non aures incidit ipsas, Præterlata perit frustra diffusa per auras. Lachmann. Præter lata.

PRAETERFLUO, fluis, fluere. 3. Part. *Præterfluens* i. b. — Præterfluere est præter, seu ante et prope fluere, fluendo præterire, παραρρέω, scorrere avanti, od oltre.

I.) Proprie. — a) Neutr. Varro 3. R. R. 16. 27. Aquam esse oportet propinquam, quæ præterfluat, aut in aliquem locum inluit. — b) Cum Accusat. vi præpositionis adnexæ. Sall. fragm. apud Priscian. 6. p. 680. Putsch. Flumen quod Valentiam parvo intervallo præterfluit. Liv. 41. 11. Amnem præterfluentem mænia novo alveo avertit.

II.) Translate. Cic. 5. Tusc. 33. 96. Corpus gaudere tamdiu, dum præsentem sentiret voluptatem: animum et præsentem percipere pariter cum corpore, et prospicere venientem, nec præteritam præterfluere sinere. scorrer via, passare. Sic Cato apud Plin. Hist. nat. præf. 30. Eorum ego orationes sino præterfluere. At Sillig. legit ex codd. Eorum ego orationes sibi prætereo.

PRAETERGEO. V. PTERGEO. **PRAETERGREDIOR**, græderis, gressus sum, grædi, dep. 3. Part. *Prætergrediens* i. b.; *Prætergressus* I. a. et b. — Prætergredi est præter gradi, præterire, præterlabi, παραβαίω, passare avanti od oltre, trapassare.

I.) Proprie. — a) Absolute. Sall. apud Non. p. 566. 19. Merc. Qui prætergrediebantur, equites cataphracti, ferrea omni specie. At Mercerus, probante Kritzio (Sall. Histor. fragm. 4. 16.) legit prægrediebantur. Alcim. Avit. fragm. p. 204. Nobis vero prætergressis, illorum est (via) qui sequuntur. — b) Cum Accusativo. Sall. Jug. 50. Jugurtha, ubi extremum agmen Metelli primos suos prætergressum videt, etc. Cic. 3. Fam. 7. circa med. Mihi nunciavit, te jam castra prætergressum esse. Auct. B. Afr. 69. Quom non longe a castris Scipionis abesset, quæ eum necesse erat prætergredi. Tac. 14. Ann. 23. Illum fines suos prætergredientem incursavere Mardii.

II.) Translate est superare, antecellere, superare, passare. Pseudo-Sall. sub init. orat. 1. ad Cæs. In te maxime, qui tantum alios prætergressus es, uti prius defessi sint homines laudando facta tua, quam etc.

PRAETERHAC vel *divisim* præter hac, adverb. oltre a ciò, di più, da qui avanti, præter hæc, præterea, ut antehac, posthac. Plaut. Rud. 4. 4. 73. Si præterhac unum verbum fais bodie, ego tibi continuam caput. Id. Men. 1. 2. 3. Præterhac si mihi tale post hunc diem fais, faxo, foris vidua visas patrem. et 5. 1. 25. Non patiar præterhac. Id. Most. 1. 1. 72. Præterhac mihi non facies moram.

PRAETERIENS. V. PRATEREO. **PRAETERINQUIRO**, is, ere, a. 3. insuper inquiri. Ammian. 15. 5. § 72. Statuit in negotium præterinquiri.

PRAETERITIO, ðnis, f. 3. ¶ 1. Generatim est actus prætereundi, omissio, neglectio, et lasciar fuori, παραλείπει. Imp. Justin. Cod. 6. 29. 4. Maneat testatoris voluntas immutata, ne penam patiat præteritionis, qui suos filios non præterit. ¶ 2. Speciatim est figura rhetoricum,

qua dicimus nos præterire et nolle dicere id, quod tunc maxime dicimus: quæ a Cic. 4. Herenn. 27. 37. vocatur occupatio. *Aquila Romanus de figur. sentent. p. 14. Pithæi. et p. 15. Capper. Adde Capell. 5. p. 171., 182. et 185.*

PRAETERITUM, i, et **PRAETERITA**, ðrum, n. plur. 2. V. PRATERITUS in ðn. v. PRATEREO.

PRAETERITUS, a, um. V. PRATEREO. **PRAETERLABOR**, beris, psus sum, bi, dep. 3. Part. *Præterlabers* et *Præterlapsus* I. a. — Præterlabi est præter, seu ante labi, præterfluere, præterire, παραρρέω, scorrere avanti od oltre.

I.) Proprie. — a) Absolute. Quintil. 10. 3. 24. Silvarum amœnitas et præterlabentia flumina. Auct. Epit. Iliad. 964. Quam (hastam) præterlapsam vitavit callidus Hector. — b) Cum Accusativo. Virg. 6. Æn. 874. vel quæ, Tibertine, videbis Funera, quum tumulum præterlabere recentem! Id. 3. ibid. 477. Ecce tibi Ansonice tellus: hanc arripe velis. Et tamen hanc pelago præterlabare, necesse est. h. e. præternaviges.

II.) Translate. Cic. 2. Orat. 25. 109. In mentem iudicis intrare non potest: ante enim præterlabitur, quam percepta est. passa. sfugge.

PRAETERLAMBO, is, ere, a. 3. lambendo prætereo. Ammian. 17. 2. Oppidum, quod Mosa fluvius præterlambit. h. e. præterfluit.

PRAETERLAPSUS, a, um. V. PRATERLABOR.

PRAETERLATUS, a, um. V. PRATERFERO. **PRAETERLUENS**, entis, particip. ab inusit. *præterluo*, præterfluens. Apul. 6. Met. Nemus, quod fluvio præterluenti, rupique longæ attenditur.

PRAETERMEO, as, are, 1. *passar avanti od oltre, παραπορεύομαι*, præter, seu ante ire, præterire. — a) Absolute. Lucret. 1. 318. Sæpe salutantum tactu præterque meantum. τμήσις. — b) Cum Accusativo. Ammian. 31. 8. Ab ipsis tractibus, quos prætermeat Ister. *Claudian. Cons. Mall. Theod. 234.* rapidus tacitas prætermeat ingens Danubius ripas.

PRAETERMISSIO, ðnis, f. 3. omissione, traslasciamento. παραλείπεις, actus prætermittendi, omissio, neglectio. ¶ 1. Generatim. Cic. Topic. 7. 31. Formæ sunt, in quas genus, sine ullius prætermissione, dividitur. ¶ 2. Speciatim. Id. 2. Off. 17. 58. Mamercus prætermisso ædilitatis consulatus repulsam attulit.

PRAETERMISSUS, a, um. V. voc. seq. **PRAETERMITTO**, mittis, misi, missum, mitte, a. 3. Part. *Prætermisus*, *Prætermisurus* et *Prætermittendus* sub A. 2. — Prætermittere

A) Sæpissime est ¶ 1. Præterire, lasciar scorrere, lasciarsi sfuggire, lasciar passare. Cic. 9. Att. 14. sub fin. Quid est quod scribamus? Ego tamen nullum diem prætermitto. Auct. B. Afr. 1. Nullam prætermittere occasionem perfectionis. Sic Liv. 25. 28. extr. Si occasionem reconciliandi se Romanis prætermisissent, et Cæs. 3. B. C. 25. Nonnullæ ejus rei prætermisæ occasiones Cæsari videbantur. Rursus Cic. 12. Fam. 24. Nullum locum laudandi alicujus prætermittere. — Et de hominibus. Id. 11. ibid. 21. Prætermittere neminem, quicum loqui possis, cui non eadem ista dicas. ¶ 2. Hinc generatim est omittere, præterire, relinquere, negligere, omettere, traslasciare, παραλείρω. — a) Cum Accusativo. Cic. 1. Off. 9. 28. Prætermittendæ defensionis deserendo officii plures solent esse causæ. Id. 1. Fam. 8. Nullum prætermittere officium hominis amatissimi erga aliquid. Id. 11. Att. 7. circa med. Officii prætermissi reprehensio. Justin. 8. 3. 13. Et ne quod jus vel fas inviolatum prætermitteret, piraticam quoque exercere instituit. Cic. 3. Nat. D. 15. 38. Prætermittere voluptates. Id. 9. Att. 11. a med. scelus. Liv. 23. 14. Nihil eorum, quæ pati, aut timere possent, prætermisurus. Gell. 6. 14. Prætermisura animadversio contemptum parit. — b) Cum Infinito. Cæs. 2. B. C. 39. Reliqua, studio itineris conficiendi, quærere prætermittit. Nepos Cim. 4. Quod facere nullum diem prætermittit.

bat. ¶ 3. Speciatim est scribendo, aut dicendo omittere, tacere, *lasciar fuori*. *Nepos Epam.* 1. Nil videmur debere prætermittere, quod pertineat ad eam declarandam. *Cæs.* 7. *B. G.* 25. Quod dignum memoria visum, prætermittendum non existimavimus. *Cic.* 3. *ad Q. fr.* 3. De aqua, et vis nihil prætermisi quædam epistola, quin enucleata ad te perscriberem. *Id.* 6. *Att.* 3. *ad fin.* Id te scire volui. Ne illud quidem prætermittam. *Hortensius etc.* *Id.* 2. *Orat.* 26. 111. Quum idcirco aliquid additur, quod aut verbum, aut verba sint prætermissa. *et ibid.* 29. 126. Si quid ab Antonio aut prætermisum, aut relictum sit. (*Prætermisum* oblivione, aut negligentia: *relictum* data opera. *Sic Id.* 3. *Off.* 2. 9. Qui negant, eum locum a Panætio prætermisum, sed consulto relictum.) *Id.* 13. *Phil.* 6. 13. Ne illud quidem silentio prætermittendum puto. *At Orell. et alii rectius leg.* prætereundum. ¶ 4. Pro veniam dare, indulgere, connivere, sinere, permittere. *Ter. Adelph.* 1. 1. 26. Do, prætermitto: non necesse habeo omnia pro meo jure agere. Ubi *Donatus*: Do sumptum, prætermitto delicta. *Lucret.* 4. 1184. Prætermittet te humanis concedere rebus. *Cf. Cic.* 1. *ad Brut.* 15. *a med.* Prætermittere poenam sceleris. *h. e.* ignorare.

B) Raro admodum occurrit pro ultra mittere, præter aliquem locum mittere, transvehere. *Stat.* 3. *Silv.* 2. 84. an facili te prætermiserit unda Lucani rabida ora maris.

PRÆTERMONSTRANS, *antis*, particip. ab inusit. *prætermostrato*. *Gell.* 20. 10. Usus consilio sum magistri, quod docere ipse me debuerat, a quo discerem prætermonstrantis. *h. e.* monstrantis alium, qui quod ipse debebat, doceret.

PRÆTERNÁVIGATIO, *ónis*, f. 3. *παράπλευσις*, navigatio iuxta, vel ante aliquem locum. *Plin.* 4. *Hist. nat.* 12. 19. (57). Ab hac Ægina liberæ conditionis XVII. millib. P., cujus XX. M. P. præternavigatio est. *il giro, il circuito*. *Sillig. vero ex optimis Codd. legit* prænavigatio.

PRÆTERNÁVIGO, *as, are*, 1. Part. *Præternavigans* sub a. — Præternavigare est iuxta, vel ultra navigare, *navigare avanti, παράπλω*. — a) Neutr. *Sueton. Tib.* 12. Mediterraneis agris abditus, vitansque præternavigantium officia. — b) Cum Accus. *Id. Ner.* 27. Quoties Bajanum sinum præternavigaret. *Adde Apul. de Deo Socrat. in fin.*

PRÆTERO, *teris, trivi, tritum, tētere*, a. 3. Part. *Præteritus*. — Præterere est idem quod terere, vel valde terere. *Plaut. Men.* 1. 1. 9. Januam lima præterunt. *Alii leg. proferunt. Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 63. (167). *de dentibus*. Præter Timarchi non mutavit primores, ideoque prætrivit. *Cæd. Aurel. 1. Acut.* 17. Oleum amygdali amari prætrivit cum aceli sextariis.

PRÆTERPROPIER. V. PRÆTER sub B. 4.

PRÆTERQUAM, *adverb.* aut conjunctio excipiendi, post se habens casus verbi præcedentis; et est idem ac nisi, præter, excepto, *κλῆς ἢ* (*It. fuorchè, salvo che, oltre che*; *Fr. excepté*; *Hisp. excepto, fuera de, me nos*; *Germ. ausser*; *Angl. besides, beyond, save, except*). — a) Generalit. — Absolute. *Ter. Eun.* 1. 1. 32. Neque, præterquam quas ipse amor molestias habet, addas. *Id. Andr.* 4. 4. 14. Verbum si mihi unum, præterquam quod te rogo, facis, cave. *Nepos Att.* 21. Quum tres menses sine ullis doloribus, præterquam quos ex curatione capiebat, consumpsisset. V. *Præterquam* quod sub b. — *Cic.* 3. *Fam.* 7. Nullas iis, præterquam ad te et ad Brutum, dedi litteras. *Id.* 3. *Cat.* 11. 26. Quibus pro tantis rebus nullum a vobis præmium virtutis postulo, præterquam hujus diei memoriam sempiternam. *Id.* 2. *Divinat.* 32. 69. Moneta, a qua, præterquam de sue plena, quid unquam moniti sumus? *Liv.* 4. 4. *extr.* Nec quod nos ex connubio vestro petamus, quidquam est, præterquam ut hominum, ut civium numero simus. *Varro 1. R. R.* 45. 1. Legumina (e terra *exerunt*) fere quadriduo aut quinque diebus, præterquam faba. *Vellej.* 2. 40. 3. Longe majorem omni ante se illata pecunia

in ærarium, præterquam a Paulo, ex manubiis intulit. *Ovid.* 4. *Trist.* 6. 17. Cuncta potest Igitur tacito pede lapsa vetustas, Præterquam curas attenuare meas. — Sequente etiam, quoque, tum vero particulis, *oltre, oltre che. Liv.* 4. 17. Cum Vejentibus Fidenatibusque, præterquam finitimis populis, ab causa etiam tam nefanda bellum eorsis, atrox dimicatio instabat. *Id.* 30. 6. Quibus cæsis omnibus, præterquam hostili odio, etiam ne quis nunciulus effugeret, extemplo Scipio — portas invadit. *Id.* 25. 23. Syracusarum oppugnatio ad finem venit, præterquam vi ac virtute ducis, intestina etiam prodicione adjuta. *Cels.* 1. 9. Aqua frigida infusa præterquam cepiti, etiam stomacho prodest. *Sueton. Aug.* 71. Lusit palam oblectamenti causa, etiam senex, ac, præterquam Decembri mense, aliis quoque festis ac profestis diebus. *et Gell.* 15. 1. *in it.* Declamaverat Antonius Julianus, præterquam semper alias, tum vero nimium quantum delectabatur. *oltre che.* — b) *Præterquam* quod est *oltre che, se non che.* — Absolute. *Ter. Heaut.* 2. 4. 15. Omnes mihi labores fuere leves, præterquam tui carendum quod erat. *Matius apud Cic.* 11. *Fam.* 28. 15. Non faciam: neque quod displiceat, committam, præterquam quod hominis mihi conjunctissimi ac vlti amplissimi doleo gravem casum. *Liv.* 8. 22. Sequutus est annus nulla re belli domive insignis, — præterquam quod Fregellas — colonia deducta. *Id.* 29. 27. *sub fin.* Cælius unus, præterquam quod non meras fluctibus naves, ceteros omnes cælestes maritimosque terrores exponit. *Cic.* 2. *ad Q. fr.* 14. Ego me in Cumano, præterquam quod sine te, ceterum satis commode oblectabam. — Sequente etiam (et), tum etiam, quoque, ut apud *Liv.* 6. 24. Dui præterquam quod tot insignis triumphis, etiam ætate venerabilis. *Id.* 8. 8. Præterquam quod custodia vigilæque — intentionis ubique curæ erant, in ultimo etiam certamine — ea severitas profuit. *Id.* 25. 25. Philopamen, præterquam quod ita Quinto placeret, et ipse existimabat, classem expectandam. *Colum. Arbor.* 5. 2. Præterquam quod speciem habet sic composita, tum etiam minus laborat, quum undique velut æquilibrio stabilita in se requiescit. *Liv.* 38. 4. Præterquam quod hinc amnis munit, hinc tumuli, muro quoque firmo sæpta erat. *et 29. 1.* Præterquam quod nomina tantum ducum in Hispania Romani haberent, exercitum quoque inde veterem deductum. — Sequente *ne — quidem* apud *Cic.* 2. *Divinat.* 12. 28. At id præterquam quod fieri non potuit, ne fingi quidem potest. — Sequente *præterea* apud *Cic.* 15. *Att.* 15. Saran autem præterquam quod nefarium hominem cognovi, præterea in me contumacem. *et 9. ibid.* 15. Nam præterquam quod te moteri arbitror oportere injuria, que mihi a quoquam facta sit, præterea te ipsum quodam modo hic violavit, quum in me tam improbus fuit. *Adde eumd.* 3. *Fin.* 22. 61. *Sic Id.* 3. *Legg.* 19. 45. Præter enim quam quod comitia illa essent armis gesta servilibus, præterea neque tributa capitum comitia rata esse possent, neque ulla privilegii. — c) Sequente si est *eccetto se. Plin.* 8. *Hist. nat.* 25. 39. (95). Hippopotamus tergoris Ad scuta galeasque impenetrabilis, præterquam si humore mædeant. *Ita leg. Sillig. al. mædeat.* — d) *Præterquam* pro *præterquam* quod dixit *Plin.* 20. *Hist. nat.* 10. 42. (105). Asparagi urinam cient utilissime, præterquam vesicam exulcerant. *se non che, nisi* quod. *At Sillig. leg.* præterquam quod.

PRÆTERRÁDO, *is, ere*, a. 3. *radere passando, παράρῥω*, prætereundo rado. *Lucret.* 4. 528. Præterradit enim vos fauces sæpe. *At Lachmann. legit* Præterea radit, collato *Gell.* 10. 26. V. ejus annotat. ad h. l.

PRÆTERSUM, *es, sūi, esse, n. anom. absum, extra sum, negligo. Tertull. Apolog.* 38. Ipsi rebus, de quibus (*spectacula*) transiguntur, prætersumus. *non curiamo le cose stesse etc.*

PRÆTERVECTIO, *ónis*, f. 3. *passaggio*, præternavigatio. *Cic.* 7. *Ferr.* 66. 170. Prætervectione omnium, qui ultro citroque navigarent. *παράκλιδις.*

PRÆTERVECTUS, a. um. V. voc. seq. PRÆTERVEHOR, *vēheris, vectus sum, vēhi*, dep. 3. Part. *Prætervehens*. I. 1.; *Prætervectus* I. 1. et 2. et II. — Prætervebor est idem ac præter, seu ante, et iuxta aliquem locum transeo, equo, curru, et præsertim navi vectus, *παράκομιζμαι* (*It. passare avanti od oltre*; *Fr. s'avancer, passer au delà*; *Hisp. pasar en adelante*; *Germ. vorüberfahren — reiten, — segeln*; *Angl. to be carried past or by, pass by or over, ride or sail past*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. — a) Neutr. sive absolute. *Cic.* 5. *Fin.* 18. 49. Neque enim Sirenes vocum suavitate videntur revocare eos solite, qui prætervebantur. — Sic *prætervehens* absolute, prætervectus, vel dum prætervehitur. *Liv.* 22. 49. Quum prætervehens equo, sedentem in saxo cruore oppletum consulem vidisset. — b) Sæpe habet Accusativum, qui a præpositione præter regitur. *Auct. B. Afr.* 2. Clupeam classe prætervehitur, inde Neapolim. *Cæs.* 3. *B. C.* 26. Naves solvunt, atque altera die Apolloniam prætervebuntur. *Id. ibid.* 30. Nam prætervectas Apolloniam naves viderant. *Stat.* 5. *Theb.* 472. litora rectis Prætervectus aquis. *Virg.* 3. *Æn.* 688. vivo prætervebor ostia saxo Pantagie. — Interjecto verbo. *Ovid.* 13. *Met.* 711. Et jam Dulichios portus, Ithacamque, Samenque Præter erant vecti. — Item *prætervehens* absolute. *Sueton. Aug.* 93. Quod Judæam prætervehens, apud Hierosolymam non suppliçasset. *et ibid.* 98. Puteolanum sinum prætervehenti vectores de navi Alexandrina eximias laudes congesserant. *Id. Cæs.* 37. Gallici triumphii die Velabrum prætervehens pæne curru excussus est. *Adde ibid.* 78. *et Ner.* 34. ¶ 2. Latiori sensu, vel translate, ut aliis placet, *Tac.* 3. *Hist.* 71. *de peditibus*. Cito agmine forum et imminetia foro templa prætervecti, erigunt aciem per adversum collem.

II.) Translate. *Cic.* 7. *Phil.* 3. 8. Periculosissimum locum silentio sum prætervectus. *ho passato sotto silenzio. Id. Cæl.* 21. 51. Emerisise jam e vadis et scopulos prætervecta videatur oratio mea. *et Balb.* 1. 4. Oratio, quæ non prætervecta sit aures vestras, sed in animis omnium penitus insederit. *Plin. Paneg.* 56. Quid est enim in principatu tuo, quod quojusquam prædicatio vel transilire, vel prætervebi debeat? *toccar solo di passaggio?*

PRÆTERVÉTO, *is, ere*, a. 3. ante verto. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 71. 73. (181). Eunti cum sole iter erat: eundem remeans obvium contrario prætervertebat occursum. *Est qui leg. prævertebat.*

PRÆTERVÓLO, *as, avi, atum, are*, 1. Part. *Prætervolans* I. a. et II. 2. — Prætervolare est præter, seu ante aliquem volare, volando aut currendo præterire, *volare innanzi od oltre, passare volando, παράρῥω*.

I.) Proprie. — a) Neutr., sive absolute. *Sueton. Claud.* 7. Ut forum ingredienti prætervolans aquila dexteriore humero consideret. — b) Accusativum sæpe regit vi præpositionis adjunctæ. *Cic. Arat.* 412. Quem rutilla fulgens pluma prætervolat ales.

II.) Translate. ¶ 1. De rebus et animalibus, quæ aliis carent. *Sil. It.* 10. 114. hasta, Quæ medias raptim velox prætervolat auras. *Claudian. B. Get.* 321. Parva puppe lacum prætervolat. ¶ 2. De abstractis. *Cic.* 3. *Orat.* 59. 223. Sententiæ sæpe acutæ non acutorum hominum sensus prætervolant. *Id. Orat.* 58. 197. Dum verba et sententiis animis attentis admirantes excipiunt, fugit eos et prætervolat numerus. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 13. 42. Hæc duo proposita non prætervolant, sed ita dilatant, ut etc. *Capell.* 6. p. 226. Licet ignibilia quæque prætervolans immorari non potuerim.

PRÆTESFATUS, a, um, particip. ab inusit. *prætestor*, prius seu ante testatus. *Tertull.* 3. *carm. contr. Marcion.* 176. Prætestata viam vitæ.

PRÆTEXO, *xis, xbi, xtum, xere*, a. 3. (*præ et texo*). Part. *Prætexens* II. 2.; *Prætextus* I. 1.,

II. 1. et in fin.; *Prætexendus* I. 1. — Prætere est ante texere, contexere, καταφαίω (It. *intessere*; Fr. *tisser devant*; Hisp. *tejer delante*; Germ. *voranweben, vorweben, vorwirken*; Angl. *to weave, inweave*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est ante texere, contexere. *Accius* apud *Gell.* 2. 6. ad fin. Ejus serpentis squamæ squalido auro et purpurae prætextæ. Sic *Forcellinus*; at *Dinter legit* per-textæ. *Sil. It.* 10. 647. primæva suorum Corpora prætexto spoliant velamine. *Ovid.* 3. *Pont.* 8. 7. Purpura sæpe tuos fulgones prætextit amictus. *Val. Flacc.* 3. 436. glaucasque comis prætexere frondes. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 1. 1. (4). Ulva et palustri junco funes necunt ad prætextenda piscibus retia. ¶ 2. Latiori sensu significat tegere, operire, *coprire*: quasi supra, aut ante aliquam rem quidpiam texere. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 25. 29. (142). Semper fuit Partbyæa in radicibus montium, qui omnes eas gentes prætextunt. *Virg.* 7. *Ecl.* 12. Hic viridis tenera prætextit aruudius ripas *Mincius*. *Id.* 6. *Æn.* 5. litora curvæ Prætextunt puppes. *Claudian.* cons. *Prob.* et *Olybr.* 249. et totum violis prætextite fontem. et 2. *Rapt. Pros.* 320. prætexere ramis *Limina*. *Auson.* *Edyll.* 10. 45. Tu neque limigenis ripam prætexeris ulvis. *Colum.* 10. *R. R.* 207. Sicubi odoratas prætextit amaracus umbras. h. e. prætexens locum aliquem, umbram inducit. *Tac. Germ.* 34. Utræque nationes *Rbeno* prætextuntur. *abitano lingo il Reno*: quasi *Rbeno* teguntur. et *Ovid.* 1. *Art. am.* 255. Quid referam *Bajas* prætextaque litora velis? *Id.* 4. *Fast.* 953. *Stale* *Palatinæ* *Jaurus*, prætextaque quercu *Stei* domus. h. e. operata, atque adeo ornata. et 5. *ibid.* 567. Augusto prætextum nomina templum. *Tibull.* 3. 1. 11. Summaque prætextat tenuis fastigia chartæ. Indicet ut nomen, littera facta, meum. h. e. quasi quædam textura exornet.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. 1., est aliquid ante vel in fronte ponere, præmittere. *Plin. Hist. nat. præf.* 21. In his voluminibus auctorum nomina prætextui. h. e. præposui, prius recensui, atque, et 18. *ibid.* 25. 57. (212). Auctores prodidere ea, quos prætextuimus volumini huic. *Plin. alter Paneg.* 52. *Tibi* maximus honor excubare pro templis, postibusque prætexti. h. e. advolvi, bæ-rere, applicatum esse. *Cic.* 2. *Orat.* 78. 317. Omnia quæ sunt, quæque aguntur acerrime, lenioribus principiis natura ipsa prætextuit. h. e. principio constituit, instituit. *Id.* 2. *Divinat.* 54. 112. Ex primis litteris illius sententiæ carmen omne prætextitur. h. e. constituitur, componitur. ¶ 2. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. 2., est velare, tegere, colorem, seu excusationem afferre, *ricoprire, colorire*. *Virg.* 4. *Æn.* 172. Conjugium vocat: hoc prætextit nomine culpam. et *ibid.* 500. Non tamen *Anna* novis prætexere funera sacris *Germanam* credit. *Claudian.* 1. in *Rufin.* 99. blando fraudem prætexere risu. ¶ 3. Item obtendere, prætere, adducere causam minus veram, seu prætextum faciendi quippiam, fingere un motivo, addur un pretesto, o scusa, προέχειν, προεστάναι. *Cic. Pis.* 24. 56. Neque enim quisquam potest exercitum cupere, aperteque petere, ut non prætextat cupiditatem triumphî. *Justin.* 16. 1. 5. Quamquam in patricio nulla satis justa causa ad sceleris patricinla prætexti potest. *Vellej.* 2. 62. 3. Ubi-cumque ipsi essent, prætextentes esse rempublicam. *Tac.* 1. *Hist.* 72. *Tigeillus* apud *Galbam* T. Vinii potentia defensum, prætextentis, servatam ab eo filiam. et 4. *ibid.* 73. Libertas et speciosa nomina prætextuntur. — Hinc Part. præter. pass., cujus exempla supra retulimus,

Prætextus, a, um, est prætextæ toga, vel alio quovis ornato vestita indutus. *Propert.* 4. 1. 11. Curia, prætexto quæ nunc nitet aita senatu, Pel-litos habuit, rustica corda, patres. *Auson. Profess.* 18. 7. prætextæ pubes. h. e. pueri prætextati. — De toga prætextæ et de prætextæ comædia, V. mox in *PRAETEXTA*, æ. — Hinc absolute, substantivorum more,

Prætextæ, æ, f. 1. et

Prætextum, i, n. 2., quæ V. loco suo.

PRAETEXTA, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, a particip. *prætextus*, ¶ 1. Est idem ac toga prætextæ (quod etiam sæpissime occurrit), veste com lista di porpora, prætextæ, περίπορφύρα, toga Romanorum purpureum limbum in ora intextum vel assutum habens. — a) Ea utebantur primo pueri et puellæ nobiliores honestioresque (ut est apud *Pseudo-Ascon.* in *Cic.* 3. *Verr.* 44., nam viliores simplici toga inducebantur); illi usque ad annum xvii. vel xv. (ut putat *Cardinali Dipl. imp.* p. 203.) quo, illa posita, virilem togam puram sumebant; puellæ usque ad nuptias: Secundo magistratus omnes urbani, item coloniarum, et municipiorum, et Romæ vicorum, et collegiorum magistri, ut *ex Liv.* apparet 34. 7. et *Festo*, dum ludos publicos agerent: Tertio omnes sacerdotes, et omnes sacra facientes, aut votum aliquod solventes, atque etiam senatores festis deorum diebus. Triplex hoc hominum genus, quod prætextæ utebatur, conjuncte memorat *Quintil. Declam.* 340. in fin. Ergo vobis allego etiam sacrum prætextarum, quo sacerdotes velantur, quo magistratus, quo infirmitatem pueritiæ sacram facimus ac venerabilem. De dictatoribus in Urbe est locus *Senec.* 1. *Clem.* 12., de consulibus *Cic. post red. in Senat.* 5. 12., de prætoribus *Sueton. Cæs.* 16. et *Vellej.* 2. 65. 3. (quos reum aliquem civem R. morti damnatos prætextam deposuisse, satis indicat *Val. Max.* 9. 12. n. 7., sed aut perversam induisse, ut est apud *Senec.* 1. *Ira* 16.), de auguribus *Cic.* 2. *Att.* 9. (quamquam alii verius non prætextam, sed trabeam, eorum vestem fuisse dicunt: *Cicero* autem *δισσάφου* vocat), de decemviris sacra facientibus *Liv.* 27. 37., de ædilibus *Cic.* 2. *ad Q. fr.* 12. et 7. *Verr.* 14. 36., de senatoribus *Id.* 2. *Phil.* 43. 110., de triumviris epulonibus *Liv.* 33. 42. De tribunis pleb. alii affirmant, alii negant. V. *Ferrar.* et *Ruben. de re vest.* item *Græv.* in *Cic. Verburgii, Cluent.* 40. Da censoribus etiam controversia est. Negare videtur *Polyb.* 1. 6. c. 51. Quæstores quoque urbanos ea abstinuisse, satis aperte significat *Cic.* 7. *Verr.* 14. 36. Provinciales adhibuisse, fortasse *ex eod. Planc.* 41. 98. colligas. Sane major horum in provincia, quam illorum in Urbe, auctoritas et jurisdictionis fuit. — b) Prætextæ pulla nulli alii licebat uti, quam ei, qui funus faciebat. *Paul. Diac.* p. 236. 6. et *Festus* p. 237. 24. *Müll.* — Magistratus in luctu publico prætextam abjicere, colligi videtur *ex Cic. post red. in Senat.* 5. 12. — c) Origo ejus est ab Etruscis, a quibus etiam alla honoris insignia Romani acceperunt, teste *Floro* 1. 5. et *Liv.* 1. 8., primumque ea usum *Tullum Hostilium*, tertium Romæ regem, *Plin.* tradit 9. *Hist. nat.* 39. 63. (136). et *Macrob.* 1. *Saturn.* 6. Pueri autem concedi cæpta est post *Tarquinium Priscum*, quintum regem. Nam quum is filium suum annorum quatuordecim, quod *Sabino* bello hostem sua manu perculserat, prætextæ, quæ magistratum, et bulla aurea, quæ triumphantium gestamen erat, donasset; inde ductus est mos, ut prætextæ et bulla in usum puerorum nobilium usurparentur, ad omen et vota conciliandæ virtutis ei similis, cui primis in annis munera hæc concessa fuerant, ut ait *Macrob. loc. cit.*, alias insuper aliorum sententias subtexens ad hoc institutum pertinentes. Adde *Plin.* 33. *Hist. nat.* 1. 4. (10). — d) Hinc prætextæ interdum ad ætatem puerilem refertur. *Cic.* 2. *Cat.* 2. 4. Tongillum mihi eduxit, quem amare in prætextæ, calumnia cæperat. Sed locus corruptus videtur. Certe *Plin. loc. mox cit.* Quum in prætextæ annis occidisset hostem. h. e. prætextatus adhuc. ¶ 2. *Prætextæ* etiam dictum est genus fabulæ, simile tragædiæ, in quo publica negotia agabantur, et reges Romani, magistratusve inducebantur, qui toga prætextæ usi sunt: eorumque res publice gestæ describebantur. Hæc et prætextata a Grammaticis dicitur: cui quasi contraria fuit fabula, quæ dicta est stricto sensu togata, in qua res privatæ agebantur, et ignobiliores plebejique homines

inducebantur, quæ et *tabernaria* dicitur. *Horat. Art. P.* 288. nostri vestigia Græca Ausi deserere, et celebrare domestica facta, Vel qui prætextas, vel qui docuere togatas. *Pollio* ad *Cic.* 10. *Fam.* 32. Illa vero jam ne Cæsaris quidem exemplo, quod ludis prætextam de suo itinere ad L. Lentulum procons. sollicitandum posuit. et *ibid.* in fin. Etiam prætextam si voles legere, Gallum Cornelium familiarem meum poscito. V. *TOGATUS*. Adde *Probum* in *vita Persii*; et *Paul. Diac.* p. 223. 6. *Müll.* — Hujusmodi *Prætextæ* inscribebantur v. gr. *Brutus, Decius, Marcellus*, ut ait *Diomed.* 3. p. 487. *Putsch.*

PRAETEXTATUS, a, um, adject. prætextæ indulus.

I.) Proprie. — a) Generatim. *Cic. Pis.* 4. 8. Clodium, qui numquam antea prætextatus fuisset, ludos facere et prætextatum volitare passus es. h. e. tamquam ludorum magistrum, ut *Manut.* adscribit. *Sueton. Ner.* 57. Prætextatæ imagines. — *Donat.* in *fragm. de Com. et Trag.* Prætextata comædia. V. *PRAETEXTA* 2. — b) Speciatim et sæpe dicitur de pueris puellisque, et de ætate puerili. *Cic.* 3. *Verr.* 58. 151. Pupillus prætextatus. *Id.* 2. *Phil.* 18. 44. Tenes ne memoria, prætextatum te decoisise? *Liv.* 22. 57. ad fin. Delectu edicto, juniores ab annis septemdecim, et quosdam prætextatos scribunt. (Adde *Sil. It.* 10. 647.; et *Val. Max.* 7. 6. n. 1.) *Sueton. Rhet.* 1. Latine *Cicero* declamavit, senior quoque, et quidem consulibus *Hirlio* et *Pansa*, quos discipulos et grandes prætextatos vocabat. *Gell.* 1. 23. in fin. Prætextata ætas. *Martial.* 10. 20. Tu mihi simplicibus, *Mani*, dilectus ab annis, Et prætextata cultus amicitia. — Prætextatus cognominatus est quidam puer in gente *Papiria*, ob loquendi tacendique prudentiam, quum a matre de rebus in senatu actis interrogaretur. *Lepidam* historiam narrat *Gell.* 1. 23. et ex eo *Macrob.* 1. *Saturn.* 6.

II.) Translate. *Prætextatus sermo* et *prætextata verba*, obscæna et turpia, quia nubentibus, quum prætextas ponebant, obscæna (id est *Fescennina*) a multitudine puerorum clamabantur, ut ait *Festus* p. 245. 9. *Müll.*, apud quem alii, contrario sensu, prætextatum sermonem pudicum, et omni obscænitæ carentem, et qui prætextatos pueros deceat, esse putaverunt: quod falsum est. Sed quum hæc rei explicandæ ratio minus satisfaciat doctis, quid si dicamus, prætextata verba esse ea, quibus aliquid præfari, vel præteri debet honoris causa, quemadmodum obscænis dictis, *homos sit auribus*, prætexere solemne fuit? Hinc *Lamprid.* *Elagab.* 34. Multa improba reticui, et quæ ne dici quidem sine maximo pudore possunt. Ea vero, quæ dixi, prætextu verborum adhibito, quantum potui, texi. Ceterum *Sueton. Vesp.* 22. Erat dicacitatis plurimæ, et sic scurrillis ac sordidæ, ut ne prætextatis quidem verbis abstineret. *Gell.* 9. 10. Non prætextatis, sed puris honestisque verbis dicere aliquid. *Macrob.* 2. *Saturn.* 1. circa med. Impudica et prætextata verba jacens. — Prætextati mores, impudici, obscæni, turpes. *Juvenal.* 2. 170. Sic prætextatos referunt *Artaxata* mores.

PRAETEXTUM, i, n. 2. absolute, substantivorum more, a particip. *prætextus*, proprie est id, quod in anteriore parte alicujus rei textitur et affigitur.

I.) Proprie. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 9. 14. (35). E cortice vasa corbeque faciunt, atque prætextæ luguriorum. h. e. extremos tecti margines in tuguriis. In MSS. teste *Harduin.* est *protecta*: unde ipse mallet *projecta*. Sed et *protecta* (quod *Sil-lig.* tuetur) eandem sententiam habere potest.

II.) Translate. ¶ 1. Est ornamentum, ornatus, quasi purpura, aut aurum, aut illud quippiam ornandi causa alicubi intextum. *Seneca Ep.* 71. ante med. Sed illud pulcherrimum rei-publicæ prætextum, optinales, etc. *Val. Max.* 7. 3. n. 8. Abjecto honoris prætexto. *Alii leg.* abjecta prætextæ. *Id.* 2. 10. Majestas jucundo introitu animis hominum illabitur, admirationis prætexto velata. *Alii leg.* prætextu. *Id.* 4. 4. n. 1. Plurimorum ac maximorum operum prætexto

titulum imaginum suarum amplificavit. *Alii leg. praetextu. Manil. 3. 129.* nobilitas, qua constat honoris Condicio, et famae modus, et genus, et speciosus Gratia praetexto. *Alii leg. praetextu.* ¶ 2. Item praetextus, *pretesto, colore.* Sueton. *Cæs. 30.* Et praetextum quidem illi civilium armorum hoc fuit: causas autem alias fuisse opinantur. Multi huc trahunt etiam locum *Senecæ* modo allatum. Adde *Tac. 2. Hist. 100.* et *3. ibid. 10.*, ubi tamen sunt, qui pro praetexto reponi inlaut praetextu.

PRAETEXTUS, a, um. *V. PRETEXO.*

PRAETEXTUS, us, m. 4. *pretesto, colore, titolo, scusa, πρόσφασις, πρόσχημα.* ¶ 1. Illa apparet causa, et velamen, quo moveri se aliquis simulat ad aliquid agendum, quum tamen alia causa moveatur: ita dictus, quia praetextitur quodammodo et praetenditur ad velandam veritatem. *Petron. Satyr. 97. ad fin.* Funde sanguinem, quem sub praetextu quaestionis petisti. *Justin. 29. 3. 6.* Hoc praetextu finito cum Aetolis bello, nihil aliud quam Pœnorum Romanorumque bella respiciens, etc. Sueton. *Aug. 12.* Causam optimatium deseruit: ad praetextum mutatæ voluntatis dicta factaque quorundam calumniatus. Adde *Tac. 1. Hist. 77.* ¶ 2. In bonam partem. *Id. 1. Hist. 19.* Censuerant mittendos ad Germanicum exercitum legatos. Agitatum secreto, num et Piso proficisceretur, majore praetextu. *h. e.* majori specie dignitatis et auctoritatis: vel majore ornamento legationis; quo sensu *V. alia ex Valer. Max.* in PRAETEXTUM II. 1.

PRAETIMĒO, es, ūi, ere, a. 2. *temere anticipatamente,* ante timeo. *Plaut. Amph. prol. 28.* Humana matre natus, humano patre, Mirari non est æquum, sibi si praetimet. *Tibull. 3. 4. 14.* Et frustra immeritum praetimuisse velli. *Seneca Ep. 98. circa med.* Nil est miserius, quam praetimere. Quæ ista dementia est, malum suum antecedere? Adde *Tertull. Resurr. carn. 35. circa med. V. PERTIMEO.* — Particip. *Praetimens* apud *Lactant. 6. 17. a med.* Parce, id est mediocriter uti pecunia, quasi quædam pusillitas animi est, aut praetimentis, ne sibi desit, aut desperantis, posse se illam reparare, aut contemptum terrestrium non capientis.

PRAETIMĪDUS, a, um, adject. praetimens. *Auct. Carm. de Jona et Ninive, 65.* famulum (sese) ille fatetur Praetimidum, fidumque Dei.

PRAETINCTUS, a, um, particip. ab inusit. *praetingo,* ante tinctus, imbutus. *Ovid. 7. Met. 123.* Semina mollit humus valido praetincta veneno. *Cæli. Aurel. 1. Tard. 4. n. 119.* Aqua, in qua fuerit candens ferrum praetinctum. *Id. 4. ibid. 3. n. 51.* Apponendæ lanæ oleo constructivo praetinctæ.

PRAETITŪLATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PRAETITŪLO, as, ātum, are, a. 1. Part. *Praetitulatus.* — Praetitulare est titulo inscribere, *intitolare.* *Gennad. de vir. illustr. 84.* Ex quibus ego Chronica illius (*Prosperi*) praetitulata legi. et *ibid. 98.* Dictatus alius (*liber*) de vitibus et virtutibus praetitulatus. *Hieronym. Breviar. in Psalter. T. 2. part. 2. p. 122.* Et qui (*psalmi*) praetitulati esse non videntur apud Hebræos, pro uno psalmo habentur.

PRAETONDEO, tondeas, tōtondi, tondere, a. 2. ante tondeo. *Apul. 5. Met. sub fin.* Quum ejus comas deraserit, pinnas praetonderit.

PRAETOR, ōris, m. 3. a *præeundo,* est qui rempublicam regit, vel qui exercitui praest, vel relictus et paucis est primus omnium in re publica magistratus, ἀρχων, il primo magistrato.

1. Proprie. ¶ 1. Generatim. Praetoris appellatio longe aliter accepta est post annum v. c. cccclxxxviii., aliter ante. Quippe, regibus exactis, iidem erant consules ac praetores, qui etiam progressu temporis iudices dicti sunt. *Cic. 3. Legg. 3. 8.* Regio imperio duo sunt, sique praeeundo, iudicando, consulendo, praetores, iudices, consules appellamino: militiae summum jus habent, nemini parento. — a) De imperatore, b. e. exercitus duce. *Pseudo-Ascon. ad Cic. 3. Verr. 14.* Veteres omnem magistratum, cui pareret exercitus, praetorem appellaverunt. Sic de nationibus exte-

ris *Cic. 1. Divinat. 54. 123.* Quum apud Deum male pugnatum esset, Lachete praetore. ubi imperatorem Atheniensem more Romano vocat praetorem. *Id. 1. Invent. 33. 55.* Epaminondas, Thebanorum imperator, ei, qui sibi ei lege praetor successerat, exercitum non tradidit. Adde *Nepot. Militiad. 4.* et *Themist. 2.:* et *Liv. 29. 12.* — Similiter de Suffete apud Carthaginienses *Nepos Hann. 7.* — Et universim. *Cic. 5. Fin. 30. 92.* Ne tum quidem miser, quum ab Oroete, praetore Darei, in crucem actus est. *Varro 5. L. L. 87. Müll.* In re militari praetor dictus, qui praeret exercitui. *Horat. 2. Ep. 2. 34.* Forte sub hoc tempus castellum evterere praetor Nescio quod cupiens etc. Adde *Evert. 3. 7. 12.* — b) De primo in civili re magistratu. *Cic. 2. leg. Agr. 34. 93.* Quum ceteris coloniis duumviri appellerent, hi se praetores appellari volebant. *h. e.* qui Capuæ summo magistratu fungebantur. Cf. *Cæs. 3. B. C. 80.* Itaque Androsthenes praetor Thessaliae, quum se victoriae Pompeji comitem esse mallet, quam socium Cæsaris in rebus adversis, etc. — De Dictatore *Liv. 7. 3.* Lex vetusta est, ut, qui praetor maximus sit, Idibus Septembribus clavum pangat. — De consulibus. *Varro apud Non. 23. 29. Merc.* Quod iidem dicebantur consules, et praetores; quod praerent populo, praetores; quod consulerent senatum, consules. *Liv. 3. 55. ad fin.* Fuere, qui interpretarentur, eadem hac Horatia lege consulibus quoque, et praetoribus, quia iisdem auspiciis, quibus consules crearentur, cautum esse: iudicem enim consulem appellari. Quæ refellitur interpretatio, quod bis temporibus (idest anno cccvii.) nondum consulem iudicem, sed praetorem appellari mos fuerit. Adde *Paul. Diac. p. 223. 7. Müll.* — Aliquando praetor dicitur quicumque alicui rei praest. *Tac. 1. Ann. 75. 4. Hist. 9.* (et *Inscript. apud Gruter. 360. 3.*) Resistentibus aërii praetoribus. *V. PRÆFECTUS.* *Inscript. apud Gruter. 318. 7. CN. SERGIO CN. F. PRAETORI SACRIS VOLCANI. et 413. 2. PRAET. COLL. FABR.* At hic pro PRAET. legendum est PRAEF., ut recte legitur in eadem *Inscript.* repetita apud *Gruter. 477. 3.* — Praetor fidei commissorum. *V. FIDEICOMMISSUM.* — De praetoribus, qui in civitatibus Italiae vetustissimis, et posterioribus temporibus habentur, consule *Henzen. in Ann. dell'Institut. Archeol. a. 1846. p. 253. -264.* ¶ 2. Speciatim, consulibus duravit hæc appellatio usque dum, crescente populi R. imperio, bellis pluribus implicarentur; eoque, quum plurimum Urbe absent, jus populo reddere nequirent; idest usque ad L. Æmilium Mamercum et L. Sextium Coss., videlicet anno v. c. cccclxxxviii. Tum enim patricii pro communicato plebi altero consulatu quaesire sibi hunc honorem, et impetrarunt: quod *Liv. narrat 7. init. et 6. in fin.* — a) Postquam igitur praetorium nomen peculiarem habuit magistratum, consules nomen praetorum amisere, quod proprium iis factum est, qui jus populo dicerent. *Cic. Mur. 20. 41.* Qua in sorte sapiens praetor, qualis hic fuit, offensionem vitat æquabilitate decernendi, benevolentiam adiungit lenitate audiendi. — b) Primum unus tantum praetor creatus est, ut, consulibus bello avocatis, jus in Urbe redderet, isque *Praetor urbanus* dictus est. Post aliquot deinde annos, non sufficiente eo, quod multa turba etiam peregrinorum in Urbem veniret, creatus est et alius, qui *peregrinus* appellatus est, quod inter cives et peregrinos, vel inter peregrinos et peregrinos jus diceret. *Pompon. Dig. 1. 2. 2. circa med.* — *Ex Lydo de magistrat. Rom. 1. 38.* novimus, praetorem peregrinorum primitus creatum fuisse ann. v. c. dvii. — c) Capta deinde Sardinia, mox Sicilia, item Hispania, deinde Narbonensi provincia, praetores provinciales totidem creati sunt, quot provinciae in dittonem venerant, qui in provincias cum imperio et exercitu mitterentur, et partim rebus urbanis, partim provincialibus praessent, idest et jus dicerent, et provincias regerent, bellum gesturi, si opus esset. *V. Liv. 32. 27., 43. 15. et 40. 44.* Deinde *Cornel. Sulla* quaestiones publicas instituens de falso, de

particidio, de sicariis, de injuriis, praetores quatuor adiecit. *Pompon. loc. cit.* — d) Varie deinde auctus est praetorum numerus. Nam C. Julius Cæsar duos novos praetores creavit: Augustus sexdecim constituit: Claudius denique duos adiecit. *Pompon. ibid.* — e) *Praetor primus* erat ille, qui in comitiis plura, quam ceteri, suffragia ferebat, et primus omnium renunciabatur. *Cic. pro leg. Manil. 1. 2.* Nam quum praetor primus centuriis cunctis renunciatus sum, etc. — f) *Praetorem maximum,* inquit *Festus p. 161. 18. Müll.,* dicitur alii eum, qui maximi imperii sit: alii, qui ætatis maximæ. Pro collegio quidem augurum decretum est, quod in salutis augurio praetores majores, et minores appellerentur, non ad ætatem, sed ad vim imperii pertinere. Itæc *Festus.* Dicitur autem *maximus* praetor urbanus. Idem praetor urbanus dicitur etiam *major.* *Festus p. 161. 33. Müll.* Hic tantum juri in Urbe dicendo praerat: ceteri de quaestionibus capitalibus cognitari, sortiebantur, statim ac designati erant, quis cui quaestioni publicæ praefuturus esset, puta quis de partiditiis, quis de pecuniis repetundis, etc. *Cic. 2. Verr. 8. 21.* et ibi *Pseudo-Ascon.* Provinciales vero in suam quisque provinciam, in quam creati erant, tempore jurisdictionis ineundæ proficiscebantur.

II.) Improperie. Praetor est idem ac proprætor apud *Cic. 6. Verr. 12. 27. et 25. 56.* — Item est idem ac proconsul; *Cic. enim 2. Fam. 17. a med.* vocat praetorem M. Bibulum, qui post consulatum Syriam administrabat: quod adnotavit *Manut. ad init. epist. Fam.*

PRAETORIĀNUS, a, um, adject.

A) Est ad praetorium, vel ad praetoriam cohortem pertinens. *Militēs praetoriani,* qui ad praetorium excubant, et praetoris, hoc est ducis summi in exercitu, personam custodiunt, *soldati della guardia del corpo. V. PRETORIUS § 3. b.* Sub Augustis vero praetoriani, σωματοφύλακες, sunt appellati milites, qui primum ab Augusto ad sui custodiam in Urbe dispositi sunt. *V. PRETORIUS § 3. b. Tac. 2. Hist. 44.* Praetorianus miles, non virtute se, sed conditione victum, fremebat. *Id. 1. Ann. 24.* Addita magna pars praetoriani equitis, et robora Germanorum, qui tum custodes imperatori aderant. *Plin. 6. Hist. nat. 29. 35. (181).* Missi ab Nerone milites praetoriani cum tribuno ad explorandum, etc. *Id. 9. ibid. 6. 5. (15).* Cæsar profectus cum praetorianis cohortibus. *Aurel. Vict. Epit. 10. et 45.* Praetoriana prefectura. *Sueton. Vesp. 6.* Praetorianus exercitus.

B) Interdum est idem quod praetorius. *Ulp. Regular. tit. 12. a med.* Qui praetorianus tutor dicitur, quia a praetore Urbis dari consuevit. Hunc *Cajus 1. Institut.* (edente iterum *Goeschenio*) § 184. praetorium tutorem appellat. *Augustin. 6. Confess. 10.* Pretiis praetorianis codices sibi conficiendos curare. *h. e.* pecunia collecta ex jurisdictione praetoria et audiendis causis. — Praetoriana comitia *Liv. 22. 35.* dixisse a nonnullis creditur: sed plerique alii leg. praetoria.

PRAETORICŪS vel praetoritius, a, um, adject. praetorius. *Martial. 8. 33.* De praetoricia folium mihi, Paule, corona Mittis. *h. e.* de coronis, quas in ludis solebant praetores, aureis et argenteis foliis (ead tenuissimis) ornatas donare victoribus. Hinc *Plin. 21. Hist. nat. 3. 4. 66.* Crassus dives primus argento auroque folia inlatus ludis suis coronas dedit. — Hinc

Praetoricus, ūi, m. 2. absolute, substantivorum more. est qui fuit praetor. ut *ædiliticus,* qui ædilis; *quaestoricus,* qui quaestor. *Inscript. apud Gruter. 398. 1. q. CORNELIO SENECAE PROCVLO PRAETORIO LEGATO PROVINCIAE ASIAE etc.*

PRAETORIŪLUM, ūi, n. 2. deminut. praetorii, palazzetto. *Inscript. non opt. notæ in Mus. di Mantova p. 23.* PRAECEPTUM HINC PRAETORIOLVM CVM HORTVLO ET HÆROO LIBERTIS LIBARTAVS POSTERISQVÆ KORVM CEDI. etc. Hunc legitur vitio sæculi pro hoc. Hanc *Inscriptionem* et vocem *praetoriolum* illustravit *Jo. Labusius* in *Mus. di Mantova T. 1. p. 166. F.* et *PRAETORIUM*

II. 4., unde lux uostræ Inscriptioi affulget. Eadem voce usus est etiam *Vulgat. interpr. Ezech. 27. 6.* Fecerunt prætoriola de insulis Italiæ. *Gloss. Isid.* Prætoriola, domunculae io navi.

PRÆTORIUM, ii, n. 2. tabernaculum prætoris, idest ejus, qui exercitui præest: quia prætor olim notabat omnem magistratum, cui pareret exercitus, ut docent *Pseudo-Ascon. in Cic. 3. Verr. 14. et Paul. Diac. p. 223. 7. Müll., στρατηριον, padiglione del generale, pretorio*
1.) Proprie. *Liv. 10. 33.* Consul duas cohortes tueri prætorium jubet. *Id. 7. 12.* Prætorium dictatoris. *Id. 3. 25. a med.* Quercus imminens prætorio imperatoris Æquorum. Adde *Cæs. 1. B. C. 76. et 3. ibid. 82.; et Sall. Jug. 8.*

II.) Translate ¶ 1. Est cæcus hominum ad prætorium imperatoris convenientium, consilio di guerra. *Liv. 30. 5.* Tribunus edicit, ut ubi, prætorio dimisso, signa concinissent, extemplo educerent castris legiones. Adde *eumd. 37. 5.* ¶ 2. Item locus in provincia ubi prætor habitat, et jus dicit, *palazzo della ragione, foro, dixαστηριον. Cic. 6. Verr. 28. 65.* Imperat suis, ut id in prætorium deferant. et *7. ibid. 35. 92.* Curritur ad prætorium. ¶ 3. Item cujusque principis domus, *palazzo reale. Juvenal. 10. 161.* sedet ad prætoriam regis. Donec Bithyno libeat vigilare tyranno. *Vet. Scholiast. ad Cic. orat. pro Planc. edente A. Maiò in Class. Auct. T. 2. p. 85.* Hospitium quæstoris significans proprie secundum vocabulum magistratus, loco ipsi nomen dedit. Nunc autem omnia, in quibus variae dignitatis præsides habitent, prætoriam nominantur. — Eleganter *Virg.* transtulit ad sedem regis apum in alveari, *4. G. 75.* Et circa regem atque ipsa ad prætoriam densæ Miscerunt.

¶ 4. Deinde prætorium dici cæpta sunt ædes elegantiores ornatioresque in agris exstructæ, et villa quæque minime rustica, vel villæ pars nobilior et cultior, ubi domini, rusticarum libet, morantur, *palazzo in villa, casa domenicale in campagna:* fortasse quia super rusticorum tuguria et casas eminebat, quemadmodum in castris prætorium super reliqua tentoria. *Sueton. Aug. 72.* Ampla et operosa prætoriam gravabatur. Et neptis quidem suæ, profuse ab ea exstructa, etiam diruit ad solum: sua vero, quamvis modica, non tam statuarum tabularumque pictarum ornatu, quam xystis et memoribus excoluit. *Id. Cal. 37.* In exstructionibus prætoriorum atque villarum, omni ratione posthabita, nihil tam efficere concupiscebat, quam quod posse effici negaretur. *Id. Tib. 39.* Pnst paucos dies juxta Tarracina in prætorio, cui speluncæ nomen erat, incenante en, etc. (*Tac.* hunc eundem locum designans, *villam* vocat *4. Ann. 59.*) *Stat. 1. Silv. 3. 25. de villa Manlii Vopisci.* alternas servant prætoriam ripas. *Juvenal. 1. 75.* Criminibus debent hortos, prætoriam, mensas. *Modestin. Dig. 31. 1. 35. circa med.* Sejus quum domum haberet, et in prætorio uxoris suæ se contulisset. *Ulp. ibid. 50. 16. 198.* Prætoriam voluptatis tantum deservientia. Adde *ibid. 47. 10. 13. extr.; Nerat. ibid. 8. 3. 2.; et Pallad. 1. R. R. 8. Casiod. 11. Variar. 14.* Cujus (laci *Comensis*) ora prætoriorum luminibus decenter ornata, quasi quodam cingulo Palladiæ silvæ perpetuis viriditatibus ambiuntur. *Id. 12. ibid. 22. de Istria.* Prætoriam longe lateque lucentia in margaritarum speciem putes esse disposita. ¶ 5. Joculariter dolum, in quo Diogenes habitabat, prætorium vocat *Hieronym. 2. advers. Jovinian. 14.* Frigore os doli vertebat in meridiem, æstate ad septentrinam, et utcumque sol se inclinaverat, Diogenis simul prætorium vertebatur. ¶ 6. Imperatorum Romanorum temporibus prætorium dictus est ordo militum prætorianorum, seu prætoriarum cohortium et turmarum corpus, certo loco prope Urbem tendentium, personæ principis custodiendæ causa: quibus qui præerat, præfectus prætoriorum est dictus. *Plin. 25. Hist. nat. 2. 6. (17).* Militare in prætorio. *Id. 7. ibid. 20. 19. (82).* Meruit in prætorium Augusti centurion. *Sueton. Ner. 9.* Antium coloniam deduxit, adscriptis veteranis e prætorio. *Tac. 4. Hist. 46.*

ad fin. Sperrunt oblatos agros, militiam et stipendia orant: igitur in prætorium accepti. Pnsunt hæc intalligi etiam da ipso loci in Urbe, ubi prætoriani tendebant. *V. PRÆTORIUS § 3. b.*

PRÆTORIUS, a, um, adject. ¶ I. Est ad prætorium, civilem scil. magistratum, pertinens. *Cic. pro leg. Manil. 24. 69.* Prætoriam potestas. *Liv. 10. 22. et 22. 35.* comitia. *h. e.* creandis prætoribus. *Cic. 1. Off. 10. 33.* Quæ quidem pleaque jure prætorio liberaotur, nonnulla legibus. *h. e.* quod prætor per edicta proponit: definiturque a *Papiniano Dig. 1. 1. 7.* Jus prætorium, quod prætoros introduxerunt adjuvandi, vel supplendi, vel corrigendi juris civilis gratia, propter utilitatem publicam: quod et honorarium dicitur. Hinc illa Jlorum: Prætoriam actiones, apud *Cajum Dig. 36. 1. 63. circa med.* stipulationes, *Ulp. Paul. et alii ibid. 46. tit. 5. qui De prætor. stipulationib. inscribitur:* Prætoriam cautio, *Mælian. ibid. 35. 2. 32.* Prætorium pignus, *Paul. ibid. 41. 5. 12.* — Prætoriam turba. *Cic. 3. Verr. 52. 137.* dicuntur, qui ad prætorium conveniunt juris petendi causa. — Prætoriam ornamenta, aut insignia apud *Tac. 12. Ann. 21. et Plin. 7. Ep. 29.* sunt latus clavus, prætexta, paludamentum, sella curulis, quæ dabantur interdum ab imperatoribus, virtutis ergo, aliquibus prætoriam dignitatem numquam adeptis. — Hinc Prætorius, ii, m. 2. absolute, substantivorum more, est qui prætoriam gessit. *Cic. 16. Att. 7.* Litteræ missæ ad consulares et prætorios. *Vel. lej. 2. 48. 1.* Pompejus in secundo consulatu Hispanias sibi decerni voluerat, easque per triennium, absens ipse ac præsidens Urbi, per Afranium et Petrejum, consularem ac prætorium legatos suos, administrabat. ¶ 2. Item est ad prætorium pertinens. *Cic. 7. Verr. 56. 145.* Onera atque merces in prætoriam domum deferbantur. *Flor. 3. 19. ad fin.* Prætorios exercitus. *h. e.* qui a prætoribus regitur. ¶ 3. Item ad imperatorem pertinens. — a) Prætoriam cohors appellata est, quod ab imperatore non discedebat, *la guardia del generale.* Scipio enim Africanus, ut ait *Paul. Diac. p. 223. 2. Müll.,* primus fortissimum quemque delegit, qui ab eo in bello non discederet, et cetero munere militiæ vacarent, et sesquiplext stipendium acciperent. *Cæs. 1. B. G. 40. et 42.* Hinc *Cic. 2. Cat. 11. 24.* O bellum magnopere pertimescendum, quum hanc sit habiturus Catilina scortorum cohortem prætoriam! — Hinc *Id. Cic. 1. Divinat. 32. 68.* Quum C. Coponius prætorio imperio classi præset. — Prætoriam navis, *la capitana,* qua classis imperator vehitur. *Liv. 26. 39. a med.* Ut prætoriam navem captam videre. *Flor. 2. 7.* Nata in prætoriam puppe laurus. *Id. 4. 8. extr.* Xerxes fugiebat extincto prætoriam navis lumine, etc. — Prætoriam classica. *V. GLASSICUM.* — Prætoriam porta in castris, quæ ex prætorio recta in hostes ferebat (opposita decumanæ, quæ erat aversa hosti): hæc exercitus ad pugnam educabatur. Dicta est a prætoribus, qua significat summum belli Imperatorem. *Paul. Diac. p. 223. 7. Müll.; et Cæs. 3. B. C. 94.* — b) Quod vero pertinet ad tempora post Jul. Cæsarem interfectum, Augustus tres cohortes allegit, quæ sine castris, variis locis in Urbe tenderent ad hujus, et sui custodiam, ut est apud *Sueton. Aug. 49.;* mox in Urbem ix. prætorias, et iii. urbanas admisit, ut constat ex *Tac. 4. Ann. 5.:* postea, additis etiam equilibus, quorum numerus incertus, ex Batavia, (*Sueton. Cal. 45. V. et GERMANUS.*) justum pene fecit exercitum: datusque iis est certus locus (a Sejano sub Tiberio) prope muris Urbis ad portam Viminalem, qui castra prætoriana vel prætoriana, et prætorium dictus: ipsique milites prætoriani, eorum vero dux præfectus prætorio appellatus. *Sueton. Tib. 37. et Tac. 4. Ann. 2.* Cohors quæque prætoriam milliaria erat, urbana vero mille et ducentis militibus constabat, ex *Dione l. 55. c. 24.* Prætoriam urbanis honore præstabant, nam Augustus, ut refert *Sueton. Aug. 101.,* testamentum legavit prætorianis militibus singula millia HS., cohortibus vero urbanis HS. quinge-

nos. Da earundem numero postea aucto magna inter eruditos lis est: verum hæc ita componenda videtur. Extremis Augusti temporibus, ut vidimus, cohortes prætorie ix. fuerunt, et urbanæ iii.; mox, quum Vitellius, antequam Urbem victor ingrederetur, quidquid prætoriarum cohortium fuit, ut pessimi exempli, quippe quæ pro Othone steterant, uoo exauctorasset edicto (*Sueton. Vitell. 10. et Tac. 2. Hist. 67.*): paulo post prætorias xvi., urbanas iv. cohortes iterum scripsit, quæis singula millia inessent. (*Id. ibid. 93.*). Quum tandem Vespasianus, occiso Vitellio, imperio potiretur, Titus ejus filius prætorio præfectus fuit (*Sueton. Tit. 6.*), qui ex cohortibus prætoris xvi. a Vitellio nuper conscriptis decem tantummodo retinuisse, et urbanis iv. unam addidisse videtur. Hæc vero antiquitus continua progressione post ix. prætorias ita numerabantur, ut prima urbanarum vocaretur decima, secunda earundem undecima, tertia duodecima. Hinc factum est, ut, quum Titus unam veteribus prætoris addidisset, hæc quidem decima appellaretur, at itidem decima diceretur urbanarum prima, ut prius, secunda undecima, tertia duodecima, quarta decima tertia, quinta vero ab eodem addita decima quarta, quæ nuncupatio deinceps semper obtinuit, ut ex exemplis mox afferendis constabit. Quoties itaque in antiquis monumentis prætoriarum cohortium numerus ultra x., et urbanarum ultra xiv. uspiam excurrit, aut suspecta ea sunt habenda, aut intra breve Vitelliani imperii tempus coerctanda. Exemplis, quibus confirmatur harum cohortium numerus, et continuata earundem progressio, hæc sunt. *Inscript. apud Gruter. 108. 6.,* quæ pertinet ad ann. a Chr. n. cxxx. sub Hadriano. GENIO CENTVRIÆ COH. X PR. etc. Alia in *Giorn. Arcad. T. 35. p. 75.,* quæ pertinet ad ann. a Chr. n. clxvii. sub M. Aurelio et L. Vero. NOMINA RORVM QVI MILITAVERTV IN COHORTIBVS PRÆTORIIS DECEM I. II. III. IIII. V. VI. VII. VIII. VIII. X. P. P. VINDICIBVS etc. Alia apud *Fabrett. p. 131. n. 68.* sub M. Aurelio. COHORTES PRÆTORIÆ DECEM ET VRBANÆ X. XII. XIII. Alia in *Giorn. Arcad. T. 17. p. 274.,* quæ pertinet ad ann. a Chr. n. ccviii. sub Septimio Severo. NOMINA MILITVM QVI MILITAVERTV IN COHORTIBVS PRÆTORIIS DECEM I. II. III. IIII. V. VI. VII. VIII. VIII. X. P. P. VINDICIBVS etc. Alia apud *Marin. Frat. Arv. p. 466.,* quæ pertinet ad ann. a Chr. n. ccxliii. sub M. Antonio Gordiano. NOMINA RORVM QVI MILITAVERTV IN COHORTIBVS PRÆTORIIS GORDIANIS DECEM I. II. III. IIII. V. VI. VII. VIII. VIII. X. P. P. VINDICIBVS, etc. Alia apud *eumd. ibid. p. 468.,* quæ pertinet ad ann. a Chr. n. ccxlviii. sub Philippis Augg. NOMINA MILITVM QVI MILITAVERTV IN COHORTIBVS PRÆTORIIS PHILIPPIANIS DECEM I. II. III. IIII. V. VI. VII. VIII. VIII. X. P. P. VINDICIBVS, etc. Alia apud *Fabrett. p. 127. n. 45. D. N. FL. CLAVDIO CONSTANTINO FL. VRSACIVS V. P. TRIBVNVS COHORTIVM VRBANARVM X. XI. ET XII.* Tandem Constantinus M., post devictum Maxentium, prætorias cohortes factionibus aptiores, quam Urbis præsidio, penitus sustulit, ut narrat *Aurel. Vict. Cæsar. 40. a med.*

PRÆTORQUEO, ques, si, tum, quere, a. 2. (præ et torqueo). Part. *Prætorius* 1. — Prætorquere est autē torquere, distorquere.

1.) Proprie. *Colum. 3. R. R. 18. 1.* Julius Atticus prætorio capite et recurvato seinen demersit.

II.) Translate. *Plaut. Rud. 3. 2. 12.* Prætorquere Injuria prius nullum, quam ad vos perveniat.

PRÆTORRËO, es, ere, a. 2. antea torrere. Part. *Prætorrendus* est apud *Cæli. Aurel. 3. Tard. 8. n. 112.* Hiemis vero tempore igne (*arena litoris*) prætorrenda, atque ita corpori admovenda.

PRÆTORRÏDUS, a, um, adject. valde torridus. *Calpurn. 2. Ecl. 80.* quos etiam prætorrida munerat æstas.

PRÆTORIUS, a, um. *V. PRÆTORQUEO.*
PRÆTRACTATUS, us, m. 4. tractatus prius

positus. *Tertull. Fuga in persecut.* 4. Possumus determinare ex hoc ipso praetractatu.

PRAETREPIDANS, antis, particip. ab inusit. *praetrepidō*, valde trepidans, festivans. *Catull.* 46. 7. mens praetrepidans avari vagari.

PRAETREPIDUS, a, um, adject. valde trepidus, festinus, exultans.

1.) Proprie. *Pers.* 2. 52. Si tibi crateras argenti, incausae pingui Auro dona feram, sudes, et pectore laevo Excultas guttas: laetari praetrepidum cor. *esultante, palpitante.*

II.) Translate est valde tremens, timidus. *Sueton.* Tib. 63. Non modo invisus ac detestabilis, sed praetrepidus quoque, atque etiam contumeliosis obnoxius vixit. *ansioso, inquieto.* et *Ner.* 41. Urgentibus aliis super alios nunciis, Romam praetrepidus rediit. *pien di paura.*

PRAETRICOSUS, F. **PERTRICOSUS**.
PRAETRITUS, a, um. F. **PRETERO**.

PRAETRUNCŌ, as, are, a. 1. *truncare, tagliare, ἀποκτείνω*, idem fere quod trunco, amputo, praecido, praescindo. *Plaut. Capt.* 4. 3. 2. Collos praetruncabo tergoribus. *Id. Mil. glor.* 2. 3. 47. Non tu tibi istam praetruncari linguam largiloquam jubes?

PRAETUMIDUS, a, um, adject. valde tumidus, et fere translate occurrit. *Ammian.* 23. 6. Unde ad id tempus reges ejusdem gentis praetumidi, appellari se patiuntur Solis fratres et Lunæ. *Id.* 27. 9. Latrones praetumidi. *Claudian.* 1. in *Rufin.* 225. Effera praetumidum quatibet corda furore. *Id. II. cons. Stilich.* 81. Jam non praetumidi supplex Orientis ademptam Legatis poscit Libyam. *Juvenc.* 1. 584. praetumidæ jactatio mentis.

PRAETŪRA, a, f. 1. *pretura, ἐπαρχία*, dignitas praetoris, h. e. ejus, qui populo jus dicit, sive Romæ, sive in provincia. Magistratus ædilitate major, consulatu minor: cujus petendi ætas erat fere annus quadragesimus, ita tamen ut post ædilitatem biennium intercederet: insignia sella curulis, praetexta, latus clavus. Patriciorum primo propria fuit: deinde etiam cum plebe communicata. *V. Liv.* 8. 15. Qui primus e patriciis hunc magistratum inivit, fuit Sp. Furius M. F. Camillus, ut est apud *eumd.* 7. *iniv.*; e plebeis vero Q. Publilius Philo, teste *eod. cit.* 8. 15. Tria præcipua præture urbanæ officia significantur a *Cic. Mur.* 26. 53. Prætura probata in jure, grata in munere, ornata in provincia. *Tac.* 3. *Ann.* 30. Volusio vetus familia, neque tamen præturam egressa. — Prætura quis potiebatur, postquam ædilis, aut tribunus plebis fuerat; sed ab Alexandro Severo Aug. statutum est, ut post quaesturam prætores fieri possent. *Lamprid. Alex. Sev.* 43. Quæstores candidatos ex sua pecunia jussit munera populo dare, sed ut post quaesturam præturas acciperent, et inde provincias regerent.

PRAETURINUS, a, um, adject. ad præturam pertinens. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 61.

PRÆULCERATUS, a, um, particip. ab inusit. *præulcero*, ante ulceratus. *Cæsar. Arel.* 5. *Tard.* 1. n. 18. Pulvisculum locis præulceratis apponimus.

PRÆUMBRANS, antis, particip. ab inusit. *præumbro*, umbram inducens, umbra involvens. Translate. *Tac.* 14. *Ann.* 47. Mortem obiit Memmius, auctoritate, constantia, fama, in quantum præumbrante imperatoris fastigio datur, clarus.

PRÆUNCTUS, a, um. F. voc. seq.

PRÆUNGO, gis, xi, ctum, gere, a. 3. Part. *Præunctus et Præungendus*. — Præungere est ante ungere, prius ungere. *Cæsar. Arel.* 4. *Tard.* 3. *ante med.* Digitus præunctus adipe anserino. *Adde eumd.* 2. *ibid.* 2. *Theod. Priscian.* 1. 19. Præungendum est vulnus.

PRÆCRO, aris, ustum, urere, a. 3. Part. *Præustus*. — Præurere est prius, aut valde, aut in anteriore parte urere. *Colum. Arbor.* 11. *extr.* Uvas, quæ meridiem vel occidentem spectabant, ne præurantur, suo sibi pampino tegito. *Alii leg.* perurantur. *Liv.* 1. 32. *ad fin.* Ut facialis hastam serratam, aut sanguineam præustam ad fi-

nes eorum ferret. h. e. ustulatam in cacumine. *Virg.* 7. *Æn.* 524. Stipitibus duris agitur, sudibusque præustis. (*Priscian.* 1. p. 561. *Putsch.* Invenitur tamen hæc diphthongus (æ) in media dictione correpta tunc, quando composite dictionis antecedentis in fine est sequente vocali, ut *præustus*. Et *Virg.* loc. *affert.*) *Adde Cæs.* 5. *B. G.* 39. *Tac.* 2. *Ann.* 14. Præusta et brevia tela. — De frigore. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 20. 24. (134). Præustis in transitu Alpium nive membris. F. **ADUSTUS**.

PRÆUSTUS, a, um. F. voc. præced.

PRÆCT, F. in **PRÆ**.

PRÆVĀLENS, entis. F. **PRÆVALEO** in **fin.**

PRÆVĀLENTIA, æ, f. 1. actus prævalendi. *Paul. Dig.* 6. 1. 23. In omnibus istis causis, ex quibus mea res per prævalentiam alienam rem trahit. *per valer di più.*

PRÆVĀLEO, les, lūi, lere, n. 2. (præ et valeo). Part. *Prævalens* in **fin.** — Prævaleo est idem ac plus valeo, plus possum, melior sum, *ὑπερβαίνω* (It. *valere assai, poter molto, prevalere*; Fr. *valoir plus, avoir l'avantage, prevaloir, l'emporter*; Hisp. *prevalecer*; Germ. *sehr viel vermögen, sehr mächtig sein, viel gelten, d. Uebergewicht haben*; Angl. *to prevail, be better or more able, be of more value or worth, be stronger or more powerful, excel, exceed*).

¶ 1. Generatim. *Phædr.* 1. 13. Virtute semper prævaleat sapientia. h. e. robore corporis. Alii leg. *virtuti*, alii *virtutem*: alii spurium versum putant. *Vellej.* 2. 116. 4. Sed prævalebant jam fata consiliis. *At Rubkopflus legit præstant.* *Stat.* 2. *Achill.* 122. Quisque equo jaculoque potens, qui prævaleat arcu. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 6. 7. (19). Vulturum prævalent nigri. *Id.* 11. *ibid.* 19. 21. (65). Aranei quum prævalere (*supra apes*), ut interant, enecant alveos. *Id.* 17. *ibid.* 22. 35. (185). Et in Africa, et in Ægypto hic mos prævaleat. *Plin. alter.* 3. *Ep.* 20. Ita sæpius digni, quam gratiosi, prævalebant. scil. in petendis honoribus. *Tac.* 1. *Ann.* 58. a *med.* Tuum erit consultare, utrum prævaleat, quod ex Arminio conceptum, an quod ex me genita est. *Id.* 12. *ibid.* 64. *ad fin.* Enimvero certamen acerrimum, amita potius, an mater apud Neronem prævaleret. *Sueton. Galb.* 19. Prævalere auctoritate et præsentia. *Id. Ner.* 28. gratia. *Tac.* 2. *Hist.* 65. Auctoritas Clavii prævaluit, ut puniri libertum suum Vitellius juberet. *Plin.* 5. *Ep.* 21. *sub fin.* Tales ubique sermones: qui tamen alterutram in partem ex eventu prævalebant. *Ulp. Dig.* 1. 5. 10. Hermaphroditum puto ejus sexus existimandum, qui in eo prævaleat. *Quintil.* 6. 2. 9. Hos (*affectus*), ad perturbationem, illos ad benevolentiam prævalere. ¶ 2. Speciatim de iis, quæ vim habent in medicina. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 21. 88. (152). Trifolium prævaleat contra serpentium ictus. *et 28. ibid.* 7. 21. (75). Lac prævaleat ad vitia in facie sananda. — Hinc Part. præ.

Prævalens, entis, adjective usurpatur, et est *assai potente, valde potens*. *Liv. præf.* Jam pridem prævalentis populi vires se ipsæ conficiunt. *Vellej.* 2. 108. 2. Prævalens corpore, animo feroc. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 24. 20. (84). Occurrit Euphrati Taurus mons, nec resistit, quamquam xii. mill. pass. latitudine prævalens.

PRÆVĀLESCO, l, ere, n. 3. invalesco, validior fio. *Colum.* 5. *R. R.* 6. 17. Vitem quoque ante, quam ex toto arbor prævaleat, consere-re convenit.

PRÆVĀLIDĒ, adverb. *πᾶσι δὲ ὀχυρῶς*, admodum valide. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 14. 24. (109). Ut prævalide accipientis trunco in media fissura relinquatur.

PRÆVĀLIDUS, a, um, adject. *assai robusto, molto forte, molto potente, ὑπερβαύς*, præpotens.

1.) Proprie. *Liv.* 7. 5. Se solum inermem, illum prævalidum juvenem, et stolide ferocem viribus suis. *Ovid. Heroid.* 9. 80. Ah quoties, digitis dum torques stamina duris, Prævalidæ fusos comminure manus! *Liv.* 27. 39. *ad fin.* Prævalidæ urbes. *Vellej.* 2. 69. 2. legiones.

Tac. 2. *Hist.* 28. Cobortes turbidæ, ac, si una forent. prævalidæ. *Sueton. Iesp.* 5. Ramus prævalidus ac prolixus.

II.) Translate. *Virg.* 2. *G.* 252. *de terra.* ab nimium ne sit mihi fertilis illa, Ne se prævalidam primis ostendat aristis. h. e. multa gignere potentem. *Tac.* 3. *Ann.* 53. Prævalida et adulta vitia. *et 12. ibid.* 60. *ad fin.* Matios et Vedios, et cetera equitum R. prævalida nomina. h. e. potentiores equites R. Sic 3. *ibid.* 35. Avunculum esse Sejani Blæsum, atque eo prævalidum. h. e. magis gratiosum.

PRÆVALLO, as, are, a. 1. ante vallo. *Auct. B. Alex.* 19. Imperat. pontem adversus hostem prævallari. *Claudian.* 2. in *I. cons. Stilich.* 188. et sævum gentibus amnem, Tibridis in morem domibus prævallet anænis. h. e. tamquam vallum opponat hostibus.

PRÆVĀPŌRĀTUS, a, um, particip. ab inusit. 1. *prævaporo*, antea vaporatus. *Theod. Priscian.* 2. Alcyonii radices, combures, et teres, et prævaporatiss locis asperges.

PRÆVĀRICĀTIO, ōnis, f. 3. *collusione, prævaricatione, l'intendersella coll'avversario, κατὰ δόξαν*, actus prævaricandi. F. voces sequent. *Cic. Partit. orat.* 36. 124. Ut si in reo, pecunia absoluto, rursusque revocato, prævaricationem accusator esse definit omnem iudicii corruptelam ab reo; defensor autem non omnem, sed tantummodo accusatoris corruptelam ab reo. *Id.* 2. *ad Q. fr.* 16. Quo die hæc scripsi, Drusus erat de prævaricatione a tribunis ærarii absolutus. *Plin.* 1. *Ep.* 20. Brevitatem custodiendam esse confiteor, si causa permittat: alioquin prævaricatio est, transire dicenda. Prævaricatio etiam, cursim et breviter attingere, quæ sint inculcanda, infingenda, rependa. *Id.* 3. *Ep.* 9. a *med.* Prævaricationis crimine corruere. *et mox.* Prævaricationis damnatus.

PRÆVĀRICĀTOR, ōris, m. 3. *collusore, prævaricatore, κατὰ δόξαν*, qui prævaricator, sive prætergreditur. (*Sic Paul. Diac.* p. 226. 9. *Müll.* Prævaricatores a prætergrediendo sunt vocitati). Accipitur pro eo, qui ab officii sui præscripto deflectit atque aberrat: et speciatim pro accusatore, qui a reo pecunia corruptus est. — a) Absolute. *Cic. Part. orat.* 36. 126. Prævaricator significat eum, qui in contrariis causis quasi varie esse positus videatur. *Martian. Dig.* 48. 16. 1. Prævaricatorem esse eum ostendimus, qui colludit cum reo, et translaticie munere accusandi defungitur, eo quod proprias quidem probationes dissimulare, falsas vero rei excusationes admitteret. *Ulp. ibid.* 3. 2. 4. *sub fin.* et *ibid.* 47. tit. 15. qui *De prævaricatorib.* inscribitur, 1. Prævaricator autem est quasi varicator, qui diversam partem adjuvat, prodita causa sua. *Cic. Divin. in Q. Cæcil.* 18. 58. Utrum te perfidiosum, an prævaricatorem existimari maris? — *Apponere sibi prævaricatorem*, est curare se per alium quempiam accusari colludendi gratia. *Cic.* 2. *Phil.* 11. 25. Jam vereor, ne prævaricatorem mihi apposuisse videar, qui me non solum meis laudibus ornaret, sed etiam oneraret alienis. — b) Cum Genitivo. *Cic. Pis.* 10. 23. Prævaricator Catilinæ quondam, nunc ullor. *Cæsar. ad Cic.* 8. *Fam.* 11. Prævaricator cause publicæ.

PRÆVĀRICĀTRIX, icis, f. 3. que prævaricator. *Est Augustini Ep.* 89. (*al.* 157.) 20.; et *Hieronymi 5. in Isaj.* 12. 3.

PRÆVARICOR, aris, atus sum, ari, dep. 1.

Etiam *prævarico* ab antiquis dictum est. teste *Priscian.* 8. p. 799. *Putsch.* Sic *Augustin. tract.* 99. in *Johann.* Adam non sicut audivit, judicavit, quia quod audivit, prævaricavit. h. e. negligit, vel transgressus est: *trasgredi, prævaricō*, quo sensu et *prævaricator* ab *eod.* accipitur, *trasgressore, prævaricatore*: *iu Ep. ad Galat.* n. 16. et *enarr.* in *Psalm.* 100. n. 5.; item *prævaricatio, trasmissione, prævaricatione*: *enarr.* in *Psalm.* 118. *serm.* 25. etc. — Prævaricor est idem ac valde varico, verus, h. e. obliquus incedo, rectam lineam prætergredior, *andare storto.*

I.) Proprie. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 19. 49. (179). Arator, nisi incurvus, praevanicator. Inde translatum hoc crimen in forum. Ibi utique caveatur, ubi inventum est. h. e. a recto sulco deflectit. Adde *Paul. Diac.* i. cit. in PRAEVANICATOR init.

II.) Translate itaque pertinet ad res forenses, et praecipue dicitur de accusatore, qui dum fingit se accusare, id agit potius, ut reus absolvatur, prodi- que causam suam proprias probationes dissimulando, et falsas rei excusationes admittendo, κατηχήματα, usar collusionem, intendensela col- l'aversario, tradire la causa. V. PRAEVANICATOR. *Ulp. Dig.* 47. 15. 1. Qui praevanicatur, ex utraque parte constitit, quinimo ex altera. Is autem praevanicator proprie dicitur, qui publico iudicio accusaverit. Ceterum advocatus non proprie praevanicator dicitur. *Cic. Harusp. resp.* 20. 42. A Catilina pecuniam accepit, ut turpissime praevanicaretur. *Plin.* 3. *Ep.* 9. a med. Norbanum reum postulavit, quasi in causa Costae praevanicaretur. — Et cum Dativo. *Cic. Cluent.* 21. 58. Hoc quamquam sedulo faciebat, tamen interdum non defendere, sed praevanicari accusationi videbatur. *Alii* omittit. accusationi: *alii* leg. accusatori: *alii* defensionem. *Praevanicari* hoc loco est, causam susceptam prodere, male defendendo, et accusationi inserviando. Quamvis enim proprie accusator praevanicari dicatur, tamen et patrono tribui potest. Cujus rei exemplum habetur etiam in *Ep. Caecilii* ad *Cic.* 8. *Fam.* 11., ubi praevanicator dicitur, qui aliquid defendit. Etiam praevanicatio hoc sensu usurpatur a *Plin.* 1. *Ep.* 20. V. PRAEVANICATIO. — Et cum Accusativo. *Cassiod.* 10. *Hist. Eccl.* 4. Quas (auctiones) quicumque praevanicari praesumerent.

PRAEVARUS, a, um, adject. valde varus, obliquus, pravus.

I.) Proprie. *Apul. Florid. n.* 19. Venarum pulsus inconditos, vel praevaros. MSS. et editi. plures habent praevaros, b. e. certos, distinctos.

II.) Translate. *Cic. fragm.* apud *Isid.* 10. *Orig. litt. P.* Quid enim tam praevarum?

PRAEVECTUS, a, um. V. voc. seq.

PRAEVEHOR, véheris, vectus sum, vehi, dep. 3. Part. *Prævectus* I. 1. — Praevebi est ante vehi, provehi, praetervehi, portarsi o andar innanzi, passar oltre, avanzarsi, προβαίω, προαίωμαι.

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Liv.* 9. 35. a med. Equites R. praevecti per obliqua campi, quum se fugientibus obtulissent, etc. *Id.* 24. 44. sub fin.; et *Virg.* 7. *Æn.* 106. Praevectus equo. *Sil. It.* 4. 51. volucris praevectus litora classe Scipio, Phocaeis sese referebat ab oris. *Alii* leg. pervedus. *Tac.* 5. *Hist.* 16. Hinc praevectus ad Germanicum exercitum, manus tendebat, etc. *Id.* 4. *Hist.* 71. ad fin. Paulum more in ascensu, dum missilia hostium praevectantur. h. e. feruntur in subeuntes. ¶ 2. Latiori sensu. *Tac.* 2. *Ann.* 6. Rhenus servat nomen, qua Germaniam praevectitur. h. e. praefluit, praeterfluit.

II.) Translate. *Plin.* 1. *Ep.* 16. Adsunt aptae crebraeque sententiae, gravis et decora constructio, sonantia verba et antiqua. Omnia haec mire placent, quum impetu quodam et flumine praevectantur: placent, si retractentur.

PRAEVELO, vellis, velli et vulsi, vulsum, vel- lere, a. 3. Part. *Prævelsus*. — Praevello est idem atque ante vello, avello. *Laberius* apud *Dio-med.* 1. p. 369. Aliqua parte praevulserat. *Bücheler.* et *Ribbeck.* leg. evulserat. *Tertull.* ad- vers. *Gnost.* 13. in fin. Sicubi ab idololatria divellit, quid est magis, quam martyria praevellit? — Hinc praevulsa absoluta apud *Tertull.* 1. ad *Nation.* 10. a med. Capitalia et ungulas et plumarum satarumque praevulsa.

PRAEVELO, as, flum, are, a. 1. coprire da- vanti, προκαλύπτω, ante velo, seu tegeo. Part. *Prævelaturus* et *Prævelans* apud *Claudian.* 3. *Rapt. Pros.* 325. et vultibus addunt Flamea, sollicitum praevulstura pudorem. *Id.* VI. cons. *Honor.* 647. Et sextas Getica praevulans fronde secura.

PRAEVELOX, ōcis, adject. valde velox. *Plin.*

11. *Hist. nat.* 31. 36. (111). Quamvis praevol- cibus camelis fugientes. *Quintil.* 11. 2. 44. Praevolox memoria fera cito effluit.

PRAEVENIO, vénis, vèni, ventum, vènire, 4. (praet. et venio). Tmesis est in illo *Virg.* 8. *Ecl.* 17. Nascere, praevae diem veniens age, Lucifer, alumnus. — Part. *Præveniens*, *Præventus* et *Præventurus* I. — Praevénire est ante venire, occupare, praeveterere, προβαίω, προέρχεται (II. venire innanzi, antivenire, prevenire; Fr. devancer, précéder, venir le premier; Hisp. preceder, ir delante, prevenir; Germ. Jemandem zuvorkommen; Angl. to come before, get the start, prevent, anticipate).

I.) Proprie. — a) Absolute. *Liv.* 22. 24. Quia baud dubie hostis breviora via praeventurus erat. *Id.* 24. 21. Ceterum praevenerat non fama solum, sed nuncius etiam ex regis servis. *Ovid.* 5. *Fast.* 547. Quid solito citius liquido jubar æquora tollit Candida, Lucifero praevéniente, dies? — b) Cum Accusativo. *Cic.* 3. *Off.* 7. 33. Nisi aliquis casus, aut occupatio consilium ejus praevénisset. *Alii* rectius leg. peremisset. *Liv.* 8. 16. sub fin. Ut beneficio praevénirent desiderium plebis, de colonia deducenda Cales retulerunt. *Justin.* 32. 4. 8.; et *Val. Max.* 1. 3. n. 3. Damnationis ignominiam voluntaria morte praevénit. *Sueton. Cæs.* 44. Talia agentem et meditantem mors praevénit. — c) Passive. *Ovid.* 5. *Trist.* 4. 31. mærens tempus reminiscitur illud, Quod non praeventum morte fuisse, dolet. *Justin.* 32. 3. 3. Peregissetque ultionem, nisi morte praeventus fuisset. *Sueton. Claud.* 44. Priusquam ultra progrediretur, praeventus est ab Agrippina. *Tac.* 14. *Ann.* 7. Eo descensum credebant, ut nisi praevéniretur Agrippina, pereundum Neroni esset. h. e. prior occideretur. *Sall. Jug.* 74. sub fin. Quæ ipse paravisset, perfidia clientis sui praeventa. *Plin.* 9. *Ep.* 1. Jam parata editio morte praeventa. *Justin.* 21. 4. 6. Hoc consilio praeventus, iterum servitia concitat. *Tac.* 1. *Hist.* 5. Postquam praeventam gratiam intelligit, pronus ad novas res, etc. *Flor.* 3. 5. a med. Filii scelere praeventus, male tentatum veneno spiritum ferro expulit. *Macrobi.* 7. *Saturn.* 12. sub fin. Ex asperatione oris praeventa suavitas excluditur. Est qui leg. proventa, sed repugnante sententia. Adde *Ovid.* 5. *Trist.* 4. 32.; et *Claudian.* IV. cons. *Honor.* 101. — Et *Ulp. Dig.* 48. 5. 15. Si maritus sit in magistratu, potest praevéniri a patre. h. e. in accusanda filia adulterii rea. *Praevénire* enim aliquando dicitur, qui prior accusat, ut est apud *eumd.* *ibid.* 4. — *Amnian.* 28. 3. init. Opportuna ubique ad insidiandum barbaris (*Theodosius*) praevéniens loca. h. e. praecoccupans, ante occupans. *Vopisc.* *Flor.* 6. Praevénire convivia. h. e. ante solitum tempus agere.

II.) Translate est superare, antecellere. *Colum.* 3. *R. R.* 2. 14. Nomentanae fecunditas vini nobilitate subsequuntur Amineas, fecunditas vero etiam praevénit. *Avanzano, vincono.*

PRAEVENTIO, ōnis, f. 3. actus praevénienti. *Augustin.* 1. ad- vers. *Gaudent.* 14. Quæcumque praeparaverat dicere, ante sunt nostra praevénitione refutata.

PRAEVENTOR, ōris, m. 3. qui praevénit. *Præventores*, et *superventores* apud *Amnian.* 18. 9. ad fin. sunt militum genus, a pugnae opinor, ineunda tempora atque ordine appellati.

PRAEVENTUS, a, um. V. PRAEVENIO.

PRAEVENTUS, us, m. 4. occupatio. In sexto casu sing. *Tertull.* 5. ad- vers. *Marcion.* 12. Ne contristemur mortis praeventu. — Et in recto sing. num. *Theod. Priscian.* lib. 2. part. 2. c. 9. extr. Quum humanior praeventus causarum arripserit, calidis et nutrientibus imminendum est.

PRAEVERBIUM, ūi, n. 2. verbum, quod in compositione alterius verbi praepositur. *Varro* 5. *L. L.* 38. *Müll.* Ab iisdem principiis, antepositis praeverbiis paucis, immanis verborum accedit numerus, quod, praeverbiis additis atque commutatis, aliud atque aliud fit. et *ibid.* 82. Consuetudo communis, quæ cum praeverbiis conjuncta fuerunt, etiam nunc servat, ut aspicio, conspi-

cio, respicio, suspicio, despicio. *Gell.* 7. 7. Addebat etiam, quod ad praeverbium tum ferme acueratur, quum significaret ἐπιτασος, sicut ad- fabre, admodum. *Scaurus* de orthogr. p. 2262. *Putsch.* Varro adverbialia localia, quæ alii praeverbia vocant, quatuor esse dicit, ex, in, ad, ab.

PRAEVERNAT, abat, are, n. impers. 1. ver praemature incipit. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 26. 65. (239). Sive ante, quando praevérnat: sive post, quando biemat.

PRAEVERRO, is, ere, a. 3. ante verro. *Ovid.* 3. *Amor.* 13. 24. Qua ventura dea est, juvenes timidæque puellæ Praevérunt latas veste jacente vias. *Virg. Mor.* 23. Praevérunt cauda silices, gremiumque molarum. *Alii* leg. pervérunt. b. e. probe ac diligenter verrit et mundat. Utraque lectio probabilis est.

PRAEVERSUS, a, um. V. voc. seq.

PRAEVERTO vel praevortio, tis, ti, tere, et Praevortor vel praevortor, teris, sus sum, ti, a. et dep. 3. (praet. et verro vel vorto). Part. *Præversus* I. 2. et II. 1.; *Prævertendus* I. 1. et II. 5. — Praeveterere

I.) Proprie ¶ 1. Est antevertere, praevénire, antepone, praeferre, preporrere, praeferrere, fare innanzi, anticipare, προβαίω. *Plaut. Amph.* 1. 3. 29. Illuc redeundum est mihi, ne me uxorem praevértisse dicant praerepublica. *Cic.* 1. *Divinat.* 6. 10. De quibus quid ipse sentiam, si placet, exponam, ita tamen, si vacas animo, neque babes aliquid quod buic sermoni praevértendum putes. (Est qui leg. praevértendum, minus recte.) *Liv.* 2. 24. Nec posse, quum hostes prope ad portas assent, bello praevértisse quidquam. *Gell.* 4. 3. Jurisjurandi religionem animo atque amori praeveterere. ¶ 2. Item praevénire, antecedere, currendo superare, vincere correndo. *Virg.* 7. *Æn.* 807. praelia virgo Dura pati, cursuque pedum praeveterere venios. *Sic Id.* 12. *ibid.* 345. equo praeveterere ventos. *Catull.* 64. 341. Flammea praevortet celeris vestigia cervæ. *Stat.* 5. *Theb.* 691. volucres equitum praeveterat alas Fama recens. Adde *eumd.* 2. *Achill.* 396. — Cum Dativo. *Fronto* p. 224. Delphinus navi praevortit. *Nisi legendum sit* navim. — Huc pertinet et illud *Virg.* 4. *Æn.* 321. volucrumque fuga praevortitur Hebrum. *Al. leg.* Eurum. — Et translate *Amnian.* 26. 8. Rumore praeverso imminens exitium ille perdoctus etc.

II.) Translate. ¶ 1. Est praevénire, praecoccupare, praevénire, praecoccupare. *Plaut. Cas.* 2. 8. 70. Nostra omnis lis est: pulcre praevortor viros. h. e. praevéniam, ne, quod pararunt, perficere queant. — Eiusdem sententiae est *ibiud.* *Amph.* 3. 2. 39. Si quid dictum est per jocum, non æquum est, id te serio praevortier. h. e. praecoccupare, ac statim arripere, et in serium interpretari, priusquam mentem loquentis plane intelligas. — Ceterum *Lucan.* 8. 29. summa dies cum fine honorum Adfuit, et ceteri praevortit tristitia letc. *Gell.* 17. 10. Quæ absolvi, quoniam mors praeveterat, nequiverunt. *Liv.* 8. 16. Aggerem et vineas egit, turresque admovit: quorum usum forte oblata opportunitas praevortit. h. e. eorum usum inanem reddidit, quum ante capta sit urbs, quam illa adhiberentur. *Cic. Sull.* 16. 46. Nemo unquam me tenuissima suspitione perstrinxit, quem non praeveterim. h. e. non praevenerim male dicendo, dictis lacerando. *Ovid.* 2. *Met.* 657. praevortunt, inquit, me fata, retorque Plura loqui. *Capell.* 1. p. 10. nam solitus ciere pectus, Et praevorsa vigil monere sensa. ¶ 2. Item est ante sumere. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 59. Neque praeripio pulpamentum, neque praevorto poculum. h. e. ante tempus sumo. *Virg.* 1. *Æn.* 724. paulatim abolere Sicbaem Incipit, et vivo tentat praeveterere amore Jampridem reudes aulmos. h. e. praecoccupare, antequam a Junone capiantur. ¶ 3. Item praecavere, vitare. *Seren. Sammon.* 62. 1077. Si nequit infandum praeveterere cautio virus. ¶ 4. Item superare, plus posse, superare, aver più forza. *Plaut. Amph.* 5. 1. 16. Jam ea res me horrore afficit: herilis praevortit metus: oculus accarro. *Id. Pseud.* 1.

3. 59. Quoniam pietatem amoris tuo video praevertere. *Liv.* 2. 24. Nec posse, quum hostes prope ad portas essent, bello praevertisse quidquam. ¶ 5. Sæpissime est divertere, transire, quasi omissis, quæ ceperamus, vertere se ad alia, eaque prius persequi et conficere, ut quæ majoris momenti sint: et fere passiva voce: *ri volgersi, e fare prima di tutto.* — a) Cum Dativo. *Plaut. Merc.* 2. 3. 40. Rei mandata: omnes sapientes primum praeverti decet. *h. e.* vorti ante alia ad rem mandatam faciendam. *Sic Pers.* 5. 2. 20. Stultitia est, cui bene esse licet, cum praeverti litibus. Posteriori istuc te magis par agere est. *Adde Capt.* 2. 3. *in fin.* et *Merc.* 1. 2. 3. Abigo abs te lassitudinem: cave, pigritiam praevertis. *h. e.* pigritiam indulgas omnia cura salutis heri. *Cæs.* 7. *B. G.* 33. Etsi ab hoste discedere detrimentosum esse existimabat, tamen hostis rei praevertendum existimavit. — b) Hoc sensu regit interdum Accusativum, quasi sit deponens. *Liv.* 8. 13. Coactique novi consules omnibus eam rem praeverti, proficiscuntur. *h. e.* vertere se ad eam rem prae, seu ante omnia. *Plaut. Pseud.* 2. 2. 8. Hoc praevertor principio: illa omnia missa habeo, quæ ante agere cecepi. *Liv.* 35. 33. *sub fin.* et 36. 27. Aliud in presentia, quod magis instaret, praevertendum sibi esse dixit. *L. Vetus Imp.* apud *Front.* ad *Verum Imp.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep.* 2. Da verecundiam veniam, si urgentibus curis praeceptus negotia in manibus praevertis sum. — c) Cum Accusati. et prae. *ad. Colum.* 3. *R. R.* 7. 3. Quare non intemptivum est, nos ad ea praeverti, quæ etc. *Tac.* 4. *Ann.* 32. Qui veteres populi R. res composuere, ingentia bella, expugnationes urbium, fusos captosque reges: aut si quando ad interna praevertent (supple se), discordias consulum adversum tribunos, agrarias leges, plebis et optimatum certamina, libero egressu memorabant. — d) Cum Accusati. et prae. *in. Gell.* 3. 7. Hostes profecto, ubi id viderint, fortissimus quisque ad occurrandum pugnantumque in eos praevertentur, unoque illo negotio sese alligabunt. — e) Cum Adverbio loci. *Horat.* 1. *Sat.* 3. 38. Illuc praevertamur, amatorem quod amicæ Turpia decipiunt cæcum vitia. — f) Sequente Relativo. *Plin.* 16. *Hist. nat. præf.* 1. (1). Proximum erat narrare glandiferas quoque, ni praeverti cogeret admiratio, quænam esset vita sine arbore ulla, etc. — g) Absolute. *Plaut. Pseud.* 1. 3. 8. In rem quod sit, praevertaris, potius quam re adversa animo auscultes. *h. e.* agas, advertas, cures ante omnia, quod utile sit. ¶ 6. *Forcellinus* in fine hujus vocis hæc addit: *Præverti foras, exire, aufugere. In suppos. Amph. scæna, quæ incipit Di vestram fidem, 23. Famem expectat obambulans. so. Curiose quidem. fores enim clausit, ne praevertetur foras. h. e. ne foras egrediens famem eum anteverteret.*

PRÆVETITUS, a, um, particip. ab inusit. prae-veto, prius vetitus. *Sil. It.* 13. 155. Prævetitum namque et capital committere Martem Sponte vlris.

PRÆVEXATUS, a, um, particip. ab inusit. prae-vezo, ante, aut valde vexatus. *Cæli. Aurel.* 2. *Acut.* 32. Præverata vires. *Id.* 1. *Tard.* 1. n. 18. Ager viribus præveatus.

PRÆVIANS, antis, particip. ab inusit. prae-vo, qui praevisus antei. *Ambros.* in *Luc.* 3. 21. Homo vlam non potest adoriri, nisi Dominum habeat præviantem.

PRÆVIATOR, oris, m. 3. qui præcedit. *Venant. Vit. S. Hilar.* 2. 9. Quo illa fidens nuncio cum ipso sanitatis suæ prævatore læta percurrat.

PRÆVIATRIX, icis, f. 3. quæ præcedit. *Venant.* 3. 2. *præf.* Nisi a vobis ipsis lampas præviatrix itineris occurrisset. *Al. leg.* viatrix.

PRÆVIDENTIA, æ, f. 1. prævidentia, actus prævidendi. *Boeth.* 5. *pros.* 6. ante med. Itaque si præscientiam pensare velis, qua cuncta (Deus) dignoscit, non esse præscientiam quasi futuri, sed scientiam numquam deficientis instantiæ, re-ctius æstimabis. Unde non prævidentia, sed pro-

videntia potius dicitur, quod porro ab rebus in-fernis constituta, quasi ex excelso rerum cacumine cuncta prospiciat. *Hactenus Boethius;* ex quibus patet prævidentiam esse rerum, quæ prius existerunt, cognitionem; providentiam earum, quæ longe exstant.

PRÆVIDEO, vides, vidi, visum, videre, a. 2. Part. Prævisus. — Prævidere est ante videre, providere, prospicere, præsentire, *prævedere, antivedere, προορῶν.* *Ovid.* 1. *Fast.* 327. An, quia praevisos in aqua timot hostia cultros, etc? *Tac.* 12. *Ann.* 63. Prævisa locorum utilitate. et *ibid.* 40. a med. Quod nobis praevisum, et missæ auxilio cohortes. et 14. *ibid.* 55. Non tantum prævisa, sed subita expedire. *Sueton.* *Aug.* 10. Prævisum periculum subterfugere. *Adde Cæli. Aurel.* 4. *Tard.* 1. Et *Tac.* 4. *Hist.* 15. Nec praeviderant impetum hostium milites, nec, si praevidissent, satis vitium arcedendum erat. *Plin.* 1. *Ep.* 20. circa med. Quisque quasi fortissimum amplectitur, quum ab alio dictum est, quod ipse praevidit. — Alia hujus verbi testimonia afferri solent ex *Ter. Andr.* 1. 2. 12.; *Cic.* 6. *de republ.* 24., 1. *Divinat.* 30. 64. et 2. *Nat. D.* 65. 163.; *Horat.* 1. *Ep.* 7. 69.; *Sueton.* *Tib.* 14. *sub fin.* et *Quintil.* 4. 5. 5. etc., sed ubique alii provideo substituant, quod eandem vim habet. *Forcellinus* tamen attulit illud *Cic.* 7. *Ferr.* 9. 22. Omnia ista concedam et remittam, prævideo enim, quid sit defensurus Hortensius. *Ita legit et Orell. sed recentiores provideo.* — Prævideo est etiam procul video, et antequam perventam. *Val. Flacc.* 2. 442. jam quas praeviderat urbes, Navita condebat. Illic quoque est qui leg. provide-rat. Simile est illud *Virg.* 5. *Æn.* 443. Ostendit dextram insurgens Entellus, et alte Extulit: ille ictum venientem a vertice velox Prævidit, cele-rique elapsus corpore cessit. — Et consulo, caveo, prospicio, *prævedere.* *Nepos Hann.* 9. Vidit autem vir omnium callidissimus, magno se fore periculo, nisi quid praevidisset. Itaque capit tale consilium, etc. *Alit leg.* provideisset.

PRÆVIDUS, a, um, adject. qui ante videt. *Capell.* 1. p. 3. Illam majorem filiarum et prævidum perspicacioris prudentiæ commendabat ingenium. *Ita Cod. Leid.; alit et ipse Kopp.* provideum leg.

PRÆVIGILO, as, are, n. 1. attente vigilare. *Augustin.* *de Natur.* et *Grat.* 18. Et dicit (*Pelagius*) hominem prævigilare debere, ne ignoret.

PRÆVINICIO, cis, ii, ctum, i, are, a. 4. Part. Prævincus in fin. — Prævincire est ante vincere. *Venant. Vit. S. Menard.* 4. Latro vineam irrupit, et redeundi aditum ebrius non invenit; sed quum vineæ dominator occurreret, funem reperit, quem sua jam præda prævincerat. — *Hinc Part. præter. pass.*

Prævincus, a, um, est ante, aut valde vinc-tus, constrictus.

I.) Proprie. *Gell.* 15: 10. Cum eodem laqueo, qui essent prævincia.

II.) Translate. *Gell.* 19. 2. Ferinis voluptati-bus prævincio.

PRÆVINGO, cis, cere, a. 3. longe superare. *Poeta apud Isid.* *T.* 1. p. 481. Ardua sublimes prævincunt culmina thermæ.

PRÆVINCTUS, a, um, *V. PRÆVINICIO.*

PRÆVIRIDANS, antis, adject. *Laberius* apud *Macrob.* 2. *Saturn.* 7. Quum vigebam membris præviridantibus. *h. e.* prævalidis, vegetis.

PRÆVIRIDIS, e, adject. valde viridis. *Frontin.* *Aquæd.* 7. a med. Aqua colore præviridi. *Ple-rique omnes leg.* perviridi.

PRÆVISE, adverb. prævidendo. *Augustin.* in *Ps.* 63. 7. Repente. id est insidiose, quasi inopin-ate, quasi non prævisæ.

PRÆVISUS, a, um, *V. PRÆVIDEO.*

PRÆVITIATUS, a, um, *V. voc. seq.*

PRÆVITIIO, as, atum, are, a. 1. Part. Præ-vitiatus. — Prævitiare est ante vitare, vel cor-ruptere. *Ovid.* 14. *Met.* 55. Hunc (*gurgitem*) dea prævitiat, portentificisque venenis inquinat. *Cæli. Aurel.* 2. *Tard.* 1. n. 15. Corpora jamdu-dum debilia, vel senes, aut ex alio morbo præ-vitiati.

PRÆVIUS, a, um, adject. *chi va innanzi,* prae-vo, *εὐρηγός,* qui præeundo viam monstrat, qui antecedit. *Cic. Frat.* apud *Non.* p. 65. 9. *Merc.* Prævisus Aurora, Solis Noctisque satelles. *Ovid.* 11. *Met.* 65. Nunc præcedentem sequitur, nunc praevisus antei. et 15. *ibid.* 190. quum præ-via luci Tradendum Phæbo Pallantis inficit or-be. *Alit leg.* lucis. *Stat.* 4. *Theb.* 485. Angue ter. excusso, et flagrantis prævia ταιο, Tisiphone, dux pande diem. *Auson.* *Edyll.* 12. de mono-syllab. *cæpl. et fin.* 6. Lux dono concessa deum, cui praevisus est sol. *Capell.* 2. p. 32. Virgo pe-rite Prævia soutis. *h. e.* quæ praevertit sortem suam. *Adde Claubian.* 2. in *Eulrop.* 426. Ex his intelligis, vocem esse poeticam.

PRÆVULO, as, ate, n. 1. Part. Prævolans. — Prævolare est antevolare. *Cic.* 2. *Nat. D.* 49. 125. Grues in tergo prævolantium colla et capita reponunt. *Tac.* 1. *Hist.* 62. Aquila leni meaut, prout agmen incederet, velut dux via prævolavit. *Plaut. Mil. glor.* 1. 1. 40. Novisse mores tuos me meditare decet, Curamque adhibere, ut prævolet mihi, quo tu velis. *h. e.* ut animus meus præcurrat, quo tu velis. Est qui leg. praevelit, vel praevelim, quæ tu velis: a prævoto, prævis, etc. *At recentiores rectius legunt ut prævolat mihi quod tu velis.*

PRÆVULO, velle, n. anom. *V.* in voc. præ-ced.

PRÆVULSUS, a, um, *V. PRÆVELLO.*

PRAGMA, atis, n. 3. *πράγμα,* aiegotium. *Jul. Victor Art. rhet.* (edente *A. Maio*) 3. 4. Prag-mata scholastica. *Adde ibid.* 9. et 15.

PRAGMATIA, æ, f. 1. *πραγματεια,* opus. *A-cron* ad *Horat.* 2. *Sat.* 5. 41. *Furius Bibaculus* in pragmatia belli Gallici: Juppiter hibernas can-na nive conspuat Alpes. *Cf. Commentat. Cruq.* p. 474.

PRAGMÁTICA, orum, n. plur. 2. *V. PRAG-MATICUS* in fin.

PRAGMÁTICARIUS, ii, m. 2. qui in sacris principis scriniis occupatus est, et pragmaticas sanctiones, adnotationes, et acta cognitionum perscribit. *Imp. Zeno Cod.* 1. 23. 7.

PRAGMÁTICUS, a, um, adject. *πραγματικός,* ad negotia pertinens, negotialis; *πράγμα* enim est negotium. Et præsertim ad lites et causas forenses ac civiles pertinens. *V. NEGOTIALIS.* *Græce Cic.* 14. *Att.* 3. Tu si quid *πραγματικός* (al. pragmaticon) habes, scribe: sin minus, populi *επιστομιας* et minorum dicta perscribito. *qualche novità forense, o della piazza. Ennod.* *Opusc.* 2. p. 1002. A. Hoc sibi vivendi pragmat-icum vel disciplinae dogma proposuit. — *Hinc Pragmatici homines, rerum periti, pratici delle cose del mondo, callidi, humanorumque morum gnari. Cic.* 2. *Att.* 20. Pompejus amat nos. Credi-sis? inquires. Credo: prorsus mihi persuadeat. Sed quia, ut video, *πραγματικοί* (al. pragmatici) ho-mines omnibus historicis (al. historiis), præceptis, versibus denique cavere jubent, et velant credere: alterum facio, ut caveam; alterum, ut non credam, facere non possum. — Ceterum

¶ 1. In re forensi usu venit *Pragmaticus, i,* absolute, substantivorum more, et *Pragmatici* dicebantur apud Græcos qui res forenses callebant, qui mercede causarum actores, juris et consue-tudinis fori ignaros monebant, dicenda suggere-bant, agendi rationem docebant, *pratichi del pal-lazzo, sollicitatori di cause.* Nam, ut ait *Quin-til.* 3. 6. 59., Græci *πραγματικούς* vocant ju-ris interpretes. *Cic.* 1. *Orat.* 45. 198. Et apud Græcos infimi homines, mercedula adducti, ini-nistros se præbent in judiciis oratoribus, ii, qui apud illos *πραγματικοί* vocantur. et *ibid.* 59. 253. Itaque illi disertissimi homines (*Græci*) mi-nistros habent in causis juris peritos, quum ipsi sint peritissimi, et qui, ut abs te paulo ante dic-tum est, pragmatici vocantur. et *mor.* Oratori pragmaticum adiutorem dare. *Quintil.* 12. 3. 4. Neque ego sum nostri moris ignarus, oblitusve eorum, qui velut ad arculas sedent, et tela agen-tibus subministrant: neque idem Græcos quoque nescio facilitasse: unde nomen his pragmatico-rum datum est. — Paulliant etiam in Romano

foro locum habere ceperunt. *Juvenal.* 7. 122. Si quater agisti, si contigit aureus unus, Inde cadunt partes ex fœdere pragmaticorum. h. e. ex eo aureo dextrabunt partes, quæ debentur pragmaticis ex pacto cum oratore inito. Adde *Martial.* 12. 72. *Inscript.* apud *Henzen.* 7270. c. IVLII SIMPLICIO ILLIVIRO AVGVSTALI CAVSARVM PRAGMATICO CRESCENTIA REGINA DV MERITA EIVS F. C. — Differabant ab advocatis, quia bi arcessebantur ab reo, eique aderant gratis officii causa: pragmatici ultro se offerebant actori, seu oratori, eique aderant mercedis gratia: advocati voce et consilio, pragmatici etiam scripto navabant operam: unde et tabelliones aliquando appellantur. *Ulp. Dig.* 48. 19. 9. Solct autem interdici forensibus negotiis vel juris studiosis, vel advocatis, vel tabellionibus siye pragmaticis. Hoc tamen loco advocati rectius intelliguntur ipsi causarum actores. ¶ 2. In re civili, adjective, *pragmatica sanctio*, aut *jussio*, aut *adnotatio*, aut *constitutio*, est quæ ab imperatoribus sit de rebus ac negotiis civilibus, adhibitis iis consilium viris prudentibus, et diligenti examine rei, de qua decernendum est, *decreto*, *edicto imperiale*. *Impp. Theod. et Valent. Cod.* 1. 2. 10. et *Impp. Leo, et Anthem. ibid.* 2. 35. et alibi. Sic pragmaticum rescriptum *Augustin. collat.* 3. cum *Donatist. c.* 2. Unde *pragmaticum absolute*, h. e. *pragmatica sanctio*, *Impp. Theodos. et Valentinian. Cod. Theod.* 6. 23. 3. et *ibid.* 11. 1. 36. et *Impp. Honor. et Theodos. ibid.* 16. 5. 52. — Hinc

Pragmatica, ðrum, n. plur. 2. fuit quoddam opus ab Accio conscriptum, quod citat *Gell.* 20. 3. Videtur nonnullis esse idem cum eo, quod *Plinius* appellat *Praxidica*, et *Praxidicum* (πράξις enim et πρᾶξις idem fore sonant) in *indice auctor. lib.* 18. *Hist. nat.* et 18. *ibid.* 24. 55. (200). ubi hæc habet: Adjecit his Accius in Praxidico, ut sereretur, quum Luna esset in Ariete, Geminis, Leone, Libra, Aquario.

PRAGMATICUS, i, n. 2. *V. voc. præced.* 1. PRAMNION, ii, n. 2. gemma, de qua ita *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 63. (173). Morio gemma Indica, quæ nigerrimo colore translucet, vocatur pramnon. *At Sillig. leg. mormorion et pramnon.*

PRAMNIUM Vinum, πρᾶμνιος οἶνος, generosi vini genus, in Smyræorum agro, juxta delubrum Cybeles. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 4. 6. (54).

PRANDĒO, ðer, di, sum, ðere, 2. Alterum buic præteritum tribui solet, *pransus sum V. Pransus* in *lin.* — Part. *Prandens* 1.; *Pransus* in *lin.*; *Pransurus* 1. — Prandere ¶ 1. Neutr. est prandium sumere, *far colazione, desinare, ἀφ᾽ ὄρω*. — a) Cum oppositæ cœnare apud *Cic.* 1. *Tusc.* 42. 101. Quod ille dux Leonidas dicit? Prandeta animo forti, Lacedæmnonii; hodie apud inferos fortasse cœnabimus. *At alii leg.* Pergite animo forti. Sic *Val. Max.* 3. 2. n. 3. extern. Sic prandete commilitones, tamquam apud inferos cœnaturi. — b) Absolute. *Plaut. Rud.* 4. 2. in *lin.* Sed hic rex cum aceto pransurus est et sale, sine bono pulmento. *Id. Men.* 2. 3. 50. Prandi in navi: inde huc egressus sum, te conveni. et *ibid.* 5. 9. 80. meratrix buc ad prandium Ma abduxit; me sibi dedisse ajebat: prandi perbene. *Cic.* 7. *Fam.* 30. Ita Caninia consule scito neminem prandisse. scilicet, quia creatus post meridiem, postridie mane abiturus erat magistratu. *Sueton. Domit.* 21. Prandere ad satietatem. *Augustin.* 2. *contra Acad.* 4. parum. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 5. 14. (56). Hippocrates tradit, non prandentium exta celerius senescere. *V. PRANDIUM*. — Sic in re militari. *Liv.* 9. 21. Quod postquam consuli nunciatum est, extemplo tesseram dari jubet, ut prandeat miles, firmatisque cibo viribus arma capiat. Adde *eumd.* 21. 54.; et *V. PRANSUS* in *lin.* ¶ 2. Act. est prandendo comedere. *Plaut. Pæn.* 3. 5. 14. Calidum prandisti prandium. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 245. Lucinas soliti impenso prandere coemptas. *Id.* 1. *Ep.* 17. 13. Si pranderet olus patienter. Cf. *Apul.* 4. *Met.* init. Nec me cum asino vel equo meo compascens cœtus attinere potuit, ad huc insulti-

tum alioquid prandere cœnare. — Hinc Part. præter.

Pransus, a, um, est qui prandit, *chi s'è reficiato, chi ha pranzato, τροφῆς*: ut *potus* qui potavit. — a) Generationi. *Horat.* 1. *Sat.* 6. 27. Pransus non avide, quantum interpellat inani Ventre diem durare, domesticus otior. et *ibid.* 5. 25. Millia tum pransi tria repinius. *Id. Art. P.* 340. Neu pransæ Lamæ vivum puerum extrahat alvo. — b) Speciatim *pransus et paratus* proverbii speciem habet de eo, cui ad agrediendum aliquid nihil jam deest: ductum a more militari, quo pugnatarii milites et cibo prius curabant corpora, et arma expediebant, solumque pugnae signum expectabant, ut in PRANDIUM init. dictum est. Unde *Cato* apud *Gell.* 15. 13. Exercitum suum pransum, paratum, cohortatum eduxit foras atque instruit. *Varro* apud *Non.* p. 459. 2. *Merc.* Quare, o Marce, pransum ac paratum esse hoc minime oportet. — Similiter *curatus et pransus* apud *Liv.* 28. 14. *V. PRANDIUM* init. — c) Contra *pransus, potus* ineptus est ad diligenter agendum, gravatus nihil cibi potusque onere. *Cic. Mil.* 21. 56. Adde inscitiam pransi, poti, oscitantis ducis.

PRANDICOLA antiqui dicebant, quæ nunc jentacula. *Festus* p. 250. n. *Müll.* Sic *Paul. Diac.* p. 251. 3. Prandicula jentacula.

PRANDIOLUM, i, n. 2. deminut. prandii. *Vn* a *Lexico expungenda*; occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 166.

PRANDIUM, ii, n. 2. cibus, qui mane sumebatur, ut *cæna*, quæ meridie, teste *Paul. Diac.* p. 54. 4. *Müll.* et 223. 5., et *Festo* p. 339. 14., et *vesperna*, quæ vespere. Dictum quidam putant *παρά τὸ πρᾶν* pro *πρωτῶ*, mane: alii quasi *parandum*, quod eo sumpto pararentur ad opus: alii aliunde. Et quidem in militari vltâ prandium fere vocatus est cibus, qui ante pugnam a militibus, atque adeo mane jussu imperatoris capiebatur. *Liv.* 28. 14. Tesseram vesperi per castra dedit, ut ante lucem viri equique curati et pransi essent. *Id.* 21. 54. Ceteris ducibus præceptum, ut prandere omnes juberent, armatos deiode signum expectare. Adde *eumd.* 9. 32. et *Caton.* apud *Gell.* 15. 13. *V. Pransus* in *lin.* *V. PRANDEO. Trebell. Gallien.* 2. Plerique dicunt, dictum esse prandium ab eo, quod ad bellum milites parat. — Postea dilata cœna ad vesperam, prandium cœptus dici cibus circa meridiem sumptus, qui et *merenda* appellabatur. *V. MERENDA*. Si cui vero liberet antea sumere, *jentaculum* dicebatur. *Sueton. Cal.* 58. Hora quasi septima, cunctatus, an ad prandium surgeret, marcescente ad huc stomacho pridiani cibi nneret. *Id. Claud.* 34. Bestiariis meridianisque adeo delectabatur, ut et prima luce ad spectaculum descenderet, et meridie, dimisso ad prandium populo, persederet. *Gr. ἀφ᾽ ὄρω*, *δελνῶν* (It. *colazione, refezione, pranzo*; *Fr. déjeuner*; *Hisp. almuerzo, desayuno*; *Germ. das Frühstück, Vormittagessen*; *Angl. a dinner, collation, repast*).

1.) Proprie. — a) Non erat prandium in mne nmiuum, ut cœna: multi enim (ut bodieque non pauci) semel die tantum vescebantur. Quibus vero usque ad cœnæ tempus integram famem perducere difficile erat, levem simplicemque cibum in prandio sumebant: nifices et laboriosi, quantum sat esset tolerando labori: intemperantes gulæ largiter inserviebant. *Cels.* 1. 3. *ad fin.* Si prandet aliquis, utilius est exiguum aliquid, et ipsum siccum sine carne, sine potione sumere, et paullo post. Æstate cibo sæpius corpus eget: ideo prandere quoque commodum est. *Seneca Ep.* 83. Panis deinde siccus, et sine mensa prandium, post quod non sunt lavandæ manus. *Martial.* 13. 30. Caseus Etruscæ signata imagine Lunæ Præstabit pueris prandia mille tuis. *Id.* 6. 64. Curio dum prandia portat aranti. et 13. 13. statua fabrorum prandia betæ. *Cic.* 2. *Phil.* 39. 101. Quid prandiorum apparatus, quid furiosam vinolentiam tuam proferam? *Id.* 3. *Verr.* 19. 49. Quid ego istius prandia, cœnas, equos muneraque commemorem? *Sueton. Vitell.*

13. Epulas trifariam semper, interdum quadrifariam dispertiebat, in jentacula, et prandia, et cœnas, comissationesque. — *Ex Hieronymi loc. cit.* in TORUS patet, ejusdem Hieronymi temporibus prandium acceptum fuisse pro maximo convivio, loco nœiipe carne, ut apud nostrates nunc il pranzo. — b) Sotebant genio indulgentes post prandium poculis dare operam. Hinc sæpe apud *Plaut.* prandi, potavi, ut *Men.* 1. 2. 61. et 2. 3. 11. et 5. 9. 81. et *Bacch.* 1. 1. 46. etc. et *Martial.* 4. 90. Prandeo, poto, cano, ludu, lavo, cœno, quiesco. Hinc *Pransus, potus*, de quo *V. Pransus* c in *lin.* *V. PRANDEO*. — c) Ad prandium præterea hæc spectant. *Plaut. Capt.* 3. 1. 18. Accessi ad adolescentes in furo: salverte, inquam: quo inus una ad prandium? *Id. Stich.* 4. 2. 45. de parasito. Hic quidem in summam crucem cœna, aut prandio perducî potest. *Cic. Mur.* 35. 73. Invitare ad prandium. *Plaut. Men.* 5. 9. 76. et *Pæn.* a. 2. v. 23. vocare. *Id. Pæn.* 5. 5. 3. Adducera aliquid ad se ad prandium. *Id. Men.* 2. 3. 37. Coquere alicui prandium. *Id. Cas.* 2. 1. 4. parare. et *Men.* 1. 2. 61. apparare. et 1. 3. 25. accurrere. *Id. Rud.* 1. 2. 53. ornare. *Id. Amph.* 2. 2. 33. dare. *Id. Pæn.* 5. 5. 16. obsonare alicui. et *Men.* 2. 2. 2. anteponere. et 3. 2. 55. comedere. *Id. Pæn.* 3. 5. 14. Prandium prandere. *Id. Cist.* 1. 1. 12. In prandio aliquem lepide atque nitide accipere apud se. — d) De sportula, congiario imperatorum. *Martial.* 5. 49. Tunc, quum prandia misit imperator, Cum panariolis tribus redisti. *Sueton. Cæs.* 38. Adjecit epulum ac viscerationem, et post Hispaniensem victoriam dum prandia. Nam quum prius parce, neque pro liberalitate sua præbitum judicaret, quoto post die aliud largissimum præbuit. *Id. Tib.* 20. Prandium populo mille mensis, et congiarium trecentis nummos viritum dedit. — e) Item quæ præbebatur a candidato tribulibus, etc. *Cic. Mur.* 32. 67. et 34. 72. et 2. *Off.* 17. 58.

11.) Translate. ¶ 1. De quocumque convivio. *Martial.* 4. 49. qui scribit prandia sævi Terens, aut cœnam, crude Thyesta, tuam. ¶ 2. De cibo bestiarum. *Plaut. Truc.* 3. f. 1. Rus mane me ire jussit, ut bubus glandem prandio depromerem. *Val. Max.* 3. 7. n. 1. Prandiu dato ipsis, jumentisque eorum.

PRANSITO, as, avi, stum, are, 1. Part. *Pransitans* 1. — Pransitare frequentat. a prandeo ¶ 1. Neutr. est frequenter prandere. *Vitriv.* 8. 3. a med. Ad rivum accumbentes viatores pransitare solent. *Lamprid. Elagab.* 27. Pransitans et cœnans. ¶ 2. Act. est pransitando comedere. *Plaut. Asin.* 1. 1. 20. Nequam homines, qui potentiam pransitant. *Arnob.* 4. 24. Inveni pro sullis visceribus prolem nescium Lycaoniam pransitasse. — Et passiva imperson. *Macrob.* 2. *Saturn.* 13. Ut patentibus januis pransitaretur et cœnaretur.

PRANSOR, ðris, m. 3. ἀριστήρ, qui prandet, aut qui invitatus est ad prandium. *Plaut. Men.* 2. 2. 2. Bonum anteponam prandium pransoribus. *Veranias* apud *Macrob.* 3. *Saturn.* 8. a med. Qui novissimi comaso prandio ventissent, quum jam manus pransores lavarent.

PRANSORĪUS, ii, n. 2. *V. voc. seq. in lin.* PRANSORĪUS, a, um, adject. ad prandium spectans. *Quintil.* 6. 3. 99. Mirantibus, quum humile candelabrum emisset, Pransorium erit, inquit. h. e. aptum erit prandentibus, quia circa meridiem prandium fit, quo tempore lucerna non est opus: nam cœnantes sub noctem altitne candelabro egent, quo latius lux diffundatur. *Turneb.* — Hinc

Pransorium, ii, n. 2. absolute, substantivorum more, prandii dapes. *Gloss. Isid.* Pransorium, promulsarium. lege promulsarium, emendante Grævio.

PRANSUS, a, um. *V. PRANDEO.*

PRANSUS, us, m. 4. pranzo, idem ac prandium. *Alicia. Ep.* 77. sub init. Quum in pransu negligens crimen, aivum nimietate concreta pectinibus pexuisti.

PRAPEDILON, i, et

PRAPÉDION, II, n. 2. herba eadem quæ leonopodium. *Apul. Herb. 7.*

PRÁSINATUS, a, um, adject. prasina veste indutus. *Petron. Satyr. 28. in fin.* In aditu ipso stabat ostiarius prasinatus, cerasino succu cinctus cingulo.

PRÁSINI, ōrum, m. plur. 2. *V. voc. seq. in fin.*

PRÁSINIANUS, a, um, adject. qui ad prasinum colorem pertinet. Porro *Prasiniani* vocati sunt autigatores factionis prasinae. ut Venetiani Venetæ. *V. FACTIO. Capitolin. Ver. 6.* Multas a Venetianis est passus injurias, quod turpissime contra eos faveret. Nam et Volucris equo prasino aureum simulacrum fecerat, quod secum portabat. *et mox.* In tanto autem equus ille honore fuit, ut ei a populo prasinianorum sæpe modius aureorum postularetur. *Petron. Satyr. 70.* Si prasinianus es famosus.

PRÁSINUS, a, um, adject. *di color di porro, verdeporro, verde, πράσινος, colore porri similis, porraceus; πράσιον enim porrum est. Petron. Satyr. 27.* Patefamilias soleatus pila prasinao exercitatur. *Plin. 37. Hist. nat. 10. 67. (181).* Prasinus color. *Martial. 10. 29.* De nostra prasina est synthesis eiapta toga. *et 3. 82.* Prasino stabello fugare muscas. *Auct. Gromat. ed. Rudorff. p. 351.* Prasinus marmoreus terminus. — *Prasina factio, est una ex quatuor aurigantium in circo, cui Caligula et Nero impensissime faverunt. V. FACTIO. Martial. 10. 48.* De prasino convivæ meus, Venetoque loquatur. *Id. 13. 78.* Et nomen prasini Porphyronis habet. *Adde eum. 11. 33.; et Sueton. Cal. 55. et Ner. 22. V. PRASINIANUS.* — Hinc

Prasini, ōrum, m. plur. 2., absolute, substantivorum more, sunt idem ac smaragdi, smeraldi. Capitolin. Maximin. jun. 1. Reticulum de prasinis decem. *V. Auct. loc. cit. in LYCHNITES.*

PRÁSION et Prasium, II, n. 2. *πράσιον, species origani, a colore porraceo: item heraclii: item marubii, prasio: quæ nomina herbarum sunt. Plin. 20. Hist. nat. 17. 67. (175). et ibid. 22. 89. (241); et Cels. 5. 11. Et Seren. Sammon. 20. 366.* Navis ramentum, et quæ nomine prasione herba est, Mixta dabunt miras, experto crede, medelas.

PRÁSĪUS, a, um, adject. idem ac prasinus, hoc est porracei coloris. *Cæsar. Aurel. 3. Acut. 20. n. 195.* Surgente passione jugis vomitus et primo corrupti cibi et humoris atque fellis flavidi; debinc vitellis ovorum similis; tunc prasii atque æruginosi; ultimo etiam nigri.

PRÁSĪUS II, m. 2. *πράσιος λίθος, gemma viridis: a prasino, sive porraceo colore. Plin. 37. Hist. nat. 8. 34. (113).* Viridantium et alla plura sunt genera. Vilioris turbæ est prasius, cujus alterum genus sanguineis punctis abhorret. *V. PRASINUS in fin.*

PRÁSĪDES, is, f. 3. *πρασίδης, genus topazii: a πράσιον porrum, quasi porraceus. Plin. 37. Hist. nat. 8. 32. (109).* Et duo ejus (*gemmæ*) genera faciunt, prasoidem, atque chrysopteron simile chrysoprasio.

PRÁSON, i, n. 2. *πράσον, frutex marinus, et phycos dictus, foliis latis, colore viridi. Plin. 13. Hist. nat. 25. 48. (135).*

PRÁTENSIS, e, adject. *di prato, λειμώνιος, ad pratium pertinens, in pratis nascens. Horat. 2. Sat. 4. 20.* pratensibus optima fungus Natura est: aliis male creditur. *Colum. 6. R. R. 3. 3.* Pratense sænum. *Plin. 21. Hist. nat. 8. 25. (49).* Pratenses flores. *et ibid. 15. 50. (86).* Pastinaca pratensis.

PRÁTŪLUM, i, n. 2. *pratello, praticello, λειμώνιον, deminut. prati, parvum pratium. Cic. Brut. 6. 24.* Tum in pratulo propter Platonis statuum consedimus. *Adde eumd. 12. Att. 6. Arnob. 5. 24.* Quum in Siciliæ pratulis flores legeret Proserpina.

PRÁTUM, i, n. 2. *Pratus m. genere legitur in Auct. Gromat. ed. Rudorff. p. 322. — Varro 5. L. L. 40. Müll. et 1. R. R. 7. 10. Colum. 2. R. R. 17. 2. et Ulp. Dig. 50. 16. 31*

consent, prata dicta esse ab eo, quod sine opere parata sint. His subscribit et *Plin., qui 18. Hist. nat. 5. 6. (29).* auctor est, veteres parata dixisse. — Ceterum pratium est locus in agris, ex quo sænum percipitur, *λεϊμών (II. prato; Fr. pré, prairie; Hisp. Prado, prodécillo, praderia, pradera; Germ. d. Wiese; Augl. a meadow, mead, green field, green, leasow).*

1.) Proprie. *Cic. Senect. 16. 57.* Quid de pratium viriditate, aut arborum ordinibus dicam? *Id. 3. ad Q. fr. 1. 2.* Pratium irrigare. *Plin. 18. Hist. nat. 28. 67. (258).* cratire, secare, cedere, sicillire. *Cato R. R. 50.* stercorare. *et ibid. 9.* irrigua facere. *Colum. 2. R. R. 18. 3.* renovare, restituere. *Varro 2. R. R. proem. 4.* Ex segetibus prata facere. *Pallad. 10. R. R. 10.* novella formare. *Inscript. apud Gruter. 204. ad fin.* In eo agro alia prata immittare. *Colum. 2. R. R. 17. 3.* Pratium siccaneum, aut riguum. *Cato R. R. 8. et 9.* irriguum, aut siccum. *Ovid. 1. Met. 297.* viride. *Plin. 5. Ep. 6.* Prata florida et gemmea. *et 7. Ep. 9. in carm. verna. Virg. 2. G. 384.* mollia. *et 1. ibid. 289.* arida tondere. *Martial. 1. 115. uda. Virg. 6. Æn. 674.* recentia rivis. *et 4. G. 306.* novis coloribus rubent. *Lucret. 5. 784.* camposque per omnes Florida fulserunt viridanti prata colore. *Ovid. 3. Amor. 5. 5.* Area gramineo suberat viridissima prato. *Propert. 1. 20. 37.* Et circumrigo surgebant lilia prato. — Instituendi colendique prati rationem tradunt *Colum. 2. R. R. 17. et 18., Plin. 18. Hist. nat. 28. 67. (258).* et *Pallad. 10. R. R. 10.*

II.) Translate. ¶ 1. Metonymice. *Plaut. Pseud. 3. 2. 21.* Non itidem cœnam condio, ut alii coqui, qui mihi condita prata in patinis proferunt. *Sic Ovid. 1. Art. am. 299.* Ipsa novas frondes, et prata tenerima tauro Fertur inadsueta subsecuisse manu. *h. e. teneriores herbas.* ¶ 2. Inter varios titulos, quos scriptis suis auctores præponebant, fuere etiam, qui *pratium* inscriberent. *Gell. prof. ¶ 3.* Translate dicitur de æquore. *Cic. in Arat. 129.* naves Ante solent rostro Neptunia prata secantes, etc.

PRÁTUS, i, m. 2. *V. voc. præced. init.*

PRÁVE, adverb. Comp. *Pravius et Sup. Pravisime.* — Prave translate tantum usurpatur, et est male, perperam: cui contrarium recte, bene, *καλῶς, πονηρῶς (II. malamente, pravamente; Fr. mal, defectueusement; Hisp. mal, malamente, defectuosamente; Germ. verkehrt, unrecht, böse, unschicklich, übel, schlecht; Angl. crookedly, wrongly, amiss, badly).* — a) Cum opposito recte. *Cic. 1. Acad. (post.) 10. 37.* Recte facta sola in bonis actionibus ponens, prave, id est peccata, in malis. *Id. 2. Fin. 8. 25.* Quod bene, id recte, frugaliter, boneste: ille porro male, prave, nequiter, turpiter cœnabat. *Horat. 2. Sat. 3. 87.* sive ego prave, Seu recte; hoc volui: ne sis mihi patruus. — b) Absolute. *Ter. Heecyr. 4. 4. 24.* Hoc mihi videtur factum prave. *Horat. 1. Ep. 1. 104.* prave sectum stomacharis ob unguem. *Plin. 17. Hist. nat. 9. 8. (57).* Id plerique prave intelligunt a Favonii ortu faciendum. *Tac. 6. Ann. 5.* Verba prave detorta. *Gell. 4. 9.* Religiosos dies multitudo imperitorum prave et perperam nefastos appellant. *Phædr. 3. 10.* Exploranda est veritas multum prius, Quam stulta prave judicet sententia. *Horat. 2. Ep. 1. 266.* Versus prava facti. *Id. Art. P. 88.* Cur nescire, pudens prave, quam discere malo? *Tac. 1. Ann. 53.* Solers ingenio et prave facundus. *Liv. 1. 32.* Aut neglectis religionibus, aut prave cultis. *Impp. Valentin. et Valens Cod. Theod. 5. 13. 17.* in fragm. editis ab *A. Peyronio.* Ilanc legem quidam iudicum interpretati pravius sunt, quam utilitas publica postulabat. *Sall. orat. Lepidi contr. Sull. 8. Kritz.* Pravisissimeque per scelerris inmanitatem adhuc tutus fuit. *Forcellinus et alii furit; sed V. Kritz. ad h. l.*

PRÁVESCO, is, ere, n. inchoat. 3. pravius fio, corrumper. *Gloss. Cyrill. Διαφθείρω, depravo, corumpo. (Διαφθερομαι), pravesco. Ita legit C. Paucker; at G. Love (Prodromus Glossar. Latin. p. 362.) verbum pravesco activum ha-*

bet, ita ut nihil addendum sit et signi fœci pravum facere.

PRÁVICORDĪUS, a, um, et PRÁVICORS, ordis, adject. qui pravo est corde. *Augustin. in Psalm. 116. n. 7. (ex Osee 14. 10., ubi Vulgata habet prævaricatores.)* Quid est pravicordius? torticordius, tortum cor habens. *Id. in Ps. 124. 2.* Pravicordes sunt, id est qui rectum cor non habent.

PRÁVITAS, atis, f. 3. est vitium, quo res a congruentia cum aliis et a rectitudine deficit, perversitas, distortio, deformitas, *σκολιότης (II. tortezza, deformità, difetto; Fr. forme tortue, courbure, irrégularité, difformité; Hisp. forma tuerta, covadura, irregularidad, disformidad, fealdad; Germ. d. Krümmung, Unregelmäßigkeit, Ungleichheit, d. üble oder schlechte Buchs; Angl. crookedness, distortion, deformity, missapenedness, defect).*

1.) Proprie. *Cic. 4. Tusc. 13. 29.* Vitium appellabant, quum partes corporis inter se dissident: ex quo pravitas membrorum, distortio, deformitas. *Id. 1. Legg. 19. 51.* An corporis pravitates, si erant perinseques, habebunt aliquid offensivum: animi deformitas non habebit? *Id. 2. Orat. 22. 91.* Fulus nervos in dicendo C. Flmbricæ, quos habuit ille, non assequitur: oris pravitatem et verborum latitudinem imitatur. *Id. 5. Fin. 17. 47.* Pravitas et imminutio corporis. *Colum. 4. R. R. 20. 1.* Alligatoris cura esse debet, rectam conservare stimpem, nec flexum rictæ persequi, ne pravitas statuminum ad similitudinem sui vitem configeret. *Pallad. 4. R. R. 11.* Sint boves cornibus robustis, ac sine curvatura pravitate lunatis.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim de iis omnibus, quæ a recto quacumque ratione deflectunt, quæ mala sunt, vitiosa, improba. *Ter. Heecyr. 5. 2. 20.* Quæ ista est pravitas, quæve amentia, quod peccavi ego, id obesse huic? *che ingiustizia? Cic. 1. Orat. 34. 156.* Intuendi sunt nobis non solum oratores, sed etiam actores, ne mala consuetudine ad aliquam deformitatem pravitatemque veniamus. *Gell. 5. 20.* Solocismus vetustioribus Latinis sribligo dicebatur, a versura videlicet et pravitate tortuosæ orationis. *Id. 1. 22. extr.* Pravitas omnis. *h. e. malum omen.* ¶ 2. Speciatim et sapissime refertur ad animum ac mentem, et est perversitas iudicii et sententiæ, quum perperam sentitur de rebus, quum in iudicando a recto honestoque deflectitur, *perversità, malvagità, iniquità. Seneca Ep. 56. circa med.* Si ante animum nostrum formare incipimus et recorrigere, quam indurescat pravitas ejus. *Sall. Jug. 2.* Quo magis pravitas eorum admiranda est, qui dediti corporis gaudiis per luxum et ignaviam ætatem agunt: ceterum ingentium inculcu atque socordia torpescere sinunt. *Q. Cic. Petit. cons. 10. 40.* Qui sine causa non amant, eos aut beneficio, aut spe etc. dato operam, ut de illa animi pravitate deducas. *et Cic. Vatin. 6. 14.* Volo, ut mihi respondeas, quæ te tanta pravitas mentis tenuerit, qui tantus furor, ut, quum inaudita ac nefaria sacra suscepisset, auspicia, quibus omnis respublica tenetur, contempseris? *Id. 4. Acad. (2. pr.) 8. 26.* Quid, quod si ista vera sunt, ratio omnia tollit, quasi quædam lux lumenque vitæ? tamen na in ista pravitate perstabitis? *Tac. 3. Hist. 41.* Pravitas consilii. ¶ 3. Item malitia, improbitas, mali mores, *malvagità, improbità, malizia. Cic. 2. Fin. 9. 27.* Qualis ista philosophia est, quæ non interitum affert pravitate, sed sit contenta mediocritate vitiorum? *Tac. 14. Ann. 38.* Nullum prælio linem respiciant, nisi succederetur Suetonio: cujus adversa pravitate ipsius, prospera ad fortunam reipub. referebat. *(Adde Sall. fragm. apud Non. p. 385. 4. Merc.) Id. 4. Hist. 44.* Sosianus pravitate morum multo exitiosus.

PRÁVĪTER, adverb. prave. *Augustin. Serm. 101. 6.* Pravi ter ipsi Domino calumniati de iuculis et calcamentis.

PRÁVUS, a, um, adject. Comp. *Pravior et Sup. Pravisissimus II. 1.* — Pravo est qui non

est rectus, distortus, perversus, στρεβλός, ακολυός (It. storto, torto, diftetto; Fr. tortu, qui est de travers, qui n'est pas droit, difforme; Hisp. tuerto, lo que no lleva rectitud ne la línea que la debe llevar, desfigurado; Germ. nicht gerade, -regelmässig gewachsen, krumm, ungestaltet, verkehrt; Angl. crooked, not straight, misshapen, distorted, deformed).

I.) Proprie. *Lucret.* 4. 514. ut in fabrica, si prava est regula prima, Normaque si fallax rectis regionibus exit, Omnia mendose fieri atque obstipa necesse est, Prava, cubantia, prona, supina, atque absona tecta. *Cic.* 5. *Fin.* 17. 46. Videns, ut si qua membris prava, aut debilitata, aut imminuta sint, occultent homines? *Horat.* *Art. P.* 28. pravo vivere naso. *Id.* 1. *Sat.* 3. 48. pravis fultus male talis. *Cæs.* 4. *B. G.* 2. Jumenta prava atque deformia. *Juvenal.* 8. 33. pravam extortamque puellam (vocamus) Europen. *Veget.* 3. *Peterin.* 71. Ambulabit (equus) pravus et frequenter offendet. et 5. *ibid.* 40. 1. Ambulabit pravus in latere ad similitudinem caneri. — Absolute. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 11. 33. Interesse oportet, ut inter rectum et pravum, sic inter verum et falsum. *Cf. Ter. Phorm.* 5. 1. 6. Eis nunc prævium st, qui recta prava faciunt. — In pravum, prave. *Tac.* 4. *Hist.* 81. a. med. Elapsi in pravum artus. *slogati.*

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est malus, vitiosus, improbus, callivo, malvagio, vizioso, pravo, perverso, malizioso, κομπος. — 1.º De hominibus. — a) Absolute. *Plaut.* *Bacch.* 3. 3. 8. Absque te esset, ego illum haberem rectum ad ingenium bonum: nunc propter te, tuamque pravus factus est fiduciam. *Liv.* 1. 53. Non pravus dux belli. *Juvenal.* 14. 40. dociles imitandis Turpibus et pravus omnes sumus. *Tac.* 4. *Hist.* 48. Vinus auidax, callidus, promptus et prout animum intendisset, pravus aut industrius, eadem vi. *Id.* 4. *ibid.* 68. Pravi impulsores. *Fellej.* 2. 80. 3. Pravisinus homo. — b) Cum Genitivo. *Sil.* It. 3. 253. Battiadés pravos fidei stimulavit in arma. *Id.* 8. 260. turbarum sator, atque accendere solers Invidiam, pravusque togæ. *Id.* 9. 636. beu plebes scelerata, et prava favoris! et 12. 464. audendi pravus, facilisque periculis. — 2.º De rebus physicis et abstractis. *Cic.* 4. *Tusc.* 13. 29. Eorum qui non longe a sapientia absunt, affectio est illa quidem discrepans sibi ipsa, dum est insipiens; sed non distorta, nec prava. *Id. Rosc. Com.* 10. 30. Quod Panurgus Roscii fuit discipulus, qui diligebant hunc, illi favebant. Quid sciret ille, perpauci animadvertebant: ubi didicisset, omnes quærebant. Nihil ab hoc pravum et perversum produci posse arbitrabantur. *Fellej.* 2. 10. 1. Adeo mature a rectis in vitia, a vitis in prava, a pravis in præcipitia pervenitur. vitia ipsa peccata, prava eorum habitus et consuetudo. *Tac.* 14. *Ann.* 33. Prætorii præfecto haud satis fidebat, ad honesta, seu prava iuxta levi. *Id.* 4. *Hist.* 48. Prava æmulatio. *Id.* 3. *Ann.* 56. Spes pravas aliorum cobibere. et 16. *ibid.* 28. Prava ambitio. *Phædr.* 1. 25. Prava consilia dare cupiam. *Cic.* 3. *Tusc.* 33. 80. Quo pravus nihil esse possit. *Alii leg.* gravius. *Id. Brut.* 74. 258. Pravisima consuetudinis regula. — In pravum, prave. *Quintil.* 1. 3. 12. Frangas citius, quam corrigas, quæ in pravum induruerunt. ¶ 2. Speciatim dicitur de eo, qui male iudicat, perperam sentit de rebus, et qui quum quippiam minus rectum semel imbiberit, corrigi nequit, et ad sanitatem traduci, strano, stravollo, ostinato. *Sall. Cat.* 5.; et *Plin.* 3. *Ep.* 9. a. med. Ingenium malum, pravumque. (Alii ita intelligunt: malum in alios, et perniciosum: pravum in se, et vitis deditum.) *Seneca* 1. *Ira* 16. ante med. Co. Piso fuit vir a multis vitis integer, sed pravus, et cui placebat pro constantia rigor. *Phædr.* 5. 5. Pravo favore labi mortales solent: Et pro iudicio dum stant erroris sui, etc. *Quintil.* 10. 1. 19. Philemon pravis sui temporis iudiciis Menandro sæpe prælatos est. *Horat.* 2. *Sat.* 7. 70. quæ bellua ruptis, Quum semel effugit, reddit se prava catenis? h. e. stulta, incauta.

Homonym. Quid pravus et depravatus differant, *V.* in DEPRAVATUS.

PRAXIDICA, ōrum, n. plur. 2. *V.* in PRAGMATICUS.

PRAXILLEUS vel praxillus, a, um, adject. ad Praxillam poetriam Sicyoniam (de qua *V. Olear.* *dissert. de poet. Græc.* n. 63.) pertinens. *Serv.* *centim.* p. 1824. *Putsch.* Praxilleum metrum Ionicum majus trimetrum brachycatalectum. *Marius Victorin.* 2. p. 2538. Id autem, quod trochæum recipit, Praxillum dixerunt, ut metrum Praxilla poetriæ Sicyoniæ, quod est trimetrum brachycatalectum, habens semper in secunda regione trochaicam basin post Ionicam primam. *Plotius de metr.* p. 2657. Antispastum trimetrum brachycatalectum Praxillum. Hujus metri exemplum habes apud *Sophocl. Antig.* v. 135. *Αντιποσ δ' ἐπὶ γὰ πρὸς ταυταλωδεῖς.*

PRÆCABILIS, e, adject. precans. *Gloss. Philox.* Precabile, *δεητικόν, εὐχτικόν.* *Gloss. Lat. Gr.* Precabilis, *δεητικός.*

PRÆCABUNDUS, a, um, adject. multum precans, abundans in precibus, vel rectius precanti similis. *Pacat. Paneg.* 36. a. med. Quanto melius manus illa consuluit, quæ submissis precabunda vexillis petiit veniam necessitatis!

PRÆCĀMEN, inis, n. 3. idem ac precatio. *Auct. incert. de pulice apud Wernsdorf. Poet. Lat. min. T.* 6. p. 386. v. 35. Rursus mutatus, fundensque precamina mille, Accirem cunctos in mea vota deos.

PRÆCANS, antis, particip. *V.* PRECOR.

PRÆCANTER, adverb. precando, cum precibus. *Venant. Fortun. Vit. S. Mart. præf.* 39. ferte precanter opem.

PRÆCĀRIO, adverb. precibus, precando (*V. PRECARIUS*) per viā dii preghiara, pregando, *μετά δεησεως, κατά δεησιον, κατ' αζισιον.* *Plaut. Amph. prol.* 21. Tametsi pro imperio scibat facturos; verum hoc petere me precario a vobis jussit. *Ter. Eun.* 2. 3. 27. Hanc tu mihi vel vi, vel clam, vel precario fac tradas (*V. VIS*). *Cic.* 7. *Ferr.* 23. 59. Etiam si precario essent rogandi, tamen ab his impetraretur. *Sueton. Claud.* 12. Ut sibi in curiam tribunos militum secum inducere liceret, precario exegit. *Seneca Thyest.* 214. Ubi cumque tantum honesta dominant licent, precario regnatur. *Tac. Agric.* 16. a. med. Trebellius vitata exercitus ira, indecorus atque humilis, precario mox præfuit. *Ulp. Dig.* 43. 25. 1. Precario quippiam concedere. *Liv.* 34. 62. a. med. dare. *Plin.* 7. *Ep.* 30. Quibus ex causis precario studeo: studeo tamen. h. e. quasi alieno arbitrio, quasi impetrandō a multis, qui me quotidie circumstant, ut vacare litteris liceat. *Seneca præf.* 1. *Controv.* Memoriam mihi jam olim precario parat. *Inscript.* apud *Henzen.* 7315. PRECARIO AQVA RECIPITVR TRGVL. LXXX. *Alia* apud *Orell.* 5069. ITER (lege itinere) PRIVAT. ANNI LARGI PRECARIO VITIVR ANTONIUS ASTRALIS.

PRÆCĀRIUM, ii, n. 2. locus in ædibus precibus faciendis destinatus. *Petron. Satyr.* 30. Dispensator in precario aureos enumerans. *Plerique alii leg.* prætorio: alii melius præcario. *V. PROECARIUM.* — Alio sensu *V.* in voce sequent. I. et II.

PRÆCĀRIUS, a, um, adject.ottenuto con preghiare, *ἱκετευτικός, δέδαισιμνός,* qui habetur ex precibus, qui tandiu obtinetur, quandiu is, qui concessit, permiserit.

I.) Proprie. *Ulp. Dig.* 43. tit. 25. qui De precario inscribitur, 1. Precarium est, quod precibus petenti utendum conceditur tandiu, quandiu is, qui concessit, patitur: quod genus liberalitatis ex jure gentium descendit, et distat a donatione eo, quod qui donat, sic dat, nec recipiat: qui precario concedit, sic dat, quasi tunc recepturus, quum sibi liberit precarium solvere. *Brut.* ad *Cic.* 1. ad *Brut.* 16. ante med. Precarian incolumitatem habere. *Liv.* 3. 47. Non orare solum precariam opem, sed pro debito petere. *Id.* 8. 35. Donatur Q. Fabius tribunicia potestati, precarinum, non justum auxilium ferenti. *Tac.* 4. *Hist.* 76. sub fin. Precaria vita. *M. Aurel.*

apud *Front.* 4. ad *M. Cæs.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep.* 8. Ego impræsentiarum sic me habeo, ut vel hinc æstimato facile sit tibi, quod hæc precaria manu scribo. per mano altrui. et *Fronto* 3. ad *M. Cæs.* 13. ad fin. Facilius precariis decedimus, quam violentis deterrermur.

II.) Translate dicitur de iis, quæ licet non sint impetrata precibus, ad tempus tamen tantummodo nostra sunt. *Ovid.* 9. *Met.* 75. Quid fore te credas, solum qui versus in anguen Arma aliena moves? quem forma precaria celat? *Liv.* 39. 37. Specie, inquis, æquum est scdus: re apud Achæos precaria libertas, apud Romanos etiam imperium est. *Curt.* 6. 5. 6. In novo et, si verum fateri volumus, precario imperio. *Sic Tac.* 1. *Hist.* 52. Precarium seni imperium et brevi transiturum. *Id.* 1. *Ann.* 42. *extr.* Precariam animam inter infenses trahere. *Forcellinus* duo hæc *Tac.* ad super. paragr. retulit. *Seneca Tranquill.* 11. Sapiens corpus suum, seque ipsam inter precaria numerat, vivitque ut commodatus sibi et repositibus sine tristitia redditur. *Symmach.* 1. *orat.* in *Valent.* edente *A. Maio*) 6. Si qua inter cognatas celitum potestates hujusmodi esset æquatio, paribus cum solaminibus globus sororis arderet; nec radiis fratris obnoxia precarium raperet luna fulgorem.

PRÆCĀTIŌ, ōnis, f. 3. preghiara, orazione, *εὐχῆ, δεησις,* rogatio, obsecratio, preces, præsertim quæ diis adhibentur.

I.) Proprie. *Cic. Mur.* 1. 1. Quod si illa solemnem comitorum precatio, consularibus auspiciis consecrata, tantam habet in se vim et religionem, etc. *Id.* 1. *Tusc.* 47. 114. Simili precatione Trophonius et Agamedes usi dicuntur. *Liv.* 31. 5. ad fin. Precationem admisisse deos. *Alii leg.* precationi annuissent. *Id.* 39. 18. Precationem facere. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 2. 3. (13). Vestales nostras credimus nondum egressa Urbe mancipia fugitiva retinere in loco precatione. *Alter Plin. Paneg.* 1. *init.* Ut rerum agendarum, ita dicendi initium a precationibus facere. *Tac.* 4. *Ann.* 9. Magno ex fletu, et mox precationibus faustis, audita. — *Precatio cooptationis in Inscript.* n. 41. apud *Masin. Frat. Arv.* est precum formula, quæ antequam quis in Arvalium collegium cooptaretur, præcinebatur.

II.) Improperie sumitur pro carmine, seu formula certa verborum, quæ superstitione occultam vim ad faciendum aliquid habere creduntur. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 4. 9. (42). Partus accelerat vicinos, si cinctu suo soluto feminam cinxerit, dein solverit, adjecta precatione, se vinxisse, eundem et soluturum.

PRÆCĀTIUNCŪLA, æ, f. 1. deminut. precationis. *Gloss. Philox.* *Δεραδιον,* precatiuncula, petitiuncula.

PRÆCĀTIVE, adverb. pregando, preces adhibendo, precario. *Ulp. Regular. tit.* 25. *de fideicommissis.* Fideicommissum est, quod non civilibus verbis, sed precative relinquatur. *verbi gr.* Te, Titu, rogo, fideique tuæ committo, ut, etc., ut habetur in *Dig.* 30. 1. 105. ad fin. vel peto a te, ut partem hereditatis restituas matri tuæ, ut habetur *ibid.* 31. 1. 79.

PRÆCĀTIVUS, a, um, adject. preces continens, precarius. *Ulp. Regular. tit.* 24. *de legatis.* Ea, quæ precativo modo relinquuntur, fideicommissa vocantur. *V. PRECATIVE.* *Amian.* 17. 5. Pacem poscere precativam. — In re grammatica. *Priscian.* 18. p. 1164. *Putsch.* Hortativa quoque (verba) accusativum adsciscunt; precativa etiam accusativo junguntur: oro, obsecro, etc.

PRÆCĀTOR, ōris, m. 3. intercessore, *ἱκέτης,* qui precatur pro altero, deprecator. *Ter. Heaut.* 5. 2. 22. Nemo accusat, Syre, te: nec tu aram tibi, nec precatorem pararis. *intercessore.* et *Phorm.* 1. 2. 90. Ad precatorem adeam, credo, qui mihi sic oret: nunc amitte, quæso, hunc: ceterum postquam si quidquam, nihil precor. *Plaut. Pseud.* 2. 2. 12. Precator et patronus. *Amian.* 18. 2. ad fin. Is legationis nomine precator venerat pro regibus pacem itidem obsecrans.

PRÆCĀTORIUS, a, um, adject. *δεητικός,* ad

precandum pertinens. *Donatus ad Ter. Phorm.* 1. 2. 92. Ars precatoria est, mitigare praesentia, futura permittere.

PRECATRIX. *F.* **PRECANTATRIX.** Ceterum certa est lectio apud *Venant. Fortun. Vit. s. Mart.* 4. 342. Leucadio pariter pro praeside prompta precatrix.

PRECATUS, a, um. *F.* **PRECOR.**

PRECATUS, us, in. 4. *preghiera, δεσους, precatio, preces.* *Stat.* 10. *Theb.* 71. sed nec petiisse precatus, Tantaque dona velit. *Id.* 5. *Sily.* 2. 81. Infestare licet Manes, meritoque precatu Pacem auferre rogis. *Ammian.* 24. 6. Concordi precatu tentare aliquid. *Adde Sidon.* 4. *Ep.* 2.

PRECES. *F.* **PREX.**

PRECIÆ vel pretiæ vites in duo genera, majus et minus, magnitudine acini, discernuntur: materies iis plurima, uvaque cito maturascens, generosa, et oillis utilissima, folium apio simile. *Hæc Plin.* 14. *Hist. nat.* 2. 4. (29). et *Colum.* 3. *R. R.* 2. 23. Ad illud *Virg.* 2. *G.* 95. Purpureæ, preciaque; *Servius* adscribit dictas esse quasi *præcoquas*, quod ante alias coquantur.

PRECIANUM seu præcianum pironum genus memoratur a *Macrob.* 2. *Saturn.* 15. sub *fin.* ex *Cloatio*, de quo nihil apud *Plin.* 15. *Hist. nat.* 15. 16. aut *Colum.* 5. *R. R.* 10. 18., ubi varia hujus pomi genera recensentur.

PRECO, as, etc. *V.* voc. seq. init.

PRECOR, aris, atus sum, ari, dep. 1. *Precor* pro *precor* dixisse antiquos, ait *Priscian.* 8. p. 779. *Putsch.* Hinc *precantur* passive dixit *Varro* apud *Non.* p. 480. 27. *Merc.* Hinc etiam *precatus* passive, *pregato, rogatus, Juven.* 3. 85. *Supplicansque* dehinc *cælum, genitore precato, etc. V.* et *Precandus* infra. — Part. *Precans* 1. i.; *Precatus* 1. i. et 2. b.; *Precaturus* 1. i.; *Precundus* 1. b. — *Precari* est rogare, obsecrare, *preces* adhibere, *δεσους* (It. *pregare, fare orazione, fare preghiere*; Fr. *prier, supplier*; Hisp. *rezar, orar, rogar, suplicar*; Germ. *bitten, hitend anreden, anrufen, wünschen, erbiten, beten, betend anrufen*; Angl. *to pray, entreat, supplicate, beg, beseech, petition, desire, request*). ¶ 1. *Generatim.* — a) Cum *Accusativo personæ.* *Cic.* 6. *Verr.* 32. 71. Ubi ne *precari* quidem *Jovem optimum maximum, atque ab eo auxilium petere* possit. *Id.* 1. *Nat. D.* 42. 119. *Dii, quos nos colere, precari, venerarique solentis.* et *ibid.* 44. 122. *Quod ni ita sit, quid veneramus, quid precamur deos?* et 2. *Cat.* 13. 29. *Deos precari, venerari, atque implorare.* *Ovid.* 1. *Met.* 367. *placuit cælesti precari Numen, et auxilium per sacras quarere sortes.* *Virg.* 3. *Æn.* 543. *Tum numina sancta precamur Palladis armois.* — b) Cum *Accusativo rei.* *Cic.* *Pis.* 20. 46. *Hæc ego semper de vobis expetivi, hæc optavi, hæc precatus sum.* *Virg.* 3. *Æn.* 143. *Rursus ad oraculum Ortygiæ Phœbumque remenso Hortatur pater ire mari, veniamque precari.* *Liv.* 4. 58. *Precantibus opem militibus.* *Horat. carm. sæc.* 3. *date (Phæbe et Diana) quæ precamur Tempore sacro.* *Id.* 2. *Sat.* 8. 75. *tibi di quæcumque preceris Commoda dent.* *Ovid.* 1. *Pont.* 2. 59. *Sæpe precor mortem, mortem quoque deprecor idem; Ne mea Sarmaticum contegat ossa solum.* *Tac.* 4. *Ann.* 7. *extr.* *Precandam post hæc modestiam, ut contentus esset.* — c) Cum *Accus. rei, et Ablat. personæ* præcedente ab. *Nepos Timol. in fin.* *Dixit, se hoc a diis semper precatum, ut etc.* *Cic.* 3. *Nat. D.* 34. 84. *Esse enim stultitiam (dicebat), a quibus bona precaremur, ab iis porrigentibus et dantibus nolle sumere.* *Cf. eumd.* *Amic.* 18. 57. *Precari ab indigno. supplicare.* — d) *Sequente ut, ne, quo minus.* *Cato R. R.* 134. et 139. *Iano pater, te hæc strue commovenda bonas preces precor, uti sies volens propitius mihi.* *δεσους δεσους.* *Horat. Art. P.* 200. *Deosque precetur et oret, ut etc.* *Cic. Dom.* 57. 144. *Te, Capitoline, teque, Juno, precor ac quæso, vosque patrii Penates, obtestor, ut etc.* *Cf. eumd. Rabir. perduell.* 2. 5. *A diis deabusque immortalibus pacem ac veniam peto: precorque ab iis, ut patiantur etc.* *Id. Mur.* 1. 1. *Eadem*

precor ab eisdem diis immortalibus — ut eveniant et ut etc. *Ovid.* 10. *Met.* 391. *Canosque suos et inania nudans Ubera, per curas alimentaque prima precatur, ut etc.* — *Id.* 1. *Amor.* 1567. *Nycteliumque patrem nocturnaę sacra precare, Ne jubeant capiti vina nocere tuo.* — *Cic.* 2. *Fin.* 24. 79. *Et, si id non probares, quo minus ambo (Orestes et Pylades) una necaremini, non precareris? Orellius legit non deprecareris; at V. Madvig. ad h. l. — e) Et cum Conjunctivo, ommissa part. ut.* *Ovid.* 4. *Fast.* 247. *Hoc quoque dux operis moneas, precor.* *Id.* 2. *Pont.* 2. 68. *Detque solum miseræ mite, precare, fugæ.* *Horat.* 1. *Od.* 2. 30. *tandem venias precamur, Augur Apollo. et ibid.* 3. 6. *finibus Atticis Reddas incolumem (Vergilium) precor Et serves animæ dimidium mææ.* *Val. Flacc.* 5. 118. *seque precantur Accipient socios.* — f) *Cum Infinito.* *Ovid. Heroid.* 19. 81. *ventos audirem lenta tonantes, Et nunquam placidas esse precarer aquas.* *Adde Tibull.* 2. 5. 3. *Nunc precor (te, Phæbe) ad laudes flectere verba meas.* — g) *Cum Dativo personæ, cui precamur, aut Accusati et præpos. ad.* *Virg.* 8. *Æn.* 127. *Optime Grajugenum, cui me fortuna precari, Et vitæ comptos voluit prætere ramos, etc.* *Liv.* 38. 43. *Deos, quos adorent, ad quos precantur ac supplicent, Ambraciensibus non superesse.* *Mamil.* 1. 21. *Ad duo templa precor.* — h) *Cum præpos. pro et Ablat. personæ, cujus gratia precamur.* *Ovid.* 10. *Met.* 614. *pro nobis mitte precari, Dictys ait. Sic Id.* 4. *Pont.* 8. 89. *Tangat ut hoc votum cælestia, care Suilli, Numina, pro socero pæne precare tuo.* — i) *Absolute.* — *Elegantè interseritur, ut opinor, quæso, etc.* *Ovid. Heroid.* 16. 11. *Parce, precor, fasso.* *Id.* 3. *Amor.* 9. 67. *Ossa quietæ, precor, luta requiescite in urna.* *Horat.* 4. *Od.* 1. 1. *Intermissa, Venus, diu Rursus bella moves? Parce, precor, precor.* — *Ceterum Ovid.* 2. *Amor.* 13. 11. *Per tua sinistra precor, per Anubidis ora verendi, Huc adhibe vultus.* *Id.* 2. *Fast.* 636. *Parca precaturæ sumite vina manu.* *Virg.* 4. *Æn.* 113. *tibi fas animum tentare precando.* *Ovid.* 2. *Fast.* 613. *vultu pro verbis illa precatur, Et frustra muto nititur ore loqui.* *Virg.* 9. *Æn.* 624. *Constitit, ante Jovem supplex per vota precatus.* — *Sic Part. Precans* apud *Plaut. Rud.* 1. 5. 2. *Vox me precantum buc foras excitavit.* *Ovid.* 1. *Amor.* 4. 27. *Tange manu mensam, quo tangunt more precantes.* *Val. Flacc.* 2. 240. *mixti gemitus clamorque precantum.* *Aurel. Vict. Epit.* 14. *extr.* *Ut crebro sese interficiendum ministrorum fidissimis precans offerret.* — *Sic idem Part. de rebus* apud *Virg.* 12. *Æn.* 930. *ille humilis, supplexque oculos, dextramque precantem Protendens.* *Ovid.* 1. *Trist.* 2. 35. *frustraque precanti Ore necaturas accipiemus aquas.* *Id.* 7. *Met.* 590. *Pro gnato genitor dum verba precantia dicit.* *Stat.* 2. *Theb.* 478. *ramumque precantis oliivæ Abjicit.* ¶ 2. *Speciatim est alicui optare, cupere, ominari, desiderare, bramare ad alcuno.* — a) *In bonam partem.* *Propert.* 3. 9. 49. *cape, Roma, triumphum, Et longam Augusto salva precare diem.* *Liv.* 9. 14. *Accipere se omen, consules ajunt, et eam precari mentem hostibus, ut ne vallum quidem defendant.* *Quintil. ep. ad Tryph.* 3. *Oram solventibus bene precemur.* *Sueton. Aug.* 58. *Sic enim nos perpetuam felicitatem rei publicæ, et læta huic (Cæsari Augusto) precamur.* *Ovid. Heroid.* 5. 153. *Et tua, quod superest temporis, esse precor.* *Id.* 1. *Pont.* 10. 19. *Delicias illi precor has contingere.* — b) *In malam partem.* *Cic. Pis.* 19. 43. *Neque ego, si unquam vobis mala precarer, quod sæpe feci, morbum, aut mortem, aut cruciatum precarer.* *Horat.* 2. *Sat.* 2. 203. *mala multa precatus Atridis. et ibid.* 7. 36. *Mulvius et scurræ tibi non referenda precati Discedunt.* *Ovid.* 13. *Met.* 48. *Saxa movet gemitu; Laertiadæque precaris Quæ meruit.* *Tibull.* 2. 5. 115. *Tu miserum torques, tu me mibi dira precari Cogis.* — *Precari alicui* pro *imprecari* est *Plaut. Asin.* 2. 4. 71. *Pergin precari pessumo.* *Sic male precari eodem sensu Id. Merc.* 2. 1. 11. *Male mihi precatur et facit convicium. Cf.*

Cic. Pp. 14. 33. *Utrum bono viro optabilius putas, sic exire a patria, ut omnes sui cives salutem, incolunitatem, reditum precentur, quod mihi accidit; an, quod tibi proficiens evenit, ut omnes execerarentur, male precarentur?*

PREHENDO et per *sync.* *prendo, dis, di, sum, dere, a.* 3. *Prendo* pro *prehendo*, quo libenter utuntur Poetæ, legitur etiam apud *Cic.* in multis libris, ut 1. *Acad. (post.)* 11. 41., 12. *Att.* 13. et 2. *ad Brut.* 1., item apud *Cæs.* ad *Cic.* 8. *Fam.* 11. et alios, quos infra retulimus. *V. Drakenborg. ad Liv.* 2. 29. et 56. — Sunt qui malunt scribere *præhendo*: alii qui *preendo*, subtrata aspiratione: sed *prehendo* est uso receptius, *V. Dausqu. in Orthogr.* — *De Perf. prendidi V. infra* sub 1. 1. — *Part. Prendens* 1. 5.; *Prehensus* et *Preensus* 1. 1. et 3.; *Prehensusus* 1. 1.; *Prehendendus* et *Prendendus* 1. 1. et 2. — *Prehendere* est capere, λαμβάνω (It. *pigliare, prendere*; Fr. *saisir, prendre, surprendre*; Hisp. *tomar, agarrar, asir, cogér, prender*; Germ. *fassen, anlassen, er-angreifen*; Angl. *to take, take or lay hold of, grasp, catch, seize*).

1.) *Proprie.* ¶ 1. *Generatim.* *Plaut. Asin.* 3. 3. 78. *Prehendere aliquem auriculis.* *Cic.* 1. *Orat.* 56. 240. *aliquem manu.* *Plaut. Most.* 1. 3. 62. *fauces alicui, atque enicare.* *Id. Pers.* 2. 4. 22. *Te hodie siprehendo, desigam in terram colaphis.* *Id. Epid.* 1. 1. 1. *Quis me propterantem prehendit pallio?* *Id. ibid.* 2. 3. 65. *Prehendit dexteram, seducit, rogat, cur etc.* *Id. Rud.* 5. 2. 4. *Reteprehendere aliquid.* *Petron. Satyr.* 138. *Per aliquot vicos secuta fugientem, Prehende furem, clamant.* *Plin.* 10. *Hist. nat.* 33. 51. (103). *Perdix aucupem jam jam prehendens effugiens.* *Ovid. Medic. fac.* 93. *Arentisque rosæ quantum manus una prebendat.* *Plin.* 30. *Hist. nat.* 5. 12. (40). *Cinerem eum dant bibendum, quantum prehenditur ternis digitis.* — *Sic prendo* per *syncopen.* *Virg.* 2. *Æn.* 322. *quam preedimus arcem? h. e. occupamus.* *Id.* 12. *ibid.* 775. *teloque sequi, quem prendere cursu Non poterat.* *Stat.* 9. *Theb.* 266. *Flumineam rapiente vado, puer Agrius ulmum Prenderat. avea afferrata.* *Similiter Cic.* 1. *Acad. (post.)* 11. 41. *Similem iis rebus, quæ manu prebenderentur.* et 2. *ad Brut.* 1. *Gubernacula reipublicæ prenderem.* *Seneca Med.* 103. *prendere dextra pectus alicujus. h. e. amplecti.* *Quintil. Declam.* 3. 7. *ad fin.* *Ad prendendos amplexus.* *Alii leg. prebendos.* — *Et Part. Prehensus* vel *preensus* apud *Virg.* 3. *Æn.* 623. *Vidi egmet, duo de numero quum corpora nostro Prensa manu magna medio resupinus in antro Frangeret ad saxum.* *Id.* 1. *G.* 285. *Et prenos domitare boves.* *Id.* 2. *Æn.* 592. *dextraque prehensum Continuit.* *Ovid.* 12. *Met.* 223. *Raptaturque comis per vim nova nupta prebensis.* *Plin.* 11. *Hist. nat.* 17. 18. (56). *de apib.* *Duce prebenso, totum tenetur aguen: amisso, dilabitur.* — *Poëticè Virg.* 6. *Æn.* 61. *Jam tandem Italia fugientis prendimus oras. et Seneca Troad.* 1046. *Quum simul ventis properante remo Prenderint altum, fugietque litus. h. e. altum mare ingressi fuerint.* *Sil. It.* 15. 635. *lancea turbine nigro Fert letum caicumque viro, quem prenderit ictus. colpisce.* *Est qui leg. prendidit* *invenit criticis.* *Ceterum prendidi* legitur apud *Vulg. interpr. Johan.* 21. 3. *Et illa nocte nihil preddiderunt.* *Adde ibid.* 21. 10. ¶ 2. *Speciatim,prehendere aliquem, alloquendi, aut rogandi causa sistere.* *Ter. Andr.* 2. 2. 16. *Tuus pater modo me prehendit: ait, tibi uxorem dare sese hodie.* *Id. Phorm.* 4. 3. 15. *Prendo hominem solum: cur non, inquam, etc.* *Id. Heaut.* 3. 1. 89. *Syrus est prehendendus atque exhortandus mihi.* *Cælius* ad *Cic.* 8. *Fam.* 11. *Renunciatum nobis erat, Hirrum diutius dicturum. Prendimus eum: non modo non fecit, sed etc.* *Cic.* 12. *Att.* 13. *Prende C. Septimium, L. Statilium: denique nemo negabit de juraturum, quem roqabis.* *Adde Catull.* 55. 7. ¶ 3. *Item speciatimprehendere aliquem in furto* etc. est *Italice cogliere col furto in mano.* — a) *Cum Ablat. et præpos. in.* *Plaut. Asin.* 3.

2. 17. Prehendi in furto. Cf. *Horat.* 2. *Od.* 16. 1. Otiūm divos rogat in patenti Prensus Ægæo. *colto dalla tempesta*, deprehensus. — b) Cum Ablat. sine præpos. *Gell.* 11. 18. Prensus manifestus furto. — c) Cum Genit. *Gell.* 11. 18. Prensus manifesti furtili. et *Plaut. Bacch.* 4. 4. 45. quem mendacii preedit manifestum modo. — d) Absolute. *Martial.* 3. 96. Si te predero, Gargili, tacebis. ¶ 4. Item prehendere dicuntur quæ sata proveniunt. *Pallad.* 3. *R. R.* 25. Pitorum plantas radicatas seramus, ut quum prebenderint, inserantur. et *ibid.* 10. *extr.* Hoc genere quantum volueris numerum vitium transferes, sine ambiguitate prebendendi. **V. COMPREHENDO.** Huc pertinet illud *Cic.* in *Arat.* 116. Nam quarum stirpes tellus amplexa prebendit, etc. ¶ 5. Item poetice *prehendere aliquid oculis* est cernere, videre, apud *Lucret.* 4. 1136. Sic *Lucan.* 4. 19. Explicat hinc tellus campos effusa patentes, Vix oculo pendente modum. h. e. totam amplitudinem assequente, *appena ne scuopre l'ampiezza.* ¶ 6. Item in iure est capere et in carcerem conijcere (**V. PREHENSIO I.**) *Gell.* 13. 12. *ad fin.* Quæ autem ratio fuit vocantibus nolle obsequi, quos consistere jus habere prebendendi? Nam qui iure prebendi potest, et in vincula duci potest. Adde *eumd.* 13. 13.

II.) Translate. *Cic.* 1. *Legg.* 23. 61. Quum animus rerum omnium naturam perspexerit, eaque unde generata, quæ recurrant, viderit, ipsumque ea moderanter atque regentem pæne prebenderit, etc. h. e. iotelligentia assecutus fuerit.

PREHENSATUS et prensatus, a, um, particip. **V. PREHENSIO.**

PREHENSIO et prensio, ðnis, f. 3. *presira*, *presa*, *il pigliare*, λαβή, actus prebendendi.

I.) Proprie. *Atejus Capito* apud *Gell.* 13. 12. Tribuni plebis prensionem habent, vocationem non habent. *Varro* *ibid.* in magistratu habent alii vocationem, alii prensionem, alii neutrum. h. e. jus prebendendi et conijciendi in carcerem. Adde *eumd.* *ibid.* 13.

II.) Translate, abstr. pro concreto, uti ajunt. *Cæs.* 2. *B. C.* 9. *a. med.* Turris tectum per se ipsum prebensionibus ex contignatione prima suspendere ac tollere cœperunt. et *moz.* Rursusque alia prebensione ad edificandum sibi locum espediebant. *Lips.* et alii ex *VSS.* leg. *prensionibus*, h. e. hypomœchlis et vectibus, quorum pressione magna pondera in altum tolluntur. Qui *prehensiones* retinent, cochleas, aut prela intelligunt, quorum ope itidem tolli quid potest.

PREHENSIO et per *sync.* prensio, as, avi, atum, are, a. 1. frequentat. a *prehendo*. — Part. *Prensans* I. 1.; *Prensatus* I. 2. a.; *Prensandus* II. — Prehensare est sæpe aut vehementer prebendere, *pigliare*, *prendere*, *acchiappare*, *afferrare*.

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Horat.* 1. *Sat.* 9. 63. vellere capri, Et prensare manu lentissima brachia. *Virg.* 2. *Æn.* 444. prensant fastigia dextris. et 12. *ibid.* 404. prensatque tenaci forcipe ferrum. *Ovid.* 5. *Fast.* 476. Lubrica preosantes effugit umbra manus. *Tac.* 3. *Hist.* 28. Prebensare bestium tela brachiaque. ¶ 2. Latiori sensu *prensare aliquem* est alloquendi, aut rogandi causa sistere, ambire, rogare in petitiona honorum, et hujusmodi, παραγγελλειν, *brogliare*, *bucherare*: quod fit prensando manus, et blanda verba adhibendo. — a) Generatim. *Tac.* 1. *Hist.* 66. Velamenta et infulas præferentes, arma, genua, vestigia prensando, flexere militum animos. et 4. *ibid.* 46. Prebnsare commanipularium pectora, cervicibus innecti, suprema oscula petere, ne desererentur, etc. *Plin.* 2. *Ep.* 9. *a. med.* Itaque prensio amicos, supplico, ambio domos, stationesque circumeo. *Liv.* 4. 60. Concursum itaque ad curiam esse prensatasque exeunium manus et patres vere appellatos. — b) Speciatim pro ambire, rogare in petitione honorum. *Liv.* 1. 47. Circumire et prebnsare patres, admonere paterni beneficii. — Absolute. *Cic.* 1. *Att.* 1. Prebnsat unus P. Galba: sine fuco ac fallaciis, more majorum, negatur.

II.) Translate. *Liv.* 22. 51. Ad consilium pre-

sandum tempus opus esse. h. e. capiendum. *Alii leg.* pensandum, quod est præferendum.

PREHENSUS et prensus, a, um. **V. PREHENDO.**

PRELIUM. **V. PRÆLIUM** inquit.

PRÆLIUM, i, n. 2. Ducunt a *premo*, quasi contracta a *premulum*. *Alii* a *præluo*, et per diphthongum *prælium* scribunt: sed hæc videtur nimis longe petita notatio. — Ceterum *prelium* est instrumentum, quo ura, oliva, aliudve quid comprimitur ad succum exprimendum, vel ad aliquid æquum lucidumque reddendum, πρεσση (It. torchio, strettajo; Fr. presse, pressoir; Hisp. prensa; Germ. d. Weintrauben-, Oelpresse, Kelter, Presse; Angl. a press, machine for pressing). — a) Sæpiissime de instrumento, quo ura, oliva, etc. comprimitur. Hoc sensu differt a torculari ut a toto pars: nam torcular est tota machina, *prelium* trabs, quæ demissa comprimit: tametsi interdum promiscue ponuntur. *Virg.* 6. 9. Ipsum torcular si non cochleis torquetur, sed vectibus et prelo premitur, ne minus longum pedes quadrageota constituatur. Ita enim erit vectiaris spatium expeditum. *Virg.* 2. *G.* 241. tu spisso vimine quolos, Colaque prelorum fumosis deripe tectis. Ubi *Servius*: Prela trabes sunt, quibus ura jam calcata premitur. *Colum.* 12. *R. R.* 51. 1. Olivam prelo subjicere. *Cato R. R.* 31. Prelium de carpino atra potissimum facito. (*Plin.* 16. *Hist. nat.* 39. 75. (193). hunc eundem locum referens, habet, et sapino atra.) *Ulp. Dig.* 19. 2. 19. Et prelium, et succulam, et trochleas, quibus relevatur prelium, dominum præstare oportere. *Martial.* 13. 111. De Sinuesanis venerunt Mæssica prelis. *Propert.* 4. 6. 73. Vinaque fundantur prelis elisa Falernis. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 31. 74. (318). Intra viginti duos hos annos inventum, parvis prelis, et miiori torculario, edificio brevioris, malo in medio decreto, tympana imposita vinaceis superne toto pondere urgere, et super prela construere congeriem. — b) Interdum de instrumento, quo charta, aut vestis comprimitur. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 12. 23. (77). de charta. Premitur deinde prelis, et siccantur sole plagula. *Martial.* 2. 46. Sic tua suppositis perlucet prela lacernis. *mangano*, *soppressa*. Sic *Claudian.* *Epith.* *Pallad.* et *Celer.* 101. prelisque solutæ Mira Dionæ sumit velamina tela. *cavate*, o sciolte dalla soppressa. Huc pertinet illud *Senecæ Tranquill.* 1. Placet nun ex arcula prolata vestis, non mille ponderibus aut tormentis splendere cogentibus prela, sed domestica et vilis. et *Ammiani* 28. 4. quod V. in **PRESSORIUM**. Adde *Inscript.* apud *Orell.* 3389. ubi **PRÆLIUM**.

PRÆMO, præmis, pressi, pressum, præmere, a. 3. Part. *Premens* I. 2. 4. 6. 9. 14. et 15.; *Pressus* in omnibus fere paragr. et in fin.; *Pressurus* II. 2. et 6.; *Premendus* II. 3. et 4. — *Præmere* est nisu aut poudere urgere, calcare, deprimere, perprimere, πιεζω, δάβω, βαπέω (It. pigiare, calcare, aggravare sopra alcuna cosa, *premere*; Fr. presser, comprimer, serrer; Hisp. aprensar, prensar, comprimir; Germ. drücken, pressen, drängen; Angl. to press, press upon, press or weigh down).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Plaut. Asin.* 4. 1. 30. Pede pedem alicui præmere. *Virg.* 2. *Æn.* 379. Improvisum aspris veluti qui sentibus anguem Pressit humi nitens. *Ovid.* *Ib.* 366. Pressit et inductis membra paterna rotis. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 314. Rana pulli vituli pede presso. *Id.* 2. *Od.* 18. 3. Trabes Hymettie premunt columnas. *Seneca Herc. Fur.* 424. Telluris illum pondus immensa premit, etc. Nullo premetur onere, qui cælum tulit. *Ovid.* 3. *Amor.* 2. 24. et 1. *Art. am.* 158. Genu præmere terga alicujus. *star addosso*, *premere urtando*. *Edict. Dioclet.* p. 18. Ficus Caricæ N. viginquinque quattuor. Caricæ pressæ P. unum quattuor. *fichi secchi stivati in barili.* ¶ 2. Speciatim, præmere vestigia alicujus, *camminar sull'altrui pedate*, eadē calcare vestigia, quæ alius præcedens impressit: et translate imitari. *Tac.* 2. *Ann.* 14. *sub fin.* Patris patrique vestigia pre-

meos. *Nemesian.* *Cyneg.* 11. intacto premimus vestigia musco. — Hinc *presso gressu* proxime insequente, et præcedentis vestigia ipsa prementē. *Ovid.* 3. *Met.* 17. Subsequitur, pressoque legit vestigia gressu. ¶ 3. Item, habet etiam obscurum sensum, ut *comprimo*. *Val. Flacc.* 8. 256.; *Martial.* 3. 58.; et *Sueton.* *Cal.* 25. **V. PRÆMA** in ONOM. Sic *pressus* est compressus iore turpi. *Martial.* 4. 4. Quod pressa piger hircus in capella. ¶ 4. Latiori, vel prægnante, uti ajunt, significatione est stringere, *stringere*, *premere*. *Cæs.* 7. *B. G.* 28. Quam angusto exitu portarum se ipsi premerent. *Virg.* 7. *Æn.* 518. Et trepida matres pressere ad pectora natos. si strinsero le madri i figli al seno. *Id.* 8. *ibid.* 288. ut prima novercæ Monstra manu, geminosque premens eliserit angues. *Id.* 1. *ibid.* 67. Et premere et laxas dare habenas. *tirare e rallentare*, fortiter tenere et adducere. *Id.* 11. *ibid.* 600. fremit æquore toto Insultans sonipes, et pressis pugnat habenis. h. e. quibus adductis os sibi freno graviter premitur. Sic *Ovid.* 8. *Met.* 37. Premere frena manu. *Id.* 12. *ibid.* 509. alicui fauces. *Horat.* 1. *Ep.* 16. 37. laqueo collum. *Id.* 2. *Od.* 10. 3. litus. h. e. stringere, radere, proxime litus navigare. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 12. 23. (77). aliquid prelo. *Ovid.* 4. *Fast.* 769. Ubera plena premam: referat mihi caseus æra. *Id.* 10. *Met.* 704. Dente premunt domito Cybeleia frena leones. *mordono*. et 5. *ibid.* 538. Premere ore aliquid. *masticare*, *mangiare* et *Seneca Troad.* 797. et *Lucret.* 3. 664. aliquid morsa. *Ovid.* 9. *Met.* 78. angebar ceu guttura forcipe pressus. *Virg.* 1. *G.* 410. corvi presso ter gutture voces, Aut quater ingeminant. *Seneca Herc. Fur.* 225. Gemuit lacertis pressus Herculeis leo. — Sic *premere ensem* est stringere, *impugnare*, *stringere*. *Lucan.* 4. 706. Ense subit presso. h. e. stricto gladio. *Alii leg.* prensio. Sic 7(562). Quæ presso tremant ense manus. Hic quoque alii *prensio*: At *Sil. It.* 1. 515. pressumque ira simul exigit ensem. Similiter *Id.* 5. 670. premit omnis dextera ferrum. et 2. 615. Pressit ovas capulum, cunctantemque impulit ensem. — Hinc figurate, pressus amplexus, *stretto abbracciamento*. *Seneca Oedip.* 192. tunc amplexu Frigida presso saxa fatigant. Sic *Martial.* 6. 34. Pressa basia. *Ovid. Heroid.* 2. 94. Pressa oscula jungere. — *Presso gradu* vel *pede* est lento, sed firmo, qualis est caute incedendum, pede scilicet solum lumiter premento, a *piè saldo*, a *passo serrato*. *Liv.* 28. 14. *a. med.* Hispanos presso gradu incedere jubet. *Id.* 8. 8. Pede presso eos retrocedentes recipiebant. ¶ 5. Item *premere lac* aut caseum apud *Virg.* 1. *Ecl.* 35. et 3. *G.* 401. et *Plin.* 11. *Hist. nat.* 42. 97. (241). *far formaggio*: lac scilicet coagulo mixtum stringendo manibus, in caseum redigere. — Et absolute *Virg.* 3. *G.* 400. Quod surgente die mulsero, horisque diurnis, Nocte premunt. *Calpurn.* 5. *Ecl.* 34. rursusque premetur Mane, quod ocelluæ mulsura redegerit boræ. — Hinc *Virg.* 1. *Ecl.* 82. Pressum lac. h. e. caseus. *Colum.* 7. *R. R.* 8. 5. Caseus fistulosus provenit, si parum pressus. ¶ 6. Item stringendo elicere, emittere, *esprimere*, *spremere*, *cacciar fuori*. *Lucan.* 4. 317. palmitē crudo Arboris, aut tenera succos pressere medulla. *Virg.* 3. *G.* 85. Collectumque premens volvit sub naribus ignem. *Ovid.* 4. *Trist.* 6. 20. nudo pressa uba pede. *Horat.* *Epod.* 2. 15. Pressa mella. *Id.* *ibid.* 13. 6. Tu vina Torquato move consule pressa meo. ¶ 7. Item *premere* dicuntur, qui super aliqua re jacent, aut sedent, qui alicui rei inantuntur, incumbunt. *Ovid. Heroid.* 12. 30. Et premitis pictos corpora Graja toros. Cf. *Propert.* 2. 22. 35. Apparent nonnulla toro vestigia presso. *Seneca Hippol.* 510. Juvat annis vagi pressisse senas. *Ovid.* 5. *Met.* 317. Factaque de vivo pressere sedilia saxo. *Id.* 2. *ibid.* 421. Et pictam posita pharetram cervicē premebat. et 9. *ibid.* 649. dura positus tellure capillis, Bibli, taces, frondesque tuo premis ore caducas. — Hinc de iis, qui cadunt et moriuntur. *Ovid.* 4. *Fast.* 843. nuro Celer occupat ausum: Ille (*Remus*) premit duram san-

guinolentus humum. ¶ 8. Item est onerata, caricare. *Tibull.* 1. 3. 40. Presserat externa navita marce ratem. *Stat.* 8. *Theb.* 567. tunc auro phalaras, auruque sagittas, Cingulaque et manicas, ne conjuge vilior iret, Presserat. *h. e.* oneraverat et quasi oneraverat, *avea caricato e ornato d'oro.* *V.* infra. — Hinc pressus est onustus, gravatus, carico, *aggravato dal peso.* *Propert.* 4. 1. 114. tu diruta stelum Supprime, et Euboicos respice, Troja, sinus. Nauplius ultores in noctem porrigit ignes: Et natat exuviis Græcia pressa tuis. *Virg.* 1. *G.* 303. Ceu pressæ quum jam portum tetigeret carinæ. *Propert.* 2. 12. 42. Pressus membra me o. *Cæs.* 4. *B. G.* 24. Magno gravi onere armorum pressi. ¶ 9. Est etiam cingere, circumdare, coercere, circumligare. *Virg.* 4. *Æn.* 147. mollique fluentem Fronde premit crimem lingens. *Id.* 9. *ibid.* 612. Canitiem galea premimus. *h. e.* coercemus et oneramus. *Ovid.* 4. *Fast.* 517. mitraque capillos Presserat. Alde *Senec. Herc. Cæt.* 375. — Huc referri potest illud *Virg.* 5. *Æn.* 556. Omnibus in morem tonsa coma pressa coroa. *Lucan.* 5. 60. Cingere Pellæo pressos diademate cines. ¶ 10. Item urgendo et nitendo infingere, injicere, immittere, *premendendo cacciar dentro.* *Ovid.* 1. *Fast.* 355. Quem (caprum) spectans aliquis dentes in vite prementem etc. *Seneca Phœnic.* 173. Dextera introrsus preme, magisque merge. *Stat.* 11. *Theb.* 542. alte ensem germani in corpore pressit. *Pallad.* 11. *R. R.* 12. Cuneum salieis interfossis palmæ radicibus premere. *Rutil.* 1. *Itiner.* 74. Et qui primus humo pressit aratra puer. — Similiter *Part. pressus* apud *Virg.* 2. *G.* 356. presso exercere solum sub vomere. *Tibull.* 4. 1. 161. presso tellus consurgit aratro. *Virg.* 10. *Æn.* 346. Dryopen ferit eninus basta Sub mentum graviter pressa. *Propert.* 3. 8. 14. Et nitidas presso pollice finge comas. *Seneca 2. Benef.* 2. Gladius idem et stringit et transforat: quam presso articulo venerit, refert. *h. e.* quam forti manu et adacta. Contrarium est *mollis articulo.* — Hinc *pressus* est etiam signatus. *Ovid.* 6. *Fast.* 609. dictus Sceleratus ab illa Vicius: et æterna res ea pressa nota. *Id. Heroid.* 10. 140. Littera pressa articulo tremente. et 18. *ibid.* 134. multa via pressa rota. Similiter *premere* aco, *dipingere coll'ago, ricamare,* exprimere. *Val. Flacc.* 2. 410. Illic servati genitoris conscia sacra Pressit acu, curruque pius. Sed alii *rectius leg.* pinxit. *Forcellinus* huc retulit etiam illud *Stat.* 8. *Theb.* 587., quod *V.* supra ju § 8. ¶ 11. Item cavare. *Premere sulcum, scavare, fare un solco,* *premiendo sulcum* facere. *Virg.* 10. *Æn.* 296. — Hinc *fossam premere, facere, ducere, alte terram eruendo.* *Frontin.* 1. *Strateg.* 5. *ante med.* Fossam transversam inter montes pressit. *Est qui leg.* percussit. *Plin.* 10. *Ep.* 69. Fossam arcibus pressam mari æquare. Sic *Curt.* 5. 1. Cavernæ in altitudine pressæ. Sic *Tac.* 15. *Ann.* 42. Fossam deprimeret. ¶ 12. Item deprimeret, *abbassare.* *Virg.* 1. *G.* 24.: Mundus ut ad Scythiam Rhiphæasque arduus arees Consurgit, premitur Libya; devertex in Austros. *Ovid.* 2. *Met.* 135. Nec preme, nec summum molire per æthera currum. *Id.* 3. *Trist.* 11. 67. Humanæque memor sortis, quæ tollit eosdem, Et premit. Similiter *Part. pressus* apud *Virg.* 2. *G.* 26. Silvarumque alie pressos propaginis arcus Expectant. *Horat.* 1. *Od.* 27. 8. Et cubito remanete presso. *basso e appoggiato alla mensa.* et *Seneca Herc. Fur.* 155. Aut deceptus instruit bamos, Aut suspensus spectat pressa Præmia destra. *abbassata.* et *Thyest.* 498. sagax Umber presso vias scrutatur ore. *col muso a terra.* Sic *Hippol.* 40. Iustitiam presso quærant iostro — *Niger pressus* color quasi depressus, *h. e.* niger quidem, sed alibanti mixtus, *neru pressovario.* Laudatur a *Pallad.* in equis, 4. *H. R.* 13., et *puto dici a nostris bajo scuro, o castagno.* Sic *Servius* ad illud *bonesti spadices.* *Virg.* 3. *G.* 82. quos phœnicibus vocant, pressos, myrteos: ipsi sunt badii. ¶ 13. Item coercere, continere, concludere, ne quid alabatur, effugiat, evadat. — a) *Generatim.* *Martial.* 3. 40. Ex opibus tantis, quas gravis

arca premit. *vinchiude, tiene strette.* et *Tac.* 4. *Hist.* 2. Paucos erumpere ausus circumjecti pressere. — b) *Speciatim* est sistere, *fermare.* *Tac.* 15. *Ann.* 64. Obligare venas, premere sanguinem. *Virg.* 6. *Æn.* 197. et 331. Constitit Anchisa satius, et vestigia pressit. *Val. Flacc.* 2. 424. Attoniti pressere gradum. — Huc referri potest et illud *Virg.* 6. *Æn.* 155. dixit, pressoque obmutuit ore. *h. e.* clauso. — c) *Item* *speciatim,* *premere oculos, chiudere, serrare.* *Virg.* 9. *Æn.* 486. nec te tua funera mater Profluxi, pressire oculos. *Quintil.* 6. 2. 6. Amantes de forma iudicare non possunt, quia sensum oculorum premit amor. ¶ 14. *Item* *inspici, urgere:* et — a) *Est venatorum verbum* quum ita prope insequuntur feram, ut elabi non posse videatur, *insequere, incalzare, esser addosso.* *Virg.* 3. *G.* 412. montesque per altos Ingentem clamore premes in retia cervum. Sic *Ovid. Heroid.* 4. 41. In nemus ire libet, pressisque in retia cervis etc. *Rursus Virg.* 1. *Æn.* 328. Aut spumantis apicursum clamore prementem. Adde *Sil. It.* 10. 125. — b) *Item* *militare,* quum prope et acriter urgetur hostis, ut pedem referre cogatur, *dar la carica, incalzare, caricare.* *Cæs.* 7. *B. G.* 19. Hæsitantes hostes premere de loco superiore. *Id.* 3. *B. C.* 46. Pompejani insolentius atque audacius nostros premere et instare cœperunt. *Seneca Hippol.* 727. Instare et premere. *Virg.* 1. *Æn.* 474. Hac fugerant Graji, premeret Trojana juvenus. *Nepos Hann.* 11. Pergamænæ naves quum adversarios premerent acris, etc. — c) *Item* quum in angustum redigitur, et urgendo includitur. *Virg.* 8. *Æn.* 473. hinc Tusco claudimur anni, Hinc Rutulus premit, et murum circumsonat armis, et *ibid.* 647.; et *Cæs.* 7. *B. G.* 32. et 3. *B. C.* 9. Obsidione urbem premere. *stringere d'assedio.* ¶ 15. *Premere arbores, potare, dibruscare,* ramos inutiles amputare, et in arcum redigere et compescere, ne nimis dilatentur et luxuriant. *Horat.* 1. *Od.* 31. 9. premant Calena falce, quibus dedit Fortuna, vitem. *Ovid.* 14. *Met.* 628. Nec jaeulo gravis est, sed adunca dextra falce, Qua modo luxuriem premit, et spatantia passim Brachia compescit. *Virg.* 1. *G.* 157. ruris opaci Falce premis umbras. *h. e.* arbores umbrantes. et 4. *ibid.* 130. hic rarum in dumis olus, albaque circum Lilia, verbenasque preinens, vesicuinque papaver, etc. ¶ 16. *Item* *tegere, obruere, celare, coprire, sotterrare, nascondere.* *Ovid.* 5. *Fast.* 509. Stant calices: minor inde fabas, olus alter habebant: Et fumant testu pressus uterque suo. *h. e.* tectus, opertus. *Id.* 11. *Met.* 558. pars magna virorum Gurgite pressa. *h. e.* mersa, obruta. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 79. 81. (191). Motu terræ urbs tota corruit, et montis pars abrupta cladem insuper eam ruina pressit. *Horat. Epod.* 1. 33. baud paravero, Quod aut, avarus ut Chremes, terra premam, etc. *Id. Art. P.* 388. nonurque preminatur in annum, Membranis intus positus. *Ovid.* 3. *Amor.* 8. 36. Omne lucrum tenebris alta premebat humus. ¶ 17. *Premere arbores* est etiam *piantare, serere:* quia in terram deprimuntur. *Virg.* 2. *G.* 346. quæcunque premes virgulta per agros, Sparge limo pingui.

II.) *Translate.* ¶ 1. *Illud premere* dicitur quod nus urget, gravat, angit, in angustum redigit. *Cic. Rosc. Am.* 34. 97. Que necessitas eum tanta premebat, ut etc. *Id.* 9. *Fam.* 1. Videor sperare debere, si te viderim, et ea que preman, et ea que impendeant, facile transiturum. *ci stanno addosso.* et 1. *Orat.* 53. 228. Quum invidia et odio populi Galba premeretur. *Cæs.* 6. *B. G.* 12. Quum aut ere alieno, aut magnitudine tributorum, aut injuria potentium premanentur. *Sail. Jug.* 17. Omnes has, quæ me preman, æmulus amisisit. *Tac.* 1. *Hist.* 7. Inviso semel principe, seu bene, seu male facta preman. *Justin.* 2. 1. 7. Neque hiberna frigora, neque æstivi soles Egypti incolas preman. *h. e.* verant. *Id.* 9. 2. 1. et 26. 2. 1. Premi bello. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 36. 54. (127.), 9. *ibid.* 13. 15. (42). et 10. *ibid.* 75. 98. (211). Premi somno. et 20. *ibid.* 22. 87. (238). Somnus lethargicus premit.

et *Ovid.* 15. *Met.* 31. pressus gravitate soporis. — Similiter *Virg.* 3. *Æn.* 47. ancipiti mentem formidine pressus. *Seneca Octav.* 103. miseris, luctu obruta, mærore pressa. *Lactant.* 4. 13. Sed veritate pressus negare non potuit. *costretto.* ¶ 2. *Pro onerare, aggravare* (*V.* sub 1. 8.), *Sil. It.* 11. 9. Mox levis et sero pressurus fata pudore Bruttius. ¶ 3. *Item* *translata* est *deprimere* (*V.* sub 1. 12.). — a) *Positur* pro dicendo *elevare, abbassare, sminuire, screditare.* *Liv.* 22. 12. extr. Premendorum superiorum arte sesa extollebat. *Quintil.* 11. 1. 16. Qui se supra modum extollit, premere ac dispicere creditur, nec tam se majorem, quam minoris ceteros facere. *Tac.* 15. *Ann.* 49. Premere famam alicujus. *Quintil.* 10. 4. 1. *de enendatione.* Premere tumentia, humilia extollere, resultantia coercere. Adde *Virg.* 11. *Æn.* 401. — b) *Eleganter premere* dicuntur, quæ superiora sunt, majora, meliora. *Ovid.* 7. *Met.* 448. Si titulus annosque tuos numerare velimus. Facta preman annus. *Id.* 3. *Pont.* 1. 116. Quæ (*Livia*) prestat virtute sua, ne prisca vetustas Laude pudicitia sæcula nostra preman. *Stat.* 1. *Sily.* 2. 115. quantum Latonia Nymphas Virgo premit. — c) *Item* *subjectum tenere, domitari, tener soggetto, dominare.* *Virg.* 7. *Æn.* 737. et 10. *ibid.* 54. Premere ilitona populos, et 1. *ibid.* 57. imperio, et *ibid.* 288. Mycenæ Servilio premet, ac victis dominabitur Argis. — d) *Item* *opprimere, opprimere.* *Id.* 8. *ibid.* 249. et 9. *ibid.* 393. Premere aliquem telis, et *ibid.* 329. Tres juxta famulos temere intar tela jacentes, Armigerumque Remi premit, occide. ¶ 4. *Translate a re militari* (*l.* 14.), est dicendo, aut disputando, aut auctoritate, potentia, odio, et similibus urgere aliquem, *stringere, aggravare, dar ahlosso, pressare, incalzare, perseguitare, opprimere.* *Cic.* 3. *Ferr.* 53. 139. Tautus in adolescente pudor fuit, ut, quum a me premeretur, omnia potius responderet, quam etc. *Id.* 1. *Tusc.* 7. 13. Quoniam me verbo prenis, posthac non dicam, etc. *Quintil. declam.* 1. 15. Quibus te satis abundeque pressimus, dum adolescentem defendimus. *Ovid.* 14. *Met.* 401. Criminitus veris premere aliquem. *Cic.* 1. *leg. Agr.* 5. 16. Ne urbem hanc urbe alia premere atque urgere possitis. *Nepos Agesil.* 6. Quum a plerisque ad exeundum premeretur, exire noluit. *h. e.* impelleretur et pane cogeretur. *Virg.* 10. *Æn.* 375. Nunina nulla preman: morali urgemur ab hoste. *Tac.* 3. *Ann.* 67. Non temperante Tiberio, quin premeret voce, vultu reum. *Cic.* 1. *Tusc.* 36. 88. Hoc premandum etiam atque etiam est argumentum. *h. e.* urgendum. *Quintil.* 7. 2. 40. Premere crimen. *h. e.* urgere et evidentiis probare, *aggravare.* et *ibid.* 1. 29. confessionem. *h. e.* urgere reum, et instare vehementius ex ipsa ejus confessione. ¶ 5. *Item* est in paucis redigere, *ristringere* (*V.* sub 1. 4.). *Cic.* 2. *Nat. D.* 7. 20. Ille enim, quæ dilatantur a nobis, Zeno sic premebat. *Supra dixerat:* Quum autem, ut Zeno sulebat, brevis et angustius concluduntur. ¶ 6. *Denum* est *translata* sistere, continere, comprimere. *Cic. Brut.* 97. 332. Cursum ingenii tui, Brute, premit hæc importuna clades civitatis. *arresta, impedisce.* *Virg.* 6. *Æn.* 828. dum nocte prementur. et 4. *ibid.* 332. coram sub corde premebat. Sic *Stat.* 9. *Theb.* 824. Pressus lacito sub corde dolor. *Plin. Phneq.* 62. Premere odium. *Tac.* 6. *Ann.* 50. iram, et 13. *ibid.* 16. pavorem et consternationem mentis vultu. *Seneca Ep.* 3. *a med.* interius omne secretum. *Val. Max.* 3. 3. n. 1. extern. dolorem silentia. *Virg.* 7. *Æn.* 103. ore aliquid tacere, et *Sil. It.* 12. 640. Sic adeo orantes pressere silentia. *lacquero.* *Virg.* 9. *Æn.* 324.; et *Phedr.* 1. 11. Premere vocem. *Ovid.* 1. *Met.* 207. Substitit ut clamor pressus gravitate regentis. *Tac.* 3. *Ann.* 6. Ut (*Tiberius*) premeret vulgi sermones, monuit edicto etc. *h. e.* compesceret, *per fermare le dicerte del volgo.* *Virg.* 10. *Æn.* 464. magnamque sub imo Corde premit gemtum. *Id.* 12. *ibid.* 322. pressa est insignis gloria facti. *h. e.* occultata, celata. — In illo *Horat.* 3. *Od.* 4. 18. ut premeret sacra Lauroque, col-

lataque myrto: *premerer* est *tegerer*, et *defenderer* ab injuria ferarum. Ita recte *Forcellinus*; sed hic *Horatii* locus ad I. 9. referendus est. — Hinc Part. præter. pass., cujus plurima superiorum exempla retulimus.

Pressus, a. um, adjective quoque usurpatur, unde *Comp. Pressior* in omnibus paragr.; et transitivè ¶ 1. Occurrit de oratione et stilo, et dicitur de eo qui genere dicendi utitur tenui, subtili et brevi, sine floribus et amplificatione, hærensque arte rei propositæ omnem fugit redundantiam: ducta metaphora ab arboribus, quæ ita falce premuntur, ut inutilibus ramis nodeunt. *Quintil.* 10. 1. 44. Alii pressa demum et tenuia, et quæ minimum ab usu quotidiano recedant, sana et vere Antica putant. et *ibid.* 2. 16. Proxima virtutibus vitia comprehendunt, hincque pro grandibus tumidi, pressis exiles, fortibus temerarii, lætis corrupti, compositis exultantes, simplicibus negligentes. *Id.* 12. 10. 18. Antiqua illa divisio inter Asianos et Atticos fuit, quom hi pressi et integri, contra inflati illi et inanes haberentur; et in his nihil superflueret, illis iudicium maxime ac inudus deesset. *Cic.* 2. *Orat.* 13. 56. Thucydides ita verbis aptus et pressus, ut etc. *Id.* *flagm.* apud *Non.* p. 364. 24. *Merc.* Quis te fuit unquam in partiondis rebus, in delinendis, in explanandis pressior? *Plin.* 1. *Ep.* 8. Stilius pressus et demissus. et *ibid.* 16. In coactionibus ideim, qui in orationibus, est, pressior tamen et circumscription et adductor. *Quintil.* 4. 2. 117. de *narratione*. Pressus, et velut applicitus rei cultus. *V.* alia in PRESSE. ¶ 2. *Pressum verbum*, vox rem ipsam proxime evidentemque significans. *Gell.* 2. 6. Sicuti *taxare* pressius crebriusque est, quam *tangere*, unde procul dubio id inclinatum est. ¶ 3. *Pressior cauteli*, attentior, intentior, accuratior. *Apul.* 5. *Met.* Exiliabile tibi periculum minatur Fortuna sævior, quod observandum pressiore cautela censeo. Sic *ibid.* paullo post. Diuque cogitationibus pressuribus instructe, ad superbiam puniendam firmiores redraimus.

PRENDO. *V.* PREHENDO.

PRENSATIO, ònis, f. 3. *broglio*, *bucheramento*, *δεδωσις*, *παρρησιας*, actus prensandi, ambitio. *Cic.* 1. *Att.* 1. Non aliena rationi nostræ fuit illius hæc præpropria prensatio.

PRENSITO, as, are, a. 1. frequentat. a *preno*. *Sidon.* 2. *Ep.* 8. Quom libitina ipsam flentes omnes prensitent, remouerentur, evosculantur. *h. e.* feretrum, in quo defunctæ corpus jacebat.

PRENSO, as. *V.* PREHENSIO.

PRESSORIUM, ii, n. 2. *muscipula*, *trappola*. *Gloss. Lat. G.* *Pressorium*, *προς*.

PRESSUS, *V.* PREHENSIO.

PRESBYTER, eri, ni, 2. *prele*, *πρεσβυτερος*, Græce est senior: a *πρεσβυς* *senex*. ¶ 1. Generalit. *Tertull.* *Cor. mil.* 15. Sedent et presbyteri coronati etc. ex *Apocal.* 4. 4. ubi *Vulgata* habet *seniores*. ¶ 2. Speciatim est sacerdos; qua ratione ab Ecclesiasticis scriptoribus sæpe usurpatur. *Tertull.* *Baptism.* 17. Dandi baptismum habet ius summum sacerdos, qui est episcopus: dehinc presbyteri et diaconi. Adde *eumd.* *advers. Hæret.* 41. *extr.*; *Hieronym.* 3. *advers. Rufin.* n. 2; *Prudent.* 11. *capit. orep.* 20; et *Sidon.* 6. *Ep.* 2. — Presbyteri, seu monachi fusca tunica utebantur. *V.* adnot. in v. MONACHIUS.

PRESBYTERATUS, us, m. 4. *munus* et *dignitas* presbyteri. *Hieronym.* *Ep.* 22. n. 28. Idea diaconatum et presbyteratum ambiunt, ut mulieres licentius videant.

PRESBYTERIUM, ii, n. 2. *πρεσβυτεριον*, collegium presbyterorum in Ecclesia Christiana, senatus Ecclesiasticus. *Vulgar.* *interpr.* 1. *Timoth.* 4. 14. Cum impositione manuum presbyterii. *h. e.* facta a collegio presbyterorum. Cf. *Cassiod.* 9. *Hist. Eccl.* 3. Flavianus in ordine presbyterii constituitur.

PRESSÉ, adverb. *Comp.* *Pressius* in omnibus paragr. — Presse

1.) Proprie est *premo*, *συσταλμύως*. *Atejus Capito* apud *Gell.* 10. 6. Quanto artius pres-

susque conficiata essem, si frater meus classem cum ingenti civium numero non perdidisset! ¶ 2. Item in angustum redigendo, arte, *ristretamente*. *Pallad.* 12. *R. R.* 9. Vites quæ fronde luxuriant, putare pressius conveniet. *Veget.* 1. *Veterin.* 56. *ad fin.* Jumentis pressius colla radere. *basso*. *Marcell.* *Empir.* c. 20. p. 113. ed. *Hd.* Egrotum oleo perungere et presse fricare.

II.) Translate. ¶ 1. *Presse loqui*, clare expresseque, ut omnes litteræ et syllabæ distincte audiantur, *parlare schietto e chiaro*. *Cic.* 3. *Orat.* 12. 45. Loqui nun aspere, non vaste, non rustice, sed presse et aquabiliter et leniter. *Id.* 1. *Off.* 37. 133. In voce duo sequamur, ut clara sit, ut suavis. Ultrinque omnino a natura petendum est: verum alterum exercitatio augebit, alterum imitatio presse loquentium et leniter. Huc facit illud *ejusd.* 3. *Orat.* 11. 43. Ex istis urbanis, in quibus minimum est litterarum, nemo est, quin litteratissimum togatorum omnium Q. Valerium Soranum, lenitate vocis, atque ipso oris pressu et sono facile vincat. ¶ 2. *Presse dicere* est breviter, paucis, et ea solum dicendo, quæ ad rem exponendam necessaria sunt: amplificationes omittendo, argumento arctissime inhaerendo. *Cic.* *Orat.* 33. 117. Ut definire rem possit, neque id faciat tam presse et anguste, quam in illis eruditissimis disputationibus fieri solet; sed quom explanatus, tum etiam uberius. *Id.* *Brut.* 55. 201. Oratorum bonorum duo genera sunt, unum attenuate presseque, alterum sublata ampleque licentium. *Quintil.* 8. 3. 40. Ut liqueat augere quid velimus, an minuerere; concitate dicere, an moderate; late, ac severe; abundanter, an presse. *Cic.* 4. *Fin.* 10. 24. Mibi placet agi subtilius, et, ut ipse dixisti, pressius. Quæ enim adhuc protulisti, popularia sunt. *Plin.* 3. *Ep.* 18. *sub fin.* Quom ea potius, quæ pressius et adstrictius, quam illa, quæ hilarius et quasi exultantius scripsi, possint videri accessita et inducta. *Id.* 4. *Ep.* 14. Hendecasyllabis describimus aliquid, modo pressius, modo elatius. et 9. *Ep.* 26. An illa custoditius pressiusque? *ad δὲ ἔλκωνος* etc. *Gell.* 1. 3. *circa med.* Inquisitius, et exactius, pressiusque super aliqua re disserere. *plu precisamente*, *plu a proposito*.

PRESSICUS, a, um, adject. qui pressus est. Vox a Lexico expungeuda: occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 39.

PRESSIM, adverb. *strettamente*, *presse*, vel *premo*. *Apul.* 2. *Met.* Me pressim deusculato. et *ibid.* Linteolum pressim adglutinatum.

PRESSIO, ònis, f. 3. *pressione*, *πίεσις*, actus premeudi, depressio.

1.) Proprie. *Fitruv.* 10. 8. a *med.* Vela, quæ in capite mali summo collocantur, discedentia longius a centro, pressione cacuminis vehementius cogunt progredi naveni. et paullo sup. Gubernator ansam gubernaculi tenens una manu pressantibus artis agitans, versat eam.

II. Translate est lignum illud, aut saxum, quod vecti subijcitur, dum onus extollit, *επιπέχλιον*. *Fitruv.* *ibid.* ab *init.* Vectis ferrens quom est adnotus ad onus, supposita uti centro pressione, quod Græci *επιπέχλιον* appellant, etc. *V.* et PREHENSIO II.

PRESSIVUS, a, um, adject. qui premit. *Gloss. Cyrill.* *Πίεσιον*, *pressivum*.

PRESSO, as, avi, atum, are, a. I. Part. *Pressans* et *Pressandus*. — Pressare est frequentat. vel intens. a *premo*, et ejusdem fere significationis, *premere*, *stringere*, *καταρτίζω*. *Plaut.* *Pers.* 2. 5. 11. Quid hoc hic in collu tibi tumet? *sa vomica* est: pressare parce. *Furius Antias* apud *Macro.* 6. *Satur.* 3. Pressatur pde pes, macro mucrone, viro vir. *Ovid.* 8. *Met.* 538. cerneret ad pectra pressant, Adfususque jacent tumulo. *Id.* 15. *ibid.* 472. Ubera dent saturæ manibus pressanda capellæ. Cf. *Virg.* 3. *Ecl.* 98. si lac præceperit æstus, Ut nuper, frustra pressabimus ubera palmis. *Propert.* 3. 15. 18. Et nova pressantes inquit uva pedes. *Sever. Sammon.* 16. p. 66. retro ed. *Hd.* Quos autem vocitant colles, attingere dextra Debebis, qua gal-

lus erit pressante peremptus. *Stat.* 6. *Theb.* 346. It Chromis Hippodamusque, alter satus Hercule magno, Alter ab Oomao, dubites uter efferat presset Frena magis.

PRESSOR, òris, m. 3. venator, qui feram premit. *Isidori* locum *V.* in ALATOR. Hanc vocem agnoscit etiam *Charis.* 2. p. 148. *Putsch.*

PRESSORIUM, ii, *V.* voc. seq. in fin.

PRESSORIUS, a, um, adject. ad premoendum pertinens. *Colum.* 12. *R. R.* 18. 4. Pressoria vasa. *h. e.* torcularia, prela. — Hinc

Pressorium, ii, n. 2. absolute, substantivorum more, est instrumentum ad premoendum, *soppressa*, *mangano*, *strettojo*. *Ammian.* 28. 4. Solutis pressoriis vestes luce nitentes arbitra diligenter explorat. (*V.* PRELUM in fin.) *Plin.* *Valer.* 2. 17. a *med.* Cotonea purgare, tundere diligenter, et exprimere in pressorio.

PRESSULE, adverb. deminut. a *presse*, *h. e.* arte quidem premoendo, sed ita tamen, ut non lædatur, qui premitur. *Apul.* 4. *Met.* Filium diu ac pressule savia. et 10. *ibid.* Ut lacinia adhaerens pressule membrorum voluptatem graphice linearet.

PRESSULUS, a, um, deminut. a *pressus*, aliquantum pressus. *Apul.* *Florid.* n. 9. Ampulla lenticulari forma, tereti ambitu, pressula rotunditate. *alquanto schiacciata*.

PRESSURA, æ, f. 1. (*premo*) *pressio*, premeudi actus, *pressione*, *πίεσις*.

1.) Proprie. ¶ 1. Generalit. *Apul.* 5. *Met.* Lacrimæ pressura palpebrarum coactæ. ¶ 2. Speciatim est actus exprimentis musti, olei, et similibus, *pigiatura*. *Colum.* 12. *R. R.* 36. 1. Mustum quod post primam pressuram vinaceorum exprimitur. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 31. 74. (316). Pressura una culeos viginti implere debet. *Colum.* 12. *R. R.* 52. 11. Sint in cella olearia tres laborum ordines, ut unus primæ notæ, idest primæ pressuræ oleum recipiat, alter secundæ, tertius tertie. ¶ 3. Hinc etiam illud ipsum quod exprimitur. *Lucan.* 9. 509. Utque solet pariter totis se effundere signis Corycii pressura croci. sic etc. *V.* SPARSIO.

II.) Translate. ¶ 1. Est onus. *Apul.* 7. *Met.* Levare pressuram. *h. e.* onus, quod premit. ¶ 2. Item multarum inter se rerum compressio. *Apul.* 3. *Met.* Cætas multitudo pressuræ nimia densitate periclitatur. *per la troppa calca*. ¶ 3. In aqueductibus est deductio aque ex loco altiore in humiliorem, ex quo cogitur rursus in altiorum condescendere, quia premitur aqua antecedens a subsequenti, et inde vim accipit, ut rursus ascendat: ut fit in lapidibus fontibus, in quibus aqua per fistulas in aëra fertur. *Frontin.* *Aquæd.* 18. Quinque aquarum altitudo in omnem partem Urbis attollitur, sed ex his aliæ leviori pressura coguntur. ¶ 4. Apud *Carl. Aurel.* 1. *Acut. præf. a med.* pressura est somnus gravior, et præter naturam, *letargo*. ¶ 5. Per metaphoram est afflictio, *afflictio*, *pressura*, *δυσψις*. *Tertull.* 1. *ad Uxor.* 5. Pressuram persecutionemque perferre. *Lactant.* 5. 22. a *med.* Deus pressuræ verberibus desluentem corrigit disciplinam. *Cyprian.* 1. *Ep.* 1. Pressuras et angustias relevare.

PRESSUS, a, um. *V.* PREMO.

PRESSUS, us, ni, 4. *premitura*, *pressio*. *Cic.* 2. *Tusc.* 23. 54. Ut onera contentis corporibus facilius feruntur, remissis opprimunt; similis animus intentione sua depellit pressam omnem ponderum, remissione autem sic utgetur, ut se nequeat extollere. *Id.* 3. *Orat.* 11. 43. Lenitate vocis, atque ipso oris pressu ac sono. *h. e.* os comprimendo, neque vaste loquendo. *Id.* in *Arat.* 2. *Nat. D.* 42. 109. de *Ophiucho*. Hic pressu duplici palmarum continet Anguem. *stringendo ambidue te mani*.

PRESTER, òris, m. 3. ¶ 1. Est igneus turbo, ventus igneus et alto ruens columna modo: a *πρηστω* *incendo*, *πρηστω*, *ἦρος* (it. *bufèra*, *tifone*, turbine; Fr. *tourbillon de feu*; Hisp. *remolino de fuego*; Germ. *e. brennender*, *feuriger*, *heisser Wirbelwind*; Angl. a sort of fiery whirlwind in appearance like a pillar of

fire, a typhon, tornado). *Lucret.* 6. 422. Quod superest, facile est ex his cognoscere rebus, Presteras Graji quos ab re naminarunt, In mare qua missi veniant ratione superne. Nam sit, ut interdum tanquam demissa columna In mare de caelo descendat, quam freta circum Ferrescunt, graviter spirantibus incita flabris, Et quæcumque in eo tum sint deprensa tumultu Navigia, in summum veniant vexata periculum. *Seneca* 5. *Quæst. nat.* 13. Ventus circumactus, et eundem ambiens locum, turbu est: qui si pugnacior est, ac diutius volutatur, inflammatur, et efficit quem *πρηστέρια* Græci vocant: hic est igneus turbo. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 48. 50. (133). Furbo ardentior accensusque dum furit, prester vocatur, amburnis contacta pariter et proterens. *Apul. de Mundo.* Spiritus quum majore vi torti sunt, fit procella tarrestris, et a Græcis prester nomen accepit. *Amnian.* 17. 7. Typhunes atque presteres cum horribico tremore terrarum civitatem et suburbana funditus everterunt. *V. ECNEPIIAS.* ¶ 2. Item genus serpentis in Africa, cujus morsus sitim efficit ardentem, inestinguibilem, et mortalem, cuo distentione membrum. *Solin.* 27. circa med. Prester quem percusserit, distenditur, eorumque corpulentia necatur extuberatus. *Lucan.* 9. 790. Nasidium Marsi cultorem torridus agri Percussit prester. Illi rubor igneus ora succendit, tenditque cutem, pereunte ligura, Miscens cuncta tumor, toto jam corpore major: Humanumque egressa modum super omnia membra Effatur sanies. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 20. 81. (210). Porcilaca venena presterum restingui. *Id.* 24. *ibid.* 13. 73. (117). Adversantur serpentium sceleratissimis, hæmorrhoidi, et presteri, ruborum flos, aut mora.

PRESTERIUM, *ii*, n. 2. *πρηστέριον*, locus in balneis, ubi calor exæstans exiabat; idem ac Laconicum. *V. PROPNIQUEUM.*

PRETIUM, *as*, *arc*, a. 1. *apprezzare*, æstimo, pretium alicui rei statuo. *Cassiod.* 5. *Variar.* 10. Gemmarum divites venæ auri fulgore pretiantur. Sic de abstractis *Id.* 8. *ibid.* 22. Natura ipsa boni adhibita perseverantia pretiatur; quia minus est laudanda incipere, quam bonorum propositum custodire.

PRETIOSÉ *vel* precioso, adverb. Comp. *Pretiosius*. — Pretiose est cum pretio, sumptuose et eleganter, *preziosamente*, *ταπείως*. *Cic.* 2. *Invent.* 40. 116. Vasa magnifica, et pretiose cæclata. *Gell.* 5. 5. Pretiose armatum exercitum. *Curt.* 10. 1. Tanti nominis regem haud pretiosius sepultum esse, quam si fuisset e plebe.

PRETIOSITAS *vel* preciositas, *âlis*, f. 3. *prezzo*, valore, pretium. *Atejus Capito* apud *Macrob.* 7. *Satur.* 13. Anuii pretiositas. *Apul.* 2. *Met.* Ampli calices, variæ quidem gratiæ, sed pretiositatis unius. *Ipsæ Oudendorp. ita legit; alii vero legendum putant variæ quidam gazæ, sed speciositatis unius.*

PRETIOSUS *vel* preciosus, a, um, adject. Comp. *Pretiosior* sub *A.* 1. et *II.*; Sup. *Pretiosissimus* sub *A.* 1. — Pretiosus usurpatur *A)* Passive; et *B)* Active.

A) Passive, qui est multi pratii, *ἐπιτιμος, πολυτιμος* (It. *prezioso*, di molto pregio e valore; Fr. *précieux*, qui a une grande valeur; Hisp. *precioso*; Germ. *kostbar*, von hohem Werthe, Angl. *costly*, *precious*, *valuable*, of great price or value).

I.) Proprie. *Cic.* 3. *Off.* 23. 89. Equi ne pretiosi potius jacturam faciat, an servi vilis? *Horat.* 1. *Ep.* 18. 31. Eutrapelus cuiquam nocere volebat, Vestimenta dabat pretiosa. *Curt.* 10. 1. 24. Pretiosa suppellex et nobiles gemmæ, aurea magni ponderis vasa, etc. *Nepos Att.* 12. Habebatque in Italia pretiosas possessiones. *Colum.* 3. *R. R.* 8. 4. Pretiosis odoribus Arabia illustris. *Ovid.* 1. *Met.* 115. Sublucet argentea proles Auro deterior, fulvo pretiosior ære. *Cic.* 2. *Fin.* 28. 91. Non miuor voluptas percipitur ex rebus vilissimis, quam ex pretiosissimis. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 52. (130). Oculi, pars corporis pretiosissima. *Id.* 7. *ibid.* 29. 30. (108). de Homeri opere. Pretiosissimum humani animi opus. *Lamprid.*

Elagab. 33. Fecerat et altissimam turrem substratis aureis gemmatisque ante se tabulis, ex qua se præcipitaret, dicens, etiam mortem suam pretiosam asse debere et ad speciem luxuriæ, ut diceretur nemo sic perisse.

II.) Translate pretiosus est sumptuosus, vel rectius qui magni emitur. *Plaut. Epid.* 1. 2. 17. Pretioso pretio emere aliquid. *h. e.* magno. *Id. Bacch.* 1. 1. 41. Pretiosa operaria. *h. e.* meretricis, quæ mægnu conducitur. *Propert.* 4. 5. 43. Thais pretiosa. *h. e.* quæ noctem magno vendit. *Id.* 3. 11 1. Nox pretiosa. *h. e.* quæ pretin emitur. *Martial.* 10. 92. famcs. *h. e.* quæ non nisi magno sumptu satiatur. *Id.* 5. 69. silentia. *h. e.* magno pratio comparata. Loquitur de Antonio, qui, ut Ciceroni sibi male dicenti os obstrueret, occidendum curavit. Cf. *Ovid. Heroid.* 7. 47. Exerces pretiosa odia, et constantia magno. *h. e.* odio me habes, et propter hoc parvi facis obicere te morti. *Plin.* Pompejum alloquens, cujus imago e margaritis. 37. *Hist. nat.* 2. 6. (15). Hinc fieri tuos vultus? sic te pretiosum videri?

B) Active pretiosus dicitur qui magno pretio emit. *Horat.* 3. *Od.* 6. 32. Pretiosus emptor. *h. e.* qui magna pretia numerat.

PRETIUM *vel* precium, *ii*, n. 2. Scribitur et *precium* per *c*; quod videtur probare *Dausqu.* in *Orthogr.* quasi sit a *procando*, vel a *prece*. Itaque sic edidit *Holoander* in *Pandect.*, at *Torrentin.* semper *pretium* per *t*. Afferit pro *as Dausqu.* carmen Prænestini lapidis: fructusque renatos Digerit in precium. Sed hoc ipsum *Manut.* per *t* scriptum esse testatur. Addit *Cellar.* ex *Gruter.* 481. 4. et 893. 8. Cujus pretium Valeria Silvana intulit. Tutius itaque per *t* scribare. — Pretium est id quod æstimationis emptionisque causa constituitur, ut ait *Varro* 5. *L. L.* 177. *Müll.*; cujus etymologiam a *peritus*, quod periti soli possunt id recte facere, ridet *Salmas.* Alii ajus originem ab aliis linguis petunt. *V. Voss.* in *Etymol.* Est itaque pretium id, quod pro re venali poscitur, *τιμή, τίμημα, μισθός* (It. *prezzo*; Fr. *valeur*, *prix d'une chose*; Hisp. *precio*, *valor*; Germ. *d. Werth*, *Preis*; Angl. *the price of any thing that is to be sold*).

I.) Proprie. — *a)* Universim. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 10. 36. (92). de *Apelle.* Tabule pretium accepit mensura, non numero. *Id.* 33. *ibid.* *proæm.* (5). Myrrhinis pretium facit ipsa fragilitas. *sa che vagliano assai*, et *12. ibid.* 13. 28. (49). Pretium uvæ amomi ia libras denarii sexaginta: filatio vero amomo denarii quadraginta octo. *Varro* 2. *R. R.* 2. 5. Pretio facto in singulas oves, ut agni chordi duo pro una ove adnumerentur. *Quintil.* 4. 2. 41. De pretio convenire. *Id.* 12. 7. *sub fin.* Alicui rei pretium imponere. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 133. statue re merci. *Cic.* 12. *Att.* 33. certum constituere. *Id. Rosc. Am.* 46. 133. enumerare. *Id.* 3. *Off.* 29. 107. pacisel pro re aliqua. *Plaut. Men.* 5. 6. 26. cisolvere. *Id. Pers.* 4. 4. 30. Vendere aliquid pretio suo. *quel che vale, che merita.* et *Pseud.* 1. 2. 36. Eo in macellum, ut piscium quidquid est pretio præstinem. *Id. Merc.* 2. 3. 7. Parare sibi pretio aliquid. *Cic. Rosc. Com.* 12. 33. Jacent pretia prædiorum. *Varro* 3. *R. R.* 6. 6. Multi extulerunt eorum pretia, ita ut ova eorum denariis veneant quinis. *Paul. Dig.* 9. 2. 33. Sextus quoque Pedius ait, pretia rerum non ex affectione, nec utilitate singulorum, sed communi fungi. *Id. ibid.* 35. 2. 63. Pretia rerum non ex affectu, nec utilitate singulorum, sed communiter funguntur. Itali ea dicunt *prezzi d'affetto*. — Similiter in plur. numero. *Plaut. Men.* 2. 2. 15. Quibus hic pretiis porci veneunt? *Id. Pæn.* 4. 2. 20. Hæc quum hic video fieri, crucior pretiis emptos (servos) maxumis. *Cic. fragm. orat. pro Tull.* (edente *A. Peyronio*) 14. p. 101. Agrum ornatissimum carissimis pretiis Claudius emerat. *Gell.* 3. 17. in *lemmate.* Libros mercati sunt pretiis fidem non capientibus. — *b)* Speciatim, in pretio esse, *esser in prezzo o stima, valere*, pretiosum esse. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 1. 6. (22). Effugies varias celando (in auro), ut alibi ars, alibi mate-

ria essat in pretio. *Ovid.* 5. *Fast.* 58. Inque suo pretio ruga senilis erat. — *c)* Esse pretio, idem. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 12. 25. (41). Costi radix et folium Indis in maximo pretio. — *d)* Magni, parvi pretii esse, *esser di molto o poco prezzo*, o *stima*, magno, aut parvo pretio valere. *Ter. Heaut.* 1. 1. 12. Agrum meliorem, neque majoris pretii nemo habet. *Cic.* 2. *ad Q. fr.* 2. 4. *sub fin.* Noli spectare, quanti homo sit: parvi enim pretii est, qui iam nihil sit. *Plaut. Aulul.* 4. 10. 60. Qui culpam admisit in se, nullus est tam parvi pretii, quin pudeat. *tanto vile e abbietto.* et *Pseudo-Sall. orat.* 2. *ad Cæs.* 9. *extr.* Si quid adversi coortum est, de illis potissimum jactura lit, qui pretii minimi sunt. *Plaut. Epid.* 3. 3. 29. Næ tu habes servum graphicum, et quantivis preti! — *e)* Pretium habere. *Cic.* 5. *Verr.* 98. 227. Annona pretium, nisi in calamitate fructuum, non habet. *Ovid.* 4. *Pont.* 8. 67. Non potes officium vatis continere vates. Judicio pretium res habet ista tuo. *vale qualche cosa, è degna di stima.* *Cato R. R.* 2. Vendat oleum, si pretium habeat. — *f)* Pretium facere est venditoris merci suæ pretium stantentis, et indicantis, quanti vendere velit. *Plaut. Pers.* 4. 4. 37. Indica, fac pretium. *no. tua meri est, tua indicatio est. di quanto vuoi.* — Item emptoris, quum pretium offert, et quanti velit emere, ostendit. *Martial.* 1. 86. Quis faceret pretium, nisi qui sua perdere vellet Omnia? Sic Mario noxius hæret ager. *Paul. Dig.* 10. 3. 19. Qui de vestibulum liceri cogit, necesse habet interdum totarum ædium pretium facere.

II.) Translate. ¶ 1. Pretium dicitur pecunia, quæ in re aliqua impenditur, sumptus, *denaro spes, spesa*. — *a)* Generatim. *Plaut. Capt. prol.* 32. Nil pretio parsit, filio dum parceret. *non perdonò a spesa.* et *Id. Merc.* 2. 3. 7. Miser amicum mihi paravi, animi causa, pretio. et *Virg.* 4. *Æn.* 211. Femina (*Dido*), quæ nostris errans in finibus urbem Exiguam pretio posuit. *h. e.* pecunia emptam. Unde *Id.* 1. *ibid.* 371. Me:catique solum. *Cæs.* 1. *B. G.* 18. Omnia vectigalia parvo pretio redempta habere. *Sic Cic.* 7. *Verr.* 45. 119. Non vitam liberorum, sed mortis celeritatem pretio redimere. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 171. tamquam Sit proprium quicquam, puncta quod mobilis horæ Nunc prece, nunc pratio, nunc vi, nunc morte suprema Permutet dominos et cedat in altera jura. Cf. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 55. 81. (171). Sex millia murænarum mutua appendit: nam permutare quidem pretio noluit, aliave merce. *vendere a contanti.* — *b)* Speciatim de pecunia et mercede, quæ datur ex turpi causa. *Cic.* 4. *Verr.* 49. 122. Pretio mercari ordinem senatoriorum. *a forza d'oro.* *Id.* 7. *ibid.* 20. 50. Pretio atque mercede minuisti majestatem rei publicæ. et *ibid.* 22. 56. Multa pretia et munera bene apud aliquem collocare. *Virg.* 6. *Æn.* 622. fixit leges pretio atque reflat. *per danaro.* *Lucan.* 4. 220. Pretium mercesque proditiōnis. *Cic.* 5. *Verr.* 32. 76. Apronio data est accessio, merces operæ pretiumque impudentiæ. — *c)* Item speciatim ea, quæ stupri causa datur. *Ter. Andr.* 1. 1. 49. Postquam amans accessit pretium pollicens, etc. *Ovid.* 3. *Art. am.* 551. A doctis pretium scelus est sperare poetis. Me miserum! scelus hoc nulla puella timet. Adde 1. *Amor.* 10. 17. et *seqq.*; *Propert.* 3. 9. 31; *Tibull.* 2. 4. 14; *Horat.* 1. *Sat.* 2. 104. et alios, quos collegit *Broukhus.* ad *Tibull.* 1. 10. 33. ¶ 2. Hinc generatim pretium sunt divitiæ, pecunia, aurum, argentum, oro, *danaro, ricchezza.* *Ovid.* 1. *Fast.* 217. In pretio pretium nunc est: dat census honores. *Horat.* 3. *Od.* 16. 8. Converso in pretium deo. *h. e.* Jove in aurum Danaes causa. *Ovid.* 2. *Pont.* 8. 5. Argentum felix, omnique beatius auro, Quod pretium fuerit quum rude, numen erit. *h. e.* numisma argenteum signatum effugie Cæsaris. ¶ 3. Est etiam pretium merces, quæ pro opere datur, præmium, *mercede, premio.* *Plaut. Pseud.* 3. 2. 59. Fateor, me esse coquam carissimum: verum pro pretio facio ut opera appareat. *Id. Epid.* 1. 2. 17. Operam Epidici nunc me emere pretio pretioso ve-

ium. *Id. Capt. 5. 1. 20.* Reddere alicui pretium pro beneficiis. *Ovid. 1. Amor. 1. 34.* Ad vatem, pretium carminis, ipsa venit. *Id. 2. Met. 701.* Juncta suo pretium dabitur tibi femina tauro. *Virg. 5. En. 110.* sacri tripodas, viridesque coronæ, Et palma pretium victoribus. *Ovid. Heroid. 14. 129.* Exsul Hypermetra pretium pietatis iniquum Quam mortem fratri depulsi, ipsa tulit. ¶ 4. Item pretium est exstimatio, stima, conto, pregio. — a) Operæ pretium facere, æstimare, quanti sit opera, quæ præstatur, stimare, fare stima, o conto. *Liv. 27. 17. ad fin.* Quales ex hac die experiundo cognorit, perinde operæ eorum pretium faceret. — b) Et generatim. *Horat. 3. Ep. 1. 34.* Si meliora dies, ut vina, poemata reddidit, Scire velim, chartis pretium quotus arroget annus. *Id. Art. P. 299.* Nanciscetur enim pretium nomenque poetæ, Si etc. — c) Speciatim, est pretium. *Ovid. 1. Trist. 9. 43.* Sive aliquid morum, seu vitæ labe carentis Est pretium, nemo plus habendus erit. *Plin. 12. Hist. nat. 25. 54. (118).* de balsamo. Corticis etiam ad medicamenta pretium est. et *ibid. 19. 43. (95).* de casia. Corticem labare et exinaniri, pretium est. ¶ 5. Univerisim pretium est retributio, ricompensa, tum in bonam, tum in malam partem. — 1.) In bonam partem. — a) Generatim. *Cato apud Festum p. 201. 26. Müll.* Majores seorsum atque diversum pretium paravere bonis atque strenuis, decurionatus, optionatus, bastas donaticas aliosque honores. *Horat. 1. Ep. 16. 46.* Nec furtum feci, nec fugi, si mihi dicat Servus, babes pretium, loris non ureris, ajo. *Plin. Paneg. 80. init.* Non locupletando fisco sedes, nec aliud tibi sententiæ tuæ pretium, quam bene judicasse. *Tac. Agric. 1.* Celeberrimis quisque ingenio, ad prodeum virtutis memoriam, sine gratia aut ambitione, bonæ tantum conscientie pretio ducebatur. *Vellej. 2. 52. 4.* Voluntatis suæ pretium ferre. — b) Speciatim, pretium curæ, aut operæ, merces, præmium operæ, curæ, industriæ adhibita in re aliqua. *Plin. 8. Ep. 6.* Postea mihi visum est pretium curæ, ipsam S. C. querere. *Alii leg. operæ. Liv. init.* Facturus ne operæ pretium sim, si etc. nec satis scio, etc. s'io sia per far cosa, che paghi la spesa. et 25. 6. sub fin. Operæ pretium habent libertatem civitatemque. hanc in ricompensa, in premio dell'opera loro la libertà etc. et 21. 43. circa med. Tempus est jam opulenta vos ac ditia stipendia facere, et magna operæ pretia mereri. *guadagnare grandi ricompense. et Ennius apud Senec. Ep. 108.* Reddere alluc pro factis operæ pretium. At *cl. Vahlen. (Ennianæ poeseos reliq. p. 163.)* rectius legit opia. *Seneca 3. Benef. 23.* Claudius Quadrigrarius tradit, quum obsideretur Grumentum, duos servos ad hostes transfugisse, et operæ pretium fecisse. *h. e. ita se gessisse, ut operæ suæ dignam mercedem acquiserint. Et putat Lipsius esse verba ipsius Quadrigrarii. — c) Operæ pretium est, digna res est, cui opera impendatur, utile est, paga la spesa, torna a conto, giova, τοῦ ἔργου μισθός, πλείστου ἀξίον. Sall. Jug. 83.* Ratus, capta urbe, operæ pretium fore. *Alii omitt. το operæ. V. mox sequent. Cic. 2. leg. Agr. 27. 73.* Quo in genere est operæ pretium diligentiam majorum recordari. *Liv. 3. 26.* Operæ pretium est audire, qui omnia præ divitiis humana spernunt. — Aliquando το operæ subicitur. *Tac. 1. Ann. 57.* Germanico pretium fuit convertere agmen. et 2. *ibid. 35.* Res eo anno prolata haud referam, ni pretium foret Pisonis et Galli sententias noscere. — Aliquando το pretium. *Ennius apud Pers. 6. 9.* Lunai portum, est operæ, cognoscite, cives. *Plaut. Cas. 5. 2. 5.* Est operæ auribus percipere: ita ridicula auditu ea sunt, quæ ego intus turbavi. *V. alia in OPERA. — 2.) In malam partem — a) Est pæna, supplicium, castigo, pena, (est enim verbum medium et anceps, ut medicamentum, valetudo, facinus, quæ in bonam et in malam partem usurpari possunt; quemadmodum et Græci τιμωρίαν pænam vocant ἀπό τῆς τιμῆς, quod est pretium. Ita Servius ad illud Virg.*

9. *En. 349.* (ubi utroque sensu adhibetur) castra ut Danaum speculator adiret, Ausus Pelidæ pretium sibi poscere currus. Illum Tydides alio pro talibus ausis Affecit pretio. *h. e. morte. Liv. Andron. apud Non. p. 365. 27. Merc.* Si malos imitabor, tum pretium pro noxia dabis. *Plaut. Men. 5. 6. 10.* Verbera, compedes, molæ, lassitudo, fames, frigusque, hæc pretia sunt ignavia. *Ter. Andr. 3. 5. 4.* Ego pretium ob stultitiam fero. *Horat. 3. Od. 24. 24.* Et peccare nefas, aut pretium est mori. *Juvenal. 13. 105.* Ille crucem pretium sceleris tulit, bic diadema. *Ovid. 10. Met. 571.* Præmia veloci conjux thalamicæ dabuntur; Mors pretium tardis: ea lex certaminis esto. — b) Sic de pecunia qua magistratus corrumpuntur. *Cic. Cæcili. 10. 29.* Adduci pretio ad boninem condemnandum. et *ibid. 25. 72.* Pretio judicem corrumpere. *Id. 3. Herenn. 3. 4.* Nec prece, nec pretio, nec gratia, nec periculo, nec simulate a recta via deduci.

PRÆTOR. V. PRÆTOR init.

PREX, præcis, f. 3. Genitivi singularis exemplum nondum vidi: multo minus nominativi, quo carere ait *Charis. 1. p. 72. Putsch.*, legitur tamen in *Gloss. Philox. Præx, παραχρησις, ἰκεσία:* et admittitur a Servio una cum preces in eodem casu ad *Virg. 1. En. 591.* — Ceterum præx est precatio, obsecratio, rogatio, σύχη, δέησις (It. *preghieria, preci, prego; Fr. prière, demande, instances, supplications; Hisp. rezo, ruego, suplica; Germ. d. Bülte, d. Bitten; Angl. a prayer, entreaty, supplication).* ¶ 1. Generatim. — a) In singulari numero. *Ter. Andr. 3. 4. 22.* Nihil est preci loci relictum. *Plaut. Capt. 2. 1. 47.* Nunc te oro per precem, per fortunam incertem, et per mei erga te bonitatem patris. *h. e. oro te prece, ut ait Horat. 2. Sat. 6. 13,* vel precem intelligit deam Jovis filiam, præsidem supplicationum, ut *Orpheo in Argon. v. 105. Arcaï.* Etiam *Cato dixit precem, teste Festo p. 242. 6. Müll. Cic. 14. Att. 15.* Quintus non modo non cum magna prece ad me, sed acerbissime scripsit. *Id. 1. Invent. 16. 22.* Prece et obsecratione humili ac supplici uti. *Id. 3. Herenn. 3. 4.* Nec prece, nec pretio, nec gratia, nec periculo, nec simulate a recta via deduci. *Horat. 4. Od. 5. 33.* Multa prece prosequi aliquem. *Id. 1. Ep. 13. 18.* Oratus multa prece. et *ibid. 9. 2.* nam quum rogat et prece cogit, Scilicet ut etc. et *ibid. 14. 14.* Tu mediastinus tacita prece rura petebas. *Ovid. 8. Met. 271.* opem sollicita supplex petit prece. *Tac. 12. Ann. 19.* Euxones claritudine viri, mutatione rerum et prece haud degenerem permotus, allevat supplicem, etc. — b) In plurali numero per omnes casus usum habet frequentissimum. *Cic. Cluent. 70. 201.* Cujus vota et preces a vestris mentibus repudiare debetis. *Plin. 29. Hist. nat. 4. 19. (66).* Attribuit ei successus petitionum a potestatis, et a diis etiam precum. *Ovid. Heroid. 12. 183.* si forte preces præcordia ferrea tangunt. *Cic. ad Cæs. post Ep. 11. l. 9.* ad *Att. a med. A te peto, vel potius omnibus precibus oro et obtestor, ut etc. instantissimamente. et Cæs. 5. B. G. 6.* Omnibus precibus petere contendit, ut etc. *Liv. 28. 2. a med.* Precibus inlimis petiere, ut etc. *Id. 1. 11;* et *Val. Flacc. 8. 380.* Fatigare aliquem precibus. *Brutus ad Cic. 1. ad Brut. 16.* impetrare salutem culpam. *Virg. 2. En. 689. lecti. Ovid. Heroid. 7. 3. moveri. et 1. ibid. 86. frangi. Seneca Hippol. 239. vincl. Cæs. 1. B. G. 16. extr;* et *Nepos Dion. 2. adduci. Cic. 1. ad Brut. 12.* alicujus cedere. *Seneca Med. 444.* iratum aggredi. et *ibid. 294.* repugnare. et *ibid. 544.* parere. et *Hippol. 635.* admotis agere. *Sueton. Tyb. 13.* impensissimis cogit. et *ibid. 21.* expugnari. *Cic. Dom. 55. 140.* numen placare. *Ovid. 3. Pont. 7. 36.* preces admove. *Id. 3. Amor. 7. 44.* concipere. *Horat. 3. Od. 29. 59.* Ad miseras preces decurre. *Claudian. 3. Rapt. Pros. 295.* demitti in humiles. *Virg. 5. En. 782.* descendere in omnes. *Seneca Hippol. 669.* descendere ad preces. *Val. Flacc. 4. 547.* Preces ferre. *h. e. precari. Petron. Satyr. 133.* cuiuspiam admittere. *Ovid. 8. Met.*

852. spernere. *Cic. Pis. 19. 43.* audire. *Liv. 3. 12. extr. aversari. ¶ 2.* Speciatim est precatio, quæ Deo adhibetur. — a) In sing. num. *Virg. 3. En. 437.* Junonis magnæ primum prece numen adora. *Sic Ovid. 1. Trist. 3. 41.* Hac prece adoravi Superos ego, pluribus uxor. *Id. 6. Fast. 251.* In prece totus eram: caelestia numina sensi. *Horat. 1. Od. 2. 26.* prece qua fatigent Virgines sanctæ minus audientem Carmina Vestiam? In illo *Catulli 67. 64.* Lenius adspirans aura secunda venit, Jam prece Pollucis, jam Castoris imploreta. *h. e. aura implorata prece ad Pollucem et Castorem facta. Alii minus recte prece implorata exponunt ope, auxilio implorato. — b) In plur. num. Cic. Planc. 41. 97.* Eorumque preces et vota de meo reditu exaudiens. *Id. 1. Nat. D. 2. 3.* Adhibere preces diis. *Horat. Carm. sec. 70.* Quindecim Diana preces virorum Curat et votis puerorum amicas Applicat aures. *Virg. 5. En. 234.* Preces fundere et Superos in vota vocare. *Seneca Herc. Cæ. 1691.* mittere in astra ad Superos. *Ovid. 6. Fast. 622.* Sollemnes satis est voce movere preces. *Al. sollemni. Val. Flacc. 2. 336.* Date vina precesque. ¶ 3. Aliquando preces sunt execrationes, imprecationes. *Ad rem Cic. Pis. 19. 43.* Non vero ego, si unquam vobis mala precarer, quod sæpe feci, (in quo dii immortales meas preces audiverunt), morbum, aut mortem, aut cruciatum precarer. Thyestes ista execratio est. *Cæs. 6. B. G. 30. sub fin.* Omnibus precibus detestatus Ambiorigem. *Horat. Epod. 5. 86.* Misit Thyestes preces. *Ovid. 15. Met. 505.* Hostilique caput prece detestatur euntis. *Rursus Horat. 2. Sat. 6. 29.* Quid vis, insene, et quæ res egis? improbus urget Iratis precibus. *Cf. eumd. 1. Od. 27. 33.* precibus non linquar inultis.

PRI. V. PRIVIGNUS init.

PRIAPĒIA, ōrum, n. plur. 2. V. voc. seq. sub b.

PRIAPĒIUS, a, um, adject. ad Priapum pertinet. — a) Priapeum metrum, quo ait *Dion. Med. 3. p. 512. Putsch.* usum Virgilium in prologionibus suis, fortasse inde dictum est, quod eo præcipue utebantur in Priapi laudibus. Constat autem, ut docet *Servius in Centimetr. p. 1825. Putsch.*, Glyconico, et Pherecratio, ut: Hellespontiacos tuum numen protegit hortos. Aliud genus tradit *Mar. Victorin. p. 1962.* quum in hexametro versu supremi inter se pedes concatenati, a reliquis tribus sequentibus divisi separatique sunt, ut illud *Virg. 1. Ecl. 63.* Aut Ararim Parthos bibet, -aut Germaniam Tigrim. et 3. *ibid. 33.* Est mihi namque domi pater, -est injusta noverca. Similia fere habet *Terentian. p. 2444.* addens, hexametrum, quod sic dividatur, lusibus, quam gravibus rebus, aptius esse. *Santenus ad Terentian. p. 370.* ait *Forcellinum* falso constituisse duo genera priapeorum, quum unum est *V. Terentian. p. 2445. Putsch.* — b) *Priapeia, orum,* carmen obscænum, Priapi res tractans: quod quidam olim *Virgilio* tribuerunt, alii *Ovidio (V. LOCES)*, alii aliis. Sed veri similis est, multorum opus esse, ob argumenti similitudinem in unum volumen compositum.

PRIAPISCUS, i, m. 2. herba, alio nomine satyrion, vim habens eic τα Ἀρροδια. *Apul. Herb. 15.*

PRIAPISMUS, i, m. 2. *πριαπισμός,* tentigo, morbus quum genitale membrum in longitudinem protenditur, et in circulum intumescit sine Veneris appetitu: quod villi genus iis potissimum solet usuveire, qui supini cubare consuaverunt. *Cæ. Aurel. 3. Acut. 18.* et 5. *Tard. 9,* et 2. *Tard. 1.* ubi ejus morbi causa adducitur.

PRIAPUS, i, m. 2. filius Liberi Patris, cujus signum nudum statul mos erat. V. plura in ONOM. — Hinc translate ¶ 1. *Priapus vitreus* apud *Juvenal. 2. 95,* sũigineus apud *Martial. 14. 69.* est poculum, aut panis in modum Priapi turpi figura factus. *Petron. fragm. Tragur. 60.* *Burmman.* Repositorium cum placentis erat positum, quod medium Priapus a pictore factus tenebat. ¶ 2. Apud *Catull. 47. 4.* est convi-

cium in hominem libidinosum. Sic Priapum pro lascivo posuit Ovid. 2. Amor. 4. 32.

PRIDEM. adverb. Ducunt etymologi a pris, pri inusitato (quod significat ante, prius, a πριῦν) et dem, ut idem ab is et dem. Hartungius de Casibus p. 207. πριῦν δὲ, Döderlinius πριῦν δὲν comparant. Alii minus recte ducunt a prius et die. — Pridem est antea, aliquot ante diebus, ante aliquod tempus, dudum, δὲν, πάλαι, πρό δλιγόν (It. innanzi, non è molto, da qualche tempo, già; Fr. auparavant, il n'y a pas bien longtemps; Hisp. antes, ya; Germ. vordem, vorlangst, ehedem; Angl. a while ago, some time since, lately). Dicitur de tempore præterito longiore, quam nuper: non tamen valde longo: et breviori, quam iamdudum, et iampridem. Sed Falla l. 2. Elegantiar. c. 34. putat, pridem et nuper idem esse. Sed nuper significat tempus haud longe remotum, pridem saepe longius remotum, et dicunt Latini quam pridem pro quanto tempore ante. — a) Pridem usurpatur, quum præteritum tempus præsentī opponitur; hinc eidem contrarium est nunc. Plaut. Rud. 4. 7. 23. Spectavi ego pridem comicos ad istum modum sapienter dicta dicere. Stat. 3. Theb. 680. Sicut erat pridem laceris turbata capillis. — Justin. 5. 7. 12. Nunc autem non classem, in quam sicuti pridem confugiant, superesse. Id. 31. 3. 10. Italiam notiore sibi nunc, quam pridem fuisse. — b) Dicitur et de tempore aliquantum remoto. Plaut. Aulul. 2. 2. 37. Pulmentum pridem ei eripuit. Id. Cas. 2. 8. 29. Ita me pridem, quum ei adversum veneram, facere atriensem volnerat. Cic. 5. Fam. 6. Quod ad me pridem scripseras. — c) Quam pridem, quanto tempore ante. Ter. Eun. 3. 3. 11. Ubi friget, huc evasit, quam pridem pater Mibi et mater mortui essent. Cic. 3. Ferr. 48. 126. Quam pridem sibi hereditas venisset. doct. Id. Rosc. Com. 3. 8. Quam pridem hoc nomen, Fanni, in adversaria retulisti? quant'è, che etc. et Plaut. Stich. 2. 1. 46. Quampridem non edisti? — d) Non pridem, haud pridem (et interdum interposito ita), paullo ante, nuper, poco fa. Plin. 22. Hist. nat. 25. 61. (128). Alica res Romana est, et non pridem excogitata. Ter. Heaut. 2. 1. in fin. Hoc ego mali non pridem inveni. Lucret. 5. 331. habet novitatem summa, recensens Natura est mundi, neque pridem exordia cepit. Horat. 2. Sat. 2. 46. haud ita pridem Galloni præconis erat accipensere mensa infamis. Cic. Brut. 10. 41. Themistocles fuit regnante jam Græcia, nostra autem civitate non ita pridem dominata regio liberata. h. e. non multo ante id tempus. — e) De admodum brevi tempore. Justin. 12. 6. 7. de Alexandro post Clitum occisum. Eodem igitur furore in penitentiam, quo pridem in iram, versus, mori voluit. poco prima. — f) Jam pridem V. suo loco.

PRIDIANUS, a, um, adject. di jeri, ἑώλος, ad pridem pertinens. hæsternus. — a) Dicitur fere de cibis. Sueton. Tib. 34. Solemnibus ipse cænis pridiana sepe ac semesa opsonia apposuit. Id. Cal. 58. Marcente adhuc stomacho pridiani cibi onere. Id. Vitell. 13. Ut circa viarum popinas fumantia uponia manderet, vel pridiana, vel semesa. Catull. apud Apul. de Mag. de dentifricio. Conventiorem pridianæ reliquæ. — b) De aliis rebus. Plin. 28. Hist. nat. 19. 77. (248). Pridiana balinea. Apul. 7. Met. pluvia. et 11. ibid. pruina. Sylon. 9. Ep. 9. ante med. Pridiaom iter.

PRIDIE, adverb. (a pris, pri et die) die uno ante, quasi pristino die. ut Gell. 10. 24. docet. τῆ προτέρα, τῆ προτεραία. subaudi ημερα (It. il giorno innanzi un giorno prima; Fr. la veille; Hisp. la vigilia; Germ. Tages zuvor, gestern, Tages vorher; Angl. on the day before). I.) Proprie. — a) Cum opposito postridie. Plaut. Stich. 1. 2. 65. Quotidie pridie caveat, ne faciat, quod pigeat postridie. Cic. 7. Phil. 4. 14. Cui quum pridie frequentes essetis assensu, postridie ad spem estis inanem pacis devoluti. Nepos Datam. 8. Postero die tropæum posuit, quo loco pridie pugnatum est. — b)

Absolute. Cato R. R. 157. 12. Schneid. Si quem purgare voles, pridie ne comet. Cic. 12. Att. 14. De me excusando apud Appulejum dederam ad te pridie litteras. Plin. 18. Hist. nat. 11. 26. (104). Vulgo vero nec suffervefiunt, sed tantum pridie asservata materia utuntur. da jeri. At Handius (Tursell. vol. 4. p. 555.) hoc loco pridie de tempore incerto interpretatur. Cels. 4. 17. Vel etiam pridie, quum multum allium ederet, vomat. — c) Cum Genitivo. Cæs. 1. B. G. 47.; et Cic. 1. Fam. 4. Pridie ejus diei. Ulp. Dig. 28. 1. 5. Etiamsi pridie calendarum fecerit. Tac. 15. Ann. 54. insidiarum. — d) Cum Accusativo. Cic. 13. Att. 25. Ego Romam pridie Idus. et 2. ibid. 3. sub fin. Pridie Compitalia. et 9. ibid. 13. Quinquatrus. et 11. ibid. 23. cum diem. Alii leg. ejus diei. Liv. 40. 2. Parilia. Justin. 1. 10. 7. constitutum diem. Festus p. 289. 1. Müll. in Hegillis. Pridie nuptiarum diem. Sueton. Cal. 55. Circenses. Ulp. Dig. 24. 3. 7. vindemias. et ibid. 43. 19. 1. a med. æquinoctium auctumnale. Felley. 2. 53. 3. Duodessagesimum annum agentis pridie natalem ipsius vite fuit exitus. — Pro formula pridie calendæ, nonas, idus, adhibetur etiam secundo calendæ, nonas, idus, licet ut negent omnes grammatici. Hujus formulæ plurima affert exempla Marin. Frat. Arv. p. 50., inter quæ præcipuum est illud Cic. Quinct. 6. 24. Roma egreditur ante diem iv. Cal. Febr. — Hinc quum babeatur apud Plin. 2. Hist. nat. 70. 72. (180). Solis defectum Vipstano et Fontejo consulibus (h. e. ann. 59. a Chr. n. qui fuerit ante paucos annos, factum pridie Kalendas Majas. Campania hora diei etc.; Capell. vero 6. p. 194. Alpiano (corrige Vipstano vel Aponiano) et Fontejo consulibus undecimo Kalendas Majas defectus solis fuit, qui in Campania hora diei etc.; vides Plinium idem factum dicere pridie Kal. Maj., Capellam vero undecimo Kal. Maj., propterea quod in quibusdam Codd. pridie, in aliis II. legebatur. et Capella exscriptor pro numero II. (h. e. secundo) siglis seu numeris arabicis 11. (h. e. undecimo) substituit. — e) Pridie Cal. pro nominativo usurpatur a Cic. 6. Att. 1. a med. Litterarum datarum pridie Cal. Januar. suavem habuit recordationem clarissimi jurisjurandi. h. e. dies, qui fuit pridie Cal. Januar., quo die litteræ tunc datæ sunt, suavem habuit recordationem. Handius (Tursell. vol. 4. p. 554.) negat pridie hoc loco substantivi vicem obtinere: Cetero enim, ait, affert verba quæ Atticus in lituris scripserat. Ceterum idem Handius addit hæc, in quibus præpositio antecedit. Cic. 2. Att. 11. Nos in Formiano esse volumus usque ad pridie Nonas Majas. Id. 3. ibid. 17. Nuncii venerant ex ante diem Non. Jan. usque ad pridie Kal. Sept. Similiter Inscript. apud Orell. 594. FN. A. D. V. KAL. DEC. AD PR. KAL. JAN. SEXT. Tertull. ad Scapul. 2. Qui per Genios eorum (Cæsarum) in pridie usque juraverant, hostes eorum sunt reperti. Plin. 11. Hist. nat. 16. 15. (41). Gignit id maxime Arcturi extortus ex ante pridie Idus Septembris. — f) Coniungitur cum quam, in designando eo, quod sequutum est postea. Plaut. Mil. glor. 4. 2. 91. Si hic pridie natus foret, quam hic est, un giorno prima il custai, et Cic. 3. Att. 8. Hæc epistola est pridie data, quam illa, et 5. ibid. 11. a med. Qui pridie, quam ego Athenas veni, Mitylenam profectus erat. Id. Amic. 3. 12. Quum domum reductus ad vesperam est a patribus conscriptis — pridie quam excessit e vita.

II.) Translate longius tempus significat, quam præcedentem diem. Martian. Dig. 40. 5. 10. extr. Qui pridie quam ex testamento ad libertatem perveniret, idem fieri passus est. h. e. antiquam perveniret. Huc referendum videtur et illud Felley. 2. 83. 3. Multa, inquit (Caponius) me hercules fecit Antuacius pridie quam tu (Planice) illum relinqueres.

PRIDIEPRINCEPS inter composita a primo affertur a Priscian. Partit. XII. vers. En. 1. p. 1228. Putsch. et est qui beri de principatu ejectus est.

PRIMEVITAS, ætis, f. 3. gioventù, adolescenza, primum ævum, primi anni adolentia. Inscript. non opt. notæ apud Gruter. 462. 1., quæ pertinet ad ann. a Chr. n. cccclxxxix. CIVIS PRIMEVITAS OFFICIO SEDIS URBANAE ADVOCATIONIS EXERCITO etc.

PRIMEVUS, a, um, adiect. chi è nel fior degli anni, giovinetto, vezzosetto, vezzoso, qui in primo ævo est, h. e. in flore ætatis; qui primos pubertatis annos est ingressus, vel qui adolentiam nondum excessit. Val. Flacc. 6. 569. Nestoris hæstæ Immoritur primævus Helix, etc. brevibus præreptus in annis. Virg. 9. Æn. 545. vit unus Heleor, Et Lycus elapsi: quorum primævus Heleor etc. Id. 7. ibid. 162. Ante urbem pueri et primævo flore juvenus Exercentur equis. Adde Senec. Hippol. 620.; et Sil. It. 5. 18. Id. 16. 406. confusus primævo flore juvenæ. Virg. 10. Æn. 345. lidens primævo corpore Clausus. Sic Lucan. 6. 562. Illa (mors) genæ forem primævo corpore vulsit. Adde Cæl. Aurel. 3. Acut. 8. n. 85. Val. Flacc. 2. 653. centumque pares primæva ministri Corpora. Catull. 64. 401. Optavit genitor primævi funera nati. Nemesian. Cyneg. 115. de canib. dum læto flore juvenus, Corporis et venis primævi sanguis abundat. (ordo est et sanguis primævi corporis abundat in venis.) Claudian. 1. in I. cons. Stilich. 51. Vix primævus eras, paci quum mitteris auctor Assyriæ.

PRIMANUS, a, um, adiect. ad primam legionem pertinens. Hinc — a) Primani, orum, m. plur. 2. absolute, substantivi more, sunt primæ legionis milites, ut Secundani secundæ, Tertiani tertie. Tac. 2. Hist. 43. Primani, stratis Unacti-vicesimanorum principibus, aquilam abstulere. Adde eumd. 4. ibid. 37. et alibi. — b) Imperatorum tempore primani dicti sunt qui ad palatinam legionem pertinebant, ut ei Notit. Dignit. patet. Ammian. 16. 12. a med. Hostium globus ægmina nostrorum irrupit, et iter sibi aperiendo ad usque Primanorum legionem pervenit locatam in medio, (quæ confirmatio castra prætorica dicitur), ubi densior et ordinibus frequens miles etc. Capitolin. Clod. Albin. 6. Egit tribunus equites Dalmatas; egit et legionem Quartanorum et Primanorum. — c) Primanus Tribunus is dicebatur, qui primæ legioni tributum scribebat, ut tradit Festus citans Catonis orationem, quam de suis virtutibus contra Thermum habuit. Hæc Forcellinus. At verba sunt Festi, minime vero Catonis: apud Festum enim p. 234. 17. Müll. nonnulla verba exciderunt et legendum est ita: Primanus tribunus est qui primæ legioni tributum scribit. Propere are apud Catonem in ea, quæ est contra Thermum de suis virtutibus. Cf. Paul. Diac. p. 235. 13. Müll.; et V. Mullerum locis cit. et M. Catonis quæ exstant ed. Henr. Jordan. p. 44. Ceterum primanum tributum ex ætariis tribunis fuisse, statuit A. Aug., collato Varron. 5. L. L. 181. Müll. et Paul. Diac. p. 2. 6. Müll.

PRIMARIUS, a, um, adiect. primario, principale. πρώτος, qui primus est in aliquo ordine, princeps, primas, vel principum unus. — a) De hominibus. Plaut. Mil. glor. 3. 1. 73. Primarius parasitus. Vetus elogium A. Attilii Calatini apud Cic. 2. Fin. 35. 116. et Senect. 17. 61. Unum hunc plurimæ consentiunt gentes populi primarium fuisse virum. Id. 3. Ferr. 58. 153. Magno præsidio fuit Annæ pupillæ mater, femina primaria. Plin. 7. Hist. nat. 43. 45. (140). Primarius bellator. — b) De rebus abstractis. Plaut. Stich. 1. 2. 81. Quin vos capitis conditionem ex pessima primariam? h. e. conditionem nuptiarum et matrimonii. Cic. 3. Fin. 16. 52. Sic in vita non ea, quæ primario loco sunt, sed ea, quæ secundum locum obtinent, producta nominentur.

PRIMAS, ætis, omn. gen. 3. primus, primarius. Apul. 2. Met. Apud primatem feminam. et ibid. Primatis civitatis filius. Imppp. Arcad., Honor. et Theodos. Cod. Theod. 7. 18. 13. Quod ad notitiam primatum urbium, vicorum castel-

lorumque deveniat. *Imp. Honor. et Theodos. ibid.* 1. 12. 3. Periculo primatum officii.

PRIMATUS, us, m. 4. *primato*, *maggioranza*, *preferenza*, *primo posto*, *πρωτεύς*, primus locus, primae partes, principatus, palma. *Varro 1. R. R.* 7. 10. Alii dant primatum bonis pratis. *Fin.* 24. *Hist. nat.* 17. 102. (165). Primatum obtinere apud regem. *Id.* 8. *ibid.* 5. 5 (12). Donare aliquem primatu. *Id.* 13. *ibid.* 12. 21. (78). *de charta*. Primatum mutavit Claudius: nimia quippe Augustae tenuitas tolerandis non sufficiebat calanis.

PRIMÉ, adverb. apprime, in primis. *Narrivus apud Charis.* 2. p. 188. *Putsch.* Fabula prime proba. Agnoscit etiam *Priscian.* 3. p. 603. — *Salmasius* vocabulum hoc restituit in *Plauti Mil. glor.* 3. 1. 199. Est prime cata. *Fleckeris* hanc lectionem in textum recepit. — Deum addendus est *Yonius*, qui p. 154. 24. *Merc.* ait: Primiter pro prime et primitus pro primo. Item *Marcell. Empir.* c. 34. p. 135. ed. *Al.* Capini corii cinis ex oleo illitus periones prime abolet.

PRIMICERĪATUS, us, m. 4. officium et dignitas primicerii. *Imp. Honor. et Theodos. Cod.* 12. 27. 1.; et *Cassiod.* 6. *Variar.* 7.

PRIMICERĪUS, ii, m. 2. qui primus notabatur in tabula cerata, sive in albo vel catalogo munere aliquo fungentium; ideoque fuit magister vel princeps cujuscumque publici officii. Ampissime enim haec vox accipitur, et generatim ita vocantur, qui in aliquo munere principes sunt, adeo quidem, ut et scholae collegiaeque suum habuerint primicerium. Unde *Suidas* generatim interpretatur *πρωτων της τάξης*, id est qui in quocumque ordine primum locum obtinet. Itaque *Primicerius in officio Praefectorum Praetorio* legitur apud *Veget.* 2. *Milit.* 21. et *Primicerius protectorum* apud *Ammian.* 18. 3. Primicerius notariorum, apud *Imp. Honor. et Arcad. Cod. Theod.* 11. 18. 1. sacri cubiculi, *ibid.* mensorum, apud *eosd.* *Cod. Justin.* 12. 28. 1. fabricae, *Valent. Theodos. et Arcad. ibid.* 11. 9. 2. domsticorum et protectorum. *Theodos. et Valent. ibid.* 12. 17. 2. **DOMESTICUS**. Alios etiam primicerios *Cassiod.* 11. *Variar.* 25. 30. 31. et 32. suppedilat. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 134. n. 91. d. m. m. ANTONII M. F. VEL. VERISSIMI MIL. COH. III. PR. PRIMICERII M. ANTONIUS M. FIL. VEL. BASSVS PRIMICRINIUS TRIB. LEGION. III. ERMIN. FEGIT.

PRIMICERĪUS, v, adject. *Marius Victorin.* 2. p. 2534. *Putsch.* Quum choriambus duabus utrinque longis medias breves teneat, consentanea ratione locum eidem auctoritatemque inter principalia, id est primiformia novem metra ipsa paritatis, qua inter se congruunt, contemplatione, vindicandum esse dixerit. **F. PROTOTYPUS**. Sic *Cassiod.* *Orthogr.* c. 6. Admonemus, quod in derivatis hic etiam, sicut ubique, spectavimus primiforum regulas.

PRIMIGENĪUS, a, um, adject. (primus et gigno), *πρωγενεος*, primitivus, qui aliunde nun habet originem. — a) Generatim. *Varro 2. R. R.* 2. 2. Dicam de primigenia pecuarum. E feris enim pecudibus primum dicitur oves comprehensas ab hominibus, et mansuefactas. *Ammian.* 14. 8. Quarum (urbium) ad presens plerumque licet Graecis nominibus appellentur, primigenia tamen nomina non amittunt, quae eis Assyria lingua institutores veteres indiderunt. — b) Speciatim *primigenia verba* seu vocabula, *πρωτόγωνα ῥήματα*, quae non sunt ab alia voce, sed suas habent radices, ut *lego*, *scribo*. *Varro 6. L. L.* 36. *Müll.* — c) *Primigenia semina* dicuntur, quae a natura insita sunt, quae Graeci τὰ πρῶτα φύσεως appellant, et *Cic.* 5. *Fin.* 7. 18. prima secundum naturam, et 2. *ibid.* 11. 33. et 35. prima data natura, item prima, et principia naturalia. In his numerant incolumitatem conservationemque omnium partium, valetudinem, sensus integros, doloris vacuitatem, vires, pulcritudinem, ceteraque bujusmodi. *Varro 1. R. R.* 40. 2. Primigenia semina dedit natura, reliqua invenit experientia coloni. — Hinc *Am-*

mian. 14. 6. Per primigenios seminis fontes, tacita quodam modo lege, vias propagandae posteritatis (natura) ostendit. — d) *Primigenius sulcus* dicitur, teste *Paul. Diac.* p. 236. 4. *Müll.*, qui in condenda nova urbe, junctis tauro et vacca, designationis causa imprimitur: quia ab eo iachatur opus urbis condendae. — e) *Primigenia rerum* apud *Ammian.* 26. 10. *sub fin.* est rerum natura. — f) *Primigenii* apud *Apul.* 11. *Met.* dicti sunt Phryges, quia credi volebant, se primos omnium hominum existisse, quod tangit etiam *Claudian.* 2. in *Eutrop.* 251. — g) *Primigenia Fortuna*, dea Fortuna praesens rerum gignendarum, vel quae est unicuique a primo ortu conies. Hoc nomine praecipue culta fuit in urbe Praeneste, ubi antiquissimum et celeberrimum fuit ejus templum, de quo mentio est apud *Cic.* 2. *Divinat.* 41. 86.; et *Sueton.* *Tib.* 63. et *Dom.* 15. Hujus sedem Romae in colle Quirinali dedicavit Q. Marcius Ralla, dumvir ad id ipsum creatus. *Liv.* 34. 53. n. med. — h) Ab hac videtur datum cognomen legionii xxii. Primigenie, apud *Spartian.* *Julian.* 1.; et in *Inscript.* apud *Gruter.* 127. 9., 552. 1. et 566. 2. et alibi. — Aliam nominis rationem datam legionibus xv. et xxii. exhibet *B. Borghesius* in *Inscript.* *Rhen.* *Steiner.* p. 39. — **YB.** De cognom. Rom. **F. ONOM.**

PRIMIGENUS, a, um, adject. *πρωτόγονος*, primo genitus. *Lucret.* 2. 1104. diemque Primigenum maris et terrae solisque coortum. *Avien.* in *Arat.* 12. Mentis primigenae penetralia dura resolvens.

PRIMIPĀRA, ae, f. 1. di primo parto, *πρωτότοκος*, femina in quovis animalium genere, quae primo peperit. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 40. 62. (151). Et ab ea, quae femina sit et primipara genita, Faunos cerni. Adde *ibid.* 47. 72. (187.), ubi de ovibus loquitur, sicut priore loco de canibus. *Marcell. Empir.* c. 8. § 6. p. 97. ed. *Al.* Mulieris primiparae purae ac nitidae saliva, jejunis instillata oculis livorem adimit.

PRIMIPILĀRIS vel primipilaris, e, adject. Legitur primipilaris in *Inscript.* apud *Gruter.* 50. 6. L. AVRELIVS L. F. PAL. RVFVS PRIMIPILARIS. **F. PRIMIPILUS** in PILUS. — Primipilaris est ad triarios pertinens.

I.) Proprie. — a) Adjective. *Fragm. jur. civ. antejust.* (edente *A. Maio*) p. 74. Praesertim quum honori primipilari sis adstrictus. — b) Hinc *Primipilaris*, is, m. 3. absolute, substantivorum more, est primipilarum centurio. *Sueton. Cal.* 35. Erat Esius Proculus pater primipilari et 38. Testamta primipilarium, qui ab initio principatus Tiberii neque illum, neque se heredem reliquissent, ut ingrata incidit. *Tit.* 1. *Hist.* 15. Signa vexillaque et quod militum in superiorem insulae partem congregantur, duce Aquillio, primipilari. Adde *eumd.* 2. *ibid.* 22. *Fragm. jur. civ. antejust.* (edente *A. Maio*) p. 39. Primipilaribus ob id ipsum, quod primipilaris sunt, vacatio a tutelis a divo Hadriano dari cepit. *Inscript.* apud *Gruter.* 416. 1. PRIMIPILARI LEG. VIII. AVG. EIV. Alia apud *Orell.* 517. A. INSTR. LEIVS TRNAX PRIMIPILARIS IRE. XII. Alia apud *Henzen.* 6618. HANC VIAM DESTITIT IVSSV TI. CLAVDI CAESARIS AVG. GERM. IMPERATORIS L. RVFELLIVS SEVERVS PRIMIPILARIS.

II.) Translate. ¶ 1. Est qui fuit primipilaris. *Quintil.* 6. 3. 92. Consulens eum, an primipilari seni jam testato rursus suaderet ordinare suprema iudicia. ¶ 2. Apud Scriptores Ecclesiasticos est Episcopus. *Sidon.* 6. *Ep.* 1. Te conclaustissimum primipilarem spiritalia castra venerentur. **PRIMIPILĀRĪUS**, ii, m. 2. primipilaris. *Senec. Const. Sap.* 18. Nec impune cessit primipilario, quod Caligulam dixerat **F. CALIGŪLA** in ONOM. *Spartian.* *Julian.* 5. Nigrum misso primipilario, occidi imperat. Alde *Pesenn.* 2. a *med.*

PRIMIPILĀTUS, us, m. 4. primipili dignitas. *Imp. Valerian. et Gallien. Cod.* 12. 63. 1. Commuoda primipilatus post administrationem incipiunt deberi. *Borghesius* apud *Lopez, Lettera al Braun* p. 25. ait: Il primipilato portava seco

il grado dell'ordine equestre, che durava tutta la vita, onde, cessata la milizia, restava questo un onore civile corrispondente ad eques.

PRIMIPĪLUM, i, n. 2. idem ac primipilatus. *Inscript.* apud *Murat.* 799. 6. ET PROPE DIEM CONSUMMATIONIS PRIMIPILI SVI DEBITVM NATVRAE PERSOLVIT. h. e. prope diem, quo consummaturus erat primipilatus sui tempus, obiit. **F. CONSUMMATIO** ET CONSUMMO.

PRIMIPĪLUS vel primopilus, i, m. 2. **F. PILUS**.

PRIMIPŌTENS, entis, adject. primus potentia. *Apul. Trismeg.* p. 92. *Elmenh.* Deus primipotentis, et unus gubernator mundi. Hinc ex Graeco loco *Hermetis* apud *Enclant.* 7. 18. versa sunt; ubi Graeca verba ita se habent: Θεός xxi τῶ πρῶτου xxi εὐός Θεός δὲ πρῶτος.

PRIMISCRINIĀTUS, us, m. 4. dignitas primiscrinii. *Cassiod.* 11. *Variar.* 21. Atque ideo Andreas gradum feliciter primiscrinii ascendat.

PRIMISCRINIUS, ii, m. 2. primus in ordine scriniariorum. *Imp. Anastas. Cod.* 12. 50. 12.; *Imp. Theodos. et Valent. ibid.* 53. 3.; et *Inscript.* apud *Don.* cl. 6. n. 152.

PRIMITER, adverb. primitus, primo, primum. *Pompon.* apud *Non.* p. 154. 25. *Merc.* et p. 506. 24. Quia bono animo es, video: eripis primiter dapes. Sed idem *Non.* p. 488. 30. hunc eundem locum ita refert: Bono animo es, video: eripis primiter de pannibus. Addit *Non. cit.* p. 154. 27. Haec verba *Lucili:* Sicuti quum primiter ficos populare sentis, item pretio ingenti ad primitus paucos. Quae corrupta sunt, et ab eodem sic emendate recitantur p. 281. 16. Sicuti quum primos ficos popola recentes Protulit, et pretio ingenti dat primitus paucos. *Inscript.* apud *Zabuz. Epigr. Lat. scop.* in *Egitto.* quod PRIMITER FELICISSIMO SAECULO DD. NN. INVICTORVM IMPF. SEVERI ET ANTONINI NOVAE LAPICAPDINAE ADINVENTAE etc. Haec *Inscript.* pertinet ad aera. a Chr. d. cciv. - cxxi. Ceterum *primiter* agnoscitur etiam a *Priscian.* de *XII. vers.* *En.* p. 1227. *Putsch.*

PRIMITĪÆ (legitur et primitiae, sed minus placet), arum, f. plur. 1. primae res in quocumque genere, ut Primitiae operum, arborum, frugum, vel fructuum, etc. a *primus*. Videntur proprie dici de primis fructibus ex agro susceptis, qui Deo offerebantur, *ἀρχαί* (It. *primitie*; Fr. *premierces des fruits*; Hisp. *primitiu*; Germ. *die Erstlinge*; Angl. *firstlings, first fruits, premisses*).

I.) Proprie. *Ovid.* 2. *Fast.* 520. Primitias Cereri farra resecta dabant. *Id.* 10. *Met.* 431. Festa piae Cereris celebrant annua matres Illa, quibus nivea velata corpora veste Primitias frugum dant spicem seita suarum. *Vit.* 8. *ibid.* 274. Primitias frugum Cereri, sua vita Lyco, Palladis Haver latices libasse Minerva. *Id.* 3. *Fast.* 729. Te *Bacche*: memorant, Gange tuncque Oriente subacto, Primitias magnas seposuisse Jovi. *Calpurn.* 2. *Ecl.* 64. pomeifera Laribus consuevit horti Mittere primitias.

II.) Translate. ¶ 1. Primitiae sunt primae res in aliis praeter agrorum fructus. *Colum.* 4. *R. R.* 10. 2. Primitias vitis reserac. h. e. quae prima trunco vitis progeminantur. Sic *Id.* *ibid.* 147. Primitias plantae medicos tum praebet imbres Sedulus irroians olitor. *Tac.* 1. *Hist.* 53. *ad fin.* Primitiae metallorum. h. e. prima massa e metallis eruta. ¶ 2. Per metaphoram primitiae dicuntur initia. *Virg.* 11. *En.* 156. Primitiae juvenis miserae, bellique propinqui Dura rudimenta. *Sil.* *It.* 3. 111. Primitiae tori. h. e. prima gaudia conjugii. *Fal. Placc.* 3. 515. Justaque doctorum Primitiae, et tenero superati protinus angues, scil. Juno de Hercule loquitur. *Stat.* 11. *Theb.* 285. Hei mihi primitias armorum, et rite nefasto Libatus. h. e. initis belli, et 2. *ibid.* 742. Primitiae operum, et 6. *ibid.* 146. lacrimarum. *Gell. praef. circa med.* Primitias quasdam, et quasi libamenta ingennarum artium dedimus. *Apul.* 10. *Met.* Dum ludicris scaenicorum choretis primitiae spectaculi dedicantur, et 11. *ibid.* Ru-

dem dādicantes carinam, primitias comēatns libant. h. e. initium navigatōnis. — *NB.* Da cognom. *R. V. ONOM.*

PRIMITIVUS, a, um, adject. πρῶτος, qui in aliqua re primus et principalis est. *V. PRUNITIUS.* Ceterum primitivus legitur in *Gloss. Cyrill.* Πρωτεῖον, primitivum, primatus.

PRIMITIVUS, a, um, adject. primitivo, primus, primo adveniēns. — a) Generatim. *Colum.* 9. *R. R.* 13. 2. Apes primitivis floribus illectæ. *Id. Arbor.* 23. Ea res et fertilem arborem reddet, et primitivos annos fructum vinosum. h. e. quum primus arbor fructus feret: quod idem tradens, inquit 5. *R. R.* 10. 15. primis annis. *Marcell. Empir.* c. 23. p. 120. ed. *Alā.* Porri primitivi scilicet succus expressus. *Prudent.* 10. πρῶτ' ὄσφ. 828. Ut primitivum crederes fetum geri. h. e. primogenitum. — b) Speciatim. *Primitiva verba*, quæ primigenia *Varro* vocat, sunt, quæ primam positionem ab ipsa natura acceperunt, ut *lego, ferveo, domo, facio, Priscian.* 8. p. 824. *Putsch. V. PRIMIGENIUS.* — *NB.* De cognom. *Rom. V. ONOM.*

PRIMITIVUS, adverb. *primieramente, la prima volta, πρῶτον, primum, primo.* *Lucilius* apud *Non.* p. 154. 29. *Merc.* Sicuti quum primus ficus propola recens Protulit, et pretio ingenti dat primitiv' pucos. (*V. PRIMITIVUS.*) *Varro* 1. *R. R.* 31. 2. Primitus quum exit vitis, tota reseca solet. et 2. *ibid.* 2. 14. Primitus oritur herba imbribus primoribus evocata. *Lucret.* 4. 1027. quibus ætatis freta primitus insinuatur. et 5. 1091. detulit (*fulmen*) in terras mortalibus ignem Primitus. *Virg. Cir.* 496. Ac veluti in niveo teneræ quum primitus nvo Effigies animantis atc. *Catull.* 19. 10. Florido mihi ponitur picta vere corolla Primitiv', et tenera virens spica mollis arista. *At Herinannus* post corolla comma ponit, et Primitiv' et mutat in Primitus. *Sueton. Claud.* 7. Eventitque ut primitus ingredientis cum fascibus farum prætervolans aquila dexteriore humero consideret. *Petron. Satyr.* 62. Ego primitus nesciebam, ubi essem: deinde accessi etc. *Cod. Theod.* 11. 1. 12. Etiamsi militares viri aliquos ex his penes se retentant, convepiendi primitus sunt, ut aut restituant etc. h. e. antea omnia; non prius, ut *Heineccius* putat.

PRIMIVIRGIUS, ii, m. 2. (primus et virga) qui primus ante regem virgam præfert. *Gloss. Cyrill.* Πρωτοπαρθούχος, primivirgius. *Gloss. Isid.* Primivirgius, caballarius, quod primus est militiæ in virgis.

PRIMNESIUS, ii, m. 2. palus, ad quem funis nauticus religatur, quem alii tonsillam dicunt. *Paul. Diac.* p. 224. 16. *Müll.* Alii rectius leg. *prymnesius, πρωμνησιος, a πρῶμα puppis*, quia funis a puppi religatur ad illud: unde *Virg.* 6. *Æn.* 902. stant litore puppes. Sic *Isid.* 19. *Orig.* 2. 14. Tonsilla uncinus ferreus vel ligneus, ad quem in litore delirum funes navium illiganur. Aliter *Id. ibid.* 4. 6. *Prymnesius* funis, quum navis in litore religatur ad palum.

PRIMO, adverb. (primus) principio, primo loco, prima specie, primum, primiter, πρῶτον (*It. alla prima, primeramente, in prima; Fr. d'abord, en commençant, en premier lieu; Hsp. incontinent, al instante, al principio, primeramente; Germ. zuerst, anfangs; Angl. at the first, nt first, in the first place, first of all.*) Usurpatur — a) Absolute, ita tamen ut rem postea cessissa aut mutatam esse intelligamus. *Plaut. Amph.* 5. 1. 42. Ibi continuo contonat sonitu maxim: ædes primo ruerē rebamur tuas. *Cic.* 3. *Verr.* 9. 26. *Glaucia* primus tulit, ut comperendinaret raus. Antea vel iudicari primo pntuit, vel amplius pronunciari. *alln prima, et Nepos Dntm.* 3. Primo non aceredidit. *Id. Themist.* 6. Hanc legationem suscepit Themistocles et solus primus profactus est; reliqui legati ut tum exirent, quum satis altitudinē muri extracta videratur, præcepit. *Cæs.* 4. *B. G.* 37. *Morini*-spa prædæ adducti primo non ita magno suorum numero circumsteterunt. *Liv.* 2. 27. Longe alia, quam primo instituerant, via grassabantur. *Quin-*

til. 1. 5. 72. Quæ primo dura visa sunt, usu molliuntur. — *Plaut. Amph.* 2. 1. 50. Neque credebam primo mibimet *Sosia*: donec *Sosia* ille fecit, sibi uti crederem. — Additur interdum particula dum, nil mutata significatiōne. *Plaut. Cnpt.* 1. 2. 57. Primodum opus est pistoriensibus. *Plerique alii et ipse* *Fleckeisen.* leg. primumdum. — b) Cum opposito post, postea, deinde, inde, dehinc, tum, postremo, ad extremum, tandem, mox, nunc, jam. *Cic.* 1. *Tusc.* 3. 5. Oratorem celeriter complexi sumus: nec eum primo eruditum, aptum tamen ad dicendum, post autem eruditum. Adde *eumd.* 3. *Orat.* 38. 155. Sic *Sall. Cat.* 10. ad fin. Hæc primo paulatim crescere, interdum vindicari, post, ubi contagio quasi pestilentia invasit, etc. — *Cæs.* 6. *B. G.* 39. Primo producti ad populum ab tribunis nullum miserioedi locum habuerunt: postea quum sæpius producerentur, molliabantur iræ. — *Cic. Cluent.* 5. 12. Ea igitur mater *Avit*-amore capta, primo, neque id ipsum diu, quoquo modo poterat, in illa cupiditate continebatur; deinde ita flagrare cepit amentia, ut etc. *Sall. Cat.* 10. Igitur primo pecuniæ, deinde imperii cupido crevit. *Ita leg. Kritz.* et *Jordan;* *Forcellinus* vero dein. — *Liv.* 6. 24. Pudor primo tenuit effusus: inde, ut circumagi signa viderent, increpare singuli se quisque et alios. Adde *eumd.* 7. 26. — *Sueton. Aug.* 49. *Juvenes* primo modicis intervallis per militares vias, dehinc vehicula disposuit. — *Cels.* 7. 10. n. 1. Primo digeri materiam opus est, tum evocari. — *Liv.* 22. 43. Vociferatio querentium annonam primo, postremo famem. Adde *eumd.* 39. 2. — *Cic.* 3. *Cat.* 5. 12. *Gabinus* quum primo impudenter respondere cepisset, ad extremum nihil ex iis, quæ Galli insimulabant, negavit. Adde *eumd.* 2. *Att.* 22.; et *Liv.* 22. 23. — *Liv.* 39. 9. Primo urbis magnitudinē capacios patientiorque talium malorum ea celavit: tandem indicium hoc maxime modo ad *Postumium* consulē pervenit. — *Liv.* 1. 50. ad fin. Primo restitere: mox populere etiam subeuntes. Adde *eumd.* 39. 39. et 40. 31. Cf. *Justin.* 1. 3. 4. Primo latebras circumspicit: mox deinde cum paucis et incompositis in bellum progreditur. — *Ter. Hecyr.* 4. 4. 91. Neque illi credebam primo: nunc vero palam est. Sic *Cic.* 2. ad *Q. fr.* 8. O litteras mihi tuas jucundissimas expectatas, ac primo quidem cum desiderio, nunc vero etiam cum timore. — *Tac. Germ.* 6. Quod primo numerus fult, jam nomen et honor est. — c) Quum primo usurpatur de ordine rerum in tempore mutatarum, jungitur pluribus particulis, scil. deinde, tum, deinde-postea, deinde-tandem, etc. *Cic.* 1. *Fin.* 16. 50. Plerumque improborum facta primo suspicio insequitur, deinde sermo atque fama, tum accusator, tum iudex. *Id. Rosc. Am.* 9. 26. Ac primo rem differre quotidie ac procrastinare illi ceperunt; deinde aliquanto lentius, nihil agere, atque deludere; postremo-insidias vitæ hujusce *Sext. Roscii* parare. *Sall. Jug.* 119. Rex primo negitare etc., ad hoc metuere, ne etc. denique sæpius fatigatus etc. *Liv.* 26. 39. Primo quinque naves habuit: postea tres addite quinqueremes: postremo etc. *Cels.* 5. 26. n. 34. Primo abstinentia utendum: deinde danda, quæ etc., postea imponi eadem, quæ etc. *Liv.* 29. 34. Primo incaute se eventibus *Masinissa* excipiebat: mox plures simul conferti æquaverant certamen: postremo, jam omnis equitatus prælio quum adesset, sustineri ultra nequiere. *Id.* 2. 54. Plebs mirari primo, quod non descenderet tribunos: deinde-dasertam ac proditam causam publicam queri: tandem etc. *Id.* 30. 11. Primo pauci equites-ab stationibus progredi: inde jaculis submoti recurrere ad suos: inde excursiones in vicem fieri. — d) Interdum tempori primo aliud per particulam sed opponitur. *Curt.* 8. 4. 5. Ac primo quidem armis suis tecti exceperunt, sed jam nec retinere arma lubrica et rigentes manus poterant. — e) Raro in numerandis rebus post primo invenitur secundo, iterum, rursus. *Phædr.* 4. 10. Significat primo, sæpe quos ipse etc.; secundo ostendit scelera puniri.

Liv. 31. 29. *Messanæ* ut auxilio essent, primo in *Siciliam* conscenderunt: iterum, ut *Syracusas* in libertatem eximerent, et 2. 51. Primo pugnatum ad *Spei* æquo marte, iterum ad portam *Collinam*. *Sueton. Aug.* 17. Repetit *Italiam*, tempestate in tractu bis conflictatus; primo in promontorio *Peloponnesi* et *Cætalix*, rursus circa montes *Ceraunios*.

Homonym. Quid primo differat a *primum*, *V. ibi* in fin.

PRIMOGENITA, ōrum, n. 2. *V. PRIMOGENITUS* in fin.

PRIMOGENITALIS, e, adject. primigenius. *Tertull. advers. Valentian.* 20.

PRIMOGENITUS, a, um, adject. primogenito, πρῶτότοκος, qui primus omnium genitus est, natu major. *Pallad.* 1. *R. R.* 39. Creduntur (apes) non fugere, si sterco primogeniti vituli adlinamus oribus vasculorum. *Lactant.* 4. 11. Filium suum primogenitum delabi jussit e cæla. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 40. 95. (234). Primogenitis in quoque partu sues primas (mammas) præbent. Ita *Harduin.* ex *MSS.*, alii et *Sillig.* ipse primis genitis. — Hinc

Primogenita, ōrum, n. 2. absolute, substantivorum more, sunt jus natu majoris. *Vulgat. interpret. Gen.* 10. 33. Juravit ei *Esau*, et vendidit primogenita. *Augustin.* 7. *Confess.* 9. Quod *Esau* perdidit primogenita sua.

PRIMOPLASTUS, i, m. 2. πρῶτόπλαστος, primo creatus, hoc est *Adam*. Vox hybrida ex Latino *primus*, et Græco πλάστος factus, formatus. *Prudent.* 9. *Cathermer.* 27. Ne gens serirat primoplasti ex germine.

PRIMORDIA, ōrum, n. plur. 2. (primus et ardior). *Lucret.* inverso ordine 4. 28. Quoove modū distracta rediret in ordia prima. Eadem ratione facit are dixit 6. 962. pro arefacit. — Primordia sunt quæ primo ordimur, initia, principia, ut *Primordia rerum, gentis, belli* etc. ἀρχαί (*It. principii; Fr. commencement, origine; Hsp. principio, origen; Germ. die ersten Anfänge, der Urbeginn, d. Anfänge; Angl. the beginning, rise, commencement, or origin, of any thing.*) ¶ 1. Generatim. — a) In plurali num. *Cic. Partit. orat.* 2. 7. Ut primordia rerum, et quasi præcurrentia, in quibus inest aliquid argumenti. *Id.* in *Arat.* 2. *Legg.* 3. 7. A *Jove* Musarum primordia. *Quintil.* 1. 9. 1. Primordia dicendi. *Ovid.* 15. *Met.* 67. mundi. *Lucan.* 10. 177. gentis. *Pers.* 6. 3. veterum vocum. *Colum.* 3. *R. R.* 10. 10. Elementa spiritus cum terrenis primordiis miscere. *Pallad.* 4. *R. R.* 28. 12. In primordiis. *Inscript.* apud *Gruter.* 690. 5. SIC ETENIM DVXERE OLIM PRIMORDIA PARCAE ET NEVERE SVPER VOBIS VITALIA FILA. h. e. primordia vitæ. — b) In singulari num. *Liv. init.* et *Sall. fragm.* apud *Priscian.* 16. p. 1101. *Putsch.* A primordio urbis. *Colum.* 1. *R. R.* 1. 18. Mago suorum scriptorum primordium talibus auspiciatus sententis. *Curt.* 9. 2. Adhuc in operum suorum primordio stare. *Justin.* 2. 1. 14. Utriusque primordii *Scythas* origine præstare. Adde *Tac.* 1. *Ann.* 7. et 3. *Hist.* 34.; et *Apul. Apolog.* et *Florid.* n. 3. ¶ 2. Speciatim primordium absolute est initium suscipiendi atque administrandi imperii apud *Tac.* 1. *Ann.* 7. Quantum quis illustrior, tanto magis falsi ac festinantes, vultuque composito, ne lecti excessu Principis (h. e. Augusti), neu tristiores primordio, lacrimas, gaudium, questus, adulationes miscabant.

PRIMORDIALIS, e, adject. ad primordia pertinet, primus, ut *Primordialis* lex, *Tertull. advers. Jud.* 2. causa, *Ammian.* 30. 1. Et *Capell.* 7. p. 237. Quum *Prasapiam* arcanæ sortis originisque primordiale vobis studeam comprobara.

PRIMORDIALITER, adverb. initio, ab origine. *Claud. Mamert.* 2. *Stat. anim.* 5. In regiones suas, unde primordialiter existunt, corpora naturaliter feruntur.

PRIMORDINES, um, m. plur. 3. qui sunt primi ordinis. *Gloss. Placid.* (ed. *A. Maio* in *Class. Auct. T.* 3.) p. 499. Nam primordines-dicuntur illustres.

PRIMORDIS, e, adject. idem ac primordialis. *Commodian.* 35. 12. Mors unda provent neglecta lege primordi. *Estne Genit.* pro primordil? PRIMORDIUM. *V.* PRIMORDIA 1. b.

PRIMORDIUS, a, um, adject. primo, originario. *Colum.* 6. *R. R.* 37. 7. Ut avitus color primordii seminis mistu reddatur nepotibus. *Alii rectius leg.* primordiis seminum.

PRIMORIS, is, adject. comm. gen. 3. Caret recto singulari, itemque positioe nautrius generis propria, in utroque num. Genitivus autem multitudinis, primorum, communis est cum primus. *Servius ad Virg.* 9. *Æn.* 309. Sed neutr. gen. *Capell.* 5. p. 139. Ni liducia parennitas accendat essequi vel primora. Ita *Kopp;* *Grotius* vero in marg. — Primoris est primus, prior, primo. ¶ 1. Generatim. *Varro 2. R. R.* 2. 14. Primitus oritur herba primoribus imbribus evocata. *Gell.* 10. 19. In primora puertia. *Sil. It.* 1. 511. Haud me dissimilem, Alcida, primoribus annis Agnosces, invicte, tuis. *Id.* 11. 143. excisam primori Marte Saguntum. h. e. primo belli tempore. *Gell.* 2. 7. Primore aspectu. a prima vista. — Primores dentes, qui primi conspiciuntur, i denti davanti. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 16. 15. (68). et 11. *ibid.* 37. 45. (128). et alibi, quos 19. *ibid.* 2. 11. (35). primos vocat. ¶ 2. Speciatim dicitur de prima, seu anteriori parte cujusque rei, l'estremità dinanzi. — a) Da rebus. *Cato R. R.* 40. Capito tibi surculum, quod genus inserere voles, eum primorem præacuto obliquum primores digitos duos, aguzzalo nell'estremità due punte di dita. *V. DIGITUS.* *Plaut. Bacch.* 4. 4. 24. Sumere aliquid digitulis duobus primoribus. *Lucilius* apud *Non.* p. 427. 23. *Merc.* Gallinaceu' quum victor se gallus honeste sustulit in digitos, primoresque erigit unguis. *Id. ibid.* Eduique animam in primoribus partibus naris. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 11. 20. (112). Pilo primori (quo zea tunditur) inest pyxis ferrea. *Id.* 8. *ibid.* 54. 80. (216). Cauda late fusa primori parte. *Lucret.* 6. 1191. nasi primoris acumen. *Gell.* 1. 18. In primore libro. nel principio del libro. et 16. 5. Vestibulum esse partem domus primorem. anteriore. et 7. 12. Tunicis uti prolis ultra brachia, et usque in primores manus, ac prope in digitos. *Apul. de Mag.* in primori fronte animum gestare. *Tac.* 3. *Hist.* 21. extr. Primorij in acie versari. nelle prime file. — Primoribus labris est sulla punta della lingua, sulla sommità delle labbra: et translate leggermente, leviter. *Plaut. Trin.* 4. 2. 65. Versabatur mihi (nomen) in labris primoribus. *Cic. fragm.* apud *Non.* p. 428. 3. *Merc.* Quod in primoribus habent, ut sjunt, labris. *Id. Cæl.* 12. 28. Non modo qui primoribus labris gustassent genus hoc vitæ, et extremis, ut dicitur, digitis attigissent; sed qui totam adolescentiam voluptatibus daddissent. *Id.* 1. *Orat.* 19. 87. Hæc esse penitus in media philosophia retrusa atque abdita, quæ isti rhetores ne primoribus quidem labris attigissent. Sic *Fronto* 4. ad *M. Cæs.* 3. Philosophiæ disciplinas ajunt satius esse nunquam attigisse, quam leviter et primoribus, ut dicitur, labris delibasse. *V. LABRUM.* — b) De hominibus. *Curt.* 4. 6. circa med. Dimicare inter primores. h. e. Inter eos, qui in primori acie sunt. Sic *Liv.* 1. 12. Ipse ad primores Romulus provolat. ¶ 3. Item speciatim ratione habita ordinis ac dignitatis primores sunt præcipui, proceres, priini, primates. — a) Adjective. *Liv.* 24. 20. a med. Primore juventute conscripta, dispositisque stationibus. h. e. primoribus e juventute. *Catull.* 68. 87. Primores Argivorum viri. *Tac.* 2. *Ann.* 29. Primores feminæ. *Id.* 4. *ibid.* 10. Is ætate atque forma carus domino Interque primores ministros erat. *Auson. Parental.* 15. 7. Te primore vlgens, te deficiente relabens, Inque Valentinum te moriante cadens. *Gell.* 2. 22. circa med. Primores veati. principali, cardinali. — b) Absolute, substantivorum mare. — Cum Genitivo. *Horat.* 2. *Sat.* 1. 69. Primores populi arripuit populumque tributum. *Colum.* 12. *R. R.* 3. 10. Civitetum primores atque optimates. *Liv.* 7. 8. Primoras populorum. *Id.* 1. 49. patrum.

— Sine Genitivo. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 203. Viribus, ingenio, specie, virtute, loco, ra Extremi primorum, extremis usque priores. *Juvenal.* 15. 40. Primores ac duces. *Tac.* 13. *Ann.* 30. Caninius Rebilus at primoribus perilla legum et pecuniæ magnitudine. — Primores, patres, nobiles: et opponuntur plebi. *Tac.* 2. *Ann.* 19. Plebes, primores, juvenus, senes incursant. et 6. *ibid.* 42. Plebem primoribus tradidit.

PRIMOTICUS. *V.* vocem sequent.

PRIMOTINUS, a, um, adject. πρώτος, primo nascent, tempestivus, maturus: cui opponitur serotinus. Agnoscitur a *Priscian.* de 12. primis *Æn.* versib. p. 127. *Putsch.* Et fortasse ita legendum est apud *Apic.* 4. 5. sub fin. Duracina primotina pusille præcoqua purgas. *Ubi alii leg.* primotica eod. sensu.

PRIMOLE, adverb. deminut. a prime. *Cassiod.* de orat. 3. Adverbia aut a positivo veniunt, ut primum, primule; longe, longule.

PRIMULUM, adverb. deminut. per la prima volta, primum, primo, primum: apud comicos. *Ter. Adeph.* 3. 1. 2. Mudo dolores, mea tu, occipiunt primulum. et 5. 6. 10. Paulatim plebem primulum facio meam. *Plaut. Men.* 5. 5. 18. Jam berce occupat insanire primulum. et *ibid.* 9. 57. Tum dentes mihi cadebant primulum. Adde eund. *Mil. glor.* 4. 2. 13.

PRIMULUS, a, um, adject. deminut. primo, primum: apud comicos. *Plaut. Amph.* 2. 2. 105. Primulo diluculo abivisti ad legiones. *Priscian.* de XII. vers. *Æn.* p. 1227. *Putsch.* Primitivus, primarius, primulus. — *NR.* De cognom. *Rom. V. ONOM.*

PRIMUM, adverb. primo, primum; et servit enumerationibus et distributionibus, πρώτον (It. la prima volta, primieramente; Fr. d'abord, premièrement, en premier lieu; Hisp. primeramente; Germ. zuerst, eistlich, anfangs; Angl. the first time; first, in the first place, first of all). ¶ 1. In enumeratione. — a) Post primum adjicitur altera res per iterum, secundo; ut apud *Cic. Amic.* 3. 11. Factus est bis consul: primum ante tempus, iterum sibi quo tempore, reipublicæ pæne sero. *Id.* 1. *Legg.* 13. 35. An mihi aliter videri possit, quum hæc jam perfecta sint: primum quasi muneribus deorum nos esse instructos et ornatos: secundo autem unam esse hominum inter ipsos vivendi partem communemque rationem. *Id. Planc.* 20. 50. Equidem primum ut honore dignus essem, maxime semper laboravi: secundo ut existimarer: tertium mihi fuit illud etc. *Varro* 3. *R. R.* 17. 2. Primum enim ædificavit magno, secundo implentur magno, tertio aluntur magno. — b) Quæ in altera enunciationis parte ponuntur, plurimæ sunt consuetudinis particulae, ut primum-deinde, primum-post, primum-um, primum-deinde-postremo, primum-deinde-deinde, etc. *Cæs.* 1. *B. G.* 25. Caesar primum suo, deinde omnium et conspectu remotis equis, prælium commisit. *Cic.* 1. *Orat.* 38. 172. Ceteros non dubitabo primum inertiam condemnare sententia mea, post etiam impudentiam. *Ter. Adeph.* 3. 2. 47. Primum indotata est: tum præterea quæ secunda ei dos erat, perit. Sic *Cic.* 16. *Fam.* 3. extr. Te valere, tua causa primum volo, tum meo. *Id. Sull.* 15. 43. Primum, na qui posset, etc. deinde, ne cui liceret, etc. postremo, ne quid jam a me, etc. *Id.* 4. *Ferr.* 58. 143. Primum, averti pecuniam domum non placere: deinde ipsarum statuarum modum quemdam esse oportere: deinde illud, certe ab invitis exigi non oportere. *Id.* 2. *Nat. D.* 1. 3. Primum docent essa deos: deinde, quales sint: tum, mundum ab iis administrari: postremo, consulere eos rebus humanis. *Cels.* 2. 1. ad fin. Pueritia primum circa quadragesimum diem, deinde septimo mense, tum septimo anno, postea circa pubertatem periclitatur. *Cic.* 2. *Divinat.* 56. 116. Primum Latina Apollo numquam locutus est. Deinde ista sors inaudita Græcis est. Præterea Pyrrbi temporibus etc. Postremo, quamquam etc. *Id.* 1. *Orat.* 31. 142. Oretor debet reparare primum, quid dicat: deinde inventa, etc. tum ea vestire, etc. post memoria

tenera: ad extremum agere etc. *Id.* 5. *Fin.* 23. 65. Caritas generis humani serpit cognationibus primum, tum affinitatibus, deinde amicitias, post vicinitatibus, tum civibus, deinde totius complexu gentis humanæ. — Ceterum alias multiplici enumerationis formas recensuit *Handius, Turseil.* vol. 4 p. 562.-563. — c) Additur Genitivus omnium ad majorem vim. *Cic.* 2. *Cat.* 9. 19. Primum omnium ego ipse vigilo, adsum, provideo. et 4. *Ferr.* 11. 28. Primum omnium opere danda est, ut etc. *Brutus* ad *Cic.* 11. *Fam.* 10. Primum omnium non ta fugit, etc. *Ter. Heaut.* 2. 3. 33. Jam primum omnium Dromo pulsat fores. *Plaut. Truc.* 4. 3. 13. Omnium primum diversæ state. — d) Item dum particula. *Plaut. Mil. glor.* 2. 3. 26. Primum dum, si falso insimulas Philocomasium, hoc perieris. Iterum si id verum est, tu ei custos additus perieris. *Id. Trin.* 1. 2. 61. Primum dum omnium male dicitur tibi vulgo in sermonibus. *Id. Most.* 2. 1. 53. Omnium primum dum ædes fac occlusæ sient. Adde eund. *Rud. prol.* 32. et *Truc.* 1. 1. 10. — e) Jam primum dicitur in argumentatione. *Ter. Adeph.* 3. 2. 40. Jam primum illum alieno animo a nobis asse, res ipsa indicat. — f) In asserendis causis, quum præcedunt verba primum quia, primum quod, in altera parte sequitur unum deinde, non deinde quia, vel procedit oratio alium in modum formate. *Cic.* 1. *Orat.* 41. 116. Quod quidem certis de causis a plerisque aliter existimatur: primum quia noluerunt: deinde nulli fuerunt. h. e. danda quia. *Id.* 4. *Ferr.* 59. 132. Primum quod omnes religione moventur: deinde hic ornatus, hæc opera delectant. *Quintil.* 5. 4. 4. Alio sunt magis, propter quæ partitione non sompar sit utendum: primum quia pleraque gratiora sunt. — Interim vero etiam fallendus est judex. — g) Intardum post primum non sequitur deinde, aut quippiam simile, subintelligitur tamen, et nihilominus absolvitur sententia. Exempla habes apud *Cic.* 2. *Fam.* 9., 7. *ibid.* 23., 12. *Att.* 18. a med., 4. *Acad.* (2. pr.) 14. 45. et 18. 56., quæ congestit *Manut.* ad cit. 2. *Fam.*; item *Ter. Andr.* 1. 3. 6.; *Virg.* 4. *Æn.* 343.; *Plaut. Most.* 2. 1. 53. etc. ¶ 2. Extra enumerationem, præcedentibus particulis ut, ubi, quum, nunc, etc. *Cic.* 10. *Fam.* 13. Ut primum potestes deta ast augendæ dignitatis tuæ, nihil prætermisi in te orando. tosto che. *Plaut. Men.* 4. 2. 34. Ubi primum est licitum, illico preparavi abire de foro. *Id. Amph.* 1. 1. 48. Ubi primum in conspectum ventum est, continuo Amphitruo dalegit viros primores principes. *Cels.* 5. 27. n. 11. Commodissimum est tamen, ubi primum sensit aliquis, protinus oleo multo epoto vomera. *Cic.* 4. *Ferr.* 20. 48. Ubi primum potuit, istum reliquit. subito che. Sic 2. *Nat. D.* 48. 124. Simul ac primum niti possunt, aquam persequantur. *Id.* 1. *Off.* 32. 118. Herculeum Prodicium dicunt, quum primum pubesceret, exisse in solitudine. *Id.* 14. *Fam.* 1. Qui quum primum sapere cepit, acerbissimos dolores miserasque perceptit. Adda *Liv.* 25. 29. Rursus *Cic.* 4. *Ferr.* 23. 55. Tum asuarat, quum primum dati sunt iudices. quando per la prima volta. et *Ter. Andr.* 5. 4. 33. Postille nunc primum audio, quid illo sit factum. quest'è la prima volta, che sento a dire. *Cic.* 2. *Ferr.* 8. 24. Nunc primum hoc aures tuæ crimen accipiunt? et *ibid.* 60. 147. Hoc quoque propter tuos ternos denarios nunc primum postulat. *Plaut. Amph.* 2. 2. 52. Quasique nunc primum recipias ta donum. — Et *Id.* *Asin.* 5. 2. 37. Censen' tu, illuc bodie primum ire assuetum esse in ganeum? che oggi sia la prima volta, che etc. *Cic.* 5. *Phil.* 11. 30. Quo die primum convocati sumus. — Quam primum *V.* suo loco.

Homocoy. Primum et primo id differunt, quod primum ad ordinem rerum pertinet, primo ad tempus: b. e. in primum animo observatur ordo, in quo res primum locum occupat; in primo consideramus unum punctum temporis, in quo res sita est: in primum res ad tempus refertur; in primo tempus ad rem. Hinc

apud *Sall. Jug.* 29. Sed Jugurtha primū tantummodo belli moram redimebat, existimans etc.; postea vero quam participem negotii Scaurum accepit, — statuit de omnibus — præsens agere. *Pro* primum, ut vulgo editur, Kritzius aliquot *Codicum auctoritate fretus primo scripsit. V. et eumd. Kritz. ad Cat.* 24. 1. — Aliquando tamen promiscue usurpantur. *Plaut. Capt.* 2. 3. extr. Ei rei primum prævortū vno. *prima di tutto. et Cic. Arch.* 3. 4. Primum Antiochiæ celeriter antecellere omnibus contigit: post etc. *Liv.* 38. 41. Primum expulere loco bostes, deinde avertere. *Cic. 1. Invent.* 39. 71. Primum quidem decipi, incommodum est: iterum, stultum: tertio, turpe. *Alii leg. primum.*

PRIMUS, a, um, adject. Superlat. a prior (quod *V. loco suo*), dicitur is, qui ante se nullum habet, et refertur ad ordinem, locum, tempus: videtur esse a πρώτος tempus, quod a πρώι mane, sed prisci Latini *preimus* scribebant, ut in nummo G. Memmiæ apud *Eckel. D. N. V. T. B. p.* 251. MEMMIUS AED. CEREALIA PRIMVS FEGIT. Gr. πρώτος (lt. primo, principale; Fr. le premier; Hisp. primero, principal; Germ. der, die, das erste, zuerst; Angl. first, principal). ¶ 1. Universim. — a) Generatim. De hominibus. *Cato R. R.* 5. Primum cubitu surgat (villicus): postremus cubitum eat. *Cæs. 7. B. G.* 48. Eorum ut quisque primus venerat, sub muro consistebat. *Ter. Adelph.* 4. 2. 7. Primum sentio mala nostra: primus rescisco omnia: primus porro obunacio. *Cic. 3. Nat. D.* 22. 57. Esculapiorum primus, Apollinis, quem Arcades colunt; qui specillum invenisse, primusque vulnus dicitur obligavisse: secundus secundi Mercurii frater: tertius Arsiippi, et Arsinœ, qui primus purgationem alvi invenit. *Id. 2. ad Q. fr.* 5. De privatis me primum sententiam rogavit. *Id. Sext.* 3. 6. Quum tribunus plebis primus inter homines nobilissimos factus esset. *Id. 4. Fin.* 7. 17. Primi ex omnibus philosophis a natura tributum esse docuerunt, ut etc. *Nepos Alcib.* 7. ad fin. Primum Græciæ in Thraciam introiit. *Horat. 1. Ep.* 19. 23. Parios ego primus iambos Ostendi Latio. *Id. 4. Od.* 9. 17. Primusve Teucer tela Cydonio Direxit arcu. *Curt. 4. 4. ad fin.* Si famæ libet credere, hæc gens (Tyrii) litteras prima aut docuit, aut didicit. *Sueton. Cæs.* 25. Germanos primus Romanorum maximis affecit cladibus. *Tac. 6. Ann.* 4. Latiaris luendæ pœnæ primus fuit. *Ovid. Heroid.* 17. 105. Si te vidissem, primus de mille suis. *Id. 5. Met.* 97. Cephenum post regem primus Odites, Ense jacet Clymeni. *et 4. Pont.* 15. 4. a Superis hic mihi primus erit. h. e. post Superos. — De rebus et abstractis. *Cic. 2. Invent.* 3. 11. Igitur primus liber-genera controversiarum-continebat. et paulo post. In libro primo non indiligenter expositum est etc. *Id. 3. Off.* 1. Verum primum: verum igitur et extremum. *Sic Clar. Furlanetto; ipse locum minime inveni. Virg. 2. Æn.* 97. Hinc mihi prima mali lahes. *Id. 6. ibid.* 155. hæc prima piacula sunt. *et 6. ibid.* 143. Primo avulso non deficit alter (ramus) Aureus. *Seneca Ædip.* 133. Prima vis tardas tetigit bidentes. *Ammian.* 30. 7. Adolescens in flore primo genarum. — *Primæ Kalendæ Januariæ, vel Octobres, et primæ Idus, etc.* sunt, quæ proxime sequuntur, seu sequentis anni. Quod constat ex *Ulp. Dig.* 45. 1. 41. Quum, qui Kalendis Januariis stipulatur, si adjiciat primis, vel primis, nullam habere dubitationem, palam est. Sed et si dicat secundis, vel tertis, vel quibus aliis, æque dirimit quæstionem. Si autem non addat, quibus Januariis, dicendum est, primas Kalendas Januariis spectari. Plane si ipsa die Kalendarum quæ stipulationem interponat, quid sequemur? Et puto actum videri de sequentibus Kalendis. Item In Idibus etiam et Nonis probandum est, et generaliter in omnibus diebus. *Cato R. R.* 147. et 148. Locus vinis ad K. Octob. primas dabitur: si ante non deportaverit (emptor), dominus vino, quod volet, faciet. h. e. tempus emptori ad exportanda vina dabitur ad proximam K. Octob.; si id is non fecerit, tum do-

minus, ut sibi vacua cella et dolia relinquatur, vino, quod volet, faciet. Hæc porro ita sunt interpretanda, ideoque corrigenda, quæ aliter ad loc. cit. exposita sunt in CALENDAE. *Inscript. Pompejis reperta, apud Rosin. Isagog. p.* 63. IN PRAEDIIUS IVLIAE SP. F. FELICIS LOCANTVR BALNEVM VENERIVM ET NONGVNTVM TABERNAE PERGVLAE SEXACVLA EX INIBVS AVG. PRIMVS IN IDVVS AVG. SEXTAS ANNOS CONTINVS QVINQVE. *V. SATURNALIA, et plura huc pertinentia apud Marin. Frat. Arv. p.* 275. — b) Speciatim in enumeratione. *Cic. 10. Fam.* 11. Primæ tuæ sententiæ infinitis cum muneribus, posteriores ad tempus compositæ. *Id. 9. Att.* 6. a med. Primæ litteræ monent, ne etc., proximæ ostendunt etc. *Liv.* 34. 19. Trium conditionum electionem ferre jubet: primam, si transire etc., alteram, si abire etc., tertiam, si placeat etc. *Ammian.* 26. 8. a med. Primi transiris instabant armati, alii post hos semet curvantes humiliter, tertis gradatim inclinatis summissis, ita ut novissimi suffraginibus insidentes formam ædificii fornicati monstrarent. — c) *Primus ante omnes*, poetice, majorem vim habet. *Virg. 5. Æn.* 540. Et primum ante omnes victorem appellat Acesten. *et v.* 491. et primus clamore secundo Hyrtacidæ ante omnes exit locus Hippocoontis. — d) *In primis*, inter primos. *Nepos Pausan.* 5. Dicitur mater, postquam de scelere filii comperit, in primis, ad filium claudendum, lapidem ad introitum ædis attulisse. *Id. Epam.* 10. Quum pugnari cum Lacedæmoniis cepit, in primis stetit. *Sall. Cat.* 60. Manlius et Fesulanus in primis pugnantem cadunt. *Id. Jug.* 6. Leonem primus, aut in primis ferire. ¶ 2. Speciatim sæpe dicitur de priore, seu anteriore parte cujusque rei. — a) De spatio, vel loco. *Ovid. 3. Amor.* 2. 64. potes, si forte juvabit, Cancellis primos inseruisse pedes. la punta de' piedi. *et Plin. 11. Hist. nat.* 37. 65. (172). Ranis prima lingua coheret, intima absoluta a gutture. la punta della lingua. *et Cic. 1. Nat. D.* 8. 20. Primis, ut dicitur, labris gustasse physiologiam. *Virg. 3. G.* 399. Primaque ferratis præfigunt ora capistris. *Vestremità del muso. Catull.* 2. 3. Primum digitus. la punta del dito. *Sic Ovid. 8. Met.* 397. Insisterat digitis primos suspensus in artus. *Plin. 19. Hist. nat.* 2. 11. (35). Primi dentes. h. e. primores. *V. PRIMORIS. Cic. 3. Fam.* 6. Te in prima provincia velle esse, ut quam primum decederes. sull'ingresso della provincia. *Virg. 5. Æn.* 427. in limine primo. *et ibid.* 273. Vestibulum ante ipsum primisque in faucibus Orci. *Ovid. 6. Fast.* 303. Hinc quoque vestibulum dici reor: inde precando Adfamur Vestam, quæ loca prima tenes. *Virg. 9. Æn.* 244. Vidimus obscuris primam sub vallibus urbem. — In illo *Statii 1. Silv.* 4. 73. (et 1. *Theb.* 200.) Occiduas, primasque domos, et sole sub omni Permeruit jurata manus: primas domos intellige regionem orientalem, quæ et nobilior est, et dextera pars mundi a terræ mensuris dicitur. — Hinc de locis primus est etiam proximus. *Cæs. 6. B. G.* 35. Primos Eburonum fines adeunt. *Ovid. 2. Met.* 870. Quum deus a terra siccoque a litore sensim Falsa pedum primis vestigia ponit in undis. *Id. 4. ibid.* 542. Sidonæ comites, quantum valere, sequuntur Signa pedum, primo videre novissima saxo. *et ibid.* 732. Nixus eo (scopulo), rupisque tenens juga prima sinistra, etc. — b) De tempore. *Liv.* 1. 16. Prima hodierna luce. *Cic. 4. Fam.* 12.; *Cæs. 1. B. G.* 22.; *et Liv.* 1. 44. Prima luce. *et Ter. Adelph.* 5. 3. 54. rus cras cum filio Cum primo luci ibo hinc. *Sueton. Vitell.* 15. Primo diluculo. *Horat. 3. Od.* 7. 29.; *et Nepos Eumen.* 9. Prima nocte. sul principio della notte. *Sic Petron. Satyr.* 112. Prima statim nocte. *Liv.* 34. 61. Prima vespera. *Id.* 31. 23. Primis tenebris. — *Primus sol, sol oriens, il sol nascente. Virg. 6. Æn.* 255. primi sub lumina solis et ortus. *Val. Flacc.* 5. 332. primi jubar ad placabile Phæbi. *Sil. It.* 12. 574. ubi nox depulsa polo, primaque rubeccit Lampade Neptunus. — *Prima luna, i imus dies lunæ. Plin. 2. Hist. nat.* 13. 10. (56). et

ibid. 17. 15. (78). — *Liv.* 1. 7. Ad primam auroram. *Horat. 3. Od.* 7. 2. Primo vere. *Virg. 6. Æn.* 453. Estate prima. *Id. 3. Ecl.* 8. vii prima inceptat ætas. ubi prima redundare videtur. *Ceterum Colum.* 12. *R. R.* 21. 6. Prima vindemia. *Virg. 6. Æn.* 453. Primo mense. *Colum.* 10. *R. R.* 190. Cæcilium primo deponit Aquarius anno. *Id.* 12. *R. R.* 1. 3. Primo mane. *Cato R. R.* 3. Prima adolescentia. *Tac. 1. Ann.* 4. Prima ab infantia. — Similiter *Virg. 1. Æn.* 617. Primo aspectu. *Liv.* 28. 43. Primo accessu. *Id.* 2. 25. Primo incursu. *Sall. Jug.* 74. Primo congressu. *Nepos Datam.* 6. ad fin. Primo impetu. *Liv.* 1. 6. Inter primum tumultum. — c) Frequenter jungitur cum quisque, et majorem vim adjicit. *Cic. 13. Fam.* 57. *et ad Pompej.* 2. post ep. 11. l. 8. ad Att. ante med.; *et Nepos Militiad.* 4. ad fin. Primo quoque tempore. quanto prima. *et Cic. 8. Phil.* 11. 33. Primo quoque die. *et Liv.* 42. 48. Ut exercitui diem primam quamque diceret ad conveniendum. il primo giorno che si potrà. *et Cic. 4. Acad.* (2. pr.) 16. 49. Me tibi primum quidque concedente. *et 2. Fin.* 32. 106. Fluit voluptas, et prima quæque avolat. h. e. quæcumque voluptas, statim ac sese offert, præterit more aquæ labentis. *Curt.* 4. 2. 8. Africanus vero prima quæque congesta, pulsa illiso mari, subruit. — d) *Prima, orum, neutr. plur. substantivorum more, principia, primordia.* — Absolute. *Virg. 6. Ecl.* 33. ut bis exordia primis Omnia, et ipse tener mundi concreverit orbis. *Liv.* 8. 3. Quod bellum, si prima satis prospera fuissent, haud dubie ad Romanos pervenisset. *Lucret.* 4. 185. In quo jam genere est solis lux, et vapor ejus, Propterea quia sunt e primis facta minutis. — Cui Genitivo. *Cic. 3. Fin.* 6. 21. Eorum autem, quæ sunt prima naturæ, nihil etc. *Lucret.* 1. 1067. Prima viai. h. e. prima via, initium viæ. *Tac. 2. Hist.* 11. Prima consiliorum. h. e. prima consilia. — e) *Prima, πρώτα, adverbii ritu, primo, primum, primieramente, la prima volta. Grat. Cyneq.* 25. Prima juhent tenui nascentem jungere filo Limbum. *Huc Porphyrius et Servius* trahunt illud *Virg. 4. G.* 21. quum prima novi ducunt examina reges. Alii illud *Catulli* 29. 18. Paterna prima lacinata sunt bona: Secunda præda Pontica: inde tertia Ibera. *et Val. Flacc.* 1. 1. Prima deum magnis canimus freta pervia natis. h. e. freta primum pervia. — f) *A primo, a primo tempore, primum, primo, da principio, in prima. Plaut. Most.* 3. 2. 139. Multum improbiores sunt, quam a primo credidi. *Ter. Phorm.* 4. 2. 14. Petam hinc, unde a primo institui. *Cic. Orat.* 8. 26. in illa pro Ctesiphonte oratione submissus a primo: deinde pressus: post sensim exsultavit audacius. *Adde eumd. 8. Att.* 11. et 23., *9. ibid.* 6., *16. ibid.* 7., *5. Fin.* 15. 41. et 2. *Phil.* 30. 75. — A primo est etiam idem ac ab origine, et opponitur ἐπιγεννηματικῶν, seu accessorio. *Cic. 3. Fin.* 9. 32. Posterum et consequens putandum est, quod Græci ἐπιγεννηματικῶν appellant: quod autem in quo sapienter dicimus, id a primo rectissime dicitur. *et mox.* Verum ut hæc non in posteris et in consequentibus, sed in primis continuo peccata sunt: sic ea, quæ proficiscuntur a virtute, susceptione prima, non perfectione, recta sunt iudicanda. *V. Madvig. ad h. l.* — g) *In primo, primo loco, ante alios. Sall. Jug.* 71. extr. Equites in primo late, pedites quam arctissime ire jubet. *Seneca 5. Quæst. nat.* 14. Repetam nunc, quod in primo dixeram. *Alii omitt. in. Cic. Orat.* 64. 215. Qui numerus in primo viget, jacet in extremo. Huc referri potest et illud *Liv.* 2. 40. In primo (Coriolanus) multo obstinatio ad lacrimas muliebres erat. Dein etc. da principio. ¶ 3. Item speciatim, apud Poetas primus est idem ac recens natus. *Horat. 3. Od.* 13. 3. hædo, Cui frons turgida cornibus Primis et Venerem et prælia destinat. *Id. 1. Sat.* 3. 99. Quum proreperunt primis animalia terris. *et 2. ibid.* 2. 92. hos utinam inter Heroas natum tellus me prima tulisset. *Cf. Virg. 1. G.* 250. Nosque ubi primus equis oriens afflavit an-

belia, illic sera rubens accedit lumina Vesper.
 ¶ 4. Demum primus sæpe est primarius, præcipuus. — a) Generatim. — De hominibus est primarius, princeps, primario, principale: et refertur ad conditionem eminentem, dignitatem, nobilitatem. *Cæs. 1. B. C. 35.* Evocat ad se Massiliensium quindecimprimos. *Cic. Rosc. Am. 6. 15.* Sex Roscius fuit genere, nobilitate et pecunia non modo sui municipii, verum etiam ejus vicinatis facile primus. *et 6. Ferr. 17. 37.* A Ilyone Lilybæano, primo homine, Apollinis signum ablatum esse oon oportuit. *Horat. 1. Ep. 20. 23.* Me primis urbis belli placuisse domique. *Id. 4. Od. 6. 31.* Virginum primæ puerique claris Patribus orti, etc. *Virg. 9. En. 785.* juvenum primos tot miserit Orco. *Ter. Eun. 2. 2. 17.* Est genus hominum, qui esse primos se omnium rerum volunt, nec sunt. *φίλοπρωτες οντες. Sil. It. 17. 355.* Perque bis octonos primus fuit Hannibal annos Humani generis. *Ter. Eun. 1. 2. 10.* Quia sum apud te primus. *h. e. amor a te maxime omnium. Lamprid. Alex. Sev. 27. extr.* Palastes primus fuit. *eccellente, singolare.* — *Prima virorum, primarii viri, et πρώτα τῶν ἀνδρῶν. Lucret. 1. 85.* Ductores Danaum delecti, prima virorum. — De rebus. Dicitur etiam primus de re præcipua, potissima, maximi æstimanda, optima, præstantissima. *Cato R. R. 1. ad fin.* Prædium quod primum siet, si me rogabis, sic dicam. *Sall. Cat. 3.* Otium, atque dicitur, que prima mortales putant. *Sic Id. Jug. 86.* Interim, quæ bello opus erant, prima habere. *Ter. Heaut. 5. 2. 9.* Ubi te vidi animo esse omissis, et, suavia in præsentia quæ essent, prima habere. *Id. Eun. 5. 8. 51.* Præterea hoc etiam, quod ego vel primum puto, accipit homo nemo melius prorsus, neque prolixius. *Plin. 10. Hist. nat. 34. 52. (104).* Columbis pudicitia prima. *Id. 5. ibid. 25. 21. (88).* Prima cura, h. e. præcipua, potissima. *Petron. Satyr. 116.* Urbem antiquissimam et aliquando Italiæ primam. *Horat. 1. Sat. 6. 83.* Primus virtutis hoos. *Virg. 5. En. 337.* Emicat Euryalus, et muoere victor amici Prima tenet. *h. e. primum locum occupat.* — b) Specialim. *Primæ partes* in fabulis scænicis sunt ejus, qui sæpius in actu est, et majorem fabulæ partem exsequitur. *V. PARS. Ter. Phorm. prol. 26.* Epidicazomonem quam vocant comædiam Græci, Latini Phormionem nominant; Quia primas partes qui agit, is erit Phormio Parasitus, per quem res geretur maxime. — Hinc translate primas agere, ferre, dare, deferre, etc. primum in quaque re locum, munus, dignitatem designat. *Cic. Brut. 90. 308.* Primas in causis agebat Hortensius. *Id. ibid. 49. 183.* Ex his Cotta et Sulpicius facile primas tulerunt. *Id. 3. Orat. 56. 213.* Actioni primas dedisse Demosthenes dicitur, quum rogaretur, quid in dicendo esset primum: hinc secundas, hinc tertias. *Id. 1. Att. 17. circa med.* Amoris erga me, quum a fraterno amore discessi, tibi primas defero. *Id. Divin. in Q. Cæcil. 15. 49.* Si Allienus minus vehementer fuerit, et tibi primas in dicendo partes concesserit. *Id. 2. Orat. 35. 147.* Ingenio primas concedere. *Colum. 2. R. R. 17. 1.* Cultus prati, cui veteres Romani primas in agriculture tribuerunt. *Cic. Brut. 95. 327.* Hortensius facile primas tenebat adolescens. — c) Hinc in primis. — De hominibus, in primis, cum primis, inter primarios, præcipue, maxime. *Cic. 4. Verr. 36. 88.* Sthenius multa, ut in primis Siculorum in dicendo copiosus est, commemoravit. *Nepos Att. 13.* Neque tamen non in primis bene habitavit. *et ibid. ad fin.* Quum in primis lautus esset eques Romanus. *Cic. 4. Verr. 35. 86.* Opidium in primis Siciliæ clarum et ornatum. *Id. 1. Nat. D. 43. 120.* Vir magnus in primis. *Id. 5. Verr. 27. 68.* Homo in primis imprubissimus. *Recte Orellius illud in primis expungendum putat. et 4. ibid. 28. 68.* Homo domi suæ cum primis locuples atque bonestus. *Crasus apud Cic. 2. Orat. 55. 224.* Sapiens homo cum primis nostræ civitatis. — De rebus, in primis (quod et in primis conjunctim scribitur, sed minus recte, ut *Manut. et Cellar.* mument) inter res primas, su-

premas, supra cetera, præcipue, maxime, sopra tutto, principalmente, specialmente. *Cic. 3. Orat. 5. 17.* In primis hoc a se animadversum esse dicebat. *Id. 4. Fin. 18. 50.* Illud vero minime consecrarium, sed in primis bebas. — Item in primis est ante omnia, primum, primo, primieramente, in primo luogo, prima di tutto. *Sall. Jug. 28.* Jugurtha in primis Adberdalem excruciatum necat, dein omnes puberes. *Cic. 5. Att. 1. Quum ad me frater venisset, in primis nobis sermo de te fuit.* — d) *Ad prima vel apprima, apprima, in primis.* *Virg. 2. G. 134.* Flos apprima tenax. — e) *Primus pro primum, h. e. in primis, aote omnia, poetice.* *Sil. It. 2. 235.* stat primam urbem murosque patentes, Postposita cæde et dilata, invadere, pugna. *Adde eumd. 10. 580.* Non absimilis est ratio in illo *Virg. 5. En. 837.* Vix primos inopina quies laxaverat artus. *h. e. rix primum, tantum non: nisi malis esse enallagen pro prima quies, initium somni.* — *NB.* De prænom. et cognom. *Rom. V. ONOM.*

PRINCEPS, principis, adject. comm. gen. 3. *Comp. Principior* apud *Cassiod. 1. Hist. Eccl. 1. a med.* Ut ergo absolute dicatur, omnium priorum principum principiorum, si dici fas est, te vocare debemus secundum Homerum. — *Princeps* (quod videtur esse quasi *primicapsis*; a *primus* et *capio* vel *caput*: *V. DEINCEPS*) est idem quod *primus, primo, πρώτος*. ¶ 1. Stricto sensu. — a) De hominibus. — Cum opposito *postremus, ultimus*. *Cic. 7. Verr. 34. 90.* Ut quisque in fuga postremus, ita periculo princeps erat. *Liv. 21. 4. ad fin.* Princeps in prælium ibat, ultimus conserto prælio excedebat. — Ceterum *Nepos Thrasyb. 1. extr.* Non solum princeps (*Thrasybulus*), sed et solus initio bellum his (*triginta tyrannis*) iudicavit. *Horat. 3. Od. 17. 6.* Qui Formiarum mœnia dicitur Princeps tenuisse. *Ovid. 2. Fast. 714.* matri Qui dederit princeps oscula, victor erit. *Virg. 11. En. 620.* princeps turmas inducit Asylas. *Cæs. 1. B. C. 53.* Multi ex Italia ad Cn. Pompejum proficiscebantur; alii, ut principes talem nuncium attulisse viderentur; alii, ne etc. *Id. 7. B. G. 2.* Carnutes principes se ex omnibus bellum facturos pollicentur. *Cic. 3. Orat. 32. 129.* Princeps ex omnibus ausus est poscere etc. *Id. 10. Phil. 11. 24.* Princeps fuit ad conatum exercitus comparandi. *Plancus ad Cic. 10. Fam. 17.* Ad omnia pericula princeps esse non recusabat. *Rurus Cic. 7. Phil. 8. 23.* Firmani principes pecuniæ pollicenda fuerunt. *Id. Divin. in Q. Cæcil. 15. 47.* Omnibus rebus is, qui princeps est in agendo, ornatisissimus esse debet. — Sic de natione, civitate etc. *Cic. 4. Verr. 1. 2.* Omnium nationum exterarum princeps Sicilia se ad amicitiam populi Romani applicuit. *Cæs. 1. B. G. 12.* Quæ pars civitatis Helvetiæ insignem calamitatem populo Romano intulerat, ea princeps pœnas persolvit. *et ibid. 41.* Princepsque decima legio per tribunos militum ei gratias egit, quod etc. — b) De rebus et abstractis. *Horat. 1. Od. 16. 13.* Fertur Prometheus addere principi Limo cœctus particulam undique Deseclam. *Stat. 12. Theb. 664.* Cujus in Ogygio princeps stat laocœa muro. *Val. Flacc. 1. 532.* pergunt Ordine cuncta suo, rerumque a principe cursu Fixa manent. *Colum. 11. R. R. 2. 3.* Ab Idibus Januariis, ut principem menseni Romani anni observet. *Tac. 1. Ann. 9.* Idem dies accepti quondam imperii princeps et vitæ supremus. *Cic. Dom. 38. 146.* Vosmet ipsi, qui in mea salute principem semper locum auctoritatemque tenuistis. *Id. 1. Invent. 7. 9.* Inventio, que princeps est omnium partium. *et ibid. 14. 19.* Nunc quoniam eiorum princeps omnium esse debet, etc. *Id. 1. Acad. (post.) 7. 26.* Earum igitur qualitatum sunt alia princeps, alia ex his ortæ. ¶ 2. Latiori sensu est primarius, primus, aliqua re antecellens. *principale, primario, primo.* — a) Generatim. *Cæs. 7. B. G. 32.* Legati ad eum principes Eduorum veniunt oratum, ut etc. *Cic. 4. Tusc. 32. 69.* Quid ait ex tragœdia princeps ille Argonautarum? *h. e. Jason. Id. Orat. 19.*

63. Longe omnium, quicumque scripserunt, aut locuti sunt, gravitate princeps Plato. *Id. 2. Divinat. 42. 87.* Eudoxus in astrologia facile princeps. *Id. 1. Fam. 9. ante med.* Quales in republica principes essent, tales reliquos solere esse cives. *Horat. 1. Ep. 17. 35.* Principibus placuisse viris, non ultima laus est. *Plin. 8. Hist. nat. 32. 50. (119).* Quasdam principes feminas scimus esrnem eam (cervi) degustare solitas. — *Sic Id. 37. i. bid. 2. 11. (40).* Sophocles principe loco genitus Athenis. — b) Specialim, princeps juventutis, sub libera civitate fuit juvenis inter æquales (præsertim equestris ordinis) nobilitate, splendore, ingenuis artibus, et optima spe excellens, et nondum honores adeptus. *Cic. 3. Fam. 11. a med. de M. Bruto.* Alter jam pridem juventutis princeps, celeriter, ut spero, civitatis. *Liv. 42. 61.* Equites enim illis (*Romanis*) principes juventutis: equites seminarium senatus. — Sub imperatoribus hæsit hoc nomen honoris causa eorum filii: ut de Cajo et Lucio ab Augusto adoptatis videre est apud *Tac. 1. Ann. 3; Ovid. 1. Art. am. 194; Senec. Consol. ad Polyb. 34. a med.; in Cenotaph. Pisan. C. Cæsaris;* et in *Inscript.* apud *Gruter. 235. 1. 2. 4.* etc. *Adde Sueton. Cal. 15.,* ubi narrat, a Caligula fratrem Tiberium die virilis togæ adoptatum, atque hoc titulo appellatum. — Aliquando et Augusti titulum principis juventutis retinent in nummis et inscripti. *V. Eckell. T. 8. p. 378.* — Hinc per similitudinem de juvenibus, quibus corpus suum custodiendum Alexander commiserat, *Curt. 6. 9. 21.* Equitatum, optimæ exercitus parti, principibus nobilissimæ juventutis, unum præfeci: salutem, spem, victoriam meam fidei ejus tutelæque commisi. — c) *Princeps senatus, πρώτος τῆς γερουσίας,* dicebatur, qui primo loco a censoribus in senatu recensendo legebatur, et primus post magistratus sententiam rogabatur. Hic honos habebatur ei, qui vitæ probitate, auctoritate et amplitudine rerum gestarum antebat. *Liv. 34. 44.* Censores principem senatus P. Scipionem consulem, quem et priores censores legerant, legerunt. *Id. 27. 11.* Senatus lectionem contentio inter censores de principe legendo tenuit. Sempronii lectio erat: ceterum Cornelius morem traditum a patribus sequendum agebat, ut qui primus censor ex his, qui viverent, fulset, eum principem legerent: is T. Manlius Torquatus erat. Sempronius, cui dii sortem legendi dedissent, ei jus liberum eosdem dedisse deos. se id suo arbitrio facturum, lecturumque Q. Fabium Maximum, quem tum principem Romanæ civitatis esse, vel Haonibale judice, victurus esset. Quum diu certatum esset verbis, concedente collega, lectus a Sempronio princeps in senatu Q. Fabius Max. Cos. *Est qui legit princeps in senatum Q. Fabius, etc. Inscript.* apud *Gruter. 406. 7. quibusdam dubiæ tamen ætatis.* PRINCEPS IN SENATUM DVORVS CASTRIS LECTVS AST. V. *Liv. 29. 37.* — d) *Princeps alicujus nationis, vel gentis, vel civitatis, vel sacerdotii* dicebatur, qui ejusdem primarius seu principalis esset vir. *Inscript.* apud *Fabrett. p. 380. n. 194.* FIRMVVS INGENVI F. PRINCEPS SABINORVM SIBI ET M. CORNELIO PRISCO F. ANNO. XIII. h. e. M. Cornelius Firmus, filius M. Cornelii Ingenui, Sabinorum princeps, sibi et M. Cornelio Prisco filio annorum tredecim posuit. Alia apud *Marin. Inscriz. Aib. p. 101.* AVRELIVS CANARThA PRINCEPS GENITIVM BAQVATVM etc. Alia apud *Gruter. 472. 4.* TENACIVS VINDEK PRINCEPS CIVITATIS NICOPOLITANORVM. Alia apud *Marin. Inscriz. Aib. p. 26.* C. VARIVS APOLAVSTVS PRINCEPS SACERDOTVM DEAR CÆLERTIS. Hinc *Liv. 29. 15.* Patres decreverunt, ut consules magistratus denosque principes XII. coloniarum Romam exirent. *paullo post.* Accitis Romam magistratibus prioribusque earum coloniarum. *et mox.* Consules obstinati manere legatos Romæ jubent, magistratus ire domos ad delectos habendos. Vides itaque hic, *principes, primores, legatos* appellari primarios earum coloniarum viros. *V. vocem seq. Cf. et Plin. 3. Ep. 2.* Arrianus Maturius Altinatium est princeps. Quum dico princeps, non de facultatibus

loquunt, quæ illi large supersunt; sed de castitate, iustitia, gravitate, prudentia. ¶ 3. Sæpe princeps est auctor, aut inventor, aut caput rei cuiuspiam, autore, capo. — a) In bonam partem. Cic. Arch. 1. 1. Hunc video mihi principam ed suscipiendam et ad ingrediendam rationem horum studiorum existisse. Id. 4. Acad. (2. pr.) 42. 131. Zeno, qui inventor et princeps Stoicorum fuit. Id. 3. Orat. 17. 63. Auctor publici consilii, regendæ civitatæ dux, sententiæ atque eloquentiæ princeps. Liv. 8. 21. ad fin. Principes sententiarum consulares. h. e. qui aote alios sententiam in senatu rogantur. Cæs. 2. B. G. 14. Qui hujus consilii principes fuissent, in Britanniam profugisse. et 5. ibid. 52. Tantum apud barbaros valuit, esse repertos aliquos principes belli inferendi. — Similiter Virg. 3. Æn. 168. Hæ nobis propriæ sedes, hinc Dardanus ortus Iasiusque pater, genus a quo princeps nostrum. Et Liv. 3. 17. Valerius loquitur: Ausurum se io tribunis, quod princeps familiæ suæ ausus in regibus esset. h. e. Valerius Publicola, sui cognominis auctor. et Id. 10. 8. Sabinum advenam, principem nobilitatis vestræ, seu Attum Clausum, seu Ap. Claudium mavultis, illi antiqui patricii in suum numerum acceperunt. — b) Io malam partem. Cic. Cluent. 22. 60. Quum patronum, quia conscius, condemnassent, ipsum principem atque architectum sceleris absolvent? Sic Nepos Eumen. 13. Hujus sceleris principes fuerunt Antigonus, Ptolemæus, etc. Rursus Cic. Harusp. resp. 26. 57. Deteriores cavete: quorum quidem magna est natio; sed tamen eorum omnium hic dux est atque princeps. ¶ 4. Est etiam princeps præfectus, præses, allici ordini aut officio præpositus, presidente. Varro 1. R. R. 2. 13. et 14. Pastio magis ed pastorem, quam ad agricolam pertinere videtur. Quocirca princeps, qui utriusque rei præponitur, vocabulis quoque sunt diversi, quod unus vocatur villicus, alter magister pecoris. Lamprid. Alex. Sev. 32. Injuriam nulli unquam fecit, nec magistris quidem, aut principibus officiorum. Pseudo-Ascon. in Cic. 3. Verr. 28. Accensus est nunc ordinis et promotionis in militia, ut nunc dicitur princeps, vel commentariensis. ¶ 5. Augustus rerum potitus, sub nomine Principis reipublicæ præfuit, invidiosa vocabula regis, dictatoris, domini evitans, nomenque usurpans, cui in libertate jam Romani assueverant, principem juventutis, et senatus jam pridem audire soliti. Unde princeps postea dictus, penes quem summa rerum fuit, princeps, ἀρχων. Ovid. 1. Pont. 2. 123.; Horat. 1. Od. 2. 50.; Phædr. 5. 7.; Tac. 1. Ann. 1. et 9.; Senec.; Plin. uterque; Martial.; Sueton. etc. ¶ 6. In militia principes erant milites robustioris ætatis et gravis armaturæ, qui in secundo, vel (si velites primos dicas) tertio aciei loco post bæstulos collocabantur: ita dicti vel quod essent præcipuum robur exercitus, (quod tamen triariis maxime convenit); vel quod erant ex dillioribus et nobilioribus civibus; vel quod olim primi pugnam inibant; vel potius quod ipsi omnium primi antiquitus gladiis et scuto, seu, ut ait Liv. 8. 8., insignibus armis armati pugnabant, quum nempa hastati essent levis tantum armaturæ milites, unde Varro 4. L. L. 89. Müll. eos vocat principes, qui a principio gladiis pugnabant: et Veget. 1. Milit. 20. et 2. ibid. 15. eosdem in prima acie collocat. Verum hos militiæ ordines C. Marius aboluit. Dividebantur in decem ordines, qui a decem centurionibus regebantur, ut in hastatis et triariis. Cic. 1. ad Brut. 8. Crentensi bello, Metello imperatore, octavum principem duxit. h. e. octavum ordinem principum. Liv. 42. 34. A M. Acilio mihi primus princeps prioris centuriæ est assignatus. V. ANTEPILANUS et HASTATUS. — NB. De nomine propr. V. ONOM.

PRINCIPALIS, e, adject. (princeps). Comp. Principalior 2. — Principalis ¶ 1. Generatim est princeps, primus, ex principio proveniens, seu ex origine. Cic. Fat. 5. Ut et ingeniosi et tardi ita nascantur antecedentibus causis, item-

que valeotes et imbecilli; non sequitur tamen, ut etiam sedere eos et ambulare et rem agere aliquam principibus causis definitum et costitutum sit. Quintil. 9. 1. 4. Est igitur tropus sermo a naturali et principali significatione translatus ad aliam. Gell. 11. 15. Principalia verba. h. e. primitiva, primigenia, primæ originis. ¶ 2. Speciatim est præcipuus, primarius, aliis antecellens. — a) De hominibus. Apul. Florid. n. 21. Principales viri. — b) Sæpius de rebus physicis et abstractis. Cic. Fat. 18. Causarum alie sunt perfectæ et principales, aliæ adjuvantes et proximæ. Quintil. 3. 11. 4. Hanc quæstiuoem, veluti principalem, vocant ἑστῆμα. Colum. 1. R. R. 3. 3. Post hæc duo principalia subjungebat illa nun minus intuenta. Vellej. 1. 11. 6. Metellus præter triumphos, honoresque amplissimos, et principala in republica fastigium, etc. Plin. 10. Hist. nat. 18. 20. (41). Pici principales in auguris. Id. 19. ibid. 8. 49. (164). Peregrinum et careum (herbæ genus) culinæ principale. Id. 12. ibid. 13. 30. (31). Principalia in Arabia tus et myrrba. Id. 37. ibid. 13. 76. (198). Principalia gemmarum genera. At Sillig. leg. in principatu cuiusque generis. Id. 31. ibid. 6. 38. (27). Principalia aquatilium. Id. 18. ibid. 3. 5. (22). De cultura agri præcipere, principale fuit etiam apud exteros. h. e. præcipua cura. Gell. 13. 10. Juris civilis disciplinam principali studio exercere. con applicatione particulare. Boeth. in Aristot. Prædicam. 1. p. 113. Sed principalior arit illa disputatio, quæ de sermonibus est. Id. p. 1323. Principalior habitudo. ¶ 3. Item pertinans ad principem, principesco, da principem, κοινανός. Vellej. 2. 56. 3. Neque illi (C. Cæsari) plus quinque mensium principalis quies contigit. Plin. Paneg. 79. Principales curæ. et ibid. 82. copiæ. et ibid. 76. Apparatus arrogantia principalis. et 36. extr. Principalia beneficia. Tac. 1. Hist. 22. Priocipele matrimonium. et 4. ibid. 40. in fin. Priocipales commentarii. et 2. ibid. 81. extr. Principis fortuna. Sueton. Claud. 17. majestas. Plin. 13. Hist. nat. 3. 4. (22). Priocipale booum. ¶ 4. Principales absolute dicitur, qui suot in aliqua regione summi magistratus. Isid. 9. Orig. 4. Priocipales dicti, quod præsent magistratibus, et Symmach. 9. Ep. 1. Priocipalibus et tabulariis liberum eat. Adde Cod. 10. 31. 33.; et cf. ibid. 7. 16. 41. ¶ 5. Principalis etiam dicitur in militia, qui et officialis, in curia vero est primarius vir ex decurionibus. Hinc in Inscript. mendosa apud Maff. Mus. Ver. 267. 1., emendatio apud Amadut. Monum. Matthej. T. 3. p. 123. recensentur officiales centuriæ cuiusdam militaris, qui ibidem principales appellantur. In alia apud Murat. 155. 3. M. Matrinus C. F. Lein. Aotoninus primus principalis dicitur. Imp. vero Arcad. et Honor. Cod. Theod. 12. 1. 151. Principalia gesta non aliter fieri volumus, quam trium principium præsentia, excepto magistratu et exceptore publico. V. vocem præced. 2. et 6. Hæc Forcellinus. Clarius vero principalis est ad milites principes pertinens qui in secundo aciei loco collocabantur. Cf. Veget. 2. Milit. 20. ¶ 6. Demum principalis est ad principia in castris pertinens. Paul. Diac. p. 224. 13. Müll. Priocipalis castrorum porta nominatur, quod in eo loco est, in quo principes ordines tendunt. Liv. 4. 19. ad fin. Fabius Vibulanus corona primum vallum defendit: intentos deinde hostes in vallum, egressus destra principii (subaudi porta) cum triariis repenta invadit. Id. 34. 46. Duæ legiones duabus principibus portis signa efferre jussæ. et 40. 27. Ad dextram principalem hastatos legionis primæ instruxit; principes ex eadem legione in subsidiis posuit. — Tertia legio adversus principalem sinistram portam instructa est. — Similiter via principalis apud eumd. Liv. 10. 33. init. Consul, tumultu excitus, cohortes duas sociorum tueri prætorium jubet: manipulos legionum principali via inducit. Principalis viæ meminit etiam Hygin. Gromat. p. 5. col. 2. Via principalis, quæ est inter portas dexteram et sini-

steriorem, quæ a principis nominata, esse debet latitudine eadem, qua opus, pedum LX. V. PRINCIPIMUM.

PRINCIPALITAS, atis, f. 3. princeps, seu primus locus, principatus. Tertull. Præscript. 31. Revertar ad principalem varitati et posteritatem mandacitati deputandam. Id. Anim. 13. Principalitas aoiam. Macro. 1. Somn. Scip. 3. circa med. Et genera principalitatis amplectitur, et omnes ipsius somni species attigit.

PRINCIPALITER, adverb. ¶ 1. Generatim est præcipue, præsertim, principalmente, specialmente, μάλιστα. Solin. 27. Interoa Africæ plurimæ quidem bestia, sed principaliter leones tenent. Ulp. Dig. 3. 2. 4. Sive principaliter hoc negotium gerat, sive alterius negotiationis accessione utatur. ¶ 2. Speciatim, ut decet principem, da principem. Seneca Consol. ad Polyb. 36. a med. de C. Cæsare. Is homo, qui non magis dolere, quam gaudere principaliter posset. Plin. Paneg. 47. Mores juvenutis quam principaliter formas! Arnob. 1. 2. Contra leges principaliter institutas. h. e. a principibus. ¶ 3. Item secundum scientiæ principia, aliqua methodo. Cæst. Aurel. Tard. præf. ad fin. Scribentium igitur medicioam nullus ante Themisonem tardarum passionum curationes principaliter ordinavit.

PRINCIPATUS, us, m. 4. ¶ 1. Generatim est princeps seu primus locus, prima æstimatio, primæ, principato, preminenza, primo luogo. Cic. 2. Nat. D. 11. 29. Omnem naturam necesse est, quæ non solitaria sit, neque simplex, sed cum alio juncta atque connexa, habera alquem in se principatum, ut in homine mentem, in belua quiddam simile menti, unde oriatur rerum appetitus: in arborum autem radicibus ioesse principatum putatur. Principatum autem id dico, quod Græci ἡγεμονικόν vocant, quo nihil in quoque genere nec potest, nec debet esse præstantius. et ibid. 19. 49. Sol qui astrorum tenet principatum. Id. 12. Phil. 4. 9. Gallia hujus belli propulsandi, administrandi, sustinendi principatum tenet. Id. 2. Off. 19. 66. Eloquentiæ a majoribus nostris est in toga dignitatis principatus datus. Id. 2. Phil. 3. 5. Qui tibi detulerat ex latronibus suis principatum. Plin. 16. Hist. nat. 36. 64. (156). Et equaticos frutices dillase conveniat. Principatum in his tenebunt aruodines. Id. 15. ibid. 2. 3. (7). Principatum in oleo obtinuit Italia. et 14. ibid. 6. 8. (65). Falerno contermina Slatana (vina) ad principatus venere non dubie. Cic. Senect. 28. 64. Multa in nostro collegio præclara: sed hoc, de quo agimus, in primis, quod, ut quisque ætate antecedit, ita sententiæ principatum tenet. — Hinc principatus est dignitas illius, qui principatus senatus dicebatur. Cic. fragm. orat. pro Scauro (edente iterum A. Maio) 13. Curia illa vas da gravissimo principatu patris fortissimoque testatur. Loquitur hic Cicero de M. Emilio Scauro patre illius Scauri, pro quo idem orationem habuit, hic, teste Asconio in argum. Scaurian. aliisque, princeps senatus fuerat. ¶ 2. Speciatim est dignitas, auctoritas, et regimen ejus, quem penes est summa rerum. Cic. 11. Phil. 14. 36. Animadverti, dici a quibusdam, Cassio mea sententia dominatum et principatum dari. Cæs. 6. B. G. 7. extr. Cingetorigi principatus atque imperium est traditum. Id. 1. ibid. 3. Itemque Dumnorigi Eduo, qui eo tempore principatum in civitate oblinebat, persuadat etc. et 7. ibid. 63. Magno dolore Edui faruot se dejectos principatu, queruntur fortune commutationem. Nepos Arist. 1. Aristides æqualis fere fuit Themistocli: itaque cum eo de principatu contendit. Vellej. 2. 57. 1. Laudandum experientiæ consilium est Pansæ atque Hirtii, qui semper prædierant Cæsari, ut principatum, armis quæsitum, armis teneret. Plin. 7. Hist. nat. 8. 6. (46). Naro toto principatu suo hostis generis humani. Id. 33. ibid. 11. 52. (146). Fene stella, qui obiit oovissimo Tiberii Cæsaris principatu. Tac. Agric. 3. Nerva res olim dissociabiles miscuit, principatum et libertatem. —

Differt a dominatione, quia hæc tyranni est, et vi metuque subjectos continet: principatus aliquam speciem libertatis admittit, et amari magis curat, quam inveni. Differt etiam a regno, quia rex cum dominatione insignia quaque regia habet: unde *Ovid. 2. Fast. 141. ad Romulum.* florent sub Cæsare leges: Tu domini nomen, principis ille tenet. *Plin. Paneg. 45.* Scis, ut sunt diversa natura dominatio et principatus, ita non aliis esse principem gratiorem, quam qui maxime dominum graventur. *Sueton. Cal. 22.* Nec multum absult, quin statim diadema sumeret, speciemque principatus in regni formam converteret. Verum admonitus, et principium et regum se excessisse fastigium, etc. *Cf. Cæs. 7. B. G. 4.* Vercingetorix, Celtillus filius, Arveinus, cujus pater principatum Galliarum totius obtinuerat, et ob eam causam, quod regnum appetebat, ab civitate erat interfectus. ¶ 3. Principatus est etiam principium, origo. *Cic. Tim. 2.* An mundus ab aliquo temporis principatu ortus est?

PRINCIPIALIS, e, adject. qui est ex principio, ἀρχικός. *Lucret. 5. 246.* Scire licet, cæli quoque idem terræque fuisse Principiale aliquod tempus. *Id. 2. 423.* Haud sine principali aliquo levore creata est.

PRINCIPIO, as, are, a. 1. *principiare*, initium dicendi facio. *Augustin. Princip. rhet. p. 328.* *Capper.* In amphidoxo genere materiae, moderatione quadam utendum erit, quum principiamus, ut et turpitudinem, quæ subest, et dignitatem, quæ est in re aut persona, vel illustrando augeamus, vel ita varie utrumque misceamus, ut etc. et *moz.* Sed ut limpidius hoc genus principandi deprehendatur, dabo exemplum. *V. vocem seq.*

PRINCIPIUM, n, n. 2. (princeps) est initium, primordium, origo, caput, ἀρχή (*It. principio, cominciamento; Fr. commencement, origine, principe; Hisp. principio, comenzamiento, origen; Germ. d. Anfang, Ursprung; Angl. a beginning, commencement.*) ¶ 1. Generativum. — a) Universim. *Cic. 1. Tusc. 23. 54.* Origo principii nulla est. Nam e principio oriuntur omnia: ipsum autem nulla ex re alia nasci potest. *Id. 1. Nat. D. 8. 20.* Quid est cujus principium aliquod sit, nihil sit extremum? *Id. Senect. 21. 78.* Nec principium, nec finem habere. *Id. Cæl. 23. 56.* Cujus criminis neque principium invenire, neque evolvere exitum possum. *Cf. Horat. 3. Od. 6. 6.* Hinc omne principium, huc refer exitum. Rursus *Cic. 6. de republ. 8.* Hic fons, hoc principium est movendi. *Cf. Horat. Art. P. 309.* Scribendi recta sapere est et principium et fons. *Cic. Balb. 3. 9.* Qui (*Cn. Pompejus*) pueritiæ tempus extremum, principium habuit bellorum atque imperiorum maximorum. *Ter. Phorm. 2. 3. 82.* Bene habent tibi principia. *Ovid. Remed. am. 91.* Principiis obsta. *Horat. 2. Sat. 6. 22.* tu (*Iane*) carminis esto Principium. *Virg. 9. Æn. 52.* et jaculum intorquens emittit in auras, Principium pugne. *Ovid. 7. Met. 518.* Flebile principium melior fortuna secuta est. *Curt. 5. 1. 8.* Sic majores suos perculso in principium rerum celeriter pristinam reparasse fortunam. *Tac. 4. Ann. 68.* Junio Silano et Silio Nerva coss., fœdum anni principium incessit. *Id. 1. ibid. 69.* Tradit Plinius, stetit apud principium pontis, grates legionibus habentem. — b) *Principium dicendi*, initium orationis, exordium. *Cic. 1. Orat. 26. 121.* Ut exalbescam in principiis dicendi. Sic *Ammian. 30. 4. ad fin.* Suave quoddam principium dicendi exeritur. *V. INSINUATIO.* Hinc etiam absolute principium pro exordio orationis ponitur. *Apul. 10. Met. Exemplo legis Atticæ, Martiique iudicii, causæ patronis denunciatio præco, neque principia dicere, neque miserationem commovere.* — c) *Principium regionis, regni* etc. sunt ejusdem sines. *Ammian. 23. 6. ad fin.* Australe vero ab ostiis Nili fluminis ad usque principia Carmanorum quatuordecim millium stadiorum numero definitur. — d) *Ducere principium ab aliquo, proficisci, descendere.* *Ovid. 13. Met. 705.* Inde recordati, Teucros a sanguine Teucris Du-

cere principium. *Cic. Vat. 6. 14.* Omnium rerum magnarum principia a diis immortalibus ducuntur. — e) *Principium capessere*, incipere, dar cominciamento. *Tac. 15. Ann. 49.* Principium tanti facinoris capessere. — f) *Principium peragere* dicitur citharædus, quum, antequam fabulam aliquam sono et cantu representet, citharam pulsat vago sonitu, ut sibi audientiam faciat: Itali *fare una ricercata* dicunt. *Sueton. Ner. 21.* Sine mora nomen suum in albo prolientium citharædorum jussit ascribi: sortitulaque in urnam cum ceteris demissa, intravit ordine suo: utque constitit, peracto principio, Nioben se cantaturum pronuntiavit. Ceterum sunt qui hic *principio peracto* putant esse idem atque exordio peracto, freti eo loco *Augustini Princip. rhet. p. 327.* *Capper.* Denique aulædos et citharædos et ceteros hujusmodi artifices, quamquam non polliceantur orationem, videmus tamen præloqui. — g) *Principio, a principio, in principio*, initio cujuscunque rei, primum, primo, in primis, *primieramente, in primo luogo, da principio.* — *Cic. 2. Divinat. 35. 75.* Jus augurum divinationis opinione principio constitutum est, postea etc. *Id. 4. Off. 4. 11.* Principio generi animantium omni est a natura tributum, ut se tueatur. *Id. 2. Tusc. 22. 53.* C. Marius, quum secaretur, principio venit se aligari: nec quisquam ante Marium solutus dicitur esse sectus. Cur ergo postea alii? Valuit auctoritas. *Ter. Andr. 2. 1. 28.* Te obsecro principio ut ne ducas: sed si id non potest, saltem etc. — *Plaut. Merc. 1. 2. 40.* Principio atque animus ephebis ætate exiit. h. e. simul atque, quum primum. — *Cic. 7. Att. 1.* Vellem a principio te audissem amicissime momentem. *Id. Brut. 42. 157.* Dixeram a principio, de republica ut sileremus. — *Id. 1. Orat. 48. 209.* Quod in principio fieri in omnibus disputationibus oportere censeo. *Ter. Phorm. 2. 1. 22.* Sed quid cessas hominem adire, et blande in principio alloqui? — *Principium, τὴν ἀρχήν, pro principio, a principio.* *Cato R. R. 157.* Principium te cognoscere oportet, quot genera brassicæ sint. *Alii leg. principio.* ¶ 2. *Speciatim principium* dicitur et de primis elementis, rudimentis, et propositionibus universalibus artium, etc. *Cic. 1. Legg. 13. 37.* Bene provisæ et diligenter explorata principia ponantur. et *ibid. 6. 18.* Nunc juris principia videamus. *Id. 3. Off. 12. 52.* Quum ea habeas principia naturæ, quibus parere, et quæ æqui debeas. *primi deltam. Id. 4. Acad. (2. pr.) 36. 117.* Principia rerum, e quibus omnia constant. *Lucret. 2. 789.* Ex albis principii alba esse. — In sing. numero. *Cic. 1. Off. 17. 54.* Id autem est principium urbis et quasi æminarium reipublicæ. ¶ 3. *Principium* dicitur etiam is, qui in re agenda princeps est. — a) *Principium dicta* est curia, vel tribus prærogativa, quæ prima sorte exhibat ad ferendum suffragium. *Lex Thoria* apud *Rudorff. p. 142.* *Tribus principium* fuit. PRO TRIBV Q FABIVS Q. F. PRIMVS SCIVIT. Cf. *Plebiscit.* apud *Frontin. Aqued. 129.* T. QUINTIVS CRISPINVS COS. POPVLVM IVRE ROGAVIT POPVLVSQVE IVRE SCIVIT, IN FORO PRO ROSTRIS AEDIS DIVI IVLII, P. K. IVLIAS TRIBVS SERGIA PRINCIPIVM FVIT. PRO TRIBV SEX. L. F. VARRO. — Sic *Liv. 9. 38. sub fin.* Et legem curiatam ferenti triste omen diem diffudit, quod faucia curia fuit principium duabus insignis cladibus, capta urbis et Caudinæ pacis; quod utroque anno eadem curia fuerat principium. — b) *Item de auctore, capite, principe, origine generis, familiae, etc.* *Sil. It. 15. 748.* mihi Belus avorum Principium. *Ovid. 2. Fast. 37.* Græcia principium moris fuit. — c) *Item principia sacra* aut eadem atque initia, seu sacrificia, quæ fœderis percutiendi causa fieri solebant. *Inscript. apud Arditi, della Legge Petronia p. 8.* quæ est apud *Orell. 2276.* SP. TVRRANIVS L. F. FAB. PROCVLVS GELLIANVS PATER PATRATVS POPVLI LAVRENTIS FORDERIS EX LIBRIS SIBVLLINIS PERCVTIENDI CVM P. R. SACRORVM PRINCIPIORVM P. R. QVIRIT. NOMINISQVE LATINI, QVÆ APVD LAVRENTIS COLVNTVR. F. INITIVM; et hac de re *A. W.*

Zumpt, De Lavinio et Laurentibus Lavinatibus etc. *Berolini 1845.*, itemque *G. Henzen. in Ephem. litt. Jenensibus a. 1847. n. 60. et seqq.* ¶ 4. *Principia* pro militibus qui in principio aciei, b. e. in primis ordinibus, seu in fronte exercitus contra hostem instructi stant, *le prime file, la fronte.* *Liv. 2. 65.* Cessere magis, quam pulsati hostes sunt, quia ab tergo erant clivi, in quos post principia integris ordinibus tutus receptus fuit. *Sisenna apud Non. p. 135. 31.* *Merc.* Post principia paulatim recedunt, atque inde cum paucis fugæ se mandant. *Sall. Jug. 54.* Deinde ipse paulatim procedere: Marium post principia habere. *Alia retroguardia.* etenim dixerat paulo prius. *Acie* transversis principii in planum deducti. *colla fronte a sghembo.* *Tac. 2. Hist. 43.* Primani, stratis Unatvicesimanorum principii, aquilam abstulere. *Liv. 3. 22.* Equites post principia collocat. h. e. a tergo, nam pedes aciei frontem constituebant. *Ter. Eun. 4. 7. 11.* Tu bosce instrue: hic ego ero post principia: inde omnibus signum dabo. *GNA.* Illic est sapere: ut bosce instruxit, ipse sibi cavil loco. Ubi *Donatus:* Militare dictum est: et ambigunt multi, an in extremo agmine sit hic locus, an in medio. Hæc *Donat. V. POSTPRINCIPIA.* ¶ 5. *Item in re militari, sequiori ævo, principia* dicti sunt principum militum tribuni (*gli ufficiali dei soldati detti principes*), et universim præcipui militum tribuni, qui et bellicis conciliis intererant, h. e. principes, seu præcipui milites, qui privilegii muniebantur, ut ait *Veget. 2. Milit. 7. in fin.* *Frontin. 2. Strateg. 5. § 30.* Quum dein frequentibus excursionibus promptam et enixam operam exhiberet, fide acquisita tempus elegit, quo missa principia quietem omnibus castrensibus dabant, prætoriumque secretius præstabant. *Trebell. Poll. XXX. Tyr. 10.* Illis dicitis quum alia die mane processisset, a principii imperator est salutatus. *Ammian. 15. 5. a med.* Nihil tutum ex præsentibus ratus (*Silvanus*) in consilia cogebatur extrema, et sensum cum principiorum verticibus secretius collocutus etc. *Id. 25. 5. sub init.* Collecti duces exercitus, advocatisque legionum principii et turmarum, super creando principia consultabant. — Cum *tribunis* junguntur ab eod. *25. 8. a med.* *Sebastianus* atque *Procopius* cum tribunis principisque militum sibi ad tuendam Mesopotamiam commissorum, ut poscebat solemnitas, occurrerunt. Ceterum adde eumd. *22. 3. et 28. 6.*, ubi tamen alii aliter leg.; *Imp. Constantin. Cod. 12. 47. 1. et Imp. Anastas. ibid. 38. 16.*; et *V. Salmas. ad Script. Hist. Aug. 2. p. 273.* ¶ 6. *Item, principia, orum*, locus in castris, ubi erat prætorium, et tabernacula legatorum et tribunorum militum, et signa legionum: et ubi contineres militares et consilia habebantur, vel dicebatur, sacra fœbant, ἀρχαία: ita dictus vel quod ibi principes ac duces exercitus tenderent; vel quod in castris metandis principio designaretur, postea reliqua castra. *Liv. 28. 24.* Et jura reddere in principii sinebant. *Id. 7. 12. sub fin.* Nec in circulis modo fremare, sed jam in principii ac prætorio in unum sermones confundi. *Justin. 11. 6. 6. de Alex. M. exercitu.* Ordines nemo, nisi saxagenarius, duxit; ut, si principia castrorum cerneret, senatum te alicujus priscae reipublicæ videre diceret. *Nepos Eumen. 7.* In principii nomine Alexandri statuit tabernaculum in eoque sellam auream cum sceptro ac diadematè jussit poni, eoque omnes quotidie convenire, ut ibi de summis rebus consilia caperentur. *Macer Dig. 49. 16. 12. sub fin.* Officium tribunorum est principii frequenter interesse, querelas commilitonum audire. *Tac. 3. Hist. 13.* Primores centurionum et paucos militum in principia vocat. Adde eumd. *1. ibid. 48.* Hunc locum ita designat *Stat. 10. Theb. 176.* Ventum ad concilii penetrale domumque verendam Signorum, magnis ubi dudum cladibus æger, Rerum extrema movens, frustra consultat *Adrastus. Tertull. Cor. mil. 12.* Ecce annua votorum nuncupatio quid videtur? Prima in principii, secunda in Capitolii. *Inscript.*

apud *Murat.* 460. I. IMP. CAESAR M. ANTONIUS GORDIANUS P. F. AVG. PRINCIPIA ET ARMAMENTARIA CONLAPSA RESTITUIT etc. — In illo *Cic.* 1. *ad Brut.* 10. sub fin. Spes libertatis nusquam, nisi in vestrorum castrorum principiis est: *Manut.* inallet praesidiis, si antiquas aliquis liber haberet. Sed castrorum principia figurate intelligere possumus robor exercitus, et ducum ejus militarem prudentiam, quia in principiis castrorum tendebat nobilior pars exercitus, et ibi consilia militaria habebantur, ut dictum est. ¶ 7. Pro primo dignitatis et aestimationis loco dixit *Plin.* 9. *Hist. nat.* 35. 54. (106). Principium ergo columnae omnium rerum pretii margaritae tenent. ¶ 8. Hinc principium pro principatu. *Tertull. advers. Hermag.* 19. sub fin. Possunt et aliter principium interpretari. Nam et in Graeco principii vocabulum, quod est ἀρχή, non tantum ordinatum, sed et potestativum capit principatum. *Sueton. Cal.* 31. Augusti principium clade Variana, Tiberii ruina spectaculorum memorabile factum. *Alti rectius leg.* principatum, et memorabilem. *Gloss. Philox.* ἀρχή, magistratum, magistratus, praesidatus, principium.

PRINCIPOR, aris, ari, dep. 1. princeps sum, impero. *Lactant.* 4. 13. a med. referens verba *Isajae* 11. 10. Erit in illa die radix-Jesse, et qui exsurget principari in nationes. h. e. regere gentes, ut habet *D. Paulus Rom.* 15. 12. *Augustin.* 2. *contra adversar. Legis et Prophetar.* 6. Sanguis in nostro corpore plus ceteris humoribus principatur. *Sidon. carm.* 9. 47. Non prolem Garamantici tonantis Regnis principibusque principantem. h. e. Alexandrum M., qui putabatur filius Jovis Ammonis.

PRINUS, i, m. 2. πρῖνος, illex. *Vulgat. interpr. Daniel.* 13. 58. Dic mihi, sub qua arbore comprehenderis eos loquentes sibi? Qui ait: sub prino.

PRIOR et prius, oris, adject. compar. Vetusissimi, inquit *Priscian.* 7. p. 767. *Putsch.*, comparativum neutrum in or finiebant. Unde *Valer. Antias.* Hoc senatusconsultum prior factum est. *Claud. Quadrigr.* Qui prior bellum meminissent. *Id.* Fædus prior non esse servatum. Sic *Cassius Hemina.* Bellum Punicum posterior. — Prior, comparat. ab obsolete pris, cuius Superl. est primus, et a quo etiam pridem et pridie, est idein ac superior, πρῶτος (It. primo, antecedente, anteriore; Fr. le premier, antécédent, antérieur; Hisp. el primero, antecedente, anterior; Germ. der, die, das frühere, vorige, vorhergehende, erstere; Angl. former, first, antecedent, previous, prior).

I.) Proprie dicitur de eo, qui unum alterum praecedit tempore, loco, alia re quacumque. — a) Generatim. *Ter. Phorm.* 3. 2. in fin. Si potior sit, qui prior ad dandum est. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 14. 44. Ita priori posterior, posteriori superior non jungitur. *Id.* *Pis.* 1. 2. Me quaestorem in primis, ædilem priorem, prætorem primum populus R. faciebat. *Cæs.* 1. *B. C.* 66. extr. Qui prior has angustias occupaverit, ab hoc hostem prohibere nihil esse negotii et *ibid.* 82. extr. Hac de causa constituerat prior praetio non lacessere. *Cic. Brut.* 21. 84. Et si utriusque primas, priores tamen libenter deferunt *Lælio.* *Id. Quinct.* 9. 32. Priore loco causam dicere. *Cassius ad Cic.* 12. *Fam.* 13. Classis, quam anno priore Tullius Cimber comparat. *Cic.* 1. *Fam.* 9. ad fin. Quod de Quinti fratris negotio scribis, te priore ætate concilicere non potuisse, scito, etc. *Id. Planc.* 22. 54. Ais prioribus comitiis Terentinam (tribum) a Plancio tibi esse concessam. *Ovid.* 15. *Met.* 445. urbs, Quanta nec est, nec erit, nec visa prioribus annis, negli anni antati. *Virg.* 6. *Æn.* 340. Hunc ubi vix inulta mæstum cognovit in umbra, Sic prior alloquitur. *Horat.* 1. *Ep.* 7. 64. Vultrejum mane Philippus-Occupat, et salvare jubet prior. et *ibid.* v. 95. vitæ me redde priori. *Liv.* 1. 7. in it. Priori Remo augurium venisse fertur, sex vultures. *Id.* *ibid.* 34. Aruns prior, quam pater, moritur. et *ibid.* 35. Ludos opulentius institutusque, quam priores reges, fecit. *Nepos Dion.*

I. Erat intimus Dionysio priori. a *Dionysio il vecchio.* et *Plin.* 14. *Hist. nat.* 19. 24. (120). Musta condire prioris vini fœce. vino dell'anno passato. et *Colum.* 4. *R. R.* 22. 9. et 12. *ibid.* 1. 1. Vineæ, quam priore libro præcepimus. nel libro precedente. — b) Est etiam anterior. *Nepos Eumen.* 5. Substringebat equo caput loro alius, quam ut prioribus pedibus terram posset attingere. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 45. 101. (248). Elephantio pedes majores priores, in posterioribus articuli breves; item paplites intus floctit hominis modo, cetera animalia in diversa posterioribus pedibus, quam prioribus. *Id.* *ibid.* 37. 47. (131). Canities homini semper a priore parte capitis, tum deinde ab aversa. — c) Priores, majores, i nostri maggiori, gli antenati. *Phædr.* 4. 19. Abiturus illic, quo priores abierunt. *Virg.* 3. *Æn.* 693. nomen dixere priores Ortygiam. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 45. 70. 180. et 18. *ibid.* 28. 67. (260) Apud priores. *Plin.* alter 3. *Ep.* 4. a med. Priores nostri. *Ovid.* 10. *Met.* 218. More priorum. Adde *Senec. Ep.* 52. circa med.; et *Vellej.* 2. 28. 2.

II.) Translate. ¶ 1. Prior — a) Generatim est melior, præstantior. *Sall. Jug.* 54. Numidæ numero priores. *Horat. Carm. sæc.* 51. bellante prior, jacentem Lenis in hostem superiore. et 4. *Od.* 10. 4. color puniceæ flore prior rosæ. più bello. et *Ovid. Heroid.* 18. 69. A Veneris facie non est prior ulla, tuæque. Rursus *Horat.* 2. *Sat.* 7. 18. quanto constantior idem in vitis, tanto levius miser ac prior ille, Qui jam contento, jam laxo fune laborat. *Id.* 1. *Ep.* 1. 88. Nil ait esse prius, melius nil cælibe vita. *Liv.* 27. 8. Is, ut animum ejus cura sacrorum et cærimoniarum cepit, ita repente exsult antiquos mores, ut nemo tota juventute haberetur prior. *Alti leg.* in tota juventute. *Phædr.* 1. 13. Si vocem haberes, nulla prior ales foret. più nobile. et *Sall. Jug.* 10. Quia ætate et sapientia prior es. et *ibid.* 101. in fin. Neque consilio, neque manu priorem alium pati: plerosque antevenerit. *Ter. Eun.* 1. 1. 5. Si quidem hercle possis, nihil prius, neque fortius. — b) Item majoris momenti, gravior, magis necessarius. *Val. Flacc.* 5. 533. quoniam belli pugnæque propinqua Cura prior. più importante, o premurosa. et *Vellej.* 2. 52. 4. Neque prius, neque antiquus quidquam habuit, quam etc. *Quintil.* 1. 1. 4. Et morum quidem in his haud dubie prior ratio est: recte tamen etiam loquantur. — c) Huc pertinent etiam illa, quæ *Forcellinus* singulari paragrapho distinxit et ait dici de eo, qui plures antecedit: estque idem ac primus. *Cic.* 1. *Nat. D.* 30. 85. In illis selectis sententiis, quas etc., hæc prior sententia est. *Alti leg.* prima. *Gell.* 14. 7. Quotiens usu venisset, ut omnes isti magistratus Romæ essent, tum qui eorum prior aliis esset, ei potissimum etc. *Apul. Florid.* n. 9. Hippas e numero sophistarum est, artium multitudine prior omnibus, eloquentia nulli secundus. ¶ 2. Sequioris Latinitatis tempore prior fuit in civitatibus idem ac primarius vir et curator: hinc Ital. nunc il priore dicunt. *Cassiod.* 8. *Variar.* 26. Quidilaneum Sibie illium presentis auctoritate præcipimus, ut priorem feliciter habere debeatis, Reatini et Nursini.

PRIORATUS, us, m. 4. prioritâ, primatus. *Tertull. advers. Valentin.* 4. Ut solent animi pro prioratu exiti, præsumptione ultionis accendi.

PRIORSUM et priorsus, adverb. in priorem, seu anteriorem partem. *Macrob.* 7. *Saturn.* 9. Corpus aut accedit priorsum, aut retorsum recedit. *Alti leg.* prorsum. et *ibid.* 13. Priorsum pergere. *Claud. Mamert.* 1. *Stat. anim.* 18. Movetur corpus priorsus, ac retrorsus.

PRISCÆ, adverb. all'antica, ἀρχαίως, prisco more, severe, duriter. *Cic. Cæl.* 14. 32. Quæram prius, utrum me secum severe, et graviter, et prisce agere malit, an remisse, ac leniter, et urbane.

PRISCUS, a, um, adject. (a pris, ut prior, primus, etc.) antiquus, vetustus, cascus, antico, vecchio, prisco, ἀρχαίος.

I.) Proprie dicitur fere de iis, quæ multo ante nos tempore fuerunt. — a) Adjective. *Cic. Tim.* 11. Credendum nimirum est veteribus et prisca, ut ajunt, viris, qui se progeniem deorum esse dicebant. *Ovid.* 1. *Fast.* 103. Me chaos antiqui (nam sum res prisca) vocabant. *Vellej.* 2. 89. 2. et 125. 4. Prisca illa et antiqua reipublicæ forma renovata. *Cic.* 1. *Tusc.* 12. 27. Illud erat insitum prisca illis, quos Cascos appellat *Eunius.* *Id.* 3. *Nat. D.* 16. 42. Joves plures in prisca Græcorum litteris invenimus. *Id.* 3. *Orat.* 11. 42. Et illud, quod loquitur, prisicum visum iri putat, si plane fuerit rusticanum. et 1. *ibid.* 43. 193.; et *Ovid.* 3. *Pont.* 1. 115. verborum prisca vetustas. *Gell.* 2. 6. ad fin. Laudare significat prisca lingua, nominare, appellare. *Cic. Harusp. resp.* 13. 27. Prisca illa severitas. *Tac.* 3. *Ann.* 69. Priscæ sanctimoniam virgo. *Id.* 6. *ibid.* 32. Regendis provinciis prisca virtute egit. *Virg.* 7. *Æn.* 706. Sabinorum prisco de sanguine Clausus. *Festus:* p. 241. 4. *Müll.* Priscæ Latine coloniam appellatæ sunt, ut distinguerent a novis, quæ postea a populo dabantur. *Liv.* 1. 3. Ab eo (Latino Silvio) coloniam aliquot deductæ: Prisci Latini appellati. *Paul. Diac.* p. 226. 10. *Müll.* Prisci Latini proprie appellati sunt ii, qui prius, quam conderetur Roma, fuerunt. *Id.* p. 226. 11. Priscus Tarquinius est dictus, quia prius fuit, quam Superbus Tarquinius. *Ovid.* 3. *Art. am.* 121. Prisca juvent alios: ego me nunc denique natum Gratulor. *Id.* 1. *Fast.* 197. Priscum tempus. et 2. *ibid.* 282. Prisco more. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 1. 2. (3). ritu. — b) Absolute prisca sunt gli antichi. *Ovid.* 3. *Fast.* 779. quum prisca coleret studiosus agros. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 42. 65. (161). Apud prisca. *Id.* 18. *ibid.* 29. 69. (284). Rudis fuit prisca vita atque sine litteris.

II.) Translate. ¶ 1. Interdum dicitur de eo, quod paullo ante fuit. *Horat.* 3. *Od.* 9. 17. Quid si prisca redit Venus? *Ovid.* 14. *Met.* 850. de *Hersilia*, prisicum pariter cum corpore nomen Mutat, Ioramque vocat. *Val. Flacc.* 4. 391. Jamque reflecta Jovi, paulatim in imagine prisca Ibat agris Io victrix Junonis. ¶ 2. Priscus de homine severo et gravi, quales prisca fuisse perhibentur (V. *Vellej.* 2. 92. 116. et 125.). *Catull.* 64. 159. Sæva quod horrebas prisca præcepta parentis. *Virg. Cop.* 34. Ah pereat, cui sunt prisca supercilia! Cf. *Horat.* 3. *Od.* 21. 11. Narratur et prisca Catonis Sæpe mero caluisse virtus. — *NB.* De cognom. Rom. V. ONOM.

PRISMA, atis, n. 3. prisma, πρίσμα, figura solida geometrica, quæ superficies duas oppositas habet æquales, similes, et parallelas, alias vero parallelogrammas: a πρίσω seco. *Capell.* 6. p. 233. Item prisma, id est sectio, quæ instar schematicæ est.

PRISTA, æ, m. 1. segatore, πριστής, qui serra secat, aut fudit: a πρίσω seco, fido. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 8. 19. (57). Myron fecit et canem, et dicobolon, et Persea, et pristas.

PRISTICUS belluæ maris. *Sulmasius ad Flor.* 3. 5. ait: Nostræ glossæ: Pristrix belluæ maris. *Alti* pristicus dicit. *V. Ribbeck, Tragicor. Rom. fragm.* p. 226. — Ceterum V. PISTRIS et PISTRIX.

PRISTINÆLIS. V. PISTRINALIS.

PRISTINUS, a, um, adject. primiero, pristino, passato, ἀρχαίος, παλαιός, qui ante fuit, superior, transactus. ¶ 1. Generatim, fere dicitur de illo, quæ nos vidimus, habuimus, sensimus, sive paullo ante, sive multis ante diebus, mensibus, annis. *Cic.* 1. *Fam.* 5. extr. Ut tuam pristinam dignitatem et gloriam consequare. *Id.* *Sull.* 9. 26. Ille labor meus pristinus. *Id.* *Rosc. Am.* 52. 150. Vestra pristina bonitas et misericordia. *Id.* *Mil.* 1. 1. Veterem consuetudinem fori, et pristinum morem iudiciorum requirere. *Liv.* 31. 2. Pristinum animum erga populum R. conservare. *Nepos Eumen.* 4. extr. Pro pristina amicitia amplo funere extulit. *Id.* *Acib.* 6. Reminiscens pristini temporis. *Ovid.* 3. *Met.* 203. de *Actæone* in cervum verso. mens tantum pristina mansit. *Cæs.* 1. *B. C.* 32. Catone repugnante,

et pristina consuetudine, dicendi mora diem extrahente. et 3. *ibid.* 82. Pristina omnium confirmatur opinio. *Id.* 7. *B. G.* 54. In pristinum statum redire. *Gell. præf.* Pristinæ annotationes, quas feceramus. *Sueton. Claud.* 14. Consulatus, super pristinum, quatuor gessit. *h. e.* præter eum quem supra dixerat *ibid.* 7. — Absolute. *Nepos Timol.* 1. Siciliam in pristinum restitueret. *ridurre in pristino* et nos dicimus. *Veteres tamen edd.* in pristinum statum. ¶ 2. Speciatim est hesternus, proxime elapsus. *Cæs.* 4. *B. G.* 14. Milites nostri diei pristini perfidia incitati. *Sueton. Aug.* 94. *a med.* Somnium pristina noctis familiaribus forte narrabat. *Gell.* 10. 24. *a med.* Etiam die pristini eodem modo tquo die quarti, quinti, noni dicebatur, quod significabat die pristino, quod vulgo *pridie* dicitur. *V. DIES.* ¶ 3. Item priscus, antiquus, anticus. *Plaut. Truc. prol.* 6. Quid si de vestro quippiam orem? abnuunt. En mehercle in vobis resident mores pristini. *Colum.* 5. *R. R.* 1. 7. Tribus dictæ primum a partibus populi tripartito divisi: quæ tamen nunc multiplicata pristinum nomen possident. *Claudiam. II. cons. Stilich.* 124. Pristina Romuleis in floruit arcibus ætas.

PRISTINUS et pistrinus, a, um, adject. ad Pristin, seu Pistrin pertinens, quod est cæleste sidus. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 5. IX. cal. Februar. ex occasu pristini sideris significat tempestatem. et 64. *Id.* Sep. ex pristino sidere nonnunquam tempestatem significat. *V. PISTRIX.*

PRISTIS, *V. in PISTRIN.*

PRIUS, adverb. (prior) ante, antea, πρῖν, πρῶτον (It. prima, avanti, innanzi; Fr. avant, avant, avant; Hisp. antes, ante, delante; Germ. eher, vorher, zuvor, zuerst; Angl. first, at first, before, sooner). ¶ 1. Stricto sensu, est, ut diximus, ante, antea. — a) Absolute, aut ad posterioris temporis vel rerum ordinem indicandum sequente deinde, inde, post, tum, nunc, postremo, novissime. *Ter. Heaut.* 5. 2. 18. cl. Emori cupio. cñ. Prius quæso disce, quid sit vivere. *Cic. Amic.* 4. 15. Quem fuit æquius, ut prius introieram in vitam, sic prius exire de vita. *Id.* 4. *Att.* 1. Nihil prius tibi faciendum putavi, quam ut tibi gratularer. *Id.* 15. *Att.* 13. Quod ad te antea, atque adeo prius scripsi (sic enim MAVIS) etc. *Horat.* 2. *Sat.* 6. 17. Quid prius illustrem Satiris Musaque pedestri? *Id.* 3. *Od.* 1. 2. carmina non prius audita. et 4. *ibid.* 15. 28. Rite deos prius apprecati. *Orid.* 11. *Met.* 422. ubi est, quæ cura mei prius esse solebat. *Est qui leg. prior.* *Id. Heroid.* 19. 91. Sis tamen huc potius, quam quod prius esse solebas. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 5. 9. (59). Oppidum Formiæ, Hormiæ prius olim dictum. *At Sillig. verba prius olim omittit.* — *Cic. Fam.* 12. Gratulabor tibi prius: deinde ad me convertam. *Sic Liv.* 24. 53. Quum alterius ingenium fama prius, deinde re cognitum, percitum ac feroc sciret esse etc. et *Phædr.* 4. 25. Tuæ prius sunt partes, aliorum dein. — *Liv.* 6. 33. Scalis prius mœnia capta: inde effracta claustra portarum. — *Id.* 37. 52. Quod regem Antiochum-prius Europa, post et Asia-expulissent. et 43. 38. Philippi prius et post Antiochi bello. *Id.* 29. 12. Ibi prius collocutus rex cum Aeropo et Darda et Philippo Epirotarum prætoribus, postea cum P. Sempronio congregitur. — *Cato R. R.* 135. Ea deprece et ungere anguine prius oportet, tum siccare. *Varr.* 1. *R. R.* 1. 11. Itaque prius ostendam, quæ secreni oporteat ab ea, tum de his rebus dicam. *Adde Liv.* 34. 55. et 7. 37.; et *Tac.* 16. *Ann.* 11. — *Liv.* 36. 17. Summa virium speique in Ætoliis fuit, ut vos prius experti estis, nunc Antiochus experitur. *Adde eumd.* 37. 54.; et *Virg.* 3. *G.* 362. — *Sall. Cat.* 45. Multa prius de salute sua Pompeium obtestatus, quod ei notus erat, postremo timidus ac vitæ diffidens, velut hostibus, sese prætoribus dedit. *Adde Liv.* 34. 9. — *Plin.* 17. *Hist. nat.* 22. 35. (192). Quare macras prius conveniet putare, validas novissime. — In enumeratione pro primum apud posterioris ætatis scriptores legitur. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 19. 30. (137). Loquantur varie, ab aliis iterum tertiumque in mel-

le, donec consumatur liquor: ab aliis prius prius, dein melle, ac postea lavantur. *Colum.* 3. *R. R.* 11. 4. Prius quidquid est residuæ vitis, extirpari debet: deinde totum solum sicco fimo-stercorari: tunc rursus vel stercore vetusto-contrigi. — b) Sequente quam (et scribitur etiam conjuncte priusquam) est antequam, prima che, πρῖν ἢ: jungitur autem Indicativo, aut Coniunctivo. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 115. Prius quam lucet, adsunt. *Ter. Andr.* 2. 1. 11. Omnia experiri certum est, prius quam pereat. *Cic.* 3. *Fin.* 20. 66. Membris utimur prius, quam didicimus, cujus ea utilitatis causa habeamus. *Id.* 2. *Phil.* 1. 3. Cui prius, quam de ceteris rebus respondeo, de amicicia-pauca dicam. *Liv.* 2. 40. Sine, priusquam complexum accipio, sciam etc. *Stat.* 12. *Theb.* 570. vos ista decet vindicta, prius quam Emathii Thracæque dolent. *Cic. Vatin.* 2. 4. Quod ego, simul ac te adspexi, priusquam loqui cœpisti, -sensi ac providi. *Id.* 2. *Orat.* 47. 195. Non prius sum conatus misericordiam aliis commovere, quam misericordia sum ipse captus. *Cæs.* 1. *B. G.* 53. Neque prius fugere destitit, quam ad flumen Rhenum pervenerunt. *Virg.* 6. *En.* 328. Nec ripas datur horrendas et rauca fluenta Transportare prius, quam sedibus ossa quierunt. — *Cic. Mil.* 36. 99. Præclare enim vixero, si quid mihi prius acciderit, quam hoc tantum mali videro. — *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 95. Priusquam galli cantent, quæ me somno suscitavit. *Virg.* 1. *En.* 192. Nec prius assistit, quam septem ingentia victor Corpora fundat humi. *Al. leg. fundit.* *Liv.* 22. 39. Hic-nunc quoque consul, priusquam castra videat aut hostem, insanit. *Sall. Cat.* 4. Pauca prius explananda sunt, quam initium narrandi faciam. *Cic.* 9. *Fam.* 26. Quid potius faciam, prius quam me dormitum conferam, non reperio. *Id.* 2. *Phil.* 32. 81. Si quis servavit, non habitis comitiis, sed priusquam habeantur, debet nunciare. *Id.* 1. *Off.* 21. 73. In omnibus autem negotiis, prius quam aggrediare, adhibenda est preparatio diligens. *Adde eumd.* *Balb.* 7. 18. et 2. *Orat.* 44. 186. *Cæs.* 3. *B. C.* 67. Pervenit, priusquam Pompejus sentire posset. *Liv.* 8. 3. Quamquam omnia de industria celabantur, priusque, quam moverentur, Romani, tolli ab tergo Samnitum hostem volebant, tamen etc. *Id.* 30. 35. Omnia et in prælio et ante aciem, priusquam excederet pugna, expertus. *Id.* 45. 3. Non prius destitit mittere, quam pacem cum iis confirmaret. *Cic.* 5. *Phil.* 17. 47. Ita sæpe magna indoles virtutis, priusquam reipublice prodesset potuisset, extincta fuit. *Virg.* 1. *En.* 472. Ardentesque avertit equos in castra, priusquam Pabula gustassent Trojæ Xanthumque bibissent. — c) Quam prius inverso ordine, poetice, ἢ πρῖν. *Plaut. Trin.* 2. 2. 13. Ad hoc genus hominum perduravi, quam me ad plures penetravi prius. *Alii rectius leg. quin prius? Propert.* 2. 14. 41. Illum sæpe suis decedens fovit in ulnis, quam prius abjunctos sedula lavit equos. *Sic quam potius pro potius quam. V. POTIUS.* ¶ 2. Latiori sensu, habet interdum vim similem adverbii potius, aut magis. *Cic.* 5. *Tusc.* 27. 78. Ægyptii quamvis carnificinam prius subierint, quam ibi, aut aspitem violent. *Id. Ligar.* 12. 34. Quis est, qui hoc non sentiat, quidvis prius futurum fuisse, quam ut hi fratres diversas sententias sequerentur? *Cæs.* 3. *B. C.* 1. Statuerat enim, hos prius iudicio populi debere restitui, quam suo beneficio videri receptos. *Balbus ad Cic.* 1. *ad fin. post Ep.* 8. l. 9. *ad Att.* Præstabo eum prius tuæ dignitatis, quam suæ utilitatis rationem habiturum. ¶ 3. Prius, olim, apud Poetas. *Catull.* 51. 13. Otium et reges prius, et beatas Perdidiit urbes. *Id.* 4. 25. Sed hæc prius fuere: nunc etc. *Sic Grat. Cyneq.* 1. Dona cano divum -: prius omnis in armis Spes fuit. *Arven. Perieg.* 425. Hic prius Eridani propter memorosæ fluenta Fleverunt liquidæ lapsum Phaethonta sorores. *Propert.* 1. 1. 18. nec meministi (Amor) notas, ut prius, ire vias. *Horat.* 1. *Od.* 3. 32. Semotique prius tarda necessitas Leti corripuit gradum. *Ovid.* 1. *Met.* 135. Com-

munemque prius, ceu lumina solis et auras, Cautus huius longo signavit limite mensor.

PRIVISQUAM. *V. dictionem præced.* 1. b.

PRIVANTIA, æ, f. 1. idem ac privatio. *Boeth. de Definit.* 1. p. 655. Id est per privantiam contrarii ejus. *Cf. Isid.* 2. *Orig.* 29. Latini, per privantiam contrarii ejus quod definitur, dicunt etc.

PRIVANTIA, ium. *V. PRIVO* in fin.

PRIVATARIUS, a, um, adject. ad privatum pertinens. *Edict. Dioclet.* p. 22. Balneatori privatorio in singulis lavantibus \overline{N} duos. *Alii leg.* privatorio.

PRIVATICIUS, a, um, adject. privativus. *Gloss. Lat. Gr.* Privaticia, $\sigma\pi\epsilon\pi\tau\iota\kappa\acute{o}$.

PRIVATIVUM, adverb. ¶ 1. Stricto sensu, est non publice, privatamente, in privato, ιδίως. — a) Cum opposito publice, vel alio vocabulo idem significante. *Cic.* 1. *Invent.* 4. 5. Eloquentia et privatim et publice homines perverse abutuntur. *Id.* 5. *Fin.* 20. 57. Aut privatim gerere aliquid malunt, aut capessunt rempublicam. *Tac.* 11. *Ann.* 17. Privatim degeneres, in publicum exitios. *Sall. Cat.* 11. Vastata calata privatim et publice rapere. *h. e.* pro se quisque singuli milites, et omnis simul exercitus, quasi publico nomine. *Sic Cæs.* 5. *B. G.* 53. Tantam sibi auctoritatem comparaverat, ut undique ad eum legationes concurrerent, gratiam atque amicitiam publice privatimque peterent. *Gell.* 20. 1. *a med.* Fidem præcipue coluit, sanctamque habuit tam privatim, quam publice. *h. e.* tam erga singulos, quam universos, seu erga rempublicam. Similiter *Cæs.* 1. *B. G.* 17. Esse nonnullos, quorum auctoritas apud plebem plurimum valet, qui privatim plus possint, quam ipsi magistratus. *Ita legit etiam Dinter.; est qui malle:* privati. — Similiter *Cic. Quinct.* 4. 15. Neque interea verbum ultum interposuit Nævius, aut societatem sibi quidpiam debere, aut privatim sibi Quinctium debuisse. — b) Sine opposito, seu absolute. *Cic. Rosc. Am.* 39. 114. Si hanc ei rem privatim Sex. Roscius mandavisset, ut non Chrysogono transigeret atque decideret. *Id.* 4. *Fam.* 13. *sub init.* Quamquam enim nulla me ipsum privatim pepuit insignis injuria, tamen etc. *Liv.* 5. 30. Quod ad se privatim attineat, si etc. *Id.* 9. 38. Alter consul Fabius infestus privatim Papirio erat. ¶ 2. Latiori sensu, est separativum. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 17. 20. (55). De iis privatim condidit volumen Amometus. *separatamente.* de iis tantummodo tractans, speciatim, peculiariter. et 33. *ibid.* 1. 6. (24). Hic nunc solus (medius digitus) excipitur: ceteri omnes onerantur (anulis) atque etiam privatim articuli minoribus aliis. *h. e.* singuli articuli. *Id.* 23. *ibid.* 4. 41. (83). Oleum cicini bibitur ad purgationes ventris: privatim dicitur purgare præcordia. *in specialitate.* *Sic* 24. *ibid.* 16. 22. (148). Dracunculus serpentes nidore, quum crematur, privatimque aspidas fugat. *e specialmente.* *Adde eumd.* 23. *ibid.* 1. 18. (30). et 23. (43). *Quintil.* 8. 2. 5. Qui jaculum emittit, jaculari dicitur: qui pilum aut sudem, appellatione privatim sibi assignata caret. *vocabolo proprio e particolare.* ¶ 3. Item domi. *Liv.* 23. 7. Nec privatim se tenuit, iam foro cum filio clientibusque paucis otiose inambulavit.

PRIVATIO, ōnis, f. 3. privazione, σπείρασις, actus privandi, vacuitas. *Cic.* 1. *Fin.* 11. 38. Omnis privatione doloris putat Epicurus terminari summam voluptatem. et 2. *ibid.* 9. 28. Dolori non voluptas contraria est, sed doloris privatio. *Gell.* 2. 6. *a med.* Omnis culpæ privatio inculpatum facit. *Capell.* 5. p. 152. Est ergo medium nomen (inter laudem et vituperationem), quod privationem placuit memorari, propterea quia, qui laude privatur, non confestim vituperationi permittitur, vel contra. *Cæf. Auvell.* 1. *Tard.* 4. n. 64. Obtinente passione et jam occupato corpore, sepsuum privatio.

PRIVATIVE, adverb. privativamente, negative. *Boeth. Aristot. analyt. prior.* 1. p. 483. Similiter ostenditur, si ut utraque propositiones affirmative ponantur, vel privative, nam per

eosdem terminos erit demonstratio. Adde eumd. loc. cit. in PRÆDICATIVE.

PRIVATIVUS, a, um, adject. privativo, πρῆτικός, vim privandi habens. *Gell.* 13. 22. in fin. Ne particula privativa est. Adde eumd. 5. 12.; et *Boethii* loc. cit. in PRÆDICATIVE.

PRIVATO, adverb. privatamente, in privato, ablativus adverbii ritu positus, ut *manifesto, auspiciato, merito*, etc. *Liv. fragm.* apud *Priscian.* 15. p. 1009. *Putsch.* Privato nos tenuissemus.

PRIVATORIUS, a, um, adject. ad privationem pertinens. *Boeth.* in *Aristot. de Interpret. ed. pr.* p. 252. Privatorie propositiones sunt, quæcumque prædicant privationem. Privatio autem est, ut si quis dicat *injustus*, privat enim hominem iustitia. Ergo affirmatio privatoria est, quæ dicit, *homo est injustus*: negatio rursus privatoria est, *non est homo injustus*. V. et PRIVATARIUS.

PRIVATUS, a, um, adject. vel rectius part. præter. pass. a verbo *privo* (V. Part. *Privatus* in PRIVO) adjective usurpatum (privus), et ¶ 1. Generatim *privatus* est ac dicitur, qui est uniuscujusque proprius; cui opponitur communis et publicus, ἰδιος (It. *privato, particolare, proprio*; Fr. *particulier, propre, personnel, individuel*; Hisp. *particular, propio, personal*; Germ. *abgesondert, getrennt von Staate, daher d. Privatmann betreffend, zum Privatmann gehörig, privat*; Angl. *private, one's own, particular, peculiar*). Usurpatur — a) De hominibus, et *privatus* est, qui in magistratu non est, ἰδιώτης; nam qui magistratum gerit, est publicus. — Adjective. *Universim Cic. 3. Legg. 19. 44. et Dom. 17. 43.* In privatos homines leges ferri noluerunt. h. e. in singulos, privos. Alii leg. privos utroque loco. — Speciatim *Id. 11. Phil. 10. 25.* Paulo ante clarissimo viro privato imperium extra ordinem non dedi. — Absolute. *Cic. 1. Cat. 1. 3.* An vero P. Scipio Ti. Gracchum-privatus interfecit: *Catilinam* nos consules perferemus? *Id. 1. Fam. 1. a med.* Crassus tres legatos decernit, ex iis, qui cum imperio sunt: *Bibulus* ex iis, qui privati sunt. *Id. 1. Invent. 25. 35.* In fortuna quaeritur, servus sit, an liber: *pecuniosus, an tenuis*: *privatus, an cum potestate*. *Cæs. 2. B. C. 32.* Quum, projectis fascibus et deposito imperio, *privatus et captus*, ipse in alienam venisset potestatem. *Horat. 3. Od. 8. 26.* Parce *privatus* nimium cavere. — Et cum opposito rege. *Cic. 1. Divinat. 40. 89.* In qua (civitate) et reges augures, et postea privati, eodem sacerdotio præditi, rem publicam religionum auctoritate rexeunt. *Horat. 1. Sat. 3. 142.* *Privatusque magis vivam te rege beatus*. Cf. *Liv. 2. 2.* Nescire *Tarquinius* *privatos* vivere. et *Sueton. Tib. 26.* *Civilem* admodum inter initia, ac paulo minus quam *privatum* egit. — *Privatus* etiam opponitur legitimo, quum de regum filiis agitur. *Sall. Jug. 5.* *Masinissa* *Jugurtham*, quod artus ex concubina erat, *privatum* reliquerat. — *Privatus iudex* est qui de controversiis *privatorum* iudicat. *Sueton. Claud. 15.* Iis, qui apud *privatos* iudices plus petendo formula excidissent, restituit actiones. — b) De rebus et de abstractis, quæ sunt uniuscujusque propria. *Cæs. 1. B. G. 12.* Qua in re *Cæsar* non solum *publicas*, sed etiam *privatas* injurias ultus est, quod eius socieri L. *Pisonis* avum-*Tigurini* prælio-interfecerant. *Horat. Art. P. 397.* *Publica* *privatis* secernere, *sacra profanis*. *Cic. Senect. 7. 22.* Nec ea solum in claris et honoratis viris, sed in vita etiam *privata* et *quieta*. *Cæs. 1. B. G. 5.* *Oppida* omnia ad duodecim, vicos ad quadringentos, reliqua *privata* ædificia incendunt. et 4. *ibid.* 1. *Privati* ac *separati* agri apud eos nihil est. *Cic. 1. Off. 7. 20.* Ut communibus utatur pro communibus, *privatis* ut suis. Sunt autem *privata* nulla natura, sed aut veteri occupatione, aut victoria, aut lege, pactione, conditione, sorte. *Horat. 2. Od. 15. 13.* *Privatus* illis census erat brevis, *Commune* magnum. *Cic. Sezt. 12. 27.* Pra uno cive et bonos omnes *privato* consensu, et *universum* senatum *publico*

consilio mutasse vestem. *Id. Quinct. 3. 13.* De communi quiddam pnter, ad se in *privatam* domum sevocabat. et *ibid.* 4. 15. *Auctionam* proscrit earum rerum, quæ ipsius erant *privatæ*. *Sueton. Cæs. 24.* Ad leginnes, quas a *republica* acceperat, alias *privato* sumptu addidit. *Petron. Satyr. 10.* *Communes* sarcinulas parlamur, ac *paupertatem* nostram *privatis* quæstibus tentemus expellere. h. e. singuli suis, *privis*. *Cic. 3. Fin. 1. 4.* Ipsæ *rhetorum artes*, quæ sunt totæ *forenses* atque *populares*, verbis tantum in docendo quasi *privatis* utuntur ac suis. *Festus p. 242. 27.* *Müll.* *Private* feriæ vocantur *sacrorum* propriorum, vehit dies natales, operationes, denecales. — c) Hinc adverbii more — *In privato* est *privatamente*, *in privato*. *Liv. 39. 18.* *Mulier* damnata cognatis tradebant, ut ipsi in *privato* animadverterant in aas: si nemo erat idoneus supplicii exactor, in *publico* animadvertebatur. Adde eumd. 2. 54. — *In privatum* est per uso de' *privati*. *Id. 40. 51.* *Fulvius* locavit forum *piscatorium*, circumdatis tabernis, quas vendidit in *privatum*. — *Ex privato* est di' *quet de' privati*. *Id. 30. 44. ad fin.* Nunc quia *tributum* ex *privato* conferendum est, tamquam in *publico* funere comploratis. ¶ 2. Speciatim, sub *imperatoribus* omnes *privati* dicebantur, licet in magistratu essent. *Tac. Agric. 39.* *Id* sibi (*Domitiano*) maxime formidolosum, *privati* hominis (*Agricultor Britanniæ administrantis*) nomen supra principis attolli. *Plin. 2. Ep. 1.* *Perfunctus* est *tertio* consulatu, ut summum fastigium *privati* hominis impleret, quum principis noluisse. *Sueton. Ner. 21.* Non dubitavit etiam *privatis* spectaculis operam inter scenicos dare. h. e. non a se, sed a prætore editis. *Plin. Paneg. 10.* *Jam* *Cæsar*, *Jam* *imperator*, *Jam* *Germanicus*, absens et ignarus, et post tanta nomina, quantum ad te pertinet, *privatus*. *Inscript.* apud *Gruter. 475. 3.* QVOD EX VOLVNTATE POPVLI MVNVS FAMILIÆ GLADIATORIÆ EX PECVNIA SVA DIEM PRIVATVM SECVNDVM DIGNITATEM COLONIAE EDIDERIT. h. e. die *privato*, non *publico* aliquo festo destinato. — NE. De cognom. *Rom. V. ONOM.*

PRIVÉ, adverb. idem ac *privatim*. *Festus p. 371. 26.* *Müll.* *Tertio* (vici appellari incipienti), quum id genus ædificiorum definitur, quæ in oppido *prive*, id est, in suo quisque proprio loco ita ædificat, ut in eo ædificio pervium sit, quo itinera habitatores ad suam quisque habitationem habeat accessum.

PRIVERAS, mulieres *privatas* dicebant. *Paul. Diac. p. 252. 8.* *Müll.*

PRIVICLOES, *privis*, id est *singulis*. *Festus p. 205. 21.* *Müll.* *Tō privicloes* videtur esse *Dat. pro priviclis a priviclus*, quod a *privus*. V. AB OLOES.

PRIVIGNUS, i, m. 2. et *Privigna*, æ, f. 1. (It. *figliastro, figliastra*; Fr. *filz d'un premier lit, beau-fils*; Hisp. *antenido, andado, alnado*; Germ. *Stiefsohn, Stieftochter*; Angl. *a step-son, a step-daughter*) πρόγονος, προγόνη, ἀμφίγονος, filius, filia mariti, vel uxoris mæ, alterutro parente carens: cui respondent *vitricus*, et *noverca*. *Privignus* dictus, quod ante, quam mater secundo nuberet, est *progenitus*: est a *πρῆφι* cum digamma *Æolico* pro *πρῆφ prius*, et *γῆφ* pro *γῆφος* *genus*, quasi *prius* genitus. V. BIGNÆ. *Cassiod. de orthogr. 6.* *Privignum* per *detractio-* nem e littera dici puto: *privignum* enim *integram* magis esse *dictionem* noster animus arbitrat.

I.) Proprie. — a) Generatim. *Molestin. Dig. 38. 10. 4.* *Uxor* liberis ex alia uxore natis *vitricus* dicitur: *matris* vir ex alio viro natis *vitricus* appellatur: eorum uterque natos aliunde *privignos* *privignasque* vocant. Adde *Cic. 13. Att. 20. et 3. ad Q. fr. 3.*; et *Horat. 3. Od. 24. 18.* Sic *Inscript.* apud *Orell. 4667. D. M. CL. HAGNI F. GAZZAE PRIVIGNÆ SVAVISSIMÆ IN HONOREM MEMORIAE GAZZAE MATRIS EIVS CL. PYRRHICVS VITRICVS CONSERAVIT.* Adde alias apud *eumd. 4666. et 4669.* — b) Si vir ex priori uxore filium vel filiam habeat, et similiter *uxor* filiam

vel filium, inter hos *matrimonium* esse potest. *Papinian. Dig. 23. 2. 34.* Inter *privignas* *contrahi* nuptiæ possunt, etsi *fratrem* *communem* ex novo parentum *matrimonio* susceptum habeant. — c) *Privignus* etiam is est, qui *volgo* conceptus ex ea natus est, quæ postea *mihl* nupsit. *Scævola* *ibid.* 38. 10. 7.

II.) Translate de plantis. Adjective. *Colum. 10. R. R. 161.* *Flagitat*: ecce suos *genitrix* *mitissima* fetus, Et quos *enixa* est partus, *Jam* *quaerit* *alendos*, *Privignasque* *ingrat* *proles*. h. e. terra appetit herbas, quas non sponte sua genuit, sed *humana* opera *industriæque* sata eduxit; vel in alio solo natus, et in se *translatas*: utroque enim modo *privignæ* vocantur translate.

PRIVILEGIARIUS, ii, m. 2. *privilegiato*, cui aliquod *privilegium* concessum est. *Ulp. Dig. 14. 5. 3.* Nisi quis *privilegiarius* veniat. Cf. *ibid.* 2. 14. 10. et 42. 5. 24.

PRIVILEGIUM, ii, n. 2. (*privus et lex*). ¶ 1. Apud *classicos* *Auctores* est *lex* contra *privatum* aliquem lata, ut illa *Clodii* de *exilio* *Cicaronis*, *legge fatta contro un particolare, προνομία, προνομίον*. *Cic. 3. Legg. 19. 44.* In *privatos* *hominæ* *leges* ferri noluerunt; id est enim *privilegium*. Sic *Id. Dom. 17. 43.* *Vetant* *leges* *sacratæ*, *vetant* *XII. tabulæ*, *leges* *privatis* *hominibus* *irrogari*: id est enim *privilegium*. — Est a *privus* *singularis*, et *lex*: et a *Cicerone* fere in *malam* partem accipitur, ut *Sezt. 30. 65.* *Quum* *sancitum* *esset*, et *neque* *privilegium* *irrogari* *liceret*, *neque* *de* *capite*, *nisi* *comitiis* *centuriatis*, *rogari*. et 4. *Parad. 2. 32.* *Familiarissimus* *tuus* *de* *te* *privilegium* *tulit*, ut, si in *opertum* *Bonæ* *Deæ* *accessisses*, *exsulares*. et *Brut. 23. 89.* *Libo* *rogationem* in *Gaium* *privilegii* *similem* *ferens*. et *Dom. 10. 26.* De *peste* *civis*, *conservatoris* *reipubl.*, *licuit* *tibi* *ferre* *non* *legem*, sed *nefarium* *privilegium*. et *ibid.* 42. 110. *Quum* *indematum* *exturbares*, *privilegiis* *tyrannicis* *irrogatis*. et *post* *red.* in *Senat.* 11. 29. *Vim* *at* *crudelitatem* *privilegii* *publicis* *litteris* *consignavit*. Adde *eumd.* 3. *Att. 15.* ¶ 2. A posterioribus ponitur etiam *prn* lege in favorem et *commodum* *alicujus* *lata*, *immunitate*, *beneficio* *principis*, *privilegio*, *immunitate*, *esenzione*. *Plin. 10. Ep. 56.* *Coloniæ* *habuisse* *privilegium*, et *vetustissimum* *morem*, *arbitrio* *suo* *reipubl.* *cam* *administrare*. *Trajan.* *ad* *Plin.* *ibid.* *Ep. 110.* *Sive* *civitates* *habent* *privilegium*, *quo* *ce-* *teris* *creditoribus* *anteponantur*, *sive* *etc.* *Seneca 3. Benef. 11.* *Quædam* *privilegia* *parentibus* *data* *sunt*. *Aurel. Arcad. Dig. 1. 11. 1. in fin.* *Præfecti* *prætoris* *subnixi* *sunt* *et* *alio* *privilegio*, *na* *a* *sententiis* *eorum* *minores* *etate* *ac* *alia* *magistratibus* *restitui* *possint*. *Ulp. Dig. 38. 17. 2. a med.* *Privilegio* *munitus*. — *Privilegia* *creditorum*, *de* *quibus* *est* *titulus* *6. lib. 42. Dig.* (qui in edit. *Torrentini* est *idem* *ac* *5. De reb. iudicis aucto.* etc.), significant *prælationem*, quam *habet* *inter* *multos* *creditores* *aliquis*, *ut* *sibi* *prius* *solvatur*: *πρωτοπραξία, preferenza*. V. PROTOPRAXIA.

PRIVO, as, avi, atum, are, a. 1. (*privus*). Part. *Privans* in *fin.*; *Privatus* 1. et 2. — *Privare* ¶ 1. Generatim est aliquid *cuipiam* *auferre*, *orbare*, *spoliare*, *στερῆν* (It. *privare, spogliare, togliere*; Fr. *priver, dépouiller*; Hisp. *privar, despojar*; *berauben*; Angl. *to take away from, deprive, bereave*). Usurpatur — a) Cum *Accusatores* *personæ* et *Ablat. rei*. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 19. 61.* *Spoliat* *nos* *iudicio*, *privat* *approbatione*, *omnibus* *orbat* *sensibus*. *Id. Topic. 11. 48.* *Præpositio* *in* *privat* *verbum* *ea* *vi*, *quam* *haberet*, *si* *in* *præpositum* *non* *fuisse*. *Id. 9. Att. 10.* *Quum* *me* *ægritudo* *somno* *privaret*. *Id. 5. Fin. 29. 87.* *Democritus* *dicitur* *oculis* *se* *privasse*. *Id. 9. Phil. 4. 8.* *Privare* *aliquem* *vita*. *Id. Quinct. 23. 74.* *communi* *luce*. *Id. 4. Fam. 9. ad fin.* *patium* *aspectu* *suo*. *Stat. 2. Theb. 695.* *sed* *fata* *momentum* *Privare* *vere* *fide*. *Lucret. 1. 381.* *Aut* *igitur* *motu* *privandum* *est* *corpora* *que* *que*, *Aut* *etc.* — Sic *Part. Privatus*, *de* *quo* *hæc* *Paul. Diac. p. 226. 7. Müll.* *Diomus* *et* *privatum*, *cui* *quid* *est* *adem-*

ptum. *Cic. Rabir. Post. 9. 23.* Demetrium, aspide ad corpus admota, vita esse privatam. *Ovid. 1. Pont. 1. 53.* Alter ob bulc similem privatum lumine culpam. *Gell. 19. 12.* Animus affectuone adminiculis privatus. *Lucret. 2. 840.* Quæ sunt allis rebus privata outisque. et 1. 1036. privata cibo natura anmantum Diffiuit amittens corpus. et *ibid. 343.* Non tam sollicito motu privata carerent. — b) Cum Genit. *Africanus apud Non. p. 498. 17. Merc.* Quod vite studium, aut quod præsidium lo postero mibi suppoebas, me quum privasti tui? — c) Ἐλλήνισμός est in illo Novii apud *eumd. p. 500. 16.* Quo tu res vis hanc privari pulcras, quas uti solet? ¶ 2. Est etiam liberare, eximere, liberare, eximere, sottrarre. *Cic. 1. leg. Agr. 4. 13.* Non enim hac exceptione unus afficitur beneficio, sed unus privatur iofuria. *Id. 1. Att. 16. a med.* Privata aliquem exsilio. et 12. *ibid. 26.* molestia. *Id. 1. Fin. 11. 37.* dolore. — Sic Part. *privatus* est exemptus, liber, vacuus. *Lucret. 2. 649.* Divum natura privata dolore omni, privata periculis. et *ibid. 1091.* natura videtur Libera contiouo, domlnis privata superbis. — Hinc Part. præ.

Privantia, ium, n. plur. 3. absolute, substantivorum more, est contrariorum genus, quod privativum appellant. *Cic. Topic. 11. 48.* Sunt enim alia contraria, quæ privantia licet appellemus Latine, Græce appellantur στερητικά.

Privatus, a, um, particip. præter. pass. (V. supra io 1. et 2.) adjective quoque usurpatur: *V. PRIVATUS* loco suo.

PRIVUS, a, um, adject. idem atque unusquisque, singulari, tutti e singoli.

I.) Proprie legitur apud unum *Lucret.*, ut 5. 733. Inque dies privos aborisci quæque creata. ogni di, in dies singulos. et *ibid. 274.* Innumera biliter privas mulatur in boras. ad ogni ora. et 4. 565. Io multas igitur voces vox una repente Diffugit, in privas quoniam se dividit aures. in ciascuna orecchia.

II.) Translate. ¶ 1. Est unus, singularis, ut *Paul. Diac. p. 226. 6. Müll. et Gell. 10. 20.* tradunt, uno, singolare, uno solo. *Lucret. 4. 260.* et quum Acre ferit frigus, non privam quamque solemus Particulam venti sentire, et frigoris ejus, Sed magis unorsum. *V. Lachmann. ad h. l.* — Similiter io divisione vel partitione. *Lucilius apud Gell. 10. 20.* et apud *Non. p. 35. 22.* et p. 159. 25. *Merc.* abdomioa thynni Advenientibu' priva dabo. uno per uno. at *Liv. 30. 43.* Ut privos lapides silices, privasque verbenas secum ferrent. *Lucilius apud Non. primo loc. cit.* Culcitulæ accedunt privæ centonibus binis. *Plin. 8. Hist. nat. 46. 71. (185).* de bove *Api.* Responsa privis dat, e manu consulentiùm cibum capiando. Tribuunt et *Cic. 3. Legg. 19. 44.* et *Dom. 17. 43.* ex leg. XII. Tab., sed alii *privatus* substituerunt. *Inscript. apud Gruter. 333. 4.* DECORATVS SECVTOR PVGNAR. VIII. VALERIE PVXORI DOLOREM PRIVVM ABIVIT. ¶ 2. Item accipitur pro privato, et proprio unusculusque. *Horat. 1. Ep. 1. 92.* viden' ut pauper conducto navigio æque Nauseat, ac locupletis, quem ducit priva triremis? propria sua. — Sic pro siogulari, eximio, singolare. *Id. 2. Sat. 5. 10.* turdus, Sive aliud privum dabitur tibi, devolet illuc, Res ubi magna nitet domino sene. *Liv. 7. 37.* Milites singulis bobus, binisque privis tunicis donati. Alii omitt. privis. *Gell. 11. 16.* Quæ non tam dilucide demonstrari Latina oratione possunt, quam Græci ea dicunt privis vocibus. ¶ 3. Item pro privato, carente, privo, cum Genitivo. *Sall. fragm. apud Arustian.* Numeroque præstans, privus ipse militiæ. h. e. militiæ expertus, militiæ usum non habens, rei militaris ignarus. *V. Kritz., Sall. Hist. fragm. p. 117.* Sic *Apul. de Deo Socrat.* Turba imperitorum, vana sanctitudinis, priva veræ rationis.

PRO est A) Præpositio; B) Adverbium., et C) Interjectio.

A) Præpositio pro Ablativo servit. — Cum Accusativo legitur io *Inscript. apud Gruter. 4. 12.* MINERVÆ LIBENTER DEBIT PRO SALVTVM SVAM. et 46. 9. HERCVLI INVICTO SACRVM PAV SALVTVM

IMP. L. SEPT. SEVERI etc. Similiter *Inscript. apud Orell. 2360.* PRO SALVTVM ET VICTORIAS DD. NN. IMP. SEVERI ET ANTONINI AVGG. etc. Sed hæc dicendi ratio abnormis est et corruptam vulgi consuetudinem redolet. — Pro est atqua ante et refertur ad locum, πρὸ (It. avanti, dinanzi; Fr. devant, en avant de; Hisp. ante, delante; Germ. vor; Angl. before, in front of, right opposite to).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu ad locum refertur, et est ante. — a) Cum Verbis statum in loco significantibus. *Cic. 3. Phil. 11. 27.* Sedens pro sede Castoris. *Liv. 1. 25.* Considerant utrimque pro castris duo exercitus. *Id. 2. 53.* Castra Sabina, quæ pro mæoibus sociorum locata erant, confestim aggreditur. *Cæs. 4. B. G. 32. II.* qui pro portis castrorum in statione erant. *Id. 7. ibid. 71.* Copias pro oppido collocare. *Tac. Agric. 35.; et Plin. 2. Hist. nat. 37. 37. (101).* Inhærere pilis pro vallo. *Sueton. Tib. 32.* Huoc Romæ salutandi sui eausa pro foribus stantem admonuit. *Sall. Cat. 18.* Ni Catilina maturasset pro curia signum sociis dare. *Priscian. ad h. l. 14. p. 996. Putsch.* Pro curia dixit pro ante curiam. *Liv. 30. 10.* Onerariam quadruplicem ordinem pro muro adversus hostem (Scipio) opposuit. *Appian. Alex. in Punic. p. 13.* dixit ἵνα ἀντι ταίχους ᾗ. *Cic. Mil. 1. 2.* Præsidia illa, quæ pro temporis cernitis. — b) Cum Verbis motum significantibus. *Cæs. 1. B. G. 48.* Pro castris suas copias produxit. *Liv. 2. 20.* Pro antesignanis parmas obiciunt. *Sic Apul. de Mag. in fin.* Tabulas hic ibidem pro pedibus tuis abjicio. ¶ 2. Latiori sensu ac speciatim ponitur loco τοῦ in. — a) Pro contione proprie est ante collectum exercitum, dinanzi la fronte dell'esercito radunato, deinde ante conventum vel in conventu militum, demum palam vel publice. *Sall. Jug. 8.* Donatum atque laudatum magoifice pro contione Jugurtham in prætorium abduxit. *Sic Liv. 38. 23. sub fin.* Laudati pro contione omnes sunt. *Curt. 4. 10. 16.* Litteras pro contione recitare. *Sueton. Vesp. 7. ad fin.* Palam pro contione utrumque tentavit. — b) Pro rostris est in anteriori rostrorum parte, vel in fori regione circa rostra ante ipsa rostra, atque adeo in rostris. *Fellej. 2. 19. 1.* Caput ejus erectum et ostentatum pro rostris. et *Flor. 3. 21.* Octavii consulis caput pro rostris exponitur. *Sueton. Aug. 100.* Bifariam laudatus est: pro sede divi Julii a Tiberio, et pro rostris veteribus a Druso, Tiberii filio. *Paul. Diac. p. 226. 3. Müll.* Pro sententia ac si dicatur in sententia, ut pro rostris, id est in rostris. — c) Similiter *Cic. 3. Fam. 8.* Me vultu et taciturnitate significasse tibi noo esse amicum, idque pro tribunali. et *Pis. 5. 11.* Pro Aurelio tribunali—delectus servorum habebatur. *Festus p. 246. 30. Müll.* Pro censu classis juniorum Ser. Tullius quum dicit in descriptione centuriarum, accipi debet in censu, ut ait M. Varro in l. vi. rerum humanarum: sicuti pro sede Castoris, pro tribunali, pro testimonio. *Sall. Jug. 94.* Non castelli mœnibus sesa tutabantur, sed pro muro dies noctesque agitare. *Sic ibid. 67.* Pro tectis ædificiorum saxa et alia certatim mittere. *Liv. 21. 7.* Pro mœnibus atque turri tela micare. *Tac. 14. Ann. 30.* Stabat pro litore Insulæ diversa acies. et 12. *ibid. 29.* Legionem pro ripa componere. *Cæs. 6. B. G. 3. in fin.* Hac re pro suggestu pronunciata. *Sall. Jug. 29.* Uti pro concilio imperatum erat. *Sic Liv. 38. 36.* Supplicatio in triduum pro collegio decemvirorum imperata fuit. et 4. 26. Tribuni secedunt, proque collegio pronunciant. Adde *Gell. 11. 3.* Similiter *Liv. 39. 5.; et Sall. Jug. 8.* Ne suas quidem simulatas pro magistratu exercere, boni exempli esse.

II.) Translate. ¶ 1. Morali ratione, metaphorâ sumptâ a locali ratione, pro significat in defensionem, in favorem, in favore, in difesa, per. Hinc Ciceronis orationes pro Archia, pro Ligaria, etc. — a) Cum opposito contra vel in. *Cic. 3. Orat. 20. 75.* Hoc non modo non pro me, sed contra me est potius. *Id. 4. Acad. (2. pr.) 8. 60.* Veri Inveniendi causa contra omnia dici

oportere et pro omnibus. *Id. Cluent. 32. 88.* Partim nibi contra Avltum valere, partim etiam pro hoc esse. *Liv. 34. 8.* Hæc quum contra legem proque lega dicta essent. — *Id. 2. 56. ad fin.* Contio omnis atrox coorta pro tribuno in consulem est. — Caterum sine opposito. — b) Stare pro aliquo, ei vel ejus partibus favere. *Liv. 2. 12.* Juberem macte virtute esse, si prn mea patria ista virtus staret. *Curt. 4. 1. 13.* Et dil quoque pro meliore stant causa. — Esse pro aliquo Italice stare dalla sua parte, alicui favere, alicui esse magnæ utilitati: *V. Cic. loca paullo ante cit. sub a.* *Sic Seneca 2. Quest. nat. 55.* Puta ita esse: pro me est. *fa per me.* at *Liv. 39. 30.* In eo tumultuario certamine at loca sua et genus pugnae pro hoste fuere. *Sic Tac. 4. Ann. 78.* Cuocia pro hostibus erant. *Colum. 3. R. R. 5. 1.* Quod ego minime reor esse pro agricola. *essere di vantaggio.* — Et generatim. *Cic. post red. in senat. 11. 29.* Populum Romanum pro me, tamquam pro fratre, aut pro parenta obsecravit. et 13. *Fam. 7.* Petere aliquid pro aliquo. *Id. Sert. 62. 130.* Senatui pro aliquo supplicare. et *ibid. 69. 144.* Pro patre fortissimo deprecari. *Id. 3. Fin. 1. 1.* Si ipsa pro se loquatur voluptas. *Id. Arch. 11. 28.* Quas res in consulatu oostro pro salute bujus urbis atque imperii, et pro vita civium, proque universa republica gessimus. *Id. Sert. 21. 48.* Vitam pro salute populi devovere. et *ibid. 10. 23.* Subire pro patria pericula. *Id. 2. Fin. 23. 76.; et Horat. 3. Od. 2. 13.* Mori pro patria. *Horat. 4. Od. 9. 23.* Exceptit ictus pro pudicis Conjugibus parisque primus. *Catull. 36. 2.* Votum solvite pro maâ puella. *Curt. 3. 7. 3.* Vota deinda pro salute suscepta. *Id. 6. 11. 7.* Vota pro incolomitata regis persolvere. Adde *Tac. 4. Ann. 17.* — c) Speciatim cum Verbis metum, animi curam et aogorem significantibus. *Ovid. 9. Met. 107.* Intrepidum pro se, curam de conjuge agentem Nessus adit. *Id. 1. ibid. 182.* Non ego pro mundi regno magis anxius illa Tempestate fui, qua etc. et 14. *ibid. 450.* bellum cum geote feroci Suscipitur; pactaque furit pro conjuge Turnus. *Liv. 2. 24.* Deliberatooi da maxima parte civitatis matum pro universa republica intarvenisse. *Ovid. 15. Met. 816.* Hic sua complerit (pro quo, Cytherea, laboras) Tempora. ¶ 2. Sæpissime pro est ob, loco, vice, per, in luogo, in vece. — a) Pro est per, per cagione, diâ, ob, propter, ut ait *Forcellinus;* vel potius significat præmium, pretium, retributioem, quæ alicui pro re aliqua persolvuotur, tum in bonam, tum io malam partem. *Plaut. Aulul. 3. 3. 8.* Pro vulpuloado abs te mercedem petam. *Ter. Eun. 5. 4. 19.* Ego pol te pro istis dictis et factis, scelus, ulciscar. *Cic. 1. Att. 3.* Misimus, qui pro vectura solvaret. *Sall. orat. C. Cottæ § 12. Kritz.* Tantummodo in animis habetote me—volentem pro maxumis beneficiis animam dono dedisse. *Cf. Cic. 1. Orat. 55. 234.* Quem omnes amare meritissimio pro ejus eximia suavitate debemus. *Liv. 2. 41.* Pro frumento pecuniam accipere. *Horat. 1. Sat. 2. 43.* dedit hic pro corpore numos. — b) Hinc generatim pro est idem ac loco, vice. *Cato apud Fronton. 1. ep. ad Antonin. 1.* Numquam ego argentum pro vino congiario inter apparitores atque amicos meos disididi. *Plaut. Most. 5. 2. 10.* Ego ibo pro te, si tibi non libet. *Ter. Andr. 1. 2. 29.* Ut si te inde (h. e. ex pistrino) exemerim, ego pro te molam. *Sueton. Aug. 59.* Nonnulli testamento caverunt, ut ab heredibus suis, prælato victiois titulo, in Capitolium ducerentur, votumque pro se solveretur, quod superstitem Augustum relliquissent. *Cæs. 5. B. G. 12.* Utuntur ære, aut taleis ferreis pro numo. *Cic. 5. Fin. 13. 38.* Animam illi pecudi datam pro sale. *Id. 2. Legg. 5. 13.* Neque medicorum præcepta vere dici possunt, si quæ inscii imperitique pro salutaribus mortifera conscriperint. *Id. Orat. 45. 154.* Ain' pro aisne, nequire pro non quire, malle pro magis velle, nolle pro non velle. et *ibid. 27. 92.* Mutata (ea dico), in quibus pro verbo proprio subjicitur aliud quod etc.— Si pro patria arcem dixisset (*Ennius*),—pro

oportere et pro omnibus. *Id. Cluent. 32. 88.* Partim nibi contra Avltum valere, partim etiam pro hoc esse. *Liv. 34. 8.* Hæc quum contra legem proque lega dicta essent. — *Id. 2. 56. ad fin.* Contio omnis atrox coorta pro tribuno in consulem est. — Caterum sine opposito. — b) Stare pro aliquo, ei vel ejus partibus favere. *Liv. 2. 12.* Juberem macte virtute esse, si prn mea patria ista virtus staret. *Curt. 4. 1. 13.* Et dil quoque pro meliore stant causa. — Esse pro aliquo Italice stare dalla sua parte, alicui favere, alicui esse magnæ utilitati: *V. Cic. loca paullo ante cit. sub a.* *Sic Seneca 2. Quest. nat. 55.* Puta ita esse: pro me est. *fa per me.* at *Liv. 39. 30.* In eo tumultuario certamine at loca sua et genus pugnae pro hoste fuere. *Sic Tac. 4. Ann. 78.* Cuocia pro hostibus erant. *Colum. 3. R. R. 5. 1.* Quod ego minime reor esse pro agricola. *essere di vantaggio.* — Et generatim. *Cic. post red. in senat. 11. 29.* Populum Romanum pro me, tamquam pro fratre, aut pro parenta obsecravit. et 13. *Fam. 7.* Petere aliquid pro aliquo. *Id. Sert. 62. 130.* Senatui pro aliquo supplicare. et *ibid. 69. 144.* Pro patre fortissimo deprecari. *Id. 3. Fin. 1. 1.* Si ipsa pro se loquatur voluptas. *Id. Arch. 11. 28.* Quas res in consulatu oostro pro salute bujus urbis atque imperii, et pro vita civium, proque universa republica gessimus. *Id. Sert. 21. 48.* Vitam pro salute populi devovere. et *ibid. 10. 23.* Subire pro patria pericula. *Id. 2. Fin. 23. 76.; et Horat. 3. Od. 2. 13.* Mori pro patria. *Horat. 4. Od. 9. 23.* Exceptit ictus pro pudicis Conjugibus parisque primus. *Catull. 36. 2.* Votum solvite pro maâ puella. *Curt. 3. 7. 3.* Vota deinda pro salute suscepta. *Id. 6. 11. 7.* Vota pro incolomitata regis persolvere. Adde *Tac. 4. Ann. 17.* — c) Speciatim cum Verbis metum, animi curam et aogorem significantibus. *Ovid. 9. Met. 107.* Intrepidum pro se, curam de conjuge agentem Nessus adit. *Id. 1. ibid. 182.* Non ego pro mundi regno magis anxius illa Tempestate fui, qua etc. et 14. *ibid. 450.* bellum cum geote feroci Suscipitur; pactaque furit pro conjuge Turnus. *Liv. 2. 24.* Deliberatooi da maxima parte civitatis matum pro universa republica intarvenisse. *Ovid. 15. Met. 816.* Hic sua complerit (pro quo, Cytherea, laboras) Tempora. ¶ 2. Sæpissime pro est ob, loco, vice, per, in luogo, in vece. — a) Pro est per, per cagione, diâ, ob, propter, ut ait *Forcellinus;* vel potius significat præmium, pretium, retributioem, quæ alicui pro re aliqua persolvuotur, tum in bonam, tum io malam partem. *Plaut. Aulul. 3. 3. 8.* Pro vulpuloado abs te mercedem petam. *Ter. Eun. 5. 4. 19.* Ego pol te pro istis dictis et factis, scelus, ulciscar. *Cic. 1. Att. 3.* Misimus, qui pro vectura solvaret. *Sall. orat. C. Cottæ § 12. Kritz.* Tantummodo in animis habetote me—volentem pro maxumis beneficiis animam dono dedisse. *Cf. Cic. 1. Orat. 55. 234.* Quem omnes amare meritissimio pro ejus eximia suavitate debemus. *Liv. 2. 41.* Pro frumento pecuniam accipere. *Horat. 1. Sat. 2. 43.* dedit hic pro corpore numos. — b) Hinc generatim pro est idem ac loco, vice. *Cato apud Fronton. 1. ep. ad Antonin. 1.* Numquam ego argentum pro vino congiario inter apparitores atque amicos meos disididi. *Plaut. Most. 5. 2. 10.* Ego ibo pro te, si tibi non libet. *Ter. Andr. 1. 2. 29.* Ut si te inde (h. e. ex pistrino) exemerim, ego pro te molam. *Sueton. Aug. 59.* Nonnulli testamento caverunt, ut ab heredibus suis, prælato victiois titulo, in Capitolium ducerentur, votumque pro se solveretur, quod superstitem Augustum relliquissent. *Cæs. 5. B. G. 12.* Utuntur ære, aut taleis ferreis pro numo. *Cic. 5. Fin. 13. 38.* Animam illi pecudi datam pro sale. *Id. 2. Legg. 5. 13.* Neque medicorum præcepta vere dici possunt, si quæ inscii imperitique pro salutaribus mortifera conscriperint. *Id. Orat. 45. 154.* Ain' pro aisne, nequire pro non quire, malle pro magis velle, nolle pro non velle. et *ibid. 27. 92.* Mutata (ea dico), in quibus pro verbo proprio subjicitur aliud quod etc.— Si pro patria arcem dixisset (*Ennius*),—pro

Afris immutat Africam: — quum minutum dicimus animum pro parvo. *Horat. 2. Sat. 3. 199.* pro vitula status dulcem Aulide natam. *Id. 1. ibid. 3. 61.* Pro bene sano ac non incauto fictum astutumque vocamus. *Sueton. Cæs. 70.* Una voce, qua Quirites eos pro militibus appellarat, tam facile flexit, ut etc. *Sall. fragm. apud Servium ad Virg. 2. Æn. 157.* Neu quis miles, neve pro milite. *h. e. evocatus. Liv. 1. 17.* Fremere deinde plebs; multiplicatam servitutum, centum pro uno dominos factos. *Id. 2. 41.* Quid attinuisse, Her-nicis-capti agri partem reddi, nisi ut hæ gentes pro Coriolano duce Cassium babeant? *et 1. 58.* Qui hostis pro hospite-pestiferum hinc abstulit gaudium. *Id. 1. 43.* Arma imperate, scutum pro clipeo. *Curt. 4. 7. 20.* Medium nemus pro arce habent. *Plin. 16. Hist. nat. 38. 72. (181).* Corpori arborum — pro cute cortex. *et ibid. 24. 38. (90).* Juniperis spina pro folio est. *et ibid. 25. 40. (95).* Ilex, picea, larix — fructum pro flore gi-gnant. — c) Hinc illa pro prætoris, pro consule etc. (quæ et conjuncte scribuntur) de eo qui vices agit prætoris, etc. eandemque habet auctoritatem, quamvis prætor non sit, vicepre-tore, viceconsole. *Cic. 1. Orat. 18. 82.* Quum pro consule in Cilicium proficiscens Athenas venissem. *Id. 11. Phil. 8. 18.* Sertorianum bellum a senatu privato datum est, quia consules recu-sabant; quum L. Philippus pro consulibus eum se mittere dixit, non pro consule. *Id. 13. ibid. 10. 22.* Neque se imperatorem, neque Hirtium con-sulem, nec pro prætoris Cæsarem vocat. *Adde Liv. 35. 1. Rursus Cic. 4. Acad. (2. pr.) 4. 11.* Quum Alexandriæ pro questore essem. *Adde eumd. 10. Phil. 11. 26. et Id. 11. Att. 10. P. Terentius operas in portu et scriptura Asiæ pro magistro dedit. Adde eumd. 4. Ferr. 70. 169.* — Similiter *Id. Dom. 53. 136.* Habetis in com-mentariis vestris, C. Cassium censorem de signo Concordiæ dedicando ad pontificum collegium retulisse, eique M. Emilium, pontificem maxi-mum, pro collegio respondisse etc. *in nome del collegio. Sic Id. 2. Orat. 48. 198.* Accedebat, ut hæc tu adolescens pro republica queri summa cum dignitate existimare. *in nome della re-pubblica. Cf. eumd. Sext. 2. 3.* Nihil ab eo præ-termissum est, quod pro republica conquerendum fuit. — d) Hinc pro est tamquam, instar, ut, come, per. *Cic. 2. Att. 5.* Cato ille noster, qui mihi unus est pro centum millibus. *Mat. et Tre-bat. ad Cic. post ep. 15. l. 9. ad Att. Pro certo habere. Ter. Adelph. 1. 1. 23.* Hunc eduxi a parvulo, habui, amavi pro meo. *Cæs. 3. B. C. 109.; et Cic. Sext. 38. 81. et 6. Ferr. 15. 33.* Quum pro damnato mortuoque esset. *Id. 4. i-bid. 2. 5.* Siciliam nobis non pro penaria cel-la, sed pro ærario fuisse. *Id. Arch. 5. 11.* Ge-rere se pro civi. *Liv. 32. 33.* Nicephorium, Ven-erisque templum quæ spoliasset, evastassetque, pro incorruptis restitui. *et 39. 49.* Adeo incre-dibilis visa res, ut non pro vano modo, sed via pro sano nuncio audiretur. *Id. 8. 1.* Volsci nocte pro victis Antium agmine trepidi abierunt. *Seneca Tranquill. 11. ante med.* Qui mortem timebit, nihil unquam pro homine vivo faciet. *Plaut. Pæn. 3. 1. 25.* Neque nos populus pro cæcritis insectabit lapidibus. *Id. Merc. 4. 4. 4.* Qui amat, quod amat, id si habet, id habet pro cibo. *Curt. 4. 10.* Jain pro seditione res erat. *Liv. 43. 5.* Esse alicui pro hoste. *Ulp. Dig. 5. 3. 11.* Pro berede possidet, qui putat se heredem esse. *Sic ibid. 13.* Pro possessore, pro emptore, etc. *Pompon. ibid. 30. 1. 54.* Tarpia legata pro non scriptis habentur. *Liv. 23. 22. ad fin. Id. om-nino pro non dicto habendum. Id. 8. 36.* Ut pro haud dubio habitum sit. *che si credette per certo.* — e) Hinc etiam pro eo: — Absolute est perinde ut. *Cic. 13. Fam. 7.* Quod erit hu-jusmodi, ut si a Cæsare, quod speramus, impetra-rimus, tuo beneficio nos id verum esse ju-dicemus: sin minus, pro eo tamen id habeamus, quum a te data sit opera, ut impetraremus. *lo tughiamo tuttavia per beneficio tuo.* — Pro eo sequente ac, atque, quasi, ita ut, perinde ut, quomodo. *Sulpic. ad Cic. 4. Fam. 5.* Postea

quam mihi renunciatum est de obitu filiae tuæ, sane quam, pro eo ac debui, moleste tuli. *Cic. 1. Invent. 32. 54.* Pro eo ac si concessum sit. *Ulp. Dig. 28. 1. 22.* Pro eo est, atque si adbi-bitum non esset. *è come se. Pompon. ibid. 30. 1. 38.* Pro eo erit, quasi ne legatum quidem sit. — Pro eo quod, quia, vel propter hoc quod. *Liv. 38. 49. extr.* Sed satis jam dictum est: quin pro eo quod pluribus verbis vos, quam volui, fatigavi, veniam a vobis petitam velim. *Cic. 2. Orat. 18. 75.* Quum Hannibal ad Antiochum venisset exsul, proque eo, quod ejus nomen erat magna apud omnes gloria, invitatus esset ab ho-spitibus. e secundo *che, e a misura che*, ut inter-pretatur *Forcellinus*, vel rectius e *perchè*. ¶ 3. Pro ponitur loco *toti juxta*, secundum, secundo, *conforme.* — a) Generatim. *Ennius* apud *Non. p. 475. 4. Merc.* Ita sapere opinio esse optimum, ut pro viribus Tacere ac fabulari tute noveris. *Nepos Epam. 3. ad fin.* Amicorum consilium habebat, et quantum quisque daret, pro facultatibus imperabat. secundo *le facultà.* et *Cic. Dom. 41. 108.* Nemo est, qui non pro suis opibus defenderit. *Id. Senect. 9. 27.* Decet, quidquid agas, agere pro viribus. *Id. Sext. 66. 138.* Pro virili parte. *Id. 3. Off. 14. 58.; et Cæs. 2. B. G. 25.* Pro se quisque. *Cic. Rosc. Am. 12. 33.* Quem pro dignitate ne laudare quidem quisquam satis commode posset. *Id. 3. Verr. 27. 69.* Quum in eam rationem pro suo quisque sa-su ac dolore loqueretur. *Id. 4. Fam. 10. in fin. Reliqua tu pro tua prudentia considerabis. et 15. ibid. 15. ad fin.* Quibus aliquid opis fortasse ego pro mea, tu pro tua, pro sua quisque parte fer-re potuisset. *Liv. 30. 10.* His raptim pro tem-pore instructis. *Colum. 11. R. R. 1. 14.* Fam-iliam semper ad opera cunctantem, pro tem-poribus anni festinantem producat. *Pallad. 1. R. R. 4. in fin.* Pro majori parte. — b) Specialim pro eo quantum, pro eo ut. *Cic. 4. Fin. 21. 58.* Eaque pro eo, quantum in quoque sit pon-deris, esse æstimanda. *Id. 3. Fam. 3. ad fin.* Equidem pro eo quanti te facio, quidquid feceris, approbabo. secundo *la stima che ho di te.* *In epist. L. Metelli Siciliæ præf. apud Cic. 5. Verr. 54. 126.* Tamen pro eo, ut temporis dif-ficultas aratorumque penuria tulit, etc. ¶ 4. Hinc etiam pro opponitur *toti contra*, et est Ital. a secunda. *Cæl. Aurel. 1. Tard. 1. n. 35.* Erit igitur radendum caput, nunc pro capillatura, nunc contra capillaturam. *Adde eumd. ibid. 3. n. 98.*

In compositione pro significat ante, ut *procedo, progredior, procurro, provideo*; et pal-lam, ut *proloquor, prodo*; et proci; ut *profa-nus, prohibeo* (sic *Forcellinus*); duo tamen pos-trema in primum recidunt: et vice, ut *procon-sul*: que et *Festus p. 229. 11. et Paul. Diac. p. 228. 16. Müll. docet.* Item pro in com-positione significat in defensionem, in favorem, ut *propugnare, prodesse, protegere.*

B) Adverbium pro locum habet tantum in translata comparandi significatione (V. supra sub H. 3. b.); et — a) Pro quam Italice est se-cundo *che, a misura che. Lucret. 2. 1136.* Nec facile in venas cibus omnis dicitur ei, Nec satis est, pro quam largos exæstuat æstus. *Id. 6. 9.* Nam quum vidit hic ad victum que flagitat usus Omnia jam ferme mortalibus esse parata, Et, pro quam posset, vitam consistere tutam, etc. V. *Lach-mann. ad h. l.* — Et sequente in altero mem-bro *ita, Id. 3. 199.* igitur parvissima corpora pro quam Et levissima sunt, ita mobilitate fruuntur. — b) Pro ut vel prout, Itali secundo *che* dicunt. *Cic. 4. Verr. 34. 83.* Comparaverat sup-pellectilem elegantiorum, tabulas pictas, etiam argenti bene facti, prout Thermitani hominis facultates ferebant, satis. *Horat. 2. Sat. 6. 67.* prout cuique libido est, Siccat inæquales calices conviva solutus Legibus insanis. *Liv. 38. 50. Id. prout* cujusque ingenium erat, interpretabantur. *et ibid. 40. sub fin.* Prout locus iniquus æquus-ve bis aut illis, prout animus pugnantium est, prout numerus, varia pugne fortuna est. — Et cum *toti ita* in altero membro *Cic. 5. Phil. 17.*

46. Ejusque rationem, quemcumque magistratu petet, ita haberi, prout haberi lege liceret, si anno superiore quæstor fuisset. *Plin. 5. Hist. nat. 9. 10. (51).* Prout nives satiaverint, ita Nilum increcere. *Cels. 4. 4. n. 5.* Si secuta ulcera sunt, prout sedes ipsa est, ita varia genera mor-borum sunt.

c) Interjectio pro vel proh. Sunt qui scribunt proh: sed *Priscian. docet 1. p. 548. Putsch.* num-quam vocalibus in fine dictionis aspirationem ap-pingit, exceptis *ah* et *vah*, quæ voces mutilæ sunt et per apocopen factæ *ex aha* et *vaha*. Pro *Prisciano* stant *Manut. et Cellar.* Alii aspiratio-nem retinent, sive quia etiam proh factum a proha censent, sive quia in enunciando majori semper spiritu effertur, quam pro præpositio. Stat ab his *Dausquius.* — Ceterum pro est inter-jectio exclamantis, dolentis, admirantis, *o, oh, ah, ô*: et usurpatur — a) Cum Vocat. *Ennius* apud *Varron. 7. L. L. 12. Müll.*; et *Ter. Andr. 4. 3. 17.*; *Eun. 3. 5. 2.* et *Adelph. 1. 2. 31.* Pro Juppiter. *Ter. Adelph. 2. 1. 42.* Pro supre-mo Juppiter. *Id. ibid. 3. 12.* Pro Juppiter, hominis stultitiam! *Cic. 2. Phil. 13. 32.* Quæ enim res unquam (pro sancte Juppiter!) non modo in hac urbe, sed in omnibus terris gesta est major? *Id. pro leg. Manil. 12. 33.* Pro dii immortales! tantamne unius hominis divina vir-tus, tam brevi tempore, lucem afferre republicæ potuit, ut etc. *Horat. 3. Od. 5. 7.* Pro curia inversisque mores! *Virg. 5. Æn. 793.*; et *Mar-tial. 2. 46.* Pro scelus! — b) Cum Accusat. *En-nius* apud *Donat. ad Ter. Phorm. 2. 2. 25.*; et *Ter. Adelph. 4. 7. 28.* Pro divum fidem! *Ter. Andr. 1. 5. 2.*; *Heaut. 1. 1. 9.* et *Hecyr. 2. 1. 1.*; et *Cic. Orat. 46. 155. et 5. Tusc. 16. 48.* Pro deum atque hominum fidem! Et per elly-psin *Ter. Phorm. 2. 3. 4.* Pro deum immortali-um! subaudi fidem. — c) Cum Genit. *Tertull. Pœnit. sub fin.* Pro malæ tractationis! *œv.* — d) Absolute. *Plaut. Cas. 2. 4. 5.* Pro! bonæ frugi hominem te jam pridem esse arbitror. *Ovid. 13. Met. 758.* pro, quanta potentia regni Est, Venus alma, tui! *Id. Heroid. 3. 98.* Et mea, pro! nullo pondere verba cadunt. *Liv. 21. 14.* Tantum pro! degeneramus a parentibus nostris. *Ulp. leg. pro dolor! Curt. 4. 16. 10.* Propemodum sæculi res in unum illum diem pro! for-tuna cumulavit.

PROACUO. V. PERACUO.

PRO-EDIFICATUM dicitur, quod ex privato loco processit in publicum solum. *Festus p. 242. 10. Müll.* qui significare videtur mænanium, pro-jectum. V. *Suppl. adnotat. in ed. Müll. p. 395. cl. 2. in fin.* At ex sententia *Lupuli It. Venus. p. 298.* proedificatum est quod in solo publico edificatum, publico restitutum est. V. TRICU-VIRI LOCORUM PUBLICORUM PERSEQUEN-DORIUM.

PROAGOGION. V. in PÆDAGOGIUM.

PROAGORUS, f, m. 2. προήγορος, Græce si-gnificat eum, qui ante alios verba facit: apud Catinenses et Tyndaritanos in Sicilia nomen fuit summi magistratus. *Cic. 6. Verr. 23. 50. et 39. 85.*

PROAMITA, æ, f. 1. sorella di mio bisavo, proavi mei soror, seu amita avi mei, quæ et amita major dicitur. *Cajus Dig. 38. 10. 1. et Paul. ibid. 10.*

PROAPÓDÓSIS, is, f. 3. προαπόδοσις, figura elocutionis. *Capell. 5. p. 175.* Proapodosis est redditio orationis, id est, quum nomen in postre-ma parte membri, aut eadem quemcumque pars orationis redditur, ex quo idem in membrum capiti: ut si dicas: Publicas tibi calamitates immutare debet respublica. Eadem habet *Aquila de fig-mentent. p. 24. Capper.* At *Koppius* apud *Cap-ell.* pro proapodosis ex *Aquila* restituit *prosa-podosis.*

PROARCHÉ, es, f. 1. προαρχή, unus ex æoni-bus Valentiniæ, nempe principium omnium re-um et originum. *Tertull. advers. Valentin. 7. 35. et 37.*

PROAUCTOR, oris, m. 3. προαυτάρχων. ¶ 1. Est progenitor, princeps, quasi procul et longa

origine auctor. *Sueton. Claud.* 24. Appium Cæcum generis sui proactorem, libertinorum filios in senatum allegissæ docuit. ¶ 2. Alio sensu. *Inscript.* apud *Henzen.* 6432. ET IN EO (libello) SCRIPTVM FVERIT EORVM LOCORVM DE QVIBVS AGITVR FACTAM DEFINITIONEM PER Q. CORLIVM GALLYM M. IVNO SILANO L. NORBANO BALBO COS. (h. e. ann. post Cbr. d. 19.) VII. K. MAIAS INTER P. VACCIVM VITVLVM AVCTOREM HISTONIENSIVM FVNDI HIERANICI ET TITI. IA. LACILLAM (fortasse Titurium Flaccillum) PROAVCTOREM TILLI SASSI FVNDI VELLANIE (lege fundi Vellani actum esse) etc. De auctore et proauctore, *V. Marini Papir. Dipl.* XCIII. et CXXI. et *Garrucci in Bull.* Nap. n. s. ann. 1853. p. 181.

PROAVIA, æ, f. 1. madre di mio avo, bisavola, προπαύμην, mater avi, vel avæ mæx, sive il patetnal sint, sive materni: cui respondet pronepos, proneptis, ut *Cajus Dig.* 38. 10. 1. et *Paul. ibid.* 10. docent. *Sueton. Cal.* 10. In Livie Augustæ proaviæ suæ contubernio mansit.

PROAVITUS, a, um, adject. del bisavolo, ad proavum, aut proaviam, et universim ad majores nostros pertinens. *Ovid.* 13. *Met.* 415. Mititur Astyanax illis de turribus, unde Pugnantem pro se, proavitaque regna tuentem Sæpe videre patrem, monstratum a matre, solebat. *Stat.* 4. *Silv.* 4. 83. Proavita rura. *Sil.* 1. 16. 254. potentia. *Id.* 5. 366. medicamina. h. e. quæ quis a proavis tradita didicit.

PROAVUNCULUS, i, m. 2. fratello di mia bisavola, proaviæ meæ frater, qui et avunculus major dicitur, ut docent *Cajus Dig.* 38. 10. 1. et *Paul. ibid.* 10. V. AVUNCULUS.

PROAVUS, i, m. 2. bisavo, bisavolo, secundo avo, προπαππος, pater avi, vel avia tum ex parte paterna, tum materna: cui respondet pronepos, proneptis.

1.) Proprie. *Plaut. Mil. glor.* 2. 4. 20. et *Pers.* 1. 2. 5. Pater, avus, proavus, abavus, atavus, tritavus. *Cic. Mur.* 7. 15. Et proavus L. Murenæ et avus prætores fuerunt. Adde *Cajus Dig.* 38. 10. 1. et *Paul. ibid.* 10.

II.) Translate. ¶ 1. Pro tritavo. *Cic.* 3. *Fam.* 11. extr. ad *Appium Pulcrum.* In censura de proavo multum cogitato tuo. h. e. de Appio Claudio Cæco. V. ABAYVS. ¶ 2. Et universim pro quocumque ex majoribus. *Horat. Art. P.* 270. At vestri proavi Plautinos et numeros et Laudavere sales. *Stat.* 10. *Theb.* 807. Quæque novis proavum tellus effloruit armis. pro proavorum. *Ovid.* 3. *Amor.* 15. 5. usque a proavis velus ordinis heres. *Curt.* 6. 11. Quis proavum hujus Alexandrum ultus est? V. *Justin.* 7. 1. 2. 3. 4. 5. et 6.; *Solin.* 9.; et *Euseb. in Chronic.*

PROBA, æ, f. 1. prova, δειγμα, probatio, specimen, indicium. *Impm. Valentin.* et *Valens Cod.* 12. 25. 1. Ut stratoribus unus tantum solidus probæ nomine posceretur. *Ammian.* 21. extr. Annone militaris indicia, ut ipsi nominant probam. *saggio.* At *Gardthausen.* legit proba.

PROBABILIS, e, adject. Comp. Probabilior II.; Sup. Probabilissimus 1. — Probabilis est qui probari et credi potest, πιθανός (It. probabile, verisimile; Fr. probable, vraisemblable; Hisp. probable, verisimil; Germ. was gebilligt werden kann, daher wahrscheinlich, glaublich, annehmbar: Angl. probable, likely, likely to be true, credible.

1.) Proprie. *Cic.* 1. *Invent.* 29. 46. Probabile est id quod fere fieri solet, aut quod in opinione positum est, aut quod habet in se ad hæc quandam similitudinem, sive id falsum est, sive verum. *Id. præf. Parad.* 3. Nihil est tam incredibile, quod non dicendo fiat probabile. *Id.* 1. *Off.* 3. 8. Medium officium id esse dicunt, quod cur factum sit, ratio probabilis reddi possit. *Id.* 2. *Divinat.* 6. 16. Qui nihil sine aliqua probabili conjectura et ratione dicunt. *Id.* 1. *Orat.* 56. 240. Galbæ disputationem sibi probabilem et prope veram videri. *Id.* 7. *Verr.* 67. 173. Splendida est illa causa, probabilis mihi et facilis, populo grata atque jucunda. *Liv.* 40. 29. Probabile mendacium. *Tac.* 6. *Ann.* 14. Nullas probabiles causas longinquæ peregrinationis af-

ferebat. *Boeth. Aristot. analyt. prior.* 2. p. 521. Probabilissimum enim et maxime verum est. Sic *Id. Arist. Elench. Sophist.* 2. 8. p. 756. Et iis, quæ sunt probabilissima.

II.) Translate est probandum, probatione dignus, da approvarsi, da piacere. — a) De hominibus. Probabilis orator, cujus ingenium et eloquentia probari ac placere debet. *Cic. Brut.* 76. 263. C. Sicinius probabilis orator: jam vero etiam probatus. *Id.* 2. *Orat.* 36. 153. Semper existimavi, jucundiorum et probabiliorem huic populo oratorem fore, qui, etc. *Id. Brut.* 68. 241. P. Autronius voce peracuta atque magna, nec alia re ulla probabilis. *Id.* 1. *Orat.* 28. 129. Discipulus probabilis. — b) De rebus. *Cic. Brut.* 48. 180. Vir ingenio sane probabili. *Quintil.* 8. 3. 43. Ne speremus ornatam orationem fore, quæ probabilis non erit. *Cic. Partit. orat.* 6. 19. Probabile genus est orationis, si non nimis est comptum atque expolitum, si est auctoritas et pondus in verbis, si sententiæ vel graves, vel aptæ opinionibus hominum et moribus. *Liv.* 2. 13. sub fin. Quod et virginitati decorum, et consensu obsidum ipsorum probabile erat. *Val. Max.* 6. 2. init. Libertas in dictis et factis vulgi sic auribus gratior, quam sapientissimi cujusque animo probabilior est. *Colum.* 3. *R. R.* 2. 24. Uvæ, quæ habent probabilem gustum. et *ibid.* 1. 10. Maxime probabilis cæli et soli qualitas. *Id.* 1. *ibid.* præm. 8. An generatio probabilior sit? sarà da approvarsi? *Plin.* 31. *Hist. nat.* 3. 23. (38). Aqua maxime probabilis. *Id.* 21. *ibid.* 4. 10. (18). Rosa nec odore, nec specie probabilis. *Colum.* 6. *R. R.* 1. 2. Umbria progenerat boves vastos et albos. eademque robios, nec minus probabiles animis, quam corporibus. et *ibid.* 2. 14. Mores hujus pecudis probabiles habentur, qui sunt propiores placidis, quam concitatis, sed non inertes. *Gell.* 20. 1. a med. Quod edictum prætorium de æstimandis injuriis probabilis esse potest? più ragionevole. Et *Cæd. Aurel.* 2. *Acut.* 6. n. 27. Dehinc probabilior atque magis eligenda erit quieta pressura. h. e. optabilior.

PROBABILITAS, atis, f. 3. probabilita, verisimiglianza, πιθανότης, verisimilitudo. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pri) 24. 75. Multa, quæ non fallunt probabilitate magna. *Id.* 3. *Fin.* 21. 72. Ne cui falso assentiamur, neve unquam captiosa probabilitate fallamur. *Id.* 5. *Tusc.* 11. 33. Quodcumque nostros animos probabilitate percussit, id dicimus.

PROBABILITER, adverb. Comp. Probabiliter I. — Probabiliter est credibiliter, verisimiliter, probabilmente, verisimilmente, πιθανώς.

I.) Proprie. *Cic. Orat.* 35. 122. Rem breviter exponere, et probabiliter, et aperte. *Id.* 2. *Orat.* 89. 337. Ad consilium de republica dandum, caput est, nosse rempubl.; ad dicendum vero probabiliter, nosse mores civitatis. *Id. fragm.* apud *Augustin.* 3. contra *Acad.* 7. Ex quo potest probabiliter confici, eum etc. *Liv.* 33. 28. Multa in eam partem probabiliter argumentatus. *Cic.* 2. *Invent.* 46. 136. Justius et probabilis accusare aliquem.

II.) Figurata est probe, recte, laudabiliter. *Gell.* 9. 16. Eleganter et probabiliter hoc dictum est. *Id.* 1. 16. Id quoque recte et probabiliter dici soletum. *Fellej.* 2. 46. 1. Consulatus neque petitus boneste ab his, neque probabiliter gestus est. tollerabilmente, vel lodetolmente.

PROBAMENTUM, i, n. 2. prova, probatio. *Impm. Honor. et Theodos. Cod. Theod.* 13. 6. 10. Quem non personæ alicujus probamenta confutarant. *Capell.* 6. p. 193. Quod magis indubitabilis probamenti fiet, si etc. Adde *eumd.* 7. p. 238.

PROBATA, orum, n. plur. 2. bestium, πρόβατα, Græca vox, pecus omne, et præcipue oves significans. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 2. 2. (16). In Africa esse familias quasdam effascinantium, quorum laudatione intereant probata, arescant arbores, etc.

PROBATE, adverb. idem ac probe. Superlativo utitur *Cassiod.* 7. *Hist. Eccl.* 7. *Valentini-*

nus Aug. probatissime militare noverat disciplinam.

PROBATICUS, a, um, adject. προβατικός, ovarius, ut probatica porta Hierosolymis, prope quam piscina erat, in qua oves mactandæ lavari a sacerdotibus solebant. Ejus meminit *Hieronym.* de situ et nomin. loc. *Hebr.* ex *Johann.* 5. 2. Alii minus recte putant, ita vocatam fuisse piscinam, prope quam ea porta erat. *Beda de trop. SS. Script.* p. 380. *Capper.* Est autem Hierosolymis probatica piscina; a piscibus enim nomen accepit aqua, quæ nequaquam propter pisces, sed ad lavandas, ut ferunt, hostias collecta est, unde probatica cognomen sortita est. *Plin. Valer.* 2. 18. p. 180. retro ed. *Ald.* Herbarum verbenam, quam Græci probaticam vocant, contundes.

PROBATIO, onis, f. 3. (probo). ¶ 1. Generatim est examen, exploratio, experimentum, periculum, esame, prova, esperienza, δοκιμασία. *Cic.* 1. *Off.* 40. 144. Athletarum probatio. *Val. Max.* 2. 2. n. 9. Probatio equitum. h. e. quæ in transactione fit. *Varro* 1. *R. R.* 20. 1. Agitur de omnibus quadrupedibus prima est probatio, qui idonei sint boves, qui erandi causa emuntur. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 2. 10. (36). Probatio æsopi, ut sordium virus oleat. *Id.* 12. *ibid.* 12. 26. (46). In bis probatio una, ne sint fragilia. *Id.* 21. *ibid.* 6. 17. (32). Probatio croci sinceri, si impositum manu crepset. *Id.* 36. *ibid.* 42. (155). Probatio punicis in candore minimoque pondere. *Id.* 37. *ibid.* 13. 76. (199). Gemma recusant limæ probationem. *Vitruv.* 8. 5. Experimentationes autem et probationes fontium sic sunt providendæ. *Ammian.* 21. 16. ante med. Id enim evenire corporibus, diuturna experimenta et probationes mendendi monstrarunt. ¶ 2. Speciatim est approbatio, approvazione, συγκατάθεσις, ἀποδοχή. *Cic. Fontej.* 4. 7. de munitione viar. Certe falsum est, ob probationem pretium datum, quum multa improbata sint. V. PROBO sub B. 2. ¶ 3. Item demonstratio, ostensio, argumentum, prova, argomentum, πίστις. *Quintil.* 5. 11. 8. Hæc omnia (enthymema, epichevema, syllogismus, etc.) generaliter πίστις appellant: quod etsi propria interpretatione dicere fidem possumus, apertius tamen probationem interpretabimur. et 5. 10. 103. Probationes potentissimæ. *Justin.* 32. 2. 9. insidias ab eo sibi paratas confingit: ad eujus rei probationem immittit indices, etc. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 2. 2. (5). Oculorum probatio. ¶ 4. Præterea ita appellatur tertia orationis pars, quæ et confirmatio dicitur, et fides orationis, in qua orator ponit ea, quæ ad faciendam fidem directo pertinent. *Quintil.* 3. 9. 1.

PROBATION, ii, n. 2. προβατίον, ovicula. Ita etiam vocatur arnoglossa herba apud *Apul.* *Herb.* 1.

PROBATIVUS, a, um, adject. ad probandum pertinens. *Quintil.* in sermone, qui præcedit declam. 299. In hoc probativæ quæstiones duæ, altera κατηχητική, altera πραγματική.

PROBATOR, oris, m. 3. (probo). ¶ 1. Generatim est qui observat, qui experitur. *Apul. de Mag.* Ita et tibi umbra ignobilitatis a probatore obstitit. h. e. sic obscuritas tuæ ignobilitatis impedit, quominus observaveris. Ita leg. *Casaubon.* collato Gr. κριταὶν et κριταροὶν: ἀπὸ τινος: *Elmenhorst.* vero a probatione legit. *Salvian.* 1. *Gub. D.* 8. Deus est probator (*Abrahami*), quia tentari eum asperis voluit, ubi probator est qui per aspera discrimina alicujus virtutem experitur. ¶ 2. Specialim apud Classicos Auctores est qui probat, approbator, approvatore, ἐμπειρτής. *Cic.* 2. *Phil.* 12. 29. Quid interest inter suasorem facti, et probatorem? *Id. Cæcin.* 29. 85. Hujus rationis non modo non Inventorem, sed ne probatorem quidem esse me. *Ovid.* 2. *Pont.* 2. 105. Ingenii certe, quo nos male sensimus usos, Artibus exceptis, sæpe probator eras. *Apul. de deo Socrat. circa fin.* Malorum improbator, bonorum probator.

PROBATORIA, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, (ab adject. probatorius) est epistola probatoria, lettera testimoniale, h. e. testimo-

nium, quoniam quis idoneus et probatus ostenditur, qui in ordinem aliquei adsciscatur. *Imp. Constantin. et Constant. Cod.* 12. 58. 2. Nullus iudicium quemquam sine sacra probatoria probare audeat, vel provebare. *Imp. Theodos. et Valent. ibid.* 60. 6. Nempe aliter admittatur, nisi quum emissa sacri scrinii probatoria consecraverit.

PROBATORIUS, a, um, adject. *V. voc. preced.*

PROBATUS, a, um. *V. PROBO.*

PROBĒ, adverb. Sup. *Probitissime* II. — Probe est bene, recte, præclare, bene, *benissimo*, *καλῶς*, *ἰσῦ*.

1.) Proprie. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 18. Milites armati atque animati probe. *Id. Most.* 1. 2. 19. Edes expolitæ, factæ probe, examussim. *Id. Men.* 3. 2. 1. Probe lepidaque concinnatus. *Id. Mil. glor.* 2. 6. 107. Usque adhuc actum est probe. *Id. Rud.* 2. 3. 50.; et *Cic. 5. Att.* 1. Probe curare aliquid. *Plaut. Trin.* 3. 3. 56. Satis scite et probe. *Cic. 3. Orat.* 50. 194. Antipater, quem tu probe meministi. *Id. 13. Att.* 6. De aqueductu probe fecisti. *Id. 2. Fam.* 12. Quid quum probe scirem, utinam etc. et *ibid.* 10. Exercitus satis proba ornatus auxiliis. *Tac. 3. Hist.* 62. Mimis acitavit scite magis, quam probe. *Cic. 7. Att.* 3. Illud probe iudicas. *Id. Brut.* 41. 151. De Servio probe dicis. *Id. 1. Off.* 19. 62. Probe definitur a Stoicis furtitudo. — Probe narras, bonum nuncium affers, *Ter. Andr.* 5. 6. 6., qui *Eun.* 5. 3. 7. bene narras, et *Hecyr.* 4. 4. 20. bene nuncias, eodem sensu dixit.

II.) Translate est valde, vehementer, omnino, præsertim apud comicos, bene, molto, assai, affatto. *Plaut. Amph.* 1. 1. 126. Appotus probe. et 162. Probe percute alicum. et 268. decipere. et 3. 3. 20. errare. et 3. 4. 14. Faxo probe, jam hic deludatur. *Id. Capt.* 3. 4. 102. Per eo probe. *Id. Curc.* a. 3. v. 16. Næ ego hic me intus explavi probe. *Id. Epid.* 3. 4. 55. Tibi os est sublitum plane et probe. *Id. Mil. glor.* a. 5. v. 4. Vide, ut sit acutus culter probe. *Ter. Heaut.* 5. 3. 18. Convinces facile ex te natum: nam tui similis est probe. — In responsionibus est approbantis, laudentis, applaudentis. *Plaut. Most.* 1. 4. 28. Unde agis te? ca. unde homo ebrius. *PEILO.* probe. *benissimo*, et *Mil. glor.* 4. 4. 9. Miles concubinam intrin abiit oratum suam, ab se ut abeat. *ACROZ.* eu, probe! *Ter. Eun.* 4. 7. 3. τῆν. Primum sedes expugnabo. *GNA. recte.* τῆν. virginem aripiam. *GNA. probe.* τῆν. male mulcabo ipsum. *GNA. pulcre.* *Id. Adelph.* 3. 4. 53. nē. Hoc facito. *sv. recte sane. nē. hoc fugitio. sv. callide. nē. hoc laudi est. sv. istæc res est. nē. hinc vitio datur. sv. probissime.*

PROBIBO, is, ere, n. 3. idem ac propino. *Gloss. Cyrill.* Προπινω, propino, probibo.

PROBITAS, atis, f. 3. bonitas naturæ ac morum, integritas vitæ, virtus; ea præsertim, quæ modestiam et verecundiam conjunctam habet: unde *improbitas* eudaciam impudentiamque significat, *καλοκαγαθία* (It. *bontà, probità, modestia*; Fr. *bonté, probité, honnêteté, droiture, intégrité, honneur*; Hisp. *bondad, equidad, integridad, honestidad, derechez, rectitud*; Germ. *die Güte, Rechtlichkeit, Tüchtigkeit, Bescheidenheit, Redlichkeit, Rechtschaffenheit*; Aogl. *goodness, probity, honesty, virtue*). *Cic. Planc.* 25. 62. Virtus, probitas, integritas in candidato, non linguæ volubilitas, non ars, non scientia requiri solet. *Id. 13. Fam.* 10. Quum separatim de probitate ejus et moribus dicturus fuisset. *Id. 1. Orat.* 26. 122. Fuit mirificus quidam in Crasso pudor, qui non modo non obesset ejus orationi, sed etiam probitatis commendatione prodesset. *Sall. Jug.* 14. Parum tuta per se ipsa probitas est. *Tac. 13. Ann.* 12. Spectatæ probitatis femina. *Id. Dial. de Orat.* 29. Ipsi parentes nec probitati, neque modestiæ parvulos assuesfaciunt, sed lasciviam et libertatem. *Gell.* 14. 2. Multa exempla probitatis sinceritatisque ejus expromebantur. *Quintil.* 6. 4. 11. Nam est res animi jacentis, et mollis supra modum frontis: fallitque plerumque, quod probitas vocatur, quæ

est imbecillitas. *Curt.* 4. 1. 20. Causa ei paupertatis, sicut plerisque, probitas erat.

PROBITER, adverb. probe. *Varro* apud *Non.* p. 20. 19. et p. 510. 29. *Merc.* et apud *Priscian.* 15. p. 1010. *Putsch.*

PROBLĒMA, atis, n. 3. *questione, dubbio, problema, πρόβλημα*, propositum cum interrogatione, quæstio ad solvendum proposita. *Sueton. Gramm.* 4. Institulisse et ipsos quædam genera institutionum ad eloquentiam præparandam, ut problemata, paraphrases, elocutiones, ethologias. *Seneca 1. Controv.* 3. a med. Tractare problemata φιλοσοφούμενα. *Gell.* 19. 4. Aristotelis libri sunt, qui problemata physica inscribuntur. *Id.* 3. 6. Aristoteles in septimo problematum. et *ibid.* 6. In problematis Aristotelis. pro problematibus. *V. EMBLEMA* init.

PROBLEMATICUS, a, um, adject. *problematico, προβληματικός*, ad problema pertineus. *Cæli. Aurel. 3. Tard.* 3. sub init. Sed passionis genus Philonis in problematicis (scil. libris) daturus nos iterum pollicemur.

PROBO, as, avi, atum, are, e. 1. Part. *Probens* sub *B.* 1. et *C.* 2.; *Probatus* sub *A.* 1. 1., *B.* 1. et 2., *C.* 1. et 2. et in fin.; *Probatulus* sub *C.* 1. et 2.; *Probandus* sub *A.* 1. 1., *B.* 2. et *C.* 2. — Probare

A) Est tentare, experiri, exigere, inspicere, an proba res sit (It. *provare, dare o far prova, esaminare, sperimentare*; Fr. *éprouver, faire l'essai, essayer, examiner, vérifier, juger d'après*; Hisp. *probar, examinar, experimentar, justificar, ensayar, gustar*; Germ. *untersuchen, prüfen, beurtheilen*; Angl. *to try, inspect, examine, judge of*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Petron. fragm. Tragur.* 70. *Burmamn.* Cultros jussit afferri, inspectoque miratus est: etiam nobis potestatem fecit, ut mucronem ad buccam probaremus. *Sueton. Cæs.* 65. Militem neque a moribus, neque a fortuna probat, sed tantum a viribus. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 14. 32. (65). Tus probatur candore, amplitudine, fragilitate, carbone, ut statim ardeat. *Id.* 17. *ibid.* 5. 3. (33). Terram amaram sive macram, si quis probare velit, demonstrant eas atræ degeneresque herbæ. *Id.* 33. *ibid.* 9. 46. (132). Probare denarios. *saggiorre.* Sic *African. Dig.* 46. 3. 39. pecuniam. *Cæs.* 5. *B. G.* 43. Quem locum probandæ virtutis tuæ expectas? *Plin.* 7. *Ep.* 9. ad fin. Qui sint hi (scilicet auctores eligendi), adeo notum probatumque est, ut demonstratione non egeat. *Id.* 8. *Ep.* 24. in fin. Nitendum est, ne rudis et incognitus, quam exploratus probatusque, humanior fuisse videaris. ¶ 2. Latiori sensu est idem atque experiri ad comperire. *Pallad.* 12. *R. R.* 7. sub fin. Castanea inseritur, sicut probavi ipse, sub cortice mense Martio. *come ho provato per esperienza.*

II.) Translate, metaphorâ ductâ a superiori paragr. 1., est astimare, pensare, spectare. *Plaut. Trin.* 4. 3. 42. Ex eorum ingenio ingenium horum probant. Adde *eumd.* *Pers.* 2. 2. 30. Sic *Ovid.* 2. *Pont.* 3. 8. Vulgus amicitias utilitate probat. *Id.* 14. *Met.* 322. Forma viro (*Pico*), quam cernis, erat: licet ipse decorem Adspicias, fictaque probes ab imagine veram.

B) Item *probo* est idem ac meo iudicio probum seu rectum esse iudico, admitto, approbo, laudo, *δοκιμάζω, approvare, lodare, ammettere.* ¶ 1. Generatim. — a) Cum Accusativo. *Cic. Mil.* 28. 77. Quis est, qui non probet, qui non laudet? *Id.* 7. *Fam.* 1. a med. Teque et istam rationem otii tui laudo vehementer et probo. *Balb. et Opp.* ad *Cic. post ep.* 8. l. 9. ad *Att.* Amplissimorum virorum consilia ex eventu, non ex voluntate, a plerisque probari solent. *Cic.* 6. *Att.* 1. ante med. Quos libros tibi tam valde probari, gaudeo. *Id.* 5. *Att.* 21. a med. Habes meam causam, quæ si Bruto non probabitur, nescio cur illum amemus: sed avunculo ejus certe probabitur. *Id. proem. Parad.* 2. Cato ea sentit, quæ non probantur in vulgus. *Id.* 2. *Fin.* 1. 1. Quod ne in ipsis quidem philosophis maguoperere unquam probavi. *Id.* 2. *leg. Agr.* 34. 92. Hostiæ

a prætoribus probatæ. *Horat.* 1. *Od.* 2. 18. v. 18. et sinistra Labitur ripa, Jove non probante, citioris amnis. *Id.* 2. *Ep.* 1. 262. Discit enim citius meminitque libentius Illud, Quod quis deridet, quam quod probat et veneratur. *Ovid.* 7. *Met.* 20. video meliora proboque; Deteriora sequor. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 20. 25. (128). Asia picem Ideam maxime probat. *stima.* et 37. *ibid.* 10. 54. (141). *de achatis.* Sunt qui maxime probent vitream perspicuitatem in bis. *Alter Plin.* 4. *Ep.* 15. sub init. Si utrumque nostrum probas. *Id.* 7. *ibid.* 6. ad fin. Similiter nunc et probatum et exceptum est quod pro Vareno hactenus non tacui. — b) Cum Infinito. *Cæs.* 1. *B. C.* 29. Cæsar maxime probat coactis navibus mare transire et Pompejum sequi. Cf. *Horat. carm. sæc.* 15. Sive tu Lucina probas vocari, Seu Genitalis. — c) Cum Genitivo. *Sil.* 1. 16. 165. stratumque ostro (quem ceperat ipse, Dejecto victor Magone, animique probat) Cornipedem. *h. e.* compererat generosum et ardentem. (*V. similem loquendi rationem in PROBATUS in fin., DAMNO, LAUDO, LEVO, MIROR.*) Alii leg. *animisque.* Cf. *Claudian. IV. Cons. Honor.* 487. Ut fortes in Marte viros animique probatos, Sic justos in pace legis. *h. e.* comperitos animosæ virtutis bellicæ. Alii leg. *animisque peratos.* ¶ 2. Speciatim de ædificiis et similibus *probo* est probe factum esse dico. *Plaut. Most.* 1. 2. 20. Laudant fabrum atque ædes probant. *Cic.* 5. *Fam.* 6. ad fin. Domum tuam atque ædificationem omnoem perspexi, et vehementer probavi. — Hinc curatores operum publicorum eadem *probo* dicuntur, quum a redemptore ex locationis formula recte extracta esse affirmant, quod nostrates *dar il laudo* vulgo dicunt. *Liv.* 4. 22. *extr.* Censures villam publicam in campo Martio probaverunt. *Id.* 45. 15. Petentibus (*censoribus*), ut ex instituto ad sarta tecta exigenda, et ad opera quæ locassent, probanda, anni et sex mensium tempus prorogaretur; Cn. Tremellius tribunus, quia lectus non erat in senatum, intercessit. *Modestin. Dig.* 48. 10. 32. Mensuras publice probatas vini, frumenti, vel cujuslibet rei contumpere. *Inscript.* ad pontem Fabricium apud *Gruter.* 160. 3. L. FABRICIVS C. F. CVR. VIAR. FACIENDVM COERAVIT IDEMQVE PROBAVIT. et 167. 9. MYRVVM REIFICIENDVM CVRARVNT PROBAVNTQVE. Alia Patavii adhuc exstant ad pontem urbis medullum. PONTEM FACIENDVM DE DECURIONVM SENTENTIA LOCARVNT IDEMQVE PROBAVNT. *V. PROBATIO* 2. *Macer Dig.* 48. 11. 7. § 2. Illud quoque caveatur, ne in acceptum feratur opus publicum faciendum, antequam perfectum, probatum, præstitum lege erit. *h. e.* lege locationis. Hinc in nummis argenteis familiarum Romanarum non raro videre est notam illam in iis jam usu frequenti detritis *Cæs. Prob., Imp. Aug. Prob., Ti. Aug. Prob., et NCAPR.* *h. e.* Cæsar probavit, Imperator Augustus probavit, Tiberius Augustus probavit, Nero Cæsar Augustus probavit, nempe permisit, ut ea pecunia vetus, licet attrita, pro genuina habeatur, quippe quæ ea antiquitus majoris ponderis esse soleret, quam nunc Augustorum temporibus. Ita recte interpretatus est eas notas, quæ nunc *contromarce* vacantur, *Barpt. Borghesius* in *Dec. num.* 3. *oss.* 8., eamque interpretationem ratam habuit *Celestin. Cavedoni* in *Sagg. sulle medaglie* p. 28. ¶ 3. Item speciatim apud senioris ævi scriptores est credere, putare, iudicare, credere, riputare, tenere. *Vopisc. Aurel.* 25. Antiochiam brevi apud Daphnem certamine obtinuit, atque inde præceptis, quantum probatur, venerabilis viri Apollonii parens humanior atque clementior fuit.

C) Denique *probo* ¶ 1. Generatim est idem ac probum, perfectum, recte factum esse ostendo, et. ut placeat, efficiam, persuadeo, *giustificare.* — a) Cum Accus. rei, et Dativo personæ. *Cic.* 4. *Att.* 14. (et *Nepos Lysand.* 4.) Libros oratorios in manibus habeo, quos, ut spero, tibi valde probabo. *Id.* 6. *Verr.* 38. 82. Non vereor, ne hoc officium meum P. Servilio non probem. *Id. Quinct.* 30. 92. Si causa cum causa contenderet, nos nostram perfacile cuius proba-

turos statuebamus. *Id.* 16. *Att.* 7. Ergo id erat meum factum, quod Catoni probare non possim, flagitii scilicet plenum et dedecoris. Similiter *Plin.* 10. *Ep.* 20. *extr.* Quomodo facta dictaque mea probare sanctissimis moribus tuis cupiam. — Sic de homine *Cic. Balb.* 20. 46. Pussumusne igitur tibi probare auctorem exempli atque facti illius, quod a te reprehenditur, C. Marium? — b) Sine Dat. personæ. *Cic. Divin. in Q. Cæcil.* 22. 72. Ut si in hac causa nostrum officium ac diligentiam probaverimus, etc. — c) Cum præpos. de et Ablat. rei. *Cic.* 16. *Att.* 7. a med. Quibus de meo celeri reditu non probabam. — d) Probare se alicui, de se alicui satisfacere, se vltum bonum ostendere. *Cic.* 2. *Fin.* 25. 80. Epicurus multis se probavit. *Id.* *Zigar.* 1. 2. Ligarius legatus in Africam profectus est: qua in legatione et civibus et sociis ita se probavit, ut etc. si se noscere di maniera, che eic. Cf. *Horat.* 1. Sat. 1. 108. nemo ut avarus se probet, ac potius laudet diversa sequentes. h. e. ut appareat neminem avarum sibi placere. — Huc pertinet et illud *Ter. Eun.* 2. 3. 83. Præterea forma at ætas ipsa est, facila ut pro Eunucho probes. a farti tenere; a spaciari: namque *Donatus* ad h. l.: Probes, singas atque persuadeas; ut in consuetudine dicimus: Homo sacrilegus pro innocente se probavit. Itaque deest te, quod subaudiamus; ut sit pro Eunucho te probes. Similiter *Cic.* 7. *Verr.* 30. 78. Quomodo vulgo oquerentur, suppositum in eius locum, quem pro illo probare velles. *Id.* *Mil.* 24. 65. Mirabar, vulnus in latere, quod acu punctum videretur, pro ictu gladiatoris probari. *Id.* 1. *Invent.* 47. 88. Sæpe obscurius vitium pro vero probatur. — Probare se absolute est militiæ nomen dare. *Inscript.* apud *Gruter.* 541. 2. P. ANONIO PATERNO EX BVOCAT. QVI SE PROBAVIT AN. XVII. scilicet ea ætate militea fiebant. *Alia* apud *eumd.* 542. 9. PVLVIO ATRATINO EX PROVINCIA BARTICA ALICENSIS PROBATO IN LEG. VI. FBRBAT. etc. h. e. conscripto. ¶ 2. Speciatim est idem ac planum facio, ostendo, argumentis demonstro, confirmo, provare, far vedere, confermare, ἀποδεικνυμι. *Cic. Flacc.* 37. 93. His tu epistolis recitatis, his mulieribus productis, tantum te crimen probaturum putasti? *Id.* 3. *Verr.* 4. 10. His ego iudicibus non probabo, C. Verrem contra leges pecunias cepisse? *Id.* *Balb.* 21. 49. Paucis ipse verbis causam illam gravitate sua defendit ac probavit. *Quintil.* 9. 4. 100. Ex his, quæ supra probavi, apparet. *Id.* 5. 6. 5. Se probare malle, quæ affirmet, quam dubium cuiquam relinquere, an pejeravit. *Id.* 5. 13. 34. Ut crimen ageant, quod est probandum. *Id.* 7. 1. 22. Proba te habuisse, proba perdidisse, proba furto perdidisse, proba mea fraude. *Ovid.* 1. *Pont.* 1. 56. Ut, sua quid valeant numina, teste probent. *Id.* 15. *Met.* 37. crimenque patet sine teate probatum. *Cæs.* 1. *B. C.* 3. Perfacile factu esse illis probat, conata perficere. *Phædr.* 5. 5. *extr.* Turpemque aperto pignore errorem probans. et 1. 13. Hac re probatur, quantum ingenium valet. *Cic.* 5. *Tusc.* 1. 1. Hoc difficile est probatu. *Id.* 1. *Orat.* 18. 80. Probas mihi ista, Crasse, quæ dicis, mi persuadi. — Cum Ablat., vel cum Præpos. *Quintil.* 12. 1. 35. Plurima contrariis probantur. *Id.* 9. 4. 4. Argumentis probare. *Id.* 1. 10. 37. Ex prioribus geometria probat insequentia. et 7. 6. 8. Per quod probemus, aliud legumlatorem voluisse. — Et Græca constructione *Ovid.* 2. *Met.* 91. Pignora certa petis: do pignora certa timendo, Et patrio pater esse metu probor. — Et sequente ut. *Cic.* 2. *Fin.* 33. 108. Qui probari potest, ut is, qui propter me aliquid gaudet, plus, quam ego ipse, gaudeat? — Sic probare universim pro confirmare. *Spartian.* *Pescenn.* 3. Julianus dixisse fertur, neque sibi neque Pescennio longum imperium deberi, sed Severo, qui magis esset odio habendus a senatoribus, militibus, provincialibus, popularibus: quod probavit rei eventus. *Trebell.* *Poll.* XXX. *Typ.* 1. Quomodo Gallienum non solum vlti, sed etiam mulieres contemptui habereut, ut suis locis probabitur. — Hinc Part. præter. pass.

Probatus, a, um, adjective quinquies usurpatur, unde *Comp. Probator* II. et *Sup. Probatissimus* I. et II.; et

1.) Proprie est experimento cognitus, spectatus, bonus, excellens, provato, conosciuto a prova, buono, eccellente. — a) De hominibus. *Cic. Cæcin.* 4. 10. Cæcennia summo loco nata et probatissima femina. *Cæs.* 1. *B. C.* 85. a med. Ut per paucos probati et electi in provinciis mittantur. *Rur.* *Cic.* 1. *Orat.* 27. 124. Ceterarum homine artium spectati et probati. *Id.* *Topic.* 73. 19. Ingeniosos, ac opulentos, et ætatis spatio probatos, dignos, quibus credatur, putant. *Cozum.* 11. *A. R.* 1. 6. Operum probatissimi artifices. — b) De rebus et abstractis. *Ovid.* 15. *Met.* 361. Si qua fides rebus tamen est adhibenda probatis. *Plaut.* *Pers.* 4. 6. 1. Probat argentum sexaginta minæ. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 8. 11. (31). Boletos pariunt quercus probatissimos, robur et cupressus noxios. *Id.* 23. *ibid.* 5. 52. (98). Probatissima in Ægypto palma. *Id.* 37. *ibid.* 5. 20. (76). de beryllis. Probatissimi sunt ex iis, qui viriditatem puri maris imitantur. *Id.* 34. *ibid.* 8. 19. (33). Probatissima statua. *Lucilius* apud *Non.* p. 437. 13. Tuam probatam et spectatam maxime adolescentiam. *Quintil.* 10. 2. 2. Rustici probatam experimento culturam in exemplum intuentur. — *Probatum* est, receptum est, placet, νενομισται. *Sil.* *It.* 13. 473. Regia quomodo lucem posuerunt membra, probatum est Hircanis adhibere canes.

II.) Translate est adprobatus, carus, acceptus. — a) De hominibus. *Cic. Planc.* 11. 27. Quibus quomodo fuerit probatissimus, hodieque sit, omnibus esse se probatum debet sperare. *Liv.* 27. 8. Ita rapenta exiit antiquos mores, ut nemo probator prius moribus, suis pariter alienisquæ esset. *Nepos Themist.* 1. Qui quomodo minus esset probatus parentibus, quod et liberius vivebat et rem familiarem negligebat, a patre exheredatus est. *Plin.* 9. *Ep.* 19. Familiariter ab eo dilectus probatusque. *Id.* 2. *ibid.* 13. ad fin. Habes, quam probatus carusque sit nobis. — b) De rebus. *Marcell.* ad *Cic.* 4. *Fam.* 11. Gratulatio tui mihi est probatissima.

PROBŪLE, es, f. 1. προβόλη, editio, emissio, prolatio: Græca vox a προβαλλω edo, emitto, profero. *Tertull.* *Præscript.* 46. Deinde infinitas angelorum editiones et probolas. *Id.* *advers.* *Prax.* 8. Si quis putaverit, me προβόλην aliquomodo introducere, illest prolationem rei alterius ex altera. et *moz.* Prolatus est sermo Dei, an non? Si prolatus est, cognosce probolen veritatis.

PROBOSCIS, idis, f. 3. proboscide, προβουκίς, est, ut ait *Non.* p. 49. 11. *Merc.* Græcum nomen, dictum, quod ante depascat (a προ ante et βόσκω pascō); et est porrecta corporis pars inharbens naribus, quæ, excepto homine, in aliis animalibus invenitur. — a) Generatim. *Varro* apud *Non.* *ibid.* et p. 106. 18. Calvum esse factum ericium et pilis albis cum proboscide. ¶ 2. Speciatim dicitur de elephantum rostro. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 7. 7. (19). Proboscidem eorum facillime amputari, Pyrrhi prætorum experimentis patuit. *Flor.* 1. 18. Unius proboscide abscisa, mori posse belluas ostenderat. *Auct. B. Afr.* 84. Quomodo elephantus hanc sub pede subditum pondere suo, proboscide erecta vibrantique, stridore maximo premeret atque enecaret. et *moz.* Quem elephantus proboscide circumdat, atque in sublime extollit armatum.

PROBRACHVS, vos, m. 3. pes metricus quinque syllabarum, constans brevi et quatuor longis, ut redundaverunt. *Dioned.* 3. p. 478. *Putsch.*

PROBRŌSE, adverb. ignominiosamente, vituperosamente, con vergogna e villania, επωπειδιστως, cum probro, dedecore, ignominia. *Seneca* 1. *Controv.* 2. a med. Probröse leno hanc prostituit. *Gell.* 17. 21. a med. Quomodo Demostheni, quod fugerat, probröse objiceretur.

PROBRŌSITAS, atis, f. 3. probrosa conditio. *Sabian.* 3. *Gubern.* D. 9. a med. In hanc morum probrositate prope omnis ecclesiastica plebs redacta est, ut in cuncto populo christiano

genus quodammodo sanctitatis sit, minus esse vitiosum. et *ibid.* 10. Hæc vitiorum probrositas. et 6. *ibid.* 3. Ita nova in coarguenda barum turpitudinum probrositate res eventit arguenti, ut etc.

PROBRŌSUS, a, um, adject. *Comp. Probrosior* et *Sup. Probrosissimus*. — Probrosus est ignominiosus, dedecus afferens, vituperoso, ignominioso, vergognoso, επωπειδιστος. *Cic. Fonte.* 12. 27. De quo vos homine, ne ab inimicia quidem, ullum fictum probrosum, non modo crimen, sed ne maledictum quidem audistis. *Horat.* 3. *Od.* 5. 39. O magna Carthago, probrosis Altior Italæ ruinis! *Sueton.* *Cal.* 11. Naturam sævam atque probrosam inhibere. *Tac.* 3. *Ann.* 68. Vita probrosus, et opertus infamia. et 14. *ibid.* 48. Facilitate probrosa carmina adversus aliquem. *versu infamatorii.* et 2. *ibid.* 50. Probrosis sermonibus aliquem illudere. *Gell.* 1. 5. Maledictis et probrosis compellationibus jactare aliquem. *villanie.* et *Sueton.* *Domit.* 8. Probrosis feminis lecticæ usum ademit. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 8. 27. (106). Probrosæ mollietis homo. *Id.* 22. *ibid.* 6. 7. (15). Et (quo nihil equidem probrosius duco) vivimus aliena fiducia. *Claud. Mamertin.* *Grat. act. ad Julian.* 19. sub fin. Sordidissimum quemque et probrosissimum adulare.

PROBRŪM, i, n. 2. universim dicitur quidquid virtuti consentaneum non est: præcipue vero omne peccatum cum turpitudine ignominiaque conjunctum, αίσχος, ἐνείδος, τὸ ἐλεγχος (It. colpa vituperosa e infame, scelleraggine, ribalderia; Fr. action honteuse, turpitude, infamie; Hisp. deshonestidad, turpitude, infamia; Germ. die schimpfliche That, die Schandthat; Angl. a shameful or wicked action, a reproachful or dishonest act, villainy, wickedness).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Accius* apud *Festum* p. 229. 25. *Müll.* Qui, nisi probrum, omnia alia indelicata æstimant. *Sall. Jug.* 48. *extr.* Quæcumque dici, aut fingi queunt, ignavia luxuriæque probra, in illo exercitu cuncta fuere. *Id.* *Cat.* 38. Qui ubique probro atque petulantia maxima præstabat. *Cic.* 5. *Verr.* 69. 162. Emergere ex paternis probris ac vitis. *Plaut. Curc.* 1. 3. 42. Flagitium probrumque magnum experefacis: bene monstrantem pugna cædis. *P. Africanus* apud *Gell.* 7. 11. Omnia mala, probra, flagitia, quæ homines faciunt, in duabus rebus sunt, malitia atque nequitia. *Ulp. Dig.* 50. 16. 42. Probrium et opprobrium idem est. Probra autem quædam natura turpia sunt, quædam civiliter et quasi more civitatis: ut puta furtum, adulterium natura turpe est; enimvern tutelæ damnari, hoc non natura turpa est, sed more civitatis. ¶ 2. Speciatim est incestum, stuprum, flagitium, stupro, violazione, incesto, adulterio. *Festus* p. 241. 29. *Müll.* Probrium virginis Vestalis ut capite puniretur; vir, qui eam incestavisset, verberibus necaretur, lex fixa in atrio Libertatis, etc. *Cic.* 2. *Phil.* 38. 99. Probri insimulati pudicissimam feminam. *Plaut. Amph.* 3. 1. 9. Alcumenam insontem probri Amphitruo accusat. *Id.* *Truc.* 2. 5. 8. Probrium essequi. *Id.* *Mil. glor.* 2. 5. 13. Te alloquor, vltii probrique plena, quæ circum vicinos vagma es.

H.) Translate. ¶ 1. Generatim et metonymica est dedecus, ignominia, infamia, quæ ex flagitio nascitur, disonore, infamia, vergogna, vituperio. *Cæcilius* apud *Festum* p. 229. 27. *Müll.* Ea tum compressa parit huius puerum, sibi probrum. *Plaut. Amph.* 2. 1. 30. Nemo id probro ducet Alcumenæ. *Sall. Cat.* 24. Q. Curius flagitiis atque facinoribus coopertus, quem censors senatu probri gratia moverant. *Cic. Rosc. Am.* 17. 48. Vita rustica, quam tu probro et crimini putas esse oportere. *Sall. Cat.* 12. Postquam divitiæ honori esse cœperunt, paupertas probro haberi. *Gell.* 7. 12. Inter pleraque alla, quæ obiectabat, id quoque probro dedit, quod tunicis uteretur manus totas operientibus. *Cic. Cæl.* 18. 42. Probrium castis, labem integris, infamiam bonis inferre. *Id.* *Rosc. Am.* 24. 68. Sum-

plus effusi cum probro atque dedecore. *Ter. Phorm.* 5. 4. 5. Ego nullo possum remedio me evolvere ex his turbis, quia, si hoc celetur, in metu; sin patebit, in probro siem. *Id. Andr.* 5. 3. 10. Adeo inpotenti esse animo, ut hanc habere studeat cum summo probro? *Ovid. Heroid.* 17. 207. Non ita contemno volucris praeconia famae, Ut probris terras impleat illa meis. *Tac.* 1. *Hist.* 48. a med. Servili probro resperus, tamquam scyphum aureum in convivio Claudii furatus. ¶ 2. Speciatim est convicium, maledictum, contumelia, *strapatzo di parole, vilania.* *Cic.* 11. *Att.* 9. Epistolas mihi legerunt, plenas omnium in me probrorum. *Id. Flacc.* 20. 48. Optimum virum probris omnibus maledictisque vexavit. *Id. Dom.* 29. 76. In isto tuo maledicto probrum non modo mihi nullum obiectas, sed etiam laudem illustras meam. *Tac.* 11. *Ann.* 37. *extr.* Increpare multis ac servilibus probris. *Seneca Agam.* 980. lacessere. *Flor.* 4. 4. insectari. *Ovid.* 3. *Art. am.* 49. et *Remed. am.* 697. Probra dicere alicui. *Liv.* 29. 9. jactare in aliquem. *Gell.* 7. 11.; et *Tac.* 3. *Hist.* 31. ludibrosa et turpia iugerent. *Tac.* 4. *ibid.* 45. jacere. *Id.* 13. *Ann.* 14. *extr.* aggerere. et 6. *ibid.* 42. fundere. et 16. *ibid.* 21. componere. et 1. *ibid.* 21. cumulare. *Id.* 2. *Hist.* 52. Convicilis ac probris causam credis querebant. et 3. *ibid.* 24. Alios pudare ac probris, multos laude et hortatu, omnes spe promissisque accendens. *ram-pogne.* Adde *Liv.* 23. 45.

PROBRUS, a, um, adject. idem ac probrosus. *Gell.* 9. 2. Hoc potius dolori mihi est, quod istiusmodi animalia spurca atque probra nomen usurpat sanctissimum, et philosophi appellantur. *Sunt qui lectionem sollicitant, et probrosa legunt.*

PROBUS, a, um, adject. Comp. *Probior* et *Sup. Probissimus* 1. 1. ° — Ratione habita etym, primo dicitur de homine, quasi *prohibus*, ut ait *Festus* p. 229. 28. *Müll.*, quia se a delinquendo prohibet. *Sunt qui putant esse a probatus* per synopen. Ceterum probus morali praecipue ratione usurpat, et ¶ 1. Generatim — 1. °) De hominibus — a) Est bonus, integer, rectus, sanctus, frugi, *χρηστός, αγαθός* (l. buono, proba, da bene, integro, onesto, virtuoso; Fr. *bon, probe, honnête, intègre, loyal, vertueux*; Hisp. *bueno, honesto, integro, recto, leal, virtuoso*; Germ. *gut, ehrlich, rechtschaffen, redlich, tugendhaft*; Angl. *good, honest, virtuous, upright, discreet, worthy, sincere, well disposed*). *Cic.* 2. *Orat.* 43. 184. Ut probi, ut bene morati, ut boni viri esse videantur. *Plaut. Most.* 1. 2. 53. Frugi et probum esse. *Id. Trin.* 2. 2. 39. Probus et frugi bonae. *Plin.* 8. *Ep.* 18. Mulier natalibus clara, moribus proba. *Id.* 10. *Ep.* 18. Vir integer, probus, industrius. *Cic.* 10. *Att.* 7. Modestior rex, et probior et integrior. *Horat. Epod.* 17. 40. tu pudica, tu proba. *Africanus apud Non.* p. 256. 26. *Merc.* Proba et pudica quod sum. *Cic.* 5. *Terr.* 69. 161. Ex inertis atque impuro et improbo parente navus et pudens et probus filius. *Id. Cluent.* 48. 133. Neque enim hoc homine sanctior, oequo probior, neque in officiis retinendis diligentior esse quisquam potest. *Plaut. Pseud.* 1. 5. 23. Probam patrem esse oportet, qui gnatum suum esse probiorem, quam ipse fuerit, postulat. *Plin.* 2. *Ep.* 9. et 10. *Ep.* 95. Probissimus, honestissimus, eruditissimus vir. — b) Aliquando est peritus. *Plaut. Pseud.* 1. 3. 132. Cantores probos! o bravi cantori! et *Pæn.* 4. 2. 93. Probus faber. et *Mil. glor.* 3. 3. 40. architectus. *Ter. Phorm.* 2. 1. 29. artifex. — c) Item navus, strenuus, callidus, valente, bravo, accorto. *Plaut. Pseud.* 4. 1. 31. et *Pæn.* 3. 2. 5. Probus homo. *Id. Pers.* 1. 3. 43. parasitus. *Id. Pæn.* 5. 2. 6. praestigiator. *Id. Truc.* 3. 2. 15. cavillator. et 2. 1. 14. Proba lena. et 2. 1. 20. Nec unquam quisquam probus erit amator, nisi qui rei inimicus est suae. — d) Item idoneus. *Id. Pæn.* 3. 3. 67. Istic est ad istas res probus, quas queritas. — 2. °) Saepissime probus dicitur de rebus quibuscumque. *Plaut. Men.*

1. 2. 23. Hoc facios pulcrum est, hoc probum est, hoc lepidum, hoc factum est fabre. *Id. Pæn.* 4. 2. 93. Proba materies data est, si probum adhibes fabrum. *Id. Mil. glor.* 3. 1. 165. Probus hic conger frigidus. *Id. Cas.* 5. 4. 2. Proba occasio. *Id. Pæn.* 1. 2. 129. merr. *Id. Rud.* 3. 5. 20. Affer huc duas clavas, sed probas. *Colum. Arbor.* 3. a med. Probus ager. et sub fin. sapor. et 8. *R. R.* 2. 8. color. At Schneider. *Goesium secutus leg. robius color.* *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 31. 100. Probum navigium. *Id. Orat.* 51. 170. Probae res. cose buone e sode, quae in oratione ponuntur; quibus opponit *ibid.* leves sententias. *Plaut. Pers.* 4. 3. 57.; et *Liv.* 32. 2. Probum argentum di buona lega, probatum, purum. *Sic Plaut. Pers.* 3. 3. 33. Probi nummi. *Seneca Ep.* 19. ad fin. Nec voles quod debeo, nisi in aspero et proba accipere. — Proba oratio, sermo probitatis et honestatis plenus, discorso da uomo da bene. *Cic. Orat.* 22. 74. Poeta peccat, quum probam orationem affingit improbo, stultove sapientis. — In illo *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 60. (159). Et os probum duriusve animal generantibus: pro iis cornea et acuta volucribus rostra: os probum est vultus solidus, firmus, osseus. ¶ 2. Speciatim est honestus, pudicus, pudens. *Plaut. Amph.* 2. 2. 46. Quam civis vero rumificant probam. *Ter. Adelph.* 5. 8. 7. Proba et modesta mulier. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 12. 10. (53). et 37. *ibid.* 2. 6. (14). Os probum et venerandum Cn. Pompeji. *Sueton. Gramm.* 15. Lenaeus Pompeji M. libertus tanto amore erga patroni memoriam existit, ut Sallustium historicum, quod eum oris probi, animo inverecundo scripisset, acerbissima satyra laceraverit. Alii hic leg. improbi: sed refelluntur tum locis *Plinii* citatis, tum *Senec. Ep.* 11. Nihil erat mollius ore Pompeji. Numquam non coram pluribus erubuit, utique in contionibus. Dicitur autem os probum, quia probitatis signum pudor est. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PROCACIA, ae, f. 1. procacitas, audacia in petendo. *Auson. Ep.* 22. Quod nihil poscente me abnuis, magis auget procaciam, quam retundit. **PROCACITAS**, atis, f. 3. petulantia, auclacia, sfrontataggine, *αἰσχρολογία*, petulantia. *Cic. fragm. apud Non.* p. 23. 19. et 24. 3. et *Non.* p. 460. 22. *Merc.* deducit a procando, idest poscendo, his verbis: Itaque a petendo petulantia; a procando, idest poscendo, procacitas nominata est. *V. PROCO. Tac.* 3. *Hist.* 11. Ut olim virtutis modestiaeque, tunc procacitatis et petulantiae certamen erat, ne minus violenter Aponium, quam Flavianum ad supplicium deposcerent. *Nepos Timol.* 5. Huic quidam homo petulans et iogratus vadium quum vellet imponere, et complures concurrissent, qui procacitatem hominis manibus coercere conarentur, etc. *Martial.* 2. 41. Et convivia nequiora vita, Et quidquid lepida procacitate Lavat perspicuo labella risu. *Colum.* 8. *R. R.* 2. 15. Procacitas galli gallinae impedienda ampullaceo corio. h. e. nimia coeundi libido.

PROCACITER, adverb. Comp. *Procacius* et *Sup. Procacissime*. — Procaciter est proterve, petulanter, petulante, *αἰσχρολογία*. *Curt.* 8. 1. a med. Finem procaciter oratio sermoni imponere. *Liv.* 28. 24. Procacius stipendium flagitare, quam et modestia militari. *Tac.* 5. *Ann.* 4. Exercenlibus plerisque per occultum, atque eo procacius, libidinosum ingeiorum. *Curt. loc. cit.* Procacissime patris tui memoriam illudunt.

PROCALARE, provocare, ex Graeco *καλεῖν*, id est voco. *Paul. Diac.* p. 225. 8. *Müll. V.* et *PROCLATO*.

PROCAPIS, progenies, quae ab uno capite procedit. *Paul. Diac.* p. 225. 4. *Müll. Cl. Müllero* τὸ procapis est substantivum fem. gen. contra *G. Löve (Prodromus Corpor. Glossar. Lat.* p. 351.; adjectivum esse videtur) in *Gloss.* enim senioris aevi *procapis* est proximus.

PROCASTRIA. *V. PROCESTRIA*.

PROCATALEPSIS, is, f. 3. *προκατάληψις*, apud rhetores est figura, de qua haec *Jul. Rufinian.* de *schemat. dian.* § 2. ed. *Ruhnken.* Pro-

catalepsis est schema dianoes, quum id quod adversarius arreptus est atque obiecturus, praesumimus ac praeripimus, ut illud (*Virg.* 2. *Aen.* 78): *neque me Argolica de gente negabo: Hoc primum.* — Latine haec figura dicitur praecipio vel anticipatio.

PROCATARTICUS, a, um, adject. *προκαταρτικός*, praecedens. *Cael. Aurel.* 1. *Acut.* 1. a med. Ajuot, antecedentes causas, quas procatarticas appellant, singulares quidem, non esse futurae passionis signa.

PROCATASCELE, es, f. 1. *προκατασκέυη*, apud rhetores est figura, de qua sic *Jul. Rufinian.* de *schemat. dian.* § 3. ed. *Ruhnken.* Procatasteue est procatalepsi proxima, quum rei, de qua acturi sumus, colorem praeparamus atque praetendimus, ut in illo (*Virg.* 4. *Aen.* 9. — 14.): *Anna soror, quae me suspensam insomnia terrent! usque: quae bella exhausta caneat!* — Haec figura dicitur Latine praeparatio.

PROCATIO, onis, f. 3. actus procandi, seu maritum sibi aliquem petendi. *Apul. de Mag.* Quum in hoc statu res esset inter procationem matris, et metum filii, etc. h. e. dum mater vidua nupturiret, et filius metueret, ne ipsa in futuri mariti domum divitias suas conferret.

PROCAX, acis, adject. Comp. *Procacior* et *Sup. Procacissimus* I. — Procax primo et proprie est valde impudens in petendo, a *proco, as, αἰσχροτης, φιλοκαώπητης, ἀσελγής* (l. petulante, sfrontato, protervo, licencioso; Fr. qui demande effrontément, audacieux, effronté, impudent, licencieux; Hisp. *audaz, atrevido, desvergonzado, acabronado, licencioso*; Germ. *frech in Fordern, frech, muthwillig, verwegen*; Angl. *petulant, peit, saucy, wanton, bold, forward, sportive, skittish, frolicsome, game-some, lascivious, procacious*).

1. °) Proprie. — a) De hominibus; et dicitur v. gr. de meretrici, quae usque ingerit, da mihi, offer mihi, ut ait *Ter. Heaut.* 2. 1. 11. Deinde impudens in re quacumque, audax, mordax, dicax, obscena aperte effutens. *Cic. Cael.* 20. 49. Si ita sese geret, ut non solum meretrici, sed etiam procax videatur. *Plaut. Pers.* 3. 3. 6. Leno procax, rapax, trahax. *Id. Truc.* 1. 2. 52. Procacior estis vos (meretices), sed illi (publicani) perjuriosi. *Cic.* 7. *Fam.* 13. ad fin. Scio, te non esse procacem in laessendo. *Horat.* 2. *Od.* 1. 37. Muss procax. *Id.* 2. *Sat.* 6. 66. venaeque procaces. *Ovid.* 2. *Trist.* 435. Cinnaque procacior Anser. *Sueton. Oth.* 2. A prima adolescentia prodigus ac procax. *Tac.* 2. *Hist.* 23. a med. Ut quisque animo ignavus, procax ore. et 4. *ibid.* 20. Procax ante periculum manus. *Id.* 14. *Ann.* 15. Procax ingenic. et 1. *ibid.* 16. lingua. *Id.* 3. *Hist.* 62. moribus. *Sic Colum.* 7. *R. R.* 3. 4. Aries, quum sentiat se velut quodam naturali telo capitis armatum. frequenter io pugnam procurrit, et fit in femioas quoque procacior, piu insolente. — Cum Genit. *Tac.* 13. *Ann.* 46. *extr.* Procax otii, et potestatis temperantior. h. e. in otio petulans, in magistratu moderantior. — b) De rebus et abstractis. *Seneca Agam.* 209. Procacem manum armare. h. e. caedis immodice appetentem. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 6. 7. (17). Excogitavit (natura) aliquas (herbas) aspectu hispidas, tactu truces, ne procaces manus rapiant, rapaci, che vogliono toccar da per tutto. *Catull.* 61. 126. Neu diu taceat procax Fescennina locutio. *Sall. Cat.* 26. Sermo procax. *Martial.* 5. 2. Nequitiae procacioris. *Phaedr.* 1. 2. Procax libertas. *Tac.* 1. *Ann.* 72. Viros feminasque illustres procacibus scriptis diffamaverat. *Id.* 2. *Hist.* 87. Procacissima, etiam inter severos, liarum ingenia.

II. °) Translate. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 1. 3. (10). de vitib. Maritas populos complexae, atque per ramos earum procacibus brachiis scandentes, che s'appigliano dovunque possono, et *Virg.* 1. *Aen.* 539. nimbus Orion In vada caeca tulit, penitusque procacibus Austris Perque undas, superante salo, perque invia saxa Dispulit. h. e. procellis, praecipitibus. In *Gloss. Philox.* *procax προπετής* etiam vertitur.

PROCEDO, cedis, cessi, cessum, cedere, n. 3. (pro et cedo). Part. *Procedens* I. 4. et II. 1. 5.; *Processus* I. 2. et II. 5. *Processurus*. II. 3. et 9. — Procedere est ante cedere, progredi, προβαίω, προίσι (It. andare innanzi, farsi avanti, avanzarsi, camminare; Fr. aller en avant, s'avancer, marcher; Hisp. ir en adelante, andar, marchar; Germ. vorgehen, hervorgehen, hervorkommen, vorangehen; Angl. to proceed, go or come forth, go on or forward, advance).

I.) Proprie et stricto sensu. ¶ 1. Generatim. *Plaut. Capt.* 5. 2. 1. Age tu, illic procede, bone vir. *Cic. 16. Fam.* 9. A portu Corcyraeorum ad Cassiopen stadia cxx. processimus. *Auct. B. G.* 8. 27. a med. Equitatus procedit ante agmen. *Plaut. Cas.* 3. 2. Procedere ad forum. *andar in piazza. Liv.* 35. 46. Quum (rex) haud procul portu egressus esset, magistratus quoque Chalcidensium et principes ante portam processerunt. *Id.* 34. 5. Matronae frequentes in causa ad se pertinente in publicum processerunt. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 30. 50. (95). Locustae in pavore oblique in latera procedunt. *Id.* 8. *ibid.* 32. 50. (117). Cervi quamdiu cornibus carent, noctibus procedunt ad pascua. ¶ 2. Speciatim in re militari. *Cæs. 1. B. G.* 38. Quum tridui viam processisset, nunciatum est ei etc. et 5. *ibid.* 38. Eo die millia passuum xx. procedit. *Auct. B. Afr.* 75. Caesar processus a suis castris millia passuum quinque. *Alii rectius leg. progressus. Curt.* 7. 3. 19. Inde agmen processit ad Caucasum montem. — Similiter de navibus. *Cæs. 7. B. G.* 61. Parva manu Metiosedum versus missa, quae tantum progrediatur, quantum naves processissent. — Passive impersonaliter. *Cæs. 3. B. C.* 34. Tentandas tibi provincias longiusque procedendum existimabat. et 1. *ibid.* 80. Lente atque paullatim proceditur. *Liv.* 25. 21. Qua temeritate processum in aciem est. ¶ 3. Item speciatim de oratore. *Liv.* 34. 5. *init.* Si privati tantummodo ad suadendum dissuadendumque id, quod nobis rogatur, processissent, ego quoque etc. Similiter de fabularum actoribus. *Plaut. Amph. prol.* 116. Nunc ne huic ornatum vos meum admiremini, Quod ego hic processi sic cum servili schema, etc. ¶ 4. Item de agmine, aut pompa incedente. *Ter. Andr.* 1. 1. 101. Funus interim procedit: sequimur. *Horat. 4. Od.* 2. 49. Tuque dum procedis, io Triumphe, Non semel dicemus. *Sil. It.* 7. 91. tacito procedens agmine. *Id.* 6. 443. Haec est, unde ingens, humeris fulgentibus ostro, Vidisti Latios consul procedere fasces. *Claudian. III. cons. Honor.* 8. procede secundis Alitibus, Phæbique novos ordine meatus. *Sil. It. cit.* l. 6. et *Claudian.* loquuntur de ingenti amicorum comitatu, quo consul primo initi consulatus die ex ædibus in Capitolium vota uocaturus deducebatur.

II.) Translate. ¶ 1. Prægnanti, uti ajunt, significatione, de boniniibus, frequenter significat egredi, pndire, uscire, venir fuori. *Plaut. Pseud.* 2. 2. 12. Foribus foras procedere. *Virg. 12. Æn.* 169. Procedere castris. *Claudian. Nupt. Honor. et Mar.* 170. undis. *Cæs. 5. B. G.* 43. Procedit extra munitiones. *Cic. 7. Verr.* 36. 94. Procedit in medium, vini, somni plenus. *Id. Brut.* 9. 37. Procedere e tabernaculo in solem. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 18. 20. (63). Plebs apum meret ignavo dolore, non cibos convemens, non procedens. *Id.* 7. *ibid.* 8. 6. 45. In pedes procedere nascentem, contra naturam est. *Ulp. Dig.* 48. 22. 9. Potest præses quemdam damnare, ne de domo sua procedat. *Ovid. 14. Met.* 46. media procedit ab aula. — Similiter *Cic. 1. Divinat.* 52. 119. Cæsar qua die primum cum veste purpurea processit. *Id. Sext.* 31. 68. Obviam alicui procedere. ¶ 2. De rebus est apparere, exoriri, existere, nascere, comparere. *Virg. 9. Ecl.* 47. Ecce Dionæi processit Cæsaris astrum. et 6. *ibid.* 86. invito processit vesper Olymp. *Uf. Cic. 1. Divinat.* 39. 86. Postea quam philosophia processit, nemo aliter philosophus sensit. ¶ 3. De plantis germinantibus, et provenientibus. *Colum. 4. R. R.* 22. 4. Plerumque germen de cicatrice procedit: quod sive longius

prasiluerit, in flagellum submittitur, etc. *Varro 1. R. R.* 23. 6. Antequam radices longius procedere possint. *Pallad. 7. R. R.* 5. Gemma, quæ bene apparebit, sine dubio processura. ¶ 4. Procedere etiam de locis dicimus, quæ extenduntur, et procurunt. *Plin. 17. Hist. nat.* 21. 35. (159). Ita ut in pedes binos fossa procedat. *Id.* 5. *ibid.* 29. 30. (110). Lydia super Ioniam procedit. *Id.* 4. *ibid.* 2. 3. (6). Promnantorium, quod contra Peloponnesum procedit. *Cels.* 8. 1. a med. Cubitus rotundus in extremo, parte altera paullulum procedit. ¶ 5. Metaphorice procedere dicitur tempus, progredire, passare. *Sall. Jug.* 24. Ubi plerumque noctis processit, castra invadunt. *era passata.* Sic *Virg. 3. Æn.* 356. Jamque dies alterque dies processit. *Cic. 3. Tusc.* 22. 53. Dies procedens mitigat ægritudinem. *il tempo coll'andar innanzi.* et *Plin. 6. Ep.* 31. in *fin.* Saxa, quæ procedente tempore enatam insulam imitentur. *col progressu, coll'andar del tempo.* Adde *eumd.* 3. *Ep.* 20.; et *Plin. alter.* 11. *Hist. nat.* 16. 16. (49). Similiter *Liv.* 3. 37. Jam et processerat pars major anni. *Virg. 4. Ecl.* 12. incipient magni procedere menses. *Scribon. Compos.* 100. In processa ætate. *Sed Cic. 5. Phil.* 18. 50. An hoc vidit puer; si ætate processerit, non videbit? ¶ 6. Morali ratione, et poetice, sed generatim, est ad alta ascendere. *Propert.* 2. 8. 13. Nunc volo subducto gravior procedere vultu. *h. e.* gravius gerere me, et res magis serias tractare. *Petron. Satyr.* 2. Quis postea ad summam Tbucydidis, quis Hyperidis ad famam processit? *h. e.* progrediendo pervenit. ¶ 7. Hinc sæpissime est in re aliqua progredi, progressu facere, avanzare, progredire, fare progressi. *Cic. Harusp. resp.* 23. 48. Longius processit: in ipsum Cn. Pompejum invehit cœpit. *Id. Rabir. Post.* 2. 5. In dando autem et credendo processit longius: nec suam solum pecuniam credidit, sed etiam amicorum. *Id. Brut.* 48. 180. Is processisset honoribus longius, nisi semper infirma valetudine fuisset, et *ibid.* 36. 137. L. Cotta non multum dicendi laude processerat. *Id.* 3. *Fin.* 2. Quum in philosophia tantum processeris. *avendo fatto tanto profitto.* et *Plin. 8. Ep.* 6. Ambitio et procedendi libido. *di avanzarsi,* majores honores adipiscendi. *Virg. 5. Æn.* 461. procedere longius iras. *Sall. Jug.* 5. Eo recordiæ processit, ut etc. *passò, s'avanzò tant'oltre, che* etc. *Vellej.* 2. 80. 2. Processit in id furoris, ut etc. *Liv.* 37. 7. In convivio rex erat, et ia multum vini processerat. *Id.* 9. 26. Eoque ira processit, ut Romæ quoque multi delendam urbem (*Luceriam*) censerent. *Id.* 4. 1. Et mentio primo sensim illata a tribunis, ut alterum ex plebe consulem liceret fieri, eo processit deinde, ut rogationem novem tribuni promulgarent, ut populo potestas esset, seu de plebe, seu de patribus vellet, consules facienda. *Sall. Jug.* 24. Adverbial, ubi intelligit eo processum, uti regnum aut relinquendum esset, aut armis retinendum, etc. *Cæs. 1. B. C.* 81. Sed, quantum opere processerant et castra prntulerant, tanto aberant ab aqua longius. *Cic. 2. Nat. D.* 58. 146. Perspicuum est, quo compositiones unguentorum, quo ciborum conditiones, quo corporum lenocinia processerint. *a qual finezza sian giunte.* et *Plin.* 8. *Hist. nat.* 22. 34. (82). Mirum est, quo procedat Græca credulitas. *Colum. 5. R. R.* 3. 9. Ne in infinitum procedat disputatio nostra. *Cic. 1. Fin.* 9. 29. Constituam, quid, et qualis, etc. ut ratione et via procedat oratio. *affinchè la disputa cammini con metodo.* Similiter *Id.* 11. *Fam.* 25. Non imitor *λαχανισμὸν* tuum: altera jam pagella procedit. ¶ 8. Item est durare, perdurare. *Liv.* 25. 5. a med. Ut qui minores septem et decem annis sacramento divisissent, iis perinde stipendia procederent, ac si etc. *h. e.* ut anni, quos militabant, ad honestam missionem processent. Adde *eumd.* 5. 7. Sic *Id.* 5. 48. Quum stationes procederent. *h. e.* usque et usque continuarentur. *Colum. 8. R. R.* 7. 5. Si fastidit cibum, totidem diebus minuere oportebit, quot jam farturæ processerint. ¶ 9. Sæpius est bene, aut male cadere, cedere, succedere, riuscire, an-

dar bene o male. — a) Cum additis. *Cic. 1. Orat.* 27. 123. Nonnumquam summis oratoribus non satis ex sententia eventum dicendi procedere. *Id.* 13. *Phil.* 19. 40. Pergit in mea maledicta, quasi vero ei pulcherrime priora processerint. *Id. Rabir. Post.* 1. 1. Cui bene quid processerit, multum eum providisse dicimus. *Cælius* ad *Cic. 8. Fam.* 12. Quibus quum parum procederet, ut ulla lege mihi pnerent accusatorem, etc. *Id.* 12. *ibid.* 9. Omnia prnspere procedent. *Val. Antias* apud *Gell.* 1. 7. Haruspices dixerunt, omnia ex sententia processurum. — b) Absolute, bene evenire, succedere, andar bene. *Cic. 5. Verr.* 98. 227. Annona pretium, nisi in calamitate fluctuum, non habet: si autem ubertas in percipiendis fructibus fuit, consequitur vililitas in vendendis: ut aut male vendendum intelligas, si processit; aut male perceptos fructus, si recte licet vendere. *Liv.* 24. 26. Si Andranodoro consilia processissent. *Plaut. Pers.* 1. 3. 34. Mane quod tu occiperis, id totum procedit diem. *Tac. 15. Ann.* 60. Ut ferro grassaretur, quando venenum non processerat. *Ter. Adelp.* 5. 9. 22. Syre, processisti hodie pulcre. *hai avanzato molto.* ¶ 10. Hinc illa procedere dicuntur, quæ in utilitate alicujus cedunt, prosunt, juvant. *Cato R. R.* 148. Quot dies per dominum mora fuerit, quo minus vinum degustet, totidem dies emptori procedunt. *Sall. Jug.* 87. Benefacta mea reipub. procedunt. *Ovid. Heroid.* 9. 109. Illi procedit rerum mensura tuarum. Cede bonis: heres laudis amica tuæ. *va per lei.* et *Val. Flacc.* 8. 458. Procedit non gentis bonos, non gloria magni Solis avi, non barbaricæ decor ille juvenæ. *nulla vale.* ¶ 11. Item quæ valent, locum habent. *Paul. Dig.* 5. 3. 32. Per servum acquisitæ res heredi restituendæ sunt, quod procedit in hereditate liberti, etc. *Ulp. ibid.* 24. 1. 11. Quod ita procedit, si ea, cui donabatur, eum interposuit. *Varro 2. R. R.* 2. 5. Pretio facto in singulas oves, ut agni chordi duo pro una ove annumerentur; et si cui vetustate dentes absunt, item binæ prn singulis ut procedant. *h. e.* cedant pro singulis, *vagliano due per una.* Vel adludit ad morem numerandi gregis: quia, ut ait *P. Victorius*, includitur is in septo, et dum procedit, seu egreditur, numeratur. ¶ 12. Interdum est evenire, accidere, accadere. *Plaut. Most.* 4. 3. 7. Numquid processit ad forum hodie novi? ¶ 13. Procedere, prolificisci, venire. *Imp. Justinian. Cod.* 7. 37. 3. Res, quæ a sacratissimis imperatoribus, non a fiscalibus rebus, sed ex privata enrum substantia procedunt.

PROCELEUSMATICUS pes, προκελευσματικός, pes ex quatuor syllabis brevibus constans, ut *Abiete, Retulerat,* etc. Aliqui dictum volunt a πρό ante et κελεύω jubeo, quasi priusvolutus jussum, eo quod in sacris Minervæ carmen quoddam hoc pedum genere constans primo loco cani jubebatur. Hinc Proceleusmaticum metrum, quod (teste *Mar. Victorino* p. 2546. *Putsch.*) recipit prima et secunda et tertia sede proceleusmaticum pedem, quarta tribrachyn aut anapæstum. *Idem Mar. Victorin. ibid.* Ex dimetro anapæstico trimeter (corrigit tetrameter) proceleusmaticus figurabitur versus, longa ejus in breves soluta, et syzygia in simplices pedes divisa, ut est: *Tuba terribilem sonuit crepitum. Diomed.* 3. p. 513. *Putsch.* Proceleusmaticum metrum est, quale fecit *Serenus*: Animula miserula properiter obiit. *Lege abiit.* Adde *Auson. Parental.* 27.; et *Capell.* 9. p. 331. et 332.

PROCELLA, *π,* f. 1. vis venti cum pluvia, ut delinit *Isid.* 13. *Orig.* 11. in *fin.* et *Servius* ad *Virg. 1. Æn.* 89., (quanquam et sine pluvia ventus vehemens ita appellatur. *V. Senec. 5. Quæst. nat.* 12.) præsertim in mari et fluminaibus: a procello: vel a προδύλλα, quod idem sonat, δύελλα, αέλλα (It. procella, burrasca, fortuna o tempesta di mare; Fr. violent orage, tempête, bourrasque; Hisp. borrasca, tempestad, tormenta, temporal; Germ. d. erschütternde, niederschlagende Wind, Sturm, Sturmwind; Angl. a storm, tempest, hurricane).

1.) Proprie. — a) Generatim. *Plin.* 2. *Hist.*

nat. 49. 50. (134). Procella distat latitudine ab utroque (*nempe* a vortice, et a turbine), disiecta nube verius, quam rupta. V. loc. ejusd. cit. in ECNEPIIAS. Cic. 3. Nat. D. 20. 51. Imbres, nimbi, procellæ, turbines. Virg. loc. cit. Una Eurusque, Notusque ruunt, creberque procellis Africus. et ibid. 106. stridens Aquilone procella Velum adversa ferit. Horat. 3. Od. 29. 57. si mugiat Africis malus procellis. Id. 2. ibid. 9. 2. mare Caspium Vexant inæquales procellæ. Plaut. Trin. 4. 1. 17. Imber fluctusque atque procellæ frangere malum, ruere antennis, seindere vela. Lucr. 6. 124. Quum subito validi venti collecta procella Nubibus intorsit sese, conclusaque ibidem Turbine versanti, magis ac magis uidiue nubem Cogit. et ibid. 446. Hic (*ventus*) ubi se in terras demisit dissolutique, Turbinis immancum vim provomit atque procellæ. Ovid. 4. Trist. 6. 35. Procellæ præcipites. et 1. ibid. 7. 85. eymba semel vasta percussa procella. et 5. ibid. 5. 17. navis quassata procella. Martial. 9. 41. Dispersa rate tristibus procellis. Lucan. 5. 612. æquora rapta procellis. Catull. 25. 4. de fure. Thalle. turbida rapacior procella. Id. 64. 59. Irrita ventosa: linqueas promissa procellæ. Flor. 4. 2. a med. Quinam ille horror, quum eudem tempore fluctus, procellæ, viri, naves, armamenta conspigerent? Petron. Satyr. 114. Illum quidem vociferantem in mare ventus excussit, repetitumque infesto gurgite procella circumgigit atque hausit. — b) Speciatim de vento terrestri. Ovid. de nuce 163. Atque utinam subitæ raperent mea poma procellæ. Seneca Octav. 897. Quatiunt altas sæpe procellæ domos. Curt. 3. 13. Procella subito nivem effuderat.

II.) Translate. — a) Generatim de quavis turba, impetu, et aggressionem, vi ingruente, discrimine, molestia, ærumna. Nepos Att. 10. in fin. Ex tot tanque gravibus procellis civilibus ad incolumitatem pervenit. Cic. Mil. 2. 5. Equidem ceteris tempestates et procellas in illis dumtaxat fluctibus contiooum semper putavi Miloni esse subeundas. Id. Cluent. 56. 153. Vita tranquilla et quieta, remota a procellis invidiarum. Liv. 2. 1. Plebs agitari cæpta tribuniciis procellis. Id. 28. 25. Seditionum procellæ. Cic. Dom. 53. 137. Tu procella patriæ, turbo ac tempestas pæis atque otii. Id. 2. Verr. 3. 8. Ut quoniam erimum vim subterfugere nullo modo poterat, procellam temporis devltaret. Seneca Agam. 594. Procella impotens Fortunæ. Virg. 7. En. 594. Frangimur, beu! fatis, inquit, ferimurque procella. — b) Speciatim dicitur de impetu pugnantium (præsertim equitum, qui celerius feruntur in aciem adversam) et impressione hostem procellentium. Liv. 30. 18. Equestrem procellam excitemus oportet, si turbare ac statu movere volumus. Id. 29. 2. Procella equestri hostem circumfundere. Id. 37. 41. ad fin. Hæc velut procella ita consternavit equos, ut etc. Tac. 3. Hist. 53. Legiones equestri procella, mox peditem vi fundere. — c) Item de adversa pugna. Flor. 2. 6. Ticino Trebia succedit. Hic secunda belli Punici procella desævit. Lucan. 8. 203. Sparsus ab Ematbia fugit quicumque procella. — d) In boomam partem de oratione. Quintil. 11. 3. 158. Hoc præcipit Homerus Ulyxis exemplo, quem stetit oculis in terram defixis, immoto scæptro, priusquam illam eloquentiæ procellam effunderet, dicit. Homeri versus, ad quem Quintil. respicit, est *Iliad. l. 3. v. 222. Kai êssa vrapêççov eoxiôta xeiupêççov.*

PROCELLO, is, ere, a. 3. idem quod percello, perinveo, propello, evertio: a κέλλω moveo, vel ab obsoleto cello. Propert. 3. 6. 3. Dum furibunda mero mensam procellis, et in me Projicis insana eymbia plena manu. Alii leg. *propellis*, improbante *Broutkusto*, qui et illud *Servii* affert ad Virg. 1. En. 89. Dicta procella, quod omnia procellat, hoc est moveat. Ubi alii leg. *percellat*. et Gloss. Philox. Procello, περιτρέπω. h. e. impello, evertio. — *Procellere* se est in anteriorem partem se movere. Paul. Diac. p. 225. 1. Müll. Procellunt, procumbant. Plaut. Mil. glor. 3. 1. 167. Sed procellunt se, et proeumbunt dimidiati, dum

appetunt. Ita MSS. et vet. edit. Alii *percellunt*. Loquitur Plaut. de iis, qui mensæ accumbentes, immolent ferculis, et ipsum corpus extendentes patinis quasi incumbunt, et cupide inbiant. Ceterum *Fleckeisenus* apud Plautum legit: Sed procellunt sese in mensam, dum inbiant (quæ fastidium).

PROCELLOSE, adverb. turbide, in morem procellæ. Augustin. 13. Confess. 20. Genus humanum profunde curiosum, et procellose tumidum.

PROCELLŌSUS, a, um, adject. Sup. Procellōsissimus 1. — Procellōsus ¶ 1. Est procellis agitatus, ventoso, tempestoso, procelloso, ἀελλώδης, θυελλώης. Liv. 40. 2. Ver procellosum eo anno fuit. Colum. 9. R. R. 4. 1. Apricus, et minime procellosus cæli status. Seneca Med. 411.; et Val. Flacc. 3. 621. Procellosum mare. Augustin. 5. Civ. D. 22. extr. Procellosissimum pelagus. ¶ 2. Item procellam inducens. Liv. 28. 6.; et Ovid. Heroid. 2. 12. et 2. Amor. 6. 44. Procellosus ventus.

PROCERES, V. PROCERES sub I. b.

PROCERĒ, adverb. in lungo, μακρὰν, longe, in longum. Comparativum habet Cic. 3. Orat. 59. 220. Brachium procerius projectum, quasi quoddam telum orationis.

PROCĒRES, um, m. plur. 2. Servio ad Virg. 1. En. 744. ex Farrone sunt capita trabulum, vel mutuli extra parietem prominentes. De notatione V. Foss. Etymol.: Festus a procerus deducit; ait enim p. 249. 1. Müll. Procum Patricium in descriptione classium, quam fecit Serv. Tullius, significat procerum; hi enim sunt principes. Hæc Festus. Hinc ita dicti viri primarii in quovis ordine, principes in civibus, i grandi, i capi, i principali, i primari, i magnati, ἑξάρχου, πρωτοπολίται, πρωτάρχοντες.

1.) Proprie. — a) Sæpiissime in plurali numero. Cic. 13. Fam. 15. Audiebam enim nostros proceres clamitantes. Liv. 1. 45. Proceres Latinorum. Plaut. Bacch. 4. 9. 130. Fit vasta Troja: scioldunt proceres Pergamum. h. e. principes Græciæ, fortissimi militum, qui in equo fuerant inclusi. Tac. 14. Ann. 53. Ego equestri et provinciali loco ortus, proceribus civitatis annumeror. Virg. 3. En. 58. Delectos populi ad proceres, primumque parentem Monstra Deum refero. Sil. It. 11. 141. Paullumque idem inter proelia, et idem Flaminium; proceres rerum demiserit umbris. Lucan. 7. 69. Proceres castrorum. Id. 8. 261. In procerum cætu tandem mæsta ora resolvit. Plin. 17. Hist. nat. 1. 1. (5). Cæcioa Largus et proceribus. uno de primari, et Id. 7. ibid. 30. 31. (112). Romani proceres. Juvenal. 3. 212. Si magna Asturici cecidit domus, horrida mater, Pullati proceres, differt vadamonia prætor. Liv. 2. 20. Proceres juventutis. V. Drakenborg. ad h. l. et cf. Liv. 10. 28. — b) Negant grammatici Charis., Diomed., Phocas, etc. in singulari num. usurpari. Juvenal. tameo 8. 26. Agnusco procerem. Capitolin. Maxim. 2. In pueritia fuit pastor, nonnumquam procer, qui latronibus insidiaretur. h. e. dux et princeps ad insectandos latrones. Ignarra de phratr. p. 200. putat legend. Græcis litteris πρόχρη pro πρόχρητος manu promptus, quo quidem epitheto Maximini dexteritas maxime commendatur. Infrequens enim non est, sequioris præsertim ætatis scriptores Græcos voces Latinis aliquando immiscuisse. Alcim. Ep. 84. ante med. Post obitum devotissimi, fidelissimique vobis, patris mei, proceris vestri.

II.) Translate. — a) Speciatim. Colum. 9. R. R. 9. 6. de apib. Sunt sæpe plures unius populi duces, et quasi procerum seditione plebs in partes diducitur. — b) Generatim. Plin. 29. Hist. nat. 1. 8. (26). Proceres artis ejus. h. e. medicinæ: medicorum principes. Id. 7. ibid. 30. 31. (112). sapientiæ. Id. 9. ibid. 17. 30. (86). gulæ. Id. 35. ibid. 11. 40. (138). Hactenus indicatis in genere utroque (pingendi) proceribus.

PROCÉRITAS, ætis, f. 3. altitudo, et præcipue staturæ, altezza, grandezza.

1.) Proprie. — a) De hominibus. Cic. Cæl. 15. 36. Caador bujus tæ, et proceritas, vultus

oculique perpulerunt. Plin. 1. Ep. 40. Proceritas corporis, et decora facies. Sic Justin. 13. 1. 41. Formæ pulcritudo, et proceritas corporis, et Tac. 12. Ann. 44. Rhamadistus decora proceritate, vi corporis insignis. Id. 4. ibid. 57. de Tiberto. Quippe illi prægracilis et incurva proceritas. Gell. 9. 11. Dux Gallorum vasta et ardua proceritate. Sueton. Vitell. 17. Erat in eo enormis proceritas, venter obesus, etc. — b) De plantis. Cic. Senect. 17. 59. Quum admiraretur et proceritates arborum, et directos in quincuncem ordines. Tac. 5. Hist. 6. Palmæ est proceritas et decor. Plin. 17. Hist. nat. 4. 3. (27). Nec semper aquosa est terra, cui proceritas herbarum. Id. 16. ibid. 14. 25. (65). Tilia proceritate perquam modica. Id. 12. ibid. 25. 54. (113). Proceritas balsami intra bina cubita subsistit. — c) De spatio. Apul. 5. Met., Remigio plumæ raptum maritum proceritas spatii fecerat alienum, scil. altitudo in sublime se præripientis. Sic Forcellinus: altis tamen proceritas spatii h. l. est spatii longitudo.

II.) Translate est longitudo, lunghezza, μήκος. Cic. 2. Nat. D. 47. 122. Aliorum ea est humilitas, ut cibum terrestrem rostris facile contingant. Quæ autem altiora sunt, ut anseres, ut cygni, ut cameli, adjuvantur proceritate collorum. Plin. 8. Hist. nat. 15. 16. (39). Alces, ni proceritas aurium et cervicis distinguat, juvenco similis. Id. 16. ibid. 6. 8. (21). Pediculi (glandis) proceritas brevitæque differentiam habet. et 17. ibid. 13. 21. (96). Proceritas rubi. — De oratione. Cic. Orat. 63. 212. Fluit omnino numerus a primo tum incitatus brevitate pedum, tum proceritate tardius. h. e. quum plures syllabæ producantur.

PROCÉRITUDO, inis, f. 3. proceritas. Solin. 1. a med. Corruptam degeneri successione subolem nostri temporis, per nascentium detrimenta decus veteris proceritudinis perdidisse.

PROCÉRŪLUS, a, um, adject. deminut. lunghezza, aliquantum procerus, longiusculus. Apul. Florid. n. 15. Bathylli manus teneræ, procerulæ: læva distantibus digitis nervos molitur, dextera psalleotis gestu pulsabulum citharæ admovet.

PROCÉRUS, a, um, adject. Comp. Procerior et Sup. Procerissimus I. et II. — De notatione V. Foss. Etymol. Procerus est altus, celsus, et præcipue de statura usurpatur (It. alto di statura, grande; Fr. haut, élevé; Hisp. alto, levantado, elevado; Germ. schlank gewachsen, schlank; Angl. long, high in stature, tall).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) De hominibus. Cic. Brut. 91. 313. Procerum et tenue collum. Colum. 6. R. R. 1. 3. Boves cornibus proceris ac nigrantibus et robustis. Forcellinus vero hæc duo ad inferiorem paragr. II. retulit. Ceterum Ovid. 13. Met. 790. de Galatea. Floridior pratlis, longa procerior aloo. Plin. 4. Ep. 9. sub fin. In procero corpore mæsta et squalida seoctus. Tac. 7. Ann. 64. Proera membra. et 15. ibid. 72. et 4. Hist. 1. Habitu procerus. Id. 4. Hist. 14. Est plerisque proceræ pueritia. Sueton. Vesp. 23. Homo proceræ staturæ. Id. Aug. 73. Usus est calceamentis altiusculis, ut procerior, quam erat, videretur. Id. Cal. 47. Galliarum procerissimum quemque. Colum. 3. R. R. 8. 2. Nuper ipsi videre potuimus in apparatu pompæ Circensium ludorum Judææ gentis hominem proceriorem celsissimo Germano. Sil. It. 15. 717. Proceræ stabant, Cætarum signa, cohortes. — b) De plantis. Catull. 64. 289. recto proceras stipite lauros. Cic. 1. Legg. 5. 15. Procerissimæ populi. Horat. 3. Od. 25. 16. Proceræ fraxinus. Id. Epod. 15. 5. ilex. Virg. 6. Ecl. 63. alnus. Ovid. 13. Met. 891. arundo. Plin. 17. Hist. nat. 4. 3. (26). Quid enim abiete procerius? Ovid. Heroid. 16. 107.; et Plin. 5. Ep. 6. Proceræ silvæ. ¶ 2. Speciatim proceriores, um, absolute, videntur fuisse genus militum proceritate aliis præstantium, quos bodie recte nuncupaveris granatieri. Inscript. apud Murat. 800. 2. BVLPAR VETERANVS EX PROCERIORIVS. Marin. Frat. Arv. p. 296. not. 28. legit PROTECTOIBVS. V. tamen CANDIDATUS.

II.) Transiatis est lingua, porrectus, productus, proliis, *lungo*, μακρός. Varro 2. R. R. 1. 14. Sues procerio corpore, capitibus ut sint parvis. Cic. 1. Nat. D. 36. 101. Aves corneo procerioque rostro. Lucret. 4. 824. proferra vial Proceros passas. Horat. 2. Sat. 2. 36. Procernis odisse lupos. pisces. Plin. 8. Hist. nat. 34. 52. (123). Theos: luporum id genus est, procerius longitudine, brevitate crurum dissimile. et *ibid.* 45. 70. (182). Procerior cauda. *Id.* 11. *ibid.* 43. 99. (245). dextera. *Id.* 9. *ibid.* 35. 56. (113). Procerioribus unionibus sua gratia est: elenchos appellat, fastigata longitudine. *Id.* 19. *ibid.* 5. 24. (72). Proceræ cucurbitæ. *Gell.* 1. 1. Modus spatiumque plantæ Herculis procerius. — Cic. 3. Orat. 48. 185. Post anapæstus, procerior quidam numerus, effloruit. *Diomed.* 2. p. 423. *Putsch.* ex *Varrone*. Syllabæ proceræ sunt, quæ vocalem longam habent in penultima, ut *facultas*. — Item in altum extensus, sublatus. *Catull.* 64. 261. Plangebant alia proceris tympana palmis.

PROCESSIO, ōnis, f. 3. idem quod processus. Cic. pro leg. Manil. 9. 24. Ex iis locis a militibus nostris reditus magia maturus, quam processio longior quærebatur. *avanzamento*. *Alii leg.* processus. *Veget.* 2. Milit. 22. Cornicines canunt, quod in omnibus exercitiis et processionibus custoditur. *nelle marcie*. *Capitolin.* *Pertin.* 11. Quam Pertinax eo die processionem, quam ad Athenæum paraverat, ut audiret poetam, ob sacrificii præsigium distulisset. *Puscita di casa*.

PROCESSUS, a, um. V. PROCEDO.

PROCESSUS, us, m. 4. actus procedendi, progressio, progressus, πρόβασις (It. *inoltramento*, *avanzamento*, *progresso*; Fr. *action de s'avancer*; Hisp. *adelantamiento*, *progreso*; Germ. *d. Fort-*, *Fortschreiten*, *d. Fortgang*; Angl. *a progress*, *advance*, *going forward*, *progression*, *process*).

I.) Proprie. *Seneca* 3. *Benef.* 29. Quidquid est, quo timentur incliti amnes, quo nominantur, in processu paraverunt. *Apul. de Mundo*. Hinc illi septem motus, processus et retrocessus, aursum deorsum, etc. *Rutil.* 1. *Itiner.* 439. Processu pelagi iam se Capraria tollit. V. loc. *Cicer.* in PROCESSIO. — Processus est etiam ipsa pompa, qua Augusti, et consules, quum primum in Capitolium Kal. Januariis ad nuncupanda vota magno magistratum comitatu pergere solebant. Hinc *Felix processus consulat. Aug. N.* toties legitur in nummis Romanis, in quibus videre est ipsum Augustum consularibus insignibus ornatum, et quadrigis, seu sejugibus vectum ingredi, quod post Trajani tempora usuvenisse constat, quum antea ipsi consules pedibus eo die Capitolium ascendere soliti fuissent. V. *Eckhel. D. N. V. T.* 8. p. 335. — Processus etiam triumphatoris quadrigis aut sejugibus fiebat antiquitus; et prior Trajanus pedes egit triumphum, quasi vero ovans esset. *Plin. Paneg.* 22.

II.) Figurate. ¶ 1. Apud medicos est caput ossis prominens et procurrens in eum sepe usum, ut alterius ossis cava extremitate excipitur, ἀπόφυσις. *Cels.* 8. 1. Maxillæ partes extremæ quasi bicornes sunt. Alter processus infra iatior, etc. ¶ 2. Apud serioris ævi scriptores dicitur de tempore. *Prudent.* 7. *Cathemer.* 121. Ternia dierum ac noctium processibus. *h. e.* triduo et trinoctio. ¶ 3. Translatis est profectus, incrementum. *Virg.* 3. *G.* 504. Sin in processu cepit crudescere morbus. *Cic. Brut.* 65. 232. Gradus tuos, et quasi processus dicendi studeo cognoscere. et *ibid.* 78. 272. Itaque tantos processus efficiebat, ut evolare, non excurrere videretur. *Attejus Philol.* apud *Sueton.* *Gramm.* 10. Se in Græcis litteris magnum processum habere, et in Latinis nonnullum. *Ovid.* 4. *Trist.* 5. 23. Sic tua processus habeat fortuna perennes. *Juvenal.* 1. 38. in cælum quos evebit optima summi Nunc via processus. *Quintil.* *declam.* 3. 9. In diem sperare etiam processus potest: pro hoc merito accipiet fortasse vitæ. *qualche promozione*. *Seneca Tranquill.* 2. a. *med.* Ex hac aversatione alienorum processuum, et suorum desperatione obtrascens fortunæ animus, et

de sæculo querens, etc. *Id. Consol. ad Polyb.* 28. Inimica semper alienis processibus invidia. *Licin. Rufin. Dig.* 24. 1. 41. Imperator Antoninus constituit, ut ad processus viri uxor ei donare possit. — Item successus, eventus, successus. *Seneca Ep.* 115. sub fin. Queruntur et de consillis, et da processibus suis.

PROCESTRIA dicuntur, quo proceditur in muro. Alius procestria ædificia dixit esse extra portam. Artorius procestria, quæ sunt antea castra: etiam qui non habent castra, propugnacula, quibus pro castris utuntur, ædificant. *Paul. Diac.* p. 225. 12. *Müll.* In quodam MS. legitur *procastris*. Sic in *Gloss. Philoz.* Procastris, οἰκήματα πρό παραβολῆς. Et, hæc procastris, singulare non habet, οἱ περί τῶν παραβολῶν τόποι. Et, Procastrum, ὁ πρό τῆς παραβολῆς τόπος. In *Ilidem Gloss.* παραβολῆς sunt castra. Similiter *Beda de orthogr.* p. 2795. *Putsch.* In neutro (*gaudent plurali numero*) præcordia, palatia, quum milites ad patos exercentur, procastris, quæ ante castra sunt. *Plin.* 2. *Ep.* 17. ante med. Post banc-(cænationem) cubiculum cum procestrio. *Alti rectius leg.* procestione.

PROCHOS Agrion, πρόχος ἄγριος, herba saxifraga apud *Apul. Herb.* 97. Eadem videtur esse quæ et scolibrochos dicitur.

PROCIDENTIS, entis. V. PROCIDO.

PROCIDENTIA, æ, f. 1. *discesn*, πρόπτωσις, actus procidendi. ¶ 1. In re medica est abscessus, genus morbi, quum pars quædam corporis prolabitur extra suum locum naturalem. Itaque procidentia oculi apud *Plin.* 34. *Hist. nat.* 18. 50. (169). dicitur, quum ingens inflammatio tanto impetu crumpit, ut oculos sua sede propellat: πρόπτωσις id, quoniam oculi procidunt, Græci appellant. Ita describitur a *Cels.* 6. 6. n. 8. ad fin. Procidentia ani, seu ædis est, quum rectum intestinum extra sedem procidit. Sic procidentia vulvæ, uteri, etc. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 9. 81. (161). Myrtus utilis procidentis vulvarum. *Id.* 26. *ibid.* 8. 58. (90). Anagallidum cærulea procidentia sedis retro agit. ¶ 2. In re grammatica est verborum figura, de qua *Priscian.* 17. p. 1099. *Putsch.* Illud tamen sciendum, quod per figuram, quam Græci ἀλλοιότητα vocant, id est variationem, et per ζεύγμα, id est adjunctionem et coincidentiam, quæ συνέμπτωσις Græci vocant, vel procidentiam, id est ἀντιπτώσις, et numeri diversi et diversa genera et diversi casus et tempora et personæ etiam intransitive copulantur.

PROCIDO, cidis, cidi, cidere, n. 3. (pro et cado). Part. *Procidens* 1., 2. et in fin. — Procido est idem ac pronus cado, procnambo, cadere innanzi, προπίτω. ¶ 1. Generatim. *Horat.* 4. *Od.* 6. 10. impulsa cupressus Euro Procidit late. *Liv.* 31. 46. ad fin. Muri quoque pars, ariete incusso subruta, nullis iam locis prociderat. *Ovid.* 9. *Met.* 649. quum tu lassata sequendo Procidis. *Horat. Epod.* 17. 13. rex procidit, Heu! periculis ad pedes Achillei. *Stat.* 9. *Theb.* 47. In egregii vacuum iam corpus amici Procidit. *Liv.* 26. 39. a. *med.* Præceptum cum armis procidit ante proram. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 5. 6. (15). Glandem in alienum fundum procidentem licet colligere. ¶ 2. Procidere aliquod membrum in corpore, est morbo extra suam sedem prolabi, et in voce præced. 1. dictum est. *Cels.* 6. 6. n. 8. ad fin. Oculi procidunt. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 6. 54. (103). Decocto cotoneorum foventur, si procidunt vulvæ et interanea. *Id.* 24. *ibid.* 13. 73. (113). Mora imponuntur oculis procidentibus. et *ibid.* 12. 67. (110). Pastilli ex acacia sistunt vulvæ et sedem procidentes. *Id.* 22. *ibid.* 25. 70. (145). Lens glutinat interanea procidentia. *h. e.* enterocelas. *Id.* 32. *ibid.* 1. 1. (6). Lubricos partus atque procidentes contineri ad naturitatem. — Illic

Procidentia, ium, n. pl. 3. absolute, substantivorum more, dicuntur quæ corporis morbo prolabantur extra suum locum naturalem. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 11. 59. (99). Radix rorismarini sanat procidentia sedis. *Adde eumd.* 23. *ibid.* 1. 27. (56).

PROCIDO, cidis, cidi, cidere, a. 3. antea cadere. Vox a Lexico expungenda; occurrit tantum in *Not. Tyr.* p. 18.

PROCIDUUS, a, um, adject. *cadente innanzi*, προκτώτος, qui procidit, procumbens, deciduus. ¶ 1. Generatim. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 32. 57. (133). Salix procidua atque detruncata. *Stat.* 3. *Theb.* 127. Scrutantur galeas frigentum, inventaque monstrant Corpora, procidua super exterosque suosqua. *Sidon. Carm.* 23. 415. Turpans prociduum cruore frontem. ¶ 2. Membrum prociduum ex morbo quid sit, V. in PROCIDENTIA 1. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 20. 87. (151). Melilotos lenit testes, et sedem procludam. *Id.* 20. *ibid.* 20. 81. (211). Porcilica infantium cerabro imponitur, umbilicoque prociduo.

PROCIERE. V. PROCITANT et PROCITUS loco suo.

PROCINCTUÁLIS, e, edject. ad procinctum pertinens. *Cassiod.* 6. *Variar.* 22. Procinctualis ornatus. *h. e.* militaris, et paratus ad pugnam. *Id.* 10. *ibid.* 31. Procinctualis gladius.

PROCINCTUS, a, um, particip. a *procingo*: succincto, præcinctus, succinctus, expeditus. *Festus* p. 249. 22. *Müll.* Procincta classis dicebatur exercitus ad prælium instructus et paratus: quem Diali flumini videre non licet. Antiqui enim procinctum hominem dixerunt, ut nunc quoque dicitur, qui ad agendum expeditus est. Procincta autem toga Romani olim ad pugnam ire soliti sunt. Unde et testamenta in procinctu fieri dicuntur, quæ ante pugnam fiunt. Hæc *Festus*, quæ subjectis exemplis illustrantur in *vet. lege Numæ* apud *eumd.* p. 189. 13. Cujus auspicio classe procincta opima spolia capiunt, Jovi Feretrio darier oporteat, et bovem cædito. *Fabius Pict.* apud *Gell.* 10. 15. Equo Dialem flumen vebi, religio est: classem procinctam, extra pomerium, id est exercitum armatum videre. *Adde eumd.* 1. 11. *Ammian.* 20. 11. a. *med.* Classico excitante in pugnam, legiones procinctæ celeri gradu venerunt. Quod autem ait *Festus*, ideo procinctam dici classem, quod tagis incincti ad pugnam ire soliti fuerint, habet etiam *Paul. Diac.* p. 77. 3. *Müll.*, et significat cinctum Gabinum, de quo V. in CINCTUS, us. — *Procinctum testamentum V.* in voce sequenti sub b.

PROCINCTUS, us, m. 4. *apparecchio*, *procincto*, πρόβολη, παρασκευή, apparatus militaris, quum se milites ad pugnam instruunt: item ipse pugnae imminens articulus. V. vocem præced. Hinc in *procinctu*, in ipso articulo prælii insondi, in *procinto*: et translate cujuslibet rei faciendæ. *Gloss. Philoz.* Procinctum, ὄραν εἰς πόλεμον συγκαλέσονται. — a) Generatim. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 19. 22. (66). Regi LX. millia peditum in procinctu bellorum excubant. *Gell.* 1. 11. Halyattes rex terræ Lydiæ concientes fistulatus et fiducines, atque feminas etiam tibicinas in exercitu atque in procinctu habuit, lascivientium deliciis convivorum. *sul punto del combattere*. et *Tac.* 3. *Hist.* 2. Plus socordis, quam fiducia accessisse victoribus. Neque enim in procinctu et castris habitus: per omnia Italiæ municipia desides, insolitas voluptates basisse. *h. e.* in expeditione, in *attuale exercitio militare*. et *Plin.* 23. *Hist. nat.* 1. 23. (41). Tendere ad procinctum. *Solin.* 32. a. *med.* In procinctum ire. *Ulp. Dig.* 37. 13. 1. In procinctu versari. *Ovid.* 1. *Pont.* 8. 9. Quoque magis nostros venia dignere libellos, Hæc in procinctu cermina facta leges. *Quintil.* 12. 9. 21. Oratorum armatum semper, ac velut in procinctu stantem, non magis unquam in causis oratio, quam in rebus quotidianis sermo deficiat. *Id.* 10. 1. 2. Nisi tanquam in procinctu paratam quidem ad omnes casus habuerit eloquentiam. *Seneca* 1. *Clem.* 1. Severitatem additam, clementiam in procinctu habeo. *h. e.* palam et in promptu, ut miles in acie arma sua. — b) Speciatim. In procinctu factum testamentum (inquit *Paul. Diac.* p. 109. 7. *Müll.*) dicitur, quod miles pugnatum nuncupat presentibus commilitonibus. *Cic.* 1. *Orat.* 53. 228. Se, tanquam in procinctu testamentum faceret, sine

libra atque tabulis, populum R. tutorem instituere dixisset glorum orbitati. Adde eumd. 2. Nat. D. 3. 9. *Cajus* 2. *Institut.* (edente iterum *Goeschenio*) § 191. Aut testamentum in pro-cinctu (*faciebant*), id est, quum belli causa ad pugnam ibant; prociectus est enim expeditus et armatus exercitus. Inde corrigendus locus similis *Imp. Justiniani* 2. *Institut.* tit. 10., ubi perperam *testamentum prociectum* pro in pro-cinctu legitur. *V. TESTAMENTUM.* — c) In plur. numero. *Imp. Valentinian.* et *Valens* *Cod. Theod.* 6. 24. 2. Quos armis gestandis et prociectibus bellicis idoneos adhuc non esse constiterit. — d) *Prudent.* *Hamartig.* 923. Prociectum videt Angelicum. h. e. exercitum Angelicum paratum.

PRŌCISUS, a, um. *V. PRŌCIDO.*
PRŌCITANT, provocitant, Citare enim vocitare est; unde proci et prociit et prociat dicebant pro poscit. *Paul. Diac.* p. 225. 7. *Müll.* Hinc *Gloss. Philox.* Prociat, προκαλείται.

PRŌCITARE, sæpe prolicere, idest producere. *Paul. Diac.* p. 226. 14. *Müll.*, qui prociatitare, non prociatere legendum esse recte coniecit.

PRŌCITUS, a, um, particip. — Prociat testamentum dicebatur, veluti prociatum, provocatum, idest irritum ac ruptum. — Prociat, quum prima syllaba corripitur, significat petitum. *Livius* (*Andron.* in *Odys.*) Matrem prociatum plurimi venerunt. *Paul. Diac.* p. 225. 11. et 10. *Müll.* Videtur esse a *proco*, as, unde particip. *prociatus* pro *prociatus*.

PROCLĀMĀTIŌ, ōnis, f. 3. (proclamo) actus proclamandi, exclamatio, vociferatio, ἀναβοήσις, ἀναγορευσις, exclamazione, grido. ¶ 1. Generatim. *Quintil. Declam.* 8. 21. ad fin. Totus in lacrimas mœroremque resolutus, etc. in omni proclamatione gemituque frater. *Id. Declam.* 18. 16. O quanto nunc dolore torqueris, quod instantem non potes aliqua truci proclamatione discutere! Adde *ibid.* 4. et *Declam.* 7. 5. ¶ 2. Speciatim, proclamatio ad libertatem *Cajo Dig.* 40. 12. 25. et *Ulp. ibid.* 14. et 34. et *Paulo ibid.* 23. est ejus, qui e servitute in libertatem, confugiendo ad judicem, se vindicat. *V. PROCLAMO* 3.

PROCLĀMĀTOR, ōris, m. 3. gridatore, βετης, ἀνακηρύκτων, qui proclamatur, clamator, vociferator. *Cic. 1. Orat.* 46. 202. Non enim caudicium nescio quem, neque proclamatorem, aut rabulam, hæc sermone nostro conquiritur.

PROCLĀMO, as, avi, ātum, are, a. 1. (pro et clamo). Part. *Proclamans* 1. — Proclamo est palam et valde clamo, exclamo, vociferor, cum clamore loquor, ἀναβοῶμαι (It. gridare, exclamare; Fr. crier fortement, pousser des cris; Hisp. gritar altamente, echar gritos; Germ. aus-, aufrufen, schreien; Angl. to cry out, exclaim, vociferate, proclaim). ¶ 1. Generatim. *Liv.* 1. 26. Patre proclamante, se filium iure cesam iudicare. *Virg.* 5. *En.* 345. magna proclamatur voce *Diores.* *Quintil.* 11. 3. 17. Nam etiam verbos viduasque videas in ipsis funeribus canoro quodam modo proclamantes. *Justin.* 24. 3. 8. Qui quum ad matrem confugissent, in gremio ejus inter ipsa oscula trucidantur, proclamante *Arpino*, quod tantum nefas aut nubendo, aut post nuptias contraxisset. *Petron.* *Saty.* 81. Verberabam ægrum planchibus pectus, et inter tot altissimos gemitus frequenter etiam proclamabam: ergo me etc. *Id. ibid.* 9. Quum ego proclamarem, gladium strinxit. *Sueton.* *Cæs.* 1. Satis constat, *Sullam* expugnatum tandem proclamasse: Vincerent, ac sibi haberent. ¶ 2. Speciatim de iis, qui in iudicio aliquid magna vi et clamando persequuntur. *Cic.* 7. *Verr.* 42. 108. Adsumt, defendunt, proclamant: fidei tuam impiorant. *Liv.* 22. 26. Is juvenis, ubi toga et forum placuere, proclamando pro sordidis hominibus causisque adversus rem et famam honorum, primum ad ostitiam populi, deinde ad honores pervenit. *Ulp. Dig.* 48. 8. 4. a med. Si ipsi, qui hanc injuriam passi sunt, proclamaverint. ¶ 3. Item speciatim apud *Jctos* proclamare ad vel in libertatem, ἀναφωνεῖν εἰς ἐλευθερίαν, dicuntur qui e servitute

se in libertatem vindicant, iudicis ope implorata. *Paul. Dig.* 40. tit. 13. qui inscribitur, Quib. ad libertat. proclamare non licet, l. 1. 3. 4. 5. et *Scevola* *ibid.* 4. 59. et alibi sæpe. Sic *Pa-pinian.* *ibid.* 14. 4. Post quinquennium a die manumissionis in ingenuitatem proclamare. Etiam *reclamo* hac ratione interdum utimur: quam vocem vide.

PRŌCLĪNĀTIŌ, ōnis, f. 3. (proclino) inclinatio in anteriorem partem, curvatura, ἐγκλίσις, piegatura, inclinamento. *Vitruv.* 5. 12. Tunc proclivatio ea impleatur arena. *Id.* 6. 11. Ne structuræ habeant ulla in parte proclinationes.

PRŌCLĪNĀTUS, a, um. *V. voc. seq.*

PRŌCLĪNO, as, avi, ātum, are a. 1. (pro et clino). Part. *Proclivatus* I. et II. — Proclino est inclino, vel inclino in anteriorem partem, ἐγκλίω, κατακλίω (It. piegare, inclinare; Fr. faire pencher en avant, incliner; Hisp. inclinar, tercer, encorvar; Germ. vorwärts neigen, beugen; Angl. to incline, or bend forwards).

I.) Proprie. *Ovid.* 2. *Trist.* 83. Quum cepit quassata domus subsidere, partes in proclivatas omne recumbit onus. *Id.* 2. *Amor.* 11. 39. Tum mare in bæc magnus proclinet litora *Nereus.* *Vitruv.* 2. 8. sub fin. Vetustate maricidi sunt, deinde subsidentes proclinantur, et dirumpunt speciem tectoriorum. *Id.* 2. 10. Curvatura mootis proclinata ad mare. *Id.* 5. 12. Proclivatum latus. *Colum.* 7. *R. R.* 10. 2. Earum (suam) notanda sunt capita, quam in partem proclinantur, ut ex diversa parte de auricula sanguinem mittamus. Est qui legit proclinent.

II.) Translate in part. præter. pass. *Cæs.* 7. *B. G.* 42. Adjuvat rem proclivatum convictolitanis, plebemque ad furorem impellit. che avea pigliata mala piega. Sic *Id.* ad *Cic. post Ep.* 8. l. 10. ad Att. Ne quo progredereis, proclinata jam re, qua integra etiam, progrediendum tibi non existimasses. *Alii leg.* inclinata.

PRŌCLĪVE, adverb. et **PRŌCLĪVĒ**, is, n. 2. absolute, substantivorum more, *V. voc. seq. I. b.* et II. 2. b. et in fin.

PRŌCLĪVIS, e, rarius *Proclivus*, a, um, adject. (pro et clivus). Alteram formam *proclivus* exhibent *Plaut.*, *Farro*, *Lucret.*, *Seneca* locis infra cit., quibus adde *Senec. Ep.* 86. — Veteres in Ablativo etiam *proclive* dixerunt. teste *Gell.* 10. 24. a med. — comp. *Proclivior* I. et II. — *Proclivus* est in anteriorem partem inclinatus, declivis, pronus, ἐπιρροπος, καταντής (It. chino, che ha del pendio, declive, pendente; Fr. penché, incliné, qui est en pente; Hisp. inclinado, encorvado, pendiente; Germ. bergabwärts, vorwärts geneigt, abschüssig; Angl. bending or inclining forwards, sloping, steep, leaning or hanging downward).

I.) Proprie. — a) Adjective, de rebus. *Farro* 2. *R. R.* 2. 7. Solum oportet esse eruderatum et proclivum, ut everri facile possit. *Liv.* 35. 30. Postquam citulum agmen per angustam et proclivem viam duci raptim vidit. *Seneca Apolloc.* 13. Omnia procliva sunt: facite descenditur. — b) Absolute, substantivorum more, *Proclive*, is, n. *Plaut. Asin.* 3. 3. 120. Adsta, ut descendam nunc jam in proclivi. *Liv.* 5. 43. Quo successerit magis in arduum hostis, eo pelli posse per proclive facilis rati. *Id.* 44. 5. Per proclive asseres in terra delgebantur. *Auct. B. Alex.* 76. extr. Quum in proclive detruerentur hostes. *Colum.* 9. *R. R.* 5. 1. Apes cum onere per procliva non ægre devolant. *Apul. 6. Met.* Per proclive delabi. *Id. ibid.* 4. Jæcere contra proclive montis. — c) De personis, quæ sunt in proclivi, seu per proclive descendunt. *Claul. III. Cons. Honor.* 178. primos quum detegit ortus, Adspicias *Arcadium*: quum te proclivior urges, Occiduum visus remoratur *Honorius* ignem.

II.) Translate. ¶ 1. Est propensus, tum in malam, tum in bonam partem, propenso, inclinato, portato, disposto. — 1.º) Generatim. *Cic.* 1. de republ. 28. Cujus (*Phalaridis*) in similitudinem dominatus unius proclivi cursu et facili delabitur. *Apul. Florid.* n. 18. a med. Jam proclivi senectute. h. e. vergente ad mortem. *Cic.*

5. *Fin.* 28. 84. *Proclivi* (alii vero leg. proclivius) currit oratio: venit ad extremum; hæret in salebra. — 2.º) Speciatim — a) Cum *Accus.* et præp. ad, in, circa. *Cic.* 4. *Tusc.* 37. 81. Ut aliquis potest videri ad alium morbum proclivior; sic animus alius ad alia vitia propensior. *Id.* *Amic.* 18. 66. Amicitia debet esse ad omnem comitatem facilitateque proclivior. *Ter. Andr.* 1. 1. 50. Ut ingenium est omnium hominum ab labore proclive ad lubidinem. *Claudian. Laud. Seren.* 133. pietas in te proclivior ibat. *Quintil.* 4. 5. 21. Eritque judex circa jus nostrum, spe modestiæ attentior, circa modestiam juris probatione proclivior. — b) Cum Dat. poetice. *Sil. It.* 13. 335. sceleri proclivis egestas — c) Absolute. *Phædr.* 4. 25. Stultum admo-vere tibi preces existima, Proclivis ultro quam sit misericordia. ¶ 2. Sæpe est facilis, quia per clivum cum labore ascenditur, facile descenditur, facile. — a) Adjective. *Cic. Topic.* 18. 69. Proclivis anteponuntur laboriosis. *Id. Partit. orat.* 27. 95. Curandum etiam; ut illa facilia, proclivis, jucunda videantur. *Id.* 2. *Off.* 20. 69. Dictu quidem est proclive. *Lucret.* 6. 728. Et proclivis item fiat minus impetus undis. *Alii et ipse Lachmaon. leg.* proclivis. *Liv.* 33. 12. Falli autem eum tota re, si aut Romanis pacem, aut Græciæ libertatem satis firmam se credit relicturum, nisi *Philippo* aut occiso, aut regno pulso: quæ utraque proclivis esse, si fortuna uti vellet. *Cæs.* 1. *B. G.* 48. extr. Quibus erat proclive transnare flumen. *Auct. B. Afr.* 10. extr. In ejus scientia et consilio omnia sibi proclivis fore sperabant. *Nepos Timoth.* 3. Literasque Athenas publice misit, sibi proclive fuisse *Samum* capere, nisi etc. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 5. 18. (67). Sed et vitia demonstrari oportet in tam proclivi erratu. *At Silig. ex Cod. Bamb. leg.* in tam prodigis pretiis. *Gell.* 9. 1. Quam proclivior facilliorque sit jactus ex supernis in infima, quam ex infimis in superna. — b) Substantive. *Plaut. Mil. glor.* 4. 2. 27. Facisti modo mi ex proclivo planum. — *Esse in proclivi*, facile esse. *Plaut. Capt.* 2. 2. 58. Tam hoc quidem tibi in proclivi, quam imber est, quando pluit. *Ter. Andr.* 4. 2. 17. Sed si id non poterit, id faciam, in proclivi quod est, per me stetitisse ut credat. *Pseudo-Sall. Orat.* 2. ad *Cæs.* 8. sub fin. Cujus si dolum caveris, alia omnia in proclivi erunt. — Hinc

Proclive et *Proclivi* adverbii litu pro procliviter. *Cic.* 4. *Tusc.* 18. 42. Sunt in lubrico, incitataque semel proclivi labuntur. *Alii leg.* proclive. *Lucret.* 2. 455. Et proclivis item proclive volubilis exat. *Alii leg.* in proclive: *V. Lachmann.* ad h. l.

PRŌCLĪVIAS, atis, f. 3. inclinatio, declivitas, ἐπιρροπιὰ, ἀίσκησις, pendio, pendenza.

I.) Proprie. *Auct. B. Afr.* 37. inde parvulam proclivitatem digressus, propter mare legiones ducit. *Theod. Priscian. lib.* 2. part. 2. c. 12. Convenit (*asthmaticis*) exercitium: proderit cur-tere cum vestibus laneis quam maxime, si hoc in proclivitate procuratur.

II.) Translate est propensio in rem aliquam, præsertim vitiosam, inclinazione, propensione: nam in rebus bonis et laudabilibus proprie faciilitas dicitur. *Cic.* 4. *Tusc.* 12. 27. Atque hæc aliorum ad alios morbos proclivitas late patet. et § 28. Hæc igitur proclivitas ad suum quodque genus, a similitudine corporis, ægrotatio dicitur, dum ea intelligitur ad ægrotandum proclivitas. Sed hæc in bonis rebus, quod alii ad alia bona sunt aptiores, facilitas nominetur, in malis proclivitas, ut significet lapsionem. Hæc *Cic.*

PRŌCLĪVITER, adverb. comp. *Proclivius*. — Procliviter est facile, in proclivi, εὐεπιρροτως, facilmente, agevolmente. *Cic.* 5. *Fin.* 28. 84. Proclivius currit oratio: venit ad extremum. *Alii leg.* proclivi. *Id. Orat.* 57. 191. Brevitate et celeritate syllabarum labi putat verba proclivius. *Lucret.* 2. 792. Quippe etenim multo proclivius exorientur. *Id.* 3. 311. Quin proclivius hic iras decurrat ad acres. *Gell.* 1. 6. ad fin. Facile et procliviter persuasit civitatem salvam esse sine matrimoniorum frequentatione noo posse.

PROCLIVUM, ſi, n. 2. *declive*, locus proclivis, proclivitas. *Frontin.* 2. *Strateg.* 2. Elegit locum castris editum, unde adjuvante proclivio impetum militum, etc. Huc pertinere potest et illud *Claudiani* 1. *Laud. Stilich* 23. Ipsaque Pierios lassent proclivia currus.

PROCLIVUS, V. PROCLIVIS.

PROCLUDO, ſ, erc, a. 3. idem quod claudo, concludo. *Pallad.* 3. *H. R.* 26. Curabit autem, ut fetus proprios cum unaquaque (matre) procludat. *Alii leg.* procludat. *Commodian.* 57. 15. Tu fidis muneris, quo dicitur ora procludunt. *Theod. Priscian.* 1. 12. Primum—in extremo baculo molli lana obvoluto glæbas sanguinis e naribus purgare nos convenit, post lana identidem obturando procludera.

PROCO, as, are, a. et Procor, aris, ari, dep. 1. blande peto, posco. *Livius Andron.* apud *Non.* p. 24. 7. *Merc.* Quin quod pavere mea vos majestas procat, etc. *Cic.* 4. *de republ.* 6. Itaque a petendo petulantia, a procando, idest poscendo, procacitas nominata est. *Paul. Diac.* p. 224. 17. *Müll.* Procacare, poscere, unde procaces meretrices ab assidue poscendo: et proci uxorem poscentes in matrimonium: et verbum procas, idest poscis. *Festus* p. 247. 1. *Müll.* Est enim procacare, poscere, ut quum dicitur in iudice collocando: si alium procas, nive eum procas. (*Adde eumd.* p. 274. 26.) *Varro* 7. *L. L.* 80. *Müll.* Poscere, procacare dictum. *Seneca* 4. *Quæst. nat. præf.* Plancus ajebat, non esse reculte, nec ex dissimulato blandiendum: perit, inquit, procaris, si lateat.

PROCCETON, ōnis, m. 3. anticamera, προκοιτων, locus ante cubiculum: a προ ante et κοιτη cubile. *Plin.* 2. *Ep.* 17. Huic cubiculo aliud, et procceton communi pariete junguntur. Habet etiam *Varro*, sed Græce, 2. *R. R. procceton*. 2. Nec putant se habere villam, si non multis vocabulis retineant Græcis, quum vocent particulatim loca, προκοιτων, καλαιστραν, αποδοτηριον, etc. *Diomed.* 1. p. 408. *Putsch.* Pro significat ante, ut quum pronauum et proccetona et proccetnum dicimus locum, qui est ante scænam et ante cætona.

PROCCOMION, ſi, n. 2. προκομιον, anterior coma, coma falsa. *Veget.* 3. 11. 4. *Schneid.*

PROCONSUL, is, m. 3. et Pro consule. Primum dictum est pro consule, et ex frequentia usus coalescentibus vocibus, proconsule: deinde ex præpositione et ablativum proconsul, ut pronepos: unde proconsularis, proconsulatus. Utrumque autem recte Latine dicitur: sed posterius et frequentius est, et quum regit aliquod verbum, aptius adhibetur. v. gr. dici potest missus est in Asiam proconsul, et proconsule: non item tam facile Proconsule jussit, decrevit hæc fieri. *V. Capell.* 3. p. 74. § 294. ed. *Kopp.* In antiquis lapidibus apud *Manut.* in *Orthogr.*, *Gruter.*, *Reines.*, *Don.*, *Murat.* habetur Pro. Cos. et Procos. et aliquando Procons., item Proconsul, et in obliquis Proconsulis, Proconsuli. ¶ 1. Proconsul, viceconsolo, proconsole, ἀνθυπατος, — a) Magistratus erat, qui in provinciam mittebatur, potestate consulari, et locum consulis eam administraturus: de cuius officio est titulus 16. l. 1. *Dig. Cic. prn lege Manil.* 21. 62. Quid tam inusitatum, quam ut, quum duo consules essent, eques Romanus ad bellum maximum pro consule mitteretur? Missus est. Quo quidem tempore quum esset non nemo in senatu, qui diceret, non oportere mitti hominem privatum pro consule; *L. Philippus* dixisse dicitur, non se illum sua sententia pro consule, sed pro consulis mittare. *Adde eumd.* 11. *Phil.* 8. 18. *Id.* 1. *Orat.* 18. 82. Quum pro consule in Ciliciam proficiscens Athenas venissem. *Id.* 2. *Divinat.* 36. 76. Quam multi anni aunt, quum bella a proconsulis et a prætoribus administrantur. *Cæs.* 3. *B. G.* 20. *L. Manilius* procos. *Sall. fragm.* apud *Priscian.* 10. p. 902. *Putsch.* Dimittit proconsulem ex inferiora Hispania accessivit. *Tac.* 15. *Ann.* 22. Agendas pro prætoribus, proconsulis grates. *Auson.* *Edyll.* 2. 45. Hujus ego et natum et generum proconsule vidi, h. e. proconsulem vidi. et *Edyll.* 4. 43.

et cui Proconsul genitur, præfectus avunculus instant. — b) Sub libera republica quum crescente usquequaque imperii ditione, duo consules ad omnia non sufficerent, mitti cepti sunt in provinciis viri principes, qui consulari potestate, et pro ipsis consulis eas regerent; hi que fere erant consulares. Exemplum habes in *M. Tullin.* et *C. Antonio*, qui post consulatum Ciliciam, et Macedoniam proconsules obtinuerunt, ille quidem decem annis post consulatum, hic autem uno tantum. Nonnumquam tamen extra ordinem, etiam ante consulatum proconsules facti, ut *M. Antonius* orator, quum prætor esset, (*V. infra in PROCONSULATUS et Epit. Livii* 68. et *Cic.* 1. *Orat.* 18. 82.) et *Cn. Pompeius* adhuc privatus, (*V. Cic. pro leg. Manil.* 21. 62.) uterque bellum contra piratas gesturi. Alia exempla collegit *Manut.* ad *init. Ep. Fam.* Primus qui post consulatum proconsule rem gesserit, creditur fuisse *T. Quintius*, qui consul fuit ann. v. c. ccc. lxxxix., ut est apud *Liv.* 3. 2. et 4. *extr.* Duodecim lictores et fasces habebant, et cetera consularia insignia, si consules fuissent; si prætores dumtaxat, sex; summumque jus in provincia, non secus atque in Urbe consules. Ordinarii proconsules, h. e. consulares, in ipso consulatu vel comparabant inter se, vel stritebantur provinciis post consulatum administrandas, quas senatus nominasset: et sine ullis comitiis eum magistratum consequebantur. Idem dic de prætoribus. Extraordinariis, rogatione ad populum lata, id munus mandabatur. Ordinarii imperium fere triennium durabat: extra ordinem proconsulibus pro re vel brevius, vel longius. Quæ fuerint proconsulis partes in provincia, fuse docet *Cic.* 1. *ad Q. fr.* 1. ¶ 2. Sub imperatoribus proconsules dicti, qui provincias administrabant: qui vero majores, Cæsaris provincias, legati Augusti seu Cæsaris, vel legati Augusti pro prætore appellati sunt (*V. LEGATUS*); qui minores, præsidēs, vel procuratores. *V. PROCURATOR et Sueton.* *Aug.* 47. ¶ 3. Fuit proconsul initium fastigii Cæsaris. *V. Tac.* 1. *Ann.* 14. et 12. *ibid.* 41. et 13. *ibid.* 21. et *Lipsium.* — Prior ex imperatoribus Trajanus vocatur proconsul in publicis monumentis. *V. Orell.* ad *Inscript.* 19. — Proconsules dicuntur in *Inscriptionibus* Augusti, quum extra Urbem cum exercitu essent, ut docet *Gazzera*, *Decret. di patron.* p. 23.

PROCONSULĀRIS, e, adject. ἀνθυπατικός, ad proconsulem pertinens. ¶ 1. Generatim. *Liv.* 5. 2. Quidam illi (tribuni mil. consul. potest.) consules dictatoresve facturi essent, qui proconsularem imaginem tam sævam ac trucem fecerint? *Tac. Agric.* 42. Proconsularis vir. *Id.* 13. *Ann.* 21. Proconsulare jus. *Gell.* 5. 14. et 12. 7. imperium. *Ammian.* 27. 6. Proconsularis potestas. *Trebell. Poll. Gall.* 2. Proconsularia pallia. *Vopisc. Aurel.* 13. Proconsularis imago. *Capitolin.* in *M. Anton. phil.* 22. Provincias ex proconsularibus consulares, aut ex consularibus proconsulares aut prætorias, pro belli necessitate, fecit. ¶ 2. Speciatim. Proconsularis provincia absolute ab ævo Constantini M. dicta fuit Africa. *Inscript.* apud *Gruter.* 361. 1. L. ARADIO VAL. PROCVLO PROCONSTII PROVINCIÆ AFRICÆ VICE SACRA IVDICANTI EIDEMQVE IVDICIO SACRO PER PROVINCIAM PROCONSULAREM ET NVMIDIAM BYZACIVM AC TRIPOLIM ETC.

PROCONSULĀTUS, us, m. 4. ¶ 1. Abstracte est dignitas proconsulis, ἀνθυπατία, viceconsolatib, proconsolato. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 22. 28. (144). Ad proconsulatum usque e prætura honoribus gestis. *Adde Tac.* 16. *Ann.* 23. et 30., et *Agric.* 42.; *Plin.* 3. *Ep.* 9.; et *Sueton.* *Aug.* 3. et alibi. ¶ 2. Concreto, ut adjunct, sensu est proconsul. *Trebell. Poll. Claud.* 15. Tantum vestium, quantum proconsulatu Africano detulimus. ¶ 3. Etiam prætoris munus in administratione provincie proconsulatus dicitur a *Sueton.* *Aug.* 3., ubi loquitur de *Q. Cicerone proconsulatum Asiæ administrante*, quum tamen ipse numquam consul fuerit. Sunt qui putant *Suetonium* memoria lapsum fuisse: sed ob-

servavit *Manut.* etiam *Q. Metellum Celerem*, apud *Cic.* 5. *Fam.* 1. et 2. in titulo proconsulem dici, qui tamen in Gallia Cisalpinæ provincia solum prætor erat: et apud *eumd.* *Flacc.* 34. 85. *L. Lucullum* Asiæ provinciæ consulari imperio obtinere, quum itidem prætorius esset, non consularis. Quid ita intelligi potest, ut hi, quamvis solummodo prætorii essent, haberent tamen in provincia sua idem imperium, quod consulares: ideoque proconsules honoris causa appellarentur. Confirmat hæc illud *Cic.* 1. *Legg.* 20. 53. *Gellium* familiarem tuum, quum pro consule ex prætura in Græciam venisset. — Verum ann. v. c. ncccxxvii., teste *Dione* l. 53. c. 12. et *Strabone* l. 17. ad *fin.*, Augustus duodecim provincias senatui populoque addidit, in quarum duas, Asiæ nempe et Africæ, rectores ex consularium numerum, in decem alias prætorii mitterentur, atque utrosque proconsules appellari voluit: reliquas validiores, et. ut ait *Sueton.* *Aug.* 47., quas annuis magistratuum imperiis regi nec facile, nec tutum erat, ipse suscepit, easque per legatos Cæsaris, vel Augusti pro prætore solus administravit. *V. LEGATUS.*

PROCOR, aris, V. PROCO.

PROCRĀSTINĀTIO, ōnis, f. 3. (procrastino) dilatio, ἀναβολή, dilazione, temporeggiamento. *Cic.* 6. *Phil.* 3. 7. Nam quum plerisque in rebus gerendis tarditas et procrastinatio odiosa est, etc.

PROCRĀSTĪNO, as, avi, atum, are, a. 1. (prn et crastinus) est diem de die trahere, differre, prolongare di giorno in giorno, differire, temporeggiare, αναβύλλομαι. *Cic. Rosc. Am.* 9. 26. Rem differre quotidie, ac procrastinare illi caperunt. *Fronto* 2. ad *amic.* *Ep.* 6. a med. (edente iterum *A. Majo*). Quis segeti torridæ messem procrastinat? — Et passive. *Cic.* 6. *Verr.* 45. 100. Res non procrastinatur. *Gell.* 17. 10. Quæ procrastinata sunt ab eo.

PROCRĀBĪLIS, e, adject. qui procreat. *Cassiod.* 2. *Variar.* 10. Ut illud humani generis procreabile sacramentum sclerata temeritate profanetur. h. e. matrimonium.

PROCRĒATĪO, ōnis, f. 3. generazione, παροδοσία, generatio. *Cic.* 1. *Tusc.* 14. 31. Quid procreatin liberorum? quid propagatio nominis? *Id.* 2. *Divinat.* 46. 96. Dissimilitudn locorum dissimiles hominum procreaciones habet. *Adde Vitruv.* 2. 9.

PROCRĒATOR, ōris, m. 3. genitor, γενετήρ, genitor, parens. *Cic. Tim.* 8. Animum igitur quum ille procreator mundi Deus ex sua mente et voluntate genuisset. *Id.* 4. *Fin.* 7. 17. A procreatoribus amari. *Id.* 5. *ibid.* 23. 65. A procreatoribus nati diliguntur. *Claudian.* *Fescenn.* 2. 33. Generisque procreator Sub vitreis Oceanus Luxurietur annis.

PROCRĒATRĪX, Icīs, f. 3. ganitrix, parens, genitrix, παροδοσία. — a) Stricto sensu. *Inscript.* apud *Murat.* 261. 1. D. N. FLAVIA AVGVSTA HELENA PROCREATRĪX D. N. CONSTANTINI MAXIMI PISSIMI AC VICTORIS AVGVSTI. — b) Latini sensu. *Cic.* 1. *Orat.* 3. 9. Neque ta fugit laudandam artilum mnium procreatricem quamdam, et quasi parentem eam, quam philosphiam Græci vocant, etc. *Auct. Pervigil. Ven.* 64. Inlucis occultis gubernat procreatrix viribus.

PROCRĒĀTUS, a, um. *V. voc. seq.*

PROCREO, ſs, avi, atum, are, a. 1. Part. Procreatus I. et II. Procreatus est progenem, progigno, cren, parin, generare, procreare, γεννῶν. I.) Proprie. *Facivius.* apud *Non.* p. 486. 3. *Merc.* Triplicem virili sexu partum procreat. *Id.* apud *Priscian.* 6. p. 685. *Putsch.* Filios sibi procreasse eumdem per Calypsonem autem. *Varro* 2. *H. R.* 6. 1. Procreavi pulvis e seminibus. *Al. leg.* procuravi. *Cic.* 3. *Nat. D.* 51. 128. Quæ multiplices fetus procreant, ut sues, ut canes, his mammarum data est multitudo. *Id.* *Senect.* 15. 52. Terra ex minutissimis seminibus tantos truncos ramosque procreat. *Id.* 3. *Fin.* 19. 62. Ut natura et procreari vellet, et diligi procreatos non curaret. *Id.* 2. *Legg.* 2. 4. Hoc solum, in quo in ortus et procreatus es. *Nepos*

Reg. 2. extr. Quam ex tribus uxoribus liberos procreasset. Ovid. 3. Fast. 194. Atqua aliquam, de qua procreat, anguis habet. Lucret. 2. 879. Ego omnes natura cibos in corpora viva vertit, et hinc sensus animantium procreat omnes.

II.) Translate. Lucret. 4. 835. Sed quod natum est, id procreat usum. Cic. 3. Legg. 8. 49. Tribunatus, cuius primum ortum inter arma civium procreatum videmus. Macrobi. 2. Saturn. 13. circa med. Vetus verbum est: Legas bonas ex malis moribus procreantur.

PROCRESCO, scis, vi, scere, n. 3. (pro et cresco).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est gigni, nasci. Lucret. 1. 714. quattuor ex rebus posse omnia rentur, Es igitur, terra, atque acoima procrecere et Imbri. Id. 2. 546. procrecere aliquo. ¶ 2. Latiori sensu est crescere, augeri, crescere, αὐξάνειν. Lucret. 2. 566. Et res progigni et gentillas procrecera posse.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ sumptâ ab antec. paragr. 1. Lucret. 6. 664. Unde queat vis immensi procrecere morbi. ¶ 2. Metaphorâ sumptâ ab antec. paragr. 2. Fronto 1. ad M. Cæs. Ep. 2. a med. (edente iterum A. Maio). Tuus iste amor incultus et sioe ratione exortus, spero, cum cedris porro adolescit et æsculis; qui si officiorum ratione coeleretur, non ultra myrtos laurusque procreceret, quibus satis odoris, parum roboris. Veget. 3. Veterin. 15. 4. Leni tenuique cauterio georæ, quæ procreverint, iuratur.

PROCUBITOR, ōris, m. 3. guardia, sentinella, φρουρός, excubitor. Festus p. 253. 27. Müll. Procubitores dicuntur fere velites, qui noctu custodiæ causa ante castra excubant, quem castra hostium in propinquo sunt: ut M. Cato in eo, quem de re militari scripsit.

PROCŪBO, as, are, n. 1. cubando extendor. Virg. 3. G. 144. muscus ubi, et viridissima gramine ripa, Speluncæque tegant, et saxea procubet umbra. Ubi Philargyr. Nove saxea umbra, quæ saxils fiat: et procubet, protendatur. Claudian. Consul. Prob. et Olybr. 119. Qualls letifera populatus cæde Gelonos Procubat horrendum Getico Gradivus in Hæmo. si corica e rîposa.

PROCŪDO, cūdis, cūdi, cūsum, cūdere, a. 3. Part. Procudens I. 2.; Procudendus II. 1. — Procudo est cudendo extenuo, tundendo produco, acuo, ερακνο, aguzzare battendo, κόπτω, κατακοντώ.

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. Lucret. 5. 1264. Et prorsum quamvis in acuta et tenuia possa Mæronum duci fastigia procudendo. Horat. 4. Od. 15. 19. Ira procudit enses. Virg. 1. G. 261. durum procudit arator Vomeris obtusidentem. ¶ 2. Latiori sensu est percussa, ferio. Ammian. 30. 4. a med. Tertius eorum est ordo, qui ut in professione turbulenta clarescant, ad expugnandam veritatem ora mercenaria procudentes, per prostitutas frontes vilisque latratu, quo velint, aditus sibi patefaciunt crebros. ¶ 3. Est etiam propello. Lucret. 4. 246. Nam quum mittitur (imago), extemplo procudit, agitur æra. Alii leg. protrudit, alii aliter. Adde eumd. ibid. 280. eadem lectionis varietate.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiore paragr. 1. Varro apud Non. p. 156. 28. Merc. Legendo et scribendo vitam procudito. h. e. produco: vel quasi cudendo ornato, perpolito, perficito. Cic. 3. Orat. 30. 121. Non solum acuenda nobis, neque procudenda lingua est, sed onerandum complendumque pectus rerum plurimarum copia. ¶ 2. Procudo videtur etiam esse simpliciter cudo, ferio, battere, v. gr. numinos, qui feriendo signantur: hinc allegorice. Horat. Art. P. 58. licuit, semperque licebit Signatum præsentem nota procudere nummum. h. e. feriendo signare. Alii leg. producere nomen; sed priorem lectionem Bentlej. acriter appositeque defendit. ¶ 3. Metaphorice. Plaut. Pseud. 2. 2. 20. Illic mihi incus est: procudam ego bodie hinc multos dolos. h. e. effugam, inveniam, machinabor, escudam. Lucret. 3. 1081. Nec nova

vivendo procuditur ulla voluptas. ¶ 4. Hioc et pro gignere, procreare, propagare usurpatur. Lucret. 2. 1114. Humor ad humorem, terreno corpore terra Crescit, at igoem ignes procudunt, æraque aer. Id. 5. 860. Ut propagando possint procudere sæcla. et ibid. 856. propagando procudere prolem.

PROCUL, adverb. Quod ad vocis etymon attinet, Meursius at Vossius, quibuscum consentiunt Martinius et Döderlinus, adv. procul deducunt a procellere, b. e. porro movere, ut sit vel loco proculsum demptâ ultimâ syllabâ, vel loco prociis, quemadmodum facul loco facilis: hinc procul esset quasi promote, remote. Perizonius vocem derivat ab antiquo proco, b. e. promovao, provoco. Juxta Forcellinum vero procul est quasi porro ab oculis, ut ait Servius ad illud Virg. 8. Æn. 13. Terra procul vastis colitur Mavortia campis. vel quasi præ oculis, ut duplicem significationem habeat, et juxta, et longe, ut ait Id. ad illud 6. Æn. 10. borreodæque procul secreta Sibyllæ. Confirmat huoc posteriorem sensum ad illud 6. Ecl. 16. Serta procul tantum capiti delapsa jacebant. Modo, inquit, prope, idat juxta; nam ideo iotulit: tantum capiti delapsa: ut osteoderet non longius provolutam comam, ut est (10. Æn. 835.) procul ærea ramis dependet galea. Hæc Servius. Rectius tamen est si dicamus, procul et parvam et magoam distantiam significare; juxta et prope numquam. Huc usque Forcellinus. — Ceterum procul est longe, porro, κόπῶν, ἀποδεν II. lungi, da lungi, di lontano, lontano, discosto; Fr. de loin, loin, d quelque distance de, loin de; Hisp. lejos, lejos de; Germ. fern, in d. Ferne, v. fern, v. weitern, weit; Angl. far, far off, at or from a distance, aloof, a great way off).

I.) Proprie. — a) Cum Ablativo et præp. ab. Plaut. Mil. glor. 2. 44. ego abs te procul recedam. Lucret. 2. 1109. unde Appareret spatium cæli, domus atque tecta Tolleret a terris procul, et consurgeret aer. Sall. apud Non. p. 495. 33. Merc. Insulas decem stadium a Gadibus sitas. Cæs. 5. B. G. 17. Postero die procul a castris botes in collibus constituerunt. Virg. 10. Ecl. 46. procul a patria. Cic. 3. Orat. 36. 145. Procul a terra abripi. Id. 2. leg. Agr. 32. 87. Esse procul a conspectu. Id. 15. Fam. 2. non procul a finibus. Liv. 2. 26. haud procul jam ab Aricia. Id. 2. 50. procul a Cremera. Id. 22. 39. procul ab domo, ab patria. Nepos Pausan. 5. 5. Procul ab eo loco iosoderant, quo erat mortuus. Curt. 4. 2. 24. Procul a conspectu hostium. Mela 2. 4. 2. Procul a mari. — b) Cum Ablativo sine præp. Ennius apud Cic. 7. Fam. 6. Multi suam rem bene gessere, et publicam patria procul. Liv. 21. 7. Locus procul muro fuit. Id. 38. 16. Procul mari incolere. Id. 8. 8. Pugnatum est haud procul radicibus Vesuvii montis. Id. 3. 22. Haud procul oppido coosidere. Ovid. 1. Pont. 5. 73. Procul urbe. Tac. 4. Hist. 22. Haud procul castris. Plin. 31. Hist. nat. 2. 19. (28). Non procul Euripidis poetæ sepulcro. Colum. 7. R. R. 8. 3. Haud procul igne. — c) Cum aliis particulis hinc, inde, alicunde, longe etc. Plaut. Truc. 4. 1. 11. Procul hinc observabo, meis quid fortunis fuit. Ter. Hecyr. 4. 3. 1. Quem cum istoc sermonem babueris, procul hinc stans accepi. uror. Id. Eun. 4. 7. 16. Fundam tibi nunc nimis vellem dari, ut tu illas procul hinc ex occulto cæderes. Juvenal. 14. 45. I procul hinc. Plaut. Pæn. 3. 3. 69. Illinc procul nos inspectabimus. Id. Mil. glor. 4. 4. 33. Istic te procul ita volo assimilare, quasi etc. — Id. Rud. 4. 4. 104. Tu istinc procul dicito, quid insit. h. e. istic procul adstans. Cic. 4. Ferr. 20. 48. Non quesivit procul alicunde, sed etc. Ovid. 3. Amor. 14. 18. stet procul inde pudor. Liv. 2. 52. Haud procul inde. Plaut. Curc. 2. 2. 10. In somnis visus sum vlderier, procul sedere longe a me Esculapium. Sall. fragm. apud Charis. 2. p. 191. Putsch. Nam procul et diversis eis regionibus. Ubi Asper: ergo procul e loco est. — d) Absolute. Accius apud Varron. 7. L. L. 83. Müll.

jamque Auroram rntilare procul cerno. Plaut. Curc. 1. 2. 18. Cui vox sonat procul? Id. Pæn. 3. 3. 6. Ille quisnam est qui sequitur procul? Id. Rud. 4. 3. 82. ego qui inspectavi procul. Cic. 2. Cat. 13. 29. Non jam procul, sed ble præsentis sua templa dli defeodunt. Id. 2. Orat. 36. 153. Subauscultando excipere voces eorum, et procul, quid narrent, attendere. Liv. 44. 35. Missilibus procul regla auxilia melius pugoabant. Id. 44. 46. (Insula) muro urbis conjuncta procul videtur. h. e. iis qui procul stant. Id. 37. 20. Nullo ab urbe, ne in stationes quidem qui procul jacularetur, escurrere. h. e. e longinquo. Cæs. 5. B. G. 34. Ambiorix pronunciarî jubet, ut procul tela conciant, non propius accedant. Id. 2. ibid. 30. Ubi vineis actis turrim coostitui procul viderunt. Sall. Cat. 20. Omnibus arbitris procul amotis. Virg. 6. Æn. 258. procul n, procul este, profani. Id. 3. ibid. 554. Tum procul a fluctu Trinacra celortur Ætna. Id. 5. ibid. 124. Est procul in pelago saxum. Id. 4. ibid. 278. Et procul io tenuem ex oculis evanuit auram. Horat. 2. Ep. 2. 199. procul absit. Id. 1. ibid. 7. 32. cui mustela procul ait. Id. 2. ibid. 2. 95. procul audi. Ovid. 1. Met. 666. ipse procul montis sublime cacumen Occupat. Id. 15. ibid. 587. procul, ab procul omina, dixit, Tatia dii pellant. Id. 5. ibid. 114. Procul adstare. et 4. ibid. 648. vadere. et 6. ibid. 362. abscedere. Id. 2. Art. am. 35. abire. Id. Heroid. 17. 156. proficisci. Lucan. 4. 1. At procul extremis terrarum Cæsar in oris Martem agit. Id. 8. 755. Collecta procul lacerae fragmenta carinæ Exigua trepidus posuit scrobo. Lucret. 4. 397. Exstant usque procul medio de gurgite montes. Martial. 14. 164. Este procul, pueri. Plin. 20. Hist. nat. 19. 79. (207). Folia, si procul intuearis, speciman passerum præsentia. Id. 27. ibid. 3. 2. (10). Aconitum procul et e longinquo odore mures necat. Val. Flacc. 4. 453. Jamque alis procul et sonitu mihi nota Cæleno. Curt. 7. 2. 24. Polydamas procul veniens a Parmenione conspectus est etc.

II.) Translate. — a) Cum Ablativo et præp. ab. Ter. Adelph. 3. 2. 50. Conscia mihi sum a me culpam hanc esse procul. Cic. 5. Tusc. 14. 41. Procul ab omni metu. Id. 1. Acad. (post.) 4. 15. Cælestia procul sunt a nostra cognitione. Id. 1. de republ. 1. Omitto innumereabiles viros, quorum singuli saluti buic civitati fuerunt; et qui sunt procul ab ætatis bujus memoria, commemorare eos desino etc. Quintil. 1. proem. 4. Res procul ab ostentatione positæ. Id. 7. 1. 46. Quls tam procul a litteris, quin sic iocipiat? Id. 6. 2. 14. Procul ab ira, procul ab odio. — b) Sioe præp. Horat. Epod. 2. 2. 1. Beatus ille qui procul negotiis. Id. 1. Sat. 6. 52. procul ambitioe. et 4. ibid. 101. quod vitium procul affore chartis, Atque animo prius, promitto. Tac. 2. Hist. 50. Coosquiere fabulosa, procul gravitate cepti operis crediderim. Id. 4. Ann. 62. Procul voluptatibus habere aliquem. tenere lontano. et 14. ibid. 31. Ratus domum suam procul injuria fore. Liv. 39. 40. Procul dubio. fuor d'ogni dubbio, senza dubbio, certe, profecto. Plin. 18. Hist. nat. 21. 50. (187). et 9. ibid. 61. 87. (184); Quintil. 1. 5. 14. et; 9. 11. 27.; Sueton. Ner. 3.; Lucret. 1. 812. Et Flor. 2. 6. et 7. Dubio procul. Colum. 1. R. R. præfat. § 33. Nam illud procul vero est. quod plerique crediderunt, facillimam esse rusticationem. lontano dal vero. — c) Absolute. Cic. Amic. 24. 89. Comitatus adsit, assentatio vitorum procul amoveatur. Lucret. 2. 740. procul avius erras. Sall. Jug. 85. Homines superbissimi procul errant. h. e. longe aberrant. Tac. 1. Ann. 1. Sine ira et studio, quorum causas procul habeo. h. e. prohibeo, arceo. Plaut. Trin. 2. 1. 30. Mille modis amor ignorandus, procul abdundus, abstinentus. Quintil. 12. 7. 11. Procul abominanda negotiatio. h. e. abominanda ut procul sit. — d) Non procul est, quin, parum abest, quin. Liv. 1. 5. Sciscitandoque eodem pervenit, ut haud procul esset, quin Romam agnosceret. Id. 5. 4. in fin. Legatos nostros haud

procul abfuit, quin violarent. *Id.* 9. 2. Luceriam omnibus copiis circumsedere, nec procul abesse, quin vi capiant. *Sil. It.* 2. 335. Nec procul est, quin manes umbrasque pavescat. — e) Aliquando refertur ad tempus. *Stat. 12. Theb.* 810. Durabis ne procul, dominoque legere superstes, O mihi bissones multum vigilata per annos, Thebai? *Id.* 1. *Silv.* 6. 98. quos ibit procul hic dies per annos. — f) Item ad estimationem. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 2. 3. (8). *Æs* suo colore pretiosum, procul a Corinthio, longe tamen ante *Ægineticum* atque *Deliacum*, quæ diu obtinere principatum. *h. e.* longe inferioris notæ, quam Corinthium. *Stat. 2. Silv.* 2. 83. Ante tamen cunctas procul eminet una diætas. — Hinc a poetis posterioris ætatis cum ipso comparativo conjungitur ad ejus vim augendam. *Id.* 2. *ibid.* 6. 34. Qualis erat procul ex cunctis puerisque virisque Pulcior. Ita enim est scribendum. Vulgo legitur: Qualis erat (heu procul) cunctia etc. et 2. *ibid.* 6. 6. arcte tamen et procul intrat *Altius-plaga minor*. — g) *Procul* accusativo junctum nondum reperi: neque enim *procul urbem* divisisse *Curtium* credo, ut quidam, non indicato loco, existimant; neque *Livium* 21. 7. *procul muros*, quum plerique *muro*, alii *muris* legant.

PROCALCATIO, ðnis, f. 3. conculcatio.

I.) Proprie. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 18. 26. (68). Obturbata proculcatione prius aqua. Est qui leg. conculcatione.

II.) Translate. *Seneca Tranquill.* 11. a med. Ruina et proculcatio.

PROCALCATOR, ðris, m. 3. Proculcatores in millia dicuntur, qui agmen præeuntes, itinera explorant et hostium progressus, foriari. *Amian.* 27. 10. a med. Inveniri posse aliam viam, quam inspexerit proculcatores. *Alii* leg. procuratores. V. EXCALCATOR et PROCURSO in fin.

PROCALCATUS, a, um. V. voc. seq.

PROCALCO, as, avi, atum, are, a. 1. (pro et calco). Part. *Procalcatum* I. et II. — Procalco est pedibus calco, conculco, pestare coi piedi, calcare, conculcare, καταπατέω.

I.) Proprie. *Virg.* 12. *Æn.* 532. (hunc) crebro super ungula pulsu Incita, nec domini memorum procalcatæ equorum. *Ovid.* 8. *Met.* 290. de apro. crescenti segetes procalcat in herba. et 12. *ibid.* 374. de centauro. pedibusque virum procalcat equinis. *Colum.* 3. *R. R.* 13. 6. Ne jam pastinatum solum exportantium ramos ingressu procalcetur. *Id.* 12. *ibid.* 15. 3. Procalcantur ficus. *Id.* 2. *ibid.* 20. extr. Dum a pecudibus legumina procalcantur. *h. e.* pedibus in area exteruntur. *Id.* 12. *ibid.* 19. 3. Procalcatæ uvæ. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 50. 76. (201). Solertiam capræ *Maclanus* visam sibi prodidit in ponte prætenui, duabus obvitis et diverso; quum circumactum angustiae non caperent, nec reciprocationem longitudo in exilitate cæca, torrente rapido minaciter subterfluente, alteram decubuisse, atque ita alteram procalcatæ supergressam. *Phædr.* 1. 30. de bove. Et procalcatas (ranas) obteret duro pede. *Justin.* 38. 10. 3. Ut etiam gregarii milites caligas auro figerent, procalcarentque materiam, cujus amore populi ferro dimicant. *Tac.* 3. *Hist.* 81. Propellere et procalcare aliquem. *Curt.* 3. 11. 14. Una ala procalcata erat.

II.) Translate est contemnere. *Seneca Phœniss.* 193. Qui fata procalcavit, ac vitæ bona projecit. *Tac.* 1. *Hist.* 40. Milites disjecta plebe, procalcato senatu, truces armis forum irrumpunt. *Sueton.* *Vesp.* 5. Procalcata respublica. *Gell.* 18. 4. a med. Verba procalcata vulgo, et protrita. *h. e.* passim usurpata et translaticia. *Id.* 17. 2. ante med. Sole occaso non insuati venustate est, si quis aurem habeat non sordidam nec procalcatam. *h. e.* vulgaribus tantum vocabulis assuetam, et iis quasi protritam.

PROCALINANT, promittunt, ait significare Antistius de jure pontificali libro nono. *Festus* p. 259. 12. *Müll.* Alii et ipse *Müll.* leg. proculiant, quod statim ibidem subjicit *Faustus* p. 252. 3. *Müll.*

PROCALINANT. V. voc. præced.

PROCULUS, a, um, adject. (procul vel pro) magnus, longus. *Dosit.* in *Art. Grammat.* p. 395. *Keil.* *Alia (nomina significant) quantitatem*, ut proculus, altus, magnus, etc. *Græca verba sunt: ἄλλα ποσότητα, ὡς τὸ μακρός, ὑψηλός, μέγας.* *Gloss. Labb.* Proculus, τηλεγενός. *Paul.* *Diac.* p. 225. 2. *Müll.* Proculum inter cognomina eum dicunt, qui natus est patre peregrinanti a patria procul. Proculus sunt qui credant ideo dictos, quia patribus senibus quasi procul progressis ætate nati sunt. Similiter *Gloss. Isid.* et *alica*, quas V. in *Prodrom. Corp. Glossar. Lat.* ed. G. Löwe p. 397.

PROCUMBO, cumbis, cūbitum, cumber, n. 3. (pro et cubo). Licet in exemplis infra allatis prima syllaba in proculo producatur, corripitur tamen a *Lucret.* 4. 952. Brachia, palpebræque cadunt, poplitesque procumbunt. *Hæc Forcellinus.* At *Lachmannus*: Brachia palpebræque cadunt, poplitesque cubant. Sæpe tamen summittuntur viresque resolvunt. — Part. *Procumbens* I. 1. et II. — Procumbo est in anteriorem partem incumbo, inclinor, prosternor, ἀναπίπτω, κατακλύνομαι (11. inclinarsi, piegarsi colla faccia innanzi, prostrarsi; Fr. se pencher en avant, s'incliner; Ilisp. inclinarse, encorvarse, acostarse; Germ. niederfallen, niederstürzen, niedersinken; Angl. to lean forward, bend towards, to lie down or along, fall down).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 167. Procumbunt dimidiati, dum appetunt. *h. e.* inbiant, et imminent mensæ, et incumbunt corpore in patinas. *Virg.* 1. *G.* 111. ne gravidis procumbat culmus aristas. *Id.* 5. *Æn.* 197. olli certamine summo Procumbunt. *h. e.* incumbunt remis. *Cæs.* 4. *B. G.* 17. Tigna non directa ad perpendiculum, sed prona ac fastigiata, ut secundum naturam fluminis procumberent. *Id.* 6. *ibid.* 42. Frumenta imbribus procubuerant. *Ovid.* 14. *Met.* 281. in terram toto procumbere vultu. *Lucret.* 6. 558. Præterea ventus quum per loca subæava terræ Collectus parte ex una procumbit et urget Obnixus magnis speluncas viribus altas, etc. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 31. 74. (316). Vendemiare incipito, quum ad palmitem pampinus procumbere cæperit. *Id.* 16. *ibid.* 32. 57. (132). Ulmus in aram ipsam procumbebat. *Id.* 4. *ibid.* 11. 18. (45). Mons *Hæmus* vasto jugo procumbens in Pontum. *Id.* 18. *ibid.* 6. 8. (47). Utilissimum est fossas supinis lateribus procumbere. *Curt.* 5. 4. 6. Planities sub radicibus montium spatiosa procumbit. *Val. Flacc.* 3. 556. utque artus et concita pectora sudor Diluerat, gratos avidus procumbit ad amnes. *Alfen. Dig.* 8. 5. 17. Si paries ita ventrem faceret, ut in vicini domo semipedem aut amplius procuberet. ¶ 2. Speciatim. — a) Procumbere est adorantium et rogantium, prostrarsi. *Cæs.* 7. *B. G.* 15. Procumbunt Gallis omnibus ad pedes *Bituriges*, ne pulcherrimam urbem succedere cogerent. *Ovid.* 13. *Met.* 585. magni genibus procumbere non est *Dedignata* Jovis. *Tibull.* 1. 5. 41. procumbere templis. *Liv.* 25. 7. Sub hæc dicta ad genus *Marcelli* procubuerunt. *Petron. Satyr.* 30. Servus nobis despoliatus procubuit ante pedes, et rogare cæpit, ut etc. *Ovid.* 4. *Trist.* 2. 1. Jam fera *Cæsarius* Germania, totus ut Orbis, Victa potes flexo procubuisse genu. *Id.* 1. *Met.* 375. Ut templi tetigere gradus, procumbit uterque Pronus humi. *Id.* 10. *ibid.* 414. Illoret anus, tremulasque manus annisque metuque Tendit, et ante pedes supplex procumbit alumoæ. *Val. Flacc.* 3. 437. alte Phœbi surgentis ad orbem Ferre manus, totisque simul procumbere campis. *Sueton. Vitell.* 2. Primus C. *Cæsarem* adorare ut deum instituit; quum reversus ex Syria non aliter adire ausus esset, quam capite velato, circumvertensque se, deinde procumbens. — b) Est etiam decumbere, porsi a giacere, coricarsi. *Cæs.* 6. *B. G.* 26. Alces crura sine nodis articulisque habent, neque quietis causa procumbunt. *Virg.* 8. *Æn.* 30. Procubuit, seramque dedit per membra quietem. *Id.* 11. *ibid.* 149. feretro Pal-

lanta reposto, Procumbit super, atque hæret lacrimansque gemensque. *Ovid.* 5. *Fast.* 456. in duro procumbere toro. *Virg.* 8. *Ecl.* 87. bucula viridi procumbit in ulva. *Claudian. Cons. Prob. et Olybr.* 226. Est in *Romuleo* procumbens insula *Tibri.* *h. e.* jacens, plana, humilis. — c) Est etiam pronum cadere, procidere, ruere, cadere boccone, rovinare, cadere. *Cæs.* 2. *B. G.* 27. Ut etiam qui vulneribus confecti procubuisent, scutis innixi praelium redintegrarent. *Virg.* 11. *Æn.* 394. *Euandri* totam cum stirpe videbit Procubuisse domum. *Ovid.* 13. *Met.* 175. mea concussa putate Procubuisse solo *Lyrnesia* mænia destra. *Id.* 2. *ibid.* 347. e quis Phæthusa sororum *Maxima*, quum vellet terræ procumbere, quæta est *Diriguise* pedes. *Id.* 1. *Pont.* 9. 13. Quum domus ingenti subito mea lapsa ruina Conciderit, in domini procubuitque caput. *Quintil.* 2. 16. 6. Numquam tecta subeamus: super habitantes aliquando procumbunt. *Curt.* 9. 5. ante med. Ramos complexus tentabat assurgere: sed ne sic quidem patens corporis, rursus in genua procumbit. — d) De his qui moriendo cadunt. *Virg.* 2. *Æn.* 424. primusque *Coræbus* *Penelei* destra, *Divæ* armipotentis ad aram Procumbit. et 11. *ibid.* 417. qui ne quid tale videret, Procubuit moriens, et humum semel ore momordit. *Val. Flacc.* 3. 270. vellem hac equidem me strage meosque Procubuisse magis. et 4. 753. bellove magis letarer et armis Procubuisse meis. *Tac.* 1. *Ann.* 59. Sibi tres legiones, totidem legatos procubuisse. *h. e.* a se cæros esse. *Virg.* 5. *Æn.* 481. Sternitur, exanimisque tremens procumbit humi bos. *Ovid.* 5. *Met.* 122. Procubuit terræ mactati more juveni. Est qui leg. terra. — e) Poëtice procumbere in aliquem est irruere, impetu incidere urgendi opprimendique gratia, andar addosso. *Martial.* 1. 61. de leone et lepore. Quod ruet in tergum, vel quos procumbet in armos?

II.) Translate. *Seneca Ep.* 18. Procumbere in voluptates. *abandonarsi.* et *Vellej.* 2. 16. 5. Fluentem procumbentemque rempublicam restituere. *Ovid.* 3. *Trist.* 4. 1. O mihi care quidem semper, sed tempore duro *Cognite*, res postquam procubere meæ.

PROCUPIDO, inis, m. 3. amor anteceptus. *Minuc. Fel. Octav.* 26. in fin. Movet etiam in nos procupidinem amoris. *Alii* aliter legunt.

PROCURATIO, ðnis, f. 3. (procuratio) curatio, administratio, gubernatio, διοίκησις, ἐπιτροπή, amministrazione, maneggio, governo.

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cic.* 1. *Acad.* (post.) 3. 11. Dum me respublica non solum cura, sed quædam etiam procuratio multis officiis implicatum et constrictum tenebat. *Id.* 2. *Nat. D.* 16. 44. Deos omni procuratione atque actione privare. *Varro* 1. *R. R.* 2. 2. *Æditus* accessit ad ædile, cujus procuratio hujus temporis est, nondum rediit. *Cic. Deiot.* 13. 36. Nimis magna procuratione liberatus, modicis regni terminis utebatur. *Id.* 2. *Legg.* 26. 66. Super terræ tumulum noluit quid statui nisi columellam, aut mensam, aut labellum: et huic procurationi certum magistratum præfecit. *Id.* 15. *Fam.* 13. sub fin. *Mearum* rerum maximeque existimationis meæ procurationem susceptam melim habeas. *Id.* 4. *Att.* 1. a med. *Vncare* aliquem ad procurationem annonæ. *Seneca Brevit. vit.* 17. a med. *Alienorum* honorum mercenaria procuratione consenuit. *Lentulus* ad *Cic.* 12. *Fam.* 14. Dare cuiquam procurationem *Asiæ*. *Plin.* 7. *Ep.* 25. Procuratione provinciae integerrime fungi. et *ibid.* 31. Ad amplissimas procurationes promotus. *Quintil.* 7. 4. 35. Procuratio male gesta. *Liv.* 4. 8. *Tribuni* magis necessarium, quam speciosi ministerii procurationem intuentes. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 6. 33. (110). *Fama* est, *Melan* equestris ordinis, raum ex procuratione a *Tiberio* principe accessit, etc. ¶ 2. Speciatim de expiatione per sacrificia. *Cic.* 1. *Divinat.* 45. 101. Quum terræ motus factus esset, ut sue plena procuratio fieret. *Liv.* 7. 6.; et *Seneca* 2. *Quæst. nat.* 35, et 38. *Expiationes* procurationesque prodigiorum. *Tac.* 12. *Ann.* 8. *Pænas* procurationesque incesti exquirere.

II.) Translate. *Gell.* 17. 5. *ante med.* Quia natura sit benivolus, benignitasque eum per sesa ipsa delectet, sine ulla recipiendæ gratiæ procuratione.

PROCURATIUNCULA, æ, f. 1. parva procuratio. *Seneca Ep.* 31. *a med.* Quæ tamen omnia transisti procuratiuncule pretio.

PROCURATOR, òris, m. 3. procuratore, amministratore, governatore, soprantendente, ἐπιτροπος, κηδεμων, proprie est, qui curatoris vices agit, ut *proprætor*, *proquæstor*. Unde *Frontin. Aquæd.* 105. curatori aquarum procuratorem subicit. Alias idem est qui *curator*. Nam quem *Colum.* 9. *R. R.* 9. 1. curatorem alvearum dicit, mox § 2. *procuratorem* vocat. Sic *procurator aviarii* apud *Varron.* 3. *R. R.* 6. 3. est *curator* apud *Colum.* 9. *R. R.* 14. 3. Et *curator* rei frumentariæ *Paul. Diac.* p. 48. 19. *Müll.* procurator annonæ rectissime dici potest. ¶ 1. Generatim est is qui aliena negotia mandato domini administrat: et vel omnium rerum, vel unius rei esse potest constitutus vel coram, vel per nuncium, vel per epistolam: quamvis quidam non putent, unius rei mandatum suscipientem, procuratorem esse: sicuti nec is quidem, qui rem perferendam, vel epistolam, vel nuncium suscepit. Sed verius est, eum quoque procuratorem esse, qui ad unam rem datus sit. Hæc *Ulp. Dig.* 3. tit. 3. qui De procuratoribus et defensoribus inscribitur, 1. V. locum *Asconii* huc pertinentem in *ADVOCATUS* 1. *Cic. Cæcin.* 20. 57. Legitime procurator dicitur omnium rerum ejus, qui in Italia non sit, absite reipublice causa, quasi quidam pæne dominus, hoc est alieni juris vicarius. *Plaut. Pseud.* 2. 2. 14. Condus promus sum, procurator peni. *Ovid.* 1. *Art. am.* 587. Inde procurator nimium quoque multa procurat, Et sibi mandatis plura videnda putat. *Martial.* 5. 62. Procuratorem vultu qui præferat ipso. *Cic. Quint.* 6. 17. Libellos Sex. Alphenus, procurator P. Quinticii dejicit: denunciat sese procuratorem esse. *Id.* 4. *Att.* 16. sub fin. Agere aliquid per procuratorem. *Ulp. loc. cit.* 29. Esse procuratorem in rem alicujus. *Paul. Ibid.* 42. dare ad rem aliquam. *Ulp. Ibid.* 55. in rem suam. *Paul. Ibid.* 4. 4. 24. facere.

¶ 2. Specialim — a) Frequentur dicitur de aervo, qui rationes domini ducit et pecuniam curat, *fattore*, *agente*. Huic in urbe sæpe dispensator, ruri villicus subiciebatur. *Petron. Satyr.* 30. Procurator rationes accipiebat. *Seneca Ep.* 14. in fin. Rationes accipit, forum conterit, calendarum versat, sit ex domino procurator. *Colum.* 1. *R. R.* 6. 6. Villico iusta januam fiat habitatio, ut intrantium exeuntiumque conspectum habeat: procuratori supra januam ob easdem causas. Adde *Cic.* 1. *Orat.* 58. 249. et 14. *Att.* 16. — b) *Procurator regni* apud *Cæs.* 3. *B. C.* 112. sub fin. est vicere, governatore, reggente, qui, rege aduc pueri, regnum pro eo administrat. — c) In officiis domus Augustæ varia fuere procuratorum genera. Constituebantur enim ab imperatoribus, qui rei aut privatæ, aut publicæ suo nomine præessent: v. gr. ludis, fisco, vectigalibus, annonæ, rationibus, etc. *Plin. Paneg.* 36. Dicitur actori, atque etiam procuratori tuo: in jus veni, sequere ad tribunal. *Tac.* 11. *Ann.* 35. Sulpicius Rufus Iudi procurator. *Inscript.* apud *Gruter.* 389. 7. TI. GLAVDIO ILO PRÆFECTO CLASSIS PRÆTOR. NISENI PVB. PROC. LYDI MAGNI ET ALIA *ibid.* 376. 3. L. BOVIVS L. F. L. N. PAL. CELLER PROC. LYDI FAMIL. GLAD. CÆSARIS etc. ALIA *ibid.* 575. 5. HERMAS AVG. LIB. A CYBICYLO DOMITIAE AVG. FORTVNATVS F. PROC. FISC. ASIATIC. PATRI PISSIMO etc. ALIA *ibid.* 359. n. 3. T. APFANO T. F. VEL. ALFINIO SECVNDO PROC. AVGVST. XX. HERED. etc. h. e. procuratori Augusti vicesimæ hereditatis. ALIA *ibid.* 371. 2. T. AVRELIO AVG. LIB. APHRODISIO PROC. AVG. A RATIONIBVS. et 457. 10. M. PORCIO M. F. ANIENS. APRO PROC. AVGVST. AB ALIMENTIS. Leguntur ibidem procurator a censibus accipiendis, a mandatis, ab epistolis, ab epbemeride, a patrimonio, ad bona damnatorum, ad alimenta, ad prædia Gallicana, etc. V. *ibid.* 355. 6., 474. 4., 61. 4., 58. 7. etc.

— Postremis Augustorum temporibus hi procuratores appellati sunt rationales: V. hanc vocem. Etiam *procurator a muneribus* legitur in *Inscript.* in *Bullett. dell'Inst. archeol.* ann. 1840. p. 95. TI. CLAVDIVS AVG. LIB. BYCOLAS PROC. A MNERIBVS. Item *procurator munerum* in alia in eod. ann. 1830. p. 123. M. AVRELIUS AVGG. LIB. PROSENES PROC. MYNERVM PROC. VINORVM ORDINATVS A DIVO COMMODO IN CASTRENSE. scil. qui curam habebat munerum principii oblatorum.

— d) Præcipue vero procuratores provinciarum erant, qui ab imperatore eo mittebantur, ut proconsule, aut legato Augusti rem civilem et militarem administrante, ipsi tributa exigent, et fisci rationes curarent; qui tamen, quoties proconsul, vel legatus Augusti defunctus ibidem esset, vel inde discessisset, ejus vices agere solebat. *Inscript.* apud *Spon. Miscell. antiq.* p. 148. c. PVRIO SABINO AQVILAE TEMESITHEO PROC. PROV. ASIAE ITEMQVE VICE PROCOS. etc. ALIA apud *Murat.* 907. 4. C. IVLIO SENECONI PROC. PROV. GALAT. ITAM VICE PRÆSIDIS EIVS PROV. ET PONTI etc. ALIA apud *Marin. Frat. Arv.* p. 5. c. MINICIO C. FIL. VEL. ITALO PROC. PROVINCIAE ASIAE QVAM MANDATV PRINCIPIS VICE DEFVNCTI PROCOS. REXIT. etc. Hinc procurator Africae, Asiae, Cappadociae, etc. sæpe apud *Tac.* Hujusmodi fuere, quibus Vespasianus vulgo dicebatur uti pro spongiis, quod quasi et siccos madefaceret, et exprimeret humentes, ut ait *Sueton. Vesp.* 16. — e) Ab his diversi sunt procuratores cum jure gladii, qui in minores provincias alteri majoti et a proconsule, vel a legato Augusti administratæ mittebantur, quique sæpe procuratores et præsidis sunt appellati: hinc Judæam, quæ Syriae subjecta erat, procuratoris nomine, ut constat ex *Tac.* 15. *Ann.* 44., obtinebat Pontius Pilatus, dum a L. Vitellio Vitellii Aug. patre, et Syriae legato Judæa expulsus est, et ad Tiberium Aug. Romam abire jussus: isque a *Vulgat.* interprete *Matth.* 27. 2. et alibi præses dicitur, immo *Luc.* 3. 1. *procurans* Judæam. Hinc *Inscript.* apud *Gruter.* 493. 6. PROC. ET PRÆSIDI ALPIVM. et *ibid.* 7. PROCURATORI ET PRÆSIDI ALPIVM COTTIARVM.

PROCURATORIVS, a, um, adject. ad procuratorem pertinens. *Ulp. Dig.* 3. 3. 31. Si quis, cum procuratorio nomine condemnatus esset, etc. h. e. quia procurator erat. *Id. ibid.* 57. et *Pompon. ibid.* 62. Procuratoria exceptio. h. e. quæ opponitur ei, qui tamquam procurator actionem intendit, dicendo vel procuratorem revera non esse, vel esse non posse, vel datum esse ab eo, qui procuratorem habere non licuit. V. *Quintil.* 4. 4. 6. et 7. 1. 19.

PROCURATRIX, icis, f. 3. *procuratrice*, ἐπιτροπος, quæ procurat, gubernatrix. *Cic.* 4. *Fin.* 7. 17. Sed quum sapientiam totius hominis custodem et procuratricem esse vellet.

PROCURATUS, a, um, V. voc. seq.

PROCURRO, as, avi, atum, are, a. 1. (pro et curo). Part. *Procurans* 1. a. et 2. a.; *Procuratus* 1. a.; *Procurandus* 1. a. et 3. a. — *Procurro* est curo, curam gero, κηδεω (*It. aver cura, trattare, governare, curare*; Fr. avoir soin de, soigner, s'occuper de; Hisp. cuidar, ocuparse; Germ. etwas besorgen, für etwas sorgen, abwarten, pflegen, warten; Angl. to take care of, see to, look after). ¶ 1. Generatim de rebus et personis — a) Active. *Plaut. Truc.* 2. 4. 59. Nunc tu te interim, quasi pro puerpera, hic procuras. *Id. Pæn. prol.* 28. Nutrices pueros infantes minutulos dum ut procurant. *Virg.* 9. *En.* 258. læti bene gestis corpora rebus Procurete viri. *L. Accius* apud *Macrob.* 1. *Saturn.* 7. extr. Exercet epulis læti, famulosque procurant Quisque suos. *Gell. præf. sub fin.* Quantum a tuenda ra familiari, procurandaque cultu liberorum meorum dabitur otii. *Cic.* 1. *Acad. (post.)* 7. 29. Prudentia quædam, procurans caelestia maxima. — *Procurare arbores, atcolere, cultivare.* *Cato R. R.* 43. Si voles, vinea cito crescat, samel in mense sulcos fodere oportet. Eodem modo ceteras arbores procurato. *Pallad.* 7. *R. R.* 9. Procurare semina. et 12. *ibid.* 7. circa med. plantas.

— Item curo, operam do, ut etc. *procurare.* *Sil. It.* 6. 329. stabulis procurans otia pastor. In foream parco tectam velamine frondis Duoit nocte lupos positæ balatibus agnæ *Justinian. Cod.* 4. 1. 12. In his quæ ipse faciendâ procuravit. *Apul.* 4. *Dogm. Plat. extr.* Væletudo procurata salubriter. — *Procurare sacra Nepoti Themist.* 2. extr., sacrificia Cæsari 6. *B. G.* 12. est sacrorum curam habere, eaque rite peragere. — b) Neutorum more cum Dativo. *Plaut. Stich.* 1. 2. 36. AN. Non sedeu istic: vos sedete: ego sedero in subsellio. PI. mane pulvtaum. AN. Bene procuras mihi: satis sic fultum est mihi. *Arnob.* 3. 25. Victa et Potua sanctissimæ vicium potuique procurant. h. e. præsent, curam gerunt. — c) Cum Infinito. *Cassiod.* 9. *Variar.* 9. Cui pro utilitate nostra jubenti parere procurato. *procurari obbedire.* — d) Sensu passivo *Ennod.* 3. *Ep.* 17. Quem tota humilitate commendans, rogo, ut per eum vicariis relevari procurer alloquiis. ¶ 2. Specialim sæpe est administro, præsertim rem alienam, curam gero, gubernare, maneggiare, trattare, soprantendere, ἐπιτροπεύω. — a) Active. *Cic.* 12. *Fam.* 24. ad fin. Is procurat rationes, negotiaque Dionysii nostri. *Cæc.* ad *Cic.* 8. *Fam.* 4. extr. Quomodo regnum illud se habeat, quis procurat, diligenter mihi scribas. *Cic.* 6. *Att.* 4. *Procura*, quantulumcumque est, Præciana hereditatem. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 16. 17. (76). Filius Cornelii Taciti Belgicæ Gallæ rationes procurantis. — b) Neutorum more — *Procurator sum*, procuratorem ego. *Plin.* 3. *Ep.* 5. ad fin. Quum procuraret in Hispania. *Capitolin. Pertin.* 2. Allmentis dividendis in via. *Emilia* procuravit. *Jabolen. Dig.* 29. 2. 85. Quum in Cilicia procuraret. — Cum Dativo. *Tryphon.* *ibid.* 27. 1. 44. ad fin. Libertus, qui senatori patrono procurat. *Scævola ibid.* 32. 1. 33. Procurare patri. *Ulp. ibid.* 43. 8. 2. ante med. Si ædificium obstat publico usui, utique is, qui operibus publicis procurat, debet id deponere. h. e. præest. ¶ 3. Item specialim est verbum sacrorum, et significat curare et exsequi ea, quæ ad expianda et sacrificiis luenda prodigia, fulmina et hujusmodi pertinent. — a) Active. *Cic.* 1. *Divinat.* 2. 3. Magna vis videtur esse in monstris interpretandis ac procurandis in harusplicum disciplina. et 2. *ibid.* 63. 130. Procurare atque expiare signa, quæ a diis hominibus portenduntur. *Liv.* 1. 21. Ad hæc consultanda, procurandaque occupati erant. *Id.* 5. 18. Si sacra renovata rite, si procurata prodigia essent. Adde *eumd.* 27. 37. et 37. 3. *Phædr.* 3. 3. Procurare ostentum. *Ovid.* 3. *Fast.* 343. his, inquit, facito mea tela procures. *Sueton. Galb.* 4. Procurare fulgur. — b) Neutorum more cum Dativo. In vet. S. C. apud *Gell.* 4. 6. Ut consul hostilis majoribus Jovi et Marti procuraret. — c) Sequenti conjunct. *ne. Tibull.* 1. 5. 13. Ipse procuravi, ne possent sæva nocera Somnia, ter sancta deveneranda mola. — d) Impersonaliter. *Liv.* 40. 2. Simul procuratum est, quod tripodem mulum Reate natum nunciatum erat.

PROCURRO, curris, curri et cūcurri, cursum, currere, n. 3. (pro et curro). Part. *Procurrrens* II. 1. et 2. — *Procurro* est ante aut ultra curro, excurro, προτρέχω (*It. correre innanzi, avanzarsi correndo*; Fr. s'élançer hors, s'avancer, courir; Hisp. abalanzarse fuera, adelantarse, correr; Germ. hervorlaufen, vorgehen, wohinlaufen; Angl. to run forwards, run forth or abroad).

I.) Proprie. ¶ 1. Sæpe ad rem militarem pertinet. *Liv.* 25. 11. Si Romani ferocius procurarissent. (Ita videtur legere etiam *Præciana.* 10. p. 902. *Futsch.* Alii *procurrissent*.) *Cæs.* 2. *B. C.* 93. Quum infestis pilis procurarissent. et 1. *ibid.* 69. Milites, visandi causa, læti ex castris procurabant. et *ibid.* 55. Cohortem, quæ temera ante ceteras extra aciem procurarat, circumveniunt. *Id.* 6. *B. G.* 39. Calones in proximum tumulum procurant. *Id.* 2. *B. C.* 8. Ad repellendum et prosequendum hostem procurare. *Vai. Flacc.* 6. 697. Nunc levis infesto procurrit

in agrina curru. *Virg.* 9. *Æn.* 690. Et conferre manum, et procurrere longius audent. et *ibid.* 279. quos agmina contra Procurreunt Laurentum. *Liv.* 6. 12. Ne procurri quidem ab acie velim, sed obnivos vos stabili gradu impetum hostium excipere. — Similiter *Colum.* 7. *R. R.* 3. 4. Aries frequenter in pugnam procurrit. ¶ 2. Extra rem militarem. *Cæs.* 7. *B. G.* 26. Matresfamilias repente in publicum procurrerunt. Adde *Liv.* 34. 2. *Ovid. Heroid.* 2. 127. In freta procuro, vii me retinentibus undis. *Horat.* 1. *Sat.* 7. 20. in jus acres procurrant. *Id. Epod.* 16. 29. In mare seu celsus procurrerit Apenninus. *Val. Flacc.* 3. 594. nunc ad ripas dejectaque saxis Flumina, nunc notas memorum procurrit ad umbras. — Passive imperson. *Liv.* 4. 40. Ut et mæstis paullo ante domibus, quæ conclamaverant suos, procurreretur in vias.

II.) Translate. ¶ 1. *Procurrere* dicuntur, quæ protenduntur, prominent, exstant, *sporgersi in fuori, stendersi, spiccare.* — a) De locis. *Virg.* 5. *Æn.* 204. Infelix saxis in procurrentibus hasit. *Plin.* 6. *Ep.* 20. circa med. Nubes Miseni quod procurrit, abstulerat. *Ovid.* 4. *Fast.* 419. Terra tribus scopulis vastum procurrit in æquor Trinacris. *Colum.* 6. *R. R.* 27. 7. Mons, qui procurrit in occidentem juxta Oceanum. *Floz.* 2. 2. a med. Clypea a Punico litore, quasi arx et specula, procurrit. *Plin.* 4. *Hist. nat.* 12. 26. (86). Procurrens per medium Euxinum promontorium. *Ovid.* 6. *Fast.* 281. Par facies templi (b. e. rotunda: nullus procurrit in illa Angulus. *Val. Flacc.* 6. 702. Improbæ barbaricæ procurruunt tegmina plantæ. — b) De plantis. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 13. 34. (130). Radix in longitudinem procurrens. ¶ 2. Morali significatione. *Cic.* 4. *Herenn.* 47. 60. Ut productus studio et viribus, ultra facile procurras. Cf. *Ammian.* 14. 1. *init.* Qui ex squalore imo miseria-rum-ad principale culmen insperato saltu pro-ductus ultra terminos potestatis delatæ procurrens etc. *Seneca Ep.* 101. In ipso actu bene cedentium rerum, in ipso procurrentis pecunie impetu raptus est. h. e. affluentis.

PROCURSATIO, ònis, f. 3. (procurso) actus procurrandi, cursio. *ἐκδρομή.* Vox est fere militaris. *Liv.* 28. 33. Ubi a velitibus per procur-sationem commissa pugna esset, scorsa, l'avanzarsi correndo contra il nemico. et 22. 44. Dirigit aciem, lacessitque Numidarum procur-satione hostes. Adde *eumd.* 5. 19. a med. *Ammian.* 26. 7. ad fin. Inter reciprocantes missilia quasi procur-satione hostem lacessens solus prorupit in medium.

PROCURSATOR, òris, m. 3. qui procurrat. *Liv.* 42. 64. Breve certamen levis armaturæ maxime cum procuratoribus fuit. F. PROCULLATOR. *Ammian.* 24. 6. a med. Præpilatis missilibus per procuratores principis pugna tentatis.

PROCURSIO, ònis, f. 3. actus procurrendi.

I.) Proprie. *Quintil.* 11. 3. 126. de gestu pedum. Procursio opportuna, brevis, moderata, rara.

II.) Translate est digressio, quasi excursio extra ordinem. *Quintil.* 4. 3. 9. Non semper est necessaria post narrationem illa procursio.

PROCURSO, as, avi, atum, are, n. 1. frequen-lat, vel intensiv. a *procuro*. Part. *Procursum* 1. — ¶ 1. In re militari est ante curso pugne incipiende causa, *correre innanzi, scaramuc-ciare.* F. PROCURRO I. 1., PROCURSATIO et PROCURSATOR. *Liv.* 27. 2. Ibi per dies aliquot quum ab stationibus procursetaretur. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 5. 3. (15.). Procurstantibus inter eos, qui lacesserent. *Ammian.* 27. 10. ante med. Velut quadam obice stetit, ductus procurstantium relatione verissima, barbaros longe conspectos. *Id. ibid.* *mor* eosdem *proculcatores* appellat, quam vocem vidr loco suo. ¶ 2. Extra rem militarem est progredi. *Ammian.* 27. 6. a med. In pulcra facinora procur-sabit signis militibus et aquilis adhasus.

PROCURSORIUS, F. PRÆCURSORIUS.

PROCURSES, us, m. 3. procursio, procur-satio, *ἐκδρομή, il correre innanzi.*

I.) Proprie. ¶ 1. Vox militaris. F. PROCUR-RO I. 1. et PROCURSO 1. *Virg.* 12. *Æn.* 711. Procursu rapido, coniectis eminus hastis, Inva-dunt Martem. *Liv.* 22. 41. Tumultuario prælio, et procursu magis militum, quam ex præparato, etc. *Tac. Agric.* 33. Jamque agmina et armorum fulgores, audentissimi cujusque procursu. ¶ 2. Extra rem militarem. *Lucret.* 2. 454. procursus in proclive volubilis exstat. *Stat.* 4. *Theb.* 787. puer faciles sternit procursus herbas, In vultum nitens. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 38. 54. (113). Vultur, et fera graviores, nisi ex procursu, aut altiore cumulo immisissæ, non evolat. *Avien. Perieg.* 553. proluxaque longis Jugera produ-cunt spatiis, præincta duobus Æquoris infusi pro-cursibus.

II.) Translate. ¶ 1. De locis est promin-entia, exstantia. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 10. 11. (62). Alexandria ad effigiem Macedonicæ chlamydis orbe gytrato laciniosa, dextra lævæque anguloso procursu. ¶ 2. Item progressus. *Val. Max.* 3. 2. *init.* Nos quia jam initia procursusque virtu-tis patefecimus, actum ipsum prosequamur.

PROCURVO, as, avi, atum, are, a. 1. curvare, idem quod curvo, curvum reddo. *Stat.* 6. *Theb.* 852. celsum procurvat Agyllea Tydens. *Auct. carm. de Genesi* 14. Pomiferique simul procur-vant brachia rami.

PROCURVUS, a, um, adject. curvo, *καμπύλος,* curvus, valde curvus. *Virg.* 2. *G.* 421. nec illa Procurvam expectant falcem. *Id.* 5. *Æn.* 765. Procurva litora.

PROCUS, i, m. 2. *Festus* p. 249. 3. *Müll.* Proci dicuntur, qui poscunt aliquam in matrimo-nium, Græce *μνηστήρες.*

I.) Proprie. ¶ 1. Est qui nuptias alicujus ambit, qui poscit aliquam in uxorem (F. PRO-CO) *μνηστής, innamorato.* — a) In plur num. *Virg.* 12. *Æn.* 27. Me natam nulli veterum sociate procorum Fas erat. *Horat.* 3. *Od.* 10. 11. Penelopen difficilem prociis. *Id.* 2. *Sat.* 5. 7. apotheca prociis intacta est. et *ibid.* v. 78. tam frugi tanque pudica, Quam nequire proci recto de-pellere cursu. *Ovid.* 14. *Met.* 673. quum fugias averserisque petentes, Mille proci cupiant. *Id.* 4. *ibid.* 793. et 9. *ibid.* 10. clarissima formâ, Multorumque fuit spes invidiosa procorum illa. — b) In sing. num. *Claudian.* VI. *consol.* *Honor.* 523. ora puellæ, Spe propiore tori, mater solertior ornat, Adveniente proco. et *Nupt. Honor. et Mar.* 32. fastigia supplex Deposui. ges-sivique procam. h. e. petii uxorem. *Apul.* 6. *Met.* Si me parentibus et formoso proco reddideris. ¶ 2. Olim proci fuerunt proceres. *Festus* p. 249. 1. *Müll.* Proci patricium in descriptione lectissimum, quam fecit Ser. Tullius, significat pro-cerem. Iluc pertinere quidam putant illud *Plauti Pæn.* 3. 1. 7. Nequicquam hos procos mihi elegi loripedes, tardissimos. et *Cic. Orat.* 46. 156. Jam, ut censoriæ tabulæ loquuntur, *fabrum* et *pro-cum* audeo dicere. non *fabiorum* et *proco-rum.*

II.) Translate est qui ad aliquid admittit, ad-spirat. *Cic. Brut.* 96. 330. Nos, quoniam post Hortensii mortem orbe eloquentiæ quasi tiores relictis sumus, ignotos atque impudentes procos repudiemus.

PROCYON, ònis, m. 3. *Ἰλκυών,* signum cele-stie, Latine *Antecanis:* a *πρὸ* ante et *κύων* canis, quia Canicula, quæ major canis dicitur, ortum præcedit. *Cic.* in *Arat.* 221. et 2. *Nat. D.* 44. 114. hic Geminis est ille sub ipsis Antecanem (aliæ Antecanis), Procyon Grajo qui nomine ferunt. *Horat.* 3. *Od.* 29. 18. jam Procyon furit, Et stella vesani Leonis. *Manil.* 5. 197. At Procyon oriens, quum jam vicesima Cancrî, Scipiamque ex undis pars sese emergit in astra, Venatus non ille quidem, verum arina creatis Venandi tribuit. Adde *Colum.* 11. *R. R.* 2. 52. et F. ANTECANIS et CANICULA.

PROBACTUS, a, um, F. PRÓDIGO.

PRÓDEAMBULO, as, avi, atum, are, n. 1. uscire al *passaggio,* prodeco deambulatum, foras deambulo. *Ter. Adelph.* 5. 1. 3. Postquam iatus sum omnium rerum satur, prodeambulare

buc libitum est. *προπεριπατεῖν.* Quidam leg. por-ro *deambulare,* is.

PRÓDEO, is, ii, Itum, Ire, n. 4. anom. *Pro-dinunt* prisci dixere pro *prodeunt,* exeunt. *En-nius* apud *Festum* p. 229. 23. *Müll.* Prodinunt famuli: tum candida lumina lucent. Simile est *dan-nunt* pro *dant,* *redinunt* pro *redeunt.* — *Pro-dient* pro *prodibunt* habet *Lactant.* 7. 16. in *fin.* F. EO, is init. Sic et *Capell.* 9. p. 316. Fidi-busque luxa Fescennina prodient. *Ita Kopp.* quem F.; et adde *Gargil. de re hortensi* 4. 11. — Part. *Prodiens* (si minus in recto casu, in obliquis frequenter adhibetur) I. 2. 3. et II. 2.; *Proditurus* I. 1. a. — Prodeo est in apertum eo, exeo, existo: a *pro* et *eo,* is, inserto *d* ad hiatum *explendum;* ut in *redeo,* *prodesse* etc. *παρῖν:* (It. *uscire, uscir fuori, comparire, farsi avanti;* Fr. *s'avancer, aller, venir, se rendre;* Hisp. *adelantarse, salir, salir a fuera, paracer;* Germ. *hervorgehen, hervorkommen, vorwärts gehen;* Angl. *to go or come forth, go or come out, go out of doors, come abroad, show one's self, appear.*)

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu — a) Absol-ute. *Plaut. Autul.* 2. 6. 1. Heus Staphyla, pro-di, atque ostium aperi. *Id. Cist.* a. 3. v. 8. Dic, me orare, ut aliquis intus prodeat prope ocius. F. INTUS. *Cic. Rosc. Am.* 35. 100. Quæ, si prodierit, atque adeo quum prodierit (scio enim proditurum esse) audiet. *Id.* 2. *Orat.* 86. 353. Paulo post ferunt nunciatum Simonidi, ut prodiret. *Liv.* 1. 41. Servius cum lictoribus ac tra-bea prodit. *Horat.* 3. *Od.* 14. 5. Unico gaudens mulier marito Prodeat justis operata sacris. — Et additis adverb. *Plaut. Pæn.* 5. 2. 128.; et *Phædr.* 2. 4. Nunciate, ut prodeat foras. *Ter. Phorm.* 1. 2. 102. Puer heus, nemon' huc prodit? cape, da hoc Doicio. — b) Cum Accus. et præp. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 84. Pudet prodire me ad te in con-pectum, pater. *Cæs.* 3. *B. C.* 86 Quo firmiore animo in prælium prodeatis. *Id.* 5. *B. G.* 26. in *fin.* Prodire ad colloquium. *Auct. B. G.* 8. 8.; et *Cic.* 6. *Fam.* 1. in aciem. *Id.* 8. *Att.* 11. *sub fin.*; et *Justin.* 36. 4. 2. in publicum. *uscir di casa, lasciarsi vedere.* *Cic.* 1. *Off.* 35. 129.; et *Nepos præf.* in scenam. *Id. Themist.* 1. in contionem. *Seneca Ep.* 52. in turrem. *Lucan.* 7. 231. in hostem. — Huc referri possunt et illa *Cic. Mur.* 33. 68. Multi obviam prodierunt de provincia decedenti, consulatum petenti. Solet fieri. Eccei autem non proditur reverent? Cf. *eumd.* 3. *Fam.* 7. Audivi te questum esse, quod tibi obviam non prodidsem. *Cæs.* 1. *B. G.* 48. Si quo erat longius prodeumum. — c) Cum Ablativo, seu termino a quo quis prodit. *Ovid.* 1. *Fast.* 33. Prodire utero matris. *Id.* 3. *Amor.* 11. 13. foribus. *Id. Remed. am.* 253. tumulto. *Id.* 3. *Fast.* 305. ab antro. *Cæs.* 3. *B. C.* 7. a med. ex porta. *Auct. B.* 11. 50. ad *fin.* de ru-pe. ¶ 2. Latiori sensu pro nasci, existere, *spun-tare, nascere.* *Varro* 1. *R. H.* 45. 1. Exit hordeum diebus septem: legumina fere quadri-duo, præterquam faba; ea enim serius aliquanto prodit seges. *Colum.* 11. *R. R.* 3. 9. Nascentis anni clementia excipit prodeuntia semina. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 7. 37. (76). Folia ex radice pro-deuntia. At *Sillig. optimis Codic. fretus* omittit prodeuntia. *Ovid.* 1. *Fast.* 154. Prodit et in sum-mum seminis herba solum. ¶ 3. Item pro ex-stare, protrudere. *Ovid.* 8. *Met.* 807. genuumque rigeat Orbis, et inmadico prodibant tubere tali. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 25. 41. (80). Neque aspero, neque rotundo ore, neque in angulos prodeunte. ¶ 4. Est etiam porro ire, progredi, procedere, *andar innanzi, progredire, avanzarsi.* *Virg.* 6. *Æn.* 199. illæ (columbæ) tantum prodire volau-do, Quantum acie possent oculi servare sequen-tum. *Cæs.* 3. *B. C.* 24. Naves ad fauces portus prodire jussit. *Plaut. Rud.* 2. 1. 6. Ex urbe ad mare huc prodimus pabulatum.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ sumpti a superiori paragi. 1. *Crassus* apud *Cic. Orat.* 66. 222. Missos faciant patronos: ipsi prodeant. *Horat.* 2. *Od.* 8. 7. juvenumque prodidis Publica cura. h. e. viseris, pares, te præbes conspicien-

dam. Sic *Ovid.* 4. *Fast.* 309. Cultus et ornatis varie prodisse capillis Obfuit. *Cic. Divin. in Q. Cæcil.* 21. 68. Si hæc consuetudo serpere ac prodire cæperit. *Id.* 1. *Off.* 39. 140. Cavendum est, præsertim si ipse ædifices, ne extra modum sumptu et magnificentia prodeas. *Id. Brut.* 19. 39. Vides, eloquentia quam sero prodierit in iu- cem. et *Plaut. Cas. prol.* 9. Nunc novæ quæ prodeunt comædiæ, multo sunt nequiores. *Id. Amph. prol.* 93. Juppiter certo prodit in tragæ- dia. scil. est tragædiæ persona. *Ovid.* 3. *Art. am.* 171. Quum tot prodierit pretlo levio- re colores. h. e. exierint, reperti sint in usum homi- num. Sic 1. *Met.* 141. Jamque nocens ferrum, ferroque nocentius aurum Prodierant: prodit bellum, quod pugnat utroque. ¶ 2. Metaphorâ sumptâ a superiori paragr. 2. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 32. Est quadam prodire tenus, si non datur ul- tra. *Id.* 2. *Sat.* 7. 54. prodixit ex iudice turpis. *Petron. Satyr.* 25. ad fin. Prodeuntibus annis. h. e. procedente ætate. — Et passivè impersonaliter, de oratione. *Cic.* 1. *Invent.* 20. 28. Ne quam in aliam rem transeat, ne ad extremum prodeatur.

PRODESSE. V. PROSUM.

PRODICĪUS, a, um, et proditlus, a, um, adject. qui prodit, seu profert aliquid. *Tertull.* 1. ad *Nation.* 7. ante med. Sed bene, quod omnia tem- pus revelat, testibus sententiis et proverbis vestris, ipsaque natura, quæ ita ordinata est, ut ni- bil lateat, etiam quod fama non prodidit. Vide- te, qualem prodiciam adversus nos subornastis, etc. Sic *Id.* in loco huic simili *Apolog.* 7. ad fin. Hanc (*famam*) indicem adversus nos profertis, quæ etc.

PRŌDICO, dicis, dixi, dictum, dicere, a. 3. (pro et dico). Part. *Prodictus* 1. et 2. — Pro- dico idem est quod prædico, *predire*. ¶ 1. Ge- neratim. *Cic.* 2. *Nat. D.* 3. 7. Hominibus ea, quæ sint, ostendi, monstrari, portendi, prodici: ex quo illa ostenta, monstra, portenta, prodigia dicun- tur. Adde 1. *Divinat.* 42. 93. ubi eadem verba repetit. Sed utrobique *alii leg.* prædici. — Pro- dicta dies: *giorno anticipatamente intimato.* *Id. Dom.* 17. 45. Ne, nisi predicta die, quis ac- cusetur. *Alii leg.* prodita. ¶ 2. Specialim *Pro- dicere diem* est aliam diem dicere pro ea, quæ dicta fuit, differre, producere, prodero, *differire il giudizio ad altro giorno.* *Liv.* 2. 61. a med. Adeo constantia sua et tribunos obstupescit et plebem, ut diem ipsi sua voluntate prodicerent. Ante tamen, quam predicta dies veniret, morbo moritur. *Id.* 38. 52. Ultimus dies P. Scipioni il- luxit, post quem, quum invidiam et certamina cum tribunis prospiceret, die longiore predicta etc. Adde *eumd.* 3. 57. et 58. et 38. 51.

PRŌDICTATOR et pro dictator, ōris, m. 3. vicedittator, qui pro dictatore creatur, quum res urget, et dictatorem dicere non licet. *Liv.* 22. 8. Ad dictatorem dicendum civitas confugit. Et quia et consul aberat, a quo uno dici posse vi- debatur; nec dictatorem populus creare poterat: quod nunquam aote eam diem factum erat, pro- dictatorem populus creavit Q. Fabium Maximum. *Id. ibid.* 31. in fin. Eo decursum esse (*scribit*), ut a populo crearetur, qui pro dictatore esset: res inde gestas gloriamque iosignem ducis, et augentes titulum imaginis posteros, ut, qui pro dictatore, dictator diceretur, facile obtinuisse.

PRŌDICTIO, ōnis, f. 3. difatio. *Fest.* in *fragm.* p. 253. 28. *Müll.* Prodicerem diem est prodero (h. e. differre), predictio namque proditio est, quæ, ut ait *Verrius*, io præsens valet. *Müllerus* aliter legit, sed vocem *prodictio* ex Cod. afferit.

PRŌDICTUS, a, um. V. PRODICO.

PRŌDIGĀLĪTAS, atis, f. 3. prodigalitâ, pro- digentia. *Auct. declam. in Catil.* 9. Oioitio sum- mum pecuoniæ desiderium, summam simul pro- digalitatem. *Boeth. Aristot. Topic.* 6. 6. p. 717. Si hic quidem temperantiam et timiditatem ha- bet, ille autem fortitudinem et prodigalitatem. et *ibid.* Timiditas et prodigalitas erit.

PRŌDIGĀLĪTER, adverb. prodigendo. *Ambros.* *Dignit. sacerdot.* 5. Et qui novam prodigaliter regulam ac tempestatem peperisse desuntur.

PRŌDIGĒ, adverb. prodigamente, *ἀσώτως*, prodigando, effuse, nimis large. *Cic.* 11. *Phil.* 6. 13. Non possunt non prodige vivere, qui nos- tra bona sperant, quum effundunt sua. *Seneca Vit. beat.* 20. a med. Quidquid habeo, nec sor- dide custodiam, nec prodige spargam. *Id. Ep.* 88. 26. Clementia sui, homini non esse homioe prodige utendum.

PRŌDIGĒNTĪA, æ, f. 1. prodigalitâ, *ἀσώτεια*, nimia largitas, prodigitas, profusio, effusio. *Tac.* 6. *Ann.* 11. Geminus prodigentia opum ac mol- litia vitæ amicus Sejano. *Id.* 13. *ibid.* 1. Cujus vitii per avaritiam ac prodigentiam mire con- gruebat Adde *eumd.* 15. *ibid.* 37.

PRŌDIGĪĀLE, adverbii more. V. voc. seq. in ōis.

PRŌDIGĪĀLĪS, e, adject. prodigioso, ad pro- digium pertinens. *Ammian.* 25. 10. Multa et dira visebantur, quorum eveotus fore lucrificos, gnari rerum prodigialium præcinebant. *Prudent. Hamartia.* 467. Quo tantum auxillii per prodigi- alia signa Effudit Dominus? *Plaut. Amph.* 2. 2. 107. Mulier, te prodigiali Jovi aut mola salsa, aut ture comperatam oportuit. h. e. prodigiorum depulsori. *Claudian.* 2. in *Rufin.* 433. Sagrant elidere saxis Prodigiale caput. h. e. portentosum, mali ominis, monstrum. — Hinc *Prodigiale*, adverbii ritu, in modum prodigii. *Stat.* 7. *Theb.* 402. oec monstra tenent, quæ plurima necit, *Prodigiale* canens, certi fors prævia fati. *Claudian.* 1. *Rapt. Pros.* 232. cometes *Prodigiale* rubens.

PRŌDIGĪĀLĪTER, adverb. idem ac prodigio- se. *Colum.* 3. *R. R.* 3. 3. Nam illa videntur prodigialiter in nostris Ceretanis accidisse. *Horat. Art. P.* 29. Qui variare cupit rem prodigialiter unam, Delphioium silvis appingit, fluctibus a- prum.

PRŌDIGĪĀTOR, ōris, m. 3. *τεπειροκόμος*. *Festus* p. 229. 29. *Müll.* Prodigiatores haruspices, prodigiorum interpretes.

PRŌDIGĪOLUM, i, n. 2. deminut. prodigii. Vox a Lexico expungeoda; occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 96.

PRŌDIGĪŌSĒ, adverb. prodigiosamente, mi- racolosamente, *τεπειρωτῶς*, præter morem, vel natu- ram. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 80. (204). Lien cum jecinore locum aliquando permutat, sed prodigiose.

PRŌDIGĪŌSŪS, a, um, adject. Comp. *Prodi- giosior* — Prodigosus est prodigium faciens, pro- digii plenus, præter naturam et consuetudinem evenieos, stupendus, mirandus, *prodigioso*, por- tentoso, monstruoso, *miracoloſo*, *τεπειρωτῶς*. *Stat.* 3. *Theb.* 32. Sed similes non ante metus, aut astra notavi Prodigiousa magis. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 30. 30. (98). Prodigiousi defectus solis. *Martial.* 5. 34. Oraque Tartarei prodigiousa canis. *Ovid.* 13. *Met.* 968. Prodigiousa petit Titanidos atria Circes. et 9. *ibid.* 726. Cognita quam nulli, quam prodigiousa, novæque Cura tenet Veoveris! *Id.* 3. *Amor.* 6. 17. Prodigiousa loquor veterum men- dacia vatam. *Quintil.* 1. 1. 2. Prodigiousa cor- pora et monstros insignia. *Tac.* 3. *Hist.* 56. Con- tionanti (prodigiousum dicitur!) tantum fœdarum voluorum supervolitavit, ut etc. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 20. 19. (81). Prodigiousa (virium) ostentatio. *Id.* 13. *ibid.* 1. 2. (15). Prodigiousa cinoamomio (unguento) pretia. *Id.* 33. *ibid.* *procem.* 2. (4). Heu prodigiousa iogenia! quot modis animus pretia rerum! At *Sillig.* legit prodiga. *Trebell.* in *XXX. Tyrann.* 31. Quo nihil prodigiousius passa est republica.

PRŌDIGĪTAS, atis, f. 3. profusio. *Lucilius* apud *Non.* p. 159. 31. *Merc.* Nequitia occupat hos, petulantia, prodigitasque.

PRŌDIGĪUM, ii, n. 2. De inane. gen. hæc *Cur. Fortun.* *Art. rhet.* 3. p. 91. Romani neutra multa masculino genere potius euocant, ut hunc theatrum, hunc prodigium. — *Prodigium* pro *prodigiorum* est *Pacuvii* loc. iofra cit. 1. 2. — *Prodigium*, prodigio, portento, *miracolo*, *τεπεις*, est portetotum, moostrom, ostentum: res præter naturam, aut morem eveniens, et futurum aliquid significans, tum in boam, tum in malam par-

tem. Est a *prodico*, aut *prædico*, ut *Cic.* docet: quasi *prodicium*. V. PRODICO 1. Sic *Festus* p. 229. 14. *Müll.* Prodigia, quod prædicunt (*alii leg.* prodicunt) futura, permutatione G litteræ: nam quæ nunc C appellatur, ab antiquis G vocabatur. *Fossius* legit: nam quæ nunc G ap- pellatur, ab antiquis C vocabatur. Quod est multo verius. V. initium litteræ G. *Non.* p. 44. 22. *Merc.* ducit a porro et adigo, quia sunt aver- tenda et averruncanda. Sed potior est *Ciceronis* et *Festi* sententia. Discrimen inter *monstrum*, *portentum*, *prodigium*, etc. V. in MONSTRUM.

I.) Proprie. ¶ 1. In boam partem. *Accius* apud *Cic.* 3. *Nat. D.* 26. 68. Adde (inquit) hæc, quod mihi portento caelestium pater Prodigiousum misit regi stabilimen mei. *Id.* apud *Non.* p. 16. 10. *Merc.* Principio estispicium ex prodigiis congruens ars te arguit. *Virg.* 5. *Æn.* 638. jam tempus agi res: Nec taotis mora prodigiis. Ubi *Servius*: Ecce prodigium de bono. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 77. (197). Cæcinæ Volaterrano dracones emicuisse de extis læto prodigio tra- ditur. ¶ 2. In malam. *Pacuvius* apud *Cic.* *Orat.* 46. 155. Postquam prodigiousum horrifera- rum, portentum, pavos. *Ovid.* 11. *Met.* 410. Anxia prodigiis turbatus pectora Ceyi. *Cic.* 2. *Cat.* 1. 1. Nulla jam pernicies a monstro illo atque prodigio mœnibus ipsis iotra mania comparabitur. *Id. Harusp. resp.* 2. 4. Quom his exitio- sis prodigiis, ac pæne hujus imperii pestibus, bellum mihi Inexpiable dico esse susceptum. *Id.* *Pis.* 4. 9. P. Clodius fatale portentum prodigio- que republicæ. *Id.* 5. *Ferr.* 73. 171. Non mihi jam furtum, sed monstrum ac prodigiousum videbatur. *Virg.* 3. *Æn.* 365. Harpyia Celæno Prodigiousum canit et tristes denouciat iras. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 18. 20. (41). Ille avem protinus concepsit; nec multo post prodigiousum implevit. h. e. mortuus est, quod prodigiousum illud signifi- caverat. *Tac.* 5. *Hist.* 13. Piare prodigia. *Id.* 12. *Ann.* 43. Accipere aliquid in prodigiousum. et 13. *ibid.* 58. Prodigiis loco habere. *Quintil.* 1. 10. 47. Prodigiousum divinitus factum. ¶ 3. Promis- cue. *Cic.* 6. *Ferr.* 49. 107. Mira tota Sicilia reli- gio est Cereris Ennensis. Etenim multa sæpe pro- digia vim ejus nomenque declarant. *Id.* 1. de *republic.* 15. (*Lunam deficientem*) nullum esse pro- digium, idque et tum factum esse, et certis tem- poribus semper futurum, quum sol ita locatus fuisset, ut etc. *Liv.* 1. 34. Perita caelestium prodigiousum mulier.

II.) Translate. De monstro, unde prodigiousum fit. *Ovid. Heroid.* 9. 91. Prodigiousumque triplex, armenti dives Iberi Geryones. *Id.* 13. *Met.* 917. Non ego prodigiousum, non sum fera bellua, virgo; Sum deus, inquit, aquæ. Adde *Quintil.* 7. *præf.* 2. — Huc pertinet et illud *Plin.* 19. *Hist. nat.* 4. 19. (54). Ecce alities spectantur asparagi: et Ravenna ternis libris reprodit. Heu prodigia ven- tris!

PRŌDIGO, igis, ēgi, actum, igere, a. 3. (pro et ago) Part. *Prodigens* et *Productus* II. a.; *Prodigendus* I. — Prodigio est educio, abigo, foras aut procul ago, propello, a pro aut porro et ago, inserto d ut in *prodeno*, *prodesse*, *προ- δῆνω*, *menare*, *caeciar suori o lontano*.

I.) Proprie de pecore. *Varro* 2. *R. R.* 4. 8. de *suis*. Admissuras quum faciunt, prodigunt in lutosos limites ac lustra, ut volutentur in luto. et *ibid.* 7. 11. Prodigiousum in pabulum. et 3. *ibid.* 9. 14. Pulli prodigiousi in solem et io ster- quilinum, ut se volutare possint.

II.) Translate est immoderate rem effundere, largius, quam par est, impeocas facere, quasi patrimonium foras agendo et perdendo, consum- mare *prodigamente*, *sciatlacquare*, *dissipare*, *spendere e spendere*, *καταναλιωω*. — a) Fere semper in malam partem. *Festus* p. 229. 19. *Müll.* Prodegeris, consumperis. perdidit. For- tasse respexit ad illud *Plauti Aulul.* 2. 8. 10. Festo die si quid prodegeris, profasto egere liceat, nisi peperceris. *Id. Merc.* 5. 4. 60. Per nos qui- dem hercle egebit, qui suum prodegerit. *Sall. orat. Lepidi contra Sull.* Nisi aliena bene pa- rata prodegerint. *Sil. It.* 15. 498. Mercandi dex-

tras largus, balloque parata Prodigare in bellum facilis. Tac. 1. Hist. 20. Sumptibus, quibus sua prodegerant. Sueton. Ner. 30. Laudabat mirabaturque avuicolum Cajum, nulla magis nomina, quam quod ingentes a Tiberio relictas opes in brevi spatio prodigisset. Tertull. Pudic. 8. Judæus, producta substantia Dei, in aliena regione mendicat. Id. Anim. 48. Productus sopor. h. e. consumptus, discussus. Lactant. 6. 11. a med. Levissimorum hominum patrimonio in res supervacuas prodiguntur. Apul. Dogm. Plat. 2. Lascivia immoderatus fundendo patrimonii prodigit facultates. Auct. Paneg. ad Constantin. 14. extr. Fruimini, dissipate, prodigite. Aurel. Vict. Cæsar. 40. a med. Pecuniam conferre prodigenti. — b) Aliquando iō bonam partem accipitur pro moderate consumere. Modest. Dig. 1. 18. 18. Plebiscito continetur, ne quis præsidium munus dooumve caperet, nisi esculentum potulentumve, quod intra dies proximos prodigatur.

PRŌDĪGŪE Hostiæ vocantur, ut ait Veranius, quæ consumuntur: unde homines quoque luxuriosi, prodigi. Festus p. 250. 9. Müll.

PRŌDĪGUS, a, um, adject. (prodigo) nimium in usu rei familiaris, profusus, effusus, luxuriosus, nepos, perditus, ἀσώτος, ἀκόλαστος (It. scilacquo, dissipatore, prodigo; Fr. qui prodigue, qui gaspille, qui dépense follement, prodigue; Hisp. prodigo, gastador; Germ. in s. Eigenthum verschwenderisch, verschwendend; Angl. prodigal, profuse, lavish, unthrifty, wasteful, riotous, dissolute, extravagant, expensive).

1.) Proprie. — a) Absolute. Cic. 2. Off. 16. 55. Omnia duo sunt genera largorum: quorum alteri prodigi, alteri liberales. Prodigii, qui epulis, et viscerationibus, et gladiatorum muneribus, ludorum venationumque apparatus, pecunias profundunt in eas res, quarum memoriam aut levem aut nullam omnino sint relicturi: liberales autem, qui suis facultatibus aut captis a prædonibus redimunt, aut æs alienum suscipiunt amicorum, aut in filiarum collocacione adjuvant, aut opitulantur in re vel quærenda vel augenda. V. in fin. bujus litt. a. Id. 4. Cat. 5. 10. Lentulus largitor et prodigus. Horat. 1. Sat. 2. 4. ne prodigus esse Dicatur metuens. Id. 2. Ep. 1. 238. Ille rex ille poema Qui tam ridiculum tam care prodigus emit. Adde eumd. 2. ibid. 2. 195. Sueton. Vitell. 7. Facilis ac prodigus animus. Gell. 7. 11. Luxus vitæ prodigus effususque. Plin. 9. Hist. nat. 11. 13. (39). Prodigum et sagax ad luxuriæ instrumenta ingenium. Id. 11. ibid. 19. 21. (67). Apes prodigæ atque edaces. Id. 37. ibid. 2. 6. (15). Margaritæ, prodiga res. h. e. quæ ut emanant, multum prodigitur. Mamertin. Grat. act. ad Julian. 10. extr. Prodigere aliquid in prodigas cupiditates. h. e. quæ sumptibus non parcunt, ut expleantur. — Prodigum a liberali ita distinguit Lactant. 6. 17. a med. Ita liberalem distinguunt a prodigo, quod is liberalis sit, qui et bene meritis, et quum oportet, et quantum satis est, largiatur: prodigus vero, qui et non meritis, et quum opus non est, et sine respectu rei familiaris effundat. — b) Cum Ablativo rei, in qua emenda quis prodigus est. Plin. 9. Hist. nat. 17. 31. (67). Asiolicus Celer, hoc pisce (mullo) prodigus, unum mercatus octo millibus nummum. h. e. in hoc pisce emendo prodigus. — c) Cum Genitivo rei, cujus quis prodigus est. Plaut. Most. 4. 1. 19. Peculii sui prodigus. Horat. Art. P. 164. Utillum tardus provisor (juvenis), prodigus æris.

II.) Translate. ¶ 1. De hominibus et abstractis pertinentibus ad homines, qui in aliis rebus, præter rem familiarem, nimii sunt. — a) Generatim. Cic. 1. ad Brut. 15. Unum reprehendebas, quod in honoribus decernendis essem nimius, et tamquam prodigus. Vellej. 2. 48. 3. Sum alienæque et fortunæ et pudicitia prodigus. Stat. 6. Theb. 767. nascendi Prodigus, incautusque sui. Horat. 1. Od. 18. 16. Arcaniqua fides prodiga, perucidior vitro. Gell. 11. 5. Ho-

mo non præceps, neque iudicii sui prodigus. et 1. 15. ad fin. Quorum lingua tam prodiga infrenisq; sit, ut fluat semper æstuatque colluvione verborum terrima. et 19. 2. Libidines in cibos atque in Venerem prodigæ. Quintil. declam. 292. Prodigis oculis intueri. h. e. liberioribus et luxuriosis. — b) Speciatim. Prodigus animæ, vitæ, contemptor, eamque facile ac libenter in discrimen adducens. Horat. 1. Od. 12. 37. animæque magæ Prodigum Paulum. Ovid. 3. Amor. 9. 64. Sanguinis atque animæ prodige, Galle, tuæ. Stat. 8. Theb. 406. At postquam rabies et vitæ prodigæ virtus Emiser animos, etc. Adde 3. ibid. 69.; et Sil. It. 1. 225. Sic Prodigus lucis, Claudian. 2. in Rufin. 183. et Fides pro prii cruoris prodiga, Prudent. 2. pepi steφ. 17. et Prodigus sui, Auct. Paneg. ad Constantin. 23. extr. ¶ 2. De rebus physicis ponitur pro abundanti, affluenti, copioso, largo. Horat. 1. Ep. 7. 41. Non est aptus equis Ithacæ locus, ut neque planis Porrectus spatiis, nec multæ prodigæ herbæ. Ovid. 15. Met. 81. Prodigæ divitiæ alimentaque mitia tellus Suggestit. Sil. It. 6. 144. Hic studio laticum, quorum est baud prodiga tellus, etc. Claudian. 2. Rapt. Pros. 69. lætatur iō antro Amnis, et undantem declinat prodigus urnam. Id. 2. in I. cons. Stilich. 461. madidæ nec prodigus urnæ Aquarius. h. e. nimios ferens imbres. Plin. 13. Hist. nat. 3. 5. (25). Jam quidam etiam in potus addunt unguenta, ut odore prodigo fruantur ex utraque parte corporis. h. e. intus et foris largo odore perfundantur. Auson. Edyll. 10. 104. cui prodiga lutat Alvus, opimatoque fluens abdomine venter. h. e. laxa, ampla. Virg. Mor. 35. de puella Afræ. Cruribus exilis, spatiosa prodiga planta. h. e. æquo spatiosorem pedem habens.

PRŌDĪNUNT. V. PRODEO init.

PRŌDĪORTĪŌSĪS, is, f. 3. Figura, de qua hæc Aquil. Rom. de fig. sent. et eloc. p. 187. ed. Ruhnken. Prodiorthosis, præcedens correctio. Hæc figura, ubi aliquid necessarium dictum, et insuave audientibus, aut odiosum nobis, dicturi sumus, præmunit. Exemplum apud Ciceronem frequens (fragm. apud Orell. vol. 4. p. 2.): Quamquam sentio, quanta hoc cum offensione dicturus sim, dicendum est.

PRŌDISPERO, as, are, a. f. Prodisperare alvum pro solvere, laxare, quidam lagunt apud Plaut. Rud. 2. 7. 31. Itaque alvum prodisperavit nobis salsis poculis. At plerique ioterprates rectius prodisperavit (ut et Fleckeisen.) reponunt: h. e. corruptum, solvi. V. Taubmann.

PRŌDĪTĪO, ōnis, f. 3. duo diversa significat: scilicet

A) Proditio a v. prodere est actus prodendi et divulgandi, indicium, ἀποκάλυψις, divulgamento, manifestazione, dinunzia. ¶ 1. Generatim. Liv. 4. 30. Legem de multarum æstimatione pergratam populo quum ab tribunis parari consules unius ex collegio prodicione excepissent, ipsi præoccupaverunt ferre. Plin. 7. Hist. nat. 45. 46. (150). Proditio arcanorum. Flor. 3. 18. circa med. Postquam id nefas prodicione discussum est. Mamertin. Grat. act. ad Julian. 14. in fin. Quum prodicionem futuri verborum ambago celaret. Adde ibid. 18. ¶ 2. Speciatim est perfidia, tradimento, προδοσία. Liv. 2. 3. Ceterum, id quod non timebant, per dolum ac prodicionem prope libertas amissa fuit. Cic. 5. Fam. 12. ante med. Multorum in nos perfidiam, insidias, prodicionem notabis. Id. 4. Acad. (2. pr.) 9. 27. Amicitiarum prodiciones et rerum publicarum. Virg. 2. Æn. 83. quem falsa sub prodicione Pelagii Demiser neci. ¶ 3. Item speciatim est predictio, dilatio in alium diem, pro-roga, prolungamento, dilazione. Cato apud Festum p. 242. 16. Müll. Te, C. Cæcili, diem prodidisse militibus legionis tertie, quum prodicionem non haberent. Alii leg. haberes, b. e. jus proferendi diem et differendi. V. PRODO et allum Festi locum in PRODICTIONE.

B) Proditio a v. prodire est actus prodeundi vel progrediendi, comparsa, o progresso. Sidon. 5. Ep. 13. a med. Quia dicitur hæc ipsa pernicies

appropinquare (cujus prodicionibus Deus obviet) præveni morbum, etc.

PRŌDĪTOR, ōris, m. 3. qui manifestat, index, divulgatore, manifestatore. ¶ 1. Generatim. Ovid. 2. Amor. 8. 25. index anteacta fateror, Et veniam culpæ proditor ipse meæ. et 3. ibid. 12. 30. Proditor in medio Tantalus amne sitit. h. e. qui arcana deorum vulgavit. V. TANTALUS in ONOM. Horat. 1. Od. 9. 21. latentis proditor intimo Gratus puellæ risus ab angulo. ¶ 2. Speciatim, qui prodit, προδοτής, traditore. Cic. 3. Fin. 19. 64. Nec magis vituperandus est proditor patriæ, quam communis utilitatis, aut salutis desertor. Id. 12. Fam. 3. Ea dixit de conservatoribus patriæ, quæ dici deberent de proditoribus. Id. Sull. 31. 88. Ne extinctur patriæ, ne proditor, ne hostis appelletur. Liv. 2. 59. sub fin. Exercitus proditor militaris disciplinæ, desertor signorum. Sall. in orat. Phil. contra Lepid. a med. Nostri proditor, istis infidus, hostis omnium boorum. Ovid. Ib. 371. Proditor ut sævi perit auriga tyranni. V. MYRTOUS.

PRŌDĪTRIX, icis, f. 3. quæ evulgat. ¶ 1. Generatim. Prudent. 1. pepi steφ. 11. Fama nam terras in omnes percucurrit proditrix. ¶ 2. Speciatim, quæ perfide prodit, traditrice. Lactant. 1. 10. Patris proditricem in conjugium sibi vindicavit. Servius ad Virg. 8. Ecl. 30. Apollo divinationem eis concessit, adjecto, ne proditrices numinum esse vellent.

PRŌDĪTUS, a, um. V. PRODO.

PRŌDIUS, adverb. interius, propius: a prodeundo. Varro apud Non. p. 47. 13. Merc. Primum venit in urbem, atque intra muros, deinde accedit produs, atque introit domum. h. e. Illic procedit amplius, ut interpretatur Lachmannus ad Lucret. 4. 211.

PRŌDO, dia, dīdi, dītum, dere, a. 3. (pro et do). Prodit pro prodiderit dixerunt antiqui. Festus p. 229. 16. Müll. Prodit, porro dedit, ut est in lege Cæsarica: «Porticum sartam tactamque habeto, prodito». Alias prodiderit. Hæc Festus. — Part. Prodens 1. a. et b. et 3.; Proditus 1. a., 2., 3. a. et 4. a.; Proditurus 5.; Prodens 1. a., 3. b., 6. et 7. — Prodere est extra, aut ante, aut longe dare, ponere, emittere, producere. Unde extra proditur aliquid apud Lucret. 2. 933. quod quasi paritur et producitur, si producere, si mette in essere. Hæc Forcellinus: at Lachmannus apud Lucret. loc. cit. aliter omnino leg. Hinc ¶ 1. Generatim et sæpe est emittere, proferre, atque adeo edere, evulgare, palam facere, ἐκδιδῶμι ('t. mettere fuori, dar fuori, pubblicare, far apparire, manifestare; Fr. faire sortir, émettre, publier, faire connaître; Hisp. poner fuera, sacar a luz, publicar, manifestar; Germ. hervorgeben, hervorbringen, zum Vorschein bringen, verathend bekannt machen, anzeugen, entdecken, angeben; Angl. to draw forth, bring out, declare, disclose, manifest). — 1.º Stricto sensu pro extra ponere, foras emittere. Lucret. 3. 603. de anima. Quid dubitas tandem, quin extra prodita corpus Imbecilla foras, in aperto, tegmine dempto, etc. Id. 6. 562. Ad cælumque magis quanto sunt edita quæque (tectæ domorum) inclinata miment (Lachmann. meant) in eandem prodita partem. h. e. extra perpendicularum dactyla. — 2.º Latiori sensu pro edere, evulgare, palam facere; præsertim quum de iis agitur, quæ clari alicujus interest. — a) Universim. Val. Flacc. 5. 233. socerumque exterruit ingens Proditæ vox: o qui patria etc. Ovid. 1. Met. 656. alto suspiria prodidis Pectore. et 6. ibid. 80. Percussamque sua simulat de cuspidē terram Prodere cum haccis fetum canentis olivæ. et 7. ibid. 600. Fibra quæ ægra notas veri, monitusque deorum Prodidit. Horat. 2. Sat. 5. 103. est Gaudia prudentem vultum celare. h. e. licet, ἔξορτ, calara. Virg. 10. Æn. 97. ceu flamma prima Quum depressa fremunt silvis, et cæca volutant Murmura, venturos nautis prodientia ventos. Ovid. Heroid. 12. 39. Emiaet indicio prodita flamma sun. Id. 1. Art. am. 326. partu proditus auctor erat. Cic.

Dom. 17. 45. Prodit dies. *h. e.* ante edicta. *Alii leg.* prodita eodem sensu: *V. Prodictus* in PRODICO. Sic *Liv.* 25. 13. Alia prodita dies ad frumentum majore apparatu petendum. — *Prodeve exemplum* est edere, quippiam facere, quod exemplo sit aliis. *Liv.* 1. 11. Prodiendi exempli causa. Cf. *Cic. Flacc.* 11. 24. Ne periculosam imitationem exempli in posterum proderetis. *Tac.* 1. *Hist.* 2. Non tamen adeo virtutum sterile seculum, ut non et bona exempla prodiderit. *Fellej.* 2. 119. 3. E praefectis castrorum quam clarum exemplum L. Eggis, tam turpe C. Cesonius prodidit. Sic *ibid.* 6. 5. Id unum nefarie ab Opimio proditum, quod capitis civis R. pretium se daturum proposuit. — Ceterum *Cic.* 4. *Acad.* (2. *pr.*) 9. 27. Quam decretum proditur, lex veri rectique proditur. *Juvenal.* 13. 23. Quae tam festa dies, ut cesset prodere furem, perfidiam, fraudes, etc? *Plin.* 9. *Hist. nat.* 10. 12. (36). Testudines summa in aqua obdormiscere: id prodi stertentium sonitu. *Ovid.* 4. *Trist.* 4. 9. Nil ego peccavi: tua te bona cognita produnt. *Id.* 2. *Met.* 437. Heu quam difficile est, crimen non prodere vultu! et 4. *ibid.* 654. laevaque a parte Medusae, Ipse retro versus, squalentia prodidit ora. *Alii leg.* protulit — *b)* Speciatim est arcana detegere, *rivelare*, *scoprire*, *palesare*. *Val. Flacc.* 4. 479. Fata loqua, mentemque Jovis, quaeque abdita solus Consilia, et terris subito ventura parabat, Prodideram, miserans hominum genus. *Cic.* 2. *Tusc.* 13. 31. Homine enunciantem commissa, prodente conscio. *Plaut. Cist.* 4. 2. 75. Tibi nunc prodimus, et conitemur cistellam habere. *Juvenal.* 9. 115. Prodere arcanum. — *c)* Item proferre, promere, *cavari suori*. *Ovid.* 5. *Fast.* 518. Prodit fumoso condita vina cado. Adde *ibid.* 508; et *Val. Flacc.* 8. 17., ubi *alii leg.* promit. ¶ 2. Speciatim est partu edere in lucem, *partorire*, *dare in luce*. *Accius* apud *Apulej.* de Deo *Socrat.* sub *fin. de Ulysse*. Inclute, parra prodite patria, nomine celebri, etc. Translate *Lucret.* 4. 521. Jam ruere ut quaedam videantur velle, ruantque Proditia iudiciis fallacibus omnia primis. *concepit*, *e* *designat* *con false misure*. Afferunt et *Ovid. Heroid.* 11. 107. Quid puer admisit tam paucis proditus horis? *Id.* 5. *Met.* 517. quod nostro est prodita partu. Adde 9. *ibid.* 677. *Alii leg.* ubique editus. ¶ 3. Item speciatim est mandare litteris, scribere, narrare, *scribere*, *raccontare*, *insegnare*. — *a)* *Prodere* sine additis. *Varro* 5. *L. L.* 148. *Müll.* De eo triceps historia, nam et Proclius non idem prodidit, quod Piso. *Cic.* 1. *Tusc.* 13. 29. Si ea, quae scriptores Graeciae prodiderunt, eruere coner. *Id. Planc.* 39. 94. Haec de clarissimis viris monumenta nobis litterae prodiderunt. *Liv.* 8. 18. In eo parvi refert, quid veri sit. Illud pervellim, (nec omnes auctores sunt) proditum falso esse, (*Flaccum Potitumque*) venenis absumptos. *Ovid.* 3. *Fast.* 291. Prodere nitum plandi fulminis. *Cæs.* 6. *B. G.* 18. Galli se omnes ab Dite patre prognatos praedicant: idque ab Druidibus proditum dicunt. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 43. 60. (124). Nunc quoque erat in Urbe Roma, haec prodente me, equitis R. cornis e Baetica, etc. *Id.* 34. *ibid.* 7. 16. (33). Hercules ab Euandro sacra-tus, ut produat, in foro boario. — Huc referri potest et illud *Cic. Rabir. Post.* 7. 17. Delectat amplissimus civitatis gradus, sella curulis, fasces-denique imago ipsa ad posteritatem memoriam prodita. — *b)* *Memoriae prodere* frequentius est. *Cic. Mil.* 3. 8. Non sine causa etiam fictis fabulis doctissimi homines memoriae prodiderunt, eum etc. *Cæs.* 6. *B. G.* 25. Quae maxime memoriae prodenda videntur, haec sunt. *Nepos Themist.* 10. Thucydides ossa ejus clam ab amicis esse sepulta, memoriae prodidit. *Id. Hann.* 13. Hujus bella gesta multi memoriae prodiderunt. *Sil. It.* 3. 222. Proditae, Calliope, famae, quos horrida caepa Excierint populos. — *c)* *Prodere memoria* pro memoriae. *Cæs.* 5. *B. G.* 12. Britannia ab iis incolitur, quos natos in insula Ipsi memoria proditum dicunt. Ita edition. omni-tum antiquae, tum recentis, quas habemus. *Cic.* 2. *de Rep.* (edente *A. Maio*) 31. Ut quod pro-

ditum memoria est. *Val. Max.* 2. 6. n. 10. Memoria proditum est, Gallos etc. — *d)* *Prodere literis* est *Cic. Arch.* 7. 15. Summorum virorum virtutes literis proditae. — *e)* *Prodere memoriae ac literis* est *ejusd.* *Verr.* 18. 47. ¶ 4. Saepissime ponitur pro perfide tradere, *tradere*, *prodere*. — *a)* De hominibus. *Cic.* 10. *Phil.* 3. 7. Si Brutum prodideritis et deserueritis. *Id. Flacc.* 33. 81. Quem ego sum secutus, is me deseruit ac prodidit. Sic *Id.* 3. *Verr.* 33. 84. Cur causam populi R. deseruisti ac prodidisti? *Id. post redit. ad Quirit.* 9. 21. Qui me per simulationem amicitiae nefarie prodiderunt. *Id. Pis.* 24. 56. Prodebas caput et salutem meam una mercede provincia. *Id. Cæcin.* 18. 50. Rem, et causam, et utilitatem communem non relinquere soluto, sed etiam prodare. *Id.* 3. *Fin.* 9. 32. Prodere patriam. *Id.* 7. *Verr.* 41. 106. classem praedonibus. *Sall. Jug.* 35. hosti rem-publ. — Similiter Part. *proditus* est perfide traditus, *tradito*, *prodidit*. *Cæs.* 1. *B. C.* 30. *ad fin.* Queritur sese projectum ac proditum a Cn. Pompejo. et 2. *ibid.* 32. Non proditi per illum, Caesaris beneficio estis consecrati? et 3. *ibid.* 67. Cujus opera proditum exercitum demonstravimus. *Sall. Jug.* 36. Hosti acerrimo prodita senatus auctoritas, proditum imperium vestrum. *Cic.* 2. *Verr.* 4. 11. Nudatus ac proditus consul, desertus exercitus. *Id.* 3. *Att.* 15. *a med.* Ego proditus, inductus, confectus in fraudem. *Id.* 11. *Phil.* 9. 22. Relictus, desertus, proditus. *Val. Flacc.* 7. 486. Te conjux nataeque manent: ego prodita obibo. *Martial.* 8. 17. Proditia causa. — *b)* Poetice de equo, aut auriga vectorem fallentibus. *Virg.* 10. *Æn.* 592. Lucage, nulla tuos currus fuga segnis equorum Prodidit. *Sil. It.* 17. 137. Corruit asper equus, confixaque cuspidis mambra huc illuc jactans, rectorem prodidit hosti. *Claudian.* *Laud. Seren.* 168. Prodidit Cenomai deceptum Myrtillos axem. Adde *Senec. Oedip.* 144. — *c)* De rebus inanimis. *Ovid. Heroid.* 10. 5. In quo me somnusque meus male prodidit, et tu Per facinus somnis insidiate meis. *m'ingannò*, *mi tradit*. Loquitur Ariadne ad Theseum. *Lucret.* 6. 33. de *Averno*. Cujus ubi e regione loci venere volantes, claudicat extemplo pinnarum nisus inanis, Et conamen utrinque alarum proditur omne. *h. e.* decipitur, non habens quo nitatur. *Sil. It.* 5. 570. sed vani frigentem in Marte senectam Prodebant ictus. *h. e.* destituebant, falebant. *Id.* 15. 712. Occubuit clipei transfixo proditus aere. *h. e.* deceptus: nam impenetrabile putaverat. et 16. 433. ni successu nimio, laetique pavore Proditus elapso foret inter verba flagello. ¶ 5. Item perdecie, quasi porro dare, proferre, deserere. *Ter. Heaut.* 3. 1. 70. Prius proditurum te tuam vitam, et prius pecuniam omnem, quam abs te amittas filium. *Ennius* apud *Festum* p. 229. 32. *Müll.* Naenum sperando cupide rem prodere summam. *Cic.* 4. *Acad.* (2. *pr.*) 8. 23. Vir bonus statuit omnem cruciatum perferra, quam ut officium prodatur, aut fidem. *manca* *al suo dovere* *o di parola*, et *Ter. Hecyr.* 4. 4. 49. Quid dixi? eho! an non alemus, Pampulle? Prodemus, quaeso, potius? Ubi *Donat.* deseremus, proferemus, porro dabimus. *Vabbandoneremo*, et *Virg.* 1. *Æn.* 254. Nos, tua progenies, caeli quibus annuis arcem, Navibus (infandum!) amissis, unius ob iram Prodimur, atque Italiam longe disjungimur oris. Ubi *Servius*: porro damur, scilicet ab Italia prohibemur. ¶ 6. Item longe dare, hoc est differre, protrahere. *Lucilius* apud *Non.* p. 363. 25. *Merc.* Possit ne elabi, an porro prodenda dies sit. *Ter. Andr.* 2. 1. 13. Credo, impe-trabo, ut aliquot saltem nuptiis prodatur dies. Ubi *Donatus*: proferat, prolatet, differat: deinde subjicit verba *Lucilii* aliata. *Festus* p. 242. 14. *Müll.* Prodidisse non solum in illis dicitur, qui patriam hostibus prodiderunt, sed etiam tempus longius fecisse, ut Cato: Te, C. Caecili, diem prodidisse militibus legionis tertiae, quam proditorem non habereut. ¶ 7. Item porro dare, id est tradere quasi per manus, propagare. *Cic.* 3. *Off.* 21. 84. Regnum, quod a Tantalio et Pelope proditum jure obtinebatur. *Id. Mil.* 30. 83. Qui

sacra, qui caeremonias, qui auspicia et ipsi sanctissime coluerunt, et nobis, suis posteris, prodiderunt. *Id.* 7. *Verr.* 14. 36. Jus imaginis ad memoriam posteritatemque prodendam. Ita *Non. loc. cit.* et *Græv.*: *alii leg.* prodendae. *Virg.* 4. *Æn.* 230. qui Italiam regeret, genus alto a sanguine Teucris Proderet. Ubi *Servius*: protenderet, id est propagaret.

PRÓDÓCEO, es, ere, a. 2. palam, aut ante doceo. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 53. quaerenda pecunia primum, Virtus post nummos: haec Janus summus ab imo Prodocet. Ita recte ex multis MSS. *Lambin., Cruqu., Besitaj.*, nam pro in compositis, teste *Festo*, palam faciendi sensu adhibetur. *Alii* tamen *praedocet*, aut *perdocet* legunt.

PRÓDORMIO, is, Ivi vel Ii, ire, u. 4. dormicchiare, plus, quam aegri conditio fert, dormio. *Fronto* 1. *ad M. Cæs.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep.* 4. Quae ego pro somno dixeram, tu multis et elegantibus argumentis refutasti ita acite, ut si vigilia tibi hoc acuminis et leporis adfert, ego prorsus vigilare te malletm. et *mor.* Quid si ego id postulo, ne exspargiscare? Quin postulo, ut dormias. Quo pacto ego magister appellor? qui unum hoc, quod te docere cupio, ut dormias, non impetro. Perge, ut libet, dimmodo di te mihi, sive prodormias, sive pervigiles, protegant. *M. Aurel.* apud *Front.* 4. *ad M. Cæs.* *Ep.* 6. Nos valemus. Ego aliquantum prodormivi propter perfrictiunculam, quae videtur sedata esse. Ergo ab undecima noctis in tertiam diei partem legi, partim scripsi; minus mehercule, quam be-ri. *Id.* enim dixerat in *praeced. Ep.* Nos valemus. Ego hodie ab hora nona noctis in secundam diei bene disposito cibo studivi. Ex quibus porro patet, hac nocte illum pervigilare, atque adeo studere cepisse hora nona noctis; die vero sequenti hora undecima; itaque se prodormivisse narrat, quam, duabus horis plus quam pridie, dormisset. *Fronto* postquam pridie scripserat, se laborare, ita incipit 5. *ad M. Cæs.* *Ep.* 22. Ego prodormi-

PRÓDRŌMUS, i, m. 2. anticorriere, foriere, *prodromos*, vox Graeca praecurrentem, praecurso-rem, praevium significans. ¶ 1. Generatim. *Cic.* 1. *Att.* 12. Nam inibi Pompejani prodromi nunciant, aperte Pompejum acturum, Antonio succedi oportere. ¶ 2. Speciatim *prodromi* dicuntur etiam venti quidam Aquilonares octo ferme diebus exortum Cauculae antecedentes, ut *Plin.* 2. *Hist. nat.* 17. 47. 123). docet. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 52. Sext. Cal. Jul. prodromi flare incipiunt. *Cic.* 16. *Att.* 6. Magis commode, quam strenue navigavi, remis enim magnam partem: prodromi nulli. Quod autem *Plin.* 18. *Hist. nat.* 28. 68. (270). (ubi *etesiarum prodromos* vocat, quae ex *Colum. loc. cit.* Calendis Aug. incipiunt) alium diem his assignare videtur, nempe xiiii. CAL. AVG., non eorum principium, sed tempus, quo constantius perant, intelligit, ut ex *cit.* 2. *Hist. nat.* 47. 47. (123). apparet *Gell.* 2. 22. *a med.* Praeter hos sunt alii plurifariam venti commenticili etc., addidissetque eos, qui etesiae et prodromi appellantur, qui carto tempora anni, quam canis oritur, ex alia atque-alia parte caeli spirant. *Ammian.* 22. 15. n. 7. Opinio est celebrior alia, quod spirantibus prodromis, perque dies quadraginta et quinque etesiarum continuus flatibus repellentibus ejus ineam, velocitate cohibita, superfusus fluctibus (*Nitus*) intumescit. Adde *Apul. de Deo Socrat.* ¶ 3. Item speciatim genus sicuum praecocium, qui ceterorum maturitatem anteveniunt. Ita enim eos Athenis appellat. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 26. 40. (113).

PRÓDUCIBILIS, e, adject. qui producit. *Hieronym.* *interpr. Orig.* in *Jerem. Hom.* 3. 1. Duo contraria sunt adamantini isti, malleus et incus producibilis; *at paulo infra eadem incus dicitur producibilis, h. e. in qua confiat opus productile: V. PRODUCTILIS.*

PRÓDŪCO, cis, xi, ctum, cære, a. 3. *Produce* syncop. pro *produxisse* sub *A. I.* 4. — Part. *Producens* *I. A.* 2. c. et *B. 3. b.*; *Productus* passim; *Producturus* *I. A.* 2. c.; *Productendus* *I.*

A. 4. a. at II. 1. — Producere est coram, ante, in medium, extra ducere, trahere, *éxtréivo, éçáyo* (It. *menar fuori, trar fuori* o al *cospetto, produrre*; Fr. *conduire en avant, faire avancer, mettre en présence*; Hisp. *conducir adelante, presentar*; Germ. *vor-, hervorführen, -bringen*; Angl. *to lead out, bring forth to draw out*.)

I.) Proprie duo præcipna significat, scilicet

A) Est coram, ante, extra ducere, *condurre innanzi, menar fuori*. ¶ 1. Speciatim in re militari, de exaritu qui ad pugnam educitur. *Plaut. Amph. 1. 1. 62.* Amphitruo castris producit omnem exercitum. *Galba ad Cic. 10. Fam. 30.* In aciem suas copias de vico produxit. *Justin. 11. 13. 1.* Producere aciem. h. e. copias in aciem. *Cæs. 1. B. G. 48.* Cæsar pro castris suas copias produxit, et aciam instructam habuit. *Ovid. Heroid. 13. 143.* Producatque vltum, dabit et mandata reverti. h. e. deducet, et prosequetur extra urbem ad pugnam. *Liv. 2. 59.* Productus in aciem turpi fuga petit castra. *Nepos Militiad. 5.* In aciem peditum centum, equitum decem millia produxit, præliumque commisit. ¶ 2. In iudiciis et contentibus est coram ducere, adducere, *menare, condurre*. — a) Generatim. *Cic. 3. Ferr. 47. 122.* Producere aliquem in conspectum populi R. *Id. Pis. 6. 14. et 1. Att. 14.* quempiam in coolonem. *Liv. 21. 10.* ad populum. *Cic. post redit. in Senat. 6. 13.* in contentum. *Cæs. 1. B. C. 14.* in forum. *Sueton. Cæs. 10.* pro rostris. — Eodem sensu absolute. *Id. ibid. 76.* Centuriatim producti milites idem jurant. *Sall. Jug. 38.* Ubi silentium cepit, producto Jugurtha, verba facit. — b) Speciatim produci dicuntur testes, auctores, qui sistuntur in iudicio, etc. *produrre, presentare, far comparire. Cic. 7. Ferr. 50. 134.* Harum rerum omnium auctores testesque produco. *et ibid. 43. 113.* Graviozem apud iudices se fore ab inferis testem, quam si vitus in iudicium produceretur. *Id. 2. ad Q. fr. 4.* Quam testis productus esset in Sextum. *Juvenal. 16. 32.* Producere testem contra aliquem. *Quintil. 11. 3. 174.* Reos excitare, pueros atollere, propinquos producere, vestes lanare. *Cic. 3. Ferr. 5. 13.* Equites R. qui ad vos antea producti testes dixerunt. *Id. Flacc. 15. 35.* Aliquid fortasse coram producti dicent, in quo reprehendantur. *Adde eumd. 6. Ferr. 9. 19. et Rosc. Com. 14. 42.; et Liv. 6. 20. et 2. 52.* — c) Item speciatim oratores qui primum foro ostendebantur, et a consulari viro publice ducuntur, commendatione aliqua adjecta. *Plin. 2. Ep. 14.* Ante memoriam meam ne nobilissimis quidem adolescentibus locus erat, nisi aliquo consulari producente. *Id. 6. Ep. 23.* Est Indolis optimæ, brevi producturus alios, si interim proreclus fuerit a nobis. ¶ 3. Produci dicuntur etiam — a) Histriones, *far andare in iscena. Cic. 4. Att. 15.* Is erat ante manumissus, quam productus. *Seneca prof. 3. Excerpt. controu.* Pronunciatio, quæ histrionem proptulit producere. *Sueton. Ner. 4.* Equites R. ad agendum mimum produxit in scenam. *Quintil. 3.6.18.* Histrio, qui se prætori in hortis ostendat, neque arat productus. h. e. in scenam et in publicum adductus. — Huc pertinet illud *Cic. Rosc. Com. 10. 30.* Quid sciret ille (*Panurgus Rosciii discipulus*), pauci animadvertentibus: ubi didicisset, omnes quærebant. Nihil ab hoc (*Roscio*) pravum et perversum produci possa arbitrabantur. — b) Gladiatores. *Lucan. 4. 710.* fatalis arenæ Muneribus non ira vetus concurrere cogit Productos. ¶ 4. Generatim est ducera, adducere, *menare, condurre*; ita tamen ut particularum extra, aut longe, aut ante vis aliqua insit. — a) Universim. *Ter. Adelph. 4. 2. 22.* Non tu eum rus hinc modo produxe ajebas? *syncop. pro produxisse. Colum. 11. R. R. 3. 52.* Vasa majora specularibus iotegi debent, ut etiam frigidibus, serenid diebus, tuto producantur ad solem. *Id. 6. ibid. 2. 8.* Boves vacuo plostro subjuogendi, et paulatim longius cum oneribus producendi sunt. *et ibid. § 10.* Bovem placidissimum cum indomito jungimus: Is et procurrentem retrahit, et cunctantem producit. *Cæs.*

3. B. C. 100. Longius productam unam quinqueremem in angustiis portus cepit. — b) Speciatim de rebus, qui ducuntur e carcere ad supplicium. *Cic. 7. Ferr. 45. 120.* Producantur e carcere, et ad palum deligantur. *et ibid. 60. 156.* Capitibus obvolutis producebantur, ut securi ferrentur. *et ibid. § 157.* Producere aliquem ad necem. — c) Item de iis qui ad militandum mittuntur. *Proper. 4. 1. 85.* Dlx ego, quum geminos produceret Arria natos etc. — d) Item de iis qui deducunt, comitantur. *Ovid. Heroid. 13. 141.* Arma dabit; dumque arma dabit, simul oscula sumet: Hoc genus officii dulce duobus erit. Producetque virum; dabit et mandata reverti. *Alii aliter interpretantur. Val. Flacc. 3. 381.* Teque renodatam etc. Ad sua Caucasæ productum flumina Nymphæ. — e) Item de rebus venalibus, *esporre in vendita. Ter. Eun. 1. 2. 53.* Ancillam pretium sperans illico produxit, vendidit. *Id. Heaut. 1. 1. 92.* Servos omnes produxit et vendidit. *Sueton. Gramm. 4.* Quum familia alicujus venalis produceretur. ¶ 5. Pertinet etiam ad exsequias. *Lucan. 2. 298.* longum producere funus Ad tumulos jubet ipse dolor. *Virg. 9. En. 486.* nec te, tua funera, mater Produxi, pressive oculos, aut vulnera lavi. *Stat. 2. Silv. 1. 20.* nigræ solemnia pompæ- et puerille feietrum Produxi. ¶ 6. Produci dicuntur sponsæ, quæ in nuptiis ad domum sponsi cum pompa deducuntur: item quæ turpiter perducuntur, prostituuntur. *Claudian. III. cons. Honor. 156.* sociæque nulum produxit ab aula. *Juvenal. 6. 240.* utile porro Filiolam turpi vetulæ producere turpem. *Adde Petron. Satyr. 25.* — Sic de iis, quæ turpiter prostituuntur. *Sueton. Fesp. 22.* Quum productæ pro concubitu sestertia quadringenta donasset. *Adde Ovid. 3. Amor. 12. 11.* Utrobique alii legunt *perductæ*. ¶ 7. Demum ponitur pro admoveere, adducere, inducere, ioferre. *Ovid. 2. Art. am. 211.* Nec dubita tereti scamnum producere lecto; Et tenero solem deme, vel adde pedi. *Stat. 5. Silv. 3. 13.* quis, Apolline merso, Frigida damnatæ produxit nubila menti?

B) Est etiam in longum ducere, atque hinc ¶ 1. Generatim usurpatur pro longum facere, extendere, trahere, *éxtréivo, slungare, allungare, stirare, tirar in lungo, o innanzi, prolungare. Varro 9. L. L. 9. Müll.* Ut qui trichidium constrarunt, si quem lectum de tribus unum imparem posuerunt, aut de paribus nimium, aut parum producerunt, etc. *Martial. 9. 75. de sutore.* Dentibus antiquas solitus producere pelles. *Juvenal. 15. 165.* Ferrum incude producere. *Id. 2. 93.* Ille supercilium madida fuligine tactum Obliqua producit acu. *Plin. 33. Hist. nat. 6. 31. (98).* Lineas ex argento nigras produci, plerique mirantur. *At Sillig. leg. prædici etiam in proxime cit. loco.* *Adde ibid. 3. 19. (60).* ¶ 2. Speciatim de plautis est edere, proferre. *Pallad. 4. R. R. 10. 30.* Fici producere incipiunt folia. Huc pertinet et illud *Ovid. 4. Trist. 6. 11.* Tempus et in canas semen producit aristas. ¶ 3. Item speciatim est gignere, procreare, *produrre, procreare, generare*. — a) De hominibus. *Lucilius apud Non. p. 373. 2. Merc.* Ducunt uxores, producant, quibus hæc faciunt, liberos. *Plaut. Rud. 4. 4. 129.* Filia mea, salve: ego is sum, qui te produxi, pater. *Cic. 3. Ferr. 12. 32.* Adolescentia qualis fuerit, ex eo, quem sui simillimum produxit, recognoscere potestis. *Sil. It. 1. 112.* partusque recusent, Te surgente, puer, Latia producere matres. *dar in luce, partorire. et Pers. 6. 18.* geminos, horoscope, varo Producis genio. *Adde Juvenal. 8. 271.; et Plaut. Bacch. 3. 3. 51. Seneca Oedip. 746.* Genitrixque suo reddi gremio Modo productas vldit alumnas. — b) De rebus. *Ovid. 8. Met. 643.* ignes Suscitât besternos, foliisque et cortice sicco Nutrit. et ad flammam anima producit anili. *Cic. 2. Nat. D. 26. 66.* Datum ast Neptuno maritimum omne regnum: nomenque productum, ut Portunus a portu, sic Neptunus a nando. *Cels. 8. 7. n. 7. a med.* Puro jam ulcere, cibis utendum est carnem producentibus. ¶ 4.

Syllabam producere, *fare o pronunziar lunga*; cui contrarium est corripere. *Cic. 3. Orat. 47. 183.* Pæon oritur a brevibus deinceps tribus, extrema producta atque longa, sicuti illa sunt, *domuerant, sonipedes. Ovid. 4. Pont. 12. 12.* Fiat ut e longa syllaba prima brevis: Aut producat, quæ nunc correptus exit. *Adde Quintil. 1. 5. 60.* ¶ 5. Item pro elicere, extrahere, *cavar fuori. Ovid. 13. Met. 322.* Eloquioque virum, morbis iraque furentem Molliet, aut aliqua producet calidus arte. *Seren. Sammon. 34. 647. de lana succida.* Mortua quin etiam producit corpora partu. *Adde Senec. Octav. 737.*

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro evehere, provebere, *promuovere, innalzare. Cic. 3. Fin. 16. 52. et Amic. 20. 73.* Quempiam producere ad aliquam dignitatem. *At Orellius secundo loco legit perducere. Augustus apud Sueton. Claud. 4.* Per eosdem articulos et gradus producendus est, per quos frater ejus productus fuit. *Liv. 40. 56.* Omni genere honoris producere eum non destitit. — Absolute. *Cic. Dom. 9. 21.* Quem tu non pro illius dignitate produxeris, sed pro tuo scelere subduxeris. *Juvenal. 6. 607. de Fortuna.* hos amat, his se Ingerit, atque suos ridens producit alumnos. *favorisce e prospera. Seneca 2. Benef. 9.* Beneficia, quæ non producant, nec honestiorem faciunt. ¶ 2. Pro impellere, illicere, *indurre. Cic. 1. Herenn. 3. 4.* Quoniam una cum oratoris officio producti sumus, ut de orationis partibus loqueremur. *Id. 4. ibid. 47. 60.* Ut productus studio et viribus, ultra facile procurras. *Plin. 9. Hist. nat. 35. 59. (122).* Sponsione productus ad aliquid faciendum. *Cæs. 3. B. C. 104.* Ab his liberaliter ipse appellatus, et quadam notitia Septimii productus. *Nepos Hann. 5. M. Minucium Rufum magistrum equitum dolo productum in prælium fugavit. Alii leg. perductum.* ¶ 3. Item de abstractis est edere, proferre. *Horat. 2. Ep. 2. 119.* Adsciscit nova, quæ genitor produxerit usus. *Juvenal. 15. 31.* accipe, nostro Dira quod exemplum feritas produxerit ævo. *Id. 8. 266.* Occulta ad patres produxit crimina servus. h. e. conjurationem de reducendis regibus, de qua *Liv. 2. 3. et 4.* ¶ 4. Metaphorâ sumptâ a superioribus paragi. *B. 1. — a)* Producere aliquem, *tirarlo in lungo, differre, detinere, deludere. Cic. Quinct. 8. 30.* Conditionibus hunc, quoad potest, producit. *Ter. Andr. 4. 1. 24.* Lactare aliquem, et falsa spe producere. — b) De rebus. *Horat. 1. Sat. 5. 70.* Prostrus jucunda cenam producimur illam. *Cic. Senect. 14. 46.* Convivium ad multam noctem vario sermone producere. *Id. 6. de republ. 1.* sermonem in multam noctem. *Id. Brut. 71. 251.* sermonem longius. *Sueton. Aug. 78.* somnum ultra primam lucem. *Cæs. 4. B. G. 30.* rem in biemem. *Plaut. Trin. 2. 2. 59.* pappi vitam ad miseriam. h. e. ut miser diutius sit. *Ter. Andr. 3. 5. 9.* malo aliquam moram. *trovar qualche ritardo. Cic. Senect. 17. 60.* Ad centesimum annum vitam produxit. *Alii leg. perduxit. Id. Brut. 15. 60.* Varro vitam Nævli producit longius. *lo fa vivere più innanzi: scrive, ch'ei mori più tardi. et Lucan. 4. 794.* Curio fusas Ut vidit campis acies, etc. Non tulit afflictis animam producere rebus. *tirar innanzi la vita. et Tac. 12. Ann. 8.* Eo usque spem vitæ produxerat. *Ovid. Heroid. 12. 5.* quidquid ab illo Produxi vitæ tempore, pæna fuit. *Seneca Consol. ad Polyb. 37.* Producere scriptis memoriam alicujus. ¶ 5. Producere diem, tempus, *passare. Ter. Adelph. 4. 2. 52.* Cyathos sorbilians paulatim, huic produciam diem. *Martial. 2. 89.* nimio gaudes noctem producere vino. *Tybull. 1. 4. 5.* Nudus et hibernæ producis frigora brumæ, Nudus et æstivi tempora sicca canis. *Stat. 8. Theb. 219.* vario producant sidera ludo Ante domos intraque. Verbum *tendere* hoc eodem sensu usurpat *Horat. 1. Ep. 5. 11.* ¶ 6. Ponitur et pro educare, *allevare, educare. Plaut. Asin. 3. 1. 40.* Audientem dico, mater, produxisti filiam. *Ter. Adelph. 3. 2. 16.* Seni animam astingerem, qui illud produxit scelus. *Juvenal. 14. 228.* Et lævo monitu produxit avaros.

— Hinc Pert. præter. pass., cujus exempla supra retulimus,

Productus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde Comp. *Productior*, et Sup. *Productissimus*, et est in longum ductus, extensus, prolatus, proventus, ἐκτεταμένος, προαχθείς, allungato, prolongato, lungo. Cic. 4. *Fin.* 12. 29. Non sunt in eo genere tantæ commoditates corporis, tamque productæ temporibus, tamque multæ. *Id.* 5. *Tusc.* 40. 117. Dolores longinquitate productivementius torquent. *Tac.* 13. *Ann.* 40. Productiore cornuum sinistro per ima collium. *Colum.* 3. *R. R.* 10. 1. Productissimum flagellum. Cic. 2. *Orat.* 53. 213. In utroque genere dicendi (*leni*, et *vehementi*) et principia tarda sunt, et exitus tamen spissi et producti esse debent. *tirati in lungo*, et *Orat.* 53. 178. Animus aurium nuncio mutilla sentit quædam et quasi decurtata, productiora alia et quasi immaderatius excurrentia. *Quintil.* 11. 3. 92. Gestus in narrando paulo productior. *Horat. Art. P.* 189. Neve minor, neu sit quinto productior actu Fabula. — Hinc

Producta, ðrum, n. 2. plur. absolute, substantivorum more, ut *promota*, *præposita*, *præcipua*, vertit Cic. 3. *Fin.* 4. 15. et 16. 52. et 4. *ibid.* 26. 12. τὰ προηγμένα Stoicorum. Sic enim vocabant illi bona quædam indifferentia, et ad bene beaque vivendum minime pertinentia, æstimabilia amen et quibusdam aliis anteponenda, ut valetudinem, integritatem sensuum, vacuitatem doloris, gloriam, divitias; bisque contraria, morbum, paupertatem, infamiam, etc. ἀποπροηγμένα, quæ Cic. loc. cit. et 5. *Fin.* 30. 90. *rejecta*, *reducta* et *remota*. V. etiam *Gell.* 12. 5. Verba Cic. sunt cit. 3. *Fin.* 16. 52. Ut enim nemo dicit, in regia regem ipsum quasi productum esse ad dignitatem (id enim est προηγμένον), sed eos, qui in aliquo honore sint, quorum ordo proxime accedit, ut secundus sit ad regium principatum: sic in vita non ea, quæ primario loco sunt, sed ea, quæ secundum locum obtinent, προηγμένα, id est producta nominantur. Quæ vel ita appellamus (id erit verbum e verbo), vel *promota*, et *remota*, vel, ut dudum diximus, *præposita*, vel *præcipua*; et illa *rejecta*. *Seneca Ep. 74. ante med.* Bona illa sunt vera, quæ ratio dat. Cetera opinione bona sunt: et nomen quidem habent commune cum veris, proprietatis in illis boni non est. Itaque commoda videntur, et, ut nostra (*Stoicorum*) lingua loquar, *producta*.

PRODUCTE, adverb. Comp. *Productus*. — Producte ad idem ac producendo, *lungamente*, ἀποταδην. Cic. *Orat.* 48. 159. Quæ in sapiente et felice producte dicitur, in ceteris omnibus breviter. h. e. syllabam producendo. *Gell.* 4. 17. Syllaba productius latiusque pronuntiata. *Id.* 2. 17. *Proficisci* et *profundere* correpte dicimus: *proferre* et *profligare* producte. *Capell.* 3. p. 80. Tertia (*nominum*) species nominativum cum vocativo miscet, et genitivo eadem literas producte conservat, - ut sanatus, fluctus, exercitus. *Ita leg. Kopp.; vulgati libri habent* productente.

PRODUCTILIS, e, adject. qui fusione vel maleo producitur, dilatatur. *Vulgat. interpr. Exod.* 25. 18. Duos quoque Cherubim aureos et productiles facies. Adde *eumd.* *Eccl.* 50. 18.

PRODUCTIO, ðnis, f. 3. actus producendi, *allungamento*, ἀπείτασις, ἔκταμα. ¶ 1. Generatim Cic. 3. *Fin.* 14. 45. Opportunitas non fit major productione temporis. *Id. Topic. de voce postliminium*, 8. 36. In quo Servius noster nihil putat esse notandum, nisi *post*; et *liminium* illud productionem esse verbi vult. ¶ 2. Speciatim de longa quantitate syllabæ. Cic. 3. *Orat.* 50. 196. In his si paullum modo offensum est, ut aut contractione brevis fieret, aut productione longius, theatra tota reclamant. *Quintil.* 7. 9. 13. et 9. 3. 69. Voces aut productione, vel correptione mutantur. *Terentian.* p. 2386. *Putsch.* Productio longis daret ut tempora bica, Corruptio plus tempore non valeret uno. Adde *Macrob.* p. 2756. *Putsch.*

PRODUCTIVUS, a, um, adject. *prodotta*, *productivo*, qui productus est, et aliquid produxit. *Cassiod.* 1. *Hist. Eccl.* 14. a med. Videntur bæc

nomina veluti temporum esse productiva. *Gloss. Placid.* edente A. Maio In *Class. Auct. T.* 3. p. 482. Lemniscata est nomen productivum, generis feminini. h. e. quod a v. *lemniscus* deductum est.

PRŌDUCTO, as, ðre, a. 1. frequentat. a *produco*. In *Illo Ter. Andr.* 3. 5. 9. Ut huic malo aliquam producã moram: *Donat.* adscribit ab *aliis legi* productem.

PRŌDUCTOR, ðris, m. 3. qui producit. *Gloss. Lat. Gr.* Productor, προαγωγός.

PRŌDUCTUS, a, um. V. **PRŌDUCTO**.

PRŌDUCTUS, us, m. 4. productio. *Gloss. Cyrill.* Ἐκτασις, extensio, productus, prorogatio.

PRŌDUMVIR, viri, m. 2. cui loco duumviri est, ut proconsul. *Inscript.* apud *Spon. Miscell. antiqu.* p. 193. et *Murat.* 626. 1. c. MEMMIO MACCINO PRÆFECTO PAO II VIRO Q. Q. etc. Rectius tamen separatim legendum est, ita ut sit pro *duumviro*. V. **PRÆFECTUS**.

PRŌDUX, ficis, m. 3. id, quod ex alio producitur, idem ac tradux. *Tertull. Car. Chr.* 20. Quum quid extraneum extraneo agglutinatur, ita concarnatur et convisceratur cum eo, cui agglutinatur, ut, quum avellitur, rapiat secum ex corpore aliquid, a quo avellitur, quasi sequelam quamdam abruptæ unitatis, et producem mutui coitus.

PRŌBIA, ðrum, n. plur. 2. brevi, ἀλεξίφθονα, amuleta: ita appellata a *prohibendo*, quasi *prohibea*, quia videlicet mala prohibeant, seu averruncant. *V. Festi loc. cit.* in **PRŌBIA** sub *fin.* V. et **PRÆDIUM**.

PRŌELIÁLIS, e, et

PRŌELIÁRIS vel *præliaris*, e, adject. *da battaglia*, μάχημος, ad prælium pertinens. — a) Generatim. *Plaut. Curc.* 4. 4. 17. Meæ pugnae præliaribus obtrita Jacent. h. e. veræ pugnae, non vellitationes. — b) Speciatim *præliaribus* dies, quibus fas est hostem lacessere, et prælium inire. Erant enim quædam ferie publicæ, quibus nefas fuit id facere. *Paul. Diac.* p. 226. 17. *Müll.* et *Macrob.* 1. *Saturn.* 16., ubi non semel legitur *prælialis*. Docet autem *Macrob.*, quibus diebus nefas sit prælium sumere: scilicet Latinorum tempore, Saturni festo, patente mundo, diebus atris, feriis. Hæc intellige, si ipsi Romani bellum inferrent: nam si repellerent, nullus fuit, quo se defendere vetarentur. — c) Item speciatim *præliaris* dea est Pallas, utpote bellipotens. *Apul.* 10. *Met.* Præliaris deæ comites armigeri, Terror et Metus, nudis insultantes gladiis.

PRŌELIÁTOR vel *præliator*, ðris, m. 3. *battagliere*, *combattitore*, *guerriero*, *bellicosus*, μάχητης, qui prælia multa facit, bellator, pugnat, bellicosus. *Tacitus* Germanicum cum Alexandro comparat, 2. *Ann.* 73. Neque minus præliator, etiam si temeritas abfuerit. *Justin.* 15. 4. 19. Elephantus, veluti domita mansuetudine, eum tergo excepit, duxque belli et præliator insignis fuit. — Adjective. *Amnian.* 23. 5. ad *fin.* Ductoris gloria præliator miles exultans, speque prosperorum elatior.

PRŌELIÁTUS. V. **PRŌELIOR**.

PRŌELIO. V. vocem sequent.

PRŌELIOR vel *prælior*, ðris, ðtus sum, ðri, dep. 1. Olim et *prælio*, as, dictum fuit, ut *Priscian.* 8. p. 799. *Putsch.* tradit. *Ennius* apud *Non.* p. 472. 30. *Merc.* Interea mortales inter sese pugnaot, præliant. — Part. *Prælians* et *Præliatus* I. — Prælior est prælium facio, manus consero, pugno, dimico, μάχημαί, *far battaglia*, *combattere*, *pugnare*.

I.) Proprie. *Cæs.* 2. *B. G.* 23. Legiones ex loco superiore, in ipsis fluminis ripis præliabantur. et 4. *ibid.* 2. et 33. Equestribus præliis sæpe ex equis exsiliunt, ac pedibus præliantur. *Colum.* 9. *R. R.* 9. 5. Apes inter se tamquam civilibus bellis, et cum alteris, quasi cum exteris gentibus, præliantur. *Cic.* 1. *Divinat.* 25. 53. Eudemum præliantem ad Syracusas occidisse. *Cæs.* 2. *B. C.* 42. Atque ita prælians interficitur. *Id.* 1. *ibid.* 78. Nullum intercedebat tempus, quin extremi cum equitibus præliarentur. *Auct.*

B. Alex. 44. Navibus actuaris magnitudo non satis justa ad præliandum. *Cæs.* 8. *B. G.* 19. *extr.* Fortissime præliando, compluresque vulnerando. *Justin.* 2. 11. 11. Hortatur Spartanos, meminerint qualitercumque præliatis cadendum esse. — Passive impersonaliter. *Justin.* 19. 1. 9. Diu et varia victoria præliatum fuit. *Paul. Diac.* p. 3. 13. *Müll.* Arma proprie dicuntur ab armis, id est humeris, dependantia, ut scutum, gladius, pugio, sica, et ea quibus prope præliatur; sicut tela, quibus procul. *Ita vulgati libri* et *Forcell.*, at *Müller* rectius: Arma etc. sica: ut ea, quibus procul præliamur, tela.

II.) Translate. *Cic.* 1. *Att.* 16. Quæris ex me quid acciderit de iudicio, quod etc. et simul vis scire, quo modo ego minus, quam solem, præliatus sim. Ego sic acriter et veheementer præliatus sum, ut etc. — Item de Venerea congressione usurpatur. *Apul.* 2. *Met.* Tota enim nocte tecum fortiter et ex animo præliabor. *Hic loquitur ancilla cum Apulejo*. V. **PRÆLIUM**. II. 3. c.

PRÆLIUM vel *prællum*, ði, n. 2. Etiam *prælium* sine diphthongo legitur in *Inscript.* apud *Gruter.* 1026. 3. L. CORNELIO SEVERO AOM. VET. PRÆF. LEG. III. AVG. ETC. POST PABL. ACT. HOSTIB. VBIQUE DEVICTIS etc. Hic lapis nunc perditus est; at hæc scribendi ratio olim non obtinuit, et fortasse error fuit ejus, qui lapidem exscripsit, vel lapicidæ. Scriptioem vocis per *æ* adstruunt antiqui lapides apud *Gruter.* et *Manut.* non uni, et *MSS. Virgil.*, teste *Pterio* ad 6. *Ecl.* 3., confirmantque *Dausqu.* et *Cellarius*. Quin apud *Plaut. Men.* 1. 3. 3. (quem locum V. infra II. 3. b.) in vet. libris habetur *prœllium*, tamquam sit *πρόλλιον*, πρό τῆς ἰλῆς, h. e. ante agmen: ita ut deinceps, ut in aliis plerisque, *oi* in *æ* transierit. Suet tamen qui scribunt per *æ*, nec desitui videntur lapidibus antiquis. Nam in *Monum. An-cyr. tab.* 4. legitur apud *Gruter.* 232. NAVALIS PRÆLI SPECTACULVM TOPVLO DENI etc.: at in eodem apud *Edm. Chishull.*, qui lapidem inspexit, legitur *PROELI*. Et *Inscript.* apud *Reines.* cl. 8. n. 27. M. BILLIENVS M. F. ROM. ACTIACVS LEGIONÆ XI. PRÆLIO NAVALI FACTO etc. At eadem legitur apud *Don.* cl. 6. n. 14., ubi recte *prælio* scribitur, atque ita in lapide, qui etiam num *Vicetia* existat, insculptum esse meis ipsemet oculis vidi. — Notationem vocis alii aliunde ducunt: recentiores nonnulli volunt esse a *pro* et *ire*, unde *proillum*, h. e. *prælium*. — Prællum est pugna, dimicatio, conflictus, certamen armorum, μάχη (It. *fatto d'armi*, *battaglia*, *combattimento*, *pugna*; Fr. *combat*, *engagement*, *bataille*; Hisp. *combate*, *batalia*; Germ. d. *Treffen*, d. *Gefecht*, d. *entscheidende Zusammentreffen*; Angl. a *fight*, *battle*, *engagement*, *combat*, *conflict*, *contest*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. — a) Universim. *Ennius* apud *Cic.* 2. *Tusc.* 16. 38. res Argivum prælio ut se sustinet. *Lucret.* 4. 967. Induperatores pugnare, ac prælia obire. *Sall.* *Jug.* 58. Non præliis, neque acie, sed alio more bellum gerere. *Cic.* 6. *Fam.* 4. Semper incerti exitus præliorum sunt. *Id.* 15. *Fam.* 15. 4. *Tusc.* 19. 43. et 2. *Orat.* 67. 273. Prælium facere. *Sall.* *Jug.* 61. manibus facere. *venir alle mani.* *Liv.* 25. 38. inire, edere. *Cic.* 1. *Divinat.* 35. 77.; et *Cæs.* 1. *B. G.* 15. committere cum aliquo. *attaccare* et *Cæs.* *ibid.* 25. redintegrare. *Auct. B. G.* 8. 28. conficere. *Cæs.* 1. *B. G.* 53. restituere. et *ibid.* 15. Prælio hostem lacessere. et *ibid.* 25. *extr.* accipiti diu atque acriter pugnare. et 5. *ibid.* 15. acriter configere. *Liv.* 38. 40. a med. inordinatum simul pluribus locis conserere. *Id.* 22. 9. Prælium agere. *Id.* 2. 19. ciere. *Id.* 34. 5. sedare. *Id.* 31. 13. dirimere. *Cæs.* 1. *B. G.* 22. prælio abstinere. *Propert.* 4. 1. 28. prælium miscere. *Id.* 3. 9. 64. Admisso Decius prælia rupit equo. *Tac. Germ.* 30. Ad prælium ire. *Justin.* 2. 9. 9. In prælium egredi. *Id.* 3. 7. 3. Provocare ad prælium. *Liv.* 2. 62. elicere. *Justin.* 3. 6. 6. et 7. 11. et *Cic.* 2. *Nat. D.* 2. 6. Prælio dimicare cum hoste. *Id.* *Prov. cons.* 13. 33. decertare. *Id.* *pro leg. Manil.* 9. 23. Noster exercitus præliis usus erat secundis.

Auct. B. Afr. 29. Turmæ equitum quotidie minutis præliis inter se pugnare non intermittunt. *Tac.* 5. *Hist.* 11. Crebra pro portis prælia se-rebant. *Id.* 2. *ibid.* 42. Prælium acriter sumpserit. *h. e.* iniere, sublere. *Sueton. Cæs.* 60. Prælia non tantum destinato, sed ex occasione sumebat. *Id.* *Aug.* 13. Bellum Pbilippense duplici prælio transegit. *Liv.* 2. 26. *extr.* Prælio uno debellatum est. *Cic.* 2. *Nat. D.* 2. 6. Maximo prælio de-vincere hostem. *Liv.* 25. 40. *ad fin.* Prope justo prælio compulsi hostem intra munimenta. *et ibid.* 39. *circa med.* Atrox prælium oritur. *Nepos The-mist.* 3. Pari prælio discedere. *con equal fortuna.* *et Pausan.* 1. Prælio cadere. *moriri in bat-taglia.* *et Eumen.* 4. Ex prælio excedere. *uscire, ritirarsi.* *et ibid.* 10. Quum superior prælio disces-sisset. *Plaut. Men.* 5. 6. *in fin.* Mctuo, ne sero ven-iam, depugnato prælio, (proverb. est *μετά τὸν πόλεμον συμμαχία.*) *Sall. Jug.* 58. *a med.* Prælium male pugnatum ab suis regem terrebat. *Curt.* 8. 2. *ante med.* Ex improvviso adorti præto-rem, diu anceps prælium fecerant. *Auson. pe-rioch.* 7. *Iliad.* Prælium singulari. *duello:* pugna inter duos. Quo sensu *Liv.* 1. 25. *a med.* Al-ter sessum vulnere trabens corpus victori obji-citur hosti. Nec illud prælium fuit. — b) Quo-tiescumque *Lucret.* conjunxit prælia pugnasque, ut 2. 118. et 4. 1009., non tamquam diversa pos-uit, sed duo synonyma copulavit. — c) Quo-modo a bello differat, *V.* in BELLUM. ¶ 2. Latiori sensu ponitur aliquando pro bello. *Ju-stin.* 2. 6. 16. Erant inter Athenienses et Dor-rienses simultatum veteres offensæ, quas vindic-aturi bello Dorienses de eventu prælii oracula consuluerunt. *Id.* 5. 1. 4. Regem Lacedæmonio-rum (*Alcibiades*) impellit turbatis Atheniensibus adverso Sicilia prælio ultro bellum inferre. *Id.* *dixit ibid.* § 1. Dum Athenienses in Sicilia bel-lum per biennium cupidius, quam feliciter gerunt.

II.) Figurata. ¶ 1. De brutis animantibus et de ventis. *Virg.* 1. G. 318. Omnia ventorum con-currere prælia vidi. *et 3. ibid.* 220. Illi (*tauri*) *alternantes multa vi prælia miscent.* *et ibid.* 265. imbelles dant prælia cervi. *Horat.* 3. *Od.* 20. 3. Dura post paulo fugies inaudas Prælia raptor. *Id.* 3. *ibid.* 13. 4. Cui (*hædo*) frons turbida cor-nibus Primis et venerem et prælia destinat. ¶ 2. Apud Poetas metonymice prælia pro præliantibus. *Propert.* 3. 9. 9. Colchis. flagrantem adamanti-na sub juga tauros Egit, et armigera prælia sevit humo. *Stat.* 1. *Theb.* 8. trepidum si Mar-tis operi Agricola infaudis condentem prælia sulcis Expediam. ¶ 3. Per metaphoram — a) Morali significatione. *Ovid.* 5. *Met.* 307. com-mittunt prælia voce. *Id.* *Heroid.* 18. 38. Quid necum certa prælia mente geris? *Id.* 1. *Amor.* 8. 96. Non bene, si tollas prælia, durat amor. *rivalità, gara.* *et Cic.* 2. *Cat.* 11. In bujusmodi certamine ac prælio, nonne, etiam si hominum studia deficient, dii ipsi immortales cogent ab his præclarissimis virtutibus tot et tanta vitia superari? *Id.* 9. *Fam.* 11. *a med.* Quod scri-bis, prælia te mea causa sustinere, non tam id laboro, ut si qui mihi obtrahent, a te resutentur, quam etc. — b) Parasiti prælium vocant congressum in mensa cum patinis. *Plaut. Men.* 1. 3. 3. Ego istic mihi hodie apparari jussi apud te prælium. In eo uterque prælio potabimus. *Id.* *Pers.* 1. 3. 32. Sed quid cessamus prælium com-mittere? Dum mane est, omnes esse mortales decet. — c) Prælia etiam dicuntur amantium Venereæ collocationes. *Propert.* 2. 1. 45. Nos contra angusto versamus prælia lecto. *Apul.* 5. *Met.* Maritus aderat, primisque Veneris præliis velittus. *Claudian.* 4. *Fescenn.* 28. Tum victor madido prolians toro Nocturni referens vulnere prælii. *Arnob.* 3. 10. Priapus inter deas virgines atque matres circumferens res illas præliorum semper in expeditione paratas. *V.* PUGNA et RIXA et BELLUM.

PROEMINEO, Ære, n. 2. eminare, sporgere. *Gloss. Gr. Lat.* Προικντω, proemineo.

PROFANATIO, Ænis, f. 3. profanazione, actus profanandi, violatio, pollutio, βεβηλωσις. *Tertull.*

Idolol. 18. Purpura idololatriæ dicata habet profanationis suæ maculam. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 4. 3. (7). Postquam civilium bellorum profanatio-ne meritum cepit videri, civem non occidere. Ita plerique libri, etiam antiqui A. 1470. et 1472. At antiquior A. 1469. profanum. In suis MSS. *Harduin.* reperit profano, subauditque scelere; quam lectionem probavit *Sillig.*

PROFANATOR, Æris, m. 3. profanatore. *Pruden-t.* *Apotheos.* 246. Cede, profanator Christi, jem sede Sabelli.

PROFANATUS, a, um. *V.* PROFANO. PROFANĒ, adverb. profanamente. *Lactant.* 6. 23. Profane ac petulanter illudere. *Minuc. Fel. Octav.* 8. Consulte potius, quam profane de divinitate disputans.

PROFANITAS, Ætis, f. 3. *Tertull. Pall.* 2. *a med.* Ut autumat superiorum profanitas. *h. e.* veteres auctores profani, seu Gentiles.

PROFANO, as, Ævi, Ætum, Ære, a. 1. Part. *Pro-fanatus* sub A. et B. I. et II.; *Profanandus* sub A. et B. II. 1. — Profanare duo diversa significat, scilicet

A) Est ante sanum statuere (profanum enim est quod ante sanum, id est conjunctum sano, ut ait *Varro* 6. *L. L.* 54. *Müll.*), dedicare, offerre. *offerre.* *Varro loc. cit.* Profanatum, quod est in sacrario pollutum (lege *polluctum*). Sic *Forcellinus*; at locus est corruptus: *V. Müll.* *Et Varro ibid.* Tum polluctum est, quum *pro-fanatum* dicitur, id est proinde ut sit sani factum; itaque olim sano consumebatur omne quod profanum erat. *Festus* p. 237. 22. *Müll.*; *et Aurel. Vict. Orig. gent. H.* 6. Quum Hercu-les ad aram, quæ bodieque maxima appellatur, decimam boum profanasset. *Masur. Sabin.* apud *Macrob.* 3. *Saturn.* 6. Instituit mercaturam, et, re bene gesta, decimam Herculi profanavit. *Cato R. R.* 50. Ubi daps profanata, comestaque erit. *et ibid.* 132. Urna vini Jovi caste: profanato sine contagione. *Fronto de ser. Als.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep.* 3. Inter liba et decimas profanandas statem egit Numa. *V.* PROFANUS init.

B) Profanare est etiam ex sacro humanis usibus promiscuum facere, religione aliquam rem spoliare, βεβηλωσ, *dissagare, profanare.*

I.) Proprie. — a) Stricto sensu. *Liv.* 31. 44. Plebesque scivit, ut dies festi, sacra, sacerdotes, quæ ipsius (*Philippi*), majorumve ejus honoris causa instituta essent, omnia profanarentur. *Ovid.* 3. *Amor.* 9. 19. Scilicet omne sacrum mors impor-tuna profanat: Omnibus obscuras injicit illa manus. *Id.* 4. *Met.* 390. spernitque deum, festumque profanat. *Petron. Satyr.* 89. *a med.* Profana-ta sacra. — b) Latiori sensu. *Stat.* 3. *Silv.* 3. 1. Summa deum Pietas, cujus gratissima calu-rara profanatas inspeçant numina terras. *Id.* 9. *Theb.* 8. Ergo profanatum Menalippi funus acerbo vulnere.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro contami-nare, polluere, violare. *Quintil.* 11. 1. 84. Ubi quis queritur os profanatum. *h. e.* illiusum, præcisum turpiter. *Id. Declam.* 6. 10. Mater (quamquam hoc nomen profanari nefas est) si perseverat esse filii sui noverca, etc. *Curt.* 5. 1. *a med.* Profanare pudorem. *h. e.* prostituere. Sic *Ammian.* 31. 8. Adulla virginitas-mox profanandum pudorem optans moris, licet cruciabili, prævenire. ¶ 2. Speciatim, quum de secretis vel arcanis agitur, est patefacere, detegere. *Pallad.* 1. *R. R.* 35. 2. Interest etiam, ut res profanata non valeat. *Nonnulli hæc verba omittunt.* *Et Apul.* 5. *Met.* Illic uterus gestat nobis infantem elum: si teteris nostra secreta silentio, divinum; si profanaveris, mortalem.

PROFANS, *V.* PROFOR.

PROFANUS, a, um, adject. Qui profanus scribere volunt, nihil opinor, habent, quo se tueri possint. — *Sup.* *Profanissimus* legitur tantum apud *Ennod.* *Apolog. pro Syn.* p. 336. — Profanus *Varroni* 6. *L. L.* 54. *Müll.* dicitur, qui est ante sanum, id est conjunctus sano. Hinc profanatum, quod est in sacrario pollutum (*leg. polluctum*), et *mox.* Quum profanum dicitur, id est perinde, ut sit sani factum. *Müllerus* aliquan-

to aliter legit. *Contra Festus* p. 253. 26. *Müll.* Profanum est, quod sanis religione non tenetur. *Id.* p. 250. 21. Profanum aurum, quod sacrum non est, et quod omni religione solutum. Neque tamen contraria docere censendi sunt. Nam proprie est profanus, qui sacer fuit, et Deo dicatus, et postea in usum hominum conversus, *dissagrato:* ut *Servius* docet ad *Virg.* 12. *Æn.* 778. *et Trebatius* apud *Macrob.* 3. *Saturn.* 3., diciturque ea ratione, qua a festo profestus. Romani, quum pollucebant, totam quidem victimam aut dapem diis ufferebant: inde parte aliqua detracta et aræ imposita (quod erat *porriceve*), reliquum rei divinæ adistentibus consumendum distribuebant. Hoc erat proprie profanum, et profanare, secundum *Festum*, quia sacrum quidem erat, sed post distributionem tale esse desinebat, quum in usum hominum converteretur. *Varro* autem videtur illud ipsum appellasse *pro-fanum*, quod primo diis oblatum sacrum erat, mox distributione profanandum: ita ut per synecdochen antecedens pro consequente locutus sit. Lege integrum *Varronis* locum. *Virg. loc. cit.* colui vestros si semper honores: Quos contra *Aeneadæ* bello fecere profanos. *Cic.* 6. *Verr.* 55. 122. Has tabulas *Marcellus*, quum omnia, illa victoria sua profana fecisset, tamen religiose im-peditus non attingit. *Id.* *Harusp. resp.* 5. 9. Loca sacra et religiosa, profana haberi. — Sed universim

I.) Proprie profanus est contrarius sacro, ἀτέ-λεστος, βεβηλος, ἀνιερος, κοινός (It. profano, laicale, secolare, mondano, temporale; Fr. pro-fane, qui n'est pas consacré; Hisp. profano; Germ. unheilig, nicht heilig, ungeweiht, gemein, profan; Angl. profane, not sacred, secular, worldly, temporal). — a) De rebus. *Plaut. Merc.* 2. 3. 27. Nec sacrum, nec tara profanum quicquam est, quin ibi illico adsit. *Horat. Art. P.* 397. Publica privatis secerne-re, sacra profanis. *Ovid.* 6. *Fast.* 439. *de in-cendio Vestæ.* Flagrabant sancti sceleratis ignibus ignes, Mixtaque erat flammæ flamma profana piæ. *Cic. Partit. orat.* 10. 36. Loci consecrati, an profani. *Tac.* 13. *Ann.* 57. *extr.* Res profanæ, et usu pollutæ. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 30. 40. (135). In profanis usibus pollui laurum et oleam fas non est. *Horat.* 1. *Ep.* 16. 54. Sit spes fallendi, miscetis sacra profanis. *h. e.* omnia tentabis, ut fallere possis: et est locutio prover-bialis. Simile est *fas nefasque confundere*, et *mare cælo miscere:* de quo in MISCEO. Nos dicimus, *far d'ogni erba fascio.* — b) *Profa-nus* homo est non initiatus, ἀμύητος, laico. *Virg.* 6. *Æn.* 258. procul o, procul este profani, Con-clamant vates, totoque assistite ludo. *Ovid.* 2. *Art.* am. 601. Quis Cereris ritibus ausit vulgare profanis? *Id.* 3. *Met.* 710. Profanis oculis sacra cer-nere. *Horat.* 3. *Od.* 1. 1. Odi profanum vulgus, et arceo. *Gell. pref. ad fin.* Ea ne attingat, neve adeat profestum et profanum vulgus. *h. e.* quasi non initiatum Musarum sacris, atque adeo imperitum, inductum.

II.) Translate. ¶ 1. Est impius, scelestus, ἀλειτουργός. *Ovid.* 11. *Met.* 413. nam templa profanus Invia cum Phlegys faciebat Delpbica Pbor-bas. *et 2. ibid.* 833. Profana mens. *et 3. Trist.* 5. 48. verba. *Stat.* 1. *Theb.* 1. Fraternalis acies, alternaque regna profanis Decertata odils. — *Ab-solute.* *Plin.* 16. *Hist. nat.* 4. 3. (7). Postquam civilium bellorum profano meritum cepit videri, civem non occidere. *h. e.* scelere, impietate. *V.* PROFANATIO. *Id.* 2. *ibid.* 45. 44. (115). Rupes Austro sacra, quam profanum sit attractari hominis manu. ¶ 2. Cum Gentivo est igaorans, expers. *Macrob.* 1. *Samn. Scip.* 18. *ab init.* Non solum litterarum profanis, sed multis quoque doctrina initiatis abhorreere a fide judicatum est. *Adde Minuc. Fel. Octav.* 5. — Cum Ablativo. *Lactant.* 2. 15. 2. Qui profani sunt a sacramento veritatis. *Adde eundem.* 7. 24. 10. ¶ 3. De avibus, est mali ominis. *Ovid.* 15. *Met.* 431. tectoque profanus Incubuit bubo. *Id.* 5. *ibid.* 543. Ingemuit regina Erebi; testemque profanam Ferit avem. *h. e.* bubonem.

PROFĀTUM, i. *V.* PROFOR in fin.

PROFĀTUS, a, um. *V.* PROFOR.

PROFĀTUS, us, m. 4. (profor) tantum in Ablativo, est ipsum profari ac dicere, *il parlare* o *pronunziare*. *Stat. 5. Silv. 3. 101.* sive orsa libebat Aoniis vincire modis, seu voce soluta Spargere, et effreno nimbo æquare profatu. h. e. celeritate copiosa dicendi, et volubilitate verborum. *Seneca Apocoloc. 7.* Quid nunc profatu vocis incerto sonas? *Gell. 18. 11.* Voces, quæ mihi quidem neque abhorre a poetica facultate visæ sunt, neque dictu profatue ipso tetæ aut insuaves esse. *Capell. 3. p. 49.* Habitusque consequentur Asomato in profatu. *V.* integrum locum ibique Interpr.

PROFECTICIUS, a, um, adject. (proficiscor) ab aliquo proficiscens et proveniens. *Dos profecticia* est, quæ a patre vel parente profecta est, de bonis ejus, vel factu ejus. Sive igitur parens dedit dotem, sive procurator ejus, sive jus sit alium dare: sive, quom quis dedisset negotium ejus gerens, parens ratum habuit, profecticia dos est. Hæc, et alia multa *Ulp. Dig. 23. 3. 5.* et *Ulp. Reg. tit. 1. § 5.*

PROFECTIO, ðnis, f. 3. (proficiscor) actus proficiscendi, *πορεία, partenza, andata, gita.*

I.) Proprie, de hominibus. *Cic. 1. Phil. 1. 1.* Exponam vobis brevis consilium et profectio nis et reversionis meæ. *Cæs. 1. B. C. 27.* Profectionem parare. *Id. 1. B. G. 6. extr.* Omnibus rebus ad profectioem comparatis. et 5. *ibid.* 45. Et hibernis fugæ similem profectioem facere. *Cic. Sull. 25. 70.* Cethegi profectio in Hispaniam. Adde *Pacuvium* apud *eumd. 1. Divinat. 14. 24.* Et *Dict. Cret. 2. 10.* Conductos mercede duces profectio nis ejus delegere. h. e. itineris.

II.) Translate de rebus. *Cic. Cluent. 30. 82.* Age, quoniam corrumpendi judiciæ causas ille multas et graves habuit, hic nullam: profectio ipsius pecuniæ requiritur.

PROFECTO, adverb. confirmandi, quasi profecto, ut tradunt Grammatici; sed nonnulli putant profecto e partic. profectus ortum esse, sicut merito, inopinato, subito, ita ut ex profecta res sit id quod profectum aut effectum habet. — Profecto est idem ac certe, sane, *ἀληθῶς* (It. certamente, per verità, di certo; Fr. à la vérité, assurément, sans doute, certainement, certes; Hisp. cierta y verdaderamente, sin la menor duda, seguramente; Germ. in d. That, wahrlich, wahrhaftig, wirklich; Angl. certainly, surely, truly, in truth, indeed, doubtless, assuredly, really). ¶ 1. Est sane, certe, ut diximus. *Pacuvius* apud *Non. p. 124. 75.* *Merc.* Profecto aut inibi est, aut jam potuerunt frugum. *Accius* apud *Macrob. 6. Saturn. 1.* Neque regunt dii, neque profecto deum summus rex omnibus curat. *Id. apud Non. p. 174. 13.* *Merc.* Profecto haudquaquam est ortus mediocri satu. *Liv. 2. 39.* Quæ (discordia) profecto orta esset, sed externus timor, maximum concordia vinculum, quamvis suspectos infensosque inter se jonebat animos. *Cic. 2. Cat. 1. 2.* Retorquet oculos profecto sæpe ad hanc urbem. *Id. Flacc. 22. 53.* Non est ita, judices, non est profecto. *Id. 4. Ferr. 18. 44.* Profecto negare non potes. *Plaut. Pseud. 5. 1. 7.* Profecto edepol. *Id. Cas. 5. 2. 29.* Profecto hercle. *Cic. 1. Fam. 5. et 6. Att. 5.* Nunc quidem profecto Romæ es. *Lumen. Paneg. Constant. 7.* Vere enim profecto illi Superum templa patuerunt. *Curt. 8. 3. 4.* Ille se prodi, non moneri ratus, et formæ profecto fiducia cupere eam quamprimum dedi Alexandro, acinacem strinxit. ¶ 2. Est etiam omnino, videlicet, haud quod, *δηλαδῆ, δηλονότι.* *Plaut. Curc. a. 3. v. 56.* Quod istic scriptum est, id te orare jasserat, profecto ut faceres, suam si velles gratiam. *Id. Amph. 5. 1. 46.* Uxorem tuam neque gementem, neque plorantem audivimus. Ita profecto sine dolore peperit. *Horat. Art. P. 345.* ille profecto Reddere personæ scit conventia cuique.

PROFECTOR, ðris, m. 3. qui profectus est, qui peregre ivit. *Gloss. Gr. Lat. Εξδημος, profector.*

PROFECTUS, a, um. *V.* PROFICIO et PROFICISCOR.

PROFECTUS, us, m. 4. (proficio. Licenter, ut videtur, primam syllabam corripuit. *Auson. Edyll. 4. 70.* Mox pueros molli monitu, et formidine leui Pellexi, ut mites peterent per acerba profectus, Carpuri dulcem fructum radicis amaræ. — Profectus est progressus in re aliqua, utilitas, quæ ex re alicujus tractatione provenit, *προκοπή, profitto, progresso, avanzamento.* — a) Sæpissime in sing. num. *Varro 1. R. R. 2. 23.* Si quis propter agrorum profectus domino agri culturæ acceptum referre debet. *Ovid. 9. Met. 50.* Ter sine profectu voluit nitentia contra Rejicere Alcides a me sua pectora. *Id. 3. Pont. 9. 49.* Verbaque profectu dissimulata carent. *Quintil. 10. 3. 2.* Sic profectus non a summo petitus studiorum fructus effundit uberius. *Seneca Ep. 11.* Locutus est mecum amicus tuus bonæ indolis: in quo quantum esset animi, quantum ingenii, quantum etiam profectus, sermo primus ostendit. et *Ep. 20.* Te rogo, ut experimentum tui profectus capias, non oratione, nec scripto, sed animi firmitate et cupiditatum deminutione. *Quintil. 1. 2. 26.* Firmiores in litteris profectus alit æmulatio. et 2. 3. 10. Libentius se prima studia tenerosque profectus ad imitationem condiscipulorum erigere. *Plin. 3. Ep. 13.* Pertinet ad profectum tuum, a disertissimo viro discere, quid laudandum, quid reprehendum. *Plin. alter 35. Hist. nat. 4. 7. (21).* Puer magni profectus in ea arte obiit. *Sueton. Ner. 20.* Blandiente profectu, prodire in scenam concupivit. — Speciatim in medicina est morbi declinatio. *Cæli. Aurel. 2. Acut. 9. ad fin.* Tunc viscillum tenue dat abseris, vel perdicis, aut gallinæ, et per profectum, oryza succum, vel pisanæ ex hordeo. *V. PROFICIO.* — b) In plurali num. *Vellej. 1. 16. 2.* In similitudine et temporum et profectuum. — c) *Profectum facere* asserunt lexicographi ex *Plin. in Epist.,* sed locum non designant.

PROFERO, fers, tñli, lätum, ferre a. anom. Part. *Proferens* I. b. et II. 1.; *Prolatus* passim; *Prolaturus* II. 4.; *Proferendus* II. 4. et 5. — Profero est idem ac promo, extra fero, effero, *προφέρειν* (It. portare, o mettere, o tirar fuori; Fr. porter en avant, faire avancer, faire mouvoir; Hisp. llevar y traer adelante, adelantar; Germ. hervorbringen, hervortragen; Angl. to carry or bring out, put, take, or draus out).

I.) Proprie. — a) Universim. *Plaut. Amph. 2. 2. 137.* AL. Vin' proferri pateram? AM. proferri volo. AL. Fiat tu, Thessala, intus pateram proferto foras. *V. INTUS. Petron. Satyr. 110.* Supercilla profert de pyxide. *Cæs. 2. B. C. 22. ad fin.* Massilienses arma tormentaque ex oppido proferunt. *Horat. 1. Ep. 12. 18.* Quid premat obscurum luna, quid profert orbem. *Val. Flacc. 6. 752.* Nox simul astriferas profert mortalibus umbras. *Phædr. 1. 2.* Rana profert e stagno caput. *Cic. Rosc. Com. 10. 29.* Proferre nummos ex arca. *Plin. 21. Hist. nat. 17. 68. (110).* aliquid in solem. *Plaut. Asin. 4. 1. 50.* linguam in tussiendo. *Id. Pseud. 3. 2. 72.* Manum si protollet, patiter proferto manum. *stendi. et Cic. Cæcin. 25. 71.* Proferre digitum. *Id. 6. Veri. 16. 36.* Nonne te et prolatis, et non prolatis tabulis condemnari necesse est? *Id. 3. Cat. 5. 12.* Volturcius vero subito proferri litteras atque aperiri jussit. *Liv. 2. 52.* Laxior annona rediit, et advecto ex Campania frumento, et, postquam timor sibi cuique futura inopia abiit, eo, quod additum erat, prolato. *Horat. 1. Sat. 8. 20.* has nullo perdere possum Nec prohibere modo, simul ac vaga luna decorum protulit os. *Lucan. 4. 97.* Non deest prolato jejunos venditor auro. — b) *Proferre* se est exire, ostendere se, apparere. *Sueton. Ner. 6. ad fin.* Draco e pulvino se proferens. *Javenal. 6. 569.* quo læta Venus se proferat astro. *Plin. 18. Hist. nat. 25. 58. (218).* Proferunt se stellæ. — c) *Proferre* quippiam alicui aut ad aliquem est dare, presentare, offerre. *Plaut. Asin. 3. 3. 60.* Servos tuos nos esse non negamus. Sed si tibi miar viginti argenti proferentur, quo nos vocabis nomine?

In vet. formula juramenti apud *Gell. 16. 4.* Uti tu ad C. Lælium consullem proferes aut profitebere quidquid inveneris sustulerisve. *Topisc. Aurel. 1. ad fin.* Curabo autem, ut tibi ex Ulpia bibliotheca et libri lintei proferantur. — d) Et pro protendere, projicere, stendere, allungare. *Festus p. 242. 22. Mull.* Prolato ære adstitit, Ennius in Achille Aristarchi quum ait, significat clipeo ante se protento. *Quintil. 11. 3. 131.* Dextra paulum prolata extra sinum. *Plin. 2. Hist. nat. 47. 48. (128).* Iisdem ventis in contrarium navigatur, prolatis pedibus etc. *V. PES.* — e) Hinc proferre gradum vel pedem est portar innanzi il piede, avanzar il passo, progredi. *Plaut. Men. 5. 2. 22.* Gradum proferam, progredi properabo. *Quintil. 11. 3. 124.* Proferre longe pedem. *Lucret. 4. 875.* Nunc qui fiat, uti passus proferre queamus, Quum volumus, dicam. *stender il passo, camminare.* — Et translate. *Horat. Art. P. 134.* nec desilies imitator in arcum, Unde pedem proferre pudor vetet, aut operis lex. *uscire.*

If.) Translate. ¶ 1. De rebus physicis est gignere, promere, efferre, produrre. *Plin. 5. Ep. 6.* Cælum est hieme frigidum: myrtos, oleas aspernator ac respuit; laurum tamen patitur, atque etiam nitidissimum profert. *Plin. alter 17. Hist. nat. 13. 20. (95).* Cypiras protinus floret, semenque profert. *Val. Flacc. 3. 708.* Quæ neque jam frondes virides, nec proferet umbras. — Sic est enunciare, proferre, esprimere. *Quintil. 11. 3. 33.* Plerisque extremas syllabas non proferentibus, dum priorum sono indulgent. — Et de pictore. *Plin. 35. Hist. nat. 8. 34. (56).* Articulis membra distinxit: venas protulit. *espresso e se comparire.* ¶ 2. De juvenis, h. e. de iis, quæ nova admodum sunt. *Horat. 1. Ep. 6. 24.* Quidquid sub terra est, in apricum proferat ætas. *Id. Art. P. 129.* Rectius Iliacum carmen deducis in actus, Quam si proferres ignota indictaque primus. *Id. 2. Ep. 2. 116.* Proferet in lucem speciosa vocabula rerum. *Id. Art. P. 57.* Sermonem patrium ditaverit, et nova rerum Nomina protulerit. *Id. 4. Od. 8. 5.* divite me scilicet artium, Quas aut Parthasius protulit, aut Scopas. Adde *Plin. Paneg. 83. 2.* ¶ 3. Proferre se translate quoque usurpat. *Seneca Ep. 52.* Has maxime laudat, quibus ex se impetua fuit, qui se ipsi protulerunt. h. e. qui ipsi per se et sine alterius adjutorio emerunt e vitis et ignorantia. *Plin. 1. Ep. 13.* Proferunt se ingenia hominum, et ostentant. ¶ 4. Est etiam edere, producere, dare, o mandar fuori, mostrare, far vedere, produrre. *Cic. 15. Att. 13.* Orationem tibi misi. Ejus custodiende et proferende arbitrium tuum. *Sueton. Tib. 52.* Quem mox hujus criminis reum putant quidam mandata prolaturum, nisi etc. *avrebbe sfoderato in sua difesa. et Aug. 101.* Testamentum depositum apud se virgines Vestales protulerunt. ¶ 5. Item palam facere, prodere, vulgare, divulgare, pubblicare, manifestare, rivelare. *Ter. Adelph. 3. 2. 41.* Palam proferre aliquid. *Petron. Satyr. 17. ad fin.* Proferret in populum deorum consilia. *Cic. Mil. 37. 103.* Quum illa indicia communis exitu indagavi, patefeci, protuli, existivi. *Id. Cæl. 23. 57.* Domus in qua nihil geratur, quod foras proferendum sit. *Id. Arch. 6. 12.* Proferre aliquid in aspectum et lucem. *Id. 15. Fam. 2.* Se ante illud tempus eam rem numquam in medium, propter periculum metum, protulisse. *Plin. 14. Hist. nat. 22. 28. (141).* Proferre secreta animi. *Antonius ad Cic. post ep. 8. l. 10. ad Att.* Non extimuissem rumorem, qui de te prolatus est. *Cic. Mur. 13. 28.* Sapiens existimari nemo potest in ea prudentia, quæ neque extra Romam usquam, neque Romæ, rebus prolatis, quidquam valet. h. e. postquam Ca. Flavius, qui rationem agendi in foro a JClis data opera occultatam, fastis et notis eorum expositis, protulit, ut habetur *ibid. Id. 4. Acad. (2. pr.) 1. 2.* Ars, quæ tum primum proferebatur. *Tybull. 1. 10. 1.* Quis fuit horrendos primus qui protulit enses? ¶ 6. Item allegare, citare, asserre probandi causa, citare, produrre, allegare. *Cic. 1. Nat. D. 40.*

113. Proferrem libros, si negares. *Id. Balb.* 18. 41. Proferam testes, proferam legatos, excitabo laudatores. *Id. 2. Orat.* 71. 290. Quoniam tu Fabricios mihi auctores protulisti. *Id. Rosc. Am.* 16. 47. Quasi vero mihi difficile sit quamvis multos nominatim proferre vel tribules, vel vicinos meos, qui etc. *Nepos Timoth.* 4. Proferre testimonia. ¶ 7. Item narrare, commemorare, recitare, dicere, *rammemorare, dire, recitare.* *Cic. 1. Orat.* 2. 7. Belli duces præstantissimos pæne innumerabiles, in dicendo autem excellentes vix paucos proferre possumus. *Id. 2. Phil.* 39. 101. Quid prandiorum apparatus, quid furiosam vinolentiam tuam proferam? *Id. 1. Herenn.* 5. 8. In invidiam trabemus, si vim, si potentiam, factiones, divitias, clientelas, affinitates adversariorum proferemus. *Id. 6. Verr.* 52. 115. Commemorare aliquid, et in medium proferre. *Id. 2. Fin.* 23. 76. Quippiam profiteri, et in medium proferre. *Ter. Phorm.* 2. 3. 48. Memoriter proferre progeniem suam usque ab avo atque atavo. *Juvenal.* 4. 91. Libera animi verba proferre. *Plaut. Amph.* 2. 1. 41. Quæ neque fieri possunt, neque fando unquam accepit quisquam, profers, carnifex. *Cic. 1. Divinat.* 16. 103. Exempla omnium nota proferam. *Lucret.* 2. 656. Bacchi nomine abuti Mavolti, quam laticis proprium proferre vocamen. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 28. Qui istuc credam ita esse? dic mihi, Parmeno. *PAR.* Non est opus prolato: hoc percontarier desiste. *Cic. 2. Divinat.* 66. 136. Multa sunt a te ex historiis prolata somnia. *caavato e raccontato.* ¶ 8. Præterea saepe ponitur proferre, prorogare, producere, *portar innanzi, differire, prorogare, allungare.* *Cato apud Gell.* 7. 3. Suadeo, uti hæc res aliquot dies proferatur, dum etc. *Gell.* 1. 23. Proferre aliquid in diem posterum. *Justin.* 2. 15. 6. Diem de die proferendo spatium consummando operi quærebat. *Cic. 13. Att.* 14. Auctionis diem laxius proferre. *Sueton. Cæs.* 81. Periculum, quod non ultra Idus Majas proferretur. *Cic. 3. Fin.* 22. 76. Beatam vitam usque ad rogam proferre. *h. e. beatum esse tota vita usque ad mortem.* *Virg.* 12. *Æn.* 395. ut depositi proferret fata parentis. *Macrob.* 1. *Saturn.* 14. Dies anni proferre, vel imminuere. *h. e. per intercalationem addere, vel detrabere.* *Horat.* 1. *Od.* 15. 33. Iracunda diem proferet Ilio Matronisque Phrygum classis Achillei. *Liv.* 4. 25. Ibi prolata in annum res, decretoque cautum, ne quod ante concilium fieret. *Id. ibid.* 58. Proferitur tempus ferunda legis. *Tac. 3. Ann.* 11. Drusus rediens Illyrico, quinquam patres emississent, ob res priora æstate gestas ut ovans iniret, prolato honore Urbem intravit. — *Illic res prolatae in foro dicuntur, quum iustitium indictum est, et actiones forenses atque urbana munera intermittuntur ad tempus, tempo di ferie, ut affirmat etiam Scholiast.* *ad Cic. Sezt.* 62. apud *A. Maium in Class. Auct. T.* 2. p. 154. *Cic. 14. Att.* 5. Meam stultam verecundiam, qui legari noluerim ante res prolatas, ne deserere vidaar hunc rerum tumorem. Adde *eumd.* 3. *ad Q. Fr.* 8. *a med.;* et *Auct. Paneg. ad Pis.* 74. — *Festive Plaut.* ex persona parasiti *Capt.* 1. 1. 10. Ubi res prolatae sunt, quum rus homines eunt, simul prolatae res sunt nostris dentibus. **V. PROLATIO.** Contrarium est *res redeant. V. REDEO.* ¶ 9. Item pro extendere, protrudere, *dilatare, stendere, unpiare.* *Cic. Mur.* 31. 65. Fines officiorum paullo longius, quam natura velit, proferre. *Juvenal.* 14. 141. quum rus non sufficit unum, Et proferre libet fines. *Cæs. 1. B. C.* 81. Quantum opere processerant et castra protulerant, tanto aberant ab aqua longius. *Virg.* 6. *Æn.* 793. super et Garamantas et Indos Proferet imperium. *Gell.* 13. 14. Proferre pomærium. *Plin.* 5. *Ep.* 12. Gaudeo, quod memoriam soceri mei pulcherrimis operibus video proferri. *et 2. Ep.* 7. Vita ejus brevis et angusta debuit hac veluti immortalitate proferri. *Liv.* 1. 33. Usque ad mara imperium prolatum. ¶ 10. Singulari est illud *Lucani* 2. 493. Cæsar calida prolatus ab ira. *trasportato dalla collera.*

PROFESSIO, ðnis, f. 3. actus profitendi, ἐπαγγελία, ἐξομολόγησις.

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Plancus ad Cic. 10. Fam.* 8. Non me præteribat, in tam perturbato statu civitatis fructuosissimam esse professionem bonæ voluntatis. *h. e. promissionem, pollicitationem.* *Vellej.* 2. 87. 3. Canidius timidus decessit, quam professioni ei, qua semper usus erat, congruebat. *h. e. militaris vitæ instituto.* *et 89.* 5. Nos memores professionis, universam imaginem oculis subiecit. *h. e. brevitas, quam professi sumus.* *Plin.* 27. *Hist. nat.* 3. 2. (8). Majores, oculatorum quoque medicamentis aconitum misceri saluberrime, promulgaverunt: aperta professione, malum quidem nullum esse sine aliquo bono. *Gell.* 7. 3. *ante med.* Quod erat procul dubio suæ opinionis professio, non Rhodiensium culpæ confessio. *h. e. declaratio, manifestatio.* *et ibid. a med.* Summa professio stultitiæ, non ire obviam sceleribus cogitatis, sed opperiri etc. *Tac. 2. Ann.* 85. Professio flagitii. *Id. Agric.* 3. *extr. pietatis.* *Pallad.* 3. *R. R.* 9. vitiorum. *h. e. signum, indicium.* ¶ 2. Speciatim est certa confessio et indicatio eorum, quæ quis possidet, census sui denunciatio, *depositione, il dare in nota.* *Tabul. Heract. in Hanbold. Monum. legal.* p. 101. *et seq. sxi. cos. atque (i. e. ad quem) hac lege professiones fierent. OPORTEBIT. ROMÆ. NON. ERIT. etc. IS. APUD. QVEM. EA. PROFESSIO. FIAT. etc.* *Cic. 16. Fam.* 23. Tu vero confice professionem, si potes. Etsi hæc pecunia ex eo genere est, ut professione non egeat. *Liv.* 35. 7. Posteaquam professionibus detecta est magnitudo æris alieni per fraudem contracti. *Jabolen. Dig.* 49. 14. 2. Post professionem de fideicommissio factam. *et ibid.* Professionem implere. *Papinian.* *ibid.* 33. 8. 19. edere peculii. *Tertull. Apolog.* 42. Quantum vectigalibus pereat fraude et mendacio professionum.

II.) Figurate. ¶ 1. Est ipsa descriptio census, *descrizione, censo, registro.* *Cic. 5. Verr.* 47. 113. In Leontino iugerum subscriptio ac professio non est plus triginta millium. *Id. Arch.* 4. 9. Iis tabulis professus est, quæ solæ ex illa professione collegioque prætorum obtinent publicarum tabularum auctoritatem. ¶ 2. Item ars, facultas, quam quis se callere, aut docere profitetur, et palam jactat exercetque, *professione.* *Cic. 1. Orat.* 6. 21. Vis oratoris professioque ipsa bene dicendi hoc suscipere ac polliceri videtur, ut omni de re etc. *Sueton. Gramm.* 8. Studio Epicuræ sectæ desideriosus in professione grammaticæ habebatur. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 30. 31. (112). Positonijs professione sapientiæ clarus. *Curt.* 7. 4. Magice artis magis professione, quam scientia celebr. *Cels. præf.* Et per hos maxime viros salutaris ista nobis professio increvit. *h. e. medicina.* *Lamprid. Elagab.* 20. Promoturus omnes turpissimos et ultimæ professionis homines. *h. e. vilissimi artificii.* *Paul. Dig.* 2. 13. 9. Si pater, aut dominus argentarii ejusdem fuerunt professionis. *Quintil.* 2. 1. 2. Nam cetera, ut professione sua minorâ, despiciunt. *Colum.* 7. *R. R.* 12. 3. Nihil pertinet ad nostram professionem.

PROFESSIÓNARIUS, ii, m. 2. videtur esse, qui merces advenientes publicanis profitebatur, earumque vectigal solvebat. *Inscript.* apud *Marin. Frat. Arn.* p. 151.: et *Hellerms. Fig. latic.* p. 74. *in not. PROFESSIONARIUS DE CICONIS STATIM VT ADVENERIT VINVM IN VNA CVPA NYMM. CXX. Lapis habet ADVENRIT; Mommsen. legit advenerit: Henzen. vero adveneret in Inscript.* 5089.

PROFESSIVCS, a, um, adject. qui profitetur, qui rem aperte fatetur vel affirmat. *Servius ad Virg.* 1. *Æn.* 1. Est poeticum professivum principium: *Arma virumque cano.*

PROFESSOR, ðnis, m. 3. qui profitetur; et præsertim qui publice aliquam liberalem artem docet, σοφιστής, σχολάρχης, καθηγητής, *professore, maestro.* ¶ 1. Stricto sensu. — a) Cum addito Genit. artis. *Cels. præf.* Ut quidam ex sapientiæ professoribus dixerunt. *Quintil.* 12. 11. 20. Geometræ et grammatici, ceterarumque ar-

tium professores. *Sueton. Rhet.* 5. Latine simul Græcæque eloquentiæ professor. *Ulp. Dig.* 50. 13. 1. Professores juris civilis. (Consule *eumd.* *Ulp. ibid.*, quibus professoris titulus sit tribuendus). *Colum.* 1. *R. R.* 1. 4. Consultissimus astrologiæ professor Hipparchus. *Inscript.* apud *Gruter.* 38. 14. et *Orell.* 367. APOLLINIS SACRVM Q. POSTHYMVS HYGINVS ET POSTHYMVS HERENVS LIB. MEDICIS ET PROFESSORIBVS D. S. D. — b) Absolute. *Quintil.* 2. 15. 36. Non obscurus professor atque auctor. *Id.* 1. 9. 3. Opus etiam consummatis professoribus difficile. *Sueton. Tib.* 11. Quum circa scholas et auditoria professorum assiduus esset. *Plin.* 4. *Ep.* 11. Fortuna facit: ex professoribus senatores, ex senatoribus professores. *Imp. Justinian. in epist.* 2. præmissa *Digestor.* libris § 11. Quæ omnia obtinere sancimus ab omnibus tam professoribus, quam legum auditoribus et librariis, et ipsis et iudicibus observanda. — c) Titulus quinquagesimus secundus l. 10. *Cod.* inscribitur *De professoribus et medicis*, quia medici professorum nomine non veniunt. Idem significatur etiam ab *Ulp. loc. cit.* ubi ait: Medicorum quoque eadem causa est, quæ et professorum: nisi quod iustior, quum hi salutis hominum agant, illi studiorum curam. De philosophis quoque ita *Id. ibid.* An philosophi professorum numero sint? et non putem: non quia non religiosa res est, sed quia hoc primum profiteri eos oportet, mercenariam operam spernere. Itaque professor proprie est, qui et in re litteraria versatur, et id mercedis gratia facit, exceptis tamen ludis litterarii magistris, quos professores non esse, affirmat *Ulp. loc. cit.* § 6. Nihilominus *Celsus* tum 2. 6. *ad fin.*, tum 8. 4. medicum nomine professoris significat. *Impp. vero Honor. et Theodos. Cod.* 10. 52. 11. vocat *professores* et grammaticos et oratores, et philosophiæ præceptores, atque etiam medicos, quia scilicet eo tempore mercedem publicam omnes accipiebant. Hinc patet, nostris hisce temporibus eos omnes recte professores esse appellandos, qui publica mercede conducti docent. ¶ 2. Latiori sensu. *Ammian.* 30. 5. *med.* Ut philosophus veritatis professor, inquit etc. Sic *Id.* 22. 4. *init.* Conversus post hæc princeps ad palatinos omnes, non ut philosophus veritatis indagandæ professor. *Apul. de Mag. sub init.* Priusquam causa ageretur, facile intellectu cuivis fuit, qualisnam accusatio futura esset, cuius qui fuerat auctor et machinator, idem fieri professor timeret. **V. PROFECTUS, us.**

PROFESSORIUS, a, um, adject. ἐπαγγελτικός, ad profitendum, vel ad professorem pertinens. *Tac.* 13. *Ann.* 14. Audiretur hinc Germanici filia, inde debilla rursus Burrhus, et exsul Seneca, trunca scilicet manu, et professoria lingua. *h. e. quæ professoris, seu rhetoris modo meritoriam eloquentiam exercebat.*

PROFESSUS, a, um, *V. PROFITEOR.*

PROFESTUS, a, um, adject. non festus, ἀνέστροφος, non festivo, di lavoro, di prosciolto.

I.) Proprie. Profesti dies, inquit *Macrob.* 1. *Saturn.* 16., hominibus ob administrandam rem privatam, publicamque concessi. *Festus* p. 229. 25. *Müll.* Profesti dies dicti, quod sint procul a religione unminis. *Non. p.* 434. 3. *Merc.* Profesti dies a festivitate vacui. *Plaut. Aulul.* 2. 8. 11. Festo die si quid prodegeris, profesto egere liceat, nisi pepereris. *Liv.* 34. 3. *sub fin.* Ut carpentis, festis profestisque diebus, per urbem vectemur. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 6. 8. (40). Malum patremfamilias, quisquis interdiu faceret, quod noctu posset: pejorem, qui profestis diebus ægeret, quod feriatis deberet. *Horat.* 4. *Od.* 5. 25. Nosque et profestis lucibus et sacris, Inter iocosi munera Liberi, etc. *Id.* 2. *Sat.* 2. 116. Non ego temere edi luce profesta Quidquam præter olus. *Id. ibid.* 3. 143. Qui Vejentanum festis potare diebus Campana solitus trulla vapamque profestis, Quondam lethargo grandi est oppressus. *Varro* 1. *R. R.* 16. 4. Sic ceteros necessarios artifices (habeant in villa), na de fundo familia ab opere discedat, ac profestis diebus ambulet feriata potius, quam opera facun-

do agrum fructuosiorē reddat. *Auson. Edyll.* 4. 10. studium puerile fatiscit, Læta nisi austeris varientur festa profestis. — Horum alii sunt fasti, alii nefasti, item comitiales, præliares, comperendini, etc. de quibus *V.* suis locis. — Profectum facere est tamquam profanum facere, id est facere, quod feris facere non licet. *Festus* p. 253. 21. *Müll.*, qui aliter legit, eodem tamen sensu.

II.) Translate. *Gell. præf. ad fin.* Ut ne ea attingat, neque adeat profectum et profanum vulgus, a ludo Musico diversum. *h. e.* rude, indoctum, et Musarum seu litterarum sacris nun iniatum.

PROFICIENTER, adverb. cum profectu. *Augustin. Ep.* 89. (al. 199.) Quum se in hac dilectione cor nostrum proficiēter extendit.

PROFICIO, fciis, fci, factum, ficere, n. 3. (pro et factio). Part. *Proficiens* I. 1. a. b. et 2. a. b.; *Profectus* II. 1. c. et 2.; *Profecturus* II. 2. a. — Proficere est faciendo progredi, procedere.

I.) Proprie, raro admodum. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 1. 4. (4). Quum e tota classe quinquere mis sola non proficeret. *h. e.* non progredieretur, non avanzava un passo.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est faciendo progredi, progressum facere, assequi, προκόρτω, ἐπιδιδύμω, ὠφέλιμα (It. far profitto, profitare, avanzarsi in qualche cosa, acquistare; Fr. avancer, faire de progrès, effectuer; Hisp. adelantar, hacer adelantamiento, progreso, efectuar; Germ. fortschreiten, Fortschritte machen, bewirken, Ausgung, Erfolg haben, Vortheil-, Gewinn haben, Nutzen haben, -ziehen, Fortgang haben, ausrichten; Angl. to profit, avail one's self, make progress, gain ground, obtain, effect). Usurpatur — a) De personis. *Seneca Ep.* 108. Id et docenti, et discenti debet esse propositum: ut ille prodesse velit, hic proficere. *Cæs.* 7. *B. G.* 20. ad fin. Statuisse imperatorem, si nihil in oppugnatione oppidi proficisset, triuo exercitum deducere. et 3. *ibid.* 21. ad fin. Uhl diligentia nostrorum nihil his rebus profici posse intellexerunt, etc. et 7. *ibid.* 82. Dum longius aberant, plus multitudinē telorum proficiebant. *Id.* 3. *B. C.* 23. ad fin. Adeo loci opportunitate profecit, ut etc. et *ibid.* 85. ad fin. Antesignani tantum profecere, ut, equestri proelio commisso, pellerent omnes, compluresque interfecerent. *Nepos Eumen.* 10. Callidum imperatorem vicit consilio: neque tamen multum profecit. *Cic.* 3. *Off.* 8. 37. Si modo in philosophia aliquid proficimus. *Flor.* 4. 9. Nondum ad pacis stabilitatem profecerat *Cæsar*. *Horat.* 1. *Sat.* 3. 5. Si petcret per amicitiam patris atque suam, non Quidquam proficeret. *Id.* 2. *Ep.* 2. 23. Quid tum profeci, mecum facientia jura Si tamen attentas? — Proficientium in philosophia et studio sapientie tres sunt classes, inquit *Seneca Ep.* 75. Primi sunt, qui sapientiam nondum habent, sed jam in vicinia ejus constituntur: tamen etiam quod prope est, extra est. Secundum genus est eorum, qui et maxima animi mala et affectus deposuerunt, sed ita ut non sit illis securitatis suæ certa possessio: possunt enim in eadem relahi. Tertium genus extra multa et magna vitia est, sed non extra omnia: effugit avaritiam, sed iram adhuc sentit, etc. — b) De rebus et abstractis. *Horat.* 3. *Od.* 24. 35. Quid leges sine moribus Vanæ proficiunt? *Plin.* 14. *Hist. nat.* 4. 6. (57). Majus dispendium, non proficiente pretio. *h. e.* non crescente. *Colum.* 3. *R. R.* 20. 1. Sive sicus est annus, id (vitis genus) quod humore proficit, contristatur. *h. e.* provenit, crescit. *Pallad.* 10. *R. R.* 14. 3. Mirabiliter surculus proficit. — c) In re medica. proficere est ad sanitatem accedere. *Cæli. Aurel.* 2. *Acut.* 11. ad fin. Tunc proficienti segroto pomorum quidquam damus, ut sicum recentam; atque completo sanitatis officio etc. dabimus vinum tenue. — d) Passive impersonaliter. *Cic.* 7. *Att.* 13. Qui ut nihil aliud, hoc tamen profecit: dedit illi dolorem. Sed etiam ad summam profectum aliquid puto. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 26. 30. (123). Postquam nihil proficiebatur. *Stat.* 3. *Theb.* 720. Proficitur bello.

¶ 2. Sæpe sumitur pro conferre, prodesse, giovare, et occurrit cum præposit. ad aut in et Accusativo, vel Ablativo. — a) Unversim. *Cic. Brut.* 37. 139. Ea suo quæque loci, ubi plurimum proficere et valere possent, collocabat. et *ibid.* 24. Nulla res tantum ad dicendum proficit, quantum scriptio. *Ovid.* 3. *Pont.* 1. 138. Profectura aliquid tum tua verba puta. *Id.* 1. *Trist.* 4. 13. parum validus non proficientia rector Cervicis rigidæ frena remittit equo. *Liv.* 3. 61. sub fin. Parva certamina in summam totius profecerant spel. *Quintil.* 1. 1. 36. Prosequitur hæc memoria in senectutem, et impressa animo rudi, usque ad mores proficiet. *Id. Declam.* 3. 1. Vitia facillime in exemplum proficiunt. *Cic.* 2. *Orat.* 51. 205. Ut nihil ad eorum mentes oratione flectendas proficere possimus. *Id. Quintil.* 5. 22. Quum aliquantum temporis in ea re esset consumptum, neque quidquam profectum esset, venit ad radionium Nævius. *Alii leg.* profectum esset. *Justin.* 2. 2. 15. Tanto plus in illis proficit vitiorum ignoratio, quam in his cognitio virtutis. *Pallad.* 1. *R. R.* 36. Sit circa hanc (aream) locus alter plenus et purus, in quem frumenta transfusa refrigerentur et horreis inferantur: quæ res in eorum durabilitate proficiet. — b) Speciatim de iis, quæ vim, et utilitatem habent in medicina. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 150. fugeres, radice vel herba proficiente nihil, curarier? *Plin.* 27. *Hist. nat.* 11. 72. (96). Radix adversatur omnium serpentum generibus, nec alia res celerius proficit. *Id.* 36. *ibid.* 20. 37. (145). Hæmatites proficit oculorum lacrimis. *Sillig.* vero aliter legit. *Id.* 28. *ibid.* 9. 37. (140). Axungia proficit ad strumas. *Id.* 23. *ibid.* 7. 62. (116). Pirorum ligni cinis contra fungos efficacius proficit. *Id.* 20. *ibid.* 23. 98. (260). Radix anethi vel in febris proficit. ¶ 3. Pro simplici facere. *Capitolin. Fertin.* 1. Sed quum in ea (grammatica) minus quæstus proficeret.

PROFICISCOR, fciiscris, factus sum, fciisci, dep. n. 3. Legitur et proficisco, is apud *Plaut. Mil. glor.* 4. 8. 19. Obsecro, licet complecti, priusquam proficisco? *Turpilius* apud *Non.* p. 471. 2. *Merc.* Hortatur hominem, quam primum proficisceret. — Part. *Proficiscens* I. 1. a. b. d.; *Profectus* et *Profecturus* I. 1. a. — In notatione etymologica aqua hæret. Est qui derivat a pro et facio, facesso, faciscor. — Ceterum proficisci est ire, vadere, προσιόναι (It. andare, fare o mettersi in viaggio; Fr. partir, s'en aller, se mettre en route; Hisp. partir ó partirse, ir, andar; Germ. sich auf den Weg machen, ziehen, gehen, reisen, marschiren, kommen, ausrücken, sich aufmachen, aufbrechen, weggehen, fortwegreisen; Angl. to set out on a journey or voyage, go).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu usurpatur raro de loco vel termino proximo, sæpissime de remoto. — a) Cum Accusativo et præposit. in, ad, contra, vel cum Accusativo tantum. *Cæs.* 7. *B. G.* 38. Quo proficiscimur, inquit, milites? *Sall. Jug.* 31. extr. *Calpurnius* Romam ad magistratus rogandos proficiscitur. *Ter. Adelph.* 2. 2. 16. Te ajunt proficisci Cyprium. *Id. Hecyr.* 1. 2. 11. Corinthum hinc sum profecta. *Id. Andr.* 3. 4. 21. Hinc in pistrinum recta proficiscar via. *Id. Phorm.* 5. 6. 20. Recta domum sumus profecti. *Cic.* 3. *Verr.* 2. 7. 69. Omnes ad eam domum, in qua iste deversabatur, profecti sunt. *Id. Acad.* (2. pr.) 31. 100. Si ex hoc loco proficiscatur Puteolos studia triginta. *Cæs.* 3. *B. C.* 99. Quod ille in pugnam proficiscens dixerat. *Nepos Alcib.* 4. Sed instabat tempus ad bellum proficiscendi. *Justin.* 26. 1. 7. Quum ad portam, quasi uno agmine profectura, convenissent. *Plaut. Amph.* 5. 2. 7. Quum profectus in exercitum subaudi eses. *Cic.* 2. *Divinat.* 58. 119. Proficisci ad dormiendum. andar a dormire. et 1. *ibid.* 30. 62. ad somnum. *Nepos Eumen.* 3. a med. Ut militibus persuaderet, se contra quosdam barbaros proficisci. *Propert.* 3. 20. 1. Magnum iter ad doctas proficisci cogor Athenas. *Cic.* 2. *Fam.* 6. Ex Asia domum versus profectus. *Liv.* 2. 30. Alter consul in Voscis profectus. *Id.* 2. 62. Va-

lerius cum exercitu in Equos profectus. — b) Cum Ablativo loci a quo quis proficiscitur, et est discedere, abire, ἀποπέμμαι, partire. *Cæs.* 1. *B. G.* 12. De tertia vigilia e castris profectus, ad eam partem parvenit. *Id.* 1. *ibid.* 7. Maturat ab urbe proficisci. *Id.* 1. *B. C.* 78. Ex castris proficiscuntur. *Nepos Miltiad.* 1. sub fin. Proficiscens Athenis. *Cic.* 2. *Att.* 8. a med. *Cal. Maji* de Formiano proficiscemur. *Id.* 9. *ibid.* 9. Ille Idibus a me profectus est. et 13. *ibid.* 26. Proficiscar hioc, ne relictus videar. et 3. *Fin.* 22. 73. Et proficiscendum est ab omni mundo, et ejus procuratore. *Id. Cluent.* 27. 74. Ipse e publico judicio ad privatum Staieni judicium profectus est. *Sall. Jug.* 72. Per inducias spunctionem faciunt, uti certo die legati domo proficiscerentur. *Liv.* 2. 26. Cum legatis simul exercitus Auruncorum domo profectus erat. *Virg.* 4. *Æn.* 110. Si Juppiter unam Esse velit Tyrus urbem Trojaque profectis. *Id.* 1. *ibid.* 344. Imperium Dido Tyria regit urbe profecta, Germanum fugiens. Adde eumd. 7. *ibid.* 255. — c) Cum addito fine, quo quis proficiscitur. *Nepos Eumen.* 3. *Ægyptum* oppugnatum erat profectus. *Sall. orat. Lepid. contra Sull.* a med. Nisi forte tribuniciam potestatem eversurum profecti sunt per arma. *Nepos Iphicr.* 2. ad fin. Idem subsidio Lacedæmonis profectus. — d) Absoluta. *Cic.* 2. *Cat.* 7. 15. Quum sint homines, qui illum, quum profectus sit, ejectum esse dicant. *Cæs.* 6. *B. G.* 39. Milites, quos sub vexillo a profectis docuimus. *Liv.* 2. 19. Magnis copiis peditum equitumque profecti ad lacum Regillum in agro Tusculano agmini hostium occurrerunt. *Horat.* 1. *Ep.* 13. 1. Ut proficiscemem docui te sæpe diuque. *Id.* 2. *ibid.* 2. 20. Dixi me pigrum proficiscenti tibi. *Justin.* 18. 5. 9. Quo fessos longa navigatione socios, quoad proficisceretur, rescire possent. *Ulp. Dig.* 17. 2. 52. a med. Si quis es sociis propter societatem profectus sit. — Cum opposito iter facere apud *Cic. Ligar.* 7. 22. Una est profectus cum iis, quorum erat una causa: tardius iter fecit. ¶ 2. Latiori sensu, vel translate, ut allis placet, est velle ire, evadere, tendere. *Plaut. Aulul.* 1. 2. in fin. Nunc, quo profectus sum, ibo. dove mi sono incamminato. et *Rud.* 3. 6. 8. Etiam ne in ara sedebat, quum ad me profectu's irei quando ti sei mosso per venire da me. *Alii leg. res. et Trin.* 3. 2. 2. Potin'ut me ire, quo profectus sum, sinas? *Ter. Eun.* 2. 2. 49. Detineo te fortasse: tu profectus alio fueras. tuseri incamminato per altrove.

II.) Translate. ¶ 1. In oratione aliquando est pergere, transire. *Cic.* 5. *Verr.* 5. 10. Verum hæc dicentur alio loco: ounc proficiscemur ad reliqua, si pauca ante fuerimus a vobis, judices, deprecari. ¶ 2. Item in dicendo aut scribendo est incipere, cominciare. *Cic. pro lege Manil.* 2. 4. Ut inde oratio mea proficiscatur, unda hæc omnis causa ducitur. *Id.* 5. *Fin.* 8. 23. Quum omnis hæc quæstio ab eo proficiscatur, quod dicitur naturæ esse aptum et accommodatum. *Id.* 1. *Legg.* 6. 18. Doctissimis viris proficisci placuit a lege. *Id.* 2. *Orat.* 14. 58. A philosophia profectus. *h. e.* post philosophiæ studia Xenophon scripsit historiam. ¶ 3. Sæpissime de iis omnibus generatim, quæ alicunde ducuntur, aut proveniunt, et præcipue quæ alicunde principium aut originem habent. *Cic.* 2. *Nat. D.* 55. 139. Venæ et arteriæ, a corde tractæ et profectæ, in corpus omne ducuntur. *Id.* 1. *Invent.* 38. 68. Ut ex medicina nihil oportet putare proficisci, nisi quod ad corporis utilitatem spectet (venire, uscire); sic a legibus nihil convenit arbitrari, nisi quod reipublicæ conducatur, proficisci. *Id.* 2. *Fam.* 19. Quæcumque a me ornamenta ad te proficiscuntur et 3. *ibid.* 1. Intelligo omnia, quæ a me profecta sunt in te, tibi accidisse gratissima. *Nepos Att.* 9. P. Volumnio ea tribuit, ut plura a parente proficisci non potuerint. *Cic.* 3. *Fin.* 7. 23. Quum omnia officia a principis naturæ proficiscantur, ab iisdem necesse est proficisci ipsam sapientiam. *Id.* 1. *ibid.* 21. 72. Quæ a falsis principis profecta, vera esse non pos-

sunt. *Id.* 2. *ibid.* 14. 45. Ut, profactus a caritate domesticorum ac suorum, serpat longius. *h. e.* post caritatem suorum feratur ad amandos alios. *Brutus* ad *Cic.* 1. ad *Brut.* 4. a *med.* Unum hoc, grato animo liberaliqua profectum, cautiorem liberalitatem desiderat. *Grat. Cyneq.* 5. Post alia propiore via, meliusque profecti, Te sciam, Ratio, rebus sumpere gerendis. *Cic.* 1. *Invent.* 35. 61. Partitio, quam omnes ab Aristotele profecti maxime secuti sunt. *i sequaci, gli scolari.* et 1. *Divinat.* 3. 5. Zena at ii, qui ab eo essent profecti. *Ovid.* 3. *Met.* 35. Tyria de gente profecti. *Virg.* 8. *Æn.* 51. Arcades his oris, genus a Pallante profectum. *che viene, che discende.*

PROFICŪE, adverb. cum utilitate. *Plin. Valer.* 1. 2. c. 37. p. 186. retro ed. *Ald.* Asparagi item radix toritur, et ex ea denarii tras ex vini cyathis tribus potui dantur proficue.

PROFICŪS, a, um, adject. proficuo, utilis. *Cassiod.* 1. *Variar.* 39. Quibus mora potest esse proficua.

PROFĪLIUS, ii, m. 2. qui ex filio progenitus est. *Inscript.* apud *Gruter.* 865. 9. CLAVDIUS ANTIPATRVS SIBI ET SVIS ET HEREDIBVS PROFISQVĒ KORVM. Ita *Gruterus*; sed *Apianus* p. 30. 6. et *Fabrett.* in emendat. habent *proflisique*, probante *Orell.* *Inscript.* 4727.

PROFINDO, is, fidi, fissum, ere, a. 3. *fendere, κατακόπτω*, proscindo. *Stat.* 10. *Theb.* 512. quanta pariter eervice gementes Profindunt inarata diu Pangæa juveni. *Alii leg.* profingunt, *alii* perfringunt.

PROFĪTEOR, fiteris, fessus sum, fiteri, dep. 2. (pro et fateor: *Varro* 6. *L. L.* 55. *Müll.* Hinc (a verbo *fari*) fassi ac confessi, qui facti id quod ab his quaesitum. Hinc professi.) Part. *Proficiens* 3. c.; *Professus* in omnibus paragi. et in fin.; *Professurus* 5.; *Profittendus* 1. et 3.— Profiteor est palam fateor, aperte affirmo, publica confiteor, præ me fero, jacto. Differt a fateor. Fatemur enim coacti, et rei: profitemur sponte et ultro, *ὀμολογῶ, επαγγέλλομαι* (ii. professare, confessare publicamente, dichiararsi, protestarsi, spacciarsi; Fr. *declarer publiquement et librement, reconnaître hautement*; Hisp. *declarar publicamente y libremente, renocer, confesar*; Germ. *frei heraus-, frei-, öffentlich bekennen, gestehen*; Angl. *to profess, declare openly, own, acknowledge, avow*). ¶ 1. Generatim. *Cic. Cæcin.* 9. 24. Ita libanter confitetur, ut non solum fateri, sed etiam profiteri videatur. *Id. Rabir. perduell.* 5. 17. Quamobrem fateor, atque etiam profiteor, et præ me fero, etc. *Id.* 2. *Fin.* 23. 76. Profiteri, et in medium proferre aliquid. *Cæs.* 7. *B. G.* 2. Profitentur Carnutes, se nullum periculum recusare. *Cic.* 1. *Nat. D.* 5. 12. Cujus rei tantæ facultatem consecutum esse me, non profiteor; secutum esse, præ me fero. *Ovid. Heroid.* 21. 129. Cur me quum peteres, ea non profittenda putabas, Propter quæ nobis ipse petendus eras? *h. e.* significanda, jactanda, aut promittenda. *Sueton. Aug.* 45. Ingenue profiteri aliquid. *Id. Cæs.* 34. Professus ante inter suos, ira se ad exercitum sine duce, et inde reversurum ad ducem sine exercitu. ¶ 2. Speciatim profiteri se amicum, grammaticum etc. est declarare, aperte fateri se esse amicum, grammaticum etc., *darst a conoscere per, dichiararsi per* etc. *Cic.* 2. *Tusc.* 4. ad fin. Si grammaticum se professus quisquam, barbare loquatur. *Poeta trag.* apud *Cic.* 2. *Herenn.* 26. 42. Quem ego me profiteor esse. *Cic. Orat.* 9. 30. Se Thucydidos esse profitentur. *Id. Mur.* 13. 28. Triduo me jureconsultum esse profitebor. *Horat.* 1. *Ep.* 18. 2. professus amicum. *Sueton. Aug.* 4. Profliteri se candidatum consulat. *Id. Galb.* se legatum. ¶ 3. Item speciatim profiteri scientiam, artem etc. est eam callere, atque adeo docere, exercere. — a) Cum Accusativo. *Cic.* 1. *Orat.* 10. 44. Quamobrem ista tanta tanque multa profittenda, Grasse, non censeo. *Id.* 2. *Tusc.* 4. 12. Profiteri scientiam (*musicæ*) et *ibid.* artem vitæ. *Id. Pis.* 29. 71. philosophiam. *Cels. præf. medi-*

cinam. Ovid. 3. *Art. Am.* 531. *ius Ammian.* 14. 6. artem tesserariam. — b) Absolute de iis, qui publice rhetoricam docent. *Plin.* 2. *Ep.* 18. Quum omnes qui profitentur, audiero, quid da quoque sentiam, scribam. *Id.* 4. *Ep.* 11. ad fin. Translati est in Siciliam, ubi nunc profittetur, seque de fortuna præfationibus vindicat. — c) Latiori sensu huc pertinent et illa, in quibus est præ se fere, *mostrare. Ovid.* 3. *Art. am.* 433. Sed vitata viros cultum formamque professo. *h. e.* qui præ se ferunt. *Nemesian.* 5. *Ecl.* 22. Sola Jovem Semele vidit Jovis ora professo. *h. e.* ostendentem. *Abbinov.* 1. 87. vultu proficiente dolorem. *h. e.* præ se ferente, monstrante. *Sic Justin.* 8. 5. 11. Crescit dissimulatiæ ipsa dolor, hoc altius demissus, quo minus profiteri licet. ¶ 4. Profiteri indicium, exhibera sa indicem ac revelatorem sceleris occulte ab se una cum aliis admissi, palam fateri complices facinoris: quod, quia qui faciunt, fere solent delicti veniam obtinere, nos dicimus pigliare l'impunità. *Sall. Jug.* 35. Sed ipse deprehensus, multis hortantibus indicium profittetur. *Tac.* 6. *Ann.* 3. extr. Summum supplicium decernebatur, ni professus indicium foret. Adde *Auct. B. Alex.* 55.; *Plin.* 3. *Ep.* 16.; et *Senec.* 10. *Excerpt. controuv.* 6. ¶ 5. Item est palam ultroque polliceri, esibere, promittere. *Plaut. Capt.* 3. 1. 19. Salvete, inquam: quo imus una ad prandium? atque illi tacent. Quis ait hoc, aut quis profitteretur? inquam: quasi muti silent. *Cic.* 5. *Fam.* 8. circa med. Ego vero tibi profiteor atque polliceor eximium et singulare meum studium in omni genere officii. *Id. Rosc. Am.* 53. 153. Si id vos suscipitis, et eadem in re operam vestram profitemini. *Id.* 1. *Orat.* 22. 103. Ut nulla sit res, de qua se non omnia, quæ dici possunt, profiteantur esse dicturos. *Cæs.* 3. *B. C.* 19. Varro profittetur se altera die ad colloquium venturum. *Id.* 5. *B. G.* 38. Se ad eam rem profittere adiutorem. *Auct. B. Alex.* 59. Se Cæsaris causam professurum pollicetur. *Horat. Art. P.* 14. Inceptis gravibus plerumque et magna professis Purpureus, late qui splendeat, unus et alter Adsulter pannus. *Id. ibid.* 27. professus grandia target. *Ovid.* 5. *Fast.* 351. de *Flora.* Non est de tetricis, non est de magna professis. et 2. *ibid.* 198. de *Fabiis.* Sumunt gentiles arma professa manus. *h. e.* quæ pollicitæ sunt patriæ defensionem, et bellum gesturas cum Vejentibus. ¶ 6. Est etiam profiteri nomen et bona sua in censum referre; item publice et apud acta quippiam ultro denunciare, significare, deferre, *dare in nota. Cic. Arch.* 4. 7. Profassus est apud prætorum *Q. Metellum. Id.* 5. *Verr.* 15. 38. Edixerat, ut aratores jugera sationum suarum profiterentur. *Id.* 2. *leg. Agr.* 22. 59. Ut quicumque de provincia decesserit, apud decemviras, quantum habeat prædæ, manubiarum, auri coronarum, profiteatur. *Vet. Tab. æn.* apud *Murat.* 582. imit. hisdem diebus ad consulem profitemino. *h. e.* profiteatur. V. ANTESTOR. *Varro* 2. *R. R.* 1. 16. Greges ovium ad publicanum profittentur, ne si inscriptum pecus paverint, lege censoria committant. *Liv.* 4. 12. ad fin. Profiteri cogendo frumentum, et vendere quod usui menstuo superasset. *Id.* 26. 18. Ut qui se tanto imperio dignos crederent, nomina profiterentur. si dichiarassero concurrenti, palam significarent se petere: quod *Id. paullo post* integre dixit. Absolute eod. sensu *Vellej.* 2. 92. 3. Nam et quaesturam petentes, quos indignos judicavit, profiteri vetuit. *Sall. Cat.* 18. (Catiina pecuniarum reputandarum reus, prohibitus erat petere consulatum, quod intra legitimis dies profiteri nequiverit. *legitimos dies* intellige triundinum ante comitia, *h. e.* fere triginta dierum spatium. V. *Cic.* 16. *Fam.* 12. et *Liv.* 3. 35. Alii verba *Salustii* de proficuto censu intelligi volunt, quod mos esset, ut candidati æs alienum profiterentur. Etenim *Seneca* 6. *Benef.* 20. Si quis patriæ meæ pecuniam credat, non dicam me illius debitorum, nec hoc æs alienum profiteri aut candidatus, aut reus. — Et in re turpi. *Ovid.* 4. *Fast.* 866. Multa professorum quaestibus anta

Venus. h. e. meretricum, quæ cogebantur profiteri apud ædiles, si vellent vulgare corpora; qua de re *Tac.* 2. *Ann.* 85. et *Sueton.* *Tib.* 35. — Passive. *Quintil. Declam.* 341. Rem non professam apud nos tenemus. *non data in nota.* Publicanorum verba sunt. — *Profiteri nomen* alia sensu *Ter. Eun. prol.* 1. Si quisquam est, qui placere se student bonis, in his poata hic nomen profittetur suum. *h. e.* profittetur se esse unum ex his, qui bonis placere student. — Hinc Part. præter, cujus exempla et superiorum retulimus,

Professus, a, um, passive quoque usurpatur, et est vulgatus, tastatus, manifestus, notus, noto, manifesto, dichiarato. *Ovid.* 3. *Amor.* 14. 6. Solaque deformem culpa professa facit. *Phædr.* 4. 7. 8. Nec ad professæ mortis audacem viam Fabricasset Argus opere Palladio vatem. *Stat.* 1. *Silv.* 2. 24. Ergo dies aderat Parcarum conditus albo Vellere, quo stellæ, Violantillæqua professus Clamaretur Hymen. *Justin.* 8. 4. 4. Orant ut professum adversus Phocenses ducem Græciæ exhibeat. *h. e.* præbeat se apertum ducem etc. *Quintil. Declam.* 3. 12. Non hic professus est furor? non aperta dementia est? — Hinc — a) *Ex professo,* non dissimulate, palam, at data opera, quasique profitendo, *apertamente, per professione, exprofesso. Seneca Ep.* 14. ante med. Pars securitatis est, non ex professo eam petere. *Quintil.* 11. 1. 33. Philosophiam ex professo ostentantibus parum decori sunt. pleriqua orationis ornatus. *Macrobi.* 2. *Saturn.* 9. Vir ex professo mollis. — b) *De professo* idem est. *Apul. de Mag.* sub init. Ac ne id quidem da professo audet.

PROFLAMEN, inis, m. 3. qui flaminis vice agit: ut prætor, proconsul. *Inscript. Frat.* *Arval.* apud *Murat.* 341. sub fin. SACERDOTES PER CATILIVM SEVERVM PROFLAMINEM AGNAM OPTIMAM IMMOLAVERVNT etc. Alia apud *Gruter.* 124. 1. IBIQVE SACERDOTES PER TI. IVLIVM IVLIANVM PROFLAMINE MAGNAS OPTIMAS IMMOLAVERVNT. Corrigere *proflaminem agnas optimas* etc.

PROFLĀTUS, a, um. V. PROFLO.

PROFLĀTUS, us, m. 4. perfusus, ventus, *καταπνευμα, soffio, aria.*

I.) Proprie. *Colum.* 5. *R. R.* 9. 7. In Favonium dirigi ordines convenit, ut æstivo profatu refrigerentur. *At Schneider. leg.* perfatu.

II.) Translate. *Stat.* 10. *Theb.* 320. de ebria stertente. Stratus humo gelida subter juga fida rotasque Profatu terrebat equos. *russo.*

PROFLICTUS, a, um, part. a profligo, profligatus. *Gell.* 15. 5. Semper eo verbo (profligo) qui diligenter locuti sunt, ita usi sunt, ut profligare dicerent prodigere et deperdere: profligatasque res, quasi proflictas et perditas appetierant.

PROFLIGĀTIO, ōnis, f. 3. profligandi actus: hinc—

I.) Proprie est certamen. *Novell. Theod.* 136. 26. Summam profligatione contentionis in posterum ab hujusmodi exactiois inquietudine liberamus.

II.) Translate est scialacquo, dispersio, dislappatio. *Auson. Perioch.* 2. *Odyss.* De contumelia domus, et honorum profligatione conquestus. *Ennod. Agnell.* p. 632. Facies pudorem meum in statione esse si relegas, in profligatione maxima si transcribas. *h. e.* clade.

PROFLIGĀTOR, ōris, m. 3. scialacquator, *καταναλισκων, ραιστης*, qui profligat, seu prodigit, consumit, decolor.

1.) Proprie. *Tac.* 16. *Ann.* 18. Haebatur non ganeo et profligator, ut plerique sua haurientium, sed erudito luxu.

II.) Translate. *Ennod. Dict.* 18. Jam dudum a te ista per audaciam præsumpta sunt, quum arcem justitiæ profligator intrasti.

PROFLIGĀTUS, a, um. V. voc. seq.

PROFLĪGO, as, avi, atum, are, s. 1. (pro et fligo). Part. *Profligans* II. 1.; *Profligatus* I. a., II. 1. et 2. et in fin.; *Profligandus* I. a.; *Proflictus* V. loco suo. — Profligere est aliquem in anteriori parte percutiendo ad terram sternere, affligere, dejicere, prosteroere, a fligo percucia,

καταβάλλω (It. gettare a terra, atterrare, abattere, rovesciare; Fr. renverser, abattre, terrasser; Hisp. derribar, derroscar, abatir, echar por tierra; Germ. niederschlagen, über d. Haufen werfen, überwältigen, besiegen; Angl. to throw or dash to the ground, throw or cast down).

I.) Proprie. — a) Quum de praelio et bello est sermo, significat fundere, dejicere, sconfigere, sbaragliare, rovesciare, rompere. Cic. 14. Phil. 14. 37. Quum C. Cæsar copias hostium profligavit. Plaut. Mil. glor. 2. 2. 75. Confidentia est, nos inimicos profligare posse. Cæs. 3. B. C. 32. Quod classem hostium primo impetu profligaverim. Sil. It. 11. 399. multoque mero sonnoquo virorum Profliganda acies, quam non perfergerit ensis. Nepos Datam. 6. ad fin. Tali consilio uno tempore et proditores percudit, et hostes profligavit. Tac. 14. Ann. 36. Profligare praelia. h. e. præliantes fundere. Id. 12. ibid. 14. Profligata acies. Sueton. Cæs. 30. Pbarsalica acie cæsi profligatice adversarii. — b) Extra rem militarem. M. Cælius apud Quintil. 4. 2. 123. Namque ipsum offendunt temulentum sorupore profligatum, totis præcordiis stertentem, ctuosos spiritus geminare.

II.) Translate. ¶ 1. Est pessundare, prodigere, deperdere (ut ait Gell. 15. 5.), disperdere, labefactare, ruere, ridurre a mal termine, rovinare, sconquassare. Cic. 3. Orat. 1. 3. Quum suis consiliis rempublicam profligasset. Nepos Pelop. 2. Numquam ab tam tenui initio tantæ opes sunt profligatæ. Liv. 33. 19. Quamvis prope toto orbe terrarum, undique se suasque profligante fortuna, urgebatur. Justin. 22. 8. 1. Profligatæ in Africa res. Gell. 15. 5. Profligatas res, quasi prodictas et perditas appellavit. Id. 19. 5. Valetudinem profligare. rovinare, guastare la complessione, la sanità. Tertull. Apolog. 42. Turpe plana non emimus. Si Arabia queruntur, scient Sabæi pluris et carioris suas merces Christianis sepeliendis profligari, quam diis fumigandis. h. e. impendi, absumi. ¶ 2. Item est rem cæptam promovere, et prope finem adducere, ridurre a buon o mal termine. — a) Speciatim de bello. Liv. 21. 40. extr. Cum fæderum ruptore deos ipsos committere ac profligare bellum: nos, qui secundum deum violati sumus, commissum ac profligatum conlicere. Sueton. Oth. 9. Quamprimum decertare statuit, sperans, ante Vitellii adventum profligari plurimum posse. Reprehendit Gell. 15. 5. eos, qui hoc sensu usurpant, ignarus inter hos et Ciceron. et Liv. esse, et in monumento Ancyranæ Augustum: ne Tacitum accenseam. Florum et alios. Cic. 12. Fam. 50. Profligatum bellum ac pæne sublatum. Flor. 2. 15. Primo tempore commissum bellum, profligatum secundo, tertio vero confectum est. — b) Generatim. Cic. 5. Tusc. 6. 15.; et Seneca 7. Benef. 13. Profligata jam hæc, et pæne ad exitum adducta quæstio est. In monum. Ancyr. apud Gruter. 232. Cæpta profligataque opera a patre meo perfecti. Liv. 3. 50. a med. Profligatam jam rem nunciando Romæ esse. Seneca Ot. sap. 29. sub fin. Profligatæ ætatis homo. Arnob. 7. 36. Ludis jam terminatis, profligatisque curricularis, non nulli post temporis spatium civitatem occerpisse pestilentia vastari. h. e. absolutis, confectis, finiti, terminati. — Hinc Part. præter. pass. cuius exempla supra retulimus.

Profligatus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde Sup. Profligatissimus 2., et ¶ 1. Est miser, infelix, dejectus. Cic. 2. Cat. 1. 2. Quanto illum mæcere afflictus esse et prodigatum putatis? abbattuto. et 2. Ferr. 5. S. Usque eo senatoria judicia perditâ profligataque esse arbitratur, ut etc. Ubi Scholiast: Perditâ, ita ut nulla sint: profligata, violata, addicta, malissimo esercitâti, corrotti. Etiam Ascon. adscribit, perditum esse, quod inveniri non potest, profligatum quod potest: Ciceronum tamen velle hoc locum, pejus esse profligata, quam perditâ. ¶ 2. Refertur etiam ad mores, et dicitur de eo, qui adeo pravus et scelestus est, ut vix respiciendi spem

præbeat, et prope desperatus sit, pessimo, scelerato, malvagio. Cic. Arch. 6. 14. Numquam me in hos profligaturum hominum quotidianos impetus obiecissem. Id. 5. Verr. 26. 65. Tu omnium mortalium profligatissime ac perditissime. Id. Rosc. Am. 13. 38. Mores feros, immanemque naturam, et vitam vitiiis flagitiisque omnibus deditam, et denique omnia ad perniciem profligata atque perditâ. Sueton. Tib. 35. Ex juvenute utriusque ordinis profligatissimus quisque. Ammian. 26. 8. ante med. Profligato morem gerere nebuloni destituito jam et casuro. ¶ 3. In profligato esse, prope absolutum et affectum esse, esser quasi compito: ratio loquendi usitata ætate Gellii, ut ipse testatur 15. 5., reprehenditque etiam, sed injuria, ut supra dictum est.

PRÖFLO, as, avi, atum, are, a. 1. (pro et flo). Part. Profians I.; Profatus II. 1. et 2. — Proflo est idem ac flo, efflo, cum flatu emitto, ἐκπέωω, soffiare, spviare.

I.) Proprie. Val. Flacc. 6. 435. Noctem tartarum proflantes pectore tauri. Id. 7. 571.; et Ovid. 1. Fast. 573. Taurus immani profavit turbine flammâ. Stat. 11. Theb. 266. Sanguineos proflantem pectore rivos. Q. Cic. in carm. de vi signor. cælesti. apud Auson. in Eclogar. Languisusque Leo profat ferus ore calores. Auson. epigr. 65. Erea bos steteram. Mactata est vacca Minervæ: Sed dea profatam transtulit hinc animam.

II.) Translate. ¶ 1. Est inflare, flatu implere. Apul. 7. Met. Porrectis auribus, proflatisque naribus, rudivi fortiter. ¶ 2. Est etiam flando resolvere, liquefare, struggere. Plin. 34. Hist. nat. 9. 20. (97). Massa (æris) profatur in primis; mox in profatum additur tertia portio æris collectanei, et mox. Miscentur et plumbi pondo duodena centenis profati. ¶ 3. Poetice — a) Profare pectore somnum est inter dormiendum ex pectore sonorum flatum emittere, stertere, russare. Virg. 9. Æn. 326. qui forte tapetibus altis Extractus toto profabat pectore somnum. Simile est illud Statii 2. Theb. 76. Serta inter vacuosque mero crateras arbelum Profabant sub luce deum. h. e. Bacchum. — b) Profare iram est flatu iram testari, ut sulent feræ, sbuffare. Plin. 8. Hist. nat. 4. 5. (9). Subsistere ab olfactu, circumspectare, iras profare.

PRÖFLÜENS, entis. F. PROFLUO.

PRÖFLÜENTER, adverb. Comp. Profluentius. — Profluentem occurrit translate tantum, et est expedite, facile. Cic. 5. Tusc. 18. 53. Sequitur, ut nihil peniteat, nihil desit, nihil oistet. Ergo omnia profluentem. absolute, prospere. Igitur beate. Gell. 14. 1. a med. Latius ea, et amenius, et splendidius, et profluentius exsequebatur. h. e. majori facilitate et volubilitate verborum.

PRÖFLÜENTIA, a, f. 1. profluvio, abundantia, profluvium, abundantia. Cic. Partit. orat. 23. 81. Illam disputandi prudentiam imitatur: concertatio captatque verborum: et hanc oratoriam vim inanis quædam profluentia loquendi.

PRÖFLÜO, fluis, fluxi, fluxum, flüere, u. 3. (pro et fluo). Part. Profuens I. et in fin. — Profluo est idem ac porro fluo, defluo, dimaño, προφέωω II. scorrere, correre in giù; Fr. découler, couler; Hisp. fluir, gotear, manar, destilar; Germ. hervorfließen, strömen, fortfließen; Angl. to flow or gush out, run down, stream or trickle down).

I.) Proprie. Cæs. 4. B. G. 10. Mosa profluit ex monte Vogeso. Colum. 6. R. R. 7. 4. Si lacrima ab oculis, et pituita a naribus profluit. Plin. 33. Hist. nat. 4. 21. (76). Profluere per fossas. Cic. 1. Divinat. 44. 100. Si lacus emissus lapsu et cursu suo ad mare profluxisset. Plaut. Asin. 4. 1. 51. Gravedo profluit, distilla. et Cels. 3. 6. a med. Videndum est, an adstrictum corpus sit, an profluat, et in fin. Si venter profluit. Plin. 5. Hist. nat. 29. 30. (110). Pactolus ex Tmolo profluens. Id. 29. ibid. 6. 33. (114). Sanguis a cerebro profluens. Justin. 15. 4. 17. Sudorem profluentem detergere.

II.) Translate. Cic. 4. Herenn. 33. 44. Cujus ore sermo melle dulcior profluat. Varro 8. L. L. 62. Müll. Ab hoc fonte quæ profluant, animadvertere est facile. Cic. Cæl. 3. 6. Equidem ab his fontibus profluat ad hominum famam, et meus hic forensis labor dimanavit ad existimationem hominum. h. e. veni, exivi, emersi. Tac. 11. Ann. 26. Messalina ad incognitas artes profluat. h. e. prolabebatur, ruebat. Sueton. Rhet. 1. a med. Quare magno studio hominibus injecto, magna etiam professorum ac doctorum profluit copia, adeoque floruit, ut etc. — Hinc Part. præter. cuius exempla et supra retulimus.

Profluens, entis, adjective quoque usurpatur, et est qui profluit, profluus, corrente, scorrente, προφέων.

I.) Proprie. — a) Adjective. Cic. 3. ad Q. fr. 1. 2. Vidi permultis locis aquam profluentem, et eam uberem. Liv. 1. 4. Pueros in profluentem aquam mitti jubet. — b) Absolute, substanzivorum more, est aqua profluens, la corrente. Cic. 2. Invent. 50. 149. In culeum coniectus in profluentem deferretur. Plin. 17. Hist. nat. 10. 11. (61). In qualo pedibus in profluyente deculcare aliquid. Adde Flor. 1. 1. et 4. 12.

II.) Metaphorice est fusus, liquidus, expeditus, facilis: et refertur ad orationem. Cic. 2. Orat. 38. 159. Genus sermonis avert non liquidum, non fustum ac profluens, sed exile, aridum, concisum ac minutum. et 3. ibid. 48. 185. Rudis et impolita putanda est illa sine intervallis loquacitas perennis et profluens. et ibid. 7. 28. Profluens quiddam habuit Carbo, et canorum. Id. Brut. 61. 220. Orator proximus optimis numerabatur propter verborum bonitatem, et expeditam ac profluentem quodammodo celeritatem. Tac. 13. Ann. 3. Augusto prompta ac profluens, quæ deceret principem, eloquentia fuit. Cic. 2. Orat. 15. 64. Verborum autem ratio, et genus orationis, fustum atque tractum, et cum lenitate quadam æquabili profluens.

PRÖFLÜS, a, um, adject. scorrevole, corrente, προφέων, profluens.

I.) Proprie. Plin. 19. Hist. nat. 4. 20. (60). Hortos villæ jungendos, non est dubium, riguosque maxime habendos, si contingat, profluus amne. Alii leg. præfluus. Colum. 8. R. R. 17. 9. In ea parte litoris, quæ profluo recessu nunquam destituitur. Prudent. 10. nepi crep. 843. Venarum ut undam profluum manantium exciperet. Sidon. 4. Ep. 23. Lacrimæ proflue, ubertimque manantes.

II.) Translate et active. Claud. Mamert. 2. Stat. anim. 9. a med. Ingenii subtilissimus, scientiæ piensus, eloquii profluus.

PRÖFLÜVIUM, ii, n. 2. flusso, corso, profluvia, καταφέων, fluxio copiosa, fluor, fluxus, cursus. Lucret. 6. 1205. Profluvium vero qui tætri sanguinis acre Exierat, tamen etc. Colum. 6. R. R. 33. 2. Profluvium sanguinis per nares. Plin. 32. Hist. nat. 10. 42. (124). narium sistere. Id. 28. ibid. 6. 17. (61). urinae cohibere. Colum. 9. R. R. 13. 2. alvi, soccorrenza. Et absolute Cels. præf. a med. Si corpus adstrictum est, digerendum esse: si profluvio laborat, contuendum. M. Cæs. inter Fronton. 3. ad M. Cæs. 55. De profluvio isto bene spero: nam etsi nunc te exbauserit, tamen, diis volentibus, confido salubriter sponte provenisse alvum tibi verno tempore, quum alii consulto morient et machinantur. Plin. 7. Hist. nat. 15. 13. (63). Profluvium mulierum. h. e. menses. et ibid. 14. 12. (61). genitale. idem et 22. ibid. 22. 40. (83). genitura. γυναικεία.

PROFLUVIUS, a, um, adject. profluens, labilis, scorrevole. — a) Adjective et translate Cæcilius apud Priscian. 6. p. 699. et 7. p. 772. Putsch. Itane Antipho est inventus profluvia fæc? h. e. fallaci, inconstanti, fluxa. F. UMME-MORIS. — b) Atticus profluvius (substantive, idem ac profluvium, apud Feget. 1. Veterin. 17. et 38. est morbi genus in iumentis, quum nempe de naribus pro mucro humor defluit male olens et spissus, colore pallido: fortasse est, quod Galli la monce, Itali il moccio dei cavalli dicunt.

Hoc Atticum fuisse nominatum putat Gesnerus ad similitudinem signorum in peste Attica commemoratorum a *Thucyd.* l. 2. c. 49., ubi tamen huius profluvii nulla fit mentio. Sed hæc nimis longe petita est ratio. Hinc *Schneiderus* arbitratur, hoc morbi genus ita fuisse appellatum, quod primum observatum fuerit ab Atticis scriptoribus. Fatendum tamen est, dubiam esse his in locis codicum lectionem.

PROFOR, fãris vel fãre, fãtus sum, fãri, dep. 1. *Profarier* paragon. *Prudent.* 10. πρὸς ἀσπ. 939. — Part. *Profans* 2.; *Profatus* 1. — *Profari* est effari, eloqui, dicere, ἀφῆμι, ðire, parlare. Vox fere poetica. ¶ 1. Generatim. *Accius* apud *Varron.* 7. L. L. 28. Müll. Veteres Casmenas, cassas res, volo profari. *Pacuvius* apud *Non.* p. 424. 4. *Merc.* quod mebe piget paternum nomen, maternum pudet profari. *Id.* apud *eumd.* p. 74. 31. Haud sinam quidquam profari. *Virg.* 1. *Æn.* 561. Tum breviter Ido vultum demissa profatur. *Id.* 4. *ibid.* 361. et sic accensâ profatur. *Horat.* 1. *Sat.* 6. 57. pudor prohibebat plura profari. *Ovid.* 11. *Met.* 289. moveat quæ tantas causa dolores, Peleusque comitesque rogant: quibus ille profatur: Forsitan etc. *Lucan.* 9. 251. sic ille profatus Insiluit puppi. h. e. quum effatus esset. *Sil.* *It.* 2. 201. Dumque ea nequidquam non ulli læta profatur, etc. *Petron.* *Satyr.* 121. Si modo vera mihi fas est impune profari. — Part. *Profatus* passive legatur olim apud *Lucret.* 6. 81. quamquam sunt a me multa profata, Multa tamen restant. At *Lachmanni Codices* habent profecta. ¶ 2. Speciatim est prædicere, prædicere, profetizzare, προφητεία. *Livius Andron.* apud *Gell.* 3. 16. Quando dies advenit, quem profata Morta est. h. e. prædixit, determinavit. *Lucret.* 1. 749. Pythia quæ tripode est: Phæbi lauroque profatur. *Petron.* *Satyr.* 89. Quum, Delio profante, cæsi vertices Idæ trahuntur. *Ulp.* *Dig.* 21. 1. 1. a. med. Si Servus inter fanaticos non semper caput jactaret, et aliqua profatus esset. — Hinc

Profatum, i, n. 2. ¶ 1. Generatim est effatum, dictum. *Gell.* 16. 8. Ἀξιώματα, quæ *M. Varro* alias profata, alias proloquia appellat. ¶ 2. Speciatim est oraculum. *Capell.* 1. p. 10. Quocirca officio decentiore Paret præclibus libens profatis Arcas in thalamos venire iussus. h. e. Mercurius ab Apolline venire iussus nobili oraculo libens paret.

PROFRINGO. F. PROFINDO.

PROFRINGO, fringis, frugi, fringere, 3. (pro et frugio). Primum producit *Juvenicus* 2. 477. Profugite e tectis, quæ vos sectabitur, urbis. — Part. *Profugiens* sub *B.* — Profugere occurrit *A)* Neutorum more, et *B)* Active.

A) Neutorum more ¶ 1. Generatim est procul fugere, aufugere, diffugere, ἀποφύγω (It. *fuggir lungi*, *scampare*; Fr. *s'enfuir*, *s'échapper*, *se sauver*; Hisp. *huirse*, *escaparse*, *acogerse*; Germ. *fort-*, *weg-*, *entfliehen*, *davonfliehen*; Angl. *to flee*, *fly*, *run away*, *escape*). Occurrit — a) Cum addito termino, a quo quis profugit, per Adverbia, vel per Ablativum et præpos. ex, ab. *Cic.* 5. *Verr.* 51. 120. Hinc centum patresfamilias extorres profugerunt. *Id.* *Senec.* 14. 47. Libenter istinc, tamquam a domino agresti ac furioso, profugi. *Cæs.* 7. *B. G.* 11. et 26. Cæperunt ex oppido profugere. *Vellej.* 2. 19. 3. Profugere e carcere. *Cic. pro leg. Manil.* 9. 22. ex Ponto. Sic *Sall. Jug.* 13. ex prælio in provinciam. *Justin.* 22. 8. 8. a castris. *Cic. Brut.* 89. 308.; et *Liv.* 1. 59. domo. — Huc pertinet et illud *Petron.* *Satyr.* 90. extra templum. — b) Cum addito termino, ad quem quis profugit, per Adverb. vel Accus. et præp. in. *Ter. Adelph.* 3. 3. 31. Profugiet aliquo militatum. *Suct.* *B. G.* 8. 13. longius. *Cæs.* 2. *B. G.* 14. Profugere in Britanniam. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 6. 5. (13). in altum. *Cæs.* 2. *B. C.* 23. Appulsa ad litus trireme, pedibus Hadrumetum profugerat. *Justin.* 11. 12. 1. Profugere Babyloniam. *Cic. Dom.* 32. 86. in exsilium. — c) Absolute. *Lucret.* 3. 717. Sin ita sinceris membris ablata (anima) profugit, Ut etc. ¶ 2. Speciatim est confugere, ricorrere, ri-

fuggire. *Cic.* 15. *Att.* 21. Scripsit filius, se profugere ad Brutum voluisse. *Cæs.* 5. *B. G.* 44. Qui a prima obsidione ad Ciceronem profugerat. *Sall. Jug.* 74. Jugurtha, amissis amicis, quorum plerosque ipse necaverat, ceteri formidine pars ad Romanos, alii ad regem Bocchum profugerant, etc. *Justin.* 13. 8. 5. Victus Neoptolemus ad Antipatrum et Polyperconta profugit, bisque persuadet, etc.

B) Active, seu cum Accusativo, est evitare, vel fugiendo evitare. *Accius* apud *Non.* p. 324. 2. *Merc.* Hostem profugiens. *Horat.* *Epod.* 16. 17. Phocæorum Velut profugit execrata civitas Agros atque lares patrios. *Sueton.* *Cal.* 48. Vocatas itaque ad contionem inermes (legiones) equitatu armato circumdedit. Sed quum videret plerosque dilabi ad resumenda arma, profugit contionem. *Seneca Consol. ad Polyb.* 36. Conspicuum conversationemque civium suorum profugit. *Colum.* 1. *H. R.* 3. 6. Ut propter injurias vicinorum sedes suas profugerint. *Id.* 10. *ibid.* 56. Sed trepidus profugit chelas et spicula Phæbus. *Manil.* 4. 577. In piscem sese Cytherea novavit, Quum Babylo niacas submersa profugit in udas Anguipedem alatis humeris Typhona furentem. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 2. 2. (14). Non profugientibus adulterino sanguine natos serpentibus. *Seneca Herc. Fur.* 977. Profugit umbras Tityus. *Curt.* 10. 2. a. med. Ne servi quidem uno grege profugiunt dominos. *Anton.* ad *Cic. post Ep.* 8. l. 10. ad *Att.* Contra, eum ne profugias, qui etc. *Alii delent* eum.

PROFRINGO, i, n. 2. *refugio*, perfugium. Afferuntur *Ciceronis* loca 1. *Tusc.* 49. 118., *Cæcin.* 34. 100., 5. *Fam.* 15. et 7. *ibid.* 20., item *Sall. Jug.* 56. et *Cal.* 57., sed ubique alii rectius perfugium.

PROFRINGO, a, um, adject. qui longe aliquid fugit, ἀπότομος, φεξις, φυγίς (It. *fuggitivo*, *fuggiasco*; Fr. *fugitif*, qui s'est ensui ou échappé; Hisp. *fugitivo*, el queanda huyendo, errante; Germ. *fortfliehend*, *flüchtig*; Angl. *fleeing*, *escaping by flight*, *fugitive*). ¶ 1. Generatim. — Stricto sensu — a) Cum addito termino, a quo quis profugit, per Ablativum sine præpos.; vel cum præpos. ab, ex. *Liv.* 1. 1. Profugus domo. *Tac.* 3. *Hist.* 56. Profugus altaribus taurus. et 4. *ibid.* 49. Urbe profugi. et 2. *ibid.* 46. e prælio. *Flor.* 4. 2. ad fin. a prælio. *Liv.* 1. 8. ex Peloponneso. — b) Cum Genitivo. *Tac.* 15. *Ann.* 1. Tiridates regni profugus. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 28. 29. (104). Bis ab Hannibale captus, bis vinculorum eius profugus. *Flor.* 3. 22. Exsul et profugus feralis illius tabulæ. — c) Cum addito termino, ad quem quis profugit, per Accus. et præpos. ad. *Tac.* 15. *Ann.* 1. Profugus ad rebelles. — d) Absolute. *Ovid.* *Heroid.* 4. 155. Depudit, profugusque pudor sua signa reliquit. *Colum.* 10. *H. R.* 104. et profugus victura papavera somnos. *Claudian.* 6. *B. Get.* 298. castra profuga. h. e. profugorum. ¶ 2. Latiori sensu est in fugam actus, messo, circiatio in fuga. *Sall. Jug.* 60. extr. Milites lugurthini, postquam majore vi hostes urgent, paucis amissis profugi discedunt. *Val. Flacc.* 3. 57. profugi sternunt dumeta juveni. *Claudian.* *B. Gild.* 12. Congressum, profugum, captum vox nunciat una. ¶ 3. Speciatim saepe de his dicitur, qui exilio solum vertunt. *Sall. Cat.* 6. Trojani, qui, Aenea duce, profugi incertis sedibus vagabantur. *Val. Flacc.* 4. 358. profugi non sperat vellerâ Phryxi. et 8. 10. profuga Medea. *Proper.* 4. l. 4. profugæ boves. et *ibid.* 39. profugos misisti, Troja, penates. *Ovid.* 13. *Met.* 627. de Aenea, profugaque per æquora classe fertur ab Antandro. et 15. *ibid.* 506. profugo curru Træzæna petebam. *Lucan.* 3. 9. profugique a gente vetusta Gallorum Celta. *Liv.* 34. 60. Hannibal patria profugus pervenerat ad Antiochum. ¶ 4. Item speciatim de eo, qui errabundus buc illuc fertur, et domicilium crebro mutat, ut Scythæ. *Horat.* 1. *Od.* 35. 9. Te Dacus asper, te profugi Scythæ etc. ¶ 5. Absolute et substantivorum more est exsul, bandito, esiliato, foruscito. *Ovid.* 2. *Pont.* 9. 6. Quamque potes,

profugo (nam potes) affer opem. et 3. *ibid.* 6. 39. An tu, quum tali populus sub principe simus, Alloquio profugi credis inesse metum?

PROFRINGO, a, um, particip. ab inusit. *profundo*, as, fundatus: ut *Carina* abundata, et bene statuta, *Plauto Mil. glor.* 3. 3. 43. sic legit *Taubmann.* ex MSS.; alii *probe fundata*, probante *Fleckeisen.*; alii minus recte *pro re fundata*.

PROFRINGO, adverb. *profundamente*, βαθύνως. — Comp. *Profundius* I.

I.) Proprie. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 42. 66. (165). de equis. Quo quis acrior, in bibendo profundius nares mergit. *Prudent.* 5. πρὸς ἀσπ. 119. Quod fixa non profundius Intraret artus ungula. *Veget.* 1. *Veterin.* 17. Corpora mortuorum animalium exportanda sunt, et profunde obruenda sub terra.

II.) Translate. *Fulgat. interpr.* *Osee* 9. 9. Profunde peccaverunt, sicut in diebus Gabaa. Cf. *Cassiod.* de *anim.* 4. Cælestia profunde cogitat.

PROFRINGO, atis, f. 3. *profundità*, βαθύτης, altitudo, vorago.

I.) Proprie. *Macrob.* I. *Sonn. Scip.* 6. ante med. Corporum tres sunt dimensiones, longitudo, latitudo, profunditas. Adde *eumd.* 2. *ibid.* 2.

II.) Translate. *Hadrian.* *Imp.* apud *Vopisc.* *Saturmin.* 8. Civitas digna profecto sui profunditate, quæ totius Ægypti teneat principatum. h. e. amplitudine, opibus, multitudine civium. *Macrob.* 1. *Sonn. Scip.* 7. Nam illud (3. *Æn.* 379.), prohibent nam cetera Parca scire, Maronis est ex intima disciplinæ profunditate sententia.

PROFRINGO, fundis, fudi, fūsum, fundere. a. 3. (pro et fundo). Part. *Profundens* I. 1.; *Profusus* I. 1. et II. 1. 3. 5. et in fin.; *Profundendus* II. 2. — Profundo est idem ac large, aut extra fundo, effundo, καταχέω, προχέω (It. *spargere copiosamente*, *versare*, *mandar fuori*; Fr. *verser*, *épancher*, *répandre*; Hisp. *echar*, *derramar*, *verter*; Germ. *vorwärts od. nach vorn giessen*, *hingiessen*, *fliehen lassen*; Angl. *to shed copiously*, *pour forth* or *out*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cic. Cluent.* 6. 18. Sanguinem suum profundere omnem cupit, dummodo profusum hujus ante videat. *Id.* 6. de *republ.* 14. Vim lacrimarum profudi. *Seneca Med.* 541. Liberos habere comites liceat, in quorum sinu lacrimas profundam. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 2. 5. (26). Aquas sub mensas profundere. *Virg.* 12. *Æn.* 154. lacrimas oculis Juturna profudit. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 60. 79. (164). Sanguinem ex oculis profundunt. *Claudian.* *Edyll.* 4. 13. de *Nilo.* fertur sine teste creatus, Flumina profundens alieni conscia cæli. *Ovid.* 8. *Met.* 764. abrupta cruor e cervice profusus. et 9. *ibid.* 679. lacrimis vultum lavere profusus. et 13. *ibid.* 636. Ture dato flammis, vinoque in tura profuso, etc. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 41. 96. (236). Profusum lac. — Similiter est etiam fundendo projicere, abjicere, gettar via. *Plaut.* *Aulul.* 2. 4. 29. Aquam hercle plorat, quam lavat, profundere. *Id.* *Curc.* 1. 1. 92. Profundis vinum; quæ te res agitant? ¶ 2. Speciatim de sepulcralibus profusionibus, de quibus *V. PROFUSIO* I. 2. *Inscript.* apud *Henzen.* 7336. ET TEMPORE ROSÆ IVL. TERNAE BIS FONANTVR MICATÆ DE X. SELESTIS EX X. L. PROFVNDANTVR.

II.) Figurata. ¶ I. Est perfundere, vel relictus prosternere (ea ratione, qua *fundere humi* aliquem dicitur). *Lucret.* 4. 758. quum somnus membra profudit, Mens animi vigilat. *Id.* 6. 744. Præcipitesque cadunt, molli cervice profusa in terram. *Pacuvius* apud *Paul.* *Diac.* p. 228. 23. Müll. Profusus gemitu. h. e. abjectus, jacens, ut *Paul.* *Diac.* *ibid.* interpretatur. ¶ 2. Item edere, emittere, proferre. *Lucilius* apud *Non.* p. 217. 15. *Merc.* Non peperit, verum postica parte profudit. *Lucret.* 5. 225. quum primum in luminis oras Ex alvo matris puerum natura profudit. *Id.* 6. 400. Juppiter profundit sonitus, tuona. et *ibid.* 209. Profundere ignes. *Catull.* 64. 202. has mæsto profudit pectore vocis. *Cic.* 2. *Tusc.*

23. 56. Profundenda voce omne corpus intenditur. *Id. Flacc.* 6. 15. Profunderetur clamorem. *Lucret.* 6. 6. de Epicuro. Omnia varidico qui quondam ex ore profudit. *Sueton. Tib.* 42. Cuncta simul vitia, male diu dissimulata, tandem profudit. *Seneca Hippol.* 526. prima quos mitos deis Profudit ætas. *Cic.* 1. *Legg.* 8. 25. Ea, quæ frugibus atque baccais terræ fetu profunduntur. *Colum.* 5. *R. R.* 5. 17. Quum materia palmites profudit. — Sic de vitæ. *Sabin.* 1. 77. Animam per vulnera profudit. *Cic. pro Marcell.* 10. 32. Ut etiam ille sit malior, qui in acie cecidit, qui in causa animam profudit. Sic *Ammian.* 26. 10. n. med. Quibus, si pateretur netura, vel denas animas profunderet præstabat in pugna, quam etc. Adde *Val. Max.* 6. 3. 3. ¶ 3. Profundere se est erumpere, se proripere, efferre. *Cæs.* 3. *B. C.* 93. Omnia multitudo sagittariorum se profudit. *Cic.* 11. *Att.* 7. ad fin. Lacrimæ se subito profuderunt. *Id.* 2. *Orat.* 21. 88. Facilius sicut in vitibus revocantur eæ, quæ se nimium profuderunt. *Colum.* 9. *R. R.* 3. 4. de npib. Observandum, quum se nova profunderent examina, ut excipientur. *Id.* 7. *ibid.* 24. 4. Profundit se supra modum numerus palmitum. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 9. 10. (52). et *ibid.* 30. 33. (126). Profusus Nilus. h. e. qui se profudit. Similiter *Lucret.* 4. 539. sermo summo clamora profusua. *Id.* 5. 573. calor aolis lumenque profusum. Pervenit nostris ad sensus. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 6. 12. (82). Insuper profusa ab Ænaria. h. e. projecta, profecta, ganita. V. PROCHYTA. *Val. Flacc.* 3. 3. It testis Argœa manua, simul urbe profusi Ænidæ ceria socium digressibus hærent. h. e. confertim egressi, et effusi. Sic *Id.* 6. 106. Insequitur Dracæa phatans, claustrisque profusi Caspladæ. ¶ 4. Est etiam abjicere, projicere, gettare via. — a) Generetim. *Cic.* 5. *Fnm.* 5. ad fin. Quæ ego si non profunderè ac perdere videbor, omnibus meis viribus sustinebo. *gettare indarno.* et *Lucret.* 4. 932. tu fac ne vantia verba profundam. — b) Speciatim de pecuniis et de re familiari ast prodigere, immoderate insumere, spendere et spendere, scialacquare. *Cic.* 5. *Verr.* 67. 155. Ait, omnia pecunia effici posse: de, profunde, oppona, si velis vincera. *Ter. Adelph.* 1. 2. 54. Profundat, perdat, pereat: nihil ad me attinet. *Sall. Cat.* 21. Illis divitiis superare, quas profundunt in extruendo mari, et montibus conquantis. *Cic.* 2. *Cat.* 5. 10. Patrimonia sua profuderunt, fortunæ suas obliguerunt. *Id.* 2. *Off.* 16. 55. Pecunia profundunt in ees res, quarum memoriam aut brevem, aut nullam omnino relicturi sint. — c) In bonam partem. *Cic.* 1. *Off.* 24. 84. Qui non modo pecuniam, sed vitam etiam profundere pro patria parati essent. *Plin. Paneg.* 28. Quasi vero jam satis veneratus sim, quod tantam pecuniam profudissem. Adde *ibid.* 35. in fin. ¶ 5. Est etiam quasi rivum vel fluvium aliquid ex nobis emittere: sic — a) De animi affectibus. *Cic. Pis.* 7. 16. Omne odium, inclusum nefaria sensibus impiorum, in me profudistis. h. e. evolutis, effudistis, sfo-gaste, vomitaste. et 1. *Att.* 18. Nectus locum coercendæ juventutis, vebemens fui, et omnes profudi vires animi atque ingenii mei. *mostrai, adoperai, impiegal.* et 4. *Acad.* (2. pr.) 27. 87. Res jam universas profundam, de quibus volumina impleta sunt. *dirò, spiegherò.* — b) Profundere se est riversarsi, trasfondersi. *Cic. Cael.* 31. 75. Voluptates quum inclusæ diutius, et prima ætate compressæ et restrictæ fuerunt, subito se nonnumquam profundunt atque ejiciunt universæ. *Id.* 7. *Att.* 3. Si totum æ ille in me profudisset. h. e. in me profusus ac liberalis fuisset. *Liv.* 23. 20. In questus heciles sese in vestibulo curiæ profuderunt. *Ammian.* 19. 1. Profusus in iram. — Hinc Part. præter. pass., cujus exemple et supra retulimus.

Profusus, a, um, adjective quoque uarupatur, unde Comp. Profusior I. et Sup. Profusissimus II.; et

I.) Proprie est longus, dependena. *Lucret.* 1. 87. Infula virginicos circumdata comptus Ex ultra-

que pari malarum parte profusa. *Virro* 2. *R. R.* 5. 8. Boves caudam profusam usque ad calcas ut habuant. *Pallad.* 4. *R. R.* 13. Equi coma et cauda profusior. *Lactant. Opif. D.* 5. sub fin. Os elephantii profusis dentibus armaverat.

II.) Translate. ¶ 1. Est supra modum sumptuosus. — a) De hominibus, ut ait *Festus* p. 229. 29. *Müll.*, est prodigus, effusus in sumptibus, scialacquatore, prodigo, che spende e spende. *Sall. Cat.* 5. Alieni appetens, sui profusus. *Cic. Quinct.* 12. 40. Perditus ac procius nepos. *Id.* 3. *Verr.* 7. 20. Reus audax, pecuniosus, profusus, perditus. *Id. Quinct.* 30. 93. Profusus sumptibus vivere. *Vellej.* 2. 33. 4. Luculius profusæ hujus in ædificiis convictibusque at apparatibus luxuriæ primus auctor fuit. — In bonam partem. *Stat.* 3. *Silv.* 1. 91. Tu ne, inquit, largitor opum, qui mente profusa Tecte Dicharcæi pariter, juvenemque replesti Paribenopen? Adde *Martial.* 8. 38. — b) De eo quod immodico sumptu sit. *Cic. Mur.* 35. 76. Amare profusas epulas. *Sueton. Tit.* 7. Convivia jucunda magis, quam profusa. ¶ 2. Item ast nimis effusus, immoderatus, immodicus, smoderato, eccessivo. *Cic.* 4. *Tusc.* 7. 15. Læstia efficit profusam hilaritatem. *Id.* 1. *Off.* 29. 103. Ipsum genus jocandi non profusum, nec immodestum, sed ingenium at facietum ease debet. *Tac.* 1. *Hist.* 52. Profusa cupido et insignis tameritas. *Sueton. Claud.* 33. Profusissima libido. *Quintil. Declam.* 9. 2. Non ego profusus in vitia fortuna nostra male usus aum. ¶ 3. Item validus, vebemens. *Nigidius* apud *Gell.* 10. 4. Profuso intentoque statu vocis pronunciare.

PROFUNDUM, i, n. 2. V. voc. seq. In fin.

PROFUNDUS, a, um, adject. (pro et fundus).

Comp. Profundior II. 2.; Sup. Profundissimus I. 1. et II. 1. — Profundus est fundum longe habens, ut ait *Paul. Diac.* p. 228. 20. *Müll.*, quocum cf. *Festus* p. 229. 22., βάθος (It. fondo, profundo, basso, nito; Fr. profond, élevé; Hisp. profundo, hondo; Germ. tief, bodentlos; Angl. deep, profound).

I.) Proprie. ¶ 1. De iis, quæ vaide depressa sunt, seu magnam habent deorsum altitudinem, quæ ima sunt. — a) Adjective. *Cic. Planc.* 6. 15. Mare profundum et immensum. *Horat.* 4. *Od.* 14. 21. Profundus Danubius. *Lucret.* 3. 978. Acheron. *Justin.* 24. 6. 9. Profundum terræ foramen. *Sall. frngm.* apud *Non.* p. 318. 28. *Merc.* Atque bievit humua multa, vasta et profunda. *Stat.* 10. *Theb.* 95. Profundæ valles. *Ovid.* 2. *Met.* 229. Profunda fornax. *Eumen. Paneg. Constantin.* 14. vulnera. *Cic. Sext.* 43. 93. Profundissimus gurgis. *Apul.* 8. *Met.* In profundam ruinam se præcipitare. *Val. Flacc.* 7. 401. qualesve profundum Par chaos occurrunt cæcæ sine vocibus umbræ. *Virg.* 1. *G.* 243. Styx atra, Maneaque profundi h. e. in imis terræ incolentes. *Id.* 4. *Æn.* 26. et 6. *ibid.* 462. umbres Erebi, noctemque profundam. h. e. Inferorum tenebras. *Stat.* 1. *Theb.* 615. sua monstra profundo Reddit habere Jovi. h. e. Plutout. Adde *eumd.* 4. *Theb.* 459.) V. CERES in ONOM. Tubero apud *Gell.* 6. 4. In atras et profundas tenebras claudere aliquem. *Quintil. Declam.* 5. 15. Profunda carceris nocte niembra claudantur. — b) Profundum, i, n. 2. V. in fin. ¶ 2. De altis et sublimibus. *Virg.* 4. *G.* 222. Terresque tractusque maris, cælumque profundum. (Adde *eumd.* 4. *Ecl.* 51. et 1. *Æn.* 62.; et *Val. Flacc.* 7. 478.). *Liv.* 38. 23.; et *Tac.* 2. *Ann.* 61. Profunde altitudo.

II.) Translate. ¶ 1. Profundus est immansus, infinitus, immodicus, vebemens. *Cic. Pis.* 21. 48. Quum partim ejus prædæ profundæ libidines devorassent, partim etc. *Sall. Jug.* 83. Profunda avaritia. *Id. in ep. Mithrid.* ad *Arsac.* Cupido profunda imperli et divitiarum. *Plin.* 30. *Hist. nat.* 2. 5. (14). Profunda animi vitia. *Vellej.* 2. 125. 1. Rabie quedam, et profunda confundendi omnia cupiditate. *Sueton. Vitell.* 7. et 13.; et *Apul.* de *Mag.* Profunda gula. *Apul.* 2. *Met.* Amoris profundi pedicis ailigere ali-

quem. et 7. *ibid.* Insatiabilis profunduque venter. *Id. de Mundo.* Labor arduus et profundus. — Huc pertinent et illa *Horat.* 4. *Od.* 2. 7. immensuque ruit profundo Pindarus ore. h. e. abundantiam, rerum veborumque profunda copia affluente. *Nazar. Paneg. Constantin.* 35. Piacide rerum quies, et profundum otium. h. e. valde tranquillum: ducta metaphora vel a mari, quod eo placidius est minusque agitur vento, quo est profundius; vel eb iis, quæ in imo jacent, quæ ideo tutiora et quietiora. Sic *Mamer-tin. Paneg. Maxim.* 14. sub fin. Profundissima pace florere. *Apul.* 2. *Met.* Me somnus profundus in Imum beratrum repente demergit. et *ibid.* Iojecta somni nebula, eoque in profundam quietem sepulto. *Gell.* 1. 15. Securitas multa et profunda. h. e. supina negligentia, velut dormientis. — Profundam cædam quum dixit *Stat.* 10. *Theb.* 837., intellexit cædam infinitam; sed secundum *Forcellinum* et alios, intellexit cædam depresso atque imo loco factam. V. integr. locum. ¶ 2. Item est densus, amplus. *Lucret.* 5. 42.; et *Curt.* 7. 7. Profundæ silvæ. *Solin.* 26. Ursi villis profundioribus. h. e. longioribus at densioribus. — *Auson. Grat. act. ad Gratian.* Instar profundæ grandinis ductor Ithacesius. — Profundum merum, multum, quo mens mergitur. *Stat.* 5. *Theb.* 262. si quando profundo Nubigenæ caluere mero. Adde *eumd.* *ibid.* 187. et 3. *Silv.* 3. 107.; et *Val. Flacc.* 5. 594. ¶ 3. Item arcanus, ignotus, obscurus. *Quintil. Declam.* 4. 17. Secreta et profunda ars. h. e. divinandis, hariolandi. — Hinc

Profundum, i, n. 2. absolute, substantivorum more usurpatur.

I.) Proprie ¶ 1. Generatim est fundus, profunditas, altitudo, profundità, fondo, βάθος. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 10. 32. Natura in profundum veritatem penitus abstrusit. *Id.* 3. *Fm.* 14. 48. Esse in profundo aquæ. *Ovid. Halieut.* 84. vastique maris tentare profundum. *Sil. It.* 7. 378. Trebiam, et Tusci stagnæ profundi. h. e. lacus Trasimeni. — Et in plur. num. *Tac. Agric.* 25. Silvarum et montium profunda. Sic *Ammian.* 27. 12. a med. Per silvarum profunda et flexuosos colles delitescentes. *Justin.* 41. 1. 11. Immensa ec profunda camporum. — Altitudo et profundum junguntur apud *Liv.* 31. 1. Jam pro-video animo, velut qui proximis litori vadis inducti mare pedibus ingrediuntur, quidquid progredior, in vestrorem me altitudinem ac velut profundum invehi, et crescere pene opus, quod etc. ¶ 2. Speciatim hac ratione sæpe (et fere a poetis) de mari dicitur, il mara. *Virg.* 12. *Æn.* 263. petet ille fugam, penitusque profundo Vela dabit. *Val. Flacc.* 1. 585.; et *Stat.* 5. *Theb.* 283. latumque profundum. *Val. Flacc.* 8. 314. vastum. *Ovid.* 1. *Trist.* 11. 39. indomitum. *Stat.* 11. *Theb.* 524. imum. *Val. Flacc.* 2. 606. pater ipse profundi. h. e. Neptunus. Sic *Ovid.* 11. *Met.* 203. Cumque tridentigero tumidi genitore profundi et *ibid.* 197. Sigæum et Rhætæum profundum. et 7. *ibid.* 65. Siculum. *Sil. It.* 11. 22. Ionium. *Colum.* 8. *R. R.* 16. 9. Helops Pamphylio profundo, nec alio pescitur. *Ovid.* 8. *Met.* 592. Propellere aliquem in profundum. et 5. *ibid.* 438. filia matri Omnibus est terris, omni quæsitâ profundo. — Singulare est illud *Ammian.* 26. 10. ad fin. Mareque dispulsum retro fluctibus evolutis abscessit, ut relecta voragine profundorum, species natantium multiformes limo cernerentur hærentes. ¶ 3. Ventrem videtur significare in illo *Plauti Capt.* 1. 2. 79. Profundum vendis tu quidem, haud fundum, mihi. V. *Apuleji loc. cit.* sub II. 1. ¶ 4. Interdum dicitur de cælo. *Manil.* 5. 719. Quæ (stelle) neque per cunctas noctes, neque tempore in omni Resplendent alto cæli summota profundo.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphora sumpta a loco valde depresso. *Val. Max.* 2. 10. n. 6. C. Marius in profundum ultimarum miseriarum abjectus. *Id.* 6. in fin. Immergere aliquem miserabiliter profundo cladum. *Id.* 9. 1. n. 2. extern. In profundum injuriarum et turpitudinis declinare. *Cl. Ammian.* 14. 11. ad fin. Qui ludunt

mortalitatem, nunc evehentes quosdam io sidera, nunc ad Cocytii profunda mergentes. — Huc referri potest illud *Martial.* 12. 57. Et in profundo somnus, et quies nullis Offensa linguis. — Item illud *Ammian.* 19. 9. ad fin. Rex vero, licet securitatem præferens vultu exultansque specie tenuis urbis excidio videbatur, profundo tamen animi graviter æstuabat. ¶ 2. Pro arcano, ignoto. *Martian.* Dig. 32. 15. Heres testatoris legata, quæ in profundo esse dicuntur, quandocumque apparuerint, præstat.

PROFUSE, adverb. (profusus). Comp. *Profusus* 2.; Sup. *Profusissime* 1. — Profuse translate tantum occurrit, et significat ¶ 1. Profundando pecuniam, large, magno sumptu, impense, ἀφειδῶς, con grande spesa, largamente, scialacquatamente. *Sueton.* Aug. 72. ad fin. Edes profuse extracta, et ibid. 75. Festos et solemnes dies profusissime celebrabat. ¶ 2. Item cupide, effuse, vehementer, ardentem, smoderatamente, all'eccesso, appassionatamente, σφοδρᾶ. *Sall.* Cat. 13. extr. Eo profusius omnibus modis questul atque sumptui deditus erat. *Liv.* 10. 36. Consul obstitit profuse tendentibus suis in castra. *Gell.* 5. 1. Prolixè profuseque laudare. *Ammian.* 28. 4. a med. Præfecturas profusius largiri.

PROFUSIO, ōnis, f. 3. actus profundendi, πρόχυσις, spargimento, profusione.

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cels.* 2. 7. et 7. 21. Omentum fornice præcidere, potest profusioem sanguinis facere. *Id.* cit. 2. 7. circa med. Profusio alvi, soccorrenza, profluvium. ¶ 2. Profusiones vel profusiones parentales dicebantur libationes vel irrigationes vino, aqua arteria, lacte, unguentis, victimarum etiam sanguine, ceterisque liquoribus in sepulcra ingeri solitis; quare sæpius in sepulcralibus titulis pateræ, vel cyathi apparent insculpti, et foraminibus pertusi ad eas profusiones excipiendas. *Inscript.* mendosa apud *Gruter.* 803. 8., emendata apud *Marrin.* *Frat. Arv.* p. 562. ET IN MEMORIAM EOR. ET SVI COLLEGIË NAUTARUM RENACENSIVM AD ROSAS ET PROFVSIONES QVOT ANNIS FACIENDAS HS. N. LX. MIL. DEDIT. Alia apud *Fabrett.* p. 147. n. 182. DEDIT COLL. VI. VIR. SOCIOR. HS. N. ∞ VT ZX VSVRIS EORVM PROFVS. BI FIANI TAM PARENT. TAM ROS. QVOTANNIS CELEBRENT. Adde aliam apud *eumd.* p. 221. n. 587.; et cf. *Inscript.* apud *Orell.* 4414. et 4415. et apud *Henzen.* 7201. V. et ROSALIS.

II.) Traoslate est effusio copiosa, prodigientia, υπερχυσις, profusione, scialacquamento. *Vitruv.* 10. præf. Infinitè sumptuum profusiones. *Sueton.* Ner. 30. Divitiarum et pecuniæ fructum non alium putabat, quam profusionem. *Plin.* 2. Ep. 4. in fin. Liberalitas ita temperanda est, ne nimia profusione inarescat. *Tertull.* Pœnit. 8. Si non et alibi hanc clementiæ suæ profusionem demonstrasset.

PROFUSOR, ōris, m. 3. scialacquatore, prodigo, qui profundit, prodigus. *Tertull.* 1. advers. *Marcion.* 24. Dispensator bonitatis, non profusor. *Paulin.* Nolan. ed. A. Maio in *Class. Auct. T.* 5. p. 372. Profusor proprii, plus aliena petens.

PROFUSUS, a, um. V. PROFUNDO, is.

PROFUTURUS, a, um. V. PROFUM.

PROGAMUS, i, m. 2. πρόγαμος, sacrificium ante nuptias. Est titulus comædiæ Cæciliæ Statio, cujus meminit *Non.* p. 346. 13. *Merc.*

PROGEMMANS, antis, particip. ab inusit. progemmo, germogliante, gemmas emittens. *Colum.* 4. R. R. 27. 1. Si palmis incipientibus et progemmantibus fossorem immiseris.

PROGENER, ri, m. 2. maritus neptis; et refertur ad socerum magnum, seu prosocerum; et socrum magnum, seu prosocrum, qui sunt avus et avia uxoris meæ, marito di mia nipote, bis-genero, ἐγγόνος. *Paul.* *Diac.* p. 228. 14. *Mull.* Progenerum appellat avus neptis suæ virum. *Modestin.* Dig. 38. 10. 5. a med. Socer dicitur uxoris meæ pater; ego illius sum gener. Secer magnus dicitur uxoris meæ avus; ego sum illius progeneri. Item prosocrus mihi uxoris meæ avia

est: ego illius sum progener. *Sueton.* Aug. 19. Coniurationes compressit. *Plautii* Rufi, *Luclique* Pauli progeneri sui, h. e. mariti *Juliae* filia *Agrippæ*, qui alteram *Julianæ* Augusti filiam uxorem habebat. Adde *Senec. Ep.* 21.; et *Tac.* 6. Ann. 45. et 5. *Hist.* 9. — Ita etiam appellatur maritus neptis ex fratre. *Inscript.* apud *Gruter.* 412. 3. FI. STILICHONI ILLVSTRISSIMO VIRO etc. PROGENERO DIVI THEODOSII etc. Stilicho enim duxerat uxorem *Serenam* Honorii, fratris *Theodosii*, filiam, quam hic, antequam *Stilichonis* uxor esset, adoptaverat, ideoque *Stilicho* maritus eius filia adoptivæ progener appellatur. Idem tamen *Claudiano* 1. *Laud. Stilich.* 78. dicitur gener *Augustis*, olim socer ipse futurus, nam primum fuit gener *Theodosii* et uxoris ejusdem, deinde etiam socer *Honorii* eorum filii, quippe qui *Stilichonis* filias *Mariam* et *Therianthiam*, unam post aliam, uxores duxerat.

PROGÉNÉRATIO, ōnis, f. 3. idem ac generatio. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 43. 68. (167). de asinis. Opera siue dubio generi mirifica, arando quoque, sed mularum maxime progegeneratione. Adde *eumd.* 18. *ibid.* 28. 67. (263).

PROGÉNÉRATOR, ōris, m. 3. qui progeneravit. *Augustin.* *Serm.* 51. 27. Avos, et proavos, et alios superiores progeneratores.

PROGÉNĒRO, as, āvi, ātum, are, a. 1. Part. *Progenerandus*. — Progenero est idem ac genero; et occurrit — a) Cum Accus. *Horat.* 4. Od. 4. 31. nec imbellem feroces Progeerant aquilæ columbam. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 16. 16. (41). de apib. Fetus quonam modo progenerant, magna quaestio fuit. *Varro* 9. L. L. 28. *Müll.* Non bos ad bovem collatus, similis? et qui ex his progenerantur, inter se vituli? *Colum.* 7. R. R. 3. 12. Si res exigit, ut plurimi mares progenerandi sint. — Absolute. *Colum.* 3. R. R. 10. 15. Confitentor pampinarios quoque-tempore anni acquirere fecunditatem, et ideo in recessum submitti, ut progenerare possit. *Id.* 6. *ibid.* 28. 1. Marem putant minorem trimo non esse idoneum admissuræ, posse vero usque ad vigesimum annum progenerare.

PROGÉNĒCULO, as, āre, n. et progeniculor, aris, ari, dep. 1. genua flectere, ad pedes accedere. *Gloss. Philox.* Progeniculo, γουνοῦλαι. et Progeniculatur, γουνοῦται.

PROGENIES, ūei, f. 5. Genitivus progeniei non probatur *Quintiliano* 1. 6. 26. Apud *Gell.* 9. 14. et *Non.* p. 490. 6. *Merc.* *Pacuvius* dixit progeniū. V. DIES init. In secundo itaque et tertio casu utriusque numeri non facile usurpaverim. V. aliquid simile in SPECIES. — In plur. num. habet *Seneca Consol.* ad *Polyb.* 30. Quid dicam duces, ducumque progenies, sorte defunctos inexorabili? — Progenies est origo, genus, stirps et series eorum, qui ab uno aliquo progeniti sunt, proles, soboles, familia, γένος (It. schiatta, razza, legnaggio, stirpe, prole, discendenza, figli, progenie; Fr. souche, race, famille, rejeton, progéniture, lignée, postérité, descendants; Hisp. raza, familia, descendencia, generacion, posteridad; Germ. d. Abstammung, d. Stamm, d. Geschlecht, Familie, d. Nachkommenschaft, d. Nachkommen, d. Spross, d. Abkommenlings; Angl. a progeny, offspring, descent, a line, lineage, race, children, descendants).

I.) Proprie. ¶ 1. Abstracto, ut ajunt, sensu. *Ter. Phorm.* 1. 3. 48. Progeniem vestram usque ab avo atque atavo preferens. *Cic.* 1. de republ. 24. ed. A. Maio. Ut a prima congressione maris et feminae, deinde a progenie et cognatione ordiar. *Id.* 2. *ibid.* 12. Nostri illi etiam tum a-grestes viderunt, virtutem et sapientiam regalem, non progeniem quaerl oportere. *Id.* 1. *Tusc.* 12. 26. Antiquitas quo propius aberat ab ortu et divina progenie, hoc melius etc. *Virg.* 1. *Æn.* 23. progeniem sed enim Trojano a sanguine duci Audierat. ¶ 2. Concreto, ut ajunt, sensu. — a) De hominibus et diis. *Inscript.* *Scip.* apud *Orell.* 555. PROGÉNĒM GENVI. — STIRPEM NOBILITAVIT HONOR. *Ennius* apud *Cic.* 1. *Divinat.* 34. 66. progeniem peperisti. *Accius* apud *Non.* p. 469.

18. *Merc.* nunc tuam progeniem ede ordine. *Pacuvius* apud *eumd.* p. 490. 4. pater supreme, nostræ progenii patris. *Lucret.* 2. 616. Significare vult indignos esse putandos, Vivam progeniem qui in oras luminis edant. *Cic.* *Tm.* 11. Veteres, qui se progeniem deorum esse dicebant. *Id.* 9. *Phil.* 2. 5. Quæ (statua) multos per annos ejus progeniem honestaret. *Id.* 1. *Tusc.* 35. 85. Priamum tanta progine orbatam hostilis manua interemit. h. e. quinquaginta filiis. *Id.* *Cael.* 14. 34. Ne progenies quidem mea, Q. illa *Claudia*, amulam domesticæ laudis esse admonebat? *Virg.* 10. *Æn.* 470. quin occidit una Sarpedon, mea progenies. *Id.* 7. *ibid.* 257. hinc progeniem virtute futuram *Egrediam*. *Ovid.* 4. *Met.* 3. *Bacchum* progeniem negat esse *Jovis*. *Id.* 2. *ibid.* 34. Progenies, *Phaeton*, haud infantianda parenti. *Horat.* 3. *Od.* 6. 48. Ætas pareotum peior avis tulit Nos nequiores, mox daturos Progeniem vitiosorem. *Id.* 2. *Sat.* 3. 243. Quinti progenias Arri, par nobile fratrum. *Liv.* 1. 13. Ne partidicio macularent partus suos, nepotum illi, liberum hi progeniem. *Id.* *ibid.* 16. Pacem precibus exposcunt, uti volens propitius suam semper sospitet progeioem. *Quintil.* 3. 7. 8. Addunt diis honorem parentes, ut si quis sit filius *Jovis* progenies quoque, ut *Apollo* ac *Diana* *Latonæ*. *Catull.* 34. 5. O *Latonia*, maximi *Magna* progenies *Jovis*. — b) De animalibus. *Colum.* 7. R. R. 5. 6. de ovib. Cui primo quoque tempore occurrendum est, ne totam progeniem coinquinet, et *ibid.* 9. 1. In omni genere quadrupedum frequenter patri similior est progenies, quam matri. *Virg.* 1. G. 414. Progeioem parvam, dulcesque revisere nidos. et 4. *ibid.* 56. de apib. Progeniem nidosque fovent. — c) De plantis. *Colum.* 3. R. R. 9. 7. Quum sint ipsa duo jugera unius vitis progenies.

II.) Traoslate. *Ovid.* 3. *Trist.* 14. 13. *Palladis* exemplo de me sine matre creata *Carmina* sunt, stirps hæc progeniesque mea est. *Apul.* 11. *Met.* *Rerum* Natura parens, elementorum omnium domina, sæculorum progenies initialis. h. e. primum quod natum est initio temporum.

PROGÉNĪTVS, a, um, adject. qui progignit. *Boeth.* in *Porphy.* dialog. 1. p. 27. Geous enim quum unum sit, plurimarum specierum progénitvum est.

PROGÉNĪTOR, ōris, m. 3. progenitore, προγονογνήτωρ, πρόγονος, προπάτωρ, qui est ante genitorem, ut avus, proavus, atavus, etc. *Accius* apud *Non.* p. 497. 2. *Merc.* Si tul veretur te progenitoris. *Ovid.* 41. *Met.* 319. Et forti genitore, et progenitore Tonante Esse satam, prodest. Loquuntur *Ovid.* de *Chione* filia *Dædalionis* filii *Luciferi*, quem *Jove* natum quidam tradunt. *Nepos* *Agesil.* 7. Domo eadem fuit contentus, qua *Eurysthenes* progenitor majorum suorum fuerat usus. Adde *Valer.* *Soran.* apud *Augustin.* 7. *Civ. D.* 11.

PROGÉNĪRIX, ūeis, f. 3. quæ est ante genitricem, progenitrice, προγονογνήτριά. V. *Paul.* *Diac.* p. 232. 8. *Müll.* loc. cit. in *POBLILIA*. Sic *Isid.* 9. *Orig.* 6. Genitor, genitrix; progenitor, progenitrix.

PROGÉNĪTVS, a, um. V. PROGIGNO.

PROGĒRMĪNO, as, are, a. 1. idem ac germينو. *Colum.* 4. R. R. 10. 1. Antequam surculus progerminet. Adde *eumd.* *ibid.* 15. 3.

PROGĒRO, gēris, gēssi, gēstum, gērere, a. 3. (pro et gerere). Part. *Progerens* 1. — Progero est idem atque extra gerere, effero, exporto, profero, προκομιζω, ἐκκομιζω, portar fuori. ¶ 1. Generatim. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 18. 20. (63). de apib. Quum defunctas progerunt, funerantium more comitantur exsequias. *Id.* 18. *ibid.* 35. 88. (364). Formicæ ova progerentes. *Colum.* 1. R. R. 6. 22. Quidquid ovilibus, stabulisque conversum progererunt. *Id.* 12. *ibid.* 52. 8. *Urcæ*, quibus oleum progeritur. h. e. foras gestatur. ¶ 2. Speciatim. *Apul.* 11. *Met.* Hujus alvei felicitis nitens carbasus litteris votum ingentibus progerabat. h. e. præferebat. *Id.* *ibid.* *Sacerdos* animus, quique divinas effigies progerabant etc. *Hi paulo* ante dicuntur sacrorum geruli.

PROGESTO, as, firi, a. 1. frequentat, a progero, sed eisdem fere significationis. *Apul. 6. Met. sub fin.* Sinu serico progastans nucleos.

PROGIGNO, gignis, gēnti, gēntum, gignere, a. 3. (pro et gigno). Part. *Progenitus*. — Progigno est idem ac gigno, progenero, produco, generare, producere, *κρῶνναι*. *Plaut. Truc. 4. 1. 1.* Neque gnatus est, neque progignetur, cui facium melius velim. *Cic. 4. Divinat. 56. 128.* In aeminibus vis inest earum rerum, quae ex his progignuntur. *Lucret. 2. 80.* novus rerum progignere motus. et 4. 670. Quae penetrata quosunt sensum progignere acerbum. *Ovid. Heroid. 7. 38.* te saepe progignere ferae. *Val. Flucc. 5. 463.* quos advena Phrius Progignuit. *Catull. 64. 89.* Quales Eurata progignunt Numina myrtus. Olim *pergignunt* lectum fuit. *Virg. 4. En. 178.* Nam Terra perens ira irritata deorum Progignit. *Claudian. IV. cons. Honor. 148.* Nec te progenitam Cybeleis aere canoro Lustravit Corybas. *Id. 2. Luud. Stilich. 357.* Progenitam Augustus, Angustorumque sororem. *Pallad. 2. R. R. 15.* Arborea ex pomis spoute progignit.

PROGNARE, adverb. aperte. *Paul. Diac. p. 95. 11. Müll.* Guarus quum significet id, quod scire, peritus; tamen invenimus, prognare significare aperte.

PROGNARITER, adverb. (gnarus) multa cum arte, velde gnare, scite, perite. *Ennius* epud *Non. p. 150. 6. Merc.* Ut pro Romano populo prognariter armis Certo, prudens animam de corpore mltto. h. e. atrenue, constant, fortiter, ut ipse *Nonius* exponit; *Müll. ad Paul. Diac. p. 95. 11.* putat legendum prognavit; *Forcellinus* vero *praegnaviter*: at el. *Fahlen. (Ennianae poes. reliq. pag. 34.)* recte vulgata *Nonius* lectionem tuerit. *Plaut. Pers. 4. 4. 39.* Age, indica prognariter. *Lambin. legit prognavit.*

PROGNATIO, ōnis, f. 3. nacimiento, natiuitas. *Capell. 6. p. 240.* Oppidum Calydon Diomedes Tydeique prognatiōnis notissimum. *At Knapp. ex optimis Codicib. legit* progenerationis.

PROGNATUS, a, um, Part. ab inus. pronascor insarta g per apertissim, est nriqum trahens, descendens ab aliquo, *απόγονος, ἀπίγονος*; (It. *discendenti, oriondo*; Fr. *né de, issu de, descendant de*; Hisp. *nacido, descendido, nacido*; Germ. *geboren, erzeugt, entsprossen*; Angl. *descended or sprung from*). ¶ 1. Stricto sensu dicitur non de filio, sed de nepote, aut pronepote, etc. respectu avi, proavi, tritavi, etc. *Cic. 3. Tusc. 12. 26.* Quis enim tibi ille videtur Tantalo prognatus, Pelope natus, qui etc. h. e. Atrenus, eni Tantalus avus, Pelops pater. *Ces. 2. B. G. 99.* Ipsi erant es Cimbris Tautonioque prognati. et 6. *ibid. 17.* Galli se omnes ab Dite patre prognatos praedicant. *Plin. Cas. 2. 6. 46.* Herculei prognati. h. e. nepotes Herculis. V. *Plauti loc. cit. in DELIQUO.* ¶ 2. Item natus, filius, nato, *figliuolo*. *Næv. Bell. Punic. 2. 20.* Sanctissime Delphis prognatus Pythibus Apollin. *Id. apud Non. p. 84. 32. Merc.* Dryante regem prognatum patre Lycurgum. *Inscript. Scipion. apud Orell. conuulivis* LYCVS SCIPIO BARATVS GRATVOD PATRE PROGNATVS. et *PROGNATVM PYBILIO*. *Ennius* apud *Cic. 1. Divinat. 20. 40.* Karidica prognata, pater quum noster amavit, etc. *Liv. 1. 40.* Romulus deo prognatus, deus ipse. *Plaut. Amph. 1. 1., 209.* Sosiam vucant Thebani, Devo prognatum patre. *Horat. 1. Sat. 6. 78.* Artes, quas doceat quivis eques atque senator Semet prognetos. et 2. *ibid. 1. 26.* Castor gaudet equis, avo prognatus eodem Pugnā. *Plaut. Aulul. 2. 2. 35.* Quasi me arbitrate genere prognatum? *Id. Men. 5. 9. 20.* Tui a meo patre es prognatus? *Id. ibid. 2. 3. 56.* Moscho prognatus patre. *Ter. Phorm. 1. 2. 64.* Nam civem esse Atticam bonam bonis prognatum. ¶ 3. De rebus. *Plin. 9. Hist. nat. 16. 23. (56).* Arundines in palude prognatae. *Catull. 64. 1.* Deliaci quondam prognatae vertice pinus.

PROGNAVITER. V. **PROGNARITER**.

PROGNOSIS, is, f. 3. praescientia, *κρῶνναι*. *Isid. 12. Orig. 7. ante med. de cynno.* Nante

vero sibi hunc bonam prognosin facere dicunt. *Alii leg. prognosium vel prognosium.* Certa est lectio apud *Cael. Aurel. 4. Tard. 8. ante med.* Veteres medici praesciam significationem posuerunt, et appellaverunt prognosin. *Theod. Priscian. lib. 4. ad fin. p. 317. ed. Ald.* Divisam esse dicimus medicinam in partes quatuor: regularem etc.; praescantiam, quam prognosin dicimus.

PROGNOSTICA, ōrum, n. plur. 2. V. voc. aeq. in Lu.

PROGNOSTICUS, e, nm, adject. *κρῶνναι*, facultate praesciendi. seu praesciendi praeditus: a *κρῶνναι*, ante cognosco. *Isid. 4. Orig. 10.* Prognostica praescio agritudinum a praesciendoc vocata. — Hinc

Prognosticum, i, n. 2. absolute est rei futurae signum, divinatio, pronostico, predizione. Hinc *Prognosticon* versus hexametro scripsit *Cicero* colligeos naturalia signa, ex quibus rerum futurarum conjectura fieri potest. Horum aliquot tantummodo versus aetatem tulerunt, apud *eum. 1. Divinat. 7. 8. et 9.*; et *Priscian. 6. p. 677. Putsch. 10. p. 882. et 16. p. 1034.* De his *Id. Cic. loc. cit. 8. 13.* Atque his rarum praesciendibus Prognostica tua referta sunt. et 15. *Att. 16.* Equidem etiam pluvias metuo, al prognoetica nostra vers sunt, rante enim *κρῶνναι*.

PROGRAMMA, ōtis, n. 3. editio, proclama, *κρῶνναι*, a *κρῶνναι*, coram, et *κρῶνναι* scribo, significat scriptum publice propositum, ut ab omnibus legi possit. Hinc sumitur pro editio principis, quippiam publice iuventis. *Vulcat. Avid. Cass. 6.* Ad sigus edicti iussit, et programma in parietibus fuit, ut ai quis, etc. *Imp. Licinius* apud *Lactant. de mort. persec. 4. 8. ad fin.* Ut autem hujus sanctionis benevolentia nostrae forme ad omnium possit pervenire notitiam, prolata programmata tuo haec scripta et ubique proproce et ad nmanim scientiam perferre conveniet, ut hujus benevolentiae nostrae sauctio latere non possit. *Imp. Theodos. et Valent. Cod. 1. 14. 3.* Leges per omnes populos iudicium programmatibus divulgari. *Edict. praefecti Urbis*, quod pertinet ad ann. a Cbr. n. xp., apud *Fabrell. p. 529. n. 382.* hoc PROGRAMMATA UNIVERSITATIS NOSS DEGERNDVS FAVRETA etc.

PROGRAXE vel procraxe, pro prograxisse, hoc est indicasse, effulisse, ab aor. 1. *επαρξα* verbi *κρῶνναι*, clamo. *Lucret. 5. 1158.* Quippe ubi sunt multi per somnia saepe loquentes, Ant morbo delirantes prograxe ferantur, Et caetera diu in medium peccata dedisse. Alii et ipsa *Lochmanus* leg. *protraxe* pro *protraxisse*, a *protraho*, palam traho, palam expono. Simplicii usum *Plautum* quidam putant, *Asin. prol. 5.* Cava, ne gratis. *Sed alii rectius leg. gratia.*

PROGREDIOR, grēdēris, gressus sum, grēdēdep. 3. (pro et gradior). In Infulto est etiam 4. conjugat. *Plaut. Cas. 5. 1. 9.* Obtinso ore nunc pervelim progrediari senem. — Olim et *Progreddio* activa positione dictum est, teste *Prisciano 8. p. 799. Putsch. Novius* apud *Non. p. 473. 37. Merc.* Age, move te, in navem primus progredl. — Part. *Progrediens* et *Progressus* I. et II.; *Progressurus* I. — Progredior est idem ac aut gradior, procedo, prodeco, exeo, *κρῶνναι* (It. *andare o farsi innanzi, inoltrarsi, avanzarsi*; Fr. *aller en avant, s'avancer, marcher*; Hisp. *ir ó andar adelante, adelantar*; Germ. *vorwärts achreiten, gehen, vorrücken, fortgehen, -rücken*; Angl. *to come ur go forth, go on or forward, advance, proceed*).

I.) Proprie. *Accius* apud *Non. p. 534. 2. Merc.* Eo ente nocte relia n statueram; Forte aliquanto solitus lembo nrm progressus longius. *Furro 2. R. R. 4. 11.* Sus usque adeo pinguitudine crescere solet, ut se ipsa stas sustinere non possit, neque progredi usquam. *Cic. 1. Off. 10. 33.* Ut regredi, quam progredi malleot. *Plaut. Pseud. 3. 2. 70.* Si quo hic gradistur, paritar progredimnr. *Ces. 1. B. C. 45.* Milites temera insecuti fugientes, in locum luicquum progrediuntur. et *ibid. 81.* Neque ad explorandum, neque ad progrediendum data facultate.

Adde *eum. 3. B. C. 94. Lucret. 5. 539.* Pedetentim progredieris. *Plaut. Bucc. 4. 2. 29.* at *Men. 1. 1. 33.* Muesilochus eccum mestus progreditur foras. *Brutus* ad *Cic. 11. Fam. 4.* Progressus sum ad Inalpinos cum exercitu. *Cic. Cael. 24. 60.* Ex domo progredi. *Ces. 2. B. C. 19.* Ipse cum equilibus magnis itineribus progreditur. *Justin. 1. 3. 4.* Cum panis et incompositis in bellum progreditur. et 2. 8. 7. Vultuariis verberibus domi affectus, in publicum progreditur. *Liv. 7. 10 ad fin.* Progredi nblam alieui. *Id. 38. 15.* Progredi ad urbem. *Virg. 11. En. 608.* intra teli iactum progressus uterque. *Ces. 4. B. G. 4.* Tridui viam progressi rursus reverterunt. *Liv. 7. 41.* Quinctius antea signa progressus. — Et cum addito termino, a quo quis progreditur. *Ces. 7. B. G. 14.* Romanos longius e castris progressurus. *Id. 4. ibid. 23. extr.* Millia passuum octo ab eo loco progressus. *Id. 7. ibid. 66.* Quis nemo eorum progredi modo extra egmen audeat. *Flor. 3. 12.* Populus Romanus Italia progredi ausus, orba toto arma circumtulit. *Plin. 7. Hist. nat. 53. 54. (181).* Adeo sani, ut de progrediendo cogitarent. subnudi domo, di uscir di cnsa.

II.) Translate. *Cic. 3. Ornt. 30. 119.* Nunc ad reliqua progrediar, meque ad meum manus pensumque revocabo. *Id. 2. Phil. 4. 9.* Quid est minus hominis, quam id obicere adversario, quod ille si verbo nagerit, langius progredi non possit qui objacerit? non aappia che altro dire: non possa replicar parola. *Id. 11. Phil. 3. 6.* Mibi quidem et ille pervenisse videtur, quoad progredi potuerit feri hominis amentia. *Id. 5. Fin. 15. 41.* A primo quidem occulta natura est: progredientibus autem statibus, sensim nosmetipsos cognoscimus. *coll'avanzarsi degli anni, et Ces. ad Cic. post ep. 8. l. 10. ad Att.* Scribendum ad te existimavi, ne quo progredieris, inclinata jam re, que integra etiam progredientium tibi, non existimasset. *Cic. Amic. 11. 36.* Videamus, quatenus emor in amicis progredi debeat. quanta innanzi andar debba. et 1. *Divinat. 14. 24.* Divinatio conjectura nllitur, ultra quam progredi non potest. *Id. Harusp. resp. 26. 56.* Repuli sunt ii, quos ad omnia progredientes non solum eliani, sed etiam sui rapulerunt. h. e. ad omnia projectos, omnia aggredientes, ut ad honores perveniant. *Id. 4. Fin. 23. 64.* Procedere et progredi in virtute. *far progresso. Id. 5. ibid. 15. 43.* Quam autem progrediens confirmatur animus, agnoscit ille quidem naturae vim, sed ita, ut progredi possit longius. *Id. 3. Cat. 5. 12.* Quem in locum sis progressus, cogita. *Id. Senect. 10. 33.* Paullum etate progressus. *avanzato in età. Liv. 28. 27.* Mibi ne bodie quidem scire videmini, quo amentie progressi sitis. *Flor. 3. 16.* Eo vesania progressus est, ut etc. *Tac. 3. Ann. 47.* Absurdam in adulatione progressus. *Quintil. 1. 1. 8.* Qui paullum aliquid ultra primas litteras progressi, falsam sibi scientie persuasionem induerunt. — *Sall. in oral. Philippi contra Lepid. sub fin.* Nusquam etiam tunc lepidum progressum ababant, quam privata arma apprimuodae libertatis ceplisset. V. *Kritz. ad h. l.* — *Progressus* passive apud *Sueton. Claud. 2.* Adao ut, ne progressa quidem etate, nlli publico privatove munari habilis existimaretur. Hinc Part.

Progressus, a, um, adjective quoqua usurpatur, cujus Comp. *Progressior* apud *Tertull. Anim. 31.* Si decrevit foris anima retrograda etata, quanto magis erat, ut progressior reverteretur mille post annis?

PROGRESSIO, ōnis, f. 3. actus progrediendi, processio, progressus, *κρῶνναι, κρῶνναι, l'avandare innanzi, avanzamento, progresso*. ¶ 1. Generatim. *Cic. 5. Fin. 21. 58.* Omnium rerum principia parva sunt, ad auis progressionibus usa augentur. *Id. 4. Tusc. 1. 1.* Quum tota res militaris divinitus esset constituta, tum progressio admirabilis incredibilisque earum ad nman excellentiam factus est. *Id. 3. Off. 3. 14.* Quae at ingenii boollate multi assequuntur, at progressionem discendi. et *ibid. 4. 17. et 4. Fin. 24.*

36. Progressorem facere ad virtutem. *Ammian.* 8. 7. *med.* Quomodo haec et hujus modi factu dituqua tristia-vitae optimum quemque debere acculi progressionem discamus. ¶ 2. Specialim inter figuras verborum numeratur a *Cic.* 3. *Orat.* 54. 206., et fortasse est, quam in oratione semper aliquid prioris majus insequitur, ut *Quintilianus* verbis utar 8. 4. 17., unde oratio progreditur quodammodo, et crescit. Exemplum polii *Copperoner.* es 7. *Ferr.* 66. 170. *Facinus* est, vincire civem R.: scelus, verberare: prope paricidium, neare: quid dicam in erucem tollere? et ex 2. *Phil.* 25. 63. In caelo verni populi Romani negotium publicum gerens, magister equitum, etc.

PROGRESSOR, ōris, m. 3. qui progreditur, et procedit. *Augustin.* 6. *Musica.* 6. Voentur ergo primi (numeri) judiciales, secundi progressores, tertii occurrentes, quarti recordabiles, quoliti, sonantes.

PROGRESSUS, a, um. *V.* PROGREDIOR. PROGRESSUS, um, m. 4. Idem quod progressio, processus, Pavanhurst.

I.) Proprie. *Cic.* 2. *Att.* 21. Quo se conferat, nescit: progressum praecipitem, inconstantem reditum videt. *Id.* 2. *Nat. D.* 20. 51. Stella, quae falsc vocantur errantes. Nihil enim errat, quod in omni aeternitate conservat progressus et regressus coaetates et ratios. *Vitruv.* 5. 12. progressum appellat structuram, seu aggerem in mare projectum, quo progredi in aquam licet. *Cic.* 11. *Phil.* 2. 4. Alteri se Brutus objecit, impetumque furientia-vitae suae periculo colligavit, progressu aruit, a reditu refrenavit.

II.) Translata est profectus, progressio, profectus. ¶ 1. Generatim. *Cic.* 5. *Phil.* 17. 47. Progressum aetatis expectare. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 28. 92. Quae (philosophia) primo progressu se stive tradit elementa loquendi. *Id.* 1. *Nat. D.* 6. 15. Balbus, qui tantus progressus habebat in Stoicis, ut cum excellentibus in eo genere Graecis compararetur. *Id.* 4. *Tusc.* 19. 44. Philosophiz principes numquam in suis studiis tantos progressus sine flagranti cupiditate facere potuissent. Adde *Nepot.* *Cot.* 3. ¶ 2. Specialim. *Cic.* 1. *Off.* 4. 11. Homo causas rerum videt, earumque progressus, et quasi antecessiones non ignorat. lo *sulippo dei fatti ad ovvenimenti.*

PROGUBERNATOR, ōris, m. 3. qui gubernantis vices gerit. *Cicilius* apud *Non.* p. 536. 11. *Merc.* Quomodo progubernator prope revertit prosumiam.

PROGYMNASMA, atis, u. 3. προγυμνασια, praexercitamentum. *Priscian.* lo *epist.* praemissa libri de *fig. numer.* etc. p. 1344. *Futsch.* Praeterea de *Tereutil* metris, nec non etiam de praexercitamentis rhetoricia, quae Graeci progymnasmata vocant.

PROGYMNASTES, ae, m. 1. προγυμναστής, qui ante alium exercetur, qui praest exercitacione. *Seneca Ep.* 83. *onte med.* Progymnastas meos quaeris? unus mihi sufficit *Barinus*, puer, ut scis, amabilis. *Alii* *perperom leg.* progymnasia eodem sensu.

PROH, interject. *V.* PRO.

PROHĒRES, edis, m. 3. qui pro herede se gerit. *Papiani Respons.* 1. *tit.* 1. *ad fin.* de donationibus dominorum (h. e. principum) proprietes accipiantur etiam circa heredes et proheredes lege firmatur. *Isid.* 9. *Orig.* 5. 2. Proheres, qui loco heredis fungitur, quasi pro herede; est enim aut iustitatus, aut substitutus.

PROHĪBEO, bes, hūi, hūum, here, a. 2. (pro et habeo). *Prohibeo*, is, it, ἀρχαίως, prohibeam, vel prohibuerim. *Coto R.* R. 141. Mars pater, te precor, uti tu morbos, calamitates iu-temperiasque ubiessis, defendas, averruncesque. *Plaut. Pseud.* 1. 1. 11. Misere miser sum, Pseudole! *εσκυδ.* Id te *Juppiter* prohibessit. (Ubi notandus accusativus communis. *Sic Amph.* 4. 3. 17. Neque me *Juppiter*, neque dii omnes id prohibebunt, si voleat, quia sic faciam, uti constitui.) *Cic.* 3. *Leg.* 3. 9. Quodque il prohibessit, ratum esto. *Ennius* apud *Probum* ad

Virg. 6. *Ecl.* 31. *Inspice (Juppiter)* hoc facinus prius quam fiat: prohibessis scelus. — *Syosresis* est, vel syncope in illo *Zucret.* 1. 976. Nam sive est aliquid, quod prohibeat, officiaque. *Est qui leg.* probeat, ut *Lachmannus*, quem *V.* Putant enim quis probi quasi prohibi dicti sunt, testa *Festo* p. 22. 28. *Müll.*, etiam probep pro prohibeo dictum olim fuisse; vel potius praebat legend. pro prohibuit, ut praebia dicuntur, quae prohibent. *V.* **PRĒBIA, PRĒDIUM, et PRĒBIA.** — Part. *Prohibens* f. e. et 2. et in 6a.; *Prohibitus* f. h. c., e., g.; *Prohibitor* f. g.; *Prohibendus* f. h. c. et c. — Prohibeo est idem ac prociat teneo, arceo, submoveo, impello, ne quid fiat; quasi porro habeo, καλῶς εἶργω (It. tener lontano; impedire; Fr. empêcher, retenir, détourner; Hisp. impedir, detener, desviar, estorvar; Germ. zurück-, entfernen-, odhalten, verhindern, abwenden; Aogl. to keep off or oway, keep or word off, debor, hinder, impede, stop, prevent; prohibiti). ¶ 1. Generatim. — a) Cum Accusativo personae et Ablativo rei cum praep. ab. *Plaut. Epid.* 2. 2. 103. Ne te censeat illi causa facere, quo illum ab ille prohibeas. *Cæs.* 4. *D.* 34. Prohibere hostem a pugna. et 1. *ibid.* 11. ab oppidis vim hostium. et 2. *ibid.* 23. extr. Finitimlia Imperavit, ut ab injuria et maleficio se suosque prohibereat. h. e. se abstineret. *Cic.* 6. *Ferr.* 64. 144. Quod praedones prociat ab insula Sicille prohibuisset *Verres.* *Id.* 2. *Phil.* 18. 46. Patri persuasi; ut enim a tua non modo familiaritate, sed etiam congressione, patri jure et potestate prohiberet. *Sall. Jug.* 22. Populum Romanum nequē recte, neque pro bono facturum, et ab jure gentium sese prohibuerit. *Id.* *ibid.* 45. Itaque prohibendo a delictis magis, quam vindicando exercitum brevi confirmavit. — b) Cum Accusativo personae aut rei, et Ablativo sine praeposito. *Plaut. Mū.* glor. 3. 1. 105. Haec atque alia damna multa mulierum me uxore prohibent. *Cæs.* 1. *B.* G. 10. Locis superioribus occupatis, itinere exercitum prohibere coanfur. et *ibid.* 15. Hostem raptis, pabulationibus, populationibusque prohibere. et *ibid.* 1. sicibus sula. et 4. *ibid.* 11. pugna. *Cic. Ligur.* 5. 13. Nos jacentes ad pedes supplicum voce prohibebis? h. e. impedis, ne voce supplicum utamur? *Id.* *Sext.* 47. 101. Prohibere alicum census. *Id.* 4. *Herenn.* 24. 33. sepultura. *Id.* 12. *Fam.* 15. comaeatu. *Id.* 5. *Ferr.* 24. 60. Ab Apronio equitem Romanum scitote biduum cibo lectoque prohibendum. *Id.* 6. *Fam.* 6. Intelligit te non posse prohiberi republica datus. *Nepos Hann.* 3. Alpicoe evanentes prohibere (alii se) transitu occidit. *Virg.* 4. G. 105. Instabiles aulmos ludo prohibetis inani. *Ovid.* 2. *Met.* 528. gurgite caeruleo prohibete *Triones.* *Id.* 6. *ibid.* 349. prohibere allicum aqua. *Id.* 15. *ibid.* 600. urbe. *Justin.* 1. 8. 2. transitu. *Colum.* 6. *H.* R. 7. 2. Prohibendus erit bos portione per triduum. *Ulp. Dig.* 48. 22. 7. sub fin. Majoribus honoribus prohibitus minoris petere non prohibetur. — c) Cum Accusativo tantum rai aut personae. *Cic.* 2. *Cat.* 12. 26. Metellus aut opprimet hominem, aut omnes ejus motus conatusque prohibebit. h. e. coercebit, cohibebit, reprimerō. *Id.* 1. *Off.* 25. 89. Prohibenda maxime est ira in puniendo. *Virg.* 5. *En.* 195. hoc vincite, eires, Et prohibete oetas. *Ovid.* 14. *Met.* 636. accessus prohibet refugitque viriles. *Cæs.* 3. *B.* C. 44. Neque munitiones Caesaris prohibere poterat. *Auct. B. G.* 8. 40. Aqua luminis prohibebat oppidanos. *Liv.* 39. 45. Id eos ut prohiberet, quod ejus siue hello posset, praetori mandatum est. Si armis prohibeudl essent, coosules certiores faceret. *Justin.* 18. 7. 6. Prohibitio communitibus obsessaque urbe. Passive *Pallad.* 1. *R.* R. 30. sub init. Largo vagaodi illeotia prohibetur. — *Apul. de Deo Socrat.* Prohibitum ire alicuid. h. e. prohibere. — Prohibere comitia dicitur vitare diem morbo, qui vulgo quidem major, ob id ipsum comitalia appellatur. *Cato:* Si servo aut ancillae dormitoli eventit, quod comitia prohibere solet etc. *Festus* p. 236. 27. *Müll.* — a)

Raro admodum cum Dativo, aut cum Genitivo, aut cum Ablativo et praepos. de. *Plaut. Curc.* 5. 2. 7. Obsecro, praesentes ne meos mihi prohibeas? h. e. impedis ne meos parentes coosem? Potest etiam subintelligi nosse. *Sū. It.* 6. 27. captae prohibere nequiret. Quomodo Panoos squilla. h. e. quomodo nequiret prohibere Panoos a capienda aquile legionis. *Lucilius* apud *Non.* p. 528. 10. *Merc.* Solus jam vim da classe prohibebat *Vulcaniam.* — e) Absolute. *Liv.* 2. 62. *Valerius* consul-hostium castra oppugnavit est adortus. Prohibuit sacra temperavit. *Fibull.* 1. 3. 22. Aus sciat egressum se prohibente deo. *Ovid.* 15. *Met.* 616. Rē dempta capitū, popula prohibente, corona, Exhibuit gemino praesignia tempora cornu. — f) Cum particula ut, ne, quin, quominus. *Cic. Rosc.* *Am.* 52. 157. Di prohibebant, ut hoc praesidium sectorum existimetur. *Id.* *Divin.* in *Q. Caecili.* 10. 33. potuisti prohibere, ne fieret, et debuisti. *Horat.* 1. *Sot.* 8. 17. has nullo perdere possum, Nec prohibere modo, simul ac vaga inna decorum Protulit us, quin ossa legant herbasque nocentes. *Cic.* 12. *Pom.* 5. Hiemem credo addne prohibuisse, quo minus de te certum habereamus. *Lucret.* 2. 786. At varii rerum impediunt prohibentque colores Quos minus esse possit. *Id.* 2. 978. Prohibere et obstare, quo minus etc. et 8. 975. Prohibere et offeere, quo minus etc. Adde *Colum.* 2. *H.* R. 4. 5. — g) Cum infinito. *Pacuvius* apud *Non.* p. 77. 25. *Merc.* Si ire coor, prohibet betere. *Cic.* 1. *Pam.* 9. Qui Bbulum eire domo prohibuissent. *Id.* 3. *Off.* 17. 47. Qui peregrinos urbibus uti prohibent. *Liv.* 4. 2. sub fin. Audeat *Canulejus* proloqui, se delectum haberi prohibitorum. *Id.* 4. 43. Coire patrios tribuni prohibebant. *Id.* 24. 45. Solutique primo largioris procellae strepitum molientium portam exaudiri prohibuit. *Id.* 2. 34. Audeo dicere hoc malo domitos ipsos potius cultores agrorum fore, quam ut armati per sessionem coll prohibeant. *Cic. Sext.* 14. 32. Qui consul senatum ipsius decreta parera prohibuit? *Id.* *Ligar.* 8. 24. Prohibiti estia in provincia vestra pedem ponere. *Sall. Cat.* 18. Prohibitus erat consulatum petere. *Cæs.* 4. *B.* G. 24. Barbari nostros navibus egredi prohibebant. *Curt.* 3. 2. 9. Festinatio prohibebat acciri. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 33. 31. (99). Aves corporis gravitate prohibita sublime petere. *Liv.* 3. 28. Jam se ad prohibenda circumdari opera Equi parabant. h. e. ad prohibendum, ne opera circumdarentur. *Id.* 22. 60. Ibi quom sententia variaretur, et alii redimendos de prohibito, alii nullam publice impensam faciendam, nec prohibendos ex privato redimē ceuserent. Adde *Martian.* *Dig.* 46. 3. 41. — h) Di prohibeant, averruncent, avertant, ne siverint, totque *Idid.* *Ter.* *Andr.* 3. 3. 36. Si eveniat, quod di prohibeant, discissio. *Cf. Cic. Rosc. Am.* 1. c. sub fin. Plenioris sent illa *Tertius Adelph.* 2. 4. 12. Deor queso, ut istae prohibeant. et *Heccr.* 2. f. 10. Di malis prohibeant, et *Virg.* 3. *En.* 265. Di prohibeta mines: dii talem avaritia casum. ¶ 2. Specialim est vetare, interdicere, prohibere, vitare. Distant tamen veto, et prohibeo, quod vetamus dicta, prohibemus, atiam facta. *Plaut. Curc.* 1. 1. 33. Nemo hic prohibet, nec vetat. *Cic.* 1. *Nat. D.* 14. 36. Lea recta imperans, prohibeisque contraria. *Martian.* 6. 86. Quando ego ros, medico ndu prohibente, hlbam? *Liv.* 4. 4. Verum enim vero lege id prohiberi, et conuabium tolli patrum ac plebis, id demum coutumeliosum plebi est. — *Cæs.* 7. *B.* G. 78. At Caesar, dispositus in vallo enstodis, recepti prohibebat. *Cic.* 4. *Herenn.* 22. 31. Eum sepeliri prohibuerunt. alii sepelire. *Horat.* 3. *Od.* 19. 14. Ternos ter cyathos altocitus petet *Vates:* tres prohibet supra *Risarum* metucos tangere *Gretia.* *Id.* 1. *Sot.* 6. 57. Iufans uamque pudor prohibebat plura profari. *Quintil.* 5. 10. 104. Lea quae prohibet adulteram sine adultaro occidere. *Alii leg.* occidit. *Id.* 6. 1. 7. Athenas affectus movere per praecorem prohibebat orator. — Hinc *Prohibita*, orum, n. 2. absolute. *Seneca Ep.* 83. o *med.* Plures enim pudore peccandi, quam

bona voluntate prohibitis abstinere. ¶ 3. Item speciatim est defendere, tueri. *Varro* 2. *R. R.* 7. 10. In stabulis ab humoribus prohibere oportet bimum. *Cic. pro lege Manil.* 7. 19. A quo periculo prohibere rempublicam. *Id. ibid.* 7. 18. Magna civium numerum calamitate prohibere. *Id. Brut.* 96. 330. Ut adultam virginem ab armatorum impetu prohibeamus. *Id. 2. Off.* 12. 41. Tenuiores injuria prohibere. *Cæs.* 1. *B. C.* 23. Prohibere aliquem a conviciis alicujus. *Sall. Jug.* 107. ab injuria. *Cic. 2. Herenn.* 12. 17. detrimento. *Livy.* 31. 25. agros sociorum populationibus. *Horat.* 1. *Od.* 27. 3. Verecundumque Baccho sanguineis prohibete rixis. *Id. 1. Ep.* 1. 31. Nodosa corpus nolis prohibere cberagra. ¶ 4. Pro separare, dividere. *Ammian.* 28. 6. Angustiae, quae a Rubro prohibent Caspium mare. — Hinc Part.

Prohibens, entis, adjective quoque usurpatur, unde *Comp. Prohibentior* apud *Boeth. Aristot. Topic.* 3. 4. p. 683. Nam et voluptatis prohibentior est aegritudo.

PROHIBITA, ōrum, n. 2. plur. *V. voc. praeced.* 2.

PROHIBITIO, onis, f. 3. *allontanamento, proibizione, ἀποκρήξις. Cic.* apud *Quintil.* 9. 2. ab init. Quinquam illa non poena, sed prohibitio sceleris fuit. *Id. Cic. 5. Verr.* 14. 37. Prohibitio tollendi, nisi pactus esset, vim adhibebat pactioni, non voluntatem. *Sic leg. Orell. et Klotz.; alii* cohibitio. *Ulp. Dig.* 48. 19. 8. Aut dignitatis depositionem, aut alicujus actus prohibitionem.

PROHIBITOR, ōris, m. 3. *allontanatore, proibitore, κωλυτήρ*, qui prohibet, h. e. arcet, aut vetat. *Arnob.* 7. 41. Esculapius valetudinum passimarum propulsator, prohibitor, et extingctor. *Ammian.* 21. 12. et 24. 4. a *med.* Occupatis prohibitoribus, patet factusque latebris i defensori. et *Apul. de Deo Socrat.* Nullo adboatore unquam indigebat, at vero prohibitor nonnumquam.

PROHIBITORIUS, a, um, adject. *allontanante, proibitivo, κωλυτικός*, ad prohibendum, seu arcendum, vel vetandum inserviens. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 14. 17. (37). Cliviam avam quidam clamatoriam dicunt, Labeo prohibitoriam. *Ulp. Dig.* 43. 26. 1. Interdictum prohibitorium. *Ammian.* 23. 5. *med.* Haruspices prolatis libris exercitibus ostendebant signum hoc esse prohibitorium principique-contrarium.

PROHIBITUS, a, um. *V. PROHIBEO.*

PROHINC, adverb. igitur, ergo, proinde. *Apul.* 3. *Met.* Prohinc tormentis veritas eruenda. *Id. 5. ibid.* Prohinc cubiculo te refer. Adde *eum.* 11. *ibid.*

PROHOMO, imis, m. 3. quasi homo. *Seneca* 6. *Contrav.* 34. a *med.* Hic est Craton venustissimus homo et prohomo et professor. *Ita cl. Fulanetto in Append.; alii* aliter leg.

PROIN. *V. PROINDE.*

PROINDE et proin. — Proin disyllabum est apud *Caull.* 20. 16. Proin viator hunc deum (*Priapum*) vereberis. Adde *Accium* apud *Non.* p. 257. 7. *Merc.* et apud *Cic.* 1. *Divinat.* 22. 44.; et *Poetam* apud *Censorin.* 14. Ceterum proin est monosyllabum apud *Plaut. Capt. prol.* 63. et 3. 4. 20., *Mil. glor.* 3. 1. 185. et *Stich.* 5. 2. 19.; *Ter. Eun.* 1. 1. 11. et 1. 2. 26.; et *Senec. Thyest.* 201. et *Agam.* 129. — Sunt qui proin (poeticum et fere comicum) et *Ciceroni* tribuunt 2. *Cat.* 5. 11.; sed proinde rectius ibi alii leg. *Lachmannus (V. ad Lucret.* 3. 159.) et alii leg. apud *Varron.* 2. *R. R.* 4. 10.; sed ibi *Schneiderus* mavult proinde. — Ceterum proinde vel proin

A) Est conjunctio idem valens, quod Ideo, propterea, quapropter, ideoque, dió (It. però, perciò, per questo; Fr. ainsi, donc, par conséquent; Hisp. pues, por consiguiente; Germ. demnach, demgemäss, daher, also, demzufolge; Angl. therefore, for that reason, on that account). — a) Forma proinde. *Nævius* apud *Festum* p. 298. 29. *Müll.* Proinde aperto dice, quid sit, quod times. *Accius* apud *Non.* p. 227. 31. *Merc.* Proinde istaec tua aufer ter-

ricula. *Plaut. Asin.* 1. 1. 12. Proinde actutum istud quid sit, quod scire expetis, Eloquere. *Ter. Heaut.* 1. 2. 3. Proinde hinc vos amolimini. *C. ic.* 2. *Cat.* 5. 11. Proinde aut exeat, aut quiescant. *Id. 12. Fam.* 6. Proinde fac, animum tantum hebes, quanto, etc. *Sall. Jug.* 53. Proinde parati intentique essent, signo dato, Romanos invadere. *Cæs.* 7. *B. G.* 38. ad fin. Proinde si quid in nobis animi est, persequamur eorum mortem. *Virg.* 11. *Æn.* 383. Proinde tona eloquio, solitum tibi, meque timoris Argue. (disyllab. et ita semper *Lucret.*, itemque *Sil. It.* 2. 353. etc.). *Livy.* 1. 9. Proinde ne graventur homines cum homioibus sanguinem ac genus miscere. *Curt.* 3. 5. ad fin. Proinde, si quid opis, si quid artis in medicis est, scient etc. *Justin.* 1. 6. 11. Denunciat suis, ni vinceant, non minus fortes post terga inventuros, quam a frontibus viros: proinde videant, fugientibus hæc, an illa pugnantibus acies rumpenda sit. *Quintil.* 3. 8. 38. Proinde intuenda sexus, dignitas, ætas. — b) Forma proin. *Plaut. Stich.* 5. 2. 19. Proin tu lavare propra. *Id. Mil. glor.* 3. 1. 185. Proin, Paestrio, quam potes, tam verba confer maxime ad compendium. *Id. Capt. prol.* 63. Proin si quis pugnam expectat, lites contrahat. *Ter. Andr.* 2. 4. 5. Proin tu fac, apud te sies. *Id. Eun.* 1. 2. 26. Proin tu, taceri si vis, vera dicitur.

B) Aliquando est adverb. similitudinis, idem ac perinde, æque, pariter (It. parimente, egualmente; Fr. comme, pareillement; Hisp. como, así que; Germ. gerade so, ganz auf gleiche, dieselbe Weise, ebenso; Angl. just so, equally, all the same as). — a) Cum particulis atque, vel ac, ac si. *Varro* apud *Gell.* 13. 12. Neque minus multi imperiti, proinde atque haberent ea, sunt usi. *Plaut. Trin.* 3. 2. 33. Tibi proinde ac merrere, summas habeo gratias. *Lucret.* 3. 1053. Si possent homines, proinde ac sentire videntur Pondus inesse animo, quod se gravitate fatiget, Et quibus id fiat causis, cognoscere, etc. haud ita vitam agerent. *come. Id.* 3. 1035. Ossa dedit terræ, proinde ac famul inlimus esset. *Nepos Lysand.* 2. Proinde ac si iidem firmissimi soleant esse amici, qui constanties fuissent iniurici. *Cic.* 3. *Att.* 13. Qua de re, quoniam comitia habita sunt tuque nihil ad me scribis, proinde habeo, ac si scripsisses nihil esse. *Cæs.* 3. *B. C.* 1. Nonnullos ambitus Pompeja lege damnatos in integrum restituit, qui se illi initio civilis bellii obtulerat, si sua opera in bello uti vellet, proinde æstimans, ac si usus esset. *Tac.* 12. *Ann.* 60. Decreta eorum (*procuratorum*) proinde haberi jusserat, ac si Magistratus Romani constituisent. *Gell.* 1. 18. Vocabulum Græcum vetus traductum in linguam Romanam, proinde atque si primitus Latine fictum esset, resolvit in voces Latinas. — b) Sequentem quasi, tamquam, quam, quam si. *Plaut. Amph.* 2. 2. 53. Atque me nunc proinde appellas, quasi multo post videris. *Id. Pæn.* 4. 2. 23. Proinde habet hic orationem, quasi ipse sit fragi bunæ. *Cic.* 1. *Tusc.* 36. 86. Metelli sperat sibi quisque fortunam: proinde quasi aut plures fortunati sint, quam infelices, aut etc. *Id. 4. Acad.* (2. pr.) 34. 109. Proinde quasi sapiens nullum aliud decretum babeat, et sioe decretis vitam agere possit. *Id. 1. de republ.* 5. Proinde quasi bonis et fortibus ulla sit ad rem publicam adeundi causa justior, quam ne pareant improbis, neve etc. *Ter. Phorm.* 2. 3. 35. Proinde explere quasi non nosset. (Ita legit etiam *Donat.*). *Id. Heaut.* 1. 1. 13. Proinde quasi nemo siet. Ita tute attente illorum officia fungere. *Lucret.* 4. 1004. Proinde quasi ignotas facies atque ora tuantur. *Sall. Jug.* 4. Proinde quasi prætura et consulatus, atque alia bujusemodi per se ipsa clara, magnifica sient, ac non perinde habeantur, ut eorum, qui sustinent, virtus est. *come se. Gell.* 15. 29. Proinde est, tamquam si ego dicam, etc. *Plaut. Truc.* 2. 3. 3. Si proinde amentur mulieres, diu quam lavant, Omnes amantes balneatores sient. — c) Sequentem ut, sicut. *Plaut. Amph.* 3. 3. 26. Hæc curata sint, fac, sis, proinde adeo ut

me velle intelligis. *Id. ibid.* 1. 3. 18. Numquam edepol quemquam mortalem credo ego uxorem suam sic effictim amare, proinde ut hic te effictim deperit. *Varro* 3. *R. R.* 17. 4. Quos (piscis) proinde ut sacri sint ac sanctiores quam illi in Lydia —; sic bos piscis nemo cocus in jus vocare audet. *Id. 1. ibid.* 2. 19. Sic factum, ut Libero patri repertor vitis hirci immolarentur, proinde ut capite darent penas. — Notandum illud *Ter. Hecyr.* 2. 1. 21. Uti domi vos mi eritis, proinde ego ero fama foris. *Tertull. advers. Marcion.* 4. 24. Proinde per civitates abundantiam circumcidere, sicut et egituram per solitudinem struxerat. Absolute. *Justin.* 41. 3. 8. Proinde secunda, adversaque silentio tegunt. *Lucret.* 4. 647. Ut sunt dissimiles extrinsecus, etc. Proinde et seminibus distant, variantque figuris. *Plancus* ad *Cic.* 10. *Fam.* 24. Hunc filii loco non proinde habere, turpe mihi videtur. *Petron. Satyr.* 83. Senex canus, qui, etc. sed cultu non proinde speciosus. *Philippi* epist. ad *Aristotel.* apud *Gell.* 9. 3. Diis habeo gratiam, non proinde quia natus est, quam pro eo quod eum nasci contigit temporibus tuis, οὐχ οὕτως ἐπὶ τῇ γενέσει τοῦ παιδός, ὡς ἐπὶ τῷ κατὰ τὴν σὴν ἡλικίαν ἀπὸν γεγονέναι. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 68. Ut, sive dulcis esset sapor uvæ sive acidus, proinde æstimarent.

PROILIUM. *V. PROELIUM* init.

PROJECTATUS, a, um. *V. PROJECTO.*

PROJECTE, adverb. abjecte, cum contemptu, sine cura. *Tertull. Pudic.* 13. Apostolus vero eam sceleratam libidinem tam projecte ignovisset?

PROJECTICIUS, a, um, adject. expositicius.

I.) Proprie expositicius. *Plaut. Cist.* 1. 3. 43. Is amore projecticiam illam deperit, Quæ dudum flens hioc ablit ad matrem suam. Sic in *Argum. ejusd. Cist.*, quod quidam *Sidonio* tribuunt. Lemnique natam spondit adolescentula Amore capto illius projecticæ. *V. PROJICIO.*

II.) Translate est nihil habitus. *Ammian.* 28. 6. a *med.* Salutatur de Palladius projecticius, qui non aliam oh causam dicit se esse projectum, nisi quod in causa Tripolitanorum apud aures sacras mentitus est.

PROJECTIO, ōnis, f. 3. actus projiciendi, extensio, προβολή. ¶ 1. Stricto sensu. *Cic. Orat.* 18. 59. Brachii projectio in contentionibus, contractio in remissis. *stendimento.* et *Festus* p. 352. 34. *Müll.* Tullius alii dixerunt esse silanos, alii rivos, alii vehementes projectiones sanguinis arcuatim fluentis: quales sunt Tiburi in Aniene. ¶ 2. Latiori sensu, seu ut aliis placet, translate projectio est etiam eadem ac projectura. *Ulp.* 43. 17. 3. § 5. Item videamus, si projectio supra vicini solum non jure haberi dicatur. et § 6. An, quo facilius possim retinere possessionem ejus projectionis, interdico tecum, sicuti nunc possidetis. *V. PROJICIO.*

PROJECTO, as, are, a. 1. Intensiv., vel frequentat. a projectio. — *Part. Projectatus* sub I.

I.) Proprie. *Ammian.* 13. 5. a *med.* Homines in aperta pericula projectare. *Isid.* 10. *Orig. litt. P.* Projectus, quasi porro reiectus et projectatus.

II.) Translate. *Plaut. Bacch.* 3. 6. 38. Etiam ne ultro tuis me projectas probris? h. e. injuriis affcis. Alii et ipse Fleckeisen. leg. protectas. h. e. provocas. *Ennius* apud *Rufinian.* de figur. *Synecris.* Ego projector, quod tu peccas. h. e. rejektor, damnor, arguor.

PROJECTORIUS, a, um, adject. ejiciendi vim habens. *Theod. Priscian. de diveta* 15. Projectoriam vim participare. *Emil. Macer* 4. 1. Herba projectorum virtutis.

PROJECTURA, æ, f. 1. sporto, prominentza, προβολή, projectum, prominentia, et velut supercilium colusque rei, ut coronarum in architectura, etc. *Vitruv.* 3. 2. Crepidines et projecturæ spirarum. et *ibid.* 3. Spirarum projecturæ non procedant extra solidum et *ibid.* Projectura cymatii. *V. PROJECTIO* 2.

PROJECTUS, a, um. *V. PROJICIO.*

PROJECTUS, us, m. 4. projectio. In sexto ca-

su sing. *Zucrat. 3. 987.* Quilibet immani projectu corporis existit. *estensione. et Plin. 17. Hist. nat. 12. 19. (92).* Omnium, quae projectu frondis ita defenduntur, ut per ipsas non defluent imbres, stilla saeva est.

PROJICIO, jicis, jeci, jectum, jicere, a. 3. (pro et jacio). — *Projectus* I. 1., 2., 4., 5., 6. et II. 1. b. et d. et in fin. — Projicio est idem atque ante, aut procul jacio, abjicio, *προβάλλω, καταβάλλω* (It. *gettare innanzi, o via, o lontano*; Fr. *jeter en avant, jeter dehors, rejeter de son sein*; Hisp. *echar en adelante, echar fuera, e-char lejos*; Germ. *vorwärts oder nach vorn hinwerfen, fortwerfen, -stossen, -jagen*; Angl. *to throw or fling forth or away*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu, vel geaeralim est ante, aut procul jecere, objicere. — a) Uuiversim. *Horat. Epod. 6. 19. de cane.* Projectum odoraris cibum. Cf. *Apul. 6. Met.* Et frusto cibarii panis ei projecto, cubitum facessit. *Varro 5. L. L. 25. Müll.* Putescebaat ibi cadavera projecta. *Ouid. 7. Met. 601.* Tristes penetrant ad viscera morbi. Ante sacros vidi projecta cadavera postes. *Cic. 1. Tusc. 43. 104.* Diogenes projecit se jussit inhumetum. *Liv. 29. 9.* Nec satius vivorum pæoa insepultos projecit. *Cic. 1. Divinat. 27. 56.* Simonides quum ignotum quemdam projectum mortuum vidisset, eumque humavisset etc. *Cæs. 7. B. G. 81.* Crates projicere, fundis, sagittis nostros de vallo deturbare. *Horat. 2. Sat. 3. 100.* qui servos projicere aurum In media jussit Libya. *Cæs. 4. B. G. 36.* Aquilam intra vallum projecit. et 7. *ibid. 25.* Projicere aliquid in ignem. *Propert. 3. 6. 3.* Dum furibunda mero mensam propellis, et in me Projicis insana cymbia plena manu. *Virg. 5. Æn. 402.* Io medium geminos immani pondere cæstus Projecit. et *ibid. 673.* galeam aote pedes projecit inanem. *Id. 12. ibid. 256.* prædamque ex unguibus ales Projecit fluvio. h. e. in fluvium.

— b) Speciatim et sæpe de armis, insignibus, vestibus etc. *Cæs. 7. B. G. 40. et 3. B. C. 98.*; *Auct. B. G. 8. 29.*; et *Auct. B. Alex. 76.* Projicere arma. *gettare, deporre.* Cf. *Virg. 6. Æn. 836.* Projice tela manu. *Cæs. 2. B. C. 32.* Projectis fascibus et deposito imperio. *Horat. 2. Sat. 7. 53.* projectis insignibus, anulo equestri, Romanoque habitu. *Petron. Satyr. 136. a med.* Projectaque veste in aditu stet. *deposta, messa giù.* *Ouid. 13. Met. 166.* neque adhuc projecerat heros (*Achilles*) Virgineos habitus. *Id. Heroid. 21. 165.* Projecit ipse suas deducta fronte coronas.

— c) Item speciatim de infantibus. *Plaut. Cist. 2. 3. 74.* Eam postquam peperit, jussit parvam projici. Ego projeci, alia mulier sustulit. h. e. exposuit. et *ibid. 1. 2. 5.* Puellam projectam ex angiportu sustuli. **PROJECTICIUS.** ¶ 2.

Latori sensu, vel speciatim est abjicere, prosternere, *prostrare, coricare, distendere.* *Val. Flacc. 7. 141.* stratoque graves projecerat artus. *Stat. 1. Theb. 387.* hic artus imbrī ventoque rigentes Projecit. — Sæpius hoc sensu Part. *projectus* usurpatur, et est abjectus, prostratus, quum se projecisset, *disteso, prostrato, coricato.* *Cæs. 7. B. G. 26.* Matresfamilias fleotes, projectæ ad pedes suorum. *Id. 2. B. C. 5.* Ante simulacra projecti victoriam ab diis exposcerent. et 3. *ibid. 98.* Passis palmis, projecti ad terram, flentes ab eo petierunt salutem. *Plin. 10. Hist. nat. 63. 83. (174.)* Vulpes in latera projectæ. *distese in terra in fianco.* et *Virg. 1. Ecl. 76.* viridi projectus in antro. *Stat. 12. Theb. 328.* projectus cæspite nudo. *Sil. It. 15. 309.* Stramine projectus duro. *Horat. 2. Sat. 3. 112.* Si quis ad ingentem frumentum semper acervum Projectus vigilet cum longo fuste.

¶ 3. Item speciatim, projicere se, *gettarsi.* *Curt. 9. 4.* Jam vestem detraxerat corpori, projecturus semet in flumen. *Cæs. 4. B. G. 25.* Projicere se ex navi. *Cic. Sext. 11. 26.* ad pedes alicujus. *Liv. 2. 23.* se in forum. h. e. se proripere. *Virg. 9. Æn. 444.* Tum super exaomem sese project amicum. — Sic de jumento, quod podagra laborat, *Feget. 3. Veterin. 53. inist.* Nec stare potest, nec ambulare, sed si cogatur, claudicat, et sæpe se projiciet. ¶ 4. Item est fundere, pro-

fundere, emittare. *Manil. 4. 259.* ille quoque, inflexa fontem qui projicit urna. h. e. Aquarius. *Auct. B. Alex. 24. ad fin.* Ut lacrimas, quas in colloquio projecerat, gaudio videretur profundisse. *Val. Flacc. 8. 90.* septem projectus in amnes Nilus. — Sic projectus est naufragio ejectus. *Virg. 7. Ecl. 42.* projecta vilior alga. *Lucret. 5. 223.* sævis projectus ab undis Navita nudus bumi jacet. *Ouid. 2. Pont. 3. 30.* Vix duo projecto, tresve tulistis opem. *Id. Heroid. 2. 135.* Ad tua me fluctus projectam litora portant. — Huc referri potest et illud *Claudian. 2. Rapt. Pros. 3. cum Infinito.* levibus projecerat auris Indociles errare comas. ¶ 5. Item est expellere, relegare, repellere. *Cic. 2. Cat. 1. 2.* Urbs letari mihi videtur, quod tantam pestem evomerit forasque projecit. *Ouid. 15. Met. 504.* immeritumque pater projecit ab urbe. *Tac. 1. Ann. 3.* Ut nepotem unicum Agrippam io insulam Planasiam projiceret. *Adde eumd. 4. ibid. 71.* — Similiter *Ammian. 22. 7. med.* Duo agentes in rebus ex his, qui projecti sunt, etc. h. e. qui a magistratu repulsi sunt. — Sic in re militari est repulsus, propulsus, *ributtato.* *Sisenna apud Non. p. 363. 3. Merc.* Romanos impetu suo protelant: projectos persequuntur. ¶ 6. Nemum est etiam protendere, extendere, *stendere innanzi, sporgere in fuori*, quo sensu sæpe usurpatur Part. *projectus* et est protentus, procurrens, prominens, *steso innanzi, sporto in fuori.* *Q. Claudius Quadrigarius apud Gell. 9. 13.* Gallus sua disciplina scuto projecto cunctabundus, Manlius scutum scuto percussit, atque statum Galli conturbavit. *Nepos Chabr. 1.* Projecta basta impetum excipere hostium. *Sisenna apud Macrob. 6. Saturn. 4.* Scutis projectis tecti. *Cic. 3. Orat. 59. 220.* Brachium procerius projectum, quasi quoddam telum orationis. *Virg. 10. Æn. 587.* projecto dum pede lævo Aptat se pugnae. Sic *Sisenna apud Macrob. 6. Saturn. 4.* Arbor circum projectis ramis majorem partem loci summi tegebat. — Similiter de locis, quæ procurrunt, porriguntur, prominent. *Pacuvius apud Gell. 4. 17. extr.* Id promotorium, cujus lingua in altum projecti. h. e. projecti se, projicitur: ita rectius *Forcellinus* et *Heuz.*; alii linguam. Cf. *Cic. 6. Ferr. 10. 21.* Urbs erat ejusmodi loco, atque ita projecta in altum etc. *Virg. 3. Æn. 699.* projectaque saxa Pachyni Radimus. *Liv. 22. 20.* Continentis projectas oras prætervehi. — Sic de loco depresso, jacenti, porrecto, extento. *Lucan. 8. 442.* si regna times projecta sub austro. *Plin. 3. Hist. nat. 6. 12. (80).* Insula e septentrione in meridiem projecta. *Sil. It. 6. 646.* ubi lætis Projecta in campis nebulas exhalat inertes, Et sedet ingentem pascens Mævania taurum. — Similiter *projicere* est etiam projectum facere, in illo *Caji Dig. 8. 2. 1.* Jus immittendi tigna in parietem vicini, projiciendi, protegeodi, etc. Sic *Cic. Topic. 4. 24.* Id solum esse ambitus ædium, quod parietis communis tegendi causa tectum projiceretur. — Hinc *projectum* est membrum ædium prominens, ut mæonianum et subgrunda, *sporto.* **IMMIS-**

SIS. II.) Translate. ¶ 1. Est amittere, negligere, abjicere, *lasciar andare, abbandonare, disprezzare, gettar via.* — a) Generatim. *Cic. 13. Phil. 3. 6.* Nec pro bis libertatem, sed pro libertate hæc projecias. *Plin. 7. Ep. 27.* Projicere spem salutis. *Cæs. 2. B. G. 15.* Accusare Belgas, qui se populo R. deditissent, et patriam virtutem projecissent. *Horat. Art. P. 97.* Projecit ampullas, et sesquipedalia verba. *Ouid. 6. Met. 544.* ipsa pudore Projecto tua facta loquar. *Sil. It. 10. 42.* Per medius agitur, projecto lucis anore. — b) Speciatim de personis est rejicere, negligere, deserere, nullam earum rationem habendo. *Cæs. 1. B. C. 30.* Projectus ac proditus a Co. Pompejo. et 2. *ibid. 32.* Nonne extremam fortunam sequi paratos projecti ille? *Sall. Ep. Pompej. ad Sen.* Quem contra ætatem projectum ad bellum sævissimum, cum exercitu optume merito, fæme confectis. *Liv. 32. 44.* Si quid projectis ac proditis ad inconsultam etque im-

providam pugnam lagionibus accidisset. *Virg. 11. Æn. 360.* Quid miseros toties in aperta pericula cives Projicia. ubi *V. Servium.* — Similiter *Tac. 1. Ann. 42.* Projecta sanatus auctoritas. — c) Item speciatim de vita. *Virg. 6. Æn. 436.* lucemque perosi Projicere animas. *Lucan. 4. 526.* Projicere vitam. *Stat. 2. Theb. 237.* Projicere diem. h. e. luce se privara, oculos sibi eruendo. — Similiter *Seneca Ep. 10.* Repeto memoria, quam magno animo quædam verba projeceras, quanti roboris plena. h. e. protuleris. — *Projicere*, inquit *Non. p. 162. 7. Merc.* effundere, boneste positum. *Sisenna ibid.* Tum postquam ad Perusinos ejus facti mentionem projecit. Hoc, opinor, *Sisenna* vult dicere, nagligenter jecit, quasi aliud agens meminit. ¶ 2. Est etiam in pericula conjicere. *Cic. 9. Att. 6.* Epistolæ tuæ monent, et rogant, na me projiciam. et ipse *Atticus ibid. 10.* Tum poterimus delibere, non scilicet integra re, sed certe minus infracta, quam si una projeceris te. *projicere se* his locis est, sine consilio celeriter Urbem relinquere, et temere se fugæ dare, nullo certo loco constituto, quo confugas, et quasi io apertum exitum ruendo. *Sall. Jug. 17.* Cujus impio facinore in has miseras projectus sum. ¶ 3. *Projicere se* est se exserere, se effundere, erumpere. *Cic. 2. Fin. 22. 73.* Quod adulterium, quod stuprum, quæ libido non se proripiet ac projiciet, aut occultatione proposita, aut impunitate, aut licentia? h. e. exseret, erumpet, effundet. *Id. Cæl. 9. 22.* Si qui se in hoc judicium forta projecerint, excludite eorum cupiditatem. h. e. cupide ac temere se intromiserint. *Liv. 25. 37.* In muliebres et inutiles stetus se projicere. ¶ 4. Pro disferre. *Tac. 2. Ann. 36.* Quantum odii fore ab his, qui ultra quinquennium projectantur. — Hinc Part. præter, cujus plurima exempla retulimus,

Projectus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde *Comp. Projector* I. et II. 3.; et *Sup. Projectissimus* II. 2.; et

I.) Proprie est exsertus, prominens, protentus. *Lucan. 4. 755.* Oraque projecta æqualem arentia lingua. *l. e. exserta.* *Sueton. Ner. 51.* Statura fuit pæne justa, -cervice obesa, ventre projecto. et *Tit. 3.* Neque procera statura, et ventre paulo projectiore. *V. plura sub*

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ sumptâ a paragr. proxime super. *Cic. apud Non. 4. p. 373. 24. Merc. (3. de republ. 7.)* Justitia foras spectat, et projecta tota est, atque eminent. ¶ 2. Hinc est immoderatus, effrenatus, ad omnia se cupide projiciens, profligatus, impudens, *smoderato, audace, excessivo, sfrenato, sfrontato.* *Cic. 3. Ferr. 1. 2.* Homo ad audendum projectus. *Id. Dom. 44. 115.* Videte hominis intolerabilem audaciam cum projecta quadam et effrenata cupiditate. *Id. Cluent. 65. 163.* Quorum eminent audacia, atque projecta est. *Tac. 5. Hist. 5.* Projectissima ad libidinem gens. *Gell. 1. 15. extr.* Homines in verba projectos, locutulosque, et blaterones, et lingulacas dixerunt. ¶ 3. Item vilis, abjectus, contemptus, *vile, avvilito, abbietto, dispregevole.* *Liv. 2. 27. a med.* Non esse desertam omnino rempublicam, neque projectum consulare imperium. *Tac. 3. Ann. 65. extr.* Etiam illum, qui libertatem publicam nollet, tam projectæ servitium patientiæ tædebat. *Prudent. 10. aspi arep. 153.* Quid esse vobis æstinem projectus? ¶ 4. Item demissus, abjectus. *Tac. 3. Hist. 65.* Vitellii vultus projectus, et degener. ¶ 5. *Projecta sacra* appellantur, quæ fulgurante celo fiunt. Tunc enim projecta depellendorum fulgurum, vel procurandorum bonorum causa fiunt. Ita *Festus p. 215. 29. Müll.* Suspicor, inquit *Dacerius*, projecta inde dicta fuisse, quod in scrobe ea sacra fièrent, ubi postea fulmen conderetur. Sic *Forcellinus*: ubi *Müllerus* legit *conjecta*: *V. ibi et cetera.* — Hinc

Projectum, i, n. 2. absolute, substantivorum inore. *V. supra I.*

PROLABOR, laberis, lapsus sum, labi, dep. 3. (pro et labi). Part. *Prolabens* I.; *Prolapsus* I. et II. 1., 2. et 3. — *Prolabor* est idem quod la-

bor, delabor, vel in anteriorem partem labor, vel etiam labendo cado, procido, *παρολισάω, παρολισάω, scorrere, scorrere innanzi, cadere*; Fr. *glisser ou se glisser en avant ou en bas, tomber, descendre*; Hisp. *deslizarse, caer, descender*; Germ. *vorwärts gleiten oder rutschen, hingleiten, hinfallen, hinschlüpfen, sich fortbewegen, herabfallen*; Angl. *to run or glide forward*.

I.) Proprie. *Cic. in Arat. 2. Nat. D. 44. At Canis ad caudam serpens prolabitur* Argo. *Proport. 1. 20. 47. de Hyla. Prolapsus leviter facili trahere liquore. Liv. 44. 5. Solido procedebat elephas in pontem: cujus priusquam in extremum procederet, succisii asseribus collapsus pons, usque alterius initium pontis prolabi eum leniter coebat: alii elephanti pedibus insistentes, alii clunibus subsidentes prolabebantur. Id. 27. 27. Postquam Marcellum prolabentem ex equo moribundum videre. Tac. 14. Ann. 27. Laodicea tremere terræ prolapsa. Plin. 27. Hist. nat. 8. 45. (69). Putator ex arbore alta prolapsus. Ovid. Ib. 223. matris prolapsus ab alvo. Sueton. Gramm. 2. Quum prolapsus in cloacæ foramen crus fregisset. Mamertin. Grat. act. ad Julian. 6. Prolapsus cælo excepera Palladium. Liv. 27. 32. Equus pilo trajectus, prolapsus per caput regem effudit. Virg. 2. Æn. 555. Trojam incensam, et prolapsa videntem Pergama.*

II.) Translate. ¶ 1. Est sensim devenire, paulatim accedere. *Cic. Cæd. 20. 47. Huc unius mulieris libido est prolapsa, ut etc. Id. 1. Legg. 20. 52. Libenter ad istam orationem tecum prolaberer. Seneca Controv. 15. Eo prolapsi sunt mores, ut nemo ad suspicanda adulteria nimium credulus videri possit. Liv. 30. 12. a med. In misericordiam prolapsus est animus victoris. Tac. 2. Ann. 10. Paulatim inde ad jurgia prolapsi. Id. 1. ibid. 31. Miles in rabiem prolapsus est. — Sic in oratione est longius provehl, excurrere. *Cic. Cæcin. 35. 101. Me longius prolapsum esse, quam ratio vestri iudicii postularit. Cf. Ammian. 23. 6. in it. Res adegit hic prolapsa, ut in excessu celeri situm monstrare Persidis etc. ¶ 2. Item est elabi, excidere. *Cic. Fonte. 9. 18. Ne quod ab aliqua cupiditate prolapsum verbum videatur. ¶ 3. Item est aberrare, errare, falli, in pejus ruere. *Cic. Quinct. 24. 77. Cogitabam fore, ut permultis in rebus timore prolaberar. Val. Max. 2. 1. (n. 5). Vini unus olim Romanis feminis ignotus fuit, ne scilicet in aliquod dedecus prolaberentur. *Cic. 1. Att. 17. a med. Questi sunt Asiani, sa cupiditate prolapsos nimium magno condnxisse. *Plin. 28. Hist. nat. 8. 29. (118). Virum alias sagacem, nimio juvandi mortales studio prolapsus. *Cic. 2. Divinat. 2. 4. His præaertim moribus atque temporibus, quibus ita prolapsa est (juvenit) ut omnibus opibus refrenanda ac coercenda sit. — *Liv. 23. 5. Prolapsus clade Romana imperium vestra fide, vestris viribus retentum et recuperatum esse. *Id. 6. 22. Rem temeritate ejus prolapsam restituit. *Tac. 3. Ann. 55. Dites olim familiæ studio magnificentia prolabebantur.**********

PROLAPSIO, ònis, f. 3, casus, πρόπτωσις, caduta.

I.) Proprie. *Sueton. Aug. 30. Alveus Tiberis completus ruderibus, et ædificiorum prolapsionibus coarctatus. Cæd. Aurel. 5. Tard. 10. ad fin. Sed apparet chirurgia ad exitum puri faciendum, incisa-membrana, quo corruptis liquoribus prolapsio præbeatur. — Et speciatim in re medica *Id. 3. Acut. 2. sub in it. Lingua ultra dentes ad exteriora prolapsio. Adda eumd. 1. Tard. 4. n. 65.**

II.) Translate est juventutis erratum, aberratione, sdruciolamento. *Cic. Cæd. 17. 41. Interdum natura multas vias adolescentiæ lubricas ostendit, quibus illa insistere, aut ingredi sine casu aliquo ac prolapsione vix posset. Ammian. 20. 4. a med. Observans, ne post multas felicitasimasque victorias agatur affligit indacorum, neve intempestiva temeritas et prolapsio discordiarum materias excitaret.*

PROLAPSUS, a, nm. P. PROLABOR.

PROLAPSUS, us, m. 4. prolabendi actus, prolapsio. Est *Augustin. in Ps. 109. 17.*

PROLÁTATIO, ònis, f. 3. dilazione, ἀναβασθαι, dilatio. *Tac. 3. Hist. 82. Sed omnem prolationem, ut inimicam victoriæ, suspectabant. Alii rectius leg. (inter quos Jac. Gronov.) prolationem.*

PROLÁTATUS, a, um. P. PROLATO.

PROLATIO, ònis, f. 3. (profero) proferendi actus; sed usurpatur translate tantum, et ¶ 1. Est narratio, expositio. *Cic. Orat. 34. 120. Commemoratio antiquitatis, exemplorumque prolatio. Liv. 22. 13. Sed Punicum abhorrens os ab Latinorum nominum prolatione, pro Casino Casilinum dux ut acciperet, fecit. proferimento, pronunzia. Sic Cæd. Aurel. 2. Tard. 1. n. 6. de lingua paralyt. Demonstrata taman verbi intelligibili prolatione, nunc imperfecta, nunc ex omni parte motu carans. ¶ 2. Item est extensio, prolatio, estensione, dilatazione, ὑπέρθεσις. *Liv. 31. 5. Et prolationem finium, victoriamque et triumphum portendi. ¶ 3. Sumitur etiam pro dilatione, dilazione. *Cic. Rabir. perduell. 3. 8. Quum alteri ad prolationem iudicium biduum quaereretur. Cæs. 3. B. C. 32. Prolationem diei donationem esse dicebant. *Cic. 7. Att. 12. Nec eum rerum prolatio, nec senatus discussus tardabit. suspensione de' publici affari, tempo di ferie. *Id. 5. Fam. 16. Hæc prolatio temporum perditum. — Absolute. *Tac. 3. Hist. 82. Omnem prolationem, ut inimicam victoriæ suspectabant. (P. PROLATATIO). — In plur. num. *Plaut. Mil. glor. 2. 2. 95. Trecentæ pœsarit causæ colligi: non domi est; abiit ambulatum; dormit; quantumvis prolationum 'st.*******

PROLÁTIVUS, a, um, adject. qui profertur, vel prolatus est. *Ambros. de Fide 4. 4. Quasi non intelligat quid intersit inter prolativum sermonem et in æternum permanens Dei Verbum.*

PROLÁTO, as, avi, atum, are, a. 1. (pro et lato). Part. *Prolatatus. 2.; Prolatandus 1. et 2. — Prolato ¶ 1. Est dilato, extendo, dilatare, ampliare, κατεκτείνω. *Colum. 1. R. R. præf. 19. Quibus, diuturna permitteente pace, prolatare licuit rem rusticam. *Id. 1. ibid. 5. 9. Si forte villam prolatare libuerit. *Tac. 2. Hist. 78. Quidquid est, quod paras, seu domum extruere, seu prolatare agros, sive ampliare servitia, etc. *Quintil. declam. 3. 13. Non de prolatando tibi imperio res est. *Zucret. 1. 981. Effugiumque fugæ prolâet copia semper. h. e. amplificet, longius faciat. ¶ 2. Est etiam producere secundum tempus, differre, protrahere, differire. *Cic. 4. Cat. 3. 6. Id opprimi sustentando ac prolatando nullo pacto potest. *Sall. Cat. 44. Dubitatio et dies prolatando. *Tac. 6. Ann. 42. Sed ubi diem ex die prolatabant. *Id. 11. ibid. 37. Prolatare vitam. *Liv. 21. 5. Nihil prolatandum ratns. *Sall. in ep. Mithrid. ad Arsac. Pretio diem belli prolatat. *Id. in orat. Phil. contra Lepid. a med. Ne prolatandis seditionibus inquires ipse, non in sollicitudine retineas. col tirar innanzi, allungare. *Tac. 13. Ann. 34. Mollibus ad huc inlitis prolatatum inter Parthos Romanosque de obtinenda Armenia ballum acriter sumitur. Alii leg. prolatum. Adde *Sil. It. 3. 142.***************

PROLÁTOS, òris, m. 3. qui profert. *Cyprian. de Singul. Cleric. post med. Sed constitutionarios et prolatores (legis) ipsos ignorat.*

PROLÁTUS, a, um. P. PROFERO.

PROLÁTUS, us, m. 4. prolatio. In sexto casu sing. habet *Tertull. advers. Valentinian. 33., ubi alii prolatum legunt.*

PROLECTATUS, a, um. P. PROLECTO.

PROLECTIBILIS, P. PLECTIBILIS.

PROLECTO, as, avi, atum, are, a. 1. (pro et lacto). Part. *Prolectans et Prolectatus 1. — Prolecto ¶ 1. Est idam atqua illecto, allicio: a lacto, qua notat blanditiis trahere, ἐπάγω, allectare, lusingare. *Cic. Flacc. 8. 13. Egentes et leves spe largitionis, et viatico publico, privata etiam benignitate, prolectat. Alii leg. prolectat. *Vitruv. 5. præm. Versuum distincta pronuntiatio prolectando sensus legentium, etc. *Ovid. 4. Fast. 433. Præda puellares animos prolectat.****

*Apul. 5. Met. Et ille sedatæ lacrimæ postliminio redeunt, prolectante gaudio. Id. de Mag. Veneficis aliquid prolectare ad nuptias. Capell. 8. sub in it. Nuptialis gratiæ nomine prolectatus. ¶ 2. Pro lacessere, provocare. *Plaut. Bacch. 3. 6. 38. Etiamne ultro tuis me prolectas probris? Alii leg. prolectas.**

PROLEGÁTUS, i, m. 2. et Pro legato, prolegato, legati vice fungens. *Inscript. apud Maff. Mus. Ver. 119. 6. p. BAEBIO P. FIL. POB. TITICANO TRIB. MIL. A POPULO PRAEF. EQ.... PROLEG., PONTIFICI etc. Alia sub Nerone, apud Donat. 137. 1. L. TITINIVS L. F. GAL. GLAVCVS LYCRETIANVS FLAM. ROM. ET AVG. PRAEF. PRO LEGATO INSVLAR. BALKIARVM etc. P. allam in PENNINUS. Alia apud Murat. 697. 5. c. DILLIVS A. F. SER. VOCVLA PR. LEG. IN GERMANIA LEO. XXII. PRIMIGENIAE. V. Noel des Vergers, Lettre à M. Didot p. 5. Adde aliam apud Keller. Vig. laterc. p. 60. n. 180.*

PROLEPOS, otis, m. 3. Idem quod pronepos. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tyr. p. 80. P. LEPOS, otis.*

PROLEPSIS, is, f. 3. πρόληψις, vox Græca, præsumptio et occupatio l'istine dictis, a πρό ante, et λαμβάνω capio, anticipazione. ¶ 1. Significat figuram loquendi apud grammaticos, quum ante numerus verbo redditur, quam personæ definiatur, ut in illo *Virg. 12. Æn. 161. Interea reges, ingenti mole Latinus Quadrifugo vebitur curru, etc. bigis it Turnus in albis, etc. Tum pater Aeneas, etc. Et juxta Ascanius, etc. Procedunt castris. Ita *Diomed. 2. p. 438. Putsch. A Mario Plotio p. 456. ed. Krehl. lisdem verbis definitur, sed appellatur PROLEPSIS.**

¶ 2. Item quum id, quod posteriora accidit, ante tempus adscribitur, ut 1. *Æn. 6. Laviniaque venit litora. Nondum enim, inquit *Diomed. ibid. p. 439., erat Lavinium, quum ad Italiam venit Aeneas. Simile est illud 6. Æn. 366. portusque require Velinos. de quo *Gell. 10. 16. et Sall. in fragm. apud *Diomed. loc. cit. Montem sacrum atque Aventinum inaedit. Qui mons, inquit *Diomed., ob hoc quod illum plebs inseederat, postea sacer dictus est. *Ascon. ad illud *Cic. 3. Verr. 45. 117. Ipse in Siciliensi edicto hoc non habet. Figura prolepsis. non enim ad huc pervenimus ad Siciliam: cujus crimina in accusatione futura sunt, in tempore præterita. ¶ 3. Item figura oratoria sententiarum, de qua P. OCCUPATIO. ¶ 4. Denique antceptam animo rei quandam informationem, πρόληψιν. *Epicurus, anticipationem vocat *Cic. 1. Nat. D. 16. 43. P. ANTICIPATIO.*********

PROLEMPISIS, is. P. voc. præced. 1.

PROLES, is, f. 3. In Genit. plur. prolium habet *Capell. 3. p. 78. — Proles ducit a pro et oleo cresco; ideoque prima syllaba longa est ex contractione, quum e contrario secunda in soboles brevis ait; oritur enim ex sub at oleo: est autem progenies, soboles, liberi, γενεά (It. prole, figliuoli, progenie; Fr. enfant, descendance, postérité, descendant, rejeton; Hisp. hijo, descendencia, posteridad, descendente; Germ. der Sprössling, das Kind, der Nachkomme, das Geschlecht, d. Nachkommenschaft; Angl. an offspring, progeny, race, children).*

I.) Proprie de hominibus usurpatur. — a) De pluribus. *Cic. 3. Orat. 38. 153. dicit esse vocem poeticam, non tamen omnino in prosa oratione vitandam. *Sall. in orat. Lepidi ad pop. Præclara Brutorum, atque Emiliiorum proles, genti ad ea, quæ majores vlrute peperere, subvertunda. *Horat. 4. Od. 5. 23. Laudantur simili prole puerperæ. et 3. ibid. 6. 37. rusticorum mascula militum Proles. et *Carm. sæc. 19. Lex maria novæ prolis farax. et *ibid. 47. Dii Romulæ genti date remque prolemque. *Virg. 1. Æn. 79. et pulcra faciat te prole parentem. *Val. Flacc. 5. 384. Felix prole parens. *Tibull. 1. 8. 55. At tibi subscrescat proles, quæ facta parentis Augeat, et circa stet venerata senem. *Zucret. 5. 854. propagando procedere prolem. *Ovid. 9. Met. 452. prolem est enisa gemellam. *Id. 1. Fast. 622. prole novare viros. *Plin. 3. Hist. nat. 20.************

24. (133). Rhetos Tuscorum prolem arbitrantur. *discendenti. Cic. 6. de republ. 21.* Si capiat proles illa futurorum hominum deinceps laudes unius cujusque nostrum a patribus acceptas posteris tradere. — Sic etiam *proles* est gens, homines. *Virg. 4. Æn. 236.* Nec prolem Ausoniam, et Lavinia respicit arva. *Vet. Poet. apud Cic. 2. Nat. D. 63. 159.* Ferrea tum vero proles esorta repente est. *h. e. ferrea ætatis homines. Sic Ovid. 1. Met. 114.* sublit argentea proles. et *ibid. 125.* Tertia post illas successit aenea proles. — b) De uno tantum. *Horn. 1. Ep. 7. 40.* Haud male Telemachus, proles patientis Ulisei. *Ovid. 7. Met. 477.* et proles tertia Phocus. *Id. 2. ibid. 19.* Quo simul acolyto Clymeneia limite proles venit. *h. e. Phaeton. Id. ibid. 496.* Bece Lycæoia proles ignara parentis Arcas adest. *Id. 15. ibid. 533.* Nec, nisi Apollineis valido medicamine prolis Reddita vita foret. *h. e. Esculapii. Virg. 6. Æn. 322.* Anchisa generate, deum certissima proles. *Id. ibid. 25.* prolesque biformis Minotaurus inest. *Id. ibid. 763.* Silvius, Albanum nomen, tua postuma proles. et *ibid. 830.* Et germana Jovis, Saturnique altera proles. *Senec. Med. 84.* Proles fulminis improbi. *h. e. Bacchus. Tibull. 1. 4. 7.* Bacchi rustica proles. *h. e. Priapus. Vnl. Flacc. 4. 213.* egomet Neptunia proles.

II.) Translate. ¶ 1. Per synecdochem manus, copiae. *Cic. 3. Legg. 3. 7.* Equitum peditumque prolem describunt. *Virg. 10. Æn. 429.* Sternitur Arcadiæ proles, sternuntur Rtruscl. ¶ 2. Dicitur etiam. — a) De bestiis. *Lucret. 1. 259.* Hinc nova proles Artubus infirmis teneras lasciva per herbas Ludit. *Id. 2. 660.* et equorum duellica proles. *Phædr. 2. 3.* Ubi esca se replevit et prolem suam. *Virg. 3. G. 65. de bobus.* Atque aliam es alia generando auferre prolem. *In razza. et ibid. 541.* Jam maris immensi prolem, genus omne natantum. et *ibid. 281.* de npiis, si quem proles subito defecerit omnis. *Colum. 7. R. R. 6. 7. de capris.* Parit autem, si est generosa proles, frequenter duos. — b) De plantis. *Virg. 2. G. 3.* et prolem tarde nascentis olivæ. *h. e. bacca oleæ.* — In plur. num. *Colum. 10. R. R. 163.* Privignasque rogat proles. ¶ PRIVIGNUS. ¶ 3. Proles appellatur et testiculi in quibus est vis prolis generandæ. *Arnob. 7. 24.* Polimina sunt ea, quæ nos proles verecundius dicimus: a vulgaribus autem assolent cognomina testium nuncupari. et *5. 23.* Circumjecta prolibus diripiens membranulas.

PROLETARIUS, II, n. 2. (proles)

I.) Proprie proletarii erant pauperrimi homines in plebe Romana, qui secundum *Dionys. Halic. 1. 4. c. 16-20.* minus quam duodecim milia cum dimidia possidebant: secundum *Liv. 1. 43.* minus quam undecim millia æris: secundum *Gell. 16. 10.* non amplius quam mille quingentum æris la census deferebant. Ita dicti sunt, quod fere immunes erant a militia, excepto si tumultus maximus existisset: solamque eam operam navabant reipublicæ, ut prolem procrearent. *Lex XII. Tab. apud Gell. loc. cit. PROLETARIO* civi quovis vis volent vinctis æro. *Ennius ibid.* et apud *Non. p. 155. 21.* *Merc.* Proletarii publicitus scutisque, feroqua Ornatur ferro. *Arnob. 2. 29.* Desinite hominem, proletarius quum sit, classibus, et capite quum censeatur, adscribere ordinalibus primis. — Quamvis apud *Cic. 2. de Republ. 22.* (edente *A. Maio*) et apud *Paul. Diac. p. 226. 13.* *Müll.* cum capite census iidem esse videantur; inquit enim ille, Ros qui aut non plus mille quinquaginta æris, aut omnino nihil in suum censum præter caput attulissent, proletarios Servius Tullius nominevit; hic vero, Proletarium capite censum dictam, quod ex his civitas constat, etc.: differunt tamen. Nam capite censu minus honesta conditione erant, multoque pauperiores, ut qui aut nullo æra censeantur, aut minore certe, quam proletarii. ¶ CAPITENSIS, et *Gell. loc. cit.*

II.) Translate, *proletarius sermo* plabejus est, et vulgaris. *Plaut. Mil. glor. 3. 1. 167.* Nam proletario sermone nunc quidem hospes utare.

PRŌLĒVO, as, are, a. 1. *sollevare, sublevo, allevo, attollo. Tertull. Pœnit. 4.* Hæc te peccatorum fluctibus mersum prolevabit. *ti portern a gnlln.* Alii minus recte leg. *perluvabit.*

PRŌLIBO, as, are, a. 1. *offerre, idem quod libo.* Verbum sacrorum. *Plin. 14. Hist. nat. 18. 22. (117).* et *ibid. 19. 23. (119).* Prolibare diis vina. *Id. 35. ibid. 12. 46. (158).* Fictilibus prolibatur simpuribus. Adde eund. *ibid. 4. 11. (46).* *Inscript. apud Orell. 4350.* EX CIVIS REDITV OMNIB. ANNIS PROLIBARI VOLO NE MINVS (HS). XV.

PRŌLICĒO, ces, cūi, cēre, n. 2. (pro proliquo) *Gloss. Isid.* Prolicere, emanare, effluere. Varro: Demum ubi prolucit dulcis unda.

PRŌLICĪO, Iicis, (lesi), Iicere, a. 3. Tantum in *Not. Tir. p. 149.* præteritum prolizi pro prolezi legitur: V. LICTOR. — Part. Proliciendus. — Prollicio est idem atque allicio, prolecto, trabo, *nlettare, invitare, itaxo.* *Plaut. Curc. 1. 2. 1.* Flos veteris vini meis naribus objectus est. Ejus amos cupidam me huc prolucit per tenebras. *Ovid. 2. Art. nm. 718.* voluptes tarda prollicienda mora. *Tnc. 3. Ann. 73.* Prollicere aliquem ad spem. *Ammian. 14. sub init.* Ut his illecebris alios quoque ad indicanda prolliceret paria, vel majora.

PRŌLICĪTO, V. PROCITO.

PRŌLĪMEN, Inis, n. 3. spatium ante limen portæ. *Hieronym. 12. in Ezech. 40. 8.* Brat autem aliud prolimen portæ justa vestibulum intrinsecus calamo uno.

PRŌLIQUĀTUS, a, um, particip. ab inusl. *proliquo, eliquatus. Apul. de Mng. An.* ut alii philosophi disputant, radli nostri medlis oculis proluciat, et lumini estrarlo mlsti, etc.

PRŌLIQUĒO, V. PROLICEO.

PRŌLĪTAS, atis, f. 3. proles. Trihunt perperam *Apulejo 2. Met. sub init.* En, inquit, sanctissime Salvia matris generosa prolitas Alti recte leg. prohibitas.

PRŌLĪXĒ, adverb. Comp. *Prolixius.* — Prolise est admodum liberaliter, large, abundanter, cumulata, copiose. *largamente, ampinamente, benignamente, a largu mmo, extravas.* *Cic. 7. Fam. 6.* Neque mehercule minus et prolise de tua voluntate promisi. *Id. Flacc. 36. 89.* Prolise cumulataque facere aliquid. *Ter. Eun. 5. 9. 52.* Accepit hominem nemo melius prorsus, nemo prolisus. *Sueton. Tiv. 7.* Prolisus fovere aliquem. *Apul. 4. Met.* Arbores prolise foliatæ. et *8. ibid.* Prolise consentire culplam de re aliqua. *Cic. 7. Att. 14.* Delectus, in quo parum prolise respondent Campani coloni. *h. e. rari et pæne invit respondent ad nomina. Id. ad Plinc. 1. post Ep. 16. l. 16. nd Att. ad fin.* Ut hoc, quod te tua sponta futurum esse corto scio, honoris nostri causa libenter, prolise, celeriter facias. *Gell. 5. 1.* Prolise profuseque laudare. et *12. 1.* Prolisus fabulari. *Id. 19. 10. sub fin.* ridere. *Id. 1. 22. n med.* Largius prolisiusque fluere.

PRŌLĪXĪTAS, atis, et

PRŌLĪXĪTĒDO, Inis, f. 3. *lunghezza, abbondanza, prolissità, μήκος, longitudo.* *Pacuvius apud Non. p. 160. 11.* *Merc.* Ne plectas fandi mi prolissitudinem. *Arnob. 7. 43.* Colubra prolissitatis immensæ. *Apul. de Mundo.* Terræ latitudo quadraginta, prolissitas septuaginta millia stadorum tenet. *Ulp. Dig. 36. 1. 22. a med.* Prolissitas temporis. *Arnob. 4. 17.* Ne forte prolissitas fastidium audientia parlat, creabimus ire per singula. Adde *Hieronym. Ep. 140. n. 8.*; et *Symmch. 2. Ep. 8.*

PRŌLĪXO, as, are, a. 1. *allungare, longum facio, extendo.* *Colum. 4. R. R. 24. 22.* Monendus putator est, ut prolisset aciem ferramenti, et quantum potest, novacula similem reddat.

PRŌLĪXUS, a, um, adject. Comp. *Prolixior I. et II. 1.*; Sup. *Prolixissimus II. 1.* — Prolisus est a pro et larus, quasi in longitudinem larus, protentus, *επιτελής, ἐκτελής, μακρός* (It. *lungo, prolisso*; Fr. *étendu, allongé*; Hisp. *extendido, largo*; Germ. *weit nussgedehnt, weit, breit*; Angl. *long, big, large, high, tall*).

I.) Proprie de rebus physici. *Ter. Heaut. 2. 3. 49.* Capillus passus, prolisus, circum caput relectus negligenter. *Virg. 8. Ecl. 34.*; et *Liv. 2. 23.* Prolisa barba. *Alti utrobique leg. promissa. Ovid. 4. Trist. 2. 34.* Squalida prolisus qui tegit ora comis. *Hic quoque Alti rectius promissis. Sueton. Claud. 30.* Nam et proliso, nec esill corpore erat. *di nita staturm. et Colum. 1. R. R. 9. 3.* Longissimum quemque aratorem faciemus, quod in re rustica nullo minus opere fatigatur prolisior, quia in arando stivæ pæne relictus innlittur. *Id. 7. ibid. 3. 7.* Ovem eliges blmam vasti corporis, cervice prolisa, prolisi villi, nec asperi. *Vnro 2. R. R. 2. 3.* Caudis observare ut sint oves in Italia prolisus, in Syria brevibus. et *1. ibid. 9. 5.* Prolisæ arbores. *Sueton. Vesp. 5.* Ramus prævalidus ac prolisus. *Gell. 7. 12.* Tunicis uti prolisus ultra braccia, et usua in primores manus, ac prope in digitis. *Ammian. 23. 4. med.* Cujus (abietis) summitas duro ferro concluditur et proliso. *Varro 1. R. R. 6. 4.* Quædam in montanis prolisiora nascuntur ac firmiora propter frigus, ut abietes ac sappini.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim de tempore et de abstractis, et est longus, diuturnus. *Callistrat. Dig. 50. 6. 5. nd fin.* Prolisæ ætatis homines, *Paul. ibid. 49. 14. 45. a med.* Prolisioris temporis spatium. *Ulp. ibid. 33. 1. 13.* Si cogitatio prolisiorum tractatum habeat. *Lucret. 4. 1245.* non tam proliso provolat ictu. *h. e. non tam longe jacitur. Jul. Vnler. res gest. Alex. M. (edente A. Maio) 1. 57.* Sudor sane largus labor est, qui erit quem prolissimus tibi quoque in rebus presentibus, o res. — Hinc *Prolisum* more adverbii idem est ac valde, diu. *Apul. 8. Met.* Puella, lactu redintegrato, prolisum ejulat. ¶ 2. Speciatim in oratione — a) Est longus. *Macrob. 3. Saturn. 7. in fin.* Cujus exemplum, ne sim prolisus, omisi. — b) Et ubi in explicando, copiosus, efficax. *Gell. 13. 28.* Existimo longe esse amplius, prolisius, fortius in significanda totius prope civitatis multitudine, mortales, quam homines, disisse. ¶ 3. Item speciatim de morali hominis caractere est liberalis largus, beneficus, propensus. *Cic. 3. Fam. 8.* Et si de tua prolisa beneficaque natura limavit aliquid posterior annus. *Id. ad Capiton. post ep. 16. l. 16. ad Att. sub fin.* Plancum hoc animo libenti prolisioque facere. *Id. 6. Att. 3. circm med.* Arioharxanes in Pompejum prolisior. ¶ 4. De extenarum rerum rationibus est affluens, commodus, e sententia procedens, secundus, prosper. *Cic. 1. Att. 1.* Cetera spero prolisa esse, his dumtasat urbanis competitoribus. Cnto apud *Gell. 7. 3.* Sclo solere plerisque hominibus rebus secundis, atque prolisus, atque prosperis animum excellere.

PRŌLŌCŪTĪO vel proloquutio, ōnis, f. 3. idem ac proloquium. *Clnud. Mamertin. 2. Stat. anim. 3. n med.* Non te in hac prolocutione sollicitet embulandi cura, sed agendi solertia. *Id. ibid. 10.* Intende, queso, animum, ferque iudicium, sitne aliquod prolocutionum barum discrimen.

PRŌLŌCŪTĪOR vel proloquutor, ōris, m. 3. qui proloquitur. *Suct. declam. quæ inscribitur Tribunus Marianus 3.* Crimen, quon tribuno mendacissimus prolocutor objecit. *h. e. orator, causidicus, advocatus, qui pro actore, aut reo apud iudicem loquitur.*

PRŌLŌGIŪM, II, n. 2. et

PRŌLŌGUS, I, m. 2. Primum syllabam in prologus produxit *Ter. loc. infra cit.* — Ceterum ¶ 1. Prologium et prologus, proemio, principio, *prologo, προλογιον, προλογος, proloquium, principium dicendi: et fere dicitur de principum fabulæ.* Quidam volunt prologium essa fabulæ argumentum: *prologum proemium, in quo postæ escuat, aut defenditur, vel fabula commendatur.* Verius discrimen est, *prologum* la frequentl usu esse, *prologium* in raro. *Pacuvius apud Paul. Diac. p. 226. 15.* *Müll.* Quid esse? nam me examinasti prologio tuo. *Ter. Phorm. prol. 14.* Nullum invenire prologum potuisset, quem diceret, nisi haberet, cui malediceret. Adde

eum. *Andr. prol.* 5. et *Sueton. Vita Terentii.* et *Quintil.* 11. 3. 91. — Provarbii speciem habet illud *Spartian. El. Ver. proem. extr.* Et quoniam nimis pauca dicanda sunt, nec debet prologus enormior esse, quam fabula, de ipso jam loquar. *Πρόλογος δράματος μακρότατος: πῶς ἡ γέννησις, ἢ ἡ δέσφρασις.* — In plur. num. *Mar. Victoria.* 2. p. 2523. *Putsch.* Prologos itaque et primarum scenarum actus trimetris (nostri) comprehenderunt, deinde longissimos, id est tetrametros, subdiderunt, qui appellanti quadrati. ¶ 2. Est etiam prologus is ipse, qui prologum recitat, *χῆς*; a *ἰὸ* prologo. *Ter. Hecyr. prol.* 2. 1. Orator ad vos venin ornatu prologi. *Id. Heaut. prol.* 11. Oratorem esse voluit me, non prolongum.

PROLONGO, as, are, a. 1. *prolongare, allungare, ἀναβαλλομαι*, longius facio, prorogo, differo. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 3. 4. (20). Vestes prolongant tempora: unguenta illico expirant. Ita edit. vet. 1469. 1470. et 1472. *Harduin.* et alii rectius prorogant. Eadem variantia est in illo *Senec.* 5. *Benef.* 17. a *med.* Ut prolongetur tibi dies mortis, nihil proficit ad felicitatem. At hoc verbo utitur profecto *Vulgat. interpr. Deuter.* 6. 2. Ut prolongentur dies tui. *Id.* alibi pluries. *Boeth. Aristot. Topic.* 8. 1. p. 725. Prolongare et interponere quæ nihil sunt usui ad orationem.

PROLOQUIUM, ii, n. 2. (proloquor). ¶ 1. Est principium dicendi. *Paul. Diac. p.* 226. '5. *Müll.* Prologium principium, proloquium. ¶ 2. Item Italice *sentenza, proposizione.* *Varro* apud *Gell.* 16. 8. Proloquium est sententia, in qua nihil desideratur. Est autem hujusmodi (subdit ipse *Gell.*): Hannibal Pænus fuit; Scipio Numantiam delevit, etc. Addit præterea, a Cicerone dictum *pronuntiatum*; a dialecticis *ἀξιωμα* appellari: duo ejus esse genera, disjunctum, et copulatum, etc. *V.* ibi reliqua. *Gell.* 5. 11. Proloquium disjunctivum. — Quod temen discrimen interesse putant nonnulli inter *proloquium* et *eloquium*, *V.* epud *Capell.* 4. p. 119. ¶ 3. Item sententia judicialis. *Ammian.* 29. 1. ad *fin.* Quis omnibus perspicaciter inquisitis, imperator cognitorum consultationi respondens, sub uno proloquio cunctos jubet occidi. *Idem* imperator dicitur *mox* *ibid.* sententia lator. Sic *Id.* 28. 1. ante *med.* His ille cognitis efferatus, — uno proloquio in hujusmodi causas, quas arroganter proposito majestatis imminutæ misceret, omnes, quos etc. statulit tormentis affligi.

PROLOQUOR, loqueris, locutus vel loquutus sum, loqui, dep. 3. Part. *Prolocutus.* 1. — Prolouor ¶ 1. Generatim et sapissime est idem ac loquor. *parlare, dire, spiegare, πρόφημα*, seu quod in animo habeo, loquendo effero, enim mei sensa claris apertisque verbis effero, ut patet ex *Varron.* 6. *L. L.* 56. *Müll.* Prolocutum didimus, quum in animo quod habuit, extulit loquendo. — a) Cum Accusativo *ref. Ter. Andr.* 1. 5. 21. Censen, me usum potuisse verbum proloqui? *Id. Phorm.* 2. 1. 53. Non potuit cogitata proloqui. *Plaut. Amph.* 1. 1. 92. Numquam quidquam ad hoc verborum est prolocutus perperam. *Id. ibid. prol.* 50. Nunc quam rem oretum hoc veal, primum proloquar. *Id. Capt. prol.* 6. id ego apud vos proloquar, si operam datis. *Id. Aulul.* 2. 1. 18. Vera proloqui. et 3. 5. 45. falsum. *Id. Merc.* 1. 2. 96. Scelus videtur, me parenti proloqui mendacium. *Auct. B. Afr.* 44. extr. Quid sentiat, proloquimini. *Cic. Orat.* 43. 147. Pervagatissimus ille versus, qui vetat Artem pudere proloqui, quam facites. *Ennius* apud *eumd.* 3. *Tusc.* 26. 63. Cupido cepit miseram nunc me, proloqui Cæln atque terræ Medæal miserias. *Alii leg.* prosequi. *Id.* apud *Non.* p. 232. 24. *Merc.* Te ipsum hoc oportet profiteri et proloqui Advorsum illam mlhi. — b) Absolute, neutrorum more. *Plaut. Epid.* 3. 4. 28. Proloqui apud aliquam. *Ter. Hecyr.* 4. 4. 23. nequeo satis, Quam hoc mihi videtur factum prave, proloqui. *Id. Phorm.* 5. 6. 21. AN. Quamobrem? or. Omitto proloqui: nem nil ad henc rem est, Antipho. ¶ 2. Speciatim est præ-

dicere, vaticinari. *Propert.* 3. 11. 59. Proloquar, atque utinam patriæ sim vanns barusper.

PROLOQUÛTOR, ðnis, f. at **PROLOQUÛTOR**, ðris, n. 3. *V.* PROLOCUTIC et PROLOCUTOR.

PROLOQUÛTUS vel prolocutus, a, um. *V.* PROLOCUTOR.

PROLÛBIDO, Inis, f. 3. idem ac prolubium. *Varro* apud *Non.* p. 64. 16. *Merc.* Prolubium, et prolubidinem dici ab eo, quod lubeat.

PROLÛBIUM, ii, n. 2. (pro et lubet). ¶ 1. Est cupiditas, libido, capriccio, voglia, brama, prurito, ἐπιθυμία, προθυμία. *Poeta* apud *Non.* p. 64. 7. *Merc.* Prolubium est petere amicitiam et fidem. *Accius* *ibid.* Mulibre ingenium, prolubium, occasio. *Novius* *ibid.* Et volo, et ve-roer, et facere in prolubio est. *Gell.* 16. 19. Feros et immanes navitas prolubium tamen audiendi aubit. *Ter. Adelph.* 5. 9. 27. Quæ res tem repente mores mutavit tuos? quod prolubium? quæ istec subite est largites? Alii hic (inter quos *Non.* p. 493. 17. *Merc.* et *Servius* ad *Virg.* 3. *En.* 217.) leg. *proluvium*, h. e. effusio, profusio, liberalitas nimia: a *proluendo*, quasi tam multa quis donat, ut elevet bonis, ut *Plaut.* loquitur. *V.* ELAVO. Confirmant illo *Cæciliæ*, unde *Terent.* hausisse videtur, apud *Non.* p. 16. 20. Quod proluvium, quæ voluptas, quæ te lactat largitas? *V.* PROLUVIUM. ¶ 2. Idem quod voluptes, piacere. *Gell.* 5. 10. a-med. Majus mihi in ista victoria prolubium est, cum te non in causa tantum, sed in argumento quoque isto vicero. Est qui leg. *proludium*, sed perperam. *Apul.* 10. *Met.* Unguento fragrantissimo prolubium libidinis suscitaram.

PROLÛCEO, lûces, luxi, lûcere, n. 2. ante lûceo. *Seneca Ot. sap.* 32. sub *init.* Natura sublimis fecit illi (homini) caput, et collo flexibili imposuit; deinde sena per diem, sena per noctem signa pruluxit, ut per hæc, quæ obtuleret ejus oculis, cupiditatem fecerët etiam ceterorum. *Alii* perperam omnino produxit pro pruluxit legunt.

PROLÛDIUM, ii, n. 2. proludendi ectus. Specietim in re militari. *Ammian.* 14. 11. sub *init.* Per multiplicem armaturæ scientiam agilitatemque membrorum inter quotidiana proludia exercitus consulto consilio cogniti. *Id.* 16. 5. a *med.* Quum exercere proludie disciplina castrens co-gereur ut princeps, etc. — Ceterum *V.* et PRO-LUBIUM.

PROLÛDO, dis, si, sum, dere, a. 3. (pro et ludo) *provarsi, προαγωνίζομαι*, est futurum certamen meditari, et exercendarum virium causa, confirmandique animi veluti simulacrum quoddam certaminis inire.

I.) Proprie. *Virg.* 3. *G.* 234. et sparsa ad pugnam proludit areca.

II.) Translate. *Cic.* 2. *Orat.* 80. 325. Sed ut ipsis sententiis, quibus proluserunt, pugnare possint. *Flor.* 3. 22. Prima per legatos habita certamina, quum hinc Domitius et Tborius, inde Hirtulei proluderent. *Juvenal.* 5. 26. Jurgia proludunt, sed mox et pocula torques. *Seneca Hippol.* 1080. seque prætentans satis Prolusit iræ. *Id. Herc. Fur.* 221. Et tumida tenera guttura elidens manu, prolusit hydræ. *Id. Med.* 907. Prolusit dolor per ista noxer. — Passive imperson. *Seneca alter Ep.* 102. a *med.* Per has mortalis ævi moras illi mellori vitæ longiorque proluditur. *Id.* 3. *Quæst. nat.* 28. Denique quum per ista prolusum est, crescent maria. *V.* PRÆ-LUDO.

PROLÛGEO, es, ere, n. 2. dlu lugeo. *Paul.* ex *Festo*: Proliugere dicuntur, qui solito diutius lugent. *V.* LUGEO.

PROLÛO, lûis, iûi, lûtum, ère, a. 3. Part. *Pro-lutus* I. 2. et 3. — Proluere

I.) Proprie ¶ 1. Stricto sensu est madefacere, lavare, atque adeo aqua purgare, lavare, bagnare, ἀπολούω. *Virg.* 3. *G.* 541. genus omne natantum Litore in extremo, ceu naufraga corpora, suctas Proluit. — *Proluere cloacam* est immissa equa abstergere, purgare. Allegorice *Plaut.* de anu blbacl, *Curc.* 1. 2. 28. Age, ef-

funde hoc cito in barathrum: propere prolue cloacam. — *Proluere ventrem* est ciere, fluentem reddere. *Colum.* 7. *R. R.* 3. 25. Pruinosa herba pecudi vantram proluit. ¶ 2. Latori san-su est lavando eufferre, ebripere, ut quum fluentis aquæ impetus secum trahit, quæ alluit. *Colum.* 2. *R. R.* 18. 5. Quoniam impetus aquarum proluit terram. *Virg.* 1. *G.* 481. Proluit insano contorquens vortice silvas Fluviorum rex Eridanus, camposque per omnes Cum stabulis armen-te tulit. *Id.* 12. *En.* 684. Ac veluti montis saxum, de vertice præceps Quum ruit avulsum vento, seu turbidus imber Proluit. *Cæs.* 1. *B. C.* 48. Tempestas ex omnibus montibus nives proluit. *Apul.* de *Mundo.* Abruptis imbribus prolutes esse totas regiones. ¶ 3. Latissimo sensu est multum lavare. *Ovid.* 4. *Fast.* 778. In vivo prolue rore manus. *Stat.* 8. *Theb.* 712. jam saucula proluit ater Pectora permixtus sudore et sanguine torrens. *Sil. It.* 17. 300. Gracbusque cadens tibi proluit ensem. h. e. multo suo cruore tingit. *Albinov.* 1. 230. Ut posset toto prolue amne rogam. — Sic etiam pro bibere. *Virg.* 1. *En.* 743. impiger hausit Spumantem pateram, et pleno se pruluit auro. h. e. probe madefecit. *Pers. prol.* Nec labra fonte prolui caballino. *Horat.* 2. *Sat.* 4. 26. leni præcordia multo Prolueris melius. *unetterai.* *Id.* 1. *ibid.* 5. 15. ebantem cantat amicam Multa proluit vappa nauta. h. e. qui multam vappam biberat.

II.) Translate. *Gell.* 2. 24. Quum plerique familiam pecuniamque suam prandiorum gurgitibus proluisent. *avendo scialacquo.*

PROLÛSIO, ðnis, f. 3. prova, saggio, προρῶμα, actus proludendi, principium certaminis.

I.) Proprie. *Veget.* 2. *Milit.* 23. Milites ordines servare discunt, et vexillum suum in tantis permutationibus in ipse prolusione comitantur.

II.) Translate est præexercitamentum. *Cic.* 2. *Orat.* 80. 325. Atque ejusmodi ille prolusio debet esse, non ut Samnium, qui vibrant bastas ante pugnam, quibus in pugnando nihil utuntur; sed ut ipsis sententiis, quibus proluserunt, vel pugnare possint. Sic *Idem* Divinationem suam in Verrem, et primam concertationem cum Q. Cæcilio, qui accusator esse volebat, et contra Hortensium dicere, prolusionem vocat. Verba ejus sunt *Divin.* in Q. *Cæcil.* 14. 47. Sin mecum in hac prolusione nihil fueris, quem te fu ipse pugna cum acerrimo adversario fore pute-mus? *Alii* tamen *lea* prælusione.

PROLÛSORIUS, a, um, adject. *Ulp. Dig.* 49. 1. 14. Si prolusorio judicio actum sit adversus testamentum. h. e. per collisionem. Ita *Haloander*: at *Torrentin.* habet *perlusorio*.

PROLÛTUS, a, um. *V.* PROLUO.

PROLÛVIES, ei, f. 5. scorrimento, o escrescenza d'acqua, inondazione, diluvio, κατὰλλυσις, ἐπιρροα, aquarum redundantia, profuvium, alluvies, diluvium. — a) Generatim. *Cic.* 3. ad Q. *fr.* 7. Romæ, et maxime Appia ad Martis, mire proluvies. *Alii* leg. alluvies. *Lucret.* 5. 949. templa Nympharum, quibus exilbant humorum fluenta Lubrica, proluvie larga lavere humida sasa. — b) Speciatim, *proluvies alvi*, fluxus, flusso, soccorrenza. *Lucret.* 6. 1200. Ulceribus tetris, et nigra proluvie alvi. Adde *Colum.* 6. *R. R.* 7. 1. et 12. *ibid.* 38. 1. Sic *Virg.* 3. *En.* 216. de *Harpyiis*. sædissima ventris Proluvies. Ubi et ipsæ sordes, quæ in fluxu ventris copiose egeruntur, intelligi possunt.

PROLÛVIO, ðnis, f. 3. idem ac proluvies. *Apul.* de *Mundo.* In occidentis plagis scaturigines quædam ac prolusiones easdem strages dederunt. inondazioni, escrescenze.

PROLÛVIOSUS, a, um, adject. Q. *Fabius Lucullus* apud *Fulgent.* de *prisco serm.* in *Ramentum.* Proluviosa pestis. h. e. prolusionis more se diffundens.

PROLÛVIUM. *V.* PROLUBIUM. Legitur etiam apud *Ambros.* 4. de *virginib.* 4. 18. Exempta taciturnitatis et proluviam castitatis, victa est cupiditatibus, quæ tormentis vinci nequivit.

PROLYTÆ. *V.* LYTÆ.

PROMAGISTER, tri, m. 2. et pro magistro, ut vetustiores scribere solebant, qui nempa vice magistri est. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 442. n. 49. **MAGISTERIO C. MATIDI PATRINI PROMAGISTRO L. VERATIO QUADRATO COLLEGI FRATRUM ARVALIUM NOMINE.** etc. Alia apud *Gruter.* 607. 1. **DECRETVM FIBRI PLACET: INVENTIVS CELSVS PROMAGISTER SVRSCHRIPTI III. NON. NOEMB.** etc. Alia apud *Gruter.* 426. 5. C. IVNIO C. F. QVIR. FLAVIANO PROMAGISTRO XX. HEREDITATIVM etc. Adde aliam 454. 8. Alia apud *Fabrett.* p. 720. n. 419. M. AVRELIO CONSIO PONTIFICI MAIORI PROMAGISTRO ITERVM etc. Alia apud *Murat.* 1019. 2. C. IVLIO RVFINIANO IN COLLEGIO PONTIFICVM PROMAGISTRO etc. *Cic.* 11. *Att.* 10. P. Terentius operas in partu, et scriptura Asiae pro magistro dedit. *Id.* 13. *Fam.* 65. Cum P. Tereptio Hispano, qui operas in scriptura pro magistro dat, mihi summa familiaritas. *Id.* 4. *Verr.* 70. 169. In scriptura Siciliae pro magistro est quidam L. Carpinatius. — Ex allatis exemplis patet, antiquiores Latinos divisim scripsisse pro magistro, ut et pro consule, et pro praetore, et pro quaestore; posteriores vero conjunctim promagister, ita ut ex praepositione et nomine, una tantum vox fieret, et ut nomen declinaretur.

PROMAGISTERIVM, li, n. 2. dignitas illius, qui promagister est. *Inscript.* apud *Gruter.* 173. 5. **MANSIONES SALIORVM PALATINORVM LONGA ABTATE NEGLECTAS PECVNIA SVA REPARAVERVNT PONTIFICES VESTAE VV. CC. PROMAGISTRO PORTII ACILII LVCELLI VITRASII PRAEESTATI VV. CC. h. e. dum essent promagistri Portius, Acilius, etc.** V. vncem sequent. in fin. At haec corrigenda sunt ex *Bullettin.* *Archeol.* a. 1842. p. 131. et seqq.

PROMAGISTRATUS, us, m. 4. vel pro magistratu. *S. C. de Bacchanal.* apud *Fabrett.* p. 427. SACERDOS NE QVIS ESSET MAGISTER NEQVE VIR NEQVE MULIER QVISQVAM ESSET NEVE MAGISTRATVM NEVE PRO MAGISTRATV NEQVE VIRVM NEVE MULIEREM QVISQVAM PECISSE VELLE. *Vet. Tab.* apud *Gruter.* p. 629. ad fin. HIS VIATORIBVS PRAECONIBVS MAGISTRATVS PROVE MAG. MERCEDES ITEM TANTVNDM DATO. Alia apud *Murat.* 582. 1. NEI QVIS MAGISTRATVS PROVE MAGISTRATV LEGATVS NEVE QVIS ALIVS etc. Vides itaque in his antiquioribus monumentis semper divisim pro magistratu; in inscriptione vero in voce praeced. allata, quae recentior est, promagisterio conjunctim scriptum fuisse. V. **PROMAGISTER** in fin. **PROMARINVS.** V. **PERMARINVS.**

PROMATERTERA, ae, f. 1. sorella di mia bisavola, proaviae mae soror: quae et matertera major dicitur. *Cypus Dig.* 38. 10. 1. et *Paul.* *ibid.* 10. V. **MATERTERA.**

PROMECES, is, adject. προμηκης, anteriore parte longior. V. *Boeth.* 2. *Arithm.* 31. p. 1037. *loc. cit.* in **HETEROMECES.**

PROMEDIO. V. **PROMERITO.**

PROMELLERE, litem promovere. *Paul.* *Diac.* p. 252. 8. *Müll.* a. *pellere.*

PROMENERVAT, monet: in Saliari carmine. *Festus* p. 205. 12. *Müll.*

PROMERCALIS, e, adject. da vendere, o rivendere, venale, mercatantesco, viuos, venditioni expositus: et praecipue qui minoris emittit, ut pluvius vendatur, venalis. *Colum.* 11. *R. R.* 1. 34. Pecunia domini neque in pecore, nec in aliis rebus promercalibus (villicus) occupet. Adde *eumd.* 1. *ibid.* 8. 13. *Sueton.* *Cæs.* 54. Unde factum, ut auro abundaret, ternisque millibus nummum in libras promercale (aurum) per Italiam provinciasque divideret. *Id.* *Gramm.* 23. Officinas promercallum vestium exercere. *Gell.* 4. 1. in fin. Ex his, quae promercalia, et usuaria essent, ea sola esse penoris putat, quae sint usui annuo. In *epist.* apud *Henzen.* *Inscript.* 6129. Nihil mutari volumus. Retineant igitur quaque ratione quae itam sive possessam privilegii causam in promercalibus quoque rebus.

PROMERCIVM, li, n. 2. negozio, mercatantia, ἀπαιρολογία, negotiatio, mercatura. *Martian.* *Dig.* 48. 8. 3. § 4. Qui hominem libidinis, vel promercii causa castraverit, poena legis Corneliae punitur. *Paul.* *ibid.* 30. 1. 41. circa

med. Promercii causa habere aliquid. V. *eumd.* *ibid.* 33. 9. 4. § 2., ubi alia sunt, quae promercii, alia, quae sui usus causa quis habet. V. **FORICULARIVM.**

PROMEREO, es, ūi, itum, ere, a. et **PROMEREO**, eris, itus sum, eri, dep. 2. Part. *Promerens* 1. b.; *Promeritus* 1. a. et b.; *Promeriturus* 1. b.; *Promerendus* 1. b. et 2. — Promereri est idem ac mereri, tum in bonam, tum in malam partem, προσαγομαι, ἀξιος εἶμι (It. meritare; Fr. mériter; Hisp. merecer; Germ. etwas verdienen; Angl. to deserve, merite). ¶ 1. Stricto sensu, vel generatim. — a. In malam partem. *Pacuvius* apud *Festum* p. 133. 23. *Müll.* Scit enim, quid promeruerit. *Plaut.* *Trin.* 3. 2. 15. Retineri nequeo, quin dicam ea, quae promeres. *Id.* *Amph.* 5. 2. 12. Haud promeruit, quamobrem vitio vorteres. *Cic.* 2. *Invent.* 28. 83. Reus levius punitus, quam sit ille promeritus. *Ovid.* 1. *Trist.* 2. 61. Si quam promerui poenam, me pendere vultis. *Plaut.* *Amph.* 2. 1. 20. Quid mali sum, heres, tua ex re promeritus? — Sic Part. promeritus passive meritato. *Plaut.* *Men.* 5. 6. 23. Nam illi, qui nihil metuunt, postquam malum promeritum est, metuunt. — b) In bonam. *Ter.* *Andr.* 2. 1. 30. Neutiquam officium liberi esse hominis puto, Quam si nihil promerereat, postulare id gratiae apponi sibi. *Id.* *Adelph.* 4. 5. 47. Ita velim me promerentem ames, dum vivas. *Plaut.* *Capt.* 5. 1. 12. Numquam referre gratiam possum satis, proinde ut tu pr meritus de me. *Id.* *Men.* 5. 9. 41. Promerulsti, ut ne quid ores, quin impetres. *Stat.* 1. *Theb.* 638. longumque in saecula digne Promeriture diem Sic *Virg.* 4. *En.* 333. ego te, quae plurima tandem Enumerare vales, numquam, regina, negabo Promeritam. h. e. numquam negabo, te multa in me beneficia contulisse. *Ovid.* 2. *Pont.* 3. 96. Tam bene prmerito commoda mille precor. *Capitolin.* *Pertin.* 2. Belli Parthici industria sua promeritus in Britanniam translatus est ac retentus. Et passive *Plin.* *Paneg.* 58. An consularis viri filius, cum tertio consul creatur, ascendit? non debitum hoc illi? non vel sola generis claritate promeritum? — Cum adverbis bene, aut male, beneficium aut injuriam facere, jurare aut obesse. *Ter.* *Adelph.* 2. 1. 47. Quando bene promeruit, sat. *Cic.* 2. *Off.* 15. 53. Paratiores erunt ad bene de multis promerendum. *Plaut.* *Asin.* 1. 2. 2. Promerenti optime hoccine pretii redditur? ¶ 2. Latiori sensu, vel speciatim, promereri aliquid, aut aliquid, benefactis sibi conciliare, farsi amico, conciliarsi, cattivarsi. *Cic.* *Mur.* 34. 70. Homines tenues unum habent in nostrum ordinem aut promerendi, aut proferendi beneficii locum. *Sueton.* *Cal.* 3. Conciliandae gratiae, ac proferendae amoris studium. *Id.* *Tit.* 1. Ad promerendam omnium voluntatem. *Id.* *Aug.* 3. Imitetur in promerendis sociis suum Octavium. *Plin.* *Paneg.* 62. a. med. Quisquis probatos senatus viros suscipit, hic maxime principem prmeretur. *Arnob.* 7. 23. Ita nihil prodest promereri velle per hostias deos laevos. Adde *Scævol.* *Dig.* 40. 5. 41. § 1. — Hinc a Part. praeter. pass.

Promeritum, i, n. 2. absolute, substantivorum more usurpatur tum in bonam tum in malam partem. — a) In malam est malefactum, injuria, demerito. *Plaut.* *Trin.* 5. 2. 49. Miserum est male promerita, ut merita, si mihi ulciscinon licet. *Auct.* *B. Afr.* 90. Metu ersanguis, de vitaque ex suo promerito desperantes. — b) In bonam est meritum, benefactum, merito, beneficio. *Cic.* post red. ad *Quirit.* 4. 8. Hoc majus est vestrum in nos promeritum, quod, etc. *Lucret.* 2. 651. Nec bene promeritis capitur, nec tangitur ira. *Ovid.* 4. *Fast.* 394. Sponte dea munus, promeritumque patent.

PROMERGO, is, ere, n. 3. emergere, prominere. *Ambros.* in *Luc.* 7. 13. Ut de medio duarum virgarum claviculo brevi erumpente promergant (poma in ficu), quo geminis tecta praesidiis, tamquam naturae parentis gremio, succi fetu plenioris inoleant.

PROMERITO, praecipuum, praeter ceteros meritum, ut promedin, hoc est participem, et pro indiviso dicimus. *Festus* ex lectione *Scaligeri* p. 205. 19. At *Müllerus* Promerion, praecipuum.

PROMERITUM, i, n. 2. V. **PROMEREO** in fin.

PROMERITVS, a, um. V. **PROMEREO.**

PROMESOZEUXIS, is, f. 3. est figura nraionis, de qua ita *Marius Plotius* p. 456. ed. *Krehl.* Promesozeuxis, quae constat de prozeuxi et mesozeuxi, fit hoc modo: verba necessaria ante et in medio posita nectunt secum orationem (fortasse nectuntur cum oratione), ut *Va propriam, Thymbrae, domum, da maenia fessis.* Illic enim ideo promesozeuxis est, quod et ante et in medio verbum necessarium da sermonibus copulatur.

PROMETHEUS, ei et eos, m. trisyll. Προμηθεύς, filius Iapeti qui dicitur hominum ex lutu formasse: V. plura in **ONOM.** — Hinc per synecdochen quisvis figulus. *Juvenal.* 4. 133. Debetur inagnus patinae, subitusque Prometheus.

PROMICO, as, are, 1. (pro et mico). Part. *Promicans* sub a.; *Promicandus* sub B. — Promicare est extra micare, emicare, exilire, erumpere, prodire.

A) Neutr. *Ammian.* 20. 4. Expectare coacti, dum lux promicaret. *Apul.* 3. *Met.* Promicant molles plumulae, crescut et fortes pinnulae. *spuntano.* et *ibid.* Lacrimis promicantibus, et 10. *ibid.* Spirantes cinnamios odores promicarent rosae.

B) Transitive. *Novius* apud *Non.* p. 65. 6. *Merc.* Si quidem loqui vis, non perdocere multa: longe promicanda oratio est. h. e. extendenda, porro jacienda, ut *Non.* explicat.

PROMILITE, m. 3. est *Sergii Explanat.* in *Donat.* 2. p. 543. *Krehl.* Ejusdem formae sunt promilite, proconsule, praetore, quum indivise pronunciantur: nam in pluralitate his praetoribus his proconsulibus dicimus. *Sall.* apud *Servium* ad *Virg.* 2. *En.* 157. Ne quis miles, neve pro milite, ubi promilite vim habet substantivi nominativum positi; et est idem atqua evocatus, ut ex *Servio loc. cit.* patet.

PROMINENS, entis. V. **PROMINENS.**

PROMINENTER, adverb. prominendo. *Cael.* *Aurel.* 1. *Acut.* 11. a. *med.* Paullo prominentis a lecto producendus aeger. Adde *eumd.* 2. *Tard.* 4. et 5. *ibid.* 4.

PROMINENTIA, ae, f. 1. sporto, *prominenza*, ἐξοχή, locus prominens, estantia, proclivitas. *Vitruv.* 6. 11. Anterides procurrant, deinde contrabantur, ita uti summam habeant prominentiam, quanta operis est crassitudo. *Solin.* 27. Africa extenta in duas prominentias, quarum altera promontorium candidum dicitur, alteram Phucantem vocant. *Cael.* *Aurel.* 5. *Tard.* 10. n. 106. Sequitur etiam prominentia partium, hydropem fingens. *Id.* 3. *Acut.* 5. sub *init.* Praecordiorum prominentia.

PROMINEO, nes, nūi, nere, n. 2. Part. *Prominens* 1. 1. a. et b., et in fin. — Prominere est extra, aut ultra eminere, extendi, exstare, ἐξήχω (It. essere prominente, estendersi in fuori, sporgere; Fr. être saillant, proéminent; Hisp. ser saliente, eminente; Germ. hervorragen, -stehen, -treten; Angl. to stand or jut out, lean, bend, or stretch, out, be prominent, shoot forward, project, hang over).

I. Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. — a) De locis. *Liv.* 37. 23. In conlino Lyciae et Pamphyllae Phaelis est: prominens penitus in altum, conspiciturque prima terrarum Rhodum a Cilicia potentibus. *Ovid.* 13. *Met.* 778. Prnminet in pnnntum cuneatus acumine longo Collis. *Ammian.* 14. 8. Haec regiones, velut in prominenti terrarum lingua positae, ab orbe Eoo monte Amann disparantur. V. *Prominens* in fin. — b) De animalis corporis partibus. *Ovid.* 6. *Met.* 673. Prnminet immodicum pro longa cuspe rostrum. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 32. 50. (117). Non habent (certi in senecta) in cornibus imis ramos, alinquin ante frontem prominere solitos junioribus. et *ibid.* 36. 54. (126). Ursis ungues prnminent.

fidēs est? *Horat.* 2. *Sat.* 6. 55. militibus promissa Triquetra Prædla Cæsar, an est Itala tellure daturus? *Id.* 1. *Ep.* 7. 80. Dum septem donat sestertia, mutua septem Promittit. *Id.* *Epod.* 14. 7. Promissum carmen. *Ovid.* 7. *Met.* 91. Promisitque torum. *Id.* 13. *ibid.* 325. auxilium promittet Achaia Trojæ. *Quintil. præem.* 14. Facere optima, quam promittere maluerunt. *Id.* 12. 1. 38. Multa non facturi promittimus. *Petron. Satyr.* 8. Duce[m] se itineris humanissime promisit. si esibi, si offerse. V. alia in *Promissus* in fin. sub II. — *Promittere* sibi omnia, credere, se omnia habiturum, *promitteri tutto.* *Lucan.* 7. 758. Quum sibi Tarpejas victor desponderit arces, Quum spe Romanæ promiserit omnia prædæ. et 2. 321. Hunc quoque totius sibi jus promittere mundi. — Cum adverbis. *Plaut. Pseud.* 3. 2. 101. Promittere firmiter. *Id.* *Stich.* 3. 2. 27. certo. *Catull.* 109. 3. vere. — b) Cum Accus. et Infinito — Futuro. *Plaut. Men.* 5. 4. 6. Sannm futurum, mea id promitto fide. *Cic. Mur.* 41. 90. Quem ego inimicissimum huic conjurationi futurum esse, promitto et spondeo. *Id.* 5. *Phil.* 18. 51. Promitto, recipio, spondeo, C. Cæsarem talem semper fore. *Id.* 3. *Fam.* 10. De me tibi sic, contestans omnes deos, promitto atque confirmo, me etc. *Horat.* 1. *Od.* 7. 28. Certus enim promisit Apollo Ambiguum tellure nova Salamina futuram. — Cum Infinitivo præsentis. *Plaut. Trin. prol.* 5. Si quidem dare promittitis. *Id.* *Cist.* 2. 2. 7. Quia ei promisi dolium vini dare. Adde *Bacch.* 4. 8. 79., *Merc.* 3. 4. 46. et *Rud.* 3. 4. *extr.* *Sic Ammian.* 22. 7. Eum adiere fidentius, promittentes latebras monstrare Florentii, si eis gradus militiæ redderetur. — Et passive. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 80. (167). Hammonis cornu (gemma) promittitur prædivina somnia representare. — Cum Infinito Fut. simul et Præs. *Curt.* 3. 6. 2. Se remedium afferre tantamque vim morbi levaturum esse promisit. — c) Cum Ablat. et præpos. de. *Cic.* 7. *Fam.* 5. Neque minus el prolixo de tua voluntate promisi, quam eram solitus de mea polliceri. *Id.* 6. *ibid.* 1. Si mihi alterutrum de eventu atque exitu rerum promittendum esset, etc. *Horat.* 1. *Sat.* 4. 103. ut si quid promittere de me Possum aliud vere, (hoc) promitto. — Et addito Infinito *Cic.* 3. *Fam.* 10. *V. loc. cit.* paulo sup. sub b. — d) Cum Genitivo. *Cic. Topic.* 4. 22. Si quis in pariete communi demoliendo damni infecti promiserit. h. e. promiserit nomine damni infecti. — e) Similiter ellipsis est in his *Cic.* 2. *Orat.* 7. 27. Quum ille dubitaret, quod ad fratrem promiserat. h. e. se iterum ad cœnam apud fratrem. *Sic Plaut. Stich.* 4. 2. 16. Ad cœnam alio promisi foras. *Phædr.* 4. 24. Ad cœnam mihi promitte. h. e. te venturum. Adde *Petron. Satyr.* 10. — f) In malam partem. *Plaut. Asin.* 5. 2. 80. Quin surrepturum pallam promisit tibi. *ti ha intimato.* Etiam illud *Virg.* 2. *Æn.* 94. huc trahit Servius: et me, fors si qua tulisset, Promisi ultorem. h. e. minatus sum. Quod verum est, si ad Ulysem referatur; si ad Palamedem, non item. Ironia vero est in his *Ter. Heaut.* 4. 4. 6. Syrus mihi tergo pœnas pendet. *cltw.* Satis scite promittit tibi. et *Plaut. Epid.* 1. 2. 18. Quem irrigatum plagis platori dabo, nisi etc. *xpin.* Salva res est: bene promittit. — g) Pro affirmare, profiteri, affirmate prædicere. *Cic.* 9. *Att.* 7. Promitto tibi, si vafebit, tegulam illum in Italia nullam relicturum. *ti so dire, ti assicuro.* et *Plaut. Rud.* 2. 5. 58. Tu promittebas mihi, illic esse quæstum maximum meretricibus. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 9. 40. (124). Bas gemmas magorum vanitas resistere ebrietati promittit. *Id.* 20. *ibid.* 22. 89. (244). Vmicas rumpere, purgare, persanare promittens. — h) *Promittere se talem,* dare certam spem, aut signum, se talem futurum. *Seneca* 4. *Controv.* 29. a med. Haterius, qui et promisit oratorem, et præstitit. *Quintil. declam.* 1. 6. Interrogabo, per quæ se paritidam scelera promiserit. — Et absolute, eodem sensu. *Jul. Ersuper.* 1. Ita se factis fortibus promiserat, ut hostibus terrori, Romano imperatori carus esset.

— i) Commodè tribuitur rebus inanimis. *Seneca Hippol.* 569. Et amica ratibus ante promittet vada Incerta Syrtis. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 3. 28. (47). Tera ipsa (aquas) promittit, candidantibus maculis, aut tota glauci coloris. *Id.* 35. *ibid.* 10. 36. (68). de pictura. Ambire enim debet se extremitas ipsa, et sic desinare, ut promittat alia post se. ¶ 2. Speciatim ponitur pro tendere. *Flor.* 1. 6. Clarum fore, visa circa caput flamma promiserat. et *ibid.* 7. a med. Nec dubitavere cuncti, monstrum pulcherrimum imperii sedem, caputque terrarum promittere. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 31. 74. (309). Stella, quæ Vindemitor appellatur, exoriri mane incipit, vindemiæ maturitatem promittens. *Val. Flacc.* 6. 730. promittunt omnia pœnas. ¶ 3. Item pro vovere. *Cic.* 7. *Verr.* 72. 183. Donum Jovi dicatum atque promissum. *Petron. Satyr.* 88. Antequam limen Capitolii tangunt, alius donum promittit, si etc. *Flor.* 1. 11. Imperator pactus victoriam, templa promisit. *Tibull.* 3. 5. 33. nigras pecudes promittite Diti. *Juvenal.* 13. 233. Laribus cristam promittere Galli. ¶ 4. Et licitari, seu offerre pretium rei venalis. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 1. 1. (3). Pro domo ejus sestertium millies identidem promittens. — Hinc Part. præter. pass., cujus exempla et supra retulimus,

Promissus, a, um, adjective usurpatur, et est productus, longus, prolixus, *allungato, lungo, steso innanzi, ἐκτενής.*

I.) Proprie. *Cæs.* 5. *B. G.* 14. Britanni capillo sunt promisso. *Nepos Datam.* 3. Capillo longo, barbaque erat promissa. *Varro* apud *Non. p.* 362. 32. *Merc.* et *Liv.* 38. 17. Promissæ, et rutilata comæ. *Justin.* 4. 4. 1. Sordida veste, capillo barbaque promissis. *Colum.* 6. *R. R.* 1. 3. Doves palæaribus amplis, et pæne ad genua promissis. *Id.* 7. *ibid.* 9. Sues ventre pronisso, clunibus vasitis. F. PROLIIXUS. — Pro ante, aut longe missus, præmissus. *Lucret.* 4. 681. tum fissa ferarum Ungula quo tulerit gressum, promissa canum vis Ducit. At Lachmannus Gronovium et Codd. *secutus legit* promissa.

II.) Translate est pollicitus, pactus, *pattuito, promesso, ἐπιγγελλόμενος.* *Auct. B. Alex.* 34. Pecuniam promissam alicui persolvere. *Virg.* 12. *Æn.* 31. Promissam (natam) eripui genero. *Martial.* 7. 69. Hæc est illa tibi promissa Theophila, Cani. Rursus *Virg.* 4. *Æn.* 552. Non servata fides cineri promissa Sichæo. et 9. *ibid.* 107. Ergo aderat promissa dies. *Plaut. Asin.* 2. 2. 99. Operam promissam dare. — Hinc

Promissum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est promissio, *promessa, impegno, parola data, ἐπάγγελμα.* — a) In sing. num. *Cic.* 4. *Att.* 17. Constantiam promissi, et fidem miram! *Id.* 7. *Verr.* 53. 139. Satis est factum Siculis, satis officio, satis promissio oostro ac muneris recepto. *Id.* 1. *Off.* 10. 31. et 3. *ibid.* 25. 95. Promissum facere, et 3. *ibid.* 25. 94. exigere. *Varro* 2. *R. R.* 11. 1. absolvere. *Plin.* 2. *Ep.* 12. implere. *Cic.* 5. *Verr.* 49. 116. Summam promissi complere. *Id.* 3. *Fam.* 9. Persolvere alicui quod est promissi ac muneris. *Id.* 12. *Att.* 18. Volo quodam et promisso teneri. *Ovid.* 3. *Fast.* 685. Promisso inani aliquem ludere. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 17. 99. (156). In promisso barbarum mirabilium occurrit aliqua dicere et de magicis. h. e. quum promiserim me acturum de herbis mirabilibus. — b) In plur. num. *Ter. Eun.* 2. 3. 19. Fac, sis, nunc promissa appareant. *Cic.* 3. *Off.* 24. 92. Pacta et promissa servare. et 1. *ibid.* 10. 32. Illis promissis standum non est, quæ coactus quis metu, quæ deceptus dolo promiserit. (*Sic Virg.* 2. *Æn.* 160. manere promissis) *Id.* *Planc.* 49. 101. Alicujus promissa repetere. *Id.* 6. *Fam.* 17. expetere. et 3. *ibid.* 11. a med. Sagitare ab aliquo. *Val. Flacc.* 7. 650. respicere aliquem. *Ter. Andr.* 4. 1. 7. perficere. *Tac.* 14. *Ann.* 7. perpetrare. *Val. Flacc.* 7. 518. peragere. *Cic.* 12. *Fam.* 30. solvere alicui. *Catull.* 64. 139. dare alicui. *far delle promesse.* (Apud *Ovid.* 2. *Met.* 51. et *ibid.* 94. dare promissa, est solvere.) *Tac.* 13. *Ann.* 44. exuere. *disobbligarsi.* et 12. *ibid.* 14. allicujus sequi. et 15. *ibid.*

19. exspectare. *Id.* 4. *Hist.* 62. spernere. *Id.* 3. *Ann.* 16. Eludi ab aliquo per vana promissa. *Sall. Jug.* 82. Magnis muneribus et majoribus promissis quempiam ad studium sui perducere. et *ibid.* 12. Promissis onerare aliquem. *Tac.* 2. *Hist.* 8. ingentibus corrumpere. et 1. *ibid.* 74. *extr.* Promissis simul ac minis tentare aliquem. et 3. *ibid.* 24. Spe et promissis accendere. et *ibid.* 58. Largus promissis.

PROMO, mis, mpsi et msi, mptum et mltum, mere, a. 3. (a pro et emo, qua sumere significat). Part. *Promens* I. et II. 2.; *Promptus* I. et V. PROMPTUS loco suo; *Prompturus* II. 2.; *Promendus* II. 1. — Promere est proferre, efferre, in medium afferre, expromere, *προχωρίζομαι, ἐκφέρειω* (II. *camare* o *tirar fuori*; Fr. *tirer, retirer, faire sortir*; *Hisp. tirar, sacar a fuera*; Germ. *hervornehmen, -bringen, -helen*; Angl. *to draw or bring out, bring forth, produce*).

I.) Proprie. *Plaut. Cist.* 1. 1. 113. Accipias claves: si quid tibi opus erit promptu, promitto. *Colum.* 2. *R. R.* 10. 16. Promere aliquid in usus. *Plaut. Mil. glor.* 3. 2. 16. Prompsisti tu illi vinum? *Lv.* Non prompsi. *Horat. Epod.* 2. 47. vina promens dolio. *Id.* 3. *Od.* 21. 8. Promere languidiora vina. *Id.* 1. *ibid.* 36. 11. Neu promptæ modus ampboræ. *Cic.* 5. *Verr.* 84. 195. Quum tibi senatus ex ærario pecuniam prompsisset. *Id.* 2. *Fin.* 7. 22. Medicamenta de narthecio promere. *Id.* 3. *Fin.* 2. 7. Quum vellem e bibliotheca pueri Luculli quibusdam libris uti, veni in ejus villam, ut eos ipse, ut solebam, inde premerem. *Liv.* 3. 69. *ad fin.* Signa ex ærario prompta, delataque in campum. *Horat.* 3. *Od.* 20. 10. dum tu celeres sagittas Promis. *Tac.* 15. *Ann.* 54. Promptum vagina pugionem, vetustate obtusum increpans, asperari saxo, et in mucronem ardescere insit. *Ovid.* 1. *Met.* 468. Equæ sagittifera promisit duo tela pba-retra. *Virg.* 2. *Æn.* 260. lætisque cavo se robora promunt. h. e. exeunt. *Colum.* 3. *R. R.* 12. 1. Vites promunt se. h. e. pullulant, et crescut. *Id.* 9. *ibid.* 13. 2. Sameram ulmi promunt, danno fuori, producono. et *Ovid.* 5. *Fast.* 379. Nocte minus quarta promet sua sidera Chiron. *Horat. Carm. sæcul.* 9. Alme sol, curru nitide diem qui Promis, et celas. *Martial.* 10. 80. gemitus imo de pectore promit. *Arnob.* 7. 38. Habent miraculi speciem ista, si ita ut sunt prompta, humanum veniant ad auditum. *cavate dai libri e raccontate.*

II.) Translate. ¶ 1. Generatim. *Lucejus* apud *Cic.* 5. *Fam.* 14. Nihil potest esse jucundius animo erudito; qui semper aliquid ex se promat, quod alios delectet. *Cic.* 9. *Att.* 18. Nunc certe promenda tibi sunt consilia. *Id.* 1. *Orat.* 14. 59. Est aliquid, quod non ex usu forensi, sed ex obscuriore aliqua scientia sit promendum et assumendum. *Id.* *Topic.* 2. 7. Loci, e quibus argumenta promuntur. *Horat. Art. P.* 143. Non fumum ex fulgore, sed ex fumo dare lucem Cogitat, ut speciosa dehinc miracula promat An-thiphaten Scyllamque etc. *Plin.* 1. *Ep.* 10. *ad fin.* Promere et exercere justitiam. *Id.* *Paneg.* 66. Jubes, quæ sentimus, promere in medium? proferemus. *Virg.* 5. *Æn.* 191. nunc illas promite vires, Nunc animos, quibus in Gætulis Syrtibus usi. ¶ 2. Speciatim et sæpe est eloqui, manifestare, palam facere, explicare. *Plaut. Asin.* 1. 1. 10. Ita me obstinate aggressus, ut non andeam profecto, perunciantis quin promam omnia. *Liv.* 30. 12. Neque quæ acta essent, promendo. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 104. reclusa Mane domo vigilare, clienti promere jura. *Vellej.* 2. 48. 5. Harum rerum ordo quum justis aliorum voluminibus promitur, tum, uti spero, nostris explicabitur. *Horat.* 1. *Od.* 34. 14. insignem attenuat Deus, Obscura promens. *Quintil.* 1. 1. 22. Cur improbetur, si quis ea, quæ domi suæ recta faceret, in publicum promit? *Id.* 8. *præem.* 32. Ea verba sunt maxime probabilia, quæ sensum animi nostri optime promunt. *Petron. Satyr.* 101. Jubet quemque suam sententiam promere. *dir il suo parere.* *Tac.* 2. *Hist.* 90. Postera die, tamquam apud alterius civitatis sena-

tum populumque magnificam orationem da semel ipso promptissimè. at *Martial.* 8. 18. Promere vulgo epigrammata. *pubblicare. Apul. Florid.* n. 17. Qui pueris utile carmen prompturus est.

PROMÓNEO, es, ere, a. 2. est porro monere. *Boeth.* in *Aristot. categor.* 1. p. 136. Ne forte cogamur aliquando partes substantiarum, quoniam sunt in subjecto, suspicari non esse substantias, sed accidentia, promonet. *Festus* p. 205. 12. *Müll.* Promenervat, promonet. *Divisim* Müllerus leg. pro monet; at *Quicherat. junctim* promonet.

PROMONSTRĀ, prodigia. *Paul. Diac.* p. 224. 9. *Müll.* nempe a pro, ante, et monstro, as.

PROMONTORIUM, ii, n. 2. Legitur et *promun-*torium in opt. codicib., quam scriptionem tuentur præter alios *Turneb.* l. 13. *Advers.* c. 18. et *Voss.* ad *Melam* loc. *infra* cit. — Tertiam syllabam videtur corrumpere *Ovid.* 15. *Met.* 709. Inde legit *Capreas*, promontoriumque *Minervæ*: at hic quatuor syllabarum sit vox, nam binæ vocales i et u in unam contrahuntur, vel potius i naturam consonantis accipit, ut in *abiete, pariete*, quæ sæpe apud poetas trisyllabæ voces sunt. — Ceterum *promontorium* a v. *promineo*, ut videtur (*V.* sub 2.) est prominentia. ¶ 1. Generatim dicitur de qualibet prominentia, etiam si ad mare non sit: ut de jugo aminenti in mediis Alpibus. *Liv.* 21. 35. Prægressus signa *Hannibal*, in promontorio quodam, unde longe ex late prospectus erat, consistere jussis militibus, Italiam ostentat, subjectosque Alpibus montibus *Circumpadanos* campos. ¶ 2. Speciatim et sæpe est Ital. *promontorio, capo, ἀκρα, λέπας, όίον*, aminentia in mare prominens: a mons, ut sit prople mons, aut rupes in mare procurrens. Alii a *promineo* ducunt, ut sit prominentia litoris in mare procurrens. Multa sunt enim promontoria, ubi nulli sunt montes: multi etiam montes mari incumbentes, ubi tamen nulla sunt promontoria, ut ait *Voss.* ad *Melam* 1. 13. *Pacuvius* apud *Gell.* 4. 17. *extr.* Id promontorium, cujus lingua in altum projecta. *Cic.* 7. *Verr.* 56. 145. Illi, quos a poetis accepimus, sinus quasdam obsidisse maritimos, aut aliqua promontoria, aut prærupta saxa tenuisse dicuntur. *Id.* 1. *Phil.* 3. 7. *Leucopetra*, quod est promontorium agri *Rhegini.* *Cæs.* 3. *B. G.* 12. Erant ejusmodi fere situs oppidorum, ut posita in extremis lingulis promontoriisque, neque pedibus aditum haberent, quum ex alto se æstus incitavisset, etc. Adde *Plin.* 2. *Hist. nat.* 108. 112. (245). et 5. *ibid.* 1. 1. (2).

PROMÓTIO, óais, f. 3. *promozione, προαγωγή*, actus promovendi. *Pseudo-Ascon.* in *Cic.* 3. *Verr.* 28. Accensus nomen est ordinis, et promotionis in militia. *Lamprid.* *Anton. Diadum.* 2. *Macrinus* imperator dicit: Habebe igitur, commilitones, pro imperio aureos ternos, et solitas promotiones, sed geminatas. h. e. gradus et honores militares, et quod iis debetur stipendium. *Firmic.* 3. *Mathes.* 7. n. 5. Augmentum vitæ, promotionesque, sed cum maxima largitur infamia. *avanzamenti.*

PROMOTOR, oris. *V.* PROMOVEO II. 2.

PROMÓTUS, a, um. *V.* PROMOVEO.

PROMÓTUS, us, m. 4. promotio. *Tertull.* *Cor. mil.* 3. *sub fin.* Ad omnem progressum atque promotum.

PROMÓVĒO, móves, móvi, mótum, móvere, a. 2. (pro et moveo). *Promosset* syncop. pro *promovisset* I. 2.; *promorat* pro *promoverat* I. 1. et II. 3. — Part. *Promovens* II. 1.; *Promotus* I. 1., II. 2. et in *fin.*; *Promoturus* II. 2.; *Promovendus* I. 1. — Promovere est porro seu ultra movere, provehere, producere, *προάγω, προβιβάζω* (It. *far avanzare*; Fr. *faire avancer*, *mouvoir en avant*, *pousser en avant*; *Hisp.* *promover*, *adelantar*; Germ. *vorwärts bewegen*, *weiterbringen*, *weilerschaffen*; Angl. *to move forwards*, *make to advance*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim, vel stricto sensu. — a) Universim. *Colum.* 11. *A. B.* 1. 8. Aliqua sunt opera tantummodo virium, tamquam promovendi onera, portandique. *Cæs.* 2. *B. C.*

11. Saxa quam maxima possunt, vectibus promovent. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 5. 23. (64). Penitus hortos rotis in solem promovere. *Cels.* 8. 18. In palma quoque ossa interdum suis sedibus promoventur, modo in priorem partem, modo in posteriorem. si *slogano. Cic.* 3. *ad Q. fr.* 1. 1. In balneariis assa in alterum apodyterii angulum promovit. *Tac.* 4. *Hist.* 30. Turrim portæ appropriantem promoloni contra validi asseres et incussa trabes perfringere. *Quintil.* 11. 2. 33. Quum prior calculum promovisset, victus quæ esset. *avendo mosso la pedina. Plin.* 11. *Hist. nat.* 18. 20. (53). de apib. Ante fores in tepore solis promotæ. *Ter. Eun.* 5. 3. 3. *ERR.* Move vero ocus te, nutrix. so. Moveo. *CHRE.* Video, sed nihil promovet. non ti *avanzati punto.* et *Phædr.* 4. 24. Unum promovat vix pedem triclinio. *Quintil.* 11. 3. 113. Promovere manum ad sinistram intra humerum. *stendere.* — b) Speciatim in re militari. *Cæs.* 7. *B. G.* 27. Postero die *Cæsar* promotæ turri directisque operibus, quæ facere instituerat, etc. *Id.* 2. *ibid.* 31. Tanta altitudinis machinationes tanta celeritate promovere. *Tac.* 15. *Ann.* 4. in *fin.* Quum promovere scalas et machinamenta inciperent, facile detrusi. h. e. admove, *appressare. Justin.* 14. 1. 6. Exercitu in *Ætoliâ* promotæ. *Auct. B. G.* 8. 16. *Cæsar* legiones promovet, et turmas mittit ad insequendum. *Id.* *B. Afr.* 14. Equitatus subito sese extendere, et in latitudinem promovere cœperunt. et *ibid.* 59. Aciem longius ab adversariorum copiis promovet. *Liv.* 28. 44. Promovere castra ad *Carthaginem.* Sic *Id.* 10. 4. Promovere castra in agrum *Ruscellanum.* et *Cæs.* 1. *B. G.* 38. Eodem die castra promovit, et millibus passuum sex a *Cæsaris* castris sub monte cœdit. *Stat.* 1. *Achill.* 443. fervent portus, et aperta carinis *Stagna*, suasque biemes classis promotæ, suosque *Attollit* fluctus. — c) Singulare est illud *Apul.* 4. et 7. *Met.* Nos promotæ. *notte avanzata.* ¶ 2. Speciatim, vel latiori sensu pro extendere, amplificare, *stendere, ampliare. Ovid.* 2. *Amor.* 9. 17. Roma, nisi immensum vires promosset in orbem, *Straminis* esset nunc quoque densa casis. *Sueton.* *Ner.* 16. Ostia tenuis promovere moenia. *Ovid.* 2. *Pont.* 2. 72. imperium.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est juvare, conferre, proficere, *giuvare, profitare. Ter. Heeyr.* 4. 4. 81. Abibo hinc, præsens quando promoveo parum. *Horat.* 4. *Od.* 4. 33. Doctrina sed vim promovet insitam. *Gell.* 10. 22. in *fin.* Futilis mediatio argutiarum, nihil ad vitam tuendam promovens. *Id.* 5. 10. Quum in studio faciendæ abunde promovisset. *avendo fatto gran progresso. Justin.* 5. 10. 4. His vocibus tantum promotum est, ut reversus in urbem exercitus xxx. tyrannos emigrare *Eleusina* iuberet, substitutis decem, qui etc. ¶ 2. Speciatim promovere aliquem est evehere, provehere ad gradum aliquem dignitatis, *promuovere. Lamprid.* *Elagab.* 20. Promoturus omnes turpissimos et ultimæ professionis homines. *Plin.* 10. *Ep.* 3.; et *Sueton.* *Oth.* 1. Promovere quempiam in amplissimum ordinem. *Plin.* *ibid.* *Ep.* 20.; et *Sueton.* *Vesp.* 16. ad præfecturam ætarii. Absolute. *Plin.* *Paneg.* 90. *sub fin.* Habuerat hunc honorem periculum nostris *Nerva*, ut nos etsi minus ut bonos, tamen promovere vellet. — Similiter Part. *promotus* est ad altiorem dignitatis gradum evehctus, *promosso. Lucan.* 6. 147. ibi sanguine multo *Promotus*, Latiam longo gerit ordine vitem. *Plin.* 7. *Ep.* 31. *Promotus* ad amplissimas procurrationes. *Inscript.* apud *Gruter.* 391. 4. TI. CLAUDIUS T. F. VITALIS VETTER. PROMOTVS EX LEG. XX. VICT. IN LEG. IX. *Arrian.* 21. 1. Parvi habitus, quæ Constantius scriperat, nalloque arbitrio ejus promotorum suscepto, præter *Nebridium*, h. e. promotorum ab eo ad gradum honorum, ad videre est 20. 9. Unde male ex hoc loco quidam *Promotor*, oris, inter Latinas voces posuerunt. *Inscript.* apud *Marin.* *Fyat.* *Arv.* p. 630. M. AVREL. FLACCIANO VET. AVG. N. QVI VIXIT ANNIS LXX. PRO. (sic, h. e. promotus) AN. XX. MIL. ANN. XXIII. ITEM PROMISSIO (sic) VIX. ANN. XXIII. M. III.

u. xi. ¶ 3. Itam speciatim ast palam facere. *Horat.* *Epod.* 11. 13. Simul calentis inverecundus *Deus Arcana* promorat loco. h. e. *promporet*, emiserat, ediderat. ¶ 4. Item de tempore, pro differre, in longum trahere, *portar innanzi, prolungare. Ter. Andr.* 4. 2. 27. Non satis habes, quod tibi dieculam addo, quantum huic promovet nuptias? — Hinc a Part. præter. pass., cujus exempla supra retulimus.

Promota, órum, n. 2. absolute, substantivum more: quid vero sint, *V.* in *PRODUCO* in *fin.*

PROMPTARIUM. *V.* PROMPTUARIUS II.

PROMPTĒ et *prompte*, adverb. Comp. *Promptus* et *Sup.* *Promptissime* 1. et 2. — *Prompte* ¶ 1. Est Ital. *promptamente, spedatamente, ῥοδύμως, ἔτοιμως*, libenter, alacriter, sine cunctatione, studiose. *Tac.* 15. *Ann.* 52. *Prompte* dare operam. et 16. *ibid.* 10. subire necem. *Val. Max.* 4. 3. n. 9. pecuniam legatis distribuere. *Auct. B. Afr.* 58. Quum tam magis copiis essent præditi, *promptiusque* prostruissent. *Tac.* 2. *Ann.* 58. *Promptius* adversari. et 4. *ibid.* 31. *Solutius* *promptiusque* eloqui. et 1. *Hist.* 55. Dirumpunt imagines *Galbæ*, quarta legio *promptius*, diodavicesima cunctanter. *Plin.* 4. *Ep.* 17. *sub fin.* Ego vero *Corelliæ* adero *promptissime. Cels.* 2. 1. Morbi leviores sunt, et *promptius* finiuntur. *più presto*, et *Tac.* 1. *Hist.* 74. Legati apud *Vitellium* remanserunt, *promptius*, quam ut retenti viderentur. *più prontamente* et *perciò più volentieri.* ¶ 2. Est facile. *Juvenal.* 10. 219. quorum si nomina quæras, *Promptius* expeditam, quot amaverit *Hippia* mæchos. *più facilmente, più presto. Val. Max.* 6. 5. n. 1. *Victoria* *promptissime* licentiam subministrat.

PROMPTIM, adverb. *prompte. Tertull.* *carm.* in *Gen.* 98. dum dicit lumina *promptim* *Afulsisse* sibi.

PROMPTITUDO, Inis, f. 3. *promptus animus. Gloss. Lat. Gr.* *Promptitudo, ῥοδύπια.*

PROMPTO, as, are, a. 1. frequentat. a *promo. Plaut.* *Pseud.* 2. 2. 33. *Supremi* *promptes* thesauri *Jovis. Id. Bacch.* 3. 3. 61. *Illum* meum malum *promptare* melim, quam *peculium*: quia malum si *promptet*, in dies faciat minus. h. e. frequenter depromere et prodigere: jocus.

PROMPTUARIUM, ii, n. 2. *V.* voc. seq. in *fin.*

PROMPTUARIUS et *promptuarius*, a, um, adject. ad *promendum* pertinens.

I.) Proprie. *Promptuaria cella, armarium promptuariam*, ubi res conduntur, subinde *promendæ* in usum familie, *dispensa, magazzino, ταμείον. Cato R. R.* 11. Arca vestiaria, armarium *promptuarium. Alii leg. promptarium. Apul. de Mag.* Præsertim quod conditum curaque, quod obsignatum, quod inclusum domi asservatur, id omne eodem argumento *magicum* dicitur; aut e cella *promptuaria* in forum atque in iudicium profertur. Adde *Amvian.* 19. 12. *Joculariter Plaut. Amph.* 1. 1. 3. *Quid* faciam nunc, si tresviri me in carcerem compererint: inde cras e *promptuaria cella* depromar ad *hegrum*?

II.) Translate. *Auson. epist.* 21. in *fin.* Aliquid reportans interim munusculi De largitate musici *promptarii.* Ita pro *promptuarii* metri necessitate. Ita etiam *Paulin. Nolan. carm.* 18. 42. Qui locuplete manu *promptaria* ditia laxant. *Apul.* 1. *Dogm. Plat.* Os aliis animantibus ad explendam victus necessitatem, inferendasque ventri copias comparatum est: sed homini *promptuarium* potius recte rationis, et suavissimæ orationis. *Symmach.* 9. *Ep.* 67. (al. 72.) Ut ornatissima linguæ tuæ *promptuario* nunquam desit materia talium nunciatorum. — Hinc

Promptudrium, ii, n. 2. absolute, substantivum more, est cella *promptuaria. Apul.* 1. *Met.* Simul et *promptuario oleum* unctui, *lintea* tersui, et cetera huic eidem usui profer ociter.

PROMPTULUS, a, um, adject. deminut. aliquantum *promptus. Hieronym.* in *vel. præf.* ad *Daniel.* ad *fin.* Quidam e nostris satis ad loquendum *promptulus.*

PROMPTUS, a, uua, est particip. a *promo*

(quam vocem *V.*), quod adjective quoque usurpatur, unde Comp. *Promptior* II. 1.; et Sup. *Promptissimus* I. et II. 1., 2. et 3.

I.) Proprie est in aperto positus, expositus, patens, exposito, patente, aperto: quasi depromptus cuique ad usum. *Ennius* apud *Gell.* 19. 8. et apud *Non.* p. 129. 26. *Merc.* eo ego ingenio natus sum: Æque inimicitiam atque amicitiam in frontem promptam gerō. *Lucret.* 6. 816. Hos igitur tellus omnes exæstuat æstus Exspiratque foras in apertum promptaque cæli. *Cic. Rosc. Am.* 40. 118. Tametsi hoc minime latet, quod ita promptum et propositum est, ut etc. *Id.* 1. *Fin.* 9. 30. Prompta et aperta iodicari. *Id.* 3. *Orat.* 57. 215. Discutienda sunt ea, quæ obscurant, et ea, quæ sunt eminentia et prompta, sumenda. *Sall. Cat.* 10. Aliud clausum in pectore, aliud promptum in lingua habere. *Cic. 6. Ferr.* 2. 7. Se nihil tam clausum, neque tam reconditum posse habere, quod non istius cupiditati apertissimè promptissimèque esset. *Tac.* 2. *Ann.* 20. Nihil ex iis Cæsari incognitum: consilia, locos, prompta, occulte noverat.

II.) Translate. ¶ 1. Est qui in prompto est, *alla mano*; et — a) Absolute. — De rebus est paratus, expeditus, pronto, apparecchiato, *alla mano*, εὐροπος. *Accius* apud *Non.* p. 315. 10. *Merc.* Ferro prompto. *Cic. 4. Fam.* 13. ad fin. Cetera, quæ tibi a multis prompta esse certo scio, a me sunt paratissima. *Ovid.* 3. *Met.* 188. vellet promptas babuisse sagittas. *Tac.* 1. *Ann.* 71. Quod cuique promptum, arma, equos, aurum offerentes. *Id.* 15. *ibid.* 19. Gratiam, bonores, cuncta prompta et obvia habere. *Cic. Cæcin.* 27. 78. Qui tot annos ingenium, laborem, hanc suam populo R. promptam expositamque præbuit. *Sall. Cat.* 32. Quorum cognoverat promptam audaciam. *Tac.* 13. *Ann.* 3. Prompta et profluens eloquentia. — *Homo promptus*, paratus ad agendum, aggrediendum, in quo nulla mora est, alacer, expeditus, strenuus, erectus, paratus, lesto, pronto, attivo, spedito, disposto, presto. *Cic. 6. Ferr.* 17. 37. Prumptissimus homo, et experiens. *Cæs.* 1. *B. C.* 3. Laudat promptos, signiores castigat. *Justin.* 22. 2. 12. Cujus peracta cæde ex plebe quoque locupletissimos et promptissimos interfecit. — b) Cum Accus. et præpos. ad apud optimos scriptores. *Cæs.* 3. *B. G.* 19. in fin. Ad bella suscipienda Gallorum alacer et promptus est animus. *Cic. 3. Fam.* 11. a med. Tuum promptum animum et alacrem perspexi ad defendendam rempublicam. *Id.* 2. ad *Q. fr.* 13. Hilari animo esse et prompto ad jocandum. *Id. Divin.* in *Q. Cæcil.* 13. 41. Quo parator ad usum forensem, promptiorque esse possim. *Id.* 2. *leg. Agr.* 30. 82. Homines acres, ad vim prompti, ad seditionem parati. *Id.* 1. *Off.* 24. 83. Promptiores esse debemus ad nostra pericula, quam ad communia. *Liv.* 31. 34. Quod promptiores ad subeundam omnem dimicationem videbatur facturum, id metum pigrumque incussit. *Ovid.* 1. *Met.* 126. Sævior ingenii, et ad horrida promptior arma. *Justin.* 23. 1. 3. Brutii et fortissimi tum et opulentissimi videbantur, simul et ad injurias viciorum prompti. — c) Cum Accus. et præpos. in apud senioris ævi scriptores. *Flor.* 4. 12. Dalmata in latrocinia promptissimi. *Tac.* 15. *Ann.* 25. extr. Promptus in pavorem, et *ibid.* 61. In adulationes. *Id. Agric.* 35. extr. Promptior in spem, et firmus adversis. — d) Cum Accus. et præpos. adversus apud *Tac.* 6. *Ann.* 48. extr. Balbus truci eloquentia habebatur, promptus adversus insontes. — e) Cum Ablat. et præpos. in. *Cic. Brut.* 42. 154. Prompta et parata in agendo et in respondendo celeritas. *Nepos Themist.* 1. Neque minus in rebus gerendis promptus, quam excogitandis erat. *Sueton.* Tit. 3. Vel in orando, vel in fingendis poematibus promptus. — f) Cum Ablat. tantum. *Sall. Jug.* 44. Promptior lingua, quam manu. *Liv.* 2. 33. Juvenis consilio et manu promptus. *Id.* 4. 3. Non promptus ingenio tantum, sed usu etiam exercitatus. et 2. 56. Ætatis ejus haud quisquam manu promptior erat. et *ibid.* 45. sub fin. Lingua promptus. *Tac.* 2. *Hist.* 86.

Strenuus manu, sermone promptus. *Id.* 1. *Ann.* 57. et 14. *ibid.* 40. audacia. et 58. animo. — g) Cum Genitivo pro Ablativo, Græca ratione. *Tac.* 2. *Hist.* 23. Promptus animi. *Gell.* 10. 23. Plato veritatis amicitissimus, ejusque omnibus exhibenda promptissimus. *Sall. fragm.* apud *Arusian. Mess.* Belli promptissimos debebant. — h) Cum Dativo. *Tac.* 4. *Ann.* 46. Promptus libertati, aut ad mortem animus. et 1. *ibid.* 48. seditioni. et 11. *ibid.* 32. ultioni. et 15. *ibid.* 45. cuicumque flagitio. et *ibid.* 67. sceleribus faciendis. — i) Cum Infinito. *Lucan.* 9. 937. Jam promptum Psyllis vel gustu nosse venenum. *h. e.* facile. et 7. *ibid.* 105. fortissimus ille, Qui promptus metuenda pati. *h. e.* paratus. Sic Græci εὐροπος μαχησάται. *Stat.* 7. *Theb.* 209. promptæ superos incessere Tbebas. ¶ 2. Speciatim aliquando de iis dicitur, — a) Qui militari audacia et virtute præstant. *Tac.* 3. *Hist.* 69. Armatis occurrunt promptissimi Vitellianorum. i præ animosi. et 2. *ibid.* 25. Promptissimos prætorianorum interfecere. — b) Item de iis, qui prudentia et constantia maxime valent *Sall. orat. Philippi contra Lepid.* Maxime vellem, rempubl. in periculis a promptissimo quoque defendi. *Tac. Agric.* 3. Multi fortuitis casibus, promptissimos quique sevitia principis intercederunt. ¶ 3. Demum promptus est etiam facilis, expeditus, agevole, facile. *Cic.* 1. *Orat.* 56. 237. Utriusque rei facilis est et prompta defensione. *Liv.* 23. 1. in fin. Ab urbe oppugnanda absteruere conspecta moenia, haudquaquam prompta oppugnanti. *Tac.* 1. *Ann.* 68. Prompta expugnatio. *Id.* 2. *ibid.* 3. possessio. et 16. *ibid.* 17. At Mella, quæ promptissima mortis via, exsolvit venas. et 2. *ibid.* 2. sub fin. Prompti aditus, obvia comitas. — *Promptus est*, facile est. *Ovid.* 13. *Met.* 10. sed nec mihi dicere promptum, Nec facere est illi. *Tac.* 15. *Ann.* 41. Domuum et templorum, quæ amissa sunt, numerum inire haud promptum fuerit. *Quintil.* 12. 11. 12. Adeoque discere meliora volentibus promptum est. *Id.* 9. 1. 32. Quæ (nomina) fingere utique Græcis est promptissimum.

PROMPTUS et promtus, us, m. 4. In sexto casu singulari cum verbis esse, habere, ponere, gerere, occupare etc. et præposit. in frequentissimus est, in pronto, *alla mano*, *ναπό νόδα*, *πρόχειρος*, *πρόχειρος*. *Cic.* 1. *Acad. (post.)* 2. 4. Ea dicam, quæ mihi sunt in promptu. *Liv.* 25. 29. sub fin. Omnia, quæ in promptu erant, dilipere. quanto venne loro *alla mano*. et *Cic.* 1. *Off.* 30. 105. Pertinet ad omnem officii questionem semper in promptu habere, quantum natura hominis pecudibus antecedit. *Ovid.* 1. *Pont.* 1. 23. Antoni scripta leguntur: Doctus et in promptu scrinia Brutus habet. *h. e.* in aperto, unde promi et legi ab omnibus potest. *Sall. Cat.* 7. Ea tempestate cæpere se quisque magis magisque extollere, ingeniumque in promptu habere. *far mostra del talento*, *far vedere l'ingegno*, promere, ostentare. et *Pseud-Sall. orat.* 2. ad *Cæs.* 7. Occulta pericula neque facere, neque vitare, bonis in promptu est. è facile. *Sic Ovid.* 2. *Met.* 84. Nec tibi quadrupes animosus ignibus illis In promptu regere est. et 13. *ibid.* 160. Plura quidem feci, quam quæ comprehendere dictis In promptu mihi sit. *Cic.* 1. *Off.* 27. 95. Decorum ad honestatem ita pertinet, ut non recondita quadam ratione cernatur, sed sit in promptu. è aperto, chiaro, facile da conoscere. *Sic ibid.* 35. 126. Natura formam nostram reliquamque figuram, in qua esset species honesta, eam posuit in promptu: quæ partes autem corporis aspectum essent deformem habituræ, eas contexit atque abdidit. *la pose sotto gli occhi*, sub aspectum, in aperto. *Plaut. Pseud.* 1. 5. 33. Insipientia est, sic iram in promptu gerere. Quanto satius est adire blandis verbis? *Sic Colum.* 8. *R. R.* 11. 8. Tunc digitis loca feminarum (pavonum) tentanda sunt: nam in promptu gerunt ova, quibus jam partus appropinquat. *Accius* apud *Non.* p. 234. 24. *Merc.* Idque adversum aptus alter in promptu occupat. *Ennius* apud *Gell.* 2. 29. Hoc erit tibi argumen-

tum semper in promptu situm: Ne quid expectes emicos quod tute agere possies. *Lucret.* 2. 868. Nec contra pugnant, in promptu cognita quæ sunt. *h. e.* quæ ex facili cognoscuntur, quæ cognitioni nostræ subjacent. *Id.* 3. 106. Sæpe itaque, in promptu corpus quod cernitur, ægret. et *ibid.* v. 185. Ante oculos quorum in promptu natura videtur. — Et cum Infinito *Id.* 2. 246. Namque hoc in promptu manifestumque esse videmus, Pondera, quantum in se est, non posse obliqua meare.

PROMULCUM et promulcus, i, n. et m. 2. idem ac remulcum. *Paul. Diac.* p. 224. 12. *Müll.* Promulco agi dicitur navis, quum scaphæ ducitur fune.

PROMULGATIO, ōnis, f. 3. promulgazione, pubblicazione. ἀνακηρύξις, editio, divulgatio: et fere de legibus dicitur. *Cic.* 5. *Phil.* 3. 8. Ubi promulgatio, trinum nudinum. et 1. *ibid.* 10. 25. Leges nulla promulgatione lata. *Id.* 1. *Fam.* 5. Subito exorta est nefaria Catonis promulgatio. Adde *eumd.* 3. *Legg.* 19. 43.

PROMULGATOR, ōris, m. 3. promulgatore, qui promulgat. *Fronto de fer. Als.* (edente iterum *A. Maio*) 3. Numa cœnarum libator, feriarum promulgator. *Ennod.* *Ep.* 7. 12. Scio arctare paginam, cujus pretium promulgator intellige.

PROMULGATUS, a, um. *V. voc. seq.*
PROMULGO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Promulgatus* I. a. et b.; *Promulgatorum* I. a. — Ratione habita etymii, haud recte *Paul. Diac.* p. 224. 11. *Müll.* Promulgari leges dicuntur, quum primum in vulgus eduntur, quasi provulgari. — Ceterum promulgare est in vulgus emittere, palam edere, proponere, divulgare. Fere dicitur de legibus, quum, antequam ferantur, per trinundinum proponuntur, ut perpendi vulgo possint, ἀνακηρύττω (It. publicare, divulgare, promulgare; Fr. promulguer, publier; Hisp. promulgar, publicar; Germ. promulgiren, publiciren; Angl. to publish or spread abroad, proclaim, promulgate, divulge, promulge).

1.) Proprie. — a. Stricto sensu de legibus. *Cic.* 2. ad *Q. fr.* 3. Cato legem promulgavit de imperio Lentui abrogando. *Liv.* 3. 9. Dixit, se legem promulgaturum. *Cic.* 1. *Phil.* 10. 25. Leges promulgata. *Vet. Scholiast.* ad *Cic. Sext.* 21. ab *A. Maio* edit. in *Class. Auct. T.* 2. p. 139. Sæpe hanc ostendi promulgatæ legis et latæ differentiam: nam trinundina proponebantur, ut in notitiam populi pervenirent; quo exacto tempore ferebantur in juris validi firmitatem. *Sall. Jug.* 44. Mamilii rogationem ad populum promulgat, uti quæreretur in eos, quorum etc. *h. e.* rogationem ferendam ad populum. *Sic Cic.* 1. *Att.* 14. Rogatio promulgata. — Cum Ablat. et præpos. de. *Cic. post. redit. in senat.* 2. 4. Tribuni promulgantur de salute mea. *Id. Sext.* 33. 72. Ineunt magistratum tribuni plebis, qui omnes se de me promulgaturos confirmant. — Et absolute *Cic.* 1. *Att.* 17. 8. Qui primum illud valde graviter tulerunt, promulgatum ex senatus consulto fuisse, ut de iis, qui ob judicandum pecuniam accepissent, quæreretur. — b) Latiori sensu de aliis. *Cic. Mur.* 14. 30. Præliis promulgatis, pellitur et medio sapientia. *Id. Flacc.* 7. 15. Res multos dies promulgata et cognita. *Sueton. Ner.* 36. Coniurationes promulgata. *Alii leg. perulgata: alii provulgata.* *Plin.* 33. *Hist. nat.* 1. 6. (17). Cn. Flavius dies fastos promulgaverat.

II.) Translate. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 3. 2. (8). Sed majores, oculorum quoque medicamentis aconitum misceri saluberrime, promulgavere.

PROMULSIDARE, is, et promulsidarium, ū, n. 3. et 2. ferculum aptum sustinendo vasi, in quo promulsis, seu gustatio, b. e. initium cœnæ reponitur, *ὑποδῆμα*. *Ulp. Dig.* 34. 2. 20. a med. Si vasa sint legata, non solum ea continentur, quæ aliquid in se recipiant edendi bibendique causa paratum; sed etiam quæ aliquid sustineant: et ideo scutellas vel promulsidaria contineri. *Petron. Satyr.* 31. Ceterum in promulsidari ael-

cons. *Homar.* 642. Quum tibi proderit festas nox pronuba tædas. *Id.* 1. *Rapl. Pros.* 131. tenerum jam pronuba flamma pudorem Sollicitat. *Id. epist.* 2. 53. Et mihi quam scriptis desponderat ante puellam Conjugiis esdem pronube dextra daret. — b) *Pronubos* vocat *Tertull.* 1. ad nation. 2. canes, qui ab Ethnicis falso dicebantur in Christianorum nocturnis ecclibus ad candelabris alligati, ossa iniecta, esdem evterere, quo licentius extinctis luminibus fœdissimæ virorum mulierumque commixtiones fierent. *Pronubi* itaque vocantur, quia quodammodo incestis illis nuptiis faces præferebant. *V. Tertull.* loc. cit. in *INFANTARIUS* 2. Porro hoc idem tangit *Id. Apolog.* 2. ante med. et 7. et 8.; et *Mivuc. Fel. Octav.* 9. — c) Translate. *Claudian. carm. de magne* 38. Pronuba sit natura deis, ferromque maritæ Aura tenex.

PRONUMERO, as, ere, a. 1. pernumero, adnumero. *Sidon.* 2. *Ep.* 10. Petis, et ai qui versiculi mihi fluxerunt, hos tibi pro quadam morarum mercede pronumerem.

PRONUNCIABILIS vel pronuntiabilis, e, edject. ἀνοφωριστός, φηρός, enunciativus. *Apul.* 3. *Dogni. Plat.* sub init. Est una inter has (ornationis species) que pronuciabilis appellatur, absolutam sententiam comprehendens sola et omnibus veritati, aut falsitati obnoxia, quam vocat *Sergius* effatum, *Verro* proloquium, *Cicero* enunciatum: familiariter dicetur propositio. *Gloss. Lat. Gr.* Pronunciabile, φηρός.

PRONUNCIATIO vel pronuntiatio, ðnis, f. 3. est actus pronuncandi, enunciatio, prolatio, ἀνοφωρισμός, ἀγγελία, ὑπόκρισις (II. publicatione, intimatione, enunciatio; Fr. action d'énoncer; enunciation, publication, déclaration; Hisp. enunciación, manifestación, declaración y expresión de alguna cosa; Germ. Die öffentliche Beknntmachung; Angl. a publication, proclamation, declaration, public intimation).

¶ 1. Generatim. *Cic. Cluent.* 20. 67. Oppianico re et assistentia jam, lege et pronuntiatione nondum condemnato. *sententia.* Similiter *Petron.* *Silyr.* 80. Fulminatus hac pronuntiatio etc. Da sententia iudicis etiam *Martian.* *Dig.* 48. 16. 1. Quorum alterotrum ipsis verbis pronuntiatio manifestatur. Nam si quidam ita pronuntiaverit, non probatur, etc. *Cæs.* 2. *B. C.* 25. ad fin. *Carlo* pronuntiarit navibus Jobat, se in hostium habitatum loco, qui etc. Qua pronuntiatio facta, etc. *Fal. Maz.* 4. 8. n. 5. Præconis pronuntiatio. *Id.* 7. 4. 1. Cujus opera, quia appellatione nostra videtur apta exprimi possunt, Græcæ pronuntiationes strategemata dicuntur. *appellatione, vocabulo.* — Sie pro sermone, *rationis Paul.* *Dig.* 45. 1. 74. Stipulationem quædam certæ sunt, quædam incertæ. Certam est, quod ex ipsa pronuntiatione apparet, quid, quale, quantum sit, ut, ecce aare decem, fundus Tusculanus, etc. ¶ 2. Speciatim apud Rhetores est ipsa actio, h. e. moderatio vocis et corporis in agendo, *axione.* *Cic.* 1. *Herenn.* 2. 3. Pronuntiatio est vox, vultus, gestus moderatio cum vanustata. *Id.* 1. *Invent.* 7. 9. Pronuntiatio est, si rerum et verborum dignitate, vocis et corporis moderatio. *Id.* 3. *Herenn.* 14. 19. Pronuntiationem motu maxime utilem oratori dixerant esse, et ad persuadendum plurimum valere. *Quintil.* 11. 3. (quod totum de pronuntiatione est.) Pronuntiatio a plerisque actio dicitur: sed prius nomen a voce, sequens e gestu videtur accipere. Namque actionem *Cicero* alias quasi sermonem, alias eloquentiam quædam corporis dicit. Idem tamen duas ejus partes facit, quæ sunt eadem pronuntiationis, vocem atque motum. Quapropter utraque appellatione indifferenter nil licet. *Sueton.* *Cal.* 53. Irato et verba et sententiæ suppetebant; pronuntiatio quoque et vox, ut neque eodem loci præ ardore considerat, et standiret a proci stantibus. *Plin.* 2. *Ep.* 14. Fracta pronuntiatione aliquid dicere. ¶ 3. Item speciatim apud Logicos est dictum, statum, pronuntiatum, *propositione.* *Cic. Fat.* 11. sub fin. Quid est, cur non omnis pronuntiatio aut vera, aut falsa sit, nisi etc.?

PRONUNCIATIVE vel pronuntiative, adverb. per modum pronuntiationis. *Donatus* ad illud *Ter. Phorm.* 1. 2. 7. Nescis, quo in metu: Pronuntiative magis, quam percunctative efferendum est.

PRONUNCIATIVUS vel pronuntiativus, modus, quo aliquid pronunciamus, h. e. indicetivus. *Diomed.* 1. p. 229. *Futsch.*

PRONUNCIATOR vel pronuntiator, ðris, m. 3. qui pronunciat. ¶ 1. Stricto sensu est qui recitat, recitatore. *Fronto* 1. ad *M. Cæs.* (edentia iterum *A. Maio*) *Ep.* 6. Meæ orationi *M. Cæsar* actor contigit, et pronuntiator; tuague ego opera ac voce audientibus placui. ¶ 2. Latiori sensu est qui narrat, vel scribit. *Cic. Brut.* 83. 287. *Thucydides* enim rerum gestarum pronuntiator sincatus, et grandis etiam fuit.

PRONUNCIATUM vel pronuntiatum, i, n. 2.

PRONUNCIATUS vel pronuntiatas, e, um. *V.* PRONUNCIO.

PRONUNCIATUS vel pronuntiatas, us, m. 4. pronuntiatio, enunciatio. In sexto casu sing. *Gell.* 4. 17. Et numerus in versu, et ratio in pronuntiatu manet. *Id.* 15. 3. Quo fieret vox pronuntiatu auditque lanior.

PRONUNCIO vel pronuntio, as, i, ðtum, ere, a. 1. De ratione scribendi *V.* in *NUNCIUS* init. — Part. *Pronunciatus* II. 1.; *Pronunciatus* I. 1., 2 et II. 1.; *Pronunciatus* I. 1. — Pronunciare est palam annuciare, enunciare, notum facere, in publicum efferre, proclamare (It. far sapere, pubblicare, proclamare; Fr. prononcer, proclamer, publier, énoncer; Hisp. enunciar, pronunciar, proclamar, publicar; Germ. öffentlich bekannt machen, nzeigen, ankündigen, publiciren, sagen, erzählen, proklamiren; Angl. to pronounce, utter, speak).

¶ 1. Proprie latissime patet. ¶ 1. Speciatim pertinet ad iudicem, aut magistratum edicentem aliquid, aut sententiam ferentem. *Cic.* 4. *Ferr.* 38. 94. Palam de seilia et tribunali pronunciat, si quis obstemt *Sthenium* rem facere vellet, sese ejus nomen recapturum. *Id. Brut.* 22. 86. Quam consules, re audita, amplius de consilii sententia pronuntiarent. *Id.* 3. *Off.* 16. 66. Igitur iudex ita pronuntiat. *Id.* 2. *Fin.* 12. 38. Pronunciare sententiam. *Sueton. Domit.* 11. Namquam tristorem sententiam sine præfatione elementis pronuntiat. *Plin.* 6. *Ep.* 31. a med. Pronunciare de calumnia. *Tertull. Resurr. carn.* 16. Pronunciari ad bestias. *Sic Paul.* *Dig.* 40. 1. 23. Sejus servus pronuntiatas. h. e. Judicata, damnetus. *Quintil.* 2. 10. 8. Quid enim attingit probationes adhibere cause, de qua nemo ait pronuntiatas? — Urbane. *Quintil.* 10. 12. 26. Modeste, et circumspetto iudicio de tantis viris pronuntiantum est, ne desineat que non intelligant. *Plin.* 6. *Ep.* 18. Ego et tenor, et studeo: nec tamen adhuc possum pronuciare, ntrum sit difficultis capere aliquid, en scribere. — Demum hne refertur possunt et ille, io quibus pronuciare est declarare, iudicare. *Sueton. Cæs.* 71. *Masintham* nobilem juvenem, stipendiariam pronuciavit, occultavit apud se diu. *Id. Vesp.* 3. *Flavianam* Domitillam duxit uxorem, inganquam et civem Romanam pronuciavit. ¶ 2. Item speciatim, præcipue in re militari, est edicere, dncis voluntatem, sive imparata nota facere, intinmare, publicare. — a) Cum Accus. tantum. *Liv.* 24. 14. sub fin. *Græchus*, prælio in posternum diem pronuciato, eontionem dimisit. *Id.* 2. 59. Iter in Insequeptum diem pronuciari quam jussisset, etc. *Sic Id.* 30. 10. Igitur, omisso eperre, pronuciatum iter signaque raptim ferri sunt cepta. Huc pertinet et illud *Curt.* 10. 8. extr. Ipsam ad pronuciatiæ prædam sequebantur. At *Auct. R. G.* 8. 15. Fasces stramentorum, signo pronuciato, uno tempore incenduntur dato à sego. — b) Cum Infinito, aut cum Coniunct, et part. ut, ve, apud *Cæs.* 5. *B. G.* 31. Pronunciari, prima ince itras. *Id. ibid.* 35. Jussertat pronuciari, at impedimenta relinquerent, atque in orbem considerent. et *ibid.* 34. Duces tota acie pronuciari jussertat,

ne quis ab loco discederet. — Cum Infinito et mai et Coniunct. *Liv.* 27. 43. sub fin. Ipse de toto exercitu—delegit aes millia peditum, mille equites: pronuciari, occupare se in Lucais proximam urbem Punicumque in ea præsidium velle, ut ad iter parati umnes essent. — c) Passive pronuciatum (nt pronuciatur anb a.) apud *Sueton.* *Cal.* 4. E Germania revertenti prætorianas cohortes universas prodisse obviam, quamvis pronuciatum: esset, ut dux tantummodo exirent. — Hinc pronuciatum absolute, substantivorum more. *Liv.* 4. 59. Cogebantur itaque victi, quis cadentibus spai nibli erat, pugnam inire: quum pronuciatum repente ne quis præter armatos violaretur, veliquam omnem multitudinem voluntariam esnit arinis. ¶ 3. Item pertinet ad præcones, et qui palam aliquid prædicant, publicare, proclamare, far sapere. *Cic.* 5. *Fam.* 12. ad fin. Præcones victorum nomina magis voce pronuciari. *Id. Quintil.* 15. 50. Cui magistri sunt, et domini constituuntur, qui, qua lege et qua condicione pereat, pronuciant. *Sueton. Domit.* 10. Quod eum comitiorum consularium dia perperam præco non consensit, ad populum, sed imperatorem pronuciansset. *Cæs.* 5. *B. G.* 51. Præconibusque circummissis pronuciari jubent, sen quis Gallus seu Romanus velit ad es transire, sine periculo licere. ¶ 4. Item indicare, aperire, far sapere, manifestare. *Cic.* 3. *Off.* 16. 66. Quam in vendendo rem eam scisset, et non pronuciansset, emptori demum præstari oportere. ¶ 5. Item palam profitari et danuciare se datum, promittere. *Cic. Cluent.* 29. 78. Suppressam esse ab eo pecuniam, quam pro reo pronuciansset. *Id.* 1. *Att.* 16. a med. (et *Seneca Ep.* 118.) Novi est in lege hoc, ut qui nommos in tribu pronuciant, si non dederit, impone sit. *Liv.* 2. 20. sub fin. Pronuciari militi præmia. *Sueton. Cæs.* 19. nommos de suo communal nomine per centurias. *Id. ibid.* 26. munus populo epulumque in filie memoriam. *Id. Gall.* 16. militibus donativum. Absolute *Cic. Planc.* 18. 45. Hæc doce, *Latareus*, decurlassa Plancium, conscripsisse, sequenssem fuisse, pronuciansse, divisisse. h. e. promississe, divisisse pecuniam ad corruptum suffragia. — Ad hanc notumem et illa pertinent, *Sueton. Tib.* 38. Quamvis provincias quoque et exercitus revisurum se, sepe pronuciansset. et *Her.* 21. *Nioben* se cantatarum, per *Claudium Rufum* consulem pronuciansset. ¶ 6. Pro creare, dicere, nominare, quum de magistratibus sermo est. *Liv.* 34. 27. Victi consensu, et seditionem metuentes, pronuciant eos prætores. *Sueton. Cæs.* 41. Comitia cum populo partitos est: ut, exceptis consulatus competitoribus, de cetero numero candidatorum, pro parte dimidia, quos populus vellet, pronuciantentur.

¶ II.) Figurata. ¶ 1. Est dicere, proferre, pronuciare, proferre. — a) De loquentibus et loquentibus. *Plin.* 3. *Ep.* 5. a med. Quum lector quædam perperam pronuciansset. *Gell.* 7. 7. Is affatim, ut admodum, prima acuta, non media, pronuciansbat. et *ibid.* 13 particula satis commoda accento acuto pronuciantur. et 13. 30. Verba corrupta pronuciantur. *Id.* 7. 10. A littera tractim pronucianta. — b) Sæpius est recitare, recitare. *Sueton. Gramm.* 2. a med. Q. *Verguntius* annales *Kanli* certis diebus magna frequentia pronuciansbat. *Cic.* 1. *Orat.* 61. 261. Coniunctis in os calculis, summa voce versus mntos uno spiritu pronuciansse consuecibat. *Id. ibid.* 19. 88. *Menedemus* memoriter multa ex orationibus *Demostheus* præclare scripta pronucians. (Adda eumd. 2. *Divinat.* 5. 14.) et 2. *ibid.* 19. 79. *Invenira* quid dicas, inventa disponera, deinde ornata verbis, post memoriam mandare, tum ad extremum agera ac pronuciantur. *V. PRONUNCIATIO* 3. et *PRONUNCIATOR* 1. *Quintil.* 11. 3. 93. Adhuc pejus aliquid transversum brachium proferunt, et cubito pronuciant. — c) Hinc pertinet ad histriones. *Varro* 6. *L.* 58. *Mull.* Ideo actores pronuciansse dicuntur, quod proscenio pronuciant, postea cogitant. *Plin.* 5. *Ep.* 19. Ars ejus et quasi in-

scriptio, comœdus, in qua plurimum facit: nam pronunciat acriter, sapienter, apte, decenter etiam. *Plin. alter 7. Hist. nat. 48. 49. (158).* Luceja mima centum annis in scena pronunciavit. *Cic. 3. Parad. 2. 26.* Histrio, si versus pronunciat est syllaba una brevior aut longior, esibilatur et exploditur. ¶ 2. Item simpliciter palam dicere, narrare, *dire, raconter.* *Cæs. 4. B. G. 5.* Mercatores in oppidis vulgus circumstetit: quibus ex regionibus veniant, quasque ibi res cognoverint, pronunciare cogunt. et 7. *ibid.* 38. Dolore prohibeor, quæ gesta sunt, pronunciare. et *ibid.* 20. a *med.* Sincere pronunciare aliquid. et 6. *ibid.* 36. Alius jam capta castra pronunciat. — Hinc a Part. præter. pass., cuius exempla supra retulimus,

Pronunciatum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, Ital. *proposizione*, ἀξίωμα, est enunciatio, propositio, oratio veri, vel falsi significativa. *Cic. 1. Tusc. 7. 14.* Omne pronunciatum, (sic enim mihi in presentia occurrit, ut appellarem ἀξίωμα: utar post alio, si invenero melius) id ergo est pronunciatum, quod est verum, aut falsum. *Gell. 16. 8.* Quidquid dicitur plena atque perfecta verborum sententiâ, ut id necesse sit aut verum, aut falsum esse, id a dialecticis ἀξίωμα appellatum est, a M. Varrone proloquium, a Cicerone pronunciatum. — Alio sensu *V. sub I. 2. c.*

PRONUPER, adverb. νεωρόν, valde nuper, admodum nuper, a pro et nuper. *Plaut. Trin. 2. 4. 26.* Quas (minas) sponsione pronuper tu exactus es pro illo adolescente. Alii pro a nuper dirimunt, et præpositionem suo casui postponi ajunt, et quas sponsione pro legunt, ut sit recta constructio pro sponsione nuper. Hinc *Fleckeisen* verba (*Pro sponsione nuper quam tu exactus es*) uncis includit.

PRONŪRUS, us, f. 4. *secunda nuora*, προνύμφη, nepotis mei uxor: et refertur ad prosoceum. *V. PROSOCE.* *Ovid. Heroid. 17. 206.* Pronurus et magni Laomedontis ero. h. e. uxor Paridis, qui nepos est Laomedontis. *Modestin. Dig. 38. 10. 4. § 6.* Pater meus uxoris meæ socer est, hæc illi nurus: et avus meæ socer magnus est, illa illi pronurus. — Usurpari posse videtur etiam de uxore pronepotis, abnepotis, etc. ex *Ulp. Dig. 23. 2. 14. § 4.*

PRŌNUS, a, um, adject. (pro). Aliam formam *Pronis*, e, exhibet *Varro* apud *Non. p. 494. 33. Merc.* Trabs pronis in humum accidens, proxime frangit ramos cadens. — Comp. *Pronior* I. et II. 1., 2. et 3.; Sup. *Pronissimus* II. 1. — Pronus est in anteriorem partem flexus, proclivatus, propendens, cernuus, deorsum vergens, declivis, πρηνής et προνής, προνήτων (It. *chino, chinato, piegato all'ingù*; Fr. *penché en avant, qui va en pente, inclinè*; Hisp. *inclinado, encorvado*; Germ. *vorwärts gewendet oder gekkehrt, sich vorwärts neigend, vorwärts hangend*; Angl. *inclined or bending forward, leaning forward, stooping or looking downward, having the face downward, headlong, prone*).

I.) Proprie. — a) Universim de animantibus et de rebus physicis. — Cum opposito *supinus* apud *Cic. 1. Divinat. 53. 120.* Animal omne, ut vult, ita utitur motu sui corporis, prono, obliquo, supino. *Plin. 28. Hist. nat. 4. 14. (54).* Supini cubitus oculis conducunt, proni tussibus, in latera adversus destillationes. — Cum opposito *sublimis* apud *Ovid. 1. Met. 84.* Pronaque quum spectent animalia cetera terras, Os homini sublime dedit. — Ceterum *Sall. Cat. 1. Quæ (pecora) natura prona atque ventri obedientia finxit.* *Apul. 8. Met. Senex pronus in baculum.* *Varro 2. R. R. 7. 12.* Puerum imponere equo pronum in ventrem, postea sedentem. *Virg. 10. Æn. 588.* pronus pendens in verbera teio Admonuit bijugos. et 11. *ibid.* 485. ipsum Pronum sternæ solo. *boccone, vel col'volto innanzi.* et 1. *ibid.* 119. excutitur, pronusque magister Volvitur in caput. *Ovid. 8. Met. 378.* studioque incautus eundi Pronus ab arborea cecidit radice retentus. *Sall. Jug. 98.* Ilex paullum modo prona, dein flexa, atque aucta in altitudinem. *Cæs.*

4. *B. G. 17.* Tigna non publicæ modo directa ad perpendicularum, sed prona ac fastigiata. *Plin. 4. Ep. 30.* Ampullæ pronæ atque vergentes. *Id. 5. Ep. 6. ante med.* Demissus pronusque pulvinus. *Ovid. Heroid. 18. 121. et 2. Met. 67.* Prona via declivè. et *Catull. 68. 59.* vallis. *Sil. It. 13. 336.* cautes in præruptum. *Liv. 4. 59.* Anxur urbs prona in paludes. *Tibull. 3. 6. 6. I,* nobis prona fuade Falerna manu. *Stat. 5. Theb. 255.* Crateres proni. h. e. eversi, rovesciati. — b) Speciatim est versus, conversus, voltato, volto. *Colum. 3. R. R. 2. 6.* Campestria loca Aquiloni prona. et 1. *ibid.* 5. 8. Ædificii solum pronus orienti. *Id. 2. ibid.* 9. 3. Omne frumentum maxime campo patente et ad solem prono apricoque et soluto lætatur. — c) Dicitur etiam de eo, qui per declivè decurrit. *Virg. 1. G. 203.* Pronus amnis. *Id. 8. Æn. 548.* pars cetera prona Fertur aqua, signisque secundo delluit anni. *Ovid. 5. Met. 423.* icta viam tellus in Tartara fecit, Et pronos currus medio cratere recepit. *Catull. 62. 51.* Pronum pondus. — d) Absolute. *Cic. 1. Tusc. 18. 42.* Nihil habent hæc duo genera proni. *Seneca Ep. 123. ad fin.* Per pronum ire. *Sil. It. 15. 235.* per prona voluit. — e) *Commode sidus pronum, dies prona* dicitur, quum prope occasum est: tunc enim celerius, et per prona videntur decurrere. *Horat. 3. Od. 27. 18.* Pronus Orioo. *Propert. 1. 16. 23.* Me mediæ noctes, me sidera prona jacentem, etc. *Ovid. 11. Met. 257.* Pronus erat Titan, inclinatus tenebat Hesperium temone fretum. *Stat. 2. Theb. 41.* Prona dies. *Seneca Agam. 461.* In astra jam lux prona, jam præceps dies. — f) *Pronos* etiam dicimus, qui celeri cursu feruntur: Inclinatur enim in cursu corpus in anteriora. *Ovid. 10. Met. 652.* quum carcere pronus uterque Emicat, et summam celeri pede libat arenam. *Id. Remed. am. 201.* leporem pronum catulo sectare sagaci. *Horat. 4. Od. 6. 39.* de luna. celeremque pronos Volvere menses.

II.) Translate. ¶ 1. Est animo proclivis, propensus, in utramque partem, *inclinato, propenso, portato, facile.* — a) Cum præpos. ad. *Plin. Paneg. 84.* Nihil est tam pronum ad similitates, quam emulatio. *Sueton. Vitell. 14.* Pronus ad cuiusque, et quacumque de causa necem atque supplicium. *Id. Ner. 50.* Ad poeticam pronus, carmina libenter ac sine labore composuit. *Varro 1. R. R. 20. 2.* Boves mansueti, et ad domandum proni. *Capitolin. Antonin. 10.* Ad indulgentias pronissimus fuit. — b) Cum Accus. et præpos. in. *Horat. 1. Ep. 18. 10.* in obsequium plus æquo pronus. *Flor. 4. in fin.* Pronum in omnia mala, et in luxuriam fluens sæculum. *Sueton. Cæs. 50.* Pronus et sumptuosus in libidines. — c) Cum Dativo. *Tac. Agric. 41. sub fin.* Pronum deterioribus principem estimulabant. *Id. 4. Ann. 29. in fin.* Aure superba, et offensioni proniores. *Seneca Octav. 868.* Animus malo pronus. *Stat. 2. Theb. 391.* Pronus calor. h. e. proclivis ad iram. *Lucan. 5. 693.* In dubios casus, et prona pericula morti. h. e. quasi vergentia ad mortem, eique proxima. — d) Cum Genitivo. *Claudian. 2. in Rufin. 300.* Unus per medios audendi proniore ense Prosilit esserto. *Sueton. Galb. 22.* Libidinis in mares proniore. *Aur. rectius leg. libidinis in mares proniore.* *Lucan. 1. 461.* ruendi in ferrum mens proca viris. ¶ 2. Item favens, studiosus, favoreggiante, affezionato: et usurpatur cum Accus. et præpos. in, cum Dat., et absolute. *Tac. 1. Hist. 13. extr.* Faventibus plerisque militum, prona in eum aula Neronis. *Sueton. Galb. 12.* Germanorum cohortem remisit in patriam, quasi Co. Dolabella proniorem. *Stat. 4. Silv. 8. 61.* Si modo prona bonis invicti Cæsaris adsint Nomina. *Val. Flacc. 8. 340.* Prona sententiâ. *Fellej. 2. 69. 5.* Quos proniore fortuna conitatur. *Tac. 2. Ann. 73. sub fin.* Ut quis misericordia in Germanicum, aut favore in Pisonem proniore. *Id. 1. Hist. 1.* Pronis auribus accipere aliquid. h. e. libenter audientibus. *Lucan. 5. 501.* temeraria prono Expertus cessisse Deo. h. e. juvante, propitio. ¶ 3. *Pronum* etiam di-

citur, quod nulla difficultate impeditur, *agevole*: quasi in declivi positum, et decursu facile. *Tac. Agric. 33.* Omnia prona victoribus, eadem victis adversa. *Sall. Jug. 122.* Omnia virtuti suæ prona esse. *Plin. Paneg. 16. sub fin.* Omnia hæc tam prona, tamque cedentia virtutibus tuis sententiæ, ut etc. *Id. 8. Ep. 10.* Pronum ad honores iter. *Ovid. 3. Amor. 14. 47.* Prona tibi vinci cupientem vincere palma est. *Justin. 1. 5. 9.* Pronam ad regnum viam ingredi. *Liv. 21. 28.* Id pronius ad lidem est. h. e. credi facilius. — Et cum Infinito *Pronum* est, facile est. *Lucan. 6. 606.* Pronum erat, o juvenis, quos velles, inquit, in actus Invitos præbere Deos. *Stat. 5. Silv. 3. 140.* Sit pronum vicisse donis: quid Achæa mereri Præmia? Adde *Jurenal. 9. 43*; et *Tac. Agric. 1.*

PROŌDICUS, a, um, adject. προωδικός, dicitur versus minor, qui longiorem præcedit. *Mar. Victor. 4. p. 2611. Putsch.* Sic te diva potens Cypri et est nunc proodicon, id est antecantativum. Nam quoties majoribus metris minus aliquid subnectitur, epodos dicitur; quoties vero comma vel colon integro metro præponitur, proodicon appellatur. Adde *eund. ibid. 1. p. 2501., 4. p. 2613. Putsch.*; et de *Metris Horat. p. 176., 178.* et 181. ed. *Krehl.*, qui corruptam *Putschii* lectionem emendavit.

PROŒCARIUM, ii, n. 2. locus in ædibus, qui est ante æcon: a πρό ante et οἰκίον cellula. *Petron. Satyr. 30.* Dispensatoreque in proecario aureos numerantem deprecari sumus. Ita legend. putat *Fr. Oriolius* in *Opusc. lett. di Bologna T. 1. p. 59.* pro precario, quod habetur in omnib. editionibus. Nempe dispensator aureos numerabat ostentationis causa in propatulo, h. e. in porticu ad æcon admittente.

PROŒCŌNŌMIA, æ, f. 1. προοικονομία, rei futuræ præparatio et dispositio: a πρό ante et οἰκονομῆω dispenso, dispono. *Servius ad Virg. 5. Æn. 858.* et 9. *ibid.* 468. et alibi proœconomiam dicit esse, quum illa dicuntur a poeta, per quæ veri similiora, aut planiora fient, quæ aliquo post intervallo dicuntur.

PROŒMIOR, aris, arî, dep. 1. cominciare, far l'esordio, προομιάζομαι, proœmio, seu exordio utor. *Plin. 2. Ep. 3.* Proœmiatur apte, nartrat aperte, pugnat graviter, colligit fortiter. *Sidon. 4. Ep. 3.* Dum ad meum nomen proœmiaris.

PROŒMIUM, ii, n. 2. προομιον. ¶ 1. Est principium dicendi: a πρό ante et οἰον cantus, vel οἶμος via: de qua notatione ita *Quintil. 4. 1. 1.* Quod principium Latine, vel exordium dicitur, majore quadam ratione Græci videntur προομιον nominasse: quia a nostris initium modo significatur, illi satis clare partem banc esse ante ingressum rei, de qua dicendum sit, ostendunt. Nam sive propterea quod οἶμος cantus est, et citharædi pauca illa, quæ, antequam legitimum certamen [al. carmen] inchoent, emerendū favoris gratia canunt, proœmium cognominaverunt: oratores quoque ea, quæ, priusquam causam exordiantur, ad conciliandos sibi iudicum animos præloquantur, eadem appellatione signarunt: sive quod οἶμος iidem Græci viam appellant, id, quod ante ingressum rei ponitur, sic vocare est institutum; certe proœmium est, quod apud iudicem, priusquam causam cognoverit, prosit. Hæc *Quintilianus. Cic. 2. Orat. 50. 325.* Connexum autem ita sit principium consequenti orationi, ut non tamquam citharædi proœmium affectum aliquod, sed coherens cum omni corpore membrum esse videatur. *F. PRINCIPIUM. Id. Chuent. 21. 58.* Paucis verbis accusat Canutus. Incipit longo et alte petito proœmio respondere Cepasius. *Quintil. 2. 20. sub fin.* Proœmium et narrationem dicere. *Id. 6. 5.* Ubi proœmio utendum, et quali: narrandum ne sil, et quo modo, etc. *F. INSINUATIO.* — De principio libri, tractatus, et hujusmodi, proœmio, præfazione, introduzione. *Cic. 16. Att. 6. sub fin.* In Gloria librum ad te misi: at in eo proœmium id est, quod in Academico tertio. Id evenit ob eam rem, quod habeo volumen proœ-

miorum: ex eo eligere soleo, quum aliquod *ὄργανον* institui. Itaque jam in Tusculano, qui non meminisse, me abusum isto proœmio, conieci id in eum librum. Quum autem in navi legerem Academicos, agnovi erratum meum. Itaque statim novum proœmium exaravi: tibi misi. Tu illud desecabis, hoc agglutinabis. *Id. 4. ibid. 16.* In singulis libris utor proœmiis. *Id. 2. Legg. 7. 16.* Habes legis proœmium: sic enim hoc appellat Plato. ¶ 2. De quocumque initio, principio. *Juvenal. 3. 288.* miseræ cognosce proœmia rixæ.

PROPAGATIO, ōnis, f. 3. actus propagandi arbores et præcipue vites, *κατασείσις, propagazione.*

I.) Proprie. *Cato R. R. 133. init.* Propagatio pomorum ceterarumque arborum. Adde *eund. ibid. 51. Cic. Senect. 15. 53.* Caput Jugatio, ralisatio, et propagatio vitium. *Colum. Arbor. 7.* Propagationum genera tria sunt in usu maxime: unum, quo virga edita a matre sulco committitur: alterum, quo ipsa mater prosternditur etque in plures palos per suas virgas dividitur: tertium, quo vitis scinditur etc. *Paul. Dig. 19. 2. 24.* Propagationes facere.

II.) Translate. ¶ 1. Est procreatio, propagatione. *Cic. 1. Off. 17. 54.* Quæ propagatio et suboles origo est rerum publicarum. ¶ 2. Item amplificatio, extensio, estensione, *allargamento, éxtacis.* *Cic. Prov. cons. 12. 29.* Finium imperii nostri propagatio. *Id. 1. Tusc. 14. 31. nominis. Id. 5. Fam. 15. a med.* Ea vita, in qua nihil insit, nisi propagatio miserissimi temporis. *h. e. prolatio, productio, prolongamento.* et *1. Tusc. 35. 86.* Qui, si mortem tum obisset, in amplissimis fortunis occidisset, is propagatione vitæ quantas basit calamitates!

PROPAGATOR, ōris, m. 3. qui propagat. Translate. *Cic. 8. Att. 3.* Ille provincia propagator, ille absœtis in omnibus adjutor. *Alii leg. prorogator. V. PROPAGO, as II. 3.* — Est epitheton Jovis imperii fines propagantis. *Apud de Mundo, prope fin.* Est et Militaris, et Triumphator, et Propagator, et Tropæophorus: et multo plura ejusmodi apud baruspices et Romanos veteres invenies. — Insigni hoc titulo honoris decoratus est etiam Flavius Magnus Magnentius tyrannus, in *Inscript. apud Gruter. 271. 4.*, in qua dicitur propagator orbis ac Romanæ rei publicæ, postquam anno a Chr. n. cccc. adversus Constantium II. Aug. Augustoduni in Gallia, occiso Constante Aug., imperium arripuit, ut ostendit *Barpt. Borghesius in Dichiaraz. di una lapida Gruteriana edita et interpretata in Memorie delle scienze mor., stor. e filolog. della R. Accad. di Torino, T. 38. p. 1. - 58.*

PROPAGATUS, a, um. *V. PROPAGO, as.*

PROPAGÈS, is, f. 3. *propaggine*, idem quod propagio.

I.) Proprie. *Poul. Diac. p. 227. 1. Müll. Propages*, progenies a propagando: ut faciunt rustici, quum vitem vetulam supprimunt, ut ex ea una plures faciant. *Alii leg. Propages*, propagines a propagando etc.

II.) Translate est progenies, *razza, legnaggio.* *Pacuvius apud Non. p. 64. 30. Merc. Salvete gemini, mea propages sanguinis. Auson. Ephem. orat. 19., sive Paulin. Nolon. carm. 5. 19.* Stipis adoptivæ meliore propage colendus.

PROPAGINATIO, ōnis, f. 3. propagandi actio, propagatio. *Isid. 17. Orig. 5.* Vitibus, inter cetera, magis ista conveniunt: oblaqueatio, putatio, propaginatio, fossio.

PROPAGINATUS, a, um, particip. ab inusit. *propagino, propagatus. Tertull. Pall. 2. sub fin.* Quot populi propaginati. *V. voc. seq.*

PROPAGINO, as, avi, atum, are, a. 1. vineam propagare. Est *Isid. 17. Orig. 5.* Propaginare est flagellum vitis terræ submersum sternere, et quasi porto pangere.

PROPAGMEN, inis, n. 3. propagatio, productio. *Ennius apud Non. p. 64. 32. et p. 221. 8. Merc. Nobis unde forent fructus, vitæque propagmen. Ita legit cl. Vahlen.; alii aliter.*

PROPAGO, as, avi, atum, are, a. 1. (pro et pango). Prima syllaba anceps est. *Lucret. 5. 850.* Ut propagando possint procedere sæcula. et *ibid. 856.* Nec potuisse propagando procedere prolem. *Claudian. 1. Laud. Stilich. 373.* Hi propagandi fuerant pro limite regoi. Idem fortasse dicendum est de *propago* nomine: quamquam quum translate sumitur, semper correpta fuisse reperiatur. — Part. *Propagans II. 2.; Propagatus in omnibus paragr. Propagandus sub init. et II. 2.* — Propagare est arborem, depresso in terram ramo, renovare et multiplicare, ut in voce sequenti dicitur, *κατασείσις* (It. *propagginare*; Fr. *propagar par bouture*; Hisp. *propagar por acodo*; Germ. *fortpflanzen*; Angl. *to propagate by layers*).

I.) Proprie. *Cato R. R. 52.* Quæ diligentius propagari voles. in aulæ, aut in quales pertusos propagari oportet. *Colum. 4. R. R. 33. 3.* Castanea melius ex vicino pertica declinata propagatur. *Id. Arbor. 7.* Hoc modo propagata vitis celerrime convalescet. *Plin. 17. Hist. nat. 13. 24. (97).* *Cato (R. R. 51.)* propagari præter vitem tradit scum, oleam, Punicam, malorum genera omnia, laurus, prunum, etc. *Id. 24. ibid. 10. 34. (60).* Abrotonum cacumine suo se propagat.

II.) Translate. ¶ 1. Est genus, stirpem, familiam procreando conservare. *Lucret. 1. 194.* Nec porro secreta cibo natura animantium propagare genus possit vitamque tuari. Adde duo *ejusd. loc. cit. sub init. Cic. 1. Phil. 6. 13. L. Brutus*, qui et ipse regio dominatu rempublicam liberavit, et ad simile factum stitem in prope quingentesimum annum propagavit. et *7. Ferr. 70. 180.* Quum ipse sui generis initium ac nominis ab se gigni et propagari vellet. *Apud 5. Met. Propagare familiam. Poeta apud Quintil. 9. 3. 57.* Propagatus Jove est Tantalus. ¶ 2. Dicitur etiam de rebus physicis, et præcipue de imperii finibus, et est extendere, proferre, amplificare, multiplicare, dilatare, stendere, multiplicare, prolongare, propagare: ad rem *Cic. 2. Divinat. 72. 149.* Quamobrem, ut religio propaganda etiam est, quæ est juncta cum cognitione naturæ: sic superstitionis stipes omnes ejiciendæ. *Plin. 5. Hist. nat. 29. 31. (115).* Multitudo limi, qua amnis terras propagat. *Tac. 12. Ann. 23.* Iis qui protulere imperium, etiam terminos Urbis propagare datur. *Sueton. Ner. 18.* Augere et propagare imperium. *Cic. 3. de republ. 12.* Imperii fines propagare. *Gell. 20. 10. a med. Italiæ fines propagati. Fellej. 1. 44. 1.* Propagata civitates auctumque Romanum nomen communiione juris. Similiter *Plin. 4. Hist. nat. 16. 30. (102).* Romanis armis notitiam Britannia non ultra vicinitatem silvæ Calædonia propagantibus. Huc referri potest et illud *Gell. 2. 24. in fin.* Quo edicto - a trecentis sestertiis adusque duo sestertia sumptus cænarum propagatus est, ut his saltem linibus luxuria - astus coerceretur. ¶ 3. Item usurpatur de tempore et est producere, proferre, allungare. *Cic. 5. Fin. 11. 32.* Propagare vitam aucupio. *Id. 2. Cat. 5. 11.* Meus consulatus non breve tempus, sed multa sæcula propagavit republicæ. *Id. 3. ibid. 11. 26.* Eademque diem intelligo et ad salutem urbis et ad memoriam consulatus mei propagatam. *Plin. 7. Hist. nat. 55. 56. (188).* Eadem vanitas in futurum etiam se propagat. *Id. 35. ibid. 2. 2. (4).* Propagare aliquid in ævum. *Id. 15. ibid. 14. 15. (49).* cuius memuriam æternam. *Cic. Dom. 32. 87.* laudem alicujus ad sen-piternam memuriam. *Id. Sezt. 48. 102.* Mandare aliquid monumentis annualium et posteritati propagare. *Id. Prov. cons. 8. 17.* Annus est integer vobis expectandus: quo intellecto, civium calamitas, sociorum ærumna, scelestissimorum hominum impunitas propagatur. *Flor. 3. 17.* Tantum excitavit incendium, ut hereditarium in posteros suos bellum propagaret. — Item prorogare. *Sueton. Aug. 23.* Præsidiibus provinciarum propagavit imperium. *Alii leg. pro rogavit.* Eadem lectionis varietas est *Cal. 29.* Propagari sibi commeatum sapius desiderans. et

Cæs. 24. Ut in quinquannum sibi imperium propagaretur. Dubium pariter est illud *Liv. 23. 25. in fin.* Consuli propagari in annum imperium.

PROPAGO, ginis, f. 3. de primæ syllabæ quantitate *V. infra sub II. in fin.* — Propago est ramus vitis vetule, aut altarius arboris, ab ea non recisus, sed in terram depressus, atque obrutus, vel per vas fictile pertusum terraque op-pletum trajectus, ut radices agens renovetur, at fructum ferat. Rustici nostri vulgo vocant *refosso*: alii, ducto a Gallis vocabulo, *margatta*. Est a pro et pago pro pango. Duo hæc propagationum genera tradit *Plin. 17. Hist. nat. 13. 24. (97).* et describit: item *Cato R. R. 51. et 133.* Tres propagandi rationes docet *Colum. Arbor. 7.* cujus verba *V. in PROPAGATIO I. Gr. ποσχησμα, ἐκφυδς* (It. *propaggine*; Fr. *provin, marcotte, bouture*; Hisp. *acodo*; Germ. *d. Setzling, Absenker, Ableger, Senker*; Angl. *a luyer*).

I.) Proprie. — a) Stricto sensu. *Colum. Arbor. 7.* Virgam quum a matre in terram deprimere voles, scrobem facito ita, ut propago non lædatur alterius radicibus. *Id. 4. R. R. 6. 3.* Ne vitis pluribus flagellis emacietur: nisi in propaginibus futuris prospiciemus. *Plin. 14. Hist. nat. 1. 3. (10).* Deprimere vitem in propagines. *Virg. 2. G. 26.* Silværumque aliæ pressos propaginis arcus expectant. et *ibid. 63.* Sed truncis oleæ melius, propagine vites Respondent. *Plin. 17. Hist. nat. 10. 9. (58).* Arbores aut semine proveniunt, aut plantis radicis, aut propagine, aut avulsione, aut surculo, aut insito, aut consecto arboris trunco. et *ibid. 13. 21. (98).* Sabina herba propagine seritur, et avulsione. et *ibid. 20. 34. (149).* Propagines nulli faciliores, quam castaneæ. Adde *Cic. Senect. 15. 52.* — b) Dicitur et de quovis longiore ramulo, sarmento, flagello, ex quo propago fieri potest. *Festus Pict. apud Gell. 10. 15.* Propagines e vitibus altius præterentes non succidit. Ubi notand. masculin. genus. At *Martinius Hertz.* legit *retentitas*. Huc sensu accipiendum videtur et illud *Horat. Epod. 2. 9.* adulta vitium propagine Altas maritali pupulos.

II.) Translate est proles, progenies, *razza, schiatta, figliuoli, discendenza.* *Ovid. 11. Met. 312.* Alipidis de stirpe Dei versuta propago Nasceitur Autolycus. *Virg. 6. En. 871.* nimium vobis Romana propago Visa potens, Superi. *Lucret. 4. 997.* At consueta domi catulorum blanda propago Deferre. *Porcius Licin. apud Gell. 19. 9.* Custodes ovium, teneræque propaginis agnum, *Nemesian. Cyneg. 241.* de equis. Cappadocumque notas referat generosa propago. — Hoc sensu prima syllaba corripitur tum in recto, tum in obliquis casibus: quum de plantis sermo est, producitur. Utrunque videre licet in allatis exemplis. *V. tamen vocem præced. init.*

PROPALA. *V. PROPOLA.*

PROPALAM, adverb. *apertamente, in palese, év τὰ παρὰ τὸν, clare, aperte, in propalato.* *Cic. 1. Orat. 35. 161.* Neque tabulis et signis propalam collocatis. *Liv. 34. 33. sub fin.* Hæc propalam dicebat: illa tacita suberat cura, ne etc. *Plaut. Epid. 1. 1. 10.* Minus jam fertilitica sum: rapio propalam. *Liv. 22. 12.* Concessum eis propalam de virtute et gloria esse. *Id. 23. 14.* Itaque ubi senatum metus cepit, si propalam tenderent, resisti multitudini concitatae non posse: clam simulando dilationem mali inveniant. Similiter *clam et propalam* opponuntur apud *Sueton. Ner. 22.* Ad omnes etiam inimicos Cincenses commorabat secessu, primo clam, deinde propalam. *Tac. 6. Ann. 7.* Quum primores senatus delationes exercebant, alii propalam, alii per occultum. *Id. 2. ibid. 39. sub fin.* Adire municipia obscuro dici, neque propalam aspici. *Plaut. Mil. glor. 4. 8. 38.* Timco, ne hoc tandem propalam fiat nimis. — *Propalam est, inadem prostratum est. Terentian. p. 2435. Putsch.* Spondron esse post trachæum, propalam est.

PROPALATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PROPALO, as, avi, atum, are, a. 1. (pro et

palam. *Paul. Propalatus.* — Propalare est palam facere, *propalare, divulgare. Sidon. 9. Ep. 11. a med.* Quae propalare dissimulat, excolere detestatur. *Claud. Mamert. 1. Stat. anim. 2. sub fin.* Illud quod ista pagina propalatur, ejusdem auctor occultatur. *Oros. 6. 5. Jam propalata et publica veritas. Commodian. 50. 14. Res infamis erit, si quis se propalati hosti.*

PROPANSUS et propassus, a, um, particip. ab inusit. *propando: spiegato, aperto, disteso, expansus. Apul. 6. Met. Propansis utriusque pinnis affuit rapax aquila. Id. Florid. n. 24. Ales propansis utriusque pennis paelabitur.*

PROPÁROXYTÓNUS, a, um, adject. *προπαροξυτονος*, qui in antepenultima syllaba habet tonum acutum. *V. PAROXYTONUS.*

PROPÁTIOR, eris, atq. dpp. 3. antea patior. Dicitur de pathico, qui prius muliebria patitur, deinde fellat. *Fet. Scholiast. ad illud Juvenal. 2. 50. Hispo subit juvenes, et morbo pallet utroque: Utriusque sexus inguita lambentis, et propatientis. Alii fortasse rectius legunt et ore patientis, cui simile est illud Minuc. Ortav. 28. Qui medius virus lambunt, et libidinoso ore inguinibus inhaerescunt.*

PROPÁTOR, oris, m. 3. *προπατωρ*, avus, generis auctor. *Tertull. Praescript. 49. Christum autem inquit missum ab illo propatore, qui est Bythos.*

PROPÁTRŪS, i, m. 2. secundo *πιο*, proavi mei frater, qui et patruius major dicitur, h. e. patris, vel matris matris patruus magnus. *Cajus Dig. 38. 10. 1. et Paul. ibid. 10. Caji verba sunt: Quinto gradu sunt supra avus, avavia: infra adnepos, adnepitis: ex transverso fratris et sororis pronepos, proneptis: et convenienter propatruus, proavita, idest proavi frater et soror.*

PROPÁTŪLUM, i, n. 2. *V. voc. seq. in lu.*

PROPÁTŪLUS, a, um, adject. *aperto, scoperto, προπατωρ*, patens, apertus, sub dio positus. *Cic. 6. Ferr. 49. 110. Ante eadem Cereris in aperto ac propatulo loco signa duo sunt. — Hinc Propatulum, i, n. 2. absolute, substantivorum more; et in propatulo, omisso loco ¶ 1. Significat sub dio, alio scoperto. Id. fragm. apud Colum. 12. R. R. praef. 2. Quin victus et cultus humanus non, uti feris, in propatulo ac silvestribus locis, sed domi sub tecto accurandus esset. Liv. 24. 16. ad fin. Apparata convivia omnibus in propatulo aedium fuerant. Plin. 1. Ep. 8. ad fin. Huc sermone non apud populum, sed apud decuriones habui. nec in propatulo, sed in curia. Val. Max. 2. 5. n. 5. Cœnare in propatulo. verecundie non erat. — Omnia praeposita. Mela 1. 19. circa med. Museyri notis corpus omne persignant, propatulo vescuunt. ¶ 2. Urbane est propalatum, in oculis omnium, in media luce, coram populo, in publico. Sall. Cat. 13. Pudicitiam in propatulo habere. Nepos Hann. 9. ad fin. Esque (statuas) in propatulo domi abijci. Gell. 19. 14. Varronis monumenta in propatulo frequentique usu feruntur. Id. 18. 10. a med. In promptu et in propatulo esse. Apul. de Mag. Os, cujus in propatulo et conspicuo usus homini creberrimus. Id. ibid. Quid ego in propatulo et celebri agam, facile e tenebris tuis arbitraris.*

PROPE est A) Adverbium, et B) Praepositio.

A) Adverbium prope habet Comp. Propius 1. et II. 1. 2.; et Sup. Proxime in omnibus paragr. (unde Comp. Proximus II. 6.), et est idem ac iuxta, in loco propinquo (H. da vicino, da presso; Fr. près, proche; Hisp. acerca, cerca, al lado, junto; Germ. nahe, in der Nähe; Angl. near, nigh, by, beside, close, fast, or hard by).

I.) Proprie de loco. — a) Cum opposito procul, longe, remote. *Cic. Senect. 14. 48. Adolescentia voluptates prope influens magis fortasse letatur, sed delectatur etiam senectus procul eas spectans. Id. 2. Fin. 12. 36. Quid judicant senectus? dulce, amarum, lenè, asperum, prope, longe. Cf. Propert. 2. 21. 58. Longius aut propius, mors sua quemque manet. Cic. 1. Nat. D. 31. 87. Allæ (stellæ) propius a terris, aliæ remotius eadem spatia conficiunt. — Ceterum — b)*

Absolute. *Plaut. Aulul. 1. 2. 24. Ad aedes nostras nusquam adit, quamquam prope est. Id. Epid. 5. 2. 9. Si prope adstas, aestu calefacit. Id. Rud. 1. 3. 32. Nec prope usquam hic quidem cultum agium conspicio. Id. ibid. 1. 4. 10. Quænam vox mihi prope hic sonat? Quis hic loquitur prope? Id. Cas. 3. 5. 32. Nec quemquam prope ad se sinit adire. Id. Most. 2. 2. 16. Quis homo est, qui nostras aedes accessit prope? Cic. 9. Fam. 7. Volebam prope alicubi esse. Cas. 6. B. G. 23. Hoc proprium virtutis existimant, expulsos agris limitibus cedere; neque quinquam prope audere consistere. Liv. 1. 58. Quam pavida ex somno mulier, nullam opem, prope motum imminuentem videret. Seneca Ep. 41. Prope est a te Deus: tecum est, iams est. Ter. Adelph. 3. 2. 11. Propius accedamus. et ibid. 4. 2. 41. Illic multo propius ibis. Horat. Art. P. 361. propius stare. Id. 1. Ep. 1. 67. propius spectare aliquid. et ibid. 16. 11. adductum propius frondere Tarentum. Liv. 2. 30. Ad confrenda propius castra. Cic. Mil. 22. 59. Proxime deos accessit Glodius, propius quam tum, quum ad ipsos penetraret. Colum. 1. R. R. 6. 8. Omnes tamen quam proxime alter ab altero debent habitare. — c) Cum Ablativo et praepos. ab. Cic. 7. Ferr. 2. 6. In Italia bellum tam prope a Sicilia, tamen in Sicilia non fuit. tanto poco lontano. et Pis. 11. 26. Apud socrum tuam prope a meis verbis sedebas. Id. 4. Ferr. 3. 6. Tam prope ab domo detineri. Plin. 17. Hist. nat. 25. 38. (244). Propius ab Urbe. Id. 5. ibid. 26. 21. (89). A Sura proxime est Pbiliscum oppidum Parthorum. Auct. B. Hisp. 15. Usque eo ut eadem proxime a vallo fecerint. — d) Cum Accusativo usurpantur gradus Propius et Proxime: cf. Prope sub B. Cas. 4. B. G. 9. Ne propius se castra moveret, pelierunt. et 28. Ad partem insulae, quæ est propius solis occasum. et 5. ibid. 36. Quin propius Ambiorigem accessisset. Cic. 7. Phil. 8. 26. Nec propius urbem millia passuum ducenta exercitum admovevit. Adde Liv. 29. 5. Sall. Jug. 21. Nam hi propius mare Africum agitabant. Liv. 1. 27. In sinistro Fidenates propius montem consistunt. Colum. 4. R. R. 33. 4. Propius stirpem recisateles. Varro 1. R. R. 13. 1. Vitulici proxime januam celiam esse oportet. Cic. 6. Att. 5. ad fin. Exercitium habere quam proxime hostem. et 1. ibid. 14. Proxime Pompejum sedebam. Ita legit et Diomed. p. 405. Putsch. Rursus Id. 3. ibid. 14. Quam nihil esset necesse quam proxime Italiam esse. Similiter Id. 10. Phil. 11. 26. Operam det, ut cum suis copiis quam proxime Italiam sit. Sall. Jug. 22. Proxime Hispaniam Mapii sunt. Plin. 17. Hist. nat. 23. 35. (206). Usitatum est quam proxime solum decidit. — e) Cum Dativo prope nusquam inventitur, sed propius et proxime; quamquam Priscian. p. 1172. Putsch. Juxta et prope et dativo et accusativo junguntur. Virg. 1. G. 355. propius stabulis armenta tenerent. et 4. ibid. 47. propius tectis. Liv. 44. 40. Flumen erat haud magnum propius hostium castris. Plin. 27. Hist. nat. 9. 51. (75). Quo propius mari fuerit, salsa est. Cic. apud Diomed. 1. p. 405. Putsch. Propius grammatico accessi. Nepos Hann. 8. Propius Tiberi, quam Thermopylis. At Lambinus leg. Propius Tiberium, quam Thermopylas. Cas. 1. B. C. 7. Quam proxime potest hostium castris castra communit.*

II.) Intranslate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiori paragr., h. e. a loco. Tac. 1. Hist. 10. Tam prope ab exsule fuit, quam postea a principie. Id. Dial. de orat. 23. Prope abest ab infirmitate, in quo sola sanitas laudatur. è assai vicino ad infermarsi Cic. 4. Fin. 10. 24. Sed ut propius ad ea, Cato, accedam, quæ a te dicta sunt, pressius agamus. per venir più al proposito. et Partit. orat. 36. 124. Si propius accedat ad consuetudinem mentemque sermonis defensoris definitio. Id. Flacc. 10. 23. Propius accedo. Nego esse illa testimonia, quæ tu etc. Intrao etiam magis. Qui gessit, etc. Sall. Cat. 11. Quod tamen vitium propius virtutem erat. più

simile. Ita legit etiam Priscian. 18. p. 1172. Putsch. Sic Liv. 30. 12. Quum propius blanditias oratio esset, quam precors. Et Virg. 1. Æn. 530. Parce pio generi, et propius res aspice nostras. h. e. edis, fave, propitia sis. Virg. 8. Æn. 556. propius periculo. Sic Liv. 21. 1. Ut propius periculo fuerint, qui vicerunt. Sil. It. 1. 13. propiusque fuere periculo, Quis superare datum. — Propius sabrino quid sit, *V. in SOBRINUS.* — Cic. 1. Tusc. 12. 26. Antiquitas quo propius almet ab ortu et divina progenie, hoc melius ea cenebat. Tac. 2. Hist. 76. A contumelia, quam a laude propius fueris, post Vitellium eligi. Cic. 11. Fam. 21. a med. Me tua virtuti proxime accedere. Id. 3. Fin. 16. 52. Ut enim nemo dicit, in regia regem ipsum quasi productum esse ad dignitatem, sed eos, qui in aliquo honore sint, quorum ordo proxime accedit, ut secunduus sit ad regium principatum: sic etc. ¶ 2. Sepe refertur ad tempus. Ter. Adelph. 3. 2. 9. Partus instabat prope. — Prope est quum etc. Jam jam tempus est, quum. Ter. And. 1. 1. 125. Prope adest, quum alieno more vivendum est nihil. è vicino al tempo, che etc. Plaut. Men. 5. 6. 25. Prope est, quando bonus pretium exolvat. Id. Aulul. 2. 3. 9. Partiduo prope adest, ut fiat palam. poco manca: poco ci vuole a scoprirsi. et Liv. 40. 32. Jam prope erat, ut sinistram cornu pelleretur. ormai poco ci volea, che etc. et 25. 21. Prope est factum, ut injussu pratoris signis convulsis in aciem exirent. poco mancò. — Ut dicimus prope est factum, ut etc. h. e. parum abfuit, quin etc.; sic Cic. Cluent. 21. 59. Nec quidquam propius est factum, quam ut illant persequeretur. Id. ad Q. fr. 2. 5. Propius nihil est factum, quam ut occideretur. Adde eund. 7. Ferr. 36. 94. — Apud Ictos saepe legitur prope est, ut aliquid fiat: quæ verba non, ut praesertim, dubitationem habent, sed affirmationem et definitionem; et significant, sequitur ut ita fieri debeat. V. Papi-nian. Dig. 35. 1. 69. circa med. et 45. 1. 118. et Pompon. ibid. 3. 18. et Paul. 2. Sentent. tit. 27. et alios, qui congescit Brisson. — Proxime refertur ad tempus praeteritum, sed quod modo fuit, aut postremo factum est; proximate, ultimamente, di fresco. Cas. 3. B. G. 29. Civitates, quæ proxime bellum fecerant. Id. 6. ibid. 32. Ex his tribus (regionibus), quas proxime conscriptas ex Italia transduxerat. Cic. 5. Fam. 15. Litteras, quas a te proxime accepi. Id. 1. Nat. D. 14. 37. Una cum eo, quem proxime nominavi. Id. 6. Fam. 10. Itaque et Postumuleju, et Sextio, et sapissime Attico nostro, proximeque Thruade liberto tuo totum me patefecit. Id. Partit. orat. 39. 137. Quo paulo ante praepcepta dedimus ambigui, quæque proxime sententiae et scripti. qui ora. testis. et Plin. 4. Ep. 13. Proxime quoniam patria mea fuit. — Proxime refertur etiam ad tempus mox futurum. Plin. 5. Ep. 7. Velim ergo, quum proxime iudices contrahentur, quid sit juris, indices. — Deum proxime refertur et ad ordinem temporis cum Accusativo. Cels. 3. 2. a med. Proximeque abstinentiam sumendus est cibus exiguus. Pallad. 9. R. R. 8. a med. Proxime solis occasum. ¶ 3. Prope nonnunquam ponitur pro ferre; quasi, pene, propemodum, quasi, per poco. Cic. 4. Ferr. 4. 10. Ut me propa de vite meæ statu dolore ac lacrimis suis deducere. Horat. 3. Od. 8. 7. prope funeralis aëburis iclu. Cas. 5. B. G. 20. Trinobantes, prope firmissima earum regionum civitas. Sall. Jug. 64. Jam scalis egressi milites prope summa ceperant. Id. Cat. 57. His genus, eloquentis prope aequalia fuere. Cic. 3. Ferr. 54. 146. Excludit eam solum, cui prope dicam soli potestatem factam esse oportebat. et 5. ibid. 25. 62. Eques Romanus prope annos nonaginta natus. Id. 7. Fam. 28. Prope desperasti his rebus. et 4. ibid. 3. Sapientia praeditus prope singulari. Ter. Heaut. 1. 1. 45. Ejus filiam ille amare cepit perditæ, prope jam ut pro uxore haberet. Plin. 2. Hist. nat. 7. 5. (20). Vix prope est judicare, utrum etc. — Sic proxime est similime, ferme: cum Accu-

sativo. Liv. 24. 48. Regi pedites conscripsit, ordinatorumque proxime morem Romanum instruendo et decurrendo signa sequi et servare ordines docuit. et 30. 10. circa med. Erat res minime certamini navali similis, proxime speciem muros oppugnantium navium. — Proxime atque, similiter atque. Cic. 9. Fam. 13. Non possum ego non aut proxime atque ille, aut etiam æque laborare. ¶ 4. Prope pro omnino, admodum, affatto. Horat. 2. Sat. 3. 32. insanis et tu, stultique prope omnes. Tractat hic Horat. quod Cic. 3. Tusc. 4. et 5. et Parad. 4., nempe Stoicorum sententiam, omnes stultos insanire, docentium. Etiam ferme interdum hanc vim habet. ¶ 5. Proxime, refertur etiam — a) Ad ordinem rerum. Cic. 2. Off. 3. 11. Proxime autem, et secundum deos, homines hominibus maxime utiles esse possunt. Fellet. 2. 124. 4. Quo tempore mihi fratrique meo, candidatis Cæsaris, proxime a nobilissimis ac sacerdotibus viris, destinari prætoribus contigit. Plin. 12. Hist. nat. 12. 26. (45). de nardo. In nostro orbe proxime laudatur Syriacum, mox Gallicum, tertio loco Creticum. h. e. statim post Indicum. Id. 16. ibid. 40. 79. (218). A prædictis morus proxime laudatur. Id. 34. ibid. 14. 39. (138). Proxime indicari debent metalla ferri. — b) Ad ordinem qualitatis ac virtutis. Plin. 23. Hist. nat. 8. 80. (158). Proxime valent cetera laurus genera. Id. 25. ibid. 8. 53. (93). Quidquid in Creta nascitur, infinito præstare ceteris ejusdem generis alibi genitis: proxime quod in Parnasso. Id. 23. ibid. 4. 39. (79). Utilissimum esse omphacium: proxime viride. ¶ 6. Proxime ponitur etiam pro apte et ad rem maxime convenienter. Quintil. 6. 2. 20. Et ut proxime utriusque differentiam signem, illud (ἄσος) comædæ, hoc (πᾶσος) tragædiæ simile. — Comp. Proximus est Minuc. Fel. Octav. 19. Quid Mantuanus Maro? nonne apertius, proximus, verius? h. e. congruentius, et magis ad veritatem accedendo. Alii leg. proximus veris. Addunt Manil. 3. 512., sed ibi lecto variat.

b) Propositio prope Accusativum regit (V. Propius et Proxime sub A. et B). et est idem ac juxta, apud, ἐγγύς (It. appresso, presso, vicino; Fr. près; Hisp. acerca, cerca; Germ. nahe, bei; Angl. near, nigh, by).

I.) Proprie de loco. Cæs. 1. B. G. 22. Prope hostium castra. et 7. ibid. 36. Prope oppidum. Virg. 8. Æn. 597. Est ingens gelidum lucus prope Caritis annem. Cic. 7. Fam. 23. ad fin. Ut non modo prope me, sed plane mecum habitare posses. Liv. 2. 12. Prope regium tribunal consistere. Id. 2. 46. Prope te dimicans cadam.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorici ducti a superiori paragr., h. e. a loco. Liv. 1. 25. sub fin. Prope metum res fuerat. Id. 26. 48. Contentio quum prope sedit, arm veniret. Tac. 3. Hist. 21. Prope seditionem ventum est. et Curt. 10. 6. 12. Prope ad seditionem venerat. Id. 4. 10. 4. Jam prope seditionem res erat. Ulp. Dig. 17. 1. 29. Dissoluta negligentia prope dolum est. ¶ 2. Refertur etiam ad tempus. Cic. 3. Fam. 5. Prope cal. Sext. puto me Ladiæ fore. Suetan. Claud. 44. Excruciatum doloribus nocte tota, prope lucem defecisset.

PROPEDIEM, adverb. (prope diem) post breve tempus, brevi, ἀδίκω, ἐν βραχεί (It. in breve, fra poco; Fr. au premier jour, bientôt; Hisp. presto, dentro de poco; Germ. ehestens, nächstens, nächster Tage; Angl. shortly, after a while, within a few days, in a short time, presently, straightway). Componitur tantum cum Futuro verborum et cum Imperativo. Plaut. Asin. 4. 2. 8. Ad illam hinc ibo, quam tu propediem, nisi quidem illa ante occupasset te, rffliges scio. Id. Pers. 2. 4. 24. Te cruci ipsum propediem affligent alii. Ter. Adelph. 5. 5. 7. Hoc verum est, et ipsa re experire propediem. Ubi Donatus. Propediem, ὀψέω, nam propediem adverbium est temporis, ut si diceret cito. Cic. 3. Off. 33. 121. Præsens tecum propediem loquat. Id. 16. Fav. 9. Asclapio medicus plane confirmat propediem te valentem fore. Id. 1.

Divinat. 23. 47. Propediem te videbo. Sall. Cat. 56. Sperabat propediem magnas copias sese habiturum. Adde Liv. 1. 41. et 46., et 30. 8. Cic. 2. Att. 1. ad fin. Prognostica mea cum orationibus propediem expecta.

PROPELLO, pellis, pūli, pūsum, pellere, a. 3. (pro et pello). Propello est Lucret. 4. 195. et 6. 1026. — Part. Propellens I. 3. et II. 3.; Propulsus I. 1., 2., 3. et 4.; Propellendus I. 3. et II. 3. — Propellere est ante aut procul pellere, promovere, procul amovere, ἀνεργεῖν, ἀδῆω (It. spingere o cacciare innanzi o lontano; Fr. pousser en avant, faire avancer; Hisp. pujar, apretar en adelante; Germ. vor sich hinstreiben, fort-weiter treiben, hervortreiben; Angl. to drive or push forwards, move or push on, drive out or forth, propel).

I.) Proprie fatissime patet; et ¶ 1. De armentis, equis, etc. est ante pellere. Varro 2. R. R. 2. 12. Oves potum propellunt. et mox. Propellunt in pabulum. Liv. 2. 51. Secuti dedila opera passim ad illecebras propulsa pecora, præcipitavere in insidias. — Hoc refertur potest et illud Phædr. 4. 17. Canes propulsi fusibus vadunt foras. ¶ 2. De hostibus est repellere, procul amovere, lugare. Cæs. 1. B. C. 55. Ut venientibus resistant, atque eos propellant. Id. 4. B. G. 25. Hostes propellere et submovere. Curt. 3. 10. 6. Totam aciem suo favore fluctuantem umbrionibus posse propelli. Auct. B. G. 8. 19. Hostes victi propulsi. Pompej. apud Auct. B. Hisp. 26. Adversarios adhibere propulsos habemus. Tac. 2. Hist. 43. Propulsa Quintanorum impetu quintadecima legio. Liv. 7. 24. Propellere hostem a castris. — Hoc refertur potest et illud Plaut. Rud. 3. 3. 8. Qui scelustus sacerdotem anum præpices Repulit, propulit perquam indignis mollis. Nosque ab signo intimo vi deripuit sua. ¶ 3. De inanibus est ante amovere, procul amovere. Lucret. 6. 1026. aer a teigo quasi provelit atque propellit. Id. 4. 286. Atque alium præ se propellens aera voltit. Gell. 2. 22. a mil. Cæcias nubes non procul propellit. Poeta apud Festum p. 273. 29. Müll. Propellunt creruleum rates salum. Gell. 2. 30. Fluctus ab austris, qui humiliores sunt, sursum propelli. Id. ibid. a med. Propulsa in adversum aquæ. Lucan. 7. 789. cernit propulsa crunre Flumina. Propert. 3. 21. 11. Propellere rimige Numen. h. e. remis pulsare. Ovid. Heroid. 21. 42. Noceas navem propellit in altum. Cic. 4. Tusc. 5. 9. Navem remis propellere. Ovid. 1. Trist. 10. 33. propulsaque navis fortibus Austris Transæat instabiles strenua Cyaneas. spinta. Colum. 2. R. R. 2. 28. Propellere in priorem partem jugum. Cels. 7. 5. n. 2. Ubi apparuit tuncro, si ei arundo inheret, propellenda est. Plin. 11. Hist. nat. 37. 65. (173). de ranis coarant. Tunc attentis buccarum sinus perlucent, oculi flagrant labore propulsi, spinti in fuori. Ovid. 8. Met. 593. inque profundum Propulit et scopulo paritura corpora nata. h. e. depulit. Sil. It. 16. 571. viciniam metæ qui propulit hastam. h. e. coniecit, jaculatus est. ¶ 4. Hinc latiori sensu ponitur pro deicere, prosternere. Ovid. 8. Met. 340. Sternitur incursum neinas, et propulsa fragonem Silva dat. Val. Flacc. 6. 383. ut mollis latas, aut machina muri, que scopulis trabibusque diris, confectaque lamnis Pugnabit tandem, atque ingentem propulit urbem. et 4. 311. labentem propulit hemis. Seneca Herc. Cel. 162. Muros Echalia corpore propulit.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphora ducti a superiori paragr. 1. Petron. Satyr. 4. Quum ad vita properant, cruda althuc studia in forum propellunt. ¶ 2. Item est morali ratione impellere, movere, compellere, incitare. Lucret. 3. 160. Esse animam cum animo conjunctam, que quum animi vi percussa est, rixin corpus propellit et icit. Cic. Sull. 23. 64. Dicerem fortasse, et facile et libenter dicerem, si paullo etiam longius, quam finis quotidiani officii postulat, pietas et fraternus amor I. Cretilium propulisset. V. Italun. ait h. l.; Orellius et vulgati libri protulissent. Tac. 11. Ann. 2. Qui terrore carceris

(eam) ad voluntariam mortem propellerent. et 6. ibid. 3. Rudes animos ad corrumperendum militiæ morem propellere. Sil. It. 7. 529. torquet totas in prælia vires Penorum ductor, propellitque agmina voce. ¶ 3. Item est propulsare, prohibere. Horat. 1. Sat. 2. 6. Frigus quo duramque famem propellere possit. Liv. 40. 11. in fin. Periculum vitæ propellere a me potes, puniendi eos, qui etc. Propert. 2. 22. 39. opposita propellens suavia dextra. h. e. arcens. Colum. 7. R. R. 12. 2. Canis eligitur propellendis injuriis hominum ac ferarum.

PROPEMODO et certius
PROPEMODO, adverb. ea ratione formatum, qua postmodum, præmodum, admodum. Formam propemodo rectam esse necat Handius, Tursell. v. 4. pag. 601.; contra Ritschellius ram tuetur ad Plaut. Trin. loc. infra cit. — Propemodo et propemodum est quasi. pæne, prope, quasi, ἄλλοῦ δὲν, σχεδόν. Plaut. Pseud. 1. 3. 42. Scia, quid nes volumus? v. Pol ego propemodo: ut male sit tibi. Id. Trin. 3. 3. 50. Tenes jam? ca. Propemodum. Liv. 24. 29. circa med. Quum propemodo munit accessisset. Alii aliter leg. Plaut. Men. 5. 2. 14. Propemodum jam scio, quid siet rei. Id. Truc. 4. 3. 2. Propemodum experte estis, quam ego sim mitis. Ter. Phorm. 1. 4. 34. An. Satin est sic? GE. Non. An. Quid si sic? GE. Propemodum. An. Quid si sic? GE. Sat est. Adde eumd. Heaut. 5. 5. 20. et Adelph. 1. 2. 31. Cic. 2. Divinat. 41. 85. Quid enim sors est? idem propemodum, quod micare, quod talos jacere. Id. 1. Fin. 1. 2. Ut propemodum justioribus utamur illis, qui, etc. Id. Orat. 43. 147. Verba componere, et syllabas propemodum dinumerari. Plin. 34. Hist. nat. 18. 55. (177). Sandaracie quoque propemodum dicta nativa est. s'p' spiegata quasi abbastanza.

PROPEMPTICUM Carmen, προπεμπτικόν, quo abeuntem aliquem honoris et benevolentie causa prosequimur, prosperaque omnia, itunt, moram, reditum precamur: a προεμνω deduco prosequor, comitor. Talis est apud Virg. 8. Æn. a v. 560. Euanthi ad Pallantem liliun: apud Horat. 1. Od. 3. ad Virgilium: et Epod. 1. ad Mæcenatrem. Propempticon Metio Celsi inscribitur Statii l. 3. silva secunda: et Propempticon ad libellum, carmen postremum Sidonii.

PROPENDENS, entis, particip. F. voc. seq.
PROPENDEO, prendis, pendis, prmsum, pendere, n. 2. (pro et pendeo). Part. Propendens I.; Propensus in fin. — Propendere est ante aut deorsum prudere, inclinare, veigere; ut quum altera e lancibus præponibrans descendit, ἐκπέπτω (It. pendere, piegare; Fr. être penché en avant; Hisp. estar inclinado, pendiente; Germ. hervor-, herabhangn; Angl. to incline or lean forward or down, hang down, preponderate).

I.) Proprie. Cic. 5. Tusc. 17. 51. Qui quum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis et externa, tantum propendere illam lancem putat, ut terram et maria deprimat. Plin. 26. Hist. nat. 7. 20. (36). Herba scandens arbore et ex ramis propendens. Cæd. Avel. 1. Tavd. 4. ante med. Quædam præ oculis quasi propendens. Colum. 7. R. R. 12. 4. de canis. Dejecta et propendens aures. h. e. dependens, demissa. Val. Flacc. 7. 587. Incitat Æsanides dextram, inque ardentia mittit cornua, dein totis propendens viribus hæret. h. e. pendens. Sueton. Galb. 21. Kycerretat etiam in latere rjus caro, propenditque adro, ut ægre fascia substringeretur. h. e. exstendo pendebat. V. Propensus in fin. I.

II.) Translate. ¶ 1. Est idem ac præponderare. Cic. 5. Tusc. 31. 86. Vita, non solum si undique referta bonis est, sed si multo majore et graviore ex parte bona propendit, brata recte dici potest. ¶ 2. Italice over propensione, propensum animo esse erga aliquem. Cic. 2. Orat. 44. 187. Si se dant, et sua sponte, quo impellimus, inclinant atque propendent, accipio quod datur. et ibid. 29. 129. Necesse est, ut is, qui nobis causam adjudicaturus sit, aut inclin-

lione voluntatis propendest in nos, aut etc. — Hinc Part. præter.

Propensus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde Comp. *Propensior* I. et II. 1., 2., 3.; et Sup. *Propensissimus* II. 3. c.

I.) Proprie propensus est propendens, inclinatus, protensus, *pendente inananti, piegato, inclinato, ἐπιπέτης*. Pers. 1. 57. Pinguis aqualiculus propenso sesquipedale exstat. *Solin.* 20. Alces mulis comparanda adeo propenso labro superiore, ut nisi recedens pasci non queat. *Capitolin. Gordian.* 19. Ex quibus omnibus (concupinis) ternos et quaternos filios reliquit; appetitatusque est sui temporis Priamus, que ut vulgo jocantes, quod esset natura propensior, Priapum, non Priamum, sæpe vocitarunt. h. e. mentulatio.

II.) Translate sæpissime usurpatur. ¶ 1. Metaphorâ sumptâ a superiori paragi. de abstractis. *Cic.* 3. *Nat. D.* 40. 95. Disputatio Balbi mihi ad veritatis similitudinem videretur esse propensior. *Sic Id.* 1. *Divinat.* 5. 9. Cujus disputatio tibi ipsi—ad veritatem est visa propensior. ¶ 2. Omnia, et præcipue quæ infra sequuntur, a lancibus translata sunt, quarum quæ ponderosior, deprimitur ac propendit, seu deorsum inclinatur et vergit. *Cic.* 3. *Parad.* 2. 24. Causa igitur hæc, non natura distinguit: quæ quando utro accessit, id sit propensius; si utroque adjuncta est, paria fiant, necesse est. *Plaut. Bacch.* 3. 4. 15. Verum, quam illa unquam de nies pecunia ramenta fiat plumea propensior, mendicum malim mendicando vincere. h. e. ponderosior ac ditior. Cf. *ibid.* 22. ¶ 3. Hinc sæpissime sumitur pro dedito, favente, *portato, dedito, propenso, favorevole*. — a) Cum Accusativo et præpos. ad, in. *Cic. Rosc. Am.* 30. 85. Non tsm propensus ad misericordiam, quam inclinat ad severitatem videbatur. *Id.* 4. *Tusc.* 37. 81. Ut quisque natura ad aliquem morbum proclivior, sic animus alius ad alia vitia propensior. *Id.* 1. *Off.* 30. 105. Si quis est paullo ad voluptates propensior. *Id.* 4. *Fam.* 13. Videor mihi prospicere ipsius animum propensum ad salutem tuam. *Id.* *Mur.* 31. 64. Non tu quidem vir melior esses, sed paullo ad lenitatem propensior. *Id.* 2. *Off.* 18. 62. Propensior benignitas esse debet in calamitosos. et *ibid.* 20. 69. A quo expeditior et celerior remuneratio fore videtur, in eum fere est voluntas nostra propensior. *Id.* 8. *Att.* 3. *circa med.* Infimus quisque propensus in alteram partem. — b) Cum Ablativo et præpos. pro. *Justin.* 16. 1. 2. In divisione inter fratres regni propensior fuisse pro Alexandro videbatur. *Sic leg. Jsep. et alii*; *Forcellinus vero Alexandro*. — c) Absolute. *Cic.* 13. *Att.* 21. *sub fin.*, et *Liv.* 37. 54. Propenso animo aliquid facere. *con genio. Auct. B. Alex.* 26. Magnæ copiæ, quas celeriter et propensissima civitatum voluntate, et sua diligentia confecerat. *Ovid.* 14. *Met.* 706. Sollicita petit propensum voce favorem. — *Propensa munera*, quæ propenso animo dantur, atque adeo magna, pretiosa, vel simpliciter ponderosa. *Auct. argum. Truc. Plautini.* Natiq; causa dat propensa munera.

PROPENDO, is. V. DEPENDO.

PROPENDŪLUS, a, um, adject. pendens in anteriorem partem, ut Propenduli crines, apud *Apul. Florid.* n. 3. V. locum in ANTEVENTULUS.

PROPENSĒ, adverb. Comp. *Propensius* I. et II. — Propense est idem atque estense, late, *estesamente*.

I.) Proprie. *Hygin. Gramat.* p. 4. col. 1. Ita fiat, ut pari numero dispositi decuriones, et reliqui principales eorum, brios equos possidentes propensius tendant. h. e. si attendano più largamente. — Fortasse huc pertinet et illud *Marcell. Empir.* 27. p. 126. retro ed. *Ald.* Id a jenuo misducsri debet; quod eo plus proderit, quo propensius fuerit manducatum.

II.) Translate est ex animo, cum inclinatione, aut propensione, *di cuore, volentieri, ἐπιπέτως*. *Lentulus* ad S. P. Q. R. apud *Cic.* 12. *Fam.*

15. *circa med.* Ut hanc concordiam et conspirationem omnium ordinum ad defendendam libertatem propense non crederet esse factam. *Liv.* 37. 52. Propensius cumulatusque. prout ejus merita sint, senatum facturum. *Apul. Florid.* n. 20. Eoque propensius laudandus est, quod etc.

PROPENSIO, ōis, f. 3. inclinatio, *ἐπιπέσις, προπόσις*, inclinatio. *Cic.* 4. *Fin.* 17. 47. Qui nulla in re, nisi in virtute, aut vitio propensionem, ne minimi quidem momenti, ad summum bonum adipiscendum esse diceret.

PROPENSUS, s, um. V. PROPENDEO in fin. PROPÉRABILIS, e, adject. properans, celer. *Tertull. Anim.* 43. Dispensatio ciborum per somnum non facile procederet calore properabili, et rigore tarlabili.

PROPÉRANS, antis, particip. V. PROPERO. PROPÉRANTER, adverb. Comp. *Properantius* et Sup. *Properantissime*. — Properanter est celeriter, presto, con velocitâ, in fretta. *Lucret.* 5. 300. Usque adeo properanter ab omnibus ignibus ejus etc. *Sall. Jug.* 101. Beneficia invitus accipere; sed ea properantius, quam æs mutuuum, reddere. *Tac.* 16. *Ann.* 24. Eos codicillos Nero properanter accepit, spe, exterritum Thraseam scripsisse. *con avidità e impazienza. Ovid.* 4. *Fast.* 673. Haec quondam Cytherea diem properantius ire Jussit, et atherios præcipitavit equos. *Sil. It.* 7. 748. mille hinc Cæspite de viridi surgunt properantibus aræ. *Imp. Constantin. Cod. Theod.* 11. 30. 8. Quæcumque ad instructionem pertinent cause, ad comitatum nostrum properantissime volumus adferri.

PROPÉRANTIA, æ, f. 1. idem ac properatio. *Sall. Jug.* 4. extr. Neque ex tanta properantia tam facile tractum bellum, sociordia magis, quam dolo, crederent. *Tac.* 12. *Ann.* 20. Tædium ex mora, periculum ex properantia.

PROPÉRATĪM, adverb. idem ac proparato. *Cæcilius* apud *Non.* p. 153. 15. et 155. 3. *Merc.* Properatim in tenebris istuc confectum est opus. *Pomponius ibid.* Pergis properatim. Adde *Sisenn.* apud *Gell.* 12. 15.

PROPÉRATIO, ōis, f. 3. fretta, *σπουδή, ἐπιπέσις*, actus properandi, festinatio. *Q. Cic.* ad *Tir.* 16. *Fam.* 27. Nam que parcius frater perscripserat, verecundia videlicet et proparatione. *Cic.* 5. *ibid.* 12. Sed ad proparationem meam quiddam interest, te non expectare, dum etc. *Sall. fragm.* apud *Arustian.* p. 259. ed. *Lind.* Turmam equitum castra regis succedere, et proparationem explorare jubet. *Ammian.* 31. 5. a med. Adversus quos Lupicinus proparatione tumultuaria coactis militibus temere magis quam consulte progressus, etc.

PROPÉRATIO, adverb. *fretolosamente, prestamente, ἐπιπεπώς*, festinanter, celeriter. *Tac.* 13. *Ann.* 1. Neque minus proparato Narcissus Claudii libertus ad mortem agitur.

PROPÉRATUS, a, um. V. PROPERO.

PROPÉRĒ, adverb. *in fretta, in prescía, σπουδῆς, ἐπιπεπώς*, properanter, studiose, celeriter, festinanter. *Ter. Andr.* 5. 6. 15. Propere arcesse. *Id. Hecyr.* 3. 3. 11. Propere præcurrere. *Sall. Jug.* 91. Ipse intentus propere sequi, neque milites prædari sinere. *Horat.* 3. *Od.* 19. 9. Da (*opaculum*) lunæ propere novæ. *Nepos Epam.* 4. Egredere propere, ne alios corrupas. *Liv.* 23. 36. Cum se propere recepit. *Virg.* 9. *Æn.* 891. Sed manus et castris propere coit omnis in unum. *Plaut. Amph.* 5. 1. 19. Ut subito, ut propere, ut valide tonuit! *Id. Aulul.* 2. 2. 86. Sequere propere me ad macellum strenue. — Ad significandam summam festinationem sunt illa *ejusd.* *ibid.* 2. 8. 23. Occidit, nisi intro huc propere propro currete. et *Cas.* 3. 6. 17. Propere, cito introite, et cito deoperate. et *Cist. a.* 3. v. 8. Ut aliquis vitio prodeat propere ocius. et *Curc.* 2. 3. 4. Ita nunc subito, propere, et cetero objectum est mihi negotium. et *Rud.* 5. 2. 36. Eloquere propere celeriter. et *Stich.* 2. 2. 13. Ita celeri curriculo sui propere a portu. et *Trin.* 4. 3. 1. Fac te propere celerem.

PROPÉRĪPES, edis, adject. celeripes, velox. *Catull.* 63. 34. de *Aty.* Rapidæ ducem sequun-

tur Gallæ properipedem. Ita *Foss.* et *Lachmann*; alii *pede propero*.

PROPÉRĪTER, adverb. idem quod propro, sed antiquius. *Pacuvius* apud *Non.* p. 155. 6. *Merc.* Classem in altum properiter deducere. *Accius ibid.* et p. 307. 27. Properiter navem in fugam transdunt. *Catull.* (corrige *Serenus*) apud *eumd.* 11. 63. Animula miserula properiter abit. corrige abit. Adde *Apul.* non semel, et *Auson. Parental.* 27.

PROPĒRO, as, avi, atum, are, 1. (a) properus; vel a pro et paro, quasi ante alia paro). Part. *Properans* sub B. a., c., d. et in lin.; *Properatus* in fin.; *Properandus* sub A. — *Properare* occurrit A) Active; et B) Neutorum more.

A) Active properare est maturare, accelerare, *επιπεύω, σπεύδω* (11. affrettare, accelerare, sollecitare; Fr. hâter, précipiter, presser, accélérer, apprêter; Hisp. apresurar, apretar, acelerar; Germ. beeilen, beschleunigen, eiligbesorgen, -thun, -machen; Angl. to make haste, hasten, make speed, get ready, be quick). Usurpatur

A) Activa forma; frequenter enim, ait *Forcellinus*, Accusativus additur, sive malis Infinitivum subintelligere, sive non. *Plaut. Cas.* 2. 8. 55. Abi atque obsonia propera. *Accius* apud *Non.* p. 154. 2. *Merc.* Melius pigrasse, quam properasse est hoc nefas. *Virg.* 4. *G.* 17. lentis Cyclopes fulmina niassis Quin properant. *Horat.* 3. *Od.* 24. 62. Indignoque pecuniam *Heredi* properat. scil. parare, conficere divitias. *Virg.* 9. *Æn.* 401. et pulcram properet per vulnera mortem. scil. adire, oppetere. *Tibull.* 4. 1. 205. Seu matura dies celerem properat mihi mortem. scil. parare. *Plaut. fragm.* apud *Servium* ad *Virg.* 4. *G.* 171. Properare prandium. *Properat.* 3. 20. 21. labore. *Tac.* 3. *Hist.* 40. ceptum iter. *Id.* 2. *Ann.* 22. dedicationem. et 4. *ibid.* 69. accusationem. et 11. *ibid.* 37. cædem. et 2. *ibid.* 6. naves. et 3. *ibid.* 66. extr. Quod multos etiam bonos pessum dedit, qui spreis quæ tarda cum securitate, præmatura vel cum exitio properant. *Plaut. Aulul.* 2. 3. 3. Vascula intus pure propra atque elue. h. e. propra eluere. *Alii leg.* proprore expedi, atque elue: *Alii aliter.* V. *Taubman*. — b) Passive. *Horat.* *Epod.* 12. 21. Muricibus Tyriis iteratæ velleræ lanæ, Cui properabantur? *Virg.* 1. *G.* 260. Multa, forent quæ mox cælo properanda sereno, Maturare datur. *Ovid.* 3. *Amor.* 1. 69. teneri properentur amores, Dum vacat. h. e. canantur, scribantur. *Val. Flacc.* 4. 573. fuga nunc medio properanda recursu. *Plin. Paneg.* 51. Hinc porticus, inde delubra occulta celeritate properantur.

B) Neutorum more est festinare, celeritate uti, *affrettarsi, far presto, in prescía*. — a) Absolute. *Plaut. Men.* 3. 3. 30. Propra, serpedem, confer gradum. *Id. Curc.* 2. 2. 33. Properatin' ocius? *Sall. Jug.* 79. Neque in illo loco amplius una die, aut una nocte moratus, simulabat sese negotii causa properare. *Ovid. Heroid.* 5. 31. Xanthe, retro propra. *Cæs.* 2. *B. C.* 20. Hoc magis properare Varro, ut cum legionibus quamprimum Gades contenderet. et 3. *ibid.* 39. Proinde ad prælam, ad gloriam properate. *Sall. Jug.* 22. De Carthagine silere inelius puto, quoniam alio properare tempus monet. *Ovid.* 6. *Met.* 201. Ite sacris, properate sacris. h. e. festinate discedere a sacris. *Cic.* 12. *Fam.* 25. *circa med.* Ventis, remis in patriam omni festinatione prop-ravi. *Id. Mil.* 19. 49. Quæ causa, cur Roman properaret? *Lucan.* 8. 658. properantem in fata tenetis. h. e. ruentem ad mortem. — *Properare* absolute, celeriter ite. *Martial. Spectac.* 25. Partite, dum propro: mergite, dum redeo. h. e. ire festino. — b) In his semper Infinitus aliquis subintelligitur: qui sæpe etiam exprimitur. *Cic. Prob. cons.* 14. 35. Si in patriam, si ad deos penates redire properaret. *Plaut. Curc.* 5. 3. 10. Sia, sis, illico. atque argentum proprore propra vomere. *Virg.* 4. *Æn.* 310. Et mediis propraes aquilonibus ire per altum. *Sall. Jug.* 69. ad fin. Ni Marius signa infer-

re properavisset. *Id. Cat. 7.* Quisquam hostiam ferire, murum ascendere, conspici, dum tale facinus faceret, properabat. *h. e. studebat, si studiava. Cæs. 2. B. G. 11.* Quam sibi quisque primum itineris locum peteret, et domum pervenire properaret. *Horat. 1. Od. 8. 2.* dic, Sybarin cur properes amando Perdere? *Id. Epod. 12. 9.* Indomitam propebat rabiem sedare. — c) Cum Accusat. et Infinito. *Sall. Cat. 7.* Se quisque hostem ferire properabat. *Cf. Ammian. 25. 7.* Ferro properans miles, quam fame absumi. et *Plin. 15. Hist. nat. 14. 15.* Mala prima adventu, et decerpi properantia. — d) Cum Supino. *Sall. in orat. Macri Licin. ad pleb. circa med.* Ultra licentiam in vos auctum atque adjutum properatis. *Id. apud Priscian. 18. p. 123. Ereht.* Video indigentiam dona quæsitum gratiæ properantem. — e) Passive impersonaliter. *Cic. Sull. 19. 54.* Propebatum vebementer, quam longe tempus muneris abesset. *Ammian. 21. 12. ante med.* Properabatur tamen nihilo minus etc. — Hinc

Properans,antis, part. præ., adjective quæ usurpatur, unda *Comp. Properantior;* at aut festinus, citus, celer, *chi s'affretta, frettoloso, impetoso. Cic. 4. Att. 4.* Hæc properantes scripsimus. *Ovid. 3. Pont. 5. 9.* Lingua prope-rante legere. *Seneca Herc. Fur. 772.* Sista prope-rante gradum. *Claudian. 2. in Rufin. 337.* Festinamque rotam solito properantior urget.

Properatus, a, um, part. præter., adjective usurpatur, unda *Comp. Prope-rator;* et est prope-re factus, festinatus, acceleratus, *fatto in fretta, accelerato, affrettato, impetoso. Sall. Jug. 120.* Prope-ratum iter. *Virg. 1. G. 196.* quamvis igni exiguo prope-rata maderent. *Tac. 2. Ann. 6.* Prope-ratæ naves. et *ibid. 80.* Tela agrestia ad subitum usum prope-rata. *Ovid. Heroid. 18. 113.* Prope-rata oscula congerere. *Id. 9. Met. 586.* Prope-ratæ tabellæ. *Id. 2. Pont. 11. 1.* brevi (opus) prope-ratum tempore. *Id. 3. Trist. 3. 34.* prope-rata mors. *Id. 15. Met. 748.* gloria rerum. *Martial. 10. 50.* meta curribus. *h. e. prope-re decursa. — Comp. Prope-rator* apud *Solin. 26.* Lucinæ illis (ursis) prope-ratus tempus est, quippe uterum trigesimus dies liberat. — *Prope-rato opus est, prope-randum est. Cic. Mil. 19. 49.* Erat nihil, cur prope-rato opus esset. *Plaut. Mil. glor. 3. 1. 210.* Ergo accurato et prope-rato opus est.

Homonym. De discrimine inter *prope-ro* et *festino, V. FESTINO;* inter *prope-ro* et *matureo, V. MATURO* et *MATURE.*

PRÓPERUS, a, um, adject. frettoloso, presto, sollicito, opudatoc, festinus, celer, velox: a pro-pe. — a) A. solute. Virg. 12. Æn. 85. Circumstant prope-ri aurigæ. *Ovid. 7. Met. 647.* Ecce venit Telamon prope-rus. *Val. Flacc. 4. 176.* Terga sequi, prope-rosque jubet conjungere gres-sus. *Tac. 4. Hist. 79.* Simul Cerialis prapero agmine subvenit. et *ibid. 68.* Ille spe ac juvenata prope-rus, hic moras nectens. *Id. 1. Ann. 65.* Sibi quisque prope-rus, et lentæ adversum imperia aures. — Prope-ram pro celeri ac strenua disisse antiquos, testimonio est Cato, quum ait in libro de re militari: Tertia e castris educito celeris prope-ratæ est. *Festus p. 253. 31. Müll. — b)* Cum Infinito. *Tac. 4. Ann. 52.* Quoquo facinore prope-rus clarescere. — c) Cum Genit. *Id. 12. ibid. 66.* Agrippina sceleris olim certa, et oblatæ occasionis prope-ra. *sollicita di ab-bracciare etc. et 4. ibid. 59.* Liberti et clientes apiscendæ potentiæ prope-ri. et *14. ibid. 7.* Vindictæ prope-ra. et *11. ibid. 26.* Prope-rus iræ. *presto all'iracondia.*

PRÓPES, pædis, m. 3. funis, quo pes veli al-ligatur, quasi prope pedes: de quo Turpilius: Quasi quam secundus ventus fert navim in mari, si quis propedem misit, si velis, (al. in veli) sinistrum. Hæc Isid. 19. Orig. 4., quem penes sit fides. *V. ænotata ad PROPUDIUM.*

PRÓPÉTRARE, mandate quod perficiatur, nam impetrare est exorare, et perpetrare perfice-re. Paul. Diac. p. 227. 2. Müll. Quidam lexicog-raphi afferunt fragmentum et *Accio: Age vero propetra, quod cæpisti fieri.*

PRÓPEXUS, a, um, particip. ab inusit. pro-pe-cto: pettinato. a disteso, in longum pexus. Virg. 10. Æn. 838. susus propexam in pectore barbam. (Ubi *Servius: propexam quis anta bunc? Respondeo ego: Accius apud te ipsum ad 12. Æn. 605.* Nam florei crines, vide, ut prope-xi jacent! *h. e. demissi, non collecti.) Pterius: Ma-lunt nonnulli prope-xam: sed prope-xam in an-tiquioribus habetur. Ovid. 1. Fast. 259.* manu mulcens propexam ad pectora barbam. *Stat. 2. Theb. 97.* propexaque mento Canities. *Sil. It. 13. 310.* prope-xis in pectora barbis Verrere hu-mum.

PRÓPHETA et prophetes, æ, m. 1. indovino, profeta, προφήτης, qui futura prædicit, a se pri-mum intellecta, vates, divinus: a προφήμι præ-dico. ¶ 1. Propheta apud Græcos et Latinos non quilibet fani alicujus antistes dicebatur, sed qui lis templis præpositus erat, ubi oraculum es-set, cujus ille responsa interpretabatur. *Inscript. apud Oederic. Syllog. p. 238. c. ΕΥΦΥΙΣ VOLVSIAN-VS V. C. PATER HIEROPHANTA PROPHETA ISIDIS PONTIFEX DEI SOLIS VOT. SOLVI. Festus p. 229. 9. Müll.* Prophe-tas in Adrasto Julius nominat antistites sanorum, oraculorumque interpretes: Quum capita viridi lauro velare imperant Pro-phetæ, sancta castè qui putant (al. purant) sac-ra. *Apul. de Mundo sub init.* Veluti prope-hetæ quidam, deorum majestate complecti, effantur ceteris, quæ divino beneficio soli vident. *Macro-b. 7. Saturn. 13.* Verum est, ita Ægyptios opinari, ut ego sacerdotes eorum, quos prophetas vocant, quum vidissem, etc. Adde *Apul. Herb. omnib. fere capitib.,* ubi intelliguntur magi, qui reli-gionem medicinæ admiscebant. Adde etiam al-terum *Apul. 2. Met. p. 158. Oudend.* ubi Za-chiam quemdam Ægyptium prope-hetam primarium nominat magiæ peritum et defunctorum animas ab Inferis excitantem. ¶ 2. In Sacris Litteris, et apud Christianos scriptores sunt prope-hetæ viri sancti, qui a Deo illustrati multa prædixerunt de Messia, de Hebræorum captivitate, de fine honorum et malorum hominum, etc. *Lactant. 1. 4. et 4. 11., Tertull., Augustin., Hieronym.* etc.

PRÓPHÉTALIS, e, adject. profetico, προφη-τικός, ad pruphetam pertinens. Hieronym. Ep. 54. n. 17. Prophe-tæ os. *Id. Ep. 68. n. 1.* Spi-ritu prope-hetali longe post futura prospicere. Adde *Venant. Fort. 5. 4. 48.;* at *V. PATRIAR-CHALIS.*

PRÓPHÉTATUS, a, um. V. PROPHETO.

PRÓPHÉTIA, æ, f. 1. profetia, predizione, vaticinio, προφητεία, prædictio, vaticinium. Ter-tull. Anim. 35. sub fin., Hieronym., Augustin.

PRÓPHÉTIALIS, e, adject. ad prophe-tiam pertinens, ut Prophe-tiale patrocini-um, Tertull. advers. Valentian. 28.

PRÓPHÉTICÆ, adverb. profeticamente, προ-φητικώς, divinando, prædicendo. Tertull. Mo-nog. 4. Prophe-tice dictum est: Et erunt duo in unam carnem.

PRÓPHÉTICUS, a, um, adject. profetico, προ-φητικός, ad prophe-tam pertinens, prophe-talis. Tertull. Cor. mil. 7. Moyses propheticus, non poeticus pastor. *Id. Anim. 47.* Prophe-tica so-mnia. *Prudent. 7. Cathemer. 179.* Prænuncia-tus ore qui prophe-tico Emmanuel est.

PRÓPHÉTIS, ydis, f. 3. προφήτις, et

PRÓPHÉTISSA, æ, f. 1. profetessa, mulier divinians. Tertull. Resurr. carn. 11. De quibus luculenter Paracletus per prophe-tidem priscam. *Id. Præscript. 51. sub fin.* Cujusdam puellæ, quam quasi prophe-tissam sequitur. Adde *Hiero-nym. Ep. 54. n. 17.*

PRÓPHÉTIZO, as, are, n. 1. προφητίζω, pro-fetizzare, indovinare, prædicere. Vulgat. in-terpr. Matth. 26. 68. Prophe-tia nobis, Christe, quis est, qui te percussit. *Id. alibi.*

PRÓPHÉTO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. Prophe-tatus. et Prophe-taturus. — Prophe-tare est prædicere, divinare, vaticinari, profetizzare, προ-φητεῖν. Tertull. Resurr. carn. 28. Scimus autem, sicut vocibus, ita et rebus prophe-tatum. *Prudent. 13. nepi oreφ. 101.* Dissertit, aloqui-

tur, tractat, docet, instruit, prophe-tat. *Tertull. Anim. 47.* Servi prophe-taturi. *Id. 3. contra Marcion. 19. ad fin.* Nisi si nec mortem volet Cbristi prophe-tatam. *Inscript. christ. apud Orell., 4872.,* ubi legitur prophe-tavit, spuria est.

PRÓPIĀTUS, a, um. V. PROPIO.

PRÓPILO. V. PRÆPILO.

PRÓPINA, æ, f. 1. Isid. 15. Orig. 2. ad fin. Poplra Græcus sermo est, qui apud nos corrupte propina dicitur. Est autem locus juxta bal-neas publica, ubi post lavacrum a fama et aiti rasciuntur, unde et propina et propinare dicitur: πείνα enim Græca famem significat, eo quod hic locus famem tollat. Ceterum fallitur hic *Isid.* qui putat propinam, locum nempa qui prius popina dicebatur, a πείνα derivandum, quum potius vulgus eum locum ita appellatam constat, quia ibidem non modo opipare esitare, sed etiam assatim bibera solebant ganeonea illi; ideo-que vulgus propinam a πρῶξιμα, poculo provo-co, eum locum appellatam. — Formam propina confirmat *Inscript. apud Marini, Pap. diplom. p. 251.* Hic requiescit in pace Jobannis *vr.* (*h. e. vir honestus*) olographus (*Marinius recte pu-tat legendum logographus*) propinæ Isidori, qui vixit ann. *m. (h. e. minus) a. v. dep. a. calen. Junias* consulatu *Viliasarii (h. e. Belisarii) vc. (h. e. vir clarissimi).*

PRÓPINATIO, ònis, f. 3. brindisi, invito a bere, πρόποσις, actus propinandi, id est porri-gendi prægustati poculi, ad ad bibendum lavlan-di, vel deniqua ad salutem alicujus bibendi.

I.) Propria. *Petron. Satyr. 113.* Nec Gilon ma aut iralatica propinatione dignum judicabat, aut, quod minimum est, sermoa communi voc-cabat. *Seneca 2. Ira 33. sub fin.* Propinationibus crabris alicquem lacare. *Id. 2. Benef. 21.* Ego ab eo beneficium accipiam, a quo propina-tionem accepturus non sim?

II.) Translate. Sumi vidatur pro commissio-na. *Gell. 10. 17.* Sumptum plurimum, *dowriav vs,* et propinationem adolescentis filii depurantis. *M. Hertz. legit:* Sumptum plurimum asolicon-que adolescentis viri dplorantis. In *vet. Inscript. apud Gruter. 753. 4.,* quæ est apud *Henzem. 7336. P. APPIVS P. F. AITYCHES AD COLENOAM MEMORIAM ALBINIAR VETTHI F. VALERIANAE CERTAM FACVNIAM SYMMAN LEGAT COLLEGIO GENOOFOR-EX QVA PROPINATIONEM PRÆBANT* etc. Videtur itaque bis commissio seu cœna funabris signifi-cari.

PRÓPINATOR, òris, m. 3. προπότης, qui pro-pinat. Ovid. 1. Art. am. 587. Iuda propinator rimirum multa propinet. *Alit leg. multo rectius: Inde procurator nimium quoque multa procurat.* Certa est lectio apud *Augustin. Serm. 361. 7.* Non vis respondera corruptori, quum savea prop-inatori.

PRÓPINO, as, avi, atum, are, a. 1. Pröpino primâ productâ legitur apud *Martial. 1. 69., 3. 82. et 8. 6.;* primâ vero correptâ apud *Ju-venal. 5. 127. et alios. — Part. Propinans I. 3.; Propinandus I. 2. b. — Propinare est præ-bibere, seu prægustato leviter vino poculum al-teri offerre, προπινη (It. propinare, seu brindisi, invitar a bere; Et boire le premier, enga-ger à boire; Hisp. beber primero, coacidar a beber; Germ. zutrinken; Angl. to drink to one, drink one's health).*

I.) Propria. ¶ 1. Stricto sensu est, ut diximus, præbiberè, seu prægustato leviter vino poculum alteri offerre. Hæc consuetudo a Græcis originem habuit. Nam principes Græciæ solemnî die, quem φιλοργιαυ vocabant, miscere aureis atqua ar-genteis poculis vina solebant, quæ a manu ge-stantibus sumentes, ori parumper admovebant, de-inde alteri, quem vellent, offerebant, ingens hoc argumentum benevolentia existimantes. Exem-plum habes apud *Virg. 1. Æn. a v. 732. in con-vivio Didonis. Martial. 2. 15. de homine festidi oris.* Quod nulli calicem tuum propinas, Humana fscis, Herme, nun superbe stit. quia ore impuro es. *Id. 8. 6.* Hæc propinavit Bytiæ pulcherrima Dido In patera. *Juvenal. 5. 127.* quando propi-nat Virro tibi, sumisqua tuis contacta labellis Po-

cula. Cic. 1. *Tusc.* 40. 96. Quam venenum, ut sitiens, obdixisset, reliquum sic e poculo eiecit, ut id resonaret. Quo sonitu reddito, arridens, Propino, inquit, hoc pulcro Critiæ: qui in eum fuerat læterimus. Græci enim in convivis solent nominare, cui poculum tradituri sunt. (*Val. Max.* 3. 2. n. 6. *extern.*) *Plaut. Curc.* 2. 3. 8. Propino poculum magnum: ille bibit. *Martial.* 6. 44. At si ego non belle, sed vere dixero quiddam, Nemo propinabit, Calliodore, tibi. *h. e.* nemo prægustatum poculum tibi tradet impuri oris homini, ne postea, iterum bibera volens, eo nti cogatur. — Quom dixit parasitus apud *Plaut. Stich.* 3. 2. 15. Dii dent quæ velis. Propino tibi salutem plena faucibus: voluit dicere, salvum te esse maxime cupido. Usurpavit autem formulam comptorum et parasitorum propriam.

¶ 2. Latiori sensu, videtur etiam adhiberi simpliciter pro dare bibere, vinum bibendum præbere. — a) Universim. *Martial.* 10. 49. Quom potes amethystinos trientes, Et nigro madeas Opimiano, Propinas modo conditum Sabinum, Et dicit mihi, Cotta, vis in auro? Quisquam plumbea vina vult in auro? et 3. 82. Ligurumque nobis sara quom moistrentur, Vel cocta furois musta Massilianis, Opimianum morionibus nectar Crystallinisque myrthinisque propinat. — b) Speciatim de medicis pharmacum præsentibus. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 1. 2. (7). Artemon calvaria interfecti propinavit aquam e fonte noctu comitabilibus morbis. *Id.* 20. *ibid.* 10. 42. (109). Quidam ad vulvæ dolore radicem asparagi cum vino dulci propinant. *Id.* 25. *ibid.* 2. 5. (12). Nepenthes omnibus mortalibus propinandum. Adde *eumd.* 28. *ibid.* 16. 66. (229). et 21. *ibid.* 20. 84. (145). ¶ 3. Latissimo sensu refertur ad cibum. *Capitolin.* *M. Aurel.* 15. Ut parte cultri veneno lita vulvam incidit, venenatam partem fratri edendam propinans, et sibi Innoxiam reservans.

II.) Translate. *Ter. Eun.* sub *fin.* Hunc comedendum et deridendum vobis propino. *h. e.* trado vobis in manus et in potestatem. *Ennius* apud *Non.* p. 33. 7. et p. 139. 14. *Merc.* Enni poeta salve, qui mortalibus Versus propinas flammeos medullitus. *Apul.* 5. *Met.* Nec vitricum tuum, fortissimum illum bellatorem, metuis. Quidni? cui sæpius, in angorem mei pallicatus, puellas propinara consuesti. *h. e.* conciliare, prægustandas deducere, *V.* PRÆGUSTATOR. Verba sunt Veneris ad Cupidinem. — Huc referri potest et illud *Veget.* 5. *Veterin.* 54. 3. *Schneid.* Propterea quod stomachus eorum nimio rigore constrictus nec coquere potest, nec epati aliquid propinare, in quo tota virtus ad nutriendum corpus per dispensationem ciborum et sanguinis præparatur. Item illud *Pelagon. Veterin.* 1. 9. Propinas ciconiæ, quæ adhuc non stat, sed tamen quæ jam plumulæ habet. *h. e.* paras.

PROPINQUE, adverb. *da vicino*, πλησίως, prope, in propinquo. *Plaut. Truc.* 2. 7. 21. At at eccam, adest propinque. Adde *eumd.* *ibid.* 2. 6. 18. *Fronto* 2. ad *Antonin. Imp.* (edente iterum *A. Maio*) ep. 2. Atlicis propinque thymum serpyllumque Hymettium ruminantibus viris. — Comp. *Propinquus* legitur apud *Boeth.* in *Aristot. Prædic.* 1. p. 132. Si arborem dicat, propinquus designabit quid sit id quod definiat. Adde *eumd.* *ibid.* p. 285.

PROPINQUITAS, atis, f. 3. *vicinanza*, ἐγγιτης, vicinitas, vicinia.

I.) Proprie et sæpissime de loco dicitur. Cic. 1. *Invent.* 26. 38. Loci opportunitas quæritur ex magnitudine, intervallo, longinquitate, propinquitate, etc. *Id.* 3. *Off.* 11. 46. Nimis imminet propter propinquitatem Ægina Piræo. *Id.* 3. *Phil.* 6. 15. Municipium propinquitate pæne finitimum. *Cæs.* 2. *B. G.* 21. Propter celeritatem et propinquitatem hostium. *Id.* 2. *B. G.* 16. Tormentorum usum spatio propinquitatis interire. *Id.* 2. *B. G.* 31. Ex propinquitate pugnare. *in vicinanza*, *da vicino*, et propinquo. et 6. *ibid.* 29. Vitandæ sæpius causa plerumque silvarum ac fluminum petunt propinquitates.

II.) Translate. ¶ 1. De tempore. *Pacuvius* apud *Non.* p. 486. 3. *Merc.* Adgravescere propin-

quitate parti. ¶ 2. Significat sæpe conjunctionem sanguinis, affinitatem, cognationem, *atzenenza*, *parentela*, οἰκιστήρις, οὐνάφεια. Quomodo ab affinitate differat, *V.* AFFINITAS. Cic. *Quinct.* 6. 26. Si pietate propinquitatis collitur, necesse est, iste, qui affinem spoliaré conatus est, se impium esse fateatur. *Nepos Dion.* 1. Dion, præter nobilem propinquitatem, multa alia a natura habuit bona. *Id. Agesil.* 1. Proximam propinquitatem esse alicui. *Plin.* 4. *Ep.* 4. Idem Calvisium amicum tuum arcta propinquitate complectitur: est enim sororis filius. *Sueton. Oth.* 1. L. Otho materno genere præclaro, multarum et magnarum propinquitatum. *Id. Ner.* 35. Interemit ceteros aut affinitate sibi, aut propinquitate conjunctos. *Tac. Germ.* 7. Nec fortuita conglobatio turmam, aut cuneum facit, sed familiaris et propinquitates. Sic in plur. num. Cic. 5. *Fin.* 24. 69. Quo modo igitur, iniques, verum esse poterit, omnia referri ad summum bonum, si amicitia, si propinquitates, si reliqua externa summo bono non continentur? — Sic abstractum pro concreto, uti ajunt, apud *Ammian.* 23. 6. ad *fin.* Abominandæ aliæ (leges), per quas ob noxam unius omnis propinquitatis perit. Sic *Capell.* 1. p. 22. Vobiscum ergo dii, grata propinquitates, Conferre studium est vota propagois. *h. e.* vota filii mei Mercurii. ¶ 3. Item familiaritatem, consuetudinem, amicitiam. *Plaut. Aulul.* 2. 2. 59. Quom ad probos propinquitatem proxime te adjunxeris, tam optimum est.

PROPINQUO, as, avi, alum, are, 1. (prope). Part. *Propinquans* sub *A.* 1. et II. — Propinquare usurpatur *A)* Neutorum more; et *B)* Active.

A) Neutorum more *propinquo* est idem ac propinquus sio, prope accedo, appropinquo, *avvicinarsi*, *accostarsi*, *appressarsi*, *aprossimarsi*, προσεγγίζω.

1.) Proprie. — a) De hominibus. — Cum Dativo. *Virg.* 5. *Æn.* 185. Sergestus capit ante locum, scopuloque propinquat. *Id.* 6. *ibid.* 384. Ergo iter inceptum peragunt, fluvioque propinquant. et *ibid.* 410. Caruleam averit puppim, ripæque propinquat. — Cum Accusativo. *Sall. fragm.* apud *Arusian. Mess.* Tum vero Bityni propinquantes jam annem Tartanium. — Absolute. *Stat.* 10. *Theb.* 385. jam castra vident, armisque propinquant. *Alii leg.* animique, *h. e.* animi cupiditate jam sibi videntur prope esse. *Ammian.* 14. 2. a med. Adventu cohortulum, quæ casu propinquabant. — b) De rebus et de tempore. *Tac.* 15. *Ann.* 39. Non ante regressus est, quam domui ejus ignis propinquaret. *Virg.* 12. *Æn.* 150. Parcarumque dies et vis inimica propinquat. *Gell.* 2. 23. a med. Quom servus propinquare partum berili filia ignoraret.

II.) Translate *propinquans* sunt familiares apud *Ammian.* 30. 4. ante med. Aut inter discordantes amicos, aut propinquantes vel affines odia struentes infesta.

B) Active *propinquo* est idem ac prope esse facio, maturo, expedio. *Virg.* 10. *Æn.* 254. Tu mihi nunc pugnae princeps: ta rite propinques Augurium, Phrygibusque adsis pede, Oliva, secundo. *Sil. It.* 2. 281. Ilud tamen abstiterim, mortem licet arma propinquent.

PROPINQUUS, a, um, adject. (prope). Comp. *Propinquior* I. et II. 3. — Propinquus est prope positus, vicinus, proximus: et refertur ad locum, γειτών (1. vicino; Fr. *rapproché*, *voisin*; Hisp. *acercado*, *vecino*; Germ. *nahgelegen*; Angl. *neighbouring*, *near*, *at hand*).

1.) Proprie. — a) Adjective. Cic. *Rosc. Am.* 46. 133. Habet plura prædia, neque tamen ullum, nisi præclarum et propinquum. *Id.* 11. *Phil.* 13. 34. Propinque finitimæque provinciæ. *Sall. fragm.* apud *Non.* p. 495. 33. *Merc.* Duæ insule propinquæ inter se. *Nepos Hann.* 5. In propinquis urbis locis. *Sall. fragm.* apud *Arusian.* C. Verres littora Italiæ propinqua firmavit. *h. e.* littora a parte Italiæ propinqua, sive ex Italia vententibus propinqua. — Similiter *Horat.* 1. *Od.* 22. 21. Pone sub curru nimium propinqui Solis. *Id.* 3. *ibid.* 29. 9. Fastidiosam desera copiam et Molem pro-

pinquam nubibus arduis. *Ovid.* 4. *Trist.* 4. 51. Mltius exsilium, pauloque propinquius opto. — b) Neutr. plur. *propinqua* absolute. *Sall. Jug.* 89. Nam, præter oppido propinqua, alia omnia vasta, inculta. *Ammian.* 14. 2. ad med. Milita per omnia diffuso propinqua. et 29. 6. med. Per omnia itaque propinqua malorum similium dispersa formidine. — c) Hinc *propinquum*, i, absolute, substantivorum more. *Liv.* 25. 13. a med. Ex propinquo cogooscere. *da vicino*. et 28. 44. ante med. Ex propinquo aspicio. et 24. 38. in *fin.* Consulsi castra in propinquo sunt.

II.) Translate. ¶ 1. Refertur ad tempus. *Plaut. Aulul.* 1. 1. 36. Propinqua partitudo cui appetit. Cic. 9. *Att.* 15. Erat enim spes propinqui reditus. *Id.* 1. *Divinat.* 30. 65. Hec tor moriens propinqua Achilli mortem denunciat. *Liv.* 28. 25. Missi circa stipendiarias civitates exactores, stipendii spem propinquam fecerant. *Tac.* 15. *Ann.* 60. Illo propinqua vespera tribunus venit. ¶ 2. Est etiam proxime accedens, natura similis, *simile*. Cic. 2. *Orat.* 44. 185. Ut ad eos motus adducatur, si qui limitati sunt et propinqui his ac talibus animi perturbationibus. *Id.* 2. *Invent.* 54. 165. Vitanda sunt non ea modo, quæ his contraria sunt, verum etiam illa, quæ propinqua videntur et limitata esse, aut autem longissima: quod genus, identitæ contrarium est diffidentia: audacia non contrarium, sed appositum est ac propinquum. *Gell.* 6. 16. ad *fin.* Quod Græci propinqua significatione παρατοπαί dicunt. ¶ 3. Item sanguine, affinitate, amicitia conjunctus, *parente*, *congiunto*, *proximo*, *atzenente*, *famigliare*, *προσάγωω*. Cic. 1. *Off.* 17. 53. Propior est societas ejusdem geotis, nationis, linguæ: multa sunt civibus ipse se communia: arctior vero colligatio est societatis propinquoarum. *Id. Rosc. Am.* 34. 96. Tot propinqui cognati que optime convenientes. *Id.* 1. *Off.* 18. 59. Si his io iudicio sit, propinquo potius et amicum, quam vicinum defenderis. *Id. Mur.* 35. 73. Virgo Vestalis hujus propinqua et necessaria. *Sall. Jug.* 10. Uti hos, qui tibi genere propinqui, beneficio meo fratres sunt, caros habeas. et 16. Affines, amicos, propinquos ceteros meos, alium alia clades oppressit. *Gell.* 20. 1. a med. Sic clientem in fidem acceptum carorem, quam propinquos, tuendumque esse contra cognatos, censuit. *Sueton. Cirs.* 1. Per propinquos et affines suos veniam impetravit. *Id. Ner.* 3. Quom ad Cassium Brutumque se, propinqua sibi cognatione conjunctos, contulisset. *con istretta parentela*. et *Virg.* 2. *Æn.* 86. comitem, et consanguinitate propinquum. *Seneca Oedip.* 690. Propinqui scæptri munera. *h. e.* magis affinitata juncti. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 218. ad sanos abeat tutela propinquos. et 1. *ibid.* 1. 82. medicum roget, ut te suscitet ac reddat natis carisque propinquis. *Id.* 3. *Od.* 5. 51. Dimovit obstantes propinquos Et populum reditus inorantem. — Huc pertinet et illud *Varron.* 10. *L. L.* 8. *Müll.* Propinquiora genere inter se verba similem sæpe faciunt errorem.

PROPIO, as, avi, alum, are, 1. (prope). Part. *Propiatus* sub *b.* — Propio est idem ac prope lio, accedo, appropinquo, *avvicinarsi*, ἐγγίζω. — a) Neutr. *Paulin. Nolan. carm.* 23. 412. Nec domibus nostris propient mala. *Coripp.* 4. *Johann.* 589. Et qui dignus erat tall propriara magistro. — b) Pass. *Paulin. Nolan. carm.* 27. 405. *de vitula.* Verum ubi jam propiata jugo conspexit habenas.

PROPIOR, ius, oris, adject. Comparat. a *prope*, vel ab inasit. positivo *propis*, cuius Sup. *Proximus* *V.* in line hujus vocis. — Propior est loco magis junctus, vicinior, propinquior, ἐγγιταρος (1. *piu vicino*; Fr. *plus proche*, *plus voisin*; Hisp. *mas vecino*, *mas cercado*; Germ. *näher*; Angl. *nearer*, *nigher*, *closer*).

I.) Proprie de loco. — a) Cum Dativo. *Ovid.* 1. *Pont.* 2. 130. Ut propior patriæ sit fûga nostra, roga. — b) Cum Accusativo. *Sall. Jug.* 49. Ipse proplor montem pedites collocat. *Alii leg.* monti. *Auct. B. G.* 8. 9. in *fin.* Alter, qui propior bostem, in ipso vallo collocatus esset. —

c) Cum Genitivo, ut nonnullis videtur, *Lucret.* 4. 314. quum propior caliginis aer Ater init oculos prior. Ituc nonnulli referunt et illud *Tac.* 5. *Hist.* 16. Læva ac propiora fluminis Transnebani tennere. — d) Cum Ablativo et præpos. ab. *Seneca Ep.* 74. de fulmine. Quisquis ab iuge propior stetit, percussio similis obstupuit. — e) Absolute. *Sall. fragm.* ex *Palimps. Tolet.* Fugientesque secuta ad Octavi domum, que propior erat, — pervenit. *Virg.* 3. *Æn.* 530. portusque patescit Jam propior. *Id.* 5. *ibid.* 167. et ecce Cloanthum Respicit instantem tergo et propiora tenentem *Liv.* 22. 24. Propior inde ei, atque ipsis imminens Romanorum castris tumulus apparuit. *Id.* 2. 14. Pars perexigua, duce amisso, quia nullum propius perflugium erat. Romam delati sunt.

II.) Translate. ¶ 1. Refertur ad tempus, *piu recente.* — a) Cum Dativo. *Sall. in orat. Cottæ ad pop.* Atque ego, cuius ætati mors propior est, non deprecor etc. *Horat.* 2. *Sat.* 6. 40. Septimus octavo propior jam fuerit annus. *Id.* 3. *Od.* 15. 4. Maturo propior desine funeri Intercludere virgines. — b) Absolute. *Virg.* 9. *Æn.* 275. spatii propioribus ætas insequitur. *Cic.* 1. *Tusc.* 48. 116. Veniunt inde ad propiora. *Id.* 15. *Att.* 3. Accipi duas epistolas tuas: una erat XV. cal., altera XII. date. Ad superiorem igitur prius, et post multa Venio ad propiorem. Adde *ibid.* 13. *Stat.* 5. *Theb.* 120. quod si propioribus actis Est opus, ecce etc. *Ovid.* 6. *Fast.* 83. Ad propiora vocor. *Pocutus Dig.* 23. 4. 17. Propiore aut longiore tempore aliquid facere. — c) Cum Infinito. *Stat.* 12. *Theb.* 223. Et amicitia confusa malis, propiusque timeri. ¶ 2. Item ad propinquitatem sanguinis, affinitatis, consuetudinis, *parente piu stretto, piu agnente.* Cum Dativo *Cic.* *Quinct.* 31. 97. Obsecravit per ipsius conjugem et liberos, quibus propior P. Quinctio nemo est. *Ovid.* *Heroid.* 3. 28. Ille gradu propior sanguinis, ille comes, et 40. *ibid.* 153. Sed propior certe, quam pater, ipsa sibi est. *Id.* 16. *ibid.* 325. sequar Agidæ factum, fratrumque tuorum: Exemplo tangi non propiore poter. *Tac.* 2. *Ann.* 28. Flaccus, cui propior cum Tiberio usus erat. *piu stretta pratica.* Adde *Ter.* *Phorm.* 5. 3. 25. ¶ 3. Item ad similitudinem, *piu simile.* — a) Cum Dativo. *Virg.* 3. *G.* 57. de vacca. interduque aspera cornu, Et faciem tauro propior. *Ovid.* 4. *Fast.* 801. et *Liv.* 4. 37. vero est propius. *Cic.* 6. *Verr.* 50. 112. In quibus erant omnia, que sceleri propiora sunt, quam religioni. *Tac.* 13. *Ann.* 34. extr. Armenii similitudine morum Parthis propiores. *Id.* *Germ.* 45. Gentes, quibus ritus habitusque Sævorum, lingua Britannicæ propior. *Id.* 3. *Hist.* 65. extr. Sabinus non insultans, et miseranti propior. *Liv.* 3. 35. Propior petendo, quam gerendo magistratu erat. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 49. 75. (199). Genus musmonum caprino villo, quam pecoris vellet propius. — b) Cum Accusativo. *Sall. Cat.* 11. Quod tamen vitium propius virtutem erat. Ita legit etiam *Priscian.* 18. p. 1472. *Putsch.* Sic *Liv.* 4. 17. Propius est fidem, obstringi Fidenatum populum voluisse. et 2. 41. Invenio apud quosdam, idque propius lidem est, etc. ¶ 4. Universim est junctor, conjunctior, magis pertinens, magis afficiens, *piu stretto, piu importante.* *Cic.* 3. *Off.* 17. 69. Societas est hominum inter homines. interior eorum, qui ejusdem gentis sunt, propior eorum, qui ejusdem civitatis. *Id.* *Sert.* 18. 40. Sua sibi propiora pericula esse, quam mea, loquebantur. *Ovid.* 13. *Met.* 578. Cura deam propior luctusque domesticus angit. *Id.* 4. *Pont.* 9. 74. ut a verum cura propiore vacabit. *Horat.* 1. *Ep.* 10. 28. Certius accipiet damum propiusque medullis. *Plaut.* *Trin.* 5. 2. 30. Huic priorum æquum est me habere. Tunica propior pallio est. *V. PALLIUM et TUNICA.* ¶ 5. Item paratior, accommodatior. *Cic.* 14. *Att.* 19. Nos autem alium portum propiorem huic ætati videbamus. *Liv.* 8. 11. Supplemento vel Latium propius esse, vel Volscos, quam Romam. *Tac.* 2. *Hist.* 8. Unde illi, super similitudinem oris, propior ad fallendum lides. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 4. 9.

(26). Vir rusticitati propior, quam deliciis. — Illic

Proximus et proximus, a, um, Superl. a *prope.* *propior, propissimus* (unde Comp. *Proximior* 11. 3), est valde vicinus, maxime propinquus, vicin vicino, vicinissimo, *prossimo, εγγύτατος.*
I.) Proprie usupator de locis et personis. — a) De locis. — Cum Dativo. *Cic.* 2. *Nat. D.* 20. 53. Huic proximum inferiorem orbem tenet *πρωσις.* *Horat.* 1. *Sat.* 5. 15. Proxima Campano ponti villula. *Sall. Jug.* 75. Et flumine, quam proximam oppido aquam esse supra divimus. etc. et *ibid.* 18. Proximus nostro mari locos occupavere. — Cum Accusativo. *Sall. Jug.* 49. In dextero latere, quod proximum hostes erat, — aciem instruxit. *Liv.* 35. 27. Ad depopulandum Troipolum Laconici agri, qui proximus finem Megapolitano- rum est. Afferuntur præterea loca *Cæs.* 3. *B. G.* 7., *Livii* 8. 32. a *med.* et 29. 7., que omnia variam incertantique lectionem habent. — Cum Ablativo et præpos. ab. *Curt.* 10. 5. 18. Nec muris urbis luctus continebatur, sed proximam regionem ab ea, deinde magnam partem Asiæ cis Euphratem tanti mali fama pervaserat. Adde *Apul.* 4. *Met.* Huic referri potest illud *Cic.* *Orat.* 64. 217. Aut etiam cactylus, si est proximus a postremo. — Sine additis. *Cic.* 2. *Off.* 12. 43. Hanc viam ad gloriam proximam et quasi compendiarium dicebat esse, si quis id ageret, ut, qualis haberi vellet, talis esset. *la piu corta.* et *Cæs.* 3. *B. G.* 12. Se in proxima oppida recipiebat. *Id.* 1. *ibid.* 10. Qua proximum iter in Galliam per Alpes erat. *Sall. Jug.* 23. Uti per bostium munitiones noctu ad proximum mare, dein Romanam pergerent: et *ibid.* 54. extr. Numidæ in proximos colles discedunt. *Horat.* 1. *Ep.* 18. 84. paries quem proximus ardet. *Id.* 2. *Od.* 18. 23. Quid? quod usque proximos Revellis agri terminos. — b) De personis, que loci ratione maxime propinquæ sunt. — Cum Dativo. *Cæs.* 1. *B. G.* 1. Belgæ proximi sunt Germanis. *Id.* 3. *ibid.* 11. In Treviros, qui proximi summi Rbeno sunt. *Curt.* 8. 1. 40. Qui proximi ei cuberant. — Cum Accusativo. *Plaut.* *Pæn.* 5. 3. 1. Quis pultat? mihi. Qui te proximus est. *Cic.* 1. *Att.* 14. Proximus Pompejum sedebam. At *Orellius leg.* proxime. *Cæs.* 3. *B. G.* 7. Crassus proximus mare Oceanum in Andibus hiernat. *Liv.* 8. 32. Qui proximi forte tribunal steterunt. *V.* dicta supra in a. *Sall. fragm.* apud *Arusian.* Qui proximi loca bostium erant. *V. Kritz.* 4. *Hist.* 67. ad h. 1. — Cum Ablativo et præpos. ab, et *proximus ab aliquo* est qui post aliquem prope sequitur. *Ovid.* 1. *Art. am.* 139. Proximus a domina, nullo prohibente, sedeto. *Liv.* 37. 25. Philippum et Nabin expugnatos; se tertium peti. Ut quisque proximus ab oppresso sit, per omnes velut continens incendium pervasurum. Cf. *Juvenal.* 10. 120. divinæ Philippica famæ, Volveris a prima que proxima. — Sine additis. *Sall. Jug.* 57. Contra ea oppidani in proximos saxa volvere. *Curt.* 10. 6. 19. Recessit, et post eos, qui sedebant proximi, constitit. *Tac.* 15. *Ann.* 64. Stagnum calidæ aquæ introiit, resperserunt proximos servorum. — *Vicinus proximus* quem leges. *vicinum* intellige, unum ex vicinia: *proximum*, qui valde prope habitat. *Plaut.* *Most.* 3. 1. 138. Ne vicino hoc proximo tuus emit aedes filius. *Ter.* *Heeyr.* 1. 2. 49. Despondit ei natam hujus vicini proximi. *Ulp. Dig.* 50. 15. 4. Et quos duos vicinos proximos habeat. *Cic.* 2. *Att.* 14. Sed omitto vulgus. Post horam quartam molesti ceteri non sunt. C. Arrius proximus est vicinus: immo ille quidem jam conturbernalis. è un vicino, che mi sta sempre addosso. — c) *Proximum, i, n. 2.* absolute, substantivorum more, est proximus locus, vicinia. *Ter.* *Heaut.* 1. 1. 2. et *Heeyr.* 3. 2. 6. Non visam uxorem Pamphili, quam in proximo hic sit ægra? qui vicino. at *Cic.* *fil.* 16. *Fam.* 21. Huic locum in proximo conduxi. *Plaut. Rud.* 2. 3. 73. Aquam hinc de proximo rogabo. *Id.* *Aulul.* 2. 4. 11. Filiam vicini hujus Euclionis senis e proximo. *che sta qui da presso.* et *Nepos Pelop.* 2. Ut quemque ex proximo locum sors obtulisset, eo patriam recuperare ni-

terentur. *Plaut. Mil. glor.* 2. 3. 16. Forte fortuna per impluvium buc desepsi la proximum. *Ter.* *Eun.* 3. 5. 64. Eamus ad me: ibi proximum est, ubi mutes. *quivi è il luogo piu vicino da mular abito.* — In plur. num. *Ammian.* 20. 3. circa *med.* Offunditur densioribus tenebris cælum, ut crassato aere ne proxima quidem et adposita cernere queamus.

II.) Translate. ¶ 1. Refertur ad tempus, h. e. ad ea, que valde vicina sunt ratione temporis vel præteriti, vel futuri. *Cic.* 1. *Cat.* 1. 1. Quid proxima, quid superiore nocte egeris, *la notte proxima passata.* et *Amic.* 2. 7. His proximis Nonis, quum in hortos Bruti venissemus, ta non afluisti. *Id.* 1. *Fam.* 9. a *med.* Gabinius, quem proximis superioribus diebus acerrime oppugnasset. *Cæs.* 1. *B. G.* 40. ad *fin.* Se proxima nocte castra moturum. *proxima ventura.* et 2. *ibid.* 12. Quas legationes inita proxima estate ad se reverti jussit. *Nepos Hann.* 3. Imperator factus, proximo triennio omnes gentes Hispaniæ bello subegit. *M. Cato* apud *Gell.* 10. 24. et apud *Non.* p. 153. 11. *Merc.* Die proximi. h. e. die proximo. *V. CRASTINUS.* *Sall. Jug.* 28. In proximis diebus decem Italia decederent. *Cic.* 4. *Tusc.* 30. 64. Eis de rebus primo et proximo die disputatum est. *Id.* 1. *Phil.* 13. 32. Proximo, altero, (*ita Klotz.; at Ferrarius et Orellius leg.* Proximo altero.) tertio denique reliquis consecutivis diebus non intermittebas etc. *Ter.* *Eun.* 2. 3. 40. Illum liquet mihi dejerare bis mensibus Sex septem prorsus non vidisse proximis. *Cic. Mil.* 9. 23. Reliquit annum suum, seque in annum proximum transtulit. *Liv.* 2. 44. Proximo bello — consensu exercitus traditam ultro victoriam victis Equis. *Sueton.* *Cæs.* 80. Reperta sunt proximis comitis complura suffragia etc. *Cic.* 11. *Att.* 11. Ego tuis proximis (*litteris*), quas tamen jam pridem accepi, nihil habeo quod rescribam. *ultime.* *Liv.* 2. 51. Post acceptam proximam cladem. *Cic.* 10. *Fam.* 26. Utrum hac petitione. an proxima prætor fias. *Id.* 1. *Off.* 30. 109. Qui præfectus classi proximus post Lysandrum fuit. *Id.* *Senect.* 12. 42. Hio, Tito, fratre suo, censore, qui proximus ante me fuerat, elapsus est. ¶ 2. Item refertur ad ordinem, similitudinem, gradum. — a) De ordine. *Cic.* 2. *Invent.* 58. 173. Summa necessitudo videtur esse honestatis: huic proxima incolumitatis: tertia ac levissima commoditatis. *Id.* 1. *Att.* a *med.* Observat L. Domitium maxime, me habet proximum. *Ovid.* 3. *Met.* 232. Prima Melanchetes in tergo vulnera fecit; Proxima Tberidamas. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 9. 6. (52). Aliqui colymbaria (*stercora*) præferunt. Proximum deinde caprarum est, ab hoc ovium, dein boum, novissimum jumentorum. — *Proximus licitor* quis sit, *V. LICITOR.* — Cum Dativo. *Phædr.* 1. 10. Negabat se esse culpe proximam. *Pallad.* 2. *R. R.* 13. Solum, quod raro proximum, quam denso fuerit. ubi proximum vicem gerit *Comparativi.* et *Ammian.* 27. 10. Cui (*periculo*) adeo proximus fuit, ut etc. — Cum Ablativo et præpos. ab. *Curt.* 6. 11. 28. Adjecit, se, sive auderem duces esse, proximas a nobis partes vindicaturum, sive deesset animus, consilium silentio esse lecturum. *Plin.* 7. *Ep.* 20. Mibi, qui a te proximus sum. *Sueton.* *Aug.* 31. Proximum a dis immortalibus bonorem memoria ducum præstitit. — *Proximum est, ut, restat, sequitur.* *Cic.* *Flacc.* 12. 27. Proximum est ergo, ut, opus fuerit classe, nec ne, queramus. *Id.* 2. *Nat. D.* 29. 73. Proximum est, ut doceam, deorum providentia mundum administrari. Similiter *Id.* 2. *Fyn.* 2. 4. Hoc positum in Phædro a Platone probavit Epicurus; sensitque, in omni disputatione id fieri oportere. Sed quod proximum fuit, non vidit. Negat enim definitur rem placere. — b) De similitudine, et proximus est similis, somigliante. *Horat.* *Art. P.* 338. Ficta voluptatis causa sint proxima veris. *Cic.* 2. *Legg.* 16. 40. Id habendum est antiquissimum, et Deo proximum, quod est optimum. *Virg.* 1. *Ecl.* 23. proxima Phæbi Versibus ille facit. *Seneca Ep.* 108. ante *med.* Ut quorum abtinentiam interrupi, modum servem, et quidem

abstinentiam proximorem. *Val. Max.* 2. 6. Proxima majorum gravitati Spartana civitas. *Quintil.* 10. 2. 16. Proxima virtutibus vitia. *Id. Declam.* 13. 11. Barbari, quos proxima bellula natura efferauit. *Grat. Cyneq.* 96. Deus illo, an proxima divos Manu fuit. *Alii leg. divo, nisi divi.* — Et cum Genitivo. *Liv.* 1. 21. Ut fides ac Jusjurandum proximo legum ac penarum metu civitatem regeret. — c) Universim proximi dicuntur quicumque alteri prope accedunt re qualibet. *Nepos Thermist.* 9. Potissimum Ibcydidid credo, quod ætate proximus erat. *Cic.* 1. *Att.* 20. Tibi amore nos proximi sumus. *Id. Cluent.* 55. Equites ordini senatorio dignitate proximi. *Id. Dom.* 28. 74. Proximus est huic dignitati (senatus) nrodo equester. — d) Proximus etiam dicitur, qui nec æquall, nec secundo loco est, sed quamvis longe remotus sit, minus tamen distat, quam ceteri. Re vera eorum proximus est, qui ante se proporem primo habet neminem. Itaque differt a secundo, qui post primum statim sequitur. *Quintil.* 10. 1. 53. Sed quamvis ei secundas fere grammaticorum consensus deferat, et affectibus et jucunditate et dispositione et omnino arte deficitur: ut plane manifesto appareat, quanto sit aliud proximum esse, aliud secundum. *Cic. Brut.* 47. 173. Duobus igitur summis, Crasso et Antonio, L. Philippus proximus accedebat, sed longo intervallo tamen proximus. (*Virg.* 5. *Æn.* 320.) Itaque eum, etsi nemo intercedebat, qui se illi anteferet, neque secundum tamen, neque tertium dixerim. *Horat.* 1. *Od.* 12. 18. Nec viget quidquam simile (Jovi) aut secundum: Proximos illi tamen occupavit Pallas bonores. — e) Proximus est etiam idem ac præpositus: hinc *melloproximus*, qui anno insequenti præponendus est, et *exproximus*, qui jam eo munere functus est. *Impp. Gratian. Valentin. et Theodos. Cod. Theod.* 6. 26. 4. Proximos memoria, epistoliarum ac libellorum ita viciorum bonore cumulamur, ut etc. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 258. n. 86. T. AELIO AVG. LIB. TITIANO PROXIMO A LIBRIS SACRDOTALIBUS, etc. Hinc est *Proxima*, quam vucem vide suo loco. ¶ 3. De iis, qui cognatione, affinitate, amicitia junguntur, parente, attinente, confidente. *Ter. Adelph.* 4. 5. 17. Hic illi genere est proximus. *Nepos Agesil.* 1. Proximus propinquitate. *Cic.* 2. *Invent.* 49. 144. cogitatione. *Petron. Satyr.* 116. Qui nec uxores unquam duxerunt, nec proximas necessitudines habent. *parenti stretti. et Ulp.* apud *Priscian.* 3. p. 607. *Putsch.* Si quis proximior cognatus nasceretur. Et absolute *Cic.* 1. *Off.* 14. 44. Iojuriosi sunt in proximos: quas enim copias his et suppeditari æquus est et relinquere, eas transferant ad alienos. *Cæs. fragm.* apud *Gell.* 5. 13. extr. Neque hominum morte memoria deleri debet, quin a proximis retineatur. *Quintil. Declam.* 3. 18. extr. Optimum fuerat non habuisse talem proximum. aut libenter perdidisse. Huc pertinet illud *Ter. Andr.* 4. 1. 12. Heus! proximus egomet mihi. *h. e.* maxime conjunctus, carior mihi sum, quam quisquam alius. Similem vim habet illud *Plauti Trin.* 5. 2. 30. Tunica propior pallio est. Et Græcorum, apud *Cic.* 16. *Fam.* 23. Γόνυ κνήμης: subaudi ἐγγύτατον. in illo ejusd. 7. *Verr.* 64. 165. Quum hæc omnia cumulate tuis proximis plena fecero: proximi sunt amici, advocati, defensores Verris, qui in judicio aderant, et in ejus subsellio fortasse sedebant. Similiter in illo ejusd. *Pis.* 32. 79. C. Cæsar me sui totius consulatus, eorumque honorum, quos cum proximis communicavit, socium esse voluit: proximi sunt familiares, qui circa sunt, qui lateri adhaerent, sui, quod pluribus confirmat *Gronov.* l. 1. *Observat.* c. 23. Sic *Gell.* 3. 8. Ut a proximorum insidiis salutem tutaretur. de sui famigliari e confidenti. Loquitur de Pyrrho, quem veeno se sublatores, amici ejus Romanis pollicebantur. et *Cic.* 1. ad *Q. Fr.* 4. Intimus, proximus, familiarissimus quisque sibi pertimuit. *Horat.* 1. *Sat.* 9. 53. Accendis, quare cupiam magis illi proximus esse. ¶ 4. Proximus, absolute, il proximo, ο πλησις: ea nimium retione, que dicitur *Matth.* 22. 39. Dilige

proximum tuum, sicut te ipsum. *Vnt. Max.* 6. 9. Multum animis bminum et fiducia adicere, et sollicitudinis detrabere potest morum et fortunæ in claris viris recognita mutatio, sive nostros status, sive proximorum iogenia contempnimur. *h. e.* sive aliorum. *Quintil. Declam.* 259. In illa omnium trepidatione, in qua pro sua quisque salute sollicitus nihil de proximo cogitabat. ¶ 5. Denique proximum dicitur, quod promptum atque obvium est, facile, proclive, evidens: nam que prope nos sunt, in promptu sunt. *Quintil. Declam.* 13. 10. Ut proximo utar argumento. *Gell.* 3. 14. a med. Quum obvium proximumque esset dicere, etc. *Apul. de Mag.* Næ tu nimium patiens vir es, et oppido proxime humanitate. *Prudent.* 10. *pepi orep.* 651. Sed quia profunda non licet luctarier Ratione tecum, consulamus proxima.

PROPIIABILIS, e, adject. propizio, favorevole, placabilis, qui facile flectitur. *Ennius* epud *Non.* p. 155. 31. *Merc.* Huic est animus propitiabilis. *Prudent.* 14. *pepi orep.* 130. Purgabor oris propitiabilis Fulgore, nostrum si jecur impleas. V. PROPITIUS Init. *Tertull. Jejun.* 15. Placabilis et propitiabilis Deo.

PROPIIATIO, ðnis, f. 3. placatio, sacrum ad placandum institutum. *Macrob.* 1. *Somn. Scip.* 7. Quod oportant minæ, illatio propitiatiois avertit. *Seneca* 2. *Quest. nat.* 38. Expiationes propitiatioesque prodigiorum. *Alii leg. procuraciones.* Adde *Isid.* 15. *Orig.* 4.; et *Vulgat. interpr.* S. S. passim.

PROPIIATOR, ðnis, m. 3. propiziator, qui propitium reddit. *Hieronym.* *Ep.* 21. n. 2. Habentes propitiatorem Dominum nostrum Iesum Christum.

PROPIIATORIUM, ði, n. 2. *πλαστήριον*, locus, aut instrumentum, quo Deus placari solet, tabula posita super arcam fœderis. *Isid.* 15. *Orig.* 4. Propitiatorium, quasi propitiatiois oratorium: propitiatio enim placatio est. *Vulgat. interpr. Exod.* 25. 17. Facies et propitiatorium de auro mundissimum. Et *nibi* sæpe.

PROPIIATORIUS, a, um, adject: qui facile placatur et propitius est. *Ambros.* *Fug. sæc.* 3. 14. Bonitas Dei propitiatoria.

PROPIIATRIX, icis, f. 3. quæ propitiat. *Ambros.* *Laps. virg.* 4. n. 16. Immaculatam præmississent virginem, hostiam vivam Domino, propitiatricem videlicet delictorum.

PROPIIATUS, e, um. V. PROPITIO.

PROPITIETAS, atis, f. 3. status propitiatiois, quo quie nempe aliquem sibi propitium reddidit. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 92.

PROPIIIO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Propitiatus, Propitiatus, Propitiaturus et Propitiandus.* — Propitiare est propitium reddere, placare, rendere propizio, *ἀδοκμα.* — a) De diis et hominibus. *Plaut. Pæn.* 1. 2. 120. Quid eo tu? *ADSLPH.* Ut Veoerem propitiam. *Sueton. Oth.* 7. Per omnia placulorum genera Manes Galbæ propitiare tentasse. *Tac.* 15. *Ann.* 44. Propitiata Juno per matronas. *Prudent.* 3. *pepi orep.* 214. Prospicit hæc, populosque suos Carmine propitiata fovet. V. PROPITIUS Init. *Curt.* 4. 13. Ille in caudida veste, capite velato, præibat preces regi, Jovem, Minervam Victoriæque propitiandi. *Facuvius* apud *Non.* p. 111. 20. *Merc.* Nos illum interea parliciendo propitiatus facui remur. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 30. 40. (135). Propitiandis numinibus accendi altaria. — b) De enim affectibus. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 2. 5. (25). Alius saliva post aurem digito relata sollicitudinem animi propitiet. *h. e.* ejus rei, quæ sollicitum habet animum, prosperum procurat eventum.

PROPIIUS, a, um, adject. Primam in propitiis corripuit *Plautus* et *Seneca* in locis mox citandis; *Juvencus* vero vel vitio sæculi, vel ob metri necessitatem, ut plerique alii in *Italia* et similibus, producit, ut etiam *Prudentius* in *propitiabilis* et in *propitiatus*. — *Propitius* videtur esse e *prope*, vel ab inusit. *propis*, unde Comparativum *propior*, ita ut *propitius* sit is,

qui suo favora et voluntate prope nos est, *h. e.* nobis prærens est, et favet. V. *Virg. loc. cit.* in PROPITIUS. Hinc est placidus, placatus, favans, indulgens, secundus, prærens, amicus: cui iratus opponitur, *πλαος, δλωος* (It. placato, placido, favorevole, propizio; Fr. propice, favorable, bienveillant; Hisp. propicio, favorable; Germ. geneigt, gnädig, gutig, gnädig gesinnt; Angl. appeased, kind, gentle, favourable, merciful propitious). Dicitur autem — a) Fere de diis; interdum et de hominibus. *Cato R. R.* 141. Mars, te precor, ut sies propitius. *Plaut. Merc.* 5. 2. 112. Pacem componi volo meo patri cum matre; nam nunc est ireta. *CHA.* Tem propitiam reddam, quam quum propitia est Juno Jovi. *Id. Curc.* 4. 4. 1. Cui homini dii sunt propitii, ei non essa iratos puto. *Cic. Cæl.* 17. 42. Huic homini egu fortasse deos propitios, plerique autem iratos putabunt. *Id. Divin. in Q. Cæcil.* 13. 41. Ita deos mihi velim propitios, ut commoveor animo, etc. *Id.* 8. *Att.* 16. Hunc propitium sperant, illum iratum putant. *Ter. Adelph.* 1. 1. 4. Evenire ea satius est, quæ in te uxor dicit irata, quam illa quæ parentes propitii. *Plaut. Pæn.* 1. 2. 164. Faciam plorantem illum, nisi te facio propitiam. *Seneca Agam.* 403. Et si propitios, attamen lentos deos (colamus). *Juvenc.* 1. 16. Jam me propitius rerum pater unicus alto, etc. *Alii leg. demissum.* — b) De rebus et abstractis. *Plaut. Trin.* 4. 1. 18. Ni tua pax (Neptune) propitia foret præsto. *Nepos Dion.* 9. extr. Illi ipsi custodes si propitia fuissent voluntate, foribus effractis servare eum potuissent. *Seneca Suasor.* 1. a med. Propitiis euribus accipitur, quamvis incredibile est, quod excusatur, antequam dicitur. *Flor.* 3. 10. n med. Oceanus tranquillus et propitius. *Cf. Liv.* 2. 10. Hæc erma propitio lumine acciplas.

PROPIUS, adverb. comparat. V. PROPE.

PROPLASMA, atis, n. 3. *μόδello, πρόπλασμα*, forma ex argilla ante opus facta, ad cuius rationem figulas justam postea figuram facit: a *πρό* ante et *πλάσσω* fingo. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 12. 45. (155). Arcesilaus, cujus proplasmata pluria venire solita artificibus ipsis, quam aliorum opera. Hæc verba *Plinius* affert tamquam a *Varrone* proleta. V. *Plinii loc. cit.* in EXEMPLAR. — Translate, et Græca voce utitur *Cic.* 12. *Att.* 41. Hirtii epistolam si legeris, quæ mihi quasi πρόπλασμα videtur ejus vituperationis, quam Cæsar scripsit de Cetone; facies me, quid tibi visum sit, si tibi erit commodum, certiorum. Sic pro ea voce Græca usus est Latina formula *formæ operis* *Id.* 2. *Fam.* 8. Futura exspecto, ut ex tuis litteris, quum formam reipublicæ viderim, quæ adificium futurum sit, scire possim.

PROPNIGRUM, i, n. 2. locus in palestra, aut ballneo, ex quo ad sudationem transitur, calidior frigidario, sudatione ipsa minus calidum: a *πρό* ante et *πυρρός* furnus. *Vitruv.* 5. 11. et *Plin.* 2. *Ep.* 17. ante med. Sunt qui utrobique putent legendum *prognnum*, idem etque apodyterium, a *γυμνός nudus*, quia nempe ibidem, antequam iaventur, nudabantur. Haec vocem exhibent etiam *Not. Tir.* p. 184., ubi male *propineum*.

PROPOLA, æ, m. 1. rivenditore, rigattiere, rivendigliuolo, treccone, προπώλης, negotiator, qui res minora pretio emptas majore postea vendit, dardanarius: a *πώλω* vendo. *Lucius* apud *Non.* p. 134. 27. *Merc.* Sicuti quum primos siocos propola recotes Protulit; et pretio ingenti dat primitu paucos. (Hic licenter prima syllaba producitur.) *Cic.* *Pis.* 27. 67. Pistor domi nullus, nulla cella: panis et vinum a propola, atque de cupa. *Varro* 3. *R. R.* 14. 3. de cochleis, ipsæ exgruminautes ad propolam vitam diu producunt. *h. e.* apud propolam: vel donec propolæ dividenda tradentur. *Lamprid. Commod.* 2. ad fin. Imitatorum est propoles circumforaneos. — Item adjectivorum more *piscator propola* est, qui italice *pescivendolo* dicitur. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 731. n. 450. CN. SENTIO CN. F. TER. FELICI PATRONO PISCATOR. PROPOLAR. etc. — Sunt qui leg. ubique *propala*, ioter quos *Turnab.* ut dicatur is, qui merca velut ante palium, aut

de palo pendentes habeat in propetulo: tum quia ita legatur in optim. MSS. et edita: tum quia prime in propola brevis sit, quia Græcum, Lucilius autem produxerit. Sed contra hæc fusa disputat Scalig. in not. ad Virg. Cul. in fin.

PROPOLA, æ, f. 1. mercatoris taberna. Prudent. Hamartig. 763. Balnea, propolas, meritoria, templa, theatra. Thom. Thesaurus nov. Latini. (ed. A. Maio in Class. Auct. T. 8.) p. 432. Propola, domus unguentaria in civitate. Et Prudentium laudet.

PROPŌLIS, is, f. 3. πρόπολις, in apum operibus dicitur tertium ceræ fundamentum, ex crassiore tenacioreque constans materia, frigidis injuriæque omnes aditus obstruenda, ferosque stabillens: ita translate vocatur, quia πρόπολις proprie est pars urbis, quæ in ipso statim editu occurrit: a πρό nnte et πόλις urbs. Est autem id, quod apes ante alveum faciunt. Varro 3. R. R. 16. 23. Propolin vocant, quod apes faciunt ad foramen introitus protectum in alveum, maxime æstate. Plin. 11. Hist. nat. 7. 6. (16). Prima fundamenta comamosin vocant periti, secunda pisoceron, tertia propolin, etc. et mox: E villum, populorumque mitiore gummi propolis, crassioris jam materie, additis floribus: nondum tamen cera, sed favorum stabillimentum: qua omnes frigidis aut injuriæ aditus obstruuntur: odore et ipsa etiamnum gravi, ut qua plerique pro galbano utantur. Adde eumd. 22. ibid. 24. 50. (107). ubi varios recenset ejus usus in medicina: Item Cels. 5. 3. et 4. V. FUCUS. Marcell. Empir. c. 25. p. 107. ed. Ald. Propolis, quam quidam ceram sacram vocant.

PROPOLLUO, is, ere, a. 3. (pro et polluo) valde poliuere, debonitare. Tac. 3. Ann. 66. Junio Otboni, litterarium ludum exercera, vetus ars fuit: innox Selani potentia senator, obscura initia impudentibus ausis propollebat. Ita leg. nonnulli; vulgati libri propellebat.

PROPŌMA, ætis, n. 3. πρόπομα, potionis genus ex vino condito vel absinthio, vel rosa, vel melle, quod ante cibum sumebatur: a πρό nnte et πομα potio. Legitur apud Pallad. 3. R. R. 32. in lemma, ubi agitur, quomodo fieri possit, ut vites absinthiatum, vel rosatum, vel volatium vinum sponte ferant.

PROPŌMPICUS, a, um, adject. idem ac pompicus, qui nempte pompis inserit. Diomed. 3. p. 476. Putsch. Huic (bacchio) contrarius est palimbacchius. Latius, qui et Saturnus, ultimibrevis, quem quidam propomplcon, aill theseion vocant. Constat es dusbus longis et brevi, temporum totidem, ut natura, dictus, quia contrarius est bacchin. Ceterum palimbacchius dicitur pompicus a Mar. Victorin. p. 2488. et προσοδικός καὶ πομπευτικός a Scholiasta Hæfestion. p. 172. Gaisf. ed. sec.

PROPŌNO, pōnis, pōnē, pōstūm, pōnere, a. 3. (pro et pono). Præteritum propositi, de quo nullum adhuc vidit exemplum, adstrui potest ex eo, quod in ceteris a pono compositis usurpatum invenitur, a comitis tamen præcipue. V. PONO init. — Part. Proponens II. t; Propositus I. et II. 1., 2.; 4. et 6.; Propositurus II. 3. c. — Proponere est ante ponere, ob oculos ponere, exponere, palam constituere, προτιθέναι (It. metter fuori, esporre, presentare, proporre; Fr. placer, mettre, poser devant; Hisp. poner, meter, colocar delante; Germ. von Augen stellen, hinstellen, öffentlich hinstellen, -legen, -setzen, -hängen, aus- auf stellen, -setzen, -legen, vorlegen; Angl. to set out or expose to view, set forth or display, set before or up, offer, present).

1.) Proprie — a) Generatim. Cic. 4. Ferr. 32. 78. Proponere aliquid venale. esporre in vendita. Quo sensu absolute Sueton. Ner. 16. In popinis outlum non obsonii genus proponere. et Juvenal. 4. 46. que enim proponere talem, Aut emere aunderet? Cæs. 7. B. G. 14. sub fin. Oppida Romanis proposita ad copiam commeatu. Cic. 1. Orat. 35. 161. Non explicata veste, neque proposito argento, neque tabulis et signis propalam collocatis. Cæs. 2. B. G. 20. Proponere vasillum.

Virg. 5. Æn. 365. gemulom pugnae proponit honorem. Propert. 3. 22. 23. 1 puer, et citus hæc aliqua propone columna. Plin. Paneg. 83. Proponere atque explicare aliquid. Horat. 2. Ep. 1. 264. neque ficto In pejus vultu proponi cerens opto. Ovid. 3. Trist. 9. 29. Neu pater ignoret, scopulo proponit in alto Pellentesque maous sanguineumque caput. Cic. Sext. 7. 17. Facilius facta eorum occurrent mentibus vestris, si ora ipsa oculis proposueritis. Id. Pis. 36. 88. Stipendium nullitibus, mensis palam propositis, numeratum. Plin. 10. Hist. nat. 50. 71. (139). Antiquis cæparum interdicta exceptum invenio, ne quid volucrum proponeretur, præter unam gallioam, qua non esset altilis. h. e. in mensa apponeretur, inferretur. Ita edit. vet. 1469. 1470. 1472. et MSS. aliquot: Harduin., Sillig. et alii poneretur. Ruraus Cic. Rosc. Am. 40. 118. Temetsi hoc quidem minime latet, quod ita promptum et propositum est, ut etc. Id. 5. Ferr. 41. 93. Est hic ordo questi propositus atque editus in altum, ut ab omnibus ventis invidiæ circumdari posse videatur. Sueton. Cæs. 80. Libellus propositus. Id. Cal. 16. Rationes imperii ab Augustino propool solitas. et ibid. 41. Vectigalia indicta, neque proposita. h. e. indicta per præconem, eed non esposita scripto, ut legerentur. — b) Hinc est etiam promulgare, promulgare, publicare. Cic. Mur. 11. 25. Singulis diebus edicendæ faste populo propositus. Id. 2. leg. Agr. 5. 13. Les in publicum proponitur. Id. 9. Att. 9. In publico propositus epistolam illam, in qua etc. et 2. ibid. 21.; et Auct. B. Afr. 46. extr. Proponere gravissimum edictum in aliquem.

II.) Translate. ¶ 1. De mente et animo, ob quem aliquid ponitur. Cic. Deiot. 14. 40. Proponere tibi duos reges, et id animo contemplare, quod oculi non potes. Id. Tim. 2. Aliquid cibi proponere exemplar. et Mur. 31. 66. Exemplar tam mihi, quam tibi propositum ad imitandum. et Horat. 1. Ep. 2. 17. Rursus quid virtus et quid sapientia possit, Utile propositum nobis exemplar Uliæ. Sulpicius ad Cic. 4. Fam. 5. n. med. Quæ aliis tute præcipere soles, tute tibi subijce, atque apud animum propoee. Id. 2. Orat. 22. 93. Aliquem sibi proponere ad imitandum. Id. 4. Phil. 4. 9. sibi bona civium ad prædam. Liv. 30. 30. a med. Vim fortunæ, Martemque belli communem propoee animo. metilli avanti gli occhi. Similiter Cic. 5. Ferr. 23. 58. Vos ante oculos animosque vestros, tota Sicilia decumanorum hos impetus, aratorum dreptiones, hujus importunitatem, Apronii regnum proponite. et Sull. 26. 72. Ejus vitam, judices, ante oculos vestros proponite. Sic Justin. 5. 7. 9. Sibi quæque ante oculos obaidlonem, famem, victoremque hostem proponentes. ¶ 2. Est etiam obijcere, subijcere, oboculum facere, soggettare, esporre. Cic. fragm. apud Augustin. 2. Civ. D. 9. Judiciis, ac magistratuum disceptationibus legitimis propositam vitam, non poterunt ingenis habere debemus. Id. 5. Fam. 16. Omnibus telis fortunæ proposita est vita ostra. Id. Mil. 21. 56. Vitam suam maximis præmiis propositam et pæne addictam sciebat. — Et in malam partem Id. 7. Ferr. 13. 34. Mulier, nupta uni, proposita omnibus. — Nonnulli huc referunt illud Liv. 28. 2. in fin. Quoad continisset exercitum, propositum bello se fore ratus. Ita cum vet. edit. Medivian. 1480. et Aldina alie nonnullæ optimæ notæ: in aliis est præpositus. Forcellino vero propositus hoc loco est præpositus, præfectus. ¶ 3. Item est enunciare, exponere; quo sensu latissime patet. — a) Est præmittere, enunciare, innuere id, de quo dicturi sumus, proporre. Cic. Orat. 40. 137. Ut proponat, quid dicturus sit. h. e. propositionem orationis post exordium faciat. Id. Brut. 60. 217. Memoria ita fuit nulla, ut tria quum proposuisset, aut quartum adderet, aut tertium quæretet. Id. 15. Fam. 14. Extram illud est de iis, quæ proposueram, confirmatio nostræ amicitie. — b) Proposui, ante dixi. Colum. 8. R. R. 17. 8. Quare, ut proposueram, qualitatem litoris nostri contemplerum. come ho già detto, co-

me ho premesso, ut dieram capite præcedenti. — c) Item exponere, enarrare, disserere, dire, esporre, spiegare, mostrare. Cæs. 1. B. G. 17. Quod ante tacueret, proponit, esse nonnullos, quorum etc. et ibid. 20. Quæ ipse intelligat, quæ civitas quæretur, proponit. et 5. ibid. 50. Conitione habita, rem gestam proponit. et 6. ibid. 10. Non alienum esse videtur, de Gallie Germanique moribus, et quo differant eæ nationes inter se, proponere. Id. 1. B. C. 3. Legati ad Cæsarem mittuntur, qui voluntatem senatus ad proponant. Tac. 11. Ann. 25. Monendo, se motos senatu et excusatos propositurum. — d) Item offerre, dare, ferre, deferre. Auct. B. G. 8. 3.; et Justin. 1. 6. 6. Proponere conditionem. esibere, proporre. Sed Jeep. et alii leg. simplicam ponere. — e) Item asserere, affirmare. Cels. præf. anie med. Neque esse crudele, sicut plerique proponunt, hominum nocentium supplicis remedia innocentibus quæri. Tertull. Apolog. 48. Qui proponimus, multo utique dignius credi, hominem ex homine reditorum. ¶ 4. Item polliceri, promittere, pronunciare, promettere. — a) In bonam partem. Cæs. 5. B. G. sub fin. et 7. ibid. 27. et Cic. 5. Tusc. 7. 20. Proponere præmium alicui. Fellej. 2. 6. 5. Civis Romani pretiuro se daturam propositus. Sueton. Ner. 7. Populo congiarium, militi donativum propositus. Sic Id. Aug. 42. Propositum congiarium. publicato e promesso. Cic. 3. ad Q. fr. 1. 3. Quid nunc putas, tanta abs te mihi mercede proposita? Id. 2. Fin. 17. 56. Scipion magna gloria proposita, et Hannibalem in Africam retraxisset. Id. Rabir. perduell. 5. 15. Servi, si libertatis epem propositam non haberent, etc. — b) In malam partem. Cic. Planc. 41. 97. Cui quum omnia metus, publicatio honorum, essillum, mors proponeretur. Id. 1. Fam. 5. ad fin. Injuriis, quæ propositæ sunt a Catone, facile resistemus. sono stale minacciate. Sic Id. 2. Att. 19. Minæ Clodii, enntitiosesque, quæ mihi proponuntur, modice mantangunt. Id. 2. Fin. 17. 57. Improbis pænam proponere. Horat. 1. Od. 15. 3. siccis omnia dura Deus proposuit. ¶ 5. Item præbere quippiam quærendum, disputandum. Cic. 5. Tusc. 4. 11. Quinto antem die, quum eodem in locu consedissemus, sic est propositum, de quo disputaremus. Nepos Att. 20. Aliquam ei questionem poeticam proponeret. Adde Sueton. Tib. 56. In libris Digestor. sapissime legitur, præsertim in responsis Scævolar. illa formula, secundum en, que proponuntur, scilicet ab iis, qui ad Jcton accedunt consilii accipiendi gratia. Crebra sunt etiam illa, si proponas: proponamus: proponebatur, etc. Et nihil proponi dicitur ibidem non semel, quum quis nihil offert, cur accedendum se respondeatur. ¶ 6. Item statuere, deliberare, præfinire, præscribere, præfiggere, determinare, stabilire. Phædr. 3. epil. Excedit animus, quem propositi, terminum. Cæs. 7. B. G. 47. Consecutus id, quod animo proposuerat. Sueton. Aug. 72. Si quid secreto, aut sine interpellatione agere proposuisset. Juvenal. 3. 24. proponimus illic Ire, fatigatas ubi Dædalus exiit alas. Lucret. 3. 184. quod mens fieri proponit, et inchoat ipsa. Cic. Brut. 6. 25. Propositum est mihi hoc facere. et ibid. 92. 318. Omni huius sermoni propositum est, non ut eloquentiam meam perspicias, sed ut laborem et industriam. ha per iscopo. Id. 1. ad Q. fr. 1. 6. Nescin quo pacto ad præcipiendi rationem delapsa est oratio mea, quum id mihi propositum initio non fuisset. Adde 1. ad Brut. 15. Huc referri potest et illud Mamert. Genethl. 5. in fin. Novam mihi propono dicendi legem. h. e. impono, statuo. — Ceterum propositus est animo præceptus, præstitutus, constitutus, susceptus, præfisso, proposito, intrapreso. Cic. Ligar. 9. 26. Quem de suscepta causa, propositaque sententia nulla vis posset depellere. Id. 1. Off. 31. 112. Semper in proposito susceptoque coosilio permansit. Id. Sull. 4. 1. Nondum ad propositum mihi finem honoris perveneram. Id. 1. Fam. 9. a med. Omnibus nobis in administranda republi. propositum

esse debet cum dignitate otium. *Auct. B. G. 8. 49.* Cæsar unum illud propositum habebat, continere in amicitia civitates. *Cic. 1. Divinat. 15. 26.* Quum ex itinere quoddam propositum et constitutum revertisset. *Ovid. Remed. am. 40.* Et mihi propositum perfice, dixit, opus. *Id. 1. Pont. 6. 39.* Hæc Dea (*Spes*) quam multos laqueo sua colla ligatus Non est proposita passa perire necesse! *Cic. 1. Fam. 9. ad fin.* Neque mihi in omni vita res tam erit ulla proposita, quam ut quotidie vehementius, te de me optime meritum esse lætere. *non avrò mira ad altra cosa più, che di far st, che tu ti rallegri etc.* — Hinc a Part. præter. pass., cujus plurima superius exempla retulimus,

Propositum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, ¶ 1. Generatum est id, quod propositum est, sententia animi, susceptum consilium, *proponimento, intenzione, disegno, προπιεσις.* *Cæs. 3. B. C. 84.* Tentandum existimavit, quidnam Pompejus propositi, aut voluntatis ad dimicandum haberet. *Cic. 1. ad Brut. 11. sub fin.* Qui nulla re deterreri a proposito potest. *Liv. 2. 8. sub fin.* Nihil aliud ad eum nuncium a proposito avertis, quam ut etc. *Cic. 3. Fin. 6. 22.* Ut omnia faciat, quo propositum assequatur. *Sueton. Gramm. 24.* Nihilominus in proposito mansit. *Nepos Eumen. 3.; et Cæs. 1. B. C. 83.* Tenere uterque propositum videbatur; Cæsar, ut, nisi coactus, prælium non committeret; ille, ut opera Cæsaris impeditat. *h. e.* persistere in capto consilio, tenere institutum. *Sic Ovid. 2. Met. 104.* Propositumque tenet. *scil. Phaeton. Horat. 3. Od. 3. 1.; et Ovid. 10. Met. 405.* Propositi tenax. *Id. 3. Trist. 4. 32.* memor. *Horat. 1. Ep. 13. 11.* victor. *h. e.* qui, quod facere proposuerat, perfecit. *Nepos Att. sub fin.* Tamen propositum nihil secius peregit. *Ovid. 3. Amor. 7. 14.* Propositum destituerit. *Phædr. 2. prol. servare. Plin. 9. Ep. 19. ad fin.* Non habeo propositum illum reprehendendi, sed hunc tuendi. ¶ 2. Speciatim id, quo impulsus aliquid agimus, et finem actionis vocamus, *finis, scopo.* *Seneca Ep. 65.* Quarta causa est faciendi propositum. Quid est propositum? Quod invitavit artificem: quod ille secutus fecit. Vel pecunia est hoc, si venditurus fabricavit: vel gloria, si laboravit in nomine: vel religio, si donum templi paravit. ¶ 3. Item id, quod dicere quis proposuit. *tema, proposito.* *Cic. Orat. 40. 137.* A proposito declinare aliquantulum. *far una breve digressione. et Brut. 21. 82.* Egredi a proposito ornandi causa. *Id. 5. Fin. 28. 83.* A proposito aberrare. *uscir di tema. et ibid. 11.* Redire ad propositum. (*sic Forcellinus:* ipse locum minime iaventi). *Id. 3. Off. 9. 39.* Sed iam ad propositum revertamur. *Horat. Art. P. 104.* neu quid medios intercinat actus, Quod non proposito conducat, et hæreat apert. *non faccia a proposito. et African. Dig. 33. 8. 16. a med.* Ibi enim propterea pretium deducendum, quod etc. at in proposito, etc. *ma nel caso nostro,* etc. *Quintil. 8. 3. 15.* Sed ad propositum. *scil. veniamus, aut revertamur. Phædr. 1. 5.* Numquam est fidelis cum potente societas. Testatur hæc fabella propositum meum. *la mia proposizione, il mio detto. et Cic. 2. Orat. 53. 215.* Demonstrando, id, quod concludere illi velint, non effici ex propositis, nec esse consequens. *dalle premesse.* ¶ 4. Refertur etiam ad institutum vivendi, *instituto di vivere, professione, disciplina, setta.* *Vellej. 2. 2. 2.* Vir vita innocentissimus, ingenio florentissimus, proposito sanctissimus. *Phædr. prol. 3.* Mutandum tibi propositum est et vite genus. *Justin. 6. 8. 10.* Neque ab hoc vite proposito mortis ratio dissensit. *Seneca Ep. 63.* Non est quod inscribas tibi philosophiam: atque etiam aliud proposito tuo nomen impone: valetudinem et imbecillitatem vocatu et desidiam. *Juvenal. 9. 21.* Existere videris Propositum, et vite contrarius ire prior. *et 10. 325.* quid profuit olim Hippolyto grave propositum? *Id. 5. 1.* Si te propositi nondum pudet, etc. ¶ 5. Denique quum duo sint questionum genera, alterum definitum, quod

Græci προθεσις, Latini causam vocant: alterum infinitum, quod θεσις illi appellant; hoc nec, inquit *Cic. Topic. 21. 79.*, propositum possumus nominare. ¶ 6. Est etiam programma, προθεσις. *Tab. alim. Bæb. in Ann. dell' instit. di corr. archeol. a. 1845. p. 64.* OBLIGARUNT PRÆEDIA EX PROPOSITO LIGVRES BÆBIIANI. In *Inscript. Gr.* apud *Boeck. Corp. Inscr. Gr. n. 1625. l. 7. et 54. αν'εξθεσις.* *V. et Bullett. dell' Instit. di corr. archeol. Napol. a. V. p. 135.*

PROPORRO, adverb. più oltre, di vantaggio, vie più, quiddam amplius quam porro, ulterius, præterea, longius.

I.) Proprie. *Lucret. 2. 279.* Et sibi propono, quæ sint primordia, quærent. *Adde eumd. 4. 890. et 5. 312. Lucilius apud Non. p. 140. 13. Merc. Sperans lactare me eandem Hanc propono posse et mansum ex me daturum. Ita pro corrupto profero legit Lachmann.*

II.) Translate, reddi potest prorsus, omnino. *Lucret. 3. 275.* Atque anima est animæ propono totius ipsa. *et ibid. 281.* atque animai totius ipsa Proporro est anima, et dominatur corpore toto. *h. e.* in anima nihil est omnino, nisi anima, et ut porro et ulterius in eius consideratione pergas, nihil prorsus invenies, nisi animam.

PROPORTIO, ðnis, f. 3. *proporzione, αναλογια,* comparatio et respectus unius rei ad aliam: a pro et portio. Quia sæpe pro portione Latine dicebatur, paulatim coalescentibus usu frequenti duabus vocibus, *proportio* facta est. — a) Extra sextum casum. *Varro 10. L. L. 1. Müll.* Dicam de quatuor rebus, quæ continentur declinationibus verborum: quid sit simile ac dissimile; quid ratio, quam appellant λόγος; quid proportio, quod dicunt αναλογον; quid consuetudo. *Festus p. 253. 9. Müll.* Penas singulariter Labeo Antistius posse dici putat, quia pluraliter Penates dicantur: quum patitur proportio etiam Penas dici, ut optimas, primas, Antias. *Cic. Tim. 4. in fin.* Sed vinculorum id est aptissimum atque pulcherrimum, quod ex se, atque de his, quæ adstringit, quam maxime unum efficit. Id optime assequitur quæ Græce αναλογια, Latine (audendum est enim quoniam hæc primum a nobis novantur: comparatio, proportiove dici potest. (*Adde Quintil. 1. 6. 9.*) et *ibid. 7. a med.* Ejus particulæ intervallo habebat numerus ad numerum eandem proportionem comparisonemque in extremis, quam habent cæli cum cæli. *Id. 6. Ferr. 21. 46.* Hæc autem omnia antiquo opere et summo artificio facta: ut hoc liceret suspicari, fuisse aliquando apud Sculos æqua proportione cetera. *Varro 1. R. R. 41. 5.* Ea, quæ laxiora, et secuniora, ut femina, quam mas: et proportio in virgulis item. *Curt. 7. 11.* Servare proportionam. — b) Absolute in sexto casu. *Cic. Tim. 5.* Ut quemadmodum ignis animæ, sic anima aquæ: quodque anima aquæ, id aqua terra proportione redderet. a *proporzione. et Colum. 12. R. R. 41. 1.* Si plus volueris facere, proportione, qua supra, mel adicies. *Adde Plin. 28. Hist. nat. 19. 80. (261); et Nazar. Paneg. Constantin. 33. in fin.* Sed ubique legi etiam divisim potest pro portione; *V. PORTIO:* et apud *Plin. loc. cit. Sillig.* legit tantum portione.

PROPORTIONABILITER, adverb. idem ac proportionaliter. *Boeth. 1. Geometr. p. 1296.* Proportionabiliter aliæ ex aliis constituuntur circumferentiæ. *Adde eumd. in Porphyr. 4. p. 88.*

PROPORTIONABILIS, e, adject. ad proportionem pertinens, ut proportionales termini, apud *Frontin. Colon. p. 111. et 112. Gorsii.*

PROPORTIONALITAS, atis, f. 3. *proporzionalità,* conditio earum rerum, quæ inter se proportionem habent. *Boeth. 2. Arithm. 40.* Proportionalitas est duarum, vel plurium proportionum similis habitudo, etiam si non eisdem quantitibus et differentiis constitute sint. *Adde eumd. ibid. sæpe. Cassiod. de geometr. 6. a med.* Proportionalitas in tribus, ut minimum, terminis invenitur, quum proportionales eidem ejusdem magnitudinis proportionales esse dicuntur.

præcedentes consequentibus, et præcedentibus consequentes.

PROPORTIONALITER, adverb. *proporzionalmente,* cum proportione. *Boeth. Music. 3. 11. p. 1428.* Superparticularis proportio scindi in æqua medio proportionaliter interposito numero non potest. *Adde eumd. ibid. sæpe. Cassiod. de geometr. 6. a med.* Quando tres magnitudines proportionaliter fuerint constitutæ.

PROPORTIONATUS, a, um, particip. ab inusitato. *proportio: proporzionato,* ut Corpus satis proportionatum, apud *Firmic. 4. Mathes. 13.*

PROPOSCO, is, ere, a. 3. *Gloss. Isid. Propos-*

scit, petit. **PROPOSITIO**, ðnis, f. 3. actus proponendi, exponendi, exhibendi, *il metter fuori, il proporre, il mostrare, προθεσις.*

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est actus proponendi. *Cic. 3. Tusc. 18. 39.* Hujus ne vite propositio et cogitatio aut Thyesten levare poterit, aut Æetam? *Id. 2. Invent. 54. 163.* Magnificencia est rerum magnarum et æcelsarum, cum animi ampla quadam et splendida propositione, agitato atque administratio. ¶ 2. *Propositio animi* apud *Tryphomin. Dig. 50. 16. 225.* est propositum, voluntas. ¶ 3. In argumentatione oratoria est prima pars syllogismi. *Cic. 2. Herenn. 18. 28.* Perfectissima argumentatio est ea, quæ in quinque partes est distributa, propositionem, rationem, rationis confirmationem, exornationem, complexionem. Propositio est, per quam ostendimus summam, quid sit, quod probare volumus. *Id. 1. Invent. 37. 67.* Propositio est, per quam locus is breviter exponitur, ex quo vis omnis oportet emanet ratiocinationis. *V. etiam ibid. c. 34. 35. 36.; et Quintil. 5. 14. 1.* unde patet, propositionem esse in syllogismo *la maggiore,* quæ et intentio appellatur.

II.) Translate. ¶ 1. Propositio in oratione est, quum profiteremur, qua de re dicturi simus, *proposizione.* *Cic. 3. Orat. 53. 201.* Propositio, quid sis dicatur, et ab eo, quod est dictum, conjunctione. (*V. Quintil. 4. 4. 1.*) *Seneca 6. Benef. 7.* Illo transeamus, an ei debeat aliquid, qui nobis invitatus profuit. Hoc apertius potui dicere, nisi propositio deberet esse confusio, ut distinctio statim subsequuta ostenderet, utrumque queri, an etc. ¶ 2. Omnis etiam oratio, qua aliquid affirmatur, vel negatur, *propositio* est. *Quintil. 7. 1. 9.* Lex est, quæ jubet exheredem esse eum, qui patri proditionis rei non affuerit: tu autem non affuisti. Hanc propositionem necessario sequitur legis laudatio, et ejus, qui non affuerit, vituperatio. *et ibid. 47.* Propositio simplex aut conjuncta. *Gell. 2. 7. sub fin.* Non ergo integra est propositio dicenda: Aut honesta sunt, quæ imperat, patet, aut turpia. Deest enim disjunctioni isti tertium: aut neque honesta sunt, neque turpia. ¶ 3. *African. Dig. 16. 1. 10.* speciem facti, seu casum, ut vocant, aut questionem *propositionem* appellat.

PROPOSITIVUS, a, um, adject. qui circa propositum versatur. *Boeth. Aristot. Topic. 8. p. 733.* Maxime circa propositiones et instantias est dialecticis propositivus et instantivus. Est enim proponere quidem unum facere, quæ sunt plura; instare autem, quid unum est, facere plura.

PROPOSITOR, oris, m. 3. speciatim est qui questionem proponit. *Augustin. de duab. anim. 8. 10.* Nescio quomodo sæpe in altero modo magis questionis propositor personam magni doctoris ostendat, plerumque ipse ipso, quem terret, in eo, de quo terret, inductor. *Id. in Johann. tract. 19. 16.* Ubi ipse esset expositor, qui propositor.

PROPOSITUM, i, n. 2. et **PROPOSITUS**, a, um, particip. *V. PROPO-*

NO. **PROPOTATIO**, ðnis, f. 3. propinatio. *Gloss. Cyrill. Προποτις, propotatio. Gloss. Philox. Perputatio (lege Propotatio), προποτις.*

PROPRAEFECTUS, i, m. 2. et *propraefecto, et divisim pro praefecto, vicepraefecto, vices ageas praefecti.* *Inscript. apud Murat. 17. 8. octvs*

TERENTIUS PYDENIS VTTEDIANVS LEG. AVGG. PRO-
 PRÆF. PROVINCIAR. BÆNTIAR. In eadem tamen
 apud *Maff. Mus. Ver.* 239. 1. rectius PROPRÆT.
 legitur. Alia apud *Gruter.* 370. 3. L. AVR. AVI-
 ANIO SYMMACHO V. C. PRO PRÆFECTIS PRAETORIO
 IN VRBE ROMA FINITIMISQVE PROVINCIIS etc. *Am-
 mian.* 28. 1. ante med. Valentinianus Maximiano
 præfectu annonæ, Romæ agere disposito pro
 præfectis, sociavit ad hæc agnoscenda Leonem
 notarium. *Imppp. Gratian., Valentin. et Theod-
 dos. Cod. Theod.* 6. 26. 4. Proximos memorie,
 epistolarum ac libellorum ita viciorum bono-
 re cumolamus, ut inter eos merito dignitatis ha-
 beantur, qui pro præfectis dioceses sibi creditas
 temperant.

PROPRÆTOR, oris, m. et proprætoie, inde-
 clinabiliter, est pro prætoie, ut de voce *Procon-
 sul* dictum est, *vicepretoie*, ἀντιπρότορος, —
 a) Erat qui extraordinariam prætoriam gerebat,
 qui stante republica, quum uno anno prætor Romæ
 fuisset, sequenti cum imperio prætorio in provin-
 ciam mittebatur. *Cic. 2. Divinat.* 36. 76. Quam
 multi anni sunt, quum bella a propraetoribus et
 proconsulibus administrantur? *Id. 13. Phil.* 10.
 22. Neque se imperatorem, neque Hittium consu-
 lem, nec propraetore Cæsarem (vocat). *Liv. 35. sub
 init.* Idem propraetore Lusitanos aggressus, etc.
 — b) Duo fuere propraetorum genera: unum
 eorum, qui, exacta prius Romæ prætura, deinde
 provinciam administrabant: alterum eorum, qui-
 bus, licet prætores antea non fuissent, prætoriam
 auctoritas et imperium mandabatur. His similia
 de proconsulibus supra in PROCONSUL dicta
 sunt. — c) Item stante republica quaestor pro
 prætoie dictus fuit, qui loco prætoris absentis
 aliquam provinciam iure prætorio administrabat.
Sall. Jug. 111. Ad Sullam (quaestorem) perflu-
 giunt, quem consul (Marius) in expeditionem
 proficiscens pro prætoie reliquerat. *Id. Cat.* 19.
 Piso in citeriorem Hispaniam quaestor pro præ-
 toie missus est, adnente Crasso. Hinc *Inscript.*
 apud *Gruter.* 383. 5. CN. CALPURNIUS CN. F. PISO
 QUÆSTOR PRO PR. EX S. C. PROVINCIAM HISPANIAM
 CITERIOREM OPTINUIT. *Vellej.* 2. 45. 4. P. Clau-
 dius legem tulit, ut M. Cato quaestor cum iure
 prætorio, adjecto etiam quaestore, mitteretur in
 insulam Cyprum. Hinc apud *Cic. 12. Fam.* 15.
 P. Lentulus Spinther, qui quaestor in Asiam pro-
 fectus erat cum Trebonio proconsule, in epistola
 titulo proquaestor pro prætoie dicitur: scilicet
 pro prætoie, quia, defuncto Trebonio, ejus lo-
 cum assumptionerat: proquaestor vero, quia qua-
 estoris officium non intermiserat. — d) Sub Au-
 gustis aliter se res habuit. Nam in provinciis se-
 natoriis quaestores, et legati proconsulum dicti
 sunt quaestores et legati pro prætoie, licet sim-
 ul adessent proconsules. Qui vero aliquando
 loco proconsulis vel absentis, vel defuncti provin-
 ciam administrabat, dicebatur esse vice pro-
 consulis. *Inscript.* apud *Gruter.* 344. 8. L. ACIL-
 IUS NYFVS Q. PROPRÆT. PROVINCIAR. SICILIAR.
 Alia item Sicula apud *eumd.* 10. 10. CONCOR-
 DIAE SACRVM DEDICANTIBVS M. HATERIO CANDIDO
 PROCOS. ET L. CORNELIO MARCELLO Q. PR. PR. Alia
 apud *Marin. Inscriz.* *Alb.* p. 50. L. FABIO M. F.
 GAL. CILIONI LEG. PR. PR. PROVINCIAR. NARBONENSIS.
 Alia apud *Gruter.* 381. 3. L. CAESONIUS LVCIL-
 IUS LEGATVS PROV. AFRICAR. EODEM TEMPORE VICE
 PROCONSULIS. Alia apud *Marin. Frat. Arv.* p. 5.
 C. MINICIUS ITALVS PROC. PROVINCIAR. ASIAR. QVAM
 MANDATV PRINCIPIS VICE DEFVNCTI PROCOS. REXIT.
 — e) Sub iisdem Augustis in provinciis Cæsare-
 ris harum rectores appellati sunt legati Aug.
 pro prætoie. V. LEGATUS. — f) Aliquando
 etiam dicuntur pro prætoie tantum; h. e. legati
 Augusti missi loco prætoris, qui stante republica
 eas provincias administrare solebant. *Tac. 2. Ann.*
 66. Latinius Pandus pro prætoie Mæsiæ eas lit-
 teras in Thraciam misit. *Id. 12. ibid.* 31. P.
 Ostorium pro prætoie turbida res exceperat. *Hic
 Tac. locis alii conjunctim leg. propraetore.* —
 g) Rectum casum habent *Gloss. Cyrill.* Ἀντι-
 προπράτορος, propraetor.

PROPRÆSSIT. V. PROPRIO.

PROPRÆTATIM, adverb. singillatim, proprie.

Arnob. 3. 43. Usque adeo res exigit proprie-
 tatem deos scire, nec dubitare de uniuscujusque
 vi, nomine. *Lucret.* 2. 975. Quid? genus hu-
 manum proprietatem de quibus actum est etc.
*Alii leg. propretium, alii plures propretium: in-
 ter quos Non. p. 511. 14. Merc.*

PROPRÆ, adverb. Comp. Proprius legitur
 tantum apud *Fronton.* 1. ad *Amic.* (edente ite-
 rum *A. Maio*) *Ep.* 17. Varians alumnis ma-
 sculis feminisque sestertium deciens singulis re-
 liquit usurarium proprius, quam proprium: nam
 quinquagena annua ab Augusta singulis dari
 iussit. V. USURARIUS. — Sup. Propriissime
 est *Boeth. Aristot. Topic.* 1. 6. p. 665. Solet
 autem et hoc assignari multipliciter, propriissi-
 me autem. et *ibid.* p. 719. Dicebatur autem pro-
 priissime idem quod numero unum. — Proprie
 ¶ 1. Est privatim, peculiariter: cui opponitur
 communiter, publice, promiscue, κοινῶς (i. e. par-
 ticularmente, in particulari, privatamente;
 Fr. en particulier, particulièrement, propre-
 ment, en propre; Hisp. particularmente, pro-
 priamente; Germ. eigenthümlich, eigen, insbe-
 sondere, vorzüglich, vorzugsweise; Angl. parti-
 cularly, in particular, peculiarly, strictly). *Cic.*
 9. *Fam.* 15. Quod me amas, est tibi commune
 cum multis: quod tu ipsa tam amandus es, tam-
 que in omni genere jucundus, id est proprie-
 tuum. *Cels.* 7. 26. n. 4. Hæc curationes in femi-
 nis quoque similes sunt: de quibus parum, pro-
 prie tamen, quadam dicenda sunt. *Liv.* 34. 5.
 sub *fin.* Quod in rebus ad omnes pariter viros fe-
 minasque pertinentibus fecisse eas nemo miratus
 est, in causa proprie ad ipsas eas tinente miramur-
 fecisse? *Cic. 2. leg. Agr.* 31. 85. Si campus Mar-
 tius dividatur, et unicuique vestrum bini pedes as-
 signentur; tamen promiscue toto, quam proprie
 parva frui parte malebit. *Liv.* 35. 48. Profectus
 deinde est intemperantia linguæ in maledicta,
 nunc communiter Romanorum, nunc proprie
 ipsius Quinctii. *Id.* 25. 28. Ut una omnium, qui
 obsiderentur, quique extra obsidionem essent,
 fortuna esset; neve alteri proprie sibi pacisce-
 rentur quidquam. *Cic. Sext.* 16. 37. Cujus cau-
 sam neque senatus publice, neque ullus ordo
 proprie susceperat. *Id.* 5. *Att.* 2. Cui deposcenti
 mea mandata cetera universe mandavi; illud
 proprie, ne pateretur — prorogari nobis provin-
 cias. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 2. 7. (26). Herba et
 hæc sponte nascens, et quæ non queat seri, jun-
 cuscusque proprie aridi soli, omni terræ dato vitio.
 ¶ 2. Item ad rem maxime pertinendo, vere,
 legitime, propriamente. *Quintil.* 8. 2. 9. Proprie
 dictum id est, quo nihil inveniri potest signifi-
 cantius. *Cic. 2. Phil.* 31. 77. O hominem ne-
 quam! Quid enim aliud dicam? magis proprie
 nihil possum dicere. *Id. Partit. orat.* 1. 3.
 Proprie in rebus, invenire; in verbis, elocui, di-
 citur. *Id.* 3. *Off.* 3. 13. Illud quidem honestum,
 quod proprie vereque dicitur, id in sapientibus
 est solis. *Seneca 2. Benef.* 27. Hic quater mil-
 lies sestertium suum vidit. Proprie dixi: nihil
 enim amplius quam vidit. *Plin.* 3. *Hist. nat.*
 22. 26. (144). Eo tractu fuere Labacæ, Sæsæi,
 Grabæi proprieque dicti Illyrii. *Id.* 33. *ibid.* 6.
 33. (101). In iisdem argenti metallis invenitur,
 ut proprie dicamus, spumæ lapis candidæ: stim-
 mi appellant. per parlar propriamente. et *Sue-
 ton.* *Gramm.* 4. Proprie sic (grammaticos) ap-
 pellandos poetarum interpretes. *Gell.* 2. 6. Qui
 fertur et raptatur, atque hæc atque illuc distra-
 hitur, is venari proprie dicitur. *Id.* 7. 11. Qui
 proprie atque integre locuti sunt, leves dixerunt,
 quos nunc viles et nullo honore dignos dicimus.
Id. 9. 1. sub *fin.* Ut aliquo verbo admodum pro-
 prie et Latine. *Id.* 16. 5. Id vocabulum non
 aemper proprie, sed per quasdam translationes
 est dictum. *Id.* 19. 7. Proprie magis, quam usi-
 tate dictum. *Quintil.* 1. 4. 5. Eloquentia non
 mediocri est opus, ut de uniuscujusque earum re-
 rum dicat proprie et copiose. a proposito.

PROPRÆTARIUS, a, um, adject. V. voc. seq.
 PROPRÆTARIUS, II, m. 2. proprietario, di-
 citur a Jctis, qui rei cuiuspiam legitimum ac
 proprium dominium habet: et distinguitur a fru-

ctuario, cui usus, aut fructus rei tantummodo
 competit. *Ulp. Dig.* 7. 1. 15. et *ibid.* 15. 1. 13.
 et *ibid.* 47. 2. 47. et *Paul.* *ibid.* 39. 2. 22. et
Pompon. *ibid.* 7. 8. 22. — Adjective proprie-
 taria res, cujus dominium proprietarius habet.
Paul. 5. *Sentent.* tit. 7. Sic *Cassiod.* 7. *Variar.*
 44. Proprietarium ius.

PROPRÆTAS, atis, f. 3. proprietâ, natura,
 naturaleza, forza o qualità particolare e pro-
 pria, ιδιοτης, propria vis et natura cujusque rei,
 qualitas, facultas, qua ab aliis differt.

1.) Proprie. *Cic. 4. Acad.* (2. pr.) 18. 56. Sin-
 gularum rerum singulæ proprietates sunt. *Id.*
Partit. orat. 12. 41. Definitio genere declaratur
 et proprietate quadam. *Liv.* 38. 17. Terræ pro-
 prietas cœlique. *Id.* 45. 30. Pars prima Macedo-
 niæ Bisaltas habet, et multas frugum proprietates.
h. e. multa propria frugum genera. *Plin.* 13.
Hist. nat. 22. 41. (121). Cœcycgia proprietatem
 habet fructum amittendi lanugine. *Id.* 21. *ibid.*
 15. 54. (91). Tribulo proprietates, quod et fru-
 ctum spinosum habet. *Id.* 13. *ibid.* 1. 2. (13).
 Hujus unguenti proprietates, ut ventiletur in co-
 quendo. *Id.* 15. *ibid.* 15. 17. (58). Pomis pro-
 prietates pirisque vini. *Id.* 35. *ibid.* 18. 59. (202).
 Sunt genera terræ proprietatis suæ: ex Galata
 insula scorpiones necat, Bælearis serpentes. *Id.*
 28. *ibid.* 3. 6. (30). Multæ animalium proprie-
 tates. *Seneca 3. Quæst. Nat.* 18. 6. Non tem-
 pero mihi, quin utar interdum temerariis verbis
 et proprietatis modum excedam. — Proprietates
 mentis, rectus mentis status, quo quis apud se
 est, et mentis compos. *Sisenna* apud *Non. p.*
 58. 14. *Merc.* C. Titinius quidam, qui minus pro-
 prietas mentis a natura tradita videretur. *Alii
 leg.* proprietates metus, b. e. natura metuendi.

II.) Translate. ¶ 1. Apud Jctos est dominium
 ipsius rei, quo res propria cujusque est, nec com-
 munitis cum aliis: et differt a domioio usus et
 fructus, dominio dicitur proprie. *Justin.* 2. 7. 7.
 De proprietate Salaminae insule dimicatum fue-
 rat. *Sueton. Galb.* 7. De proprietate Jumentii
 quum quaereretur, ita decrevit, etc. *Ulp. Dig.* 4.
 3. 33. Rei, quam venalem possessor habebat, il-
 lem proprietatis adversarius movere cepit. —
 Hæc duplex est: plena, si ei usufructus conjun-
 ctus sit: vada, si ab ea abscessit. *Papinian.* *ibid.*
 7. 4. 4. et *Triphonin.* *ibid.* 23. 3. 78. ante med.
 — Proprietates dicitur etiam ipsa res, quæ pro-
 pria est. *Ulp.* *ibid.* 47. 2. 47. Quod interfuit
 ejus, proprietatem non esse subreptam. *Cajus
 ibid.* 7. 1. 6. extr. Legare alicui proprietatem,
 deducto usufructu. — Proprietatis dominus,
 proprietarius. *Ulp.* *ibid.* 7. 1. 13. 15. et 25. et
Paul. *ibid.* 9. 2. 12. ¶ 2. Proprietates verbo-
 rum, conjunctio illorum arta et apta cum re-
 bus ipsis, quas significant. *Quintil.* 8. 2. 1. Pro-
 prietas verborum non simpliciter accipitur. Pri-
 mus enim intellectus est, sua cujusque rei app-
 pellatio: qua non semper utitur; nam et obscuro
 vitabimus, et sordida, et humilia. Secundo
 modo dicitur proprietates, inter plura, quæ sunt
 ejusdem nominis, id, unde cetera ducta sunt: ut
 vertex est contorta in se aqua, vel quidquid aliud
 similiter vertitur: inde propter flexum capillo-
 rum, pars est summa capitis: et ex hoc quod est
 in montibus eminentissimum. Recte, inquam, di-
 xeris hæc omnia vertices: proprie tamen unde
 initium est. Tertius est huic diversus modus,
 quum res communis pluribus, in uno aliquo ha-
 bet nomen eimium, ut carmen funebre proprie
 nenia, et tabernaculum ducis, augurale. Item
 quod commune est aliis nomen, intellecto alicui
 rei peculiariter tribuitur, ut Urbem, Romam ac-
 cipimus, et venates, novitios, quum sint urbes
 aliæ quoque, et venalia multa. At illud jam non
 mediocriter probandum, ut proprie dictum id
 sit, quo nihil inveniri possit significantius, ut
 Cato dixit, C. Cæsarem ad evertendam rempubl.
 sobrium accessisse, ut Virgilius (6. *Ecl.* 5.) de-
 ductum carmen, et Horatius (1. *Od.* 12.) acrem
 tibiam.

PROPRÆTIV. V. PROPRIATIM.

PROPRIO, as, avi, are, a. 1. jar proprio,
 proprium factio. *Cœl. Aurel.* 5. *Tard.* 11. cir-va

med. Etianu immisso liquore plurimu faldantur accepta, atque eam mollior, et digestionem facilia solidiora propriantur. *Id. 1. Acut. 15. sub fin.* Neque accepta per cibos Impertiri corpori facie videantur, neque vel per tenues vias digestionem soluta propriari, atque ad sui destinata pervenire. *h. e. loeis, quorum propria sunt, subministrari. Sic Theod. Priscian. lib. 4. de semine p. 316. bis retro ed. Ald.* Corruptione sua nequa sursum carnis vias accipere sinat nutrimentum, aut corpori propriare. — *Propriassit (pro propriaverit) Festus p. 229. 6. Müll. docet esse, proprium fecerit.*

PROPRITIM. F. PROPRIATIM.

PROPRIUS, a, um, adject. Comp. *Proprius* habet *Seneca 5. Controv. 33. a med.* Unn verbo propriore usus. *Alii leg. propiore.* — Sup. est *Boethii Aristot. analyt. post. 1. p. 532.* Propriissimum est scire etc. *et Aristot. Topic. 7. 1. p. 719.* Sacundum propriissimum eorum modorum. — *Proprius (a prope, ut videtur) est, peculiaris, præcipuus, privatus, suus cujusque, non communis, ιδιος, κωπος (It. particolare, proprio, privato; Fr. qui appartient en propre à, propre, particulier, qu'on ne partage pas avec d'autres; Hisp. particular, privado; Germ. eigenthümlich, eigen, besonders; Aogl. peculiar, particular, special, private, propre, one's own, personal, sole).* ¶ 1. Georatiu, proprius est, ut diximus, peculiaris, præcipuus, privatus, suus e jusque, non communis; atque ideo sæpe occurrit eum opposito communis. — a) Universim. *Cic. 7. Fam. 30.* Cujus quum proprium te esse scribis mauciplo et nexu, meum autem usu et fructu, contentus isto sum. Id enim est cujusque proprium, quo quisque fruitur atque utitur. *Farro apud Non. p. 361. 24. Merc.* Nam virtutem propriam mortalibus fecit: cetera promiscue voluit communia habere. *Cic. Senect. 11. 35.* At id quidem non proprium senectutis est vitium, sed commune valetudinis. *Id. Prov. cons. 1. 2.* Præcipuum illum et proprium sensum doloris, quem vos tamen communem semper vobis meum esse duxistis, a sententia dicenda amovebo. *Id. Sull. 3. 9.* Tempus agendi fuit mihi magis proprium, quam ceteris; doloris vero et timoris et periculi fuit illa causa communis. *Id. Sezt. 3. 8.* Neque communem metum omnium, nec propriam nonnullorum de ipso suspicionem sedare voluisse. *Id. 1. Off. 4. 13.* In primis hominis est propria veri investigatio. *Id. 3. Phil. 11. 29.* Ut aut libertatem propriam Romani et generis et nominis recuperemus, aut mortem servituti aeternam. *Plin. 7. Hist. nat. 25. 26. (93).* Casari proprium et peculiare sit clementiæ insigne. *Id. 14. ibid. 20. 26. (131).* Proprium inter liquores vino, murescere. *Cic. Rosc. Am. 8. 21.* Tria prædia Capiti propria traduntur. *h. e. ut sua ejus, et privata ac propria sint. Virg. 7. Æn. 331.* Hunc mihi da proprium, virgo sata nocte, laborem. *h. e. ut pro me tantummodo sit, mihi que soli prosit.* — *Facere proprium* opponitur *facere mutuum* apud *Plaut. Curc. 1. 1. 46. ru. Ka (ancillula) me depruit.* Ego autem cum illa facere nolo mutuum. *ru. Quid ita? ru. Quia proprium facio; amo pariter simul. h. e. quia amo illam mea, non illius causa; seu amo illam amore, qui mihi semper proprius, nec auferri possit, non qui mutuum, ideoque aliquando auferendus.* — *Proprium nomen* apud Grammaticos opponitur appellativo, quam vocem vide suo locu. — b) Ingitur eum pronominibus possessivis. *Cic. Rosc. Am. 52. 150.* Ut quum ademerit nobis omnia, que nostra erant propria, ut lucem quoque hanc, que communis est, eripere cupiat. *Id. 1. Orat. 10. 44.* Non id mihi videbitur orator, sed Crassus sua quædam propria, non communi oratorum facultate posse. *Lucretius ad Cic. 5. Fam. 14. ad fin.* Ut cedras ad consuetudinem vel nostram communem, vel tuam solius et propriam. *Cic. 2. ibid. 17. ad fin.* Quod mihi erat proprium, ut aliis uti negarem, id etc. *Liv. 3. 70.* Ancipiti terrore dissipasset hostes, ut suo proprio eum prælio equites Volscorum circum aliquamdiu

tenuissent. *Cæs. 3. B. C. 20.* Calamitatem aut propriam suam, aut temporum queri. — c) Et pro iis etiam apte panitur. *Liv. 2. 53 sub fin.* Non placebat, socius propriis viribus conelictis bella gerere *h. e. suis. Id. 7. 9.* Quæsitæ ea propria familia laus leviorum auctorem Licinium facit. *h. e. suæ. Horat. 1. Ep. 7. 50.* Adrasum quemdam vacua tonsoris in umbra Cullello proprios purgantem laniter unguet. *Id. 1. Sat. 6. 22.* Vel merito, quoniam in propria non pelle quiessem. *h. e. mea. Id. 1. Od. 1. 9.* Illum, si proprio condidit horreo Quidquid de Lybicis veritur arela. *Ovid. 4. Pont. 7. 13.* Atque utinam pars hæc tantum spectata fuisset, Non etiam proprium cognita Marta tibi. *h. e. tuo. Claudian. epigr. 21.* Hoc proprium vellet cingere Castor equum. — d) *Proprium* absolutè res sua, propria cujusque, *il proprio, il suo. Phædr. 1. 4.* Amittit merito proprium, qui alienum appetit. *Martial. 12. 78.* Anta Jovis statuum crepuit satur bistrio: pœnam Juppiter induit, vivere da proprio. — Item proprietas, *proprietà, qualità particolare. Quintil. 5. 10. 64.* Proprium est, aut quod soli accidit, ut homini sermo, risus: aut quod utique accidit, sed non soli, ut igni calafacere. — *Ad propria, in propria* est idem, ac domum, *πρὸς τὰ οἴκηια. Trebell. Poll. Gallien. 7.* Per eadem tempora etiam Scythæ in Asia Romanorum ducum virtute ac ductu vastati ad propria recesserunt. *Ammian. 17. 106. ad fin.* Et hæc pollicitus ad propria remeare permissus est. *Id. 24. 13. med.* Nunciatur, regem cum omni manu, quam duxerat, ad propria revertisse. — *In propria, eodem sensu, sed figurate. Fulgat. interp. Jo. 1. 11.* In propria venit, et sui eum non receperunt. ¶ 2. Speciatim est legitimus, germanus, certus, maxime pertinens, conjunctus. *Cic. Cæcin. 18. 31.* Res ut omnes suis certis ac propriis vocabulis nominentur. *Id. 1. Off. 12. 37.* Qui proprio nomine perduellis erat, is hostis vocabatur. *Id. 3. Orat. 37. 149.* Utemur verbis aut iis, que propria sunt et certa quasi vocabula rerum: aut iis, que transferuntur. — Huc pertinere videtur illud *Lucretii 4. 1131.* Atque in amore mala hæc proprio summeque secundo Inveniuntur: in adverso vero atque inopi suol, etc. *h. e. in amora legitimum, vero, et proprie dicto.* ¶ 3. Item speciatim est extraordinarius, ab aliis abhorrens atque diversus. *Lentulus apud Cic. 10. Fam. 35.* Id vobis brevi probassem, nisi mihi fortuna proprium consilium extorsisset. *Liv. 35. 33. ad fin.* Huic tam superbo decreto addidit propriam contumeliam Democritus prætor eorum. *strana, originale.* ¶ 4. Item est aptus, accommodatus, atto, proprio, a proposito. *Plin. 24. Hist. nat. 15. 86. (136).* Chamaæpeuce lumborum et spine doloribus propria est. *Scribon. Compos. 200.* Remedia propria ad singula sumere. ¶ 5. Item sæpe diuturnus, stabilis, firmus, perpetuus, sermo, stabile, perpetuo. *Accius apud Non. p. 362. 2. Merc.* Non facile sine deum opera propria humana sunt bona. *Lucilius apud eumd. ibid.* Quum sciam, nihil in vita proprium mortali datum esse. *Plaut. Most. 1. 3. 67.* Si tibi sat acceptum est, fore victum tibi sempiternum, atque illum amatorem tibi proprium futurum in vita. *Cic. pro leg. Manil. 16. 43.* Quod ut illi proprium sit atque perpetuum, optare debetis. *Id. post redit. in Senat. 4. 8.* Si illud de duobus consulis perenne ac proprium manere potuisset. *Nepos Thasyb. 4.* Parva munera diutina, locupletia non propria esse consueverunt. *Ter. Andr. 5. 5. 3.* Ego deorum vitam propterea sempiternam esse arbitror, quod voluptates eorum proprie sunt. *Vég. 1. Æn. 76.* Deiporam Conubio jungam stabili, propriamque dicabo. *Adde eumd. 3. ibid. 25; et Ter. Andr. 4. 3. 1.* Similiter *Horat. 2. Sat. 6. 4.* nil amplius oro, Maia nate, nisi ut propria hæc mihi munera facias. *Id. ibid. 3. 129.* Nam propria teluritis beum natura neque illum, Nec me, nec quemquam statuit. *Cf. eumd. 2. Ep. 2. 171.* tanquam Sit proprium quidquam, puncto quod mobilis horæ - Permutet domiuus et cedat in altera jura.

Sic quia perpetuus nulli datur usus etc. *Id. 2. Od. 2. 21.* ragnum et diadema tutum Deferona uni propriamqua Isurum.

PROPTER, syncop. pro proptiter a prope, ut firmiter et firme, est A) Adverbium; et B) Præpositio.

A) Adverbium propter est prope, justa, in propinquo, da vicino, da presso, εγγύς. *Cato R. R. 151.* Serito in loco, ubi aqua propter siet. *Ter. Adelph. 4. 2. 37.* Ibi engiporum propter est. *Id. Eun. 2. 3. 77.* Interdum propter dormiet. *Lucret. 2. 417.* Araque Panobæos esbalat propter odores. *Cic. Rosc. Am. 23. 64.* Dun filii propter cubantes. *Id. 6. Verr. 48. 107.* Etenim propter est spelunca quædam etc. *Alii leg. prope. Id. 2. Nat. D. 47. 120.* Quiu etiam a caulibus, si proptar sati sint, refugere dicuntur. *Ita et Orall; at. prope.* Eadem lectionis varietas est apud eumd. *Senect. 14. 48., et pro leg. Manil. 5. 13. et 6. 16. Phædr. 2. 6.* Vanit per auras cornix, et proptar volans etc. *Tac. 4. Ann. 54.* Quum propter discumberet.

B) Præpositio propter Accusativum regit, — Aliquando suo casui postpositum. *Accius apud Non. p. 417. 12. Merc.* Te propter tot tantasque habemus vastitates funerum. *Plaut. Amph. 4. 1. 8.* Quis fuerit, quem propter corpus suum stupri contempverit. *Cic. Senect. 7. 22.* Quod propter studium quum rem familiarerem negligera videratur, etc. *Adde eumd. Pis. 7. 15; et Virg. 12. Æn. 177. Et Plin. 10. Hist. nat. 40. 56. (115).* Caprarum uberibus advolant suctum propter lectis. *Tac. 4. Ann. 45.* Translata debino castra hostem propter. *et 15. ibid. 47.* Viam propter. *Adde Lucret. 1. 316., 5. 622. et 4. 1023.* — Propter est idem ac prope, iuxta (It. presso, appresso, vicino; Fr. près de, à côté de; Hisp. cerca, al lado, casi, junto; Germ. nahe bei, nahe an, neben; Angl. near, hard or fast by, close to).

1.) Proprie refertur ad locum. *Plaut. Cure. 4. 1. 14.* In foro infimo honi homines - ambulanti, in medio propter canalem, ibi ostentatores meri. *Id. Rud. prof. 33.* Illic habitat Dæmones in agru atque villa proxima propter mare. *Sisenna apud Non. p. 367. 32. Merc.* Partem cohortium propter mare collocat in litora. *Cic. Brut. 6. 24.* In pretulo propter Platonis statuum concessimus. *Id. 3. Nat. D. 22. 55.* Insulæ propter Siciliam, quæ Vulcaniæ nominabatur. *Liv. 28. 46.* Propter Junonis Laciniæ templum æstatam Hennibal egit. *Sall. Cat. 59.* Ipse cum libertis et calonibus propter aquilam assistit, quam bello Cimbrico C. Marius in exercitu habuisse dicebatur. *Lucret. 2. 30; et Virg. 8. Ecl. 87.* propter aquæ rivum. *Virg. 9. Æn. 679.* Quales aeris liquentia flumina circum, Sive Padi ripis, Athesin seu propter amœnum, Consurgunt geminæ quercus etc. *Justin. 12. 9. 9.* Ubi vero obrui multitudinem se vidit, trunco se, qui tum propter murum stabat, applicuit. *Plaut. Mil. glor. 1. 1. 9.* Stat propter virum fortem. *Ter. Adelph. 2. 1. 15.* Illic propter hunc assiste. *Cic. 1. Tusc. 43. 104.* Baculum propter me, quo abigam, ponite. *Id. 1. de republ. 11.* Eum quoque, ut salutavit, propter Tuberonem jussit assidere. *Id. 2. Invent. 31. 97.* Finivus Eurotas is, qui propter Lacedæmonem fluit. *Ovid. 8. Met. 258.* Propter bumum voltat. *Auct. B. Afr. 73. sub fin.* Propter hostium castra prætergressus.

II.) Translate significat causam, aut finem, ob quem fit aliquid, per, per cagione. — a) De abstractis et de rebus physicis. *Ter. Hecyr. 4. 4. 55.* Hanc ubi dicit causam, le propter tuam matrem non posse habere hanc uorem domi. *Cic. 2. Verr. 5. 13.* Homines nocentissimi propter pecunias judicio liberati. *Id. 1. Fam. 7. 13.* Offensionem esse periculosam propter interpositam auctoritatem religionemque video. *Cæs. 3. B. G. 2.* Primum quod legionem propter paucitatem despiciebant, tum etiam quod propter iniquitatem loci - ne primum quidem posse impetum suum suscipere existimabant. *Ter. Andr. 1. 1. 128.* Si propter amorem uxorem nollet ducere. *Id. Heaut. 1. 1. 59.* In Asiam hinc abii

propter pauperiem. *Id. Adelp.* 5. 9. 35. Quæ vos propter adolescentiam minus videtis. *Cic. Rosc. Am.* 4. 10. Opprimi me onere officii malo, quam id, quod mihi cum fide semel impositum est, aut propter perfidiam abjicere, aut propter infirmitatem animi deponere. *Quintil.* 11. 3. 28. Illud non sine causa est ab omnibus præceptum, ut parcat maxime voci in illo a pueritia in adolescentiam transitu, quia naturaliter impeditur, non, ut arbitror, propter calorem, sed propter humorem potius. *Cic. Brut.* 26. 100. Eam suspicionem propter banc causam credo fuisse, quod etc. *Id.* 2. *Fin.* 26. 83. Amicitia ex se et propter se expetenda. *Id. Parad.* 5. 1. Parere legibus propter metum. *Cæs.* 1. *B. G.* 16. Nam, propter frigora, frumenta in agris matura non erant. *Nepos Dion.* 9. Hi propter notitiam sunt intromissi. *h. e.* quia noti erant. *Cic.* 7. *Att.* 5. Tironem propter humanitatem et modestiam malo saluum, quam propter usum meum. *Varro* 3. *R. R.* 2. 11. Quid enim refert, utrum propter oves, an propter aves fructus capias? *h. e.* ex ovibus, an ex avibus. *Pallad.* 12. *R. R.* 13. Ut sic tuta cubilia propter injuriam pretiosi velleris, humor reddat elabens. *h. e.* ad cavendam injuriam. *Sic Id.* 4. *ibid.* 10. circa med. Viva calce perfundendi, sed parcius propter arboris noxam. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 100. qui (*Aristipus*) servos projicere aurum in media jussit Libya, quia tardius irent propter onus segnes. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 5. 26. (79). Egypto mira celebratur (*raphanus*) olei propter fertilitatem, quod e semine ejus faciunt. *Id.* 22. *ibid.* 20. 24. (50). Bibitur et propter spinam. *Id.* 21. *ibid.* 3. 7. (10). Serapio cognominabatur propter similitudinem sarrif cujusdam negotiatoris. — b) Speciatim sacrificium propter viam est, quod sit proficiscendi causa, Mercuri, aut Sancio, qui scilicet idem deus est, ut *Festus* p. 229. 12. *Müll.* docet. *Laberius* apud *Non.* p. 53. 26. *Merc.* Visus hac nocte bidente propter viam facere. In eo, ut ait *Macrob.* 2. *Saturn.* 2., mos erat, ut si quid ex epulis superfuisset, igne consumeretur. Hinc *Catonis* locus de quodam Q. Albidio, qui sua bova comederat, et novissime domum, quæ ei reliqua erat, incendio perdidit, eum propter viam fecisse, quod comederat non poterat, id combussisse. *Macrob. ibid.*, ubi male in quibusdam libris *proterviam*, vel *protervia* legitur. Huc pertinet illud *Plauti Rud.* 1. 2. 61. de iis, qui naufragium fecerunt: Ut mea est opinio, propter viam illi sunt vocati ad prandium, quia post cænam laverunt heri: contracta navis in mari est illis. — c) Item speciatim, propter hoc, propter quod, propter quæ, propterea, ideo, per questo, per ciò. *Varro* 3. *R. R.* 16. 14. Propter hoc Siculum mel fert palmam, quod ibi thymum bonum et frequens est. *Quintil.* 7. 6. 6. Propter hoc proponunt quidam tale genus controversiarum, in quo nullum argumentum est, quod ex lege ipsa peti possit. *Id.* 8. 2. 24. Quare non ut intelligere possit, sed, ne omnino possit non intelligere, curandum. Propter quod etiam repetimus sæpe quæ non satis percipisse eos, qui cogoscunt, putamus. *Colum.* 1. *R. R.* 6. 18. Propter quod torcular debet a meridiana parte illustrari, ne etc. *Quintil.* 2. 13. 14. Propter quæ mihi semper moris fuit etc. *Colum.* 6. *R. R.* 6. 1. Cruditatis signa sunt crebri ructus ac ventris sonitus, fastidia cibi, nervorum intentio, hebetes oculi. Propter quæ bos neque ruminat, neque lingua deterget. — d) De personis. *Ennius* apud *Priscian.* 7. p. 733. *Putsch.* Filiis (*Nerei*) propter te objecta sum innocens. *Ter. Eun.* 4. 5. 6. Scia tu turbam hanc propter te esse factam? *Id. Phorm.* 5. 8. 34. Non est æquum me propter vos decipi. *Id. Heaut.* 2. 3. 18. Propter quam (*h. e.* propter te) in summa infamia sum. *Cic.* 1. *Cat.* 7. 18. Nunc vero me totam esse in metu propter te unum. *Id.* 7. *Fam.* 27. Me autem, propter quem ceteri liberi sunt, tibi liberum non visum demitor.

PROPTEREA, adverb. *Eapropter* mutato ordine apud *Lucret.* legitur: *V.* hanc vocem. — Propterea est idem ac propter ea, propter hoc,

ideo, idcirco, διὰ τούτο, διότι (*It. perciò, per questo; Fr. à cause de cela, en conséquence, c'est pourquoï, voilà pourquoï; Hisp. a causa de questo, por consecuencia; Germ. deswegen, deshalb, darum; Angl. therefore, for that cause or reason, on that account*). Occurrit — a) Absolute. *Plaut. Stich.* 1. 3. 25. Per annonam caram dixit me natum pater: propterea, credo, nunc esurio acrius. *Ter. Andr.* 4. 1. 29. Et is nunc propterea tibi sua censet. *Id. Hecyr.* 4. 4. 89. Propterea hæc ira est. *Martial.* 7. 10. Non tu propterea, sed *Matro* pauper erit. — *Pleonasmus* est in illo *Ter. Andr.* 2. 5. 1. *Hærus* me jussit *Pamphilum* hodie observare: id propterea nunc hunc venientem sequor. Item in illo *ejusd. Hecyr.* 1. 1. 6. Ergo propterea te sedulo et moneo et hortor, ne etc. — b) Sequente quod, quia, quoniam. *Ter. Andr.* 1. 1. 10. Feci, e servo ut eses libertus mihi, propterea quod serviebas liberaliter. *Cic.* 9. *Fam.* 18. Quum essem otiosus in Tusculano, propterea quod discipulos obviam miseram. *Cæs.* 7. *B. G.* 26. Id sese effecturos sperabant, propterea quod neque longe ab oppido castra *Vercingetorigis* aberant, et palus etc. Adde *Lucret.* 2. 760. — *Plaut. Asin.* 2. 3. 5. At censebam attigisse, propterea huc quia habebas iter. *Id. Capt.* 1. 2. 71. Quia mihi natalis est dies, propterea te vocari ad cænam volo. *Cic.* 2. *Divinat.* 22. 49. Mulæ partus res mirabilis propterea, quia non sæpe lit. *Id.* 1. *ibid.* 14. 24. Num propterea nulla est republicæ gerendæ ratio, quia etc.? — *Lucret.* 6. 374. Propterea freta sunt hæc anni nominanda - *Ancipiti* quoniam bello turbatur utrimque. Adde *eumd.* 2. 963. *Sic Gell.* 3. 6. Propterea palinam signum esse placuit victoriæ, quoniam etc. — c) Sequente ut. *Plaut. Bacch.* 4. 7. 14. Propterea hoc facio, ut suadeas gnato meo, ut pergræctur tecum. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 31. Haud propterea te rogo, ut hoc proferam, sed ut tacita mecum gaudeam. *Cic. Ligar.* 3. 8. Hæc propterea de me dixi, ut mihi *Tabero* ignosceret. Adde *eumd.* 13. *Fann.* 67.

PROPŪSIOS, is, f. 3. προψιός, prolapsio. *Marcell. Empir.* 8. ante med. Collyrium psittacinum a colore sic dictum, facit ad adustiones, quod quia loco interdum videtur propellere oculum, propositio vocant.

PROPŪDIANUS porcus dictus est, ut ait *Capito* *Attejus*, qui in sacrificio gentis *Claudie* vel ut piammentum et exsolutio omnis contractæ religionis est. *Festus* p. 238. 17. *Müll.*

PROPŪDIOSUS, a, um, adject. Sup. *Propudiosissimus*. — *Propudiosus* est vergognoso, svergognato, turpe, ἀναισχυντος, propudii plenus, flagitiosus, turpis. *Plaut. Stich.* 2. 2. 10. Men' iogas, propudiose? Adde *eumd. Truc.* 2. 16. *Gell.* 2. 7. ad fin. Uxorem ducere infamem, propudiosam, criminosam. *Apul.* 9. *Met.* Propudiosa mulier. *Minuc. Fel. Octav.* 25. 9. Acca *Larentia* et *Flora* meretrices propudiosæ. *Arnob.* 5. 25. Propudiosi facinoris obscenitas. *Rutil.* 1. *Itiner.* 387. Reddinus obscenæ convicia debita geoti, Quæ genitale caput propudiosæ melit. *Sidon.* 9. *Ep.* 6. Ancilla propudiosissima.

PROPŪDIUM, li, n. 2. cosa vergognosa, oscenità, turpitudine, αἰσχυνή, res pudenda, flagitium, turpe facinus, insolens *Veneræ* libido. *Paul. Diac.* Propudium dicebant, quum maledicto nudare turpitudinem volebant, quasi porro pudendum. Quidam propudium putant dici, a quo pudor et pudicitia procul sint. Hæc *Paul. Diac.* p. 227. 3. *Müll.* ¶ 1. Abstracte. *Plaut. Mil. glor.* 2. 4. 11. Ubi iste bonus servus, qui propudii me maxime innocente falso insimulat? At *Fleckeisen. rectius leg.* qui probri me maximi etc. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 8. 32. (122). Hoc cinere potio propudia virorum, ejusdem aspersu feminarum libidines inhiberi. ¶ 2. Concreto, uti ajunt, sensu est etiam convicium in hominem flagitiosum, turpem, impudicum, infamem. *Plaut. Cinc.* 1. 3. 34. Quid ais, propudium? *Id. Bacch.* 4. 1. 7. Ut pulsat, propudium! *Cic.* 14. *Phil.* 3. 8. Quos intereunt propudium illud et portentum *L. Antonius*. *Altit hic aliter leg. V. PRELUDIUM.* Adde *Apul.* 8. *Met.*

PROPUGNACŪLUM, i, n. 2. (propugno) locus munitus, unde pugnarī potest defendendi causa, ut vallum, mœnia, arx, επιστήσια, προβολή (*It. fortezza, forte, riparo, bastione, difesa; Fr. retranchement, rempart, boulevard, ouvrage de défense; Hisp. atrinchieramiento, terrapien, defensa; Germ. die Formauer, Schutzwehr, d. Schutz; Angl. a fortress, fort, bulwark, rampart, bastion*).

I.) Proprie. *Virg.* 9. *Æn.* 170. portas *Explo-* rant, pontesque et propugnacula jungunt. *Cic. Fonte.* 1. 3. Narbo *Marcus*, colonia nostrorum civium, specula populi *R.* ac propugnaculum istis ipsis nationibus oppositum et objectum. *Id.* 5. *Verr.* 80. 186. Classis pulcherrima, Sicilia propugnaculum præsidiumque provincie. *Tac.* 3. *Hist.* 34. *Cremona* propugnaculum adversus *Gallos*. *Cic.* 7. *Verr.* 34. 89. Navis ita magna, ut propugnaculo ceteris posset esse. *Tac.* 2. *Hist.* 19. Solidati muri, propugnacula addita, auctæ turres, et 3. *ibid.* 84. Multi semianimes super turres et propugnacula mœnium expiraverunt. *Id.* 4. *Ann.* 51. Barbari scalas inferre propugoaculis, eaque prensare, detrahere. *Stat.* 3. *Silv.* 3. 101. propugnacula æquoris. *h. e.* moles fluctibus oppositæ, aut portus, ubi statio navibus tuta. *Horat. Epod.* 1. 1. *Ibis* *Liburnis* inter alta navium, *Amice*, propugnacula. *h. e.* turribus et tabulatis excelsioribus in naves impositis. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 1. 1. (3). Classes imponunt sibi turrium propugnacula, ut in mari quoque pugnetur, velut e muris. Adde *Flor.* 2. 2. ad fin.; et *Tac.* 12. *Ann.* 56. — De privatis ædibus. *Cic.* 14. *Fam.* 13. sub fin. Domus ut propugnacula ab præsidium habeat, *Philotimo* dicetis.

II.) Translate. *Cic.* 1. *Parad.* 2. 12. *Cn. et P. Scipiones*, duo propugnacula belli *Punici*; qui *Carthaginensium* adventum corporibus suis intercludendum putaverunt. *Id. Pis.* 4. 9. *Lex Ælia* et *Fufia* eversa est, propugnacula murique tranquillitatis atque otii. *Id.* 5. *Verr.* 16. 40. Si prius illud propugnaculum, quo contra omnes moes impetus usurum se putat, ex defensione ejus deiecero. *Liv.* 34. 61. Vocatus *Aristo* purgare sese, et firmissimo propugnaculo uti, quod literatum nihil ad quemquam attulisset. *Gell.* 7. 3. a med. Ne disparilitas collationis evidens fiaret, pluribus id propugnaculis defensat. *Nepos Timol.* 3. *Tyrannidis* propugnacula demoliri.

PROPUGNATIO, ōnis, f. 3. pugna, combattimento in difesa, υπερασπισμός, pugna defendendi causâ inita.

I.) Proprie. *Val. Max.* 5. 1. n. 4. extern. Quum *Pyrrhus* *Argivorum* invasisset urbem, abscisumque caput ejus *Alcyoneus* ad patrem propugnatione laborantem lætus attulisset, etc. *Capitolin. Maximin.* duob. 21. extr. Post hoc *Aquilejam* venit, quæ contra eum armatis circa muros dispositis portas clausit, nec propugnatio defuit *Menofilio* et *Crispini* consularibus viris auctoribus.

II.) Translate. *Cic.* 5. *Fam.* 8. Suscepi perpetuum propugnationem pro omnibus ornamentis tuis. et 1. *ibid.* 7. Nostra propugnatio ac defensus dignitatis tuæ etc. *Id. Sext.* 2. 3. Aggredior ad dicendum, ne mea propugnatio si potissimum defuisse videatur.

PROPUGNATOR, ōris, m. 3. difensore, προασπιστής, qui pro aliquo defendendi causa pugnat, defensor.

I.) Proprie. *Cic.* 7. *Verr.* 33. 86. Classis inops et infirma propter dimissionem propugnatorum atque remigum. *Cæs.* 7. *B. G.* 25. in fin. Nec ille prius est propugnatoribus relictus locus, quam etc. *Tac.* 13. *Ann.* 39. Nudati propugnatoribus muni, obices portarum subversis, capia escensu munimenta. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 7. 7. (22). Vig nti elephantum turriti cum setagenis propugnatoribus. Adde *Nepot. Euman.* 13.; et *Amian.* 20. 6.

II.) Translate. *Cic. Mil.* 7. 16. Domi tuæ nobilissimus vir, senatus propugnator, atque, illis quidem temporibus, pæne patronus, *M. Drusus* etc. *Id.* 1. *Orat.* 57. 244. *Mucius* paterni juris defensor, et quasi patrimonii propugnator sui. *Id.* post

redit. in Senat. 15, 38. Propugnator mearum fortunarum et defensor assiduus. Justin. 8. 2. 10. Propugnatores sceleris. Sueton. Cæs. 16. Tribunu plebis turbulentissimas leges ferenti auctorem se propugnatorumque præstitit. — Est epitheton Jovis. Inscript. apud Gruter. 300. 2. r. MARCVS VERVS IMP. COMMODO VI. ET FETRONIO SEPTIMIANO COS. KAL. DECEM. IN PALATIO IN ASDR IOVIS PROPUGNATORIS. — Item Martis, ut videre est in nummis aliquot Gordiani III. apud Meddiobarb. p. 337. — Item Apollinis, ut in nummis Valeriani senioris apud eund. p. 365.

PRÖPUGNATRIX, icis, f. 3. *defenditrice*, quæ propugnat et defendit. In fragmento orationis funebri, Augusti ætatem sapientis, ut putat Fabrett. p. 169. extr. et Marin. Inscriz. Alb. p. 136., quæ est apud Orell. 4859. SPECVLATRICEM ET PROPUGNATRICEM MÆORVM PERICVLORVM.

PRÖPUGNATUS, a, um. *V. voc. seq.*
PROPUGNO, as, avi, atum, are, 1. (pra et pugno). Part. *Propugnans* et *Propugnatus* II.; *Propugnatus* I. 2. et II. — Propugnare II.

I.) Proprie. ¶ 1. In re militari est erumpendo pugnare. Cæs. 5. B. G. 9. Ipsi ex silvis rari propugnabant, nostrosque intra munitiones ingredi prohibebant. Id. 2. ibid. 7. Quorum adventu Remis cum spe defensionis studium propugnandi accessit. Id. 2. B. C. 8. Huc (in turrim) se referbant; hinc, si qua major oppreserat vis, propugnabant; hinc ad repellendum et prosequendum hostem procurrebant. ¶ 2. In re militari et in aliis, de hominibus et bestiis, est defendendi causa pugnare. — a) Absolute Cæs. 3. B. C. 45. Neque erat facile nostris propugnare et munire. — b) Cum Ablativo et præpos. pro. Cic. 5. Tusc. 37. 79. Bestiæ pro suo partu ita propugnant, ut vulnera excipiant. Varro 3. R. R. 9. 5. Animalia, quæ nocent gallinis, non modo non pertimescunt (gallis), sed etiam prn gallinis propugnant. — c) Cum Dativo, propugnare alicui pugnare pro aliquo. Apul. 9. Met. Ceteri fratres accurrunt mœsti suppetias, et lapidum crebris jactibus propugnare fratri, atque abigere canes aggrediuntur. Sic Ammian. 25. 1. sub inil. Machabeus cecidit ductor unius agminis nostri. Cui propugnatus Maurus frater quum germani trucidasset interfectorum etc.

II.) Translate. — a) Cum Ablativo et præpos. pro. Cic. 1. Off. 49. 62. Fortitudo est virtus propugnans pro æquitate. Id. 11. Fam. 16. Quum pro mea salute acerrime propugnaret. Id. Rabir. perduell. 10. 30. Propugnare pro alicujus fama, gloria, memoria, non secus ac pro patris fanis atque delubris. — b) Cum Accusato. Sueton. Cæs. 23. Qui sibi recepissent, propugnatores absentiam suam. Plin. 12. Hist. nat. 19. 42. (85). Casiam circa paludas propugnante unguibus dlo vespertilianum genere. Stat. 2. Theb. 584. propugnans pectora parma. caprendo. et 4. ibid. 410. Omnibus ætate propugnans pectora crates. h. e. protegant, muniunt. — Et passive Gell. 9. 11. ad fin. Et sua virtute nlsus, et opera alitis propugnatus. — c) Cum Dativo. Ammian. 28. 6. ad fin. Flaccianus autem ante legatorum interitum quum a vicario audiretur et comite, constanti salutis sue propugnans, etc. Id. 18. 8. a med. Egara me præcipitem iniqui flagitantes, quorum avaritiæ ne tua quidem excelsa illa fortuna propugnans miseris meis patuit refragari.

PRÖPULSATIO, ōnis, f. 3. *ributtamento*, *allontanamento*, *ἐξώθησις*, actus propulsandi, depulsio. Cic. Sull. 1. 2. Cum hujus periculi propulsatione conjungam defensionem officii mei. Tiro apud Gell. 7. 3. Propulsatio et translatio criminis. Adde Ammian. 15. 5.

PRÖPULSATOR, ōnis, m. 3. *διακρουστής*, qui pulsat. Val. Max. 7. 8. n. 7. Auctorem harum rerum benevolentia, propulsatorem odio insecutus. Arnob. 7. 41. Valetudinum pessimaram propulsator.

PRÖPULSO, as, avi, atum, are, a. 1. frequentat., vel patius Intensiv. a *propello*. Part. *Propulsans* I.; *Propulsatus* et *Propulsandus* II. — Propulsare est prncul pellere, depellere, repel-

lere, propellere, defendere, prohibere, ἐξώθειν, *ributtare respingere, scacciare, allontanare*.

I.) Proprie. Varro 2. R. R. 9. 2. Taurus cornibus facile propulsat lupos. Cæs. 1. B. G. 49. Duas acies hostem propulsare, tertiam opus perlicera jussit. Sall. Jug. 51. Dispersi a suis, pars cedere, alii insequi, — ubi quemque periculum ceperat, ibi resistere ac propulsare. Curt. 9. 4. sub fin. Clippeo incidentia tela propulsans. Cic. 5. Phil. 4. 9. Ab ingressione fori populum propulsari. Colum. 3. R. R. 15. 4. Et aquas biemis et vapores ætatis propulsare radicibus.

II.) Translate. Cæs. 6. B. G. 14. Aut ipsi injurias inferrent, aut illats propulsarent. Curt. 10. 8. Præsidio vim propulsaturus. Liv. 3. 69. Ut uno animo bellum ab urbe ac mœnibus propulsari vellent. Cic. 4. Fin. 25. 69. Frigus, famem propulsare. Id. Cluent. 52. 144. periculum a capite præsidio legum. Id. 5. Verr. 60. 140. omnem suspicionem a se. Colum. 6. R. R. 5. 2. Pestiferi morbi exquisitis remediis sunt propulsandi. Gell. 1. 2. caloris incommoda lucorum umbra. Id. 20. 1. ante med. luxuriam civium. Id. 15. 2. a med. violentiam vini.

PRÖPULSOR, ōnis, m. 3. qui propellit. Venant. 3. Vit. S. Martin. 301. Cornigeri pecudis propulsor mulio tristis Exagitator iners.

PRÖPULSUS, a, um. *V. PROPELLO*.

PRÖPULSUS, us, m. 4. *spinta*, impulsus. Seneca 5. Quæst. nat. 14. Aera onerari, oneratumque incumbere, et ventum propulsu suo concitare.

PRÖPUNGO, is, ere, a. 3. ante pugno. Cæl. Aurel. 1. Tard. 1. a med. Tum partium propungentibus pilis capitis. Alit leg. tum prærasis prominentibus pilis, capiti etc.

PRÖPURGO, as, are, a. 1. ante purgare. Vulgat. interpr. Eccl. 7. 33. Propurgate cum brachiis. — Hæc vox occurrit etiam in Not. Tir. p. 120.

PRÖPUS, ōdis, adject. omn. gen. *πρόπους*, ita appellatur stella antea pedes Geminorum. Vet. Scholiast. ad Germanici Arat. 146. Geminorum alter habet in sinistro pede ultimæ distantie unam (stellam), quæ vocatur Propus.

PRÖPYLÆON, et

PRÖPYLÆUM, i, n. 2. *antiporto*, *προπύλαιον*, locus ante januam, aut portam, vestibulum, porticus: a *πρό* ante et *πύλη* porta. Plin. 35. Hist. nat. 10. 36. (106). Quum Protogenes Athenis celeberrimo loco Minervæ delubri propylæon pingeret. Cic. 2. Off. 17. 60. Phalereus Demetrius Periclem vituperat, quod tantam pecuniam in præclara illa propylæa conjecerit. h. e. vestibulum ante arcem Athenarum. Id. 3. de republ. 32. Num aut vetus gloria civitatis (Atheniensium), aut species præclara oppidi, aut theatrum, gymnasia, porticus, aut propylæa nobilia, aut arx rem publicam officiebat?

PRÖQUESTOR, ōnis, m. 3. et proquestora, et pro questore, indeclin. (ut in PROCONSUL dictum est; *V. et PROMAGISTER* et PROMAGISTRATUS) *vicecamerlingo*, *ἀντιραμίας*, — a) Est qui questoris auctoritate in Urbe functus, in aliquam deinceps provinciam eadem functurus cum proconsule mittitur. Cic. 4. Acad. (2. pr.) 4. 11. Quum Alexandræ pro questore essent. Id. 2. Verr. 4. 11. Quum cum (Cn. Dolabella), col legatus et pro questore fuisset (Verres), in invidiam suis maleficiis adduxit. et 3. ibid. 15. 41. Quem Cn. Dolabella pro questore habuit. et 10. Phil. 11. 26. Senatui placere, Q. Hortensium proconsulem cum questoribus, pro questoribus et legatis suis provinciam Macedoniam obtinere. P. Lentulus ad Coss. 12. Fam. 15. Quum his navibus, quas comparaverat Patscus proq., Rhodum reverti. Hinc etiam P. Sertius, pro quo exstat Ciceronis oratio, Romæ primum ann. v. c. DCXCI. questor fuit C. Antonii consulis, anno vero insequenti ejusdem Antonii Macedoniæ proconsulis proquestor dicitur in epistole titulo apud Cic. 5. Fam. 6. — b) Proquestores vel a præside provinciæ eligebantur, quum primum provinciam inibat: idque vel ut in comitatu quis esset honoris causa: vel in

adjutorum legitimi questoris ad omnia non sufficientis: vel denique eo mortuo, aut decedente adscisciebantur, donec alius mitteretur. Cic. 3. Verr. 15. 41. ibique Ascon., et 36. 90. — c) Quum vero Augustus omnes questores, quorum plures ideo eligebantur, ut duobus urbanis exceptis, proconsules in provincias sequerentur, Romæ aut in Italia variis distentis muneribus detinisset, et anno tantum insequenti eis questoris officium in provinciis exercendum concederet, factum est, ut proquestoris nuncupatio omnino tolleretur; quum neque nullum amplius esset discrimen eorum, qui prius Romæ, deinde in provinciis questores erant, et eorum, qui, nulla prius urbana questura functi, proconsules in provinciis comitabantur. Quo autem nomine appellati postea fuerint hi questores in provinciis senatoriis, dictum fuit in PROPÆTOR; in Cæsaris procuratores erant loco questorum, nam ait Cæjus 1. Institut. fedente Iteum Goeschenio) § 6. In provinciis Cæsaris omnino questores non mittuntur. *V. PROCURATOR*. — d) Etiam in coloniis et municipiis aliquando proquestori etat. Inscript. Grumentina apud Murat. p. 291. n. 1. x. BRVTIVS C. F. SER. AED. PRO. Q. MYR. P. CC. DE SYA PRQ. FACIENDVM CORR. L. CORNEL. Q. CABCIL. COS. h. e. a. u. c. DCLXXXIV. — e) Casum rectum exhibent Gloss. Cyrill. ἀντιραμίας, proquestor. et Gloss. Philoz. Proquestor, ἀντιραμίας.

PROQUAM. *V. in PRO* sub A.

PRÖQUIRITATUS, a, um. *V. voc. saq.*

PRÖQUIRITO, as, atum, are, a. 1. Part. *Proquiritatus*. — Proquiritare est clamare, exclamare, coram Quiritibus vociferari. Apul. de Mag. Turbatat impurus hic in medio foro bacchabundus: epistolam sæpe aperiens proquiritabat: Apulejus magus: dicit ipsa, quæ sentit et patitur. Sidon. 8. Ep. 6. ante med. Per ipsum fere tempore, ut decemviraliter loquar, lex de præscriptione triennii fuerat proquiritata. h. e. coram populo edicta, promulgata. *V. PERQUIRITATUS*.

PRÖRA, æ, f. 1. Accus. sing. num. *proria* vel *prorem* habet Accius apud Non. p. 200. 33. Merc. — Prora, *πρωρα*, anterior pars navis, sicut *puppis* posterior: vix Græca ἀπό τοῦ προοράν, vel *πρὸ τοῦ πρῶτος ὀπίσθιν*. (II. *prora*, *proa*; Fr. *proue*; Hisp. *proa*; Germ. *d. Schiffsvordertheil*; Angl. *the prow or forepart of a ship*).

I.) Proprie. — a) Universim. Lucret. 2. 553. Disiectare solent magnum mare transtra, gubernæ, Antennas, proram, malos, tonsasque natantes. Cæs. 3. B. G. 13. Prora: admodum erectæ, atque item puppes, ad magnitudinem fluctuum tempestatumque accommodatæ. Plin. 9. Hist. nat. 30. 49. (94). Choncham esse acatili modo carinatam, inflexa puppe, prora rostrata. Id. 6. ibid. 22. 24. (82). Ob id navibus utrinque prora, ne per angustias altæ circumnagi alt necesse. Liv. 24. 34. Archimedes, suspensa prora navim in puppin statuebat. Curt. 4. 3. 15. Inde missilia in propugnantes ingerebantur tuto, quia proris miles tegebatur. Ovid. 3. Met. 617. prora tutela Melanthus. h. e. proreta. Virg. 4. G. 117. et 7. Æn. 35. terris advertere protam. Id. 5. ibid. 775. Stans procul in prora pateram tenet, extaque salsos Porcici in fluctus. — b) Navis quum portum intrat, prora intrat: quum vero retriganda est, convertitur, et poppi religatur, prora autem mare spectat. Id. 3. ibid. 277. et 6. ibid. 902. Ancora de prora jactur: stant litore puppes. Id. ibid. 3. Obvertunt proago proræ, et litore curvæ Præteuunt puppæ. — c) *Prora* et *puppis*, Græcum proverb. *πρωρα καὶ πύρρη*, summa ratio, tota causa alicujus rei faciendæ, totum id, quo res aliqua constat, quem admodum a pioia et puppi pendet tota navis. Græci, si dicere vellent, rem aliquam perire funditus, dicebant, *τὰ ἐκ πρωρας καὶ τὰ ἐκ πύρρης ἀπολλοται*, ut ei Philostrato Erasmus refert. Cic. 16. Fam. 24. Mihi prora et puppis, ut Græcorum proverbium est, fuit a me tui dimittendi, ut rationes nostras explicares.

II.) Translate, per synecdochen est ipsa navis. Virg. 10. Æn. 223. Quot prius aratæ steterant

ad litora proræ. Ovid. 14. Met. 163. cur barbara Grajum Prora vebit?

PROREPO, pis, psi, plum, pere, n. 3. (pro et repo). Part. *Prorepens* II. 2. — Prorepere est sensu et rependo exire, prodire, ἐξέρπει, uscire, o strascinarsi fuori, sbucare.

1.) Proprie. Horat. 1. Sat. 1. 36. de formica. Quæ, simul inversum contristat Aquarius animum, Non usquam prorepit. et ibid. 3. 99. Quum proreperunt primis animalia terris. Plin. 8. Hist. nat. 39. 59. (140). Cochleæ prorepunt e cavis terræ. Apul. 4. Met. Thrasyleon (Iatro) prorepiit cavea. — Iluc referri potest et illud Plin. Paneg. 22. Egri quoque, neglecto medentium imperio, ad conspectum tui, quasi ad salutem sanitatemque proreperere.

II.) Translate. ¶ 1. Est aliquo rependo procedere. Sueton. Claud. 10. Rumore cædis exterritus prorepsit ad solarium proximum, interque prætenta foribus vela se abdidiit. ¶ 2. De rebus physicis, et præcipue de plantis et humoribus, est exire, prodire, procedere, fluere. Colum. 3. R. R. 13. 7. Et mota æqualiter humus navelli seminis radicibus, quæcumque in partem proreperint, molliter cedat. Id. 4. ibid. 22. 4. Ubi unius aut alterius folii pampini prorepsit et deors. et ibid. 17. 8. In omnem partem jugum porrigendum est, ut prorepentes undique pampini jungantur. Id. 5. ibid. 5. 13. Ne palmites libro excursu in luxuriam prorepant. Id. 2. ibid. 17. 5. Si quis supervenit humor, lente proreperit. Claudian. Nupt. Honor. et Mar. 96. Tarda que sudanti prorepunt balsama ligno. h. e. stillant. desunt. Rursus Colum. 7. R. R. 12. 14. Nervus qui per articulos spinæ proreperit usque ad ultimam partem caudæ.

PRORETA, æ, m. 1. προρετης Polluci. προρετης aliis, prodiero, pedolo, proreus, qui in navis prora sedet, ibique ventos captat, et de eorum conversionibus gubernatorem monet, docet etiam, rupes et scopuli ubi sint, ut is converso clavo eos declinet. Ruil. 1. Itiner. 455. Despectat prora custos, clavumque sequentem dirigit, et puppim voce monente regit. Ovid. 3. Met. 617. tutelam prora vocat. Plaut. Rud. 4. 3. 75. Si tu proreta isti navi es, ego gubernator ero. Paul. Dig. 39. 4. 11. Quod si, absente domino, id a magistro, vel gubernatore, aut proreta, nautave aliquo factum sit.

PROREUS, i, m. 2. / disyllab. idem ac proreta, προρεως. Ovid. 3. Met. 634. Pone metum, proreus, et quos contingere portas, Ede, velis, dixit.

PRORIGA. F. PERORIGA.

PRORIPPIO, ripis, rîpiii, reptum, ripere, a. 3. (pro et rapio). Part. *Proripens* I. 2. — Propriperere est extra per vim et cito rapere, extrahere, detrahere, corripere, ἀναρπίζω (h. e. tirar fuori per forza e presto; Fr. entrainer, tirer dehors avec effort; Hisp. arrastrar, llevar alguna cosa con violencia; Germ. hervorreißen; Angl. to take away by force, force or drag along, hurry away, snatch away).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. Cic. 7. Ferr. 62. 161. Repente hominem proripi, atque in medio foro nudari ac deligari jubet. Ovid. 3. Amor. 7. 81. Nec mora: desiliit tunica velata tecincta: Et decuit nudos proripuisse pedes. Alii leg. proripuisse. Tibull. 1. 7. 75. ducereque capillis lumbrico, pronas proripiarque vias. ¶ 2. Speciatim et latiori sensu, proripere se, raptim et celerrime se subducere, erumpere, prosilire, cavarsi fuori con impeto, balzar fuori, uscire in fretta. Cic. Harusp. resp. 1. 2. Exsanguis atque æstuans se ex curia repente proripuit. Sic Sueton. Aug. 54. Interdum ob immodicas altercationes discipulantium et curia per iram se proripiens. et Sall. Cat. 33.; et Liv. 8. 30. ad fin. Dein se ex curia domum proripuit. Cæs. 2. B. C. 12. Inermes cum infulis sese porta foras universi proripiunt, ad legatos supplices manus tendunt. Val. Flacc. 5. 269. Ille furens ira solio se proripit alto. Petron. Satyr. 95. De cella se proripere. Liv. 29. 9. se domo. Id. 8. 28. se in publicum. Sueton. Cal. 51. se e strato. balzar

di letto. — Apul. 7. Met. se cursu. et 4. ibid. concito gradu. et 9. ibid. fuga. Tac. 4. Ann. 45. Eo nisu proripuit se custodibus, ut etc. baizò, scappò di mano delle guardie. — Et absolute. Cæs. 1. B. C. 80. Ubi Cæsaris castra posita animadvertere, sese subito proripiunt hora circiter vi. Cf. Plaut. Capt. 3. 4. 1. Quo illum nunc hominem proripuisse foras se dicam ex ædibus? — Et omisso Accusativo Virg. 5. Æn. 741. Æneas, quo deinde ruis? quo proripis? inquit, Quem fugis?

II.) Translate. Cic. 2. Fin. 22. 73. Quod ad ultimum, quod stuprum, quæ libido non se proripiet ac projiciet, aut occultatione proposita, aut impunitate, aut licentia? Horat. 1. Od. 8. 13. Quid latet, ut matina filium dicunt Thetidis sub lacrimosa Tiojæ Funera, ne virilis Cultus in cædem et Lycias proriperet catervas?

PRORITO, as, avi, are, a. 1. irritare, provocare, παραξίνω, irrito, provocho.

1.) Proprie. Plin. 26. Hist. nat. 8. 55. (90). Anagallidum cærulea procidentiam sedis retro agit, e diverso rubens proritat.

II.) Translate ponitur pro allicere, invitare. Colum. 2. R. R. 10. 17. Nisi magnus est ejus in ea regione, quam colis, proventus, et pretium proritat. Adde eumd. 10. ibid. 116. Seneca Ep. 23. Quem spes proritat. Id. Tranquill. 12. a med. Ne illi quidem sine aliqua spe moventur: proritat illos alicujus rei species. Scribon. Compos. 104. Varietate apta, ciborum stomachum proritate. h. e. orexim excitare. Sic Marcell. Empir. c. 20. p. 113. qd. Ald. Atque ita, varietate ciborum et perunctionis, stomachum proritare. Arnob. 5. 29. Proritare aliquem ad furas. Capell. 9. p. 305. Inceitos mortalium sensus prium in spero opis superæ proritavit.

PROROGATIO, onis, f. 3. proroga, dilazione, prorogazione, prolungamento, παρακχή, υπερημψια, actus prorogandi, prolatio, dilatio. Cic. 13. Att. 43. Ego vero utar prorogatione diei. Liq. 8. 26. extr. Duo singularia hæc ei viro primum contingere, prorogatio imperii non ante in illo facta, et acto honore triumphus. (V. ibid. 23.). Cic. Mur. 23. 47. Confusionem suffragiorum illicitasti, prorogationem legis Manilii. h. e. dilationem legis promulgandæ.

PROROGATIVUS, a, um, adject. Seneca 2. Quæst. nat. 47. Prorogativa fulmina sunt, quorum minæ differri possunt, averti tollique non possunt.

PROROGATOR, oris, m. 3. dispensiere, qui erogat. F. PROROGO II. 5. Cassiod. 10. Variar. 28. Arcarii prorogatores tritici, vini et olei. Vet. Scholiast. ad Persii 2. 59. Dispensatores dicti prorogatores. Gloss. Isid. Prorogator, dispensator.

PROROGATUS, a, um. F. voc. seq. PROROGO, as, avi, atum, are, a. 1. (pro et rogo). Part. *Prorogatus* II. 2. et 5.; *Prorogatus* F. et II. 1. — Prorogare proprie est nova rogatione seu lege proferre, protulere, ἀναφέρω, λησαι (h. e. prorogare; Fr. prolonger, proroger; Hisp. prolongar; prorogar; Germ. verlängern; Angl. to prorogue, continue).

1.) Proprie. Cic. 3. Fam. 10. Illud pugna et emulere, ne quid nobis temporis prorogetur. Id. 5. Att. 11. Ne provincia nobis prorogetur, per fortunas, dani ades, quidquid provideri potest, provide. Sic Fellet. 2. 45. 2. Cæsari lege, quam Pompejus tulit, prorogatur in idem spatium temporis provincie. Cf. Cic. 2. Phil. 42. 109. Numerum annorum provincie prorogavit. Rursus Cic. ibid. 10. 24. Ne quinquennii imperium Cæsari prorogaretur. et 1. ad Q. fr. 1. 1. a med. Quod si tibi bellum aliquod nragnum et periculosum administranti prorogatum imperium viderem. Adde Liv. 9. 42. et 26. 1.; et Sueton. Tib. 30. Et Frontin. Aquad. 7. Spatium præturæ in alterum annum prorogare.

II.) Translate. ¶ 1. De tempore est differre, differre, trasportare in altro tempo. Cic. 2. Phil. 29. 74. Paucis ad solvendum prorogatis diebus. Horat. 1. Ep. 2. 41. qui recte vivendi prorogat horam, etc. Seneca 5. Benef. 47. Pro-

rogare diem mortis. ¶ 2. Generatim est producere, differre, extendere, allungare, differire, prolungare. Cic. 12. Phil. 6. 13. Nec solum prorogare bellum, sed concedere etiam victoriam. Alii leg. propagare. Plin. 16. Hist. nat. 22. 34. (83). Prorogare moras in hiemes. Plaut. Aulul. 3. 5. 57. spem militi in alium diem. Id. Pseud. 3. 2. 38. vitam hominibus. Horat. Carm. sæc. 67. Alterum in lustrum, meliusque semper Proroget ævum. Plin. 2. Ep. 20. a med. Medicois rogare, quoquo modo spiritum homini prorogare. Id. 7. Ep. 31. Cujus memoriam tam grata prædicatione prorogat et extendit. et 9. Ep. 19. Victuri nominis famam supremis etiam titulis prorogare nituntur. Plin. alter 2. Hist. nat. 8. 6. (36). Sidus Veneris ab occasu refulgens nuncupatur vesper, ut prorogaus lucem vicemque tuæ reddens. Id. 13. ibid. 3. 4. (20). Margaritæ ad beredem transeunt, vestes prorogant tempus, unguenta illico expirant. ¶ 3. Pro diu servare, conservare per lungo tempo. Plin. 22. Hist. nat. 23. 37. (79). Quippe etiam conditum prorogatur ad urinam ciendam. Id. 19. ibid. 8. 39. (129). Inventum omnes thyrsos et folia lactucarum prorogare oreis conditis. Colum. 11. R. R. 3. 41. Multis etiam locis vivacitatem suam usque in annos decem (lepidium) prorogat. ¶ 4. Pro amplificare, præpagare. Val. Max. 3. 4. n. 6. Augusta majestas senatus, prorogata familia. Cod. 1. 42. 1. Prorogare sobolem. ¶ 5. Significat etiam prærogare, erogare, sborsare. Ulp. Dig. 40. 1. 4. Sive ex peculio, sive ex adventicio lucro, vel prorogante eo, vel repromittente redemptus sit. Id. ibid. 19. 2. 19. a med. Qui pensionem integram prorogavit. Id. ibid. 2. 14. 53. Sumptus prorogare litiganti. honestum est. Ita Haloand. et Torrentin. (Alii ubique leg. prærogare.) F. PROROGATOR.

PROROSTRUM, i, n. 2. Thesaur. nov. Latin. ed. A. Maio p. 473. Prorostrum, promineas pars navis, vel locus in foro. Isid. 15. Orig. 2. Hæc looa (h. e. forum) et prorostra vocatur. Adde eumd. 18. ibid. 15. Hanc vocem videtur, quamvis alio sensu, improbare Coper de orthograph. p. 2245. Putsch. Rostra voca, non pro-rostra: nam pro rostris quod dicimus ante rostra significat, ut pro muris.

PRORSUM, adverb. Prosum pro prorsum scribi docet Lachmannus ad Lucret. 3. 41.; et prosum legit Ritschel, et Fleckeisen. apud Plaut. luc. infra citl. — Prosum ¶ 1. Est idem atque ante, in anteriorem partem. Ter. Hecyr. 3. 1. 35. Trepidari sentio, et cursari rursum prosum. Ubi Donat. Rursum proprie retro, prosum ante significat. innanzi, e indietro. F. RURSUM. Donatus ad Ter. Eun. 2. 3. 14. Prosum est porro versum, id est ante versum. ¶ 2. Item est recta, diritto, dirittamente. Plaut. Pers. 4. 5. 5. Simulato, quasi eas prosum in navem. Id. Mil. glor. 4. 4. 56. Prosum Athenas protinam abibo tecum. ¶ 3. Item omnino, affitto, del tutto. Cato fragm. apud Charis. 2. p. 189. Putsch. Prosum quodcumque videbat licisse, neque quemquam observavisse. Plaut. frag. ibid. Ita sunt pro-dones, prosum parcunt uemini. Id. Pers. 4. 3. 8. Ita prosum credebam uemini. Ter. Heaut. 4. 5. 28. Prosum nihil intellige. Lucret. 6. 1156. Atque animi prosum tum vires totius, omne Languebat corpus, leti jam limine in ipso. Gell. 17. 3. Prosum irritatus. Id. 18. 2. Saturnalia agitabamus hilare prosum et modeste.

PRORSUS, adverb. Prosum sunt qui leg. in Ennio apud Non. p. 165. 11. Merc. et in Plauto. — Prosum ¶ 1. Est idem ac porro versus, prosum, recta in anteriorem partem. Plaut. Pseud. 4. 1. 45. Non prosum, verum ex transverso cedit, quasi cancer solet. Lucilius apud Non. p. 303. 17. et p. 402. 6. Merc. Quid sibi vult? quare sit, ut intro versus et ad te spectent atque ferant vestigia se omnia prosum? ¶ 2. Item est recta via progrediendo, et de loco usurpat, οὐδεια. Cato apud Festum p. 234. 25. Mill. Quum Rumam veniebant, prosum davertebantur pro hospitibus ad amicos suos. Ter. Adelph. 4.

2. 11. Ne illic prorsus sa irruat. *Gell.* 16. 19. a med. Tuuc Arionem prorsus ex eo loco Cn. rinthum petivisse. ¶ 3. Sæpissime est nminio, penitus, plane, utique, affatto, del tutto, totalmente, καθόλου. *Plaut. Aulul.* 2. 8. 27. Prorsus perit. *Id. Asin.* 1. 3. 83. Nec quemquam interea alium admittit prorsus, quam me, ad se vivum. *Ter. Hecyr.* 4. 4. 51. Prorsus tacere nequeo. *Horat.* 1. *Sat.* 5. 70. Prorsus jucunde cenam produximus illam. *Cic.* 5. *Fin.* 28. 85. Tibi liber illa placet de beata vita? — Prorsus, inquam, Pison, si ista mala sunt, placet. *Id.* 2. *Tusc.* 5. 14. Its prorsus existimo. *Id.* 3. *Nat. D.* 8. 21. Nullo modo prorsus assentior. *Id.* 13. *Att.* 45. Prorsus ex bis literis non videbatur esse dubium, quin etc. *Id.* 2. *Orat.* 14. 61. Verbum prorsus nullum intelligo. *Id.* 4. *Fam.* 10. Venies expectatus non solum nobis, sed prorsus omnibus. *Id.* 16. *Att.* 1. Affatim prorsus, et *ibid.* 15. Prorsus vebementer et severe. *Id.* 6. *Fam.* 20. Hoc mihi prorsus valde placet. *Cic.* 1. *Tusc.* 5. 9. n. Nemo ergo non miser. A. Prorsus nemo. *Gell.* 20. 5. extr. Anavi prorsus in epistola brevitatis elegantissimæ solum tenuissimum. — Et cum ironia junctum *Curt.* 5. 5. 13. Gratî prorsus conjugibus, quas juvenes duximus, revertemur. — *Prorsus quasi* apud *Justin.* 2. 12. 9. Prorsus quasi cum diis immortalibus bellum gereret. *Id.* 1. 7. 16. Prorsus quasi silentium damnium pulcritudinis esset. Adde eumd. 8. 1. 6. — *Prorsus ut* apud *Justin.* 2. 2. 14. Prorsus ut admirabile videatur, hoc illis naturam dare, quod etc. *Flor.* 1. 11. in fin. Qua veincitate! intra quindecim dies ceptum peractumque bellum: prorsus ut festinasse dictator ad relictum opus videretur. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 5. 7. (58). Prorsus ut jure dici possit, etc. *Gell.* 2. 23. Comædiæ lepide et venuste scriptæ, prorsus ut mellus posse fieri nihil censeas. — Ut nonnullis placet, est etiam corie, vere, recte, ut ad illud *Ter. Adelph.* 5. 3. 58. Eo pacto prorsus illic alligaris filium: *Donatus* docet. Sic *Gell.* 6. 9. Adulescens loqui prorsus deinceps cepit. Addunt et *Cic.* 13. *Att.* 45. Sed hæc omnia comode ad superiorem antinam reducuntur ¶ 4. Item est comode, ad rem, *precisamente*, *appuntino*, *nè più nè meno*. *Varro* 6. *L. L.* 16. *Müll.* Ut fuisse vinum legere, agna Jovi facit: inter cuius exta cæsa et porrecta flamen prorsus vinum legit. *h. e.* in ipso intervallo cædendi et porrectiendi, non prius, neque postea. *Sall. Cat.* 16. extr. Tranquillæ res omnes: sed ea prorsus opportuna *Catilinæ*. ¶ 5. Item in summa, uno verbo, in una parola, *insomma*: vel reuera, in fatti. *Sall. Cat.* 26. extr. Ingenium ejus baud absurdum: posse versus facere, jocum movere, sermone uti vel modesto, vel molli, vel procaci. Prorsus multæ facetiæ multusque lepos inerat. et *ibid.* 15. extr. Igitur colus exsanguis, fædi oculi: citus modo, modo tardus incessus. Prorsus in facie vultuque recordia inerat. Adde eumd. *ibid.* 24. et *Jug.* 79.

PRORSUS, a, um, adject. porro versus, rectus, diritto.

I.) Proprie. — a) *Festus* p. 234. 1. *Müll.* Prorsî limites appellantur in agrorum mensuris, qui ad orientem directi sunt. Cf. *Paul. Diac.* p. 235. 1. Hinc *Hygin.* p. 151. *Goes.* Limites, qui spectabant in orientem, prorsos, qui ad meridianum, transversos appellaverunt. — *Prorso tramite* est recto tramite. *Fl. Avian.* 3. de cancro. Innocuos prorso tramite siste gradus. *Alii leg. prorso eod. sensu.* — b) *Prorsa* dea, recti partus præses, sicuti perversi *Postverta*. *Varro* apud *Gell.* 16. 16., ubi alii leg. *Prorsa*, quod idem est.

II.) Translate. *Donatus*. ad *Ter. Eun.* 2. 3. 14. Prorsum est porro versus, id est ante versus. Hinc et *prorsa oratio*, quam non inderit cantilena. Hæc *Donat.* *Alii prorsam* orationem, ad frequentius, extrito r, *prorsam* ideo dici ejunt, quod magis recta verborum constructione, quam versus, in quo metri causa multo plures transpositiones conceduntur: vel quod in legendo non recurritur ad initium, ut post singulos quosque versus sit. *Apul. Florid.* n. 18. Ac jam et prorsus,

et vorsa sacundia veneratus sum. *h. e.* et soluta oratione, et carmine. Sunt alia scripturum loca, in quibus *prorsa oratio pro prosa* in quibusdam codicibus legitur. Ceterum *V. PROSA* lino suo.

PRORUMPO, rumpis, rûpi, ruptum, rumpere, 3. (pro et rumpo). Part. *Prorumpens* sub *B. II.*; *Proruptus* sub *A. I.* et *II.*; *Prorupturus* sub *B. II.* — *Prorumpere* usurpatur *A)* Cum Accus., seu Active; et *B)* Neutrorum more.

A) Active prorumpere est impetu emittre, effundere, evomere, (It. *mandar fuori, fare uscire con violenza*; Fr. *pousser avec violence, arracher*; Hisp. *pujar con violencia, arrancar*; Germ. *hervorbrechen, -stürzen lassen, hervorbringen lassen*; Angl. *to send forth, cast out*).

I.) Proprie. *Virg.* 3. *Æn.* 571. borrificis tonat Ætna ruinis, Interdumque atram prorumpit ad æthera nubem. *h. e.* impetu emittit, effundit, evomit. — Dicimus etiam *prorumpere se*. *Gell.* 15. 22. Cervæ in fugam sese prorupit. Ita usurpantur etiam *rumpo, erumpo, irrumpo*. *V.* Hinc passive *Lucret.* 6. 436. hinc prorumpitur in mare venti vis. — Hinc Part. *Proruptus* est qui impetu erumpit, prorumpens, profuens, profusus, effusus. *Virg.* 7. *Æn.* 458. ossaque et artus Perfundit toto proruptus corpore sudor. *Stat.* 2. *Theb.* 626. Intercepta natat prorupo in sanguine lingua. *Val. Flacc.* 4. 507. proruptus Vesevus. *h. e.* effusus in ignes. et 6. 632. biberno proruptus ab arcu Imber. — *NB.* Pro procedendo seu progrediendo *rumpere, prumpere, effringere, perfringere* asertur illud *Cæs.* 3. *B. G.* 26. *Proruptæ* munitiones. Sed alii, inter quos *Dinter, leg.* *prorutæ*. Sic apud *Tac.* 1. *Hist.* 86. Inundatione Tiberis proruptus pons. *plerique leg. prorutus.* et apud *Curt.* 4. 13. 26. *Proruptum* vallum. *plerique leg. prorutum.* — *Stat.* 11. *Theb.* 639. prono vix pectore ferrum Intravit tandem et venas prorupit aniles Vulnus. In MSS. est *prupit.* unde et *perrupit* legi potest. — Apud *Virg.* 1. *G.* 97. El qui, proscisso quæ suscitât æquore terga, Rursus in obliquum verso prorumpit aratro. alii *leg. perrumpit.*

II.) Translate. *Cic. Rosc. Am.* 24. 68. *Prorupta* audacia. *h. e.* projecta, temeraria, affrenis.

B) Neutrorum more, sæpissime est cum impetu ferri, exire, erumpere, sese proripere, et veluti obices quosque perrumpendo vadere, et se aliquid immittere, irruere, *farsi strada per forza, uscire con impeto, entrare con furia, e senza ritegno, εἴσπραω, εἴσπραω.*

I.) Proprie cum Acc. termini, quo quis prorumpit, aut cum Abl. termini, a quo quis prorumpit. *Cic. Mur.* 39. 85. Illa pestis immanis, importuna (*Catilinæ*) prorumpet, qua poterit. *Cæs.* 5. *B. G.* 15. Per medios audacissime proruperunt, seque iude incolumes receperunt. *Virg.* 10. *Æn.* 379. medius densos prorumpit in bostes. *Nepos Att.* 21. Subito tanta vis morbi in unum intestinum prorupit, ut extremo tempore per lumbos listula putris eruperit. *Seneca Troad.* 1156. Subitus prorupit cruor per vulnus ingens. *Val. Flacc.* 7. 102. et infida præcepis prorumpit ab aula. *Claudian.* 1. *Laud. Stilich.* 246. alio prorumpit ab axe *Tempestat.* *Auct. Paneg. ad Constantin.* 16. *Prorumpere* ex latebris. *Tac.* 4. *Hist.* 34. sub fin. Obsessi omnibus portis prorumpunt. *Id.* 15. *Ann.* 40. Prædiis Tigellini incendium proruperat. *Plin.* 3. *Ep.* 16. Quum diu cohibita lacrimæ vincerent, prorumperentque. — Pro simplici erumpere, exire, *uscire, a Forcellino* asserunt *Virg.* 7. *Æn.* 32. Navio Tiberinus amæno in mare prorumpit. *Auct. B. G.* 8. 41. Sub ipsius oppidi murum magnus fons prorumpebat. *Tac.* 4. *Hist.* 55. Ante Flacci Hordeonii cædem nihil prorupit, quo conjuratio intelligeretur. In locis *Virgilii* et *Auct. B. G.* 8. non quidem vis et impetus, sed copia aquarum significatur.

II.) Translate cum Accus. et præpos. in, ad. *Cic. Rosc. Am.* 5. 12. Eo prorumpere hominum cupiditatem et scelus et audaciam, ut etc. *Justin.* 24. 1. 3. Omnes Græciæ civitates in bellum

prorumpunt. *Quintil. declam.* 19. 9. Prorspiciebam, in grande quandoque facinus prorupturum. *Tac.* 3. *Ann.* 52. Severitas adversum luxum, qui immensus proruperat ad cuncta, quæ pancia prodigitur. et 6. *ibid.* 51. extr. Postremo in scelera ac dedecora prorupit, postquam remoto pudore et metu, suo trantum ingenio utebatur. et 2. *Hist.* 73. Ipse exercitusque, ut nullo æmulo, sævitia, libidine, raptu, in externos mores proruperant. et 11. *Ann.* 35. Incensus, et ad minas prorumpens. *prorumpendo.* et *ibid.* 2. Ad quod victo silentio prorupit reus. *proruppe in queste parole.* Similiter *Apul.* 6. *Met.* *Prorumpere* in vocem subitam. et *Lamprid. Comm.* 4. in hæc verba.

PRORUO, rûis, rûi, rûtum, rûere, 3. (pro et ruo). Part. *Proruens* sub *B. I.*; *Prorutus* et *Proruendus* sub *A.* — *Proruere* est *A)* Activum; et *B)* Neutrum Verbum.

A) Active *proruere* est idem ac cadere facio, diruo, demolior, everto, dejicio: et de iis fere dicitur, quæ lapsa multifariam franguntur, *καταβαλλω, καταβαλλω* (It. *far cadere, rovinare, abattere, rovesciare, diroccare*; Fr. *renverser, jeter bas, entamer, culbuter*; Hisp. *derrubar, derrocar, abatir, echar por tierra, hacer caer*; Germ. *vernweg einweisen, wiederreißen, niederwerfen*; Angl. *to cast or beat down violently, overthrow, overturn, pull down, throw down, fell, demolish*). *Horat.* 1. *Od.* 35. 13. Injurioso ne pede proruas Stantem columnam. *Liv.* 26. 13. a med. Albam a fundamentis proruerunt. *Tac.* 3. *Hist.* 22. Hostem profligare ac proruerre. *Horat.* 4. *Od.* 4. 66. Lucere: multa prouit integrum Cum laude victorem. *Liv.* 9. 14. Quum pars fossas explerent, pars vellent vallum atque in fossas proruerent. et *ibid.* 37. Dolabræ ad vallum prouendum. *Id.* 22. 5. in fin. Terræ motus mootes lapsu ingenti proruit. *Tac.* 3. *Hist.* 23. Ballista ingentibus saxis hostilem aciem proruebat. *Festus* p. 261. 10. *Müll.* *Proruere* ignem. *sbraciare.* — Similiter Part. præter. *Cæs.* 3. *B. G.* 26. Celeriter ad munitiones pervenerunt, atque his prorutis, prius in hostium castris constiterunt, quam etc. *Alii minus recte leg. proruptis vel præruptis.* *Liv.* 4. 29. et 9. 37. a med.; et *Vellej.* 2. 63. 1. *Prorutum* vallum. Apud *Liv.* alii leg. *prorupitum*, alii *perrupitum*. *Tac.* 12. *Ann.* 43. Crebris terræ motibus prorutæ domus. et 2. *ibid.* 17. extr. *Prorutæ* arbores. *Stat.* 4. *Theb.* 819. toros riparum et proruta turbant Gramina. *Seneca Troad.* 648. *Prorutus* tumultu cinis. *Lucan.* 9. 490. Saxa tulit penitus discussis proruta muris. Adde *Plin.* 8. *Ep.* 17. ad fin. — *Proruere se, prorumpere, proripere se.* *Ter. Eun.* 3. 5. 51. Foras simul omnes proruunt se, abeunt laratum. *escono prestamente.*

B) Neutr. *proruere* (ut ruo) est ¶ 1. Impetu ferri, irruere, *correre addosso.* *Liv.* 25. 39. Ubi ab cohorte et equitibus ex occulto proruentibus circumventi sunt. *Alii leg. procurrentibus.* *Gell.* 1. 11. Impetus militum, ne sparsi dispalati que proruerent, cohibebatur. *Curt.* 4. 16. 6. Subditis calcaribus proruerre in hostem. — Huc referri potest et illud *Varron.* 1. *R. R.* 13. 5. *Id.* (*œdificium*) secundum aream faciendum, ubi triturus sis frumentum, -quo in tritiram proruere facile possis. ¶ 2. Est etiam cum impetu decidere. *Val. Flacc.* 7. 600. ille fatiscens, In caput inque humeros ipsa vi molis et iræ Proruit. *Tac.* 15. *Ann.* 22. Motu teriæ oppidum magna ex parte proruit.

PRORUPTIO, õnis, f. 3. sortita. actus prorumpendi, erupio. *ἐξελαισις.* *Aurel. Vict. Cæsar.* 33. Simulata prorupione hostium. *Capell.* 6. p. 201. Undarum prorupio.

PRORUPTOR, õris, m. 3. qui prorumpit. *Amæian.* 24. 5. Proruptores alii iumenta interceptant. *h. e.* qui eruptionem et excursionem tercerant.

PRORUPTUS, a, um. *V. PRORUMPO.*
PRORUTUS, a, um. *V. PRORUO.*
PROSA Oratio. *prosa, πρῶσις* oratio soluta, cui opponitur versus. Dicta est primum *prorsa*: postea extritum r, ut versus pro versus,

sum pro sursum. Et sunt qui negant, *prosa* dici, quia in antiq. codicib. semper *prosa* legatur. Sed utrumque rectum est, inquit *Voss.* in *Etymol.* Cur autem sic dicatur, dictum est in *PRORSUS* adject. *Seneca* apud *Gell.* 12. 2. Apud *Ciceronem* invenies, etiam in *prosa* oratione quaedam, ex quibus etc. *καταλογαδην.* *Vellej.* 1. 17. 3. Oratio ac vis forensis, perfectumque *prosa* eloquentiae decus sub principe operis sui erupit *Tullio.* *Colum.* 11. *R. R.* 1. 1. Cultus hortorum *prosa* oratione componere. *Quintil.* 10. 1. 81. Plato multum super *prosam* orationem, et quam pedestrem *Græci* vocant, surgit. et 11. 2. 39. Sicut facilius versus ediscimus, quam *prosam* orationem; ita *prosam* vinciam, quam solutam. h. e. ligatam oratorio numero. *Gell.* 19. 7. ad fin. Verba nimium poetica, et *prosa* orationis usu alieniora. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 29. 31. (112). *Cadmus* Milesius, qui primus *prosam* orationem condere instituit. *Id.* tamen 7. *ibid.* 56. 57. (203). et *Apul. Florid.* 15. hanc laudem tribuunt *Pherecydi* Syrio. Quae ita conciliat *Harduin.*, ut *Cadmus* ille primus res gestas et historiam, *Pherecydes* res philosophicas *prosa* oratione primus conscripserit. *Auson. Profess.* n. 3. 3. seu lege metrorum *Coudita*, seu *prosis* conderet orsa modis. — Absolute *Quintil.* 9. 4. 52. Nihil est *prosa* scriptum, quod non redigi non possit in quaedam versiculorum genera. *Gell.* 10. 18. in fin. In *tragœdia* eum magis, quam in *prosa* placuisse, *Hyginus* refert. *Priscian.* 14. p. 979. *Putsch.* *Rarissime* apud *prosam* scribentes præpostere proferuntur præpositiones. — *Prosa* Dea. *V. PRORSUS* adject. — Alio sensu *V.* in *PROSARIUS*.

PROSACINES, um, m. 3. *προς* ante et *ἀκίνητος*, idem quod, *ἀκίνητος* immobilis, ut videtur, sunt animalia, de quibus hæc *Theod. Priscian.* 4. 2. ante med. p. 316. ed. *Ad.* Occulte plurima animalia sine sanguine, ut puta *pulpas*, *sepia*, *lollia*, *ostrea*, *spondylos*, *perneckas* (*sic*), *prosacines*, qui sua virtute navim velificantem opposito ore vel mordente immobilis retinent. *Prosacines* igitur videntur esse *piscis*, qui *Latinis* *remora*, *Græcis* *ἔχνητος* dicebatur. Quid vero sit illud *perneckas*, ignoro; nisi legendum est *pernas*, ut apud *Plin.* 32. *Hist. nat.* 11. 54. (154).

PROSÆPTUM, i, n. 2. *sæptum*. *Ambros.* in *Luc.* 6. 9. *Desidia* quadam mentis (nos) intra *prosæptum* carnis inclusi.

PROSÆICUS, a, um, adject. *prosaico*, *πρῶτος*, ¶ 1. Est *prosa* oratione constans. *Venant.* 7. *carm.* 11. 1. *Prosaico* quoties direxit scripta relatu. ¶ 2. Item *prosa* orationis scriptor. *Id.* 2. *Vit. S. Martin.* ad fin. Cujus *prosaicus* cecinit prius acta *Severus scil. Sulpicius Severus*.

PROSÆLIS, e, adject. idem ac *prosaicus*. *Cassiod.* *Inst. liber. litt.* 1. Officium ejus (*grammaticæ*) est sine vitio dictionem *prosaicam* metricamque componere.

PROSÆPIA, æ, f. 1. — Alia forma *prosapiæ*, *ei*, f. 5. est *Nonii* p. 67. 27. *Merc.* Legitur etiam a nonnullis apud *Prudent.* 10. *περί* *ορεφ.* 180. Et tot stuprorum sordidam *prosapiem*. *Gloss. Philoz.* *Prosapiæ*, *γένους* *καταγωγή.* *Cassiod.* 9. *Variar.* 25. ante med. Tetendit se etiam in antiquam *prosapiem* nostram. — Primam et secundam syllabam producit, et quidem recte *Prudent.* *Apoth.* 1006. Quid peccatorum *prosapia* corpore in illo? — Ratione habita etymii *Paul. Diac.* ait p. 225. 14. *Müll.* *Prosapia*, progenies: id est porro sparsis et quasi jactis liberis: quia supare significat jacere et disjicere. *Non. loc. cit.* vult dici a *prosupando* aut *proferendo*. Nimirum *supare* et *prosupare*, prisca verba, idem esse videntur. — Ceterum *prosapia* est progenies, genus per multos posteros longe productum, *γενεῶν*, *γένος* (h. *discendenza*, *legnaggio*, *prosapia*, *stirpe*; *Fr. parenté*, *race*, *famille*; *Hisp. raza*, *casta*, *origen*, *linage*, *descendencia*, *familia*; *Germ. d. Stamm*, *d. Geschlecht*, *d. Abstammung*; *Angl. a race*, *lineage*, *stock*, *progeny*, *pedigree*, *descent*, *ancestry*). *Cato* apud *Non. loc. cit.* Veteres *prosapias* etc. *Plaut. Curc.* a. 3. v. 23. De *Coelito* *prosapia* te esse

arbitror: nam ii sunt *uoculi*. *Id. Merc.* 3. 4. 49. *Rogitares*, quis esset, aut unde esset, qua *prosapia*. *Sall. Jug.* 57. sub fin. Homo veteris *prosapiæ* ac *multarum* *imaginum*. — Tempore *Ciceronis* vetus verbum erat. Sic enim ille *Tim.* 11. 35. *Joveni*, atque *Junonem*, et eorum, ut utamur veteri verbo, *Junapiam*. *Quintil.* quoque 1. 6. 40. inter ea recenset, quæ ab ultimis et jam obliteratis sunt repetita temporibus. et 8. 3. 26. *insulsum* esse dicit. *Nibilominus* postea usurparunt *Sueton. Galb.* 2. *Galba* laud dubie nobilissimus, *imagnaque* et veteri *prosapia*. et *Justin.* 14. 6. 11. *Pro gloria* veteris *prosapiæ*. Adde *Apul.* non *seuel.*; *Ammian.* 23. 5., 26. 7. et 29. 1.; et *Capitolin. Fer.* 2.

PROSÆPIES, ei, f. 3. *V.* voc. præced. init. **PROSÆPŌDŌSIS**, is, f. 3. *προσαεπῶδους*, figura rhetorica, qua pluribus propositis sententiis, singulis ratio statim subjicitur. Vox *Græca* est, et *Græcis* litteris scribitur a *Quintil.* 9. 3. 94., ubi hujusmodi exemplum affert ex *C. Antonio*: Sed neque accusatorem eum inuoco, qui sum inuocens: neque competitorum vereor, qui sum *Antonius*: neque consulere spero, qui est *Cicero*. *Latinis* litteris apud *Rutil. de fig. sentent.* p. 1. *Capper.* et apud *Capell.* 5. p. 175.

PROSÆRIUS, a, um, adject. *prosaicus*. *Sidon.* 3. *Ep.* 14. *Meas* *nugas* *confectas* opere *prosario*. *Id.* 9. *Ep.* 13. *Prosarium* loquendi genus. — *Prosaria* *ars*, qua villi plectuntur, et complantur in tunicis, aut togis: nam in *Gloss. Philoz.* *prosa*, exponitur *peva* tunica, *πεζῶν* *ἰπτῶν*. *Inscript.* apud *Gruter.* 649. 7. *Negotiatori* artis *prosaria*. *Alii* aliter leg.

PROSÆTOR, oris, m. 3. qui *proseit*, *procreat*. *Jul.* apud *Augustin.* *resp. Jul.* t. 90. Alterum (*Abraham*) esse *prosatorem* *carnis* *innocentæ*, alterum (*diabolum*) *seductorem* *miseræ* *voluntatis*.

PROSÆTRIX, icis, f. 3. quæ *proserit*, *procreat*. *Gloss. Isid.* *Prosatrix*, *genitrix*.

PROSÆTUS, a, um, *V. PROSERO*.

PROSCŒNIUM et rectius *proscænium*, ii, a. 2. in omnib. fere editionibus semper scribitur *proscenium*, perperam vero *proscænium* in *Inscript.* apud *Reines.* in *Append. n.* 41., at rectius *proscænium* in alia apud *Gruter.* 168. 8., quam refert etiam *Manut.* in *Orthogr.*, et ex ipsius lapidis fragmento *Adamius* in *Stor. di Volseno T.* 1. p. 255.; ita etiam scribitur in alia apud *Murat.* t. 6. 1. *V. SCÆNA*; et cf. *Inscript.* apud *Orell.* 3302. et 5047. — *Proscænium*, *proscenio*, *προσκήνιον*, locus ante scenam, h. e. inter scenam et orchestra, ubi erat *pulpitum*, seu *tabulatum*, in quo stabant *histriones* *fabulas* *acturi*: unde et pro ipso *pulpito* ponitur. Erat scæna depressius, orchestra altius. *Vitruv.* 5. 6. *Parallelo* *lineæ* *ducatur*, quæ disjungat *proscæni* *pulpitum* et *orchestræ* *regionem*. (Adde *ibid.* 8.) *Plaut. Amph. prol.* 91. Etiam *histriones* *anno* in *proscænio* *hic* *Jovem* *invocant*. *Apul. Florid.* n. 18. *Parimenti* *marmoratio*, *proscæni* *contabulatio*, *scæna* *columnatio*. *Virg.* 2. *G.* 381. *veteres* *ineunt* *proscænium* *ludi*. *vanno* *in* *iscena*. Ubi *Servius*: *Proscænium* sunt *pulpita* *ante* *scenam*, in quibus *ludicra* *exercerentur*. *Philargyrius*: *Proscænium* *proculdubio* *pulpitum* *dicit*. Etiam *Flav. Caper de Orthogr.* p. 225. *Putsch.* *pulpita* *ait* *vocari* *proscænium*. *Sueton. Ner.* 12. *Hos* *ludos* *spectavit* *et* *proscænii* *fastigio*. h. e. ex editore *pulpiti* *loco*: quando quidem non *fabule* *solum*, sed *alia* *ludicra* *in* *his* *ludis* *acta* *sunt*: quo quidem tempore *pulpitum* *vacuum* *erat* *ab* *histrionibus*. Ceterum etiam quando *histriones* *agerent*, *locum* *fuisse* *alicui* *ex* *spectatoribus* *sedendi* *in* *proscænio*, *apparet* *ex* *Plaut. Pen. prol.* 17. Apud *Liv.* 40. 51. *M. Æmilius* *Lepidus* *censor*, *inter* *alia* *opeia*, *theatrum* *et* *proscænium* *ad* *Apollinis* *locasse* *legitur*. Etiam in *Inscript.* apud *Reines.* cl. 2. n. 89., item apud *Orell.* 3303. *theatri* *et* *proscænii* *refecti* *mentio* *fit*; et in alia apud *Orell.* 5047. *proscænii* *tantum*. — De ipso *theatro*. *Claudian.* 2. *Laud. Stilich.* 403. *Pompejana* *dabunt* *quantos* *proscænium* *plausus*!

PROSCHOLIUM, ii, n. 2. *V.* voc. seq.

PROSCHŌLUS, i, m. 2. *πρόσχολος*, sotto *maestro*, idem qui *subdoctus*: a *schola*. Legitur in titulo *epigr. Ausonii Profess.* n. 22., ubi *Scalig. l. 1. lect. Auson.* c. 15. docet, et qui moribus *puerorum* *ad* *scholam* *itantium* *præsesset*, et qui sub *magistro* *eorum* *studia* *litterarum* *curaret*, *proscholum* *dictum* *esse*. Sed hæc apud *Græcos*. *Augustin. de serm. Apostol. serm.* 178. n. 8. *Tam* *pauper*; ut *proscholus* *esset* *grammatici*. *Not. Tir.* p. 163. *Proscholis* (*lege* *Proscholus*), *proscholium* (*sic* *proscholium*.) h. e. *locus*, in quo *immoratur* *proscholus*.

PROSCINDO, scindis, scidi, scissum, scindere, a. 3. (pro et scindo). Part. *Proscindens* 1. 1.; *Proscissus* 1. 1. 2. et II. 2.; *Proscindendus* II. 2. — *Proscindere* est *scindere*, *discindere*, *exscindere*, *προσχιζῶ*, *κατακόπτω* (h. *scindere*, *tagliare*, *rompere*; *Fr. déchirer*, *ouvrir*, *scinder*; *Hisp. desgarrar*, *rasgar*, *hender*, *romper*, *rajar*; *Germ. vorn aufreissen*, *zerreißen*, *zerschneiden*, *aufreissen*; *Angl. to split*, *cut*, *cut or hew down*).

1.) *Proprie*. ¶ 1. *Universim*. *Lucan.* 3. 433. *primus* *raptam* *libræ* *bipennem* *Ausus*, et *aeriam* *ferro* *proscindere* *quercum*. *Apul. de Mag.* *Proscindere* *piscem*. h. e. *incidere*, *condere*, *tagliare*, *far* *la* *notomia*. et *Sil. It.* 3. 449. *Spumanti* *Rhodanus* *proscindens* *gurgite* *campos*. *Stat.* 10. *Theb.* 439. *magno* *proscissum* *vulnere* *pectus*. et 3. *ibid.* 330. *sic* *nota* *in* *pascua* *turris* *Bellator* *redit*, *adverso* *cui* *colla*, *suoque* *Sanguine*, *proscissisque* *natant* *palearibus* *armi*. *Justin.* 44. 3. 6. *Si* *quando* *fuigere* *terra* *proscissa* *est*; *detectum* *aerum* *velut* *dei* *munus* *colligere* *permittitur*. ¶ 2. *Speciatim* *proscindere* *terram* *est* *vomere* *scindere*: et *proprie* *est* *prima* *vice* *solum* *perfringere* *cæspitem* *invertendo*, *herbas* *proruendo*, *radices* *confringendo*, *romper* *la* *terra*: *secunda* *vice* *dicitur* *offringere*: *tertia* *livare*. *V. LIRO*. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 19. 49. (176). *Vi* *omni* *arato*: *pruquam* *aras*, *proscindito*. *Hoc* *utilitatem* *habet*, *quod*, *inverso* *cæspite*, *barbarum* *radices* *neantur*. *Colum.* 3. *R. R.* 13. 4. *Ut* *more* *novallium* *terra* *transversis* *adversisque* *sulcis* *proscindatur*. Adde *Varron.* 1. *R. R.* 27. 1.; et *Colum.* 11. *R. R.* 2. 46. *Similiter* *Id.* *Colum.* 2. *ibid.* 10. 5. *Prius* *tamen* *jaciemus* *samina* (*fabæ*), *deinde* *proscindemus* *terram*, *proscissamque* *in* *liam* *revocabimus*. *Virg.* 1. *G.* 97. *Et* *qui* *proscisso* *quæ* *suscitat* *æquore* *terga*. — *Hinc* *Proscissum*, *terra* *proscissa*. *Colum.* 2. *R. R.* 2. 25. *Bubulcum* *autem* *per* *proscissum* *ingredi* *oportet*. h. e. *per* *sulcum* *ambulare*. ¶ 3. *Generaliter* *est* *arare*, *terram* *colere*, *arare*, *laborar* *la* *terra*. *Accius* *apud* *Non.* p. 395. 24. *Merc.* *Ut* *rotulantes* *terras* *ferro* *fumidas* *Proscindant*, *glæbasque* *arvo* *ex* *molli* *exsuscitent*. *Virg.* 2. *G.* 237. *validis* *terram* *proscinde* *juvencis*. *Lucet.* 5. 210. *terram* *pressis* *proscindere* *aratris*. *Ovid.* 7. *Met.* 219. *ferro* *proscindere* *campum*.

II.) *Translate*. ¶ 1. *De* *rebus* *physicis*, h. e. *de* *mari* *et* *aere*. *Catull.* 64. 12. *Quæ* (*carina*) *simul* *ac* *rostrum* *ventosum* *proscidit* *æquor*. *Sil. It.* 8. 602. *Quique* *gravi* *remo*, *limosis* *segulter* *undis*, *Lenta* *paludose* *proscindunt* *stagna* *Ravennæ*. *Claudian.* 1. *Rapt. Pros.* 92. 1. *caleres* *proscinde* *Notos*. *fendi* *Variu*, *e* *vola*. ¶ 2. *Sæpa* *etiam* *significat* *dicis* *lacerare*, *contumellis* *afflicere*, *insectari*, *oltraggiare*, *lacerare*, *dare* *il* *cardo*, *διακρημαίν.* *Ovid.* 4. *Pont.* 16. 47. *Ergo* *submotum* *patria* *proscindere*, *lavor*, *Desine*. *Sueton. Cal.* 30. *Equestrem* *ordinem*, *ut* *scæna* *arenæque* *devotum*, *assidue* *proscidit*. *Id.* *Aug.* 13. *Hunc* *fedissimum* *convicio* *coram* *prosciderunt*. *Id.* *Vita* *Lucan.* *Famoso* *carmine* *aliquem* *proscindere*. *Auson. epist.* 4. 13. *aliquem* *risu*. *Plin.* 33. *Hist. nat.* t. 3. (6). *Aurum* *proscissum* *conviciis* *ab* *optimis* *quibusque*. *Id.* 36. *ibid.* 6. 7. (48). *Mamurra* *Catulli* *carminibus* *proscissos*. *Lactant.* 3. 28. *Fortune* *nomen* *acerrimis* *accusationibus* *prosciderunt*. *Val. Max.* 8. 5. n. 2. *M. Scaurus* *C. Flavianum* *repetendarum* *accusatum* *testis* *proscidit*. *Id.* 5. 3. n. 3. *Ingrata* *facta* *liberore* *indignatione* *proscindenda* *sunt*.

PROSCISSIO, ōnis, f. 3. *il rompere* *la* *terra*.

actus prosciendendi, aratio. *Colum. 2. R. R. 13. 6.* Sesami sextarii sex tribus jugis a prociissione coluotur. *Id. 6. ibid. 2. 8.* Ne adhuc tenera colla dura prociissione terræ contendant.

PROCISSUM, i, o. 2. et

PROCISSUS, a, um. *V. PROCIINDO.*

PROSCRIBO, his, pti, ptum, here, a. 3. (pro et scribo). Part. *Proscriptus I. 1., 2. et 4.; Proscribens I. 3.* — Proscribere est aliquid scribere et proponere, scripto aliquid publicum facere, edicare, ἀναγορεύω, ἀπογορεύω (It. esporre o pubblicare in iscritto, metter fuori un cartello; Fr. écrire sur, publier, publier par une affiche; Itisp. escribir sobre, publicar, pegar un cartapel; Germ. vorschreiben, aufschreiben; Angl. to post up in writing, publish any thing to be sold).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Petron. Satyr. 107.* Servilia in frontibus cerotita, et vultus ingenuos voluntaria pœnarum lege proscriptos. h. e. frontem habentes servili inscriptione notatam, ut dicitur *ibid. 103. Cic. 7. Verr. 69. 177.* Lex, quam non is promulgavit, cujus nomine proscriptam videtis, sed ex. *Id. 4. ibid. 52. 129.* Esimi jubet non diem ex mense, sed ex anno unum dimidiatumque mensem, ut quo die, verbi causa, esse oporteret idus Januarias, eo die calendæ Martias proscriberet. *Id. 9. Att. 17.* Senatum calendæ velle se frequentant adesse, etiam Formis proscribi jussit. *Justin. 2. 12. 3.* Symbolos proponi et saxis proscribi curat: Quæ vos, Iones, dementia tenet? etc. *Cic. 16. Att. 4.* Venationem proscribere III. *Id. Quintil. Tac. 13. Ann. 51.* Edixit princeps, ut leges cujusque publici, occultæ ad id tempus, proscriberentur. *Sueton. Ner. 39.* Carmina proscripta, aut vulgata. *Id. Cæs. 49.* Massa facio edicta Bibuli, quibus proscriptis collegam suum Bitynicam reginam. *Gell. 15. 4: ad fin.* Ut vulgæ per vias versiculi proscriberentur: Concurrite omnes etc.

¶ 2. Præcipue locum habet in auctionibus, et locationibus, et hujusmodi, quum quis tabella proponit, quid, et quanti venditurus, aut locaturus sit, palam facit. *Ulp. Dig. 14. 3. 11.* Proscribere palam sic accipimus, claris litteris, ut de piano recte legi possint, ante tabernam scilicet, vel ante eum locum, in quo negotiatio exercetur, nec lo loco remoto, sed in evidenti. *Cic. Quinct. 4. 15.* Auctionem se facturum esse proscribit eorum rerum, quæ etc. *Id. 2. ad Q. fr. 6.* Rutilius tabulam proscriptam, se familiam Catoniam venditurum. *Id. 3. Off. 16. 66.* Claudius proscripti insulam, vendidit: emit P. Calpurnius. *Id. 3. leg. Agr. 4. 15.* Ital. Siciliæ possessiones venales ac proscriptas & lege vident. *Id. 3. Verr. 54. 141.* Locare inc. et non proscripta, neque edicta die. ¶ 3. Itæ quum alicui bona aut per vim, aut ex lege adiant, confiscare, δημαίω. Itaque proscribere alicquem, est eum suis bonis spoliare, eaque in scripto proponere, ac vel dividere aliis, vel sibi ipsi addicere. *Cic. Dom. 17. 44.* Hanc tribuno plebis potestatem dabit, ut proscriberet possit, quos velit? Quæro enim, quid sit aliud proscribere. Velitis, jubeatis, ut M. Tuilius in civitate ne sit, bonaque ejus ut mea sint. *Id. 3. leg. Agr. 4. 14.* Quos fundos in Casinati fructuosissimos continuavit, quum usque in vicinos proscriptis, quoad etc. et 2. *ibid. 36. 99.* Cn. Pompejum proscrivere. h. e. prædam, manubias, vectigales agros ab eo reipublicæ partes. *Plin. 8. Ep. 18.* Ut patris eorum bona proscribenda curaverit. ¶ 4. Sævissimum proscribendi genus civile bellum etque odium L. Cornelio Sulæ suggestit, quum devictis Cinna et Mario, tabulam illam feralem proposuit, qua multa millia civium R. cædi destinavit, constituto publice præmio iis, qui coquisitis jugulassent, (quo factum est, ut ferarum more ab inimicis conquererentur) scilicet vel pecunia ex ærario, ut est apud *Sueton. Cæs. 11.* vel eorum bona interfectoribus addicendo. *Quod si evasissent, nihilominus fortunas et patriam amittebant; bandire con penn capitale, taglia, e confiscazione: qua de re Vellej. 2. 28. 3., Flor. 3. 21., Epit. Liv. 88. et Plin. 7. Hist.*

nat. 43. 43. (134). De ea *Cic. Rosc. Am. 6. 16.* Postquam victoria constituta est, ab armisque recessimus, quum proscriberentur bonæ, atque ex omni regione caperentur ii, qui adversarii fuisse putabantur, etc. — Sulæ exemplum secutis postea triumviris Augusto, Antonio, Lepido, majori etiam crudelitate et avaritia in rempublicam vitum est. *V. Flor. 4. 6., Vellej. 2. 66., Sueton. Aug. 27. et Epit. Liv. 120.* Hinc illud epud *Macrobi. 2. Saturn. 4. n. med.* Temporibus triumviribus Pollio, quum fescenninus in eum Augustus scripisset, ait: At ego taceo: non est enim facile in eum scribere, qui potest proscribere. *V. Val. Max. 6. 8. n. 5. 6. 7.* — Ceterum *Sall. in orat. Philippi contra Lep. 6.* Quum Etruriam conjurare, proscriptos accessi, largitionibus rempublicam lacerari videbam, etc. *Id. in orat. Lepidi contra Sullam 18.* At objectat mihi possessiones proscriptorum. *Id. Cat. 51.* In proscriptorum numero esse. *Cic. 3. Verr. 47. 123.* Facturos, quod contra legem Corneliæ esset, quæ proscriptum juvare vetat. *Plin. 7. Hist. nat. 30. 31. (116).* Proscriptorum liberos honores petere puduit. *Id. 22. ibid. 6. 6. (12).* Ipsa tamen obsessis in toto orbe proscriptis hac corona Sertorio cessit.

II.) Translate. *Petron. Satyr. 106. extr.* Cujus pudoris dignitas in contione proscripta sit.

PROSCRIPTIO, ðnis, f. 3. pubblicazione, proscrizione, ἀναγραφή, προγραφή, actus proscribendi. ¶ 1. Est actus proscribendi et aliquid veniale proponendi. *Cic. Quinct. 18. 56.* Postulatio et proscriptio honorum. *Id. 2. Cat. 10. 21.* Vadimonis, iudicis, proscriptionibus honorum defatigati. *Id. Flacc. 30. 74.* Emptiones falsas, prædiorum proscriptiones fecisti. *Id. Rosc. Am. 44. 128.* Opinor enim esse in lege, quam ad diem proscriptiones venditionesque fiant. ¶ 2. De proscrizione Sulliana, et triumvirali dictum est in voce præced. I. 4., bndno con pena capitale, taglia e confiscazione de' beni. *Cic. Dom. 17. 43.* Proscrizione miserrimum nomen illud, et omnis acerbitas Sulliani temporis. *Id. Sext. 30. 65.* De capite civis et de bonis proscrizione ferre. *Id. 2. Cat. 9. 20.* Proscritioes et dictatras cogitare. *Sall. in orat. Lepidi contra Sullam 17.* Nisi approbaretis omnes proscrizione innostrorum ob divitias. *Sueton. Cæs. 11.* Eos quoque sclariorum numero habuit, qui proscrizione et relata civium R. capita, pecunias ex ærario acceperant, quamquam exceptos Corneliis legibus. *Adde Plin. 22. Hist. nat. 6. 6. (12); et Vellej. 2. 28. 3.*

PROSCRIPTOR, ðris, m. 3. proscrittore, προγραφεύς, qui proscribit. *Plin. 7. Hist. nat. 12. 10. (56).* de M. Antonio triumviro. Ut ille proscritor animus, modo et contumelia furens, non aliud in censu magis ex fortuna sua duceret. h. e. proscritioes gaudens. *V. PROSCRIBO I. 4.*

PROSCRIPTURA, æ, f. 1. idem fere ac proscritio. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tyr. p. 11.*

PROSCRIPTURIO, is, ire, n. 4. desiderativ. proscrivere cogito et cupio. *Cic. 9. Att. 10. a med.* Hoc turpo Cnæus noster biennio ante cogitavit: ita Sullaturit animus ejus et proscriturrit diu. *V. PROSCRIBO I. 4. Quintil. 8. 6. 32.* vix permitti hujus verbi usum monet.

PROSCRIPTUS, a, um. *V. PROSCRIBO.*

PROSECO, sēcas, sēcū, sectum, sēcare, a. 1. (prn et seco). Sunt qui proscico legunt apud *Plaut. loc. infra cit.* — Part. *Prosectus 1. et 2.* — Prosecare est idem ac secare, et ¶ 1. Est proprium sacerum verbum, quum victima motata, et foco imposita, partem ejus, postquam cocta esset, secabant, et aræ imponebant, adolebantque: partem vescebantur qui sacrificio intererant. *Cato R. R. 134.* Ubi exta prosecta erunt, Jano struem commoveto. *Plaut. Pœn. a. 2. v. 8.* Velui exta prosecarier. *Liv. 5. 21.* Qui ejus hostiæ exta prosecuisset. *Sueton. Aug. 1.* Semicrudæ exta rapta foco prosecuit. *Paul. Diac. p. 78. 18. Müll.* Extæ dicta, quod ea dilis prosecuntur, quæ maxime extant eminentque. *Val. Flacc. 3. 439.* Tum piceæ mactantur oves, prosectaque partim

Pectora, per medios partim gerit obvius Idmon. — Hinc est etiam sacrificare, immolare. *Tertull. Apolog. 46.* Esculapio gallinæcum prosecare. ¶ 2. Extra sacra, generatim, *Apul. 2. Met. sub fin.* Prosectis naso prius, ac mox euribus. ¶ 3. Specietim idem est ac prosciendo. *Plin. 5. Ep. 6. ante med.* Tantis glæbis tenecissimum soium, quum primum prosecatur, assurgit, ut nono demum sulco perdometur. — Hioc a Part. præter. pass.

Prosectum, i, n. 2., quod V. loco suo.

PROSECO, as, are, n. 1. obsecro; vel sacrum facio. *Lactant. 4. 27.* Instigantibus iisdem demoniibus, quibus prosecerant. *Alii aliter leg.*

PROSECTA, æ, f. 1. idem quod proxime sequens verbum. *Lucilius epud Non. p. 220. 22. Merc.* Cœnam nullam, neque divo prosectam ullem. *Alii leg. prosciem, quod idem est.*

PROSECTA, ðrum, n. plur. 2. *V. voc. seq. sub b.*

PROSECTUM, i, n. 2. (proseco) διαμνητα. dicuntur viscera, quæ in sacrificia prosecussent. Qui enim sacrificerent, extis coctis sectisque, partem colli sunt edolare, partem sacerdotibus dare, partem meosis suis reservare. *V. PROSECO I. — n) In sing. num. Varro 5. L. L. 110. Müll.* Insicia ab eo, quod insecta caro, ut in carniæ Sallorum est: quod in extis dicitur nunc prosectum. — b) In plur. num. *Ovid. 12. Met. 152.* Cujus ut imposuit prosecta calentibus aris. *Id. 6. Fast. 163.* Sic ubi libavit, prosecta sub æthere ponit. *Adde Stat. 5. Theb. 641.; et Licinium Macr. apud Non. p. 220. 20. Merc. — c) Allam formam V. in PROSECTA, æ.*

PROSECTIO, ðnis, f. 3. idem ac prosectus, actus prosecandi. *Salvian. 6. Guhern. D. 16.* Optimi ac peritissimi medicæ aliis adhibent duram ferri prosectionem, aliis blandam infundunt olei lenitatem.

PROSECTOR, ðris, m. 3. incisore, anatomico, qui prosecat. *Tertull. Anim. 25. a med.* Majorum quoque prosector Harophilus. (de medicis loquitur).

PROSECTUS, a, um. *V. PROSECO.*

PROSECTUS, us, m. 4. inglio, actus prosecandi. *Apul. 8. Met.* Prosectu gladiatorum, ictuqua negrorum. *Id. ibid.* Ferri vultura similia futura prosectu dentium. pro prosectui, ut aspectu prn aspectui *Virgilius* dixit.

PROSECTIO et prosequutio, ðnis, f. 3. ¶ 1. Generatim est actus prosequendi, *Pandar dietro, l'accompagnare, ακολουθια. Imppp. Valentian., Theodos. et Arcad. Cod. Theod. 8. 5. 47.* Prosectoribus, vel susceptoribus non licebit alios mercede subvehendos conducere, exceptis his, quos necessitas prosecutionis adjunxit. *Symmach. 7. Ep. 59.* Largitas jucundior erit, si ei commendationem prosequitio opportuna præstiterit. ¶ 2. Speciatim est continuatio orationis. *Claud. Mamert. 3. Stat. an. 7.* Necessarium profecto erit, ut tute cedas tibi, et partem prosecutionum tuarum parte suppledes, falsumque vero dilues. *V. PROSEQUOR.*

PROSECUTOR et prosequitor, ðris, m. 3. accompagnatore, qui custodiæ causa alquem prosequitur, et deducit. *Macer Dig. 48. 3. 7.* Ut rei cum prosectoribus ad se remittantur. *quardie. Imppp. Gratian., Valens et Theodos. Cod. 12. 51. 9.* Quos in transmissionem publicarum functionum prosectores viderint constitutos. h. e. qui animalia atque equos sacra usui necessarios prosequuntur, ut habetur tit. sequenti. Hôs vocamus *mulattieri, cavallari, condottieri.* *Adde Cod. Theod. 12. 6. 12.* Sic *Impp. Honor. et Theodos. Cod. 10. 72. 1.* Auri prosectores partim nulla præmissa, ut assolet, prosectoria, aurum præsumunt, partim diutius retentant, quod stetim fuerat assignandum. h. e. qui auram ad principem transvehendum deducunt, prosequuntur, comitantur. *Cassiod. 4. Variar. 7.* Prosectores frumentorum. h. e. qui navibus frumenta ex uno in alium locum transvehunt. In loco *Digestor.* et *Cod. alii leg. persecutores, sed contra Cujacium, et meliores libros. Veget. 3.*

Milit. 3. Coactis per idoneos prosecutores possessoriis ad castalla idonea conferendum est quidquid in pecore, vel quacumque fruge, vineque hostis inferens bellum ad victum suum poterit occupare. — Da eo, qui jus suum persequitur et deducit officii causa. *Sidon.* 4. *Ep.* 8. Tenax caterva prosecutorum.

PROSECUTORIUS vel prosequutorius, a, um, adject. *Prosecutoria*, absolute, substantivorum more (subaudi *epistolā*), est licentia aut praeceptum auri publici prosequendi. *Imp. Honor. et Theodos. Cod.* 10. 72. 1., ubi alii leg. *persecutoria*. V. vocem *praed.*

PROSECUTUS et prosequutus, a, um. V. **PROSEQUOR**.

PROSEDĀ, a, f. 1. quae ante sedet. *Pnol. Diac.* p. 226. 2. *Müll.* *Prosedas* meretrices Plautus appellat, quod ante stabula sedeant. Eadem et prostibulae. *Plaut.* *Poen.* 1. 2. 53. An te ibi vis inter istas versarier *prosedas*, *pistorum amicas*, reliquias alicuias, miseris, cōno delibutas, servilicolas sordidas? V. **PROSEDEO**.

PROSEDĀMUM, i, n. 2. Videtur esse vox Sarmatica. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 10. 63. Satyrion a Sarmatis dari equis ob assiduum laborem pigrioribus in coitu: quod vitium *prosedamum* vocant.

PROSEDEO, es, ere, a. 2. ante sedere. *Isid.* 10. *Orig. litt. P.* *Prosedae* (sic enim legendum est, non *Prostituta*) meretrices, a prosequendo in meritoriis, vel in fornicibus.

PROSEGMĪNA, um, n. plur. 3. eadem ac *proclia*. *Gloss. Isid.* *Alegmina* (*lege* *Ablegmina*), partes extorum, quae prosegmina dicuntur. V. **ABLEGMĪNA**.

PROSELĪTUS, a, um, adject. *προσηλυτος*, adventicius: a *προσέλεθω* *nduenio*. A Judaeis *proseliti* dicebantur quicumque ex Gentilibus Iudaeam religionem amplectebantur, vel qui inter Judaeos domiciliis positis versabantur. *Tertull.* 3. *advers. Marcion.* 21. *Proseliti* per Christum accessuri ad Daum. *Hieronym.* *Ep.* 64. n. 8. Transcendans *proselytos*, praeteris Israelitas. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 465. n. 101., quae est apud *Orell.* 2522. **PROSELITA ANN. XVI. NOMINE SARA.** *Proselita* vitio saeculi scribitur pro *Proselita*.

PROSEMĪNĀTOR, oris, m. 3. qui proseminat, vel procreat. *Tertull.* 2. *ad nation.* 13. *ante med.* Si eam proseminatoribus suis morata plebs eadem, etc.

PROSEMĪNĀTUS, a, um. V. voc. seq. **PROSEMĪNO**, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Prosemīnatus* II. — Proseminare est disseminare, *διασπειρω*, *seminare*.

I.) Proprie. *Cic. fragm.* apud *Non.* p. 216. 18. *Merc.* Solertiamque eam, quae possit vel in tegulis proseminare ostras.

II.) Translate. *Cic.* 3. *Ornt.* 16. 58. Quum essent plures urti fere a Socrate, quod ex illius varis disputationibus alius aliud apprehenderat, proseminatae sunt quasi familiae dissentientes inter se. *Manil.* 1. 90. Sempet enim ex aliis alios proseminat usus. *Lactant.* 6. 10. 10. Homines tamquam ex draconis alicujus dentibus proseminati.

PROSENTĪO, tis, si, tite, a. 4. *presentire*, *venir in cognizione*, praesentio. *Plaut. Mil. glor.* 4. 4. 16. Si prosenserit miles, nihil hinc ferri poterit. h. e. si miles porro senserit. Sic providet pro praevideo, *prodico* pro praedico. At *Ritschel.* et *Fleckeisen.* leg. *praesenserit*.

PROSEPTUM. V. **PROSEPTUM**.

PROSEQUENS, entis, particip. et adject. V. **PROSEQUOR**.

PROSEQUĪUM a prosequendo, obsequium ab obsequendo dicuntur. *Pnol. Diac.* p. 226. 1. *Müll.*

PROSEQUOR, sequeris, secutus vel sequutus sum, sequi, dep. 3. (pro et sequor). Part. *Prosequens* I. 1. 1., II. 2. et in fin.; *Prosecutus* I. 1. 1., II. 2. et 3. b.; *Prosecutus* I. 1. 1. et 2.; *Prosequendus* I. 1. 1. et 2., II. 1. et 2. — Prosequi est parro aut ultra sequi,

subsequi, deducere, *κατακολουθεω*, *παριεπομαι* (It. *sequitare*, *ndare o tener dietro*, *accompagnare*; Fr. *accompagner*, *suivre*; Hisp. *acompañar*, *seguir*; Germ. *Jemanden nach vorwärts begleiten*, *geleiten*, *begleiten*; Angl. *to follow after*, *follow*, *purisue*, *go with*, *accompany*, *set on the way*, *wait upon*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — 1.º) In bonam partem. *Plaut. Cas.* 4. 2. 3. Novum maritum volo rus prosequi. *Cæs.* 3. *B. C.* 91. Primus ex dextro cornu procurrit: atque eum milites electi circiter cxx. sunt prosequuti. et 2. *ibid.* 44. Ipse equo in oppidum vectus, prosequentibus compluribus senatoribus. *Ovid.* 1. *Amor.* 4. 62. lacrimis ego maestus obortis, Qua licet, ad saevas prosequar usque fores. *Gell.* 18. 1. *extr.* Prosequi aliquem in domum. *Cic.* 6. *Verr.* 35. 77. Dianam, quum exportaretur, ture odoribusque incensis usque ad agri fines prosequatae sunt. *Id.* 6. *Att.* 3. n. *med.* Is ma nec proficiscentem *Apaemam* prosequutus est. *Sueton.* *Aug.* 97. de eod. *Tiberium* igitur *Beneventum* usque prosequutus. *Liv.* 29. 26. *ad fin.* Legationes, quae ad prosequendum *Scipionem* officii causa conveniant, ad *acomiatario*, n. *dargli il buon viaggio*. et *Id.* 21. 46. Servis dominos prosequuti libertatem proponit. *Justin.* 19. 3. 11. Ut ad limina domus suae venit, prosequutam multitudinem dimisit. — Similiter in re militari *Liv.* 29. 26. Legiones ad prosequendum commilitones processerant. *Id.* 27. 15. *Speculatores*, qui prosequerentur agmen, missi. *Curt.* 3. 13. 9. At illi, qui sub operibus arant, omissis per metum, capebant fugam: armati quoque, qui eos prosequerentur, eodem metu arma jactare ceperunt. *Id.* 3. 3. 24. Pecuniam regis sexcenti muli et trecenti camelii vehebant praesidio sagittariorum prosequente. *Liv.* 30. 25. Petierunt a magistratibus, ut navis mitterent, quae se prosequerentur. *Tac.* 2. *Hist.* 9. *Datæ* e classe *Misenensi* duae trirames ad prosequendum. *per accompagnario*, *per iscortario*. — De brutis animalibus. *Justin.* 1. 4. 11. Puerum defert ad stabula, eadem cane anxie prosequente. — Et de oculis. *Ovid. Heroid.* 12. 55. oculis abeuntem prosequor udis. et *Stat.* 5. *Theb.* 481. Illos e scopulis et summo vertice montis Prosequimur visu: donec lassavit euntes Lux oculos. *tenghiamo loro dietro con l'occhio*. Rursus *Ovid. Heroid.* 5. 55. Prosequor infelix oculis abeuntia vela, Qua licet; et lacrimis bumet arena meis. Et absolute *Virg.* 6. *Æn.* 475. Nec minus *Aeneas*, casu percussus iniquo, Prosequitur (*Didonem celerrime abeuntem*) lacrimans longe, et miseratus euntem est. — 2.º) Hactenus in bonam partem: deinceps in malam, *persequitare*, *incalzare*, *essere addosso*. Atque hac etiam ratione pro *persequor* adhibetur, et in libris saepe unum pro altero promiscue legitur. *Cæs.* 2. *B. C.* 41. Sed neque longius fugientes prosequi poterant. *Id.* 2. *B. G.* 11. Ili novissimos adorti et multa millia passuum prosequuti magnam multitudinem eorum fugientium conderunt. *Petron.* *Satyr.* 90. Te populus rapidibus prosequitur. *Cæs.* 2. *B. C.* 3. Hinc ad repellendum et prosequendum hostem procurrabant. et 1. *ibid.* 69. Contumeliosus vocibus prosequi eliquem. *Cic.* 4. *Verr.* 29. 73. Iste iratus hominem verbis vehementioribus prosequitur, atque ei gravius minari cepit. ¶ 2. Specialim, prosequi exsequias, funus, defunctum, *accompagnare il funerale*, vel *alla sepoltura*. *Cic. Cluent.* 71. 201. Mater exsequias illius funeris prosequata etc. *avendo accompagnato alla sepoltura*. *Ovid.* 1. *Trist.* 8. 14. neque exsequias prosequere meas. *Id.* 4. *Met.* 151. Prosequar (*at. Persequar*) extinctum: letique miserima dicar Causa comesque tui. *Petron.* *Satyr.* 111. In conditorum etiam prosequata est defunctum. Absolute *Seneca Ep.* 30. *ante med.* Bassus noster videtur mihi prosequi se, et componere, et vivere tamquam superstes sibi.

II.) Translate. ¶ 1. De rebus physicis et de abstractis, quae aliquem porro vel ultra sequuntur. *Virg.* 3. *Æn.* 130. Prosequitur surgens a puppi ventus euntes. *Tac. Germ.* 30. Caltos suos

saltus *Hercynius* prosequitur simul, atque deponit. h. e. tantum extenditur, quantum *Calctorum* regio; et una cum ea desinit. *Cic. Quint.* 31. 99. Quae exstimatio *Quinctum* usque ad senectutem perduxit, eadem usque ad rogam prosequatur. *Id. Amic.* 7. 23. Mortui vivunt: tantus eos bonos, memoria, desiderium prosequitur amicorum. *Id.* 15. *Fam.* 17. Mirabilis eum virorum honorum benevolentia prosequata est. *Id.* 3. *Att.* 7. Quid anim est, quod ma retineat, praesertim si spes ea non est, quae nos proficiscentes prosequeretur? — Similiter de illis, quae nobis imitanda proponimus. *Id. Brut.* 36. 137. Quum varbis, tum etiam ipso sono quasi subrustico prosequeretur atque imitabatur antiquitatem. *sequitum*. et 2. *Orat.* 15. 64. Genus orationis fuscum atque tractum prosequendum est. ¶ 2. De hominibus, varios habet usus pro variis ablativis, qui ei adjunguntur. Fere autem ponitur pro *arrare*, *honestare*, *cumulare*. *Cæs.* 2. *B. G.* 5. *Rbemos* cohortatus, liberaliterque oratione prosequutus. *licenziantki con esibizioni cortesi*. *Auct. B. Alex.* 15. *Caesar* illum abortatus, atque omnibus laudibus prosequutus est. *Sic Liv.* 9. 8. *ad fin.*; et *Colum.* 12. *R. R.* 3. 11. Prosequi aliquem laudibus. *Cic.* 3. *Fam.* 13. 6. omnibus optimis. *Vellej.* 2. 92. 5. Praesentia invidia, praeterita veneratione prosequimur. *Cic. Brut.* 1. 4. Benevolentia, aut misericordia prosequi aliquem. *Id. Plinc.* 10. 26. lacrimis et votis. *Id.* 14. *Phil.* 11. 30. grata memoria virtutem alicujus. et 4. *ibid.* 1. 3. Grato animo nomen alicujus. et 10. *ibid.* 4. 8. memoriam *Culspiam* clamore et plausu. *Quintil.* 5. 11. 38. Oculibus natos, laetitia defunctos. *Cic.* 5. *Verr.* 41. 94. aliquem beneficiis ac liberalitate. *Id.* 10. *Fam.* 15. *maibus* officis. *Id.* 2. *Cnt.* 1. 1. egredientem verbis. *Horn.* 1. *Od.* 5. 33. Te multa praee, te prosequitur mero *Defuso* pateris. *Sueton.* *Oth.* 1. honora rarissimo, statua in Palatio posita. *Tac.* 13. *Ann.* 35. delictum venia. et 4. *ibid.* 38. Ut cum laude et bonis recondationibus facta atque famam nominis mei prosequantur. *Liv.* 25. 26. Prosequi iusto comploratu mortuos. *Justin.* 43. 5. 9. Quam rem domi nunciatam publico funere *Massilienses* prosequuti sunt. *onorarono*, *celebrarono*. et *Plin.* 10. *Ep.* 17. *Maxim.* libertum et procuratorem tuum, probum, ad *industrium*, libenter apud te testimonio prosequor. *accompagnano con questo mio scritto t' testimonio*. *Apul.* 10. *Met.* Satis genialiter gratissimum illum calicem uno haustu perhausi. C. nor exurgit consona voce cunctorum salute et prosequentium. V. **SALUS**. *Plin.* 1. *Ep.* 8. a. *med.* *Medicil.* salubres, sed voluptate carentes cibos blandioribus alloquitur prosequuntur. *accompagnano e condisciono*. — Et absolute *Sueton.* *Tib.* 21. Praesartim quum (*Tiberium*) ut peritissimum rei militaris, unicum populi Romani praesidium, (*Augustus*) prosequatur. Cf. *Nepos Att.* 4. *extr.* Tranquillatis autem rebus Romanis, renigravit Romanis: quem diem sic universa civitas Atheniensium prosequata est, ut lacrimis desiderii futuri dolorem indicaret. Huc referri potest et illud *Inscript.* apud *Gruter.* 408. 1. *lin.* 40. TAM FELICITER DESIDERIUM PUBLICUM ATQVE EVM (*Antoninum Aug. Pium*) SIT PROSECVTUS IMPETRANOO ET ETC. — Ad liberalitatem etiam et dona refertur. *Sueton.* *Domit.* 9. Omnes circa se largissime prosequutus. et *Aug.* 66. Virtutes ac merita cujusque digne prosequutus. *avendo riconosciuto*. *Id.* *Cæs.* 27. Vel invitatos vel sponte alii se commoneantes prosequi uberrimo congiario. *Id.* *Claud.* 6. legato. *Id.* *Aug.* 49. Ut sumptus ad tuendos milites, prosequendusque suppeteret. *per mantenerli e premiarli*. et *Liv.* 39. 55. Et exceperunt, et prosequiti cum donis legatos sunt. — Huc pertinet et illud *Colum.* 8. *R. R.* 16. 3. Improbum factum dicto prosequutus. h. e. improbo facto atque improbo dictum adjungens. ¶ 3. Significat etiam verbis, aut scriptis de aliqua re tractare, agere, dicere, *trattare*, *parlare*, *dire*. *raccontare*: quod sensu etiam *persequor* dicitur, et in libris utrumque promiscue legitur. — a) Cum additis. *Cic.* 3. *Heven.* 9. 14. Rem breviter *narrare* poterimus,

si summam, non particulatim narrabimus: et si non ad extremum, sed usque eo, quo nupserit, prosequemur. *Id. Rosc. Am. 30. 83.* Non prosequar longius, quam mea fides postulat. *Virg. 3. G. 340.* quid pascua versus Prosequar? *Plin. 3. Ep. 8.* Munificentiae rationem stilo prosequi. *et. Ep. 10.* Neque enim affectibus meis uno libello carissimam mihi memoriam prosequi satis est. *Flor. 3. 12. in fin.* Hos omnes domesticos motus, separatos ab externis bellis, ordine prosequemur. In quodam SC. apud *Plin. 8. Ep. 6.* Cum summo honore mentionem alicujus prosequi. *Cic. 2. Legg. 24. 62.* Honoratorum virorum laudes cantu ad tibicinem prosequi. *Id. 2. Tusc. 25. 61.* honorificis verbis aliquem, parlar ad alcuno con espressioni di rispetto e di stima. — b) Absolute pergere in dicendo, sermonem continuare, prosequere. *Virg. 2. En. 107.* Prosequitur pavitans, et ficto pectore fatur. *Phaedr. 3. 5.* Assem deinde illi dedit, sic prosecutus etc. h. e. quum sic orationem continuasset, avendo continuato a parlare. — Hinc Part. praes., cujus plura exempla retulimus,

Prosequens, entis, adjective quoque usurpat, unde Sup. *Prosequentissimus* cum Genit. apud *Porc. Latr. in Catil. 34.* Si demonstravimus, spem perficiendi sceleris homini prosequentissimo inimicitiarum exstitisse. *che quant'altri mai undava in cerca d'inimicitie, che vivea d'inimicitie.* Rectius fortasse legendum est *persequentissimus.*

PROSERO, sérus, sérui, sertum, sérere, a. 3. (pro et sero, serui) est éxserere, emittere. *Plaut. Asin. 4. 1. 50.* Ne sic tussiat, ut linguam in tussiendo proserat. *Alii leg. proferat. Sil. It. 3. 447. de Rhodano.* Aggeribus caput Alpinis et rupe nivali proserit In Celtas. *Alii leg. procidit. Avien. Arat. 1111.* proserit bydra caput. *Id. Perieg. 711.* Cererique Thasus dilecta, profundo Proserit albenti se vertice. *et ibid. 341.* procul illinc agmina cogit In Boream, scissusque vagis anfractibus aequor (*Nilus*) Proserit, et ponto septem ferus explicat ora. *et 580.* Et matutinus qua lucem proserit nrtus. *et 995.* In qua vitiferæ Tmolus juga proserit arcis.

PROSERO, sérus, sévi, sätum, sérere, a. 3. (pro et sero, servi). Part. *Prosatus* II. — Proserere est seminando, vel per sementem proferre, producere.

1.) Proprie. *Lucan. 4. 411.* non proserit ullam Flaëa Ceres segetem. *Tertull. 1. advers. Marcion. 6. in carn. v. 9.* Prosevit fruges.

II.) Translate. ¶ 1. Part. *Prosatus* est Ital. *seminato, generato, prodotto, satus, genitus, natus.* *Nemesian. 3. Ecl. 63. de Baccho.* Quin etiam deus ille, deus Jove prosatus ipsi. *Alii leg. natus ab ipso. Auson. Edyll. 7. inii.* Bissala trans gelidum stirpe et lare prosata Rhenum. *Apul. 1. Dogm. Plat. sub inii.* Plato augustiore conceptu, prosatus. *Id. de Mundo.* Ornithia venti Aquilonum genus ex aere prosati. *Solin. fragm. in Anthol. Lat. T. 2. p. 384. Burmann.* placido dea prosata mundo. *Prudent. 6. sept. orat. 46.* Christus Patre prosatus perenni. ¶ 2. Metaphorice *Grat. Cyneq. 9.* contiguas ex artibus artes Proserere. Cf. *Terentian. p. 2436. Putsch. v. 2390.* Sic ergo versus et iambis prosatus.

PROSERPINACA, æ, f. 1. herba eadem ac polygonon, eximii adversus scorpionem remedii. Facit etiam ad anginas, ad lassitudines, et ad purgandum vomitione stomachum. *Plin. 27. Hist. nat. 12. 104. (127); et Apul. Herb. 18.*

PROSERPINALIS Herba, Græce draconium, valet contra profluentem e naribus sanguinem. *Marcell. Empir. 10. a med. Adde eumd. 15. p. 106. ed. Ald.*

PROSERPO, is, ere, n. 3. (pro et serpo). Part. *Proserpens* I. et II. — Proserpere est idem ac serpere. ut *Varro 5. L. L. 68. Müll. docet,* vel serpendo procedere, prorepere.

1.) Proprie. *Plaut. Pæn. 5. 2. 74. et Pers. 2. 4. 28.* Quid hic advenisti nos captatum, bisulci lingua, quasi proserpens bestia? *come una biscia.* Sic *Asin. 3. 2. 105.* Fac proserpentem bestiam me, duplicem ut habeam linguam. h. e.

ut eo osculo osculemur, quod Græci vocant *καταλόγισμα.* *Apul. de Mag. Vipera,* exeso matris utero, in lucem proserpit. *Id. 4. Met.* Quidam servulus, strepitu scilicet inquietus, proserpit leniter, visaque bestia, etc. *et 7. ibid.* De specu, vastum attollens caput, funesta proserpit ur-sa. h. e. egreditur.

II.) Translate. *Arnob. 3. 33.* Sata in lucem proserpunt. *Seren. Sammon. 14. 251.* proserpit ad intima vultus. *Ammon. 15. 8.* Malo proserpenti occurrere. *Apul. 6. Met.* Fontes proserpunt cotibus cavatis.

PROSEUCHA, æ, f. 1. *sinagoga da Ebrei, oratorio, προσευχη;* locus religiosus, in quem Judæi oraturi conveniebant, et fere extra Urbem: a Græca voce aliata, quæ orationem significat. De Judæis enim per contemptum videtur locutus *Juvenalis* quum ait 3. 296. Ede, ubi consistas: in qua te quæro proseucha? Alii interpretantur locum secretum atque abditum, ubi orabant Christiani, qui tunc temporis, non minus ac Judæi, vilissimi habebantur. Alii locum, ubi mendicis stipem orabant: et de Judæis itidem esse sermonem, qui mendicissimis illis temporibus vagabantur. — *Inscript. apud Gruter. 651. 11. P. CORFIDIUS SIGNINO FOMARIN DE AGGERE A PROSEUCHA Q. SALVUSTIUS HERMES AMICO BENEMERENTI.* Illa de *aggere a proseucha* videntur designare locum, ubi Corfidius iste debebat.

PROSERVARI, impetrari. *Lucilius* apud *Non. p. 158. 11. Merc.* Nec minimo, et proseratur pax, quod Cassandram signo deripuit. Sed verba *Lucilii* longe aliter alii legunt; *L. Müll. leg.:* Nec minima ei prosperatur pax, quod Cassandram deæ signo deripuit.

PROSICIAE, ærum, f. plur. 1. partes hostiæ in sacrificio coctæ, et dissectæ, quæ et prosecta dicuntur. *Arnob. 6. 25.* Quod si omnes has partes, quas prosicias dicitis, dii amant. *At Orellius legit præcias.* *Solin. 5. a med.* Quum prosicias intulerint. Alii rectius leg. *porricias* eodem sensu. *V. Capellæ loc. cit. in FISSICULO.*

PROSICIENS, ei, f. 5. idem ac prosecta: a *prosecando.* Nam veteres in compositis a *seco* mutabant e in i. *Varro* apud *Non. p. 220. 23. Merc.* Prosiciens extorum vel in mensam porricere. *Lucilius ibid. Cœnata,* inquit, nullam, neque divo prosiciem ullam. *Ita legit Scaliger, alii prosectam; et L. Müll. leg. proseciam.*

PROSICIUM, ii, n. 2. idem ac prosicias. *Paul. Diac. p. 225. 15. Müll.* Prosicium, quod prosecatum projicitur. *Vossius* legere mavult *proscicie.*

PROSIDENS, entis, particip. ab inusit. *prosideo*, unde est et *proseoda*: idem ac *presidens.* *Inscript.*, quæ pertinet ad ann. a Chr. n. CLXXXIV., quumque se vidisse testatur *Spon. Miscell. antiq. p. 4. et Fabrett. p. 367. n. 127.* ARAM EX VISO POSUIT PROSIDENTIBVS VICTORINO PATRE ET IANVARIO.

PROSIGNANUS, i, m. 2. Prosignani sunt milites, qui pro signis in acie locantur: videnturque ab antesignanis distingui, quod hi in prima acie erant, prosignani in secunda. *Frontin. 2. Strateg. 3. n. 17.* Tunc prosignanis, qui in secunda acie erant, imperavit, ut densos numerososque palos in terram deligerent. *Alii leg. præsignanis, alii rectius postsignanis, quum vocem vide suo loco.*

PROSILIO, silis, silii et silivi et silii, sili-tum, silire, n. 4. (pro et salio). In futuro *prosilibo* pro *prosilium* non est insolens in quarta conjugatione. *Quintil. declam. 4. 19. ad fin.* Prosilibo fortasse, tamquam sequar classici vocantis instinctum. — Part. *Prosiliens* II. 1. *Prosiliturus* II. 2. — Prosilire est extra, aut ante salire, exsilire, prorumpere, emicare, erumpere, cum saltu et festinatione prodire, *ἐκπηδᾶν, προσ-ἄλλομαι* (It. saltare o balzar fuori, o immanzi; Fr. sauter en avant, sauter hors, s'élançer, sortir avec violence; Hisp. saltar en adelante, saltar fuera, abalanzarse; Germ. hervorspringen, aufspringen; Angl. to leap or jump forth, bound, jump out, sally or burst forth, spring forth stari).

I.) Proprie. *Ter. Eun. 5. 7. 6.* Quidam hic properans prosilit? *Cic. Cœl. 26. 62.* In balneis delituerunt, deinde repente prosiluerunt. *Liv. 28. 14.* Ex tabernaculo prosiluit. *Alii leg. prosilivit. Petron. Satyr. 106.* Concitatus iracundia prosiliit Lycas. *Lucan. 8. 55.* prosiluit puppe. *Val. Flacc. 1. 310.* pavens prosiluit stratis. *Curt. 7. 4. 20.* E coavivio prosilivit baudquaquam potens mentis. *Justin. 11. 5. 10.* Armatusque de navi, tripudianti similis, prosiluit. *et 24. 8.* Certatim in prælium prosiliunt *Seneca Oedip. 1004.* rapido sæva prosiluit gradu locata vecors. *Liv. 2. 12. ad fin.* Quum rex ab sede una prosiluisse. *Propert. 2. 22. 40.* Prosilit in laxa nixa pedem solea. *Sueton. Cæs. 32.* Prosiluit ad human. *Petron. Satyr. 82.* Prosilire in publicum. *Liv. 5. 2.* In contionem prosiliunt, sollicitant plebis animos. *Ovid. 6. Met. 656.* quærenti iterumque vocanti, Sicut erat sparsis furiali cæde capillis, Prosiliit. *Id. 12. ibid. 390.* Prosiluit, terraque ferrox sua viscera traxit. *Horat. I. Sat. 5. 21.* donec cerebrosum prosilit unus etc.

II.) Translate. ¶ 1. De rebus physicis. *Ovid. 3. Fast. 481. de Minerva.* de capitis ferri sine matre paterni Vertice cum clipeo prosiluisse sun. h. e. nata esse, in lucem prodisse. *Plin. 4. Hist. nat. 3. 4. (8).* Bœotie oppidum Page, unde Peloponnesi prosilit cervix. h. e. Incipit Isthmus, et e Græcia in Peloponnesum protenditur. — Sæpe de plantis. *Colum. 7. R. R. 6. 1.* Ilignei quæneque frutices, qui in altitudinem non prosiliunt. h. e. crescent, extolluntur, exsurgunt: qua ratione etiam 2. *ibid. 11. 5. et 18. 6. et 3. ibid. 3. 4. et 5. 1. et 11. ibid. 3. ibid. 3. 5. et 5. 6. et 11. ibid. 3. 24.* locutus est. Sic *Plin. 15. Hist. nat. 23. 25. (93).* Castanea, quæ balantibus vocatur, purgabilis maxime, et sponte prosiliens. h. e. ex echino suo exiens. *Pallad. 11. R. R. 12. 5.* Ut virgulta ex ceraso pro administris per vineam posita in arborem prosiluisse confirmem. — Item de liquidis. *Martial. 1. 34.* Amissum non flet, quum sola est Gallia, patrem: Si quis adest, jussæ prosiliunt lacrimæ. *Seneca Oedip. 355.* Prosilit venis cruor. *Ovid. 6. Met. 259.* seque ejaculatus in altum (*sanguis*) Emicat, et longe terebrata prosilit aura. *Id. 4. Fast. 795.* quum saxis pastores saxa terebant, Scintillam subito prosiluisse ferunt. *Plin. 5. Hist. nat. 9. 10. (52).* Nilus prosiliit fonte. ¶ 2. De hominibus. *Plaut. Trin. 1. 2. 179.* Prosilui amicum castigatum innoxium. h. e. præcipiti festinatione cucurri ad castigandum. *Horat. 2. Sat. 7. 73.* tolle periculum, Jam vaga prosiliit frenis natura remotis. *Id. 1. Ep. 19. 8.* numquam (*Ennius*) nisi potus ad arma Prosiliit dicenda. *Seneca 1. Benef. 25.* Prosilire ad certamen. *Ulp. Dig. 48. 2. 7.* Ne facile quis ad accusationem prosiliat. *Tyrell. Poll. XXX. Tyr. 10.* Fati publici fui, ut Gallieni tempore quicumque potuit ad imperium prosiliret. — *Inscript. apud Fabrett. p. 404. n. 306.* HOC AVTEM NOMINE RELEVATI IMPENDIS FACILIVS PROSILITVR HI QUI AD MVNVS AVGVSTALITATIS COMPELLERENTVR.

PROSIMORIUM esse, ait Antistius in commentario juris pontificalis, pomerium: id est locum proximum muro. *Festus p. 249. 28. Müll.*; ubi alii leg. *posmurium*; sed *Müllerus* legit *posimerium. V. POMERIUM.*

PROSISTENS, entis, particip. ab inusit. *prosis-to*, ante stans, prominens. *Apul. 11. Met.* Caput corona cinxerat, palmæ candidæ foliis in modum radiatorum prosistentibus.

PROSITUS, propositus. *Paul. Diac. p. 226. 5. Müll. Ennod. 1. Ep. 24.* Ego te oro parentia stimulo, quia tibi et pro prosito meo debeo vocem castigantis.

PROSIVUS, a, um, adject. videtur esse, qui mature seritur. *Macrob. 2. Saturn. 15.* Malum punicum, persicum, quirianum, prosivum, rubrum, scandianum etc. *Sunt qui legendum putant rosium.*

PROSLAMBANOMENOS, προσλαβανόμενος, Græcum nomen est cujusdam toni musici, qui videtur esse idem cum eo, qui a recentioribus musicis *A re* appellatur. *Vitruv. 5. 4. — Cen-*

sortin. fragm. de metris p. 2723. Putsch Organum quondam habuit tres intentiones, gravam, mediam et acutam: inde Musæ quoque tres olim existimata; Hypate, Mese, Nete. Nunc in ampliore numero soni considerantur, ut sit proslambanomenos, hypate hypaton, delnde parhypate hypaton, etc. — Ita etiam vocatur chorda citharæ duodecima, quæ undecimæ a Timotheo Milesio repetitis superaddita est. *Boeth. 1. Music. 20.* Sed addita est (citharæ) una chorda, quæ dicitur proslambanomenos, ab aliquibus autem prosmelodos. *V. Boethii loc. cit. in CITHARA.*

PROSMÉLÓDOS, a, um, adject. προσμελωδός, melodiæ additus. *V. Boethii loc. cit. In voc. præced.*

PROSÔCER, eri, m. 2. avo di mia moglie, ἀνταναδρός, uxoris meæ avus, qui et socer magnus dicitur: cui respondet *progener*: et refertur ad pronurum. *V. PROGENER. Ovid. Heroid. 3. 73.* Digna nunc socero Jovis Æginæque nepote, (socero, Peleo patre Achillis, de quo *Ovid.* loquitur. Idem Peleus est Jovis Æginæque nepos, quia est filius Æaci, filii Jovis et Æginæ.) (cuique senex Nereus prosocer esse velit. (prosocer, nempe quia Nereus pater est Thetidis, quæ ex Peleo genuit Achillem, qui hujus novæ uxoris, de qua *Ovid.* loquitur, maritus futurus est. Nereus itaque erit hujus novæ uxoris prosocer: hæc erit illi pronurus.) *Ulp. Dig. 25. 2. 15.* Uxor, et nurus, et pronurus, viro, et socero, et prosocero furtum facere possunt. Adde *Plin. 5. Ep. 15. et 8. Ep. 2.*

PROSÔCRUS, us, f. 4. ava di mia moglie, uxoris meæ avla, quæ et socrus magna dicitur: cui respondet *pronurus*: et refertur ad progenerum. *Modestim. Dig. 38. 10. 4. a med.* Prosocrus mihi uxoris meæ avia est: ego illius sum progener, et *mox.* Avia mea socrus magna est (uxoris meæ): uxor mea illi pronurus.

PROSÔDIA, æ, f. 1. accentus, προσῳδία, τόνος, tenor, accentus, seu modulatio, quæ vocibus in loquendo adhibetur: lex et ratio acuendi vel deprimendi, aut circumflectendi syllabas. *Quintil. 1. 5. 22.* Adhuc difficilior observatio est per tenores (quos quidem ab antiquis dictos tonores comperi, ut videlicet declinato a Græcis verbo, τόνους dicunt) vel accentus, quas Græci προσῳδίας vocant, quum acuta et gravis alia pro alia ponitur, ut in hoc *Camillus*, si acuitur prima. *Gell. 13. 6.* Quas Græci προσῳδίας dicunt, eas veteres docti tum notas vocum, tum moderamenta, tum accentuunculas, tum vocalationes appellabant. *Varro apud eumd. Gell. 18. 12.* In priore verbo graves prosodiæ, quæ fuerunt, inane: reliquæ mutant. *V. ACCENTUS.*

PROSÔDIACUS, æ, um, adject. προσοδιακός, qui canitur in supplicationibus deorum, ac præcipue Apollinis, quæ Græce προσῳδία dicuntur. *Mar. Victorin. 3. Gramm. p. 2580. Putsch.* Dimetro anapestico catalectico si phalæctico colon, idest partem e tribus trochæis, seu syzygiam ejus adjunxeris, prosodiacum metrum efficias, quod semper a disyllabo quotlibet (incipit), ut *Ileu* huiusmodi nunc sonitus, date bella tela. *Capell. 9. p. 334.* Numeri prosodiaci.

PROSÔNÔMĀSIA, æ, f. 1. προσονομασία, figura est, quæ fit ex aliqua vocum similitudine, ut: Deligere oportet quem velis diligere. Vox Græca et Græce usurpanda. *V. AGNOMINATIO.*

PROSÔPIS, idis, et prosopitis, itidis, f. 3. προσπίς, et προσπίτις, herba, quæ a Latinis dicitur personaria, teste *Apul. Herb. 36. V. PERSONATA.*

PROSÔPON, i, n. 2. πρόσωπον, est nomen pæpæris silvestris apud *Apul. Her. 53.*

PROSÔPÔPCEIA, æ, f. 1. προσωποποιία, sermocinatio, conformatio ¶ 1. Est figura sententiarum, per quam personæ, vel aliæ res loquentes inducuntur vel ad suadendum, vel ad oburgandum, vel ad querendum, vel ad laudandum, vel ad movendam miserationem, etc. a πρόσωπον persona, facies, et ποίεω facio. *Quintil. 6. 1. 25.; 9. 2. 31. et 11. 1. 41.,* quibus locis modo Græce, modo Latine utitur.; *Rutil. Lup. de fig. sent.*

et *eloc. 2. 6.; Aquil. de fig. sent. et eloc. 3.; et Rufinian. de schem. diazoos 14. ¶ 2.* Sic etiam dicitur oratio integra, in qua ex persona alterius dicimus, et verba ac sententias qualitati ejus per continuatam prosopœiam accommodamus: cujusmodi sunt pulcherrimæ apud *Livium*, et alios historicos. *Quintil. 2. 1. 2.* Ad prosopœias usque, et ad suasorias, in quibus unus dicendi vel maximum est, irrumpunt. *V. eumd. 3. 8. 49.,* ubi de his plura.

PROSÔPÔPCEIUS, a, um, adject. ad prosopœiam pertians, ut *Prosopœicus sermo*, epud *Firmic. de erro.: prof. relig. 8. a med.*

PROSPĀRĀLEPSIS, is, f. 3. προσπαράληψις, figura eodem, quæ Paragoge, quam vocem vide au loco.

PROSPECTĒ, adverb. (prospicio). Sup. *Prospectissime.* — Prospecte occurrit translate tantum, et est Ital. *con antivedenza, prudentemente, εξεμπέτως,* consulte, prudenter. *Tertull. Apolog. 6. circa med.* Circa deos quæ prospecte decreverant patres vestri, vos rescidistis. *Augustin. Ep. 55. ad Maedonum a med.* Dicatur hæc et prudentia, quia prospectissime adhærebit bono, quod non amittatur: fortitudo, quia firmissime adhærebit: temperantia, quia castissime.

PROSPECTIŌ, ōnis, f. 3. inspectio. *Cod. Theod. 7. 4. 15.* Sicut fieri per omnes limites salubri prospectione præcipimus.

PROSPECTIVUS, a, um, adject. *Imp. Zeno Cod. 8. 10. 12.* Fenestras fabricare, tam quæ prospectivæ dicuntur, quam quæ luciferæ. *h. e.* quæ prospectus tantum causa sunt, *he san prospettiva.*

PROSPECTO, as, avi, atum, are, a. 1. frequentat., vel rectius intens. a *prospicio.* — Part. *Prospectans* I. et II. 1. 2. — Prospectare est ejusdem tere significationis, ac *prospicere, προσβλέπω* (It. *vedere o mirare innanzi, o di lontano; Fr. regarder en avant; regarder au loin; Hisp. mirar en adelante, mirar a lo lejos; Germ. vor sich hinsehen, hervorsehen, hinblicken, hinsehen auf etwas; Angl. to view, behold, see afar off; look often upon, take a view of, gaze upon.*

I.) Proprie. *Plaut. Mil. glor. 3. 1. 2.* Sinite me prius prospectare, ne uspiam insidiæ sient. *Ovid. 3. Met. 651.* e puppi pontum prospectat adunca. et 15. *ibid. 841.* ut semper Capitolia nostra, Forumque Divus ab excelsa prospectet Julius æde. *Liv. 24. 21. a med.* Multitudo, pars procurrit in vias, pars ex tectis fenestrisque prospectat. Sic *Virg. 7. Æn. 812.* Illam (Cumiliam) omnis tectis agrisque effusa juvenus Turbaque miratur matrem et prospectat euntem. *Catull. 63. 52.* Namque fluentisno prospectans litore Diæ Thesea cedentem celeri cum classe tuetur. *Sall. Jug. 64.* Qui mœnia defensabant, intenti prælium equestre prospectabant. *Horat. Epod. 2. 11.* Aut in reducta valle mugientium Prospectat errantes greges. — Passive impers. *Tac. 3. Ann. 1.* Complentur mœnia ac tecta, quaque longissima prospectu poterat.

II.) Translate. ¶ 1. Usurpatur de locis, unde prospectus est aliquo. *aver vista. Phæd. 2. 5.* Villa, quæ monte summo posita Prospectat Siculum, et prospicit Tuscum mare. *Tac. 14. Ann. 9.* Villa, quæ subjectos sinus editissima prospectat. *Id. 5. Hist. 6.* A meridie Ægyptus objacet: ab occasu Phœnicæ, et mare: septentrionem a latere Syriæ longe prospectant. *Plin. 2. Ep. 17.* Triclinium a lateribus, a fronte quæstia maris prospectat. *Tac. 3. Hist. 60.* Locus late prospectans. *Plin. 14. Hist. nat. 6. 8. (65).* Massica e monte Gauri Puteolos Neasque prospectantia. Adde *Sil. It. 3. 418.* Huc referri potest et illud *Gell. 9. 4.* Vestigia pedum habens retræ porrecta, non, ut ceterorum hominum, prospectantia. *h. e.* in anteriorem partem conversa. ¶ 2. Per metaphoram est considerare, animo perpendere, sperare. *Cic. 7. Verr. 17. 43.* Eam navem nuper vidi Veliæ: quæ quidem omnibus, qui eam asperant, prospectare jam essilium. ¶ 3. Per metaphoram est considerare, animo perpendere, sperare. *Cic. 7. Verr. 17. 43.* Eam navem nuper vidi Veliæ: quæ quidem omnibus, qui eam asperant, prospectare jam essilium. atque explorare fugam domini videbatur. *Id. fragm. pro C. Cornel. apud Ascon. Prospectat*

videlicet Cominius, quid agatur. *sta a vedere.* at *Liv. 5. 48.* Diem de die prospectans, eequod auxillum ab dictatore apparerat. *stando a vedere, aspettando da un giorno all'altro.* et *Virg. 10. Æn. 739.* non me, quicumque as, inulto Victor, nec longum latere: ta quoque fata Prospectant eodem. *ti hanno in mira.* et *Stat. 5. Silv. 1. 122.* vel Appula conjux Agricola parci, val solc infecta Sabino, Quæ videt emeriti, jam prospectantibus estris, Tempus adesse viri. *h. e.* apparentibus, et quasi prospicientibus. ¶ 3. Est etiam providere, prævidere, prospicere, *prevedere.* *Apul. 2. Dogm. Plat.* Non solum in prospectandi cognitione, verum etiam agendi opera, sequi quæ diis atque hominibus sint probata.

PROSPECTOR, oris, m. 3. qui longe prospicit. *Tertull. Orat. 1.* Deus prospector humanarum necessitatum. *Apul. de Deo Socrat.* Deus in rehus incertis prospector, dubiis præmonitor, periculosus tutator. Adde *Tertull. 4. advers. Marcion. 34. ante med. V. PERSPECTOR.*

PROSPECTUS, a, um. *V. PROSPICIO.* PROSPECTUS, us, m. 4. (prospicio) est aspectus longe et in anteriorem partem, ἀπόφης, πρόσφης (It. *veduta, vista di lontano; Fr. action de regarder devant soi, au loin, vue, perspective; Hisp. el acto de mirar en adelante, a lo lejos, vista, perspectiva; Germ. d. Aussicht, d. Fernsicht, d. Hinblick; Angl. a looking forward, a sight afar off, view, prospect.*)

I.) Proprie. *Ennius apud Non. p. 518. 19. Merc.* Ecce autem caligo oborta est, omnem prospectum abstulit. *Plaut. Mil. glor. 3. 1. 15.* Sterilis hinc prospectus usque ad ultimam plateam est probe. *non si vede alcuno.* et *Cæs. 2. B. G. 22.* Quum sapibus densissimis interjectis prospectus impetretur. et 7. *ibid. 81.* Prospectu tenebris adempto, multa utrimque vulnera accipiuntur. *Sall. Jug. 57.* Nam prospectum ager arbutis consitus prohibebat. *Virg. 8. Æn. 253.* involvitque domum caligine cæca, Prospectum eripiens oculis. *Sil. It. 5. 34.* Tuin super ipse lacus, densam caligine cæca Exhalans nebulam, late corruperat omnem Prospectum miseris. *Curt. 4. 9. 10.* Ne stirps quidem et brevia virgulta operiunt solum, liberque prospectus oculorum etiam ad ea, quæ procul recessere, permittitur. *Liv. 10. 32.* Non prospectu modo extra vallum adempto, sed propinquo etiam congruentium inter se conspectu. *Virg. 1. Æn. 185.; et Catull. 64. 241.* Prospectum petere. *h. e.* prospectare, aciem oculorum longe mittere. Sic *Pacuvius apud Non. p. 467. 16. Merc. aucupare.* *Virg. 2. G. 284.* auimum uti pascat prospectus inanem. *la vista diletta.* et *Cæs. 5. B. G. 10.* Quum jam extremi essent in prospectu. *h. e.* eo loco essent, ut a procul stantibus prospici present. *Tac. 1. Hist. 4.* Agebantur huc illac Galba vario turbæ fluctuantis impulsu, completis undique basilicis ac templis, lugubri prospectu. *h. e.* aspectu, facie. *Quintil. 10. 7. 10.* Non minus prospectu procedamus, quam gradu. *con l'occhio innanzi.* et *Cic. 3. Verr. 47. 122.* Quum enim, quem virgis iste ceciderat, in prospectum populi R. produxit. *in luogo da poter essere veduto.* et *Ovid. Heroid. 10. 28.* atque ita lata Equora prospectu metior alta in eo. *scorro con l'occhio.*

II.) Translate. ¶ 1. Prospectus est locus editus et apertus ad longe prospiciendum. *Cic. 14. Att. 13.* Queris, utrum magis tumulis prospectuque, an ambulatione altius delecter. *Plin. 19. Hist. nat. 4. 19. (59).* Præfigi prospectus omnes coegit multitudinis innumera sæva latrocinatio. *Auct. B. Alex. 15. in fin.* Altissima tecta petere, atque ex omni prospectu locum spectaculo capere. *Liv. 1. 18. a med.* Prospectum in urbem agrumque capere. *prendere il sito, donde si può vedere la città e la campagna.* et *Plin. 6. Hist. nat. 9. 10. (28).* Ab læva regio Medorum est, et prospectus Caspii maris. *Cic. Dom. 44. 116.* In Palatio, pulcherrimo prospectu, porticum concupiverat. *luogo di bellissima vista.* et 4. *Acad. (2. p.) 25. 80.* O præclarum pro-

spectum! Puteolos videmus, etc. o bella vista! — In ædibus quid sit prospectus, *V. LUMEN*. ¶ 2. Per metaphoram est respectus, *riguardo*. *Gell.* 5. 11. *sub fin.* Cujus rationem prospectumque Bias non habuit. *Val. Max.* 5. 1. n. 3. *extern.* Ut officii prospectum in iis deponeret, qui tum maxime armis cum eo dissidebant. Possis etiam intelligere speciem, externum signum, *apparenza, esterna dimostrazione*. ¶ 3. Item providentia. *Tertull.* *Spectac.* 1. *sub fin.* Ut hoc humano prospectu, non divino præscripto definitum existimetur.

PROSPECULOR, aris, atus sum, ari, dep. 1. *osservare di lontano, longe speculari, prospecto*. — a) *Active.* *Liv.* 33. 1. Multitudo e muris adventum imperatoris R. regisque prospectulabatur. — b) *Neutrorum more.* *Id.* 3. 43. L. Siculum prospectulatum ad locum castris capiendum mittunt. a *spiare, a scoprire innanzi.* *Auct. B. Afr.* 31. At hæc non ipse per se coram, quum de vallo prospectularetur, sed mirabili peritus scientia bellandi, in prætorio sedens, per speculatores et nuncios imperabat.

PROSPER et **usitatus prospèrus**, a, um, adject. Utraque positio recti casus auctores habet. *Domitian.* apud *Priscian.* 6. p. 693. Ut prosper dicendi successus ostenderet, etc. *Cic.* 6. *de republ.* 17. Hominum generi prosperus et salutaris. Ita leg. *Priscian.* *ibid.* et sic habent omnes lib. *ret. Sil. It.* 10. 202. immortens magnis non prosperus ausis. *Alii leg.* prosper in ausis. *Val. Max.* 3. 7. n. 1. Nec minus animosus, minusve prosperus in Africam transitus. *Alii leg.* prosper. — *Comp. Prosperior et Sup. Prosperrimus* sub a. — *Ratione habita etymi, Nonius ait* p. 171. 25. *Merc.* Sperem veteres pro spe dixerunt, unde et prospere dicimus, hoc est pro spe. — Ceterum prosper et prosperus est secundus, felix, favens, ad voluntatem nostram fluens, commodus, amicus: cui *adversus, incommodus* opponitur. *εὐήμερος* (It. *favorevole, prospero, felice*; Fr. *heureux, prospère, désiré*; Hisp. *dichoso, próspero, feliz, deseado*; Germ. *glücklich, erwünscht, günstig*; Angl. *favourable, prosperous, benign, happy, successful, lucky, fortunate*). Usurpatur — a) *Cum suo Substantivo.* *Cic.* 3. *Nat. D.* 37. 89. Ut ad prosperam adversamve fortunam, qualis sis, nihil intersit. *Id. ad Quir.* 1. 2. Homini nihil est magis optandum, quam prospera: æquabilis, perpetuaque fortuna, secundo vitæ sine ulla offensione cursu. *Id. Brut.* 3. 12. Prosperæ res deinceps multæ consecuta sunt. *Id.* 9. *Att.* 6. Prospero exitus consequi. *Justin.* 12. 10. 4. Prosperum in patriam reditum precatus. *Plin.* 10. *Ep.* 1. Precor, ut tibi, et per te generi humano prospera omnia contingant. *Liv. præf. extr.* Ut oris tanti operis prosperos successus darent. *Ovid.* 6. *Fast.* 202. Bellona Latio prospera semper adest. *Val. Flacc.* 3. 184. si fata sinant, si prospera Junc. *Sil. It.* 16. 598. frigans animis, nec bello prospera turba. *h. e. favens.* *Plin.* 10. *Hist. nat.* 8. 9. (21). Prosperitimum augurium. *Virg.* 3. *Æn.* 362. omnem cursum mihi prospera dicit Relligio. *h. e. auspicia secunda.* *Vellej.* 2. 51. 3. Prælium longe magis Pompejanis prosperum. *Sil. It.* 16. 609. nec agent tam prospera laude facta nova. *imprese tanto felici per la repubblica.* et *Plin.* 28. *Hist. nat.* 2. 5. (22). Prospera nomina. *h. e. boni ominis.* *Ovid.* 4. *Pont.* 4. 38. verba. et 3. *ibid.* 7. 30. terra superiore frui. *Id.* 3. *Art. am.* 50. Mox cecinit laudes prospere iura. *Id.* 3. *Fast.* 614. prosperius fatum. *Vellej.* 2. 122. 3. Prosperrimo rerum eventu. *Sueton.* *Vesp.* 20. Prosperrima valetudine usus est. *Tac.* 6. *Ann.* 51. Drusus prospere civium amore erat. *Id.* 14. *ibid.* 51. *extr.* Prospera fama. *h. e. integra, inviolata.* — b) *Cum Genitivo.* *Horat.* 4. *Od.* 6. 37. *de luna.* Rite crescentem face noctilacam, Prosperam frugum. *h. e. amicam frugibus, fruges prosperantem.* *Sic Prudent.* 9. *respi* *σπεφ.* 4. Spea est oborta, prosperum Christum fore. *h. e. propitium.* — c) *Prospera, ōrum, n. plur. absolute, substantivorum more.* — *Cum Genit.* *Lucan.* 5. 782. Prospera belli. et 7. 107. rerum. — *Absolute.*

Lucan. 7. 708. Tam mala Pompeji, quam prospera mundus adoret. *Tac.* 5. *Hist.* 15. Germani prosperi feroces. *Plin. Paneg.* 7. Nec te læta et prospera stationis illius, sed aspera et dura ad capessendam eam compulerunt. *Pacuvius* apud *Non.* p. 84. 23. *Merc.* O multimodis varium et dubium et prosperum copem diem. *h. e. diem copiosum prosperorum.*

PROSPERATIO, ōnis, f. 3. idem ac prosperitas. *Gloss. Cyrill.* Prosperatio, *κατανοήσις.*

PROSPERATUS, a, um. *V. PROSPERO.*

PROSPERĒ, adverb. *Comp. Prosperius et Sup. Prosperrime.* — Prosperē est feliciter, ex voto, *felicemente, prosperamente, fortunatamente, con buon successo, ευτυχώς, ευδαίμονως, δεξίως.* *Varro* 3. *R. R.* 16. 29. Quum examen exiturum est, quum (*apes*) adnatæ prospere sunt multæ etc. *Sall. Jug.* 93. Marius anxius trahere cum animo suo, omitteretne inceptum, quoniam frustra erat, an fortunam opperiretur, qua sæpe prospere usus fuerat. *Cic.* 5. *Tusc.* 18. 53. Omnia profuenter, absolute, prospere. *Id.* 12. *Fam.* 9. Ut omnia (ut spero) prospere procedant. *Id.* 2. *Nat. D.* 66. 167. Magnis viris prospere veniunt semper omnes res. *Nepos Alcib.* 7. Ut omnia minus prospere gesta ejus culpæ tribuerent. *Id. Datam.* 1. Quæ prospere et cesserunt. et *ibid.* 6. Hæc minus prospere succedebant. *Tac.* 2. *Ann.* 46. Prosperē cadere. *Colum.* 4. *R. R.* 32. 9. Arundo prosperius resoluta, quam denso solo deponitur. *Gell.* 6. 6. Aves, quæ prosperius evolat. *h. e. meliori augurio.* *Festus* p. 333. 24. *Müll.* Respublica populi R. prosperius geri cœpta est. *Vellej.* 2. 97. 1. Omnia geruntur prosperrime. *Sueton. Cæs.* 36. Prosperrime dimicare. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 17. 18. (55). pugnare. *Ammian.* 16. 12. a *med.* Quæ ubi satis evenere prosperrime, validius instante victore etc.

PROSPERGO, is, ere, a. 3. *aspergere, aspergo.* *Tac.* 15. *Ann.* 44. Hausta aqua, templum et simulacrum deæ prospersum est. *Apul.* 2. *Met.* Corollis revinctus ac flore prospersus. *Alii leg.* perspersus.

PROSPERITAS, atis, f. 3. *prosperità, felicità, ευτυχία, secundus rerum cursus, res secundæ, commoditas, felicitas* — a) *In sing. num.* *Cic.* 3. *Nat. D.* 36. 86. Omnem commoditatem prosperitatemque vitæ a diis habere. *Id. fragm.* apud *Ammian.* 21. 16. Neque aliud est felicitas, nisi honestarum rerum prosperitas. *Nepos Att.* 21. Tanta prosperitate usus est valetudinis, ut etc. *Sueton. Cal.* 31. Queri solebat suo principatu) oblivionem imminere prosperitate rerum. *Apul.* 11. *Met.* Prosperitas ventorum. — b) *In plur. num.* *Cic.* 3. *Nat.* 36. 88. Improbiorum prosperitates secundæque res. *Ammian.* 17. 4. *ante med.* Antiqui reges bello domitis gentibus, aut prosperitatibus summarum rerum elati. *Adde eumd.* 20. 8. *sub init.*

PROSPERITER, adverb. idem ac prospere. *Ennius* apud *Priscian.* 15. p. 1010. *Putsch.*

PROSPERO, as, avi, atum, are, a. 1. *Part. Prosperans* 1.; *Prosperatus* 1. et 2. — *Prosperare* ¶ 1. Est prosperum facere, secundare, *prosperare, felicitare, δαΐμονω, ευδαίμονω, τοῖω.* — a) *Cum Accusativo.* *Liv.* 8. 9. Uti populo R. Quiritium vim victorianque prosperaretis. *Horat. carm. sæc.* 17. Diva, producas sobolem, patrumque Prosperes decreta super jugandis Feuninis. *Tac.* 3. *Inn.* 56. Ut consilia sua reipubl. prosperarent. *Plaut. Cas.* 5. 4. 26. Propter eam rem hanc tibi nunc veniam minus gravate prospero, ne etc. *h. e. ex animi tui sententia largior.* *Tertull. Apolog.* 6. Prosperata felicitas. *Ammian.* 15. 8. *ante med.* Adollescens ad honorem prosperatum exurgat. *Cæd. Aurel.* 2. *Acut.* 27. At si salutaribus prosperata signis passio cœperit in melius vergere, etc. — b) *Absolute.* *Plaut. Pers.* 2. 3. 11. Nunc et amico meo prosperabo, et genio meo multa bona faciam. *h. e. prosperitatem afferam, fortunam ei prosperam reddam.* *Val. Max.* 7. 2. n. 5. Pullarius, non prosperantibus avibus, ementitus, etc. *Sic Ammian.* 18. 7. *init.* Hostiis cæsis extisque prosperantibus transiere lætissimi. ¶ 2. Est etiam

prosperum et propitium facere. *Prudent.* 10. *respi* *σπεφ.* 365. Prosperatus Deus.

PROSPERSUS, a, um. *V. PROSPERGO.*

PROSPERUS. *V. PROSPERO.*

PROSPEX, icis, m. 3. qui prospicit. *Tertull. Testim. anim.* 5. Recogita in præsagiis vatem, in omnibus augurem, in eventibus prospicentem.

PROSPICIENS, entis, particip. præ. *V. PROSPICIO* sub A. I. 1.

PROSPICIENTER, adverb. *con antivedenza, προνοήτως, circumspecte.* *Gell.* 2. 29. Res salubriter ac prospicienter animadversas etc.

PROSPICIENTIA, æ, f. 1. (prospicio). ¶ 1. Est cura, providentia, *προνοία.* *Cic.* 7. *Phil.* 7. 19. Vigilia et prospicientia. *Alii leg.* providentia. *Ambros.* 1. *Off.* 21. Unius prospicientia totius Ægypti per quinquennium famem repulit. *Id.* 3. *Hexæm.* 9. Prospicientia Creatoris. *Gloss. Lat. Gr.* Prospicientia, *προνοία.* ¶ 2. Alio sensu *Tertull. advers. Valentinian.* 26. Volunt illum prospicientias earum substantiarum induisse. *h. e. prospectum, speciem, formam.* *Alii aliter leg.*

PROSPICIO, spicis, spexi, spectum, spicere, 3. (pro et spicio). *Part. Prospiciens* sub A. I. 1. 1. et 2., B. I. et II. 1., 2., 4.; *Prospectus* sub B. I. et II. 5.; *Prospecturus* sub A. II. a.; *Prospectivus* sub B. II. 5. — *Prospectare* usurpatur A) *Neutrorum more;* et B) *Active.*

A) *Neutrorum more* prospicere est ante et procul videre, aut aspicere, *προσβῶω* (It. *vedere o mirar da lontano, o innanzi;* Fr. *regarder de loin, voir devant soi;* Hisp. *mirar en adelante;* Germ. *vorwärts, in die Ferne schauen, blicken, hinaus schauen, hinschauen;* Angl. *to look forward, view, behold from a distance.*)

1.) *Proprie.* ¶ 1. *Generatim.* *Varro* apud *Non.* p. 443. 2. *Merc.* Neque post respiciens, oeq̄e ante prospiciens. *Ter. Phorm.* 5. 1. 8. Nisi me animus fallit, aut parum prospiciunt oculi, meæ nutricem gnate video. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 23. 30. (58). Graes volant ad prospiciendum alte. *Virg.* 2. *Æn.* 733. per umbram Prospiciens. *Cæs.* 2. *B. C.* 5. Facile erat ex castris et superioribus locis prospicere in urbem. *Virg.* 12. *Æn.* 353. Longe prospicere. et 11. *ibid.* 909. procul. *Seneca Ep.* 110. ultra mundum. *Cic.* 7. *Fam.* 20. Domus habet lucum, a quo etiam adventæ teneri solent: quem tamen si excideris, multum prospereris. *arrai una bella e lunga veduta.* et *Auct. B. Hisp.* 8. Propter altitudinem longe lateque prospiciunt. *Ovid.* 14. *Met.* 761. Veneris quoque nomine templum Prospicientis habet. *Ambros.* 5. *Hexæm.* 8. Ut appetens cibi, ita prospiciens periculi. ¶ 2. *Speciatim* ponitur pro servare, stare in osservazione, *in guardia.* *Phædr.* 2. 4. Pavorem simulans prospicit toto die. *Nepos Hann.* 12. Puer ab janua prospiciens Hannibali dixit, plures præter consuetudinem armatos apparere.

II.) *Translate* est consulere, providere, cavere, *provvedere, avere per tempo o anticipatamente cura di qualche cosa.* — a) *Cum Dativo.* *Ter. Adelph.* 4. 2. 50. Ego jam prospiciam mihi. *Cic.* 3. *Fam.* 2. Ut quibuscumque rebus poteris, prospicias, et consulas rationibus meis. *Id.* 4. *Cat.* 2. 3. Consultite vobis, prospicite patriæ. (*prospicere* est solum cogitare cum animo suo, et videre, quid juvet; *consulere*, adhibere in id aliorum consilium: quamquam hoc discrimen non est perpetuum. *Cæs.* 7. *B. G.* 50. a *med.* Prospicere salutem alicujus. et 1. *ibid.* 23. rei frumentariæ. *Cic.* 5. *Verr.* 55. 127. lidellissimis sociis, et *ibid.* 128. vectigalibus in decumis et in re frumentaria. *Plin.* 1. *Ep.* 17. immortalitati alicujus. *Cic. Harusp. resp.* 26. 56. Huic malo populus R. ipse, nullo haruspicum admonitu, sua sponte prospexit. *Ter. Heaut.* 5. 2. 8. Prospicere stultitiæ alicujus. *Colum.* 4. *R. R.* 6. 3. Nisi si propaginibus futuris prospiciemus. *Claudian.* *IV. cons. Honor.* 235. hanc (*animam*) alta capitis fundavit in arce Mandatricem operum propecturamque labori. — b) *Sequente ut, ne.* *Cic.* 3. *Verr.* 58. 153. Habemus liberus parvos: incertum est, quam longa nostrum cuiusque vita futura sit: consulere vivi ac prospicere debemus,

ut illorum solitudo et pueritia firmissimo praesidio munita sit. *Id. Fontej. 17. 39.* Prospicite, ut plus apud vos preces virginis Vestalis, quam minæ Gallorum valuisse videantur. *Cæs. 5. B. G. 7.* Statuebat prospiciendum, ne quid sibi nocere posset. *Ulp. Dig. 40. 9. 12.* Prospexit legislator, ne mancipia per manumissionem quaestioni subducantur. — c) Absolute: cf. *Cic. 3. Ferr. 8. 22.* Quod ad vestram famam pertinet, prospicite atque consulite. *Ter. Phorm. 5. 2. 17.* Plagæ crescunt, nisi prospicis. *Id. Eun. 4. 6. 24.* Malo nos prospicere, quam ulcisci. *Varro 1. R. R. 23. 3.* Prospicere in annum. — d) Passive impersonaliter. *Paul. 4. Sentent. tit. 2.* Senatus consulto Trebelliano prospectum est, ne solus heres hereditatis actionibus oneretur. *Ter. Heaut. 2. 4. 11.* Nisi si prospectum interea aliquid est, desertæ vivimus. *Id. Heaut. 3. 5. 25.* Quam bene abs te prospectum est.

B) Active prospicere est ante et procul videre, aut aspicere, *vedere dinanzi, o da lungi.*

1.) Proprie: *Virg. 6. Æn. 357.* Prospexi Italiam summa sublimis ab unda. *Horat. 3. Od. 2. 6.* illum (militem Rom.) ex mœnibus hosticis Matrona bellantis tyranni Prospiciens et adulta virgo Suspiret. *Lucan. 4. 195.* qui mœnia prospicis urbis Tarpeja de rupe. *Curt. 3. 8. 26.* Alii in jugum montis evaserant, ut hostium agmen inde prospicerent. *Id. 7. 6. 4.* Ex edito monte cuncta prospexerant. *Id. 9. 4. 21.* Jam prospicere se Oceanum, jam perdere ad ipsos auram maris. *Plin. 2. Hist. 67. 67. (167).* Immensum mare prospectum, aut fama cognitum. h. e. longe visum.

11.) Translate. ¶ 1. Usurpatur de locis, unde prospectus est, *aver la veduta.* *Horat. 1. Ep. 10. 23.* Laudaturque domus, longos quæ prospicit agros. *Ovid. 11. Met. 150.* Nam freta prospiciens late riget arduus alto Tmolus in ascensu. *Id. 8. ibid. 329.* Silva frequens trabibus incipit a plano, deveaxque prospicit arva. *Plin. 2. Ep. 17.* Cœnatio latissimum mare, amenissimas villas prospicit. *Plin. alter 5. Hist. nat. 16. 15. (72).* Prospicit lacum ab oriente Arabia Noinadum. Adde *Phœdr. 2. 5.*; et *Melam. 2. 7. 8.* ¶ 2. Refertur ad animum. *Seneca Ep. 66. a med.* Aliquis infans decedit, cui nihil amplius contigit, quam prospicere vitam. *Id. Ep. 33. a med.* Turpe est seni, aut prospicienti senectutem, ex commentario sapere. *Plin. Paneg. 15.* Jam tunc præmonente fortuna, ut diu panisque perdisceres quæ mox præcipere deberes. Nequa enim prospexisse castra brevemque militiam quasi transisse contentus, ita egisti tribunalum, ut etc. ¶ 3. Pro simplici aspicio, intueor, *vedere, mirare.* *Plaut. Stich. 4. 2. 55.* Numquam edepol me vivum quisquam in crastinum prospiciet diem. *Id. Amph. 5. 1. 7.* et *Curt. 2. 3. 38.* Caput dolet, neque audio, neque oculis prospicio satis. *Neptos Datam. 3.* Quem quum omnes prospicerent propter novitatem ornatus ignotamque formam etc. — Sic de rebus *Sil. It. 5. 540.* Occubuerunt femur Fontanus, Buta canorum Transilixi guttur, pressoque e vulnere cuspis Prospexit terga. h. e. cuspis impressæ sagittæ a tergo exstabat. ¶ 4. Sæpe est ante videre, prævidere, providere, presentire, *prevvedere, antivedere, presentire, προβλέπω.* *Cic. Harusp. resp. 3. 4.* Tum vidi, ac multo ante prospexi, quanta tempestas excitaretur. *Id. 4. Fam. 3.* Multo ante, tamquam ex aliqua specula, prospexi tempestatem futuram. *Id. Divinat. in Q. Cœcil. 13. 42.* Jam nunc mente et cogitatione prospicio, qui concursus futuri sint. *Id. Amic. 12. 40.* Eo loco locati sumus, ut nos longe prospicere oporteat futuros casus reipublicæ. *Id. Quinct. 10. 35.* Ut jam ante animo prospicere possis, quibus de rebus audire sis. *Id. Dom. 5. 12.* Neque id conjectura prospiciebamus, sed jam experti videbamus. *Id. Mw. 28. 59.* Sapientes, ac multum in posterum prospicientes. *Virg. 1. G. 393.* ex imbrī soles et aperta serena Prospicere. ¶ 5. Demum est comparare, *far provvisione, provvedere.* — a) Activa forma. *Petron. Satyr. 10.* Habitationem mihi prospiciam. *Liv. 4. 49. sub fin.* Qui sedem

senectuti vestræ prospiciunt. *Lucan. 9. 234.* iustas sibi nostra senectus Prospiciat flammam. *Plin. 1. Ep. 14.* Ut fratris tui filia prospiciam maritum. — b) Et passive. *Cic. Sull. 19. 53.* Munere servill obtulit se ad farramanta prospicienda. et *Val. Max. 5. 1. n. 1.* Naves ut prospicerentur, quibus in Africam tuto trajiceret. *Liv. 44. 16.* Et ibi, et ex aliis locis commentus a prætoris prospectos in hiemem habere. *Pacat. Paneg. Theodos. 2.* Diu meditati longæque prospecti. — NB. Pro inspicere, considerare, animadvertere. *Forcellinus* attulit illud *Varron. 8. L. L. 47. Müll.* His dictis partibus, singulas prospice, quo facilius etc.

PROSPICŪE, adverb. et translate est prospicienter, provide. *Apul. 1. Met. Benigne* et prospicere in me consulit. et 11. *ibid.* Quippe quum mihi familiares, quo ad cultum sumptumque largiter succederet, deferre prospicue curassent. *Alit tamen aliter leg.*

PROSPICUS. V. DESPICUS.

PROSPICŪUS, a, um, adject. qui procul prospicitur.

I.) Proprie. *Stat. 12. Theb. 15.* prospicua scandentem limina turris.

II.) Translate. *Apul. 6. Met.* Sic turris illa prospicua vaticinationis munus explicuit. Hic prospicua videtur esse provida, et futura prospiciens. *Sunt tamen qui leg. velut prophita.*

PROSPIRO, as, avi, are, n. 1. ἀρῶσπρω, ultra, seu longe spiro, extra spiro. *Apul. de Mag.* Eamque tabes si foras corporis prospiciavit, majore dedecore, quam noxa diffunditur. Lexicographi addunt aliud exemplum *Catonis*, quod V. in PERSPIRO.

PROSPISSEO, adverb. tarde, valde sero. *Plaut. Pæn. 3. 5. 47.* Si quid boni promittitui, prospisseo evenit. *Rectius tamen divisum legas* prospisseo.

PROSPŪLOS, i, m. 2. πρόσπολος, famulus, minister sacrorum. *Inscript. Tergestina* apud *Murat. 174. 7.* E. RESPONSO ANTIISTITVM PROSPŪLOIS C. LVCANVS SEVERVS PRO L. LVCANO FILIO. Hic prospulois scribitur Græca terminatione πρόσπολοις pro prospolis, quibus nempe templi alicujus ministris C. Lucanus Severus pro L. Lucano filio vel peregre absente, vel morbo decumbente, ex antistitu a se consultorum responso, donum aliquod se dedisse hoc titulo testatur. V. *Bimardi præf. ad Murat. Inscript. p. 66.*

PROSTANS, antis, particip. V. PROSTO.

PROSTAS, ædis, f. 3. προστᾶς, vestibulum, porticus. *Vitruv. 6. 10.*, sed Græce in plerisque libris.

PROSTASIA, æ, f. 1. προστασία, preminenza, primus dignitatis locus inter aliquos, principalitas. V. PRINCIPALIS. *Impp. Dioclet. et Maxim. Cod. 10. 41. 8.*, ubi alii leg. protostasia eod. sensu: quæ vox legitur etiam in *Cod. Theod. 11. tit. 23.* (qui De protostasia inscribitur) l. 1. 3. et 4., ejusque munus occupabatur circa colationem et exactionem tributorum per Orientem. V. *Gothofred. ad loc. cit. l. 11. Cod. Theod.*

PROSTERNO, sternis, strāvi, strātum, sternere, a. 3. (pro et sterno). Part. *Prosternens* l. 2.; *Prostratus* l. 2., 11. 2. et 3. et in fin.; *Prostraturus* l. 2.; *Prosternendus* 11. 2. — Prosternere est prius sternere, consternere, substernere, σπρόννυμι, sternere, sottoporre.

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu pro prius sternere, consternere. *Plaut. Pæn. a. 2. v. 31.* Viscum legioni dedi, fundasque: eo prosternebant folia farferi, ne ad fundas viscus adhaeresceret. ¶ 2. Latiori sensu et multo sæpius est in terram dejicere, ad terram dare, affligere, evertere, καταβάλλω (It. atterrare, gettare a terra, prostrare; Fr. jeter bas, renverser, abattre, terrasser; Hisp. derribar, derrocar, abatir, echar por tierra; Germ. hinwerfen, hinsrecken, vorstrenen, niederwerfen; Angl. to strew beforehand, spread or fluce under). *Ter. Adelph. 3. 2. 21.* Ceteros ruetem, agerem, raparem, tnderem et prosternerem. *Ovid. 8. Met. 776.* adductaque funibus arbor Corruil, et multam prostravit pondere silvam. *Sil. It. 3. 213.*

tantoque fragore Eruta convulsis prosternas oppida muris. *Colum. 11. R. R. 3. 24. de allio.* Antequam caulem faciant, omnem viridem superficiem intorquere, et in terram prosternere conveniet, quo vastiora capita fiant. *Curt. 8. 5.* Prostraturus bumi corpus. *Sic Liv. 9. 6.* Circa vlam corpora humi prostraverunt. *Cic. Planc. 20. 50.* Prosternere se, et supplicare alicui. *Id. 2. Phil. 18. 45.* Filius se ad pedes maos prosternans, lacrimans ta mihi commendabat. *Lucan. 7. 372.* Credite, grandævum, vetitumque ætate senatum Arma sequi, sacros pedibus prosternare canos. *abbassar la camata chioma a' piedi di Cesare.* et *Val. Flacc. 6. 508.* densa Strage cadit legio, et latis prosternitur arvis. *Cic. 14. Phil. 10. 27.* Hostem prostravit, fudit, occidit. *abbatitè.* Similiter *Neptos Militiad. 5.* Nulla enim unquam tam exigua manus tantas opes prostravit. *Justin. 6. 2. 16.* Agros hostiles vastat, urbes expugnat et quasi tempestas quædam cuncta prosternit. et 22. 6. 5. Quum omnia, quacumque ingrederentur, prosternerent. *Sil. It. 10. 99.* Postquam hominum satiata neca est (phalanx), prostraverat ictu innumero cum turre feram (elephantum), facibusque sequitis Ardentem monstri spectabat læta ruinam. et *Val. Flacc. 3. 185.* Prostravitque virum celeri per pectora telo. *Martial. 5. 42.* Prosternet patrios impia flamma lares. — Sic Part. *Prostratus* est Ital. *gettato a terra, abbattuto, atterrato, prostrato, καταβεβλημένος*, ad terram datus, dejectus, evarus, profligatus, afflictus. *Cic. Ligar. 5. 13.* Quod nos domi pelimus precibus et lacrimis, prostrati ad pedes. *Ovid. 1. Trist. 3. 43* ante lares passis prostrata capillis. *Tac. 4. Hist. 34. in fin.* Lapsu equi prostratus. *Lucan. 4. 357.* campis prostrata jacere Agmina. *Lucret. 6. 1262.* Multa siti prostrata viam per, proque voluta Corpora, silanos ad aquarum strata jacebant. *Id. 5. 1191.* prostrati in gramine molli. *Auct. B. Afr. 23.* Subito eruptione facta, prostratos perterritosque Pompejanos in mare passim navasque compulerunt. *Petron. Satyr. 104.* quum prostrata sopore Urget membra quies. *Sueton. Vesp. 5.* Arbor radicibus evulsa atque prostrata. *Plin. 34. Hist. nat. 7. 18. (41).* Simulacrum terræ motu prostratum. *Sulpicius ad Cic. 4. Fam. 5. circa med.* Oppida prostrata et diruta. *Sueton. Cal. 32.* Mirmillonem prostratum confodit sica. — De prostratis piscibus, V. JACENS. — In mensuris pes prostratus (qui et constratus) est, quum longitudinem per latitudinem metimur. *Frontin. in expos. formar. p. 30. Goes.*

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. 1. *Plin. Paneg. 31.* Nonne manifestum est, si quid adversi cadat, tuis laudibus, tuis virtutibus materiam campumque prosterni? h. e. aperiri, parari. ¶ 2. Metaphorâ ductâ a superiori paragr. 2., est evertere, subvertere. *Cic. 2. Cat. 1. 2.* Jacet ille nunc prostratus, et se percussum atque abjectum esso sentit. *Id. 2. Orat. 52. 211.* Afflicta et prostrata virtus. *Id. 2. Legg. 17. 42.* Religiones scelere prostrate afflictæque. *Id. Cluent. 26. 70.* Præcipitantem impellamus, et perditum prosternamus. et *ibid. 6. 15.* Perfregit ac prostravit omnia cupiditate ac furore. *Id. fragm. orat. pro Scauro* (edente *Peyronio*) n. 20. Tota est acies illa (accusatorum) uno impetu prosternenda. *Vatinius* ad *Cic. 5. Fam. 9.* Malevolorum obrektiones et invidias prosternere, atque obtinere. *Plin. 36. Hist. nat. 15. 24. (113).* Cujus ædilitas maxime prostravit mores civitatis. *Tac. dial. de Orat. 11.* Detrectare poetas atque carminum studium prosternere. *Cic. 1. Parad. 3. 14.* Sic te ipse abjicies atque prosternes, ut nihil inter te atque quadrupedem aliquam putes interesse? ti avvillirai? ¶ 3. Est etiam prostituere. *Sueton. Cæs. 2.* Non sine rumore prostratæ regi pudicitia. Adde *cum d. Cal. 24. et Tib. 35.*; *Justin. 12. 7. 11.*; et *Arnob. 2. 42.* — Hinc Part. præter. pass.

Prostratus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde Sup. *Prostratissimus*, quem V. in PROSTITUO in fin.

PROSTHESIS et prothesis, is, f. 3. πρόσθεσις, et πρόσθεσις, additio, figura, qua littera, vel syllaba voci alicui in principio, aut in medio apponitur, ut gnatus pro natus, tetuli pro tulii, redditus pro datus, Mavortis pro Martis. Vox Græca, et Græce adhibenda. Charis. 4. p. 248., Diomed. 2. p. 435. Putsch. et Servius ad Virg. 12. En. 817.

PROSTIBILIS, e, adject. qui prostat, seu prostituitur: a prosto. Plaut. Pers. 5. 2. 56. Hic faceret te prostibilem propediem. h. e. ut prostares. Aliqui leg. prostibulam. Id. Stich. 5. 6. 4. Prostibile est stantem stanti saviu dare amicum amicae. h. e. prostibuli, vel meretricis proprium. Alii rectius leg. prostibuli.

PROSTIBŪLA, æ, f. 1. idem ac prostibulum, meretrix. Plaut. Cistell. apud Non. p. 423. 18. Merc. Intro abeo: nam meretricem adstare in via solam, prostibulæ sane est. Ita recte Bothe legit, et edidit. Tertull. Apolog. 6. Inter matronas et prostibulas nullum discrimen relictu. Addit Non. loc. cit. discrimen esse inter meretricem et prostibulam, quod meretrix honestioris loci et quæstus sit, et copiam sui tantummodo noctu faciat; prostibula vero ante stabulum sedeat quæstus diurni et nocturni causa. V. PROSEDA et ALICARIUS.

PROSTIBŪLUM, i, n. 2. meretrix, ἐπίστυρα, meretrix, quæ prostat quæstus corpore faciendi causa.

I.) Proprie. Plaut. Aulul. 2. 4. 6. Bellum et pudicum vero prostibulum populi! Ammian. 28. 4. sub init. Si apparuisse subito compererint oppidanæ quondam prostibulum plebis, vel meritorii corporis veterem lupam. — Discrimen inter prostibulum et meretricem V. in voce præced.

II.) Translate. ¶ 1. De masculino usurpavit Arnob. 6. 13. ¶ 2. Significat etiam ipsum lupanare. Isid. 18. Orig. 42. Idem vero theatrum, idem et prostibulum, eo quod post ludos exactos meretrices ibi prostarent: idem et lupanare vocatum ab eisdem meretricibus.

PROSTITŪO, tuis, tui, titum, tūre, a. 3. (pro et statuo). Part. Prostitutus II. et in fin.; Prostitutus I. 2. — Prostitueret ante statuere, aut collocare, collocare o porre innanzi, προστήθημι.

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est ante statuere. Arnob. 5. 28. Viam comiter Prosumnus (Libero) edisserit, atque in limine ipso prostituit inferorum. h. e. statuit, sistit ante limen. ¶ 2. Frequenter significat prostituere, corpus suum, vel alienum quæstui exponere, corporis potestatem facere, pudicitiam venalem habere, se, vel alium meretriciæ arti dedere, quasi ante, vel publice statuere. Plaut. Pseud. 1. 2. 45. Cras populo prostituum vos. Catull. 110. 7. plusquam meretricis avaræ, quæ sese toto corpore prostituit. Seneca 4. Controv. 2. circa med. Servavit te leno, quam prostitutus erat in libidinem populi? Sueton. Ner. 23. Pudicitiam suam prostituere. Ovid. 1. Amor. 10. 41. Turpe, tori reditu census augere paternos, Et faciem lucro prostituisse suam. Petron. Satyr. 126. Formam prostituis, ut vendas.

II.) Translate significat publicare, diffamare. Cato apud Gell. 17. 13. Neque satis habuit, quod eam in occulto vitiaverat, quia ejus famam prostitueret. Ovid. 3. Amor. 14. 11. Tu tua prostitues famæ peccata sinistra; Commissi perages iudiciumque tui? — Id. 1. ibid. 15. 5. Non me verbosus leges ediscere, nec me ingrato vocem prostituisse foro. h. e. exhibuisse in communem usum litigantium. Tertull. Cult. fem. 9. Prostitueret gratiam decoris. ostentare la bellezza col lusso del vestito. et Ammian. 30. 4. med. Ad expugnandam veritatem ora mercenaria procedentes, per prostitutas frontes vilescque latratus, quo velint, aditus sibi patefaciant. — Hinc Part. præter. pass.

Prostitutus, a, um, adjective quoque usurpat, unde Sup. Prostitutissimus I.; et

I.) Proprie est ad turpia propositus, prostituito, προχθεις. Martial. 9. 7. Prostitutus in-

fans. Tertull. Apolog. 25. Prostitutissima lupa Larentina. Alii leg. prostratissima. — Hinc prostituta, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, est prostibula. Plin. 30. Hist. nat. 2. 5. (15). Lupanaribus atque prostitutis mandare aliquid.

II.) Translate. Sidor. 3. Ep. 13. sub fin. Sermones prostituti ac theatrales.

PROSTITŪTA, æ, f. 1. V. Prostitutus I. in fin. v. PROSTITŪO.

PROSTITŪTIO, ōnis, f. 3. prostituzione, προχθισις.

I.) Proprie. Arnob. 2. 16. In libidinem publica venalium corporum prostitutione damnari. Adde Tertull. Pudic. 6.

II.) Translate. Tertull. Apolog. 27. Prostitutio imaginum. h. e. deonestamentum, dedecus.

PROSTITŪTOR, ōris, m. 3. qui prostituit, προχθιστης.

I.) Proprie. Tertull. Cult. fem. 9. Lenones et prostitutores.

II.) Translate. Tertull. Pudic. 10. a med. Prostitutor Christiani sacramenti.

PROSTITŪTUS, a, um. V. PROSTITŪO.

PROSTO, stas, stiti, statum, stare, n. 1. (pro et sto). Part. Prostant I. 1. et 4. — Prostare

I.) Proprie. ¶ 1. Est exstare, eminare. Lucret. 2. 426. Sunt etiam quæ jam nec levia jure putantur Esse, neque omnino flexis mucronibus unca; Sed magis angellis paulum prostantibus, æque Titillare inagis sensus, quam lædere possunt. ¶ 2. Item est ante stare, et palam stare, stare in vista, προστραται; ut ii, qui merces vendendi gratia, aut negotii gerendi exponunt se, ac præbent omnibus. Plaut. Curc. 4. 2. 21. Hi (lenones) saltem in occultis locis prostant, vos in foro ipso. Vos fenore, hi male suadendo. etc. ¶ 3. Prostare item dicuntur res venales, quæ oculis omnium expositæ sunt. Horat. 1. Ep. 20. 1. Vertumnum, Janumque, liber, spectare videris, Scilicet ut prostes Sossiorum pumice mundus. ¶ 4. Et sæpius qui pudicitiam suam prostituunt, ut meretrices, prostituisi. P. Syrus apud Petron. Satyr. 55. extr. Palam prostare nudam in nebula linea. Seneca 1. Controv. 2. Si mater tua prostitisset, tibi noceret. Juvenal. 9. 24. quoniam non prostat femina templo? et 3. 65. ad Circum jussas prostare puellas. Id. 1. 47. spoliator pupilli prostantis. Sueton. Tib. 43. in fin. Prostantes per antra et cavas rupes ex utriusque sexus puber.

II.) Translate. Ovid. 2. Pont. 3. 19. Illud amicitia quondam venerabile nomen Prostat, et in quæsto pro meretrice sedet. h. e. venale est, et pretio comparatur.

PROSTŌMIS, idis. V. POSTOMIS.

PROSTRĀTIO, ōnis, f. 3. actus prosternendi, dejectio, κατάρσις.

I.) Proprie. Ammian. 18. 7. a ned. Prostratione vili transmissa. V. integrum loc.

II.) Translate. Tertull. Præscript. 41. Simplicitatem volunt esse prostrationem disciplinæ.

PROSTRĀTOR, ōris, m. 3. qui prosternit, eversor. Firmic. de error. prof. relig. 21. ad fin. Eminentes prostratores estis omnium hostium vestrorum.

PROSTRĀTUS, a, um. V. PROSTERNO.

PROSTRO, as, are, a. 1. pro prosternere est Isid. 18. Orig. 56. Homines consecutos prostrare amictos umbone pelliceo.

PROSTŪLOS, i, m. et f., vel rectius Prostylus, ōnis, adject. πρόστυλος. Edes prostylos dicitur, quæ habet in fronte columnas. Vitruv. 3. 1. et 7. præf. ad fin. V. AMPHIPROSTYLOS.

PROSTŪPUM. V. PROTYPUM.

PROSŪBIGO, sūbŷigis, sūbŷegi, sūbactum, sūbŷigere, a. 3. (pro et subigo) κατάρσις. Part. Prosubigens affertur a Priscian. 14. p. 996. Putsch. nullo tamen auctore laudato. — Prosubigo est idem atque ante subigo, valde subigo. Virg. 3. G. 256. de sue. Et pede prosubigit terram. h. e. fodit, et pedibus impellit alternis: quod pugnaturs suas facere consueverunt, ad acquirendum robur, ut Servius ait. Prædent. 3. περίστροφ. 129. impositamque molam Turibus pede prosubigit. h. e. calcatur, proterit. Val. Flacc. 4.

288. et fulmina Cyclops Prosubigit. h. e. malleo domat, tractat.

PROSUM, des, fūi, desse, anom. (pro et sum). Inseritur d quotiescumque ipsum verbum a vocali incipit, ad hiatus vitandum. — Part. Prosumtus I. a. et c. — Prosum est idem ac juvo, quasi pro aliquo sum: cui opponitur noceo, obsum; ἀφελῶ (It. giovare, essere utile, conferire; Fr. être util, servir; Hisp. ser util; Germ. nützlich sein, nützen; Angl. to do good, profit, be profitable or serviceable, advantage, avail, conduce). Usurpatur ¶ I. Generatim. — a) Absolute. Ennius apud Cic. 1. Divinat. 31. 66. Men'obesse, illos prodesse? Ter. Adelph. 5. 9. 10. Hic adjutor fuit, hic curavit: prodesse æquum est. fargli del bene (quod supra dixerat 5. 8. 25. Bene nos aliquid facere illi decet.). Cic. 3. Fin. 21. 69. Et emolumenta et detrimenta communia esse voluerunt: quorum altera prosunt, nocent altera. Sall. Jug. 1. Aliena ac nihil profutura inultaque etiam periculosa (homines) prolunt. Liv. 2. 52. Magis tamen Menenianum profuit iudicium. Horat. 1. Ep. 8. 11. Quæ nocere sequar, fugiam quæ profere credam. Ovid. 13. Met. 365. tu tantum corpore prodes, Nos animo. — b) Cum Infinito. Horat. Epod. 17. 60. Quid proderat ditasse Pelignas anus, Velociusve miscuisse toxicum? Adde eumd. 1. Sat. 2. 113. et Cotum. 7. R. R. 9. 7. Id fecisse maxime per æstatem profuit. — c) Cum Accus. ad aliquid, in aliquid. Liv. 2. I. Id mirum quantum profuit ad concordiam civitatis. Adde Sall. loc. cit. infra sub d. Et Quintil. 8. 3. 9. Sed protinus in id quoque prodest, ut terræ succum æqualiter trahant. Id. 6. 1. 7. Si aliter obtineri vera et justa et in commune profutura non possint. — d) Cum Dativo personæ. Ennius apud Cic. 7. Fam. 6. Qui ipsi sibi sapiens prodesse non quit. Lucret. 1. 93. Nec miseræ prodesse in tali tempore quibat etc. Sall. Jug. 89. Litteræ Græcæ ad virtutem doctoribus nihil profuerunt. Cic. 2. Off. 10. 36. Contemnuntur ii, qui nec sibi, nec alteri prosunt, ut dicitur. non sono buoni nè per sè, nè per altri. At Orellius illud protul rectius omittit. et 2. Fam. 17. Nihil tibi litteræ meæ proderunt. Tibull. 2. 4. 15. Ite procul, Musæ, si nil prodestis amanti. Horat. 1. Ep. 1. 25. quod Equæ pauperibus prodest, locupletibus æque. Id. 1. Od. 28. 4. nec quidquam tibi prodest Acrias tentasse domos. — e) Quid prodest? a che serve? che giova? Ovid. Heroid. 18. 173. Quid mihi, quod lato non separar æquore, prodest? Id. 13. Met. 935. sed quid mihi fingere prodest? Seneca 4. Benef. 28. Sattius est prodesse etiam malis propter bonos, quam bonis deesse propter malos. ¶ 2. Speciatim de iis, quæ habent vim salutarem in medicina. Plin. 7. Ep. 21. Balneum assumo, quia prodest: vinum, quia non nocet. Ovid. Medic. fac. 91. Profuit et marathros bene olentibus addere myrrhis. Plin. 22. Hist. nat. 25. 69. (141). Fabam voci prodesse, auctor est Varro. Id. ibid. 63. (131). Panicum prodest ad tormina. Id. 20. ibid. 7. 25. (59). Isatis contra ignem sacrum radice, vel foliis prodest. Id. 19. ibid. 6. 34. (111). Allium ad multa, curis præcipue, medicamenta prodesse creditur.

II. Homonym. Prosum differt a juvo, quia hoc ad delectationem refertur, prosum ad utilitatem. Horat. Art. P. 333. Aut prodesse volunt, aut delectare poetæ, Aut simul et jucunda et idonea dicere vitæ. Seneca Ep. 106. Quæ sicut hæc, interrogas? quæ scire magis juvat, quam prodest: sicut hoc quod quæris, an bonum corpus sit. Martial. 5. 15. Quid tamen hæc prosunt, quatinus venerantia multos? Non prosint: sane me tamen ista juvant. — Hoc tamen discrimen scriptores fere non servant. V. JUVO.

PROSUMIA, æ, f. 1. genus navigii speculatorium parvum, teste Paul. Diar. p. 226. 4. Mull. Cæcilius apud Non. p. 536. 11. Merc. Quum progubernator prope vortit prosumiam. Id. ibid. De nocte ad portum suum profectus prosumia. V. GESORETA, et Gell. 10. 25.

PROSCMO, sūmis, sumpsit, sumptum, sūmere,

288. et fulmina Cyclops Prosubigit. h. e. malleo domat, tractat.

PROSUM, des, fūi, desse, anom. (pro et sum). Inseritur d quotiescumque ipsum verbum a vocali incipit, ad hiatus vitandum. — Part. Prosumtus I. a. et c. — Prosum est idem ac juvo, quasi pro aliquo sum: cui opponitur noceo, obsum; ἀφελῶ (It. giovare, essere utile, conferire; Fr. être util, servir; Hisp. ser util; Germ. nützlich sein, nützen; Angl. to do good, profit, be profitable or serviceable, advantage, avail, conduce). Usurpatur ¶ I. Generatim. — a) Absolute. Ennius apud Cic. 1. Divinat. 31. 66. Men'obesse, illos prodesse? Ter. Adelph. 5. 9. 10. Hic adjutor fuit, hic curavit: prodesse æquum est. fargli del bene (quod supra dixerat 5. 8. 25. Bene nos aliquid facere illi decet.). Cic. 3. Fin. 21. 69. Et emolumenta et detrimenta communia esse voluerunt: quorum altera prosunt, nocent altera. Sall. Jug. 1. Aliena ac nihil profutura inultaque etiam periculosa (homines) prolunt. Liv. 2. 52. Magis tamen Menenianum profuit iudicium. Horat. 1. Ep. 8. 11. Quæ nocere sequar, fugiam quæ profere credam. Ovid. 13. Met. 365. tu tantum corpore prodes, Nos animo. — b) Cum Infinito. Horat. Epod. 17. 60. Quid proderat ditasse Pelignas anus, Velociusve miscuisse toxicum? Adde eumd. 1. Sat. 2. 113. et Cotum. 7. R. R. 9. 7. Id fecisse maxime per æstatem profuit. — c) Cum Accus. ad aliquid, in aliquid. Liv. 2. I. Id mirum quantum profuit ad concordiam civitatis. Adde Sall. loc. cit. infra sub d. Et Quintil. 8. 3. 9. Sed protinus in id quoque prodest, ut terræ succum æqualiter trahant. Id. 6. 1. 7. Si aliter obtineri vera et justa et in commune profutura non possint. — d) Cum Dativo personæ. Ennius apud Cic. 7. Fam. 6. Qui ipsi sibi sapiens prodesse non quit. Lucret. 1. 93. Nec miseræ prodesse in tali tempore quibat etc. Sall. Jug. 89. Litteræ Græcæ ad virtutem doctoribus nihil profuerunt. Cic. 2. Off. 10. 36. Contemnuntur ii, qui nec sibi, nec alteri prosunt, ut dicitur. non sono buoni nè per sè, nè per altri. At Orellius illud protul rectius omittit. et 2. Fam. 17. Nihil tibi litteræ meæ proderunt. Tibull. 2. 4. 15. Ite procul, Musæ, si nil prodestis amanti. Horat. 1. Ep. 1. 25. quod Equæ pauperibus prodest, locupletibus æque. Id. 1. Od. 28. 4. nec quidquam tibi prodest Acrias tentasse domos. — e) Quid prodest? a che serve? che giova? Ovid. Heroid. 18. 173. Quid mihi, quod lato non separar æquore, prodest? Id. 13. Met. 935. sed quid mihi fingere prodest? Seneca 4. Benef. 28. Sattius est prodesse etiam malis propter bonos, quam bonis deesse propter malos. ¶ 2. Speciatim de iis, quæ habent vim salutarem in medicina. Plin. 7. Ep. 21. Balneum assumo, quia prodest: vinum, quia non nocet. Ovid. Medic. fac. 91. Profuit et marathros bene olentibus addere myrrhis. Plin. 22. Hist. nat. 25. 69. (141). Fabam voci prodesse, auctor est Varro. Id. ibid. 63. (131). Panicum prodest ad tormina. Id. 20. ibid. 7. 25. (59). Isatis contra ignem sacrum radice, vel foliis prodest. Id. 19. ibid. 6. 34. (111). Allium ad multa, curis præcipue, medicamenta prodesse creditur.

II. Homonym. Prosum differt a juvo, quia hoc ad delectationem refertur, prosum ad utilitatem. Horat. Art. P. 333. Aut prodesse volunt, aut delectare poetæ, Aut simul et jucunda et idonea dicere vitæ. Seneca Ep. 106. Quæ sicut hæc, interrogas? quæ scire magis juvat, quam prodest: sicut hoc quod quæris, an bonum corpus sit. Martial. 5. 15. Quid tamen hæc prosunt, quatinus venerantia multos? Non prosint: sane me tamen ista juvant. — Hoc tamen discrimen scriptores fere non servant. V. JUVO.

PROSUMIA, æ, f. 1. genus navigii speculatorium parvum, teste Paul. Diar. p. 226. 4. Mull. Cæcilius apud Non. p. 536. 11. Merc. Quum progubernator prope vortit prosumiam. Id. ibid. De nocte ad portum suum profectus prosumia. V. GESORETA, et Gell. 10. 25.

PROSCMO, sūmis, sumpsit, sumptum, sūmere,

a. 3. insumo, fruor. *Plaut. Trin.* 5. 2. 6. Beneficium, homini proprium quod datur, prosumentis: nam quod datum est utendum, id repetendi copia est. *Alii leg.* proprium sumpserit. At *Ritschel.* et *Fleckeisen.* legunt *prosum* perit. Addit *Pareus* in *Lex. Crit.* alia duo loca ejusd. *Plaut. Mil.* et *Pseud.*, sed frustra.

PRŌSUS, a, um. *V.* PRORSUS, a, um et PROSA.

PRŌSYLLŌGISMUS, i, m. 2. προσυλλογισμός, syllogismus, in quo præmissa est alterius syllogismi conclusio. *Boeth. Aristot. analyt. prior.* 1. p. 489. Quando autem per prosyllogismos concluditur, etc.

PRŌTAGĪON, ii, n. 2. vini genus, quod Italici proximum fecerant Asclepiadis scholæ, ut ait *Plin.* 14. *Hist. nat.* 7. 9. (76). *Harduinus* putat, ita esse appellatum ἄσα τὰ πρώτα ἀγῶν. h. e. quia præcipuæ est auctoritatis.

PRŌTĀSIS, is, f. 3. πρότασις, propositio, seu id quod ad disputandum proponitur: item prima propositio syllogismi apud *Gell.* 5. 11. et *Apul.* 3. *Dogm. Plat. sub init.* quam ipse, verbum e verbo reddens, *protenzionem* vertit; est enim a προτινῶ *protendo*. Item prior periodi pars; cui respondet apodosis: item prima pars fabulæ. *Donatus* in *Ter. Andr. præf.* Hic protasis subtilis, epitasis tumultuosa, catastrophe pæne tragica.

PRŌTĀTĪCUS, a, um, adject. ad protasim pertinens, προτατικός. Protatica persona ea intelligitur, quæ semel inducta in principio fabulæ, in nullis deinceps partibus adhibetur, ut *Sosia* in *Andria* Terentii. *Donatus* in *Ter. Andr. præf.*

PRŌTAULES, æ, m. 1. qui tibia primo loco sonat: a πρώτος *primus* et αὐλός *tibia*. *Not. Tir.* p. 173. *Protaulæ*, plagiavles. *Inscript.* apud *Marin.* *Frat. Arv.* p. 530., quæ est apud *Orell.* 2783. P. LVCLIVS P. L. CROESVS PROTAVLES.

PRŌTEA, æ, f. 1. herba, alias nymphaea, et alga palustris. *Apul. Herb.* 67.

PRŌTECTĪO, ōnis, f. 3. actus protegendi, protezione.

I.) Proprie et speciatim est actus protegendi ædes, h. e. protectum faciendi. Unde *Digestor.* l. 39. titulus secundus inscribitur: De damno infecto, et de suggrundis et protectionibus. *V.* PROTECTUM.

II.) Translate est defensio. *Tertull. Fug. in persecut.* 2. *Protectio* fidei. Adde *Auct. declam. pro Trib. Mar.* 8.

PRŌTECTOR, ōris, m. 3. ¶ 1. Speciatim est Ital. *guardacorporo*, *guardia*, *σωματοφυλαξ*, qui latus tegit, custos corporis, stipator, domesticus. *Spartian. Carac.* 7. Quem inter protectores suos, conjuratos cædis, ageret. Adde *Ammian.* 14. 7.; et *Imp. Honor. et Theodos. Cod. Theod.* 6. tit. 24. qui *De domesticis et protectorib.* inscribitur l. 9. Hinc præfectus protectorum, *capitan della guardia*, in *Inscript.* apud *Gruter.* 1028. 2. l. PETRONIO L. P. SAB. VOLVSIANO PRÆFECT. PROTECT. AVGG. NN. etc. — Non modo Augusti, sed primarii etiam magistratus suos habebant protectores. *Inscript.* apud *Marin. Inscr.* Alb. p. 70. AVRELIVS SEVERVS PROTECT. PR. PR. h. e. PRÆFECTUS PRÆTORIO. *Ammian.* 18. 5. init. Antoninus quidam ducis Mesopotamiæ protector. ¶ 2. Generatim est qui quocumque modo defendit, *protettore.* *Tertull. Apolog.* 6. Legum et paternorum institutorum protectores et ultores. Adde *Coripp.* 4. *Iaud.* *Justin.* 324.

PRŌTECTŌRIUS, a, um, adject. ad protectores pertinens, ad Protectoria dignitas. *Imp. Constantin. Cod. Theod.* 7. 20. 5. et *Cod. Justin.* 12. 47. 2.

PRŌTECTUM, i, n. 2. est pars tecti prominens, extremitas tecti projecta ad removendam pluviam, *sporto del tetto*; quæ et *projectura* et *projectum* dici potest: quamquam differt protectum a projecto, quia illud dicitur de projectura tecti, hoc de quacumque alia. *Inscript.* apud *Maff. Mus. Ver.* 448. 2. et apud *Murat.* 1755. et apud *Orell.* 4545. 2. PROTECTVM ANTE OLIVARIA SVA IMPENSA SIS MANIB. FECER. Alia apud *Orell.* 4517. COLUMELLAM SVB HOROLOGIO TIBVRTINA PROTECTVM ANTE PORTICVM TRVNTINAM ET

RONDERA D. D. S. POSVERVNT. *Ulp. Dig.* 9. 2. 29. Si protectum meum, quod supra domum tuam, et nullo jure habebam, recidisses. et *ibid.* 3. 5. *sub fin.* Neque in subgrunda, neque in protecto tabula fuerat picta (sed in pergula). *Cajus ibid.* 47. 7. 6. Protectum immissum habere. et *Pompon. ibid.* 43. 25. 15. Precario habere immissa, vel protecta. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 12. 18. (89). Protecta vinearum. h. e. pergula vitium. *Varro* 3. *R. R.* 16. 23. De his propolin vocant, e quo faciunt ad foramen introitus protectum in alvum maxime æstate.

PRŌTECTUS, a, um. *V.* PROTEGO. PRŌTECTUS, us, m. 4. *sporto del tetto*, pars tecti prominens, ut in voce PROTECTUM dictum est. *Sævola Dig.* 8. 2. 41. Quatenus stillicidii rigor, et tignorum protectus compebat.

PRŌTEGO, tēgis, texi, tectum, tegere, a. 3. (pro et tego). Part. *Protegens* I. 1. et II. 3.; *Protectus* I. 1., II. 3. et in fin.; *Protecturus* II. 2.; *Protegendus* I. 1. et 2. — Protegere est idem quod in anteriori parte tegere, vel simpliciter tegere, operire, contegere, *οκρυπάζω* (h. coprire dinanzi, coprire; Fr. *couvrir devant, couvrir*; *Hisp. cubrir en adelante, cubrir*; *Germ. vorn bedecken, bedachen*; *Angl. to cover, shelter*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Virg.* 2. *G.* 489. ingenti ramorum protegit umbra. Sic *Seneca Agam.* 937. virenti protegat: ramo caput. *Cæs.* 1. *B. C.* 25. *sub fin.* Rates ab utroque latere cratibus ac piuteis protegebat. et 3. *ibid.* 42. Portus naves a ventis protegit. *Id.* 5. *B. G.* 43. Scuto aliquem protegere. *Curt.* 7. 9. 3. Remigem scutorum testudine protegere. *Id.* 9. 5. 4. Rami (arboris) velut de industria regem protegentes. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 11. 47. (131). Protegere caput contra solem. *Justin.* 33. 2. 4. umbone se. *Gell.* 17. 11. Ἐπιγλωττῖς inter edendum hibendumque operit atque protegit τὴν τραχειὰν ἀρτηρίαν. *Id.* 7. 12. Vestis diffusa ad ulnas cruraque adversus oculos protegenda. *Ovid.* 2. *Art. am.* 613. Ipsa Venus pubem, quoties velamina ponit, Protegitur læva semireducta manu. *κατὰ* pubem. — Similiter Part. *Protectus* apud *Ovid.* 12. *Met.* 273. Tempora perfringit fulvo protecta capillo. et *ibid.* 351. inmissa protecto pectora barba. *Colum.* 9. *R. R. præf.* 2. Protectæ porticus. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 22. 24. (86). nuce gemino operimento. *Virg.* 10. *Æn.* 800. Dum genitor nati parma protectus abiret. et 8. *ibid.* 662. scutis protecti corpora longis. *Cic. Planc.* 30. 72. Nou quo turpe sit, protectum in acie, hostium manibus eripi. *Cæs.* 5. *B. G.* 96. Tabernacula protecta hedera. *Lucan.* 9. 627. arva nemorum coma. ¶ 2. Speciatim et absolute protegere est tectum projicere, seu projecturam in tecto adluni facere. *fare uno sporto nel tetto.* *V.* PROTECTUM. *Cic. Topic.* 4. 24. Rī quo in tectum ejus, qui ædes protevisset, aqua deflueret. *Ulp. Dig.* 9. 2. 29. Hic in suo protexit, ille in alieno fecit. *Cajus ibid.* 8. 2. 1. Jus projiciendi, protegendive.

II.) Translate. ¶ 1. Est defendere, tueri. *defendere, guardare, proteggere.* *Cic. Sull.* 18. 50. Tu ornatus exuviis hujus, venis ad eum lacerandum, quem interemisti: ego jacratum et spoliatum defendo et protego. *Plin.* 3. *Ep.* 9. *sub fin.* Protexi viros optimos. eosdemque gratissimos. Mibi certe debere se prædicant, quod illum turbinaem evaserint. *Juvenal.* 11. 32. seu in magno discrimine causam Protegere affectas. *Tac.* 1. *Ann.* 13. *extr.* Donec Halterius Augustam oraret, ejusque curatissimis precibus protegeretur. *Id.* 2. *Hist.* 60. *extr.* Trachalum adversus criminales Galeria uxor Vitellii protexit. *Lucan.* 2. 85. non ille favore Numinis ingenti Superum protectus ab ira. Adde *Imp. Dioclet. et Maximian. Cod.* 7. 21. 7. ¶ 2. Item prohibere, arcere, teneri *lontano.* *Stat.* 3. *Silv.* 1. 120. coquitur pars uvide terræ Protectura hiemes, atque exclusura pruinæ. ¶ 3. Item est celare, nascondere, coprire. *Vellej.* 2. 100. 5. Singularem nequitiam supercilio truci protegens. *Justin.* 38. 1. 10. Atque ita risu protectis insidiis, sevocatam ab ami-

ciis interficit. *Quintil. declam.* 8. 1. Parricidii immanitatem metu majore protegere. — Hinc Part. præter. pass., cujus plurima exempla retulimus,

Protectus, a, um, adjective, unde Comp. *Protectior* apud *Cic.* 13. *Phil.* 3. 6. Sipientia cautiorebus utitur consiliis, in posterum providet, est omni ratione protectior. *Alii et præcipue recentiores leg.* tectior. — Hinc

Protectum, i, n. 2. *V.* loco suo. PRŌTELĀTĪO, ōnis, f. 3. protelandi, h. e. propellendi actio. *Iul. ep. novell.* c. 104. § 366.

PRŌTELĀTUS, a, um. *V.* voc. seq. PRŌTELO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Protelatus* II. — Protelo. Ital. *cacciar via*, o *lontano*, est idem quod propello, longe pello, abigo, propulso. *Paul. Diac.* p. 235. 5. *Müll.* Protelare longe propellere, ex Græco videlicet τῆλε, quod significat longe. *Donatus ad Ter. Phoru.* 1. 4. 36. ducit a πρό et ἐλεῖν ante trahere: alii a pro; et telum: quasi assiduo telorum jactu prohibere, fugare. *Non.* p. 362. 33. *Merc.* interpretatur percutere, perturbare.

I.) Proprie. *Sisenna* apud *Non. loc. cit.* h. e. cohortes de subsidio procedunt, atque equites protelant. *Id.* *ibid.* Romanos impetu suo protelant: projectos prosequuntur. *Turpilus ibid.* Propter peccatum paucillum indignissime patria protelatum esse sævitia patris. *Ter. loc. cit.* Ne te iratus suis sæviticis dicit protelēt. *Apul.* 8. *Met.* Hanc ipsam cladem de vestris protelamus manibus. Adde *eumd.* 9. *ibid.*; et *Auct. argum.* 2. *Merc. Plautini.*

II.) Translate. ¶ 1. Est in longum trahere, protrahere, producere, extendere, *portar in lungo, differire, tirar innanzi.* *Avien. Descript. orb.* 483. mediam secat Apenninus Ausoniam. Nam qua boreali vertice ad ethram Concresecunt Alpes, surgit caput Apenino: Et quæ Sicantii telus madet æquoris æstu, Ut protelate molis juga gurgite condit. h. e. juga in longum tracta. *Cf. Lucret.* 2. 531. — *Ulp. Dig.* 39. 2. 4. Dies cautioni præstitutus si linietur, prætoris erit ex causa vel renovare, vel protelare eam. *Id.* *ibid.* 5. 1. 2. *sub fin.* Protelare admonitionem. *Imp. Justin. Cod.* 3. 1. 13. invito iudice litem. *Tertull.* 4. *advers. Marcion.* 21. Annis quadraginta de manna caelesti sexcenta nulla hominum protelavit. h. e. vitam eorum produxit ac prorogavit. ¶ 2. Item perducere, pertrahere. *Tertull. Pænit.* 4. Hæc te in portum divine clementie protelabit. *ti guiderà salvo in porto.* *Id. Spectac.* 1. Tanta est vis voluptatum, ut et ignorantiam protelet in occasione, et conscientiam corrumpat in dissimulationem.

PRŌTELUM, i, n. 2. *tinata continua e non interrotta di giumenti sotto il giogo*, tractus iumentorum sub iugo continuatus sine interruptione: tenor trahendi: æquabilis progressus, et conatus iugatorum boum non stignantium.

I.) Proprie. *Gloss. Philox.* Protelum, ἔξαμπερον. ἔμπερον est tunis per iugam tentus, cui alligantur onera trahenda: quod et helcium et cohium dicitur: item ipsius iugum. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 15. 17. (45). *de siluro pise.* In Mæno Germaniæ amne protelis boum et in Danubio maris extrahitur. *Id.* 18. *ibid.* 18. 48. (173). Protelis binis tennisque sic arant. — Adhibetur præcipue in ablativo sing., habetque vim similem τῷ protinus, qua continuitatem significat. *Lucilius* apud *Non.* p. 363. 6. *Merc.* Quem neque *Lucanis* oriundi montibus tauri ducere protelo validis cervicibus possent. *Cato ibid.* Sed protelo trini boves unam aratrum ducent. *Lucilius ibid.* Hunc juga mulorum protelo ducere centum Non possunt.

II.) Translate. *Lucret.* 2. 531. Undique protelo plagarum continuato. h. e. impulsu, tenore: *continuato lo stesso tenore.* et 4. 190. Et quasi protelo stimulat fulgure fulgur. h. e. perpetua et continua serie unus splendor excitat alium. *Catull.* 56. 6. hunc ego, si placet Dionæ, Protelo rigida mea cecidi. h. e. in continentia, protinus, unoque tenore. *συγγώνως*: alii leg. *pro telo.* *V.* RIGIDUS.

PROTENDO, tendis, teadi, tensum et teatum, tendere, a. 3. (pro et tendo). Part. *Protendens* I.; *Protentus* I. et II. *Protensus* II. et in fin.; — Protendere est ultra tendere, in anteriorem partem extendere, proferre, προτείνω (It. *stendere innanzi, protendere*; Fr. *tendre, étendre, allonger*; Hisp. *tender, extender, alargar, parar*; Germ. *hervorstrecken, ausstrecken*; Angl. *stretch forth or out, hold out, extend*).

I.) Proprie. — a) Generalit. *Petron. Satyr.* 17. sub fin. Protendo ad genua vestra supinas manus; petoque et oro, ne etc. *Catull.* 64. 127. Protendere aciem (oculorum) in aestus pelagi. *Virg.* 11. *Æn.* 606. hastasque reducta Protendunt longe dextris. Sic *Tac.* 14. *Ann.* 37. Eques proteotis hastis perfringit quod obvium et validum erat. *Ovid.* 14. *Met.* Brachia in mare protendens. *Tac.* 15. *Ann.* 67. Fortiter protendere cervicem. *Id.* 3. *Hist.* 68. Filium protendens, modo singulis, modo universis commendans. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 32. 51. (101). Cochleæ bina cea cornua protendentes, contrahentesque. *Virg.* 1. *G.* 171. pedes temo protentus in octo. — b) *Protendi* est idem ac se protendere. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 43. 99. (224). Inter digitos medius longissime protenditur. *Id.* 6. *ibid.* 16. 18. (47). Ab hujus excelsis per juga Caucasii protenditur ad Bactros usque gens Mardorum. *Plaut. frag.* apud vet. *Interpr.* Horat. ad 1. *Sat.* 6. 22. Anus hæc in pellis periculum protenditur. h. e. inflatur, distenditur vino. *Lucan.* 9. 673. Defenduntque caput protenti crinibus hydri. — c) Speciatim de montium jugis et terris. *Seneca Phœniss.* 12. prærupta protendit juga Clithæron. *Ammian.* 22. 8. *inil.* Athos, destra, qua late protenditur, etc. *Id.* 21. 7. Oram Siciliensem, a Lylibæo protentam ad Pachynum, multitudo servabat armata. Adde *eumd.* 14. 8.

II.) Translate. — a) De tempore. *Ammian.* 29. 5. ad fin. A sole orto usque ad diei exitum pugna protenta. *Sil.* 11. 6. 595. Jovis illa ruenti Ausoniae atque Italii tempus protendere regni Cura fuit. — Protendere comitia in mensem Januarium. *Cic.* 10. *Fam.* 26. *extr.*, ubi plerique alii leg. *protrudere*. — b) De sermone. *Apul.* 3. *Dogn.* *Plat.* Licet autem, eadem vi manente, utramvis partem in plura verba protendere, ut si pro Apulejo dicas philosophum Platonium Madaurensis. *Boeth.* *Aristot. Topic.* 1. 8. p. 666. Ea quæ probabilia sunt contraria, accundum contradictionem protensa. — c) Significat etiam quantitatem syllabæ producere. *Gell.* 2. 17. *In et con* præpositiones tunc produci atque protendi, quom etc. Adde *eumd.* 4. 17. — Hinc Part. præter. pass.

Protentus, a, um, adjective quoque usurpat, unde Comp. *Protentior* apud *Avien. Perieg.* 597. Delphica quia etiam miscet confinia Phocis, Lucis in exortum protentior. *Solin.* 30. Dimidio eorum protentior, quam nostra vita est. — Hinc

Protentum, i, n. 2. *V.* loco suo. **PROTENSIO** et protentio, ònis, *V.* **PROTASIS**. Ceterum ¶ 1. Est extensio. *Hieronym.* *Ep.* 3. 1., *Vit. Paul. erem.* Dextra protensione manus capitum indicat iter. ¶ 2. Item productio, dilatatio, longitudo. *Ennod.* *Vit. S. Epiph.* p. 415. Nulla protensione libelli, nulla dilatationibus promulgatae laudis. *Boeth.* *Geom.* 2. p. 1520. Stadia, milliaria, fluminum latitudines, et alia quæmplura longa proteatione directa, et *ibid.* Quinque millia pedum protensione habet.

PROTENSUS, a, um, *V.* **PROTENDO**. **PROTENTATUS**, a, um, particip. a *protento*, pertentatus, exploratus. *Avien.* *Arat.* 285. ceu Siritico torretur spica calore, Protentata manu.

PROIBITO vel pretempto, as, are, a. 1. ante tento. *Gloss. Cyrill.* Προπεισάζω. protempto.

PROTENTUM, i, n. 2. (protendo) pars vocabuli, quæ post legitimos pedes superest. *Pompej. Comment. art. Donat.* 6. ad fin. Ut puta: Arma virumque cano. Ecce post duos pedes superest syllaba; ecce hoc appellatur continua. Si dicas: Tytire maxime, duo sunt dactyli, ecce nihil su-

perest, sed ipsi pedes uniant ipsam elocutionem, quæ appellatur colon. Apud oratores incisum dicitur et protentum. Protentum dicimus, quoties post pedes legitimos superest syllaba; iocium dicitur, quoties ibi limit sensus, ubi pes finit.

PROTENTUS, a, um, *V.* **PROTENDO**. **PROTENSUS**. *V.* **PROTENSUS**.

PROTERMINO, as, avi, are, a. 1. παρακτείνω, propago, lines promoveo. *Apul.* 9. *Met.* Fines usque et usque proterminaveris. *Sidon.* 3. *Ep.* 1. sub fin. Possessionis metas in Rhodaoum Ligerimque proterminant.

PROTERO, tēris, trivi, tritum, tēre, a. 3. (pro et tero). Part. *Proterens* I. et II.; *Proteritus* I., II. et in fin.; *Proterendus* I. et II. — Proterere est pedibus calcare, obterere, conculcare; et sæpe cum *v. conculcare* jungitur, καταπατέω (It. *pestare sotto i piedi, calpestare, conculcare*; Fr. *fouler, écraser, broyer*; Hisp. *hollar, pisar, tupir, machacar, majar, moler*; Germ. *zertreten, niedertreten, zerreiben, zerstampfen*; Angl. *to tread underfoot, tread or trample upon, tread down, crush, squeeze, bruise*).

I.) Proprie. *Plaut. Truc.* 2. 2. 13. Nisi abis actutum, ego hic te, mulier, quasi suæ catulos, pedibus proteram. *Claudian.* 1. *Rapt. Pros.* 128. vitula, quæ nondum pedibus proterit arva. *Stat.* 12. *Theb.* 656. virides gravis ungula campos Mutat et innumerus peditumque equitumque catervis Exspirat proteritus ager. *Tac.* 2. *Hist.* 70. Proteritis arboribus ac frugibus, dira vastitas. *Val. Max.* 2. 7. n. 14. Ejusdem culpæ homines elephantis proterendos substravit. *Id.* 1. 7. *extern.* n. 1. Proterens quidquid obvium fuerat. *Val. Flacc.* 6. 522. Proterit impulsu gravis agmina, corporaque atris Sternit equis. *Virg.* 12. *Æn.* 330. agmina currum Proterit. *Sil.* 11. 2. 175. Adversum late stridens rota proterit agmen. *Ovid.* 2. *Met.* 791. *de Invidia.* Quicumque ingreditur, florentia proterit arva, Exuritque herbas. *Cæs.* 2. *B. C.* 41. Equitatus hostium circuire aciem nostram, et aversos proterere incipit. *Id.* 4. *Od.* 7. 9. Ver proterit aestas. *calca e distrugge.* *Stat.* 8. *Theb.* 547. ulmos labens proterit uvæ. *Liv.* 34. 26. Quod maturi erat circa, demessum et convectum est: viride, ne hostes haberent, protritum et corruptum. *Colum.* 2. *R. R.* 20. 3. *Schneid.* Quod si falcibus seges cum parte culmi demessa sit, protinus in acervum, vel in nubilarium congeritur, et subinde opportunis solum torrefacta proteritur. h. e. prolata teritur. *Plaut. Merc.* 1. 1. 9. Tuna compediti januam lima proterunt. h. e. exterunt, *raschiano*.

II.) Translate. *Cic. Flacc.* 22. 53. Sin istum semper ipsi domi proterendum et conculcandum puta erunt, etc. *Id.* 4. *Herenn.* 53. 66. Eam urbem patiemini nunc ab homunculis deterrimis proteri atque conculcari? *Ovid.* 3. *Trist.* 11. 25. quid inanem proteris umbram? Quid cinerem saxis bustaque nostra premis? *Horat.* 3. *Od.* 5. 34. Et Marte Penos proteret altero. *disfarà in altra battaglia.* Sic *Tac.* 2. *Hist.* 26. Protrita hostium acies. *disfatta.* et *Auct. B. Hisp.* 14. Aliquot turmæ loco sunt dejectæ et protritæ. *Ammian.* 16. 2. *med.* Alios occupatis habilibus locis decursu facili proterens. *Justin.* 24. 4. 6. Hortante deinde successu, divisus agminibus, alii Græciam, alii Macedoniam omnia ferro proterentes petivere. *At Jeep. legit prosternentes.* — Hinc Part. præter. pass., cujus exempla retulimus.

Protritus, a, um, adjective usurpat, et translate (a nummis fortasse ducta metaphorâ) est usitatus, transiaticus, vulgo frequentatus, *vulgare, triviale.* *Gell.* 5. 21. Qui perpaucis, eademque a vulgo protrita legerat. h. e. usurpata sæpius, nota, vulgata. *Id.* 12. 2. Senecæ oratio videtur vulgaris et protrita. *Id.* *ibid.* 4. a *med.* Verba proculcata vulgo et protrita.

PROTERREO, res, rii, ritum, rere, a. 2. (pro et terreo). Part. *Proterritus*. — Proterere est terrendo abigere, fugare, absterere, *cacciare spaventando, διαβοβίω.* *Plaut. Trin.* 3. 2. 77. Mea opera hinc proterritum te autument. *Ter. Heaut.* 3. 1. 37. Filium proterruisti hinc. *Cæs.*

5. *B. G.* 58. Proterritia hostibus atque in fugam coniectis. *Cic.* 1. *de republi.* 3. Themistocles patria, quam liberavit, pulsus atque proterritus. *Id.* *Cæcin.* 9. 24. Ferro te rejecti atque proterriti. et *ibid.* 11. 31. Qui armis proterritus, fugatus, pulsus est. et *ibid.* 13. 37. Tu solus prohibitus, et a tuis adibus vi atque armis proterritus. *Virg.* 12. *Æn.* 291. Tyrrenum Aulesten adverso proterret equo. *Stat.* 2. *Theb.* 645. jaculo parmaque Meneceo Proterrebant agens. *Apul.* 3. *Met.* Latroes fugare atque proterrere. et 8. *ibid.* Ardeolibus facibus proterrere seras.

PROTERRITUS, a, um, *V.* voc. præced. **PROTERVÈ**, adverb. Comp. *Protervius* et *Sup. Protervissime* I. — Proterve ¶ 1. Est Ital. *con protervia, insolentemente, baldanzosamente, con petulantia, sfacciatamente, ἀσελγῶς, ἀκολοτώς*, petulanter, superbe, immoderate, improbe. *Plaut. Truc.* 2. 2. 1. Quis illic est, qui tam proterve nostras aëdes arietat? *Ter. Hecyr.* 3. 5. 53. Tu quoque proterve inacundus es. Ubi *Donat.* Immoderate, superbe: dictum est ideo, quod proterat alium qui protervus est. *Id.* *Heaut.* 4. 4. 1. Satis pol proterve me Syri promissa huc induxerunt. *Cic.* 1. *de republ.* 43. Dux audax, impudens, consectans bene sæpe de re publica meritos. *Ovid.* 1. *Amor.* 4. 45. Multa miser timeo, quia feci multa proterve. *Id.* 1. *Ari. am.* 599. Ut, quidquid facies, dicere protervius æquo, Credatur omnium causa fuisse merum. *Ammian.* 24. 4. *ante med.* Inferens se protervius miles et pugnam poscens. *Augustin.* 5. *Civ. D.* 22. ¶ 2. Videtur quodammodo in bonam partem sumi lo illo *Plauti Amph.* 2. 2. 206. Qua non deliquit, decet audacem esse, confidenter pro se et proterve loqui. *parlar alto, con franchezza.*

PROTERVIA, æ, f. 1. *petulantia, insolentia, protervia, sfacciataggine, ἀκολασία, ἀσελγεία, petulantia, improbitas, protervitas.* *Juson. Edyll.* 10. 172. Capripedes agitat quum læta protervia Panas. *Id.* *Perioch.* 22. *Odys.* Procorum protervia. — *NE. Proterviam facere.* *V.* **PROPTER**.

PROTERVIO, is, ire, n. 4. ἀκολοπαίνω, petulanter ago, lascivio. *Tertull. Patient.* 12. ad fin. Dilictio non inflatur, non protervit.

PROTERVITAS, atis, f. 3. idem ac protervia, sed magis usitatum: petulantia, procacitas, lascivia, insolens impudentia. *Cic. Cæ.* 12. 29. De corruptelis, de adulteriis, de protervitate, de sumptibus immensa oratio est. *Horat.* 1. *Od.* 19. 7. Urit me Glyceræ nitor, Urit grata protervitas. *Ter. Heaut.* 4. 6. 10. Quam pæne tua me perdidit protervitas. Ubi *Calpurn.* Protervitas est levior quædam contumelia; procacitas, major; petulantia, maxima. *Pacuvius* apud *Non.* p. 121. 15. *Merc.* et apud *Festum* p. 270. 31. *Müll.* Nisi coerceo protervitate. Apud *Festum* legitur *protervitate*.

PROTERVITER, adverb. idem ac proterve. *Ennius* apud *Non.* p. 513. 11. *Merc.* Quis est, qui nostris foribus tam proterviter? *subaudi* insultat. *Priscian.* quoque 15. p. 1010. *Futsch.* hujus adverbii facit auctorem *Ennius*.

PROTERVUS, a, um, adject. Comp. *Protervior* f. — *Protervus* ¶ 1. Est petulans, procax, improbus, et qui lascivie causa neminem veritus, queque sibi obstantia quasi pedibus proterit: ut faciunt tauri (inquit *Donatus* ad *Ter. Hecyr.* 3. 5. 53.) ruentes in admissuram. Includit itaque in lascivia et petulantia superbiam et contemptum aliorum. Alii ducunt a *pro* et *tervus*, quod a terreo esse videtur. At recentior res. duce *Bergkio* (*Actorum Soc. philol. Lipsiens.* T. II. p. 468. et seq.), *protervus* formam e *propetervus* contractam esse putant; quod confirmant *Gloss. Philox.* Proterbitas, προπέτεια. Eadem *Gloss.* Proterbus, προπητής, Σπασις. *Gloss. Cyrill.* Προπέτεια, protervia, protervitas, et Προπητής, protervus. Gr. ἀσελγής, ἀκολαστος (It. *petulante, sfacciatto, insolente, protervo*; Fr. *hardi, pétulant*; Hisp. *atrevido, desvergonzado, petulante*; Germ. *keck, frech, schamlos, muthwillig*; Angl. *petulant, saucy,*

wanton, pert, malapert, froward, insolent, impertinent). Pacuvius apud Festum p. 330. Müll. Rubicundo colore et spectu protervo fero. Plaut. Bacch. 4. 3. 1. Petulians protervo, iracundo animo sum. Cic. 5. Fin. 12. 35. Flexi fractique motus, quales protervorum hominum esse solent, contra naturam sunt. Id. Cael. 16. 38. Si vidua libere, proterva petulant, dives effuse, libidinosa meretricio more viveret. Justin. 30. 2. 2. Meretrix protervior. Ovid. Heroid. 5. 136. Salyri, turba proterva. Horat. 1. Od. 25. 2. Parcus junctas quaerunt fenestras Ictibus crebris juvenes protervi. et 3. ibid. 14. in fin. tixæ protervæ. et 2. ibid. 5. 15. proterva fronte petet Lalage maritum. Ovid. Heroid. 17. 77. me spectas oculis, lascive, protervis. Stat. 5. Silv. 5. 67. doctumve sui convicia Nili Infantem, linguæque simul salibusque protervum. Ovid. Remed. am. 362. Musa proterva. h. e. lasciva. Seneca Hippol. 200. de Cupidine. Proterva teora tela molitur manu. Id. ibid. 268. Protervus furor. h. e. amor novæque in privilegium. ¶ 2. Dicitur et de aliis rebus, ubi nulla est turpis libido. Horat. 1. Od. 26. 2. et Epod. 16. 22.; et Ovid. Heroid. 11. 14. Ventii protervi. Ovid. 2. Amor. 16. 4. Et micet Icarii stella proterva canis. Id. 5. Met. 671. Protervas manus intentare. scil. puidandi causa. Id. de nuce 116. me Missa petunt avida saxa proterva manu. Martial. 11. 54. Proterva manus. h. e. furax. Id. 10. 9. Sal protervum. h. e. facetiæ mordaces. Sic Ovid. Ib. 524. Proterva lingua. h. e. maledica. et 5. Trist. 6. 26. Proterva dicta dicere in aliquem.

PROTESTATIO, onis, f. 3. protesta, actus protestandi. Symmach. 1. Ep. 56. Alia est: nimirum protestatio amoris, alia lingue ostentatio.

PROTESTATUS, a, uin. V. voc. seq.

PROTESTOR, aris, atus sum, ari. dep. 1. — Olim et *protesto*, as, activa positione dictum est, teste Priscian. 8. p. 799. Putsch. Hinc Part. *Protestatus* passiva significatione apud Cassiod. 5. Hist. Eccl. 42. a med. Post hujusmodi veranos superbosque sermones a commorato Serra de Aetio protestatos, etc. — Part. *Protestans* 1.; *Protestatus* 1. et supra — *Protestari* ¶ 1. Est Ital. *testimoniare*, esser *testindnio*, *provare manifestamente*, διαμαρτυρομαι, testis sum, palam testor. Macrobi. 1. Saturn. 17. sub fin. Floris species florem rerum protestatur. Justinian. *proxiim*. Institut. Bellicos sudores nostros innumerae provincie ditiois Romanæ addite protestantur. Ennod. Dict. 5. Actio nostra, si de bonis suis fuerit elata, sordescet, protestantibus divinis eloquiis: Qui vos laudant, seducunt vos. Et Apul. 10. Met. Mulier magno fidem præsidis protestata clamore. Sic Ammian. 24. 2. extr. Fidem Romanam pansis manibus protestantes vitam cum venia postulant. ¶ 2. Est etiam proniter, *protestare*. Quintil. declam. 4. 21. Prædico, protestor: non ego parricidium faciam. Fronto de nep. an. (edente iterum A. Maio) Ep. 2. a med. Que inibi conscius sum, protestabor: nihil in longo vitæ meo spatio a me admissum, quod dedecori, aut probro, aut flagitio foret. Ulp. Dig. 11. 7. 14. a med. Quippe protestantur, pietatis gratia id se facere. Adde Paul. ibid. 3. 3. 33. a med.

PROTHÉORÉMA, atis, n. 3. προθεωρημα, prævium theorema. Capell. 2. p. 35. In aliis (voluminibus) circuli, lineæque, hemisphæriaque cum trigonis et quadratis, multiangulæque formæ protheorematum vel elementorum diversitate formatæ.

PROTHESIS, V. PROSTHESIS.

PROTHÉMĒ, adverb. προθύμως, libenter, prompto alacrique animo. Vox Græca. Plaut. Pseud. 5. 1. 23. Hæc ego modo, atque herus minor hunc diem suspinsius prothyne. con tutto il piacere, di buona voglia.

PROTHËMIA, æ, f. 1. προθυμία, libentia, alacritas, prompta voluntas. Vox Græca. Plaut. Stich. 4. 2. 52. Vides, ut annona est gravis? Videte, benignitates hominum ut periere et prothymiæ! et 5. 2. 9. O dii immortales, quot ego

voluptates fero! quot risiones, quot jocos, quot savia, saltationes, blanditias, prothyrias! M. Aurel. ad Front. 2. ad M. Cæs. (edente iterum A. Maio) Ep. 5. ante med. At ego quamquam superatus, nihil de mea prothyria decessero, aut defecero.

PROTHËYRIS, idis, f. 3. V. ANCON, onis, in. PROTHËYRUM, i, n. 2. προθυρον. V. DIAPHYRUM.

PROTINAM (quod legitur et protenam), adverb. idem ac protinus, teste Varro. 7. L. L. 107. Müll. Ter. Pharm. 1. 4. 13. Aliquid convasasem, atque hinc me coniferem protinam in pedes. Ubi Donat. monet, etsi in vulgatis sit protinus, tamen rectum esse protinam, ac sic legisse Nigidium. Citat et hoc pacto Paul. Diac. p. 226. 20. Müll. qui et ipse protinus exponit. Plaut. Curc. 2. 3. 84. Ostium ubi conspei, exinde me illico protinam dedi. (V. PROTINUS.) Adde eumd. Cas. 5. 3. 13., Bacch. 3. 1. 7.; Pers. 4. 5. 8. et fragm. apud Non. p. 376. 8. Merc.; item Nævium ibid. et apud Varro. loc. cit.

PROTINĒO, es, ere, a. 2. ante teneo. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in Not. Tyr. p. 10.

PROTINIS et protenis, protinus, adverb. Afranius apud Non. p. 376. 7. Merc. Commissatum protinis recta domum digredimur.

PROTINUS et protenus, adverb. Alias formas protinam et protinis V. loco suo. — Scribitur et protenus; quod a Servio ad cit. loc. Virg. et a Capro de Orthogr. p. 2243. Putsch. ita distinguitur a protinus, ut per e referatur ad locum, per i ad tempus. Verum id discrimen non observatur in antiquis et optimæ notæ codicibus, ut Pier. quoque agnoscit ad cit. Ecl. 1. V. et Ritschel., Prolegom. ad Plaut. Trin. p. xcvi. — Protinus, a pro ac tenus, progressum et continuum motum significat, quasi tensionem, ut idem fere sit quod porro; ideoque et continuitatem significat, quod docet Varro 7. L. L. 107. Müll. teste ipso Non. p. 376. 14. Merc.: itaque protinus generatim est continue et sine ullius rei interpositione, συνεχώς (It. continuatamente, senza interrompimento di cosa alcuna, immediatamente; Fr. immédiatement, sans interruption, sans intervalle; Hisp. inmediatamente, sia interrupcion; Germ. vorhin, vorwärts, fort, in ununterbrochener Reihe, in einem fort, stetig, gleich darauf; Angl. immediately, directly, continedly, uninterruptedly, without the interposition of any thing).

1.) Proprie. ¶ 1. Quam protinus significet progressum et continuum motum, componitur cum verbis movendi, eundi, fugiendi, nec refert, utrum longior sit progressus, an non. Forcellinus hæc ita distinxit — a) Protinus, porro tenus, prorsum ante: cui opponitur retro. Ita videtur adhiberi a Cic. 1. Divinat. 24. 55. Præcepisse, ut pergeret protinus: quid retro atque a tergo fieret, ne laboraret. sequitasse ad andar immanzi. — b) Item porro, looge, procul, lontano, lungi, lontano di qui: quemadmodum hæc tenus sonat sin qui Virg. 1. Ecl. 13. ipse capellas Protinus æger ago. h. e. ante me ago procul hinc. Eadem ratione et protinam adhibetur. Plaut. Curc. 2. 3. 84. Ostium ubi conspei, exinde me illico protinam dedi. Non. p. 375. 10. Merc. hunc locum asserens, subdit: quasi in longam fugam. Nævius ibid. Ubi vidi, examinabiliter thmidis pedibus protinam me dedi, h. e. longius fugi, inquit Nonius: qui similiter intelligendum putat illud Virg. 7. Æn. 513. cornuque recurvo Taitaream intendit vocem, qua protinus omne Contremuit nemus. h. e. longe porro. ¶ 2. Refertur ad ordinem, quum una res post aliam sine ulla interpositione succedit, deinceps, successivamente, immediatamente dopo. Virg. 4. G. 1. Protinus aërii mellis caelestia dona Exsequar. Horat. 2. Ep. 18. 67. Protinus ut moneam. h. e. ut porro pergam monere. per proseguire. Sic Cels. 2. 33. De quibus protinus dicitur sum. ¶ 3. Item ad locum, quum scilicet dux res nihil habent intermedium, et se contingunt. Virg. 3. Æn. 414. Hæc loca tri quo-

dam et vasta convulsa ruina Dissiluisse ferunt, quam protinus utraque tellus Una forat. Plin. 5. Ep. 6. ante med. A capite porticus trichlinum excurrit: vatri xystum desinentem, et protinus pratum, multumque ruris videt fenestris. Tac. Germ. 43. sub fin. Trans Lygios Gothones regnantur, etc. protinus deinde ab Oceano Rugii et Lemovii.

II.) Translate. ¶ 1. Refertur ad tempus. Sissenma apud Non. p. 376. 30. Merc. Ut protinus procedendo, posset intra fines Salapiorum pervenire. Id. ibid. Postero die per incertas vias Æterniam, inde Romam protinus profugerant. Tubero ibid. Si quid a parentibus acceptum protinus antiquæ memoriæ tradiderunt. Virg. 10. Æn. 339. trajecto missa lacerto Protinus hasta fugit, servatque cruenta tenorem. senza fermarsi. et 9. ibid. 337. felix, si protinus illum Equasset nocti ludum, in lucemque tulisset! et 8. ibid. 157. Nam memini Hestionæ visentem regna sororis Laomedontiaden Priamum, Salamina petentem, Protinus Arcadiæ gelidos invisere fines. Cic. 2. Invent. 2. 8. Discipulorum autem atque eorum, qui protinus ab hac sunt disciplina profecti, multa de arte præcepta reperimus. Horat. 1. Ep. 12. 7. Si forte in medio positorum abstentius herbis Vivis et urtica, sic vives protinus, ut te Confestim liquidus Fortunæ rivus inauret. Liv. 27. 4. Protinus et alios Africa regulos jussi adire. Sueton. Aug. 38. Liberis senatorum, quo celerius reipubl. assuescerent, protinus virilem togam, latum clavum induere, et curiæ ioteresse permisit. tutt' in un tempo. Alii leg. protinus virili togæ latum clavum etc.: alii virilem togam, ac latum etc.: quidam protinus a virili toga latum etc. Plaut. Pseud. 2. 1. 13. Ad hoc ego oppidum vetus continuo legiones meas Protinus adducam. pleonasmus. ¶ 2. Universim est statim, illico, incontanente, tosto, immanente, atrox. — a) Absoluta. Cels. 2. B. G. 9. Hostes protinus es eo loco ad lumen contenderunt. Horat. 2. Sat. 5. 21. tu protinus, unde Divitias erisque rusm, dic, augur, acervos. Mamil. 1. 811. ignes euntes protinus et raptim. Cic. 1. Invent. 15. 20. Principium est oratio perspicæ et protinus conciliens auditorem benevolam. h. e. statim a principio. Sic Vellej. 2. 94. 2. Qui protinus quantus est, sperari potuerat. Ovid. 3. Met. 696. Protinus abstractus solidis Thyrrhenus Acetes Clauditur in lectis. Adde eumd. 15. ibid. 136. Quintil. 1. 1. 11. Si qua erunt ab his præsentibus alumno dicta vitiose, corrigat protinus. Id. 9. 4. 78. Et initium hexametris statim invenias, et Anacreontion protinus colon efficias. Plin. 16. Hist. nat. 25. 40. (95). Protinus fructum pro flora gignunt. Id. 19. ibid. 8. 53. (169). Planta flore rufo et protinus deciduo. Scribon. Compos. 193. Ephemeron potum protinus totum os prurire facit. — b) Cum part. ex, ab, post, statim post. Cels. 5. B. G. 17. Ex hac fuga protinus, que undique convenerant, auxilia discesserunt. Plin. 20. Hist. nat. 21. 84. (226). Protinus a partu. immanente dopo. et Vellej. 2. 104. 3. Protinus ab adoptione. Cels. 7. 26. n. 5. Id protinus ab ipsa curatione faciendum est. Id. 5. 26. Protinus post cibum. Quintil. 1. 1. 35. Protinus post interpretationem illoguæ secretioris. Alii aliter leg. — Iluc pertinet et illud Plin. 7. Hist. nat. sect. 1. (2). Protinus vitæ principio. et Cels. 2. 7. extr. Protinus initio dolor et tussis fuit. et 3. 2. Primo die protinus. — c) Sequente ut, quum, ubi, quam, statim post, statim ac. Cels. 5. 26. n. 26. Protinus ut percussus est aliquis. tosto che. et Val. Max. 5. 4. n. 4. Protinus ut e Capitio descendit. Plin. 18. Hist. nat. 17. 44. (151). In flore, aut protinus quum defloruere. Id. 33. ibid. 8. 43. (126) His scitulis periti, quum e vena ut lima rapuerunt experimentum, protinus dicunt, quantum aurum sit in ea. Cels. 3. 6. Id potius eligendum est, adeo ut, ubi accessiones continuantur, protinus dandus cibus sit. Plin. 10. Hist. nat. 28. 40. (75). Protinus lateant quam litatum est ei Deo. Id. 15. ibid. 17. 18. (67). Protinus quam detra-

tere vitibus. — d) *Protinus ac, atque, statim ac, tasto che. Solin. 46. ad fin.* Protinus atque poma ejus deciderunt maturitate. — a) *Non protinus, non continuo, non ideo. Quintil. 10. 1. 3.* Non autem, ut quidque præcipue necessarium est, sic ad efficiendum oratorem maximi protinus erit momenti. *Plin. 17. Hist. nat. 2. 3. (17).* Tertium tempus est, quum educant poma, nec protinus, sed jam valido fetu. ¶ 3. Refertur etiam, apud Ictos, ad personam, quum qui, non per illum, sed per se quippiam facit, *ἀμείων, Ulpian.* Etenim parvi refert, protinus libertus patrono cogatur dare, an per interpositam fidejussoris, vel rei personam. Ita *Thes. L. L. ex Budæo, Scardius, et alii. Id. Dig. 14. 6. 9.* Videri pecuniam a donatore profectam protinus ad creditorem, et fieri nummos accipientis.

PRÓTŌCŌMIUM, ii, n. 2. *πρωτοκόμιον*, prima coma, vel locus ubi coma incipit. *Veget. 2. Velerin. 11. ad fin.* Caput et tempora sub ipso protocomio inuris. Alii rectius leg. *procomio*, a *πρωκόμιον*, anterior coma.

PRÓTŌGĒNES, is, adject. *πρωτογενής*, primogenitus, a *πρώτος primus* et *γενος genus*: *V. MONOGENES*. — *NB.* De nom. proprio *V. O-NOM.*

PRÓTŌLAPSUS, a, um, adject. qui prior lapsus est: vox hybrida. *Commodian. 35. 1.* Adam protolapsus, ut Dei præcepta vitaret, etc.

PRÓTOLLO, is, ere, a. 3. est ultra tollere, aive extendere.

I.) Proprie. *Plaut. Pseud. 3. 2. 71.* Manum si protollet, et pariter proferto manum. *Avien. Arat. 567.* Pleiadas femoris pariter sub line sinistri Perseus protollit. h. e. attollit, extollit.

II.) Translate. ¶ 1. Est differre, protrahere. *Plaut. Cas. 2. 8. 11.* Protollo mortem mihi. et 3. 5. 43. Neque viri vitam sinere in crastinum protolli. *Lucilius apud Non. p. 159. 23. Merc.* Si non amplius, ad lustrum hoc protolleret unum *Gell. 3. 16. a med.* Neque ultra decimum mensem fetura mulierum protolli potest. *V.* aliud in **MAGMENTUM**. ¶ 2. Item in altum efferre, innalzare. *Amnian. 31. 7. a med.* Et Romani quidem voce undique Martia concientes, a minore solita ad majorem protolli, quam gentilitate appellat barritum, vires validas erigebant.

PRÓTŌMĀGISTER, tri, m. 2. primus magister: vox hybrida. Habetur in Tab. Fratrum Arvalium apud *Gruter. 121. 2.*; at ibi legendum est *promagister*: ita enim ibidem legitur, teste *Martin. Frat. Arv. p. 495.*, qui lapidem vidit.

PRÓTŌMĒDĪA, x, f. 1. *πρωτομηδία*, nomen herbæ, de qua *Plin. 24. Hist. nat. 17. 102. (165).* Hæstiatorida a convictu in Perside nominari, quociam bilarentur illa: eandem protomediam, qua primatum apud reges obtineat.

PRÓTŌMYSTA, x, m. 1. *πρωτομύστης*, primus mysta, præcipuus inter mystas. *Sidon. 2. Ep. 9. circa med.* Cur a quibusdam protomystrarum improbaretur.

PRÓTŌNAT, abat, impers. 1. *πρωβροντά*, ante tonat. *Val. Flacc. 4. 205.* sed tali protonat ira.

PRÓTŌPLASMA, atis, n. 3. a *πρώτος primus* et *πλάσμα creatum*, prima creatura, protoplas-tus. *Venant. Fortun. 2. 4. 5.* Exsiliit protoplasma solo. ubi primam male corripuit.

PRÓTŌPLASTUS, a, um, adject. *πρωτοπλαστος*, qui primo fictus, seu formatus est: a *πρώτος primus* et *πλάσσω fingo*. *Protoplasti* (scilicet homines) dicuntur primi parentes Adam et Heva a *Tertull. Exhort. ad castit. 2. ad fin.* et *advers. Jud. 13. a med.* — Perperam primam vocalem corripuit *Orient. Comment. 2.* Per pomum, protoplaste, cadis. et *Acim. 2. 35.* His protoplastorum sensum primordia sacra Continuere bonis.

PRÓTŌPRAXĪA, x, f. 1. *πρωτοπραξία*, prima actio, hoc est jus exigendi ante alios pecuniam a debitoribus, privilegium, quo quis ceteris creditoribus anteponitur: a *πρώτος primus* et *πράξις exactio*. *Plin. 10. Ep. 109.* Ego invenit a plerisque proconsulibus concessam ais protopraxiam, eamque pro lege valuisse. *V. PRIVILEGIUM.*

PRÓTŌSĒDĒŌ, es, ere, n. 2. *sedere in primo luogo*, vox hybrida, a Græco *πρώτος primus*, et Latino *sedeo*. *Tertull. Cor. mil. 15.* Protosedit et presbyteri coronati. *Lectio vitiosissima: plerique rectius leg. Alius (angelus) Iridis ambitu oratur celestis prato.* Sedent et presbyteri coronati.

PRÓTŌSTĀSĪA. *V. PROSTASIA.*

PRÓTŌTŌMŪS, a, um, adject. *di prima tagliata, πρώτοτομος*, qui est primæ sectionis: a *πρώτος primus* et *τομή sectio*. *Caules prototomi*, qui primi in brassica vere secantur: teneriores proinde et suaviores, qui et *cymæ* vocantur. De his *Plin. 19. Hist. nat. 8. 41. (137).* Brassica cymas a prima sectione præstat proximo vere. Hic est quidam ipsorum caulium delicatior teneriorque cauliculus, etc. Post cymam ex eadem brassica contingunt æstivi auctumnalesque cauliculi, mox hiberni, iterumque cymæ. *Colum. 10. R. R. 129. de brassica.* Frigoribus caules, et veri cymata mittit. et *ibid. 369.* Sed jam prototomos tempus decidere caules. *Martial. 14. 101.* cujus lemma *Boletarium*. Quum mihi boleti dederint tam nobile nomen, Prototomis, pudet heu! servio coliculis. — Et absolute, substantivorum more, *Id. 10. 48.* Et faba fabrorum, prototomique rudes.

PRÓTŌTŪPIA, x, f. 1. *πρωτοτυπία*, vox Græca, a *πρώτος primus* et *τύπος forma*: cujus mentio fit ab *Imp. Constantin. Cod. Theod. 6. 35. 3.* et ab *Imp. Julian. ibid. 11. 23. 2.* Mimus fuit et officium, quod occupabat circa tironum præstationem, ita quidem ut qui eo fungeretur, æstimaret, seu pretium statueret, quod loco tironum inferendum erat, atque ita formam daret. *V. Gothofredi adnot. ad postremum hunc loc. cit.*

PRÓTŌTŪPUS, a, um, adject. *πρωτοτύπος*, primitivus. *Marius Victorin. 2. p. 2514. Putsch.* Nunc ad novem prototypa, id est primiformia omnium metrorum genera, et quorum et origine derivata innumerabilis metrorum profuit copia, stylum nostri operis convertam. *Id. p. 2552.* Hæc sola duo metra (*dactylicum* et *iambicum*) possunt prototyporum prototypa dici, et omnium metrorum elementa. *Diomed. 2. p. 428. Putsch.* Monosyllaba quæcumque sint verba prototypa, o litteram tam versu, quam etiam prosa similiter productam habent.

PRÓTRACTĪŌ, ōnis, f. 3. *allungamento*, actus protrahendi, productio. *Macrob. 1. Somn. Scip. 12.* A puncto nascitur linea, et in longum ex individuo procedit: ibique a puncto suo, quod est monas, venit in dyadem, quæ est prima tractio. *Theod. Priscian. lib. 2. part. 1. c. 10. p. 300. retro ed. Ald.* Spasmus appellatus est extensione, vel protractione nervorum et viciorum muscularum.

PRÓTRACTUS, a, um. *V. PROTRAHO*

PRÓTRACTUS, us, m. 4. idem ac protractio. *Inscript. apud Amadot. Anecd. litt. T. 2. p. 480.* ET LONGIS PROTRACTIBUS . . . MALORUM VICI. Ita mutilam vocem ex lapidis vestigiis supplēt *Marin. Frat. Arv. p. 61.* Sed longis protractibus arte malorum Vici etc.; ibi autem sermo est de quadam lite forensi malevolorum hominum artificio protracta.

PRÓTRĀHĪŌ, trāhis, traxi, tractum, trāhere, a. 3. *Protraxit* syncop. pro *Protraxistis*, apud *Sil. It. 16. 84.* protraxit ad arma Quod profugos, satis est. *Protraze* pro *protraxisse*, *V.* in **PROGRAXE**. — Part. *Protrahens I.*; *Protractus I.* et *II. 1., 2., 3.*; *Protracturus* et *Protrahendus I.* — Protrabo est in medium traho, pertrabo, produco, *καπέλιω* (Ital. *tirare, tirar fuori, condurre per forza, trascinare*; Fr. *tirer en avant, tirer de, faire sortir, trainer*; Hisp. *tirar en adelante, tirar fuera, arrastrar*; Germ. *vorwärtsziehen, hervorziehen, hervorbringen* aus etwas, *vorhinziehen*; Angl. *to draw or drag forth, bring forward or out, force out, drag along*).

I.) Proprie. *Accius apud Non. p. 16. 22. Merc.* tantum ut frustrando, lacteos, vadans protrabas. *Lucret. 6. 564.* Protractaque trabes impendent ire paratæ. *Id. ibid. 1264.* multa sili protracta

corpora. *Virg. 2. Æn. 122.* Hic Itbacus ratem magno Calchanta tumultu Protrahit in medium. et 8. *ibid. 265.* de Caco. pedibusque informe cadaver Protrahitur. *Propert. 3. 16. 25.* Ille licet ferro cautus se condat et ære, Mors tamen inclusum protrahit inde caput. *Cic. 6. Verr. 10. 24.* Hinc in convivium Sex. Corninium protrahi iussit. *Id. 1. Phil. 9. 22.* Ad operas mercenarias statim protrahi. *Plaut. Merc. 4. 4. 58.* Me istam capillo protracturum esse in viam, nisi etc. *che la trascinerò per li capelli sulla strada. et Tac. 4. Hist. 27.* Protrahere aliquem e tentorio. *Sueton. Ner. 53.* Si qua paria (*athletarum*) longius recessissit, in medium manibus suis protrahens. *Amnian. 24. 4.* Cujus (turris) ruina muri contiguum latus secum immani fragore protraxit. — Est etiam in aliquam partem trahere. *Cels. 7. 21. 2.* Deinde si inqueu incisum est, eo protractis tunicis, humor effundi debet. *tirate a quella parte le tuniche.* — Item pro extrahere, *cavar fuori. Id. 7. 12. n. 1.* Specillo conquirenda cat testa, quæ recessit, et vulsella protrahenda est.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim. *Lucret. 4. 1182.* Quippiam protrahere in lucem. et 5. 1387. quidquid paulatim protrahit ætas in medium, ratioque in luminis eruit oras. et *ibid. 1030.* ipsa videtur: Protrahere ad gestum pueros infantia linguæ. *tirarli e costringerli a fur dei cenni.* Sic *Liv. 33. 28. a med.* Quem indicem Pisistratus timeus, eo ipso timore ad indicium protrahit. *lo tirò, e quasi sforzò a scoprire. Plaut. Trin. 1. 2. 7.* Nam postquam hic ejus rem confregit filius Videtque ipse ad pauperiem protractum esse se, etc. *Quintil. declam. 4. 14.* Vultus ex rudi caligine protractus. *Val. Max. 3. 8. n. 6.* Portentum tenebris protractum. ¶ 2. Specialim est revelare, patefacere, publicare, prodere, manifestare, scoprire. *Liv. 45. 5. a med.* Suberat et ille metus, ne damnatus auctorem se nefandi facinoris protraheret. *Ovid. 3. Trist. 4. 71.* Nec meus indicio latitantes versus amicos Protrahet. *Liv. 27. 3.* Novum in occulto gliscens per indicium protractum est facinus. *Vellej. 2. 92. 2.* Quum protraxisset publicanorum fraudes, punisset avaritiam. *Val. Max. 2. 5. n. 3.* Matronæ unius ancillæ indicio protractæ. ¶ 3. Item differre, prolongare, differre, tirar innanzi, o in lungo, *ἀνεβάλεισθαι. Sueton. Ner. 32.* Stipendia militum protrahere ac differre. *Id. Cæs. 52.* Convivia in primam lucem protrahere. *Id. Ner. 27.* epulas a medio die ad mediam noctem. et *ibid. 33. ad fin.* Venenum in hædo expertus, is quinque horas protraxit. scil. vitam. *Id. Aug. 17.* In serum dimicatione protracta. ¶ 4. Item augere. *Val. Max. 1. 4. n. 8.* Ut iapacissimi victoris insolentiam dicti timore protraheret. *Alii leg. pertraheret.* ¶ 5. Item extendere. *Ulp. Dig. 45. 1. 1. ad fin.* Utrum hoc usque ad Græcum sermonem tantum protrahimus, an vero et ad alium, Pænium forte, vel Assyrium, dubitari potest.

PROTREPTĪŌ et

PROTREPTĪCŪM, i, n. 2. *esortazione, istruzione, προτροπήκον*, tractatus, syntagma, liber, carmen exhortationem et monita continens: a *προτρέπω adhortor, monitis impello*. Ita *Protrepticon* inscribitur apud *Statium* silva 2. libri quinti. *Trebell. Salomin. Gall. 2.* Nec ignota esse arbitror quæ dixit M. Tullius in Hortensio, quem ad exemplum protreptici scripsit. *Auson. epist. præfixa Edyll. 4.* Libellus, quem ad nepotium meum instar protreptici iuseram. Adde *Sidon. 1. Ep. 25. (al. 31.).*

PROTRICO, as, are, a. 1. porto tricare. Vos a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Vol. Tir. p. 150.*

PRŌTRĪMENTUM, i, n. 2. *ἐπιτρίμμα*, edulium minutim tritum concisumque, qualia etiam hodie in pulmentariis plurima concinnant ex carnibus frustillatim concisis, intrimentum: a *proterendo*. *Apul. 8. Met. in fin.* Et accuratius in protreptici sapidissime coctum.

PRŌTRĪTUS, a, um. *V. PROTERO.*

PRŌ TRĪUMVĪRŌ, m. qui fuit triumvir. *Inscript. Afric. ad Rénier. 2169. c. CARILLVS . . . PRŌ TRĪUMVĪRO QVATAR*

PROTRŌPĒ, es, f. i. figura, de qua hæc *Jul. Rufinian. de fig. sent. et eloc.* 35. ed. *Ruhnken.* Protrope, adhortatiu ad aliquam rem est, et palliologia. *Virgilius* (5. *Æn.* 189.): nunc, nunc insurgite remis, hortor vos (at *vulgati libri* Hactorei) socii.

PROTRŌPUM, i, n. 2. *πρότροπον*, genus potus, idest mustum, antequam uvæ calcantur, a *πρότροπον* præverto, quod calcaturam et prelum prævertat sponte effluendo. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 9. 11. (85). Sed inter hæc genera potuum ponere debeo et protropum: ita appellatur a quibusdam mustum sponte defluens, antequam calcantur uvæ. *V. LIXIVUS* et **PROTYRUM**. *Marcell. Empir.* c. 20. pag. 113. retro ed. *Ald.* Dantur (pastilli) jejunis ex aquæ cyathis tribus, aut ex protropo musto, quod est passii genus.

PROTRŪDO, dis, si, sum, dere, a. 3. (pro et trudo). Part. *Protrusus* I. — Protrudo est idem ac porro, sive ultra trudo, propello, sensim promoveo, *προωθῶ*, *spingere innanzi*.

I.) Proprie. *Cic. Fat.* 19. Ut igitur, qui protrusit cylindrum, dedit ei principium motionis, etc. *Phædr.* 5. 7. Ab universis capite est protrusus foras. *Lucret.* 4. 890. atque ita tota Paulatim moles protruditur atque movetur. *Id. ibid.* 279. Sic ubi se primum speculi projecit imago, Dum venit ad nostras acies, protruditi agitate Aera, qui intar se cumque 'st oculosque locatus, Et facit ut etc. *Cf. eumd. ibid.* v. 246. *Horat.* 1. *Ep.* 20. 14. ut ille qui male parentem in rupes protrusit asellum Iratus. *Virg.* 2. 8. Coagmenta inter se sedentia non protrudent opus. *Ammian.* 29. 1. circa med. Protrudi penatibus. h. e. proturbari, ejici.

II.) Translate. *Cic.* 10. *Fam.* 26. extr. Comilla, quantum facere possumus, in Januarium mensem protrudimus. *Andriam* cacciando *innanzi*, e differendo. *V. PROTENDO*.

PROTRŪSUS, a, um. *V. voc. præced.*

PROTRŪBERŌ, as, are, n. 1. *gonfiarsi*, extuhero, exeresco in formam tuberis. *Solin.* 45. de *bucephalo*. De fronte ejus quædam existantium corniculorum protuberabant minæ. et *ibid.* 46. ad fin. Protinus atque poma ejus deciderunt maturitate, alia protuberant.

PROTRŪMĪDUS, a, um, adject. in anteriorem partem tumidus, ut Protumida luna, apud *Apul. de Deo Socrat.* sub *init.*, ubi est qui leg. *per tumida*.

PROTURBĀTUS, a, um. *V. voc. seq.*

PROTURBO, as, avi, atum, are, a. 1. (pro et turbo). Part. *Proturbans* II.; *Proturbatus* I. et II. — Proturbo est idem ac porro, sive ultra, sive extra turbo, id est repello, abigo, arceo, *scacciare*, *απωθῶμαι*.

I.) Proprie. — a) Stricto sensu. *Cæs.* 2. *B. G.* 19. ad fin. His facile pulsus ac proturbatus, ad flumen decurrerunt. *Virg.* 10. *Æn.* 801. Telaque conjiciunt, proturbantque eminus hostem. *Id.* 9. *ibid.* 441. Quem circum glomerati hostes, hinc comminus atque hinc Proturbant. *Liv.* 5. 47. Telis missilibusque saxis proturbare hostes. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 19. 21. (67). Apes pigras et ignavas proturbant. *Colum.* 9. *R. R.* 15. 2. Extra tecta proturbantur. *Claudian.* 2. in *Eutrop.* 513. Proturbare aliquem laribus. *Apul.* 9. *Met.* quempiam de domo. *Quintil. declam.* 17. 6. e domo filium. *Tac.* 2. *Hist.* 85. Proturbatis, qui de Othone nunciabant, etc. *Justin.* 3. 4. 12. Dux eorum Phalantus per seditionem in exilium proturbatus Brundisium se contulit. — b) Poëtice pro dejicere. *Ovid.* 3. *Met.* 79. *de angue*. nunc impete vasto Fertur, et obstantes proturbat pectore silvas. — Item pro emittere *mandar fuori*. *Sil. It.* 5. 604. Iraque anhelatum proturbat pectore murmur.

II.) Translate est valde turbare. *Tac.* 1. *Hist.* 60. Militum conviciis proturbatus, et desertus. *Val. Flacc.* 1. 597. Nuncius hunc (*Eolum*) solio Boreas proturbat ab alto. h. e. sedentem in solio turbat rei novitate et magnitudine. *Id.* 6. 230. Fulmineumque viris proturbans ingarit ensem.

PROTŪCTĒLA, æ, f. i. vicetutela, munus ejus,

qui pro tutore negotia gerit. *Ulp. Dig.* 27. 5. 1. *init.* Protutelæ actionem necessariam præter proposuit. Adde *eumd. ibid.* § 6. et 8. *Paul.* *ibid.* 3. 24. Nequa tutelæ, neque protutelæ judicio tenetur.

PROTŪTO, as, are, a. 1. idem ac tutari. *Gloss. Cyrill.* *Προσπαλιζομαι*, prututo.

PROTŪTOR, ōris, m. 3. vicetutore, quasi tutor, tutoris munus exercens. Apud *Ulp. loc. cit.* in PROTUTELA semper in ablativo usurpatur, pro tutore: in recto vero quasi tutor dicitur. Apud *Ammian.* 29. 5. non protutoribus in dativo plur., sed protectoribus legendum est.

PROTYRUM, i, n. 2. originale, primo exemplare, o modello, prototipo, πρότυπον, primum exemplar, ad cujus rationem cetera formantur: a πρό ante et τυρός forma, exemplar impressum. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 12. 43. (152). Primus personas tegularum extremis imbricibus imposuit, quæ inter initia protypa vocavit. *V. ECTYPUS*. Alii rectius leg. *prostypa*, et intelligunt figuras, quæ parum exstant et prominent, di basso rilievo.; quam *Salmastii* conjecturam confirmant optimi Codices: *V. Sillig.* ad h. l. Hoc vero unice probandum, ait cl. *Furlanetto* in *Append.*, nam πρότυπος est inusit., pro quo πρότυπος usurpatur; itaque *prostypa* scribendum a πρότυπος, eminentes figuras habens; falsam porro vocis locutionem hujus interpretationem habuit *Forcellinus* ex *Harduino*.

PROTYRUM, i, n. 2. πρότυρον, genus vini in insula Lesbo, apud *Virg.* 8. 3. a med., ubi alii leg. *protropum*. Aliud est *prothyrum*: da quo *V.* in **DIATHYRUM**.

PROUT. V. PRO.

PROVECTĪBĪLIS, e, adject. qui proficere et provehi in melius potest. *Fulgent. Contin. Virgil.* p. 747. *Stav.* Ita et ingenio natum est provectibile.

PROVECTĪO, ōnis, f. 3. promozione, προαγωγή, actus provehendi, promotio. *Lactant.* 5. 11. Non honor ille, aut provectio dignitatis fuit, sed hominis damnatio ad carnificinam.

PROVECTUS, a, um. *V. PROVEHO*.

PROVECTUS, us, m. 4. provectio. *Aurel. Vict. Cæsar.* 39. ad fin. Honestiorum provectus, et contra supplicii flagitiosi cujusque, virtutum studia augebantur. *Sidon.* 4. *Ep.* 4. Provectus ætatis. h. e. progressu. *Pallad.* 1. *R. R.* 6. Præsentia domini provectus est agri. *profito*, vantaggio. et *Dictys Cret.* B. *Tvoj.* 6. 11. Insula in provectu frugum redundatura. *Al. leg.* proventu. — In plur. num. legitur apud *Ammian.* 28. 4. a med. — Est etiam promotio, Italii promozione, ad dignitatem aliquam. *Cassiod.* 8. *Variar.* 11. Confido, agendas optimo regi gratias, quando provectum meum excogitatum, P. C., noscitis pro utilitate cunctorum. Adde *ibid.* 22.

PROVĒGĒO, es, ere, a. 2. moveo, profero, promoveo, excito. *Pacuvius* apud *Non.* p. 154. 5. *Merc.* Aut me occide, illic si usquam provegam gradum. *Alii leg.* provigeam, alii *perperam* provideam. *V. PROVIDEO*.

PROVĒHO, vēhis, veki, vectum, vēbere, a. 3. (pro et veho). Part. *Provehens* II. 2. a.; *Provectus* I. b., II. 1. b. et 2. b. et in fin. — Proveho est idem atque ultra aut ante veho, ultra duco, promoveo, præsertim si navi, aut curru, aut jumento id fiat. *πρωήω* (II. portare, o condur oltre, o innanzi; Fr. porter en avant, faire avancer, transporter; Hisp. llevar, traer en adelante, hacer adelantar, transportar; Germ. vorwärts führen, -bewegen, -bringen, -fahren, -schaffen, fortbringen, -führen; Angl. to carry forth or forward, carry on or along, conduct, convey).

I.) Proprie. — a) Activa forma. *Plaut. Rud.* 3. 6. 24 PL. Eam hinc abduxist. LA. non avexi. PL. cur negas? LA. quia pol provexi: avehere non quivi miser. h. e. navi quidem impositam porro veki, sed avehere nequivi tempestate impeditus. *Accius* apud *Non.* p. 534. 2. *Merc.* Ante nootem extenta retia ut proveherem et stauerem. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 13. 43. (73). In

Hispania alvos apum mulis provebunt. *Plin. alter* 6. *Ep.* 31. sub fin. Ingentia saxa latissima navis provehit. *Val. Flacc.* 4. 421. Juvet nostros nunc ipsa labores, Immissisqua ratem sua per frata provehat Euris. *spinga innanzi*, et *Lucret.* 6. 1025. aer a tergo quasi provehit atque propellit. — b) Passiva voce, vel Mediorum apud Græcos more, sæpius adhibetur, *avanzarsi*, *inoltarsi*. *Plin.* 6. *Hist. nat.* 31. 36. (199). Navigantes in eam insulam non posse ultra quasdam columnas provehi. *Virg.* 3. *Æn.* 72. Provebimur portu: terræque urbesque recedunt. *Cæs.* 2. *B. C.* 3. L. Nasidius cum classe freto Sicilia provehitur. *Virg.* 2. *Æn.* 24. Huc se provecti deserto in litore condunt. *Liv.* 23. 47. Protectus ante stationes equo, Tauream compellavit. *Cæs.* 3. *B. C.* 8. Serius a terra protectæ naves. et 4. *B. G.* 28. extr. naves in altum. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 17. 21. (124). Boji Transalpiibus provecti Laudem Pompejam condidere.

II.) Translate. ¶ 1. Est promovere, evehere, portare *innanzi*, *promuovere*, *innalzare*. — a) Activa voce. *Sueton. Cæs.* 72. Quosdam etiam infimi generis ad amplissimos honores provexit. *Plin.* 8. *Ep.* 12. Colit studia, studiosos amat, fovet, provehit. *Id.* 9. *Ep.* 14. Provebere aliquem in lucem et famam. *Fellej.* 2. 128. 2. aliquem in consuiatus, censuras, et triumphos. *Cic.* 13. *Phil.* 11. 24. Ecquo te tua virtus provexiset? ecquo genus? *Horat.* 3. *Od.* 4. 66. vim temperatam dii quoque provehunt in majus. — b) Passiva voce, vel Mediorum apud Græcos more. *Quintil.* 6. *proæm.* 10. Esse nescin quam, quæ spes tantas decerpit, invidiam, ne vidualicet ultra, quam homini datum est, nostra provebantur. et *Fellej.* 2. 69. 1. A quo ipse in consulare provectus fastigium fuerat. *Tac.* 13. *Ann.* 20. Ut Burrum demovere præfectura destinaret, tamquam Agrippinæ gratia provectum. *promosso*. *Id.* 2. *ibid.* 75. E gregario ad summa militiæ provectus. *Id.* 1. *Hist.* 1. Dignitatem nostram a Vespasiano inchoatam, a Tito auctam, a Domitiano longius provectam non abnuerim.

¶ 2. Item est abripere, longius impellere, progredi facere, *trasportare*, *far andar innanzi*: ductâ metaphora a ventis, qui navim impellunt. — a) Activa voce. *Cic. Dom.* 12. 32. Vestra in me audiendo benignitas prævenit orationem meam. *Id. Harusp. resp.* 20. 43. Sulpicium longius quam voluit, popularis aura provexit. *Liv.* 2. 50. Hæc spes provexit, ut ad conspecta procul pecora decurrerent. *Id.* 40. 14. sub *init.* Quo lusu apud ma celebratum cœniviium sit, illo etiam (forsitan pravo) gaudio prævabente, quod etc. *Propert.* 2. 12. 19. Quin etiam si me ulterius provexerit ira, Ostendes matri brachia læsa tuæ. *Lucret.* 5. 1433. Idque minutatim vitem provexit in altum. h. e. paulatim deduxit in multas calamitates, ceu in altum mare. — b) Passiva voce, vel Mediorum apud Græcos more, est progredi, procedere, rapi, ferri. *Cic.* 3. *Fin.* 22. 74. Sentio ma esse longius provectum, quam proposita ratio postularat. *Id.* 8. *Phil.* 3. 9. Inani spe ad aquas usque et Puteolos provehuntur. *s'avanzano coi disegni e colle brama*. et 4. *Tusc.* 18. 42. Ipsa sibi Imbecillitas indulget, in altumque provehitur, nec reperit locum consistendi. *Id.* 1. ad *Brut.* 15. Sed provebor amore. *mi lascio trasportare*. *Liv.* 35. 48. ad fin. Provectus deinde est intemperantia linguæ in maledicta Romanorum. *Tac.* 4. *Hist.* 7. Paullatimque, per altercationem, ad continuas et infestas orationes provecti sunt. *Quintil.* 1. 3. 4. Audacia provecti. *Tac.* 4. *Ann.* 10. Ro sudale provectus, ut etc. *Id.* 2. *ibid.* 55. Ro usque corruptionis provectus, ut etc. *Plin.* 9. *Ep.* 19. Semel omino, me audiente, provectus, ut de rebus suis hoc unum referret, etc. *avanzatosi a tanto di* etc. *Alter Plin.* 26. *Hist. nat.* 4. 9. (20). Huc usque provecta credulitas antiquorum. *At Sillig.* nulla prorsus allata var. lect. profecta. Spectatim de tempora. *Tac.* 3. *Hist.* 46. Bellum inaglus provectum. h. e. protractum. *Cic. Senect.* 4. 10. Eum culare capi non admodum grandem natu, sed tamen jam ætate provectum. Sic *Nepos*

Tmol. 4. Hic quum mēta iam provecata esset, sicut ullo morbo lumina oculorum amisit. *Cic.* 1. *Tusc.* 39. 94. Provecata etate mortua est. in tā avanzata. *Tac. Ann.* 1. 4. Senectus provecata. *Id.* 13. *ibid.* 20. Provecata non erat. *Apul.* 8. *Met.* Die jam provecato. — *Provehere vitam in periculum*, est exponere, apud *Cic. Mil.* 21. 56., ubi tamen alii leg. projicere. — Hinc Part. præter. pass., cujus exempla retulimus,

Provecus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde Comp. *Provecior* apud *Amian.* 26. 9. *Provecior* natu. *Arnob.* 6. 10. Senectute provecior. *Auson. epigr.* 19. Nestore sim quamvis provecior. *Pallad.* 4. *R. R.* 13. in fin. Equis provecioribus tempora carari incipiunt, supercilla canescere.

PROVENDO, is, fr̄e, a. 3. *Africanus* apud *Donat.* ad *Ter. Adolph.* 3. 4. 34. Is, ut servorum captus est, facillime domo atque nostra familia provenditur. Alii divisim leg. pro venditur, ut sit constructio: venditur pro domo atque etc. *Lachmanno ad Lucret.* 2. 829. certum est vox venditur *Africanus* minime convenire; et *Ribbeckius, Comitor. fragm. pag.* 204. legendum conjicit protruditur, vel provertitur.

PROVĒNIO, vĕnis, vĕni, ventum, venire, n. 4. (pro et venio) Part. *Proveniens* I. 2. b. et II. 2. b.; *Proventurus* II. 2. a. et b. — *Provenio* est idem atque extra venio, prodeo, exorior, εἶσο, προέρχομαι (II. comparare, uscir fuori; Fr. venir en avant, s'avancer, paraître, se montrer; Hisp. venir en adelante, adelantarse, parecer, mostrarse; Germ. hervorkommen, hervortreten; Angl. to proceed or come forth, come out, appear).

I.) Proprie. ¶ 1. *Generatim*. *Plaut. Pseud.* 1. 5. 155. Nam qui in aeternam provenit novo modo, novum aliquid inventum asserre addebet. *Nævius* apud *Cic. Senect.* 6. 20. Proveniebant oratores novi, stulti, adolescentuli. *Alii* leg. proveniebant, eod. sensu, et *Sall. Cat.* 8. Quia provenere ibi scriptorum magna ingenia, per terrarum orbem Atheniensium facia pro maximis credebantur. *Cels.* 2. 7. ante med. Quibus feminis menstrua non proveniunt. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 23. 21. (85). Altitudo, in qua nubila ac venti nubescere proveniant. *Alii* leg. lo quem perveniunt. ¶ 2. *Speciatim*. — a) Est nasci, nascere. *Tac.* 4. *Hist.* 65. Deductis olim, et nobiscum per connubia sociatis, quique mori provenere, hæc patria est. h. e. quique es bis nati sunt. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 53. 74. (150). de ovis. Post solstitium nata non implent magnitudinem *Iustam*: tantoque minus, quanto serius provenere. et *ibid.* 54. 75. (152). Incubationi datur initium post novem lunam, quia prius incubata non proveniant. *Id.* 17. *ibid.* 20. 34. (148). de castanea. Seri nuce diximus: sed, nisi es maxims, non provenit, nec nisi quinis acervatim satis. *Id.* 9. *ibid.* 10. 12. (38). Neque aliud ibi animal provenit. *Id.* 4. *ibid.* 16. 30. (104). Insula, in qua candidum plumbum provenit. *Id.* 37. *ibid.* 10. 56. (152). *Catoptritis (gemma)* in Cappadocia provenit. *viene*. *Ovid.* 4. *Fast.* 772. in stabulo multa atagna meo, Laoaque proveniat nullas læsura puellas. *Id.* 3. *Amor.* 1. 43. de *Elegia*. Rustica sit sine me lascivi mater Amoris: huic ego proveni lena comesque deæ. h. e. nata sum, inventa sum, ut essem lena etc. *Colum.* 7. *R. R.* 8. 5. de caseo. Sic neque fistulosus, neque salsus, oecue aridus provenit. *riesce, divento*. — b) Item nasci simul et crescere, oſsignore, provare, crescere, provenire. *Colum.* 3. *R. R.* 18. 2. Nulla stirpis antequam deponatur venatur et infracta melius provenit, quam quæ integra et inviolata sine injuria deposita est. *Id.* 4. *ibid.* 30. 6. Virgas roscidas si recideris, parum prospere proveniunt. *Id.* 1. *ibid.* 2. 4. Segetes modice siccis campis melius, quam præcipitibus locis proveniunt. *Id.* 5. *ibid.* 6. 14. Quæ ulmus a positione bene provenit, etc. *Cæs.* 5. *B. G.* 24. Frumentum propter siccitates angustius provenerat. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 21. 35. (155). Hoc pro senescendi celeritate attributum huic arbori, ut citissime proveniat. *Id.* 19. *ibid.* 7. 36. (120).

Ooimnm cum maledictis ac probris serendum præcipiunt, ut lætius proveolat. *Id.* 17. *ibid.* 1. (1). Arboris sponte sua provenientes. *Pallad.* 4. *R. R.* 3. Nec in sabulone solum, sed in arena quoque (panicum et milium) proveniunt. et *ibid.* 10. 16. (saudent assidua fossione: hinc proveniunt poma majora).

II.) Translate. ¶ 1. *Generatim* est extra venire, exire. *Plaut. Capt.* 2. 1. 26. Doli non doli sunt, nisi astu coles: Sed malum maximum, si id palam proveoit. ¶ 2. *Speciatim* est venire, contingere. — a) *Universim*. *Ovid.* 1. *Trist.* 1. 39. Carmina proveniunt animo deducta sereno. *Plin.* 8. *Ep.* 19. extr. Ut ex studiis gaudium, sic studia hilaritate proveniunt. *Cic.* 1. *Fin.* 14. 47. Nec, quid proventurum sit, provident. *Alii* leg. eventurum. *Tac.* 2. *Hist.* 20. in fin. Gaurus, ut initia belli provenissent, femam in cetera fore. *Plaut. Most.* 2. 1. 68. Tranquille cuncta, et ut proveniant sine malo. *Sueton. Aug.* 94. Quod uni olim Magno Alexandro simile provendisset ostentum. *Colum.* 4. *R. R.* 20. 2. Non quid casu fiat, sed quid certa ratione plerumque proveniat, præcipere debemus. — b) *Speciatim* est bene, aut male cedere, avvenire, accedere, andar bene o male, quod e additis adverbis patet. *Lucilius* apud *Non.* p. 521. 3. *Merc.* Adeo male me excipiunt decimæ, et proveniunt male. *Justin.* 7. 6. 10. Quibus rebus feliciter provenientibus. — *Passive impersonaliter*. *Plaut. Men.* 5. 5. in fin. Nimis proventum est œquiter. — Is etiam, cui quid bene succedit, aut secus, provenire dicitur. *Plaut. Truc.* 2. 6. 34. Mars peregre adveniens salutatur Nerienem uxorem suam. Quum tu recte provenisti, quumque es aucta liberis, gratulor. *Id.* *Rud.* 3. 5. 57. Edepol proveni nequiter multis modis. *Adde Stich.* 2. 2. 73. Eadem ratione *Ter.* dixit *Adolph.* 5. 9. 22. Syre, processisti bodie pulvere. — Absolute pro succedera, andar bene. *Tac.* 3. *Hist.* 41. Non ignavum, et si provenisset, atrox consilium inlit. et 4. *ibid.* 18. Si destinata provenissent. *Id.* 1. *Ann.* 19. Cetera mandatuos, ubi prima provenissent. *Id.* 4. *ibid.* 12. Ferox scelerum, et quia prima provenerant, volutare secum etc. *Adde eumd.* 4. *Hist.* 34. et 14. *Ann.* 25. *Sueton. Vesp.* 5. Consulentem confirmare sortes, ut quidvis cogitare volveretque animo, quamlibet magnum, id esse proventurum pollicerentur.

PROVĒNTO, as, are, n. 1. frequentat. *V.* in voce præced. I. 1.

PROVENTUS, a, um. *V. PRÆVENTUS*.

PROVĒNTUS, us, m. 4. (provenio) est quidquid nascitur, et alicunde provenit, et fructum affert, ut partus animalium, fruges, vina, poma, et hujusmodi, τὰ γηγόνεα, φρούρα, κρῶδος (II. venuta, raccolta, vendita, entrata, nascita; Fr. venue, naissance, croissance, production, récolte, moisson; Hisp. natio, nacimiento, crecimiento, producción, cosecha de frutos; Germ. d. Hervorkommen, -wachsen, Gedeihen, Wachstum, Entstehen; Angl. increase, produce, yearly profit or income, revenue).

I.) Proprie. — a) In singul. num. *Virg.* 2. *G.* 518. Proventuque oneret sulcos, atque borrea vincat. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 25. 57. (209). Sunt qui certissimum veris indicium arbitrantur, ob inOrmitatem aomialis, papilionis proventum. Id eo ipso anno, quum commeatoremur hæc, notatum est, proventum eorum ter repetito frigore extinctum. *Id.* 11. *ibid.* 11. 10. (26). de apib. Domos primum plebi exadificanti, deinde regibus. Si speratur largior proventus, adjiciuntur contubernia et fucis. *Id.* 13. *ibid.* 24. 47. (134). Cytillus inventus in Cythno insula, mox translatus in urbes Græcas, magno casei proventu. scil. quia lactis plurimum præbet ovibus, ut *Colum.* 5. *R. R.* 12. 1. scribit. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 12. 48. (123). Ocimum extinguit lactis proventum. *Sueton. Claud.* 16. in fin. Uberi viceora proventus. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 12. 19. (93). In Africa miliaris vocari multas (oleas) a pondere olei, quod ferant annuo proventu. *Id.* 21. *ibid.* 5. 11. (22). Lillium maxime rosas decet, medio earum proventu incipiens. *Id.* 15. *ibid.*

18. 19. (71). Ficus trifario proventu. *Justin.* 43. 2. 4. Amulius, multiplicato metu proveoit duorum, pueros exponi jubet. — b) In plur. num. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 12. 62. (189). Hortensium proventus tantum adhibere tractavimus. et *ibid.* 5. 24. (74). Cucumis ser.atur usque ad alios pœna proventus.

II.) Translate. ¶ 1. *Generatim* de proventu uberi, abundantia, copia, abbondanza. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 65. 85. (187). Proventus murium siccitatibus. *Id.* 8. *ibid.* 55. 81. (218). certum est, Balearicos adversus proventum cuniculorum auxillum militare a divo Augusto petiisse. *Alter Plin.* 1. *Ep.* 13. Magnum proventum poetarum hic annus attulit. *Justin.* 13. 1. 12. Neque unquam ante Macedonia tam clarorum virorum proventu floruit. Cf. *Quintil.* 12. 10. 11. Tum efflorescit oratorum ingens proventus. *Seneca Tranquill.* 7. Ille Socratici fetus proventus, *Lucan.* 2. 60. tanta ne novorum Proventu scelerum quærent, uter Imperet Urbi? ¶ 2. *Speciatim* est prosperus exitus, successus, buon esito, buon successo. *Cæs.* 7. *B. G.* 29. Omnes secundos rerum proventus expectare. *Id.* 2. *B. C.* 38. Multum ad banc rem probandam adjuvat adolescentia, magnitudo animi, superioris temporis proventus, fiducia rei bene gerendæ, *Liv.* 45. 41. Multarum secundarum rerum velut proventus. *Plin.* 9. *Ep.* 13. a med. Tanta conversio vel negotii dignitate, vel proventum nationis, vel actoris constantiam subsequuta est. *Val. Max.* 5. 10. n. 2. In maximo proventu felicitatis nostræ. *Id.* 3. 2. 5. Excellentissimos virtutis proventus miserabilis lapsus sequitur. ¶ 3. Item eventus, evento, avvenimento. *Apul.* 2. *Met.* Mibi proventum hujus peregrinationis anquirenti, multa respondit. ¶ 4. Item utilitas, utilità. *Apul. de Mundo.* Cultus agrorum, artificum solertia, proventus artium.

PROVĒRSIÁLIS, e, adject. proverbiale. *Gell.* 2. 22. a med. Ex quo versum istum proverbiale factum est.

PROVĒRBIÁLITER, adverb. proverbialmente, per modum proverbii. *Amian.* 29. 2. ad fin. Proverbialiter dici solet. *Sidon.* 7. *Ep.* 9. in conc. Ut proverbialiter loquar. *Adde Donat.* ad *Ter.* *Eun.* 2. 2. 37.; et vet. *Scholjast.* ad *Horat.* 1. *Sat.* 4. 120.

PROVĒRBIUM, ii, n. 2. Primam syllabam prœduxit *Ovid.* 4. *Fast.* 489. Hæc quoque de causa (si te proverbial tangunt) Mense malas Majo nubere vulgus ait. At licenter corripuit *Aleim.* 6. 387. Pacificus quidquid lata inter scæptra Salomon Obscurum sensu per clara proverbial dicit. — *Proverbium*, Ital. proverbio, κρησμία, adagium, sententia, dictum, quod longa experientia probatum in ore omnium versatur, et sæpe consilii, aut præcepti utilis loco est. *Farro* 1. *R. R.* 2. 2. Vultis interea vetus proverbium, quod est, Romanus sedendo vincit, usurpamus, dum ille venit? *Cic.* 3. *Off.* 19. 77. A quibus natum est id, quod jam cotritum (al. tritum) est vultate, proverbium, etc. et 1. *ibid.* 10. 33. Ex quo illud factum est jam tritum sermone proverbium. et 2. *ibid.* 15. 55. Quod jam io proverbii consuetudinem venit. *Id.* 4. *Tusc.* 16. 36. Ita pervulgatum illud est, ut jam proverbii locum obtineat. *Liv.* 40. 46. a med. Vulgatum illud, quia verum erat, io proverbium venit. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 1. 23. (41). In proverbium cessit, sapientiam vino obumbrari. *Cic.* 13. *Phil.* 12. 27. Quod proverbii loco dici solet. *Id.* 3. *Ferr.* 20. 53. Quod est Græcis hominibus in proverbio. *Id.* *Orat.* 71. 235. Sed, ut in proverbio est, scopas mihi videntur dissolvere. *Id.* 10. *Fam.* 20. Culpa illa vulgaris reprehensa proverbio est. *Id.* *Senect.* 3. 7. Pares cum paribus, veteri proverbio, facillime congregentur. secundo l'antico proverbio. et *Amic.* 22. 85. Acta agimus, quod vetamur veteri proverbio. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 7. 41. (89). Veteres salem cum pane eastasse, proverbio apparet. *Gell.* 2. 6. Hic versus vice proverbii celebratus est. *Colum.* 5. *R. R.* 9. 15. Nam vetus est proverbium. — In plur. num. *Cic.* 3. *Ferr.* 46. 121. Istius

nequitiā in ore vulgi atque in communibus proverbialis esse versatam. *Quintil.* 6. 3. 97. Proverbia opportune aptate. Adde *Ovid.* et *Alcim.* allat. Init.

PROVERBUS, a, um. *V. voc. seq.*

PROVERTO, tis, sum, tere, a. 3. Part. *Proversus* et *Provorsus* (a quo factum est per syncope *prorsus*). — Proverto est idem ac recta eo tendo, quo versus sum. *Plaut.* apud *Varron.* 7. *L. L.* 81. *Müll.* Ut transversus, non proversus cedit, quasi cancer solet. Simile est illud *ejusd.* *Pseud.* 4. 1. 45. Non proversus, verum ex transverso cedit, quasi cancer solet. *Festus* p. 229. 1. *Müll.* Provorsum fulgur appellatur, quod ignoratur noctu, an interdum sit factum, itaque Jovi Fulguri et Summano fit, quod diurna Jovis, nocturna Summani fulgura habentur. Hæc *Festus*. Putant eruditil provorsum perperam hic positum fuisse pro *controversum*, h. e. controversum: recte enim controversa ea dici possunt fulgura, de quibus controversa est, quo tempore ceciderint, diluculo nempe, sive epusculo. Suspiciatur (ait *Gesnerus* in *Thesuro* ad *V. Proversus*) *Scaliger*, ex errore hoc esse vel *Festus*, vel *Pauli*, pro *controversum*. Et sane con et contra sic scilicet contrahi in scriptura *Langobardica*, ut in pro facile mutari possunt. Hæc *cl. Furlanetto*: at *Müllero* provorsum fulmen est ea nocte in diem, vel ex die in noctem proversum. Præterea *Müllerus* Codicis lectionem tuatur Jovi Fulguri, ut *Juppiter Lapis*; et rejicit *Furlanetti* sc *Lindemanni* conjecturam, qui leg. *Fulguritori*. Ceterum verbum *proverto* legitur tantum in *Not. Tir.* p. 46. Veritil, pervertitil, provertitil.

PROVIDE, adverb. con prudenza, providamente, ix προνοιας, prudenter, caute, diligenter. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 33. 50. (97). Tabulata ramorum sustinendo uldo provide eligere.

PROVIDENS, entis. *V. PROVIDEO.*

PROVIDENTIA, adverb. Sup. *Providentissime*. — Providenter est Ital. con prudenza, e cautela, avvedutamente, προνοητικώς, caute, prudenter. *Sall. Jug.* 95. Pro eoia satis providenter exorare aliquid. *Cic.* 3. *Nat. D.* 40. 95. Invectus es in eam Stoicorum rationem, quæ de providentia deorum ab illis sanctissimæ et providentissime constituta est. *Ulp. Dig.* 47. 3. 1. Quod providenter lex efficit, ne etc. *Plin. Paneg.* 1. Nihil recte, nihilque providenter homines sine deorum ope auspiciari. *Id.* 10. *Ep.* 69. Tu quidem providentissime vereris, ne etc. et *Ep.* 81. Providentissime fecisti, quod etc.

PROVIDENTIA, æ, f. 1. (provideo). ¶ 1. Est simplex prænotio, προνοιας, preconoscenza. Hinc est una e tribus prudentiæ partibus, quam sic definiit *Cic.* 2. *Invent.* 53. 60. Providentia est, per quam futurum aliquid videtur, antequam factum sit. *Seneca Ep.* 5. *extr.* Multa bona nostra nobis nocent: timoris enim tormentum memoria reduct, providentia anticipat. ¶ 2. Est prudentia, consilium, cura, cautio, πρόνοια, nntivedimento, cautela, prudenza. *Sall. Jug.* 7. Et bello strenuus erat, et bonus consilio: quorum alterum ex providentia timorem, alterum ex audacia temeritatem afferre plerumque solet. *Cic.* 1. *Nat. D.* 8. Anus fatidica, Stoicorum πρόνοια, quam Latina illeat providentiam dicere. et 2. *ibid.* 22. 55. Tails igitur mens mundi quum sit, ob eamque eausam vel prudentia, vel providentia appellari recte possit, (Græcæ enim πρόνοια dicitur) hæc potissimum providet et in his maxime est occupata, primum ut mundus quam aptissimus sit ad permanendum, deinde ut nulla re egeat, maxime autem ut in eo eximia pulcritudo et atque omnis ornatu. *Id.* 1. *Divinat.* 51. 117. Esse deos, et eorum providentia mundum administrari. *Plin.* 3. *Ep.* 19. in *fin.* Quum in omnibus rebus, tum in disponendis facultatibus plurimum tibi et usus et providentiam superest. *Id.* *Paneg.* 10. 4. Jam te providentia deorum primum in locum provererat. *Liv.* 1. 51. Moram velut deorum quadam providentia illatam. *Quintil.* 11. 1. 23. Id providentia deorum immortalium assignat. — Cum

Genitivo. *Tac.* 4. *Hist.* 20. Streptitus dissoni, casus incerti, neque ferendi, neque declinandi providentia. *Pompon. Dig.* 33. 1. 7. sub *fin.* Magis est ut providentia filiorum suorum hoc secluse videatur. h. e. ut filiis suis provideret. — In plur. num. *Tertull.* 2. *advers. Marcion.* 4. *extr.* Agnosce bonitatem Del ex providentia et legibus, ex præmonitionibus bonis et benignis. ¶ 3. Absolutus de providentia divina, h. e. ratione qua Deus ea, quæ condidit, tustur ac regit: seu de ipso Deo, cujus consilio bule mundo providetur, ut inconfusus eat, et ætus suos expleet, ut *Seneca* 2. *Quæst. nat.* 45. loquitur, la *Providenza. Id. ibid.* Vis illum (Deum) providentiam dicere? recte dicet. *Cic. Tim.* 3. *extr.* Quem ob causam non est cunctandum profiteri hunc mundum esse divina providentia constitutum. *Quintil.* 1. 10. 7. Oratio, qua nihil præstantius homini dedit providentia. *Id.* 10. 1. 109. de *Cicerone.* Dono quadam providentia genitus, in quo totas vires suas eloquentia experiretur. *Id.* 6. *proæm.* 4. Nullam terras despiciere providentiam tester? *Id.* 7. 2. 2. An mundus providentia regatur. Adde *Gell.* 6. 1. Et *Boeth.* 4. *pros.* 6. *ante med.* Hæc divina mens in suæ simplicitatis arco composita, multiplicem rebus gerendis modum statuit: qui modus quum in ipsa divinæ intelligentiæ puritate conspicitur, providentia nominatur; quum vero ad ea, quæ movet atque disponit, refertur, fatum a veteribus appellatum est. *V. ibid.* plura huc pertinentia. ¶ 4. Providentia a Græcis et Romanis tamquam dea culta fuit. Eius mentio frequentissima est in uummis Augustorum, in quibus præcipue globus orbem terrarum ipsi deorum providentia permisum fuisse significat. *Macrob.* 1. *Satur.* 17. In insula Delo ædes Providentiæ, quam vocav *Προνοιας Ἀδριας* appellant, apta religione celebratur.

PROVIDE, vides, vidi, visum, videre, a. 2. (pro et video) Part. *Providens* sub *B.* II. 1. et in *fin.*; *Provisus* sub *A.* II. b., c., d., *B.* I. et in *fin.* *Provisurus* sub *A.* II. 2. b. et II. 1. et 2.; *Providendus* sub *A.* II. 2. c. et *B.* 2. — Usurpatur — *A)* Nentroram more et — *B)* Active.

A) Nentrum *providere* est ante videre, pro cui videre. *L)* Proprie. *Liv.* 44. 35. Jacula et sagittæ et cetera missilia in tenebris, ubi, quid petetur, provideri nequeat, inutilia esse.

II.) Translate. ¶ 1. Est prævidendo cavere, præcavere, ut sequatur malum quod timetur. *Cic. Rabir. Post.* 1. 1. Cui bene quid processerit, multum illum providisse. *Id.* 9. *Fam.* 18. Aetum de ta est, nisi provides. *Id.* 3. *Ferr.* 56. 157. Nisi provides, tibi ipsi perendum fuisset. ¶ 2. Item est curare, ante comparare, ante consulere, prospicere, *providere*; et occurrit. — *n)* Absolute. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 33. 91. Multum in posterum providitur, quod etc. h. e. posteris consuluerunt, posteritatis bono prospexerunt. Loquitur de Capua servata, quæ opportunissimam sa præbuit Romanæ reipubl. in illis bellis, quæ post eam devictam secuta sunt, ut paullo ante dixit. *Sall. Jug.* 90. Nam contra tautas difficultates consilio satis providere non poterat. *Liv.* 2. 34. Ventumque ad interitum servitorum utique et plebis esset, si consules providerent, dimissis passim ad frumentum eomendand etc. — *b)* Sequenta part. *ut, ne, præcipua* passive impersonaliter. *Ter. Phorm.* 5. 3. 14. Provisum est, ne in presentia hæc bluc abeat. *Liv.* 36. 17. *a med.* Satis undique provisum atque præcautum est, ne quid etc. *Id.* 44. 34. So, quod sit offitium imperatoris, provisorum, ut etc. *Cæs.* 7. *B. G.* 20. Ne qua civitas suis finibus recipiat, a me provisum est. *Cic.* 1. *Fam.* 2. *extr.* Et ut quam rectissime agantur omnia, mea cura, opere, diligentia, gratia providebo. *Id.* 2. *Cat.* 12. 26. Mibi, ut urbi satis esset præsidii, a me consilium atque provisum est. *Id.* 11. *Att.* 3. *extr.* Omnibus rebus cura et provide, ne quid ei desit. *Id.* 1. *Tusc.* 32. 78. Id igitur si acciderit, simus armati. A. Sane quidem: sed, ne accidat,

providebo. *Tac.* 3. *Ann.* 69. Quanto fore mitius in ipsos, mellus in socios, provideri, ne peccaretur? — *c)* Cum Ablat. et præpos. *de. Cæs.* 3. *B. G.* 3. Quum neque de frumento relliquoque commeatu satis esset provisum, etc. *Id.* 3. *B. C.* 34. Eos de re frumentaria ut providerent, hortatus est. *Cic.* 11. *Phil.* 11. 26. Est autem de Erudislo atque illa ora Italiæ providendum. — *d)* Cnm Dativo. *Plaut. Most.* 2. 2. 93. Nihil me carassil, inquam: ego mibi provideo. *Cic.* 3. *Cat.* 2. 4. Ut tam demum animis saluti vestræ provideretis, quum oculis, maleficium ipsum videretis. *Id.* 1. *Nat. D.* 2. 4. A diis vitæ hominum eonsullit et provideri. *Id.* 1. *ad Q. Fr.* 1. 10. *extr.* Ut consulas omnibus, ut medeare iucommodis hominum, provideas salut. *Id.* *Cæt.* 9. 22. Contra hominum potentias conditioni nminim civium providere. *Cæs.* 5. *B. G.* 8. Rei frumentariæ provideo. *Colum.* 3. *R. R.* 3. 6. Nec provident futuro tempori. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 6. 14. (30). In ea quoque re ambitioni providebant. *At Sillig. ex optimis Codd. leg.* ambitionem.

B) Activo *providere* est aliquid porro vel procul videre, liquid ante videre, *vedere di lontano, nntivedere, prevedere, προοραω, προσιδω.* *I)* Proprie. *Sueton. Tib.* 14. Asfirmavit, nave provisæ gaudium afferri. *Id.* *Domit.* 14. E cujus splendore per imagines, quidquid a tergo fleret, provideret.

II.) Translate. ¶ 1. Est futurum aliquid videre, prævidere, præsentire. *Plaut. Cnpt.* 3. 4. 110. Quia exploratam dico et provisum hoc tibi. *Pacuvius* apud *Gell.* 14. 1. 34. Si qui, quæventura sunt, provideant. *Cæs.* 7. *B. G.* 30. Plus animo providere et præsentire existimabatur. *Cic.* 2. *Divinat.* 6. 16. Medieus marbum ingravescemtem ratione providet, insidias imperator, tempestates gubernator. *Id.* *Vntin.* 2. 4. Quod ego, priusquam loqui cæpisti, senal atque providi. *Id.* 1. *Att.* 1. Petitionis nostræ hujusmodi ratio est, quod adhuc conjectura provideri possit. *Id.* *Mur.* 2. 4. Est boni eonsulla, non aolum videre quid agatur, verum etiam providere, quid futurum sit. *Alii leg.* *providere. Id.* 3. *Phil.* 14. 3d. Nobis vigilantibus, et multum in posterum providentibus. *Plaut. Asin.* 2. 4. 44. Non hercle te provideram: quæso ne vitio veritas: ita iracundia obtutit oculis. (Adde *Horat.* 1. *Ep.* 7. 69.) *Lucret.* 4. 881. neque enim facere inelipit ullam Rem quisquam, quam mens providit, quid velit, ante. At, quod providet, illius rei constat imago. h. e. antequam mens providit. *Cic.* 1. *Vin.* 14. 47. Nec quid venturum sit, provident. *Alii vero legunt* *preventurum. Id.* 1. *Divinat.* 36. 78. Ita futura eloquentia provisæ in infante est. *Id.* 2. *Phil.* 10. 24. Quæ ego multo ante provideram. *Id.* 3. *Tusc.* 22. 52. Maris subita tempestas, quam ante provisæ, terret navigantes vehementius. *Cl. Veget.* 3. *Milit.* 6. *circa med.* In necessitate subita quæ terrent, provisæ non solent esse formidini. *Rursus Cic.* 3. *Ferr.* 6. 15. Ratio explorata atque provisæ. *Justin.* 36. 2. 9. Aden ut sterilitatem agrorum ante multos annos providerit. ¶ 2. Est etiam curare, ante comparare. *Vnro* 3. *R. R.* 10. 3. Ras cellas provident, ne habeant lo solo humore. *ναατροφῆ*, ut illud *Virg.* 1. *En.* 577. Urbem quam statuo, vestra est. *Cic.* 6. *Fam.* 10. *extr.* Quæ sunt in fortune, temporibus regantur, et consiliis nostris providebuntur. *Id.* 2. *Att.* 1. *a med.* Quod a me ita præcautum atque provisum est, ut etc. *Augustus* apud *Sueton.* *Aug.* 42. Satis provisum a genero suo Agrippa, pardictis pluribus aquis, ne homines sitrant. *Plin.* 3. *Ep.* 9. Provisum hoc legibus. h. e. eautum, sanctum. *Cic.* 14. *Fnm.* 21. Quod opus erit, ut res tempusque postulat, provideas atque administres. *Id.* 2. *Nat. D.* 22. 58. Providentia hæc potissimum providet, et in his maxime est occupata, ut etc. *Id.* *Amie.* 2. 6. Multa provisæ prudenter. *Id.* 10. *Att.* 16. Quæ consilio provideri poterunt. *Id.* *Rndir. perduell.* 2. 4. Rem nullam ab omnibus magis providendam. *Id.* *pru leg.* *Mnui.* 8. 20. Quæ a

vobis providenda sunt. *Sall. Cat. 60.* Catilina laborantibus succurrere, integros pro sanctis arcessere, omnia providere. *Id. Jug. 49.* Quæ ab imperatore decuerint, omnia suis provisæ. *Cæs. 3. B. G. 9.* Ea, quæ ad usum navium pertinerent, providere instituunt. *Id. 6. ibid. 9.* Rem frumentariam providet. *Id. 4. ibid. 29.* Frumentum non provisum erat. *Liv. 6. 6. L.* Horatius arma, tela, frumentum, quæque belli alla tempora poscent, provideat. *Cæs. 2. B. G. 2.* Re frumentaria provisæ. *Id. 6. B. G. 44.* Frumento exercitui provisio, in Italiam profectus est. *Colum. 9. R. H. 8. 1.* Atque hæc de pabulationibus, domiciliis, etc. quibus provisæ, sequitur, ut etc. *Tac. 12. Ann. 5. et 15. ibid. 4.* Inerant milites, et provisæ ante commeatu. *Horat. 1. Ep. 18. 109.* Sit bona librorum, et provisæ frugis in annum Copia. *Id. Art. P. 311.* Verbaque provisam rem non invita sequentur. *Justin. 34. 2. 1.* Exercitu deportato et omnibus strenue provisæ, pugnandi copiam hostibus fecit. — Et cum Accens. et Infinito. *Ammian. 28. 6. ante med.* Magistrum officiorum petit Remigium, ut provideret imperatoris arbitrio cognitionem hujus negotii vicario sibi que deferri. *Id. 6. sub init.* Mandarst, ut si subsidia rei Romanæ languisse sensisset, imperatorem ipse se provideret oculus nuncupari. Adde *cum d. 28. 1. ad fin. — NB.* Quod habet *Non. p. 154. 5. Merc.* Provide, movere et ferre; critici monent legendum *prourgere*: et in testimonio *Pacuvii*, quod ibi ille recitat, *prourgeam gradum*, non *provideam*. Sed profecto legendum *provegeam*. *V. PROVEGEO.* — Hinc Part. præ.

Providens, entis, adjectiva quoque usurpat, unde *Comp. Providentior* et *Sup. Providentissimus*; et est *prævidens*, prudens, prospiciens, providus, cautus, *antiveggente*, *provido*, *prudente*, *cauto*, *προνοῶν*, *πρόνοος*. *Sall. Jug. 28.* Patiens laborum, acri ingenio, satis providens, belli haud ignarus. *Liv. 25. 34.* Dux cautus et providens Scipio. *Cic. 6. Fam. 6. a med.* Homo est valde acutus, et multum providens. *Id. 3. ibid. 1.* Illa tibi omnia explanabit. Id est ad brevitate est aptius, et ad reliquis ras *prævidens*. *h. c. cautius*, et *consultus*, qua *prævideo*, alia me in hac epistola scribere debere, quæ mea magis interest. *Tac. 1. Hist. 85.* Providantissimus quisque. *Plin. 9. Ep. 13.* Quem providentissimum ætatis nostræ, sapientissimumque cognovi.

Provisum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est quod prudenter cautum est. *Cassiod. 1. Variar. 10.* O inventa prudentium, o provisæ majorum.

Provisio, Ablativus absolute positus, re ante provisæ. *Tac. 12. Ann. 39.* Crebra hinc prælia, ut cuique fors, aut virtus; temere, provisio; nb iram, ob prædam.

PROVIDUS, a, um, adject. (provideo) ¶ 1. Est *prævidens*, *antiveggente*. *Cic. 2. Divinat. 57. 117.* Mens provida rerum futurarum, ut ea non modo cernat multo ante, sed etiam numero versuque pronunciet. *Liv. 23. 36.* Nec eum provida futuri fefellit opinio. *Ovid. 12. Met. 18.* at vari providus augur Thestorides: Vincemus, ait: gaudete Pelasgi, Troja cadet. *Tbull. 2. 5. 11.* Tu procul eventura vides: tibi deditus augur Scit bene, quid fati provida cantet avis. Adde *Senec. Ep. 66.* ¶ 2. Item prudens, cautus, *prudente*, *cauto*, *πρόνοος*. *Cic. Rosc. Am. 40. 117.* Illi homines honestissimi propter istius insidias parum putantur cantu providique fuisse. *Id. 1. Legg. 7. 22.* Animal hoc providum, sagax, multiplex, acutum, memor, planum rationis et consilii, quem vocamus hominem. *Id. Partit. orat. 5. 15.* Orator prudens et providus. *Val. Flacc. 4. 271.* Pollus sic providus lectus Serrat. *Stat. 6. Theb. 769.* sed providus astu, Et patria vigil arte Lacon, hos rejicit lectus, Hos cavet. *Plin. 2. Ep. 10.* Dispicere, ne sit parum providum, sperare ex aliis, quod tibi ipse non præstat. *Horat. 1. Ep. 2. 19.* multorum providus (*Ulizes*) urbes Et mores hominum inspexit. *Id. 3. Od. 5. 13.* Hoc caverat Mens provida Reguli etc. ¶ 3. Item qui

curat, qui curam habet. *Cic. 2. Nat. D. 51. 128.* Hæc omnia essa opera providæ solertisque naturæ. *Id. ibid. 22. 58.* Natura consultrix et provida utilitatum opportunitatque omnium. *Tac. 4. Ann. 38.* Rerum vestrarum providus, enstans in periculis. *Ovid. 2. Fast. 60.* provida cura ducis.

PROVIGEO. V. PROVEGEO.

PROVINCIA, æ, f. 1. est regio armis a populo R. devicta, aut quomodocumque in potestatem redacta, et imperio ditionique ejus adjecta, et Romanis legibus ac magistratibus subjecta. Dicitur sunt provinciæ, inquit *Paul. Diac. p. 226. 19.* *Müll.* quod populus R. eas provicit, id est ante vicit: sed, ut *Voss. in Etymol. alt.* pro hic non tam ante significat, quam procul, vel foris. *ἐπαρχία*, *παῖς* dicitur *conquista*, provincia.

1.) Proprie. — a) Proprie provinciæ dicitur sunt extra Italiam. Hujusmodi fuit illa Galliæ Narbonensis pars, quæ interno mari alluitur, *Raccata* ante dicta, amne Varo ab Italia discreta, *Alpiumque jugis*; a reliqua vero Gallia, latere septentrionali, montibus *Cebenna* et *Juribus*: agrorum cultu, virorum morumque dignatione, amplitudine opum nulli provinciarum postferenda, breviterque Italia varius, quam provincia: quæ sunt verba *Plinii 3. Hist. nat. 4. 5. (31).* Nomen provinciæ huic regioni hæsit adeo, ut bodieque a Gallis *Provence*, a nostris *Provenza* dicatur. Similiter provincia dicta est Africa pars olim Carthagini subiecta, postquam, dactis Carthaginensibus, eorum ditionem P. Scipio in formulam redegit provinciæ, ut est apud *Vellej. 2. 38. 3.*: item Macedoniæ regnum, subacto Perseo ab *Emilio Paulo*, et postea *Pseudophibisse*; qua de re *Liv. 45. 29. et seqq., Flor. 2. 14. et Vellej. 1. 11. 1.*: item Hispaniæ, Bithyniæ, Sicilia, Sardinia, etc. *V. Manut. de legib. R.*, ubi omnes reipubl. provinciæ enumerat. *Sall. Jug. 13. de Adherbale Numidiæ* reg. *Victus* ex prælio profugit in provinciam, ac deinde Romam contendit. *h. e. in eam Africa partem*, de qua modo est dictum. *Cic. 4. Ferr. 1. 2.* Omnium nationum axterarum princeps Sicilia se ad amicitiam fidemque populi R. applicuit: prima nmiun, id quod ornamentum imperii est, provinciæ est appellata. *Id. 15. Fam. 2.* Bellum a Partbis in provinciam Syriam illatum. — b) In provinciæ formam redigere arat, leges et magistratus adimere devicto populo, Romanis legibus ac magistratui subijcere, et vectiglem facere. Fere itaque instituebatur vir consularis, aut prætorius, qui jus diceret, et quæstor, qui publicem pecuniam exigeret curaretque: idque fere a senatu, qui consulatu, aut prætura functos aut mittebat ipse quos vellet, in quam vellet provinciam; aut comparata inter se, vel sortiri jubebat, quæ cuique obveniret: erstque eorum imperium modo annuum, modo biennii, aut triennii, aut etiam longioris temporis. Sed hæc omnia varie mutata sunt tum libera republica, tum præcipue sub imperatoribus. Quæ a consulari viro regebantur provinciæ: *consulares*; quæ a prætorio, *prætoricæ* dicitur sunt: quæ appellatio nulli provinciæ affixa erat, sed modo huic, modo illi tribuebatur pro conditione ejus, a quo administraretur. — c) *Cic. Fonteij. 1. 2.* Provinciæ Galliæ M. *Pontejus* præfuit. *Id. Flacc. 34. 85.* Provinciam Asiæ consulari imperio obtinere. *Id. 2. Fam. 15.* Provinciæ aliquem præponere. et *ibid.* præficere. et *ibid.* De provincia decedere. *Id. Pis. 21. 50.* Provinciam Lentulus, quum et auctoritate senatus et sorte haberet, deposuit. *rinunzio il governo.* et *1. Phil. 8. 19. de lege a Julio Cæsare lata.* Ne prætoricæ provinciæ plus quam annum, neve plus quam biennium consularis obtinerentur. *Id. 3. Ferr. 13. 34.* Quæstor ex senatusconsulto provinciam sortitus est: obtigit tibi consularis, ut cum consule Cn. *Carbone* esses, eamque provinciam obtineres. *Id. 3. Fam. 3.* Provinciam alicui tradere. *consegnare al successor il governo.* et *ibid. 2.* accipere. et *ibid.* In provinciam cum imperio proficisci. et *15. ibid. 4.* Equitate et continentia provinciam administrata. et *5. Att.*

2. et *ibid. 11.* prorogare. *prolungare il governo.* at *3. ibid. 24.* ornare. *V. ORNO. Sucton. Cæs. 25.* Omnem Galliam in provinciæ formam redegit. *Vellej. 2. 38. 1.* Haud absurdum videtur — paucis percurrere, quæ, cujusque ductu, gens ac natio, redacta in formulam provinciæ, stipendiarum facta sit. *Flor. 2. 17.* Stipendiarum nobis provinciam fecit. — d) Interdum non regionis, sed populi nomen additur. *Liv. 30. 1.* Cansuerunt Patres, ut consules inter se compararent, sortirentur, uter *Bruttius* adversus *Hannibalem*, uter *Etruriam* ac *Ligures* provinciam haberet. et *31. 12.* Litteræ deinde in senatu recitatæ sunt *Q. Minucii prætoris*, cui *Bruttii* provincia erat. *Cf. Curt. 3. 10. 5.* Macedones omnibus gentibus imposituros jugum: *Macedonum* provincias *Bactra* et *Indos* fore. — e) In plur. num. *Cic. Prov. cons. 1. 1.* Si quis vestrum, Patres conscripti, expectat, quas sim provincias decreturus, consideret ipse secum, qui mihi hmines et provinciis potissimum detrahendi sint. *Liv. 30. 1.* Quum consules de republica bellique et provinciis ad senatum retulissent, etc. — f) Pro quacumque regione divit *Justin. 44. 5. 1.* Post regna deinde Hispaniæ primi *Carthaginenses* imperium provinciæ occupavere. *V. integrum locum.* — g) Et pro ipsius provinciæ incolis *Ammian. 14. 8. sub init.* Hæc duæ provinciæ (*Cilicia* et *Isauria*) bello quodam piratico cæteris mixtæ prædonum a *Servilio* pro consule missæ sub jugum factæ sunt vectigales.

II.) Translate est quodlibet negotium, munus, opus, partes, *facienda*, *negotio*, *cura*, *impiego*, *impegno*. *Plaut. Capt. 3. 1. 14.* Ipsi obsonant: quæ parasitorum ante erat provincia. *Ter. Phorm. 1. 2. 21.* Abeuntes hinc senes me filiis relinquunt quasi magistrum. *na. O Geta*, provinciam cepisti duram! *Cic. Sull. 18. 52.* Illam sibi officiosam provinciam deposcivit, ut quum prima luce consulem salutatum veniret, me in meo lectulo trucidaret. *Id. Cæl. 26. 63.* Qui eam provinciam susceperint, ut in balneas contruderentur. *Plaut. Cas. a. 1. v. 15.* Abi rus: abi directus in tuam provinciam. *Id. Mil. glor. 4. 4. 23.* Hanc tibi impero provinciam, militam leple ludificarier. *Id. Pseud. 1. 2. 15.* Heri anta diseram omnibus, dederamque eas provincias. (Verba sunt heri ad servos.) et *ibid. 25.* Ta cum securi caudicali præficio provinciæ. — Similiter de publicis officiis. *Liv. 44. 1. C. Marcus Figulus* prætor, cui classis provincia avenerat, *Brundisium* venit. a cui era toccato il comando della flotta. et *37. 2.* Prætores provinciæ sortiti: *M. Aurnculejus urbanam* (h. e. præturam), *Cn. Fulvius peregrinam*, *L. Æmilius Regillus classem*, *P. Junius Tuscos*, et *8. 20.* Extemplo igitur consules novi — eo ipso die, quo magistratum inierunt, comparare inter se provincias jussi; et *Mamercinus*, cui *Gallicum* ballum evenerat, scribere exercitum sine ulla vocatione venia. *Sic Id. 3. 57.* Iisdem auctoribus cognitum est, *Æquos* *Volscosque* summa vi bellum apparare. Itaque partii provincias consules jussi. *Horatio Sabini*, *Valerio Æqui* *Volscique* evenere. — Hoc sensu intelligenda sunt illa *Auct. B. G. 8. 35.* Ipsi inter se provincias partiuntur. *Liv. 2. 40. cætr.* Consules *T. Sicinius* et *C. Aquilius*, *Sicinio* *Volsci*, *Aquilio* *Hernici* (nam hi quoque in armis erant) provinciam evenit. *Id. 26. 22.* Quum ambo consules *Apuliam* provinciam haberent. Adde *ibid. 28.* et *33. 43.*; quibus locis negotium et munus significatur belli administrandi. Hinc *Lucan. 1. 338.* Ultima Pompejo dabitur provincia, *Cæsar. h. e. vincendum*, tamquam sit ille provincia aliqua debellanda. Quæ vero hic habet *Vet. Scholiast. ibid.*, meræ nugæ sunt et pura mendacia. — Huc pertinet et illud *Cic. 1. Fin. 6. 20.* Nam omnes atomi declinabunt, nullæ unquam coherescent; si væ aliæ declinabunt, aliæ suo nutu recte farentur: primum arit hoc quasi provincias atomis dare, quæ recte, quæ oblique ferantur; deinde etc. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PROVINCIALIS, e, adject. ¶ 1. Est ad provinciam pertinet, di provincia. — a) Adjective. *Cic. 1. ad Q. fr. 1. 15.* Mibi casus urbanam ad-

ministrationsm, tibi provinciam dedit. et *ibid.* 7. Provincialis scientia. *h. e.* provincia regenda. *Id.* 2. *Fam.* 7. molestia. *h. e.* quæ oritur ex administratione provinciae. *Id.* *Sext.* 3. 7. abstinentia. et *ibid.* 5. integritas. *h. e.* in tractandis rebus hominum provincialium. *Id.* 6. *Att.* 2. circa *med.* Aditus ad me minime provinciales; nihil per cubicularium. *h. e.* difficiles, quales esse solent ad eos, qui provinciis præsent. *Id.* *post redit. in Senat.* 14. 35. Provincialia ornamenta et commoda. *h. e.* quæ sunt magistratus provinciam regentis. *Cæs.* 7. *B. G.* 7. Præsidia in Ruthenis provincialibus, Tolosatibus, circumque Narbouem constituit. *h. e.* qui in provincia Romana Galliae Narbonensis erant. *Sueton.* *Cæs.* 51. Provincialia matrimonia. *h. e.* inita cum feminis provincialium. *Tac.* 1. *Hist.* 89. Provinciale bellum. *Id.* *Agric.* 4. Provincialis parsimonia. *h. e.* quæ in provinciis servari consuevit: cui opponitur luxus urbanus. *Id.* 4. *Ann.* 20. *extr.* Provincialia crimina. *h. e.* quæ in provinciis admittuntur. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 37. 56. (135). Provinciales querimoniae. *h. e.* provincialium. et 36. *ibid.* 15. 24. (116). rapinae. *h. e.* de bonis provincialium actæ. *Tertull.* *Cor. mil.* 13. Sunt et provinciales coruæ aureæ, imaginum, jam non virorum, capita majora quarentes. — *b.* Absolute substantivorum more, provinciales, ἐπαρχιώται, provinciali, qui sunt in provinciis Romano imperio subjectis. *Cic.* 1. *ad Q. fr.* 1. 5. Possunt multi esse provinciales viri boni. *Sueton.* *Cal.* 39. Compererat, provinciam locupletem ducenta HS. numerasse vocatoribus, ut etc. *Ulp.* *Dig.* 50. 16. 190. Provinciales, eos accipere debemus, qui in provincia domicilium habent, non eos, qui ex provincia oriundi sunt. ¶ 2. Præcipue ita dicti sunt reliqui Italiae populi præter Romanos, Latinos et Italicos, qui habitabant inter sinum Adriaticum, Rubiconem fl. a mari supero, Anum a mari infero, Varum ab Alpibus Ligustinis, Formionem a Carnicis. Hi fuere Ligures, Galli (in quibus Boji, Insubres et Cenomani recensentur), Veneti, Carni. Causa appellationis est, quia more provincialium regebantur. Hinc — *a.* Adjective. *Colum.* 3. *R. R.* 3. 11. Sic modo non provincialis, sed Italicus ager est. Si apud *eumd.* 5. *ibid.* 4. 1. viue provinciales Italicis opponuntur. — *b.* Absolute, substantivorum more. *Plin.* 9. *Ep.* 23. Italicus es, an provincialis? *Sueton.* *Vesp.* 9. Subnotis indignissimis, et honestissimo quoque Italicorum ac provincialium allecto. — Similiter provinciales militibus opponuntur: nam provinciales sunt indigenæ, milites, qui in præsiidiis sunt. *Plin.* 10. *Ep.* 52. Præmius et commilitonibus jusjurandum more solemniter præstantibus, et provincialibus, qui eadem certant pietate, jurantibus.

PROVINCIALIUM, adverb. κατ' ἐπαρχίας, per singulas provincias. *Sueton.* *Aug.* 49. Ex militibus copiis legiones et auxilia provincialium distribuit. *Ammian.* 31. 4. *sub init.* Pro militari supplemento, quod provincialium annuum pendebatur.

PROVINCIO, vincis, vici, vincere, a. 3. est verbum a *Paul. Diac.* effictum, ad vocem provinciam illustrandam. *V. PROVINCIA* *init.*

PROVINDEMIATOR, oris, m. 3. προσηγητής, et προσηγητής, stellæ cujusdam nomea. *Vitruv.* 4. 6. Non longe est Virgo, cujus supra humerum dextrum lucidissima stella nititur, quam nostri providemiatorem, Græci προσηγητήν vocitant. *Alii leg.* providemiam. *Hygin.* 3. *Astron.* 24. Quarum una stella, quæ est in dextra penna (Virginis) ad humerum defixa, προσηγητήν vocatur. *V. VINDEMIATOR.*

PROVISIO, oris, f. 3. (provideo). ¶ 1. Est actus providendi, præsentio, provisione, antiveamento. πρόνοιος, προνοΐς. *Cic.* 3. *Tusc.* 14. 30. Multum potest provisio animi ad minuendum dolorem. — ¶ 2. Est etiam cautio. *Cic.* *Orat.* 56. 186. Vitiosum genus, et longu animi provisione fugiendum. ¶ 3. Item præcautio, remedium, comparatio, provisione, providimento. *Cic.* *Amic.* 21. 78. Omnium horum vitiorum atque incommodorum aua cautio est atque una

provisio, ut ne nimis cito diligere incipiamus. *Id.* *Partit. orat.* 20. 69. Provisio posteritatis. *Inscript.* apud *Murat.* 720. 2. OB TEMPORIBVS DIFFICILLIMIS EGREGIAS AC SALVTARES PROVISIONES. *Inscript.* apud *Henzen.* 6904. HVMETIV IYLIO FVSTO HVMETIO C. V. CORRECTORI TVSCIAE ET VMBRIAE - OB INSIGNIA SVIS IN REMPVBLICAM MERITA ET OB DEPVLSAM AB EADEM PROVINCIA (Africa) FAMIS ET INOPIAE VASTITATEM CONSILII ET PROVISIONIBVS etc. *Alia apud eumd.* 5795. FORTVNAM VICTRICEM CVM SIMVLACRIS VICTORIARVM EZ INFREQVENTI ET INVOLTO LOGO IN ISTA SEDE PRIVATA PROCONSVLATV QVARTO INSIGNI AVRELI ARISTORVLI ET ORNATA PROVISIONE GLORIOSI MACRINI - IVLIVS RVSTICIANVS - LOCAVIT. — Et speciatim de annonæ. *Trebell.* in *XXX. Tyr. ann.* 18. In expeditionibus clarus, in provisione annonæ singularis. et *Valerian.* in *quodam epist. ibid.* Nec est ulla alia provisio melior, quam ut in suis locis erogentur, quæ nascuntur, ne aut veticulis, aut sumptibus reipubl. gravent. Adde *Ammian.* 17. 3. Sic *Inscript.* apud *Oederic.* *Sylog.* p. 166. PROVISIONIBVS CONFORSI OMNIBVS.

PROVISIO, adverb. *V. PROVIDEO* in fin. PROVISOR, is, ere, 3. frequentat. a provideo, est idem ac video, vel ad videndum eo et procedo. πρὸς τὸ ὄραν προΐσχωμαι. — *a.* Neutorum more. *Plaut.* *Men.* 5. 1. 4. Provisam, quam mor vir meus redeat. *Ter.* *Andr.* 5. 5. 1. Provisio, quid agat Pampbilus. *Id.* *Eun.* 3. 1. 4. Huc provisio, ut, ubi tempus siet, deducam. sto qui a vedere. et *Adelph.* 5. 6. 1. Hura, ego hinc ad bono provisam, quam mox virginem arcessant Ubi *Donat.* Provisio, duas res significat, procedo, et video. — *b.* Active cum Accusativ. *Plaut.* *Stich.* 5. 1. 2. Si quem hominem expectant, eum solent provisiere: qui hercle illa causa nihil ocus venit. *andargh. incontro.*

PROVISOR, oris, m. 3. est ¶ 1. Qui providet et ante cognoscit, antiveditore. *Tac.* 12. *Ann.* 4. Igitur Vitellius, nomine censoris serviles fallacias obtegens, ingruentiumque dominationum provisor, quo gratiam Agrippinae pararet etc. ¶ 2. Hinc qui aut caret, aut adsciscit et comparat. *Horat.* *Art. P.* 164. *de morib. juven.* Utilium tardus provisor, prodigus aris. *Inscript.* apud *Visc.* *Mus.* *Pio-Clem.* T. 1. p. 35. ANICIO AVCHENIO BASSO PROCONSULI CAMPANIAE PROVVISORI EIVSDEM PROVINCIÆ etc. Hæc *Inscript.* est apud *Orell.* 105. *Alia apud Orell.* 3766. et apud *Mommsen.* *Inscr. Nup.* 3607. POSTYMIO LAMPADIO V. C. ET INLYSTRI CONS. CAMPANIAE - ORDINIS PROVVISORI POPVLI SVBVENTORI etc.

PROVISUM, i, n. 2. *V. PROVIDEO* in fin.

PROVISUS, a, um. *V. PROVIDEO.*

PROVISUS, us, m. 4. idem ac provisio. In *Ablat. sing. Tac.* 3. *Hist.* 22. Nihil animus aut manus, ne oculi quidem provisu juvabant. *Id.* 2. *ibid.* 5. Dispositu provisuque civilium rerum peritus. *Id.* 1. *Ann.* 27. Provisu pericli. *Id.* 15. *ibid.* 8. Nullo rei frumentariæ provisu. *Id.* 12. *ibid.* 6. Quod provisu deum vidua jungeretur principi. *h. e.* providentia. *Id.* 12. *ibid.* 12. Cura, provisu perinde agere, ac si hostis ingrueret.

PROVIVO, vivis, vixi, vivere, n. 3. prolongare la vita, ulterius, vel amplius vivo, vitam protraho. *Tac.* 6. *Ann.* 25. Quam interfecto Sejano spe sustentatam provivisse reor.

PROVOCABILIS, e, adject. qui provocari potest. *Cæsar.* *Aurel.* 3. *Acut.* 21. Provocabiles liquidiorum fluxionibus motus.

PROVOCABULUM, i, n. 2. pars orationis, quæ pro vocabulo ponitur, ut pronomen, quod pro nomine proprio. *Varro* 7. *L. L.* 45. *Mull.* Appellandi partes sunt quatuor: e quibus dicta a quibusdam provocabula, quæ sunt ut quis, quæ: vocabula, ut scutum, gladius: nomina, ut Romulus, Remus: pronomina, ut hic, hæc.

PROVOCATICIUS, a, um, adject. qui evocari, seu extra vocari potest. *Tertull.* 2. *advers. Marcion.* 3. Ronitas Dei, apparituri boni negotiatrix, non utique repentina, nec obventiciæ bonitatis, nec provocatiæ animationis.

PROVOCATIO, oris, f. 3. ¶ 1. In re bellica vel militari est actus provocandi, seu lacessendi.

invitatio ad certamen, *diffida, sfidamento, ἐπιστομος, προκλήσεις. Vellet.* 1. 12. 4. Ex provocatione hostem interemit. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 20. 19. (81). Hostem ab eo ex provocatione dimicante, inermi dextera, uno digito superatum, et *ibid.* 28. 29. (101). Octies ex provocatione victor. *Id.* 33. *ibid.* 1. 4. (13). Sortiri contra provocationem. *h. e.* quis dimicatum prodire debeat contra provocantem. ¶ 2. In re judiciali sapius est appellatio, *appellazione, appello, ἐφεσις*, quum ab uno ad alium judicem appellamus: præsertim quum de effugienda pœna agitur. Romæ sub regibus nulla provocatio fuit. Iis exactis, eorumque loco constitutis consulibus, latum est ut ab his provocatio esset ad populum, ne regiam potestatem per omnia sibi vindicasse viderentur. Ea sublata per decemvros, rursus post eorum abdicationem, restituta est, ut *Liv.* docet 3. 55. Fuerunt tamen sub libera republica dictatores, adversus quos nulla provocatio erat: et post G. Cæsarem imperatores, quos penes summum jus populi fuit. (Hinc *Fronto ad L. Ver. imp.* 1. *Benique* provoco audacter conditione veteri. *Ex quo Fron.* *onis loco* patet, provocationem jamdiu fuisse sublata). *Liv. loc. cit.* eam vocat uivicum præsidium libertatis. *Cic.* 2. *Orat.* 48. 199. Naque provocationem, patronam illam civitatis, ac vindicem libertatis, populo R. dari sine nobilium dissensione potuisse. *Id.* 2. *leg. Agr.* 13. 33. Gentium omnium datur cognitio sine consilio, pœna sine provocatione, animadversio sine auxilio. *Id.* 3. *Legg.* 3. 6. Ad populum provocatio esto. et *moz.* Militiæ ab eo, qui imperabit, provocatio ne esto. *Flor.* 1. 9. Dare populo jus provocationis adversus consules. *Cic.* 2. *de republ.* 31. Publicola legem ad populum tulit, - ne quis magistratus civem Romanum adversus provocationem necaret, neve verberaret. Provocationem autem etiam a regibus fuisse declarat pontificii libri etc. Adde *eumd.* 2. *ibid.* 36. et 3. *ibid.* 32. *Liv.* 1. 26. Si a duumviris provocarit, provocatione certato. et *moz.* Tum Horatius: Provoco, inquit. Ita de provocatione certatum ad populum est. *Id.* 8. 33. Provocationi cedere. *Moderstin.* *Dig.* 49. 1. 18. Provocationem interponere. *Liv.* 3. 56. *extr.* Appellatio, provocatioque adversus injuriam magistratum. Differunt hæc vi et significatione: re sunt idem. *Appellatio* est nuncupatio judicis alterius, ad quem transferri iudicium petimus: *provocatio*, adversariorum evocatio ad alium judicem. *V. PROVOCO* I. 3. — In plur. num. *Cic.* 1. *de republ.* 40. Tum demissi populo fasces, tum provocaciones omnium rerum, tum secessio plebis etc. ¶ 3. In re medica. *Cæsar.* *Aurel.* 3. *Acut.* 2. *sub init.* Præfocatio pro tumoris modo, apirationis difficultas et nausearum provocatio.

PROVOCATIVUS, a, um, adject. ¶ 1. Est idem ac provocaticus. *Tertull.* *Anim.* 37. *extr.* Animæ crumenta non substantiva, sed provocativa. *h. e.* erocata, elicita. ¶ 2. Item qui provocat, in re medica. *Cæsar.* *Aurel.* 3. *Acut.* 4. a *med.* Unguentis acrioribus utitur, et provocativis et apertivis, quæ anastomotica appellant.

PROVOCATOR, oris, m. 3. ¶ 1. Generatim est Ital. *sfidatore, provocatore, ἐπιστομής*, qui provocat ad certamen. *Justin.* 10. 3. 3. Quum adversus provocatorem processisset. et 33. 4. 12. Adversus provocatores saepe pugnavit. *Gell.* 9. 13. Insolens provocator. Adde *Epit.* *Liv.* 48. a *med.*; et *Aurel.* *Fict. vir. illustr.* 28. et 29.; item *Flor.* 2. 17. 11. et *O. Jahni* conjectura. ¶ 2. Specialim est genus gladiatorum, qui adversarium primi lacessendo provocabant. Cum Samnitibus composit *Cic.* *Sext.* 64. 134. Quum ex ergastulis emptos nominibus gladiatoris oruarit, et sortito alios Samnites, alios provocatores fecerit. Adde *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 234. n. 614. et 615., quæ sunt apud *Orell.* 2566. et 2568.; adde aliam apud *Henzen.* 6173.; et *V. PROVOCO* I. 2.

PROVOCATORIUM, i, n. 2. *V. voc.* seq. in fin.

PROVOCATORIUS, a, um, adject. προκλητικός, ἐπεστομής, ad provocandum pertinens. *Gell.* 2. 11. de *L. Sicinio Dentato.* Populi militaria dona

babuit multijuga: in his provocatoria pleraque. h. e. ob cesum ex provocazione hostem. Octies eum ex provocacione victorem fuisse, tradit *Plin.* 7. *Hist. nat.* 28. 29. (101). Ceterum apud *Gell.* pro populi militaria dona habuit rectius edidit *Alb. Lion.* ex plurimis variantibus lectionibus inter se comparatis *Spolia militaria habuit*, probante *Mart. Hertz.* — Hinc

PROVOCATORIO, n. 2. absolute, substantivorum more, est medicamentum quod provocando, h. e. purgando inservit. *Plin. Valerian.* 2. 25. pag. 182. in *lemmate*. Provocatorium ventris. *Provocare* hoc sensu in re medica sæpe legitur apud *Cæsar. Aurel.*, ut 2. *Acut.* 19. n. 115.

PROVOCATRIX, icis, f. 3. *provocatrice*, quæ provocat, et lacessit. *Lactant.* 6. 18. circa *med. Provocatrix* improbitas.

PROVOCATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PROVOCO, as, avi, atum, are, a. 1. (pro et voco). Part. *Provocans* et *Provocatus* I. 2. et II. 2.; *Provocaturus* et *Provocandus* I. 3. — *Provoco* est idem ac foras voco, evoco, accio, elicio, *πρὸςκαλέω* *It. chiamar fuori*; *Fr. appeler dehors*; *Hisp. llamar fuera*; *Geru. hervor-, herausrufen-, -fordern, ausfordern*; *Angl. to call forth or out*.

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est, ut diximus, foras vocare, evocare, accire, elicere. *Plaut. Pseud.* 2. 43. Herus si tuus domi est, quin provocas? *Id. Mil. glor.* 4. 3. 28. Tu hic ante ædes interim speculari ut, ubi illuc prodeat, me provocas. *Phædr.* 4. 24. cuidam servulo, Mandant, ut ad se provocet *Simonidem*. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 40. Provocatur *pædagogus*: eho senex minimi pretii, ne attigas puerum ista causa. *Tibull.* 1. 10. 62. Dum rola *Luciferi* provocet orla diem, scil. quia sol *Luciferum* antecedentem sequitur. Similiter *Ovid.* 1. *Fast.* 456. Nocte dææ Nocti cristatus cæditur ales, Quod tepidum vigili provocat ore diem. et 1. *Pont.* 4. 57. Memnonis hanc utnam, lenito principe, mater Quam primum roseo provocet ore diem! ¶ 2. Letiori sensu, et sæpiissime est ad certandum invitare, lacessere, tentare, excitare, invitare, provocare, tentare, *sfidare*, eccitare: tum in bonam, tum in malam partem. *Plaut. Curc.* 2. 3. 75. Talos possit sibi in manum provocat me in aleam, ut ego ludam. *Macrob.* 1. *Saturn.* 10. ante *med.* Provocare aliquem tesseris. *Ter. Eun.* 3. 1. 52. *Pamphilam* cantatum provocemus. *Id. Adelph.* 5. 4. 23. Experiamur, quid ego possim blande dicere, aut benigne facere, quando eo provocat. *Horat.* 1. *Sat.* 4. 14. *Crispinus* minimo me provocat: accipe, si vis, Accipiam tabulas; detur nobis locus, hora, Custodes; videamus uter plus scribere possit. h. e. minimo digito me provocat. *Seneca Ep.* 95. Nun minus potant, et oleo et mero viros provocant. *Popisc. Firm.* 4. Nam quidam *Burburus* nomine, de numero vexillariorum, notissimus potator, quum ad bibendum eundem provocasset, etc. Sic fortasse legendum apud *Petron. Satyr.* 23. *Refectum* igitur est convivium, et rursus *Quartilla* ad bibendum provocavit, ubi *vulgati libri* habent revocavit. *Cic.* 1. ad *Brut.* 1. Respondere in amore iis, a quibus provocare. *Virg.* 3. *G.* 493. de equo, cursibus auras Provocat. *Plaut. Epid.* 5. 1. extr. Provocatus pedibus. h. e. ad cursuram. *Accius* apud *Non. p.* 261. 16. *Merc.* Primores procerum provocavit nomine, si quis esset, qui secum armis vellet cernere. *Cic.* 4. *Tusc.* 22. 48. Provocare aliquem ad pugnam. *Liv.* 24. 8. Provocatus ad certamen. *Id.* 8. 7. Provocatus equestris hæc spolia capta ex boste cæso porto. *Cic.* 2. *Fin.* 22. 73. Depugnavit provocatus. *Sil. It.* 17. 522. hostem clamore provocat. *Curt.* 9. 5. 13. Manu provocans hostes. *Lucan.* 9. 883. qui nuda fusus arena Excubat atque omni fortunam provocat hora. — *Provocans* etiam dicitur gladiator, qui sæpius provocator appellatur. *Inscript.* abhinc paucis annis *Patavii* reperta, et in *Giorn. dell'Ital. letter.* T. 50. p. 106. illustrata. D. M. *PYRICINA* IVYNI PROVOCANTI COIVGI BENE MERENTI FECIT, QUI VIXIT ANNIS XXI, IN LYDO ANNIS IIII, PYGNAS (tulit) v. Vide **PROVOCATOR** 2. Simi-

liter *Liv.* 28. 21. *Gladiatorium* spectaculum fuit non ex eo genere hominum, ex quo laicis comparare mos est, servorum, quive venalem sanguinem habent. Voluntaria omnis et gratuita opera pugnantium fuit. Nam alii missi ab reg. his sunt ad specimen in ista genti virtutis ostendendum; alios simulatio et certamen, ut provocarent, provocatique haud abnuerent, traxit — *Provocare* sponsione. *V. SPONSIO*. — *Provocatus* est, provocavit, ut *punitus* est, punit: *multatus* est, multavit, etc. *Flor.* 2. 17. De quibus *Scipio* ille posterior, singulari certamine: quum rex fuisset provocatus, optima retulit. *At Halm. leg.* provocator. ¶ 3. In iure est vocari accusatorem suum ad alium iudicem, appellarsi, *trorere*: *V. dicta* in **PROVOCATIO** 2. *Cic.* 1. *Phil.* 9. 21. Ut de majestate damnati ad populum provocent. *Liv.* 1. 26. et 3. 56. *Arreptus* a viatore, *Provoco*, inquit. *Id.* 1. 26. Si a duumviris provocavit, provocacione certato. et 3. 56. Quem enim provocaturum, si hoc indemnato indicta causa non liceat? *Id.* 2. 27. Ille, quum a lictoribus jam traheretur, provocavit. *Id.* 2. 29. Ubi ad eos, qui una peccaverint, provocare liceat. *Cic.* 2. de *Republ.* 31. 54. Item ab omni iudicio pænæque provocari licere. *Papinian. Dig.* 26. 7. 38. et *Modest.* *ibid.* 48. 2. 18. Provocare adversus sententiam. — Cum *Accusat.* *Liv.* 3. 56. a *med.* Ali, se provocare populum. *Iti rectius leg.* ad populum. *Ulp. Dig.* 28. 8. 6. Si nulli sint debitorum, aut iudicem provocent. *Id.* *ibid.* 40. 3. 1. Si præfectus urbi iudicem dederit, vel prætorio, ipse erit provocandus, qui eum iudicem dederit. — *Provocare* et *appellare* re idem sunt: sed proprie *provocare* ad adversarium, seu accusatorem refertur, qui evocatur ad alium iudicem: *appellare* respicit ipsum iudicem, quem nuncupamus invocamusque, ut opem ferat et iterum iudicet. *Liv.* 8. 33. *Tribunos plebis* appello, et *provoco* ad populum. *Val. Max.* 8. 1. n. 1. *Horatius* a *Tullio* damnatus, ad populum provocato iudicio, absolutus est.

II.) Translate. ¶ 1. Metaphorâ ductâ a super. paragr. 1. *Cutum*. 3. *R. R.* 15. 5. Vinacea permixta stercore depositis seminibus in scrobem provocant, et eliciunt novas radículas. ¶ 2. Metaphora ductâ a super. paragr. 2. *Plin.* 2. *Ep.* 7. Tanta ei sanctitas, gravitas, auctoritas etiam, ut posset senes illos provocare virtute. *Quintil.* 10. 1. 93. Elegia Græcos quoque provocamus. In quodam S. C. apud *Plin.* 8. *Ep.* 6. a *med.* Exemplo studium honestæ æmulationis provocare. *Id.* 10. *Ep.* 7. Bonam conscientiam civium ad usum indulgentiæ principis provocare et attollere. *Tac.* 5. *Hist.* 1. Comitatus et alloquitur officia provocans. *Sueton. Cal.* 27. et *Claud.* 21. *Omni* comitate ad hilaritatem et iocum provocare. *Id. Aug.* 74. ad communionem sermonis. *Plin. Paneg.* 49. *Sermones* provocare et reddere. et *ibid.* 51. *Immensum* latus *Circi* templorum pulcritudinem provocat. *Plin. alter* 35. *Hist. nat.* 10. 36. 94). *Pinxit* et herosa nudum: eaque pictura naturam ipsam provocavit. *Id.* 16. *ibid.* 8. 12. (32). *Omnes* tamen has ejus (roboris) dotes ille solo provocat cocco. — Similiter Part. *Provocatus*, ut apud *Cic.* 1. *Fam.* 7. Qui mecum sæpiissime, non solum a me provocatus, sed etiam sua sponte, de te communicare solet. *Id.* 1. *Fin.* 3. 8. *Provocatus* gratisimo inibi libro, quem ad me de virtute misisti. *Id.* 1. *Off.* 15. 48. et *Anton.* ad *eumd.* post *ep.* 13. 1. 14. ad *Alt.* beneficio. *Cic. pro leg. Manil.* 6. 14. injuriis. *Cæs.* 1. *B. C.* 74. sermonibus. *Tac.* 3. *Hist.* 24. minis et verbis. et 4. *ibid.* 17. bello. *Id.* 14. *Ann.* 49. injuria. *Justin.* 34. 4. 2. Ut crudelitate patris provocatus, occupet insidias. *Id.* 5. 4. 11. Excusantes, iratum provocatumque fecisse. — Cum infinito. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 17. 30. (66). *Apicius* et *jecore* muliorum alecem excogitare provocavit. *Sic Cæsar. Aurel.* 2. *Tard.* 11. extr. Nulla inesse videtur causa, que tussire provocet egrotantes. — *Pro irritare, irritare, stuzzicare.* *Plin.* 19. *Hist. nat.* *proem.* (5). Tot modis provocare mortem. *Id.* 6. *ibid.* 33. 38. (207). *Inermes* et *pacata* audacia fortunam

provocantes homines. *Tac.* 2. *Hist.* 61. *Provocare* arma Romana ausus est. *Id.* *Germ.* 35.; et *Plin. Paneg.* 16. bellum. *Eumen. Paneg. ad Constant.* 7. adium. *Lucan.* 4. 725. iratas aspidas. *Cic.* 2. *Phil.* 18. 46. aliquem maledictis. *Vellej.* 2. 118. 1. injuria. — *Pro extorquere, impetrare, obtinere, elicere, cavere, obtinere.* *Horat.* *Epod.* 8. 19. *Provocare* quippiam ab aliquo. ¶ 3. Metaphorâ ductâ a super. paragr. 3. *Cic.* 6. *Att.* 1. 7. Quam id rectum sit, tu iudicis hinc ad *Catonem* quidem provocabo. *Apul. de Mag.* Ad litteras *Prudentiæ* provocastis: litteris vinco: quarum si vultis extremam quoque clausulam audire, non invidebo. — *Plin.* 7. *Ep.* 9. sub *fin.* Qui sint hi, adeo notum provocatumque est, ut demonstratione non egeat. h. e. comperit exploratumque; nam cause provocate et sæpius actæ melius intelliguntur: vel apertum, et quasi foras vocatum elicitumque: nam *provocare* rittere est. Verum omnis difficultas tollitur, si legas *probatumque*, quod facit ex *MSS. Curtius*, et *superrimè* cl. *Henr. Keil.*; alii leg. *provulgatumque*. — *N.B.* *Provocare in integrum*, revocare. *Brut.* ad *Qic.* 1. ad *Brut.* 16. a *med.* De *Cæsare* vero quod fieri potuit ac debuit, transactum est, neque jam provocari in integrum potest. Alii et *Orel.* leg. *revocari*: sed neutram lectionem habuimus pro genuina, inquit *Gruter.*

PROVULO, as, avi, atum, are, n. 1. (pro et volo). Part. *Provolutus* I. et II. — *Provolo* est idem alque ante, aut ultra, aut longe volando feror, *rolar fuori*, o *innanzi*, od *oltre*, o *lungi*, *επετρομας*.

I.) Proprie. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 58. 79. (160). *de columbis*. Inter pullos sæpe ova inventiuntur, et alii provolant, alii erumpunt. *Id.* 11. *ibid.* 18. 19. (62). *de apib.* *Rubeta* veniunt ultro, adrepentesque foribus per nas sufflant: ad huc provolant, confestimque abripiuntur. *Cæsar. Aurel.* 3. *Acut.* 14. *med.* Animalia minuta provolantia.

II.) Translate est celeriter procurere, ferri. *Lucret.* 6. 294. Tantus dissidio nubis ventique procella Mittitur, ardenti sonitus quum provolat ictu. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 31. 36. (111). *Indi* forantur aurum æstivo fervore, conditis propter vaporem in cuniculis formicis: que tamen odore sulcitate provolant, crebroque lacerant. *Liv.* 2. 46. in *fin.* et 3. 62. sub *fin.* In primum infestis hastis provolant duo *Fabii*, h. e. ad primam aciem procurant. Eodem modo luctus est *ibid.* 20.; et 10. 14. succedere in primum, dixit. *Sic* 1. 12. Ipse ad primos *Romulus* provolat. et 7. 7. *Clamores* ingenti provolant ante signa. et 3. 18. Ipse in locum vicemque consulis provolat. *Ovid.* 6. *Fast.* 443. *Provolut* in medium, et magna, Succurrite, voce, Non est auxilium flere, *Metellus* ait. *Iti leg.* provolat; alii pervolat. *Claud. Quadrigar.* apud *Gell.* 2. 19. *Eorum* parentes cum propinquis capillo passo in viam provolarunt. *Cæs.* 2. *B. G.* 49. a *med.* Subito omnibus copiis provolaverunt, inpetumque in nostros equites fecerunt. — *A Pseudo-Ascon.* in *Cic. Divin.* in *Q. Cæcil.* 15. tabulata prominentia extra parietem, *provolutantia* dicuntur. Ejus verba sunt: *Mentis* quum domum suam venderet *Cato* et *Flacco* censoribus, ut tibi basilica ædificaretur, exceperat jus sibi unius columnæ, supra quam tectum projiceret ex provolutibus tabulatis. *V. MÆNIA* et **SUBVOLAMEN**.

PROVOLVO, volvis, volvi, vólutum, volvere, a. 3. (pro et volvo). Part. *Provolutus* I. 1.; *Provolutus* I. 1., 2. et II. — De *tinis* apud *V. I.* 1. — *Provolve* est idem ac porro *volvo*, *volvendo* protrudo, tuare facio, devolveo, *προκύνω* (II. *rollolare, rinollare, far cadere rollolanti*; *Fr. rouler en avant, faire rouler devant soi*; *Hisp. rodar en adelante, hacer rodar*; *Geru. vorwärts walzen, vorsich hinwälzen, -rollen, hinrollen, hinwälzen, hinkollern*; *Angl. to roll or tumble forwards, roll along, roll down*).

I.) Proprie. ¶ 1. *Generatim Ter. And.* 4. 37. *Nisi* puerum tollis, jam ego hunc in mediam viam provolvam, teque ibidem pervolvam in luto. *Auct. B. G.* 8. 42. *Cupas* sero, pice, scandulis complent: eas ardentis in opera pro-

volunt. *Tac. 4. Ann. 51.* Miles contra deturbare velis, pellere umbonibus, congestas lapidum moles provolvere. Adde *eumd. 2. Hist. 22. et 3. ibid. 27. Virg. 10. En. 555.* deturbat (caput) terrae, truncumque tepentem Provolvens, super hæc inimico pectore iatur. *Ovid. 8. Met. 585. de amne tumido.* Cumque loco Nymphas etc. In freta provolvit. *Id. Halieut. 57.* Fædus Lucanis provolvitur ursus ab antris. *Virg. 12. En. 532.* hunc lora et juga subter Provolvère ratiæ. *Lucret. 6. 551.* ubi magnas in aquæ vastasque lacunas Glæba vetustate et terra provolvitur ingens. *Tac. 1. Hist. 41.* Trepidatione ferentium Galba projectus et sella ac provolutus est. *Curt. 8. 11. 13.* Ingentia saxa in subeuntes provolvuntibus barbaris. — Træ-is est in illo *Zu-retii C. 1262.* Multa siti prostrata viam per, proque voluta Corpora, silanos ad aquarum strata jacebant. ¶ 2. Speciatim de iis, qui adorantur, aut aliquid pretiari procurant, et se prosternunt. *Liv. 6. 3.* Cui quum se mæsta turba ad pedes provolvisset, etc. *Id. 34. 11.* Fientes ad grana consulis provolvuntur. Orant, ne etc. *Justin. 11. 9. 14.;* et *Tac. 12. Ann. 18.* Genibus ejus provolutus prostrato, et *Curt. 3. 12. 11.* Mater et conjux provolvitur ad pedes orare cæperunt, ut etc.

¶ 1.) Translate. *Tac. 6. Ann. 17.* Copiam vendendi secuta villitate, quanto quis obæratior, ægrius distrahebant: multique fortunis provolvebantur. *crudevano in miseria, salivano.* Sic everti bonis. *Cic. Flacc. 5. 11.* devolutus fortuna, *Apul. de Mag. Ceterum Gell. 1. 26.* Provolutus effususque in iram. et *Tac. 14. Ann. 2.* Usque ad libita Pallantis provoluta. *abbassatusi, avilitasi ad ogni piacere*

PROVÓLUTUS, a, um. *V. voc. præced.*

PROVÓMO, is, ere, a. 3. evomo, emitto. *Zucret. 6. 447.* Turbinis immanem vim provomit utque procellæ.

PROVORSUS, a, um. *V. PROVERTO.*

PROVULGATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PROVULGO et provolgo, as, avi, atum, are, a. 1. (pro et vulgo). Part. *Provolgatus.* — Provolgo est idem ac pervulgo, spargo in vulgus, divulgare. *Sueton. Ner. 36.* Duabus conjugationibus provulgatis. *Alii leg. promulgatis, alii pervulgatis.* *Apul. de Mag. Provulgari eas litteras. Alii leg. pronulgari. Sidon. 9. Ep. 11.* Thematibus inauditi operam provulgat. Adde *Tertull. 3. advers. Marcion. 21;* et *Sulpic. Seve. 2. Hist. sacr. 5.*

PROVULGEO. *V. PROVIDEO*

PROUT. *V. PRO.*

PROX, bone vox, velut quidam præsignificare videatur, ut ubi Labeo de jure pontificio L. xi. *Festus p. 253. 7. Mull. Prox, bona vox, ut æstimo, quasi proba vox. Paul. Diac. p. 252. 2. Mull. Sunt qui Plauto tribuunt Pseud. 5. 1. 33., sed alii rectius paz reponunt.*

PROXÉNĒTA, æ, in. 1. *mezano, sensale.* p. *εργησι,* conciliator. interpres duorum inter se stipulantium, aut spondentium, aliumve quavis contractum conventumque incontinentum: a voce Græca allata *Martial. 10. 3.* Que sulphuratum nolit empta ramento Vatiniorem proveneta fractorum *Seneca Ep. 119.* Is alienum facias oportet, sed nolo, per intercessorem mutueris; nolo, proveneta nomen tuum jactent. Adde *Ulp. Dig. 50. tit. 11. qui De Proxenetis inscribitur.*

PROXÉNĒTICUM, i, n. 2. *senseria,* mercēs, quæ proxeneta datur. *Ulp. Dig. 50. 14. 1.* Proxenetica jure licito petuntur. et *ibid. 3.* De proxenetico quantumvis est sordidum; solent præstidus cognoscere. *V. PHILANTHROPIA.*

PROXIMATUS, a, um. *V. PROXIMO, as.*

PROXIMATUS, us, m. 4. dignitas ejus, qui in sacris Palatii scribiis militans proximus erat magistro bellorum. *Imp. Arcad. et Honor. Cod. Theod. 6. tit. 26. qui De proxinis comitibus dispositionum inscribitur. l. 11. et 17. V. PROXIMUS.*

PROXIMÉ et Proxume, adverb. *V. PROPE.*

PROXIMITAS, atis, f. 3. vicinitas. *εγγυτης vicinanza.*

1.) Proprie. *Vitruv. 2. 9. ante med.* Quæ pars est proxima terræ, per radices excipiens ex proximitate humorem enodis efficitur. *Ovid. de nuce 56.* Meque ream nimæ proximitatis agi. *Apul. de Deo Socrat. Nunc (nubes) pendula et mobiles huc atque illuc vice navim in aeris pelago ventis gubernantur, paululum immutantes proximitate et longinquitate.*

¶ 1.) Translate. ¶ 1. Est similitudo, somiglianza. *Ovid. 2. Art. am. 661.* Dic habilem, quæcumque brevis: quæ turgida, plenam: Et lateat vitium proximitate boni. Adde *Sidon. Ep. 1. 5. ¶ 2.* Item propinquitas sanguinis, cognatio, parentela stretta. *Quintil. 3. 6. 95.* Quum hic testamento, ille proximitate nitatur. *Ovid. 10. Met. 339.* ipsaque damno Est mihi proximitas. ¶ 3. Item conjunctio. *Apul. 2. Dogm. Plat. Est amoris tertia species, quam diximus mediani, divini atque terreni proximitate collectus, neque et consortio parili copulatur.*

PROXIMO, adverb. *V. PROPE.*

PROXIMO, as, are, n. 1. Part. *Proximans et Proximatus.* — Proximo est idem ac proximus sum, appropinquo, essere vicino. *approximarsi, avvicinarsi. εγγυζω. Cic. 2. Nat. D. 34. 112.* Capiti autem Equi proximat Aquarii dextra, totusque deinceps Aquarius. *At Orellius legit proxima. Solin. 18.* Proximat ei Margiana regio. *Apul. 2. Met. sub fin.* Dum in vicum proximamus. et 11. *ibid.* Paulatim progressi, jam ripam maris proximamus. et 6. *ibid.* Sacratibus foribus proximat. et 5. *ibid.* Lucæ proximate. *Cassiod. 11. Variar. 6.* Miles ad secreta judicis proximat, presulis sui famam aut ornat, aut maculat.

PROXIMUS et proximus, a, um, adject. *V. PROPIOR.*

PROZEUSIS, is, f. 3. est nomen schematis, de quo hæc *Claud. Sacerd. 1. p. 456. Heil.* Prozeusis, quæ est contraria hypozeusi, fit hoc modo, quum antea verbum ponitur, quod omnia posteriora conjungat, ut (*Virg. 7. En. 359.*): Dat tibi præterea fortuna parva prioris Munera reliquias Troja ex ardente receptas.

PRUDENS, entis, adject. Comp. *Prudentior, Sup. Prudentissimus.* — Prudens per synonymum idem ac providens; proprie est qui futurum prævidet.

1.) Proprie. *Cic. 1. Divinat. 49. 111.* Alii in re publica exercitati-orientem tyrannidem multo ante prospiciunt: quos prudentes possumus dicere, id est providentes, divinos nullo modo possumus. — Suppilius usurpatur, a seniois ævi scriptoribus, cum Infinito. *Plin. 8. Hist. nat. 38. 57. (136).* Ille contra urinam spargit, prudens, hanc quoque leoni exilitem. *ben sapendo, che etc. et ibid. 31. 49. (111).* Ob ea se peti, prudens. *Curt. 7. 1. 4.* florum cogitatio subibat evocitum, seditionisque voces referebantur ad regem. Quis ille laud sane motus, satisque prudens otii vitia negotio discuti, edicit, ut omnes in vestibulo regie præsto sint.

¶ 1.) Translate. ¶ 1. Sape est peritus, doctus, sciens, gnarus, pratico, perito, dotto. — a) Cum Genitivo. *Ennius apud Gell. 12. 4.* Multarum veterum legum duntiquæ hominumque Prudens. *Cic. Quintil. 3. 11.* Ceterarum rerum prudens et attentus. *Sall. apud Arusian. Mess. Prudens omnium, quæ senatus censuerat. Horat. 4. Od. 9. 34.* est animus tibi Rerumque prudens et secundis Temporibus dubiisque rectus. *Ovid. Heroid. 5. 149.* Me miseram, quod amor non est medicabilis herbis! Deficior prudens artis ab arte mea. *Nepos Con. 1.* Prudens rei militaris. *Sall. in epist. Mithrid. a med.* Militis belli prudentis. *Colum. 2. R. R. 2. 15.* Non solum agricultura, sed universæ naturæ prudens. *Id. 7. ibid. 3. 16.* Veterinaria medicina prudens esse debet pecoris macister. *Jurenal. 3. 86.* adulandi gens prudentissima. *Liv. 34. 28. ad fin.* Achæi locorum prudentes. *pratici dei sili. Tac. Agric. 19.* Animorum provinciæ prudentes, simulque doctus per aliena experimenta. *Id. 3. Ann. 69.* moderandi. *Id. 2. Hist. 25.* Celsus doli prudens repperit suos. *Gell. 14. 2. circa med.* Peto, ut faceret me, ut earum rerum essem prudentior. *piu in-*

formato, piu pratico. — Hinc juris prudentes juris periti, jureconsulti, giureconsulti: qui et prudentes absolute dicuntur. *Ulp. Dig. 38. 15. 2. extr., Pompon. ibid. 1. 2. 2. et Papinian. ibid. 1. 1. 7. et 40. 7. 36. Justinian. 1. Institut. tit. 2. a med.* Responsa prudentum sunt sententiæ et opiniones eorum, quibus permittum erat de jure respondere. — b) Cum Ablativo et præposit. in. *Cic. Amic. 2. 6.* Quia prudens esse in jure civili putabatur. — c) Absolute; Genitivus enim ex contextu facile patet. *Sall. Jug. 49.* Ut prudentes cum imperitis-manum consererent. *h. e. prudentes locorum. Id. Cat. 8.* At populo Romano numquam ea copia fuit, quia prudentissimus quisque maxime negotiosus erat. *Petron. Satyr. 88.* Consulere prudentiorem cæpi ætates tabularum. — d) Prudens quippiam facere dicitur, qui rem videns, data opera aliquid facit. *Ennius apud Non. p. 150. 6. Merc.* Ut pro Romano populo prognarier armis Certando, prudens animam de corpore mitto. *Horat. 1. Sat. 10. 87.* Complures alios, doctos ego quos, et amicos Prudens prætereo. *a bella posta. et 2. ibid. 7. 66.* Ibis sub furcam prudens. *Id. Art. P. 462.* an prudens huc se dejecerit. *Ovid. 8. Met. 364.* Illa deam longo prudens sermone tenebat. — Et cum opposito imprudens. *Gell. 20. 1. 34.* Neque ejus, qui inebrium alteri rupisset, tantam esse habendam rationem arbitrati sunt (decemviri), ut, an prudens imprudensve rupisset, spectandum putarent. — e) Eleganter cum sciens jungitur. *Poeta apud Cic. 6. Fam. 5. ante med.* Ut in fabulis Amphiarus, sic ego, prudens et sciens ad pesteu ante oculos positam sum profectus. *Ter. Eun. 1. 1. 27.* Prudens, sciens, vivus, vidensque pereo. Ubi *Donatus:* prudens, qui intelligentia sua aliquid sentit: sciens, qui alicujus indicio rem cognoscit. Ergo prudens per sese, sciens per alios. *Cic. Marcell. 5. 14.* Prudens et sciens tanquam ad interitum ruerem voluntarium. *Cælius ad Cic. post ep. 9. l. 10. ad Att. sub fin.* Nec te sciens prudensque co demittas, unde exitum vides nullum esse.

¶ 2. Generatim est prudentia præditus, multarum rerum peritus, pravidus, sapiens, prudente, provide. *ωφρως, ερρωπος.* — a) Strictissime de hominibus cum Ablativo et præpos. in, aut cum Accusativo et præpos. ad, aut absolute. *Cic. Brut. 31. 117.* Ut omnes fere Stoici in disse- rando prudentissimi sunt. *Id. ibid. 68. 239.* Elegans in dicendo, in existimando admodum prudens. *Id. Fontey. 15. 33.* Vir ad labores belli impiger, ad usum ac disciplinam peritus, ad consilia prudens. *Id. Amic. 1. 5.* Quo (Catone) nemo fere senio temporibus illis, nemo prudentior. *Id. 1. de republ. 46.* Vos homines amicissimi ac prudentissimi. *Id. 1. Orat. 9. 36.* Prudentium consiliis compulsus. *Id. Partit. orat. 5. 15.* Orator prudens et providus. *Id. Orat. 5. 18.* Vir natura peracutus et prudens. *Id. Cluent. 38. 107.* Quis P. Octavio ingenio prudentior, jure peritior? *Sueton. Tab. 21.* Circumspectissimus et prudentissimus princeps. *Id. 1. Legg. 16. 45.* Quis prudentem, et, ut ille dicam, catum, non ex ipsius habitu, sed ex aliqua re externa judicet? *Horat. 1. Ep. 16. 32.* Vir bonus et prudens dici delector ego ac tu. *Id. Art. P. 145.* Vir bonus et prudens versus reprehendet inertes etc. *Id. 2. ibid. 2. 155.* si divitiar prudentem facere possent. *Justin. 9. 8. 13.* Prudentior ille consilio, hic animo magnificentior. *Petron. Satyr. 112. in fin.* Usus est miles ingenio prudentissimæ feminæ. — Cum Ablat. et præpos. de. *Pseudo-Sall. mit. orat. 2. ad Cæs.* Neque de futuro quisquam satis callidus satisque prudens est. — b) De abstractis. *Cic. 5. Fin. 21. 58.* Prudens, temperata, fortis, justa ratio. *Nepos Lumen. 3.* Hoc ejus fuit prudentissimum consilium, ut etc. *Ovid. Heroid. 21. 137.* Prudens animi sententia. *Auct. B. Alex. 24. extr.* Prudentissimo consilio facere aliquid. ¶ 3. Est etiam circumspectus et cautus. *Cic. 4. Fam. 14. 2.* Qui me hæc prædicantem, atque optime consulentem saluti suæ malebant nimium timidum, quam satis prudentem existimari.

PRUDENTER, adverb. Comp. *Prudentius* 1.; Sup. *Prudentissime* 2. — *Prudenter* ¶ 1. Est provide, sapienter, *prudentermente*, *φρονιμῶς*. *Cic. Amic.* 1. 1. Multa ab en prudenter disputata. *Id.* 3. *de republ.* 9. *in fin.* Quod quum faciamus, prudenter facere dicimur. *Id.* 2. *Divinat.* 5. 12. Aut belli administrationem prudentius quam imperator conjectura adsequetur. *Id.* 5. *Fin.* 6. 15. Facit igitur Lucius noster prudenter, qui audire de summa bono patissimum velit. *Id.* *Amic.* 2. 6. Multa provisiva prudenter. *Augustus* apud *Sueton.* *Tib.* 21. Non potuisse quenquam prudentius gerere se, quam tu gesseris. ¶ 2. Perite, docte. *Cic.* 2. *Divinat.* 72. 150. Acutissime sententias suas prudentissimeque defendere. *Val. Maz.* 3. 3. n. 4. *extern.* Totius mundi naturam prudentissime et facundissime exprompsit.

PRUDENTIA, *α, f. 1.* idem ac providentia (ex qua per syncopen facta est), *b. e.* facultas praevidendi futura, *προνόια, ἢ prevedere, antivedimento.*

I.) Proprie. *Cic. fragm.* apud *Non.* p. 41. 31. *Merc.* Id enim est sapientis providere: ex quo sapientia appellata est prudentia. *Id.* *Senect.* 21. 78. Quum tanta celeritas animo sit, tanta memoria praeiteritorum, futurorumque prudentia. Ita legit *Non.*, alii *providentia*, et 6. *de republ.* apud *Non.* *ibid.* Totam igitur expectas prudentiam huius rectoris, quae ipsum nomen hinc nata est et providendo.

II.) Translate. ¶ 1. Est scientia peculiaris alicujus rei, peritia, facultas. *Cic.* 2. *de republ.* 36. Qui (decemviri) quum x. tabulas summa legum aequitate prudentiaque conscripsissent, etc. *Id.* 5. *Fin.* 6. 16. Ut medicina valetudinis, navigatinnis gubernatinnis, sic vivendi ars est prudentia. *Id.* 2. *Divinat.* 4. 11. Physicorum est ista prudentia. *Nepos Cim.* 2. Habebat enim magnam prudentiam cum juris civilis, tum rei militaris. *Cic.* 1. *Orat.* 60. 256. Prudentia juris publici. *Juvenal.* 12. 32. nullam prudentia cani Rectoris conferret opem. *la pratica del canuti piloto.* — Hinc etiam intelligentia, vis cognoscendi, peritia, *intendimentum, sapere, ingegno, cognizione, capacita.* *Cic.* 1. *Orat.* 36. 165. Hanc omnia scientiam et capiam rerum in tua prudentia sciebam inesse. *Id.* *Partit. orat.* 8. 29. Facillime auditur discit, et, quid agatur, intelligit, si definit, si dividat, si neque prudentiam ejus impediatis confusione partium, nec memoriam multitudinis. *Id.* *Orat.* 8. 24. Semper oratorum eloquentie moderatrix fuit auditorum prudentia. *Adde Juvenal.* 10. 48. *Colum.* 12. *R. R.* 57. 6. Nec tamen canis natura dedit cunctarum rerum prudentiam. *Id.* 1. *ibid.* 1. 1. Prudentia rei.

¶ 2. Quia vero ex hac praevidendi facultate oritur recta agendi ratio; sumitur fere pro scientia bene agendi et vivendi, *prudenza, senno, saviezza, φρονιμῶς*. *Cic.* 3. *Nat. D.* 15. 38. Prudentia constat ex scientia rerum bonarum et maliarum, et nec bonarum nec maliarum. *Id.* 1. *Off.* 43. 153. Prudentia, quam Graeci φρονισιν, est rerum expectandarum fugiendarumque scientia: sapientia autem, quam praecipuum dixi, rerum est divinarum atque humanarum scientia. *Id.* 5. *Fin.* 23. 67. Prudentia cernitur in delectu bonarum et malorum. *Id.* *Partit. orat.* 23. 81. Prudentiam malitia, fortitudinem audacia imitatur. *Id.* 2. *Invent.* 53. 160. Prudentiae partes sunt memoria, intelligentia, providentia. *Id.* *Senect.* 6. 20. Temeritas est florentis aetatis, prudentia senescentis. *Id.* *Partit. orat.* 22. 76. Prudentia in suis rebus, domestica; in publicis, civilis appellari solet. *Id.* 4. *Fin.* 27. 76. Omnibus artibus volumus attributam esse eam, quae communis appellatur prudentia. *Virg.* 1. *G.* 416. rerum facta prudentia major. *Val. Flacc.* 4. 622. saepe acri potuit prudentia dextra. *Cic.* 12. *Att.* 4. *ext.* Ad omnes res adhibere prudentiam. *Frontin.* 1. *ad M. Cæs.* 2. Ratin consiliorum prudentia dicitur, valium impetus divinatim appellatur. *Capell.* 3. p. 33. Intenta circumspicione cautiissima, et amnia rerum vigili distinctinne discriminans, dicebatur Prudentia vocitari.

PRUGNUM pro priviguum, per syncopen. *Paul. Diac.* p. 226. 22. *Müll.*

PRŪNA, *α, f. 1.* Sunt qui vocem deducunt a *πρωϊνα*, matutinus. *Paul. Diac.* p. 226. 21. *Müll.* Pruina dicta, quod fruges ac virgulta perurat. — Ceterum pruina est res frigore concretus: non enim fit, nisi hiemali tempore et sereno, *πρωϊνη* (It. *brina, brinata*; Fr. *gelée blanche, giure, frimas*; Hisp. *escarcha*; Germ. *d. Reif*; Angl. *a frost, a hoar frost, rime frost, rime*).

I.) Proprie. *Varro* 2. *R. R.* 2. 5. Hierno ac verno tempore, pruina jam exhalata, propellunt oves in pabulum. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 3. 21. (33). Rore nimio scabiem fieri, pruina uredinem. *Id.* 2. *ibid.* 60. 61. (152). Pruina gigni ex rore gelido. *Seneca* 4. *Quaest. nat.* 3. *extr.* Quid inter aquam et rorem interest, hoc inter pruina et glacem; nec non inter nivem et grandinem interesse. *Cic.* 2. *Nat. D.* 10. 26. Aqua congelata frigidior, et nive pruinaque concretescit. *Id.* 2. *Cat.* 10. 23. Quin pacto illi Apeanium, atque illas pruinas ac nives perferent? *Lucret.* 2. 520. rigidis insessa pruinis. *Val. Flacc.* 2. 287. canis urebat (ratem) luna pruinis. *Horat.* 1. *Od.* 4. 4. prata canis albicant pruinis. *Ovid.* 3. *Fast.* 357. Mollis erat tellus rotata inane pruina. et 5. *ibid.* 215. Roscida quum primum fulvis excussa pruina est. et 6. *ibid.* 730. e pratis uda pruina fugit. *Id.* *Heroid.* 10. 7. Tempus erat, vitrea quum primum terra pruina Spargitur. *Id.* 3. *Met.* 487. ut intabescere flavae Igne levi ceræ, matutinae pruinae sole tepente solent. *Stat.* 3. *Theb.* 468. madidus ubi lucidus agros Ortus, et algeat laxavit sole pruinas.

II.) Translate. ¶ 1. De nive, frigore, et glacie. *Virg.* 3. *G.* 363. Interea tota non secius aere ningit: Intereunt pecudes, stant circumfusa pruina Corpora magna bouum. *Val. Flacc.* 8. 210. Hyperborea pruinae. *Gell.* 12. 5 *ad fin.* Cur aut in ardoribus snlis aestuet, aut in pruina immanibus nbrigescat. *Lucret.* 3. 20. nix acri concreta pruina. *Petron. Satyr.* 123. luctus stupuere pruina. ¶ 2. Metonymice. *Virg.* 1. *G.* 230. Ad medias sementem extende pruinas. *h. e.* hiemes. ¶ 3. Significat etiam crassum aliquem et pinguem humorem. *Gargil.* 2. *de re hortens.* (edente *A. A. Scottio*) 7. *de amygdalis.* Fiunt dulcia ex amaris, si circumfossam stipite tribus a radice digitis latior caverna ponitur, qua pruina decurrat. De ead. re loquentes *Plin.* 17. *Hist. nat.* 27. 43. (252). et *Pallad.* 2. *R. R.* 15. *a med.*, ille pituitam, hic noxium humorem vocat.

PRŪNOSUS, *a, um, adj.* pruinis abundans, *πρωϊνῶδης, ἀββδαντε di brina.*

I.) Proprie. *Ovid.* 2. *Amor.* 19. 22. Longa pruinoso frigora nocte pati. et 1. *ibid.* 6. 65. et *ibid.* 13. 2. Pruinosus axis. *Id.* 1. *Pont.* 2. 56. Sive pruinosi Noctis aguntur equi. *Id.* 4. *Met.* 82. Solque pruinosas radiis sticaverat herbas. *Colum.* 4. *R. R.* 23. 2. Mell status frigidus et pruinosus. *Auson. Etyll.* 14. 13. Rara pruinosis canebat gemma fructetis, Ad primi radios interitura die. *Adde Gargil. Mart.* p. 402. *ed. A. Maio.*

II.) Translate. *Petron. Satyr.* 83. *extr.* Sola pruinosus horret facundia pannis. *h. e.* birtis, tritis, squalentibus, minime nitidis aut comptis: vel ea ratione loquitur, qua *Martial.* 12. 36. et 14. 137. algentes togas dixit: vel demum pruinosi panni dicuntur, quia orator facundus et pauper tecti carens sub dio et pruinis degere neglectus cogitur.

PRŪNA, *α, f. 1.* *carbōne acceso, bragia, brace, ἀνθραξ ἡμῆρος, ἀνθραξίς, carbō vivus.* Videtur esse a *πρωϊνος igneus*, unde per syncop. *pruna*, max *pruna*. *Virg.* 11. *En.* 787. medium freti pietate per ignem Cultres multa premimus vestigia pruina. Ubi *Servius*: Pruina, quamdiu ardet, dicitur. *Horatius* (1. *Sat.* 5. 36.): Prælatam, et latum clarum, pruinaeque battillum. Quum autem extincta fuerit, carbō nominatur. *Teren-tius Adelp.* 5. 3. 63.): Tam exenctam atque atram reddam, quam carbō est. *Virg. Mor.* 9. Et cinis obductæ celabat lumina pruinae. *Id.* 5.

En. 103. Subjiciunt veribus prunas, et viscera torrent. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 6. 23. (54). Allium sub pruina coctum. *Id.* 29. *ibid.* 3. 11. (45). Putamina exusta in pruina. *Id.* 32. *ibid.* 7. 25. (78). Aceti cyathum in calice novo leni pruina decoquere. *Id.* 13. *ibid.* 4. 9. (39). E palmis pruinae vivaces ignisque lentas.

PRŪNETUM, *i, n. 2.* locus prunis consitus. *Gloss. Lat. Gr.* Prunetum, *κομμυμηλῶν.*

PRŪNCIUS, *a, um, adj.* jam pruina flagratem Rhætus ab aris Pruncium torrem. *Alii perperam leg. prunium.*

PRŪNŪLUM, *i, n. 2.* deminut. pruni. Translate. *Fronto de oration.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep.* 1. *ab init.* Confusam eam ego eloquentiam partim igneis (fortasse legend. ligneis) nucibus Catonis, partim Senecæ mollibus et febriculosus prunuleis insitam, subvertendam censeo fabricitus. *Prunuleis ἀρχαϊκῶς* pro *prunulis* scribitur.

PRŪNUM, *i, n. 2.* *prugna, susina, κοκκώμηλον, fructus pruni arboris: ita fortasse vocatur ab igneo colore.* *V.* PRUNA sub *init.* Illius varia sunt genera, Armenia, Egyptia, cereola, Damascena, onychina, purpurea, prænqua, silvestria, versicoloria, nigra, bordearia, asinina, etc., quæ præter *Colum.* et *Pallad.* enumerat *Plin.* 15. *Hist. nat.* c. 13. *Ovid.* 13. *Met.* 817. Prunaeque non solum nigra liventia succo, Verum etiam generosa, novaeque imitantia ceras. *Martial.* 13. 29. *de Damascenis.* Pruna peregrinae carie rugosa senectæ Sume: solent duri solvere ventris nnus. *Id.* 7. 53. cana vocat, quæ *Virg.* 2. *Ecl.* 53. cerea, *Colum.* 10. *R. R.* 404. cereola. — Ceterum *Virg.* 4. *G.* 145. Eduramque prum (distulit), et spinns iam pruina ferentes. *h. e.* quibus jam prunus insita erat. *Horat.* 1. *Ep.* 16. 8. quid, si rubicunda benigni Corna vapres et pruina ferant? *Propert.* 4. 2. 15. Hic dulces cerasos, hic auctumnalia pruina Cernis, et æstivo mora rubere die.

PRŪNUS, *i, f. 2.* *prugno, susino, πρωϊνη, arbor pruina ferens.* *Colum.* 2. *R. R.* 2. 20. Ebulum, rubi, pruni silvestres. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 10. 19. (64). Prunus Egyptia. *Pallad.* ejus calendæ rationem tradit. 3. *R. R.* 25. *ad fin.* et 12. *ibid.* 7. circa *med.*, inserende 2. *ibid.* 15. *in fin.* et *de Insit.* 113.

PRŪRĪGŪNOSUS, *a, um, adj.* ¶ 1. Est prurigne laborans, *βυσσῶδης, οδαξηστικός, stizzoso.* *Paul. Dig.* 21. 1. 3. Gibberosus, vel curvi, vel pruriginosus, vel scabiosus (morbosi non sunt). ¶ 2. Item turpi pruritu laborans. *Auct. Priap.* 64. que tot figuris, quot Philenis enarrat, Non editis, pruriginosa discedit.

PRŪRĪGO, *inis, f. 3.* idem quod pruritus, *κνησμός, οδαξησμός, pizzicore, prurito, stizza:* et ¶ 1. Praecipue dicitur de morbo cutis. *Cels.* 2. 8. *a med.* Ubi torpor atque prurigo pervagatur, in dno per totum caput, modo in parte. *Martial.* 14. 23. cujus lemma *Auriscalpium.* Si tibi morosa prurigne verminat auris, Arma datus tantis apta libidinibus. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 8. 81. (154). Cutis pruriginem succos baccarum lauri emendat. *At Sillig. legit* pruriginem. *Id.* 27. *ibid.* 4. 5. (18). Aloe sanat prurignes et scabritiem genarum. *Id.* 25. *ibid.* 11. 87. (136). Hysopum resistit prurigni in capite. ¶ 2. De pruritu turpi. *Juvenal.* 6. 326. et *Martial.* 4. 48. et 11. 73. *V.* vocem seq. II. 3.

PRŪRIO, *is, ire, n. 4.* Part. *Pruriens* II. 4. — Prurio est libidina scalpendi laboro, prurium habeo, excrementis acribus per poros cutis exitum quantibus, quasi *peuror* et ad scabendum invitior, *κνησθῶμαι* (It. *mi pizzica, ho pizzicore, o prurito, o stizza*; Fr. *éprouver une démangeaison*; Hisp. *concomerse, tener gana de rascarse*; Germ. *iucken*; Angl. *to itch, have theitch*).

I.) Proprie. *Scribon. Compos.* 193. Ephemeron potum pruritus totum os prurire facit.

II.) Translate. ¶ 1. Facete *Paul. Pen.* 5. 5. 36. Num tibi, adolescens, malae, an dentes pruriant, qui huic es molestus? *h. e.* an tibi vis malas et dentes pugnis perficari? Id autem erat

In superstitione Gentilium, ut si quod pruriret membrum, boni aliquid aut mali ominaretur. Quo pertinent illa *ejusd. Mil. glor.* 2. 4. 44. Timeo quid rerum gesserim hic: ita dorsus totus prurit. et *Amph.* 1. 1. 139. Perii! dentes pruriunt. Adde *Bacch.* 5. 2. 75. Simile est illud *Pseus.* 1. 1. 104. Atque id futurum unde? rs. unde dicam nascio, nisi quia futurum est: ita supercilium salit. et *Asin.* 2. 2. 49. Scapulæ gestibant mihi. et *Plin.* 28. *Hist. nat.* 2. 5. (24). Quin et absentes tinnitu aurium præsentire sermones de se, receptum est. et Græcum proverb. apud *Erasm.* ex *Theocrit.* *Eidyll.* 3. v. 37. Ἄλλεται ὀφθαλμὸς μου ὁ δὲ ξιός, ἀραγ' ἰδῆσω Αὐτάν. Unde *Juvenal.* 6. 577. si prurit frictus ocelli Angulus, inspecta genesi, collyria poscit. ¶ 2. Est gestire, vehementer cupere. *Martial.* 3. 58. Vitulusque inermi fronte prurit in pugnam. ¶ 3. Prurire etiam dicuntur, qui obscæna libidine tentantur. *Catull.* 88. 2.; *Plaut. Pers.* 1. 1. 32. et *Stich.* 5. 5. 15.; *Martial.* 14. 203., 3. 93., 6. 37., 9. 91., 10. 67. et 11. 81.; et *Juvenal.* 11. 163. ¶ 4. Est etiam excitare libidinem. *Martial.* 1. 36. Lex hæc carminibus data est jocosis, Ne possint, nisi pruriant, juvare. h. e. nisi libidinem excitent. *Id.* 12. 96. Musæi patibicissimos libellos, Et tinctas sale pruriente chartas. Apud *Catull.* 16. 9. similem habes sententiam.

PRURIGINOSUS, a, um, adject. qui pruriginem excitat. *Coel. Aurel.* 2. *Tard.* 1. n. 33. Squilla, quam vulgo bulbum pruriosum vocant.

PRURITIVUS, a, um, adject. pruritus faciens, ut Pruritiva ulcera. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 45. (157). Ita legit *Harduin.* et *Sillig.* ex MSS.; alii perperam provenientia.

PRURITUS, us, m. 4. ¶ 1. Est sensus in cute leviter mordens, ex humore acri exitum querente, *κνησμός, pizzicore, prurito, prudoie, eticæa.* *Plin.* 9. *Hist. nat.* 45. 68. (146). de urticis. Vis pruritu mordat. *Id.* 23. *ibid.* 1. 16. (26). Pruritus affert. *Id.* 30. *ibid.* 3. 8. (26). Intolerabilem facere. *Id.* 23. *ibid.* 1. 9. (13). fovere. *Id.* 27. *ibid.* 7. 28. (51). sanare. *Id.* 24. *ibid.* 6. 14. (23). tollare. *Id.* 32. *ibid.* 10. 40. (119). scabiemque sedare. *Id.* 9. *ibid.* 45. 68. (147). attritu petrae scalpere. *Seren. Sammon.* 6. 87. Pruritus autem salsos levat humor aceti. ¶ 2. Item est titillatio Venerea circa pudenda. *Capell.* 1. p. 3. Venus pruritu subsulcipientem circa ima corporis Psyches apposuerat voluptatem.

PRYMNA, æ, f. 1. *πρύμνη*, et Ionice *πρύμνα*, puppis. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim solummodo in *Not. Tir.* p. 177.

PRYMNESIUS, a, um, adject. a *πρύμνα* puppis, est ad puppim pertinens. *Paul. Diac.* p. 224. 16. *Müll.* Prymnesius palus, ad quem funis nauticus religatur, quem alii tonsillam dicunt. *Isid.* 19. *Orig.* 4. 6. Prymnesius funis, quo navis in litore religatur ad palum. V. PRIMNESIUS.

PRYTANES et Prytanis, is, m. *πρυτάνης, εως*, præfectus, administrator, custos, summus magistratus Athenis, cui reipublicæ administrandæ cura incumberebat. *Seneca Tranquill.* 3. Non enim vis, nisi consul, aut prytaenes, aut cerys, aut sufes, administrare rempublicam. — Etiam Rbodii summum eorum magistratum prythanin vocabant, teste *Liv.* 42. 45.

PRYTANÆUM, i, n. 2. *Πρυτανεῖον*, locus Athenis in arce, in quo prytaenes judicia exercebant, et in quo viri bene de republ. meriti publicis sumptibus alebantur. *Cic.* 1. *Orat.* 54. 232. Et ut ei victus quotidianus in prytaeano publice præberetur: qui honos apud Græcos maximum haberetur. — In aliis quoque urbibus fuisse liquet. *Liv.* 41. 20. Cyzici in prytaeano, id est penetræ urbis, ubi publice, quibus is honos datus est, vescuntur, vasa aurea mensæ unius posuit. *Cic.* 6. *Verr.* 53. 119. Altera est urbs Syracusis, cui nomen Achradina: in qua forum maximum, pulcherrimæ porticus, ornatissimum prytaeanum, amplissima curia. *Inscript.* apud *Gruter.* 174. 7., quæ est apud *Orell.* 3838., suum et Rhegii in Calabria prytaeanum fuisse, ostendit.

(V. *Morcell.* T. 1. p. 246., qui post *Morianum* eandem interpretatur). *Casaubon.* in *animadversionib.* in *Athen.* l. 15. c. 19. satis probat in omnibus Græcæ urbibus suum prytaeanum fuisse et Vestæ sacrum. Hinc *Suidas* vult dictum esse, quasi *πυρὸς ταμῖον*, h. e. locus, in quo ignis perpetuus asservabatur, ut Romæ in templo Vestæ. Alii quasi *πυρὸς ταμῖον*, quia ibi asservabatur frumentum, et distribuebatur alendis bene de republica meritis. Alii tandem rectius derivant a *πρῶ*, ita ut *πρυτάνης* idem sit ac *πρῶτος primus*: cf. Sanscr. *purātana* et Lat. *pristinus*.

PS

PSALLO, lis, li, lera, n. 3. Part. *Psallens* 1. — Psallo ¶ 1. Stricto sensu est instrumentum aliquod musicum pulso, tango, leni motu parcutio, fidibus cano, *ψάλλω, suonare.* *Sall. Cat.* 25. Litteris Græcis atque Latinis (*Sempronia*) docta, psallere et saltare elegantiam, quam necesse est probare. *Horat.* 4. *Od.* 13. 7. Cbia docta psallere. *Gell.* 19. 9. Qui canerent voce, et qui psallerent. *Cic.* 2. *Cat.* 10. 23. Qui non solum amare et amari, neque psallere et saltare, sed etiam sicas vibrare et spargere venena didicerunt. *Plerique alii leg.* saltare. *Sueton. Tit.* 3. Cantare et psallere jucunde. *Spartian. Hadrian.* 14.; et *Aurel. Vict. Epit.* 14. Psallendi et cantandi scientia. *Apul. Florid.* n. 15. Læva distantibus digitis nervos molitur: dextera psallentis gestu pulsabulum citharæ admoveat. Adde *Horat.* 2. *Ep.* 1. 33. ¶ 2. Est etiam cantare ad citharam. *Cæsius Bassus* apud *Priscian.* 10. p. 897. *Putsch.* Calliope principis sapientis psallerat ore. *Aurel. Vict. Cæsar.* 5. de *Nerone.* Qui dum psellere par costus, Græcorum invento, in certamen coronæ cepisset. (V. *Sueton. Ner.* 20. et 21.) *Prudent.* 10. *περί στροφ.* 837. docta mulier psallere Hymnum canebat carminis Davidici. *Horat.* quoque loc. cit. et *Sall.* hac eadem significatione usurpasse, plerique volunt. ¶ 3. Apud *Hieronym.* *Ep.* 107. n. 10. et *alibi*; et *Augustin.* in *Psalm.* 46. et 65. et *alibi*, psallere est, Psalmos David, quæ sunt laudes Dei, canere, sive adhibito psalterio, sine assa voce fiat.

PSALLŪCITHARISTA. V. CHOROCITHARISTA.

PSALMA, Atis, n. 3. *ψάλμα*, cantus citharæ: item carmen ipsum, quod ad citharam canitur. *Augustin.* in *Psalm.* 4. ante med. Psalma est, quod psallitur: diapsalma interpositum in psallendo silentium: sympsalma vocum copulatio in cantando. Alii apud *Hieronym.* *Ep.* 28. putant, *diapsalma* esse commutationem metri: alii pausionem spiritus: alii alterius sensus exordium, etc. *Hieronymus* ipse docet *ibid.* n. 3. esse copulationem superiorum et inferiorum. V. ibi plura; et *Isid.* 6. *Orig.* 19.

PSALMICEN, imis, m. 3. qui psalmos canit, ut *Psalmicines* clerici, apud *Sidon.* 5. *Ep.* 17.

PSALMISŌNUS, a, um, adject. qui psalmis resonat. *Alcim. Nomialiar. fragm.* 7. Quum ad præsens psalmisonum solemne perventum est.

PSALMISTA, æ, m. 1. *salmista, ψάλμωστής*, qui psalmos facit, et cantat. *Hieronym.* 1. *advers. Pelag.* n. 2. et 3. *ibid.* 2. et 11. in *Isaj.* 38.

PSALMIZO, as, are, a. et n. 1. psallere. *Gloss. Cyril.* *Ψάλλω, nabilizo, psalmizo.*

PSALMŌDIA, æ, f. *ψάλμωδία*, psalmodium, cantus. *Hieronym.* *Ep.* 86. Ut, in opere et elbo separatæ (virginis), psalmodiis et orationibus jungerentur. *Cassiod. Rhet. in fin.* Vocis diligentiam in psalmodiæ decantatione custodiet.

PSALMŌGRĀPHUS, i, m. 2. qui psalmos facit, *ψάλμογραφος, salmista.* *Sidon.* 7. in *conditione post Ep.* 9. Sicut psalmographus ait. h. e. rex David. *Tertull. Carm.* 3. *advers. Marcion.* 130. Psalmographus David, magnus rex atque propheta. *Venant.* 8. *carm.* 7. p. 21. Psalmo-

graphi plectro cantata est ista virago. h. e. Maria Virgo.

PSALMUS, i, m. 2. sonus citharæ seu fidium, et carmen quod ad sonum fidium canitur, *ψάλλω, salmo.* A Christiano scriptoribus dicitur per antonomiasiam de sacris hymnis, seu canticis David regis, quia ad psalterium ea cantare mos fuit, quod et ipse auctor factise dicitur. *Tertull. advers. Prax.* 11. etc.; *Lactant.* 4. 8. et 12.; *Hieronym.*; *Augustin.* etc.

PSALTERIUM, i, n. 2. Antepænultimam licenter corripit *Arator. præf.* 1. 14. Psalterium lyrici composuere pedas. — Psalterium est instrumentum musicum fidibus instructum, simile citharæ, differens tamen, *ψαλτήριον, salterio, arpa.*

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Augustin.* in *Psalm.* 56. a med. Psalterium et organum, quod quidem manibus fertur perecutientis, et chordas distentas habet: sed illum locum, unde sonum accipiunt chordæ, illud concavum lignum, quod pendet, et tactum resoat, quia concipit aerem, psalterium in superiori parte habet: cithara autem hoc genus ligni concavum et resonans in inferiore parte habet. Itaque in psalterio chordæ sonum desuper accipiunt, in cithara in inferiore parte. Eadem fere habet in *Psalm.* 32. 70. 80. et 150. Similiter *Cassiod.* in *Psalm.* 150. Psalterium est in modum citharæ conversa positio. Buccas enim quasdam sonoras ligni gestat in capite, ubi ab imo venientes chordarum sonos in altum rapit, et gratissima, quantum dicitur, modulatione respondet. *Id. præf.* in *Psalter.* 4. Psalterium est, ut *Hieronymus* ait, in modum Δ litteræ formati ligni sonora concavitas, obesum ventrem in superioribus habens, ubi chordarum fila religata, disciplinabiliter plectro percussa suavissimam dicuntur reddere cantilenam. Huic citharæ positio videtur esse contraria, dum quod iste in Imo continet, illud conversa vice gestat in capite. Adde *Isid.* 3. *Orig.* 22. *Varro* apud *Nom.* p. 215. 16. *Merc.* in psalterio tendemus nervas. *Virg. Cîr.* 178. Non arguta sonant tenui psalterie chorda. *Quintil.* 1. 10. 31. Apertius profutendum puto, non e me præcipi psalteria et spadicæ, etiam virginibus probis recusanda; sed etc. ¶ 2. Latiori sensu significat etiam musicum quoddam instrumentum fidibus constans, ut est lyra et cithara, quæ Musis tribuuntur. *Arnob.* 6. 25. Deum Mater cum tympano: cum tibiis et cum psalteriis Musæ.

II.) Translate. ¶ 1. Carmen quod ad psalterium canitur. De carmine maledico, et diceriis (quæ ad psalterium Græci canebant: unde *Illud Varro.* *ὄνος λύρας* apud *Nom.* p. 101. 3. *Merc.* Atque orthophallica attulit psalteria, quibus sonant in Græcia diceria.) *Paul.* 5. *Sentent.* 4. a med. Psalterium, quod vulgo dicitur canticum, in alterius infamiam compositum, et publice cantatum, tam in eos, qui cantaverint, quam in eos, qui composuerint, extra ordinem vindicatur. ¶ 2. Apud Ecclesiæ scriptores est liber *Psalmorum Davidicorum.* *Hieronym.* *Ep.* 53. n. 8. et *Ep.* 125. n. 11. et *alibi*.

PSALTES, æ, m. 1. qui instrumentum aliquod musicum pulsat; item qui voce canit, *ψάλτης, suonatore, o cantore.* *Quintil.* 1. 10. 18. Rationem impendiorum exponens, psaltis se et geometris multa dicit dedisse. *Sidon.* 8. *Ep.* 9. in *carm.* Chorda, voce, metro stupende psaltes. *Capell.* 9. p. 313. Psaltas, chordacistas, sambucos, hydraulas inveni. *Inscript.* apud *Gruter.* 331. 2. STRATONE COMŌDO IBVCO PSALTE. Hic psaltis est datus Græcæ positionis, *ψάλτης*, positus pro ablativo, ut ait *Priscian.* 7. p. 731. *Putsch.*, ut etiam illud *Virg.* 1. *Æn.* 312. ipse uoq graditur comitalus Achate.

PSALTRIA, æ, f. 1. mulier, quæ instrumentum aliquod fidibus instructum pulsat, citharistria, *ψάλτρα, suonatrice, cantatrice.* Vox Græca a *ψάλλω* fidibus cano: latina appellatione *fidictrix.* Neque aliud inter has discrimen esse videtur, nisi quod psaltria Græcæ erant, et pleurumque meretrices, quæ externo ritu, et non solum fidium cantu, sed et voce ac mollioribus

gesticulationibus oblectabant, adhibebanturque præcipue in conviviis deliciarum causa, invecæ Romam, inter alias peregrinæ luxuriæ illecebras, ab exercitu Asiatico post devictum Antiochum et Gallogræcos, circa ann. v. c. DLXVI., ut Liv. 39. 6. narrat. *Macrob. 2. Saturn. 1.* Sub illo- rum supercilio non desuit, qui psaltrium intro- mitti peteret, ut puella ex industria supra natu- ram mollior, canora dulcedine et sationis lu- brico exerceret illecebris philosophantes. *Cic. fragm. apud Non. p. 465. 15. Merc.* Tu vero festivus, tu elegans, tu solus urbanus, quem decet muliebribus ornatu, quem incessus psaltriae. *Aurel. Vict. Epit. 76. de Theodosio.* Prohibuit lege ministeria lasciva, psaltriasque commissationi- bus adhiberi. Adde *Ter. Adelph. 3. 3. 34.* — Etiam in sacris ut accinerent, paulatim intro- missas fuisse, colligimus ex *Cic. Sext. 54. 116.* et *Juvenal. 6. 336.*, ubi de Clodio sermo est, qui cultu psaltriae in Bonæ Deæ sacellum stupri patranda causa se immiserat

PSALTRIUS, *li, m. 2.* suonatore, ψαλτήρ, ψάλτης, qui fidibus canit, psalter. *Cic. Harusp. resp. 21. 44.* P. Clodius a crocota, a mitra, a muliebribus soleis purpureisque fasciis, a stro- phio, a psaltrio, a flagitio, a stupro est factus repente popularis. *Est qui leg. a psaltria: Ga- ratonius et Orellius cum Ernestio rectius a psalterio. V. hanc vocem.*

PSARĀNUS, *a, um. V. voc. seq.*

PSARŌNIUS, *a, um, adject. ψαρωνιος.* qui sturni colorem refert: a ψάρ, *arōs* sturnus. Hinc psaronius appellatur lapis variegati coloris apud *Fin. 36. Hist. nat. 22. 43. (151)* qui et The- baicus, et pyrrhopæcius, et syenites, Italice vero nunc granito bigio dicitur. *V. ZEROS.* At *Sil- lig ex Cod. Ramberg legit psarānus*

PSECCAS, *adis. f. 3. γοκκία, ψεκας* gutta stilla. *Apul. de Mundo ex Aristotele ψεκας* interpretatur stillicidia. — Ancillæ, quæ delica- tarum matronarum caeculis medicato fuce con- spargunt hoc nomine appellatæ sunt. Ita porro ornatrix nominat *Juvenal. o. 491.* Nuda hu- merna Psecas infelix, nudisque mamillis. Sic etiam unam ex Dianæ nymphis. *Ovid. 3. Met. 171.* Ex- cipium? laticem Nepheleque, Hyaleque, Rhanisque, Et Psecas, et Phiale. *Inscript. mendosa apud Reins. cl. 1. n. 89., Fabrett. p. 714. n. 359.* et *Murat. 57. 8.*, quæ tamen hodieque Victimæ existans ita legitur: VENERE SACRVM CASSIA O. L. PSECCAS. Postrema hæc vox perperam aspiratur. Ita appellata videtur fuisse hæc ancilla, antequam manumitteretur, quia ejus officium erat comas dominae suæ levibus fuci, aut unguenti guttis as- pergere; quod ψεκάζειν Græce est. Vel potius videtur esse derivanda vox a Gr. ψηχας a ψήχω frico, quasi ea fuerit fricatris. Hinc *Psecade na- tus* dicitur, qui humilis et servilis est genere. *Co- lius ad Cic. 8. Fam. 15. extr.* Vellein, Venere pro- gnatus tantum animi babuisset, quantum Psecade natus in hoc babuit. — Etiam viri, qui delica- tiorum comas ornabant, *psecades* dicitur. *V. COS- META et ORNATOR. Inscript. apud Gua. 211.*

2. ANGELVS PSECCAS OE PORTICV. Fusc hæc de re *Koolius*, et *Hesselius* in *Indice Inscript. Gu- dianar. c. 8.* ubi tamen multa ἀπροσδιόνυσα af- feruntur.

PSEGMĀ. *V. SPEGMĀ.*

PSĒPHISMA, *ātis, n. 3. ψήφισμα,* decietum, vel plebiscitum per suffragia factum. Vox Græca a ψήφος *calculus*, quo suffragia ferre solebant veteres. *V. CALCULUS. Cic. Flacc. 6. 15.* Sic sunt expressa ista præclara, que vocant psephis- mata, non sententiis, nec auctoritatibus declarata. Adde *ibid. 7. 17. et 8. 19. et 10. 23. et Plin. 10. Ep. 52.*

PSĒPHŌPŒCTA, *a, m. 1. ψήφοπαίκτης,* præ- stigator, ut in *Gloss. Philox.* exponitur. (Sic *Grammat. incert. p. 100. n. 143. Eichenf.* Hæc præstigia, unde præstigiatores, ψήφοπαίκται). Est a ψήφος *calculus* et παίζω *ludo*: ut qui calculis ludunt et decipiunt. *Firmic. 3. Mathes. 8.* Libra facit etiam aut calculi, aut musicæ, aut notarum, aut difficilium litterarum inventores; reddit quo- que, socio in hoc loco Mercurio, psephopæctas

sæpe. *Vides hic mentionem fieri de præstigiato- ribus, de quibus vide Senecæ loc. cit. in PRÆ- STIGIATOR.*

PSETTA, *æ, f. 1. ψήττα,* piscis idem qui Latine rhombus. *Plin. 9. Hist. nat. 16. 24. (57).* et *Athen. sub fin. l. 7. Alii scrib. psitta.*

PSEUDANCHŌSA, *æ, f. 1.* herba anchusæ si- milis, lanuginosior et minus pinguis, tenuiori- bus foliis et languidioribus: a ψήδης *falsus, fi- ctus, simulatus*, vel a ψεύδος *mendacium*: quæ est notatio omnium dictionum sequentium. *Plin. 22. Hist. nat. 20. 24. (50).*

PSEUDĀPOSTŌLUS, *i, m. 2. ψευδαπόστολος,* falso apostolo. *Tertull. Præscript. 4.* Qui pseu- dapostoli, nisi adulteri euangelizatores? Adde *eumd. Resurr. carn. 24. et 4. advers. Mar- cion. 3.; et Vulgat. interp. 2. Cor. 11. 13.*

PSEUDĒNĒDRUS, *i, m. 2.* insidiatore occulto, ψευδενέδρος, fictus insidiator. *Firmic. 3. Mathes. 8. n. 7. extr.*

PSEUDISŌDŌMUS, *i. V. ISODOMUS.*

PSEUDŌBAPTIZĀTUS, *a, um, adject. male baptizatus. Cyprian. Sent. Novat. in Concil. Carth. Qui pseudobaptizati videntur, debere eos in fonte perenni baptizare.*

PSEUDŌBŌNION, *li, n. 2.* ψευδοβούνιον, na- vone bastardo, herba napi folia habens, fruticans palmi altitudine. *Plin. 24. Hist. nat. 16. 96. (153). V. BUNIAS.*

PSEUDŌCĀLĪDUS, *a, um, qui videtur calidus, calorem mentis. Marcell. Empir. c. 8.*

PSEUDŌCŌMITĀTENSES, *ium, m. plur. falsi comitatenses. Cod. Theod. 8. 1. 10.* Pseudoco- mitatensium etiam quaternæ annonæ.

PSEUDŌCĀTO, *ōnis, m. 3.* qui falso Cato vi- deri cupit, Catonis falsus imitator. *Cic. 1. Att. 14. ad fin.* Bonis utimur tribunis plebis, Cornuto vero pseudocatore. *h. e. C. Cæciliæ Cornuto, qui trib. pleb. fuit an. U. C. DCCXXII., prætor an. DCCXXV. ex Cic. post red. in senat. 9. 22. et prætor Bithyniæ an. DCCXXVI. ex nummo apud Morell. Thes. Fam. e G. Cæcilia tab. 1. B.*

PSEUDŌCHRISTUS, *i, m. 2.* ψευδοχριστος, Anticristo, falso Cristo. Habet *Tertull. 3. ad- vers. Marcion. 3.; et Vulgat. interp. Matth. 24. 24. et Marc. 13. 22.*

PSEUDŌCŪPERUS, *et*

PSEUDŌCŪPERUS, *i, ψευδοκύπερος.* frutex cy- pero similis, celerrime proveniens. *Plin. 17. Hist. nat. 13. 20. (95).* et 34 *ibid. 13. 35. (133).*

PSEUDŌDECĪMIĀNA Pira, decimianis piris similia, apud *Plin. 15. Hist. nat. 15. 16. (54). V. DECIMIĀNUS.*

PSEUDŌDIĀCŌNUS, *i, m. 2.* ψευδοδιακονος, falsus diaconus. *Hieronym. Ep. 143. n. 2.*

PSEUDŌDICTĀMNUM, *i, n. 2.* et pseudodi- ctamnus, *i, f. 2.* (Fem. gen. legitur apud *Apul. Herb. 62.*) Est herba dictamno similis, ψευδο δάκταμων, dittamo bastardo. *Plin. 25. Hist. nat. 8. 53. (92).* Pio eo (dictamno) est et pseudodi- ctamnium, multis in terris nascens, folio simile, ramulis minoribus, a quibusdam chondris vocat- um. Adde *eumd. 26. ibid. 15. 90. (154).*; et *Cæf. Aurel. 3. Tard. 5.*

PSEUDŌDIPTĒROS, *a, um, adject. ψευδοδι- πτερος,* ita ædes dicitur a *Vitruv.* quæ dipteros quidem videtur, sed vere non est, aliquo colli- minarum ordine sublato. *V. eumd. l. præf. et 3. 1. et 2. V. DIPTEROS.*

PSEUDŌEPISCŌPUS, *i, m. 2.* ψευδοεπισκοπος, falsus episcopus. *Cyprian. Ep. 55. post med.*

PSEUDŌFLĀVUS, *a, um, adject. color, a flavo degenerans, quasi leoninus. Marcell. Empir. 8. a med.*

PSEUDŌFŌRUM, *i, n. 2.* idem ac pseudothy- rum: vox hybrida; a ψεύδος *mendacium* et foris, *h. e. janua. Sulpic. Sev. Dial. 3. 14.* Vidi postea ad pseudoforum monasterii ipsius adductum energumenum. *Venant. Vit. S. Martin. 4. 388.* Namque ad pseudoforum cellæ cum accedere æger. *Ubiq; tamen rectius legendum pseudo- phorum, quod est Gr. ψευδοφορον, eodem sensu.*

PSEUDŌGRĀPHĪA, *æ, f. 1.* ψευδογραφία, falsa descriptio. *Boeth. Aristot. Topic. 5. p. 698.* Non enim est proprium, quod positum est esse pro-

prium, ut, quia de geometra non verificatur in- deceptibilem esse ab oratione (nam decipitur gen- meter quum pseudographiam facit) non erit hæc scientis proprium non decipi ab oratione. Adde *eumd. ibid. p. 741.*

PSEUDŌGRĀPHUS, *a, um, adject. ¶ 1.* Est ψευδογράφος, *h. e. falso inscriptus. Cassiod. In- stit. divin. litter. 5. a med.* Sæpe dictus Hiero- nymus asserit, Sapientie librum non a Salomone, ut usus habet, sed a Philone doctissimo quodam Judæo fuisse conscriptum, quem pseudographum prænotavit, propterea quod usurpationem nomi- nis portat aterius. *Hieronym. enim hæc habet in Comment. in Zachar. 12. 9.* Unde et in Sa- pientia, quæ Salomoni inscribitur (si cui tamen placet librum recipere) scriptum reperimus etc. ¶ 2. Item est ψευδογράφος, *h. e. falsa describens. Boeth. Aristot. Topic. l. 1. p. 662.* Syllogismus pseudographus. et *ibid. p. 742.* Contentiosa (ora- tio) sic se habens ad dialecticam, ut pseudographa ad geometriam.

PSEUDŌLIQUĪDUS, *a, um, adject. mezzo li- quido, liquido similis. Marcell. Empir. 16. ante med.* Mellis adjicitur, quantum sufficit, ut sit pseudoliquidum. et paullo post. Hæc trita per- miscentur, ut pseudoliquida sint, et per cochleare dantur.

PSEUDŌLUS et Pseudulus, *i, m. 2.* servi vete- ratoris, et fraudulentum nomen: a ψεύδης *falsus, mendax.* Titulus est unius ex Plautinis comæ- diis, quam laudat *Cic. Senect. 14. 50.*

PSEUDŌMĀGISTER, *tri, m. 2.* falsus magister; est *Hieronym. in II. Ephes. 4. 11.*

PSEUDŌMĒNOS et pseudomēnus, *i, m. 2.* ψευδομηνος, mentiens, captiosus, falsus, fictus. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 48. 147.* De oculorum, sen- sumque reliquorum mendaciis, et de sorite, aut pseudomēno. Adde *Hortensii fragm. apud Non. p. 329. 19. Merc.* Est autem captiosum quoddam genus syllogismi, quo facile adversarii in disputa- tando captantur; cujus meminit etiam *Seneca Ep. 45. a med. Cf. Gell. 9. 16.; et V. MEN- TIENS et CERATINE ad fin. — Græce habet Cic. 2. Divinat. 4. 11.*

PSEUDŌMŌNĀCHUS, *i, m. 2.* ψευδομόναχος, falsus monachus. *Hieronym. Ep. 57. n. 2.* Qui- dam pseudomonachus vel accepta pecunia, vel gratuita malitia, compilatis chartis ejus et sum- plibus, Judas factus est proditor.

PSEUDŌNĀRDUS, *i, f. 2.* ψευδοναρδος, nardo bastardo. *Plin. 12. Hist. nat. 12. 26. (43).* de nardo. Adulleratur et pseudonardo, herba, quæ ubique nascitur, crassiore atque latiore folio, et colore languido in candidum vergente.

PSEUDŌPĀTUM, *i, n. 2.* ψευδοπατον, falsum, seu fictum tabulatum, vel pavimentum in ædifi- ciis: a ψεύδης *fictus* et πατεω *calco. Imp. Zenn Cod. 8. 10. 12.*

PSEUDŌPĀSTOR, *ōris, m. 3.* falsus pastor, est *Hieronym. in II. Ephes. 4. 11.*

PSEUDŌPERĪPTĒROS, *a, um, et rectius pseu- doperipteros, on, adject. falsos ordines, seu latera habens, ψευδοπερίπτερος,* ut Genus figuræ pseu- doperipterum, *Vitruv. 4. 7. ad fin.*

PSEUDŌPHĪLIPPUS, *i, m. 2.* ψευδοφιλιππος, fictus Philippus. *Cic. 2. leg. Agr. 33. 90.; Velley. 1. 11. 1., Flor. 2. 13.; Val. Max. 7. 5. n. 4.; Epit. Liv. 49.; et Lamprid. Elagab. 8. V. AN- DRISCUS et MACEDONICUS in ONOM.*

PSEUDŌPHŌRUM, *i, n. 2.* ψευδοφορον. *V. PSEUDOFORUM.*

PSEUDŌPORTICUS, *i, f. 2.* falso portico. Vox hybrida: a ψεύδης *falsus*, et porticus. *Plin. 6. Hist. nat. 27. 31. (140).* Oppidum maritimum etiam inde pseudoporticus habuit. *Harduinus leg. maritimum etiam ipsa inde portum habuit: alii aliter. Locus corruptus est, et conjecturatum, quæ hucusque prolatae sunt, nulla satisfacit.*

PSEUDŌPRESBYTER, *terti, m. 2.* ψευδοπρο- βυτερος, falsus presbyter. *Ambros. Serm. 50.* Susannam pseudopresbyteri arguunt.

PSEUDŌPRŌPHĒTA, *æ, m. 1.* falsa profeta, ψευδοπροφήτης. *Tertull. advers. Hæret. 4.; et Vulgat. interp. Zach. 13. 2., Matth. 24. 11., Marc. 13. 22. et alibi sæpe*

PSEUDOPROPHETIA, *æ*, f. 1. *falsa profetia*, ψευδοπροφητεία. *Tertull.* *Jejun.* 11.

PSEUDOPROPHETIUS, *a*, um, adject. fecte propheticus, propheticus similis, ut *Pseudopropheticus spiritus*, apud *Tertull.* *Pudic.* 21.

PSEUDOPROPHETIS, *idis*, f. 3. *falsa profetessa*, ψευδοπροφήτις. *Tertull.* *Anim.* 57. Eundem spiritum in pseudopropheteide mentiri.

PSEUDOSÉLINUM, *i*, n. 2. ψευδοσελίον, herba, pentiaphyllon, quinquefolium. *Apul.* *Herb.* 2.

PSEUDOSERICUS, *a*, um, adject. qui sericum imitatur, idem fortasse ac subsericus. Vox a *Leccio* erpungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir.* p. 159.

PSEUDOSMÁRAGDUS, *i*, m. 2. ψευδοσμάραγδος, lapillus smaragdo similis, h. e. ex dimidia parte smaragdus, ex dimidia iaspis, ut ait *Plin.* 37. *Hist. nat.* 5. 19. (75).

PSEUDOSPHEX, *æcis*, f. 3. ψευδοσφήξ, vespa quaedam, quæ singularis volitat. *Plin.* 30. *Hist. nat.* 11. 30. (98).

PSEUDOSÝNODUS, *i*, f. 2. ψευδοσύνωδος, non legitima synodus. *Augustin.* in *Psalm.* 56. Qui pseudosynodum habuere in caverna Susis.

PSEUDÓTHÝRUM, *i*, n. 2. ostium occultum et tectum in postica ædium parte, h. e. janua fictitia (*V. PSEUDOFORUM*), ψευδοθύρον, *Luscio di dietro della casa, porta secreta.* *Virg.* 2. *Æn.* ita explicat v. 453. Limen erat, cæcæque fores postesque relicti a tergo. *V. POSTICUS.*

1.) Proprie. *Ammian.* 14. 1. Per Palatii pseudothyrum introducta.

II.) Translate est modus secretus. *Cic.* 4. *Ferr.* 20. 50. Numerantur illa HS. CCL. Syracusanis. Ea quemadmodum ad istum postea per pseudothyrum revertantur, tabulis robris et testibus planum faciam. *Id. post red. in Senat.* 6. 14. Idem domi quam intemperans non janua receptis, sed pseudothyro intramissis voluptatibus.

PSEUDÓURBĀNUS, *a*, um, adject. *Pseudourbana ædificia* apud *Vitruv.* 6. 8. *sub fin.* sunt in villa ea pars ædium, quæ in usum domini rusticantiam exstructa est, quod urbani ædificii elegantiam imitatur. Villa enim omnis, ut ait *Colum.* 1. *R. R.* 6. 1., dividitur in tres partes, urbanam, rusticam et fructuatiam.

PSIATHIUM, *ii*, n. 2. ψιαθιον, tegeticula, parva storea: a ψιαθος storea. *Hieronym.* *præf.* in *Reg. S. Pachom.* n. 4. Nihil habent (monachi) in cellulis præter psiathium, et duo levitonaria. et n. 88. Præter psiathium, id est mattam, in loco cellulæ ad dormiendum nihil aliud omnino subternet.

PSĪA, *æ*, f. 1. ψιλῆ, velluto, a ψιλός rarus, lævis; vestis est, seu pannus, una parte villosus, altera rarus. *Lucilius* apud *Non.* p. 540. 26. *Merc.* Psilæ, atque amphitapæ, villis ingentibus molles. *V. AMPHITAPA.*

PSĪLE, *es*, f. 1. ψιλῆ (scil. γραμμῆ) lineæ, seu signum spiritus lenis in prosodia. *V. DASIA*; et adde *Priscian.* de accent. p. 1287.; et *Phocam* p. 1724. *Putsch.*

PSĪLÓCĪTHĀRISTA. *V. CHOROCĪTHARISTA.*

PSĪLÓGRAMMUS, *a*, um, adject. ψιλόγραμμας, qui leviter scriptus est. *Frontin.* de colon. p. 112. *Goës.* Si psilogrammus fuerit terminus. *At Lachmann.* rectius legit tysilogrammus.

PSĪLÓTHRO, *as*, are, a. 1. pilos e corpore per psilothri medicamentum extirpo. *Plin.* *Valer.* 3. 52. Hoc peruncti psilothrantur.

PSĪLÓTHRUM, *i*, n. 2. ¶ 1. Est unguentum pilis detrahendis aptum, quo mulieres virique molliores utebantur, ut corpus glabrum et læve redderent, ψιλώθρον, merdocco. *Martial.* 6. 93. Psilothro nitet, aut acida latet oblita creta. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 10. 47. (79). Lacrima hederæ psilothrum est. et *ibid.* 9. 37. (58). Amerinæ nigra semen cum spuma argenti pari pondere, a balneo illitum, psilothrum est. *Id.* 32. *ibid.* 9. 47. (135). et (136). varia psilothri genera enumerat. *Lampriid.* *Elagab.* 30. Barbam psilothro accurans. ¶ 2. *Psilothrum* præterea dicitur vitis alba, quod ejus semen et ura vitia cutis in facie detergeat, et quasi faciem depilet. *Plin.* 23.

Hist. nat. 1. 16. (21). Vitis alba est, quam Græci ampeloleucan, alii psilothrum, alii madon appellant.

PSIMMÝTHIUM, *ii*, n. 2. cerussa, ψιμμυθιον: a ψιμμυθος, cerussa, biacca. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 18. 54. (175). Psimythium quoque, hoc est cerussam, plumbariæ dant officinæ, laudatissimam in Rhodo. Fit autem ramenti plumbi tenuissimis super vas acetii asperimti impositis atque ita destillantibus. Quod ex eo cecidit in ipsum acetum, arefactum molitur et cribratur, iterumque acetum admixto in pastillos dividitur et in sole siccatur æstate. Fit et alio modo: addito urceos acetii plumbo obturatos per dies decem, derasoque ceu situ, ac rursus rejecto, donec deficiat materia. Quod derasum est, teritur et cribratur, et coquitur in patinis, misceturque rudiculis, donec rufescat, et simile sandaracæ fiat: dein lavatur dulci aqua, donec nubeculæ omnes eluantur. Siccatur similiter postea, et in pastillos dividitur. Vis ejus ad candorem feminarum. *V. Vitruv.* 7. 12.; et adde *Marcell.* *Empir.* c. 19. p. 112. *retro* ed. *Ald.*

PSĪTHĪA. *V. PSYTHIA.*

PSITTA. *V. PSETTA.*

PSITTÁCĪNUS, *a*, um, adject. a psittaco, ut *Psittacinum collyrium*, a colore ita dictum, *Scribon.* *Compos.* 27. et *Marcell.* *Empir.* 8.

PSITTÁCIUM, *ii*, n. 2. idem ac psittacinum. Videtur vox corrupta ita fuisse a vulgo, cadente Latinitate, et imitatione Græcorum; nam etiam *Athenæus*, l. 1. c. 17. eod. sensu ψιττάκιον habet. *Edict. Dioclet.* p. 17. Nuclei pinei purgati psittaciorum, zizuforum.

PSITTÁCUS, *i*, m. 2. *pappagallo*, ψιττάκος, avis Indica, ab urbe, unde oriunda est, nomen habere videtur, nam legitur apud *Stephan.* *Byzant.* *Ψιττάκη, πόλις παρὰ τῷ Τίγριδι.* De ipsa ita *Plin.* 10. *Hist. nat.* 42. 58. (117). Super omnia humanas voces reddunt psittaci quidem etiam sermocinantes. India banc avem mittit, sitacem vocat, viridem toto corpore, torque tantum miniatum in cervice distinctam. Imperatores salutati, et quæ accipit verba, pronunciat: in vino præcipue lasciva. Capiti ejus duritia eadem, quæ rostro. Hoc, quum loqui discit, ferreo verberatur radio: non sentit aliter ictus. Quum devolat, rostro se excipit, illi innititur, levioeremque se ita pedum infirmitati facit. Hæc *Plin.* Etiam a *Solin.* 52. 43-45. et ab *Apul.* *Florid.* n. 12. accurate describitur. *Pers. prol.* 8. Quis expedit psittaco suum χαιρῆ? — De morte psittaci est *Statii silva quarta l. 2.*, et *Ovidii elegia sexta l. 2. Amor.*

PSOÁDICUS, *a*, um, adject. *Cælii Aurel.* 5. *Tard.* c. 1. inscribitur *De ischiadicis*, et *psoadicis*, h. e. bis, qui clunium dolore laborant. Nam musculos clunium sub spinæ finem ex interioribus atque exterioribus adhærentes, psos vocaverunt, ut *ibid.* dicitur. ψῶς, et ψοιάς Græci vocant.

PSOĒ. *V. vocem præced.*

PSOALGICUS, *a*, um, adject. ψοαλγικός, ad clunium dolores pertinens. *Theod. Priscian.* 2. 34. Hæc etiam psœalgicis rite conveniunt, quibus lumbi (Gr. ψοῶν) dolore consueverunt.

PSOLEOS, *es*, m. 2. *V. voc. seq.*

PSOLOIS, *entis*, adject. ψολοεις, εντος, fumidus, ardens: a ψολός *fumus, flamma.* *Auct. Priar.* 69. *Psoleon* ille (*Homerus*) vocat, quod nos psoloenta vocamus. Sed, quum apud *Homerum* nusquam occurat, vos ψῶλεον, nec Græca quidem sit, probanda est lectio *Gronovii* ex MSS. ita legentis: *Ille vocat, quod nos psolon, psoloenta ceratonon.* Nimirum ei *Odys.* l. 24. v. 539. ubi *Καὶ τὸς δὴ Κρονίδης ἀρίεις ψολέοντα κεραυνόν.* *Psolon* autem est a ψολός titio, qui quidem vox ejusdem fere est prononciationis ac ψολῆ *mentula*, quæ quamdam cum fulmine, toties in antiquis monumentis representato, similitudinem habet. — Sequitur alter versiculus *ibid.* *Id.*, quod nos culum, culeon ille vocat. *Culeon* vero est kouleón *vagina* in illo *Homer.* *Iliad.* l. 1. v. 221. Ἄψ δ' εἰς kouleón ὡσε μεγα ξίφος: ubi kouleón translatum et obscænum sensum habet, ut

vagina in illo *Plauti Pseud.* 4. 7. 85. Conveniebat ne in vaginam tuam machætra militis? Itaque videtur obscænus hic poeta priore quidem versiculo sub imagine fulminis mentulam pædiconis, sub vaginæ vero ponice pueri patibici satis aperte adumbrasse; quod nimirum patet etiam ex disticho sequenti, cujus interpretationem habes in *V. SMERDALEOS*. — Recentiores tamen multi vulgatam lectionem tuerunt.

PSŌLOS, *i*, m. 2. ψῶλος, titio. *V. vocem præced.*

PSŌRA, *æ*, f. 1. τίγνα, ψῶρα, scabies, asperitas cutis: a ψῶω *scalpro, rado.* *Plin.* 20. *Hist. nat.* 1. 2. (4). Arida cum resina impetiginem et scabiem, quæ psoram et lichenas vocant, pærotidas et panos sanat. et *ibid.* 5. 20. (41). Alopecias fricuere et psoras tuis cæpis. *Id.* 22. *ibid.* 22. 32. (72). Lichenas, psoras, lepras radice in aceto decocta tolli.

PSŌRANTHEMIS, *idis*, f. 3. ψωρανθεμῆς, herba quædam, torismarini species, infructuosa. *Apul.* *Herb.* 79.

PSŌRICUS, *a*, um, adject. ψωρικός, ad psoram pertinens, ut *Psoricum medicamentum*, *Plin.* 34. *Hist. nat.* 12. 29. (119). collyrium, *Scribon.* *Compos.* 32. h. e. quod scabrosis palpebris, aut oculorum angulis medetur. *Cels.* 6. 6. n. 31 Nulla per se materia est, quæ psoricum nominetur: sed chalcididis aliquid et cadmiæ dimidio plus ex aceto simul conteruntur, idque in vas fictile inditur, et contactum ficulneis foliis sub terra repoitur diebus viginti, et rursus sublatum teritur: et sic appellatur psoricum. *V. XEROPHTHALMIA.*

PSŪCHĪCUS, *a*, um, adject. ψυχικός, animalis: a ψυχή *anima*. *Psychici* vocantur homines animales et canales, qui non capiunt ea, quæ spiritus sunt, secundum illud *Pauli 1. Cor.* 2. 14. ψυχικός δὲ ἀνθρώπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ. *Tertull.* *Monog.* 1. *init.* Hæretici nuptias auferunt, Psychici ingerunt. Illi nec semel, isti non semel nubunt. et *moz.* Verum neque continentia ejusmodi laudanda, quia hæretica est, neque licentia defendenda, quia Psychica est. *Id. de jejuniis* adversus eosdem scripsit, quem consule sis.

PSŪCHŌMÁCHIA, *æ*, f. 1. ψυχομαχία, h. e. pugna animi, seu animæ: a ψυχή *anima* et μάχη *pugna*. Ita inscribitur a *Prudentio* carmen, in quo pugnam virtutum et vitiorum describit.

PSŪCHŌMANTĪUM et *psychōmantēum*, *ii*, n. 2. ψυχομαντεῖον, a ψυχή *anima* et *μαντεία* *divinatio*, erat locus, ubi Manium sibi evocatio, ad sciscitantium de statu mortuorum. *Cic.* 1. *Tusc.* 48. 115. Quum graviter filii mortem mæreret, venisse in psychomantium, quarentem etc. *Id.* 1. *Divinat.* 58. 133. Testabor, me non sortilegos, neque eos, qui quæstus causa hario-lentur, ne psychomantia quidem agnoscere. Est qui leg. *psychomantiam*, h. e. vaticinationem ex Manibus evocatis.

PSŪCHŌPHITHŌROS, *i*, m. 2. ψυχοφθόρος, animicida: a ψυχή *anima*, et φθείρω *occido*. Ita appellatur a *Justiniano Cod.* 1. 1. 6. *sub fin.* Apollinarius hæreticus, qui in Christo humanam animam non admittebat.

PSŪCHŌTRŌPHŌN, *i*, n. 2. ψυχοτρόφον, herba, alio nomine vettoica, et serratala. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 8. 46. (84).

PSŪCHRŌLŪSIA, *æ*, f. 1. ψυχρολουσία, lavatio in aqua frigida. *Cælii Aurel.* 3. *Tard.* 6. a *med.* Convenit etiam psychrolusia, nullis obstantibus, quæ eam prohiberi permittant. h. e. adhiberi prohibeant. *Id.* Græcis litteris 5. *ibid.* 7. a *med.* Facienda consuevit frigidi lavacri, quod Græci ψυχρολουσίαν appellant.

PSŪCHRŌLŪTA, *æ*, et *psychrolutes*, *æ*, m. 1. ψυχρολούτης, qui frigida lavat: a ψυχρός *frigidus* et λούω *lavo*. *Seneca Ep.* 53. Frigida cultor mitto me in mare, quomodo psychrolutam decet, gausapatius. *Id. Ep.* 83. Ille tantus psychrolutes, qui in Euripum saltabam. *Cælii Aurel.* 5. *Tard.* 11. n. 134. Denique psychrolutatum corpora densa - sentiuntur.

PSYLLION. *V. GYNOMYIA.*

PSYTHIA et Psithia vitis, et uva, ψυθία, et ψυθία, genus vitis externi soli, h. e. non Itali, ex qua passum optimum fiabat. *Columellae* 3. *R. R.* 2. 34. est species uvæ Græculæ. *Virg.* 2. *G.* 93. Et passo psythia utilior. et 4. *ibid.* 269. vel psythia passus da vite racamus. *Stat.* 4. *Silu.* 9. 38. Val passum psythiis suis reanctum. *Plin.* docet 12. *Hist. nat.* 27. 60. (130). ex ea et optimum omphacium fieri, detractis acinis, quum sunt cicericis magnitudine. — Hiuc

Psychium, is, n. 2. absolute, substantivorum more, est passum e psythia uva. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 9. 11. (80). Psychium et melampsythium passi genera sunt, suo sapore, non vini.

PSYTHIUM, is, n. 2. et

PSYTHIUS, a, um, adject. *V.* voce præced.

PT

PTARMICUS, a, um, adject. πταρμικός, sternutatorio, qui sternutamenta excitat. *Theod. Priscian.* 2. 3. Lethargicos frequentibus sternutamentis relieves: tunc acerbis adjuvatoriis ptarmicis imminere nos convenit. *Cæli. Aurel.* 1. *Acut.* 15. a med. Vexat etiam ptarmicum, quod creditur adhibendum. Adde *eumdem. ibid.* 7. et 2. *Tard.* 1.

PTE, adjectio syllabica, ut met, piam, ce, te, per se quidem nihil significans, aliquid tamen addens voci, cui apponitur. Adjungitur autem ablativis pronominum meus, tuus, suus, noster, vester, ut *Priscian.* 12. p. 947. *Putsch.* docet: item aliis. *Plaut. Truc.* 2. 5. 18. meapte malitia. h. e. mea ipsius. *Id. Pseud.* 3. 2. 14. meapte ingenio. *Cic.* 1. *Nat. D.* 25. 69. Si atomi ferrentur in locum inferiorem suoapte pondere. *Id.* 3. *Orat.* 3. 10. Propinquus suus suoapte manu interfectus. *Id.* sua propria. et 2. *ibid.* 23. 98. Suapte natura facere aliquid. *Ter. Phorm.* 5. 2. 1. Nostrapte culpa. *Plaut. Capt.* 2. 3. 11. Tuapte Inganio. In veteri decreti tribunor. pleb. apud *Gell.* 7. 19. Quo minus suoapte potestate uti liceat. *Plaut. Men.* 5. 8. 10. Certissimum est, mepte potius fieri servum, quam te unquam mittam manu. *Id. Mv. glor.* 2. 4. 38. Quum osculata esset suumapte amicum. *Catull.* 6. 12. Nam ni istapte, valet nihil tacere. *Alii aliter leg.*

PTERIS, idis, f. 3. πτερίς, species filicis, sic dicta a πτερόν ala, quod folia expansa habet in alarum similitudinem. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 9. 55. (78). Pterin Græci vocant, alii blachnon, ejus ex una radice complures exeunt filices, bina atiam cubita excedentes, non graves odore. Adde *Apul. herb.* 76.; et *Marcell. Empir.* c. 25. p. 121. retro et c. 28. p. 128. retro ed. *Ald.*

PTERNIX, icis, f. 3. πτερνίξ, caules rectus caenti fruticis: nam alii idam ac frutex nomen habent. *Plin.* 21. *Hist. nat.* 16. 57. (97). Unum caulem rectum habent, quem vocant pternica. *Pternica* est Accusativus Græcæ positionis.

PTEROMĀ, ātis, n. 3. πτερόμα, in ædificiis est veluti ala (πτερόν enim ala est) utrinque in fronte ædis apposita ex columnis, aut pariete. *Vitruv.* 3. 2. et 4. 4. et 7.

PTERON, i, n. 2. πτερόν, idem quod pteroma, in voce præced. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 5. 4. (30). ubi agit de Mausoli opere. et *ibid.* 13. 19. (88). ubi da labyrintho Græcæ et ædificiorum molibus circa adjectis.

PTERONATHICUS. *V.* PENTETHRONICUS.

PTERŌTUS, a, um, et pterōtos, on, adject. πτερωτός, alatus. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 26. 66. (195). Calices duos, quos appellabant pterotos. h. e. duobus utrinque ansis, quasi alis instructos. *At Sillig. legit* petrotos.

PTERYGIUM, is, n. 2. πτερόγιον, Græcæ parvam alam, vel pinnulam significat, deminut. a πτερόξ. ¶ 1. Significat morbum oculorum, qui Latine unguis appellatur, h. e. membranula nervosa, quæ oriens ab angulo, nonnunquam ad pupillam quoque pervenit, eique officit. Sæpius a narium, interdum atiam a temporum parte na-

scitur. Ita *Celsus* 7. 7. n. 4., ubi ejus etiam curandi, excidendique rationem tradit. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 10. 23. (105). Cadmia pterygia et sordes oculorum purgat. Adde *eumdem.* 32. *ibid.* 7. 24. (72).

¶ 2. Item digitorum, quum ab unguibus caruncula recedit magno cum dolore, ut ait *Cels.* 6. 19., recedit, inquam, hoc est exrescit, et ab ungue diducitur, ejusque partem aliquando operit. *Plin.* 30. *Hist. nat.* 12. 37. (111). Reduvias, et quæ in digitis nascuntur pterygia, tollit canini capitis cinis. Adde *eumdem.* 24. *ibid.* 4. 5. (9). et 26. *ibid.* 5. 14. (26). et 27. *ibid.* 4. 5. (20). etc. ¶ 3. In beryllis sunt nubeculæ instar pterygiorum in unguibus. *Id.* 37. *ibid.* 5. 20. (79).

PTERYGŌMĀ, ātis, n. 3. πτερόγωμα, pegma quoddam in modum alæ constans transversis et arrectis lignis, continensque nervos, quibus brachia machinæ continentur. *Vitruv.* 10. 17. a med., ubi alii aliter leg.

PTISĀNA, æ, f. 1.

I.) Proprie est hordeum, quum tundendo a cortice spoliatum est, πτερόν et πτερόν: a πτερόν tundo, decortico. *Cels.* 2. 18. a med. Quum panificia omnia firmissima sint, elota tamen quædam genera frumenti, ut alica, oryza, ptisana, vel ex iisdem facta sorbitio, vel pulculla, imbecillissimis annumerari potest. *Martial.* 12. 72. Frumentum, miiium, ptisanamque, fabamque solabas vendere. Adde *Cels.* 2. 24. Et *Tertull.* *Apolog.* 50. ante med. Anaxagoras quum in exemplum ptisanæ pila contunderetur etc.

II.) Translate est Italice orzata, succus ex oryza, vel hordeo pisto, et a cortice purgato confectus, ejus usus validissimus saluberrimusque tantopere probatur, inquit *Plin.* 18. *Hist. nat.* 7. 15. (75)., ut Hippocrates unum laudibus ejus volumen dicaverit. *Id. ibid.* 13. (71). Indi maxime oryza gaudet, ex qua ptisanam conficiunt, quam reliqui mortales æ hordeo. Adde *Varron.* apud *Nom.* p. 550. 19. *Merc.*

PTISĀNĀRIUM, is, n. 2. deminut. ptisanæ, decotto, o sugo d'orzo, o riso, sorbitio, vel pulculla ex ptisana, vel oryza. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 155. Tu cessas? agedum, sume hoc ptisanarium oryza.

PTŌCHĒUM et

PTŌCHĪUM, is, n. 2. πτωχίον, et

PTŌCHŌTRŌPHĒUM vel

PTŌCHŌTRŌPHĪUM, is, n. 2. spedale da poveri, πτωχοτροφίον, locus in quo degunt et aluntur pauperes: a πτωχός pauper et τροφή nutritio. *Imp. Zeno Cod.* 1. 2. 15. et *Imp. Justinian.* *ibid.* 19.

PTŌCHŌTRŌPHUS, i, m. 2. spediare di poveri, πτωχοτρόφος, qui pauperes alit: a πτωχός pauper et τροφή nutritio. Inscrubitur in *Cod.* 1. tit. 3. De Episcopis, et clericis, orphanotrophis, hrephotrophis, ptochotrophis, etc.

PTŌLĒMĒUM, i, n. 2. πτολεμαίειον, Ptolemæorum sepulcrum. *Sueton.* *Aug.* 18. Consul-tusque, num et ptolemæum inspicere vellet, regem se voluisse ait videre, non mortuos.

PTŪAS, ādis, f. 3. πτώας, genus aspidis venenum in oculos hominum expuentis, ut ait *Plin.* 28. *Hist. nat.* 6. 18. (65). a πτώω expuo. Adde *eumdem.* 31. *ibid.* 6. 33. (65).

PTYGMA, ātis, n. 3. πτύγμα, sinus rei complicatæ, a πτύσσω plico. *Cæli. Aurel.* 1. *Tard.* 4. n. 110. Tunc imponenda ptygmata multiplicia. h. e. panniculi complicati. *Id.* 2. *ibid.* 13. Erunt apponenda ptygmata ex supradictis liquoribus infusa.

PU

PUBĒDA, æ, m. 1. pubescens puer, pubes. *Capell.* 1. p. 12. et 9. p. 308. et in *Gloss. Isid.*, ubi et pubeda, et pubeta ponitur. At poique legendum bupeda, nempe a βούκαις, αιδος grandis puer; a βού particula intensiva (*V.* BU), et καις puer. Hæc cl. *Forcellinus.* At *Capell.* loc. cit. ait: Pubeda vixdum vel paterna contremens

præcepta. et *Gloss. Isid.* et *Gloss. Pith.* Pubeta vel pubeda, adolescens. *Thom. Thea. novæ Latinit.* ed. A. Maio. Hic pubeta, æ, juvenis; quod etiam hic pubeda dicitur (et priorem *Capellæ* locum citat). Itaque rectius videtur pubeda a pube derivandum.

PŪBENS, entis, particip. a pubeo.

I.) Proprie qui pubem emisit, pubes, adolescens, ephebus, ἠβών, χί è nella pubertà. *Claudian.* *Cons. Prob. et Olybr.* 142. Sunt mihi pubentes alto de semine fratres, Pignora cara Probi. *Auson.* *Eduill.* 12. in monosyllab. de membr. 2. Pubentes annos robustior anticipat vox.

II.) Translate, lanuginem emittens: quod in herbis signum maturitatis est. *Virg.* 4. *Æn.* 514. et 3. *G.* 126. Pubentesque secant herbas. *Auson.* *Epist.* 2. 14. pubentes salicum frondes. *Id. Eduill.* 10. 203. Stringunt attonsis pubentia gramina pratia. *Stat.* 3. *Silu.* 3. 129. Pubentesque rosm primos moriuntur ad Austros. h. e. Jam expansæ et suam pulcritudinem ostentare incipientes.

PŪBĒO, es. *V.* PUBESCO inii.

PŪBER. *V.* PŪBES, eris.

PŪBERĀLE, is, n. 3. os quod dicimus pubis. *Gloss. Cyrill.* Ἐφηβαίον, puberate. *Aliter Gloss. Philox.* Puberale, ἐφηβαίον, forte ἐφηβαίον.

PŪBERESCO, is, ere, n. inchoat. 3. pubar fio. *Gloss. Lat. Gr.* Puberesco, ἠβάζω.

PŪBERTAS, ātis, f. 3. (pubes).

I.) Proprie ætas, in qua pubes enascitur: quæ in maribus decimusquartus ast annus, duodecimus in feminis, ut præter alios *Macrob.* 7. *Saturn.* 7. et *Festus* p. 250. 6. *Müll.* docent. *Sueton.* *Domit.* 1. Pubertatis et primæ adolescentiæ tempus. *Justin.* 9. 6. 5. Primis pubertatis annis. *Id.* 23. 1. 8. Ab initio pubertatis. et 35. 2. 2. Annos pubertatis egressus. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 13. 95. (154). Circa pubertatem. *Modestin.* *Dig.* 1. 7. 40. Utique plena pubertate, id est decem et octo annis, præcedere debet.

II.) Translate. ¶ 1. De hominibus est ipsa pubes, ἠβή, pubertà. *Cic.* 2. *Nat. D.* 33. 86. Ut si qui dentes at pubertatem natura dicat existere, ipsum autem hominem, cui ea existant, non constare natura. Adde *Plin.* 7. *Hist. nat.* 16. 17. (76). et 21. *ibid.* 26. 97. (170).

¶ 2. Similiter de arboribus. *Plin.* 23. *Hist. nat. proem.* 4. (7). Omphacium qua heret rationa, incipientis uvæ pubertate, docuimus. h. e. in prima lanugine, ut *Id.* loquitur 12. *ibid.* 27. 60. (131).

¶ 3. Item ipsi puberes, gioventù. *Val. Max.* 2. 1. sub fin. Pubertas canis suum honorem reddebat. ¶ 4. Item generandi facultas, quæ cum pubertate incipit. *Tac. Germ.* 20. Sera juvenum venus, eoque inexhausta pubertas. ¶ 5. Pubertas animalis est pudor, qui oritur pubertatis tempore; carnalis, quæ est ipsa pubes. *Tertull.* *Anim.* 38. Pubertatem quoque animalem eam carnali dicimus convenire, pariterque et illam suggestu sensuum, et istam processu membrorum exurgere a quatuordecimo anno. et mox. Ab his autem annis et suffusior et vestitior sexus est. h. e. pudore magis obnoxius, et pube magis vestitus est.

PŪBES et PUBEB, eris, adject. Pro altera positione recti casus *puber Festus* p. 250. 6. *Müll.* Pubes et puber, qui jam generare potest. *Catull.* 63. 63. Ego puber, ego adolescens, ego ephebus, ego puer. Ita leg. *Scalig.* Alii apud *Fest.* omitunt rō *puber,* et apud *Catull.* leg. *Ego mulier, ego adolescens.* Nihilominus quidam apud *Priscian.* 6. p. 707. *Putsch.* puber agnoscunt: *Cæsar* autem *ibid.* non pubes, neque puber, sed pubis, puberis declinat: quo modo usurpasso aliquoties *Prudentium,* observat *Nicol. Heins.* ex MSS. — Pubes est qui pubem in inguinibus habet, qui generare potest, et arma ferre, ἠβών, ἠβήτης, ἐφηβός, χί è nella pubertà. Talis est puer ab annis quatuordecim, inquit *Festus* p. 250. 6. *Müll.*, femina a duodecim.

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Crassus* apud *Cic.* 2. *Orat.* 55. 224. Quod nisi puberem te jam haberet, etc. *Nepos Dion.* 4. Nam puaro, priusquam pubes esset, etc. *Liv.* 1. 3. Id imparium ei ad puberem ætatem incolome mansit.

¶ 2. Latiori sensu *puberes* interdum dicuntur adolescentes, juvenes, arma ferre qui possunt, *gioventù*. Cæs. 5. B. G. 54. Hoc more Gallo- rum est initium belli, quo lege communi omnes puberes armati convenire coguntur. Id. 3. B. C. 9. Ad extremum auxilium descenderunt, servos- que omnes puberes liberaverunt. Tac. 13. Ann. 39. Capta escensu munimenta, omnesque pube- res trucidati sunt: et imbelles vulgus sub corona venundatum. ¶ 3. Interdum significant quos- cumque pueriliam egressos et pube vestitos, sive juvenes sint, sive senes. Sall. Jug. 26. Dein om- nes puberes Numidas, et negotiatores promiscue, uti quisque armatis obvis, interfecit. Cæs. 2. B. C. 13. Ne gravius permoti milites et defe- ctionis odio, et contemtionem sui, omnes pu- beres interficerent.

11.) Translate. Virg. 12. Æn. 413. de dicta- mino. Puberibus caulem foliis, et flore coman- tem. h. e. lanuginosis. Servius expouit adultis. h. e. maturis. Fronto 4. ad M. Cæs. (edente iterum A. Maio) ep. 4. Ista uvas multo com- modius passas, quam puberes manducare.

PUBES, is, f. 3. Pubis in recto sing. Prudent. 7. Cathemer. 162. Jejuna mensas pubis omnis liquerat. Alii leg. pubes. — Pubes est lanugo et pilli, qui in pueris anno decimoquarto, in pu- ellis duodecimo circa inguina enascuntur: est a *φοῖβη* rutilus crinis. Etenim Etymol. M. Φοῖ- βαι. αἱ κατὰρὰι, καὶ λαμπραὶ τρίχες παρὰ τὸ φοῖβος. V. PHÆBUS in ONOM. Latini vero sæ- pissime Græcorum diphthongum *oi* in *u* longum mutant, ut a *μοῦρα* est murus, ἡβη (It. puber- tā; Fr. *poil follet*, *poil*, *puberté*; Hisp. *bozo velo*, *pelo*, *pubertad*; Germ. *d. Zeichen der Mannbarkeit*, *d. Barthaare*, *d. Mannbarkeit*; Angl. *the down or soft hair which begins to grow on young people when they come to the use of puberty*).

I.) Proprie. Cels. 7. 19. Si inguen incidendum est, idque jam pube contigitur. Plin. 34. Hist. nat. 8. 19. (58). de Myrone statuario. Capillum quoque et pubem non emendatius fe- celse videtur, quam rudis antiquitas instituit.

11.) Translate. ¶ 1. De pilis aliorum locorum in corpore. Capell. 2. p. 34. Deosculata Philo- logiæ frontem, illic ubi pubem ciliorum discrimi- nat glabella medietas. ¶ 2. Item ipse locus in quo pubes enascitur, inguen, pecten, petti- gnone. Virg. 3. Æn. 426. Prima hominis facies, et pulcro pectore virgo Pube tenus. Ovid. 3. Amor. 12. 21. de Scylla. Pube premit rabidos inguinibusque canes. Plin. 11. Hist. nat. 37. 83. (208). Arteriæ ad pubem tendentes. Id. 28. ibid. 15. 60. (215). Ciet urinam vesica suis imposita publi.

¶ 3. Item ipsi adolescentes, juvenus, juvenum multitudo, pueris ac senibus exceptis, *gioventù*. Cic. Mil. 23. 61. Cui senatus totam rempublicam, omnem Italiæ pubem, cuncta populi R. arma commiserat. Virg. 8. Æn. 518. equites bis centum, robora pubis Lecta dabo. Tac. 6. Ann. 1. An ego tantum Romaniæ pubis, tot egregios exercitus sterni patiar? Virg. 5. Æn. 573. Cetera Trinacriis pubes senioris Aestæ Fertur equis. Liv. 1. 9. Egre id Romana pubes passa, et haud dubie ad vim spectare res cepit. ¶ 4. Quamvis pubes propria hominis sit: solus enim pubescit, ut ait Plin. 11. Hist. nat. (229). 39. 94., poetice tamen et de brutis dicitur, ut de juvenis Virg. 3. G. 174. publi indomita non granina tantum etc. ¶ 5. Universim homines, populus, plebs, *popolo*, *gente*, *uomini*. Virg. 7. Æn. 219. Ab Jove principium generis: Jove Dardana pubes Gaudet avo. Id. 1. G. 343. Cuncta tibi Cererem pubes agrestis adoret. Adde Horat., Catull., Ovid., Tibull.

¶ 6. Pinc pube præsentem, populo præsentem, ut Paul. Diac. p. 252. 7. Müll. docet, *συνη- δεικώς* ab iis, qui puberes sunt, omnem popu- lum significans. Plaut. Pseud. 1. 1. 123. Nunc ne quis dictum sibi neget, dico omnibus, pube præsentem, in contione, omni poplo, etc.

PUBESCO, bescis, hui, bescere, n. inchoat. 3. Sunt qui perfectum *pubui* a præsentem *pubeo* deducunt. — Part. *Pubescens* 1. et II. 1. 2. — Pu- besco est pubem emittere incipio, pubes fio, pu-

bertatem ingredior, ἡβῶν, ἡβῶντις (It. *comin- cio ad essere nella pubertà*; Fr. *se couvrir de poil follet*, *être pubère*; Hisp. *ser adolescente*, *entrar en pubertad*; Germ. *mannbar werden*; Angl. *to begin to have the first down or soft hair*, *arrive at the age of puberty*).

I.) Proprie. Liv. 8. 8. Flos juvenum pubes- centium ad militiam. Cic. 1. Off. 32. 118. Her- culem, quum primum pubesceret, eisse etc. Petron. Satyr. 119. male pubescentibus annis Subripuere viros. Virg. 3. Æn. 491. Et nunc æquali tecum pubesceret avo. Lucret. 5. 672. et impubem molli pubescere vesti. Sil. It. 16. 678. puer vix pubescente juvena. Id. 3. 79. ubi flore novo pubescet firmior ætas, Emicat in Mar- tem. Ulp. Dig. 37. 10. 3. a med. Si duo impuberes patientur status controversiam, et alter eorum pubuerit, expectari alterius quoque pubertas debet. Adde Sueton. Tib. 6. — De lanugine primæ barbæ. Val. Flacc. 7. 340. Pubescunt dulces malæ. Stat. 3. Silv. 3. 11. et nati modo pubes- centia ora. Capell. 1. p. 3. de Mercurio. Ac jam pubescentes genæ seminudum eum incedere non sinebant.

II.) Translate. ¶ 1. De herbis et plantis, quæ adolescunt, et maturitatem assequi incipiunt: quo tempore quædam et lanuginem emittunt. Ovid. 3. Trist. 12. 7. Prataque pubescunt variorum flore colorum. Cic. 1. Nat. D. 2. 4. Cæli mu- tationes, quibus omnia, quæ terra gignit, matu- rata pubescunt. et 2. ibid. 19. 50. Pubescunt, maturitatemque assequuntur, quæ oriuntur e terra. Virg. 2. G. 390. largo pubescit vinea fetu. Colum. 4. R. R. 28. 1. Medium eorum die- rum spatium, quo acini formantur, vinearum nobis aditum negat; quippe florentem fructum movere non expedit: pubescentem vero et quasi adolescentem convenit religere, etc. Plin. 14. Hist. nat. 2. 4. (24). Apianis (vitis.) apes dedere nomen: ex iis duo genera: lanugine et ipse pubescunt. (Hinc lanatæ dictæ.) Claudian. 2. Rapt. Pros. 79. nunc omnia fetu Pubescant virgulta. ¶ 2. De aliis rebus. Id. ibid. 49. Invalidum dextro portat Titana lacerto Nordum luce gravem, nec pubescentibus alte Cristatum radiis. h. e. jam adultis, et plenum fulgorem emittentibus. Id. de Phœnice 51. qui sæpe renasci Exitio, proprio- que soles pubescere leto. h. e. Juvenescere. Macro- b. 7. Saturn. 7. Vinum quum in infantia est, dulce; quum pubescit, magis suave, quam dulce. Ammian. 27. 5. Pubescente vere. Id. 21. 13. Antequam pubescat validus bellum. Id. 31. 4. Pu- bescente jam fide gestorum.

PUBETA, V. PUBEDA.

PUBETENUS, adverb. idem significat ac divi- sim pube tenus. V. VERTEBROTENUS.

PUBIS, V. PUBES, eris, et PUBES, is.

PUBLICANUS, a, um, adject. qui vectigalia, et alios populi principumve redditus (quæ publi- ca absolute dicuntur) exigendis certo constituto pretio redimit, *τελώνης*, *gabelliere*, *pedaggiere*. ¶ 1. Adhiberit. — 1.) Adjective. Cic. 5. Ferr. 34. 78. Mulierculæ publicanæ noluit ex decumis nlmium lucri dare. V. DECIMANUS. — 2.) Fere semper substantive, *publicanus*, i. — a) Erant publicani equites Romani, qui tributa, et publica vectigalia populi Romani quæstus sui causa con- dacebant. Adde Plin. 33. Hist. nat. 2. 8. (23), Cic. Planc. 9., Rabir. Post. 2. 73. (ubi tamen alii aliter legunt et quidem rectius). Dom. 28. 3.; et Liv. 43. 16. — De origine vocis ita Ulp. Dig. 39. tit. 4. De publican. et vectigal. l. 1. Publicani autem sunt, qui publico fruuntur. Jam inde nomen habent, sive fisco vectigal pendant, vel tributam consequantur. Et omnes, qui quid a fisco conducunt, recte ap-ellantur publicani. Cic. 1. ad Q. fr. 1. 11. Non esse autem leniores in exigendis vectigali- bus Græcos, quam nostros publicanos, hinc intelligi potest. Id. Planc. 9. 23. Flos enim equitum R., ornamentum civitatis, firmamentum reipubl. publicanorum ordine continetur. — b) Neque vero solum publicani vectigalia publica redimebant, sed alia quoque præterea multa, quæ proprie ultro tributa dicuntur. Val. Max. 5. 6.

n. 8. Quum secundo bello Punico exhaustum æ- rarum ne deorum quidem cultui sufficeret, pu- blicani ultro aditos censores hortati sunt, ut om- nia sic locarent, tamquam respublica pecunia abundaret, sequæ præstituros cuncta; nec ullum assem, nisi bello confecto, petitorios polliciti sunt. Liv. 25. 3. Item Cethego et Tuditano censori- bus redemerunt reticienda, quæ circum forum incendio consumpta erant, septem tabernas, ma- cellum, atrium regium. Id. 27. 11. extr. Item Catone et Flacco censoribus conducerunt lacus sternendos lapide, et cloacas dæterendas, qua opus esset, in Aventino, et faciendas in aliis parti- bus, qua nondum erant. Id. 39. 44. — c) Ex publi- canis alii *mancipes* erant, alii *prædes*, alii *socii*. Mancipem ita definit Paul. Diac. p. 151. 9. Müll. Quis quid a populo aliquid emit, conducitve, quia manu sublata significat se auctorem emptiunis esse. Asconius in Divinat. Ferr. 10. Mancipes principes publicanorum esse ait, qui quæstus sui causa exigenda a sociis suo periculo exigant, et reipubl. representent. Præs, teste Paul. Diac. l. c., est qui populo se obligat, interrogatus a magistra- tu, videlicet pro mancipe, qui conducit. Dicitur est a præstando, quia, si inane non solvisset, de- bebatur præstare, quod ab eo promissum fuerat. Mancipes etiam prædes est, quia tam debet populo præstare, quod promissum, quam is, qui pro eo prædes factus est. Socii erant, qui in partem quæ- stus et jacturæ a mancibus et prædibus voca- bantur. Sigon. l. 2. de ant. jure C. R. c. 4. — d) Deinde publicanorum alii erant *decumani*, alii *pecuarii*, seu *scripturarii*, alii *portito- res*. Ascon. in Divinat. Ferr. 10. Decumani erant illi, qui decumas redimebant, idest vecti- galia, quæ capiebantur ex agris. Pecuarii, sive e pastione pecorum. Portitores, qui portoria redimebant, idest vectigalia, quæ capiebantur ex rerum importatione et exportatione. Sigon. l. cit. ex Cic. Manil. 6., Flacc. 8. etc.

PUBLICARIUM, ii, n. 2. teloneum. Gloss. Cyrill. Δημοσίον τελώνιον, publicarium.

PUBLICARIUS, a, um, adject. qui tacenda fa- cile publicat, seu evulgat. Firmic. 3. Mathes. 8. a med. Mercurius faciet in omnibus actibus pub- licarios.

PUBLICATIO, ōnis, f. 3. *publicazione*, *con- fiscazione*, *δημοσίαις*, actus publicandi, b. e. in publicum redigendi, proscriptio. Cic. 4. Cat. 5. 10. Adjungit etiam publicationem bonorum. Id. Planc. 41. 97. Proponere publicationem bono- rum.

PUBLICATOR, ōris, m. 3. *chi pubblica e di- vulga*. Sidon. 3. Ep. 13. Publicator occulti.

PUBLICATRIX, icis, f. 3. quæ publicat. Ar- nob. 1. 36. Venus publicatrix intestini dedeco- ris. At Orellius leg. decoris.

PUBLICATUS, a, um. V. PUBLICO.

PUBLICÆ et ἀρχαίως poplice, adverb. ad rem publicam et populum refertur, et significat publico nomine, publica auctoritate: cui priva- tum opponitur, δημοσίαις, δημοσίως (It. *per ordine o a nome pubblico*, *per autorità pubblica*; Fr. *pour l'Etat*, *au nom de l'Etat*, *de la ville*; Hisp. *publicament*, *por el Estado*; Germ. *auf Staatskosten*, *von Staatswegen*, *in Aufrage d. Staates*, *öffentlich*; Angl. *publicly*, *in the name or behalf of the public*, *by public authority*).

¶ 1. Generatim. Cæcilius apud Non. p. 468. 25. Merc. Magistratus publice quando auspicant. Titinius apud Charis. 2. p. 189. Put- sch. Ut hic legatus abili peregre publice. Tab. Bantin. lin. 9. vt ROMA EIVS POPLICE POSSID- ANTVR FACITO. Cic. 3. de republ. 12. Quoniam de re publica loquimur, sunt illustriora, quæ publice fiunt. Id. ibid. 4. Nullam (Disciplinam puerilem) certam aut destinatam legibus aut publice expositam. Id. Brut. 62. 224. Is præ- tor eodem die quo Saturninus tribunus ple- bis-publice interfectus est. Id. 5. Tusc. 4. 10. Qui (Pythagoras) quum in Italiam venisset, or- navit eam Græciam, quæ Magna dicta est, et privatim et publice, præstantissimis et institu- tis et artibus. Id. 13. Fam. 37. Ejus bonæ publice possidentur alieno nomine. Id. 5. Ferr.

34. 80. Quum Philinus de calamitate aratorum et de fuga publice diceret, animadvertentis gemitum populi R. etc. *Ter. Eun.* 2. 2. in fin. Miror quid ex Piræo abierit: nam ibi custos publice est. *Cæs.* 1. *B. G.* 16. Quotidie Cæsar Aduos frumentum, quod essent publice polliciti, flagitare. *Id.* 2. *B. C.* 21. ad fin. Privatim ac publice quibusdam civitatibus honores habiti. *Auct. B. Alex.* 65. Præmia benemeritis et viritum et publice tribuit. *Sall. Cat.* 11. Signa, tabulas pictas, vasa cæolata mirari: ea privatim ac publice rapere. *Liv.* 4. 13. Minucius eandem publice curationem agens, quam Mælius privatim agendam susceperat. *Cæs.* 4. *B. G.* 3. Publice maximam putant esse laudem, quam latissime a suis finibus vacare agros. *per maxima di governo. Sall. Jug.* 8. Monuit, uti potius publice, quam privatim amicitiam populi R. coheret. ¶ 2. Item in publicum, al publico. *Ter. Adelph.* 3. 4. 78. Homo antiqua virtute ac fide: haud cito mali quid ortum ex hoc sit publice. *Cic.* 16. *Att.* 11. ad fin. et 15. *Fam.* 9. Publice tamen scripsi. *Nepos Timoth.* 3. Litteras Athenas publice misit. *Vellej.* 2. 3. 1. Quidquid publice salutare non esset, privatim alienum existimas. ¶ 3. Sumptu publico, del publico, a spese del publico. *Nepos Dion.* 10. In urbe, celeberrimo loco elatus publice. *Id. Arist.* 3. Ut filia ejus publice aleretur. *Liv.* 5. 55. Tegula publice præbita est. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 1. 4. (11). Legatis anuli publice dabantur. *Cic.* 3. *Verr.* 6. 16. Nemini meus adventus labori, aut sumptui neque publice, neque privatim fuit. *Liv.* 3. 26. Navis publice parata. *Id.* 3. 17. Publice statuas ponere. *Id.* 41. 20. venci. *Tac.* 1. *Hist.* 51. donari. *Id.* 1. *ibid.* 66. armis militari. *Id.* 4. *ibid.* 9. restituere Capitolium. *Id. Agric.* 21. adjuvare. ¶ 4. Publice signare est signo seu forma publica metallum in monetam cadere, batter moneta publica. *Cic.* 3. *Legg.* 3. 6. Aes, argentum, aurumve publice signantur. Huc pertinet illud *Legis Vellejatis* apud *Marin. Frat. Arv.* p. 109. col. 2. l. 25. Præter pecuniam certam, creditam, signatam forma P. P. R. h. e. publica populi Romani. ¶ 5. Vulgo, omnes. *Liv.* 5. 53. sub fin. Esulatum publice ire. *Ulp. Dig.* 39. 2. 24. Fluminum publicorum communis est usus, sicuti viarum publicarum et litorum. In his igitur publice licet cuilibet ædificare. *Gell.* 13. 10. Labeo consulentibus de jure publice responsavit. h. e. omnibus, promissive. ¶ 6. Palam, coram omnibus, publicamente. *Gell.* 17. 21. Sophista ille ἀπαυδενός, qui publice nuper didicerat, Carneadem cum superiore Africano vixisse dixit. *Apul.* 10. *Met.* Jamque rumor publice crebuerat.

PUBLICITER pro publicitus legunt nonnulli in *Pomponii* loc. cit. in voc. seq.

PUBLICITUS, adverb. idem ac publice. *Ennius* apud *Gell.* 16. 10. et apud *Non.* p. 155. 21. *Merc.* Proletarii publicitus sculsiusque ferocque Ornatur ferro. *Titinius* apud *Charis.* 2. p. 190. Statui statuum publicitus. *Ter. Phorm.* 5. 7. 85. Nonne hoc publicitus scelus hinc deportari in solas terras? Ubi *Donat.* Publicitus, publica cura et consilio. *Plaut. Amph.* 1. 1. 8. Hospitio publicitus accipiar. h. e. carcere publico. et 4. 2. 7. An fores censebas nobis publicitus præberier? dal publico. (Sic *Pomponius* apud *Non.* p. 513. 9. *Merc.* dare alicui publicitus cibaria, a spese publiche. ubi alii legunt publiciter.) et *Pers.* 4. 3. 40. Auctionem publicitus facere. *Id. Bacch.* 2. 3. 79. Aurum in æde Dianæ publicitus servant. Adde *Lucilium* et *Cæcilium* apud *Non.* p. 513. 3. *Merc.* *Apul.* 3. *Met.* Publicitus esse perinfamem. *Id.* 6. *ibid.* Præmium investigationis publicitus edicere. *Id. Florid.* 2. Atque ego me dilectorem tuum profiteor: nulla tibi privatim, sed omni publicitus gratia obstructus. *Gell.* 6. 14. Peccata prohiberi publicitus interest.

PUBLICO, as, avi, alium, are, a. 1. Part. Publicatus 1., 2., 3., 4. et 5.; Publicandus 1. — Publicare ¶ 1. Est publicum facere, in reipublicæ ditionem potestatemque redigere, præconi pu-

blico subicere, proscribere, δημοσίω (It. confiscare, far publico; Fr. adjuter au trésor public, confisquer; Hisp. aplicar al fisco ó erario publico, confiscar; Germ. z. Staatseigentum machen, d. Staate zueignen, einziehen, confiscieren; Angl. to confiscate, make public property of, proscribe). *Liv.* 3. 58. Bona Claudii Oppidii tribunum publicare. *Id.* 31. 13. Aliis ex aliis orientibus bellis quid aliud quam publicatam suam pecuniam fore? *Nepos Thrasyb.* 1. Quum tyranni plurimorum bona publicata inter se divisissent. *Cic.* 3. *leg. Agr.* 3. 12. Sunt multi agri lege Cornelia publicati. *Id.* 2. *ibid.* 21. 57. Privata publicare, publica liberare. *Id. Dom.* 8. 20. Quum lege nefaria Ptolemæum regem Cypri, causa incognita, publicasset. *Cæs.* 2. *B. C.* 25. Tribunus plebis legem tulerat, qua lege regnum Jubæ publicaverat. *Id.* 5. *B. G.* 54. Cingetorigem hostem judicandum curat, bonaque ejus publicat. *Sall. Cat.* 52. et 55. Censoe publicandas eorum pecunias, ipsos in vinculis habendos. *Tac.* 6. *Ann.* 19. Avarias ejus, quamquam publicarentur, sibiinet Tiberius seposuit. h. e. reipublice addicerentur, fisco suo reservavit. *Inscript.* apud *Gruter.* 200. 1. in quod infra cipos ad campum versus soli est caesar avgvstvs reuemptvm a privato publicavit. h. e. rese di publico uso e diritto. ¶ 2. Item edere, publici juris facere, publicare, dar fuori. *Tac.* 16. *Ann.* 4. Flagitante vulgo, ut studia sua publicaret. *Sueton. Claud.* 3. Disciplinis liberalibus non mediocrem operam dedit, ac sepe experimentum ejusque etiam publicavit. *Plin.* 1. *Ep.* 1. Hortatus es, ut epistolam si quas paullo accuratius scripsissem, colligerem publicaremque. et 5. *Ep.* 13. Recitatorum orationum, quam publicare cogito. ¶ 3. Item copiam alicujus rei omnibus facere, utendum aliquid, aut spectandum præbere. *Sueton. Ner.* 21. Non cessavit identidem se publicare. *farsi sentire in publico.* et *Aug.* 43. Solebat etiam citra spectaculorum dies, si quid dignum cognitu advectum esset, id extra ordinem quolibet loco publicare. *Id. Cæs.* 44. Bibliothecas Græcas et Latinas, quas maximas posset, publicare destinabat. *aprire per uso di tutti.* *Sic Plin.* 7. *Hist. nat.* 30. 31. 115). Bibliotheca, quæ prima in orbe ab Asinio Pollione ex manibus publicata Romæ est. *Sueton. Aug.* 29. Forum publicatum. *Id. Tib.* 5. Fundis simulacrum Felicitatis publicatum. h. e. publice dedicatum. *Vellej.* 1. 114. 2. Lectica ejus (Tiberii) publicata. *esposta all'uso di tutti.* ¶ 4. In re turpi est prostituere, prostituere. *Plaut. Bacch.* 4. 8. 22. Illa, quæ corpus publicat vulgo suum. (Publicare aliquam, ad quæstum meretricium damnare. Unde illud ambiguum apud *Quintil.* 7. 9. 4. Inde ἀλητρίς illa vulgata, quum quæritur, utrum aula, quæ ter ceciderit, aut tibicina si ceciderit, debeat publicari. Græce ἀλητρίς νεοῦσα, an καὶς οὐσα. h. e. utrum ἀλλή τρίς (aula ter) prolapsa, aut ἀλητρίς (tibicina) spectatoribus improbata, debeat publicari). *Tac. Germ.* 19. Publicatæ pudicitia nulla venia. ¶ 5. Aliquando etiam significat manifestare, palam facere, *fasapere a tutti, rivelare.* *Justin.* 1. 7. 15. Retiendâ publicare. *Id.* 2. 15. 17. Quum proditiōis dolum publicatum videret. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 1. 6. (17). Dies fasti publicati.

PUBLICUS, a, um, adject. Sup. Publicissimus II. 2. — Publicus est a populus quasi poplicus; *V. Poplicus*; hinc *Cic.* 1. de republ. 25. Est igitur, inquit Africanus, res publica res populi. — Publicus est ad rem publicam pertinet, communis, totius populi ditioni subjectus: cui privati opponitur, δημοσιος (It. comune, publico, del publico; Fr. propre à l'État, public; Hisp. publico, comun; Germ. z. Staate gehörig, was von Staatswegen, -auf Staatskosten geschieht, Staats-, Volks-; Angl. common, public, belonging to the public).

1.) Proprie. — 1.) Adjective. — a) Universam ad publicus propria notione pertinent hæc. *Ennius* apud *Cic.* 7. *Fam.* 6. Multi suam rem bene gessere et publicam patria procul. *Cæs.* 6. *B. G.* 12. Sacrificia publica ac privata

procurant. et 1. *ibid.* 12. Non solum publicas, sed etiam privatas injurias ultus est. *Sall. Cat.* 38. Juventus privatis atque publicis largitionibus excita. *Cic. Mur.* 36. 76. Odit populus R. privatam luxuriam, publicam magnolificentiam diligit. *Id.* 5. *Verr.* 31. 74. Cognoscite Agyrinensium publicas literas, deinde testimonium publicum civitatis. *Id. Mil.* 27. 73. Ut memoriam publicam recensionis tabulis publicis impressam extingueret. *nelle pubbliche scrittore, ne' libri pubblici.* hujusmodi erant, in quibus census populi, senatusconsulta, nomina recens natorum, virilem togam sumentium, vita funclorum perscribebantur. *V. TABULARIUM.* — b) Speciatim publica judicia et causa publica, quum agitur de iis, quæ ad rem publicam pertinent, v. gr. de crimine majestatis, annonæ, repetundarum, quæ universam rempublicam lædunt: item parricidii, adulterii, peculatus, et aliis, quæ *Ulp.* enumerat *Dig.* 48. tit. 1. qui de publicis judiciis inscribitur, l. 1. De bis enim leges publicæ constitutæ sunt, eorumque coercitio ad universorum exemplum pertinet. *Sueton. Aug.* 29. Cautumque, ut separatim in eo (foro Augusti) publica judicia et sortitiones judicium fierent. *Cic. Rosc. Am.* 21. 59. Antea causam publicam nullam dixi. — c) Item speciatim publica sacra quæ publico sumptu pro populo fiunt, quæque pro montibus, pagis, curiis, sacellis. At privata, quæ pro singulis hominibus, familiis, gentibus fiunt. *Festus* p. 245. 28. *Müll.* — 2.) Absolute, substantivorum more. — a) Publicus, i, est magistratus, persona publica. *Cæs.* 6. *B. G.* 12. Si quis aut privatus, aut publicus eorum decreto non stetit, sacrificiis interdicunt. — b) Publicus, i, est etiam servus publicus. *Juvenal.* 10. 41. Quippe tenet sudans hanc publicus, et sibi consul Ne placeat, curru servus portatur eodem. Potest tamen publicus cum servus jungi. *Inscript.* apud *Don.* cl. 4. n. 48. PUBLICVS PONTIFICVM SER. AMOENIVS. Adde aliam apud *eund.* 305. 5. et 6., 306. 4. et 307. 3. et apud *Fabrett.* p. 336. n. 504. et 505. — c) Publicum, i, est publicus ager, publica regio. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 30. 82. Ut privatos agros, qui in publicum Campanum incurrebat, pecunia publica coerneret. — d) Publicum est etiam ipsa res publica, il comune, lo stato. *Liv.* 39. 44. Cato atria duo Menium et Titium in lautuniis, et quatuor tabernas in publicum emit. *Id.* 26. 27. Qui (servi) in publicum redempti ac manu missi sunt. *Id.* 39. 18. Si nemo erat idoneus supplicii exactor, in publico animadvertetur. *Plin.* 9. *Ep.* 13. ad fin. Consulere in publicum. — e) Publicum et publica sunt vectigalia reipublicæ; seu potius loca aut res, ex quibus vectigal pro republica exigitur, τὸ τέλος, i publici dazi o gabelle, aut etiam ærarium publicum τὸ δημόσιον, τὰ δημόσια, τέλειον, Ærario a denaro del publico. *Cic.* 1. ad *Q. fr.* 1. 11. Ut et publicanis satisfacias (præsertim publicis male redemptis), et socios perire non sinas. *Horat.* 1. *Ep.* 1. 77. Pars hominum gestit conducere publica. *Cic. Prov. cons.* 5. 12. Si qui frui publico non potuit, hic tegitur ipsa lege censoria. (Eodem sensu *Id. Harusp. resp.* 28. 60. Vectigalibus non fruuntur, qui redemerunt.) *Sueton. Cal.* 40. Ut tenerentur publico et quæ meretricium, et qui lenocinium fecissent. *Id. Fesp.* 1. Publicum qua dragesimæ in Asia egit. *Jabolen. Dig.* 4. 6. 34. Qui operas in publicum quod vectigalium causa locatum est, dat, reipublicæ causa non abest. *Seneca Ep.* 119. ante med. Circumspiciebam, in quod me mare negotiaturus immitterem, quod publicum agerem. Adde *Plaut. Truc.* 1. 2. 41. — Hinc translate. *Seneca Const. Sap.* 14. Illi quoque, qui hoc salutationum publicum exercet, dunabit, h. e. hoc tanquam rectigal pro admissione ad salutandum. quod fiebat a magnarum domum in Coribus. Unde illud *Juvenal.* 3. 184. quid das, ut Cossum aliquando cates? *Liv.* 4. 15. Bona alicujus vendere. et in publicum redigere *Cic.* 5. *Verr.* 44. 105. Quotidie so-

litus non modo in publico, sed etiam de publico convivari. *a spese pubbliche*. *Nepos Timoth.* 1. Mille et ducenta talenta prae in publicum retulit. *h. e.* in aerarium publicum. — *f) Publicum* est etiam tabularium publicum, id *publico archivio*. *Farro 2. R. R.* 11. 10. Ut scriptum in publico Ardeae in litteris existat. — *g) Publicum* est etiam balneum publicum. *Trebell. Poll. Claud.* 13. Lavetur in publico. — *h) Pessimum publicum* est publicum detrimentum vel damnum. *Liv.* 2. 1. Neque ambigitur quin Brutus idem, qui tantum gloriae Superbo exacto rege meruit, pessimo publico id facturus fuerit.

11.) Translate. ¶ 1. *Publicus* est, qui ab universis utamque sit, et ad populum utamque pertinet. — 1.º) Adjective. *Horat.* 2. *Od.* 8. 7. juvenumque prodis Publica cura. *Ovid.* 4. *Pont.* 14. 56. Publicus favor. *Id.* 3. *Amor.* 7. 12. et 1. *Art. am.* 144. Publica verba. *h. e.* quibus omnes utuntur, tam vulgus, quam docti, et quae velut formulae sunt honoris, aut benevolentiae, aut urbanitatis, *parole da complimento, di cerimonia*. *Seneca Ep.* 3. Ita eadem epistola illum et dixisti amicum, et negasti. Itaque sic priore illo verbo, quasi publico usus es, et sic illum amicum vocasti, quomodo omnes candidatos bonos viros dicimus; quomodo obvios, si nomen non succurrit, dominos salutamus. *Id. Ep.* 59. Magnam ex epistola tua percepi voluptatem: permittite enim mihi uti verbis publicis; nec illa ad significationem Stoicam revoca. — 2.º) Absolute, substantivorum more — *a) Publica, æ*, pro meretricis usurpari videtur apud *Senec. Ep.* 88. *a med.* In his libris (*Dulymy grammatici*) quaeritur, libidinosior Anacreon, an ebriosior vixerit: in his, an Sappho publica fuerit, et alia quae erant adiscenda, si scires. — *b) Publicum* est locus publicus, publica lux, conspectus hominum. *Cic.* 7. *Verr.* 35. 92. In publico esse non audeat; includit se domi. *lasciarsi veder in pubblico*, et 2. *leg. Agr.* 5. 13. Lex in publicum proponitur. et 8. *Att.* 9. Epistolam in publico proponere. et *ibid.* 11. *in fin.* et 3. *Verr.* 31. 80. Prodire in publicum. *comparire in pubblico, uscir di casa*. et *Tac.* 4. *Hist.* 49. *a med.* egredi. et 15. *Ann.* 59. *a med.* Paullulum in publico versatus, post domi secretus. Contra *Cic. Harusp. resp.* 23. 49. et *Mil.* 7. 18. Carere publico. *star ritato*. et *Sueton. Claud.* 36. abstinere. *Id. Ner.* 9. Lectica per publicum vehi. ¶ 2. Est etiam vulgaris, plebejus, translaticius. *Ovid.* 4. *Pont.* 13. 3. Unde saluteris, color hic tibi protinus index; Et structura mei carminis esse potest. Non quia mirifica est, sed quod nec publica certe. *ordinaria, triviale*. et *Juvenal.* 7. 33. Sed vatem egregium, cui non sit publica vena, Qui nihil expositum solet deducere, etc. *Petron. Satyr.* 3. Sermo non publici saporis. — Huic pertinere videtur illud *Boeth. Aristot. Top.* 8. p. 731. Oratio est manifesta uno quidem modo et publicissimo, si sit concludens sic, ut nihil oporteat interrogare.

Homonym. *Publicus* differt a *communis*, quia *communis* sunt, quorum usus omnibus conceditur, et proprietates occupant, ut aer, aqua, mare, litus, venationes, etc., vel quae sunt duorum aut plurium simul utentium, ut paries, domus: hisque opponuntur *propria*. At *publica*, quae communi populi alicujus aut civitatis usu et dominio sunt, nec occupari a privato possunt, ut campus Martius, fora, theatra, viae, etc., hisque opponuntur *privata*. Sic jus commune dicitur jus gentium, *h. e.* quo omnes gentes utuntur: publicum, quod populus quisque sibi constituit. *Cic.* 1. *Invent.* 27. 40. Publicum est, quod civitas universa aliqua de causa frequentat, ut ludi, dies festus, bellum: commune, quod accidit omnibus eodem fere tempore, ut messis, vindemia, calor, frigus. Nihilominus aliquando pro *communis* adhibetur. *Pers.* 5. 98. Publica lex hominum naturaque continet hoc fas. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 33. 50. (97). Jam publicum quidem omnium (*avium*) est tabulata ramorum sustinenda nido provide eligere. Sic commune pro *publico* non raro ponitur. *V. COMMUNIS.*

PUDEFECTUS, a, um, particip. ab inusit. *pu-defacio*: *vergognatosi*, quem puduit. *Gell.* 15. 17. *de Alcibiade*. Traditis sibi tibias quum ad nos adhibuisset, inflassetque, pudefactus oris deformitate abiecit, infragiteque. — Verbum *pudefiso* legitur in *Gloss. Lat. Gr.* *Pudelo, αἰσχρῶσαι*. **PUDEFIO**, is, ieri, p. *V.* voc. praeced.

PUDENDUS, a, um, et **PUDENS**, entis. *V. PUDEO.*

PUDENTER, adverb. Comp. *Pudentius* et *Sup. Pudentissime*. — *Pudenter* est cum pudore, verecunde, *αἰδρημένως, con verecondia*. *Horat.* 1. *Ep.* 17. 44. distat, sumasne pudenter An rapias. *Id. Art. P.* 51. licentia sumpta pudenter. *Cic. Vatin.* 2. 6. Pudenter vivere. *Gell.* 12. 11. Si sciant homines, nihil omnium rerum diutius posse celari, suppressius pudentiusque precabitur. *Afranius* quod *Charis.* 2. p. 190. *Putsch.* Pudenter mentiris. *Cic. Quinct.* 11. 39. Eum tum pudenter appellare nolebas? *Id.* 2. *Orat.* 89. 364. Quem paulo sciebam vel pudentius, vel invitius ad hoc genus sermonis accedere. *Id.* 16. *Att.* 15. *ad fin.* Pudentissime hoc Cicero petierat.

PUDENTIA, æ, f. 1. pudor. *Hieronym. Ep.* 48. Ubi pudentiae et pudicitiae sanctitas? *Sic vell. edd.*; alii *vero leg.* Ubi pudicitiae sanctitas, ibi frugalitas est? *Thom. Thesaur. novae Latinit.* ed. *A. Maio.* *Pudet*: unde pudenter et haec pudentia, æ.

PUDEO, des, dui et ditum est, dere, 2. Part. *Pudens* et *Pudendus* in *lin.*; *Pudurus* sub *B. a.* — *Pudeo* est pudore afficer, verecundor, *αἰσχρῶσαι* (It. *vergognarsi, aver rossore*; Fr. *rougir, avoir honte*; Hisp. *hermejeat, rozeat, avergonzarse*; Gerin. *sich schämen*; Angl. *to be ashamed, be bashful*). Est *A)* Verbum finitum; et *B)* Impersonale.

A) Verbum finit. *a)* In sing. num. *Plaut. Cas.* 5. 2. 3. Ita nunc pudeo, atque ita nunc paveo. *Priscian.* 11. p. 922. *Putsch.* docet ex *Capro*, in usu veterum fuisse *pigeo, pudeo, tædeo, pæniteo*. — Figura est zeugma in illo *Gell.* 5. 1. Quisquis ille est, qui audit, nisi ille est plane deperditus, inter ipsam philosophi orationem et perborrescat necesse est, et pudeat tacitus, et pæniteat, et gaudeat, et admiretur. — *Cæcilius* apud *Non. p.* 84. 2. *Merc.* Pudebat commemoramentum stupri. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 30; et *Ter. Adelph.* 1. 2. 4. Si quidem te quidquam, quod faxis, pudeat. *Plaut. Epid.* 1. 2. 4. Idne pudet te, quia captivam es mercatus? *Id. Cas.* 5. 2. 4. Pudet, quod prius non pudicum unquam est. — Et *Gerund.* *Cic.* 1. *Orat.* 26. 120. Non enim pudendo, sed non faciendo id, quod non decet, impudentiae nomen effugere debemus. *Id. Brut.* 50. 188. Gaudet, dulet, ridet, plorat, ad misericordiam inducit, ad pudendum, ad pigendum. — *b)* In plur. num. *Turpilius* apud *Non. p.* 21. 27. *Merc.* Num illum illaec pudet? *Ter. Adelph.* 4. 7. 36. Non te haec pudet? *Lucan.* 8. 495. semper metuat, quem saeva pudebunt. *h. e.* quem pudebit saeva facere.

B) Imperson. — *a)* Cum Accusativo personae et Genit. rei, ut Infinitivo. *Plaut. Epid.* 2. 1. 1. Quos, quum nihil refect, pudet: ubi pudendum est, ibi eos deserit pudor, quum usus est, ut pudeat. *Id. Bacch.* 3. 1. 12. Neque mei, neque tui intus pudum est, factis, quae facis. *Cic.* 2. *Verr.* 12. 35. Sunt homines, quos infamiae suae neque pudeat, neque tædeat. *Nepos praef. ad fin.* Quem Romanorum pudet uxorem ducere in convivium? *Ter. Heaut.* 5. 4. 19. Pudet dicere hac praesente verbum turpe: at te id nullo modo facere puduit. *Tibull.* 2. 3. 30. Servire aeternos non pudeo deos. *Cic.* 1. *Nat. D.* 39. 109. Pudeat me dicere non intelligere, si vos ipsi intelligeretis, qui ista defenditis. *Horat.* 1. *Ep.* 19. 41. spissis indigna theatris Scripta pudet recitare et nugis addere pondus. *Cic. Arch.* 6. 12. Ceteros pudeat, si qui etc. Me autem quid pudeat? *Ter. Adelph.* 2. 2. 36. Nihil pudet: omnes dentes labefecit mihi. *Cic. Flacc.* 22. 52. Nonne esset pudum, legatum dici *Mæandrium*? *Plin.* 36. *Hist. nat.* 15. 24. (108). Quum puderet vivos, tamquam pudurum esset extinctos. — *b)*

Cum *Supino. Tac. Agric.* 32. Nisi si Gallos, et Germanos, et (pudet dictu) Briannorum plerosque fide teneri putatos. — Hinc

Pudens, entis, particip. praes., adjective quoque usurpatur; unde *Comp. Pudentior* et *Sup. Pudentissimus*. — *Pudens*, Italice *verecondo, modesto, vergognoso, αἰδρημων*, quem facile pudet, (quod probitatis signum est), verecundus, pudicus, probus, abhorrens a flagitio atque dedecore. *Lucret.* 4. 1157. Balba loqui non quit, traulizi: inuta, pudens est. *Cic.* 5. *Verr.* 69. 161. Esset ex inertis atque impuro et improbo parente natus et pudens et probus filius. *Id.* 3. *Phil.* 11. 28. Nihil apparet in eo ingenuum, nihil mude-ratum, nihil pudens, nihil pudicum. *Id.* 3. *Herenn.* 13. 23. Risus pudens et liberalis. *Id.* 3. *Verr.* 1. 2. Impudentiae suae pudentem exitum querere. *Ter. Heaut.* 1. 1. 78. Animi est pudentis signum. *Catull.* 15. 2. Veniam peto pudentem. *una grazia, un favore onesto e ragionevole*. *Cic. Pis.* 17. 39. Te videri pudentiorum fuisse, quam soles. *Id.* 3. *Verr.* 37. 94. Pudentissimae lectissimaeque feminae. *Id. Flacc.* 20. 48. Pudentissimus atque optimus vir. — *VB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

Pudendus, a, um, particip. pass. ¶ 1. Generatum est Italice *da vergognarsi, vergognoso, αἰσχρῶς, αἰσχρῶντης*, qui ejusmodi est, ut illius nos pudere debeat, turpis, inhonestus. *Virg.* 11. *Æn.* 55. at non, Euandri, pudendis Vulneribus pulsum aspicias. *Ovid.* 2. *Pont.* 2. 107. Nec mea, si tantum peccata novissima demas, Esse potest domui vita pudenda tua. *Id. Heroid.* 5. 98. Causa pudenda tua est: justa vir arma movet. *Quintil.* 1. 2. 8. Pudenda dictu spectantur. *Sueton. Vesp.* 16. Negotiationes vel privata pudendas exercere. *Id. Tib.* 63. Crimini alii quem pudenda miserandaque oratione. *Id. Vitell.* 2. Sive ille stirpis antiquae, sive pudendis parentibus atque avis. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 6. 39. (140). *de blatta*. Hoc quoque animal inter pudenda est. *Sil. It.* 11. 90. prob cuncta pudendi h. e. plane et in cunctis probrosi. *Ἐλαγχμαρῶς*. — *Pudendum* interjectio, ut *nefas, miserabile*, et bujusmodi. *Sil. It.* 17. 141. tum vincla viro manicæque (pudendum!) Addita. *Alii leg.* pudenda. ¶ 2. Specialim de genitalibus; quo sensu absolute pudenda occurrunt. *Augustin. Edyll.* 6. 85. quod pube pudenda Hellespontiaci ridetur forma Priapi. *Id. Perioch.* 6. *Odys.* Filiorum oppositu pudenda velatus. *Augustin.* 14. *Civ. D.* 17. Omnes gentes usque adeo tenent insitum pudenda velare, ut quidam barbari illas corporis partes nec in balneo nudas habeant. *Seren. Sammon.* 36. 681. Dicendum est quæ sit membris medicina pudendis. *Ovid.* 2. *Art. am.* 617. Conveniunt thalami furtis et janna nostris: Parsque sub Injecta veste pudenda latet. ¶ 3. Item specialim et absolute de pudice. *Minuc. Fel. Octav.* 28. *a med.* Strepitus per pudenda corporis expressi.

Homonym. *Pudet* differt a *piget*, quia hoc est doloris et pœnitentiæ, *pudet* verecundiae et ruboris: *piget* rei damnum, *pudet* rei dedecus afferentis. *V. PIGET*, ubi multa haec de re exempla.

PUDESCIT, descere, n. inchoat. 3. idem quod pudet, aut pudere incipit. *Prudent.* 2. *Cathe-mer.* 26. *Piget*, pudescit, pœnitet. *Minuc. Fel. Octav.* 28. *extr.* Quos prius tædescit impudicitiae suae, quam pudescit.

PUBET, debat, dicit, etc. *V. PUDEO.* **PUBIBILIS**, e, adject. *vergognoso*, pudendus. *Lamprid. Elagab.* 12. Ad honores reliquos promovit commendatos sibi pudibillum enurmitate membrorum.

PUDIBUNDUS, a, um, adject., quod usurpatur *A)* Active; et *B)* Passive. *A)* Active est Italice *pien di rossore, verecondo, modesto, αἰδρημων*, multo pudere suffusius, valde pudens. *Horat. Art. P.* 232. Ut festis matrona moveri jussa diebus, Intererit Satyris paullum pudibunda prutervis. *Justin.* 38. 8. 10. Quæ omni studio necutanda pudibundo viri erant. *Ovid.* 2. *Fast.* 819. Illa diu reticet, pu-

dibundaque celat amictu Ora. *Id.* 3. *Amor.* 7. 69. Pudibunda jaces. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 20. 22. (44). de pavone. Cauda amissa, pudibundus ac merens querit latebram. Adde *Colum.* 10. *R. R.* 360. — Huc pertinet et illud *Stat.* 5. *Theb.* 295. Exoritur pudibunda dies. h. e. in qua pudenda facta revelanda erant: quorum vel ipsam diem pudere oportebat. Quidam putant referendum esse ad auroram rubescentem. *Forcellinus* hunc locum translate accepit.

B) Passive est pendendus, vergognoso. *Auct. Paneg. ad Pis.* 114. ut pudibundos Exercere sales inter convivia possit. *Justin.* 23. 4. 5. Materium illi genus sordidum, atque adeo pudibundum fuit. *Alii leg.* pendendum. — Est etiam indecoris, inhonestus, infamis, vergognoso. *Val. Flacc.* 1. 809. date indecori pudibunda senectæ Exitia, indecoresque obitus.

PUDICE, adverb. Comp. *Pudicius*. — Pudice, pudicamente, onestamente, castamente, σωφρονας, ἀγώς, ἀδυναμίας, est cum pudore, caste, verecunde. *Catull.* 15. 5. Conserve puerum mihi pudice. *Ter. Andr.* 1. 5. 39. Ingenium bene et pudice doctum atque eductum. (*Plaut.* etiam toties fere, quoties pudice usurpat, cum bene conjugit.) et 1. 1. 47. Pudice vitam, parce ac duriter agere. *Plaut. Pæn.* 5. 4. 51. Ut pudice verba fecit! cogitate, et commode! ut modeste orationem præbuit! *Id. Merc.* 4. 3. 15. Pudicius faciunt illi, quam etc. *Plin.* 4. *Ep.* 13. Ubi pudicius continentur, quam sub oculis parentum? *Apul. De Mag.* Versus taoto saociiores quanto apertiores: tanto pudicius compositi, quanto simplicius professi. *Alii perperam leg.* pudicitius.

PUDICITIA, æ, f. 1. metus, et abstinentia ab obscænis Venereisque flagitiis, præsertim quæ ab aliis inferuntur, et pudori sunt patienti (V. *Cic. Cæl.* 3. et seqq. et *Val. Max.* 6. 1.), σωφροσύνη, ἀγρία (It. pudicizia, onestà, castità; Fr. pudicilé, chasteté, pudeur, vertu; Hisp. pudicicia, castidad, pudor; Germ. Schaamhaftigkeit, Keuschheit, Züchtiqkeit, Sittsamkeit; Angl. chastity, modesty, discreetness, virtue, pudicity, pudency).

1.) Proprie. — a) Generatim. *Plaut. Amph.* 2. 2. 209. Non illam mihi dotem duco esse, quæ dos dicitur, sed pudicitiam, et pudorem, et sedatum cupidinem, etc. *Cic. Cluent.* 5. 12. Ita inflammata capiti ferri libidine, ut eam non pudor, non pudicitia, non pietas a cupiditate revocaret. *Id. Harusp. resp.* 5. 9. Pudorem pudicitiamque defendere. *Sall. Cat.* 26. Esi cariora semper omnia, quam decus atque pudicitia fuit. *Ovid. Heroid.* 16. 288. Lis est cum forma magna pudicitia. *Seneca* 3. *Benef.* 16. Argumentum est deformitatis pudicitia. *Cic. Rabir. perduell.* 3. 8. Nec suæ, nec alienæ pudicitia parere. *Id. Mil.* 4. 9. Pudicitiam alicui eripere. *Id. Cæl.* 20. 49. alicujus expugnare. et *ibid.* 18. 42. alienam spoliare. *Plaut. Cist.* 1. 1. 90. imminuere. *Id. Epid.* 3. 3. 24. filia suæ servare. *Petron. Satyr.* 112. alicujus aggredi. *Sueton. Aug.* 68. delibare. *Id. Ner.* 29. prostituere. *Sall. Cat.* 13. in proapatulo habere. et *ibid.* 14. parum honeste habere. *Justin.* 12. 7. 11. prosternere. *Id.* 10. 2. 4. perpetuam ab omnibus viris mulieri imperare. *Plaut. Epid.* 1. 2. 7. Vim aut vitium afferre pudicitia cuspisiam. *Gell.* 5. 11. *extr.* Pudicitia incolumi esse. — b) Speciatim de fide conjugii servanda. *Plaut. Stich.* 1. 2. 43. Pudicitia est eos magnificare, qui nos socios sumpserunt sibi. *Liv.* 10. 23. Spectata pudicitia matrona. Ex eod. *ibid.* colligitur, eas præcipue matronas pudicitia laude gloriari solitas, quæ uno viro nupsissent. Adde *Festum* laudandum sub d.; *Macrobi.* 2. *Suturn.* 5. Et *Catull.* 61. 221. Sit suo similis patri, Et pudicitiam suæ Matris indicet ore. — c) In lege Julia de adulteriis caput etiam de pudicitia fuit (V. *Sueton. Aug.* 34.), quo puniebantur alienam pudicitiam violantes, aut prodigentes suam. *Val. Max.* 6. 1. n. 7. Pudicitia quæstionem peragere. — Rascriptum *Anton. Caracallæ* apud *Augustin.* *lib.* 2. de conjugis adulter. in *Schulding. Jurisprud. antijustin.* p. 705. Periniquum

mihi videtur esse, ut pudicitiam ab uxore exigat (*maritus*), quam ipse non exhibet. — d) Pudicitia signum in foro Bovario est, inquit *Festus*, ubi *Emilianæ* ædis est *Herculis*. Eam quidam *Fortunæ* esse existimant. Item via *Latina* ad milliarium IV. *Fortunæ* muliebris; nefas est attingi, nisi ab ea, quæ semel nupsit. Hæc *Festus* p. 242. 31. *Müll.* quæ ad pudicitiam conjugalem referuntur, de qua modo dictum est. Narrat autem *Liv.* 10. 23. sacellum *Pudicitia* patriciæ in foro Boario fuisse, ad ædem rotundam *Herculis*, in quo quum patriciæ matronæ supplicarent, et *Virginiam Auli* filiam, patriciam illam quidem, sed plebejo nuptam, sacris arcuissent, iratam eam *Pudicitia* plebejæ aram in vicu Longo statuisset, et plebejis matrois convocatis celebrem aquæ atque illam alteram effecisset. Quod confirmat *Festus* p. 237. 32. *Müll.* II. Translate. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 34. 52. (104). de columbis. *Pudicitia* illis prima, et neutri nota adulteria.

Homonym. *Pudicitia*, ut diximus, est metus, et abstinentia ab obscænis Venereisque flagitiis, præsertim quæ ab aliis inferuntur, et pudori suot patienti. In hoc enim proprie a castitate differt, quod castitas etiam quæ in se admittit quis potest, porro amovet; pudicitia, quæ ab aliis pati: quod significare videtur *Non.* p. 440. 1. *Merc.* Pudor vero in animo est, pudicitia in corpore. *Sall. Cat.* 12. Pudorem, amicitiam, pudicitiam, divina atque humana promiscua, nil pensi, neque moderati habere. et *Pseudo-Sall.* 2. de republ. ordin. 7. Ubi divitiæ claræ habentur, ibi omnia bona vitia sunt, fides, prohibitas, pudor, pudicitia. *Cic. Deiot.* 10. 28. Quod si saltatorem avum habuisses, neque eum virum, unde pudoris pudicitiaque exempla peterentur, tamen etc. V. et *Plaut. Amph.* et *Cic. Cluent.* cit. sub I. a. init.

PUDICITIES, æi, f. 5. idem ac pudicitia. *Prudent. Psychom.* 98. Diterat hæc, et læta *Libidinis* interfectæ *Morte*, *Pudicities* gladium *Jordanis* in undis Abluit infectum. *Vulgati libri leg.* *Pudicitia*, ultima licenter producta. Sed vetus declinatio (ut recte docet *cl. Quicherat.*) amicitias, avarities, blandities etc. apud istos poetas frequens.

PUDICUS, a, um, adject. *Pudicibus* dixit *Cn. Gell.* apud *Charis.* 1. p. 39. *Putsch.*, ut *deabus, puellabus, portabus* etc., de quibus V. in *ASINA*. — Comp. *Pudicior* et *Sup. Pudicissimus* sub c. — *Pudicus* is dicitur et est, quem flagitiorum obscænaque libidinis pudorem afferentis præcipue pudet, neque se turpi injuria contaminari patitur: cui *impudicus* et *mollis* opponitur, σωφρων, ἀγρός (It. casto, onesto, verecundo, pudico; Fr. pudique, pudibond; Hisp. casto, honesto, puro; Germ. züchtig, schaamhaft, sittsam, keusch, verschämt; Angl. chaste, modest, honest, virtuous, discreet). — a) Stricto sensu. *Plaut. Trin.* 4. 2. 104. Pudicum neminem esse oportet, qui sales terra ad cælum pervenerit. *Cic.* 1. *Legg.* 19. 51. Quid? Possumus eos, qui a stupro arcentur, infamiam metu, pudicos dicere? *Id.* 3. *Phil.* 11. 28. Nihil apparet in eo ingenuum, nihil moderatum, nihil pudens, nihil pudicum. et 2. *ibid.* 3. 6. Quum omnes impuritates pudica in domo quotidie susciperes. *Horat.* 4. *Od.* 7. 25. Pudicus *Hippolytus*. *Id.* 1. *Sat.* 6. 82. quid multa? pudicum (Qui primus virtutis bonos) servavit ad omni Non solum factu, verum opprobrio quoque turpi. *Plaut. Curc.* 1. 1. 51. Tam a me pudica est, quasi soror mea sit. *Stat.* 1. *Theb.* 697. seu rore pudico *Castalix* flavos amor est tibi mergere crines. h. e. quæ virgo fuit, pudicitiam ab *Apollina* servans, et io footem sui nominis versa. Vel *Musas* respicit, quæ virgines sunt, et in eo fonte lavant. — b) *Pudica* uxor est unico gaudens mulier marito, ut ait *Horat.* 3. *Od.* 14. 5., et quam tori fidem violare plane pudet. *Id.* 2. *Sat.* 5. 76. de *Penelope*. tam frugi, tamque pudica, Quam nequiere proci recto depellere cursu. *Ovid.* 2. *Fast.* 794. de *Lucretia*. nupta pudica.

Id. 4. *Pont.* 13. 29. *Pudicæ* matres. *Id.* 3. *Amor.* 14. 13. saltemve imitæ pudicas. *Propert.* 3. 11. 9. Hæc etiam clausas expugnant arma pudicas. *Id.* 2. 23. 111. lectum servare pudicum. — c) Uoiversim. *Ovid. Heroid.* 1. 85. *Pudicæ* preces. *Id.* 3. *Trist.* 7. 13. *Pudici* mores. *Id.* 3. *Pont.* 3. 51. crines. *Id. Heroid.* 6. 134. Me tibi, teque mihi læda pudica dedit. *Id.* 7. *Met.* 720. donisque pudicam *Sollicitare* fidem. *Id.* 3. *Pont.* 1. 107. *Æmula* *Penelopes* feres, si fraude pudica *Instantes* velles fallere nupta procos. *Id.* *ib.* 351. Nec tibi contingat matrona pudicior illa. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 33. 35. (120). *Pudicissima* femina. *Capell.* 2. p. 42. *Pudicissima* puellarum. *Petron. Satyr.* 2. a med. *Grandis*, et, ut ita dicam, pudica oratio non est maculosa, nec turgida, sed naturali pulcritudine exurgit. — d) *Pudens*, verecundus, et a negligentia officii abhorrens. *Plaut. Trin.* 3. 2. 71. Is est bonos homini pudico, meminisse officium suum.

PUDIMENTUM, i, n. 2. pudor. *Gloss. Gr. Lat.* Αἰδοῖον, pudimentum.

PUDOR, oris, m. 3. est metus ignominia, φόβος; ἀδελξία, ut *Zeno Stoicus* definit apud *Laert.* l. 7. sect. 112. vel, ut alii apud *Gell.* 19. 6., φόβος δικαίου φόβου, timor justæ reprehensinnis: quem rubor consequitur, ut ait *Cic.* 4. *Tusc.* 8. 19., sicut terrorem pallor. Est affectus animi redundans in corpus, et in vultu se prodens, quum quis, vel quod peccavit, erubescit et dolet: vel quod ad peccandum impellitur; et refugit abhorretque fuga turpitudinis: quæ sunt signa animi a virtute non alieni. Differt a pudicitia, ut impudens ab impudico: ille enim ab animo laborat, hic a corpore. Contrariam habet petulantiam. *Cic.* 2. *Cat.* 11. 25. Ex hac parte pugoat pudor, illinc petulantia: bioc pudicitia, illinc sturpum. *Gr. αἰσχυμ, αἰδώς* (It. timore d'infamia, vergogna, verecondia, riguardo; Fr. sentiment de pudeur, pudeur, chasteté, vertu; Hisp. pudor, honestidad, modestia, verguenza; Germ. d. Schaam, d. Schaamgefühl, Scheu, Ehrbarkeit, Züchtiqkeit, Sittsamkeit, Achtung, Gewissenhaftigkeit; Angl. shame, bashfulness, modesty, discreetness).

1.) Proprie. — a) Generatim. *Cic.* 2. *Fin.* 34. 113. Moderator cupiditatis pudor. *Id.* 2. *Tusc.* 21. 48. Saepè videmus fractos pudore, qui ratione nulla vincerentur. *Id. Planc.* 11. 27. Adolescentuli modestissimi pudor. *Id.* 2. *Orat.* 3. 10. Pudore a dicendo et timiditate ingenua refugisti. *Charis.* 1. p. 76. *Putsch.* *Parsimonie* causa uno igni duplex balineum calfaciebant veteres, pariete interjecto, ut pudor viris inulieribusque constaret. *Horat.* 1. *Ep.* 18. 24. Quam paupertatis pudor et fuga tenet. *Ovid.* 14. *Met.* 18. pudor est promissa precesque, Blanditiesque meas, contemplaque verba referre, mi vergogno a riferire. et *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 43. (152). Res maximi quæstus, non sine pudore dicenda. *Id.* 36. *ibid.* 15. 24. (108). Pudor, Romani nominis proprius, qui saepe res perditas servavit in præliis, tunc quoque subvenit. *Ovid.* 3. *Amor.* 2. 23. Tu quoque, qui spectas post nos, tua contrabe crura, si pudor est, rigido nec preme terga genu. se hai creanza, o discrezione. Adde *Martial.* 2. 37., 10. 90. et alibi. Sic *Id.* 12. 95. quis eoim pudor, omnia velle? — *Pudor candidus* etiam dicitur, licet pudoris color sit purpureus, sed candidus a candore et ingenua simplicitate noo inscite appellatur, qualis nempe pueros puellasque decet. *Apul.* 5. *Met.* Quod de pudore, candido scilicet, suo tam deformiter triumphassem. — Sequente Infinito. *Sil. It.* 4. 330. Spes virtusque cadunt, trepldaque a mente recedit Vertere terga pudor. *Cf. Ovid.* 14. *Met.* 18. supra cit. — b) Speciatim, pudor alicujus rei, metus, ne res aliqua lædatur, riguardo, rispetto. *Cic. Prov. cons.* 6. 14. Homo, in quo alicui si non famæ pudor, at supplicii timor est. *Ennius* apud *Non.* p. 160. 5. *Merc.* Dein senis me facere pietas, civium porcet pudor. *Ter. Andr.* 1. 5. 25. Tot me impediunt curæ, amor, misericordia bujus, tum patris pudor, qui

me tam leni passus est animo usque ad huc. Adde Liv. 6. 46. a med. — Sequente part. ne. Sueton. Aug. 94. ad fin. Reticere ipse genituram suam, nec velle edere perseverabat, metu ac pudore, ne minor inveniretur. Ammian. 21. 12. ante med. Monitoris, licet pavore discriminum anxi, pudore tamen, ne secordes viderentur et segnes, etc. — c) Sit pudor, modum in rebus præcipientis. Martial. 8. 3. Sit pudor et finis. et ibid. 64. Sit tandem pudor et modus rapinis. et 11. 50. Sit pudor et tandem veri respectus et æqui. — Simile est illud Virg. 7. Ecl. 44. Ite domum pasti, si quis pudor, ite juvenici. Val. Max. 2. 9. n. 1. Parentes, vos alendo, nepotum nutriendorum debito, si quis est pudor, alligaverunt. — d) De modestia et moderatione animi. Cic. 1. ad Q. fr. 1. 6. a med. Sint hæc fundamenta dignitatis tuæ, tua primum integritas et continentia, deinde omnium, qui tecum sunt, pudor; delectus in familiaritatibus; familiaris disciplina. — e) Pro reverentia, cultu et observantia. Martial. 8. 78. Quos cuperet Phlegra suos victoria ludos, Indica quos cuperet pompa, Lyæ, tuos, Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi: O pudor, o pietas! et putat esse parum. — f) Pro existimatione, fama, reputatione, fama, onore. Plin. 2. Ep. 4. Magnum habes facilitatis meæ pignus, cuius fiducia debes famam defuncti pudoremque suscipere. Id. 5. Ep. 1. Neque enim aderat alius, qui defunctæ pudorem tueretur. Adde Papinian. Dig. 3. 2. 20.; et Ulp. ibid. 3. 25. et ibid. 47. 10. 1. circa med.

II.) Translate. ¶ 1. De probro, dedecore pudorem afferente, metonymice. Ovid. Heroid. 11. 79. Irruit, et nostrum vulgat clamore pudorem. Id. 8. Met. 157. Destinatus hinc Minos thalamis remove pudorem. h. e. Minotaurum. Liv. 34. 58. Amicitia, quæ impetrata gloriæ sibi, non pudori sit. Justin. 3. 4. 7. Ob notam materni pudoris. — Sequente Infinito. Ovid. 3. Art. am. 203. Nec pudor est oculos tenui signare favilla. Liv. 40. 27. Quantus pudor esset edocens ab Liguribus exercitum obsideri. — Pro pudor! exclamatio rem valde pudendam improbantis, o gran vergogna! Petron. Satyr. 81. Reliquit veteris amicitia nomen, et, pro pudor! tamquam mulier secutuleja etc. Flor. 1. 11. Coriolos quoque, pro pudor! victos adeo gloriæ fuisse, ut etc. Seneca Consol. ad Polyb. 36. Pro pudor imperii! principis Romani lugentis sororem alea solatium animi fuit. Adde Stat. 10. Theb. 874.; et Martial. 10. 68. Simile est o pudor! apud Val. Flacc. 8. 267. qua libuit, remeat cum virgine: nobis, O pudor! et muros et stantia tecta reliquit. ¶ 2. Pro rubore cutis. Claudian. Nupt. Honor. et Mar. 268. miscet justa pudorem Temperies, nimio nec sanguine candor abundat. — Hinc etiam pro rubore. Ovid. 3. Amor. 6. 77. Quid moror? en digitis designor adultera vulgi. Desit famosus, qui notet ora pudor. ¶ 3. Pudor per metonymiam est etiam ipsum pudendum muliebres. V. Tertull. loc. cit. in OBSOLEFACTUS.

PUDORATUS, a, um, adject. αἰσχυντηρός, ve-recundus. Vulgat. interpr. Eccli. 26. 18. Mulier sancta et pudorata. Agnoscitur etiam ab auctore Thesauri Latinit. ab A. Maio. edit. in Class. Auct. T. 8. p. 474. Pudoratus, pudibundus.

PUDORICOLOR, lōris, adject. colorem pudoris, h. e. purpureum, seu rubentem habens, ut Pudoricolor aurora, Lævius apud Gell. 19. 7.

PUDOROSUS, a, um, adject. pudore plenus, pudore abundans. Gloss. Gr. Lat. Αἰδῆμων, pudorosus.

PUELLA, æ, f. 1. deminut. puera pro puella. — Puellabus dixit Cn. Gell. apud Charis. 1. p. 39. Putsch. pro puellis. V. ASINA. — Puella est femina in tenera ætate, κόρη (It. fanciulla; Fr. jeune fille; Hisp. muger joven, moza; Germ. das Mädchen; Angl. a girl, damsel, wench, young woman).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. Plaut. Cist. 2. 3. 77. Eam nunc puellam filiam ejus quaer-

mus. Ter. Heaut. 4. 1. 14. Si puellam parerem. Afranius apud Priscian. 10. p. 890. Putsch. Satis fortiter, puellæ, vestras sciscidistis colus. Cic. 1. Att. 5. De tutela legitima, in qua dicitur esse puella, nihil usucapi potest. Virg. 4. G. 475. Matres atque viri, defunctaque corpora vita Magnanimum heroum, pueri inuuptaque puellæ. Horat. 1. Sat. 1. 84. omnes Vicini oderunt, non illi, pueri atque puellæ. Id. Carm. sæc. 34. Supplicis audi pueros, Apollo; Siderum regina bicornis audi, Luna, puellas. Id. 2. Ep. 1. 99. Sub nutrice puella velut si luderet infans. — Adjective. Colum. 12. R. R. 1. 1. Ea (villica) juvenis esse debet, id est non ninium puella. ¶ 2. Speciatim Augusteo sæculo, gliscente morum depravatione, apud Poetas præsertim, Catull., Horat., Ovid., Propert., Tibull., ac deinceps apud Martial. aliosque passim puella dicitur quæcumque mulier virorum amoribus inservire potest.

II.) Translate. ¶ 1. Puella est magis viridioris ætatis nomen, quam virginitalis. Nam puellæ quoque dicuntur, quæ jam maritum habent, immo et gravidæ sunt, atque adeo eæ etiam, quæ pepererunt. Sane Horat. 3. Od. 22. 2. dixit, laborantes utero puellas. Propert. 3. 13. 21. et 34. puellam vocat Antiope, quæ mater erat filiorum grandium Zethi et Amphionis. Ovid. 2. Fast. dixit puellam etiam Lucretiam v. 810. Succubuit fame victa puella suæ. et ibid. v. 557. viduæ cessate puellæ. h. e. abstinet maritorum complexibus. Apud eumd. Heroid. 1. 115. Penelope se puellam vocat, quæ jam Telemachum Ulysi pepererat. Statius quoque 1. Silv. 2. 163. puellam vocat, quæ vidua erat, et post alteri nupta. et Gell. 12. 1. puellam vocat puerperam. ¶ 2. Puellam de catella Martial. 1. 110. nec invenimus Dignum tam tenera virum puella. Sic Virg. 7. Ecl. 7. Vir gregis ipse caper.

PUELLARIS, e, adject. da fanciulla, κορραιδής, ad puellam pertinens. Ovid. 4. Fast. 433. De filia Cereris. Præda puellares animos prolecat inanis. et 5. ibid. 611. de Europa. Sæpe puellares subducit ab æquore plantas. Plin. 5. Ep. 16. Suavitas puellaris. Quintil. 6. proæm. 5. ætas. Sic Tac. 14. Ann. 2. Puellares anni. Plin. 10. Hist. nat. 55. 76. (154). Puellare augurium. puerile.

PUELLARIER, adverb. da fanciulla, κορραιδώς, more puellarum. Plin. 8. Ep. 10. Dum se prægnantem puellariter nescit. Capell. 1. p. 21. Rapiens bis comas puellariter, caput illis virga comminuens. strappando i capelli, come far sogliono i fanciulli.

PUELLARIS, a, um, adject. puellaris. Petron. fragm. Tragus. 43. Burmann. Immo etiam puellaris erat. Alii leg. pullarius. V. PULLARIUS.

PUELLASCO, scis, scere, n. inchoat. 3. puella fio, effeminor, δηλώνωμαι. Varro apud Non. p. 154. 8. Merc. Quod non solum inuabæ sunt communes, sed etiam veteres puellascunt, et multi pueri puellascunt.

PUELLATORIUS, a, um, adject. ad puellas pertinens. Solin. 5. a med. Puellatoris tibiæ, quibus a sono clariore vocamen datur. h. e. παρ-θένει αυλοί. nam puellarum, quam puerorum, vox clarior est et acutior.

PUELLATOR, aris, ari, dep. 1. rem Veneream habere. Laberius apud Non. p. 490. 22. Merc. Quænam mens, quæ deliritas vos suppilatores facit cum cano eugio puellitari? h. e. cum vetulis, tamquam cum puellis rem habere? Alii leg. velitari. Alii interpretantur κλειτορίζων, quemadmodum ὀρχηστῶν est puerorum testiculos contractare.

PUELLULA, æ, f. 1. deminut. puellæ, fanciulletta, garzonetta, pulzulletta, κόριον, κορίδιον, parva puella. Catull. 61. 57. Florida puellula. Id. 57. 9. Rivalis socii puellularum. Adde Ter. Phorm. 1. 2. 31.; et Pompon. apud Non. p. 75. 27. Merc.

PUELLUS, i, m. 2. deminut. pueri pro pueruli, parvus puer, fanciullino, παιδιον. Ennius apud Festum p. 249. 17. Müll. et apud Non. p. 158. 20. Merc. Pœni suos soliti dis sacrific-

care puellos. Lucret. 4. 1252. unde puellos Suscipere: et partu possint dutescere dulci. Adde Plautum apud Festum loc. cit.; Varronem, et Lucilium apud Non. loc. cit.; Sueton. Cal. 8.; Apul. 7. Met.; et poetam æqualem Gellii 19. 11. — NB. De cognom. Roin. V. ONOM.

PŪER, ri, m. 2. Vocatum puere (ab obsoleto puerus, ut videtur) habet Plaut. Asin. 2. 3. 2. et 5. 2. 42. et Merc. 5. 2. 71., Cæcilius et Afranius apud Priscian. 6. p. 697. Putsch. — Puer tres habet significationes, ut Paul. doctet Dig. 50. 16. 204., unam, quum omnes servos pueros appellamus: alteram, quum puerum contrario nomine puellæ dicitur: tertiam, quum ætatem pueilem demonstramus. Id. ibid. 161. Pueri appellatione etiam puella significatur. Varro apud Censorin. de die nat. 14. pueros dicit esset usque ad annum XV. (V. dicta in ÆTAS) quasi pueros, quod sint impubes. Alii putant dictum a por, quod olim eadem significatione fuit. V. POR. — Ceterum proprie puer est homo in tenera ætate, πῆς (It. fanciullo, garzonetto; Fr. enfant, garçon; Hisp. niño varon, garzon; Germ. d. Kind; Angl. a male child, man child, boy, lad, stripling).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est homo in tenera ætate. — a) Secundum Priscian. 6. p. 697. Putsch. est communi generis. Unde Livius Andronicus in Odys. ibid. Sancta puer Saturni filia, regina. Nævius ibid. Prima incedit Cereris Proserpina puer. h. e. filia. In vet. Carm. apud Charis. 1. p. 64. Mea puer, mea puer, quid verbi ex tuo ore audio? Adde Æl. Stilon. et Asin. ibid. Sed hoc jam obsoletum est. — b) Hinc pueri, h. e. i fanciulli dell'uno e dell'altro sesso. Plaut. Pæn. prol. 28. Pueri infantes minutuli. Cic. Rosc. Am. 53. 153. Infantium puerorum incunabula. Id. 16. Att. 11. extr. Atticæ, quoniam, quod optimum in pueris est, hilarula est, meis verbis suavium des. Horat. 1. Ep. 7. Dum pueris omnis pater et matercula pallet. Id. ibid. 2. 44. pueris beata creandis uxor. Id. 4. Od. 9. 24. exceptit ictus pro conjugibus puerisque. et 3. ibid. 3. 68. uxor Capta virum puerosque poret. Plin. 30. Hist. nat. 3. 8. (22). Pueri tarde dentientes. — c) Speciatim puer est fanciullo maschio. Plaut. Truc. 2. 5. 1. Pueri isti date mammam. Ter. Adelph. 4. 1. 21. Homini ilico lacrimæ cadunt quasi puero. Cic. 1. Tusc. 24. 57. Respondet ut puer. Id. Orat. 34. 120. Nescire, quid antea, quam natus sis, acciderit, id est semper esse puerum. Ovid. 4. Pont. 12. 20. Pene mihi puero cognita pene puer. Horat. Art. P. 173. laudator temporis acti Se puero. Adde Plin. 33. Hist. nat. 11. 52. (146). Poeta apud Cic. 1. Tusc. 39. 94. Modo pueros, modo adolescentes, in cursu a tergo insequens, nec opinantes assecuta est senectus. Sueton. Aug. 41. Ne minores quidem pueros præteriti, quamvis non nisi ab undecimo ætatis anno accipere (congiaria) consensent. — d) A puero cum nominibus sing. numeri: a pueris, cum plur. da fanciullo, sin da fanciullo, ab ætate puerili, ab in-eunte ætate, ἐκ νέων παιδιων, παιδοθεν, ἐκ παιδός, ἐκ παιδιων. Cic. 4. Acad. (2. pr.) 36. 115. Dindoto quid faciam Stoico, quem a puero audivi? Id. 13. Fam. 16. Doctum hominem cognovi, idque a puero. (Adde Horat. 1. Sat. 4. 97.) Id. 1. Orat. 1. 2. Ad eas artes, quibus a pueris dediti fuimus. Id. 1. Tusc. 24. 57. Ut a pueris tot notiones haberemus. — Similiter Id. Arch. 3. 4. Ut primum ex pueris excessit Archias. usci dalla fanciulletza. — e) Interdum puer dicitur distinguendi sexus gratia. Ovid. 9. Met. 711. Cultus erat pueri: facies, quam sive puellæ, sive dares pueri, fieret formosus uterque. Catull. 62. 42. Multi illum pueri, multæ optavere puellæ. Auson. epigr. 107. Dum dubitat natura, marem, faceretne puellam, factus es, o pulchri, pene puella, puer. — f) Interdum lenem ob-jurgationem continet. Virg. 9. Ecl. 66. Desine plura, puer. Ter. Adelph. 5. 8. 17. Promisi ego illis, mi. Promisti autem? de te largitor, puer. Hoc videtur esse quod Itali dicimus fraschetta. ¶ 2. Latiori sensu. — a) Aliquando etiam qui

XV. annum excessit, puer dicitur, nempe etiam post sumptam virilem togam, quod primæ adolescentiæ tempus est: qua de re *Manut.* ad *Illud Car. 2. Fam. 1. sub fin.* Nisi meis puer olim fidelissimis consiliis parvisset. *Id.* 12. *ibid.* 25. Puer egregium præsidium sibi præsumit et nobis, deinde summa reipublice comparavit. *h. e.* Cesar Octavianus, qui exercitum collegit, privata consilio, et pecunia, annos natus XIX., ut ex *Tacito 12. Ann. 6. et Fellet. 2. 61. 1.* constat. De eodem iustus *Cic. 1. Phil. 1. 3.* Laudo vos, Quirites, quum gratissimis animis prosequimini neminem clarissimum adolescentem, vel pueri potius. Adde *Fellet. 2. 59. 3. et Sil. It. 13. 704. et 17. 33. et 16.* quibus locis puerum vocat sapientem Africanum, quem *ibid. 10. et 18.* juvenem dixerat, nempe post patrum et patrum vite bonitas, a nos jam natum, puerumque virginis, ut ex *Zic. 26. 18.* apparet. — *b* Refertur etiam in his, que sub sigillo ad vicem corporis, simplicitatem animi, nonumque innocentiam, et festivitatem Iudaica appellatione designat. *Ving.* ad *Ancu* non jam totum potientem, *Cul. 25.* Octavi veniatis, meis aiala re ceptis, Sancte pat. *Catull. 12. 3.* est enim leporum Disertus puer, et faciliorem, *Plin. 6. Ep. 26.* Gaudet et gratulor, quod *Pedantio* Fusco Salinatori filiam tuam desimisti. Ipse est studiosus, litteratus, et in disertus puer simplicitate, comitate juvenis, senio gravitate. ¶ *3.* Item latiori sensu pro Virgine et castitate. *Quid. 4. Fast. 225. de Alp.* Et dicit, semper fac puer esse velis.

h Translat. ¶ *1.* Puer ponitur pro lilio patrum, *fulgentio. παῖς. Plaut. Impl. 5. 1. 72.* Latiusque huius, suum esse, alterum tuum esse dicitur puerum. *Ving. 2. Lu. 597.* superet conjugum *Cicero*, *Ascandique puer?* et *1. ibid. 94.* Tuque puerum tuus, *h. e.* tu Venus, et Cupido huius tuus, *Horat. 1. Od. 19. 1.* Mater sacra Cupidinum, *Heb.* neque habet me Semelles puer *ibid. h. e.* Venus et Bacchus. *Id. ibid. 12. 25.* Pueros *Leda. Id. 2. ibid. 18. 32.* æqua tellus Propetia remouit, Rozumque pueris. *Id. Art. P. 185.* Ne pueros coram populo *Midea* trucidet. ¶ *2.* Puer est etiam servus, seruo, seruitute, *Callisto. rapta. παῖς.* Quicumque etate sit. *Cic. Ros. Am. 28. 77.* Unus puer, vitus quotidiana admister, ex tanta familia *Sex. Roscio* tui non est. *Plaut. Mo. 1. 1. 3. 159.* Cedo tui non invidio pueri. Adde *Farron*, apud *Vau. p. 153. 3. Merc. Horat. 1. Sat. 9. 10.* Propert. 3. 22. 24. *Innocent. 11. 58.* etc. Apud *Lu. 45. 6.* Pueri tui, apud *Macedonias* vocantur principum liberti, ad ministerium electi *ros. pagg. pagetti. Curt. 5. 2.* Unus ex rebus pueris mensam subditiu pedibus. *Alexandro M. ¶ 3.* Puer est Cupido, apud *Propert. 1. 19. 5.* Non adeo *Volter* natis part hæsit ocellis, Ut meus obno pulvis amite vadit.

PUERVA, vocatur. *A* Substantivorum numerus. *B* Adjective. *C* **PUERVA** ad fin. *B* Substantivum *puera* est idem ac puella, apud *Plinius*, *e* *puer* us. *Cic. Antioch. Olyss.* apud *Plin. 6. p. 697.* *Putsch.* Mea puera, mea puera, quid verbi ex tuo ore profugit? *Plaut. Truc. 1. 2. 17.* Non arvus hic, sed pascat, et æget, si arationis habitus, que arari solent, a pueris sic melius. *Africanus* apud *Non. p. 393. 14.* *Merc.* Delabatur cum puera statim. *Tullius* apud *Priscian. 10. p. 898.* *Putsch.* Simili ut puera force nocte suspirari crevi. *Varro* apud *Non. p. 156. 14.* *Merc.* Properate vivere, pueri, quis sunt statula ludere et amare et Venere *Non. leges* Adde *Saetonii loc. cit.* in **PUERPERUM**

B Adjective. *C* **PUERUS** ad fin. **PUERUS**, n. m. 2. puerorum amator. *Id. 1. Capit. Phil. παῖς*, puerarius. *Gloss. Philo.* Puerarius, *παῖδοφότης*. **PUERUS**, is, etc. n. inchoat. 3. Part. *Puerus*, ens 1. — *Puerascere* est exacta infantia pueritiam inchoat, *επαρῶ*. *1* Proprie. *Sueton. Cal. 7.* Novem liberus habet, quorum duo infantes adine rapti, unus jam puerascens, insigni festivitate.

II. Translate. *Auson. Edyll. 4. 55.* Obductoque senis facies puerascere sensus. *ringiovere. Claud. Mamert. 1. Stat. anim. 1.* In senectute puerascunt. **PUERASTER**, tri. m. 2. adolescens. *Gloss. Gr. Lat. Ἀνδραγῆς*, pueraster. **PUERULLUS**, i. m. 2. deminut. pueri, *fanciullino*, puerulus, puellus. *Arnob. 2. 24.* Ex puerocio se scitari. Adde *eumd. 4. 13. et 7. 39.* **PUERIGENUS**, a. um. adject. qui puerum genuit. *Fulgent. Mythol. præf. p. 613.* *Stat.* Non inquirimusolorinis repantem adulterum plumis ova pulvigeri virginibus inculcantem, *(poilus)*, quam semina purpura visceribus infundentem. *Alit leg.* puerigera, ut sit a *Pueriger*, n. um. Loquitur hic *Fulgentius* de Jove in cycnum mutato, et eum *Leda* concubente. *V. PULLIGER.*

PUERILE, is, n. 3. *V.* voc. seq. sub 1. 2. **PUERILIS**, e. uject. Comp. *Puerilis* II. — *Puerilis* est ad puerum pertinens, puerorum proprium, *da fanciullo, fanciullesco, puerile, παιδικός*. *1* Proprie. ¶ *1.* Generativa. *Ter. Andr. 2. 6. 17.* Est quod succenset tibi, si. Quid est? *Da.* Puerie est. *Cic. Arch. 3. 4.* Puerilis ætas. *Id. 2. Divinat. 23. 50.* Puerili specie, senilis prudentia. *Id. 1. Fin. 21. 72.* Delectatio puerilis. *Colum. 11. R. R. 2. 44.* Una opera puerilis juvenum vineti pampinabit. *Stat. 5. Silc. 2. 66.* Ostrum puerile. *h. e.* protexta. *Liv. 1. 3. regnam. h. e.* in quo rex est puer. *Ving. 5. En. 548.* agmen. *h. e.* puerorum. *Ovid. 6. Met. 719.* tempus. *h. e.* puerilis. et *ibid. 626.* Mitaque blanditiis puerilibus uiscula suavit. — Ad distinctionem sexus. *Ovid. 8. Met. 323.* facies, quam dicere vele *Virginiam* in puero, puerilem in virgine possis. ¶ *2.* Speciatim, *puerile* absolute idem est ac *παιδικός*, quod nempe, ut ad *Hygin. fab. 189.* pueri dare solent amantibus suis. *Martial. 9. 68.* Fessus mille modis illud puerile poppeci. Hoc idem *Apud. 3. Met. vocal puerile corollarium.* *V.* hanc vocem, et *Martial. 2. 60.* *puerile supplicium*, et *Plaut. Cist. 4. 1. 5.* *puerile officium.* *V.* hanc vocem et *Ful. Moer. 9. 12. 8.* puerili venus. Huc ut in speciat locus *Seneca* allatus in **HABITU**. *V.* proterea, *IO. IS* et *LUDO*, *Ovid. Her. 16. 169.* *V.* mihi virginitas esset libata, vel illud, *Quod poterat salva virginitate capi.* Hinc *Livian. Liv. 17.* de adolescente cum statua *Veneris* ludillo comente ait: *παιδικῶν τῶν λυτῶν ποσειδάωνος, βουλαδῆς μὲν, προσηύδα ἄνθρωποι τοῦ ἑθῆος.*

II. Translate est stultus, leviter, inconsultus, vanus, quia sunt, que a pueris hant. *Cic. 14. Att. 21.* Acta illa res est animo virili, consilio puerila. *Ovid. 3. Trist. 8. 11.* Stulte, quid o frustra votis puerilibus optas. *Quæ non ulla tibi fetique, feretque dies?* *Ter. Phorm. 5. 7. 55.* Quid me sic ludicramini, inepti, vostra puerili sententia? nolo, volo: nolo insumi: cedo, cappe. *Gell. 1. 2.* *Naxalia* theorematay, et pueriles isagogæ. *Id. 19. 8.* Insubide res, incertus, pueriles. *Horat. 2. Sat. 3. 256.* Si puerilis nis ratio esse evictæ amare.

PUERILITAS, atis, f. 3. ¶ *1.* Est ætas puerilis, pueritia, *fanciullesca, pueritia, παιδία.* *Varro* apud *Non. p. 194. 19.* *Merc.* Puerilitatis formulam audire. *Val. Mar. 5. 4. n. 2.* *Vix* dum annos puerilitatis egressus. ¶ *2.* Item mores pueriles, *puerilia, fanciullesca.* *Seneca Ep. 4.* Adhuc non pueritia in nobis, sed, quod est gravius, puerilitas remanet.

PUERILITER, adverb. puerorum more, fanciullescamente, pueriliter. *παιδικῶς*.

1 Proprie. *Plaut. 3. 8.* Pueriliter ridentes. *Liv. 21. 1.* Fama etiam est, *Hannibal*, in annorum ferme novem, pueriliter blandientem patri *Hannibali*, ut daceretur in Hispaniam, etc.

II. Translate est leviter, inconsulto, stulte. *Plaut. Pers. 4. 1. 42.* Nimis tu quidem homo stultus es pueriliter. *Cic. 1. Fin. 6. 19.* *Quæ* quæ res tota ficta sit pueriliter, etc. *Id. 4. Acad. 2. pr. 11. 33.* Quum dicant, hoc se unum tollere, faciunt pueriliter. et *ibid. 17. 54.* Quip-

piam pueriliter consecrari. *Tac. 1. Hist. 86.* *Van* pueriliter cupiens.

PUERILIS, a. um. adject. idem ac puerilis. Est cognomen *Herculis*. *Inscript. apud Marin. Inscr. Ab. p. 49.* que est apud *Orell. 1546.* *T. FL. ERAS HERCVLEM PVERIVM CVM BASTI DEASAI N. N.* Hinc *Martial. 3. 47.* memorial *fatum Herculis pusilli*, *h. e.* *Herculis Alcmena filii*, qui *puerulus* et *pusillus* appellari ceptus est, postquam *Demitanus* prope rusticum sanam *Herculis*, in *Via Appia*, octavo ab *Urbe* lapide sita, statuam sibi sub *Herculis* imagine posuit, qui id o per summam adulationem *Hercules* major dictus est, ut censat *ex eod. 9. 65., 66. et 102.* Fani vero *Herculis* puerini statuam *Diane* dedicavit *1.* *Evayus* *Er*, qui in *Inscript. apud Marin. 103. 1.* dicitur: *Demitanus* *Cæsaris* servus a *cellaribus*, *n. e.* eisdem prepositus.

PUERILITAS, atis, f. 3. idem ac pueritia. Translate. *Pestall. ad nation. 9.* Immo silva cadenda, que, indigne conceptis superstitionum seminibus, vili pueritiam abundavit. *h. e.* vili originem. *V.* voc. sequent. *II. 2.*

PUERITIA, æ. f. 1. *Pueritia* syncope. *Horat. 1. Od. 36. 7.* memet Acte non alio rege pueritæ. — *Pueritia* est ætas puerilis, de qua *V. ELIAS, παιδία* (si *fanciullesca, pueritia*; *Fr. enqance*; *Hisp. infancia, niñez*; *Ger. d. Fruchbarkeit, d. Kindheit, Jugend*; *Angl. high ed. childhood.*

1 Proprie. — *a*) Generativa. *Cic. Senect. 2. 4.* Quam enim? citius adolescentie senectus quam pueritæ adolescentia obcepit? *Id. pro leg. Manil. 10. 28.* *Id.* hinc atque pueritæ disciplina ad patris exercitum proletem est. *Id. 1. Fam. 7. a med.* *Quæ*, et quam a pueritæ iniuncturatus iusti. *Sall. Jug. 67.* *Quam* pueritæ *Arpini* altus. *Tac. 12. Ann. 8. 17.* *Demitii* pueritia tali magistro adolescit. *Id. 1. 1. 3.* Educatur pueritæ, et *ibid. 55.* *Procepit* pueritiam alicuius tenere. *Id. 1. Hist. 13.* *Pueritia* incuriosus, adolescentiam petulantem egerat. *Id. 1. ibid. 14.* *de Batiaris.* Est pueritæ proterea pueritia. *h. e.* statuta in pueritia. — *b*) Speciatim. *A* pueritæ ab ætat puerili, ab incante ætate. *Ter. Heaut. 1. 2. 3.* Nam mihi magna enim eo jam inde a pueritia fuit semper familiaritas. Adde *Cic. 1. de republ. 6. 3. ibid. 21. et 2. Tusc. 11. 27.* *Inimici*, vero dicit *31. 2.* *Δ* prima pueritia. — *In pueritia*, ætate puerili. *Africanus* apud *Non. p. 592. 30.* *Merc.* Male mentent de nobis heri, Qui nos tantopere indulcent in pueritia. Adde *Cic. 3. V. 18. 47.* et *Rim. 2. Hist. nat. 107. 111. 113.* — *c*) De *Livius* adimendis. *Colum. 7. 9. R. 6. 3.* Capet immatura ventris e pueritia primis pueritæ temporibus exhausta est.

II. Translate. ¶ *1. 1. 1.* — *8.* puerita, qualis in pueris esset. *Cic. de or. 1. Non. p. 156.* *8. Merc.* Quæ pueritæ, si incantans polluta. *Alit leg. pueriti.* Qui sua pueritæ qui afferunt alium *Var* ois licentia vis veras. Ea erat matris simplicitas et pueritia et honestas. ¶ *2.* *Idem* est idem atque *infantia.* *Fronto prime. hist. edente itera. 1. Mion. p. 354.* *Capet* primam *Latini* nominis *sorolem*, et *Italicarum* triginum pueritias illustravit.

PUERILITAS, n. f. 3. pueritia. *Auson. Profes. 19. 15.* Huic mea principio credita pueritibus. *puer* per syneresin una syllaba est.

PUEROSUS, i. m. 2. puerorum amator. *Gloss. Capit. Παῖδοφός*, puerosus.

PUERPERA, æ. f. 1. *puer* et *perio* mulier, qui recens peperit, vel novæ parturita est sive puerum, sive parvam. *Isid. 11. Orig. 2.* vult esse eam, que puerilibus annis peperit, et *Hieronim. 1. in Jerem. 1. 31.* quæ primos parit fetus. At rectius *Donatus* ad *Ter. Andr. 3. 2. 10.* omnis, que peperit, *puerpera*; *πρωτοτοκος*, que primum. *Gr. λεγῶν, λεγῶν, παρα* *h. donna di parto, a parte.* — *11.* *jeune* en couches, *jeune mere*; *Hisp. mujer de parto*; *Ger. e. Wächnerin, Kindbette. in. die gebörm hat*; *Angl. a woman in labour or in the strave, a woman lately delivered.*

f) Substant. *Plaut. Amph. 5. 1. 40.* Ibi ertoro exortu dolores, ut solent puerperæ. *Catull. 34. 13.* Tu Lucina dolentibus Juno dicta puerperis. *Horat. Epod. 17. 52.* Utcumque fortis exsilis puerpera. *Id. 4. Od. 5. 23.* Laudantur simili prole puerpera. *Ter. Adelph. 5. 7. 23.* Multo rectius est, quam hanc puerperam nunc duci huc per viam ætream. *Plin. 7. Hist. nat. 4. 3. (37).* Editis geminis, taram esse aut puerperæ, aut puerperio vitam.

B) Adjective. *Orat. 10. Met. 511.* Admovitque manus, et verba puerpera dicit. *Seneca 4. Benef. 31. ad fin.* In rem præsentem venturus fui, sed æger filius, sed puerpera avæ tenet.

PUERPERIUM, ñ, n. 2. parto, dolori, o tempo del parto, λογγρα, nixus et dolores parturientis: item tempus quo parit, vel quo post partum erit.

1.) Proprie. *Sueton. Cal. 8.* Qualiscumque partus, sine ullo sexus discrimine, puerperium vocatur; quod antiqui etiam puellas pueras, sicut et pueros puellas dicitarent. *Plaut. Truc. 2. 5. 22.* Eum æro ornatum, ut gravidæ quasi puerperio eubem. *Tac. 15. Ann. 23.* Natam sibi ex Poppæa hanc ultra mortale gaudium accepit. Locus puerperio colonia Antimi fuit. *Plin. 9. Hist. nat. 25. 41. (79).* Kehenis partus continet ad puerperium. *Id. 29. ibid. 8. 29. (114).* Pericula puerperii tollere. *Gell. 12. 1.* Percunctatus est, quam diuturnum puerperium et quam laboriosi nixus fuissent. — De terra. *Colu. 3. R. R. 21. 3.* Alma tellus annua vice, velut æterno quodam puerperio leta, mortalibus distenta musto demittit ubera.

II.) Translate est ipsa proles, prole, parto. *Varro 2. R. R. 1. 26.* In villis mulieres quidam habent, quo lactius ad greges pastures retineant, et puerperio familiam faciant majorem. *Tac. 12. Ann. 6.* Deligi oportere feminam nobilitate, puerperii, sanctimoniam insignem. *Plin. 7. Hist. nat. 11. 9. (48).* Uno abortu duodecim puerperia gesta. *Stat. 4. Theb. 279.* queis laurice ferebant Crula puerperia, ac populus umbrosa creavit Feccinas. *Gell. 10. 2.* Numerus puerperii. h. e. puerorum uno partu editorum.

PUERTIA. V. PUERTIA init.

PUERTIUS, ñ, m. 2. demiaut, pueri, fanciullino, vellellino, parvus puer, aut servulus. *Cic. Topic. 4. 18.* Et secundum puerorum tabulas possessio videtur ex edicto dari. *Id. Rose. Am. 41. 120.* Et inter suos munium deliciaum atque omnium artium pueros, ex tot elegantissimis familiis lectos, velit hos versari, hominas pene operarias, ex Amerina disciplina patrisfamilie sustinam. *Val. Max. 8. 1. damn. 8.* Non supprimenda illius quique damnatio, qui pueros suos precoci sapientia. Adde *Apul. ibid. 5. 10.*

PUERUS, ñ, m. 2. idem quod puer, agnoscitur a *Priscian. 6. p. 697.* *Putsch.* node vocatus *Evus* apud *Caril.* et *Arian. ibid.* et apud *Plaut.* plus decies. — Feminin. est puera, quam voc. *V.* loci suo. Adjective. *Paulin. Nolan. carm. 25. 217.* In pueram faciem veterana rellumit etas.

PUGA, e, f. 1. πύγη, natica, natis. De deprentis in adultum *Horat. 1. Sat. 2. 133.* Ne nummi perant, aut puga, aut denique lama. h. e. ne grandem pecuniam solvere, aut stuprum vel *παρὰ νόμον* pati cogantur. *Averis* apud *Von. p. 39. 28.* *Merc.* Pati dum putant; antequam puga pilant. — Scribitur et *pyga.* *Aeron* ad illud *Horat. 1. Sat. 2. 92.* *Depygis:* Id est sine natibus; pyga enim pars corporis posterior. V. CALLIPYGIS, DEPYGIS et NOTILUGA.

PUGIL, gilis, m. et f. 3. (a πύξ adverb. pugno, vel pugnâ. *Varro 8. L. 17. 17.* *Müll.* a pugnando derivat; et *Donatus* in *Ter. Heecyr. mol. 2. 25.* a puena). Primum syllabam male produxit *Prudent.* 2. contra *Symmach. 516.* oleoque et gymnadis arte Uncis pugilibus milis

pugnabat Etruscus. — Pugil est qui pugnis, aut cæstu decertat, pyceta, athleta, πύκτης, athleta.

I.) Proprie. *Gell. 3. 15.* Tres filios habuit, unum pugilem, alterum pancratiastem, tertium luctatorem. *Cic. 2. Tusc. 17. 40.* Pugiles cæstibus contusi ne ingemiscunt quidem, et *ibid. 23. 56.* Pugiles, etiam quum feriant adversarium, in jaclandis cæstibus ingemiscunt. *Id. Brut. 69. 243.* Pugiles inexercitati, etiam si pugnos et plagas Olympiorum cupidi ferre possunt, solem tamen sæpe ferre non possunt. *Ter. Eun. 2. 3. 23.* Si qua est habitior paullo, pugilem esse ajuunt: deducunt cibum, scil. studebant pugiles habitudini et pinguedini corporis, quo et lectus inferrent graviores, et illatos levius sentient. *Marrob. 1. Senn. Scip. 6. p. 39. Bip.* Quinta hebdomas amorem omne virium, quante esse unicuique possunt, complet augmentum: nulloque modo jam potest quisquam se fortiori fieri: inter pugiles denique hæc consuetudo servatur, ut quos jam coronare victorie, nihil de se amplius in incrementis virium sperent; qui veto expertes hujus glorie usque illo manserunt, a professione discedant. — Celebris pugil fuit *Pollux Ledæ* filius (ut ejus frater *Castor* anruga, ejusque pugnam cum *Amyco* describit *graphice Val. Flacc. 1. 4. V. CESTUS.* Aurigarum, seu agilatrum, et pugilum nomine omnis ludicia exercitatio in publicis Græcorum ludis continetur; jungunturque hæc duo apud *Horat. 4. Od. 2. 18.* et *ibid. 3. 4.* et *Art. P. 84.* *Adde 1. Od. 12. 25.* et *2. Sat. 1. 26.*; et *Ovid. 3. Amor. 2. 51.* et *5. Fast. 700.*, quibus locis de Casture et Polluce sermo est. Sic apud Romanos quadrigæ et gladiatores in Circi spectaculis. Quinquam et ad hos aliquando pugilum certamen transit. *Sueton. Aug. 45.* Spectavit studiosissime pugiles, et maxime Latinos: non legitimos atque ordinarios modo, quos etiam committere cum Græcis solebat; sed et catervarios oppidanos inter angustias vicorum pugnantem temere ac sine arte. Ex hoc *Suetonii* loco patet, pugiles Latinos alios fuisse a Græcis, qui in *Inscript.* citata in *PYCTA pyceta* dicuntur, atque una cum pugilibus nominantur. Hinc apud *eumd. Cal. 18.* habentur catervæ Astorum Campanorumque pugilum ex utraque regione electissimorum. *Horat. Art. P. 185.* media inter carmina posent Aut nrsum, aut pugiles; his nam plebecula gaudet. — Etiam in illo *Amian. 14. 7.* *Vetitis* certaminibus pugilum vicissim se concidentium, specie ut lucratas ingentia, letabatur: *Lipsius* gladiatores intelligit, nec absurde; quavis et cæstibus pugnantem eruentis ictibus se concident.

II.) Translate, os pugilis, in epigr. *Asini Galli* apud *Sueton. Græm. 22.* est durum, et omnem contumeliam perferre paratum. Quo pertinet videtur illud *Martial. 2. 72.* Os tibi prædicium, quantum non ipse Latinus *Vilia Panniculi* perentit ora sono.

PUGILATIO, ñis, f. 3. πύγμαρχα, pugilum exercitatio. *Cic. 2. Legg. 15. 38.* Jam ludii publici sint corporum certationes cursu, et pugillatione, luctatione, carniculisque equorum.

PUGILATOR, ñis, m. 3. ¶ I Est qui pugilat certat. *Arnob. 1. 36.* Tyndaride Castores, equos unus domitare consursum, alter pugilator bonus. *Boeth. in Aristot. Prædicam. 3. p. 183.* Secundum potentiam pugilatorie artis pugilatores vocantur. *Gloss. Isid.* Pugilones, pugilatores. ¶ 2 Est etiam fur, teste *Isid. 10. Orig. lit. P.* Pugilator, qui de manu in manum numerorum aliquid subtrahit. Verbum a *v. pugnus* deductum videtur, ut *manuarius* a manu eodem sensu.

PUGILATORIUS, a, um, adject. ad pugilatorem, seu pugilem pertinens. *Plaut. Rud. 3. 4. 16.* Ego te follem pugilatorem faciam, et pendente in cæstulo pugnis. *Alii leg.* pugillatorium. h. e. qui pugillis, seu pugnis feritur. V. FOLLIS, et PUGILATOR 1.

PUGILATUS, us, m. 4. πύγμα, πύγμαρχα, pugilum certamen, pugilatio. *Plaut. Bacch. 3. 3. 24.* Exercere se cursu, luctando, hasta, disco, pu-

gilatu, pila, saliendo. Adde *eumd. Capt. 4. 2. 13.*; et *Plin. 8. Hist. nat. 22. 34. (82).*

PUGILICÆ, adverb. ἀσθηνεκάως, firmiter, valenter. Suaviam enim pugiles atque athlete corporis robori curam impendebant. *Plaut. Epid. 1. 1. 18.* Quid herilis noster filius valet? T. Pugilice atque athleticæ.

PUGILLAR, ñris, n. 3. idem ac pugillares. *Tuson. epigr. 146.* Bipatens pugillar expedit. *Catull. 42. 4.* En negat mihi vestra reddituram pugillaria. *Gell. 17. 9. a med.* Pugillaria nova nondum cera illita. Adde *Liberium* apud *Charis. 1. p. 75. Putsch. V. PUGILLARIS* in fin.

PUGILLÄRES, rum, m. plur. 3. V. voc. seq. in fin.

PUGILLÄRIS, e, adject. ad tabellas scriptorias pertinens. V. infra *Pugillares* init. *Prudent. 9. perì cæp. 15.* Unde pugillares soliti percurrere ceras. *Amian. 28. 3.* Tabule pugillares. *Juvenal. 11. 156.* Nec pugillares defert in balnea raucus Testiculos. h. e. grandiores, et pugnum implentes. Alii tamen rectius leg. *pugillares*, quum hic prima vocalis producenda sit. V. PUGILLARIS. — Hinc

Pugillares, rum, m. plur. 3. absolute. substantivorum more subaudiuntur eum tabellæ, aut *codicilli*, aut *libelli* sunt tabellæ lignæ, vel ex alia materia simul complicate, ita ut pugillo facile tenerentur: in quibus cera illitis stilis scribere mos fuit, *codicilli*, tabellæ, *taolette du scribere*, *libretto*, *mglietto*, πύδαρον, ἐγγυροδόν. Citreos, eburneos, inembraneos memorat *Martial. 14. 3. 7.* et 7. a materia. Alii duplices, *διπύγα*; triplices alii dicti, *τριπύγα*; quadruplices alii, *τετραπύγα*, aut quincuplices, *πενταπύγα*, apud *eumd. ibid. 4. et 6.* a tabellarum numero, quibus constabant. Fuere et *Vitelliani*, de quibus *Id. ibid. 8. et 9.* et 2. 6. anatoris præcipue nunciis mittendis apti, *mglietti d'amore*. V. VITELLIANUS in ONOM. In *Inscript.* opt. notæ apud *Gruter. 174. 7.* memorantur pugillares membranacei operculis ebores. — Nonnem habent et eo, quod pugillo contineri poterant: quum libri cassiore essent, et tota manu continendi. *Martial. 14. 3.*, ejus lemma *pugillares citrei*. Secta nisi in tenues essemus ligna tabellæ etc. *Plin. 16. Hist. nat. 16. 27. (68).* Pugillares ex tubere aceris. *Seneca Ep. 15.* Neque ego te jubeo semper immutare libro, aut pugillaribus. Dandum et aliquod intervallum animæ. et *Ep. 108.* Aliqui et cum pugillaribus veniunt (in philosophi scholam), non ut res excipiant, sed verba. *Plin. 1. Ep. 6.* Ad retia sedebant: erant in proximo stilus et pugillares, et 9. *Ep. 6.* Omne hoc tempus inter pugillares ac libellos jucundissima quiete transimisti. h. e. in studiis. *Sueton. Ner. 52.* Venere in manus meas pugillares libellique cum quibusdam notissimis versibus ipsius eirographo scriptis. *Plin. 6. Ep. 5. sub fin.* *Celsus* Nepoti ex libello respondit, et *Cælo* Nepes ex pugillaribus, (*libelli* hic orationem meditatam et compositam significant: *pugillares* brevem commentarium et summa capita orationis recitanda). *Sueton. Aug. 39.* Levissimum genus admonitionis fuit traditum coram pugillarum, quos taciti (*equites in transvectione*) et ibidem statim legerent. *Plin. 13. Hist. nat. 11. 21. (69).* Pugillarum usum fuisse etiam ante *Tinjana* tempora, invenimus apud *Homerum*. Et apud *Herodot. 7. 339.* sermo est de tabulis ceratis a *Demarato* Spartanorum rege missis ad *n. v. c.* Simile quidam narat *Gell. 17. 9. 16.*; quis vero is fuerit, fatetur se non retinere. *V. et Justin. 2. 10. 13. et seqq.*

PUGILLARIÆRIS, ñi, m. 2. pugillarum artifex. *Inscript.* apud *Mucet. 984. 2.*, que est apud *Orell. 3270. M. CÆCILIO HIRARO PUGILLARIANO.* Apud *Novcelli, Dello scrivere presso i Romani p. 12.*, pro *Cicilio* legitur *Cirlio*.

PUGILLATOR, ñis, m. 3. qui pugillares fert, tabellarius. *Silon. 9. Ep. 14. ante med.* Igitur interrogas per pugilatorem, quos recurrentes asseram versus.

PUGILLATORIUS, a, um, adject. *V.* PUGILLATORIUS.

PUGILLOR. *V.* PUGILOR.

PUGILLUM, i, n. 2. *V.* voc. seq. init.

PUGILLUS, i, m. 2. *Pugillum*, i, n. exhibent *Gloss. Lat. Gr.* Pugillum, *ῥαξ̄ χειρός*. — Pugillus, deminut. pugni, est parvus pugnaus, et quantum eo comprehendendi potest, *pugnetto*, *pugnello*, *ῥαξ̄, ἀξ̄ς*. *Cato R. R.* 158. Eo addito cochleas sex, et lentis pugillum. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 22. 89. (242). Sunt qui marrubii semen, quantum duobus digitis capiant, cum farris pugillo decoctum, etc. *Prudent.* 10. *Cathemer.* 152. minimi mensura pugilli. *Auct. carm. de Paschate* 69. Indignum est, cujus clandestine cuncta pugillo, Ut tegat inclusum rupe vetante lapis. — *Asinius* apud *Charis.* 1. p. 75. *Putsch.* docet, *pugillum* esse, qui plures tabellas continet in seriem sitas. Hinc *pugillaria* et *pugillares*. — *Salmas.* ad *Trebell. Gallien.* 8. in *Gloss. Philox.* invenit *pugillos* et *pugilla*, Græce *ἐπιφαίρα* et *ἐπιφαίρα*, quæ putat fuisse veluti globos ex molli materia factos, quibus, pro duris cæstibus, pugiles induerent manus, quum ludicro et innoxio pugilatu certabant, quemadmodum gladiatores per ludum se exercentes præpitatis gladiis, aut plumbeis utebantur.

PUGILO, ðnis, m. 3. Idem ac pugilator. *V.* PUGILATOR 1.

PUGILOR vel pugillor, ðris, arti, depon. 1. Apud *Apul.* loc. infra cit. alii ubique leg. *pugillor* duplicata liquida, tamquam sit a *pugillus*: sic *Herm. Peter.* apud *Trebell.* infra cit. — *Part. Pugilans* 1. — Pugilari est pugnis cædere, pugilatu certare.

I.) Proprie. *Apul. de Deo Socrat.* Si velis perniciousiter currere, pedes curandi sunt: itidem si pugilari valide velis, brachia vegetanda sunt, quibus pugilator. *Trebell. Gallien.* 8. Pugiles sacculis, non veritate pugilantes. *h. e.* non duris cæstibus et vnius facientibus pugnantibus, sed quibusdam veluti sacculis arena aut alia re molli fatis ad ictus innoxios inferendos. *Salmas.* ex conjectura legit *flacculis*, *h. e.* pllis seu sphaeris, vel globulis flaccidis, et ad ictum cedentibus: ipse *Peter.* addidit *flacculis*.

II.) Translate. *Apul. 7. Met.* Hic (*equus*) elatis in altum vastis pectoribus, arduus capite et sublimis vertice, primoribus in me pugilatur unguibus.

PUGIO, ðnis, m. 3. brevis gladius et qui veste facile tegi potest: a *pungo*, *pupugi*. *Paul. Diac.* p. 235. 2. *Müll.* Pugio dicitur est, quod eo punctum pugnatur. *Gr. ἐγχεπίδιον, ἐπίδιον, παραζωοπίς* (*It. pugnale*; *Fr. poignard, stylet*; *Hisp. puñal, almarada*; *Germ. d. kurze Waffe zum Stechen, ær Dolch*; *Angl. a dagger, dirk, poniard, skean, stiletto*).

I.) Proprie. — a) Geeralim. *Sall. fragm.* apud *Non.* p. 553. 33. *Merc.* Veste tectum pugionem expedire conatus. *Cic.* 2. *Phil.* 12. 28. Cæsare interfecto, statim cruentum alte extollens *M. Brutus* pugionem etc. et *ibid.* § 30. Qui stillantem præ se pugionem tulit etc. *Sueton. Cæs.* 82. Ut animadvertit, undique se strictis pugionibus peti, etc. *Sulpicius* ad *Cic.* 4. *Fam.* 12. Pugione percussus. *Tac.* 4. *Hist.* 29. *extr.* aliquem fodere. *Auct. B. Alex.* 52. ferire. *Aurel. Vict. Epit.* 39. Acto per costas pugione. *Martial.* 14. 33. Pugio, quem curvis signat brevis orbita venis, Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis. — b) Speciatim pugio fuit insigne imperatoriae potestatis, a juris vitæ necisque civium. *Sueton. Galb.* 11. Iter ingressus est paludatus, ac dependente a cervicibus pugione ante pectus. *Id. Vitell.* 15. ad *fin.* Solutum a latere pugionem consuli primum, deinde, illo recusante, magistratibus ac mox senatoribus singulis porrigens, nullo recipiente, quasi in æde Concordiæ positurus abscessit. Adde *Tac.* 3. *Hist.* 68. — c) Hoc imperatoriae potestatis insigne præfectis prætorio imperatores tradere solebant. Unde illud celebre Traiani dictum, quum præfectum prætorio crearet: Tibi istum ad munimentum meum committo, si recte agam; sin aliter, in me magis. Rem nar-

rat *Aurel. Vict. Cæsar.* 13. Hinc sub Commodum quum tres simul præfecti prætorio essent, unus ex iis qui libertinus erat, a pugione appellatus est, quod si potissimum Commodus pugionem traderat. *Lamprid. Commod.* 6. *extr.* — d) Fuit etiam gestamen dignitatum militarium, ut tribunorum, centurionum. Colligitur hoc ex *Tac.* 1. *Hist.* 43. et *Val. Max.* 3. 5. n. 3.; atque hoc pertinere videtur illud distichon *Martial.* 14. 32., cujus lemma *Parazonium*. Militiæ decus hoc, et grati nomen honoris: Arma tribunicium cingere digna latus. — e) In secretis *C. Caligulae* reperti sunt duo libelli diverso titulo: alteri *Gladius*, alteri *Pugio* index erat, ut est apud *Sueton. Cal.* 49.: nempa priori continebantur eorum nomina, quos publice et per carnificem; altero, quos clam et per sicarios morti destinaverat.

II.) Translate. *Cic.* 4. *Fin.* 18. 48. O plumbeum pugionem! *h. e.* argumentum invalidum: sunt enim argumenta quaedam veluti tela, quibus adversarium petimus.

Homonym. *Pugio* differt a *sica*, quæ a secando ducitur: et fortasse *pugio* solo mucrone valebat ad pugnandum; *sica* et acie ad cædandum. Præterea hæc lecta fere gestabatur, et a privatis hominibus; ille etiam aperte, et a constitutis in honore militari.

PUGIUNCULUS, i, m. 2. deminut. pugionis, *pugnaletto*, parvus pugio. *Cic. fragm. contra C. Anton.* apud *Ascon.* Posteaquam illo Hispaniensi pugionculo nervos incidere civium *R.* non potuerunt, duas uno tempore conantur in republ. *sicas* destringere. *Id. Orat.* 67. 225. Nam in iis, quibus, ut pugionculis, uti oportet.

PUGNA, æ, f. 1. est prælium, certamen, dimicatio: a *pugnus*, quia ante reperta arma pugnis et calcibus et morsibus et corporum luctatione homines confligebant, ut ait *Horat.* 1. *Sat.* 3. 101., item *Donatus* ad *Ter. Hecyr. prol.* 2. 25.; et *Cassiod.* 1. *Variar.* 30. *παρρη* (*It. pugna, combattimento, zuffa, battaglia, fatto d'arme, giornata*; *Fr. combat, engagement, lutte, bataille*; *Hisp. combate, contienda, lucha, batalla*; *Germ. Gefecht, Treffen, Kampf*; *Angl. a battle, fight, encounter, engagement, combat fray*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu. *Cæs.* 3. *B. G.* 4. Diuturnitate pugnae defessi prælio excedebant. *Tac.* 5. *Hist.* 18. Legiones pugnam excipiunt, suppressaque hostium ferocia prælium æquatur. *Ovid.* 12. *Met.* 180.; et *Lucret.* 4. 841. Certamen pugnae. *Quintil.* 5. 12. 22. Pugna certaminis. *Cic.* 7. *Verr.* 11. 28. Nonnunquam etiam res ad manus atque ad pugnam veniebat. *Id. Mur.* 16. 34. Cujus (*Pompeji*) ex omnibus pugnis, quæ sunt innumerabiles, vel acerrima mihi videtur illa, quæ cum rege commissa est, et summa contentione pugnata. Quæ ex pugna quum ille se eripisset etc. *Id. Mil.* 21. 56. Adde incertos exitus pugnarum Martemque communem. *Id. B. Verr.* 55. 122. Pugna equestris in tabulis picta præclare. *Virg.* 11. *Æn.* 709. pedestris. *Macrob.* 5. *Saturn.* 2. ad *fin.* singularis duello. Absolute pugnam de singulari dixit *Liv.* 7. 10. *extr.* *Sueton. Aug.* 45. gladiatorum. *Nepos Arist.* 2. Pugna navalis, quæ facta est prius quam etc. *Ammian.* 16. 9. Pugnae concursatoria. *Id.* 20. 8. stataria. *Id.* 26. 8. murales. *Horat.* 1. *Od.* 15. 25. Pugnae sciens. *Id.* 4. *ibid.* 4. 12. Amor pugnae. *Cæs.* 3. *B. G.* 23. in *fin.* Non cunctandum existimavit, quin pugna decertaret. *Justin.* 2. 11. 2. Pugnam capessere. *Plaut. Bacch.* 4. 4. 93.; et *Tac.* 12. *Ann.* 30. conserere. *Id.* 3. *ibid.* 41. ciere. *Quintil.* 12. 1. 28. inire. *Liv.* 4. 38. sub *fin.* restituere. *Tac.* 5. *Hist.* 18. Pugna ardescit. *Ovid.* 6. *Fast.* 187. In pugna cadere. *Liv.* 29. 34. Hostem ad pugnam elicere. *Cæs.* 5. *B. G.* 58. evocare. *Liv.* 22. 7.; et *Virg.* 12. *Æn.* 34. Pugna magna victi sumus. *Cic.* 2. *Divinat.* 25. 54.; et *Sall. Jug.* 6. Pugna mala. *h. e.* adversa. *Sueton. Cal.* 35. prospera. *Val. Flacc.* 6. 32. Voxqua Dei pariter pugna audita per omnes. *h. e.* per utrumque exercitum et omnes ejus par-

tes. *Ovid.* 3. *Trist.* 5. 34. Pugna suum usum, quum jacet hostis, habet. *Liv.* 22. 28. Jam justam expleverat aciem, ac totis utrimque viribus cartabatur: peditum acies inter percussos impavida sola erat, videbaturque, si justa aut si recta pugna esset, haudquaquam impar futura. ¶ 2. Latiori sensu pro bello. *Justin.* 5. 4. 17. Non Sicilia illis adversa pugna in ore est, sed Græciæ victoria; non classes per illum (*Aicibiadem*) amissæ, sed acquisitæ. ¶ 3. Concreto, uti ajunt, sensu. *Liv.* 1. 25. Forte is (*Horatius*) integer fuit, ut universis solus nequaquam par, sic adversus singulos (*Albanos Curtios*) ferox. Ergo, ut segregaret pugnam eorum, capessit fugam, ita ratus etc.

II.) Translate. ¶ 1. Interdum pro pugnantium militum agmine vel globo ponitur. *Liv.* 22. 45. *extr.* Consules cornua tenuerunt; Terentius lævum, Amilius dextrum Geminio Servilio media pugna tuenda data est. *Curt.* 3. 2. 14. Quod imperator, omnes (*ex Macedonum phalange*) exaudiunt: obsistere, circumire, discurrere in cornu, mutare pugnam non duces magis, quam milites callent. ¶ 2. De quocumque certamine et contentione, *contrasto*: ad rem *Cic.* 1. *Att.* 16. *sub init.* Certe me in illa causa admiratus esses. Quum enim ille ad contiones confugisset, in iisque meo nomine ad invidiam uteretur, dii immortales! quas ego pugnas et quantas strages edidi! quos impetus in Pisonem, in Curionem, in totam illam manum feci! quo modo sum Insectatum levitatem senum, libidinem juventutis! *Id.* 2. *Divinat.* 51. 105. Hic vero quanta pugna est doctissimorum hominum, negantium etc? *Quintil.* 5. 12. 22. Initurus forensium certaminum pugnam. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 38. 38. (102). Rerum naturæ pugna secum. ¶ 3. De Venerea collocatione. *Martial.* 10. 38. O quæ prælia, quas utrinque pugnas Felix lectulus et lucerna vidit! *V. PRÆLIUM II.* ¶ 4. Pugna pro fallacia. *V. PUGNO.*

PUGNABILIS, e, adject. qui pugnari potest. *Pompej. Comment. art. Donat.* § 16. p. 193. Ceterum jam compositiones, jam simplices sunt. *Put.* *pugnabilis, expugnabilis*. Idem est: *ille locus est pugnabilis*, hoc est, qui possit pæne dirui; *ille locus est expugnabilis*, hoc est, qui possit pæne dirui. *Inexpugnabilis* non videatur tertia esse compositio, sed secunda.

PUGNACITAS, ætis, f. 3. studium, ardor et vis pugnandi, *voglia di combattere*.

I.) Proprie. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 33. 51. (101). *de perdidit.* Capiuntur quoque pugnacitate ejusdem libidinis, contra aucupis indicem exeunte in prælium duce totius gregis.

II.) Translate. *Quintil.* 4. 3. 2. Ne, si pressæ illi narrationis tranquillitati conjuncta argumentorum pugnacitas fuerit, dilatis diutius dicendi voluptatibus oratio refrigescat. *Seneca* 1. *Controu.* 2. Accusatoris usus pugnacitate.

PUGNACITER, adverb. Comp. *Pugnacius* et *Sup. Pugnacissime*. — Pugnaciter translate occurrit, et est pugnando, pertinaciter, instanter, constanter, *combattendo, contrastando, con calore, con impeto, ἐνταραχώς*. *Cic.* 4. *Acad.* (2. *pr.*) 3. 9. Plerique errare malunt, eamque sententiam, quam adamaverunt, pugnacissime defendere. et *ibid.* 20. 65. De omni statu consilioque vitæ certare cum aliis pugnaciter. *Seneca* 1. *Quest. nat.* 2. *extr.* Sidera collectum æra luce levi non pugnaciter, nec asperè feriunt. *Quintil.* 9. 4. 126. Ubi cumque aciliter eicit et instanter pugnaciterque dicendum, membratim cæsimque dicemus, et paulo post § 130. Quis dubitat, alia lenius, alia concitatius, alia sublimius, alia pugnacius, alia gravius esse dicenda? *Est qui leg. pugnantiis.*

PUGNACULUM, i, n. 2. forte, fortetza, *πομπάκων*, locus munitus, unde pugnatur, seu ex quo hostilis vis arceatur, propugnaculum. *Plaut. Mil. glor.* 2. 3. 63. Deturbabo jam ego illum de pugnaculis. Adde *Ammian.* 21. 12.

PUGNANS, antis, particip. *V.* PUGNO. PUGNANTER. *V.* PUGNANTER in *fin.* PUGNATOR, ðris, m. 3. *combattitore, com-*

battente, μαχητής, qui pugnat, præliatur. Liv. 24. 15. Fortissimus quisque pugnator esse desiderat. Sueton. Cæs. 39. ad fin. Tyræ et Egyptiæ classes magno pugnatorum numero confluerunt. Sil. It. 15. 598. Finruerat primū clarus pugnator in ævo. — De brutis animantibus. Plin. 30. Hist. nat. 15. 49. (142). Pugnator gallus.

PUGNATORIUS, a, um, adject. da combattere, μάχος, ad pugnam idoneus.

I.) Proprie. Sueton. Cal. 54. Batuebat pugnatoris armis. h. e. ad ferendum aptis: cui opponitur ibid. 32. Rudibus batuens. Charis. 1. p. 59. Putsch. Pugnatorius clipeus. h. e. quo utuntur pugnatores.

II.) Translate. Seneca 2. Controv. præf. De erat illi oratorum robur et ille pugnatorius mucro.

PUGNATRIX, icis, f. 3. quæ pugnat. — a) Adjective. Amsian. 23. 6. Pugnatrix natio et formidanda. — b) Substantivorum more, Prudent. Psychom. 681. Intulit hoc vulnus pugnatrix subdola.

PUGNATUS, a, um, V. PUGNO.

PUGNAX, acis, adject. omn. gen. (pugno). Comp. Pugnator I. et II. 1. et 2.; Sup. Pugnacissimus I. — Pugnax est pugnantis cupidus, valide pugnans, bellicosus, μαχμων, πλεκτης (II. bellicoso, armigero, feroce; Fr. qui aime le combat, avide de guerre, belliqueux; Hisp. bellicoso, avido de guerra; Germ. kampflustig, streitbar, kriegerisch; Angl. fond of fighting, warlike, ferocious, pugnacious).

I.) Proprie. a) De hominibus. Cic. 5. de republ. 8. Marcellus ut acer et pugnax; Maximus ut consideratus et lentus. Id. 8. Phil. 9. 26. Centuriones pugnaces et lacertosi. Ovid. 3. Trist. 9. 7. Minerva pugnax. Tac. Agric. 17. Validam et pugnacem gentem armis subegit. Propert. 3. 7. 25. pugnaces ire per hostes. Horat. 3. Od. 3. 26. nec Priami domus Perjura pugnaces Achilles Hectoris opibus refringit. et 4. ibid. v. 6. quamvis (Achilles) Dardanas turres quateret tremenda Cuspide pugnax. Tac. 4. Hist. 60. Pugnacissimus quisque in vestigio; multi palantes occubere. Asinius Pollio apud Cic. 10. Fam. 31. Hac legione noli pugnacius quidquam putare. Horat. 1. Ep. 1. 49. Quis circum pagos et circum compita pugnax Magna coronari contemnat Olympia, cui etc? — Cum Infinito. Sil. It. 3. 363. tenui pugnax instare veruto. — b) De brutis animantibus. Colum. 7. R. R. 3. 6. Pugnacem arietem mitigari terebra foratis cornibus. Petron. Satyr. 86. Gallos gallinaceos pugnacissimos daos. — c) De rebus. Ovid. 5. Trist. 7. 48. Victaque pugnaci jura sub ense latent.

II.) Translate. ¶ 1. De oratione et verbis. Plin. 2. Ep. 19. Oratio pugnax et contentiosa. et Cic. Brut. 31. 121. Hujus oratio in philosophiam translata, pugnacior, ut ita dicam, vitetur, et illorum in iudicia pacator. Id. 2. Orat. 78. 317. Etordium dicendi vehemens et pugnax non sæpe esse debet. Id. Pis. 28. 90. Græcus facilis et valde venustus, nimis pugnax contra senatorem populi R. esse noluit. h. e. noluit omnis contrarie et adversari. ¶ 2. Est etiam pertinax, obstinatus. — a) De hominibus. Catilius ad Cic. 8. Fam. 13. Non est pugnax in vitiis, neque hebes ad id, quod melius sit, intelligendum. — b) De rebus: — Et est contrarius, pugnans. Ovid. 1. Met. 432. Quomque sit ignis aquæ pugnax, etc. — Item resistens. Plin. 36. Hist. nat. 16. 25. (126). Quid ferri duritia pugnacius? Pedes ei impertivit et mores. Trahitur magnete, etc. Id. 15. ibid. 3. 4. (13). Oleæ callosæ, contra humorem pugnaces. — Pugnacia musta apud eund. 14. ibid. 20. 25. (125). sunt veementia, valida, et quæ lenia fieri recusant.

PUGNUS, a, um, adject. a pugnis, hoc est ictibus manus. Joculariter Plaut. Rud. 3. 4. 57. Si attigeris ostium, jam hercle tibi mosis in ore fiet mergis pugneis. F. MERGE.

PUGNICULA, æ, f. 1. levis pugna. Usurpavit Cato, si credere volumus Perotto ad Martial. 7. 9. Quo sensu etiam pugnariolam ab illo dic-

ctam fuisse, idem alibi testis est. Sed Festus p. 242. 9. Müll. suit punctatoriolam.

PUGNITUS, adverb. co' pugni, est Cæcilius apud Non. p. 514. 9. Merc. Nisi idem, qui sese malit pugnitus pessumderi.

PUGNO, as, avi, alium, are, n. 1. (pugna). Pugnavit pro pugnatum est apud Plin. 15. Hist. nat. 18. 20. (78). Ara inde sublata gladiatorio munere divi Julii, quod novissime pugnavit in foro. — Part. Pugnans I. I.º et II. I.; Pugnans I. 2.º; Pugnaturus I. I.º — Pugnare est dimicare, certare, confligere, congregi, μάχουαι (II. combattere, pugnare, contrastare, azzuffarsi; Fr. combattre, se battre, se mesurer, lutter; Hisp. combatir, pelear, luchar; Germ. kämpfen, fechten, streiten, eine Schlacht, ein Treffen liefern; Angl. to fight, combat, engage, contend).

I.) Proprie. — 1.º) De hominibus. — a) Generatim Tac. 2. Ann. 80. Consistent in acie, non pugnaturus militibus. Sall. Jug. 108. Postquam barbari male pugnauerant, aveano combattuto con la peggio. et ibid. 61. Eminus lapidibus pugnare. Id. Cat. 9. Qui contra imperium in hostem puguaverant. Adde ibid. 56.; et Liv. 8. 6. extr. et ibid. 7. Neos Thrasyb. 2. extr. Quum Critias adversus Thrasybulum fortissime pugnaret. Cic. Balb. 9. 23. Qui cum hoste nostro cominus in acie sæpe pugnaret. Cæs. 2. B. G. 8. Ne, quum aciem instruxisset, hostes a lateribus suos pugnantes circumvenire possent. et 3. ibid. 25. Auxiliaris tellis subministrandis speciem atque opinionem pugnantium præbent. Ovid. Heroid. 20. 171. Pugnare pro causa iniqua. Cic. 1. Invent. 1. 2. Pugnare pro commodis patriæ. At Orellius legit propugnare. Petron. Satyr. 108. Illis pro ultione, nobis pro vita pugnantibus. Ter. Hecyr. prol. 41. Tumultuantur, clamant, pugnant de loco. Gell. 12. 5. De possessione hominis pugnantes. Cic. 2. Nat. D. 2. 6. Pugnare ex equo. Seneca Provul. 2. de genu. Quintil. 2. 8. 14. Nicostratus luctando pugnandoque, quorum utroque certamine iisdem diebus coronabatur, victus. Hinc Pausan. 5. 21. 5. Νικόστρατος ἐπὶ ἡμέρας ἀνέλετο τῆς αὐτῆς παγκρατίου καὶ πάλης νίκην. — b) Cum Accusativis pugnam, prælium, bellum. Artaxerxes. Horat. 4. Od. 9. 19. pugnavit Dicenda Musis prælia. Lucilius apud Donatum ad Ter. Eun. 5. 2. 60. et Adelph. 5. 3. 57. et 5. 4. 5. Vicinus, o socii, et magnam pugnavimus pugnam. Adde Plaut. Amph. 1. 1. 97.; Pseud. 1. 5. 110.; Nep. Hannib. 5.; Gell. 3. 8. et 15. 18. Sic Cic. Mur. 16. 34. Pugna summa contentione pugnat. Horat. 1. Ep. 16. 15. Si quis bella tibi terra pugnatæ marique dicat. Id. 3. Od. 19. 4. Et pugnata sacro bella sub illo. Sall. Jug. 58. Prælium male pugnatum ab suis. — c) Impersonaliter more passivorum. Sall. Jug. 115. Sæpe ante paucis strenuis adversus multitudinem bene pugnatam est. Cæs. 7. B. G. 84. Pugnatur uno tempore omnibus locis. Plin. 32. Hist. nat. 1. 1. (3). Armate classes imponunt sibi turriam propugnacula, ut in mari quoque pugnatur, velut e muris. Cæs. 1. B. G. 52. Cominus gladiis pugnatum est. Sic Vgg. 7. En. 553. Stant belli causæ: pugnatur cominus armis. — 2.º) De brutis animantibus. Varro 2. R. R. 3. 8. Capræ inter se cornibus pugnant.

II.) Translate. ¶ 1. Cum Dativo poetice est adversari, repugnare, resistere, pertinacem esse. Catull. 62. 64. noli pugnare duobus. Virg. 11. Æn. 600. tremis æquore toto Insultans sonipes, et pressis pugnat habenis. et 4. ibid. 38. placitone etiam pugnabis amor? Ovid. 1. Met. 19. Frigida pugnabant calidis, humentia siccis. Stat. 8. Theb. 289. ne pugnet vulgus habenis. Sil. It. 10. 284. Nostris pugnavit monitis furor. — Iluc pertinent illa Cic. 1. Tusc. 7. 13. Pugnancia te loqui non vides? quid enim tam pugnat, quam non modo miserum, sed omnino quidquam esse, qui non sit? ripugno, è contraddittorio. et 2. Phil. 8. 18. Tam eras excors, ut tota in oratione tua tecum ipse pugnares; ut non modo non coherentia inter se diceret, sed maxime disjuncta

atque contraria. — Similiter Part. pugnans est contrarius, repugnans, dissidens, contraddittorio, ripugnante, opposto, ἐναντιος, μάχουε-νος. Cic. 1. Fin. 18. 58. Pugnantibus et contrariis studiis consiliisque semper utens. Horat. 1. Sat. 1. 102. pergis pugnantia secum Frontibus adversis componere? Id. ibid. 2. 73. At quanto meliora monet, pugnantiaque istis Dives opis natura suæ! Plin. 28. Hist. nat. 7. 23. (81). Quæque alia nuncupavere monstifera, aut inter ipsas (mulieres) pugnantia. — Pugnans est pertinax apud Propert. 4. 7. 89. Pelle bederam tumulto, mihi quæ pugnante corymbo Mollia contortis alligat ossa comis. ¶ 2. Significat etiam conari, contendere, eniti. Cic. 3. Fam. 10. ante med. ilud pugna et enitere, ne quid nobis temporis proregetur. Id. Rosc. Am. 3. 8. Hoc solum hoc tempore pugnatur, ut ad illam prædam damnatio Sex. Roscii accedat. Ovid. 7. Met. 772. jamdudum vincula pugnat Exuere ipse sibi. et I. ibid. 685. Ille tamen pugnat mulles evincere somnos. — De rebus inanimis. Lucret. 2. 205. quamquam Pondera, quantum in se est, deorsum deducere pugnent. Petron. Satyr. 123. Prima quidem glacies, et cana vincita pruina Non pugnavit huius. — Non pugnare, non laborare. Cic. 3. Nat. D. 1. 3. Mihi videtur Epicurus de diis non magnopere pugnare. non prendersi gran travaglio, non interessarsi molto. ¶ 3. Pugnare, et pugnam dare apud comicos interdum est dolum, fallaciam comminisci, machinam excogitare ad fallendum et fraudandum. Plaut. Pseud. 1. 5. 110. Priusquam istam pugnam pugnabo, ego etiam prius dabo aliam pugnam claram et comemorabilem. Id. Epid. 3. 4. 57. Epidice, frugi es: pugnasti: homo es, qui me emunxisti etc. Sic Id. Capt. 3. 4. 53. Profecto jani iliquid pugne edidit. Id. Bacch. 4. 9. 43. Pugnax conserui sedi. Ego eum adeo uno mendacio devici. Adde eund. ibid. 2. 3. 39.; et Ter. Eun. 5. 3. 60. Huc pertinet illud Ter. Adelph. 5. 3. 56. Istam psaltriam una illuc mecum hinc abstraham. ni. Pugnaveris. Donatus interpretatur, magnam rem feceris: quod ferè eodem recidit.

PUGNUS, i, m. 2. Ratione habita etymi Paul. Diac. p. 219. 2. Müll. Pugnus a punctione, id est percussu dicitur. Cf. πύξ, πυγμή, pungo, pugno, pugna, pugil. — Ceterum pugnis est manus contracta et clausa ad capiendum, vel ferendum: cujus ictus colaphus etiam dicitur, πυγμή, κόρυδος (II. pugno; Fr. poing; Hisp. puño; Germ. d. Faust; Angl. a fist, neif).

I.) Proprie. — a) Generatim. Cic. 4. Acad. (2. pr.) 47. 145. Manum plane comptimere, pugnareque facere. Id. 5. Tusc. 27. 77. Certare pugnis, calcibus, unguibus. Id. 5. Ferr. 23. 56. Quum pugnis et calcibus concisus esset. Plaut. Bacch. 3. 3. 46. Pugnis aliquem contundere. Id. Pæn. 1. 2. 145. pectere. Id. Amph. 1. 1. 172. enerare. et 2. 1. 59. obtundere. Id. Truc. 4. 2. 55. (et Horat. 1. Sat. 2. 66.) cædere. Id. Pæn. 4. 1. 3. incurrare. Id. Rud. 3. 4. 5. Pugnum alicui in os impingere. Paul. Dig. 47. 10. 4. ducere alicui, tirare un pugno. Ter. Phorm. 5. 7. 95. Pugnos in ventrem ingerere. Id. Adelph. 2. 1. 17. Ne mora sit, si inaurim, quin pugnos continuo in mala bareat. Ovid. 6. Met. 626. Is mihi, dum resto, juvenilli guttura pugno Rupit. Horat. 1. Sat. 3. 100. glandem atque cubilia propter Unguibus et pugnis, dein fistibus, atque ita porro. Pugnabant armis, quæ post fabricaverat usus. — b) Speciatim de pugilatu: ad rem Cic. Brut. 69. 243. Sed et pugiles inexercitati, etiamsi pugnos et plagas, Olympiorum cupidum, ferre possunt, solem tamen sæpe ferre non possunt. Horat. 3. Od. 12. 8. neque pugno, Neque segni pede victus. Id. 1. ibid. 12. 26. puerosque lædæ. Hunc equis, illum superare pugnis Nobilem. Cf. eund. 2. Sat. 1. 26. Castor gaudet equis, ovo prognatus eodem Pugnis.

II.) Translate de mensura. Marcell. Empir. 8. circa med. Rosæ siccæ pugnos duos.

PULIA saxa esse ad portum, quæ sit secun-

dum Tiberim, ait Fabius Pictor, quem locum putat Labeo dici, ubi fuerit Ficania via Ostienae ad lapidem undecimum. Hæc Festus p. 250. 31. Müll.

PULCELLUS, PULCER et similia. *P. PULCELLUS, PULCER*, etc.

PULCELLUS et pulcellus a, um, adject. deminut. pulcri, *vaghetto, bellino, belluccio*, venustulus. *Crassus* apud *Cic. 2. Orat. 65. 262.* Audiamus pulcellum puerum. scilicet ironice; deformis enim erat *P. Elius Lamia*, qui contra *Crassum* dicebat apud *M. Perpennam* iudicem in causa adversus *Aculeonem*. *Cic. 7. Fam. 23.* *Bacchæ pulchellæ*. h. e. *Baccharum signa*. *Id. 1. Att. 16. et 2. ibid. 1. et 22. pulchellum* vocat *P. Clodium inimicum suum*, tum quod cognominem *Pulcher* erat, tum etiam ironice, quod facie illiberali esset, ut constat ex *Cic. fragm. orat. in P. Clod. 4.* ejusque *Scholias. ibid. ab A. Mato* editis: nec audiendus *Manutius*, qui ex locis perperam interpretatis *Plutarcho* in *Cæsare*, et in *Cicerone*, credere videtur, *Clodium pulchrum* revera fuisse. *V. ejusd. Maii adnot. ad loc. cit. et p. 209. edit. 3.ta, h. e. Class. Auct. T. 2.*

PULCER et pulcer, cra, crum, adject. — *Vellere*, teste *Cic. Orat. 48. 160.*, *Farron*. apud *Charis. p. 56 Putsch* et *Scavro de Orthogr. p. 2256.*, sine aspiratione scribenda, excepto si vocalis sequeretur, ut in recto singulari, et in superlativo. Etiam *Ciceronis* aspiratio ubique adhibebatur. *Pulcellum* deinde extrita est ubique: et non solum *pulera, pulerum*, sed etiam *pulcer, pulcerimus, pulcellus*, quæ in MSS. teste *Pier. ad Virg. 2. G. 334.* et lapidibus non uis repetitur. Sed usus frequentior videtur in his rebus in ceteris reliquisse. *Scavro de Orthogr. p. 2256. Putsch.* *Pulchrum* quavis in consuetudine aspiratur, nihilominus tamen ratio exigit et pronuncianda et scribenda esse perspicua: ne una omnino dictio, adversus Latini sermonis naturam, in media adspiraretur: quavis sententia a Græcis patet esse translata, quæ *πολύχρηστος*. — Etiam *pulcer* et *pulcerum* aliquando scriptum fuit, sive quod a Græco *πολύχρηστος*, sive quod a Latina *polio* duci creditum est. *Ennius* apud *Cic. 2. Dirinat. 48. 107.* *Romulus pulcer* in alio *Quintiliano*. *Id. ibid. 20. 46.* Nam *polio* dicitur *pulcer* per amœna saluta. Et *epitheta* septena. Sic *polcerimus*, *ibid. 4. 106.* Et *Venus pulcra* deorum, *Id. apud Prop. ad Virg. 6. El. 31.* ubi notandus genitivus *Græcorum* more. Alii tamen ubique per a scribunt. *Ennius* apud *Gruter. 518. 1.* *PULCER* adverb. quæ dixit *ANN. VIII. etc.* — Ratione habita *græci pulcher*, ut nonnulli volunt, est a *πολύχρηστος* multum coloris nitidique habens; vel a *πολύχρηστος* multum habens gratiæ: vel a *πολύχρηστος* alii a *πολις*, alii aliunde ducunt. — *Comp. Pulcer* et *Sup. Pulcerimus I. et II. 1.* — *Pulcher* est formosus, venustus, decorus. *Regius, μάλας* (It. *bello, raro, avvenente*; Fr. *beau, d'un aspect agréable*; Hisp. *hermoso, bello, agradable a la vista*; Germ. *schön*; Auct. fuit. *beautiful, handsome*).

1.) Proprie refertur ad corpus, formam et speciem rerum. — a) De hominibus. *Cic. 1. Off. 40. 144.* Quam casu formosus puer preteriret, dixissetque *Septacles*, O puerum pulchrum. *Petrico*! *Phædr. 2. 2.* Animasque ejusdem pulcra juvenis ceperat. *Sueton. Domit. 18.* Fuit pulcher ac decens, manne in iuventa. *Virg. 1. Æn. 500.* Regina ad templum formâ pulcherrima *Dido* Incessit. et *7. ibid. 179.* quo pulcior alter Non fuit. *Enneadum. Horat. 1. Od. 16. 1.* O matre pulcra filia pulcior. *Id. 1. Ep. 1. 106.* Ad summam, sapiens uno minor est *Jore*, dives, liber, honoratus, pulcher. et *2. ibid. 2. 4.* *Candidus* et talos a vertice pulcher ad imos. *Virg. 9. Æn. 684.* et pulcher *Aquicolus* armis. h. e. pulcris armis instructus. — Ad illud *Virg. 3. Æn. 119.* taurum tibi, pulcher *Apollo*: *Servius* hæc adnotat: *Quidam epitheton datum Apollini reprehendunt. Pulcros enim a veteribus exoletos dictos: nam et apud Lucilium Apollo pulcher dici*

non vult. — b) De rebus physicis et brutis animalibus. *Cic. Senect. 15. 53. de vite et uva.* Qua quid potest esse tum fructu lætius, tum aspectu pulcrius? *Virg. 2. G. 463.* varius pulcra testudine postes. *Id. 9. ibid. 358.* pulcrosque tapetas. *Cæs. 7. B. G. 15.* Pulcherrima prope totius Gallia urbs. *Ovid. 14. Met. 260.* perque attia marmore tecta Ad dominam (*Circen*) ducunt: pulcro sedet illa recessu Sublimis solio. *Id. 1. Pont. 8. 37.* Pulcri horti. *Lucret. 4. 1027. et 1037.* pulcher color. *Virg. 2. G. 137.*; et *Val. Flacc. 5. 486.* fluvius. *Horat. 1. Sat. 5. 89.* Pulcherrimus panis. *Id. 1. Ep. 18. 33.* Pulcræ tunica. *Id. 1. Sat. 2. 89.* clunes. *Festus p. 238. 16. Müll.* Pulcher bos appellatur ad exitiam pinguitudinem productus. *Plin. 34. Hist. nat. 8. 19. (59).* *Praxiteles* fecit ex ære pulcherrima opera.

II.) Translate ¶ 1. Universim, morali ratione usurpatur de abstractis et de rebus physicis, et est bonus, excellens, magnus, honestus, etc.: hinc latissime patet. — a) Dicitur pulcher bonus in quocumque genere. *Cæs. 7. B. G. 77.* Pulcherrimum exoptatum. *Sall. in epist. Mithrid. ad Arsac.* Pulcherrima classis. *Id. Cat. 5. extr.* Republica pulcherrima immutata, et pulcherrima pessima ac flagitiosissima facta est. *Cic. 1. Off. 32. 118.* Quæ majori parti pulcherrima videntur, ea exoptant. *Virg. 5. Æn. 728.* pulcherrima consilia. *Horat. 1. Sat. 10. 6.* pulcra poemata. *Alii leg. pura. Gell. 19. 8.* *Paetrum pulcherrime. Petron. Satyr. 88.* Pulcherrima artes. *Cato R. R. 104.* Acetum acerrimum et pulcherrimum. *Plin. 21. Hist. nat. 4. 10. (19.)* unguentum. *Horat. 1. Ep. 15. 41.* quom sit obeso Nil melius turdo, nil vulva pulcrius ampla. — b) Item carus, gratus. *Virg. 1. Æn. 822.* pulcra pro libertate. — c) Item pretiosus. *Id. 9. ibid. 253.* pulcherrima præmia. *Horat. 2. Sat. 3. 95.* Virtus, fama, decus, divina, humanaque pulcris *Divitiis* parent. — d) Item clarus, nobilis. *Virg. 2. Æn. 290.* Nascetur pulcra Trojanus origine *Cæsar*. — e) Item lætus, faustus. *Horat. 1. Od. 36. 10.* Cressa ne careat pulcra dies nota. *Flor. 2. 2. ante med.* Pulcherrimus exitus. — f) Item gloriosus, honoratus, honestus, laude dignus. *Flor. 2. 12. ad fin.* Pulcherrimus triumphus. *Lucret. 5. 1233.* pulcros *facces, saxasque secures.* *Sall. Cat. 20.* Maximum et pulcherrimum facinus. *Virg. 4. G. 218.* pulcræque petunt per vulnera mortem. *Val. Flacc. 1. 40.* Ille mihi militiam, veterem quæ pulcrior acis. *Annue. et ibid. 498.* pulcherrima capta. *Claudian. Cons. Prob. et Olybr. 91.* Miscetur decori virtus, pulcherque severo Atinatur terrore pudor. *Ovid. 13. Met. 695.* Pro populo cecidisse suo, pulcisque per urbem Funeribus ferri, celeberrique in parte *marini*. — Cum Genit. *Sil. It. 11. 362.* pulcherrimus inq. Et dignus heri compos memorabilis *ansi*. h. e. valde gloriosus et laudandus ob justam iram conceptam. — g) Pulcrum est, laude dignum est, honestum, decorum est, è una bella cosa. *Virg. 2. Æn. 318.* pulcrumque mori succurrit in arma. *Propert. 2. 2. 44.* Pulcrius hac fuerat, Troja, perire tibi. *Lucan. 9. 391.* pati vel quæ tristissima, pulcrum, Romanumque putant. *Quintil. 1. 2. 22.* Turpe ducet cadere patri: pulcrum superasse majores. *Horat. 1. Ep. 2. 30.* Cui pulcrum fuit in medios dormire dies, stinô una bella cosa: tenne per un gran bene. ¶ 2. De hominibus est fortis (ut *καλός* Græce) quasi *πολύχρηστος*, manu multum valens. Sic enim *Servius* interpretatur illud *Virg. 7. Æn. 656.* satus *Hercule* pulcro *Pulcher* *Aventinus*. Quo pertinere volent illud *Flor. 2. 19.* Hactenus populus *R. pulcher*, egregius, pius, sanctus, atque magnificus. et *4. 4. in fin.* Tum quidem etiam manu pulcher apparuit. ¶ 3. Item de hominibus. *Cic. Mur. 12. 26.* Prætor interea ne pulcrum se ac beatum putaret, atque aliquid ipse sua sponte loqueretur, et quoque carmen compositum est. Simile est illud, ne sibi valde placeret. — NB. De cognom. Rom. *P. ONOM.*

Homonym. Pulcher plus est quam venustus.

Nam pulcher ad formam dignitatem addit et quamdam majestatem; et est virorum: venustus specie constat; et est feminarum. *Sueton. Ner. 51.* Fuit vultu pulcro magis, quam venusto. *più bello, che graziato.* Non est tamen id perpetuum.

PULCRALIA vel pulchralia, tum, n. plur. 3. absolute, substantivorum more, a pulcris, quod idem est ac pulcher. Pulcralibus atque cupediis, *Cato* dixit in ea oratione, quæ est de fundo *oleario*, teste *Festo p. 242. 8. Müll.*: h. e. *bellariis*.

PULCRE vel pulchre, adverb. Comp. Pulcrius sub b.; Sup. Pulcherrime sub a. — Pulcre est probe, bene, optime, præclare, recte, belle, *καλώς* It. bene, benissimo, eccellentemente, pulitamente; Fr. bien, joliment, très-bien, à merveille; Hisp. bien, lindamente, muy bien, perfectamente; Germ. schön, vortrefflich, herrlich, sehr, wohl; Angl. well, very well, excellently, neatly, finely). — a. Generatim. *Cato R. R. 74.* Pulcre subigere aliquid. *Plaut. Merc. 5. 2. 61.* Edes probæ, pulcreque edificatæ. *Ter. Adelph. 3. 4. 16.* Salsamenta hæc fac inacerentur pulcre. *Plaut. Pers. 4. 4. 6.* Oppidum pulcre munimur. *Martial. 1. 78.* Pulcre valere. *Nepos. Att. 13.* aliquid facere. *Cic. Orat. 68. 227.* Nihil est aliud, pulcre et oratorie dicere, nisi optimis sententiis verbisque lectissimis dicere. *Ter. Eun. 3. 1. 26.* Pulcre mehercle dictum, et sapienter. *Plancus* ad *Cic. 10. Fam. 23.* Lepidum pulcre voram. *Ter. Adelph. 4. 1. 17.* Ego illius sensum pulcre calleo. *Phædr. 4. 20.* intelligo. et *3. epil. extr. meminero. et 5. 10.* Hoc cur, *Philete*, scripsim, pulcre vides. *Sulpicius* ad *Cic. 4. Fam. 5. sub fin.* Secundam pulcherrime ferre fortunam. *Cic. 2. Dirinat. 15. 36.* Quom tristissima exta fuerunt, proxima hostilitatur sæpe pulcherrime. *Plaut. Epid. 3. 4. 36.* Conclitavisti pulcre, hæc comperato con vantaggio. (Sic pulcre vendere, *Id. Pers. 4. 4. 31. et 34.*) et *5. 1. 18.* Signum pictum pulcre. *Id. Bacch. 9. 145.* Hoc est incepta efficere pulcre. *Ter. Heaut. 3. 1. 41.* Pulcre instructa ad perniciem. *Cic. 2. Nat. D. 32. 81.* Omnia subjecta esse naturæ, et ab ea pulcherrime regi. *Ovid. 3. Amor. 8. 5.* Quom pulcre nostri dominæ placere libelli. *Plaut. Most. 1. 1. 51.* Decet me victitare pulcre, te misetis modis. *passarmela bene, videre. et Lucret. 5. 173.* Pulcre degere ævum. *Plaut. Mil. glor. 2. 6. 56.* Pulcre admonuisti. *Id. Rud. 5. 3. 9.* Istac tibi res ex sententia pulcre evenit. *Id. Men. 3. 2. 7.* Pulcre ulcisci injuriam. *Cic. Cluent. 26. 72.* Pulcre asseverat, se esse ab *Oppianico* destitutum. h. e. scite, callide, et simul affirmate. Sic *Phædr. 1. 10. extr.* Te credo surpissæ, quod pulcre negas. — b) Speciatim est large, copiose. *Plaut. Aulul. 3. 1. 6.* Neque ligna ego usquam gentium præberi vidi pulcris. — c) Item valde, aut prorsus, in malam partem. *Plaut. Cure. 1. 3. 58.* Jamne ego relinquor? pulcre occidi. *Id. Mil. glor. 2. 4. 50.* Si ad heram hæc res pervenerit, peristi pulcre. — d) De eo, cui dolus bene processit. *Plaut. Merc. 3. 4. 19.* Pulcre os sublevit patri. *Id. Pæn. a. 2. v. 11.* Veneri pulcre adii manum. — e) Est interjectio applaudentis, approbantia. *Ter. Eun. 4. 7. 3. τῆν.* Primum ædes expugnabo. *gn. recte. τῆν.* Virginem eripiam. *gn. probe. τῆν.* Male mulcabo ipsam. *gn. pulcre. Id. Heaut. 2. 3. 92.* Assimulabimus, tuam amicam hujus esse amicam. *cur. pulcre.* Adde *Horat. Art. P. 428.* — f) Pulcre est mihi, præclare mecum agitur, curia mihi ex sententia procedunt. *Cic. 1. Nat. D. 41. 114.* Propone ante oculos *Daum*, nihil aliud, nisi, *Mibi pulcre est, et Ego beatus sum, cogitantem. Horat. 2. Sat. 8. 18.* sed quis contentibus una, *Fundani*, pulcre fuerit tibi, nosse laboro. *Catull. 23. 5.* Est pulcre tibi cum tuo parente, te la passi bene: jucunda visis. Sic *ibid. 15.* Quare non tibi sit bene ac heate? — g) Pulcre esse, belle habere, pulcre victitari, genio indulgere. *Plaut. Merc. 3. 3. 21.* Quin ergo imus, atque obsonium curamus, pulcre ut simas? Simile est illud *ejusd. Men. 3. 2. 20.* Minore nusquam bene fuit spendio.

PULCRESCO vel pulcresco, is, ere, n. inchoat. 3. pulcher fio. *Seren. Sammon. 44. 824.* At succis bedera pulcrescit foeda cicatrix. *Augustin. serm. 35. inter homil. 50. sect. 3. (nunc in supposit. num. 315. Appendic.)* Quidquid pulcrescit visu, quidquid dulcescit gustu. *Cassiod. 5. Variar. 40.* Unius rei facies de addita venustate pulcrescit.

PULCRIFICO vel pulchrifico, as, are, a. 1. pulcrum facere. *Isid. 17. Orig. 8.* Unde et splendorem cutis (*mastix*) pulchrificat.

PULCRITAS vel pulchritas, atis, f. 3. idem ac pulcritudo. *Cæcilius apud Non. p. 155. 18. Merc. Dii boni, quid illud est pulcritetis?*

PULCRITUDO vel pulchritudo, inis, f. 3. venustas, decor, elegantia, κάλλος (It. bellezza; Fr. beauté; Hisp. beidad, lindeza, hermosura; Germ. d. Schönheit, Vortrefflichkeit; Angl. beauty, fairness, comeliness, pulchritude).

I.) Proprie de corporibus. *Cic. 4. Tus. 13. 31.* Ut corporis est quedam apta figura membrorum cum coloris quodam suavitate, eaque dicitur pulcritudo. *Id. 1. Off. 28. 98.* Ut enim pulcritudo corporis apta compositione membrorum movet oculos, et delectat hoc ipso, quod inter se omnes partes cum quodam lepore consentiunt, etc. *et ibid. 36. 130.* Pulcritudinis duo genera sunt, quorum in altero venustas est, in altero dignitas: venustatem muliebrem ducere debemus; dignitatem, virilem. *Id. 1. Divinat. 25. 52.* Vidisse se in somnie pulcritudine eximia feminam. *Plin. 10. Ep. 46. de aqueductu.* Utilitas operis et pulcritudo, et *Gell. 15. 31. de imagine.* Operis pulcritudo et præstantia. *Id. 3. 9. sub fin.* Pulcritudo equi. *Flor. 2. 6. urbis. Cic. 3. Orat. 25. 98. colorum. Sueton. Ner. 38. Sannæ. Plin. 3. Ep. 19.* Prædia agris meis vicina venisse sunt. In his me multa sollicitant, aliqua deterrent. Sollicitat ipsa pulcritudo iungendi. *Plin. alter 37. Hist. nat. 9. 46. (129).* Nomen per alienas pulcritudines iactatum. *h. e. pulcræ gemmas.*

II.) Translate, morali ratione. *Cic. 3. Orat. 19. 71.* Præclara et eximia species oratoris perfecti et pulcritudo. *Id. 2. Fin. 15. 49.* Honestum sua pulcritudine specieque laudabile. *Id. 2. Off. 10. 37.* Quis non admiretur splendorem pulcritudinemque virtutis? *Petron. Satyr. 2.* Pulcritudo orationis. *Quintil. 3. 7. 12.* Pulcritudo robarque verborum.

PULCRITUDO, ii. *V. PULEJUM.*

PULEJUM, i, n. 2. vinum pulejo conditum apud *Lamprid. Elagab. 19.*, quod glichonites vocatur a *Colum. 12. R. R. 35. 1.* Sic pulejata posca, *Veget. 5. Veterin. 75. 2.*

PULEJATUS, a, um. *V. voc. præced.*

PULEJUM vel pulegium, is, n. 2. Quæ scriptio g exterit, videtur frequentior esse in MSS., teste *Rhodiō* in *Lex. Scribon.* et aliis. — Pulejum, puleggio, γλήχων,

I.) Proprie est herba hortensis odorata duorum generum, salvii et silvestris. Utraque et mas est, et femina: illa florem habet candidum, hæc purpureum. Silvestris minoribus est foliis, quam salvia, et vi efficaciore ad varios usus in medicina, quos *Plin. 20. Hist. nat. 14. 54. (152).* recenset. Dicitur etiam odore necare pulices: unde et nomen ei factum putant. Rustici utantur et viridi, et siccata ac reposita elbis condiendis. *Cic. 2. Divinat. 14. 33.* Pulejum aridum florescere dicitur ipso brumali die. *Martial. 12. 32.* Quodrina nigri nec coronæ puleji. *Colum. 12. R. R. 35. 1.* condiendo vino: *Pallad. 12. R. R. 22.* condiendis olivis pulejum memorant. *Seren. Sammon. 1. 18.* Pulegiumque potens una super aura locabis. *Adde eumd. 32. 599.* ubi, ut etiam apud *Harcell. de medic. 40.*, pulejum potens dicitur ob efficaciam virtutis. Sic *Virg. 7. Æn. 19.* Quos hominum ex facie des sæva potentibus herbis induerat Circe in vultus ac terga ferarum.

II.) Translate. *Cic. 16. Fam. 23. extr.* Cras exspecto Leptam: etenim ad eujus rutam pulejo mihi tui sermonis utandum est. *h. e. ad tristia illa et ingrata Laptæ suavitate sarmonis tui uti*

debeo. Ruta amara est, pulejum suave: miscenturque sæpe in condimentis temperandi causa.

PULEX, icis, m. 3. Qui primam corripit posse putant, auctorem habent incerti, aut potius nullius ponderis, in *carm. de Pulice, 1.* Parve pulex, et amare, lues inimica puallis. — Pulex, φύλλα (It. pulce; Fr. puce; Hisp. pulga; Germ. d. Floh; Angl. a flea) est insecti minuti genus, homines, canes, gallinas etc. infestans. A *Plinio 9. Hist. nat. 47. 71. (154).* dicitur æstivum animal, pernicipi saltu molestum. *Plaut. Curc. 4. 2. 13.* Item genus est lenonium inter homines, ut muscæ, culices, clices, pedesque, pulicesque. *Martial. 14. 83.* cujus lemma *Scalptorium.* Defendet manus hæc scapulas mordente molesto Pulice, vel siquid pulice sordidius. *Cels. 6. 7. (n. 9.)* Si pulex intus est (in aure), compellendum eo lane paululum est. *Varro 3. R. R. 9. 8.* Pulices et cetera nasci solent, quæ gallinam conquirere non patiuntur. Sic *Colum. 8. R. R. 5. 3. de gallinis.* Pulicibus aliisque similibus animalibus replentur (cubilia), quæ secum affert avis etc. *Pallad. 1. R. R. 35. circa med.* Culices galbano infuso fugantur: pulices amurca. — Sunt etiam oleribus innascentes: pulices, eaque erodentes. *Colum. 10. R. R. 320.* Exurat sata ne resoluti pulveris æstus, Parvulus aut pulex irrepositi dente lacessat. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PULICARIA, æ, f. 1. herba eadem ac psyllion, φύλλιον. Ejus meminit *Theod. Priscian. 1. 10. V. CYNOMYIA. Cæli. Aurel. 2. Acut. 37. ante med.* Linteola tenuis tingentes similiter aut succo plantagine, aut polygoni, aut portulacæ, aut herbe pulicariæ. — Etiam pulicaris, e, scribitur. *Id. 3. ibid. 8. ad fin.* Ut herba pulicaris, quam psyllium vocant. *Adde Isid. 17. Orig. 9. 54.*

PULICARIS, e, et

PULICARIUS, a, um, adject. *V. PULICARIA.*

PULICARIS, as, are, n. 1. pulices edere. *Gloss. Gr. Lat. Πυλκίζειν, pulicare.*

PULICOSUS, a, um, adject. φύλλωδης, pulicibus plenus. *Colum. 7. R. R. 13. 2.* Pulicosæ cani remedia sunt.

PULLARIUS, a, um, adject. ad pullos pertinens. 1. Est ad pullos eorum pertinens, ut Pullaria collectio, *Veget. 3. Veterin. 25. in it.*, et est tumor in dentitione inter gingivas et maxillas generatus. 2. Item ad pullos gallinaceos pertinens. *Inscript. apud Fea. Fam. di. Fast. cons. p. 32. TI. CLAUDIO FESTO LICORI IDEM DECYRIALIS DECYRIÆ PULLARIÆ.* Alia apud *Donat. 166. 3. DECYRIALES PULLARI.* Ex his patet, etiam pullarios in decuriis fuisse divisos. Alia apud *Gruter. 447. 2. M. AVRELIO EVRETO M. AVR. EVRETVS ET M. AVR. PULVENTIANVS FILII NEGOTIANTI PULLARIO PATRI PÆCVRNT.* 3. Item ad pullum, quæ puerum notat. *Pullaria* enim feles dicitur ab *Auson. epigr. 70.* qui instar felis sorices venantis, pueros captat et corrumpit. Hinc *pullarium* dixit *Plaut. apud Paul. Diac. p. 243. 3. Müll.* manum dexteram ἀναφλώσαν τοῦς παῖδας. *Turneb. l. 3. Adversar. c. 11.* Simile est illud *Auson. loc. cit.* in voce **PULLIPREMA.** — Hinc

Pullarius, ii, m. 2. absolute, substantivorum more, 1. Est qui e pastu pullorum gallinaceorum captat suscipia. *Planus ad Cic. 10. Fam. 12.* Pullariorum edmonitu, non satis diligenter eum auspiciis operam dedisse. *Cic. 2. Divinat. 34. 72.* Attulit in cavea pullos is, qui ex eo ipso nominatur pullarius. *Liv. 10. 40.* Consul pullarium in augurium mittit: pullarius auspicium mentiri ausus tripodum solistimum consult nunciavit. *Inscript. apud Gruter. 557. 6. M. POMPEIO M. F. ANI. ASPRO. LEG. XV. APOLLINARIS ATIMETVVS LIB. PULLARIVS PXCIT.* Alia apud *Murat. 788. 4. L. AVILLIVS L. F. ASPERIVS PULLARIVS LEG. VI. CLAVDIVS.* (unda dicimus, suum cuique legioni pullarium fuisse.) Alia apud *Gruter. 627. 5. C. CALPURNIVS C. L. GLYPTVS VIATOR PULLARIVS. scil.* qui magistratui auguria per pullarios captanti præsto erat. — *Pullariis* adhuc erant apud Romanos anno a Chr. n. cccciv., quo

hæc scribebat *Salvian. 6. Gub. D. 2.* Numquid non consulibus et pulli adhuc gentilium sacrilegiorum more pascentur, et volantis pennæ auguria quærantur, ac pæne omnia fiunt, quæ etiam illi quondam pagani veteres frivola atque irridentia duxerunt? 2. Item *pullarius* est puerorum corruptor. *Gloss. Phiox. Παιδραστής, pullarius. V. supra sub 3.*

PULLARIUS, ii. *V. voc. præced. in fin.*

PULLASTER, i, adject. juvenis. *Gloss. Lat. Gr. Pullaster, πῶλος. V. voc. seq.*

PULLASTRA, æ, f. 1. *pollastra*, gallina adulescens. Suaeptæ natura adjectivum est. Nam subintelligitur gallina. *Varro 3. R. R. 9. 9.* Et ea quæ subjicias potius vetulis, quam pullastris. *Scaliger* aliter legit. Hæc enim habet: *Vetus lectio pullitris*, quod verum est. Nam *pullastræ* non ad ætatem refertur, sed ad magnitudinem. Pullastri enim in genere gallinaceo, qui pumiliones hominibus. *Pullitra* autem, vel *pulletra* (nam utroque modo scribebant) quæ adhuc effeta non est. Deinde *Turnebum* reprehendit, qui *pullinis* legendum conjiciebat. *Pullitris* probat etiam *Pontedera* in not. ad *Varron.*, sed *Schneiderus* putat *pullastris* retinendum. *V. voc. præced.*

PULLATIŌ, ōnis, f. 3. πῶλοστικῆ, fetura pullorum gallinaceorum. *Colum. 8. R. R. 5. 9.* Plerique tamen etiam ab æstivo solstitio non putant bonam pullationem.

PULLATUS, a, um, adject. *vestito di nero, melanismo*, atratus, pulla veste indutus. 1. Pullatus est lugubrem habitum ferens ex parentum morte, vel alia quavis ratione. *Juvenal. 3. 212.* Si magna Asturici cecidit domus, horrida mater, Pullati proceres: differt vadimonia prætor. *Ammian. 29. 2. circa med.* Funus ejus per vespillones elatum pullati præcedere honorati complures, inter quos et fratres jussi sunt consulares. *Sidon.* de his qui omnia præpostere agunt 5. *Ep. 7.* Albeti ad exsequias, pullati ad nuptias. 2. *Pullati* etiam dicebantur infimæ plebis homines, quod sive togati, sive pænulati, sive tantum tunicati essent, ipso sæpe artis usu, tum angustia rei familiaris impedirent albas ac nitidas semper vestes habere. *Plin. 7. Ep. 17.* Illos quoque sordidos pullatosque reveremur. *Quintil. 6. 4. 6.* Imperitis ac pullatæ turbæ relinquant. *Id. 2. 12. 10.* Jam collidere manus, terræ pedem incutere, frontem cædere, mire ad pullatum circulum facit. *Sueton. Aug. 44.* Sanxit, ne quis pullatorum media cavea sederet.

PULLEJACEUS, s, um, adject. idem ac pulvis. Hoc vocabulo utebatur Augustus, ut in ejus vita scribit *Sueton. 87.* Nemp, ut recte *Casaubonus* monet, ad aliorum colorum exemplum, quadam ingenii lascivia, id verbum formabat. Sic enim dicimus violaceus, hederaceus, herba-ceus, etc.

PULESCO. *V. PULLULASCO.* Legitur etiam in *Gloss. Lat. Gr. Pulesco, βλαστάνω.*

PULLICENUS, i, m. 2. deminut. pulli, pulcino, qui ex gallinæ ovo nascitur, pullus gallinaceus. *Lamprid. Alex. Sev. 41.* Qui eos (palumbos) ex ovis ac pullicenis ac plipionibus alerent. *h. e.* ex pecunia, quæ his venditis colligebatur.

PULLIGER, ra, rum, adject. qui pullum gerit, parturū. *V. Fulgent. loc. cit.* in **PUERIGENUS**, in quo si puerigena legas, videtur etiam *pulligena* pro *pulligera* legendum.

PULLIGO, inis, f. 3. Idem ac pullus color. *Plin. 8. Hist. nat. 48. 73. (191).* Nigri velleris oves præcipuus habet pollentia juxta Alpes: Asia rutilli: Canusium fulvi: Tarentum et sæe pulliginis.

PULLINACEUS, a, um, adject. ad pullos pertinens. *Plin. Valerian. 3. 30.* Anthracas, quod alii dicunt oculum pullinaticium (lege pullinaceum), alii carbonaculum.

PULLINATICIUS, a, um. *V. voc. præced.*

PULLINUS, o, um, adject. 1. f. est πῶλοσός, qui est pulli, ut Pullini dentes, quos primum equi jaclant, et indices ætatis sunt. *Plin. 8. Hist. nat. 44. 69. (172).* Priusquam dentes, quos pullinos appellant, jaclat. 2. Item ad pullum

gallinaceum pertinens. *Marcell. Empir. c. 31. p. 132. retro ed. Ald.* Sordes intra pullinum ventrem repertas contundes. *Id. c. 18. in it. p. 111.* Adipis pullinæ libra. *Veget. 4. Veterin. 2. 14.* Lixivium quoque ex arbore ulmi-adversus sterces pullinum prodest. Ita *Schneiderus* edidit; alii perperam pro *pullinum* scribunt *plurimum. Id. 5. ibid. 14. 9.* Aliquando et atercus pullinum, vel alia noxia in cibo sumpta, quum inflationem fecerint, impediunt minctionem.

PULLIPREMA, æ, m. 1. *παυδραστής, παιδοφύρορ, pullarius. Auson. epigr. 70.* Lucili vatis subulo pulliprema *Alii leg. pullipreino eodem sensu.*

PULLITIES, æi, f. 5. pullatio, fetura avium. *Varro 3. R. R. 7. 6. de columbis.* Altera de causa propter pullitiam; ipsæ enim propter pullos, quos habent, utique redeunt. *Colum. 8. R. R. 9. 4. de turturib.* Itaque circa messem, quum jam confirmata est pullitiam, eligitur. *Id. 9. ibid. 11. 1. de apib.* Quum primo vere in eo vase nata est pullitiam. Adde eund. 8. *ibid. 14. 11.*

PULLITRA. *V. PULLASTRA.*
PULLO, as, are, n. 1. idem ac pullito, germino. *Calpurn. 5. Ecl. 19.* Tunc etenim toto vernanti gramine silva Pullat, et æstivas reparabilis inchoat umbras.

PULLULASCO, is, ere, n. inchoat. 3. *germogliare, βλαστάνω, pullulans fio, germino, germinem emitto. Colum. 4. R. R. 21. 3.* Et ita ex novello palmitis vitis pullulascit. Est qui *leg. pullescit* eodem sensu. *Prudent. 10. περί στεφ. 882.* Utrum renatis pullulascat artubus.

PULLULATIO, ðnis, f. 3. actus pullulandi.

I.) Proprie. — a) Generatim. *Hieronym. Orig. in Ezech. 11. 5.* Pullulationes-exaruerunt in tantum, ut (arbor) radicibus evulsa sit. — b) Speciatim est *Gr. τὸ ἀειθαλές, conditio plantæ, quæ semper viret. Priscian. Præexercitat. rhet. 7. p. 1338.* *Putsch.* Hic non ignores, quomodo etiam deos debeas laudare. Similiter arboris a loco, in quo gignuntur. Dices autem, quomodo de corpore, staturam, pulcritudinem, pullulationem, quomodo de mali arbore. Hic *Hermogenes*, quem *Priscianus* interpretatur, habet τὸ ἀειθαλές, ὡς ἡ ἔλαια. h. e. perpetuam viriditatem, ut oliva arbor.

II.) Translate. *Cyprian. Prædest. 2.* Pullulatio peccatorum.

PULLŪLO, as, avi, atum, are, 1. (pullus). Part. *Pullulans* sub *A. I.* — Pullulare est pullos emittere, id est stolones, sive germina, fetibicare, *pullulare, germogliare, παραφυῶν, βλαστάνω.*

A) Neutorum mare.
I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu de arboribus dicitur, quum a radicibus novæ plantæ surgunt. *Virg. 2. G. 17.* Pullulat ab radice aliis densissima silva. *Colum. 4. R. R. 27. 1.* Quam altissima fodiendæ vineæ sunt, quo lætius atque hilarius pullulent. *Plin. 17. Hist. nat. 10. 12. (65).* Natura et plantaria demonstravit multarum radicibus pullulante subole densa et pariete matre, quas necet. ¶ 2. Latiori sensu de brutis animantibus. *Virg. 7. Æn. 329.* Tam sæva facies, tot pullulat atra colubris. *Apul. de Mundo.* Sorsque nascentium, obitorum loco pullulat, et occidentium numerus nascentibus locum pandit.

II.) Translate. *Nepos Cat. 2.* Pullulare incipiebat luxuria. *Ammian. 22. 4.* Unde luxuriosus vitæ initia pullularunt.

B) Active est generare. *Apul. 4. Met.* Terras Veuerem aliam virginali flore præditam pullulasse.

PULLŪLUS, a, um, adject. deminut. aliquantum pullus, subniger. *Colum. 2. R. R. 19. 2.* Ista non tam vera possunt videri, quam si sit pullula terra, quæ melius proventu frugum approbat.

PULLŪLUS, i, m. 2. deminut. a *pullus*, parvus pullus. ¶ 1. Est parvulus puer. — a) Generatim. *Emil. Macer de pulegio v. 8. et seqq. p. 232. ed. Ald.* Ut nondum natus testa circumdatur ori Pullus, sic infans matris vestitur in alvo Quadam pellicula matris de semine

facta, Quam nascens rampit quasi testam pullulus ovi. Ista pellicula medici dixerunt secundas. — b) Speciatim est puerulus amabilis, delictum, amarius. *Fronto 1. ad Antonin. imp. (edente iterum A. Maio) Ep. 3.* Vidi pullulos tuos tam simili facie tibi, ut nihil sit hoc simili similis. — Joculariter de asino *Apul. 8. Met.* Cave, ne solus exedas tam bellum pullulum, sed etc. ¶ 2. Item stolo, aut germinem, quod ex arboris radice nascitur, *germaglio. Plin. 17. Hist. nat. 10. 12. (65).* Nullis vero tales pulluli proveniunt, nisi quarum radices amore solis atque imbris in summa tellure spatiantur. *V. PULLUS, i, II. 3. PULLUM, i, n. 2. V. voc. seq. sub C. I. b. PULLUS, a, um, adject. tria diversa significat: scil.*

A) *Pullus*, fortasse *Osca* vox, videtur esse juvenilis, tener. Quod ait *Cato R. R. 151.* Semen cupressi per ver serito in loco, ubi terra tenerima erit, quam pullam vocant: et *Plin. 17. Hist. nat. 5. 3. (36).* *Cato* terram optimam judicat, teneram, quæ vocetur pulla: venit in mentem *Gesnero*, non tam a colore pullam dici, quam a teneritudine, quæ juventutis quoddam robur secundum declarat, ut terram quamdam anum dici *Plin. loc. cit.* docet, quam cariosam appellat *Cato 5.* Sunt etiam qui putant (ut *Aug. Fick, Vergleichendes Wörterbuch der indogerman. Sprachen. Göttingen, 1870.*) pullum hoc sensu esse per syncopen pro *putulus* a *putris*. Sane *Colum.* ait 2. *R. R. 10. 18.* Putre solum, quod Campani pullum vocant, et 3. *ibid. 11. 6.* Humus resoluta, quam diximus pullam vocitari. *V. tamen sub C. I. a.*

B) *Pullus*, deminut. a *purus*, pro *purulus* (cf. dicta sub C. in it.), est mundus. *Varronis fragm. apud Non. p. 368. 28. Merc.* Ubi nitidi ephebi veste pulla candidi, modeste amicti pascunt pecora. pulla enim hic pura est: et fortasse togam puram, seu virilem significat.

C) *Pullus* est color medius inter rubrum et nigrum, ater, subniger. Volunt esse quasi *purus*, ut ab *unus* est *ullus*: quia natus est, et qualis in lana fusca, et nulla arte dealbata, aut in terra recens atrato proscissa: vel a *πέλλος*, pro *πέλος*, quod idem significat. *Gr. φαῖός, ὀφθαλμός (li. di color fosco, scuro o tanè; Fr. malpropre, noir, noirâtre, brun, foncé; Hisp. moreno, obscuro, negrillo, negrusco, amusco; Germ. dunkelfarbig, graulich, schwärzlich, schwarzgrau; Angl. blackish, of a dusky colour, dun, russet, brown, tawny).*

I.) Proprie. — a) Generatim. *Varro 3. R. R. 12. 5.* Lepus superiore parte pulla, ventre albo. *Colum. 1. R. R. præf. 24.* In aliis regionibus nigra terra, quam pullam vocant, ut in Campania, est laudabilis. *Id. 7. ibid. 2. 4.* Color lanæ pullus atque fuscus, quos præbet in Italia Pollentia, in Bætica Corduba. *Pullus* ad nigrum videtur magis, quam fuscus accedere. Poetæ tamen latius hæc accipiunt. *Horat. Epod. 16. 46.* Suamque pulla ficus ornata arborem. *Id. 1. Od. 25. 18.* Pulla myrtus. *Virg. 3. G. 386.* Illum autem, quamvis aries sit candidus ipse. Nigra subest udo tantum cui lingua palato, Rejice, ne maculis infuscescet velleris pullis Nascentum. *Tibull. 1. 2. 62.* Concidit ad ruagicos hostia pulla deos. *Ovid. 2. Amor. 4. 41.* pendent nivea pulli cervice capilli. — b) Speciatim pulla vestis, sive toga, sive tunica, etc. ex nativo lanæ fusce colore, gestabatur ab artificibus et tenuioribus, qui sumptum in ea dealbando ferre non poterant. *Calpurn. 7. Ecl. 26.* Venimus ad sedes, ubi pulla sordida veste Inter femineas spectabat turba cathedras, et *ibid. 89.* sed mihi sordes, Pullaque pauperitas. *Cic. 6. Terr. 24. 54.* præstringit Verrem, quod prætor Siciliæ, deposito senatorio cultu, in officina, ubi vasu cæcata sibi conficienda curabat, majorem partem diei cum tunica pulla sedere solebat et pallio, tamquam vilis quidam artifex, aut infamæ plebis bomuncio. — Usus ejus fuit præcipue in evsequiis, et luctu. *V. PULLATUS. Varro apud Non. p. 549. 33. Merc.* Et, dum supra terram esset, riciniis lugerent (femineæ), funere ipso pul-

lis pallis amictæ. *Ovid. 11. Met. 48.* obscuraque carbasa pullo Naides et Dryades, passosque habuere capillos. pullo substantivi more, pullo colore: quemadmodum dicitur album, nigrum. (*Sic Flor. 4. 2. ante med.* Dux mane cum pullo ante principia conspectus. h. e. cum veste pulla: quod erat mali ominis exitu. luctum. Cf. *Liv. 45. 7.* Pullo amictus.) Loquitur autem de legentibus Orpheæ a Bacchis discerptum. An aliquando albatae mulieres in luctu fuerint, *V. Kirchmann. de funerib. 1. 2. c. 17.* — Quando epulum in funere civium potentiorum publice dabatur, in eo pullis vestibus non utebantur. Ita enim illud erat funebre, ut munus esset funeria, epulum dignitatis, ut ait *Cic. Vatim. 12. 30.*, ubi *Vatinium* reprehendit, quod in epulo *Q. Atrii* cum toga pulla accubisset. Quod autem subdit *ibid. 13. 31.* Quis usquam in luctu domestico, quis in funere familiarum cœnavit cum toga pulla? cui de balneis exeunti, præter te, toga pulla unquam data est? Id significat, togam pullam, ne in funere quidem familiari, fuisse unquam vestem cœnatoriam seu accubitoriam et mensæ aptam, sed synthesim, aut lænam, aut bujusmodi. — c) Non possum togam prætextam sperare, quam exordium pullum videam: proverb. apud *Quintil. 5. 10. 71. b. e.* non possum sperare prosperum meis ausis et conatibus exitum, quum initia parum fausta sint.

II.) Translate. *Martial. 6. 58.* Si mihi lanificæ ducunt non pulla sorores Stamina. h. e. funesta, et vitæ miseræ indicia. *Sic Ovid. Ib. 246. de Clotho.* Nevit et infecta stamina pulla manu. — Hinc

Pullum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est pulla vestis. *V. sub C. I. b.*

PULLUS, i, m. 2. (puer) nomen est generale (ut *catulus*) recens natorum ex animalibus.

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Si esset a *πῶλος*, pullus equinus, proprie de his diceretur. *Virg. 3. G. 75.* Continuo pecoris generosi pullus in arvis Altius ingreditur. — b) Sed dicitur etiam de aliis. *Plin. 8. Hist. nat. 44. 69. (175).* Pulli onagrorum. *Id. 11. ibid. 41. 96. (237).* asinarum. *Varro 3. R. R. 15. 2.* gliarium. — c) De pullo equino, *polledro*, absolute *Juvenal. 6. 615.* Cui totam tremuli frontem Cæsonia pulli Infudit. — d) Frequentius dicitur de iis, qui nascuntur ex ovis. *Cic. 2. Nat. D. 48. 124.* Ex ovis pulli orti aluntur ab lia, a quibus exclusi fotique sunt. *Id. 9. Fam. 18.* Pulli columbinal. *Liv. 32. 1.* gallinacii. *Varro 3. R. R. 9. 10.* pavonini. *Id. ibid. 8. 3. de turturib.* Pulli plurimi gignuntur. et *ibid. 10. 6.* Pulli anserum. *Plin. 10. Hist. nat. 33. 49. (92).* hirundinum. *Juvenal. 14. 74.* ciconiæ. *Apul. 1. Dogm. Plat. sub in it. cyni. Id. Florid. n. 12.* psittaci. *Pallad. 1. R. R. 28.* pavonis. *Plin. 11. Hist. nat. 16. 16. (49).* apum. *Horat. 2. Sat. 3. 314.* ranæ. *Solin. 52. § 44.* Quin psittacus in pullo est atque adeo intra alterum ætatis sææ annum, quæ monstrata sunt, et citius discit et retinet tenacius; major pullo, est et obliviosus et iadocilis. ¶ 2. Speciatim de gallinacis, pullo, pulcino, pollastro, pollame, absolute *Horat. 2. Sat. 2. 120.* non piscibus urbe petitis, Sed pullo atque hædo. et 2. *Ep. 2. 163.* accipis uran, Pullus, ova, cadum temeti. Adde *eund. 1. Sat. 3. 192.*; et *Senec. 4. Quest. nat. 6.*

II.) Translate. ¶ 1. Tribuitur hominibus (quasi *puellus*). Docet enim *Festus p. 245. 26.* *Mull* puerum, quem quis amat, pullum vocari solitum. Hinc *Q. Fabium*, cui *Eburno* propter candorem cognomen fuit, pullum Jovis appellatum esse, quod ejus natis icta esset fulmine. (*V. AMBUSCUS.* Adhibetur itaque in blanditiis. *Plaut. Cas. 2. 1. v. 50.* Meus pullus passer, mea columba, mi lepus. *Alii leg.* meus pullus, meus passer. *Horat. 1. Sat. 3. 44.* strabonem appellat petum patrem; et pullum, male parvus si cui filius est. *Sueton. Cal. 13. extr.* Ictissimo obvioletum agmine incessit, super fausta numina sidus, et pullum, et pupam, et albuminum appellantium. *M. Aurel. apud Fronton. 1. ad An-*

tonin. imp. (edente iterum *A. Maio*) Ep. 1. Pullus noster Antoninus aliquo lenius tussit. ¶ 2. Rapacem hominam *pullum milvinum* vocat Cic. 1. ad Q. fr. 2. 2. ¶ 3. Denique in arboribus *pulli* sunt germina aut stolones ab radicibus enascentes, *germogli*, *polloni*, *messe*. Cato R. R. 51. Abs terra pulli qui nascentur, eos in terram deprimito. (*Plin.* 17. *Hist. nat.* 10. 12. (65). vocat *pullulos*.) Adde *Pallad.* 4. R. R. 9. — NB. De cognom. Rom. V. ONOM.

PULMENTARIS, e, adject. ad pulmentum pertinens. Pulmentaris cibus, apud *Plin.* 18. *Hist. nat.* 12. 30. (118). est pulmentarium.

PULMENTARIUM, i, n. 2. quicumque cibus cum pulte edebatur (It. *companatico*, *camangiare*; Fr. *mets qu'on mange avec un autre*; Hisp. *manjar*, *guisado*, *plato*; Germ. *d. Zukost*, *das zum Brode Gegessene*, *bes. Obst, Gewürze, Salz*; Angl. *any food that was eaten with puls*, and *afterward with bread*).

I.) Proprie. *pulmentarium* est appellatio iis orta temporibus, quibus usus panis nondum erat, sed pro eo pulte utebantur. Quidquid igitur præter pultem (quæ proprie ex leguminibus coctis fit) et invento pane, post hunc (excepto pisce aut carne) obsonii vice in cæna adiciebant, *pulmentarium* dictum est. Propria autem dicitur de iis, quæ coquantur, et condiuntur: deinde de simplicibus et siccis. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 8. 19. (83). Pulte, non pane visisse longo tempore Romanos, manifestum, quoniam et pulmentaria bodieque dicuntur. *Varro* 5. L. L. 108. *Müll.* et apud *Charis.* 1. p. 56. *Putsch.* Pulmentum, quod id cum pulte essent: et inde pulmentarium dictum. *Cato* *ibid.* Laserpitium pro pulmentario suo habet. *Id.* R. R. 58. Pulmentarium familiæ, oleæ caducæ quamplurimum condito. Postea oleas tempestivas, unde minimum nisi fieri poterit, eas condito, parcite, uti quam diutissime durent. *Phædr.* 3. 7. de mensa sua *Dat* ossa dominus: frusta lactat familia, Et quod fastidit quisque, pulmentarium. *Pers.* 3. 102. Uncta cadunt lævis tunc pulmentaria labris. *Juvenal.* 7. 185. venit qui pulmentaria condit. h. e. coquus. *Seneca* Ep. 87. Caricæ, si panem habeo, pro pulmentario sunt: si non, pro pane. *Plin.* hoc illustrat, quum ait 15. *Hist. nat.* 19. 21. (82). Fici panis simul et obsonii vicem siccitæ implent. *Id.* 31. *ibid.* 7. 41. (89). de sale. *Varro* etiam pulmentarii vice usus veteres, auctor est: et salem cum pane esitasse eos, proverbio apparet. *Id.* 15. *ibid.* 15. 17. (58). Pira et poma vino et aqua coquantur, atque pulmentarii vicem implent: quod non alia, præter cotonea et struthia. *Id.* 19. *ibid.* 8. 54. (171). de sinapi. Usus ejus etiam pro pulmentario, in patellis decocto.

II.) Translate. ¶ 1. De cibis avium. *Colum.* 8. R. R. 10. 5. de turdis. Semper tamen etiam canaliculi milio repleti opponuntur: quæ est firmissima esca. Nam illa quæ supra diximus, pulmentariorum vice dantur. ¶ 2. De quocumque cibo, per synecochem. *Horat.* 2. Sat. 2. 19. non in caro nidore voluptas Summa, sed in te ipso est: tu pulmentaria quære Sudando.

PULMENTUM, i, n. 2. (fortasse per syncopen pro *pulpamentum*) ¶ 1. Stricto sensu est idem quod pulmentarium (*V. Varronis* verba in voc. præced. sub 1.), hoc est quidquid cum pane simul esitatur. *Apul.* 4. *Met.* Estur ac potatur incondite, pulmentis acervatim, panibus aggeratim, poculis agminatim ingestis. et 9. *ibid.* Vina pretiosa defæcat, pulmenta recentia tucetis temperat. et 10. *ibid.* Sapidissimis intrinsecis succuum pulmenta condita. *Justin.* 3. 3. 7. de *Lycargo*. Pueros puberes nihil somni causa subternere, et vitam sive pulmento degere statuit. h. e. sola pulte aut pane sine aliis ferculis. ¶ 2. Latiori sensu — a) Est idem fere quod puls, vel alius cibus ad nodum pulvis factus: et dicitur de villore, ac tenuioribus usitato. *Plaut.* *Pseud.* 1. 2. 84. Num ipso ego pulmento utor magis unctiusculo? *Id.* *Aulul.* 2. 4. 37. Pulmentum pridem ei eripuit miluus. — b) Universum quivis cibus. *Horat.* 1. Ep. 18. 48. Cenes ut pa-

riter pulmenta labribus empta. *Id.* 2. Sat. 2. 33. laudas, insane, trilibrem Mullum, in singula quem minus pulmenta necesse est. h. e. offas, partes, *fette*, *bragiwole*. Videri tamen potest *pulmentum* dici etiam de pisce, qui obsonii nomine præcipue significatur. Nam piscis profecto intelligitur in illo *Apul.* de *Mag.* In maleficio ille venenum nominat, tu pulmentum: ille berbas et surculos, tu squamas et ossa: ille pratium decerpit, tu fretum scrutaris.

PULMO, ònis, f. 3. viscus spongiosum, corporis totius secundum cor nobilissimum, ad ungulæ bubulæ similitudinem dissectum, follis modo spiritum attrahens et reddens, caloremque nativum leniter refrigerans, πνεύμων (It. *polmone*; Fr. *poumon*; Hisp. *pulmon*, *bofes*; Germ. *d. Lunge*; Angl. *the lungs* or *lights*)

I.) Proprie. — a) Generatim. *Cic.* 2. *Nat. D.* 55. 136. In pulmonibus autem inest raritas quædam et assimilis spongiis mollitudo, ad bauriendum spiritum aptissima; qui tum se contrahunt adspirantes, tum respiratu dilatant. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 72. (188). Sub corde pulmo est, spirandique officina, attrahens ac reddens animam: idcirco spongiosus, ac fistulis inanibus cavus. (Adde *Cels.* 4. 1.) *Pers.* 1. 14. Grande aliquid, quod pulmo animæ prælargus anhelat. *Plaut.* *Curc.* 2. 1. 21. Renes dolent, pulmones distrabuntur, cruciatur jecur. *Ovid.* 1. *Pont.* 3. 19. Cernis, ut e molli sanguis pulmone remisus Ad Stygias certo limine ducat aquas. φσις. *Lucan.* 4. 326. nulloque humore rigatus Aeris alternos angustat pulmo meatus. (Hoc ex eorum opinione, qui putarunt poculents in pulmonem descendere, ut est apud *Gell.* 11. 11. Sic et *Juvenal.* 4. 138. quum pulmo falerno arderet.) *Id.* 10. 33. Perpetuo risu pulmonem agitare solebat Democritus. *Pers.* 3. 27. pulmonem rumpere ventis. h. e. insari, efferri, superbire. — b) Habet locum in extis ab baruspice inspicendis. *Cic.* 1. *Divinat.* 39. 85. Quid enim habet baruspex, cur pulmo incisus, etiam in bonis extis, dirimat tempus et proferat diem? *Juvenal.* 6. 548. calidæ pulmone columbæ Tractato. *Lucan.* 1. 622. pulmonis anbeli Fibra latet. Adde *Cic.* 2. *Divinat.* 12. 29.; at *Senec.* *Œdip.* 368.

II.) Translate pulmo est genus marul piscis, *polmone marino*, idem atque balpleumon: memoratur a *Plin.* 9. *Hist. nat.* 47. 71. (154)., item 18. *ibid.* 35. 85. (359)., ubi quum apparet in pulgato, plurium dierum hielem portendere, scribit: item 32. *ibid.* 9. 32. (102)., ubi decoctum in aqua calculosis prodesse tradit: et *ibid.* 36. (111). emendare perionies: et *ibid.* 10. 46. (130). alligatum purgare profluvia.

PULMÓNACEUS, a, um, adject. *Veget.* 1. *Veterin.* 12. Radicula, quam quidam consiliginem vocant, quidam pulmonaceam. *V.* vocem sequot. 2.

PULMÓNARIUS, a, um, adject. πνευμονικός, ad pulmones pertinens. ¶ 1. Est pulmo in inflammatione laborans, quam et febris acuta et difficultas anhelitus solent comitari. *Colum.* 7. R. R. 5. 14. Ovem pulmonariam similiter, ut suem, curari convenit, inserta per auriculam, quam veterinarii consiliginem vocant. et *ibid.* 10. 7. de suisibus. Aquis nisi affatim satientur, pulmonaria fiunt. ¶ 2. Item qui pulmonis inflammatione laborant prodest. *Veget.* 4. *Veterin.* 3. 12. *Schneid.* Radiculam herbæ consiliginis (quam alii pulmonariam vocant, alii tuncum radiculam) sinistra manu ante ortum solis collige etc. *V.* voc. præced.

PULMÓNÆUS, a, um, adject. πνευμονικός, ad pulmones pertinens.

I.) Proprie. *Plaut.* *Rud.* 2. 6. 26. Perii! animo male lit: contine, quæso, caput. CHARM. Pulmoneum edepol nimis velim vomitum vomas.

II.) Translate est pulmonum speciem referens. *Plaut.* *Epide.* 5. 1. 21. Otiose isse admiror. Pedibus pulmoneis qui perhibetur, prius venisset, quam tu advenisti mihi. h. e. exossibus et teneris instar pulmonum, atque adeo ineptis ad ingrediendum. — *Pulmonea mala* apud *Plin.* 13.

Hist. nat. 14. 15. (52). ita dicta sunt, quia stolidè tument.

PULMUNCULUS, i, m. 2. deminut. parvus pulmo. A similitudine *pulmunculi* dicuntur carnosæ, molles et timidæ quasi offæ (καρκία πνευμονώδη) in vestigio pedis camelorum, quibus insistent. *Solin.* 49. a *med.* Sunt enim illis reciprocis quibusdam pulmunculis vestigia carnosæ. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 45. 105. (254). vestigium carnosum appellat. — In jumentis sunt crescentia carnosæ in pede, item in dorso, instar pulmoos parvi. *Veget.* 2. *Veterin.* 56. et 61.

PULPA, æ, f. 1. πῦρον (It. *polpa*; Fr. *chair*, *partie charneux du corps des animaux*; Hisp. *carne*; Germ. *d. Fleischige am Thierkörper*, *d. derbe Fleisch*; Angl. *the pulp* or *juius part of meat*, *flesh without bone*). est caro musculosa in animal' sine osse et pinguedine, quæ manducatur; ita appellatur a *palpo* seu *palpito*, quia mollis et tremula est: *pulpa* usurpatur de carnosis partibus externis, viscus de internis. *Isid.* 11. *Orig.* 1. a *med.* Pulpa est caro sine pinguedine, dicta quod palpitet; resiliit anim sæpe. V. alias minus probabiles notationes apud *Voss.* in *Etymol.*

I.) Proprie. *Cato* R. R. 83. Votum pro bubus. *Farris* libras III. et *lardi* P. III. S. et *pulpæ* P. III. S., vini sextarios tres. *Martial.* 3. 77. Et *pulpam* dubio de petasone voras. *Apul.* 2. *Met.* Quæ suis dominis parabat viscum factum concisum, et *pulpam* frustatim consecatam. et 8. *ibid.* Ossa viduata pulpis, nitora nimio candentia. — Obsceno sensu *pulpam* videtur usurpasse *Cic.* 9. *Fam.* 22. pro mulierum natibus, mammis, etc.; *culpam* vero legentibus nullam profecto obscenitatis significationem in ea voce deprehendere licebit.

II.) Translate. ¶ 1. De hominibus. *Pers.* 2. 62. Quid juvat hoc, templis nostros immittere moras, Et bona dix ex hac sclerata ducere pulpa? h. e. carne flagitii et corruptis moribus contaminata. Hoc sensu dicitur *Vulgat. interpr. Gen.* 6. 12. Omnis caro corruperat viam suam super terram. Non absimile est illud *Auson.* *Epist.* 4. 96. Nec fas est mihi regio magistro Plebejam numeros docere pulpam. h. e. hominem crassi at habetis ingenii. ¶ 2. De plantis. — a) De carne pomorum. *Scribon.* *Compos.* 74. Caryotarum recentium pulpas medias, detracta exteriori cute, interioribusque venis. — b) De carne ficorum. *Pallad.* 4. R. R. 10. ad fin. Ficorum coria siccantur, et pulpæ tunc duplicatæ in cistellis servantur aut loculis. — c) In ligno seu materie sic dicitur pars ejus enodis, sine venis. Sunt enim corpori arborum, ut reliquorum animalium, cutis, sanguis, caro, nervi, venæ, ossa, medullæ, adipis, ut est apud *Plin.* 16. *Hist. nat.* 38. 72. (181). *Id.* *ibid.* 73. (184). In quarumdam arborum carnibus pulpæ venæque sunt. Discrimen earum facile: venæ latiores candidioresque, pulpæ fissilibus insunt. et *moz* (186). Quibusdam pulpa sine venis, mero stamine et tenui constat. Hæc maxime fissilia. Alia frangi celeriora, quam findi, quibus pulpa non est: ut oleæ, vites. Sic *Marcell.* *Empir.* c. 25. p. 125. retro ed. *Aid.* *Palmarum* pulpa. *V.* et *PULPUS*.

PULPAMEN, inis, n. 3. pulpamentum, pulpa. *Epit. Liv.* 48. extr. Masaniss sine pulpamine mandere, et gustare pauper tantummodo solitus.

PULPAMENTUM, i, n. 2. *polpetta*, cibus a pulpa cocco factus. — a) Stricto sensu. *Plaut.* *Curc.* 1. 1. 90. Voltis ne olivas, aut pulpamentum, aut capparim? *Id.* *Stich.* 5. 4. 31. Nimis vellem aliquid pulpamenti. *Id.* *Mil. glor.* 3. 1. 59. Pulpamentum præripere. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 15. 18. (48). Thyoni membratim cæsi cervice et abdomine commedantur: cetera parte plenis pulpamentis sale asservantur. *fette*, *bragiwole*. — b) De proverb. *pulpamentum querere*. *V. LEPUS*. — c) *Ego semper aprus occido, sed alter semper ultitur pulpamento*, est aliud proverb. usurpatum a *Diocletiano*, teste *Vopisc. Numer.* sub fin., quum strumum venator esset aprorum, et præfectum prætoris. nomine *Aprum*, occidisset. Affectabat autem imperium, ad quod

evehi subinde alios, hinc proverbio facete que- rebatur. — d) Accipitur etiam pro quovis cibo lautiore, quemadmodum et pulmentum. Cic. 5. Tusc. 32. 90. Mibi amictui est Scythicum tegmen, calceamentum solorum callum, cubile terra, pulpamentum fœmes; lacte, caseo, carne vescor. *Alii leg. pulmentum.*

PULPITO, as, are, a. 1. asseribus, aut trabibus in modum pulpiti ædificio, fulcin. *Sidon. 8. Ep. 12. a med.* Hic pandi carinarum ventres abiegnarum trabium textu pulpitantur.

PULPITUM, i, n. 2. Seriori ævo et *pulpitus*, i, m. 2. usu venit. *Isid. 18. Orig. 43.* Qui pulpitis orchestra vocabatur. Adde *eumd. ibid. 44. et Gloss. Philox.* Pulpitus et pluteus, *Συμελη.* — Pulpitum ¶ 1. Generatim est *It. palco, tavolato, pergamo, pulpito, βίμα, ἀναβαθρον,* tabulatum alte eastructum, suggestus, unde vel sermo habetur, vel prospicitur. *Sueton. Ner. 13.* Tiridatem per deversum pulpitum subeuntem admisit ad genua. *Id. Gramm. 4. ad fin.* Repeto, quemdam, Principem nomine, alternis diebus declamare, alternis disputare: nonnullis mane disserteret, post meridiem, remoto pulpito, declamare solitum. *la cattedra.* Sic *Horat. 1. Ep. 19. 39.* Non ego nobilitum scriptorum auditor et ultor Grammaticas ambire tribus et pulpita dignor. — ¶ 2. Sæpissime dicitur de eo suggestu, qui in morem aræ in proscenio excitabatur, et inseriebatur histrionibus recitantibus, ut ex editiore illo loco facile a spectatoribus conspicerentur, *λογησιον, Συμελη. V. PROSCENIUM. Horat. Art. P. 278.* personæ pallaque repertor honestæ *Æschilus*, et modicis instravit pulpita tignis. *et ibid. 174.* Quam non adstricto percurrat pulpita socco. *Propert. 4. 1. 15.* Nec sinuosa cavo pendebant vela theatro: Pulpita solemnes non oliere crocos. *Juvenal. 3. 174.* tandemque redit ad pulpita notum *Erodium. Id. 7. 93.* Haud tamen invideas vati, quem pulpita pascunt. *h. e.* qui scribendis tragædiis ac vendendis vitam tolerat. *Id. 14. 256.* Monstro voluptatem egregiam, cui nulla theatra, Nulla æquare queas prætoris pulpita lautii. *h. e.* ludos scenicos a prætore divite datos. (Adde *eumd. 8. 195.*) *Plin. 4. Ep. 25.* Ludibria scena et pulpito digna. Adde *Ovid. 2. Trist. 517. et 1. Art. am. 104. et Vitruv. 5. 6. et 8.* ¶ 3. De iis, quæ ergebantur ludicri allicujus exhibendi causa. *Juvenal. 6. 78.* Longa per angustas figamas pulpita vicos, Ornentur postes, etc.

PULPITUS, i, m. 2. *V. voc. præced. Init.*

PULPO, as, are, n. 1. vox exprimens cantum vulturis carnem et cadavera veluti poscentis. *Auct. carm. Philom. 27.* Dum clangunt aquilæ, vultur pulpate probatur.

PULPÓSUS, a, um, adject. *polposo,* pulpa abundans, carnosus. *Apul. 7. Met. Terga (æquorum) pulposis torulis obesa.*

PULPUS, i, m. 2. piscis e genere mollium. *Theod. Priscian. 4. 2.* Omitto plurima et a plurimis animalia sine sanguine memorari, ut puta pulpos, sæpias, ostreas, etc. *Alii leg. pulpas.*

PULS, pulsus, f. 3. *πολτος, minestra,*

I.) Proprie est cibi genus ex farre, aut leguminibus in aqua coctis. A quibusdam desinitur cibus ex aqua et farina, additis interdum ovis, melle, caseo. Verum hoc pacto confunditur cum placenta. Itaque prima descriptio verior est: neque enim credibile sit, priscos illos homines et pauperes et rusticos tot condimenta in quotidianis cibus adhibuisse. Scribit autem *Plin. 18. Hist. nat. 8. 19. (83.) et Val. Max. 2. 5. n. 5.* pulte, non pane vixisse longo tempore Romanos. — a) Generatim. *Farro 5. L. L. 105. Müll. De victu antiquissima puls: hæc appellata vel quod ita Græci, vel ab eo unde scribit Apollonius, quod ita sonet, quum aquæ ferventi insipitur. Juvenal. 11. 58.* pultes Coram allis dictem puern, sed in aure placentas. *Id. 14. 170.* A scrobe, vel sulco redeuntibus altera cæna Amplin, et grandes fumabant pulibus illæ. *Pers. 6. 140.* Fœnesecæ crasso vitlarunt unguine pultes. scilicet quæ olim simplices erant, et sine condimentis. *Plin. 18. Hist. nat. 8. 19. (84.) Et*

bodie sacra prisca atque natalium pulte fritilla consiciuntur: videturque tam puls ignota Græciæ fuisse, quam Itallæ polenta. *V. FRITILLA et POLENTA.* Quam *pultem niveam* memorat *Martial. 5. 78. et 13. 35.,* videri potest illa, de qua *Plin. 18. Hist. nat. 10. 24. (100.)* Milto Campania præcipue gaudet, pultemque candidam ex eo facit. Sed melius dicemus esse eam, quæ ex farre Clusino sebat, quod erat candoris nitidi, teste *Colum. 2. R. R. 6. 3.* Unde idem *Martial. 13. 8.* Imbue plebejas Clusinis pulibus ollas. — b) Pulte nutriebant pullos, ex quibus auspicio erant capturi: quibus si inter vescendum aliquid ore excidisset, tripudium erat, auguriumque faustum. *Cic. 2. Divinat. 35. 73.; Fest. p. 245. 33. Müll.; et Val. Max. 2. 5. n. 5. V. TRIPUDIUM.* — c) De pulte Punica hæc habet *Cato R. R. 85.* Pultem Punicam sic coquito. Libram alicæ in aquam indito, facito uti bene madeat. Id infundito in alveum puram: eo casei recentis P. III., mellis P. S., ovum unum: omnia una permisceto bene. Ita insipito in aula nam novam. — d) Ex Ausonio discimus, pultem ex farre multa aqua dilutam potionis vice Romanis rusticis olim fuisse. Sic enim *Edyll. 12. c. de cibus 5.* Mox ador, atque adoris de poline pulficum far. Instruxit mensas quo quondam Romulldum plebs. Hinc cibus, hinc potus, quum dilueretur aqua puls.

II.) Translate. *Sidon. 9. Ep. 16. in carm. ad fin.* Ut, per abruptum hinc concitato, Spargeret cursus lacerum cadaver, Cautibus tinctis callida soluti Pulte cerebri. *Id. 1. Ep. 5. pultem cloacalem* vocat limum fossarum urbis Ravennæ, qualis nunc est *il fango de' rii di Venezia.*

PULSĀBŪLUM, i, o. 2. plectrum, instrumentum, quod fides pulsantur. *Apul. Florid. n. 15.* Dexteræ passantis gestu pulsabulum citharæ admoveat, cæu parata percutere.

PULSĀTŪ, ōnis, f. 3. actus pulsandi, *battimento, κρούσις.*

I.) Proprie. *Plaut. Bacch. 4. 2. 1.* Pulsatio ostii. *Liv. 31. 39.* Et majore cum sonitu, quam vulnere ullo, pulsatio scutorum parumper succedentes Romanos tenuit. *Cic. Cæl. 10. 23.* De Alexandrinorum pulsatione Puteolana. *h. e.* qua Alexandriini Puteolis verberati sunt. *Id. 2. Herenn. 26. 41.* Falsæ sunt hujusmodi (definitiones), ut si quis dicat, injuriam esse nullam, nisi quæ ex pulsatione, aut convicio constet. — Inter pulsationem et verberationem hoc interest, ut *Ostilius* scribit: verberare est cum dolore cadere; pulsare sine dolore. *Ulp. Dig. 47. 10. 5.* Sine dolore inquit, quia si propriam pulsandi vim spectemus, significat sæpe pellere, impellere, repellere, quum sit frequentativum a *pello*; hoc autem sine dolore fieri potest. Ceterum discrimen *Ostilius* extra legem Corneliam (de qua ibi loquitur) in Latina consuetudine nullum est. *V. Ducker. de Latinit. JClorum c. 47.*

II.) Translate. *Apud Paul. 5. Sentent. tit. 4.* pulsatio pudoris est stuprum vi illatum. *V. PUDOR.*

PULSĀTOR, ōnis, m. 3. *κρουστής*, qui pulsat.

I.) Proprie. *Val. Flacc. 5. 694.* citharæ pulsator Apollo.

II.) Translate est idem ac litigatur. *Cassiod. 1. Variar. 18.* Quod si ante designatum tempus rem videtur ingressus præsumptor barbarus, quoniam præscriptio probatur obviare tricennii, petitionem jubemus quiescere pulsatoris.

PULSĀTUS, a, um. *V. PULSO.*

PULSIM, adverb. pellendo, ut *cursum* currendo. Videtur agnoscere a *Nigidio* apud *Non. p. 104. 32. Merc.*, ubi *Mercerus* recte legit *expulsim*. — *Pulsim* agnoscitur ab auctore *Thesauri Latinit.* ab *A. Maio* editum in *Class. auct. T. 8. p. 478.*

PULSIO, ōnis, f. 3. actus pellendi, impulsio. *Arnob. 4. 4.* Partibus si Pellionia utrisque favorem ac suffragium commdarit, nominis sui vim perdet, quod parvis unctis in pulsatione formatum est. *Alii minus recte leg. ex impulsione.* *Priscian. 8. p. 837. Putack. Compello et appello.* ad pulsationem etioens, *compellis et ap-*

pellis; ad compellationem vero et appellationem, compellas et appellas.

PULSO, as, avi, atum, are, a. 1. frequenter. *e pello.* Part. *Pulsans I. 1. 2. et II. 2. 4.; Pulsatus I. 1. 2. et II. 2. 3.; Pulsandus I. 2. —* Pulsare significat sæpe pellere, impellere, protrudere, agitare, quare: quia vern ictu et verberare id maxime fit, ponitur sæpius pro percutere, verberare, cadere, *τρώγω, κρούω* (It. *spingere, respingere, battere, percuotere, bussare, picchiare*; Fr. *pousser, chasser en poussant, frapper, battre, heurter, choquer*; Hsp. *pujar, empujar, cascar, herir, golpear, achocar*; Germ. *stossen, schlagen, fortstossen, -treiben, klopfend anschlagen, anklopfen, Stöße geben, in Bewegung setzen*; Angl. *to beat often, strike, knock at, batter.*)

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu significat sæpe pellere, impellere, protrudere, agitare, quare. *Virg. 4. G. 313.* de apib. ut æstivis effusus nubibus imber, Erupere, aut ut nervo pulsante sagittæ. *Horat. 2. Sat. 6. 30.* tu pulses omne, quod obstat. *Val. Flacc. 3. 93.* Notus pulsat nubem. *Festus p. 154. 13. Müll.* Matronæ a magistratibus non summovebantur, ne pulsari, coartatæ viderentur, neve gravidæ concuterentur. *Claudian. Nupt. Honor. et Mar. 184.* adventu Veneris pulsata recedunt Nubila. *h. e.* repulsa. ¶ 2. Quia vero ictu et verberare id maxime fit, ponitur sæpius latiori sensu pro percutere, verberare, cadere, *battere, percuotere, bussare, picchiare.* *Cic. 1. Nat. D. 4. 114.* Nec video quomodo non veretur iste deus beatus, ne intereat, quum sine ulla intermissione pulsetur agiturque incursione atomorum sempiterna. *Id. 7. Ferr. 54. 142.* Sex lictores eum circumstant valentissimi, et ad pulsandos verberandosque homines exercitissimi. *et 5. ibid. 26. 66.* Videtis pendere alios ex arbore, pulsari alios et verberari. (*V. VERBERO.*) *Id. Cæl. 8. 19.* Fore testem senatorem, qui se pulsatum a Cælio diceret. *Virg. 6. Æn. 608.* Hic quibus invis fractus, dum vita manebat, Pulsatusque parens. *Juvenal. 3. 289.* Si rixa est, ubi tu pulses, ego vapulo tantum. *Claudian. 1. Laud. Stilich. 238.* acie pulsare rebelles. *Petron. Satyr. Os hominis palma excussissima pulsat. Quintil. 5. 10. 122.* Pulsare ostiatim. *Plaut. Bacch. 4. 1. 7. ostium. Ovid. 5. Met. 448.* fores. *Id. 3. Trist. 2. 23.* nostri toties pulsata sepulcri Janua. *Id. 6. Met. 692.* Pulsare terram grandine. *Id. 1. Art. am. 112. et 6. Fast. 330.* ter bumum pede. *Horat. 1. Od. 37. 1.* pede libero tellurem ballare. et *Claudian. 2. Laud. Stilich. 381.* prata pulsare choreis. *Virg. 12. Æn. 706.* pulsabant ariete muros. *Sil. It. 16. 696.; et Ammian. 20. 11. et 28. 6.* ariete turres. *Sil. It. 6. 643.* moenia Romæ. *Id. 1. 270.* Capitolia. *Id. 12. 565.* cuspidem portas. *Seneca Troad. 135.* bis pulsata Dardana Grajo mœnia ferro. *h. e.* appugnata et capta. *Virg. 10. Æn. 216.* currum Phœbe inmedium pulsabat Olympum. *et 4. ibid. 249.* montis caput vento pulsatur et Imbri. *Sil. It. 17. 136.* equus elatis pulsans calcibus auras. *Claudian. B. Get. 352.* Pulsare equum. *h. e.* calcibus et verberare agitare. *Ovid. 11. Met. 529.* pulsant acres latera (navis) ardua fluctus. *Virg. 3. Æn. 555.* Sara pulsata fluctu. Rursus *Ovid. 3. Amor. 10. 31.* pulsant arva ligones. *Id. 6. Met. 218.* campus Assidulus pulsatus equis. *Id. 3. Pont. 4. 1.* Æquor Iasonio pulsatum remige. *Lucret. 4. 586.* tibia digitis pulsata canentum. *Val. Flacc. 1. 139.* pulsatque chelyn post pocula Chiron. *Virg. 6. Æn. 647.* chordas digitis pectine eburnæ. *Sil. It. 5. 463.* pectine nervos. *Juvenal. 9. 62.* cymbala pulsans. — Et neutrorum mure *Plin. 2. Hist. nat. 80. 82. (193).* Sonus alias murmurii similis, alius mugitibus, aut clamori humano, armorumve pulsantium fragori. — Sic pro pinere. *Id. 19. ibid. 8. 46. (158).* Scilicet apium, semina paullum in pila pulsato. *h. e.* pinisio. — *Virg. 9. Æn. 415.* longis singulibus illa pulset. *batte il fianco.* et *Val. Flacc. 4. 149.* vasto qui vertice nubilla pulsat. *ὑπαρβολή* de prosero homine, quam de Cyclope usurpat etiam *Virg. 3. Æn. 619.* Simi-

lis est illa *Silii* 5. 394. clamor vario discrimine vocum Fert belli rabiem ad Superos, et sidera pulsant. Sic *Virg.* 5. *Æn.* 451. Il clamor caelo. *Claudian. B. Get.* 625. Ululatus pulsant aures. *Virg.* 9. *Æn.* 149. vocemque inclusa volutant Litora: pulsati colles clamore resultant.

II.) Translate. ¶ 1. Est movere, impellere. *Cic.* 2. *Divinat.* 58. 120. Utrum ceasensium dormientium animos per se ipsos in somniando moveri, an externa et adventicia visione pulsari? *Papinian. Dig.* 34. 1. 8. extr. Pulsare verecundiam. — Est etiam propulsare, depellere. *Claudian. VI. cons. Honor.* 465. et nostra pericula tendit Posthabitis pulsare suis. ¶ 2. Sæpius est vezare, perturbare, agitare. *Plaut. Epid.* 4. 1. 3. Multa in unum locum confluent, quæ meum pectus pulsant. *Ovid.* 12. *Met.* 228. quæ te vecordia, Theseus, Euryte, pulsant, ait, qui me vivente lacessas Pirithoum? *Virg.* 3. *G.* 105. exsultantiaque baurit Corda pavor pulsans. *Val. Flacc.* 3. 390. varia meritos formidine pulsant. *Seneca Agam.* 134. Invidia pulsant pectus. *Petron. Satyr.* 123. pulsata tumultu Pectora. h. e. curarum mole agitata. — *Pulsare rumoribus urbes* apud *Petron. fragm. p.* 679. *Burmänn.* est implere, agitare, et turbare quodammodo: quo sensu quater *rumoribus* dixit *Val. Flacc.* 5. 274. et motis linguis quater, *Id.* 2. 122. de Fama loquens. ¶ 3. Item est lædere. *Virg.* 12. *Æn.* 285. fugit ipse Latinus Pulsatos referens infecto fœdere divos. h. e. iætos, violatos fractis fœderibus. *Ammian.* 13. 7. ante med. Serenianus, cujus ignavia populatam in Phœnicæ Celsen ante retulimus, pulsatæ majestatis imperii reus jure postulatus ac lege etc. ¶ 4. Pertinet interdum ad iudicia, et accusare, aut convenire significat. *Ulp. Dig.* 11. 1. 11. a med. Qui interrogatus responderit, sic tenetur, quasi ex contractu ejus obligatus, pro quo pulsabatur. *Id.* *ibid.* 5. 1. 2. circa med. Non imponitur necessitas aliis pulsantibus respondere. *Claudian. B. Gild.* 170. pulsari crimine falso. *esser travagliato con false accuse.* — Incusandi vim quamdam habent et illa *Statii* 3. *Silv.* 5. 77. nonne borridus ipos Invidia Superos, injustaque Tartara pulsem? *Seneca Herc. Cõt.* 1671. Superos, et ipsum vocibus pulsans Jovem. *Stat.* 8. *Theb.* 249.; et *Claudian.* 2. in *Eutrop. prol.* 51. astra pulsare querelis.

PULSUOSUS, a, um, adject. qui per pulsus fit, ut Pulsuosus dolor, *Cæc. Aurel.* 2. *Acut.* 14. et 5. *ibid.* 10.; et Pulsuosus fervor, *Id.* 4. *Tard.* 7. sub init.

PULSUS, a, um, *V. PELLO.*

PULSUS, us, m. 4. (*pello*) actus pellendi, motus, agitatio, impulsio, ictus, *spingimento, impulso, urto, battimento, ώπταμος, κρούσις.*

I.) Proprie. — a) Generatim. *Cic.* 1. *Tusc.* 23. 54. Inanimem est omnes, quod pulsus agitatur externo. *Id.* 1. *Orat.* 33. 153. Impetus pulsusque remorum. Sic *Cæs.* 3. *B. G.* 13. Una celeritate et pulsu remorum præstabat. Adde *Liv.* 22. 19. *Sil. It.* 14. 487. Ipse adeo senis ductor Rhætetius ibat Pulsibus. h. e. heræri ferrebat, quæ sex remorum ordines habet. Sic *Lucan.* 3. 535. prætoria puppis Verberibus senis agitur. *Virg.* 12. *Æn.* 445. pulsusque pedum tremat excita tellus. *Ammian.* 23. 1. ad fin. Constaotinopolis terræ pulsu vibrata. *dal tremuoto.* — *Pulsus lyrcæ,* pulsatio. *Ovid.* 5. *Fast.* 667. ad *Mercurium.* Læte lyrcæ pulsu, nitida quoque læte palæstra. — b) Specialim est motus et impulsio arteriarum, *polsos, σφυγμός, σφύξις.* *Nlin.* 11. *Hist. nat.* 37. 88. (219.) Arteriarum pulsus in cacamine maxime membrorum evidens, index fere morborum, stabilis, aut citatus, aut tardus, observatione crebri aut languidi ictus gubernacula vitæ temperat. *Id.* 29. *ibid.* 1. 5. (6.) Herophilus in musicos pedes venarum pulsu descripto per ætatum gradus, etc. *Tac.* 6. *Ann.* 50. Is (*medicus Charicles*), velut propria ad negotia ðlgrediens, et per speciem officii, manum (*Tiberii Aug.*) complexus, pulsum venarum attigit. *Apul. Florid.* n. 22. Medicus jutam consedit, manum hominis præbendit, eam

pertractat, venarum pulsum et momenta captat.

II.) Translate. *Cic.* 2. *Divinat.* 61. 126. Sive externus et adventicius pulsus animos dormientium commovet, sive per se ipsi animi moventur. *Gell.* 9. 13. Animus quatitur et afficitur motibus pulsibusque (*quum legitur*). Rursus *Cic.* 2. *Divinat.* 67. 137. Nulla enim species cogitari potest, nisi pulsu imaginum.

PULTĀRIS, e, adject. ad pultem pertinens. Affertur a *Charis.* 1. p. 100. *Putsch.*, nullo tamen auctore laudato.

PULTĀRICUS, ū, m. 2. olla, vas, in quo puls coquitur, vel infertur, figura iaversi infundibili, h. e. lato ventre, ore angusto.

I.) Proprie. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 53. 54. (185). Calidam potionem in pultario poposcit. *Petron. fragm. Tragur.* 42. *Burmänn.* Quum mulsi pultarium obduxi, etc. Hinc patet usus pultarii etiam ad bibendum: in tenuioribus tamen et servis: quem confirmat *Martial.* 13. 8. cui lemma *Far.* Imbue plebejas Clusinis pultibus ollas. Ut satur in vacuis dulcia musta bibas. *scil.* in vase, in quo puls cocta fuisset, dulcis potio mulsi: aut musti jucundior babeatur. *Marcell. Empir.* c. 35. p. 138. ed. *Ald.* Herbam urceolarem madidam in pultarium novum mittes, et ad prunas, donec se remittat, etc. *quæ.* Sic *Theod. Priscian.* 4. p. 313. retro ed. *Ald.* Hoc in pultarium mittis, et coques usque dum spissum sit. *Pallad.* 7. *R. R.* 7. de castrandis alvear. Fumus admovetur ex arido fimo bubulo, quem in pultario factis carbonibus convenit excitare: quod vas ita figuratum sit, ut velut inversi infundibili angusto ore fumum possit emittere. *Colum.* 9. *R. R.* 15. 2. hoc vas ollam vocat, describitque bis verbis: Idque vas ansatum simile angustæ ollæ figuratur, ita ut altera pars sit acutior, per quam modico foramine fumus emanet: altera latior, per quam possit afflari. Est ergo pultarius hic *Palladii* similis ei, in quo puls coquitur, sed qua parte latior est, fundum non habet. — De ollis, in quibus uræ conduntur et servantur. *Colum.* 12. *R. R.* 43. 7. Sed uræ dependentes a matre sic in pultarios condi debent, ne quæ partes vasa contingant. *vasa fictilia* dixerat paullo supra. Hæc autem oris angustæ esse non possunt, si uras a vite pendentes accepturæ sunt.

II.) Translate alium usum pultarii habemus ex *Celso* 2. 11. de *cucurbitulis*. Si cetera defecerint, caliculus quoque, aut pultarius, oris compressioris, ei rei commode aptatur.

PULTĀTĪO, ōnis, f. 3. idem ac pulsatio. *Plaut. Truc.* 2. 2. 3. Quid tibi ad hæc accessio est ædes, aut pultatio?

PULTĪCŪLA, æ, f. 1. ποτάριον, deminut. pultis. *Cels.* 2. 30. Pulticula vel ex alica, vel ex panico, vel ex milio; itemque ex iisdem serbitio, et magis, si hæc ante fricta sunt, alvum adstringunt. *Colum.* 8. *R. R.* 11. 14. Pulli pavonini alantur ex quolibet frumento cocta pulticula. *A tin.* 26. *Hist. nat.* 8. 37. (58). Radix cum pulticula coquitur ad alvum solvendam. *Arnob.* 7. 51. de *sacris Gentilium.* Nam pulticulæ, turæ cum carnis rapacium alimenta sunt ignium. h. e. molæ salsæ. *Cæc. Aurel.* 2. *Acut.* 18. n. 108. Deinde dabitur pulticula, sed constrictior (*h. e. spissior*), vel panis ex aqua calida etc. Sic *Id.* 3. *ibid.* 21. n. 202. Dabimus ova *απαλά* aceto prius infusa et pulticulam sciocorem.

PULTĪFĪCUS, a, um, adject. ut Pultificum far, h. e. ex quo fit puls. *Auson. Eðyll.* 12. c. de cibis. *V. PULS.*

PULTĪPHĀGONĪDES, æ, m. 1. (est vox hybrida, et scribitur etiam sine aspiratione. *V. vocem sequent.*) idem ac pultiphagus. *Plaut. Pæn. prol.* 53. Carchedonius vocatur hæc comædia; Latine Plautus, Patruus pultiphagones. h. e. Patruus Pænus: quasi multa pulte educatus. Nam Pænos pultiphagos fuisse, iode colligimus, quod genus quoddam fuit pultis, quæ *Punica* dicebatur, de qua *V.* in *PULS.*

PULTĪPHĀGUS (et pultifagus), a, um, adject. qui pulte vescitur: vox hybrida, ex Latino *puls,*

et Græco φαγῖν vesci. *Plaut. Most.* 3. 2. 143. Pultiphagus opifex. h. e. Pænos aliquis faber, ut putat *Scalig.* in *Conjectan.* ad *Varron.* 3. *R. R.* 7. 3. Nam multa fabricæ lignæ opera ab his nominata, ut Punicanæ fenestræ, apud *Varron. ibid.* lecti Punicani, apud *Plin.* 33. *Hist. nat.* 11. 51. (144). et *Cic. Mur.* 36. 75. postellum Pænicum, apud *Varron.* 1. *R. R.* 52. 1. Punicana coagmenta, apud *Caton. R. R.* 18. sub fin.

PULTO, as, are, a. 1. *battere, bussare, picchiare,* idem quod *pulso.* Olim in usu frequenti fuit, ut *Quintil.* indicat 1. 4. 14., paullatim bæsit apud comicos, et præcipue quum de pulsando ostio sermo est: usurpatur autem cum *Accusativo,* et absolute quoque neutrorum more. *Plaut. Mil. glor.* 2. 2. 47. Pectus digitis pulsat. *Ter. Heaut.* 2. 3. 34. Ubi ventum ad ædes est, Dromo pultat fores. *Id. Adelp.* 4. 5. 3. Quis ostium hoc pultavit? *Plaut. Asin.* 2. 3. 2. I puere, pulta, atque atriensem, si est iatus, evocato huc. *Id. Men.* 1. 2. 65. Placide pulta. *re. metuis,* credo, ne fores Samiæ sient. *Id. Most.* 2. 1. 56. Neu quisquam responset, quando basce ædes pultabit senex. *Id. ibid.* 2. 23. Pultando pedibus pæne confregi basce ambas. *scil.* fores. *Id. Pæn.* 3. 4. 30. Pultato januam hanc.

PULVER, Æris. *V. PULVIS* init.

PULVĒRĪCUS, a, um, adject. *polveroso,* ad pulverem pertinens, pulverulentus. Hinc *Vicus pulverarius* in *Inscript.* apud *Gruter.* 250., qui fuit Romæ in regione prima.

PULVĒRĀTĪCUM, æ, f. 1. et

PULVĒRĀTĪCUM, i, n. 2. donativum, quod pro opere datur, quasi pro vendere ac labore: et videtur significare illud, quod donatur alicui non mercedis, sed corollarii loco. Vox est cadentis Latinitatis, quæ primum merces significata est, quæ agrimensoribus pro pulvere et labore; mox quæ servis militiæ sese offerentibus; postremo etiam quæ iudicibus pro corollario dabatur. Progressu vero temporis factum etiam vulgare *pulveragium,* quod pro quovis tributo usurpatum est. *V. Ducang. Glossar. med. et inf. Latin.*; unde fortasse est *Itatorum beveraggio.* *V. PULVIS. Constitutio Imp. Theodos. et Valentiniiani* apud *Auct. de re agr. p.* 343. *Gæs.* Præcipimus agrimensoribus, ut pro laborum vicissitudine geometricæ artis, a fundo cui, etc. tres aureos accipiant absque sua pulveratica. *Imppp. Arcad., Honor. et Theodos. Cod. Theod.* 7. 13. 16. Servos etiam hortamur, ut quum primum se bellicis sudoribus offerant, præmium libertatis, si apti ad militiam arma susceperint, pulveraticum etiam nomine binos solidos accepturi, etc. *Cassiod.* 12. *Varian.* 15. in fin. Pulveratica quoque iudicis funditus amputantes.

PULVĒRĀTĪO, ōnis, f. 3. fossura terræ circa vineas, quum una maturescere incipit. Tuac enim sereno caelo et sicco sole, ante meridiem, priusquam calere incipiat et quum desiderit, post meridiem terra foditur, et pulvis excitatur: ea res et a sole et a nebula maxime uvam defendit, inquit *Colum. Arbor.* 12., qui rursus 4. *R. R.* 28. 1. Pubescentem (*uvam*) et quasi adolescentem convenit religare, foliisque omnibus nudare, tum et crebris flossionibus implere: nam sit uberior pulverationibus. *Id.* 11. *ibid.* 2. 60. Frigidioribus regionibus pulverationem faciunt, quam vocant rustici occasionem, quum omnis glæba in vinetis refringitur, et resolvitur in pulverem. Adde *Pallad.* 4. *R. R.* 7. *Servius* ad illud *Virg.* 2. *G.* 418. Sollicitanda tamen tellus, pulvisque movendus: Geuus, inquit, ipsam culturæ pulveratio vocatur, quo immixtæ glæbæ vitibus applicantur. *V. PULVERO.*

PULVĒRESKO, is, ere, n. inchoat. 3. pulvere cooperior. *Gloss. Lat. Gr.* Pulveresco, *κονοποτῶμαι.*

PULVĒREUS, a, um, adject. ¶ 1. Est ad pulverem pertinens, *κονιαῖος, κόνιος.* *Virg.* 8. *Æn.* 593. oculisque sequantur Pulveream nubem. h. e. pulverem in modum nubis excitatum ab agmine. *Ovid. Medic. fac.* 61. Pulverea farina. *Claudian. B. Get.* 458. Pulvereus turbo. *Plin.* 37. *Hist. nat.* 10. 61. (170). Indica gemma can-

dida, pulvereæ aspectu. ¶ 2. Item pulvarem excitans. *Val. Flacc.* 4. 607. Iudo volitans quum turba superbo Pulveralis exultat equis. *Ovid.* 6. *Met.* 705. de Borea. Pulvereamque trabens per summe cacemina pallam, Varrit bumum. ¶ 3. Item pulverulentus, pulvere plenus, *pien di polvere, pulveroso.* *Ovid.* 7. *Met.* 114. Pulvereamque solum pede pulsavera bisulco. *Stat.* 6. *Theb.* 7. Pulvereamque fera crinem detersit oliva. *Id.* 11. *Theb.* 403. Pulverem æquor. h. e. campus ubi pugnatur. et 6. *ibid.* 493. Pulveres Circus. *Paneg. Theodos.* 34. Ut erat ex longissimo itinere anhelus atque pulvereus.

PULVERIZATUS, a, um. *V.* voc. seq.

PULVERIZO, as, atum, are, a. 1. pulverizare, in pulvere redigo. Unde particip. *Pulverizatus* apud *Veget.* 1. *Veterin.* 54. Turis pulverizati drachma.

PULVERO, as, are, a. et n. 1. Part. *Pulverans* 1. 1.º b. — Pulverare ¶ 1. Est pulvere conspergere, *pulverizzare, xovizw.* — 1º) Generatim. — a) Neutorum more. *Plaut. fragm.* apud *Gell.* 18. 12. Exi in, Dave: age, sparge mundum esse hoc vestibulum volo. Venus ventura est nostrar: non hoc pulveret. Ubi *Gell.* *Plautus pulveret* dicit, quod non pulvere impleat, sed ipsum pulveris plenus sit. — b) Active. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 33. 39. (114). de *pediculis.* Hoc quidem et aves infestat: phasianas vero interimit, nisi pulverantes sese. — 2º) Speciatim est verbum rusticum, quo significatur glæbas circa vitem, quum sole sicæ sunt, comminure, et in pulvarem resolvere, ipsas etiam uvas eo aspergendo. *V. PULVERATIO.* *Plin.* 17. *Hist. nat.* 9. 5. (49). Sunt qui pulvere quoque uvas ali judicent, pubescentesque pulverent; at vitium arborumque radicibus aspergant. Quod certum est Narbonensi provincie, et viandem certius sic coqui, plusque pulvis ibi, quam soli, confert. — Universim glæbas refringere circa radices arborum quocumque tempore, *pulverare* dicitur a *Pallad.* Sic enim habet 4. *R. R.* 7. Hoc mense novella vinea incipit pulverari: quod nuac ac deinceps per omnes calendas usque ad Octobres faciendum est, non solum propter herbas, sed na tenera adhibe semina solidata terra constringat. Adde *eumd.* 8. *ibid.* 1.; et *Colum.* 11. *R. R.* 2. 60. ¶ 2. Item in pulvere redigere. *Calpurn.* 5. *Ecl.* 98. et fragiles nimis sol pulverat herbas. h. e. adeo siccat, ut tactæ in pulvarem abeant.

PULVERULENTUS, a, um, adject. Olim *polverulentus* scribebant. — *Pulverulentus* est pulvere plenus, *polveroso, κοινσσαλος.*

I.) Propria. *Cic.* 5. *Att.* 14. Iter conchiebamus æstuosa et pulverulenta via. *Virg.* 1. *G.* 66. Æstas pulverulenta. *Id.* 4. *Æn.* 154. agmina cervi Pulverulenta fuga glomerant. *Ovid.* 3. *Amor.* 6. 95. de torrente. Aut lutulentus agis brumali tempore cursus, Aut premis arentem pulverulentus bumum. *Propert.* 3. 12. 7. Pulverulentaque ad extremas stat fœmina metas. h. e. multo pulvere conspersa. *Lucret.* 5. 740. sequitur calor aridus, et comes una Pulverulenta Ceres. h. e. quæ æstate pulverulenta provenit.

II.) Translate. *Ovid.* 1. *Amor.* 15. 4. Præmia militiæ pulverulenta sequi. h. e. quæ sine multo labore et pulvere non consequimur. Sic *Seneca Vit. beat.* 7.

PULVILLUS, l, m. 2. *primacciolo,* daminut. pulvini. *Horat. Epod.* 8. 15. Quid, quod libelli Stoici inter sericos Jacere pulvillus amanti? h. e. serico panno obductos. *Apul.* 10. *Met.* Pulvillus compluribus ventosa tumentibus terrestre nobis cubitum præsternunt. *Fronto ad Verum imp.* (edente iterum *A. Maio*) *Ep.* 1. a med. Adeo ut equos pulvillis instratos animadverteret. — *NB.* De cognom. *Roin.* *V. ONOM.*

PULVINAR et pulvinar, aris, n. 3. pulvinus). *Scalig.* in *Conjectan.* ad *Varron.* 5. *L. L.* 167. *Müll.*, ubi docet pulvinar dictum a plumis, vel a pellulis; putat legendum a *polvite:* (quam lectionem probavit *Müllerus*): polula fuisse pilas exaluta, mollit tomento factas, quibus datatim ludabantur foro: unde *polvit,* pila ludit, ut *Paul. Diac.* p. 243. 4. *Müll.* tradit. His quoque se tucntur,

qui *polvinar* scribi malunt. — Pulvinar ¶ 1. Sæpissime et stricto sensu in re sacra usurpatur. Erant autem *pulvinaria* (*V.* et infra sub 6.) in templis lectuli pluma, aut tomento facti, qui diis sternebantur, decreta supplicatione, iisque simulacra imponebantur, cibis appositis. *V. LECTI-STERNIUM.* Quidam volunt fuisse tabulata, in quibus signa deorum stabant: eaque in lectisterniis ornata fuisse lectulis et pulvinis, quæ iisdem signis jacentibus supponebantur. *Cic.* 2. *Phil.* 43. 110. Quem Cæsar majorem honorem consecutus erat, quam ut haberet pulvinar, simulacrum, fastigium, flaminem? *Ovid.* 14. *Met.* 827. de *Romulo deo facto.* Pulcra subit facies, et pulvinaribus altis Dignior, et qualis trabebat forma Quirini. *Cic. Dom.* 53. 136. Licinia virgo Vestalis aram at ædiculam et pulvinar sub sacro saxo dedicavit. *Id.* 3. *Cat.* 10. 23. Ad omnia pulvinaria supplicatio decreta est. *Liv.* 30. 21. Decretum, ut quinque dies circa omnia pulvinaria supplicaretur. *Tac.* 14. *Ann.* 12. Decernuntur supplicationes apud omnia pulvinaria. *Cass. Hemina* epud *Plin.* 32. *Hist. nat.* 2. 10. (20). Ut convivia publica et privata, cœnæque ad pulvinaria facilius compararentur. *Horat.* 1. *Od.* 37. 3. Saliaribus dapibus Ornare pulvinar deorum. — *Pulvinar suscipere,* apud *Liv.* 5. 52. *V. SUSCIPIO.* — In Circo pulvinar erat locus, in quo stratis pulvinaribus deorum simulacra, quibus ludi sacri erant, collocabantur: qui locus, quia omnium eret honoratissimus, ex eo imperatores aliquando spectare solebant. *Morcellius* tamen de *Stil.* *Inscript.* T. 1. p. 139. edit. *Pat.* rectius putat, pulvinar fuisse in Circo mænianum, unde Augustus et tota Cæsarum domus ludos spectabant; dictumque pulvinar, quod Augusti, tamquam numinis, sedes esset, vel quia ipsa Augusti sedes pulvinaris formam imitaretur. *Inscript.* ex *Odericio* ab eod. allata *ibid.* d. m. s. tt. CLAUDIO SABINO SODALES AERARI A PULVINARI B. M. F. H. e. æreorum operum artifices, quorum officium, fortasse etiam collegii schola, mænianum Augusti quem proxime spectabant, sive in Circo ipso, sive extra eundem; nam et utrobique tabernæ erant, et utrinque mænianum ipsum exstabat ac prominebat ingenti mole. *Festus* p. 364. 10. *Müll.* Tensam ait vocari Capito vehiculum quo exuvia deorum ludicris Circensibus in Circum ad pulvinar vehuntur. *Sueton.* *Aug.* 45. Ipse Circenses ex amicorum fere cœnaculis spectabat: interdum e pulvinari, et quidem cum conjuge et liberis sedens. *Augustus* apud *eumd.* *Cal.* 4. Spectare eum (*Caligulam*) Circenses e pulvinari, non placet nobis. ¶ 2. Hinc ponitur etiam pro templis. *Cic. Harusp.* resp. 5. 8. Hominemque eum (*Clodium*), qui pulvinaribus Bonæ deæ stuprum intulerit, etc. (*cf. eumd. Mil.* 27. 72. Eum (*occidi*), cuius nefandum adultrium in pulvinaribus sanctissimis nobilissimæ feminæ comprehenderunt. *Apul.* 6. *Met.* *init.* Et, prospecto templo quodam in ardui montis vertice, inquit etc. et *moz.* Jamque gnaviter emensis celsioribus jugis, pulvinaribus sese proximam intulit. ¶ 3. Pulvinar dicitur etiam de cervicali plerumque pluma facto, quo cubantium capita fulciuntur (quam primam esse vocabuli significationem ait *Forcellinus*), *guanciale, cuscino, cappezzale, origliere, primaccio, προσκρανον, προσκαφαλαιον.* *Petron.* *Satyr.* 134. Obscuratum dextra caput super pulvinar inclinavi. *Alii leg.* pulvinum. Est autem sermo de lectulo in cella mulieris sacerdotis, h. e. ubi ea degit, et cubat. ¶ 4. De lecto tricliniari. *Apul.* 7. *Met.* In summo pulvinari locatus, cœna poculisque magnis inauratur. *Seneca* 3. *Ira* 37. ad fin. Irasci compluti convivatori, etc. Demens, quid interest, quam lecti premas partem? honestiorem te, aut turpiorem potest facere pulvinar? *Alii leg.* pulvinus. ¶ 5. De eo, quod sedendi causa subternitur. *Ovid.* 1. *Art. am.* 159. fuit utile multis Pulvinar facili composuissa manu. *Alii leg.* pulvinum. ¶ 6. Est enim discrimen, quia pulvinar est, quod dormituri capiti supponimus: pulvinus, quo in sedendo utimur. *V.* tamen PULVINUS. Præterea pulvinus privatorum est: pul-

vinar augustius, et deorum, aut imperatorum. R. qui vel dii haberi volebant, vel habebantur. Significat autem non cervical tantummodo, sed per synecdochen ipsum lectum. — a) Ad deos quod atinet. *Catull.* 64. 47. Pulvinar vero Divæ geniale locatur Sedibus in mediis, Indo quod dente politum, etc. h. e. nuptialis lectus Thetidis. Notat superbiam Domitiani *Sueton.* 13. quod in edicto de reducenda post divortium uxore his usus sit verbis, *revocatam eam in pulvinar suum,* deum scilicet se haberi volens: quod et aliis rebus affectavit. — b) Hinc etiam de lecto conjugali imperatorum. *R. Ovid.* 2. *Pont.* 2. 71. de *Livia ux.* *Aug.* Incolomis conjux sua pulvinaria servat. *Juvenal.* 6. 131. de *Messalina ux.* *Claud.* Iupanaris tulit ad pulvinar odorem. *Seneca Consol.* ad *Polyb.* 35. ad fin. Potest hæc (*fortuna*) adversus privatas domos ullam aequalitatem nosse, cujus implacabilis sævitia toties ipsa funestavit pulvinaria? h. e. domos Cæsarum.

PULVINARIS, e, adject. ad pulvinum pertinet. *Petron. fragm. Tragar.* 37. *Burmman.* de *Fortunata ux. Trimalchion.* Est tamen malæ linguæ, pica pulvinaris: quem amat, amat, etc. h. e. garrula instar picæ, quæ ubi in pulvino conседit, volutiloquentia sua enecat auscultantes. Ita locum interpretatur *Fr. Oriolius* in *Opusc. lett. di Bologna* T. 1. p. 61.

PULVINARIUM, ii, n. 2. idem ac pulvinar. I.) Proprie. *Liv.* 21. 62. Et corvum in ædem Junonis devotasse, atque in ipso pulvinario conседisse.

II.) Translate. *Plaut. Cas.* 3. 2. 27. Ibo intro, ut subducam navim rursus in pulvinarium. h. e. utorem meam, quæ instar navis instructa et parata est, ut prodeat, in conclave et thalamum reducam.

PULVINARIUS, a, um, adject. pulvinaris. *Prudent.* 10. *trapi atep.* 1056. macellum pingue pulvinarium. h. e. copia victimarum, quæ mactantur ad pulvinar et aras deorum. At fortasse rectius quis putet, hic pulvinarium esse genit. plur. a pulvinar.

PULVINATUS, a, um, adject. ad instar pulvini convexus et mollis. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 22. 24. (86). de *nucib. juglandib.* Honor his naturæ peculiaris, gemino protectis operimento, pulvinati primum calycis, mox lignei putaminis. *Id.* 17. *ibid.* 22. 35. (168). Clivosa altiores possunt scrobes, præterea pulvinatis a devexitate labris, h. e. accumulata terra in modum pulvini, qua parte vergit in devexitatem clivus. *Id.* 13. *ibid.* 4. 7. (32). de *semine pulvæ.* Præterea casum a dorso pulvinata fissura. — *Capitula* columnarum pulvinata apud *Vitruv.* 1. 2. a med. et 3. ante med. sunt quæ in modum pulvini surgunt, ut in Ionicis ea pars, quæ est inter echinum et abacum, unde voluta pendet. Eodem modo intelligendæ videntur pulvinatæ columnæ apud *eumd.* 4. 1. extr. h. e. pulvinatum capitulum habentés.

PULVINENSIS, e, adject. a pulvinar. Bellona Pulvinensis, quæ memoratur in *Inscript.* apud *Gruter.* 313. 1. (quæ est apud *Orell.* 2317.), *Fabretti.* p. 492. n. 14. et 540. et *Don.* p. 135. tab. 8., et *Murat.* 179. 1., sic dicta est, quia in illo ejus templo, de quo ibi agitur, ejusdem statua pulvino seu pulvinari supposito Inniteretur cubito: neque enim in omnibus templis, ut *Servius* docet ad *Virg.* 3. *G.* 533., sed in plerisque pulvinar ponebatur.

PULVINULUS, i, m. 2. deminut. pulvini. *Colum.* *Arbor.* 10. a med. Quæcumque arbores in clivis erunt positæ, ita ablaqueandæ sunt, ut a superiore parte secundum codicem lacusculi fiant; ab inferiore autem pulvini altiores excitentur, quo plus aquæ limique contineant.

PULVINUS, l, m. 2. lectulus brevis pluma vel tomento, aliare re molli factus, quem sedendi, aut quocumque modo fulcendi corporis causa supponimus. Quomodo a pulvinari differat, ibi dictum est (*It. cuscino; Fr. coussin, chevet; Hisp. almohada de cama, almohadilla, cozin, cozinetc, traversero; Germ. Kissen, Ruhkissen, Sitzkissen; Angl. a cushion, squab.*)

I.) Proprie. ¶ 1. Generslim. *Plaut. Stich.* 1. 2. 37. AN. Non sedeo istic: vos sedete: ego sedero in subsellio, p. mane pulvinum. AN. bene procuras: satis sic fultum est mihi. *Cic.* 1. *Orat.* 7. 29. Tum Crassum. Immo vero commodius etiam: pulvinosque poposcisse, et omnes in iis sedibus, quæ erant sub platano, condesisse. *Id.* 7. *Verr.* 11. 27. Lectica octoporo ferebatur, in qua pulvinus erat perucidus, Melitensis, rosa fartus. *Seneca Consol. ad Marc.* 16. Equestri insidens statuae — Clælia exprobrat juvenibus nostris pulvinum essendentibus, in ea illos urbe sic ingredi, etc. *h. e.* lecticam, in qua pulvinus. *Cic.* 9. *Fam.* 18. *extr.* Sella tibi erit in ludo, tanquam bypodidascolo, proxima: eam pulvinus sequetur. *h. e.* bonoris causa, et ut mollius sedeat, sella addetur pulvinus. *Nepos Pelop.* 3. Quæ (*epistola*) quum jam accubanti in convivio esset data, sicut erat signata, sub pulvinum subjiciens, etc. *Martial.* 3. 82. Effultus ostro sericisque pulvinis. *Juvenal.* 3. 154. exeat, inquit, Si pudor est, et de pulvino surgat equestri. *h. e.* de gradibus pulvino stratis, et equestri ordini in theatro assignatis. *Sueton. Tib.* 73. et *Cal.* 12. Pulvinum alicui injicere. *scil.* suffocandi causa. ¶ 2. Speciatim dicitur de pulvinari, *h. e.* cervicali, quod capiti dormientes supponimus, *capezzale. Sall. Jug.* 74. Dormiente illo, epistolam, super caput in pulvino tenere positam, perlegit. Adde *Cels.* 3. 18.; *Plin.* 26. *Hist. nat.* 11. 69. (111). et 28. *ibid.* 19. 79. (260.); *Catull.* 6. 9. et *Curt.* 3. 6. 7.

II.) Translate. ¶ 1. A similitudine pulvini dicitur ab agricola parvus terræ elatæ tumulus, in modum dorci convexus utrinque, ut aqua facile defluat: cujusmodi sunt in agris liræ inter sulcos, aut scrobes, et in hortis areolæ, seu pars areolæ elatior et tumentior. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 21. 35. (159). Male pastinatum deprehendunt scamna inæqualia. Metienda est et ea pars, quæ interjacet, pulvini. *Id.* 19. *ibid.* 4. 20. (60). Terram areis distinguere, easque resupinis pulvino toris. *Id.* 22. *ibid.* 22. 34. (76). Herba crepidines marginum assurguntque pulvino toros vestiens. *Varro* 1. *R. R.* 35. 1. Violaria in fundo facere non est utile, ideo quod necesse est terra adruenda pulvino fieri, quos irrigationes et pluvie abluunt, et agrum faciunt macrorem. *Pallad.* 3. *R. R.* 23. *ad fin.* Terra fossa et subacta, excitatis ad lineam pulvinis. *Colum.* 11. *R. R.* 3. 20. Spicæ (ulpici) liratum seri debent, ut in pulvinis positæ minus infestentur hiemis aquis. ¶ 2. Apud *Plin.* 5. *Ep.* 6. *ante med.* sic dicitur locus ex terra arte devexus in villa, sedendi causa. Ejus verba sunt: Ante porticum xystrum concisus in plurimas species, distinctusque buxo; demissus inde pronusque pulvinus, cui bestiarum effigies invicem adversas buxus inscripsit. ¶ 3. *Colum.* 1. *R. R.* 6. 13. *de horreo.* Pavimenta testacea supersterntantur, et magna vi paviculis inculcantur atque expoliuntur: omnesque parietum et soli juncturæ testaceis pulvinis fibulantur. *h. e.* taris, seu prominentiis instar pulvini tumentibus, in longitudinem productis, qua imus paries pavimento jungitur; is enim locus rimas agere solet, et muribus viam ac latebras præbere. ¶ 4. A nautis inquit *Servius* ad illud *Virg.* 10. *Æn.* 302. sed non puppis tua, Tarcon. Namque inflicta vadis dorso dum pendet iniquo, etc.) pulvinus vocatur durior arena (*eminens instar pulvini in hortis*), quæ remeantibus fluctibus et euntibus plerumque densatur, et in modum saxi indurescit. *banco.* ¶ 5. *Vitruv.* 5. 12. vocat pulvinum congestum arene, vel cæmenti, in morem pulvini excitatum, super quem pila struitur in mare præcipitanda. *V. integr. loc.* — *Id.* 10. 15. *de caputilla.* Supra minorem columnam chelonium, sive pulvinus, etc. *V. CHELONIUM.*

PULVIS, olim polvis, vèria, m. sæpius quam f. 3. Vi cæsura secunda syllaba producitur in illo *Virg.* 1. *Æn.* 482. et versa pulvis inscribitur hasta. *V. SANGUIS* init. — *Pulvis* in Genitivo pro *pulveris* antiquum est. *Catull.* 61. 206. Ille pulvis Erythrii — Subducat numerum

prius. *Est qui malit pulveris ætheri: alii pulveris Africi, quod probat Lschmannus.* — Caret plurali num., ut *Diomed.* 1. p. 314. *Putsch.* et alii notant. *Gell.* tsmen 19. 8. *a med.* docet, *pulvis*, et *ventus*, et *fumus* non semper ἐννεός dici. et *Plin.* 11. *Hist. nat.* 24. 28. (82). *de araneorum telis.* Age, firmitas quando rumpentibus ventis, qua pulverum mole degravante! Adde *Horat. Epod.* 17. 48.; et *Ammian.* 23. 6. — Feminino gen. *pulvis* legitur in *Ennio* apud *Non.* p. 217. 11. *Merc.* et in *Propert.* 1. 22. 6. et 2. 13. 35. — Alia forma *pulver*, *veris*, est *Apul. Herb.* 35. *Herbæ* pulver in vino exhibitus. Adde *Theod. Priscian.* 1. 30. et 2. 32. teste *Reinesio.* Agnoscitur etiam a *Prisciano* 6. p. 707. *Putsch.* — Ceterum *pulvis* est terra minuta et arida, *κίονς* (lt. *polvere*; Fr. *poussière*, *poudre*, *sable très-fin*; Hisp. *polvos*, *polvillo*, *polvito*; Germ. *d. Staub*; Angl. *dust*, *powder*).

I.) Proprie. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 4. 28. (51). Quædam terræ imbribus sicciores fiunt, velut in Narniensi agro, quod Admirandis suis inseruit M. Cicero, siccitate lutum fieri prodens, imbre pulverem. *Cic.* 1. *Invent.* 30. 47. Si multus erat in calceis pulvis, ex itinere eum venire oportebat. *Ovid.* 1. *Trist.* 5. 47. Tot mala sum passus, quot in æthere sidera lucent, Parvaque quot sicca corpora pulvis habet. *Propert.* 5. 10. 35. qui nunc jacet horrida pulvis. (*Charis.* 1. p. 69. *Putsch.* leg. *arida*). *Ennius* apud *Non.* p. 217. 11. *Merc.* polvis fulva volat. *Id. ibid.* polvis vasta. *Virg.* 11. *Æn.* 909. fumantes pulvere campos Prospexit longe, Laurentiaque agmina vidit. et *ibid.* 877. Volvitur ad muros caligine turbidus atra Pulvis. *Lucret.* 5. 252. terra perusta Solibus assiduis, multa pulsata pedum vi, Pulveris exhalat nebulam, nubesque volantes. *Virg.* 12. *Æn.* 444. tum cæco pulvere campus Miscetur. et 9. *ibid.* 33. subitam nigro glomerari pulvere nubem Prospiciunt. *Phædr.* 4. 24. Juvenea sparsi pulvere, Sudore multo diffultens corpus. *Ovid.* 1. *Trist.* 3. 94. pulvere turpi Fœdatis crines. *Id.* 4. *Fast.* 238. Longaque in immundo pulvere tracta coma est. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 60. Glæbas in pulverem resolvere. *Id. Arbor.* 12. Pulverem excitare. *Quintil.* 5. 10. 81. movere. *Phædr.* 2. 5. sedare. *scil.* bumum conspergendo. *Ovid.* 1. *Art. am.* 150. excutere. *Horat.* 1. *Od.* 4. colligere. *h. e.* contrabere, conspergi.

II.) Translate. ¶ 1. Pulvis dicuntur mortuorum reliquæ ex rogo collectæ. *Horat.* 4. *Od.* 7. 14. Nos ubi decidimus Quo pater Æneas, quo Tullus dives et Ancus, Pulvis et umbra sumus. *Id. Epod.* 17. 47. Neque in sepulcris pauperum prudens anus Novendiales dissipare pulveres. ¶ 2. Metonymice est serenitas. *Virg.* 1. *G.* 101. biberno lætissima pulvere farra. ¶ 3. Quem *eruditum pulverem* nominat. *Cic.* 2. *Nat. D.* 18. 48., mathematicorum studium intelligit; quod mathematici in pulvere fornas suas describere solebant, ut si quid esset emendandum, delere possent, et rursus inscribere: et notum est illud Archimedis, quem intertuum formis, quas in pulvere descriperet, ab ignaro milite, quis esset, interfectum, in direptione Syracusarum, narrat *Lib.* 25. 31. Adde *Cic.* 5. *Tusc.* 24. 64. Huc pertinet illud *Pers.* 1. 131. Nec qui abaco numeros, et secto in pulvere metas Scit risisse vaffer. et *Rhemn. Fann. de ponderib. et mensur.* 53. Nam quæ dimidium superst, pars esse negatur, Ut docuit tenui scribens in pulvere Musa. et *Apul. de mag.* Abaco et pulviculo se dare. Adde *Sil. It.* 14. 677.; et *Claudian. Cons. Mall. Theod.* 125. ¶ 4. De solo, et terra universim. *Propert.* 1. 22. 6. Sis mihi præcipue pulvis Etrusca dolor. Tu projecta mei perpessa es membra propinqui, etc. ¶ 5. De terra figurari. *Martial.* 14. 102. Accipe non vili calices de pulvere natos et *ibid.* 114. Cumano rubicundam pulvere testam. ¶ 6. De metallica. *Pers.* 2. 66. stringere venas Ferventis massæ crudo de pulvere jussit. ¶ 7. De forma aliarum rerum. *Ovid.* 3. *Trist.* 3. 69. Atque ea cum foliis et amomi pulvere misce. *Id.* 3. *Art. am.* 628. Carbonis pul-

vere quippiam tngere. ¶ 8. *Pulvis coctus* apud *Stat.* 4. *Silv.* 3. 53. est idem ac *Puteolanus*, quam vocem vide. ¶ 9. *Sulcos in pulvere ducere*, proverb. oleum et operam perdere, *seminare in sabbia. Juvenal.* 7. 48. ¶ 10. *Pulvis belli* est ipsum bellum, prælia, pugna. *Horat.* 2. *Od.* 1. 21. Audire mægnos jam vineor duces Non indecoro pulvere sordidos. *Martial.* 8. 65. formosus pulvere belli. *Ammian.* 21. 16. *sub init.* Nonnisi pulvere bellico indurati præficiantur armatis. et 16. 1. In secessu Minervæ nutritus ex academiæ umbraculis, non e militari tabernaculo, in pulverem Martium tractus. et 23. 6. *circa fin.* Natio audeat et ad pulveres Martios erudita. ¶ 11. Per synecdochen est campus, in quo exercitatio, labor, aut pugna fit, acies, arena, campo. *Cic.* 3. *Legg.* 6. 14. Doctrinam ex umbraculis eruditorum otioque non modo in solem atque pulverem, sed in ipsum discrimen aciemque produxit. *Virg.* 7. *Æn.* 163. Exercentur equis, domitantque in pulvere currus. *Martial.* 12. 83. Colliget, et referet lapsus de pulvere follem. *Val. Flacc.* 1. 451. Cantibus, in Ææo volvet quem barbara cuspis Pulvere. *Id.* 7. 645. qualis Getico de pulvere Mavors Intrat equis, utrique gravem sudoribus Istrum. *Quintil.* 10. 1. 33. Nec versicoloreum illam vestem bene ad forensem pulverem facere. ¶ 12. Item labor, difficultas, negotium: unde *sine pulvere*, sine labore, *κλονία*, *senza fatica. Horat.* 1. *Ep.* 1. 51. Cui sit conditio dulcis sine pulvere palma. *V. ACONITI. Cf. Ammian.* 19. 11. *med.* Negotium, quod rebatur inexplicabile, sine ullo pulvere consummare.

PULVISCULUM, i, n. 2. et sæpius

PULVISCULUS, i, m. 2. deminut. pulveris. — In neutro genere *Vigilantius* apud *Hieronym.* *advers. Vigilant.* n. 4. Pulvisculum nescio quod. — Pulvisculus est pulvis minutissimus, *polvere minuta*, *κονισαλος*.

I.) Proprie. *Solin.* 15. *ad fin.* Auratilis pulvisculus. *Apul.* 9. *Met.* Pugiles, qui pulvisculo perspersi dimicant. *Id. de Mag.* Si abaco et pulvisculo te dedisses. *V. PULVIS* II. 3. Rursus *Id. ibid. in carn.* Misi ut petisti, mundiciuæ dentium, Nitelas oris ex Arabici frugibus, Tenuem, candificum, nobilem pulvisculum. *scil.* ad dentifricium. *Cæsar. Aurel.* 5. *Tard.* 1. n. 18. Ejus (*salicis*) corticem inurentea atque ex ejus cinere pulvisculum facientes, in umbra siccati scimus. et paulo post. Quum enim fuerint hmectati pulvisculi, cutis superficiem pnatulabunt.

II.) Translate, cum pulvisculo dicimus, quoties omnia sic tolluntur, ut nihil sit reliqui, ne pulvis quidem. *Plant. Rud.* 3. 6. 7. Converteret jam hic me totum cum pulvisculo. *Id. Truc. prol.* 19. Quo citius rem ab eo auferat cum pulvisculo.

PUMEX, mncis, m. *perraro* f. 3. Feminino genere extulit *Catull. infra cit.*, non tam quod ita ferret usus, quam quia male sonabat *arido modo* etc. Similia exempla congesit *Gell.* 13. 20. ex *Virg.* 2. *Æn.* 554. Hæc finis Priami fatorum. et 1. *ibid.* 245. quem das finem, rex magne, laborum? Ex *Ennio*, rectosque cupressos. et, aere fulva, etc. Ceterum *arido* legitur in *Catull. loc. cit.* spud *Vet. interp. Virgillii* ab *A. Maio* edit. p. 4., in Ambrosianis Codicib. ejusd. *Catull.* — *Pumex*, *κίσσηρις* (lt. *pomice*; Fr. *Pierre ponce*; Hisp. *pedra pomez*; Germ. *d. Bimsstein*; Angl. *a pumice-sione*).

I.) Proprie est genus lapidis cavernosi, friabilis, in mari crescentis, et aqua innatantis: cuius usus præcipuus levigandæ cuti, et membranis librorum. Laudatissimus in Melo, Nisyro, et Æolis insulis. Probatio in candore, minimoque pondere, et ut quam maxime spongiosus aridusque sit, ac teri facilis, nec arenosus in fricando. Hæc *Plin.* 36. *Hist. nat.* 21. 42. (154.), ubi adjicit etiam quasdam ejus vires in medicina. *Plaut. Aulul.* 2. 4. 18. Pumex non æque est aridus. atque hic est senex. *Auct. Priap.* 33. Uvis aridior puella psssis. etc. Quæ succo caret, ut putrisque pumex. *Alii leg.* atque putris pumex. *Scalig.* atque petra pumex. *Catull.* 1. 1. Quo.

dona lepidum novum libellum, Arida modo pumice expolitur? et 22. 6. chartæ regiae, novi libri, Novi umbilici, lora rubra, membrana Directa plumbo, et pumice omnia æquata. *Martial.* 8. 72. liber aspero Morsu pumicis aridi politus. *Ovid.* 1. *T. ist.* 1. 11. Nec fragili geminæ poliantur pumice frontes. Hinc translate *Propert.* 3. 1. 8. Exactus tenui pumice versus eat. *h. e.* summa cura politus et limatus. — Cuteum pumice deglabrare et levigare, mollium et effeminatorum erat. *Ovid.* 1. *Art. am.* 506. Nec tua mordaci pumice crura teras. *Juvenal.* 8. 16. tenerum attritus Catinensi pumice lumbum. Adde *eumd.* 9. 95.; et *Martial.* 14. 205. Cur vero Catinensem pumicem nomen *Juvenal.* *V.* in CATTINENSIS. — *Aquam a pumice postulare*, proverb. ab eo quid petere, qui omnino caset, *volvere cavari dalla rapa sangue*, apud *Plaut.* *Pers.* 1. 1. 42. Nam tu aquam a pumice nunc postulas, qui ipsius sitiatis.

II.) Translate a poetis solent viva sara cavernulis plena, et pumicem imitantia, hoc nomine appellari. *Ovid.* 8. *Met.* 561. *de antro et sede Acheloi.* Pumice multivario, nec levibus atria topibus Structa subit. *Albinov.* 1. 252. *de tecto Tiberis.* Structaque pendenti pumice tecta subit. (Adde *Virg.* 4. *G.* 374) *Ovid.* 3. *Met.* 159. *de antro neinorali.* nam pumice vivo Et levibus topibus natum duxerat arcum. Sic 2. *Fast.* 315. Antra subit, topibus, laqueataque pumice vivo. et 4. *ibid.* 495. Est specus exesi structura pumicis asper. *Virg.* 4. *G.* 43. *de apib.* penitusque repertæ Pumicibusque cavis, exesæque arboris antro. *Id.* 5. *Æn.* 213. Qualis spelunca subito commota columba, Cui domus et dulces latebrosi in pumice nidi. *Horat.* 1. *Od.* 11. 5. Quæ (hiems) nunc oppositis debilitat pumicibus mare. *h. e.* scopulis et rupibus salo exesis. *Claudian.* 6. *Edyll.* 15. conclusaque subter anhele Pumice limosas personat unda vias. — *Veget.* 6. *Veterin.* 1. 2. vocat *pumicem unguatæ* solum unguatæ in equo.

PCMICATOR, ōnis, m. 3. qui pumicat, qui polit et levigat. *Gloss.* *Cyrrill.* Pumicator, *αμικτωρ*.

PCMICATUS, a, um. *V.* PUMICO.

PCMICEUS, a, um, adiect. *de pomice*, *κισσινωδης*, qui est ex pumice. *Plaut.* *Pseud.* 1. 1. 73. Quin nes? *psvd.* pumiceos oculos habeo: non quo lacrimam exorare ut exspuant unam modo. *Stat.* 3. *Silv.* 1. 114. Ipsæ pumicis virides Nereides antris Exsiliunt ultro. *Sil.* *It.* 7. 418. medio surgunt qua regna profundo, Pumicæque procul sedes. *Martial.* 4. 57. Et quæ pumicis fontibus antra calent. *h. e.* pumice manantibus. *Ovid.* 6. *Fast.* 318. Et quæ pumiceas versat asella molas. *V.* PUMEX II.

PCMICO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Pumicatus*. — Pumicare est pumice polire, levigare, *impumicare*, *polire*, *lisciare*, *κατακισσινωειν*. *Lucilius* apud *Non.* p. 95. 16. *Merc.* Radior, subvellor. desquamor, pumicor, ornor. *Catull.* 39. 19. Dentem atque russam pumicare gingivam. Ita *Apul.* *de Mag.* Alii *defricare*. Sic *Martial.* 5. 41. et pumicata pauperes manu monstras. *Id.* 1. 67. Sed pumicata fronte si quis est nondum, Nec umbilicis cultus atque membrava. *Plin.* 2. *Ep.* 11. *ad fin.* Qui titulus a vita hominis compti semper et pumicati non abhorrebat. *h. e.* delicati, mollis, effeminati: bujusmodi enim cutem pumice polibent. *Sidon.* 8. *Ep.* 3. *ad fin.* Satrapæ myrrhatii, pumicati, malobatrati. et 1. *Ep.* 7. *a med.* Paulo ante detonsus, pumicatusque.

PCMICOSUS, a, um, adiect. Comp. *Pumicosior*. — Pumicosus, *κισσινωδης*, est pumicis naturam, vel similitudinem habens, rarus, fistulosus. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 5. 3. (35). Vitis terræ aridæ, fistulose, scabræ, canescentis, exesæ et pumicosæ. *Id.* 36. *ibid.* 19. 34. (141). Lapis pumicosus. *Id.* 32. *ibid.* 8. 27. (86). Halcyoneum pumicosius, spongicæque patri simile. Adde *Plin.* 2. 3. *sub fin.*

PUMILIO, ōnis, m. 3. Alia forma *pumilio*, *onis*, legitur apud *Stat.* 1. *Silv.* 6. 57. Hic au-

dax subit ordo pumilonum, Quos natura, brevi statu peracto, Nodosum semel in globum ligavit. — Pumilio, *nano*, *pigmeo*, *νανος*, est nanus, homo staturæ perquam brevis. Videtur esse corruptum a *πυμάλιον*, (quod idem significat, a *πυμυρ*, mensura a cubito ad pugnum) ut *Alimento a Laomedonte*, et *Catamitus a Ganymedes*, etc. *V.* CATAMITUS.

I.) Proprie. *Lucr.* 4. 1162. *de puella.* Parvula, pumilio, *χαριτων* *λα*, tota merum sal. *Seneca Ep.* 76. *ad fin.* Non est magus pumilio, licet in monte constiterit. *Martial.* 14. 213. cui lemma *Parma.* Hæc quæ sæpe solet vinci, quæ vincere raro, Parma tibi, scutum pumilionis erit. Adde *Gell.* 19. 13.

II.) Translate. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 56. 77. (156). et *Colum.* 8. *R. R.* 2. 14. etiam de gallinis usurpant. Quia pumillonum genus in omnibus animalibus est, atque etiam inter volucres, ut ait *Id.* *Plin.* 11. *ibid.* 49. 108. (260). Etiam in plantis, justo humilioribus in suo genere, pumiliones esse *Id.* 12. *ibid.* 2. 6. (13). et 17. *ibid.* 22. 35. (176). satis ostendit. Hæc Græcia adverbio *χαμηλ* appposito propriis nominibus designantur, ut *χαμηλατanos*, *χαμηπεικη*, etc.

PCMILIS et

PCMILLIUS. *V.* PUMILUS.

PCMILLO, ōnis. *V.* PEMILIO.

PUMILUS, a, um, adject. Alia forma *Gloss.* *Philox.* *Pumilis*, *νανος*. — Comp. *Pumilior*. — Pumilus est qui statura est perbrevis, nanus. *Apul.* 5. *Met.* Maritus sortita sum cucurbita glabriorem, et quovis puero pumiliorem. — Hinc

Pumilus, *u*, m. 2. absolute, substantivorum more, est idem ac pumilio. *Stat.* 1. *Silv.* 6. 61. Casuræque vagis grues rapinis Mirantur pumilos ferociiores. (nota hic primam syllabam corripit, quam in *Pumilo* produxit.) *Sueton.* *Aug.* 83. Nam pumilos et distortos et omnes generis ejusdem, ut ludibria naturæ malique omnis abhorrebat. *Est qui legit* pumillos.

PCMULA, æ, f. 1. genus vitis, in agro Amitermino præcipue nascentis. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 3. 4. (137).

PUNCTA, æ, f. 1. *colpo di punta*, ictus, qui punctum infertur. *V.* CÆSA. — In aquæductibus quid sit, *V.* PUNCTUM.

PUNCTARIOLAS. *V.* PUNCTATORIOLAS.

PUNCTARIUS. *V.* PONTARIUS.

PUNCTATIM, adverb. per puncta, concise, breviter, ut Punctatim sub mentis oculis redigere, *Claud. Mamert.* 3. *Stat. anim.* 14.

PUNCTATORIOLAS, leres pugnas appellat Cato in ea, quam dixit de re Histriæ militari. *Festus* p. 242. 9. *Müll.* Apud *Paul.* *Diac.* p. 243. 9. legitur *punctariolas*.

PUNCTILLUM, i, n. 2. deminut. puncti. *Solin.* 15. *sub fin.* Cyaneus et Scythia est optimus, si cæruleo coruscabit: cujus gnari in marem et feminam genus dividunt. Feminis nitor purus est: marem punctillis ad gratiam interlucentibus auratillis pulvisculus variat. Adde *Not. Tir.* p. 131.

PUNCTIM, adverb. *puntone*, *di punta*, per punctiones infigensque gladii, sive pungendo, ut *cæsim*, cedendo. *Liv.* 22. 46. Hispano punctim magis, quam cæsim, assueti petere hostem. *Pacat. Paneg. Theodos.* 36. Miles urgere eminus comminus, gladiis hastis punctim cæsim ferire. *Veget.* 1. *Milit.* 12. Præterea non cæsim, sed punctim ferire (*antiqui Romani*) discebant. *V.* CÆSIM.

PUNCTIO, ōnis, f. 3. *puntura*, *στιξίς*, actus pungendi. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 15. 44. (151). Contra dolores laterum pectorumque subitos, qui punctationem afferant. *Id.* 25. *ibid.* 13. 94. (150). Bibitur et contra serpentes, et ante sectiones punctionesque, ne sentiantur. *Cels.* 8. 9. *sub fin.* Punctiones in eo sentiuntur, quia necesse est ea fragmenta spinosa esse. Adde *Cæsar.* *Aurel.* 2. *Acut.* 3. et 6., et 1. *Tard.* 4.

PUNCTISTITIUM, i, n. 2. *V.* PUNCTUM.

PUNCTIUNCULA, æ, f. 1. *punturetta*, levis punctio. *Seneca Vit. beat.* 15. *circa med.* Ad voluptatum dolorumque punctiunculas concitari.

Id. *Ep.* 53. *ante med.* Articuli punctiunculas sentiunt.

PUNCTORIUM, i, n. 2. *foraterra*, *pivo lo*, *εμβολον*, instrumentum ad pungendum, paxillus, quo solum perforatur. *Gargil.* 4. *de re hortensi* (edente *A. A. Scottio*) 5. Moris est *plantam persici* fimo oblitam, et inferioribus foliis deputatam subacto solo, et præcedente punctorio, sicuti olera, demergere.

PUNCTULUM, i, n. 2. deminut. puncti, punctiuncula.

1.) Proprie. *Apul.* 6. *Met.* *Psyche* innotio punctulo suæ sagittæ suscitavit.

II.) Improprie de brevi punctiuncula mentule Cupidinis, quam Psyche in concubitu experta prægnans facta fuerat. *Apul.* 5. *Met.* Miratur de brevi punctulo tantum incrementulum locupletis uteri.

PUNCTUM, i, n. 2. (pungo). Etiam punctus gen. mascul. usurpatum apud *Boeth.* in *Categor.* *Aristot.* 1. p. 117. Principium in numericis est unitas, in linea punctus. *Id.* 2. *Arithm.* 30. p. 1344. Illius puncti, qui eminus fixus est. *Auct.* in *Gromat. vet.* p. 266. *Goes.* Punctos habet litteris Græcis. *Isid.* 1. *Orig.* 19. Punctusque ad unam litteram ponitur, et 5. *ibid.* 25. Cujus tam brevis est temporis punctus. Adde *Capell.* 9. p. 318.; et *Isid.* 3. *Orig.* 12. *sub fin.* A *Forcellino* affertur etiam illud *Plin.* 2. *Hist. nat.* 68. 68. 174. Hæc tot portiones terræ, inmo vero mundi punctus (neque enim est aliud terra in universo) etc. *At ibi legendum* puncta. *V.* integrum locum ibique adnotata a *Sillig.* et PUNCTUS, us. — Ceterum punctum est punctio, et acumen ipsum tenne, quo fit, *πυγμα*, *πυγμα* (It. *puntura*, *punta*; Fr. *picure*; Hisp. *picadura*, *punta*; Germ. *das Eingestochene*, *der Punct* *das kleine Loch*; Angl. *a point*, *prick*, *puncture*).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est exiguum foramen. *Martial.* 11. 46. Punctaque, lasciva que terebrantur acu. ¶ 2. Latiori sensu et sæpius est punctio. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 50. 76. (201). Oculos suffusos capra juncti puncto sanguine exonerat, caper rubi. *Haradin.* *mallot punctu*: a punctus, us: ut 29. *ibid.* 6. 38. (131). Mustelæ etiam oculis puncto eratis ajunt visum reverti. Ad utramque positionem pertinere potest illud *Phædr.* 5. 3. punctum volneris parvulæ Voluisti morte ulcisci. et *Plin.* 11. *Hist. nat.* 28. 34. (100). Quibusdam aculei hebetes, neque ad punctum, sed ad suctum, ut muscarum generi. — Ad punctum neutr. gen. certius reducuntur sequentia. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 13. 56. (199). Fimmin acus erere punctis tolli jubent. *Id.* 30. *ibid.* 15. 47. (136). Sanies punctis emissa e cerebro viperæ. *Id.* 11. *ibid.* 21. 24. (73). Ter novenis crabronum punctis interfici hominem.

II.) Translate significat A) Punctionis signum, et B) Partem alienius rei minimam.

A) Est punctionis signum. ¶ 1. Generatim. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 52. 74. (144). Ororum alia sunt candida, alia pallida, alia punctis distincta. *Id.* 37. *ibid.* 8. 34. (113). Gemma sanguineis punctis. *Plin.* *alter Paneg.* 35. Exsanguem illam et ferream frontem convulserandam præbeant punctis. *h. e.* notis servilibus. ¶ 2. Speciatim in scriptione — a) *Punctum* est nota distinctionis inter litteras et verba. *Auson.* *epigr.* 35. 1. *Lucius* una quidem, geminis sed dissita punctis Littera: prænomen sic nota sola facit. *scil.* 1.; ita enim veteres Latinos scribere solitos fuisse litteras singulares, quæ prænominis locum erant, apparet ex palimpsestis, in quibus *A. Marius* in *pref.* ad *Cic. de rep.* p. 36., itemque ad *ejusd. fragm. orat.* p. 40. *edit.* 2.º, affirmat, se invenisse scriptum 'A' pro *Aulus*, 'L' pro *Lucius*, 'M' pro *Marcus*, 'P' pro *Publius* etc., atque adeo ita ubique ille idem edidit. Idem affirmat locum habere in Cod. Pompei Festi *Müllerus* in *præfat.* p. 17. Id tamen immerito negat locum habuisse *Orsatus* in *Marm. erud.* T. 2. p. 45. — b) Item nota, qua cola et commata in scribendo legendoque distinguebantur. *Dionys.* 2. p. 432. *Putsch.* Distinctio quidem est

apposito puncto nota finiti sensus, vel pendentis mora, quod locis ponitur tribus: summo, quum sensum terminat, et vocatur finalis: medio, quum respirandi spatium legendi dat, et dicitur media: imo, quum lectionis interruptum tenorem aliud adhuc illaturam suspendit, et vocatur subdistinctio. Adde *Donat.* 1. p. 1742. Hinc patet, veteres Latinos usos fuisse puncto ad summam litteram posito, ut illud significarent, quod nunc Itali puncto; ad mediam, ut illud quod nunc *virgola*; ad imam, ut illud, quod nunc *due punti* vel *punto e virgola* vocant. — c) Item nota minuta instar puncti, qua utebantur notarii ad scribendi celeritatem. *Auson. epigr.* 146. 4. Lul multa fandi copia punctis peracta singulis. *V. NOTARIUS*, ii. ¶ 3. Item speciatim apud Mathematicos est signum in magnitudine individuum, vel minima et individua lineæ pars, nullam neque longitudinem habens, neque latitudinem, neque profunditatem, *puncto*, *στίγμα*. *Cic. Acad.* (2. pr.) 36 116. Illa initia mathematicorum: punctum esse, quod magnitudinem nullam habeat. ¶ 4. Item speciatim in conitilis creatorum magistratum distribuebantur latoris suffragium tabellæ ceratæ, inscripta habentes nomina candidatorum per singulas litteras expressa, ex gr. *κ. ε. κ. ε.* Marcus Tullius Cicero, ut patet ex *Cic. Dom.* 43. 112. Diribitores, quot quisque suffragia tulisset, puncto apposito notabant, ut constat etiam ex *Festo* p. 347. 31. *Müll.* Hinc puncta accipiuntur pro suffragiis, quia illis hæc indicabantur: *Itali voti, save, ballotte* dicunt. *Cic. Planc.* 22. 53. Nonnullas tribus punctis pæne totidem tulerunt, et *paulo post*. Questus es, plures te testes habere de Voltinia, quam quot in ea tribu puncta tuleris. *Id. Mur.* 34. 72. Recordor, quantum hæc questiones punctorum nobis detraherent. Adde *eumd.* 2. *Tusc.* 26. 62. Ita *Sidon. carm.* 2. 19. te castra tubis, te curia plausu, Te punctis scripsere tribus. et *Horat.* 2. *Ep.* 2. 99. Discedo Alcæus puncto illius. *Id. Art. P.* 343. Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci. *h. e.* probatur ab omnibus. *Auson. Grat. act. ad Gratian.* 5. Consul ego inuocare tuo, non passus septa, neque campum, non suffragia, non puncta, non loculos. ¶ 5. Item in ludo talorum, vel tesserarum punctum significat numerum unitatem, *puncto*. *Martial.* 14. 17. Hic mihi bis seno numeratur tessera puncto. ¶ 6. Item ipsum iactum. *Sueton. Ner.* 30. Quadringenis in punctum *HS.* aleam lusit. *h. e.* in singulos iactus. Sic *Auson. Profess.* 1. 29. Narrantem ludo per singula puncta recursu, Quæ data, per longas que revocata moras.

B) Est pars alicujus rei minima. ¶ 1. *Punctum* in trutina, seu statera, signum unciarum, aut librarum. *Pers.* 5. 100. Diluis helleborum, certo comescere puncto Nescius examen: vetat hoc natura medendi. non sapendo, qual dose sia buona. ¶ 2. *Puncta* in aqueductum listulis erant exigui moduli, per quos aqua in privatos usus, sive ex concessione principis, sive a quatuor fraudem, et lucri causa, erigebatur: quam significationem *Forcellinus* a super. § I. 1. recta deduxit. *Frontin. Aqued.* 25. Quinque antiqui moduli exiles, et veluti puncta, quibus olim aqua, quum exigua esset, dividebatur, etc. et *ibid.* 115. Etiam ille aquariorum tollendus est reditus, quem vocant puncta (*male quidam leg. punctam*). Longa ac diversa sunt spatia, per que listulæ tota ineanat Urbe, latentes sub silice. Has competi per eum, qui appellabatur a punctis, passim convulserat omnibus in transitu præbuisse peculiaribus fistulis aquam: quo efficiebatur, ut exiguus modus ad usus publicos perveniret. Hæc *Frontinus*. — In illo *Sidon. carm.* 2. 251. et majoris luminis usum Perspicua in puteis compensant puncta profundis: puncta sunt oculi exigui introrsus in cavis, quasi puteis profundis, reconditi. ¶ 3. Sæpe transfertur ad tempus, et partem illius minimam, momentumque significat, *momento*, *puncto*, *attimo*, *ἀνάμνησις*, *χρόνος*. *Cic. Sext.* 24. 53. Illo ipso die. Die, dico? immo hora, atque etiam puncto temporis eodem. *Id. Nat. D.* 24. 67. Omnibus minimis

temporum punctis. et *ibid.* 20. 52. Nullo puncto temporis intermisso. *Id.* 1. *Tusc.* 34. 82. Animi discessus a corpore fit ad punctum temporis. in un istante. et 4. *Cat.* 4. 4. Eos punctum temporis frui vite non putat oportere. *Cæs.* 2. *B. C.* 14. a med. Ita multorum mensium labor puncto temporis interit. et *ibid.* 25. extr. Temporibus puncto omnes Uticam relinquunt. *Ter. Phorm.* 1. 4. 7. Temporibus mihi punctum ad banc rem est. *Cic.* 8. *Phil.* 7. 20. Ne punctum quidem temporis oppugnatio respiravit. *Lucret.* 4. 200. hæc (*lux et vapor*) puncto cernuntur lapsa diei Per totum cæli spatium diffundere sese. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 172. tamquam Sit proprium quicquam, puncto quod mobilis horæ Permutet dominos. — Et absoluta *Apul.* 2. *Met.* Minus morigeros in saxa, in pecua puncto reformat. et 9. *ibid.* Puncto brevissimo dilapsæ domus fortunam miseratus. *Arnob.* 5. 12. In puncti spatio poma extulit initia. *Alii leg.* in punctistitio, atque ita edidit *Orellius*. — Brevius est, quam momentum. *Plin. Paneg.* 56. Quid momentum, quod immo temporis punctum aut beneficio sterile, aut vacuum laude? *Apul.* 10. *Met.* Momento modico, immo puncto exiguo pater repente factus est. — *Puncto tempore* pro puncto temporis est *Lucretii* variis in locis, ut 2. 263. patet factis tempore puncto Carceribus. et *ibid.* 455. Omnia postremo, quæ puncto tempore cernis Diffugere, ut fumum, nebulas, etc. *Id.* 4. 214. Jam ne vides igitur, quam puncto tempore imago Ætheris ex oris ad terrarum accidat oras? Et addita præposit. *Id.* 6. 228. de fulmine. transit per saxa, per æra, Et liquidum puncto facit æs in tempore et aurum. ¶ 4. Dicitur etiam de spatio, et commoda hyperbole est in his. *Cic.* 6. de *republ.* 16. Ipsa terra ita mihi parva visa est, ut me imperii nostri, quo quasi punctum ejus attingimus, peniteret. *Manil.* 4. 924. Sic adamas, punctum lapidis, pretiosior auro est. *Seneca* 1. *Quæst. nat. præc.* a med. Punctum est, istud, in quo navigatis, in quo bellatis, in quo regna disponitis. ¶ 5. Metaphorice, de oratione, est breve et acutum dictum. *Cic. Parad. præc.* 2. Minutis interrogatiunculis, quasi punctis, quod proposuit, efficit. *Id.* 2. *Orat.* 41. 177. Puncta argumentorum plerumque ut occulas, ne quis ea numerare possit, ut re distinguantur, verbis confusa esse videantur. *Auson. Edyll.* 12. præc. in it. Monosyllaba sunt quasi puncta sermonum.

PUNCTURA, æ, f. 1. *puntura*, *στίγμα*, punctio. *Veget.* 2. *Milit.* 5. Puncturis in cute punctis milites scripti. *Alii* vectus leg. victuris. *V. STIGMA*. *Firmic.* 8. *Mathes.* 21. ante med. Viri punctura teli morientur. *Emil. Macer de spica* v. 8. p. 246. ed. *Ald.* Puncturas aufert et morsus interiorum.

PUNCTUS, a, um. *V. PUNGO* et *PUNCTUM H. B.* PUNCTUS, i, m. 2. *V. PUNCTUM* in it.

PUNCTUS, us, m. 4. *puntura*, *στίγμα*, punctio, punctura. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 6. 38. (131). Mustela oculis punctu eruitis. *Apul.* 7. *Met.* Spinæ acerrime, et punctu venenato virose. *Scybon. Compos.* 206. sub fin. et 208. et 209. Punctus nervorum, qui periculosissimi sunt, quos *ὑψηλά* Græci dicunt. *V. PUNCTUM*. I. 2. — Fortasse locus aliquis ex aliatis in voce *PUNCTUM* sub in it. formâ *punctus*, i, huc referendus est, et *punctus* est idem ac *punctum*.

PUNGENS, entis, particip. *V. voc. seq.*

PUNGO, pungis, pūpigi, punctum, pungere, a. 3. Secundam in præterito syllabam licenter produxit *Prudent.* 9. *pepi στέφ.* 59. Major tor tor erat, qui summa pupugere, infans, Quam qui profunda perforarat viscera. — *Pepugi* pro *pupugi*, ut *memoris* pro *momardi*, antiquum est. *Atta* apud *Gell.* 7. 9. Sed si pepugero, metuet. — *Diomed.* 1. p. 369. etiam *punxi* in præterito agnoscit: et *Not. Tyr.* p. 131. exhibent *pungi*. — Part. *Pungens* et *Punctus* I. — *Pungere* est cuspire, vel aculeo ictum Inferre, *στίγμα*, *ὑψω* (It. *pungere*; Fr. *piquer*, *percer*; Hisp. *pizar*, *punzar*, *herir de punta*; Germ. *stechen*; Angl. *to prick*, *sting*).

I.) Proprie. *Cic. Sext.* 10. 24. Qui per se pun gere neminem potuissent. *Id. Mil.* 24. 65. Vultus, quod acu punctum videretur, pro ictu gladiatoris probari. *Petron. Satyr.* 103. Stigmatæ puncti. *Alii leg.* puncti. *Id. ibid.* 21. Acu comatoria mihi malas pungebat. *Nævius* apud *Priscian.* 10. p. 894. *Putsch.* Stilo mihi in manum pupugit. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 57. 82. (221). Mures herinaceorum genere, pungentibus pilis. *Id. ibid.* 24. 38. (91). Pungentia folia pino, piceæ, abieti.

II.) Translate. ¶ 1. Est mordere. *Varro* apud *Priscian.* 10. p. 894. *Putsch.* Ei admovent, ut pungat, colubram: quum pupugere, etc. ¶ 2. Item penetrare, intrare. *Lucret.* 2. 459. Pungere uti possint corpus, penetrareque saxa. *V. integr.* loc. ¶ 3. Item vellicare. *Id.* 4. 626. At contra pungunt sensum, lacerantque coorta. *Petron. Satyr.* 87. sub fin. Pungere me manu cepit. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 10. 46. (114). Nitrum deprehenditur gustu: sincerum enim facile resolvitur; adulteratum pungit. ¶ 4. Metaphorice est stimulare, ægritudine afficere, lædere, cruciare. *Cic. Rosc. Am.* 2. 6. Hunc sibi ex animo scrupulum, qui se dies noctesque stimulat ac pungit, ut evellatis, postulat. *Id.* 2. *Att.* 16. Epistola illa ita me pupugit, ut somnum mihi ademerit: sed id cogitatione magis, quam molestia. *Plaut. Trin.* 4. 2. 158. Jamdudum meum ille pectus pungit aculeus, quid illi negotii fuerit ante ædes meas. *Cic.* 7. *Fam.* 15. Molestie ferebam antea, te invitum istic esse: pungit me rursum, quod scribis, esse te istic libenter. *Id.* 3. *Tusc.* 34. 82. Si paupertas memordit, si ignominia pupugit. *Propert.* 3. 6. 27. Odi ego, quos numquam pungunt auspuria, somnos. *Apul.* 10. *Met.* Suspicio non exillis fratrum pupugit animos.

PUNICANS, antis, adject. *rosseggante*, idem ac *puniceus*. *Apul.* 3. *Met.* sub in it. Commodum punicantibus pbalericis Aurora roseum quatiens lacertum cælum inequitabat. *Id.* 1. *ibid.* Faciem punicantem præ pudore obtexit. et 4. *ibid.* Floris inodori porrectos calyculos modice punicanes.

PUNICE et *Pænice*, adverb. *alla Cartaginense*, lingua aut more *Punico*. *Plaut. Pæn.* 5. 2. 22. Adibo hosce, atque appellabo *Punice*. et *ibid.* 23. *Punice* loqui. et *ibid.* 40. salutare.

PUNICEUS et *pæniceus*, a, um, adject. *Puniceus* color est, qui ad purpureum proxime accedit, nempe rubeus, rubicundus, sed dilutus, *rosseggante*. Differt tamen, quia *puniceus* proprie est magis rutilus, et splendens, et nigro propior, *rosso carico*. Lege que dicemus in *PURPURA*. *Plaut. Men.* 5. 5. 19. *Purpureum* panem, an *puniceum* soleam esse, an *luteum*. *Tibull.* 2. 6. 39. Illi selectos certent præbere colores, *Africa puniceum*, *purpureumque Tyros*. *Ovid.* 5. *Fast.* 348. *Puniceus crocus*. *Virg.* 5. *Æn.* 269. *Puniceis* thant evincti tempora *tanla*. *h. e.* vittis roseis, ut *Servius* exponit. Sic 5. *Ecl.* 17. *Punicea rosea*. et 12. *Æn.* 77. *Puniceis* in vecta rotis *Aurora* rubebit. *Lucan.* 1. 214. *Puniceus Rubicon*. scil. de glarearum *puniceo* colore originem nominis mutuatus, ut ait *Sidon.* 1. *Ep.* 5. — Confunditur tamen cum *purpureo*. *Ovid.* 2. *Met.* 607. *Candida puniceo* perfudit membra cruore. Sic *Virg.* 9. *Æn.* 349. *Purpuream* vomit ille animum. *h. e.* sanguinem. *Plaut. Rud.* 4. 3. 61. Tu nisi caves, licet tibi *puniceum* corium, postea atrum denuo. *h. e.* flagris cruentum.

PUNICA, æ, f. 1. et

PUNICUS, i, n. 2. *V. voc. seq.*

PUNICUS et *Pænicus*, a, um, adject. *Pænus*, *Cartaginiensis*. *V. ONOM.* — Hinc ¶ 1. *Punicum malum* et *Punicum* absolute, granatum, *pomo granato*, *melagranata*, *melagrana*, *πόά*, *σίδη*: ita dictum quia in *Africa* circa *Cartagini* plurimum proveniebat: vel quia corticem habet, flurem et grana intus colore *puniceo*: constat cortice, seu corio rubenti, quum ad maturitatem accedit: intus habet grana plurima suis vasculis inclusa, et succo vinoso referta. In novem genera distribuit *Plin.* 13. *Hist. nat.* 19.

34. (112.), 15. *ibid.* 11. 11. (39), et *ibid.* 28. 34., (112.), 23. *ibid.* 6. 57. (106), 58. (108). 59. (110). et alibi — *Punica malus*, quæ hoc pomum fert. *Id.* 13. *Hist. nat.* 22. 38. 118. et 15. *ibid.* 11. 11. (39). etc. *Colum.* 10. *H. R.* 243. Mox ubi sanguineis se floribus induit arbor Punica. ¶ 2. *Punica cera*, candidissima aqua marina ter coquebatur, addito nitro, siccabaturque sole: eratque medicinis utilissima. *V. Plin.* 21. *Hist. nat.* 14. 49. (83). ¶ 3. De pulve Punica *V. PULS.* ¶ 4. *Ulpicum* quidam allium Punicum vocant, quia præcipue in Africa celebratum, Græci ἀζωοκάρδοσ, h. e. Africanum allium. *Colum.* 11. *H. R.* 3. 20.; *Plin.* 19. *Hist. nat.* 6. 34. (112). ¶ 5. *Punicum lutum* apud *Colum.* 9. *H. R.* 7. 4. et 11. *ibid.* 3. 54. quod *impensa Punica* dici videtur a *Pallad.* 1. *H. R.* 13., genus luti imbrivum patientissimi, in Africa usitati, quo utebantur ad craticios parietes sub dio illinendos: quidquid operis luto cum paleis, frondibus, cannis etc. mixto, facere a Pœnis dicerant Romani opifices, impensa Punica, vel Punicum lutum ideo appellabatur. Ejus rationem, tacito nomine, describit *Vitruv.* 7. 3. *sub fin.* ¶ 6. *Punicus color* idem, qui punicus. *Horat. Epod.* 9. 28. punico lugubre mutavit sagum. *Ovid.* 2. *Amor.* 6. 22. de psittaco. Tincta genens rubro punica rostra croco. Adde *Propert.* 3. 2. 32. de columbis. ¶ 7. *Punicum*, genus libi, translatum a Pœnis. Id etiam appellabant *probum*, quia erat ceteris suavissimum. *Paul. Diac.* p. 228. 12. *Müll.* Item vestis nomen, teste eod. (ut ait *Forcellinus*; ipse tamen locum minime invenit) et fortasse tunicam intelligit. tunicatus homo apud *Plaut.* *Pœn.* 5. 3. 2. est Carthaginiensis. *V.* etiam *ibid.* 5. 2. 15. Sic *Ennius* probro Carthaginiensium tunicatam juventutem voluit dicere, inquit *Non.* p. 536. 31. *Merc.* ¶ 8. *Punica fossa* opponitur fastigatæ, *V. Hygini loc. cit. in FOSSA.* ¶ 9. *Punica*, α, genus piscis marini. *Colum.* 8. *H. R.* 16. a med. Arenosi gurgites melius pascat Punicasque et indignas, umbras. *Alii vero leg.* phycidasque, et iulidas, umbrasque.

PUNIO vel pœnio, is, i vel ii, itum, ire, a. et

PŒNIOR vel pœnior, Iris, itus sum, iri, dep. 4. (pœna). Part. *Puniens* 1. c.; *Punitus* 1. a.; *Puniendus* 1. a. et 2. — Punire (ab antiquo pœnire) ¶ 1. Stricto sensu est pœna afficere, plectere, castigare, mulcare, κολάζω (It. punire, castigare; Fr. punir, châtier; Hisp. punir, castigar; Germ. Jernanden strafen, bestrafen, sicut Strafe belegen; Angl. to punish, chastise, castigate). Occurrit — a) Activa forma. *Cic.* 1. *Off.* 21. 82. Punire santes. *Id.* *Cœcin.* 2. 6. maleficia. *Liv.* 3. 55. *sub fin.* tergo ac capite aliquem. *Sueton. Cæs.* 74. Philemonem non gravius, quam simplici morte punit. *Apul.* 5. *Met.* Te vero tantum fuga mea punivero. *Quintil. Declam.* 270. a med. Ipsa sua manu vitam misera punit. h. e. sibi ademit. — Et absolute. *Quintil.* 7. 5. 5. Lex omnis aut punit, aut jubet. *Plin.* 8. *Ep.* 14. ante med. Et qui morte puniebant, et qui relegabant, una sedebant. — Passive, esser punito, κολάζομαι, pœnas luo, do, persolvo, vel dependo. *Ovid.* 9. *Met.* 778. Quod videt hæc lucem, quod non ego punior ipsa, Consilium monitumque tuum est. h. e. quod non privor vita. *Cic. Mil.* 7. 18. Quum P. Clodius M. Papirium occidisset, non fuit illud facinus puniendum. *Id.* 2. *Invent.* 28. 83. Levius demonstrando reum punitum, quam sit ille promeritus. *Sueton. Tib.* 61. a med. Nemo punitorum non et in Gemonias abjectus. — b) Est etiam verbum deponens, idem significans ac punito. *Cic. Mil.* 13. 33. Cujus tu inimicissimum multo crudelius etiam punitus es, quam erat humanitatis inæ postulare. *Id.* 2. *Invent.* 27. 80. Peccatum, quod sponte sua reus punitus sit. *Id.* 1. *Off.* 25. 89. Neque ad ejus qui punitur aliquem, sed etc. Ita *Non.* p. 471. et 479. *Merc.* Alii punit, et *Cic.* 1. *Tusc.* 44. 107. Quum mult. inimicos etiam mortuos punitant. Ita *Non.* *ibid.* Alii pœniantur, quod idem est. *Apul.* 8.

Met. Punita sum funestum prædonem. *Quintil.* 9. 3. 6. Fiunt figuræ et in verbis, ut Fabricatus est gladium, et Inimicos punitus est. Quod minus miram est, quod in natura verborum est et quæ facimus, patiendi modo sæpe dicere, ut arbitrari, suspicari; et contra faciendi, quæ patimur, ut vapulo. — c) Incertum est, quomodo ad formam referenda sint sequentia. *Cic.* 1. *Off.* 25. 89. Prohibenda in puniendo maxime ira est. et *ibid.* Qui præsent rei publicæ, legum similes sint, quæ ad puniendum non iracundia, sed æquitate ducuntur. *Id.* 3. *Tusc.* 27. 65. Quid ille Terentianus ipse se punitus? *V. HEAUTONTIMORUMENOS.* ¶ 2. Latiori sensu est ulcisci, vindicare. *Cic.* 1. *Orat.* 51. 220. Iracundia est cupiditas puniendi doloris. *Id.* *Harusp. resp.* 8. 16. Meam domum senatus ex ærario edificandam, a pontificibus liberandam, a magistratibus defendendam, a iudicibus puniendam putavit. *Id.* 3. de republ. 9. Quod (*Alexander*) vellet Græciæ sana (in Persas) punire. — Et depon. forma *Id.* 8. *Phil.* 2. 7. Ut clarissimum omnium crudelissimam puniretur necem.

PŒNIOR, ōris, adject. comparat., magis Pœnus, h. e. magis peritus linguæ Punicæ. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 30. ni. Via appellem hunc Punicæ? ac. an tu scis? ni. nullus me est hodie Pœnus Puniore. *Alii leg.* Pœnior, atque ita eadit *Bothe.*

PŒNITIO, ōnis, f. 3. castigo, punitione, κόλασις, actus puniendi. *Val. Max.* 8. 1. n. 1. Ita forti punitione liberata fratris dextera, etc. *V.* alia in **PŒNIO**.

PŒNITOR, ōris, m. 3. ¶ 1. Est qui punit, punitore, κολοστής. *Val. Max.* 6. 1. n. 8. Stuprose mentis acer punitor existit. ¶ 2. Item vindicatore, ultor. *Cic. Mil.* 13. 35. Fuit ultor injuriæ, punitor doloris sui. *Val. Max.* 3. 4. n. 5. Crassianæ stragis punitor existit.

PŒNITUS, a, um, P. PUNIO. **PŒNIA** (quod legitur et puppa), α, f. 1. fanciulla, παιδικήριον, κοράσιον, κόρη, κορίδιον, puella.

1.) Proprie. *Martial.* 4. 20. Dicit se vetulam, quum sit Cerellia pupa, Pupam se dicit Gellia, quum sit anus. *Auson. Epyll.* 7. de Bissula, 2. 2. Barbara, sed quæ Latias vincit alumna pupas, Bissula nomen teneræ rusticulum puellæ. Adde *Inscript.* apud *Orell.* 2449.

II.) Translate dixere pupas imangunculas quædam puellares, ex linteo inasutas, tomento infarctas, vestibus amictas, quibus virgines in prima pueritia lusitare solebant, quas pubertati vicine tamquam virginitalis suæ insignia Veneri offerbant, ut fauste futurum matrimonium cederet. Itali bambole, nostrates vero vulgo pue vocant. *Varro apud Non.* p. 156. 20. *Merc.* Magna pars in desiderium puparum et sigillorum veniebat. *Pers.* 2. 70. Nempe hoc quod Veneri donatæ a virgine pupæ. *Hieronym.* *Ep.* 128. n. 1. de infantula. Quod vernat in floribus, quod rutilat in gemmis, quod blanditur in pupis, acceptura festinet. — *NE.* De nomine servili *V. ONOM.*

PŒPILLA, α, f. 1. deminut. a pupula, parva pupa, puellula; et

1.) Proprie ¶ 1. Plerumque significat liliam orbam parentibus, et sub tutore agentem. *Cic.* 3. *Verr.* 50. 131. Pupillos et pupillas certissimam prædam esse prætoribus. et *ibid.* 58. 153. Iste infanti pupillæ fortunæ patrias ademit. Adde *eumd.* *Topic.* 11. 46. Sic *Plin.* 8. *Ep.* 23. *ad fin.* Orbam matrem, viduam uxorem, filiam pupillam ignaram avi, patris reliquit. — *NE.* Pro puella generatim affertur illud *Horat.* 2. *Sat.* 3. 216. Pupam, aut pupillam appellet. *At alii legunt* Rufam aut pusillam; alii rectius Rufam, aut Posillam. ¶ 2. Præterea pupilla dicitur foramen unius ex tunicis, quæ in oculis sunt, per quod species rerum ad visum transmittuntur, la pupilla degli occhi, κόρη. *Cic.* 2. *Nat. D.* 57. 142. Acies ipsa, qua cernimus, quæ pupilla vocatur, ita parva est, ut etc. Sic *Codd.* alii; alii, et *Orellius*, pupula. *Lucret.* 4. 249. Et quasi perterget pupillas, atque ita transit. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 55. (148). Media eorum (oculorum) cornua fenestravit pupilla,

cujus angustiae non sinunt vagari incertam aciem, ac velut canali dirigunt, obiterque incidentia facile declinant, aliis nigri, aliis ravi, aliis glauci coloris orbibus circumdatis etc. Adeoque iis absoluta vis speculi, ut tam parva illa pupilla totam imaginem reddat hominis. *Id.* 7. *ibid.* 2. 2. 16. Esse familias in Triballis et Illyriis, qui visu quoque effascinent, interimantque quos diutius intueantur. Notabilis esse, quod pupillas binas in oculis singulis habeant. et *moz.* (18). Feminas omnes ubique visu nocere, quæ duplices pupillas habeant, Cicero quoque apud nos auctor est.

II.) Translate pupillæ dicuntur pro ipsis oculis. *Apul.* 3. *Met.* Defricis adeo diu pupillis, an vigilarem scire quærebam. et *moz.* Per istas tuas pupillas. Adde *eumd.* 10. *ibid.*

PŒPILLĀRIS, e, adject. ἐφρατικός, ad pupillum, vel pupillares pertinens. — a) Generatim. *Liv.* 24. 18. *ad fin.* Pecuniæ quoque pupillares primo, deinde viduarum cæptæ conferri. *Sueton.* *Aug.* 66. *sub fin.* Legata a quibuscumque parentibus relicta sibi, aut statim liberis eorum concedere, aut si pupillari ætate essent, die virilis togæ, vel nuptiarum, cum incremento restituere consueverat. — b) *Pupillaris substitutio* apud *Justinian.* 2. *Institut.* tit. 16. est, qua pater liberis suis impuberibus, quos in potestate habet, et pupillos post mortem suam relictus est, alium heredem testamento substituit, si adhuc impuberes mortui fuerint. Et *pupillare testamentum* apud *Ulp.* *Dig.* 28. 6. 2. quo ea substitutio fit: quæ et *pupillares tabulæ* dicuntur a *Paulo ibid.* 36. *extr.* Et substitutus pupillaris apud *Ulp.* *ibid.* 8. a med. qui tali testamento pupillis substitutus est. — c) *Pupillares testiculi* apud *Juvenal.* 11. 156. sunt, ut ait *Vel. Scholiast.* ad hunc loc., quales habent hi, qui patres non habent, scilicet tumentes in licentia pueritiæ. *Alii perperam leg.* pugillares, h. e. qui pugnam seu manum implent. *V. PUGILLARES.*

PŒPILLĀRITER, adverb. *Justinian.* *Cod.* 6. 30. 20. Pupillariter substituere aliquem. *V.* vocem præced. sub b.

PŒPILLĀRIUS, a, um, adject. idem ac pupillaris. *Vel. Scholiast.* ad *Pers.* 2. 19. Stajus tutor pupillarius fuit.

PŒPILLĀTUS, us, m. 4. etā pupillare, ætas pupillaris. *V. Inscript.* in MAMMA.

PŒPILLO, as, are, n. 1. vocem pœonis exprimens verbum. *Auct. carm. Philom.* 26. Pupillat pavo, trinsat hirundo vaga.

PŒPILLUS, i, m. 2. deminut. a pupulus, pupillo, ἐφρατός, parvus puer, et speciatim impubes, qui desit esse in patris potestate vel morte, vel emancipatione, ut *Pompon. Dig.* 50. 16. 239. delinit. *Cic.* 3. *Verr.* 50. 130. Is mortuus est: reliquit pupillum parvum filium. *Id.* 3. *Orat.* 41. 165. Si vereare, ne paulo durior translatio esse videatur, mollienda est præpositio sæpe verbo: ut si olim M. Catone mortuo, pupillum senatum quos relictum diceret, paulo durius; sin, ut ita dicam, pupillum, aliquanto mitius. *Juvenal.* 6. 628. Vos ego, pupilli, moneo, quibus amplior est res, Custodite animas, et nulli credite mensæ. Adde *Horat.* 2. *Ep.* 1. 123.; *Senec.* *Ep.* 4.; et *Sueton. Galb.* 9. — *NE.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

PUPPIS, is, f. 3. In quanto, et frequentius in sexto casu, etiam in e desinit. *Lucan.* 3. 545. In puppem rediere rates. Ita legit *Priscian.* 7. p. 758. *Putsch.*, et reperitur in MSS. non unis: alii *puppim*. Quod idem dicendum de alio loco ejusdem poetæ 4. 132. parvam Teitur in puppem. quod *Priscian.* *ibid.* p. 761. refert. *Puppe* habent *Ovid.*, *Lucan.*, *Val. Flacc.* aliquoties, *Claudian.* sæpe: item *Stat.* 3. *Theb.* 29., *Sil.* *Il.* 14. 525., *Juvenal.* 12. 79., *Pers.* 6. 30. — Puppis est pars navis posterior, altior, ornatio et honoratio, ubi gubernaculum et clavus, πρῶτην (It. poppa; Fr. arrière d'un vaisseau, poupe; Hisp. popa; Germ. der Hintertheil des Schiffes; Aagl. the poop).

1.) Proprie. *Cic.* 13. *Att.* 21. Inhibitio remigum motum habet, et vehementiorum quidem

remigationis, navem convertentis ad puppim. *Horat.* 1. *Od.* 14. 14. Nil pictis timidus navita puppibus Fidit. *Virg.* 3. *Æn.* 130. Prosequitur surgens a puppi ventus euntes. *Id.* 4. *ibid.* 554. *Æneas* celsa in puppi, jam certus eundi, Carpebat somnos. *Ovid.* 3. *Met.* 651. e puppi pontum prospectat adunca. *Cic.* 1. *Divinat.* 50. 112. Ex Taygeto extrema montis quasi puppis avulsa est. *Cf. Plin.* 2. *Hist. nat.* 79. 81. (191). Et ἀλλήγορικώς *Cic.* 9. *Fam.* 15. circa med. Sedebamus enim in puppi, et clavum tenebamus: nunc autem vix est in sentina locus.

II.) Translate. ¶ 1. Per synecdochen sæpe est ipsa navis, poetice tamen: nam prosa, ut ait *Quintil.* 8. 6. 20., ut mucronem pro gladio, et lectum pro domo recipiet; ita non puppim pro navi, nec abietem pro tabellis. *Verg.* 1. *Æn.* 403. Haud aliter puppesque turæ, pubesque tuorum Aut portum tenet, aut pleno subit ostia velo. *Ovid.* *Heroid.* 13. 97. Inter mille rates tua sit millesima puppis. ¶ 2. Comice, pro parte hominis posteriore. b. e. pro tergo dixit *Plaut.* *Epid.* 1. 1. 69. Hæccine ubi scibit senex, puppis pereunda est probe.

PŪPŪLA, æ, f. 1. deminut. pupæ, ¶ 1. Puellam significat. *Inscript.* apud *Gruter.* 627. U, quæ est apud *Orell.* 3031. A PŪPŪLA ANNIS VIGINTI OBTVNI DOMVM OMNEM. — Interdum vox est blandientis. *Apul.* 6. *Met.* Sed adhuc istud, mea pupula, ministrare debebis. *Hic* Venus loquitur ironice ad *Psyche*. ¶ 2. Est etiam idem ac pupilla, pupilla degli occhi, κόρη. *Cic.* 2. *Nat. D.* 57. 142. Palpebræ aptissime factæ et ad claudendas pupulas, et ad aperendas. *Horat.* *Epid.* 5. 39. Interminato quum semel fixæ cibo Intabuisent pupula. *Varro* apud *Non.* p. 172. 5. *Merc.* Non umbrantur somno pupulæ. *Ovid.* 1. *Amor.* 8. 15. de saga. oculis quæque pupula duplex Fulmiat, et gemino lumen ab orbe venit. *V. loc.* *Plinii* in PUPILLA I. 2.; et adde *Catull.* 65. 46. i. et *Manil.* 4. 529.

PŪPŪLUS, i, m. 2. deminut. pupi.

1.) Proprie est idem ac puer, puerulus. *Catull.* 56. 5. Deprendi modo pupulum puellæ Tusantem. — De homine adulto per contemptum dixit *Seneca* *Ep.* 12.

II.) Translate est imaguncula, fantoccino. *Arnob.* 7. 8. Dii passerculos, pupulos, equuleos, panes accipiunt, quibus avocare se possint. *V. PŪPA* II.

PŪPŪS, i, m. 2. (puer). ¶ 1. Est puer parvulus et tenellus, fanciullo, παιδάριον. *Varro* apud *Non.* p. 156. 22. *Merc.* Ac manum lacris sugentem pascere pupum. Apud *Sueton.* *Cal.* 13. extr. est vox et appellatio blandientis. *V. PULLUS.* ¶ 2. Est etiam idem ac pupilla et pupula, la pupilla degli occhi. *Paulin.* *Nolan.* *car.* 20. 179. qui luminis intima servans Sub vitrea nigri latet albus imagine pupi. — *NB.* De puerum. *Rom.* *V. ONOM.*

PŪRE, adverb. purus. *Comp.* *Purior* I.; *Sup.* *Purissime* I. et II. 3. — *Purime* pro purissime *V.* suo loco. — Pute est idem ac nullis admixtis sordibus, munde, nitide, puriter, καθαρός (II. nettamente, mondamente, puramente; *Fr.* proprement, purement; *Hisp.* puramente, limpiamente; *Germ. rein.* unbefleekt, unvermisch; *Angl.* neatly, cleanly, purely).

1.) Proprie. *Plaut.* *Aulul.* 2. 3. 3. Pure eluero vasa. *Festus* p. 249. 5. *Müll.* Pure lautum antiqui dicebant aqua pura lavatum. *Cato* *R.* 66. Quam mundissime purissimeque fiat. *Horat.* 1. *Od.* 19. 5. Urit me Glyceræ nitur, Splendentis Pario marmore purius. h. e. nitidius, clarus.

II.) Translate. ¶ 1. Refertur — a) Ad abstinentiam a rebus Veneris. *Liv.* 27. 37. a meif. Pure et caste a matronis sacrilicatum. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 10. 12. (27). Radix caste pureque collecta discutit strumas. *Plaut.* *Asin.* 4. 1. 61. Si forte pure velle habere dixerit, etc. h. e. sola cubare: quod fiebat a feminis in casto Isidis, per decem dies. *V. Propert.* 2. 24., *Tibull.* 1. 3. a v. 23., *Ovid.* 1. *Amor.* 8. 74. etc. — b) Item ad mores universim. *Cic.* *Senect.* 5. 13. Est etiam

quiete et pure et eleganter actæ ætatis placida ac lenis senectus. *Id.* 1. *Nat. D.* 2. 3. Pure et caste deos venerari. ¶ 2. Item ad nitorem sermonis. *Cic.* *opt. gen. orat.* 2. 4. Pure et emendate loqui: quod est Latine. ¶ 3. Est etiam clare, aperte, chiaramente, schiettamente. *Gell.* 9. 13. Cuiusmodi fuerit pugna decertatum. Q. Claudius primo annalium purissime atque illustrissime descripsit. *Id.* 2. 20. Scipio omnium ætatis suæ purissime locutus. *Horat.* 1. *Sat.* 2. 100. Plurima quæ invidæ aut pure apparere tibi rem. ¶ 4. Item sincere, sinceramente. *Id.* 1. *Ep.* 18. 102. Quid pure tranquillet, honos, an dulce lucellum. ¶ 5. Item simpliciter, absolute. *Ulp.* *Dig.* 18. 2. 4. a med. Quum igitur tunc recedatur ab emptione, ubi pure contrahitur; vel tunc non impleatur, ubi sub conditione fit, etc. *Papinian.* *ibid.* 8. 2. 35. Nec interest, pure utrisque, an sub conditione alteri ædes legatæ sint. *Paul.* *ibid.* 39. 2. 22. ad fin. Si ab eo, quem dominum esse negarem, vellem sub exceptione satisfari: ab eo vero, quem dominum dicerem esse, pure reponitti. *V. PURUS* II. 5.

PŪRĒFÁCIO, is, ere, a. 3. purgare, nettare. *Non.* p. 114. 19. *Merc.* Februare positum pro purgare, purificere.

PURGABILIS, æ, adject. qui facile purgatur. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 23. 25. (93). Rotundior (castanea), quæ balanitis vocatur, purgabilis maxime, et sponte proliis.

PURGAMEN, inis, n. 3. ¶ 1. Est purgamentum, sordes, immondezze, σφραγός. *Ovid.* 6. *Fast.* 227. Dunc ab Iliaca placidus purgamina Vesta detulerit navis in mare Tibris aquis. Adde *ibid.* 712., ubi designat diem: de quo *Festus* p. 344. 13. *Müll.* Stercus ex æde Vestæ xvii. cal. Julius defertur in angiportum medium fere clivi Capitolii; qui locus clauditur porta stercoraria. Illic dies notabatur in Fastis sic, q. s. d. f. h. e. Quando stercus delatum, fas: ab eo appellatus (ut ait *Varro* 6. *L. L.* 32. *Müll.* et *Festus* p. 258. 25. *Müll.*) quod eo die ex æde Vestæ stercus everratur, et per Capitolinum clivum in locum defertur certum. Quum id factum sit, tunc prætori fas. ¶ 2. Item id quod purgandi et expiandi causa in sacris lustralibus adhibetur, lustramen, piaculum. *Ovid.* 2. *Fast.* 35. Omne nefas omnemque mali purgamina causam Credebant nostri tollere posse senes. *Id.* 11. *Met.* 409. Sumere purgamina cædis. et 15. *ibid.* 327. mentis nitere in aquas. *Id.* 2. *Fast.* 23. capere domibus, torrida farra cum mica. ¶ 3. Item est munditia, splendor. *Prudent.* 7. *Cathemer.* 80. de ære. Polito prænitens purgamine.

PURGAMENTUM, i, n. 2. (purgo),

I.) Proprie ¶ 1. Est id quod ex re aliqua immunda tergetur, immunditiæ, quas rem aliquam purgantem ejicimus, sordes, purgamen, immondezze, bruttura, lordura, spazzatura, mondiglia, σφραγός, περιφύρα, καθαρά. *Liv.* 1. 56. Cloacam maximam, receptaculum omnium purgamentorum ubis, sub terram agendam. *Seneca* *Const. Sap.* 2. extr. Purgamenti oris aliquem aspergere. *Tac.* 11. *Ann.* 32. Purgamenta hortorum. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 25. 60. (184). cœnæ in pavimento. *Id.* 20. *ibid.* 5. 20. (41). cæparum. *Id.* 18. *ibid.* 10. 23. (99). milli, et panici, et sesamæ, apudam vocant. *Id.* 37. *ibid.* 2. 11. (35). Succinum esse concreti maris purgamentum. et 11. *ibid.* 37. 74. (192). Fel nihil aliud est, quam purgamentum pessimumque sanguinis. *Colum.* 1. *R. R.* 6. 21. Sterquilinia quoque duo sint: unum quod nova purgamenta recipiat et in annu conservet; alterum, ex quo vetera vehantur. et 2. *ibid.* 14. 6. *Schneid.* Licet silicem decidere et permiscere cum purgamentis cortis. et 8. *ibid.* 17. 12. Salsamentorum omnium purgamenta, quæ ceterarum officinis everruntur. — *Curt.* 8. 9. 19. Astinantur purgamenta exæstuantis freti pretio, quod libido constituit. h. e. gemmæ et margaritæ. ¶ 2. Interdum est id, quo in sacris lustralibus utebantur ad expiandum noxium expiandum: quo in sumen, aut trivium ab æversis projecto, credebant, omne scelus et nefas procul amoveri, transferri-

que in eos, qui casu calcassent, aut attigissent. *Petron.* *Satyr.* 134. Quæ striges comederunt nervos tuos? aut quod purgamentum nocte calcasti in trivio, aut cadaver?

II.) Translate, metaphorâ sumptâ a super. I. 1., dicitur — a) De homine vili, abjecto, nihili. *Petron.* *fragm.* *Tragur.* c. 74. Maledicere Trimalcchionem cœpit, et purgamentum dedecusque prædicare. *Curt.* 6. 11. 2. Purgamenta servorum. la seccia. et 10. 2. 7. Omnia potius toleraturi, quam purgamenta quondam urbis suæ, tunc etiam exilii, admitterent. Adde *eumd.* 8. 5. 8. — b) De herbis. *Seneca* *Ep.* 73. Curat purgamenta pro frugibus. h. e. lolium, zizania pro frugibus.

PURGATĒ, adverb. pure. *Non.* p. 60. 5. *Merc.* Enucleate dicitur purgate, exquisite, et sine asperitate aut durtia.

PURGATICIUS, a, um, adject. idem ac purgativus. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tit.* p. 120.

PURGATIO, ōnis, f. 3. actus purgandi, purgamento, purga, καθαρός.

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Trajan.* ad *Plin.* 10. *Ep.* 41. in fin. Purgationes cloacarum. *Cic.* 3. *Nat. D.* 22. 57. Qui primus alvi purgationem invenit. *Id.* 2. *ibid.* 56. 126. Vomitione canes, purgatione autem alvos ibes Ægypti curant. *Alti* (leg. purgato. *Id.* 16. *Fam.* 10. Inedia et purgationibus et vi ipsius morbi consumptus es. ¶ 2. Speciatim purgationes sæpe sunt menstrua mulierum, i flori. *Plin.* 32. *Hist. nat.* 10. 46. (132). Canceri in jure cocti menstruas purgationes expedit. *Id.* 20. *ibid.* 14. 53. (148). Purgationes feminarum inhibere. *Id.* 30. *ibid.* 14. 44. (129). adjuvare. et 35. *ibid.* 15. 51. (132). elicere. — In singulari num. *Id.* 20. *ibid.* 9. 34. (86). Hippocrates ubertatem puerperis hoc cibo fieri dicens, et purgationem feminis. *Id.* 24. *ibid.* 13. 72. (116). Baccae prosunt purgationi feminarum. Adde *Senec.* 3. *Quæst. nat.* 16.

¶ 3. Abstractum pro concreto, uti ajunt, est idem ac purgamentum *Theod. Priscian.* 1. 1. p. 291. ed. *Ald.* Ferri purgationem et rasuram plumbi uncias senas in sextariis tribus acetii visceri coques. *Id.* 1. 6. sub fin. p. 292. retro. Nam etiam ferri purgatio cum aceto - siccare potest. *Id.* 1. 9. Ferri purgamenta, et 1. 20. Eris purgamentum dixit.

II.) Translate. ¶ 1. In re sacra est expiatio. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 30. 40. (135). Laurus sulfimentum cædis hostium et purgatio. ¶ 2. Est etiam excusatio, scusa, giustificazione. *Cic.* 1. *Invent.* 11. 15. et 2. *ibid.* 34. 94. Purgatio est, quum factum conceditur, culpa removetur. Hæc partes habet tres, imprudentiani, casum, necessitatem. *Ter. Heaut.* 4. 1. 12. Nescio quid peccati portat hec purgatio.

PURGATIVUS, a, um, adject. purgandi vim habens, purgante, καθαρός.

1.) Proprie. *Cæc. Aurel.* 2. *Acut.* 19. et 1. *Tard.* 1. et 2. *ibid.* 1. Purgativa medicamina.

II.) Translate idem est atque excusatione de-
pulsus. *Cur. Fortunatian.* *Schol.* 1. p. 64. *Cap-
per.* Venia omnis aut purgativa, aut deprecati-
va. *V. DEPRECATIVUS*

PURGATOR, ōris, m. 3. qui purgat, ut Pur-
gator cloacarum, *Firmic.* 8. *Mathes.* 20. Her-
cules purgator serarum, *Apul. de Mag.* *Aude Au-
gustin.* 10. *Civ. D.* 10.

PURGATORIUS, a, um, adject. purgativo, pur-
gandi vim habens, καθαρός, ut Purgatorium
medicamentum, *Symmach.* 6. *Ep.* 63. (al. 64.).
Purgatoriæ virtutes, quæ animum hominis a cor-
poris contagione purgant, *Macrobi.* 1. *Somn.*
Scip. 8. — Purgatoriæ pœnæ, quibus rei coerciti
corrigitur. *Augustin.* 21. *Civ. D.* 16. Ne
ulla quidem post mortem purgatoria tormenta
patiantur. Purgatorias autem pœnas nullas futu-
ras opinetur, nisi ante illud ultimum tremen-
dum judicium. Adde *eumd.* 7. *ibid.* 7. — Hinc
Purgatorius, Yi, n. 2. absolute, substantivo-
rum more, est medicamentum purgationi inser-
viens. *Seren. Sammon.* 29. 547. Si cedant me-
dica data purgatoria dextra. *Theod. Priscian.*
2. 19. p. 307. ed. *Ald.* Aliud majus purgatorium.

Cf. *Marcell. Empir.* c. 30. p. 131. bis retro ad fin. ed. *Ald.* Malagma purgatorium ad parvulos, si ob infirmitatem potinsem purgatoriam bibere, aut sustinere non possunt.

PURGATRIX, Icis, f. 3. quæ purgat. *Tertull. Baptism.* 5. Purgatrix aqua se expiare.

PURGATORIA, æ, f. 1. actus purgandi animalia. *V. PURGO* et **PURGATIVUS**. *Edict. Dioclet.* p. 20. Mulomedico deplecoræ (videtur legend. depleturæ), et purgaturæ capilla per singula capita X̄ viginti.

PURGATUS, a, um. *V. PURGO*.

PURGATUS, us, m. 4. idem ac purgatio. *V. banc vocem.*

PURGITIO, as, are, a. 1. frequentat. a purgo. — Part. *Purgitans* I.

I.) Proprie. *Plaut. fragm.* apud *Non.* p. 190. 10. *Merc.* Quasi carnificis angiporta purgitaans.

II. Translate. *Plaut. Aulul.* 4. 10. 23. Non mihi homines placeant, qui, quando male fecerunt, purgant. h. e. excusant se.

PURGO, gas, gâvi, gâtum, gare, a. 1. (videtur esse pro purigo, a purus et ago). Part. *Purgans* I. 1. a., et II. 2. b. et 3.; *Purgatus* I. 1. a. et b. et 2., II. 2. a. et 3., et in fin.; *Purgandus* I. 1. a. et 2., et II. 3. — Purgare est purum facere, admittas alicui rei sordea, aut inutilia detrabere, expurgare, mundare, καθαρίσω, καθαρίσω (It. nettare, purgare, mondare; Fr. nettoyer; Hisp. limpiar, purir; Germ. rein machen, reinigen; Angl. to make clean, clean, cleanse, purge, purify).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) Stricto sensu. *Cic. 5. Tusc.* 23. 65. Immissi cum falciibus multi purgarunt et aperuerunt locum. h. e. dumos excidendo et amovendo. *Ovid. 1. Pont.* 8. 59. loogis purgare ligoibus arva. *Petron. Satyr.* 135. Partem leguminois super meosam effudit, jussitque me diligenter purgare. *Horat. 1. Ep.* 7. 51. Cultello proprios purgaotem leniter unguet. *Cato R. R.* 65. Oleam, si inquinata erit, lavito, a foliis et stercore purgato. *Pallad. 5. R. R.* 8. sub fin. Purganda suot alvearia aordibus. *Phædr.* 1. 22. Molestia muribus purgare domum. *Ter. Adelph.* 3. 4. 12. Purgare piaces. *Martial.* 9. 28. Purgentque sæva cana labra visellæ. h. e. pilos barbæ evellendo. *Plin. 18. Hist. nat.* 26. 64. (236). Fossas purgare, aut novas facere, et ibid. 65. (241). Purgare segetes, et ibid. Levi sarculo purgare verlus, quam fodere. *Vet. Tab. æn.* apud *Murat.* 582. sub fin. Magistratus, qui viis locisque publicis purgandis præerunt. *Ulp. Dig.* 43. 10. 1. Purgare viam proprie dicitur, ad libramentum proprium redigere, sublato eo quod supra eam esset. Similiter Part. præter. apud *Liv.* 28. 29. Purgatus locus. *Plin. 29. Hist. nat.* 4. 21. (70). Purgata vipera. h. e. capite et cauda truncatis, et interaneis exemptis. *Id. 37. ibid.* 12. 74. (194). Purgatam puramque glæbam, et 24. ibid. 19. 120. (186). Purgatum nasturtium, et 34. ibid. 8. 20. (95). Purgatis igui vitilis (æris) excoctisque. *Id. 13. ibid.* 10. 19. (64). Purgatum prunum. h. e. nucleo extracto. *Pallad. 3. R. R.* 25. ante med. Pira purgata graois. — b) Latiori significatione, purgare aliquid, ejicere, expellere. *Sueton. Vesp.* 8. Purgare rudera. *Pallad. 4. R. R.* 10. Clavo æneo si vermes purges, difficile nascentur. h. e. eoeces et destruas. *Id. 3. ibid.* 6. Ager, purgatis lapidibus, diligenter occandus. *Claudian.* 1. *Eutrop.* 383. Non alius lanam, purgatis sordibus, æque Præbuerit calatibus. — Hinc purgatus est etiam decorticatus, agsuscio. *Edict. Dioclet.* p. 15. Echini recentis purgati. et p. 16. Fabæ viridis purgatæ et p. 17. Amygdalarum purgatarum, nucleum Avellanarum purgatarum, nucleum pinel purgati pondio, etc. ¶ 2. Speciatim et sæpe ad usum medicinæ pertinet, quom medicamento sibus subducitur, aut vis noxia utcumque corpore expellitur. *Cels.* 2. 12. Si is, qui sæpe purgatus est, subito habet alvum suppressam. *Horat. Art.* p. 302. Qui purgor bilem sub veral temporis horam. *Id. 2. Sat.* 3. 27. Et miror morbi purgatum te illius esse. *Cato R. R.* 157. a med. Qui hac purgatione purgandus erit, sic eum cursio. *Fal. Max.*

8. 7. n. 5. extern. Purgare se belleboro. *Plin. 26. Hist. nat.* 8. 39. (64). vomitione, et alveo soluta. (quod *Id.* dicit ibid. 46. (73). purgare utraque parte.) *Id. 25. ibid.* 5. 21. (51). per inferna. *Id. 19. ibid.* 3. 15. (43). corpora a vitiliis omnibus. *Id. 20. ibid.* 17. 73. (188). pituitas. *Id. 8. ibid.* 27. 41. (101). fastidium lauri folio. *Id. 23. ibid.* 1. 16. (24). suppuraciones. *Id. 21. ibid.* 19. 75. (129). vulnera. *Id. 20. ibid.* 2. 6. (12). faciem. et 23. ibid. 8. 75. (145). cutem. et ibid. 2. 28. (59). Acetum gargarizatione tarditate aurium purgat. *Id. 27. ibid.* 12. 85. (100). Sucus purgat cicatrices et oculos (oculorum), et quidquid obstat.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim. *Lucret.* 6. 23. Veridicis igitur purgavit pectora dictis. *Cic. 1. Cat.* 5. 10. Educ tecum omnes tuos: purga urbem. *Sueton. Vesp.* 9. Amplissimos ordines et exbaustos cæde varia, et contaminatos veteri oegligentia, purgavit. *Id. Cat.* 29. Decimo quoque die numerum puoiedorum ex custodia subscribens, rationem se purgare dicebat. (Alii leg. rationes.) h. e. expedire, æquare, liquidare, saldare. Similem locum *V.* in **PERPURGO**. ¶ 2. Speciatim est excusare, et — a) *Purgare se*, se excusare, factum confitendo, sed lo eo peccatum a se non esse ostendendo, scusarsi, giustificarsi, render buon conto di sè. *Plaut. Amph.* 3. 2. 28. Et id buc reverti, ut me purgarem tibi. *Cic. 12. Fam.* 25. Quod te mihi de Sempronio purgas, accipio excusationem. *Id. 13. Att.* 10. Brutus per litteras purgat Cæsarem de intoleritu *Marcelli. Q. Cic. Petit. cons.* 9. 35. Si quis tibi se purgare volet, quod aspectum esse arbitretur, etc. *Cæs. 1. B. C.* 8. Velle Pompejum se Cæsari purgatum, ne ea, quæ reipubi. causa egerit, in costumellam vertat. *Id. 1. B. G.* 28. Quorum per fines ierant, bis, uti conquirerent, et reducerent, si sibi purgati esse vellent, imperavit. *Cic. 14. Phil.* 6. 17. Maie mecum ageretur, si parum vobis essem sine defensione purgatus. *Id. 1. Att.* 17. a med. Ea pars epistolæ tuæ, per quam te ac mores tuos mihi purgatos ac probatos esse voluisti. — b) *Purgare factum*, ostendera quippiam, quod feceris, recte, et sine ullius injuria esse factum, scusare, giustificare, difendere. *Liv. 1. 9. extr.* Accedebat blaoditiæ virorum factum purgantium cupiditate atque amore. *Ovid. 3. Pont.* 2. 24. Purgari factum me quoque teste suum. *Ter. Hecyr.* 2. 2. 11. Si quid est peccatum a nobis, profer: aut ea refellendo, aut purgando, vobis corrigemus. Ubi *Donat.* Refellit, qui negat: purgat, qui fatetur, et sic defendit. *Sil. 1. 7. 510.* purget miles, quod vicerit hostem. — Et cum *Accus.* et *Infinito Liv.* 42. 14. Laborare regem, ut purgant se nihil hostile dirisæ, aut scisæ, fides habeatur. et 41. 19. Qui purgarent, nec accitos ab ao *Bastarnas*, nec auctore eo quidquam facere. — Hinc ponitur pro diluere. *Liv. 8. 23.* Negligentius ea, quæ ipsis objicerentur, purgabatur. *Tac. 4. Ann.* 42. Purgare probra. *Curt.* 7. 5. ad fin. faciosus. *Cic. Cluent.* 1. 3. crimioa. confutare, ributare. *Claudian. B. Get.* 591. leto purgare fidem male suspectam. h. e. ostendere locorruptam fuisse. *Tac. 3. Ann.* 17. Adolescentem crimine civills belli purgavit. h. e. absolvit. — Cum *Genitivo Liv.* 37. 28. Oratores purgantes civitatem omnis facti dictique hostills adversus Romanos. ¶ 3. In re sacra est expiare, lustrare. *Ovid. 4. Fast.* 640. Luce Palls populos purget ut lile cluis. *Id. 13. Met.* 952. Et purgata nefas novles mihi carmloe dicto. *Tibull.* 2. 1. 17. Dii patril, purgamus agros, purgamus agrestes. *Plin. 25. Hist. nat.* 9. 59. (105). Verbeoca Jovis mensa verritur, domus purgantur lustranturque. *Lucan.* 1. 593. Pontifices festo purgantes mænia lustrò. et 8. 518. crimen habemus Purgandum gladio. *Plin. 15. Hist. nat.* 20. 36. (119). Myrtæ verbera Romanos Sabinosque, depositis armis, purgatos in eo loco, etc. Adde *Lucan.* 7. 777. — Hinc Part. præter. pass., cujus exempla supra retulimos,

Purgatus, a, um, adjective quoque usurpat, unde *Comp. Purgator* I. et 2. et *Sup. Purga-*

tissimus I.; et traoslate ¶ 1. Est abstersus, purus factus. *Horat. 1. Ep.* 1. 7. Est mihi purgatam crebro qui personet aurem. *Pers.* 2. 57. Somnia puita qui purgatissima mittunt. *Augustin.* 2. *Doctr. Chr.* 16. Purgatissima Ecclesia. *Id. Ver. Rel.* 1. Purgatissima pietas. *Id. 6. Confess.* 2. Plenum purgatoribus votis pectus. ¶ 2. Item est excusatus. *Sall. fragm.* apud *Non.* p. 310. 22. *Merc.* et *Donat.* ad *Ter. Phorm.* 1. 4. 23. Ita fiducia, quam argumentis, purgatores dimittuntur. h. e. più giustificati per l'ardire che mostravano, che per le prove che apportavano.

PURIFICAZIS, æ, adject. qui purificat. *Inscript.* apud *Gruter.* p. 1165. SVMPSISTI MERITVS PYRIFICAZIS DECVS.

PURIFICATIO, õnis, f. 3. expiatio, lustratio. *Plin. 15. Hist. nat.* 30. 30. (138). Laurus purificationibus adhibetur. *Martial.* 8. io epist. extr. Religioois purificatione lustratus. *Sever. Sanct.* 119. Sed simplex animi purificatio Optatis fruitur bonis. *Gloss. Cyrill.* Purificatio, καθαρισμός.

PURIFICATUS, a, um. *V. voc. seq.*

PURIFICO, as, avi, atum, are, a. 1. (purus et facio). Part. *Purificans* I.; *Purificatus* I. et II.; *Purificandus* I. — Purificare est purum facere, purgare, purificare, purgare, καθαρίσω.

I.) Proprie. *Plin. 8. Hist. nat.* 1. 1. (2). Ad quemdam amœnem greges eorum (elephantorum) descendere, ibique se purificantes solemniter aqua circumspergi. et 11. ibid. 37. 54. (147). Tenuibus membraois oculos natura composuit, calliosis in extimo tunicis, quas subiode purificat lacrimationum salivis. *Id. 30. ibid.* 11. 28. (93). Gallina si sit luteus pedibus pius aqua purificatis, deinde colutis vioc. Adde *eumd.* 21. ibid. 14. 49. (83). *Gell.* 19. 12. ad fin. Fructecta atque virgulta simul omnia, cum sentibus et rubis, purificaodi agri causa, convellit.

II.) Translate est lustrare, expiare. *Lamprid. Elagab.* 7. Posteaquam se apud tria lumina circa Hebrum ex responso purificavit, etiam Orestam condidit civitatem. *Sueton. Aug.* 94. Illam experfectam quasi a concubitu mariti purificasse se. *Lamprid. Alex. Sev.* 7. Quod ille infamavit, tu purifica. *Paulin. Nolan. carm.* 6. 72. Ipse in se oibllum, quo purificetur, habebit. — Huc pertinent et illa *Plin.* 30. *Hist. nat.* 10. 24. (82). Fel canis nigri masculi amuletum esse magi dicunt domus totius, suffitæ eo purificatæve, contra omnia maia medicamenta. *Justin.* 10. 3. 2. Regiam cognatorum cæde et strage principum replet: atque ita, velut purificato regoo, bellum Cadusis infert. et *Plin.* 10. *Hist. nat.* 41. 57. (116). Villaribus gallinis et religio inest. Inhorrescent edito ovo, excutiantque sese, et circumactæ purificat, aut festuca aliqua sese et ova lustrant.

PURIFICUS, a, um, adject. purum faciens. *Claudian. VI. cons. Honor.* 328. purificumque Jovem, Triviamque precatus. *Alii leg.* terrificum *Lactant.* 4. 15. Puritici roris perfusio. Est qui legit purificati; sed minus recte, et contra quam plurium MSS. fidem.

PURIFLŪS, a, um, adject. qui purus fuit. *Ambros* in *Inscript.* apud *Gruter.* 1166. 8. de fonte baptisimæ. Confessosque reos maculoso crimina solvens Fontis puriflui diluit irriguo.

PURIMÉ tetinero (positum est pro) purissime tenuero. *Paul. Diac.* p. 252. 9. *Müll.* Illud purime est pro purissime, quod ideo est ac purissime.

PURI MENSTRIO. *V. PURUS* II. 3.

PURITAS, atis, f. 3. duo diversa significat; scilicet

A) A voc. purus est idem ac munditia, integritas, purities, nettezza, mondezza, καθαρίτης, καθαρότης, αγνία. *Pallad.* 11. *R. R.* 14. a med. Vloam læculetum statim limpidum reddi, si etc.; mor sumere puritatem, colarique debere, et in usum referri. *Macrob.* 1. *Somn. Scip.* 11. sub fin. Simplex et absolutissima puritas. *Capitolin.* *Ver.* 3. Amavit simplicitatem ingenii puritatemque vivendi. h. e. eleganza di vita. Et

Hieronym. Ep. 57. n. 2. Quum docti pariter et indocti mirarentur eam (*epistolam*) pro doctrina et puritate sermonis, cepit etc. *h. e.* elegantil genere dicendi. Adde *Arnob. 5. 11.* (*ubi in plur. num.* Aquarum Innoxiae puritates.); et *Symmach. 3. Ep. 29.*

B) A voc. *pus, puris*, est purulentia. *Caes. Avel. 5. Tard. 4. ante med.* Attestante sanguinis puritate.

PURITER, adverb. *nettamente, puramente, καθαρώς*, munde, pure.

1. Proprie. *Cato R. R. 112.* Aquam transfundito in alterum dolium puriter et leviter. Adde *Ennium* apud *Priscian. 15. p. 1010.* *Putsch.* Sic *Novius* apud *Non. p. 516. 20.* *Merc.* Puriter volo facias. *Pomponius apud eumd. ibid.* Puriter fac ut rem tractes. *Catull. 39. 14.* Puriter lavit dentes.

11.) Translate. *Catull. 76. 19.* si vitam puriter egi.

PURITIA, *æ, f. 1.* *Non. p. 156. 8.* *Merc.* Puritia, id est puritas. *Varro Rerum Divinarum lib. 1.* Quae puritia est infrequens polluta. Sic *cl. Quicherat. Mercerus* haud recte leg.: Pueritia, id est etc.

PURITIES, *ei, f. 5. vel puritia, æ, f. 1.* puritas, munditia. *V. PUERITIA.*

PURO, *as, are, a. 1.* duo diversa significat; scilicet

A) Ab adject. *purus* est *purificare, καθαρίζω*, purum facio, purgo. *Plaut. Aulul. 2. 3. 3.* Vascula intus pura propere. *Alii leg.* pura propere, *vel pure propere. Festus p. 229. 12. Müll.* Casta qui purant sacra.

B) A nomine *pus, puris*, est idem ac suppurare. *Marcell. Empir. c. 14. p. 104. retro ed. Ald.* Protinus tumorem faucium tollunt; verum si purare fauces videbuntur, oportebit saepius gargarizare aquam-mulsam.

PURPURA, *æ, f. 1.* πορφυρα.

1. Proprie est concha marina (ut conchylium, et murex, seu buccinum) alio nomine *pelagia*, ejusque succus *pelagium*, quam *Plin. 9. Hist. nat. 36. 60. 125.* scribit. Vivere annis plurimum septenis: celerissime crescere, et auno magnitudinem implere: latere, sicut murices, circa Canis ortum tricenis diebus: congregati plurimas ejus generis verbo tempore, multoque attritu lentorem cujusdam cere salivare: rostrum habere cuniculatum procurrentis, et cuniculi latere introrsum tubulato, qua proferatur lingua: hanc esse longitudine digitali, tantaeque duritiae, ut reliquis conchas perferat pascendi causa: in mediis faucibus caudilam venam habere, qua pretiosus ille liquor continetur: tingendis expetitis vestibus, nigrantis ros: colore subluccens: contendere piscatores, ut vivas capiant, quia cum vita succum eum evomant: et e majoribus quidem purpatis detracta concha auferret: minores cum testa vivas frangere, ita demum florem enim evspuantes. *Id. ibid. 37. 61. 131.* varia purpurarum genera enumerat. pabulo, et solo discreta: lutense, algense, laniense, calculeuse, dialuteuse: quae *V. suis loc. Mox ibid. 38. 61. 133.* fusc rationem tradit, qua purpurarum succus et color vestibus indebatur. Captis enim evimebatur vena, quam diximus, et addito sale macerabatur triduo: deinde in cortina plumbra decoquebatur. Lana immissa quinque horis potabat, rursusque immergebatur, ut totam sauiem ebiberet, indueretque colorem illum, qui tanto in pretio quondam fuit. Quia vero sola purpura nimiae nigrilitiae erat, admiscebatur ei sanies buccini seu muricis, ex qua fiebat illa austeritas et nitor cocco similis, qui tantopere quaerebatur. Ratio mixturae erat, ut in quinquaginta libras vellerum buccini quidem duceat, purpurae vero centum et decem impenderentur. Speciatim vero Tyrius color primum purpura satiabatur, mox buccino permutabatur: eratque ejus summa laus similem esse concreto sanguini, aspectu nigricantem, in spectu refulgentem. Unde et Homero purpureus dicitur sanguis (*αἷμα πορφύρεον*). Haec *Plin. Conchyliata* vestis alia ratione fiebat, nempe sola purpura admixto lotio et aqua, ut in *MUREX* jam diximus. Alia

multa huc pertinentia *V. apud Plin. loc. cit. et ibid. 41. 65. (140).* et *Vitruv. 7. 13.*, ubi docet, purpuram non habere in omnibus locis, quibus nascitur, unius generis colorem: alibi enim atrum esse, alibi lividum, alibi violaceum, alibi rubrum, ut in *OSTRUM* dictum est. Praeterea etiam in eadem regione colorum varietas existit. *Seneca 1. Quest. nat. 3. ad fin.* Sic et purpura eodem conchylio non in unum modum exit. Interest, quamdiu macerata sit; crassius medicamentum, ac aquatius traherit; saepius mersa sit et excocta, an semel tincta. *Purpura* hic est lana, seu vestis infecta purpura. *Virg. 4. G. 274. de quoniam flore.* Aureus ipse, sed in foliis, quae plurima circum funduntur, violae subluccet purpura nigra. *A. Cassiod. 1. Variar. 2.* color ordinarius purpurae dicitur obscuritas rubens, nigredo sanguinea. Narrat etiam originem ejus, canem in Tyrio litore conchyliis morsa fraegente, unde ritus ejus mirabili colore infectus hominum artificio tingendae lanae occasionem dedit. — Scriptores eorundem et conchylium, et buccinum, et purpuram, eorumque varlos gradus: item ipsas vestes aliquo eorum imbutas, *purpuram* appellare solent: quod et in *CONCHYLIIUM* et in *MUREX* adnotavimus. *Ulp. Dig. 3. 68. sub fin.* Purpurae appellatione omnis generis purpuram contineri puto: sed coccum non continebitur, buccinum et ianthinum continebitur. *Plin. 9. Hist. nat. 39. 63. (136).* Nepos Cornelius, qui divi Augusti principatu obiit, Me, inquit, juvene violacea purpura vigebat, cujus libra denariis centum venibat: nec multo post rubra Tyrentina. *Horat. Epod. 2. 20.* Certantem et usam purpuram. *Val. Flacc. 1. 427.* Illis Teneario pariter tremis ignea fuce Purpura. *Cic. Cluent. 40. 111.* Usque ad talos demissa purpura. *h. e.* toga praetexta [ut est apud *Quintil. 5. 13. 39.*, de qua et *Horat. Epod. 5. 7.* Per hoc inane purpurae decus precor. et *Cic. rursus Sext. 8. 19.* Vestitus asperae nostrae haec purpura plebeja ac pene fusca. *h. e.* violacea, qua primo usi Romani in praetextis: postea rubram Tyrentinam adhibuerit, pretiosiorum, cujus libra denariis centum venibat: denique Tyria, pretiosissima, successit, et quidem saepe dibapha, cujus libra denariis mille non poterat emi, ut *Plin. cit. 9. Hist. nat. 39. 63. (137).* tradit. *Virg. 2. G. 495.* Illum non populi fascies, non purpura regum Flexit. *Quintil. 8. 5. 28.* Afferunt lumen clavus et purpura: in loco inserta. *h. e.* segmenta e panno purpureo, *clavus et purpurae*, *ἢ δὴ δούτιν*. *h. e.* clavus purpureus, qualis tunicis clavatis assuebatur. *V. CLAVUS.* Sueton. *Cæs. 84.* Lectus eburneus, aut ac purpura stratus. — Fuit etiam ex aliis rebus purpurae color: ut ex creta, tubie radice et hyssigo infecta, ut est apud *Vitruv. 7. 14.*, item ex cocco, ut est apud *Plin. 9. Hist. nat. 41. 65. 140.*, ex vacciniis Gallicis, apud *eumd. 16. ibid. 48. 31. 77.* — De purpura generibus, coloribus, preparatione et usu accuratissime egit *Pusch. Amatus* in opere, cui titulus *De restitutione purpurarum, et Mich. Rossa, Dissert. delle porpore* etc., quos consule sis.

11.) Translate. *¶ 1.* Metonymice magistratum significat, quia praeter pueros, olim soli magistratus et imperatores ea utebantur: quamquam procedente tempore ad matronas transiit, et ad viros etiam ditiores nobilioresque. Qua de re *Lin. aliquid 34. 7.* docere potest: item *Val. Max. 2. 1. n. 5.* Narrat *Sueton. de Neron. 32.* interdixisse eum aliquando usum purpurae, non quidem omnis, sed amethystinae et Tyriae: quod idem ante fecerat de conchyliata Jul. Caesar, teste *eod. ibid. 43.*, exceptis certis personis, et aetatibus, perque certos dies. *Ovid. 1. Fast. 81.* Jamque novi praevent fascies, nova purpura fulget. *Martial. 8. 8.* Purpura te (*Jane*) felix, te colat omnis honos. *Trebell. in XXX. Tyrann. 18.* in *Eutrop. 9. 8.* Purpuram sumere. *h. e.* tyrannidem occupare. *Lucan. 7. 228.* omnis Latio quae servit purpura ferro. *h. e.* omnes reges. *¶ 2.* Adorare, aut contingere purpuram, est ad imperatorem accedere, eumque adorare, presentari, *baclar la porpora del principe.* Legitur apud *Am-*

mian. 21. 9. sub fin. et in *Cod. 2. 8. 6.* et *ibid. 12. 3. 4.* et in *Cod. Theod. 6. 24. 3.* *¶ 3.* De marmure porphyrite, seu porphyretico (quem *purpureum lapidem* appellat *Lucan. 10. 116.*) *Stat. 1. Silv. 5. 36.* Sola nitet Nomadam flavis excisa metallis Purpura. *Sidon. Carm. 5. 34.* Consurgit solium saxi, quae caesa rubenti Aethiopum de monte cadunt, ubi sole propinquo Nativa exustas afflavet purpura rupes. *¶ 4.* Apud *Ovid. 8. Met. 80.* purpura est capillus purpureus in capite Nisi Scyllae patris. Apud *Martial. 9. 77.* est barba rufa. In illo *Statii 3. Silv. 3. 130.* Aut uti verna novis exspirat purpura pratis: purpura videtur esse ipse barbarum viros et pulchritudo, qua prata vere ornantur, sicut purpura homines. *V. integr. loc.* Simile est illud *Sidon. 2. Ep. 2. ante med.* Nec pilae sunt mediae, sed columinae, quas architecti peritiores aedificiorum purpuras nuncupaverit. *h. e.* ornamenta, ut clavi purpurei in tunica ornati sunt. et *Ep. 10.* Omnes nobilium sermonum purpurae per incurtam vulgi decolorabuntur. Eod. sensu dici videtur a *Cic. Orat. 58. 196.* Quos autem numeros, cum quibus tamquam purpuram, misceri oporteat, nunc dicendum est. *¶ 5.* Denique hoc adnotandum, adeo rem caram fuisse purpuram, ut ad significandas res pretiosas una cum auro in sermone jungi soleat. *Plaut. Most. 1. 3. 128.* Amator meretricis mores sibi emit auro et purpura. *Lucret. 5. 1422.* nunc aurum et purpura curis Etercent hominum vitam, belloque fatigant. *Horat. 2. Od. 16. 7.* Otium non gemmis, neque purpura venale, nec auro.

PURPURANS, V. PURPURA.

PURPURARIA, *æ, f. 1.* *V. voc. seq. in fin.* **PURPURARIUS**, *a, um, adject.* πορφυρετός, ad purpuram pertinens. *Plin. 35. Hist. nat. 6. 27. (46).* Purpurariae officinae. *Paul. Dig. 32. 1. 89.* Taberna purpuraria. *Inscript. apud Gruter. 649. 10.*, quae est apud *Orell. 4250.* NEGOTIATOR ARTIS PURPURARIAE. — *Purpurariae insulae*, in quibus purpuram Juba rex Maorianae tingere instituit, nominantur a *Plin. 6. Hist. nat. 32. 37. (201).*, et sunt, quas hodie *Madera* et *Porto Santo* appellamus sub rege Lusitaniae, nunc *del Portogallo*. — Hinc

Purpurarius, *ii, m. 2.* absolute, substantivorum more, est qui purpura tingit, vel negotiator. *πορφυρετός. Inscript. apud Gruter. 621. 4. c. VARIIS PHILADELPHIS PURPURA DE VICO CORNELII.* Adde alias apud *eumd. 649. 9.*, apud *De Lama, Inscr. Ant. p. 98.*, apud *Bertoli, Ant. di Aquileja p. 257. n. 361.*, aliam denique *V. in BAPHICUM*, in qua collegii purpurariorum mentio est. Postremus autem hic lapis *cl. Henzenio* valde suspectus est. Adde et *Inscript. apud Henzen. 5176. et 7271.*

Purpuraria, *æ, f. 1.* absolute, substantivorum more. *¶ 1.* Est mulier, quae purpureo colore inficit. *Vulgat. interpr. Act. Ap. 16. 14.* Lydia purpuraria civitatis Thyatirenorum. *¶ 2.* Item officina purpuraria. *Inscript. apud Gruter. 474. 4.*, quae est apud *Orell. 2952.* ΤΡΕΘΡΑΡΕΣ ΑΥΓ. ΛΙΒ. ΚΑΤ. ΠΥΡΡΑΡΑ. *h. e.* rationalis purpuraria-rum.

PURPURARIUS, *ii, m. 2.* *V. voc. praeced. in fin.*

PURPURASCO, *is, ere, n. 3.* πορφυρίζωμαι, purpureus fio. *Cic. fragm. apud Non. p. 162. 31.* *Merc.* Quid mare? nonne caruleum? at ejus unda, quum est pulsa remis, purpurascit. *Vopisc. Florian. 4.* Vitis, quae Amineas uvae albas ferebat, eo anno, quo ille (*Tacitus*) imperium meruit, purpurascere plurima purpura cepit.

PURPURATA, V. PURPURATUS.

PURPURATORIUS, *a, um, adject.* ad purpuratos viros pertinens. *Sidon. 1. Ep. 7. a med.* Qui non affectascat habitum purpuratorum. *Alii rectius leg.* purpuratorum.

PURPURATUS, *i, m. et purpurata, æ, f. particip.* a purpura, purpura indutus, ornatus, *vestito di porpora, porporato, ο ἐν πορφύρα.* *¶ 1.* Generalim. *Plaut. Most. 1. 3. 131.* Purpurata mulier. *Trebell. Poll. XXX. Tyr. 27.* Zoobia rom. publ. obtinuit, parvulos (*filios*) Romani impe-

ratoris habitu præferens purpuratos. ¶ 2. Speciatim *purpurati* dicuntur, qui circa reges sunt, et apud eos dignitate et gratia antecellunt. Cic. 1. *Tusc.* 43. 102. Istis, quæso, inquit, ista horribilia minare purpuratis tuis! Liv. 30. 42. Sopatrum ex purpuratis et propinquis regis esse. Flor. 1. 10. de *Mucio Scævola*. Sed ubi frustrato circa purpuratum ejus ictu tenetur, etc. Adde Liv. 37. 23.; et Curt. 3. 2. 10., 3. 6. 4., 3. 13. 13. et alibi.

PURPURĒTICUS, a, um, adject. idem ac purpuriticus et porphyreticus. *Purpuretica*, æ, f. 1. absolute, videtur esse porticus Ulpia columnis purpuretis fulta, cujus Sidon. *carin.* 8. 8. meminit. *Inscript.* apud Fabrett. p. 522. n. 361. TENE ME NE PVGIAN ET REDVOCA ME IN FORO TRAIANI IN PVRPVRETICA AD PASCHASIVM DOMINVM MEVM.

PURPURĒUS, a, um, adject. Antiquæ et more suo *Lucret.* 2. 51. Nec clarum vestis splendorem purpurei. pro *purpureæ*. — Purpureus est purpuræ colorem habens, puniceus, ostrinus. Purpuræ color quis fuerit, in *PURPURA* dictum est: nempe in aspectu nigricans, in spectu refulgens: item rubeus, vel absolute, vel ad nigrum inclinans, vel dilutus, ut in rosa: item violaceus: item alicui ex his proximus, aut similis, præsertim apud poetas. πορφύρεος (It. di porpora, porporino; Fr. de couleur pourpre, de pourpre; Hisp. de purpura; Germ. purpurn, purpurfarbig, bunt; Angl. of purple, of a purple colour, purple).

I.) Proprie. *Propert.* 1. 20. 38. Purpurea pavera. *Sueton.* Ner. 25. vestis. *Virg.* 9. *Æn.* 349. Purpuream vomit ille animam. h. e. sanguinem. *Ovid.* 1. *Amor.* 8. 12. Purpureus lunæ sanguine vultus erat. *Id.* 2. *ibid.* 5. 34. Conscia purpureus venit in ora pudor. et 4. *Trist.* 3. 70. Purpureus molli fiat in ore rubor. *Stat.* 1. *Achill.* 161. niveo natat ignis in ore Purpureus. *Ovid.* 3. *Met.* 184. Purpurea aurora. *Id.* 1. *Amor.* 13. 10.; et *Albinov.* 2. 126. manus Auroræ. ποδόδάρυτος. *Ovid.* 1. *Trist.* 2. 27. purpureo vires capit Eurus ab ortu. h. e. quia inde aurora surgit. *Id.* 3. *Fast.* 518. de *Sole*. Purpureum rapido qui vehit axe diem. h. e. cuius initium est aurora purpurea. *Id.* 1. *Amor.* 4. 22. Purpureæ genæ. et 3. *ibid.* 14. 23. Purpurea labella. *Martial.* 12. 17. Purpureus torsus. h. e. purpura stratus. *Virg.* 1. *G.* 405. Et pro purpureo pœnas dat Scylla capillo. purpureum vocant etiam *Tibull.* 1. 4. 57.; *Propert.* 3. 17. 22. et *Ovid.* 1. *Art. am.* 331. et splendidum ostro *Id.* 8. *Met.* 8. et purpuram *ibid.* 80. et *Remed. Am.* 68. (Unde purpureum senem *Stat.* dicit ipsum *Nisum* 1. *Theb.* 334.). At *Virg.* *Cir.* 122. roseum appellat. Fortasse flavus, seu rutilus fuit, sed quum inter canos esset, rubeus videbatur. *Propert.* 5. 3. 54. Purpureus pluvias cur bibit arcus aquas. h. e. Iris, cujus inter varios colores et rubeus, æd roseus est, ut et *Seneca* 1. *Quæst. nat.* 3. ad fin. docet. *Horat.* 3. *Od.* 15. 15. sine purpureus rosæ. *Plin.* 14. *Hist. nat.* 1. 3. 15. Uve hic purpureo lucent colore, illic fulgent roseo. *Ovid.* 2. *Art. am.* 316. Plenaque purpureo subrubet uva mero. *Propert.* 3. 15. 17. Purpureum mustum. *Plin.* 15. *Hist. nat.* 18. 19. (69). Purpurea ficus. *Id.* 32. *ibid.* 6. 21. (61). Ostreorum purpurea crinis. h. e. lividus cirrus, ut eum *Martial.* 7. 20. vocat. *Plin.* 16. *Hist. nat.* 37. 69. (177). Viminatis salix, eademque purpurea. *Id.* 21. *ibid.* 11. 38. (64). et *ibid.* 19. 76. (130). Purpurea viola. *Ovid.* 4. *Fast.* 780. sapa. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 38. (126). lactuca. *Colum.* 11. *R. R.* 3. 26. Sunt autem complura lactucæ genera, etc. eorum quæ fuscæ, et veluti purpureæ, aut etiam viridæ coloris, etc. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 33. 105. Mare illud, quod nunc Favonio nascente purpureum videtur, modo cæruleum videbatur, mane rævum. h. e. nigrescens, quale apparet quum vento aut remis agitur. Sic *Propert.* 2. 20. 5. purpureis agitatam fluctibus Hellen. et *Homer.* *Odys.* 1. 11. v. 243. πορφύρεον κύμα, et in *Batrachom.* v. 73. ἰθαὶ πορφύρεον. V. PURPURASCO et PURPURO. Eadem ratione

sale purpureo, b. e. aqua marina, dixit *Val. Flacc.* 3. 422.

II.) Translate. ¶ 1. Purpureus dicitur, qui purpura indutus est, purpuratus, porporato. *Horat.* 1. *Od.* 35. 12. Purpurei tyranni. *Ovid.* 7. *Met.* 102. medio rex ipse resedit Agmine purpureus. *Id.* 2. *Pont.* 8. 50. Purpureus niveis filius instet equis. *Martial.* 6. 11. Vis, te purpureum, Marce, sagatus amem? *Virg.* 10. *Æn.* 722. Purpureus pennis. h. e. pennas habens in galea purpureas. ¶ 2. Poëticè purpureus est nitidus, purus, splendidus, aspectu pulcher, cujuscumque coloris sit, bello, vago, ἀγλαός. *Horat.* 4. *Od.* 1. 10. Purpurei olores. *Albinov.* 2. 62. Brachia purpurea candidiora nive. Huc trahit *Servius* illud *Virg.* 1. *Æn.* 593. namque ipse decoram *Castariam* nato genitrix, lumenque juvenæ Purpureum, et lætos oculis afflat honores. Alii illud *Stat.* 7. *Theb.* 148. de *Baccho*. Purpureum tristi turbatus pectore vultum. Nam, ut ait *Ovid.* 4. *Met.* 18., formosissimus alto conspicitur celo, estque ei inconsumpta juvenes et æterna pueritia. Alii illud *Ovid.* 6. *Fast.* 251. cælestia numina sensi, Lætæque purpurea luce refulsit humus. et *Virg.* 6. *Æn.* 490. de *Elysio*. Largior hic campos æther et lumine vestit Purpureo. et *Val. Flacc.* 3. 178. in frigidus orbes Purpureos jam somnus obit. h. e. pulcros oculos. Huc pertinet et illud *Colum.* 10. *R. R.* 256. Jam ver purpureum, jam versicoloribus anni Festibus alma parens cingi sua tempora gaudet. h. e. variis florum herbarumque ornatis pulcrum. — NB. De nomine propr. V. ONOM.

PURPURILLA, æ, f. 1. *Gloss. Isid.* Purpurilla, locus extra portam, quo purpurea veste uterentur. Cui loco lucem attulit cl. *Quicherat.* ex *Gloss. Fatic.* T. 6. p. 542., ubi legitur: Purpurilla, locus extra portam, ubi scorta prostabant. Dictum est isto vocabulo, quod matronæ stola, libertinæ toga, prostitutæ purpurea veste uterentur.

PURPURIO, ōnis, m. 3. gallinæ aquatilis genus. *Gloss. Cyrill.* Πορφυριών, purpurio.

PURPURISSATUS, a, um, particip. ab inusit. purpurisso: imbelletato, purpurisso infectus.

I.) Proprie. *Plaut. Truc.* 2. 2. 35. Quia istas buccas tam belle purpurissatas babes. *Apul. de Magg.* Genæ purpurissatæ.

II.) Translate purpurissatos fastos vocat *Sidon.* 8. *Ep.* 8. fastos consulares, quia purpura consulum insigne fuit.

PURPURISSUM, i, n. 2. Purpurissum masculino geo. *Hieronym.* *Ep.* 54. n. 7. Quid facit in facie Christianæ purpurissus et cerussa? — Purpurissum, sorta di colore o belletto, ἀνδραεικλον, genus coloris floridi, facticii, purpurei, quo tum pictores utebantur, tum mulieres genis tingendis. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 6. 12. (30). Sunt autem colores austeri, aut floridi. Utrumque natura, aut mixtura evenit. Floridi sunt, quos donatus pingenti præstat, minium, Armenium, cinnabaris, chrysocolla, Indicum, purpurissum, et *ibid.* 6. 26. (44). E reliquis coloribus, quos a dominis dari diximus, propter magnitudinem pretii, ante omnes est purpurissum. Creta argenteria cum purpuris pariter tingitur, bibitque eum colorem cælestis lanis. Præcipuum est primum, fervente abeno rudibus medicamentis inebriatum: proximum egesto eo, addita creta in jus idem. Et quoties id factum est, elevatur bonitas pro numero, dilutiore sanie, et mox. (45). Pingentes sandice subtili, mox ovo inducentes purpurissum, fulgorem minil faciunt. Si purpuram facere malunt, cæruleum sublinant, mox purpurissum ex ovo inducunt. Hæc *Plin.* — De usu ejus fucandæ cuti *Plaut. Most.* 1. 3. 104. Cedo purpurissum. scilicet non do. scita est tu quidem: nova pictura interpolare vis opus lepidissimum. V. vocem præced. I. Adde *Afran.* et *Nævium* apud *Non.* p. 218. 30. et 31. *Merc.*

PURPURITES, æ, m. 1. subaudi lapis, est idem ac porphyrites. *Isid.* 16. *Orig.* 5. Purpurites ex *Egypto* est, rubens, candidis intervenientibus punctis: Lominis ejus causa, quod rubeat, ut purpura.

PURPURITICUS, a, um, adject. Latina forma est idem ac porphyreticus. *Inscript.* apud *Gruter.* 128. 5. et *Visc. Mus. Pio-Clem.* T. 6. p. 231. edit. *Mediol.* TI. CLAUDIVS TI. F. FAB. MESSALLINVS (ædiculam) VETVSTATE CORRVPTAM ADAMPLIANTV COLUMNIS PVRPVITICIS VALVIS AÆRIS MARINORE ET OMNI ORNAMENTO A NOVO EX PECVNIA PVRPVARIARIA 7. (h. e. centurie) SVAE. Hæc *Inscript.* pertinet ad ann. a Chr. n. clvi. V. PURPURETICUS.

PURPÜRO, as, avi, atum, are, 1. Part. Purpurans sub B. II. — Purpurare est

A) Verbum activum, et significat purpureum facere, tingere di porpora.

I.) Proprie. *Furius* apud *Gell.* 18. 11. Spiritus Eurorum viides quum purpurat undas. h. e. nigrantes reddit. *Gell.* interpretatur, nitescit. Sed F. PURPUREUS I. ad fin.

II.) Translate. *Apul.* 6. *Met.* Vulcanus cœnam coquebat: Horæ rosas et ceteris floribus purpurabant omnia. h. e. ornabant: nam purpura ornatum aliquando significat, ut ibi dictum est.

B) Verbum neutrum purpuro est, purpureus fit, diventar porporino.

I.) Proprie. *Fopisc. Avel.* 4. Vitulus candidus, sed purpurantibus maculis. *Ammian.* 20. 11. ad fin. Quarta (pars) ideo purpurat, quod intermicante asperginitum densitate etc. *Apul.* 10. *Met.* Labias modicas ambrosio rore purpurantes. et *Pervigil. Fen.* 12. purpurantem pingit annui floribus. *Arnob.* 5. 7. Purpurantes in violas eruoer interemptæ. Adde *Prudent.* 6. *Cathermer.* 82.

II.) Translate. *Colum.* 10. *R. R.* 101. Tum quæ pallet humi, quæ frondes purpurat auro, Ponatur viola. Alii leg. quæ frondent purpura et auro, Ponantur violæ. Alii quæ frondens purpurat auro, Ponatur, etc. h. e. ornatur, pingitur, coloratur. purpura pro ornatu, ut dictum est.

PURULENTATIO, onis, f. 3. purulentia. *Cæli. Aurel.* 5. *Tard.* 3. et 10.

PURULENTË, adverb. πωδῶς, cum pure, sive sanie. *Plin.* 23. *Hist. nat. præm.* 4. (7). Citricibus marcidis, assibus purulente limosis plurimum confert.

PURULENTIA, æ, f. 1. τὸ πωδῆς, puris collectio, aut copia.

I.) Proprie. *Hieronym.* 1. in *Isaj.* 1. 6. Linteola, quæ ad exsiccandam sanie et purulentias extrahendas injiciuntur vulneribus.

II.) Translate. *Tertull. Pall.* 5. extr. Haud facile has purulentias civitatis quis eliciet et evaporabit.

PURULENTUS, a, um, adject. marcio, pieno di marcia, πωδῶς, pure sive sanie plenus. *Cato R. R.* 157. ante med. Cancer albus purulentus est. *Cels.* 2. 8. a med. Sputum mixtum purulentum. *Plin.* 22. *Hist. nat.* 11. 13. (28). Stebe decocta in vino præcipue auribus purulentis medetur. *Id.* 27. *ibid.* 12. 105. (130). Purulente excreationes. Adde *Cæli. Aurel.* 5. *Tard.* 2.; et *Marcell. Empir.* c. 30. p. 131. ed. *Ald.* — Hinc purulenta absolute, substantivorum more. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 2. 5. (10). Purulenta exspuentibus auxiliatur. et *ibid.* 4. 13. (26). Purulenta præcordiorum.

PÜRUS, a, um, adject. Comp. *Purior* 1. et II. 2.; Sup. *Purissimus* I. et II. 1. — Purus dicitur et est qui nihil sordidum, aut alienum admixtum habet, mundus, integer, liquidus, καθαρός, ἀγνός (It. netto, mondo, puro, schietto, pretto; Fr. sans tache, sans souillure, sans mélange, pur; Hisp. puro, libre y exento de toda mezcla, acendrado; Germ. rein, d. h. ohne irgend eine andere befeckende, fremdartige Beimischung; Angl. pure, clean, fine, neat, clear).

I.) Propria. *Cic. Cæcin.* 27. 78. Ut quiddam inde baurias, purum liquidumque te haurire sentias. *Tibull.* 2. 1. 14. Et manibus puris sumite fontis aquam. *Id.* 1. 1. 30. Pura fictilia. *Propert.* 3. 1. 3. purus ions. *Ovid.* 2. *Met.* 856. Cornua magis pura perlucida gemma. *Id.* 15. *ibid.* 243. aere purior ignis. *Virg.* 4. *Æn.* 163. purissima mella. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 29. 69. (282). Purus atque mitis aer. *Id.* 10. *ibid.* 54.

75. (151). Purus et unius modi perlucet color. *Martial.* 4. 22. Purum vitrum. *transparente.* et *Plaut. Truc.* 2. 7. 6. Puræ pedes. *h. e. sine sordibus.* *Propert.* 2. 20. 56. Purus et Orion, purus et Hædus erit. *h. e. ab omni nube, aut tenebris liber.* *Tibull.* 4. 1. 10. Purum celum. *h. e. serenum.* Sic *Claudian.* 2. *Rapt. Pros.* 2. Non dum pura dies. *non ben chiaro.* et *Horat.* 3. *Od.* 29. 45. Sol purus. *Id.* 1. *ibid.* 34. 7. absolute purum pro aere puro et sereno dicit. Sic *Virg.* 2. *G.* 364. palmes laxis per purum immisus habenis. *Stat.* 11. *Theb.* 450. pura que nefandis Sanguinis, obliquis ceciderunt ictibus hæstæ. *h. e. nullo imbutæ fraterno sanguine.* *Tibull.* 1. 11. 27., et *Virg.* 12. *Æn.* 169. Pura vestis. *h. e. non obsita, neque funesta,* (ut ait *Servius* hic, et *Festus* p. 249. *9. Müll.*) neque fulgorita, neque maculam habens: quævis erat sacra facientium. Apud *Festum* p. 250. 20. *Müll.*, purum aurum est quod in usu spurco non fuit. Apud *Plin.* 33. *Hist. nat.* 4. 25. (84.) et *ibid.* 6. 32. (99.) est purgatum, et sine sordibus. — Purus putus, *V.* in PUTUS.

11.) Translate. ¶ 1. De rebus physicis, quæ nihil alienum admittunt habent, que sunt mere, sinceræ. *Lucret.* 1. 506. Esse utramque sibi per se, puramque necesse est. *Tibull.* 2. 2. 7. Illius puro destillent tempora nardo. *h. e. mero, sincero.* *Cic. Senect.* 17. 59. Terra subacta atque pura. *h. e. a saxis, vepribus herbisque inutilibus vacua.* *Colum.* 12. *R. R.* 4. 4. Pura vasa. *h. e. non picata.* *Propert.* 4. 3. 68. basta pura. *h. e. sine ferro.* Cf. *Vopisc. Prob.* 5. Publice in contione donatus est hastis puris quatuor. *V. HASTA.* *Phædr.* 3. 10. Toga pura. *h. e. sine purpura prætexta.* Sic *Lamprid. Alex. Sev.* 40. Boni linæaminis appetitor fuit, et quidem puri, dicens: si linea idcirco sunt ut nihil asperum babeant, quid opus est purpura in linea? *Vopisc. Prob.* 5. Vexilla pura. *h. e. sine argento et auro.* Apud *Juvenal.* 9. 141.; et *Plin.* 3. *Ep.* 1. purum argentum est non celatum, *schietto, liscio.* Sic *Vitrur.* 7. 3. Coronarum alie sunt puræ, alie cælatæ. et *Paul. Dig.* 6. 1. 6. Utrum laus pura, aut cælatæ sit. Sic apud *Cic.* 6. *Verr.* 22. 49. et 23. 52. argentum purum est sine emblematis, aut crustis. *Seneca Hippol.* 648. Puræ genæ. *h. e. imberbes.* *Liv.* 24. 14. Purus ac patens campus. *h. e. purus ab arboribus, spectabilis nudique campus.* ut ait *Ovid.* 3. *Mel.* 709. Sic *Liv.* 1. 44. ad fin. de pomærio. Ut neque interiore parte ædificia mœnibus continuarentur, et extrinsecus puri aliquid ab humano cultu pateret soli. et *Auct. B. Afr.* 19. in fin. In campis planissimis purissimisque. *Varro* 5. *L. L.* 38. *Müll.* Loca in urbe pura, aræ. *h. e. in quibus nullum est ædificium.* *Inscript.* apud *Minervini Lap. Napol.* p. 31. TERRA PYRA MACKERIA GLYSA. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 71. Puræ sunt plateæ, nihil ut meditantibus obstet. *Scævola Dig.* 13. 7. 43. Locum purum obligavit, et quum eum locum inædificare vellet, etn. *Sil. It.* 13. 370. pura serpentum tellus. *h. e. serpentibus carens.* *Ulp. Dig.* 32. 1. 50. Nec chartæ puræ, libris legatis: nec chartis legatis, libri debebantur. *h. e. in quibus nihil est scriptum.* — *Tibull.* 1. 5. 11. Purum sulphur. *h. e. purificans.* ¶ 2. Morali ratione, generatim. *Cic. Senect.* 22. 80. Animus omni admixtione corporis liberatus, purus et integer. *Id.* 1. *Tusc.* 20. 46. Ea multo puriora et dilucidiora cernuntur, quum etc. *Id. Harusp. resp.* 6. 11. Domus a religionis suspitione vacua atque pura. *Prætor* apud *Ulp. Dig.* 11. 7. 2. Ossa hominis mortui in locum purum illata. *h. e. ut Ulpian.* explicat, neque sacrum, neque sanctum, neque religiosum. *Ovid.* 2. *Fast.* 558. Expectet pueros plinca tæda dies. *h. e. ab omni religione vacuos, cujusmodi non erant atri, aut fasti.* *Seneca Med.* 901. Vindicta est levis, quam ferant puri manus. *h. e. que non sæviant nisi in hostes, vel supplicium meritis.* Sic *Liv.* 1. 32. Purum piumque quellum. *h. e. bellum, quod in hostem infertur.* *Sueton. Tit.* 9. Pontificatum maximum ideo se professus accipere, ut puras servaret manus, fidem præstitit, nec auctor posthac cujusquam

necis, nec conscius. *Lucan.* 7. 486. Vulnere pars optat, pars terræ figere tela, Et puras servare manus. *h. e. innasias, nulla cæde imbutas.* Sic *Seneca Herc. Oct.* 1561. Purum ferrum. *h. e. incruentum.* *Horat.* 1. *Od.* 22. 1. Integer vitæ, scelerisque purus. *Id.* 1. *Sat.* 6. 64. placui tibi, Non patre præloro, sed vita et pectore puro. *h. e. moribus et fide integra.* et *ibid.* 69. purus et insons. *Ennius* apud *Gell.* 7. 17. Ea libertas est, qui pectus purum et firmum gestitat. *h. e. a vitibus liberum.* *Cic. Rosc. Com.* 6. 18. Estne quisquam, qui tibi purior, pudentior, humanior, officiosior, liberaliorque esse videatur? *più sincero.* — Pura familia apud *Cic.* 2. *Legg.* 22. 57. est, quæ justa defuncto propinquo persolverat, et funestæ opponitur, quæ funere adhibe polluta est. *V. FUNESTUS.* ¶ 3. Sæpe refertur ad abstinentiam a turpibus voluptatibus (unde *impurus* contrarium), casto, pudico, onesto. *Cic.* 5. *Verr.* 58. 134. Qui non modum animum integrum, sed ne animum quidem puram conservare potuisset. *Plin.* 4. *Ep.* 11. Fœdum contactum a casto puroque corpore rejecti. *Propert.* 4. 5. 34. Fac similes pueros Isidis esse dies. (*V. PURE.*) *Tibull.* 1. 3. 26. puro secubuisse toro. Adde *Plaut. Asin.* 4. 1. 62. et *Pæn.* 1. 2. 137.; et *Martial.* 6. 66., 9. 64., 11. 62. et 14. 69. Huc pertinet illud *Festi* p. 253. 4. *Müll.* Purimestrio esse dicuntur, qui sacrorum causa toto mense in cærimonis sunt, id est puri sint certis diebus cærendo. ¶ 4. Item ad orationem. *Cic. Orat.* 16. 53. Elaborant alii in lenitate et æquabilitate, et puri quasi quodam et candido genere dicendi. *naturale, semplice, schietto,* sine ornata, res aperte, dilucide et Latine dicendo, propriis verbis, usitatiss, non translatis. *Quintil.* 1. 11. 6. Nec, quod minime sermoni puro conveniat, simplicem vocis naturam pleniore quodam sono circumlinire. *Cic. Brut.* 75. 263. Nihil est in historia, pura et illustri brevitate dulcius. *Plin.* 7. *Ep.* 9. Pressus sermo purusque ex epistolis petitur. Adde *Cic.* 4. *Herenn.* 8. 11. ¶ 5. Apud *Jctos* pura sunt, quæ simpliciter et absolute fiunt, nulla exceptione, aut conditione adjecta. *Cic.* 2. *Invent.* 20. 60. Illic is, qui agit, iudicium purum postulat: ille, quicum agitur, exceptionem addi ait oportere. *Justinian.* 3. *Institut. tit.* 15. Omnis stipulatio aut pure, aut in diem, aut sub conditione fit. *Paul. Dig.* 35. 2. 45. In lege Falcidia non habetur pro puro, quod in diem relictum est. *Scævola ibid.* 40. 4. 59. Puram et directam libertatem domini sui testamentum Sticbus acceperat. Adde *Ulp. ibid.* 46. 3. 5.

PŪS, pŪris. n. 3. De quantitate casus recti hæc *Capell.* 3. p. 66. *U's* finitus brevis est, ut *doctus*; sed longus fit, si genitivus syllaba creverit, et ante ultimam I aut V productam habuerit, ut *virtus*, et in uno inflexibili, ut *pus*. — Ceterum *pus* est humor in corpore corruptus ex vulnere, aut ulcere, *πῶς* (It. *marcia*; Fr. *pus, humeur blanche et molle*; Hisp. *pus, materia corrupta*; Germ. *d. weisse, zache Eiter*; Angl. *the corrupt matter of any sore, matter, corruption, pus*).

1.) Proprie. *Cels.* 5. 26. n. 20. Sanguis omnibus notus: sanies est tenuior hoc, varie crassa et glutinosa et colorata: pus crassissimum, albidissimumque glutinosius et sanguine et sanie. Exit autem sanguis ex vulnere recenti, aut jam sanescente: sanies est inter utrumque tempus: pus ex ulcere jam ad sanitatem spectante. *V.* ibi alia huc pertinentia. *Id. ibid.* 28. n. 8. Espresso pure, nulla ultra curatio necessaria est. et *ibid.* 3. Pus concoquere et movere. et *ibid.* 18. n. 7. maturare. — In plurali num. *Plin.* 24. *Hist. nat.* 16. 92. (145). Pura eiscreantes. *Id.* 35. *ibid.* 6. 21. (38). Eretria utilis ad deprehendenda pura.

II.) Translate dicitur de bonine improbo, odio, et quasi puris pleno. *Horat.* 1. *Sat.* 7. 1. Proscripti Regis Rupilli pus atque venenum Hybrida quo pacto sit Persius ultus, etc. Eadem ratione Augustus filias suas, vomicas appellabat, et carcinomata, apud *Sueton.* Aug. 65. *extr.* Quin a Lucili, apud *Non.* p. 2. 31. *Merc.* ndiosus homo appellatur febris, senium, vomitus, pus.

PŪSA; æ, f. I. puella, apud veteres. *Papinius* apud *Varron.* 7. *L. L.* 28. *Müll.* Ridiculum est, quum te Cascam tua dicit amica, Casæa Philotonia, ipsa senex puerum (*Müllerus* vern leg. Fill Potoni, sesquisenex puerum). Dic tu illam pusam: sic fiet mutua muli.

PŪSILLANĪMIS, e, et pusillanimus, a, um, adject. *pusillanimos, μικροδύπος*, qui est pusilli animi. *Tertull.* *Fuga in persecut.* 9. Pusillanimes consolari. *Sidon.* 7. *Ep.* 17. sub fin. Spernere aliquem tamquam imperitum, vel pusillanimum. Adde *Claud. Mamert.* 1. *Stat. anim.* 20. — Alteram formam exhibet *Vulgar. interpret.* *Isai.* 35. 4. Dicite pusillanimes: confortamini.

PŪSILLANĪMITAS, atis, f. 3. *pusillanimitas, μικροδύψια*, animi abjectio. *Lactant.* *Ira D.* 5. sub init. Favorabilis admodum ac popularis oratio, non cadere in Deum banc animi pusillanimitatem.

PŪSILLĪTAS, atis, f. 3. parvitas animi. *Tertull.* *advers. Hermog.* 13. Quæcumque potestas ei, quam pusillitas, competit. *Lactant.* *Opif. D.* 1. a med. Quantum pusillitas intelligentiæ meæ pervidet. Adde *Hieronym.* *Ep.* 152.

PŪSILLŪLUS, a, um, adject. deminut. pusilli. *Varro* apud *Non.* p. 214. 25. *Merc.* Pueri pusilluli, nigri. *Id.* *Non.* p. 133. 18. hunc eundem locum recitans, habet pusilli.

PŪSILLUS, i, n. 2. *V.* voc. seq. I. ad fin. PŪSILLUS, a, um, adject. deminut. pusi, parvus, a signis, *πυρρός, μικρός*, picciolino, pochettino.

1.) Proprie. *Cato R. R.* 137. Pueri pusilli. *Cic.* 4. *Verr.* 75. 185. Pusilli et contempti libelli. *Petron.* *Saty.* 29. Pysis aurea non pusilla. *Plaut. Truc.* 4. 4. 15. Mus pusillus. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 13. 103. (162). Herba pusillis foliis. *Cic.* 6. *Att.* 1. a med. Pusilla epistola. et 5. *ibid.* 2. Habuimus in Cumano pusillum Romam: tanta erat in his locis multitudo. et 12. *ibid.* 27. Villula sordida, et vside pusilla. *Id.* 2. *Orat.* 60. 245. Pusillus testis processit. *Martial.* 3. 47. Hercules pusillus. *V. PUERINUS.* *Juvenal.* 15. 70. Terra malos homines nunc educat atque pusillos. *Quintil.* 11. 3. 32. Pusilla vox. *Colum.* 5. *R. R.* 11. 7. arbor. *Juvenal.* 14. 29. Pusillæ ceræ. *h. e. brevis epistola.* — Brevis dies dicitur, non pusillus. Brevis enim in natura, pusillus in corpore rerum animalium, ut ramus in silva, alvus in corpore. *Charis.* 1. p. 69. *Putsch.* — Illic *Pusillum*, i, absolute, substantivorum more. *Trebon.* ad *Cic.* 12. *Fam.* 16. a med. Nactus pusillum lamentum. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 5. 21. (38). Appaca pusillo altior lenticula est. *Quintil.* 7. 6. 28. Pusillum a veritate discedere. — Adverbium est in illo *Caton. R. R.* 96. Primum pusillum, postea magis depses (far) etc. *et pochettino.*

11.) Translate. *Cic.* 2. *Fam.* 17. sub fin. Illud vero pusilli animi, et ipsa malevolentia jejuni atque inanis, quod etc. vile, basso, debole. Simile est illud *Martial.* 3. 62. Hæc animo magno credis te, Quincte, parare? Falleris: hæc animus, Quincte, pusillus emit. *h. e. qui res nibili valde suspicit, et liberalitatem, quæ virtus est splendida, interim negligit.* Alio sensu *Horat.* 1. *Sat.* 4. 17. Di bene fecerunt, inopis me quodque pusilli Finxerunt animi, raro et perpauca loquentem. *h. e. minime audentis.* *Ovid. Rem. am.* 730. Inlirmis causa pusilla nocet. *h. e. vel fevissima.* *Juvenal.* 10. 121. nec unquam Sanguine caudidici maduerunt rostra pusilli. *h. e. qui exigui ingenio et fama sit.* *Martial.* 9. 51. Pusillum ingenium. *Id.* 4. 43. Quod dixi tamen, hoc leve et pusillum est. *h. e. cosa di pochissima importanza.*

PŪSIO, onis, m. 3. (pusus) parvus puer, *fanciulletto, παιδάριον.* *Cic.* 1. *Tusc.* 24. 57. In illo (*Platonis*) libro pusionem quemdam Socrates interrogat quædam geometrica de dimensione quadrati. Ad ea sic ille respondet, ut puer. *Hieronym.* *Ep.* 54. n. 4. An vereris, ne proles Fufiana deficiat et ex te parens tuus non habeat pusionem, qui reptet in pectore? *Prudent.* 11. *Cahtener.* 13. Emerge dulcis pusio, Quam matris edit castitas. — Interdum vero impudicum quid

sapit epud Cic. *Cael.* 15. 36.; *Juvenal.* 6. 34.; *Apul.* 9. *Met.*; et *Arnob.* 5. 31. — NB. De nomine propr. V. ONOM.

PŪSIŌLA, *æ*, f. 1. deminut. pusæ, parva puella. *Prudent.* 3. *πρὶ σταφ.* 19. Ipsa crepundia repulerat Ludere nescia pusiola.

PESTELLA et

PUSTILLA, *æ*, f. 1. deminut. idem ac pustula. *Plin. Valerian.* 3. 40. Trociscus ad pustillas volaticas. Adde *eumd.* 4. 10. Et *Id.* 3. 31. Porcinum fel siccabis in fumo, et exinde tantam partem præcides, quantum spatii ipsa pustilla tenet in capite. et 3. 36. Oleum addito sale pustillas reprimit.

PUSTŪLA, *æ*, f. 1. ¶ 1. In re medica est papula, pusula, tuberculum in summa cute: qualia sunt quæ urticarum, aut ignis contactu, aut frigore, aut medicamentis, aut sanguine effervescente excitantur: a *pus*, quia pus continet: quamquam et de iis dicitur, quæ pure carent, *φλυκταινα*, *πέμφιξ*, *ἐξάνθημα* (It. *bolliccola*, *cosso*, *ensiatello*, *bolla*, *pustola*; Fr. *pustule*, *vésicule*, *ampoule sur la peau*, *cloche*; Hisp. *pústula*, *vezigula*, *ampolla*, *bolsica*; Germ. *Blatter*, *Pustel*; Angl. *a blister*, *blain*, *push*, *pimple*, *pustule*). *Cels.* 5. 28. n. 15. varia earum genera, recenset, et rationem curandi tradit. *Id.* *ibid.* Pustulæ lividæ sunt, aut pallidæ, aut nigræ, aut aliter naturali colore mutato: subestque illis humor. Ubi hæ ruptæ sunt, infra quasi exulcerata caro apparet. *Id.* *ibid.* Ex pustulis nonnunquam etiam ulcuscula fiunt, aut aridiora, aut humidiora: et modo tantum cum prurigne, modo etiam cum inflammatione ac dolore: exitque pus, aut sanies, aut utramque. Maxime id evenit in ætate puerili, raro in medio corpore, sæpe in continentibus partibus. *Seneca Ep.* 72. circa 20. Pustularum eruptiones, et ulcuscula. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 22. 87. (238). Sinapi illitum caustica vi pustulas facit. et *ibid.* 13. 51. (141). Pustulas epinyctidas curant. *Sillig.* in omnibus *Plinii* loc. hic et infra allatis pustula leg. *Tibull.* 2. 3. 9. Nec quererer, quod sol graciles exureret artus, Læderet aut teneras pustula rupta manus. *Martial.* 11. 98. Non ulcus acre, pustuleve lucentes. *h. e.* rubentes, ignæ. ¶ 2. A similitudine dicitur de bullis in aliis rebus. *Vitruv.* 7. 2. Calx non penitus macerata, quam fuerit inducta, pustulas emittit. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 18. 76. (203). Sinceri opii experimentum est in aqua, quoniam in nubecula innatat; fictum in pustulas coit. *Id.* 37. *ibid.* 7. 26. (98). Carbunculi facticili depredantur, pustulis argenti more lucentibus. *Martial.* 8. 51. Et niveum fellis pustula vincit ebur. *h. e.* argentum probe excoctum: vel emblema, tamquam pustula illi affixa.

PUSTŪLATIO, *ōnis*, f. 3. pustularum emissio, vel copia. *Cæc.* *Aurel.* 3. *Acut.* 16. Cucurbitas affigit usque ad partium pustulationem. *Id.* 5. *Tard.* 1. a med. Pustulationem locorum facere.

PUSTŪLATUS, a, um, adject. *φλυκταιωτός*, pustulis plenus. V. PUSULATUS.

PUSTŪLESCO, *is*, *ere*, n. inchoat. 3. pustulosus fio. *Cæc.* *Aurel.* 5. *Acut.* 1. a med. Quo superficies cutis pustulescat.

PUSTŪLO, *as*, *avi*, *atum*, *ere*, f. 1. Part. *Pustulatus* V. in PUSULATUS. — Pustulare est pustulas facere; et usurpatur — a) Active. *Cæc.* *Aurel.* 5. *Tard.* 1. a med. Ne vicinantiæ usta pustulentur. *Id.* 2. *ibid.* 4. Prætegenda vicina sunt, lana præmissa, ne faciliè pustulentur. et 5. *ibid.* 1. n. 18. Humectati pulvisculi cutis superficiem pustulabant. — b) Neutrorum more. *Tertull.* *Habit. mul.* 6. Si concha aliquid intrinsecus pustulat, vitium ejus magis debet esse, quam gloria: et licet margaritum vocetur, non aliud tamen intelligendum, quam conchæ illius aliqua dura et rotunda verruca.

PUSTŪLŌSUS, *e*, um, adject. idem ac pustulatus. *Cels.* 5. 26. n. 31. Ulcus in locum pustulosum serpit.

PŪSŪLA, *æ*, f. 1. fortasse a *ψυσάλη*, quod a *ψυσιώ* infla, vel a *pus*, est idem quod pustula.

L.) Proprie. ¶ 1. In re medica. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 6. 21. (44). Pusulæ liventes. *Id.* 21.

ibid. 15. 55. (92). Pruritus et pusulæ confestim adusto similes existant. *Martial.* 14. 167. Feruida ne trito tibi pollice pusula surgat, Exornat docilem garulla plectra lyram. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 13. 109. (173). Ranunculus pusulas, ut ignis, facit. *Id.* 27. *ibid.* 9. 54. (77). Pusulas excitare. et 35. *ibid.* 17. 57. (195). cobibere. et 31. *ibid.* 9. 45. (103). reprimere. V. et PUSTULA 1. et 2. ¶ 2. A similitudine *Paul. Diac.* p. 99. 16. *Müll.* Pusula, quæ in coquendo pane solet assurgere. Est ea, quam Itali *bolla* vocant.

II.) Translate, sacer ignis, seu erysipelas hoc nomine appellatur a pastoribus, teste *Colum.* 7. *R. R.* 5. 16.

PŪSŪLATUS, a, um, adject. pusulis plenus, pustulatus. Argentum pusulatum, quomodo legitur in *Pandectis Florentinis*, sive pustulatum, prout legitur apud *Sueton.*, est argentum purgatissimum et excoctissimum: ita dictum a pusulis, seu pustulis, quas ex coctura argentum accipit, et asperior tactu fit, vel quas calatura ipsa et recens impressio excitavit. *Sueton. Ner.* 44. Exegitque ingenti fastidio et acerbitate nummum asperum, argentum pustulatum, aurum ad obrussam. *Martial.* 7. 86. nulla venit a me Argenti tibi libra pustulati. In quibusdam *Suetonii* codicibus pro *pustulatum* legitur *postulatum* per o uti et apud *Martialem*. Itaque et nonnulli a *postulando* deducunt, eo advocantes illud *Juvenal.* 7. 243. Accipe, victori populus quod postulat aurum. Sed omnino est a *pustulis*: eoque per u scribendum. Quamquam, etsi per o scribitur, eadem futura notio est. Nam veteres in multis o et u promiscue usurpabant. *Afen. Dig.* 19. 2. 31. Veluti quom argentum pusulatum fabro daretur, ut vasa fierent, aut aurum, ut anuli. Hæc fere omnia *Voss.* in *Etymol.*: *Haloander* habet *pustulatum*, at *Torrentin.* *pusulatum*.

PŪSŪLŌSUS, a, um, adject. *φλυκταιωδης*, qui pusulis laborat, pustulosus. *Colum.* 7. *R. R.* 5. 17. Vivam pecudem, quæ fuerit pusulosa, resupinam obruamus, etc.

PŪSUS, i, m. 2. parvus puer, pusio, idem ac potus. *Papinius* apud *Varron.* 7. *L. L.* 28. *Müll.* Nam vere pusus tu; tua amica senex.

PŪTĀ, secunda persona n. sing. præsent. Imperat. verbi *puto*, V. in PUTO. — De Puta dea, quæ putationi præerat, V. in ONOM.

PŪTA pro puella, V. in PUTILLUS.

PUTAGŌNON, i, n. 2. idem ac heliotropium. *Apul. Herb.* 49.

PŪTĀMEN, *is*, n. 3. scorza, guscio, mallo, *λίπασμα*, *κέλυφος*, rei cujuslibet purgamentum. *Non. p.* 157. 28. *Merc.* Putamina non solum arborum sunt, verum omnium rerum purgamenta. Nam quicquid ex quacumque re projicitur, putamen appellatur. *Cic.* 5. *Tusc.* 20. 58. Instituitque, ut cadentibus juglandium putaminibus barbani sibi et capillum adirent. *Varro* 1. *R. R.* 7. 3. Nucum putamina. *Plaut. Capt.* 3. 4. 122. Nucium amisi: reliquit pignerii putamina. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 24. 37. (240). Putamen fabæ, vel ervi. *Id.* 22. *ibid.* 25. 70. (143). mali Punic. *Id.* 30. *ibid.* 7. 19. (55). cochleæ. *Id.* 9. *ibid.* 11. 13. (39). testudinum. Adde *Petron. Satyr.* 135. — Speciatim et sæpius de ovis. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 3. 11. (43). et 30. *ibid.* 7. 19. (55). Putamina ovi. Et absolute *Colum.* 8. *R. R.* 5. 14. Animadvertat, an pulli rostellis ova pertudrint, et auscultetur, si pipiant. Nam sæpe propter crassitudinem putaminum erumpere non queunt.

PŪTĀTIŌ, *ōnis*, f. 3. putandi actio. I.) Proprie est sectio inutilium ramorum, *potagione*, *potamento*, *κλάσις*, *κλάδευσις*. *Varro* 1. *R. R.* 6. 5. Putatio arborum. *Cic.* 1. *Orat.* 58. 249. Ut quid sit sementis ac messis, quid arborum putatio ac vitium, omnino nesciat. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 20. 32. (142). Salices trimæ pedibus binis et terra putatione coercentur. Adde *Plin.* alter 10. *Ep.* 24.; et *Colum.* 4. *R. R.* 9. 1. et 10. 1.; et *Pallad.* 12. *R. R.* 4. — In plur. num. *Arnob.* 4. 7. Putationibus arborum Puta præsto est.

II.) Translate. ¶ 1. Est computatio, conto, computo. *Macrob.* 1. *Saturn.* 13. Unus mensis

pari numero institutus universam putationem imparem facit. ¶ 2. Item existimatio, stima. *Paul. Dig.* 47. 10. 18. a med. Quam aliquis filiumfamilias patremfamilias putat, non potest videri injuriam patri facere, quia transferri personæ putatio non potest.

PŪTĀTĪVE, adverb. putando, opinando. *Hieronym.* *advers. Johann. Hierosol.* n. 24. Audit vulgus indoctum mortuos et sepultos; audit resurrectionem mortuorum, veritate et non putative; audit etc. Adde *eumd.* *Ep.* 61. Et *Cassiod.* 1. *Hist. Eccl.* 14. a med. Dominus noster Iesus Christus carne vera indutus, et non putative, ex Dei genitricis Maria.

PŪTĀTĪVUS, a, um, adject. imaginario, finto, apparente, qui id esse putatur, quod non est. *Tertull.* 3. *advers. Marcion.* 8. Putativus habitus, putativus actus, imaginarius operator. Adde *eumd.* *Car. Chr.* 1.

PŪTĀTOR, *ōris*, m. 3. *potatore*, *κλαδευστήρ*, *κλάστης*, qui vitium aliarumve arborum inutiles ramos amputat. *Varro* 6. *L. L.* 63. *Müll.* Antiqui purum, putum appellarunt. Ideo putator, quod arbores puras facit. *Plin.* 27. *Hist. nat.* 8. 45. (69). Putator ex arbore alta prolapsus. *Ovid.* 14. *Met.* 649. Falce data frondator erat, vitisque putator. *Colum.* 10. *R. R.* 228. Quæ (*carmina*) canat inter opus musa modulante putator Pendulus arbutis. Adde *eumd.* 4. *ibid.* 24. 21.; *Pallad.* 1. *R. R.* 6.; et *Martial.* 3. 68.

PŪTĀTORĪUS, a, um, adject. ad putatorem pertinens, ut Putatoria falx, *Pallad.* 1. *R. R.* 43.

PŪTĀTUS, a, um. V. PUTO.

PŪTEAL, *alis*, n. 3. Puteale pro puteal legitur in *Inscript.* apud *Orell.* 4517. Puteal, *πυρροτόμων φρέατος*, ut est in *Gloss. Philox.*, et *πυρροτόμων φρέατος*, ut est in *Inscript. Gr.* apud *Letronne*, *Recueil.* T. 1. p. 99. (It. bocca di pozzo; Fr. *clôture d'un puits*, *margelle*; Hisp. *clausura*, *y lo que sirve a cerrar un pozo*; Germ. *steinern Brunneneinfassung*; Angl. *the cover of a well or pit*).

I.) Proprie, ut est in *Gloss. Philox.*, significat sæptum marmoreum, plerumque rotundum, et puteo circumdatum, ne humus consecrata irreligiosis prætereuntium pedibus conculcetur. Hinc *Puteal Libonis*, locus erat in foro Romano, ad arcum seu fornicem Fabianum, ubi feneratores conveniebant, et usuræ exercebantur. Dictum est *puteal*, quia eo loco olim scellum fuisset, idque fulgure tactum conflagrasset; ignoraretur autem, ubinam fuisset fulgur conditum, puteal ibi Scribonius Libo imposuit, cui a senatu negotium datum fuerat, ut sacella tacta conquereret, justisque erimonis procuraret. Ita colligitur ex *fragm. Festi*, post *Sceleratus*. Ejus figuram præfert nummus apud *Morell.* *Fam. R.*; et de eodem agitur in *Annali dell' Istituto archeol.* a. 1846. p. 241.-252. Itaque quum ad illud puteal congregari solerent, qui pecunias vel occupabant, vel sub usuris sumebant, pro negotiis feneratoribus usurpari cœptum est. *Horat.* 1. *Ep.* 19. 8. forum, putealque Libonis Mandabo siccis. *Id.* 2. *Sat.* 6. 35. Roscius orabat, sibi adesses ad puteal cras. *Cic. Sext.* 8. 18. Puteali ac feneratorum gregibus infestatus atque percussus. *Ovid. Remed.* am. 561. Qui puteal, Janumque timet, celeresque calandas. *Pers.* 4. 49. Si puteal multa cautus vibice flagellas. *h. e.* urges et persequeris obreratos tuos, ut solvant, vel quæris, quibus credas pecuniam, et per multa aliorum detrimenta rem tuam augere studes. V. SUBIBONIANUS. — Erat et puteal in comitio, sub quo defossa Atli Navii novacula, qua cotem discedit temporibus regis Tarquinii Prisci,

non longe ab eisdem Navi statua, quæ erat in gradibus ipsis, ad lævam curiæ, propa Ruminalem fœum. *Cic. 1. Divinat. 17. 33.* Cotem autem illam et novaculam defossam in comitio, supraque impositum puteal accepimus. — Non desunt qui putant, ex *Dionys. Halic. l. 3. p. 204.*, puteal hoc Atii idem esse cum illo Libonis. Contra multis disputat *Salmas. in Solin. p. 1139.*

PUTEALIS, e, et

PUTEANUS, a, um, adject. di pozzo, *Φεαραιος*, ad puteum pertinens. *Ovid. Ib. 391.* Ut quos dixi Pœnus mersit putealibus undis. *Lucret. G. 1172.* puteales lymphæ. *Colum. 11. R. R. 3. 8.* Locus, qui, si non sit fluens aqua, fonte puteali possit irrigari. *Ammian. 21. 12.* Putealis aqua. *Id. 22. 16.* limus. *Juvenc. 2. 259. de Iesu ad puteum cum muliere Samaritana.* putealia pocula poscat. — *Colum. 12. R. R. 26. 1.*; et *Plin. 14. Hist. nat. 9. 11. (81).* Puteana aqua.

PUTEARIUS, ii, m. 2. *Φεαρῶρυχος*, qui puteos fodit. *Plin. 31. Hist. nat. 3. 28. (49).* Depressis puteis sulphurata, vel aluminosa occurrentia putearios necant.

PUTEFACTUS, a, um. V. PUTREFACIO.

PUTEŒ, es, ere, o. 2. Part. *Putens.* — Putere, a *πυρρῶ* putrefacio, est fetere, mali odoris esse, *πυρρῶ* (It. puzzare, putire; Fr. puer, senttr mauvais; Hisp. heder, oler mal; Germ. stinken; Angl. to have a very ill smell, stink, be nauseous). ¶ 1. Stricto sensu. *Pers. 3. 73.* quod multa fidelia putet in locupiete penu. *Horat. 1. Ep. 19. 11.* Putere mero. *Id. 2. Sat. 2. 42.* Putet aper; rhombusque recens. *Cic. fragm. apud Non. p. 545. 16. Merc.* Quibus etiam alabaster unguenti putere videatur. *Horat. 1. Ep. 19. 11.* Nocturno certare mero, putere diurno. *Id. 2. Sat. 4. 65.* miscere mero muriaque decebit Non alia, quam qua Byzantia putuit orca. Ita *Bentley, Cruq., Torrent,* alii putruit. *Scribon. Compos. 186.* Illoti pisces, aut etiam putentes. ¶ 2. Latiori sensu est putredine, vel carie exedi. *Plaut. Most. 1. 2. 67.* Hæc tigoa humide putent. *Alii leg. putrent.*

PUTER. V. PUTRIS.

PUTESCO et putisco, is, ere, n. inchoat. 3. puzzare, putrefarsi, putens sio, putresco, corumpor. In vet. lib. iagitur et putisco. *Cic. 5. Fin. 13. 38. et 2. Nat. D. 64. 160.* Animam illi pecudi datam pro sala, ne putisceret. Ita legit præter alios *Non. p. 161. 21. Merc.*, alii putresceret utrobique. *Cato R. R. 3.* Si in terra olea nimium diu erit, putescet, oleum fetidum fiet. *Varro 1. R. R. 34. 1.* Putescere semina solent. *Alii leg. putrescere. Cels. 2. 30.* Aqua dura, id est ea, quæ tarde putescit. *Alii leg. putrescit. Horat. 2. Sat. 3. 193.* Cur Ajax heros ab Achille secundus Putescit, toties sarvatis clarus Achivis? *Alii leg. putrescit. Arnob. 7. 17.* Et quid hoc ab illo differt, quam et ipsa si nondum, mox tamen futura sunt stercora, et exigui temporis contracta interiectione putescant? V. et PUTRESCO.

PUTEUM, i, o. 2. V. voc. seq. init.

PUTEUS, i, ni. 2. Puteum n. gen. *Varro apud Non. p. 217. 4. Merc.* Ut sunt lacus et stagna, et putea, et maria. Addunt *Ulp. Dig. 19. 1. 17. § 8.*, ubi pro putea alii leg. putenia. — Ratione habita etymi, *Varro 5. L. L. 25. Müll.* Unde sumi pote puteus, nisi potius quod *Aolis* dicebant, ut *πυρρῶν τῶν ποταμῶν*, sic *πυρρῶν* a potu, non ut nunc *Φεαρῶν*. Et 6. *ibid. 84.* Ab eadem lingua quod *πῶρον* potio, uode poculum, potatio, repotia. Indidem puteus, quod sic Græcum antiquum, non ut nunc *Φεαρῶν* dictum. Cf. *eumd. Varron.* apud *Gell. 1. 18.* Secundum recentiores puteus est a putus, ut *nlveus* ab *alvus*, quasi pura aquæ fons. — Puteus est locus, qui perpetuas habet aquas ex terræ venis manantes, non tamen fontium more foras erumpentes. Differt a cisterna, quæ aquam pluviam collectam servat. *Φεαρῶν* (It. pozzo; Fr. puits, source; Hisp. pozo; Germ. di gegrabene *Brunne, Born*; Angl. a well or pit).

1.) Proprie. — n) Universim. *Cic. 2. Nat. D. 9. 25.* Ex puteis Jugibus aquam calidam trahi. *Id. 1. Divinat. 50. 112.* Quum vidisset baustam

aquam de jugi puteo, terræ motum dixit instare. *Horat. 1. Ep. 15. 15.* Collectos bibant imbres, puteosne perennes. *Id. 2. ibid. 2. 135.* puteum vitare patentem. *Cic. Prov. cons. 3. 6.* Nobilissimas virgines se in puteos abjecisse. *Plin. 5. Ep. 6. circa med.* Si oatare latius, aut tepidius velis, in area piscioa est: in proximo puteus, ex quo possis rursus adstringi, si pœniteat teporis. *Id. 2. Ep. 17. ad fin.* Hæc amœnitas deficitur aqua salienti: sed puteos, ac potius fontes habet; suot enim in summo. *Juvenal. 3. 226.* Hortulus hic, puteusque brevis, nec reste moreodus, lo tenues plantas facili diffunditur baustu. *Plin. 9. Hist. nat. 25. 41. (80).* Putei altissimi. *Id. 37. ibid. 9. 43. (127).* Crystallum ad libramentum aquæ depressis puteis erui. *Id. 17. ibid. 8. 4. (45).* lo centenos pedes acti putei. *Id. 19. ibid. 8. 55. (172).* Puteorum parietes. et 33. *ibid. 4. 21. (69).* latera. *Id. 7. ibid. 56. 57. (195).* Puteos invenit Danaus ex Ægypto advectus in Græciam, quæ vocabatur Argos Dipsion. *δῖψιον*, siticulosa. — b) Fodiendi, extruendique putei rationem tradunt *Plin. 31. Hist. nat. 3. 28. (47); Vitruv. 8. 7. ad fin.; et Pallad. 9. R. R. 8. et 9.* — c) Puteos olim puteali oratois fuisse, ne prætereuntes, aut aquam haurientes in illos prolaberentur, monet ea *Inscript.*, quæ circa puteal abhinc paucis annis Ostiæ effossum legitur, et edita a *Fæa Framm. di fast. cons. n. 40.* HIC PUTEVS FACTVS OMNI SVMPTY MONIV SANCTISSIMÆ CERERIS ET NYMPHARYN HIC PUTEVS FACTVS OMNI SVMPTY C. CAECILI ONENIMI PATRO ET Q. Q. P. P. corporis MENSORUM ADIVTORUM ET L. HORTENSI GALLI Q. NAVTICARIORVM ET N. TREBONI EUTYCHETIS Q. Q. II. ACCEPTORVM. DED. X. K. SEPT. LATERANO ET RVFINO (os. h. e. anno a Cbr. n. CLXXXVII. V. *Inscript. 7205.* apud *Henzen.*, qui vidit et correxit. — d) Proverb. est illud *Plauti* de iis, qui nimis sero cogitant, quæ parata ante oportebant: *Most. 2. 1. 32.* Miserum est opus, igitur demum fodere puteum, ubi sitis fauces tenet. — *Conjicere nliquid in puteum*, apud *Petron. fragm. Tragar. 43.* *Burmam.* proverbio dici videtur pro omnino abjicere, projicere, perdere, ut nulli usui amplius esse possit. — *Thales in puteum apud Tertull. Anim. 6. ad fin.*, quia cælestia contemplans in puteum decidit.

II.) Translate. ¶ 1. Puteus dicitur etiam profunda scrobs. *Virg. 2. G. 230.* atqueque iubebis In solido puteum demitti. h. e. scrobem profundam, ad explorandam terræ naturam. ¶ 2. Puteus fuit etiam servandis frugibus aptus. *Varro 1. R. R. 57. 2.* Quidam granaria habent sub terris, puteos ut in Hispania citeriore in agro Carthaginiensi et Oscensi. ¶ 3. Puteus in aquæductibus est foramen, quo respirare possit profusus aqua et vis spiritus relatur, ne conclusus aer cursum aquæ moretur: *sfiatatoio, sfogatoio* Itali vocant. *Frontin. Aquæd. 89.* Quorum (aquarum) splendor nihil aut minimum pluvia inquinatur, si putei extracti objecti sint. V. *Poleni adnotat. ad h. l.* ¶ 4. Videtur fuisse genus supplicii servilis, quo peccatores servi in puteum conjiciebantur: sive fuerit verus puteus, in quo suspensi in aqua detioerentur; sive potius locus putei modo depressus: quique dicitur a *Colum. 1. R. R. 6. 3.* vincitis servis subterraneum ergastulum. *Plaut. Aulul. 2. 5. 20.* Dicant, coci abstulerunt: comprahendite, vincite, verberate, In puteum condite. et 2. 7. 1. Intertissam, quid facient coqui: quos pol ut ego Hodie serrem, cura maxima est. Nisi uoum hoc faciam, ut in puteo cœream coquant. Iode coctam sursum subducemus coibulis. ¶ 5. De natural! terræ cavo dicit *Ammin. 23. 6. 17.* lo bis pagis biatus quoque conspicitur terræ, unde halitus letalis exurgens quodcumque animal consumit. Quæ lues orieos a profundo quodam puteo, quom os ejus excesserit latum, etc.

PUTICÛLI, ōrum, m. plur. 2. cavernæ terræ extra portam Eryquinam, in quibus antiquitus sepeliebantur: a puteus, per deminutionem. *Festus p. 216. 6. Müll.* *Ælius Gallus*, teste eodem, voluit ita dicta ea loca fuisse, quod ibi homines putiscerent, seu putrescerent. *Varro 5. L. L. 25.*

Müll. utrumque etymum docuit: et *Puticulos*, et *Puticulos* posuit.

PÛTIDĒ, adverb. Comp. *Putidius.* — Putide translate tantum occurrit, et est *affettatnente, nojosamente, sgraziatamente*, nimis diligenter, moleste, fastidiose, insuaviter. *Seneca Ep. 75.* Putide loquit. *Cic. Brut. 82. 284.* Qui nec inepte dicunt, nec odiose, nec putide. *Id. 3. Orat. 11. 41.* Nolo exprimi litteras putidius, nolo obscurari negligetius.

PÛTIDÛSCÛLUS, a, um, adject. deminut. affquantum putidus, diligentior, blandior, quam par est. V. loc. *Ciceronis in IMPUDENTIUSCULUS.*

PÛTIDÛLUS, a, um, adject. deminut. putidi. *Martial. 4. 20.* Dicit se vetulam, quom sit *Cærellia* pupa: Pupam se dicit *Gellia*, quom sit anus. etc. Altera ridicula est, altera putidula. h. e. *Cærellia*, quæ quom sit pupa, affectat anus videri; atque adeo molestam et fastidium creat. *Capitolin. Macrin. 14.* Quom hominem putidulum in imperio ferre non posseot.

PÛTIDUS, a, um, adject. (puteo). Comp. *Putidior* II. 1. et 2.; Sup. *Putidissimus* II. 2. — Putidus dicitur et est qui est mali odoris, putens: idem putris, putridus, quia quæ putrescunt, putere solent, *δυσωδῆς, μωδῶδης* (It. puzzolente, putrido, marcio; Fr. pourri, puant, infect; Hisp. pudrido, pudendo, fetido, hediondo, infecto; Germ. faul, stinkend; Angl. stinking, of a bad smell, fetid, foul, frousy, rank, filthy, nasty, unsound, rotten, corrupt, putrid).

I.) Proprie. *Cato R. R. 157.* Putida ulcera. *Cic. Pis. 9. 19.* Putida caro. *Martial. 3. 50.* Putidus aper. *Plaut. Bacch. 4. 7. 23.* fungus. *Cato R. R. 37.*; et *Plin. 17. Hist. nat. 9. 6. (55).* Putidam frondem substernere. *Plaut. Trin. 2. 4. 125.* Vinum, priusquam coactum est, pendet putidum. h. e. uvæ anta vindemiam in ipsa vite putrescunt. *Varro apud Non. p. 152. 23. Merc.* Putida uvæ. *Cæcilius et Cato ibid.* Naves putida et sentinosæ. *Afranius ibid.* Et fallaci aspectu paries pictus putidus.

II.) Translate. ¶ 1. *Putidus homo*, ineptus, affectato, odioso: quasi puteat. *Plaut. Bacch. 3. 2. 44.* Tun, homo putide, amator istac fieri ætate audes? *Horat. Epod. 8. 1.* Rogare longo putidam te sæculo, Vires quid eorvet meas? Utroque loco respicitur ad ætatem longævam, qua res fere corumpi solent ac putere. Cf. *Catull. 43. 11.* Mæcha putida, redde codicillos, Redde, putida mæcha, codicillos. Rursus *Horat. 2. Sat. 3. 75.* Putidius multo cerebrum est (oibi crede) Perilli Dictantis, quod tu numquam rescribere possis. h. e. insanus, et quasi corruptus. ¶ 2. De oratione *putidum* dicitur quidquid offendit aures, ut putor nares, insuave, austerum, rancidum, inquit *Non. p. 450. 19. et p. 460. 26. Merc.*, ut orator putidus, qui orationem affectat, nimis diligens, ineptus et anxius, nimisque exquisita stultaque cura dicens, affectato, pien d'affettazione, et oratio putida, sermo putidus, etc. *Cic. Orat. 8. 27.* Quoniam igitur modo audiretur Mÿsus aut Phryx Athenis, quem etiam Demosthenes exagitetur ut putidus? scil. quia diligenter examioabat verborum omnium pondera. ut *Id. paullo sup. § 26.* dicit. *Id. 3. Orat. 13. 51.* Quoniam hæc satis spero, vobis quidem cæte majoribus, molesta et putida videri. *Id. 1. Off. 37. 133.* Sonus (vocis) erat dulcis: litteræ neque expressæ, neque oppressæ, ne aut obscurum esset, aut putidum. h. e. quod dicit *3. Orat. 11. 41.* Nolo exprimi litteras putidius, nolo obscurari oegligentius. et *ibid. 12. 45.* non aspere, non vaste, non rustice, non biluce, sed presse, et aquabiliter, et leniter loqui. *Id. 1. Att. 14.* Vereor, ne putidum sit scribere ad te, quam sim occupatus. *Petron. fragm. Tragar. 73.* *Burmam.* Ac ne sic quidem putidissimum ejus jactationem licuit effugere. Nam oibilibus esse dicebat, quam sine turba lavari.

PÛTILLUS, i, ni. 2. et Putilla, æ, f. 1. deminut. a putus, vox blandientis. *Plaut. Asin. 2. 3. 104.* Dic igitur me tibi anaticulam, columbam, vel catellum, hirundinem, moosdulam, putillum, passerculum. *Horat. 2. Sat. 3. 216.* Putam, aut putillam appellat. Alii aliter leg. utroque loco,

et rectius. *Putillum* autem putat *Jos. Scalig.* in *Catalect.* dici a *putus*, et id a *πόσθη*, pudendum, a quo *præputium*. *V. POTUS*, I. — *NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM*

PŪTIS, e. adject. qui mali odoris est, a *puteo*. *Urus Lucret.* 3. 585. si quibusdam libris vulgaris habenda 6des. Atque ideo tanta mutatum pute ruina Conciderit corpus. In aliis libris *putre* legitur.

PŪTISCO. *V. PUTESCO*.

PŪTITIUM Plautus dixit pro stulto, *Paul. Diac.* p. 217. 26. *Müll.* Quidam putant *Potitium* legendum esse. Locum autem *Plauti* esse *Bacch.* 1. 2. 15. Stultior es barbaro *Potitio*, qui etc. *V. PINARI* in *ONOM*.

PŪTO, as, āvi, ātūn, are, a. 1. *Putaram* syncope, pro *putaveram* habet *Cic. loc. cit.* II. 5. a. Sic *putaram* pro *putaveramus* est apud *eumd.* 9. *Att.* 18. — Part. *Putans* II. 4.; *Putatus* I. 1., 2. et II. 1.; *Putandus* II. 3. — *Putare* et *ut puta*, *V.* in *fin.* — *Putare* est purgare, mundare. *Paul. Diac.* p. 108. 20. Imputatum nondum purgatum. *Putum* enim est purum. *Gell.* 6. 5. *Putare* veteres dixerunt, vacatitia ex qua re ac noo necessaria, aut etiam obstantia et alieoa auferre et excidere, et quod esse utile ac sine vitio videretur, relinquere. Sic namque arbores, et vites, et sic etiam rationes putari dictum (II. *purgare, mondare, nettare*; *Fr. nettoyer, éplucher, laver*; *Hisp. limpiar, arrancar, sacar, quitar lo malo de entre lo bueno*; *Geru. putzen, reinigen*; *Angl. to clean*).

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Cato R. R.* 39. Si dolia bene putaveris. *Alii leg.* picaveris. *Titinius* apud *Non.* p. 369. 22. *Merc.* Peosam lanam reddet putatam recte. *Varro 2. R. R.* 2. 18. Quo minus laoa vel infici recte possit, vel lavari ac putari. *Alii leg.* parari. *Cf. Tibull.* 1. 6. 80. Tractaque de niveo vellere ducta putat. *Paul. Diac.* p. 216. 8. *Müll.* Aurum quoque putatum dici solet, id est expurgatum. ¶ 2. Speciatim *putare* est falsa, superflua, infructifera in arboribus, fructibus et quacumque alia re, a veris et fertilibus purgare et rescare. *Paul. Diac.* p. 108. 20. *Müll.* *Putum* est purum: unde *putare* vites dicimus, hoc est detrabere, quæ impedimento sunt ad fructum. *Id.* p. 216. 8. *Müll.* *Putare* vites quæ recisis impedimentis remanent pure. *It. potare, tagliare, κλάσσειν.* *Cato R. R.* 33. Vineam putatam circumfodito. *Id. ibid.* 32. Vineas arboresque imatura face incipias *putare*, et *ibid.* 44. *Putare* olivetum. *Virg. 2. G.* 407. Persequitur vitem attendens, fingitque putando. *Colum.* 4. *R. R.* 21. 21. Percendum vitibus, et ideo anguste putandum. *Pallad.* 1. *R. R.* 6. 4. Arboresque latius *putare*.

II.) Translate. ¶ 1. *Putare* rationem, *fare, aggiustare, liquidare i conti.* *Varro 6. L. L.* 63. *Müll.* Antiqui purum, putum appellarunt: ideo ratio putari dicitur, in qua summa sit pura. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 52. Cedit mites, es petit; itur; putatur ratio cum argentario. *Cato R. R.* 5. Villicus rationem cum domino crebro putet. *Cic. 4. Att.* 11. Rationes putare cum publicanis. *Paul. Diac.* p. 216. 9. *Müll.* Ratio putata, id est pura facta, conti aggiustati e liquidati. *Cato R. R.* 14. Sic numerabitur regula: integra quæ non erit, unde quarta pars abeitur, dux pro una: conciliare quæ erunt, pro binis putabuntur, si conteranno. — Hinc translate *Plaut.* *Cas.* 3. 2. 25. Verum alitroversum quam eam mecum rationem *puto*, etc. *Ter. Andr.* 1. 1. 2. Dictum *puta. fa conto, che sia detto*; et *Ovid.* 4. *Met.* 476. Facta *puta* quæcumque jubes, *teni pro fatto quanto comandi*, et *Juvenal.* 5. 7. hoc tamen ipsum defecisse *puta*, quod inani sufficit alio. *fa conto, diamo che* etc. ¶ 2. *Frequentur* est estimare, stimare. *Cic. 6. Ferr.* 1. 13. Si denariis quadringentis *Cupidinem* illum putasset. *Id.* 19. *Att.* 21. ad *fin.* Quam unum te *putis*, quæva omnes illos, *putem.* *Id. Planc.* 4. 11. Magni *putare* honores. *Ovid.* 10. *Met.* 618. tantique *putat* connubia nostra. *Catull.* 23. 25. Parvi *putare* aliquid. ¶ 3. Hinc latiori sensu est estimare, judicare: et usurpatur — a) Cum præpos. in et Ablat. *Sall. Cat.* 43. extr. Natura

ferox, vehemens, manu promptus erat; maximum bonum in celeritate putabat. *Ter. Heaut.* 1. 1. 4. Tamen val virtus tua me vel vicioitas, Quod ego in propinqua parte amicitia *puto*, *Facit* ut etc. *Cic. Pis.* 19. 44. In fortuna quadam est illa mors, non io pœna putanda. *Id. pro leg. Manil.* 13. 37. Quem enim possumus imperatorem alioquo in numero *putare*, etc.? — b) Cum præpos. præ. *Cic. Rosc. Am.* 46. 135. Videtis, ut omnes despiciat, ut hominem præ se neminem *putet*. — c) Cum præpos. supra. *Cic. 2. Nat. D.* 13. 34. Ratio recta constansque, quæ supra homioem putanda Deoque tribuenda. — d) Cum præpos. pro. *Cic. 11. Phil.* 11. 27. Si ad nos nihil referretur de Dolabella persequendo, tamen ego pro decreto *putarem*, et *ibid.* 5. 11. Bestia consulatum in Brutl locum se petere profitetur. Quam absurdum autem, qui prætor fieri non potuerit, eum petere consulatum! nisi forte damnationem pro prætura *putat*, scilicet in petitione præturæ de ambitu accusatus et damnatus fuerat. *Mattius*, et *Trebat.* ad *Cic. post Ep.* 15. l. 9. ad *Att. in fin.* Hoc pro certo *putamus.* *Cic. Divin. in Q. Cæcil.* 7. 24. Contemnere aliquem, ac pro nibilo *putare*. — e) Cum duplici Accus. *Ter. Adelph.* 1. 2. 19. Qui nisi quod ipse fecit, nil rectum *putat.* *Horat.* 2. *Ep.* 11. 167. Sed turpem *putat* iocite metuitque futuram, et *ibid.* 1. 84. Vel quia turpe *putant* parere iolioribus, et quæ Imberbes didicere, senes perdeoda fateri. *Adde eumd.* 1. *Sat.* 10. 21. et 2. *ibid.* 7. 4. ¶ 4. Est etiam cogitare, attente considerare, *pensare, considerare.* *Cic. Planc.* 4. 10. In quo primum illud debet *putare*, comitiis, præsertim ædificiis, studium esse populi, non iudicium. *Ter. Eun.* 4. 2. 4. Dum hæc *puto*, præterii imprudeo villam. *Virg. 6. En.* 332. Multa *putans*, sortemque animo miseratus iniquam. — *Putare* argumentis cum aliquo, est disputare, rem examinare, perquirere. *Plaut. Amph.* 2. 1. 45. Quo id, matum, pacto potest (nam mecum argumentis *puta*) fieri, nunc uti tu hic sis, et domi? *discorriamola un poco seriamente.* ¶ 5. Sæpe est opinari, existimare, conijcere, *stimare, pensare, aver opinione, supponere, supponere.* *Gell.* 6. 5. Verbum ipsum *puto*, quod declarandæ sententiæ causa dicimus, non signat profecto aliud, quam id agere nos in re dubia obscuraque, ut decisim amputatisque falsis opinionibus, quod videatur esse verum et integrum et incorruptum, retineamus. — a) Universim. *Ter. Andr.* 5. 5. 1. Aliquis forsau me *putet* non *putare* hoc verum. *Id. ibid.* 1. 1. 114. Rectè *putas.* *Id. Phorm.* 4. 5. 6. Rem ipsam *putasti, hai toccato il punto: hai trovato il vero.* et *Cælius* ad *Cic.* 8. *Eum.* 2. In theatrum Hortensius introiit, *puto*, ut suam gaudium gauderemus. *Cic. 1. Off.* 23. 81. Nec committere; ut aliquando dicendum sit, non *putaram.* *οὐκ ἂν ὀμῶν.* (Adde *Senec.* 2. *Ita* 31.; et *Pal. Max.* 7. 2. n. 2.) *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 18. 56. Ut quos nunquam *putassemus* a nobis internoscere posse, etc. *Id. Amic.* 2. 6. *Atilius*, quia prudens esse in iure civili *putabatur.* *Id.* 6. *Att.* 1. Noli *putare*, me quicquam maluisse, quam etc. *Cæs.* 2. *B. C.* 31. Illos etiam iniquo loco *dinucandum* *putare.* *Cic. 3. Orat.* 44. 173. Versus enim veteres nobis esse adhibendos *putaverunt.* *Id. pro leg. Manil.* 1. 1. Omne meum tempus amicoquo temporibus transmittendum *putavi.* *Id.* 1. *Cat.* 7. 17. Quo animo tibi hoc ferendum *putas?* *Laberius* apud *Non.* p. 208. 19. *Merc.* Utrum tu hunc gruem Balearicum, an hominem *putas* esse? *Ovid. Remed. am.* 243. Nec satis esse *puta* dicere: lentus abesto. — b) *Putas*, *putares, crederesti, drestis, diceris.* *Ovid.* 14. *Met.* 113. demptum tenet arbore pomum: Hesperidas donasse *putes.* *Id.* 5. *Trist.* 10. 5. Stare *putes*: adeo procedunt tempora tarde. *Id. Heroid.* 14. 85. Vagitus denit ille miser: sensisse *putares.* *Petron. Satyr.* 22. ad *fin.* Ut *putares* hoc convenisse. — c) *Puto* sermoni interijcitur, ut *opinor, credo.* *Propert.* 2. 20. 17. Sed tibi subsidium delphium currere vidi, Qui, *puto*, Arioniam vexerat ante Iyram. *Martial.* 1. 100. Atque intra, *puto*, septimas calendas. *Seneca Ep.* 92. *Puto*, inter

me teque convenit, externa corpori acquiri, corpus in honorem animi colli. — Nonnumquam et tunc dicitur, quum res certo ita esse creditur. *Ovid.* 3. *Amor.* 1. 7. Venit odoratos Elegeia nexa capillos: Et, *puto*, pes illi longior alter erat. et *ibid.* 11. 24. Hæc amor, hæc odium: sed, *puto*, vincit amor. — Inservit ironia. *Id. ibid.* 7. 2. At, *puto*, non votis sæpe petita meis. — Et prolepsis. *Id. de nuce* 57. Sed, *puto*, magna mei est operoso cura colono. Inveoias, qui det nil mihi præter humum. et 1. *Pont.* 2. 43. At, *puto*, quum requies medicinaque publica curæ, Somnus adest, solitis nox venit orba malis. Somnia me terrent, etc. *Adde eumd.* 3. *Met.* 286., 11. *ibid.* 425. et 3. *Fast.* 493. — d. *Ut puto*, ut mihi videtur. *Sueton. Vesp.* 23. extr. Ut *puto*, deus fio. *Ovid.* 1. *Art. am.* 370. Ut *puto*, non poteris ipsa referre vicem. — e) Ellipsis est in illo *Cic.* 15. *Fam.* 20. Oratorem meum (sic enim inscripsi) Sabino tuo commendavi. Natio me hominis impulit, ut ei recte *putrem.* h. e. recte commendari crederem. — Hinc

Putare, secunda persona n. sing. presentis imperativi verbi *puto*, qua vulgus utitur adverbialiter, pro scilicet, exempli gratia, etc. *per esempio, verbi grazia.* — a) *Putare* interseritur. *Pompon. Dig.* 28. 5. 23. Si ille, *puta*, consul factus fuerit. *Adde ibid.* 7. 8. 12. et 9. 2. 27.; et *Pers.* allatum snb c. — b) *Ut puta* frequenter usurpatur. *Cels.* 5. 26. Ut, *puta*, in fronte. *Colum.* 5. *R. R.* 2. 4. Sin autem cuneatus ager fuerit, ut *puta* longus pedes centum, etc. *Seneca 2. Quest. nat.* 2. Illa constat aut oexu aut acervatione, ut, *puta*, funis, frumentum, navis. *Adde Auct. Priap.* allatum sub c.; et *Dig.* 18. 1. 9. — c) Secundam syllabam corripit, quamvis verbum sit, quia usu in verum adverbium transit: quod et *Priscian.* 15. p. 1007. *Putsch.* et *Serv.* ad *Virg.* 2. *En.* 651. observarunt. *Auct. Priap.* 38. Ut *Phæbo*, *puta*, illoque *Phæbi.* *Pers.* 4. 9. Hoc, *puta*, non justum est, illud male, rectius istud. Ita leg. *Priscian.*, alii *puto*. Corripuerunt etiam *Ennius* et *Pacuvius*, teste *Serv. loc. cit.*

PŪTOR, ōris, m. 3. *puzza, puzzone, δυσωδία*, fetor, malus odor. *Varro 5. L. L.* 25. *Müll.* *Puteoli* a pitore, quod putidus odor ibi sæpe ex sulphure et alumine. *Cato R. R.* 157. Ea omnem putorem adimet. *Adde Lucret.* 6. 1101.; *Stat.* 4. *Silv.* 3. 86.; *Apul.* 4. *Met.*; *Marcell.* *Empir.* c. 27. p. 126. ed. *Id.*; et *Veget.* 2. *Veterin.* 44. 2. — In plur. num. *Arnob.* 7. 16. Sint illis putores in voluptate. *V. Servii loc. cit.* in *MEPHITIS*.

PŪTRAMEN, inis, n. 3. collectio rarum putrum, putredo. Est *Yppriani* in *lib. de Laps.* 12.

PŪTRĒDO, inis, f. 3. *putredine; ἀσπότης*, corruptio, putror. *Ovid.* 1. *Pont.* 1. 69. Estur ut occulta vitata putredine navis. *Alii rectius leg.* tredine. *Apul.* 9. *Met.* Cervix cariosa vulnerum putredine. *Prudent.* 9. *Cathermer.* 31. Viscerum putredines abluantur. *Adde Veget.* 2. *Veterin.* 44. 2.

PŪTRĒDŪLUS. *V. PUTRIDULUS*.

PŪTRĒFACIO, faciis, feci, factum, facere, a. 3. (*putris* et *facio*). Part. *Putrefactus* et *Putrefaciendus*. — *Putrefactio* pro *putrefactus* est *Prudent.* 10. *παρ' σρεπ.* 1035. — *Putrefacere* est putrem facere; corrumpere, *putrefare, quastare, σπῆσθαι*. — a) Activa forma. *Colum.* 3. *R. R.* 12. 1. Humor *putrefacit* deposita semina. *Liv.* 21. 37. Arlenia saxa infuso aceto *putrefaciunt.* *Plin.* 29. *Hist. nat.* 4. 28. (90). Stellionem in oleo *putrefaciunt*. — b) Part. *Liv.* 42. 3. a *med.* Nardatum lectum patere imbris *putrefaciendum.* *Lucret.* 2. 898. Et lamen hæc quum vult quasi *putrefacta* per imbres, Vermicalos pariant. *Varro 2. R. R.* 5. 5. Ex hoc hove *putrefacto* nasci dulcissimas apes inellis matres. *Ovid.* 15. *Met.* 389. Sunt, qui, quum clauso *putrefacta* est spina sepulcro, Mutari credant humanas angue medullas. *Plin.* 29. *Hist. nat.* 6. 38. (120). Fit collyrium ex vipera in olla *putrefacta*. — c) *Putrefacio* pass. anom. *Pallad.* 1. *R. R.* 33. Humor hoc præstabit, ut si qua insunt spinarum semina, *putreficiant.* *Id.* 10. *ibid.* 9. Lupinus ubi creverit, vertitur

vomera, ut putrefat arcibus. *Theod. Priscian.* 1. 4. p. 291. retro ed. *Ald.* Vespertillones in vas cum cedria infundas, quamdiu illo tempora putrefieri possint.

PUTREFACTIO, ōnis, f. 3. putrefazione, corruptio. *Augustin.* Ep. 147. n. 5. Vulnerum putrefactione etiam dolore perdidimus, quo solet medicus implorari. *Cæli. Aurel.* 3. Tard. 4. n. 52. Præterea oris fætor ægrotantes afficit cum gingivarum putrefactione et defluxione.

PUTREFACTUS, a, um. *V.* PUTREFACTIO sub b.

PUTREFACTIO, ōnis, factus sum, fieri, pass. anom. *marciare, putrefarsi, σήμαται*, putris fio, putresco. *V.* PUTREFACTIO sub c.

PUTREO, es, ere, n. 2. putridus sum, *essere putrido, σήμαται*.

1.) Proprie. *Pacuvius* apud *Non.* p. 159. 19. *Merc.* Annis et ætate hoc corpus putret. *Accius* *ibid.* Exsangue est mihi corpus, atque annis putret. *Plaut.* *Most.* 1. 2. 67. Hæc tigna humide putrent. *Alii* vero rectius leg. putent.

II.) Translate. *Pers.* 5. 57. hunc alea decoquit: ille in Venerem putret. *Alii* leg. est putris. *V.* PUTEO.

PUTRESCIBILIS, e, adject. idem ac putribilis. *Hieronym.* in *Job* 17. Adam corruptione factus putrescibilis.

PUTRESCO, is, ere, n. inchoat. 3. (putris). Part. *Putrescens* I. — Putresco est idem ac putris fieri incipio, putridus fio, *putrefarsi, marcire, πείσασθαι*.

1.) Proprie. *Varro* 2. *R. R.* 5. 16. de vaccis. Lapidis substernendi, ne unguæ putrescant. *Cic.* 1. *Tusc.* 43. 102.; et *Val. Max.* 6. 2. *exter.* Theodori quidem nihil interest, humi ne, an sublimi putrescat. *At Orellius in Cic. loc. cit. legit* putrescat. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 119. cui stragula vestis, Blattarum ac tinearum epulæ, putrescat in arca. *Al.* putrescat. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 9. 45. (101). Dentes non erodi, nec putrescere, si etc. *Id.* 35. *ibid.* 15. 52. (189). Strongyle putrescentia ulcerum compescit. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 61. Multi etiam, si pluvius est status cæli, pampinis vitem spoliant, ut percoqui fructus possint, nec putrescere imbribus. *Pallad.* 3. *R. R.* 25. 15. Felle si langantur cacumina, (malus) non putrescit. *Prudent.* 4. *perp. scæp.* 131. Putrescentes medullas tenuat tabidus humor. *Cæli. Aurel.* 4. *Tard.* 3. n. 39. Putrescens vena.

II.) Translate de terra dicitur, quæ facile solvitur et sit flaccida, mollis, licet ioinime puteat: *V.* PUTRIS II. *Colum.* 2. *R. R.* 11. 3. (10. 26. *Schneid.*) Locum, in quo Medicam proximo vere saturus es, proscindito circa Calendas Octobris, et eum tota hieme putrescere sinito. *Id.* 3. *ibid.* 11. 7. Quis enim vel mediocris agricola nesciat, etiam durissimum tophum vel carbunculum, simul atque sunt contracti, tempestatibus et gelu, nec minus æstivis putrescere caloribus ac resolvi? et 11. *ibid.* 3. 56. Ex Calendis Novebribus proscindi solum debet, ut hiemis frigidibus et gelidulis putrescat.

PUTRIBILIS, e, adject. qui putrescere potest. *Paulin.* *Nolan.* Ep. 8. (al. 30.) n. 6. Imagines nostras non in tabulis putribilibus, neque ceris liquentibus piuit. *Augustin.* 21. *Civ. D.* 7. Ut carbones imputribiles de putribilibus fiant.

PUTRICAVUS, a, um, adject. putredine, aut carie exesus. *Lucret.* 2. 860. Mollia, lenta, fragosa, putricava, corpore raro. *Alii* rectius leg. Mollia, fragosa putri, cava corpore raro.

PUTREDULUS, a, um, adject. deminut. putridi. Translate. *Amman.* 22. 16. a med. Didymus Chalcenterus Tullium reprehendit, ut Immania fremement leonem putridulis vocibus canus catulus locutus circumlatrans. *Alii* leg. putredulus.

PUTRIDUS, a, um, adject. *putrefacto, marcio, σήμαται*, putris, putrefactus, corruptus.

1.) Proprie. *Cic.* *Pis.* 1. 1. Non enim nos color iste servilis, non pilosæ genæ, non dentes putridi deceperunt. *Plin.* 23. *Hist. nat.* 4. 45. (88). Si quid in nucleis putridi fuerit. *At Sillig. leg.* putridi. *Seneca* Ep. 58. sub fin. Edificium putridum et ruens.

II.) Translate est flaccidus, mollis, solutus. *Ca-tull.* 63. 347. Putridaque infirmis variabunt pectora palmis. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 8. 47. (161). In putridis at calidis maxima locis cuminum serendum. *At Sillig. leg.* putribus.

PUTRILAGO, inis, f. 3. *Non.* p. 21. 23. *Merc.* Caries est vetustas, putrilago, unde cariceum veteres dixerunt.

PUTRIMORDAX, acis, adject. omn. gen. *σηψιδάκνης*, qui res putridas mordet. *V. Boethii* loc. cit. in OSSIGENIUS.

PUTRIS, e, et puter, tris, tra, adject. Caret gradibus Comparativi et Superlativi. — Est autem flaccidus, marcens, putrefactus, putridus; a puteo: et dici proprie videtur de iis, quæ resoluta, et a naturali statu dejecta putorem emittunt, *σηψιδάκνης, εὐρώσις* (II. *fracido, putrefacto, marcio, guasto*; Fr. *pourri, gâté, puant, corrompu*; Hisp. *putrido, gastado, corrompido*; Germ. *faul, morsch, stinkend*; Angl. *putrid, rotten, putrefied, fetid, filthy, nasty, nauseous*).

1.) Proprie. *Varro* 1. *R. R.* 8. 4. Palus puter everitur. *Propert.* 2. 19. 43. Putris et in vacua requiescit navis arena. *Ovid.* 1. *Fast.* 379. fervet examina putri De bove. *et* 15. *Mel.* 365. de putri viscere passim Florilegæ nascuntur apes. *et* 7. *ibid.* 585. putria motis Poma cadunt ramis. *Cels.* 5. 26. n. 33. Si ulcus magis putre est. *Ju-venal.* 13. 95. Et pthisis, et vomica putres. *Sil.* 11. 13. 487. cadavera putri liquentia tabo. *Curt.* 9. 3. 10. Corpora cicatricibus putria. *Val. Max.* 6. 9. n. 5. *extern.* Putres artus, et tabido cruore manantia membra. *Martial.* 3. 77. putri capas balece natantes.

II.) Translate et sæpe de iis dicitur, quæ facile solubilia sunt, vel soluta, flaccida, mollia, licet minime puteant. — a) De terra et similibus: *V.* PUTRESCO II. *Virg.* 1. *G.* 44. Zephyro putris se gleba resolvit. h. e. aere, sole et imbribus soluta, quæ antea gelu adstricta fuerat. *Propert.* 4. 3. 39. Quæ tellus sit lenta gelu, quæ putris ab æstu. h. e. sicca at arida. Similiter *Stat.* 4. *Theb.* 728. de siccitate. tellus sole et pulvere putris Exhalat calidam nubem. Eadem ratione *putrem arenam, aridam nempe, et mioime coherentem, atque adeo steriliter, divere.* *Id.* 4. *Silv.* 3. 126; et *Lucan.* 8. 830. Sic *Stat.* 6. *Theb.* 234. putres cineres. *et Plin.* 10. *Ep.* 48. Lapis gracilis et putris. h. e. friabilis. Alia ratione *Colum.* 2. *R. R.* 2. 5. Ager pinguis ac putris. h. e. qui modico humore madet, et facilis cultura: est. *Id.* 2. *ibid.* 10. 22. Solum putre ac solum. cui opponitur densum. *Virg.* 8. *Æn.* 596. Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum. *Id.* 1. *G.* 215. putres sulci. h. e. imbribus et caltione probe macerati ac molles. *et ibid.* 392. putres concrecere fungos. h. e. qui ex putri terra existunt, et qui facile putrescunt. *Horat.* 4. *Ep.* 10. 19. fanum putre Vacuæ. h. e. vetustate dissolutum, et semirutum. *Lucan.* 7. 403. stat tectis putris avitis, In nullis ruitura domus. *Petron.* *Satyr.* 136. Fracta est nutris sella. *Martial.* 9. 101. Truta quidem nobis togula est, vilisque, putrisque. — b) De humanis corporis partibus. Translate. *Horat.* *Epod.* 8. 7. mamme putris. Equina quales ubera. h. e. flaccida et decidua. *Id.* 1. *Od.* 36. 17. omnes in Damala putres Deponunt oculos. h. e. vino et libidine marcentes. *Pers.* 5. 57. hunc alea decoquit: ille in Venerem est putris. *V.* PUTREO II. *Propert.* 4. 5. 67. Atque animam in tegetes putrem exspatire paternas. h. e. senilem, quasi que corruptam. Sic *Pacuvius* apud *Non.* p. 159. 19. *Merc.* Annis et ætate hoc corpus putret.

PUTROR, oris, m. 3. putredo. *Lucret.* 2. 872. putrorem quum sibi nacta est Intempestivis ex imbribus humida tellus, et *ibid.* 929. vermesque effervere, teriam Intempestivos quam putror cepit ob imbres. *Arnob.* 5. 11. Ne putrore corpus dissolveretur.

PUTRŌSUS et

PUTRŌSUS, a, um, adject. putrore, seu putrore plenus, ut *Putrosum* ulcus, *Cæli. Aurel.* 2. *Tard.* 14. ante med. Et *Id.* *ibid.* Sordes si fuerit putrosa, quam Græci *δυσωδὴν* appellant, etc.

PŪTUS, a, um, adject. Sup. *Putissimum.* — Putus est purgatus, purus, puro, *καθαρός.* *Paul. Diac.* p. 216. 8. *Müll.* Putus antiqui dicabant pro puro: unde putatæ vites et arbores, quod de cisis impedimentis remaneret pura. *Varro* 6. *L. L.* 63. *Müll.* Putare valet purum facere. Ideo antiqui purum, putum appellarunt: Ideo putator, quod arbores puras facit.

1.) Proprie. — a) Absolute. *Varro* 2. *R. R.* 2. 10. Sole exorto puto, propellunt. *Alii* leg. puro: alii censent puto esse verbum interjectum, ut opinor, etc. *V.* PUTO II. 5. c. *Lucret.* 4. 1068. Nunc certe puta est sanis magis inde voluptas. *Alii* leg. pura. *Cic.* 2. *Att.* 9. Quam bonam meis putissimis orationibus gratiam retulerit. — b) Jungitur cum purus, et purissimum sincerissimumque significat, puro e pretto. *Afensum* apud *Gell.* 6. 5. In federe, quod inter populum R. et Carthaginienses factum est, scriptum invenitur, ut Carthaginienses quotquot annis populo R. darent certum pondus argenti puri puti. *Varro* apud *Non.* p. 27. 28. *Merc.* Amicula pura puta.

II.) Translate. *Plaut.* *Pseud.* 4. 2. 31. Polymacheroplacides purus putus est ipsum. h. e. verus germanus: ipsus omnino est, non alius purus, non suppositicius. *et ibid.* 7. 103. Purus putus hic scyphanta est. *Varro* apud *Non.* p. 27. 24. *Merc.* Mea igitur hecatombe pura ac puta.

PŪTUS, i, m. 2. De etymo *V.* in PUTILLUS. — Putus est vulgi vocabulum, quo puer significatur. Cf. *putto* Italorum. *Virg. Catal.* 9. 2. Disperam nisi me perdidit iste putus. Sin autem præcepta velant me dicere, sane Non dicam; sed me perdidit iste puer. *Gloss. Philox.* Puti, *μυρῶν.* Putus, *μυρῶν.*

PŪVIRE ferire est. Sic *Paul. Diac.* p. 244. 12. *Müll.* ad explicandam vocem *terripuvium*, h. e. tripudium. *Cic.* 2. *Divinat.* 34. 72. *terripuvium* a pavienō dicit, sed u pro a, præcipue in compositis, usurpatur.

PUXIS. *V.* PYXIS.

PY

PYCNĪTIS, idis, f. 3. *πυκνίτις*, verbasum, herba: a *πυκνός* densus, *spissus*, quia adstringendi vim habet. *Apul. Herb.* 71.

PYCNOCOMON, i, n. 2. *πυκνόκομον*, herba apud *Plin.* 26. *Hist. nat.* 8. 36. 57. erucæ foliis crassioribus et acrioribus, radice rotunda, latei coloris, terram olente, caule quadrangulo modico, tenui, flore ocymi. Recentioribus botanicis incognita est, teste *Mathiolo*. Dicta est a *πυκνός* densus et *κομή* coma.

PYCNOMA. *V.* PYGNOMA.

PYCNOSŪLOS. *V.* DIASTYLOS. — Dicitur etiam pycnostylon, n. g. *Pitruv.* 3. 3.

PYCTA et *pyctes*, ō, m. 1. *πυκτης*, Græca appellatione est idem qui pugil.

1.) Proprie. *Seneca* 1. *Controv.* 3. a med. Hoc male mihi facit ille, qui aut athleta, aut pyctes est. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 47. 48. (152). Consecratus est vivus sentiensque — Euthymus pycta, semper Olympie victor et semel victus. *Phædr.* 4. 24. Victoris laudem cuidam pyctæ ut scriberet. *Adde Tertull. anim.* 46. et *adv. Gnost.* 6. *V.* PUGIL. — Quod *pyctas* et *pugiles* catervarios distinguit opt. not. *Inscript.* apud *Gud.* 106. 1., teste *Burm.* ad *Sueton.* *Aug.* 45., quæ est apud *Orell.* 2530., ubi *pugiles Latini* a Græcis distinguuntur, hoc significare videtur, *pyctas* fuisse, qui Græco more pugnant, *pugiles*, qui Romano. Distinguit etiam *Tertull.* *Jejun.* 17. ad fin. Saginentur pugiles et *pyctæ* Olympici. *et Not. Tir.* p. 174. Podarius, pycta, pancratiastes, pugil.

II.) Translate de gallis galinaceis ad pugnae spectaculum invicem commissis. *Colum.* 8. *R. R.* 2. 5. Rixosarum avium lanistæ totum plerumque patrimonium, pignus alexa, victor gallinaceos pyctes abstulit. *V.* LANISTA.

PYCTACIUM. *V.* PITTACIUM.

PYCTALIS, e, adject. ad pyctam pertinet.

Servius ad Virg. 5. *Æn.* 373. Amycus, qui a Polluce victus est pyciali certamine.

PYCTOMACHARIUS, i, m. 2. idem qui pycia: a πυκτομάχομαι, pugilatu certo, Firmic. 8. Mathes. 8.

PŸELUS, i, m. 2. πύελος, labrum balneatorium, in quo lavatur, solium. Plaut. Stich. 4. 1. 62. Postea luo lautum in puelum. Sic Laminus et Salmas. legendum pro pilum recte putarunt, atque ita edidit Bothe. Ipse Fleckeisen. legit puelum.

PŸGA: V. PUGA.

PŸGARGUS, i, m. 2. πύγαργος, ¶ 1. Est genus aquilæ: a πύγη nates, clunes et ἀργός albus: nam non tantum anus ei albis vestitur plumis, quod pluribus aquilis commune, sed tota cauda pennas habet albicantes. Plin. 10. Hist. nat. 3. 3. (6). Secundi generis pygargus in oppidis mansitat et in campis, albicante cauda. ¶ 2. Est et capræ silvestris genus, quod ab albis clunium pilis idem nomen adeptum est. Plin. 8. Hist. nat. 53. 79. (214). Sunt et damæ nec pygargi, et strepsicerotes, multaque alia haud dissimilia. Juvenal. 11. 138. apud quem Sumine cum magno lepus, atque aper, et pygargus, Et Scythicæ volucres. V. RETRIOR.

PŸGIACUS, vel

PŸGISIACUS, a, um, adject. qui ad nates pertinet: a πύγη nates, vel πυγίζω nates ferio. Petron. Satyr. 140. Non distulit puellam invitare ad pygiaca sacra. Alii leg. pygisiaca. h. e. ad concubitum, qui Venus pendula dicitur. V. PENDULUS.

PŸGME, es, f. t. πύγμα, certamen gymnicum, qui at pugilatu Latine dicitur. Inscript., quæ pertinet ad IV. a Chr. n. sæculum, apud Fabrett. p. 100. n. 226. et apud Orell. 2388., quam vide in PAMMACHUM.

PŸGNOMA, atis, n. 3. πύγνομα. Diomed. 3. p. 473. Putsch. Tribrachys, tribrevis, teuthasius, quem quidam brachysyllabum, alii triorcheon, nonnulli pygmona, plerique chorium nuncupant. Sic Cæsius Bassus p. 2656. pygmona; at Mar. Victorin. 1. p. 2487. pygnomus. Cf. Diomed. p. 481., Schol. Hephæst. p. 131. ed. Vestph. et fragm. Ambros. p. 254. ed. Nauck. Verum esse videtur πύγνομα, quo nomine de multitudine similitum sonorum usus est Plato 7. rei publ. p. 631.: sed Latini grammatici Græcum nomen corruerunt. Hæc Keil. ad Mar. Victorin. loc. cit.

PŸLORUS, i, m. 2. πύλωρος, piloro, meatus inferior ventriculi. Cæli. Aurel. 2. Tarđ. 1. Pyloro paralyti vitiato, cibus nulla digestionem mutatur, sed tamquam per infundibulum ad inferiora descendit. Adde eumd. 4. ibid. 6.

PŸHA, æ. f. 1. πύρα, rogo, πυρά, ignis rogi, vel strues lignorum ad cremanda cadavera: a πύρ ignis. Servius ad Virg. 11. *Æn.* 185. Pyra est lignorum congeries. Rogus, quum jam ardere cœperit, dicitur. Bustum vêtro jam exustum vocatur. Quem ordinem servat poeta dicens, Constituerat pyras. Item, Subjectisque ignibus atriter circum accensas decurrere rogos. Item postea, Semustaque servant busta. Hæc Servius, cuius tamen observatio perpetua non est: dicitur enim pyra et de rogo accenso. Auct. B. Afr. 91. Maximam in medio foro pyram construxerat. Ovid. Ib. 36. Quem vetus accensa separat ira pyra. Adde eumd. 2. Fast. 534. — NB. De nomine propr. V. ONOM.

PŸRALIS, is, vel rectius Idis, f. 3. πυραλῖς, parvum animal pennatum, al. pyraustes, magnitudine muscæ, ex igne proveniens: ἀπό τοῦ πυρός. Plin. 11. Hist. nat. 36. 42. (119). ex Arist. Siquidam in Cypro ærariis fornacibus et medio igni majoris muscæ magnitudinis volat pennatum quadrupes: appellatur pyralis, a quibusdam pyrausta. Quamdiu est in igni, vivit; quum evasit paulo longiore volatu, emoritur. Hæc Plin.

PŸRAMIDALIS, e, adject. in pyramidis modum formatus. Boeth. 2. Arithm. 4. sub init. De solidis, id est de cubicis, at sphaericis, vel pyramidis (lege pyramidalibus), laterculis etiam, vel etc. Sic cl. Furlanetto in Append. At cl.

Quicherat. rectius legendum coniecit pyramidicis, Gr. πυραμιδικός.

PŸRAMIDATUS, a, um, adject. πυραμιδωτός, πυραμιδοειδής, factus in formam pyramidis. Cic. 1. Nat. D. 24. 66. Esse corpuscula quædam lævia, alia aspera, rotunda alia, partim autem angulata, et quædam pyramidata, curvata quædam, et quasi adunca. Quædam exemplaria omittunt hæc verba, et quædam pyramidata.

PŸRAMIDICUS, a, um, adject. V. PYRAMIDALIS.

PŸRAMIS, Idis, f. 3. πυραμῖς, pyramide.

I.) Proprie est moles, quæ ex basi lata paulatim in acutum fastigium desinit: a πύρ ignis, quia ejus figuram imitatur, ut habet Ammian. 22. 15. ad fin. Etymol. vero M. et Steph. Byz. deducunt a πυρός triticum, quia nempe rex Pharaos, Josephi monitu, undique congestum triticum in pyramidibus conservaverit: sed Zoegæ, aliorumque potius sententia amplectenda videtur, quam refert Wagnerus ad Ammian. loc. cit., scilicet vocem esse ex Hebr. et Arab. *Pyram* emineat, præfixo Egyptio articulo pi, a Græcis deinde in πω converso, et Græca terminatione æ addita, ita ut πυραμῖς significet domum altam et æternam, quæ sepulcri loco fuerit regibus, quos cum Plin. 36. Hist. nat. 12. 16. (75). recte dixerit tante vanitatis auctores. N. plura hæc pertinentia apud Orell. ad Philon. Byz. lib. de VII. orbis spectac. p. 80. Cic. 2. Nat. D. 18. 47. Conum tibi ais, et cylindrum, et pyramidem pueriorem, quam sphaeram, videri. — Hujusmodi moles in Egypto usitatæ fuerunt. Erant quadrangulares, ab imo latissimæ, et assurgebant ultra omnem omnino altitudinem, quæ humanis manibus confici potest. Hinc inter septem orbis miracula recensentur. Excogitata primum a regibus fuerunt, ne pecuniam successoribus, aut æmulis insidiantibus præberent, aut ne plebs esset otiosa. Multa de his Plin. 36. c. 12. Martial. Spectac. 1. Barbara pyramidum sileat miracula Memphis. Adde Propert. 3. 1. 55.; Melam 1. 9.; Lucan. 9. 155.; et Tac. 2. Ann. 61. — Servius ad Virg. 11. *Æn.* 849. Apud majores, nobiles aut sub montibus altis, aut in ipsis montibus sepeliebantur; rinde natum est, ut super cadavera aut pyramides fierent, aut ingentes collocarentur columbar.

II.) Translate. ¶ 1. Est τὸ αἰδαῖον ἀρρένικόν. Auct. Priap. 64. Libidinoso tenta pyramis nervo. ¶ 2. Est etiam idem ac germen rosæ, quod et calathus, et papilla, et obelliscus, et Italice bocciuolo, bottone dicitur. Auct. epigr. in Anthol. Lat. T. 1. p. 701. Burmann. una dies ostendit spicula florum, Altera pyramidas nodo majore tamentes, Tertia jam calathos, totum lux quarta peregit Floris opus.

PŸRAUSTES, et pyrausta, æ, m. f. πυραυστής, insectum, de quo V. in PYRALIS.

PŸREN, enis, f. 3. πυρήν, genus gemmæ. Plin. 37. Hist. nat. 11. 73. (188). Pyren ab olivæ nucleo dicta est (Græce enim πυρήν nucleum significat): huic aliquando inesse piscium spinæ videntur.

PŸRETHIRON, i, n. 2. πύρεθρον, herba, quam alii salivarem vocant, alii draconem, foliis et caule dauco silvestri et fœniculo similibus, linguam adurens et mordicans. Ejus folia in aceteriis probantur, radice utuntur pigmentarii. Plin. 28. Hist. nat. 9. 42. (151); Scribon. Compos. 9. 55. etc.; Cels. 5. 4. etc.; et Apic. 4. 5. et 7. 5. Ovid. 2. Art. am. 418. Tritaque in anoso Oava pyrethra mero.

PŸREUM, i, n. 2. πύρεον, sacrarium Vestæ. Cassiod. 10. Hist. Eccl. 30. Pyrea, id est focum eorum, seu Vestam destruxit. Pyrea namque pagani vocant templa, in quibus ignem servant.

PŸRGIS, is, f. 3. nomen herbæ, quæ at lingua canis, et cynoglosson dicitur. Apul. Herb. 96.

PŸRGOPŸLINCES, æ, et is, m. f. 3. Πύργοπυλινκῆς, nomen militis gloriosi apud Plaut. Mil. glor. 1. t. 56. et 4. 2. 9. a πύργος turri,

πύργος urbs et vixh victoria, h. e. turrium et urbium victor. Sidon. 1. Ep. 9. ad fin. Volo paginam glorioso, idest quasi Thrasoniano, sine concludere. Plautini Pyrgopolinici imitator.

PŸRGUS, i, m. 2. a v. Græca πύργος turris, est genus vasis cavitate sessili, quo conjecti tali agitantur, antequam in alveolum emittantur: ita dictus a turriculæ figura. Horat. 2. Sat. 7. 16, qui pro se tolleret, atque Mitteret in pyrgum talos. V. PHIMUS. Sidon. 8. Ep. 12. a med. Hic te tessera frequens eboratis resultatura pyrgorum gradibus exspectat. — NB. De nomine proprio V. ONOM.

PŸRIO, as, are, a. 1. calefactio, a πυρίω fo-veo. Petron. fragm. Tragar. 73. Burmann. In solio quod Trimalchioni pyriabatur. Alii aliter leg.

PŸRITES, æ, m. 1. ¶ 1. Est πυρίτης λίθος, lapis molaris, a πύρ ignis; quia plurimus ignis illi insit, vel quia ægerrime quidem ignem accipit, semel tamen acceptum diutissime conservat, vel quia igni resistit, ideoque focus idoneus est. Plin. 36. Hist. nat. 19. 30. (137). Molarem quidam pyritem vocant, quoniam plurimus sit ignis illi. ¶ 2. Item lapis quidam, a quo res confatur. Plin. ibid., sed est alius etiamnum pyrites, similitudine æris. In Cypro eum reperiunt, metallis, quæ sunt circa Acamanta, unum argenteo colore, alterum aureo, etc. ¶ 3. Item lapis ille, quem nos igniarium dicimus, quidam etiam vivum silicem vocant, qui percussus ferreo instrumto, vel altero lapida scintillas edit; a πύρ ignis, quia plurimum habet ignis, pietra focaja. Plin. ibid. (138). ¶ 4. Denique gemma eadem, quæ pyritis: de qua in voce sequenti. Priscian. Periég. 987. Nec non pyrites, digitos qui strictus adurit. Hic licenter prima syllaba producitur.

PŸRITIS, is, vel rectius Idis, f. 3. η πυρίτης λίθος, gemma nigri coloris. Plin. 37. Hist. nat. 11. 72. (189). Pyritis nigra quidem est, sed atritu digitos adurit.

PŸROBOLARI, òrum, m. plur. 2. qui πυροβόλος, h. e. ignita tela, jaculantur: a πύρ ignis, et βολών jacio. Firmic. 8. Mathes. 10. Sub sidere Caniculæ nascentur venatores, arenarii, pyrobolarii, et qui in populi conspectu cum feris per caveas pugnant. Ita legit Beroaldus in notis ad Apul. 4. Met.; sed apud Firmic. loc. cit. deest vox pyrobolarii, nec ea quidem hic locum habet.

PŸRŸCŸRAX, vel rectius pyrrhocorax, acis, m. 3. πυροκόραξ, avis alpina, nigro colore, rostro luteo. Plin. 10. Hist. nat. 48. 68. (133).

PŸROIS, ita dictus ab igneo colore. Colum. 10. R. 290. Sic micat et rutilus Pyrois, et rore corusco etc. Adde Auson. Edyll. 18. 12.; Capell. 8. p. 287. — Alteram formam Pyrois exhibet Apul. de Mundo. — Habet etiam Cic. 2. Nat. D. 20. 53., sed Græce. — Ceterum V. ONOM.

PŸRŸMANTIA, æ, f. t. πυρομαντῖα, ignispicum. Isid. 8. Orig. 9. 10.; et adde loc. cit. in CEROMANTIA.

PŸRŸMANTIS, is, m. 3. qui ex igne eventura prædicit. V. CEROMANTIS.

PŸROMENUS, a, um, adject. πυρομένος, inflammatus, qui inflammatione, h. e. φλογώσει laborat: particip. pass. a πυρόω accendo. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in Not. Tir. p. 180.

PŸRŸPCEILOS Lapis, πυροπεικίλος, genus lapidis igneis velut punctis distinctum: a πύρ ignis et πείκίλος varius, idem ac Syentes et Thebaicus lapis, nunc granito rosso. Plin. 36. Hist. nat. 8. 13. (63). et ibid. 22. 43. (157).

PŸRŸPUS, i, m. 2. πυροπύς, mixtura quatuor partium æris, et quintæ auri. Sic dicitur, quia habet πυρός ωπα, hoc est ignis faciem. Plin. 34. Hist. nat. 8. 20. (94). Æs in uncias additis auri scrupulis senis, prætenui pyropi bractea ignescit. Lucet. 2. 803. Natque alias fit uti claro sit rubra (pluma columbarum) pyropo, Intardum etc. Ovid. 2. Met. 2. flammæque imitante py-

ropo. *Propert.* 4. 10. 21. Pieta nec inducta fulgebant parva pyrropo.

PYRÓSACHNE, es, f. 1. πυρός ἀχνη, frutax: ita appellata a πυρός triticum et ἀχνη gluma. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 21. 35. (114). Frutex, in quo nascitur granum Gnidium, quod aliqui lium vocant. Fruticem vero thymelæam, alii cbamelæam, alii pyrosachben, alii cnestron, alii cneoron. *V. COCCUM* et *CNEORON*. *Sillig.* vero divisim legit.

PYRÓSAGRÍOS, ſi, m. 2. πυρός ἀγρός, herba quæ et chelidonia: ita appellata a πυρός triticum et ἀγρός agrestis. Ejus meminit *Apul. Herb.* 73.

PYRRHÍCHA, æ, et pyrribicbe, es, f. 1. morresca, πυρρίχη, saltatin in armis, quæ Lacedæmoniorum juventuti loco bellicæ exercitationis erat, ut Aristoxenus scripsit: apud quos a quinto statim ætatis anno pueri inclebant saltare armati, accinente interim aliquo carmen ὑπορχηματικόν, ad cujus numeros mntus componebant. Dicta est a Pyrrhicho Cretense, ex urbe Cydoæ, qui primus Cretenses sub armis saltare ad pyrribichil pedis sonum instituit. Alii esse vocatam volunt a Pyrrho Achillis filio, quem dicitur primum in tumulo patris sui armatum honoris gratia saltavisse. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 56. 57. (204). Saltationem armatam Curetes docuere, pyrribichen Pyrrhus, utramque in Creta. Ubi pyrribichen a saltatione in armis distinguit, non quasi sit plane diversa, sed quia rudior illa a Curetibus, ex arte a Pyrrho, vel potius Pyrrhicho Cretense. Alii ita distinguunt, ut pyrribica fuerit equitum, saltatio armata peditum. Unde *Solin.* 11. *de Creta*. Pyrrho repertore, equestres turmas prima docuit lascivas vertiginis implicare: ex qua disciplina bellicæ rei ratio convaluit. *Sueton. Cæs.* 39. Pyrrhicham saltaverunt Asiæ Bithyniæque principum liberi. *Id. Ner.* 12. Exhibuit item pyrribichas quasdam e numero epheborum. *Apul.* 11. *Met.* Pueri puellæque virenti florentes ætata, forma conspicui, veste nitidi, incessu gestuosi, Græcanicam saltantes pyrribicam, dispositis ordinationibus decoros ambitus inerrabant, nunc in orbe rotarum flexuosi, nunc in obliquam seriem connexi, et in quadrati patorem cuneati, et in catervæ discedium separati. *Fronto 1. ad M. Cæs.* (e dente iterum *A. Maio*) *Ep.* 4. Enimvero omnia istæ inter Græcos versus, Latina ita scite alternata sunt a te et interposita, ut est ille in pyrribicha versicolorum discursus, quum amicti cocco alii, alii luteo, et ostro, et purpura alii alique coherentes concursant. Adde *Spartian. Hadrian.* 19.; *Terentian.* p. 2413. *Putsch.*; et *Ammian.* 18. 7. Et *Auct. epigr.* in *Anthol. Lat. T.* 1. p. 626. *Burm.* Feminæam maribus nam confert pyrribicha classem, Et velut in morem militis arma movet. **V. CATENOPLIUM.** De pyrribicha multa habet docte disputata *Visc. Mus. Pio-Clem. T.* 4. p. 57.—70. *ed. Mediol.* — *Pyrrhiche* est etiam ipsa saltatrix. *Inscript. apud Maff. Mus. Ver.* 302. 8, quæ est apud *Orell.* 2639. **NAIDI CAESARIS VERNÆ EX NUMERO PYRRICHÆ ONESIMVS CONIVGTI** etc. h. e. saltatrici in ludo pyrribiches.

PYRRHICHÁRIUS seu pyrribicharius, ſi, m. 2. πυρρίχιαρχος, qui armatus saltat. *Ulp. Dig.* 48. 19. 8. *ad fin.* Quod instituuntur venatores, aut pyrribicharii, aut in allam quam voluptatem gesticulandi, vel aliter se morandi gratia.

PYRRHICHÍONÁPÆSTUS, Pes ea hrevibus quatuor et longa, temporum sex. *Diomed.* 3. p. 477. *Putsch.*

PYRRHICHISTA, æ, m. 1. πυρρίχιστης, qui pyrribicham saltat. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim solummodo in *Not. Tyr.* p. 172.

PYRRHICHÍUS, a, um, adject. πυρρίχιος. *Pyrrhichius* pes, vel absolute pyrribichius, est pes metricus constans ex duabus syllabis brevibus, ut *furor, age*. Dicitur est a pyrribicha, quia hoc sono milites sub armis per ludum utebantur. *Quintil.* 9. 4. 80.; *Diomed.* 3. p. 471. *Putsch.*; et *Capell.* 9. p. 328. — *Pyrrhichius versus*, pluribus pyrribichiis pedibus constans, decurrit quidem, sed quantum celeritatis habet, tantum

gravitatis amittit: ut illud *Ter. Eun.* 1. 1. 1. Quid igitur faciam? non eam, ne nunc quidem. *Quintil.* 9. 4. 140. Aliud bujus carminis exemplum *V. apud Auson. Parental.* 27.

PYRRHÍCHUS, a, um, adject. ad pyrribicam saltationem pertinens. *Sidon.* 9. *Ep.* 15. 7. Resonetque mixtus ille pes celerrimus, Bene nuncupatus quondam ab arte pyrribica.

PYRRHÓCÓRAX. *V. PYROCORAX.*
PYRUM et **pyrus**. *V. PIRUM* et **PIRUS**.

PYSMA, ætis, n. 3. quæsitum, Interrogatio: πύσμα a πύσω interrogo. Differt ab erotemate, cui una voce responderi potest: pysmati autem, quum plura simul quærendo complectatur, non nisi pluribus satisfieri potest. Hæc *Capell.* 5. p. 174.

PYTHÁGORISSO, as, are, n. 1. πυθαγορίζω, Pythagoricus sum. *Apul. Florid.* n. 15. Noster Platin pythagorissat.

PYTHAULA et **pythaulæ**, æ, m. 1. πυθαυλης, tibicen, qui Pythium carmen tibia canit, h. e. Apollinæ Pythii laudes. Inde enim nomen primo habuit, quasi *Pythiæules*.

I.) Proprie. *Hygin. fab.* 273. His quoque ludis pythaulæ, qui Pythia cantaverat, septem habuit palliatos, qui voce cantaverunt: unde postea appellatus est choræules.

II.) Translate. Ad illos etiam appellatio translata est, qui in comædiis tragædisque canebant, præsertim in canticis, et ubi allicuius laudes persequi contingeret. *Diomed.* 3. p. 489. *Putsch.* Quando chorus canebat, choricis tibiis, id est choraulicis, artifex concinebat: in canticis autem, pythaulicis responsabat. *Id. ibid.* Primis autem temporibus, sicuti dserit *Tranquillus*, omnia quæ in scæna versantur, in comædia agebantur. Nam et pantomimus et pythaulæ et choraulæ in comædia canebant. *Varro apud Non.* p. 166. 11. *Merc.* Priusquam in orchestra pythaulæ inflet tibiis, domi suæ ramices rumpit. *Seneca Ep.* 76. Ingenti studio, quis sit pythaulæ bonus, judicatur: habet tibiæum quoque Græcus et præco concursus. *Vopisc. Carin.* 19. Exhibuit et centum camptaulas, choraulas centum, etiam pythaulas centum. *Salmas.* hic eos refellit, qui *pythaulæ* scribunt, et a πύθος *dolium*, deducunt: ut *pythaulæ* fuerit, qui dolio aere pleno tibiis inflaret, quemadmodum ascaules utre. *Voss.* quoque *l. 2. Institut. poet.* c. 37. eos reprehendit, qui πύθαυλης esse putant, a cantus dulcedine et suadela, quæ Græcis Πύθαυλα.

PYTHAULÍCUS, a, um, adject. ad pythaulen pertinens. *V. vocem præced.*

PYTHÍA, ōrum, n. plur. 2. Πύθια, sacrum certamen in Apollinæ Pythii honorem. Instituta dicitur ob cadem Pythonis serpentis, et inde nominata. *Ovid.* 1. *Met.* 446. Instituit sacros celebri certamine ludos, Pythia, perdomitæ serpentis nomine dictos. *Horat. Art. P.* 414. qui Pythia cantat Tibicen, didicit prius estimique magistrum. Adde *Lucan.* 6. 409., et *Apul. Dogm. Plat. sub init.* — Victores hujus certaminis, testis *Luciano*, lauro coronabantur. *Plin.* 35. *Hist. nat.* 9. 35. (58). Phidias certavit cum Timagora Chalcidense, superatus ab eo Pythiis.

PYTHÍON, ſi, n. 2. genus bulbi, πύθιον. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 5. 30. (95). *At Sillig. rectius leg.* opition, *collato Teophr.* 7. *Hist. plant.* 13. 9.

PYTHIONICES, æ, m. 1. πυθιονίχης, qui Pythiis ludis vicit: a Pythia, et νίκη victoria. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim solummodo in *Not. Tyr.* p. 174.

PYTHON, ōnis, m. 3. Πύθων, ingens quidam draco ab Apolline sagittis interfectus, de quo *V. in ONOM.* — *Python* dicitur etiam ventriiloquus, qui Apolline inspirante loqui putabatur. *V. PYTHONISSA.* *Arator* 2. 384. bacchata puella Sub stimulo Pythonis ait. Nempe ex *Fulgat. interpr. Act. Apost.* 16. 16. Factum est, puellam quamdam habentem spiritum pythonem obviare nobis.

PYTHÓNÍCUS, a, um, adject. ad Pythonem, vel ab Apollinem pertinens. *Tertull. Anim.* 28. sub *fin.* Scimus, etiam magos elicere explorandis oculis per Pythonicos spiritus. Adde *Fulgat. interpr. Levit.* 20. 27.

PYTHONÍON, ſi, n. 2. πύθωνιον, herba, alio nomine dracontea. *Apul. Herb.* 4. et 14.

PYTHONISSA, æ, f. 1. πύθωνισσα, mulier fatidica, quæ et ventriiloqua erat. *Fulgat. interpr.* 1. *Paral.* 10. 16. *V. PYTHON* et **VENTRILOQUUS**.

PYTISMA, ætis, n. 3. sputo, πύτισμα, sputum: a pytisso, de quo infra. *Vitruv.* 7. 4. *in fin.* In conviviis quod poculis et pytismatis effunditur, simul atque cadit, siccescit. *Alii perperam leg.* sputismatis. *Juvenal.* 11. 173. Qui Lacedæmonium pytismate lubricat orbem. h. e. mensam a marmore Lacedæmonio (alii intelligunt pavimentum) spuendo, vel saliva ex ore effundente se ex crebro potu, madefacit, et lubricam reddit. Alii leg. *pedemate*, h. e. saltatione: a πηδάω *salio*. Alii *pettemate*, h. e. crebro talorum usu (nam πητός calculum lusorium significat) terit quondam modo et levigat mensam e marmore Lacedæmonio. Alii *pytismate*, h. e. trocho e plau, quæ arbor Græce est πυρίς. Alii denique alia comminiscuntur. *V. LACEDÆMONIUS* in *ONOM.*

PYTISSO, as, are, n. 1. πυτίσω, a πύτω *exspuo*. Significat leviter vinum degustare explorandi gratia, et degustatum exspuere, ut *Donat.* docet ad illud *Ter. Heaut.* 3. 1. 48. Nam ut alia omittam, pytissando modo mihi quid vini absumpsit! sic hoc, dicens, asperum, patet: aliud lenius, sodes, vide. Alii scrib. *pytisso*, h. e. modice et per intervalla gustandi gratia bibo, *bere a centellini, sorisare, centellare*: a πύω, seu πύω *bibo*. *Diomed.* 2. p. 417. *Putsch.* Pro hac (h. a. littera z) veterum quidam i vocalem, nonnulli duas s ponere solebant, unde *jugum* dictum est velut *zagon* — item *Messentius* et *pytissare* et *tablissare* et cetera hujus modi usum veterem declarabant. *Id.* 1. p. 335. Sunt item deminutiva a perfecta forma, ut *sorbillo*: sunt sine origine perfecta formæ, ut *pytisso, vacillo*.

PYXÁCANTHUS et **pyxacanthos**, i, m; et f. 2. πυξάκανθος, frutex spinosus, cubitalibus ramis, foliis buxi: a πύξος *buxus* et *ἀκανθα spina*. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 7. 15. (31). et 24. *ibid.* 14. 77. (125). Spinam ipsam in Græcia quidam pyxacanthum Chlronium vocant.

PYXÁGÁTHUS et **pyxagathos**, i, m. 2. πύξ άγάθος, pugnis vel pugno strenuus, bonus pyctes. *Martial.* 7. 57. Castora de Polluce Gabinia fecit Achillam: Pyxagathus fuerat, nunc erit Hippodamus. Respicit ad illud *Homeri Iliad.* 1. 3. v. 237. Κροτορα δ' ἰπποδάμων, καὶ πύξ άγάθον Πηλοδαικεια. Locus autem quaeritur in ambiguitate vocis πύξ, quæ adverbium est, et pugnis significat, quæque etiam pro πυγή *nates*, usurpatur. Ita Achillas, qui prius πύξ άγάθος, h. e. puer strenue pathicus erat et pædiconibus suis gratificari solitus, nunc repente ἰπποδάμος, h. e. equorum dominitor factus Gabiniam inquitat.

PYXÍDATUS, a, um, adject. in modum pyxidatis formatus. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 6. 31. (57). *de aquæb.* Ceterum a fonte duci licitibus tubis utilissimum est, crassitudine binum digitorum, commissuris pyxidatis, ita ut superior intret. *Vitruv.* de eadem re verba faciens, 8. 7. Sed ita ut hi tubuli ex una parte sint lingulati, ut alius in alium inire convenireque possint, et *Pallad.* 9. *R. R.* 11. Fictilibus tubis quum ducitur, duobus digitis crassi, et ex una parte reddantur angusti, ut palmi spatio unus in alterum possit intrare. Illustrat hæc illud *Plin.* 9. *Hist. nat.* 10. 12. (37). Dentes non sunt testudini, sed rostri margines acuti, superna parte inferiorem claudendo pyxidum modo.

PYXÍDÍCULA, æ, f. 1. *bossoletto*, πυξιδίου, deminut. pyxidis. *Cels.* 6. n. 5. Liquidum collyrium pyxidicula servatur.

PYXÍNUM, i, n. 2. πύξινον, nomen collyril, quod describitur a *Cels.* 6. n. 25. et fortasse ex eo nomen habet, quia buxæ vase seu pyxide servatur. *V. TRIPUXINUM.*

PYXÍONOS, i, f. 2. herba eadem, quæ aristolochia. *Apul. Herb.* 19.

PYXIS, Idis, f. 3. πύξις. Latino more scribitur et *puxis*, ut *Sulla* pro *Sylla*, et *mus* pro *μύς*. *Scribon. Compos.* 228. Medicamentum pu-

xide nigri plumbi reponere. — Pyxis proprie est vasculum e buxo excavatum, teres, et operculo in ipsum vas intrante (*V. PYXIDATUS*) clausum: a *πίφος* *buzus*: sed translate accipitur pro vase parvo ex quacumque materia, ut ait *Quintil.* 8. 6. 35.; et *Seneca* 5. *Benef.* 13. a *med.* ad continentia ea, quæ plurimum interest bene clausa servari, ne corrumpantur, ut medicamenta, venena, odores, et bujusmodi (*It. bossolo, vasetto, alberello*; *Fr. boite, coffret à serres des onguents*, etc.; *Hisp. caja, caja de unguentos*, etc.; *Germ. d. Büchse, d. Büchschén*; *Angl. a box, a gallipot or other small vessel*).

1.) Proprie. — a) Generatim. *Cic. Cael.* 25. 61. Pyxidem veneni alicui tradere. *Sueton. Ner.* 47. Venenum in auream pyxidem conditum. *Juvenal.* 13. 25. partos gladio, vel pyxide nummos. *h. e.* veneno. metonymia. *Sueton. Ner.* 12. Barbam primam posuit, conditamque in auream pyxidem Jovi Capitolino consecravit. Adde *Petron. Satyr.* 29. *Seneca Ep.* 93. ante *med.* Nihil opus erat tam magna medicorum suppellectile, nec tot fermentis atque pyxidibus. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 18. 76. (245). Erea pyxide medicamentum condere. et 29. *ibid.* 6. 38. (125). In argentea pyxide servare. et *ibid.* 2. 10. (35). In stannea pyxide condere. *Id.* 21. *ibid.* 20. 81. (137). Crocum asservatur cornea pyxide. *Id.* 32. *ibid.* 10. 47. (135). Psilothrum plumbea pyxide asservatur. — b) Pertinet ad instrumentum mundi mulieribus. *Martial.* 9. 38. Quum sis ipsa domi, mediæque ornere Suburra, Fiant absentes et tibi, Gallia, comæ: Nec dentes aliter, quam serica, nocte reponas, Et jaceas centum condita pyxidibus. *Petron. Satyr.* 110. Ancilla corymbio dominæ pueri adornat caput, immo supercilia profert de pyxide, sciteque jacturæ lineamenta secuta, totam illi formam suam reddidit. *h. e.* ad similitudinem superciliorum quæ prius tonsor deraserat, alia ficticia apponit. *Paul.* 3. *Sentent.* tit. 7. ad *fin.* Mundo muliebri legato ea cedunt, per quæ mundior mulier lautiorque efficitur, velut speculum, conchæ, situli: item pyxides, unguenta et vasa, in quibus ea sunt.

11.) Translate. ¶ 1. A similitudine pyxidem ferream ponit *Plin.* 18. *Hist. nat.* 11. 29. (112). in primori parte pili, quo zææ granum in pila lignea tunditur ad alicam faciendam: et videtur significare ferrum teres et cavum instar pyxididis, quodque *Id.* *ibid.* 10. 23. (97). fistulam serratam, et *Cato R. R.* 10. fistulam farrariam vocant. *V. FISTULA*. ¶ 2. Item acpona. *Plin. Valerian.* 3. 14. sub *fin.* p. 195. ed. *Ald.*

DE LITTERA Q

Q Est A) Littera; et B) Nota.

A) Littera — a) Est sexta decima Latini alphabeti, (t in mutis numerata. Hanc veteres ignorabant. Unde scribebant *oblicus*, non *obliquus*, *locuntur*, non *loquuntur*, ut testantur vetustissimi codices. Postquam vero inventa fuit, nonnulli putaverunt, non litteram, sed notam esse duas in se litteras continentem, C et U, quare haud recte scribere instituerunt *qis*, *qid*, *qeret*, absque u, ut *Vellius Longus* ait p. 1219. *Putsch.*, quod alii *cuis*, *cuid*, *cueret* scribere malebant. Sic *acua* pro *agua* apud *Gruter.* 593. 5.; *cuod* pro *quod* apud *Orell.* 3883. et similia. *V. Priscian.* 1. p. 543. et *Scaur.* p. 2262. *Putsch.* Contra alii pro C aut K ponebant Q, ut *quum* *moiro* pro *cum* *muro* in *Inscript.* apud *Orell.* 566., *pequnia* et *pequdes* in *Leg. Thoria* v. 19. et 14., in *oguoitod* pro in *oculto* in *Senatuscons. de Bacchanal.*, *quoquirca* pro *quocirca* in *Leg. Jul. munic.*, sic QACTUM, QAGLATOR et QUAXO (quæ *V.* suis locis) et alia quæ leguntur apud *Vellium Longum* var. in locis. Supervacanea dicitur, sicut et K, quoniam C potest implere earum vicem, et propter nihil aliud scribenda videtur, nisi ut U vocalem, semper post se sequentem, in eadem syllaba cum

altera vocali jungatur, quæ alioqui conjungi non posset; obliquioremo et pinguioremo efficiat sonum. *Quintil.* 12. 10. 30. Duras et illa syllabas facit, quæ ad conjungendas demum subjectas sibi vocales est utilis: alias supervacua, ut equos bac et equum scribimus, quum etiam ipsæ eæ vocales duæ efficiant sonum, qualis apud Græcos nullus est, ideoque scribi illorum litteris non potest. — Ceterum sonum obliquioremo pinguioremque facit u etiam post litteras d, g, et s, ut in *perduellis*, *duis* (*h. e. bis*), *urgeo*, *tinguo*, *suadeo*, *suavis* etc. — b) Apud antiquissimos Græcos hæc eadem littera erat media inter H et P, ut nunc apud Latinos est inter P et R; et numerum nonaginta apud eosdem etiam num significat; ejus vero forma erat q, quæ similis profecto est Latinorum Q. Id patet ex *Quintil.* 1. 4. 9. Et Q, cujus similis effectus specieque, nisi quod paullum a nostris obliquatur, Koppa apud Græcos nunc tantum in numero manet. *V. Eckhel. D. N. V. T.* 4. p. 390. — Hinc littera q, non modo pro c, verum etiam pro p ponebatur, ut apud Græcos ipsos π et κ: sic πωτ, xoi, qua, ποσος, κόσος; quotus, (cf. *quotidie* et *cotidie*), πέντα, πέπτα, quinque, κένος, ίκκος, equus, έπομα: sequor etc. Hoc idem confirmant antiquissimæ dialectæ Italicae, ut Oscum nep et Latinum neque, Osc. pat pis dat et Lat. quod quis dat, Osc. pitpit et Lat. quidquid, Osc. petora et Lat. quatuor etc.

B) Q nota — a) In prænominibus sola ponitur, et valet Quintus, ut Q. Fabius Maximus, Q. Cæcilius Metellus. — b) Est etiam nota honoris, Quæstorem indicans: nec minus populum, quum ea notamus *Quirites*. *Diomed.* 2. p. 419. *Putsch.* Sic q. a. *questor ærarii*, q. *agr.* p. et *agr.* *questor ærarii publici et alimentorum*, q. *arc.* *pub.* *questor arcæ publicæ*, q. *k.* *questor kandidatus*, q. *p. p.* *questor pecunie publicæ*, q. *pr. pr.* *questor pro prætorie*. — c) q. et sepius q. vel q. q. est *quinquennalis*, sic q. q. c. p. *quinquennalis censoria potestate*, q. q. p. p. *quinquennalis perpetuus* etc. — d) Nonnumquam est nota particula que, ut quum scribimus s. p. q. r. *senatus populusque Romanus*: et d. n. m. q. e. *devotus numini majestatique ejus*, in antiq. *Inscriptionib.* — e) Haud raro est etiam qui, que, quod etc.: sic q. d. a. *qua de agitur*, q. d. k. n. p. p. *quod de ea re fieri placuit*, q. e. *quæ est*, q. p. *quod factum est*, q. h. n. s. s. *qui heredes scripti sunt*, q. i. s. s. *que infra scripta sunt*, q. s. p. p. s. *qui sacris publicis præsto sunt*, q. m. *quo minus*, q. q. v. *quoquo versus*.

QOEPPE et coeppæ, quippe. Legitur in *Pandect. Florent.* apud *Torrentin.* 37. 4. 8. ad *fin.* et *ibid.* 41. 2. 18., ut novit *Brisson.* in *Hexap.* n. 2.

QUA, adverb. qua via, per quem locum, qua parte: et est ellipsis pro qua via, motui per locum inserviens, πῆ. η. ἤ. κ. ε. π. (*It. per dove, per qual tuogo o parte, dove, da quella banda o parte che, da dove*; *Fr. par où, à l'endroit ou, de côté que*; *Hisp. por adonde, de la parte que*; *Germ. aus oder nach welcher Seite, Stelle, aus welchem Wege, an welchem Orte oder Punkte, in welcher Granze*; *Angl. which way, by or through which way*).

1.) Proprie. — a) Est idem ac qua via, per quem locum, qua parte; et motui per locum inservit. *Cic. Cæcin.* 8. 21. Iste ad omnes introitus, quæ adiri poterat in eum fundum, armatos opponit. *Nepos Miltiad.* 3. Pontem fecit in Istro flumine, quæ copias traderet. et *Eumen.* 8. Duæ erant viæ, quæ ad hibernacula posset perveniri. *Ovid.* 5. *Met.* 290. Quaque via est vobis, erit et mihi, dixit eadem. *Cic.* 3. *Phil.* 8. 20. In templum ipse nescio qua, per Gallorum cunicium ascendit. — b) Notat etiam statum in loco, et significat qua parte, ubi, dove, da quella banda, o parte, che, etc. *Nepos Cim.* 2. *extr.* His et iuanubis art Athenarum, quæ ad meridiem vergit, est ornata. *Cæs.* 1. *B. G.* 38. Reliquum spatium, quæ flumen intermittit, mons continet. *Ovid. Heroid.* 2. 113. Quæ patet umbrosam Rhodope glacialis ad Hæmum. *Id.* 11. *Met.* 361. Plurima qua silva

est. — c) Item ex quo loco, unde, da dove. *Tac.* 3. *Ann.* 1. Complentur non modo portus et proxima muris, sed mænia ac tecta, quaque longissime prospectari poterat. *Virg.* 2. *Æn.* 752. muros obscuraque limina portæ, Quæ gressum extuleram, repeto. — d) Item quacumque parte, dovunque. *Ovid.* 1. *Met.* 241. Quæ terra patet, fera regnat Erinnyes. *Sall. Jug.* 101. Omnia, qua visus erat, constrata telis, armis, cadaveribus. *Cic.* 1. *Orat.* 16. 70. Quo minus el liceat vagari, quæ velit. — Ita *Forcellinus* distinxit: ceterum generatim. *Ennius* apud *Festum* p. 363. 24. *Müll.* Ingeuti vadit cursu qua redditus termo est. *Id.* apud *Non.* p. 418. 4. *Merc.* Quæ murum fieri voluit, argenter in unum. *Plaut. Men.* 2. 1. 12. Orasque Italicas omnes qua adgreditur mare. *Id.* *Julul.* 2. 4. 22. De tigillo fumus si qua exit fures. *Id.* *Cist.* 1. 3. 35. Jubet-persequi, si qua queat reperire quæ sustulerit. *Accius* apud *Non.* p. 347. 15. *Merc.* Nixi propter naveni in fugam transdant, subter saia ad lævam, qua mons molliat mare. *Poeta vetus* apud *Senec.* *Ep.* 80. et apud *Cic.* *Orat.* 49. 163. Regna mihi liquit Pelops qua ponto ab Helles atque ab Ionio mari urgetur Isthmos. *Cic. Cæcin.* 8. 22. Quo loco depulsus Cæcina, qua potuit, ad eum fundum profectus est. et *ibid.* 29. 82. Sum e prainio vicini fundo dejectus, qua adibam ad istum fundum. *Id.* 1. *Divinat.* 54. 133. Eadem, qua ceteri, fugere noluit. *Id.* pro *leg. Manil.* 9. 22. Quam (*Medeam*) prædicant in fuga, fratris sui membra in iis locis, qua se parens persequeretur, dlsipavisse. *Liv.* 1. 44. Est autem (*pomærium*) magis circa murum locus, quem in condendis urbibus quondam Etrusci, qua murum ducturi erant, certis circa terminis inaugurato consecrabant. *Id.* 6. 24. Quæ modo simulato metu cesserant, ea in veram fugam effusi. *Virg.* 1. *Æn.* 401. Quæ te duoit via, dirige gressum. *Horat.* 3. *Od.* 3. 45. nomen in ultimas Extendat oras, qua medius liquor Secernit Europen ab Afro, Quæ tumidus rigat arva Nilus, et *ibid.* 30. 10. Dicar, qua violens obstrepit Ausidus Et qua pauper aquæ Daunua agrestium Regnavit populorum. *Ovid.* 1. *Met.* 187. Nunc mihi qua totum Nereus circumsonat orbem, Perdendum est mortale genus. *Plin.* 5. *Hist. nat.* 17. 15. (73). Ab occidente litora Esseui Ingiunt, usque qua nocent. *Quintil.* 10. 7. 5. Quo sit et qua perveniendum.

11.) Translate. ¶ 1. Est — a) Qua ratione, quomodo, in qual modo. *Ter. Adelph.* 4. 5. 56. Num quid tute prospexit tibi, quid fieret, qua fieret? *Virg.* 1. *Æn.* 680. Quæ facere id possis, nostram nunc accipe mentem. Alii leg. quo, teste *Pierio.* *Cic.* 6. *Phil.* 3. 5. Ante prædico, M. Antonium delectus, qua possit, habiturum. *Ovid.* 2. *Pont.* 4. 33. Constantique fide veterem tutare sodalem, Quæ licet, et quantum non onerosus ern. *Id.* *Heroid.* 16. 235. Quæ licet et possum, luclur celare furorem. *Virg.* 11. *Æn.* 292. coeant in fudera dextræ, Quæ datur. — b) Item in quantum, quatenus, in quanto. *Liv.* 39. 48. *extr.* Statui non ultra attingere eterna, nisi qua Romanis cobarent rebus. *Quintil.* 4. 1. 17. Aut assumere in causam naturas eorum, qua competent, aut mitigare, qua repugnabunt, oportebit. *Paul.* *Dig.* 35. 2. 63. In præsentia non qua filius alicujus, sed qua homo æstimatur. Ita *Torrentin.* Alii leg. quasi. *Seneca* 3. *Quæst. nat.* 12. 2. Aerem marem judicant, qua ventus est, feminam, qua nubilosus et iners. — Ignem vocant masculinum, qua ardet, et feminam, qua lucet innocuis tactu. *Tac.* 6. *Ann.* 10. Quæ occupandæ rei publicæ argui non poterant, ob lacrimas incusabantur. — In illo *Colum.* 11. *R. R.* 2. 54. His diebus messis concitior, et intra triginta dies, qua desecta est. etc. Jensoniana editio habet quam: quod planius et exploratius est. ¶ 2. Sæpe geminatum significat qua parte, vel partim, vel quum tum. *Plaut.* *Trin.* 4. 3. 37. Mores rapere properant qua sacrum, qua publicum. *Id.* *Mil. glor.* 4. 2. 20. Qui consecrare qua mares, qua feminas. et *ibid.* 4. 9. 15. Quem omnes oderunt qua viri, qua mulieres. *Poeta vetus* apud *Frontin.* 1. ad *M. Cæs.* 11. Omnino de amas qua joco, qua

serio. *Cic. 3. ad Q. fr. 1. 2. ad fin.* Ita omnia convellit hedera, qua basim villæ, qua intercolumnia ambulationis. *parte, etc. parte, etc. vel qui, etc. quivi, etc. Plin. 6. Ep. 33.* Ex superiore basilicæ parte qua feminæ, qua viri, et audiendi et visendi studio imminebant. *qua uominî, là donne. Cic. 2. Att. 19.* Nam gladiatoribus, qua dominus, qua advocati sibilis conscissi. *et 15. ibid. 18.* Intellego, te distentissimum esse, qua de Butbrotilis, qua de Bruto. *Liv. 2. 35.* Usi sunt qua suis quisque, qua totius ordinis viribus. *et ibid. 45.* Nihil movebant qua consules ipsos, qua exercitum increpando. *Plin. Paneg. 33.* Satisfaciam qua civium, qua sociorum utilitatibus. — Ter usus est *Plaut. Asin. 1. 1. 93.* Qua me, qua uxorem, qua tu servum Sauream potis, circumdace aufer. *et Cic. 9. Att. 12.* Quam expedita tua consilia, quam erigilata tuis cogitationibus, qua itineris, qua navigationis, qua congressus seruanisque cum Casare!

QUAAD. F. QUOAD.

QUACTUM quasi coactum et quasi coagulatum. *Isid. 20. Orig. 2. 35. F. QUAGLATOR.*

QUÆCUMQUE et quacunque, adverb. — a) Est Italice *per qualunque parte, omni cū,* per quamcumque viam, locum, partem: adverbium est motus per locum. *Cic. 3. Ferr. 16. 44.* Quacumque iter fecit, ejusmodi fuit, *etc. Id. 5. Fin. 2. 5.* Quacumque ingredimur, in aliquam historiam vestigium ponimus. *Id. 14. Att. 17. in fin.* Quacumque nos commovimus, ad Cæsaris acta revocamur. *Virg. 11. Æn. 762.* Qua se cumque ferox medio tulit agmine virgo. *thesis. — b) Est etiam ubicumque, dovunque. Lucret. 1. 507.* Nam quacumque vacat spatium, quod inane vocamus, Corpus ea non est: qua porro cumque tenet se Corpus, ea vacuum nequamquam constat inane. *thesis. Lit. 24. 2. sub fin.* Quacumque custodiant plebis homines, ea patere aditum. *Plin. 4. Hist. nat. 11. 18. (51).* Romani omnia nec maria duobus nominibus appellant: Macædonicum, quacumque Macedoniam, aut Thraciam attingit: Græciense, qua Græciam alluit. *Adde eumd. 17. ibid. 12. 18. (90.). — c) Item undecumque, da qualunque parte. Id. 35. ibid. 10. 37. (120).* de *Amulio* pictore. Hujus erat Minerva spectantem spectans, quacumque aspiceretur. *Id. 2. ibid. 2. 2. (5).* Mundus convexus, mediusque quacumque cœnatur.

QUADANTENUS, adverb. (quadam et tenus) *in parte, sino a un certo segno, alquanto, μέγρο τως,* usque ad quamdam partem, aliquatenus, aliquantum.

1.) Proprie de loco. *thesis est in illo Horatii 1. Ep. 1. 32.* Est quadam prudire tenus, si non datur ultra. Alii leg. *quodam, alii quoddam:* sed *quodam a Bentleyo* defenditur.

2.) Translate. *Plin. 15. Hist. nat. 28. 33. (100).* Citreis odor acerrimus, sapor asperimus: quadantenus et cotoneis. *At Sillig. leg. quidam tenuis et cotoneis. Id. 24. ibid. 14. 76. (121).* Alterum rhamnî genus est silvestre, nigritus, et quadantenus rubens. *Id. 37. ibid. proem. 2.* Quæ fuerit origo gemmarum, diximus quadantenus in mentione auri anulorumque. *Adde Gell. 17. 21.*

QUADRA, æ, f. 1. (proprie est adject. a *quadrus*, absolute, substantivorum more usurpatus, subauditur enim forma). ¶ 1. Stricto sensu est Italice *una quadrato, una figura quadrata,* quadrata forma vel figura. *Festus p. 262. 7. Müll.* Qui locus gradibus in quadram formatus est. ¶ 2. Hinc generatim est res quælibet quadrata figura, *un quadrato, τετραγωνον. Hygin. Gromat. de limit. constit. p. 207. ed. Lachmann.* His deinde quartis quadrarum angulis lapides ejus generis ponemus sub hac inscriptione, *et mox.* Nunc quadrarum angulis lapides inscriptos inspiciamus. *Vitruv. 3. 3.* Uti quadræ, spinæ, trunci, coronæ, lysis, ad ipsum stylobatam convenient. *h. e. plinibi, ut Philand. et Barbar. interpretantur, zocob. vel dadi. Id. ibid. paullo post.* Una pars sit interior torus, altera pars cum suis quadris, scotia. *h. e. cum suis regulis, quibus scotia clauditur, ut Bald. in Lex. interpretatur. Id. 10. 2.* In quadris tignorum posterioribus figuntur chelonia.

mei piani posteriori dei travi; tigna enim ad quadratum sunt dolata. ¶ 3. Speciatim *quadra* est quarta pars panis vel placentæ; ait enim *Virg. Mor. 47.* Jamque subactum *Format opus palmisque suum dilatat in orbem,* Et notat impressis æquo discrimine quadris; *Insert inde loco. Ex his patet, non furmam panis fuisse quadratam, quum rotunda fuerit, sed ipsum panem quadrifida incisione decussatum, postea in quatuor partes dividendum, quarum unaquæque quadra dicebatur, non quod quadratam figuram referret, sed quod quarta pars panis totius esset. Hinc Hesiod. Epy. xxi ημ. 442. Αρον δεικνυσας, τετραπυρον, οκταβλωπον, panem cœnatus quadrifidum, octo buccellarum. Cf. et Polluc. Onomast. 1. 223.* *Quadra* igitur est quarta pars, et universim, frustum, fragmentum cujusque rei edulis. *Horat. 1. Ep. 17. 49.* Et mihi dividuo findetur manere quadra. *Martial. 9. 92.* Secta plurima quadra de placentâ. *Adde 3. 77. et 6. 75. Id. 12. 32.* quadra casei Tolosatis. *Seneca 4. Benef. 29.* Quis beneficium dixit quadranti panis, aut stipem æris abjecti? — Hinc *aliena vivere quadra* apud *Juvenal. 5. 2.* est parasitorum, qui aliorum mensas sordide sectantur, cœnasque foris assidue captant. — Hinc *pertinent et patulæ quadra* apud *Virg. 7. Æn. 114.* Et violare manu malisue audacibus orbem Fatalis crusti, patulis nec parcere quadris: *Heus! etiam mensas consumimus? etc. mensas appellaverat etiam 3. ibid. 257. et 394;* intelligit autem mensas paniceas, seu adorea liba, *h. e. latas placentas ex farre, quas per herbani subjecerant epulis, ut ibid. 109.* loquitur. Itaque *patulæ quadrae* pro mensa erant, cojus olim forma quadrata fuit, teste *Varron. 5. L. L. 118. Müll.* Mensam escariam cillibam appellabant: ea erat quadrata, ut etiam nunc in castris est. — *NB. De cognom. Rom. F. ONOM.*

QUADRAGENARIUS, a, um, adject. qui in se continet quadraginta. — a) *Dolium quadragenarium* apud *Caton. R. R. 105.* fortasse est quadraginta congiurum. — b) *Quadragenaria fistula* apud *Vitruv. 8. 7. et Frontin. Aquad. 59. et 65.* in aquaductibus est, quæ habet areæ, idest luminis in rotundum coacti, digitos quadraginta. Meminit etiam *Pallad. 9. R. R. 12.* — c) *Quadragenarius pupillus*, apud *Senec. Ep. 25.* idest quadraginta annorum. — Sic *quadragenarius* absolute. *Annob. 2. 24.* Quadragenarium istum ad te voca. *τετραρακοντοῦρης.*

QUADRAGENARIUS, m, n. 2. absolute, substantivorum more. *F. voc. præced. sub c.*

QUADRAGENI, æ, a, *quaranta*, adject. distributivum, ut terni, bini. *Cato R. R. 148.* Vini in culleis singulis quadragenæ et singulæ urnæ dabuntur. *Cic. 3. Ferr. 56. 147.* Columnæ singulæ sestertii quadrageni millibus locatæ. *Id. 4. Att. 18.* Uti ambo æs quadragena consilibus darent. *Liv. 1. 43.* Octoginta confecit centurias, quadragenas seniorum, ac juniorum. *Plin. 36. Hist. nat. 8. 14. (65).* Oblisici quatuor quadragenum octonum cubitorum longitudine. *quarantotto per uno, et 17. ibid. 23. 35. (202).* Intervallum justum arborum, si aratur solum, quadrageni pedes in terga frontemque. *quaranta per parte. Colum. 12. R. R. 20. 6.* Ex hac compositione quantum in sextarios musti quadragenos octonos adjiciendum sit, incertum est. *in ogni quarantotto sestari. Liv. 38. 38. ad fin.* Obsides annorum quinque quadragenum. *Plin. 36. Hist. nat. 13. 19. (87).* Pyramides complures quadragenarum ulnarum. *Sueton. Gramm. 23.* Luraria ita indulsit (*Remmisi Palæmon*), ut sæpius in die lavaretur; nec sufficeret sumptibus, quamquam ex schola quadragena annua caperet. — Ponitur et pro cardinali quadraginta, *quaranta. Colum. 5. R. R. 2. 3.* Centies vicies ducenti quadrageni sunt viginti octo millia et octingenti. *h. e. numerus bis centum quadraginta multiplicatus per centum viginti efficit summam 28,800.* Hæc *Forcellinus.* At hic quoque est distributivum: *cf. eumd. Colum. ibid. § 8.; et Auct. Epit. Itiad. 185.* Bisque quadragenas onerantur mille puppes. *et ibid. 202.* Hi quadragenas omnes duxere carinas.

QUADRAGENNÁLIS, e, adject. *τεσσαρακονταετης,* ad quadragesimum annum pertinens, ut *Quadragenalia vota,* quæ boni omnis causa nuncupabantur ob imperatorum inculumitatem, ut scilicet ad quadragesimum imperii annum, Deo favente, pervenirent. Hinc in nummis Constantini junioris et Constantii II. legere est *VOT. XXX. MVLTVS XXXX. h. e. votis tricennalibus, multis quadragenalibus.*

QUADRAGESIMA et quadragesuma, æ, f. 1. *F. voc. seq. in fin.*

QUADRAGESIMUS, a, um, adject. *quarantesimo, τεσσαρακοστος,* qui post triginta novem proxime sequitur. *Varro apud Gell. 3. 10.* Nono et quadragesimo die totus homo in utero absolvitur. *Cato R. R. 23.* Partem quadragesimam addito defuiti in culeum. *Cic. 2. de republ. 15.* Anno fere centesimo et quadragesimo. *Sic Tac. 12. Ann. 27. extr.* Aucta letitia, quod quædam e clade Variana quadragesimum post annum emerant. *et 1. ibid. 64.* Quadragesimum id stipendium Cæcina patendi aut imperandi habebat. — Hinc

Quadragesima et quadragesuma (V. sub 2.), æ, f. 1. absolute, substantivorum more, ¶ 1. Generatim est pars quadragesima, *la quarantesima parte,* apud *Sueton. Cal. 40.* Pro litibus atque judiciis exigebatur quadragesima summæ, de qua litigabatur. ¶ 2. Speciatim de vitigali, quo quadragesima pars pendebatur. *Tac. 13. Ann. 51.* Manet tamen abolito quadragesime, quinquagesimeque, et quæ alia exactionibus illicitis nomina publicani invenerunt. *Sueton. Vesp. 1.* Publicum quadragesimæ in Asia egit. *F. PUBLICUS. Quintil. declam. 359. in lemmate.* Præter instrumenta itineris, omnes res quadragesimam publicano debeant. *Inscript. apud Maff. Mus. Ver. 462. 2. c. ATIVS ALCIMVS FELICIANVS PRIC. QUADRAG. GALLIVRV. — Quadragesuma ἑξήκωτος (ut undeciesimus. F. UNDECIESIMUS.)* pro quadragesima habetur in Galbe nummo apud *Eckhel. D. N. F. T. 6. p. 296.* Quadragesuma remissa. *h. e. levata la gabella deltu quarantesima.* In aliis vero nummis apud *eumd. ibid.* legitur: *Quadrages. remissa, vel XXX. remissa, vel R. XXX.* ¶ 3. Item de Jejunio quadraginta dierum ante Pascha Christianis usitato, *quaresima. Hieronym. Ep. 41. n. 3.* Nos unum quadragesimum secundum traditionem Apostolorum jejunamus, illi hærenti tres in anno faciunt quadragesimas, quasi tres passi sint Salvatoris. *Id. Ep. 107. n. 10.* Secularis homo in quadragesima ventris ingluvium decoquit, et in cochlearium morem succo victitans suo dapibus ac saginæ aqualiculum parat. *Aleim. Ep. 67.* Peto Paschales nobis dies felici reditu faciatis: quia quum in absentia vestra quadam nobis quadragesimæ perdetur austeritas, etc. *F. JEJUNIUM.*

QUADRAGESIS, is, m. 3. quadraginta asses. Est *Priscian. de ponder. p. 1356. Putsch.*

QUADRAGIES et quadrages, adverb. numer. *quarantu volte, τεσσαρακοντακις,* quater decies. *Avel. Fict. Vir. illustr. 47. de Catone.* Ipse quadrages quater accusatus gloriose absolutus. — Quum de pecunia sermo est, per ellipsin adhibitum significat quadrages centena millia. *Cic. Flacc. 13. 30.* Sestertium ter et quadrages. *Adde Liv. 38. 55.* — In antiqui. Inscriptionib. legitur etiam *quadrages,* ut in *Monum. Ancyr. n. 2.* apud *Gruter. 230.* et apud *Th. Mommsen, Res gestæ divi Augusti etc., Berolini mccccxv.*

QUADRAGINTA, adject. inæclin. numerale, cardinale, *quaranta, τεσσαρακοντα,* quater decem. *Cic. Rosc. Am. 14. 39.* Annis magis quadraginta. *Id. 2. de republ. 52.* His enim regibus quadraginta annis et ducentis etc. *Catull. 115. 1.* habet instar triginta jugera prati, Quadraginta arvi; cetera sunt maria. *Plaut. Most. 3. 1. 102. et 120.* Quatuor quadraginta minæ. *h. e. xxxiv. Colum. 5. R. R. 2. 10.* Quæ consummata efficiunt duo millia trecenteni et quadraginta. *Plin. 2. Hist. nat. 8. 6. (38).* Partes sex atque quadraginta.

QUADRANGULARIS, e, adject. *quadrangola-*

re, idem ac quadrangulus. *Bœth. Aristot. analyt. prior. 2. 25. p. 520.* Si d sit quadrangulare, in qua autem e rectilinaum, in qua f circulus; si ergo eus, quod est e f, unum solum sit medium, per lunaras figuras aequales bari rectilineum circulum, propinquius erit sciendū.

QUADRANGULATUS, a, um, adject. quadrangolare, ut Quadrangulata turris, *Tertull. Anim. 17.*

QUADRANGULUM, i, n. 2. *V. voc. seq. in fin.*

QUADRANGULUS, a, um, adject. quadrangolare, quadrangolo, τετραγώνος, quatuor angulos habens. *Plin. 13. Hist. nat. 22. 38. (118).* Intus granum quadrangula figura. *Id. 25. ibid. 6. 27. (63).* Herba quadrangulo caula. *Vet. Gromat. p. 362. ed. Lachmann.* Laterculos quadrangulos pro terminis invenies. — Hinc

Quadrangulum, i, n. 2. absolute, substantivum more, ¶ 1. Est figura quatuor angulos habens, in quadrangolo, il quadrato. *Gloss. Lat. Gr. Quadrangulum, τὸ τετραγώνον.* Legitur et apud *Priscian. de ponder. p. 1358. Putsch.* ¶ 2. Item est idem ac numerus quadratus, vel planus. *Capell. 7. p. 248.* Planum numerum esse Græci dicunt, qui a duobus numeris continetur. Id ejusmodi est: in ratina mensurarum tantum de norma contineri, quantum a toto quadrangulo, cujus pars in ea norma sit, existant.

QUADRANS, antis, proprie est Part. præ. a verbo quadro, ita ut subaudiatur numerus; hinc quarta pars alicujus rei: et usurpatur A) Adjective; B) Absolute, substantivum more.

A) Adjective. In usuris est quarta pars centesimæ quotannis solvenda. *Scævola Dig. 33. 1. 21. a med.* Pra ea pecunia computari cum eo usuras quadrantes. *tre per cento. V. CENTESIMUS.*

B) Absolute, substantivum more. ¶ 1. Generaliter est quarta pars alicujus rei. Sic — a) Quadrans operæ, est quarta pars diei operarii, un quarto di giornata. *Colum. 2. R. R. 4. 8.* Jugerum proscinditur duabus operis, una iteratur, proscinditur dodrante, in liram satum redigitur quadrante operæ. — b) Quadrans diei, sex horæ. *Plin. 18. Hist. nat. 25. 57. (207).* Ad cccclxv. adjiciunt etiam num intercalarios diei noctisque quadrantes. ¶ 2. Speciatim de hereditate, quando as totam hereditatem significat, aut aliquam totam summam, quadrans est ejus quarta pars. *Sueton. Cæs. 83.* Instituit heredes sororum nepotes, C. Octavianum ex dodrante, et L. Pinarium et Q. Pedium ex quadranta reliquo. *Plin. 5. Ep. 7.* Saturninus, qui nos reliquit heredes, quadrantem rei publicæ nostræ dedit. *Dig. 44. 4. 17. § 2.* Ex quadrante heres scriptus. — *Vellej. 2. 23. 2.* Turpissimæ legis auctor, qua creditoribus quadrantem solvi jussit.

¶ 3. Item speciatim, in ponderibus sunt tres uncie, un quarto, tre oncie, quarta libræ pars. *Martial. 11. 105.* Mittabas libram: quadrantum, Garrice, mittis. *Colum. 12. R. R. 20. 5.* Myrrhæ quincunx, calami pondo libram, casie selibram, amomi pondo quadrans, croci quincunx, cripæ pampinacæ libram. (τὸ libram et selibram minus conveniunt cum rectis casibus, quincunx et quadrans: sed *V. dicta in RONDO*) *Plin. 23. Hist. nat. 8. 80. (156).* Quadrantem pondo baccharum decoqui in aquæ sextariis tribus. *Id. 28. ibid. 9. 37. (137).* Axungia decoquitur quadrantis pondere in vial cyathis tribus. — Hujus quadrantis nota constat ex tribus lineolis hoc modo — vel (*V. Gronov. de pecun. Vet. l. 1. c. 6. et 85. et Marin. Frat. Arv. p. 228.*) *Cato R. R. 81.* Mellis P. — h. e. pondo seu libra, et quadrans seu tres uncie.

¶ 4. Item quarta pars pedis, quo mensuramus, h. e. digiti quatuor: nam pes sexdecim continet. Hæc mensura dicitur etiam palmus minor. *V. PALMUS. Cato R. R. 18. 2.* Foramina longa p. iii. s. — h. e. pedes tres, semissem et quadrantem. et *ibid.* Arborea p. i. — et *ibid.* § 6. Canalem facito latam p. iii. s. — *Gell. 3. 10. a med.* Orestil corpus cubita longitudinis habens septem: quæ faciunt

pedes duodecim et quadrantem. Adda eumd. 9. 4. a med. ¶ 5. Item in agris est quarta pars jugeri, un quarto di campo. *Colum. 5. R. R. 1. 10.* Pars quarta (jugeri) pedas septem millia et ducantus, hoc est quadrans. ¶ 6. In mensuris liquidorum et aridorum est quarta pars sextarii, b. e. cyathi tres: nam sextarius duodecim cyathos continet. *Martial. 9. 94.* Addere quid cessas, puer, immortalæ Falernum? Quadrantem duplica de seniore cado. h. e. porge mihi sex cyathos, quot nempe in nomina *Caesar* sunt literæ. *Cels. 3. 15.* Modicum cibum sumere, vini quadrantem. h. e. tres cyathos, ut *Id. ibid. 18. a med.* loquitur. *Varro 3. R. R. 14. 4.*; et *Plin. 9. Hist. nat. 56. 82. (174).* Ut octoginta quadrantes caperent singularem (cochlearum) calices. ¶ 7. Quam sermo est de pecunia, quadrans est tertia pars assis, b. e. tres uncie. Et quia asses, h. e. nummi, olim librales fuere, quadrans fuit moneta ærea trium unciarum, nota ratis impressa. *Plin. 33. Hist. nat. 3. 13. (45).* Nota æris (b. e. assis) fuit ex altera parte Janus geminus, ex altera rostrum navis: in triente verò et quadrante rates. Quadrans antea teruncius vocatus a tribus unciis. *Festus p. 274. 16. et Paul. Diac. p. 275. 3. Müll.* Ratum quadrantem dictum putant, quod in eo et triente ratis fuerit effigies, ut navis in assa. *Varro 5. L. L. 171. Müll.* Sextans ab eo quod sexta pars assis, ut quadrans quod quarta, et triens quod tertia pars. Adda eumd. *ibid.* § 174. *Liv. 3. 18. extr.* In consulis domum plebes quadrantes, ut funere ampliore efferretur, jactasse fertur. — De minima summa. *Horat. 2. Sat. 3. 91.* quoad vixit, credidit ingens pauperiem vitium et cavet nihil acrisus, ut, si Forte minus locuples uno quadrante perisset, Ipse videretur sibi nequior. *di un solo quatrinio.* Sic *Juvenal. 7. 8.* Nam si Pieria quadrans tibi nullus in arca ostendatur etc. et *Martial. 2. 44.* Et quadrans mihi nullus est in arca. non ho un quatrinio in cassa. et *7. 10.* Quadrantem nemo jam tibi credit. — *Petron. fragm. Tragur. 43. Burmann.* Paratus quadrantem de stercore mordicus tollere. *proverb. de avaro sordido.* — Erat merces consueta balneariorum. *Horat. 1. Sat. 3. 136.* cum tu quadrante lavatum Rex ibis. Adda *Juvenal. 6. 447.* Quæ merces videtur constituta Sullæ temporibus a Ti. Veturio Burro quæstore Urb. aut Ilviro monetal: *Bullettin. dell' Instit. archeol. a. 1841. p. 30.* — Centum quadrantes, h. e. asses XXV. erant sportula pauperiorum clientum, quum loco cænz pecunia dabatur. *Juvenal. 1. 120.* densissima centum Quadrantes lectica petit. *Martial. 10. 75.* Sportula nos junxit quadrantibus arida centum. Adda eumd. *ibid.* 70., 1. 60., 3. 7. et 6. 88.

QUADRANTAL, alis, n. 3. ¶ 1. Generaliter est Italice un quadrato, un quadro, κυβος, figura ex omni parte quadrata, quales sunt cubi, et tesseræ, quibus in alveolo luditur. In quantumque enim partem incubuerint, immotam habent stabilitatem. *Gell. 1. 20.* ¶ 2. Speciatim est mensuræ genus, pedem quaquaversum quadratum habens, continens octo congios, sextarios quadraginta octo, idem atque amphora, ut testatur *Festus p. 258. 20.* et *p. 246. 5. Müll.* quocum cf. *Priscian. de pond. et mens. 59.* Græce τετραπύλον. *Cato* apud *Festum l. c.* Vinum redemisti, prædia pro vini quadrantalibus sexaginta in publicum dedisti, vinum non dedisti. *Plin. 14. Hist. nat. 14. 16. (95).* Cæsores edixerunt, ne quis vinum Græcum Annineumque octennis æris singula quadrantalia venderet. *Cato R. R. 10.* Annum, quod capiat quadrantalia xxx., aenum quod capiat quadrantalia v. *Id. ibid. 57. extr.* Eos (servos) non est nimium, in annos singulos vini quadrantalia decem ebibere. *Plaut. Curc. 1. 2. 14. Phæ.* Silit hæc anus. *PA.* quantillum silit? *Phæ.* Modica est: capit quadrantal. *PA.* Pol, ut tu prædicas, vindemia hæc huic anuli non satis est soli. *Varro 1. R. R. 57. 1.* Quadrantal amurcæ.

QUADRANTALIS, e, adject. quadrantem continens. *Plin. 13. Hist. nat. 15. 29. (93).* Meusa

quatur pedum et semipadis per medium ambitum, crassitudine quadrantall. idest pedis quartæ partis.

QUADRANTARIUS, a, um, adject. τετραρημοπαϊός, qui est ex quadrante. — a) Res quadrantaria est balneum, quia quadrans fuit præmium balneariorum. *Seneca Ep. 86. circa med.* Olim et pauca erant balnea, nec ullo cultu exornata. Cur enim ornaretur res quadrantaria, et in usum, non in oblectamenta reperta? — b) Quadrantaria Clytæmnestra (apud *Quintil. 8. 6. 53.*) dicta est a Cælio Clodia uxor Metelli Celæris, quia vili mercede corporis sui copiam faciebat. Ideo autem Clytæmnestra vocata est, quia quemadmodum illa Agamemnonem, ita hæc maritum sustulerat. Alii quadrantariam dictam putant, quia a quodam callido amatore pro nummis argenteis quadrante ærei quondam in ejus locutos immissi fuissent; quam rem narrat *Plutarch. in Cicer.* Fortasse hoc pertinet illud *Cic. Coel. 26. 62.*, ubi de eadem Clodia loquens, Nisi forte, inquit, nullar potens quadrantaria illa permutatione familiaris facta erat balneario. h. e. vel propter corporis prostitutionem, quæ in balneis præcipue a meretricibus fiebat, vel quia balneario pro quadrante mercedem stupri dabat, familiaris illi esse potuit. Sed quod tempore *Quintilianii* ænigma erat, neque nisi quis interpretaretur, intelligi poterat; multo minus nunc sperare licet, clare evolvi posse. *V. Bulletin. dell' Instit. archeol. a. 1841. p. 30.* — c) Quadrantaria tabulæ snt, in quibus ratio habebatur de quadrante a debitoribus solvendo, quo tantius assis debitum creditoribus satisfactum ex lege Valeria fuit. *V. DODRANTARIUS.*

QUADRARIUS, æ, a, adject. quaterni. *Cato R. R. 18.* Vasa quadraria. Alii rectius ex MSS. quadraria legunt, itaque edidit *Schneiderus.*

QUADRAS, adis, f. 3. τετρας, numerus quaternarius. *Hieronym. 1. Comm. in ep. ad Galat. 1.* Quapropter Valentinus deliramenta et tabulæ contemnendæ sunt, qui triginta αἰώνας suos affinisit, dicens esse animalia, et per quadradas et ogdoadas, decadas quoque et duodecadas tot edidisse numeros seculorum, quot Æneia fetus scrupha generavit.

QUADRATARIUS, a, um, adject. ad quadratum pertinens. *Inscript. apud Murat. 2012. 2.*, quæ est apud *Orell. 4239.* OPS QUADRATARIVM AVGVNIVS CATVLLINVS D. S. P. D. H. e. opus tessellatum, seu quadratis lapillis constans. — Hinc

Quadratarius, ii, m. 2. absolute, substantivum more, ¶ 1. Est, qui litteras quadratas in marmore insculpendas curat. *Sidon. 3. Ep. 12. a med.* Carmen hoc quod consequetur, nocte proxima feci. Sed vide, ut vitium non faciat in marmore lapidicida; quod factum sive ab industria, seu per incuriam, mihi magis, quam quadratario, illud lector adscribat. *V. QUADRATUS.* ¶ 2. Item qui in marmora ad amissum quadrat, scarpellino. *Imp. Constantin. Cod. 10. 64. 1.* Quadrigarii, vel quadratarii, quos Græco vocabulo πηχτας appellat. *Cujac. pro πηχτας;* reponit λιδοπηχτας. *Vet. Auct. de limitib. apud Goea. p. 294.* Vertices agrorum, qui sunt in montibus lapideis tantummodo, inductis quadrataris, ut firmitus esset, quod naturaliter dolantes in montibus terminum eminentem constituerent.

QUADRATE, adverb. *Manil. 2. 295.* Ternaque bis senis quadrato fingere signis. h. e. quum duodecim sint Zodiaci signa, in tria quadrata, seu in tres partes, quæ singulæ quatuor continent, ea dividere. At nuper *Fr. Jacob* rectius legit quadrata effingere.

QUADRATIM, adverb. quadrate. Agnoscitur a *Charis. 2. p. 168. Putsch.*, sed sine exemplis. At *Codicum auctoritate Lindemannus et Keihlius* ediderunt gradatim.

QUADRATIO, onis, f. 3. quadratura, figura quadrata. *Vitruv. 4. 3. sub fin.* Agatur linea rotationonis, quæ quadrationis angulos tangat.

QUADRATOR, oris, m. 3. idem ac quadratarius apud *Cassiod. 2. Ep. 7.*

QUADRATUM, i, n. 2. *V. 7. QUADRO* in fin. QUADRATURA, æ, f. 1. τετραγωνισμός. ¶ 1.

Concreto, uti ajunt, sensu est — a) Figura, vel res quadrata, ut Quadraturæ vitreæ, laminæ vitreæ quadratæ et pellucidæ, quas loco tectoriæ parietibus inducebant ad ornatum. *Vopisc. Firm.* 3. Vitreis quadraturis bitumine aliisque medicamentis insertis domum induxisse perhibetur. — b) Item terræ spatium in agris quadrata figura, seu quatuor lineis parallelis clausum, h. e. quod in quadvo jacet, ut ait *Vet. Auct. de limit. p. 282. Goes.* Hinc *Hygin. de limit. p. 203.* Limitem quemque diligenter agi oportet, et præcedere mensura cardinem, ut quadraturæ digenter cludi possint. *Id. Gromat. p. 8. col. 2.* Si latiora (castra) fuerint, proxima quadraturæ sequens est dictatio. ¶ 2. Abstracte est ratio definiendæ circularis superficiei ad quadrati dimensionem, quam Itali etiam num quadratura del circolo vocant. *Apul. 3. Dogin. Plat. a med.* Non quod demonstrari nequeant, ut universitas maris, quæ demonstrabilis non est, et ut circuli quadratura. — De circuli quadratura disputat *Boeth. p. 166.* ¶ 3. Item est pars quatuor circuli, seu 90 gradus. *Capell. 8. p. 299.* Mars utpote soli conjunctus de proximo etiam in quadratura ejus positus radius sentit, quippe in nonagesima parte ex utroque ejus latere remoratur. *Cf. Plin. 2. Hist. nat. 15. 12. (60).* Martis stella, ut propior etiam ex quadrato sentit radios a nonaginta partibus, unde et nomen accepit: motus primus et secundus nonagenarius dictus ab utroque.

QUADRATUS, a, om. *V. QUADRO* in fin. QUADDRESSIS, is, n. 3. Quatuor asses. Est *Prisciani de ponder. p. 1356. Putsch.*

QUADRÆ, adverb. ita ut omnia apte congruant. *Terentian. p. 2403. Putsch.* Versus ut quadre resistat, nec propaget terminum.

QUADRANGULUS, a, um, adject. idem ac quadrangulus. *Auson. epigr. 128.* Mullebro membrum quadrangulum cernit.

QUADRIBACCIUM et quadribacium, li, n. 2. gemmarum plexus ex quatuor baccis vel bacis constans, ut *tribacca margarita*, quæ tribus margaritis constat. *Inscript. apud Murat. 139. 1.*; quæ est apud *Orell. 2510.* IN COLLO QUADRIBACIVM MARGARITIS N. XXXVII, ZMARAGDIS N. XVIII, IN CLYSYRIS DVO. h. e. collana n quattro rosette composte di trentasei perle, e di diciotto smeraldi, nel fermaglio due (smeraldi).

QUADRICEPS, V. BICEPS et QUARTICEPS.

QUADRICHORDUM, i, n. 2. idem ac tetrachordum. *Boeth. 1. Music. 20.* Musica mundana ex quatuor constat elementis, cujus quadricordi Mercurius dicitur inventor.

QUADRICUBITALIS, e, et QUADRICUBITUS, a, um, adject. τετραπυχος, qui quatuor cubitorum est. *Boeth. Aristot. Topic. 6. 2. p. 707.* Animal grassibile, hipos, quadrucubitale. *Id. Aristot. Elenchor. Sophist. 2. 5. p. 753.* Putasæ quadrucubitum tricubito majus? Fieri enim potest ex tricubito quadrucubitum secundum longitudinem.

QUADRIDENS, entis, adject. di quattro denti, quatuor dentes habens. *Cato R. R. 10. et 11.* Rastro quadridentes duos.

QUADRIDUANUS, a, um, adject. et QUADRIDUUM, li, n. 2. *V. QUATRIDUANUS* et QUATRIDUUM.

QUADRIDIENNIS, e, adject. di quattro anni, quatuor annos habens. *Flor. 2. 6.* Post primum Punicum bellum vix quadriennis requies. *Alii leg. quadriennii. Aurel. Vict. Epit. 45. extr.* Valentinianus adhuc quadriennis creatus est imperator.

QUADRIDIENNIVM, li, n. 2. quattuor anni, τετραετια, quatuor annorum spatium. *Cic. Cæcin. 7. 19.* Fundus, quem quadriennium possedit Cæsennia. *Id. opt. gen. oral. 7. 22.* Quadriennio ante Philippi mortem. *Id. Senect. 4. 10.* Quæstor deinde quadriennio post factus sum. *Dig. 23. 1. 17.* Non solum annum vel biennium, sed etiam triennium et quadriennium et ulterius.

QUADRIERIS, is, f. 3. quadriremis, ut trieris triremis. *Inscript. apud Murat. 876. 3. ex class. FR. M.S. QUADRIBERIS YIDE.* — In *Not. Tyr. p. 177.* legitur *quatrieris.*

QUADRIFARIAM, adverb. in quattro parti, τετραπυχος, in quatuor partes, quadripartito.

I.) Proprie. *Vnro* apud *Non. p. 92. 15. Merc.* Et ea, quæ ad mortales pertinent, quadrifariam distertierim, in homines, in loca, in tempora, in res. *Liv. 38. 1.* Conjurati quadrifariam se diviserunt: pars una Heracleam, altera Tetraphyliam, petit, etc. *Sueton. Vitell. 13.* Epulas trifariam semper, interdum quadrifariam distertiebat, in jentacula, et prandia, et cænas, commissationesque. *Inscript. apud Orell. 3322. M. M. LARTIENS SABINI PATER ET FILIUS QVINQVENNALES AQVAM IN FANVM SYA IMPENSA PERDVXERVNT. SALIENTES (a-quas) QUADRIFARIAM SYO LOCO RESTITVBRVNT.*

II.) Translate. *Dig. 38. 10. 10. § 16.* Quadrifariam accipere aliquid. h. e. a quatuor partibus, sive hominibus.

QUADRIFARITER, adverb. quatuor modis. *Paul. Dig. 38. 10. 10. ante med.* Proavus quadrifariter intelligitur. Est enim avi paterni, aut materni pater: item avi paternæ, aut maternæ pater. et *infra.* Pronepos et proneptis quadrifariter intelligitur. Ita *Torrentin. et Haloand., alii quadrifariam.*

QUADRIFARIUS, a, um, adject. quadruplex. *V. BIFARIUS.* *Cassiod. 3. Variar. 51.* Colores (aurigrum) in vicem temporum quadrifaria divisione funduntur. *V. FACTIO. Id. 1. ibid. 45.* Quadrifaria mathesis januæ. h. e. quatuor artes matheseos. *Id. Instit. div. litt. 35.* Julius orator maria, insulas, montes, provincias, civitates, flumina etc. quadrifaria distinctione complexus est.

QUADRIFIDUS, a, um, adject. duo diversa significat: scilicet

A) A quatuor et fido est fesso in quattro parti, qui in quatuor partes fissus est, vel fidi potest, fissilis.

I.) Proprie. *Virg. 2. G. 25.* Quadrifidasque sudes et acuto robore vallos. *Val. Flacc. 1. 662. de Salmoneo.* quum fingeret alti Quadrifida trabe tela Jovis. *Virg. 7. En. 509.* Quadrifidam quercum cuneis ut forte coactis Scindebat. *Colum. 4. R. R. 33. 4.* Taleæ quadrifidas ridicas subministrant.

II.) Translate. *Claudian. Cons. Prob. et Olybr. 268.* Incipe quadrifidum Phæbi torquere laborem. h. e. solis cursum in quatuor anni tempora divisum. *Sic Claud. Mar. Victor. de Genesi 1. 104.* Tempora quadrifidi mensurans (luna) quatuor anni.

B) A quatuor et fides, χροδι, est qui quatuor fidibus constat. *Capell. 9. p. 323. 324.* Sed quum tetrachordorum, quos quadrifidos appellamus, divisiones Innumerabiles sint, sex sunt notæ.

QUADRIFINALIS, e, adject. a quadrifinio, ut Quadrifinalis arca, *Innocent. de Cens. litterar. apud Goes. p. 222.*

QUADRIFINIUM, li, n. 2. terminus, qui quatuor possessionum fines adstringit, ut definit *Isid. 15. 14.* Legitur etiam in *excerpt. Innocent. rei agrar. p. 221. et 227. Goes.*

QUADRIFINIUS, a, um, adject. ad quadrifiniam pertinens. *Var. Auct. de limitib. p. 250. Goes.* Si tamen cursorius terminus non eo lapide aut colore fuerit, quo et trifidius aut quadrifinius, duo lapides inventes finales.

QUADRIFLUVIUM, li, n. 2. sectio in quatuor partes: ex quatuor et fluvius. *Vitruv. 2. 9.* Ima abietis pars, quum excisa quadrifluis disparatur, ejecto torulo ex eadem arbore, ad intestina opera comparatur, et sapinea vocatur. Id aliis verbis *Plin. 16. Hist. nat. 39. 76. (195).* Communia his (larici et abietis) plnoque, ut quadripartitos venarum cursus, bifidosque habeant, vel omnino simplices. Ad laborum Intestina opera medulla sectilis, optima quadripartitis materiis et mollior, quam ceteræ. Abietis quæ pars a terra fuit, enodis est: hæc, quæ ditrimus ratione, fluvata decoratitur, atque ita sapisus vocatur. *V. DIFFLUVIO;* at *Plinii loc. cit. in QUIES.*

QUADRIFLUCUS, a, um, adject. qui per quatuor partes fuit. *Prudent. 3. Cathemer. 103. de Paradiso.* Ver ubi perpetuum redolet, Prataqua multicolora latex Quadriflucos ceter amne rigat.

QUADRIFORIS, e, adject. τετραπυχος, quatuor

fures, sive foramina habens. *Plin. 11. Hist. nat. 21. 24. (74).* Vespæ nidos vere faciunt fere quadrifores. — *Quadrifores januæ* dicuntur a *Vitruv. 4. 6.,* quarum singulæ fores, seu tabulæ dupliciter plicantur, porte di quattro partite.

QUADRIFORMIS, e, adject. quadriforme, quatuor habens formas. *Gloss. Cyrill. Quadriformia (lege Quadriforme), τετραμορφον.* Habant et *Not. Tir. p. 110.*

QUADRIFRONS, ontis, adject. quatuor habens frontes: ut Janus quadrifrons apud *Augustin. 7. Civ. D. 4.;* et *Servium ad Virg. 7. En. 607.*

QUADRIFURCUS, a, um, adject. qui quatuor furcas seu cuspides habet. Est *Prisciani de ponder. p. 1358. Putsch.*

QUADRIGA, æ, et sæpius quadrigæ, arum, f. 1. In sing. num. usurpavit *Pacuvius* apud *Isidor. Differ. 47.* volucris currit afe quadriga. *Varro in lib. satyr. qui inscriptus est Eudemetricus, teste Gell. 19. 8. extr.,* quamvis *Cæsar* in *lib. de Analog. negaverit.* Sed præter *Pacuvium* et *Varronem* etiam *Propert. 2. 25. 39.* Amphiarææ nil possunt fata quadrigæ. *Id. 3. 7. 17.* Eleæ concurret palma quadrigæ. *Sueton. Vitell. 17.* Femur subdebile impulsu quadrigæ. *Plin. 36. Hist. nat. 5. 4. (36).* Lysiæ opus quadriga currusque. h. e. quatuor equi cum curru. Equos intelligit etiam *Martial. 6. 46.* Vapulat assiduo Veneti quadriga flagello. et *Grat. Cynege. 228.* Thessalium quadriga decus. Adde *Plin. 7. Hist. nat. 21. 21. (85).* et alibi; *Val. Max. 1. 8. n. 9. extern.; Papiasian. Dig. 31. 1. 67. et Ulp. ibid. 45. 1. 29.* His ergo ac tot auctoribus quadrigam usurpare poteris quum liberit. — Quod ad vocabuli compositionem atinet, *Fronto* apud *Gell. 19. 8.* Quatuor simul equi juncti quadrigæ, quasi quadrigæ, vocantur. *Hinc patet, quadriga* habere pænultimam longam, quia contracta vox est ex *quadrijuga*, ut *biga* ex *bijuga*, *triga* ex *trijuga*. Ceterum quadriga sunt quatuor equi ad currum trahendum apti; item curvus a quatuor equis tractus, τετραπυκος, τετραπυκος (li. muta di quattro cavalli; carro o carretta a quattro cavalli; Fr. attelage de quatre cheuvnz, char nitelé de quatre chevaux, quadrigæ; Hisp. tiro de quatro caballos; Germ. d. Viergespann, sowohl mit nls ohne Wagen; Angl. a team of four horses, a car or chariot drawn by four horses yoked together abreast).

I.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu de quatuor equis ad currum trahendum aptis, aut de curru a quatuor equis tracto. — a) Generatim. *Isid. 17. Orig. 35.* Quadrigarum currus duplici temne olim erant, perp. quoque, et qui omnibus aquis injiceretur jugo. Primus *Clithenes* Sicyonius tantum medios jugavit, eosque singulos ex utraque parte simplici vinculo applicuit, quos *Græci* οσαπυπος, Latini funarios vocant. *Colum. 3. R. R. 5. 5.* Unde sacrorum certamina studiose pernicissimarum quadrigarum semina diligenti observatione custodiunt. *Festus p. 181. 8. Müll. Rho-di* quotannis quadrigas Soli consecratis in mare jaciunt. *Virg. 3. G. 267.* Glauci Potniades malis membra absumpere quadrigæ. Adde *Liv. 1. 28. sub fin.; Martial., Plin., Grat. supra citatos; Manil. 1. 471.; et Sidon. carm. 22. 162.* — b) Præcipue de iis dicuntur, quibus cursu certabant in Circo. *Cic. 2. Divinat. 70. 144.* Curru quadrigarum vehl. *Virg. 1. G. 512.* quum carceribus sese effudere quadrigæ. *Sueton. Cæs. 39.* Quadrigas agitare. Adde *Cic. Brut. 47. 173., Ornt. 47. 157. et Mur. 27. 57.; Colum. 3. R. R. 8. 5.; et Sueton. Claud. 21. et Domit. 4.* — Earum inventorem *Virg. 3. G. 113. et Plin. 7. Hist. nat. 56. 57. (202).* Erichthonium faciunt. *Arcades* apud *Cic. 3. Nat. D. 23. 69.* eam inventionem *Minervæ* quartæ tribuunt. — c) Item speciatim in re militari. *Auct. B. Alex. 75.* Falcate regiæ quadrigæ permixtos milites perturbant. *Liv. 37. 41.* Falcate quoque quadrigæ, quibus se perturbaturum hostium aciem *Antiochus* crediderat, in suos terrorem verterunt. Adde *Curt. 4. 9. 4.* — d) Item Jovi tribuebantur. *V. Plaut. Amph. 1. 1. 294. cit. sub II. 1.* Hinc quadrigæ fictiles fuerunt in fastigio *Capitolii*, ornatus gra-

lia, currum Jovis referentes. Ferunt, eas, quum in fornace coquerentur, adeo erevisse, ut exitim, nisi fornace diruta, non possent. Itaque quum illud omen ad incrementum imperii pertinere crederetur: negantque Vejentes, apud quos ea facta fuerant, se Romanis tradituros, bello recuperatae sunt. Rem narrat *Plin.* 28. *Hist. nat.* 2. 4. (16); *Festus* p. 274. 15. *Müll.*; et *Plutarch.* in *Poplic.* Ea postea ex marmore, vel aere reflecta sunt. *V. Liv.* 10. 23. ad fin. — e) Poetice tribuuntur Soli, Aurorae, et sic. *Plaut. Amph.* 1. 1. 266. Cum quadrigis Sol exoriens. *Virg.* 6. *Æn.* 535. Cursu Aurora quadrigis Jam medium aetherio cursu trajecerat axem. *Tibull.* 3. 4. 17. Nox aetherium nigris emensa quadrigis Mundum. — f) Quadrigis eburneis in abaco, inter initia imperii, quotidie ludebat Nero, teste *Sueton. Ner.* 22., h. e. nello scacchiere. — g) Quadriga fuit aposphragisma in anulo *Plinii* junioris; ipse enim ait 10. *Ep.* 16. (al. 74.) extr. Signata est anulo meo, cujus est aposphragisma quadriga. ¶ 2. Latiori sensu dicitur et de aliis jumentis. *Varro* 2. *R. R.* 1. 14. Ut mea memoria asinus venierit sestertius millibus lx., et una quadrigae Romae constiterint quadringentis millibus. *Sueton. Ner.* 11. Circensibus commisit etiam camelorum quadrigas.

II.) Translate. ¶ 1. Ponuntur saepe ad significandam celeritatem atque impotentiam; quia in Circo quadrigae quam celerrime et effrenate ferrebantur. — a) *Ennius* apud *Servium* ad *Virg.* 12. *Æn.* 499. irarumque effunde quadrigas. *Virgil.* *ibid.* moderatius dicit: irarumque omnes effundit habenas. *Plaut. Amph.* 1. 1. 294. Quadrigas si nunc inscendas Jovis, atque hinc fugias, ita via poteris eflugere infortunium. *Id. Aulul.* 4. 1. 13. Servus herile imperium ediscat, ut quod jubeat, citis quadrigis citius properet persequi. *Id. Pœn.* 1. 2. 155. Discrucior miser, nisi illum jubeo quadrigis cursim ad carnificem rapi. *Id. Asin.* 2. 2. 14. Nam si huic occasione tempus se subterdixerit, numquam edepol quadrigis albis indispiscet postea. h. e. quadrigis Jovis, ut quidam interpretantur: et albis dici putant, h. e. citis, quia Graece ἀργός tum album, tum citum significat. (V. horum *Plauti* locorum interpretationem apud *De-Vita Antiq. Benev.* p. 234.) Huc pertinet illud *Cic.* 2. ad *Q. fr.* 15. Quoniam in isto homine colendo tam indormivi diu, te mehercule saepe excitante, cursu corrigam tartarum, tum equis, tum vero quoniam scribis poëma ab eo nostrum probari) quadrigis poeticis. — b) Proverb. est illud *Petr.* *fragm. Tragur.* 64. *Burmam* Jam quadrigae meae decucurrerunt, ex quo podagricus factus sum. ¶ 2. Translate dicuntur etiam de numero quaternario cujusvis rei. *Vopisc. Prob.* in fin. Nunc de Firmo, et Saturnino, et Bonoso, et Proculo dicemus. Non enim dignum fuit, ut quadrigae tyrannorum bono principi miscerentur. *Varro* 5. *L. L.* 12. *Müll.* Initiorum quadrigae locus, et corpus, tempus, et actio. — *AB.* De nom. propr. *V. ONOM.*

QUADRIGALIS, e, adject. ad quadrigas pertinet, ut Quadrigales equi, *Paul. Diac.* p. 49. 14. *Müll.*

QUADRIGAMUS, i, m. 2. qui quater uxorem duxit, τετραγάμος. Vox hybrida ex Latino *quadrus*, et Graeco γάμος nuptiae. *Hieronym.* 1. *advers. Jovinian.* n. 15. Erubescant (mulieres) alterum (maritum) accipere, ne trigamis et quadrigamis comparentur.

QUADRIGARIUS, a, um, adject. (*V. voc. seq.*) pertinet ad circenses quadrigas. *Sueton. Cal.* 19. Postridie quadrigario habitu, curriculoque bijugi famosorum equorum, etc. (Qualis fuerit quadrigarius habitus, scire licet ex aurigae figura, quam babes apud *Visc. Mus. Pio-Clem.* T. 3. tab. 31., unde illustratur locus *Cod.* 11. 40. 4. Agitator rugosis sinibus.) *Inscript.* apud *Gruter.* 339. 5. QUADRIGARIA FAMILIA. h. e. servi operam dantes equis et quadrigis Circensibus. *Veget.* 1. *Veterin.* 56. et 4. *ibid.* 13. Quadrigarii pulvaris uncias tres. h. e. qui ex diverso pigmentorum genere mixtus, et per se adjuvat animalia, et aliis potionibus pro modo val curae ratione

miscetur, ut *Id. ibid.* 13. loquitur. Habet autem inde nomen, quod quadrigariis equis praecipue medatur.

QUADRIGARIUS, ii, m. 2. τετραπηλάτης, ἡνίοχος, qui quadrigas agit, auriga: et is praecipue, qui quadrigas in Circo agit. *Varro* 2. *R. R.* 7. 15. Peritus belli alios (equos) eligit atque alit ac docet: aliter quadrigarius ac desultor. *Cic. fragm. oral. in toga cand.* apud *Ascon.* In eo exercitu praedonem, in introitu gladiatum, in victoriae quadrigarium. Ubi *Ascon.* De Antonio dici manifestum est, quod quum Sulla post victoriam Circenses faceret, ita ut honesti homines quadrigas agitent, fuit inter eos C. Antonius. *Arnob.* 2. 38. Cursores, pugiles, quadrigarii, desultores. Adde *Sueton. Ner.* 16. — *VB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.*

QUADRIGATUS, a, um, adject. τετραπυρρός, quadrigis signatus, ut Nummus quadrigatus, h. e. denarius, cui quadrigarum imago impressa est. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 3. 13. (45). Notae argenti fuere bigae atque quadrigae, et inde bigati quadrigatique dicti. *Liv.* 22. 58. Pretium fere in capita, equiti quingenos quadrigatos, trecenos pediti, servo centum. *Id. ibid.* 52. In capita Romana trecenis nummis quadrigatis, in socios ducenis, in servos centenis persolutis. *Paul. Diac.* p. 98. 3. *Müll.* Item nummi quadrigati et bigati a figura caelaturae dicti.

QUADRIGEMINUS, a, um, adject. τετραπλοῦς, τετραδύπος. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 23. 35. (85). Corastis corpore eminere cornicula saepe quadrigemina. h. e. quatuor. Cf. *Isid.* 12. *Orig.* 4. Sunt autem illi quadrigemina cornicula.

QUADRIGENI. *V. QUADRINGENI.*

QUADRIGONUS, a, um, adject. τετραγώνος, tetragonus. Vox hybrida, a quadrus et γώνος angulus. *Claud. Mamert.* Ep. 1. a med. Numquam erit, ut figura ciculi ex duabus aut tribus lineis fiat, aut quadrigona ex tribus, aut trigona ex quatuor.

QUADRIGULA, ae, f. 1. deminut. a quadriga. — a) In plur. num. *Cic. Fat.* 3. Aut Philipus haec in capulo quadrigulas vitare monebatur? — b) In sing. num. *Plin.* 34. *Hist. nat.* 8. 19. (22). Laeva tribus digitis quadrigulam tenuit. h. e. quatuor equulos junctos.

QUADRIGULARIUS, a, um, adject. ad quadrigulam pertinet, ut Quadrigularius pictor, qui nempe quadrigas pingebat, pittore, o verniciatore di carrozze. *Inscript.* apud *Donat.* 317. 6., quae est apud *Orell.* 4262. TI. CLAUDIVS SOTER PICTOR QVADRIGVLARIVS.

QUADRIGUGIS, e, et

QUADRIGUGUS, a, um, adject. a quatuor et jugum. — a) Quadriguges equi, et absolute quadriguges, vel quadrigugi sunt equi quaterni uno jugo ad currum alligati. *Virg.* 10. *Æn.* 571. Quadriguges in equos adversaque pectora tendit. *Stat.* 12. *Theb.* 532. niveis victorem cernere vectum Quadrigugis. *Ovid.* 2. *Met.* 167. titulumque relinquunt Quadrigugi spatium. h. e. equi Solis. *Sil. It.* 4. 438. frenisque operata regendis Quadrigugos atro stimulat Bellona flagello. — b) Quadriguges, vel quadrigugi currus, qui quatuor equis trahuntur. *Ennius* apud *Cic.* 1. *Tusc.* 44. 105. et apud *Varron.* 10. *L. L.* 70. *Müll.* Vidi-Hectorem curru quadrigugo raptarier. *Virg.* 12. *Æn.* 162. Quadrigugo invehitur curru. *Apul. Florid.* n. 16. Quadriguges et sejuges currus ponere alicui. — Quadrigugum certamen, quod quadrigugis, seu quadrigis fit. *Stat.* 6. *Theb.* 370. — Hinc

Quadrigugi, ōrum, m. plur. 2. absolute, substantivorum more. *V. supra* sub a.

QUADRILATERUS, a, um, adject. qui quatuor latera habet, quadrilatero. *Capell.* 6. p. 231. Extra has formas, quidquid quadrilaterum est, τετραγών vocatur. *Boeth. Geometr.* 1. p. 1489. Quadrilatera (figura) est, quae sub quatuor rectis lineis continetur. *Balb.* in *Gromat. vet.* p. 106. *Goes.* Quadrilatera forma est quatuor laterum totidemque angulorum. Adde *Isid.* 3. *Orig.* 12.; et *V. TRILATERUS.*

QUADRILIBRIS, e, adject. τετραλίτρος, qui est

pondo quatuor librarum. *Plaut. Aulul.* a. 5. v. 2. Quadrilibrem aulam auro onustam habeo.

QUADRILINGUIS, e, adject. qui quatuor linguas callet. *Gloss. Lat. Gr.* Quadrilinguis, τετραγλωσσος.

QUADRIMANUS, e, et

QUADRIMANUS, a, um, adject. qui quatuor habet manus. *Jul. Obseq. de prodig.* 111. C. Laelio, L. Domitio Coss. puella biceps, quadrupes, quadrimana, gemina feminea natura, inortua nata. *Id. ibid.* 73. alia positione. Pueri quadripedes et quadrimanes nati. *Alii leg.* quadripedes et quadrimanes.

QUADRIMATUS, us, m. 4. τετραετία, aetas quatuor annorum. *Plin.* 19. *Hist. nat.* 11. 58. (181). Sed ex his, quae sunt fortissima, nullum extra quadrimatam utilis est. Adde *eumd.* 8. *ibid.* 45. 70. (176). *Colum.* 7. *R. R.* 9. 2. Dum quadrimatam agant. Adde *eumd.* 9. *ibid.* 1. 7.

QUADRIMEMBRIS, e, adject. qui quatuor habet membra, seu qui quatuor pedibus ambulat, more bestiarum. *Capell.* 8. p. 272. in *carm.* Donec, jubente Baccho, Salyrus rapit jacentem (*Silenum*), Scapulisque dat supinum, Uvidumque quadrimembrem, Colloque complicatum, Utribus parrem reportat. *Alii leg.* hiantimembrem. *Gloss. Lat. Gr.* Quadrimembris, τετραμερής.

QUADRIMENSTRUIS, a, um, et

QUADRIMESTRIS, e, adject. di quattro mesi, τετραμηνιαίος. *Imp. Arcad. et Honor. Cod.* 1. 32. 1. Breves, etiam quadrimestruos ad officium palatinum noverint dirigendos. *Varro* 2. *R. R.* 2. 17. Sic nutricantur agni, quoad facti sunt quadrimestres. *Sueton. Ner.* 14. Consulatus quatuor gessit; primum bimestrem, tertium quadrimestrem.

QUADRIMULUS, a, um, adject. deminut. quadrimi. *Plaut. Pœn. prol.* 85. Altera quinquentis, altera autem quadrimula, cum nutrice una perliare. *Id. Capt.* 5. 3. 4. Quadrimulus parvulus.

QUADRIMUS, a, um, adject. di quattu'anni, τετραετής, qui habet quatuor annos: *V. etymon.* in BIMUS. *Cic.* 16. *Fam.* 22. Una omnino interpositio difficilior est, de quadrimo Catone. h. e. de re gesta a Catone Uticense in aetate quatuor annorum. *Horat.* 1. *Od.* 9. 7. Quadrimum merum. *Liv.* 27. 37. Infantem natum esse quadrimo parem. *Varro* 1. *R. R.* 20. 1. Quadrimi boves. *Colum.* 4. *R. R.* 16. 1. Quadrina vitis. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 44. 69. (171). Quadrinae equae. *Id. ibid.* 45. 70. (176). Quadrimi tauri. *Dig.* 23. 4. 19. Dies annua, bima, trima, quadrima.

QUADRINGENARIUS, a, um, adject. qui quadringentos continet. *Cic.* 6. *Att.* 1. a med. Deiotarus habet cohortes quadringenarias nostra armatura triginta. *Liv.* 7. 7. Quadringenariae octo cohortes scribuntur. *Alii leg.* quadringenariae. — *Quadringenarius* seu *quadrigenarius* *judez* dicitur, cui equestri census erat quadringentorum millium sestertiorum, ut *ducenarius* est appellatus, cui ducenta tantum millia sestertiorum. *V. DUCENARIUS.* Hinc *Inscript.* apud *Marat.* 1048. 4. C. VALLIO QUIR. POSTVMO IVDIGI INTER QVATRIGENARIOS ADLECTO A DIVO ANTONIO PIO etc. Alia apud *Gruter.* 431. 7. L. LVCCIO L. F. TBA. HIBERO IVDIGI CCCC. SELECTO etc.

QUADRINGENI et quadrigeni, ae, a, adject. quattrocento, nomen distributivum. *Varro* 2. *R. R.* 8. 3. In Reatino trecenis ac quadrigenis millibus admittarii aliquot venerunt. *Sueton. Vitell.* 13. Singuli apparatus quadrigenis millibus nummum conlisterunt. *Liv.* 8. 11. extr. Denarios nummos quadringenos quinquagenos vextigal populus jussu pendere quatuordecim in singulos.

QUADRINGENTARIUS. *V. QUADRINGENARIUS.*

QUADRINGENTENARIUS, a, um, adject. idem ac quadringentarius, teste *Priscian. de ponder.* p. 1355. *Putsch.*

QUADRINGENTENI, ae, a, adject. Est falsa lectio: *V. QUADRINGENTI.*

QUADRINGENTESIMUS, a, um, adject. quattrocentesimo, τεσσαρακιστοστός, quater centesimus. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 6. 6. (16). Anno Urbis

quadringentesimo septuagesimo secundo. *Liv. 6. 45. Quadringentesimus aonus.*

QUADRINGENTI, æ, a, adject. numeri cardinalis, *quattrocento, τετρακκοσιοι*, quater centum. *Cic. 1. de republ. 37. 58.* Vides igitur mixus quadringentorum annorum essa banc urbem, ut sine regibus sit? *Id. Pis. 5. 10.* Centum prope annos legem Æliam et Fufiam tenueramus, quadringentos iudicium rationemque censoriam. *Id. 2. Divinat. 21. 48.* Dixisti multa de casu, ut, Venerium jaci posse casu, quatuor talis jactis; quadringentis, centum Venerios non posse casu consistere. *Juvenal. 1. 105.* quinque tabernæ Quadringenta parant. *Plin. 8. Hist. nat. 17. 24. (64).* Primus autem Scaurus ædilitate sua centum quinquaginta pantheras misit, dein Pompejus Magnus quadringentas decem, divus Augustus quadringentas viginti. *Id. ibid. 43. 68. (170).* Singulas (asinas) quadringenta millia nummum enixas. h. e. prolem enixas, quæ ita præstaret, ut tot nummorum millibus venderentur. *Alii et ipse Forcellinus leg. quadringentena;* sed quadringenta vel quadringena legendum esse viderat jam *Drakenborg. ad Liv. 45. 16.* Similiter *Vitruv. 10. 14.* Quadringentis versationibus imi tympani. *Alii minus recte quadringentis.* *Martial. 5. 23.* Quadringentorum nullæ sunt, Basse, lacernæ. h. e. equitum Romanorum, quorum census sunt quadringenta millia sesterti.

QUADRINGENTIÉS vel quadringentis, adverb. *quattrocento volte, τετρακκοσιακις*, quater centies, vel quater centum. *Cic. 4. Verr. 10. 26.* HS quadringentis accepisse te arguo contra leges. h. e. quadringentis centena millia. *Adde eumd. 2. Phil. 37. 93. et Rabir. Post. 8. 21.*

QUADRINI, æ, a, adject. *quattro*, idem ac quaterni, vel quatuor. *Varro 8. L. L. 55. Mill.* Sicut est ab uno uni, a tribus trini, a quatuor quadrini, sic a duobus duini, non bini dicerentur. Sic Müllerus ex *Codd.*; Forcellinus ex *vulg. libris* quadrini. *Cato R. R. 18. 1. et 3.* Quadrina vasa. *Pomponius apud Non. p. 483. 25. Merc.* Plus quæsti facerem, quam quadrinas si haberem molas. *Plin. 11. Hist. nat. 36. 43. (120).* Trinis, aut quadrinis diebus. *Id. 7. ibid. 50. 51. (170).* Febris quadrini circuitus. *quartana. Arnob. 6. 5.* Quadrini cardines. *Id. 7. p. 24.* Una communitio quadrinis copulata de frugibus. *Apul. Dogm. Plat. 1.* Quadrinæ temporum vices.

QUADRINOCTIUM, ii, n. 2. *quattro notti*, quatuor noctium tempus. Agnoscitur a *Priscian. de fig. num. p. 1357. Putsch.*, sed nullum adest scriptoris exemplum. *Gloss. Lat. Gr. Quadrinoctium, τετρανοκτια.*

QUADRIPARTIO, is, ire, a. et

QUADRIPARTIOR vel quadripertior, Iris, Itus sumi, iri, dep. 4. Part. *Quadrupartitus* in fin. — Quadripartire, vel quadripartiri est in quatuor partes dividere. — a) Depon. legitur tantum in *Gloss. Lat. Gr. Quadrupartior, τετρακως μεριζω*, et *Not. Tir. p. 109.* — b) Passivè. *Dictys Cret. 1. 19.* Per æquationem numeri atque partium quadrupartitur exercitus. — Hinc Part. præterpass.

Quadrupartitus et sæpius in novis edition. *quadrupartitus, a, um, τετραμερης, quadrupartito*, divisus in quatuor partes. *Cic. 3. Verr. 12. 34.* Quare hæc eadem erit quadrupartita distributio totius accusationis meæ. *Id. 1. Tusc. 28. 68.* Commutationes temporum quadrupartite. *Varro 5. L. L. 12. Mill.* Quare sit, ut ideo fere omnia sint quadrupartita. *Id. 9. ibid. 31.* An non vides, ut Græci habeant eam (orationem) quadrupartitam? *Quintil. 1. 5. 38.* Quadrupartita oratio. et 5. 14. 5. ratiocinatio. *Tac. 13. Ann. 39.* Quadrupartito exercitu, hos subruendo vally inducit; alios scalas menibus admovare; multos etc. *Id. 5. Hist. 20.* Præsidia medicis vicis quadrupartita Civitatis invasit. *V. Plin. loc. cit. in QUADRIFLUVIUM.*

QUADRIPARTITIO vel quadripertitio, ðnis, f. 3. divisio in quatuor partes. *Varro 5. L. L. 11. Mill.* Quadrupartitio magis sic apparebit. *Id. 7. ibid. 5.* Si quid excidit ex hac quadrupartitione. **QUADRIPARTITÒ** vel quadripertitio, adverb.

in quatuor partes dividendo. *Colum. 4. R. R. 26. 3.* Brachia quadrupartito locabimus.

QUADRIPARTITUS, a, um. *V. QUADRIPARTITIO* in fin.

QUADRIPÉDUS. *V. QUADRUPEDUS.*

QUADRIPERTITIO, ðnis, f. 1. et

QUADRIPERTITÒ, adverb. et

QUADRIPERTITUS, a, um, particip. *V. QUADRIPARTITIO, QUADRIPARTITO* et *QUADRIPARTITUS.*

QUADRIPES. *V. QUADRUPES.*

QUADRIPLATOR, ðris, *V. QUADRUPULATOR.*

QUADRIPLICATUS, a, um, adject. idem ac quadrupartitus. Legitur in quibusdam MSS. apud *Varron. 9. L. L. 31.*, ubi alii et ipse Müllerus leg. *quadrupartitus.*

QUADRIRÉMIS, is, f. 3. *τετραρης*, navis, quæ quatuor remorum ordines habet; quam quater surgens instructi remigis ordo commovet, ut *Lucan. 3. 530. ait. Plin. 7. Hist. nat. 56. 57. (207).* ex Aristotele tradit, primos Carthaginienses quadrirémis fecisse. *Cic. 7. Verr. 33. 86.* Egre ditur Centuripina quadrirémi Cleomenes et portu. *V. dicta in DECEMREMIS. Cæs. 3. B. C. 24.* Has (trirémes) quum audacius progressas Libo vidisset, sperans intercepti posse, quadrirémes v. ad eas misit. *Liv. 24. 33.* Et ab Appio legati per portum missi forte in quinquarémi erant. Præmissa quadrirémis, quum intrasset fauces portus, capitur. — Etiam adjectivi more usurpatur. *Paulin. Nolan. carm. 21. 73.* Scapham sequacem quadrirémis machinæ Ad banc opem paraverat.

QUADRISÉMUS, a, um, adject. qui quatuor syllabarum est; idem ac tetrasemus. Vox hybrida: a *quatuor*, et *σμη* signum. *Capell. 9. p. 331.* Proceleusmaticus, qui ad numeros aptatur, quadrisémo (numero) exordium debet accipere.

QUADRISEXTIUM, ii, n. 2. quadruplex sextarius. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tir. p. 147.*

QUADRISÓMUS. *V. BISOMUS.*

QUADRISÓLUCUS, a, um, adject. *τετραρλοχων*, di quatuor punte, quatuor cuspides habens. *Lactant. ad illud Stat. 3. Theb. 320.* volat ignea moles Sæva dei mandata ferens cælumque trisulca Territat omne coma: hæc habet: Pro quadrisulca, quia fulmen ex quatuor constat, aqua, igni, nube, vento.

QUADRISYLLÁBUS, a, um, adject. qui quatuor syllabas habet. *Augustin. Music. 3. 11.* Fac igitur hoc idem in ionico quolibet, vel alio quolibet quadrisyllabo sex temporum.

QUADRIVÍVUM, ii, n. 2. *Quadrivivium* pro *quadrivium* scriptum est in Latino Lapide, quem in *CREPIDO* retulimus. Ut enim *quadrupes*, et *quadripedans* in *Verg. 5. Ecl. 26. et 11. En. 614.* et in *Varr. apud Non. p. 69. 25.* et in *Accio apud eumd. p. 144. 18. Merc.*, testibus *Pierio* et *Dausquio*, in optim. MSS. legitur: sic contra *quadrivivium* scribitur. Adde aliam *Inscript.* apud *Henzen. 6614.* — Ceterum *quadrivivium*, Ital. *crociocchio*, *quadrivio, τετραοδοσ*, locus publicus, ubi quatuor viæ concurrent.

1.) Proprie. *Catull. 58. 4.* Nunc in quadriviis et angipertis. *Juvenal. 1. 63.* Nonne libet medio ceras implere capaces Quadrivio?

11.) Figurata. Apud *Boeth. Arithmet. 1. 1.* quadrivium appellantur quatuor artes mathematicæ, h. e. arithmetica, musica, geometria et astronomia.

QUADRIVÍUS, a, um, adject. ad quadrivium pertinens. *Qui quadrivii* sunt quadriviorum præsidis. *V. BIVIUS.*

QUADRO, as, avi, atuni, ire. 1. Part. *Quadrans* v. loco suo; *Quadratus* in fin.; *Quadrans* sub A. II. — *Quadrare*

A) Active est in quadrum redigere, *τετραγωνιζω* (It. *squadrare, quadrare*; Fr. *équarrir*; Ilisp. *quadrar*; Germ. *vierfach* oder *viereckig machen*; Angl. *to square, make square*).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu in re physica. *Colum. 11. R. R. 2. 13.* Sexagenum pedum abies atque populus singulis oppris ad unguem quadrantur. *Boeth. p. 741.* Quadrare circulum est

circuli continentiam in quadratum extendere. ¶ 2. Latiori sensu da numero. *Horat. 1. Ep. 6. 34.* Mille talenta rotundentur, totidem altera, porro et Tertia succedant, et quæ pars quadrat acurum. h. e. quaternum facit, siva 4000 talenta constituit.

11.) Translate. *Cic. Orat. 58. 197.* Sic mioime animadvertetur delectationis acupium, et quadrandæ orationis industria. h. e. oratoris numero componendæ, construendæ, perficiendæ.

B) Neutorum more sæpe adhibetur, et significat ex omni parte congruere, convenire, consentire, apte cadere, *quadrare, star bene, adattarsi, confarsi*: quemadmodum quadrati lapides in structura facile componuntur, et apte sedent.

1.) Proprie. *Virg. 2. G. 277.* nec secius omnis in unguem, Arboribus positis, secto via limite quadrat. Ubi *Servius*: consentiat, congruat. Translatio a quadris lapidibus, qui sibi invicem bene conveniunt.

11.) Translate. ¶ 1. Sæpe de iis, quæ sibi invicem conveniunt. *Cic. 3. Orat. 44. 173.* Versus in oratione si efficitur conjunctioe verborum, vitium est: et tamen eam conjunctionem, sicuti versum, numerose cadere et quadrare et perficere volumus. *Quintil. 9. 4. 60.* Præcipuum in hoc opus est, scire, quod quoque loco verbum maxime quadrat. *Cic. 4. Att. 18. sub fin.* Visum est hoc mihi ad multa quadrare. *Id. Brut. 11. 43.* Quoniam tibi ita quadrat, omnia fuisse io *Themistocle. paria* et *Coriolano. h. e. placet, veri* similie videtur, credibilia sit. — *Id. Cæl. 29. 60.* Nisi omnia, quæ cum turpitudine aliqua dicerentur, in istam (*Clodiam*) quadrare apte viderentur. *V. QUADRANTIARIUS.* ¶ 2. De numero. *Cic. 3. Verr. 36. 92.* Quomodo ex decies HS. sexcenta facta sicut; quomodo sexcenta eodem modo quadrarior, vos existimabitis. Ubi *Pseudo-Ascon.* solida facta sint, ut neque plus quidquam, neque minus invenitur in summa. Ubi enim ratio siva fraude est, difficile est sexcenta, detractis quadringentis, quadrare et solidari, vel solida fieri, quin aut minus, aut plus aliquid reperitur. Hæc *Pseudo-Ascon.* — Hinc Part. præter. pass.

Quadratus, a, um, adjective usurpatur, et est quadrus, quadrus, in quadrum redactus, *τετραγωνος, quadro, quadrato, ridotto* in quadro.

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — a) *Quadratus* est quatuor lineas rectas æquales habens, et totidem rectos angulos. *Frontin. in exposit. formar. p. 30.* *Goes:* Longitudinem per latitudinem metimur, deinde totam per crassitudinem, et sic efficiemus pedes quadratos, seu solidos. *Varro apud Plin. 36. Hist. nat. 13. 19. (91).* Quadrata basis, et 17. *ibid. 11. 16. (80).* Quadrati anguli. h. e. recti. *Id. 33. ibid. 4. 21. (75).* Emissaria quina pedum quadratorum ternum. *di tre piedi per ogni verso.* — b) *Quadratus* est etiam, qui quatuor lineis parallelis continetur, licet hæc inæquales sint, et tantummodo ad angulum rectum dispositæ, *rettangolo. Coripp. Laud. Justin. 4. 37.* quadratæ cæsa bipeoni *Fravinius.* Hinc via, vel aliud opus lapide vel saxo quadrato structum opponitur ei, quod constat ex silice, qui multilaterus et multangulus est. *Liv. 10. 23.* Semitam saxo quadrato a Capena porta ad Martis straverunt ædiles curules. *Id. 6. 4. extr.* Lapidolium saxo quadrato substructum est. *Frontin. Aquæd. 124.* Ductus, qui lapide quadrato consistunt. *Plin. 36. Hist. nat. 13. 19. (89).* Fornices quadrati lapidis. — c) Quadrata littera, *majuscola*, major, et rectis quadratisque lineis deformata. *Petron. Satyr. 29.* Canis ingens in pariete erat pictus, superque quadrata littera scriptum, *CAYE CAYEM.* — d) *Quadratum pallium, τετραγωνον ιπατιον*, ex duobus plagiulis confectum, quarum utraque quadrata est, h. e. quatuor angulos habet: libula in humeris neclitur, a lateribus utriusque apertum: ejusmodi sunt diaconorum in Ecclesia operantium. Ita *Ferrar. de re vest. var. in loc. Nam aliter Salmas. ad Tertull. Pall., Ruben.* etc. ut in re satis obscura, opinantur. *V. PALLA* et *ROTUNDUS. Petron. Satyr. 135.* Anus incincta quadrato pallio. — e) *Quadratus numerus*, planus, spud mathematicos

est, qui ex ductu unius numeri in se nascitur, ut quatuor, quæ sunt ex multiplicatione binarii: quadratus undique, seu cubus est, qui sit ex radice in quadratum planum rursus ducta, ut si binarius ducatur in quaternarium, sit octonarius, qui est cubus. Huius posterioris mentio fit a Gell. 1. 20. ¶ 2. Speciatim quadrata Roma (apud Festum p. 258. 5. Mill.) locus in Palatio ante templum Apollinis dicitur, ubi reposita sunt, quæ solent boni omnis gratia in urbe condenda adhiberi: quia saxo munitus est initio in speciem quadratam. Ejus loci Ennius meminit, quum ait: Et quis existerit (corrigere cum cl. Vahlen. Et qui sextus erat) Romæ regnare quadratæ. Solin. 1. dicit, Romani primum dictam esse quadratam, quod ad æquilibrium foret posita. Quibus verbis significat totam Urbem, non locum in Urbe. et hoc videtur significare Ennii versus, quem alii ita leg. Et quis se sperat Romæ regnare quadratæ? Fusc tamen Salmas. errore lapsus Solinum conatur ostendere: sed Roma quadrata videtur ideo recte dici potuisse tempore Romuli, quia tota urbs Palatino monte continebatur, qui quadratam figuram habet. ¶ 3. Item speciatim, quadratum agmen, ordinanza in quadro, acies ita disposita, ut quadratam quasi formam habeat, directis ordinibus, et ab omni parte milite firmatis, in medium receptis impedimentis, ut quacumque hostis incurrerit, facile et sine tumultu resisti possit: V. ORBIS. Tibull. 4. 1. 100. Tunc tibi non desit faciem componere pugna: Seu sit opus, quadratam acies consistat in agmen, Rectus ut æquatis decurrat frontibus ordo: Seu etc. Varro apud Serv. ad Virg. 12. Æn. 121. Duo genera agminum: quadratum, quod immitis etiam iumentis incedit, ut ubi vis possit considerare: pilatum alterum, quod sine iumentis incedit, sed inter se densum est, quo facilis per iniqua loca transmittitur. Auct. B. G. 8. 8. Pæne quadrato agmine instructo, in conspectum hostium exercitum adducit. Hinc agmine quadrato incedere, *marciare in ordine di battaglia*, paratum ad pugnam, tamquam si hostis sit in conspectu. Sall. Jug. 105. Neque tamen socors victoria, aut insolens factus; sed pariter atque in conspectu hostium, quadrato agmine incedere. Seneca Ep. 59. ante med. Ire quadrato agmine exercitum, ubi hostis ab omni parte suspectus est, pugna paratum. Adde Cic. 2. Phil. 42. 108. et 5. ibid. 7. 20. et 13. ibid. 8. 18., quibus locis, ad augeodam in Antonium invidiam, quadrato agmine ius dicit in curiam, etc. quasi cives suos hostes iudicaret. ¶ 4. Item, statura quadrata, *ben compassa, ben formata*, media, neque proceras, neque humilis. Sueton. Vesp. 20. Statura fuit quadrata, compactis firmisque membris. Cels. 2. 1. Corpus habitissimum quadratum est, neque gracile, neque obesum. Colum. 6. R. R. 1. 3. Parandi sunt boves novelli, quadrati, grandibus membris, cornibus proceris, etc. Id. 7. ibid. 2. 3. Pinguis situs proceras oves tolerat, gracilis quadratas. et ibid. 12. 4. de cane villatico. Probat quadratus potius, quam longus, aut brevis. Id. 7. ibid. 9. 1. Quadratus verres. Id. 8. ibid. 2. 8. Quadrata gallinæ. Plin. 34. Hist. nat. 8. 19. (56). Quadrata signa. h. e. statuæ. Id. ibid. (65). Lysippus statuariae arti plurimum traditur contulisse, capillum exprimendo, capita minora faciendo, quam antiqui, corpora graciliora siccioraque, per quæ proceritas signorum major videretur. Non habet Latinum nomen symmetria, quam diligentissime custodivit, ova intactaque ratione quadratas veterum statuas permutando; vulgoque dicebat: Ab illis factos, quales essent homines; a se quales viderentur esse. ¶ 5. Quadratus versus, iambicus octonarius, qui quatuor habet combinationes vel mensuras. Terentian. p. 2434. Putsch. Sed hic trimetrus quando duplicem pedem a capite sumet, tunc quadratus dicitur, Idemque dicitur est et octonarius. Ergo ante versum collocabo iambicum, Phaselus ille, quem videtis hospites. Quadratus iste talis efficit potest: Adest celer phaselus ille, quem videtis hospites. Gell. duos ex Ennio tales refert versus 2. 29. extr. Alium ex eodem recitat 4. 7. quam quadrato numero

factum dicit, ex septem, non octo iambis constantem.

II.) Translate. Oratio quadrata, in qua verba apte congruunt, ut quadrati lapides in structuris. Quintil. 2. 5. 9. Lanis et quadrata, sed virilis tamen compositio. Diomed. 2. in fin. structuram quadratam vocari ait, si in fine periodi penultimus pes fuerit pyrrhiebicus, et pæon primus successerit, v. gr. fugit vaniloquus. — Hinc Quadratum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est figura quadrata, corpus quadratum, un quadrato. ¶ 1. Generatim. Cic. 1. Tusc. 24. 57. Pusionem quemdam Socrates interrogat de dimensione quadrati. Id. 1. Nat. D. 10. 24. At mihi (forma) vel cylindri, vel quadrati, vel cono, vel pyramidis videtur esse formosior. Id. 2. Fin. 13. 36. Quid iudicant sensus? Dulce amarum; lenes asperum; prope longe; stare iuovere: quadratum rotundum. Horat. 1. Ep. 1. 100. Diruit, ædificat, mutat quadrata rotundis. Quintil. 1. 10. 41. Illa circumcurrentes linea — si quadratum paribus oris efficiat. Plin. 18. Hist. nat. 22. 51. (189). Quaterna cubita soli in quadratum quaternis denariis venundantur. in quadro. ¶ 2. Speciatim apud astrologos quadratum est, quum planeta, v. gr. sub quo quis nascitur, eo tempore distat ab alio sidere, puta a sole, quarta signiferi parte, b. e. trium signorum spatium: triangulum, quum tertia, b. a. quatuor signorum spatium. Cic. 2. Divinat. 42. 89. Sic Plin. 2. Hist. nat. 18. 16. (80). Luoa in quadrato sulis dividua est, in triquetro saminiani ambitur orbe, impletur autem in adverso. Id. ibid. 79. 81. (191). vocat hæc quadrata mundi.

Quadratus, i, m. 2. (subaudi lapis) absolute est marmor quadratum. Cassiod. 2. Variar. 7. Marmorum quadrati, qui pessim diruti negliguntur, etc.

QUADRULA, æ, f. 1. parva quadra. Solin. 37. a med. de quadam gemma. Nunc bractearum, nunc pulveris habet quadrulas.

QUADRUM, i, n. 2. V. QUADRUS in fin.

QUADRUPEDANS, antis, particip. a quadrupedo (quod V. loco suo), vel adject. quatuor pedibus incedens. Ennius apud Diomed. 1. p. 336. Putsch. sublimiter quadrupedantes-flammam halitantes. Plaut. Capt. 4. 2. 34. Quadrupedanti crucianti canterio advehuntur. Virg. 8. Æn. 596. Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum: Plin. 8. Hist. nat. 45. 70. (182). Equo iuxta quadrupedante. Ovid. 12. Met. 450. Amphyca quid referam? qui quadrupedantis Ecbelli (Centauri) fisis in adverso cornu sine cuspidis vultu. — Hinc Quadrupedans, antis, m. 3. absolute de equis. Virg. 11. Æn. 614. perfractaque quadrupedantum pectora pectoribus rumpunt.

QUADRUPEDANTIM, adverb. more quadrupedantis. Agnoscitur a Charis. 2. p. 163. Putsch.

QUADRUPEDIA vel quadripedia. V. QUADRUPES.

QUADRUPEDO, adverb. V. QUADRUPEDUS sub b.

QUADRUPEDO, as, are, n. 1. quatuor pedibus incedere. Gloss. Cyrill. Τετραποδιζω, quadrupedo. V. QUADRUPEDANS.

QUADRUPEDUS et quadripedus, a, um, adject. qui per quatuor pedes sit. — a) Usurpatur de hominibus, qui quadrupedum ritu ambulant, carponi. Ammian. 14. 2. Per ancoralia quadrupedo gradu repentes. — b) Fronto 2. ad M. Cæs. (edente iterum A. Maio) Ep. 1. Nam etsi aequæ pernicitas equorum exercetur, sive quadrupedo currant atque exercentur, siva tolutum. Hinc apparet, hac voce quadrupedo, scilicet gradu, significari citatum equorum cursum, quem nos galoppo dicimus. Id. vero plenus de oratione. Ep. 1. Verum sententias ejus tolutares video, quamquam quadrupedo concito cursu tenere nusquam, pugnare nusquam. Hic quadrupedo est pro quadrupedo nonnullis adverbium est.

QUADRUPES et quadripes, pædis, omni, gen. 3. Quadrupes legitur in quibusdam antiquis codicibus, v. gr. Virg. 5. Ecl. 25. nulla naque a-

mnem Libavit quadripes: Pierio teste. et 11. Æn. 614. quadrupedantum: testa eod. V. et QUADRIMANUS. — Quadrupes est quatuor pedes habens, τετραπους, che ha quattro piedi, quadrupede: et usurpatur

A) Adjective. — a) De brutis animalibus. Ennius apud Gell. 18. 5. et Macrob. 6. Saturn. 9. Deoque vi magna quadrupes eques atque elephanti Projiciunt sese. h. e. equus. V. Gell. loc. cit., Non. p. 106. 31. Merc., et Philargyr. ad Virg. 3. G. 116. Ceterum Apul. 6. Met. Equestri celeritate, quadrupedi cursu solum replaudens. — b) De hominibus. Ter. Andr. 5. 2. 24. Cura asservandam, atque audin? quadrupedem constringito. h. e. ita vincito, ut demisso capite et corpore quadrupes esse videatur. Ovid. 15. Met. 221. Editus in lucem jacuit sine viribus infans; Mox quadrupes, rituque tulit sua membra ferarum. Sueton. Cal. 27. Multos honesti ordinis ad bestias condemnavit, aut bestiarum more quadrupes cavea coercuit. *costrinse a star in gabbia carponi*: b. e. genibus simul et manibus nitentes. Sic Ner. 48. Ita quadrupes per angustias effossæ cavernæ receptus.

B. Absolute, substantivorum more — a) Fem. genere, et subintelligitur bestia, vel bellua. Nevius apud Non. p. 9. 24. Merc. Ducite eo cum argutis linguis multas quadrupedes. Cato R. R. 102. Si bovem, aut aliam quamvis quadrupedem serpens momorderit. Ennius apud Non. p. 407. 22. Merc. Adducit quadrupedem invitam, indomitam, injugem. Pacuvius apud Cic. 2. Divinat. 64. 133. Quadrupes tardigrada, agrestis, humilis, aspera. Cic. ibid. 44. 114. quadrupes qua vasta tenetur. Varro 7. L. L. 39. Müll. Quum (nostri) maximam quadrupedem, quam ipsi habent, vocarent bovem, et in Lucanis Pyrrhi bello primum vidissent apud hostes elephantos, id est quadrupes cornutas, etc. Virg. 5. Ecl. 25. nulla neque amnem Libavit quadrupes. Adde Plin. 8. Hist. nat. 17. 23. (62). et 10. ibid. 33. 50. (96). — b) Masc. gen.: cf. Quintil. 8. 6. 20. Pro equo (dixerunt) quadrupedem. Plaut. Astin. 3. 3. 11. Jam calcari quadrupedem agitato adversum cli-vum. Accius apud Non. p. 495. 20. Merc. Reprime parumper vim citatum quadrupedum. Cic. 2. Nat. D. 60. 151. Efficiamus etiam domitu nostro quadrupedum vectiones, quorum celeritas atque vis nobis ipsis avertit vim et celeritatem. Varro 1. R. R. 20. 1. De omnibus quadrupedibus prima est probatio, qui idonei sint boves, etc. Virg. 11. Æn. 714. Quadrupedemque citum ferrata calce fatigat. Id. 7. ibid. 560. Saucius at quadrupes nota intra tecta refugit. h. e. cervus. — Sic de hominibus per contumeliam. Cic. 1. Parad. 3. 14. Ut nihil inter te et alium quadrupedem allquem putes interesse. At Orellius legit aliquam, alii hanc vocem omittunt. et Id. Dom. 18. 48. Hoc ministro omnium non bipedum solum, sed etiam quadrupedum imprimis. Apul. 7. Met. Quadrupes nequissime. — c) Neutr. gen., et subintelligitur animal vel pecus. Plin. 8. Hist. nat. 25. 37. (89). Crocodilum habet Nilus, quadrupes malum, et terra pariter ac sumine infestum. Id. 11. ibid. 36. 43. (120). Pennatum quadrupes. Colum. 11. R. R. 2. 33. Pecus lanatum, ceteraque quadrupedia tempus idoneum est castrandum. Fulgat. interpr. Act. Ap. 10. 12. In quo erant omnia quadrupedia. Augustin. de morib. Manich. c. 9. Volatilia in ventis, quadrupedia in igne, bipedia in fumo. Isid. 12. Orig. 1. Quadrupedia vocata quia quatuor pedibus gradiuntur. — Cum apposito homines, Plin. 18. Hist. nat. 7. 10. (50). Et in tritici genere pars aliqua pabuli est quadrupedum causa sati, ut farrago, et in leguminibus, ut vicia; at commune quadrupedum hominumque usui lupinum.

QUADRUPULARIS, e, adject. quadruplus. Macrob. 1. Somn. Scip. 10. a med. Numerus duplaris, triplaris, quadruplaris. Alii rectius leg. quadruplus. Certa est lectio apud Boeth. Music. 2. 8. p. 1090. Numeri quadruplariæ omnes et diagonii I., IV., XVI., LXIV.

QUADRUPULATOR et quadriplator, ōris, m. 3. ¶ 1. Generatim dicitur quadruplator, qui quip-

piam auget in quadruplum, ut apud *Apul. de Mag.* — Hinc figurate *Seneca 7. Benef. 25.* Mala istis improbis et importunis beneficiorum suorum quadruplatioribus eveniat, qui tam bellam rem, admonitionem inter amicos, sustulerunt. *h. e.* qui beneficia sua ultra modum extollunt, et quasi in quadruplum sibi reddi postulant. ¶ 2. Spectatim est Ital. *accusatore publico, ενδεικτής, ουκοφαντής,* delator criminis: a *quadruplum*, sive quia huiusmodi homines pro delationis praemio quartam partem in bonis damnatorum consequentur: sive quod deferrent crimina publica, quorum convicti damnabantur quadrupli, ut aleae, aut pecuniae gravioribus feneratae usuris, quam per leges liceret. Posteriorem nominis causam adducit *Paul. Diac. p. 259. 3. Müll.*: utramque *Pseudo-Ascon.* quum in *Cic. Divin. in Q. Caecil. 7. ad fin.*, tum in *4. Verr. 7. extr.*, sed priori suffragatur hic *Taciti locus 4. Ann. 20. M. Lepidus quartam partem accusatoribus, secundum necessitudinem legia, cetera liberis concessit. Cic. 4. Verr. 8. 22.* Petit *Nævius Turpio* quidam, istius excursor et emissarius, homo omnium et illo conventu quadruplatorum deterrimus. *Liv. 3. 72. Populus R. quadruplatoris personam laturus. Adde Plaut. Pers. 1. 2. 18.* ¶ 3. Item apud *Sidon. 5. Ep. 7.* quadruplatores sunt, qui portoria conducunt, unde quartam partem lucrantur.

QUADRUPLETUS, a, um. V. QUADRUPLO. QUADRUPLEX et quadriplex, icis, adject. ¶ 1. Generatim est quatuor continens, quadruplus, *quadruplo, quadruplicato, quadruplica, τετραπλοῦς.* *Plaut. Curc. 5. 2. 21.* Quam ego pecuniam quadruplicem abs te auferam. *quattro volte tanta, et Liv. 30. 10.* Onerariarum quadruplicem ordinem pro muro adversus hostem opposuit. *Auson. de Urbib. 11. 1.* Quis *Catinam* sileat? quibus quadruplices *Syracusas?* *h. e.* quae ex quatuor urbibus constare dicuntur. (*V. Cic. 6. Verr. 53. 118. Plin. 15. Hist. nat. 21. 23. (85).*) *Sorbis* quadruplex differentia. *Id. 27. ibid. 8. 38. (60).* *Circæa* radice semipedali triplici ferme, aut quadruplici. *Cic. Arat. 92.* *Delphinus* jacet baud nimio lustratu nitore, Præter quadruplices stellas in fronte locatas. *quattro stelle, et Quintil. 11. 3. 151.* *Rei quadruplex* observatio. *Id. 9. 3. 75.* *Stimilium* fere quadruplex ratio. (*cf. eum. 5. 8. 7.*) ¶ 2. Spectatim *quadruplex* iudicium, centumvirale. V. CENTUMVIRI. ¶ 3. *Quadruplex* etiam dicitur, qui quater aliquid perficit. *Auct. Priap. 83. 33.* Tereris usque, donec, ah miser, miser, Triplexque quadruplexque compleas specum. *h. e.* terque quaterque.

QUADRUPPLICATIO et quadruplicatio, ònis, f. 3. *τετραπλασιασμός,* repetitio quater facta alicujus rei. *Capell. 7. p. 258.* Quadruplicatio numeri. V. TRIPPLICATIO. *Ulp. Dig. 44. 1. 2.* Illud tenendum est, omnem exceptionem, vel replicationem exclusoriam esse. Exceptio actorem excludit, replicatio reum. Sed et contra replicationem duplicatio, et contra duplicationem solet dari triplicatio, et contra triplicationem rursus quadruplicatio: et ita deinceps multiplicentur nomina, dum aut reus, aut actor objicit. Ita *Haloander:* sed apud *Torrentin.* *τὸ quadruplicatio* non habetur.

QUADRUPPLICATIO, adverb. *quattro volte tanto,* quater multiplicando. *Plin. 2. Hist. nat. 17. 14. (76).* Saturni et Jovis stellæ duplicato degrediantur a sole; Martis etiam quadruplicato. *Id. 14. ibid. 4. 5. (51).* Emptis quadruplicato vineis illis intra decimum fere curæ annum. *h. e.* pretio quater majore, quam prius constiterant.

QUADRUPPLICATUS, a, um. V. QUADRUPLICATIO. QUADRUPLICITER, adverb. *quadruplicatamēte,* quadruplicato. *Boeth. Aristot. Topic. 2. 3. p. 676.* Quoniam contraria connectuntur quidem sibi invicem sex modis, contrarietatem faciunt quadrupliciter complexa. *Id. in Aristot. Prædicam. 4. p. 192.* Dicitur autem alterum alteri opponi quadrupliciter. *Isid. 3. Orig. 7.* Continet in se inferiorem numerum tripliciter, aut quadrupliciter.

QUADRUPPLICO, as, avi, atum, are, a. 1. (*quadrus et plico.* Part. *Quadruplicatus.* — *Quadru-*

plicare est augere in quadruplum, *quadruplicare, raddoppiari quattro volte, τετραπλασιάζω.* *Plaut. Stich. 3. 1. 4.* Qui me in mercimoniis juvit, lucrisque quadruplicavit rem meam. *Paul. Dig. 38. 10. 10. a med.* Quadruplicator is numerus, qui geminatus erat. *Boeth. 2. Arithm. 44. p. 1048.* Si sint III. XII. XLVIII. terminal quadruplices, triplicata minore termino major terminus a minore distabit: si quintupli, quadruplicato: et si sextupli, quintuplicato, et una minus multiplicatione quam est ipsa minorum ad majores comparatio terminorum, minorem numerus major exsuperat.

QUADRUPLO, as, avi, atum, are, a. 1. Part. *Quadruplatus.* — Quadruplare est in quadruplum augere, quadruplicare. *Ulp. Dig. 4. 2. 14.* Quadruplatur omne, quodcumque restitui oportuit. *Paul. ibid. 38. 10. 10.* A nepote numerus quadruplatus in se efficit triginta duo.

QUADRUPLOS, aris, ari, dep. 1. quadruplator esse. *Plaut. Pers. 1. 2. 10.* Neque quadruplari me volo. *h. e.* neque volo me quadruplatorem esse (*τὸ me redundat*), et accusando lucrari quartam partem ex bonis damnatorum. Sequitur enim *ibid.* neque enim decet, sine meo periculo ire aliena ereptum bona. Nam *quadruplator,* nihil ipse periclitans quartam bonorum accusati partem acquirit.

QUADRUPLEUM, i, n. 2. V. voc. seq. in fin.

QUADRUPUS, a, um, adject. *quattro volte tanto, quadruplo, τετραπλοῦς, τετραπλάσιος,* quater continens eam quantitatem, sive summam, de qua agitur. *Sueton. Tib. 34. extr.* Consueverat et quadruplam strenam et de manu reddere. *Apul. 10. Met.* Dominus, vocatis servis emptoribus meis, jubet quadruplum restitui pretium. *Macro. 1. Somn. Scip. 19.* Quadruplus numerus. — Hinc

Quadruplum, i, n. 2. absolute, substantivorum more. *Cato R. R. proem.* Furem dupli condemnari, feneratorum quadrupli. *h. e.* ut si duo v. gr. plus justo pro usura fenerata pecuniam exegerit, octo cogatur solvere. *Cic. 5. Verr. 13. 34.* Qui in decumanos octupli iudicium se daturum edixit, idem habuit in edicto, se in aratorem in quadruplum daturum. *h. e.* ut arator, qui imperatum frumentum non solverit, cogatur quadruplicatum dare. *Ulp. Dig. 4. 2. 14.* Actio quadrupli. *h. e.* quae petitur quadruplum. et *ibid.* Experi in quadruplum. *Plin. 7. Hist. nat. 48. 49. (153).* *Hesiodus* cornici novem nostras attribuit ætates, quadruplum ejus cervis, id triplicatum corvis. *Id. 11. ibid. 37. 79. (203).* Elephant pulno quadruplo major bubulo.

QUADRURBEM, Athenas Attius appellavit (*τετραπόλις*), quod scilicet ex quatuor urbibus in unam domicilia contulerunt, *Braurone, Eleusine, Piræo, Sunio.* *Festus p. 258. 10. Müll.* — *Festus* hic graviter errare docent *Meursius* alii: quippe neque ex urbibus olim Athenas constitutas, neque Athenas denique ipsas. Attium notare, sed *tetrapolim Atticam,* quam Latino nomine esse *quadrurbem* ita voluit. Fuit autem hæc (*Enoe, Marathon, Probalanthus et Tricorythus*, ut constat ex *Strabone l. 8. p. 388. edit. Amstel.*

QUADRUS, a, um, adject. *τετραγώνος,* quadratus, ut *Quadra* possessio, *Vet. Auct. de limitib. apud Goes. p. 281.* *h. e.* quae in quatuor partibus aquam pro termino habet. Sic *Quadrus* terminus, *ibid. p. 253.* *Hieronym. 12. in Ezech. 40. 13.* Invenit latitudinis viginti et quinque cubita, qui et ipse numerus licet quadrus sit, tamen refertur ad sensus. *Oros. 7. 7.* Horrea quadro structa lapide. Hoc est quod apud *Sueton. Ner. 38.* Horrea saepe muro constructa. *Vet. auct. in Anthol. Lat. T. 2. p. 386.* *Burmman.* Quatuor a quadro consurgunt limite venti. V. et locum *Caton.* in DECVGNATIO. — Hinc *Quadra, æ, f. l. i.* (*subaudi forma*). V. QUADRA loco suo.

Quadrum, i, n. 2. absolute, substantivorum more, est idem ac quadratum, scilicet figura, quæ quatuor æquales lineas quatuorque angulos rectos habet.

I.) Propria. *Column. 8. R. R. 3. 7.* Perlicæ dolentur in quadrum.

II.) Translate, in quadrum sententias redigere est æqualiter fundere, et suo numero servato æqualiter disponere, seu in periodum perfectam redigere. *Cic. Orat. 61. 208.* Quin redigeret omnes fere in quadrum numerumque sententias. *Adde ibid. 70. 235.*

QUADRUSIS, is, m. 3. ¶ I. Stricto sensu est idem ac quatuor asses. *Priscian. de figur. numer. p. 1356.* *Putsch.* Duo asses, dussis, dupondius: tressis, quadressis (*corrige quadrussis*), decussis, centussis. *Volus. Mæcian. de asse § 51.* *Quadrussis* hac nota scribas $\text{X} \text{—}$, vocesque quadrans; sedecim enim quadrantes quadrussis efficiunt. ¶ 2. Latiori sensu accipitur pro simplici numero quaternario. *Capell. 7. p. 241.* *Senarius* quadrato et solido quaternario sociatus horas diei noctisque dimittit; nam quater seni viceis quadrussis faciunt. *h. e.* numerus quatuor, qui est quadratus ex duobus, cum sex, qui est numerus solidus, multiplicatus facit viginti quatuor.

QUADRUS, a, um, adject. *quadro, quadrato.* *Auson. Edyll. 14. 5.* Errabam riguis per quadræ compita in hortis. *h. e.* per semitas in quadrum, inter areolas, dispositas. *Id. de Urbib. 14. 12.* *Quadra* murorum species sic turribus altis Ardua, ut aërias intrent fastigia nubes. *Prudent. Psychom. 842.* Quaque hominis natura viget, quam corpore toto *Quadra* vis animat. *h. e.* quatuor huminis ætates, vel quatuor elementa, ignis nempe, aer, terra, aqua.

QUADRUVIUM, ii. V. QUADRIVIUM init.

QUÆ. V. QUI ET QUIS.

QUÆRITO, as, avi, atum, are, a. 1. frequentat. a *quæro.* Part. *Quæritans* I. a. — *Quæritare* est sæpe vel summa cura scrutari, indagare, perquirere, *cercare spesso o ansiosamente.* ¶ 1. Generatim. — a) Cum Accus. *Plaut. Men. 2. 1. 15.* Hominem inter vivos quæritamus mortuum: nam invenissemus jamdiu, si viveret. *Id. Pæn. prol. 105.* Aliquem mari terraque usquequaque quæritare. *Ter. Adelph. 2. 4. 2.* Ehem opportune: te ipsum quærito. *Plaut. fragm. apud Non. p. 44. 29.* *Merc.* Medium quæritare. *Catull. 58. 13.* Defessus tamen omnibus medullis Et multis languoribus peresus Essem te mihi, amice, quæritando. *Ennius apud Macro. 6. Saturn. 5.* neque ille tristo quæritat sinapi, neque capæ mastum. *Ter. Andr. 1. 1. 47.* Pudice vitam, parce ac duriter agebat, lana ac tela victum quæritans. *Plaut. Pæn. 5. 5. 37.* Num tibi, adolescens, melles, aut dentes prurunt, qui buic es molestus? an malam rem quæritas? *Id. Rud. 3. 4. 61.* Ido bercle aliquo quæritatum ignem. *Id. Pæn. 3. 3. 77.* Quæritare hospitium ab aliquo. *Pomponius apud Non. p. 476. I. Merc.* Cenam quæritat: si eum nemo voeat, revertit in-estus ad menam. — b) Absolute. *Plaut. Amph. 4. 1. 4.* Apud emporium atque in macello, in palestra atque in foro, in medicinis, in lonstrinis, apud omnes ædes sacras sum defessus quæritando; nusquam invenin Naucratem. *Id. Cist. 4. 2. 19.* Sed pergam, ut cæpi tamen: quæritabo. ¶ 2. Spectatim est Interrogare, sciscitari, dimandare. *Plaut. Rud. 1. 2. 22.* Istucine vos habitatis? scæ. quid tu id quæritas? *Adde Ter. Eun. 3. 3. 17.*

QUÆRO, ris, sivi et sti, situm, rero, a. 3. Apud veteres QUATRO scribebatur, ut in *Inscript. apud Orell. 555;* item *quæro* pro *quæro*, V. QUESO loco suo. — Part. *Quærens* I. a. et d.; *Quæsitus* I. a., 2. a., 5., et in fin.; *Quæsiturus* 4. c. et 6.; *Quærens* I. a. et 6. — *Quærens* est dara operam, ut res amissa, vel qua utcumque caremus, recuperetur, inveniat: scrutari, indagare, perquirere. Hæc enim prima est et propria buja verbi notio, ut ex *Varron. 6. L. L. 79. Müll.* apparet. Differt a *requiro*, quod diu quærere significat, ut *Non. p. 434. 14. Merc.* docet. *Afran. ibid.* Proin tu, quum quæram, ne requam te, vide. Gr. ζητω (*It. andare in cerca, cercare, sforzarsi di trovare;* Fr. *chercher, être à la recherche de, rechercher, aspirer à;* Hisp. *buscar, inquirir;* Germ. *nach etwas gehen, ea zu*

finden streben, etwas suchen; Angl. to seek, seek after, look for, go in search of, desire to have or find). ¶ 1. Generaliter est dare operam, ut res, qua utcumque careamus, inveniatur: scrutari, indagare, perquirere, cercare, sforzarsi di trovare e procacciarsi. — a) Pro scrutari, indagare, perquirere. — Sæpius cum Accus. *Plaut. Pseud.* 1. 4. 9. Quærit quod nusquam est gentium, reperit tamen. *Phædr.* 3. 12. In sterquilinio pulvis gallinaceus Dum quærit escam, margaritam reperit. *Cic. A. Verr.* 7. 4. 182. Scrutatus sum quæ potui, et quæsi omnia. *Ter. Heaut.* 4. 8. 3. Ta ipsum quærebam, bre-me. *Cæs. 8. B. G.* 38. Gutruatus omnium cura quæsitus, in castra parducitur. *Virg. 7. Æn.* 758. Marsis quæsitæ montibus herbæ. et 10. *ibid.* 650. tellus quæsitæ per undas. *Cic. Cluent.* 9. 27. Quæ- rere sibi remedium ad rem aliquam. *I. I. Sezt.* 24. 54. Vexabatur uxor mea, liberi ad necem quærebantur. *Id. 3. Verr.* 1. 2. Impudentiæ suæ pudenter exitum quæ- rere. *Ter. Adelph.* 3. 2. 2. alicui malo salutem. *Id. Heaut.* 2. 3. 74. In mea vita tu tibi laudem is quæsitum, scelus. *Sidon. Carm.* 2. 123. namque borum quæsiit unus Ciny- pbia sub Syrtæ patrem. *Plaut. Capt.* 4. 2. 109. Liberatorum quærundorum causa ei uxor data est. *Cic. 7. Att.* 17. Quæ- rere fugam. *Id. Rabir. Post.* 17. 46. invidiam in aliquem. *Liv.* 1. 14. Id quod quærebat, tumultuoso et minaci genere pugne hostem excivit. *quel che appunto ei cercava. Et Tac.* 1. *Ann.* 5. Extincto Marimo, dubium an quæsitæ morte etc. h. e. voluntaria, sibi illata. — Absolute. *Ennius apud Cic.* 1. *Divinat.* 48. 107. At Romulus pulcher in alto quærit Aven- tinum. *Ter. Eun.* 2. 3. 3. Ubi quæram, ubi inva- stigem? quem perconter? quam insistam viam? *Ovid.* 5. *Met.* 643. quærenti deficit orbia. — b) Pro invenire, comparare, acquirere, procacciari, trovare. Invenit enim, qui sedulo quærit. *Sall.* in ep. *Pomp. ad sen.* Ductu meo hostes fusi, vo- bis salus quæsitæ est. *Id. Jug.* 89. Hæ sunt meæ imagines, hæc nobilitas: quæ ego plurimis meis laboribus et periculis quæsi- vi. — In malam par- tem. *Liv.* 25. 6. Tantum abfuit ab eo, ut ulla ignominia iis exercitiis quæretetur, ut etc. Sunt qui leg. inureretur, sed frustra. Sunt etiam qui rō quæretetur interpretantur, excogitaretur. Nam et hoc sensu interdum poitur, et ad mentem pertinet. *Ter. Heaut.* 3. 1. 83. Somnum hac nocte oculis non vidi meis, dum id quæro, tibi qui filium restituerem. *Propert.* 1. 7. 6. Atque aliquid duram quærimus in dominam. *Sall. Cat.* 34. *extr.* Ut quæramus, quonam modo maxime ulti sanguinem nostrum pereamus. — c) Hac sig- nificatione quæ- rere plurimis jungitur nominibus. *Virg.* 9. *Æn.* 58. aditum per avia. *Tibull.* 2. 4. 19. aditus ad aliquem per carmina. *Liv.* 4. 12. causam seditiosis. *Plaut. Cist.* 4. 2. 42. cistel- lam. *Juvenal.* 11. 15. conjugium. *Cic.* 5. *Fin.* 25. 74. diverticula. *Id. Orat.* 3. 9. effigiem elu- quentia auribus. *Id.* 12. *Att.* 29. excusationem ad aliquem. *Ovid.* 2. *Pont.* 9. 40. favorem arte. *Id. Remed. am.* 143. fidem amori. *Horat.* 1. *Ep.* 6. 29. fugam morbi. *Cic.* 1. *Off.* 13. 28. gloriam bello. *Liv.* 36. 40. gloriam sibi. *Id.* 6. 34. gratiam alicui ad vulgum. *Cic.* 9. *Phil.* 1. 1. honores mor- tuo. *Liv.* 25. 6. ignominiam alicui. *Cic.* 2. *Tusc.* 8. 20. immortalitatem sibi. *Plaut. Men.* 4. 3. 1. ini- micitias. *Cic.* 3. *Off.* 29. 106. letæbram alicui. *Liv.* 5. 9. locum injuriæ. *Id.* 35. 14. locum insidiis. *Id.* 25. 16. locum gratiæ apud aliquem. *Id.* 3. 49. locum seditiosis. *Plaut. Cist.* 1. 2. 23. ma- lum sibi. *Ovid.* 1. *Art. am.* 49. materiam amori. *Cic.* 7. *Verr.* 64. 165. moram supplicio. *Ovid.* 11. *Met.* 462. moras. *Ennius apud Festum* p. 330. 11. *Müll.*; et *Plaut. Men.* 2. 1. 22. no- dum in scirpo. *Ovid.* 1. *Met.* 368. numen et auxillum per sacras sortes. *Cæs.* 2. *B. C.* 14. occasionem. *Cic.* 8. *Att.* 9. offensiones. *Ovid.* 5. *Trist.* 7. 2. opem. *Horat.* *Art. P.* 167. opes et amicitias. *Ovid.* 2. *Met.* 565. periculum voce. *Cic.* 8. *Att.* 9. plausus. *Id.* 2. *Tusc.* 19. 46. remedia doloris. *Horat.* 1. *Ep.* 7. 79. requiem sibi. *Ter. Adelph.* 3. 2. 2. salutem alicui malo. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 27. seria amoto ludo. *Ter. Eun.* 3. 3. 10.

sermonem. *Cic.* 5. *Phil.* 7. 19. sitim. *Cels.* 3. 18. somnum multa frictione. *Cic. Cluent.* 44. 125. venenum privigno suo. *Ovid.* 10. *Met.* 504. viam. *Cic. Cæcin.* 15. 44. viam tutam fugæ. *Id.* 1. *Fin.* 10. 32. voluptatibus magnam labore at dolore. — d) Cum Infinito est dare operam, conari, curare, studere, cupere, qua ratione apud Græcos *ἔπειν.* *Virg.* 6. *Æn.* 614. ne quære doceri, Quam pœ- nam, aut quæ forma viros fortunaque mersit. *Horat.* 3. *Od.* 27. 56. speciosa quæro Pascere tigres. Adde eumd. 1. *ibid.* 16. 26., 3. *ibid.* 4. 36. et *Epod.* 16. 16. Similiter *Phædr.* 3. *prol.* qui magnas opes Exaggerare quærit omni vigilia. *cerca di etc.* *Id.* 4. 8. Homo, simul ac venit in magnum periculum, Effugium reperit alterius quærit malo. *Ovid.* 5. *Trist.* 4. 7. Tristitiæ cau- sam si quis cognoscere quærit. *Id. Heroid.* 12. 175. stultæ dum te jactare maritæ Quæris, et injunctis auribus apta loqui. *Id.* 1. *Amor.* 8. 51. Era nitent usu: vestis bona quærit haberi. *Tac. Germ.* 2. *Classibus* advehebantur, qui mutare sedes quærebant. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 53. 79. (211). *ibex (capra)* — vastis cornibus gladiatorumque va- ginis, in hæc se librat ut tormento aliquo rotatus in petras, potissimum e monte aliquo in alium transilire quærens. — e) Etiam duplicem habet Accusativum, ut posco, etc. *Varro* 1. *R. R.* 15. *imit.* Fines prædii notis arborum tutiores sunt, ne familiæ rixentur cum vicinis, ac limites ex litibus judicem quærant. *Alii rectius leg.* ac lites ex li- mitibus etc. *Schneiderus* vulgatam lectionem tue- tur: ceterum et limites et lites possunt regere rō quærant. ¶ 2. Speciatim rem quæ- rere, et quæ- rere absolute, conari rem familiarem augere, stu- dere lucris, cercare di far roba. — a) Cum Accus. *Plaut. Capt.* 3. 1. 1. Miser homo si, qui ipse sibi quod edit, quærit, et id ægre invenit. Sed ille est miserior, qui et ægre quærit et nihil invenit. *Ter. Eun.* 2. 2. 29. Ubi videt me esse in tanto honore, et tam facile victum quæ- rere etc. *Novius apud Gell.* 17. 2. 8. Quod magno opere quæriverat, id francisci non quærit. *Cic. Quinct.* 3. 13. Nec mirum, si is, qui rōcem vena- lem habnerat, ea, quæ voce quæsierat, magno sibi quæstui fore putabat. *Horat.* 1. *Ep.* 15. 32. Quid- quid quæsierat, ventri donabat avaro. — Sic etiam Part. quæsitus est quærendo partus, comparatus, acquisitus, *acquistato.* *Cic.* 6. *Parad.* 2. 46. *his* qui honeste rem quærant mercatoris facieodis, intelligimus opus esse quæsitæ. et *ibid.* *Cul* quæ- sitæ opus sit, quis hunc vere dixerit divitem? *Virg.* 4. *G.* 156. *de apib.* hiemis memores æstate laborem Experiuntur, et in medium quæsitæ reponunt. *Horat.* 2. *Sat.* 6. 82. attentus quæsitus. *Ovid.* 7. *Met.* 656. parcimonie genus, patiensque laborum, Quæsitique tenax. — Quæsitus ab asse. *V. A. S.* — b) Absolute. *Ter. Adelph.* 5. 3. 27. Conserva, quære, parce, fac plurimum illis relin- quas. et 5. 4. 15. Costrivi in quærendo vitam atque ætatam meam. Adde eumd. *Heaut.* 1. 1. 87. *Virg.* 1. *G.* 127. in medium quærebant: ipsa- que tellus Omnia liberius, nullo poscente, fere- bat. *Horat.* 1. *Sat.* 1. 92. Denique sit finis quæ- rendi, quumque habeas plus Pauperiem metuas minus. *Inscript. sepulcr.* apud *Henzen.* 7402. QVAERERE CESSAVI NVNQVAM, NEC PERDERE DESI- MORS INTERVENIT. NVNC AB VTROQUE VACO. ¶ 3. Item, eleganter dicuntur quæ- rere, qui non vident, qui non inveniunt, et qui frustra circumspiciunt et optant. — a) De personis. *Propert.* 1. 17. 17. ignotis circumdata litora silvis Cernere, et opatos quæ- rere Tyndaridas. *Tibull.* 2. 3. 25. Quisquis Inornatumque caput, crinesque solutos Adspice- ret, Phæbi quæretet ille comam. *Lucan.* 9. 964. Circuit exustæ nomen memorabile Trojæ, Magna- que Phæbei quærit vestigia muri. *Stat.* 4. *Theb.* 703. deceptum margine ripæ Stat pecus, atque ampes quærant armenta natatos. *Cic.* 5. *Verr.* 18. 47. Etneasis ager sic erat deformis atque horridus, ut in uberrima Sicilia parte Siciliam quæreremus. *Sic Id. Mù.* 1. 1. Oculi, quocum- que incidierint, veterem consuetudinem fori, et pristinum morem judiciorum requirunt Hæc et alla concessit *Broukus* ad loc. *Tibull.* cit *Sic Liv.* 9. 19. Ne ille sæpe Persas et ludos et Im-

bellum Asiam quæsisset. *Id.* 3. 34. Jam plebs ne tribuocium quidem auxilium-quærebat. — b) De rebus. *Ter. Eun.* 3. 5. 10. Quid sibi hic vestitus quærit? *Cic.* 3. *Verr.* 10. 29. Nego esse quidquam a testibus dictum, quod-cujusquam oratoris eloquentiam quæreret. *Liv.* 4. 14. Qui tumultus, quod bellum repens, aut dictatoriam majestatem, aut Quinctium post octogesimo an- num rectorem reipublicæ quæsisset. *Quintil.* 11. 3. 26. Ut assuata gymnasii et oleo corpora-, si militare iter imperes, deducant, et quærant un- ctiores saos nudumque sudorem. ¶ 4. Item de inquisitione, quæ animo seu cogitatione fit, *ricer- care con l'animo, col pensiero.* — a) Cum Accus. *Ter. Andr.* 4. 2. 19. Consilium quæro. *Accius apud Non. p.* 467. 17. *Merc.* Nunc in consi- lio id reges Argivum accupant, id quærant. *Lucret.* 2. 1044. Quærit enim rationem animus, quum etc. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 36. 116. Non quæro rationes eas, quæ ex conjectura pendent: non quæro ex his illa initia mathematicorum etc. *Id.* 2. *Orat.* 34. 146. Si verum quæritis, quod mihi quidem videatur etc. *Id.* 12. *Fam.* 8. Si verum quæris e se vuoi che ti dica il vero. — b) Absolute. — Si quæris, si scire cupis, se vuoi sa- pere. *Cic.* 7. *Fam.* 1. Omnino, si quæris, ludi ap- paratisimi. *Id.* 3. *Off.* 20. 80. Et ea res, si quæris, ei magno honori fuit. *Id.* 2. *ad Brut.* 7. a med. Hoc cogere volebat, falsas litteras esse: et, si quæ- ris, probabat. *Id.* 2. *Orat.* 62. 254. Et, si quæ- ritis, is, qui appellatur dicax, hoc genere maxi- me excellet. et *Senect.* 18. 65. At sunt morosi et anxii et difficiles senes: si quærimus, etiam avari. — *Noli quæ- rere, et quid quæris?* formula, quibus ultimur, quum rem ejusmodi dicturi sumus, quæ expectatione major futura est: quasi dicamus, ne plura quæras: sit hoc satis, quod jam dicam. *Cic.* 4. *Fam.* 4. a med. Noll quæ- rere: ita mihi puicher hic dies visus est, etc. et 3. *ibid.* 1. a med. Quid quæris? bido factus est mihi familiaris. vuoi di più? Adde eumd. 7. *Fam.* 3., 2. *Att.* 1. *bis.* 4. *ibid.* 18. *extr.*, 12. *ibid.* 51. et 3. *ad Q. fr.* 2. *bis;* et *Horat.* 1. *Ep.* 10. 8. — c) Sequenta Relativo, et est quæ- sitionem seu dis- putationem instituere, *piantare o muovere una questione, una disputa.* *Cic.* 9. *Fam.* 25. Ille baro te putabat quæsiturum, uoum cælum esset, an innumerabilia. *Id.* 1. *Orat.* 2. 6. Ac mihi quidem- quærendum esse visum est, quid esset, cur plures in omnibus rebus, quam in dicendo admirabiles existissent. *Sævola Dig.* 33. 7. 28. Idem quæ- silit, an fructus fidelicommissi cedant. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 3. 21. (31). Quæritur inter medicos, cujus generis aquæ sint utilissima. *Horat.* *Art. P.* 409. Natura fieret laudabile carmen, an arte, Quæsitum est. ¶ 5. Item, sæpe est sciscitari, percontari, interrogare, dimandar per sapere, interrogare: et usurpatur quæ- rere aliquid. *aliquid ab aliquo, aliquid ex aliquo, aliquid de aliquo.* *Plaut. Amph.* *prol.* 127. Ut ne qui essem, familiares quærerent. *Cic. Cluent.* 52. 144. Quæret fortasse quispiam, displiceatne mihi legum præsidio a capite periculum depulsare. *Id. Rosc. Am.* 2. 5. Forsitan quæretis, qui iste terror sit etc. *Id.* 2. *ad Q. fr.* 2. Te pto sæpe habere, qui num quid Romam velis, quærant. *Hirt.* ad *Cic.* *post ep.* 6. l. 15. *ad Att.* Rure jam redie- rim, quæris. *Alii leg.* an redierim. *Ovid. Heroid.* 19. 30. quæro si quis Abydon eat. *Id.* 5. *Fast.* 1. Quæritis, unde putem, etc. *Id. Remed. am.* 161. Quæritis. Egistibus quare sit factus adulter? *Cic. Orat.* 48. 159. Quære, cur? ita se dicent Juvati. *Tac.* 2. *Ann.* 9. Quæsitæ, an Cæsar venisset, etc. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 53. 54. (182). Quam a puero quæsisset horas. *Accius apud Non. p.* 15. 5. *Merc.* Tu mihi autem, quod quæro abs te, enoda, et qui sis, explica. *Ter. Heaut.* 4. 1. 5. Nescio, nisi ut ei ipsa quæras unde hunc ha- buerit. *Cic.* 3. *Fam.* 6. Quæsi vi ex Phania, quam in partem provincie putaret te velle ut venirem. *Cæs.* 1. *B. G.* 18. Lisicum retinet: quærit ei solv ea, quæ in conventu dixerat. et *ibid.* 32. Quam ab his sæpius quæreret, neque ullam omni- no vocem exprimere posset. *Cic.* 5. *Verr.* 83. 191. Quæro nunc a te, Hortensii cum atris istius factum

collaturus es? *Nepos Epam. 4. a med. A quo quum quæsisset, quo se dicit vallet, etc. Id. Dion. 2. Quæsitivus a medicis, quemadmodum se haberet. Liv. 4. 40. a med. Sexte Tempani, quæro de te, arbitreris, ne etc. Cic. Pis. 9. 18. Quærebat paullo ante de me, quid suo mihi opus fuisset auxilio. mi dimandav. et Vatini. 4. 10. De te ipso quæro, Vatini, utrum tandem putas, etc. Ovid. 4. Pont. 3. 18. Cura tibi de quo quætere nulla fuit. di domandar di lui. — Quætere aliquid in aliqua re, aliquid nupud aliquem, aliquid inter aliquos, aliquid circa aliquid apud Quintil. 7. 10. 1. Et in finitione, quæ sit voluntas nominis, quæritur, et in syllogismo spectatur quid voluerit scriptor, et 2. 4. 37. In verbis quæritur, an satis significant. Id. 2. 16. 11. Hæc apud eos fortasse quærantur, qui summam rhetorices ad persuadendi vim retulerunt. et 7. 1. 37. Scio apud quosdam esse quæsitum, quomodo inveniremus, utra pars deberet prior dicere. Id. 10. 1. 67. Uter sit poeta melior, inter plurimos quæritur. et 7. 4. 39. Si inter propinquos de idoneo (marito) quærat. Id. 7. 2. 6. Quæritur per conjecturam et qualitatem circa modum, speciem, numerum. et 7. 1. 54. Aliquid circa patrem quærimus. ¶ 6. Est etiam quæstionem habere, inquirere, informarsi, inquerire, inquisire, sar processo. Ter. Adolph. 3. 5. 36. Hunc abduce, vinci, rem quære. Cic. 2. Verr. 9. 27. Alium esse quæsiturum de pecuniis repetundis. Id. Rosc. Am. 41. 119. Quætere de morte alicujus. Id. Mil. 22. 59. et Deiot. 1. 3. De servo in dominum ne tormentis quidem quæri potest. Sic Sueton. Tib. 58. Quætere aliquid per tormenta. Liv. 33. 36. Ad conjunctionem servorum quærendam opprimendamque prætor missus. Cic. Mil. 6. 14. Decernebat, ut veteribus legibus tantum modo extra ordinem quæteretur. et ibid. § 15. Quid ergo tulit? nempe ut quæteretur. Quid porro querendum est? factumna sit? et constat. V. QUÆSITOR et QUÆSTIO. — Legibus quætere dicitur is, qui in iudicando non indulget causarum patronis, sed legum sanctiones unice intuetur. Plin. 5. Ep. 21. Causa dilationis Neptis prætor, qui legibus quærit. — Hinc Part. prætor. pass., cujus exempla et supra retulimus.*

Quæsitus, a, um, adjective quoque usurpatur, unde Comp. Quæsitior et Sup. Quæsitissimus. Sic Cic. Orat. 26. 89. Vitabit etiam quæsitus, nec ex tempore ficta, sed modo adlata, quæ plerumque sunt frigida. cose ricercate, studiate. et ibid. 65. 219. Ut numerus non quæsitus, sed ipse secutus essa videatur. Tac. 6. Ann. 50. Quæsitia interdum comitate quamvis manifestam defectionem tegebat. affettata, ricercata. Sic 5. ibid. 3. Verba inerant (in epistola) quæsitia asperitate. et 3. ibid. 57. Præceperant animis orationem patres: quod quæsitior adulatione fuit. Id. ibid. 26. Atheniensibus leges quæsitiores Solon perscripsit. più studiate: quum Minos et Lycurgus simpliciores et pauciores tulissent. et 2. ibid. 53. Exceperat Græci quæsitissimis honoribus. Id. 15. ibid. 44. Nero subdidit reos, et quæsitissimis pœnis affectit. squisitissimii tormenti. et Sall. fragm. apud Macrob. 2. Saturn. 9. Epulæ quæsitissimæ. Alii leg. exquisitissimæ. — Hinc

Quæsitum, i, n. 2. absolute, substantivorum more. ¶ 1. Est quærendo partum, parta, comparata, ciò che si è acquistato. V. supra sub 2. a. ad fin. ¶ 2. Item id quod queritur, dimanda, quesito, ζητημα. Ovid. 4. Met. 793. quoniam scitaris digna relatu, Accipe quæsitii causam. Id. 1. Fast. 278. Nec mora: quæsitii reddita causa mihi.

QUÆSITIO, ònis, f. 3. (quæro). ¶ 1. Generatim est actus quærendi, quæstio, cercamento, cerca, ζητησις. Apul. 5. Met. Psyche quæstioni Cupidois intenta, populus circuibat. Addunt quidam et Plaut. Capt. 2. 2. 3., Cist. 2. 3. 48. et Pers. 1. 1. 52.; sed plerique alii quæstio reputant. ¶ 2. Speciatim de quæstione per tormenta. Tac. 4. Ann. 45. Quum postero ad quæstionem retraheretur, propripuit se custodibus. Inscript. apud Bertol. Antiqu. Aquil. p. 300. n. 419. c. APPELLIVS M. V. TAPPO IVDIX QUÆSITIONIS RERVVM CAPITAL. giudice al criminale.

QUÆSITO, as, are, n. 1. Priscian. 8. p. 826. Putsch. Quæro quærito differentie causa facit, quia a quæso quæsitio fit.

QUÆSITOR, òris, m. 3. cercatore, ζητητής, qui quærit. ¶ 1. Generatim. Pacat. Paneg. Theod. 28. Aurum, quod de montium vasis quæsitior Bessus, aut scrutator Callalco eruisse. Gell. 11. 5. Quos Pyrrhionis philosophos vocamus, ii Græco cognomento αναρωτοι appellantur. Id ferme significat quasi quæsitores et consideratores: nihil enim discernunt, nihil constituunt, sed in quærendo semper considerandoque sunt. Prudent. Hymn. ante somn. 89. Quæsitior illa solus (Christus) animæque corporisque. ¶ 2. Speciatim et præcipue est iudex, qui iudicio publico, seu capitali quæstioni cum aliis iudicibus præstet, qui quum quæstionem habeat, id est inquirandum curret de crimine, de eoque iudicium exercendum, sedet pro tribunali, iudicibus sedentibus in subselliis, giudice, o capo del criminale, o del maleficio. Dicitur etiam iudex quæstionis. Ad eum pertinet dimittere iudices, aut retinere, urnasque custodire sententiis iudicium recipiendis, quæstionem regere, tormenta moderari, etc. Cic. 2. Verr. 10. 29. Duo igitur consules et quæsitior erunt ex illius voluntate. Ubi Pseudo-Asconius: Prætor, de pecuniis repetundis quæstionem exercens. nam proprie quæsitores dicuntur criminalium quæstionum: ut Virgilius (6. Æn. 432.) Quæsitior Minos urnam movet: ille silentum Conciliumque vocat, vitasque et crimina discit. Et hoc loco dicitur, quæsitorem dici etiam prætorem, quum cuiuscumque iudicio exercendo præstet: proprie autem eum, qui præstet quæstionibus criminalibus, sive prætor sit, sive non. Interdum enim ex eo ordine, quem penes erant iudicia, eligebatur qui quæstionem exerceret loco prætoris, vel quia huic non vacabat, vel quia lex aliqua sic iubebat: idque præcipue factum est, autequam perpetuæ quæstiones constituerentur, h. e. antequam certæ quæstiones, v. gr. de peculatu, de majestate, de ambitu, prætori quotannis mandarentur. Cic. Vatini. 14. 34. Numquid reus in tribunal sui quæsitioris ascenderit, eumque vi deturbarit, subsellia dissipavit, urnas deiecerit. Id. Fonteij. 6. 11. Si, quia Galli dicunt, idcirco Fonteius nocens existimandus est, quid mihi opus est sapiente iudice? quid æquo quæsitore? Id. Sull. 28. 78. Tamen tormenta illa gubernat dolor, regit quæsitior, flectit libido, etc. Sall. Jug. 44. Quum ex Mamiliiana rogatione tres quæsitores rogarentur. Cic. Planc. 17. 43. Quæsitorem edere. Inscript. apud Marin. Frat. Arv. p. 53. Q. VARIO Q. F. GEMINO LEG. DIVI AVG. II PROCOS. PR. TR. PL. Q. QUÆSIT. IVDIC. etc. Alia apud eumd. ibid. p. 63. P. CLAUDIVS P. F. AP. N. AP. PRON. IVLHER Q. QUÆSITOR PR. AVGV. — Item qui inquirendo aliquid maleficii delegit. Cic. 4. Cat. 5. 10. Qui reo custodiam, quæsitiori gratulationem, iudici præmium decrevit. h. e. mihi gratulationem, qui inquirendo conjunctionem detexi. Alii perperam leg. quæsitiori.

QUÆSITUM, i, n. 2. V. QUÆRO in fin. QUÆSITURA, æ, f. 1. idem quod quæstura. Tac. 3. Ann. 29. Ut quinquennio maturius, quam per leges, quæsituram peteret. Alii rectius leg. quæsturam.

QUÆSITUS, a, um. V. QUÆRO.

QUÆSITUS, us, m. 4. cercamento, quæstio. In sexto casu sing. Plin. 5. Hist. nat. 9. 10. (51). de Nilo. Fama tantum. inermi quæsitus, cognitus, sine bellis etc. At Sillig. leg. Famæ tantum inermi quæsitus sine bellis etc. Codices enim variant. Et Macrob. 7. Saturn. 8. Admoneor rei, quam semper quæsitio dignam putavi.

QUÆSO, sis, stivi et sii, situm, sere, a. 3. Præteritum quæsiivi commune est cum quæro, pro quo quæsi agnoscit Priscian. 10. p. 902. Putsch., sed hoc usus non recepit. — Part. Quæsens 1. et 2.; Quæsendus 1. — Quæso, Ital. cercare, ζητω, idem quod quæro: quemadmodum dicant, arbosem, casmen, Falesii, asa, etc. pro arborem, carmen, Valerii, ara, etc. V. et Festi loc. cit. sub 1. ¶ 1. Pro scrutari, inquirere. Ennius apud Cio. 1. de republ. 18. Astrologorum signa in cælo quæsit, observat. Plautus apud

Non. p. 44. 30. Merc. Quæse adveniente morbo nunc medicum tibi. Festus p. 258. 13. Müll. Quæso, ut significat idem, quod rogn; Ita quæserere ponitur ab antiquis pro quætere, ut est apud Ennium libro secundo: Ostia munita est: idem loca navibu' pulcris Munda facti, nautisque mari quæsentibu' vitam. Et In Cresphonte: Duxit me uxorem liberorum sibi quæsendum gratia. ¶ 2. Item pro orare, petere, quætere, chiedere, δεωμαι: quia qui orat, quærit. — a) Cum Accus. personæ — Et particula ut. Nævius apud Dn. nat. ad Ter. Adolph. 4. 1. 5. Deos quæso, ut adimant et patrem et matrem meos. Cato R. R. 141. Mars pater, te precor quæsoque, uti sis volens propitius mihi, domo familiæque nostræ. Plaut. Bacch. 2. 2. 1. Mirum est, me, ut radeam, te tanto opere quæserere. Adde eumd. Amph. 3. 2. 52., Rud. 4. 7. 30. et alibi. Ter. Adolph. 2. 4. 11. Deos quæso, ut istæc prohibeant. Sall. apud Priscian. 10. p. 902. Putsch. Curionem quæsitivus, uti adolescentior ætati concederet Mamerici. Liv. 40. 46. Has ut bodie finitatis similitates, quæsumus vos universi. — Omissa ut particula. Brut. et Cass. ad Anton. 11. Fam. 3. in fin. Deos quæsumus, consilia tua reipubl. salutaria sint, ac tibi. Apul. 4. Met. Multis nra assatibus multisque precibus quæsens. Alii leg. quærens. — Quæso tecum est archaismus pro quæso te apud Fronton. ad Antonin. Pium 7. Quamobrem tecum quæso, ne quid obsit amicitia nobis. Gell. 20. 1. 21. Sed, quæso tecum tamen, degrediare paullisper curriculari istis disputationum vestrarum academicis, etc. Sic tecum oro apud Plaut. Rud. 3. 4. 68. Scin' quid tecum oro, senex? Ut illas serves, vim defendas, dum ego herum adduco meum. — b) Cum Abl. personæ et præpos. ab. Cic. Arch. 2. 3. Quæso a vobis, ut mihi detis hanc ventam, ut etc. Id. 3. Fam. 2. A te maximo opere etiam atque etiam quæso et peto, ut etc. — c) Omissa persona, cum part. ut vel ne. Nævius apud Servium ad Virg. 1. G. 266. Quod tu, mi gæte, quæso ut in pectus tuum demittas. Ter. Eun. 3. 2. 13. Quæso berche, ut liceat, pace quod fiat tua, dare huic etc. Cæcilius apud Non. p. 154. 13. Merc. Quæso, ne ad malum hoc addas malum. Cic. 5. Fam. 4. Peto quæsoque, ut etc. Id. post red. in senat. 1. 1. Quæso obtestorque, ne etc. Liv. 28. 39. a med. Id uti permittatis, quæsumus. — Et omissa particula. Liv. 10. 13. sub fin. P. Declum quæso tecum consulem faciat. Phadr. 1. 22. Quæso, parcas mihi. — d) Cum Accus. rei tantum. Lucret. 5. 1229. Non divom pacem votis adit et prece quæsit. Virg. 3. Æn. 358. Illis vatem aggredior dictis et talia quæso. Sil. It. 16. 250. non ardua regnis Quæsumus, aut inbonora tuis. (quæsumus pro quæsumus, ut optimum pro optimus. et est in usu frequenti). Etiam Cicer. dixisse quæserere, auctor est Phocas in Arte p. 1718. Putsch. Fortasse significat illud in Arat. 18. si quæserere perges. Sed alii leg. quætere. ¶ 3. Quæso frequentissime interseritur sermioni, ut opinor, amabo, etc. deh vi prego, di grazia: et est orantis, blandientisque. Cic. 6. Verr. 47. 105. Ad ea, quæ dicturus sum, reficite vos, quæso, iudices, per deos immortales. Id. 7. Att. 10. Tu, quæso, crebro ad me scribe. Id. 3. Fam. 7. circa med. Quæso, etiamne tu has ineptias? Plaut. Most. 4. 2. 33. Quæso, quoties dicendum est tibi? Ter. Hecyr. 4. 4. 49. Quid dixit? eho, an non alemus, Pamphyle? prodemus, quæso, potius? Id. Heaut. 3. 1. 21. Ubinam est, quæso? Id. Andr. 1. 2. 33. Bona verba, quæso. Id. Heaut. 1. 1. 40. Hui! tam graves bos (rastus), quæso? Cæcilius apud Gell. 2. 23. Sed tua morosane uxor, quæso, est? Turpilius apud Non. p. 429. 19. Merc. Quæso, cogita ac delibera. Cic. 1. Legg. 2. 6. Quamobrem aggredere, quæsumus, et sume ad banc rem tempus. Anob. 1. 59. Quid enim officio, o quæso, aut quam præstat intellectui tarditatem? — Post multa verba. Cic. 1. Acad. (post.) 1. 2. Omittite ista, quæ nec percontari, nec audire sine molestia possumus, quæso, inquit: et quære potius, etc.

QUÆSTICULUS, i, m. 2. picciol guadagno,

ἄσπαριον, parvum lucrum, lucellum: deminut. a *quæstus*. Cic. 2. *Divinat.* 14. 34. Aut fissum jecoris cum lucello meo, aut meus quæsticulus cum cælo, terra, rerumque natura? Adde eund. 9. *Fam.* 16. a *med.*; et *Apul.* 11. *Met.*

QUAESTIO ōnis, f. 3. *cercamento*, *cerca*, *ζητησις*, actus quærendi, investigati, quæsitio. ¶ 1. Generatiu. *Plaut. Pers.* 1. 1. 52. Recipe te, quam primum potes: cave, suas mihi in quæstione. *guarda di non ti far cercare*. et *Capl.* 2. 2. 3. Tibi ne quæstioni essemus. Sic *Afranius* apud *Non.* p. 111. 14. *Merc.* Cave ne pandeas, si suas in quæstione. ¶ 2. Speciatim est ioterrogatio, disputatio, controversia, dubitatio, *questione*, *disputa*, *ἐξηγημα*, *πρόβλημα*. Cic. 4. *Acad.* (2. *pr.*) 8. 26. Quæstio est appetitio cognitionis: quæstionisque finis inventio. *Id.* 3. *Orat.* 32. 129. De omni re, quæcumque in disceptationem quæstionemque vocatur, copiosissime dicere. *Id.* *Topic.* 21. 79. Quæstionum duo sunt genera: alterum infinitum, alterum definitum. Definitum est, quod ὄνομασθαι Græci, nos causam: infinitum, quod ὄνομα illi appellant, nos propositum possumus nominare. et *Paullo* post 81. Quæstionum, quæcumque de re sint, duo sunt genera: unum cognitionis, alterum actionis. *Id.* 1. *Nat. D.* 1. 1. Perdifficilis et perobscura quæstio est de natura deorum. *Id.* *Orat.* 20. 68. Id nec dubium est, et si quid habet quæstionis, hoc tamen etc. *Id.* *Cluent.* 58. 159. Res in quæstione versatur. *Quintill.* 5. 14. 16. Res in quæstionem venit. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 28. 29. (101). Fortitudo in quo maxime existerit, immensa quæstionis est. *Id.* 10. *ibid.* 22. 27. (51). In quæstione est, quis tantum bonum invenerit. et *ibid.* 7. 8. (20). Sangualem avem augures Romani in magoa quæstione habent. h. e. valde quæruunt, et disputant, quænam avis sit. *Quintill.* 7. 1. 13. Quæstionem instituere. Cic. 5. *Fin.* 6. 17. habere de finibus bonorum et malorum. ¶ 3. Apud rhetores est id, circa quod totius causæ cardo vertitur, et ex quo controversia nascitur, *il punto della causa*. Nam in singulari causis considerantur constitutio sive status, genus causæ, quæstio, ratio, iudicatio, firmamentum. Cic. 1. *Invent.* 13. 18. Quæstio est quæ ex conflictione causarum gignitur controversia, hoc modo: Non iure fecisti: Iure feci. Causarum autem hæc est conflictio, in qua constitutio constat; ex ea igitur nascitur controversia, quam quæstionem dicimus, hoc modo: Iurene fecerit. *Id.* 1. *Herenn.* 16. 26. videtur cum iudicatione confundere. V. JUDICATIO. Ceterum *Seneca* 1. *Controv.* 1. Latro illas quæstiones fecit, divisit in jus et æquitatem, an abdicari possit, an debeat. — Hoc in his quæstionibus divisit. *Quintill.* 2. 4. 30. Vix ullus est tam communis locus, qui possit coherere cum causa, nisi aliquo propriæ quæstionis vinculo copulatus. ¶ 4. Sæpiissime dicitur de investigatione criminis, quæ sit interrogando reum ac testes, adhibito sæpe torture ac tormentis, *esame*, *processo*, *inquisitione*, *tortura*, *εξέτασις*, *ῥαζανωπος*. *Ulp. Dig.* 29. 5. 1. a *med.* Quæstionem sic accipimus, non tormenta tantum, sed omnem inquisitionem, et defensionem mortis. Cic. 2. *Fin.* 16. 54. Quam prætor quæstionem inter scarios exercuisset. *Id.* 11. *Phil.* 2. 5. Verberibus ac tormentis quæstionem habuit pecuniæ publicæ. *Id.* *Rosc. Am.* 28. 78. Mortis paternæ de servis paternis quæstionem habere filio non licet. *Id.* 1. *Orat.* 53. 227. Quæstionem ferre in aliquem. *Liv.* 33. 28. habere ex his, qui simul fuerunt. *Cir. Cluent.* 64. 181. de furto constituere. et *ibid.* instituere de morte alicujus. et *ibid.* 65. 182. de morte viii habere. et *ibid.* habere de servis in caput filii. et *ibid.* 33. 89. Ad quæstionem abripi. et *ibid.* 64. 181. Alicui servum in quæstionem ferre. et *ibid.* Postulare servum in quæstionem. *Il. Rosc. Am.* 41. 120. dare. *Plaut. Most.* 5. 1. 38. Servos dare quæstioni. et *ibid.* 44. accipere. *Curt.* 4. 10. sub fin. corpus offere. — Quæstionem facere alicui, in aliquem inquirere. *Modestin. Dig.* 34. 3. 20. referens testatoris verba: Quæstionem curatoribus meis nemo faciet; rein enim ipse tractari. *nuno dimanderà conto*,

chiamerà a conto. — Quæstiones perpetuæ dicebantur quæstiones publicis criminibus, ut *repetundarum*, *de parricidio*, *majestatis*, *peculatus*, etc. Dictæ sunt perpetuæ, quia iis exercendis præerat suus quæsitior perpetuus et ordinarius, non vero novus et extra ordinem. Etenim antequam hujusmodi quæstiones instituere, hoc est ante ann. v. c. dclv., quotiescumque publicum aliquod crimen admissum esset, novus ei quæsitior eligebatur: postea vero suus singularis est datus, qui quotiescumque opus esset, de hujusmodi sceleribus cognosceret; is autem erat unus ex prætoribus. Cic. *Brut.* 27. 106. Quæstiones perpetuæ hoc adollescente (C. Carbone) constitutæ sunt, quæ antea nullæ fuerunt. Sunt qui pro *perpetuæ* putant *publicæ* legi oportere: alii qui *pecuniariæ*, quia in aliquibus MSS. Quæstiones P. habetur. — *Judex quæstionis*, dictus videtur ceterorum iudicum princeps, qui datam a prætore actionem exercebat, iudices sortiebatur, testes audiebat, quæstiones habebat, tabulas inspiciebat. *Signon. de Judiciis*, l. 2. c. 5. contendit, magistratum fuisse a prætore omnino distinctum, quod in multis causis et prætor et iudex quæstionis interfuerit. At aperte adversatur hic locus Cic. *Cluent.* 33. 89. Condemnatus est C. Junius, qui ei quæstioni præfuerat, quum esset iudex quæstionis. Quis enim nescit, qui in magistratu essent, in iudicium vocari non potuisse? Ceterum plerumque post adilitatem et ante prætoriam hoc munere potius, quam magistratu, functos fuisse, patet ex *Sueton.* *Cæs.* 11. Cæsar post adilitatem fuit iudex quæstionis de sicariis. et ex *Inscript.* apud *Gruter.* 225. 7. c. OCTAVIVS C. F. AED. PL. IUDEX QUÆSTIONVM PR. PROCOS. etc. ¶ 5. Translatum pro concreto, uti ajunt, *quæstio* dicitur — a) De ipsis iudiciis, qui quæstionem habent. Cic. 4. *Verr.* 30. 74. Si dimisisset eo tempore quæstionem, post illis adhibitis, quos ablegarat, absolutum iri Sopatrum videbat. *Val. Max.* 8. 1. n. 6. Totam quæstionem a severitate ad clementiam transtulit. — b) De ipso quæstorio, seu quæstoris tabernaculo in castris, apud *Hygin.* *Gromat.* p. 7. col. 2. Quæstorium minori esse debet latitudine, quam prætorium, ut strigæ ad posticum prætorii proximæ sint, in quo maxime legati hostium et obsides et si qua præda facta fuerit, in quæstione ponitur.

QUAESTIONALITĒB, adverb. per quæstionem seu interrogationem. *Fulgent. de prisc. serm.* n. 16. Problema est propositio in capite libri quæstionaliter posita.

QUAESTIONARIUS, ū, m. z. ¶ 1. Est carnifex, qui in quæstione reos torquet ad confessionem exprimendam. *Inscript.* apud *Gruter.* 545. 6. IVLIO FLAVINO COMMANIPULARI, LEG. VII. C. F. QUÆSTIONARIO HERENNVS ROGATVS. Adde *Hieronym.* in *Joel.* 2. 21.; *Impp. Valentin. Theodos.* et *Arcaid. Cod. Theod. tit. extrav. l. 3.*; et *Vet. Scholiast.* ad *Juvenal.* 6. 480. — Altila superioris exempla ad sequioris Latinitatis tempora pertinent; antea vero is, qui postea quæstionarius, videtur appellatus fuisse a quæstionibus. Hinc *Inscript.* apud *Gruter.* 543. b. q. GAVIVS Q. F. ARN. CLEMENS CLYVIO EVOCATVS AVG. A QUÆSTIONIBVS. et 560. 1. M. SALLVSTIVS MARTIALIS MIL. COH. X. VRB. A QUÆSTION. PRÆF. VRBIS. Alia apud *De-Vita Antiq. Bened.* p. 31. n. 10. a QUÆSTIONIBVS FACTVS PER ANNUM VERVM PRÆF. VRBIS. ¶ 2. Item is, in quo quæstiones sunt. *Boeth. Geometr.* 2. p. 1520. Hic liber quasi quæstionarius.

QUAESTIONATUS, a, ū, v. vuc. seq. QUÆSTIONO, as, ātum, are, a. 1. Part. *Quæstionatus*. — Quæstionare est quæstionem habere de reo aliquo, *processare*, *torturare*. *Auct. summarior. Cod. Theod.* e pervet. (Codice ab *A. Maio* edito in *Fragm. jur. civ. antejustin.* p. 109. Commemoratur, ut dum adulteri cause perquiruntur, si domi fuerit familia, omnes quæstionari. *V. Cod. Theod.* 9. 7. 4. Sic *Cyprian. Ep.* 69. n. 6. Tot confessores quæstionati ei torti.

QUAESTIONCŪLA, æ, f. l. deminut. *questioncella*, brevis aut levis quæstio. Cic. 1. *Orat.* 22. 102. Mibi nunc vos, tamquam alicui Græculo otii-

so et loquaci, quæstionculam, de qua meo arbitratu loquar, ponitis. *Id.* 2. *Lezz.* 20. 51. His propositis, quæstionculæ multæ nascuntur. *Sueton. Gramm.* 24. *extr.* Nimis pauca et exigua de quibusdam minutis quæstionculis (*M. V. Probus*) edidit. *Quintill.* 1. 3. 11. Positis invicem cujuscumque generis quæstionculis. *Capell.* 5. p. 183. Nam si fuerit per incidentes quæstionculas derivata, onerabitur ipsa partitio.

QUÆSTOR, ōris, m. 3. QUÆSTOR antiqua scribendi ratione legitur in *Inscript.* apud *Orell.* 556. — *Quæstor*, Ital. *questore*, *καπις*, est qui rei alicui quærendæ præest, ut criminibus publicis, vel pecunie publicæ: per synocp. a *quæsitior*, et idem fere significans. Est tamen discrimen, quod quum de pecuniarum administratore sermo est, *quæstor*, non *quæsitior*, dicimus; ut patet ex *Farron.* 5. *L. L.* 81. *Mull. loc. cit.* sub 2. — Ut genus quærendi non unum, ita nec unum genus quæstorum. Fuere enim quæstores rerum capitalium sive parricidii, quæstores urbani seu quæstores ærarii, quæstores militares, quæstores provinciales, quæstores principis sive Augusti, alio nomine *Candidati principis*. ¶ 1. *Quæstores rerum capitalium*, Italice *giudici criminali*, qui et citra synocpen *quæsitiores* sæpe dicuntur, erant magistratus, qui quæstionibus criminum capitalium præerant. Dicti sunt *rerum capitalium*, quia non creabantur, nisi in causis, in quibus de morte, vel exilio alicujus civis ageretur. *Idem* dicebantur *quæstores parricidii*. Nam parricidium apud veteres significabat quodcumque homicidium, ut *Paul. Diac.* p. 221. 15. *Mull.* docet. *Quæstores* dicebantur, quod quærerent de rebus capitalibus. *Varro* 5. *L. L.* 81. *Mull.* Quæstores a quærendo, qui conquirerent publicas pecunias et maleficia, quæ triumviri capitales nunc conquirunt: ab his postea, qui quæstionum iudicia exercent, quæstores dicti. *Pompon. Dig.* 1. 2. 2. ante *med.* Et quia de capite civis R. injussu populi non erat lege permissum consulibus jus dicere, propterea quæstores constituebantur a populo, qui capitalibus rebus præesent: hique appellabantur quæstores parricidii, quorum etiam meminit lex XII. tabularum. Adde *Vetus commentarium acquisitionis* apud *Farron.* 6. *L. L.* 90. *Mull.* — Officium horum quæstorum fuit, iudices congregare, dimittere, crimina cognoscere, iudiciis præcipere, ut sententias ferrent. V. QUÆSITOR 2. His adjugebantur iudices quæstionis, de quibus V. QUÆSTIO 4. Seriori ævo hujusmodi quæstores rursus exstiterunt Constantinopoli, ut ex *Jul. Ep. nov. c.* 74. § 268. patet. ¶ 2. *Quæstores urbani* seu quæstores ærarii, *camarlinghi*, *tesorieri*, erant magistratus minores, qui præerant ærario, quod in æde Saturni erat: ita dicti a quærendis pecuniis publicis. *Varro* 5. *L. L.* 81. *Mull.* Quæstores a quærendo, qui conquirerent publicas pecunias. — a) Distinguebantur a tribunis ærarii, quia quæstores curabant pecuniam, quam in ærarium inferrent, tribuni ærarii curabant pecuniam, quam ex ærario sumptam quæstorio proconsulis atque exercitui maxime erogarent. *Pseudo-Iscon.* in Cic. 3. *Verr.* 13. — b) De quæstorum origine hæc *Tac.* 11. *Ann.* 22. Sed quæstores regibus etiam tum imperantibus instituti sunt, quod lex curiata ostendit ab I. Bruto repetita. Mansitque consulibus potestas deligendi, donec eum quoque honorem populus mandaret, creatique primum Valerius Potitus et *Emilius Mamercus* tertio et sexagesimo anno post Tarquinius exactos, ut rem militarem comitarentur. Dein gliscitibus negotiis duo additi, qui Romæ curarent. Mox duplicatus numerus stipendiaria cum Italia et accedentibus provinciis vectigalibus. Post lege Sullæ xx. creati supplendo senatui, cui iudicia traderat. Et quamquam equites iudicia reciperavissent, quæstura tamen ex dignitate candidatorum aut facilitate tributuum gratuito concedebatur; donec sententia Dolabellæ velat venundaretur. (Cf. et *Ulp. Dig.* 1. tit. 14. — c) Munus urbanorum quæstorum fuit pecuniam publicam accipere et expendere; prædam ex hostibus captam vendere; signa militaria in ærario asservare, et consulibus

in bella iturus mittere; legatos, qui Romam venierant, excipere, deducere, his hospitium curare; regnantium curam gerere, mortuisque e publico funus facere. V. Liv. 7. 23., 26. 47. et 35. 1.; et Val. Max. 5. 1. n. 1. — d. Quæstor unus ex urbanis rem frumentariam curabat. Cic. Harusp. resp. 20. 43. Saturninum in annonæ caritate quæstorem a frumentaria procuratore senatus amovit. Hinc quæstor Ostiensis dicitur ab eod. Sext. 17. 39. Nec mihi res erat cum Saturnino quæstore Ostiensi. Id. Mur. 8. 18. Tu habuisti quæsturam illam, cui, quum quæstores sortiuntur, etiam acclamari solet, Ostiensem, non tam gratiosam et illustrem, quam negotiosam et molestam. Id. Fatin. 5. 12. In eo magistratu (quæstura) quum tibi aquaria provincia sorte obtigisset. h. e. cura importandarum et exportandarum mercium in portu Ostiensi et Puteolano. Sueton. Claud. 24. Collegio quæstorum detracta Ostiensis et Gallica provincia. h. e. Ostiensis et Gallica circa Padum; Arimini nempe sedes quæstoris erat. — e) Ut ex his patet, quæ sub a allata sunt, quæstores urbani peculiare aliquod munus atque officium sortiebantur, quemadmodum provinciales provinciam. ¶ 3. Quæstores militares, erant magistratus minores, qui mittebantur cum imperatoribus, cum consulibus, vel cum prætoribus, in militiam ad administrandam rem pecuniariam, et prædam ac manubias in rationes publicas referendas. Cic. Senect. 10. 32. Aut quæstor in eodem bello, aut consul in Hispania fuerim. V. Liv. 26. 47., 27. 19. et 35. 1.; et Plaut. Capt. 1. 2. 2. ¶ 4. Quæstores provinciales ejusdem fere generis erant, hoc est qui una cum proconsule, vel prætore in provinciam exibat. Munus eorum erat pecuniam ex ærario attributam in usus provincie expendere, vectigalem in ærarium inferre. Cic. 2. Fam. 19. Mibi quæstor optatior obtingere nemo potuit. Pseudo-Ascon. in Cic. Divin. in Q. Cæcil. 10. Hæc erat prima senatoris administratio, quæstorem fieri, et in provincia curam gerere pecuniæ publicæ in usus diversos erogandæ. — Quæstores singuli in singulas provincias mittebantur, excepta Sicilia, quæ duos habuit, unum Lilybæi, alterum Syracusis, ut Pseudo-Ascon. docet in Cic. Divin. in Q. Cæcil. 1. Unum tamen habuit quæstorem sub Augustis, ut patet ex Inscript. apud Murat. 364. 2. et 434. 4. Habebant autem scribas ad conficiendas publicas rationes; et lictores, togamque prætextam, ad majestatem magistratus tuendam. Cic. 5. Verr. 78. 181. et 4. ibid. 4. 11. et Planc. 41. 98. — De ratione autem, quæ inter prætorem et quæstorem intercedebat, hæc Cic. Divin. in Q. Cæcil. 19. 61. Sic a majoribus accepimus, prætorem quæstori suo parentis loco esse oportere: nullam neque justiore, neque graviorem causam necessitudinis posse reperiri, quam conjunctioem sororis, quam provinciam, quam officii, quam publici muneris societatem. et Planc. 11. 28. Qui (mos) præscribit in parentum loco quæstoribus suis prætores esse oportere. — Hinc translate Cic. (post redit.) in Senat. 11. 35. Qui (Cn. Plancius) si mihi quæstor imperatori fuisset, in filii loco fuisset; nunc certe erit in parentis, quum fuerit quæstor non imperii, sed doloris mei. — Ex Augusti vero institutione quæstores mittebantur in provincias populi R., quum in Cæsareis procuratores mitterentur. Cæjus 1. Institut. (vidente iterum Goeschenio) § 6. Edilium curulium jurisdictionem in provinciis populi R. quæstores habent; nam in provinciis Cæsaris omnino quæstores non mittuntur. F. PROCURATOR. ¶ 5. Quæstores candidati principis, sive Augusti (qui serioris ævo et quæstores palatii dicti sunt, ut in Cod. 7. 62. 32. pr., et quæstores intra palatium, ut in Inscript. apud Orell. 1188.) erant magistratus sub Cæsaris, de quibus F. in CANDIDATUS. II autem non mittebantur in provincias. V. Borghesi, Dec. 14. oss. 1. p. 3. ¶ 6. Quodlibet etiam collegium artificum in municipiis et coloniis ratione habebat quæstorem ad conficiendas ipsius rationes et impensas faciendas. Inscript. Comensis apud Gruter. 358. 6. L. ARICIO BRYTTIDIO SOTERICHO VI. VIR. VRB. QUÆSTORI

ANNI PRIMI CENTURIA CENTONAR. DOLABRAR. SCALARIA. Alia item Comensis apud eumd. 471. 5. T. TADIVS T. F. OVF. CATIANVS VI. VIR. VRB. Q. COLLEGI ANNI QVO CVRIA DEDICATA EST. Alia Regiensis apud Murat. 563. 1. IN TEMPO COLLEGI FABRYM ET CENTONARIOVM REGIENSIVM QVOD REFERENTIBVS F. SABINO MARCELLINO ET C. AVEIDIO DIALOGO QUÆSTORIBVS etc.

QUÆSTORICIUS, a, um, adject. ad quæstorem pertinens. Quæstoricius vir, quæstura functus. Vel. Tabula Canus. apud Fabrett. p. 599. col. 1., quæ est Inscript. apud Orell. 3724. — Inscript. Afric. ed. Rénier. n. 1869. Q. FVLVIVS TRIVMVR AEDILIS QUÆSTORICIAE PŒTESTATIS. — Caper vero hanc vocem damnat; ait enim de Orthogr. p. 2244. Putsch. Vir prætorius et quæstorius, non prætoricus aut quæstoricius dicendum.

QUÆSTORICUM, ii, n. 2. F. voc. seq. in fin.

QUÆSTORIVS, a, um, adject. ad quæstorem pertinens. — a) Universim Cic. 2. Fam. 17. a med. Quod ego officio quæstorio adductum reticere de prætore tuo, non moleste ferebur. (scilicet quia quæstor in provincia erga prætorem suum ita se gerere debebat, ut filius erga patrem, ut constat ex Cic. Divinat. in Q. Cæcil. 19. 61. et 13. Fam. 10.) Id. 3. Verr. 21. 56. Legatus quæstorius. h. e. legatum in militia ex quæstore agens, ut Pseudo-Ascon. interpretatur. Id. 2. ibid. 4. 11. Quæstorium scelus. h. e. a quæstore factum. Id. 7. Fam. 30.; et Liv. 4. 54. extr. Quæstoriam comitia. Sueton. Domit. 10. Quæstorii scribere. h. e. qui quæstoribus operam præbent in conficiendis pecuniæ publicæ rationibus. Id. Vit. Horat. Scriptum quæstorium comparavit. h. e. minus scribere quæstorii. Id. Claud. 28. extr. Quæstoriam ornamenta. Id. Domit. 4. munera. h. e. gladiatoris. V. eumd. Claud. 24.; et Tac. 11. Ann. 22. — b) Speciatim quæstoriam porta, in castris, quæ prope eum locum, ubi tendebat quæstor militaris. Liv. 34. 47. Alius tumultus ex aversa parte castrorum est exortus. In portam quæstoriam irruerant Galli. Adde eumd. 40. 27. — c) Quæstorium forum apud eumd. 41. 2. sub fin. eodem loco in castris: ibi enim ex cura quæstoris exponebantur cibaria militibus coemenda. — d) Quæstorii agri apud Auct. rei Agrar. Sicul. Flaccum p. 2. et 14. Goes. et Hygin. p. 205. dicuntur, quos populus R. devictis pulsibus hostibus possedit, mandavitque quæstoribus, ut eos vendiderent. — e) Quæstoriam bractea auri, apud Plin. 33. Hist. nat. 3. 19. (61). dicitur, quæ crassitudine Prænestinae tantum cedit (F. PRÆNESTINUS; quemadmodum quæstor prætori suo cedere solebat. F. supra sub a. — Hinc

Quæstorius, ii, m. 2. (subaudi homo) absolute, substantivorum more, apud Cic. Brut. 76. 263. et 13. Phil. 14. 30. et Liv. 24. 14. est quæstura functus. Sic Inscript. apud Orell. 3999. D. M. FL. MARTIO SEN. IN COLONIA CARVETOR. QUÆSTORIO FILIA ET HERES PONEND. CARAVIT. — In illo Sueton. Oth. 3. extr. Provinciam administravit quæstorius per decem annos: quæstorius quibusdam videtur esse, qui re ipsa quæstor est. Verum editiones nonnullæ habent quæstoribus, o. e. per quæstores.

Quæstorium, ii, n. 2. absolute, substantivorum more, est quæstoris tabernaculum, vel ædes. Liv. 10. 32. extr. Captum quæstorium, quæstorque ibi L. Opimicus Pansa occisus. Cic. Planc. 41. 99. Thessalonicam me. in quæstoriumque perduxit. Vel. Scholiast. ab A. Maio editus in Class. Auct. T. 2. p. 85. ad h. Cic. 1. sit: Hospitium quæstoris significans proprie secundum vocabulum magistratus, loco ipsi nomen dedit. Nunc autem omnia, in quibus variæ dignitatis præsides habitent, prætoria nominantur.

QUÆSTORIVS, ii, m. 2. F. voc. præced. in fin.

QUÆSTORIVS, a, um, adject. xepδaλeός, ad quæstum pertinens, meritorius. Ulp. Dig. 3. 2. 4. Lenocinium facit, qui quæstuarium inancia habet. Id. ibid. 23. 2. 43. Quæstuarium mulier.

Tertull. Apolog. 13. Quæstuarium majestas. — Hinc

Quæstuarium, æ, f. 1. (subaudi mulier) absolute, substantivorum more, est quæ corpore quæstum facit. Seneca 6. Benef. 32. Ex adultera in quæstuarium versa.

Quæstuarium, ii, m. 2. (subaudi homo) absolute, substantivorum more, est artigiano, qui artem quamlibet exercet. Tertull. Spectac. 30. Hic est ille (dicam) fabri aut quæstorii filius, sabbati destructor, Samarites, et dæmonium habens. h. e. Christus filius Josephi fabri.

QUÆSTUARIUS, ii, m. 2. F. voc. præced. in fin.

QUÆSTUOSĒ, adverb. con guadagno, xepδaλeός, cum quæstu, lucrose. Comp. Quæstuosius apud Plin. 19. Hist. nat. 4. 19. (56). Compertumque, non aliter quæstuosius censum haberi, aut tutius. Sup. Quæstuosissimus apud Senec. 4. Benef. 3. Istud non beneficium, sed fenus est, circumspicere, non ubi optime ponas, sed ubi quæstuosissime habeas.

QUÆSTUOSUS, a, um, adject. (quæstus). Comp. Quæstuosior et Sup. Quæstuosissimus sub a. — Quæstuosus de rebus et de hominibus usurpatur, et est lucrosus, quæstum afferens, quæstui deditus, quæstui serviens. — a) De rebus est quæstum afferens, lucrosus, lucroso, utile, da guadagno, xepδaλeός. Cic. 5. Tusc. 31. 86. Et quæstuosia mercatura, fructuosa aratio dicitur. (nihilominus quæstuosum agrum pro fructuoso dixit Cato R. R. 1. et ex eo Plin. 18. Hist. nat. 5. 6. (29). Id. 2. Phil. 14. 35. Cuius domus quæstuosissima est falsorum chirographorum officina. Id. 4. Verr. 19. 46. Illa res calamitosa Heraclio, quæstuosia Verri. etc. et 2. ibid. 14. 40. Ubertinior et quæstuosissimus annus. Id. 2. leg. Agr. 25. 67. Hoc multo est quæstuosius, quam, etc. Plin. 18. Hist. nat. 5. 6. (29). Quæstuosissima vitis. Id. 6. ibid. 25. 28. (110). Inania quæstuosia margaritis. Cic. 5. Verr. 14. 36. Edictum uberrimum quæstuosissimumque. Id. 14. Att. 9. Ea ratio ædificandi inicitur, ut hoc damnum quæstuosum sit. Id. 1. leg. Agr. 4. 10. Benignitas quæstuosior. Id. 2. Phil. 4. 8. Scientiam quæstuosam habere. Colum. 6. R. R. præfat. 4. Ratio pascenti quæstuosissima. — Susceptuosus opponitur apud Caton. R. R. loc. cit. Scito idem agrum, quod hominem, quamvis quæstuosus siet, si sumptuosus erit, relinquere non multum. Sic Cic. 6. Parad. 3. 49. Non intelligunt homines, quam magnum vectigal sit parsimonia. Venio enim jam ad sumptuosos: relinquo istum quæstuosum. — b) De homine, qui quæstum instituit Cic. 1. mor. cit. Quæstuosus homo, dato al guadagno, avido, vantaggioso. et Plaut. Mil. glor. 3. 1. 90. Dum modo des eam (mulierem), quæ sit quæstuosus, quæ alat corpus corpore.

QUÆSTURA, æ, f. 1. ¶ 1. Est Ital. quæstura, camarlingato, ταμεία, quæstoris dignitas et munus. — a) Universim. Cic. 2. Verr. 4. 11. Quæstura primus gradus honoris, quid aliud habet in se, nisi etc. Liv. 32. 7. Ex quæstura consulatum petere. — b) De variis quæsture generibus, F. in QUÆSTOR. — c) Ætas ejus petendæ nulla legitima fuit annali lege definita, secundum Manut. de legib. At Lipsio in Tac. 3. Ann. 29. Excurs. D. fuit annus vigesimus quintus. Sane certam aliquam fuisse, indicat illud Quintil. 12. 6. 1. Calvus, Cæsar, Pollio, multum ante quæstoriam omnes ætatem, gravissima iudicia susceperunt. (Illustrat. hunc locum illud Tac. Dial. de Orat. 34. extr. Nonodecimo ætatis anno L. Crassus C. Carbonem, uno et vicesimo Cæsar Dolabellam, altero et vicesimo Asinius Pollio C. Catonem, non multo ante ætate antecessens Calvus Vatinius, his orationibus insecuti sunt, quas bodieque cum admiratione legimus.) et Tac. loc. cit. Ut quinquennio maturus, quam per leges, quæsturam peteret. et Sueton. Cal. 1. Quæsturam quinquennio ante, quam per leges liceret, gessit. Hinc in Inscript. apud Orell. 3714 IPSE VT DEVOTISSIMVS IMPERATORI COMMODO AVG. PIO FELICI OBJECTO HONORE QUÆSTORIVS

SPOR DESIGNATUS EST ANNORVM XXI. — d) Translator quaesturæ apud Cic. 7. Ferr. 58. 152. quid sit, V. in TRANSLATOR. — e) In municipiis et coloniis etiam collegia artificum suam habebant quaesturam: V. QUÆSTOR 6. Hinc Inscript. Comensis apud Gruter. 468. S. COLLEGIVM FABRIVM P. SEXTILIO P. F. PRIMIANO OB QUÆSTVRAM FIDELITER AC LIBERALITER GESTAM. ¶ 2. Quæsturam pro quaestu, h. e. præda, dictam esse coniecit cl. Henzen. in Inscript. 6719., quam vide sis.

QUÆSTUS, us. m. 4. (quæro). Habet etiam quæsti in Genitivo, præsertim apud comicos. Plaut. Aulul. 1. 2. 5. Nam hic apud nos nihil est aliud quæsti furibus. Id. Pæn. prol. 95. Lenox hac commigravit sui quæsti causa. Ter. Hecyr. 5. 3. 38. Numquam animum quæsti gratia ad malas adducam partes. Adde Titim., Pounpon., Turpil., Cæcil. apud Non. p. 483. 18. et p. 492. 18. Merc. — Item quæstuis. V. FRUCTUS init. Varro apud Non. p. 453. 31. Merc. Nam liberti quæstuis causa diribebant res suas pueris. Novius ibid. Per deam sanctam Lavernam, quæ cultrix quæstuis sit. — Quæstus proprie (at Forcellino metonymice) est lucrum compendiumque, quod negotiatione, professione et similibus sibi quisque parat, κέρδος (li. guadagno, vantaggio, profitto; Fr. gain, bénéfice, profit; Hisp. ganancia, provecho, utilidad; Germ. die Erwerbung, Gewinnung einer Sache, der fortgesetzte Erwerb; Angl. gain, profit, advantage, lucre, interest).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est, ut diximus, lucrum, guadagno. — a) Universim. Ennius apud Cic. 1. Divinat. 40. 88. Qui sui quæstus causa licitas suscitavit sententias. Cato R. R. proem. § 4. At ex agricolis et viri fortissimi-gignuntur, maximeque pius quæstus stabilissimusque consequitur minimeque invidiosus. Ter. Eun. 2. 2. 15. Olim isti fuit generi quondam quæstus apud sæculum prius. Nepos Attic. 9. Pecuniam sine fenore credidit, maxium existimans quæstum, memorem gratumque cognosci. Cic. 4. Ferr. 3. 6. Quos illa mercibus suppeditandis cum quæstu compendioque dimittit. Id. 5. ibid. 44. 106. Tantum de quæstu ac lucro dicam unius agri et unius anni. Cels. 3. 4. circa med. Medici, qui quæstui servant. Sall. Cat. 13. extr. Quæstui deditum esse. Id. Jug. 34. Quibus fides, decus, pietas, postremo honesta atque inhonestia omnia quæstui sunt. h. e. venalia sunt. V. Frontonis loc. cit. in SUMPTUS, us. Quintil. proem. 13. Ut primum lingua esse cepit in quæstu. h. e. homines eloquentia uti cœperunt ad lucrum. Cic. 2. Off. 22. 77. Quæstui habere rempublicam. Cæs. 6. B. G. 16. Mercurium ad quæstum pecunie mercaturasque habere vim maximam arbitrantur. — b) Γνωστα: sunt illa Plauti Pæn. 1. 2. 74. Non potest quæstus consistere. si eum sumptus superat. et Truc. 2. 4. 62. Ad suum quemque æquum est quæstum esse callidum. et a. 5. v. 40. Omnes homines ad suum quæstum callent et fastidiunt. — c) Is vel Herculi conterere quæstum possiet, proverb. apud Plaut. Most. 4. 2. 68. in hominem maxime sumptuosum et prodigum. Hercules enim maximos quæstus quotidie facere creditur, quam ei decima voleantur. ¶ 2. Latiori sensu (qui Forcellino proprius est) Ital. negozio, mestiere, professione, interesse, ἐμπορεία, ἐργασία, est negotiatio, professio, artificium rei quærendæ et augendæ causa, opera in aliqua re præbita ob lucrum. Differt a mercatura, quæ permutandis distrahendisque mercibus constat: quæstus vero vel ex pecunia vel ex opera lucrum pecuniarium spectat. — a) Universim. Cic. Pis. 35. 86. Sestertium centies et octogies, ex ærario tibi attributum, Romæ in quæstu reliquisti. Id. 1. Off. 42. 150. Jam de artificibus et quæstibus, qui liberales habendi, qui sordidi sint, hæc fere accepimus. Primum improbandum est quæstum, qui in odia hominum incurrunt, ut portitorum, ut feneratorum: iliberales autem et sordidi quæstus mercenariorum omnium etc. Plaut. Rud. 2. 1. 2. Omnibus mo-

dis qui pauperes sunt homines, miseri vivunt, præsertim quibus nec quæstus est, nec dedicare artem ullam. et 4. 3. 50. Non enim tu hic quidam occupabis omnes quæstus, quos voles. Et viotorem et piscatorem te esse, impure, postules. Id. Pæn. 5. 2. 127. Suum quæstum colere. attendere ad suo interesse. et Most. 3. 2. 92. Quæstum non malum instituire. et Capt. 1. 2. 26. Facere quæstum carcererium. — b) Sæpissime dicitur de professione meretricia et lenonia. Ter. Heaut. 4. 1. 27. Nempe anni illi prodiis abs te filia est planissima, per te vel uti quæstum faceret, vel uti veniret palam. Id. Andr. 1. 1. 52. Accepit conditionem, dein quæstum occipit. Id. Hecyr. 5. 1. 30. Quod pol si esset alia ex hoc quæstu, baud faceret. di questo mestiere, di questa mia professione. meretrix loquitur. Ovid. 4. Fast. 866. Multa professorum quæstibus apta Venus. Plaut. Pæn. 5. 3. 2. Corpore quæstum facere. Id. Asin. 1. 3. 63. loquitur lena. Hic noster quæstus aucupii simillimus est, etc. Adde eumd. Cist. 1. 2. 2., Rud. 5. 2. 58. etc. Sic Turpilius apud Non. p. 483. 26. Merc. Mulier meretrix, quæ me quæsti causa cognovit sui. Inscript. apud Orell. 4404. QUI QUÆSTVVM SEVRGVV PROFESSI ESSENT. V. SPURCUS. — c) De artificio parasitico. Plaut. Pers. 1. 2. 1. Velerem atque antiquum quæstum meum alimonia servo atque obtineo, et magna cum cura colo.

II.) Translate. Plaut. Pæn. 3. 3. 12. Iste est thesaurus stultis in lingua situs, ut quæstui habeant male loqui melioribus. Cic. 15. Fam. 14. M. Fabium quod nihî amicum tua commendatione das, nullum in eo facio quæstum. Multi enim anai sunt, quum ille in ære meo est. Id. Pis. 12. 27. Uter eorum perisset, tamquam lanista in ejusmodi pari lucrum fieri (populus Rom.) putabat: imortalem vero quæstum, si uterque cecidisset. Horat. 2. Sat. 6. 19. Auctumnusque gravis Libitina quæstus acerbæ.

QUAGLATOR, òris, m. 3. videtur idem esse ac coagulator (V. QUACTUM) in Inscript. apud Henzen. 5650. IOVI TVTORI Q. VETVRIVS SECVNDVS A. LIBIVS HILARIANVS QUAGLATOR ET CVRATOR DONV DAKORA. CVLTORIVS.

QUALIBESCIT, adverb. idem ac qualihet. Vox a Lexico expugnenda; occurrit enim tantum in Not. Tir. p. 35. Qualihet, qualibuit, qualihescit.

QUALIBET vel qualubet et divisim qua lubet, per qualunqve luogo, per quemcumque locum, adverb. motus per locum.

I.) Proprie. Plaut. Most. 2. 2. 122. Qualubet perambula rædes oppido tamquam tuas. Id. Aulul. 4. 4. 18. ev. Quid abstulisti hinc? sr. Di me perdat, si ego tui quidquam abstuli. ev. Agedum, excutedum pallium. sr. Tuo arbitrato. ev. ne inter tunicas habes. sr. Tenta qualubet. Tibull. 1. 2. 27. eat tutusque sacerque Qualibet. Quintil. 5. 13. 13. Si vel maxima flumina in rivis deducantur, qualibet transitum præbent.

II.) Translate est quacumque ratione. Catull. 40. 6. Qualubet esse notus optas? Id. 76. 13. Difficile est longum subito deponere amorem: Difficile est: verum hoc qualubet efficias.

QUALIS, e, adject. cuiusmodi, cuius generis, pronomen qualitatis, alicujus rei naturam et proprietatem significans, ποῖος, οἷος (li. quale, di che sorta, di che fatta; Fr. quel, quelle, de quelle sorte, de quelle maniere, de quelle espèce ou nature; Hisp. que, qual; Germ. wie beschaffen, in welchem Zustande befindlich, welcher Art oder Beschaffenheit, wie; Angl. of what kind or sort, what manner of, what).

A) Qualis est pronomen interrogandi et exclamandi, et usurpatur — a) Recta oratione. Ennius apud Servium ad Virg. 2. En. 274. Hei mihi qualis erat! et Virg. loc. cit. Hei mihi qualis erat! quantum mutatus ab illo Hectoris etc. Rursus Ennius apud Cic. 1. de republ. 41. O Romule, Romule die, Qualem te patriæ custodem di generunt! Plaut. Trin. 4. 4. 3. O Calicles! quali ne amico mea commendavi bona? CALL. Probo et fideli et cum magna fide. Cic. Fonteij. 10. 21. Quali fide, quali pietate existi-

mais eos esse, qui etc.? Id. 4. Acad. (2. pr.) 14. 44. Qualis est istorum oratio, qui omnia non tam esse, quam videri volunt? Id. 2. Orat. 12. 51. Age vero, qualis oratoris, et quanti hominis in dicendo putas esse historiam scribere? Val. Flacc. 3. 177. quem te qualemqve videbit Attonitus, Creæus, parens! — b) Obliqua oratione. Plaut. Aulul. 2. 2. 40. Quoniam tu me, et ego te, qualis sis, scio. Id. Capt. 3. 5. 54. Nam cogitato, si quis hoc gnato tuo tuus servus faxet, qualemqve haberes gratiam. Ter. Eun. 4. 6. 20. Ab metuo, qualem tu me esse hominem existimes. Nepos Attic. 20. a med. Hoc quale sit, facilius existinabit is, qui, etc. Cæs. 1. B. G. 21. Qualis esset natura montis, et qualis io circuitu ascensus, qui cognoscerent, misit. Id. 2. B. C. 32. a med. Eventus belli qualis sit futurus, ne vos quidem dubitatis. Cic. 1. Nat. D. 23. 65. Doce me, unde viti illi, ubi sint, quales sint corpore, animo, vita. Id. 2. Fin. 28. 90. Si negaret quidquam interesse ad beate vivendum, quali uteretur victu, concederem. Id. Brut. 86. 297. Hi fuerunt certe oratores: quanti autem et quales, tu videris. Id. 3. Tusc. 23. 56. Aut ipsius rei natura qualis et quanta sit, quærimus. Id. 2. Invent. 59. 177. Contraria quoque, quæ et qualia sint, intelligentur. Ovid. 5. Fast. 460. Cernite, sim qualis, qui modo qualis eram!

B) Item est pronomen relativum, et ¶ 1. Generativum usurpatur — a) Cum respondente pron. talis. Cic. 4. Acad. (2. pr.) 26. 85. Stoicum est quidem, nullum esse pilum omnibus rehus talem, qualis sit pilus alius. Id. Rosc. Am. 4. 11. Ut, qualem te jam antea populo R. præbuisisti, talem te et nobis impertias. Id. 2. Invent. 58. 176. Ut res non tales, quales ante habitæ sint, habendæ videantur. Virg. 5. Ecl. 45. Tale tuum carmen nobis, divine poeta, Quale super fessis in gramine, quale per æstum Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo. — b) Absolute. Liv. 27. 17. ad fin. Quales ex hac die experiendo cognorit, perinde operæ eorum pretium faceret. Virg. 12. En. 889. Vix illud lecti bis sex cervicæ sibi replet, Qualia nunc hominum producit corpora tellus. Cic. 2. Phil. 7. 17. Haberet ducem, qualis si qui nunc esset, tibi idem contigisset. Liv. 8. 39. Equitum acies, qualis quæ esse instructissima potest, injecta in hostes, cæde omnia replet. Cic. 3. Cat. 10. 25. In hoc uno post hominum memoriam maximo crudellissimoque bello, quale bellum nulla unquam barbaria cum sua gente gessit, etc. ¶ 2. Qualis relative usurpatur ad exemplum significandum rei prædictæ, ut talice dicimus, quale è appunto. Cic. 2. Divinat. 66. 135. Ad aperta et clara (somnia) veniamus, quale est de illo interfecto a caupone Megaris, quale de Simonide. Quintil. 9. 2. 58. Et ipsi nosmet rogamus: quale est illud Terentianum: Quid igitur agam? Id. paullo post. Quod sit et multis et variis figuris, quum aut aliud expectasse nos, aut majus aliquid timuisse simulamus, aut plus videri posse ignorantibus; quale est proemium pro Cælio.

¶ 3. Qualis et quale, poetice pro qualiter, sicut, quemadmodum, velut, in comparationibus, siccome, quale, in quella guisa che. Virg. 4. G. 511. Qualis populea mærens philomela sub umbra Amisos queritur fetus. Id. 1. En. 596. Quale manus addunt ebori decus, aut ubi flavo Argentum Pariusve lapis circumdaturo. Ovid. 2. Amor. 5. 34. Conscia purpureus venit in ora pudor: Quale coloratum Tithoni conjuge caelum Subripit. Id. 3. Met. 681. falcata novissima cauda est, Qualia dividuæ sinnantur cornua lunæ.

C) Est etiam pronomen indefinitum, et qualia absolute sunt qualitate prædita. Cic. 1. Acad. (post.) 7. 28. Materiam ipsam totam penitus cummutari putant, et ita effici quæ appellant qualia. Sic Seneca Ep. 117. a med. Pius aliquid esse debet, deinde quale esse.

D) Qualisqualis vel qualis qualis, qualiscumque. Triphonin. Dig. 20. 5. 12. Quali quali obligatione interposita. Cip. ibid. 47. 10. 15. ad

fin. Multum interest, qualis servus sit, boæ frugis, ordinarius, dispensator; an vero vulgaris, vel mediastinus; an qualia qualis. *Inscript.* in *Bulletin. archeol.* a. 1847. p. 94. ID QVALE QVALE 'ST CHARTIS MANDATVM DIV.

QUALISCUMQUE, lécumque, et qualiscunque, lécunque, adject. Per tmesin aliquando inter qualis et cumque alia vos interseritur. *V.* sub 1. — Qualiscumque, *qualunque*, *chinque*, *cis*, *περ*, *ὅπως δὲ*, quicumque, quislibet, cujuscumque modi. — a) Cum Verbo junctus. *Cic.* 14. *Att.* 14. ad fin. Sed homines benivolos, qualescumque sunt, grave est insequi contumelia. *Id.* 3. *Legg.* 14. 31. Licet videre, qualescumque summi civitatis viri fuerunt, talem civitatem fuisse. *Liv.* 29. 16. Quod qualescumque sumus, tamen hæc, quæ passi sumus, pati non debuimus. *Ovid.* 4. *Pont.* 13. 6. Qualis enim cumque est, non latet esse meam. (*tmesis.*) Sic *Cic.* 2. *Nat. D.* 30. 76. Quale id cumque est. — b) Sine Verbo. *Cic.* 4. *Fam.* 8. Si libertatem sequimur, qui locus hoc dominatu vacat? sin qualemcumque locum, quæ est domestica sede jucundior? *Tac.* 4. *Hist.* 8. Bonos imperatores voto expetere, qualescumque tolerare. *Manil.* 2. 856. Omne quidem signum sub qualicumque figura etc. *Ovid.* 2. *Art. am.* 283. carmina lector Commendet dulci qualiucumque sono.

QUALISLIBET, libet, et qualislibet, libet, adject. *qualunque.* *Cic.* 2. *Nat. D.* 37. 95. Formæ litteraturæ vel aureæ, vel qualeslibet. *Rectius tamen alii* quales libet. *Apic.* 4. 2. a med. Pisces qualeslibet rades, et curatos mitte. *Augustin.* *Ep.* 48. Nisi forte cariores putas esse hominibus pecuniam, vel qualemlibet possessionem. *Claud. Mamert.* 1. *Stat. anim.* 21. ad fin. Quidquid autem qualelibet corpus est, dici potest levius corpus, tenuius corpus, habilius corpus, subtilius corpus, clarius corpus, non tamen potest dici nisi corpus. *Servius* ad *Virg.* 10. *Æn.* 668. Qualislibet sit syllaba, quæ præcedit, sive brevis, sive longa.

QUALISNAM, lænam, adject. interrogativ. quisnam. *Apul.* sub init. de *Mag.* Facile intellectu culvis fuit, qualisnam accusatio futura esset.

QUALISQUALIS, quælequæle, adject. indefinit. *V.* QUALIS sub D.

QUALITAS, ætis, f. 3. *qualità*, *ποιότης*, id quo res quales dicuntur, ut virtus, albedo, etc. *Cic.* 1. *Acad. (post.)* 6. 24. Quod ex utroque, id jam corpus, et quasi qualitate quædam nominabant: dabitur enim profecto, ut in rebus insuitatis, quod Græci ipsi faciunt, utamur verbis interdum inauditis et *ibid.* 7. 25. Qualitates igitur appellavi, quas *ποιότητες* Græci vocant; quod ipsum apud Græcos non est vulgi verbum, sed philosophorum. *Cf. eumd.* 2. *Nat. D.* 37. 94. — Ceterum vocabulum hoc usuenit apud sequiores ævi scriptores. *Colum.* 8. *R. R.* 17. 8. Qualitatem litoris nostri contemplerur. *Quintil.* 5. 9. 15. Qualitas cæli. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 80. 82. (193). materies excipientis. *Id.* 36. *ibid.* 22. 44. (159). Qualitatum differentia. *Colum.* 2. *R. R.* 2. 17. Frumentarius ager aliis qualitatibus æstimandus est. *Justin.* 1. 2. 2. Lineamentorum qualitas matri ac filio similis. *Cajus* 4. *Instit.* 66. Ejsdem naturæ qualitatibus vinum. *Cod. Theod.* 14. 20. 1. Præma qualitas piscis.

QUALITATIVUS, a, um, adject. qui qualitatem significat. *Cassiod.* *Complex.* in *Psalms.* 24. Hæc est tertia definitio species, quæ Græcæ *ποιότης*, Latine qualitativa dicitur. *Isid.* 2. *Orig.* 29. hæc eadem iisdem fere verbis habet.

QUALITER, adverb. quemadmodum, qua ratione, *qualmente*, *come*, in *qual maniera*, *ὡς, ὡς, ὡς*. — a) Stricto sensu. *Colum.* 1. *R. R.* 4. 6. Refert, villa qualiter ædificetur, et quam utiliter disponatur. *Id.* 8. *ibid.* 2. 6. Consideret, qualiter gallinæ debeat tueri et pascere. *Martial.* 1. 104. Qualiter o vivam! quam large! quamque beate! — b) Latiori sensu est idem ac sicuti, siccome. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 48. 73. (193). Antiquis torus et stramento erat, qualiter etiam nunc in castris. *Id.* 21. *ibid.* 18. 70. (117). Cyperos juncus est, qualiter disimus, angulosus, etc. — c)

In comparationibus, in *quella guisa*, *che.* *Val. Flacc.* 5. 305. Qualiter ex alta quum Juppiter arce coruscat. *Martial. Spectac.* 7. Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus Assiduam nimio pectore pascit avem; Nuda Caledonio sic pectora præbuit urso Non falsa pendens in cruce Laureolus. *Id.* 5. 7. Qualiter Assyrios renovaot incendia nidos, Una decem quoties sæcula vixit avis; Taliter esuta est veterem nova Roma senectam. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 52. 53. (139). Fulmina cremantia a Martis sidere proficisci putant, qualiter quum Volsinii oppidum Tuscorum totum concrematum es fulmine. *Ovid.* 1. *Amor.* 7. 57. lacrimæ fluxerit per ora, Qualiter abjecta de nive manat aqua. — d) Qualiter qualiter, vel junctum qualiterqualiter, qualitercumque, utcumque. *Ulp. Dig.* 4. 4. 7. Gestum sic accipitur, qualiter qualiter, sive contractum sit. sive quid aliud contigerit. *Id. ibid.* 50. 16. 63. *Fenes te* amplius est, quam apud te. Nam apud te est, quod qualiter qualiter a te teneatur: penes te est, quod quodam modo a te possidetur. Adde *ibid.* 26. 7. 4. *extr.* et 43. 19. 1. ante med.; et *Cels.* *ibid.* 8. 6. 12.

QUALITERCUMQUE, adverb. in *qualunque modo*, *ὅπως ὅπου, quomodocumque*, utcumque. *Colum.* 2. *R. R.* 10. 2. Et, qualitercumque obruas, sustinet coloni negligentiam. *Id.* 11. *ibid.* 3. 34. Potest (*apium*) etiam citra hanc operam fieri crispum qualitercumque satum. *Justin.* 2. 11. 11. Meminerint, qualitercumque præliatis (*al. præliantibus*) cadendum esse.

QUALITERQUALITER, *V.* QUALITER sub d.

QUALUM, i, n. et sæpius
QUALUS, i, m. 2. *vaso di vinchi, cesta, corba, paniero, ἡδύος, λιμνηνός*, cistæ genus, ut ait *Paul. Diac.* p. 65. 6. *Müll.*, b. e. genus vasis viminei, metæ inversæ similis, per quod vinum guttatim defluit, quum calcatur uva, reliqua vero materia esire prohibetur. Sed et aliis usibus inservit. *Virg.* 2. *G.* 241. tu spisso vimine qualos, Colaque prelorum fumosis deripe testis. Ubi *Servius*: Qualos, per quos vinum defluit: qui et ipsi a colando dicti sunt. *Cato R. R.* 11. sub fin. Corbulas Americanas viginti, quala sataria (*al. satoria*) septem. et *ibid.* 23. Quala parentur, sarciantur. et *ibid.* 52. Quæ diligentius propagari voles, in aulis, aut in qualos pertusos propagari oportet. *Pallad.* 4. *R. R.* 10. ante med. Insiti surculi qualo desuper omnino muniendi sunt, vel scitili vasculo. *Colum.* 9. *R. R.* 15. 12. Saligneus qualus vel tenui vimine rarius contextus saccus, inversæ metæ similis, qualis est quo vinum liquatur, obscuro loco suspenditur: in eum deinde carptim congeruntur savi. *Ulp. Dig.* 33. 7. 8. Quali vindemiatarii, exceptoriique, in quibus uvæ emportantur. *Id. ibid.* 7. 1. 15. Si librarium rus mittat, et qualum et calcem portare cogat. *Colum.* 8. *R. R.* 3. 4. de *cubilibus gallinar.* Palis in parietes vehementer actis, vimineos qualos superimponant. *Horat.* 3. *Od.* 12. 4. Tibi qualum Cythereæ puer ales, tibi telas, Operosæque Minervæ studium aufert. *Neobule. h. e. calathum*, in quo pensa puellæ reponunt. *Apul.* 4. *Met.* (*loquitur asinus*). Jam ferne tertium qualum (*panis*) ruinigabam. *Prudent.* 9. *Cathemer.* 58. Ferre qualis ter quaternis ferculorum fragmina.

QUAM, adverb. vel conjunctio. De antiqua forma *quande* (ut *tande* pro *tam*), hæc *Festus* p. 261. 4. *Müll.* *Quande* pro *quam* usus esse antiquos, quum multi veteres testimoniis sunt, tum *Ennius* in primo: Juppiter, ut muro fretus magi, quande manus vi. Idem in secundo: Quande tuas omnes legiones ac popularis. Et *Lucretius* (l. 641.) Clarus ob obscuram linguam inagis inter inanes, Quande gravis inter Grajos, qui vera requirunt. *Nævius* apud *Festum* p. 352. 9. *Müll.* Namque nullam pejus macerat hominem quande mare sævum. (*Forcellinus* addit: *Quande* etiam pro *quando* adhibuisse. idem (*Festus*) in *Quando* (*h. e. p.* 258. 31. *Müll.*) testimonio *Ennii* confirmat. Sed *Müllerus* et recentiores ferunt omnes ibi aliter legunt. — *Quam* est adverbium vel conjunctio facta a quantum per apocopen, ut *tam*, quæ illi respondet, a *tantum*;

et significat quantum, quantopere, *ὡς* (*It. quanto*; *Fr. combien, à quel point*; *Hisp. quanto*; *German. bis zu welchem Grade, wie weit, wiesehr*; *Angl. how, how much*). ¶ 1. Generatim absolute positum, *quam* inservit exclamatoriæ, et propositionibus relativis. — 1.) Cum Verbis. *Ter. Phorm.* 3. 3. 2. bei mihi, Quam timeo, adventus hujus quo impellat patrem! *Id. Heaut.* 5. 1. 61. Ab nescis, quam doleam! *Cic.* 2. *Fin.* 22. 61. Ut se accusari nolum! quam cupiuot laudari! *Id. Sull.* 11. 33. Attende jam - quam ego defugiam auctoritatem consulatus mei. *Id.* 3. *Fam.* 6. Perspice mihi videbar, quam festioares decedere. — Præcipue cum Verbis *velles*, *posse*. *Ter. Andr.* 2. 1. 25. *ch.* Ab, Pamphile, Nil. *pa.* Quam vellem! *Id. Hecyr.* 4. 4. 12. Dum ego reducam, turbent porro quam velint. *Cic.* 10. *Fam.* 28. Quam vellem ad illas pulcherrimas epulas Idibus Mart. me invitasses! *Id.* 1. *Divinat.* 26. 56. Quam vellet, cunctaretur; tamen eodem sibi leto esse pereundum. *Id.* 2. *Nat. D.* 17. 46. Hic quam volet Epicurus jocetur. *Virg.* 6. *Æn.* 436. Quam vellent æthera in alto Nunc et pauperiem et duros perferre labores! *Ovid.* 3. *Trist.* 4. 75. Et, quam quisque potest, aliqua mala nostra levato. *Id.* 3. *Met.* 302. Quam tamen usque potest vires sibi demere teotat. *Alii leg.* qua. *Curt.* 7. 7. 25. Tibi quam potest, denuncio, ipsa mihi indices, quid etc. *V.* et infra sub 2.º et 3.º — 2.º) Cum Adjectivis — a) Positiv. *Plaut. Mil. glor.* 3. 3. 9. Meretricem commoneri, quam sane magis referat, mihi clam' st. *Ter. Heaut.* 3. 3. 7. Quam hoc munus gratum Tbaidi arbitrare esse! *Id. Eun.* 3. 2. 44. Vel heri in vino quam immodestus fuisti! *Id. Phorm.* 2. 2. 30. Hæc quam ratione ineas, quam sint suavia et quam cara sint. *Pacuvius* apud *Non.* p. 407. 32. *Merc.* Quam te post multus tueor tempestatibus! *Turpiliius* apud *eumd.* p. 116. 9. Nosti quam sit gracill corpore. et p. 262. 13. Quam est confidens! et p. 78. 30. Heja quam ferocula est! *Titinius* apud *eumd.* p. 102. 2. Quam ego hodie estorrem hæc domo faciam! *Cic.* 11. *Fam.* 24. Quam multa, quam paucis! *Id.* 7. *ibid.* 15. Quam sicut morosi qui amant, vel es hoc intelligi potest. — b) Sic omisso *tam*. *Liv.* 35. 49. Homo non, quam isti sunt, gloriosus. *Tac.* 4. *Ann.* 61. Claris majoribus, quam vetustis. *Virg.* 6. *Æn.* 305. Iluc omnis turba ad ripas effusa ruebat, quam multa in silvis lapsa cadunt folia, quam multæ glomerantur aves etc. — c) Et cum Verbo *posse*. *Plin.* 20. *Hist. nat.* 24. 100. (264). Tusa cribrataque, vino quam possit excellenti. *Quintil.* 1. *proem.* 8. In his libris erunt omnia compositiora et, quam nos poterimus, elaborata. — d) Sæpiissime cum *possum* et *Superlativo*. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 190. (*Volo*) Quam lepidissimam potis quamqua adulescentem maxime. *Ter. Eun.* 1. 1. 29. Te redimas captum quam potes minimo. *Cic. Dom.* 36. 95. Quam maxima possum voce dico. *Liv.* 31. 18. Quam plurimis locis possent, ignes subjicerent. *Ovid.* 4. *Pont.* 8. 37. Sed qui quam potuit, dat maxima, gratus abunde est. — e) In his verbum *possum* aliquando subicitur, et subintelligitur. *Cic.* 13. *Fam.* 6. *extr.* Ut ex hac commendatione mihi *Cuspia* quam maximas, quam primum, quam sæpiissime gratias agat. *le maggiori che può, più presto e più spesso che può*. — f) Cum *Superlativo* tantum. *Ennius* apud *Non.* p. 268. 11. *Merc.* Quam mihi maximum hodie hic contigerit malum. *Ter. Andr.* 5. 1. 16. Quibus id maxime utile est illum esse quam deterrimum. *Id. Adelp.* 5. 3. 27. Fac quam plurimum illis relinquant. *Cic.* 3. *Off.* 12. 50. Quæstio est, dicturus ne sit id Rhodiis, an sileatium suum (*frumentum*) quam plurimo venditurus. — 3.º) Cum Adverbis, vel locutionibus adverbialibus. — a) Cum Adv. positiv. *Plaut. Trin.* 3. 1. 7. Quam dudum istuc, aut ubi actumst? *Id. Pseud.* 1. 7. 70. Quam mox mi operam das! *Ter. Heaut.* 4. 6. 10. Quam pene tua me perdidit protervitas! *Id. Phorm.* 1. 1. 7. Quam inique comparatumst, ii qui minus habent, ut semper aliquid addant divitioribus! *Id. Andr.* 3. 2. 40. Nam omnes nos quidem scimus, quam misere

hanc amavit. *Id. Eun.* 8. 3. 43. Continuo accurrat ad me quam longe. *Africanus* apud *Non.* p. 515. 30. *Merc.* Quam perspicue, quam benigne, quam cito, quam blande, quam materno visast pectore! *Cic.* 7. *Ferr.* 16. 41. Memoria tenetis, quam valde universi admurmuravit. *Id.* 9. *Att.* 2. Quam nibil prætermissis in consilio dando! quam nibil tamen, quod tibi placeat, explicas! *Cæsar* apud *Cic.* 9. *Att.* 7. c. § 1. Gaudeo mehercule vos significare litteris, quam valde probetis ea, quæ apud Corfinium sunt gesta. — b) Cum Verbo *possum.* *Val. Max.* 4. 1. n. 5. Quam potuit, constanter cum populo egit, ut etc. *Lactant.* 3. *Inst. div.* 17. Dixi de philosophia ipsa quam breviter potui. — c) *sæpius* cum Verbo *possum* et Superlat. *Plaut. Men.* 5. 2. 81. Concede huc ab isto, quam potest, longissime. *Cic.* 2. *Nat.* 1. 3. Agam quam brevissime potero. *Id.* 2. *Nat.* D. 52. 129. Aves nidos quam possunt mollissime substernunt. *Id. Senect.* 16. 46. Quod (convivium) ad multam noctem, quam maxime possumus, vario sermone producimus. *Cæs.* 1. *B. G.* 37. Re frumentaria quam celerrime potuit comparata. *Sall. Cat.* 18. De Catilina quam verissime potero, paucis dicam. *Liv.* 1. 23. Is ducit exercitum quam proxime ad hostem potest. — d) Cum Superlativo tantum. *Ter. Hecyr.* *prol. alt.* 43. Et eum esse quæstum in animom induxi maximum, Quam maxime servire vostris commodis. *Liv.* 21. 27. Jubet quam occultissime, trajecto amne, agmen circumducere. — e) Interdum quam auget, et est valda, multum, molto *assai.* *Brutus* ad *Cic.* 11. *Fam.* 13. Nam suos valde quam paucos habet. *Ter. Andr.* 1. 1. 109. Rejecit se in eum flens quam familiariter. *Cic.* 5. *Ferr.* 88. 206. Fecerunt alii alia quam multa. *Id.* 2. ad *fr. 6. a med.* Nam quod de Pompejo Caninius agit, sane quam refruiat. *Plin.* 7. *Ep.* 27. Perquam velim scire. *V. PER.* *Cic.* 1. *Att.* 11. ad *fin.* Mire quam illius loci cogitatio delectat. *Alit leg.* quantum. *Gell.* 17. 12. Favorinus oppido quam libens. *Id.* 19. 9. a med. Voce admodum quam suavi. *Plaut. Amph.* 1. 3. 43. Admodum quam sævus est. *Id. Most.* 2. 2. 79. Nimis quam formido, ne etc. *Id. Capt.* 1. 2. 17. Nimis quam cupio. *Id. Trin.* 2. 1. 15. Qui ab eo, quod amat, quam extemplo sævis sagittatis percussus est. (Sunt qui in his, et hujusmodi aliis latentem admirationis sensum agnoscunt: atque adeo quam pro quantum simpliciter ponit.) ¶ 2. Speciatim jungitur aliis orationis partibus. — 1.) Cum part. *tam.* — a) *Tam-quam* simpliciter. *Plaut. Men.* 5. 9. 4. Tuast imago: tam consimili est, quam potest. *Id. Bacch.* 4. 5. 7. Tam frictum ego illum reddam, quam frictum est cicar. *Id. Pæn.* 1. 2. 143. Nisi illam mihi tam tranquillam facis, quam mare ollum est, quam etc. *Ter. Eun.* 3. 1. 5. *THA.* Ain tu, læta est? *GW.* Non tam ipso quidem dono, quam abs te datum esse. *Id. ibid.* 4. 4. 50. Parmenonis tam scio esse hanc technam, quam me vivere. *Id. Adelph.* 4. 1. 17. Tam placidum, quam ovem reddo. *Cic.* 1. de *republ.* 33. Tam esse clementis tyrannus, quam rex importunus potest. *Id.* 1. *Divinat.* 6. 10. Quorum neutrum tam facile, quam tu arbitrare, conceditur. *Id.* 2. *Ferr.* 2. 5. Quod si quam audax est ad conandum, tam esset obscurus in agendo, etc. *Id.* 1. *Att.* 15. Nihil mihi nunc scio tam deresse, quam hominem eum, quicum omnia communice. *Id. Orat.* 30. 108. Nemo tam multa scripsit, quam multa sunt nostra. *Horat.* 1. *Ep.* 7. 18. Tam teneor dono, quam si dimittar onustus. — *Quam* pro quam si. *Catull.* 10. 32. Utor tam bene, quam mihi paravim. — b) *Quam magis-tam magis, quam magis-tanto magis, quam magis-magis, quam magis-tam, quam magis-minus* apud Comicos et Poetas. *Plaut. Bacch.* 5. 1. 5. Magis quam id reputo, tam magis uror. *Poeta* apud *Quintil.* 9. 3. 15. Quam magis ærumna urget. tam magis ad male faciendum viget. *Virg.* 7. *Æn.* 787. Tam magis ulla fremens et tristibus effera flammis, Quam magis effuso crudescunt sanguine pugna. *Plaut. Men.* 1. 1. 19. Quam magis extendas, tanto adstrin-

gunt magis. *Lucret.* 6. 460. Quam sint quoque magis, tanto magis adita fument. *Plaut. Bacch.* 4. 10. 1. Quam magis in pectore me foveo, — magis curæ est, magis affornido etc. *Virg.* 3. *G.* 309. Quam magis exhausto spumaverit ubere mulctra, Læta magis pressis manabunt flumina mæmmis. *Plaut. Asin.* 1. 3. 6. Quam magis te in altum capassis, tam æstus ta in portum refert. *Id. Trin.* 4. 2. 19. Quam magis specto, minus placet mi hæc hominis facies. — c) Interdum habet comparativum loco positivi. *Cic. Deiot.* 3. 8. Per dexteram te istam oro non tam in bellis et in præliis, quam in promissis et fide firmiorem. — d) *Quam-tam* cum Superlat. *Cato R. R.* 65. Quam acerbissima olea oleum facies, tara oleum optimum erit. *con quanto più acerbe olive farai l'olio, tanto sarà migliore.* et *Varro 2. R. R.* 9. 12. Quam paucissimos reliqueris, tam optimi sunt. *quanti meno ne lascierai, etc. Sall. Jug.* 34. Quam quisque pessime fecit, tam maxime tutus est. *Ter. Heaut.* 5. 2. 44. Adolescens quam minima in spe situs erit, tam facilitate patris pacem in leges conficiet suas. *Adde eumd. Adelph.* 3. 4. 56.; et *Caton. R. R.* 64. et 157. — *Quam maxime-tam* est *Plaut. Merc.* 1. 2. 12. Quam maxime resisto, tam res in periculo vortitur. — 2.) *Quam* post Comparativa, *che, di quello che, &c.* — a) Post unum Comparativ. *Liv. Andronicus* apud *Non.* p. 473. 31. Mitte ea, quæ tua sunt magis, quam mea. *Nævius* apud *Charis.* 2. p. 188. *Putsch.* Ego semper pluris feci potiorum que habui libertatem multo, quam pecuniam. *Cato R. R.* 5. Na plus censaat sapere se, quam dominum. *Plaut. Mil. glor.* 1. 1. 22. Perjuriorum hoc hominem si quis viderit, aut gloriarum pleniorem, quam illic est, me sibi habeto. *Id. Curc.* 2. 2. 6. Mellioem, quam ego sum, suppono tibi. *Id. Most.* 4. 2. 51. Vtda sis ne meliuscule, quam sat fuerit, biberis. *Ter. Eun.* 3. 3. 21. Thais, quam ego sum, majuscula est. *Id. Phorm.* 4. 2. 1. Ego hominem callidiorum vidi neminem, quam Phormionem. *Accius* apud *Festum* p. 343. 24. *Müll.* Si forte paullo, quam tu, veniam serio. *Cic.* 2. *Divinat.* 9. 23. Ignoratio futurorum malorum utilior est, quam scientia. *Id.* 7. *Att.* 9. Nobis nihil est timendum magis, quam ille consul. *Id.* 2. *Divinat.* 16. 37. His igitur, quam physicis, potius credendum existimas? *Cassius* ad *Cic.* 15. *Fam.* 19. Non mehercule quidquam libentius facio, quam ad te scribo. *Cic.* ad *Pompej.* post ep. 11. l. 8. ad *Att.* Ea cognovi commodiora essa multo, quam ut erat nobis nunciatum. *Id. Pis.* 26. 62. Illoc inferius est, quam ut avo tuo dignum esse videatur. *Id.* 3. *Orat.* 4. 16. Crassus fuit plenior, quam quomodo a nobis inductus est. *Id.* 13. *Att.* 1. Ad Ciceronem ita scripsisti, ut neque temperatius scribi potuerit, nec magis, quam quemadmodum ego maxime vellem. *Id.* 4. *Ferr.* 29. 70. Majorem pecuniam prætori polliceri, quam quantum hic dedisset. *Id.* 1. *Orat.* 36. 167. Iniquum putabat plus secum agi, quam quod erat in actione. *Liv.* 35. 12. a med. Qui plures milites eorum occidisset, quam quot superessent. *Id.* 21. 59. Major, quam pro numero, jactura. *Id.* 30. 23. Quom de re majore, quam quanta ea esset, consultatio incidere non posset. *Cæs.* 5. *B. G.* 13. Hibernia dimidio minor, ut æstimatur, quam Britannia. *Tac. Agric.* 4. Agricola-ingenuum pulcritudinem ac speciem excelste magnæque gloriæ vehementius, quam caute appetebat. — b) Eleganter conjungit duo comparativa. *Cic. Mil.* 29. 78. Ne libentius hæc in illum evomere videar, quam verius. *Liv.* 31. 35. Non acrior, quam pertinacior impetus Romanorum. *Adde eumd.* 4. 52., 5. 43., 22. 38. et 32. 37.; *Cic. Sext.* 32. 70. et *Opt. gen.* orat. 2. 6.; et *Tac.* 2. *Hist.* 24. — c) Post verba, que comparandi vim habent, cujus modi sunt *malò* et *præsto.* *Ennius* apud *Varron.* 6. *L. L.* 81. *Müll.* Nam ter sub armis malim vitam cernere, quam seniel modo parere. *Plaut. Bacch.* 3. 4. 16. Sed autem quam illa de meis opulentis ramenta fiat, plumea propen-

sior, mendicum malim mendicando vincere. *Ter. Andr.* 2. 1. 32. Nuptias effugere ego istas malo, quam tu adipiscier. *Cic. Sest.* 32. 70. Tamen rem talem per alios citius, quam per se tardius confici malebat. *Id. Partit. orat.* 1. 1. An est, quod ego malim, quam etc? *Plaut. Bacch.* 3. 2. 12. Nimio præstat impendiosum te, quam ingratum dicier. *Cic.* 14. *Att.* 9. Mori millies præstitit, quam hæc pati. *Cæs.* 1. *B. G.* 17. Quod præstare dicant Gallorum, quam Romanorum imperia perferre. — d) Post quædam adverbium temporis (*ante, antea, postea, item postridie, pridie*) et post definitionem temporis, quo exacto aliquid evenit. *Cic.* 2. *Orat.* 5. 21. Sæculis multis ante gymnasia inventa sunt, quam in his philosophi garrere cæperunt. *Id.* 5. *Fam.* 2. 11. Postea vero quam prolectus est, velim recordere, quæ etc. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 3. 9. Quam eo postridie venissemus, quam apud Catulum fuisset. *Id.* 3. *Att.* 8. 11. Hæc epistola es: pridie data quam illa. *Id.* 2. *Orat.* 3. 12. Postero die quam illa erant acta. *Cic. fil.* ad *Tiron.* 16. *Fam.* 21. Tabellarii venerunt post diem sextum, quam a vobis discesserant. *Liv.* 6. 29. *extr.* Die vicesima, quam creatus erat, dictatura se abdicavit. *Plin.* 8. *Hist. nat.* 43. 66. (165). Terram attigere ore triduo proximo, quam sit genilus, negat posse. — e) Post *æque, juxta, perinde, contra, secus, alius, aliter, supra, ultra,* et nomina diversitatis. *Liv.* 28. 26. ad *fin.* Nihil æque eos terruit, quam robur ac color imperatoria. *Id.* 10. 6. Ceterum, quia de plebe adlegebantur, juxta eam rem ægre passi patres, quam quum consulatum vulgari viderent. *Tac.* 11. *Ann.* 10. Si perinde amore inter populares, quam metum apud hostes quævisisset. *Cic.* 2. *Legg.* 5. 11. Contra faciunt, quam professi sunt. *Plaut. Capt.* 2. 1. 50. Ne me secus honore honestes, quam ego te. *Liv.* 44. 27. *sub fin.* Nil aliud agens, quam ut etc. *Id.* 45. 25. Ob nullam aliam causam, quam ne etc. *Cic.* 3. *Ferr.* 9. 24. Ne aliter, quam ego velim, maum laudet ingenium. *Colum.* 4. *R. R.* 2. 2. Nec aliter, quam si etc. *Cic. Orat.* 40. 139. Sæpe supra feret, quam fieri possit. (Adde *eumd. Topic.* 9. 39.) *Id.* 1. *Invent.* 18. 26. Ultra, quam satis est, producitur. *Tac.* 6. *Ann.* 44. Nec ultra moratus, quam dum Scytharum auxilia conciret. *Quintil.* 1. 4. 29. *Pransus* quoque atque potus diversum valent, quam indicant. — f) Post adjectiva quantitatis, seu numeri. *Plaut. Capt.* 2. 3. 62. Pol istic me heud centesimam partem laudat, quam ipse meritu est ut laudetur laudibus. *Colum.* 1. *R. R.* 8. 8. Ferramenta duplicia, quam numerus servorum exigit. *Liv.* 7. 8. Multiplex, quam pro numero, datum est. *Id.* 45. 18. *sub fin.* Dimidium tribuit, quam quod rebus ferre soliti erant, populo R. pendere. *Alit omitt.* quau, ut *ibid.* 26. et 29. — g) Post superlat. *Liv.* 31. 32. Bellum gere cum tyranno, quam qui unquam, sævissimo et violentissimo in suos. *quanto altri mai.* Sunt tamen qui aliter legunt. — g) Post posivum, licet comparatio fiat. *Plaut. Trin.* 2. 4. 7. Confit cito, quam si tu objecias formicis papaverem. pro *citius quam.* *Alit leg. quasi tu objecias:* alii omitti *tam* voluat, et sententiam esse: *confit tam cito, quam si etc.* At *Fleckeisen.* Confit cito; Non hercle minus evorsi sunt nummi cito, quam si etc. — Similiter omittitur in his comparationis particula. *Ennius* apud *Festum* p. 356. 13. *Müll.* Ferro se cædi, quam dictis his, toleraret. *Plaut. Merc.* 5. 6. 4. Ut absente herem sal heri diligenter totetur, quam si ipse adsit, aut rectius. *Id. Rud.* 4. 4. 70. Tacita bona est mulier semper, quam loquens. *Fleckeisen.* mallior pro bona legit. *Sall. Cat.* 9. Quod benelicis, quam metu imparia agitabant, et accepta injuria ignoscere, quam persequi malebant. *Nepos Datam.* 8. Hæc etsi videbat, tamen statuit congruere, quam cum tantis coplis refugere etc. *Liv.* 3. 68. Tribuni plebis male rel se, quam nullius barbarum ac seditioem duces esse volunt. *Id.* 25. 15. Non militum, quam per paucos habebat, fiducia, quam juvenutis Thurinæ.

Curt. 7. 7. a med. Nec mea ars, quam benevolentia me perturbat. Tac. 1. Ann. 58. Pacem, quam bellum, probabam. F. POTIUS. — Sic cum verbis desiderium significatibus. Vet. poet. in Anihol. Lat. T. 1. p. 628. Burmann. optas Admissarius esse, quam patronus. — Et pro nisi, vel τῷ aliud omissio. Tertull. advers. Flar. 29. Quid est compati, quam cum alio pati?

QUAMDE. *F. voc. preced. in it.*
QUAMDIU et **quandiu** et **divisim** quam diu, adverb. cui **tamdiu** respondet. ¶ 1. Interrogative est quam dudum, quanto tempore, quoad, *quant'è che, per quanto tempo, fino a quando, εἰς ὅσον χρόνον, καθόσον. Plaut. Capt. 5. 3. 3. Quam diu id factum est? STA. Hic annus incipit vicesimus. quant'è che ciò seguì? Cic. 1. Cat. 1. 1. Quam diu etiam furor iste tuus nos eludet? Id. Rosc. Am. 32. 89. Hæc tu tot et tanta si nactus esses in reo, quam diu diceres! quanto a lungo! et 6. de republ. 20. Ipsi autem, qui de vobis loquuntur, quam diu loquentur? ¶ 2. **Quandiu** relativum est quanto tempore, quanto a lungo. Cic. 12. Fam. 19. Qui se oppido munitissimo tamdiu tenuit, quamdiu in provincia Partibi fuerunt. Id. 9. Att. 3. Ego tamdiu requiesco, quamdiu ad te scribo. Id. 7. Ferr. 43. 112. Homo, quamdiu vixit, tota Sicilia clarus et nobilis. Interjecto verbo, Id. 1. ad Q. fr. 1. 7. Quoties quisque voluit, dixit, et quam voluit diu. Cæs. 1. B. G. 17. extr. **Quamdiu** potnit, tacuit. Cic. Quinct. 9. 33. Ut nobis tempus, quamdiu diceremus, præstiteres. Id. 1. Off. 1. 2. Disces, quamdiu voles: tamdiu autem velle debebis, quoad etc. Colum. 12. R. R. 50. 13. Ut neque fumus, neque fuligo, quamdiu viride oleum concilicatur, in torcular admittatur. ¶ 3. **Raro** admodum est interea dum, tantisper dum, *sin che. Lamprid. Elagab. 29. ad fin. Jubebat, ut semper id comesset, quamdiu tamen melius invenisset. — Comp. Quamdiutius et Sup. Quamdiutissime F. in QUAMDIUTINUS.**

QUAMDIUTINUS, a, um, adject. *quanto da lungo tempo.* Vox a Lexico expungenda; occurrit enim solummodo in Not. Tir. p. 35. **Quamdiu**, quamdiutius, quamdiutinus, quamdiutissime.

QUAMDIUTINUS et **rectius** **Quam dudum.** *F. DUDUM et QUAM.*

QUAMLIBET et **quamlibet**, et **divisim** quam libet vel lubet, adverb. *quanto ti piace, quanto si vuole, per quanto, quantum libet, quantum vis. Phædr. 1. 25. Quamlibet lambe otio. Lucret. 1. 292. flamina venti Quamlibet in partem truduat res. Ovid. 1. Amor. 7. 66. Quamlibet infirmas adjuvat ira manus. Plin. 36. Hist. nat. 22. 45. (160). Lapis specularis sinitur in quamlibet tenues crustas. Quintil. 1. 1. 18. Quamlibet parum sit, quod contulerit ætas prior, majora tamen etc. Lucret. 2. 541. quamlibet esto Unica res. Plin. 16. Hist. nat. 2. 8. (29). Rursus quam libeat vetustum novo miscetur. Ovid. 1. Trist. 10. 5. de navi celeri. Occupat egressas quamlibet ante rates. Plin. Paneg. 61. Accidit quidem, ut corpora quamlibet ardua et excelsa procerioribus admota decrescant. — Hinc pro quamvis vel quamquam hæc a nonnullis afferuntur. Lucret. 3. 987. Quamlibet immani projectu corporis existet, Non tamen æternum poterit perferre dolorem. Quintil. 1. 12. 5. Quamlibet multa egerimus, quodam tamen modo recentes sumus ad id. Claud. Mamert. 1. Stat. anim. 27. sub fin. Quamlibet multa brevitatis studio missa fecerim, non tamen omnibus pro causa excellentia supersedi. Adde Prudent. 8. Cathemer. 53.; et Veget. 4. Veterin. 34. Sic pro quamvis, se bene, benchè, xāv ei, xāv toi. Solin. 9. ad fin. Philippus Magnum procreat: quamlibet Olympæ Alexandri mater nobiliorem ei patrem acquirere affectaverit. Potes etiam vertere, per quanto abbi procurato.*

QUAM MOX. *F. MOX.*

QUAMOBREM et **quam ob rem**, adverb. *quam ob causam, quate, perchè, πῶς ἕ. ¶ 1. Interrogando, perchè? per qual ragione? did τι. Plaut. Amph. 2. 1. 2. AMPH. Sceltestimum te arbitrator. so. Nain quamobrem? AMPH. Quia etc. Ter. Andr. 1. 5. 14. Repudiatis repletor: quamobrem? et ibid. 4. 3. 12. Quamobrem id tute non facis? Cic. 7. Ferr. 29. 74. Piratam vivum tenuisti: quem ad finem? dum cum imperio fuisti: quamobrem? quam ob causam? quo exemplo? cur tamdiu? Id. 1. Fin. 5. 15. Quamobrem tandem non satisfacit? — Et in obliqua interrogatione Cæs. 1. B. G. 50. Quam ex captivis quæreret, quamobrem Ariovistus non decertaret. ¶ 2. Est relativum utriusque generis, et numeri. Plaut. Aulul. 4. 10. 6. Quid ego de te merui mali, quamobrem ita faceres? Cic. Rosc. Am. 3. 6. Si vel minima res reperietur, quamobrem videantur illi etc. per cui. et Ter. Hecyr. 3. 3. 32. Abs te quamobrem hæc abierit, causam vides. Cic. 3. Fam. 10. Multa mihi veniebant in mentem, quamobrem istum laborem tibi etiam honori putarem fore. per credere che etc. Ter. Eun. 1. 2. 65. Multæ sunt causæ, quamobrem cupio abducere. per le quali. et Adelp. 3. 3. 71. Ego vero hiac abeo, quando is, quamobrem hoc veneram, rns abiit. Cic. 6. Ferr. 60. 135. Verum illud est, quamobrem hæc commemorarim. Plaut. Pseud. 5. 1. 11. Hoc est homini, quamobrem vitam amet. Ter. Eun. 5. 6. 30. Jamdiu aliquam causam querebat senex, quamobrem insigne aliquid faceret bis. Cic. Cæcin. 33. 96. Deinde nihil rationis affers, quamobrem, si libertas adimi nullo modo possit, civitas possit. ¶ 3. In principiis, *che però, laonde, per la qual cosa, διότι. Cic. Flacc. 27. 70. Quamobrem quæso a vobis, Asiatici testes, etc. Id. 2. Fam. 4. a med. Quamobrem quoniam, etc. utar ea clausula, etc.**

QUAMPLURES, a, adject. plur. *molti assai, moltissimi, valde plures, complures. Plaut. Stich. 1. 3. 45. Curiosi sunt hic quamplures mali, alienas res qui curant studio maximo. Petron. Satyr. 21. Intraverunt palestritæ quamplures. Afferuntur etiam ex Cicer., Cæs. et aliis loca, in quibus alii leg. complures. — Superlat. quamplurimus, et quam plurimus, a, um. Cato apud Festum p. 369. 9. Müll. Veterinosus quam plurimum bibit, tam maxime sinit. Id. R. R. 157. circa med. Quam plurimum brassicæ ederit, tam citissime sanus fiet ex morbo. Cæs. 3. B. C. 45. Ut quamplurimos colles quam maximo circuito occuparet. più colline che si potesse. et Cic. 3. Off. 12. 50. Frumentum quam plurimo vendere. a più caro prezzo che sia possibile. et Plin. 17. Hist. nat. 18. 29. (126). Radices quamplurimas cum terra ferre. Plin. alter 10. Ep. 85. ad fin. Quamplurimis diebus expectati. Id. 5. Ep. 10. Hortor, ut quamplurima proferas, que imitari omnes concipsant, nemo, aut paucissimi possint. F. PLURIMUS.*

QUAMPLURIME, adverb. *quammaxime. Auct. in Gromat. vet. p. 365. Goes. Stagnum constituimus, et quamplurime contra tertiam horam.*

QUAMPLURIMUS, a, um. *F. QUAMPLURES.*

QUAMPRIDEM. *F. PRIDEM.*

QUAMPRIMUM et **quam primum**, adverb. *quanto prima, quanto più tosto, più presto che sia possibile, ὅσον αὐτίκα, primo quoque tempore, sine mora. Plaut. Capt. 2. 3. 88. Ut quamprimum possis, redeas. subito che potrai. et Truc. 1. 2. 68. Quam primum espugnati potis est amator, optimum est. quanto più presto. et Ter. Adelp. 2. 4. 18. Obsecro berete. hominem istum impurissimum quamprimum absolvi-tote. Cic. 3. Fam. 18. Gratissimum mihi feceris, si ad me in Cilicium quamprimum veneris. Id. 2. ibid. 6. Quam has quam primum ad te perferri literas magnopere vellemus. Cæs. 4. B. G. 21. Huic mandat, ut ad se quamprimum revertatur. Virg. 4. Æn. 631. Invisam quærent quamprimum abrumperè lucem.*

QUAM PRIUS. *F. PRIUS.*

QUAMQUAM et **quoquam**, adverb. *etsi, quamvis, licet, καίπερ (It. sebbene, benchè, quantun-*

que; Fr. quoique, bien que, encore que, quand même; Hisp. aunque, no obstante que; Germ. wie sehr immer, wie sehr auch, obschon, obgleich, wiewohl; Angl. although, though). ¶ 1. Quamquam uni propositionis parti, et sæpissime antecedenti præmittitur, altera vero ejusdem pars per tamen effertur, quod interdum omittitur. — a) Cum Indicativo. Ennius apud Cic. 1. Divinat. 20. 41. Nec sese dedit in conspectum corde cupitus, Quamquam multa manus ad cæli cæcula templa Teudebam lacrumans et blanda voce vocabam. Plaut. Mil. glor. 4. 8. 44. Quamquam alios fideliores semper habuisti tibi quam me, tamen tibi habeo magnam gratiam rerum omnium. Id. Pers. 3. 1. 8. Amabo, mi pater, quamquam libenter escis alienis studes, tui ventris causa filiam vendis tuam? Ter. Adelp. 2. 1. 5. Quamquam est scelustus, non committet hodie unquam, iterum ut vapulet. Id. Heaut. 1. 1. 1. Quamquam hæc inter nos nuper notitia admodum 'st-, tamen vel virtus tua me facit, ut etc. Cæcilius apud Gell. 6. 17. Quamquam ego mercede bac conductus tua advenio, ne tibi me esse ob eam rem obnoxium teare. Cic. 1. Off. 3. 7. Ea quamquam pertinent ad finem bonorum, tamen minus id apparet. Id. 1. de republ. 26. Vel ipse populus, quamquam id est minime probandum, tamen etc. Sall. Jug. 17. Quamquam tibi immaturo, et uade minime decuit, vita erepta est, tamen lætandum magis, quam dolendum puto casum tuum. Virg. 2. Æn. 533. Hic Priamus, quamquam in media jam morte tenetur, Non tamen abstinit. Horat. 1. Od. 28. 35. Quamquam festinas, non est mora longa; licebit Injuncto ter pulvere curras. — Et in obliqua oratione cum Coniunct. Cic. 5. Tusc. 33. 95. Omniaque jucunda (putet), quamquam sensu corporis iudicentur, ad animum referri tamen. Id. 2. Orat. 1. I. Erantque multi, qui quamquam ita se rem habere arbitrantur, tamen prædicarent etc. — b) Cum Coniunctivo. Liv. 38. 57. Hæc de tanto viro, quamquam et opinionibus et monumentis litterarum variarent, proponenda erant. Virg. 6. Æn. 394. Nec vero Alciden me sum lætulus euntem Accipisse lacu, nec Thesea Pirithoumque, Dis quamquam geniti atque invicti viribus essent. Sueton. Galb. 14. Majore adeo favore et auctoritate adeptus est, quam gessit, imperium, quamquam multa documenta egregii principis daret. Quintil. 1. 3. 13. Cædi vero discentes, quamquam receptum sit et Chrysippus non improbet, minime velim. ¶ 2. Venustatem habet, quum quis per adverbium quamquam novam propositionem inducit, vel se ipsum corrigit. Cic. 1. de republ. 4. Quamquam nostri casus plus bonoris habuerunt, quam laboris. Id. 2. Phil. 16. 42. Quamquam hoc maxime admiratus sum, mentionem te bereditatum suum esse facere. Id. 15. Fam. 16. Quamquam quicum loquor? et 1. Cat. 9. 22. Quamquam quid loquor? Id. Flacc. 27. 64. Quamquam quis ignorat, qui etc? Id. Planc. 22. 53. Quamquam ne id quidem suspicionem coitionis habuerit. Id. 3. Orat. 26. 101. Quamquam illa ipsa exclamatio: Non potest melius! sit velim crebra. Id. 3. Nat. D. 16. 41. Quamquam, quem potissimum Herculem colamus, scire sane velim. Virg. 5. Æn. 194. Non jam prima peto Mnesthenes, neque vincere certo. Quamquam o! sed superent, quibus hoc, Neptune, dedisti. — Et in oratione obliqua cum Acc. et Infinito. Tac. 12. Ann. 65. Quamquam ne impudicitiâ quidem nunc abesse Pallante adultero.

QUAMVIS, adverb. ¶ 1. Est quantum vis; atque adeo multum, valde, admodum, ὅσον βούλας: (It. quanto vuoi, quanto ti piace, quanto si vuole, molto assai; Fr. autant que tu voudras, quelque-que; Hisp. quanto tu desees; Gerat. so sehr du willst, so sehr auch, so sehr immer, immerhin; Angl. as much as you will, as much as you please). Cic. 2. Fam. 16. Eo si onere caretem, quamvis parvis Italicæ latebris contentus essem. Id. Rosc. Am. 16. 47. Quasi vero mihi difficile sit quamvis multos nominatum proferre. Id. 4. Ferr. 54. 134.

Quidvis facere in ejusmodi rebus, quamvis calide, quamvis audacter, quamvis impudenter. *Id. 1. Tusc. 21. 47.* Quamvis copiose hæc dicemus, si res postularet. *Catull. 12. 5.* Quamvis arida res et invenusta est. *quanto si può dire. et Plaut. Men. 2. 2. 43.* Quamvis ridiculus est, ubi uxor non adest. *Id. Pseud. 4. 7. 79.* Quamvis pernix hic est homo. *Varr. 2. R. R. 5. 1.* Homo quamvis humanus et jocosus. *Colum. 7. R. R. 8. 4.* Caseus ut formis exemptus est, quamvis mundissimis tabulis componitur. *Cic. 3. Legg. 10. 24.* Et præter ens quamvis enumeres multos licet. *tu puoi contarne quanti ne vuoi. et 3. Orat. 26. 101.* Quare bene et præclare quamvis nobis sæpe dicatur; *belle et festive nimium sæpe nolo. Lucret. 6. 601.* Proinde licet quamvis cælum terramque reantur incorrupta fore, eternæ mandata salutis; Et tamen etc. *h. e. quantum vis incorrupta. Liv. 1. 4.* Possa quamvis languida mergi aqua infantes. ¶ 2. Est idem atque etsi, quamquam, etiam (qua significatio a nonnullis appellatur Con-junctio), *se bene, quantunque, benchè, ancorchè, si xai resp.* — a) Cum Con-junctivo. *Varr. 1. R. R. 2. 23.* Quæ (tabernæ diversorie) quamvis sint fructuosæ, nibilo magis sunt agriculturæ partes. *Cic. 16. Att. 7.* Etsi, quamvis non fueris suasor et impulsor professionis meæ, approbator certe fuisti. *Id. 2. Phil. 16. 39.* Verum-tamen homines, quamvis in turbidis rebus sint, tamen interdum animis relaxantur. *Id. Rosc. Am. 8. 22.* Quamvis ille felix sit, sicut est, tamen etc. *et 12. Att. 37.* Quamvis prudens ad cogitandum sis, sicut es, tamen nisi etc. *Forcellinus* postremum hunc locum ad superiorem paragr. retulit. *Virg. 4. G. 206. de apib.* Ergo ipsas quamvis angusti terminus ævi Excipiat, etc. At genus immortale manet. *Adde Cels. 1. præf. a med. et 2. præf.* — b) Cum Indicativo. *Nepos Miltiad. 2.* Erat inter eos dignitate regia, quamvis carebat nomine. *Liv. 2. 40.* Quamvis infestis animo et minaci perveneras. *Virg. 3. Ecl. 84.* Pollio amat nostram, quamvis est rustica, Musam. *Id. 1. G. 38.* Quamvis Elysios miratur Græcia campos. *Horat. 1. Ep. 14. 6.* Me quamvis Lamia pletas et cura moratur Fratrem merentis, tamen etc. *Ovid. 2. Met. 782.* quamvis tamen oderat illam, Talibus affata est breviter Tritonia dictis. *Cels. 1. præf. a med.* Quamvis ne hæc quidem sic præteriri debent, quasi etc. *Colum. 2. R. R. 9. 1.* Nam quamvis de mensura minus auctoribus convenit, tamen etc. — c) Sine Verbo. *Cic. 2. Phil. 45. 116.* Res bello gesserat, quamvis reipublicæ calamitosas, attamen magnas. (Potes, ait *Forcellinus*, Italice vertere etiam hoc modo: *per quanto siano state calamitose*, etc. Facile enim hæc notio ad superiorem paragr. 1. reducitur.) *Id. 5. Verr. 97. 22.* Utinam pisset aliqua ratione hoc crimen, quamvis falsa, modo humana atque usitata defendere. *Id. 7. Fam. 3.* Si me audissent, quamvis iniqua passi, honeste tamen viverent. *Colum. 9. R. R. 14. 14.* Et quamvis porticu protecta vasa, nibilo minus congesta culmorum super-tegemus. *et ibid. § 15.* Nec quamvis amantissimas munditiarum offendunt odore suo.

QUANAM, adverb. qua via, *per quale strada.*

I.) Proprie. *Liv. 5. 34.* Quam circumspicerent, quamam per juncta cælo juga in alium orbem transirent.

II.) Translate est quamam ratione, *in qual maniera. Plin. 11. Hist. nat. 37. 50. (137).* Delphini quamam audiant, mirum.

QUANDIU. V. QUAMDIU.

QUANDO, adverb. et conjunct. *Quando in Leg. XII. Tab. legebatur, teste Festo p. 258. 3. Müll.* — Et *Festo p. 258. 32.* et ejus brevior Paul. *Diac. p. 259. 7. Müll.* habemus discrimen inter *quando pro quam*, et *pro quoniam*. Docent enim priore notione accentu acuto pronunciari; posteriore, gravi. Quæ pertinent ad Latium pronunciandi rationem, quæ jamdiu perit. Monent autem eruditi, *Festi* locum esse corruptum, et contra omnino se rem habere: scilicet *quando* adverbium temporis gravi ac-

centu efferri; conjunctionem acuto. V. BREVIS. — *Quando est A) Adverbium, et B) Con-junctio.*

A) Adverbium quando est idam ac quo tempore, *ora, nota (II. quando, in qual tempo; Fr. quand, en quel temps; Hisp. quando, en que tiempo; Germ. wann, z. welcher zeit; Angl. when).* — a) Interrogando. *Ter. Heaut. 2. 2. 9.* Jam aderunt. etc. Quando istuc erit? *Cic. Dom. 27. 72.* Quando igitur est turpe? re vera, quando est pœna peccati. *Adde eumd. Pis. 21. 49. et Horat. 2. Sat. 6. 60.* O rus, quando ego te aspiciam? quandoque flabit, etc? *Id. 1. Od. 24. 6.* cui Pudor et Justitiæ soror, Incorrupta Fides, nudaque Veritas Quando ul-lum inveniet parem? *Martial. 5. 58.* Dic mihi, cras istud, Postume, quando venit? — Cum Ganit. *gentium.* In *suppos. Amph. Plauti*, sc. Dii vostram fidem, 59. *am. Quis te misit, furcifer? so. qui ma rogat. am. Quando gentium? so. dum. quando mai?* — b) Relativum est in iis et similibus. *Cic. Senect. 11. 38.* Semper in his studiis-viventi non intelligitur, quando obrepit senectus. *Horat. 2. Sat. 7. 69.* Quæres, quando iterum paveas iterumque perire Possis. *Quintil. 11. 3. 159.* Dextra velut expectans, quando incipiendum sit. — c) Pro aliquando, cum particulis *num, ne, si, potè.* *Cic. Amic. 19. 66.* Existit hoc loco quæstio, num quando amici novi veteribus sint anteponendi. *se mai. et Rosc. Am. 50. 145.* Ne quando liberis proscriptorum bona patria reddantur. *accid che in alcun tempo non, etc. Iva pr potè. Id. ibid. 13. 37.* Ut, si quando auditum sit, prodigii simile numeretur. *se mai alcuna volta, si potè. Ovid. 2. Art. am. 15.* Nunc mihi, ai quando, puer et Cytherea, favete. *se mai in altro tempo.* Et plenius *Liv. 10. 14. circa med.* Ut si quando unquam equestri ope adjuncta rempublicam meminerint, illo die adniantur, ut etc.

B) Con-junctio quando ¶ 1. Est temporalis, et significat quum, ubi, *allorchè, quando, ove. Livius Andron.* apud *Gell 3. 16.* Quando dias adveniet, quem præfata Morta est. *Plaut. Men. 5. 5. 27.* Ubi satur sum, intestina nulla crepant: quando esurio, tum crepant. *Cic. 2. leg. Agr. 16. 41.* Tum, quando legatos Tyrum misimus. *allora che. Id. 2. Off. 21. 75.* Utinam tum essem natus, quando Romani etc. *Horat. 2. Sat. 2. 41.* quamquam Putet aper rhombusque recens, mala copia quando Ægrum sollicitat stomachum. *Id. Epod. 16. 27.* Neu conversa domum pigeat dare lintea, quando Padus Matina laverit cacumina. ¶ 2. Sæpe est conjunctio causalis, et significat quoniam, quandoquidem, siquidem, *già che, ène, ènein, èneinca. Plaut. Cist. 1. 1. 118.* Quando ita tibi lubet, vale atque salve. *Ter. Adelph. 2. 4. in fin.* Quando hoc bene successit, hilarem hunc sumamus diem. *Id. Eun. 1. 2. 116.* Meus fac sis postremo animus, quando ego sum tuus. *Id. Adelph. 5. 1. 116.* Quando ego tuum non curo, ne cura meum. *Horat. 2. Sat. 6. 93.* terrestria quando Mortales animas vivunt sortita. *Id. ibid. 7. 4.* libertate Decembri (Quando ita majores voluerunt) utere. *Sall. Jug. 102. 9. Kritz.* Nunc, quando per illam (Fortunam) licet, festina atque, uti cæpisti, perge. *et ibid. 111.* Id omitto, quando vobis ita placet. *Id. in orat. Philipp. contra Lep* Qui quando talis es, inaneas in sententia et retineas arma te hortar. *Id. in Ep. Cn. Pompeji ad sen.* Quid prælia enumerem, quando res plus valent, quam verba? *Liv. 7. 10.* Volo ego illi bellæ ostendere, quando adeo ferox præsulat hostium signis, me ex ea familia ortum. *et 9. 8.* Ego tamen, quando neque de noxa nostra, neque de pœna retulistis, ommissa defensione, sententiam paucis peragam. *Adde eumd. 2. 15. et 29., 4. 45., 5. 13. et alibi; Tac. 1. Ann. 44., 2. ibid. 26., 3. ibid. 18., 4. ibid. 64., 12. ibid. 6. et alibi; Varron. 2. R. R. 1. 21.; Horat. 3. Od. 17. 2.; Virg. 6. Æn. 108.; Plin. Paneg. 54.; et Quintil. 12. 8. 5. — Totum tamen hunc usum Ciceroni (cui et *Forcellinus* tribuit 5. Fin. 23. 67. et *Topic. 5. 26.*) prorsus abjudicat*

Ed. Wunderus in præf. ad Varr. Lect. e Cod. Erfurt. enotatas p. lxxv. et seq., *quando* ubique ex quoniam corruptum contendens, probantibus *Madvigio, Orellin et Ottone.* — Post relativum. *Virg. 10. Æn. 366.* Aspera queis natura loci demittere quando Suasit equos, etc. — Cum Con-junctivo. *Liv. 22. 8. extr.* Ad penates pro urbe dimicandum esse, quando Italiam tueri nequissent. *Plin. 17. Hist. nat. 4. 3. (28).* Nec luminibus aggesta (terra) semper laudabilis, quando senescant sata quædam aqua. *h. e. quandoquidem senescunt; vel quum senescant.*

QUANDOCUMQUE, adverb. Secunda syllaba corripitur apud *Terentian. de syllab. p. 2404. Putsch.* Ast enim Grajus locabit quandocumque hanc ultimam. ¶ 1. Quandocumque est quocumque tempore, *in qualunque tempo, ótoreov.* *Cato apud Plin. 29. Hist. nat. 1. 7. (14).* Quandocumque ista gens (Græca) suas litteras dabit, omnia corrumpet. *At Sillig. leg. quandoque, laudatque Gronov. ad Liv. 1. 31. Horat. 1. Ep. 14. 16.* scis, me discedere tristem, Quandocumque trahunt invisa negotia Romam. *ogni volta che. et Auct. B. Alex. 22.* Quandocumque fors obtulerat. — Cum Con-junctivo *Propert. 2. 1. 81.* Quandocumque igitur nostros nox claudet ocellos, Accipe que serves fueris acta mei. *Curt. 9. 6. 26.* Si Olympias mater immortalitati consecratur, quandocumque excesserit vita. *Adde eumd. 10. 8. 10.* ¶ 2. Item aliquo tempore, aliquando, *in alcun tempo, quando che sia, una volta. Ovid. 6. Met. 543.* si non perierunt omnia mecum, Quandocumque mihi pœnas dabis. *Id. 3. Trist. 1. 57.* Quandocumque, precor, nostro placata parenti Idem sub dominis aspiciare domus. *Horat. interjecto verbo 1. Sat. 9. 31.* Hunc neque dira vena, nec hosticus auferet ensis, etc. Garrulus hunc quando consumet cumque. *Adde Cels. 4. 19.*

QUANDOLIBET, adverb. *quando vuoi, quo tempore libet, quandocumque, aliquando. Lactant. Opif. D. 4.* Necessa est, ut mortem recipiat quandolibet, quoniam corporalis est.

QUANDONE, adverb. idem est ac *quandocumque. Inscript. sub T. Antonino Pio, apud Gruter. 607. 1. et Murat. 572.* VT QUANDONE EGO ESSE DESIRO PARITER CVM EIS PONAR.

QUANDOQUE, adverb. Mediam corripuit *Venant. 4. carm. 27. 22.* Ut merear claudi quandoque clave Petri. Idem fit in *quandoquidem* (V. exemplum in voce sequent.); sed in hac quædam metrica necessitas est, in *quandoque* nulla. — *Quandoque*

A) Est quando. *Horat. 2. Sat. 6. 60.* O rus! quando ego te aspiciam, quandoque licebit Ducere etc. *At V. QUANDO sub A. a. Manil. 2. 744.* In quocumque igitur stellæ, quandoque locatæ, Dodecatemorio fuerint, spectare decebit.

B) Est etiam adverbium ¶ 1. Relativum et significat quandocumque, vel quando, *in qualunque tempo, allora che, qualora. Cic. 6. de republ. 22.* Quandoque eadem parte sol eodemque tempore iterum defecerit, tum-epletum annu habeto. *Liv. 9. 10.* Quandoque hinc homines injussu populi Romaul Quiritium sædus ictum iri sponponderunt, atque etc. *Curt. 7. 10. 9.* Interrogatique, quo pignore fidem obligaturi essent, vitam, quam acciperent, pignori futuram esse dixerunt: reddituros, quandoque repetisset. *Horat. 4. Od. 2. 33.* Concines majore poeta plectro Casarem, quandoque trabet feroces Per sacrum clivum merita decorus Fronde Sicambros. *Petron. Satyr. 133.* Et quandoque mihi fortunæ arriserit hora, Non sine honore tuum patiar decus. *Sueton. Cæs. 81.* Quandoque ossa Cypis detecta essent, fore, ut etc. *et Horat. Art. P. 359.* Indignor, quandoque bonas dormitat Homerus. *h. e. quandocumque peccat aliquid pœta doctissimus. Addi possunt alia loca, præsertim et Colum. 2. R. R. 4. 5. et 10. 16., 4. ibid. 24. 1. et 7. ibid. 4. 7. et in libr. Digest. sæpe: ut videre est apud Brisson. de F. S., in quib. alii leg. quandocumque, sed plerisque invidis criticis. ¶ 2. Item est adverbium indefinitum et significat aliquo tempore. aliquando ultim, una volta,*

ἐπιτρε. Cic. 6. Fam. 19. Ego me Asturæ diutius arbitror cominoraturum, quoad ille quandoque veniat. Liv. 11. 3. extr. Istum juvenem dum tenendum censeo, ne quandoque parvus hic ignis incendium ingens exarscit. Tac. 6. Ann. 20. Et tu, Gaiba, quandoque degustabis imperium. Sueton. Claud. 3. Soror Livilla, quam audisset quandoque imperatorum etc. Id. Cæs. 1. ad fin. Scirent, eum quandoque optimatum partibus exitio futurum. Macrob. 2. Somn. Scip. 10. Quis non hinc existimet, mundum quandoque cæpisse? Paulin. Nolan. 8. 250. Cui quandoque ferre circumiacuere prophetam. h. e. olim. ¶ 3. Item interdum, alle volte. Cels. 6. 6. sub init. Nonnumquam per duos menses durat: quandoque brevis finitur. Colum. 7. R. R. 3. 13. Submitti tamen in vicinia urbis quandoque oportebit. Seneca 1. Quæst. nat. 1. extr. Quandoque sunt trabes, quandoque clipei, et vastorum imagines ignium.

QUANDOQUIDEM, adverb. ποῖχῃ, giù che, ἐπειδὴ, siquidem, quoniam, conjunctio causalis. Ter. Andr. 3. 2. 7. Deos quæso, ut sit superstes, quandoquidem ipse si ingenio bono, et i. bid. 3. 5. 2. Quandoquidem iam iners, tam nulli consilii sum. Adde eum. Eun. 2. 3. 83. Adelp. 4. 5. 6. Pharm. 2. 3. 58. et Hecyr. 3. 5. 42. Cic. 5. Fin. 13. 37. In eoque summum bonum poni necesse est, quandoquidem id tale esse debet, ut etc. Id. Brut. 44. 163. Quandoquidem tu istos oratores tantopere laudas. Liv. 8. 33. Quandoquidem apud te nec auctoritas senatus, nec ætas mea valet. Virg. 3. Ecl. 55. Dicite, quandoquidem in molli concedimus herba. Adde Juvenal. 1. 111., 10. 146. et 13. 129. Cic. 5. Ferr. 80. 187. Quando tu quidem in prelio etc. Tmesis. Sed tō quidem insititium censet Orellius, quem V.

QUANDŪDUM. V. DUDUM.

QUANTILIAM. V. QUAMQUAM.

QUANTULUS, a, um, adject. quanto picciolo, quanto poco, deminut. quantuli. Plaut. Fern. 5. 3. 47. Hæcine sunt meæ filiae? Quantæ e quantillis jam sunt factæ! Id. Truc. 2. 8. 7. Quantillo mihi opera nunc persuaderi potest, ut ego hisce suffringam talos! con quanto poco. — et Capt. 1. 2. 90. Subducam ratiunculium, quantillum argenti mihi apud trapezitam siel. — Interrogando de re parva, vel quam parvam credimus. Id. Most. 3. 1. 95. TRA. Huic debet Philolaches paulum. TRIV. quantillum? TRA. quasi quadraginta minas. Id. Curc. 1. 2. 14. PHOE. Stitit hæc anus. PA. quantillum siliti? PHOE. modica est: capit quadrantal. Id. Pseud. 4. 7. 95. Quantillo argento te conduxit?

QUANTISPER, adverb. per quanto tempo, quanto tempore. Cæcilius apud Non. p. 311. 30. Merc. Velim paullisper operiri te. Quantisper? non plus triduum. Pomponius ibid. Possum exorare te, ut recedas a me paullisper modo? Quantisper sat babes. V. TANTISPER.

QUANTITAS, atis, f. 3. magnitudo, extensio rei cuiuspiam, vis, numerus, copia, ποσότης (It. quantità, grandezza, numero; Fr. grandeur, quantité, nombre; Hisp. cantidad, grandezza, número; Germ. d. Grösse, Zahl, Anzahl, Menge, Quantität; Angl. quantity, bigness, extent). ¶ 1. Stricto sensu. Vitruv. 1. 2. Quantitas est modulorum et ipsius operis sumptione, singulisque membrorum partibus, universi operis conveniens effectus. Plin. 17. Hist. nat. 24. 37. (249). Laborant (arbores) et fame et cruditate: quæ sunt humoris quantitate. Id. 34. ibid. 10. 22. (101). Tenuissima pars materiæ cameris fornicum, pro quantitate levitatis, applicata. Quintil. 7. 4. 3. Quantitas modi seu numeri. Id. 11. 3. 14. vocis. Id. 7. 2. 6. Quæritur per conjecturam et quantitas et qualitas circa modum, speciem, numerum. Apul. de Mag. prelii. ¶ 2. Apud Metos usurpatur fere de iis rebus, quæ pondere, numero, mensura continentur. quantita, misura: et separatur a corpore et specie. Ulp. Dig. 30. 1. 34. Si non corpus sit legalium, sed quantitas. Paul. ibid. 31. 1. 89. Respondi, pretium tessera frumentariæ præstan-

dum, quoniam tale fideicommissum magis in quantitate, quam in corpore consistat. Id. ibid. 12. 1. 6. Certum est, cuius species vel quantitas qualis, quantave sit, ostenditur. ¶ 3. Sæpe autem dicitur de summa pecuniæ, somma. Ulp. Dig. 16. 2. 41., Julian. ibid. 45. 1. 65., et Paul. ibid. 49. 14. 17 etc. ¶ 4. Quantitas propositionis apud logicos est illius vis ac sententia, quæ vel universa complectitur, vel particularis, etc. Apul. 3. Dogm. Plat.

QUANTO, adverb. V. QUANTES in fin. QUANTŌCIUS et quantocius, adverb. quanto più presto si può, quanto ocius, quam citissime. Mamerin. Grat. act. ad Julian. 2. extr. Ut quantocius ad ea, quæ propria sunt, perveniat oratio. Licin. Imp. apud Lactant. Mort. persecut. 48. a med. Eadem similiter iisdem Christianis quantocius reddant. Sulpic. Sever. 3. dial. 4. ad fin. Discede quantocius, ne etc.

QUANTŌPERE, adverb. quanto, quanto opere seu labore, cura, quantum, quam. Cic. 5. Ferr. 87. 201. Perspicere vos certo scio Siculis quantopere hoc expediat. Id. 1. Orat. 35. 164. Neque enim tantopere banc a Crasso disputationem desiderabam, quantopere ejus in causis oratione delector. Adde eumd. 3. Tusc. 3. 6. et 14. Att. 6., quib. locis alii rectius leg. quanto opere. nam et vox aliquando interseritur. Cic. 13. Fam. 7. Quantoque opere ejus municipii causa laborarem et 2. Nat. D. 49. 126. Quanto se opere custodiant bestie. V. OPUS.

QUANTŪLUM, adverb. V. QUANTULUS in fin. QUANTŪLUMCUMQUE, adverb. V. QUANTULUSCUMQUE in fin.

QUANTŪLUS, a, um, adject. deminut. quanti, quanto picciolo, quanto poco, quam exiguus. Plaut. Bacch. 2. 3. 86. Nescio quantum alitulerit: verum haud permultum attulit. Lucret. 3. 378. Quantula priva quant nobis injecta cære Corpora sensiferos motus in corpore. Cic. Divin. in Q. Cæcil. 17. 57. Nam ex illa pecunia magnam partem ad se vertit: mulieri reddidit quantum visum est. quel poco che gli parve. et 4. Acad. (2. pr.) 26. 82. Sol, quem mathematici amplius duodeviginti partibus confirmant majorem esse, quam terram, quantum nobis videtur! mihi quidem quasi pedalia. Id. 2. Legg. 19. 47. Id autem quantum est? Horat. 2. Sat. 3. 124. Quantum enim summæ curtabit quisque dierum, Si etc? Cic. 2. leg. Agr. 25. 65. Quantum interest, utrum etc? Juvenal. 10. 172. mors sola fatetur, Quantula sint hominum corpuscula. Plin. 11. Hist. nat. 5. 4. (12). Quantum tamen esse in tantulis potest! Gell. 17. 10. Carmen Pindari, quantum est mihi memoriæ, dicam. — Quantulus, quantuluscumque. Apul. 9. Met. Ad erant tres illi fratres eladibus amici quantum quantum auxili. V. QUANTUS 1. d. — Hinc

Quantulum, adverb. quanto poco, deminut. a quantum. Cic. 5. Ferr. 1. 3. Nos, qui jam, et quid facere, et quantum judicare possemus, ostendimus.

QUANTŪLUSCUMQUE, lacumque, lumcumque, adject. κεναιόμοιον, quam minimus, quantumvis parvus. Augustus apud Sueton. Vit. Horat. Libellum toum ego, ne accusen brevitate, quantumcumque est, boni consulo. Cic. 1. Orat. 30. 133. De hac mea, quantumcumque est, facultate quantis, per quanto ella sia poca, et Seneca Ep. 85. ante med. Non sequuntur, non audiunt affectus, quantumcumque sint. per piccioli che siano. et Colum. 8. R. R. 3. 9. Quantumcumque aquæ vel ciborum inest. pedibus (gallinarum) everritur. Martial. 11. 14. Nam terra est illi quantumcumque gravis. Juvenal. 13. 183. Quantumcumque adeo est occasio, sufficit ire. Cic. Orat. 30. 106. Aures civitatis nos primi, quicumque eramus, et quantumcumque dicebamus, ad hujus generis studia convertimus, e per quanto poco fosse il concetto e la stima che s'avea di me. Interjecto verbo. Id. 2. Orat. 23. 97. Quantum id cumque est. — Hinc

Quantulumcumque, adverb. Val. Max. 1. 5. 6. Quæ vox spem ejus, quæ quantumcumque restabat, commouit. per quel pochissimo che gliene restava. V. Krempf. ad h. l.

QUANTŪLUSIBET, libet, lumlibet, adject. quamvis exiguus. Ulp. Dig. 21. 1. 4. extr. Non denique fabriculam quantumlibet ad causam hujus edicti pertinere.

QUANTŪLUSQUISQUE, lacumque, lumquodque, adject. idem est ac quantumcumque. Gell. præf. sub fin. Progredietur igitur numerus librorum, diis bene jurantibus, cum ipsius vitæ, quantumque fuerint, progressibus.

QUANTUM, adverb. V. QUANTUS in fin. QUANTUMCUMQUE, V. QUANTUSCUMQUE. QUANTUMLIBET, V. QUANTUSLIBET.

QUANTUMVIS, adverb. quanto tu vuoi, assai, quantum vis, quamvis, multum, valde. Cic. Amic. 20. 73. Quantumvis licet excolas, alii vero et ipse Orellius legunt quamvis. Plaut. Truc. 2. 7. 17. Huc saltem servat mare, quod illi subest, apparet: meretrici des quantumvis, nusquam apparet. Seneca Apocoloc. circa med. Janus, homo quantumvis vales, qui semper videt opa peccatorum talia ostendit. Sueton. Cal. 53. E disciplinis liberalibus minimum eruditioni, eloquentiæ plurimum attendit, quantumvis factus et promptus. Id. Claud. 24. a med. Illud quoque plane quantumvis salubriter et in tempora. — Tametsi, licet, quamquam, se bene, benchè. Horat. 2. Ep. 2. 39. ille cotus, quantumvis rusticus. Seneca Ep. 85. ante med. Ista, quantumvis exigua sint, in maius excedunt. Hæc et ad priorem notionem referri possunt: ut da Quantumvis dictum est.

QUANTUS, a, um, adject. quam magnus; cui tantus respondet, ὅσος, et interrogative ὅσος (It. quanto grande, quanto; Fr. que grand, que; Hisp. quanto; Germ. wie groß; Angl. how great, how much, as great as). ¶ 1. Generatim est quam magnus. — a) Quantus adject. sine relativo tantus — De rebus physicis et abstractis. Ennius apud Non. p. 292. 8. Merc. Quantis cum ærumnis illum exanclavi diem. Ter. Andr. 4. 1. 25. Quantis in malis verser. Cic. Amic. 1. 2. Quanta esset hominum vel admiralium, vel quærela. Id. 3. Tusc. 19. 44. ut scias, quanto a loco, Quantis opibus, quibus de rebus lapsa fortuna accidat. Id. 1. ibid. 35. 86. Is propagatione vitæ quot, quantas, quam incredibilem hausit calamitates! Virg. 12. Æn. 701. Quantus Athos, aut quantus Eryx, aut ipse, coruscus Quom fremit illicibus, quantus, gaudetque nivali Vertice se attollens pater Apenninus ad auras. Liv. 8. 25. Cogitaret votum, cum quanto studio reditum esset. Nepos Datam. 5. Reminiscens, a quanto bello ad quam parvam rem principem ducum misisset. Horat. 1. Sat. 5. 43. O qui complexus et gaudia quanta fuerunt! Id. 4. Od. 14. 17. Spectandus in certamine Martii Devota murti pectora liberæ Quantis fatigaret ruinis Cæs. 2. B. G. 4. Quantam quisque multitudinem palliatus sit. Ovid. Heroid. 12. 58. Acta est per lacrimas nox mihi, quanta fuit. tutta que ta. et Fellet. 2. 129. 2. Quanta cum gravitate causas audit! et mox 3. Quanto cum bunore Germanicum auum misit in provincias! Plin. 8. Hist. nat. 25. 37. (89). Crocodilus parit ova, quanta anseres. tanto grandi, quanto Poche. Sic Liv. 9. 37. Quantus non unquam antea, exercitus. Plin. Paneg. 79. Præstabitque gaudium, quantum ipse percipiet. et Plaut. Stich. 1. 2. 62. Quanta mea sapientia est. per quanto io so. — Et neutr. absol. Ovid. Heroid. 7. 144. Hectore si vivo, quanta fuere, forent. — De hominibus, præcipue ratione habita potentia. Virg. 3. Æn. 641. Nam qualis quantusque cavo Polyphemus in antro Lanigeras claudit pecudes, atque ubera pressat, Centum atii curva hæc habitant ad litora vulgo Infandi Cyclopes. Cic. 2. Orat. 12. 51. Qualis oratoris et quanti bominis in dicendo putas esse historiam scribere? Tibull. 3. 6. 23. Quales his pœnas qualis quantusque minetur, Cadmæ matris præda crenata docet. — Sequente Infinito. Stat. 5. Silv. 3. 149.

Quantus equos pugnasque virum decurrere ver-
su Mæonides. — b) *Tantus-quantus* sibi in-
vicem respondent. *Cic. 7. Att. 1.* Videre mihi
videor tantam dimicationem, quanta nunquam
fuit. *Virg. 6. Æn. 577.* Tartarus ipse Bis patet
in præceptis tantum tenditque sub umbras, Quan-
tus ad ætherium cæli suspectus Olympum. *Rur-
sus Cic. Fontej. 14. 30.* Si, quantam volunta-
tem habet, tantum haberent animi. *Liv. 2. 9.*
Quanta vi expectant, tanta regna reges defendant.
Cic. 18. Fam. 4. Quantam diligentiam
contuleris, tanti me fieri existimabo. *Ovid. 3.
Met. 283.* Nec tamen esse Jovem satis est: det
pignus amoris, Si modo verus is est; quantusque
et qualis ab alta Junone excipitur, tantus talis-
que rogato Det tibi complexus. *Val. Max. 8. 5.*
3. Tantus apud iudices, quantus apud patres
conscriptos. *Emilius Scaurus. V. et sub c.* — c)
Cum Superlativo. *Cic. Amic. 20. 74.* Tanta est
inter eos, quanta maxima esse potest, morum
studiorumque distantia. *Id. Senect. 12. 41.* Tan-
ta voluptate, quanta percipi posset maxima. *Liv.
9. 24.* Quanto maxime poterat cum tumultu.
Plin. 3. Ep. 21. in fin. Dedit mihi quantum
maximum potuit. *Id. 6. Ep. 12.* Vectio Prisco, quan-
tum plurimum potuero, præstabo. *Liv. 27. 43.
extr.* Consul quantis maximis itineribus poterat,
ad collegam ducebat. *Curt. 4. 8. 10.* Quanta
maxima celeritate potuit. *Id. 3. 8. 16.* Quanto
maius cursu posset. *Apul. de Mag.* Quantas
maximas possum gratias ago. — d) *Quantus*
quantus, quam magnus, tantus quantus, quan-
tuscumque, totus, *ὅσος ὅσος*. *Plaut. Pæn. 3. 4.*
28. Denegabit quantum quantum ad eum erit
delatum. *Ter. Adelph. 3. 4. 30.* Tu, quantus
quantus, nihil nisi sapientia es. *Id. Phorm. 5.
7. 10.* Quanta quanta hæc mea paupertas est,
tamen adhuc curavi unum hoc quidem, ut mihi
esset fides. *V. QUANTULUS.* — e) *Quantum*
neutrum more substantivi. *Ter. Phorm. 4. 5. 10.*
Quantum is vult, datum est, dotis. *Cæs. 4. B. G.
21.* Volensens persectis regionibus omnibus,
quantum ei facultatis dari potuit, etc. *Sall. Jug.
31. ad fin.* Nam illis, quantum impunitatis
habent, parum est impune male fecisse, nisi etc.
h. e. qua importunitate aunt, ut sunt maxime
importuni et impotentes, ut interpretatus est
Forcellinus qui L. locum: ad adverbium quan-
tum retulit. *Ovid. Heroid. 12. 19.* Quantum per-
fidia tecum, scelerate, perisset! *Plin. 6. Ep. 7.*
Hujus sermonibus quantum dulcedinis inest!
Phædr. 2. 8. Tollere hæc aranea, quantum est
laboris? *che gran fatica è ella mai?* — f)
Quanti Genitivus cum verbis pretii et æstima-
tionis. *Cato R. R. 144.* Si non præberit, quanti
conductum erit, aut locatum erit, deducetur.
Ter. Eun. 5. 6. 14. Quanti emit? PAR. viginti
minis. *Plaut. Epid. 2. 2. 110.* Quanti emi potest
mialmo? *ΞΙΒ.* ad quadraginta minas. *quant'è
il suo minor prezzo?* *Q. 9. Phil. 7. 16.* Quanti
locaverint tantam pecuniam redemptori solven-
dam. *Id. 1. ad Q. fr. 2. 4. in fin.* Noli specta-
re, quanti sit homo: parvi enim pretii eat. *Id.
1. Nat. D. 20. 55.* Quanti hæc philoosphia æ-
stimaanda est? *Ter. Heaut. 1. 1. 103.* Tu illum
nunquam ostendisti, quanti penderes. *Cic. 2.
Fam. 16. a med.* Quom scias quanti Tulliam
meam faciam, et 7. *ibid.* 19. Vide, quanti apud
me sis. *Ter. Eun. 4. 7. 21.* Quanti est sapere!
quanto vale, quanto vuol dire il saperne! et
Ulp. Dig. 43. 18. 3. Examinatur, quanti ejus
intersit, via non prohiberi. *Lex Aquilia* apud
Cajum Dig. 9. 2. 2. Qui servum alienum, vel
pecudem injuria occiderit, quanti id eo anno
plurimi fuit, tantum æs dare domino damnas
esto. Adde *Ulp. ibid.* 23. Huc contrarium est
quanto minoris. — *Quanti quanti*, quantumcum-
que. *Cic. 12. Att. 23. a med.* De Drusi hortis
beri ad te scripsetam: sed quanti quanti, bene
emittur quod necesse est. — g) *In quantum*
idem quod quantum, quatenus, *quanto*. *Ovid.
11. Met. 71.* pedum digitos, in quantum quæ-
que secuta est, Traxit. *Seneca 6 Benef. 23.*
Vide, in quantum corporibus vagari liceat. *Ju-
venal. 14. 318.* In quantum sitis atque fames

et frigora possunt. *Fellej. 1. 9. 3.* Vir in tan-
tum laudandus, in quantum intelligi virtus pot-
est. *Plin. 10. Ep. 75. extr.* A me, in quantum
potuerit, requiruntur. *Inscript. apud Gruter.
417. 6.,* quæ est apud *Oreil. 4039.* MORVM TV-
ORVM MODESTIA SINGVLARIS REVERENTIA INSGNIS
NECESSARIO NOS COMPLVIT VT TANDEM PAREN TIBI
GRATIAM IN QVANTVM POTEST DVM IGNORAS RE-
FERAMVS. — h) *Quanto opere.* *V. QUANTO-
PERE* loco suo. ¶ 2. Speciatim, refertur etiam
ad numerum. *Ter. Heaut. 4. 6. 6. (et Plaut.
Aulul. 4. 10. 55.)* Ut te quidem omnes dii de-
æque, quantum est, perduint. *quanti ve n'ha.*
et *Phorm. 5. 6. 14.* O omnium, quantum est
qui vivunt, homo hominum ornatissime! *di quan-
ti vivono.* et *Plaut. Pseud. 1. 3. 117.* Quid ais,
quantum terra tegit, hominum perjurissime?
Catull. 3. 2. Et quantum est hominum vau-
stiorum. *Cic. 5. Ferr. 18. 45.* Quantum est
frumenti horatini, exaraverunt. — Et in plurali
non raro *quanti* pro quot, *quanti*. *Seneca 3.
Controv. 33.* Quanti ex bis fortes vlti? quanti
tyranocide? quanti futuri sacerdotes? *Lucret.
5. 46.* Quantum considunt hominem cupidinis
acies Sollicitum curæ! quantique periode timo-
res! *Propert. 1. 5. 10.* At tibi curarum millia
quanta dabit! *Val. Flacc. 3. 261.* Heu socii
quantis complerent litora monstria! *Stat. 4.
Silv. 3. 49.* O quantas pariter manus laborant!
et *ibid.* 152. Et quantos (annos) ego Delium
poposci. *Pallad. 4. R. R. 9. a med.* Semina aspa-
ragi quanta tribus digitis comprehendere possis.
Lamprid. Elagab. 25. Quom aermo esset ortus,
quanti berniosi esse possent in urbe Roma. Adde
*Claudian. III. cons. Honor. 126. et 2. Rapt.
Pros. 308.* Sic etiam *tanti* pro *tot* interdum
adhibetur. ¶ 3. *Quantus*, quam parvus, *quanto*
picciolo. *Plaut. Capt. prol. extr.* Homanculi
quanti sunt, quom recogito. Adde *eumd. Rud. 1.
2. 66.* Sic *Sall. in orat. Emil. Lepidi § 20.*
ed. *Kritz.* Nec jam quid existimetis de illo, sed
quantom audeatis vereor. *h. e.* quam parum.
Ovid. 9. Met. 560. Quantum est, quod desit! *h.
e.* quantillum, quam parum est, quod deest ad
explendum amorem nostrum. Similiter *Id. 15.
ibid. 469.* quantum eat, quod desit in istis Ad
plenum facinus! *Tac. Agric. 15.* Quantum anim
transisse militum, si sese Britanni numerant?
Cic. 6. de republ. 23. Quocirca si reditum in
hunc locum desperaveris, in quo omnia sunt
magis et præstantibus viris; quanti tandem est
ista hominum gloria, quæ pertinere vix ad unius
aui partem exigui potest? — Hinc
Quantum, adverb. *quanto*, *ὅσος*, quam. — a)
Generalitum cum Verbis. *Accius* apud *Non. p. 485.*
15. *Merc.* Quantum obfueris, ai victus sis. *Varro
1. R. R. 10. 3.* Id habet scripula cclxxxviii:
quantum as antiquus noster ante bellum Puni-
cum peadebat. *Cæs. 4. B. G. 17.* Hæc utraque
insuper bipedalibus trabibus immissis, quantum
eorum tignorum junctura distabat. *Cic. 2. Att.
9.* Etentim, quantum conjectura auguramur, si
etc. *Id. 13. ibid. 26.* Credibile non eat, quantum
scribam die. *Liv. 9. 38.* Quantum Romæ terro-
rem fecerat, tam etc. *Plin. Paneg. 35.* Time-
atque, quantum timebantur. — b) Speciatim,
quantum possum aut potest, quamprimum fieri
potest, et quantum fieri potest. *Plaut. Aulul.
1. 2. 40.* Domum me rursum, quantum potero,
tantum recipiam. *Id. Bacch. 2. 3. 114.* At ego
hic ad illum, ut conveniam quantum potest.
Id. Pen. 3. 1. 61. Propera jam quantum pot-
est. *Ter. Phorm. 5. 1. 26.* Comprehendi jube,
quantum potest. *Cic. 4. Att. 13. a med.* Rescri-
bas ad me, quantum potest. *Id. 9. ibid. 7. sub
fin.* Perge ut facis, et scribe, quantum potes.
Ter. Eun. 5. 2. 5. Ubi vidi, ego me in pedes
quantum queo. *Tac. 4. Ann. 6.* Infecunditati
terrarum-obviam lit, quantum impendio dili-
gentiaque poterat. — c) *It-um*, quantum audio,
intelligu, suspicor, *per quanto io sento*, etc. *Ter.
Andr. 2. 5. 12.* Herus, quantum audio, uore
excidit. *Id. Eun. 1. 2. 62.* Ego quantum suspi-
cor, ad virginem animum adjecit. Adde *eumd.
Andr. 4. 4. 17.* *Pacuvius* apud *Non. p. 20. 18.*

Merc. Sermonam hic nostrum ex occulto clepit,
quantum intelligo. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 46.
140.* De quo Chryssippo fuit, quantum ego sen-
tio, non magna contentio. — d) *Quantum in*,
aut *ad me, te, etc.* *ὅσος ἐν' ἐμοί.* *Cic. 3. Nat.
D. 7. 15.* Non igitur adhuc, quantum quidem
in te est, intelligo deos esse. *Id. Flacc. 25. 61.*
Graeci nomen civium R., quantum in ipsis fuit,
sustulerunt. *Ovid. 3. Art. am. 35.* Quantum in
te, Theseu, volacres Atiadae marinas Pavit, in
ignoto sola relicta loco, et 1. *ibid.* 744. Quan-
tum ad Pirithoum, Phædra pudica fuit. — e)
Quantum-tantum, ut in *Ennio* apud *Cic. 2.
Tusc. 16. 38.* Non potes ecfari tantum dictis,
quantum factis suppelit. *Horat. 1. Sat. 8. 17.*
Quom mihi non tantum furesque feræque anetæ
Hunc veiare locum curæ sunt atque labori,
Quantum carmoibus quæ versant atque venenis
Humanos animos. *Petron. Satyr. 123* Quantum
quisque timet, tantum fugit. — f) *Sequente ita*
pro *tantum*. *Flor. 2. 14.* Numantia, quantum
Cartbaginis opibus inferior, ita virtutis nomine
et bonore par. — g) Cum Comparativis pro
quanto. *Liv. 3. 15.* Quantum majores patrum
plebi se magis insinuabant, eo acrius contra tri-
buni tenebant. *Sall. Jug. 88.* Quantum vita il-
lorum præclarior, tanto horum socordia flagi-
tiosior. *Colum. 12. R. R. 21. 4.* Aqua liqui-
dior et purior est, quantum altiori mari hausta
est. — Et *quantum* pro *quanto* magis, *Liv. 5.
10.* Quantum autam augebatur militum nume-
rus, tanto majore pecunia in stipeadium opus
erat. *Id. 32. 5.* Philippum quantum ab assiduis
laboribus itinerum pugnarumque laetaverat an-
nus, tanto magis intentum in universum even-
tum belli curæ anguit. *Virg. 12. Æn. 19.* quan-
tum ipse feroci Virtute exasperas, tanto me im-
pensius æquum est Consulere. — h) Cum Su-
perlativo. *Liv. 31. 13.* Tum, quantum quisque
plurimum posset, magnitudini Syphacis, famæ
gentis, addebat: illum esse regem etc. *Plin. 6.
Ep. 12.* Vellio Prisco quantum plurimum po-
tuerit præstabo. *Id. 2. ibid.* 13. In primis ama-
bominem: nam licet tribuas ei quantum amplis-
simum potes, nihil tamen amplius potes amicitia
tua. — i) Cum Positivo pro *quam*. *Plaut.
Pseud. 4. 1. 26.* Tantum tibi boni di immorta-
les dunt, Quantum tu tibi optea: nam si exoptem
quantum dignus es, Mias sit nibilo: neque ego
hoc homina quemquam vidi magis malum. *Virg.
2. Æn. 274.* Hei mihi qualis erat! quantum
mutatus ab illo Hectore, qui esto. — l) *Incre-
dibile quantum* apud *Justin. 8. 2. 5.* Incredi-
bile quantum ea res apud omnes nationes Phi-
lippo gloriæ fuit. — *Sic mirum, nimium, im-
mane quantum* etc. *V. MIRUS, NIMIUM, IM-
MANE* etc. — m) *In quantum.* *V. QUAN-
TUS 1. g.*
Quanto, It. quanto, idem ac *quantum*: abla-
tivus adverbii more positus, cui respondet *tan-
to*: et — a) Nominibus comparativis jungitur. —
Cum *tanto*. *Accius* apud *Macrob. 6. Saturn. 2.*
Quanto magis te Istius modi esse intelligo, tanto
magis par est tibi consulere. *Ter. Heaut. 3. 1.
15.* Quanto diutius abest, magis cupio tanto. *ὅσος.*
Cæs. 5. B. G. 44. Quanto erat gravior oppugna-
tio, tanto crebriores etc. *Cic. 1. Nat. D. 22. 60.*
Quanto diutius considero, tanto mihi rea vida-
tur obscurior. — Omisso *tanto*. *Tac. 3. Hist.
18. extr.* Propinqua mœnia quanto plus spei ad
effugium, minorem ad resistendam animum da-
bant. *Liv. 21. 53. ad fin.* Multitudinem scie-
bat signis secuturam, quanto longius ab domo
traheretur. *Colum. 2. R. R. 21. 6.* Frumen-
ta quanto sunt expolitiora, minus a circulioni-
bus exeduntur. et 7. *ibid.* 9. 3. Sus femina quo-
to secundior est, celerius senescit. *Plin. Paneg.
73.* Non, quanto magis a te repræbatur, exar-
simus? — Interdum *tanto* non habet locum.
Cic. 2. Off. 16. 55. Quanto Aristoteles gravius
nos reprehendit, qui etc! *Id. 1. Nat. D. 44. 121.*
Quanto Stoici melius, qui etc! *Id. 1. Acad. (post.)
3. 10.* Quanto magis philosophi delectabunt, ai
etc? *πῶς.* — Pro *tanto* reperitur et *tantum*. *Liv.
6. 38.* Quom quanto jure potentior intercessi o

erat, tantum vinceretur favore legum. Tac. 2. Ann. 24. Quanto violentior cetero mari oceanus, tantum illa clades magnitudine excessit. — *Quanto magis tam magis, quanto -eo*, apud Lucret. 4. 81. Et quanto circum magis sunt angusta theatri Mœnia, tam magis hæc intus perfusa lepore Omnia confidunt. Pompej. ad Domit. 1. post ep. 12. l. 8. ad Att. Quanto magis appropinquare adversarius cepit, eo tibi celerius agendum erat. Liv. 3. 8. Itaque hostes quom circumfacto agmine redirent, quanto longius ab urbe hostium abscederent, eo solutiore cura in Lucretium incidunt consulem. — b) Cum verbis comparationem significantibus. Metellus Numid. apud Gell. 12. 9. Quanto universi me unum antistitis, tanto etc. Nepos Hann. 1. Hannibalem tanto præstitisse ceteros imperatores prudentia, quanto populus R. antecederat fortitudine cunctas nationes. Cæs. 2. B. C. 31. a med. Quanto hæc dissimulare, quam per nos confirmari præstat? Stat. 3. Theb. 286. ab, mea quanto Sithonia malle nupsisset virgo sub Arcti! — r) Cum aliis vocibus. Cic. Sezt. 3. 8. Quo minus exponam, quam multo ad me detulit, quanto ante providerit. Calo apud Charis. 2. p. 192. Putsch. Videtote, quanto secus ego fecerim. Quintil. 10. 1. 53. Et manifesto appareat, quanto sit aliud proximum esse, aliud secundum. — d) Cum positivis. Tac. 6. Ann. 45. Tanto acceptus in vulgum, quanto modicus privati ædificationibus. et 12. ibid. 11. Quanto gnara barbaris, tanto toleratiora. Id. 1. 68. Hosti-sonus tubarum, fulgor armorum, quanto inopina, tanto majora effunduntur. Vellej. 2. 72. 2. Fuit autem dux Cassius melior, quanto vir Brutus. Justin. 39. 3. 10. Sed quanto Grypus abouit, tanto sotor muliebri pertinacia accenditur. Cf. Ovid. 8. Met. 749. nec non et cetera tanto Silva sub hac, silvâ quanto jacet herba sub omni.

QUANTUSCUMQUE, tuncumque, tumcumque, adject. ¶ 1. Stricto sensu est it. quanto eglî è, ἐπιπλεονάζον, ἐποσοσύν, quam magnus, tantus quantus. Cic. 2. Orat. 28. 123. Atque ego is, qui sum, quantumcumque sum ad iudicandum, sic statuo, etc. Id. 5. Phil. 8. 22. Quorum bona, quantumcumque erant, statim comitibus suis descripsit. Id. Marcell. 2. 7. Totum hoc, quantumcumque est, quod certe maximum est, totum est, inquam, tum. Liv. 30. 10. ad fin. Major quam pro re lætitia, sed eo gratior, quod inter assiduas clades et lacrimas unum quantumcumque ex insperato gaudium adfulserat. Id. 27. 30. Celebritatem quantumcumque, de Romanis tamen, victoriæ patre fama auverat. et 32. 5. Data quantumcumque quiete temporis, simul animos corporaque remiserant. — Neutr. absolute. Cic. 3. Fin. 10. 34. Nam quum æstimatio neque in bonis numerata sit, neque rursus in malis: quantumcumque eo addideris, in suo genere manebit. — *Quanticumque*, prelii. Seneca Ep. 80. circa med. Tu non concupiscas quantumcumque ad libertatem pervenire? a qualunqve prezzo. ¶ 2. Latiori sensu, *quanticumque*, quocumque. Imp. Constant. Cod. Theod. 13. 5. 5. Navis eorum, quantumcumque fuerint, ad aliud munus teneri non convenit. — Hinc

Quantumcumque, adverb. Cic. 1. Fin. 4. 11. Debeo profecto, quantumcumque possim, in eo quaque elaborare. Ovid. 1. Trist. 6. 35. Quantumcumque tamen præconia nostra valebunt, Carminibus vives tempus in omne meis.

QUANTULIBET, talibet, tumlibet, adject. quanto grande tu vuoi, quanto grande ti piace, ἐποσοσύν, quantuscumque, quantusvis. Liv. 9. 48. Quantulibet magnitudinis hominis concipiant animo, tantum etc. Ovid. 6. Fast. 669. quantolibet ordine dignus. Colum. 8. B. R. 17. 11. Quantalibet hiemis sævitia. Plin. 8. Hist. nat. 23. 35. 87). In quantolibet populi agmine. Id. 16. ibid. 49. 79. (219). Alnus quantalibet oneris patiens. Id. 20. ibid. 6. 23. (56). Quantalibet suppurationis sanat. Juvenal. 7. 81. Gloria quantalibet quid erit, si gloria tantum est? Tac. Agric. 6. Quantalibet facilitat. — Hinc

Quantumlibet, adverb. Eumen. Paneg. Constant. 10. Te quantumlibet oderint hostes, dum perborrescant. Vopisc. Bonos. 14. Ipse quantumlibet bibisset, semper securus et sobrius et adhib. in vino prudentior.

QUANTUSVIS, tavis, tumvis, adject. grande quanto tu vuoi, ὀποσοσύν. Cæs. 5. B. G. 28. Quantavis magnas cupias sustineri posse. Liv. 26. 42. Super portum satis amplum quantavis classi. Lucret. 4. 1164. quantovis oris honore. Ter. Andr. 5. 2. 15. Quom faciem videas, videtur esse quantivis prelii. Gell. 14. 1. Quantovis hominis ingenio. — Et neutrum cum Genitivo, Nazar. Paneg. Constant. 19. extr. Quantumvis fiducia et spiritus capias. — Hinc

Quantumvis, adverb. V. **QUANTUMVIS** loco suo.

QUAPROPTER, adverb. V. et **QUIAPROPTER** loco suo. — Tmesis est in illo Ter. Hecyr. 3. 3. 4. Qua me propter exanimatum citius eluxi foras. ¶ 1. Est relativum, per qual cosa, perchè, διό, ἵνα, ὅ, propter quam rem, quamobrem, cur, quare; et usurpatur cum Indicativo et Coniunctivo. Ter. Hecyr. 5. 1. 6. Credo te non nihil mirari, quid sit, quapropter te buc foras puerum evocare jussi. Plaut. Men. 5. 1. 14. Non tu scis, mulier, Heccumam quapropter eadem Graji esse prædicabant? Adde eund. Barch. 5. 2. 25. et Id. Pseud. 1. 5. 83. Animum adverte nunc jam, Quapropter gnati amore te expertem habuerim. Val. Max. 9. 14. extern. 3. Mirari se, quapropter sui tam similis esset. ¶ 2. Interrogando, perchè? διὰ τί; Plaut. Most. 2. 2. 52. Quapropter id vos factum suspicamini? Ter. Andr. 4. 2. 31. Parumper opperire me hic. xv. quapropter? Adde Heaut. 1. 2. 14. et Hecyr. 3. 1. 31. ¶ 3. In principiis, per la qual cosa, che però, perciò, διό, διὰ τοῦτο. Ter. Heaut. 2. 2. 116. Quapropter hæc res neutiquam neglecta est mihi. Id. Adelph. 3. 2. 44. Quapropter quoquo pacto tacito est opus. Sall. Cat. 61. Quapropter vos moneo, uti forti animo sitiis. Phædr. 3. 6. Quapropter aufer frivolum insolentiam. Cic. Cæcin. 27. 78. Quapropter hoc dicam, nunquam eius auctoritatem nimium valere, cuius prudentiam populus R. in cavendo, non in decipiendo perspexerit. Val. Max. 8. 7. 7. Quapropter non ludicra ars Roscium, sed Roscius ludicram artem commendavit. Nota et illud Plin. 19. Hist. nat. 8. 41. (139). Est hæc res inter opera ganæ, quapropter non pigebit verbosius persequi.

QUAQUA, adverb. per, vel in qualunqve parte, dovunque, ἐπουπερ ἅν, per quamcumque partem, vel in quamcumque parte. — a) Sine addito. Plaut. Milt. glor. 2. 1. 14. Is deridiculum est, quaquâ incedit, omnibus. Id. Epid. 5. 2. 9. Quaquâ tangit, omne ambuunt. Apul. 6. Met. Te, quaquâ decideris, membratim dissipabunt. Ammian. 14. 6. a med. Ut quaquâ incesserit quaquâ cernens hominum agmina etc. — b) Quaquâ versus, in omnem partem, per ogni parte, ἀναταχῆν. Cic. 9. Phil. 7. 16. Circumque eam statuam quaquâ versus pedes quinque habere. Alii aliter leg. V. **QUAQUAVERSUS** **QUAQUE**. Apul. 4. Met. Convallis spinetis aggregata, et quaquâ versus reposita.

QUAQUAM, adverb. motus per locum, per qualche luogo. Lucret. 1. 427. haud usquam sita corpora possent Esse, neque omnino quaquam diversa meare. Alii leg. quouquam, probante Lachmann. At Quicherat. leg. quaquam, quasi auctor scripserit: Et in quaquam diversa. Huc addit illud Charis. 2. p. 192. Putsch. Quouquam. Sallustius: Tamietsi haud quaquam par gloria sequitur scriptorem et actorem rerum. Pompeius: Quouquam neqas nuptam.

QUAQUAVERSUS, adverb. in quamcumque partem. Isid. 15. Orig. 16. Iter vel Itus est via, qua iri ab homine quaquaversum potest. Apud Cic. 9. Phil. 7. 16. alii leg. quaquaversus, probante Quicherat.; alii, ut Orellius, leg. quoquo versus; alii quaquaversus. Sic Gloss. Lat. Gr. Quaquaversus, ἀναταχῆν.

Quaquaversus, V. voc. præced.

QUAQUE, adverb. Idem quod quaquâ, quoquo, quacumque. Manil. 5. 313. Non ullo careat digito, quaque ierit, basia. h. e. ubicumque basta auctionis instituetur, nun careat licitantibus. — *Quaque versus*, quaquâ versus. Cic. 9. Phil. 7. 16. Eam statuam quaque versus pedes quinque habere. et § 17. Pedes triginta quaque versus assignet. Alii utrobique rectius leg. quoquo. V. voc. præced. — *Quaque usque* pro usquequaque legitur in Inscript. Gruter. p. 611. ET INDE QVAQVE USQVE AD VIAM PVBLCAM CAMPANAM.

Quaque usque, adverb. V. voc. præced.

QUARE, adverb. ¶ 1. Est idem ac propter quem, quam, quod, quam ob rem, qua de causa, quapropter, cui, per qual ragione, perchè, διό, ἵνα, ὅ. Cic. 2. Off. 19. ad fin. Utendum est excusatione ad versus eos, quos invitus offendas, quare id, quod feceris, necesse fuerit. Horat. 2. Sat. 3. 46. nunc accipe, quare Desipiant omnes. Pompej. ad Domit. post ep. 12. l. 8. ad Att. Miror, quid cause fuerit, quare consilium mutaris. Nepos Cat. 2. Multas res novas in edictum addidit, quare luxuria reprimere-tur. h. e. quibus. Cic. Rosc. Am. 14. 41. Quæramus, quæ tanta vitia fuerint in unico lilio, quare is patri displiceret. h. e. propter quæ. Id. Quintil. 19. 60. Commissum nihil esse, quare ad istam rationem perveniretur. Horat. 1. Sat. 9. 53. accendis, quare cupiam magis illi Proximus esse. ¶ 2. Interrogative, διὰ τί; Cic. 1. Orat. 16. 71. Namque illud quare, Scævola, negasti te fuisse laturum? Plaut. Milt. glor. a. 5. v. 12. Quare ausus? Horat. 2. Sat. 2. 103. Quare templa ruunt? et ibid. 3. 126. quare perjuras, surripis, aufers? ¶ 3. Pro ut, affinchè, per, ὡστε. Cæs. 5. B. G. 30. Omnia excogitantur, quare nec sine periculo maneatur, etc. Plancus ad Cic. 10. Fam. 21. Omnia feci, quare perditis resisterem. Cic. Rosc. Am. 33. 94. Permulta sunt, quæ dici possunt, quare intelligatur, summam tibi facultatem fuisse malefici suscipiendi. ¶ 4. Item quomodo, qua ratione, in qual modo, come, πῶ, πῶς. Ter. Fun. 2. 3. 77. Quid si nunc tute fortunatu fias? Chære, quare, Paimo? responde. Alii rectius leg. qua re divisim. ¶ 5. Nec quid, nec quare proverbium. Petron. fragm. Tragur. 37. Burmann. Modo qui fuit? Ignoscet mihi Geniper tuus: noluisse de manu illius panem accipere. Nunc, nec quid, nec quare, in cælum abiit. non si sa come, o perchè. ¶ 6. Nescio quare, nescio causam, cur etc. non so perchè. Plaut. Merc. 2. 3. 31. Sollicitus mihi, nescio quare, videtur. Cic. 6. Att. 3. a med. Fuit aperte mihi, nescio quare, non amicus. ¶ 7. Sæpe est conjunctio, ut quapropter, quum-obrem; et locum habet in principiis, che però, per la qual cosa, perchè, donde, perciò, διὰ τοῦτο, διὰ τῆς. Cic. 13. Fam. 71. Quare sic tibi eum commenda, ut etc. Id. 1. ad Q. Fr. 1. 13. Quare, quoniam in eam vitæ rationem nos fortuna deduxit, caveamus, ne etc. Sall. Cat. 56. Quare quum de P. Lentulo statuetis, pro certo habetote, etc. Horat. 2. Sat. 3. 176. Quare, per divos oratus uterque Penates, Tu cave, ne minuas, tu ne majus facias illi, etc. Justin. 21. 1. 4. Quare paulisper dissimulatum animum prius ad favorem popularium conciliandum intendit.

QUARTA, a, f. 1. V. **QUARTUS** in fin.

QUARTADECIMANI, trum, m. plur. 2. milites legionis decimæ quartæ, apud Tac. 2. Hist. 16. et alibi.

QUARTANA, a, f. 1. la quartana, τεταρταῖος πυρετός, febris quarto quoque die rediens. Subintelligitur febris; et interdum exprimitur. Febrim quartis diebus recurrentem, et huius medio intervallatam appellat Gell. 17. 12., ejusque laudis a Favorino philosopho, itemque a Platone compositas, tradit. Cels. 2. 3. Quartanæ simpliciores sunt. Incipiunt firre ab humore. drinde calor erumpit; huiusque febre huiusmodi integrum est: ita quarto die revertitur. Cic. 16. Fam. 11. In quartana convulsa vis est morbi. Horat. 2. Sat. 3. 290. Fretida si puerum quartana reliquerit. Martial. 10. 77. Sæva nocens

febris saltem quartana fuisset! *Plin. 7. Hist. nat. 50. 51 (166)*. Quartana febre liberatus est in acie. *Id. 22. ibid. 25. 72. (150)*. Horrore tertianæ et quartanæ minuere. *Id. 20. ibid. 6. 23. (56)*. Quartanas excutere. *Id. 28. ibid. 7. 23. (82)*. lenire. et *ibid. 8. 25. (90)*. Quartanis inderi. *Theod. Priscian. 4. ad init.* Hinc est quod et Romani Febrim ædem statuerunt, et quod quartanas Saturni filias affirmavit antiquitas. *Spartian. in Caracall. 5* Damnati sunt et qui remedia quartanis tertianisque collo annexa gestarent. *V. TERTIANUS.*

QUARTANARIUS, a, um, adject. ¶ 1. Est ad quartam aliquam partem pertinens. *Pallad. 21. R. R. 11*. Tabulas autem pro domini voluntate, vel luci ratione faciemus, sive integrum iugerum continentes, seu medium, seu quartanariam tabulam, quæ quartam iugeris partem quadrata concidit. *Alii rectius leg. quaternariam.* ¶ 2. Item qui febre quartana laborat. *Vel. Scholiast. ad Juvenal. 9. 16*. Ita macer et decolor, tamquam quartanarius.

QUARTANI, ūrum, m. plur. 2. milites legionis quartæ, de qua *Tac. 1. Hist. 55. It. 4. ibid. 37*. Mutati in pœnitentiam p̄lmani quartaniqua Voculam sequuntur. *Inscript. apud Gruter. 1081*; quæ est apud *Orell. 3118. et 3681. DIVI AVGVSTI DILIGENTISSIMI ET INDVLENTISSIMI ERGA QVARTANOS SVOS PRINCIPIS EPISTOLA VEHEMENTER MEMOVET QVA COMMOVIT EOS VT OMNIA SVBVECIVA SVA COLLIGERENT ET VENDERENT.*

QUARTARIUS, ū, m. 2. ¶ 1. Generatim est Ital. *quarta, quarteruola*, quarta pars sextarii, seu mensuræ tum aridorum, tum humidorum. *Cato R. R. 95*. In vas ahenum iadito amuræ congios duos. Postea sumito bituminis tertiarium, et sulphuris quartarium. *Colum. 12. R. R. 5. 1*. Salis sextarium cum quartario mellis. *Plin. 18. Hist. nat. 3. 3. (9)*. Bona amplissima, quartarii farris aut heminæ, conferente populo. *Liv. 5. 47*. Cui universi selibris farris et quartarios vini ad mdes ejus contulerunt. *Plutarch. in Camillo* hac eadem de re loquens, habet Στου μὲν ἡμιλιτρον, οἴνου δὲ κοτιλῆς, Ἑλληνικῆς τετρατον. ¶ 2. Speciatim, *quartarius* dictus etiam fuit nummus aureus, qui erat quarta pars integri et solidi aurei. *Lamprid. Alex. Sev. 39*. Quartarios jam formatos in moneta detinuit, ut, si vrectigal contrahere potuisset, et eosdem ederet: sed quum non potuisset per publicas necessitates, conitari eus jussit, et tremises tantum solidosque formavit. ¶ 3. Præterea *quartarios* appellabant antiqui muliones mercenarios, quod quartam partem questus capiebant. *Lucilius*: Porro homines nequam, malus ut quartarii, cippos Colligere omnes. *Hæc Festus p. 258. 28. Müll.*; ubi *Scalig. pro colligere* rectius leg. *collisere*, probante *Müllero*.

QUARTATO, adverb. in *quattro volte*, quatuor vicibus. *Cato apud Servium ad Virg. 3. Æn. 314*. Verba tertiato et quartato quempiam dicere præ metu.

QUARTE et **Quarti**. *V. DIES.*

QUARTICEPS. *V. BICEPSOS.*

QUARTO, adverb. *V. QUARTUS* in fin.

QUARTOCERICUS, ū, m. 2. qui ad quartum gradum, vel ordinem pertinet. *Cod. 12. 24. 7.*

QUARTODÉCIMANUS, a, um, adject. ad quartam decimam diem pertinens. Ita appellati sunt Christiani, qui Pascha celebrabant quartodecimo die lunæ post æquinocetium vernum, ut olim et etiamnum Iudæi solent, quum e contrario plurimi Christianorum olim, nunc autem omnes, idem celebrant die Dominica post quartumdecimum diem lunæ. Concilium vero Nicænum anno a Chr. n. cccxxv. statuit, ab universis Christianis hac postrema ratione Pascha celebrandum, quod adhuc apud nos usuvenit. *Cassiod. 9. Hist. Eccl. 38*. Plurimi circa minorem Asiam antiquitus quartumdecimum diem observant, non respicientes sabbati diem. Et hoc facientes non tamen segregabantur ab illis, qui aliter celebrabant, donec Romanæ Ecclesiæ Victor episcopus excommunicationem quartodecimani misisset in Asiam.

QUARTUM, ū, n. 2. *V. voc. seq. in fin.*

QUARTUS, a, um, adject. *quarto, τέταρτος*,

nomen numerale ordinis, quo significatur is, qui post tertium sequitur. *Plaut. Pers. 4. 4. 7*. Perlidia et peculatus ex urbe et avaritia si exsulant, quarta invidia, quinta ambitio, etc. *Cæs. 1. B. G. 12*. Quartam partem copiarum citra numerum esse. et *7. ibid. 35*. Reliquas copias misit, dimptis quartis quibusque cohortibus. *Id. 1. ibid. 21*. Ipse de quarta vigilia eodem itinere, quo hostes ierant, ad eos contendit. *Adde Liv. 4. 9. Gell. 17. 12*. Febris quartis diebus recurrens. *h. e. quartana. Tac. 13. Ann. 15*. Quartum decimum ætatis annum explebat. *Horat. 1. Sat. 5. 23*. quarta vix demum exponitur hora. et *ibid. 6. 122*. Ad quartam jaceo. *subaudi horam. Cic. 1. Invent. 53 102*. Quartus locus est, per quem demonstramus etc. *Id. 4. Acad. (2. pr.) 6. 16*. Carneades, qui est quartus ab Arcesila. *Ovid. Heroid. 16. 323*. Quartus in exemplis adnumerabor ego. *Virg. 10. Æn. 619*. Piloniusque illi quartus pater. *h. e. abavus. — Die quarto* refertur ad tempus præteritum, et est nudius quartus, *quattro giorni fa. Cn. Matius apud Gell. 10. 24. extr.* Nuper die quarto, ut recordor, etc. Dicebant etiam die *quarte*, et *die quarta*, sed de futuro, *εἰς τέταρτον*, ut *Gell. ibid.* docet. *Pompon. ibid.* Die *quarte* moriar fame Sic die *quinte*, et *quinti*. *V. DIES. — NB.* De cognom. Rom. *V. ONOM. — Hinc*

Quarta, æ, f. 1. absolute (subaudi pars) frequens in jure civili, significat quartam partem alicujus rei, ut *quarta hereditatis, agnatorum, liberorum, curiæ*, etc. de quibus. *V. JUS.* Exempla habes apud *Ulp. Dig. 5. 2. 8. ad fin.* et *Paul. ibid. 4. 3. extr.* etc., quæ omnia collegit *Hotoman. de verb. Jur.* In plurali num. *Quintil. 8. 5. 19*. Placet hoc ergo, decimas uxori dari, quartas meretricibus? *h. e. decimas, et quartas partes hereditarium.*

Quantum, i, n. 2. absolute, substantivorum mare, est quarta pars, *il quarto. Colum. 3. R. R. 3. 4*. Nam frumeta, majore quidem parte Italiae, quando cum quarto responderiat, vix meminisse possumus.

Quantum, adverb. *la quarta volta, τέταρτον* quarta vice. *Quarto* et *quartum* inter se differunt. Nam *quarto* consul significat locum consulatum, vel ordinem hoc modo, *Marcus fuit quarto consul*, idest tres consulatus ab origine et institutione consulatus ante fuerunt, quam Marcus esset consul, qui quarto anno a primis consulibus factus est consul; *quartum* autem consul dicitur ratione ejusdem personæ, quæ tribus consulatibus jam perfuncta quartum gerit. *Liv. 3. 67. T. Quinctio quartum consule. Sic Ennius apud Gell. 10. 1*. Quintus pater quartum sit consul. et *Cic. Senect. 4. 10*. Cum eo quartum consule adolescentulus miles ad Capuam profectus sum. *V. Quarto* intra. Neque tamen hoc semper scriptores religiose observant. Nam *Q. Claud. apud Gell. 10. 1. C. Marium creatum septimo consulem, disit, pro septimum. V. SECUNDUM.*

Quarto, adverb. in *quarto luogo, τέταρτος*, quarto loco, vel ordine. *Ovid. 2. Fast. 823*. Ter conata loqui, ter destitit, ausaque quarto. *Id. 9. Met. 50*. Ter sine prospectu voluit nitentia contra Rejicere Alcides a se inea pectora; quarto Excitit amplexus adductaque brachia solvit. — *Varro apud Gell. 10. 1*. Aliud est quarto præteritum fieri, et quartum, quod quarto locum adsignificat et tres ante factos, quartum tempus adsignificat et ter ante factum. Igitur Ennius recte, qui scripsit: *Quintus pater quartum sit consul. V. TERTIO* et *QUARTUM*. Eadem cum *Gell.* habet *Non. p. 435. 8. Mer.*

QUARTUSDECIMUS, quartadecima, quartumdecimum, adject. num. *decimoquarto. Vitruv. 4. 6*. Contrahuntur crassitudinis quartadecima parte. *Tac. 1. Ann. 70*. Quartadecima legio. *Colum. 5. R. R. 2. 9*. Quartadecimam partem ducere. — Scribitur et divisim *quartus decimus*. Sic *Cic. 1. Invent. 54. 165*. Quartus decimus locus est, per quem petimus etc.

QUASE. *V. voc. seq. sub init.*

QUASI, adverb. Quum in vetustissima *Tab. ænea* apud *Daniel. Numism. Capuan. p. 95. l.*

8. et in alia apud *Gruter. 638. l. 40*. (quæ est apud *Orell. 2488*). *quasei* insculptum sit, et apud *eumd. 629. l. 4. quæsei*, et *203. l. 21. quassei*; ideo secunda syllaba longa esse natura videtur, nec nisi elisione prioris vocalis e correpta fuisse. Hinc eandem producit *Lucret. 5. 729*. Proinde quasi fieri nequeat, quod pugnat uterque. At *Lachmannus* pro *quæsi* legit *quasi id* et hoc in loco et *2. 291*. — *Quase*, inquit *Quintil. 1. 7. 24*, scriptum in multorum libris est: sed an hoc voluerint auctores, nesciu: T. Livium ita his usum, ex *Pediano* nescper, qui et ipse eum sequeretur: hæc nos i littera finimus. *Lachmannus* ad *Lucret. 2. 291* apud *Plaut. Stich. 5. 1. 8*. qua senex tabescit dies. *legendum putat quæsi* etc. et apud *Varron. 7. L. L. 76. Müll.* Jabar dicitur stella Lucifer, quæse (non quæ) in summo, quod habet lumen diffusum ut leo in capite jubam. — Quasi est tamquam, velut, perinde ac si, *ὡς, ὡςπερ, ὡς* (It. come, come se; Fr. comme si; Hisp. como, como si; Germ. als wenn, wie wenn, als ob, gleich wie, gleichsam; Angl. as, as is, as it were, in a manner).

1.) Proprie. — a) Absolute. — Generatim. *Ennius apud Cic. 1. Off. 16. 51*. Homo, qui erranti comiter monstrat viam, Quasi lumen de suo lumine accendat, facit. *Nævius apud Nor. p. 191. 34. Merc.* Sed quasi amnis rapida tamen inflexu flectitur. *Cato R. R. 156*. Indito salis micam quasi ervum. *Plaut. Pseud. 4. 1. 45*. Ex transverso cedit, quasi cancer solet. *Ter. Eun. 3. 2. 8*. Assinulabo, quasi nunc exeam. *Cæs. 5. B. G. 42*. Hostes maximo clamore insecuti, quasi parta jam atque explorata victoria, vallum ascendere cœperunt. *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 10. 32*. Illos, qui omnia incerta dicunt, quasi des peratos reliquamus. *Plaut. Mil. glor. 2. 4. 37*. Cum alieno adolescentulo, quasi nunc est, come appunto. *Rursus Cic. 2. Fin. 10. 30*. Sic enim has suaves et quasi dulces voluptates appellat. *Id. 4. ibid. 15. 41*. Primos suos quasi cœptis appetendi fuisse, ut se (homo) conservaret in ea natura, in qua ortus esset. *Id. 1. Acad. (post.) 4. 17*. Quum *Speusippum*, sororis filium, *Plato* philosophiæ quasi heredem reliquisset, etc. *Severus Cassius* apud *Senec. 2. Controv. 12. p. 173. Bip.* Quasi disertus es, quasi formosus es, quasi dives es, unum tantum es non quasi, vappa. *Justin. 39. I. 5*. Composita fabula, quasi per adoptionem *Antiochi* regis receptus in familiam regiam esset. *Tac. 1. Ann. 35*. Tum vero, quasi scelere contaminaretur, præceptis tribunali desiluit. — Speciatim, pro quemadmodum, sicut, siccome. *Plaut. Autul. 4. 1. 9*. Quasi pueri qui nare discunt, scirpea induitur ratis, qui laborant minus, facilius ut aent et moveant manus; eodem modo servum ratem esse amanti hero æquum censeo. et *4. 1. 6*. Qui inani bern servit, quasi ego servio, etc. — Servit interdum leniende translationi, quæ duriscula videatur. *Cic. 1. Orat. 3. 9*. Philosophia laudatarum artium omnium procreatrix quædam et quasi patrens. et *ibid. 59. 251*. Vocem ab acutissimo sonno usque ad gravissimum sonum recipere et quasi quodam modo colligere. *Id. 3. Fam. 2. a med.* Facilius erit mihi quasi decursus mei temporis. — Apponitur iis, quæ talia re vera non sunt, qualia appellamus. *Plin. 8. Ep. 16*. Permitto servis quoque quasi testamenta facere, æaque, ut legitima, custodio. *et mox*. Nam servis republica quædam et quasi civitas domus est. Hinc illa apud *Jctus* quasi pignus, quasi dos, quasi possessio, dominus, filius, etc. quod est simile pignoribus, dotis, possessionis, etc. *Ulp. Dig. 19. 1. 13. ante med. et ibid. 23. 3. 39. et ibid. 43. 15. 3. ad fin.* etc. — b) Quasi et quasi vero, perinde ac si, quasi che, et ironiam sæpe continet. *Ter. Andr. 5. 2. 9*. Modo introii. si. quasi ego, quam dudum, rogem. *Cæs. 2. B. G. 31*. Quasi non felicitas rerum restarum exercitus benevolentiam imperatoribus, et res adversæ odia concilient. *Ter. Eun. 4. 4. 14*. p. ille erat honesta facie et liberali. p. Ita visus est Dudum, quia varia veste exornatus fuit: Nunc tibi videtur cædus, quia illam non habet. p. Face, obscuro:

quasi vero paulum intersiet. *Sall. Cat. 52.* Quasi vero mali atque celesti tantummodo in urba at non per totam Italiam sint. *Cic. 2. Fam. 3. 7.* Quasi vero me pudeat, inquit, istorum, aut non possim, quemadmodum ea dicantur, ostendere. *Id. 3. ibid. 7.* Quasi vero ad cognoscendum ego ad illos, non illi ad me venire debuerint. *Cæs. 7. B. G. 38.* Quasi vero consilii sit res, et non necesse sit nobis Gergoviam contendere. *Justin. 5. 10. 8.* Quasi vero aliorum libertas sua servitus esset. — c) Cum aliis particulis, b. e. eic, ita, tantidem, tantumdem, haud secus, ut, itidem, item, proinde, perinde, si, prorsus, quippe. *Cic. Senect. 8. 26.* Græcas litteras sic avidè arripui, quasi diurnam sitim explere cupiens. *Id. Quinct. 2. 9.* Qui, quæsi sua ree aut bonos agatur. ita diligenter Sex. Nævii studio et cupiditati morem gerunt. *Ennius apud Varro. 7. L. L. 32. Müll.* Tantidem, quasi seta canes, sine dentibus latrat. *Plaut. Merc. 2. 2. 42.* Decrepitus senex tantumdem est, quasi sit signum pictum in pariete. *Alii leg. tantidem. Id. Trin. 4. 1. 16.* Ita jam quasi canes, haud seous circumstantibat navem turbines venti. *Id. Merc. 1. 1. 90.* Servum una mittit, quasi uti mihi foret custos. *Id. Asin. 1. 3. 26.* Quasi piscis, itidem est amator. *Id. Rud. 3. 4. 27.* Quasi murteta juncis, item vos virgīs circumvinciam. *Cic. Mil. 31. 84.* Profunde quasi nostram ipsam mantem videre aut sentire possimus. *Sic Junt.; ceteri at Orellius perinde. Id. Quinct. 26. 83.* Atque hæc perinde loquor, quasi debuëris etc. *Plaut. Cas. prol. 45.* Educavit magna industria, quasi si eëet ex ee nata. *Justin. 2. 12. 9.* Prorsus quæsi non cum Græcis tantum, sed et cum diis immortalibus bellum gereret. *Id. 3. 7. 14.* Inducias, quas proprio nomine condixerant, ex sociorum persona rumpebant, quippe quasi minus perjuri contraherent, si ferrent sociis auxilia, potius quam si ipsi aperto proelio dimicassent. — d) Cum Infinito. *Cic. 1. Fam. 9. 17.* Illud vero non obscure queruntur in meis sententiis, quibus ornem Cæsarem, quasi desciscere me a pristina causa. *Sic Orellius; alii aliter leg.*

II.) Translate. ¶ 1. Significat ferme, circiter, fere, pæne, prope, quasi, circa. *Ter. Heaut. 1. 1. 93.* Quasi talenta ad quindecim coegi. *Cic. 2. Verr. 8. 22.* Et his quasi decem fiscos ad senatorem illum relictos esse. *Id. Orat. 13. 41.* Est enim quasi in extrema pagina Phædri his ipsis verbis loquens Socrates. *Sall. Jug. 50.* Præsidio quasi duum millium peditum montem occupat. *Id. fragm. apud Non. p. 138. 3. Merc.* Quasi par in oppido festinatio et ingens terror erat. *Id. fragm. apud eund. p. 282. 20. et p. 530. 30.* Sertorius per calonum corpora ad medium quasi, dein super adstantium manibus in murum attolitur. *Tac. 1. Ann. 68.* Itarus miles, et quasi ob metum defixus. *Sueton. Cal. 58.* Hora quasi septima. ¶ 2. Quasi, quasi item significat ac partim, partim. *Spartian. Get. 4.* Qui quam diceret quasi joco, quasi serio, omnes cum liberis occidendos partium diversarum. *Casaubonus legendum putat qua-qua; Jordan. prius quasi delevit.*

QUASILLARIA, a, f. 1. ancilla infimæ domus: ita dicta, quia pense in quasillis reposita habet. *Petron. Satyr. 132. Burmann.* Convocat omnes quasillarias, famillæque sordidissimam partem, ac me conspui jubet. *Inscript. apud Gruter. 648. 5. MVA QUASILLARIA VIX ANN. XXX. GRATIVS LANIBONO. DE SVD.*

QUASILLUM, i, n. (teste *Priscian. 3. p. 618. Putsch.* hic qualus, hoc quasillum.) et

QUASILLUS, i, m. 2. cestello, canestrino, τζαρος, κλάδιον, κρηθίδιον, parvus qualus. — a) Generativum. *Calo R. R. 133.* In arboribus radices uti capiant, calcem pertusum sunito tibi, aut quasillum: per eum ramulum transierit, eum quasillum terra inpleto, calcatque, in arborem relinquo. — b) Principes vero dicitur de calatho, in quo mulieres ancillæ pensum lanæ reponunt et fusos et reliqua ad lanificum pertinentia. *Paul. Diac. p. 47. 6. Müll.* Calathos Græci, nos dicimus quasillos. *Festus p. 351. 27. Müll. Ta-*

laesionem in nudis Varro ait eignum esse lanificii, τζαρον, id est quasillum inda enim solum appellari Talassionem. *Cic. 3. Phil. 4. 10.* Nihil humilia da Tarquinio, nihil sordidum accepimus: at vero bulus domi inter quasilla pendebatur aurum, numerabatur pecunia. Alii aliter leg. *Tibull. 4. 10. 3.* Si tibi cura toga est potior, presurisque quæillo Scortum. h. e. ancilla quasillaris, vel scortum pauperimum et lanam faciens vitæ tolerandæ causa. *Propert. 4. 7. 37.* Et graviora rependit iniquis penea quasillis.

QUASSABILIS, e, adject. — a) Passiva est qui quassari potest. *Lucan. 6. 22.* Sed munimen habat nullo quæesabile ferro, Naturam eodemque loci. — b) Activa est qui quassat, b. a. vexat. *Cæli. Aurel. 2. Acut. 6. sub inu.* Debinc probabilius atque magis eligenda arit quæesabil et noxiâ vigilantia quieta preseora.

QUASSABUNDUS, a, um, adject. qui multum quæatur. *V. CASABUNDUS.*

QUASSATIO, ōnis, f. 3. οσσηός, actus quassandi, concussio. *Liv. 22. 17.* Caput irrita quassatio excitans flammam, hominum passim discurrentium speciem præbebat. *dimenamento. et Macrobo. 7. Saturn. 15.* Si quando casu aliquid paulo densius in pulmonem, violentia spiritus trahente, deciderit, mox nasci tumorem nimie asperam et alias quassationes ueque ad vexationem salutis. *sbattimento. Theod. Priscian. 4. p. 316. ed. Ald.* Hinc quassat membranæ et totam matricem, qua ex quassatione generatur tumor. *Adde eund. ibid. paullo post; et Cæli. Aurel. 1. Tard. 4. Arnob. 7. 31.* Etiam na dil coronis afficiuntur at floribus? etiam ne aeris tranquillibus et quæatiunibus cymbalorum? — In re medica est valetio. *Cæli. Aurel. 1. Acut. 11. sub inu.* Sic enim cucubita quassatio mitigatur. *Adde eund. 2. ibid. 6.*

QUASSATIPENNAS Anates, h. e. pennas quassante, vel pennas quassae habentes, dixit *Varro apud Non. p. 460. 8. Merc.* Nec quassatipennas anates, remipedes, buxeis rostris pecudæ, paludibus nocta nigra ad lumina lampadis sequens. *Alii perperam leg. quassagipennas. V. QUERQUE-DULA.*

QUASSATURA, æ, f. 1. sbattimento, quassatio. ¶ 1. Abstracte. *Plin. Valer. 4. 5.* Malva cum auxingia veteri pulcherrima quæaturas fovet. h. e. lesionem ex quassatione. ¶ 2. Abstractum pro concreto, uti ajunt. *Veget. 1. Veterin. 28. a med.* Quassaturæ, emota, vel extorta, vel ejecta de locie suis uri non debere. h. e. ipsa membra quassata ac læsa.

QUASSATUS, a, um, f. voc. seq.

QUASSO, as, avi, utum, are, 1. intens. a quatio. *Casso pro quasso legit Ritschl. apud Plaut. Bacch. 2. 3. 71. V. Casans* et que dicta sunt de littera Q. — Part. *Quassans* sub A. 1. 1. et B.; *Quassatus* sub A. 1. 3. et II.; *Quassandus* sub A. 1. 1. — Quassara est verbum A) Activum; et B) Neutrum.

A) Active *quassare* est sæpe quatero, concutere, commovere, agitare, ἀνασσειω, διασαλεύω, διαπραδαίνω (h. squassare, collare, dibattere, sbattere, dimenare; Fr. secouer fortement, agiter; Hisp. sacudir, golpear, agitar; Germ. heftig schütteln, erschüttern, hin und her schwingen; Angl. to shake often or much, toss about, agitate, shatter).

I) Proprie. ¶ 1. Stricto sensu est, ut diximus, sæpe quatero, concutere, commovere, agitare. *Gell. 2. 6. Quassare, quam quatero, gravius violentiusque est. Ennius apud Macrobo. 6. Saturn. 3.* Equus sæpe jubam quassat. *Plaut. Merc. 3. 4. 13.* Tristis incedit, quassat caput. *Sic Virg. 7. Æn. 291.* Stetit acri fixa dolore; Tum quassans caput, hæc effudit pectore dicta. *Rursus Plaut. Epid. 3. 3. 55.* Suam qui undantem chlamydem quassando facit. *Virg. 12. Æn. 94.* quassare hastam trementem. *Sic Ovid. 1. Art. am. 696.* Quassanda est ista Pelias hasta manu. *Seneca Herc. El. 1878.* Nunc Curetes, nunc Corybantes Arma Idæa quassate manu. *Val. Flacc. 7. 577.* galeamque iniantem Quassat. *Sil. It. 2. 609.* feralls Eryonis Lampada flammiferis

inctam Phlegætonis in undis Quassat. *Virg. 9. Æn. 521.* horrendus visus quassabat Etruscam Pinum et fumiferos Inter Mezentium ignes. *Val. Flacc. 8. 275.* te, Græcia fallax, Pæreeque atque tuis hanc quoque membris igem. ¶ 2. Latiori eusu usurpatur de timore, vel alia causa, qua hominum membra concutuntur et agitantur. *Seneca Phœniss. 530.* membra quassantur metu. *Id. Troad. 68.* Artus horridus quassat tremor. *Catull. 44. 13.* Hic me grævedo frigida et frequens tussie Quæesavit. *Petron. Satyr. 91.* Singultibus crebrè pectus quassaverat. ¶ 3. Latissimo sensu est quassando percurrere, labefacere, frangere: ad rem *Plin. 10. Hist. nat. 12. 14. (30).* Cornice nucem volantes in alium in sara tegulasque jaciunt iterum ac sapius, donec quassatam perfringere queant. *Lucret. 3. 435.* quassatis undiqua vasie diffluere humorem. *Ovid. 2. Triet. 83.* Quum cepit quassata domus subsidere. *Liv. 23. 17.* Quassata muri relicere. *Plin. 6. Ep. 20. 6.* Jam quassatis circumjacentibus tectis magnus et certus ruine metus. *Id. 8. ibid. 17.* Proruta opera, quassata atque etiam decussa monumenta. *Liv. 23. 34.* Alvei navium quæesati erant. *Virg. 1. Æn. 555.* Quassatam ventis liceat euducere classem. *δασαλυσεισαυ. Id. 4. ibid. 53.* Quassatæque rates. *Pallad. 12. R. R. 17.* Olivam mola fortiore quassare. h. e. frangera. *Sic Id. 13. ibid. 2.* Myrti baccas quassare. *Apul. 7. Met. Hordeum frictum et sub mola meis quassatum ambagibus, Petron. Satyr. 134.* Nisi primo ictu arundi quassata verberantis impetum minuisset. ¶ 4. Est etiam pulsare. *Virg. 5. Æn. 854.* ramum Lethæo rore madeotem super utraque quassat tempora. *sbatte. Martial. 13. 1.* Non niea magnanimo depugnat tessera talo: Senio nec nostrum cum cane quassat ebur.

II.) Translate, est perturbata, vexata, corrumpere, debilitare. — a) Generativa. *Cic. Sext. 34. 73. et Marcell. 8. 24.* Vim fuisse illam, flammam quassatæ reipublicæ perturbatorumque temporum. *Sil. It. 11. 425.* de Capua. intactum quæ eecundæ Fortunæ ingenium vitia adlatrantia quassant. *Sueton. Aug. 81.* Quare quassato corpore, neque frigora, neque aestus facile tolerabat. h. e. gravedine vexato et affecto. *Sil. It. 7. 202.* de ebrio Tempora quassatus. *Sic Ovid. Remed. am. 146.* multo tempora quassa mero. *Ammian. 24. 5.* Exercitus labore nimio quassatus. — b) Da locis. *Sil. It. 8. 593.* quassata Placencia bello. — c) De morbis. *Ammian. 14. 5.* Egrum corpus quassari etiam levibus solet offensis. *Adde eund. 19. 4. et 27. 6. — Inscript. apud Gruter. 607. 4.* Parce tuam, conjux, fletu quassare juventam. h. e. nimio luctu conticere.

B) Neutrorum more, absolute usurpatur Part. *Quassans. Sic Plaut. Asin. 2. 3. 23.* Quassanti capite incedit. h. e. agitat caput: quod est irati, aut tristici. *(Adde Bacch. 2. 3. 71. et V. CASANS.)* Cæcilius apud *Servium* ad *Virg. 1. G. 74.* Quassante capite tristes incedunt. *Virg. ibid. lætum siliqua quassante legumen Sustuleris.*

QUASSUS, a, um, f. QUATIO.

QUASSUS, us, m. 4. frequens notio, concussio. *Pacuvius apud Cic. 2. Tusc. 21. 50.* Nam attractu et quasso seruin amplificatis dolorem.

QUATIFACIO, facis, feci, factum, facere, a. 3. sbattere, squassare, collare, avassare, concutio, commoveo, labefacio. *Cic. 1. ad Brut. 10. a med.* Romam perveni, nulloque presidio quatifeci Antonium. *Alii leg. palefeci.*

QUATENUS et quatenos et quatinus, adverb. (qua et tenus: *V. EATENUS*). Antiqui quatenos dicebant (pro quoniam), ut Scipio Africanus in ea oratione, quam scripsit, postquam ex Africa rediit: Uli negotium natum erat: quatenos castra nostra ita munta erant, ut posses partem exercitus abducere: Hæc *Festus p. 258. 34. Müll.* qui et quatinus scriptum fuisse ait: cum disrimine tamn, quia quatenus, inquit, significat quatinus: ut quatinus et quatenos quoniam. *Sic Mar. Victorin. de orthograph. 1. p. 2461. Putsch.* Quatinus est ut quoniam; quatenus autem significat finem loci cujusdam, velut qua line. *Adde Caprum de orthograph. p. 2243. Putsch.* Sed hoc

discrimen nullum est. Frequenter enim apud antiquos commutabatur e et t, item o et u, ut *protenus protinus, consol consul*. — Quatenus est u. que ad quem finem, quantum, ἕως ἄσπετος (It. *fino a quel segno o fine, sino a quanto*; Fr. *jusqu'ou, jusq' a quel point*; Hisp. *hasta donde, hasta a que punto*; Germ. *bis wie weit, u. s. weit*; Anel. *how far, how long, to what length or extent, as far as*).

I.) Proprie. Cic. *Orat.* 22. 36. In omnibus rebus videndum est, quatenus: etsi enim suus cuique modus est, tamen magis offendit nimium, quam parum. *Id. Amic.* 11. 36. Quatenus amor in amicitia progredi debeat. *Liv.* 2. 53. ad fin. Comites in curiam compelluntur, incerti, quatenus Volero existeret victoriam.

II.) Translate. ¶ 1. Est idem atque in quantum, qua ex parte, vel quod attinet ad, *in quanto*. Cic. 2. *Orat.* 87. 355. Sciunt, quid, et quatenus, et quomodo dicturi sint, et *ibid.* 58. 237. Quatenus sint ridicula tractanda oratori, perquam diligenter vitandum est. *Id.* 3. *Off.* 17. 68. Aliter leges, aliter philosophi tollunt astutias: leges, quatenus manu tenere possunt; philosophi, quatenus ratione et intelligentia. *Id.* 1. *Fam.* 2. Quatenus de religione dicebat, cui rei jam obstisti non poterat, Bibulo assensum est; de tribus legis frequentes iterum in alia omnia. *Id.* 4. *ibid.* 4. *init.* Accipio excusationem tuam, qua usus es, cur sapius ad me litteras uno exemplo dedidisses: sed accipio et ea parte, quatenus aut negligentia, aut improbitate eorum, qui epistolas accipiant, heri scribitis, ne ad nos perferantur: illam partem excusationis, qua te scribis orationis paupertate isdem verbis epistolas sapienter mittere, nec nosco, nec probo. *Quintil.* 1. 10. 31. Satis est manifestum, quæ mihi et quatenus musice placeat. *Gell.* 7. 3. Quatenus quaque fini dari venia amicitie debeat. Cf. Cic. *Amic.* 17. 61. Est enim quatenus amicitie dari venia possit. ¶ 2. Refertur ad locum. *Liv.* 28. 39. sub fin. Petentibus Sargentibus, ut quatenus tuto possent, Italiam spectatum irent. *Colum.* 9. *R. R.* 8. 11. Prædidi- tur superior pars (arboris), quæ ab apibus vacat, deinde interior, quatenus videtur inhabitari. Adde *Cels.* 5. 28. n. 12. ¶ 3. Item ad tempus. Cic. 14. *Phil.* 5. 14. Quibus auspiciis istos fauces acciperem? quatenus habere? cui traderem? ¶ 4. Pro quoniam, quandoquidem, *già che, posciachè*. *Horat.* 3. *Od.* 24. 30. Clarus postgenitus: quatenus, heu nefas! Virtutem incolu- mem odimus, Sublatam ex oculis quærimus in- vidi. *Id.* 1. *Sat.* 1. 63. jubeas miserum esse, libenter Quatenus id facit, et *ibid.* 3. 76. Denique, quatenus excidi penitus vitium iræ, Cetera item nequeunt stultis herentia, cur non etc.? *Ovid.* 5. *Trist.* 5. 21. Quatenus ei non est in caro con- iuge felix, Pars vitæ tristi cetera nube vacet. *Plin.* 3. *Ep.* 7. sub fin. Quatenus nobis denega- tur diu vivere, relinquamus aliquid, quo nos vi- xisse testemur. Adde *Juvenal.* 12. 101.; *Tac.* 3. *Ann.* 16.; *Quintil.* 6. 2.; et *Sueton.* *Claud.* 26. ¶ 5. In illo *Frontini Aquad.* 7. Eidem mandatum a senatu est, ut curaret, quatenus alias aquas, quas posset, in Urbem perduceret. *quatenus* est ut. Alii leg. ut curaret, qua- tenus alias aquas posset, in Urbem perduceret. Pro ut poni videtur etiam ab *Ulp. Dig.* 4. 2. 14. a. *mel.* Pro eo astem, qui in fuga esse dicitur, cautio extorquenda est, quatenus et persequatur et omni modo eum restituat. et a *Paul.* *ibid.* 19. 2. 55. in fin. Ad solvendas totius temporis pen- siones ex conducto conveniri potest, quatenus locatoti in id, quod ejus interest, indemnitas ser- vetur. *Macrob.* 2. *Saturn.* 5. Præceperat ei pater, quatenus moderaretur profusus sumptus. ¶ 6. Pro quomodo. *Lactant.* 4. 27. Quanto ter- rori sit demonibus hoc signum, sciet qui viderit, quatenus adiurati per Christum, de corporibus fugiant. Adde *eumd.* *Mort. persecut.* 26. 6.

QUATER, adv. verb. nom. quatuor vicibus, *quat- tro volte, τετρακις*. — a) Quater absolute. *Virg.* 2. *Æn.* 242. Quater ipso in limine porte Subsili- tit, atque utero sonitum quater arma dedere. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 1. Sic raro scribis, ut toto non

quater anno Membranam poscas. *Varro* 3. *R. R.* 10. 3. Quater in anno pariunt. *Ovid.* 2. *Art. am.* 447. O quater, et quoties numero compre- dere non est, Felicem! *Colum.* 5. *R. R.* 2. 9. Viginti ducto quater, sunt octoginta. — b) Ter et (vel aut) quater, *tre e quattro volte*. *Horat.* 1. *Od.* 31. 13. ter et quater Anno revis- sens æquor. *Virg.* 1. *G.* 410. corvi presso ter gutture voces Aut quater ingeminant, et 2. *ibid.* 389. Teique quaterque solum scindendum. — c) Cum aliis nominibus numeralibus. *Horat.* 1. *Ep.* 20. 27. Me quater undenos sciat explevisse decem- bres. *Plaut. Pseud.* 1. 3. 111. Quater quinis minis. *Ovid.* 7. *Met.* 293. Anni quater deni. *Auct. B. Afr.* 19. Petreiano auxilio adhibito, equibus CIOC, pedum ac levis armature quater tanto. *Fitruv.* 10. 14. Quater centies. Cic. 3. *Verr.* 39. 100. Quater decies. *Plin.* 36. *Hist. nat.* 13. 19. (1.). Ante annos quater milie sexcentos.

AUATERNARIUS, a, uio, adject. di quattro, τετρακις. *Colum.* 11. *R. R.* 2. 28. Scrobes quaternarii, hoc est quoquoaversus pedum qua- tuor, si est commodum terrenum, quatuordecim ab uno sunt: ternarii autem decem et octo. *Plin.* 28. *Hist. nat.* 6. 17. (64). Numerus quaternari- us. τετρακις. De hoc numero *Macrob.* 1. *Somn.* *Scip.* 2. fuse agit. *Priscian.* 18. p. 1168. *Putsch.* lambus quaternarius. — Hinc

Quaternarius, ii, m. 2. absolute, *sci.* num- mus, videtur esse idem ac sesertius, quarta nem- pe pars denarii. V. *Vel. Scholiast.* loc. cit. in THEONINUS.

QUATERNI, æ, a, adject. plur. In genit. qua- ternum usitatus est: quod dicendum de aliis si- milibus dispartitivis, *ducenti, triceni*, etc. *Colum.* 5. *R. R.* 5. 2. Quaternum pedum spatia. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 3. 2. (4). Balanæ quaternum ju- getum, pristis ducentum cubitorum. — Quaterni-

¶ 1. Est numerus dispartitivus, *quattro*. *Horat.* 1. *Sat.* 4. 86. Siepe tribus lectis videas cœnare quaternos, *quattro per letto*. Cic. *Fonte.* 5. 9. Quaternos denarios in singulas vini amphoras portorii nomine egerisse. *Nepos Att.* 18. Facta magistratus eorum non amplius quaternis quinque versibus descripsit. Adde *Plin.* 11. *Hist. nat.* 43. 99 (244). Cic. 5. *Att.* 21. a. med. Interim quum ego in edicto tralatitico centesimas me ob- servaturum haberem cum anatocismo anniversaria, ille ex syngrapha postulabat quaternas, *il quarantotto per cento*. Adde *eumd.* 6. *ibid.* 1. 5. V. CENTESIMA. ¶ 2. Sumitur etiam pro cardinali. *Manil.* 3. 596. Hoc sexagenos tribuit, dup- licatque quaternos. *Cæs.* 1. *B. C.* 83. Primam aciem quaternæ cohortes ex V. legione tenebant. *Alii leg.* ex V. legionibus. *Auson. Epigr.* 2. An- nis undecies centum conjunge quaternos. *Id.* *Edyll.* 11. 60. Bisque quaternorum secernitur omphalos idem.

QUATERNIUS, ðais, m. 3. ¶ 1. Est *τετρακις*, quaternarius numerus, ut *tertio* ternarius. *Capell.* 7. p. 255. Quaternioni duos adijciendo fecit superdimidium. Adde p. 268. V. QUATRIO. Item *Vulgat. Interpr. Act. Apost.* 12. 4. Misit in carcerem tradens quatuor quaternionibus mil- litum custodiendum, a *quattro quartine di soldati*. ¶ 2. Est etiam chartarum fasciculus, in quo scribi solet; Itali nunc *quaderno* vocant. *Rufin.* 2. *Invect.* in *Hieronym.* n. 8. Fratres in meis cel- lulis manentes in monte Oliveti quamplurimos ei Ciceronis dialogos descriperunt, quorum et ego quaterniones, quum scriberent, frequenter in manibus tenui et relegi. *Cassiod.* *Instit. div. litt.* 2. Cui codici etiam puros quaterniones adjunxi, ut, quod de præfato opere admi repertum fuerit, prædictis expositionibus aggregetur.

QUATERNITAS, atis, f. 3. numero *quaternario*, numerus quatuor continens. *Boeth.* de *duab. nat. et una pers.* *Christ.* p. 955. Fides catholica continet, eundem Christum hominum esse perfectum, eundem Deum, eundemque, qui homo sit perfectus atque Deus. Unum esse Deum ac Dei Filium, nec quaternitate Trinitatis astrui, dum homo additur supra perfectum Deum, sed unam eandemque personam numerum Trinitatis explere. *Augustin.* De *don. Persever.* 67. Neque enim

homine assumpto quaternitas facta est, sed Tri- nitas mansit.

QUATIUS, quatis, quassum, quater. a. 3. Part. *Quatiens* I.; *Quassus* in fin. — Quater est cum violentia et crebro movere, quaterfacere, concutere, agitare, pulsare, *cesto, xpaδαινω, τινάζω* (It. *sbattere, crollare, dimenare, scuotere*; Fr. *secouer, agiter*; Hisp. *sacudir, golpear, agitar*; Germ. *schütteln, erschüttern*; Angl. *to shake, move or toss about violently, agitate, beat*).

I.) Proprie. *Festus* p. 261 13. *Müll.* Quate: e suspensum et vicinum rei alicujus motum signifi- cat, non, ut Verrius putat, ferire, (adde, ait *Müllerus*: ut interdum concutere, quum id ipsum verbum, concutere, et præpositione, quæ est con, et quater sit compositum: quassare autem est sepe quater. — *Petron. Satyr.* 124. ingentem quatiens Mavortius hastam, et *ibid.* Sanguinam tremula quatiebat lampada dextra. *Ovid.* 6. *Fast.* 400. Quater caput. *Id.* 12. *Met.* 329. Quercum quater hoc illuc. *Petron. Satyr.* 89. ad fin. Quadrupes altas quatit ad excursum jubar. *Ho- rat.* 3. *Od.* 29. 52. Si celeres quatit pennas. *Virg.* 3. *Æn.* 226. Harpylæ magnis quatiant clangoribus alas. *Tac.* 2. *Hist.* 22. Super humeros scuta quater. *Virg.* 4. *G.* 64. Quater cymbala. *Id.* *Cul.* 218. verbera alicui, h. e. flagella quaterfa- cere ad aliquem verberandum. *Id.* 11. *Æn.* 656. securim. *Sil. It.* 1. 429. ense. *Id.* 12. 336. æ- gida. *Ovid. Heroid.* 14. 40. Populeas quatit aura comas. *Id.* *ibid.* 18. 48. Ventus quatit aquas. *Plin.* 7. *Ep.* 27. Manibus catenas cærebat, qua- tiebatque. *Ovid.* 12. *Met.* 521. quatitur terree motibus. *Id.* 15. *ibid.* 71. Quid quateret terras. *Sil. It.* 535. Hic subitus scisso densa in- ter nubila cælo Erupit quatens terram fragor. — *Virg.* 3. *Æn.* 29. mihi frigidus horror Mem- bra quatit, et 5. *ibid.* 199. tum creber anhelitus artus Aridaque ora quatit. *Sil. It.* 14. 601. Aspe- ra pulmonem tussis quatit. *Id.* 2. 254. quatit hortiantum præcordia terror, Ne etc. — *Virg.* 11. *Æn.* 875. Quadrupedumque patrem sonitu quatit ungula campum, et *ibid.* 512. equitum le- via improbus arma præmisit: quaterent campos. *battessero la campagna*. *Sic Sil. It.* 1. 296. cast- ra (admove), et latos quatit agmine campos. *Horat.* 4. *Od.* 1. 28. pede candido In murem Saliurn ter quatient humum, et 1. *ibid.* 4. 6. Gratia decentes Alterno terram quatiant pede. *Sil. It.* 16. 322. quatitur certamine circus Cer- tantum. — *Ter. Eun.* 2. 3. 66. Quater aliquem foras, h. e. quatiendo ejicere. *Virg.* 3. *G.* 132. Cursu quater equum, h. e. agitare, ad cursum impellendo fatigare. *Sic Cic.* in *Arat.* 2. *Nat. D.* 42. 109. Arctophylas, vulgo qui dicitur esse Bootes, Quod quasi temone adjunctam præ- se quatit Arcton. *Sil. It.* 12. 254. Immitent qua- tiebat equum, spumantia sævo Frena cruentantem morsu. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 84. Quater risu popu- lum, *fare scomporre dalle risu*. — *Virg.* 2. *Æn.* 610. Neptunus muros, magnoque emota tridenti Fundamenta quatit. *Liv.* 21. 10. a. med. Urbis incenia ariete quater. *Id.* 38. 7. inuros arleti- bus. *Horat.* 4. *Od.* 6. 6. quamvis (Achilles) Dar- danas turres quateret tremenda Cuspide pugna. *Sil. It.* 2. 300. Externas arces quatit, et 13. 36. miles quateret quom Teucria bello Pergonia. *Lucret.* 6. 96. tonitru quatiantur cæcula cæli.

II.) Translate. ¶ 1. Generatim est commo- vere, turbare, percellere. Cic. 3. *Tusc.* 6. 12. Est in animis tenerum quiddam atque molle, quod ægritudine, quasi tempestate, quatitur. *Horat.* 1. *Od.* 16. 5. adytis quatit Mentem sacerdotum incola Pythius. *Fal. Flacc.* 1. 743. quatitque truces oracula Colchos. *Id.* 2. 122. de Fama, et motis quatit oppida linguis. *Id.* 5. 273.; et *Sil. It.* 7. 7. Terrificis quatit attonitas rumoribus arces. *Seneca Herc. Et.* 1993. Quatit populos terrore gravi. *Stat.* 2. *Achill.* 55. fama trinis belli, quod nunc Europamque Asiamque quatit. *Horat.* 3. *Od.* 3. 4. Quater aliquem mente solida, h. e. de statu mentis dejicere. *Id.* 1. *Ep.* 10. 30. Quem res plus nimio delectavere secundæ, Mutate qua- tient, h. e. de statu jacent. *Plin. Paneg.* 94. Quum

altissima quæque quaterentur, hic, qui omnibus excelsior erat, inconcussus stetit. ¶ 2. Speciatim est afficere, commovere. *Gell.* 9. 13. Animus quatit et afficitur non minoribus motibus pulsibusque, quam si ipse coram spectaret. *Seneca Thyest.* 260. Fator: tumultus pectora attonitus quatit, Penitusque volvit. *Tac.* 1. *Hist.* 52. extr. Quatiebatur his seque ingenium, ut concupisceret magis, quam speraret. ¶ 3. Item speciatim est vexare, infestare. *Virg.* 9. *Æn.* 608. quaterre oppida bello. *Tac.* 4. *Hist.* 28. Mosam transire jubet, ut Menapios et Morinos et extrema Galliarum quateret. — Hinc

Quassus, a, um, particip. præter. est quassatus, concussus, labefactatus, fractus, σερτός, sbatulo, crollato, agitato, smosso, maltrattato, rotto.

1.) Proprie. *Ovid. Heroid.* 14. 77. Sic mea vibrari pallentia membra videres: Quassus ab inposito corpore lectus erat. *Horat.* 4. *Od.* 8. 31. Clarum Tyndaridæ sidus ab infimis Quassas eripiunt æquoribus rates. *Liv.* 25. 3. Quassæ naves. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 28. 64. (236). Dolia quassa sarcire. *Petron. fragm. Tragar.* 69. *Burm.* Arundinibus quassis choraulas imitatus est. h. e. lissis, rimosis, fesse. *Sic Ovid.* 3. *Met.* 508. et 5. *Fast.* 508. Quassæ faces. h. e. ligna lissa et scissa in usum facim. *Martial.* 9. 53. Neo pigri rota quassa mulionis. *Seneca Thyest.* 568. situ quassas stabilire turres. *Liv.* 28. 51. Reflectis, qua quassæ erant, muris. *Plaut. Curc.* a. 3. v. 28. Oculus aula quassa cum cinere effossus. *Placidi Gloss.* ed. A. Maio in *Class. Auct. T.* 3. p. 458. Vasa, quæ quassa et rimosa non tenent quæ ioceris.

II.) Translate. *Ovid. Remed. am.* 146. multo tempora quassa mero. *V. Quassatus* In *V. QUASSO* sub II. a. *Quintil.* 12. 10. 29. de litt. *F.* Quæ etiam quum vocalem proxima accipit, quassa quodam modo, utique quoties aliquam consonantium frangit, multo sit horridior. h. e. fracta. *V. FRANGO.* *Curt.* 7. 7. 20. Hæc quassa adhuc voce subdeficiens, vix proximis exaudientibus, dixerat. *flacca. Sil. It.* 15. 7. Anxia turba patrum quasso medicamina mosti Imperio circumspiciant. *Seneca Hippol.* 998. Sors aggravat quassam domum. *Id. Herc. Fur.* 1308. Anima fessa senio, nec minus quassa malis. *afflitta. et Thyest.* 239. Imperii quassa est fides.

QUATRIDUÂNUS vel quadriduanus, a, um, adject. di quattro di, τετραήμερος, quadridui tempus habens. *Hieronym.* *Ep.* 108. n. 24. Lazarus quadriduans mortuus cum ipso (Iesu) scribitur inisse convivium, ne resurrectio eorum phantasma putaretur.

QUATRIDUUM et quadriduum, ūi, n. 2. Quod ad scripturam attinet, optimi veterum scriptorum Codice quadriduam exhibent; quadriduum sero usuenit. *Quadriduum* duplici it legitur in vet. lap. apud *Manut.* in *Orthogr.* in voce *Bætica*, 4. n. quam tamen *Gruter.* 101. 3. referens, simpliciter scribit. *V. QUATUOR.* — Quadriduam est quatuor dierum spatium, spazio di quattro giorni, τετραήμερον. *Plaut. Pers.* 1. 1. 37. Mibi des numinos trecentos, quos continuo tibi repouam in hoc triduo aut quadriduo. *Cato R. R.* 65. Triduum aut quadriduam post oleum facito. *Id. ibid.* 113. Ne plus quadriduam in sole siveris. Post quadriduam in culleum composito. *Cic. Rosc. Am.* 7. 20. Quadriduo, quo hæc gesta sunt, res ad Chrysoگونum defertur. *Id.* 1. ad *Brut.* 3. Triduo, aut quadriduo ante banc rem pulcherrimam. *Liv.* 3. 3. a med. Sic linem iustitio, quod quadriduam fuit, reditus consulis fecit. *Lentulus ad senat.* apud *Cic.* 12. *Fam.* 15. extr. Cassium quadridui iter Landicea abfuisse. quattro giornate. *Sic Plin.* 6. *Hist. nat.* 22. 24. (86). Proximum esse Indis promontorium quadridui navigatione. *Curt.* 4. 7. 15. Quadriduam per vastas solitudines absumptum est.

QUATRIBRIS. *V. QUADRIBRIS* init.
QUATRINGENARIUS. *V. QUADRINGENARIUS.*

QUATRINI. *V. QUADRINI.*

QUATRIO, ōnis, m. 3. τετρας, idem ac qua-

tertio, et dicitur de jactu tessararum, qui quatuor punctis constat. *Isid.* 18. *Orig.* 85. Jactus quisque apud lutores veteres a numero vocabatur, ut unio, binio, trio, quatio, quinto, senio. Postea appellatio singulorum mutata est, et unionem eandem, trionem supponit, quatrionem planum vocabant.

QUATRIREMIS. *V. QUADRIREMIS.*

QUATRISEXTIUM, ūi, n. 2. quadruplex sextarium. Vox a Lexico expungenda; legitur enim solummodo in *Not. Tyr.* p. 147. Sextarium, bisextium, trisextium, quatrisextium.

QUATUOR et quattuor, quattro, τεσσαρες et τεσσαρα, nomen numeri cardinale, unum ad tria addens. *Cic. Tim.* 5. Ab iis rebus numero quatuor mundi est corpus effectum. *Id. Amic.* 4. 15. Ex omnibus sæculis vix tria aut quatuor nominantur paria amicorum. *Id.* 2. de *republ.* 22. Quibus ex centum quatuor centuriis (tot enim reliquæ sunt) octo solæ si accesserunt, confecta est vis populi universa. *Virg.* 1. *G.* 258. Temporibusque parem diversis quatuor annum. *Alti leg.* quattuor. Atque ita scribi voluit, quotiescumque prima apud eundem pluries productur, quæ retroquin brevis esse videtur, ut in *quater*: Unde *Ennius* apud *Cic.* 1. *Divinat.* 48. 108. Cedunt ter quatuor de celo corpora sancta. *Id.* apud *Charis.* 1. p. 114. *Putsch.* Jamque fere quatuor partium. *Auson.* quoque in *VII. Sap. de Cleob.* 5. Gradibus propinquis in quatuordecim sedes. Ceteri poætæ omnes semper producant. Vult autem *Manut.* in *Orthogr.* non solum in verso, quum prima productur, sed etiam in prosa oratione ubique it geminari, quod ita habetur in *Virgilio* *Carpensi*, in *Pandectis*, in lapidibus permultis et apud poetas. Addit *Gesner.* etiam *MS. Palladii*, *Polenus Frontini*, in quibus semper quattuor scriptum est, ut et in *Cod. Palimps. Gargili* p. 37. tab. 6. lin. 13. Contra simplex t præferunt *Dausq.*, *Cellar.* in *Orthogr.* et alii: ajuntque primam esse longam, quanvis sit a *quater*, ut *sedes a seædo*, *mobilis a moveo*, *lucerna a luceo*, *quasillus a quatus*, et alia originis quantitatem mutant. In allatis autem *Ausonii* locis recurrunt ad synæresim, et quatuor faciunt dissyllabum: itaque legunt (ut cl. *Fahlen.*) priorem vers. *Ennii*: Cedunt de celo ter quatuor corpora sancta. Ego neutram scribendam rationem damnaverim: primam syllabam vix corripuerim. — Sunt etiam qui quattuor dissyllabum scribant: *V. Fahlen.*, *Ennii.* *poes. reliq.* p. 15.

QUATUORANGULATILIS, e, adject. qui quatuor angulos habet, quadrangulus. *Var. auct. de limit.* p. 303. *Goes.* Terminus si rotundus fuerit et brevis, et de una parte in latus punctum habuerit, in frontem quatuorangularilem descendet.

QUATUORDECIES et quattuordecies, adverb. τεσσαροδεκάκις, idem ac quater decies. *Plin.* 3. *Hist. nat.* 7. 13. (84). A Gadibus quattuordecies centena.

QUATUORDECIM et quattuordecim, quattuordecim, τεσσαροδεκάκις, nomen numerale cardinale indeclin. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 14. 11. (58). Quattuordecim partes. *Flor.* 2. 18. Per quattuordecim annos. *Colum.* 12. *R. R.* 23. 2. Quod tamen non amplius diebus quattuordecim a conditura patientium est. — *Sedere in quattuordecim* in theatro, est inter viros equestris ordinis sedere, quibus quattuordecim gradus assignati fuerant post orchestram, ex qua magistratus senatoresque spectabant. *Sueton. Cæs.* 39. Donatus quingentis sestertiis et anulo aureo, sessum in quattuordecim e scena per orchestram transit. Adde *Asin. Poll.* ad *Cic.* 10. *Fam.* 32. *Seneca Ep.* 44. Eques Romanus es, et ad hunc ordinem tua te perduxit industria: et mebercule multis quattuordecim sunt clausi. *V. et Ausonii loc. cit.* in *QUATUOR.* Ad ditis ordinibus dixit *Cic.* 2. *Phil.* 18. 44. Illud tamen (est) audaciam tum, quod sedisti in quattuordecim ordinibus, quum esset lege Roscia decoctoribus certus locus constitutus, quanvis quis fortunæ virtus, non suo decoxisset. *Cf. Juvenal.* 3. 154. — 159.

QUATUORPRIMI et quattuorprimi, ōrum, m. plur. 2. quatuor viri principes ex decurionibus.

V. DECEMVIRI et **DECURIO.** *Inscript.* apud *Visc. Op. var. T.* 1. p. 80. K. AVG. HONOREM EDDIDERUNT LVDOB PBR IIII (quattuoriduum) PRCERVNT IIII. PRIM. Adde aliam apud *Gruter.* 506., in qua ter IIII. primi leg.

QUATUORSIGNANI. *V. SEX SIGNANI.*

QUATUORVIRALIS et quattuorviralis, e, adject. ad quattuorviros pertinens, ut *Quattuorviralis* absolute dicitur, qui aliquando quattuorviratu functus est. *Inscript.* apud *Gruter.* 426. 3. C. IVLIANVS IVLIVS DAC. MVN. IIII. VIRALIS SIRI etc.

QUATUORVIRATUS et quattuorviratus, us. m. 4. τετραρχία, magistratus, seu dignitas quattuorvirorum. *Asin. Poll.* ad *Cic.* 10. *Fam.* 32. Quattuorviratum (Gadibus) sibi prorogavit. *Inscript.* apud *Marin.* *Frat. Arv.* p. 402. T. ELYFRIO T. F. STRELL. MELIORI QVOD ANNO IIII. VIRATVS SVI ANNONAM SVEFFICIENTEM CIVITATI PECVNIA SVA PRAESTITERIT etc.

QUA FUORVIRI et quattuorviri, ōrum, m. plur.

2. — a) Erant magistratus quatuor virorum Romæ institutos post ædiles curules, qui viam in Italia Urbem curandam provincia data est, ut *Pompon. Dig.* 1. 2. 2. circa med. docet. *Inscript.* apud *Gruter.* 403. I. CN. DOMITIO SEN. F. VEL. AFRO IIII. VIR. VIARVM CVRAND. etc. Alia apud *Reines.* cl. 2. n. 26. P. PLOTIVS ROMANVS IIII. V. V. CVR. — b) In municipiis quattuorviri fuerunt summus magistratus, qui ex decurionibus eligebantur; item quattuorviri iuri dicundo; item quattuorviri ædiles seu ædilitia potestate; item quattuorviri ab ærario, seu ad ærarium, qui omnes anni erant; fuerunt denique quattuorviri quinquennales, qui quinquies quoque anno creabantur, et quorum munus idem erat ac Romæ censorum. *Cic. Cluent.* 8. 25. Oppianicus Latinum cum armatis advolavit: quattuorviros, quos municipes fecerant, sustulit: se a Sulla, et alios prætores tres, factos esse dixit. Exstat ejusd. epistola 13. *Fam.* 25. ad quattuorviros et decuriones Fregellanos missa. *Cic.* 5. *Att.* 3. Erat rumor de Transpadanis, eos jussos IIII. viros creare.

Inscript. Patavina apud *Gruter.* 72. 9. F. OPSIDIYS P. F. RVFVS IIII. VIR. TR. MIL. LEG. IIII. SVTHIC. PRAEF. FABR. Alia item Patavina apud eundem 368. 4. C. ASCONIO C. F. FAB. SARDO IIII. VIR. I. D. PRAEF. FABR. etc. Alia Spoletina apud eundem 167. 12. P. MARCIVS T. F. HISTER C. MAENIVS C. F. RVFVS IIII. VIR. EX S. C. FACIEND. COERARVNT EIDEMQ. PROBVRNT. Alia indidem apud *Fabrett.* p. 675. n. 21. P. MARCIVS T. F. HISTER C. MAENIVS C. F. RVFVS IIII. VIR. I. D. S. C. FAC. CVR. PROBVRVNTQ. Hinc liquet, IIII. vir. unum idemque esse ac IIII vir. I. D. Alia apud *Marin.* *Frat. Arv.* p. 576. C. VOLVIO VICTORI QVÆSTORI OCRICVLANORVM IIII. VIRI AEDILES IIII. VIRI LYRE DIC. IIII. VIRI QVINQ. CIVIS STATVAM POSVRVNT etc. Alia Patavina apud *Fabrett.* p. 495. n. 160. M. IVNIVS SABINVS IIII. VIR. AEDILICIAE POTESTAT. K. LEGE IVLIA MVNICIPALI etc. Alia apud *Don.* cl. 4. n. 22. L. LVSIQ. MODOSTO QVATUORVIRI AEDIL. POTESTAT. etc. In hac eadem apud *Fabrett.* p. 700. n. 219. pro quattuorviro mendose legitur quattuorviro. Alia Nemausensis apud *Gruter.* 470. 6. Q. SOLONIO Q. F. VOL. SEVERINO IIII. VIR. AB AERAR. PONTIFIC. etc. pontifici hic legitur apud *Gras-serum*, qui lapidem vidit. Alia indidem apud eundem *Gruter.* 413. 8. C. FVLVIO C. F. VOL. LVVO SERVILIANO IIII. VIR. AD AERARIVM PONTIFICI etc. Alia Gabina apud *Visc. Mus. Pio-Clem.* T. 6. p. 240. ed. *Mediol.* RFFERENTIBVS L. VIPSTANO L. F. CL. PVBLICOLA NESSALLA L. SETRIO L. F. PAG. PRISCO IIII. VIR. Q. Q. etc. — Quattuorvirorum sæpe duo tantum in vet. monumentis admittantur, quia fortasse duo tantum fuerant, qui oneris magistratum inire voluissent. *Visc. Mon. Gab.* p. 93. — De quattuorviris in municipiis *V. Theod. Mommsen.* in *Bullett. Archeol.* a. 1847. p. 95.

QUATUS pro cyathus legitur in quibusdam MSS. apud *Pallad.* 1. *R. R.* 27. et 11. *ibid.* 14. etc.

QUAXARE, idem quod coaxare, a quo contractum est. *Festus* p. 258. 27. *Mull.* Quaxare dicuntur, quum vocem mittunt. *V. quæ dicta sunt de littera Q.*

QUATUS pro cyathus legitur in quibusdam MSS. apud *Pallad.* 1. *R. R.* 27. et 11. *ibid.* 14. etc.

QUAXARE, idem quod coaxare, a quo contractum est. *Festus* p. 258. 27. *Mull.* Quaxare dicuntur, quum vocem mittunt. *V. quæ dicta sunt de littera Q.*

QUATUS pro cyathus legitur in quibusdam MSS. apud *Pallad.* 1. *R. R.* 27. et 11. *ibid.* 14. etc.

QUAXARE, idem quod coaxare, a quo contractum est. *Festus* p. 258. 27. *Mull.* Quaxare dicuntur, quum vocem mittunt. *V. quæ dicta sunt de littera Q.*

QUATUS pro cyathus legitur in quibusdam MSS. apud *Pallad.* 1. *R. R.* 27. et 11. *ibid.* 14. etc.

QUAXARE, idem quod coaxare, a quo contractum est. *Festus* p. 258. 27. *Mull.* Quaxare dicuntur, quum vocem mittunt. *V. quæ dicta sunt de littera Q.*

QUE

QUE, copula. Apud Poetas interdum longe est in arsi. *Virg.* 3. *Æn.* 90. Vis ea fatus eram: tremere omnia visa repente, Liminaque laurusque dei. *Ovid.* 1. *Met.* 192. Sunt mihi semidei, sunt rustica numina Nymphæ, Fauniquæ Satyrique et monticolæ Silvani. *Id.* 3. *ibid.* 529. Turba ruunt: mistæque viris matresque nurusque Vulgusque prucesque ignota ad sacra feruntur. Adde *eumd.* 4. *ibid.* 10. et 7. *ibid.* 265. — Que copule valet et, ac, atque; et dictioni semper postponitur, ut in Græcæ (It. e, ed; Fr. et; Hisp. y, ó, é; Germ. und; Angl. and). ¶ 1. Generatim particula que vocem vel rem sequentem cum antecedente conjungit. — a) Que una, sine aliis partic. *Cic. Amic.* 23. 86. Multi divitias despiciunt, quos parvo contentos tenuis victus cultusque delectat. *Id.* 15. *At.* 13. ad fin. Nos hic φιλοσοφούμεν, et τὰ περὶ τοῦ κατὰ φύσιν magnificè explicamus προσφωσκόμεναιque *Cicero*ni. *Horat. carm. sæc.* 33. Condito mitis placidusque telo Supplices audi pueros Apollo. *Id.* 1. *Ep.* 13. 1. Ut proficiscentem docui te sæpe diuque, Augusto reddes signata volumina, Viani, Si etc. — Sic que usurpatur, quum res inter se diversas mente seu cogitatione conjungimus. *Cæs.* 2. *B. G.* 17. Exploratores centurionesque præmittit. et *ibid.* 4. Qui maxime feri inter ipsos habeantur longissimeque absint. *Horat. carm. sæc.* 53. mari terraque. *Id.* 2. *Ep.* 1. 230. belli domique. *Id.* *Epod.* 5. 87. fas nefasque. *Liv.* 2. 1. pace belloque. *Id.* *ibid.* 5. deorum hominumque. — Etiam post monosyllaba. *Cels.* 7. 27. Exque eo fieri, ut neque retineatur etc. *Nepos Dalam.* 7. Ab hac Sysinas descendit, adque regem transit. *Alii leg.* ad regemque. *Virg.* 7. *Ecl.* 13. eque sacra resonant exemina quercu. et 4. *G.* 347. Eques Chao etc. Ita legit etiam *Servius*: alii aque, ut apud *Ovid.* 2. *Amor.* 14. 30. Aque sua cæsum matre queruntur Ityn. *Id.* *Heroid.* 6. 156. A totidem natis orba ait, aque viro. *Utroque loc.* alii leg. atque. *Sall. Cat.* 48. Conclamant indicem falsum esse, deque ea re postulant uti referatur. *Id.* *ibid.* 6. Trojani, qui Ænea duce profugi oedibus incertis vagabantur, cumque his Aborigines, genus hominum agreste. *Id.* *Jug.* 58. Lacrumans per amicitiam perque rempublicam obsecrat, ne etc. Sic *ibid.* 71. Lacrumans obtestatur per amicitiam perque sua antea fideliter acta, ne etc. — Post duas voces. *Lucilius* apud *Non.* p. 21. 25. *Merc.* Ne auriculum obsidat carles, ne varmicullique. *Nepos Cat.* 1. Romam demigravit, in foroque esse cepit. *Cic.* 1. *Off.* 26. 92. Quod eorum administratio latissime pateat, ad plurimosque pertineat. (Adde *ibid.* 39. 140.) *Id.* 1. *Fin.* 1. 2. In reque eo meliore, quo major sit, medocritatem desiderant. *Id.* 2. *Fum.* 16. A meque ipse deficerem. *Cæs.* 2. *B. G.* 11. Tantam eorum multitudinem nostri interfecerunt, quantum fuit diei spatium, sub occasumque solis destiterunt. — Poetæ etiam post plures. *Tibull.* 1. 3. 55. Hic jacet immitti consumptus morte Tibullus, Messalam terra dum sequiturque mari. (Plura ex eo congesti *Broukus.* ed 3. 6. 48.) *Propert.* 2. 16. 11. In te ego et æratas rumpam, mea vite, catenas, Ferratam Danaes transiliamque domum. *Ovid.* 2. *Fast.* 315. Antra subit topis laqueataque pumice vivo. *Alii leg.* laqueata et. — b) Que bis, ter vel quater usurpatur. *Cic.* 2. *Nat. D.* 59. 147. Singulasque res definimus, circumscripteque complctimur. *Ovid.* 5. *Met.* 393. Dumque puellari studio calathosque sinumque implet. *Id.* 3. *Fast.* 21. visamque cupit possiturque cupitam. *Id.* 10. *Met.* 386. Deque ferti, scinditque sinus ereptaque cælo Vincula dilaniat. *Ter. Adelph.* 3. 2. 3. Quod mihi que heræque filiæque herili est. *Horat.* 3. *Od.* 4. 46. regnaque tristia divosque mortalesque turbas Imperio regit unus æquo. *Virg.* 3. *G.* 343. omnia secum Armentarius Afer agit tectumque Irem-

que Armaque Amyclæumque cenem Cressamque pharetram. Sic *Sil.* It. 2. 442. omnia Pœnum Armenti vigitem patrio de more sequuntur Gæsaque Iatratorque Cydon, tectumque, focique In silicis venis. — c) Que-et apud *Plaut.* *Capt.* 2. 2. 63. Est profecto Deus, qui que nos gerimus auditque et videt. *Cic.* 2. *Phil.* 29. 72. Ego arma contra deos patrios arasque et focos tuli. *Sall. Jug.* 27. Adherbali suadent, uti seque et oppidum Jugurticæ tradat. et *ibid.* 89. Id ibique et io omni Africa, que procul a mari iocultius agebat, eo facilius tolerabatur, quia etc. *Horat.* 4. *Od.* 9. 34. est anonus tibi Rerumque prudens et secundis Temporibus dubiisque reclus. *Ovid.* 4. *Met.* 737. rasoluta catenis locedit virgo pretiumque et causa laboris. *Curt.* 3. 7. 11. Donisque et omni honora cultus. *Justin.* 11. 5. 9. Oblli omnes conjugum liberorumque et longinquæ domo militiæ. — d) Et-que, que-ac, que-et-et, que-ac-et, que-et-ac, que-atque, atque-que occurrunt, sed raro. *Cic. Quinct.* 9. 33. Nisi tu, quod esset tuum jus et ollicium partesque, docuisses. *Brutus* apud *Cic.* 11. *Fam.* 13. Paratissimi et ab exercitu reliquisque rebus. *Liv.* 4. 2. Id et singulis universisque honori fuisse. — *Tac.* 3. *Hist.* 63. Si, positis armis, seque ac liberos suos Vespasiano permisisset. — *Id.* 12. *Ann.* 37. Ad ea Cæsar veniam ipsique et conjugii et fratribus tribuit. — *Id.* 4. *ibid.* 3. Illa-seque ac inajores et posteros municipali adultero sædabat. — *Liv.* 35. 41. Item de provinciis prætorum decretum est: prima ut sors duæ, urbanaque et later civis ac peregrinos jurisdictio esset. — *Tac.* 4. *Ann.* 34. Uterque opibusque atque honoribus perviguerit. — *Curt.* 3. 12. 27. Tribus aris in ripa Panari amnis Jovi atque Mercuri Minervæque sacratis. ¶ 2. Speciatim duæ que frequenter æqualia conjungunt, et significant equalmente che, costi-come, tanto-quanto. *Sall. Cat.* 9. Duabus his artibus, audacia in bello, ubi pax venerat æquitate seque remque publicam curabant. *Id.* *Jug.* 10. Resiens Numaniam meque regnumque meum gloria honoravisti. et *ibid.* 5. Imperii vitæque ejus finis idem fuit. Adde *eumd.* *Cat.* 36. at *Jug.* 21. 79. et 85. Sic *Horat. Art. P.* 73. Res gesta regumque ducumque. et *ibid.* 11. Scimus, et banc veniam petimusque damusque vicissim. *Tac.* 2. *Ann.* 3. Eius lilius Artaxias-Arsacidarum vi seque regnumque tutatus est. *Quintil.* 2. 13. 11. Figuræ quæque in sensibus, quæque in verbis sunt. et 12. 11. 8. Conscius sum mihi, quæque antea scierim, quæque potuerim inquirere. — Huc referri potest et illud *Justin.*, in quo pariter et que junguntur, 8. t. 3. Victos pariter victoresque subira servitutem coegit. ¶ 3. Itam spaciatiom que ponitur pro vel, aut an. *Virg.* 4. *Æn.* 143. Qualis ubi hibernam Lyciam, Xanthique fluentem Deserit, ac Delum maternam Iovisit Apollo. Ita *Servius*, qui at illud addit 2. *Æn.* 36. Aut pelago Danaum insidias, suspectaqua dona Præcipitare jubent, subjectisque urare flammis. *Alii leg.* subjectivæ. et 6. *ibid.* 616. Sarum ingens volvunt alii, radiisque rotarum Districti pendunt. *Horat.* 2. *Sat.* 7. 58. Quid refert, uri virgis ferruque decari Auctoratus eas, an etc.? *Ovid.* 13. *Met.* 918. Sum deus, inquit, aquæ: nec majus in æquora Proteus Jus habet, aut Triton, Atbamantiadesque Palæmon. Rursus *Virg.* 7. *Æn.* 163. Exercentur equis, duntantique in pulvere currus; Aut acres tendunt arcus, aut lenta lacertis Spicula contorquent, cursuque ictuque lacessunt. — Hinc etiam que pro iterato pronome alius, ut apud *eumd.* 1. *ibid.* 701. Dant famuli manibus lymphas, Cereremque canistris Expediunt, tonsisque ferunt mantelia villis. h. e. alii Cererem expediunt, alii maotelia ferunt. et 10. *ibid.* 130. Hi jaculis, illi certant defendere saeis, Moirique igem, nervoque aptare sagittas. h. e. alii moliri ignem, alii nervo aptare sagittas certant. ¶ 4. Que interdum est explicativa. *Cæs.* 6. *B. G.* 15. Eorum (equitum Gallorum) ut quisque est genere copiisque amplissimus, ita plurimos circum se embactos clientesse habet. h. e. ambactos, id est clientes. *Cic.* 2. *Orat.* 67. 270. Socratem opinor in hac ironia dissimulantiaque longe lepore

et humanitate omnibus præstitisse. h. e. in hac ironia, quam nostro vocabulo dissimulantiam vocamus. *Id.* 5. *Fin.* 23. 66. Qualis est igitur omnibus hæc, quam dico, conspiratio consensusque virtutum, tale est illud ipsum honestum. ¶ 5. Item, præcipue post negativam sententiam, que est adversativa et valet sed, autem. *Sall. in orat. M. Lepidi extr.* Tamen non fuit consilium privatas opes facere, potiorque visa est periculosa libertas quieto servitio. h. e. sed potior visa est etc. *Cic.* 2. *Fin.* 5. 16. et 17. Tu autem inter hæc tantam multitudinem hominum interjectam non vides nec lætantium, nec dolentium? Non prorsus, inquit: omnesque, qui sine dolore sunt, in voluptate, et ea quidem summa, esse dico. h. e. sed omnes. *Brutus* apud *Cic.* 11. *Fam.* 13. ad fin. Nihil remittere debetis, dareque operam, ut quam paratissimi-confiligamus. *Cic.* 1. *leg. Agr.* 8. 24. Nullam alteram Romam, neque aliam sedem impetiri, nobis consulibus, futuram, suamque tranquillitatem pacis atque otii. — Huc pertinere videtur et illud *Cic.* 1. *Off.* 7. 22. Non nobis solum nati sumus: ortusque nostri partem patria vindicat, partem parentes, partem amici. Quibusdam, ut ait *Forcellinus* ad b. l., videtur etiam poni (que) pro quia, nam, quoniam. ¶ 6. Item aliquando que indicat id, quod additur, ex precedentibus consecutarium esse, e percio, e per consequenza. *Sall. fragm.* apud *Augustin.* 3. *Civ. D.* 17. Remoto metu Punicu-plurimæ turbe, seditiones et ad postremum bella civilia orta sunt, dum pauci potentes-sub honesto patrum aut plebis nomine dominationes affectabant, bonique et mali cives appellati non ob merita in rempublicam, sed etc. e percio si dissero cittadini buoni e malvagi etc. *Id.* *Cat.* 3. *extr.* Ac me, quum ab reliquis malis moribus dissentirem, nihilominus honoris cupido eademque quæ ceteros fama atque invidia veabat. h. e. et propterea eadem quæ ceteros etc. *Id.* *ibid.* 48. Tarquinii Indicium falsum videri, eumque in vinculis retinendum. et *Jug.* 9. Rex Jugurtbam beneficiis vincere aggressus est, statimque eum adoptavit. Adde *Vellej.* 1. 17. 6. et 2. 62. 1. ¶ 7. Item pro etiam, quoque: quod apparet ex his, que subijcio: in quibus tamen omnibus dubia est lectio. *Plin.* 4. *Ep.* 19. sub fin. Nam quum matrem meam parentis vice dilexeris, meque a pueritia statim formare solebas. *Tac.* 6. *Ann.* 19. Ac ne dubium haberetur, pecuniæ magnitudinem malo vertisse, avarariæque ajus, quamquam publicarentur, sibiomet Tiberius seposuit. *Vellej.* 1. 8. 2. Is eos ludos, mercetumque instituit ante annos cmv. *Aurel. Vict. Cæsar.* 3. *extr.* Mortalium conatus vacuos a Fortuna, cassosque esse. Recentiores addunt etiam *Tac.* 2. *Ann.* 37. et 14. *ibid.* 28. Sic hodieque, hodie quoque, *V.* suo loco.

In compositione que conjunctionis vim amittit, encliticæ naturam servat, ut in uterque, plerique, quisque, undique, itaque, videre est.

QUEI? qui? hoc est, quomodo? *Plaut. Mil. glor.* 2. 4. 12. Quei dixit tu, te vidisse in proximo hic, scelestè, me osculantem? *Alii* rectius leg. quem dixit. *Fleckeisen.* aliter omnino legit. — Est etiam dativus singularis pro cui, a quis. *Vet. Tab. æn.* apud *Murat* 582. *lin.* 17. Ne quei eorum, quorum nomina, etc. et mox. Eorum quei frumentum dederit. — Ab hoc est queis, dativ. plur. *V.* QUES.

QUEIS. V. QUES.

QUEMADMODUM et divisiom quem ad modum, adverb. quo modo, qua ratione, quod (It. in qual modo, come; Fr. de quelle manière, comment; Hisp. como, de que manera; Germ. auf welche Art, wie; Angl. in what manner, after what manner, in what way, how). ¶ 1. Generatim pro quo modo, qua ratione, usurpatur — a) Interrogative, quæ; *Cic. Dom.* 27. 71. Sed isti, qui Clodii leges timeverunt, quemadmodum ceteras observant? *Id.* *Rosc. Com.* 18. 55. Si non reliquit quemadmodum ab eo postea exegisti? *Plaut. Pers.* 1. 1. 36. Facere amicum tibi me potis est sempiternum. et quemadmodum? Adde *Plin.* 3. *Ep.*

2. et 4. Ep. 18. et 7. Ep. 2. — b) Relativ. Cæs. 1. B. G. 36. Si ipse populo R. non prescriberet, quemadmodum suo jure uteretur, non oportere se a populo R. in suo jure impediri. et 3. ibid. 16. Neque, quemadmodum oppida defenderent, babebant. Cic. 3. Cat. 1. 3. Semper vigilavi et providi, quemadmodum salvi esse possemus. Id. 14. Fam. 2. P. Valerius scripsit, quemadmodum a Vestæ ad tabulam Valerian ducta esses. Plaut. Bacch. 3. 3. 69. Ego omnem rem scio, quemadmodum est. ¶ 2. Speciatim esse sicut, siccome, così come, καὶ ὡσαύτως, ὡσαύτως. — a) Ei respondet sic, ita, eodem modo, item, adæque. Cic. Amic. 4. 16. Peraratum mihi feceris, si, quemadmodum soles de ceteris rebus, quum ex te queruntur, sic de amicitia disputaris, quid sentias. Id. 2. ad Q. fr. 15. circa med. Tu, quemadmodum me censes oportere esse in republica, ita et esse et fore auricula intima scito molliorem. Id. 2. Fin. 26. 83. Ut quemadmodum sint in se ipsos animati, eodem modo sint erga amicos. Id. 4. Acad. (2. pr.) 34. 110. Non enim, quemadmodum, si quæsitum ex eo sit, stellarum numerus par, an impar sit; item si multis aliis de rebus, in quibus versatus exercitatusque sit, nescire se dicat. Liv. 4. 45. Ut, quemadmodum tribunus consulari potestate creatus arbi sunt, adæque in quæstoribus liberum esset arbitrium populi. — b) Absolute in sequentibus formulis. Cic. Arch. 2. 3. Mibi detis hanc veniam, accommodatam huic reo, vobis, quemadmodum spero, non molestam. — Præcipue in exemplis afferendis. Quintil. 2. 5. 20. Quemadmodum supra dixi. Id. 6. 3. 75. Quemadmodum C. Cæsar inquit. Id. 2. 5. 20. Quemadmodum Livius præcipit.

QUEO, is, tri et ii, itum, ire, n. anom. Etiam Priscian. in præterito qui pro quivi agnoscit 10. p. 965. et 907. Putsch. — Supini quitum primam syllabam brevem esse vult Id. 9. p. 867., quitum tamen omittit editio Krehlii ex MSS. — Part. Quiens, queuntis sub a. — Queo est idem ac possum, valeo, δύναμαι (H. potere; Fr. pouvoir; Hisp. poder; Gerin. können; Angl. to be able). A nonnullis in r̄ defectiva enumeratur. Quare omnia ejus tempora ac personas subjiciamus. — a) Activâ formâ. Cic. 14. Fam. 1. ad fin. Non queo reliqua scribere. Horat. 2. Sat. 7. 92. liber sum, dic age: non quis. Lucret. 3. 647. non quit sentire dolorem. Ter. Andr. 4. 5. 10. Ut quimus, ajunt, quando, ut volumus, non licet. Arnob. 3. 8. Quod vos dicere non quitis. Plaut. Trin. 2. 2. 10. Quod manu non queunt tangere. et 3. 2. 31. Facere non quibam miser. Id. Rud. 3. 1. 8. Nec eas eripere quibat inde. Virg. 6. Æn. 463. nec credete quivi. Ter. Andr. 4. 1. 30. Nec te quivit hodie cogere. Accius apud Macrob. 6. Saturn. 1. a med. Nam si a me regnum fortuna atque opes Eriperet quivit, ac virtutem non quivit. Juvenal. 2. 679. Hujus enim vocem numquam comprehendere quistis. Quadrigarius apud Gell. 15. 1. Numquam quiverunt incidere. Plaut. Mil. glor. 4. 6. 25. Si non quibo impetrare. Arnob. 7. 10. Validus premere opinionem istam quibunt. Horat. 2. Sat. 5. 2. quibus amissas reparare queam res Artibus. et ibid. 10. qua ratione queas dicescere. Sall. Cat. 61. ad fin. Ne circumvenire queat. Virg. 10. Æn. 19. quod jam implorare queamus. Justin. 5. 4. 13. Si queant. Plaut. Merc. prol. 55. Quod quirem. Tac. 1. Ann. 66. Quum neque precibus, neque manu retinere militem quiret. Stat. 5. Silv. 3. 60. nec Orpheæ quirent avertere leges. Varro 5. L. L. 5. Müll. Velocior ideo, si quivero. Sic Terentian. v. 110. p. 2386. Putsch. Ut quivero, versu blaterabo Sotadeo. Liv. 4. 24. in fin. Ut vis a censoribus ocellis auctoritate deterreri quiverit. Lucret. 6. 855. Non quierit calidum supra de reddere parte. Arnob. 5. 9. Quum ab Jovis maledictis nullam passam facere quiveritis. Hieronym. 8. in Isaj. 24. 13. Qui manus quiverint persequentis effugere. Auson. epigr. 139. Thebas quissent partitior ipsas. Gell. 11. 9. Loqui non quire. Lucret. 5. 1421. neque in fructum convertere quisse. Apul. 6. et

9. Met. Nec ullum reperire quiens saluti subsidium. Ablat. queunte legitur in Cod. 1. 3. 46. — b) Passive, seu deponentis forma. Cæcilius apud Diomed. 1. p. 380. Putsch. Si non sarciri quitur. Accius ibid. Neque vi impelli, neque prece quitus sum. Id. ibid. Unde omnia perdisci ac percipi queuntur. Lucret. 1. 1043. Dum veniant aliæ, ac suppleri summa queatur. Plaut. Pers. 2. 2. 12. Nec subigi queantur unquam. Ter. Hecyr. 4. 1. 57. Forma in tenebris nosci non quita est. Sic Gell. 20. 1. extr. Scivitia contemni non quita est. Apul. de Mag. Quum eum jussisses accusationem sustinere, pollicitus ita facturum, ne sic quidem quitus est.

QUERCERUS. F. QUERQUERUS.

QUERCETUM et quercetum, i, n. 2. querceto, ἔρπον, locus quercibus constitus. Varro 1. R. R. 16. 6. Si ad litem quercetum habet. Horat. 2. Od. 9. 6. Aquilonibus Quercela Gargani laborant. Claudian. 1. in Rufin. 383. Robant quercela favis. — Aliam formam quercetum exhibet Festus p. 261. 17. Müll. Quercetulanæ Nymphæ præsidentes querceto virescenti. Ita etiam habent Codd. Varronis loc. cit.

QUERCUS, a, um, adject. quernus. Tac. 2. Ann. 83. Ut super eas (sellas) quercem coronæ statuatur. Adde Aurel. Vict. Epit. 3. sub fin. F. QUERCULEUS.

QUERCULUS, a, um, adject. quernus. Sueton. Cal. 19. Insignis quercica corona. Lips. malebat quercina. Alii rectius leg. quernæ. F. voc. seq.

QUERCINUS, a, um, adject. idem ac quernus. Tertull. Cor. mil. 13. Superferuntur Etrusca coronæ, quas gemmis et foliis ex quercinis ob Jovem insignes ad deducendas thesas cum palmatis togis sumunt. Gloss. Cyrill. Ἐρπονός, quercinus. Apud Sueton. Cal. 19. Codices exhibent quercica coronæ; unde Lips. conjecit quercina; editi vero libri quercæ vel quernæ. Ceterum Marcell. Empir. c. 27. p. 125. retro ud. Ald. Glandes quercinæ tres, aut quatuor. et c. 35. p. 138. Quercini ligni combusti cinis.

QUERCUS, i. F. voc. seq. in it.

QUERCUS, us, f. 4. Reperitur et querrus, i. Cic. fragm. apud Priscian. 6. p. 717. Putsch. Ibi quercorum rami ad terram jacent. Pallad. 4. R. R. 7. Cinis sarmentis, vel querci, et ibid. 8. Pini, vel querci palos in foramen conjicies. — Querrus, ἔρπος (H. quercia; Fr. chêne; Hisp. encina, robe; Germ. d. Fische, bes. d. Sommerreiche; Angl. an oak, oak tree).

1.) Proprie est arbor glandifera, procera, ramosa, annosa, crassi caudici, ligni præduri, et si aquis obruat, firmissimi, corticis asperi. Hæc ex Plin. 16. Hist. nat. 6. 8. 122. et ibid. 40. 79. (218.) Malita est Jovi sacra, et in ejus ætela, ut est apud Phædr. 3. 17., ejusque fructus fuit primus præcorum mortalium cibus, qui nunc suum. Paul. Dias. p. 259. 1. Müll. Quercus dicitur, quod id genus arboris grave sit ac durum, tum etiam in ingente: evadat amplitudinem: quercetam enim gravem et magnam quidam putant dici. Horat. 1. Ep. 16. 9. quid, si quercus et illex multa fruge pecus, multa dominum juvet umbra? Virg. 3. G. 332. Sicubi magna Jovis antiquo robore quercus Ingentes tendat ramos. Id. 3. Æn. 680. quales cum vertice celso Aeriæ quercus, aut couifera cyparissi Constiterunt, silva alia Jovis, lucusve Dianæ. Cic. 1. Legg. 1. 2.; et Lucret. 5. 937. Glandifera quercus. Plin. 16. Hist. 6. 8. (20.) Glans optima in quercu atque grandissima, mox esculo. Ovid. 13. Met. 798. sævior indomitæ Galatæ juvenicis. Durior annosa quercu. Virg. 6. Ecl. 28. tum rigidas motare cacumina quercus. Seneca Herc. Et. 1474. Quercus fatidica. F. DODONA.

II.) Translate. Synecdoche vocat in his: Val. Flacc. 5. 65. Eiginum fato vocat ipsa momenti Quercus. h. e. Argo navis e quercu. Id. 6. 243. impacta latus inter et illa quercu. h. e. hasta e quercu. Sil. It. 7. 190. quercu in cratera cavata. h. e. poculum. Juvenal. 14. 183. gratæ posi munus aristæ Contingunt homines veteris

fastidia quercus. h. e. quernæ glandis. Id. 6. 386. Capitolina quercus. h. e. corona querna. F. CAPITOLINUS. Porro corona e quercu dabatur ei, qui cæso hoste civem servasset: unde et civica dicta est. F. CIVICUS. Virg. 6. Æn. 772. Atque umbrata gerunt civili tempora quercu. Lucan. 1. 357. Servati civis referentem præmia quercum. Ovid. 4. Fast. 953. State Palatinæ laurus, prætextaque quercu Stet domus. Val. Max. 2. 8. in fin. Ad quercum pronæ manus porriguntur. ubi ob cives servatos corona danda est, qua postea Augustæ domus sempiterna gloria triumphant. — NE. De cognom. Rom. F. ONOM.

QUERELA, æ, f. 1. (a quær, ut tutela a tueor). Quod ad scriptionem atinet, in Inscript. infra laudata apud Gruter. 480. 5. et in aliis quindecim apud Fabrett. p. 256. legitur querella, itemque in aliquib. lib. Phædr., et alibi. Probatur hoc a Manut. in Orthogr. allatis octo lapidibus aliisque monum., idemque de loquella sentiendum putat. Dissidentium Dausq. cum aliis, item Cellar. qui totidem lapides e Gruteri opere affert simplicem l præferentes. Pier. ad Virg. 4. Æn. 360. in usu esse ait querela, antiquos codd. variare. Papinian. p. 2290. Putsch. paullo recentiorum consuetudinem scribendi per duas ll testatur. Huc spectat locus Cassiod. de orthogr. 4. p. 2290. Putsch. Querela apud Latinos per unum l scribebatur, sic ut suadela, tutela, candela, corruptela; quamvis usus sibi etiam apud eos indicaret, ut aliqua in figura deminutivorum per duo ll scriberetur, ut capella, facella, tabella. Nunc autem etiam querella per duo ll scribitur. Lachmannus vero ad Lucret. 3. 1014. docet, l simpliciter scribi, in quibus e litteram longa syllaba præcedit; l geminari, ubi prima brevis est, ut in loquella, quarella, sequella. — Querela est querimonia, conquisitio, μωπή (H. lamento, querela, lamentanza; Fr. plainte, grief; Hisp. queja; Germ. d. Klage, Beschwerde, d. Klagen; Aogl. a lament, complaint, plaint, lamentation, moan).

I.) Proprie. ¶ 1. Generation. Cic. Amic. 1. 2. Meministi profecto, quum is tribunus plebis (P. Sulpicius) capitale odio a Q. Pompejo, qui tum erat consul, dissideret, quocum conjunctissime et amatissime vixerat, quanta esset hominum vel admiratio, vel querela. Id. 1. ad Q. fr. 2. 1. Intervenit nonnullorum querelis, quæ apud me de illo ipso babebantur. et 3. ibid. 8. Epistola plena stomachi et querelarum. Id. Pis. 1. 1. Jaume vides, bellua, quæ sit hominum querela frontis tua? h. e. quid querantur de tua fronte, quæ eos fessit. Id. Senect. 3. 7. Sæpe intertui querelis meorum æqualem, quæ deplorare solebant etc. Alii leg. quas, alii quis. Phædr. 1. 9. extr. Qui modo securus nostra irridebas mala, Simili querela fata deploras tua. Virg. 4. Æn. 360. Desine meque tuis incedere teque querelis. Lucret. 3. 968. Aufer ab hinc lacrimas, balatro, et compesce querelas. Ovid. 4. Fast. 84. tam longas sed supprime, Musa, querelas. Id. 7. Met. 711. siste tuas, iograte, querelas. Cic. 10. Fam. 24. Vestrum illud dirum in rempublicam beneficium nonnullam habet querelam. h. e. habet aliquid, de quo homines queruntur. Id. Sext. 30. 64. De tot tantisque injuriis consulum querela esse debuit. h. e. debeuerunt consulæ quæsi. Horat. 2. Od. 17. 1. Cur me querelis exaomas tuis? Id. 3. ibid. 21. 2. Seu tu (testa) querelas, sive geris jocos. Id. 1. Ep. 12. 3. tolle querelas. Catull. 63. 223. Sed primum multas exprobram mente querelas. — Cum infinito rei, qua de quis queritur. Quintil. 1. 1. 1. Falsa est querela, paucissimis hominibus vim percipiendi, quæ tradantur, esse concessam. ¶ 2. Speciatim dicitur sæpe de querimonia, quæ amice et inter amicos fit. Cic. Dejol. 3. 9. Qui sunt inaudite cum Dejotaro querelæ tuæ? numquam tu illum accusavisti, ut hostem, sed ut amicum officio parum functum. Inscript. apud Gruter. 1145. S. CONVIQI JVL- CISSIMO CVM QVO ADVIXIT SINE QUERELA PER AN- NOS VICINTI. Alia ibid. 480. 5. QVI VIXIT SINE VLLA QUERELA CVM CONIUGE. Apud quosdam Florid. n.

14. querelam de jurgio inter conjuges dixit. Porro formula frequens est in lapidib. ad significandam concordiam conjugum, *cum qua vixit sine querela*: habeturque in omnib. Inscript. init. ex *Manut. et Cellario* citatis. ¶ 3. Item speciatim de querimonia, quæ cum accusatione conjuncta est. *Justin.* 1. 5. 2. Quum per lasciviam contumaces flagellis cecidisset, a parentibus puerorum querela est regi delata. *Virg.* 10. *En.* 94. nunc sera querelis Houd justis assurgis, et irrita jurgia jactas. *Val. Flacc.* 8. 158. Sed quid ego quemquam immeritis incuso querelis? et 6. 433. Increpat et sævis Vulcanum mæsta querelis. *Lucan.* 2. 44. Effundunt justas in numina seva querelas. ¶ 4. Apud JCIos querela dicitur expostulatio ad judicem facta de testamento inofficioso. *Ulp. Dig.* 5. 2. 1. Sciendum est, frequentes esse de inofficioso querelas, et *ibid.* 6. extr. Querelam inofficiosi movere, et *ibid.* 8. et *Paul.* *ibid.* 21. instituire. *Paul.* *ibid.* 17. et *Ulp.* *ibid.* 27. accusationem vocant. ¶ 5. De quacumque controversia judiciali, in qua quis se damnatum pati queritur. *Petron. Satyr.* 15. Advocati flagitabant, uti apud se utraque deponerentur, et postero die judex querelam inspiceret.

II.) Translate. ¶ 1. De cantu nugatorio, quo nutrices infantibus somnum conciliant. *Stat.* 5. *Theb.* 615. quoties tibi Lemnon et Argo Sæta loqui, et longa somnum suadere querela? ¶ 2. Tribuitur et brutorum quibusdam vocibus, quibus queri creduntur. *Virg.* 1. G. 378. Et veterem in limo rancæ cecinare querelam. h. e. rege crudeli ab Jove iis dato, de quo *Phædr.* 1. 2. narrat. *Id.* 8. *En.* 215. Discessu mugire boves atque omne querelis Impleri nemus. *Martial.* 1. 54. Improbæ Cecropias offendit pica querelas. h. e. cantum Philomelæ, quæ fuit Atheniensis. *Plin.* 10. *Hist. nat.* 34. 52. (104). de columbis. Plenum querela guttur. *Lucret.* 4. 547. de cynis. tollunt lugubri voce querelam. *Ovid.* 3. *Met.* 239. de cervo. mæstis que replet juga nota querelis. V. QUEROR II. 1. ¶ 3. De cantu libim, qui vocibus querentium quodammodo similis est. *Lucret.* 4. 585. Chordarumque sonos fieri, dulcesque querelas, Tibia quas fundit digitis pulsata canentium. V. QUEROR II. 2. ¶ 4. De labore ex morbo. *Seneca* 3. *Quæst. nat.* 1. extr. Quædam aquæ pulmonis ac viscerum querelas levant. *Trajanus* apud *Plin.* 10. *Ep.* 29. Cuperem sine querela corpusculi tui et tuorum pervenire in Bithyniam potuisses. *Cæli. Aurel.* 3. *Acut.* 5. Capitis querela. h. e. dolor. et 1. *Pard.* 3. ad fin. Si plurima stomachi, vel capitis, vel colli fuerit querela, etc.

QUERELANS, antis, particip. ab iousit. *querelator*: idem ac querens. *Servius* in *argum.* ad *Bucol.* Hinc est, quod, quum in prima Ecloga legitimus eum recepisse agrum, postea eum querelantem invenimus.

QUERÉLOSUS, a, um, adject. *quereloso*, querulus. *Cassiod.* 7. *Variar.* 14. Ut, quum res querulosas sine querimoniis egeris, majora de nostro examine merearis.

QUÉRIRUNDUS, a, um, adject. *lamentevole*, *μυψιροπος*, lamentabilis. — a) De personis. *Val. Flacc.* 7. 126. totos lustrat queribunda penates. — b) De rebus. *Cic. Sull.* 10. 30. De supplicio P. Lentuli, de carcere, magna et queribunda voce dicebat. *Sil. It.* 13. 583. Luræque, insidiæque, atque hinc queribunda senectus.

QUÉRIMONIA, æ, f. 1. lamentum, idem quod querela. ¶ 1. Generatim. *Cic.* 5. *Verr.* 57. 132. Romæ querimoniæ de tuis injuriis habebantur. *Nepos Att.* 17. Nulla unquam inter eos querimonia intercessit. *Liv.* 7. 9. Quum multæ querimoniæ ultro citroque jactatæ essent. *Horat. Art. P.* 75. Versibus impariter junctis querimonia primum, Post etiam inclusa est voti sententia compos. *Id.* 3. *Od.* 24. 33. Tristes querimoniæ. *Id.* 2. *ibid.* 20. 22. Absint inani funere nentiæ Lucinasque turpes et querimoniæ. *Colum.* 1. *R. R. præf.* 1. Querimoniis mitigare. *Gell.* 1. 26. Querimonia, aut gemitus ejulatusque facere. *Seneca* 2. *Benef.* 29. Jacere in deos. ¶ 2. Speciatim de querelis conjugum. *Horat.* 1. *Od.*

13. 19. nec malis Divulsus querimoniis Suprema citius solvet amor d'è. V. QUERELA I. 2.

QUÉRIMONIOSUS, a, um, adject. querimonia p'fana. *Isid.* 10. *Orig. litt.* Q. Questuosus, querimoniosus.

QUÉRIMONIUM, li, n. 2. querimonia. *Venant. Fortun.* *Vit. S. Martin.* 2. 401. Judicis in vultus inopum querimonia pandens.

QUÉRITOR, æris, ari, dep. t. frequentat. vel rectius intens. a *queror*, sæpe *queror*. *Plin. Paneg.* 29. Perituræque in horreis messes, nequicquam queritantibus sociis, auferuntur. *Paulin. Nolan. carm.* 10. 147. Quare gratandum magis est tibi, quam queritandum. Adde *Tac.* 16. *Ann.* 34. Igitur sentes queritantesque qui aderant, etc. *Alti aliter leg.* et *Plin.* 9. *Hist. nat.* 17. 31. (67). Qui, in conquestione luxus, coquos emi singulos pluris quam equos, queritabantur. Sic et. *Quicherat. emendavit; editi libri et Codices* queritabant.

QUERNÆUS et QUERNUS, a, um, adject. di *quercia*, *δρυϊνος*, *δρυϊνης*, qui est e quercu, quercus, quercicus. *Cato R. R.* 5. Frondem populneam, ulmeam, quernaam cædido. *Colum.* 7. *R. R.* 6. 1. Ilignei querneique fructices. *Id.* 6. *ibid.* 3. 7. Quernea folia. *Virg.* 1. G. 305. quernas glandes tum stringere tempus. *Id.* 11. *En.* 65. feretrum Arbutis texunt virgis et vimine querno. *Ovid.* 4. *Fast.* 333. querno religant a stipite funem. *Id.* 3. *Trist.* 1. 36. Augurium menti querna corona dabat.

QUÉROR, quæreris, questus sum, quæri, dep. 3. Part. *Querens* I. 1.º a.; *Questus* I. 1.º a., b., c. et 2.º a.; *Questurus* I. 2.º c.; *Querendus* I. 1.º a. — Queri est querelam habere, expostulare, lamentari, conqueri: et proprie est voce aut verbis dolorem significare, remediis querendi gratia, *μυψιροποι, μυψιροπος* (I. lamentarsi, dolersi, lagnarsi, querelarsi; Fr. plaindre, exprimer ses plaintes; Hisp. quejarse, lamentarse, querelarse; Germ. klagen, sich beklagen, beschweren, klagend vorbringen; Angl. to lament, bewail, bemoan, complain, plain).

I.) Proprie de hominibus. — 1.) Addita re quam quis queritur — a) Per Accusat. *Plaut. Asin.* 3. 2. 12. Ego meas queror fortunas, et *Ovid.* 15. *Met.* 493. neque enim fortuna querenda Sola tua est. *Cic. Flacc.* 24. 57. At queritur. Impudenter facit. Non enim omnia, quæ dolemus, eadem jure queri possumus. *Cæs.* 1. *B. G.* 39. Suum fatum querebantur. *Sall. Jug.* 24. a *med.* Nam ego quidem vellem et hæc, quæ scribo, et illa, quæ antea in senatu questus sum, vana forent. *Liv.* 4. 16. Indignam necem Mælii queri non destiterat. *Horat.* 1. *Od.* 2. 6. Sarcolum Pyrrhæ nova mostra questæ. *Cic.* 5. *Att.* 8. Milu queritur per litteras injuriam meam. *Stat.* 4. *Silv.* 8. 32. Sed queror haud faciles, juvenum rarissime, questus. — b) Per Abiatiivum et præpos. de. *Cic.* 1. *Fam.* 4.; et *Cæs.* 4. *B. G.* 8. Queri de injuriis alicujus. *Cic.* 9. *Att.* 17. Queritur de Milone per vim expulso. *Sall. Cat.* 27. Conjuratioris principes convocati, ibique multa de ignavia eorum questus, docet etc. *Sueton. Cal.* 31. Queri etiam palam de conditione temporum suorum solebat. *Plin. Paneg.* 46. Nemo de severitate tua queritur. *Inscript.* in *Bullett. archeol. Nap.* a. V. p. 72. ΔΡΥΨΙΡΩΣ ΝΥΝΟΥΑΜ ΚΥΕΣΤΩΣ. — c) Cum Infinito. *Cic.* 5. *Tusc.* 5. 14. Virtutes autem noli vereri, ne expostulent et querantur ee relictas essa, et 3. *ibid.* 28. 69. Querebantur se tum, quum illa videre cepisset, extinguji. et 13. *Att.* 2. Queritur, a discipulis abesse tandem. *Ovid.* 10. *Met.* 76. Esse deos Erebi crudeles questus, etc. *Val. Flacc.* 3. 328. thalamis modo questam morari. *Horat.* 1. *Ep.* 7. 48. Dum redit atque foro nlimum distare Carinas Jam grandis natu queritur. et 2. *Sat.* 3. 55. Ut rupes fluviosque in campo obstere queratur. *Seneca Med.* 623. Portubus lentis retinet carinas stare querentes. — d) Per part. quod. *Cic. Flacc.* 6. 14. Queri cogimur, quod sermo est tota Asla dissipatus. *Id.* 4. *Acad.* (2. pr.) 25. 81. Neque tam que-

reretur cum deo, quod parum longe, quam quod falsum videret. *Horat.* 2. *Ep.* 2. 24. quereris super hoc etiam, quod Expectata tibi non mitam carmina mendax. *Nepos Chabr.* 3. Legatos miserunt Athenas questum, quod bellum gereret. *Liv.* 35. 8. Consul questus est cum patribus conscriptis, quod non esset habitus diis Immortalibus honos. — 2.) Addita persona, cui quis queritur — a) Per Ablat. et præpos. cum. *Cic.* 3. *Fam.* 10. circa *med.* Querere tecum, atque expostularem, etc. *Ovid.* 10. *Met.* 724. Questaque cum satis. *Id.* 1. *ibid.* 733. Cum Jove visa queri. *Tibull.* 2. 6. 34. cum muto fata querar cinere. — b) Per Accus. et præpos. apud vel ad. *Plaut. Pseud.* 1. 3. 79. Quod nunc lamentare, non esse argentum tibi, apud novercam querere. et *Cæs.* 2. 1. 14. Nunc hinc meas fortunas eo questum ad vicinas. *Fellej.* 2. 130. 3. Apud aures deorum de his queri. — c) Per Dativ. *Horat. Epod.* 11. 11. Contrane Iucrum nil valere candidum Pauperis ingeniam, querebar appllorans tibi. *Stat.* 11. *Theb.* 495. delectam in lumina pallam Diva trahit, inagnoque fugit questura Tonanti. Adde *Plin.* 3. *Ep.* 4. *Juvenal.* 2. 131. Nec quereris patri. *Ovid.* 5. *Fast.* 233. Ibat, ut Oceano querebatur facta mariti. Adde *Stat.* 12. *Theb.* 215. — 3.) Absolute. *Cic.* 3. *Ferr.* 9. 25. Nisi omni tempore abusus ero, querere: deum atque boninum fidem implorabis. *Albinov.* 2. 375. Regna deum immitis parce irritare querendo. Huc pertinet et illud *Plin. Paneg.* 68. Queri libet, quod in secreta nostra non inquirant principes, nisi quos odimus. — 4.) Nota illud *Priscian.* 8. p. 792. *Putsch. Reor* quoque, *queror* et *solor* in significatione passiva inveniuntur.

II.) Translate. ¶ 1. Tribuitur brutis. *Ovid.* 14. *Met.* 100. de simiis. Posse queri tantam raucò stridore reliquit. *Virg.* 4. *En.* 463. Solaque culinibus ferali carmine bubo Vlsa queri et longas in fletum ducere voces. *Horat. Epod.* 2. 26. Queruntur in silvis aves. V. QUERELA II. 2. ¶ 2. De lyra, aut tibie sono. *Ovid.* 11. *Met.* 52. Flebile nescio quid queritur lyra. V. QUERELA II. 3. ¶ 3. Queritur vesica. V. VESICA.

QUERQUÉDULA, æ, f. 1. *farquetola*, avis altilis, tum in terra, tum in aqua vivens, ut anates. *Varro* 3. *R. R.* 3. 3. et 11. 4.; et *Colum.* 8. *R. R.* 15. 1. Dicta est a Græco *καρκασίς*, ut *Varro* docet 5. *L. L.* 79. *Müll.*, vel a *καρκασαλλίς*, ut *Voss.* et *Jos. Scalig.* mallent. *Alti* ducunt a *querquerus*, tremorem incutiens, gelidus, quia gelido et hiberno tempore maxime apparet. Quidam putant eandem esse atque ardeam: alii atque erodium. *Varro* (fortasse *Atacin.*) apud *Non.* p. 91. 4. *Merc.* Ant frigidos imbres aquæ caduciter ruentis Præinuerint aquatiles iquerquedule natantes. V. QUASSATIPENNAS.

QUERQUERA, æ, f. 1. vel minus recte Querquæram, i, n. 2. absolute. V. voc. seq. in fin.

QUERQUÉRUS et quercerus, a, um, adject. *Querquera* febris est frigida et cum horrore tremens, teste *Aurelio Opilio* apud *Paul. Diac.* p. 256. 11. *Müll.* duciturque a *Santra* *ibid.* ex Græco, quia *καρκασιον* Græci tremorem febrilem vocant. A quo etiam cancer dicitur videtur. Unde *καρκασίος* vibro, *tremo*, *mico*. Alii *querqueram febrim*, gravem et magnam dicit volunt: a *quercus*, quia hæc arbor et gravis est ac dura, et in ingentem evadit altitudinem. Sed prior notatio aptior videtur. *Lucilius* apud *Paul. Diac.* p. 256. 11. *Müll.* Jactans me, ut febris querquera, et *ibid.* Querquera consequitur febris capitisque dolores. *Plaut. fragm. ibid.* et apud *Priscian.* 6. p. 719. *Putsch.* Is mihi erat bilis. aqua intercus, tussis, febris querquera. *Gell.* 20. 1. circa *med.* Epistatium gravis cum febris rapida et quercera. — Hinc

Querquera, æ, f. 1. vel *querquerum*, i, n. 2. absolute, substantivorum mov. est febris iquerquera. *Apul. de Mag.* Posse dicitis ad res Venereas sumpta de mari spuria et fascina, propter nominum similitudinem: qui minus possit ex eodem litore calculus ad vesicam, testa ad testamentum, cancer ad ulcera, alga ad querquerum.

h. e. febrim: qua ratione *Arnob. I. 48.* Cbristatus scitur vitiligines, querqueras atque intercales morbos omniaque alia valetudinum genera sanare. Porru *Apul.* ludit in *alga* et *querquera*, quia *alga* cum *algeo* similitudinem habet, et *querquera* febris algorum inducit. *Sunt tamen qui apud Apul. l. c.* pro *querqueram* legunt *quarquerum*.

QUERQUETULANUS, a, um, adject. ad *querquetum* seu *quercetum* pertinens. — a) *Festus p. 261. 17. Müll.* Querquetulanæ viræ putantur significari Nymphe præsidentes *querqueto* virenti: quod genus silvæ indicant fuisse intra portam, quæ ab eo dicta sit *Querquetularia*. Sed feminas antiqui, quas nunc dicimus, viras appellabant: unde adhuc permanent virgines et virgines. Hæc *Festus. V. LARISCOLUS* et infra sub d. — b) *Querquetulanum sacellum* apud *Varron. 5. L. L. 49. Müll.* videtur earum Nympharum fuisse. — c) *Querquetulana porta* fuit Romæ antiquitus inter Cælium at Esquilinum colles, de qua mentio est apud *Plin. 16. Hist. nat. 10. 15. (37).* Item a *Festo loc. cit.* sub a., ubi fortasse perperam *Querquetularia* dicitur. — d) Cælius mons olim *Querquetulanus* cognomento fuit, quod talis silvæ frequens fecundusque esset, ut ait *Tac. 4. Ann. 65.* — Sic *Querquetulani, orum, Κερκετουλανοί,* populi in Latium apud *Plin. 3. Hist. nat. 5. 9. (89).*, fortasse inde nomen habuere, quod *querquetum* incolerent.

QUERQUETULARIUS. *V.* vocem præced. sub a. et c.

QUERQUETUM. V. QUERCETUM.

QUERQUEUS, a, um, adject. querceus, ut *querquetum* et *quercetum*. *Inscrip. apud Rénier. 1890.* Curonam argenteam *querqueam*.

QUERULOSUS, a, um, adject. *queruloso*, *querulus. Fulg. interp. ex Jud. 16.* Sunt murmuratores *querulosi. Cassiod. 9. Variar. 14.* Peccelli non potest jure, cui mavult *querulosus* ignoscere.

QUERULUS, a, um, adject. qui sæpe queritur, querularum plenus, queribundus: vox est. pleurumque poetica, *μυρριμυροῦς* (It. *querulo, queruloso, lamentevole; Fr. plaintif; gémissant; Hisp. lamentable, lamentoso; Germ. klagend, klaglich thuend; Angl. full of complaints, querulous, plaintive*).

I.) Proprie de hominibus et de rebus ad homines pertinentibus. *Ovid. 4. Pont. 9. 21.* Nec querulus, turba quamvis elideret, essem. *Horat. Art. P. 173.* de sene. Difficilis, querulus, landator temporis acti. *Martial. 4. 44.* Querulus cliens. *Plin. 9. Ep. 15.* Tam multis undique rusticorum libellis et tam querulis inquieror. *Curt. 5. 5.* Calamitas querula est et superba felicitas. *Propert. 3. 4. 18.* Rettulit et querulo jurgia nostra sono. *Ovid. 3. Trist. 8. 32.* Et numquam queruli causa doloris abest. *Id. Heroid. 5. 73.* Implevique sacram querulis ululatus Iden. *Id. 2. Art. am. 308.* Querula vox. *Martial. 12. 75.* Queruli fastus. — Neutrum absol. *Id. 2. 26.* Quod querulum spirat, quod acerbum *Nævra* tussit, etc.

II.) Translate. ¶ 1. Poetis est canorus, stridulus, resonans, sonoro, risonante. *Virg. 3. G. 328.* Et cantu querulæ rumpent arbusta cicadæ. *Horat. 3. Od. 7. 30.* Querula tibia. *Propert. 4. 3. 20.* Et struxit querulas rauca per ossa tubas. *Ovid. 2. Amor. 4. 27.* querulas aglli percurrit pollice chordas. *Id. 6. Fast. 642.* querulas impulit aura fores. *Petron. Satyr. 131.* de amni. et querulo versabat rore lapillos. ¶ 2. Tribuitur et quorundam animalium vocibus, ut de *Querula (V. QUERELA II. 2.)*, et *Queror (V. QUEROR II. I.)* dictum est. *Martial. 7. 31.* Et fetum querulæ rudem capellæ. *Colum. 10. R. R. 12.* querulæ convicia ranc. *Ovid. Medic. fac. 77.* querulus volucrum nidus. *Seneca Thyest. 722.* Cervice cæsa, truncus in pronum ruit: Querulum cucurrit murmurare incerto caput. *Petron. Satyr. 133.* Querulæ suis fetus.

QUES pro *qui*, in recto plurali dixere antiqui (a recto *quis*) *Festo teste p. 261. 23. Müll. En-*

nus apud *Varron. 7. L. L. 71. Müll.* Decem coclites, *ques* montibus summis *Rippæis* fodere. *At cl. Vablen. legit quis. Pacuvius* apud *Charis. 1. p. 70. Putsch.* et apud *Priscian. 13. p. 960.* *Ques* sunt isti ignoti? nescio quis ignobilis. *Cato* apud *Servium* ad *Virg. 1. Æn. 99.* Si *ques* sunt populi. *At Jordan. scripsit quis.* — Ab hoc sunt *Dativi quis* et *quibus; Virg. ibid.* *Ques* ante ora patrum *Trojæ* sub mœnibus altis *Contigit* oppetere. *Id. 1. G. 24.* Diique deæque omnes, studium quibus arva tueri. — Pro *quis* scribitur etiam *quis* producta i, et facta synæresi. *Plin. 12. Hist. nat. 1. 2. (4).* Mille sunt usus arborum, sine *quis* vita degi non possit. — Recantiores legunt *quis* etiam apud *Virg. loc. paullo supra* laudato, et apud *Horat. 1. Sat. 1. 74.* adde *Quis* humana sibi doleat natura negatis.

QUESUMQUE, quicumque, in plur. num. a *ques.* *Cato* apud *Charis. 1. p. 70.* et *Priscian. 13. p. 960. Putsch.* *Quesumque* *Romæ* regnavissent. — Ceterum *V. QUICUMQUE.*

QUESDAM, quidam, in plur. num. a *ques.* *Accius* apud *Priscian. 13. p. 960. Putsch.* — Ceterum *V. QUIQAM.*

QUESTŪSUS, a, um, *V. QUERIMONIOSUS.*

QUESTUS, a, um, particip. *V. QUEROR.*

QUESTUS, ns, m. 4. (*queror*) lamentatio, querela, *μῆψις; lamento, querela.*

I.) Proprie. ¶ 1. Generatim. *Accius* apud *Cic. 2. Tusc. 14. 33.* Quod ejulatu, *questu*, gemitu, fremitibus. Resonando mutum *sebiles* voces refert. *Cic. Quinct. 30. 94.* Qui *questus*, qui *mæror* dignus inveniri in calamitate tanta potest? *Tac. 3. Ann. 36.* Eain promptum, quod multorum intinuis *questibus* tegebatur. *Virg. 9. Æn. 480.* celum *questibus* implet. *Id. 4. ibid. 553.* Tantos illa suo rumpebat pectore *questus.* *Catull. 64. 170.* Fors etiam nostris invidit *questibus* aures. *Val. Flacc. 2. 402.* tali compellat *Iasona* *questu.* *Id. 4. 117.* tales evoluit pectore *questus.* *Ovid. 9. Met. 370.* tales effundit in aera *questus.* *Sil. It. 16. 438.* lacrimæ simul et *questus* ad sidera fusi. *Tac. 1. Ann. 11.* In *questus*, lacrimas, vota effundi. et *ibid. 7.* Lacrimas, gaudium, *questus*, adulationes miscebant. *Val. Flacc. 7. 311.* *questu* *Superos*, *questuque* fatigat *Tartara.* et 3. 639. magnoque implorat numina *questu.* *Phædr. 1. 9.* *Questu* vano clamitare. *Seneca Herc. Cæ. 1965.* *Questibus* parcere. *Id. ibid. 1887.* Sedare *questus.* et *ibid. 176.* comprimere. et *Phæniss. 387.* *sebiles* clere. ¶ 2. Speciatim est querela accusationi mixta. *Val. Flacc. 5. 624.* *questuque* *Jovem* testatur acerbo. et 1. 112. quos talibus amens insequitur, solitosque nuvat *Saturnia* *questus.*

II.) Translate tribuitur brutis animalibus, ut *querela* II. 2. et *queror* II. 1. *Virg. 4. G. 515.* de *philomela.* mæstis late loca *questibus* implet.

QUI

QUI, quæ, quod, pronomen est A) Relativum, B) Interrogativum, et C) Iodæfinitum.

A) *Qui, quæ, quod* est pronomen relativum, notans rem aut personam paullo ante memoratam. — a) Ejus obliqui casus sunt Genit. *cuius*, Dat. *cui*, Accus. *quem, quam, quod*, Ablat. *quo, qua, quod.* In plurali Nominativ. habet *qui, et quæ* tam femin. quam neutrum: Genitivus est *quorum* mascul. et neut. et *quarum* femin.: *Dativus* et *Ablat. quibus*, et *quæis*: Accusat. *quos, quas, quæ.* Hæc singula firmare exemplis, supervacaneum est, quum passim occurrant. — b) *Ἀρχαίως* vero Gen. *quojus, Dat. quoi, quæi, quæiæ (V. QUOJUS et QUOI loco suo)*, Abl. *quois et qui:* in plur. Dat. et Ablat. *quois et quis (V. QUES).* — c) In Ablativo sing. pro *quo, qua,* adhibetur et *qui, etiam* addita *cum* præposit. *Virg. 11. Æn. 822.* *Accam* ex æqualibus unam, *Quicum* partiri curas. *Pier. monet,* in antiquis

plerisque exemplarib. *quacum* legi. *Ter. Eun. 4. 6. 21.* *Quicum* rea tibi est, peregrinus est. *Plaut. Amph. 1. 1. 104.* *Patera,* qui *Pterela* politare rex solitus est. *V. QUI sub B.* — d) Dicitur tamen etiam *quocum. Ter. Phorm. 1. 3. 19.* Si tibi res sit cum eo *lenone,* *quocum* mihi est. *Id. Eun. 3. 5. 26.* *Essem* una, *quacum* *cupiebam.* — e) *Cum quo,* et *qua* præpositio interdum præpositur. *Liv. 4. 5. extr.* *Cum* quibus nec in re publica honorum, nec in privata connubii societas est. *Id. 7. 33. a med.* Et cum quo forte contulit gradum, obtruncat. *Adde eumd. 4. 24. V. CUM præpos.* — f) *Qui* pro *quomodo V.* in dictione sequent. — g) *Quicum* pro *quibuscum.* *Plaut. Capt. 5. 4. 5.* *Patriciis* pueris aut *monedulæ,* aut *anates,* aut *cornices* dantur, *quicum* luscit. — h) *Cui* a poetis vel monosyllabum producitur, vel dissyllabum utraque correpta adhibetur. *Proditit secundam Paulin. Notan. carm. 35. 347.* *Fas* etenim, ut *Judæa,* cui suis *hostia* *Christus.* *Priscian. 7. p. 741. Putsch.* *Cui* quoque invenitur quidam dissyllabe protulissa per dieresim. ut *Albinus rerum Romanarum 1.* Ille cui *ternois Capitotia* celsa triumphis Sponte deum patuere, cui *freta* nulla repositos Abscondere sinus, non *tutæ* mœnibus urbes. — i) Hoc pronomen quibusdam præpositionibus postponitur, ut in *quocum* apud *Cic. 4. Att. 10., quibuscum* apud *eumd. Brut. 58. 210., quicum* apud *eumd. 7. Verr. 52. 136., quas contra* apud *eumd. Vatin. 7. 18., quem propter* apud *eumd. Cæl. 22. 54., quam circa* apud *eumd. 6. Verr. 48. 107., quem penes* apud *Horat. Art. P. 72., quem ultra* apud *Cic. 4. Tusc. 17. 38., quo de* apud *eumd. Cæcin. 19. 55., quos inter* apud *eumd. 5. Verr. 20. 50., qui pro* apud *Plaut. Asin. 2. 3. 14., quo in summo* apud *Cic. 6. Verr. 48. 107.* — l) Interdum postponitur uni aut alteri verbo. *Cic. 4. Verr. 18. 39.* *Quam* diceret, *ius* esse certum *Siculis,* inter se quo *jure* certarent. et 5. *ibid. 81. 188.* *Multos* sæpe viros bonos cum *aratoribus* frumentum, in *cellam* quod sumi oporteret, *æstimasse.* — m) *Quiscum* pro *quibuscum* apud *Fronton. 1. ad Amic. 5.* Ut non temere *quemquam* eorum, *quiscum* mihi hospitii jura sunt, *Montano* meo anteponam. — Ceterum pronomen relativum *qui, quæ, quod,* notans rem aut personam paullo ante memoratam, est *Gr. ὅς, ἡ, ὅ, (It. il quale, la quale, che; Fr. qui, lequel, laquelle; Hisp. quien, el qual, la qual; Germ. welcher, welche, welcher, der, die, das; Angl. who, which, that).* — 1.) Generatim concordat cum uno præcedenti substantivo, ad quod refertur. *Livius Andronicus* apud *Festum p. 181. 20. Müll.* Sed qui sunt hi, qui ascendunt altum oerim? *Id. apud Non. p. 475. 10. Merc.* Da mihi hæcæ opes, *quas* peto, *quas* precor. *Nævius* apud *Cic. 4. Acad. (2. pr.) 28. 89.* Pestem abige a me, *flammiferam* hanc vim, *quæ* me excruciat. *Ennius* apud *Cic. 7. Fam. 6.* Qui ipsa sibi sapiens prodasse non quit, nequidquam sapit. *Plaut. Mil. glor. 2. 1. 6.* *Comædial,* quam modo acturi sumus, et argumentum et nomen vobis eloquar. *Id. Curc. 4. 1. 6.* *Commonstrabo* quo in quemque hominem facita invenietia loco. *Cic. 5. Fam. 12.* Quum scribas et aliquid agas eorum, quorum *conuesti. h. e.* quorum aliquid agere *conuesti. Liv. 1. 29.* *Raptim,* quibus quisque poterat *etatis,* quum *larem* ac *penatus* tectaque, in quibus natus quisque educatusque esset, *ralinquentes* *æirent. Id. 6. 26.* *Eventum* *senatus,* quem videbitur, dabit. — *Ter. Heaut. 1. 1. 35.* Hæc quidem causa *quæ* dhi tibi, pro quam dixi *Græco more* pro *attractionem.* Sic *Horat. 1. Sat. 6. 14.* notante *Judice* quo *nostri* populo. — Interdum, si duo præcedunt substantiva, pron. qui ad remotius refertur minime *veio* ad proximum. *Cic. 1. Tusc. 1. 3.* *Annis* enim *sepe* *bc.* post *Romam* conditam *Livius* fabulam dedit *C. Claudio Cæci* filio *M. Tutidano* *cons.* anno ante natum *Ennium:* qui (*scil. Livius*) fuit *major* *natus,* quam *Plautus* et *Nævius. Id. 3. Cat. 5. 10.* Est vero notum signum, *imago* *avi* *tai,* *clarissimi* *viril.* qui *amavit* *unica* *patriam* et *cives* *suos:* *quæ*

quidem (scilicet imago) te a tanto scelere etiam muta revocare potuit. *Liv.* 21. 26. C. Atilium prætorum cum una legione Romana et v. millibus sociorum delectu novo a consule conscriptis auxiliis ferre Manlio jubent: qui (scilicet C. Atilius) sine ullo certamine Tanetum pervenit. — 2.º) Quum in oratione ponuntur duo substantiva diversi generis, relativum sæpe concordat cum sequenti, quod est in oratione præcipuum. *Ennius* apud *Macrob.* 6. *Saturn.* 1. Est locus, Hesperiam quam mortales peribebant. *Cic.* 1. *Legg.* 7. 22. Animal fugax, quem vocamus hominem. *Id.* 7. *Ferr.* 55. 143. Carcer ille, qui est a crudelissimo tyranno Dionysio factus Syracusis, quæ lautumia vocantur. *Sall.* *Cat.* 58. Est locus in carcere, quod Iulianum appellatur. *Id.* *Jug.* 21. Numidæ possedere ea loca, quæ proxime Cartaginem Numidia appellatur. *Cic.* *Brut.* 33. 127. Exstat ejus peroratio, qui epilogus dicitur. *Id.* *Pis.* 24. 57. Justa gloria, qui est fructus virtutis honestissimus. *Id.* *Sezt.* 42. 91. Domicilia conjuncta, quas urbes dicimus. *Liv.* 4. 59. Aoxur fuit, quæ nunc Tarracina sunt. *Colum.* 12. *R. R.* 24. 3. Genus poculi ejus, quæ est quarta pars cyathi. Adde *Cic.* 3. *Nat. D.* 11. 28., *Pis.* 39. 95., 6. *de republ.* 3., *Fat.* 1. et 13. *Fam.* 1. in fin.; et *Plin.* 2. *Hist. nat.* 16. 13. (68.); item quæ multa ex Livio congestit *Drakemborch.* ad 32. 30., et quæ et aliis *Rhodiis* in *Indice Scydon.* v. Quod vocant. Etiam apud Græcos hic loquendi modus inventur. *Athenæus* l. 14. c. 21. sub fin. Πετασθῶνος μέγος, ἢ πέτραν καλοῦσι. *Greterus* etiam *Luciani* et *Platonis* similia loca affert. — 3.º) Sæpe etiam concordat cum præcedenti. *Cic.* *Topic.* 7. 30. Formæ, quas Græci εἶδη appellant. *Id.* 2. *Off.* 5. 18. Cobibere motus animi turbatos, quos Græci κίνησι nominant. *Varro* 2. *R. R.* 9. 15. Imponuntur his collaria, quæ vocantur mellum. *Liv.* 8. 23. Quod coloniam in Samnitium agro imposuerit, quam coloni eorum Fregellas appellant. *Colum.* 11. *R. R.* 3. 61. Sertina omnia succo herbæ, quæ sedum appellatur, medicare. *Plin.* 12. *Hist. nat.* 25. 54. (116). Succus manat, quem opobalsamum vocant. *Id.* 18. *ibid.* 28. 68. (272). Sidere illo, quod Caniculam appellavimus. — 4.º) Nonnunquam cum voce, quæ subintelligitur. *Cic.* *Mil.* 4. 9. Si tempus est ullum jure hominis necandi, quæ multa sunt. *h. e.* quæ tempora. *Varro* 2. *R. R.* 6. 3. *de asinis.* Horum genera duo: unum feruio, quos vocant onagros. *h. e.* quos asinos. *Sall.* *Cat.* 18. Sed antea item conjuravere pauci contra rempubl., in quibus Cællina: de qua quam verissime poterit, dicam. *h. e.* de qua conjuratione, ut innotet etiam *Diomed.* 2. p. 410. *Putsch.*, et anaphoram vocat. Alii leg. de quo: alii de qua re. *Id.* *ibid.* 59. Interea servitia repudiabat, cujus initio ad eum magna copie concurrebant. *h. e.* cujus servitii, vel cujus generis hominum, vel cujus rei. *Colum.* *Arbor.* 29. Arundo seritur, quos alii bulbos, alii oculos vocant. *h. e.* iis, quos. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 77. (197). Quæ al. Quam præcordia appellant, quia cordi prætenditur: quod Græci appellaverunt ὀφθαλμοί. *Ennius* apud *Priscian.* 6. p. 712. *Putsch.* Arcus ubi adspicitur, mortilibus quæ paribetur. *h. e.* Iris; de ea enim sermo est. *Varro* 3. *R. R.* 5. 1. Dicam de hoc ornithone, quod fructus causa faciunt. *h. e.* aviarium; id enim ornithon significat. — 5.º) Interdum refertur non ad verba præcedentia, sed ad sensum verborum. *Varro* 1. *R. R.* 1. 11. Hoc libro circumcisus rebus, quæ non arbitror pertinere ad agriculturam. et 2. *ibid.* 1. 4. Quum viverent homines ex iis rebus, quæ involata ultro ferret terra. *Sall.* *Jug.* 45. Abundantia earum rerum, quæ prima mortales ducunt. *Cic.* 2. *Fam.* 8. Cum Pompejo nullis in aliis, nisi de republica, sermonibus versatus sum: quæ nec possunt scribi, nec scribenda sunt. *Auct. B. Afr.* 78. a med. Cæsar alteram alam mittit, qui satagentibus occurrerent. *Cic.* *Senect.* 3. 7. Quærellis, quæ homines deplorare solebant. *Id.* 16. *Fam.* 4. Illud, mi Tiro, te rogo, sumptui ne parcas ulla in re, quod ad valetudinem opus sit. et *Ter.* *Eun.* 2. 3. 10. Ut illum dii Deique senium perdant, qui

me hodie remoratus est. Ubi *Donat.* Nec mireris post senium additum qui, ideo qui declinationem ad intellectum retulit, ut alibi (*Eun. prol.* 32.) in *Eunuchum* suam. Adde *Liv.* 32. 29. — Similiter post pronominam possessiva. *Plaut.* *Asin.* 1. 3. 74. Tua ista culpa est, quæ discipulum semidoctum abs te amoves. *Cic.* 1. *Fam.* 9. 13. Illud quidem certe nostrum consilium jure laudandum est, qui meos cives servis armatis objici noluerim. — Sic neutrum quod in propositione, quæ aliis interseritur. *Cic.* *Senect.* 7. 21. Nec sepulcra legens vereor, quod ajunt, ne perdam in memoriam. *Liv.* 8. 36. Cornelius, quod manu, quod voce poterat, monstrabat, vexilla se suorum parmasque cernere equitum. — Denique interdum hoc pronomen ad plura præcedentia refertur. *Cic.* 1. *Tusc.* 17. 40. Persuadent mathematici, terram in medio mundo sitam quasi puncti instar obtinere: eam porro naturam esse quatuor omnia gignentium corporum, ut etc. Quæ quum constant, perspicuum debet esse, animos, quum e corpore excesserint, sublime ferri. *Id.* *ibid.* 49. 117. Quæ quum ita sint, etc. et 2. *ibid.* 1. 5. Quam ob rem etc. — 6.º) Qui quum initio ponitur, est ille qui, colui il quale, chi, ο, etc. *Phædr.* 1. 8. Qui pretium meriti ab improbis desiderat. *Cels.* 1. 8. Stomachum infirmum indicant pallor, inacies, etc. quæ in quo non sunt, is firmi stomachi est. *le quali cose in chi non sono, colui* etc. Plena locutio esset, in illo, in quo non sunt, is etc. *Cic.* *Rosc. Com.* 15. 45. Quod si facit, qua impudentia est, eum ne testem improbabit, quem etc? *stante la sfacciataggine, di cui è pieno.* et *Dom.* 32. 84. Pater tuus si viveret, qua severitate fuit, tu profecto non viveres. *come è fu di molta severità.* et *Ovid.* 2. *Pont.* 2. 21. Quæque tua est pietas in totum nomen Iuli, Te lædi, Quum quis læditur inde, putas. *Id.* *Heroid.* 17. 29. Quæ tua nequitia est, non bis contenta fuisset. *Id.* 5. *Met.* 373. Et tamen in celo (quæ jam patientia nostra est) Spernimur. *Quintil. declam.* 9. 21. Hoc si scisses, pater, cujus pietatis es, nemo te antecessisset. — Cum particula ne interrogationis. *Plaut.* *Mil. glor.* 1. 1. 9. m. Sed ubi Arlotrogus? *ART.* hic est: stat propter virum fortem, etc. *mir.* quem ego servavi in campis Gurgustidoniis? *h. e.* an ille, quem etc? *Ter.* *Andr.* 4. 4. 29. Quem ne ego heri vidi ad vos adferri vesperi? *quello eh, che* etc. *Plaut.* *Rud.* 1. 5. 13. Ad hoc lanuum ad istunc modum non veniri solet. *PA.* quæ ne ejectæ e mari sumus ambæ, obsecro, unde nos hostias agere voluisti huc? *h. e.* an nos, quæ ejectæ etc. *Id.* *Truc.* 2. 6. 52. Penitet te, quant ancillæ sunt jam? qui ne etiam superadducas, quæ mihi comedint cibum? *h. e.* tu ne ille, qui etc? *Horat.* 1. *Sat.* 10. 21. O seri studiorum, qui ne putetis difficile et mirum, Rhodium quod Pitholeonti contigit? *h. e.* an vos estis illi, qui putatis etc? Adde *Catull.* 64. 180. et 183. — Et omisso ne. *Plaut.* *Mil. glor.* 4. 1. 25. Capio Bericle equidem, si illa vult. *PA.* quæ cupit? *h. e.* dubitas an illa velit, quæ maxime cupit? — 7.º) Qui ut qui, utpote qui, come colui etc. *Cic.* 5. *Att.* 9. Actio malivus iter facere pedibus, qui incommodissime navigassemus. *Id.* *Quinct.* 3. 11. C. Quinctius sane ceterarum rerum paternam et prudentem et attentam, una in re paulo minus consideratos, qui societatem cum Sex. Nævio fecerit. *Virg.* 11. *Æn.* 218. Ipsum arinis ipsumque jubent decernere ferro, qui regnum Italie et primos sibi poscat honores. *Plaut.* *Mil. glor.* 1. 1. 66. Ita ne ajebat tandem? *AR.* quæ me ambæ obsecraverit, ut te hodie quasi pompam illic præterducerem? *Id.* *Bacch.* 1. 1. 58. Sum ne autem nihil, qui nequeam ingenio moderari meo? — Sequente Indicativo. *Cic.* 5. *Att.* 20. Ephesum ut venerim, nosti, qui etiam mihi gratulatus es illius diei celebritatem. *Ter.* *Phorm.* 3. 1. 7. Nos jam dudum hic te absentem incuamus, qui abieris. — 8.º) Jungitur cum primis et secundis personis. *Plaut.* *Amph.* 1. 1. 217. Tum te audeas Sotiam esse dicere, qui ego sum? *Id.* *Epid.* 3. 1. 8. Quid illum ferre vis? qui, tibi cui divitiæ domi maxime sunt, is num-

num nullum habes. — 9.º) *Ex quo, ex quo* tempore, *da che.* *Horat.* 3. *Od.* 3. 21. ex quo destituit deos Mercede pacta Laomedon, mihi castæque (*Ilium*) damnalam Minervæ. *At* Lachmannus conjecit ex qua. *Juvenal.* 10. 77. ex quo suffragia nulli Vendimus. Adde eund. 1. 81. — 10.º) *Qui pro quæ.* *Plaut.* *Asin.* 3. 1. 2. An ita tu es animata, ut qui expers matris imperli sis? — Ceterum *V.* QUI in dictione sequent. — 11.º) *Qui* interdum redundat. *Plaut.* *Bacch.* 2. 3. 50. Adeon' me fuisse fuogum, ut qui illi credere? — 12.º) *Quod idem, quod ipsum, aut quod etiam.* *Cic.* *Harusp. resp.* 7. 13. Quod idem in iudicio capitis durum atque iniquum est. — 13.º) *Quod* ponitur aliquando pro *quicquid.* *Cic.* *Dom.* 43. 111. Ornamentorum quod superfluit in fanis et communibus locis, tota e Græcia, sane frugaliter, domum suam deportavit. — 14.º) *Item pro in quo.* *Ter.* *Andr.* 4. 3. 23. Sed, si quid est, quod mea opera opus sit vobis. — 15.º) *Item pro quantum.* *Cic.* *Rosc. Am.* 42. 122. Ego in Chrysogono, quod ad me attinet, nihil ejusmodi suspicor. *Ter.* *Eun.* 2. 1. 8. Munus nostrum ornato verbis, quod poteris, et istum æmulum, quod poteris, ab ea pellito. — 16.º) *Quod ad illud, omisso verbo pertinet vel attinet.* *Cælius* ad *Cic.* 8. *Fam.* 1. Quod ad Cæsarem, crebri et non belli de eo rumores. — 17.º) *Usurpatur etiam quod ut* Accusativus communis, etsi aliqui dicant, præpos. *propter* subintelligi. *Ter.* *Hecyr.* 2. 3. 3. Nam (ita me ament dii) quod me accusat nunc vir, sum extra noxiam. *Plaut.* *Epid.* 3. 4. 20. Ut quod ego ad te venio, intelligas. *Id.* *Stich.* 1. 2. 70. Hoc est, quod ad vos venio, quodque esse ambas conventus volo. *Ter.* *Adelph.* 5. 3. 49. Quod illos ætas sat amet. *h. e.* qua in re. *Liv.* 5. 34. Alpes visæ insuperabiles, nulla dum via (quod continens memoria sit) superatas. Ita *Forcellinus:* at recentiores in plerisque *quod* interpretantur *quia, quare.*

B) *Qui, quæ, quod,* est etiam pronomen interrogativum et valet *qualis, quale.* — 1.º) *In* recta interrogatione, vel exclamations. *Ennius* apud *Priscian.* 10. p. 891. *Putsch.* O cives, quæ me fortuna ferocem contudit! *Id.* apud *Charis.* 1. p. 70. Illa dia nepos, quæ ærumnas tetulisti! *Plaut.* *Amph.* 1. 1. 1. Qui me alter est audacior homo, aut qui me confidentior? *Id.* *Pers.* 4. 4. 88. Sed tamen, virgo, quæ patria tua est? *Id.* *Rud.* 3. 3. 4. Quæ illæc est oratio? *Ter.* *Heaut.* 5. 2. 20. Quæ istæc pravitatis, quæve amentia est? *Id.* *Andr.* 1. 5. 5. Miseram me, quod verbum audio? *Id.* *Adelph.* 5. 6. 3. O qui vocare? *ck.* *Geta.* *Cic.* 1. *Divinat.* 25. 52. Xenophon Socraticus, qui vir et quantus! *Id.* 2. *Orat.* 8. 34. Qui enim cantus moderata oratione dulcior inveniri potest, quod carmen artificiosa conclusione aptius, qui actor imitanda, quam orator suscipienda veritate jucundior? *Id.* *Quinct.* 30. 94. Qui deus appellandus est? cujus hominis fides imploranda est? qui denique questus, qui meritor dignus inveniri potest? *Id.* *Dom.* 28. 75. Adventus meus in urbem qui fuit? et *ibid.* 11. 27. Quod enim par amicitie consularis fuit unquam-conjunctus? *Id.* *pro leg. Manil.* 10. 28. Quod denique genus belli esse potest, in quo illum non exercuerit fortuna reipublicæ? *Id.* 2. *Fin.* 21. 67. Nunc vero-suppeditabit nobis Atticus noster e thesauris suis quos et quantos! *Id.* *Rosc. Com.* 18. 56. Qua, malum, stultitia fuit Roscius, ut etc? *Id.* 3. *Att.* 20. Qui, malum, isti Pindenisæ? qui sunt? inquit. *Liv.* 3. 68. Quid tandem? res vestrae quo statu sunt? *Id.* *ibid.* 67. Qui hinc erit discordantium? *Virg.* 4. *Æn.* 371. Qui quibus anteferam? *h. e.* quæ prima, aut ultima ponam? Alii tamen aliter interpretantur: *V.* *Heyne.* *Phædr.* 1. 13. O qui tuarum, corve, pennarum est nitor! — Sunt qui putant *quis* ad substantiam referri, qui ad qualitatem: ex illo *Ter.* *Eun.* 5. 1. 7. m. Quis fuit igitur? *EVRY.* iste Chærea. *rn.* Qui Chærea? *EVRY.* ille ephesus, etc. *Huc* tamen non semper servatur. *Hec Forcellinus.* — 2.º) *In* obliqua interrogatione. *Plaut.* *Trin.* 4. 2. 7. Quem ego, qui sit homo, nescio. *Id.* *Capt.* 2. 1. 51. At-

que ut qui fueris et qui nunc sis, meminisse ut memnaris. *Ter. Andr.* 5. 2. 14. Nescio qui senes modo vanit. *Id. Eun.* 2. 3. 16. Nunc, Permeno, te ostendes qui vir sis. *Cic. Mur.* 15. 32. Si diligenter, quid Mithridates potuerit, et qui vir fuerit, considerabis. *Id. 1. Fam.* 7. 10. Quod scribis te velle scire, qui sit rei publicæ status, etc. *Id. Divin. in Q. Cæcil.* 6. 20. Te non novimus; nescimus qui sis. *Varro 1. R. R.* 69. 2. Quem qui esset, animadvertere in turba non potuit. *Virg. 9. Æn.* 722. Pandarus, ut fuso germanum corpore cernit, Et quo sit fortuna loco, qui casus egat res, etc. *Id. 1. G.* 3. quæ cura boum, qui cultus habendo Sit pecori, illic canere incipiem. *Phædr.* 5. 7. Is forte ludis (non setis macinam quibus) concidit casu gravi.

C) *Qui, quæ, quod* est demum pronomen indefinitum, præsertim post particulas *si, ne, num,* et est forte aliquis, *It. alcuna o alcuna cosa per avventura o per caso.* *Afranius* apud *Festum* p. 182. 10. *Müll.* Sic est orator, si qui oritur. *Cic. Cæcin.* 3. 8. Ac si qui mihi iudex recuperatorve dicat, etc. *Id. ibid.* 13. 37. *Actio* si quæ forte est, quæ nos fugerit, dic quæ sit. *Id. 3. Fam.* 8. 6. Quod si qui me astutiorum fingit, quid potest esse callidius, quam etc. *Id. 1. ibid.* 4. Si quæ conebuntur agere, satis mihi provisum est, ut ne etc. *Plin. 4. Ep.* 14. *ad fin.* Sive epigrammata, sive idyllia, sive eclogas, sive quod aliud vocare malueris. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 36. Intro abite atque hæc celerate, ne mora quæ sit, coquus quem veniat. *Pacuvius* apud *Non. p.* 246. 3. *Merc.* Custodite istunc vos, ne vim quis attulit, neve attiget. *Lucret.* 5. 1209. Ne quæ forte deum nobis immensa potestas sit. *Cic. 7. Att.* 10. Subito consilium cepi, ut, antequam luceret, exirem; ne qui conventus fieret, aut sermo. *Id. 11. Fam.* 12. Sed tamen providendum, ne quæ iusta querela esse possit. *Varro 3. R. R.* 7. 3. Neve quæ serpens, aliudve quod (alii leg. quid) animal introhe queat. *Plaut. Bacch.* 3. 6. 9. Nam que adveniunt ægritudine objecta ist? *Cic. 1. Orat.* 9. 37. Num quod eloquentiæ vestigium apparet? *Cæcilius* apud *Non. p.* 514. 8. *Merc.* Nisi quidem qui se malit pugnis pessumdari.

QUI, Ablativus omnis generis, qui apud veteres usu venit, pro *quod*, est adverbium. A) Interrogativum. et B) Relativum.

A) *Qui* adverbium interrogativum. ¶ 1. Est quomodo? qua ratione? *come?* τίς; — a) In recta interrogatione. *Plaut. Merc.* 2. 3. 60. *DE.* Vidi: verum non et usu nostro est. *ca.* qui vero? *DE.* quia etc. *Pers.* 1. 56. Qui pote? *h. e.* quomodo fieri potest? *Plaut. Bacch.* 1. 1. 19. Qui, amabo? *Id. ibid.* 2. 2. 13. Qui scire possum? et *ibid.* 4. 4. 31. Qui in montem venit tibi istuc facinus facere tam malum? *Ter. Andr.* 1. 1. 123. Ne hæc quidem satis vehementis causa ad oburgandum. *so.* Qui, cedo? *Id. Adolph.* 2. 2. 7. Qui potui melius? *Cic. 1. Nat. D.* 10. 25. Deum, nisi sempiternum, intelligere qui possunus? et *ibid.* 30. 81. Qui potest esse in ejusmodi trunco sapientia? *Id. 2. Fin.* 4. 12. Qui sit, ut ego nesciam, sciant omnes? *Liv.* 28. 49. Qui ego minus in Africam trajicerem? *Horat.* 2. Sat. 2. 18. unde putas eut qui partum? — Est etiam *cur?* quare? *perchè?* *Ter. Andr.* 5. 4. 50. *PAM.* Davo istuc dedam negotii, si, non potest. *PAM.* qui? si, quia habet illud etc. *Plaut. Bacch.* 5. 2. 45. qui non? *perchè no?* — *Qui dum?* quare? cur igitur? *Ter. Eun.* 2. 2. 41. *GNA.* Numquidnam hic, quod nolis, vides? *PAR.* te. *GNA.* credo: ad num quid aliud? *PAR.* qui dum? *GNA.* quia tristis es. Adde *Hecyr.* 3. 1. 39.; et *Plaut. Men.* 3. 1. 51. etc. — b) In oblique Interrogatione. *Plaut. Amph.* 2. 2. 133. Nimis demoror, qui illæc me donatum esse aurea patera sciat. *Ter. Phorm.* 5. 6. 15. Qui istuc credam ita ease, mihi dici velim. *Id. Hecyr.* 2. 3. 6. Nec, qui hoc mihi eveniat, scio. *Horat.* 1. Ep. 16. 63. Qui melior servo, qui liberior sit avarus, Non video. Adde *Liv.* 42. 50. ¶ 2. Ponitur etiam pro *quantum*, quod est Genitivus pretii. *Plaut. Pers.* 4. 4. 41. Indica, minimo daturus qui sis, qui duci queat.

et *ibid.* 100. Qui datur, tantum indica. *Id. fragm.* apud *Festum* p. 306. 13. *Müll.*, et *Men.* 3. 3. 25. Præco ibi adsit cum corona, quique liceat, veneat. ¶ 3. Et pro *utinam*, ut Græcum *ωὐς*; sic enim recentiores philologi putant. *Ennius* apud *Non. p.* 342. 14. *Merc.* Qui illum di deæque magno mactessint malo! *Plaut. Men.* 5. 5. 31. Qui te Juppiter, diique omnes, percontator, perduint. *Cic. 4. Att.* 7. De Apollonio quod scribis, qui illi dii irati, homini Græco, qui conturbare quidem putat sibi licere. *Ter. Phorm.* 1. 2. 72. Est parasitus quidam Phormio, homo confidens: qui illum dii omnes perduint. Nonnulli, ait *Forcellinus*, qui his locis interpretantur, ut, *ve utinam.* Fortasse non absurde ellipsis quis esse putet, ut scilicet commotus ira incipiat quidem recte constructione *qui*, sed præpediente affectu abruptat sermonem, subiectaque quod ira suggerit, execrationem et dices.

B) *Qui* relativum ¶ 1. Ponitur pro *quo, qua, quare.* *Ennius* apud *Non. p.* 474. 30. Date ferum, qui me anima privem. *Plaut. Curc.* 4. 2. 9. Quibus sui nihil est nisi una lingua, qui abjurant si quid creditum? *Id. Capt.* 1. 1. 33. Homines captivos commarcatur, si queat aliquem invenire, suum qui mutet illum. Adde *eumd.* *ibid.* 3. 4. 24. et 4. 2. 48. *Cic. 13. Att.* 23. Magis enim doleo me non habere qui tradam, quam qui utar. *Nepos Arist.* 3. In tanta paupertate decessit, ut qui efferretur, vix reliquerit. — Etiam præcedente plurali num. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 26. Mihi æquum est purpuram atque aurum dari, ancillas, pedissequos, vehicula, qui rehar. *Ter. Andr.* 3. 2. 31. Multa concurrunt simul, qui conjecturam hanc nunc facio. ¶ 2. Item pro *ut, æque ac Græcum ὅπως.* *Plaut. Aulul.* 2. 4. 30. Censent talentum magnum exorari potesse ab istoc sene, ut det qui fiamus liberi? *Id. Pseud.* 1. 1. 86. *CA.* Restim volo mihi emere. *es.* quamobrem? *CA.* qui me faciam pensilem. *Id. Rud. prol.* 9. Juppiter nos per gentes hic alium alia disparat, Hominum qui facta, mores, pietatem et fidem Noscamus. *Ter. Andr.* 2. 1. 34. Invenite, effucite, qui detur tibi: ego id agam, mihi qui ne detur.

QUIA, conjunctio. Secundam syllabam in *quia* curripuit semper *Virgil.*, at produxerunt *Phædr.* 1. 5. Ego primam tollo, nominor quia leo. et *Auson. Profess.* 8. 7. sed quia nostro docuere in *avo.* *Terentian.* vero ex pravo suorum temporum more vocem hanc unica syllaba pronunciat, seu in unam contrahit, p. 2405. *Putsch.* Quia mutas ita conjungi natura recusat. et p. 2409. Nec modo quia verbo finem iacit unde, putato Sic cecidisse, etc. et alibi sæpissime. — Quia est conjunctio causalis, quæ significat ob eam causam, ea da causa, quod, *ἐκείνην, ὅτι* (It. *perchè*; Fr. *parce que, puisque*; Hisp. *porque, pues que, ya que*; Germ. *weil*; Angl. *because*). — 1) Generativum. *Cic. 6. Ferr.* 53. 119. Urbs, quæ quia postrema ædificata est, Neapolis nominatur. *Id. 5. Tusc.* 33. 95. Voluptatem ipsam per se, quia voluptas sit, optandam putat. *Id. 13. Fam.* 70. Quia non est obscura tua in me benevolentia, sic sit, ut etc. *Ter. Heaut.* 3. 1. 99. An eo sit, quia in re nostra aut gaudio sumus præpediti nimio, aut ægritudine? *Id. Hecyr.* 2. 1. 21. Ideo, quia, ut vos mihi domi eritis, proinde ego ero fama foris. *Plaut. Truc.* 2. 2. 34. Quia fores nostras eusa es accedere, quiaque istas buccas etc. *Horat.* 1. Sat. 9. 50. nil mi officit, inquam, Ditiior hic, eut est quia doctor. *Id. 4. Od.* 13. 10. refugit, te quia luridi Dentes, te quia rugæ Turpant et capitis nives. — 2) Quia enim pleonasmus est apud *Plaut. Amph.* 2. 2. 34. Qui tibi nunc istuc in mentem venit? *so.* quia enim vero advenimus. Adde *eumd.* *Capt.* 4. 2. 104.; *Ter. Heaut.* 1. 2. 14.; et *Turpilius* apud *Non. p.* 2. 32. *Merc.* — 3) Quia nam et *quianam* pro quare? et *cur?* *perchè mai?* Positum apud antiquos, ut *Nævium* in carmine Punici belli: Summe deum regnator, quianam genuisti? Et in *Satyræ*: quianam Saturnium populum pepulisti? Et *Ronianum* in libro septimo: quianam dictis nostris sententia fleta est? Hæc *Festus* p. 257. 27. *Müll.*

Rursus Ennius apud *Serv.* ad *Virg.* 10. *En.* 6. quianem legiones credimur ferro? *Plaut. Truc.* 1. 2. 34. Nimis otiosum arbitror hominam esse te. *vi.* quianam arbitrare? *Virg. loc. cit.* Cælicæ magni quianam sententia vobis Versa retro? Adde *eumd.* 5. *ibid.* 13. et V. *OLLUS.* — 4) Quiane? an quia? *forse perchè?* *Plaut. Pers.* 5. 2. 69. *no.* tu nunc me irrides? *LE.* quiane te voco, bene ut tibi sit? *Virg. 4. En.* 538. quiane auxilio juvat ante levatos? Adde *Stat.* 10. *Theb.* 592. — 5) Quia pro quod, vel loco infinitivi, quod sequi debebat. *Plaut. Cist.* 1. 1. 103. Mater Irata est mihi, quia non redierim domum. *Pallad.* 3. *R. R.* 13. *in fin.* Hinc autem noveris, quia palmas, quod extra ligaturam pendens habuerit, fructu induet.

QUIANAM? V. vocem præced. 3.

QUIANET? V. vocem præced. 4.

QUIAPROPTER, adverb. idem ac *quapropter.* *Lælius* apud *Cic. Mil.* in *Class. Auct. T.* 2. p. 106. edit. ab *A. Maio* Quia propter nec tanta dis imortalibus gratia haberi potest. *Vet. Scholiast.* ad *Cic. Arch.* *ibid.* p. 239. Quia propter utitur deprecatione, ne minus civilliter loqui existimetur. *Consule eumd. A. Matum ibid.* p. 387. col. 1.

QUICQUAM. V. QUISQUAM.

QUICQUE. V. QUISQUE.

QUICQUID. V. QUISQUID.

QUICUM. V. QUI pronomen sub *A. c.*

QUICUMQUE, quæcumque, quodcumque pronomen. *Quæcumque* plur. pro *quicquam.* V. loco suo. — De tmesi V. infra sub 1. b. — *Quicumque* est idem ac *quisquis, quivis, omnis qui, ὅστις* (It. *chiunque, qualunque*; Fr. *quel qu'il soit, quelconque*; Hisp. *qualquier, qualquiera*; Germ. *wer, was nur immer, jeder welcher, jede welche, jedes welches, alles was*; Angl. *whosoever, whoever, whatsoever*). ¶ 1. Stricto sensu. — a) Universum. *Cic. 10. Fam.* 31. circa med. *Quicumque* is est, ei me profiteor inimicum. *Id. 1. ad Q. Fr.* 2. 2. *Quoscumque* de te queri auidi, quæcumque potui ratione placari. *Id. 2. Orat.* 11. 45. Non omnia, quæcumque loquimur, ad eam sunt revocanda. *Sic Id.* 2. *ibid.* 2. 5. Omnia, quæcumque in bannium disceptationem cadere possunt, bene sunt et dicenda, qui etc. et *Liv.* 30. 31. Omnia, quæcumque agimus, etc. *Cæs. 1. B. G.* 31. *ad fin.* Fortunam, quæcumque accidit, speriantur. *Val. Flacc.* 3. 684. quæcumque virum perquirere silvis. *Nepos Datam.* 10. Ut quodcumque vellet, liceret impune facere. *Propert.* 1. 8. 34. Et quodcumque modo maluit esse mea. *Horat.* 1. Sat. 4. 130. sanus ab illis, Pernicem quæcumque ferunt. *Id. 3. Od.* 3. 53. *Quicumque* mundo terrenus obstitit, Hunc tangat ar. is. *Id. Epod.* 15. 17. Et tu, quicumque es felicior etc. *Ovid.* 9. *Met.* 312. Et, *Quæcumque* es, ait, dominæ gratiare. et 14. *ibid.* 378. Et, *quæcumque* es, ait, non sum tuus; altera captum Me tenat. *Dig.* 32. 1. 78. *pr.* Argentum omne et supellectilem, quodcumque habeo. — b) *Quodcumque* interdum augendi gratie ponitur, et magnum aliquid notat. *Propert.* 4. 1. 1. Hoc quodcumque vides, hospes, qua maxima Roma est, Ante Phrygem Æneam collis et herba fuit. *Virg. 1. En.* 82. Tu mihi quodcumque hoc regni, tu sceptræ Jovæque Concilias (*Servius* minuendi causa dictum putat). *Stat.* 11. *Theb.* 80. Nec pretium defurme moræ, cassique labores: Hoc quodcumque madent campi, quod sanguine fumant Stagæ, quod innumero Lethæa examina gaudet Ripe, mæx vires, mea leta insignia. — c) Cum Genitivo pro *quantuscumque.* *Pompej. ai Marcell.* et *Lentul.* post *ep.* 12. l. 8. *ad Att.* Ut quodcumque millium contrahere poteritis, contrahatis. *Phædr.* 5. 6. Eja, in commune, quodcumque est iucris. — d) Cum Coniunctivo. *Horat.* 2. Sat. 8. 75. tibi di, quæcumque preceris, Commoda dant. et *ibid.* v. 11. et alter (*puer*) Sublegit quodcumque jaceret inutile quodque Posset canentes offendere. — e) Sæpe, interjecto verbo, dividitur. *Ter. Andr.* 1. 1. 35. Facile omnes perferre, cum quibus erat cumque mis. *Id. ibid.* 1. 5. 28. Quæ meo cumque animo luctum est fe-

cere. Cic. 3. Orat. 16. 60. Quam se cumque in partem dedisset. *Id.* 4. *Fin.* 25. 69. Quod erit cumque visum, ages. (Adde 2. *Divinat.* 2. 7). *Plaut. Pers.* 2. 28. Cui male dico? so. cui pol cumque occasio est. *Virg.* 12. *Æn.* 61. Qui te cumque maneat isto certamine casus. *Lucret.* 4. 868. Humor item discedit in omnia quæ loca cumque Poscuat humorem. *Sall. Cat.* 52. 10. *Kritz.* Nunc vero non id agitur, quantum aut quam magificum imperium populi Romani sit, sed cujus hæc cumque modi videntur, nostra, an etc. *Horat.* 1. *Od.* 9. 14. Quem fors dierum cumque dabit, lucro Appone. Adde *Martial.* 2. 61; *Gell. præf. init.* etc. *Lucret.* interdum plures voces interjicit, ut 2. 404. At contra que amara atque aspera cumque videntur, hæc magis hamatis inter se nexa teneri. et 5. 1131. Invidia quoniam, ceu fulmine, summa vaporant. Plerumque, et quæ sunt aliis magis edita cumque. — *Cuicumque* quadrissyllabum. *Seneca Troad.* 851. Quolibet tristic miseris procella Mitat et donet cuicumque terræ. — *f)* Notandum et vis additum a *Seneca* 3. *Quest. nat.* 25. 2. Quamcumque vis rem expendi. ¶ 2. Latiori sensu est qualiscumque. *Cic. Orat.* 30. 106. Easque nos primi, quicumque eramus, et quantulumcumque dicebamus, ad hujus generis studia convertimus. *Id. Habir. Post.* 8. 21. Quæcumque mens illa fuit, Gabinii fuit. *Liv.* 45. 23. Qui de quacumque causa tunc aspernati nostra autilia estis, quæcumque ne sit stata la cagione. Similiter locutus est *Plin.* 8. *Hist. nat.* 32. 50. (113). ¶ 3. Item quicumque absolute pro omnis, ogni. *Cic.* 2. *Fam.* 19. extr. Quamobrem, quæcumque a me ornamenta in te proficiantur, ut omnes intelligant, a me habitam esse rationem tuæ dignitatis. *Id.* 2. *Cat.* 5. 11. Quæ sanari poterunt, quacumque ratione sanabo. *Id.* 12. *Att.* 29. Si quid erit, magnam est adjumentum; sin minus, quæcumque ratione contendamus. Hæc *Manut.* ad 2. *Fam.* in *fin.*, quibus addit 1. *Orat.* 3. 9., 3. *Att.* 21. et 1. *Tusc.* 1.; et *Virg.* 3. *Æn.* non indicato versu: quæ tamen vereor, ut nos cogant, ut a prima bujus vocis significatione discedamus, quom facile sit in omnibus verbum *possum*, aut aliud simile per ellipsin subintelligere. Hæc *Forcellinus*: recentiores vero de significatione minime dubitant, et addunt multa, ut *Sall. Jug.* 103. Agendarum rerum et quocumque modo belli componendi licentiam ipsis permittit. Sic *Horat.* 1. *Ep.* 1. 65. rem facias, rem, Si possis, recte, si non, quocumque modo rem. *Ovid.* 15. *Met.* 411. Id quoque, quod ventis animal nutritur et aura, Prætinus assimulat tactu quocumque colores. *Sueton. Claud.* 33. Cibi vique quocumque et tempore et loco appetentissimus. *Plin.* 26. *Hist. nat.* 14. 87. (147). Quibuscumque uberibus prodest.

QUID. V. QUIS.

QUIDAM, quædam, quoddam et quiddam, est idem atque certus aliquis, unus; et præcipue post adjectiva, vocabulorum itemque metaphoræ lenit significationem ac vim, ὁ δὲ ἄριστος (It. un certo, uno; Fr. un certain, quelque, quelqu'un; Hisp. un cierto, alguno; Germ. ein gewisser, einer, eine, eines, jemand, etwas; Angl. a certain one, one). — a) Generatim. *Cic. Cluent.* 63. 177. Quidam ex advocatis, homo et honoribus populi ornatus et summa virtute præditus, intelligere so dicit, etc. *Id.* 14. *Fam.* 21. Quidam de collegis nostris. *Cæs.* 7. *B. G.* 25. Quidam ante portam oppidi Gallus plicis glæbas in ignem projiciebat. *Horat.* 1. *Sat.* 2. 31. Quidam notus homo. et *ibid.* 9. 3. Accurrit quidam notus mihi nomine tantum. et *ibid.* 3. 21. heus tu, Quidam ait, ignoras te, an etc. *Cic.* 2. *Orat.* 3. 10. Pudore a dicendo et imlditate Ingenua quadam refugisti. et *ibid.* 74. 298. Crassi responsum excellentis cujusdam est Ingenit ac singularis. et 1. *ibid.* 60. 254. Adstrictus certa quadam numerorum moderatione. et 3. *ibid.* 12. 44. Quom sit quædam certa vox Romani generis urbisque propria. *Id.* 5. *Fin.* 2. 4. Scis, me quadam tempora Metapontum venisse tecum. *Horat.* 1. *Sat.* 10. 7. Ergo non satis est risu ducere rictum Auditoris: et est quædam tamen

bic quoque virtus. *Ovid.* 1. *Met.* 403. natraque mitior illis Contigit, ut quadam, sic non mani festa, videri Forma potest hominis; sed uti de marmore cæpta Non exacta satis rudibusque simillima signis. *Justin.* 7. 4. 1. Quom Græciam veluti tempestas quædam occupasset. *Id.* 36. 3. 2. Est namque vallis, quæ continuis montibus velut muro quadam ad instar castrorum clauditur. — b) In distributionibus aut repetitur, aut similia subjiciuntur. *Cic. Topic.* 21. 79. Quibusdam quæstionibus alios, quibusdam alios esse aptiores locos. *Liv.* 45. 10. Excesserunt urbe quidam, alii mortem sibi consciverunt. *Colum.* 12. *R. R.* 19. 1. Quidam quartam partem, nonnulli tertiam decoquant. *Cic.* 1. *Nat. D.* 24. 66. Corpuscula quædam lævia, alia aspera, rotunda alia, partim angulata, curvata quædam. Sic *Justin.* 38. 4. 11. Assidue per omnes annos pro libertate alios, quosdam etiam pro vice imperii bellis continuus perseverasse. — c) Cum Genit. *Tac.* 1. *Ann.* 49. Quidam honorum cæsi, postquam pessimi quoque arma rapuerant. — *Quiddam* cum Genit., V. in *fin.* — d) Cum nominibus numeralibus, V. in **ALIQUIS.**

Homonym. Inter *quidam* et *aliquis* hoc interest, quod *quidam* dicitur de re aut persona certa et definita: *aliquis* de indefinita et incerta: ut si dicam, *est quidam qui me amat*, designo unum certum amantem mei: si dicam, *est aliquis qui me amat*, illud significo, esse nonnullos, qui me amant, non designando, quoniam ii sint. Interdum tamen promiscue usurpantur. *Cic.* 2. *Orat.* 10. 40. Hesterni sermone remigem aliquem, aut bajulum, nobis oratorem descriperas, inopem quædam humanitatis atque inurbanum. — *Quoddam* et *quiddam* differunt, ut *quod* et *quid*: nempe illud adjectivum est, hoc substantivum. *Cic.* 1. *Invent.* 2. 2. Nam fuit quoddam tempus, quom in agris homines vagabantur. *Id.* 3. *Legg.* 10. 23. Fateor in ista ipsa potestate inesse quiddam mali. *Id.* 1. *Acad. (post.)* 9. 33. Ut in his quiddam divinum esse diceret.

QUIDEM, adverb. certe, profecto, sane, μὲν, γὰρ (It. certamente, di vero, per verità, in vero, bensì; Fr. il est vrai, à la vérité, je l'avoue, sans doute, assurément; Hisp. en verdad, sin duda, asegurdamente, ciertamente; Germ. zwar, nämlich; Angl. indeed, truly, in truth, certainly, assuredly). ¶ 1. Generatim. — a) Absolute, h. e. sine aliis particulis. *Cæs.* 1. *B. C.* 40. Sibi quidem persuaderi, eum neque suam, neque populi R. gratiam repudiaturum. *Cic.* 2. *Att.* 19. Tantum doleo, ac mirilice quidem. *Plaut. Stich.* 1. 1. 10. Salvete, amabo? ni spero quidem et volo. *Cic.* 2. *Divinat.* 44. 93. In his locis, quæ nos incolimus, post solstitium Canicula oritur, et quidem aliquot diebus: apud Troglodytas ante solstitium. *Id.* 11. *Phil.* 4. 9. Cruciatu est a Dolabella Trebonius: et quidem a Carthaginiensibus Regulus. e si veramente. *Id.* 2. *ibid.* 17. 43. Duo millia Jugerum assignasti, et quidem immunita. *Id.* 3. *ad Q. fr.* 1. 3. Nam mihi uno die tres (tuæ litteræ) sunt redditæ, et quidem, ut videbantur, eodem abs te datæ tempore. *Id.* 14. *Att.* 11. Modo venit Octavius et quidem in proximam villam Philippi. *Id.* 9. *Att.* 26. Epulamur una non nudo non contra legem, si ulla nunc lex est, sed etiam intra legem, et quidem aliquanto. — b) Post ne interjecto verbo, vehementius negat. *Cæs.* 1. *B. G.* 38. Ne obsidibus quidem datis pacem redinere potuisse. *nè meno.* V. *NB.* — c) Sequente *sed*, *sed tamen*, *sed etiam*, *sed non*, etc. *Cic. Fat.* 2. Oratorias exercitationes non tu quidem reliquisti, sed certe philosophiam illis anteposuiti. *Id.* 6. *Fam.* 2. Misera est illa quidem consolatio, sed tamen necessaria. *Id.* 1. *ad Brut.* 3. *ad fin.* Consules duos, bonos quidem, sed damnatæ bonos, amissimus, *da bene si, ma* etc. *Curt.* 6. 9. 26. Repente non reum quidem, sed etiam damnatum, immo vincium intuebantur. *Ovid.* 15. *Met.* 73. primus quoque talibus ora Docta quidem snivit, sed non et credita, verbis. *Justin.* 5. 1. 8. Et erat hic quidem titulus cum Græcis cnaundi: re autem vara timebat, ne etc. *Curt.*

5. 4. 23. Et cetera quidem haud ægre præterit: ceterum—ingens varago—iter ruperat. *Id.* 3. 8. 7. Itaque Græcis nunciare jubet, ipsum quidem benevolentiam illorum gratias agere, ceterum, si rastro ire pergat, haud dubie regnum hostibus traditurum. — d) Jungitur cum aliis particulis affirmativis. *Cic.* 1. *Nat. D.* 21. 57. Nisi tu aliquid dixisses, nihil sane ex me quidem audire potuisses. *Id.* 6. *Att.* 5. Nunc quidem profecto Romæ es. *Plaut. Asin.* 3. 1. 39. Te quidem edepol nihil est impudentius. *Id.* *Aud.* 5. 2. 13. Hoc quidem pol e rubigine factum est. et *ibid.* 5. 3. 12. Benigne facis. LA. immo tu quidem hercle vero. *Lucret.* 5. 899. Flamma quidem vero, etc. — Præsertim cum *certe*: et in principio si ponatur, *quidem* subjicitur; si post aliquod verbum (quod frequentius est), præponitur. V. **CRITE.** *Cic.* 1. *Tusc.* 29. 70. Ubi ubi sit animus, certe quidem in te est. *Id.* 4. *Verr.* 74. 183. Hoc quidem certe manifestum erit. — Et interposito verbo. *Id.* 6. *Att.* 3. *ante med.* De quo ipso nihil cupide agemus: sine tuo quidem consilio certe nihil. *Id.* *Prov. cons.* 17. 41. Quam sapienter, non disputo: constanter quidem et fortiter certe. *Id.* *Brut.* 3. 13. Volui id quidem efficere certe. ¶ 2. Habet præterea varios usus, servata semper affirmandi vi. Nam interdum ponitur pro *autem*, aut *vero.* *Cic. Marcell.* 9. 29. Vagabitur modo nomen tuum longe atque late: sedem quidem stabilem non habebit. *Alii* omitt. quidem. *Nepos Con.* 2. Hunc adversus Pharnabazus habitus est imperator: re quidem vera exercitui præfuit Conon. *Id.* *Hannib.* 2. *sub fin.* Quare si quid amice de Romanis cogitabis, non imprudenter feceris, si me ceterabis: quam quidem bellum parabis, te ipsum frustraberis, si non me in eo principem posueris. ¶ 3. Item pro *saltem.* *Cic.* 9. *Att.* 2. *circa med.* Non vix causam, cur ita sit, hoc quidem tempore. *Plaut. Stich.* 3. 2. 26. Unum quidem hercle certe promitto tibi: Lubens accipiam certo. ¶ 4. Pro *etiam.* *Plaut. Bacch.* 1. 2. 3. Ita me di ament, ut Lycurgus mihi quidem videtur posse hic ad nequitiam adducere. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 119. PA. Pergam quo coepi hoc iter. PA. Et quidem ego: nam constitui cum quodam hospite me esse illum conventuram. *Colum.* 1. *R. R.* 1. 10. Nam quidem Diophanes Bitynius Utcensium totum Dionysium, per multa diffusum volumina, sex epistolis circumscripsit. ¶ 5. Ut Græcorum μὲν, ita *quidem* distributioni servit et connectendo sermoni. *Cic.* 8. *Att.* 11. Atque hoc nostra gravior est causa, quam illorum, quod illi quidem alterum inveniunt, nos utrumque. *Id.* 4. *Acad. (2. pr.)* 5. 13. P. Crassum et P. Scævolam ajunt Ti. Graccho auctores legum fuisse: alterum quidem, ut videmus, palam; alterum, ut suspicantur, obscurius. *Id.* 1. *Tusc.* 22. 51. Dicaearchos quidem et Aristænenus nullum omnino animom esse dixerunt. ¶ 6. Habet et alios usus, qui quom vix designari possint, lectione tamen multa deprehendi possunt. *Nepos Att.* 11. Non Dorentibus se venditavit, sed afflictis semper succurrit: qui quidem Servilium Bruti matrem, non minus post mortem ejus, quam florentem coluerit. *come colui che* etc. Hic habet vim *toi nam.* et *ibid.* 14. Quod nos quidem jucundissimum arbitramur. *il che io, quanto a me,* etc. *Id.* *Cat.* 2. Neque hoc per senatum efflicere potuit: quom quidem Scipia in civitate principatum obtineret. *ancorchè.* *Virg.* 2. *G.* 124. ubi aera vincere summum Arboris haud ullæ Jacta potuere sagittæ: Et gens illa quidem sumptis non tarda pharetris. et *pure cæstante.* Plura observari poterunt, præsertim apud comicos, in sermone familiari.

QUIDNAM. V. QUISNAM.

QUIDNI et

QUIDNISI. V. QUIS, quid.

QUI DUM? V. QUI adverb.

QUIQUID. V. QUISQUIS.

QUIRO, es, ðvi, etum, ere, n. 2. riposare, in quiete sum, unde quiesco inchoativum derivat. *Pompej. Comment. art. Donat. sect.* 20. Majores dicebant *quien* et *seneo* et *aneo*. Sed verba ipsa sublata sunt de usu, at remanserunt partes

aliquæ de forma inchoativa, partes aliquæ de forma perfecta. Quod ergo dicimus *quievi, senui*, totum hoc de perfecta est; quia dicimus *quiesco, senesco*, partes sunt inchoativæ.

QUIES, æi. *F.* voc. seq. sub *A.* init.
QUIES, ætis, est *A)* Substantivum; et *B)* Adjectivum.

A) Substantivum *quies, ætis*, f. 5. Vetustissimi *quies, ei*, declinarunt, teste *Priscian.* 6. p. 703. *Putsch.* unde *requies.* *Afran. ibid.* Sollicito corde corpus non potitur nunc *quie.* *Nævius ibid.* Suavi *quie.* — *Quies* est *requies, cessatio, vacatio, otium, remissio, lamentum, ησυχία, παύσις* (It. *quiete, riposo*; Fr. *repos, cessation d'affaires ou de peine*; Hisp. *reposito, descanso, quietud, intermission al trabajo*; Germ. *d. Ruhe*; Angl. *rest, repose, ease, quiet, peacefulness*).

1.) Proprie. ¶ 1. Generatim est *cessatio, vacatio* ab opere, labore, molestiis, etc. *Cic.* 1. *Orat.* 1. 2. *Qui* locus quietis et tranquillitatis plenissimus fore videbatur, in eo maximæ moles molestiarum et turbulentissimæ tempestates existierunt. *Id. Deiot.* 13. 38. Omnem tranquillitatem et quietem senectutis acceptam refert clementiæ tuæ. *Id. Cæli.* 17. 39. Quem non *quies*, non remissio delectarent. *Id. 4. Cat.* 4. 7. Mors laborum ac miseriarum quietes est. *Sall. Jug.* 70. Vulgus quieti et otio adversum. *Plin. Paneg.* 79. *a med.* Labores otio et quiete recreare. *Sall. Jug.* 108. Multi, vuloeribus acceptis, oque fugere posse, neque quietem pati. *Lucret.* 4. 846. fessum corpus mandare quieti. *Cæs.* 2. *B. C.* 14. Ex diutino labore quieti se dare. et 5. *B. G.* 39. in fin. Ne nocturnum quidem sibi tempus ad quietem relinquebat. et 7. *ibid.* 41. Tribus horis noctis exercitui ad quietem datis. et 6. *ibid.* 26. Quietem capere. *Sueton. Tib.* 15. Totum se ad quietem conferre. *Horat. carm. sæc.* 46. Di, senectuti placidæ (date quietem. *Id. Epod.* 17. 65. Optat quietem Pelopis inlidi pater. *Cels.* 3. 2. Omnium optima sunt *quies* et abstinentia. *Iustin.* 2. 13. 11. Quotidiano labori (neque enim ulla est metuentibus *quies*) etiam famies accesserat. — In plur. num. *Cic.* 1. *Off.* 29. 102. Ludo et joco uti licet, sicut somno et quietibus ceteris. ¶ 2. Speciatim (aut metaphorice, ut ait *Forcellinus*) ad rem publicam refertur, et est abstinentia ab armis et a partibus, pax. *Nepos Att.* 7. Attici quies tantopere Cæsari fuit grata, ut etc. *h. e.* abstinentia ab armis et a partibus. *Sall. Cat.* 32. Et summa lætitia atque lascivia, quæ diuturo *quies* pepererat, repente omnes tristitia invasit. *h. e. pat. Sic Ovid.* 2. *Pont.* 2. 77. Adde triumphatos modo Pæonas, adde quieti Sublita mootanæ brachia Dalmatie. Sic *Tac. Germ.* 14. Ingrata genti *quies*, et facilius ioter ancipitia clarescunt. ¶ 3. Item speciatim ad inaniam refertur. *Virg.* 2. *G.* 344. Si non tanta quies iret frigusque caloremque Inter. *h. e.* veris tranquillitas. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 26. 62. (23.) *Quies* ventorum. *Stat.* 2. *Silv.* 2. 26. pelagi. *Ammian.* 15. 4. Pigra undarum *quies.* — Singulare est illud *Plinii* 16. *Hist. nat.* 16. 28. (70). In primis vero materies honorata buxo est raro crispanti, nec nisi radice: de cetero lenis *quies* est materia silenti et quadam duritia ac pallore commendabilis. *h. e.* æquabilis venarum cursus lævis, enodis et instar amnis per plana decurrentis, lenæ et quiete fluens. *F.* QUADRIFLUVIUM. ¶ 4. Sæpe de somno dicitur, quæ vera est *quies* corporis, somno: item de visis, quæ in somno obveniunt, sogno. *Cic.* 2. *Divinat.* 66. 135. Alexander somno est consopitus: tum secundum quietem visus ei dicitur draco, etc. *Plaut. Curc.* 2. 2. 22. Malum, quod in quiete tibi portentum est. *Sueton. Cæs.* 81.; et *Tac.* 4. *Hist.* 83. Per quietem. *Virg.* 5. *Æn.* 857. jacentem Dulcis est — Vix primos inopina *quies* laxaverat artus. et 6. *ibid.* 521. pressitque alta quies, placidæque simillima morti. et 12. *ibid.* 908. velut in somnis, oculos ubi languida pressit Nocte quies. *Seneca Octav.* 116. membra quum solvit quies. *Ovid.* 1. *Fast.* 205. Nec pudor, in stipula placidam cepisse quietem. *Petron. Satyr.* 104. quum prostrata sopore Urget membra *quies.* *Val. Flacc.* 8. 80. dare permissæ ora quieti. *Cic.*

1. *Divinat.* 29. 60. Ire ad quietem. et *ibid.* 61. Quietem se tradere. — In plur. num. *Sall. Cat.* 15. Animus neque vigiliis, neque quietibus sedari poterat. ¶ 5. De sopore letali. *Virg.* 10. *Æn.* 745. et 12. *ibid.* 309. Olli dura quies oculos et ferreus urget Suonius. — De ipsa morte. *Propert.* 2. 21. 27. Quod si forte tibi properarint fata quietem, etc. — Hinc in sepulcralibus monumentis *quieti corporis sacrum, quieti æternæ, dis Manibus et quieti æternæ*, ut in *Inscript.* apud *Orell.* 4551., 4631., 2780., 3344. et apud *Henzen.* 5121. et 7383. ¶ 6. De somnio: ad rem *Fellej.* 2. 70. 1. Ipse Cæsar, etiam infirmissimus valetudine erat, obibat munia ducis, oratus etiam ab Artorio medico, ne in castris remaneret, manifesta denunciatione quietis terro. *Stat.* 10. *Theb.* 205. vanæ nec monstra quietis, Nec somno comperta loquor. et *ibid.* 324. præsaga *quies.*

II.) Translate. ¶ 1. Metonymice est locus, ubi *quies* capitur. *Lucret.* 1. 404. Namque canes ut montivagæ persæpe ferai Naribus inveniunt inlectas frunde quietes. *h. e.* cubilia. ¶ 2. Poëticè *Quies* dicitur a *Stat.* 10. *Theb.* 89. servare una cum Oblivis lumen antri, ubi Somnus cubat. Quin ipsa habita est dea, et a Romanis culta: habuitque fauam extra Urbis portam Collinam via Labicana, ut ex *Livio* constat 4. 41. V. *Augustin.* 4. *Civ. D.* 16. et QUIETATOR.

B) *Quies, ætis*, adjectivè usurpatum fuit ab antiquis, et est quietus. *Nævius* apud *Priscian.* 6. p. 704. *Putsch.* Jamque ejus meotem fortuna fecerat quietem. *h. e.* quietam. *Licin. Macer* *ibid.* Non minimo opere militis quietes volebant esse. Hinc *inquis.*

QUIESCENTIA, æ, f. 1. *quies.* *Firmic.* 1. *Mathes.* 3. *a med.* Post quiescentiam calamitatibus implicatus.

QUIESCITUS, a, um, particip. *F.* voc. seq. init. QUIESCO, escis, ævi, ætum, escere, n. 3. Quidam grammatici apud *Gell.* 6. 15. pugnant inter se, utrum e littera in hoc verbo correpta esse debeat, an producta: *h. e.* utrum exili angustico sono effærenda sit, an pleniorè et latiore. *F.*

BREVIS. — Particip. *Quiescitus* (unde *quietus* per syncope) exhibet *Inscript.* non opt. notæ apud *Don.* cl. 10. n. 11. ABLIAK ROMANÆ FILIAR BENÆ QUIESCITAB. etc. *h. e.* quæ quievit. — *Quiescit* syncope. pro *quieverim, quiessem* pro *quiessem*, et *quiesce* pro *quiescisse* V. infra. — Part. *Quiescens* sub *A.* 1. 1. et 7. *Quietus* V. QUIETUS loco suo; *Quieturus* sub *A.* 1. 2. — *Quiesco* est idem atque in quiete sum, conquiesco, cesso a labore, in otio sum, ησυχάζω (It. *riposare, riposarsi*; Fr. *reposer, se reposer de ses occupations, prendre du repos*; Hisp. *reposarse, descansarse, dar intermision a la fadiga, al trabajo*; Germ. *ruhen, ausruhen, sich ruhig verhalten*; Angl. *to rest, repose, take rest, be quiet, be at rest*). Usurpatur *A)* Neutrorum more; et *B)* Active.

A) Neutrorum more. 1.) Proprie. ¶ 1. Generatim. — *a)* Refertur ad corpus. *Plaut. Mil. glor.* 2. 2. 59. Numquam hodie quiescet, priusquam id, quod petiit, perticit. *Titinius* apud *Non.* p. 98. 25. *Merc.* Nec noctu, nec diu licet fullonibus quiescant. *Cic.* 6. *de republ.* 11. Renovat pristina bella, nec potest quiescere. *Id. Planc.* 37. 90. Quæ (tela), si viginti quiessem dies, in aliorum vigiliam consulum recidissent. *Id.* 1. *Cat.* 8. 21. De te autem, Catilina, quum quiescunt, probant; quum patiuntur, decernunt; quum tacent, clamant. *Seneca Ep.* 3. in fin. Et quiescenti agendum, et agentis quiescendum est. *Val. Flacc.* 2. 43. Ac velut ignota captus regione viarum, Noctivagum qui carpit iter, non aure quiescit, Non oculis. — *b)* Refertur ad animum. *Plaut. Mil. glor.* 3. 3. 52. Poti' ne, ut hominem mihi des? quiescas cetera. *h. e.* de ceteris ne sollicitus sis. *Id. Men.* 3. 2. 1. Poti' ne ut quiescas, si ego tibi hanc hodie probe concinnatam referam temperi? *Ter. Phorm.* 4. 3. 64. Nihil do: impuratus me ille ut etiam irrideat. *Chr.* Quæso, ego dabo: quiesce. *acquelatti.* *Cic.* 4. *Herenn.* 54.

67. *Quiesce* tu, cuius pater cubito se omungere solebat. *sta cheto, taci.* — *c)* Impersonaliter. *Ter. Andr.* 4. 2. 8. Quibus quidem quam facile potuerat quiesci, si bic quiesset. ¶ 2. Speciatim in re publica est abstinere a partibus, a civilibus contentionibus. *Cic.* 9. *Att.* 10. ad fin. Scribis *Peduceo* quoque nostro probari, quod quierim. *h. e.* bello et partibus me non misceuerim. *Sueton. Cæs.* 16. Dimissis lictoribus abjectaque prætexta, domum clam refugit, pro conditione temporum quieturus. *Curt.* 10. S. 16. Nihil, inquit, seditione est opus. Nam inter se certantium præmia, qui quieverint, occupabunt. ¶ 3. Item speciatim est abstinere a petulantia, inquietum, insolentem non esse. *Ter. Andr. prob.* 22. Dehinc ut quiescant, porro moneo. *Cic. Cecin.* 25. 71. Nimia ista, quæ dominatur in civitate potentia, in hoc solo genere quiescit. — Huc pertinet formula illa magistratus, aut imperatoris, imperium inhihentis, et comminantis. *Liv.* 3. 48. Proinde quiesce erit melius. *Id.* 4. 49. *a med.* Malum quidem militibus meis, nisi quieverint. ¶ 4. Item per metalepsin sumitur pro dormire. *Cic.* 6. *Verr.* 14. 32. Eo quum venio, prætor quiescebat. *Plaut. Amph.* 2. 2. 100. et *Mer.* 2. 3. 26. *Quievi* in navi noctem perpetuam. *Apul.* 9. *Met.* Somnum humanum quievi. *Curt.* 4. 13. 18. Somno quiescere. — Supinum. *Dietsy Cret.* 4. 16. Dein ad sua quiesque textoria quietum abundo. vanno a dormire. et 5. 1. Ita unito convivio quietum disceditur. ¶ 5. De mortuis. *Petron. fragm. Tragur.* 39. *Burmann.* Patrono meo ossa bene quiescant. *Inscript.* apud *Gruter.* 569. 12. ARCADII OSSA BENE QUIEScant. *Virg.* 1. *Æn.* 249. placida compostus pace quiescit. *Ovid.* 15. 305. Nec tua, quam Pyrrhi, felicius ossa quiescant. ¶ 6. Et pro tacere. *Ovid.* 1. *Trist.* 3. 27. Jamque quiescebant voces hominumque canuque. *Val. Flacc.* 3. 358. tandemque quiescent Dissona pervigili planctu juga. ¶ 7. Tribunitur et rebus inanimis pro jacere, stare, non moveri. *Virg.* 10. *Æn.* 835. procul ærea ramis Dependet galea, et prato gravia arma quiescunt. *Sic Sil.* 11. 7. 253. His dictis fractus furor, et rabida arma quierunt et *ibid.* v. 296. At clipeus circa loricæque et ensis et arcus Et telum Baliæ simul tellure quiescunt. *Rursus Virg.* 6. *Æn.* 226. Postquam collapsi cineres, et flamma quievit. et 7. *ibid.* 6. postquam alta quierunt Equora. *Petron. Satyr.* 123. Non pugnavit huius, mitique horrore quievit. *Plin.* 13. *Hist. nat.* 11. 22. (71). Quiescentes Nili aquæ. *h. e.* decrecentes: vel non amplius crescentes. *Id.* 17. *ibid.* 5. 3. (40). Terra utilior intelligitur, quoties, intermissa cultura, quievit. et *ibid.* 22. 35. (170). Quiescere ventos satiosis die, utilissimum.

11.) Translate. ¶ 1. Per synecdochen est omnittere, desinere, lasciare, omittere. *Horat. Art. P.* 380. Indoctusque pille, disciva, trochire, quiescit. *Plaut. Most.* 5. 2. 51. Quiesce hanc rem modo petere. *Gell.* 2. 28. Statuere atque edicere quiescebant. — (cum gen. Εὐθυμοῦς est. *Claud. Quadrigar.* apud *Gell.* 9. 12. Manu significare cepit, utrinque quiescerent pugna: facta pausa est. Simile est τῷ ἀσθίνετο ἱرارum, et *desine querelarum*, quæ *Horatii* sunt. Quidam tamen leg. quiescerent pugnare. Rec-tiores vero rectius: utrinque quiescerent. Pugnae facta pausa est. ¶ 2. Pro permittere, permettere. *Cic.* 7. *Att.* 9. Aut si per tribunos plebis non patiar, tamen quiescat, rem adduci ad interregnum.

B) Active positum reperitur pro quiescere facio. *Seneca Herc. Et.* 1584. Ante descendit glacialis Ursæ Sidus, et ponto veltto fruatur, Quam tuas laudes populi quiescant. *Potest tamen subaudi* dicere vel prædicare. Nonnulli lexicographi asserunt et illud ex *Plauto Most.* Quiesce hunc tumultum, qui est ante otium. Sed vereor ut hæc *Plauti* sint, quæ adhuc reperire non potui. *Servius* ad *Virg.* 8. *Ecl.* 4. Quiesco duplicem habet significationem: et aliter dico quiesco ego, et aliter quiesco sermo. *F.* REQUIESCIO.

QUIETALIS ab antiquis dicebatur Orcus. *Festus* p. 257. 34. *Mill.* Alii leg. quietatus.

Est autem a quiete dictus, quia mortui quiescunt.

QUIETATOR, dris, m. 3. quietem afferens. In duobus nummis Diocletiani apud *Mediob.* p. 428. In aversa parte Juppiter dicitur *Quietator Augg.*, quasi nempe eo favente quietem a laboribus post imperii abdicationem ille obtinuerit. Hinc in nummis ejusdem, et Maximiani post eorum abdicationem cusis sæpissime legitur *Quies Aug.* vel *Quies Augg.* cum ejusdem deæ effigie. *V. QUIES.*

QUIÈTE, adverb. Comp. *Quietius*, et *Sup. Quietissime*. — *Quieta*, *It. quietamente, posatamente, chetamente, pacificamente, ησυχως*, tranquille, pacato, placide. *Cic. 1. Fin. 16. 52.* Quod aptissimum est ad quiete vivendum. *Id. Senect. 5. 13.* Est etiam quiete et pure et elegantior actæ ætatis placida ac levis senectus. *Liv. 27. 12.* Quietius deinde tranquilliusque hostem bellatorum, multis verbis adhortatus milites. *Cæs. 3. B. C. 4. in fin.* Nostri quietissime se receperunt.

QUIÈTO, as, a. 1. et *Quietor*, aris, dep. 1. quietum facio, paco, tranquillo. Agnoscitur a *Priscian.* 8. p. 799. *Putsch.*, ubi ea verba recenset, quæ tam activa, quam passiva positione idem significant, ut *mereo mereor, partio partior*, etc.

QUIETORICUM, il, n. 2. sepulcro, sepulcrum, in quo mortui quiescunt, ἀναστυριον. *Inscript.* apud *Gruter.* 810. 2. M. AVR. MVTIVS NOLANVS QUIETORIVM HOC SIBI VIVENS PARAVIT etc. Adde aliam apud *eumd.* 1131. 11.

QUIETUDO, inis, f. 3. quies. *Gloss. Cyrill.* Ἠσυχία, otium, quietudo, quies. Ἠσυχία, otium, quietudo, silentium.

QUIETUM, i, n. 2. *V. voc. seq. In fin.*

QUIETUS, a, um, particip. a verbo quiesco, quod adjective usurpat, unde *Comp. Quietior* sub *B.*; et *Sup. Quietissimus* sub *A. 1.* et *3.* et sub *B.* — Quietus est a labore aut cura vacuus, tranquillius, compositus, placidus, ησυχως (*It. quieto, tranquillo, posato, pacifico*; *Fr. qui est en repos, qui jouit du repos, tranquille, pacifique, calme*; *Hisp. tranquilo, quieto, pacifico, calmado*; *Ger. Ruhe haltend, geniessend, ruhig*; *Angl. quiet, calm, tranquil, peaceable, still, undisturbed, unruffled, contented, composed, ensy*). Usurpatur

A) De hominibus. ¶ 1. *Generatim. Ter. Eun. 2. 2. 46.* Sei ego ta totos, Parmeno, hos menses quietum reddam, ne sursum deorsum cursites, neva usque ad lucem vigiles. *Cic. 2. Tusc. 1. 2.* Aoimo quieto vivere. et 5. *ibid.* 6. 16. Animi quietus et placatus status cernitur, quum perturbatio nulla est, qua moveri queat. *Id. Rosc. Com. 15. 43.* Solutio et quieto aoimo esse. *Id. 2. leg. Agr. 28. 77.* Integri, quieti, otiosi homines. *Id. 6. Ferr. 19. 40.* Homo quietissimus. *Vellej. 2. 117. 2.* Vir ingeoio mitis, moribus quietus. *Plaut. Curc. 4. 2. 6.* Meminerò: de istoc quietus esto. *h. e. securus, nihil sollicitus: quo modo etiam Ter. Phorm. 4. 5. 1.* locutus est. ¶ 2. *Speciatim* de his, qui bello abstinent, et qui in discidiis civilibus neutri parti adherent. *Sall. orat. 1. ad Cæs. de Republ. ordin. 2.* Homines concurrera in castra tua, et aperte quietis mortem, rapinas militari. *Nepos Pelop. 4.* Hoc jam turbido tempore, quoad cum civibus dimicatum est, domi quietus fuit. *Justin. 7. 6. 13.* Noo contentus submovere bella, ultro etiam quietos lacescit. ¶ 3. Et qui ab ambitione et studio contendendi ad honores sunt alieni. *Plin. 10. Ep. 7.* Ad quam speim (*præturae*) aliqui quietissimum hortatur et natalium spendor et summa integritas. *Id. 7. Ep. 31.* Vir rectus, iote, er, quietus ac pæne ultra modum verecundus. *Tac. 1. Hist. 52.* Ipsa vltia (*Vitellii*) pro virtutibus ioterpretabantur multi in utroque exercitu sicut modesti quietique, ita mall et strenui. ¶ 4. *Quietus* dicitur etiam qui quieti, seu somno indulget. *Tac. 1. Ann. 49.* Quos simul vescentes dies, simul quietos nox habuerat. ¶ 5. *Quietus*, mortui. *Nemesian. 1. Ecl. 38.* si sentire datur post fata quietis.

B) De brutis animalibus, de rebus physicis

et de abstractis. *Farro 2. R. R. 7. 15.* Equi demptis testiculis sunt quietiores. *h. e. mansuetiores. Colum. 12. R. R. 50. 19.* Videtur plus olei quieta, quam recens bacca reddere. *h. e. quæ in tabulato aliquandiu jacuit. Horat. 3. Od. 29. 40.* Quum fera diluvies quietos Irritat amnes. *h. e. leniter placideque fluentes. Id. Epod. 10. 11.* quietiore æquore ferri. *Virg. 5. Æn. 216.* columna aere lapsa quieto Radit iter liquidum. *Cic. 2. Cat. 9. 19.* Honores, quos quieta republica desperant, perturbata consequi se posse arbitraotur. *Id. 1. Fin. 21. 71.* Placata, tranquilla, quieta, beata vita. *Id. Senect. 23. 82.* Otiosam ætatem et quietam sive ullo labore et contentiooe traducere. *Id. ibid. 9. 28.* Est decorus sermo senis, quietus et remissus. *Auson. perioch. od. 13.* In Ithagam quietissima navigatiooe devehi. *Cæs. 5. B. G. 58. extr.* Paulloque habuit post id factum Cæsar quietiorem Galliam. *Liv. 33. 19.* Nihil quietiores postea res habuit. *Sall. Jug. 106. extr.* Interim equites, exploratum præmissi, rem, uti erat, quietam nunciavit. — *VB.* De cognom. Rom. *V. ONOM.* — Hinc

Quietum, i, o. 2. absolute, substantivorum more, usurpatur pro aere quieto apud *Petron. Satyr. 131.* Prenebat illa resoluta marmoreis cervicibus aureum torum, myrtoque florenti quietum verberabat. *sventolavasi con un ramoscello di mirto.*

QUILIBET (vel *quilibet*), quælibet, quodlibet et quidlibet. Neutrum quodlibet est adjectivum, quilibet substantivum. — Quilibet est quisvis, quicumque, *h. e. quemcumque ex multis libet eligere, vel cspere, οτισοδυν* (*It. qualunque ti piace, chiunque si sia, qualsivoglia*; *Fr. celui qu'on voudra, quel qu'il soit, quelconque*; *Hisp. qualquier, cualquiera*; *Ger. jeder wer will, der erste Beste, jeder ohne Unterschied, alle*; *Angl. whosoever will, any one whom you please, it matters not who, any one, any*). ¶ 1. *Generatim. Cic. Rosc. Am. 3. 8.* Si aut causa criminosa, aut facti s: p:icio, aut quilibet denique vel minima res reperiretur, quamobrem etc. *Id. 4. Acad. (2. pr.). 43. 132.* Ad vos nunc refero: quem sequar? modo ne quis illud tam ineruditum absurdumque respondeat: *Quemlibet, modo aliquem. Lucret. 1. 291.* Quæ (*venti flamma*) veluti validum quum flumen procubuerit. *Quamlibet* io partem, trudoit res ante etc. *Horat. 3. Od. 3. 38.* qualibet esules In parte regnato beati, Dum etc. *Id. 1. Sat. 3. 126.* do nomen quodlibet illi. *Id. 1. Ep. 6. 53.* Cuiilibet hic fascies dabit. *Id. 2. Ep. 2. 7.* idoneus (*puer*) arti Cuiilibet. *Id. 1. ibid. 15. 30.* Quilibet io quemvis opprobria fingere sævus. et 1. *Sat. 4. 73.* Non recito cuiquam nisi amicis, idque coactus, Non ubivis, coramve quibuslibet. *Liv. 2. 49.* Quibuslibet temporibus. *Plaut. Pæn. 4. 2. 38.* Quem ament igitur? sv. alium quemlibet: nam nostrorum oemo dignus est. *Quintil. 1. 4. 7.* Ao cuiuslibet auris est exigere litterarum sonos? — *Quidlibet* subst. *Afranivus apud Cic. 4. Tusc. 20. 45.* Dummodo doleat aliquid, doleat quidlibet. *Horat. Art. P. 9.* pictoribus atque poetis *Quidlibet* audendi semper fuit æqua potestas. *Id. 1. Ep. 17. 27.* Alter purpureum non expectabit amictum: *Quidlibet* indutus celeberrima per loca vadet. — *Jungitur cum unus. Liv. 9. 17. ad fin.* Id vero erat periculum, ne solertius, quam quilibet unus ex iis, quos oominavi, castris locum caperet. *Id. 42. 42.* Queratur unus quilibet militis mei injuriam. ¶ 2. *Speciatim, urbane* dicitur de iis, in quibus nullus est delectus, nihil singulare, aut exlimium: et contemptum quandam significat. *Cic. 3. Fin. 7. 24.* Ut enim historial actio, saluatori motus, oon quilibet, sed certus quidem est datus: sic vltia agenda est certo genere quodam, noo quolibet. *Id. 2. Divinat. 34. 71.* Hic (*in auspiciis captandis*) apud majores nostros adhibebatur peritus, nunc quilibet. *Ovid. 2. Met. 388.* Quilibet al'er agat portantes lumina currus. *Plin. 7. Hist. nat. 28. 29. (104).* Bis ab Hannibale captus: neque eoim cum quolibet hoste res fuit. *Liv. 6. 40.* Si *Claudiam* familiæ non sim, nec ex patricio sanguine ortus, sed unus *Quir-*

tium quilibet. *Cajus Dig. 2. S. 5.* Saoc non quilibet injuria est, duci in jus eum, qui satis idoneum fidejussorem det. *h. e. non vulgaris, non levis.*

QUILON, i, n. 2. pro *cydon* legitur apud *Veg. 2. Veterin. 66. 4. Schneid. V. CYLON.*

QUIMATUS, us, m. 4. *νετραετια*, ætas quinque annorum. *Plin. 8. Hist. nat. 45. 70. (178).* de bobus. *Femina* vita quindecim annuorum (*Syllig. quindeois annis*) longissima, maribus viginti: robur in quinquatu. In *MSS. Harduini* legitur *quinquennatu*, probante *Silligio*. *Vetus quoque editio anni 1469.* habet *V. natu*.

QUIN, conjunctio, ex *quine* per apocopen, ut seu a sive; ne pro non posito. Hæc conjunctio numquam locum habet in historicis propositionibus, sed semper in iudiciis subjectivis et de rebus, quarum eveotus est admodum incertus. ¶ 1. Ut particula relativa, *quin* significat *quominus, ut non, It. che non*. — a) Post quodlibet verbum et particulam negantem. *Cic. 12. Att. 27.* Facere non possum, quin ad te mittam. *Ter. Eun. 5. 2. 2.* Ut nullo modo introire possem, quin me viderent. *Cic. 11. Att. 15. ad fin.* Prorsus nihil abest, quin sim miserimus. *Id. 2. Invent. 28. 85.* Ut de his non modo non necesse sit, sed ne utile quidem, quin mor iudicium fiat, expectare. *At Orellius pro qui legit quam. Id. Quinct. 9. 32.* Quum causæ oihil esset, quio secus iudicaret. *Id. 3. ad Q. fr. 3.* De aqua et via oihil prætermisi, quin eoucleata ad te scriberem. *Virg. 2. G. 516.* Nac requies, quin aut pomis exuberet annus, Aut fetu pecorum, etc. *Liv. 32. 21. ante med.* Quid recusare potest, quin et socii sibi consulant. *Cæs. 7. B. G. 11.* Perpaucis ex hostium numero desideratis, quin cuncti caperentur. *Horat. 2. Sat. 2. 23.* Vix tamen eripiam, posito pavone velis quin Hoc potius, quam gallina tergere palatum. *Plaut. Cas. 2. 8. 68.* Tribus oon conduci possim libertatibus, quio ego illis hodie comparem magnum malum, quioque hanc omoem rem meæ heræ jam faciam palam. — Tacite subest præmissa negatio in his *Quadrigrari* apud *Gell. 17. 13.* Romam venit: vix superat, quin triumphus decernatur. *h. e. parum abest, quin et ibid.* Præoe factum est, quin castra reliquerentur. *V. Gell. — Quin ut pro quo minus, tæ ut redundaote. Plaut. Aulul. 2. 1. 12.* Neque æquum est, occultum id haberi, neque per metum mussari, quin participem ego te, et tu me ut facias. — b) Post verba dubitandi et similia, *che non. Cic. Dom. 26. 69.* Non quod dubitaret, quin ab isto nihil iure esset actum, sed ne quis etc. *Id. 5. Fam. 20. a med.* Illud cave dubites, quin ego omoia faciam, quæ interesse tua, aut etiam velle te existimem. *Cæs. 1. B. G. 4. extr.* Non esse dubium, quia totius Gallie plurimum Helvetii possent, et *ibid. 4.* Neque abest suspicio, quin ipse sibi mortem consciverit. *Cic. Flacc. 27. 64.* Quis ignorat, quio tria Græcorum genera sint? et *ibid. 17. 40.* Dubitabit, quin nobilissimum civem vindicetis? — c) Post mirum apud *Plaut. Amph. 2. 2. 118.* Mirum, quin te adversus dicat. et *Rud. 5. 3. 36.* *IA.* Nempe pro meo iure oras? *vx.* Mirum, quin tuum jus meo periclo abs te expectam. Adde *eumd. Trin. 4. 2. 125.* — d) Est etiam *qui non. Cic. 5. Ferr. 59. 136.* Quum oemo esset, quin hoc se audisse liquido dicaret. et 6. *ibid. 4. 7.* Messaniam nemo venit, quin viderit. et 7. *ibid. 22. 57.* In qua quam multa sint vulnera, quio est vestrum, iudices, quin intelligat? — Et quo non, nam *qui* est etiam Ablativus casus. *Id. 1. Att. 1. a med.* Dies fere nullus est, quin hic Satrius domum ineam ventitet. — Refertur et ad alios casus relativi. *Id. 6. Ferr. 1. 1.* Nego ullum vas fuisse, ullam gemmam, quidquam ex auro, signum ullum; nego ullam picturam fuisse, quin conquieserit, inspexerit, quod placitum sit, abstulerit. *Ter. Phorm. 4. 4. 16.* Nihil est, quin male narrando possit depravari. *Cato apud Gell. 17. 13.* Haud eos eo postreum scribo, quin populi et boni et strenui sint. *h. e. non ideo scribo, quod non sint etc.* ¶ 2. Ut particula interrogativa, significat *cur non, perchè non?*

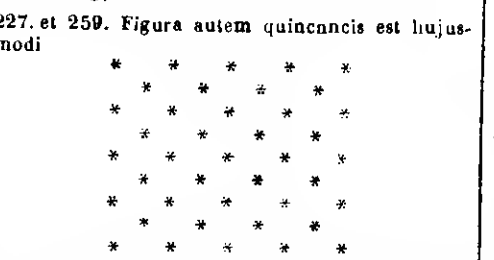
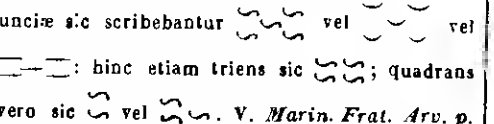
τ μῆ; — a) In recta interrogatione. *Cic. Anbr. perduell.* 6. 18. Quin continetis vocem, laudicem stultitiam vestrae, testem paucitatis? *Liv.* 1. 57. Quin concendimus equos, invisimusque praesentes nostratum ingenia? *Ter. Heaut.* 4. 7. 4. Quid stas, lapis? quin accipis? *Virg.* 4. *Æn.* 99. Quin potius pacem aeternam pactosque Hymenaeos Euercemus? *Curt.* 5. 7. 4. Quin igitur ulciscimur Graecam, et urbi faces subdimus? *Cic.* 2. *Orat.* 61. 249. Verecundanti in publicum prodire, mater dixit: Quin prodis, mi Spuri? *Sall. Cat.* 20. ad fin. Quin igitur expurgiscimini? *Ovid.* 5. *Met.* 539. Quin animam banc (ne quod facinus tibi, perfide, restet) Eripis? — b) Extra interrogationem est quia non. *Cic.* 4. *Fam.* 7. *init.* Non quin ipse dissentiam, sed quod etc. *Liv.* 2. 15. sub *init.* Non quin breviter reddi responsum potuerit, ideo etc. sed ut, etc. ¶ 3. Praeterea particula quin auget ac vehementer affirmat, et valet immo, immo etiam, anzi, anzi-chè; qua significatione usurpatur non modo quin, sed quin etiam, quin et, quin potius, quin immo, quin contra. *Ter. Heaut.* 3. 3. 20. Credo: neque id injuria: quin mihi molestum est. *Id. Andr.* 1. 1. 18. Quin tu uno verbo dic, quid est, quod me velis. *Cic.* 7. *Fam.* 30. Te nec hortor, nec rogo, ut domum redeas: qui hinc ipse evolare cupio. *Id. Mil.* 29. 79. Quin sic attendite, iudices, etc. *Liv.* 26. 19. circa *med.* His miraculis numquam ab ipso elusa fides est: quin potius aucta. *Cic.* 1. *Att.* 13. ante *med.* Quin immo leviter inter se dissident. *Alit leg.* qui nunc. *Plin.* 4. *Ep.* 9. a *med.* Placuit sententia Caepionis: quin immo consurgenti ei acclamatum est. (Scribitur et *quinimmo* conjunctim.) *Cic.* 13. *Att.* 26. Credibile non est, quantum scribam die: quin etiam noctibus; nihil enim somni. et 14. *ibid.* 21. Quin etiam hoc ipso tempore multa ὑποδόχεια. *Virg.* 2. *Æn.* 768. Ausus quin etiam voces jactare per umbram, Implevi clamore vias. (Sunt qui conjunctim scribunt *quinetiam*.) *Horat.* 2. *Od.* 13. 37. Quin et Prometheus et Pelopis parens Dulci laborum decipitur sono. Adde *eund.* 1. *ibid.* 10. 13. et 3. *ibid.* 11. 21. *Liv.* 35. 26. in *fin.* Nihil ea res acimum militaris viri imminuit: quin contra plus spei nactus, etc. — *Quin tamen*, nihiltominus tamen. *Lucret.* 2. 29. Quin tamen inter se prostrati in gramine molli, Propter aquae rivum, jucunde corpora curant. *Alit leg.* atamen: alii *quim tamen*: in his *Macrob.* 6. *Saturn.* 2. probante *Lachmanno*.

QUINAM. V. QUINAM.
 QUINARIUS, a, um, s'dject. di' cinque, πενταδικός, quinque continens. — a) Generatim. *Frontin. Aquaed.* 25. Modulus appellatur quinario nomine. et mox. Quinaria (fistula) dicta a diametro quinque quadrantum. *Plin.* 31. *Hist. nat.* 6. 31. (58). Fistulae, si quinariae erunt, sexagena pondo pendere; si octonariae, centena. V. DENARIUS. — b) Quinarius nummus, et quinarium absolute, argenteus fuit, dimidium denarii. V. VICTORIATUS. *Varro* 5. *L. L.* 173. *Müll.* Denarii, quod denos aëris valebant: quinarium, quod quinos. *Plin.* 33. *Hist. nat.* 3. 13. (44). Placuit denarium pro decem libris aëris valere, quinarium pro quinque. — c) Quinarium numerum *Servius* ad *Virg.* 1. *G.* 277. tradit *Miuervae* esse consecratum, quia sterilis est: unde etiam omnia sterilia quinta luna uata esse dicuntur. Ob aliam causam laudat hunc numerum *Macrob.* 1. *Somn. Scip.* 6. ante *med.*

QUINARIUS, ii, m. 2. absolute, substantivorum more. V. voc. praeced. sub b.
 QUINCENTI. V. QUINGENTI.
 QUINCTILIS. V. QUINTILIS.
 QUINCUNCIALIS, e, adject. ad quincuncem spectans. — a) Generatim. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 48. 72. (155) Quincuncialis magnitudo. — Sic quincuncialis herba, quae mensuram quincuncis unius pedis habet, h. e. septenos fere digitos. *Id.* 27. *ibid.* 11. 74. (98). de lithospermo. Herba quincuncialis fere, foliis duplo majoribus, ovata rotæ. — b) Speciatim, quincuncialis figura, quae quincuncem refert, πενταστιχος. *Plin.* 17. *Hist. nat.* 11. 15. (78). In disponendis ar-

boribus arbutis ac vineis quincuncialis ordinum ratio vulgata et necessaria, non perflatu modo utilis, verum at aspectu grata, quoquo modo intueere, in ordinem se porrigente varsu. V. vocem sequent.

QUINCUNX, unci, m. et f. 3. ¶ 1. Stricto sensu est quinque unciarum, vel quinque habens uncias. *Horat. Art. P.* 327. si de quincunce remota est Uncia, quid superat? *Frontin. Aquaed.* 28. et 40. Senaria fistula capit quinarium unam quincuncem, scilicet. *Colum.* 12. *R. R.* 28. 1. Irim cribratam, quae sit instar pondo quincuncem et trientem. ¶ 2. Est etiam mensurae genus, capiens quinque cyathos, h. e. quasi dimidium sextarii, uno cyatho minus. Sextarius enim duodecim cyathos continet: ejus dimidium sunt sex cyathi, quae est hemina; si unum demas, quincunx. *Martial.* 1. 28. Hesternae tibi nocte dixeramus, Quincunces, puto, post decem peractos, Cænares bodie, Procille, mecum. h. e. post epotos cyathos quinquaginta a multis simul convivis. *Id.* 11. 36. Quincunces et sex cyathos bessemque bibamus, Caius ut fiat, Julius et Proculus. h. e. quinque cyathos, deinde aëx, postea octo: totidem enim litteras habent ea nomina. quae de *re v.* 1. 72. et 8. 51. V. etiam BIBO. ¶ 3. Quincunx hereditatis apud *Plin.* 7. *Ep.* 11. sunt quinque partes hereditatis in duodecim divise. ¶ 4. De usura, qua ea singulis centenis assibus quinque unciarum, seu quinque unius assis partes quolibet mense, seu quotannis quinque asses percipiuntur, cinque per cento. *Pers.* 5. 149. Quid petis? ut nummi, quos his quincunce modesto Nutrieras, pergant avidos sudare deunces? — V. et *Frontini* locum in USURARIUS; *Scævola. Dig.* 46. 3. 102. § 3.; *Tab. Alim.* Vellej. *De Lama p.* 29.; et *Inscript.* apud *Gruter.* 753. 4. — Adjective. *Scævola Dig.* 46. 3. 102. ad *fin.* Titius mutuum pecuniam accepit, et quincunces usuras spondit. *Inscript.* in *Giorn. Arcad.* T. 28. p. 356. L. FABIO HERMOGENI FLAMINI NIVI HADRIANI QUI OB HONORES ET HABITOS HS L. M. N. DEDIT EX QUORVM TVRIS QVINCVCNIBVS QVOTANNIS XIII. KAL. AVG. DIE NATALI FIVS E. ¶ 5. Quincunx jugeri apud *Colum.* 5. *R. R.* 1. 11. est, respectu jugeri, quod quinque unciarum respectu assis aut librae. ¶ 6. Quincunx etiam dicitur ordo, quo arbores ita disponuntur, ut quinque unciarum figuram referant; olim enim quinque

Quintil. 8. 3. 9. Quid illo quincunce speciosius, qui, in quamcumque partem spectaveris, iustus est? *Cic. Senect.* 17. 59. Proceritates arborum, et directi in quincuncem ordines. *Colum.* 3. *R. R.* 13. 4. Nonnulli omnem vitem per deos pedes in quincuncem disponunt, ut more novalium terra transversis adversisque sulcis proscindatur. Adde *Varron.* 1. *R. R.* 7. 2.; et *V. Plin. loc. cit.* in *voc. praeced.* sub b. — *Cæs.* 7. *B. G.* 73. Ante hos (cippos) obliquis ordinibus in quincuncem dispositis scrobes fodiebantur.

QUINCUPEDA, æ, f. 1. pertica, passo, regula, seu pertica quinque pedum longitudine, notis pedum et unciarum distincta, qua metiendis aedificiis utebantur. *Martial.* 14. 92., cuius lemma est *Quincupeda*. Puncta notis illex et acuta cusplde clausa Sæpa redemptoris prudere furta solet. h. e. pertica es illice. V. DECRMPEDA.

Sunt tamen qui apud *Martial.* legunt *Quincupedal*.

QUINCUPÉDAL, alis. V. voc. praeced.
 QUINCUPLEX, Icia, adject. πενταπλοῦς, quinque multiplicatus, ut *Quincuplices*, scilicet pugillares quinque tabellarum. *Martial.* 14. 4., cuius lemma est *Quincuplices*. Cæde juvenearum domini colet area falis, Quincuplici cera quum datur altus honor. h. e. victimæ immolantur, quum Domitianus novum consulatum init, et pugillares quinque tabellis ceratis constantes distribuuntur. V. PUGILLARES. *Auson. epist.* 24. 81. Utque duplex Arelas Alpinae tectæ Viennæ Narbonemque pari spatio sibi conserit, et mox Quincuplicem socias tibi, Martie Narbo, Tolosam; etc. *Vopisc. Florian.* 3. Imago ejus posita est in una tabula quincuplex, in qua aemul togatas, semel clamidatus, semel armatus, semel palliatus, semel venatorio habitu.

QUINCUPUS, a, um, adject. idem ac quinquipus. *Boeth.* 1. *Arithm.* 23. p. 1355. Nam duplex unum Intermittit, triplus ii., quadruplus iii., quincuplus iiii. V. alium *Boethii loc. cit.* in SEXCUPUS; et QUINCUPLUM.

QUINDECENNĀLIS, e, adject. πενταδεκαετής, qui quindecim annorum est. *Quindecennalia vota* non ελογραμμύτως, sed per siglas numerales scribitur in nummis Constantini M., aliorumque subsequentium imperatorum, nempe *vot. xv.* V. QUADRAGENNĀLIS.

QUINDECENNĪUM, ii, n. 2. quindennio, spectum quindecim annorum. *Impp. Honor. et Theodos. Cod. Theod.* 12. 1. 171. (ann. 409.). Placuit, principales viros a curia in Gallis non ante discedere, quam quindecennium in ordinis sui administratione compleverint.

QUINDECIES, adverb. quindici volte, δεκαπεντάκις, quindecim vicibus. *Cic.* 4. *Verr.* 25. 61. Ad illa sestertia quingenta millia hereditaria accessit ipsius antiqua sestertium quindacies pecunia. *Martial.* 7. 10. Dicere quindicies poteram: quid pertinet ad te?

QUINDECIM, quindici, δεκαπέντε, nomen numeral. cardinale indeclin. *Plaut. Pseud.* 1. 1. 51. Quindecim milles minas dederat. *Cæs.* 1. *B. G.* 15. Dies circiter quindecim. Adde *Martial.* 12: 59.; et *Apul. de Mag. V. Horat. loc.* in QUINDECIMVIRI sub a.

QUINDECIMPRIMI, orum, m. plur. 2. quindecim viri principes ex decurionibus. V. DECIMPRIMI et DECURIO. *Cæs.* 1. *B. C.* 35. Evocat ad se Cæsar Massiliensium quindecimprimos; cum iis agit, ne initium inferendi belli ab Massiliensibus oriatur. Docet *Strabo l.* 4. p. 271. *ed. Amst.* optimates Massiliensium fuisse sexcentos, his præfuisse quidecem, his rursus tres. *Inscript.* apud *Murat.* 626. l. c. MEMMIO MACRINO Q. N. VIR. MASSIL. Q. II. VIR. Q. Q. ITEM PRÆFECTO PRO II. VIRO Q. Q. etc. Fortasse hic pro Q. N. legendum XV.

QUINDECIMVIR, i, m. 2. V. QUINDECIMVIRI.

QUINDECIMVIRĀLIS, e, adject. ut Sacerdotium quindecimvirale, h. e. quindecimvirorum sacris addictorum, apud *Tac.* 11. *Ann.* 11.

QUINDECIMVIRĀTUS, us, m. 4. dignitas quindecimvirorum. *Lampriid. Alex. Sev.* 49.

QUINDECIMVIRI, orum, m. plur. 2. Qui scribunt *quindecimvir* falluntur similitudine τοῦ *decemvir*. Nam *decem* quidem dicimus: *quindecem* non dicimus. Ceterum quum apud *Front. loc. cit.* in DADUCHUS, et in *Inscript.* apud *Gruter.* 433. 4. et 1102. 2., quæ ad IV. a Chr. n. sæculum pertinent, *quindecimvir* scriptum sit, videtur sequiori Latinitatis tempore ita scribi et pronuciari cœpisse. — De num. *sing. V. sub b.* — Quindecimviri erat magistratus quindecimvirorum. ¶ 1. Quindecimviri Sibiyllini, seu quindecimviri sacrorum faciendorum, erant quindecim sacerdotes, qui libris Sibiylle legendis carminibusque interpretandis præerant. Ad hos etiam laborum secularium procuratio pertinebat. Insigne hujus sacerdotii fuit tripus Apollinis, ut videre est in nummis apud *Eckhel. D. N. V. T.* 6. p. 316., et in lapidibus apud *Ignarr. de*

phratr. p. 154 Primum a Tarquinio Superbo duo viri ad hoc sacerdotium creati sunt (Dionys. Halic. l. 4. c. 62.; et Liv. 10. 8.); deinde quum plebs in partem magistratum et sacerdotiorum venire vellet, decem, quique ex patribus, totidem ex plebe, anno U. C. cccclxxxviii. (Liv. 6. 37. et 42.; et Cic. 1. Divinat. 2. 4.); tandem a L. Sulla quindecim (Serv. ad 6. Æn. 73.). — Si Servio habenda esse fides, ad 6. Æn. 73., etiam ante Sullæ tempora quindecimviri fuerunt: postea is numerus usque ad Lx. auctus est, retento tamen quindecimvirum nomine. *Alii pro ux. leg. xl.* — a) In plur. num. *Horat. Carm. sæc. 70.* Quæque Aventinum tenet, Algidumque Quindecim Diana preces virorum Curet. *Tac. 6. Ann. 12. extr.* Notioni quindecimvirum is liber sublicitur. *Apul. de Mag. Quindecimviri sacris faciundis.* — In veterib. libris fere hoc modo scribitur *XV. viri.* Sic et Decemviri X. viri, Septemviri VII. viri, Sexviri, aut Seviri VI. viri, etc. — b) In sing. num. *Sueton. Cæs. 79. L. Cottam quindecimvirum sententiam dicturum. Tac. 6. Ann. 12. init.* Caninius Gallus quindecimvir postularat. *Gell. 1. 12.* Flamen, aut augur, aut quindecimvir sacris faciundis. — Sunt qui putant, etiam cum singulari nomine in omnibus casibus *quindecimvirum*, quod sit genitivus pluralis, dici debere. Itaque legunt apud *Tac. loc. cit.* Caninius Gallus quindecimvirum. h. e. unus e quindecimviris: similiter apud *Gell.* Idem videtur dicendum de aliis hujus positionis, *duumvirum, decemvirum, septemvirum*, etc., quæ si aliquando singularia legantur *duumvir, decemvir*, per compendium scripta esse censi possunt. Deficit hoc tamen, quotiescumque aliquod ex his nominibus absolute ponitur, non adjecta persona, ut apud *Liv. 3. 48.* Decemvir, alienato ad libidinem animo, negat etc. et *ibid. 49.* Licitor decemviri. et *moz.* Decemviro obstrepitur. *Plin. 2. Ep. 11. circa med.* Stabat modo consularis, modo septemvir epulonum, jam neutrum. *Inscript. opt. notæ apud Gruter. 403. 1. SEPTEMVIRO EPYΛONVM. Alia ibid. 442. 6. AODALES A. NOVIO A. L. PLECONTI SEVIRO AVGSTALI.* ¶ 2. *Quindecimvir* agris dividendis, seu dandis fuit alius magistratus extraordinarius. *Plin. 7. Hist. nat. 43. 45. (139.)* Supremis laudibus patris sui L. Metelli, pontificis, bis consulis, dictatoris, magistri equitum, quindecimviri agris dandis.

QUINDECIMUS, a, um, adject. quintus decimus. Est *Marcelli Empir. 36.*

QUINIDENI. V. QUINIDENI.

QUINGENARIUS, a, um, adject. di cinquecento, πεντακοσάρτος, quingena continens. *Plin. 7. Hist. nat. 20. 19. (83.)* Quingenario thorace indutus. h. e. quingentiarum librarum pondo. Sic *33. ibid. 11. 52. (145.)* Quingendaria lana. h. e. quingentas habens argenti libras. *Curt. 5. 2. 3.* Quingendaria cohortes. h. e. quingentorum militum. *Caj. Instit. (edente Goeschenio) 4. § 14.* Pæna autem sacramenti aut quingendaria erat, aut quinquagenaria: nam de rebus mille æris plurisve quingentis assibus, de minoribus vero quinquaginta assibus sacramento contendebatur. *Hinc Id. ibid. § 5.* Quingenarium sacramentum.

QUINGENI, æ, a, nomen numerale distributiv. cinquecento, πεντακοσίων, idem quod quingenti, per syncope. ¶ 1. In distributione est quingenti. *Cic. 16. Att. 8.* Quingentos denarios dat. *Alii leg. quingentos minus recte. et 12. ibid. 15.* Apud eum HS. quingena deposuerunt. *Alii leg. quinquagena. Sueton. Cæs. 38.* Non ultra quingentos sestertios remisit. *Id. Aug. 101.* Legavit cohortibus urbanis quingenos nummos. *Ulp. Dig. 38. 1. 15. extr.* Si communis libertus patronis duobus operas mille daturum se juraverit, quingenas potius deberi, quam singularum operarum dimidias. Adde *Sueton. Ner. 10. et Vesp. 17.; et Curt. 5. 1. 45.* ¶ 2. Extra distributionem, quingenti. *Colum. 5. R. R. 2. 6.* Horum pars dimidia duo millia quingent.

QUINGENTARIUS, a, um, adject. quingenta continens, quingentarius: ut Quingentaria cohors, apud *Veget. 2. Milit. 6.*, ut quidem ibi legentur esse et *Stewech.* monet et res ipsa postulat. Habet enim pedites DLV.

QUINGENTENI, æ, a, nomen numerale distributiv. idem ac quingeni. *Fulgat. interpr. 2. Machab. 8. 22.* Subjectis unicuique millenis et quingentenis. Adde *Priscian. de ponder. p. 1353. Putsch.*

QUINGENTESIMUS, a, um, adject. cinquecentesimo, πεντακοστός, qui ordine est post quadringenta nonaginta novem. *Cic. Flacc. 1. 1.* Prope quingentesimo anno. *Plin. 15. Hist. nat. 1. 1. (2).* Urbis anno quingentesimo quinto.

QUINGENTI, æ, a, nomen numerale. Quingenti legitur apud veteres. *Festus p. 254. 19. Müll.* Quingentum et producta prima syllaba et per C litteram usurpabant antiqui. — Quingenti sunt quingena centum, cinquecento, πεντακοσίων. *Virg. 10. Æn. 204.* Hinc quoque quingentos in se Mezentius armat, Quos etc. *Horat. 2. Sat. 7. 42.* si me stultior ipso Quingentis empto drachmis deprenderis. *Plaut. Mil. glor. 1. 1. 52.* Quingentos uno ictu occidere. *Sueton. Galb. 5.* Tiberio legatum ad quingenta revocante. *Varro 6. L. L. 37. Müll.* Quingentum millium verborum. *Gell. 7. 14. a med.* Multa talentum fere quingentum. *Justin. 2. 11. 15.* Sexcenti viri castra quingentorum millium irrumpunt.

QUINGENTIES, adverb. cinquecento volte, πεντακοσάκις, quinquies centum. *Vitruv. 1. 6. a med.* Orbis terræ circuitio est inventa ducentorum quinquaginta duum millium stadiorum, quæ faciunt passus semel et tricies millies mille et quingentes mille. *Budæus et Schneiderus* hæc postrema corrupta esse probant, legendumque ita ex *Plin. 2. Hist. nat. 108. 112. (247.)* quæ sunt passus trecentis quindecies centena millia. — Sæpissime quingentes absolute dicitur pro quingentes centena millia. V. DECIES. *Cic. 4. Ferr. 38. 93.* HS. quingentes Veneri Erycinæ de Sthenii bonis exacturus. *Alii leg. quindecies. Sueton. Aug. 101.* Nec plus perventurum ad heredes suos, quam millies et quingentes, professus. h. e. 150.000.000 sesterzi. *Id. Galb. 5.* Livix Augustæ testamento pæne ditatus est HS. namque quingentes quum præcipuum inter legatarios habuisset, quia notata, non percipitur erat summa, herede Tiberio legatum ad quingenta revocante. ne hæc quidem accepit. h. e. 50.000.000, ad 50.000. revocante.

QUINGESIMUS pro quingentesimus dici, ait *Priscian. de ponder. p. 1352. Putsch.*

QUINI, æ, a, cinque, πέντε, nomen numerale dispersitivum: a quinque. ¶ 1. In distributione. *Cic. Pis. 27. 67.* Græci stipati, quini in lectulis, sæpe plures. *cinque per letto.* et *Colum. 4. R. R. 30. 15.* Quinam pedum interordinia esse, abunde est. *ogni spazio cinque piedi.* et *Cies. 7. B. G. 73. a med.* Perpetuæ fossæ. quinos pedes alta, ducebantur. *cinque piedi l'una.* et *Nepos Att. 18. in fin.* Ita ut sub singularum imaginibus facta magistratusque eorum, non amplius quaternis, quinisque versibus, descriperit. *quattro o cinque per una.* et *Liv. 8. 8. a med.* Scribebantur quatuor fere legiones quinia millibus pedum, equitibus trecentis. *Julian. Dig. 40. 9. 5. in fin.* Quinam uterque ærum quinum aureorum ait. ¶ 2. Extra distributionem pro quinque. *Ovid. 3. Met. 351.* ter ad quinos unum Cephisius annum Addiderat. *Virg. 5. Æn. 96.* credit quinas de more bidentes. et *7. ibid. 538.* Quinque greges illi balantum, quina redibant Armenia. *Liv. 28. 26.* Quina nomina principum seditionis edita sunt. *Plaut. Pseud. 1. 3. 110 ca.* Meam tu amicam vendidisti? BA. valde: viginti minis. CA. Viginti minis? BA. utrum vis, vel quater quinis minis. *Auson. Edyll. 11. 87.* Quos (libros Sibylinos) ter quorum aervat cultura virorum. h. e. quindocimvirorum sacris faciendis. — In sing. num. *Plaut. Pseud. 1. 3. 69* Lex me perdidit quina vicenaria. h. e. quæ vetat minorem viginti quinque annis stipulari. V. LÆTORIUS, et VICENARIUS. *Plin. 17. Hist. nat. 11. 16. (80).* Scrubus non altiores quino semipede. h. e. quinque dimidiis pedibus, qui duos pedes et se-

mis efficiunt. *At Sillig. legit semisquipedo. — Quinus vicenarius. V. VICENARIUS.*

QUINIDENI et quini deni et per syncope. Quindenii, æ, a, nomen numerale dispersitivum, quindici, quindecim. ¶ 1. In distributione. *Liv. 35. 40. a med.* Quina dena jugera agri data in singulos pedites suut. *Quintil. 1. 10. 43.* Si quindenii pedes per latera. quini in fronte sint. *Alii leg. quindenii. Vitruv. 6. 9.* Latitudines pedum quindenium. *Plin. 10. Hist. nat. 63. 83. (178).* Vivunt Laconici (canes) annis denis: cetera genera quindenos annos, aliquando et vicenos. *Sueton. Claud. 10. extr.* Promisit singulis quinquagena HS. ¶ 2. Extra distributionem. *Plaut. Most. 2. 1. 11.* Quindenii hastis corpus transfigi.

QUINIMMO. V. QUIN.

QUINIO, ðnis, m. 3. cinquina, πένταξ, numerus quinquarius, ut Quinionem filiorum eniti, *Tertull. Anim. 6. sub fin.* et Quinio voluminum, *Id. ibid. 46. a med.* — In ludis tesserarum est jactus quinquarius, ut senio senarius. *Isid. 18. Orig. 65. V. BINIO et SENIO.*

QUINIVICENI et quini viceni, æ, a, nomen numerale distributiv. venticinque, vigintiquinque. *Liv. 37. 59. sub fin.* Militibus quini viceni denarii dati.

QUINQUAGENARIUS, a, um, adject. di cinquanta, πεντηκοντατικός, quinquaginta continens. ¶ 1. Generativum. *Varro 2. R. R. 10. 11.* Ad equarum gregem quinquagenarium bini bovinos. *Cato R. R. 69.* Quinquagenarium dolium. h. e. capiens quinquaginta quadrantalia, vel congios. et *ibid. 10.* Urna quinquagenaria. h. e. quinquaginta sextariorum. *Vitruv. 8. 7. de aquaed.* Quæ lamna fuerit digitorum quinquaginta, quum listula perficeretur ex ea lamna, vocabatur quinquagenaria: similiterque reliquæ. *Quintil. 9. 2. 85.* Homo quinquagenarius. h. e. annos natus quinquaginta. *Amian. 18. 2.* Auxiliarii milites quinquagenarias longioresque materias veteræ cervicibus. ¶ 2. Speciatim quinquagenarii manus proprium militiæ. *Hieronym. 2. in Isaj. 3. 3.* Quomodo centuriones vocantur, qui centum præsent militibus; chiliarchi, qui mille, quos nos tribunos appellamus, ab eo, quod præsent tribui: sic in Israelitico exercitu quinquagenarii vocabantur, qui in capite erant quinquaginta militum. V. PENTACONTARCHUS.

QUINQUAGENTI, æ, a, nomen numerale distributiv. cinquanta, πεντηκοντόι, quinquaginta. ¶ 1. In distributione. *Cic. 5. Ferr. 28. 69.* In singulos HS. quinquagenis millibus damnari mavultis? *cinquanta mila ogni uno.* et *Sueton. Oth. 5.* Omnibus dena sestertia representata et quinquagena promissa. *Plin. 15. Hist. nat. 24. 28. (99).* Arbores quinquagenum cubitorum altitudine. *Vitruv. 9. 1.* Area quinquagenum pedum. — In sing. num. *Plin. 17. Hist. nat. 5. 3. (41).* Centena quinquagena fruge fertilibus campus. *Id. 19. ibid. 1. 2. (11).* Singula stamina centeno quinquageno filo constare. ¶ 2. Extra distributionem. *Manil. 3. 603.* Per quinquagenas complet sua munera brumas. *Martial. 12. 66.* Bis quinquagenis domus est tibi millibus emptæ.

QUINQUAGESIES, adverb. idem ac quinquages. *Plaut. Men. in fin.* Vix credo tota auctione capiet quinquagesies. *Alii leg. quinquagles, et quidem rectius.*

QUINQUAGESIMA, æ, f. 1. V. voc. seq. in fin.

QUINQUAGESIMUS, a, um, adject. numeral. ordinalis, cinquecentesimo, πεντηκοστός. *Cic. 2. de republ. 35.* Quarto circiter et quinquagesimo anno post primos consules. Adde *eumd. 1. ibid. 16.* Sic *Plin. 7. Hist. nat. 8. 6. (45).* Quinquagesimo uno raptus anno. *Martial. 10. 24.* Quinquagesima libra, septimamque Vestris addimus hanc focis acerram. *Plin. 2. Hist. nat. 8. 6. (31).* Quinquagesima Olymplate — Hinc *Quinquagesima, æ. f. 1. absolute, substantivorum more.* ¶ 1. Est vectigal, quo penditur quinquagesima pars alicujus rei. *Cic. 5. Ferr. 49. 116.* Ab omnibus enim terræ præterea quinquagesima pars penditur.

QUINQUAGESIMA, æ, f. 1. V. voc. seq. in fin.

QUINQUAGESIMUS, a, um, adject. numeral. ordinalis, cinquecentesimo, πεντηκοστός. *Cic. 2. de republ. 35.* Quarto circiter et quinquagesimo anno post primos consules. Adde *eumd. 1. ibid. 16.* Sic *Plin. 7. Hist. nat. 8. 6. (45).* Quinquagesimo uno raptus anno. *Martial. 10. 24.* Quinquagesima libra, septimamque Vestris addimus hanc focis acerram. *Plin. 2. Hist. nat. 8. 6. (31).* Quinquagesima Olymplate — Hinc *Quinquagesima, æ. f. 1. absolute, substantivorum more.* ¶ 1. Est vectigal, quo penditur quinquagesima pars alicujus rei. *Cic. 5. Ferr. 49. 116.* Ab omnibus enim terræ præterea quinquagesima pars penditur.

QUINQUAGESIMA, æ, f. 1. V. voc. seq. in fin.

QUINQUAGESIMUS, a, um, adject. numeral. ordinalis, cinquecentesimo, πεντηκοστός. *Cic. 2. de republ. 35.* Quarto circiter et quinquagesimo anno post primos consules. Adde *eumd. 1. ibid. 16.* Sic *Plin. 7. Hist. nat. 8. 6. (45).* Quinquagesimo uno raptus anno. *Martial. 10. 24.* Quinquagesima libra, septimamque Vestris addimus hanc focis acerram. *Plin. 2. Hist. nat. 8. 6. (31).* Quinquagesima Olymplate — Hinc *Quinquagesima, æ. f. 1. absolute, substantivorum more.* ¶ 1. Est vectigal, quo penditur quinquagesima pars alicujus rei. *Cic. 5. Ferr. 49. 116.* Ab omnibus enim terræ præterea quinquagesima pars penditur.

QUINQUAGESIMA, æ, f. 1. V. voc. seq. in fin.

QUINQUAGESIMUS, a, um, adject. numeral. ordinalis, cinquecentesimo, πεντηκοστός. *Cic. 2. de republ. 35.* Quarto circiter et quinquagesimo anno post primos consules. Adde *eumd. 1. ibid. 16.* Sic *Plin. 7. Hist. nat. 8. 6. (45).* Quinquagesimo uno raptus anno. *Martial. 10. 24.* Quinquagesima libra, septimamque Vestris addimus hanc focis acerram. *Plin. 2. Hist. nat. 8. 6. (31).* Quinquagesima Olymplate — Hinc *Quinquagesima, æ. f. 1. absolute, substantivorum more.* ¶ 1. Est vectigal, quo penditur quinquagesima pars alicujus rei. *Cic. 5. Ferr. 49. 116.* Ab omnibus enim terræ præterea quinquagesima pars penditur.

quagesimæ exigebantur. *Id. ibid.* 78. 181. Scribæ nomine de tota pecunia binæ quinquagesimæ detrahebantur. *Tac. 13. Ann.* 51. Manet tamen abolitio quadragesimæ quinquagesimæque, et quæ aia exactionibus illicitis nomina publicæ invenerant. Cf. *Symmach. 5. Ep.* 62. ¶ 2. A Scriptoribus Eccles. quinquagesima dicitur dies Pentecostes, quia quinquagesimo die post Pascha celebratur. *V. MISSIVUS.*

QUINQUAGESSIS, is, m. 3. quinquaginta asses. Afferitur a *Priscian. de ponder. p.* 1356. *Putsch.*

QUINQUAGIES, adverb. πενταχεταις, cinquanta volte, quinquaginta vicibus. *Plin. 7. Hist. nat.* 25. 25. (92). Idem signis collatis quinquagesies dimicavit. *Id. 6. ibid.* 9. 10. (27). Universæ Armeniæ magnitudinem Aufidius quinquagesies centena milia prodidit. *Cels. 2. 14. ad fin.* Quinquagesies perficere. *V. et QUINQUAGESIES.*

QUINQUAGINTA, indeclin. numerale, cinquanta, πενταχεταις. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 35. Nam equidem haud sum annos natus præter quinquaginta et quatuor. *Virg. 1. Æn.* 703. Quinquaginta iutus famulæ. *Cic. 4. Att.* 2. Ducenta quinquaginta milia. *Inscript. poetica apud Fea, Relaz. di un viaggio ad Ostia p.* 11. QUINQUAGINTA MEIS MILLIBUS VT VOLVI HANC AEREM POSUIT.

QUINQUAGINTAVIRI, orum, m. plur. 2. magistratus quinquaginta virorum. *Frontin. de colon. p.* 130. *Goes.* Præneste, oppidum. Ager a quinquagintaviris pro parte in iugeribus est assignatus culturæ. *At Lachmann. legit a quinque viris.*

QUINQUANGULUS, a, um, adject. Scribitur etiam quinquangulus. *V. Cassiod. loc. cit. in SUPERFICIALIS.* — Quinquangulus, *It. di cinque angoli, πεντάγωνος*, quinque habens angulos. Agnoscitur a *Priscian. de ponderib. p.* 1358. *Putsch. Boeth. 1. Geom. p.* 1513. Quinquangulum æquilaterum atque æquiangulum designare. *Adde Isid. 3. Orig.* 7.

QUINQUATRUS, ōum, f. plur. 4. et Quinquatria, orum, et ium, n. plur. 2. et 3. *Charis. 1. p.* 20. *Putsch. et Priscian. 7. p.* 773. agnoscunt etiam *Quinquatres, ium.* — *Nigat Charis. 1. p.* 61. *Quinquatria* dici pro *Quinquatrus*: contra stat *Priscian. 7. p.* 744. et locus allatus *Sueton. Domit. 4.*, si modo constans ea lectio est. Nam quod quidam afferunt ex *Ovid. 1. Amor.* 8. 65. *mrudosum certe est.* — Ceterum *Quinquatrus, Ηαυδὲ Συναξ.* — a) Sunt Minervæ festum xiv. Kal. April. celebrari solitum: a *quinque*, quia post diem quintum Idus Martias ageretur, sed deinde ad quinque dies prolatum: vulgus putavit id nominis habuisse a numero quinque dierum. *Varro 5. L. L. 14. Müll.* Quinquatrus, dies unus, a nominis errore observatur proinde ac sint quinque. Dies ab Tusculanis post diem sextum Idus similiter vocatur *Sexatrus*, et post diem septimum *Septimatrus*; sic hic, quod erat post diem quintum Idus, *Quinquatrus*. *Adde Festum*, qui *p.* 149. 24. *Müll.* his similia habet. *Gell. 2. 21.* adicit, *atrus* in hac voce supplementum esse et nullam habere significationem. — b) Haec festa celebrabantur in honorem diei natalis Minervæ. *Ovid. 3. Fast.* 812. Sed *Festus* causam affert, quod eo die ades rjus in Aventinum consecrata est. Sunt qui putant, hanc diem inunsculorum quoque fuisse, quo tempore matronæ inter se invicem munera missabant, et cœnas ancillis opponebant, ut viri Saturnalibus. Eudem die Salii in comitio, ut legitur in Kal. Prænestino apud *Foggin. ad Verrii Flacc. Fast.*, publice saltabant. (*V. QUINQUO.*) *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 97. Da, quod dem Quinquatribus præcantatrici, conjectrici, etc. (*Novius apud Non. p.* 508. 22. habet *quinquatribus*). *Cic. 12. Fam.* 25. Quinquatribus frequenti senatu causam tuam egi non iavita Minerva. *Id. 9. Att.* 13. Fuit enim pridie Quinquatrus egregia tempestas. *Liv. 44. 20.* Legati ex Macedonia Quinquatribus ultimis venerunt. *Augustus apud Sueton. Aug.* 71. Nos, mi Tiberi, Quinquatris satis jucunde

egimus, lusimus enim per omnes dies. *Sueton. Domit. 4.* Celebrabat et in Albano quotannis Quinquatria Minervæ, cui collegium instituerat, ex quo sorte ducti magisterio fungerentur, redderentque ærimas venationes et scenicos ludos, superque oratorum ac poetarum certamina. *Id. Ner. 34.* Solemnia Quinquatrum simul celebranda. *Alii leg.* Quinquatrum: ut apud *Tac. 14. Ann. 4.* Quando Quinquatrum festos dies apud Bajas frequentabat. — c) In *Kalend. Prænestino loc. cit.* Quinquatria dicuntur *opificum dies*, quod nempe, ut ait *Lactant. 1. 18.*, Minerva est, quæ omnes artes reperit, ideoque illi artifices supplicant. Hinc etiam *Ovid. loc. cit.* plurium artium cultores ad hæc sacra celebranda invitatur. — d) Quæ hactenus descripta sunt, majora Quinquatria dicebantur. Erant etiam Quinquatria minora, sive Quinquatrus minusculæ, quæ celebrabantur Idibus Junii. *Ovid. 6. Fast.* 651. Et jam Quinquatrus jubeor narrare minores. *Varro loc. cit.* Quinquatrus minusculæ dicte Juniæ Idus ab similitudine majorum, quod tibicines tum feriali per Urbem vagantur, et conveniunt ad ædem Minervæ. *Festus p.* 149. 22. *Müll.* Minusculæ Quinquatrus appellantur Idus Junie, quod is dies festus et tibicinum, qui colunt Minervam. — Hujus autem festi origo est repetenda a tibicinibus, qui, quum Romæ sacrificiis præcinerent, ann. U. C. cccxlii. ab App. Claudio Cæco censore anni superioris prohibiti sunt in æde Jovis vesci; hinc ægre id ferentes Tibur uno agmine omnes abierunt, unde auctore C. Plautio Procule Venoco ejusdem Claudii collega per fraudem vino sopiti, somno victi, et in plaustra conjecti Romam deportati sunt, ubi, quin mane crapulæ pleos lux eos oppressisset, impetrato, ut remaneret, datum ipsis est, ut quotannis eodem cultu ornati per Urbem vagarentur, restitutumque iis in æde Jovis vesci jus est. *V. Liv. 9. 30.; Val. Max. 2. 5. n. 4.; Censorin. 12.; et Plutarch. quæst. Rom. c.* 55. Hujus festi institutionem representat nummus gentis Plautiæ apud *Eckhel. D. N. V. T. 5. p.* 276., in cujus parte antica est persona muliebris intextis capillitio aliquando serpentibus, in postica vero Aurora alata quatuor equos junctos ducens, cum inscriptione L. PLAVTIUS FLANGVS.

QUINQUE, cinque, πέντε, nomen numerale cardinale indeclin. *Lucret. 3. 626.* quinque eam (animam) faciendum est sensibus auctam. *Virg. 1. G.* 233. Quinque tenent cælum zonæ. *Cic. 1. Nat. D. 8. 19.* Unde vero ortæ illæ quinque formæ? *Id. 1. Legg.* 21. 55. Quinque pedes. *Horat. 1. Sat.* 6. 108. prætozem quinque sequuntur Te pueri. *Id. 1. Ep.* 6. 43. scribit sibi millia quinque Esse domi chlamydam. *Ovid. 8. Met.* 718. mensuraque roboris ulnas Quinque ter implebat. *Colum. 12. R. R.* 23. 1. Sertarios quinque et quadringenta.

QUINQUEFASCALIS, adject. m. legatus provincie, quem quinque fasces præcedunt. *Inscript. (Marbre de Thoirigny) apud Rénier, Mém. de la Soc. des Antiq. de France, a.* 1855. p. 52. IN PROVINCIA LUGDVNENS. QUINQUEFASCALIS dum AGEREM. *V. SEXFASCALIS: et Th. Mommsen in Epigr. Anall. 22. in Ber. d. S. Ges. d. 18. 1852. p.* 235.

QUINQUEFOLIUM, ii, n. 2. *V. voc. seq. in fin.*

QUINQUEFOLIUS, a, um, adject. di cinque foglie, πενταφυλλος. *Plin. 21. Hist. nat.* 4. 10. (20). Rosæ pallidæ, spliosæ, quinquefoliæ. — *Illic*

Quinquefolium, *It.* n. 2. absolute, substautivorum more, πενταφυλλον, est herba, quæ quinque foliis constat. *Plin. 25. Hist. nat.* 9. 62. (109). Quinquefolium nulli ignotum est, quum etiam fraga gignendo commendetur. *Adde Cels. 2. 33. extr.*

QUINQUEGENTIĀNUS. *V. voc. seq.*

QUINQUEGENTĀNUS, a, um, adject. a quinque et gens. Apud *Aurel. Vict. Cæsar. 39., Eutrop. 9. 22. et Oros. 7. 25.* nationes Quinquegentanæ sunt Pentapoliitæ in Libya. *V.*

PENTAPOLIS in ONOM. *Alii leg.* Quinquegentianus. *V. P. Mazzucchelli adnotat. ad Coriipp. 1. Johann. 480.*

QUINQUEGENUS, indeclin. quinque generum. *Auson. Edyll. 12. in monosyll. de cibis, 10.* Et duplici defensa putamine quinquegenus nux. *h. e. juglans, avellana, castanea, pinea nux, et amygdalum.*

QUINQUEJEGUS, a, um, adject. quinque habens juga. *Jul. Valer. Res gest. Alex. M. (edente A. Maij) 1. 18.* Præsidet et numen (*Serapis*) cui Dite potentius ipso, Vertice quinquejugo rerum secreta gubernans.

QUINQUELIBRALIS, e, adject. πενταλιβραϊος, qui est quinque librarum. *Colum. 3. R. R.* 15. 3. Qui singuli lapides non excedant quinquelibrale pondus.

QUINQUELIBRIS, e, adject. quinquelibralis. *Vopisc. Prob. 5.* Donatus est pater quinquelibri.

QUINQUEMESTRIS, e, adject. πενταμηναιος, quinque menses natus. *Plin. 8. Hist. nat.* 48. 75. (198). Castrati agnos, nisi quinquemestres, præmaturum existimatur. *Varro 2. R. R.* 7. 11. Quinquemestres pulli.

QUINQUENNĀLIA, ium, n. plur. *V. QUINQUENNĀLIS in fin.*

QUINQUENNĀLICIUS, a, um, adject. ¶ 1. Est ad quinquennalem pertiæns. *Inscript. apud Gruter. 126. col. 2. A. ABRILLVS AVGVAL. QUINQUENNĀLIC. h. e. quinquennialitate functus.* Alia apud *Marin. Frat. Arv. p.* 400. c. IVLIO REGIO DECVRIONI KARTHAG. AED. IVVIR. QUINQUENNĀLICIO etc. *Adde Tab. Cannus. apud Fabrett. p.* 398. col. 2.; et cf. eadem *Inscript. apud Orell. 3720., 3721. et 3890.* ¶ 2. Non modo quinquennialicis vocatur vir, qui quinquennalis jam fuerit, sed etiam duumviratus quinquennialicis dicitur ipsa dignitas quinquennialitatis in *Inscript. Pompejana apud Gud. p.* 106. n. 1.

QUINQUENNĀLIS, e, adject. ¶ 1. Est πενταετηρος, hoc est qui fit quinto quoque anno. *Cic. 3. Orat.* 32. 127. Quum Olympiam venisset maxima illa quinquenniali celebritate ludorum. *V. infra in Quinquennialia.* ¶ 2. Item qui quinque annos durat, ut Quinquennialis magistratus. *Liv. 4. 24.* Alios magistratus annuos esse, quinquennalem censuram, grave esse, etc. — *Illic*

*Quinquennialia, ium, n. plur. 3. absolute, substautivorum more, hoc est ludi vel certamina quinto quoque anno celebrari solita, h. e. quarto quoque anno completo, et quinto incipientem, cuius certaminis exemplum sumpsisse Neru videtur a Neapolitais, qui teste Sueton. Aug. 98.) in honorem Augusti illud primum instituerant, mox nempe Græcorum, qui Olympicos ludos quarto quoque anno celebrare consueverant. Hæc Quinquennialia etiam Augustalia dicebantur. *V. AUGUSTALIS. Inscript. apud Gruter. 116. 3.* Quinquennialibus Neronis. *Sueton. Ner. 12.* instituit et quinquennale certamen primum omnium Romæ, more Græco, triplex, musicum, gymnicum, equestre: quod appellavit Neronia. *Tac. 14. Ann.* 20. Nerone quartum, Cornelio Cosso Cos. quinquennale ludicrum Romæ institutum est, ad morem Græci certaminis, varia fama, ut cuncta fere nova. *Sueton. Domit. 4.* narrat, hujusmodi ludos quinquennales a Domitiano in Capitolio fuisse celebratos, unde *Agon Capitolinus* vocati suot. *V. AGON.* — Alia erant quinquennialia, quæ imperatores celebrabant post quintum imperii annum. *V. DECENNĀLIS. Eumen. Gratiar. act. ad Constantin. Flav. nom.* 13. Quinquennialia tua nobis etiam perfecta celebranda sunt; illa enim quinto incipiente suscepta omnibus populis communia, nobis hæc propria, quæ plena sunt. *Id. enim supra dixerat: Quinque annorum nobis reliqua remisisti.**

Quinquennialis, is, m. 3. absolute, substautivorum more, ¶ 1. Cui sæpe IIII. vir, vel II. vir, vel Præf. præmittitur, fuit magistratus in municipiis et coloniis, quatuor aut duobus viris constans, cujus quidem potestas censoriæ similis per quinquennialium, unde et nomen, durabat;

titulo tamen tenus, quia reapse annua tantum fuisse videtur; quemadmodum Romae censura, quae primum quinquennalis fuerat (*Liv.* 4. 8.), mox ex quinquennali facta est annua et saemestris (*Id. ibid.* 24.), quam tamen postea Ap. Claudius per integrum quinquennium pervicacius retinuit (*Id.* 9. 33). Duplex huius magistratus tempus constat ex *Inscript.* mendosa apud *Fabrett.* p. 597. n. 1., emendata apud *Oliver. Marm. Pisaur.* n. 28. ABBENAE C. P. BALBINAE ANNO QVINQUENNIALITATIS PETINII APRI MARITI EIVS PLEBS VRBANA PISAVRENSIVM etc. Alia abhinc paucis annis reperta Eclani et edita a R. Guarini. *Spicil. Eclan.* p. 5. TI. CLAVDIO TI. MIL. COR. MAXIMO Q. IIVIR. QVINO. IN QVO HONORE HIC SEPVLTVS EST CVIVS MATER GEMINIA TV. FIL. SABINA OB HONOREM EIVS IN VIA DVCENTE HERDONIAS TRIA MILLIA PASSVVM EX D. D. INTRA LVSTRVM HONORIS EIVS REPRASSENTATA PECVNIA STRAVIT. *Spartian. Hadrian.* 19. Per Latina oppida dicitator et ædilis et duumvir fuit, apud Neapolim demarchus, in patria sua quinquennalis. *Apul.* 10. *Met.* Thiasus oriundus patria Corintho, ut ajus prosapia ac dignitas postulabat, gradatim permensis honoribus, quinquennali magistratu fuerat destinatus. *V. PREFECTUS.* Hinc quinquennalis censoria potestate habetur in *Inscript.* allata in voc. PONTIFEX. ¶ 2. *Quinquennalis* etiam fuit in collegio Augustalium, aliorum sacerdotum et plurium artificum, qui eodem munere per quinquenniumungebatur. *Inscript.* apud *Fabrett.* p. 408. n. 332. L. CARVILLVS EPAPHRODITVS VI. VIR AVG. IDEM Q. Q. RVIC VI. VIRI AVG. POST CTAM QVINQUENNIALITATEM OPTVLEAVNT QVI EGIT ANNIS CONTINVIS IIII. *Apul.* 11. *Met.* ad fin. In collegium me pastophorum suorum, immo inter ipsos decurionum quinquennales adlegit. *Inscript.* apud *Gruter.* 358. 1. L. ANTONIVS PECVLIARIS Q. Q. COLLEGI FABRYM OSTIENSIVM LVSTRI XXV. ERGIT etc. Alia apud *Orell.* 2675. COLLEGIUM FABRYM PATRONO ET QVINQUENNALI OB EXIMIAM EIVS ERGA SE LIBERALITATEM CVIVS DEDICATIONE CVM COLLEGA SINGVLIS HS. N. L. ADIECTO PANE ET VINO DED. Hinc patet, in collegiis duos fuisse quinquennales, ut Romæ censesores. *QUINQUENNALIS*, is, m. 3. *V.* voc. præced. in fin.

QUINQUENNALITAS, atis, f. 3. dignitas et munus quinquennalis. *Inscript.* apud *Gruter.* 175. 8. TI. CLAVDIVS CHRYSIMVS OB HONOREM QVINQUENNALITATIS COLLEGIO DENDROPROR. ROMANOR. etc. *Inscript.* apud *Henzen.* 6086. VT QVISQVIS QVINQUENNALITATEM GESSERIT INTEGRA etc. *V.* aliam in *QUINQUENNALIS* primo loco in fin. 2. *QUINQUENNATUS. V. QUINTATUS.*

QUINQUENNIS, e, adject. di cinque anni, πενταετής, qui est quinque annorum. *Ovid.* 4. *Port.* 6. 5. In Scythia nobis quinquennis Olympias acta est. h. e. quae quinto quoque anno incipiente celebrabatur. *Horat.* 2. *Sat.* 8. 48. Vinum quinquenne. *Plaut. Pœn. prol.* 85. Filia quinquennis. *Colum.* 7. *R. R.* 3. 6. Ovis post bimatum maritari debet, juvenisque habetur quinquennis. *Id.* 4. *ibid.* 21. 1. Vineae quinquennis.

QUINQUENNIVM, ii, u. 2. spazio di cinque anni, quinquennio, πενταετία, quinque annorum spatium. *Cic.* 3. *Legg.* 3. 7. Censesores magistratum quinquennium habento. *Tac.* 2. *Ann.* 36. Censuit, in quinquennium magistratum comitia habenda. *Ovid.* 12. *Met.* 584. Jamque fere tracto duo per quinquennia bello. *Id.* 4. *ibid.* 292. Is tria quum primum fecit quinquennia, montes Deseruit patrios. h. e. quindecim explevit annos. *Stat.* 5. *Silv.* 3. 113. Quum stata laudato caneret Quinquennia versu. h. e. Quinquennalia.

QUINQUEPARTES versus sunt, qui quinque partes orationis liberas possident, ut *Ora* citatorum cursu detorsit equorum. Hæc *Diomed.* 3. p. 498. *Putsch.* Cf. *eumd.* p. 497.

QUINQUEPARTITVS, adverb. πενταμερῶς, in quinque partes. *Plin.* 25. *Hist. nat.* 6. 29. (65). Foliis per ambitum incisis quinquepartito.

QUINQUEPARTITVS, a, um, particip. ab inu-

sit. *quinquepartior*, πενταμερής, divisus in quinque partes. *Cic.* 1. *Invent.* 34. 59. *Quinquepartitam* igitur hoc pacto putant esse argumentationam. *Alii leg.* *quinquepartitam.*

QUINQUEPÉDĀLIS, e, adject. qui est quinque pedum *Hygin. de limitib.* p. 212. *Goes.* Terminus egregius dicitur quinquepédalis.

QUINQUEPLEX, plicis, adject. pro *quincuplex* *Gloss. Cyrill.* Πενταπλοῦς, quinqueplex. Πενταπλῆ, quinqueplex.

QUINQUEPLICVS. *V. QUINQUIPLO.*

QUINQUEPLVM, i, n. πενταπλοῦς, *quintuplo*, legitur in *Gloss. vet.* Et *Gloss. Philoz.* Quincuplum (*male* Quadruplum), πενταπλοῦς.

QUINQUEPRĪMĀTES. *V.* voc. seq.

QUINQUEPRĪMI et quinqva primi, πενταπρωτοί, quinque viri principes in aliquo senatu. *Cic.* 5. *Ferr.* 28. 68. Magistratus et quinqueprimi accitu istius evocantur. *V. DECURIO.* Iidem ab *Imp. Theodos. et Valentin. Cod.* 10. 31. 57. appellatur quinque summates ordinis; et in *Cod. Justin.* 12. 1. 190. quinque primates ordinis.

QUINQUÉRĒMIS, is, f. 3. πεντήρης, navis, quæ habet quinque ordines remorum. *Cic.* 6. *Ferr.* 46. 103. Certos homines in quinquere mi misisse. *Liv.* 42. 48. Præmissa a prætoribus cum quinquere mi una. *Id.* 28. 30. Quinquere mi seu pondere tenacior, seu pluribus remorum ordinibus scindentibus vortices, quum facilius regeratur, duas tiriemes suppressit. *Plin.* 7. *Hist. nat.* 56. 57. (207). Quadrirremem Aristoteles auctor est Carthaginiensis fecisse; quinquere miem Mæsigiton Salaminius. — Adjectiva. *Liv.* 41. 9. Decem quinquere mi naves. Adde *eumd.* 26. 24. *V. DECEMREMIS.*

QUINQUERĒS, is, f. 3. eadem ac quinquere mi, ac penteres: vox hybrida: a *quinque*, et *ἔρεσσω* remigo. Vox a Lexico expungenda; occurrit enim tantum in *Not. Tyr.* p. 177. Bieris, trieris, quadrieris, quinquere mi, hexeris, hepteris, penteris. Hic semper ultima syllaba per is vitio sæculi effertur, quum per es efferenda esset.

QUINQUERTĪO, ōnis, m. 3. κένταδρος, qui quinque artibus, seu quinquertio se exercet. *V. Festi loc. cit.* in voce seq.

QUINQUERTĪVM, ii, n. 2. κένταδρον, exercitatio quinque artium, quibus ingenuorum puerorum institutio constabat: a *quinque* et *ars*. Artes eæ arant apud Græcos, cursus, saltus, disci seu jaculi projectio, lucta, pugilatus. Latini natiōnem et equitationem adjecerit. *Auson. Grat.* act. 27. hæc exercitationum genera enumerat, sed pugilatum omisit. *Festus* p. 257. 8. *Müll.* Quinquertium vocabant antiqui, quod Græci κένταδρον, ut indicat versus hic: Omnes æquales vincebat quinquertio. *Livius* quoque (*Andron.*) ipsos athletas sic nominat: Quinquertionis præco in medium vocat. (Hic metri causa præcedo ἀρχαϊκῶς est legendum). Similia habet *Paul. Diac.* p. 256. 1. *V. PENTATHLVM.*

QUINQUESSIS, is, m. 3. quinque asses, ut centussis, centum. *Apul.* apud *Priscian.* 6. p. 708. *Putsch.* Sed tum sestertius dipondium semissem, quinaris quinquessis, denarius decussis valebat. Illic *Apuleji* locus ita corrigendus est ex *Thesaurō Latinit.* edit. ab *A. Maio* in *Class. Auct. T.* 8. p. 35. Sed tum sestertius dipondium semissem, quinaris quinquesssem, denarius decussem valebat.

QUINQUESSUMMĀTES. V. QUINQUEPRĪMI.

QUINQUEVĒRTEX, ticiis, adject. omn. gen. quinque habens vertices, quinquejugus *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (edente *A. Maio*) 1. 29. Urbs quinquevertex.

QUINQUEVĪRĪ, viri, m. 2. *V. QUINQUEVĪRĪ.*

QUINQUEVĪRĀLĪCVS, a, um, adject. ad quinque viros pertinens. *V. QUINQUEVĪRĪ* *Inscript.* PHILIPPENSIS apud *Gruter.* 395. 4. P. CORNELIVS ASPER EQVO PVBLICO HONORATVS ITEM ORNAMENTIS DECVRIONATVS ET II RALICIVS. Fortasse IIII ralicis legendum est.

QUINQUEVĪRĀLĪS, e, adject. ad quinque viros pertinens. *Impp. Val., Gratian. et Valen-*

tin. Cod. Theod. 9. 1. 13. Præfecto Urbis cognoscente de capite senatorum, spectatorum maxime virorum iudicium quinquvirale sociabitur, at de præsentibus et administratorum honore functis licebit adjungi sorta ductos, non sponta delectos. *Impp. Honor. et Theodos. ibid.* 2. 1. 12. In criminalibus causis senatus, statuta jandudum quinquviralis iudicii forma servabitur. *Cassiod.* 4. *Variar.* 23. Eos (*Basilium atque Prætextatum* senatores) ta præcipimus ubicumque repertos ad iudicium quinquvirale ducere, quod in præsentem negotio nostra delegavit auctoritas. *Id.* enim *ibid.* dixerat: Præsentem auctoritate decernimus, ut quinque senatoribus banc causam legitima examinatione pensetis.

QUINQUEVĪRĀTVS, us, m. 4. πενταδραρχία, magistratus quinquvirorum. *Cic. Prov. cons.* 17. 41. Me ille, ut quinquviratum acciperem, rogavit.

QUINQUEVĪRĪ, ōrum, m. plur. 2. *Quinquviri* quoque appellantur in *Tab. æn.* apud *Gor. Inscr. Etr.* T. 2. p. 384. n. 15. at apud *Vermiglioli, Inscriz. Perug.* p. 429. n. 20. edit. 2. extraordinarius magistratus quinque civium, non unius generis. — a) Erant enim *Quinquviri coloniarum deducendæ*, qui plebem in aliquod oppidum et agrum habitandi gratia deducebant. Hi etiam interdum tres viri fuerit, interdum decem, etc. *Cic.* 2. *leg. Agr.* 7. 17. Toties legibus agrariis curatores constituti sunt triumviri, quinquviri, decemviri. *Liv.* 6. 24. Quinquviro Pomptino agro dividendo creaverunt. — b) Præterea *quinquviri mensarii*, qui ad mensas sedebant et pecuniam dispensabant. Quum improbitate feneratorum plebs Romana magnitudine æris alieni pæne obruta esse videretur, equa difficultati principes plebis succurrere sæpe tentasset, inclinatis tandem ad concordiam omnium animis, qui tum consules erant, fenebrem quoque rem quod distingere animos hominum videbatur, levare aggressi, solutionem æris alieni in publicam curam verterunt. Quiaque ergo viri creati sunt, qui huic muneri præessent, de quibus *V. Liv.* 7. 21. — c) Item *quinquviri cis et ultra Tiberim* arant qui se gerebant pro magistratibus. Constituti sunt, quia inconveniens erat magistratus vespertinis temporibus in publico esse. *Pompon. Dig.* 1. 2. 2. *circa med.* De his intelligendum videtur illud *Livii* 39. 14. in fin. Utque ab incendiis caveatur, adjuvatores triumviris quinquviri dati, uti cis Tiberim suæ quinque regionis ædificiis præessent. — d) Reperitur etiam *quinquviri muris turribusque reficiendis* apud *Liv.* 25. 7. Item *minuendis publicis sumptibus* apud *Plin.* 2. *Ep.* 1. ad fin. Narrat etiam *Liv.* 3. 9. latam a C. Terentilio Arsa trib. pleb. legem de quinquviris creandis, qui leges scriberent imperio consulari moderando: quamvis perlatam non fuerit. — e) In sing. num. *Cic.* 4. *Acad.* (2. pr.) 44. 136. Neminem esse consulem, prætorem, imperatorem, aescio an ne quinquvirum quidem unquam, nisi sapientem. *Horat.* 2. *Sat.* 5. 56. Scriba ex quinquaviro. *V. QUINDECIMVĪRĪ.* — f) Etiam in municipiis et coloniis *quinquviri* erant. *Inscript.* Nucerna abhinc paucis annis reperta, et Neapoli a. 1826. adita a *F. A. Pellicano.* M. VIRTIO M. F. MEN. CERVINO ARDILI II. VIR. IVRA DICVNO PRÆFECTO FABRYM V VIRI CVI DECVRIONES OB MVNIFICENTIAM EIVS etc. Est qui putat, hunc M. Virtium fuisse v. virum coloniarum Nucera deducendæ, quæ, teste *Tac.* 13. *Ann.* 31., deducta est ann. a Cbr. n. LVIII. Hanc conjecturam confirmare videntur binæ perticæ seu decempedæ, quas manu tenent duo viri togati, in eodem marmore sculptæ. *V. QUINQUEVĪRĀLĪCVS.* — g) *Quinquviri* etiam, qui de finibus cognoscere statuereque inter Pisanos et Lunenses, missi dicuntur a senatu apud *Liv.* 45. 13.

QUINQUIES, adverb. cinque volte, πεντακις, quinque vicibus. *Cic.* 11. *Phil.* 5. 11. At hic me defendente quinquies absolutus est. *Plin.* 2. *Hist. nat.* 23. 21. (85). Quinquies millies. *Id.* 6. *ibid.* 13. 15. (36). Quinquies mille quadringenta stadia. *Id.* 18. *ibid.* 7. 17. (76). Aqua

quinquies in die mutata. *Cato R. R.* 156. Quinquies quinquas numerare.

QUINQUESDECIES, adject. *quindici volte*. Agnoscitur a *Priscian. de ponder. p.* 1355. *Putsch.*, nullo tamen allato scriptoris exemplo.

QUINQUIFIDUS, a, um, adject. in quinqua partes fissus, seu divisus: a *quinque* et *fido*. *Venant. in epist. præm. carm.* 6. l. 5. a *med.* Hæc tela velut plumis illitis quinquifida viscata tendebat. *et mox.* Habes igitur opus suo uno textu quadratum, ut sit legendum quinquifidum.

QUINQUIPLICO, as, are, a. 1. *raddoppiare* cinque volte, quinquas duplico. *Tac. 2. Ann.* 36. Superbire homines etiam annua designatione; quid, si bonorem par quinquennium agitent? quinquuplicari prorsus magistratum, subverti leges. *Alii leg.* quintuplicari, *alii* quinquuplicari.

QUINQUIPPLUS, a, um, adject. *quintuplo*, *πενταπλάσιος*, alicujus rei quantitatem quinquies continens. *A. Maius in præf. ad Cic. de Republ. p.* XL. se legisse testatur in *Cod. palimpsesto* bibliothecæ canonicor. Veronensium, qui continet fragmenta operis cujusdam mathematici sub n.º xxxviii. Ad quinquiplum veniet.

QUINQUO, as, are, a. 1. lustror, purgo. *Charis. 1. p.* 62. *Putsch.* Quinquistrus a quinquando, idest lustrando, quod en die arma ancilia lustrari sint solita.

QUINTADECIMANI, òrum, m. plur. 2. milites legionis decimæquintæ, apud *Tac. 4. Hist.* 36.

QUINTANENSIS, e, adject. ad quintum pertinens. *Inscript. in Giorn. Arcad. T.* 28. p. 350. *AVRELIUS CHRYSOMALLUS QUINTANENSIS* LEG. h. e. miles legionis quintæ, cujus milites etiam Quintani appellantur. *V.* vocem seq. — *NB.* De Labicanorum cognom. *V.* in ONOM.

QUINTANA, æ, f. 1. et
QUINTANI, òrum, m. plur. 2. *V.* voc. seq. in fin.

QUINTANUS, a, um, adject. *πενταταίος*, a *quintus*, ut *primanus* a *primus*, *tertianus* a *tertius*. Dicitur de iis, quæ quinto loco, die, etc. fiunt. Hinc — a) *Varroni 6. L. L.* 27. *Müll.* Nonne quintanæ dicuntur, quæ quinta mensis die veniunt: sicut septimanæ, quæ septimo. *Macrob. 1. Saturn.* 15. Pontifex minor quinquinas quidem dicit quinquies verbo *καλῶ*, septimanas repetito septies prædicabat. Adde *Censorin. de die nat.* 20. a *med. V. CALO* et *CALENDÆ*. — b) *Plin. 17. Hist. nat.* 22. 35. (7. Vineas semper quintanis semitari (al. *seminari*), hoc est ut quinto quoque palo singulæ jugo paginae includantur. Sic *Plinius* vocat *quintanos* quos *Colum. 3. R. H.* 20. 4. vocat *semitas*. Porro *quintani* (h. e. *limites*) dicuntur viæ minores, Italice *i sentiere*, ut *decumani* viæ majores. — c) *Festus p.* 257. 17. *Müll.* *quintanam* classem ait *Verrium* dicere fuisse eam, in qua erant capitecens: sed errare videtur, nam *classis*, in qua erant capitecens, fuit sexta. *V. CENTURIA*. Hæc *Forcellinus* ex *A. Aug. et Urs.* supplementis, quæ aperta falsa continent: *Festi* vero locus mutilus est. — Hinc

Quintana, æ, f. 1. absolute, substantivorum more, ¶ 1. *Subaudi viæ*. *Quintana*, inquit *Paul. Diac. p.* 256. 10. *Müll.*, appellatur porta in castris post prætorium, ubi rerum utensilium forum fuit. *Lipsius* vult omitti *porta*, quia *quintana* fuit potius via lata, seu platea in castris, in qua utensilia provocabant. Ad cujus similitudinem narrat *Sueton. de Veron.* 26. assuevisse eum tabernulas effringere et exilare, *quintana* comi constituta, ubi partem et ad licitationem vivendæ prædæ pretium assumeretur. *Liv. 31. 2. ad fin.* Prætorio defecto, ad quæstorium forum *quintanamque* hostes pervenerunt. Ibi quum omnia rerum parata expositamque copiam et stratos factos in quæstorio invenissent, etc. *Hygin. Gromat. p.* 7. col. 1. Per cujus (*prætorii*) rigorum utraque parte quum major exercitus est, hoc est, quæque legiones et supra,

pedatura cohorti primæ dari solet. *et mox.* Si portæ ibidem datæ fuerint, L. pedes accipiant, et cognominantur etiam *quintanæ* causa *capnitarum*. *Lipsius* putat, vocem *portæ* delendam esse, sed *Schælius* recte nihil mutandum censet. ¶ 2. *Isid. 15. Orig.* 2. de ædificiis publicis verba faciens, *quintanam* definit partem plateæ *quintam*, quæ *carpentum* progredi potest.

Quintani, òrum, m. plur. 2. apud *Tac. 1. Hist.* 55. et 4. *ibid.* 36. sunt milites legionis *quintæ*.

QUINTARIUS, a, um, adject. quinquæ continens. *Vitruv. 3. 1.* *Quintarius* numerus. *πενταμοίρος*. *V.* dicta in AS. — In re agrar. *Hygin. de limit. p.* 158. *Goes.* Sic at de limitibus *quintariis*, quantum quemque *quintarium* volent. Parro autem inter *quintum* et *quintarium* interest aliquid. *Quintus* est, qui *quinta* loco numeratur: *quintarius*, qui *quinque* centurias cludit.

QUINTICEPS, cipitlis, adject. habens quinquæ capita, b. e. cacumina. *Vet. formula* apud *Varron. 5. L. L.* 50. *Müll.* *Cespius mons*, *quinticeps* cis *lucum* *Pætelium*. Adde *ibid.* 52. et 54. *Editiones vetl. legunt* *quinticepsos*. *V. BICEPSOS.*

QUINTILIS et *quintilis*, is, m. 3. De *scriptione* *lis* est non parva, aliis et tnm in bac, tum in cognatis vocibus *Quintiliis*, *Quintilianis*, et quæ omnium nrgo est; *quinctus* defendentibus: aliis c omidino exteentibus. In illis sunt *Manut.*, *Anton. Augustinus*, *Voss.* in *Etymol.* in *Quinque*, *Lipsius*, et alii, secuti *lapides* *Capitolinos* aliasque *Inscriptiones* apud *Gruter.* etc. item *etymologiam*, quia putat *quinctus* esse a *quinque* ea ratione, quia a *relinquo* est *relictus*, a *coquo* *coctus*. In his *Dausquius*, et *Turneb.* secuti non pauciores *lapides*, quorum *quinq-*ue ipse *Mamut.* assert. Adde his, quod *Græci* *κείντος*, et *κείντος* sine *κ* scribunt: adde quod *quintus* numerale nomen vis cum *c* in *libris* et *marmoribus* invenies. *Cellar.* utramque *scriptionem* ex æquo usitatam fuisse existinat. — *Quintilis*, *Luglio*, *quintus* mensis a *Martio*, ut est apud *Varron. 6. L. L.* 34. *Müll.* et *Ovid. 3. Fast.* 249., qui postea in honorem *C. Julii* *Cæsaris* (qui eo mense a. d. IV. illis natus erat), legem ferente *M. Antonio* *consule*, *Julius* est *appellatus*, ut *Sueton. Cæs.* 76. et *Macrob. 1. Saturn.* 12. narrat. *Cic. 14. Att.* 7. *Volo* mense *Quintili* in *Græciam*. *Aut. B. Afr. in fin.* Ante diem tert. cal. *Quint.* *naves* *conscendit*. *Liv. 9. 48. extr.* Ut *quites* *Idibus* *Quintilibus* *transveherentur*. *Id.* 27. 23. *Nonne* *Quintiles*.

QUINTO, adverb. *la quinta volta*, quinto loco. *Ordinem* designat, et *quater* ante factum. *Liv. 8. 25.* Eodem anno *lectisternium* *Rome*, *quinto* post *conditam* *Urbem*, *habitu* est. *V. QUARTO* et *TERTIO*.

QUINTUM, adverb. *la quinta volta*, quinta vice. *Tampus* designat, et *quater* ante factum. *Liv. 27. 6.* *Declarati* *consules* *Q. Fabius* *Maximus* *quintum*, *Q. Fulvius* *Flaccus* *quartum*. *V. QUARTUM* *Id.* 6. 42. *Fama* *repens* *belli* *Gallici* *allata* *pepulit* *civitatem*, ut *M. Furius* *dictator* *quintum* *diceretur*. *Vellej. 1. 14. 6.* At *quintum* *Fabio* *Quinto*, *decio* *Mure* *quartum*, *consulibus*, quo anno *Pyrrhus* *regnare* *cœpit*, etc.

QUINTUPLEX, icis, adject. omni. gen. 3. pro *quincuplex* legitur a nonnullis apud *Vopisc. Prob. 7.* *Salarium* *quintuplex* *fecimus*.

QUINTUPPLICATUS, a, um, particip. a *quintuplico*, in *quintuplum* *auctus*, *quintuplicato*. *V. Boethii* *loc. cit.* in *QUADRUPPLICATUS*.

QUINTUPPLICITER, adverb. *quinque* vicibus. *Boeth. 1. de Yamer. p.* 101. *Dupliciter*, ut *pliciter*, *quadrupliciter*, *quintupliciter*.

QUINTUPLICO. *V. QUINQUIPLICO.*

QUINTUS, a, um, adject. numerale ordinis. *quinto*, *πεντος*. *Liv. 31. 7.* Non *quinto* *inde* *mense*, *quemadmodum* a *Sagunto* *Hannibal*, sed *quinto* *inde* *die*, *quam* ab *Corintho* *solverit* *naves*, in *Itallam* *pervenit*. *Cic. 1. Invent.* 53. 102. *Quintus* *locus* *est*, *per* *quem* *ostendimus*, etc. *Horat. Art. P.* 489. *Neve* *minar*, *neu* *sit*

quinto *productor* *actu* *Fabula* *que* *etc.* *Colum. 8. R. R.* 11. 15. *Post* *quintum* *et* *trigesimum* *diam*. — *NB.* De *prænom.* *Rom. V.* in ONOM.

QUINTUSDRCIMUS, a, um, adject. *decimoquinto*. *Cic. 1. Invent.* 56. 109. *Quintusdecimus* (*locus* *est*), *per* *quem* *etc.* *Gell. 1. 16.* In libro *quintodecimo* *ita* *dicit*. *Liv. 45. 33. extr.* *Quintusdecimis* *castris* *Passarnem* *pervenit*. in *quindici* *marcie*. *V. CASTRA*. *Colum. 11. R. R.* 2. 88. *Quintodecimo* *Cal. Dec.* *et* *8. ibid.* 5. 9. *Quintadecima* *luna*.

QUIPPE, adverbium, vel conjunctio, confirmans. ¶ 1. Est conjunctio confirmans, quæ rationem reddimus ejus, quod præcessit, ut *quum*, *quia*, *nam*, *nempe*, *atque*, *quoniam*, *quod*, *essendo*, *atteso*, *perciocchè*. — a) *Usurpatur* absolute, sine aliis particulis. *Cic. Dom.* 48. 126. *Jam* *fateor*, *inquit*, in *Gabinio* *me* *nefarium* *fuisse*. *Quippe* *vides*, *pœnam* *illam* *a* *te* *in* *alium* *institutam*, *in* *te* *ipsam* *esse* *conversam*. *Sall. Cat.* 13. *Quibus* *mibi* *ludibrio* *videntur* *fuisse* *divitiæ*. *Quippe*, *quam* *honeste* *babere* *licebat*, *per* *turpitudinem* *abuti* *properabant*. *Tibull. 4. 1. 156.* *Sed* *durata* (*unda*) *riget* *densam* *in* *glaciem* *quam* *nivem* *que*. *Quippe* *ubi* *non* *unquam* *Titan* *superingerit* *ortus*. (*Adde Propert. 2. 1. 75.*; et *Virg. 1. G.* 505.) *Ovid. 14. Met.* 524. *Arbore* *enim* *succoque* *licet* *cognoscere* *moros*. *Quippe* *notam* *linguæ* *baccis* *oleaster* *amaris*. *Exhibet*; *asperitas* *verborum* *cessit* *in* *illam*. *Horat. 1. Od.* 31. 13. *Diis* *carus* *ipsis*: *quippe* *tor* *et* *quater* *anno* *revisens* *æquor* *Atlanticum* *Impune*. *Phædr. 3. 2.* *Alii* *onerant* *saxis*: *quidam* *contra* *miseriti*, *Peritura* *quippe*, *quamvis* *nemo* *læderet*, *Misere* *panem*. *Justin. 1. 1. 8.* *Hæc* *clementia* *non* *minus* *victori*, *quam* *victo* *utilis* *fuit*: *quippe* *ex* *universa* *Græcia*, *conito* *quod* *illatum* *Creso* *bellum* *esset*, *auxilia* *confluebant*. *Liv. 3. 67.* *Non* *illi* (*hostes*) *vestram* *ignaviam* *contempserit*, *neque* *sua* *virtuti* *confisi* *sunt*; *quippe* *toties* *fusi* *fugatique*, *castris* *cauti*, — *et* *se* *et* *vos* *novere*. — *Servit* *ironiæ*. *Virg. 1. Æn.* 41. *me* *incepto* *desistere* *victam*, *Nec* *posse* *Italia* *Teucrorum* *avertere* *regem*? *Quippe* *votor* *fatis*. *Cic. Mil.* 12. 33. *Mo* *et* *me* *quippe* *lumen* *curiæ*! *Adde* *Plaut. Epid.* 5. 1. 12. — b) *Cum* *aliis* *particulis* *causam* *reddant* *bus*, *enim*, *etenim*, *quia*, *quod*, *quoniam*, *quando*. *Cic. 2. Orat.* 54. 218. *Leve* *nomen* *habet* *utraque* *res*: *quippe* *leve* *anim* *est* *hoc* *totum*, *risum* *movere*. (*Alli* *melius* *ita* *distingunt*, *quippe*; *leve* *enim* *etc.* *et* *sic* *valet* *certe*, *sane*. *Quod* *faciunt* *etiam* *in* *illo* 4. *Æn.* 3. 2. *Ista* *ipsa* *a* *te* *quidem* *apte* *ao* *rotunde*: *quippe*; *habes* *eum* *a* *rhetoribus*.) *Lucret. 6. 617.* *Quippe* *videmus* *enim* *vestes* *haur* *re* *adentis* *Essiccare* *suis* *radila* *ardentibus* *solum*. *Id.* 1. 104. (*et* *alibi sæpe*) *Quippe* *etenim* *quam* *multa* *tibi* *oe* *ingere* *possum* *etc.* *Ter. Heaut.* 3. 2. 27. *Quippe* *quia* *magnum* *scæ* *et* *id* *emellium* *ægritudinem* *est*. *Cic. 1. Fam.* 9. *ave* *red*. *Ibi* *multa* *de* *mea* *sententia* *questus* *est* *etiam* *quippe* *quod* *etiam* *Ravennæ* *Crassum* *ante* *illud* *ab* *eo* *que* *in* *me* *esset* *incensus*. *Ally* *leg. in* *Plin.* 26. *Hist. nat.* 10. 64. (100). *Insanabilis* *non* *est* *crendus*, *quippe* *quoniam* *in* *multis* *sponte* *desit*. *Plaut. Capt.* 4. 2. 106. *Quippe* *quando* *mih* *nihil* *cradis*. — c) *Quippe* *quum* *idem* *quod* *quum* *con* *an* *tio*, *vel* *utpote* *quum*, *sequente* *Conjunctivo*, *Cic. 10. Att.* 3. *Visum* *te* *ajunt* *in* *regia*: *nec* *reprehendo*: *quippe* *quum* *ipse* *istam* *reprehensionem* *non* *fugerim*. *Nepos præf.* *Neque* *simon* *fuit* *turpe*, *sororem* *habere* *in* *matrimonio*, *quippe* *quæ* *cives* *ejus* *eodem* *uteretur* *instituto*. *Liv. 26. 39.* *Raro* *alias* *tantis* *animis* *justæ* *concurrerunt* *classes*: *quippe* *quum* *in* *majoris* *discipen* *rei*, *quam* *ipsæ* *erant*, *pugnarent*. — d) *Quippe* *ubi*, *quippe* *quum*. *nam* *quum*, *quippe* *quia*. *Lucret. 1. 610.* *Quippe* *ubi* *dimidiæ* *partis* *pars* *semper* *habebit* *Dimidiæ* *partem*. *et* *ibid.* 988. *Quippe* *ubi* *materies* *omnis* *cumulata* *jaceret*. *Adde Propert. 2. 1. 75.*, *ubi* *alia* *ex* *Lucret.* *congerit* *Broukus*. — e) *Quippe* *quasi*, *sequente* *Conjunctivo*, *cote* *se*, *non* *altrimenti* *che*, *apud* *Justin. 3. 7. 14.* *Inducias*, *quas* *proprio* *nomine*

condiderant, ex sociorum persona ruinebant, quippe quasi minus perjurii contraherent, si ferrent sociis auxilia, quam si ipsi aperto praelio dimicarent. ¶ 2. Quippe qui, quæ, quod, utpote qui, come colui che. — a) Cum Coniunctivo. Cic. *Rosc. Am.* 18. 52. Convivia cum patre non inibat: quippe qui ne in oppidum quidem, nisi perraro, veniret. *Nepos Dion.* 2. Quam a tyranno crudeiter violatus esset, quippe quem venundari jussisset; tamen etc. Cic. 2. *Invent.* 45. 131. Quin semel causa consideretur; nihil attinet eam ex lege considerare, quippe quæ in lege scripta non sit. *Id.* 3. *Nat. D.* 40. 95. Quippe, inquit Vellejus, qui etiam somnia putat ad nos mitti ab Jove. — b) Cum Indicativo. *Plaut. Epid.* 3. 2. 30. Dicat, argenti minas se habere quinquaginta: quippe ego qui nudius tertius meis manibus dinumeravi. stante che io etc. *Id. Bacch.* 3. 1. 1. et *Amph. prol.* 22. His autem *Plauti* locis Indicativus post quippe qui ponitur pro Subiunctivo. Hæc *Forcellinus*. At *Sall. Cat.* 48. Incendium vero crudele, — ac sibi maxime calamitosum, putabat; quippe cui omnes copiarum in usu quotidiano et cultu corporis erant. *Id. Jug.* 14. Læti pacem agitabamus: quippe quis hostis nullus erat. Adde *eumd.* *ibid.* 1. 7., 20. et alibi. — c) Huc pertinet et quippe cum quo adverb. *Plaut. Bacch.* 3. 1. 1. Pandite atque aperite januam banc Orci, obsecro: Nam equidem haud aliter esse duco: quippe quo nemo advenit, Nisi quem etc. ¶ 3. Pro utpote. Cic. 1. *Fin.* 6. 20. Sol Democrito magnus videtur, quippe homini erudito in geometriaque perfecto. *Horatii locus cit.* sub 1. a recentioribus huc refertur. ¶ 4. Pro certe. — a) Cum part. etiam, et, simul servit jungendæ orationi, ut necnon, item, præterea. *Virg.* 1. *G.* 268. Quippe etiam festis quædam exercere diebus Fas et iura sinuat. *Propert.* 4. 5. 11. Quippe et collinas ad fossam moverit herbas, Stantia currenti diluerentur aqua. quippe et, necnon. — b) In responsionibus quoque affirmat, ut quippini. Cic. *Cæcin.* 19. 55. Recte igitur diceret te restituisse? quippe. — c) Quippe ut, prorsus ut, certe ut. *Justin.* 4. 3. 2. Quippe ut Reginis melius fuerit vinci, quam violere. — d) Habet vim τὸς certe etiam in his. *Virg.* 1. *Æn.* 6. celsa sedet Æolus arce Scæptra tenens mollitque animos et temperat iras. Ni faciat, maria ac terras cælumque profundum Quippe ferant rapidi (venti) secum, verrantque per auras. (*Possis tamen et ita intelligere*, quippe ni faciat, nam ni faciat.) *Id.* 4. *ibid.* 218. nos munera templis Quippe tuis ferimus, sanamque fovemus inauem. et *ibid.* 420. Forti ea vulnus Iympha longævis Iapyx Ignorans: subitoque omnis de corpore fugit Quippe dolor, omnis stetit imo vulnere sanguis. ¶ 5. Quod *Festus* p. 257. 21. *Müll.* docet testimonio *Ennii* 11. et 16. *Annal.* quippe significare quid ni, eruditus non probat.

QUIPIAM. V. in QUISPIAM.

QUIPPINI? (quippini?) perchè no? τί γὰρ οὐ; πῶς οὐ; quid ni? cur non? adverbium affirmandi comicum. *Plaut. Men.* 5. 9. 50. MSS. Es ne tu Syracusanus? MEN. SYN certo. MSS. Quid tu? MEN. so. quippini? *Id. Bacch.* 4. 7. 41. Quid illam? meretricem ne esse censes? NI. quippini? *Id. Pæn.* 3. 4. 29. Diespiter vos perdidit. AD. et quippini? et *ibid.* 30. Ibo et pultabo januam haec. AD. te quippini? *Apul.* 9. *Met.* Apponebat ei propere (mensam), quamvis invita, muller: quippini? destinatis alii. Quidam omittit, notam interrogationis, et quippini exponunt, quippe, utpote quam, vel nempe. — Tmesis est in illo *Plauti Pseud.* 4. 1. 10. vs. Nimis tandem abs te contempnam. si. Quippe ego te ni contempnam, Stratiotius homo qui cluear?

QUIQUI, chiunque, idem quod quisquis, quicumque, qualicumque: ut enim qui pro quis dicitur, ita qui pro quisquis. *Plaut. Aulul.* 4. 10. 44. Neque partem tibi ab eo, qui est, iude posces. Cic. 16. *Att.* 8. Veteranos, qui qui Casilini et Calatæ sunt, perduxit ad suam sen-

tentiam. h. e. quicumque, vel quotquot. *Plaut. Men.* 5. 9. 97. Omnia venibunt, qui qui licebunt, præsentii pecunia. *Id. Pæn.* 3. 2. 11. Qui qui tamen (estis), et bene et benigne facitis, quam vero amanti operam datis. *Liv.* 41. 8. a med. Liberos suos quibusquibus Romanis, in eam conditionem, ut manumitterentur, mancipio dabant. QUIRE. V. in QUEO.

QUIRĪANA Mala. V. QUIRINIANA.

QUIRĪNĀLIA, ium, n. plur. 3. V. voc. seq. QUIRĪNĀLIS, e, adject. ad Quirinum pertinentis. V. in ONOM. — Hinc *Quirinālia*, ium, n. plur. absolute, substantivorum more, erant dies, quo sacra fiebant in honorem Quirini, qui dies erat XIII. cal. Mart. Mentio eorum lit apud Cic. 2. ad *Q. fr.* 3. et 13. V. *Ovid.* 6. *Fast.* a v. 475. — Eadem dicta sunt etiam festa stultorum, quia hoc die sacrificium fiebat ab iis colonis, qui statum diem Fornacalium per ignorantiam præteriserant. *Ovid.* 2. *Fast.* 527. Curio legitimis nunc Fornacalia verbis Maximus indicit, nec stata sacra facit. Inque foro, multa circum pendente tabella, Signatur certa curia quæque nota. Stultaque pars populi, quæ sit sua curia, nescit: Sed facit extrema sacra relata die. *Festus* p. 317. 12. *Müll.* ita de hac re docet: Stultorum ferias appellari Quirinālia, qui est dies festus Quirini, quod eo die Quirino sacrificent ii, qui aut non potuerunt, aut ignoraverunt suorum Fornacalium sacrorum diem: et sic commissum morapiaculum expiare, atque quod suis non fecerant, quibus permittitur feriis sacra facere. Adde *eumd.* p. 254. 3.

QUIRĪNĀNA Mala laudant *Cato R. R.* 7.; et *Varro 1. R. R.* 59. 1. His adde *Plin.* 15. *Hist. nat.* 14. (15); et *Macrob.* 2. *Saturn.* 15. apud quos alii leg. *Quiriana*. Harum appellationum causa et origo que sit, ignoratur.

QUIRIS pro curis, h. e. hasta, legitur a nonnullis in illo *Ovid.* 2. *Fast.* 477. Sive quod basta quiris prisca est dicta Sabinis. — Ceterum *Quiris*, ūis, V. in ONOM.

QUIRĪTĀTIO, ōis, f. 3. grido, accorroomo, humanæ divinæque opis imploratio. *Liv.* 33. 28. Fuga comitum et quiritalio facta.

QUIRĪTĀTES, us, m. 4. idem quod quiritalio, clamor, vociferatio, auxilii imploratio. *Plin.* 6. *Ep.* 20. Audires ululatus feminarum, infantium quiritalis, clamores virorum. Sunt qui legunt queritalis. *Val. Max.* 9. 2. n. 1. Quarum lamentabiles quiritalis trepidæ civitatis aures receperunt. Adde *eumd.* 6. 2. n. 8.

QUIRĪTO, as, are, 1. — Part. *Quiritans* sub 1.º — Quiritare est Ital. chiedere aiuto, gridare accorroomo, οὐστηλαζω, Quiritium, seu populi R. fidem imploro, ut ait *Liv.* 2. 23. et 3. 41. opem, auxilium pro, clamo, vociferor: inde factum, quod opem implorantis porro *Quirites* clamare solebant. — 1.º Neutorum more. *Varro* 6. *L. L.* 68. *Müll.* Quiritare dicitur is, qui Quiritium fidem clamans implorat. et mox. Ut quiritium urbanorum, sic jubilar rusticorum. V. QUIBULO. *Lucilius* apud *Non.* p. 21. 21. *Merc.* Concursans uti arenarius clareque quiritans. *Liv.* 39. 8. extr. Nolla vox quiritantium exaudiri poterat. Est qui leg. queritalium. Eadem lectionis varietas est apud *Plin.* *Paneg.* 29. et *Tac.* 16. *Ann.* 34. *Rursus Liv.* 40. 9. Tamquam si voce et comploratione nocturna exitus mihi quiritanti intervenisset. — Sic speciatim de oratore. *Quintil.* 3. 8. 54. Rogatus sententiam, si modo est sanus, non quiritet, sed, quam maxime potest, civili et humano ingressu mereri assensum deliberantis velit. — 2.º Active. *Asinius Poll.* ad Cic. 10. *Fam.* 32. Quam illi misero quiritanti, civis Romanus natus sum responderat: abi nuac, populi fidem implora. *Apul.* 8. *Met.* Insana voce casum mariti quiritat. et *ibid.* Amorem uxoris quiritabat. — Cum Accus. et Infinito. *Plin.* 9. *Hist. nat.* 17. 31. (67.). Qui, in conquestione luxus, coquos emi singulos plaris quam equos quiritabant. — 3.º Deponentis forma *Varro* apud *Diomed.* 1. p. 377. *Putsch.* De Fenestella quiritatur. *Arnob.* 4. 11. Hoscine a nobis deos violari et negligi-

sacrilegi clamitatis quiritaminique contemptu? *Priscian.* 8. p. 799. *Putsch.* Quirito et Quiritor.

QUIRĪTOR, āris, ani, dep. 1. V. voc. præced. sub 3.º

QUIRĪTO, as, are, n. 1. est vocem edere veris. *Suct. carm. Philom.* 55. Quiritant verres, pardus rudit, oncat asellus.

QUIS, quid, pronomen interrogativum, a Græca voce τίς, quæ idem significat (It. chi, che cosa, Fr. qui, quoi; Hisp. que; Germ. wer? was?; Angl. who, which, what). ¶ 1. Quis hominem, quid rei naturam significat. — 1.º In recta interrogatione. — a) Generatim. *Nevius* apud *Macrob.* 3. *Saturn.* 18. Quis lucri apud te? *Tupilius* apud *Non.* p. 357. 23. *Merc.* Sed quis est, qui interumpit sermonem meum? *Pomponius* apud *eumd.* p. 456. 1. Quis hic est? Cic. *Amic.* 12. 42. Quis clarior in Græcia Themistocle? quis potentior? *Id.* 1. *Tusc.* 36. 87. Quis est, qui id dixerit? *Sall. Jug.* 10. Quis autem amicior, quam frater fratii? *Id. Cat.* 31. Quis non factum ejus laudabat? *Horat.* 2. *Od.* 7. 3. Quis te reduxit dis patriis? *Id.* 1. *Ep.* 3. 7. Quis sibi res gestas Augusti scribere sumit? *Ovid.* 15. *Met.* 607. Quis ille est? et *ibid.* v. 613. Quis credere possit? *Propert.* 2. 9. 21. Quam si perdidit, quis erit, qui talia cantet? — Et in cas. obliquis. *Plaut. Truc.* 2. 7. 44. Unde es? cujus es? *Catull.* 1. 1. Cui dono lepidum novum libellum Arido modo pumice expolitur? *Corneli*, tibi: namque tu etc. *Val. Max.* 9. 13. n. 1. Quem ne aliquis merito dixerit Pontico supplicio, quam Romano imperio digniorem? h. e. ecquem. — *Cæcilius* apud *Non.* p. 484. 33. *Merc.* Quid hoc futurum obsonio? *Cic. Amic.* 3. 11. Quid dicam de moribus facillimis? de pietate, etc? et *ibid.* 14. 49. Quid enim tam absurdum, quam delectari multis inanibus rebos? *Id.* 5. *Tusc.* 9. 26. Quid melius, quam fortunam exiguum intervenire sapienti? *Id.* 2. *Ferr.* 10. 28. Quid est, queso, Metelle, iudicium corumpere, si hoc non est? *Id.* 1. *Tusc.* 31. 75. Quid aliud agimus, quin a voluptate severamus animum, nisi etc? *Id. Cluent.* 62. 172. Quid huic cum Avito? nihil. *Id.* 5. *Fam.* 15. Quid enim? ad amicos ne fugiam? quam multi sunt? *Id.* 6. *Att.* 2. ad fin. Quid opus equitatu? *Sall. Jug.* 14. Quid agam? et *ibid.* 31. Quid igitur censes? *Id. Cat.* 51. Quid enim in talis homines crudele fieri potest? *Horat.* 1. *Od.* 31. 1. Quid dedicatum poscit Apollinem Vates? et 3. *ibid.* 6. 45. Damnoosa quid non imminuit ilies? — b) Speciatim, quis utriusque generi inserviens. *Vet. Poeta* apud *Varron.* 6. *L. L.* 60. *Moll.* Quis tu es mulier, quæ me insueto nuncupasti nomine? *Non.* p. 197. 33. *Merc.* Pacuvio tribuit. *Plaut. Aulul.* 2. 1. 48. Quis ea est, quom vis ducere uxorem? *Id. Epid.* 4. 1. 6. Quis illæc est mulier, quæ ipsa se miseratur? *Ennius* apud *Non.* p. 198. 3. *Merc.* Et quis illæc est, quæ lugubri succincta est stola? Adde *Plaut. Epid.* 4. 2. 4., *Cist.* 4. 2. 27. et 79. et *Truc.* 1. 1. 76. Sic *Ulp. Dig.* 50. 16. 1. Vnabum hoc, si quis, tam masculos, quam feminas compingitur. *Cæcilius* apud *Gell.* 2. 23. Quis vestrarum facit integra statura, quæ hoc idem tum a viro impetravit suo? — c) Cum neutro genere. *Plaut. Pen. prol.* 17. Scortum exoletum ne quis in præconium sedeat. Quoddam MSS. habet quid. — d) Quid cum Genitivo. *Ter. Heccyr.* 4. 4. 2. Quid mulieris uxorem habes? che razza di donna hai tu per moglie? *Plaut. Rud.* 1. 2. 60. Quid illuc est hominum secundum litus? che uommi sono coloro là sul lido? *Cæcilius* apud Cic. 2. *Orat.* 64. 257. Quid hoc clamoris? — 2.º In obliqua interrogatione. — a) Generatim. *Sall. Cat.* 44. Quis sim, ex eo, quem ad te misi, cognoscas. Cic. 11. *Att.* 21. Ad ea, quæ scribis de testamento, videbis, quid, et quo modo. *Id. Mur.* 15. 32. Si diligenter, quid Mithridates potuerit, consideraris. *Horat.* 1. *Sat.* 6. 55. Vergilius, post hunc Varius dixere quid essem. *Id.* 1. *Ep.* 18. 68. Quid de quoque viro et cui dicas, sæpe videto. *Id. ibid.* 2. 3. Qui (*Homerus*) quid sit pulcrum, quid

turpe, quid utile, quid non, Plautus ac melius Chryippo et Crantore dicit. — b) Speciatim quis quem, et similia. Cic. Orat. 58. 196. Quos autem numeros cum quibus misceri oporteat, nunc dicendum est. Id. Rosc. Com. 7. 21. Considera, quis quem fraudasse dicatur. Quintil. 1. 6. 16. Notatum in sermone, quid quo modo eaderet. — c) Quid cum Genitivo. Cic. 4. Verr. 54. 134. Exponam vobis breviter, quid hominis sit. Id. 16. Fam. 4. Non video sciturnum me, quid ejus sit, ni etc. h. e. quid de ea re sit. Cæcilius apud Non. p. 177. 2. Merc. Vide hominis quid fert morum similitas. ¶ 2. Quis pro uter, sed spreum tantum. Liv. 1. 56. Cupido incessit animos juvenum (Titi et Arantii) sciscitandi, ad quem eorum regnum Romanum esset venturum. Curt. 3. 12. 17. Ergo reginæ illum (Hephæstionem) esse regem rabe suo more veneratæ suot Inde ex captivis spadonibus, quis Alexandri esset, monstrantibus, Sisygambis advolata est pedibus ejus, ignorantem nunquam antea visi regis excusans. ¶ 3. Quis ponitur interdum pro qualis. Cic. Amic. 5. 17. Quis ego sum? aut que in me est facultas? Ter. Andr. 4. 2. 19. Quis videor? CHA. miser æque, atque ego. Id. Heaut. 2. 3. 121. At hoc demiror, qui tam facile putneris persuadere illi, que solet quos spernere! h. e. qualis quantosque amatoris! Alii leg. quosque, subdala admirationis nota. ¶ 4. Quid cum Genitivo pro quantum. Cic. Rosc. Am. 16. 133. Quid præterea cælati argentii? quid virgula vestis? quid picturam tabularum? quid signorum? quid marmoris apud illum pictatis esse? Plaut. Epid. 2. 2. 26. Tum captivorum quid ducunt secum? pueros, virgines, binos, ternos: alios quinque Ter. Andr. 4. 4. 6. Quid turbe est apud forum! quid illic hominum litigant! Alii leg. litigat: alii etiam quot illic. ¶ 5. Quid sepe causam designat, et finem: et ponitur etiam pro cu. Cic. 2. Verr. 13. 38. Cognoscat et me populus R. quid sit, quamobrem etc. quid sit, quod iudicis etc. et 4. ibid. 20. 49. Quid est, quod tu alios accusas? Seneca 4. Benef. 13. Mundus in quid vices suas absolvit? in quid sol diem extendit et contrahit? Plaut. Amph. 1. 1. 221. Eloquere, quid venisti? so. ut esset, quem tu pugnis cæderes. Ovid. 11. Met. 622. Quid veniat (cognorat enim) scitatur. Cic. 2. Cat. 6. 13. Quesivi, quid dubitaret en proficisci, quo etc. Ter. Andr. 2. 2. 3. Lætus est nascio quid, non so perchè, non so di che, et Colum. 1. R. R. præf. 13. Satis mirari non possum, quid ita se ligant etc. h. e. cur, et Cic. 1. Nat. D. 35. 99. Quam molestum est, uno digito plus habere! quid ita? quia etc. Id. Mil. 16. 44. Sed quid ego argumentor? Quid plura disputo? ¶ 6. Quid ni? cur non? perchè no? ποῖς οὐ; vehementer affirmantis est. Cic. 2. Orat. 67. 273. Quam rogaret eum, ut meminisset, quidni, inquit, meminim? Ter. Heaut. 5. 1. 31. Clinia hæc fieri videbat? me, quid ni? — Et interposito verbo. Plaut. Pseud. 2. 2. 57. Quid ego ni teneam? Ter. Adelph. 4. 5. 28. Quid illam ni abducat? Adde Plaut. Mil. glor. 4. 3. 27. et 4. 8. 1. — Et addita negatione. Seneca Ep. 52 a med. Ut feratis de meliore suffragium, quid ni non permittam? — Videtur etiam idem significare ac quomodo? et esse valde admirantis cum quadam ironia. Cic. 3. Purr. 7. a med. Quid ni? Appius Lentulus, Lentulus Appii processit obviam: Cicero Appio noluit. Petron. Satyr. 127. Quid ni? inquit illa: donas mihi eum, sine quo non potes vivere? — Quidnisi? idem ac quidni? Festus p. 257. 31. Mill. Quidnisi usurpasse antiquos, testis est Afranius in epistola: Me auctore mater abstinebis: quidnisi? ¶ 7. Quid frequentum usum habet in transitionibus, pro præterea, jam vero, et hujusmodi. Cic. 2. Nat. D. 51. 128. Quid loquar, quanta ratio in bestiis appareat? Id. pro leg. Manil. 5. 12. Quid, quod salus sociorum in discrimen vocatur? Id. 4. Verr. 59. 144. Quid vero? modum statuarum haberi nullum placet? — Similiter quid ergo? quod sæpe ironiæ servit. Cæs.

7. B. G. 77. Quid ergo? Romanos in illis ulterioribus munitionibus animine causa quotidie exerceri putatis? Adde Cic. 2. Divinat. 63. 130. et 9. Fam. 15. ad fin. ¶ 8. Quid absolute tacitam prolepsin habet, et est urgentis. Cic. 2. Fam. 8. Quid? tu me hoc tibi mandasse existimas, ut etc? che mi dici tu? et 2. Phil. 38. 99. Quid? eundem in septemviratu nonne destituiti? et Deiot. 7. 21. Quid? ille signa aenea in insidiis posuerat, que etc? Cæcin. ad Cic. 6. Fam. 4. Quid si hoc nuto? che sara, che divà egli? et Cic. Senect. 7. 22. Quid jurisconsulti? quid pontifices? quid augures? quid philosophi senes? quam multa meminerunt! che dirò de' giureconsulti, etc. Id. 2. Phil. 31. 77. O hominem nequam! quid enim aliud dicam? magis proprie nihil possum licere. — NB. Quis in plurali numero V. loco suo. — De pron. indefinito quis, quib, V. voc. seq.

Ilmo nym. Differunt quod et quid. Illud a qui est, hoc a quis: illud ad præcedens substantivum refertur, vel substantivum conjunctum habet, hoc ad nullum refertur et absolute ponitur: illud enim adjectivum est, hoc substantivum. Cels. 5. 26. Quom quid extrinsecas læsit, ut in vulneribus: quom quid corruptum est, ut in cancro: quom quid innatum est, ut calculus in vesica, etc. Videtur tamen quid pro quod poni in illo Plauti Amph. 1. 1. 208. et Pseud. 2. 2. 41. Quid ais? quid tibi nomen est? et Most. 3. 1. 131. Nomen domini quero quid siet. Id. Pseud. 2. 4. 54. Quid nomeo esse dicam ego isti servo? CHA. sinla, et Rud. 4. 4. 116. In ensiculo quid nomen est paternum? (Dixi pateri: neque enim hæc me coarnt, ut quid pro quod accipiam.)

QUIS, qua, quid, pronomen indefinitum, pro aliquis, it. alcuno. — a) Genitivum. Plaut. Pseud. 5. 1. 37. Aperite, hens! Simoni me adesse, quis nunciare. Horat. 1. Sat. 3. 63. Simpliciter quis et est, etc. Alii leg. at, et per interrogationem efferunt. Id. 2. Ep. 1. 262. Discit enim citius meminisse libentius illud Quod quis deridet, quam quod probat et venerat. et ibid. 2. 158. Si proprium est quod quis libra increatus ut ære est, etc. et 1. Sat. 10. 59. si quis pedibus quid claudere senis amet etc. Cic. 3. Fin. 21. 71. Alienum est a sapiente non modo injuriam cui facere, verum etiam nocere. Lambin. leg. cuiquam. Liv. 6. 40. Omnia semper, que magistratus ille dicit, secundis auribus: qua ab nostrum quo dicitur, adversis accipietis? Sunt qui leg. aliquo, in vitis sanioribus criticis. Cic. 2. Nat. D. 44. 115. Aut verum alia que natura mentis et rationis expers hæc officere potuit, etc. Colum. 4. R. R. 25. 2. Visitor quom in adversum posse manu desecare quid debet, cultro utitur. Tac. 2. Ann. 26. Addidit magnificentiam Cesar, quantum quis damni profusus erat, exsolvendo. Id. 3. Hist. 58. Amicrum ejus quanto quis clarior, minus fidus. Furcellinus in his Tavitii locis quis pro quisque usurpatum ait. Adde Tibull. 1. 10. 3. et ibid. 11. 13. et 4. 3. 1.; et Edict. prætoris apud Ulp. Dig. 43. 8. 1. — b) Præsertim post particulas si, ne, nuno, et hujusmodi. Cic. 2. Phil. 14. 35. Si te in iudicium quis adducat. Id. 3. Fin. 21. 72. Ne cui falso assentiamur. Sic Pomponius apud Non. p. 118. 14. Merc. Si cui quid boni evenit. Cæs. 6. B. G. 20. Si quis quid de republica a limitibus rumore aut fama exceperit, uti etc. Propert. 1. 3. 30. Neve quis invitam coegerit esse suam. — Similiter post dubitativas particulas num, si, ne, et verba querendi, dubitandi et similia, quid est aliquid. Ter. Hecyr. 5. 4. 25. Harum rerum num quid dixi patri? Id. Andr. 1. 1. 34. Ne quid nimis. Cic. 3. Att. 15. ante med. Si quid in te peccavi, igoosce. et 13. Fam. 73. Nisi quid existinas in ea re violari existimationem tuam. Varro 3. R. R. 13. 4. Quom apris effunderetur glans, caprels vicia, aut quid aliud. Plin. 4. Ep. 30. Anulum, seu quid aliud ponis in sicco, alluitur sensim. — c) Quom pro aliquis ponitur, in recto feminino habet etiam qua. Lex vet. de aqueduct. apud Frontin. 129. Quomi-

nos eæ aquæ, earumre qua in urbem Romam ire, cadere, quere, duci possint. V. SQUIUS.

QUISNAM et quinquam, quoniam, quodnam, et quidnam, chi mai, r'is, idem quod quis, nisi quod illud nam vim addit. — 1.º) In recta interrogatione. — a) Quisnam pro quis. Cic. 6. Verr. 36. 80. Quisnam igitur tuebitur P. Scipionis memoriam mortui? Plaut. Aulul. 4. 9. 17. Quinam homo hic ante aedes ejulans conqueritur? Accius apud Charis. 1. p. 70. Putsch. Quinam Tantalidarum internecioni modus sit? Ter. Heaut. 5. 2. 3. Quodnam ob facinus? Cic. 6. Verr. 3. 5. Sed earum artificem quem? quemnam? Recte admones. Polylectum esse dicebant. Plaut. Trin. 5. 2. 45. Cruciatu cor mihi, et metuo. ca. quidnam id est? Id. Pseud. 1. 3. 7. Quonam pacto possim vincere animum? Ter. Adelph. 3. 2. 7. Quidnam est, quod sic video timidum et properantem Getam? Id. Andr. 1. 4. 7. Sed quidnam Pamphilum exanimatum video? Vereor, quid siet. Opperiatur, ut secam, quidnam hæc tucba tristitie afferat. — b) Quisnam, quispiam, aliquis, ut Furcellinus docet. Cic. Rosc. Am. 37. 107. Qui sunt in istis bonis? duo Roscii. Num quisnam præterea? nemo est. Id. 2. Orat. 3. 13. Num quidnam. Crassus inquit, novi? Ter. Andr. 2. 1. 25. Num quidnam amplius tibi cum illa fuit? — c) Interdum, interiecto verbo, dividitur. Cic. 1. ad Brut. 2. Quinque cohortibus quid se nam facturum arbitratus est? Plaut. Aulul. 2. 1. 16. Quis ea est nam optima? (Ubi quisnam pro quoniam: ut quis pro que. V. QUIS. Id. ibid. 3. 2. 13. In sedibus quid tibi meis nam erat negotii? Id. Rud. 1. 3. 8. Quid tu, malum, nam me retrahis? — d) Interdum invenitur. Virg. 4. G. 443. Nam quis te juvenum confidentissime, nostras Jussit adire domos? Ter. Phorm. 5. 1. 5. Nam que hæc anus est? Donat. ἄνατροπὴν vocat, aptamque ligram esse dicit comotis aliqua re nova. — 2.º) In obliqua interrogatione. Ter. Eun. 5. 4. 1. Reviso, quidnam Chærea hic rerum gerat. Cic. 2. Invent. 1. 2. Quæsit ab eis, quasnam virgines formosas haberent. Cæs. 2. B. G. 20. Quibusnam manibus, aut quibus viribus-tanti oneris turrim moturos esse confiderent. Nepos Theonist. 2. Miserunt Dalphus consultum, quidnam facerent de rebus suis. Adde Liv. 5. 21.

QUISPIAM, quæpiam, quodpiam et quidpiam seu quippiam. alcuno, aliquis, quidam. Festus p. 254. 28. Mall. Quispiam quin significet aliquis, et quæpiam aliqua, similiterque alia ejusdem generis, ut dubium non est, ita unde sequens pars ejus ceperit, inveniri non potest. V. PIAM. — a) In sing. num. Cic. Quinct. 15. 40. Si cuiquam pecuniâ fortuna ademit. Id. 3. Nat. D. 35. 86. Si gaudio quippiam nocuit. Id. 5. Fin. 11. 30. Ut ea vis ad animi rem quippiam referatur. Id. 3. Tusc. 9. 19. Aliud quodpiam membrum. Alii aliter leg. et Id. 3. Legg. 8. 18. Jam illud apertum est profecto, nihil esse turpius, quam quæpiam legari, nisi rei publicæ causa. Ter. Eun. 5. 2. 36. Quid si hoc voluit quispiam Dens? Cæs. 5. B. G. 35. Quom quæpiam cohors ex orbe excesserat, et 6. ibid. 17. Ut neglecta quispiam religione auderet etc. Justin. 38. 7. 2. Neque Alexander, nec quispiam successorum ejus. Gell. 5. 4. Grammaticus quispiam de nobilioribus. Id. 2. 21. Tum quispiam ex iis, qui se ad litteras illeiderant, etc. Ter. Andr. 2. 6. 7. Num illi molestæ quidpiam sunt hæc nuptiæ? Nævius apud Charis. 2. p. 192. Putsch. Num non vis te moneam unum, si videtur quippiam? Plaut. Curc. 1. 4. 51. Tam a me pudica est, quasi soror mea sit: nisi si est osculando quippiam impudicior. h. e. paululum. — b) In plur. num. Cic. 9. Fam. 8. ad fin. Aliæ quæpiam rationes. Apul. Florid. n. 18. Quom proferre ad quospiam cæperia.

QUISQUAM, quæquam, quidquam et quicquam. — Quiquam pro quisquam legitur in Senat. cons. de Bacchan. — Quamvis Diomed. 1. p. 321. Putsch. agnoscit in feminino quæquam, quamquam, quaquam, non facile usurpa-

varim, antequam exempla videam. Idem dic de neutro quodquam, et de pluralibus in omni genere quisquam, quæquam, quorumquam, quibusquam, quasquam: his enim antea nostræ non assuevere. De *Plauti* loc. *Mil. glor. V.* infra sub h. — Quisquam est aliquis, ullus, ric, alcuno. — a) Generatim. *Plaut. Pseud. 3. 2. 62.* An invenire postulas quemquam coquam, nisi mitvinis aut aqullinis unguis? *Id. Bacch. 4. 3.* Nemo est indignior, quem quisquam homo aut amet, aut adeat. *Ter. Hecyr. 3. 1. 13.* An quisquam nquam zentium est æque miser? *Cic. Rosc. Corn. 6. 18.* Est ne quisquam omnium mortalium, de quo melius existimes tu? *Id. Amic. 2. 9.* Aut enim nemo, quod quidem magis credo, ut, si quisquam, illa (*Cato*) sapiens fuit. *Id. ibid. 15. 54.* Quamquam miror, illa superbia et importunitate, si quemquam (*amicum*) habera (*Tarquinius*) potuit. *Id. 9. Att. 15. ad fin.* Te moveri arbitror oportere injuria, quæ mihi a quoquam facta sit, et *ibid. 4. sub fin.* Quidquam tu illa putas fuisse præ bis de victoria gratulationibus? *Sall. Jug. 14.* Aut quisquam nostri miserari potest? *Id. Cat. 52. 11.* His mihi quisquam mansuetudinem at misericordiam nominat. *Nepos Agesil. 6.* Si animadversum esset, quemquam ad hostem transfugere conari. *Virg. 10. Æn. 65.* Æneam hominum quisquam divumque subegit Bella sequi? *Horat. 2. Ep. 1. 76.* Indignor quidquam reprehendi, oon quia crasse Compositum illepidave putetur, sed quia nuper. *Aurel. Vict. Epit. 11.* Percontanti cuidam, quisquam ne in palatio esset, responsum, ne musca quidem. — b) Speciatim, sæpissime nec quisquam usurpatur. *Plaut. Aulul. 2. 2. 29.* Neque illo quisquam est alter bodie ex paupertate parior. *Ter. Eun. 5. 4. 13.* nil videtur muodius, Nec magis compositum quidquam, nec magis alegans. *Cæs. 7. B. G. 75. extr.* Neque se cuiusquam imperio obtemperaturos. *Sall. Cat. 32.* Neque loco, oeqe homini cuiquam satis credera. et *ibid. 34.* Neque cuiquam nostrum lieuit lege uti. *Id. ibid. 37. extr.* Neque ex castris *Catiline* quisquam omnium discesserat. *Cic. 3. Orat. 4. 15.* Neque enim quisquam nostrum, quum libros *Piatonis* legit, etc. *Virg. 5. Æn. 378.* nec quisquam ex agmine tanto *Audet* adire virtum. et *6. ibid. 876.* Nec puer *Iliaca* quisquam de geote *Latinos* In tantum spea tollit avos. Adde *Horat. 3. Od. 9. 2., 1. Sat. 3. 138.* et *ibid. 4. 73.* at alibi sæpe. — Similiter *Nepos Eumen. 11. sub fin.* Non anim cum quoquam arma contuli, quin is mihi succubuerit. *Horat. 1. Ep. 14. 37.* Non istic obliquo oculo mea commoda quisquam *Lioat. Id. 1. Sat. 9. 26.* est tibi mater, Cognati, quis te salvo est opus? Haud mihi quisquam. Omnes composui. *Nævius* apud *Charis. 2. p. 186. Putsch.* Numquam quisquam amico amanti amica nimis siet fidelis. *Liv. 2. 9.* Nec quisquam unus malis artibus postea tam popularis esset, quam tum bene imperando universus senatus. Adde *eumd. 28. 37.* et *Id. 32. 20.* Ilæc adhortatio prætoris non modo quemquam noum elicuit ad suadendum, sed etc. *Ter. Hecyr. 1. 1. 10.* Nemo illorum quisquam ad te venit, quon ita parat sase, etc. — Et præcedente quis apud *Fronton. 1. ad M. Cæs. 4.* Nec vidao quis veterum scriptorum quisquam me beator fuerit. — c) *Nihil* quidquam per pleonasmum. *Ter. Andr. 1. 4. 63.* Comperiebam nihil ad *Pampbilum* quidquam attinere. *Cæcilius* apud *Cic. Senect. 8. 25.* Edepul, senectus si nil quidquam aliud viti Apportes tecum, quum advenis; unum id sat est, etc. *Cic. 1. Orat. 30. 134.* Sine quo (*amoris ardore*) quum in vita nihil quidquam egregium, tum certe hoc, quod tu expetis, oemo unquam assequetur. — d) *Quidquam* cum Genit. *Liv. 5. 4.* Nec satis quidquam iusti doloris est. *Seneca Troad. 490.* Vix spai quidquam est super. — e) *Quisquam unus*, est unus aliquis. *Liv. 3. 55. extr.* Quia nondum io quemquam unum sæviebatur. *V. alia sub b. la fin.* — f) De re inaequata. *Zucret. 1. 1075.* Nec quisquam locus est, quo corpora quum venere, etc. Adde *eumd. 4. 690.* — g) Pro quivis, quilibet. *Cic.*

11. *Fam. 7.* Nisi vos fortiores cognossem, quam quamquam virum. *Flor. 2. 18. a med.* Quod nemo visurum se uoquam speraverat, factum est, ut fugientes *Numantinos* quisquam videret. — h) In femin. gen. *Plaut. Cist. 1. 1. 68.* Quod neque habeo, nec quisquam alia nuller. *Id. Rud. 2. 3. 75.* Neque digniorem censeo vidisse anum me quemquam. *Ter. Eun. 2. 3. 82.* Quandoquidem *Illarum* neque te quisquam novit, neque scit, qui sies. Adde *eumd. ibid. 4. 4. 11.* *V. QUIS, QUISNAM* et *QUISQUE* hoc mudo usurpata. *Plaut. Mil. glor. 4. 2. 67.* Nisi huic verri afferret merces, non hic suo seminio quamquam porcellam imperiturus est. At *Ritschl. et Fleckeisen.* et melioribus *MSS. leg. quemquam.* *QUISQUE*, quæque, quodque et quidque vel quicque. — *Quidque* an quicque scribendum sit, *V. in QUISQUIS.* — *Quisque* est omnis, unusquisque, singuli: que est adjectio syllabica, ut io absque. Dicitur tum de personis, tum de rebus: usurpaturque in utroque numero. Differt ab omnis, quod cuoctos simul significat: quisque distributionem quamdam continet. *ἕκαστος, πᾶς ric, ἑκάστω* (lt. ognuno, ciascuno, ogni; Fr. qui que ce soit, chaque, chacun; Hisp. cada, cada uno, cada una, cada qual; Germ. wer es nur sei, jeder, jede, jedes; Angl. every man, every one, each, all). 1.) Proprie. — a) Generatim. *Cic. 1. Orat. 28. 130.* Ut in quo quisque artificio excelleret, is in suo geore *Rosclius* diceretur. *Id. 6. de republ. 8.* Nec enim tu is es, quem forma ista declarat, sed mens cuiusque is est quisque. *Ter. Hecyr. 4. 2. 27.* Non tute incommodam rem, ut quæque est, in animum inducas pati? *Zucret. 1. 562.* quoniam refici rem quamque videmus. *Cic. 1. Off. 7. 21.* Quod cuique obtigit, id quisque tenet. et *3. ibid. 17. 70.* Magni est iudicis statuere, quid quemque cuique præstare oporteat. *Liv. 21. 33.* Plus inter ipsos (sibi quoque tendente, ut periculo prius eaderet) quam cum hostibus, certaminis erat. *Cic. 2. Divinat. 42. 89.* Ut ejus orbis unaquæque pars alia alio modo moveat immutetque cælum, ut quæque stellæ in iis, finitimisque partibus sint quoque tempore. *Id. 1. Orat. 15. 67.* Ut quamcumque rem a quoque cognorit, de ea multo dicat orationis. At *Orellius leg.* quamquam rem a quoquo. *Horat. 2. Od. 13. 13.* Quid quisque vitet numquam homini satis Cautum est in horas. *Id. 2. Sat. 6. 67.* prout cuique libido est. *Id. Art. P. 156.* Etatis cuiusque notandi sunt tibi mores. *Plin. 17. Hist. nat. 22. 35. (167).* Scrobis tenorum pedum in quamque partem. *Id. 18. ibid. 34. 77. (332).* Quæ ratio remel in quoque agro ioeunda erit. *Tac. 1. Ann. 59.* Fama dedidit *Segestis*, ut quibusque bellum invitis aut cupientibus erat, spe vel dolore accipitur. *Flor. 1. 9. extr.* Proximis quibusque correptis, totam *Itallam* sub se redegerunt. *Plin. 33. Hist. nat. 3. 15. (52).* Annis quibusque sorte reges singulos e subjectis iungere ad curram solitus. *ogni anno.* *Sueton. Cæs. 42. a med.* Per æstimationem possessionum, quanti quasque comparassent. *Id. Tib. 8.* *Archelaum*, *Trallianos* et *Thessalus*, varia quosque de causa, defendit. *Id. Aug. 89.* Prout quique mentione iodigerent. — b) Cum Genit. *Cic. 1. Fam. 9. ad fin.* Ego, quid ad te tuorum quisque necessariorum scribat, nescio. *Horat. 2. Sat. 3. 124.* Quantum enim sumine curtabit quisque dierum, Si etc? *Id. 2. Sat. 3. 1.* Sic raro scribis tu, ut toto oon quater anno *Membranam* poscas, scriptorum quæque retexens. *Cæs. 7. B. G. 36.* Quid io quoque esset animi ac virtutis suoruo, perspiciatque — c) Jungitur cum Comparativis et Superlativis. *Cic. Rosc. Corn. 11. 31.* Quo quisque est solertior, hoc docet laboriosius. *Cels. 2. 18. a med.* Quo majus quodque animal, eo robustior es eo cibus est. *Quintil. 9. 4. 83.* Ut quique pedes sunt temporibus pleniore, hoc graviores faciunt orationem. *Plin. 1. Ep. 20.* Bonus liber melior est quisque, quo major. *Cic. 2. Off. 21. 75.* Postea tot leges et proximæ quæque dariores. *Id. 2. Fin. 25. 81.* Optimum quidque rarissimum est. *Id. 1. Acad.*

(post.) 4. 13. Recentissima quæque sunt correcta et emendata maxime. *Id. 2. Orat. 77. 313.* Ut in quoque eorum (*patronorum*) minimum putant esse, ita eum primum volunt dicere. *Id. 1. Tusc. 31. 77.* Doctissimus quisque. *Plin. 18. Hist. nat. 8. 20. (85).* Gravissima quæque grana serere. *Id. 35. ibid. 9. 36. (64).* Quinque virgines elegit, ut quod in quaque laudatum esset, pictura redderet. — d) Et cum iis, quæ vim Superlativi habent. *Cic. 9. Fam. 14. a med.* Severitas cum bonis omnibus, tum infimo cuique gratissima. *Sueton. Oth. 2.* Invalidum quemque ubviorum corrumpere. Adde *Tac. 12. Ann. 43.* — e) Et cum iis, quæ ordinem significant. *Cic. 3. Nat. D. 3. 7.* Primum quidque videamus. *Id. Rabir. Post. 12. 34.* Tertio quoque verbo excitabatur. ad ogni terza parola. et *8. Phil. 11. 33.* Uti de ejus honore primo quoque die ad senatum referant. il primo giorno che si potrà. et *Liv. 42. 48.* Ut exercitui diem primam quamque diceret ad conveniendum. *Colum. 12. R. R. 48. 4.* Tertio quoque aut quarto die. ogni tre o quattro di. et *Cic. 3. Phil. 15. 39.* Primo quoque tempore. *Id. 4. Ferr. 58. 139.* Quinto quoque anno *Sicilia* tota censetur. ogni cinqu' anni. et *Plin. 17. Hist. nat. 22. 35. 169.* Quinto quoque palo singule Jugo paginæ includantur. (*V. QUINTANUS*). *Plaut. Pseud. 4. 2. 17.* Vix decimus quisque est, qui ipse esse noverit. ogni dieci uno. — f) Cum verbis pluralis numeri. *Plaut. Capt. 3. 2. 2.* Ubi quisque vident, eant obviam. *Id. Curc. 1. 3. 24.* Sibi habeant quisque quod suum est. *Sall. Cat. 7.* Sed ea tempestate cæpere se quisque magis extollere. *Liv. 1. 44.* Equites peditesque in suis quisque centuriis adessent. *Id. 2. 59. extr.* Cetera multitudo sorte decimus quisque ad supplicium lecti. *Plura* ex eodem *Livio* congressere *Gronov. et Drakemborch.* ad *7. 19.* et ex *Ovid. Heinsius* ad *2. Amor. 11. 21.* — g) Cum pronominiibus sui et suus. *Cic. 1. leg. Agr. 9. 26.* Huic pro se quisque oustrum mederi, atque hoc omnes sanare velle debemus. *Id. 3. Ferr. 27. 68.* Pro se quisque, ut in quoque erat auctoritas plurimum, ad populum loquebatur. *Id. 3. Nat. D. 1. 1.* Quum suo cuique iudicio sit utendum. et *ibid. 34. 84.* Edixit, ut quod quisque a sacris haberet, id in mum quidque sanum referret. At *Orellius pro quidque legit* quodque. *Id. 5. Fin. 17. 46.* Cuiusque partis naturæ et in corpore et in animo sua quæque vis est. *Id. Amic. 16. 56.* Ut quanti quisque se ipse facit, tanti fiat ab amicis. *Auct. B. Afr. 31.* Edicil, uti quisque suo locu paratus esset. *Colum. 12. R. R. 3. 4.* Cuique sua annomeravimus At *Schneider. leg. et omnia annomeravimus.* *Ovid. 3. Amor. 2. 58.* Vincamus dominæ quisque favore suæ. *Id. 3. Trist. 4. 64.* Dicere quos cupio nomine quemque suo. *Plaut. Merc. 4. 5. 51.* Suam quisque homo rem meminit. *Virg. 6. Æn. 743.* Quisque suos patimur *Manes.* *Tac. 2. Hist. 44.* Suum quisque flagitium aliis objectantes. *Catull. 64. 277.* Ad se quisque vago passim pede dicebant. — Similiter cum *Ablat. Sall. Jug. 18.* Exercitus, amisso duce ac passim malis sibi quisque imperium petentibus, brevi dilabitur. *Iustin. 29. 1. 8.* His regibus pueris, etsi nulli senioris ætatis rectores erant, tamen in suorum quisque majorum vestigia nitentibus, iuacna indoles virtutis emittit. — Huc pertinet et *muu Sall. Jug. 84.* Tanta libido cum *Mario* eundi plerosque invasert. Nese quisque præda locupletem fore, victorem domum rediturum, alia bujuscemodi animis trahebant, et *Liv. 26. 29.* Circumbant enim senatum cum veste sordida, aformantibus, se non modo suam quisque patriam, sed totam *Siciliam*, relictores, si etc. — Et cum nominibus collectivis. *Liv. 6. 15.* Ilinc senatus, hinc plebs, suum quisque influentes ducom, velut ia acie consistant. *Sall. Cat. 38. ad fin.* quicumque reipublicam agitavere, — alii sicut populi iura defendent, pars quo senati auctoritas maxima foret, bonum publicum simulantes pro sua quisque potentia certabant, et *ibid. 52. a med.* Ubi vos separatim sibi quisque consilium capitis, ubi etc. — h) De duobus pro uterque. *Ovid. 2. Fast.*

715. Oscula quisque suæ matri properata tulerunt. *H. e.* duo fratres Titus et Aruns, Tarquinii Superbi filii. *Id. Heroid.* 19. 169. Atque ita quisque suas iterum redeamus ad urbes. *Liv.* 2. 44. *a med.* Duas civitates ex una factas: suos cuique parti magistratus, suas leges esse. Adde *eumd.* *ibid.* 7.; et *Sueton. Aug.* 28. — *i)* In femin. gen. *Plaut. Pæn. prol.* 107. Omnes meretrices, ubi quisque habitant, invenit. *Ter. Hecyr.* 2. 1. 19. Quo quisque pacto hic vitæ vestrarum exigit. — *i)* *Unus quisque.* *V. UNUS-QUISQUE* loco suo.

11.) Improprie ponitur pro quisquis, quicumque, *chiunque*, *δὲ τις ἄν.* *Plaut. Merc.* 1. 1. 20. Quemque attigit, magno multat infortunio. *Id. Mil. glor.* 2. 2. 5. Quemque videritis hominem in nostris tegulis extra unum Palæstrionem, huc deturbatote in viam. *Id. Asin.* 1. 3. 47. Cetera quæque volumus uti, Græca mercamur fide. Adde *eumd.* *ibid.* 2. 3. 24. et *Capt.* 4. 2. 17. Sic *Auson. VII. Sap. sentent. in Pittaco*, 6. Pareto legi, quisque legem sanxeris. *Sidon.* 4. *Ep.* 11. *in carm. ad fin.* At tu, quisque doles, amice lector, Udis parce genis rigare marmor.

QUISQUEQUOMQUE, quæquequomque, quodquequomque, adject. ἀρχαῖος pro quicumque, quæcumque, quodcumque. *Tao. legial. della Gallia Cisalp.* a *De-Lama* edita, *init.* QVODQVE QVIS-QUEQUOMQVE D. E. R. (*h. e.* de ea re) DECERNET INTERDICETQVE.

QUISQUILLA, òrum, n. 3. *V. voc. seq. iuit.*

QUISQUILLE, arum, f. plur. 1. *Quisquilla* neutr. gen. *Petron. fragm. Tragur.* 75. *Burmann.* Coricillum est, quod homines fecit: cetera quisquilla omnia. *Gloss. Philox.* Quisquilla, οὐβάλα. *V. CUSCULUM.* — *Müllerus ad Paul. Diac.* p. 256. 3. ait *quisquillas* esse sine dubio Græcorum κοσκυλάκια — *Quisquillæ* dici putantur quiddid ex arboribus minutis surculorum foliorumve cadit. *Ite Festus p.* 257. 17. *Müll.* Similiter *Isid.* 17. *Orig.* 6. *extr.* Quisquillæ, stipulæ immixtæ surculis et foliis aridis: sunt autem purgamenta terrarum. Eadem fere habet *Servius* ad *illud Virg.* 1. *G.* 84. Sæpe etiam atresiles incendere profuit sgras, Atque levem atipulam, etc. *Festus* ducit a *quiddid*: siii a *quisque*, ut proprie sint quiddid obvium et pedibus incidens, τὸ τυχόν. *Gloss. Philox.* Quisquillæ, οὐβάλα, φρυγῶνων χαττα, stoppla, spazzatura, mondiglia, pattume, περιφύματα.

1.) Proprie. *Cæcilius* apud *Festum* loc. cit. Quisquillas, volantis venti spolia, memoras: i modo. *Apul. de Mag.* Nugas marinas et quisquillas litorales quærere.

11.) Translate dicitur de homine minimi pretii, nihili, fæce plebeculæ. *Cic. Sext.* 43. 94. Omitto Numerium, Serranum, Ælium, quisquillas seditio-nis Clodianæ. (Adde *eumd.* 1. Att. 16.) *Novius* apud *Festum* p. 257. 18. *Müll.* Deturba te saxo, homo non quisquillæ. *Alli leg.* quisquilla *singulari num.* — *Apul.* 1. *Met. sub fin.* quisquillas vocat pisces frivola et villiores.

QUISQUIS, quæque, quodquod et substant. quiddid et quicquid. — Utrum per *d*, an per *c* scribenda sint *quiddid*, *quidquam*, *quidque*, quæ-runt orthographi. *Manut.* et *Dausq.* præferunt *d*: quibus eccedit *Cellar.* Sunt pro his etiam In-scriptiones apud *Gruter.* 411. 3. et 691. 8. Con-tra *Priscian.* 1. p. 559. et *Mar. Victorin.* 1. *art. Gramm.* p. 2480. *Putach.* et alii apud *Quintill.* 1. 7. 6. tuentur *c*: quod *Cellar.* ipse non improbat. *Quintill.* frigidam quæstionem pu-tat. At *Cassiod. Instit. divin. litter.* 15. *Quic-quam*: magis in prima syllaba *c* ponendum est, quam *d*, propter enphoniam, quam præcipimus sequi. — Quisquis est omnia qui, quicumque: et dicitur tum de personis, tum de rebus *δὲ τις* (It. *chiunque*, *ciascuno che*, *qualunque*; Fr. *quel...que*, *qui que ce soit qui*, *quelque...que*, *quiconque*, *quelconque*; Hisp. *qualquier*, *qual-quiera*, *quienquiera*; Germ. *wer nur immer*, *jedweder*, *jeder*, *alle*, *alles*; Angl. *whoever*, *whosoever*, *whatever*, *whatasoever*). — *a)* Generatim. *Cic. Brut.* 73. 256. Quisquia eat ille, si mo-do eat aliquis, qui genuit in hac urbe dicendi co-

piam. *Ennius* apud *Cic. Balb.* 22. 61. Hostem qui feriet, mihi erit Carthaginiensis, Quisquis it-
chiunque si sia. et *Propert.* 3. 12. 6. omnes pari-ter pereatis svari, Et quisque fido prætulit ar-ma toro. *Plaut. Amph.* 1. 1. 153. Quisquis homo huc venerit, vapulabit. *Tibull.* 2. 2. 1. Quisquis ades, favens: fruges iustramus et agros. *Virg.* 10. *Æn.* 493. Quisquis bonos tumuli, quiddid solsmen humandi est, Largior. (Sic *Plaut. Men.* 5. 2. 60. Quidquid tibi nomen est. et *Cato R. R.* 48. Suum quiddid genus talearum serito. *Alli leg.* quodque: et *Forcellinus* hunc *Catonis* lo-cum retulit sub *e).* *Plin.* 18. *Hist. nat.* 34. 77. (339). Quisquis erit ventus. *Horat.* 2. *Sat.* 1. 66. Quisquis erit vitæ scribam, color. *Plaut. Men.* 5. 2. 60. Quisquis es, quiddid tibi nomen est, senex, etc. *Id. Pseud.* 4. 1. 17. Quisquis ille est, qui adest s milite. *Id. Men.* 5. 1. 17. Omnia mala ingerebat, quemquem aspexerat. *Id. Truc.* 5. 1. 17. Quemquem hominem attigerit, etc. *Tac.* 6. *Ann.* 7. Quaquæ de re locuti incusabantur. *Ulp. Dig.* 47. 5. 1. Si quid a quoquo eorum, quos quasve ibi habebunt furtum factum esse dicetur. *Cic. Dom.* 10. 25. Dicam ipso audiente, quod sentio, quoquo animo me auditurus est. *Id. Rabir. Post.* 8. 21. Quoquo consilio fecit, fecit certe suo. *Id.* 9. *Att.* 2. *a med.* Confido ad-ventum nostrum illi, quoquo tempore fuerit, ἀ-μενιστόν fore. *Id.* 1. *ad Q. fr.* 2. 4. *ad fin.* Tu, quoquo modo est, hominem investiges velim. *Alli omit.* est. *Id.* 1. *Fam.* 5. Quoquo modo se res habest. *Id. Rosc. Am.* 42. 122. Quidquid male-ficii, sceleris, cædis erit, proprium id Rosciorum esse debebit. *V. infra sub c. Plaut. Rud.* 4. 2. 20. Hoc ego in mari, quiddid inest, reperi. *Id. Men.* 5. 2. 22. Sed quiddid id est, jam sciam. *Tac.* 14. *Ann.* 55. Quidquid illud et qualecumque tribuis-set, illud redundat. *Cic. Sext.* 45. 97. Esto ut hi sint, qui qui integri sunt et sani. At *Orellius leg.* qui et integri, *alii aliter.* *Liv.* 41. 8. *a med.* Li-beros suos quibusquibus Romanis mancipio da-bant. — *b)* Cum verbis pluralia numeri. *Ovid.* 1. *Art. Am.* 267. Quisquis nbiqve, viri, dociles adverte mentes. *Propert.* 4. 6. 75. Quisquis amas, scabris hoc bustum cædite axis. *Tibull.* 1. 7. 45. Tunc procul absitis, quisquis collis arte capillos. — *c)* Cum Genit. *Horat. Epod.* 5. 1. At o deorum quiddid in cælo regit, etc. *Id.* 2. *Od.* 1. 26. Deorum quisquis smicior Afris. *Liv.* 23. 9. Per quiddid deorum est. *Id.* 21. 32. Quid-quid adjecissent ipsi terroris, satis ad perniciem fore rati, etc. *Colum.* 12. *R. R.* 48. 4. Quidquid amarocæ inest. *Quintill.* 6. *proem.* 3. Quidquid hoc est in me infelicium litterarum. — *d)* Cum femin. gen. *Plaut. Cist.* 2. 3. 66. Conteris tua me oratione mulier, quisquis es. *Id. Rud.* 4. 4. 102. Tibi deos iratos esse oportet, quisquis es, quæ parentes in tam angustum tuos locum com-pegeris. Adde *eumd.* *Pers.* 4. 3. 76.; et *Liv. Andron.*, *Cæcil.*, *Pacuv.* apud *Non.* p. 197. 31. *Merc.* — *e)* *Quiddid* absolute, et adverbii more. *Liv.* 31. 1. Jam provideo animo, quiddid progre-dior, in vastiorem me altitudinem invehi. *quanto mi vo avanzando.* et 7. 32. Quidquid ah urbe longius proferret arma, magis magisque in im-belles gentes eos prodire, *quanto più lungi* etc. *Gell.* 12. 1. *sub fin.* Quidquid ita educati liberi amare videntur, non naturalis ille amor est, sed civilis. *Catull.* 56. 3. Ride, quiddid amas, *Cato*, *Catullum. h. e.* quantum. — *f)* In illo *Horatii* 3. *Od.* 24. 25. O quisquis volet impis Cædes et rabiem tollere civicam! *Bentlejus* recte monet, scribendum esse *divisim O quis, quis*: ut sit repetito similis illius *Epod.* 7. 1. *Quo, quo, scelesti, ruitis?* et aliis, quæ ibi referit. — *g)* *Quit-lesti* pro *quisquis V.* supra eno loco. — *h)* Ali-quando *quisquia* ponitur pro *quisque*, unusquis-que, omnis. *Cic.* 6. *Fam.* 1. Quocumque in locu quisquis est, idem est ei sensus ex interitu rerum auarum. *Id.* 6. *Verr.* 13. 31. Ita odorabantur omnia et pervestigabant, nt, ubi quiddid esset, aliqua ratione invenirent. *Alli leg.* quidque. *Id.* 5. *Tusc.* 34. 98. Bestiæ, ut quiddid objectum est, quod modo natura non sit alienum, eo con-tentæ non quærant amplius. *Lucret.* 2. 957. In-

que suos quiddid rursus revocare meatus. *Plaut. Amph.* 2. 1. 52. Ordine omnia, ut quiddid ec-tum est, edisseravit. Alii et ipse *Flecheisen.* leg. *quidque.* Adde *Catull.* 68. 28.

QUISQUISLIBET, quæquelibet, quiddidlibet, *chiunque si voglia*, quivis. *Salvian.* 3. *Avar.* 18. *ad fin.* Quiddidlibet dederis pro te, vile est.

QUITUS. V. QEO.

QUÏVIS, quævis, quodvis et quiddvis, *chiunque tu vuoi, qualunque, qualsivoglia, ognuno.* *δὲ τις, δὲ τις οὐδὲν*, quem vis, quilibet, quisque, omnis: tum de personis, tum de rebus. — *a)* Generatim. *Cic. Quinct.* 27. 84. Omnia sunt ejusmodi, quivis nt perspicere possit, in hac causa improbitatem cum veritate contendere. *Plaut. Amph. prol.* 27. Juppiter non minus, quam vostrum quivia, formidat malum. *Id. Mil. glor.* 4. 7. 10. Quævia alia mora. *Cæs.* 4. *B. G.* 2. Ad quemvis numerum ephippiatorum equitum quamvis pauci adire audent. *Cic.* 6. *Verr.* 18. 46. Ut homines quiddvis perpeti, quam non de istia pravitate con-queri mallent. *Plaut. Mil. glor.* 3. 1. 152. Com-modulum obsona, ne magno sumptu: mihi quiddvis set est, *ogni poca cosa.* et *Aast.* 8. 3. 81. Quidvis egestas imperat. *ogni gran cosa.* et *Pæn.* 1. 3. 28. et *Truc.* 3. 4. 31. Dicere hic quiddvis licet. *tutto quel che mai si vuole.* *Plin.* 28. *Hist. nat.* 9. 37. (139). Contra scahiem quivis adepa, *Id.* 2. *ibid.* 71. 73. (181). Nec non disqve quæ-vis eadem toto orbe simnl est. At *Sillig.* legit *quamvis ex bonis Codd.* *Horat.* 1. *Sat.* 3. 85. quivis sermone molestus. *Ter. Adalph.* 2. 3. 1. Ab quivis homine beneficium accipere gau-dens. *Plin.* 18. *Hist. nat.* 4. 6. (24). Quibusvis potius, quam agricolis. *Cic.* 1. *Invent.* 63. 100. Ex iis rebus quævis amplificationes nasci pos-sunt. *Horat.* 1. *Sat.* 4. 87. E quibus unus avet quavis aspergere cunctos, Præter eum, qui præ-bet aquam. *h. e.* qnavis ratione. *V. AQUA.* — Cuivis potest accidere, quod cuiquam potest, *γνώ-μη P. Syri* apud *Senec. Tranquill.* 11. — *b)* Interjective verbo. *Cato R. R.* 62. *extr.* Hoc modo quod genus vis propagahis. — *c)* Eleganter In-jigitur cum unus: et fere in contemptu quodam ponitur. *Cic. Cæclin.* 22. 62. Si tu aolus, ant quivis unus, cum gladio impetum in me fecisset. *Id. Brut.* 93. 320. Quantum non quivis nrus ex populo, sed existimator doctus et intelligena pos-sit cognoscere. *Liv.* 9. 17. Ne solertins, quam quivis unus ex iis, quos nominavi, castris locum caperet. *Alli leg.* quilibet. *Ter. Andr.* 5. 4. 1. Mitte orare: una harum quævis causa me ut fa-ciam, monet, Vel tu, vel quod verum' est, vel quod ipsi cupio Glycerio. — *d)* *Quodvis*, quodque. *Cic. Opt. gen. orat.* 1. 1. Poematis enim tragicæ, comici, epici, etc. gæns snm quodvis est dlvè-rum a reliquis. *Sed locus est corruptus:* *V. Grell.* — *e)* *Quiddvis anni*, quovis anni tempore, his legitur apud *Caton. R. R.* 17.

QUÏVISCUMQUE, quæviscumque, quodviscum-qua, idem ac quicumque. *Lucret.* 3. 389. Nec re-pentis itum cujusviscumque animantis Sentinns. *Martial.* 14. 1. Quoviscumque loco potes hunc finire lihellum.

QULINA pro *culina* legitur in *Inscript. spnd Orell.* 3302.

QUO

QUO, proprie eat Dativus et Ahletivus eh on-tiqua communi forme *quoi* efformatus, et adver-bii more adhibetur, multesque habet significa-tiones.

A) Qua Dativum representat, adverbium *quo* significat ad, vel in quem locum, *πὸς* (It. *dove*, *in quale luogo*; Fr. *où*; Hisp. *adonde*, *donde*; Germ. *wohin*; Angl. *whither*, *to what place*, *where*).

1.) Proprie. ¶ 1. Stricto aenau est ad, vel in quem locum — *a)* *Quo* interrogativum. — De loco. *Ennius* apud *Non.* p. 506. 2. *Merc.* Quo nunc me ducis? *Horat.* 4. *Od.* 13. 17. Quo fugit

Venus? *Id. Epod. 7. 1.* Quo, quo, scelesti, ruitis? *Id. 1. Sat. 9. 62.* consistimus. Unde venis? et Quo tendis? rogat. *et ibid. v. 16.* quo nunc iter est tibi? — De persons, quæ loci rationem habet. *Plaut. Aulul. 3. 5. 13.* Quo illæ nubent? — *b)* Quo relivum. — De loco. *Cæs. 2. B. O. 16. extr.* Mulieres in eum locum coniecit, quo exercitui aditus non erat. *et ibid. 21.* Non longius hostes aberant, quam quo telum sdjci potest. *Cic. 3. Fam. 5. 6.* Me ad eam partem provinciam esse venturum, quo te velle arbitrarer. *Sall. Jug. 110.* Proficiscitur obsessum turrim regiam, quo Jugurtha per fugas omnes præsidium imposuerat. *Cæs. 2. B. G. 7.* Omnibus vicis, quo sdire poterant, incensis. *Cato R. R. 10.* Dolia, quo vineæ condant, decem. *Cæs. 1. B. O. 6.* Iter angustum et difficile, quo vix singuli carri ducebantur. *Ovid. 10. Met. 37.* saucia trabs Quo cadat, in dubio est, omnique a parte timetur. *Varro 1. R. R. 29. 2.* Et sulcant ossas quo pluvia aqua debebatur. *Cic. 1. Tusc. 19. 44.* Et oræ ipsæ locorum, quo pervenerimus, — majorem cognoscendi cupiditatem dabunt. *Jurat. 3. Od. 24. 45.* Vel nos in Capitolium, Quo clamor vocat et turba faventium, etc. *et 4. ibid. 7. 14.* Nos uhi decidimus, Quo pater Æneas, etc. *Id. 2. Ep. 2. 40.* Ibit eo, quo vis qui zonam perdidit, inquit. — De personis. *Plaut. Stich. 1. 3. 79.* Dsbo parasitum inanem, quo recondas reliquias. *Id. Aulul. 3. 5. 13.* Quo lubeat, nubant. *Cic. 6. Verr. 18. 38.* Homo apud eos, quo se contulit, gratiosus. *Pomponius spud Non. p. 508. 4. Merc.* Hominem beatum, quo illæ perveniunt divitiæ! *Adde Cæs. 5. B. G. 14. — c)* Cum Genit. *Plaut. Bacch. 4. 7. 33.* Non hercle, quo hinc nunc gentium aufugiam, scio. *Liv. 39. 54.* Sese tacitos abire, quo terrarum possent, in animo habuisse. — Et per metaphoram *Id. 28. 27. a med.* Ne hodie quidem scire videmini, quo amentiam progressi sitis. *a qual segno di pazzia.* ¶ 2. Quo dativum pro cui, quidam esse putant in illo *Varron. 2. R. R. 1. 21.* Quo etiam ipse pastor diligens mederi possit. *Alit leg. quoi. V. Voss. 1. 6. de Grammat. c. 6.* Quo dativum esse putat etiam quum dicimus *quo mihi, quo tibi hoc, vel illud?* pro cui rei. — Sunt qui addunt illud *Cæs. 4. B. G. 1.* Non longe a mari, quo Rhenus infuit. ¶ 3. Latiori sensu pro aliquo, post particulas dubitandi. *Liv. 38. 30. a med.* Si quando Romam, aliove quo mitterent legatos. *Plaut. Aulul. 2. 4. 5.* Si quo tu me ire vis, operam dabo. *Cæs. 2. B. O. 48.* Si quo erat longius prodeundum, etc. *Cic. 8. Att. 5. in fn.* Ipse ne quo incederem, reverti Formias.

11.) Translate. ¶ 1. Quo est ad quam rem, finem, usum, scopum, cur. — *a)* Generatim. *Cic. Sext. 13. 29.* Quid hoc homine facias? aut quo civem importunum, aut quo potius hostem tam sceleratum reserves? *Id. 4. Verr. 55. 137.* Primum quo tantam pecuniam? deinde quamobrem censors ad statuum tibi conferebant? *Id. Cæl. 21. 53.* Dixit profecto, quo vellet aurum. *per qual uso.* et *8. Att. 2. a med.* Quo igitur hæc spectat oratio? *Petron. Satyr. 97. a med.* Quo secures attulisti? *Cic. 2. Diuina. 64. 132.* Quo pertinent ænigmata somniorum? *Horat. 1. Sat. 1. 73.* Nescis, quo valeat nummus, quem præbeat usum? — *b)* Quo mihi, quo tibi? quid mihi, tibi prodest, cui bono, quorsum? *Cic. 7. Fam. 23. circa med.* Martis vero signum quo mihi pcias anterior? *Phædr. 3. 18.* Quo mi, inquit, mutam speciem, si vincor sono? *Horat. 1. Ep. 5. 12.* Quo mihi fortunam, si non conceditur uti? *Ovid. 3. Amor. 4. 41.* Quo tibi formosam, si non nisi casta placebat? *et ibid. 8. 47.* Quo tibi turritis incingere mœnibus urhes? Quo tibi discordes addere in arma manua? *Propert. 4. 3. 51.* Nam mihi quo, Pœnia si purpura fulgeat oâtris? — *c)* Quo bonum est? cui rel utile est? *a che serve? a che è buono?* Est Jctorum. *Cajus Dig. 18. 1. 13. in fn.* Quo enim hominum est expectare conditionem? *Ulp. ibid. 37. 4. 3. ad fn.* Quo bonum est, et contra tabntas dari? *Adde ibid. 10. a med.* Eod. senen quo bono? *dixit Id. ibid. 7. 1. 13.* Omnibus autam his loc.

Haloander edidit quod. ¶ 2. Usurpatur etiam vice conjunctionis, et ut valet, *affinchè, acciocchè.* — *a)* Generatim. *Ovid. Heroid. 18. 203.* sed quo mare finiat iram, Accedant, quæso, factua vota meis. *et ibid. 20. 23.* Frus mea quid petiit, nisi quo tibi jungerer uni? *et Remed. am. 517.* Ne sibi tsm placeat, quod te contemnere possit. Alit aliter leg. *Plaut. Pœn. 3. 1. 30.* An vero non justa causa est quo curratur celeriter, ubi bibss, edas de alieno? *Id. ibid. prol. 39.* Neve ambitionis causa extrudantur forss, Quo deteriores anteponantur honis. *Ter. Andr. 3. 1. 14.* Hanc simulat psrere, quo Chremetem absterreant. *et Eun. 1. 2. 70.* Id sdjuts me, quo id fiat facilius. *Cic. 2. Fin. 24. 77.* Quod si vultum tibi, si incessum fingeres, quo gravior viderere, non esses tui similis. *Pollio spud Cic. 10. Fam. 33. init.* Quo tsrdius certior fierem de prœliis apud Mutinam factis, Lepidus effectit, qui etc. *Horat. 2. Sat. 2. 112.* Quo mgis his credas, puer hunc ego parvus Ofellum Integris opibus novi non Istius usum, Quam nunc secisis. — *b)* Quo ne, pro ut ne videtur accipi in illo *Cic. 7. Fam. 2.* Sed eo vidisti multum, quod præfinitisti, quo ne pluris emerem. *et Liv. 34. 6. a med.* Cautum erat, quo ne plus auri et argenti facti, quo ne plus signati argenti et æris domi haberemus. Alit dicunt, quo a plus pendere, et esse ablativum. Certius videtur illud *Horat. 2. Sat. 1. 36.* Missus ad hoc... Quo ne per vacuum Romano incurreret hostis. *Bentlej. addit ex Ulp. Dig. 2. 1. 17. ante med.* Si celsndi causa, quo ne ad dominum reverteretur, fugisset, fugitivum esse. *Torrentin. habet causam quo, ne etc.* *Haloand. omittit quo, male.* Sed et in verbis *Horatit* est qui suspicatur, metathesim esse verhorum, et quo ne dictum esse pro ne quo.

B) Qua repræsentat Ablativum, particula quo significat quo loco.

1.) Proprie. Quo loci, quo loco, uhi, in qual luogo, dove: sed huc non pertinet. *Cic. 8. Att. 10.* Respondit, se nescire, quo loci esset. *Id. 2. Divinat. 66. 135.* Visus est dicere quo illa (radicula) loci nasceretur. Huc pertinet et illud *Horat. 1. Od. 38. 3.* Mitte sectari, rosa quo locorum Sera moretur.

II.) Translate. ¶ 1. Ponitur pro quare, vel ideo, propter quod, quamobrem, però, per questo, perciò. *Cic. 2. Orat. 6. 25.* Quo etiam scripsit: Persium non curo legere, Lælium Decimum volo. *Varro. 1. R. R. 54. 1. Miscella (uva),* quam vocant nigram, multo ante coquitur; quo prior legenda. *et 3. ibid. 10. 5.* Anseres voraces sunt natura: quo temperandum iis. *Ter. Andr. 2. 5. 18.* Quo sequor sum Pamphilo, si etc. *Cic. 3. Fin. 2. 4.* Quo magis hoc philosopho faciendum est. *Id. Amic. 23. 86.* Quo etiam magis vituperanda est rei maxime necessaria tanta incuria. *Nepos Themist. 6. extr.* Quo factum est, ut Atheniensium muri ex sacellis sepulchrisque constarent. *Adde eumd. ibid. 3. et Militad. 7.* ¶ 2. Item pro quia, quod, perchè. — *a)* Generatim. *Plaut. Amph. 3. 2. 32.* Non edepol quo te impudicum crederem. *Cic. 10. Att. 1. circa med.* Quod scribis, non quo ipse audieris, sed te ipsum putare, me etc. *Id. 2. Orat. 75. 306.* Non quo libenter male audis, sed quia ego causam non libenter relinquo. *Adde eumd. 5. Fam. 19. — b)* Cum eo. *Cic. Quinct. 2. 5.* Non eo dico, C. Aquilli, quo mihi veniat in dubium tua fides, aut quo non in his etc. *Alit leg. quod. Ter. Heaut. 3. 2. 43.* Neque eo nunc dico, quo quidquam illum senserim. *Id. Eun. 1. 2. 16.* Non pol, quo quemquam plus amem, eo feci, sed etc. ¶ 3. Quo, cum eo, hoc, tanto cum Comparativa est quanto, tanto. *Cic. 3. ad Q. fr. 1. 5.* Litteræ quo erant suaviores, eo majorem dolorem ille casus afferebat. *V. EO adverb. Id. 1. Off. 19. 64.* Quo difficilius, hoc præclariora. *Ter. Phorm. 2. 2. 14.* Quo magis novi, tanto sæpius. — Et omissa altera particula. *Liv. 2. 51. a med.* Quo plures erant, major cædes fuit. *Cic. Quinct. 1. 4.* Quo minus ingenio possum, ensidio mihi diligentiam comparavi.

QUOAD, adverb. In carmina monosyllabon est.

Lucret. 2. 849. Quoad licet et potis ex reperire inolentis olivi etc. *Adde eumd. 5. 1219. et 1432.; et Horat. 2. Sat. 3. 91. — P. Victorius* initio castigationum suarum in libros *Varron. de R. R.* scribit, invenisse se in multis locis libri 1. et 2. *quoad.* Hinc in *Inscript. apud Fabrett. p. 641. n. 347.* et in *slis apud Cavedon. Marm. Moden. p. 243.* legitur *quoad vixit,* quod quidem msgis consentaneum est, quum *quoad:* scribitur enim similiter *eatenus, quatenus.* — *Quoad, ex ad et quo,* sed ordine inverso, ut in *hactenus, quatenus* fit, est idem stque donec, quousque, usque dum, quumdiu, μέχρις οὗ, ἐπὶ τοσοῦτον (It. *sino che, sino a quando, sino a tanto che;* Fr. *jusqu' à quand, jusqu' à ce que;* Hisp. *hasta quando;* Germ. *wie lange, so lange als, bis dass, bis, so lange bis;* Angl. *as long as, whilst, till, until.*)

1.) Proprie dicitur tum de tempore, tum de loco. — *a)* Generatim. *Ter. Phorm. 1. 2. 98.* Senem quoad expectatis vestrum? *Cic. 15. Att. 23.* Quousque, inquires? quosd erit integrum. Erit autem, usque dum ad navem. *Id. 1. leg. Agr. 2. 5.* Videte nunc, quoad fecerit iter, apertins, quam antea. Alit aliter leg. *Liv. 22. 6.* In aquam progressi, quoad capitibus humerisque exstare possunt. *Nepos Epam. 9. a med.* Ferrum usque eo retinuit, quoad renunciatum est vicisse Bœotios. *et ibid. 2. sub fn.* Exercebatur plurimum currendo et luctando ad eum finem, quoad stans complecti posset atque contendere. *Cic. 1. Off. 1. 2.* Tamdiu autem velle debebis, quoad te, quantum proficias, non poenitebit. *Id. 1. Legg. 4. 14.* Jus civile eatenus exercuerunt, quoad populum præstare voluerunt. *Id. 4. Fam. 3. circa med.* Hactenus existimo, consolationem recte adhibitam esse, quoad certior fieres etc. *Cæs. 2. B. O. 11. extr.* Mittit, qui nunciarent, ne hostes prælio lacerarent et, si ipsi lacerarentur, sustinerent, quoad ipse cum exercitu propria accessisset. *et 5. ibid. 17.* Neque (nostri) finem sequendi fecerunt, quoad subsidio confisi præcipitea hostes egerunt. *Adde Sall. Jug. 41. ad fn.; Sueton. Cæs. 14.; et Juatin. 12. 9. 11. Gell. 6. 4.* Ut viveret quidem tantisper, quoad fieret permutatio. — *b)* Quoad vivet quum dicitur, item *quoad morietur,* videntur quidem duæ res dici contrariæ, idem tamen sunt. Tempus enim duæ coherentia significantur, quia alterius finis alterius initium est. Ita *Gell. 7. 21.*

II.) Translate. ¶ 1. Significat facultatem, vel commoditatem, et ponitur pro quantum, quanto, per quanto. — *a)* Generatim. *Varro 9. L. L. 1. Müll.* Verborum inclinationes sequi jubet, quoad patistur consuetudo. *Plaut. Asin. 2. 2. 30.* Jubeo te salvere voce summa, quoad vires vsilent. *Id. Men. 5. 2. 19.* Est modus tamen, quoad pati uxorem oportet. *sino a qual ægno. Cic. Amic. 1. 1.* A patre ita eram deductus ad Scævolum, ut, quoad possem et liceret, a senis latere numquam discederem. *Id. 5. Verr. 33. 77.* Liciti sunt usque eo, quoad se efficere posse arbitrabantur. *Id. 4. Tuac. 38. 82.* Cognitis, quosd possunt ab homine cognosci, bonorum et malorum finibus. — *b)* Quoad ejus facere potes, quantum facere in ea re potes: quai dicatur, usque ad id, quod de, vel in ea re fieri licet. *Cic. 11. Att. 12. sub fn.* Tu tamen velle, ne intermittas, quoad ejus facere poteris, scribere ad me. *Id. 3. Fam. 2.* Vides provinciam esse habendam. Si eam, quoad ejus facere poteris, quam expeditissimam mihi tradideris, facillior erit etc. *et 5. ibid. 8. in fn.* et *2. Invent. 6. 20.* Ut quoad ejus fieri possit, præsentiam tuæ desiderium meo labore minuatur. *Liv. 39. 45.* Id eos ut prohiberet, quoad ejus sine bello posset, prætori mandatum est. Sunt qui ubique lectionem sollicitant, vel quod subjiciendo, vel tō ejus mutando. ¶ 2. Quoad hoc, quod ad hoc pertinet, quantum ad hoc, secundum hoc, nullo verho sequente. *Varro 8. L. L. 46. Müll.* Hæc singulatim triplicia esse debent, quosd seorum, multitudinem, cauum. *Liv. 42. 6.* Regem excussavit, quoad stipendium serius, quoad diem præstaret. *Cajus Dig. 41. 1. 3.* Nec interest, quoad feras bestias et volucres, utrum in suo

quisque fundo capiat, an in alieno. Apud Varro. alii leg. quod: apud Liv. quam ad: apud Cajum quoque habetur quod in edit. Torrentini. Videtur autem librarii quoad his locis ex quod ad perperam exscripsisse. Itaque auctor sim. ut, quoad certiora invenias, quoad hac ratione usurpare abstinere. Nam quod addunt ex Petron. Experientia in arte illis, quoad nos, nihil profutura: vel hic quoque quod ad corrigendum est; vel potius totus locus in suspicione habendus, quum in opt. edit. Burmanni non appareat.

QUOADUSQUE et quoad usque, aino che, quoad, usque dum. Varro 5. L. L. 15. Müll. Ubi quidquam consistit, locus. Ab eo præco dicitur locare, quoadusque id emitur, quoad in aliquo consistit pretium. At Müllerus leg. quod usque id emit. Sueton. Cæsa. 14. Ac ne sic quidem impedire rem destitit, quoadusque manus equitum R. necem comminata est. Al C. L. Roth legit quoad. Vulg. interpr. Matth. 18. 34. Quoadusque redderet universum debitum. Adde ibid. sæpius.

QUOCIRCA, adverb. per la qual cosa, che però, &c. 5, quamobrem, itaque, quare: quasi circa quod. — a) Generatim. Varro 9. L. L. 102. Müll. Quocirca non si genus cum genere discrepat, sed si etc. Cic. 1. Divinat. 41. 92. Quocirca bene apud majores nostros senatus decrevit, ut etc. Id. Senec. 12. 41. Quocirca nihil esse tam detestabile tamque pestiferum, quam voluptatem. Horat. 2. Sat. 2. 135. quocirca vite fortes, Fortiaque adversis opponite pectora rebus. Virg. 1. Æn. 677. Quocirca capere ante dotis, et cingere flamma Regnam meditor. Val. Flacc. 2. 101. Quocirca struit illa nefas, Lemnoque merenti Exitium furiale movet. Horat. 2. Sat. 5. 65. quo, bone, circa, Dum licet, in rebus jucundis vive beatna. Tmesis. — b) In Tab. æn. Heracl. apud Mazoch. p. 452. n. 43. Quive iudicio publico Romæ condemnatus est, erit, quocirca eum in Italia esse non liceat. per la qual condanna.

QUOCUMQUE, adverb. in qualunque luogo, dovunque. ὅποι ἄν, in quemcumque locum. Cic. 7. Verr. 55. 157. Quocumque veneriat, hanc aibi rem præsidio aperant futuram. Id. Mil. 1. 5. Oculi, quocumque inciderant, veterem consuetudinem fori requirunt. Horat. Epod. 16. 21. Ire, pedes quocumque ferant, quocumque per undas Notus vocabit. Seneca. Ep. 12. Quocumque me verto, argumenta senectutis meæ video. Virg. 3. Æn. 682. Præcipites metus acer agit, quocumque rudentes Excute. Cic. Orat. 10. 52. Oratio ita flexibilis, ut sequatur quocumque torqueas. Horat. Art. P. 99. dulciora sunt (poemata), Et quocumque volent, animum auditoris agunt. — b) Tmesis est in illo Horat. 1. Od. 7. 25. Quo nos cumque feret melior fortuna parente, Ibimus. Virg. 2. Æn. 709. Quo res cumque cadent. Cic. 2. Tusc. 5. 15. Ut enim heri faci, sic nunc rationem, quo ea me cumque ducet, sequar. Adde eumd. 2. Divinat. 72. 149.

QUOD, conjunct. ¶ 1. Est quia, quoniam, &c. (It. perché; Fr. pour que, pourquoi; Hisp. para que, porque; Germ. dass, well; Angl. because, since, in that); et conjunctionis causalis vice ponitur, cum Indicativo quoties agitur de iis, quæ evenerunt ac facta sunt: cum Coniunctivo quoties de hominum sententiis agitur. Cic. 3. Att. 3. Quum tibi agam gratias, quod me vivere coegisti. Id. 2. Divinat. 24. 51. Mirari Cato se aiebat, quod non rideret harassp, harasspam quum vidisset. Id. 2. Att. 4. Fecisti mihi pergratum, quod Serapionia librum ad me misisti. et 1. ibid. 17. Hoc me ipæ consolabar, quod non duhitabam, etc. Id. 5. Verr. 46. 109. Propter hanc causam, quod Leontini non sane me multum adjuverunt. Cæs. 2. B. O. 1. Conjurandi has esse causas: primum, quod vererentur, ne - ad eoa exercitia noster adduceretur; deinde, quod ab nonnullis Gallis sollicitarentur etc. et 5. ibid. 14. Id mihi duabus de causis institutisae videntur, quod neque in vulgum disciplina offerri velint, neque etc. Curt.

4. 14. 2. Nullum desperationis illorum majns indicium esse, quam quod urbes, quod agros suos urerent. Tac. Agric. 4. Arcebat eum ab illecebris peccantium, quod statim parvulus sedem ac magistrat studiorum Massilium habuerit. — Propterea quod, V. in PROPTEREA. — Nota et illud Ter. Hecyr. 3. 3. 5. Postquam me adspexere ancillæ advenisse, omnes illico Lætæ exclamant venit, id quod me repente aspexerant. Cf. eumd. Heaut. 5. 3. 17. ¶ 2. Ponitur etiam pro cur, sen quamobrem. Cic. 14. Fam. 12. In viam quod te des hoc tempore, nihil est. non v' è motivo, per cui etc. Plaut. Aulul. 1. 2. 14. Ne causæ quid sit, quod te quisquam quæritet. Ter. Heaut. 4. 7. 5. Tu hic nos, dum eximus, interea opprobere: Nam nil est illic quod moreremur diutius. Cic. 16. Att. 5. Etsi magis est, quod gratuler tibi, quam quod te rogem, etc. — Similiter Plaut. Stich. 1. 2. 70. Hoc est, quod ad vos venio. Cf. eumd. Epid. 3. 4. 20. Ex Horat. 2. Ep. 1. 29. si Romani pensantur eadem Scriptores trutina, non est quod multa loquimur. Liv. 30. 31. Proinde si quid ad ea, in quæ tum pax conventura videbatur, - adjicitur, est, quod referam ad consilium. ¶ 3. Item pro quare, vel ideo, propterea. Ter. Hecyr. 3. 2. 2. Male metuo, ne Philumenæ magis morbus aggravescat. Quod te, Æsculapi, et te, Salus, ne quid sit hujus, oro. Uhi Donat. deest propter: ut sit propter quod. ¶ 4. Et pro quamvis. Ter. Eun. 5. 8. 33. Miles, edico tibi: si te in platea offendero hac post unquam, quod dicas mihi, propter quærebam, iter hac habuit: peristi. Propert. 3. 1. 49. Quod non Tænariis domus est mihi fulta columnis, etc. Auct. Priap. 6. Quod sim ligneus, ut vides, Priapus, Prædam te tamen. Adde Lucret. 6. 313.; et Ovid. 1. Art. am. 251. quæ concessere Broukua., Burmann. et alii. ¶ 5. Item pro quoad. Cæs. 1. B. O. 35. Senatus censuit, uti, quicunque Galliam provinciam obtineret, quod commodo reipublicæ facere posset, Eduos ceterosque amicos populi Romani defenderet. Sic Cic. 4. Fam. 2. extr. Tu, quod tu commodo fiat, quam primam vetim venias. ¶ 5. Item pro quantum ad illud quod. Cic. 14. Fam. 3. a med. Quod scrihis, te, si velim, ad me venturum; ego vero te iatic esse volo. Adde eumd. 5. ibid. 2. et alibi in epist. frequentissime. Sic Plaut. Aulul. 1. 2. 13. Quod quispiam ignem quærat, exstingui volo, ne causæ quid sit, quod te quisquam quæritet. Id. Mil. glor. 2. 2. 7. Quod ille gallinam, ant columbam se aectari, aut simiam dicat, desperistis, ni usque ad mortem male mulcassitis. Rursus Cic. 1. Orat. 56. 237. Quod vero impudentiam admiratus es eorum patronorum, qui aut etc. -; utriusque rei facilis est et prompta defensio. Cæs. 1. B. O. 13. Quod improvio unum pagum adortus es, - ne id suas magnopere virtuti tribueret. ¶ 7. Item pro quum, de tempore. Plaut. Trin. 2. 4. 1. Minus quidem dies sunt, quod pro hisce ædibus minas quædraginta accipias. che, da che. Alii leg. quom, seu quum. et Plin. 4. Ep. 27. Tertius dies est, quod audiivi recitantem Sentium. Alii leg. quo. Pisut. Amph. 1. 1. 146. Jam diu est, quod victum non datis. ¶ 8. Item pro ut cum Coniunctivo. Varro 2. R. R. 10. 5. Facile est, quod habeant conservam in villa. Vitruv. 10. præf. Utinam dii immortales fecissent, quod ea lex etiam populo R. esset conatituta. ¶ 9. Sæpe fuliando sermonis principio inservit, et continuandæ orationi, similem vim habens tō autem, aut sed, verum: jungiturque particulis, si, nisi, utinam, ne, ubi, quum, ut, contra, nunc. Nepos Eumen. 8. Quod si quis illorum legat facta, paria horum cognoscat. che se. Cic. 1. ad Q. fr. 1. 9. Quod si te fors Afris præfecisset, tamen etc. Quum vero etc. et ibid. 14. Quod si in mediocri statu prædicationis nostræ res essent, nihil ab te eximium postuleretur: nunc vero etc. Nepos Hann. 1. Quod nisi domi civium suorum invidia debilitatus esset, Romanos videtur superare potuisse. che se non etc. Cic. Harusp. resp. 11. 22. Quod ni tu Megalesia illo die spectare voluisses, haud scio, an vivere nobis liceret. Id.

14. Fam. 4. Quod utinam minus vitæ cupidi fuissetis! certe nihil in vita inali vidissemus. h. e. utinam autem. Sall. Jug. 17. Quod utinam illum eadem hæc simulantem videam. Colum. 5. R. R. 11. 13. Quod ne longiore exordio legentem fatigemus, unum quasi exemplum subjiciemus. h. e. ne autem. Cic. 3. Verr. 26. 67. Quod ubi ille intellexit, id agi, ut filiæ suæ vis afferretur, servos suos ad se vocat. Id. 2. Orat. 49. 200. Quod ubi sensi me in possessione iudicii etc. tunc etc. Cæs. 3. B. C. 68. Quod quum esset animadversum, conjunctam esse flumini, protinus etc. Plin. 18. Hist. nat. 23. 53. (194). Quod ut hanc quoque curam determinemus, justum est singulas vehes simi denario ire. Lucret. 1. 80. Illud in his rebus vereor, ne forte rearis, Impia te rationis inire elementa, viamque Eudogredi sceleris; quod contra sæpius olim Religiopereperit scelerosa atque impia facta. anzi per lo contrario. et Cic. Amic. 24. 90. Peccasse se non anguntur, objurgari moleste ferunt: quod contra oportebat delicto dolere, correctione gaudere. Id. Quinct. 28. 87. Reliquum est, ut eum nemo iudicio defenderit: quod contra copiosissime defensum esse contendit. Lucret. 1. 217. Nam si quid mortale e cunctis partibus esset, Ex oculis res quæque repente erepta periret: - Quod nunc, æterno quia constant semine quæque, etc. ¶ 10. Interdum simpliciter præcedentis verbi significationem determinat, et usurpatur ad resolvendum infinitum, che, &c.: præcipue post verba significantia opinionem, desiderium, aut scientiam. Cato apud Plin. 29. Hist. nat. 1. 7. (14). Quod bonum sit illorum litterarum inspicere, non perdiscere, vincam. Plaut. Asin. 1. 1. 37. Scio jam, filius quod amet meus itanc meretricem. Vitruv. 9. præf. Admiror, quod ita non scriptoribus iidem honores sint tributi. Sueton. Tit. 8. Recordatus quondam super cænam, quod nihil eniquam toto die præstitisset. Justin. 2. 5. 13. Dein cognito, quod Athenienses Ionis contra se auxilium tutissent, omnem impetum belli in eos convertit. Sic Id. 1. 7. 9., 27. 3. 8. et 32. 3. 14. Cognito, quod etc. Id. 8. 2. 11. Immemores prorsus, quod in dubia rebus ausis illo deo - usi fuerant. Id. 40. 1. 2. Itaque quum pars Mithridatem Ponticum, pars Ptolemæum ab Ægypto arcessendum censeret, occurreretque, quod rex Mithridates implicitus bello Romano esset. etc. Ulp. Dig. 25. 3. 1. Sufficit mulieri notum facere, quod ait prægnans. Claudian. 3. Rapt. Pros. 223. Nec credit, quod bruma rosas innoxia servet. Pallad. 3. R. R. 24. ante med. aliqui semen ejus non obrunt, opinantes, quod a nulla ave tangatur. et 5. ibid. 3. ad fin. Rem miram de ocimo Martialis affirmat, quod modo purpurea, modo albos flores pariat. Alia ex Cicer., Horat., Senec., Martial., Plin. jun. affert Voss. de Orammat. 1. 7. c. 20. et 62. Non certissima quæque afferre atudimus. — Similia his sunt, quæ Manut. congesit ad Cic. 7. Fam. 28., ex quibus quædam aubjicimus. Varro 1. R. R. 7. 9. Cato alium alio agrum meliorem dicit esse in novem discriminibus, quod sit primus, ubi vineæ possint esse bono vino et multo: secundus, ubi hortua irriguus, etc. Cic. 2. Off. 20. 70. Videndum illud, quod, si opulentum fortunatumque defenderis, in illo uno manet gratia; ain autem inopem, etc. Cælius ad Cic. 8. Fam. 7. Illud mihi occurrit, quod inter postulationem et nomina delationem uxor a Dolabella discessit. Liv. 42. 33. Conant aenatucon-sultum recitari jussit: primum quod hellum aenatus Perseo jussisset: deinde quod veteres cænturiones ad id bellum scribi cænaisset. V. etiam PRÆMONEO. — Et cum Indicativo, ut etiam in aliquot modo allatis. Tac. 3. Ann. 54. At, hercule, nemo refert, quod Italia externæ opia indiget, quod vita populi Romani per incerta maris et tempestatum quotidie solvitur. Justin. 25. 1. 7. Ignarus, quod, quibus ostentatione virtum metum se injicere extimabat, eorum animos ut ad opimam prædam sollicitabat. Ammian. 14. 7. Assidue replicando, quod invicto rectore nullus egere poterit victu.

QUOD, vox neutra pronominis *qui*. V. QUI quæ, quod.

QUOD pro *quod*. V. QUOT init.

QUODAMMODO et quodam modo, adverb. in certo modo, in quacunque maniera, πῶς et πῶς enclitic., quodam modo, aliquo pacto. *Nepos Eumen.* 7. extr. Quodammodo latebat, quum tamen per eum unum gererentur omnia. *Cic. Brut.* 75. 261. Voce, motu, forma etiam magnifica et generosa quodammodo. *Id.* 1. *Orat.* 59. 251. Vocem recipiunt et quasi quodam modo colligunt. Adde *eumd.* 1. *Cat.* 7. 18. et *Amic.* 8. 28. Et *Id. Amic.* 2. 6. Tribnebatur hoc modo M. Caton: scimus, L. Atilium apud patres nostros appetitum esse sapientem; sed uterque alio quodam modo. — Interjectum verho *Quintil.* 1. 12. 5. Quamlibet multa egerimus, quodam tamen modo recentes sumus ad id, quod incipimus.

QUODANNIS. V. QUOT init.

QUODSEMELARRIPIDES, m. 1. is qui aliquid semel arripit: vox joculariter efficta a *Plaut. Pers.* 4. 6. 22. V. NUMQUAMPOSTEAERIPIDES.

QUOI, antique pro *cui*, et Quojus pro *cujus*: unde *quolquam, quojusque, quouque, quobis, pro quiquam, cufusque*, etc. habentur apud *Lucret., Plaut., Catull.* et alioa. *Quintil.* 1. 7. 27. Illud nunc melius, quod *cui* tribus, quas proposui, litteris enotamus: in quo pueris nobis, ad pinguem sane sonum, *qu* et *oi* utebantur, tantum ut ab illo *qui* distingueretur. Hoc dicit *Quintil.* cum littera *q* in multis pro *e* uterentur, scribebant etiam *qui* in Dativo pro *cui*. Ut igitur illud *qui* a recto distingui posset, placuit aliis *quoi* scribere. — Etiam apud *Virg.* 4. *Ecl.* 62. cui non risere parentes: *Pler.* in aliquot MSS. invenit *quoi*. Idem alii apud *Tibull.* 1. 11. 64., *Cic.* 13. *Att.* 42., *Virg.* 4. *Ecl.* 62. et 3. *G.* 6. et *Propert.* 2. 3. 7.

QUOIQUEMODO. V. QUICUMQVE.

QUOLIBET, verso *qual luogo ti piace, dovunque*, adverb. motus ad locum. *Ovid.* 3. *Trist.* 8. 22. Ex his me inbeat quolibet ire locis. *Lucret.* 4. 902. manus Una gubernaculum contorquet quolibet.

QUOM, pro *quom* antiquum est. V. QUUM.

QUOMINUS. V. MINUS in voc. PARUM.

QUOMODO et quo modo, adverb. Ultima brevis est apud *Horat.* 1. *Sat.* 9. 42. ego, ut contendere durum est cum victore, sequor. Mæcenas quomodo tecum? Hinc repetit. Adde *Mamil.* 3. 415.; et *Martial.* 3. 15. et 10. 18. — Interjecto vocabulo *Curt.* 8. 4. 14. Nec dubitavit Alexander fidem, quo Persæ modo accipiebant, dare, involatum, si venisset, fore. Adde *Plaut. loc. infra cit.* sub 3.º — *Quomodo* est quo modo, quo pacto, qua ratione, quemadmodum, πῶς, τίνα τρόπον (It. in qual modo, in che maniera, come; Fr. de quelle manière, comment, comme, de la manière que; Hisp. como, de que manera; Germ. auf welche Art, auf welche Weise, wie; Angl. in what manner, in what way, after what fashion, how, as). — 1.º) Servit interrogatori. *Cic.* 5. *Verr.* 10. 25. Primum, edictum audite: quantum decemmanua edidisset, ut tantum arator dare cogeretur. Quomodo? quantum poposcerit Apronius, dato. *Id.* 8. *Att.* 3. *med.* Incerto cursu, hieme maxima navigandum est. Age jam, cum fratre, an sine? cum filio, aut quomodo? In utraque enim re summa difficultas erit, summus animi dolor. *Plaut. Aulul.* 1. 1. 8. Quomodo se res habet tibi? — 2.º) Item admirationi. *Cic.* 8. *Att.* 18. Quomodo se venditant Cæsari *Id. Amic.* 2. 6. Quomodo mortem filii tulit! — 3.º) Frequenter est relativum, sæpe cum *Conjunctivo* usurpatur, et particulis *ita, sic* respondet. *Cic.* 2. *Orat.* 4. 18. Ut enim quæras omnia, quomodo Græci inceptum appellent, non reperies. *Id.* 2. *leg. Agr.* 1. 3. Me consulem ita fecisti, quomodo pauci nobiles in hac civitate consules facti sunt, novus ante me nemo. *Id.* 5. *Tusc.* 7. 18. Et quo modo hoc est consequens illi, sic illud luic. *Id.* 8. *Att.* 15. a *med.* Consules certe transeunt: vel, quomodo nunc est, transierunt. *Plaut. Cist.* 1.

1. 48. Necessè est, quo tu me modo voles esse, ita esse, mater. *Liv.* 23. 48. Si ærarium inops esset, se aliquam rationem inituros, quo modo ab Hispanis sumant. *Plaut. Pæn.* 3. 1. 54. Non meminisse nos ratos, quomodo trecentos Philippus villico dederis, quos deferret etc. *Cic.* 2. *Fam.* 5. Hæc negotia quomodo se habeant, ne epistola quidem narrare audeo. et 7. *ibid.* 5. a *med.* Quo modo homines non inepti loquuntur. *Id.* 2. *Orat.* 32. 140. Quomodo nunc se istorum artes habent, pertimescenda est multitudo causarum.

QUOMODOCUMQUE, adverb. in qualunquæ modo, ἐπὶ πᾶσιν, quocumque modo, quoquo pacto, qualitercumque. *Cic.* 5. *Fin.* 11. 30. Quomodocumque dicitur, intelligi tamen, quicquid dicitur, potest. *Plaut. Pæn.* 3. 1. 33. Sed tamen quomodocumque, quamquam sumus pauperculi, est domi quod edimus. *Flor.* 3. 23. Expediebat ergo quasi ægræ sucisquæ reipublicæ requiescere quomodocumque, ne vulnere curatione ipsa rescinderentur.

QUOMODOLIBET, adverb. in qual si vogliæ maniera, quocumque modo libuerit. *Augustin.* 21. *Civ. D.* 19. Qui quomodolibet vixerint, in quacumque hæresi vel impietate fuerint.

QUOMODONAM, adverb. idem ac quomodo. *Cic.* 2. *ad Q. fr.* 18. *ad fin.* Quomodonam, mi frater, de nostris versibus Cæsar?

QUONAM, in qual luogo, dove, idem ac quo adverb. 1. De loco. — a) Stricto sensu. *Cic.* 8. *Att.* 3. *circa med.* Eam si nunc sequor, quonam? *Plaut. Trin.* 4. 3. 71. Quo tu te agis? CHAR. quonam, nisi domum? *Id. Merc.* 5. 2. 16. Cogito, quonam ego illum curram quæritatum. — b) Latiori sensu, vel metaphor. *Gell.* 1. 3. *circa med.* Quæro, quid et quantum et quonam usque id fieri debuit. sino a qual segno. et *Cæs.* 1. *B. C.* 9. Quonam hæc omnia, nisi ad suam perniciem pertinere? 2. De tempore. *Stat.* 1. *Theb.* 215. quonam usque nocentum Exigam in pœnss? fino a quando? et 9. *ibid.* 511. quonam miseros, sator inclite divum. Inachidas, quonam usque premes? et 1. *Achill.* 824. quonam timidæ commenta parentis Usque feres?

QUONDAM, adverb. In *Inscript.* apud *Reines.* p. 543., ut in antiquissimis MSS., legitur *condam*. — *Quondam* est olim; quasi quodam tempore, πάλαι (It. una volta, tempo fa, già; Fr. à une certaine époque, un jour, une fois; Hisp. otras veces, en otro tiempo; Germ. zu etner gewissen Zeit, einstmals, ehemals, einst; Angl. in time past, formerly, heretefore, once).

1.) Proprie. — a) Generatim. *Cic. Rosc. Am.* 53. 151. Populus Romanus, qui quondam in hostes lenissimus existimabatur, hoc tempore domestica crudelitate laborat. *Id.* 1. *Orat.* 42. 187. Omnia fere, quæ sunt conclusa nunc artibus, dispersa et dissipata quondam fuerunt. *Id. Cluent.* 66. 188. Cujus illa quondam socra, paulo ante uxor fuisset. *Id.* 1. *Orat.* 30. 185. Ratio consuetudinis meæ, qua quondam solitus sum uti, quum mihi in isto studio versari adolescenti licebat. *Ovid.* 2. *Fast.* 547. At quondam, dum longa gerunt pugnacibus armis Bella, parentales deseruere dies. Non impune fuit. *Plaut. Truc.* 2. 4. 29. Verum tempestas, memini, quondam fuit, quum inter nos sorderemus unus alteri. *Ter. Eun.* 2. 2. 15. Olim isti fuit generi quondam quæstus apud sæculum prius. *pleonasmus*. — b) Speciatim, quod nos Itali dicimus *quondam* de vita functis, confirmat *Inscript.* quæ pertinet ad ann. a. Chr. n. CCXXXVII., apud *Gruter.* 389. 8. LOCUS AD STATVAM PONENDAM OPTIMAE MEMORIAE VIRO QVOND. FILIO AELII AVG. LIB. ANATELONTI AMANTISSIMO REIPUBLICAE NOSTRAE. Aliis apud *eumd.* 1090. 14. HIC CONSECRATA EST SEX. AELII TERTII CONIVNX SERGIA SYNTYCHE SERGII PAVLI QVONDAM PRAEF. VRB. Hic autem *Sergius Paulus* fuit præfectus Urbis ann. a. Chr. n. CLXX. Sic *Imp. Antonin.* (*Caracalla*) *Cod.* 8. 21. 3. Valeriani quondam centurionis testamentum. *Imp. Gordian.* *ibid.* 8. 57. 2. Intestata mortua quondam nuru tua. *Imp. Diocl. et Maxim.* *ibid.* 7. 33. 8. Matris tuæ quondam mancipia.

Idem ibid. 4. 29. 14. Si marito quondam suo heres non exstitit.

II.) Translate. 1. Significat quandoque, interdum, alle volte, qualche volta. — a) Generatim. *Cic.* 1. *Divinat.* 43. 98. Quid, quam sæpe lapidum, sanguinis nonnumquam, terræ interdum, quoniam etiam lactis imber defluxit? (*V. Jul. Obseq.* c. 73. 90. 91. 96. 99. 100. 101. etc.) *Horat.* 2. *Od.* 10. 18. quondam cithara tacentem Suscitavit Musam, neque semper arcum Tendit Apollin. *Virg.* 2. *Æn.* 367. Quondam etiam victis redit in præcordia virtus. — b) Speciatim hoc sensu de iis etiam dicitur, quæ fieri solent. *Lucret.* 6. 108. Carbasus ut quondam magnis intenta theatris Dat crepitum, malos inter jactata trabesque. *Albinov.* 1. 101. Liquitur, ut quondam Zephyris et solibus ictæ Solvuntur teneræ, vere tepente, nives. *Virg.* 4. *G.* 261. Frigidus ut quondam silvis immurmurat Auster. *Ovid.* 9. *Met.* 170. Ipse cruor, gelido ceu quondam lamina candens Tincta lacu, stridet. 2. Item aliquando: et quum futurum tempus respicit, tum præteritum. — a) Futurum *Horat.* 2. *Sat.* 2. 82. Hic tamen ad melius poterit transcurrere quondam. quando che sia. *Virg.* 8. *Æn.* 377. nec Romula quondam Ulo se tantum tellus jactabit alumno. — b) Præteritum *Sueton.* *Cæs.* 24. Adeo ut senatus quondam legatos ad explorandum statum Galliarum mittendos decreverit. una volta. et *Domit.* 7. Ad summam quondam ubertatem vini edixit, ne etc. — c) Pro *nuper*. *Ovid.* 12. *Met.* 241. Certatimque omnes uno ore, Arma, arma loquuntur. Vina dabant animos; ut primâ pocula pugnâ Missa volant, fragilesque cadi curvique lebetes; Res epulis quondam, nunc bello et cædibus aptæ.

QUONIAM, adverb. ex *quom* pro *quam* et *jam*, quia, siquidem, quando, quandoquidem, ἐπει, ὅτι (It. già che, poichè, stante che; Fr. puisque, parce que, après que; Hisp. pues que, supuesto que, ya que porque; Germ. da nun, da doch, da einmal, weil, indem, nachdem; Angl. seeing that, since). *Quoniam* est conjunctio causalis, certam fere causam cognitamque significans; vel particula, quæ locum habet in propositionibus deliberativis, et quæ non vera causa exponitur, sed talis, quæ in rebus factis certumque eventum habentibus posita est. — 1.º) Cum *Conjunctivo*. *Cæs.* 5. *B. G.* 3. De suis privatim rebus ab eo petere cœperunt, quoniam civitati consulere non possent. *Id.* 6. *ibid.* 7. Loquitur in consilio palam, quoniam Germani appropinquare dicuntur, sese postero die castra moturum. Adde *eumd.* 1. *ibid.* 35., 6. *ibid.* 1. et 40. et alibi sæpe. *Cic.* 3. *Verr.* 9. 24. Utar oratione perpetua: non quoniam hoc sit necesse; verum ut experiar, utrum etc. *Sall. Jug.* 32. *ad fin.* At Cassius - ad Jugurtham proficiscitur, eique timido et ex conscientia diffidenti rebus suis persuadet, quoniam se populo Romano dedisset, ne vim, quam misericordiam ejus experiri mallet. *Nepos Miltiad.* 7. Eo tempore æger erat vulneribus, quæ in oppugnando oppido acceperat. Itaque quoniam ipse pro se dicere non posset, verba pro eo fecit frater ejus. *Justin.* 17. 3. 9. Per ordinem deinde regnum ad Tharybam descendit: cui, quoniam pupillus et unicus ex gente nobilitate superesset. - tutores constituuntur. *Id.* 39. 1. 9. Alter ex filiis, Seleucus, quoniam sine matris auctoritate diadema sumpsisset, ab eadem interficitur. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 14. 14. (34). Alii ex nullo minus apibus relinquunt, quoniam magna sequatur ubertas. — 2.º) Cum *Indicativo*. *Cæs.* 6. *B. G.* 11. Quoniam ad hunc locum perventum est, non alienum esse videtur etc. et 7. *ibid.* 50. Quoniam, inquit, me una vobiscum servare non possum, vestræ quidem certe vitæ prospiciam. *Sall. Jug.* 3. Magistratus et imperia - minime mihi hac tempestate cupiunda videntur, quoniam neque virtuti honos datur, neque etc. Adde *eumd.* *ibid.* 31. et 55. *Horat.* 2. *Sat.* 3. 301. quam me stultitiam (quoniam non est genus unum) insanitæ putas? *Virg.* 2. *Ecl.* 55. Sic posita quoniam suaves miscebis odores. *Cic. Planc.* 53. 32. In eo ipso, quo nihil potest esse nimium, quoniam ad illud vis.

nimum me gratum esse concedam. *Id. Rosc. Am.* 11. 30. Id quod in hac causa est satia, quoniam quidem suscepti, non deest profecto. *Id. Phil.* 11. 29. Quapropter, quoniam res in id discrimen adducta est, aliquando patrium animum virtutemque capiamus. — 3.) Significatio etiam postquam, *dopo che. Festus p.* 261. *Müll.* Quoniam significat non solum id quod quia, sed etiam id quod postquam: hac scilicet de causa, quod Græcum ἐπεί utriusque significationem obtinet. *Plaut. Asin.* 3. 3. 121. Quid nunc? quoniam ambo, ut est libitum, nos delusitis, datis ne argentum? Adde *eumd. Aulul. prol.* 9.; et V. POSTQUAM.

QUOPIAM, adverb. in aliquem locum. *Ter. Eun.* 3. 2. 9. Itura ne, Thais, quopiam est? *Plaut. Most.* 4. 2. 50. Ne forte ad merendam quoniam devorteris.

QUOQUAM, adverb. ad alcun luogo, ποῦ, aliquo, ad aliquem locum, seu partem. — 1.) Stricto sensu de loco. *Ter. Hecyr.* 4. 1. 50. Ibo intro atque edicam servis, ne quoquam efferrī aiant. *Sall. Jug.* 14. An quoquam mihi adire licet, ubi non majorum meorum hostilia monumenta plurima sint? *Cic. 4. Verr.* 21. 52. O Verrea præclarar quoquam si accessisti, quo non attuleris tecum istum diem! *Nepos Att.* 7. Neque te quoquam movit ex Urbe. *Plaut. Asin.* 3. 3. 45. Ut hanc ne quoquam mitteret, nisi ad se. *Liv.* 34. 16. in fin. Priusquam inde quoquam procederet. *Lucret.* 5. 841. Nec facere ut possent quidquam, nec cedere quoquam. — 2.) Latiori sensu, vel metaph. *Lucret.* 1. 1055. neque quoquam posse resolvi. *h. e.* in aliquam rem.

QUOQUE, conjunctio, quæ semper postponitur, ueque uni solum, sed pluribus etiam vocabulis, et significat etiam, ἔτι, καί (it. ancora, eziandio; Fr. aussi; Hiap. tambien; Germ. auch; Angl. also, likewise, too, as well). ¶ 1. Stricto sensu usurpatur — a) Absolute. *Ter. Eun.* 2. 2. 20. Quidquid dicunt, laudo: id rursus si negant, laudo id quoque. *Cæs.* 1. B. G. 1. Qua de causa Helvetii quoque reliquos Gallos virtute præcedunt. *Cic. Rabir. Post.* 12. 33. Me scilicet maxime, sed proxime illum quoque infelissimem. *Virg.* 3. G. 1. Te quoque, magna Pales, et te memorande, canemus, Pastor ab Amphryso. *Horat.* 2. Od. 16. 20. patriæ quis exsul se quoque fugit? *Curt.* 9. 6. 4. Mos erat custodibus corporis excubare ante prætorium, quoties adversa regi valetudo incidisset. Hoc tum quoque more servato, universi cubiculum ejus intrant. *Quintil.* 8. 2. 23. Erunt dilucida et negligenter quoque audientibus aperta. *Id.* 8. 4. 29. Scio posse videri quibusdam speciem amplificationis hyperbolen quoque. — b) Per pleonasmum jungitur et, etiam particulis. *Ter. Hecyr.* 5. 1. 8. Ego pol quoque etiam timide sum. *Lucret.* 5. 518. Est etiam quoque, uti possit cælum onine manere, etc. *Plaut. Merc.* 2. 2. 56. Quin mihi quoque etiam est ad portum negotium. (Adde *Pers.* 4. 9. 7.) *Plin.* 8. *Hist. nat.* 16. 21. (56). Sunt vero et fortuita eorum (leonum) quoque clementiæ exempla. V. ET. — c) Respondet aliis particulis. *Horat.* 1. Sat. 6. 83. pudicum servavit ab omni Non solum facto, verum opprobrio quoque turpi. *Gell.* 17. 12. Non sophistæ solum, sed philosophi quoque. *Curt.* 4. 5. 13. Ceterum non ipse modo rex obibat urbes adhuc jugum imperii recusantes, sed prætores quoque ipsius - pleraque invaserant. *Id.* 10. 1. 38. Hic fuit exitus nobilissimi Persarum, nec insontis modo, sed eximia quoque benignitatis in regem. *Id.* 7. 2. 6. Moveratque jam regem quoque, non contione modo. *Liv.* 5. 48. Postremo, spe quoque jam, non solum cibo, deficientis, etc. *Id.* 9. 38. Legatos consularum numero mittendos ad eum senatus censuit, qui sua quoque eum, non publica solum, auctoritate moverent, ut etc. *Curt.* 9. 8. 20. Sed non, ut prima specie læta victoris, ita eventu quoque fuit. *Liv.* 9. 17. Ea, sicut ab aliis regibus gentibusque, ita hoc quoque, facile præst: ut invictum Romanum imperium. ¶ 2. Pro quætem. *Q. Claud.* apud *Gell.* 17. 2. a m. l. Se ne id quoque, quod iam suaderet, facturam esse. Ubi *Gellius:* ne

id puoque dixit pro ne id quidem, Infrequens nunc in loquendo, sed in libris veterum celebrissimum. ¶ 3. Quoquæ pro et quo, prima longa. *Liv.* 38. 38. Ne qua arma efferto ex iis oppidis: si qua extulit, quæ, quoque oportebit, recte restituito. *Ovid.* 1. *Trist.* 6. 37. Quoque magis faveas, etc. *Id.* 3. *ibid.* 14. 27. Quod quicumque leget, (si quis leget) æstimet ante, Compositum quo sit tempore, quoque loco.

QUOQUEVERSUS. V. QUOQUOVERSUS init.

QUOQUO et divisim quo quo, adverb. in qualunqve luogo, dovunque, όπουδύν, ad quemcumque locum. — a) Absolute. *Cic. 2. Divinat.* 9. 24. Ita, quoquo sese verterint Stoici, etc. *Plaut. Aulul.* 3. 3. 1. Quoquo ibo, mecum erit, et 3. 5. 31. Quoquo venias. *Id. Curc.* 5. 3. 22. Jampri-dem, quoquo posset, mitteret. *Id. Pseud.* 3. 2. 69. Quoquo hic spectabit, eo tu spectato simul. — b) Cum Genit. *Plaut. Merc.* 5. 2. 17. Quoquo hinc abducta est gentium. *Ter. Phorm.* 3. 3. 18. Quoquo hinc asportabitur terrarum, certum est pessequi, aut perire.

QUOQUOMODO et divisim quoquo modo, adverb. in qualunqve maniera, comunque, quocumque modo, quomodocumque, όπουδύν. *Cic. 1. Fam.* 5. Quoquomodo se res haheat. *Id.* 1. ad Q. fr. 2. 4. Tu quoquomodo hominem investiges velim. *Id.* 7. *Verr.* 37. Tu quom eses prætor renunciatus quoquo modo. Sic *Forcellinus ipse locum non inveni.*

QUOQUORSUM, adverb. idem ac quoquoversum. *Solin.* 38. Mons Taurua quoquorsum mari alluitur, procedit in prominentia. *Alti leg.* quoquoversus.

QUOQUOVERSUS et quoquoversum vel quoquorsum, adverb. Quoquoversus ter scribitur in *Inscript.* opt. notæ apud *Gruter.* 207. lin. 19. 21. et 26., quæ quidem Neapoli adhuc exstat, et perpetuo commentario est abhinc paucis annis illustrata a *Raym. Guarinio* et *Jo. Bapt. Zannonio*; ita etiam in *Cenotaph. Pisano*, et in *Inscript.* quæ hodieque Patavii exstat, edita vero apud *Gruter.* 801. 12., ubi tamen mendose quoquovers. pro quoquovers. legitur. Item in alia Patavii reperta a. 1839. PEDES DECEM SEXS QUOQUE VERSVS. — Ceterum quoquoversus est versus quemcumque locum, versus omnes partes, verso ogni parte, πανταχόθεν. *Cæs.* 3. B. G. 23. Legatos quoquoversus dimittere. *Id.* 7. *ibid.* 14. Vicos atque ædificia incendi oportere hoc spatio (a Boja) quoquoversus, quo pabulandi causa adire posse videantur. *Cic.* 9. *Phil.* 7. 17. Pedes triginta quoquoversus. Adde *Colum.* 5. R. R. 5. 2., 8. *ibid.* 3. 2., 11. *ibid.* 2. 28., *Arbor.* 4. 3. et 27. 2. — *Cato R. R.* 15. Pedes decem quoquoversum. *Lucret.* 2. 1053. Quom quoquorsum spatium vacet infinitum. *Alti et ipse Lachmann.* leg. Undique quom versusum.

QUORSUM et quorsus, adverb. (quo et vorsum, versum). Quorsus habetur apud *Cic. Brut.* 85. 292.; *Senec.* 2. *Ira* 2.; *Plin.* 6. *Ep.* 8. etc. — Quorsum est idem ac quem locum versus, ποῦ; (it. verso qual parte o luogo, verso dove; Fr. vers quel lieu, de quel côté, où; Hiap. hacia que lugar, adonde, donde; Germ. wohinwärts, wohin; Angl. toward what place or side, whitheward, which way, whither).

1.) Proprie. *Ter. Eun.* 2. 3. 13. Nescio hercle, neque unde eam, neque quorsum esm. *Apul. Florid.* Quorsus potissimum in prædam sese ruit.

2.) Translate est ad quam rem, ad quem finem, exitum, a che fine, a che proposito, πρὸς τί. *Pseudo-Sall.* orat. 2. ad *Cæs.* de *Rep. ordiu.* 11. Quod in certaminis dubium est, quorsum sciddat, id per insertum in se, quasi victi, recipiunt *Ter. Hecyr.* 1. 2. 118. Sane curæ est, quorsum eventurum hoc siet. *Id. Andr.* 1. 2. 5. Mirabar, hoc si sic abiret: et heri semper lenitas versbar, quorsum evaderet. *Cic.* 1. *Legg.* 24. 62. Sed quorsum hæc pertinent? dove vanno a parare? et *ibid.* 1. 4. Quorsum tandem, aut cur ista quæris? a che proposito? et *Horat.* 2. *Sat.* 7. 21. Non dices hodie, quorsum hæc tam putida tendant, Furcifer? Ad te inquam. *chi va-*

dano a ferire. et *ibid.* 116. Quorsum est opus? a che fine? a che fare? et *Cic. Rosc. Com.* 15. 43. Quorsum recidat responsum tuum, non magno opere laboro. et *post red. ad Quirit.* 2. 5. Quorsum igitur hæc disputo? quorsum? ut intelligere possitis, etc. et 3. *Orat.* 24. 91. Quorsum igitur hæc spectat tam longa et tam alte repetita oratio? et *Plaut. Pers.* 1. 2. 81. Tenes, quorsum hæc tendant, quæ loquor?

QUOT, nomen numerale indeclin. Scribitur et quod pro quot. Initio *Cenotaphii Pisani C. Cæsaris.* QVOD ADVSUNT. In *Tab. ærea* sub *Claudio Imp.* apud *Gruter.* 502. sub *init.* IN QVOD FORMAS STATVSQVE RESP. NOSTRA DIVCTA SIT. Hinc quodannis, et divisim quod annis, pro quotannis habetur in cit. *Cenotaph. Pis.* et in *Inscriptionib.* apud *Gruter.* 228. 8., 378. 1. et alib. At *Cassiod. Instit. Divin. litter.* 15. Quod, quom pronomen est, per d, non per t litteram, quom vero adverbium numeri est, per t litteram, non per d scribendum est. — Quot est idem ac quo numero, πόσοι (It. quanti; Fr. combien de, en quel nombre; Hiap. quanti; Germ. wie viele, wie viel; Angl. how many, as many as). — 1.) Generatim. *Plaut. Rud.* 2. 7. 6. Quot sunt? scē. totidem, quot ego et tu sumus. *Ter. Phorm.* 2. 4. 14., et *Cic.* 1. *Fin.* 5. 15. Quot homines, tot sententias. *Horat.* 2. *Sat.* 1. 27. quot capitum vivunt, totidem studiorum Millia. Adde *Pers.* 5. 53. *Cic.* 2. *Orat.* 32. 140. Quot homines, tot causæ. *Id.* 1. *Tusc.* 49. 119. Cras et quot dies erimus in Tusculano, agamus hæc. *Id.* *ibid.* 35. 86. Is propagatione vitæ quot, quantas, quom incredibiles hausit calamitates! *Id.* *Orat.* 16. 53. Quot orationum genera esse diximus, totidem oratorum reperitur. — Similiter *Id.* 4. *Att.* 8. Quid enim hoc miserius, quam eum, qui tot annos, quot habet, designatus consul fuerit, fieri consulum non posse? *Ovid.* 1. *Trist.* 4. 47. Tot mala sum passus, quot in æthere sidera lucent. *Cic. Brut.* 86. 328. Idque declarat totidem, quot dixit, scripta verbis oratio. — Singulare est illud *Ltvi* 2. 13. Subeundis dimicatio toties, quot conjurati superessent. — 2.) Speciatim de tempore, quot, singuli, ut quot annis, quot mensibus, quot diebus, stngulis annis, etc. ogni anno, etc., quæ et conjunctim scripta leguntur quotannis, quotmensibus, etc. *Cic.* 4. *Verr.* 53. 131. Omnes Siculi ex censu quotaunis tributa conferunt. *Virg.* 1. *Ecl.* 43. Hic illum vidi juvenem, Melibæe, quot annis. Ubi *Pierius:* Multi quotannis una dictione acribendum contendunt. In antiqua tamen omnibus exemplaribus, quotquot versare contigit, quot annis distincte scribitur: idque plurimum in marmoribus et tabulis æreis. Idem confirmat ad 7. *Ecl.* 33. et ad 5. *Æn.* 59. Habetur quot annis etiam in vet. monum. apud *Gruter.* 506. lin. 15. *Cato R. R.* 43. Circum capita oleagina quot mensibus fodere oportet. (Adde *Vitruv.* 9. 4. ad fin. et 10. 7. extr.; et *Ulp. Dig.* 2. 15. 8. ad fin.) *Plaut. Stich.* 1. 2. 3. Vos meministis quot calendis petere demensum cibum. *Ulp. Dig.* 36. 2. 12. ad fin. Pomponius scribit, nihil interesse, utrum in annos singulos, vel quot annis; an in singulos menses, vel quot mensibus; an in singulos dies, vel quot diebus legatur. (quot diebus habet etiam *Quintil.* 1. 7. 6.) *Apul.* 11. *Met.* Sedulum quotidianis obibam culturæ sacrorum ministerium. *Jabolen. Dig.* 33. 1. 17. Vini Falerni, quod domi nascetur, quotannis in annos singulos binos culleos heres meus Attio dabo. *h. e.* singulis annis, per omnes annos. Sic *Ulp. ibid.* 6. 13. Ex eo vino heres meus amphoras decem quotannis in annos singulos dabo. Nam quotannis continuationem temporis, in annos singulos intervalla significat. Tametsi *Pomponius* paulo supra allatus nihil interesse putat, quod ad legantium voluntatem pertinet. Similem locum *Ciceronis* V. infra in QUOTIDIE. Verba tamen *Jaboleni* ita distinguit *Hercules Dandinus*, publicus in Gymnasio Pat. Pandectarum interpres: Vini Falerni, quod domi nascetur quotsannis, in annos singulos, etc. Locum sntem *Ulpiani* ita legendum putat: Ex eo vino, quod in illo fundo nascetur quotannis, heres

meus amphores decem in annos singulos dato.

QUOTANNIS, V. voc. præced. init. et 2.º

QUOTCUMQUE, adverb. idem ac quot. *Cic.* 3. *Legg.* 3. 8. Quotcumque senatus creverit populusve iusserit, tot aucto. *Catull.* 84. 280. quotcumque (flores) ferunt campi. *Manil.* 4. 315. Totque dabit vires, dominos quotcumque recepit. *Alil leg.* quotquotque, eodem sensu.

QUOTENI, æ, a, adject. plur. numeralis distribut. ποσότης, usque ad quem numerum. *Cic.* 12. *Att.* 33. Is, opinor, ita partes fecit in rips, necesse, quotenorum iugerum. *Venant. præf. carm.* 6. *libr.* 5. *circa med.* Quotennis enim ætatis annos Christus absolvit. — In sing. nrm. *Priscian.* 17. p. 1046. *Putach.* Ut quia, qualis, uter, quantus, quot, quotus, quotenus, cujus, cujus.

QUOTENNIS, e, adject. *di quanti anni*, quot annorum. *Augustin. de quantit. anim.* 19. *aub. fin.* Quo lacu piscia captus sit, vel quotenne vinum est, nosse dicere, quædam est misaranda peritia.

QUOTIDIANO, adverb. V. voc. seq.

QUOTIDIANUS est cotidiane et quotidianus, a, um, adject. De scribendi ratione V. voc. seq. init. — Quod ad quantitatem attinet, quia tres priores syllabæ breves sunt, poetæ modo nram, modo aliam producant, metri gratia. *Catull.* 88. 139. Conjugis in culpam flagravit quotidiana. (*Sunt qui scrib. quotidiana*, quod habetur etiam in *Inscript.* epud *Gruter.* 214. *lin.* 8.) *Martial.* 11. 1. Cultus sindone non quotidianus. *h. e.* non vulgari, eut trita. Quotidianus est qui quotidie fit, καθημερινός (H. *d'ogni giorno*, *quotidiano*; Fr. *de tous les jours*, *quotidian*, *journalier*; Hisp. *quotidiano*; Germ. *täglich*, *alltäglich*; Angl. *daily*, *happening or coming every day*, *quotidian*).

1.) Proprie. — a) De rebus et abstractis. *Cæs.* 3. *B. G.* 17. Quotidianus labor. *Id.* 3. *B. C.* 85. Extra quotidianam conuuetudinem. *Id.* 4. *B. G.* 34. Usus quotidianus et exercitatio. *et 7. Ibid.* 12. Nostrarum turrium similitudinem, quantum has quotidianus agger expresserat, adæquabant. *Cic.* 1. *Fam.* 1. Quotidianus sermo. *Id.* 1. *Orat.* 54. 232. Quotidianum victum alicui præbere. *Id.* *Pis.* 28. 64. In hac quotidiana, assidua nrbenaque vita. *Nepos Dion.* 7. Quum quotidiani meximi fierent aumptus. *Cela.* 1. 3. *ante med.* Quotidianum cubicinum. *h. e.* cui quis diu assuevit. *Brut.* ad *Cic.* 1. ad *Brut.* 18. Non solum neitatum, sed etiam quotidianum est, aliquid andire de te. *Tar. Hecyr.* 3. 2. 22. Quotidiana febris. *Martial.* 11. 85. Lævia dropace tu quotidiano. — *Quotidianum debui* est idem ac quotidie. *Cæl. Aurel.* 2. *Tard.* 1. a *med.* Praxagores iubet adhiberi quotidie, aut alterna diebus. Sic *Id. alibi.* Diurnis diebus. V. **DIURNUS**. — b) De hominibus, *quotidianus* est qui quotidie certum opus facit. *Plaut. Capt.* 3. 5. 66. Niel quotidianus sesquipus confecaris, sexcentoplago nomen indetur tibi. — c) *Quotidiano*, more adverb. quotidie. *Cic. fragm.* apud *Non. p.* 581. 27. *Merc.* Ut quotidiano in forum mille hominum cum palliis conchylio tiuctia discederent. *Plin.* 11. *Hist. nat.* 37. 56. (154). Palpebræ mulleribus infectæ quotidiano. Adde *Afran.* et *Fronton.* apud *Charis.* 2 p. 177. *Putach.*

II.) Transtate, *h. e.* mataleptice est vulgaris, *ustianus.* *Ter. Eun.* 2. 3. 6. Tædet quotidianorum barum formarum. *Cic.* 9. *Fam.* 21. Epistolæ quotidianis verbis texere solemus. *Id. Cæcin.* 31. 91. Quotidianum interdictum. *et Ibid.* 32. 92. In illa vi quotidiane non satis est, posse docere se dejectum, nisi etc. Adde *Martial.* 11. 1. alletum sub init. — Hinc

Quotidiano, absolute, adverbii more. V. sub l. c. **QUOTIDIE** est cotidie, adverb. temporis. *Manut.* in *Orthogr.* ducit a *quoto die*: alii a *quot diebus* (da quo V. in **QUOT** 2.º): alii a *cotinenti die*, extrito priore n, ut in *cofuz pro confuz*. Hi maxime sunt, quibus placet *cotidie* scribere: quæ ratio scribendi repetitur in probatis MSS. *Ciceronis.* *Catonis.* etc. *Mar. Victorin.* 1. *art. Gramm.* p. 2460. *Putach.*, licet a *quotie* ducat, tamen per *correctus* scribi censet. Hoc obtinebat

apud multos etiam ante *Quintill.*, qui quæstionem frigidam in medio relinquit 1. 7. 8. *Manut.* et *Cellar.* et *Dausq.* præferunt *quotidie*: a quibus videtur etare usus frequentior. — De quantitate priorum syllebarum V. in voce præced. init. — *Quotidie* est Ital. *ogni di*, *quotidianamente*, *καθημερινά*, *καθ' ἑκάστην*, singulis diebus, quot diebus. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 82. Ibet ne ad Bacchidam? PA. cotidie. *Cic.* 1. *Phil.* 2. 5. Quum quotidis megie magisque pærditi homines minarentur. *Id.* 5. *Att.* 7. Quotidie, vel potius in dies singulos breviores litleree ad te mitto, quotidie enim megis aspicio te in Epirum profectum. *h. e.* quotidie, vel potius in dies singulos, quibus ed te scribo. V. **QUOT** eub 2.º *Id. Cæl.* 1. 1. Quum audiet esse legem, quæ de seditiosis civibus quotidie quæri iubeat. *h. e.* quovis die.

QUOTIDIO est cotidie, quotidie. *Q. Cæpio* epud *Charis.* 2. p. 174. *Putach.* Quum ab ieto viderem cotidie hostes consiliis adjuvari. Videtur esse *cotidio tempore*, *h. e.* cotidiano: nempe ab *inuit. cotidius*, a, um.

QUOTIES est quotiens, adverb. Pro utroque scriptura eunt et lapideæ et antiq. MSS. et grammaticor. eententiæ. *Manut.*, *Cellar.*, *Dauq.* liquidem exterrunt. — *Quoties* est quot vicibus, *quante volte*, *δράκις*, *ποσάκις*. *Ter. Hecyr.* 1. 1. 3. Vel hic Pempilius jurabat quoties Bacchidi - Numquem illâ vivâ ducturum uxorem domni! *Cato* epud *Gell.* 2. 28. Non Ibet scribere, quod in tabula epud pontificem maximum est quoties annua cara, quoties lunæ aut solis lumie caligo ant quid obstiterit. *Horat.* 4. *Od.* 9. 34 Est animus tibi (*Lolli*) - Vindex avaræ fraudis et abstinentis Ducantis ad æ cuncte pecuniæ, Consulque non nulus anni, Sed quoties bonus atque fidus Iudex honestatum præstulit utili. *Virg.* 3. *Ecl.* 72. O quoties et quæ nobis Geletea locute est! *Cic.* 4. *Verr.* 59. 145. Quoties et quot nomiibus et Syracusanis status euferes? *Id.* 7. *Fam.* 7. Illud eoleo mireri, non me toties accipere tuas litteres, quoties a Quinto mihi fratre afferatur. *Virg.* 12. *Æn.* 483. quoties oculos coniecit in bostem, Averee toties crrus Juturæ retorset. *Horat.* 2. *Ep.* 1. 55. Ambigitur quoties, nter ntro sit prior, auferit Pecunius docti famam senis, Accius alti.

QUOTIESCUMQUE, adverb. *ogni volta che*, *quæloræ*, *δποσάκις*, idem ac quoties. *Cic. Cluent.* 18. 51. Quotiescumque dico, toties mihi videor in iudicium venire, non ingenii solum, sed etiam virtutis atque officii. *Id.* 3. *Tusc.* 34. 84. Cetera, quotiescumque volietis, parete vobis erunt. *Id.* 5. *Phil.* 8. 21. Quid vero, quod in contione dicere ausus est, se - ad nrhem futurum cum exercitu? introiturum, quotiescumque vellet? *Nepos Euman.* 5. Quotiescumque voluit, apperatum et munitiones Antigoni alias incendit, alias disiecit.

QUOTIESLIBET, adverb. quotocumque numero. *Boeth.* 1. *Muic.* 4. p. 1375. Major numerus habet in se minorem numerum vel bis, vel ter, vel quotieslibet. Adde *eumd.* 1. *Arithm.* 29. p. 1317.

QUOTIESQUE, pro quotiescumque quidam leg. apud *Colum.* 6. *R. R.* 17. 8. Sed quotiesque mel remedii eddibetur, etc.

QUOTLIBET, adverb. idem ec quotcumque. *Hygln.* 1. *Astrom.* 6. *extr.* Si nou in triginta partes unumquodque hemisphærum dividetur, eed in alias quotlibet finitiones, tomen etc.

QUOTQUOT, adject. indecln. *quanti*, *δσο: ἄν*, quotcumque.

1.) Proprie. *Cic.* 2. *Inort.* 49. 145. Si leges dux, aut si plures, aut quotquot erunt, conservari non possint. *Catull.* 42. 1. Adeste bendeasyllabi, quot estis Omnes undique, quotquot estis omnes. *tutti quanti*, *quanti mal siete*. *et Horat.* 2. *Sat.* 7. 14. Vertumnis, quotquot sunt, natus iniquis. *Id.* 2. *Od.* 14. 5. quoquot eunt dies. *h. e.* a quot diebus, quotille.

II.) Improprie ponitur pro singuli, ut *quot Varro* 5. *L. L.* 40. et 9. *ibid.* 24. *Müll.* et *Alfen.* *Jctus* apud *Gell.* 6. 5. Quotquot annis. *Id.* *Varro* 5. *ibid.* 47. Quotquot mensibus. *Alil leg.* quot mensibus: at in loco *Alfeu.* *supra cit.* *Hertz.* leg. *quotaunis*.

QUOTQUOTQUE. V. **QUOTCUMQUE**.

QUOTUMUS, a, um, adject. ποσός, idem ac quotus. *Plaut. Pseud.* 4. 2. 7. Quotumas ædes dixerit, egn incerto scio. *Id. ibid.* 4. 7. 77. Quotumo die huc perveniet? *HAR.* altero ad meridiem.

QUOTUPLEX, Icis, edject. *di quante maniere*. *Gloss. Lat. Gr.* Quotuplex, *δοσπλάσιος*.

QUOTUPLICITER, adverb. *quante volte*, *ποσάκις*, quot modis. *Boeth. Aristot. elench. Sophist.* 2. 1. p. 746. Quotupliciter quodque dicitur. Adde *eumd.* 1. *Ariatot. Topic.* 11. p. 687., 668., 871. et elibi.

QUOTUS, e, um, adject. ποσός, cujus numeri, sive in quo numero, aut ordiue; nomen interrogativum, vel relativum numeri ordinalis. — a) Generetim. *Cic.* 5. *Verr.* 94. 220. Quotus erit iste denarius, qui nou ait ferendus? *Horat.* 2. *Ep.* 1. 35. Scire velim, chertis pretium quotus arroget auus. *Id.* 2. *Sat.* 8. 44. hora quota est? *cha ora fa?* et 3. *Od.* 19. 7. Quo præbente domum, et quota Pelignis caream frigoribus, taces. *h. e.* quots hora. *Martial.* 9. 38. Scis, quota de Libyco litore puppis eat. *h. e.* quot naues. *Seneca Herc. Cl.* 95. quote est mundi plega Oriena subactus? aut quota eet Gorgna fera? — b) Interdum ponitur pro *quot*. *Horat.* 1. *Ep.* 5. 30. Tu, quotus esse velis, rescribe. *h. e.* tertius ns, an quartus, sextus, nonus, etc. quod est, quot convivas hebere tecum velis, quum apud me conabis. Sic *Martial.* 14. 217. Dic quotus es, quanti cupias conare. — c) Significat etiam quantitatem continuam, et ponitur pro *quantus*: præsertim quum parvitatem aut paucitatem significere volumus. *Lucret.* 8. 652. Et quote pars homo sit terrai totius unus. *Ovid.* 2. *Amor.* 12. 9. Pergeme quazi caderent bello supereta biluetri, Ex tot, in Atrida pars quota laudis eret? *Id.* 9. *Mat.* 63. ut vincas alios, Acheloe, draconea, Pars quota Leruææ serpens erie nms Eebidnæ? — Hac reatione sæpe cum *quisque* jungitur: et *quot* significet. *Cic.* 2. *Tusc.* 4. 11. Quotus enim qualaque philosophorum invenitur, qui sit ite moratus, ut ratio postulat? *quanto pochl sono i filosofi, che* etc.? *Id. Planc.* 25. 62. Quotus enim quisque disertus? quotus quisque juris peritus est? *Ovid.* 3. *Art. am.* 103. forme quota quæque superbit? *Quintil. Declam.* 335. Quotamquamque partem habeo viventis? *et Declam.* 320. *extr.* Quotum quodque damni geus est, cui non applicari reprehensio possit? *Plin.* 3. *Ep.* 20. Nem quotu cniqne eadem honestatis cnra secreto, quæ palem? *Tac. Dial. de Orat.* 29. Quotum quemque inveneris, qui etc.? *Quintil. Declam.* 341. a *med.* Quotaqueque res eat, quæ deprehendatur? — d) Alla est ratio in illo *Cic.* 3. *Herenn.* 17. 30. Ne impediamur, quo secius quotu quoque loco libebit, etc. *h. e.* quo minus quocumque loco libebit. — e) *Quotus quidam* est *Curt.* 8. 7. 4. Quote pers Mæcedonnm sævitæ tuxæ euperes? quotus quidem non e vilissimo eanguine?

QUOTUSCUMQUE, quotecumque, quotumcumque, edject. quotus quisque. *Tibull.* 2. 8. 54. Moverit e votis pars quatacumque deos. *h. e.* pars vel exigua votorum. *Ovid. Heroid.* 13. 80. Et sequitur regni pare quotacumque eul. *h. e.* quam exigua pars. *Alil leg.* quataquæque. *Hygln. de limit.* p. 204. *Goss.* Ut sciant, qui primo aut quotocumque loco exeent.

QUOTUSLIBET, quotalibet, quotumlibet, adject. *quanto vuol*, quotus tibi placet. *Claud. Mamert.* 1. *Stat.* an. 18. Granum papaveris aut quotalibet pars grani ipsius.

QUOTUSQUISQUE. V. **QUOTUS** sub c.

QUOVIS, adverb. *doce tu vuol*, in qualanque *luogo*, πάνταχός, *ἐπο: ἄν*, in quemvis locum, quotlibet, quocumque, in quamvis partem. — a) Absolute. *Plaut. Most.* 4. 2. 7. Qui perasitos enm? *REB.* egn enim dicam: cibo perducit poteris quovis. *Id. Astn.* 2. 1. 11. Impetratum, Inauguratum est: quovis admittunt aves. — b) Cum Genit. *Ter. Heaut.* 5. 1. 55. Immo abeat quovis gentium.

QUOUSQUE, adverb. Interjecto verbo *Martiali*

2. 64. Eja aga, rumpe moras, quo te spectabimur usque? — Quousque usurpatur

I.) Proprie. ¶ 1. De tempore, et est usque ad quod tempus, *sino a quando*, *ἕως ἄν.* Cic. 6. *de republ.* 17. Quousque, quousque bumi defixa tua mens erit? *Id.* 15. Att. 23. Quousque? inquit. Quoad erit integrum: erit autem, usque dum ad navem. *Plaut. Aein.* 1. 1. 27. Li. Age, age, usque excrea. — ne. nam quousque? Li. usque ad mortem volo. *Cic. Planc.* 31. 75. Quousque ita dicit? *h. e.* quamdiu. *Id.* 1. *Cat.* 1. 1. Quousque tandem abutere patientia nostra? *Sall. Cat.* 20. *med.* Quae quousque tandem patientia, fortissimè viri? *Plin.* 3. *Ep.* 20. *ad fin.* Et hercule quousque illa vulgaria: quid agis? ecquid commode vales? ¶ 2. De fine vel termino. *Plin.* 33. *Hist. nat. proem.* 1. (3). Quousque penetratur avaritia. *h. e.* usque ad quem locum aut terminum. *Gell.* 1. 3. *circa med.* Quom decessero de via, quousque degredi debeo? ¶ 5. Est etiam relativum pro quoadusque, usque dum. *Aurel. Vict. Cæsar.* 38. Quom doto occultaretur ipsius (*Numerianus*) mors, quousque Aper invadere posset imperium, fœtore cadaveris scelus est prodium. *Theod. Priscian.* 4. p. 312. *ed. Ald.* Locis tumentibus - spissae imponis tamdiu, quousque ad timpidam sanitatem patientia loca perducas. *Marcell. Empir.* 36. p. 140. *ed. Ald.* Quod oportet tamdiu coqui, quousque ad olei mensuram liquor omnis veniat. *Adde Plin. Valerian.* 1. 8. et 2. 3.

II.) Translate. *Martian. Dig.* 20. 3. 1. Quousque ei permissum videatur peculium administrare. *sino a qual segno*, quatenus.

QUUM

QUUM et cum, olim quom, adverb. Ad scriptionem quot attinet, placet *Cellario* et aliis discrimen servatum ab antiqua multis, teste *Vel. Long. de Orthogr.* p. 2231. *Putsch., Capro* p. 2241. et *Terent. Scur.* p. 2261., ut quando est adverbium temporis, seu conjunctio, quom seu quom scribatur; cum vero, si sit præpositio. Id confirmare etiam *Quintilianum* 1. 7. 5., probat *Spaldingius*, quom antea *ibid.* locus ita legeretur, ut quom scribendum doceret pro adverbio temporis, quom pro conjunctione causalis, cum pro præpositione. In veteribus quidem, quae exstant, monumentis non facile quom inveneris, inquit *Cellarius*. Nam quom satis apparet antiquum esse. At *Mar. Victorin. de Orthogr.* 1. p. 2469. *Putsch.* Cum, adverbium temporis, antiqui quatuor litteris scribebant: tam his quom apud *Catonem*, quam rursus quom: sed antiqui quom ita scriberent, pronuntiabant tamen perinde ac si per cum scriptum esset. *et mox.* Non enim allud per quom scripta, aliud per cum sonat. — Quoad vero vocis etymon, *Scheidius ad Sanctill. Minervam* p. 241. putat, quom, seu rectius quom, quoties est adverbium temporis, vel conjunctio causalis, compositum fuisse ex *κ' ἄν*, id est *κὰ ἄν*, sive *κατὰ ἄν χρόνον*, vel *λόγον*: quoties autem est præpositio, cum scribendum, quod contractum sibi ab Ablativo cum inusitato nominis cumis pro cumus, unde deminuit. *cumulus*, et illud esse a *κίχουρα* præter. pass. verbi *κίχο τumeo, cresco*. Ita ut prioris significationis exemplum babeas apud *Cic.* 10. *Fam.* 3. Scis fuisse quoddam tempus, quom (*sive quom*) homines exultarent etc. Alterius vero, quando dicimus cum illo; tunc enim idem est ac si dixeris: illo, tamquam cumulo, adjecto. — Quom ¶ 1. Est adverbium temporis et significat quando (*It. quando, allorchè, mentre che, nel tempo che, dopo che; Fr. quand, lorsque, comme, après que; depuis que, dès que, aussitôt que; Hsp. quando, en el tiempo que, luego que; Germ. wann, wenn, als, da; Angl. when*). Usurpatur 1.) Sæpiissime cum Indicativo, et — a) Inducit propositionem præcedentem, vel appositam. — Ac frequenter vocibus nunc, olim, tum, tunc, tum demum, statim, continuo, profinus etc. respondet. *Ter. Heaut.* 3. 1. 39. Nunc,

quom aine magni intarimentum non potest haberi, quidvis dare cupla. *Plaut. Mil. glor.* 1. 1. 1. Curate, ut splendor sit clarior, quam solis radii esse olim, quom sudum sit solent. *Ennius* apud *Cic.* 3. *Tusc.* 13. 28. Ego quom genui, tum morituros scivi at ei rei sustuli. Præterea ad Trojam quom misi ob defendendam Græciam, Sciam me in mortiferum hellum, non in epulas mittere. *Id.* apud *eum.* 1. *Divinat.* 20. 40. Excita quom tremulis anus attulit artubus lumen, Talia tum memorat lacrimans etc. *Plaut. Bacch.* 1. 2. 37. Quom videbis, tum scies. *Cic.* 14. *Fam.* 3. Quom inimici nostri venire dicentur, tum in Epirum ibo. *Id. pro leg. Manil.* 6. 15. In ceteris rebus, quom venit calamitas, tum detrimentum accipitur. *Id.* 18. *Fam.* 12. extr. Si valebis, quom recte navigari poterit, tum naviges. *Id.* 2. *Orst.* 24. 104. Quom rem penitus causamque cognovi, statim occurrit animo, quae sit causa ambigendi. *Id.* 14. *Alt.* 17. A. § 1. Qui omnes, quom te summia laudibus ad caelum extulerunt, mihi continuo maximas gratias agunt. *dopo che* etc. *Id. Rosc. Am.* 37. 105. Soletia, quom aliquid bujescemodi auditis, continuo dicere etc. *Cels.* 6. 9. Id, quom dolore levavit, protinus submovendum est. — Absolute, h. e. sine voce alia, cui respondeat. *Cato R. R.* 1. Prædium quom parare cogilabis, sic in animo habeto. *Plaut. Amph.* 2. 2. 34. Gravida ego illam hic reliqui, quom abeo. *Cic.* 15. *Fam.* 14. Multi anni sunt, quom ille in aere meo est. *h. e.* ex quo, *da che.* *Id.* 18. *ibid.* 12. extr. Tu, quom eo tempore mecum esse non potuisti, quom operam desideravi tuam, cave festines *già che, poscia che* etc. *Si. Id.* 14. *Phil.* 11. 30. Quam (*fidem*) quom difficillimo reipublicae tempore secuti sunt, eos numquam oportebat consilii sui ponere. — Et pro dnm, *mentre*. *Nepos Latari.* 10. Haec diu faciendo persuasit homini, et: quom nihilo magis, ne quam suspicionem illi præberet: insidiarum, neque colloquium ejus pevit, neque in conspectum venire studuit. — Et sequente infinito, quod in prioris membro præcesserat. *Liv.* 6. 27. Fugere senatum testes, tabulas publicas, etc. quom interim obstratam plebem objectari aliis atque aliis hostibus. *mentre intanto* etc. *Add. sumd.* 4. 51. — Et pro *quado* adversativo. *Martial.* 7. 84. Casibus hic nullis, nullis debilibus annis Vivet, Apelleum quom morietur opus. — Ceterum *Cic.* 1. *Inven.* 1. 2. Fuit quoddam tempus, quom in agis homines bestiaram more vagabantur *Id.* 3. *Fam.* 7. Quom es consecutus nondum erant, quae sunt hominum opinionibus amplissima, tamen ista vestra nomina unquam sum admiratus. *h. e.* etsi, quamvis, *sebbene*. — b) Propositionem principalem inducit. *Cic. Cluent.* 9. 28. Dies nondum decem intercesserat, quom ille alter filius infans necatur. *Id.* 1. *de republ.* 12. Dixerat hoc ille, quom puer nunciavit, venire ad eum Laelium. *Id.* 9. *Att.* 12. Legebam tuas epistolas, quom mihi epistola affertur a Lepa. *Id.* *Sext.* 37. 79. Itaque venit in templum Castoris, obnunciavit consuli, quom subito manus illa Clodiana exclamavit, incitatur, etc. *Cæs.* 6. *B. O.* 8. Vix agmen novissimum extra munitiones processerat, quom Galli in quo loco committere praelium non dubitant. *Nepos Eumen.* 9. Dimidium fere spatium confecerat, quom ex fumo castrorum ejus suspicio allata ad Eumenum, hostem appropinquare. *Liv.* 1. 33. Concussisset primam statim congressu hostem, quom repente nova erumpit acies. 2.) Cum Conjunctivo adverbium quom unum tempus designat in obliqua tantum oratione. *Cato R. R.* 2. Quom servi ægotantur, cibaria tanta dari non oportuisse. *Laelius Felix* apud *Oell.* 15. 27. Quom ex generibus hominum auffragium ferunt, centuriata comitia asse. *Cic.* 10. *Fam.* 3. Scis profecto fuisse quoddam tempus, quom homines exultarent, tenuissima servira temporibus. *Colum.* 6. *R. R.* 30. 3. Plerumque jumenta morbos concipiunt lassitudine et ætu: vel quom diu steterint, subito ad cursum æstimulata sunt *dopo che* etc. ¶ 2. Quom est etiam conjunctio causalis. — 1.) Cum Indicativo, dum propositionem præcedentem, vel

appositam induci., tempus quidem significat, sed causam simul, et vale en, quod. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 44. Istuc sapienter s'item fecit filius, quom diviti homini id aurum servandum dedit. *Ter. Andr.* 4. 4. 32. His pl baheo gratias, quom in parinadum aliquot adfuerunt libera. *Cic. Rabir. perduell.* 6. 18. Me clamor iste consolat, quom indicat esse quosdam cives imperitos, sed non multo. *Id.* 3. *Fin.* 2. 9. Præclare facis, quom et orum tenes memoriam, et puerum ditigis. *Id.* 4. *Herenn.* 50. 63. Bene facitis, quom venitis. *Id.* 4. *Verr.* 6. 155. Hi quom de tuis factis publice conqueruntur, nonne hoc indicant, tantas esse injurias, ut etc.? — 2.) Cum Conjunctivo conjunctio quom — a) Interdum et tempus et occasionem rei faciendae designat. *Cic.* 1. *Nat. D.* 21. 59. Zenonem, quom Athenis essem, audiebam frequenter. *Id.* 10. *Fam.* 12. Quom magna multitudo civium me de domo deduceret, feci continuo omnes participes meae voluptatis. *Nepos Themist.* 7. Quom Lacedæmonii quererentur, opus nihilo minus fieri, interim reliqui legati sunt consecuti. — b) Haud raro quom cum Conjunctivo est re vera conjunctio causalis: et sæpe reddit nostrum essendo *che, conciossiachè* *Cic.* 6. *de republ.* 9. Quom in Africam venisset, etc. nihil mihi potius fuit etc. *essendo to venuto.* *Id.* *Flacc.* 11. 25. Quom L. Flaccus res agatur etc. quomque ab hac virtute non degeneravit etc.; in hoc ego reo ne quod perniciosum exemplum prodatur, pertimescam? *trattandosi di L. Flacco* etc., *e conciossiachè egli non ha degenerato* etc. *Id.* 1. *Fin.* 20. 66. Quom solitudo et vita sine amicis insidiarum et metus plena sit, ratio ipsa moneat amicitias comparare. *Id.* 2. *ibid.* 30. 97. Quom gravi vulnere se examinari videret (*Epa-minondas*), ut primum discepit, quæssivit, salvusne esset clipeus. *Id.* 2. *Nat. D.* 31. 79. Quom sint in nobis consilium, ratio, prudentia, necessitas est Deum hæc ipsa habere majora. *Id.* 5. *Tusc.* 20. 59. Quom in communi bus sit gestis consistere non auderet, contionari ex turri alta solent. — Hinc est etiam etsi, quamvis, *sebbene*. *Cic.* 5. *Tusc.* 20. 58. Qui quom esset bonis parentibus, abundaretque et æqualium familiaritibus et consuetudine propinquorum, haberet etiam more Græciæ quosdam adolescentes amicum conjunctos, credebatur eorum nemini etc. Sic sequente *tamen*. *Id.* *Mil.* 35. 98. Quom omnes meis inimicis faces invidie meae subiciantur tamen omni in hominum castu celebratur. *et* *Orat.* 5. 21. Hoc ipso tempore, quom omnia gymnasia philosophi teneant, tamen eorum auditores discum audire, quam philosophum malunt. *Adde Nepos Eumen.* 10 bis. — Et particula quidem adjecta *Nepos Cat.* 2. Neque hoc per senatum efficere potuit, quom quidem in civitate principatum obtineret. ¶ 3. Speciatum, quom primum est primo quoque tempore, *losto che subito che*. *Cic.* 14. *Fam.* 1. Quom primum sapere cepit, acerbissimos dolores periepit. *Id.* 25. 29. Quom primum arbitrii nostra esse cepimus, extemplo venimus ad tradenda arma. *Id. neca Ep.* 72. Quom primum longiorem eodem loco speravero moram, tunc istod in manus summam. ¶ 4. Item speciatum, quom adverbium maxime junctum vim superlativi auget. *Plaut. Mil. glor.* 1. 4. 17. Nunc quom maxime opus est doli. *Ter. Andr.* 5. 1. 1. Immo enim nunc quam maxime ab te postulo atque oro. *Id. Heaut.* 1. 2. 40. Hanc Barchidem amabat, ut quom maxime, tum Pamphilus. *Cic.* 2. *ad Q. fr.* 5. 6. Deum celebratur ita, ut quom maxime. *Id. Cluent.* 5. 12. Quae nunc quom maxime filium interfecit cupit. ¶ 5. Item, frequenter post quom in eadem constructione tum sequitur; ita tamen præterquam, ut in quom sit quiddam minus, in tum quiddam majus: non solamente, *ma ancora* etc., *si molto più*: quare sæpe post tum alia particula additur, quae tum auget Junctio: autem vel cum diversis nominibus sub eodem verbo, vel cum duobus verbalis, quae ambo sunt Indicativi modi, vel alterum Conjunctivo, alterum Indicativo. *Nepos Miltiades* 7. Erat in Miltiade quom summa humanitas tum ultra omnia etc.

Eumen. 8. Phalanx inveterata quum gloria, tum etiam licentia. *Cic. Rosc. Am.* 25. 69. Quum multis ex rebus intelligi potest, tum ex hac re vel maxime. *Id. Brut.* 87. 298. Volvendi sunt libri quum aliorum, tum in primis Catonis. *Id.* 3. *Cat.* 5. 13. Quum illa certissima sunt visa, tum multo illa certiora etc. *Cæs.* 3. *B. C.* 68. Fortuna quum in reliquis rebus, tum præcipue in bello plurimum potest. *Cic.* 7. *Att.* 5. Ex victoria quum multa mala, tum certe tyrannis existet. *Id. Marcell.* 1. 3. Quum aucto consensu senatus, tum præterea iudicio tuo gravissimo et maximo. *Id.* 3. *Att.* 8. Itaque quum meus me

mœror quotidianus lacerat et conficit, tum vero hæc addita cura vix mihi vitam reliquam facit. *Id. Dejot.* 1. 1. Quum in omnibus causis gravioribus, C. Cæsar, initio dicendi commoveri soleam vehementius, tum in hac causa ita me multa perturbant, etc. — Interdum tum iteratur. *Cic.* 9. *Fam.* 13. Velisque me hoc muneris quum ipsis amicis, tum municipio Caleno, tum Leptæ dare. Sic *Forcellinus*, probante *Orellio*: at *Cod. Med.* quum municipio Caleno. Quod confirmat *Cic. Rabir. perduell.* 1. 2. Quum amicitie vetustas, quum dignitas hominis, tum meæ vite perpetua consuetudo ad C. Rabirium defendendum

est adhortata. *Id. Balb.* 12. 29. Quum omnibus civitatibus via sit in nostram, quumque nostris civibus pateat ad ceteras iter civitatem, tum vero videtur etc. — Notandus est locus *Livii*, in quo post quum sequitur simul, 3. 50. Et immixti turbæ militum togati, quum eadem illa querendo docendoque, quanto via, quam audita, indigniora potuerint videri, simul profligatam jam rem nunciando Romæ esse etc. perpulerunt, ut etc. — Hæc locus *Cicer.*, in quo sequitur ac. 15. *Fam.* 11. Facturusque aum quum studiose, ac libenter. Sed alii tum legunt. — Tum tum pro quum tum. V. in TUM.

FINIS TOMI TERTII